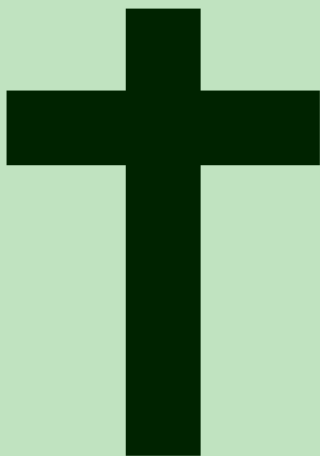

Geeshsha Mas'aafaa

The Holy Bible in the Dawuro language of Ethiopia, Latin
script

Geeshsha Mas'aafaa

The Holy Bible in the Dawuro language of Ethiopia, Latin script

copyright © 2024 The Word for the World International

Language: (Dawro)

Contributor: The Word for the World International

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 May 2025 from source files dated 1 May 2025

e663db08-d959-5a91-aa50-cd0737b1040c

Contents

Doometsaa	1
Kessaa	63
Wogaa	118
Payduwaa	156
Zaaretsuwaa	207
Iyyaasa	251
Daannatuwaa	282
Uruuto	313
1 Sammeela	318
2 Sammeela	357
1 Kaatatuwaa	391
2 Kaatatuwaa	431
1 Oduwaa	470
2 Oduwaa	508
Izira	552
Nahimiyaa	565
Asttiro	585
Iyyooba	595
Mazimuriyaa	629
Leemisuwaa	751
Eranchchaa	778
Siik'uwaa Sabaa	789
Isiyaasa	797
Ermaasa	861
Ermaasa Seelaa	930
Hizik'keela	936
Daaneela	998
Hoose	1017
Iyyu'eela	1028
Amoos'a	1032
Abddiyyu	1041
Yoonasa	1043
Mikiyaasa	1046
Naahooma	1052
Imbbaak'ooma	1055
Sofonaasa	1058
Haage	1061
Zakkaraasa	1064
Milkkiyaasa	1076
Maatoossa Mishiraachchuwaa	1080
Mark'k'oossa Mishiraachchuwaa	1128
Luuk'aasa Mishiraachchuwaa	1159
Yohaannisa Mishiraachchuwaa	1209
Kiitteeddawanttu Oosuwaa	1244
Roome	1288
1 K'oronttoosa	1308
2 K'oronttoosa	1327
Galaatiyaa	1339
Efesoonaa	1346
Pilip'p'isiyoosa	1353

K'olaasiyaasa	1359
1 Teselonk'k'e	1364
2 Teselonk'k'e	1369
1 S'imootoosa	1372
2 S'imootoosa	1378
Tiitoo	1382
Pilimoona	1385
Ibraawe	1387
Yaak'ooba Kiitaa	1402
1 P'es'iroosa Kiitaa	1407
2 P'es'iroosa Kiitaa	1412
1 Yohaannisa Kiitaa	1415
2 Yohaannisa Kiitaa	1420
3 Yohaannisa Kiitaa	1421
Yihudaa Kiitaa	1422
Yohaannisa Sas'aa	1424

Doometsaa Mas'aafaa Geluwaa

Ha mas'aafay «Doometsaa» geetettiide s'eesetteedda gaasuu yewuwa ubbaa doometsaa bessiyaa diraassa.

Doometsaabaa geetettiyaa mas'aafay ha alamii wooti med'etteeddentto: salotuunne sa'ay med'etteedda med'etaabaa, asaa zarii yeedda yuussaabaa, nagaraan nagaraa maarotaabaa, anjuunne shek'ay doometteedda doometsaabaa, S'oossannanne asaa zaratuwaana de'iyaa gaketetsaabaa ode. Doometsaabay laa"u huup'e gishuwaan shaakettiide s'eelettanaw danddayee.

Shemppuwaa tammanne laa"uwaappe biide tammanne ittuwaa gakkanaw de'iyaa sa'ay, saluunne sa'ay med'etteedda med'etaabaanne asaa zariyaa koyro taarikiyaa ode. Addaammenne Hewaani taarikii, K'aayeeelanne Aabeela taarikii, Nohenne bashshaa haatsaa taarikii, hewaaddankka Baabloone Gimbbiyaa taarikii de'iyaaawe ha shaakuwaana.

Shemppuwaa tammanne laa"uwaappe biide ishatamuwaa gakkanaw de'iyaa sa'ay Israa'eeliyaa asaw beni mayza aawotuwa taarikiyaa ode. Untuttu gidduwaan koyro bare ammanuwaaninne S'oossaw azazettiyaa hanotaan eretteeddawe Abrahaama. Hewaappe k'ay Aa na'aa Yisaak'a, Aa na'aa na'aa Yaak'oobanne Yaak'ooba naanaa tammanne laa"atuwaa taarikii kaalleedda. Hawanttu Yaak'ooba naanay tammanne laa"atu, tammanne laa"u Israa'eeliyaa zaretoo ano gideeddawantta. Hawanttu ha tammanne laa"u Israa'eeliyaa naanatuwaa gidдонkka Yooseefa dummayiide, hewaaddankka k'ay Yaak'oobanne Aa naanaa yenkkotuwa untuttu golle asaana Gibs'e gadiyaa afeedda hanotatuwaa minissiide s'eellee.

Ha mas'aafay asaa taarikiyaa odiyaawaa gidooppenne, ubbaappe aatsiide I odiyaawe S'oossay ootseedda oosuwaabaa. S'oossay salotuwaanne sa'aa med'd'eedda taarikiyaa oduwaa doommiide S'oossay bare asaw k'oppiyaawaa aggennawaa odiyaa hidootaan polee. Ha mas'aafaa gidдон ha gas'aappe ya gas'aa gakkanaw odettiyaa taarikiyaa Goday, balabaa haniyaawantta pirddiyaawenne muriyaawe, bare asaa kaaletsiyaawenne maaddiyaawe, untuttu taarikiyaa tangguwaakka giigissiyaawe bare huup'iyaa S'oossaa. Hawe beni mas'aafay s'aafetteeddawe asaa ammanuwaa taarikiyaa mazggabiide oyk'anaassanne he ammanuukka pas'a de'anaadan ootsanaassa.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Med'etaa Doometsaabaa 1:1–2:3

Eden Gennetiyaabaa 2:4-25

Nagaraan Nagaraa Maarotaabaa 3:1-24

Addaamappe Noha Gakkanaw 4:1–5:32

Nohanne Bashshaa Haatsaa 6:1–10:32

Baabloona Gimbbiyaa 11:1-9

Seemappe Abraama Gakkanaw 11:10-32

Abraama, Yisaak'anne Yaak'ooba Taarikiyaa 12:1–35:29

Eesaa Yeletaa 36:1-43

Yoosefanne Aa Ishatuwaa 27:1–45:28

Israa'eelatu Gibs'e Gadiyaan 46:1–50:26

Med'etaa Doometsaabaa

(1:1–2:3)

¹ S'oossay salotuwaanne sa'aa koyro med'd'eedda.

² He wode sa'ay giigibeenanne ayayenne bayinna mela; c'iimmuwaa bollan d'umay de'ee; S'oossaa Ayyaanay* haatsaappe bollanna mayyi utteedda.

³ S'oossay hewaappe guyye hawaadan yaagiide haasayeedda; «Poo'uu Hano» yaageedda; poo'uukka haneedda.

⁴ Poo'uu lo"aa gideeddawaa S'oossay be'eedda; yaatiide poo'uwaa d'umaappe shaakkeedda.

⁵ S'oossay poo'uwaa «Gallassaa» giide suntseedda; d'umaa «K'ammaa» giide suntseedda. Sa'ay k'ammeeddanne wontteedda; hewenne koyro gallassaa.

⁶⁻⁷ S'oossay hewaappe guyye hawaadan yaagiide haasayeedda; «Bollanna de'iyaa haatsaa garssanna de'iyaa haatsaappe shaakkiyaa saluwaa guufantsuu hano» yaageedda;

* 1:2 S'oossaa Ayyaanay: S'oossaa Wolk'k'aa; S'oossaappe gideedda C'arkkuwaa.

1:32 K'or: 4:6

geetettowaadanka haneedda. S'oossay saluwaa guufantsuwaa giigissiide, saluwaa guufantsuwaappe bollanna de'iyaa haatsaa garssanna de'iyaa haatsaappe shaakkeedda.

⁸ S'oossay he guufantsuwaa «Saluwaa» giide suntseedda. Sa'ay k'ammeeddanne wonteedda; hewenne laa'entso gallassaa.

⁹ S'oossay hewaappe guyye hawaadan yaagiide haasayeedda; «Saluwaappe garssanna de'iyaa haatsay ittisaan eello; mela sa'ay k'onc'c'o» yaageedda; hewaappe guyyiyaan haneedda.

¹⁰ S'oossay he mela sa'aa «Biittaa» giide suntseedda; k'ay itti sa'aan eelleedda haatsaa «Abbaa» giide suntseedda. Yaatiide S'oossay hewe lo" a gideeddawaa be'eedda.

¹¹ Hewaappe simmiide S'oossay, «Biittay mitsaa maataa dolisso; zeretsaa ayfii de'iyaa katsaanne zeretsaa ayfiyaana de'iyaa teeriyaa mitsaa dolisso» yaageedda; hewekka haneedda.

¹² Biittay, mitsaa maataa Aa k'ommuwaan k'ommuwaan doleedda. S'oossay hewe lo" a gideeddawaa be'eedda.

¹³ Sa'ay k'ammeeddanne wonteedda; hewenne heezzentso gallassaa.

¹⁴ S'oossay hewaappe guyye hawaadan yaagiide haasayeedda; «Gallassaa k'ammaappe shaakkanaw poo'otuu saluwaa guufantsuwaan hanino; untuttu gallassaa, wodiyaanne laysaa erissanaw mallaa gidino;

¹⁵ sa'aa bollan poo'issana mala untuttu saluwaa guufantsuwaan poo'ino» yaageedda; hewaappe guyyiyaan haneedda.

¹⁶ S'oossay laa"u wolk'k'aama poo'otuwaa, dariyaawe gallassaa mooddanaadaninne k'eera'iyaaawe k'ammaa mooddanaadan med'd'eedda; s'oolintetuwaakka I med'd'eedda.

¹⁷⁻¹⁸ S'oossay untuttu ha sa'aa bollan poo'issana mala, gallassaanne k'ammaa moodana malanne poo'uwaa d'umaappe shaakkana mala, saluwaa guufantsuwaan untuntta wotseedda. Yaatiide S'oossay hewe lo" a gideeddawaa be'eedda.

¹⁹ Sa'ay k'ammeeddanne wonteedda; hewenne oyddentso gallassaa.

²⁰ S'oossay hewaappe guyye hawaadan yaagiide haasayeedda; «De'uwaa de'iyaa duma duma med'etatu haatsaan darino; kafuukka sa'aappe bollanne saluwaa guufantsuwaappe garssana paallo» yaageedda.

²¹ Yaatiide S'oossay abbaan de'iyaa wolk'k'aamaa do'atuwaa, haatsaa gidдон wos's'i k'aas's'iyaa med'etaa ubbaanne k'efiyaana de'iyaa kafuwaa ubbaa Aa k'ommuwaan k'ommuwaan med'd'eedda. S'oossay hewe lo" a gideeddawaa be'eedda.

²² S'oossay untuntta, «Yelettite; c'orite; abbaa haatsaa kumite; kafuukka biittaa bollan c'oratto» yaagiide anjeeedda.

²³ Sa'ay k'ammeeddanne wonteedda; hewenne ichcheshentso gallassaa.

²⁴ S'oossay hewaappe guyye hawaadan yaagiide haasayeedda; «De'uwaa de'iyaa med'etatu barenttu k'ommuwaan k'ommuwaan: mehetuu, biitaana gooshettiyaa med'etatuunne do'atu barenttu k'ommuwaan k'ommuwaan biittaa bollan kesino» yaageedda; haneedda.

²⁵ S'oossay do'atuwaa untunttu k'ommuwaan k'ommuwaan, mehetuukka untunttu k'ommuwaan k'ommuwaan, biitaana gooshettiyaa med'etatuwaakka ubbaa untunttu k'ommuwaan k'ommuwaan med'd'eedda. S'oossay hewe lo" a gidiyaawaa be'eedda.

²⁶ Hewaappe simmiide S'oossay, «Asaa nu leemisuwaan nuuna malattisiidde ane med'd'oytte; untunttu abbaa moliyaa, saluwaa kafuwaa, biittaa bolla wos's'i k'aas's'iyaa med'etaa ubbaa mooddino» yaageedda.

²⁷ Hawaadan S'oossay asaa bare leemisuwaan med'd'eedda; I asaa S'oossaa leemisuwaan med'd'eedda; I untuntta attuma asaanne mac'c'a asaa ootsiide med'd'eedda.

²⁸ S'oossay untuntta hawaadan yaagiide anjeeedda; «Yelettite; c'orite; ha sa'aa kumitenne mooddite; abbaa moliyaa, saluwaa kafuwaanne biittaa bolla wos's'i k'aas's'iyaa, de'uwaa de'iyaa med'etaa ubbaa mooddite» yaageedda.

²⁹ Hewaappe simmiide S'oossay, «Be'ite! Taani ha biittaa ubbaa bollan zeretsaa ayfiyaana de'iyaa katsaa ubbaanne zeretsaa ayfiyaana de'iyaa teeriyaa mitsaa ubbaa hinttentoo immaad; untunttu hinttentoo k'uma gidana.

³⁰ K'aykka ha sa'aan de'iyaa mehiyawunne do'aa ubbaw, saluwaa kafuwaa ubbaw, biitaana gooshettiyaa med'etaa ubbawunne shemppuwaanna de'iyaa med'etaa ubbaw miyaawaa gidanaadan, irs's'a mitsaanne maataa immaad» yaageedda; haneedda.

³¹ S'oossay bare med'd'eedda ubbabaakka s'eelleedda; daro lo" a gideeddawaa be'eedda. Sa'ay k'ammeeddanne wonteedda; hewenne usuppuntso gallassaa.

2

¹ Salotuunne sa'ay untuntun de'iyaawe ubbabay hawaadan med'etti poletteedda.

² S'oossay bare ootseedda oosuwaa usuppuntsa gallassi poliide, bare ootseedda oosuwaa ubbaappe laappuntsa gallassi shempeedda.

³ K'ay S'oossay laappuntsa gallassaa anjjeeddanne geeshsha ootseedda; ayaw gooppe, S'oossay bare ootsiyaa oosuwaa wurssiide shempeeddawe he gallassaana.

Edene Gennetiyaabaa

(2:4-25)

⁴ Saluunne sa'ay med'etteeddawe hawaadaana.

Med'inaa Goday S'oossay sa'aanne saluwaanne med'd'eedda wode,

⁵ sa'aa bollan mitsaynne maatay dolibeenna; c'arshshaynne c'aaribeenna; ayaw gooppe, Med'inaa Goday S'oossay iraa bukkissibeenna; k'ay biittaa ootsiyaa asaykka baawa.

⁶ Gidooppenne sa'aappe haatsay pude kesiide, biittaa ubbaa irs's'issee.

⁷ Hewaappe guyye, Med'inaa Goday S'oossay biittaa baanaappe itti asaa* med'd'iide Aa siid'iyaa de'uwa shemppuwaa shemppi gelisseedda; yaatina bitanii de'uwaan de'iyaa asaa gideedda.

⁸ Med'inaa Goday S'oossay away doliyaa baggana Edene giyaa sa'aan gennetiyya tok-keedda; yan bare med'd'eedda bitaniyaa wotseedda.

⁹ Med'inaa Goday S'oossay s'eellanaw lo'iyaa, maanawukka mal'iyaa ubbaa k'ommo mitsaa biittaaappe doliseedda. Gennetiyya gidduwaan de'uwaa mitsaanne lo'uwaanne iitaa erissiyaa mitsaa wotseedda.

¹⁰ Gennetiyya ushshiyaa shaafaa haatsay Edenepppe goggee. Edenepppe keseeddawaappe guyye, oyddu shaafaa kes shaaketee.

¹¹ Koyro shaafaa suntsay Pisona; Pisoni work'k'ay de'iyaa Ewulaas'a giyaa biittaa ubbaa bollan goggee.

¹² He biittaa work'k'ay geeshsha work'k'aa; k'ay al'o shittuunne loytsi lo'iyaa shuchchay yan de'ee.

¹³ Laa"entso shaafaa suntsay Giyoona; Giyooni Top'p'iyaa† biittaa ubbaa bollan goggee.

¹⁴ Heezzentso shaafaa suntsay S'egiroosa; S'egiroosi Asooreppe away doliyaa baggana goggee. K'ay oyddentso shaafay Efraas'iisa.

¹⁵ Bitanii Edene Gennetiyya ootsana malanne naagana mala, Med'inaa Goday S'oossay Aa afiide wotseedda.

¹⁶ Med'inaa Goday S'oossay bitaniyaa, «Gennetiyya mitsaa teeraa ubbaappe neeni maana gooppe ma;

¹⁷ shin lo'uwaanne iitaa erissiyaa mitsaa teeraappe mooppa; ayaw gooppe, neeni aappe meedda gallassi tumu hayk'k'ana» yaagiide azazeedda.

¹⁸ Hewaappe guyye Med'inaa Goday S'oossay, «Bitanii barekka de'iyaa lo'a gidenna; taani aw injjetiyanonne Aa maaddiyaano med'ana» yaageedda.

¹⁹ Med'inaa Goday S'oossay mehetuwaa ubbaa, do'atuwaa ubbaanne saluwaa kafotuwa ubbaa biittaaappe med'd'eedda; k'ay bitanii untuntta waagi suntsanenttonne be'anaw aakko aheedda; bitanii de'uwaan de'iyaa med'etaa ubbaa suntseedda suntsay untunttu suntsaa gidiide atteedda.

²⁰ Hewaadan bitanii mehetuwaa ubbaa, saluwaa kafotuwaanne bazuwaa do'atuwaa ubbaa suntseedda; shin Addaamaw‡ injjetiyanne Aa maaddiyaawe beettibeenna.

²¹ Hewaa diraw Med'inaa Goday S'oossay bitaniyaa gem'ishshuwaa kayroyeedda; I gem'ishshuwaa kayrotti de'ishshin, Aa miyyiyaa mek'etsaappe§ ittuwaa akkiidde, he sa'aa ashuwaa kuntseedda.

²² Med'inaa Goday S'oossay bitaniyaappe akkeedda mek'etsaa mac'c'aano ootseedda; yaatiide izo bitaniyaakko aheedda.

²³ Yaatina bitanii, «Hayanaasho! Ha mek'etsatta ta mek'etsaappe, ha ashattakka ta ashuwaappe aketteeddawunno; izakka attuma asaappe* aketeedda diraw, mac'c'awunno geetettu» yaageedda.

2:2 Ibr. 4:4, 10 * 2:7 Asaa: «Asaa» guussay Ibraawatuwaa k'aalaan «Addaama» geetettee; «Addaama» guussay «Biittaa» guussaa; hewoo laa"u k'aalatuu ittuu ittuwaa malatiino. 2:9 Sas'. 2:7; 22:2, 14 † 2:13 Top'p'iyaa: Ibraawatuwaa Mas'aafaan «Kuushi» geetettee. Hewekka Gibs'e gadiyaa dugehaa, ha"i de'iyaa Top'p'iyaa gadiyaanne Sudaane gadiyaa guussa. ‡ 2:20 Addaama: Ibraawattu k'aalaan «Addaama» giyaa suntsay «Asaa» giyaawaa. § 2:21 Miyyiyaa mek'etsaappe: Addaama miyye ashuwaappe aketeeddawaa guussaa. * 2:23 Attuma asaa: guussay Ibraawatuwaa k'aalan «Ishi» geetettee; «Mac'c'a asaa» guussay «Ishah» geetettee; hewoo laa"u k'aalatuu ittuu ittuwaa malatiino.

²⁴ Hewaa diraw Asay bare aawuwaanne bare aatto aggiide, bare machchattinna ittippe de'ana; untunttu laa"u itti asho gidanawantta.

²⁵ Bitaniinne Aa machatanne laa"attukka kallo s'iira de'ino; shin ittuu ittoo yeellattikkino.

3

Nagaraanne Nagaraa maarotaabaa

(3:1-24)

¹ Shooshshay Med'inaa Goday S'oossay med'd'eedda do'aa ubbaappe aad'd'eedda genanchcha. Itti gallassi shooshshay he mishiratto, «S'oossay tumu hinttentta, «Genetiyaan de'iyaa mitsaa teeraa ubbaappe mooppite» geeddee?» yaagiide oochcheedda.

²⁻³ Mishirata shooshshaw zaaraade, «Tuytti, S'oossay hawaadan gibeenna; nuuni genetiyaan de'iyaa mitsatuwaa teeraa maanaw danddayeetto; shin S'oossay nuuna, Genetiyya gidduwaan de'iyaa mitsaa teeraa mooppite; bochchoppite; hewe d'ayooppe hinttenttu hayk'k'anita geedda» yaagaaddu.

⁴ Shooshshay mishiratto, «Tuytti, hinttenttu ayine hayk'k'ikitta;

⁵ S'oossay hewaa geeddawe, he mitsaa teeraa hinttenttu mooppe, hinttenttu ayfi dooyetina, lo"uwaanne iitaa S'oossaadan* hinttenttu eranawaa I eriyya diraassa» yaageedda.

⁶ Mishirata he mitsaa teeray maanaw mal'iyaawaa, s'eellanaw lo"iyaawaa, k'ay Asay aad'd'eedda eraa demmanaw amoyiyaawaa gidiyaawaa be'aaddu; he mitsaa teeraappe akkaade maaddu; k'ay barenana de'iyaa bare asinawukka hewaappe immiina, ikka meedda.

⁷ Hewaappe untunttu laa"uwaa ayfiikka dooyetteedda; yaatina untunttu barenttoo kallo s'iira de'iyawaa ereeddino; balasiyya giyya mitsaa haytsaa sikkiide, barenttoo k'antsaan danc'eeddino.

⁸ Sa'ay omarsseedda wode, gennetiyya gidduwaan Med'inaa Goday S'oossay hametishin, Aa kooshshaa bitaniinne Aa machata siseeddino; untunttu gennetiyya mitsaa gidдон Med'inaa Godaa S'oossaappe k'osetteeddinno.

⁹ Shin Med'inaa Goday S'oossay bitaniyya s'eesiide, «Addaamaa, hak'an de'ay?» yaageedda.

¹⁰ Bitanii, «Gennetiyya gidduwaan ne kooshshaa sisaadde, taani kallo de'iyaa diraw, yayaade k'osettaad» yaageedda.

¹¹ Med'ina Goday S'oossay Aa, ««Neeni kallo de'aasa» giide new odeeddawe oonee? Taani neena, «Mooppa» gaade azazeedda mitsaa teeraappe maadiyyee?» yaagiide oochcheedda.

¹² Shin I, «Taanaana de'anaadan neeni immeedda mac'c'awunna he mitsaa teeraappe taw immiina maad» yaageedda.

¹³ Med'inaa Goday S'oossay hewaappe guyye machchatto, «Neeni hewaa ayaw ootsaad?» yaagiide oochcheedda.

Mishirata, «Taana shooshshay c'immiina maad» yaagaaddu.

S'oossaa Pirddaa

¹⁴ Med'inaa Goday S'oossay hewaappe guyye shooshshaa, «Neeni hawaa ootseedda diraw, mehiyya ubbaanne do'aa ubbaa garssan ne s'alalay shek'k'etteeddawaa! Neeni ne uluwaan biittaana gooshettana; ne de'uwaa laytsaa ubbaan baanaa laac'c'ana.

¹⁵ Taani neenanne mishirato, ne zeretsaanne izi zeretsaa† morkke kessana; I ne huup'iyaa k'os's'ana; neenikka Aa ginddiyya dukkanaassa» yaageedda.

¹⁶ Mishirattokka Med'inaa Goday S'oossay, «Ne shahaaro wode daro tuggatana; k'ay neeni wolk'k'aama oytsan naanaa yelana. Gidooppenne neeni ne asinaana de'anaw amottana; I neena mooddana» yaageedda.

¹⁷ Bitaniyaakka Med'inaa Goday S'oossay hawaadan yaageedda; «Neeni ne machchatti oduwaa siseedda dirawunne taani neena, «He mitsaa teeraa mooppa» gaade azazeedda mitsaa ayfiyya neeni meedda diraw, biittay ne gaasuwaan shek'etteeddawaa gido! Neeni ne de'uwaa laytsaa ubbaan wolk'k'aama daaburan biittaa goshaade maana.

¹⁸ Biittay new aguntsaanne kashiyya dolana; neeni woran doleeddawaa maana.

¹⁹ Neeni biittaw simmana gakkannaw, daaburan ne som'i c'awattina ootseedda ne k'umaa maana; ayaw gooppe, neeni biittaappe aketaadda; neeni baana; neeni baanaw simmana» yaageedda.

²⁰ Addaame bare machchatto Hewaano[‡] giide suntseedda; ayaw gooppe, iza de'uwaan de'iyaa asaa ubbaw aatto.

²¹ Med'inaa Goday S'oossay Addaamawunne Aa machatiw c'ala'a giigissiide untuntta mayzseedda.

²² Hewaappe guyye Med'inaa Goday S'oossay, «Simmi Asay nuuppe ittuwaadan lo'uwaanne iitaa eriyaawaa gideedda. I bare kushiyaa yeddiide, de'uwaa mitsaappe akkiidde, k'ay meenna malanne med'inaw de'uwaan de'enna mala te'ettanaw koshshee» yaageedda.

²³ Hewaa diraw, I bare aketeedda biittaa ootsana mala, Med'ina Goday S'oossay Edene Gennetiyaappe Aa keseedda.

²⁴ Aa kesi diggiide, de'uwaa mitsaakko afiyaa ogiyaa naagana mala, kiruubeela giyaa kiitanchatuwaanne aad'd'i aad'd'i wod'd'iyaa tamaa lac'uwaa mashshaa Edene Gennetiyaappe away doliyaa baggana wotseedda.

Addaamappe Noha Gakkanaw

4

(Dom. 4:1–5:32)

K'aayeelanne Aabeela

¹ Addaami bare machchatti Hewaanina ak'eeda; iza shahaaro wode attuma na'aa yelaaddu; «Med'inaa Goday taana maaddina, attuma na'aa demmaad» gaade Aa K'aayeela* suntsaaddu.

² K'ay Aa ishaa Aabeela yelaaddu.

Aabeeli dorssaa heemmeer; k'ay K'aayeeli biittaa goshee.

³ Uddenna wodiyaappe guyye, K'aayeeli bare gaden doliyaa katsaappe Med'inaa Godaw yarshshuwa yarshsheedda;

⁴ shin Aabeeli bare dorssaa wudiya giddon bayira yeletteedda maratuwaappe akki shukkiide, untunttu ashuwaappe mod'd'iyaa yarshsheedda. Med'inaa Goday Aabeelanne Aa yarshshuwa akkeedda;

⁵ shin K'aayeelanne Aa yarshshuwa akibeenna. Hewaa diraw, K'aayeeli loytsi yiloteedda; bare deemuwaakka d'umisseedda.

⁶ Yaatina Med'inaa Goday K'aayeela, «Ayaw yilotay? Ne deemuukka ayaw d'umeedee?

⁷ Neeni lo'obaa ootsowaa gidintto, ne som'i pashikkennee?† Shin neeni lo'obaa ootsana d'ayooppe, nagaray do'aadan ne penggiyaan muggee; I neena mooddana koyee; shin neeni Aa s'oonana bessee» yaageedda.

⁸ Hewaappe guyye, K'aayeeli bare ishaa Aabeela, «Ane dembbaa boytte» yaageedda. Untunttu dembban de'ishshin, K'aayeeli bare ishaa Aabeela bolla denddiide wod'eedda.

⁹ Med'inaa Goday K'aayeela, «Ne ishay Aabeeli hak'anee?» yaagiide oochcheedda.

K'aayeeli zaariide, «Taani erikke; ta ishaa naagiyaawe taaneeyye?» yaageedda.

¹⁰ Med'inaa Goday K'aayeela, «Hawaa ayaw ootsaad? Be'a; ne ishaa suutsay biittaaappe taakko waassee.

¹¹ Ne kushiyaappe ne ishaa suutsaa akkiide, mittanaw hanggeedda biittaaappe ha'i neeni shek'etteeddawaa.

¹² Neeni goshinakka biittay new ayfena; betiyaadan neeni sa'aa bollan toyilakattanaassa» yaageedda.

¹³ K'aayeeli Med'inaa Godaa, «Poora! Neeni taana muriyaa muray taani ubbakka danddayennawaa.

¹⁴ Hekko neeni taana hachche ha biittaaappe yederssaassa; taani ne sintsaappe k'oosettana; betiyaadan taani sa'aa bollan toyilakattana; taana demmowe ooninne wod'ana» yaageedda.

¹⁵ Med'inaa Goday Aa, «Neena ooninne wod'ena; wod'ooppe, ne haluwaa aan laappun kushiyaa kesana» yaageedda. Hewaa diraw, demmowe ooninne Aa wod'enaadan Med'inaa Goday Aa bolla malaataa wotseedda.

¹⁶ K'aayeeli Med'inaa Godaa sintsaappe kesiide, Edene baggaappe away doliyaa baggana de'iyaa Nooda biittaaan de'eeddino.‡

K'aayeela Yeletaa

‡ **3:20** Hewaano: Ha suntsaa biletsay «De'iyanno» giyaawaa. * **4:1** K'aayeela: Ibraawetso k'aalaan «K'ayin» geetettee. Biletsay «Demmaad» giyaawaa. **4:4** Ibr. 11:4 † **4:7** Ne som'i pashikkennee? Ta ne yarshshuwa akkanashin. **4:8** Mat. 23:35; Luk'. 11:51; 1 Yoh. 3:12 **4:10** Ibr. 12:24 ‡ **4:16** Nood: Ha suntsaa birshshetsay «Toyilakattiyaa sa'aa» giyaawaa giyaa gadiyaan de'eedda.

¹⁷ K'aayeeli bare machchattina ak'eeda; Iza shahaaro wode Heenooka yelaaddu. K'aayeeli katamaa he wode kees's'iide, he katamaa bare na'aa suntsan «Heenooka» giide suntseedda.

¹⁸ Heenooki Iraada yeleeadda; Iraadi Mahuyaa'eela yeleeadda; Mahuyaa'eeli Matushaa'eela yeleeadda; Matushaa'eeli Laameeka yeleeadda.

¹⁹ Laameeki Aadonne S'iilo giyaa laa"u machatuwaa dawutsaa akkeedda.

²⁰ Aada Yaabaala yelaaddu; Yaabaali mehiyaa mooddiyaa, dunkkaaniyaan de'iyaa asatuwaa aawuwaa.

²¹ Aa ishaa suntsay Yuubaala; Yuubaali k'ay diitsaa diis's'iyaanne uldduudiyaa punniyaa asatuwaa ubbaa aawuwaa;

²² S'iila k'ay Tubaalik'ayna giyaa na'aa yelaaddu; Tubaalik'ayni nahaasiyaappenne birataappe dumma dumma miishshatuwaa k'os'iyaaawaa.[§] Tubaalik'ayna michchata Naa'imo.

²³ Itti gallassi Laameeki bare machchetuwaa, «Aadee, S'iilee, sisite; ta machattoo, ane taani odiyaawaa hayzitte. Itti bitanii taana dechcheedda diraw, taani Aa wod'aad; ee, taani he taana masuntseedda wodallaa wod'aad.

²⁴ K'aayeela haluwaa kessanaw laappun kushii koshooppe, Laameeka haluwaa kessanaw laappun tammanne laappun kushii koshshee» yaageedda.

Seetanne Heenoosa

²⁵ Addaame bare machchattina gisina hara na'aa yelaade, «K'aayeeli wod'eedda Aabeela diraw S'oossay taw hara na'aa immeedda» gaade, Aa Seeta* gaade suntsaaddu.

²⁶ Seetikka attuma na'aa yeleeadda; Aa «Heenoosa» giide suntseedda. Aasi Med'inaa Godaa suntsaa s'eesiide goyniyaawaa he wode doomeedda.

5

Addaama Yeletaa

(1 Od. 1:1-4)

¹ Addaama yeletay hawaappe kaalliide s'aafetteedda. S'oossay asaa med'd'eedda gallassi barena malatisiidde med'd'eedda.

² I attuma asaanne mac'c'a asaa ootsi med'd'iide, untuntta anjeeedda. Untuntta med'd'iide Asaa* giide suntseedda.

³ Addaami 130 laytsaa de'iide, barena malatiyaa attuma na'aa yeleeadda; Aa «Seeta» giide suntseedda.

⁴ Addaami Seeta yeleeeddawaappe guyye, 800 laytsaa de'eedda; hara attuma naanaanne mac'c'a naanaa yeleeedda.

⁵ Addaami mule 930 laytsaa de'iide hayk'k'eedda.

⁶ Seeti 105 laytsaa de'iide, Heenoosa yeleeedda;

⁷ Seeti Heenoosa yeleeeddawaappe guyye, 807 laytsaa de'eedda; hara attuma naanaanne mac'c'a naanaa yeleeedda.

⁸ Seeti mule 912 laytsaa de'iide hayk'k'eedda.

⁹ Heenoosi 90 laytsaa de'iide, K'aynaana yeleeedda;

¹⁰ Heenoosi K'aynaana yeleeeddawaappe guyye, 815 laytsaa de'eedda; hara attuma naanaanne mac'c'a naanaa yeleeedda.

¹¹ Heenoosi mule 905 laytsaa de'iide hayk'k'eedda.

¹² K'aynaani 70 laytsaa de'iide, Malaali'eela yeleeedda;

¹³ K'aynaani Malaali'eela yeleeeddawaappe guyye, 840 laytsaa de'eedda; hara attuma naanaanne mac'c'a naanaa yeleeedda.

¹⁴ K'aynaani mule 910 laytsaa de'iide hayk'k'eedda.

¹⁵ Malaali'eeli 65 laytsaa de'iide, Yaareedda yeleeedda;

¹⁶ Malaali'eeli Yaareedda yeleeeddawaappe guyye, 830 laytsaa de'eedda; hara attuma naanaanne mac'c'a naanaa yeleeedda.

¹⁷ Malaali'eeli mule 895 laytsaa de'iide hayk'k'eedda.

¹⁸ Yaareed 162 laytsaa de'iide, Heenooka yeleeedda;

¹⁹ Yaareed Heenooka yeleeeddawaappe guyye, 800 laytsaa de'eedda; hara attuma naanaanne mac'c'a naanaa yeleeedda.

²⁰ Yaareed mule 962 laytsaa de'iide hayk'k'eedda.

[§] 4:22 Nahaasiyaappenne birataappe dumma dumma miishshatuwaa k'os'iyaaawaa: Itti beni turggumii birataa k'os'iyaaawanttu ubbaa mayza aawuwaa yaagee. * 4:25 Seeta: Ha suntsaa birshshetsay «Immeedda» giyaawaa. 5:1

Dom. 1:27-28 * 5:2 Asaa: Ibraawetso k'aalan «Asaa» guussay «Addaama» giyaawaa.

- ²¹ Heenooki 65 laytsaa de'iide, Maatusaala yeleedda;
²² Maatusaala yeleeeddawaappe guyye, Heenooki 300 laytsaa S'oossanna hamettiidde de'eedda; hara attuma naanaanne mac'c'a naanaa yeleedda.
²³ Heenooki mule 365 laytsaa de'eedda;
²⁴ I S'oossanna hamettiidde d'ayeedda; ayaw gooppe, S'oossay Aa afeedda.
²⁵ Maatusaali 187 laytsaa de'iide, Laameeka yeleedda;
²⁶ Maatusaali Laameeka yeleeeddawaappe guyye, 782 laytsaa de'eedda; hara attuma naanaanne mac'c'a naanaa yeleedda.
²⁷ Maatusaali mule 969 laytsaa de'iide hayk'k'eedda.
²⁸ Laameeki 182 laytsaa de'iide, attuma na'aa yeleedda.
²⁹ «Ha na'ay Med'inaa Goday shek'k'eedda biittaa bollan nuuna nu kushiya oosuwa daaburaappe shemppissana» giide Noha† suntseedda.
³⁰ Laameeki Noha yeleeeddawaappe guyye, 595 laytsaa de'eedda; hara attuma naanaanne mac'c'a naanaa yeleedda.
³¹ Laameeki mule 777 laytsaa de'iide hayk'k'eedda.
³² Nohe 500 laytsaa de'iide, Seema, Kaamanne Yaafeeta yeleedda.

Nohanne Bashshaa Haatsaa

6

(6:1–10:32)

Asaa Iitatetsaa

- ¹ Aasi sa'aa bollan dareedda wode, untunttoo mac'c'a naanay yeletteeddino;
² «Saluwaa Med'etatuwaa»* geetettiyaawanttu ha asaa mac'c'a naanay malaa lo'a gidiyaawaa be'eeddino; yaatiide untuntuppe barenttoo dooreeddawantta akkeeddino.
³ Med'inaa Goday, «Ta Ayyaanay asan med'inaw de'enna; ayaw gooppe, Asay hayk'k'iyawaa; Aa laytsatuukka itti s'eetanne laatama gidana» yaageedda.
⁴ He wodenne hewaappe guyye Saluwaa med'etatu asaa mac'c'a naanaa akkina, naanay yeletteedda wode, wogga adussa asatuu sa'aa bollan de'eeddino. Untunttune beni wode olaw minanne eretteedda asaa.
⁵ Med'inaa Goday he wode sa'aa bollan de'iyaa asaa iitatetsay dareeddawaanne untunttu wozanay k'oppiyaabay ubbay ubbaa wodekka iita s'alala gideeddawaa be'eedda;
⁶ Med'inaa Goday asaa ha sa'aa bollan med'd'eeddawoo kayyotteedda; bare wozanaan loytsi seeletteedda.
⁷ Hewaa diraw Med'inaa Goday, «Taani med'd'eedda asaa ha sa'aa bollaappe mule d'ayssana; asaa, mehiyaa, do'aa, biitaana gooshetiyaa med'etatuwaanne saluwaa kafo-tuwaa d'ayssana; ayaw gooppe, taani untuntta med'd'eeddawoo kayyottaad» yaageedda.
⁸ Shin Nohe Med'inaa Godaa sintsan nashetteedda.

Noha

- ⁹ Nohe haneeddabay hawaappe kaalliide s'aafetteedda. Nohe s'illo asaa; I bare wodiyaan de'eedda asaa gidдон suure asaa; Nohe S'oossanna hametteedda.
¹⁰ Nohe Seema, Kaamanne Yaafeeta giyya heezzu attuma naanaa yeleedda.
¹¹ He wode biittay sa'ay S'oossaa sintsan tuneedda; sa'ay ubbay makkalan kumeedda.
¹² S'oossay ha sa'aa s'eelleedda; sa'ay tuneeddawaa be'eedda; ayaw gooppe, sa'aan de'iyaa Asay ubbay bare ogiyaa tunissi wotseedda.
¹³ Hewaa diraw, S'oossay Noha hawaadan yaagiide azazeedda; «Taani asaa ubbaa d'ayssana hanay; untunttu gaasuwaan sa'ay makkalan kumeedda diraw, taani tumuppe asaakka sa'aakka d'ayssana.
¹⁴ Hewaa diraw, mino mitsaappe new markkabiyyaa kees's'a; he markkabiyyaa gidдон c'ora k'ol'otuwa kessa; yaataade soonnanne karenna shidiyaan bara.
¹⁵ Markkabiyyaa hawaadan yaataade kees's'a; adussatetsaa heezzu s'eetu wad'aa, gomp-paa ishatamu wad'aa, geesaa hattamu wad'aa ootsa;
¹⁶ markkabiyyaw kaaraa† med'd'a; kaaraappenne godaappe gidduwaan itti wad'aa gidiyaa sa'aa kallo agga basha; penggiyaa markkabiyyaw miyiyaanna kessa; markkabiyya heezzu pook'iyaa kessaade kees's'a.
¹⁷ «Taani saluwaappe garssan de'uwa shemppuwaanna de'iyaa med'etaa ubbaa d'ayssanaw, ha sa'aa bollan bashshaa haatsaa yeddana; ha sa'aan de'iyabay ubbay d'ayana.

5:24 Ibr. 11:5; Yih. 14 † 5:29 Noha: Ha suntsay «Shemppisseedda» giyaawaa malatee. 6:1 Yob. 1:6; 2:1 * 6:2 Saluwaa Med'etatuwaa: S'oossaa naanatuwaa; s'oossatuwaa naanatuwaa. 6:5 Mat. 24:37; Luk'. 17:26; 1 P'es'. 3:20 6:10 2 P'es'. 2:5 † 6:16 Kaaraa: Maskkootiyaa.

¹⁸ Shin taani ta k'aalaa c'aak'k'uwaa neenana c'aak'k'ettana. Neeni ne machchatto, ne attuma naanaanne ne attuma naanaa machatuwaa neenanna akkaade markkabiya giddo gela.

¹⁹ Unttuntu neenana shemppuwaanna attana mala, shemppuu de'iyaa med'etaa ubbaappe k'ommuwaan k'ommuwaan attumawaanne mac'c'awaa laa"uwaa laa"uwaa akkaade, markkabiya giddo gelissa.

²⁰ Dumma dumma k'ommo kafuwaappe, dumma dumma k'ommo mehiyaappenne biittaana gooshettiya dumma dumma k'ommo med'etatuwaa ubbaappe laa"uwaa laa"uwaa gidiide, shemppuwaanna attana mala neekko yaana.

²¹ K'ay neeninne neenanna de'iyaa wanttu maanaw, dumma dumma k'ommu miyaa katsaa Eefeera, markkabiya giddon k'ola» yaagedda.

²² Nohe ubbabaakka S'oossay azazeeddawaadan ootseedda.

7

¹ Med'inaa Goday hewaappe guyye Noha hawaadan yaagedda; «Neeni ne soo asaa ubbaanna markkabiya giddo gela; ayaw gooppe, taani ha wodiya yeletaa giddon neeni s'illo gideeddawaa be'aaddi.

²⁻³ Neeni geeshsha gidedda mehiyaanne do'aa ubbaappe Aa k'ommuwaappe k'ommuwaappe attumawaanne mac'c'awaa laappunuwaa laappunuwaa, geeshsha gidenna mehiyaanne do'aa ubbaappe Aa k'ommuwaappe k'ommuwaappe itti attumawaanne itti mac'c'awaa, k'ay saluwaa kafuwaappe Aa k'ommuwaappe k'ommuwaappe attumawaanne mac'c'awaa laappunuwaa laappunuwaa ootsaade, sa'aa ubbaa bolla dumma dumma zeretsay shemppuwaanna attana mala neenana akkaade gela.

⁴ Ayaw gooppe, laappun gallasaappe guyye, taani oytamu gallasaanne oytamu k'ammaa ha sa'aa bolla iraa bukissana; yaataade taani med'd'eedda med'etaa ubbaa sa'aa bollaappe d'ayssana» yaagedda.

⁵ Nohe Med'inaa Goday Aa azazeedda ubbaba ootseedda.

⁶ Bashshaa haatsay ha sa'aa bolla yeedda wode, Nohe laytsay usuppun s'eeta.

⁷ Nohe, Aa attuma naanay, Aa machatanne Aa naanaa machchetuu bashshaa haatsaappe attanaw markkabiya giddo geleeddino.

⁸ Geeshsha mehiyaappenne do'aappe, geeshsha gidenna mehiyaappenne do'aappe, kafuwaappenne biittaana gooshettiya wanttu ubbaappe

⁹ S'oossay Noha azazeeddawaadankka attumawenne mac'c'awe laa"uwaa laa"uwaa gidi, Nohekkko yiide markkabiya giddo geleeddino.

¹⁰ Laappun gallasaappe guyye, bashshaa haatsay ha sa'aa bolla yeedda.

¹¹ Nohe usuppun s'eetu laytsaa de'ina, laa"entsa aginaan, tammanne laappunsa gallasan, he gallasan biittaa giddon de'iyaa wolk'aama c'iimmaa pultuwaa ubbay d'uuk'k'i aggeeda; saluwaan de'iyaa haatsaa penggetuukka dooyetti wod'd'eeddino;

¹² Iray ha sa'aa bolla oytamu gallasaanne oytamu k'amma bukkeedda.

¹³ He gallasan Nohenne Aa attuma naanay, Seeme, Kaamenne Yaafeeti, Nohe machatanne Aa naanaa heezatuwaa machatu ittippe markkabiya giddo geleeddino.

¹⁴ Unttuntune do'aa ubbaappe bare k'ommuwaan k'ommuwaan, mehiya ubbaappe bare k'ommuwaan k'ommuwaan, sa'anna gooshettiya wanttu ubbaappe bare k'ommuwaan k'ommuwaan, kafuwaa ubbaappe bare k'ommuwaan k'ommuwaan, untuntunna ittippe geleeddino;

¹⁵ de'uwaa shemppuwaanna de'iyaa wanttu ubbay laa"uwaa laa"uwaa gidi, Nohekkko yiide markkabiya geleeddino;

¹⁶ S'oossay Noha azazeeddawaadan, med'etaa ubbaappe attumawaanne mac'c'awaa gidiide, markkabiya giddo geli simmowaan, Med'inaa Goday markkabiya penggiyaa gorddeedda.

¹⁷ Bashshaa haatsay oytamu gallasaa sa'aa bolla bukkiiide gam'eedda; haatsay dariide, markkabiya biittappe pude dentseedda.

¹⁸ Haatsay biittaa bolla loytsi darina, markkabii haatsaa bolla tooketteedda.

¹⁹ Saluwaappe garssaana de'iyaa d'ok'k'a deretuu ubbay mitettana gakkanaw, haatsay ha sa'aa bolla loytsi wolk'aappe dareedda.

²⁰ Haatsay deretuwa s'eeraappe aad'd'iide, tammanne ichcheshu wad'aa gakkanaw tookeedda.

²¹ Yaatina sa'aa bolla shemppuwaanna k'aas's'iyaa med'etatu ubbay: kafuu, mehii, do'ay, sa'aa bolla sham'i giya med'etaa ubbayne Asay ubbay hayk'k'eedda.

²² Ee, mela biittaa bollan de'iyaa, bare siid'iyaan de'uwaa shemppuwaa shemppiyaa ubbaykka hayk'keedda.

²³ Ha sa'aan pas'a de'iyaaabay ubbay: asay, mehiinne do'ay, biittaana gooshettiyya med'etatuunne saluwaa kafotuu ubbaykka sa'aappe d'ayeeddino. Nohe s'alalayenne aanana markkabiyya giddon de'iyaawanttu atteeddino.

²⁴ He haatsay s'eetanne ishatamu gallassaa gakkanaw sa'aa bollan gam"eedda.

8

Bashshaa Haatsay shooreedda

¹ Shin S'oossay Noha, aanana markkabiyya giddon de'iyaa do'aa ubbaanne mehiyya ubbaa k'oppeedda; sa'aa bollan c'arkkuwaa c'arkkiseedda; he haatsay wod'd'i wod'd'i beedda.

² K'ay biittaa gidduwaan de'iyaa c'iimuwaa puluttuunne saluwaan de'iyaa haatsaa penggetuu gorddetteeddino; iraykka saluwaan ek'keedda.

³ Yaatina haatsay wod'd'i wod'd'i beedda. He s'eetanne ishatamuntsa gallasaappe guyye, haatsay wod'd'eedda.

⁴ Haatsay wod'd'ina markkabii laappuntsa aginaan, tammanne laappuntsa gallassan Araaraate giyya deretuwa bolla utteedda.

⁵ Haatsay tammantsa aginay gakkanaw wod'd'i wod'd'i beedda; tammantsa aginaw koyro gallassi deretoo s'eray beetteedda.

⁶ Oytamu gallasaappe guyye, Nohe bare kees's'eedda markkabiyya maskkootiyaa dooyyeedda;

⁷ yaatiide itti k'uuruwaa kare yeddina; k'uuruu haatsay biittaa bollappe melana gakkanaw, yaanne haanne paalliide gam"eedda.

⁸ K'ay Nohe haatsay biittaa bollappe wod'd'i wureeddenttonne be'anaw itti harap'p'atto kare yedeedda;

⁹ shin he harap'p'atta haatsay biittaa ubbaa bollan ha"ikka de'iyaa diraw, shemppiyya sa'aa demmabeykku. Hewaa diraw simmaade, markkabiyya giddon de'iyaa Nohekkoo yaaddu; I bare kushiyya yeddiide, barekko markkabiyya giddo akkeedda.

¹⁰ Hewaappe guyye, hara laappun gallassaa gam"iide, Dogomatto zaariidekka markkabiyya giddoppe kessiide yeddeedda.

¹¹ He harap'p'atta sa'ay omarssiyya wode aakko simmaade yaaddu; wogaraa malatiyya mitsaappe duutseedda irs's'a haytsaa bare doonaan sa"aa akkaade yaaddu. Hewaa diraw, haatsay biittaa bollappe wod'd'eeddawaa Nohe ereedda.

¹² K'ay Nohe hara laappun gallassaa gam"iide, he harap'p'atto zaaretsiide yedeedda; shin he harap'p'atta aakko simmaade yabeykku.

¹³ Nohe usuppun s'eetanne itti laytsaa de'ina, koyro aginaan koyro gallassi, haatsay biittaa bollappe s'i"eedda; Nohe markkabiyya k'um"iyaa dooyi s'eelliide, biittay s'i"eeddawaa be'eedda.

¹⁴ Laa"entso aginaan laatamanne laappuntsa gallassan, biittay mule meleedda.

¹⁵ S'oossay he wode Noha hawaadan yaagiide azazeedda;

¹⁶ «Neeni ne machchatto, ne attuma naanaanne ne naanaa machatuwaa akkaade markkabiyya giddoppe kesa.

¹⁷ Unttuntu yelettiide, dariide c'orana mala, shemppuu de'iyaa med'etaa ubbaappe neenana de'iyaawantta: kafotuwa, mehetuwa, do'atuwaanne biittaana gooshettiyya ubbaa neenana kessa» yaageedda.

¹⁸ Nohe bare attuma naanatuwaan, bare machchattinanne bare naanaa machchetuwaanna markkabiyya giddoppe kesseedda.

¹⁹ Mehiyaanne do'aa ubbay, biittaana gooshettiyya med'etaa ubbay, kafuwaa ubbayenne sa'aa bollan wos's'i k'aas's'iyaa ubbay bare k'ommuwaan k'ommuwaan markkabiyya giddoppe kesseeddino.

²⁰ Nohe Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa gimbeedda; geeshsha mehiyaanne do'aa ubbaappenne geeshsha kafuwaa ubbaappe akkiide, yarshshiyaa sa'aan s'uuggiide yarshsheedda.

²¹ Yaatina Med'inaa Goday yarshshuwaa peenuwaa sawiyaawaa singgiide, bare wozanaan hawaadan yaageedda; «Na'atetsaappe doommina, Asay wozanaan k'oppiyaabay ubbay iita gidooppenne, taani asaa diraw gaade laa'entso ubbakka ha sa'aa shek'k'ikke. K'ay taani ha"i ootseeddawaadan pas'a de'iyaa med'etaa ubbaa laa'entso ubbakka d'ayssikke.

²² Ha sa'ay de'eedda keeshshaa ubbaan, zeriyya wodiinne c'akkiyya wodii, meeguunne hobbii, boniinne balguu, gallassayenne k'ammay ubbaadekka de'ana» yaageedda.

9

*S'oossay Nohena Geleedda**K'aalaa C'aak'uwaa*

¹ S'oossay Nohanne Aa attuma naanaa hawaadan yaagiide anjjeedda; «Yelettite; c'orite; sa'aa ubbaa kumite.

² Sa'aa do'atuu ubbay, saluwaa kafatuu ubbay, gadiyaan wos's'i k'aas's'iyaa ubbayne abban de'iyaa moletuu ubbay hinttenttoo yayyiononne dagammimo. Unttuntu hinttenttoo aad'd'iide imetteeddino;

³ taani mokkiyaa dumma dumma katsatuwaa hinttenttoo immeeddawaadanka, shemppuu de'iyaa wos's'i k'aas's'iyaa med'etaa ubbay hinttenttoo k'uma gidana.

⁴ Shin suutsaa gidдон shemppuu de'iyaa diraw suutsay Aa gidduwaan de'iyaa ashuwaa mooppite.

⁵ Taani hinttenttu shemppuwaanna de'iyaa hinttenttu suutsaa do'aa ubbaappe tumu achchana; k'ay asaa ubbaappe, Aa mala asaa suutsaa achchana.

⁶ S'oossay asaa barena malatsiidde med'd'eedda diraw, asaa suutsaa gussiyaa oonanne gidooppenne, Aa suutsaykka asaa kushiyaan gukkanawaa.

⁷ Hinttenttu yelettite; c'orite; sa'aan darite; an c'orite» yaageedda.

⁸ Hewaappe guyye, S'oossay Nohanne aanana de'iyaa Aa attuma naanaa,

⁹⁻¹⁰ «Simmi ha'i, taani ta c'aak'uwaa hinttenana, hintteppe guyye hinttenttu zeretsaananne pas'a neenana de'iyaa med'etaa ubbaanna c'aak'k'etay; ee, taani ta c'aak'k'uwaa kafuwaanna, mehiyaanna, sa'aa do'aa ubbaananne, markkabiyaappe hinttenana keseedda, shemppuwaanna de'iyaa med'etaa ubbaanna c'aak'k'ay.

¹¹ Taani hinttenana ta c'aak'k'uwaa c'aak'k'etay; hawaappe sintsan shemppuu de'iyaa ubbay bashshaa haatsaan ubbakka bayenna; ha sa'aa bayzziyaa haatsay hawaappe sintsan ubbakka de'enna» yaageedda.

¹² K'aykka S'oossay, «Taani taappenne hintteppe, hinttenana de'iyaa pas'a med'etatuwaa ubbaappe gidduwaan yaana yeletaa ubbaanna c'aak'k'etiyaa c'aak'uwaa malaatay hawaa;

¹³ taani ta zuluwaa shaariyaan essaad; I taappenne ha sa'aappe gidduwaan de'iyaa c'aak'k'oo mallaa gidana.

¹⁴ Taani sa'aappe bollan shaariyaa aheedda wodenne shaariyaan zuluu beetteedda wode,

¹⁵ taappenne hintteppe shemppuu de'iyaa dumma dumma k'ommo med'etaa ubbaappe gidduwaan c'aak'k'eteedda ta c'aak'uwaa hassayana; pas'a de'iyaa ubbaa d'ayssanaw hawaappe sintsan ubbakka bashshaa haatsay yeenna.

¹⁶ Zuluu shaariyaan beetteedda wode awudenne, taani Aa be'ana; taappe S'oossaappenne ha sa'aa bollan shemppuwaanna de'iyaa dumma dumma k'ommo med'etaa ubbaappe gidduwaan c'aak'k'eteedda med'ina c'aak'k'uwaa taani hassayana» yaageedda.

¹⁷ S'oossay Noha, «Taani taappenne ha sa'aa bollan shemppuwaanna de'iyaa ubbaappe gidduwaan c'aak'k'eteedda c'aak'k'uwaa malay hawaa» yaageedda.

Nohanne Aa Naanaa

¹⁸ Markkabiyaappe keseedda Nohe attuma naanay Seema, Kaamanne Yaafeeta; Kaame Kanaane aawuwaa.

¹⁹ Hawanttu heezzuukka Nohe naanaa; sa'aan ubbaan de'iyaa Asay untuntuppe yeletteedda.

²⁰ Nohe goshshanchcha; I woyniyaa turaa toketsaa doommeedda.

²¹ Itti gallasi I he woyniyaa eessaa ushiidde matsotteedda; bare dunkkaaniyaa gidдон kallo s'iira giseedda.

²² Kanaane aawuwaa Kaame bare aawuwaa kalluwaa be'eedda; kare kesiide, bare laa'u ishatoo odeedda.

²³ Shin Seeminne Yaafeeti afilaa ittuwaa akkiide, laa'attukka barenttu hashiyaana hashiyaana gatsi oyk'k'iide, guyyegutsaan hametti geliide, barenttu aawuwaa kalluwaa kammeeddino; untunttu barenttu aawuwaa kalluwaa be'enna mala barenttu deemuwaa wora zaareeddino.

²⁴ Nohe matsuu aad'd'ina beegottiide, Aa na'ay ubbaappe teefay Aa ootseeddawaa ereedda.

²⁵ Aa,

«Kanaane shek'etteeddawaa gido!

I bare ishatoo wurssetsa ayiliyaa gido» yaageedda.

²⁶ K'aykka Nohe,

«Med'inaa Goday, Seema S'oossay galatetto!

Kanaane Seema ayiliyaa gido;

²⁷ S'oossay Yaafeeta* biittaa aasso.

Yaafeeta zaratuu Seema zaratuwaa gidдон de'ino;

Kanaane Yaafeeta ayiliyaa gido» yaageedda.

²⁸ Bashshaa haatsaappe guyye, Nohe 350 laytsaa de'eedda.

²⁹ Nohe mule 950 laytsaa de'iide hayk'k'eedda.

10

Nohe Naanatuwaa Yeletaa

(1 Od. 1:5-23)

¹ Nohe naanaa, Seema, Kaamanne Yaafeeta yeletay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa; bashshaa haatsaappe guyye, untunttoo attuma naanay yeletteeddino.

Yaafeeta Naanaa

² Yaafeeta attuma naanay: Goomera, Maagooga, Maadaaya, Yaawaana, Tubaala, Meshekanne Tiiraasa.

³ Goomera attuma naanay: Ashkkanaaza, Riifaatanne Togarmma.

⁴ Yaawaana attuma naanay: Eliisha, Tarsseese, Kitiimanne Rooda.

⁵ Hawantuppe abbaa doonaan de'iyaa Asay ubbay bare gadiyaan gadiyaan, bare k'aalan k'aalan, bare yaran yaraaninne, bare kawutetsan kawutetsan shaaketteeddino.

Kaama Naanaa

⁶ Kaama attuma naanay: Kuusha, Mis'irayma, Puus'anne Kanaana.

⁷ Kuusha attuma naanay: Saaba, Ewulaas'a, Saabita, Raa'imanne Sabttaka.

⁸ Raa'ima attuma naanay: Saabanne Dadaana.

⁸ Kuushi Naamiruuda yeleeedda; Naamiruudi ha sa'aan koyro wolk'k'aama olanchchaa gideedda;

⁹ Med'inaa Godaa sintsankka I wolk'k'aama shankkanchcha gideedda; «Naamiruudadan Med'inaa Godaa sintsan wolk'k'aama shankkanchcha gideedda» guussay hewaa diraassa.

¹⁰ Aa kawutetsay koyro katamati Sanaa'oore gadiyaan de'iyaa Baabloone, Ereeka, Akkaadanne Kalnna.

¹¹⁻¹² I he biittaaappe Asoore biide, Nenewe, Rohobootanne Kaalaha kees's'eedda; k'ay Nanawepenne Kaalaahappe gidduwaan de'iyaa Reseena giyaa wolk'k'aama katamaakka kees's'eedda.

¹³⁻¹⁴ Mis'irayme Ludetuwaa, Anaamaawatuwaa, Lahaabetuwaa, Nafttuuhetuwaa, Patiroomsatuwaa, Kaasiluhetuwaanne Piliss's'eematuwaa zeretsatuwaa yeleeedda Kaft-tooretuwaa yeleeedda.

¹⁵⁻¹⁸ Kanaane bare bayira na'aa Sidoonanne Heeta yeleeedda; k'ay Kanaane Yaabuusa asaa, Amooore asaa, Gerggeese asaa, Hiiwe asaa, Ark'k'e asaa, Siina asaa, Ariwaade asaa, S'amaare asaanne Hamaata asaa yeleeedda.

Hewaappe guyye, Kanaane zaratuu laalettina,

¹⁹ Kanaane biittaa zaway Sidoonappe doommiide, Geeraarananne Gaazaanna aad'd'iide, Sodoomaanne Gamooraa, Adaamanne S'aboyma biide, Lashaa'an zawatee.

²⁰ Kaame attuma naanay barenttu yaran yaran, barenttu k'aalan k'aalan, barenttu biittan biittaaninne barenttu kawutetsan kawutetsan s'aafetteeddawanttu hawantta.

Seema Naanaa

²¹ Seemaw naanay yeletteeddino; I Yaafeetaw bayira ishaanne Eboora naanaa ubbaw mayza aawuwaa.

²² Seema attuma naanay: Elaama, Asoora, Arifaakisaada, Luudanne Araama.

²³ Araama attuma naanay: Uus'a, Huula, Geteeranne Mesheka.

²⁴ Arifaakisaadi Shelaaha yeleeedda.

Shelaahi Eboora yeleeedda.

²⁵ Ebooraw laa"u attuma naanay yeletteeddino. Ittuwaa suntsay Peeleega; ayaw gooppe, sa'aan de'iyaa Asay Aa wodiyaan shaaketteedda; Aa ishaa suntsay Yok'is'aana.

²⁶ Yok'is'aani naanaa yeleeedda. Unttuntune: Almmodaada, Sheleefa, Has'armmaaweta, Yeraaha,

²⁷ Hadoraama, Uzaala, Diik'ila,

²⁸ Oobaala, Abimaa'eela, Saaba,

* **9:27 Yaafeeta:** Ibraaweetsuwaan ha suntsaa biletsay, «gujjo» giyaawaa malatee.

²⁹ Ofiira, Hawiilanne Yobaaba. Hawanttu ubbaykka Yok'is'aana attuma naanaa.

³⁰ Unttuntu de'eedda heeray Meeshappe biide away doliyaa baggana de'iyaa derii dariyaa gadiyaan Safaara gakkee.

³¹ Seema attuma naanay barenttu yaran yaran, barenttu k'aalan k'aalan, barenttu gadiyaan gadiyaaninne barenttu kawutetsan kawutetsan s'aafetteeddawanttu hawantta.

³² Hawanttu barenttu yaran yaraaninne barenttu kawutetsan kawutetsan s'aafetteedda Nohe attuma naanaa zaratuwaa. Bashshaa haatsaappe simmiide, kawutetsatuwaa hawanttuppe sa'aa ubbaw yeletti akkeeddinno.

11

Baabloona Gimbbiyaa

(11:1-9)

¹ Sa'aa bollan de'iyaa Asay ubbay koyro itti doonaanne itti k'aalaa haasayiino.

² Asatuu away kesiyyaa bagga simmiide beedda wode, Sanaa'oore giyyaa gadiyaan dembaa ittuwaa demmiide yan, utteeddino.

³ Unttuntu ittuu ittuwaa, «Haa yiite; s'uubiyaa med'd'iide, taman s'uuggoytte» yaageeddino. Unttuntu shuchchaa diraw s'uubiyaa, urk'k'aa diraw shidiyaa akkeeddino;

⁴ «Haa yiite; nu suntsaa s'esissanawunne k'ay nuuni ha sa'aa ubbaa bollan laalettennaan attanaw itti wolk'k'aama katamaanne s'eeray saluwaa gakkiiyaa itti pook'iyaa nuw kees's'oytte» yaageeddino.

⁵ Shin Goday asatuu kees's'eedda wolk'k'aama katamaanne pook'iyaa be'anaw duge wodd'eedda;

⁶ Med'inaa Goday «Hekko unttuntu itti asaa; k'ay unttuntu ubbaykka itti k'aalan haasayiino; unttuntu ha"i hawaa ootsanaw doommowaappe guyye, unttuntu barenttoo ootsanaw k'oppowaa unttuntu danddayettenawe ayayenne baawa.

⁷ Haa yiite; duge wodd'd'iide unttuntu ittuu haasayiyyaa k'aalaa ittuu erenna mala, unttuntu k'aalaa dummayoyitte» yaageedda.

⁸ Med'inaa Goday unttunta hewaappe sa'aa ubbaa bollan laalina, unttuntu he wolk'k'aama katamaa kees's'iyawaa aggiisheedino.

⁹ Med'inaa Goday sa'aa asaa k'aalaa yan dummayeedda diraw, he katamay Baabeela* geetetteedda. Goday unttunta hewaappe sa'aa ubbaa bollan laaleedda.

Seemappe Abraama Gakkanaw

(11:10-32)

¹⁰ Seema yeletay hawaappe kaaliide s'aafetteeddawaa. Bashshaa haatsaappe guyye, laa'u laytsaa gidina, Seema laytsay 100 gideedda wode, Seemi Arifaakisaada yeleedda.

¹¹ Seemi Arifaakisaada yeleeddawaappe guyye, 500 laytsaa de'eedda; hara attuma naanaakka mac'c'a naanaakka yeleedda.

¹² Arifaakisaadi 35 laytsaa de'iide, Shelaaha yeleedda;

¹³ Arifaakisaadi Shelaaha yeleeddawaappe guyye, 403 laytsaa de'eedda; hara attuma naanaakka mac'c'a naanaakka yeleedda.

¹⁴ Shelaahi 30 laytsaa de'iide, Eboora yeleedda;

¹⁵ Shelaahi Eboora yeleeddawaappe guyye, 403 laytsaa de'eedda; hara attuma naanaakka mac'c'a naanaakka yeleedda.

¹⁶ Eboori 34 laytsaa de'iide, Peeleega yeleedda;

¹⁷ Eboori Peeleega yeleeddawaappe guyye, 430 laytsaa de'eedda; hara attuma naanaakka mac'c'a naanaakka yeleedda.

¹⁸ Peeleegi 30 laytsaa de'iide, Raa'a yeleedda;

¹⁹ Peeleegi Raa'a yeleeddawaappe guyye, 209 laytsaa de'eedda; hara attuma naanaakka mac'c'a naanaakka yeleedda.

²⁰ Raa'u 32 laytsaa de'iide, Saruuga yeleedda;

²¹ Raa'u Saruuga yeleeddawaappe guyye, 207 laytsaa de'eedda; hara attuma naanaakka mac'c'a naanaakka yeleedda.

²² Saruugi 30 laytsaa de'iide, Naakoora yeleedda;

²³ Saruugi Naakoora yeleeddawaappe guyye, 200 laytsaa de'eedda; hara attuma naanaakka mac'c'a naanaakka yeleedda.

²⁴ Naakoori 29 laytsaa de'iide, Taara yeleedda;

²⁵ Naakoori Taara yeleeddawaappe guyye, 119 laytsaa de'eedda; hara attuma naanaakka mac'c'a naanaakka yeleedda.

²⁶ Taari 70 laytsaa de'iide, Abraama, Naakooraanne Haaraana yeleedda.

* **11:9 Baabeela:** Ibraaweetsuwaan ha suntsaa biletsay Walaketeeddawaa giyaawaa malatee.

Taara Yeletaa

²⁷ Taara yeletay hawaappe kaaliide s'aafetteeddawaa. Taari Abraama, Naakooranne Haaraana yeleedda; Haaraani Loos'a yeleedda.

²⁸ Haaraani bare aawuu Taari pas'a de'ishshin, bare yeletteedda Kaladaawetuwaaw gadiyaan, Uura giyaa wolk'k'aama kataman hayk'k'eedda.

²⁹ Abraaminne Naakoorinne laa"attuukka akkeeddino; Abraamo machchatti suntsay Saaro; k'ay Naakoora machchatti suntsay Milkko; Milkka Haaraana naatto; Haaraani Milkkiwunne Yiskkaaniw aawuwaaw.

³⁰ Saara mantsato; iziw na'i baawa.

³¹ Taari bare na'aa Abraama, bare na'aa Haaraana na'aa Loos'anne, bare na'aa Abraamo machchatto Saaro akkiidde kesina, untunttu ittippe Kanaane gadiyaa baanaw Uuri giyaa Kaladaawetuwaaw katamaappe denddeeddino; shin untunttu Kaaraane giyaa katamaaw gakkanaw biide, yan utteeddino.

³² Taari 205 laytsaa de'iide, Kaaraanen hayk'k'eedda.

Abraama, Yisaak'anne Yaak'ooba Taarikkiyaa**12**

(12:1–35:29)

Abraamo S'eesaa

¹ Med'inaa Goday Abraama yaageedda; «Neeni ne gadiyaappe, ne dabbotuwaappenne ne aawuwaaw golle asaappe shaakettaade, taani neena bessiyyaa gadiyaa ba.

² Taani neena wolk'k'aama kawutetsaa ootsana; k'ay taani neena anjjana; taani ne suntsaa gitayana; yaatina neeni anjjo gidana;

³ taani neena anjjiiyaawantta anjjana; k'ay neena shek'k'iaawantta taani shek'k'ana; ha sa'aa bollan de'iyaa Asay ubbay ne baggana anjjettana»* yaageedda.

⁴ Abraame Med'inaa Goday aw odeeddawaadan denddiide beedda; Loos'ekka aanana beedda; Abraame Kaaraaneppe beedda wode, aw laytsay laappun tammanne ichchesha.

⁵ Abraame bare machchatto Saaro, bare ishaa na'aa Loos'a, yan shiishsheedda barentu mas'uwaaw ubbaanne, Kaaraanen untunttu demmeedda k'oomatuwaaw akkiide, Kanaane gadiyaa baanaw denddeedda; biide untunttu Kanaane gadiyaa gakkeeddino.

⁶ Abraame he gadiyaan Sekeema giyaa sa'aan de'iyaa Moore giyaa wolk'k'aama wolaa gakkanaw hametiidde beedda. He wode Kanaane asatuu he gadiyaan de'ino.

⁷ Shin Med'inaa Goday Abraamaw k'onc'c'iide Aa, «Ha gadiyaa taani ne zeretsaw immana» yaageedda. I barew k'onc'c'eedda Med'inaa Godaw he sa'aan yarshshiyaa sa'aa kees's'iide goynneedda.

⁸ Hewaappe denddiide, Beeteleppa away doliyaa baggana de'iyaa deretiyaa sa'aa biide, hewaan Beetele away wulliyaa bagga aggiide, k'ay Ayi away doliyaa bagga aggiide, gidduwaan bare dunkkaaniyaa d'ogeedda; hewaan Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa kees's'iide, Med'inaa Godaa suntsaa s'eeseedda.

⁹ Hewaappe guyye, Abraame yaappe denddi biide Neegeeba bazzuwaaw gakkeedda.

Abraame Gibis'e Beedda

¹⁰ He wode he gadii koshateedda; koshay s'iis's'i de'iyaa diraw, Abraame amareedda wodiyaaw de'anaw duge Gibis'e wod'd'eedda.

¹¹ Gibis'e gelana hanishin, Abraame bare machchatto Saaro hawaadan yaageedda; «Sisa; neeni loytsa malaa lo'o mac'c'a asaa gidiiyaawaa taani eray.

¹² Gibis'e asatuu neena be'iyaa wode untunttu, «Hanna Aa machchatto» yaagiide untunttu taana wod'ana; shin neena pas'a aggana.

¹³ Simmi untunttu taw ne gaasuwaan keekana malanne, k'ay taani hayk'k'ennan ne gaasuwaan attana mala neeni, «Taani Aa michchato» yaaga» yaageedda.

¹⁴ Abraame Gibis'e biittaa geleeedda wode, Gibis'e asatuu he mishirata daro malaa lo'o mac'c'a asaa gidiiyaawaa be'eeddino.

¹⁵ K'ay Gibis'e kaatiyaw ootsiyaa kaappatuukka izo be'eedda wode, kaatiyaa sintsan izo nashsheeddino; yaatiide izo kaatiyaa golle afeeddino.

¹⁶ Yaatina izi gaasuwaan kaatii Abraama lo'o ayfiyaan s'eelleedda; Abraamaw dorssatuwaanne booratuwaaw, attuma haretuwaanne mac'c'a haretuwaaw, attuma k'oomatuwaanne mac'c'a k'oomatuwaaw, gaaluwaaw immeedda.

¹⁷ Shin Med'inaa Goday Abraama machchatti Saari gaasuwaan Gibis'e kaatiyaa bollanne Aa soo asaa bolla daro kaa'iyaa harggiyaa yeddeedda.

^{12:1} Kit. 7:2-3; Ibr. 11:8 ^{12:3} Gal. 3:8 * ^{12:3} Ne baggana anjjettana: Neena anjjowaada anjjana mala ubbay woosana. ^{12:7} Kit. 7:5; Gal. 3:16 ^{12:13} Dom. 20:2; 26:7

¹⁸ Yaatina kaatii Abraama s'eesiide, «Neeni hawaa ayaw ta bolla ootsaad? iza ne machchatto gideeddawaa ayaw taw odabeykkii?

¹⁹ Neeni izo, «Iza ta michchato» gaade taw ayaw odaaddii? Taani izo taw machche ootsanaw akkeeddawe hewaa diraassa. Simmi ha"i ne machchatto hanno be'a; izo akkaade ba» yaageedda.

²⁰ Bare asaa azazina, untunttu Abraama Aa machchattinanne aw de'iyaa ubbabaanna kessiide yeddeeddino.

13

Abraaminne Loos'e Shaaketteeddino

¹ Hewaa diraw Abraame bare machchattinanne, barew de'iyawaa ubbaanna Gibs'eppe Negeeba bazzuwaa beedda; Loos'ekka aanana beedda.

² Abraame he wode miizaa, biraaninne work'k'aan darii duretteedda.

³ I Negeebappe dendiide Beetele gakkanaw beedda; he sa'ayenne Beeteleppenne Ayippe gidduwaan I koyro bare dunkkaaniyaa d'ogeedda sa'aanne

⁴ yarshshiyaa sa'aa I koyro kees's'eedda sa'aa. Yan Abraame Med'inaa Godaa suntsaa s'eeseedda.

⁵ Abraamena yuuyyiyaa Loos'ewukka miizzay, dorssaa wudiinne dunkkaanii de'ee.

⁶ Shin untunttu ittippe de'anaw untunttoo biittay gidibeenna; untunttoo daro mehii de'iyaa diraw, untunttu ittippe de'anaw danddayibeykkino.

⁷ Hewaa gaasuwaan Abraamo wudiya heemmiyaawanttu giddoninne Loos'e wudiya heemmiyaawanttu giddon walassay kesseedda. He wode Kanaanatuunne Parzzetuu he gadiyaan de'ino.

⁸ Yaanina Abraame Loos'a, «Nuuni ishatuwaa gidiyaa diraw, ta giddoninne ne gidдон, ta wudiya heemmiyaawanttu giddoninne ne wudiya heemmiyaawanttu gidдон walassaa kessoppa.

⁹ Biittaa ubbay ne sintsan de'ennee? Ane nuuni shaakettoyte; neeni haddirssa bagga booppe, taani ushechcha bagga baana; neeni ushechcha bagga booppe, taani haddirssa bagga baana» yaageedda.

¹⁰ Loos'e yuuyyi aad'd'i s'eelliide, Yorddaanoosa Shaafaa wombbay ubbay biide Zoo'aara gakkanaw, Med'inaa Godaa gennetiyya* woy Gibis'e biittaa mala daro haatsay de'iyawaa gidiyaawaa be'eedda. (Hewenne Med'ina Goday Sodoomanne Gamooraa geetettiyyaa katamato d'ayissanaappe kase).

¹¹ Hewaa diraw Loos'e barew Yorddaanoosa wombbaa ubbaa dooriide, away doliyaa bagga beedda; yaatina untunttu ittuu ittiwaappe shaaketteeddino.

¹² Abraame Kanaane gadiyaan de'eedda; shin Loos'e wombban de'iyaa wolk'k'aama katamatuwaa gidduwaan uttiide, Sodooma katamaa matan bare dunkkaaniyaa d'ogeedda.

¹³ He wode Sodooma asatuu iitanne Med'inaa Godaa bolla pala nagaraa ootsiyaawantta.

¹⁴ Loos'e Abraameppe shaaketteeddawaappe guyye, Med'inaa Goday Abraama hawaadan yaageedda; «D'ok'k'u gaade neeni de'iyasaappe away doliyaa bagganne away wulliyaa bagga, k'ay huup'issa bagganne gedissa bagga s'eella.

¹⁵ Ha neeni s'eelliyaa biittaa ubbaa taani newunne ne zariyaw med'inaw immana;

¹⁶ taani ne zariyaa sa'aa shafiyaadan darissana; ooninne sa'aa shafiya paydana dand-dayooppe, ne zariikka paydettana.

¹⁷ Dendda; biittaa gompan pudenne dugenne hininne haanne hamettaadde be'a; ayaw gooppe, taani ha biittaa new immana» yaageedda.

¹⁸ Abraame bare dunkkaaniyaa shoddiide, Kebroone katamaan de'iyaa Mamire wolatuwaa woggatuwaa matan de'anaw beedda. Hewaan Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa kees's'eedda.

14

Abraame Loos'a Wotsi Akkeedda

¹ He wode Sanaa'oore Kaatii Amiraafeeli, Elaasaara Kaatii Ariyooki, Elaama Kaatii Kadorillaa'oomerinne Goyma Kaatii Tidi'aali oydduu,

² Sodooma Kaatiyaa Beera'aara, Gamooraa Kaatiyaa Birschshaara, Adaama Kaatiyaa Shin'aabaara, S'aboyma Kaatiyaa Shemebeeraaranne (S'oo'aaro geetettiyyaa) Belaa'a Kaatiyaanna olaw salppeeddino.

* **13:10** Med'inaa Godaa Gennetiyya: Edene Gennetiyya bessiyaawaa.

13:10 Dom. 2:10

13:15 Kit. 7:5

³ Hawanttu ichcheshu kaatetu gaketii itti wolk'k'aa gidiide, (Mas'ine Abbaa giyaa) Siiddima Wombban shiik'eeddino.

⁴ Untunttu kase tammanne laa'u laytsaa Kadorllaa'oomeraw moodetteeddino; shin tammanne heezentsa laytsan aw makkaleeddino.

⁵ Tammanne oyddentso laytsan Kadorllaa'oomerinne aanana zuppeteedda kaatetu barenttu olanchchatuwaa akki biide, Asttaarooti s'arnnayman de'iyaa Raafaayeta, Haaman de'iyaa Zuuzetanne Shaawe-K'iriyaaatayman de'iyaa Eemeta oliide s'oonneeddino.

⁶ Hooraa biittaa asatuwaakka Se'iira Deriyaan oliide, bazzuwaa matan de'iyaa Elppaaraana giyaa sa'aa gakkanaw yedersseeddino.

⁷ Hewaappe guyye simmiide, Ayin-Mishppaas'a yeeddino. (Ha'i he sa'ay K'aadeesa geetettee.) Untunttu Amaaleek'atuwaa biittaa ubbaanne k'ay Has'aas'oone Taamaara giyaa sa'aan de'iyaa Amooratuwaa oliide s'oonneeddino.

⁸ Hewaappe simmiide, Sodooma kaatii, Gamooraa kaatii, Addaama kaatii, S'aboyma kaatiinne (S'oo'aaro geetettiyaa) Belaa'a kaatii denddeeddino; Siiddima Wombban salppeeddino.

⁹ Hawanttu ubbay Elaama kaatiyaanna, Goyma kaatiyaanna, Sanaa'oore kaatiyaan-naanne Elaasaara kaatiyaanna (ha ichcheshu kaatetu oyddu kaatetuwaanna) oletteeddino.

¹⁰ Siiddima Wombban he wode, shidiyaadan oyk'k'iyaaabay kumeedda ollay bessedda; Sodooma kaatiinne Gamooraa kaatii barenttu olanchchatuwaanna olaappe bak'atishin, untuntuppe amareedawanttu he ollatuwaan kunddeeddino; shin atteedawanttu deriyaa bak'ateeddino.

¹¹ Oyddu kaatetu Sodoomanne Gamooraa katamatuwaa mas'uwaa ubbaanne untunttu k'umaa ubbaa bonk'k'iide akkeeddino.

¹² Abraamo ishaa na'ay Loos'e Sodooman de'iyaa diraw, aakka Aa mas'uwaakka akkeeddino.

¹³ Hewaappe guyye, itti bitanii bak'ati yiide Ibraawiyaa Abraamaw hawaa odeedda. Abraame he wode, Eshkkolanne Aneera ishaa Amooriyaa Mamire wolaa matan de'ee. Untunttu ubbaykka olaa zaaranaw Abraamena c'aak'k'uwaa c'aak'k'eti utteeddino.

¹⁴ Abraame bare dabbuu omoodetteeddawaa siseedda wode, olaa eriyaa bare son yeletteedda 318 asaa dentseedda; he oyddu kaatetuwa kaalliide Daani giyaa katamaa gakkanaw beedda.

¹⁵ K'amman bare asaa c'uguwaan c'uguwaan shaakki, bare morkkatuwaanna olettiide untuntta s'oonneedda. Demask'k'oppe huup'issa baggana de'iyaa Hooba giyaa sa'aa gakkanaw yedersseedda.

¹⁶ Mas'uwaa ubbaa, k'ay bare dabbuwaa Loos'anne Aa mas'uwaa, mac'c'a asaanne hara asaa wotsi akkeedda.

¹⁷ Abraame Kadorllaa'oomeranne aanana zuppeteedda kaatetuwa s'ooniide simmeed-dawaappe guyye, Sodooma kaatii, (Kaatetuwa Wombbaa giyaa) Shaaweeta Wombban Aa mokkanaw keseedda.

Malka-S'edek'k'i Abraama Anjeeedda

¹⁸ He wode, Saleeme Kaatii Malka-S'edek'k'i ukitsaanne woyniyaa eessaa akkiide yeedda; I Ubbappe d'ok'k'iyaa S'oossaa k'eesiyaa.

¹⁹ I Abraama hawaadan yaagiide anjeeedda;

«Ubbappe D'ok'k'iyaa S'oossay,

saluwaanne sa'aa med'd'eddawe Abraama anjo.

²⁰ K'ay Ubbappe D'ok'k'iyaa S'oossay,

ne morkkatuwa ne kushiyaan

aatsi immeeddawe galatetto» yaageedda.

Abraame ubbabaappe asiraataa kessiide, Malka-S'edek'k'aw immeedda.

²¹ Sodooma kaatii Abraama, «Asaa taw immaade, mas'uwaa new akka» yaageedda.

²² Shin Abraame Sodooma kaatiyaa, «Taani Med'inaa Godaw, Ubbappe D'ok'k'iyaa S'oossaw, saluwaanne sa'aa med'd'eddawoo, ta kushiya dentaade c'aak'k'aad.

²³⁻²⁴ Ta Asay meeddawaappenne taananna beedda Aneera, Eshkkolanne Mamire gakkiaawaappe attina, neeni, «Abraama taani dureyaad» ubbakka geena mala, taani newaappe haray atto k'unc'c'uutiyaa woy c'aammaa k'achchiyaawaanne akkikke. Untunttu barena gakkiaawaa akkino» yaageedda.

15

Med'inaa Goday Abraamena C'aak'k'eteedda

¹ Hewaappe guyye, Med'inaa Godaa k'aalay sas'aani Abraamekko yiide, «Abraamaa, yaayyoppa! Taani new gonnalle; ne gatii loytsi dara» yaageedda.

² Abraame, «Abeet Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Godaw, taw ubbakka na'i baynna diraw, neeni immiyaa gatii taw ayissee? Demask'k'o El'eezeri taana laattana shin»* yaageedda.

³ K'aykka Abraame, «Neeni taw na'aa immabaakka; hewaa diraw ta son de'iyaa k'oomay taana laattiyaawaa» yaageedda.

⁴ Med'inaa Godaa k'aalay aakko yiide, «Ha k'oomay neena laattenna; shin ne gullbataappe kesiyaawe neena laattana» yaageedda.

⁵ Simmiide kare Aa kessiide, «Saluwaa pude s'eella; neeni s'oolinttetuwwa paydanaw danddayooppe payda; ne zeretsaykka hawaa keeshshaa gidana» yaageedda.

⁶ Abraamo Med'inaa Godaa ammaneedda; Med'inaa Goday hewaa aw s'illotetsaadan paydeedda.

⁷ Med'inaa Goday k'aykka Aa, «Taani neeni ha biittaa laattana mala new immanaw Uuri giyaa Kaladaawetuwwa katamaappe neena kessa aheedda Med'inaa Godaattee» yaageedda.

⁸ Shin Abraamo Aa, «Abeet Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Godaw, taani ha biittaa laatanawaa ayaan eroo?» yaageedda.

⁹ Med'inaa Goday Aa, «Heezzu laytsaa ussaa, heezzu laytsaa deeshshaa, heezzu laytsaa dorssaanne laa"u k'ommo harap'p'etuwwa taw akkaade ya» yaageedda.

¹⁰ I hawantta ubbaa aw afeedda; untuntta p'alk'k'iide laa"u keseedda; laa"uwaa keseed-dawaa ittuwaa ittuwaa baggan wotseedda; shin kafotuwwa laa"u kessi p'alk'k'ibeenna.

¹¹ He wode ankkotu he ashuwaa bolla wod'd'eeddino; shin Abraame untuntta yeder-sseedda.

¹² Away wulliyaa wode Abraama wolk'k'aama gem"ishuu oyk'k'eedda; d'ip'p'i geedda d'umay Aa bolla wod'd'eedda.

¹³ Yaatina Med'inaa Goday Aa, «Ne zeretsay hara gadiyaan bete gidiide de'anawaa neeni tumuppe era; untuntu ayiletiide oyddu s'eetu laytsaa naak'ettana.

¹⁴ Shin ayileyiide untuntta moooddiyaa kawutetsaa taani murana; hewaappe guyye, untuntu daro ak'uwaa he biittaaappe kessana.

¹⁵ Neena gidooppe, neeni ne mayza aawotuwaakko sarotetsaan baana; neeni loytsa c'imaade hayk'k'ananne moogettana.

¹⁶ Shin oyddentso yeletaan ne zeretsay ha gadiyaa simmana; ayaw gooppe, Amoooretuu nagaray biro likkiyaa gakkibeenna» yaageedda.

¹⁷ Away wullina sa'ay d'umeedda; c'ooc'iyaa c'uwaynne tamaa lac'uu akeekenan beetti-ide, he laa"u kessi p'alk'k'eteeddawantuppe gidduwaana aad'd'eedda.

¹⁸ He gallassi Med'inaa Goday Abraamena hawaadan yaagiide c'aak'k'uwaa c'aak'k'eteedda; «Gibis'e Shaafaappe doommiide Efraas'iisa giyaa wolk'k'aama shaafaa gakkanaw, ha biittaa taani ne zeretsaw immaad;

¹⁹⁻²¹ Ha biittay K'eenatuwwa, K'eniizetuwwa, K'adimoonetuwwa, Hiitetuwwa, Parzzetuwwa, Raafaayetuwwa, Amoooretuwwa, Kanaanetuwwa, Gerggeesetuwwanne Yaabuusat-uwaa biittaa» yaageedda.

16

Aggaaronne Isimaa'eela

¹ Abraamo machata Saara aw na'aa yelabeykku; shin iziwi Gibis'eppe yeedda Aggaaro giyaa itti ayilata de'aw.

² Hewaa diraw Saara Abraama s'eesaade, «Be'a, Med'inaa Goday taw yeluwwa diggeedda. Neeni baade, ta ayilatina gisa; ooni erii, taani izi baggana na'aa daayo gidanenttonne» yaagaaddu. Abraame Saari k'aalaa sisiide mayyeedda.

³ Abraame Kanaane gadiyaan tammu laytsaa utteeddawaappe guyye, Abraamo machata Saara Gibis'eppe aheedda bare ayilatto Aggaaro, bare asinaa Abraamaw machetetsaw immaaddu.

⁴ Aggaaro akkeedda; iza shahaaraaddu. Iza barew shahaaray atteeddawaa ereedda wode, bare godatto kad'iyaa doommaaddu.

⁵ He wode Saara Abraama, «Taana ha naak'uwaa naak'k'issiyaawe neena,* taani ta ayilatto new immina, iza ha'i barew shahaaray atteeddawaa eraade, taana kad'aw. Nebaanne tabaa Med'inaa Goday pirddo» yaagaaddu.

* 15:2 El'eezeri taana laattana: Ibraaweetsuwaan k'onc'c'e gidena. 15:5 Rom. 4:18; Ibr. 11:12 15:6 Rom. 4:3; Gal. 3:6; Yak. 2:23 15:12 Yob. 4:13, 14 15:13 Kes. 1:1-14; Kit. 7:6 15:14 Kes. 12:40-41; Kit. 7:7 15:18 Kit. 7:5 * 16:5 Taana ha naak'uwaa naak'k'issiyaawe neena: Neeni ta bolla ootsowe ne bolla peesho guussaa.

⁶ Abraame Saaro, «Hanno be'a; ne ayilata ne kushiyaanna; neeni izo new lo"owaa ootsa» yaageedda. Hewaappe guyye, Saara Aggaaro naak'k'ina, iza kesaade iippe bak'attaaddu.

⁷ Med'inaa Godaa kiitanchchay pulttuwaa matan woran Aggaaro demmeedda; he pulttuu Shura giyaa gadiyaa afiyaa ogiyaa mataana.

⁸ I Aggaaro, «Hanne Saari ayilattee Aggaaree, hak'appe yaad? K'ay hak'a bay?» yaagiide oochcheedda.

Iza, «Taani ta godatti Saarippe bak'atay» yaagaaddu.

⁹ Med'inaa Godaa kiitanchchay iziw, «Neeni ne godattikko guyye simmaade ba; iziw moodeta» yaagiide odeedda.

¹⁰ K'aykka Med'inaa Godaa kiitanchchay izo, «Ne zarii paydanaw danddayettennawaa keenaa taani c'orissana» yaageedda.

¹¹ K'aykka Med'inaa Godaa kiitanchchay izo, «Ha"i neeni shahaara; neeni attuma na'aa yelana; Aa Isimaa'eela† gaade suntsana; ayaw gooppe, Med'inaa Goday ne waasuwwa siseedda.

¹² I woran yeda de'iyaa hariyaa mala asaa gidana; asaa ubbaanna I ek'ettana; k'ay Asay ubbaykka aanana ek'ettana; I bare ishatuwwa ubbaanna is'o gidiide de'ana» yaageedda.

¹³ Aggaara, «Taani taana be'iyawaa be'aade pas'a attanee?» yaagaaddu; iza barew haasayeedda Med'inaa Godaa, «Neeni taana be'iyaa S'oossaa» yaagaade suntsaaddu.

¹⁴ Hewaa diraw he pulttuwaa ollay, «Taana Be'iyaa De'uwwa S'oossaa Pulttuwaa» geeteteedda; he ollay hanno gakkanaw K'aadeeseppenne Baareedappe gidduwaan de'ee.

¹⁵ Aggaara Abraamaw attuma na'aa yelaaddu; Abraame Aggaara yeleedda na'aa Isimaa'eela giide suntseedda.

¹⁶ Aggaara Isimaa'eela Abraamew yeleedda wode, Abraamo laytsay hosppun tammanne usuppuna.

17

K'as's'araa, C'aak'k'uwaa Mallaa

¹ Abraamo laytsay uduppun tammanne uduppuna gidiyaa wode, Med'inaa Goday aw k'onc'c'iide Aa, «Taani Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa; neeni ta sintsan hametta; suure gidaa.

² Taani taappenne neeppe gidduwaan ta c'aak'k'uwaa wotsay; taani neena loytsa c'orissana» yaageedda.

³ Abraame bare deemuwaan duge guufanneedda; S'oossay aw hawaadan yaageedda;

⁴ «Simmi, taani neenana c'aak'k'etiyyaa c'aak'uu hawaa; neeni daro kawutetsaa aawuwwa gidana.

⁵ Hawaappe doommiide ne suntsay Abraama geetettenna; shin ne suntsay Abrahaama* gidana. Ayaw gooppe, taani neena daro kawutetsaa aawuwwa ootsaad.

⁶ Taani neena loytsa c'orissana; taani neeppe kawutetsatuwwa med'd'ana; kaatetuukka neeppe kesana.

⁷ Taani taappenne neeppe, neeppe guyye ne zeretsaappenne gidduwaan, yeletaappe yeletaa gakkanaw ta c'aak'k'uwaa c'aak'k'etay; ha c'aak'k'uu taani newunne neeppe guyye ne zeretsaw S'oossaa gidana mala med'inaa c'aak'uwaa.

⁸ Ha"i neeni bete gidaade de'iyaa Kanaane biittay ubbay newunne neeppe guyye ne zeretsaw med'inaw laata gidana mala taani immana; k'ay taani untunttu S'oossaa gidana» yaageedda.

⁹ K'aykka S'oossay Abrahaama, «Neena gidoope, neeni ta c'aak'uwaa naaga; neenikka neeppe guyye ne zeretsaykka, yeletaappe yeletaa gakkanaw naagite.

¹⁰ Taappenne neeppenne, neeppe guyye ne zeretsaappe gidduwaan hinttenttu naagana ta c'aak'uu hawaa; hinttenttu gidduwaan de'iyaa attumawe ubbay k'as's'aretto.

¹¹ Hinttenttu attumatetsaa shookuwwa k'as's'arettiita; hewe taappenne hintteppe gidduwaan de'iyaa c'aak'k'oo mallaa gidanawaa.

¹² Hinttenttu giddon sintsappe yelettana attuma naanay ubbay yeletteedda hosppunsa gallassan k'as's'arettanaw koshshee. Ne soon yeletteeddawantta gidina, woy allagaappe shaluwaan shametteedda ayiletuwwa gidina, ne zeretsaa gidenawanttakka attumawantta k'as's'aranaw koshshee.

¹³ Ne son yeletteeddawanttu ne shaluwaan shamettowanttu k'as's'aretto. Hawe hinttenttu ashuwaan de'iyaa ta c'aak'k'uu med'inaa c'aak'uwaa gidana.

¹⁴ K'as's'arettiibeenna, bare shookuwwa de'iyaa attuma Asay ubbay bare asaappe duus's'ana; ayaw gooppe, I ta c'aak'uwaa mentseedda» yaageedda.

† 16:11 Isimaa'eela: Ha suntsaa Biletsay S'oossay siseedda guussaa. 16:15 Gal. 4:22 * 17:5 Abrahaama: Ha suntsaa biletsay daro kawutetsaw aawuwwa giyaawaa malatee. 17:5 Rom. 4:17 17:7 Luk'. 1:55 17:8 Kit. 7:8

17:10 Kit. 7:8; Rom. 4:11

¹⁵ K'aykka S'oossay Abrahaame, «Simmi, ne machchatti Saari suntsaa Saaray gooppa; hawaappe sintsaw izi suntsay Saaro.[†]

¹⁶ Taani izo anjjana; taani iippe new attuma na'aa tumu immana. Izo taani anjjana; iza kawutetsatuwaa aatto gidana; asaa kaatetu iippe yaana» yaageedda.

¹⁷ Abrahaame bare deemuwaan guufanneedda; I miic'c'iide bare wozanaan, «S'eetu laytsaa Asay tumu na'aa yelanee? K'ay udduppun tammu laytsaa gideedda Saara na'aa yelanee?» yaagiide k'oppeedda.

¹⁸ Abrahaame S'oossaa, «Isimaa'eeli taana laattiyaawaa gidanaw danddayenne?» yaageedda.

¹⁹ Shin S'oossay, «Tuytti, ne machata Saara new attuma na'aa tumuppe yelana; neeni Yisaak'a[‡] gaade Aa suntsana. Aappe guyye, Aa zeretsaw med'inaa c'aak'uwaa gidana mala, taani aanana ta c'aak'uwaa c'aak'ketana.

²⁰ K'ay Isimaa'eelabaa gidooppenne, neeni oochcheeddawaa taani sisaad; taani aakka anjjana; taani Aa anjjananne Aa zeretsaa loytsa c'orissana; I tammanne laa"u yeletatuwaa yelana; taani Aa zeretsaa wolk'k'aama kawutetsaa ootsana.

²¹ Shin taani ta c'aak'uwaa laytsi hannoo de Saara new yeliyaa Yisaak'ana c'aak'ketana» yaageedda.

²² S'oossay Abrahaamaana haasayiide wursseeddawaappe guyye, Abrahaameppe shaakettiide pude beedda.

²³ He gallassan Abrahaame bare na'aa Isimaa'eela, bare son yeletteedda ubbaa, bare shaluwaan shammeeddawantta ubbaa, bare son de'iyaa attuma asaa ubbaa, S'oossay aw odeeddawaadan untunttu attumatetsaa k'as's'areedda.

²⁴ Abrahaame bare attumatetsaa k'as's'arettiyya wode, udduppun tammanne udduppun laytsaa asaa;

²⁵ Aa na'ay Isimaa'eeli bare attumatetsaa k'as's'arettiyya wode, tammanne heezzu laytsaa na'aa.

²⁶ Abrahaamenne Aa na'ay Isimaa'eeli laa"attuukka he gallassi k'as's'aretteeddino.

²⁷ Abrahaame son de'iyaa attuma Asay ubbay, Aa son yeletteeddawanttunne shaluwaan shammeeddawanttu ubbay aanana k'as's'aretteeddino.

18

Heezzu Imatsatuwaa

¹ Abrahaame Mamire wolatuwaa wogatuwaa garssan bare dunkkaaniyaa penggiyaan seeta gallassi utti de'ishshin, Med'inaa Goday aw k'onc'ceedda.

² Abrahaame d'ok'ku giide s'eelliide heezzu asatuu Aa matan ek'keeddawantta be'eedda; untuntunna gaketanaw bare dunkkaaniyaa penggiyaappe denddi wos's'eedda; gakkiiide, gediyaan hokkiide, untunttu sintsan goyneedda.

³ Simmiide I, «Abeet ta Godaw, taani ne sintsan nashshetteedawaa gidooppe, taana ne k'oomaa aggaade aad'd'oppa.

⁴ Hayanaa guutsa haatsay yo; hinttenttu gedii meec'ettina, ha mitsaa kuwaan shemppi akkite.

⁵ Hinttenttu ha"i taakko hinttenttu k'oomaakko yeedda diraw, kam"i giide hinttenttu biyaasa'aa baana mala, taani hinttenttoo miyaawaa ahay» yaageedda.

Untunttu, «Daro lo"na; neeni giyaawaadan ootsa» yaageeddino.

⁶ Abrahaame dunkkaaniyaa giddo Saarikko elleelli biide, «Elleellaade liik'o d'iiliyaappe heezzu kere gidiyaawaa akka munak'aade ukitsaa uukka» yaageedda.

⁷ K'ay, Abrahaame bare mehiyaakko wos's'i biide, lo"o bolttiboldta bolttiboldta maraa dooriide, itti k'oomaw immina, I elleelli shukkiide giigisseedda.

⁸ Yaatina Abrahaame me"eedda maatsaanne giigisseedda maraa ashuwaa imatsatuwaa sintsa aatseedda; untunttu miishshin, I he mitsaa garssan untunttu matan ek'keedda.

⁹ Untunttu Aa, «Ne machata Saara hak'anee?» yaagiide oochcheeddino.

Iza, «Hini dunkkaaniyaa gidduwaan de'aw» yaageedda.

¹⁰ Med'inaa Goday Aa, «Taani laytsi hannoo de tumu neekko simmana; he wode ne machata Saara attuma na'aa yelana» yaageedda.

Saara he wode aappe guyye baggana de'iyaa dunkkaaniyaa penggiyaan de'iyaana hewaa sisaaddu.

¹¹ Abrahaamenne Saara barenttu laytsaa loytsi sugiide c'imeeddino. Saariw piilay yiyaawaa aggeedda.

[†] 17:15 Saaro: Ha suntsaa biletsey kawutetsaa aato guussaa.

[‡] 17:19 Yisaak'a: Ha suntsaa biletsey I Miic'eedda

giyaawaa. 18:2 lbr. 13:2 18:10 Rom. 9:9

¹² Hewaa diraw Saara bare wozanaan, «Taani ha"i c'ima wura kichchowaappe guyyiyaaninne ta goday c'imowaappe guyye, ha"i taw attuma asaana gaketiyaawe waan hananee?» yaagaade miic'c'aaddu.

¹³ Med'inaa Goday Abrahaame he wode, «Taani c'ima kichchowaappe guyye, tumu na'aa yelanitaayye?» gaade, Saara ayaw miic'c'aade?

¹⁴ Med'inaa Goday danddayettennabay tumu de'ii? Laytsi hannoo de taani neekko simmana; he wode Saara attuma na'aa yelana» yaageedda.

¹⁵ Saara loytsa yayyeedda diraw, «Taani miic'c'abeykke» yaagaade lakaaddu.

Shin I, «Ee, neeni tumu miic'c'aadda» yaageedda.

Abrahaame Sodooma Diraw Gaannateedda

¹⁶ Hewaappe guyye asatuu dendiide bi, Sodooma katamaa duge zaari s'eelleeddino; Abrahaamenne untuntta moyzziide untuntunna beedda.

¹⁷ Med'inaa Goday Abrahaame he wode, «Taani ta ootsanaw haniyaabaa Abrahaameppe k'osikke.

¹⁸ Abrahaame tumuppe gitanne wolk'k'aama kawutetsaa gidana; ha sa'aa kawutetsatuu ubbay Aa baggana anjettana.*

¹⁹ Ayaw gooppe, s'illotetsaanne pirdaa ootsiide, Med'inaa Godaa ogiyaa naaganaadan bare naanaanne bareppe guyye, bare soo asaa I zorana mala, taani Aa dooraad; hewenne Med'inaa Goday Abrahaamew immana geeddawaa ubbaa polanaassa» yaageedda.

²⁰⁻²¹ Med'inaa Goday Abrahaame, «Sodoomappenne Gamoorappe waassiyaa waasuu loytsi dareedda dirawunne untunttu nagaray loytsi dees'eedda diraw, untunttu ootseeddabay taakko gakeedda waasuwa keeshshaa iitenttonne be'anaw ane taani duge wod'd'ay; hewaa mala iita gidana d'ayinttonne erana» yaageedda.

²² Hewaappe guyye, laa"u asatuu Sodoomakko simmiide beeddino; shin Abrahaame Med'inaa Godaa sintsan woosi de'ee.

²³ He wode Abrahaame Med'inaa Godaakko shiik'iide yaageedda; «Tumu neeni s'illotuwa iitatuwaana d'ayssay?

²⁴ He wolk'k'aama katamaan ishatamu s'illotuu de'inttokka, neeni d'ayssay? Neeni aan de'iyaa ishatamu s'illotuwa diraw he katamaa ashshikkii?

²⁵ Hewe neeppe haakko; s'illotuwa iitatuwaana wod'iyaaawenne s'illotuwaanne iitatuwa itti ayfiyaan s'eelliyaaawe neeppe haakko. Ha sa'aa ubbaa pirdiyaawe s'illuwa pirdenneeyye?» yaageedda.

²⁶ Med'inaa Goday, «He Sodooma kataman ishatamu s'illotuu de'ooppe, he sa'aa ubbaa untunttu diraw taani ashshana» yaageedda.

²⁷ Hewaappe guyye Abrahaame, «Taani biittanne bidintsaa gidaadde ta Godaana s'alaade haasayanaw simmi doomma kichchaad;

²⁸ ishatamu s'illotuwaappe ichcheshu pac'c'into, neeni he ichcheshatuwa diraw he katamaa ubbaa d'ayssay?» yaageedda.

Med'inaa Goday, «Taani yan oytamanne ichcheshu s'illotuwa demmintto, he katamaa d'ayisikke» yaageedda.

²⁹ Abrahaame zaaretsiidekka, «Yan oytamu s'alalay beettinto shin?» yaageedda.

I, «Taani he oytamatuwa diraw, he katamaa d'ayisikke» yaageedda.

³⁰ Hewaappe guyye I, «Hay Goday taw hank'k'ettoppo; taani gujjaadekka haasayay. Yan hattamu s'alalay beettinto shin?» yaageedda.

Med'inaa Goday, «Taani yan hattamuwa demmintto, he katamaa d'ayisikke» yaageedda.

³¹ Abrahaame k'aykka, «Taani Godaana s'alaade haasayanaw doomma kichchaad; yan laatamuwa s'alalay beettinto shin?» yaageedda.

Med'inaa Goday, «He laatamatuwa diraw taani Aa d'ayisikke» yaageedda.

³² Hewaappe guyye Abrahaame, «Hay Goday taw hank'k'ettoppo; taani mes'i itti gedde haasayay; yan tammu s'alalay beettinto shin?» yaageedda.

Med'inaa Goday, «He tammatuwa diraw taani he katamaa d'ayisikke» yaageedda.

³³ Med'inaa Goday Abrahaamena haasayaa wursseeddawaappe guyye beedda; Abrahaamekka bare soo simmeedda.

19

Sodooma Nagaraa

¹ He laa"u kiitanchchatuu omarssi Sodooma katamaa gakteeddino; he wode Loos'e he katamaa penggiyaan utteedda. Loos'e untuntunna be'inne untuntunna gaketanaw ek'k'iide beedda; bare deemuwaa sa'aa gatsiide goyneedda;

² «Ta godatoo, hinttenttu k'oomaa soo simmeerikkitee; hinttenttu gediya meec'ettiide k'ammaa ak'ite; guuran denddiide hinttenttu biyaasa'aa baanita» yaageedda.

Untunttu, «Tuytti; nuuni ha katamaa dabaabaan ak'ana» yaageeddino.

³ Shin I untuntunna loytsi shoobbeedda diraw, aanana biide Aa soo geleeddino; I untunt-too k'umaa katiide, c'aalenna ukitsaa uukkiide aatsina, untunttu meeddino.

⁴ Untunttu gisennan de'ishshin, Sodooma katamaa attuma Asay ubbay, naanatuwaappe c'ima gakkanaw, ittuunne attenaan yiide, golliya yuuyyi aad'd'i dooddeeddino.

⁵ Loos'a s'eesiide yaageeddino; «Hachche k'amma ne soo yeedda attuma asatuu hak'an de'iinoo? Nuuni untuntunna sharmus'ana mala untuntta nuukko kare kessa» yaageeddino.

⁶ Loos'e untuntunna gaketanaw kare kesiide, kariyaa guyye gorddeedda;

⁷ untuntta hawaadan yaageedda; «Ta ishatao, ha iita oosuwa ootsoppite.

⁸ Simmi taw laa"u mac'c'a naanay, attuma asaa eribeenna wodoratuu de'iino; taani untunttu hinttenttoo kare kessay; hinttenttu untuntta hinttew lo'owaadan ootsana danddayiita. Shin ha asatuwaa bolla ayinne ootsoppite; ayaw gooppe, untunttu ta golligeeliide ta kaaraa garssan de'iino» yaageedda.

⁹ Asatuu Aa, «Nu sintsaappe kichcha!» yaageeddino; k'aykka untunttu, «Ha bitanii ha gadiyaan bete gidi yiide, ha'i nu bolla pirdanaw kajjeeleedda! Ha'i nuuni neena untunttu bolla ootsanaw k'oppeeddawaappe iitaa ootsana!» yaageeddino. Untunttu Loos'a guyye sugi yeggiide penggiyaa mentsanaw shiik'eeddino.

¹⁰ Shin he laa"u asatuu barenttu kushiyaa kare yeddiide, Loos'a soo goochchi gelissiide penggiyaa gorddeeddino.

¹¹ Hewaappe guyye, untunttu gollige penggiyaan de'iyaa asaa, guutsaappe gitaa gakkanaw k'ook'isseeddino. Yaatina untunttu penggiyaa demmanaw koyiide daabureeddino.

Loos'e Sodoomappe Kesiide Beedda

¹² He laa"u asatuu Loos'a, «New hawaan ne mac'c'a naanaa giigisseeddawanttu, ne attuma naanay woy ne mac'c'a naanay woy nebaa gideedda Asay oona gidooppene ha katamaan de'ii? Untuntta hawaappe kessa digga.

¹³ Ayaw gooppe, nuuni ha sa'aa d'ayssana haneetto. Untunttu waassiyaa waasuu Godaa sintsan loytsi dareedda diraw, Med'inaa Goday nuuna ha katamaa d'ayssanaw kiiteedda» yaageeddino.

¹⁴ Hewaa diraw Loos'e kesiide, bare mac'c'a naanaa giigisseeddawanttukko biide untunttu, «Elleelli denddiide hawaappe kesite; ayaw gooppe, Med'inaa Goday ha katamaa d'ayssana hane» yaageedda. Shin Aa mac'c'a naanaa giigisseeddawanttu I k'id'd'eedda giide k'oppeeddino.

¹⁵ Sa'ay wonttanaw holjjoji zo"iyaa wode, he kiitanchchatuu Loos'a, «Dendda! Ne machchattonne hawaan de'iyaa ne laa"u mac'c'a naanaa akkaade elleella kesa! Hewe d'ayoppe, ha katamay pirdettiya wode neenikka d'ayaassa» yaagiide dirbbiseeddino.

¹⁶ Shin Loos'e yatti giina, he asatuu Aa kushiyaa, Aa machchatti kushiyaanne Aa mac'c'a naanaa laa"uwaa kushiyaa oyk'k'iide, he katamaappe untuntta kesseeddino; ayaw gooppe, Med'inaa Goday untunttoo k'aretteedda.

¹⁷ Kiitanchchatuu untuntta katamaappe kesseedda saannakka, he kiitanchchatuwaappe ittuu yaageedda; «Hinttenttu shemppuwaa akkiide bak'atite! Guye s'elloppite! K'ay ha wombban hak'ankka ek'k'oppite! Deriyaakko bak'atite! Hinkkoode hinttenttu d'ayana» yaageedda.

¹⁸ Shin Loos'e untunttoo yaageedda; «Tuytti! Hay ta godatoo, yaagoppite.

¹⁹ Taani hinttenttu k'oomay hinttenttu sintsan nashshetteeddawaa diraw, taana ashshanaw taw daroppe loytsi maadeeddita. Shin taani deriyaakko bak'atanaw dand-daykke; hawe bashshay gakkiiide taana muukkananne taanikka hayk'k'ana.

²⁰ S'eellite; hawaan itti katamay de'ee; I wos's'anaw matanne guutsa katamaa. Taani yaa bak'atoo? I k'eeri guutsa katamaa gidennee? Ta shemppuu yan attanawaa» yaageedda.

²¹ Kiitanchchay, «Ee, taani ne ooshaa sisana; taani neeni giyaa katamaa d'ayssikke.

²² Shin yaa elleella bak'ata; ayaw gooppe, neeni yaa gakkanaw, taani ayinne ootsanaw danddaykke» yaageedda. Hewaa diraw he katamaa suntsay zoo'aaro* geetetteedda.

Sodoomanne Gamoora Katamatuu D'ayeeddino

²³ Loos'e S'oo'aaro gakkweedda wode, biro s'alk'k'ii doleedda.

²⁴ Med'inaa Goday he wode tamaanne ees's'iyaa diiniyaa Sodoomanne Gamoora bollan Med'inaa Godaa mataappe saluwaappe bukiide bayzweedda.

²⁵ Hewaadan ootsiide Med'ina Goday he katamata, he wombbaa ubbaa, he katamatuwaa gidдон de'iyaa ubbaanne he gadiyaan de'iyaa mitsaa maataa d'ayseedda.

²⁶ Shin Loos'e machata guyye s'eellaade mas'ine tuussaa gidaaddu.

²⁷ Wonttetsa gallassi wontta guuran Abrahaame dendiide, Med'inaa Godaa sintsan kase I ek'keedda sa'aa simmiide beedda.

²⁸ I Sodoomanne Gamoora he zanggaaraan de'iyaa biittaa ubbaa duge s'eelleedda; he wode c'uway c'ooc'iyaa tamaa c'uwaadan he biittaaappe dendiyaawaa be'eedda.

²⁹ S'oossay he zanggaaraa katamatuwaa d'ayseedda wode, Abrahaama hassayeedda; Loos'e de'eedda katamatuwaa d'ayssiide Loos'a bashshaappe keseedda.

Loos'e Yeletaa

³⁰ Loos'e zoo'aaran uttanaw yayyeedda diraw, bare mac'c'a naanaa laa"uwaanna de-riyaa keseedda; gonggolo gidдон bare laa"u mac'c'a naanatuwaanna utteedda.

³¹ Itti gallassi bayira naatta teefatto, «Nu aawuu c'imeedda; sa'aa ubbaan† de'iyaa wogaadan nuunana gisanaw ha gadiyaan ubbakka attuma Asay baawa.

³² Haaya; woyniyaa eessaa nu aawuwaa ushshiide, aanana gisiide, nu aawuwaappe nu zariyaa turaa ashshooytte» yaagaaddu.

³³ He gallassaa k'amma barenttu aawuwaa woyniyaa eessaa ushsheeddino; bayirata gelaade aanana gisaaddu; iza aanana gisiyaa wodekka dendiyaawaa wodekka I eribeenna.

³⁴ Wonttetsa gallassi bayirata teefatto, «Sisa; zino taani ta aabunna gisaad; hachche k'amma k'ay woyniyaa eessaa ushshina, neenikka gelaade aanana gisa; yaatiide nuuni nu aawuwaappe nu zariyaa turaa ashshooytte» yaagaaddu.

³⁵ He gallassi k'amma k'aykka woyniyaa eessaa ushsheeddino; teefatakka gelaade aanana gisaaddu; iza aanana gisiyaa wodekka dendiyaawaa wodekka I eribeenna.

³⁶ Yaatiide Loos'e mac'c'a naanay laa'attuukka barenttu aawuwaappe shahaareeddino.

³⁷ Bayirata attuma na'aa yelaaddu; Aa suntsaa Moo'aaba‡ gaade suntsaaddu; inne hachche gakkanaw Moo'aabatuwaa aawuwaa.

³⁸ K'ay teefattakka attuma na'aa yelaaddu; Aa suntsaa Ben"aama§ gaade suntsaaddu; inne hachche gakkanaw Amoonatuwaa aawuwaa.

20*Abrahaamenne Abimeleeka*

¹ Abrahaame Mamireppe dendiide, Negeeba giyaa gadiyaa beedda; K'aadeesanne Shura giyaa katamatuwaappe gidduwaan de'eedda; Garaaranka amareeda wodiyaa takkeedda.

² Yan Abrahaame bare machchatto Saaro, «Aa ta michchato» yaageedda. Garaara Kaatii Abimeleeki kiittiide Saaro afeedda.

³ Shin S'oossay itti k'amman akumuwaan Abimeleekikko yiide, Aa hawaadan yaageedda; «Neeni aheedda machati gaasuwaan hayk'kaasa; ayaw gooppe, iza asaa machchatto» yaageedda.

⁴ Shin Abimeleeki iikko shiik'ibeenna. Yaateeddawe, «Godaw, neeni s'illo kawutetsaa d'ayssaniyye?

⁵ I, «Iza ta michchato, gibeenneyye? K'ay iza, «I ta ishaa» gabeykkee? Taani ta wozanaa suuretetsaaninne ta kushiya geeshshatetsaan hawaa ootsaad» yaageedda.

⁶ Hewaappe guyye, S'oossay akumuwaan Aa yaageedda; «Ee, neeni ne wozanaa geeshshatetsaan ootseeddawaa taani eraad; hewaa diraw, neeni izo bochchenna malanne ta sintsan nagaraa ootsenna mala neena taani te'aad.

⁷ Ha"i ha bitaniyaa machchatto zaara; ayaw gooppe, I Timbbitiyaa odiyaawaa; I new S'oossaa woosana; neeni pas'a de'ana. Shin izo zaarana d'ayooppe, neeninne new de'iyabay ubbay hayk'k'iyawaa tumuppe era» yaageedda.

⁸ Abimeleeki wonttetsa gallassi wontta bare kawutetsaa kaappatuwaa ubbaa s'eeseedda; ha yewuwaa ubbaa untunttoo odina, untunttu loytsi daro yayyeeddino.

^{19:24} Mat. 10:15; 11:23-24; Luk'. 10:12; 17:29; 2 P'es'. 2:6; Yih. 7 ^{19:26} Luk'. 17:32 † ^{19:31} Sa'aa ubbaan: Ha biittaa giyaawaa. ‡ ^{19:37} Moo'aaba: Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan «Ta aawuwaappe giyaawaa malatee»

§ ^{19:38} Ben"aama: Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan «Ta asatuwaa na'aa giyaawaa». ^{20:2} Dom. 12:13; 26:7

⁹ Yaatina Abimeleeki Abrahaama s'eesiide, «Neeni ayaa nu bolla ootsaaddii? Neeni ta bollanne ta kawutetsaa bolla wolk'k'aama nagaraa ahanaw taani new ay iitabaa ootsaadditaa? Neeni ta bolla oosetanaw bessenabaa ootsaadda» yaageedda.

¹⁰ K'aykka Abimeleeki Abrahaama, «Neena hawaa oosisseeddawe ayee?» yaagiide oocheedda.

¹¹ Abrahaame yaageedda; «S'oossaw yayyiya itti asayenne ha sa'aan baawa» gaade k'oppeedda diraassanne, «Ta machchatti gaasuwaan untuntutu taana wod'ana» gaade k'oppeedda diraassa.

¹² Hewaa bolla iza tumukka ta michchato; ta aati naatto gidukkuppe attin, ta aabbu naatto; k'ay iza ta machchatto gidaaddu.

¹³ S'oossay taana ta aawuwaa golliyaappe kesseedda wode taani iziwi, «Nuuni beedda gadiyaan ubbaan neeni taw ootsana keekatetsay hawaa; «I ta ishaa» gaade tabaa haasaya» yaagaad» yaageedda.

¹⁴ Hewaappe guyye Abimeleeki dorssaa, mehiyaa, mac'c'a ayiletuwaanne attuma ayiletuwaa ahiide, Abrahaamew immeedda; k'ay Aa machchatto Saaro aw zaareedda.

¹⁵ Abimeleeki, «Simmi ta biittay ne sintsaana; neena lo'osan de'a» yaageedda.

¹⁶ Saarokka, «Taani ne ishaw itti sha" a s'agaraa biraa* immay; hawe simmi neenana de'iyaa ubbaa sintsan neeni s'illatto gidiyaawaanne neeni shatimmeeddawaa erisiyaawaa gido» yaageedda.

¹⁷⁻¹⁸ Med'inaa Goday Abrahaame machchatti Saari gaasuwaan Abimeleeka golle asaa ubbaa k'antsaa maynissi wotseedda diraw, Abrahaame S'oossaa woossina, Abimeleeki, Aa machatanne Aa mac'c'a k'oomatuwaa na'aa yelana mala S'oossay untuntutta patseedda.

21

Yisaak'i Yeletteedda

¹ S'oossay bare odeeddawaadan Saarikko yeedda; S'oossay Saaro bare geeddawaadan ootseedda.

² Saara shahaaraade, c'imreedda Abrahaamew S'oossay geedda wodii gakkina, attuma na'aa yelaaddu.

³ Saara Aw yeleeedda bare na'aa suntsaa Abrahaame «Yisaak'a» yaagiide suntseedda.

⁴ Abrahaame bare na'aa Yisaak'a S'oossay azazeeddawaadan hospunnisa gallassan k'as'sareedda.

⁵ Aa na'aa Yisaak'i aw yeletteedda wode, Abrahaame laysay s'eeta.

⁶ Saara, «S'oossay taw miichchaa* immeedda; k'ay hawaa sisiyaawe ubbay taananna miic'c'ana» yaagaaddu.

⁷ K'aykka Saara, «Abrahaamew Saara na'aa d'antsana geeddawe oonee? Gidooppenne taani ha"i aw I c'imreedda wodiyaan na'aa yelaad» yaagaaddu.

Aggaaranne Ismaa'eeli Yedersseteeddino

⁸ Guutsa na'ay dic'c'iide; d'antsaa duutseedda; Abrahaame Yisaak'i d'antsaa duutseedda gallassi wolk'k'aama baalaa keseedda.

⁹ Shin Gibs'eppe yeedda Aggaara Abrahaamew yeleeedda na'ay Yisaak'ana kaa'iyawaa Saara be'aaddu.

¹⁰ Abrahaama, «Ha ayilatti na'ay ta na'aa Yisaak'ana ubbakka laattenna diraw, ayilatonne izi na'aa kessa yedda» yaagaaddu.

¹¹ Ha yewuu bare na'aa bochchiyaa diraw, Abrahaame loytsi metootteedda.

¹² Shin S'oossay Abrahaame, «Na'awunne ne ayilatiw loytsa metoottoppa; Saara new odiyaawaa ubbaa sisa; yaw gooppe, ne zeretsay Yisaak'a baggana s'esettanawaa.

¹³ K'ay ayilatti na'aa taani kawutetsaa kessana; yaw gooppe, ikka ne zare» yaageedda.

¹⁴ Wontta guuran Abrahaame denddeedda; k'umaanne ogoruwaan haatsaa akkiide, Aggaaro hashiyaan toossiide, izi na'aakka iziwi immiide kessi yeddeedda. Iza baade, Berssaabehe giyaa woraan toyilakattaw.

¹⁵⁻¹⁶ Haatsaykka ogoruwaan wureedda wode iza, «Na'ay hayk'k'ishin, uttaade be'ikke» yaagaade, na'aa itti buuraa garssan wotsaade, laa"u s'eetu wad'aa gidiyaawaa keeshshaa baade uttaaddu. Matan uttaade, bare k'aalaa d'ok'k'issaade yeekkaaddu.

¹⁷ S'oossay na'aa waasuwwa siseedda; S'oossaa kiitanchchay Aggaaro saluwaappe s'eesiide, «Aggaaree, waanaaddii? S'oossay na'ay giseedda sa'aan waassiyaawaa siseedda diraw yayyoppa;

* 20:16 Itti sha" a s'agaraa biraa: Hawe tammanne ittanne bakka kiilo giraame dees'ee. 21:3 Ibr. 11:11 21:4 Dom. 17:12; Kit. 7:8 * 21:6 Miichchaa: Ha suntsaa biletsay «I miic'c'ee» giyaawaa (gujji s'eelite 17:17-19). 21:10 Gal. 4:29-30 21:12 Rom. 9:7; Ibr. 11:18

¹⁸ dendda ek'k'a; na'aanne ne kushiyaan dentsa; ayaw gooppe, taani Aa wolk'k'aama kawutetsaa ootsana» yaageedda.

¹⁹ S'oossay izi ayfiyaa dooyina, haatsaa ollaa be'aaddu; baade ogoruwaan haatsaa kuntsaaddu; na'aakka ushshaaddu.

²⁰ Na'ay dic'c'iyaa wode, S'oossay aanana gideedda; I woran de'iide, wonddaafiyaa dukkiyaa asaa gideedda.

²¹ I Paaraana giyaa woran de'ishshin, Aa daaya Gibbs'eppe aw machchatto demmaaddu.

Abrahaameppenne Abimeleekeppe Gidduwaan Wotseedda C'aak'k'uwaaw

²² He wode, Abimeleeki bare wotaadaratuwaa kaappuwaa Pikoolaana Abrahaamekko biide, «Neeni ootsiyaa ubbaban S'oossay neenana de'ee.

²³ Neeni ta bolla woy ta naanaa bolla woy ta zeretsaa bolla genebaa ootsenna mala, ha"i hawaan, S'oossaa sintsan taw c'aak'k'a; taani new keekeeaddawaadan, neenikka tawunne neeni imatsatetsan de'iyaa ha biittaw lo"a» yaageedda.

²⁴ Abrahaame, «Taani c'aak'k'ay» yaageedda.

²⁵ He wode, Abrahaame Abimeleeka k'oomatuu akkeedda haatsaa ollaabaa Abimeleekaw maganneedda.

²⁶ Shin Abimeleeki, «Hewaa ooni ootseedentto taani erikke; neenikka k'ay taw od-abaakka; taani hachche gakkanaw hewaa sisabeykke» yaageedda.

²⁷ Hewaappe guyye Abrahaame dorssaanne miizzatuwaa ahiide, Abimeleekaw immina, untunttu laa"u c'aak'uwaa c'aak'k'eteeddino.

²⁸ Abrahaame laappun mac'c'a dorssaa maratuwaa wudiyaappe shaakkeedda;

²⁹ Abimeleeki Abrahaama, «Ha neeni dumma shaakka wotseedda laappun mac'c'a dorssaa maratuwaa ayaw shaakkaadii?» yaagiide oochcheedda.

³⁰ Abrahaame, «Taani ha haatsaa ollaa bookkeeddawoo markka gidana mala, ha laappun mac'c'a dorssaa maratuwaa ta kushiyaappe akka» yaageedda.

³¹ Hewaan he laa"u asatuu c'aak'k'eteedda diraw, he sa'ay Berssaabehe[†] geetetteedda.

³² Berssaabehen c'aak'uwaa c'aak'k'eteeddawaappe guyye, Abimeleekenne Aa wotaadaratu kaappuwaa Pikooli dendiide, Pilss's'eema biittaa simmeeddino.

³³ Abrahaame Berssaabehen Tamaariskke geetettiyaa mitsaa tokkeedda. Hewaan G-daa, Med'ina S'oossaa, suntsaa s'eeseedda.

³⁴ Abrahaame Pilss's'eema gadiyaan daro wodiya de'eedda.

22

Yisaak'a Barew Yarshshanaadan

S'oossay Abrahaama Azazeedda

¹ Hewaappe simmiide, S'oossay Abrahaama paac'c'eedda; I Aa, «Abrahaamee» yaagiide s'eeseedda.

I, «Abee» yaagiide koyeedda.

² S'oossay, «Neeni siik'iyaa ne mes's'i itti na'aa Yisaak'a akkaade, Mooriyaa giyaa gadiyaa ba; yan taani new odiyaa itti deriyaa bollan Aa s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsaade taw yarshsha» yaageedda.

³ Wonttetsa gallassi Abrahaame guuran denddiide, bare hariyaa c'aaneedda; bare k'oomatuuwaappe laa"uwaanne bare na'aa Yisaak'a barenana akkiide, s'uuggiyaa yarshshuwaa mitsaa p'alk'k'i akkiide, S'oossay aw odeedda sa'aa baanaw denddeedda.

⁴ Biide heezentsa gallassi Abrahaame d'ok'k'u giide, he sa'aa haakuwaan be'eedda.

⁵ Abrahaame bare k'oomatuuwaa, «Ha hariyaana hawaan de'ishshite; taaninne ta na'ay yaa biide S'oossaw goyinniide, hinttenttukko simmana» yaageedda.

⁶ Abrahaame yarshshuwaa mitsaa dentsiide, bare na'aa Yisaak'a tooseedda; tamaanne mashshaa I barew oyk'k'eedda. Untunttu laa"u ittippe biishshin,

⁷ Yisaak'i bare aawuwaa Abrahaama, «Ta aawoo» yaageedda.

Abrahaame, «Abee, ta na'aw» yaageedda.

I, «Tamayenne mitsay hawesh; shin s'uuggiide yarshshiyaa dorssaa maray hak'anee?» yaageedda.

⁸ Abrahaame, «Ta na'aw, s'uuggiide yarshshiyaa dorssaa maraa S'oossay giigisana» yaageedda. Untunttu laa"u ittippe beeddino.

⁹ Untunttu S'oossay aw odeedda sa'aa gakeedda wode, Abrahaame yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa yan gimbbiide, mitsaa maari yeggeedda; bare na'aa Yisaak'a k'achchiide, he mitsaa bollan gisiseedda.

21:22 Dom. 26:26 [†] **21:31** Berssaabehe: Ha suntsaa biletay, «C'aak'uwaa haatsaa ollaa» woy «Laappun haatsaa ollaa» giyaawaa (gujji s'eelite 26:33). **22:1** Ibr. 11:17-19 **22:2** 2 Od. 3:1 **22:9** Yak'. 2:21

¹⁰ Abrahaame bare na'aa shukkanaw bare kushiya yeddiide mashshaa akkeedda.

¹¹ Shin Med'inaa Godaa kiitanchchay saluwaappe Aa, «Abrahaamee, Abrahaamee» yaagiide s'eeseedda.

I, «Abee» giide koyeedda.

¹² Aa, «Na'aa bollan ne kushiya wotsoppa; Aa ayinne ootsoppa; neeni ne mes's'i itti na'aakka taana diggabeenna diraw, neeni S'oossaw yayyiyaawaa gidiaawaa taani ha'i eray» yaageedda.

¹³ Abrahaame d'ok'k'u gi s'elliide, hewaan dorssaa ittuu kac'ii buuran geli k'as'etti utteeddawaa be'eedda. Abrahaame biide he dorssaa akkiide, bare na'aa diraw s'uuggiyaa yarshshuwa ootsiide yarshshi basheedda.

¹⁴ Hewaa diraw Abrahaame, «Med'ina Goday immana»* yaagiide he sa'aa suntseedda; hachche gakkanaasikka, «Med'inaa Godaa deriyaan imettana» geetettee.

¹⁵ Med'inaa Godaa kiitanchchay saluwaappe laa'entsiide Abrahaama s'eesiide yaageedda;

¹⁶ «Med'ina Goday, «Hawaadan yaagaade new taani ta huup'iyaaan c'aak'k'ay; neeni hawaa ootseedda dirawunne ne mes's'i itti na'aakka taana diggabeenna diraw,

¹⁷ taani neena tumu anjjana; ne zeretsaakka taani saluwa s'oolinttiyaa keenanne abbaa doonaa shafiyaa keena ootsaade c'orissana. Ne zeretsatuu barenttu morkkatuwa katamatuwa laattana.

¹⁸ Neeni taw azazetteedda diraw, ha sa'aa kawutetsatuu ubbay ne zeretsaa baggana anjjettana» yaagee» yaageedda.

¹⁹ Hewaappe guyye, Abrahaame bare k'oomatuwaakko simmiide, untunttu ubbay ittippe Berssaabehe denddiide beeddino. Abrahaame Berssaabehe de'eedda.

Naakoora Yeletaa

²⁰ Hewaappe simmiide Abrahaamew, «Milkka ne ishaa Naakoora naanaa yelaaddu;

²¹ untunttune bayiray Uus'a; Uus'a ishatuu Buuza,

²² Araama aawuwaa K'amu'eela, Keesade, Haazo, Pilddaasha, Yidilaafanne Baatu'eela.

²³ Hawantta ha hospun naanaakka Milkka Abrahaame ishaa Naakoora yelaaddu; Baatu'eeli Ribik'o yeleeedda.

²⁴ Raa'uma giyaa Aa k'oomata k'ay S'ebaaha, Gahaama, Tahaashanne Maa'ika yelaaddu» yaagiide odeeddino.

23

Saari Hayk'k'uwaa

¹ Saara s'eetanne laatamanne laappun laytsaa de'aaddu.

² Hewaappe guyye iza Kanaane gadiyaan de'iyaa (Kebroone giyaa) K'iriyaati-Arbba'a kataman hayk'k'aaddu. Abrahaame Saariw yeekkanawunne kayyottanaw beedda.

³ Yeekki simmiide, Abrahaame bare machchatti anhaa mataappe denddi biide, Hiitetuwa hawaadan yaageedda;

⁴ «Taani hinttentu gidдон betenne imatsaa; ta machchatti anhaa mooganaw taw hinttentu gadiyaappe duufuwaa zal'eerikkitee!» yaageedda.

⁵⁻⁶ Hiitetuu aw, «Godaw, nuuni odiyaawaa sisa; neeni nu gidдон wolk'k'aama kaapuwa; neeni ne machchatti anhaa nu duufuwaappe new lo'eeddawaan mooga; neeni ne machchatti anhaa mooganaw bare duufuwaa ooninne neena diggenna» yaagi zaareeddino.

⁷ Yaagina Abrahaame denddi ek'k'iide, Hiitetuwa sintsan goynneedda.

⁸⁻⁹ I untunttoo, «Hinttentu taana, «Ne machchatti anhaa mooga» gooppe sisite; S'ohaara na'aa Efroonaw Aa gadiyaa gas'an de'iyaa Maakip'eela giyaa gonggoluwa taw duufuwaa kessanaw zal'ana mala kumentsaa gatiyaan nuuna zal'iseerikkite» yaageedda.

¹⁰ Hiitiyaa Efroone he wode katamaa penggiyaan shiik'eedda bare asaa gidдон utteedda; Hiitetuu ubbay sisishshin, Abrahaamew yaageedda;

¹¹ «Hawaadan gidenna; ta godaw, ta odiyaawaa sisa; taani gadiyaakka Aa gidдон de'iyaa gonggoluwaakka new immay; taani new Aa ta asaa sintsan immay; neeni ne machchatti anhaa mooga» yaageedda.

¹² Abrahaame he gade asaa sintsan zaaretsi goynneedda,

¹³ asay sisishshin Efroona, «Ta odiyaawaa sisaarikkii! Taani he gadiyaa gatiyaa c'iggana; neeni taappe akkaarikkii! Hewaan taani ta machchatti anhaa moogana» yaageedda.

* 22:14 Med'ina Goday immana: Med'inaa Goday s'eelee.

22:16 Ibr. 6:13-14

22:17 Ibr. 11:12

22:18 Kit. 3:25

23:4 Ibr. 11:9, 13; Kit. 7:16

¹⁴⁻¹⁵ Efiroone Abrahaamew zaariide, «Ta godaw, taani odiyaawaa sisa; gadii oyddu s'eetu s'agaraa biraa* kessiyaawaa; shin hewe ne giddoninne ta giddon ayinne gidenna; ne machchatti anhaa mooga» yaageedda.

¹⁶ Abrahaame Hiitetuu sisishshin, Efiroone geedda gatiyaa mayyeedda; he wode shaluwaan oyddu s'eetu s'agaraa biraa Efiroonaw immeedda.

¹⁷ Mamire katamaa matan Maakip'eelan de'iyaa Efiroona gadii, hewan de'iyaa gonggolunne he gadiyaan de'iyaa mitsaa ubbay,

¹⁸ katamaa penggiyaan shiik'eedda Hiitetuwaa ubbaa sintsan higgiiyaan Abrahaame gade gideedda.

¹⁹ Hewaappe guyye, Abrahaame bare machchatto Saaro Kanaane gadiyaan (Kebroone giyaa) Mamire katamaa matan de'iyaa Maakip'eela giyaa gade gonggoluuwaan moogeedda.

²⁰ Hewaa diraw he gadiinne hewaan de'iyaa gonggoluu Hiitetuwaa sintsan higgiiyaan Abrahaamew duufuwa gideedda.

24

Yisaak'aw Machchata Ooshettaaddu

¹ Abrahaame loytsi laytsaa sugiide c'imeedda; Med'ina Goday Aa ubbabankka anjeeedda.

² Abrahaame bare k'oomaa, bare soo asaa ubbaw kaappotiyaa, bare asaa ubbaw godattiyaawaa hawaadan yaageedda; «Ne kushiyaan ta gulbbataa oyk'k'a»;

³ taani untunttu giddon de'iyaa Kanaanetuwa mac'c'a naanatuwaappe ta na'aw machchatto oochchenna mala, Med'inaa Godaan, saluwaa S'oossaaninne sa'aa S'oossan taani neena c'aak'k'etsay;

⁴ shin neeni ta yeletteedda biittaa, ta dabbotuwaakko baade, ta na'aa Yisaak'aw machchatto oochcha» yaageedda.

⁵ Aa k'oomay, «Mac'c'aanna taananna yaanaw dosennabaa gidooppe, ne na'aa neeni yeedda gadiyaa guyye afoo?» yaagiide oochcheedda.

⁶ Abrahaame, «Ta na'aa yaa afenaadan neena era!

⁷ Med'ina Goday, saluwaa S'oossay, taana ta aawuwaa sooppenne ta yeletteedda biit-taappe keseeddawe taw, «Ne zariyaw taani ha biittaa immana» yaagiide c'aak'keeddawe, neeni ta na'aw yaappe machchatto demmana mala, I bare kiitanchchaa neeppe sintsaw kiittana.

⁸ Mishirata neenana guyye yaanaw dosennabaa gidooppe, ha taani neena c'aak'ketseedda c'aak'uu new gometenna; shin ta na'aa yaa guyye ubbakka afoppa» yaageedda.

⁹ K'oomay bare godaa Abrahaame gulbbataa oyk'keedda; ha yewoo c'aak'keedda.

¹⁰ Hewaappe guyye, k'oomay bare godaa gaalotuwaappe tammuwa akkiidde, bare godaa miishshaappekka muruta murutaa akkiidde beedda; Masp'pes'oomiya giyaa gadiyaan Naakoora katamaa gakteedda.

¹¹ Omarssi, mac'c'a Asay haatsaa tikkanaw yiyaa wodiyaan, katamaappe gas'an haatsaa ollaa matan bare gaalotuwa gulbbatisseedda.

¹² Yaatiide I hawaadan yaagiide woosseedda; «Med'inaa Godaw, ta godaa Abrahaame S'oossaw, hachche taani k'oppaade yeeddabaa taw injjeya; k'ay ta godaa Abrahaamew lo"obaa ootsa.

¹³ Be'a! Taani ha haatsaa pulttiya matan ek'k'ay; ha katamaa asaa mac'c'a naanay haatsaa tikkanaw haa yaana.

¹⁴ Taani, «Ane otuwaa hokisaadde taana haatsaa ushsha» giyaa wode, izakka, «Hey usha; k'ay ne gaaluwa taani ushshana» yaagiyaanna, henna ne k'oomaa Yisaak'aw neeni dooreeddaano gidu; neeni ta godaw lo"obaa ootseeddawaa taani hewaan erana» yaageedda.

¹⁵ Biro I woosaa wurissenaan de'ishshin, Ribik'a haatsaa otuwaa tookkaade puttu gaaddu. Izo Baatu'eeli yeleeedda; Baatu'eeli Milkka na'aa; Milkka Abrahaame ishaa Naakoora machchatto.

¹⁶ Ribik'a loytsa puulanchchanne attuma Asay bochchibeenna wodoratto. Pulttuwaa duge wod'd'aade, bare otuwaa kuntsaade kessaaddu.

¹⁷ He k'oomay iikko wos'si biide izo, «Ne otuwaappe taana guutsa haatsaa ushshaarikkii!» yaageedda.

¹⁸ Iza, «Eeno ta godaw, ushikkii» yaagaaddu. Elleellaadde otuwaa bare hashiyaappe wotsaade, gede zaara oyk'k'aadde Aa ushshaaddu.

* 23:14-15 Oyddu s'eetu s'agaraa biraa: Hawe oyddu kiilo giraamenne bakkaa dees'ee.
gulbbataa oyk'k'a: Hawaa guussay c'aak'uu polo laamettenawaa bessee.

* 24:2 Ne kushiyaan ta

¹⁹ Aa ushsheeddawaappe guyye, «Ne gaalatuwaakka alana gakkanaw taani untunttoo haatsaa duuk'k'ana» yaagaaddu.

²⁰ Atteedda haatsaa elleella wonggiriyaan tigaade, hara haatsaa duuk'k'anaw ollaa wos's'aaddu; gaalatu ubbay alana gakkanaw, haatsaa ollaappe duuk'k'a duuk'k'aade ahaade wonggiriyaan tigaade ushshaaddu.

²¹ I k'oppiide yeedda k'ofaa Med'inaa Goday injjeyiidde de'into eranaw bitanii c'o"u giide izo s'eellee.

²² Gaalotuu haatsaa ushi simmiina, bitanii ichcheshu giraamenne bakka gideedda work'k'aa migiduwaanne, s'eetanne tammu giraame gideedda laa"u work'k'aa sagaayetuwa kесеedda;

²³ izo, «Neeni O naatti? Ane taw oda; ne aawuwaa son nuw ak'iyaa sa'ay de'anee?» yaageedda.

²⁴ Iza, «Taani Baatu'eela naatto; Baatu'eeli Milkka Naakooraw yeleedda na'aa.

²⁵ Nuwaan gidiyaa dalayenne bassuu de'ee; k'ay hinttenttu ak'anawukka sa'ay de'ee» yaagaaddu.

²⁶ Bitanii gulbbati Med'inaa Godaw goynniidde,

²⁷ hawaadan yaageedda; «Ta godaw keekiyaawaanne ammanettiyaawaa aggibeenna Med'ina Goday, ta godaa Abrahaama S'oossay galatetto! Taani yiishshin, Med'inaa Goday taana ta godaa dabbatuwa soy kaaletseedda» yaageedda.

²⁸ Naatta wos's'a baade, bare aati son de'iyaa asaw haneeddabaa odaaddu.

²⁹ Ribik'iw Laabaana giyaa ishay de'ee; Laabaani kare kesiide, haatsaa pulttuwaa matan de'iyaa bitaniyaakko wos's'eedda.

³⁰ Migiduwaanne bare michchati kushiyaan de'iyaa sagaayetuwa be'eeddasaana Ribik'a bitanii barena geeddawaa odina sisosaanna, kesiide bitaniyaakko bi be'eedda; bitaniyaa gaalotuwaanna pulttuwaa matan ek'k'eeddawaa demmeedda.

³¹ Aa, «Med'inaa Goday neena anjeedawo, haaya! Neeni hawaan karen ayaw ek'k'ay? Taani new golliyaanne gaalotookka sa'aa giigissaad» yaageedda.

³² Bitanii soo geleedda; Laabaani gaalotuwa c'aanaa billeedda; dalaanne bassuwaa gaalotoo yegeedda. Gediya meec'c'anaw aasinne aanana de'iyaa asatoo haatsaa aheedda; ³³ k'umaykka Aa sintsa aad'd'eedda. Shin I, «Taani taana aheedabaa hinttenttoo odennan de'aadde k'umaa miikke» yaageedda.

Laabaani, «Yaatooppe oda» yaageedda.

³⁴ Hewaa diraw I, «Taani Abrahaame k'oomaa.

³⁵ Med'inaa Goday ta godaa loytsi anjjina, I duretteedda; dorssaa, miizzaa, biraa, work'k'aa, attuma k'oomatuwaa, mac'c'a k'oomatuwaa, gaalotuwaanne haretuwaa aw immeedda.

³⁶ Ta godaa machata Saara bare c'iimmatetsaa laytsan aw attuma na'aa yelaaddu; I barew de'iyawaa ubbaa aw immeedda.

³⁷ Ta goday taana hawaadan c'aak'k'iseedda; «Taani de'iyaa Kanaane biittaa mac'c'a naanatuwaappe ta na'aw machchatto oochchoppa;

³⁸ shin ta aawuwaa asaakko, ta zaratuwaakko baade, ta na'aw machchatto oochcha» yaageedda.

³⁹ Taani ta godaa, «Naatta taananna yaanaw dosennan aggooppe shin?» yaagaad.

⁴⁰ I, «Med'inaa Goday, taani Aa sintsan hametteeddawe neenana bare kiitanchchaa kiittana; neeni ta na'aw ta aawuwaa asaappe, ta zaratuwaappe machchatto demmana mala, ne biyaasaakka injjeyana.

⁴¹ Neeni ta zaratuwaakko biina, untunttu new izo immennan is's'ooppe, he wode new c'aak'uu gometenna» yaageedda.

⁴² «Taani hachche ha pulttuwaakko yeedda wode yaagaad; «Med'inaa Godaw, ta godaa Abrahaame S'oossaw, ne shene gidoope, taani biyaa yewuwaa injjeya.

⁴³ Be'a; taani ha pulttuwaa matan ek'k'ay; gellayatta ittina haatsaa tikkanaw yooppe, taani izo, «Taana ne otuwaappe guuts haatsaa ushshaarikii!» yaagana.

⁴⁴ Iza taana, «Eeno usha; k'ay ne gaalotookka taani haatsaa duuk'k'ana» yaagiyaanna, Med'inaa Goday ta godaa na'aw dooreeddaano gidu» yaagaad.

⁴⁵ «Taani ta wozanaan woossiyaawaa wurissenaan de'ishshin, Ribik'a bare otuwa tookka akkaade, puttu gaaddu; pulttuwaa duge wod'd'aade haatsaa duuk'k'aadu; taani izo, «Taana haatsaa ushshaarikii» yaagaad.

⁴⁶ «Iza elleella bare hashiyaappe otuwaa wotsaade, «Hekko usha; k'ay taani ne gaalotuwa ushshana» yaagaaddu. Taani ushaad; k'ay ta gaalotuwa iza ushshaaddu.

⁴⁷ «Taani izo, «Neeni O naatti?» yaagaad.

«Iza, «Taani Baatu'eela naatto; Baatu'eeli, Milkka Naakooraw yeleedda na'aa» yaagaaddu.

«Taani iziw migiduwa aatsaad; izi kushiyaankka sagaayetuwa wotsaad.

⁴⁸ Hewaappe guyye taani gulbbataade, Med'inaa Godaw goynnaad; taani Med'inaa Godaa, ta godaa Abrahaame S'oossaa, ta godaa ishaa na'aa naatto Aa na'aw akkanaw taana likke ogiyaa kaaletseeddawaa galatay.

⁴⁹ Ha'ikka hinttentu ta godaw keekanabaanne ammanettanawaa gidoope, taw odite; gidana d'ayinttonne odite; hewaappe sintsan taani hananawaa erana» yaageedda.

⁵⁰ Laabaaninne Baatu'eeli zaariide yaageeddino; «Ha yewuu Med'inaa Godaappe yeedda; nuuni new yaa haa gaanaw danddayokko.

⁵¹ Ribik'o hanno be'a; akkaade ba; Med'inaa Goday geeddawaadan ne godaa na'aw machchatto gidu» yaageeddino.

⁵² Abrahaama K'oomay untunttu giyaawaa siseedda wode, sa'aan gulbbatiide Med'inaa Godaw goynneedda.

⁵³ K'oomay biraa alleek'k'uaanne work'kaa alleek'kuwaa, mayuwaakka kessiide, Ribik'iw immeedda; k'ay al'o miishshatuwaa izi ishawunne izi aatiw immeedda.

⁵⁴ Hewaappe guyye, inne aanana de'iyaa wanttu meeddinonne usheeddino; yaatiide yan ak'eedino; untunttu guuran dendiide, «Taana ta godaakko yeddite» yaageedda.

⁵⁵ Izi ishayenne izi aata, «Naatta itti tammu gallassaa keeshshaa nuunana takku; hewaappe guyye iza baana» yaageeddino.

⁵⁶ Shin I, «Med'inaa Goday taani yeeddawaa injjey diggina, hinttentu taana gam'etsoppite; taani ta godaakko baana mala taana moyzzite» yaageedda.

⁵⁷ Untunttu, «Naatto s'eesiide ane izo oochchoytte» yaageeddino.

⁵⁸ Ribik'o s'eesiide, «Ha bitaniyaanna baanii?» yaagiide oochcheeddino.

⁵⁹ Iza, «Ee; taani baana» yaagaaddu.

⁵⁹ Untunttu barenttu michchato Ribik'o, izo dichchiyaanina, Abrahaama k'oomaananne Aa asatuwaana moyzzeeddino.

⁶⁰ Untunttu Ribik'o,

«Nu michchati Ribik'ee,

sha'aappe sha'aa gakkanaw c'oratta.

Ne zaratuu barenttu morkkatuwa katamatuwaa laattino» yaagiide anjeeeddino.

⁶¹ Hewaappe guyye, Ribik'anne izi danggaas'iretuu dendiide, gaalotuwa toggiide, bitaniyaanna beeddino. Yaatina k'oomay Ribik'o akkiidde beedda.

⁶² He wode Yisaak'i, «Taana Be'iyaa De'uwa S'oossaa Puluttuwa» giyaa puluttuwa mata biide, Neegeeba woran de'ee.

⁶³ Itti gallassi omarssi Yisaak'i bare wozanaan k'oppiide dembbaa kesiide yuuyyee; I d'ok'ku giide s'eelliyaa wode, gaalatu yiyaa wantta be'eedda.

⁶⁴ Ribik'akka d'ok'ku gaade s'eelliyaa wode, Yisaak'a be'aaddu; gaaluwaappe wod'd'aaddu.

⁶⁵ K'oomaa, «Ha nuunana gaketanaw dembbaa yiyaa bitanii oonee?» yaagaaddu.

K'oomay, «I ta godaattée» yaageedda. Iza bare shaashiyaa akkaade gullottaaddu.

⁶⁶ K'ay k'oomay bare ootseeddawaa ubbaa Yisaak'aw odeedda.

⁶⁷ Yisaak'i Ribik'o bare aati Saari dunkkaaniyaa afeedda. Izo akeedda; izakka aw machchatto gidaaddu. Yaatina I izo siik'eeddanne bare aati hayk'kuwaan kayyot-tiyaawaappe minetteedda.

25

Abrahaame Hara Naanaa Yeleedda

(1 Od. 1:32-33)

¹ K'ay Abrahaame K'as'uro geetettiyaa hara machchatto akkeedda.

² Iza Ziimiraana, Yok'ishaana, Madaana, Midiyaama, Yishibaak'anne Shuha aw yelaaddu.

³ Yok'ishaani Saabanne Dadaana yeleedda. Dadaani Ashooreta, Les'uushetanne Le'aamata yeleedda.

⁴ Midiyaama naanay Eefa, Eefeera, Hanooka, Abiidaa'anne Elddaa'a. Hawanttu ub-baykka K'as'uri naanaa.

⁵ Abrahaame barewaa ubbaa Yisaak'a laatisseedda.

⁶ Shin I biro pas'a de'iidde, bare hara machatuwaappe yeleedda naanaatoo barew de'iyawaappe woyteedda. Bare na'aa Yisaak'appe untuntta shaakki, away doliyaa bagga biittaw yeddeedda.

Abrahaame Hayk'uwa

⁷ Abrahaame mule itti s'eetanne laappun tammanne ichcheshu laytsaa de'eedda.

⁸ Abrahaame daro wodiya de'iide, lo'o c'imiide hayk'keedda; bare mayzzatuwaanna gakettedda.

⁹ Aa naanay Yisaak'inne Isimaa'eeli Aa Maakip'eela giyaa gonggolo duufuwaan moogeeddino; he gonggoluu Mamire matan, Hiitiyaa S'ohaara na'aa Efroona gadiyaan de'ee.

¹⁰ Hewenne Abrahaame Hiitetuwaappe shammeedda gadiyaa. Abrahaame bare machata Saara moogetteedda sa'aan moogetteedda.

¹¹ Abrahaame hayk'k'eeddawaappe guyye, S'oossay Aa na'aa Yisaak'a anjeeedda. He wode Yisaak'i, «Taana Be'iyaa De'uwwaa S'oossaa Pulttuwwaa» giyaa pulttuwwaa matan de'ee.

Isimaa'eela Yeletaa

¹² Saari ayilata, Gibs'eppe yeedda Aggaara, Abrahaamew yeleedda na'aa Isimaa'eela yeletay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa.

¹³ Isimaa'eela naanay barenttu sunsaaninne barenttu yeletaa maaran hawantta; hewanttunne: Nabaayoota, K'eedaara, Adibi'eela, Mibssaama,

¹⁴ Mishimaa'a, Duuma, Maasa,

¹⁵ Hadaada, Teema, Yis'ura, Naafiishanne K'eedima.

¹⁶ Isimaa'eela naanay hawantta; untunttu sunsay untunttu mootsaaninne de'iyaa sa'aan hawaa. Untunttu barenttu yaran tammanne laa"u kaappatuwwaa.

¹⁷ Isimaa'eeli mule s'eetanne hattamane laappun laysaa de'iide, hayk'k'eedda; bare mayzzatuwaanna gakettedda.

¹⁸ Isimaa'eela zaratuu Gibs'eppe away doliyaa baggan de'iyaa Hawiilappenne Shurappe gidduwaan, Asoora afiyaa ogiyaa matan de'eeddino. Untunttu barenttu ishātuwwaa ubbaanna morkkiyaan de'eeddino.

Yaak'oobinne Eesay Yeletteedda

¹⁹ Abrahaama na'aa Yisaak'a yeletay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa. Abrahaame Yisaak'a yeleedda.

²⁰ Yisaak'aw laysay oytamuwwaa gideedda wode, Ribik'o akkeedda; iza Masp'pes'oomiyaan de'iyaa Sooriyaa Baatu'eela naattiwune Sooriyaa Laabaana michchato.

²¹ Yisaak'i bare machata mantsato gideedda diraw, iziwi Med'inaa Godaa woosseedda; Med'inaa Goday Aa woosaa siseedda. Yaatina Aa machata Ribik'a shahaaraaddu.

²² Shin izi ulo gidдон de'iyaa naanay mantte gidi uttiide, ittuu ittuwaanna sugetteeddino; yaatina iza, «Hawe taw ayaw hanii?» yaagaaddu. Hewaa diraw Med'inaa Godaa oochchanaw baaddu.

²³ Med'inaa Goday iziwi,

«Ne uluwaan laa"u kawutetsay de'ee;

K'ay ne gidduwaan de'iyaa laa"u gade asatuu ittuu ittuwaappe shaakettana; Itti gade asatuu hinkkotuwaappe minnana;

K'ay bayiray teefaw azazettana» yaageedda.

²⁴ Iza yeliyaa wodii gakkina, izi uluwaan mantte attuma naanay de'iino.

²⁵ Koyro yeletteeddawe arssa; Aa bollaa ubbaa isikii mayyeedda; hewaa diraw untunttu Aa Eesaw* giide suntseeddino.

²⁶ Hewaappe guyye, Aa ishay yeletteedda; I bare kushiyaan Eesaw ginddiyaa oyk'k'i utteedda; hewaa diraw Aa Yaak'ooba† giide suntseeddino. Ribik'a untuntta yeledda wode, Yisaak'aw usuppun tammu laysaa gideedda.

²⁷ Naanay dic'ceeddino; Eesay shankkaa hiillaa eriyaa bazuwwaa asaa gideedda; shin Yaak'oobi dunkkaaniyaan de'iyaa woppa asaa gideedda.

²⁸ Yisaak'i Eesaa siik'eedda; ayaw gooppe, I shankkateeddabaappe maanaw doseedda; shin Ribik'a Yaak'ooba siik'aaddu.

²⁹ Itti gede Yaak'oobi wos'iyaa katsishin, Eesay koshay wod'eeddawe, woraappe yeedda.

³⁰ Eesay Yaak'ooba, «Taana ha zo'o wos'iyaa miza; taana koshay wod'eedda» yaageedda. (Hewaa diraw k'ay Aa sunsay Eedooma‡ geetteedda).

³¹ Yaak'oobi Aa, «Koyro taw ne bayiratetsaa zal"a» yaageedda.

³² Eesay, «Be'al Taani hayk'k'ana hanay; ha bayiratetsay taw ayaa go"i de'ii?» yaageedda.

³³ Yaak'oobi zaariide, «Ane taw koyro neeni c'aak'k'a» yaageedda.

I c'aak'k'eedda; bare bayiratetsaa Yaak'oobaw zal"eedda.

³⁴ Yaak'oobi Eesaw sooluwaanne missiriyaa wos'iyaa immeedda; I meeddanne usheedda; hewaappe guyye dendiide beedda. Eesay bare bayiratetsaa hawaadan kad'eedda.

25:10 Dom. 23:3-16 **25:23** Rom. 9:12 * **25:25** Eesaw: Ha suntsaa biletsey, «Isikaama» giyaawaa. † **25:26** Yaak'ooba: Ha suntsaa biletsey, Ginddiyaa oyk'k'iyaaawaa giyaawaa. ‡ **25:30** Eedooma: Ha suntsay Ibraaweetsuwaan, «Zo'uwaa» giyaawaa. § **25:33** Ibr. 12:16

26

Yisaak'anne Abimeleeka

¹ He gadiyaan kase Abrahaame wodiyaan de'iyaa koshaa bolla hara koshay denddeedda; yaatina Yisaak'i Piliss's'eema kaatiyaa Abimeleekekko Garaara beedda.

² Med'ina Goday Yisaak'aw k'onc'c'iide hawaadan yaageedda; «Gibis'e gadiyaa duge booppa; taani new odeedda gadiyaan de'a.

³ Ha gadiyaan amareedawaa takkashsha; taani neenana gidana; neena anjjana; ayaw gooppe, ha biittaa ubbaa taani newunne ne zeretsaw immana; taani ne aawuwaa Abrahaamew c'aak'k'eedda c'aak'uwaa minisana.

⁴ Ne zeretsaa saluwaa s'oollinttiyaadan darissana; ha biittaa ubbaa taani untunttoo immana; sa'aa kawutetsaa ubbay ne zeretsaa baggana anjjettana.

⁵ Ayaw gooppe, Abrahaame ta k'aalaa siseedda; ta pirddatuwaanne ta azazuwaa, ta awaayotuwaanne ta higgiiyaa naageedda» yaageedda.

⁶ Hewaa diraw Yisaak'i Garaaran utteedda.

⁷ He biittaa Asay Ribik'ibaa dentsiide Yisaak'a, «Hanna new ayee?» yaagiide oochcheedda.

I, «Hanna taw michchato» yaageedda. Ayaw gooppe, I Ribik'a daro puulanchcha gidiyaa diraw, «Taani, Iza ta machchatto gooppe», ha gade Asay izi gaasuwaan taana wod'anenttonne» yaagi k'oppiide yayyeedda.

⁸ Yisaak'i hewaan daro wodiya de'owaappe guyye, Pilss's'eema Kaatii Abimeleeki maskkootiyaanna duge s'eeliide, Yisaak'i bare machchatti Ribik'ina gaketishin be'eedda.

⁹ Hewaa diraw Abimeleeki Yisaak'a s'eesiide, «Hekko iza tumu ne machchato! Neeni ayaw, Iza ta michchato: gaaddii?» yaagiide oochcheedda.

Yisaak'i, «Iza ta machchatto gooppe, izi gaasuwaan Asay taana wod'ana gaade gaad» yaageedda.

¹⁰ Abimeleeki, «Hawe neeni nu bollan ootseeddabay ayee? Ta asaappe itti Asay ne machchattina gisi diggeeddashin; neeni nu bollan gomiya ahaadashin» yaageedda.

¹¹ Hewaa diraw Abimeleeki bare asaa ubbaa, «Ha bitaniyaa woy Aa machchatto bochchiyaa ooninne tumu hayk'k'ana» yaagiide azazeedda.

¹² Yisaak'i he gadiyaan katsaa zeriide, he laytsan s'eetu kushiya c'akkeedda; ayaw gooppe, Med'ina Goday Aa anjjeedda.

¹³ I duretteedda; duretaa bolla duretay aw dari dari beedda.

¹⁴ Yisaak'aw dorssaa wudii, miizaa wudiinne k'oomatuu loytsi dareedda diraw, Pilss's'eema asatuu Aa k'anaateeddino.

¹⁵ Hewaa diraw, Aa aawuwaa Abrahaame wodiyaan, Aa aawuwaa k'oomatuu bookkeedda haatsaa ollaa ubbaa Pilss's'eema asatuwaa biittaa zaariide bareedino.

¹⁶ He wode Abimeleeki Yisaak'a, «Nuuppe shaakettaade ba; neeni nuuppe aad'd'a minnaadda» yaageedda.

¹⁷ Yisaak'i hewaappe dendiide, Garaara Wombbaa biide yan utteedda.

¹⁸ Yisaak'i bare aawuwaa Abrahaame wodiyaan booketteedda haatsaa ollatuwaa, Abrahaame hayk'k'eeddawaappe guyye, Pilss's'eema asatuu bareedawannta zaari bookki kessiide, Aa aawuu suntseedda suntsan untuntta s'eeseedda.

¹⁹ Yisaak'a k'oomatuu wombban bookkiide, pulttiya haatsaa ollaa yan demmeeddino.

²⁰ Shin Garaara hentsanchchatuu Yisaak'a hentsanchchatuwaana, «Haatsay nuwaa» yaagiide walak'etteeddino. Untunttu aanana palumetteedda diraw, Yisaak'i he haatsaa ollaa, «Palumiyaa» giide suntseedda.

²¹ Hewaappe guyye, untunttu hara haatsaa ollaakka bookkeeddino; shin untunttu he haatsaa ollaa geeduwaan walak'etteeddino; hewaa diraw I he haatsaa ollaa «Morkketiitta» giide suntseedda.

²² Hewaappe guutsaa zardda'iide, hara haatsaa ollaa bookisseedda; Aa gaasuwaan ooninne walak'ettibeenna; «S'oossay ha"i nuw aasseeda; nuuni ha gadiyaan c'oraana» giide Aa, «Aako sa'aa» giide suntseedda.

²³ Hewaappe dendiide, pude Berssaabehe beedda.

²⁴ He beedda gallassi k'amma Med'ina Goday Aw k'onc'c'iide Aa, «Taani ne aawuwaa Abrahaame S'oossaa; taani neenana de'iyaa diraw, neeni yayyoppa; taani neena anjjana; ta k'oomaa Abrahaame diraw ne zeretsaa taani c'orissana» yaageedda.

²⁵ Yisaak'i hewaan yarshshiyaa sa'aa kees's'iide, Med'ina Godaa suntsaa s'eeseedda. Yan I bare dunkkaaniyaa d'ogeedda; k'ay yan Aa k'oomatuu haatsaa ollaa bookkeeddino.

²⁶ Hewaappe guyye, Abimeleeki barena zoriyaa Ahuuzatanne bare wotaadaratuwaa kaappuwaa Pikoola akkiide, Garaarappe Yisaak'akko yeedda.

²⁷ Yisaak'i untunttu, «Hinttenttu kase taana is's'iide, hinttenttu biittaappe kessi yeddeed-dita; ha'i k'ay taakko ayaa akkana yedditee?» yaageedda.

²⁸⁻²⁹ Untunttu Aa, «Med'inaa Goday neenana de'iyaaawaa nuuni k'onc'c'iyaan be'eeddo. Hewaa diraw c'aak'k'o c'aak'uu nu giddoninne ne giddon de'ana koshshee yaagetto. Nuuni neena bochchibeykko; shin nuuni new keekatetsaa s'alalaa ootsiide, neena sarotetsaan moyzzi yeddeeddo. Hewaaddankka neeni nu bolla iitabaa ootsenna mala, ane neenana c'aak'uwaa c'aak'k'etoytte. Ha'i neeni Med'inaa Goday anjeeedawaa» yaageeddino.

³⁰ He wode Yisaak'i untunttoo baalaa giigissina, meeddinonne usheeddino.

³¹ Wonttetsa gallassi wontta guuran dendiide, untunttu ittuu ituwaanna c'aak'k'eteeddino. Yisaak'i untunttu moyzzina, untunttu aappe saro shaakettiide beeddino.

³² He gallassi Yisaak'a k'oomatuu yiide, barenttu bookkeedda haatsaa ollaabaa aw odeeddino; «Nuuni haatsaa demmeeddo» yaageeddino.

³³ I haatsaa ollaa Saabehi giide suntseedda; hewaa diraw he katamaa suntsay hachche gakkanaw Berssaabehi* geetettee.

Eesay Hiitetuwaa Machatuwaa Akkeedda

³⁴ Eesaa laysay oytamuwaa gidiyaa wode, Hiitiyaa Bi'eedo naatto Yooditonne Hiitiyaa Eloona naatto Baasemaato akkeedda.

³⁵ Untunttu Yisaak'anne Ribik'o kayyoyiide de'eeddino.

27

Yisaak'i Yaak'ooba Anjeeedda

¹ Yisaak'i c'imina, Aa ayfi s'eelaa is's'eedda wode, bare bayiratiyaa na'aa Eesaa s'eesiide Aa, «Ta na'aw» yaageedda.

I, «Abee» giide koyeedda.

² I, «Be'a, ha'i taani c'imaad; taani hayk'ana gallassaa erikke.

³ Yaatiyaa diraw, ha'i ne shankkatiyaa wonddaafiyaanne zubbiyaa akkaade, bazuwaa ba; do'aa taw shankkataade, ashuwaa akkaade ya.

⁴ Mal'o k'umaa, taani dosiyaawaa katsaade aatsa; hewenne taani hayk'k'anaappe kase neena anjjanaassa» yaageedda.

⁵ Ribik'a Yisaak'i bare na'aa Eesaw odiyaa wode sisaaddu. Eesay do'aa shankkatiide ahanaw bazuwaa beeddawaappe guyye,

⁶ Ribik'a bare na'aa Yaak'ooba, «Ne aawuu ne ishaa Eesaw,

⁷ Do'aa shankkata ahaade, taw mal'o k'umaa taani maanaw katsaa; hewenne taani hayk'k'anaappe kasetaade, Med'inaa Godaa sintsaan neena anjjanaassa» yaagiyaawaa taani sisaad.

⁸ Ta na'aw, ha'i taani neena azaziyaawaa loytsaade sisa.

⁹ Wudiya garssa baade, laa"u bolttiboltta deeshshaa maratuwaa taw akkaade ya; taani ne aabboo mal'o k'umaa I dosiyaawaadan katsana.

¹⁰ Ne aawuu miide hayk'k'ennan kasetiide neena anjjana mala, aw aatsaasa» yaagaaddu.

¹¹ Shin Yaak'oobi bare aatto Ribik'o, «Ta ishaa Eesaa bollan isikii de'ee; shin ta bollay liik'o.

¹² Ta aawuu taana oyk'k'i be'ooppe shin? Taani Aa c'immiyaawaa aw malatina, taani anjuwaa diraw shek'aa ta bolla ahanenttone» yaageedda.

¹³ Aa daaya Aa, «Ta na'aw, he shek'ay taana gakko. Taani new odiyaawaa ootsa; baade deeshsha maratuwaa taw akkaade ya» yaagaaddu.

¹⁴ Bi ahiide bare daayiw immeedda; Aa daaya mal'o k'umaa Aa aawuu dosiyaawaadan katsaaddu.

¹⁵ Hewaappe guyye, Ribik'a son bare matan de'iyaa bare bayira na'aa Eesaa mayuwaa lo"uwaa ahaade, bare teefa na'aa Yaak'ooba mayzzaaddu.

¹⁶ K'ay he deeshshatuwaa galbbaa Aa kushiyaanne Aa liik'o k'ood'iyaa mayzzaaddu.

¹⁷ Bare katseedda mal'o k'umaanne ukitsaa bare na'aa Yaak'ooba kushiyaan wotsaaddu.

¹⁸ Yaatina I bare aawuwaakko biide geliide, «Ta aawoo» yaageedda.

I, «Abee! Ta na'aw, neeni oonee?» yaageedda.

¹⁹ Yaak'oobi bare aawuwaa, «Taani ne bayira na'aa Eesaa; neeni taana azazeeddawaadan taani ootsaad; dendda; dendda uttaade, taani shankkaappe aheedawaa ma; yaataade taana anjja» yaageedda.

²⁰ Yisaak'i bare na'aa, «Ta na'aw, waata elleella demmad?» yaagiide oochcheedda.

I, «Med'inaa Goday ne S'oossay taana maaddeedda» yaageedda.

* **26:33 Berssaabehi:** Ha suntsaa biletay Ibraaweetsuwaan, «C'aak'uwaa haatsaa ollaa» giyaawaa (gujji s'eelite 21:31).

²¹ Yisaak'i Yaak'ooba, «Ta na'aw, neeni tumu ta na'aa Eesenttonne taani oyk'k'a be'anaw ane taakko shiik'a» yaageedda.

²² Yaak'oobi bare aawuwaa Yisaak'akko shiik'ina oyk'k'i be'iide, «Ha k'aalay Yaak'ooba k'aalaa; shin kushii Eesaa kushiya» yaageedda.

²³ Aa kushii Aa ishaa Eesaa kushiyaadan isikiyaana de'iyaa diraw, eribeenna; I erennan Aa anjeeedda.

²⁴ Aa, «Tumu neeni ta na'aa Eeseyee?» yaagiide oochcheedda.

I, «Ee, taanatee» yaageedda.

²⁵ I, «Ta na'aw, taani neeni shankkateeddawaa maanaw haa aatsa; maade taani neena anjjana» yaageedda. Yaak'oobi aatsina, I meedda; k'ay I aw woyniyaa eessaa ahina usheedda.

²⁶ Hewaappe guyye Aa aawuwaa Yisaak'i, «Ta na'aw, haaya; shiik'aade taana yera» yaageedda.

²⁷ Yaak'oobi shiik'iide Aa yereedda; Yisaak'i Aa mayuwaa singgi sisiide, hawaadan yaagiide anjeeedda; «Ta na'aa peenuu Med'inaa Goday anjeeedda goshshaadan sawee.

²⁸ S'oossay saluwaa c'okkuwaanne sa'aa shic'aa, katsaanne ooratsa woyniyaa eessaa darssiide new immo.

²⁹ Kawutetsatuu new moodettino; asatuu new gulbbatino. Neeni ne ishato goda gida; ne aati zaratuu new gulbbatino. Neena shek'k'iyaaawe shek'etteeddawaa gido; neena anjiyaawe anjetteeddawaa gido» yaageedda.

³⁰ Yisaak'i Yaak'ooba anji wursseeddawaappe guyye, Yaak'oobi bare aawuwaa Yisaak'a sintsaappe kesowaan Eesay shankkaappe puttu geedda.

³¹ Ikka k'ay mal'o k'umaa katiide, bare aawoo aatseedda. Aa, «Ta aawoo, dendda; dendda uttaade, taani shankkateeddawaappe ma; yaataade taana anja» yaageedda.

³² Aa aawuu Yisaak'i Aa, «Neeni oonee?» yaagiide oochcheedda.

I, «Taani ne na'aa, ne bayira na'aa Eesaa» yaageedda.

³³ Yisaak'i dagammiiide kokkoriide; «Yaatina do'aa shankkateeddawaa akkiidde taw aatseedawe oonee? Taani ha'i neeni yaana sintsan maade, Aa anja diggaad; tumukka I anjetteeddawaa gidanawaa» yaageedda.

³⁴ Eesay bare aawuwaa k'aalaa siseedda wode, bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, daro yibbaata yeekuwa yeekkiide bare aawuwaa, «Taana anja; ta aawoo, taanakka anja!» yaageedda.

³⁵ Shin I, «Ne ishay yiide c'immiidde, ne anjuuwaa aki diggeedda» yaageedda.

³⁶ Eesay, «Aa eriide Yaak'ooba* suntseedda; I taana c'immoode, hawe laa'entsuwa; I ta bayiratetsaa akkeedda; k'ay ha'i ta anjuuwaa akkeedda» yaageedda. K'ay I, «Neeni taw anjuuwaappe ayaanne ashshabeykkii?» yaagiide oochcheedda.

³⁷ Yisaak'i Eesaa, «Taani Aa new goda ootsaad; Aa ishatuwaa ubbaakka Aa k'oomatuwaa ootsaad; k'ay taani kasaaninne ooratsa woyniyaa eessan Aa minisaad. Yaatina, ta na'aw, new taani ayaa ootsoo?» yaageedda.

³⁸ Eesay bare aawuwaa, «Ta aawoo, new itti anjo s'alalay de'ii? Ta aawoo, taanakka k'ay anja» yaageedda. Hewaappe guyye, Eesay bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide yeekkeedda.

³⁹ Aa aawuwaa Yisaak'i zaariide,
«Ne de'iyaa ha sa'aa durettsaappe haakkaade de'ana;

Saluwaa c'okkuukka new wod'enna;

⁴⁰ Neeni ne mashshaan ak'ana;

Neeni ne ishaw moodetana.

Shin neeni aanana ek'ettiyaa wode,

Aa morge mitsa ne morggiyaappe olana» yaageedda.

⁴¹ Yaak'ooba Aa aawuu anjeeedda diraw, Eesay bare uluwaan Aa morkkeedda; I bare wozanaan, «Ta aawuu hayana mateedda; taani aw kayyotta simmaade, ta ishaa Yaak'ooba wod'ana» yaageedda.

⁴² Shin Ribik'a ha bare bayira na'aa Eesaa k'aalaa siseedda diraw, bare teefa na'aa Yaak'ooba s'eesissa ahaade hawaadan yaagaaddu; «Ne ishay Eesay neena wod'iide haluwaa kesanaw halchcheedda.

⁴³ Hayyanaa ta na'aw, taani new odowaa ootsa. Dendda! Kaaraanen de'iyaa ta ishaa Laabaanakko bak'ata!

⁴⁴ Yaataade ne ishaa hank'k'uu dochchana gakkanaw, amareeda wodiyaan aanana de'ashsha.

27:27 Ibr. 11:20 27:29 Dom. 12:3 * 27:36 Yaak'ooba: Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «C'immeedda» giyaawaa. 27:38 Ibr. 12:17 27:39 Ibr. 11:20 27:40 Dom. 36:8; 2 Kat. 8:20

⁴⁵ Ne ishay new hank'k'ettiyaawaa aggiyaa wodenne, neeni Aa bolla ootseeddawaa I dogiyaa wode, taani kiittaade neena yaappe ahissana. Taani itti gallassi hinttenttu laa'uwaappe mela kessana koyikke» yaagaaddu.

Yisaak'i Yaak'ooba Laabaanakko Yeddeedda

⁴⁶ Hewaappe guyye Ribik'a Yisaak'a, «Eesay akkeedda Hiitetuwaa mac'c'a naanaa gaa-suwaan taani ta de'uwaa shenetaad; k'ay Yaak'oobikka hawanttu mala Hiitetuwaa mac'c'a naanatuwaappe machchatto akkooppe, taani simmi hayk'k'anaw koyaad» yaagaaddu.

28

¹ Hewaa diraw, Yisaak'i Yaak'ooba s'eesiide hawaadan anjeedanne azazeedda; «Kanaane gadiyaa mac'c'a naanatuwaappe new machchatto akkoppa.

² Dendda! Ne daay aawuwaa Baatu'eelakko, Masp'p'es'oomiyaa gadiyaa baade yaappe ne daay ishaa Laabaana mac'c'a naanatuwaappe ittinno new machchatto ootsaade akka.

³ Ubbaa Danddayyaa S'oossay neena anjjo; I ne yeletaa aasso; neeni itti dere asaa keena gakkanaw neena c'orisso.

⁴ Neeni ha'i betetetsan utteedda ha biittaa newaa ootsana mala newunne ne zeretsaw S'oossay Abrahaame anjuwaa immo» yaageedda.

⁵ Yisaak'i Yaak'ooba yeddeedda; Yaak'oobi Masp'p'es'oomiyaa gadiyaa Laabaanakko beedda. Laabaani Yaak'oobanne Eesaa yeleeedda aati Ribik'a ishaanne Sooriyaa Baatu'eela na'aa.

Eesay Hara Machchiyaa Gujjiide Akkeedda

⁶ Yisaak'i Yaak'ooba anjeedawaanne, yaappe machchatto akkanaw Masp'p'es'oomiyaa gadiyaa Aa yedeeddawaa, k'ay I Yaak'ooba anjeedda wode, «Kanaane mac'c'a asaa akkoppa» yaagiide azazeeddawaanne,

⁷ Yaak'oobi bare aawuwaanne bare aatonne azazettiide, Masp'p'es'oomiyaa gadiyaa beeddawaa Eesay ereedda.

⁸ Eesay hewaan Kanaane biittaa mac'c'awunna bare aawuwaa Yisaak'a ay keeshshaa iitinto akekeedda.

⁹ Hewaa diraw Eesay Abrahaame na'aa Isimaa'eelekko biide, Aa naatto Maahilaato bare machatuwaa bolla gujjiide akkeedda. Iza Nabaayoota michchato.

Yaak'oobi Beeteelen Be'eedda Akumuwa

¹⁰ Yaak'oobi Berssaabeheppe Kaaraane baanaw denddeedda.

¹¹ I itti sa'aa gakkina away wullina, yan k'ammaa ak'eeda. He sa'aan de'iyaa shuchchatuwaappe ittuwaa akkiidde, bare huup'iyaan borkkotiide he sa'aan gem"ishheedda.

¹² I akumuwa akumeteedda; he akumuwaan gayyiyaa ittuu biittan ek'k'ina, aw s'eeray saluwaa gakkiiyaawaan, S'oossaa kiitanchchatuu gi"ishiinanne wod'd'ishin be'eedda;

¹³ gayyiyaw bolla s'eeran Med'inaa Goday ek'k'iide Aa, «Taani Med'inaa Godaa, ne aawuwaa Abrahaama S'oossaa, Yisaak'a S'oossaa. Ha neeni giseedda biittaa newunne ne zeretsaw immana;

¹⁴ Ne zeretsay sa'aa shafiyaadan darana; neeni away wulliyaa baggananne, away doliyaa baggana, huup'issananne hirkki baggana de'iyaa sa'aa gakkanaw aakkana; sa'aa bollan de'iyaa Asay ubbay ne baggananne ne zeretsaa baggana* anjettana

¹⁵ Taani neenana de'ay; neeni biyaasa'aa ubbaan taani neena naagana; k'ay taani neena ha gadiyaa guyye zaaraade ahana; taani new ootsana geeddawaa ootsana gakkanaw neena yeggikke» yaageedda.

¹⁶ Yaak'oobi gem"ishuwaappe beegotteedda wode, «Med'inaa Goday tumu ha sa'aan de'ee; taani erabeykkeppe attin» yaageedda.

¹⁷ I yayyiide, «Ha sa'ay wooti yashshii! Ha sa'ay S'oossaa golliyaappe attin, ayinne hara sa'aa gidenna; hawe saluwaa penggiyaa» yaageedda.

¹⁸ Wonttetsa gallassi wontta guuran Yaak'oobi denddiide, bare borkkoteedda shuchchaa akkiidde, tuussaadan essiide, S'oossaw dummayanaw Aa bolla zayitiyaa tigeedda.

¹⁹ Yaak'oobi he sa'aa Beetele[†] giide s'eeseedda. Shin he katamay hewaappe kase Looza geetettee.

²⁰⁻²¹ Yaak'oobi hawaadan yaagiide shiik'k'eedda; «Ta aawuwaa soo taani saro simmana mala S'oossay taananna gidoope, taani biyaa ha buussan taana naagooppenne taw miyaa k'umaanne mayiyaa mayuwaa immooppo, Med'inaa Goday ta S'oossaa gidana;

28:4 Dom. 17:4-8

28:12 Yoh. 1:51

28:13 Dom. 13:14-15

* 28:14 Ne baggananne ne zeretsaa baggana:

Sa'aa bollan de'iyaa asay ubbay neenanne ne zeretsaa anjowaadan anjana mala taana woosana guussaa. † 28:19

Beetele: Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «S'oossaa Golliyaa» giyaawaa.

²² taani tuussaadan esseedda ha shuchchay S'oossaa golliiyaa gidana. Neeni taw immiyaawaa ubbaappe tammuwaappe ittuwaa taani new immana» yaageedda.

29

Yaak'oobi Laabaana Soo Gakkeedda

¹ Hewaappe guyye, Yaak'oobi denddi biide, away doliyaa bagga asatuwaa gadiyaa gakteedda.

² Itti haatsaa ollay dembban de'iyaaawaa be'eedda; heezzu dorssaa wudii k'ay he ollaa matan giseeddino. Ayaw gooppe, wudii ubbay haatsaa ushiyaawe he ollaappe. He haatsaa ollaa doonaan de'iyaa shuchchay wolk'k'aama.

³ Dorssaa wudii ubbay hewaan dagatteedda wode, he wudiyaa heemmiyaawanttu haatsaa ollaa doonaappe he shuchchaa gondorssiide dorssaa ushshiino. He shuchchaa ollaa doonaan zaariide wotsino.

⁴ Yaak'oobi untuntta, «Ta ishatao, hinttentu hak'appe yeddite?» yaagiide oochcheedda.

Untunttu, «Nuuni Kaaraaneppe yeeddo» yaageeddino.

⁵ I, «Naakoora na'aa na'aa Laabaana hinttentu eriiteyye?» yaageedda.

Untunttu, «Ee, Aa ereetto» yaageeddino.

⁶ Yaak'oobi untuntta, «I lo'o de'ii?» yaagiide oochcheedda.

Untunttu, «Ee, lo'a; Aa naatta Raaheela dorssaa akkaade yewunno hanno be'a» yaageeddino.

⁷ Yaak'oobi untuntta, «Be'ite; away ha'i wullibeena; wudiyaa mehii soo shiik'iyaa wodii biro gakkibeenna; dorssaa ha'i ushshi afide, heemmite» yaageedda.

⁸ Shin untunttu, «Wudii ubbay shiik'ana gakkanaw, shuchchaa haatsaa ollaa doonaappe gondorssana gakkanaw, nuuni ushshanaw danddayokko. Hewaappe guyye, nuuni dorssaa ushshana» yaageeddino.

⁹ I biro haasayishin, Laabaana naatta Raaheela bare aawuwaa dorssatuwaa laagga akkaade gakkaaaddu; ayaw gooppe, iza dorssaa hentsanchchaa.

¹⁰ Yaak'oobi bare aati ishaa Laabaana naatto Raaheelo be'eedda wodenne, bare aati ishaa Laabaana dorssaa be'eedda wode, biide ollaa doonaappe shuchchaa gondorseeedda; bare aati ishaa dorssatuwaa haatsaa ushsheedda.

¹¹ Yaak'oobi Raaheelo yeriide, nashechchaw bare k'aalaa d'ok'k'isiide yeekkeedda.

¹² Yaak'oobi iziwwa aawuwaa dabbonne Ribik'i na'aa gidiyaawaa Raaheeliw odeedda. Hewaa diraw iza wos's'a baade bare aawoo odaaddu.

¹³ Laabaani bare michchati na'aa Yaak'ooba woriyaa siseedda saannakka, aanana gaketanaw wos's'eedda. Aa idimmi yeriide, bare soo afeedda. Yan Yaak'oobi haneeddawaa ubbaa Laabaanaw odeedda.

¹⁴ Laabaani Aa, «Neni tumu ta ashonne ta suutsaa» yaageedda. Yaak'oobi aanana itti aginaa kumentsaa utteedda.

Yaak'oobi Raaheeli Dirawunne Liya Diraw Laabaw Ootseedda

¹⁵ Hewaappe guyye Laabaani Aa, «Neni taw dabbo gideedda diraw, taw c'oo mela ootsaniyee? Ane new ayaa c'igganaw bessintto taw oda» yaageedda.

¹⁶ Laabaanaw laa'u mac'c'a naanatu de'iino; bayirati sunsay Liyo, teefattiwe Raaheelo.

¹⁷ Liya ayfiyaana c'uuc'a; shin Raaheela geesanchanne malaa lo'a.

¹⁸ Yaak'oobi Raaheelo siik'iide Aa, «Taani ne teefa naatti Raaheeli diraw new laappun laytsaa ootsana» yaageedda.

¹⁹ Laabaani, «Izo hara asaw immanaappe new immiyaawe lo'a; neeni taananna hawaan de'a» yaageedda.

²⁰ Hewaa diraw Yaak'oobi Raaheelo akkanaw laappun laytsaa ootseedda; shin I izo siik'iyaa diraw, aw amareeda gallassaa malateedda.

²¹ Hewaappe guyye Yaak'oobi Laabaana, «Ta machchato taw imma; ta wodii poletteedda; taani izo akkanaw koyaad» yaageedda.

²² Hewaa diraw Laabaani hewaan de'iyaa asaa ubbaa s'eesiide, bullachchaa keseedda.

²³ Shin sa'ay k'ammina, I bare naatto Liyo afide Yaak'oobaw immeedda. Yaak'oobi izo akkeedda.

²⁴ K'ay Laabaani bare k'oomatoo Zilppo bare naatti Liyiw danggaas'ire gidanaadan immeedda.

²⁵ Sa'ay wonttina s'eelliyaa wode, hekko Liyo! Yaatina Yaak'oobi Laabaana, «Hawe neeni ta bolla ootseeddawe ayee? Taani new ootseeddawe Raaheeli dirassa gidenneeyye? Taana ayaw c'immaad?» yaageedda.

²⁶ Laabaani Aa, «Nu biittan bayirata de'ishshin, teefatto asinaw immiyaawe woga gidenna.

²⁷ He mishiraa saaminttaa wurssa; k'ay teefatiyaanokka nuuni new immana; hewaappe guyye, hara laappun laytsaa taw ootsaasa» yaageedda.

²⁸ Yaak'oobi hewaadan haniide he saaminttaa wursseedda; hewaappe guyye, Laabaani bare naatto Raaheelo aw immeedda.

²⁹ K'ay Laabaani bare k'oomato Baalo bare naatti Raaheeliw danggaas'ire gidanaadan immeedda.

³⁰ Yaak'oobi Raaheelo akkeedda. Raaheelo Liyippe aatsiide siik'eedda. Hara laappun laytsaa Laabaanaw ootseedda.

Yaak'oobaw Naanay Yeletteeddino

³¹ Med'inaa Goday Liya siik'ettabeennawaa be'iide, iziwi yeliyaa uluwaa dooyeedda; shin Raaheela mantsato.

³² Liya shahaaraade attuma na'aa yelaaddu. Aa suntsakka Roobeela* suntsaaddu; ayaw gooppe iza, «Med'inaa Goday ta metuwaa be'eedda; ha'i tumu taana ta asinay siik'ana» yaagaaddu.

³³ Iza haraakka shahaaraade attuma na'aa yelaaddu. Iza, «Med'inaa Goday taani siik'ettabeennawaa siseedda diraw, taw hawaakka gujjeedda» yaagaadde, Aa Simoonaa† suntsaaddu.

³⁴ Aa haraakka shahaaraade attuma na'aa yelaaddu. Iza, «Taani aw heezzu attuma naanaa yeleedda diraw, ta asinay ha'i taananna waas'ettana» yaagaadde, Aa Leewii‡ suntsaaddu.

³⁵ Aa haraakka shahaaraade attuma na'aa yelaaddu. Iza, «Hachchiwaan taani Med'inaa Godaa galatana» yaagaaddu. Hewaa diraw Aa Yihudaa§ suntsaaddu. Hewaappe guyye yeluwaa essaaddu.

30

¹ Raaheela Yaak'oobaw naanaa yelabeennawaa be'eedda wode, bare michchato k'anaataaddu; hewaa diraw Yaak'ooba, «Taw naanaa imma; hewe d'ayooppe, taani hayk'kana» yaagaaddu.

² Yaak'oobi Raaheelo hank'k'etsiide, «Taana new yeluwaa diggeedda S'oossaa gaadiyye?» yaageedda.

³ Iza, «Ta danggaas'irato Baalo hinno be'a; iza ta diraw yelana mala neeni izo akka; yaatooppe izi baggana taanikka na'aa daayo gidana» yaagaaddu.

⁴ Bare danggaas'iratto Baalo machchatto ootsiide akkana mala, aw immaaddu; Yaak'oobi izo akkeedda.

⁵ Baala shahaaraade attuma na'aa Yaak'oobaw yelaaddu.

⁶ Yaatina Raaheela, «S'oossay taw daannateedda; ta woosaakka sisiide, taw attuma na'aa immeedda» yaagaaddu. Hewaa diraw Aa Daana* suntsaaddu.

⁷ Raaheeli danggaas'irata Baala haraa shahaaraade, Yaak'oobaw laa"entsuwaa attuma na'aa yelaaddu.

⁸ Raaheela, «Taani ta michchatina wolk'kaama baas'iyaa baas'etaade s'oonaad» yaagaaddu. Hewaa diraw Aa Niftaaleema† suntsaaddu.

⁹ Liya barew yeluu ek'k'eeddawa be'aade, bare danggaas'irato Zilppo afaade Yaak'oobi izo akkana mala immaaddu.

¹⁰ Liya danggaas'irata Zilppa attuma na'aa Yaak'oobaw yelaaddu.

¹¹ Liya, «Laa hawe ayaa lo'o kaac'ee!» yaagaaddu. Hewaa diraw Gaada‡ suntsaaddu.

¹² Liya danggaas'irata Zilppa Yaak'oobaw laa"entsuwaa attuma na'aa yelaaddu.

¹³ Liya, «Taani ay keeshshaa nashettayttaasha! Mac'c'a Asay taana nashettiyaanno gaana» yaagaaddu. Hewaa diraw Aa Aaseera§ suntsaaddu.

¹⁴ Zargaa c'akkiyaa aginaan Roobeeli gade biide, inkkoyiyaa giyaa timaatimiyaa malatiyaa teeraa demmiide, bare aati Liyiw aheedda. Raaheela Liyo, «Ne na'aa inkkoyiyaappe taw imma» yaagaaddu.

¹⁵ Shin Liya, «Ta asina neeni wotsa akkeeddawe gidennaan is's'ina, k'ay ta na'aa inkkoyiyaa* akkay?» yaagaaddu.

* **29:32 Roobeela:** Ha suntsaa birshshetsay «Hashshu! Attuma na'aa!» woy «Ta metuwaa be'eedda» giyaawaa.

† **29:33 Simoonaa:** Ha suntsaa Biletsay Ibraaweetsuwaan, «Siseedda» giyaawaa. ‡ **29:34 Leewii:** Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Waas'ettana» giyaawaa. § **29:35 Yihudaa:** Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Galataa» giyaawaa.

* **30:6 Daana:** Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «S'oossay taw daannateedda» giyaawaa. † **30:8 Niftaaleema:** Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Baas'iyaa» giyaawaa. ‡ **30:11 Gaada:** Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Lo'o kaac'aa» giyaawaa. § **30:13 Aaseera:** Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Nashechchaa» giyaawaa.

* **30:15 Inkoyiyaa:** Yeluwaanne siik'uwaa immee giide k'ofetiyyaa mitsaa.

Raaheela, «Yaatooppe, ne na'aa inkkoyiyaa diraw Yaak'oobi hachche k'ammaa neenanna ak'o» yaagaaddu.

¹⁶ He gallassaa omarsii Yaak'oobi woraappe yeedda wode, Liya Aa mokkanaw kesaade Aa, «Neeni taananna ak'ana koshshee; ayaw gooppe, taani ta na'aa inkkoyiyaan neena keraw akka diggaad» yaagaaddu. Hewaa diraw I he gallassaa k'amma izina ak'eeda.

¹⁷ S'oossay Liya woosaa siseedda; iza shahaaraade, ichcheshantsa attuma na'aa Yaak'oobaw yelaaddu.

¹⁸ Liya, «Taani ta danggaas'irato ta asinaw immeedda diraw, S'oossay hewaa keraa taw c'iggeedda» yaagaaddu. Hewaa diraw Aa Yisaakoora† gaade suntsaaddu.

¹⁹ Liya haraakka shahaaraade, usuppunsa attuma na'aa Yaak'oobaw yelaaddu.

²⁰ Liya, «S'oossay taw al'o imotaa immeedda; taani ta asinaw usuppun naanaa yeleeedda diraw, ha"i I taana bonchchanawaa» yaagaaddu. Hewaa diraw Aa Zaabiloona‡ suntsaaddu.

²¹ Hewaappe guyye itti mac'c'a naatto yelaaddu; izo Diino suntsaaddu.

²² S'oossay Raaheela hassayeedda; izi woosaa sisiide izi yeliyaa uluwaa dooyeedda.

²³ Iza shahaaraade attuma na'aa yelaaddu; «S'oossay ta yeellaa k'aareedda.

²⁴ Med'ina Goday taw hara attuma na'aakka gujjeerenneeshsha» yaagaaddu. Hewaa diraw Aa Yooseefo§ suntsaaddu.

Yaak'oobi Laabaana Dirguwaan Palumetteedda

²⁵ Raaheela Yooseefa yeleeeddawaappe guyye, Yaak'oobi Laabaana, «Taani ta aawuwaa gadiyaa simmana mala, taana moyzza.

²⁶ Taani untuntu diraw new ootseedda ta machatuwaanne ta naanaa hamma; taani baana; ayaw gooppe, taani new ay keeshshaa oosuwa ootseedentto neeni eraasa» yaageedda.

²⁷ Shin Laabaani Aa, «Taani new ittibaa oday; Med'ina Goday ne gaasuwaan taana anjeedawaa taani be'aaddi.

²⁸ Ne dirguwaa taw oda; taani new c'iggana» yaageedda.

²⁹ Yaak'oobi, «Taani new waata ootseedentto, ne mehiikka waan yelleteeddentto neeni eraasa.

³⁰ Taani yaanaappe kase new de'iyaa guutsay ha"i loytsi dareedda; Med'ina Goday neena taani aad'd'eedda sa'aan ubbaan anjeedda. Shin ha"i, taani ta soo asaw ootsanawe awudee?» yaageedda.

³¹ Laabaani, «Taani new ayaa immoo?» yaagiide Aa oochcheedda.

Yaak'oobi, «Taw ayinne immoppa; shin neeni taw ittibaa ootsooppe, taani ne wudiyaa k'aykka heemmananne naagana.

³² Taani hachche ne wudiyaa ubbaa gidduwaana aad'd'ana; hewaan ne dorssaappe punc'c'ariyaa woy gazzaa ubbaa, karetsa dorssaa mara ubbaanne deeshshaappe gazzaanne punc'c'ariyaa ubbaa taani shaakkana; untuntu ta dirguwaa gidana.

³³ Hewaa diraw ta s'illosetsay neeni taw c'iggeedda dirguwaa paydanaw sintsappe yiyaa wode, taw markkattana; ta deeshshaappe gazza woy punc'c'are gidennawe woy karetsa gidenna ay dorssaa marayenne ta matan beettintto, wuu"etteeddawaadan paydettana» yaageedda.

³⁴ Laabi, «Mayyaad; neeni geeddawaadan gido» yaageedda.

³⁵ Shin he gallassan Laabi danc'c'aa woy gazza gideedda attuma deeshshaa ubbaa, punc'c'are woy gazza gideedda mac'c'a deeshshaa ubbaa, bootsa gideedda ubbaanne karetsa dorssaa mara ubbaa kessiide, bare attuma naanaa hentseedda.

³⁶ Yaatiide he wudiyaana heezzu gallassaa ogiyaa Yaak'oobappe haakkiide beedda. Shin Yaak'oobi atteeda Laabaana wudiyaa heemmedda.

³⁷ Yaak'oobi deeshsha loomiyaappe, gumariyaappenne s'ank'k'arssaappe k'ayye gati-maa kessiide, pok'uwa pok'k'i pok'k'iide, giddu bootsa bagga k'aariide gazzayeedda.

³⁸ Wudii haatsaa ushanaw yiyaa sa'aa ubbaan, wonggiriyaan, wudiyaa sintsan pok'k'eedda gatimatuwaa wotseedda. Kahowanttu haatsaa ushanaw yiide,

³⁹ he gatimatuwaa sintsan birasseeddino; untuntu danc'c'aa, punc'c'arenne gazza maratuwaa yeleeeddino.

⁴⁰ Yaak'oobi maratuwaa wudiyaappe shaakki duma wotseedda; atteeda wudiyaa danc'c'anne karetsa gideedda Laabaana mehiyaa sintsa zaareedda. Yaatiide barew wudiyaa dummayeedda; Laabaana mehetuwaana untuntta gatsibeenna.

† 30:18 Yisaakoora: Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Keraa taw c'iggeedda» giyaawaa. ‡ 30:20 Zaabiloona: Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Bonchchuwa» giyaawaa. § 30:24 Yooseefo: Ha suntsaa Biletsay Ibraaweetsuwaan, «Gujjo» woy «K'aareedda» giyaawaa.

⁴¹ Pas's'anne mino mac'c'awanttu kahiyya wode awudenne, untunttu he gatimatuwaa matan birassana mala, Yaak'oobi he gatimatuwaa haatsaa wonggiriyaan, miizatuwaa sintsaan wotsee.

⁴² Shin mehetuu laafa gidoope, untunttu sintsaan gatimatuwaa wotsenna. Hewaa diraw laafiyaa mehetuu Laabawaa gidina, dariyaawanttu Yaak'oobawaa gideeddino.

⁴³ Hawaadan haniide, Yaak'oobi loytsi duretiide, daro wudiyaa, mac'c'a k'oomatuwaanne attuma k'oomatuwaa, daro gaalotuwaanne haretuwaa mooddeedda.

31

Yaak'oobi Laabaappe Bak'atiide Beedda

¹ Yaak'oobi Laabaana naanay barena, «Yaak'oobi nu aawuwaa ubbaa aki diggeedda; ha duretaa ubbaa nu aawuwaappe demmeedda» giyaawaa siseedda.

² Yaak'oobi Laabaana som"i barew kasewaa mala gidennawaa be'eedda.

³ He wode Med'inaa Goday Yaak'ooba, «Neeni ne aawotuwaa gadiyaa, ne dabbotuwaakko guyye simma; taani neenana gidana» yaageedda.

⁴ Yaak'oobi Raaheelonne Liyo bare wudii de'iyaa sa'aa dembbaa yaana mala kiittiide s'esiseedda.

⁵ I untunttu, «Hinttenttu aawuwaa som"i taw kasewaa mala gidennawaa taani be'ay; shin ta aawuwaa S'oossay taananna de'ee.

⁶ Taani ta wolk'k'aa ubbaan hinttenttu aawuu ootseeddawaa hinttenttu eriiat;

⁷ shin hinttenttu aawuu taana c'immiidde, ta dirguuwaa tammu gede laammeedda. Gidooppenne S'oossay taana I k'ohenaadan diggeedda.

⁸ I, «Punc'c'aretuu ne dirguuwaa gidana» giina, wudii ubbay punc'c'ariyaa yeleedda; k'ay I, «shachchatuu ne dirguuwaa gidana» giina, wudii ubbay shachchaa yeleedda.

⁹ S'oossay hawaadan hinttenttu aawuwaa mehiyaa wotsi akkiidde taw immeedda.

¹⁰ «Mehetuu kahiyya aginaan, taani itti akumuwa akumetaad; he akumuwaan taani seelliyya wode, wudiyaa birassiyaa deeshsha koletuu danc'c'aa, punc'c'arenne gazza.

¹¹ S'oossaa kiitanchay akumuwaan taana, «Yaak'ooba» yaageedda; taani, abee yaa-gaadde koyaad.

¹² Taana I, d'ok'k'u gaade wudiyaa s'aaliyaa deeshshaa koliyaa ubbaa shachchaa, punc'c'ariyaanne gazzaa be'a; ayaw gooppe, Laabi ne bolla ootsiyaawaa ubbaa taani be'aaddi.

¹³ Neeni esseedda shuchchaa okkaadde, taw shiik'etteedda Beetele S'oossay taana ha"i dendda; ha biittaaappe kesa; guyye ne yetaa gadiyaa simma yaageedda» yaageedda.

¹⁴ Hewaappe guyye, Raaheelanne Liya hawaadan yaagiide zaareeddino; «Nu aawuwaappe nuuna gakkanabay ayee?

¹⁵ I nuuna allagaadan s'eelee gidennee? I nuuna zal"i akkeedda; zal"iide akkeed-dawaakka mi d'aysseedda.

¹⁶ S'oossay nu aawuwaappe wotsi akkeedda mas'uu ubbay tumukka nuwaanne nu naanaawaa. Hewaa diraw s'oossay new odeeddawaa ubbaa ootsa» yaageeddino.

¹⁷⁻¹⁸ Yaak'oobi Kanaane gadiyaan de'iyaa bare aawuwaa Yisaak'akko baanaw dend-deedda; I bare naanaanne bare machatuwaa gaaluwaa togisseedda; wudiyaa ubbaa bareppe sintsanna laaggiide, Masp'p'es'oomiyaan de'iidde I shiishsheedda mas'uwaa ubbaa akkiidde beedda.

¹⁹ Laabi bare dorssatuwaa isikiyaa k'ans's'anaw bidigeeddoshin, Raaheela bare aawuwaa soo misiletuwaa wuu'aaddu.

²⁰ K'ay Yaak'oobi Sooriyaa Laabaanaw bare bak'atiyaawaa odenaan c'immeedda.

²¹ I barew de'iyawaa ubbaa akkiidde bak'ateedda; Efiraas'iisa Shaafaa pinniide, Gala'aade giyaa gezziyaakko simmiide beedda.

Laabi Yaak'ooba Kaalleedda

²² Heezentsa gallassan, Laabi Yaak'oobi bak'ati bi kichcheeddawaa siseedda.

²³ Bare dabbotuwa barena akkiidde, laappun gallassaa ogiyaa Yaak'ooba geeduwaa kaalliidde, Gala'aade gezziyaan Aa akkeedda.

²⁴ He wode S'oossay k'amma Sooriyaa Laabaanako akumuwaan yiide Aa, «Neeni Yaak'ooba bolla iita gidina, lo"n gidina, ayinne haasayennaadan neena era!» yaageedda.

²⁵ Laabi kakkiiyaa wode, Yaak'oobi Gala'aade gezziyaan dunkkaaniide utteedda; k'ay Laabinne Aa dabbotuu yan dunkkaaneeddino.

²⁶ Hewaappe guyye Laabi Yaak'ooba, «Neeni hawaadan ayaw ootsaaddii? Neeni taana c'immaade, ta mac'c'a naanaa olan omoodetteeddawaadan laaggaade kessaadda.

²⁷ Neeni ayaw k'osuwaan taappe kessa akkaade, taana c'immaadii? Taani neena nashechchaaninne yetsaan, karabuwaaninne diitsaan moyzzana mala taw ayaw od-abeykii?

²⁸ Neeni haray atto, ta naanaa naanaanne ta mac'c'a naanaa taani yera akkaa mala diggaadda. Neeni eeyyabaa ootsaadda.

²⁹ Taani neena genanaw taw wolk'ay de'ee; shin ne aawuwaa S'oossay zino k'amma taana, 'Yaak'ooba bolla iita gidina, lo" a gidina, ayinne haasayennaadan neena era! yaagiide taw odeedda.

³⁰ Ha"i gidooppenne, neeni ne aawuwaa soo baanaw loytas laamoteedda diraw ke-saadda. Shin ta soo misiletuwaa neeni ayaw wuu'aadii?» yaageedda.

³¹ Yaak'oobi Laabaana, «Neeeni ne naanaa taappe wolk'k'an wotsa akkaninttonne gaade k'oppeedda dirawunne yayyeedda diraw, hawaadan ootsaad.

³² Shin ne soo misiletuwaa oyk'k'eedda asaa oonanne neeni demmooppe, he uray siifetto! Newaa gideeddawe ta matan beettinto, nu dabbatuwaa sintsan koya; newaa gidooppe akka» yaageedda; ayaw gooppe, Yaak'oobi Raaheela he soo misiletuwaa wuu'eeddawaa eribeenna.

³³ Hewaa diraw Laabi Yaak'ooba dunkkaaniyaa giddo, Liya dunkkaaniyaa gidдон laa"u k'oomatuwaa dunkkaaniyaa giddo geleedda; shin ayinne demmibeenna. Liya dunkkaaniyaappe kesiide, Raaheeli dunkkaaniyaa geleedda.

³⁴ Raaheela soo misiletuwaa akkaade, gaaluwaa kooraa garssan k'osaade, Aa bolla uttaaddu. Laabi dunkkaaniyaan de'iyawaa ubbaa bulluuk'k'i koyeedda; shin ayinne demmibeenna.

³⁵ Raaheela bare aawuwaa, «Ta godaw, taana hank'k'etsoppa; taani new ek'k'ana danddaykke; taw piilay yi utteedda» yaagaaddu. I koyeedda; shin soo misiletuwaa demmibeenna.

³⁶ Yaak'oobi Laabaana hank'k'ettiide wok'k'aseedda; Yaak'oobi Laabaana, «Taani ayaa bayzaadittaa? Hawaa neeni taana kaallanaw, taani ootseedda nagaray ayee?

³⁷ Ha"i neeni ta miishshaa ubbaa bulluk'k'aade koyaadda; ne soo miishshaappe ayaa demmaad? Untunttu nu laa"uwaa gidduwaan pirdana mala, ta dabbatuwaa sintsaaninne ne dabbatuwaa sintsaan hawaan wotsa.

³⁸ «Taani neenana laatamu laytsaa kumentsaa de'aad; ne dorssaykka ne deeshshaykka boshetibeenna; woy ne wudiyaappe s'abootiyaa mabeykke.

³⁹ Do'ay mentseeddawaanne new ahabeyikke; shin hewaa taanan paydaad. Gallassi wuu'etteeddawaa woy k'amma wuu'etteeddawaa taana c'igissaadda.

⁴⁰ Gallassaa suuluu, k'amma meeguu taana k'oheedda; gem"ishuu taappe d'ayeedda.

⁴¹ Taani hawaadan ne soon laatamu laytsaa de'aad; tammanne oyddu laytsaa ne laa"u mac'c'a naanaa dirawunne usuppun laytsaa ne wudiya diraw new ootsaade de'aad; shin neeni ta dirguwaa tammu gede laammaadda.

⁴² Ta aawuwaa S'oossay, Abrahaame S'oossay, Yisaak'i yayyeeddawe taananna gidibeen-nawaa gidintto, sid'e baynnan neeni taana mela kushe kessa yeddaadda; shin S'oossay ta tuggaanne ta kushiya oosuwaa be'iide, zino k'amma neena seereedda» yaageedda.

Yaak'oobinne Laabi C'aak'k'eteedda C'aak'uwaa

⁴³ Laabi Yaak'ooba, «Machatuu ta mac'c'a naanaa; naanaykka ta naanaa; wudiikka ta wudiya; neeni be'iyaa ubbay tawaa. Hachche ha mac'c'a naanaa tawanttu bollanne untunttu yeledda naanaa bolla ayaa ootsanaw danddayayitaa?

⁴⁴ Ha"i haaya; neeninne taani c'aak'uwaa c'aak'k'etoytte; hewe neeppenne taappe gidduwaan markka gido» yaageedda.

⁴⁵ Hewaa diraw Yaak'oobi itti shuchchaa akkiidde tuussaadan esseedda.

⁴⁶ I bare dabbatuwaa, «Shuchchaa shiishshite» yaageedda; untunttu shuchchaa shi-shhiide keeleeddinno; he keelaa lank'k'iyaaan meeddino.

⁴⁷ Laabi he keelaa, Yigaari-Sahaaduta* giide suntseedda; k'ay Yaak'oobi Aa C'imeedda giide suntseedda.

⁴⁸ Laabi, «Ha keelay neeppenne taappe gidduwaan hachche markka» yaageedda. Hewaa diraw Aa sunsay C'imeedda geetetteedda.

⁴⁹ K'ay I he shuchchaa tuussaa Mis'ip'p'a† giide suntseedda; ayaw gooppe, Laabi, «Nuuni ittuu ituwaappe haakkiide de'iyaa wode, Med'inaa Goday ne gidduwaaninne ta gidduwaan gidiide naago.

* **31:47** *Yigaari-Sahaaduta*: Ha suntsaa biletsay Aramayssis's'e k'aalan, «Markkatetsaa keelaa» giyaawaa.

Mis'ip'p'a: Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Naagiya sa'aa» giyaawaa.

† **31:49**

⁵⁰ Neeni ta mac'c'a naanaa naak'k'ooppe, woy neeni ta mac'c'a naanaa bolla hara machatuwaa akkooppe, nuunana ha'i ooninne baynnawaa gidooppenne ne gidduwaaninne ta gidduwaan S'oossay markka gidiyaawaa hassaya» yaageedda.

⁵¹ Laabi k'aykka Yaak'ooba, «Keeleteedda shuchchay hawesh; k'ay taani ne gidduwaaninne ta gidduwaan esseeedda shuchchaa tuussay hawesh.

⁵² Taani ha keelaappe neena genanaw neekko aad'd'enaaddan, neenikka taana genanaw ha keelaappenne ha shuchchaa tuussaappe aad'd'enaaddan, ha keelayenne ha shuchchaa tuussay markka.

⁵³ Abrahaame S'oossay, Naakoora S'oossay, untunttu aawuwaa S'oossay, nu gidduwaan I pirddo» yaageedda. Yaak'oobi bare aawuu Yisaak'i Yayyeeddawaa sunsaan c'aak'k'eedda.

⁵⁴ Yaak'oobi deriyaa bollan yarshshuwaa yarshsheedda; bare dabbotuwaakka k'umaa maanaw s'eeseedda. Untunttu miide deriyaa bollan ak'eedino.

⁵⁵ Wonttetsa gallassi guuran Laabi dendiide, bare naanaa naanaanne bare mac'c'a naanaa yereedda; k'ay untuntta anjeedda. Bare soo simmeedda.

32

Yaak'oobi Eesaanna Gaketanaw Giigeedda

¹ Yaak'oobi dendiide bare ogiyaa biishshin, S'oossaa kiitanchchatuu aanana gaketeeeddino.

² Yaak'oobi untuntta be'eedda wode, «Hawe S'oossay ak'iyaa sa'aa» yaagiide, he sa'aa Maahinayma* giide suntseedda.

³ Yaak'oobi Se'iira giyaa sa'aan, Eedooma biittan de'iyaa bare ishaa Eesaakko kiitaa bareppe sintsaw kiitteedda.

⁴ I untuntta hawaadan yaagiide azazeedda; «Hinttenttu ta godaa Eesaw gaanawe hawaa; «Ne k'oomay Yaak'oobi, «Taani Laabaana matan de'aadde hanno gakkanaw gam"aad.

⁵ Taw miizayenne harii, dorssayenne deeshshay, attuma k'oomatuunne mac'c'a k'oomatuu de'iino; ha'i taani ha kiitaa ta godaa sintaasan nashettana mala kiittaad» yaageedda. yaagite» yaageedda.

⁶ Kiitetteeddawanttu Yaak'oobakko simmiide Aa, «Nuuni ne ishaa Eesaakko beeddo; ha'i I k'ay neenana gaketanaw yee; aanana oyddu s'eetu Asay de'ee» yaageeddino.

⁷ Yaak'oobi yayyiide batibateedda; barenana de'iyaa asaa laa"u c'itan shaakkeedda; k'ay bare dorssaa, deeshshaa, miizaaanne gaaluwaa laa"u c'itan shaakkeedda.

⁸ I, «Eesay yiide itti c'itaa oliyaawaa gidooppe, atteeda c'uguu kessi akkooppenne» yaagiide k'oppeedda.

⁹ He wode Yaak'oobi hawaadan yaagiide woosseedda; «Abeet Med'inaa Godaw, ta aawuwaa Abrahaame S'oossaw, ta aawuwaa Yisaak'a S'oossaw, taana, «Ne gadiyaa, ne dabbotuwaakko simma; taani new lo"obaa ootsana» geeddawoo,

¹⁰ neeni ne k'oomaw ootseedda keekkatetsawunne tumatetsaw ubbaw taani besse-nawaa. Taani ha Yorddaanoosa Shaafaa pinneedda wode, taw itti s'am"aa s'alalay de'ee; shin ha"i taani laa"u c'ugo gidaaddi.

¹¹ Taani neena woossay; ta ishaa Eesaa kushiyaappe taana ashsha; ayaw gooppe, I yiide, taananne mac'c'awantta untunttu naanatuwaakka d'ayssanawenttonne gaade yayaad.

¹² Shin neeni taana, «Taani new tumu lo"obaa ootsana; taani ne zeretsaanne paydanaw danddayettenna abbaa shafiya keeshshaa ootsana» geeddawaa k'oppa» yaageedda.

¹³ He gallassaa k'amma I yan ak'eeda; barew de'iyawaa ubbaappe bare ishaa Eesaw immiyaawaa k'oriide keseedda;

¹⁴⁻¹⁵ I kesseeddawanttu laa"u s'eetu mac'c'a deeshshatuwaanne laatamu deeshsha koletuwaa, laa"u s'eetu mac'c'a dorssatuwaanne laatamu dorssaa koletuwaa, hattamu d'antsiyaa gaalotuwa untunttu maratuwaanna, oytamu mac'c'a miizzatuwaa, tammu korumaa booratuwaa, laatamu mac'c'a haretuwaanne tammu attuma haretuwa.

¹⁶ Hawantta wudiyaan wudiyaan shaakki, bare k'oomatuwaa kushiyaan wotsiide, bare k'oomatuwaa, «Taappe sintsaw biide, wudiya wudiyaappe haakuwaan haakuwaan laag-gite» yaageedda.

¹⁷ Sintsan kaaletsiyaawaa, «Ta ishay Eesay neenana gaketide neena, «Neeeni oossee? Neeni hak'a bay? Ne sintsan de'iyaa mehiyaa ubbay oossee?» yaagiide oochchiyaawaa gidooppe,

¹⁸ neeni aw, «Hawanttu ne k'oomaa Yaak'oobawaa; untunttu ta godaa Eesaw immanaw yeddeeddawantta; k'ay ikka nuuppe guyyenna yide'ee» yaaga» yaagiide azazeedda.

* **32:2 Maahinayma:** Ha suntsaa biletsey Ibraaweetsuwaan, «Laa"u c'uguu ak'iyaa sa'aa» giyaawaa. **32:12 Dom.** 22:17

¹⁹ K'ay I laa'entsa heezzantsuwaan wudiyaa kaalliyaa haratuwaa ubbatuwaa hawaadan azazeedda; «Hinttenttu Eesaanna gaketiyaa wode, hanniidankka giita;

²⁰ «Ne k'oottaa Yaak'oobi nuuppe guyyenna yide'ee» geenan aggoppite» yaageedda. Ayaw gooppe I, «Taani taappe sintsaw immanaw kiitteeddawaan Aa doshissana; ooni erii, hewaappe guyye taani aanana gaketiyaa wode, I taana mokki akkanenttonne» yaagiide k'oppeedda.

²¹ Hewaa diraw bare immiyaawaa bareppe sintsaw yeddeedda. Shin I bare huup'iyaw he gallassi k'amma yan ak'eeda.

Yaak'oobi S'oossanna Baas'eteedda

²²⁻²³ He gallassi k'amma Yaak'oobi denddiide, bare laa'u machatuwaa, bare laa'u k'oomatuwaanne bare naanaa tammanne ittatuwaa akkiidde, Yaabook'a giyaa pinuwaa gakkeedda; I untuntta shaafaa pintseedda; barew de'yaawaa ubbaakka pintsiiide yeddeedda;

²⁴ shin Yaak'oobi barekka atteedda.

He wode itti Asay sa'ay wonttana gakkanaw aanana baas'eteedda.

²⁵ He Asay Aa s'oonanaw danddayibeenawaa be'eedda wode, Yaak'oobaw muk'k'eechchaa mek'etsaa bochcheedda; Aa muk'k'eechchaa mek'etsay kes wod'd'eedda.

²⁶ Yaatina bitanii Aa, «Sa'ay wontteedda diraw, taana yedda» yaageedda.

Shin Yaak'oobi Aa, «Neeni taana anjjenan taani neena yeddikke» yaageedda.

²⁷ Bitanii Aa, «Ne suntsay oonee?» yaagiide oochcheedda.

I, «Yaak'ooba» yaagiide zaareedda.

²⁸ Bitanii Aa, «Hawaappe sintsaw ne suntsay Israa'eeliyaa† geetettooppe attina, Yaak'ooba geetettoppo; ayaw gooppe, neeni S'oossaananne asaana baas'etaade s'oonadda» yaageedda.

²⁹ Yaak'oobi Aa, «Ne suntsay oonee?» yaagiide oochcheedda.

Shin bitanii, «Neeni ta suntsaa ayaw oochchay?» yaageedda giide Aa anjeeedda.

³⁰ Hewaa diraw Yaak'oobi he sa'aa P'iini"eela‡ giide sunteedda; ayaw gooppe I, «Taani S'oossaa bazuwaan s'eellaad; gidooppenne taani pas'a ataad» yaageedda.

³¹ I P'iini"eelappe denddiyaa wode, Aa bolla s'alk'k'ii doleedda. I bare muk'k'eechchaa mek'etsaa diraw dooggee.

³² Yaak'ooba muk'k'eechchaa ashuwaa matan bosheteedda diraw, Israa'eeliyaa Asay mehiyaa muk'k'eechchaa ashuwaa hachche gakkanaw meenna.

33

Yaak'oobi Eesaanna Gakettedda

¹ Yaak'oobi d'ok'k'u gi s'elliide, Eesay bare oyddu s'eetu asaana yiyaawaa be'eedda. Hewaa diraw naanaa Liyiw, Raaheeliwunne laa'u k'oomatuwaakko shaakkeedda.

² K'oomatuwaanne untunttu naanaa sintsan, Liyonne I naanaa untunttu geeduwaan, Raaheelonne Yooseefa wurssetsan wotseedda.

³ Shin I bare huup'iyaw sintsaw aad'd'iide, bare ishaakko matiidde, sa'aa gakkii gakkiiide laappun kaala goynneedda.

⁴ Shin Eesay aanana gaketanaw wos's'iide, Aa k'ood'iyaa k'oommi yereedda. Untunttu yeekkeeddino.

⁵ Yaatina Eesay d'ok'k'u gi s'elliide, machatuwaanne naanaa be'eedda; I, «Ha neenana de'yaawanttu oonee?» yaagiide oochcheedda.

Yaak'oobi, «Untunttu S'oossay ne k'oomaw keekatetsaan immeedda naanaa» yaageedda.

⁶ K'oomatuu barenttu naanatuwaanna shiik'iide goynneeddinno.

⁷ Hewaappe guyye, Liyanne izi naanay yiide goynneeddinno; wurssetsaan Yooseefonne Raaheela yiide goynneeddinno.

⁸ Eesay, «Ha sintsan taananna gakettedda wudii ubbay k'ay ayee?» yaagiide oochcheedda.

I, «Ta godaw, hewe taani ne sintsan nashettanaassa» yaageedda.

⁹ Shin Eesay, «Ta ishaw, taw darobay de'ee; newe neessa gido» yaageedda.

¹⁰ Yaak'oobi, «Tuytti, ha'i taani ne sintsan nashshetteedawaa gidoope, ha taani immiyaawaa taappe akka. Neeni taana mokka akkeedda diraw, taani ne deemuwaa be'yaawe S'oossaa deemuwaa be'yaawaa mala.

¹¹ Taani new aheedda ha imuwaa akka; ayaw gooppe, S'oossay keekiidde immina, taw besseedda» yaageedda. Yaak'oobi shoobiyaa toleedda diraw, Eesay hewaa akkeedda.

32:24 Hos. 12:3-4 † **32:28** *Israa'eeliyaa*: Ha suntsaa biletay Ibraaweetsuwaan, «S'oossanna baas's'etteedda» giyaawaa. **32:28** Dom. 35:10 **32:29** Dat. 13:17-18 ‡ **32:30** *P'iini"eela*: Ha suntsaa biletay Ibraaweetsuwaan, «S'oossaa Deemuwaa» giyaawaa.

¹² Hewaappe guyye Eesay, «Ane dendda; nu ogiyaa boytte; taani neenana ittippe baana» yaageedda.

¹³ Shin Yaak'oobi Aa, «Ta godaw, naanay shuga gidiyaawaa eraasa; k'ay taani barenttu galo maratuwaa d'antsiyaa dorssatuwaanne miizzaa naagana koshshee; Asay untunttu itti gallassaa dirbbissi laaggooppe, mehiyaa ubbay hayk'k'ana.

¹⁴ Hewaa diraw, ta godaw, ne k'oomaappe sintsataade ba; taani Se'iiran ta godaa gakkanaw, ta sintsaan de'iyaa mehiyaa hemetaa keenaanne naanaa hemetaa keenaalodan kaallana» yaageedda.

¹⁵ Eesay Aa, «Yaatooppe taani ta asaappe amareedawaa new ashshay» yaageedda.

Shin Yaak'oobi Aa, «Hewe ayissee? Taani ta godaa sintsaan nashshettiyaawe taw gidana» yaageedda.

¹⁶ Hewaa diraw Eesay he gallassi ogiyaan geliide, Se'iira simmeedda.

¹⁷ Shin Yaak'oobi Sukkoota beedda; yan barew golliyyaa kees's'eedda; bare mehetoooka daasiyaa daaseedda. Hewaa diraw he sa'aa Sukkoota* giide suntseedda.

¹⁸ Yaak'oobi Masp'p'es'oomiyaappe simmeedda wode, Kanaane biittan de'iyaa Sekeeme giyaa katamaa sarotetsaan gakkeedda; I he katamaw bazzuwaan utteedda.

¹⁹ Bare dunkkaaniyaa d'ogeedda gadiyaa Shekeema aawuwaa Hamooranaanatuwaappe s'eetu s'agaraa biran shammeedda.

²⁰ Yan yarshshiyaa sa'aa kees's'iide Aa, «S'oossaa, Israa'eeliyaa S'oossaa» giide suntseedda.

34

Shekeeme Diino Horeedda

¹ Liya Yaak'oobaw yeleedda naatta Waana, he wode he gadiyaa mac'c'awantta be'anaw kesaaddu.

² He gadiyaa mooddiiyaa Hiwiyya Hamooraa na'aa Shekeeme izo be'iide, izo hori afiide bayzzeedda.

³ Aa wozanay Yaak'ooba naatto Diino amotteedda; I izo siik'eedda; iziw lo"iyaawaa haasayeedda.

⁴ Shekeeme bare aawuwaa Hamooraa, «Taw ha naatto machchetetsaw oochchaarikki» yaageedda.

⁵ Yaak'oobi bare naatta Diinaa bayeeddawaa sisiyaa wode, Aa attuma naanay woran mehiyaanna de'ino; hewaa diraw untunttu gakkanaw c'o"u geedda.

⁶ Hewaappe guyye, Shekeema aawuwaa Hamoori Yaak'oobanna haasayanaw yeedda.

⁷ Yaak'ooba attuma naanay hewaa siseedda saanna woraappe yeeddino; untunttu kayyotteeddinonne hank'k'eteeddino; ayaw gooppe, Shekeeme Yaak'ooba naatto hori afiide bayzziyaawaa, Israa'eeliyaa bolla pokkoba, ootsanaw bessenabaa ootseedda.

⁸ Shin Hamoori untunttu, «Ta na'ay Shekeeme hinttenttu naattiw darssi dagammeedda; hayyanaa izo aw machchetetsaw immeerikkitee!

⁹ Nuunana akettitenne gelettite; hinttenttu mac'c'a naanaa nuw immite; nu mac'c'a naanaanne hinttenttoo akkite.

¹⁰ Hinttenttu nu giddon uttanaw danddayiita; biittay loytsi aaka; aan de'ite; zal"ite; aan mas'uwaaw demmite» yaageedda.

¹¹ He wode Shekeeme Diini aawuwaanne I ishatuwaa, «Taani hinttenttu sintsaan nashettooppe, hinttenttu oochchiyaawaa ayaa gidooppenne immana.

¹² Hinttenttu mishira naattiw immiyaawaanne c'ilooshshaa hinttenttu koyowaa keeshshaa darissiide taana oochchite; taani hinttenttu taana oochcheeddawaa ayaanne immana; shin taani akkanaaddan naatto taw immeerikkitee!» yaageedda.

¹³ Barenttu michchato Diino Shekeeme tunisseedda diraw, Yaak'ooba attuma naanay Shekeemawunne Aa aawuwaa Hamooraw wordduwaa odeeddino;

¹⁴ untunttu hawaadan yaageeddino; «Nuuni hewaa mallaa ootsana danddayokko; nuuni nu michchato k'as's'arettiibeenna asaw immokko; hewe nuuna kawushshiyaawaa.

¹⁵ Nuuni hinttenttu ittibaa ootsooppe hinttenttoo, «Eeno» gaana; hewe ayee gooppe, hinttenttu gadiyaa attuma Asay ubbay k'as's'arettiide nuunaadan hanoooppe,

¹⁶ nuuni nu mac'c'a naanaa hinttenttoo immanaw «Eeno» gaana; hinttenttu mac'c'a naanaakka nuw akkana. Nuuni hinttenttu giddon uttiide, hinttenana itti asaa gidana.

¹⁷ Shin hinttenttu k'as's'arettanaw eeno geenawaa gidooppe, nuuni nu michchato akkidde baana» yaageeddino.

¹⁸ Untunttu geeddawe Hamoorawunne Aa na'aa Shekemaw lo"a malateedda.

* **33:17** Sukkoota: Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Daasiyaa» giyaawaa.

33:19 Iya. 24:32; Yoh. 4:5

¹⁹ He wodallay, bare aawuwaa gollen de'iyaa ubbaappe aad'd'i bonchchetteeddawe, Yaak'ooba naattin nashetteedda diraw, untunttu geeddawaa ootsanaw gam'ibeena.

²⁰ He wode Hamoorinne Aa na'ay Shekeeme barenttu katamaa gutaraa biide, barenttu katamaa asaw hawaadan yaagiide odeeddino;

²¹ «Ha asatuu nuunana siga; untunttu nu biittan de'ioonon zal'iino; biittay loytsi aaka. Untunttu mac'c'a naanaakka nuuni akkana; untunttukka nu mac'c'a naanaa akkana.

²² Shin nuunana untunttu itti asaadan de'anaw nuuni ittibaa mayettanaw koshshee; hewenne, untunttu k'as's'aretteeddawaadan nu attuma Asay ubbay k'as's'arettanawaa.

²³ Nuuni hewaadan ootsooppe, untunttu miizzay, untunttu mas'uunne untunttu hara mehii ubbay nuwaa gidennee? Hewaa diraw ane nuuni untunttu giyaawaa eeno goytte; untunttukka nu gidдон de'ana» yaageeddino.

²⁴ Katamaa gutaraa shiik'eedda asatuu ubbay Hamoorawunne Aa na'aa Shekeemaw, «Eeno» geeddino. Yaatina he katamaa attuma asatuu ubbay k'as's'aretteeddino.

²⁵ Heezentso gallassi, untunttu ubbay barenttu k'as's'araa madutsan saketi de'ishshin, Yaak'ooba attuma naanatuwaappe laa'uu, Simooninne Leewii, Diini ishataa, barenttu mashshaa akkiidde, ooninne erennan katamaa geliide, attuma asatuwaa ubbaa wod'eeddino.

²⁶ Hamooranne Aa na'aa Shekeema mashshaan wod'iide, barenttu michchato Diino Shekeema golliyaappe akkiidde afeedino.

²⁷ Yaak'ooba attuma naanay he anhatuwaa bolla geliide, barenttu michchato Diino tunisseedda katamaa bonk'keeddino.

²⁸ Untunttu dorssaa wudiyaa, miizzaa wudiyaa, hariyaa, katamaa gidдон de'iyawaanne gas'an de'iyawaa ubbaa akkeeddino.

²⁹ Untunttu mas'uwaa ubbaa, untunttu naanaa ubbaanne machatuwaa ubbaa omood-eeeddino; gollen de'eeddawaa ubbaa bonk'keeddino.

³⁰ Yaak'oobi Simoonanne Leewiyaa, «Hinttenttu ta bolla metuwaa ahi kichcheedditta; ha gadiyaan de'iyaa Kanaanatuunne Parzzetuu taana is's'anawantta; nuuni payduwaan guutsa; untunttu ittippe gidiide ta bolla denddooppe, taaninne ta soo Asay d'ayana» yaageedda.

³¹ Shin untunttu, «Yaatina I nu michchato sharmus'aadan ootsana bessii?» yaageeddino.

35

Yaak'oobi Beetele Simmeedda

¹ S'oossay hewaappe guyye Yaak'ooba, «Denddaade pude Beetele baade yan de'a. Neeni ne ishaa Eesaappe bak'atiyaa wode new k'onc'c'eedda S'oossaw yan yarshshiyaa sa'aa kees's'a» yaageedda.

² Yaak'oobi bare soo asaanne barenana de'iyawaantta ubbaa, «hinttenttu gidduwaan de'iyaa allaga S'oossatuwaa misiletuwaa diggite; hinttenttu bollaa geeshshite; hinttenttu mayuwaanne laammite.

³ Ane denddiide, pude Beetele boytte; ta metuwaa gallassi taana siseedda, taani beedda sa'aan ubbaan taananna gideedda S'oossaw, taani yan yarshshiyaa sa'aa kees's'ana» yaageedda.

⁴ Hewaa diraw untunttu barenttoo de'iyaa allaga s'oossatuwaa misiletuwaa ubbaanne barenttu haytsaan de'iyaa gudichchaa ubbaa Yaak'oobaw immeeddino; Yaak'oobi hewanta Sekeeman de'iyaa wolaa garssan moogeedda.

⁵ Hewaappe guyye, Yaak'oobinne Aa attuma naanay denddiide biishshin, itti urayenne untunttu oyk'k'anaw kaallibeenna; ayaw gooppe, untunttu biishshin, untunttu yushshuwaan de'iyaa katamaa asaa ubbaa bolla S'oossaa dagamay wod'd'eedda.

⁶ Yaak'oobinne aanana de'iyaa Asay ubbay Kanaane gadiyaan de'iyaa (Beetele giyaa) Looza gakkeeddino.

⁷ Yan I yarshshiyaa sa'aa kees's'eedda; I he sa'aa El-Beetele giide suntseedda; ayaw gooppe, I bare ishaappe bak'atide biyaa wode, S'oossay aw k'onc'c'eedda sa'ay hewaa.

⁸ Ribik'o dichchiyaa Deboora yan hayk'k'aaddu; Beeteleleppe hirkkinna de'iyaa wolaa garssan iza moogettaaddu; hewaa diraw he mitsaa suntsay Yeekuwa Wolaa geetetteedda.

⁹ Yaak'oobi Masp'p'es'oomiyaappe simmeeddawaappe guyye, S'oossay aw zaaretsi k'onc'c'iide, Aa anjeeedda;

¹⁰ S'oossay Aa, «Ne suntsay Yaak'ooba; shin hewaappe sintsanaw neeni ubbakka Yaak'ooba geetettakka; ne suntsay israa'eeliyaa gidana» yaagiide I Aa israa'eeliyaa suntseedda.

¹¹ K'ay S'oossay Yaak'ooba, «Taani Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa; neeni yelletta; c'oratta; kawutetsatuunne kawutetsaa Asay neeppe kessana; kaatetuukka ne gulbbataappe kessana.

¹² Taani Abrahaamewunne Yisaak'aw immeedda biittaa, k'ay new immay; neeppe guyyenna taani ha biittaa ne zeretsaw immana» yaageedda.

¹³ Hewaappe guyye, S'oossay aanana haasayeedda sa'aappe pude kesseedda.

¹⁴ Yaak'oobi S'oossay barenana haasayeedda sa'aan shuchchaa essiide, Aa bolla ushshaa yarshshuwaa tigeedda; zayitiyaakka bolla tigeedda.

¹⁵ Yaak'oobi S'oossay barenana haasayeedda sa'aa «Beetele» giide suntseedda.

Raaheelinne Yisaak'a Hayk'kuwaa

¹⁶ Unttuntu hewaappe guyye, Beeteleppa denddeeddino. Unttuntu Efiraataa gakkanaw laafaa ashshiyaa wode, Raaheelo yeluu oyk'keedda; yeluwaan iza loysa waayettaaddu.

¹⁷ Yeluu izo waayisseedda wode izo yelissiyaana, «Yayyoppa; hawekka attuma na'aa» yaagaaddu.

¹⁸ Shin iza hayk'k'aadde, shemppu kesishshin, bare na'aa Been'oona* suntsaaddu; shin Aa aawuu Aa Biiniyaama† suntseedda.

¹⁹ Hewaappe guyye, Raaheela hayk'k'a bashaaddu; Beeteleeme giyaa Efiraataa afiyaa ogiyaa doonaan moogettaaddu.

²⁰ Yaak'oobi izi duufuwaan hawulttiyaa shuchchaa esseedda; he hawulttii hachche gakkanaw Raaheeli duufuwaa erissee.

²¹ Israa'eelii hewaappe denddiide, Edera gimbbiyaappe hefintsaan bare dunkkaaniyaa tokkeedda.

²² Israa'eelii he gadiyaan de'ishshin, Roobeeli biide, bare aawoo yeleedda k'oomatti Baalina giseedda. Israa'eelii ha yewuwaa siseedda.

Yaak'ooba attuma naanay tammanne laa'a.

²³ Liya naanay Yaak'ooba bayira na'aa Roobeela, Simoona, Leewa, Yihudaa, Yisaakooranne Zaabiloona.

²⁴ Raaheeli attuma naanay Yooseefanne Biiniyaama.

²⁵ Raaheeli danggaas'iratti Baali attuma naanay Daananne Niftaaleema.

²⁶ Liya danggaas'iratti Zilppi attuma naanay Gaadanne Aaseera. Hawanttu Masp'pes'oomiyaan Yaak'oobaw yelletteedda Aa attuma naanaa.

²⁷ Yaak'oobi (Kebroona giyaa) K'iriyaaati-Arbba'a matan Maamiren de'iyaa, bare aawuwaa Yisaak'a soo yeedda; he sa'ay kase Abrahaamenne Yisaak'i de'eedda sa'aa.

²⁸ Yisaak'i s'eetanne hosppun tammu laytsaa de'eedda;

²⁹ I daro wodiya de'iide, lo'o c'imi hayk'k'iidde bare mayzzan gaketeedda. Aa naanay Eesayne Yaak'oobi Aa moogeeddino.

36

Eesaa Yeletaa

(36:1-43; 1 Od. 1:34-37)

¹ Eedooma giyaa Eesaa yeletay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa.

² Eesay Kanaane biittaa mac'c'a naanatuwaappe barew machchetuwaa akkeedda; unt-tunttune Hiitiyaa Eloona naatto Aado, Hiiwiya S'ibaa'oona na'ay Aani yeleedda Oholiibaamonne.

³ Isimaa'eela naatto, Nabaayoota michchato Baasemaato.

⁴ Aada Eesaw Elifaaza yelaaddu; Baasemaataakka Ra'u'eela yelaaddu;

⁵ Oholiibaama Ya'uusha, Yaa'ilaamanne K'oraaha yelaaddu; Kanaane gadiyaan Eesaw yelletteedda attuma naanay hawantta.

⁶ Eesay bare machchetuwaa, bare attuma naanaanne mac'c'a naanaa, bare soo asaa ubbaa, bare miizzatuwaanne bare mehiyaa ubbaa Kanaane gadiyaan I mooddeeddawaa ubbaa akkiidde, bare ishaa Yaak'oobappe haakkiyaa gadiyaa beedda.

⁷ Unttuntu mas'uu dareedda diraw, unttuntu ittippe de'anaw danddayibeykkinno; unttuntu mehii dareedda diraw, unttuntu de'iyaa biittay unttuntu mehiyaw gidanaw danddayibeenna.

⁸ Yaatina Eedooma giyaa Eesay Se'iira giyaa gezziyaan utteedda.

35:11 Dom. 17:4-8 35:14 Dom. 28:18-19 * 35:18 Been'oona: Ha suntsaa biletsey Ibraaweetsuwaan, «Ta metuwaa na'aa» giyaawaa. † 35:18 Biiniyaama: Ha suntsaa biletsey Ibraaweetsuwaan, «Ta ushechcha Kushiyaa na'aa» giyaawaa. 35:22 Dom. 49:4 35:27 Dom. 13:18 36:2 Dom. 26:34 36:3 Dom. 28:9

⁹ Se'iira gezziyaan de'eedda Eedoomatuwaa aawuwaa Eesaa yeletay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa.

¹⁰ Hawe Eesaa attuma naanaa suntsaa; hewanttunne Eesaa machchatti Aadi na'aa Elifaazanne Eesaa machchatti Baaseemaati na'aa Ra'u'eela.

¹¹ Elifaaza naanay Temaana, Omaara, S'afa, Ga'itaamanne K'anaaza.

¹² K'ay Timinaa'a Eesaa na'aa Elifaazaw k'ooomatuwaa; iza Elifaazaw Amaaleek'a yelaaddu. Hawanttu Eesaa machchatti Aadi na'aa naanaa.

¹³ Ra'u'eela attuma naanay Nahaata, Zaraaha, Shammanne Miizaa; hawanttu Eesaa machchatti Baaseemaati na'aa naanaa.

¹⁴ S'ibaa'oona na'ay Aani yeleedda Oholiibaama attuma naanay hawantta; iza Eesaw Ya'uusha, Yaa'ilaamanne K'oraaha yelaaddu.

¹⁵ Eesaa yeletaa kaappatuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta. Eesaw bayira na'aa Elifaaza attuma naanay, kaappuwaa gideeddawanttu Temaana, Omaara, S'afa, K'anaaza,

¹⁶ K'oraaha, Ga'itaamanne Amaaleek'a; Eedooma biittan Elifaazi yeleedda kaappatuu hawantta; hawanttu ubbay Aadi na'aa naanaa.

¹⁷ Eesaa na'aa Ra'u'eela attuma naanay, kaappuwaa gideeddawanttu Nahaata, Zaraaha, Shammanne Miizaa; Eedooma biittan Ra'u'eeli yeleedda kaappatuu hawantta; untunttu Eesaa machchatti Baaseemaati na'aa naanaa.

¹⁸ Eesaa machchatti Oholiibaami attuma naanay, kaappuwaa gideeddawanttu Ya'uusha, Yaa'ilaamanne K'oraaha; untunttu Aana naatti, Eesaa machchatti Oholiibaamippe yelettedda kaappatuwaa.

¹⁹ Eedooma giyyaa Eesaa attuma naanay hawantta; untunttu kaappatuukka hawantta.

Se'iira Yeletaa

(1 Od. 1:38-42)

²⁰ Eedooma gadiyaan de'iyaa Hooriyaa Se'iira attuma naanay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta; hewanttukka Los'aana, Shobaala, S'ibaa'oona, Aana,

²¹ Dishoona, Es'eerranne Dishaana; hewanttu, Eedooma gadiyaan de'iyaa Se'iira attuma naanay, Hooretuwaa kaappatuwaa.

²² Los'aana attuma naanay Hooranne Heemaama; Los'aana michchata Timinaa'o.

²³ Shobaala attuma naanay Aaliwaana, Maanahaata, Eebaala, Shefanne Oonaama.

²⁴ S'ibaa'oona attuma naanay Aayanne Aana; hawe Aani woran bare aawuwaa S'ibaa'oona haretuwaa heemiidde haatsaa bol"uwaa demmeeddawaa.

²⁵ Aana na'ay Dishoona; naatta k'ay Oholiibaamo.

²⁶ Dishoona attuma naanay Hemddaana, Eshibaana, Yitiraananne Karaana.

²⁷ Es'eera attuma naanay Bilihaana, Za'iwaananne Ak'ana.

²⁸ Dishaana attuma naanay Uus'anne Araana.

²⁹ Hooretuwaa kaappatuu hawantta; Los'aana, Shobaala, S'ibaa'oona, Aana,

³⁰ Dishoona, Es'eerranne Dishaana. Hawanttu Se'iira biittan barenttu yaran yaran shaakettedda Hooretuwaa kaappatuwaa.

Eedooma Kaatetuwaa

(1 Od. 1:43-54)

³¹ Israa'eelan kaatii kawutanaappe kase Eedooma biittan kaatetedda kaatetu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta.

³² Ba'oora na'ay Belaa'i Eedooman kaatetedda; Aa katamaa suntsay Dinaaba geetettee.

³³ Belaa'i hayk'k'ina, Boos'irappe yeedda Zaraaha na'ay Yobaabi kaatetedda.

³⁴ Yobaabi hayk'k'ina, Temaana biittaappe yeedda Hushaami kaatetedda.

³⁵ Hushaami hayk'k'ina, Badaada na'ay Hadaadi, Midiyaama asaa moo'aabe gadiyaan s'oonneeddawe kaatetedda; Aa katamaa suntsay Awiita geetettee.

³⁶ Hadaadi hayk'k'ina, Maasireek'appe yeedda Saamili kaatetedda.

³⁷ Saamili hayk'k'ina, shaafaa matan de'iyaa Rahobootappe yeedda Shaa'uuli kaate-
tedda.

³⁸ Shaa'uuli hayk'k'ina, Akiboora na'ay Ba'aalihanaani kaatetedda.

³⁹ Akiboora na'aa Ba'aalihanaani hayk'k'ina, Hadaari kaatetedda; Aa katamaa suntsay Paa'u geetettee; Aa machata Mezaahaaba naatta Maas'ireeda yeleedda Mahes'aabi'eelo geetettaw.

⁴⁰ Eesaa yeletaa kaappatuu barenttu yaran yaran, barenttu sa'aan ellekka barenttu suntsan suntsan hawantta; Timinaa'a, Aliwa, Yeteeta,

⁴¹ Oholiibaama, Eela, Piinoona,

⁴² K'anaaza, Temaana, Mibs's'aara,

⁴³ Maagidi'ee'elanne Iraama. Hawanttu barenttu mooddiyaa biittan, barenttu de'iyaa sa'aan de'iyaa sa'aan Eedooma kaappatuwaa. Hawe Eesay, Eedoomatuwaa aawuwaa.

37

Yooseefanne Aa Ishatuwaa

(37:1–45:28)

¹ Yaak'oobi bare aawuu de'eedda Kanaane biittan utteedda.

² Yaak'ooba naanay haneeddabay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa.

Yooseefo tammanne laappun laytsaa na'aa gideedda wode, bare aawoo hara machchetuwaappe, Baalipenne Zilppippe yeletteedda bare ishatsuwaanna wudiyaa heeme. He wode I bare aawoo untunttu ootseedda iitabaa odeedda.

³ Israa'eelii Yooseefa c'imiide yeleeedda diraw, bare hara attuma naanaa ubbaappe aatsiide siik'ee. I aw alleek'k'eedda mayuwaa giigisseedda.

⁴ Aa ishatsu barenttu aawuu Aa untuntuppe aatsiide siik'iyawaa be'eedda wode, untunttu Aa is's'iide, lo'o k'aalaa aw haasayanaw danddayibeykkino.

⁵ Yooseefo akumuwa akumetiide, bare ishatoodeedda; untunttu Aa yaa darissiide is's'eeddino.

⁶ I untunttu, «Taani akumeteedda akumuwaasite.

⁷ Nuuni gaden pochchiya k'achchishin, ta mirk'k'ii itti kutsaan denddiide sitti gi ek'k'ishshina, hinttenttu mirk'k'etuu yuuyyi aad'd'iide ta mirk'k'iyaw goynneeddinno» yaageedda.

⁸ Aa ishatsu Aa, «Neeni nu bollan kaatetana hanayiyee? Woy nuuna tumu mooddana hanayiyee?» yaageeddino. Untunttu Aa akumuwa dirawunne Aa oduwaa diraw, yaa darissiide is's'eeddino.

⁹ K'ay Yooseefo hara akumuwa akumetiide, bare ishatoodeedda; «site; taani hara akumuwaakka akumetaad. He akumuwaan away, aginaynne tammanne itti s'oolinttetuu taw goynniino» yaageedda.

¹⁰ Bare aawoonne bare ishatoodeedda wode, Aa aawuu Aa, «Hawe neeni akumeteedawe ayaa akumee? Tumu taani, ne daayanne ne ishatsu yiide, ne sintsaan sa'aan guufaniide new goynnanyee?» yaagiide seereedda.

¹¹ Aa ishatsu Aa k'anaateeddino; shin Aa aawuu ha yewuwaa bare wozanaan wotseedda.

Ishatsu Yooseefa zal'eeddino

¹² Itti gallassi Aa ishatsu Sekeema matan barenttu aawuwaa dorssaa heemanaw beeddino.

¹³ Israa'eelii Yooseefa, «Ne ishatsu Sekeema wudiyaa heemiyaawaa eraasa. Haaya; taani neena untunttukko kiittana» yaageedda.

Yooseefo, «Eeno» yaageedda.

¹⁴ I Aa, «Ba; ne ishatsuwaanne wudii sara gidiyaawaa be'a; untunttubaa taw odaasa» yaageedda. Aa Kebroona dilbbaappe kiiteedda.

I Sekeema beedda.

¹⁵ Yan dembbaa gidon yaa haa simerettishin, itti Asay Aa demmiide, «Laa ayaa koyay?» yaagiide oochcheedda.

¹⁶ I, «Ta ishatsuwa koyay; untunttu wudiyaa heemiya sa'ay hak'anentto hayana taw odaarikkii!» yaageedda.

¹⁷ Bitanii, «Hawaappe denddi kichcheeddino; untunttu, «Nuuni Dootaana beto, giishin sisaad» yaageedda. Hewaa diraw, Yooseefo bare ishatsuwa geeduwa biide, untunttu Dootaanan demmeedda.

¹⁸ Shin I haakuwaan de'ishshin, untunttu Aa be'eeddino; I untunttukko gakkennan de'ishshin, untunttu Aa wod'anaw Aa bolla mak'etteeddinno.

¹⁹ Ittuu ittuwaa, «Be'ite! Akumuwaawu yee.

²⁰ Haayite; Aa wod'iide, ha ollatuwaappe ittuwaa giddo yeggoytte. Hewaappe guyye, «lita do'ay Aa meedda» yaagana; yaatiide Aa akumuu ahiyaawaa be'ana» yaageeddino.

²¹ Roobeeli hewaa siseedda wode, untunttu kushiyaappe Aa ashshanaw koyiide, «Aa wod'enaan aggoytte.

²² Suutsaa gussoppite; Aa hinttenttu woran de'iyaa ha ollaa giddo olite; Aa bolla kushiya wotsoppite» yaageedda. Roobeeli hawaa Aa untuntuppe ashshiide guyye Aa aawuwaakko yeddanaw geedda.

²³ Yooseefo bare ishatsuwaakko gakeedda wode, I mayyeedda alleek'k'eedda mayuwaa aappe k'aari akkeeddino;

²⁴ Aa afiide haatsay baynna mela ollaan yegeeddino.

²⁵ Unttuntu barenttu k'umaa maanaw utti de'ishshin, Isimaa'eela asatuu Gibbs'e baanaw Gala'aadeppe yiyaawantta d'ok'ku giide be'eeddino; untntuntu barenttu gaaluwaan sawuwaa, balasaane giyaa d'aliyaanne karbbiyaa c'aani wotseeddino.

²⁶ Yihuday bare ishātuwaa, «Nuuni nu ishaa wod'iide Aa suutsaa k'osiyaawaa gidooeppe nuuna ayaa go'ii?»

²⁷ Haayite; Aa Isimaa'eelattoo zal'oytte; Aa bolla nu kushiyaawotsokko; ayaw gooppe, I nu ishaa, nu ashuwaa» yaageedda. Aa ishātuu mayetteeddino.

²⁸ Hewaa diraw Midiyaama biittaa zal'anchchatuu hewaanna aad d'ishshin, Aa ishātuu Yooseefa ollaappe kessiide, Isimaa'eela asattoo laatamu s'agaraa biraan zal'eeddino. Unttuntu Yooseefa Gibbs'e gadiyaa afeeddino.

²⁹ Roobeeli ollaakko simmiide, Yooseefo yan baynnawaa be'eedda wode, kayyotiide bare mayuwaa pooshsheedda.

³⁰ I guyye bare ishātuwaakko biide, «Na'ay yan baawa; ha'i taani hak'a booshsha!» yaageedda.

³¹ Hewaappe guyye untntuntu Yooseefo mayuwaa akkiidde, deeshsha orggiyaa shukkiide, he suutsan naak'keeddino.

³² Alleek'keedda Aa mayuwaa barenttu aawuwaakko afiide Aa, «Nuuni hawaa demmeeddo; hawe ne na'aa mayenttonne ane s'eella» yaageeddino.

³³ Mayuwaa I eriide, «Hawe ta na'aa mayuwaa! wora do'ay Aa mi diggeedda. Yooseefo tumukka dus's'ereti kichcheedda» yaageedda.

³⁴ Yaak'oobi kayyottiidde, bare mayuwaa peed'eedda; bare s'eessan waaruwaa danc'iidde, bare na'aw daro gallassaa yeekkeedda.

³⁵ Aa attuma naanayenne mac'c'a naanay ubbay Aa mintsetsanaw yeeddino; shin I minnenaan is's'iide, «tuytti, taani yeekkaadde ta na'aakko baade, duufuwaan gelana» yaagiide, Aa aawuu aw yeekkeedda.

³⁶ He wode Miidiyaama biittaa asatuu Yooseefa Gibbs'e kaatiyaa oosanchchaa P'oos'ifaaraw Gibbs'en zal'eeddino; I naagiyaawanttu kaappuwaa.

38

¹ He wode Yihuday bare ishātuwaappe shaakettiide, Adulaama giyaa kataman de'iyaa Hiira giyaa bitaniyaanna de'anaw beedda.

² Yan Yihuday Shuu'a giyaa Kanaane naattinna gaketeedda; I izo akkeedda.

³ Iza aw shahaaraade attuma na'aa yelaaddu; Aa Eera suntsaaddu.

⁴ K'aykka shahaaro wode attuma na'aa yelaaddu; Aa Oonaana suntsaaddu.

⁵ K'ay gujjaadekka attuma na'aa yelaaddu; Aa Sheela suntsaaddu. Iza yeleeeddawe Akiziiba giyaa biittaana.

⁶ Yihuday bare bayira na'aa Eeraw Ti'imaaro giyaa machchato immeedda.

⁷ Yihudaa bayira na'ay, Eeri, Med'inaa Godaa sintsaan iita asaa gidiyaa diraw, Med'ina Goday Aa wod'eedda.

⁸ Yihuday Oonaana, «Ne ishaa machchatikko gelaade, izo akka; ne ishaw na'aa yelaade Aa s'eesissa» yaageedda.

⁹ Shin Oonaani yelettiyaa naanay barewannta gidenawaa ereedda; hewaa diraw bare ishaa machchattinna gisiyaa wode awudenne, bare ishaw na'i yelettenna mala, bare zeretsaa biittan gussee.

¹⁰ I ootseeddabay Med'inaa Godaa sintsaan iitabaa gideedda diraw, Med'inaa Goday aakka wod'eedda.

¹¹ Hewaappe guyye, Yihuday bare na'aa machchato Ti'imaaro, «Ta na'ay Sheeli dic'c'ana gakkanaw ne aawuwaa soo baade, am'etetsaan de'ashsha» yaageedda. Hewaa I ayaw geedde gooppe, ikka bare ishātuwaadan hayk'k'anenttonne giide hirgeedda diraassa. Hewaa diraw Ti'imaara baade bare aawuwaa soon de'aaddu.

¹² Daro wodiyaappe guyye Yihudaa machata, Shuu'a naatta hayk'k'aaddu. Yihuday bare kayyuwaappe minetteedda wode, bare dorssaa isikiyaa meediya asatuwaakko Timina kesseedda; k'ay Aa lagge, Adulaamiyaa Hiiri aanana beedda.

¹³ Aasi Ti'imaaro, «Be'a; ne bolluu Yihuday, bare dorssatuwaa isikiyaa meedanaw Timina kesseedda» yaagiide odeedda.

¹⁴ Iza bare am'etetsaa mayuwaa k'aaraaddu; barena baletsanaw shaashiyaa akkaade gullottaaddu. Timina afiyaa ogiyaa doonaan de'iyaa Enayma katamaa penggiyaan utaaddu. Hewaa iza ootseeddawe, Sheeli dic'c'i gakkinkka iza aw machchatto gidanaw imettabeennawaa ereedda diraassa.

¹⁵ Yihuday izo be'eedda wode, sharmus'atto giide k'oppeedda; ayaw gooppe, iza bare deemuwaa gullotta uttaaddu.

¹⁶ Bare na'aa machchato gidiaawaa erennan de'iide, ogiyaa gas'aa iikko shiik'iide izo, «Taananna gisaarikii!» yaageedda.

Iza, «Taani neenana gisoope, neeni taw ayaa immanii?» yaagaadde oochchaaddu.

¹⁷ I, «Taani ta wudiyaappe itti deeshsha maraa new yeddana» yaageedda.

Iza, «Neeni hewaa taw yeddana gakkanaw ayaa ootsanii?» yaagaaddu.

¹⁸ I, «Ayaa ootsoo?» yaageedda.

Iza, «Ne maatafaa wotsiyaa migiduwa, Aa aatsiyaa sak'kiyaanne ne kushiyaan de'iyaa gatimaa oytas» yaagaaddu. I hewantta immiide, izina gisina, iza aw shahaaraaddu.

¹⁹ Iza hewaappe dendaade beeddawaappe guyye, bare gullotsaa shaashiyaa k'aaraade, bare am'etetsaa mayuwaa mayyaaddu.

²⁰ Yihuday bare oytseeddawaa he mishiratippe zaari akkanaw deeshsha maraa bare laggiyaa Adulaama bolla iziwi kiitteedda; shin I izo demmibeenna.

²¹ I he biittaa asaa, «Enayma kataman, ogiyaa doonaan utteedda sharmus'a mishirata hak'anee?» yaagiide oochcheedda.

Aasi, «Sharmus'a mac'c'aanna hawaan ubbakka baawa» yaageedda.

²² I Yihudaakko simmiide Aa, «Taani izo demmabeykke; hewaa bollakka he biittaa asay, «Sharmus'a mac'c'aanna hawaan ubbakka baawa» yaageedda» yaageedda.

²³ Yihuday, «Bare oyk'keeddawaa barew akku; hewe d'ayooppe, Asay nuuna miic'c'ana. Simmi taani iziwi deeshsha maraa yeddaad; shin neeni izo demmabeykka» yaageedda.

²⁴ Heezzu aginaa keeshshaappe guyye asay, «Ne na'aa machata Ti'imaara sharmus'aade shahaaraaddu» yaagiide Yihudaw odeedda.

Yihuday, «Izo kare kessiide taman s'uuggite» yaageedda.

²⁵ Izo kare kessiyaa wode, «Taani shahaareeddawe ha miishshaa godaassa; be'a; ha maatafaa wotsiyaa migiduu, Aa aatsiyaa sak'kiinne gatimay oowentto erana dandday-ooppe era» yaagaadde bare bolloo kiitaa kiittaaddu.

²⁶ Yihuday he miishshatuwa eeriide, «Taappe iza s'illa; ayaw gooppe, taani izo ta na'aa Sheelaw immabeykke» yaageedda. Hewaappe guyye, I izina zaari gisibeenna.

²⁷ Iza yelana haniyaa wode, izi uluwaan mantte attuma naanay de'iino.

²⁸ Iza yelishiin, untuntuppe ittuu bare kushiya kesseedda; maarissiyaanna, «Be'ite; hawe koyro kesseedda» gaanaw zo'o k'unc'c'uutiya akkaade Aa kushiyaan k'achchaaddu.

²⁹ Shin I bare kushiya guyye akkeedda wode, Aa ishaya kesseedda; iza, «Neeni waana portsu gaade kesaadii!» yaagaaddu. Hewaa diraw, Paareesa* gaade Aa suntsaaddu.

³⁰ Hewaappe guyye, Aa kushiyaan zo'o k'unc'c'uutii de'iyaa Aa ishaya kesseedda; Aa suntsay Zaaraaha† geetetteedda.

39

Yooseefanne P'oos'ifaara Machchatto

¹ Isimaa'eela asatuu Yooseefa Gibs'e afi wotseeddino. Gibs'aawe P'oos'ifaari, kaatiyaa oos-sanchchatuwaappe ittuu, naagiyaawanttu kaappuu Yooseefa Isimaa'eeletuwaappe sham-meedda.

² Med'inaa Goday Yooseefonna de'ee; hewaa diraw, I ootsiyaawaa ubbaa aw injjeyeedda; yaatina bare godaa, Gibs'aawiyaa soon de'eedda.

³ Med'inaa Goday aanana de'yaawaanne Med'inaa Goday I ootseeddawaa ubbaa aw suurisiyaawaa P'oos'ifaari be'eedda wode,

⁴ Yooseefo Aa sintsaan nashetteedda; I aw kiitetteedda. P'oos'ifaari Aa bare golle asaa bolla suntseedda; barew de'yaawaa ubbaa Aa kushiyaan wotseedda.

⁵ P'oos'ifaari bare gollen de'yaawaa ubbaa bollanne bare mas'uwaa ubbaa bolla suntseedda wodiyaappe doommiide, Med'inaa Goday Gibs'e bitaniyaa golliya Yooseefo diraw anjjeedda. Med'inaa Godaa anjuu P'oos'ifaara sooninne gaden de'eedda ubbabaa bolla wod'd'eedda.

⁶ Hewaa diraw barew de'iyaa ubbabaa Yooseefow sheed'd'eedda; I bare miyaa k'umaappe attina, ayinne k'oppenna.

Yooseefo geesanchanne malaa lo'o asaa.

⁷ Amareeda wodiyaappe guyye, Aa godaa machata Yooseefa s'eella be'aade, «Haaya; taananna gisa» yaagaaddu.

* **38:29 Paareesa:** Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Portsu geedda» giyaawaa.

† **38:30 Zaaraaha:** Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Zo'uwa» giyaawaa. **39:2 Kit. 7:9**

⁸ Shin I is's'edda. Bare godaa machchatto, «Be'a; ta goday taw sheed'd'iide bare son de'iyabaw ayawunne hirgenna; barew de'iyawaa ubbaa ta kushiyaan wotseedda.

⁹ Ha son taappe gitatiyaawe ooninne baawa. Neeni Aa machchatto gidiyaa diraw ne s'alalaappe attina, ta goday taw immibeennabay baawa. Yaatina taani waataade hawaa mala daro iitabaa hanaade S'oossaa bolla nagaraa ootsoo?» yaageedda.

¹⁰ Iza ha yewuwaa hachche hachche Yooseefow odooppenne, I izina gisennan woy izi matan uttinnan is's'edda.

¹¹ Itti gallassi I bare oosuwa ootsanaw soo geliyaa wode, soo k'oomatuwaappe ooninne son baawa.

¹² Iza Yooseefo afilaa oyk'k'aadde, «Taananna gisa» yaagaaddu. Shin I bare afilaa I kushiyaan yeggiide, sooppe kare wos's'iide kesseedda.

¹³ Yooseefo bare afilaa I kushiyaan yeggiide, sooppe kare wos's'i kesowaa iza be'edda wode,

¹⁴ bare soo k'oomatuwaa s'eesaade untuntta, «Be'ite; ta asinay aheedda ha Ibraawe bitanii taana baletsi diggiide ashsheeda; I taananna gisanaw hawaa geleedda; shin taani ta kooshshaa d'ok'k'issaade waassaad.

¹⁵ Taani waassina siseedda wode, I bare afilaa ta matan yeggiide, sooppe kare wos's'iide kesseedda» yaagaaddu.

¹⁶ Aa goday soo yaana gakkanaw iza Yooseefo afilaa bare matan wotsaaddu.

¹⁷ Hewaappe guyye, iza aw hawaadan yaagaadde odaaddu; «Hewe neeni nuw aheedda Ibraawe ayilii taananna gisanaw taakko geleedda;

¹⁸ shin taani ta k'aalaa d'ok'k'issaade waassowe, bare afilaa ta matan yeggiide, sooppe kare wos's'edda» yaagaaddu.

¹⁹ Aa goday bare machata, «Ne ayilii taana hawaadan ootseedda» yaagaadde odeedda k'aalaa sisiide, hank'k'uwaan pentteedda.

²⁰ Yooseefa A goday afiide, kaatiyaa k'ashuwaa sa'ay de'iyaa k'asho gollen yeggeedda.

²¹ Shin Yooseefo yan k'asho gollen de'iyaa wode, Med'inaa Goday aanana de'ee. I aw k'aretteedda; k'asho golle kaappuwaa sintsan aw nashshuwaa immeedda.

²² Yaatina k'asho golle kaappuu k'ashuwaa asaa ubbaa Yooseefo kushiyaan wotseedda; hewaan oosettiyaawaa ubbaa ootsiyaawe Aa.

²³ K'asho golle kaappuu Yooseefo kushiyaan de'iyabaw ayawunne hirgenna; ayaw gooppe, Med'inaa Goday aanana de'ee; I ootsiyaawaakka ubbaa aw injjyeedda.

40

Yooseefo K'ashuwaa Asatuwaa akumuwa Billeedda

¹ Amareeda wodiyaappe guyye, Gibs'e kaatew eessaa tigiyaawenne ukitsaa uukkiyaawe barenttu godaa Gibs'e kaatiyaa naak'keeddino.

² Kaatii eessaa tigiyaawanttu kaappuwaanne ukitsaa uukkiyaawanttu kaappuwaa laa"uwaakka loytsi hank'k'etteedda.

³ Yooseefo k'ashetteedda k'asho gollen, naagiyaawanttu kaappuwaa son untuntta wotseedda.

⁴ Naagiyaawanttu kaappuu untuntta Yooseefow sheed'd'edda; I untunttoo ootsee. Untunttu k'asho gollen amareeda wodiyaatteeddino.

⁵ Gibs'e kaatiyaw eessaa tigiyaawenne ukitsaa uukkiyaawe, k'asho gollen de'iyaa laa"attuukka, itti k'amma dumma dumma akumuwa akumeteeddino. K'ay akumotoo huup'yaan huup'yaan untunttu biletsay de'ee.

⁶ Yooseefo wontta untunttukko geleedda wode, kayyoti utteeddawantta be'edda.

⁷ Hewaa diraw bare godaa soon barenana k'asho gollen de'iyaa kaatiyaa oosanchchatuwaa, «Hachche hinttenttu demuu ayaw d'umeedee?» yaagiide oochcheedda.

⁸ Untunttu Aa, «Nuuni laa"u akumuwa akumetteeddo; shin nuw biliyaawe d'ayeedda» yaageeddino.

Yooseefo untuntta, «Akumuwa biletsay S'oossawaa gidenneeyyee? Hinttenttu akumuwa taw odite» yaageedda.

⁹ Eessaa tigiyaawanttu kaappuu bare akumuwa Yooseefow hawaadan yaagiide odeedda; «Taani ta akumuwaan itti woyniyaa turaa ta sintsaan be'aaddi.

¹⁰ K'ay he woyniyaa turaw heezzu tashii de'ee. I maraa yeliide, c'iishshaa c'iishiide, wurc'c'uwaa wurc'c'eedda; wurc'c'unne teereedda.

¹¹ Kaatiyaa wanc'c'ay ta kushiyaan de'ee; taani woyniyaa teeraa akkaade, kaatiyaa wanc'c'an gum"aade, he wanc'c'aa Aa kushiyaan wotsaad» yaageedda.

¹² Yooseefo, «Hewaa birshshetsay hawaa; heezzu tashetuu heezzu gallassatuwaa.

¹³ Heezzu gallassaa gidduwaan kaatii neena dentsana; I neena kase ne suntsatetsaw zaarana; kase neeni eessaa tigiya wode ootseeddawaadan, neeni kaatiyaa wanc'c'aa Aa kushiyaan wotsana.

¹⁴ Shin new sa'ay lo"eedda wode taana dogoppa; taw lo"a; tabaa kaatiyaw odaadde, ha k'asho golliyaappe taana kesissa;

¹⁵ ayaw gooppe, taana Ibraawetuwaaw biittaappe gidiide aheeddino; haray atto hawanka taana k'ashissiyaawaa ayinne ootsabeykke» yaageedda.

¹⁶ Ukitsaa uukkiyaawanttu kaappuu Yooseefo akumuwaaw loytsi billeeddawaa be'eedda wode Yooseefo, «Taannika akumuwaaw akumetaad; ta huup'iyaan heezzu samppa ukitsay de'ee;

¹⁷ holla bagga samppan Gibs'e kaatiyaw uuketteedda ubbaa k'ommo ukitsay de'ee. Shin kafuu hewaa ta huup'iyaan de'iyaa samppaappe mee» yaageedda.

¹⁸ Yooseefo, «Hewaa birshshetsay hawaa; heezzu samppatuu heezzu gallassatuwaaw.

¹⁹ Heezzu gallassaa gidдон kaatii neena dentsana; ne k'ood'iyaa muuc'issiide mitsaan kak'issana; ne ashuwaakka kafuu maana» yaageedda.

²⁰ Heezzentso gallasan Gibs'e kaatii bare yeletteedda gallassi bare oosanchchatuwaaw ubbaw baalaa giigisseedda. Eessaa tigiyaawanttu kaappuwaanne ukitsaa uukkiyaawanttu kaappuwaaw dentsiide, bare oosanchchatuwaaw gidдон esseedda.

²¹ Eessaa tigiyaawanttu kaappuwaaw Aa suntsatetsaw zaarina, I kaatiyaa kushiyaan wanc'c'aa wotseedda.

²² Shin kaatii ukitsaa uukkiyaawanttu Kaappuwaaw untunttu akumuwaaw bilettaa Yooseefo odeeddawaadanka kak'isseedda.

²³ Shin eessaa tigiyaawanttu kaappuu Yooseefo hassayibeenna; dogiisheedda.

41

Yooseefo Gibs'e Kaatiyaa akumuwaaw Billeedda

¹ Laa"u laytsaa kumentsay aad'd'eedda wode, Gibs'e kaatii akumuwaaw akumeteedda; akumuwaan I Nayle Shaafaa doonaan ek'keedda;

² Laappun orddenne mod'd'o miizzatuu Nayle Shaafaappe kes wod'd'iide, mak'k'aa gidduwaan miyaawantta be'eedda.

³ Untuntuppe simmiide, hara laappun malaa iitanne gil'k'a miizzatuu Nayle Shaafaappe keseeddino; shaafaa doonaan de'iyaa hara miizzatuu matan ek'keeddinno.

⁴ He malaa iitanne gil'k'a miizzatuu laappun orddanne mod'd'o miizzatuwaaw meeddino. Hewaappe guyye kaatii beegotteedda.

⁵ I zaaretsi gem'ishiide, laa"entso akumuwaakka akumeteedda; laappun lo"anne muruta tishatuu itti anuwaan dic'ceeddino.

⁶ Untuntuppe simmiide, c'eecc'edanne away doliyaa bagga c'arkkuwaan shulleedda hara laappun tishatuu keseeddino.

⁷ He c'eecc'eedda tishatuu lo"anne muruta tishatuwaaw mitteeddino. Hewaappe guyye kaatii beegottiide, akumuwaaw gidiyaawaa ereedda.

⁸ Sa'ay wontina, Aa wozanay shabbiretteedda; hewaa diraw Gibs'en de'iyaa bitiyaawanttu ubbawunne aad'd'eeda eranchchatuwaaw ubbaw kiittiide s'eesisseedda; kaatii untunttoo bare akumuwaaw odeedda; shin aw he akumuwaaw birshshiyaawe d'ayeedda.

⁹ Eessaa tigiyaawanttu kaappuu he wode Gibs'e kaatiyaa hawaadan yaageedda; «Taani ta bayzzuwaaw hachche hassayay.

¹⁰ Itti gede kaatii bare k'oomatoo hank'k'ettiide, taananne ukitsaa uukkiyaawanttu kaappuwaaw k'asho gollen yeggeedda.

¹¹ Yan de'iide nuuni huup'iyaan huup'iyaan akumuwaaw akumetteeddo; akumoo dumma dumma birshshetsay de'ee.

¹² He wode naagiyaawanttu kaappuu, k'oomay, Ibraawee wodallay nuunana k'asho gollen de'ee. Nuuni nu akumuwaaw aw odeeddo; I nuw huup'iyaan huup'iyaan akumuwaaw birshsheedda.

¹³ Yaanina he yewotuu I nuw billeeddawaadanka haneeddino. Hewe ayee gooppe, taani ta suntsatetsaw simmaad; hinkko bitanii kak'etteedda» yaageedda.

¹⁴ Gibs'e kaatii Yooseefow kiittiide s'eesisseedda. Untunttu Aa k'asho golliyaappe ellekka aheeddino. I meedettiide bare mayuwaaw laammiide, kaatiyaakko geleedda.

¹⁵ Kaatii Yooseefo, «Taani akumuwaaw akumetaad; shin Aa ittuunne billanaw dand-dayibeenna. Shin taani, «Yooseefo akumuwaaw sisoope, billanaw danddayee» giyaawaa sisaad» yaageedda.

¹⁶ Yooseefo, «Taani hewaa danddaykke; shin S'oossay kaatiyaw likke birshshetsaa immana» yaageedda.

¹⁷ Kaatii, «Taani ta akumuwaan Nayle Shaafaa doonaan ek'k'a de'ishin,

¹⁸ laappun orddanne mod'd'o miizzatuu Nayle Shaafaappe kesiide, mak'k'aa gidduwaan miino.

¹⁹ Unttuntuppe simmiide, hara laappun malaa iita, gil'k'anne laafa miizzatuu keseed-dino; taani hewaa mala malaa iita miizzaa Gibbs'e gadiyaan ubbakka be'a erikke.

²⁰ Malaa iitanne laafa miizzatuu koyrowantta, laappun mod'd'o miizzatuwaa meeddino.

²¹ Shin untuntta meeddawaappe guyyenna, untuntu meeddawaa ooninne eranaw danddayibeenna; ayaw gooppe, untuntu malay kasewaadanka iiti utteedda. Hewaappe guyye taani beegottaad.

²² «Taani ta akumuwaan k'ay laappun lo"anne muruta tishatuwaa itti anuwaan dic'ceeddawannta be'aaddi.

²³ Unttuntuppe simmiide, c'ee'c'edanne away doliyaa bagga c'arkkuwaan shulleedda hara laappun tishatuu keseeddino.

²⁴ He c'ee'c'eedda tishatuu laappun lo"o tishatuwaa mitteeddino. Taani ha akumuwaan bitiyaawanttoo odaad; shin taw akumuwaan biliyaawe beettibeenna» yaageedda.

²⁵ Hewaappe guyye Yooseefo Gibbs'e kaatiyaa, «Kaatiyaa akumotuu ittuwaa. S'oossay bare ootsana haniyaawaa kaatiyaw k'onc'isseeedda.

²⁶ He laappun lo"o miizzatuu laappun laytsatuwaa; k'ay laappun lo"o tishatuu laappun laytsatuwaa; ha akumuu ittuwaa.

²⁷ He laappun malaa iitanne laafa miizzatuu laappun laytsatuwaa; k'ay away doliyaa bagga c'arkkuwaan shulleedda, c'ee'c' o laappun tishatuu laappun koshaa laytsatuwaa.

²⁸ «Taani kaatiyaw odeeddawaadanka, S'oossay bare ootsana haniyaawaa kaatiyaw besseeedda.

²⁹ Laappun daro kalo laytsatuu Gibbs'e biittaw ubbaw yaana;

³⁰ shin laappun koshaa laysay hewaa kaallana. He wode Gibbs'e kaluu ubbay dogettana; koshay biittaa s'iis's'ana.

³¹ He biittaa kaluu hassayettenan attanawaa; ayaw gooppe, hewaa kaalleedda koshay loytsi suullana.

³² Laa"u ogiyaan kaatiyaw he akumuu beetteeddawe ayaasee gooppe, ha yewuwaa S'oossay minisiidde k'achcho diraassa; S'oossay hewaa ellekka ootsana.

³³ «Ha"i simmi, kaatii aad'd'eeda eranchchanne c'inc'c'a asaa koyiide, Gibbs'e biittan suntso.

³⁴ Kaatii biittan suntsatuwaa laappun kalo laytsaan bukiyaa katsaappe ichcheshu kushiyaappe ittuwaa shiishshanaw suntso.

³⁵ Unttuntu yiyaa kalo laytsatuwaan katsaa shiishshiide, kaatiyaa aawotetsaan minjiino; he katsaa katamatuwaan naagino.

³⁶ Biittay koshaan d'ayenna mala, ha katsay Gibbs'e biittan laappun laytsaan denddana koshaw minjjetide de'o» yaageedda.

Kaatii Yooseefa Gibbs'e Biittaa Ubbaa Bollan Suntseeedda

³⁷ Ha yewuu Gibbs'e kaatiyawunne Aa oosanchchatoo lo" a gidiide beetteedda.

³⁸ Hewaa diraw kaatii untuntta, «Nuuni S'oossaa Ayyaanana de'iyaa hawaa mala hara asaa demmaneeyye?» yaagiide oochcheedda.

³⁹ Hewaappe guyye kaatii Yooseefo, «S'oossay hawaa ubbaa neena erisseeedda diraw, ne mala aad'd'eeda erayenne c'inc'c'atetsay de'iyaa ooninne baawa.

⁴⁰ Taani neena ta gollen suntsay; ta Asay ubbay new azzettana; taani neeppe aad'd'iyaaawe ta kawutetsaa araataa s'alalaana gido» yaageedda.

⁴¹ Hewaa diraw kaatii Yooseefo, «Be'a; taani neena Gibbs'e gadiyaa ubbaa bollan suntsaad» yaageedda.

⁴² Hewaappe guyye, kaatii bare paramiyaa migiduwaaw bare birad'd'iyaaappe kessiide, Yooseefo birad'd'iyaan wotseeedda. Talbbaappe dadetteedda mayuwaa I Aa mayzziide, Aa k'ood'iyaaanka work'k'aa sanssalataa aatseeedda.

⁴³ Kaatii bare laa'entso paraa gaariyaa Yooseefa togisseeedda; k'oomatuu, «Goynnite! Goynnite!» yaagiide aappe sintsanna hametteeddino. Hawaadan ootsiide, kaatii Aa Gibbs'e biittaa ubbaa bollan suntseeedda.

⁴⁴ Hewaappe guyye kaatii Yooseefo, «Taani kaatiyaa; shin neeni dentso geenan Gibbs'e biittaa ubbaan ooninne kushiyaaw woy gediyaaw dentsenna» yaageedda.

⁴⁵ Kaatii Yooseefa, «S'aafinaati-Pa'inaaha» giide suntseedda; I aw Oona giyaa katamaa k'eesiyaa P'oos'ifaara naatto Asinaato machche ootsi immeedda. Yaatina Yooseefo Gibbs'e biittaa ubbaa saanna aad'deedda.

⁴⁶ Yooseefo Gibbs'e kaatiyaw ootsanaw doommiiyaa wode, aw laysay hattama. K'ay Yooseefo kaatiyaa sintsappe kesiide, Gibbs'e biittaa ubbaa gidduwaa hametteedda.

⁴⁷ He laappun kalo laysatuwaan biittay daro katsaa doleedda.

⁴⁸ Yooseefo Gibbs'e biittan he laappun kalo laysaa katsaa ubbaa shiishshiide, katomatuwaan minjjeedda. Itti itti katamaa yuushshuwaan de'iyaa goshshaa katsaa ubbaa he katomatuwaan minjjeedda.

⁴⁹ Yooseefo abbaa shafiya keeshshaa daro katsaa minjjeedda; katsay darina, makkanaw danddayibeenna diraw, makki makki k'oliyaawaa aggi basheedda.

⁵⁰ Koshaa laysay yaanaappe kase, Oona katamaa k'eesiyaa P'oos'ifaara naatti Asinaatippe Yooseefo laa"u attuma naanaa yeleedda.

⁵¹ Yooseefo bare bayira na'aa Minaasa* suntseedda.

⁵² Laa"entso na'aa Efireema† suntseedda.

⁵³ Gibbs'e biittan de'iyaa he laappun kalo laysatuu wureeddino.

⁵⁴ K'ay Yooseefo odeeddawaadan laappun koshaa laysatuu doommeeddino. Hara biittan ubbaan koshay dendeedda; shin Gibbs'e biittaa ubbaan katsay de'ee.

⁵⁵ Gibbs'e biittay ubbay koshateedda wode, Asay katsaw kaatiyaa waasseedda. Kaatii Gibbs'e asaa ubbaa, «Yooseefokko biite; I odiyaawaa ootsite» yaageedda.

⁵⁶ Koshay Gibbs'e biittaa ubbaa gakteedda wode, Yooseefo katsaa minjjeedda golliiyaa ubbaa dooyiide, katsaa Gibbs'e asaw zal"eedda; ayaw gooppe, Gibbs'en koshay pentteedda.

⁵⁷ Sa'aa ubbaan koshay s'iis's'i de'iyaa diraw, sa'aan de'iyaa Asay ubbay katsaa Yooseefoppe woomanaw Gibbs'e yeedda.

42

Yooseefo Ishatuu Gibbs'e beeddino

¹ Yaak'oobi Gibbs'en katsay de'iyawaa siseedda wode, bare attuma naanaa, «hinttenttu ittuu ittuwaa ayaw s'eellitee?

² Be'ite! Gibbs'en katsay de'iyawaa taani sisaad; yaa duge biide, nuuni hayk'k'ennan pas'a de'ana mala, yaappe amareedawaa nuw woomite» yaageedda.

³ Yooseefo ishatuu tamattu katsaa woomanaw duge Gibbs'e beeddino.

⁴ Shin Yaak'oobi Yooseefo ishaa Biiniyaama Aa ishatuwaanna yeddibeenna; ayaw gooppe, I k'oheetanenttonne giide k'oppeedda.

⁵ Kanaane biittan wolk'k'aama koshay de'iyaa diraw, katsaa woomanaw yeddawantuna israa'eeliyaa attuma naanay Gibbs'e geleeddino.

⁶ He wode Yooseefo he biittaa ayissiyaawanttanne biittan de'iyaa asaw ubbaw katsaa zal"iyaawaa; hewaa diraw Yooseefo ishatuu gakteedda wode, barenttu deemuwaa sa'aa gatsiide aw goynneeddinno.

⁷ Yooseefo bare ishatuwa be'o saani eri aggeeda; shin I untuntta erennawaadan laametteedda; I untuntta, «hinttenttu hak'appe yeedditee?» yaagiide oochcheedda.

Untunttu, «Katsaa woomanaw, Kanaane biittaappe yeeddo» yaageeddino.

⁸ Yooseefo bare ishatuwa ereedda; shin untunttu Aa eribeykino.

⁹ Hewaappe guyye, Yooseefo untunttuwaa akumeteedda bare akumuwa hassayiide untunttu, «hinttenttu geeddi s'eelliyaa asaa; hinttenttu nu biittan naagu leppiyaa baggay hak'awentto be'anaw yeeddita» yaageedda.

¹⁰ Untunttu, «tuytti, nu godaw, nuuni geeddi s'eelliyaa asaa gidokko; nuuni ne k'oomatuu katsaa woomanaw yeeddo.

¹¹ Nuuni ubbaykka itti aawuwaa naanaa. Nuuni ne k'oomatuu ammanettiyaa asaa» yaageeddino.

¹² Yooseefo untunttu, «tuytti; hinttenttu nu biittan naagu leppiyaa baggay hak'awentto be'anaw yeeddita» yaageedda.

¹³ Shin untunttu, «Nuuni ne k'oomatuu tammanne laa"u ishatuwaanne Kanaane biittan de'iyaa itti bitaniyaa naanaa. Wurssetsa d'antsaa duusuu ha"i nu aabunna de'ee; ittuu d'ayeedda» yaageeddino.

¹⁴ Yooseefo untunttu, «Taani hinttenttoo odeeddawaadankka hinttenttu biittaa geediyaawantta.

* **41:51** Minaasa: Ibraaweetsuwaan S'oossay ta metuwaa ubbaanne ta aawuwaa soo asaa ubbaa dogiseedda giyaawaa.

† **41:52** Efireema: Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan «S'oossay taan tuggateedda biittaan taana ayfiseedda» yaagiyaawaa. **41:54** Kit. 7:11 **41:55** Yoh. 2:5 **42:2** Kit. 7:12 **42:9** Dom. 37:5-10

¹⁵ K'ay hinttenttu paac'ettanawe hawaana; tumuwaappe kaatii hayk'k'o; hinttenttu wurssetsa teefa ishay hawaa yaana d'ayooppe, hinttenttu hawaappe biikkita.

¹⁶ Hinttenttu odiyaawe tuma gidiyaawaa paac'c'anaw, hintteppe ittuwaa kiittite; I hinttenttu ishaa akkiidde yo; atteedawanttu k'asho gollen gam'iita. Hewaa gidana d'ayooppe, kaatii hayk'k'o; hinttenttu biittaa geediyaawantta» yaageedda.

¹⁷ Unttuntu heezzu gallassaw k'asho gollen yeggeedda.

¹⁸ Heezzentso gallassan Yooseefo untunttu, «Taani S'oossaw yayyiya asaa; hinttenttu ittibaa ootsooppe, pas'a de'ana.

¹⁹ Hinttenttu tumukka ammanettiya asaa gidooppe, hinttenttu ishatuwaappe ittuu hawaan k'asho gollen de'o; atteedawanttu koshatiyaa hinttenttu soo asaw katsaa akkiidde afite;

²⁰ shin hinttenttu k'aalaa tumayana malanne hinttenttu hayk'k'enna mala hinttenttu hinttenttu wurssetsa teefa ishaa taakko ahana koshshee» yaageedda. Unttuntunne ha yewuwaa mayyeeddino.

²¹ Unttuntu ittuu ittuwaa, «Tumu nuuni nu ishaw ootseeddabay nuuna kaa'ee. I bare shemppo haniyaabay is's'ina, nuw watiwatiyaa wode, nuuni sisiide is's'eeddo; ha waayii nuuna gakteeddawe hewaa diraassa» yaageeddino.

²² Roobeeli, «Taani hinttenttu, «Na'aa bolla nagaraa ootsoppite» gaade odabeykkita? Shin hinttenttu sisennan is's'eedita. Simmi ha'i, Aa suutsay nuuna achchee» yaageedda.

²³ Unttuntu giyaabaa Yooseefo ereeddawaa untunttu akeekibeykkino; ayaw gooppe, I untuntunna wokkaaliyaan haasayiyya diraassa.

²⁴ Unttuntuppe wora simmiide yeekkeedda; shin k'ay untunttukko simmiide, untunttoo gujiide haasayeedda. I Simoonaa untuntuppe duutsi ashshiide untunttu be'ishin k'achcheeda.

Yooseefo Ishatuu Kanaane Biittaa Simmeeddino

²⁵ Yooseefo bare k'oomatuwaa, «Katsaa untunttu ogoruwaa kuntsite; untunttu biraakka zaariide, untunttu ogoruwaan ogoruwaan wotsite; k'ay untunttu ogiyaw shink'k'aa immite» yaagiide azazeedda.

²⁶ I geeddawaadan ootseeddawaappe guyye, Yooseefo ishatuu katsaa barenttu haretuwaan c'aaniide, dendiide beeddino.

²⁷ Unttuntu k'ammaa ak'anaw simmeeddino untuntuppe ittuu bare hariyaw kassaappe yegganaw bare ogoruwaa biliide, he ogoruwaa doonaan de'iyaa bare biraa be'eedda.

²⁸ I bare ishatuwaa, «Ta biray taw simmeedda; tumu hawaa be'ite! Ta ogoruwaan de'ee» yaageedda.

Unttuntu wozanay dagaminna, kokkoriidde ittuu ittuwaakko simmiide, «S'oossay nu bolla ootseeddabay hawe ayee?» yaageeddino.

²⁹ Unttuntu Kanaane biittan de'iyaa barenttu aawuwaa Yaak'oobakko yeedda wode, barena gakteeddawaa ubbaa aw odeeddino.

³⁰ Unttuntu aw, «He biittaw goda gideedda bitanii nuuna hank'k'eteedda. Hewaappe guyye, I nuuna he biittaa geediyaawaadan godatteedda.

³¹ Shin nuuni Aa, «Nuuni ammanettiya asaa; biittaa geediyaawantta gidokko.

³² Nuuni tammanne laa'u ishatuu itti aawuwaa naanaa; ittuu d'ayeedda; wurssetsa teefay Kanaane biittan ha'i nu aabunna de'ee» yaageeddo.

³³ He biittaw goda gideedda bitanii nuuna, «Hintte ammanettiya asaa gidiyaawaa taani hawaan erana; hinttenttu ishatuwaappe ittuwaa hawaan ta matan yeggiide, koshatiyaa hinttenttu soo asaw katsaa akkiidde biite.

³⁴ Hinttenttu biittaa geediyaawantta gidenaan, ammanettiya asaa gidiyaawaa taani erana mala, hinttenttu wurssetsa teefa ishaa taakko akki yiite. Yaatooppe taani haan atteeda hinttenttu ishaa hinttenttoo zaaraadde immanna; hinttenne ha biittan zal'iita» geedda» yaageeddino.

³⁵ Unttuntu barenttu ogoruwaappe katsaa k'oliidde, barenttu ogoruwaan ogoruwaan barenttu biraa k'ashuwaana utteeddawaa demmeeddino. Unttuntunne untunttu aawuu he k'ashuwaana de'iyaa biraa be'iide yayyeeddino.

³⁶ Unttuntu aawuwaa Yaak'oobi untunttu, «hinttenttu taana ta naanatuwaappe mela kesseedita; Yooseefo baawa, Simooni baawa; k'ay hinttenttu Biiniyaama afana koyiita. Ubbabay taw tiraan sitti geedda» yaageedda.

³⁷ Hewaappe guyye Roobeeli bare aawuwaa, «Taani Biiniyaama new zaaraadde ahana d'ayooppe, ta attuma naanaa laa'uwaakka wod'a; taana ammanettaade Aa ta kushiyaan wotsa; k'ay taani Aa zaaraadde ahana» yaageedda.

³⁸ Shin Yaak'oobi untuntta, «Ta na'ay hinttenana yaa duge beenna; Aa ishay hayk'k'ina, atteedawe Aa s'alala; hinttentu afishshin, ogiyaan iitabay Aa gakkiiyaawaa gidoope, hinttentu ta puuluntsaa huup'iyaa kayyuwaan duufuwaan yeggiita» yaageedda.

43

Yooseefo Ishatuu Biiniyaamana Simmiide Gibs'e beeddino

¹ Ha"inne koshay Kanaane biittan wolk'kaameedda.

² Yaatina untunttu Gibs'eppe aheedda katsaa ubbaa mi wurssi diggina, untunttu aawuu, «K'aykka guyye biide nuw amareeda katsaa woomite» yaageedda.

³ Shin Yihuday Aa, «He bitanii nuuna, «Hintte ishay hinttenana yaana d'ayooppe, ta deemuwaa zaari be'ikkita» yaagiide loytsi odeedda.

⁴ Neeni nu ishaa nuunana yeddooppe, nuuni duge biide new katsaa shammana.

⁵ Shin neeni Aa yeddennawaa gidoope, nuuni duge bookko; ayaw gooppe, he bitanii nuuna, «Hintte ishay hinttenana yaana d'ayooppe, hinttentu ta deemuwaa zaari be'ikkita» geedda» yaageedda.

⁶ Israa'eelii, «Hinttentu, «Nuw hara ishay de'ee» giide odiide ha metuwaa ta bolla ayaw aheedditee?» yaageedda.

⁷ Untunttu Aa, «He bitanii nubaanne nu soo asaabaa loytsi oochcheedda. I nuuna, «Hintte aawuu ha"ikka pas'a de'ii?» hinttentoo hara ishay de'ii?» yaagiide oochcheedda. Nuuni I oochcheeddawaa aw zaareeddo. I nuuna, «Hintte ishaa duge haa ahite» gaanawaa nuuni ayan eranee?» yaageeddino.

⁸ Yihuday bare aawuwaa israa'eeliyaa, «Nuunikka neenikka nu naanaykka pas'a de'ana malanne hayk'k'ennan attana mala, na'aa taananna yedda; nuuni ellekka baana.

⁹ Na'aa ta waasettsaan imma; aban taana oochcha; taani Aa new saro zaaraadde ahana d'ayooppe, ta de'uwaa ubbaan ne shek'ay taana gakko!

¹⁰ Nuuni gam"ibeenawaa gidintto, hannoode laa'entsuwaa yaa gakkiiide simmana shin» yaageedda.

¹¹ Hewaappe guyye untunttu aawuu Israa'eele untuntta, «Hewaa gidoope, yaatite; he bitaniyaw kushiyaa gentsiyaawaa ha biittan doleeddawaa ubbaappe lo'iyaaawaa doorite; hewenne balasaane giyaa d'aliyaa, eessaa, sawuwaa, karbbiyaanne tamire lawuziyaa giyaa mitsatuwaa teeraa hinttentu ogoruwaan yeggiide akki biite.

¹² Hinttentu ogoruwaa doonaan simmeedda biray baletseeddawaa gidanaw dand-dayiyaa diraw, biraakka laa"u kushe ootsiide akki biite.

¹³ K'ay hinttentu ishaanne akkiidde, he bitaniyaakko ellekka guyye biite.

¹⁴ I hinkko hinttentu ishaa yeddana mala, Biiniyaamanne hinttenana yaana mala, Ubbaa Danddayiyaa S'oossay he bitanii hinttentoo k'arettanaadan ootso. Taana gidoope, ta naanatuwaappe mela attooppenne ataad» yaageedda.

¹⁵ Hewaa diraw he asatuu imotaanne laa"u kushe biraanne k'ay Biiniyaamanne akkeeddino. Untunttu duge Gibs'e biide, Yooseefo sintsa shiik'eeddino.

¹⁶ Yooseefo Biiniyaama untunttunna be'eedda wode, bare golle kaappuwaa, «He asaa ta soo akkaade ba; itti mehiyaa shukkaade giigissa; untunttu seeta gallassan laas'aa taananna miino» yaagiide azazeedda.

¹⁷ Yaatina I Yooseefo aw odeeddawaadan he asaa Yooseefo soo afeedda.

¹⁸ Asatuu Yooseefo soo beedda diraw, yayyeeddino; untunttu, «Nuuni hawaa yeeddawe koyro ogoruwaanna simmiide beedda biraa diraassa; I nuuna wad'd'anaw, ayiletetsaan mooddanawunne nu haretuwaa akkanaw haneedda» yaagiide k'oppeeddino.

¹⁹ Hewaa diraw untunttu Yooseefo golle penggiyaa gakkiiide, golliyaa kaappuwaa haasayisseeddino;

²⁰ «Ta godaw, nuuni koyro katsaa woomanaw hawaa yeeddo;

²¹ simmiide nuuni k'ammaa ak'iyaa sa'aan ogoruwaa biliide, huup'iyaan huup'iyaan nu biray pac'ennan nu ogoruwaa doonaan de'iyaaawaa demmeeddo; hewaa diraw ha'i nuuni Aa guyye akkiidde yeeddo.

²² K'ay nuuni katsaa woomanaw hara biraakka aheeddo. Nu biraa nu ogoruwaa ogoruwaa doonaan ooni wotseeddenttonne erokko» yaageeddino.

²³ I untuntta, «Hewe ayinne baawa; yayyoppite! hinttentu S'oossay, hinttentu aawuwaa S'oossay, hinttentu ogoruwaa giddon hinttentoo biraa immeedda; taani hinttentu biraa akkaad» yaageedda. Hewaappe guyye, I Simoona untunttukko keseedda.

²⁴ He bitanii he asaa Yooseefo soo afiide, untunttu gediyaaw haatsaa ayina, barenttu gediyaaw meec'etteeddino. Untunttu haretuu hark'k'uwaa yeggeedda.

²⁵ Yooseefo seeta gallassi yiina immanaw, untunttu barenttu immotaa aw giigisseeddino; ayaw gooppe, untunttu yan maanawaa sisi utteeddino.

²⁶ Yooseefo bare soo geleeedda wode, untunttu soo aheedda barenttu immiyaawaa son aw immeeddino; untunttu Aa sintsan sa'aa gakkiiide goynneeddinno.

²⁷ I untunttu sarotetsaa oochchi simmiide, «Hinttentu taw odeedda hinttentu aawuu c'imay lo'ee? Ha'ikka I pas'a de'ii?» yaageedda.

²⁸ Untunttu, «Ee, ne k'oomay, nu aawuu ha'ikka pas'a de'ee; I lo'a» yaagiide hokkiide aw goynneeddinno.

²⁹ I bare aati na'aa Biiniyaama be'eedda wode untunttu, «hinttentu odeedda wurssetsa teefa hinttentu ishay hawe?» yaageedda. K'ay I Biiniyaama, «Ta na'aw, neena S'oossay anjjo» yaageedda.

³⁰ Yooseefo Aa ishay aw gomppay mishetteedda diraw, yeekkanaw itti sa'aa lawuhu geedda. I bare dumma k'ol'uwaaw geliide yan yeekkeedda.

³¹ I bare deemuwaa meec'ettowaappe guyye kesiide, barena mintsetsiide, «K'umaa aatsite» yaageedda.

³² Untunttu aw dumma, he ishatoos dumma, hewaan aanana miyaa Gibbs'e asatoo dumma aatseeddino; ayaw gooppe, Gibbs'e asatuu Ibraawe asatuwaana ittippe miikkino. Hewe Gibbs'e biittaa asaa sheneyiyaawaa.

³³ Untunttu Yooseefo sintsan bayiray bare bayiratetsaadan, teefay bare teefatetsaadan maaran utteeddino. Untunttu ittuu ittuwaa s'eelliide, untunttu wooti utisseeddinontto be'iide maalaletteeddino.

³⁴ Yooseefo maaddaappe untunttu k'umaa gishiyaa wode, Biiniyaamew gakeeddaawe haratuwaappe ichcheshu kushiya daree; yaatina untunttu nashettiide aanana meed-dinon usheeddino.

44

Yooseefo Biraa Wanc'c'aa

¹ Yooseefo bare golle kaappuwaa, «Neeni ha asatuwaa ogoruu akiyaawaa keeshshaa katsaa untunttu kuntsaa; untunttu ubbaa biraakka untunttu ogoruwaa ogoruwaa doonaan wotsa;

² yaataade wurssetsa teefaa ogoruwaa doonaan ta biraa wanc'c'anne Aa katsaa biraa wotsa» yaagiide azazeedda; I Yooseefo geeddawaadan ootseedda.

³ Sa'ay wonttina he asatuu barenttu haretuwaa akkiide baanaw moyzzeteeddino.

⁴ Untunttu he katamaappe kesiide haakki beennan de'ishshin, Yooseefo bare golle kaappuwaa, «Dendda! Ha asatuwaa geeduwaa kaala; neeni untunttu gakeedda wode untunttu, «Hintte ayaw keekaa iitan zaareedditee?

⁵ Hawe ta goday ushiyaanne k'ay s'uurabaa demmiyaa wanc'c'aa gidennee? Hawe hinttentu ootseeddabay balabaa» yaaga» yaageedda.

⁶ I untunttu geeduwaa gakkiiide, ha geeddawaadanka untunttu odeedda.

⁷ Shin untunttu, «Ta goday hawaa mala k'aalaa ayaw haasayii? Hewaa malaa oot-siyaawe nuuppe ne k'oomatuwaappe haakko!

⁸ Nuuni haray atto nu ogoruwaa doonaappe demmeedda biraa Kanaane biitaappe guyye new zaari aheeddo.

⁹ Ne godaa golliaappe nuuni work'k'aa woy biraa wooti wuu'eetoo? Ne k'oomatuwaa gidдон he wanc'c'ay beetteedda uray hayk'k'o; k'ay atteeda nuuni nu godaw ayile gidana» yaageeddino.

¹⁰ I untunttu, «Hewaa gidoope lo'a; hinttentu geeddawaadan wanc'c'aa akkeedda ooninne ta ayile gidana; hinkko atteeda hinttentu boriyaappe saro attana» yaageedda.

¹¹ Hewaappe guyye, untunttu ellekka barenttu ogoruwaa ogoruwaa sa'aan wotsiide billeeddino.

¹² He kaappuu ubbaappe bayiratiyaawaa ogoruwaappe doommiide wurssetsa teefa gakkanaw koyeedda; he wanc'c'aa Biiniyaama ogoruwaa gidoope demmeedda.

¹³ Hewaan untunttu kayyotiide, barenttu mayuwaaw peed'eddino; barenttu ogoruwaa barenttu haretuwaan c'aaniide, guyye katamaa simmeeddino.

¹⁴ Yihuday bare ishātuwaanna Yooseefokko geliyaa wode, Yooseefo son de'ee; untunttu Aa sintsan sa'aan guufanneeddino.

¹⁵ Yooseefo untunttu, «hinttentu ayaa iitabaa ootseeddite? Ta mala Asay s'uurabaa demmiyaawaa erikkiteeyye?» yaageedda.

¹⁶ Yihuday, «Ta godaw nuuni ayaa gaanee? Nuuni ayaa haasayanee? Woy nuuni s'illuwaa gidiyaawaa wooti bessanee? S'oossay ne ayiletuwaa bayzzuwaa k'onc'issi diggeedda. Simmi nuunikka he wanc'c'ay aappe beetteeddawekka ta godaw ayile gideedda» yaageedda.

¹⁷ Shin Yooseefo, «Hawaa malaa ootsiyaawe taappe haakko; ta wanc'c'ay aappe beeteedda bitaniyaa s'alalay ta ayile gidana. Hinkko hinttenttu hinttenttu aawuwaakko guyye saro simmite» yaageedda.

¹⁸ Yihuday aakko shiik'iide Aa, «Ta godaw, taani itti k'aalaa haasayana mala neena woossay; taana ne ayiliyaa hank'k'ettoppa; ayaw gooppe, neeni kaatiyaa mala.

¹⁹ Neeni ta goday nuuna ne ayiletuwa, «Hinttenttoo aawuu de'iiyye woy ishay de'ii?», yaagaadde oochchaadda.

²⁰ Nuunikka, «Nuw c'imeedda aawuu de'ee; I c'imi kichchiide yeleedda teefa na'aykka de'ee; he na'aa ishay hayk'k'eedda; bare aatiw itti Aa s'alalay atteedda; Aa aawuu Aa siik'ee», yaageedda.

²¹ «Neeni ne ayiletuwa, «Taani Aa be'ana mala taw ahite» yaagaadde.

²² Nuuni ta godaa, «He na'ay bare aawuwaappe shaaketanaw danddayenna; shaaket-tooppe Aa aawuu hayk'k'anita» yaageedda.

²³ Shin neeni ne ayiletuwa, «Hintte teefa ishay hinttenana duge yaana d'ayooppe, laa"entsuwa ta deemuwa be'ikkita» yaagaadde.

²⁴ Nuuni ne ayilatuu nu aawuwaakko simmiide beedda wode, ta goday geeddawaa aw odeeddo.

²⁵ «Nu aawuu, «Guye biide amareeda katsaa woomite» yaagina,

²⁶ nuuni Aa, «Nu teefa ishay nuunana booppe attin, duge baanaw danddayokko; ayaw gooppe, nu ishay teefay nuunana beennawaa gidooppe, nuuni he bitaniyaa deemuwa be'anaw danddayokko» yaageeddo.

²⁷ «Nu aawuu ne ayili nuuna, «Ta machata Raaheela taw laa"u attuma naanaa yeleed-dawaa hinttenttu eriita;

²⁸ untuntuppe ittuu taappe shaakettiide biina, «Tumu Aa do'ay puuzereetsi meedda» yaagaad; hachche gakkanaw taani Aa be'abeykke.

²⁹ Hawaa k'ay hinttenttu taappe shaakki afina, iitabay Aa gakkoope, hinttenttu ta puuluntsaa huup'iyaa kayyuwaan duufuwaan yeggana» yaageedda.

³⁰⁻³¹ «Hewaa diraw, ha'i taani guyye ne ayiliyaa ta aawuwaakko biyaa wode, ta aawuu, na'aa bare shemppuwaadan siik'iyawe, na'ay nuunana bayinnaawaa be'ooppe hayk'k'i aggana. Nuuni ne ayiletuu nu aawuwa puuluntsaa huup'iyaa kayyuwaan duufuwaan yeggeetto.

³² Taani ne ayili na'aa ta waasetetsaan akkaad; taani Aa, «Ta aawoo, taani Aa new saro zaaraadde ahana d'ayooppe, ta de'uwa ubbaan ne shek'ay taana gakkol» yaaga wotsaad.

³³ «Yaateedda diraw, taani ne ayili ta godaw na'aa diraw ayiletaade, hawaan attina, na'ay bare ishātuwaanna guyye simmo.

³⁴ Na'ay baynnan taani waanaade guyye ta aawuwaakko simmanee? tuytti, taana ta aawuu seelettana seelaa bessoppa» yaageedda.

45

Yooseefo Barena Bare Ishatoo Erisseedda

¹ He wode Yooseefo he asaa ubbaa sintsaan genc'c'ana danddayibeenna; «Asaa ubbaa ta sintsaappe kessite» yaagiide waasseedda. Hewaa diraw Yooseefo barena bare ishatoo erisseedda wode, aanana ooninne baawa.

² I bare k'aalaa d'ok'k'isiide, Gibs'etuu Aa sisana gakkanaw loytsi yeekkeedda. Kaatiyaa soo Asay he woriyaa siseedda.

³ Yooseefo bare ishatoo, «Taani Yooseefattee! Ta aawuu hanna gakkanaw pas'a de'iiyye?» yaagiide oochcheedda. Shin Aa ishātuu loytsi dagammeedda diraw, aw zaarana dandday-ibeykkino.

⁴ Yaatina Yooseefo bare ishātuwa, «Taakko haa shiik'ite» yaageedda. Untunttu aakko shiik'eeddino; I untuntta, «Taani hinttenttu ishaa Yooseefa; hinttenttu Gibs'e biittaw zal"eeddawaa.

⁵ K'ay hinttenttu taana hawoo zal"eedda diraw, k'um"ettopenne kayyotoppite; ayaw gooppe, S'oossay taana hintteppe sintsaw kiitteeddawe asaa shemppuwa ashshanaa.

⁶ Ha biittaa koshay geloodeppe laa"entso laysaa; k'ay yiyaa ichcheshu laysatuwaan Asay goshenna woy c'akkenna.

⁷ Shin taani sa'an hinttenttoo zeretsaa ashshana malanne hinttenttu de'uwa darissa ashshana mala, S'oossay taana hintteppe sintsaw kiitteedda.

⁸ Simmi taana ha sa'aa kiitteeddawe S'oossaa gidiyaawaappe attina, hinttentta gidikkita. I taana Gibs'e kaatiyaw aawuwa, aw de'iyawaa ubbaw godanne Gibs'e biittaa mood-diyaawaa ootseedda.

⁹ «Ha"i elleelli guyye ta aawuwaakko biide Aa, «Ne na'ay Yooseefo hawaadan yaagee; «S'oossay taana Gibbs'e biittaa ubbaa bollan goda kaseedda; neeni taakko duge haaya; gam"oppa.

¹⁰ Neeni Geseeme biittan uttaasa; k'ay neeni, ne naanay, ne naanaa naanay, ne dorssaa wudii, ne miizzaa wudiinne new de'iyaa bay ubbay ta matan de'iita.

¹¹ Biro ichcheshu koshaa laysatuu atteeddino; neena, ne soo asaanne ne mehiyaa koshay oyk'k'enna mala, taani neena mizana» yaageedda; yaagite» yaageedda.

¹² K'aykka Yooseefo untuntta, «Hintteka ta ishaa Biiniyaamekka, ha hinttenanna haasayiyaawe tumu taana Yooseefa gidiyaawaa hinttenttu ayfiyaan be'iita.

¹³ Taw Gibbs'e biittan de'iyaa bonchuwaa ubbaanne hinttenttu be'eeddawaa ubbaa ta aawoo odite; ta aawuwaanne ellekka haa duge akki yiite» yaageedda.

¹⁴ Bare ishaa Biiniyaama k'ood'iyaa k'oommi yeekkeedda; Biiniyaamekka bare ishaa k'oommi yeekkeedda.

¹⁵ Yooseefo bare ishātuwaa ubbaa yeriide, untunttu bollanka yeekkeedda. Hewaappe guyye, Aa ishātuu aanana haasayeeddino.

¹⁶ Yooseefo ishātuu yeedda worii kaatiyaa golle gakeedda wode, kaatiinne Aa oosanchchatuu nashetteeddino.

¹⁷ Kaatii Yooseefo, «Neeeni ne ishātuwaa yaatite ga; «Hintte mehiyaa c'aaniide, Kanaane gadiyaa simmite;

¹⁸ hinttenttu aawuwaanne hinttenttu soo asaa akkiidde, guyye taakko haa ahite. Taani hinttenttoo Gibbs'e biittan ubbaa sa'aappe lo"iyaa sa'aa immina, hinttenttu ha biittaa mod'd'uwaa kaashana» yaaga.

¹⁹ K'aykka neeni ne ishātuwaa, «Paraa gaariyaa hinttenttu naanatuwaanne hinttenttu mac'c'a asatuwaa ahiyaawantta Gibbs'eppe akkiide biite; hinttenttu aawuwaanne akkiidde yiite.

²⁰ Gibbs'e biittan de'iyaa ubbaappe aad'd'i lo"iyaawe hinttessa gidiyaa diraw, hinttenttu mas'uwaa k'oppoppite» yaagaade oda» yaageedda.

²¹ Israa'eeliyaa attuma naanay geeddawaadan ootseeddino. Yooseefo kaatii azazeed-dawaadan paraa gaaretuwaanne ogiyaw shink'k'aa untunttoo immeedda.

²² Untunttoo ubbawukka huup'iyaa huup'iyaa ooratsa mayuwaa immeedda; shin Biiniyaamew heezzu s'eetu s'agaraa biraanne ichcheshu kumentsaa mayuwaa immeedda.

²³ I bare aawoo yeddeeddawe hawaa; Gibbs'en de'iyaa ubbabaappe lo"iyaawaa tammu hariyaan c'aaniide, k'ay ogiyaw katsaa, ukitsaanne hara shink'k'aa tammu mac'c'a hare-tuwaan c'aaniide yeedda.

²⁴ Yooseefo bare ishātuwaa moyzeeedda. Untunttu biishshin I untuntta, «Ogiyaan biidde walak'ettoppite» yaageedda.

²⁵ Untunttu Gibbs'eppe kesiide beeddino; Kanaane biittaa biide, barenttu aawuwaa Yaak'oobakko gakeeddino.

²⁶ Untunttu aw hawaadan yaagiide odeeddino; «Yooseefo pas'a de'ee! I hewaap-penne Gibbs'e biittaa ubbaa mooddiyaawaa» yaageeddino; Yaak'ooba dagamay wozanaa bayzeeedda diraw, untuntta ammanibeenna.

²⁷ Shin untunttu Yooseefo barenttoo odeeddawaa ubbaa aw odinanne Aa akki ahana mala Yooseefo kiitteedda paraa gaaretuwaa I be'ina, untunttu aawuwaa Yaak'ooba shemppu simmeedda.

²⁸ Israa'eelii, «Hewe taw gidee; ta na'aa Yooseefo hanna gakkanaw pas'a de'ee! Taani hayk'k'anaappe kase baade, Aa be'ana» yaageedda.

Israa'eelatu Gibbs'e Gadiyaan

46

(46:1–50:26)

Yaak'oobinne Aa Soo Aasi Duge Gibbs'e beeddino

¹ Israa'eelii barew de'iyawaa ubbaa akki denddiide, Berssaabehe gakeedda; I bare aawuwaa Yisaak'a S'oossaw yarshshuwaa yarshsheedda.

² S'oossay k'amma akumuwaan Aa, «Yaak'ooba, Yaak'ooba» yaageedda.

I, «abee» giide koyeedda.

³ Aa, «Taani S'oossaa, ne aawuwaa S'oossaa; neeni duge Gibbs'e baanaw yayyoppa; ayaw gooppe, taani neena yan wolk'aama kawutetsaa kesana.

⁴ Taani neenana ittippe Gibbs'e baana; k'ay taani ne zeretsaa yaappe kesana. Yooseefo bare kushiyaan ne ayfiyaa shiishshana» yaageedda.

⁵ Hewaappe guyye, Yaak'oobi Berssaabeheppe denddeedda; Israa'eeliyaa attuma naanay barenttu aawuwaa Yaak'ooba, barenttu naanaanne barenttu machatuwaa Gibbs'e kaatii untuntntoo kiitteedda paraa gaariyaan wotsiide afeedino.

⁶ Untuntntu Kanaane biittan mooddeedda mas'uwaanne mehiyaa ubbaa afeedino. Yaak'oobinne Aa zeretsaa ubbay aanana Gibbs'e beeddino.

⁷ I bare attuma naanaanne bare naanaa attuma naanaa, bare mac'c'a naanaanne bare naanaa mac'c'a naanaa, hewenne bare zeretsaa ubbaa barenana Gibbs'e afeedda.

Yaak'ooba Yeletaa

⁸ Israa'eelana Gibbs'e gadiyaa beedda israa'eeliyaa naanaa suntsay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa.

Yaak'ooba bayira na'ay Roobeela;

⁹ Roobeela attuma naanay Hanooka, Paalu, Hes'iroonanne Karmma.

¹⁰ Simoona attuma naanay Yimu'eela, Yaamiina, Ohaada, Yaakiina, S'ohaaranne Kanaane mishiratti na'aa Shaa'uula.

¹¹ Leewii attuma naanay Gershshoona, K'ahaatanne Maraara.

¹² Yihudaa attuma naanay Eera, Oonaana, Sheela, Paareesanne Zaraaha; shin Eerinne Oonaani Kanaane biittan hayk'keeddino. Paareesa attuma naanay Hes'iroonanne Hamuula.

¹³ Yisaakoora attuma naanay Tolaa'a, Puuwa, Yaashuubanne Shimiroona.

¹⁴ Zaabiloona attuma naanay Sereeda, Eloonanne Yaahila'eela.

¹⁵ Hawanttu Liya Masp'p'es'oomiyaan Yaak'oobaw yeleeedda attuma naanaa; I mac'c'a naatta Diino. Hawanttu Aa naanayne naanaa naanay mulii hattamanne heezza.

¹⁶ Gaade attuma naanay S'afuuna, Hagga, Shuuna, Es'iboona, Eri, Aroodanne Ari'eela.

¹⁷ Aaseera attuma naanay Yimina, Yishiwa, Yishiwaahanne Barii'a; untuntntu michchata Seraaho. Barii'a attuma naanay Hebeeranne Malkki'eela.

¹⁸ Laabaani bare naatti Liyo immeedda Zilppa Yaak'oobaw yeleeedda naanay hawantta; untuntntu mulii tammanne usuppuna.

¹⁹ Yaak'ooba machchatti Raaheeli attuma naanay Yooseefonni Biiniyaama.

²⁰ Oona katamaa k'eesiyaa P'oos'ifaara naatta Asinaata Yooseefow Gibbs'en Minaasanne Efreema yelaaddu.

²¹ Biiniyaama naanay Belaa'a, Bekeera, Ashibeela, Geera, Naa'imaana, Eeha, Roosha, Muppiima, Huppiimanne Arada.

²² Yaak'oobaw yeletteedda Raaheeli attuma naanay hawantta; untuntntu mulii tammanne oydda.

²³ Diinaa attuma na'ay Hushiima.

²⁴ Nifttaaleema attuma naanay Yaahis'i'eela, Guna, Yes'eeranne Shiileema.

²⁵ Laabaani bare naatti Raaheeliw immeedda Baala Yaak'oobaw yeleeedda naanay hawantta; untuntntu mulii laappuna.

²⁶ Yaak'oobanna Gibbs'e beedda, Aa gulbbataappe yeletteeddawanttu, Aa naanaa machatuwaa gujjennan, mulii usuppun tammanne usuppuna.

²⁷ Gibbs'en Yooseefow yeletteedda laa'u naanaa gujjina, Gibbs'e beedda Yaak'ooba soo Asay mulii laappun tamma.

Yaak'oobinne Aa Soo Aasi Gibbs'en De'eeddino

²⁸ Geseeme biittan mukkana mala, Yaak'oobi Yihudaa bareppe sintsaw Yooseefokko kiitteedda; untuntntu Geseeme gakkedda wode,

²⁹ Yooseefo bare paraa gaariyaa giigissiide, bare aawuwaa Israa'eelana gaketanaw Geseeme beedda. Yooseefo bare aawuwaa demmeedda saannakka Aa k'ood'iyaaan s'aas'etti k'ooggi, daro wodiya yeekkeedda.

³⁰ Israa'eelii Yooseefo, «Neeni pas'a de'ishshin, taani ne ayfiyaa be'eedda diraw, ha'i taani hayk'k'intonne ayinne baawa» yaageedda.

³¹ Hewaappe guyye, Yooseefo bare ishatuwaanne bare aawuwaa soo asaa, «Taani Gibbs'e kaatiyaakko baana; aw, Kanaane biittan de'iyaa ta ishatuwaanne ta aawuwaa soo Asay taakko yeeddino.

³² Untuntntu dorssaa hentsanchchaa; untuntntu mehiyaa heemmino; untuntntu bare-nana barenttu dorssatuwaa, barenttu miyatuwaanne barenttoo de'iyawaa ubbaa akki-idde yeeddino» yaagana.

³³ Kaatii hinttentta s'eesissiide, «Hintte kiittay ayee?» yaagiide oochchooppe,

³⁴ hinttenttu aw, «Nuuni ne k'oomatuu na'atetsaappe doommiide, nu aawotuwaadan mehiyaa heemmeetto» yaagite. I hinttentta Geseeme gadiyaan wotsanawaa; ayaw gooppe, dorssaa hentsanchchaa ubbay Gibs'e asan kad'eteeddawaa» yaageedda.

47

¹ Yooseefo geliide Gibs'e kaatiyaw hawaadan yaagiide odeedda; «Ta aawunne ta ishatuu, barenttu dorssaa wudiyaanna, barenttu miyaa wudiyaannanne barenttoo de'iyaa ubbaanna Kanaane biittaappe yiide, ha"i Geseeme biittan de'ino» yaageedda.

² I bare ishatuwaappe ichcheshatuwaa dooriide kaatiyaa sintsa aatseedda.

³ Kaatii he ishatuwaa, «hinttenttu kiittay ayee?» yaagiide oochcheedda.

Untuntu kaatiyaw, «Nuuni ne k'oomatuu nu aawotuwaadankka dorssaa wudiya heemmeetto» yaagiide zaareeddino.

⁴ K'ay untuntu aw, «Kanaane biittan koshay s'iis's'i de'iyaa dirawunne ne k'oomatuwaa mehiyaw miyaabay ayinne bayinna diraw, nuuni hawaan amareeda wodiya de'anaw yeeddo; hayyanaa nuuna ne k'oomatuwaa Geseemen wotsaarikki!» yaageeddino.

⁵ Kaatii Yooseefo, «Ne aawunne ne ishatuu neekko yeeddino.

⁶ Simmi Gibs'e biittay ne kushiyaan de'ee; ha gadiyaan ubbaa saappe aad'd'iide lo"iyaasan ne aawuwaanne ne ishatuwaa wotsa; untuntu Geseeme biittan de'iino. Neeni erina, untuntu giddoppe dumma eratetsay de'iyaa wanttu de'ooppe, hewantta ta mehiyaa bolla suntsaa» yaageedda.

⁷ Hewaappe guyye, Yooseefo bare aawuwaa Yaak'ooba gelissiide, kaatiyaa sintsa aatseedda. Yaak'oobi Gibs'e kaatiyaa anjeedawaappe guyye,

⁸ kaatii Yaak'ooba, «New woyssa laytsee?» yaagiide oochcheedda.

⁹ Yaak'oobi kaatiyaa, «Taani yuuyyaadde de'eedda laysay s'eetanne hattama; ta laysay beni ta aawotuu yuuyyiide de'eedda laysatuwaappe guutsanne metuu dareeddawaa» yaageedda.

¹⁰ Hewaappe guyye, Yaak'oobi kaatiyaa anjiide, Aa sintsaappe kare kesseedda.

¹¹ Yooseefo bare aawuwaanne bare ishatuwaa Gibs'e biittan wotseedda; kaatii azazeed-dawaadan Gibs'e biittan Raamisa giyaa katamaa matan de'iyaa, ubba saappe aad'd'iide lo"iyaa gadiyaa untunttoo immeedda.

¹² Yooseefo k'ay bare aawoo, bare ishatoonne bare aawuwaa soo asaa ubbaw untuntu naanaa payduwaadan katsaa immeedda.

Gibs'en Koshay Suulleedda

¹³ Gidooppenne koshay s'iis's'i de'iyaa diraw, he biittaa ubbaan katsi baawa. He koshan Gibs'enne Kanaane biittay laa"attuukka k'ohetteeddino.

¹⁴ Yooseefo Gibs'e katsaa zal"iide, Gibs'enne Kanaane biittatuwaan de'iyaa miishshaa ubbaa shiishsheedda; Gibs'e kaatiyaa golle gelisseedda.

¹⁵ Gibs'enne Kanaane shaluu wureedda wode, Gibs'e Asay ubbay Yooseefokko yiide Aa, «Nuw katsaa imma; nu shaluu wureedda diraw, nuuni ne sintsan ayaw hayk'k'eettoo?» yaageeddino.

¹⁶ Yooseefo untuntu, «Yaatooppe hinttenttu mehiyaa akki yiite; hinttenttu shaluu wuri kichcheeddawaa gidooppe, taani katsaa hinttenttu mehiyaanna laammana» yaageedda.

¹⁷ Hewaa diraw untuntu barenttu mehiyaa Yooseefow aheeddino. Yooseefo untuntu paraa, dorssaa, deeshshaa, miyaanne hariyaa katsanna laammeedda; I he laysaa untuntu mehiyaa ubbaanna katsaa laammiiide untuntu mizi shaachcheedda.

¹⁸ He laysay wurina, untuntu laa"entsa laysan aakko yiide Aa, «Nuuni nu godaappe k'osiyaabay baawa; nu miishshaa ubbay wuri diggina, nu mehiyaakka new sheed'd'iide, nu bollaappenne nu gadiyaappe attin, nu godaw atteedabay harabay baawa.

¹⁹ Nuuni ne sintsan ayaw hayk'k'eettoo? Nu gadiikka ayaw d'ayii? Nuunakka nu gadiyaakka kasaan shamma; nuuni kaatiyaw ayiletana; nu gadiikka aawaa gido; nuuni pas'a attana mala, hayk'k'enna malanne nu gadiikka os's'enna mala, zeretsaa nuw imma» yaageeddino.

²⁰ Yooseefo Gibs'e biittaa ubbaa kaatiyaw shammeedda. Gibs'etuu ubbay koshay s'iis's'i de'iyaa diraw, barenttu gadiyaa zal"eeddino; gadii kaatiyaawaa gideedda.

²¹ Yooseefo asaa ubbaa Gibs'ew ha gas'aappe doommiide hini gas'aa gakkanaw kaatiyaw ayile kesseedda.

²² Gidooppenne I k'eesetuwaa gadiyaa shammibeenna; ayaw gooppe, kaatii k'eesatoo katsaa immeedda. Hewaa diraw barenttu gadiyaa zal"ibeykkino.

²³ Yooseefo asaa, «Simmi hachche taani hinttenanne hinttenttu gadiyaa kaatiyaw sham-maad. Zeretsaa afiide, gaden zerite.

²⁴ Shin katsaa c'akki gelissiyaa wode, ayfeeddawaappe ichcheshu kushiyaappe itti kushiya kaatiyaw immite. Ichcheshu kushiyaappe atteeda oyddu kushii hinttenttu gadiyaa zeretsaanne hinttenttoo, hinttenttu soo asawunne hinttenttu naanaw k'uma gido» yaageedda.

²⁵ Unttuntu, «Neeni nuuna ashshaada! Nu godaa sintsan nuuni sabaa demeerokoshsha; nuuni kaatiyaw ayiletana» yaageeddino.

²⁶ Hewaa diraw, Yooseefo Gibs'en biittappe ayfeeddawaappe ichcheshu kushiyaappe ittuwaa kaatiyaw immiyaawaa higgiiyaa kesseedda. He higgii hachche gakkanaw ek'k'iide de'ee. Kaatiyaawaa gidibeenna gadii k'easetuwaa gadiyaa s'alala.

²⁷ Israa'eeletuu Gibs'e biittan Geseeme giyaa saan utteeddino; untunttu yan mas'uwaa demmeeddino; untunttu yeletteeddinonne daro c'oratteeddino.

²⁸ Yaak'oobi Gibs'e biittaana tammanna laappun laysaa de'eedda. Yaak'oobi de'eedda laysay s'eetanne oytamanna laappuna.

²⁹ Israa'eele hayk'kiyaa wodii matattina, bare na'aa Yooseefa s'eesissiide hawaadan yaageedda; «Taani ne sintsan sabetteeddawaa gidoope, ne kushiya ta gulbbatan wot-saade,* ane geppa.

³⁰ Shin taani ta mayzzaan gaketiyaa wode, taana Gibs'eppe afaade, untunttu moogeteedda sa'aan mooga» yaageedda.

Yooseefo, «Taani neena neeni geeddawaadan ootsana» yaageedda.

³¹ Yaak'oobi Aa, «Ane taw c'aak'k'a» yaageedda. Yooseefo aw c'aak'k'eedda; hewaappe guyye, Israa'eelii bare hiis'an guufanniide, S'oossaw goynneedda.

48

Minaasanne Efireema

¹ Hewaappe guyye Asay Yooseefo, «Ne aawuu saketteedda» yaagiide odeedda. I bare laa"u attuma naanaa Minaasanne Efireema akkiide beedda.

² Aasi Yaak'ooba, «Be'a; ne na'ay Yooseefo neekko yeedda» yaageedda; Israa'eelii minettiide bare hiis'an utteedda.

³ Yaak'oobi Yooseefo, «Ubbaa Danddayiyaa S'oossay Kanaane biittaana Looza giyaa sa'aan taw k'onc'c'iide, yan taana anjeedda.

⁴ I taana, «Taani neena yelettissananne c'orissana; taani neena daro dere ootsana. Ha biittaa taani neeppe guyye, ne zeretsaw med'ina laata ootsaadde immana» yaageedda.

⁵ «Simmi ha"i, ne laa"u attuma naanay, taani neekko hawaa yaanaappe kase Gibs'en new yeletteeddawanttu tawantta; Efireeminne Minaase taw Roobeelanne Simoonaa mala.

⁶ Untunttuppe guyye new yeletteeddawanttu newantta; untunttu laattana biittay Efireemanne Minaasa suntsan gido.

⁷ Taani Masp'p'es'oomiyaappe simmishin, Efraataa gakkanaw laafa ashshiyaa wode, Raaheela Kanaane biittaana hayk'k'aaddu. Taani izo Beeteleeme giyaa Efraataa afiyaa ogiyaa doonaan moogaad» yaageedda.

⁸ Israa'eelii Yooseefo attuma naanaa laa"atuwaa be'eedda wode, «hawanttu oonee?» yaagiide oochcheedda.

⁹ Yooseefo bare aawuwaa, «hawanttu S'oossay taw hawaan immeedda ta naanaa» yaageedda.

Israa'eelii, «Taani untuntta anjjana mala, untuntta taakko haa shiishsha» yaageedda.

¹⁰ Israa'eelii c'imina Aa ayfii labbaneedda diraw, s'eellanaw danddayenna. Hewaa diraw Yooseefo bare attuma naanaa aakko shiishshina, Aa aawuu untuntta idimmiide yereedda.

¹¹ Israa'eele Yooseefa, «Taani ne deemuwaa be'ana gaade k'oppabeykke; shin S'oossay hekko ne naanaakka taana besseedda» yaageedda.

¹² Yooseefo untuntta Aa gulbbataappe dentsiide, bare deemuwaa sa'aa gatsiide goynneedda.

¹³ Yooseefo bare laa"u attuma naanaa, Efireema bare ushechcha baggan Israa'eeliyaw haddirssa baggana, Minaasa bare haddirssa baggan Israa'eeliyaw ushechcha baggana akkiide, aakko shiishsheedda.

¹⁴ Efireeme teefa gidooppenne, Israa'eelii bare ushechcha kushiya yeddiide Aa huup'yaan wotseedda; k'ay Minaase bayira gidooppenne, Israa'eelii bare kushiya yediide, bare haddirssa kushiya Minaase huup'yaan wotseedda.

¹⁵ Hewaappe guyye, Yaak'oobi Yooseefa hawaadan yaagiide anjeedda; «Ta aawotuu Abrahaamenne Yisaak'i

* **47:29** Ne kushiya ta gulbbatan wotsaade: Hawaa guusay taana Gibs'en moogenaadan geppa giyaawaa.

Aa sintsan hemetteedda S'oossay,
Ta de'uwaa ubbaan hachche gakkanaw
taana heemmeedda S'oossay,

¹⁶ Iitabaa ubbaappe taana ashsheeda kiitanchchay,
ha naanaa anjjo.

Ta suntsaynne

ta aawotuwwa Abrahaamanne Yisaak'a suntsay untuntun s'eesetto.

Untunttu sa'aa bollan c'orattino» yaagiide anjjeedda.

¹⁷ Yooseefo bare aawuu bare ushechcha kushiya Efireema huup'iyaa wotseeddawaa
be'eedda wode dosibeenna. Hewaa diraw, Efireema huup'iyaa dentsiide, Minaase
huup'iyaa wotsanaw bare aawuwaa kushiya oyk'keedda.

¹⁸ Yooseefo bare aawuwaa, «Ta aawoo, hewaa gidenna; bayiray hawaatte; ne ushechcha
kushiya hawaa bolla wotsa» yaageedda.

¹⁹ Shin Aa aawuu is'siide Aa, «Taani eray; ta na'aw, taani eray; ikka wolk'k'aama
dere gidana. Gidooppenne Aa teefa ishay aappe aad'd'i gitatana; Aa zeretsaykka darii
wolk'k'aama kawutetsaa gidana» yaageedda.

²⁰ I he gallassi untunttu anjjiide,

«Israa'eelatu anjjiyaa wode,

«S'oossay hinttentta Efireemedaaninne Minaasedan ootso»

Yaagiide hinttenttu suntsan anjana» yaageedda.

Efireema Minaaseppe sintsayeedda.

²¹ Hewaappe guyye Israa'eelii Yooseefo, «Taani hayana hanay; shin S'oossay hinttenana
gidana; k'ay i hinttenttu aawotuwwa gadiyaa hinttentta guyye zaarana.

²² K'ay neena ne ishatuwaanna gakkiiyaa biittaappe itti saamaa darissaade new immay;
hewenne taani Amooratuwaappe ta mashshaaninne ta wonddaafiyaan akkeedda biittaa»
yaageedda.

49

Yaak'oobi Bare Naanaa Anjjeedda

¹ Hewaappe guyye, Yaak'oobi bare attuma naanaa s'eesissiide hawaadan yaageedda;
«Sintsappe hinttenttoo hananabaa taani hinttenttoo odana mala shiik'ite.»

² «Hinttenttoo Yaak'ooba naanaatoo,

ittippe shiik'iide sisite;

hinttenttu aawuu Israa'eelii hinttenttoo odiyaawaa hayzitte.

³ «Roobeelaa, ta bayira na'aw,

neeni ta wolk'k'aa;

ta minotetsaw koyruwaa.

Neeni bonchchuwaanka wolk'k'anka ubbaappe aad'd'iyawaa.

⁴ Neeni di'uwaa mala; ek'k'osa'an de'akka;

neeni ubbaappe aad'd'iyawaa gidakka.

Ayaw gooppe, neeni ne aawuwaa gisuwaa kesaadda;

ne aawuwaa gisuwaa tunissaadda.

⁵ «Simooninne Leewii ishatuwa;

untunttu mashshay makkalatetsaw olaa miishshaa.

⁶ Taani untunttu zoretan gelikke;

taani untunttu shiik'uwaanka uttikke;

ayaw gooppe, untunttu barenttu hank'k'uaan

asaa wod'eeddino barena akka akka giina,

booratuwaa k'ans's'eeddino.

⁷ Untunttu suulo hank'k'uu

untunttu mek'etsaa iitatetsaynne shek'etteeddawaa gido!

Taani untunttu Yaak'ooba asaa gidduwaan laalana;

Israa'eeliyaa biittaaan tiskki ootsana.

⁸ «Yihudaw, ne ishatuu neena galatana.

Ne kushii ne morkkatuwaa pillanttiyaa oyk'k'ana.

Ne aawuwaa naanay new hokkiide goynnana.

⁹ Yihudaw, neeni wodalla gaammo.

Ta na'aw, neeni shankkaappe wod'i simmiide,

- c'ogottiide giseedda gaammuwaa mala.
 Neeni asaa bosheretsanaw koyenna mac'c'a gaammatti mala.
- ¹⁰ Ayissiyaawe yaana gakkanaw,
 Kawutetsaa s'am"ay Yihudaappe,
 deriyaa ayissiyaawanttu gatimay Aa gediya giddoppe shaakettenna.
 K'ay deriyaa Asay aw azazettana.
- ¹¹ I bare hariyaa woyniyaa anuwaan,
 bare hare maraa muruta woyniyaa turaan k'achchana.
 I bare aflaa woyniyaa eessan,
 bare mayuwaa suutsaa malatiyaa woyniyaa eessan meec'c'ana.
- ¹² Aa ayfii woyniyaa eessaappe aad'd'i zo"ana;
 Aa achchaykka maatsaappe aad'd'i boos's'ana.
- ¹³ «Zaabiloone abbaa doonaan de'ana;
 I abbaa doonaan markkabatuu ek'k'iyaa sa'aa gidana;
 Aa zaway Sidoona gakkanawaa.
- ¹⁴ «Yisaakoore mino hariyaa;
 c'aaniyaa laa"u doonniyatuuwaa gidduwaan gis bashee
- ¹⁵ I bare shemppiyaasaa lo"a gidiyaawaanne
 bare biittay nashechiyaawaa gidiyaawaa be'iyaa wode,
 c'aanaa tookkanaw bare hashiyaa hokisiide,
 ayiletetsaa oosuwaa ootsana.
- ¹⁶ «Daani israa'eeliyaa zaratuwaappe
 ittuwaa gideedda bare asaa bolla daannatanawaa.
- ¹⁷ Daani ogiyaa doonaan de'iyaa shooshshaa;
 Paraa toggeeddawe guyye kunddana mala
 paraa ginddiyaa dukkiyaa,
 ogiyaan de'iyaa hasuwaa.
- ¹⁸ Abeet Med'inaa Godaw, taani neeni ashshanaadan naagay.
- ¹⁹ Gaadi bonk'k'iyaaawantun deshettanawaa;
 Shin ikka untunttu k'atamaa kaalliide
 untuntta bonk'k'anawaa.
- ²⁰ Aaseera ukitsay ordduwaa;
 kaatiyaw I lo"o k'umaa immana.
- ²¹ Nifttaaleeme k'ashettennan yeda de'iyaa,
 lo"o maratuwaa yeliyaa gen"iyaa.
- ²² Yooseefo ayfiyaana yonddodeedda woyniyaa turaa.
 I pulttuwaa matan yonddodda ayfiyaana de'iyaa,
 daashshaykka godaappe bollaanna zaa'iyaa woyniyaa turaa.
- ²³ Wonddaafiya dukkiyaawanttu
 Aa bolla dooddeeddino;
 barenttu wonddaafiyaankka,
 dukkeeddinonne mayttiseeddino.
- ²⁴ Aa wonddaafii min utteedda;
 Aa wolk'k'aykka minniide gam"eedda.
 Hewekka Yaak'ooba S'oossaa Wolk'k'aama kushiyaa gaasuwaana,
 ne hentsanchchaa, Israa'eeliyaa Zaallaa gaasuwaana,
- ²⁵ Neena maaddiyaa ne aawotuwaa S'oossaa gaasuwaaninne,
 neena bolla saluwaa anjuwaan,
 garssa c'iimmaa anjuwaan, d'antsaa anjuwaaninne
 yeliyaa uluwaa anjuwaan anjiyaa,
 Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa gaasuwaana.
- ²⁶ Ne aawuwaa anjuu beni deretuwa anjuwaappekka
 med'inaappe de'iyaa anjuwaappekka aad'd'ee.
 Hawe ubbay Yooseefo huup'yaan,
 bare ishatuwaa gidduwaan kaappuwaa gidiyaawaa liip'yaan shemppo.
- ²⁷ Biiniyaame bonk'k'iyaa walliyaa.
 Bare shankkateeddawaa wontta mee;
 bare omoodeeddawaa omarssi shaakkee» yaageedda.

²⁸ Hawanttu tammanne laa"u israa'eeliyaa zaratuwaa; k'ay untunttu aawuu untuntta huup'iyaa huup'iyaa untunttoo bessiyaa anjiuwaan anjiidde untunttoo geeddawaa hawaa.

Yaak'ooba Hayk'k'uwa

²⁹ Hewaappe guyye, I untuntta hawaadan yaagiide azazeedda; «Taani ta mayza asatuwaan gaketanaw hanay; taana Hiitiyaa Efiroona gaden de'iyaa gonggoluwaan, ta aawotuwaana moogite.

³⁰ Hewekka Kanaane biittaaan, Mamire matan de'iyaa, Maakip'eela giyaa gonggoluwaa; hewe Abrahaame Hiitiyaa Efiroonappe Aa gadiyaanna shammeedda gonggoluwaa.

³¹ Abrahaamenne Aa machata Saara yan moogetteeddino; Yisaak'inne Aa machata Ribik'a yan moogetteeddino; taani k'ay Liyo yan moogaad.

³² He gadiinne an de'iyaa gonggoluu Hiitetuwaappe shametteeddawaa» yaageedda.

³³ Yaak'oobi bare naanaw azazuwaa wursseedda wode, bare gediyaan pude bare hiis'aw shiishshi akkiidde, hayk'k'i ageedda; bare mayzzaan gakeedda.

50

¹ Yooseefo bare aawuwaa anhaa bolla kunddiide, yeekkeeddanne Aa yereedda.

² Hewaappe guyye, Yooseefo d'aliyaa shiishshiyaa bare oosanchchatuwaa bare aawuwaa israa'eeliyaa ahaa sawiyaa shittuwaa okkiide melissana mala azazeedda; untunttu okkiide melisseeddino.

³ Shittuwaa okkiyaawe oytamu gallassaa kumentsaa wursseedda; ayaw gooppe, hewe gadiyaa wogaan oytamu gallassaa akkeedda. Gibs'e asatuun aw laappun tammu gallassaa yeekkeeddino.

⁴ Yeekuwaan gallassatuun aad'd'eedda wode, Yooseefo Gibs'e kaatiyaa golle asaa, «Taani hinttentu sintsan nashetteeddawaa gidoope, hinttentu kaatiyaw hawaadan yaagiide odite;

⁵ «Ta aawuu taana itti c'aak'uwaan c'aak'k'iseedda; I taana, «Taani hayana hanay; taani taw Kanaane biittaaan bookkeedda gonggolo duufuwaan taana mooga» yaageedda. Hewaa diraw ha"i taani pude baade ta aawuwaa moogana mala yeddaarikkii! Hewaappe guyye taani simmana» yaagite» yaageedda.

⁶ Kaatii, «I neena c'aak'k'iseeddawaadan pude baade ne aawuwaa mooga» yaageedda.

⁷ Yooseefo bare aawuwaa mooganaw pude beedda. Kaatiyaa oosanchchatuu ubbay, Aa kaatiyaa gollen de'iyaa wolk'k'aama Asay ubbayne Gibs'e biittaaan de'iyaa wolk'k'aama Asay ubbay Yooseefa kaalliide beeddino.

⁸ K'ay Yooseefo soo Asay ubbay, Aa ishatuwaanne Aa aawuwaa soo Asay beeddino; untunttu naanay, untunttu miizzayenne untunttu dorssaa wudii s'alalay Geseemen atteedda.

⁹ Paraa gaaretuukka paraa asatuukka aanana pude beeddino; Aa kaalliide beedda Asay loytsi dara.

¹⁰ Untunttu Yorddaanoosa Shaafaa matan de'iyaa As'aade giyaa udduma gakkiiidde, barenttu k'alaa d'ok'k'u ootsiide, aw zilaaleeddinonne yeekkeeddino; yan Yooseefo bare aawuwaa yeekuwaan laappun gallassaa utteedda.

¹¹ He biittaaan de'iyaa Kanaane asatuun As'aade giyaa uddumaan he yeekuwaan be'eedda wode, «Gibs'etuu ayaa yibbaata yeekuwaan yeekkino!» yaageeddino. Hewaa diraw Yorddaanoosa matan de'iyaa he sa'ay, Aabeeli-Mis'irayma geetetteedda.

¹² Yaak'ooba naanay barenttu aawuu untuntta azazeeddawaadan ootseeddino;

¹³ untunttu Aa ahaa Kanaane gadiyaa afiide, Mamire matan de'iyaa Maakip'eela giyaa gonggoluwaan, Abrahaame Hiitiyaa Efiroonappe moogoo shammeedda gadiyaan Aa moogeeddino.

¹⁴ Yooseefo bare aawuwaa moogeeddawaappe guyye, bare ishatuwaannanne Aa aawuwaa mooganaw aanana beedda hara asatuwaa ubbatuwaanna Gibs'e simmeedda.

Yooseefo Bare Ishatuwaa Woppisseedda

¹⁵ Untunttu aawuu hayk'k'i diggeeddawaa be'iide, Yooseefo ishata barenttu giduwaan, «Oni erii Yooseefo nuuna bare uluwaan morkkooppenne nuuni aw ootseedda iitabaa ubbaw haluwaa kessana koyooppe, nuuni waananee?» yaageeddino.

¹⁶ Hewaa diraw Yooseefokko hawaa mala kiitaa kiitteeddino; «Ne aawuu hayk'k'anaappe kase;

¹⁷ «Hintte Yooseefo, «Neeni ne ishatawaa nagaraanne untunttu neena naak'k'eedda iita naak'uwaan hayyanaa atto yaaga» yaageedda giide odite» yaageedda. Hewaa diraw

ha"i hayyanaa, nu nagaraa, ne aawuwaa S'oossaa k'oomatuwaa nagaraa atto yaaga» yaageeddino. Kiitay barekko gakeedda wode, Yoosefo yeekkeedda.

¹⁸ Hewaappe guyye Aa ishatuu barenttu huup'iyaw aakko yiide, Aa sintsan guufanniide, «Nuuni ne ayiletuwaa» yaageeddino.

¹⁹ Shin Yoosefo untuntta, «Yayyoppite; taana hinttenttoo S'oossaa geedditeyye?

²⁰ Hinttenttu taw iitanaw ootseeddita; shin hachchewaadan daro Asay hayk'k'ennan attana mala, S'oossay lo"otetsaw hawaa ootseedda.

²¹ Hewaa diraw simmi hinttenttu yayyoppite; taani hinttenanne hinttenttu naanaa mizana» yaagiide, I untuntta mintsetsiide lo"o k'aalaa haasayeedda.

Yoosefo Hayk'k'uwaa

²² Yoosefo bare aawuwaa soo asaa ubbaanna Gibs'en gam"eedda; I s'eetanne tammu laysaa de'eedda;

²³ Efireema naanaa, heezentsa yeletaa be'eedda; k'ay Minaase na'aa Maakiina naanaanne I bare naanaa ootseedda.

²⁴ Hewaappe guyye Yoosefo bare ishatuwaa, «Taani hayana hanay; shin S'oossay hinttentta maaddanaw tumu s'omoosana; I hinttentta ha biittaappe kessiide, Abrahaamew, Yisaak'awunne Yaak'oobaw immana giide c'aak'k'eedda biittaa afana» yaageedda.

²⁵ Yoosefo israa'eeliyaa naanaa, «S'oossay hinttentta maaddanaw tumu s'omoosiyaa wode, hinttenttu ta mek'etsaa ha biittaappe pude akkiidde biite» yaagiide c'aak'k'iseedda.

²⁶ Yoosefo s'eetanne tammu laysaa de'iide hayk'k'eedda; untunttu shittuwaan Aa anhaa okkiide melisseeddawaappe guyye, Gibs'e biittaan saas'iniyaan yeggeeddino.

Kessaa Mas'aafaa Geluwaa

Kessaa Mas'aafay «Kessaa» geetettowee Israa'eeliyaa Asay Gibs'e gadiyaa ayiletetsaappe keseedda diraassa.

Ha mas'aafaw oyddu huup'e shaakatuu de'iino.

1. Ibraawetuu ayiletetsaappe keseeddawaanne Siina Deriyaa untuntuu beedda buus-saabaa odee.
2. S'oossay bare asaana k'aalaa c'aak'k'uwaa geleeddawaa, iitaanne keeka shaakki erissiyaa higgiiyaa, Asay kaallanaw bessiyaa higgatuwaanne ammanuwaa higgiiyaa I untuntuu immeeddawaa odee.
3. Israa'eeliyaa asaw, k'eesatuwaa oosuwaassinne S'oossaw goynniyaa goynaw imetteedda higgetuwaabaa odee.
4. S'oossaa dunkkaaniyaa tossaa wogaanne goynnuwaa maaraabaa odee.

Ubbabaappe aatsiide ha mas'aafay S'oossay ayiletetsan de'iyaa bare asaa kessi simmiide, untuntuu wodenaw hidootay de'iyaa asaa gidanaadan, I untuntuu woot ootseeddentto odee.

Ha mas'aafan dariyaa bagga taarikiyaa godaa gidiide shiik'eedda Asay bare asaa Gibs'eppe kessana mala, S'oossay dooreeddawe Musa. Mas'aafaa gidдон daroppe eretteedda shemppuu tammu azazatuu s'aafetteedda laatamantso shemppuwaa.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Israa'eeliyaa Aasi Gibs'eppe Kesussaa 1:1–15:21

Gibs'en Ayiletetsaa 1:1–22

Muse Yeletowaanne Dichchaa 2:1–4:31

Musenne Aaroone Paaroona Sintsaan 5:1–11:10

Paasigaanne Gibs'eppe Kesussaa 12:1–15:21

Zo'o Abbaappe Siina Deriyaa Gakkanaw 15:22–18:27

Higgiyaanne K'aalaa C'aak'uwaa 19:1–24:18

Geeshsha Dunkkaaniyaanne Goynaa Wogaa 25:1–40:38

Israa'eeliyaa Aasi Gibs'eppe Kesussaa

(1:1–15:21)

Gibs'en Ayiletetsaa

(1:1–22)

¹ Yaak'oobanna Gibs'e beedda Israa'eeliyaa attuma naanaa sunsay hawaappe kaaliide s'aafetteedda; untuntuu ubbaykka barenttu soy asaa akkiide beeddino.

² Hewanttukka: Roobeela, Simoona, Leewa, Yihudaa,

³ Yisaakoora, Zaabiloona, Biiniyaama,

⁴ Daana, Nifftaaleema, Gaadanne Aaseera.

⁵ Yaak'ooba zeretsatuu ubbay laappun tamma; Yooseefo kasekka Gibs'e bi utteedda.

⁶ Yooseefo, Aa ishatuunne he yeletaa ubbay hayk'k'eedda;

⁷ shin Israa'eeliyaa zeretsay ayfeeddinonne loytsi dareeddino; he biittaa kumana gakkanaw untuntuu loytsi c'oratteeddino.

⁸ Hewaappe guyyiyaan, Yooseefo erenna ooratsa kaatii Gibs'e gadiyaan denddeedda.

⁹ I bare asaa, «Be'ite; ha Israa'eelatuu nuuppe loytsi c'oratteeddinonne wolk'kaameeddino.

¹⁰ Haa yiite, ane nuuni untuntuu hiillan oyk'k'oytte; hewe d'ayooppe untuntuu kase-waappe yaa darana. Ooni eri olay denddooppe, untuntuu nu morkkatuwaanna dantsiide, nuuna olananne gadiyaa yeggiide kesi akkiide baanawanta» yaageedda.

¹¹ Hewaa diraw, dees'o kiitaan untuntuu tuggayana mala, untuntuu bolla mek'etsi bayinna kaappotuwaa suntseeddino. Untuntuu kaatiyaw Piitoomanne Ramissa geeteti-yaa miishshaa minjiyaa katamatuwaa kees's'eeddino.

¹² Shin Gibs'etuu untuntuu un'uwaa dariyaa wode, untuntuu c'oratti yeletteeddinonne biittaa gakeeddino. Hewaa diraw, Gibs'etuu Israa'eelatuu yayyeeddino;

¹³ K'arettay bayinna hanotan ayiletetsan kiitiseeddino.

¹⁴ K'arettay bayinna wolk'k'aama kiitaan, simintuwaaninne s'uubiyaa med'uwaan, k'ay shooyk'aan ootsiyaa ubbaa k'ommo kiitaan, untuntuu de'uwaa c'amiseeddino.

¹⁵ Gibs'e kaatii Ibraawe mac'c'awanta maarissiyaa S'ipaaronne Puuho geetettiyyaa laa'u mac'c'awanta hawaadan yaageedda;

¹⁶ «Ibraawe mac'c'a asatuu yeliyaa wode hinttenttu maarissiide, yelissowe attuma na'aa gidoope, wod'ite; shin mac'c'a naatto gidoope wod'oppite» yaageedda.

¹⁷ Shin maarissiyaawanttu S'oossaw yayyiide, Gibs'e kaatii untuntta azazeeddawaadan ootsibeykkino. Untunttu attuma naanaa shemppuwaanna ashsheeddino.

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan Gibs'e kaatii he maarissiyaawantta s'eesiide, «Hinttenttu ayaw hawaadan ootsiitee? Attuma naanaa ayaw shemppuwaanna aggiitee?» yaagiide untuntta oochcheedda.

¹⁹ Maarissiyaawanttu zaariide, «Ibraawe mac'c'a asatuu Gibs'e mac'c'awanttu mala gidikkino; untunttu mina gidiyaa diraw, maarissiyaawanttu gakkanaappe kasetiide yeli diggiino» yaageeddino.

²⁰ Hewaa diraw, S'oossay maarissiyaawanttoo keekkeedda. Asaa payduukka gujji gujji biide, kasewaappe yaa c'oratteedda.

²¹ K'ay maarissiyaawanttu S'oossaw yayyeedda diraw, S'oossay untunttoo lo'obaa ootseedda. Ittoo ittookka soo asaa immeedda.

²² Hewaappe guyyiyaan kaatii bare asaa ubbaa, «Ibraawatuwaappe yelettiyaa attuma naanaa ubbaa Nayle Shaafaa haatsaan olite; shin mac'c'a naanay yeletooppe, shempuwaanna aggi bashite» yaagiide azazeedda.

2

Muse Yeletaanne Dichcha

(2:1–4:31)

¹ He wode itti Leewiyaa k'ommo gideedda bitanii Leewawe mac'c'awunno akkeedda;

² Iza shahaaraade attuma na'aa yelaaddu. Na'ay mallaa lo'o na'aa gidiyaawaa iza be"aa, heezu aginaa k'osaaddu.

³ Shin iza hewaappe daruwaa k'osanaw danddayennawaa eraade, c'ariyaappe k'un"aa aw daddaaddu; yaataade haatsay gelenna mala shidiyaan maragaade, na'aa Aa gidдон wotsaaddu; Nayle Shaafaa geetettiyyaa haatsaa doonaan c'ariyaa gidдон wotsaaddu.

⁴ Aa michchata I haniyaabaa be"anaw haakuwaan ek'k'aaddu.

⁵ Gibs'e kaatiyaa naatta bollaa meec'ettanaw Nayle giyaa shaafaa wod'd'aaddu; iza mac'c'a k'oomatuu haatsaa doonaan yaanne haanne hamettiino; iza k'un"aa c'ariyaa gidдон be'aade, baade akkaa yaana mala bare k'oomatto kiittaaddu;

⁶ k'un"aa pokaade, be'ite hawaan k'eeru na'ay yeekki de'ee; iza aw k'arettaade; «Hawe Ibraawetu k'eeru naanatuwaappe ittuwaa» yaagaaddu.

⁷ He wode Aa michchata kaatiyaa naatto, «New ha na'aa d'antsanaw Ibraawe mac'c'a asaappe ittinno s'eesanaw boo?» yaagaade oochchaaddu.

⁸ Iza, «Ee, ba» yaagaaddu. Naatta baade, he na'aa daayo ahaaddu.

⁹ Kaatiyaa naatta he mishiratto, «Ha na'aa afaade, taw d'antsashsha; taani new dirguuwaa c'iggana» yaagaaddu. Mishirata na'aa afaade, d'antsaaddu.

¹⁰ Na'ay dic'ina, kaatiyaa naattikko Aa ahaadu; I iziwi na'aa gideedda; «Taani haatsaappe Aa kessaad» gaade, Musa ga suntsaaddu.

Muse Miidiyaama Biittaa Bak'ateedda

¹¹ Muse dic'ci woggaa gidiide, itti gallassi bare Asay de'iyaa sa'aa biide; untunttu dees'o kiitta kiittettishin s'eelleedda. Gibs'e biittaa asaa ittuu, ishātuwaa gideedda Ibraawatuwaappe ittuwaa wad'd'ishin be'eedda.

¹² I yaa haa s'eellina, ooninne baynnawaa be'iide, he Gibs'e bitaniyaa; wod'iide shafiyaa gidдон k'oseedda.

¹³ Wonttetsa gallassi kesiide, be'ite! Hachche k'ay laa"u Ibraawetuu wad'ettiino. Naak'keeddawaa I, «Neeni ne ishaa gideedda Ibraawiyaa ayaw dechchay?» yaagiide oochcheedda.

¹⁴ He bitanii, «Neena nu bolla mooddiyaawaanne daanna ootsi suntseeddawe oonee? Neeni he Gibs'e bitaniyaa wod'eeddawaadan, taanakka wod'anaw k'oppay?» yaageedda. Muse he wode, «Taani ootseeddabay eretti diggeedda» yaagi k'oppiide yayyeedda.

¹⁵ Kaatiikka hawaa siseedda wode, Musa wod'anaw koyyeedda; shin Muse kaatiyaappe bak'atiide, Miidiyaama gadiyaan de'anaw biide haatsaa ollaa doonaan utteedda.

¹⁶ He wode Miidiyaama k'eesatuwaappe ittoo laappun mac'c'a naanay de'iino; untunttu barenttu aawuwaa dorssatuwaa haatsaa ushshanaw wonggiriyaan haatsaa duuk'ki kuntsanaw yeeddino.

¹⁷ Hentsanchatuu yiide mac'c'a naanaa yedersseeddino; shin Muse denddi ek'k'iide, untuntta ashsheeddanne untunttu dorssatuwaa haatsaa ushsheedda.

¹⁸ Unttuntu barenttu aawuwaa Yootoorekko yeedda wode, «Hachche waan ellekka yeedditee?» yaagiide oochcheedda.*

¹⁹ Unttuntu zaariide, «Gibs'e gade asaa ittuu nuuna hentsanchchatuwaappe ashsheeda; I nuw haatsaakka duuk'k'iide dorssaa wudiyaa ushsheedda» yaageeddino.

²⁰ I bare mac'c'a naanaa, «Yaatina I hak'an de'ii? Hinttenttu he bitaniyaa ayaw aggi basheedditee? Ane Aa s'eesiide, miyaabaa shoobbite» yaageedda.

²¹ Muse he bitaniyaanna yaan de'anaw mayetteedda; bitaniikka bare naatto S'ipaaro Musew machchato ootsiide immeedda.

²² S'ipaara attuma na'aa yelina, Muse Aa, «Taani asaa gadiyaan bete gidaad» yaagiide, Gershshooma gi suntseedda.

²³ C'ora laytsaappe guyyiyaan, Gibs'e kaatii hayk'keedda. Israa'eelatu barenttu ay-ilettsaappe un'ettiide waasseeddino; untntuntu waasseedda waasuu pude S'oossakko gakkedda.

²⁴ S'oossay untntuntu un"aa waasuwa sisiide, I Abrahaamena, Yisaak'ananne Yaak'oobanna c'aak'keedda c'aak'uwaa hassayeedda.

²⁵ Hewaa diraw, S'oossay Israa'eelatuwa s'eelliide untntuntu diraw k'oppeedda.†

3

S'oossay Musa S'eeseedda

¹ Itti wode Muse Miidiyaama gade k'eesiyaa, bare bollaruwa Yotoora dorssatuwa heem-mee; I he wudiyaa laaggi akkiide mela biittaa gas'aa gakkanaw afiide S'oossaa Deriyaa Siina gakkedda.

² He sa'aan Med'inaa Godaa kiitanchchay aac'an, ees'siyaa tamaa lac'uwaa gidдон aw beetteedda; aac'ay tamaan s'uugettintokka, tamay aac'aa meennawaa Muse be'eedda.

³ Hewaa diraw, Muse, «Taani yaa baade, aac'ay ayaw tamaan meetettibeennetto ha ooratsabaa ane be'ana» yaagiide k'oppeedda.

⁴ I be'anaw yaa beeddawaa Med'inaa Goday be'iide aac'aa giddoppe S'oossay Aa, «Muse! Muse!» yaagiide s'eeseedda.

Muse, «Abee» giide koyyeedda.

⁵ S'oossay Aa, «Haa shiik'oppa. Neeni ek'keedda biittay geeshsha gidiyaa diraw, ne gadiyaan de'iyaa c'aammaa kessa» yaageedda.

⁶ K'aykka S'oossay Aa, «Taani ne aawuwaa S'oossaa, Abrahaamo S'oossaa, Yisaak'a S'oossaa, Yaak'ooba S'oossaa» yaageedda. Muse S'oossaa s'eellanaw yayyeedda diraw, bare deemuwa gentseedda.

⁷ Med'inaa Goday k'aykka hawaadan yaageedda; «Taani Gibs'e gadiyaan ta Asay tug-gatiyaa tuggaa geeshsha be'aade, untntuntu barenttu kaappotuwaappe waassiyaa waasuwa sisaade, taani untntuntu metuwa ubbaa d'iishaad.

⁸ Hewaa diraw, taani untntunta Gibs'e gadiyaa asatuwa kushiyaappe ashshanawunne he gadiyaappe untntunta kessaade, aakonne lo"o gadiyaa ahanaw wod'd'aaddi. He gadii maatsayne eessay goggiyaa biittaa; he gadiyaan Kanaanetu, Hiitetu, Amoorawaanatu, Parzzawanatu, Hiiwetunne Yaabuusawaanatu ha"i de'iino.

⁹ Ha"i Israa'eeletuwa waasuu taakko gakkedda; Gibs'e gadiyaa asatuu untntunta naak'k'iyaa naak'uwaa taani be'aaddi;

¹⁰ hewaa diraw, ha"i ba; ta asatuwa, Israa'eeletuwa Gibs'eppe kessana mala, Gibs'e kaatiyaakko taani neena kiittay» yaageedda.

¹¹ Shin Muse S'oossaa, «Kaatiyaakko baanawunne Israa'eeletuwa Gibs'eppe kessanaw taani oonee?» yaageedda.

¹² S'oossay Aa, «Taani neenana gidana; k'ay taani neena kiitteeddawoo mallay hawaa: neeni he asaa Gibs'eppe kesseedda wode, ha deriyaa bollan hinttenttu S'oossaw goyn-nanita» yaageedda.

¹³ Muse S'oossaa, «Gido shin, taani Israa'eeletuwaakko baade, untntunta, «Hintte aawotuwa S'oossay taana hinttentukko kiitteedda» yaagina, untntuntu taana, «Aa suntsay oonee?» yaagiide oochchooppe, he wode taani untntuntu waaga odoo?» yaageedda.

¹⁴ S'oossay Musa, «Taani Taana; neeni Israa'eeletoo, «Taana geetettiyaawe hinttenttukko taana kiitteedda» yaaga» yaageedda.

¹⁵ S'oossay Musa k'ay, «Neeeni Israa'eeletoo, «Med'inaa Goday hinttenttu aawotuwa S'oossay, Abrahaamo S'oossay, Yisaak'a S'oossay, Yaak'ooba S'oossay, I taana hinttenttukko

* 2:18 Yootoore Muse bollaruwa; Aw hara suntsay Ra'u'eela.

2:24 Dom. 15:13-14

† 2:25 Untntuntu diraw

k'oppeedda: Itti beni biletsay untntuntu barena k'onc'c'iseedda yaagee.

3:2 Kit. 7:30-34

3:13 Kes. 6:2-3

3:14

Sas'. 1:4, 8

kiitteedda» yaaga; hawe yeletaappe yeletay gakkanaw taani hassayettiyyaa med'inaw ta suntsaa.

¹⁶ «Simmi; baade Israa'eeliyaa c'imatuwaa shiishshaade, «Med'inaa Goday hinttenttu aawotuwwa S'oossay, Abrahaama, Yisaak'anne Yaak'ooba S'oossay taw k'onc'c'iide; taana, Taani hinttentta s'omoosaad; Gibs'en hinttenttu bolla oosetteeddawaakka taani be'aaddi.

¹⁷ Taani hinttentta Gibs'e gadiyaa tuggaappe kessaade, maatsaynne eessay goggiyaa Kanaanetuwwa, Hiitetuwwa, Amoorawaanatuwwa, Parzzawaanatuwwa, Hiiwetuwwaanne Yaabusawaanatuwwa gadiyaa afana ga uttaad.»

¹⁸ «Israa'eeliyaa c'imatuu ne k'aalaa sisanawantta; hewaappe guyyiyaan neeninne he c'imatuu Gibs'e kaatiyaakko biide Aa, «Med'inaa Goday, Ibraawetuwwa S'oossay, nuunnanna gakettedda. Ha'i nuuni heezzu gallassaa ogiyaa mela biittaa hametti biide, Med'inaa Godaa, nu S'oossaw, yarshshuwwa yarshshana mala nuuna yedda» yaagite.

¹⁹ Shin Wolk'k'aama kushii, Aa, wolk'k'an yedissana d'ayooppe, Gibs'e kaatii hinttentta yeddennawaa taani eray.

²⁰ Hewaa diraw, Taani Ta kushiyaa yeddaade, untunttu gidдон Taani ootsiyaa Ta malaatatuwwa ubbaan Gibs'etuwwa shoc'ana. Hewaappe guyyiyaan I hinttentta yeddanawaa.

²¹ «K'ay taani Gibs'etuwaan ha asaa sabbissana; yaatooppe hinttenttu kesiyya wode kushe mela kesikita.

²² Ibraawe mac'c'awunna ubbatta bare Gibs'e shooratikkonne bare soon de'iyaa Gibs'e mac'c'a asaa oonanne gidoope iikko biide, biraa miishshatuwwa, work'k'aa miishshatuwwaanne attuma naanaynne mac'c'a naanay mayyana mayotuwwa «Immite» giide oochchanawantta. Hewaadan ootsiide hinttenttu Gibs'etuwwa mas'uwaa bonk'k'anitta» yaageedda.

4

Musew S'oossay immeedda malaatatuwwa

¹ Muse zaariide, «Untunttu taana ammanennaan is'sooppe, woy taani odiyaawaa sisenan is's'iide, «Med'inaa Goday new k'onc'c'ibeenna» gooppe waanoo?» yaagi zaareedda.

² Med'inaa Goday Aa, «He ne kushiyaan de'iyawe ayee?» yaagiide oochcheedda. Ikka «S'am'aa» yaageedda.

³ Med'inaa Goday Aa, «Ane he s'am'aa sa'aan ola» yaageedda. Muse he s'am'aa sa'aan oleedda wode shooshshaa gideedda; yaatina, Muse aappe wos'seedda.

⁴ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Aa, «Ne kushiyaa yeddaade, Aa dufiyaa oyk'k'a» yaageedda. Muse yeddiide shooshshaa oyk'k'ina, shooshshay Aa kushiyaan simmiide, s'am'aw laametteedda.

⁵ Med'inaa Goday, «Hawe haneeddawe, Med'inaa Goday ne aawotuwwa S'oossay, Abrahaama S'oossay, Yisaak'a S'oossaynne Yaak'ooba S'oossay new k'onc'c'eeddawaa untunttu ammananaadana» yaageedda.

⁶ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Aa, «Ne kushiyaa ne shop'p'iyaa yedda» yaagina, Muse bare kushiyaa shop'p'iyaa yeddeedda; I kessi s'eeleide, «ta kushii oollotiide shachchaadan boos's'eedda» yaageedda.

⁷ S'oossay Aa, «Ne kushiyaa ne shop'p'iyaa zaaraade yedda» yaageedda. Muse bare kushiyaa bare shop'p'iyaa zaari yediidde kesiyya wode, «ta kushii simmiide hinkko bollaa mala gideedda» yaageedda.

⁸ K'aykka Med'inaa Goday Aa, «Untunttu neena ammanennaan d'ayooppenne koyro malaataa ammanennaan is's'ooppe, laa'entso malaata untunttu ammananawantta.

⁹ Shin untunttu ha laa'u malaatatuwwa ammanennan d'ayooppe, woy neeni odiyaawaa sisennan is's'ooppe, Nayle Shaafaappe haatsaa akkaade, mela biittan gussa; neeni shaafaappe akkeedda haatsay biittan suutsaa gidanawaa» yaageedda.

¹⁰ Muse Med'inaa Godaa, «Abeet Med'inaa Godaw, taani hawaappe kasekka, woy neeni ne k'oomaw haasayoodeppe doomina taani haasayanaw danddaykke; taani deeddo-taade haasayay; k'ay ta ins's'arssayykka lufaa» yaageedda.

¹¹ Med'inaa Goday Aa, «Asaw doonaa med'd'eeddawe oonee? Aa duude, woy tulle ootsiyaawe oonee? S'eelliyawaanne k'ook'aa ootsiyaawe oonee? Taana Med'inaa Godaa gidikkitaayye?

¹² Neeni ha'i ba; taani neena haasayanaadan maaddana; neeni gaanabaa taani neena tamaarissana» yaageedda.

¹³ Shin Muse, «Abeet Godaw, hayyanaa, hawaa ootsanaw hara asaa kiitaarikii!» yaageedda.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musew loytisi hank'k'ettiide Aa, «Leewiyaa gideedda ne ishaa Aaroonee? I lo'o haasayana danddayiaawaa taani eray; ha'i I neenana gaketanaw yiide ogiyaa bollan de'ee; I neena be'iyaa wode Aa wozanay nashettanawaa.

¹⁵ Neeni, «Yaaga; yaaga» gaade aw odana; taani hinttentta laa'uwaakka haasayanaw maaddananne hinttenttu ootsanabaa tamaarissana.

¹⁶ I asaw ne diraa haasayanawaa; hewekka, I new doonaa mala gidanawaa, neeni aw S'oossaa mala gidanaassa giyaawaa.

¹⁷ Shin malaatatuwaa an ootsanaw, neeni ha s'am"aa akkaade ba» yaageedda.

Muse Gibs'e Simmeedda

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan Muse bare bollarwaa Yotoorekko simmi biide, «Hanno gakkanaw shemppuwaanna de'iyaa Asay de'ooppe be'anaw, taani guyye ta asaakko Gibs'e boo?» yaageedda. Yotoore Musa, «Ee ba; saro gakka» yaageedda.

¹⁹ Muse Miidiyaama gadiyaan de'ishshin Med'inaa Goday Aa, «Neena wod'anaw koyeedda asatu ubbay hayk'ki diggeedda diraw, guyye Gibs'e gadiyaa simmaade ba» yaageedda.

²⁰ Muse bare machatonne bare attuma naanaa hariyaa togissi akkiide, guyye Gibs'e simusaa doommeedda; Muse S'oossaa s'am"aa bare kushiyaan oyk'kiide beedda.

²¹ Med'inaa Goday Musa, «Neeni Gibs'e simmaade biyaa wode, taani new immeedda wolk'k'an neeni ootsana malaatatuwaa ubbaa Gibs'e kaatiyaa sintsaan neeni ootsanawaa baloppa. Yaatinakka asaa I yeddenna mala, taani Aa wozanaa donc'c'ilisanna.

²² He wode taani Med'inaa Goday, giyaawaa kaatiyaw hawaadan yaagaade oda; «Israa'eelii ta bayira na'aa.

²³ I taw goynnana mala, ta na'aa neeni yeddana mala, taani new odaaddi; shin neeni Aa yeddennaan is'saadda; hewaa diraw, taani ne bayira attuma na'aa wod'ana» yaagee» yaagaade oda» yaageedda.

²⁴ Ogiyaan shemppiyaasan Med'inaa Goday Musena gakeeteedda; Aa wod'ana haneedda.

²⁵ Aa machatta S'ipaara saliyya akkaade, bare na'aa k'as'saraaddu. He shookuwaan Muse gediyya* bochchaaddu. Iza Musa, «Neeni taw tumu suutsaa mishiraa» yaagaaddu.

²⁶ Med'inaa Goday hewaa diraw Aa wod'enaan aggeeda. He wode k'as'saraa malaatanaw Aa, «Neeni taw suutsaa mishiraa» yaagaaddu.

²⁷ Med'inaa Goday Aaroona, «Neeni Musena gaketanaw mela biittaa ba» yaageedda. I biide, Musena S'oossaa deriyaan gaketiiide Aa yereedda.

²⁸ Hewaappe guyyiyaan Muse Med'inaa Goday bare bolla kiitteedda k'aalaa ubbaanne ootsana mala, barana azazeedda ooratsa malaatatuwaa ubbaa Aaroona odeedda.

²⁹ Musenne Aaroone biide, Israa'eelituwaa c'imatuwaa ubbaa shiishsheeddino.

³⁰ Aaroone Med'inaa Goday Musew odeedda k'aalaa ubbaa untunttoo odeedda. Malaatatuwaakka he asaa sintsan ootseedda.

³¹ Untunttukka ammaneeddino. Med'inaa Goday untunttoo k'oppeeddawaanne untunttu tuggaa be'eeddawaa siseedda wode, untunttu guufanniide goynneeddino.

5

Musenne Aaroone Paaroona Sintsaan

(5:1–11:10)

¹ Hewaappe guyyiyaan Musenne Aaroone Gibs'e kaatiyaakko yiide Aa, «Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Ta Asay taw mela biittaa baalaa bonchchana mala, untuntta yedda» yaagee» yaageeddino.

² Kaatii, «Taani aw azazettaade Israa'eeliyaa yeddanaaw he Med'inaa Goday oonee? Taani Med'inaa Godaa erikke; Israa'eeliyaakka yeddikke» yaageedda.

³ Hewaappe guyyiyaan untunttu, «Ibraawetuwa S'oossay nuunanna gakeeteedda. Ha"i nuuni Med'inaa Godaa, nu S'oossaw, yarshshuwaa yarshshanaw heezzu gallassaa ogiyaa mela biittaa giddo baanaw nuuna yeddaarikkii; hewe d'ayooppe, I nuuna iita harggiyaan woy olan wod'anawaa» yaageeddino.

⁴ Shin Gibs'e kaatii yaageedda; «Muse! Aaroona! Asaa ayaw kiittaa diggiittee? Hinttenttu kiittaw simmiide biite» yaageedda.

⁵ Kaatii he wode, «Be'ite, ha gadiyaan Asay c'oratteedda; k'ay hinttenttu untuntta kiittaa diggiita» yaageedda.

⁶ Kaatii he gallassi Gibs'etuwa kaappotuwaanne Israa'eelituwaa daguwa suutsatuwa azaziide,

⁷ «Haroodewaadan s'uubiyaa med'd'iyaa utulaa asaw immoppite; untunttu utulaa barenttoo biide shiishshino;

⁸ shin untunttu payduwaan kasewaa keeshshaa s'uubiyaa med'd'iide, sheed'd'anaadan azazite; he payduwaappe pac'issoppite; ayaw gooppe, untunttu azalla; untunttu, «Nuuni nu S'oossaw yarshshuua yarshshana mala, nuuna yeddaarikkii» yaagiide waassiyaawe hawaassa.

⁹ Untunttu kiitaan sheekkana malanne wordduwaa haasayaa sisennan aggana mala, untunttoo oosuwaa dees'isite» yaagiide azazeedda.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan, he kaappotunne he suntsatuu kesiide asaa, «Kaatii hawaadan yaagee; «Simmi taani hinttenttoo ubbakka utulaa immikke;

¹¹ hinttenttu utulaa demmana danddayaasaappe hinttenttu huup'iyaw shiishshite; shin hinttenttu sheed'd'iyaa s'uubiyaa payduu ubbakka pac'c'enna» yaageedda» yaageeddino.

¹² Aasi utulaw haniyaawaa shiishshanaw Gibs'e biittaa ubbaan laaletteedda.

¹³ Gibs'etuwaa kaappotuu untuntta, «Hinttenttoo utulaa immiyaa wode hinttenttu hachche hachche ootsiyaawaa keeshshaa ootsite» yaagiide untuntta godeteeddino.

¹⁴ Gibs'etuwaa kaappotuu Israa'eeletuwaa daguwaa suntsatuwaa wad'd'iide, «Hinttenttu kase ootsiyaawaa keeshshaa s'uubiyaa zino woy hachche ayaw ootsi wurssibeykkitee?» yaagiide oochcheeddino.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan Israa'eeliyaa suntsatuu biide kaatiyaw maganeeddino; untunttu barenttu metuwaappe denddowaan Aa, «Neeni ne k'oomatuwaa hawaadan ayaw ootsay?

¹⁶ Ne k'oomatoo utulaa immikkino; shin, «S'uubiyaa med'd'ite» yaagiino; nuuna ne k'oomatuwaa wad'd'iino; shin balay ne asaa bollana» yaageeddino.

¹⁷ Shin kaatii untuntta, «Ha azallatuu! Hinttenttu azalla! Hewaa diraw, hinttenttu zaari zaariide, «Nuuni Med'inaa Godaw yarshshana baanaw nuuna yeddaarikkii» yaagiita.

¹⁸ Ha'i biite; ootsite; untunttu hinttenttoo ay utulaakka immikkino; shin hinttenttu kasewaa keeshshaa s'uubiyaa med'd'iita» yaageedda.

¹⁹ Israa'eelatuwaa suntsatuu, «Hinttenttu hachche hachche med'd'iyaa s'uubiyaa payduwaa kasewaappe pac'issoppite» geedda wode, untunttu metuwaan geleeddawaa akeekeeddino.

²⁰ Untunttu kaatiyaa mataappe kesiide, Musenne Aaroone untunttunna gaketanaw naagiyaawantta demmeeddino.

²¹ Untunttu, «Hinttena Med'inaa Goday s'eello! Hinttenttu bolla I pirddo! Hinttenttu nuuna kaatiyaananne Aa oosanchchatuwaan is'isseeddita; k'ay untunttu nuuna wod'ana mala, mashshaa untunttu kushiyaan wotseeddita» yaageeddino.

Muse S'oossaw Maganneedda

²² Muse Med'inaa Godaakko simmiide, «Abeet Godaw, neeni ha asaa bolla metuwaa ayaw ahaadii? Neeni taana kiitteeddawe hawaassee?

²³ Taani ne suntsan kaatiyaw haasayanaw beedda wodeppe doommuna, I ha asaa bolla metuwaa aheedda. K'ay neenikka ne asaa mule ashshabaakka» yaageedda.

6

¹ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa, «Taani Gibs'e kaatiyaa ootsanabaa neeni ha"i be'ana; ta wolk'k'aama kushiya gaasuwaan I untuntta yeddanaawaa; ta wolk'k'aama kushiya gaasuwaan I untuntta bare gadiyaappe laaggiide kessana» yaageedda.

Muse S'eessaa

² S'oossay k'aykka Musa, «Taani Med'inaa Godaa;

³ Taani Abrahaamew, Yisaak'awunne Yaak'oobaw Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa gidaade k'onc'caad; shin Taani, Med'inaa Godaa giyaa ta suntsan, taanatetsaa untuntta erissabeykke.

⁴ K'ay taani untunttoo untunttu bete gidiide de'eedda Kanaane gadiyaa immanaw ta k'aalaa c'aak'uwaa untunttunna c'aak'k'etaad.

⁵ K'aykka Gibs'e asatuu ayileiyaa Israa'eeletuwaa ooliyaa taani sisaade, ta k'aalaa c'aak'uwaa hassayaadi.

⁶ «Hewaa diraw, neeni Israa'eelatuwaa, «Taani Med'inaa Godaa; Taani hinttentta Gibs'etuwaa naak'uwaaappe kessana; Taani hinttentta untunttu ayiletetsaappekka la"i kessana; k'ay Taani ta wolk'k'aama wolk'k'aan Gibs'etuwaa bolla iita pirddaa ahaade hinttentta wozana.

⁷ Taani hinttentta ta huup'e asaadan akkananne taani hinttenttu S'oossaa gidana. He wode hinttenttu Taani Med'inaa Godaa hinttenttu S'oossaa hinttentta Gibs'etuwaa ayiletet-saappe kesseeeddawaa gidiyaawaa erana.

⁸ Kay Taani Abrahaamew, Yisaak'awunne Yaak'oobaw immanaw c'aak'k'eedda biittaw ahana; he gadiyaa taani hinttenttoo gade ootsaade immana; Taani Med'inaa Godaa yaaga.» yaageedda.

⁹ Muse hawaa Israa'eeletoo odeedda; shin untunttu ayaanay me"eedda gaasuwaaninne mek'etsi bayinna ayiletetsaa gaasuwaan Aa k'aalaa sisibeykkino.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa,

¹¹ «Baade Gibs'e kaatiyaa, «Israa'eeletuwa ne gadiyaappe kessaade yedda» yaagaade oda» yaageedda.

¹² Shin Muse Med'inaa Godaa, «Haray atto Israa'eeletuu tabaa sisennan is's'eeddino shin taani deeddotiyya ins's'arssan haasayiyaawaa kaatii wooti sisanee?» yaageedda.

¹³ Med'inaa Goday Musanne Aaroona, «Biide, hinttenttu Israa'eeliyaa asaa Gibs'eppe kessana mala, taani hinttentta yeddeeddawaa Israa'eeliyaa asawunne Gibs'e kaatiyaw odite» yaagiide azazeedda.

Musenne Aaroone Yeletaa

¹⁴ Untunttu soy soy mayza aawotuu hawantta. Israa'eeliyaw bayira na'aa Roobeela attuma naanay, Heenooka, Paalu, Hes'iroonanne Karmma; hawanttu Roobeela yratuwaaw.

¹⁵ Simoona attuma naanay, Yimu'eela, Yaamiina, Ohaada, Yaakiina, S'oohaaranne Kanaane gade mishirattippe yeletteedda Shaa'ula; hawanttu Simoona yratuwaaw.

¹⁶ Leewiyaa attuma naanay barenttu yeletaa maaraadan Gershshoona, K'ahaatanne Maraara. Leewii s'eetanne hattamanne laappun laytsaa de'eedda.

¹⁷ Gershshoona attuma naanay barenttu yaran yaran Liibinanne Shim"a geetettiino.

¹⁸ K'ahaate attuma naanay Amiraama, Yis'ihaara, Kebroonanne Uzi'eela. K'ahaate s'eetanne hattamanne heezzu laytsaa de'eedda.

¹⁹ Maraara attuma naanay Maahilanne Musha giyaawantta.

Barenttu Yeletaa maaran hawaappe k'ommonna s'eegeteedda Leewiyaa yaratuu hawantta.

²⁰ Amiraame bare aawuwaa michchato Yokebeedo akkeedda. Iza Aaroonanne Musa aw yelaaddu. Amiraame s'eetanne hattamanne laappun laytsaa de'eedda.

²¹ Yis'ihaara attuma naanay, K'oraaha, Nefeegeanne Ziikira.

²² Uuzi'eela attuma naanay, Mishaa'eela, Els's'aafaananne Siitira.

²³ Aaroone Aminaadaaba naatto, Na'aasoonaa michchato Elisheebo akkeedda. Yaatina iza aw Nadaaba, Abiia, El'aazaranne Ittaamaara geetettiyya attuma naanaa yelaaddu.

²⁴ K'ore attuma naanay, Asiira, Elk'k'aananne Abiyaasaafa; hawanttu K'ore yratuwaaw.

²⁵ Aaroona na'ay El'aazare Puti'eela naanatuwaappe ittinno akkeedda; iza aw Piini-haasa yelaaddu.

Hawanttu barenttu yaran yaran Leewatuwaaw golliyya mayza asatuwaaw.

²⁶ Med'inaa Goday, «Gibs'e gadiyaappe Israa'eelatuwaaw olaw giigo c'uguwaadan c'uguwaadan kessite» yaageeddawe ha Musanne Aaroona.

²⁷ Israa'eelatuwaaw Gibs'e gadiyaappe kessiyaawaa Gibs'e kaatiyaw haasayeeddawanttu untuntta. Hewanttukka Musanne Aaroona.

²⁸ Med'inaa Goday Gibs'en Musew haasayeedda wode Aa,

²⁹ «Taani Med'inaa Godaa; Taani new odiyaawaa ubbaa neeni Gibs'e kaatiyaw oda» yaageedda.

³⁰ Shin Muse Med'inaa Godaa, «Taani deeddotiyya ins's'arssan haasayiyaawaa gidishin, kaatii taani odiyaawaa wooti sisanee?» yaageedda.

7

¹ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa, «Be'a; taani neena Gibs'e kaatiyaw S'oossaa mala ootsaad; ne ishay Aaroone ne nabiyaadan gidanawaa;

² taani neena azazeedda ubbaa neeni aw odaasa; ne ishah Aaroone Israa'eelatuwaaw bare gadiyaappe kessi yeddana mala, kaatiyaw ode.

³ Shin taani kaatiyaa wozanaa d'ulissana; taani Gibs'e gadiyaan ta c'ora malaatanne malaalissiyaabaa darissaade ootsinttokka,

⁴ I hinttenttu odiyaawaa sisenna. He wode taani ta kushiyya Gibs'etuwaaw bolla dentsana; taani ta c'uguwaa, ta asaa Israa'eeliyaa, Gibs'e asaa bollan wolk'k'aama pirddaa ahaade kessana.

⁵ Hewaappe guyyiyaan Gibs'etuu, taani ta kushiya Gibs'e bolla dentsaade, Israa'eelatuwaa untunttu giddoppe kesseedda wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu eranawantta» yaageedda.

⁶ Musenne Aaroone likke Med'inaa Goday untuntta azazeeddawaadan ootseeddino.

⁷ Untunttu kaatiyaw odiyaa wode, Muse hospun tammu laytsaa asaa; Aaroone k'ay hospun tammanne heezzu laytsaa asaa.

Aaroona S'am"ay Shooshshaa gideedda

⁸ Med'inaa Goday Musanne Aaroona hawaadan yaageedda;

⁹ «Kaatii hinttentta, 'S'oossay ootsiyaa malaataa taana bessite, giyaa wode, neeni Aaroona, 'Ne s'am"aa akkaade, kaatiyaa sintsan ola» yaaga; yaatooppe I shooshshaa kessana» yaageedda.

¹⁰ Musenne Aaroone kaatiyaakko geliide Med'inaa Goday untuntta azazeeddawaadan ootseeddino; Aaroone bare s'am"aa kaatiyaa sintsaaninne Aa oosanchchatuwaa sintsan olina shooshshaa kesseedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan kaatii eranchchatuwaanne bitiyaawantta s'eesissina untunttukka, ha Gibs'etuwa shareechchotuu barenttu d'amaashuwaan hawaadan ootseeddino.

¹² Untunttu ubbaykka barenttu s'am"aa s'am"aa olina, s'am"atuwa shooshshaa kesseeddino; shin Aaroona s'am"ay untunttu s'am"atuwaa mitteedda.

¹³ Gidooppenne Med'inaa Goday odeeddawaadankka kaatiyaa wozanay donc'ileedda; I untunttu oduwaa sisennan is's'eedda.

Haatsay Suutsaw Laametteedda

¹⁴ Med'inaa Goday Musa, «Kaatiyaa wozanay donc'ileedda; asaa I yeddennan is's'eedda.

¹⁵ Kaatii haatsaakko biyaa wode, guuraade neeni aakko baade aanana gaketanaw Nayle Shaafaa doonaan ee'a; shooshshaw laametteedda s'am"aa oyk'k'a akkaade ba.

¹⁶ Neeni Aa, 'Med'inaa Goday, Ibraawetuwa S'oossay neena, mela biittaaan taw goynnana mala, ta asaa yedda yaagiide, taana neekko kiitteedda; shin hanna gakkanaw neeni sisabeykka.

¹⁷ Med'inaa Goday, Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa neeni hawaan erana. Taani Nayle Shaafaa haatsaa ta kushiyaan de'iyaa s'am"an shoc'ina haatsay suutsaw laamettanawaa.

¹⁸ Nayle Shaafaa moliikka hayk'k'anawaa; shaafaykka s'ink'k'anawaa; Gibs'etuu he shaafaa haatsaa ushanaw danddaykkino» yaagaade oda» yaageedda.

¹⁹ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; «Neeni Aaroona, 'Ne s'am"aa oyk'k'aade Gibs'e haatsatuwaa bolla, shaafatuwaa bolla, zeereeto haatsatuwaa bolla, di'uwaa ollaa bollan ne kushiya mic'c'a; yaaga; I mic'c'ina untunttu suutsaw laamettanawaa; Gibs'e biittaa ubbaan, haray attina, mitsaappenne shuchchaappe wooc'iide kesseedda haatsaa tigiya miishshaa ubbaa garssan de'iyaa haatsay suutsaw laamettana» yaageedda.

²⁰ Musenne Aaroone Med'inaa Goday azazeeddawaadan ootseeddino. Kaatiyaa sintsaaninne Aa oosanchchatuwaa sintsaan I bare s'am"aa dentsiide, shaafaa haatsaa shoc'ina haatsaa ubbay suutsaw laametteedda.

²¹ He shaafaa haatsaa gidduwaan de'iyaa moletuu hayk'k'eeddino; shaafaa haatsay loytsi zee"eedda diraw, Gibs'e Asay ushanaw danddayibeenna. Gibs'en ubba saan suutsay kumeedda.

²² Gibs'e shareechchotukka barenttu d'amaashuwan hawaadan ootseeddino; Med'inaa Goday odeeddawaadankka kaatiyaa wozanay donc'ilina, Musenne Aaroone odeeddawaa sisennan is's'eedda.

²³ Hewaappe guyyiyaan kaatii hawoo ayinne hirggennan bare soo simmiide beedda.

²⁴ Gibs'e Asay ubbay Nayle Shaafaa haatsaa ushanaw danddayibeenna diraw, ushiyaa haatsaa demmanaw Nayle Shaafaa gas'aan ollaa bookkeeddino.

²⁵ Med'inaa Goday haatsaa shoc'ooeppe laappun gallassaa gideedda.

8

Shed'd'iyaa

¹ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa, «Ba; Gibs'e kaatiyaakko baade, 'Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taw goynnana mala, ta asaa yedda.

² Neeni untuntta yeddennan is's'ooppe, taani ne biittaa ubbaan shed'd'iyaa kuntsana.

³ Nayle Shaafaan shed'd'ii shohakkattana. Untunttu shohakkatti kesiide ne soo, ne siris'aa, ne gisuwaa giddo, ne oosanchchatuwaa golliyyaa giddo gelana; ne asaa bolla kesana; ne c'oo'c'yaanne ne d'iiliyaa wotsiyaa keriyaan gelana.

⁴ Shed'etuu ne bolla, ne asaa bollanne ne oosanchchatuwaa ubbaa bolla kesana» yaagee, yaagaade oda» yaageedda.

⁵ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa, «Neeni Aaroona, «Ne s'am"aa oyk'k'aade, shaafatuwaa bolla, zeereeto haatsatuwaa bollanne di'uwaa ollaa bolla ne kushiya mic'c'aade shed'etuu Gibs'e gadiyaa bollan kessanaadan ootsa» yaagaade oda» yaageedda.

⁶ Aaroone Gibs'e haatsatuwaa bolla bare kushiya mic'c'ina shed'etuu kesiide, Gibs'e gadiyaa mayyeeddino.

⁷ Shareechchatuukka barenttu d'amaashuwaan hewaadan ootseeddino; untunttukka Gibs'e gadiyaan shed'd'ii kessanaadan ootseeddino.

⁸ Kaatii Musanne Aaroona s'eesiide, «Ha shed'etuwaa taappenne ta asaappe diggana mala, Med'inaa Godaa hinttenttu woossite; yaatoope Med'inaa Godaw yarshshuwaa yarshshana mala, taani asaa yeddana» yaageedda.

⁹ Muse kaatiyaa, «Kaatiyaw shed'etuu neeppenne ne sooppe d'ayana malanne Nayle Shaafaa s'alalan attana mala, taani new, ne oosanchchatoonne ne asaw woosana wodiya neeni keera» yaageedda.

¹⁰ Kaatii, «Wontta» yaageedda. Muse, «Med'inaa Godaa Nu S'oossaa, malay ooninne baynnawaa neeni erana mala, neeni geeddawaadan hananawaa.

¹¹ He shed'etuu neeppe, ne golliyaappe, ne oosanchchatuwaappenne ne asaappe d'ayanawantta; untunttukka Nayle Shaafaa s'alalan attanawantta» yaageedda.

¹² Musenne Aaroone kaatiyaa mataappe kesseeddino; kaatiyaa bolla Med'inaa Goday aheedda shed'd'etuwaabaa Muse Med'inaa Godaakko woosseedda.

¹³ Med'inaa Goday Muse oochcheeddawaadan ootseedda; shed'etuu son kareninne dembban hayk'k'eeddino.

¹⁴ Gibs'e Asay untuntta shiishshi shiishshiide dooreeddino; biittay hewaa s'ink'k'uwaan zee"eedda.

¹⁵ Shin kaatii shed'etuu baynnawaa be'eedda wode Aa wozanay donc'c'ileedda; Med'inaa Goday odeeddawaadankka, I Musenne Aaroone odeedda oduwaa sisennan is's'eedda.

C'uuchchaa

¹⁶ Med'inaa Goday hewaappe guyyiyaan, Musa «Neeni Aaroona, «Ne s'am"aa mic'c'aade, biittaa baana shoc'a» yaagaade oda. Gibs'e biittaa ubbaan baanay c'uuchchaa kessanawaa» yaageedda.

¹⁷ Untuttu hewaadan ootseeddino; Aaroone s'am"aa oyk'k'iide bare kushiya mic'c'iide; bare s'am"an biittaa baana shoc'ina asaanne, mehiyaa bolla c'uuchchay yeedda. Gibs'e gadiyaan ha gas'aappe ya gas'aa gakkanaw, baana ubbay c'uuchchaa kesseedda.

¹⁸ Shareechchatuukka barenttu d'amaashuwaan hewaadan ootsanaw baas'eteeddino; shin danddayibeykkino. C'uuchchay asaa bollanne, mehiyaa bolla kummeedda.

¹⁹ Shareechchatuu kaatiyaa, «Hawe S'oossaa oosuwa» yaageeddino. Shin kaatiyaa wozanay donc'c'ileedda; S'oossay geeddawaadankka, I untunttu odiyaawaa sisennan is's'eedda.

Dukkiyaa Uduns's'iyaa

²⁰ Med'inaa Goday Musa, «Guuran denddaade, kaatii shaafaa biishshin aanana gaket-taade neeni Aa, «Med'inaa Goday yaagee; «Taw ootsana mala, ta asaa yedda;

²¹ neeni ta asaa yeddennan is's'ooppe, taani ne bolla, ne oosanchchatuwaa bolla, ne asaa bollanne ne golletuwaa giddo uduns's'iyaa wudiya yeddana; Gibs'etuwaa golleninne untunttu de'iyaa biittaa ubbaan uduns's'ii kumanawaa.

²² Shin he gallassi ta Asay bete gidiide de'iyaa Goshena gadiyaan uduns's'ii kumenaadan taani te'aade, untunttu biittaa shaakana; Taani Med'inaa Goday, ha gadiyaa ubbaan de'iyawaa neeni hewaan erana.

²³ Taani ta asaanne ne asaa shaakana; ha wolk'k'aama malaatay wontti hanana» yaagee, yaagaade oda» yaageedda.

²⁴ Med'inaa Goday hewaappe guyyiyaan, geeddawaadan ootseedda; kaatiyaa sooninne Aa oosanchchatuwaa son daro uduns's'iyaa wudii yeedda; Gibs'e gadiyaa ubbaa bayzeedda.

²⁵ He wode kaatii Musanne Aaroona s'eesiide, «Biite; ha gadiyaan hinttenttu S'oossaw yarshshite» yaageedda.

²⁶ Shin Muse, «Hewe likke gidenna; nuuni Med'inaa Godaa Nu S'oossaw shiishshiyaa yarshshotuu Gibs'etuwaa sheneyiyaawaa gidanawaa; nuuni untuntta sheneyiyaa

yarshshotuwaa untunttu s'eellishin yarshshooppe, untunttu nuuna shuchchaan c'addikkinoo?

²⁷ Nuuni Med'inaa Godaa, nu S'oossaw, yarshshotuwaa shiishshanaw I nuuna azaziyaawaadan, heezzu gallassaa ogiyaa mela biittaa baana koshshee» yaageedda.

²⁸ Kaatii, «Med'inaa Godaw, hinttentu S'oossaw, hinttentu mela biittaa biide yarshshana mala, taani hinttentu yeddana; shin hinttentu haakkiide booppite; taw ha'i woossite» yaageedda.

²⁹ Muse, «Taani ne mataappe keso sa'aannakka Med'inaa Godaa woosana; ha uduns'siyaa wudii wontti kaatiyaappe, Aa oosanchchatuwaappenne Aa asaappe kichchanawaa. Shin Med'inaa Godaw yarshshanaw asaa yeddennan is's'anaw kaatii nuuna zaari c'immenna mala akeeko» yaageedda.

³⁰ Hewaappe guyyiyaan Muse kaatiyaa mataappe kesiide, Med'inaa Godaa woosseedda.

³¹ Med'inaa Goday Muse oochcheeddawaadan ootseedda; uduns'siyaa kaatiyaappe, Aa oosanchchatuwaappenne Aa asaappe ittuunne attenan kichcheedda.

³² Shin ha'ikka k'ay kaatiyaa wozanay donc'c'ilina, asaa yeddennan is's'eedda.

9

Mehiyaa Bolla Boshay Wod'd'eedda

¹ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; «Gibs'e kaatiyaakko baade, «Med'inaa Goday, Ibraawetuwa S'oossay neena, «Untunttu taw goynnana mala ta asaa yedda» yaagee.

² Neeni yeddennan is's'aade, untunttu oyk'k'a uttiyaawaa gidoope,

³ Med'inaa Godaa kushii deriyaan de'iyaa ne mehiyaa bolla, paratuwaa bolla, hare-tuwaa bolla, gaalotuwaa bolla, miyaa bolla, dorssatuwaa bollanne deeshshatuwaa bolla wolk'k'aama iita harggiyaa yeddana.

⁴ Shin Taani Med'inaa Goday Israa'eeliyaa mehiyaa gidduwaaninne Gibs'etuwa mehiyaa gidduwaan shaakotaa med'd'ana. Israa'eelatu mehiyaappe ittuunne hayk'k'enna yaaga» yaageedda.

⁵ Med'inaa Goday wodiya keeriide, «Taani wontti hawaa ha gadiyaa bollan ootsana» yaageedda.

⁶ Wonttetsa gallassi Med'inaa Goday hewaa ootseedda. Gibs'e asaa mehiyaa ubbay hayk'k'eedda; shin Israa'eeliyaa asaa mehiyaappe ittuunne hayk'k'ibeenna.

⁷ Kaatii ha yewuwaa paac'c'anaw asaa kiittiide, Israa'eelatuwaa mehiyaappe, haray atto, ittuunne hayk'k'ibeennawaa ereedda. Gidooppenne kaatiyaa wozanay donc'c'ilo sa'aappe simmenna is's'ina, asaa yeddennan diggeedda.

S'iibbaa

⁸ Meed'inaa Goday hewaappe guyyiyaan, Musanne Aaroona, «Hinttentu kushiyaa kuntsiidde c'ooc'yaappe bidintaa uuc'c'ite; Muse kaatii s'eellishin, hewaa pude c'arkkoo laalo;

⁹ hewe Gibs'e biittaa ubbaa bolla liik'o baana gidanawaa; Gibs'e biittaa ubbaan asaa bollanne mehiyaa bolla giyyiyaa s'iibbay wod'd'anawaa» yaageedda.

¹⁰ Untunttu c'ooc'yaappe bidintaa akkiide, kaatiyaa sintsan ek'k'eeddinno; Muse hewaa pude c'arkkuwaan laalina, asaa bollanne mehiyaa bolla giyyiyaa s'iibbay wod'd'i aggeeda.

¹¹ Shareechchatuukka untunttu bollanne Gibs'e asaa ubbaa bolla wod'd'eedda s'iibbay essuwaa diggina, Muse sintsan ek'k'anaw danddayibeykkino.

¹² Shin Med'inaa Goday Musew geeddawaadankka, kaatiyaa wozana donc'c'iliseedda diraw, Musenne Aaroone odiyaawaa kaatii sisennan is's'eedda.

Shachchaa

¹³ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa, «Guuran dendda baade, kaatiyaanna gakettaade Aa, «Med'inaa Goday, Ibraawetuwa S'oossay neena, «Taw goynnana mala ta asaa yedda.

¹⁴ Hewe d'ayooppe, ne bolla, ne oosanchchatuwa bollanne ne asaa bolla ta boshaw de'iyaa kumentsaa wolk'k'aa taani kiittana; sa'aan ubbaan ta mali baynnawaa neeni hewaan eranaassa.

¹⁵ Taani hannoode ta kushiyaa yeddaade, neenanne ne asaa iita harggiyaan ha sa'aa bollappe mils'i udanashin.

¹⁶ Taani neena ta wolk'k'aa bessanawunne ta sunsay sa'aa ubbaa bollan odettanaw, hewoo taani neena kaate ootsaade wotsaad.

¹⁷ Neeni ha"ikka otorettaade, ta asaa yeddennan is's'aadda.

¹⁸ Hewaa diraw, taani wontti hannode Gibs'e gidoodeppe hachche gakkanaw ubbakka wod'd'i erenna, darii wolk'k'aama shachchaa bukissana.

¹⁹ Ha"i neeni ne mehiyaanne gaden new de'iyaa ubbaa ellekka soo gelissanaadan azaza; ayaw gooppe, soy gelenaan biro gaden de'iyaa asaa ubbaa bollanne mehiyaa ubbaa bolla shachchay wod'd'anawaa; Untuttu hayk'k'ana» yaagee» yaaga» yaageedda.

²⁰ Kaatiyaa oosanchchatuwaappe Med'inaa Godaa k'aalaw yayyeeddawanttu barenttu ayiletuwaanne barenttu mehiyaa elleelliidde soy geliseeddino.

²¹ Shin Med'inaa Godaa k'aalaa kad'eeddawanttu barenttu ayiletuwaanne barenttu mehiyaa gaden aggi basheeddino.

²² Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa, «Gibs'e biittaa ubbaa bollan: asaa bolla, mehiyaa bollanne Gibs'e goshshatuwaan dic'c'yaabaa ubbaa bolla shachchay wod'd'anaadan, ne kushiya saluwaa dentsa» yaageedda.

²³ Muse bare gatimaa saluwaa zaariide dentseedda wode, S'oossay guguntsaanne shachchaa yeddeedda; walk'k'antsaykka duge sa'aw walk'k'ammeedda. S'oossay Gibs'e gadiyaan shachchaa yaati bukisseedda.

²⁴ Shachchay wod'd'eedda; walk'k'antsay yaanne haanne walk'k'ammeedda; Gibs'e gadiyaan kaatii kaatetodeppe doommna, Gibs'e biittaa ubbaan wod'd'eedda shachchaa ubbaappe hewe aad'd'iyaa iita shachchaa.

²⁵ He shachchay Gibs'e biittaa ubbaa gaden de'iyaa ubbabaa, asaakka mehiyaakka shoc'eedda; gaden doleeddabaa ubbaa duge zaariide bidoyeedda; mitsaa ubbaa mentsereetseedda.

²⁶ Shachchay wod'd'ibeenna gadii Israa'eelatu utteedda Goshena gadiyaa s'alala.

²⁷ Kaatii kiitti Musanne Aaroona s'eesissiide, «Ha"i simmi, taani nagaraa ootsaad; Med'inaa Goday tumanchchaa; taaninne ta Asay bayzzanchcha.

²⁸ Nuw guguntsayenne shachchay dareedda diraw, Med'inaa Godaa woossite. Taani hinttentta yeddana; simmi hawaappe sintsan hinttenttu hawaan gam"ikkita» yaageedda.

²⁹ Muse Aa, «Taani ha katamaappe keseedda wode, taani woossanaw ta kushiya Med'inaa Godaakko mic'c'ana; yaatooppe guguntsay agganawaa; k'ay shachchaa wod'etsay ek'k'ana; sa'ay Med'inaa Godaawaa gidiyaawaa neeni hawaan erana.

³⁰ Shin neeninne ne oosanchchatuu Med'inaa Godaw S'oossaw ha"ikka yayyenawaa taani eray» yaageedda.

³¹ Talbbay c'iisheedda dirawunne banggay tisheedda diraw, talbbayenne banggay shachchan bayeeddino.

³² Shin zargayenne k'ambbaray ka"iyaa wodii bira gideedda diraw, shachchan bay-ibeykkino.

³³ Hewaappe guyyiyaan Muse kaatiyaa mataappe denddiide, katamaappe gas'aa kesseedda. Bare kushiya Med'inaa Godaakko mic'c'eedda; yaatina guguntsayenne shachchay aggeedda; iraykka biittaa bolla duge tigettiyaawe ek'k'eedda.

³⁴ Shin kaatii iray, shachchayenne guguntsay aggeedawaa be'eedda wode zaariiddekkka nagaraa ootseedda; ikka Aa oosanchchatuukka barenttu wozanaa donc'c'ilisseeddino.

³⁵ Med'inaa Goday Muse doonaan haasayeeddawaadankka kaatiyaa wozanay donc'c'ilina, Israa'eelatuwaa I yeddennan is's'eedda.

10

Booliyaa

¹⁻² Hewaappe guyyiyaan Musa Med'inaa Goday hawaadan yaageedda; «Gibs'e kaatiyaakko ba; ayaw gooppe, taani Gibs'etuwaa gidon mallaanne wolk'k'aama malaataa ta woota ootseeddentto hinttenttu hinttenttu naanawunne hinttenttu naanaa naanaatoo odana mala, k'ay hinttenttukka Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa erana mala, ta wolk'k'aama malaataa untunttu gidon ootsanaw Aa wozanaanne Aa oosanchchatuwaaw wozanaa taani donc'c'ilissa wotsaad» yaageedda.

³ Musenne Aaroone kaatiyaakko geliide Aa, «Med'inaa Goday, Ibraawetuwaa S'oossay neena hawaadan yaagee; «Neeni taw azazettenan awude gakkanaw is's'ay? Taw goynnana mala ta asaa yedda.

⁴ Neeni untuntta yeddennan is's'ooppe, ne biittaa bolla Taani wontti booliyaa ahana;

⁵ boolii ooninne biittaa demmanaw danddayennaadan biittaa kammanawaa. Hinttenttoo shachchaappe atteeda guutsabaa, gaden dic'c'iyaa mitsaykka attenaan ubbaa maanawaa.

⁶ Ne gollen ne suntsatuwaa golleninne Gibs'e asaa ubbaa gollen untunttu kumanawanta; hewe ne aawotuwaa, woy ne mayza aawotuu ha biittaaan uttoodeppe hanno gakkanaw mule be'ibeenabaa, yaagee» yaageeddino. Hewaappe guyyiyaan Muse kaatiyaa sintsaappe kesiide beedda.

⁷ Kaatiyaa suntsatuu kaatiyaa, «Ha bitanii nuw awude gakkanaw metuwaa gaaso gidanawe? Untunttu Med'inaa Godaw, barenttu S'oossaw, goynnana mala, neeni asaa yedda; Gibs'e biittay bayeeddawaa neeni ha"ikka akeekikkii?» yaageeddino.

⁸ Hewaa diraw, kaatii Musanne Aaroona guyye zaariide, «Biite; Med'inaa Godaw, hinttenttu S'oossaw goynnite; shin biyaawanttu oona oonee?» yaageedda.

⁹ Muse, «Nuuni nu c'ima asaanne nu guutsaa naanatuwaanna, nu dorssaa wudetuwaannanne miizaa wudetuwaanna ittippe baana; ayaw gooppe, nuuni biyaasan Med'inaa Godaa baalaa bonchchanaw koshshee» yaageedda.

¹⁰ Kaatii, «Taani hinttentta hinttenttu naanaanne hinttenttu machchetuwaa yediyaawaa gidoope, Med'inaa Goday hinttentta naaganaw koshshee. Shin be'ite; hinttenttu hinttenttu wozanaa itabaa k'oppeeddawe k'onc'iyaaan erettee.

¹¹ Tuytti, hinttenttu, «S'oossaw goynnana» giide oochchiyaawaa gidoope, attuma asaa s'alaalay biide Med'inaa Godaw goynnite» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan Musenne Aaroone kaatiyaa sintsaappe yederssetiide kesseeddino.

¹² Med'inaa Goday Musa, «Booli Gibs'e gadiyaan kesanaadan, shachchaappe attiide gaden dic'c'iyabaa ubbaa lim"i ootsana mala, ne kushiyaa Gibs'e gadiyaa bollan mic'c'a» yaageedda.

¹³ Muse bare gatimaa Gibs'e gadiyaa bollan mic'c'ina, Med'inaa Goday away doliyaa bagga c'arkkuwaa he gallassanne k'amma ubbaa he gadiyaa bollan c'arkkisseedda; wonteedda wode he c'arkkuu booliyaa aheedda.

¹⁴ Boolii Gibs'e biittaa ubbaa bolla sham"i giide, biittaa ubba saan kessi utteedda. Hawaa keeshshaa booliyaa boshay he biittaaan hawaappe kasenna hanibeenna; woy hawaappe sintsaawunne zaaretsiide hanenna.

¹⁵ Biittay kares's'ana gakkanaw boolii biittaa ubbaa kammeedda. He boolii shachchaappe attiide gaden dic'c'iyabaa ubbaanne mitsaa bollan de'iyaa ayfiyaa ubbaa mils's'i ootseedda. Yaatina mitsaa bollan irs's'a haytsay, woy gaden ataakiltii Gibs'e biittaa ubbaan ayayanne attibeena.

¹⁶ Kaatii Musanne Aaroona ellekka s'eesissiide, «Med'inaa Godaa hinttenttu S'oossanne hinttentta taani naak'k'aad;

¹⁷ simmi hinttenttu taw ta nagaraa ha itti gede s'alalaw atto giite; ha wod'd'iyaa boshaa taappe diggana mala, Med'inaa Godaa hinttenttu S'oossaa woossite» yaageedda.

¹⁸ Muse kaatiyaa mataappe kesiide, Med'inaa Godaa woossina;

¹⁹ Med'inaa Goday he c'arkkuwaa away wulliyaa bagga wolk'k'aama c'arkkoo laammina booliyaa tookki, Zo'o Abbaakko afeedda. Gibs'e biittaa ubbaan itti booliinne attibeena.

²⁰ Gidooppenne, Med'inaa Goday kaatiyaa wozanaa donc'c'iliseedda diraw, Israa'eelatuwaa yeddennan is's'eedda.

Bara D'umaa

²¹ Med'inaa Goday Musa, «Gibs'e gadiyaan Asay bochchi be'anaw danddayiyaa keeshshaa d'umay d'umana mala, ne kushiyaa saluwaa dentsa» yaageedda.

²² Muse bare kushiyaa saluwaa dentseedda; Gibs'e biittaa ubbaan heezzu gallassaa kumentsaa bara d'umay d'umeedda.

²³ He heezzu gallassatuwaan Asay ooninne ittuu ittuwaa be'ennaan, woy bare sa'aappe denddiide beennan takkeedda. Shin Israa'eeletuu de'iyaa sa'aan ubbaan untunttoo poou'uu de'ee.

²⁴ Kaatii Musa s'eesissiide, «Biite; Med'inaa Godaw goynnite; hinttenttu machchetuukka hinttenttu naanaykka hinttenana baanaw danddayiino. Hinttenttu dorssaa wudiyaanne hinttenttu miizaa wudiya s'alalaa yeggiide biite» yaageedda.

²⁵ Shin Muse Aa, «Nuuni yarshshuwaanne s'uuggiide yarshshiyaa yarshshuwaa Med'inaa Godaa, nu S'oossaw, shiishshanaw, mehiyaa nuw immaade yeddiyaawe neena guussakka?

²⁶ Nu mehii ubbaykka nuunana baanaw koshshee; k'inc'c'aafle ittuunne guyye attena. Med'inaa Godaa, nu S'oossaw, goynniyaa goynnaw he mehiyaappe dooriide akkanaw koshshee; nuuni yaa gakkennaan de'iidde, mehiyaappe hak'awaa hak'awaa Med'inaa Godaw yarshshanentto eranaw danddayokko» yaageedda.

²⁷ Shin Med'inaa Goday kaatiyaa wozanaa donc'c'ilissina I untuntta yeddanaaw koyibeenna.

²⁸ Hewaappe guyyiyaan kaatii Musa, «Ta mataappe kichcha! Laa"entso ta sintsan lem"i gaade neena era! Neeni ta ayfiyaa ta deemuwaa be'eedda gallassaykka new hayk'k'o» yaageedda.

²⁹ Muse Aa, «Tumakka; neeni geeddawaadan taani neena laa"entso ubbakka be'ikke» yaageedda.

11

Bayira yeletteeddawanttu Bolla Yeedda Boshaa

¹ Musew Med'inaa Goday, «Taani Gibs'e kaatiyaa bollanne Aa asaa bolla itti hara boshaa yeddana; hewaappe guyyiyaan I hinttentta ha gadiyaappe kessi yeddanaawaa; I hinttentta ittiunne attenaan ubbaakka yederssanawaa.

² Israa'eeliyaa asay, mac'c'awe attumawe bare shoorotuwaappe biraappenne work'k'aappe med'etteedda miishshatuwaa oochchana mala, untunttoo oda» yaageedda.

³ Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asatuu Gibs'etuwwa sintsan nashshettanaadan ootseedda. K'ay Muse bare huup'iyawukka Gibs'e gadiyaan kaatiyaa oosanchchatuwaaninne asan loytisi daro bonchchetteedda asaadan s'eeletteedda.

⁴ Muse kaatiyaa hawaadan yaageedda; «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «K'amma giddo bilahiyaan taani Gibs'e gidduwaana aad'ana;

⁵ Gibs'e gadiyaan de'iyaa bayira attuma naanay ubbay, kawutetsaa oydiyaan uttiyaa kaatiyaa bayira na'aappe doommide, wos'an gaac'c'iyaa k'oomatati bayira na'aa gakkanaw bayira yeletteedda mehiikka attenan ubbay hayk'k'anawaa.

⁶ Gibs'e biittaa ubbaan hawaappe kase baggan hanibeennanne sintsappekka hanenna wolk'k'aama yeekuu yeekettanawaa.

⁷ Shin Israa'eelatu gidduwaan, asaa bolla woy mehiyaa bolla kanayenne boc'c'enna, yaagee. He wode Med'inaa Goday Gibs'etuwaaninne Israa'eeliyaa gidduwaan shaakotaa med'd'iyawaa neeni eranaassa.

⁸ Ha ne oosanchchatuw ubbay taakko yiide, ta sintsan guufanni goynniide, «kesaade baarikki! Neena kaalliyaa Asay ubbaykka bo!» gaanawantta. Hewaappe guyyiyaan taani baana» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan Muse hank'k'uwaa ees's'etiide, kaatiyaa sintsappe kesiide beedda.

⁹ Musew Med'inaa Goday koyro, «Ta malalissiyaa malaatay Gibs'e gadiyaan darana mala, kaatii hinttenttu odiyaawaa sisennan is's'anawaa» yaagi wotseedda.

¹⁰ Musenne Aaroone ha malalissiyaa malaataa ubbaa kaatiyaa sintsan ootseeddino; shin Med'inaa Goday kaatiyaa wozanaa donc'c'ilisseedda; yaatina I Israa'eelatuwaa bare gadiyaappe yeddennan is's'eedda.

12

Paasigaanne Gibs'eppe Kesussaa

(12:1–15:21)

¹ Med'inaa Goday Gibs'e gadiyaan Musanne Aaroona hawaadan yaageedda;

² «Ha aginay hinttenttoo laytsaw koyro aggina gido;

³ Israa'eeliyaa asaw ubbaw hawaa odite; ha aginay geleeedda tammantsa gallassan, itti Asay bare soy asaw itti koliyaa dorssaa woy itti koliyaa deeshshaa aho.

⁴ He golle asaa paydu he dorssaa wurssi maanaw guus's'ooppe, inne aw ubbaappe matatiyaa shooruu barenttu soo asaa paydiide itti itti Asay maanaw danddayiyaa keeshshaa akeekiide, he mehiyaa shukkiide ittippe miino.

⁵ Hinttenttu doori akkiyaa mehi yelettoodeppe itti laytsaa giddeeddawaa, Aa bollan ay pac'ayenne bayna attumawaa gido. Hinttenttu dorssaappe woy deeshshaappe akkanaw danddayiita.

⁶ Ha aginaw tammanne oyddentso gallassaa gakkanaw untuntta heemmite; he gallassi omarssi Israa'eeliyaa Asay ubbay untuntta shukkanaw koshshee.

⁷ Yaatiide suutsaappe amareedawaa akkiide, untunttu miyaa gollew laa"u mak'aaniyaanne gubaniyaa okkino;

⁸ ashuwaa he gallassi k'amma taman s'iis's'i s'iis's'iide, c'ammiyaa bonc'c'iyaananne uuqkeedda ukitsaanna miino.

⁹ Ashuwaa k'ayiyaa woy doyyssiide mooppite; huup'iyaa akka gedetuwaakka k'antsaa giddo ashuwaakka ubbaa k'ans's'ennan muumiyaa s'iis's'ite;

¹⁰ he ashuwaappe sa'ay wonttana gakkanaw ayinne ashshoppite; shin amareedawe attooppe, hewaa s'uugganaw koshshee.

¹¹ Muussaa miidde, ogiyaw giigiyaa mayuwaa mayyiide, hinttenttu c'aammaa hinttenttu gediyaan wotsiide, hinttenttu gatimaa hinttenttu kushiyaan oyk'k'iide miita. Elleelli elleelli miite; hawe Med'inaa Godaa Paasigaa.

¹² «Taani he gallassi k'amaana Gibbs'en aad'aadde bayira yeletteedda ubbaa, asaakka, mehiyaakka wod'ana; Gibbs'e eek'atuwaa ubbaa bollakka taani pirddana; Taani Med'inaa Godaatee.

¹³ He suutsay hinttenttu de'iyaa golliyyaa erissiyaa mallaa gidanawaa. Taani he suutsaa be'o wode, hinttentta aggaade aad'd'ana; taani Gibbs'e gadiyaa boshaan shoc'iyaa wode, hinttentta ay boshaykka bochchenna.

¹⁴ «Ha gallassay hinttenttoo k'oppi k'oppi bonchchiyyaa gallassaa gido; hinttenttu yeletay ubbay Med'inaa Godaa baalaa bonchchite; hawaa woga ootsiide ubbaa wode bonchchite.

Irshshuu Gelibeenna Ukitsaa Baalaa

¹⁵ «Laappun gallassay gakkanaw irshshuwaa yeggibeenna ukitsaa miite; shin koyro gallassi irshshuwaa hinttenttu sooppe diggite. He koyro gallassaappe doommiide laappuntsaa gallassi gakkanaw, irshshuwaana de'iyaa ukitsaa miyyaa Asay Israa'eeliyyaa asaa giddoppe bohetto.*

¹⁶ Koyro gallassi geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; hara geeshsha shiik'uwaa k'ay laappuntsaa gallassan shiik'ite; Asay maanaw k'umaa katsanawaappe attina, ha gallassaa ubbaan ayyinne ootsoppite; hinttenttu ootsanabay hewaa s'alala.

¹⁷ «Irshshuu gelibeenna Ukitsaa Baalaa bonchchite; ayaw gooppe, taani hinttenttu c'uguwaa Gibbs'e gadiyaappe kesseeddawe he gallassaana. He gallassaa, yeletaappe yeletay gakkanaw pini kesiyyaa wogaa ootsiide bonchchite.

¹⁸ Koyro aginaan, he aginaw tammanne oyddentso gallassaa omarsaappe doommiide, laatananne ittentsuwaa omarssi gakkanaw irshshuu gelibeenna ukitsaa miite.

¹⁹ Laappun gallassay gakkanaw irshshuu hinttenttu son beettoppo; irshshuu geled-dawaa miyyaa Asay bete giddina woy he biittaa asaa giddina, Israa'eeliyyaa giddoppe bohetto.

²⁰ Irshshuu geleddawaa ayaanne mooppite; hinttenttu de'iyaa sa'aan hak'ankka irshshuu gelibeenna ukitsaa maanaw koshshee» yaageedda.

Koyro Paasigaa

²¹ Hewaappe guyyiyaan Muse Israa'eeliyyaa c'imatuwaa ubbaa s'esissiide untuntta hawaadan yaageedda; «Hinttenttu ellekka biide, hinttenttu soo asaw Paasigaw koliyaa, dorssaa woy deeshshaa shukkite.

²² Hisoop'piyyaa geetettiyyaa haytsaappe dankki akkiide, keriyaan de'iyaa suutsan naak'k'i kessiide, he suutsaa laa"u mak'aaniyaaninne gubaniyyaa okkite; hinttentuppe itti asayinne sa'ay wontana gakkanaw bare golliyyaa penggiyaappe kare kesoppo.

²³ Med'inaa Goday Gibbs'etuwwaa shoc'i wod'anaw he biittaana aad'd'iyaa wode, suutsaa gubaniyaaninne laa"u mak'aaniyaan be'ana; yaatiide karenna aad'd'ana; wod'iaawee hinttenttu soo geliide, hinttentta wod'enaadan Aa hinttenttu soo gelissenna.

²⁴ «Hinttenttu ha azazuwaa hinttenttoonni hinttenttu zeretsaw ubbaa wode woga ootsiide azazetti.

²⁵ Med'inaa Goday kase immana geeddawaadan I immiyyaa biittaa hinttenttu geliyaa wode, ha wogaa naagite.

²⁶ Hinttenttu naanay hinttentta, «Ha bonchcho baalaa birshshetsay ayee?» yaagiide oochchiyyaa wode,

²⁷ hinttenttu untuntta, «Hawe S'oossaa bonchchanaw yarshshiyaa Paasigaa yarshshuwaa; ayaw gooppe, Med'inaa Goday Gibbs'e gadiyaan Israa'eeliyyaa asaa golliyyaa aggi aad'd'i biide, Gibbs'etuwwaa wod'iide, nuuna ashsheeda diraassa; yaagite» yaageedda.

Hewaappe guyyiyaan Asay gulbbatiide goynneedda.

²⁸ Israa'eelatu Med'inaa Goday Musanne Aaroona azazeeddawaadan ootseeddino.

Gibs'etuwwaa Bayira Yeletatuu Hayk'k'i Wurobaa

²⁹ K'amma giddo bilahiyaan Med'inaa Goday Gibbs'en bayira yeletteedda ubbaa, kawutet-saa oydiyaan utteedda kaatiyyaa bayira na'aappe doommiide, k'asho gollen de'iyaa omood-etteeddawanttu bayira na'aa gakkanaw, k'ay bayira yeletteedda mehiyaa ubbaa dippi ootseedda.

³⁰ Kaatii, Aa oosanchchatuu ubbayenne Gibbs'e gadiyaa Asay ubbay k'amma denddeed-dino. Gibbs'e gadiyaan Asay hayk'k'ibeenna Gollii ubbakka bayinna diraw, Asay kooshshaa d'ok'k'u ootsiide wolk'k'aama yeeukuwaa yeekkeedda.

12:14 Kes. 23:15; 34:18; Wog. 23:6-8; Pay. 28:17-25; Zar. 16:3-8

12:23 Ibr. 11:28 **12:29** Kes. 4:22-31

* **12:15 Bohetto:** Giyaawe hayk'k'uwaakka bessee.

³¹ He gallassi k'amma kaatii Musanne Aaroona s'eesiide, «Denddite! Hinttekka Israa'eeliyaa asayykka ta asaa gidduwaappe kesi biide hinttenttu oochcheeddawaadankka Med'inaa Godaw goynnite!

³² Hinttenttu geeddawaadankka hinttenttu dorssaa wudiyaanne hinttenttu mehiyaa wudiya akkiide biite! K'ay tawukka woosite» yaageedda.

³³ Gibbs'e Asay Israa'eelatu gadiyaappe ellekka kesana mala dirbbiseeddino. Ayaw gooppe, untunttu, «Hewe d'ayooppe, nuuni ubbaykka wureetto» yaageeddino.

³⁴ Hewaa diraw, Israa'eeliyaa asatuu barenttu irshshuu gelibeenna munak'aa keriyaan kuntsiidde, barenttu mayuwaan s'aas'iide, hashiyaan tookeeddino.

³⁵ Israa'eeletuu Muse untuntta azazeeddawaadan, Gibbs'etuwaa biraa miishshatuwaa, work'k'aa miishshatuwaanne mayuwaa, «Immite» giide oochcheeddino.

³⁶ Med'inaa Goday Gibbs'etuwaa sintsan he Asay sabettanaadan ootsina, Gibbs'etuu untunttu oochcheeddawaa immeeddino. Hewaadan yaatiide untunttu Gibbs'e asatuwaa mas'uwaa bonk'k'i akkiide beeddino.

Israa'eelatu Gibbs'eppe Keseeddino

³⁷ Israa'eelatu Raamisa geetettiyaa katamaappe denddiide Sukkoota geetettiyaa sa'aa gediyaan hametiidde beeddino. Aasi naanaanne mac'c'awanta gujjennan paydina, usup-pun s'eetu sha"a.

³⁸ K'ay untuntunna hara daro asay, daro mehiinne dorssaa deeshshaa wudii laagettiide beedda.

³⁹ Gibbs'eppe untunttu akkiide keseedda munak'aa irshshuu gelibeenna ukitsaa uuk-keeddino; ayaw gooppe, untunttu Gibbs'eppe dirbban keseeddino; barenttoo shink'k'aa katsanawukka, munak'k'ay denddina uukkanawukka untuntta gatsibeenna.

⁴⁰ Israa'eelatu Gibbs'e gadiyaan de'eedda laytsay oyddu s'eetanne hattama.

⁴¹ He oyddu s'eetanne hattamu laytsay wuriyaa he wurssetsa gallassan, Med'inaa Godaa c'uguu ubbay Gibbs'e gadiyaappe keseedda.

⁴² Med'inaa Goday bare asaa naagiide, Gibbs'e gadiyaappe kesiyaa wode sa'ay k'amma; he k'amma yeletaappe yeletaa gakkanaw, Israa'eeliyaa Asay beegottiide naagiidde ak'iyaa, Med'inaa Godaw dummateedda k'amma.

Paasigaa Gallassaa Bonchchiyaa Wogaa

⁴³ Med'inaa Goday Musanne Aaroona, «Paasigaa gallassaa bonchchiyaa wogay hawaa; bete Asay aappe ubbakka mooppo.

⁴⁴ Hinttenttu shaluwaan shammeedda ayilii hinttenttu Aa k'as's'arowaappe guyyiyaan aappe mo.

⁴⁵ Shin imatsatetsaan hinttenana gam"iyaa imatsayenne keraa ootsiyaa imatsay aappe ubbakka mooppo.

⁴⁶ «Ha Paasigaa hinttenttu itti gollen miite; hinttenttu he ashuwaappe ayaanne kare kessoppite. Mek'etsatuwaappe ittuwaanne mentsoppite.

⁴⁷ Israa'eeliyaa maabaray ubbay Paasigaa bonchchanaw koshshee.

⁴⁸ «Betii yiide hinttenttu gidдон de'iyaa Asay Med'inaa Godaa Paasigaa bonchchanaw koyooppe, koyro he attuma Asay ubbay k'as's'aretto. Hewaappe guyyiyaan I he biittaaan yeletteedda asaadan shiik'iide, Paasigaa bonchchanaw danddayee. Shin k'as's'arettiibeenna Asay ubbakka aappe mooppo.

⁴⁹ Hinttenttu biittaaan yeletteeddawookka hinttenttu gidдон bete gidiide de'iyawawukka he wogay ittuwaa» yaageedda.

⁵⁰ Israa'eelatu ubbay Med'inaa Goday Musanne Aaroona azazeeddawaadankka oot-seeddino.

⁵¹ He gallassikka Med'inaa Goday Israa'eelatuwaa untunttu c'uguwaan c'uguwaan Gibbs'e gadiyaappe kesseedda.

13

Bayira Yeletteedda Ubbay S'oossaw Dummateedda

¹ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

² «Bayira yeletteedda attumawaa ubbaa taw dummaya. Israa'eeliyaa asaa gidдон uluwaappe yeletteedda bayira ubbay, mehiyaa giddina asaa giddina, ubbaykka tawaa» yaageedda.

Irshshuu Gelibeenna Ukitsaa Baalaa

³ Hewaappe guyyiyaan Muse asaa, «Gibs'eppe, ayiletetsaa gadiyaappe hinttenttu kesseedda gallassaa, ha gallassaa hassayite; ayaw gooppe, Med'inaa Goday bare wolk'k'aama kushiyaan hinttentta kesseedda; hewaa diraw, irshshuu geleeddawaa ubbakka mooppite.

⁴ Hinttenttu hachche, laysaw koyro gideedda Abiiba aginaan kesiita.

⁵ Med'inaa Goday Kanaanetuwaa, Hiitetuwaa, Amoorawaanatuwaa, Hiiwetuwaaanne Yaabuusawaanatuwaa gadiyaa hinttentta gatsiyaa wode, hinttenttu ha paasigaa ha aginaan bonchchiita. He biittay S'oossay hinttew immana mala, kase hinttenttu aawaatoo c'aak'k'i wotseedda biittaa. He biittay maatsaynne eessay goggiyaa biittaa.

⁶ Hinttenttu laappun gallassay gakkanaw irshshuu yegettibeenna ukitsaa maanitta; laappunsa gallassay Med'inaa Godaa baalaa gidanawaa.

⁷ He laappun gallassatuwaan irshshuu yegettibeenna ukitsaa hinttenttu maana; hinttenttu gidдон irshshuwaana de'iyaaabay ayaynne beettooppo; ne biittaa zawaan hak'aninne irshshuu beettooppo.

⁸ «He gallassi neeni ne na'aw, «Taani hawaa ootsiyaawe, taani Gibs'eppe kesiya wode, Med'inaa Goday taw ootseeddawaa hassayanaassa» yaagaade oda.

⁹ Med'inaa Goday hinttentta bare wolk'k'aama kushiyaan Gibs'eppe kesseedda diraw, Med'inaa Godaa wogay hinttenttu doonaappe wod'denaadan, ha bonchchettiya gallasay ne kushiyaan k'achcheeddanne ne deemuwaan wotseedda hassayissiyaawaa mala gidana.

¹⁰ Hewaa diraw, hinttenttu ha wogaa laysan laysan Aa wodiyaan bonchchite.

Bayira Na'aa

¹¹ «Med'inaa Goday hinttenttunne hinttenttu mayza aawaatoo immanaw c'aak'k'eeddawaadan, I hinttentta Kanaanetuwaa gadiyaa gelissiide, he gadiyaa hinttenttoo immiyaa wode,

¹² uluwaappe bayira yeletteedda ubbaa Med'inaa Godaw dummaya; ne miizaa bayiraa yelettiyaa attumawaa ubbay Med'inaa Godaawaa.

¹³ Bayira yelettiyaa hariyaa ubbaa dorssaa maraan woza akka. Wozennawaa gidooeppe, Aa morggiyaa mentsa; ne attuma naanaa gidдон bayira yeletteeddawanta ubbaa woza.

¹⁴ Sintsanna yaana wodiyaan ne na'ay neena, «Hawe ayee?» yaagiide oochchooppe, neeni Aa, «Med'inaa Goday nuuna wolk'k'aama kushiyaan Gibs'eppe, ayiletetsaa gadiyaappe kesseedda;

¹⁵ Gibs'e kaatii donc'iliide nuuna yeddennan is's'ina, Med'inaa Goday Gibs'e gadiyaan de'iyaa bayiraa ubbaa, asaappe doommiide mehiyaa bayiraa gakkanaw wod'eedda. Taani aati uluwaappe koyro yeletteedda attumawaa ubbaa Med'inaa Godaw yarshshiyaawenne ta bayira attuma naanaa taani woziyaawe hewaassa» yaaga.

¹⁶ Med'inaa Goday nuuna bare wolk'k'aama kushiyaan Gibs'eppe kesseeddawoo, hawe hinttenttoo kushiyaan k'achcheeddanne deemuwaan wotseedda mallaa mala gidanawaa» yaageedda.

S'oossay Bare Asaa Kaaletso Hanotaa

¹⁷ Kaatii asaa yeddeedda wode, S'oossay untuntta Piliss's'eema biittaana aatsiyaa ogii mata gidooppenne he ogiyaanna kaaletsibeenna; ayaw gooppe, S'oossay, «Aasi olaa be'ooppe, bare k'ofaa laammiide, guyye Gibs'e simmenaadan» yaagiide k'oppeedda.

¹⁸ Hewaa diraw, S'oossay asaa mela biittaa ogiyaanna yuushshiide, Zo'o Abbaakko kaaletseedda. Israa'eelatu Gibs'e gadiyaappe olaw giigiide pude kaseeddino.

¹⁹ Yooseefo Israa'eeliyaa asaa c'aak'k'etsi wotseedda diraw, Muse Aa mek'etsaa barenana akkiide beedda; Yooseefo untuntta, «S'oossay tumuppe hinttentta maaddanaw yaanawaa; he wode hinttenttu ta mek'etsaa ha sa'appe pude hinttenana akkiide biite» yaagiide odi wotseedda.

Tammaanne Shaariyaa Tuussaa

²⁰ Untunttu Sukkooteppe dendiide mela biittaa doonaan de'iyaa Etaaman utteeddino.

²¹ Med'inaa Goday untunttu gallassinne k'amma hamettana mala, gallassan untuntta ogiyaa bessanaw shaariyaa tuussaan, k'amma untunttoo poo'issana mala tamaa tuussaan untuntta kaaletseedda.

²² Gallassi shaariyaa tuussay woy k'amma tamaa tuussay asaa sintsaappe kichchibeenna.

¹⁻² Hewaappe guyyiyaan Musa Med'inaa Goday; «Unttuntu guyye simmiide Migidoolap-penne abbaappe gidduwaan, Pihaahiroota matan uttanaadan oda; untunttu abbaa lank'k'iyaan Ba'aali-S'afuona sintsa mela biittaan uttino yaageedda.

³ Kaatii, «Israa'eelatu mela biittay gorddina, haniyaabaa d'ayiide biittaan c'oo toylakati-tiino» yaagiide k'oppanawaa.

⁴ Taani kaatiyaa wozanaa donc'c'ilisanna; I untuntta yederssana; taani kaatiyaaninne Aa olanchchatu waa ubbaan bonchchettana; Gibs'etuukka taani Med'inaa Godaa gidyaawaa erana» yaageedda. Israa'eelatu I odeeddawaadan ootseeddino.

Israa'eelatu waa Kaatiyaa Paray Kaaleedda

⁵ Aasi bak'ati diggeeddawaa Gibs'e kaatiyaw odina, inne Aa suntsatuu Israa'eelato k'oppeedda barenttu k'ofaa laammiide, «Nuuni hawaa waateetto? Nuuni Israa'eelatu waa yeddiide, untunttu nuw ootsiyaa wolk'k'aappe mela atteedo» yaageeddino.

⁶ Hewaa diraw, I bare paraa gaariyaa kooriide, bare olanchchatu waa barenana akkiide dendeedda.

⁷ I usuppun s'eetu dooreteedda paraa gaaretu waa, Gibs'e gadiyaan de'iyaa hara gaare-tu waa ubbaanna, untunttu ubbaw kaappu waa kaappu waa suntsiide akkiide beedda.

⁸ Med'inaa Goday Gibs'e gade kaatiyaa wozanaa d'ullissina, S'oossaa wolk'k'aan kessaa bolla de'iyaa Israa'eeliyaa asaa yedersseedda.

⁹ Hewaappe guyyiyaan Gibs'e asatuu, kaatiyaa paratuu ubbayne paraa gaaretuu, paraa asatuunne olanchchatuu Israa'eelatu waa kaaliide yedersseeddino. Abbaa doonaan Ba'aali-S'afuona sintsa bazzuwaan de'iyaa Pihaahiroota matan untunttu utteeddawantta demmeeddino.

¹⁰ Kaatii mati diggina, Israa'eelatu d'ok'k'u gi s'eeliyaa wode, Gibs'etuu untunttu gee-du waa kaaliide yeeddawaa be'eeddino; yaatiide daroppe yayyiide, Med'inaa Godaakko waaseeddino.

¹¹ Untunttu Musa, «Neeni nuuna Gibs'en duufuu d'ayina mela biittaan hayk'k'anaadan kessaadiiyye? Nuuna Gibs'eppe ayaw ahaad?

¹² Gibs'en de'iide nuuni, «Nuuna agga basha; nuuni Gibs'etoo moodetana» yaagiide new odibeykkooyye? Mela biittaan hayk'k'anaappe untunttoo moodetiyaawe nuw lo" a shin» yaageeddino.

¹³ Shin Muse asaa, «Yayyoppite; min ek'k'ite; Med'inaa Goday hachche hinttentta ashshiyaa ashu waa hinttenttu be'ana. Hachche hinttenttu be'iyaa Gibs'etu waa laa"entso ubbakka be'ikkita.

¹⁴ Hinttenttu diraw Med'inaa Goday olettanawaa; hinttentuppe koyettiyaawe c'o"u guussa s'alala» yaageedda.

¹⁵ Med'inaa Goday Musa, «Neeni taakko ayaw waassay? Israa'eelatu sintsaw hamettana mala oda.

¹⁶ Ne s'am"aa dentsaade abbaa bolla mic'c'a; haatsay laa"u kesiide shaakettanawaa; Israa'eelatu waa mela biittana abbaa pinniide baanawantta.

¹⁷ Taani Gibs'etu waa wozanaa donc'c'ilisina, untunttu hinttenttu geedu waa kaaliide abbaan gelanawantta. Taani kaatiyaanne Aa olanchchatu waa ubbaa bolla, Aa paraa gaaretu waa Aa paraa asatu waa bolla bonchchu waa taw demmana.

¹⁸ Taani kaatiyaa bolla, Aa paraa gaaretu waa bollaanne Aa paraa asatu waa bolla taw bonchchu waa demmeedda wode, taani Med'inaa Godaa gidyaawaa Gibs'etuu er-anawantta» yaageedda.

¹⁹ Hewaappe guyyiyaan S'oossaa kiitanchchay, Israa'eeliyaa olanchchatu waaappe sintsanna hamettiyaawe, guyye aad'd'iide untuntuppe guyyenna hametteedda. Shaariyaa tuussaykka untunttu sintsaan de'iyaa sa'aappe guyye bagga yuuyyiide,

²⁰ Gibs'etu waa olanchchatu waaappe Israa'eelatu waa olanchchatu waaappe gidduwaan ek'k'eedda. He shaarii k'amma ubbaan itti baggana d'umissiide, hinkko baggana poo'isseedda; yaatina k'amma ubbaa ittuu ittu waa shiik'ibeykino.

²¹ Hewaappe guyyiyaan Muse abbaa bolla bare kushiyaa mic'c'eedda; Med'inaa Goday he gallassi k'amma ubbaan away doliyaa baggappe wolk'k'aama c'arkku waa yeddiide, abbaa guyye zaariide mela biittaa kesseedda. Haatsay shaakketeedda.

²² Israa'eelatu abbaa gidduwana mela biittaan hametiide, haatsay untunttoo ushechannanne haddirssaana godaadan ek'ina beeddino.

²³ Gibs'etuu untuntta yedersseeddino; kaatiyaa paraa ubbatuu, Aa paraa gaaretuunne Aa paraa asatuu untuntta kaaliide, abbaa giddo geleeddino.

²⁴ Biro wontta bakkaalii dolanaappe kasetiide, Med'inaa Goday tamaanne shaariyaa tuussaappe duge zaariide, Gibbs'etuwaa olanchchatuwaa s'eelleedda; untunttu wozanaa bayzzeedda.

²⁵ Laagay untuntta waayissana mala, Med'inaa Goday untunttu paraa gaaretuwaa gomaa k'aatsuwa diggina Gibbs'etuu, «Med'inaa Goday untuntta maaddiide Gibbs's'a oliyaa diraw, ane nuuni Israa'eeliyaa asaappe bak'atoytte» yaageeddino.

²⁶ Med'inaa Goday Musa, «Haatsay Gibbs'etuwaa bolla, untunttu paraa gaaretuwaa bol-lanne untunttu paraa asatuwaa bolla guyye goggana mala, ne kushiyaa abbaa bollan mic'c'a» yaageedda.

²⁷ Muse bare kushiyaa abbaa bollan mic'c'eedda; sa'ay wonttishin, abbay bare kase sa'aa guyye simmeedda; Gibbs'etuu yaa Aa giddo bak'atishin, Med'inaa Goday Gibbs'etuwa abbaa gidduwaan aatsi yeggeedda.

²⁸ Haatsay guyye simmiide, paraa gaaretuwaa paraa asatuwaana Israa'eelatuwaa kaal-liide abbaa geleedda kaatiyaa olanchchatuwaa ubbaa mitti basheedda; untuntuppe ittuunne attibeena.

²⁹ Shin Israa'eleetuu abbaa gidduwaana mela biittaan hametiide, haatsay untunttoo ushechchannanne haddirssana godaadan ek'k'ina beeddino.

³⁰ Med'inaa Goday he gallassi Israa'eeliyaa asaa Gibbs'etuwa kushiyaappe hawaadan ashsheeda. K'ay Israa'eleetuu Gibbs'etuu hayk'k'iidde giseeddawantta abbaa doonaan be'eeddino.

³¹ Israa'eelatuukka Med'inaa Goday Gibbs'etuwa bolla besseedda wolk'k'aama wolk'k'aa be'eedda wode, Asay Med'inaa Godaw yayyiide aakka Aa k'ooma Musakka ammaneedda.

15

Muse Yetsaa

¹ He wode Musenne Israa'eeliyaa Asay ha yetsaa Med'inaa Godaw yes's'eeddino;

«Bonchchuwaan loytsi d'ok'k'u d'ok'k'u geedda diraw,

taani Med'inaa Godaw mazimuriyaa yes's'ana.

Paranne paraa gaariyaanne toggeeddawantta abbaan oleedda.

² Med'inaa Goday ta wolk'k'anne ta mazimuriyaa;

I taana ashshiyaawaa gideedda.

I ta S'oossaa; taani Aa sabbana.

I ta aawuwaa S'oossaa;

taani Aa d'ok'k'u d'ok'k'u ootsana.

³ Med'inaa Goday ereteedda olanchchaa;

Aa sunsaykka Med'inaa Godaa.

⁴ Gibbs'e kaatiyaa paraa gaaretuwaanne

Aa olanchchatuwaa abbaan oleedda.

Gibbs'e kaatiyaa kaappatuu,

ubbaappe aad'd'i lo'iyaawanttu Zo'o Abbaan muuketteeddino.

⁵ C'iimmo haatsay untuntta kammeedda;

untunttu shuchchaadaan c'iimmuwaan mitetteeddino.

⁶ «Abeet Med'inaa Godaw, ne ushechcha kushii

wolk'k'an goobeeddawaa;

Med'inaa Godaw, ne ushechcha kushii

morkkiyaa mentsereetseedda.

⁷ Ne bonchchuwa gitatetsaan

neenana gaaddateeddawantta olaadda.

Ne ees's'iyaa hank'k'uwa neeni yeddina,

I untuntta dalaadan meedda.

⁸ Ne siid'yaanna kesiyaa shemppuwaan

haatsay dooretteedda.

Goggiyaa haatsaykka godaadan min ek'k'eedda;

c'iimmo haatsay abbaa gompan irkkiide minneedda.

⁹ «Morkkii,

«Taani untuntta yederssaade oyk'k'ana.

Taani untunttu mas'uwa shaakkaade,

ta koyeeddawaa ubbaa akkana.

Taani ta mashshaa shoddaade,
unttunta d'ayissana yaagiide c'ee'etteedda.

- ¹⁰ «Shin Ne peenuwaan punnina,
abbay untuntta kammeedda.
Untuntu wolk'k'aama haatsaan
biratay mitettiyaawaan mitetteeddino.
- ¹¹ Abeet Med'inaa Godaw, s'oossatuwaa gidдон
ne malay oonee?
Geeshshatetsaan bonchchettiyaawe,
bonchchuwaan yayettiyaawe,
malaliyaabaa ootsiyaawe ne malay oonee?
- ¹² Neeni ne ushechcha kushiya mic'c'ina,
biittay untuntta mitteedda.
- ¹³ «Neni wozeedda ne asaa
aggena ne siik'uwaan kaaletsaadda.
Neni ne wolk'k'an
untuntta neeni de'iyaa geeshsha sa'aa gelissaadda.
- ¹⁴ Kawutetsatu hewaa sisiide
kokkoreeddino.
Piliss's'eema gadiyaa asatuukka
yellu oyk'k'eeddawaadan un"etteeddino.
- ¹⁵ He wode Eedooma gade kaappatu dagameeddino.
Moo'aabe gadiyaa mooddiyaawantta
yashshay kokkorseedda.
Kanaane asatuwaa shenii hayk'k'eedda.
- ¹⁶ Abeet Med'inaa Godaw dagamayenne yashshay untuntta oyk'k'ina,
Untuntu ne wolk'k'aa gitatetsaa be'iide,
ne Asay aad'd'ana gakkanaw,
neeni wozeedda Asay aad'd'ana gakkanaw,
shuchchaadan muumiide ek'k'ino.
- ¹⁷ Abeet Med'inaa Godaw Neeni untuntta ahaade,
ne buzo gaden de'iyaa deriyaa huup'iyaa toketteedda mitsaada wotsa.
He sa'ay
neeni new de'anaw ootseedda sa'aa,
he geeshsha sa'ay neeni ne kushiyaan minisaadde esseedda sa'aa.
- ¹⁸ Med'inaa Goday med'inaappe med'inaw kawutanawaa.»
- ¹⁹ Gibbs'e kaatiyaa paratuu, Aa paraa gaaretuunne Aa paraa asatuu abbaan geleeedda
wode, Med'inaa Goday untuntu bolla abbaa haatsaa guyye zaariide untuntu bolla
aheedda; shin Israa'eelatu abbaa gidduwaana mela biittaan hamettiide beeddino yaagi
yes's'eeddino.

Mayraami Yetsaa

²⁰ Aaroona michchata, nabatta Mayraama darbbiyaa akkaaddu; mac'c'a Asay ubbay
darbbiyaa bak'k'iiddenne yes's'iide izo kaaleeddino.

²¹ Mayraama untunttoo yetsaa yes's'aadde,
«Med'inaa Goday loytsi d'ok'k'u d'ok'k'u geedda diraw,
aw yes's'ite.

Paraanne paraa toggeeddaawaa
I abbaan oleedda» yaagaadde yes's'aaddu.

Zo'o Abbaappe Siina Deriyaa Gakkanaw

(15:22–18:27)

C'ammiiyaa Haatsaanne Lo"o C'ora Pulituwaa

²² Hewaappe guyyiyaan Muse Israa'eeliyaa Zo'o Abbaappe kaaletsiina, untuntu Suuri
geetettiya mela biittaa beeddino. He mela biittaan untuntu haatsaa demmennaan
heezzu gallassaa hametteeddino.

²³ Untuntu Maaraa giyaa sa'aa gakeedda wode, Maaraa haatsay c'amo gideedda
diraw, ushanaw danddayibeykkino; hewaa diraw, he sa'ay Maaraa* geetteedda.

²⁴ Hewaa diraw, asay, «Nuuni ayaa ushanee?» yaagiide Muse bolla zuuzummeedda.

* **15:23 Maaraa:** Ha suntsaa biletay Ibraaweetsuwaan «C'amuwaa» giyaawaa.

²⁵ Muse Med'inaa Godaw waasseedda; Med'inaa Goday Aa itti mitsaa besseedda; Muse he mitsaa haatsaa giddo olina, haatsay mal'e'edda. Med'inaa Goday untuntntoo kalesetiyyaa wogaa immeedda; yaan S'oossay untuntnta paac'c'eedda.

²⁶ I untuntnta hawaadan yaageedda; «Med'inaa Goday hinttenttu S'oossay odiyaawaa minisiide sisooppenne Aa ayfiyaa sintsaan likkebaa ootsooppe, hinttenttu Aa azazuwaa hayzzooppenne Aa wogaa ubbaa naagooppe, taani Gibs'etuwwa bolla aheedda harggiyaappe ittuwaanne hinttenttu bolla ahikke; ayaw gooppe, taani hinttentta patsiyaa Med'inaa Godaattee» yaageedda.

²⁷ Hewaappe untuntntu Eliima giya gadiyaa yeeddino; yaan tammanne laa"u haatsaa pulttotuu laappun tammu zambbaa mitsatuu de'iino. Untuntntu yaan haatsaa doon-aan utteeddino.

16

Med'inaa Goday Mannaanne Akkatuwwa Bukisseedda

¹ Gibs'eppa kesseedda laa"entso aginaan, tammanne ichcheshantso gallasan Israa'eeliyaa asaa kumentsay Eliimappa denddiide, Eliimappenne Siinappe gidduwaan de'iyya «Siin» geetettiyya mela biittaa yeedda.

² Israa'eeliyaa asaa ubbay mela biittaa Muse bollanne Aaroona bolla zuuzummeeddino.

³ Israa'eelatuu untuntnta, «Nuuni Gibs'e gadiyaan Med'inaa Godaa kushiyaan hayk'keeddo gideerokkoosha! Yan nuuni nuwaa ashuwaa keriyaa yuuyyi aad'd'i uttiide, nuuni koyo k'umaa ubbaa meeddo; shin hinttenttu nuuna kessiide, ubbatuwwa koshaan wod'anaw mela biittaa aheeddiite?» yaageeddino.

⁴ Med'inaa Goday Musa, «Taani hinttenttoo saluwaappe ukitsaa bukissana; Asay ubbaa gallasikka kessiide, hachche hachchew gidiyaawaa s'alalaa mas'anaw koshshee. Asay ta azazuwaa kaalintto kaalenentto taani untuntnta hewaan paac'c'ana.

⁵ Usuppuntsa gallassi untuntntu haroode mas'iyaawoo laa"u kushiyaan mas'iide, katsiino» yaageedda.

⁶ Hewaa diraw, Musenne Aaroone Israa'eeliyaa asaa ubbaw, «Hinttena Gibs'e gadiyaappe kesseedda Med'inaa Godaa gidiyaawaa omarssi hinttenttu erana;

⁷ k'ay Med'inaa Godaa bonchchuwwa wantta hinttenttu be'ana; ayaw gooppe, Aa bolla hinttenttu zuuzummeeddawaa I siseedda; hinttenttu nu bolla zuuzummanaw nuuni oonee?» yaageeddino.

⁸ Hewaappe guyyiyaan Muse, «I hinttenttoo maanaw omarssi ashuwaa immiinanne hinttenttu kuyiyi ukitsaa ubbaa hinttenttoo wantta immiina, I Med'inaa Godaa gidiyaawaa hinttenttu hewaan erana. Ayaw gooppe, hinttenttu Aa bolla zuuzummeeddawaa I siseedda. Nuuni oonee? Hinttenttu nu bolla zuuzummikkita; hinttenttu Med'inaa Godaa bolla zuuzummiita» yaageedda.

⁹ Muse Aaroona, «Neeni Israa'eeliyaa asaa ubbaa, «Med'inaa Goday hinttenttu zuuzuntsaa siseedda diraw, Med'inaa Godaa sintsa haa shiik'ite» yaaga» yaageedda.

¹⁰ Aaroone Israa'eeliyaa asaa ubbaw odiyaa wode, untuntntu mela biittaaakko simmiide s'eelleeddino; hewaan Med'inaa Godaa bonchchuu shaariyaa gidдон k'onc'c'iyaaawaa be'eddino.

¹¹⁻¹² Med'inaa Goday Musa, «Taani Israa'eelatuu zuuzuntsaa sisaad; neeni untuntntoo, «Omarssan ashuwaa hinttenttu maana; wantta ukitsaa hinttenttu kallana; he wode hinttenttu taani Med'inaa Godaa hinttenttu S'oossaa gidiyaawaa erana» yaagaadde oda» yaageedda.

¹³ He gallassi omarssan ashuu meetettiyya kafotuu yiide, Israa'eeliyaa Asay de'iyya sa'aa mayyeeddino; k'ay wantta untuntntu dunkkaanetuwwa yuushshuwaan ketterssay kumi utteedda. ¹⁴ Ketterssay s'i"eedda wode, sa'aan wod'd'eedda shachchaa malatiyya suuppa pok'uu mela biittaa bollan beeteedda.

¹⁵ Israa'eelatuu hewaa be'eedda wode, untuntntu ittuu ittuwaa, «Hawe ayee?» yaageeddino. Ayaw gooppe, untuntntu I ayentto eribeykkino.

Yaatina Muse untuntnta, «Hinttenttoo maanaw Med'inaa Goday immeedda ukitsay hawaa.

¹⁶ Med'inaa Goday hawaadan yaagiide azazeedda; «Golle asaw aawotiyaawe, ittoo ittoo maanaw koshsiyaawaa keeshshaa shiishsho; hinttenttu dunkkaaniyya gidдон de'iyya Asay huup'iyaa huup'iyaa laa"u s'aasa gidiyaawaa akkita» geedda» yaageedda.

¹⁷ Israa'eelatuu Muse untuntntoo odeeddawaadan ootseeddino; ittuu darisside, ittuu laafetsiidde shiishsheeddino.

¹⁸ Unttuntu s'aasan makkeedda wode, darissiide shiishsheeddawoo palahibeenna; laafa shiishsheeddawoo pac'c'ibeenna; ubbaykka huup'yaan huup'yaan barew miyaawaa keeshshaa shiishsheedda.

¹⁹ Hewaappe guyyiyaan Muse untuntta, «Ooninne aappe wonttiw ashshoppo» yaageedda.

²⁰ Gido shin untuntuppe ittuu ittuu Muse odiyaawaa akkenan aggiide, hewaa wontta gakkanaw wotseeddino; hewe gus'uniide s'ink'k'eedda. Hewaa diraw, Muse untuntta hank'k'etteedda.

²¹ Wontta wontta Asay ubbay barew koshshiyaawaa shiishsheedda; away ho"iyaa wode sa'aan atteeddawe siili aggeeda.

²² Usuppuntsa gallassan untunttu kasewaappe laa"u kushiya shiishsheeddino. Yaatina untunttu kaappatuu ubbatuu yiide hewaa Musew odeeddino.

²³ I untuntta, «Med'inaa Goday azazeeddawe hawaa; wontti kiitay baynna shemppo gallassaa, Med'inaa Godaw geeshsha Sambbataa. Hewaa diraw, hinttenttu uukkiyaawaa uukkite; hinttenttu doyyssiyaawaanne doyyssite; palaheeddawaa wonttiw ashshite» yaageedda.

²⁴ Hewaa diraw, untunttu Muse azazeeddawaadan wonttiw wotsina s'ink'k'ibeena woy gus'unibeena.

²⁵ «Hachche miite; ayaw gooppe, hachche Med'inaa Godaa Sambbataa; hinttenttu Aa hachche demmbaan demmikkita.

²⁶ Hinttenttu usuppun gallassan Aa shiishshanaw danddayiita; shin laappuntsa gallas-say Sambbata. Sambbatan ayaynne de'enna» yaageedda.

²⁷ Laappuntsa gallassan itti itti Asay shiishshanaw keseedda; shin untunttu ayinne demmibeykkino.

²⁸ Med'inaa Goday Musa, «Ta azazatuwaanne ta higgiiyaa naagiyaawaa awude gakkanaw is'siitee?

²⁹ Med'inaa Goday hinttenttoo Sambbataa immeeddawaa akeekite; usuppuntsa gallassan I hinttenttoo laa"u gallassaa ukitsaa immiyaawe hewaa diraassa. Laappuntsa gallassi ubbay bare de'iyaa sa'aan de'iyaa sa'aan gam"o; ooninne kare kesoppo» yaageedda.

³⁰ Hewaa diraw, Asay laappuntsa gallassan shempeeppa.

³¹ Israa'eeliyaa Asay he ukitsaa mannaa* giide suntseedda. Mannay deebbuwaa ayfiyaadan bootsa; eessaanna uukkeedda ukitsaadan mal"ee.

³² Muse Israa'eeliyaa asaa, «Med'inaa Goday azazeeddawe hawaa; «Taani hinttentta Gibs'e gadiyaappe kesseedda wode, woran mizeedda ukitsaa untunttu be'ana mala, mannaappe laa"u s'aasa gidiyaawaa hinttenttu yaana yeletaw ashshi wotsite» yaagiide azazeedda» yaageedda.

³³ Muse Aaroona, «itti s'aaruwaa akkaade laa"u liitiro kumentsaa mannaa an k'ola; yaataade yaana yeletaw minjettana mala, Med'inaa Godaa sintsan wotsa» yaageedda.

³⁴ Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan minjettana mala, Aaroone mannaa S'oossaa sintsan wotseedda.

³⁵ Israa'eelatu barenttu de'iyaa gade yaana gakkanaw oytamu laysaa mannaa meeddino; untunttu Kanaane gade bagga gakkanaw mannaa miidde de'eeddino.

³⁶ Aasi makkiyaa eretteedda k'un"ay laa"u s'aasaappe tammu dakkuwaa daree.

17

Zaallaappe Haatsay Pultteedda

(Pay. 20:1-13)

¹ Israa'eeletu waa maabaraa ubbay Med'inaa Goday azazeeddawaadan, itti sa'aappe hara sa'aa yuuyiide, Siin mela biittaappe denddi biide, Rafidiima geetettiyaa sa'aan utteeddino. Shin Asay ushanaw haatsay he sa'aan d'ayeedda.

² Untunttu Musena walak'ettiide Aa, «Nuw ushanaw haatsaa imma» yaageeddino.

Muse zaariide, «Hinttenttu taananna ayaw walak'ettiitee? Med'inaa Godaa hinttenttu ayaw paac'iiitee?» yaageedda.

³ Shin Asay yaan haatsaa saamettiide, Muse bolla zuuzummeeddino. Untunttu Aa, «Neeni nuuna, nu naanaanne nu mehiyaa saamuwaan wod'anaw Gibs'eppe kesaade pude ayaw ahaad?» yaageeddino.

⁴ Muse, «Taani ha asaa waatoo? Untunttu taana shuchchaan c'addana haniino» yaagiide Med'inaa Godaakko waaseedda.

⁵ Med'inaa Goday Musa, «Neeni asaappe sintsaw hametta; Israa'eeliyaa asaa c'imatuwaappe neenana afa; ini neeni Nayle Shaafaa haatsaa shoc'eedda s'am"aa ne kushiyaan oyk'k'aadde ba.

⁶ Taani Siinaa Deriyaa zaallaa bolla ne sintsan ek'k'ana; neeni he zaallaa shoc'a; Asay ushanaw aappe haatsay kesanaawaa» yaageedda. Muse Israa'eeliyaa c'imatuwaa sintsan hewaadan ootseedda.

⁷ Israa'eelatu, «Med'inaa Goday nu gidдон de'iyye baawe?» yaagiide walak'etteedda dirawunne Med'inaa Godaa paac'c'eedda diraw, he sa'ay Masaahanne Mariiba geetettiide suntseteedda.

Israa'eelatu Amaaleek'atuwaa S'ooneddino

⁸ Amaaleek'atuu yiide, Raffiidiman Israa'eelatuwaana olaa gaketeeeddino.

⁹ Muse Iyyaasa, «Neeni nuw asaa dooraade, kessaade Amaaleek'atuwaana oletta; taani wontti S'oossaa s'am"aa oyk'k'aade, Zooziyaa huup'iyaa ek'k'ana» yaageedda.

¹⁰ Hewaappe guyye Iyyaasu Muse geeddawaadan, Amaaleek'atuwaana oletteedda. Muse, Aaroonenne Huuri zooziyaa huup'iyaa kesseeddino.

¹¹ Muse bare kushiya dentsi gam'eedda keenan ubbaan Israa'eelatu s'ooniino; shin I bare kushiya duge wotseedda wode Amaaleek'atuu s'ooniino.

¹² Muse kushii argaac'eedda wode, untunttu shuchchaa akki yiide, Musa Aa bolla utisseeddino. Aaroonenne Huuri ittuu itti baggana ittuu hinkko baggana gidiide, Aa kushiya sitti ootsiide oyk'keeddino. Yaatina away wullana gakkanaw Aa kushii sitti giide takkeedda.

¹³ Hewaa diraw, Iyyaasu Amaaleek'atuwaa olanchchatuwaa mashshaan s'ooneddino.

¹⁴ Hewaappe simmina, Musa Med'inaa Goday hawaadan yaageedda; «Hawe ubbaa gede k'ofettana mala hawaa mas'aafan s'aafa. Yaataade Iyyaasa sissennan aggoppa; ayaw gooppe, saluwaappe garssan taani Amaaleek'a asatuwaa zaari k'ofetenaadan c'iraana d'ayssana» yaageedda.

¹⁵ Muse yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa kees'siide, «Med'inaa Goday taw s'oonuwaa immee» giide suntseedda.

¹⁶ I hawaadan yaageedda; «Kushetuu pude Med'inaa Godaa kawutetsaa araataakko denddeeddino; yeletaappe yeletaa gakkanawukka Med'inaa Goday Amaaleek'atuwaana olettanawaa» yaageedda.

18

Yootoore Musa S'omooseedda

¹ Miidiyaama gade k'eesii, Muse bolluu Yootoore, S'oossay Musewunne Aa asaa Israa'eeliyaw ootseeddabaa ubbaanne Med'inaa Goday Israa'eeliyaa Gibs'eppe kesseed-dawaa siseedda.

²⁻³ He wode Muse bolluu, Yootoore, Muse aakko yediide beedda Aa machato S'ipaaronne izi laa"u naanaa aheedda. Untuntuppe ittuwaa suntsay Gershshooma;* ayaw gooppe, Muse, «Taani asaa gadiyaan bete gidaad» yaageedda.

⁴ Laa"entsuwaa suntsay El"aazara;† ayaw gooppe, I, «Ta aawuwaa S'oossay taana maad-deeddawaa; I taana Gibs'e kaatiyaa mashshaappe ashsheeda» yaageedda.

⁵ Muse bolluu Yootoore Aa attuma naanaanne Aa machchattina S'oossaa deriyaa matan de'iyaa Musekko mela biittaa yeedda.

⁶ I Musa, «Taani, ne bolluu Yootoore, ne machchattinanne izi laa"u naanatuwaanna neekko yay» yaagiide aakko kiitti wotseedda.

⁷ Hewaa diraw, Muse bare bolluwaanna gaketanaw kesiide, aw goynneedda, Aa yereedda. Untunttu ittuu ittuwaa sarotsiide, dunkkaaniyaa giddo geleeddino.

⁸ Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaa diraw, kaatiyaa bollanne Gibs'etuwaa bolla oot-seedda ubbaa, ogiyyaan untuntta gakteedda daaburaabaa ubbaanne Med'inaa Goday untuntta ashsheeddawaa Muse bare bolloo odeedda.

⁹ Israa'eeliyaa asaa Gibs'etuwaa kushiyaappe ashshanaw Med'inaa Goday ootseedda lo"o oosotuwaabaa ubbaa sisiide, Yootoore nashetteedda.

¹⁰ Yaatiide «Hinttena Gibs'etuwaa kushiyaappenne kaatiyaa kushiyaappe ashsheeda Med'inaa Goday, Gibs'etuwaa kushiyaappe asaa kessi akkeeddawe, I galattetto.

17:14 Zar. 25:17-19; 1 Sam. 15:2-9
giyaawaa. 18:2-3 Kes. 2:21-22
maaddee» giyaawaa.

* 18:2-3 Gershshooma: Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaa k'aalaan «Betiyya»
† 18:4 El'aazara: Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaa k'aalaan «S'oossay taana

¹¹ Med'inaa Goday hara s'oossatuwaappe ubbaappe wolk'k'aama gidiyaawaa taani ha"i eraad; ayaw gooppe, I ha Israa'eeliyaa asaa bolla oteretteedda Gibs'e s'oossatuwaa bolla hawaa ootseedda» yaageedda.

¹² Hewaappe guyyiyaan Yootoore, Muse bolluu, shuketiide polo s'uugettiyaa itti mehiyaa yarshshuwaanne hara yarshshoo shuketeedda ashuu meetettiyyaa mehiyaa yarshshuwaaw S'oossaw aheedda; Aaroonenne Israa'eeliyaa c'imatuu ubbay S'oossaa sintsan Muse bol-luwaanna k'umaa maanaw yeeddino.

Daannatuu Suntsetteeddino

(Zar. 1:9-18)

¹³ Wonttetsa gallassi Muse asaw pirddanaw utteedda; Asay Muse yuushshuwaan wont-tappe omarssi gakkanaw ek'keedda.

¹⁴ Muse bolluu Muse asaw ootsiyaawaa ubbaa be'iide, «Neeni ha asaw ootsiyaawe hawe ayee? Asay ubbay wonttappe doommiide omarssi gakkanaw ne yuushshuwaan ek'k'ide'ishshin, neeni neerekka daannaadan ayaw uttaad?» yaageedda.

¹⁵ Muse bare bolluwaa, «Asay S'oossaa sheniyyaa oochchanaw taakko yiyaa diraassa.

¹⁶ Unttunttoo yewuu de'ooppe taakko yiino; taani itti uraa gidduwaaninne Aa shooruwaa gidduwaan pirdday; S'oossaa azazuwaanne wogaa untuntta erissay» yaageedda.

¹⁷ Muse bolluu, «Hawe neeni ootsiyaabay lo"enna.

¹⁸ Neeninne neenana de'iyaa Asay daabura s'alalaa giddiita; ha kiittay new loytsi dees'o; neeni hawaa neerekka ootsanaw danddayakka.

¹⁹ Ane ha"i taani odiyaaawaa sisa; taani neena zorana; S'oossay neenana gido. Neeni ha asaa diraw S'oossaa sintsa aad'd'a; asay untunttu yewuwaa S'oossaakko aha.

²⁰ Azazuwaanne wogaa untuntta neeni tamarissa; untunttu de'ana maaraanne oot-sana oosuwaaw ubbaa untuntta bessa.

²¹ K'ay asaa ubbaa gidдон danddayiyaa asatuwaa, S'oossaw yayyiyaawantta, am-manetteedawanttanne magans's'aa miyaawaa is's'iyaaawantta dooraade untunttuppe asaw sha"aa kaappatuwaa, s'eetuwaaw kaappatuwaa, ishatamuwaaw kaappatuwaanne tam-muwaaw kaappatuwaa suntsaa.

²² Unttunttu ubbaa wode asaw pirddino; shin waayissiyaa yewuwaa ubbaa neekko ahino; waayissenna yewuwaa ubbaa untunttu wurssino. Unttunttu neenana shaakketiyyaa diraw, tookuu new kawushanawaa.

²³ Neeni hewaadan ootsooppenne hawe S'oossaa azazo gidoope, neeni danddayana. K'ay ha Asay ubbaykka bare allaallii polettina, bare soo bare soo baanawaa» yaageedda.

²⁴ Muse bare bolluwaa k'aalaa siseedda; I geeddawaa ubbaakka ootseedda.

²⁵ Muse Israa'eeliyaa ubbaa gidдоppe danddayiyaa asatuwaa dooriide asaa kaalet-siyaa sha"aa kaappatuwaa, s'eetuwaaw kaappatuwaa, ishatamuwaaw kaappatuwaanne tam-muwaaw kaappatuwaa suntseedda.

²⁶ Unttunttu asaw ubbaa wode pirddeeddino; untunttu barena dees'eedda yewuwaa Musekko aheeddino; shin dees'ena yewuwaa ubbaa untunttu wurssseeddino.

²⁷ Hewaappe guyyiyaan Muse bare bolluwaa moyzzina Yootoore bare gadiyaa sim-meedda.

Higgiyaanne K'aalaa C'aak'uwaa

19

(19:1–24:18)

S'oossay Siina Deriyaan K'onc'c'eedda

¹ Israa'eeliyaa Asay Gibs'eppe keseedda heezzentsa aginaan he koyro gallassan Siina mela biittaa gakkfeeddino.

² Unttunttu Rafiidimeppe denddiide Siina mela biittaa biide, hewaan de'iyaa deriyaa sintsa mela biittaa utteeddino.

³ Muse S'oossakko pude deriyaa huup'iyaa kesina, Med'inaa Goday deriyaa huup'iyaan Aa s'eesiide, «Neeni Yaak'oobappe yeletteedda Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaadde oda;

⁴ «Taani Gibs'etuwaaw bolla ayaa ootsaadditanttonne k'ay arggantsaa k'efiyaan taani hinttentta waata tookkaade taakko ahaaditanttonne hinttenttu hinttenttu huup'iyaw be'eeddita.

⁵ Simmi ha"i hinttenttu taw loytsi azazettooppenne ta k'aalaa c'aak'uwaa naagooppe, asaa ubbaa gidдон hinttenttu taw buzo gidana. Kumentsaa sa'ay tawaa gidooппenne

⁶ hinttentu ta kawutetsaa k'eesatuwaanne geeshsha asaa gidana» yaaga; neeni Is-
raa'eelattoo odana k'aalay hawaa» yaageedda.

⁷ Muse guyye simmi biide, asaa kaletsiiyaawantta s'eesi shiishshiide, Med'inaa Goday oda
geedda ha k'aalatuwaa ubbaa untuntntoo odeedda.

⁸ Asay ubbay itti doonaa gidiide, «Med'inaa Goday geeddawaa ubbaa nuuni ootsana»
yaageeddino. Musekka untuntntu geeddawaa Med'inaa Godaakko afeedda.

⁹ Med'inaa Goday Musa, «Taani neenana haasayishin Asay sisanaadaaninne untuntntu
neenan ubbaa wodekka ammanettanaadan, taani neekko wolk'k'aama shaariyaa gid-
duwaana yaana» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan Muse Asay geeddawaa Med'inaa
Godaw odeedda.

¹⁰ Med'inaa Goday Musa, «Neeni asaakko baade hachchenne wontti untuntntu
geeyanaadan oda. Untuntntu barenttu mayuwaa meec'iide;

¹¹ heezzentso gallassaw giigino. Ayaw gooppe, heezzentso gallassan Asay ubbay
be'ishin, Med'inaa Goday Siina Deriyaa bollan wod'd'anawaa.

¹² Neeni ha deriyaa yuushshuwaan asaw zawaa wotsaade untuntntoo, «Deriyaa pude ke-
senaadan woy deriyaa s'ap'uwaa bochchennaadan hinttentta erite. Deriyaa bochcheedda
ooninne tumuppe hayk'k'anawaa.

¹³ He uray shuchchaan c'adettiide woy wonddaafiyaan c'adettiide hayk'k'ooppe attin; I
kushiyaan boshettoppo. Mehe, woy asaa gidooppenne I shemppuwaanna attena» yaaga.
Malakatay punettiyaa wode, he wode untuntntu deriyaa pude kesana gooppe kesino»
yaageedda.

¹⁴ Muse deriyaappe asaakko duge wod'd'eeddawaappe guyyiyaan untuntntu
geeyanaadan odina, untuntntu barenttu mayuwaa meec'c'eeddino.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan asaa I, «Heezzentso gallassaw giigite; machchiyaanna ak'oppite»
yaageedda.

¹⁶ Heezzentso gallassi wontta guuguntsaa guntsay sisettedda. Walk'k'antsayenne
wolk'k'aama shaarii deriyaa mayyiide beetteedda; malakataykka punettiyaa wolk'k'aama
kooshshay sisettedda. Hewaa diraw, bare de'iyaa sa'aan Asay ubbay kokkoreedda.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan Muse asaa S'oossaanna gatsanaw untuntntu de'iyaa
dunkkaaniyaappe keseedda; untuntntu deriyaa garssa dembbaan ek'k'eeddino.

¹⁸ Med'inaa Goday Siina Deriyaa bollan tamaanna wod'd'eedda diraw, Siina Derii
c'uwaan kameteedda. Wolk'k'aama guuduwaappe c'uway kesiyaawaadan, aappe c'uway
pude keseedda. Asay ubbay loytsi kokkoreedda.

¹⁹ Malakataa punuu loytsi dari dari beedda wode, Muse haasayina, S'oossaa kooshshay
aw zaariide haasayeedda.

²⁰ Med'inaa Goday Siina Deriyaa kiikiyaan wod'd'iide, Musa pude deriyaw kiikiyaa
s'eesina Muse pude keseedda.

²¹ Med'inaa Goday Aa, «Neeni duge baade Asay Med'inaa Godaa be'ana giide, zawaa
aad'd'enaadaaninne untuntntuppe daruu hayk'k'ennaadan asaa seera.

²² Haray atto Med'inaa Godaa mata shiik'iyaa k'eesatuukka barena geeshshanaw
koshshee; hewe d'ayooppe, Med'inaa Goday untuntntu murana» yaageedda.

²³ Muse Med'inaa Godaa, «Asay deriyaa pude yaanaw danddayenna; ayaw gooppe, neeni
ne huup'iyaw, «Ha sa'aa geeshshaadan dummayiide, ha deriyaa yuushshuwaan zawaa
wotsite» gaade nuw oda wotsaadda» yaageedda.

²⁴ Med'inaa Goday Aa, «Neeni duge baade Aaroona neenana pude akkaade ya.
K'eesetuwaanne asaa Med'inaa Goday murenaadan, untuntntu zawaa aad'd'iide pude
Med'inaa Godaakko yooppino» yaageedda.

²⁵ Hewaa diraw, Muse duge asaakko wod'd'iide, S'oossay geeddawaa untuntntoo
odeedda.

20

Tammu Azazatuwaa

¹ S'oossay ha k'aalatuwaa ubbaa hawaadan yaagiide haasayeedda;

² «Neena Gibs'eppa ayiletetsaa gadiyaappe keseedda Med'inaa Goday ne S'oossay taana.

³ «Taappe attina, hara s'oossaw goynnoppa.

⁴ «Bolla saluwaan de'iyaa, woy garssa sa'aan de'iyaa, woy sa'aappe garssan haatsaa
giddon de'iyaa ayyaanne malatissaade new goynniyaa misiletuwaa ootsoppa.

⁵ Unttunttoo hokkoppa woy untunttoo goynnoppa. Ayaw gooppe, taani, Med'inaa Goday ne S'oossay k'anaatanchcha S'oossaa; taana is'siyaawantta aawotuwwa nagaraa diraw, naanaa heezzentso yeletaanne oyddentso yeletaa gakkanaw muriyaawaa.

⁶ K'ay taana siik'iyaa ne ta azazuwaa naagiyaawanttoo sha" a yeletay gakkanaw laamet-tena siik'uwwa bessiyaa Med'inaa Godaa.

⁷ «Med'inaa Godaa ne S'oossaa suntsaa c'oo dentsoppa; ayaw gooppe, S'oossay bare suntsaa c'oo dentsiyaawaa murana.

⁸ «Geeshsha ootsaade, Sambbata gallassaa naaga.

⁹ Neeni ootsiyaa oosuwwa ubbaa usuppun gallassatuwwaan ootsa.

¹⁰ Shin laappunsa gallassay Med'inaa Godaa ne S'oossaw Sambbata. He gallassi ay oosuwwanne ootsoppa; neeni, woy ne attuma na'ay, woy ne mac'c'a naanaa, woy ne mac'c'anne attuma k'oomatuu, woy ne miizzay, woy hinttenttunna de'iyaa Israa'eeliyaa gidena Asay he gallassan ay kiitaakka kiitettoppo.

¹¹ Ayaw gooppe, usuppun gallassaa gidon Med'inaa Goday saluwwanne, sa'aa, abbaanne untunttu gidon de'iyaa ubbaa med'd'eadda; shin laappunsa gallassan shemppedda. Hewaa diraw, Med'inaa Goday Sambbata gallassaa anjeedanne geeshshedda.

¹² «Med'inaa Goday ne S'oossay new immiyaa biittaaan ne laytsay aduk'k'ana mala, ne aabbanne ne daayo bonchcha.

¹³ «Asaa wod'oppa.

¹⁴ «Woshummoppa.

¹⁵ «Wuu"oppa.

¹⁶ «Ne shooruwwa bolla wordduwwa markattoppa.

¹⁷ «Ne shooruwwa golliyyaa amottoppa; ne shooruwwa machato, woy Aa k'oomaa, woy Aa k'oomato, woy Aa booraa, woy Aa hariyaa, woy aw de'iyawaa ayaanne amottoppa» yaageedda.

Asaa Yashshaa

(Zar. 5:22-33)

¹⁸ Asay ubbay guuguntsay guugummiyaawanne walk'k'antsay wolk'k'aamiyaawaa be'eadda; malakataa waasuwwa siseedda; k'ay derii c'uwattiyaawaakka be'eadda; Asay yashshan kokkoriide, haakuwwaan ek'keedda.

¹⁹ Unttuntu Musa, «Neni nuw haasaya; nuuni sisana; shin nuuni hayk'k'ennaadan, S'oossay nuw haasayoppo» yaageeddino.

²⁰ Muse asaa, «S'oossay hinttentta paac'c'anaw, nagaraa hinttenttu ootsenna mala, Aa yashshay hinttenttu wozanaa de'anaadan, I yeedda diraw yayyoppite» yaageedda.

²¹ Asay haakki ek'k'ide'ishshin, S'oossay de'iyaa sa'aa wolk'k'aama d'umaakko Muse shiik'eadda.

Yarshshiyaa sa'atuwwaan Go'ettiyaa Wogatuwwa

²² Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Musa, «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaadde oda; «Taani saluwaappe hinttenttoo haasayeeddawaa hinttenttu hinttenttu huup'iyaw be'eeddita.

²³ Ta matan ay eek'aanne ootsoppite; biraa eek'aa woy work'k'aa eek'aa hinttenttoo ootsoppite.

²⁴ «Neni taw yarshshuwwa yarshshiyaa sa'aa urk'k'aappe med'd'aade ne s'uuggiyaa yarshshuwwa, ne ittippetetsaa yarshshuwwa, ne dorssatuwwanne ne deeshshatuwaappe ne miizzatuwwa Aa bolla yarshsha. Ta suntsay k'ofettana mala ootseedda sa'aa ubbaan, taani hinttenttukko yaade, hinttentta anjjana.

²⁵ Neeni taw yarshshuwwa yarshshiyaa sa'aa shuchchaappe med'd'ooppe, masetteedda shuchchaappe med'd'oppa; ayaw gooppe, neeni massiyaa miishshan Aa bochchooppe, ne Aa tunissaasa.

²⁶ Ta yarshshuwwa sa'aa pude gayyiyaan kesoppa; ayaw gooppe, neeni kesiyaa wode, ne kalluu beette» yaagaadde oda.

20:5 Kes. 34:6-7; Pay. 14:18; Zar. 7:9-10 **20:7** Wog. 19:12 **20:8** Kes. 16:23-30; 31:12-14 **20:9** Kes. 23:12; 31:15; 34:21; 35:2; Wog. 23:3 **20:11** Dom. 2:1-3; Kes. 31:17 **20:12** Zar. 27:16; Mat. 15:4; 19:19; Mar. 7:10; 10:19; Luk'. 18:20; Efe. 6:2, 3 **20:13** Dom. 9:6; Wog. 24:17; Mat. 5:21; 19:18; Mar. 10:19; Luk'. 18:20; Rom. 13:9; Yak'. 2:11 **20:14** Dom. 9:6; Wog. 24:17; Mat. 5:21; 19:18; Mar. 10:19; Luk'. 18:20; Rom. 13:9; Yak'. 2:11 **20:15** Wog. 19; 11; Mat. 19:18; Mar. 10:19; Luk'. 18:20; Rom. 13:9 **20:16** Kes. 23:1; Mat. 19:18; Mar. 10:19; Luk'. 18:20 **20:17** Rom. 7:7; 13:9 **20:18** Ibr. 12:18-19 **20:25** Zar. 27:5-7; Iya. 8:31

21

Ayiletuwaa Oyk'k'iyaa wogaa
(Dom. 15:12-18)

- ¹ «Neeni untuntntoo immana wogay hawaa.
- ² Neeni Ibraawe ayiliyaa shammooppe, I new usuppun laytsaa ootso; shin laappuntsa laytsaan I ayinne k'ans's'ennan, ayiletetsaappe c'oo kesiide bo.
- ³ I barekka yeeddawaa gidoooppe barekka bo; bare machchattina yeeddawaa gidoooppe, Aa machatakka aanana bu.
- ⁴ Aa goday aw machato immeeddawaa gidooppenne machchata aw attuma naanaa woy mac'c'a naanaa yeleeddawaa gidoooppe, he machatanne izi naanay Aa godaawaa; I barekka kesiide bo.
- ⁵ Shin he ayilii, «Taani ta godaa, ta machatonne ta naanaa siik'ay; taani ayiletetsaappe kesikke gooppe,»
- ⁶ Aa goday Aa pirddiyaawanttu sintsa aatso; hewaappe guyyiyaan pengge woy pengge mak'aaniyaakko Aa afiide, Aa haytsaa gootsan lukko. Simmi I bare de'uwaa laytsaa ubbaan aw ayiliyaa gidanawaa.
- ⁷ «Asay bare mac'c'a naatto ayiletetsaw zal"ooppe, attuma ayiletuu ayiletetsaappe kesiyaawaadan iza kesuppu.
- ⁸ Iza barena machchetetsaw dooriide afeedda godaw lo"ana d'ayooppe, goday izo wozissanaw koshshee. I iziww ammanettibeenna diraw, izo allagaw zaal"anaw aw maataay baawa.
- ⁹ I izo bare na'aw immanaw doorooppe, mac'c'a naattiw bessiyaawaa iziww ootso.
- ¹⁰ I barew hara machato akkooppe, koyro machatiw k'umaa, mayuwaa woy asinatetsaanne machchetetsaa maataa pac'issoppo.
- ¹¹ I ha heezubatuwaa iziww immana d'ayooppe, ayinne shaluwaa c'iggenan ayiletetsaappe kesaade bu.

Iitatu Murettiyyaa Wogaa

- ¹² «Asaa shoc'iide wod'iyaa asaa tumuppe wod'anaw bessee.
- ¹³ Shin eriidde gidenaan I wod'iyaa wode, taani, S'oossay c'o"u geeddawaa gidoooppe, I bak'atana sa'aa untuntntoo taani giigisana.
- ¹⁴ Shin onne k'opiide eriidde hara bitaniyaa wod'ooppe, he uraa ta yarshshuwaa sa'aappe diggaade, haraa sa'aan wod'a.
- ¹⁵ «Bare aabba woy bare daayo dechchiyaa uray ooninne tumuppe hayk'k'o.
- ¹⁶ «Asaa wolk'k'an oyk'k'iide zal"iyaa uray woy wolk'k'aan oyk'k'eedita Asay Aa kushiyaan beetteedita Asay tumuppe hayk'k'anaw bessee.
- ¹⁷ «Bare aabba woy bare daayo shek'k'iyaa tumuppe hayk'k'o.
- ¹⁸⁻¹⁹ «Laa"u asatuu walak'ettooppe, ittuu yenkkuwaa shuchchaan c'adooppe woy bokisoooppe, he deshetteeddawe hayk'k'ennan attowaa gidooppenne harggiide gisuwaan gam"ooppe, dendiide guufiyaana kare heeraan hamettooppe, he dechcheeddawe hayk'k'uwaappe attee; giddooppene I Aa kiitaa diggeedita diraw, shaluwaa c'igganawunne Aa patsanaw maaddana koshshee.
- ²⁰ «Asay bare attuma ayiliyaa woy mac'c'a ayilatto s'am"an shoc'ooppenne hewaa gaa-suwaan he uray he godaa kushiyaan hayk'k'into, shoc'eeddawe tumuppe murettanaw bessee.
- ²¹ Shin he deshetteeddawe itti woy laa"u gallasaan denddooppe, he ayilii Aa miishshaa gidiyaa diraw, I murettana.
- ²² «Laa"u asatuu ittuu ittuwaanna wad'ettiidde shahaara mishiratto dechchooppenne iza boshettooppe, hewaappe hara iita deshetsay d'ayooppe, he mishiratti asinay oochcheeddawaanne daannatuu pirddeeddawaa ayaanne c'iggo.
- ²³ Shin iziww deshetsay darooppe, shemppuu hayk'k'into shemppuwaa,
- ²⁴ ayfiyaa diraw ayfiyaa, achchaa diraw achchaa, kushiyaan diraw kushiyaan, gediyaan diraw gediyaan,
- ²⁵ s'uugetsaa diraw s'uugetsaa, madutsaa diraw madutsaa, k'oo'eedita diraw k'oo'uwaan akkanaw koshshee.
- ²⁶ «Itti Asay bare attuma ayiliyaw woy mac'c'a ayilatiw ayfiyaa bak'k'iide toyssooppe, he ayfiyaa diraw ayiletetsaappe kessi yeddo.
- ²⁷ Hewaadankka, bare ayiliyaa achchaa woy bare ayilatti achchaa mentsooppe, he achchaa diraw ayiletetsaappe kessi yeddo.

Mehiyaa Godatuu Poliyaabatuwaa

²⁸ «Booray mac'c'a asaa woy attuma asaa k'ayc'c'iide wod'ooppe, he booray shuchchaan c'adettiide hayk'k'o; Aa ashuu meetettoppo. Shin booraa goday murettoppo.

²⁹ Shin booray kasekka k'ayc'c'iyaa meezii de'iyaaawaa gidiina, Asay Aa godaw odi wotsina, Aa goday k'achchennaan is's'ina, booray attuma asaa woy mac'c'a asaa wod'ooppe, he booray shuchchaan c'adettiide hayk'k'o; k'ay Aa godaykka hayk'k'o.

³⁰ Shin I barena wozanaadan ooshetoope, untunttu oochcheeddawaa ayaanne c'iggiide, bare shemppuwaa wozo.

³¹ Booray attuma na'aa woy mac'c'a naatto k'ayc'c'iide wod'ooppe, pirdday itti mala gido.

³² Booray attuma ayiliyaa woy mac'c'a ayilatto k'ayc'c'iide wod'ooppe, booraa goday ayiliyaa godaw hattamu biraa santtimiyaa c'iggo. Booray shuchchaan c'adettiide hayk'k'o.

³³ «Itti Asay ollaa k'um"iyaa pokiide, woy ollaa bookkiide k'um"ennaan aggooppe, booray woy harii he ollaan kunddoope,

³⁴ he ollaa goday mehiyaa gatiyaa c'iggo. I Aa godaw gatiyaa c'iggiide, hayk'k'eedda mehiyaa barew akko.

³⁵ «Itti asaa booray hara booraa k'ayc'c'iide wod'ooppe, pas'a booraa zal"iide, Aa gatiyaanne hayk'k'eedda booraa likkiyaan shaakki akkino.

³⁶ Shin he booray k'ayc'c'iyaaawaa gidiyaawe kaseti eretishin, Aa goday Aa k'achchennaan aggeedawaa gidoope, Aa goday booraa c'iggo. Yaatiide he hayk'k'eeddawaa barew akko.

22

Asay Barew De'iyaaawaa Naagiya Wogaa

¹ «Itti Asay booraa woy dorssaa wuu"iide shukkooppe, woy zal"ooppe, booraa diraw ichcheshu booraa, dorssaa diraw oyddu dorssaa c'iggo.

² «Kaysuu golliyaa bookkiide oyk'k'etooopenne shoc'ettiide hayk'k'into, shoc'eeddawe suutsaa gusseeddawoo ooshetenna.

³ Shin hewe s'alk'k'ii doli kichchina hanooppe, I he gukkeedda suutsaa ac'uwaan ooshette. Kaysuu bare wuu"eeddawaa zaaro; shin aw ayayenne d'ayooppe, bare wuu"eeddawaa zaaranaw I zal"etto.

⁴ I wuu"eedda mehii pas'a de'iidde Aa kushiyaan beettinto, booraa, woy hariyaa, woy dorssaa gidooopenne, I bare wuu"eeddawaa laa"u kushiyaan aatsiide c'iggo.

⁵ «Itti Asay bare mehiyaa dembban woy woyniyaa turaa gidдон heemmishin, mehii hara asaa shoyk'aappe mooppe, I bare shoyk'aappe woy bare woyniyaa turaa ubbaappe lo"iyaaawaa afilaamaa c'iggo.

⁶ «S'aragay denddiide aguntsaa buuraanna laa"iide, dooriyaan de'iyaa katsaa, woy ek'uwaan de'iyaa katsaa, woy goshshaa ubbaa miyaawaa gidoope, koyro s'aragaa oytseedda bitanii ac'aa c'iggo.

⁷ «Itti Asay biraa woy hara miishshaa naagissanaw bare shoоро hadaraa immina, shoорuwaa sooppe he miishshay wuu"eettoopenne kaysuu oyk'k'etinto, kaysuu he miishshaw laa"u kushiyaan aatsiide c'iggo.

⁸ Shin kaysuu beettana d'ayooppe, golliyaa goday pirddiyaawanttukko shiik'iide bare shoорuwaa miishshaa bolla bare kushiyaan wotsibeennawaa c'aak'k'o.

⁹ «Asay ay mootuwanka, booraa gaasuwaan, woy hariyaa gaasuwaan, woy dorssaa gaasuwaan, woy mayuwaa gaasuwaan, woy hara bayeeddawaa gaasuwaan, «Hawe tawaa» giide mootetoope, laa"u baggaykka barenttu mootuwaa pirddiyaawanttu sintsa aatsino; pirddiyaawanttu bayzzanchcha geedda uray bare shoоро laa"u kushiyaan aatsiide c'iggo.

¹⁰ «Asay bare shoоро hariyaa, woy booraa, woy dorssaa, woy hara mehiyaa naagissanaw hadaraa immina hayk'k'into, woy deshettinto, woy ooninne be'ennaan bonk'k'anchchay afooppe,

¹¹ hadaraa naagiyaawe bare shoорuwaa mehiyaa bolla bare kushiyaan wotsibeennawaa Med'inaa Godaa sintsan c'aak'k'ina, untunttu gidдон de'iyaa yewuu mayetto. He mehiyaa goday c'aak'uwaa akko; c'igga immanaw koshshenna.

¹² Shin mehii shoорuwaa wuu"etteeddawaa gidoope, izaawoo c'iggo.

¹³ He mehiyaa do'ay mentereetsiide meeddawaa gidoope, markka gidanaadan do'ay miishshin atteedawaappe akkiide yo; yaatiide me'etteedda mehiyaa diraw c'iggoppo.

¹⁴ «Asay bare shoорuwaa mehiyaa gars's'ooopenne Aa goday bayinna sa'aan he mehii deshettoope woy hayk'k'ooppe, he mehiyaa c'iggo.

¹⁵ Shin Aa goday aanana de'ooppe, gars's'eedawe c'iggoppo; keraw akkeeddawaa gidoope, keraw c'iggiyaa shaluu ac'uwaa c'iggeedda.

Geeshsa De'uwaanne Ammanuwaaw Wogaa

¹⁶ «Itti Asay asinaw giigabeenna wodoratto c'immiidde, izina gisiyaawaa gidoope, izo c'ilooshiide barew machato ootso.

¹⁷ Izi aabbu izo aw immanaw is'sooppe, wodoratto akkiyaa uray c'ilooshiyaawaa keeshshaa biraa I aabboo immo.

¹⁸ «Bitiyaa mishiratto pas'a wotsoppa.

¹⁹ «Mehiyaanna gisiyaa ooninne tumuppe hayk'k'o.

²⁰ «Med'inaa Godaa s'alalaassappe attina, hara s'oossaw yarshshiyaawe ooninne mule d'ayo.

²¹ Betiide yeedda asaa k'ohoppite woy un"oppite; ayaw gooppe, hinttenttukka Gibs'e gadiyaan bete gidiide de'eeddita.

²² Asinay hayk'k'eedda am"attonne aawuu hayk'k'eedda hiyyeesaa un"oppite.

²³ Hinttenttu untuntta un"etsina, untunttu taakko waassooppe,

²⁴ taani untunttu waasuwa tumuppe sisana; he wode ta hank'k'uu hinttenttu bolla danddana; taani hinttentta mashshaan wurssana; hinttenttu machatuu am'e hinttenttu naanaykka aawuu hayk'k'owantta gidanawantta.

²⁵ «Hinttenttu giddon de'iyaa ta asaappe itti hiyyeesaw shaluwaa tal"ooppe, shaluwaa dichchaw immiyaa asaadan hanoppite; neeni dichchaa Aa oochchoppa.

²⁶ Neeni ac'uwaa diraw ne laggiiyaa mayuwaa oyk'k'ooppe, away wullenan de'ishshin aw zaara;

²⁷ ayaw gooppe, I bare bollaa kammiyaawe henni s'alalaana; harabaa ayaa mayyiide ak'anaw danddayii? I taw waassooppe, taani k'arettiyaawaa gidiyaa diraw, sisana.

²⁸ «S'oossaa bolla shek'aa k'aalaa haasayoppa, woy ne deriyaa mooddiyaawaa shek'k'oppa.

²⁹ Ne katsaa s'eeraappenne ne woyniyaa gum"etsaa kumentsaappe taw yarshshuwa shiishsha.

³⁰ «Neeni ne attuma naanaa giddon bayiratiyaa na'aa taw immanaw koshshee.

³¹ Miizzaappekka dorssaappekka hewaadan ootsa. Untunttu laappun gallassay gakanaw, barenttu aayetuwaana aayetuwaana gam"ino; hosppuntsa gallassi untunttu taw imma.

³¹ «Hinttenttu taw geeshsha asaa gidanaw koshshee; hewaa diraw, bazuwaa do'ay mentsereetsiide wod'eadda mehiyaa ashuwaa mooppite; hewaa kanaw olite.

23*Suure Pirdaa*

¹ «Worddo oduwaa puukkoppa; wordduwa markka gidaade, iita asaa maaddoppa.

² Iitabaa ootsanaw c'ora asaa kaalloppa; pirdaa geellayanaw c'ora asaana itta gidaade markkattoppa.

³ Hiyyeesay pirdaw shiik'ooppe, mootuwaan Aa metuwaa s'eellaade maaddoppa.

⁴ «Ne morkkiyaa booray woy harii bayeeddawaa demmooppe, zaaraade aw afa.

⁵ Neena is's'iyaa bitaniyaa harii c'aanaana kunddeeddawaa be'ooppe, hewaan aggoppa; maaddaade aanana dentsa.

⁶ «Pirdaa dabaaban maaddaade, hiyyeesaa asaa pirdaa geellayoppa.

⁷ Worddo yewuwaa ubbaappe haakka; geeshsha woy s'illuwaa wod'oppa; ayaw gooppe, kobaa ootseeddawaa taani saro yeddikke.

⁸ Mattaayiyaa (magans's'aa) akkoppa; ayaw gooppe, mattaayii s'eelliyaaawanttu ayfiyaa k'ook'iseenne s'illatuwaa k'aalaa mirk'k'ee.

⁹ «Betiyya naak'k'oppite; bete gidiiyaawe ay keeshshaa kayyoyintto eriita; ayaw gooppe, hinttenttu hinttenttu huup'iyaw bete gidiide Gibs'e gadiyaan de'eeddita.

Laappuntsa Laytsaanne Laappuntsa Gallassaa

¹⁰ «Neeni ne gadiyaa usuppun laytsaw goshaade, zeraade katsaa k'oyc'a akka.

¹¹ Laappuntsa laytsaan gadiyaa goshenan shaachcha; yaatoope, ne asaa giddon de'iyaa hiyyeesatuu hewaappe miyaabaa demmana; k'ay untunttuppe attiyaawaa do'atuu maana. Neeni ne woyniyaa turaakka ne wogaraakka hewaadan ootsa.

¹² Usuppun gallassaa ne kiitaa kiitetta; ne boorayenne ne harii shemppana malanne ne son yeletteedda ayiliinne betti, shemppana mala, laappunsa gallassi oosuwaawaa ootsoppa.

¹³ «Taani hinttentta geeddawaa ubbaa minisiide ootsite; hara s'oossatuwaa suntsaa s'esoppite; hinttenttu ins's-arssaappe hewe sisettoppo.

Wolk'k'aama Baalatuwaa

(34:18-26; Zar. 16:1-17)

¹⁴ «Laytsan heezzu gede hinttenttu taw baalaa bonchchite.

¹⁵ Magaage ukitsaa Baalaa bonchchite; taani hinttentta azazeeddawaadan, laappun gallassaa irshshuwaawaa yeggiibeenna ukitsaa miite; hinttenttu Abiiba geetettiyyaa aginaan keereedda gallassatuwaan ha baalaa bonchchite; ayaw gooppe, hinttenttu Gibs'eppe kesseeddawe he aginaana.

«Hintteppe itti asayenne ta sintsan mela kushe beettoppo.

¹⁶ «K'ay hinttenttu hinttenttu gaden zerina, koyro gakkeedda katsaa c'akkiyaa wode, Katsaa c'akkiyaa Baalaa bonchchite.

«K'aykka laytsaa wurssetsan, katsaa ayfiyaa gadeppa shiishshiyaa wode, Shiishuwaawaa Baalaa bonchchite.

¹⁷ Attuma Asay ubbay Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Godaa sintsan laytsan heezzu gede beetto.

¹⁸ «Neeni yarshshuwaawaa suutsaa taw shiishshaadde, irshshuwaawaa yeggiide uukkeedda ukitsaana shiishshoppa. Ta baalaa bonchchiyyaa gallassi yarshshetteedda mod'd'uwaappe wontaw ayinne attoppo.

¹⁹ Ne gaden bayira ka"eedda katsaappe ubbaappe lo"iyaawaa Med'inaa Godaa soo, ne S'oossaa soo aha. Deeshsha maraa Aa daay maatsan doyssooppa.

Hidootaa K'aalatuwaanne Kaalliyaa Wogatuwaa

²⁰ «Ne ogiyaan neena naagana malanne taani new giigisseedda sa'aa neena afana mala, taani kiitanchchaa ne sintsan kiittana.

²¹ I odiyaaawaa hayzza aw azazetta; Aa bolla makkaloppa; ta suntsay Aa bolla de'iyaa diraw, hinttenttu nagaraa ootsiyaawaa gidoope, hinttenttoo I atto geena.

²² I odiyaaawaa hinttenttu minisiide hayzzooppenne taani odiyaaawaa ubbaa ootsooppe, hinttenttu morkkatuwaawaa taani morkkana; hinttenana ek'ettiyaawanttuna taanikka ek'k'ettana.

²³ Ta kiitanchchay hintteppe sintsanna biide, hinttentta Amooraaawaanatuwaawaa gadiyaa, Hiitetuwaawaa gadiyaa, Parzzaawaanatuwaawaa gadiyaa, Kanaanetuwaawaa gadiyaa, Hiiwetuwaawaa gadiyaanne Yaabusawaanatuwaawaa gadiyaa ahana. Taani untunttu ubbaa d'ayssana.

²⁴ Untunttu s'oossatuwaawaa sintsan hokkoppite, woy goynnoppite, woy untunttu hanuwaa k'ulloppite. Hinttenttu untunttu s'oossatuwaanne untunttu shuchchaa misiletuwaawaa mentsereetsanaw koshshee.

²⁵ Med'inaa Godaa, hinttenttu S'oossaw, goynnite; yaatooppe, I hinttenttu k'umaanne hinttenttu haatsaa anjanawaa; taani harggiyaa hinttenttu giddoppe diggana.

²⁶ Hinttenttu biittaaan ay mac'c'a asayenne boshetenna; maynenna. Taani hinttenttu de'ana laytsaa payduwaawaa adussana.

²⁷ «Taani ta yashshaa hinttenttu sintsan yeddana; hinttenana gaketttiyyaa kawutet-saa ubbaa dagantsana; hinttenttu morkketuu ubbay hinttenttoo zokkiyyaa zaariide, bak'atanaadan taani ootsana.

²⁸ Taani hintteppe sintsaw dukkiyaa kajiyyaa yeddana; Hiiwetuwaawaa, Kanaanetuwaanne Hiitetuwaawaa hinttenttu sintsaappe laaggaade kessana.

²⁹ Shin biittay mela attenaadaaninne bazuwaa do'ay hinttentta waayissenaadan, itti laytsaan untunttu yederssikke.

³⁰ Shin hinttenttu payduwaan dariide, he gadiyaa laattana gakkanaw, taani untunttu laafa laafa laaggaade hinttenttu sintsaappe kessana.

³¹ Taani hinttenttu zawaa Zo'o Abbaappe Piliss's'eema Abbaa, mela biittaappe Efi-raas'iisa Shaafaa gatsana. He gadiyaan de'iyaa ubbaa taani hinttenttu kushiyaan aatsaade immana; hinttenttukka untunttu hinttenttu sintsaappe laaggiide kessana.

³² Untunttunna woy untunttu s'oossatuwaanna c'aak'uwaawaa wotsoppite.

³³ Untunttu hinttenttu gadiyaan wotsoppite; hewe d'ayoooppe untunttu hinttentta ta bolla nagaraa oosissanawantta; ayaw gooppe, untunttu s'oossatoo goynniyaawe tumuppe hinttenttoo p'ire gidanawaa" yaageedda.

24

*S'oossay Bare Asaw Geleedda
K'aalaa C'aak'uwaaw Miniseedda*

¹ Hewaappe guyye Med'inaa Goday Musa, «Neeni, Aaroone, Naadaabe, Abiihinne Israa'eeliyaappe laappun tammu c'ima asatuu Med'inaa Godaakko deriyaa huup'iyaa pude kesiide haakuwaan goynnite.

² Shin Muse, neeni neerekka Med'inaa Godaakko shiik'a; hara c'imatuu ta mata yoop-pino. K'ay asaykka neenana pude kesoppo» yaageedda.

³ Muse yiide, Med'inaa Godaa k'aalaa ubbaanne Aa wogaa ubbaa asaw odina Asay ubbay itti k'aalaan, «Med'inaa Goday odeeddawaa ubbaa nuuni ootsana» yaageeddino.

⁴ Muse Med'inaa Goday odeeddawaa ubbaa s'aafeedda.

Wontetsa gallassi wontta guuran dendiide, deriyaa s'ap'uwaan yarshshiyaa sa'aa gimbbiide Israa'eeliyaa asaa yaraa tammanne laa"uwaaw suntsaan, tammanne laa"u shuchchaa tuussaa esseedda.

⁵ I Israa'eelatuwaappe yalaga attuma asaa kiittina, untunttu biide s'uuggiyaa yarshshuwaaw shiishsheeddino; k'ay ittippetetsaa yarshshoo korumatuwaaw Med'inaa Godaw yarshsheeddino.

⁶ Muse suutsaappe bagga akkiide keriyaan tigeedda; atteeda bakka suutsaa I yarshshiyaa sa'aan c'ac'c'afeedda.

⁷ Hewaappe guyyiyaan K'aalaa c'aak'uwaaw Mas'aafaa akkiide, asaw nabbabeedda; untunttu, «Med'inaa Goday odeeddawaa ubbaa nuuni ootsana; nuuni azazettana» yaageeddino.

⁸ Hewaappe guyyiyaan Muse he suutsaa akkiide, asaa bolla c'ac'c'afiide untunttu, «Be'ite, Med'inaa Goday ha k'aalaa ubbaan hinttenana wotseedda k'aalaa c'aak'uwaaw suutsay hawaa» yaageedda.

⁹ Muse, Aaroone, Naadaabe, Abiihinne Israa'eeliyaa c'imatuwaappe laappun tammuu pude keseeddino.

¹⁰ Israa'eeliyaa S'oossaa be'eeddino; Aa gediyaappe garssana saluwaadan geeyeedda sampeeriyaa geetettiyaa p'ooliyaa shuchchaappe oosetteeddawaa malatiyaa wuyggiyaa malabay de'ee.

¹¹ Shin S'oossay Israa'eeliyaa asaa kaappatuwaaw wod'ibeenna. Untunttu S'oossaa be'eeddino; Aa sintsan meeddinonne usheeddino.

Muse Siina Deriyaa Huup'iyaa Bolla

¹² Med'inaa Goday Musa, «Neeni deriyaa pude haa taakko kesaade, hawaan gam'a; yaatooppe neeni untunttu tamarissana mala, taani wogaanne azazuwaaw s'aafeedda shuchchaa new immana» yaageedda.

¹³ Hewaappe guyyiyaan Muse bare k'oomaa Iyyaasunna baanaw denddeedda; Muse S'oossaa deriyaa pude keseedda.

¹⁴ Israa'eeliyaa asaa c'imatuwaaw I, «Nuuni hinttenttukko simmanaw hawaan de'ishshite; Aaroonenne Huuri hawaan hinttenana de'iino; yewuu de'iyaa ooninne untunttukko bo» yaageedda.

¹⁵ Muse deriyaa pude keseedda wode, shaarii deriyaa kammeedda.

¹⁶ K'ay Med'inaa Godaa bonchchuu Siina Deriyaa bollan utteedda; he shaarii usuppun gallassaa mayyeedda; laappuntsa gallassan he shaariyaa gid doppe Med'inaa Goday Musa s'eeseedda.

¹⁷ Israa'eelattoo Med'inaa Godaa bonchchuu deriyaa huup'iyaan s'uuggiyaa tamaa malatiide beetteedda.

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan Muse he shaariyaa gid do geliide, deriyaa pude kesiide deriyaa huup'iyaan oytamu gallaasanne oytamu k'ammaa gam"eedda.

Geeshsha Dunkkaaniyaanne Goynaa Wogaa

25

(25:1–40:38)

*S'oossaa Dunkkaaniyaa Tokkanaw Imetteedda Imotaa
(35:4-9)*

¹ Med'inaa Goday Musew hawaadan yaageedda;

² «Taw immiyaawaa ahanaadan neeni Israa'eelattoo oda; taw immanaw Aa wozanay Aa imma imma giyaa asaa ubbaa imotaa neeni taw akka.

³ Hinttenttu untuntuppe akkana imotay hawaa: work'k'aa, biraa, nahaasiyaa birataa, ⁴ saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne, zo'o liik'o k'ac'inaa, deeshshaa isikiyaa,

⁵ dorssaa orggiyaa galbbaa zo'o k'alamiyaan yeggi kesseeddawaa, hara galbbaa, odooruwa,

⁶ s'ompiyaw wogaraa zayitiyaa, okkiyaa zayitiyaanne is'aanaa sawetsiyaa k'imaamiyaa;

⁷ K'eesatuwaa kaappuwaa eefuudiyaaninne tiraan wotsiyaawaan yeggiyaa margidiyaa geetettiya shuchchatuwaanne hara p'ooliyaa al'o shuchchatuwaa aho.

⁸ «Yaatiide taani untunttu gidдон ak'anaadan, untunttu taw Geeshsha sa'aa giigissino.

⁹ Likke taani neena bessedda leemisuwaa ubbaadan S'oossaa Dunkkaaniyaanne Aa gidдон de'iyaa miishshatuwaa ootsite.

K'aalaa c'aak'uwaa Taabootaa

(37:1-9)

¹⁰ «Untunttu odooruwa mitsaappe adussatetsay laa"u wad'anne bagga, gomppay itti wad'anne bagga, geesay k'ay itti wad'anne bagga gideedda Taabootaa med'd'ino.

¹¹ Soyaanne kariyaa walakay bayinna work'k'aan sheeshsha; Aa yuushshuwaakka work'k'aa tigetsan yuushsha aatsa.

¹² He Taabootaw oyddu work'k'aa sagaayetuwa tigaade oyddu gedetuwaan itti baggana laa"u sagaayetuwa, k'ay yenkko baggana laa"u sagaayetuwa aatsa.

¹³ Hewaappe guyyiyaan odooruwaappe kasuwaa kessaade work'k'aan sheeshsha.

¹⁴ Taabootaa tookkanaw, Taabootaa miyyiyaan de'iyaa sagaayetuwaan kasuwaa aatsa.

¹⁵ Tookkiyaa kasotuu Taabootaa sagaayetuwa gidдон de'ino; untunttu hewaappe ubbakka kesoppino.

¹⁶ Taabootaa gidдон taani new immiyaa, tammu azazatuu s'aafetti utteedda laa"u masetteedda markkatetsaa shuchchatuwaa wotsa.

¹⁷ «Walakay bayinna work'k'aappe laa"u wad'anne bagga aduk'k'iyaa, itti wad'anne bagga aakkiyaa atto giyaa sa'aa k'um"iyaa med'd'a.

¹⁸ K'um"iyaw wursetsaa laa"u bagga gas'an laa"u kiruubeeliyaa, k'os'etteedda work'k'aappe med'd'a.

¹⁹ Itti kiruubiyaa itti bagga gas'an, laa"entso kiruubiyaa yenkko bagga gas'an laa"uwaakka k'um"iyaanna gatsa oytsaade med'd'a.

²⁰ Kiruubetuu barenttu k'efiyaa dentsiide, atto giyaa sa'aa k'um"iyaa barenttu k'efiyaan kuway wotsino; k'ay ittuu ittuwaakko simmi uttiide, k'um"iyaa s'eellino.

²¹ K'um"iyaa Taabootaw bolla baggan wotsa; k'ay taani new immiyaa azazatuu s'aafettiide masetteedda shuchchatuwaa Taabootaa gidдон wotsa.

²² Markkatetsaa Taabootaa bolla k'um"iyaa bolla de'iyaa laa"u kiruubetuwaappe gid-duwaan taani neenana gakettaade Israa'eeliyaa asaw taani immiyaa azazuwaa ubbaa yaan new immana.

Ukitsaa Wotsiyaa S'arip'p'eezaa

(37:10-16)

²³ «Odooruwa mitsaappe adussatetsaa laa"u wad'aa, gomppay itti wad'aa, geesay k'ay itti wad'anne bagga gididiyaa itti s'arip'p'eezaa med'd'a.

²⁴ Yaataade walakay bayinna work'k'aan sheeshsha; k'ay Aa yuushshuwaan work'k'aa tigetsaa yuushsha aatsa.

²⁵ Hewaadankka, k'ay gomppay takkaad'e gideedda shaashiyaa Aa bolla yuushsha aatsa. Yaataade Aa bolla work'k'aa tigetsaa yuushsha.

²⁶ He s'arip'p'eezaw oyddu work'k'aa sagaayetuwa med'd'aade, s'arip'p'eezaa gedetuu de'iyaa oyddu gas'an wotsa.

²⁷ S'arip'p'eezaa tookkanaw kasuwaa aatsiyaa sagaayetuu s'arip'p'eezaw shaashiyaa gas'aan shiik'iide de'ino.

²⁸ He tookkiyaa kasuwaa odooruwaappe kessaade, work'k'aan untuntta sheeshsha.

²⁹ Hewaadankka, k'ay shaatatuwaanne c'ilppatuwaa, duuk'k'iyaa batuwaanne s'uu'atuwaa walakay bayinna work'k'aappe med'd'a.

³⁰ Ta sintsa aatsiyaa geeshsha ukitsay ubbaa wodekka s'arip'p'eezaa bolla d'ayoppo.

S'ompiyaa Wotsiyaa Ballaa

(37:17-24)

³¹ «S'ompiyaa wotsiyaa baalaa k'os'etteedda walakay bayinna work'k'aappe med'd'a; he baallay ek'k'iyaa gediikka, k'ay giddo toomaykka ubbay k'os'etteedda work'k'aappe

oosettanaw koshshee. Aa wanc'c'atuu, Aa kukkumotuu Aa c'iishshatuu ubbay aanana ittippe oyk'etti med'ettanaw koshshee. ³² Miyyiyaanna usuppun maratuu aw kesiino; maratuwaappe heezzatuu itti baggana, k'ay heezzatuu yenkko baggana de'ino.

³³ Usuppun maratookka huup'yaan huup'yaan heezu heezu kukkumuunne c'iishshay de'iyaa lawuziyaa c'iishshaa malatiyaa wanc'c'ay de'o.

³⁴ S'omppiyaa wotsiyaa baallaw giddo toomay, kukkumotuwa c'iishshatuu de'iyaa lawuziyaa c'iishshaa malatiyaa oyddu wanc'c'ay de'o.

³⁵ Laa"uu laa"uu ittippe waatsan de'iyaa heezzu maratuwaappe garssana itti itti kukkumu de'o.

³⁶ Kukkumatuunne maratuu ubbay s'omppiyaa wotsiyaa baalaana ittippe, oyk'k'etti ittuwaa gidiide, walakay bayinna work'k'aappe k'os'ettiide med'ettino.

³⁷ «Hewaappe guyyiyaan s'omppiyaa wotsiyaa baallaw laappun s'omppetuwa giigisaade, untunttu sintsa gid dow poo'ana mala d'ok'k'u ootsaade wotsa.

³⁸ S'omppiyaa toyssiyaa k'ap'etuwaanne untuntta wotsiyaawantta walakay bayinna work'k'aappe med'd'a.

³⁹ S'omppiyaa wotsiyaa baallayenne an go'ettiyaa miishshaa ubbay hattamanne ichcheshu kiilo giraame gideedda walakay bayinna work'k'aappe med'd'ettiino.

⁴⁰ Akeeka; taani neena deriyaa huup'yaan besseeddawaadan kiiteta.

26

S'oossaa Dunkkaaniyaa

(36:8-38)

¹ «K'ay liik'o puuttuwaappe saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaappe dadetteedda tammu gaarddotuwaappe S'oossaa Dunkkaaniyaa giigissa. He gaarddotuwaan itti hiillan kiruubetuwa misiliyaa dadissa.

² Gariddotuu ubbay itti likke gidino; geesay laatamanne hosppun wad'a; gomppay oyddu wad'aa gido.

³ Ichcheshu gaarddotuwa ittippe gatsaade sikka; yenkko atteeda ichcheshu gaarddotuwa akka untunttuwaadan kiiteta.

⁴ Ittippe gakettiide siketteedda gaarddotuwaappe itti gaariduwa wurssetsa gas'an saluwaa malatiyaa c'ark'k'iyaaappe mac'araa med'd'a; k'ay ittippe gaketi siketteedda yenkko gaardduwaanka hewaadan kiiteta.

⁵ Ittippe gaketeedda itti gaardduwa bolla ishatamu mac'araa, k'ay ittippe gaketeedda yenkko gaardduwa bollakka ishatamu mac'araa med'd'a; he mac'aratu ubbay akka ittuu ittoo maaran de'ino.

⁶ Hewaappe guyyiyaan work'k'aappe ishatamu oyk'k'iyaaawantta med'd'aade S'oossaa Dunkkaanii ittuwaa gidana mala, he gaarddotuwa gas'aa gas'aa he oyk'k'iyaaawantun oytta.

⁷ «K'ac'inaappe med'etteedda S'oossaa Dunkkaaniyaa bollanna kammana mala, tammanne itti gaarddotuwa deeshshaa isikiyaappe daddaade, itti dunkkaaniyaa med'd'a.

⁸ Tammanne itti gaarddotu akka itti likke gidino; itti itti gaardduwa geesay hattamu wad'aa, gomppay oyddu wad'aa gido.

⁹ Ichcheshu gaarddotuwa itti baggana, usuppun gaarddotuwa k'ay yenkko baggana gatsaade sikka. Usuppunsa gaarddu dakkotiide, dunkkaaniyaw sintsa baggana daabulletto.

¹⁰ Gatsi sikkeedda gaarddotuwaappe itti gaardduwa gas'an ishatamu mac'araa med'd'a; k'ay gatsi sikkeedda yenkko gaarddotuwaappe gas'an ishatamu mac'araa med'd'a.

¹¹ Ishatamu nahaasiyaa oyk'k'iyaaawaa med'd'aade, mac'aratuwa giddo gelissa; yaataade dunkkaaniyaa ittippe gatsa oytta. Yaatooppe ha laa"u oyk'k'etteedda kamiyaawanttu ittuwaa gidana.

¹² Ha dunkkaaniyaa gaarddotuwaappe palaheedda bagga gaardduu S'oossaa Dunkkaaniyaw guyyenna kak'k'eto.

¹³ Dunkkaaniyaa gaarddotuu laa"u bagganakka itti itti wad'aa keeshshaa palahino; he palaheeddawanttu S'oossaa Dunkkaaniyaa kammana mala, laa"u bagga miyyiyaanna kak'k'etino.

¹⁴ «Deeshshaa agoozaaappe med'etteedda dunkkaaniyaa bollanna kammanaw dorssaa orggiyaa galbbaa zo'o k'alamiyaan yeggi kesseeddawaa giigissa; k'ay Aa bollanna kammanaw k'um"iyaa hara galbbaappe giigissa.

¹⁵ «S'oossaa Dunkkaaniyaa s'agaagiyaawantta sitti geedda odooruwaappe kessa.

- ¹⁶ Itti itti s'agaagiyaw geesay tammu wad'aa, gomppay itti wad'anne bagga gido.
- ¹⁷ Itti itti s'agaagiyaw ittuwaa ittuwaanna gatsi oytsiyaa laa"u pootsaa med'd'a. S'oossaa Dunkkaaniyaa s'agaagetuwa ubbaakka hewaadan kiitetta;
- ¹⁸ S'oossaa Dunkkaaniyaw gedissa baggana laatamu s'agaagiyaawaa med'd'a.
- ¹⁹ Itti itti s'agaagiyaw laa"u pootsay geliyaa oytamu lukuwaa, ubbaakka biraappe giigissa.
- ²⁰ S'oossaa Dunkkaaniyaw huup'issa baggana, laatamu s'agaagiyaawaa med'd'a.
- ²¹ Itti itti s'agaagiyaw laa"u gedetuu, mule oytamu gedetuu, biraappe giigino.
- ²² K'ay S'oossaa Dunkkaaniyaw guyye gas'an away wulliyaa baggana usuppun s'agaagiyaaw med'd'a.
- ²³ Guyen de'iyaa gas'atoo laa"u s'agaagiyaaw giigissa.
- ²⁴ Hewaa diraw, itti s'ap'uwaan laa"u pootsaa giiga s'eeraa gakanaw itta gidi migiduwaan oyk'k'etanaw bessee; laa"uu gas'aa oytsiyaa s'agaagatuukka hara s'agaagii oosettowaadan oosetanaw bessee.
- ²⁵ Hewaa diraw itti itti s'agaagiyaw garssanna laa"u laa"u pootsay geliyaa lukatuu de'iino; ubbaanna hosppun s'agaagetuunne biraappe ooseteedda tammanne usuppun pootsay geliyaa lukatuu de'iino.
- ²⁶ «K'ay odoorotuwaappe tuk'k'umetiyaaw meegaa kessa. S'oossaa Dunkkaaniyaw itti bagga miyyiyaan de'iyaa s'agaagetoo ichcheshu tuk'k'umetiyaaw meegaa,
- ²⁷ k'ay yenkko bagga miyyiyaan de'iyaa s'agaagetoo ichcheshu tuk'k'umetiyaaw meegatuwaaw giigissa. Hewaadankka, S'oossaa Dunkkaaniyaw guyye away wulliyaa baggana wurssetsa gas'an de'iyaa s'agaagetoo ichcheshu tuk'k'umetiyaaw meegaa med'd'a.
- ²⁸ Giddo tuk'k'umetiyaaw meegay s'agaagetoo giddo heeraana ha gas'aappe ya gas'aa gakkanaw pini kesianaw koshshee.
- ²⁹ S'agaagetuwaaw work'k'aan sheeshshaade, tuk'k'umetiyaaw meegatuu aad'd'iyaa sagaayetuwaaw work'k'aappe med'd'a; k'ay tuk'k'umetiyaaw meegatuwaakka work'k'aan sheeshsha.
- ³⁰ S'oossaa Dunkkaaniyaa taani neena deriyaa bollan besseeddawaadan ootsaadde tokka.
- ³¹ «Saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaappenne liik'o liinuwaappe itti gaardduwaa kiiteta; he gaardduwaa bolla itti hiillan kiruubetuwaaw misiliyaa sikissa.
- ³² Yaataade work'k'aan sheeshsheedda oyddu, odooruwaaw tuussatuwaan de'iyaa work'k'aappe ooseteedda kak'k'iyawaan kak'k'a. He oyddu tuussatuu biraappe med'd'eedda oyddu pootsay geliyaasaan gelino.
- ³³ He gaardduwaa S'oossaa Dunkkaaniyaa kaaran de'iyaa oyk'k'iyawantuppe garssanna kak'k'eedda, K'aalaa C'aak'uwaaw Taabootaa gaardduwaappe guyye baggan wotsa; yaatooppe he gaardduu Geeshsha sa'aa Ubbaappe Aad'd'eedda Geeshsha Sa'aappe shaakana.
- ³⁴ Atto giyaa sa'aa k'um"iyaa Ubbaappe Aad'd'eeda Geeshsha Sa'aan de'iyaa K'aalaa C'aak'uwaaw Taabootaa bolla wotsa.
- ³⁵ S'arp'p'eezaa gaardduwaappe karenna, S'oossaa Dunkkaaniyaan geeshsha sa'aa gid-duwaan huup'issa baggan wotsa; s'omppiyaa wotsiyaa baalaa k'ay Aa baggan gedissa baggana wotsa.
- ³⁶ «Dunkkaaniyaa geliyaa penggiyaw saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaappenne liik'o liinuwaappe s'ilppiyaan alleek'k'issiyaawaan ooseteedda gaardduwaa med'd'a.
- ³⁷ Gaarddoo ichcheshu tuussatuwaaw odoorotuwaappe kessaade, work'k'aan sheeshsha; kak'k'iyawantukka work'k'aappe ooseteeddawanta gidino; tuussatoo nahaasiyaa birataappe tigaade ichcheshu pootsatuu geliyaawaa med'd'a.

27

S'uuggiyaa Yarshshuwaa Yarshshiyaa sa'aa
(38:1-7)

¹ «Odooruwaappe yarshshiyaa sa'aa kees's'a. He yarshshiyaa sa'aw geesay ichcheshu wad'aa gido; gomppayenne itti likke, ichcheshu ichcheshu wad'aa; d'ok'k'atetsay heezu wad'aa, oyddu gas'ana de'o.

² Wurssetsaa gas'an gas'an itti itti kac'iyaa med'd'a; kac'etuu yarshshiyaa sa'aanna it-tippe oyk'k'ettiide med'ettino. Yaataade yarshshiyaa sa'aa nahaasiyaa birataan sheeshsha.

³ An go"ettiyyaa miishshatuwaa, bidintaa kessiyaa balddetuwaa, akaafatuwaa, su-utsaa tigiyyaa kuyis'aarotuwaa, K'apiyyaa, seeliyaabaa oyk'kiyaa miishshaa nahaasiyaa birataappe med'd'a.

⁴ Yaataade nahaasiyaa birataappe zazziriyaa med'd'a; k'ay Aa oyddu gas'an oyddu sagaayetuwaa med'd'a.

⁵ Yaataade yarshshiyaa sa'aw giddu baggan oytsaade wotsa

⁶ Odooruwaappe yarshshiyaa sa'aw kasotuwwa kessaade, nahaasiyaa birataan sheeshsha.

⁷ Yarshshiyaa sa'aa tookkiyaa wode maaddana mala, he kasuwaa laa"u miyyiyaanna de'iyaa sagaayetuwaan aatsa.

⁸ Taani neena deriyaa bollan besseeddawaadan, yarshshiyaa sa'aa s'awulaappe med'd'iide, gomppaa mela kesino.

S'oossaa Dunkkaaniyaw Dabaabaa Yuushshuwaa
(38:9-20)

⁹ «S'oossaa Dunkkaaniyaw Asay shiik'iyaa dabaabaa giigissa. Dabaabay gedissa baggana s'eetu wad'aa aduk'ko; he dabaabaw liik'o liinuwaappe dadetteedda gaarddotuwaa giigissa.

¹⁰ Aw nahaasiyaa birataappe laatamu tuussatuwaanne tuussatuu ek'kiyaa laatamu pootsay geliyaa lukuwaa ootsa; untunttu huup'iyaan k'ay biraappe kak'kiyaawantanne tuussatuwaa huup'iyaan k'achchiyaawantta ootsa.

¹¹ Hewaadankka, dabaabaw huup'issa baggana s'eetu wad'aa aduk'ko; k'ay laatamu tuussatuwaanne he tuussatoo laatamu nahaasiyaa pootsay geliyaa lukotuwaana de'iyaa gaaridduu de'o. Yaatiide biraappe oosetteedda kak'kiyaawanttunne tuussatuwaa huup'iyaan k'achchiyaawanttu dabaabaw de'ino.

¹² «Dabaabaw away wulliyaa bagga gomppay ishatamu wad'aa aakko; tammu tuussatu-unne, tuussatoo tammu pootsay geliyaa lukatuu de'iyaa gaariddotuu aw de'ino.

¹³ K'ay away doliyaa bagga dabaabaa gomppaykka ishatamu wad'aa gido.

¹⁴ Dabaabaa geliyaa sa'appe away doliyaa baggana tammanne ichcheshu wad'aa aduk'kiyaa gaarddotuu de'ino; untunttoo heezzu tuussatuunne heezzu pootsay geliyaa lukotuu de'ino.

¹⁵ Hewaadankka, hinkko baggana gaarddotuu tammanne ichcheshu wad'aa aduk'kiyaa gaarddotuu de'ino; untunttoo heezzu tuussatuunne tuussatoo heezzu pootsay geliyaa lukotuu de'ino.

¹⁶ «Dabaabaa geliyaa sa'aw laatamu wad'aa aduk'kiyaa gaardduwaa giigissa; hewekka saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne, shololla zo'o k'ac'inaappenne liik'o liinuwaappe dadetteeddawaa, s'ilppiyaan alleek'k'issiyaawaan giigissa. Oyddu tuussatuwaanne tuussatoo oyddu pootsay geliyaa lukotuwwa giigissa.

¹⁷ Dabaabaa yuushshuwaan de'iyaa tuussatuwaa ubbaw biraappe oosetteedda k'achchiyaawanttunne kak'kiyaawanttu, nahaasiyaappe oosetteedda pootsay geliyaa lukotuu de'ino.

¹⁸ Dabaabay adusatsay s'eetu wad'aa, gomppay ishatamu wad'aa gido; pudiyaa ichcheshu wad'aa d'ok'kiyaa liik'uuwan dadetteedda liinuwaappe oosetteedda gaarddotuu de'ino; yaatiide tuusatuwaa nahaasiyaappe oosetteedda pootsay geliyaa lukotuu gidino.

¹⁹ «S'oossaa Dunkkaaniyaan ootsiyaa oosoo go'ettiyyaa miishshaa ubbay, untunttu go"ay ayaa gidooppenne, S'oossaa Dunkkaaniyaa d'ogetu ubbaananne dabaabaa d'ogetu ubbaannakka gujjina, nahaasiyaa birataappe med'ettiino.

S'omppiyaa Zayitiyaa
(Wog. 24:1-4)

²⁰ «S'omppii to'ennan ees'siidde de'ana mala, aw koshshiyaa S'illo zayitiyaa wogaraa teeraa c'addiide gum"ina kesseeddawaa new ahana mala, Israa'eelatuwaa azaza.

²¹ Aaroonenne Aa naanay, s'omppii S'oossaa sintsaan k'ammeedda sa'ay wonttana gakkanaw poo'ana mala, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa gidon, Markkatetsaa Taabootaa sintsaan de'iyaa gaardduwaappe karenna eetsino. Hawe Israa'eeliyaa asaw med'inaw wotso woga gidiide de'o.

¹ «Ne ishaa Aaroonanne Aa naanaa Nadaaba, Abiiha, El"aazaaranne Itaamaara neekko ahaade; untuntu k'eesatuwaa gidiide taw ootsana mala, Israa'eeliyaa asaa giddoppe untuntta dummaya.

² Aw bonchchuwaanne puulaa immana mala, ne ishaa Aaroonaw k'eesatetsaa mayotuwaa giigissa.

³ Taani aad'deeda era immeedda kushiya hiilaa eriyaa asaa ubbaa s'eesaade, Aaroonaw mayotuwaa giigissana mala oda; Ik'eese gidiide, taw ootsanaw dummatanawaa.

⁴ Untuntu giigissana mayotuukka hawantta: tiraan wotsiyaawaa, eefuudiyaa, adussa mayuwa, alleek'k'ettiide dadetteedda adussa shaamic'ciyaa, shaashiyaanne hara danc'cuwaa. Ne ishay Aaroonenne Aa naanay k'eesatuwaa gidiide taw ootsiide geeshsha mayotuwaa mayyana mala, sikkiyaawanttu giigissiino.

⁵ Kushiya hiilaa eriyaawanttukka ha mayotuwaa giigissanaw work'k'aa, saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaanne liik'o liinuwa go'ettino.

Eefuudiyaa

⁶ «Eefuudiyaa geetettiyaa mayuwa work'k'aappe, saluwaa malatiyaa k'ac'inaappe, ochchaa teeraa malatiyaa k'ac'inaappe, shololla zo'o k'ac'inaappenne liik'o liinuwa k'ac'inaappe kushiya hiillanchchatuu alleek'k'issiide giigissiino.

⁷ Laa'u baggay gaketide ituwaa gidana mala, laa'u hashiyaa bolla gatsiide oytsiyaa c'ark'k'ii de'o.

⁸ Hiilanchchay aleek'k'issiide daddeedda danc'cuukka eefuudiyaanna itta gidiide, work'k'aappe, saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaappenne lee'issi bak'k'eedda liinuwaappe oosetto.

⁹ «Marggidiyaa geetettiyaa laa'u shuchchatuwaa ahaade, Israa'eeliyaa naanatuwa suntsaa untuntu bolla wooc'aade s'aafa.

¹⁰ Untuntu yeletaa maaraadan itti shuchchaa bolla usuppun suntsaa, hinkko shuchchaa bolla k'ay atteeda usuppunatuwa suntsaa wooc'aade s'aafa.

¹¹ Maatafaa bolla suntsaa wooc'iide s'aafiyaawaadan, he laa'u shuchchatuwaa bolla Israa'eeliyaa naanatuwa suntsaa wooc'aade s'aafa; he shuchchatuwaa work'k'aappe med'd'eedda shuchchaa oyk'k'iaawaa bolla wotsa.

¹² Yaataade tammanne laa'u Israa'eeliyaa zeretsaa hassayiawaa gidana mala, ha laa'u shuchchatuwaa eefuudiyaanna oytseedda hashiyaa c'ark'k'iyaan wotsa; yaa-tooppe Med'inaa Godaa sintsan ubbaade k'ofettana mala, ha suntsatuwaa Aaroone bare hashiyaan tookko.

¹³ He shuchchatuwaa oyk'k'iaawaa work'k'aappe med'd'a.

¹⁴ K'ay walakay bayinna work'k'aappe wodoruwaadan dook'k'eedda laa'u sanssalatatuwa giigissaade, he laa'u shuchchaa oyk'k'iaawantunna gatsa oytsa.

Tiraan Wotsiyaawaa (39:8-21)

¹⁵ «S'oossaa shenii ayentto oochchiide eriyaa tiraan wotsiyaawaa kushiya hiilanchchaan oosissa. He tiraan wotsiyaawaa eefuudiyaa daddeeddawaadan, work'k'aappe, saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaappenne liik'o liinuwaappe dadda.

¹⁶ Aw oyddu gas'ay de'ee; geesaykka gomppay itti itti takkaad'e gidiide dakkotto.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan Aa bolla oyddu maaran al'o shuchchatuwaa wotsa; koyro maaran wotseedda shuchchay, sarddiyoona, toop'aaziyooniyaanne p'ooliyaa ink'k'uwaa.

¹⁸ Laa'entso maaran baluuriyaa, sampeeriyaanne almmaaziya giyaa al'o shuchchatuwaa;

¹⁹ heezzentso maaran yaakinttiyaa, kelk'k'edooniyaanne ametess's'inoosiyaa;

²⁰ oyddentso maaran biralli, marggidiyaa, yasp'p'idiyaa. Hawanttu ubbay work'k'aappe oosetteedda shuchchaa oyk'k'iaawaa bolla uttino.

²¹ Israa'eeliyaa naanatuwa suntsaa payduwaadan, shuchchatuwaa payduukka tammanne laa'uwaa gidino; ittuu ittuu maatafaadan wooc'ettiide, tammanne laa'u zaratuwaa suntsay he shuchchatuwaan s'aafetto.

²² «Tiraan wotsiyaawoo wodoruwaadan dook'eteedda sanssalataa walakay bayinna work'k'aappe med'd'a.

²³ Laa'u work'k'aa migidatuwa med'd'aade, tiraan wotsiyaawoo k'ommo gas'aa gatsaade oytsa wotsa.

²⁴ He laa'u work'k'aa sanssalatatuwa tiraan wotsiyaawoo gas'an de'iyaa migido-tuwaanna gatsaade oytsa.

²⁵ He sanssalatattoo yenkko bagga s'eeraa k'ay eefuudiyaw sintsa baggana, hashiyaa c'ark'k'iyaaan de'iyaa shuchchaa oyk'k'iyaa wanttunna gatsa k'achcha.

²⁶ K'aykka laa"u work'k'aa migidatuwaa med'd'aade, eefuudiyaaappe garssan kaalliide de'iyaa tiraan wotsiyaawoo soo baggana de'iyaa laa"u gas'aa s'eeran aatsa.

²⁷ Hewaadankka, work'k'aaappe hara laa"u migidatuwaa med'd'aade; eefuudiyaw sintsa baggana, hashiyaa c'ark'k'iyaaappe garssa baggana, eefuudiyaa s'eessan k'achchiyaawaappe k'ommonna, sikuu gaketeedda sa'aa matan karenna untuntta oytta.

²⁸ Tiraan wotsiyaawaan de'iyaa migidatuwaa eefuudiyaan de'iyaa migidotuwaanna gatti, saluwaa malatiyaa bak'etsaan k'achcha; yaatooppe, tiraan wotsiyaawe s'eessaappe k'ommonna de'iyaa diraw, k'ashuu shol"enna.

²⁹ «Aaroone Geeshsha sa'aa geliyaa wode, ha tiraan wotsiyaa Med'inaa Godaa sheniyaa bessiyaawe de'iyaa Israa'eeliyaa zaratuwaa suntsatuwaa tookko. Yaatooppe taani Med'inaa Goday ubbaade ta asaa hassayana.

³⁰ K'ay Uuriimiyaanne Tuumiimiyyaa geetettiyaawantta tiraan wotsiyaawaan yegga. Aaroone Med'inaa Godaa sintsa aad'd'iidde, bare tiraan wotsi akkiide gelo. Ta shenii ayentto Israa'eeliyaa asaa erissana mala, I ta sintsan ootsanaw geliyaa wode ubbaan bare tiraa kiisiyaappe d'ayssoppo.

*Hara K'eesatuwaa Kaappuwaa
Mayuwaanne K'eesatuwaa Mayuwaa
(39:22-31)*

³¹ «Eefuudiyaaappe garssanna mayiyaa adussa mayuwaa ubbaa saluwaa malatiyaa c'ark'k'iyaaappe giigissa.

³² He adussa mayoo k'ood'iyaa aatsiyaa sa'aa med'd'a. He sa'ay peed'ettenaadan, yuushsha aatsaade gujja gujja sikka.

³³ Adussa mayuwaa duge bagga mac'araa yuushshuwaan saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o roomaaniyaa ayfiyaa teeraa misiletuwaa med'd'a. Yaataade untunttu gidduwaan work'k'aaappe oosetteedda dawalatuwaa walakan ootsa.

³⁴ Work'k'aa dawalatuunne roomaaniyaa teeraa misiletuu he adussa mayuwaa duge bagga s'eraw yuushshuwaan walakan aad'd'ino.

³⁵ Aaroone K'eesatetsan ootsiyaa wode, ha adussa mayuwaa mayyo; Med'inaa Godaa sintsa Geeshsha sa'aa geliyaa wodenne kesiyaa wode, dawalay waassana. Hewaa diraw I hayk'k'enna.

³⁶ «Walakay bayinna work'k'aaappe itti alleek'k'uwaa med'd'aade maatafaa bolla wooc'iyaaawaadan, Aa bolla wooc'aade, «Med'inaa Godaw Geeshsha gidiide Dummateedda» yaagaadde s'aafa.

³⁷ Huup'iyaaan s'aas'iyaa shaashiyaappe s'adenna deemuwaan k'achchana mala, saluwaa malatiyaa bak'etsaa an aatsa.

³⁸ Aaroone Aa bare deemuwaan wotso; hewaan Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaw geeshsha yarshshoo immiyaawan pac'ay de'ooppe, he bayzzuwaa Aaroone tookkee. Asay ahiyaawaa ubbaa Med'inaa Goday akkana mala, I hewaa ubbaa gedekka bare demuwaan wotsanaw koshshee.

³⁹ «Aaroona adussa Shaamic'c'iyaa liik'o liinuwaappe dadda; huup'iyaaan s'aas'iyaa shaashiyaakka liinuwaappe giigissa. K'ay danc'c'uwaa s'ilppiyaan alleek'k'issiyaawaan sikissa.

⁴⁰ Aaroona naanaw bonchchonne alleek'k'o gidana mala, adussa shaamic'c'iyaa, danc'c'otuwaanne huup'iyaaan s'aas'iyaa shaashetuwaa giigissa.

⁴¹ Neeni ha mayotuwaa ne ishaa Aaroonanne Aa naanaa mayzzeddawaappe guyyiyaan, untuntta k'eesetetsan suntsaade taw ootsana mala okkaadde dummaya.

⁴² «Untunttu kalluu kametana mala garssanna mayiyaa mayuwaa, s'eessaappe biide wodriyaa gakkanaw kammiyaawaa, liik'o liinuwaa k'ac'inaappe daddaade giigissa.

⁴³ Aaroonenne Aa naanay S'oossaa Dunkkaaniyaa geliyaa wode, woy yarshshuwaa yarshshiyaa geeshsha sa'aan k'eesatetsan ootsanaw shiik'iyaa wode, ha mayotuwaa mayno. Hewaadan hanooppe, untunttu barenttu bolla bayzzuwaanne hayk'k'uwaa ahikino.

«Hawe Aaroonawunne Aa zaretoo med'inaw woga gido.

29

*K'eesatetsaa suntsaa Immiidde Poliyaa Wogatuwaa
(Wog. 8:1-36)*

¹ «Aaroonenne Aa naanay k'eesatuwaa gidiide taw ootsana mala, neeni untuntta dum-mayanaw hawaadan ootsa; tilla bollaanna de'iyaa itti korumaa, laa"u dorssaa koletuwaa akka;

² muruta zarggaa d'iliyaa akkaade, irshshuwaa yegganaan ukitsaa uukka; k'ay ir-shshuwaa yegganaan zayitiyaan komppuwaa komppa; hewaaddankka, irshshuwaa yegganaan lee"o ukitsaa uukkaade, zayitiyaa okka.

³ Neeni untuntta samppan wotsaade, korumaananne laa"u dorssaa koletuwaanna ittippe taw shiishsha.

⁴ «Yaataade Aaroonanne Aa naanaa S'oossaa Dunkkaaniyaa pengge ahaade, haatsaan untuntta meec'a.

⁵ Hewaappe guyyiyaan mayotuwaa akkaade, adussa shaamic'iyaa, eefuudiyaa garssana mayiyaa adussa mayuwaa, eefuudiyaanne tiraan wotsiyaawaa Aaroona mayz-zaade eefuudiyaa hiillan dadetteedda danc'c'uwaan danc'c'issa.

⁶ Shaashiyakka Aa huup'yaan s'aas'aade, S'oossaw geeshsha gidiide dummatteedda, yaagiyaawe s'aafetteedda alleek'k'uwaawaa sintsa demuwaan shaashiyaa miyiyaan aatsa.

⁷ Okkiyaa zayitiyaakka akkaade, Aa huup'yaan tigaade okka.

⁸ Aa naanaakka ahaade adussa shaamic'iyaa mayza.

⁹ Shaashiyakka untunttu huup'yaan s'aas'a. Hewaappe guyyiyaan Aaroonanne Aa naanaa danc'c'uwaawaa danc'c'issa. K'eesatetsay untunttoo med'inaa woga gido. Simmi Aaroonanne Aa naanaa yaataade k'eesatuwaa ootsaasa.

¹⁰ «Korumaa, S'oossaa Dunkkaaniyaa sintsa neeni ahina, Aaroonenne Aa naanay Aa huup'yaan barenttu kushiyaan wotsiino.

¹¹ Korumaa, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa geliyaa penggiyaan Med'inaa Godaa matan shukka.

¹² Korumaa suutsaappe amareedawaa ne birad'd'iyaan akkaade, yarshshiyaa sa'aa bolla de'iyaa kac'etuwaawaa okkishshin atteedawaa yarshshiyaa sa'aappe garssa baggana gussa.

¹³ Hewaappe guyyiyaan k'antsaa ashuwaa kammeedda mood'iyaa ubbaa, tiriyaawaa s'eeraa bolla de'iyaa mood'iyaa, laa"u kilahotuwaanne untuntta kameedda mood'iyaa akkaade, yarshshiyaa sa'aa bolla s'uugga.

¹⁴ Shin korumaa ashuwaa, Aa galbbaanne Aa marac'c'iyaan de'iyaa toc'iyaa Asay utto heeraappe haasaade s'uugga; hewe nagaraa diraw yarshshiyaa yarshshuwaa.

¹⁵ «Laa"u dorssaa koletuwaappe ittuwaa neeni akkina, Aaroonenne Aa naanay barenttu kushiyaan Aa huup'yaan wotsiino.

¹⁶ Yaatooppe dorssaa koliyaa shukkaade, suutsaa yarshshiyaa sa'aa miyyiyaan ubbaa sa'aan pushakka.

¹⁷ Dorssaa koliyaa ashuwaa k'ans's'eereetsaade, k'antsaa ashuwaakka gediyaan meec'c'aade huup'iyaa bollanne hara k'ommo ashotuwaa bolla untuntta wotsa;

¹⁸ hewaappe guyyiyaan, dorssaa koliyaa ubbaanna yarshshiyaa sa'aan s'uugga; hewe Med'inaa Godaw s'uugettiyaa yarshshuwaa, sawuwaa toshikku giyaa yarshshuwaanne Med'inaa Godaw taman yarshshiyaa yarshshuwaa.

¹⁹ «K'ay yenkko dorssaa koliyaa Aaroonenne Aa naanay barenttu kushiyaan Aa huup'yaan wotsana mala neeni aha.

²⁰ He dorssaa koliyaa shukkaade, Aa suutsaappe amareedawaa akkaade, Aaroon-awunne Aa naanaw ushechcha haytsatuwaa s'eeraa, untunttu ushechcha kushetoo wogga birad'd'etuwaanne untunttu ushechcha gedetoo wogga birad'd'etuwaawaa okka; hewaappe guyyiyaan, atteeda suutsaa yarshshiyaa sa'aa miyyiyaan ubbaa sa'aan pushakka.

²¹ Yarshshiyaa sa'aan de'iyaa suutsaappe amareedawaanne tigiyaan zayitiyaappekka amareedawaa akka, Aaroona bollanne Aa mayuwaa bolla, Aa naanatuwaa bollanne untunttu mayuwaa bolla pushakka. Inne Aa naanay, untunttu mayuu S'oossaa oosoo dummatanawaa.

²² «Ha dorssaa koliyaappe mod'd'uwaawaa, nasiyaa, k'antsaa ashuwaa bolla de'iyaa mood'iyaa, tiriyaawaa s'eeraa bolla de'iyaa mood'iyaa, laa"u kilahotuwaawaa, untuntta kam-meedda mood'iyaaanne ushechcha baggana de'iyaa guyye gediyaan akka; hawe k'eesatetsaa suutsaa immiyaa wode shukkiyaa dorssaa.

²³ Med'inaa Godaa sintsan wotseedda irshshuu gelibeenna ukitsaa, samppaappe zayitii walakettiibeenna ukitsaa, zayitiyaanna uukkeedda itti komppuwaanne itti lee"o ukitsaa akka.

²⁴ Neeni ha k'umaa ubbaa Aaroona kushiyaaninne Aa naanatuwaa kushiyaan wotsiide wus'akkanaadan ootsa. Untuntta Med'inaa Godaa sintsan pudenne dugenne k'aatsino.

²⁵ Hewaappe guyyiyaan untunttu kushiyaappe hawantta akkaade, yarshshiyaa sa'aa bolla wotsaade, s'uuggiyaa yarshshuwaanna gatsaade, Med'inaa Godaw sawuwaa toshikku gaanaadan, yarshshiyaa sa'aa bolla taman s'uugga.

²⁶ Aaroone k'eesa gidiide suntsettiyaa wode shukkeedda dorssaa koliyaa anggoosuwaaw akkaade, Med'inaa Godaa sintsan k'aatsiyaa yarshshuwaadan k'aatsaa; hewe neena gakkiiyaa ne miyaa gishuwaa gidanawaa.

²⁷ «He shukkeedda dorssaa ashuwaa k'ommotuwaappe, yarshshuwaa ootsiide k'aatseedda anggoosuwaanne S'oossaa sintsan pude tookkeedda gediya geeshsha; hewanttu Aaroonawunne Aa naanaw gishuwaa gidanawantta.

²⁸ Israa'eelatu Med'inaa Godaw immiyaa ittippetetsaa yarshshuwaappe k'aatsiyaa bag-gaw wogay, ubbaa gedekka Israa'eeliyaa asaappe shiik'oode Aaroonawunne Aa naanaw gakkiiyaa gishuwaa gido.

²⁹ «Aaroona k'eesatetsaa geeshsha mayuu Aa hayk'k'uwaappe guyyiyaan Aa zaretoo de'o; untunttu k'eesatuwaa kaappuwaa gidiyaa wode ha mayuwaa oketanawunne dumatanaw mayyino.

³⁰ Aa naanatuwaappe Aa sa'aan k'eesatuwaa gidiide, Geeshsha Sa'aan ootsanaw S'oossaa Dunkkaaniyaa yiyya na'ay, he mayuwaa laappun gallassaw mayyo.

³¹ «Aaroonenne Aa naanay k'eesatuwaa gidiide suntsettiyaa wode shuketteedda dorssaa koliyaa ashuwaa akkaade, geeshsha sa'aan doyyssa.

³² Aaroonenne Aa naanay dorssaa orggiyaa ashuwaakka masoofiyaan de'iyaa ukitsaa S'oossaa Dunkkaaniyaa geliyaa penggiyaan miino.

³³ Untunttu k'eesatuwaa gidiide suntsettanawunne dumatanaw nagaray atto geetet-tanaadan yarshshetteedda ha yarshshotuwaa miino. Shin he yarshshotuu geeshsha gideedda diraw, hara Asay onne mooppo.

³⁴ K'eesiyaa gidiide suntsettiyaa wode shukkeedda dorssaa koliyaa ashuwaappe woy Ukitsaappe wontta gakkanaw palahiide ak'ooppe, taman s'uugetto; geeshsha gideedda diraw meetettoppo.

³⁵ «Aaroonenne Aa naanay k'eesatuwaa gidiide suntsettiyaa wode wotsiyaa wogaa likke taani neena azazeeddawaadan ootsaade, laappun gallassaa garssan pola.

³⁶ Nagaray atto geetettanaadan hachche hachche nagaraa yarshshuwaadan itti koru-maa yarshsha. Hewaan yarshshiyaa sa'aa geeshsha; yaataade yarshshiyaa sa'aa dum-mayanaw okka.

³⁷ Yarshshiyaa sa'aa nagaraa atto giyya wogaa laappun gallassan polaade, Aa dum-maya. Yaatooppe yarshshiyaa sa'ay geeshsha ubbaappe ittuwaa gideedda geeshsha. Aa bochchiyaa ubbaykka geeyyana.

Hachche Hachche Shiishshiyaa Yarshshuwaa

(Pay. 28:1-8)

³⁸ «Yarshshiyaa sa'aan neeni hachche hachche shiishshana yarshshuu hawaa. Yelettood-eppa itti laysaa gideedda laa"u dorssaa orggetuwaa yarshsha.

³⁹ Dorssaa koletuwaappe ittuwaa wontta, k'ay laa'entsuwaaw omarssi yarshsha.

⁴⁰ Koyro dorssaa maraanna itti kiilo giraame gideedda muruta zarggaa d'iiliyaa itti liitiro gum"eteedda zayitiyaan munak'aade yarshsha; itti liitiro woyniyaa eessaakka ushshaa yarshshuwaa ootsaade yarshsha.

⁴¹ Laa"ento dorssaa orggiyaa omarssi yarshshaadde wonttawaa keeshshaa, d'iiliyaa, zayitiyaanne woyniyaa eessaa shiishsha. Hewe Med'inaa Godaw taman yarshshettiyaaw, sawuwaa toshikku giyya yarshshuwaa gidanawaa.

⁴² «Ha s'uuggiyaa yarshshuu yiyya yeletaa ubbaan S'oossaa Dunkkaaniyaa geliyaa peng-giyaan Med'inaa Godaa sintsan pac'c'i baynnan yarshshettanaw koshshee. Taani yaan hinttentunna gakettaade, neenana haasayana.

⁴³ K'ay yaan taani Israa'eelatuwaana gakettanaw, ta bonchchuukka he sa'aa duma sa'aa kessana.

⁴⁴ «Hewaa diraw, taani S'oossaa Dunkkaaniyaanne yarshshiyaa sa'aa dummayana; untunttu taw k'eesatuwaa gidiide taw ootsana mala, Aaroonenne Aa naanaa taani dum-mayana.

⁴⁵ Yaataade taani Israa'eelatuwaa gidдон de'ana; k'ay taani untunttu S'oossaa gidana.

⁴⁶ Taani untunttu gidдон de'ana mala, Gibs'eppe untuntta kesseedda Med'inaa Godaa untunttu S'oossaa gidiyaawaa untunttu erana. Ee, taani Med'inaa Godaa untunttu S'oossaa.

30

Is'aanaa C'uwayiyaa Miishshaa

(37:25-28)

- ¹ «Is'aanaa c'uwayiyaa miishshaa odoorotuwaappe med'd'a;
²aw oyddu gas'ay de'o; adusatetsay itti wad'aa, gompay itti wad'aa, geesay laa"u wad'aa gido; kac'etuukka aanana ittuwaa gidiide oyk'k'etti med'ettino.
³Aw bolla doonaa, oyddu bagga ubbaanne Aa kac'etuwwa walakay bayinna work'k'aan sheeshsha; Aa yuushshuwaanka work'k'aa tigetsaa yuushsha aatsa.
⁴He work'k'aa tigetsaappe garssanna is'aanaa c'uwayiyaa saas'iniyaw work'k'aappe laa"u sagaayetuwwa med'd'a; yaataade ya baggananne ha baggana laa"uwaa laa"uwaa oytsa. Hewantta tookkiyaa wode kasuwwa aatsanaw maaddanaassa.
⁵Kasotuwwa odoorotuwaappe kessaade, untuntta work'k'aan sheeshsha.
⁶Ha yarshshiyaa miishshaa K'aalaa C'aak'uwaa Taabootaa sintsan kak'etteedda gaariduwaappe kare baggana, hewaakka taani neenana gaketiyaa K'aalaa C'aak'uwaa Taabootaa bolla de'iyaa atto giyaa sa'aa k'um"iyaa sintsan wotsa.
⁷«Aaroone wontta wontta s'omppetuwaa giigisanaw yiyaa wode, sawiyaa is'aanaa yarshshiyaa sa'aan c'uwayo.
⁸Aaroone omarssi s'omppetuwaa poo'issiyaa wode, zaaretsiidekka is'aanaa c'uwayo; yaatooppe, is'aanay Med'inaa Godaa sintsan yiyaa yeletaw ubbaade c'uwattana.
⁹Ha is'aanaa c'uwissiyaa miishshaan hara ay is'aananne, woy s'uugiyaa yarshshuwwa, woy katsaa yarshshuwwa yarshshoppa; ushshaa yarshshuwwaakka Aa bolla tigoppo.
¹⁰Aaroone laytsaappe itti gede nagaraappe maarettanaw shukkiyaa mehiyaa suutsaa akkiide, he yarshshiyaa sa'aa bolla de'iyaa kac'etuwwa bolla wotso. Yaatiide geeshshiyaa wogaa polo. Ha wogay sintsanna yaana wodetuwwa ubbaan laytsaan laytsaan poletto. Ha is'aanay c'uiyaa miishshay Med'inaa Godaw dummati loytsi geeyeeddawaa gido» yaageedda.

Dunkkaaniyaw Shiik'iyaa Miishshaa

- ¹¹Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;
¹²«Neeni Israa'eeliyaa asaa payduwaan akkanaw untuntta paydiyaa wode, itti itti uray paydettiide, bare shemppuwaa wozanaw Med'inaa Godaw shaluwwa c'iggo. Neeni untuntta paydiyaa wode, untunttu bolla boshay yeenna.
¹³Payduwaan geliyaa Asay huup'iyaan huup'iyaan Dunkkaaniyaan eretiyaa miizaanaa likkiyaan Biraa c'iggo. Itti itti uray hawaa Med'inaa Godaw imotaa ootsiide immo.
¹⁴Payduwaan geliyaa Asay laytsay laatamu kumeeddawenne hewaappe bollaa ubbay, Med'inaa Godaw immiyaawaa aho.
¹⁵Hinttenttu hinttenttu nagaraappe maarettanaw Med'inaa Godaw imuwaa immishin, duriikka mank'k'uukka itti likkiyaa immanaappe attina, durii darissiide woy mank'k'uu laafetsiide immoppo.
¹⁶Nagaraappe maretanaw c'iggiyaa shaluwwa Israa'eeliyaa asaappe akkaade, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa giddo oosoo peeshsha. Ha shaluu hinttenttu nagaraappe maarettanaw, Med'inaa Godaa sintsan Israa'eeliyaa asaawaa hassayiyaawaa gidanawaa» yaageedda.

Meechchaa Keriya

- ¹⁷Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;
¹⁸«Meechchaa keriyaanne Aa wotsiyaawaa nahaasiyaappe med'd'aade S'oossaa Dunkkaaniyaappenne yarshshiyaa sa'aappe gidduwaan wotsa; an haatsaa tiga.
¹⁹Aaroonenne Aa naanay barenttu kushiyaanne barenttu gediya meec'ettana.
²⁰Untunttu hayk'k'enna mala, S'oossaa Dunkkaaniyaa geliyaa wode, awudenne he haatsaan meec'ettino. K'ay Med'inaa Godaw taman yarshshuwwa yarshshanaw yarshshiyaa sa'aa mata shiik'eedda wode,
²¹untunttu hayk'k'enna mala, barenttu kushiyaanne barenttu gediya meec'ettino. Hawe Aaroonawunne Aa zaretoo, yiyaa yeletaa ubbaw med'inaw woga gidanawaa» yaageedda.

Okettiyyaa Zayitiyyaa

- ²²Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;
²³«Muruta k'imaametuwwa, hewanttukka, usuppun kiilo giraame gukkiyaa karbbiyaa, heezzu kiilo giraame sawiyaa k'arafaa, heezzu kiilo giraame sawiyaa gunc'echchaanne

²⁴ usuppun kiilo giraame zimbbaanuwa akka. Ha ubbaykka Dunkkaaniyaan eretiya miizaanaa likkiyaan gido. Hewaa bollakka oyddu liitiro Wogaraa zayitiyaa guja.

²⁵ Hawantta shittuwaa ootsiyaa eran walakkaade, sawiyaa geeshsha okkiyaa zayite kessa.

²⁶ Yaataade S'oossaa Dunkkaaniyaa, K'aalaa c'aak'uwaa Taabootaa,

²⁷ s'arp'peezaanne Aa bolla wotsiyaa miishshaa ubbaa, s'ompiiyaa wotsiyaa ballanne Aa miishshatuwa, is'aanaa c'uwaiyaa miishshaa,

²⁸ s'uuggiyaa yarshshuwa yarshshiyaa sa'anne an de'iyaa ubbaa miishshatuwa, meechchaa keriyaanne Aa wotsiyaawaa okka.

²⁹ Unttuntu loytsi geeshsha gidana mala, neeni untuntta dummaya; untuntta bochchiyaawe ubbaykka geeshsha gidanawaa.

³⁰ «Hewaappe guyyiyaan Aaroonenne Aa naanay k'eesatuwa gidiide taw ootsana mala, untuntta okkaade dummaya;

³¹ Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; «Hawe yiyaa yeletawukka okettiya ta geeshsha zayite gido;

³² ha zayitiyaa asaa bolla gussoppa; k'ay ay zayitiikka hewaa ootseedda likkiyaan ootsoppa. I geeshsha gideedda diraw, hinttentukka Aa geeshshabaadan k'oppite.

³³ Hawaa mala shittuwaa giigissiyaa urayenne k'eesatuwa gidenna hara asaa okkiyaa uray ooninne bare asaa gidoppe bohetto» yaaga» yaageedda.

Is'aanaabaa

³⁴ Hewaappe guyye Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; «Sawiyaa k'imaametuwaa: mitsaa c'ooshshaa, d'aad'd'iyaa gollen de'iyaa shittuwaa, sawiyaa shidiyaanne sawiyaa geeshsha is'aanaa akka; untunttu ubbaa dees'uukka itti likke gido.

³⁵ Shittuwaadan walaketteedda is'aanaa ootsaade, untuntun go'etta; walakay baynawaanne geeshsha gidanaadan, an mas'iniyaa yegga.

³⁶ Aappe amareedawaa akkaade liik'issaade c'adda; yaataade taani neenana gaketiyaa S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдон K'aalaa c'aak'uwaa Taabootaa sintsan wotsa. I new loytsi geeshsha gidanawaa.

³⁷ Hawaa med'd'eeddawaa likkiyaan hara is'aanaa med'd'oppite. Hewe Med'inaa Godaw dumma geeshsha gidiyaawaa erite.

³⁸ Hawaa malatiyaawaa med'd'iide, Aa sawuwaa singgiide nashettanaw koyiyaa uray de'ooppe, I bare asaa gidoppe bohetto» yaageedda.

31

Bas'aali'eelanne Oholi'aaba

(35:30–36:1)

¹ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

² «Be'a; taani Yihudaa zare gideedda Huura na'aa na'aa, Uura na'aa, Bas'aali'eela dooraad.

³ Aa taani S'oossaa Ayyaanan, hiillan, akeekaaninne oosuwa ubbaa ootsiyaa eraan kuntsaad;

⁴ hewekka hiillan kiitaa halchchuwa kessiide, work'k'aappe, biraappenne nahaasiyaappe dumma dummabaa I ootsanaassa.

⁵ Hewaadanka, shuchchaa massiide giigissanaaddaaninne, mitsaa massanaw hara oosuwa ubbaa I ootsanaassa.

⁶ «Hewaa bollakka k'ay Aa maaddana mala, Daana zare gideedda Ahisamaaka na'aa Oholi'aaba suntsaad. Taani neena azazeeddawaa ubbaa untunttu ootsana mala, kushiya hiillaa eriyaawanttoo ubbatoo eraa immaad.

⁷ Untunttu ootsanaw: S'oossaa Dunkkaaniyaa, K'aalaa c'aak'uwaa Taabootaa, Aa bolla wotsiyaa atto giyaa sa'aa k'um"iyaa, S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдон go'ettiya miishshaa ubbaa,

⁸ s'arp'peezaanne Aa miishshatuwa, s'ompiiyaa wotsiyaa ballaa walakay baynna work'k'aappe oosetteeddawaanne Aa miishshaa ubbaanna, is'aanaa c'uwissiyaa miishshaa,

⁹ s'uuggiyaa yarshshuwa yarshshiyaa sa'anne Aa miishshaa ubbaanna, meec'ettiya keriyaanne Aa wotsiyaawaanna,

¹⁰ dadetteedda mayuwa, k'eesatuwa ubbatuwa kaappuu Aaroone mayyana geeshsha k'eesatetsaa mayotuwaanne Aa attuma naanay k'eesatetsaa ootsiide mayyana mayuwa,

¹¹ k'ay okettiya zayitiyaanne Geeshsha Sa'aw sawuwaa toshikku giyaa is'aanaa. Untunttu hawaa ubbaa taani neena azazeeddawaadan ootsino» yaageedda.

Sambataa

¹² Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa hawaadan yaagiide azazeedda;

¹³ «Israa'eeliyaa asaa neeni, «Ta Sambbataa bonchchite. Hewe taani Med'inaa Goday hinttentta taw geeshsha ootsaadde dooreeddawaa bessiyaawaa gidiide, yaana yeletaa ubbaw taappenne hintteppe gidduwaan malaataa gidanawaa.

¹⁴ Hinttenttoo I geeshsha gidiyaa diraw, Sambbataa bonchchite. Aa tunissiyaawenne he gallassaan ootsiyaa Asay ubbay asaa gidoppe hayk'k'inaan bohetto.

¹⁵ Usuppun gallassatuwaan neeni oosuwwaa ootsa; shin laappuntsa gallassay Med'inaa Godaw dummatteedda shemppo Sambbataa; Sambbataa gallassan ay oosonne ootsiyaa ooninne hayk'k'o.

¹⁶ Israa'eelatuwa ha Sambbataa gallassaa yeletaappe yeletaw med'ina k'aalaa c'aak'uwaa ootsiide bonchchino.

¹⁷ Med'inaa Goday usuppun gallassatuwaan saluwaanne sa'aa med'd'eedda dirawunne k'ay laappuntsa gallassan taani kiitaa aggaade shempeedda diraw, ta gidduwaaninne Israa'eelatuwa gidduwaan hawe med'inaw malaata gidana» yaageedda.

¹⁸ Med'inaa Goday Musew Siinaa Deriyaa bollan haasayaawaa wursseedda wode, S'oossay bare birad'd'iyaan s'aafeedda tammu azazuwaa oyk'k'iide laa"u massetteedda k'aalaa c'aak'uwaa shuchchatuwaa Musew immeedda.

32

Work'k'aappe Med'etteedda Maraa

(Zar: 9:6-29)

¹ Asay Muse deriyaappe wod'd'ennaan loytsi gam"eeddawaa be'eedda wode, Aaroona yuushshuwaan shiik'iide, «Haaya; neeni nuuna kaaletsyaa s'oossatuwaa nuw med'd'a. Gibs'e gadiyaappe nuuna kesseedda Musa gidoope, I waaneedenttonne nuuni erokko!» yaageeddino.

² Aaroone untuntta, «Hinttenttu machatuwaa haytsaaninne hinttenttu attuma naanaanne mac'c'a naanatuwaa haytsaan de'iyaa work'k'aa kessiide, taw akkiide ahite» yaageedda.

³ Hewaappe guyyiyaan Asay ubbay bare haytsaa work'k'aa kessiide, Aaroonaw aheed-dino.

⁴ I hewaa untunttu kushiyaappe akkiide, siiliseeddawaappe guyyiyaan k'os's'iyaaban k'os's'iide, maraa malatiyaa eek'aa ootsiide med'd'eedda.

Asay, «Israa'eelattoo, hinttentta Gibs'e gadiyaappe kesseedda hinttenttu s'oossatuu hawantta» yaageedda.

⁵ Aaroone hawaa be'eedda wode, he maraa sintsan yarshshiyaa sa'aa gimbbiide, «Wontta Med'inaa Godaa baalaa gallassaa gidanawaa» yaagiide eriseedda.

⁶ Hewaa diraw, wonttetsa gallassi Asay guuran dendiide, s'uuggiyaa yarshshuwaa shiishsheedda; ittippetetsaa yarshshuwaakka yarshsheedda. Yaatiide Asay maanawunne ushanaw utteedda. Mi ushi simmiide, k'ay duranaw denddeedda.

⁷ Yaanina Med'inaa Goday Musa, «Neeni ellekka duge wod'd'a; ayaw gooppe, ne asay, neeni Gibs'eppe kessaade aheeddawe nagaraa ootsiide, barenttu huup'iyaa tunisseed-dino.

⁸ Taani untuntta azazeedda ogiyaappe untunttu ellekka sher"i geeddino. Work'k'aa siiliseedda maraa malatissiide, barenttoo eek'aa med'd'iide aw goynneeddino; aw yarshsheeddino. Untunttu, «Israa'eelattoo, hinttentta Gibs'e gadiyaappe kesseedda hinttenttu s'oossatuu hawantta» yaageeddino» yaageedda.

⁹ Med'inaa Goday Musa, «Taani ha asaa be'aad; untunttu morggii d'uleefatteedda asaa.

¹⁰ Ha"i ta hank'k'uu untunttu bolla ees's'i kesina, taani untuntta bayzzanawaa neeni taana diggoppa. Yaataade taani neena wolk'k'aama kawutetsaa ootsana» yaageedda.

¹¹ Shin Muse Med'inaa Godaa bare S'oossaa hawaadan yaagiide woosseedda; «Abeet Med'inaa Godaw neeni ne wolk'k'aama wolk'k'aaanne ne mino kushiyaan Gibs'eppe kessaade aheedda ne asaa bolla ne hank'k'uu ayaw ees's'i kesi?

¹² Gibs'etuu, «S'oossay untuntta deretuwwa bollan wod'anawunne gadiyaappe pitti d'ayssanaw, iita halmchuwaan kesseedda ayaw ginoo? Ne yashshiyaa hank'k'uwaaappe simma; ne asaa d'ayssanaw k'oppowaa agga basha.

¹³ Ne ayiletuwaa Abrahaama, Yisaak'anne Yaak'ooba hassaya; neeni untunttoo, «Taani hinttenttu zariyaa saluwaa s'oolinttetuwaadan darssana; ha taani hinttenttoo immana geedda gadiyaa ubbaakka hinttenttu zariyaw immana; untunttu he gadiyaa med'inaw laattana» gaade ne huup'iyaan neeni c'aak'k'eedda k'aalaa hassaya» yaageedda.

¹⁴ Hewaa diraw, Med'inaa Goday bare asaa bolla iitabaa ahanaw odeeddawaa aggiide, untunttu maaredda.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan Muse tammu azazatuu untunttuu s'aafetti utteedda laa"u Markkatetsaa shuchchatuwaa bare kushiyaan oyk'k'iide, deriyaappe duge wod'd'eedda. He shuchchatuu laa"u bagganakka s'aafetteeddino.

¹⁶ He masetteedda shuchchatuwaa giigisseeddawe S'oossaa; shuchchaa bolla wooc'iide s'aafeeddawekka S'oossaa.

¹⁷ Iyyaasu asaa c'abbuwaa siseedda wode, Musa hawaadan yaageedda; «Dunkkaaneedda sa'aan olaa waasuu sisetee» yaageedda.

¹⁸ Muse zaariide, «Taani sisiyaawe hawe yetsaappe attina, s'ooneeddawanttu kooshshaa woy s'oonetteeddawanttu kooshshaa gidenna» yaageedda.

¹⁹ Muse dunkkaaneedda sa'aa mateedda wode, maraanne duruwaa be'iide loytsi hank'k'ettiide bare kushiyaan oyk'k'o markkatetsaa shuchchatuwaa deriyaa s'ap'uwaan oliide mentsereetseedda.

²⁰ Untunttu med'd'eedda maraakka akkiide, taman s'uuggeedda; hewaappe guyyiyaan liik'ana gakkanaw gaac'iide haatsaa bolla laaliide, Israa'eeliyaa Asay ushanaadan ootseedda.

²¹ Hewaappe guyyiyaan, Muse Aaroona, «Ha Asay neena wootinee neeni untunttu hawaa mala wolk'k'aama nagaraw kaaletseeddawe?» yaageedda.

²² Aaroonikka zaariide, «Ta godaw, hank'k'etoppa; ha Asay iitaa ootsanaw ay keeshshaa koyintto neeni eraasa.

²³ Untunttu taana, «Nuuna kaaletsiyaa s'oossatuwaa nuw med'd'a. Ayaw gooppe, ha nuuna Gibs'eppa aheedda Muse I waaneedenttonne nuuni erokko!» yaageeddino.

²⁴ Taani untunttu, «Hintte bolla de'iyaa work'k'aa kessiide, hammite» yaagaad. Hewaappe guyyiyaan untunttu taw immeedda work'k'aa taani taman yeggina, ha maray keseedda» yaageedda.

²⁵ Aaroone asaa gede c'oo yeddi aggina, Asay bare morkkatuwaa sintsan kawushiide kad'etteeddawaa Muse be'eedda.

²⁶ Hewaa diraw, Muse dunkkaaneedda sa'aa geliyaa penggiyaan ek'k'iide hawaadan yaageedda; «Med'inaa Godaa bagga gideedda Asay ooninne taakko yo!» yaageedda. Leewatuu ubbay aakko shiik'eeddino.

²⁷ Hewaappe guyyiyaan I untunttu, «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Asay ubbay mashshaa bare s'eessan s'eessan danc'c'oo; dunkkaaneedda sa'aan gas'aappe gas'aa gakkanaw, guyyewunne sintsawunne simeretto; ittuu ittuu bare ishah, bare laggiyaanne bare shooruwaa wod'o yaagee» » yaageedda.

²⁸ Leewatuu Muse azazeeddawaadan ootseeddino; he gallassi asaappe heezzu sha"aa keeshshay hayk'k'eedda.

²⁹ Hewaappe guyyiyaan Muse Leewatuwaa, «Hachche hinttenttu S'oossaw dummateed-dita; ayaw gooppe, hinttenttu hinttenttu naanaanne hinttenttu ishatuwaa wod'anawukka azazeteeddita; hachche Med'inaa Goday hinttentta anjjana» yaageedda.

Muse Israa'eeliyaa Asaw Woosseedda

³⁰ Wontisa gallassi Muse asaa, «Hinttenttu wolk'k'aama nagaraa ootseeddita; shin ha"i taani Med'inaa Godaakko pude deriyaa kesana; hinttenttu nagaraa taani atto giissanitantonne» yaageedda.

³¹ Yaatina Muse Med'inaa Godaakko simmi biide hawaadan yaageedda; «Ha Asay wolk'k'aama nagaraa ootseedda; untunttu barenttoo work'k'aappe s'oossatuwaa med'd'eeddino.

³² Shin hayyanaa, ha"i untunttu nagaraa atto yaaga; hewe d'ayooppe, neeni s'aafeedda mazggobiyaappe taana k'uc'c'a» yaageedda.

³³ Med'inaa Goday zaariide Musa, «Taani ta mazggabaappe k'uc'c'anawe ta bolla nagaraa ootseedda asatuwaa suntsaa.

³⁴ Ha"i baade, ha asaa taani new odeedda sa'aa kaaletsa; ta kiitanchchaykka neena kaaletsana; shin taani muranaw wodii gakkina, untunttu untunttu nagaraa diraw murana» yaageedda.

³⁵ Aaroone work'k'aappe maraa misiliyaa med'd'anaadan Asay ootseedda diraw, Med'inaa Goday asaa bolla wolk'k'aama boshaa yeddeedda.

33

¹ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; «Neeninne neeni Gibs'eppa kesseeedda Asay ha sa'aappe denddite; «Taani hinttenttu yarattoo immana» yaa-gaadda wotseedda gadiyaa biite. He gadii taani Abrahaamew, Yisaak'awunne Yaak'oobaw immana yaagaadde c'aak'k'a wotseedda gadiyaa.

² Taani hinttenttu sintsan kiitanchchaa kiittaade, Kanaanetuwwa, Amoooretuwwa, Hiite-tuwwa, Parzzetuwwa, Hiiwetuuwanne Yaabuusatuwwa yederssana.

³ Maatsayenne eessay goggiiyaa he gadiyaa biite. Shin hinttenttu moggii d'uleefatoo asaa gideedda diraw, taani hinttentta ogiyaan d'ayssanaw, hinttenana biikke» yaageedda.

⁴ Asay he yashshiyaa oduwaa sisiide loytsi yeekkeedda. He wodiyaappe doommiide ubbayyaka bare alleek'k'uwaa aatsiyaawaa aggi basheedda.

⁵ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday Musa hawaadan yaagi wotseedda; «Israa'eeliyaa hawaadan yaaga; «Hintte moggii d'uleefatoo asaa. Taani hinttenana haray atto guutsa wodiya binttokka, taani hinttentta d'ayssana. Ha'i simmi hinttenttu alleek'k'uwaa kessi diggite; yaatooppe taani hinttentta ootsanabaa k'achchana» yaaga» yaageedda.

⁶ Israa'eelatu Siinaa Deriyaappe doommiide barenttu alleek'k'otuwwa kessi wotseed-dino.

Gakettiyaa Dunkkaaniyaa

⁷ Muse dunkkaaniyaa akki afiide, Asay dunkkaano sa'aappe karenna haassiide d'ogeedda. He dunkkaanii, «Gakettiyaa Dunkkaaniyaa» geetettiide s'eesetteedda. Med'inaa Godaa oochchanaw koyiyaa ubbay dunkkaano sa'aappe karenna de'iyaa Gakettiyaa Dunkkaaniyaa bee.

⁸ Muse he dunkkaaniyaa beedda wode, awudenne Asay ubbay denddiide, bare dunkkaaniyaa penggiyaan penggiyaan ek'k'ee; Muse he dunkkaaniyaa gelana gakkanaw Aa s'eelllee.

⁹ Muse Gakettiyaa Dunkkaaniyaa giddo geleedda wode, shaariyaa tuussay duge wod'd'ee; Med'inaa Goday Musena shaariyaappe haasayishin, he dunkkaaniyaa peng-giyaan gam"ee.

¹⁰ Shaariyaa tuussaa he dunkkaaniyaa geliyaa penggiyaan be'eedda wode ubbaan, Asay ubbay bare Dunkkaaniyaa penggiyaan penggiyaan S'oossaw goynnee.

¹¹ Asay bare laggiyaanna haasayiyaawaadan Med'inaa Goday Musena sintsan ek'k'iide, haasayee. Hewaappe guyyiyaan Muse Asay dunkkaaneedda sa'aa guyye simmee; shin Aa maaddiyyaa yalagay, Neewi na'aa Iyyaasu, Gakettiyaa Dunkkaaniyaappe shaakettena.

Musanne Med'inaa Godaa Bonchchuwaa

¹² Muse Med'inaa Godaa hawaadan yaageedda; «Neeni taana, «Ha asaa kaaletsa» yaa-gaadda; shin taananna neeni oona kiittanintto, taana erissabeyyaka. Neeni, «Taani neena suntsan eray; k'ayyaka neeni taanan nashettaadda» yaagaadda.

¹³ Neeni taana nashsheeddawaa gidoope, taani neena erana malanne sintsawukka neena nashechchaade de'ana mala, ne ogiyaa taana bessa. Ha Asay ne asaa gidiyaawaa hassaya» yaageedda.

¹⁴ Med'inaa Goday zaariide, «Taani neenana baana; taani neena shemppissana» yaageedda.

¹⁵ Yaatina Muse Aa, «Neeni nuunana beennawaa gidoope, hawaappe nuuna yeddoppa.

¹⁶ Neeni nuunana beennan d'ayoope, taananinne ne asaani neeni nashetteeddawaa Asay ubbay wooti eranawe? Biittaa ubbaan de'iyaa hara asaa ubbaappe taananne ne asaa dummayiyaawe harabay ayee?» yaageedda.

¹⁷ Med'inaa Goday Musa, «Taani neenan nashetteedda dirawunne neena ne suntsan eriyaa diraw, neeni taana oochcheedda ha yewuwaa taani ootsana» yaageedda.

¹⁸ Yaatina Muse, «Ne bonchchuwaa taana bessaarikkii?» yaageedda.

¹⁹ Med'inaa Goday, «Taani ta lo"otetsaa ubbaa ne sintaana aatsana; ta geeshsha suntsaakka ne sintaana awaayana. Taani Med'inaa Godaa; taani lo"anaw koyiyaawanttoo lo"ana; k'ay k'arettanaw koyiyawanttookka k'arettana.

²⁰ Shin neeni ta deemuwaa be"akka; ayaw gooppe, ooninne taana be'iide shemp-puwaanna de'enna» yaageedda.

²¹ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday, «Neeni zaallaa bolla ek'k'anaw hawaan ta matan sa'ay de'ee.

²² Ta bonchchu aad'd'iyaa wode, taani neena p'alk'k'etteedda zaallaa gidдон wotsana; Taani aad'ana gakkanaw, ta kushiyaan neena kammana.

²³ Hewaappe guyyiyaan taani ta kushiya diggina, neeni ta zokkiiyaa be'anaassa; shin ta som'i be'ettena» yaageedda.

34

Laa'entsuwaa med'etteedda Masetteedda Shuchchatuwaa

(Zar. 10:1-5)

¹ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; «Koyrowantta malatiyaa laa'u shuchchatuwaa massaade giigissa; yaatooppe taani he masetteedda shuchchatuwaa bolla kase neeni mentseedda shuchchatuwaa bolla de'iyaa k'aalatuwaa s'aafana.

² Wontta wontta pude Siinaa Deriyaa kesianaw giiga; yaataade taana yaan deriyaa huup'yaan ek'k'a naaga.

³ Neenana ooninne kesoppo; woy deriyaa bolla hak'ankka beettoppo; haray atto dorssaa wudii woy mehiyaa wudiikka deriyaa sintsaan heemettoppo» yaageedda.

⁴ Hewaa diraw, Muse koyro shuchchatuwaa malatiyaa laa'u shuchchatuwaa massiide Med'inaa Goday azazeeddawaadan, shuchchatuwaa bare kushiyaan oyk'k'iide, wontta guuraanna pude Siinaa Deriyaa kaseedda.

⁵ Med'inaa Goday shaariyaan duge wod'd'iide, aanana yaan ek'k'eedda; «Taan Med'inaa Godaa» yaagiide bare suntsaa awaayeedda.

⁶ Med'inaa Goday Muse sintsaana hawaadan yaagiide awaayiidde aad'd'eedda; «Taani Med'inaa Godaa; Taani Med'inaa Godaa; k'aretaynne maarotetsay kumeedda S'oossaa, danddayanchchaa, aggena siik'uu dareeddawaanne darii ammanettiyaawaa.

⁷ Taani ta aggena siik'uwaa sha"atoo naagiyaawaa; iitatetsaa, makkalaanne nagaraa atto yaagiyaawaa. Gidooppekka, bayzowaa murenan aggenawaa; aawotuwwa nagaraa diraw naanaanne naanatuwwa naanaa, heezzentso yeletaanne oyddentso yeletaa gakkanaw muriyaawaa» yaagiide awaayeedda.

⁸ Hewaappe guyye Muse ellekka biittaaan guufaniide goynneedda;

⁹ «Abeet Godaw, neeni taanan nashshetteedawaa gidoope, nuunanna ittippe dendda. Hawe Asay morggii d'uleefatteedawaa gidooppenne, nu iitatetsaanne nu nagaraa atto yaagaadde, nuuna ne asaa ootsa» yaageedda.

K'aalaa c'aak'uu Ooras's'eedda

(23:14-19; Zar. 7:1-5; 16:1-17)

¹⁰ Yaatina Med'inaa Goday hawaadan yaageedda; «Taani hinttenana k'aalaa c'aak'uwaa gelaad; hawaappe kase sa'aa ubbaan de'iyaa kawutetsaa ubbaan hani erenna maalaalisi-siyaabaa ne asaa ubbaa sintsaan ootsana; taani Med'inaa Goday, hinttenttoo ootsiyaa kiitay ay keeshshaa maalaalissiyaabentto neeni untunttu gidдон de'iyaa Asay ubbay be'ana.

¹¹ Hachche taani hinttentta azaziya azazuwaa naagite; hinttenttu sintsaappe Amoo-re-tuwaa, Kanaanetuwwa, Hiitetuwaa, Parzzetuwwa, Hiiwetuwaaanne Yaabuusatuwwa taani yederssana.

¹² Untunttu hinttenttoo p'ire gidenna mala, hinttenttu biyaa gadiyaan de'iyaa asaana k'aalaa c'aak'uwaa geloppite.

¹³ Untunttu yarshshiyaa sa'aa kolite; untunttu goynniyaa shuchchatuwaakka mentsereetsite; k'ay Asheero geetettiyaa untunttu mac'c'a s'oossatti kaashshaa k'ans's'ereetsi olite.

¹⁴ Taani Med'inaa Goday k'anaatiyaa S'oossaa gidiyaa diraw, taappe hara s'oossattoo goynnoppite.

¹⁵ «He gadiyaan de'iyaa asatuwaana ayaa k'aalaa c'aak'uwaaakka geloppite; ayaw gooppe, untunttu taanan ammanettennaan is's'iide barenttu s'oossatuwaa kaalliyaa wodenne untunttoo yarshshiyaa wode, untunttu hinttenakka shoobbana; hinttenttu untunttu yarshshotuwaa maana.

¹⁶ K'ay hinttenttu untunttu mac'c'a naanatuwaappe dooriide, hinttenttu attuma naanaattoo immama; he wode he mac'c'a naanay taanan ammanettennaan is's'iide, barenttu s'oossatuwaa kaalliide, hinttenttu attuma naanaakka barenttuwaaddan oosis-sanawantta.

¹⁷ «Hinttenttoo goynniyaa s'oossatuwaa ayaappekka siiliisiide med'd'oppite.

¹⁸ «Magaage ukitsaa Baalaa bonchchite; taani hinttentta azazeeddawaadan, laappun gallassaw irshshuu gelennaan uuketteedda ukitsaa miite; hewaakka hinttenttu Gibs'eppe kaseedda Abiiba aginaan ootsite.

¹⁹ «Aati uluwaappe bayira yelettiyaa attuma na'aa ubbay tawaa; hinttenttu mehiyaa ubbaappe booraa gidina, woy dorssaa gidina, bayiray tawaa;

²⁰ koyro yeletteedda hariyaa maraa dorssaa maraanna laammaade woza; wozana d'ayooppe, Aa k'ood'iyaa mentsaade wod'a. Ne naanatuwaappe bayira yeletteedda attuma na'aa ubbaa woza.

«Ooninne immiyaawaa oyk'k'ennan, mela kushiyaanna ta sintsaan beetto.

²¹ «Usuppun gallassaa ootsite; shin laappunsa gallassan shemppite; goshiyaa wodiyaan k'ay katsaa c'akkiyaa wodiyaan laappunsa gallassan shemppite.

²² «Bayira zeretteedda zarggaa hinttenttu c'akkiyaa wode, Saamintatuwaa Baalaa bonchchite; laytsaa wurssetsa katsaa shiishshiyaa wodekka, Shiishuwaa Baalaa bonchchite.

²³ Laytsaan heezzu gede Israa'eeliyaa attuma Asay ubbay Ubbaa Moooddiyaa S'oossaa, Israa'eeliyaa Med'inaa Godaa sintsan beetino.

²⁴ Kawutetsatuwaa taani hinttenttu sintsaappe yederssaade kessana; yaataade hinttenttu zawaa taani aassana. Med'inaa Godaa hinttenttu S'oossaa sintsaan hinttenttu laytsaan heezzu gede beettanaw pude kesiyaa wode, ooninne hinttenttu gadiyaa amottenna.

²⁵ «Hinttenttu taw suutsaa yarshshuwaa yarshshiyaa wode, irshshuwaa yeggiide uukeedda ukitsaanna yarshshoppite. Paasigaa bonchchiyaa gallassaw yarshsheedda yarshshuwaappe wonttiw ayayenne attoppo.

²⁶ «Hinttenttu gaden bayira ka"eedda katsaappe koyro murutaa Med'inaa Godaa hinttenttu S'oossaa golliyaa ahite.

«Deeshsha maraa Aa aati maatsan doysoppite» yaageedda.

²⁷ Med'inaa Goday Musa, «Taani neenananne Israa'eeliyaa asaana k'alaa c'aak'uwaa geliyaawe ha k'aalatu giyaa maarana gidiyaa diraw, ha k'aalatuwaa s'aafa» yaageedda.

²⁸ Muse k'umaa meennaaninne haatsaa ushennaan, oytamu gallassaanne oytamu k'ammaa Med'inaa Godaana yan gam"eedda; k'alaa c'aak'uwaa k'aalatuwaa, tammu azazuwaa masetteedda shuchchaan s'aafeedda.

Muse Som"i Poo'eedda

²⁹ Muse S'oossanna haasayiide gam"eedda diraw, he laa"u markkatetsaa shuchchatuwaa I bare kushiyaan oyk'k'iide Siinaa Deriyaappe duge wod'd'eedda wode, Aa som"ii poo'eedda; shin I hewaa eribeenna.

³⁰ Aaroonenne Israa'eeliyaa Asay ubbay Musa s'eeliide, Aa som"ii p'ooliyaawaa be'eeddino; Untunttu aakko shiik'anaw yayeeddino.

³¹ Shin Muse untuntta s'eessina Aaroonenne shiik'uwaa kaaletsiyaa kaappatuu ubbay aakko simmeeddino; I untuntta haasayissee.

³² Hewaappe guyyiyaan Israa'eeliyaa Asay ubbay aakko shiik'ina Med'inaa Goday aw Siinaa Deriyaan immeedda azazuwaa ubbaa I untunttoo immeedda.

³³ Muse untunttoo odiyaawaa wursseedda wode, bare deemuwaa nas'alaan kammeedda.

³⁴ Shin Muse Med'inaa Godaa sintsa aanana haasayanaw geliyaa wode awudenne kesana gakkanaw, nas'alaa bare som"uwaappe k'aari diggee. Hewaappe kesiide, Med'inaa Goday azazeeddawaa Israa'eeliyaa asaw odee.

³⁵ Odiyaa wode, untunttu Aa som"ii p'ooliyaawaa be'eeddino. Hewaa diraw, Muse Med'inaa Godaana haasayanaw baana gakkanaw, bare deemuwaa zaaretsiidekka nas'alaan kammee.

35

Sambbataa Bonchchiyaa Wogaa

¹ Muse Israa'eeliyaa asaa shiik'uwaa ubbaa shiishshiide hawaadan yaageedda; «Hinttenttu ootsana mala, Med'inaa Goday azazeeddawe hawaa;

² Saamintaa gidдон usuppun gallassaa kiitaa kiitettite; shin laappunsa gallassay hinttenttoo geeshsha gallassaa; Med'inaa Godawukka shemppo Sambbataa. He gallassan ay oosonne ootsiyaa uray ooninne hayk'k'anaw bessee.

³ Sambbataa gallassan hinttenttu soon soon tamaa eetsoppite» yaageedda.

S'oossaa Dunkkaaniyaa Oosoo Shiishshiyaa Miishshaa

(25:1-9)

⁴ Muse Israa'eeliyaa maabaraw muliyaw hawaadan yaageedda; «Med'inaa Goday hawaadan yaagiide azazeedda:

⁵ hinttentoo de'iyaaawaappe Med'inaa Godaw immiyaawaa ahite; Med'inaa Godaw immiyaawaa ahanaw koyiyaa ooninne work'k'aa, biraa, nahaasiyaa,

⁶ saluwaa malatiyaa k'ac'inaa, ochchaa teeraa malatiyaa k'ac'inaa, shololla zo'o k'ac'inaanne liik'o suufiyaa, deeshshaa galbbaa,

⁷ dorssaa koliyaa galbbaa zo'o k'alamiyaan yeggi kesseeddawaa, k'um"iyaa, odooruwa,

⁸ s'omppiyaw wogaraa zayitiyaa, okettiyaa zayitiyaanne is'aanaa sawetsiyaa k'imaamiyaa;

⁹ eefuudiyaaninne tiraan wotsiyaawaan yeggiyaa marggidiyaa geetettiyaa shuchchatuwaanne hara p'ooliyaa al"o shuchchatuwaa aho.

*S'oossaa Dunkkaaniyaa Ootsanaw imetteedda Azazuwaa
(39:32-43)*

¹⁰ «Hinttentu gidдон de'iyaa kushiya hiillaa eranchcha ubbatuu yiide, Med'inaa Goday azazeedda ubbaa ootsino:

¹¹ Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa, Aa kammiyaa dunkkaaniyaanne Aa kammiyaawaa, oyk'k'iyaaawaa, s'agaagetuwaa, shikaalatuwaa, tuussatuwaanne untunttu ek'k'iyaa luko-tuwaa,

¹² Taabootaanne Aa tookkiyaa kasuwaa, atto giyaa sa'aa k'um"iyaawaanne Taabootaa gentsiyaa gaaridduwaa;

¹³ s'arp'peezaanne Aa tookkiyaa kasuwaa, Aa miishshatuwaa ubbaanne S'oossaa sintsaan wotsiyaa geeshsha ukitsaa;

¹⁴ s'omppiyaa wotsiyaa ballaanne an maarana de'iyaa s'omppetuwaa, miishshatuwaa, s'omppiyaa zayitiyaa,

¹⁵ is'aanaa c'uwayiyaa saas'iniyaanne Aa tookkiyaa kasuwaa, okettiyaa zayitiyaanne sawiyaa is'aanaa, S'oossaa Dunkkaaniyaa penggiyaa gaaridduwaa;

¹⁶ s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'anne Aa nahaasiyaa zazziriyaa, Aa tookkiyaa kasotuwaaanne Aa miishshatuwaa ubbaa, nahaasiyaappe oosetteedda meechchaa keriyaanne Aa wotsiyaawaa;

¹⁷ soy dabaabaa godaa gaariddotuwaa, tuussatuwaanne untunttu gedetuwa,

¹⁸ S'oossaa Dunkkaaniyaa d'ogiyaa shikaalatuwaa, dabaabaa giddo d'ogetuwaa untunttu wodorotuwa;

¹⁹ Geeshsha Sa'aan ootsiidde go"etanaw dadetteedda mayotuwaa, k'eesii Aaroone mayiyaa geeshsha mayuwaa Aa naanay k'eesetetsaa kiitaa ootsiidde mayiyaa mayuwaa med'd'ino" yaageedda.

Asay Aheedda Imotaa

²⁰ Hewaappe guyyiyaan Israa'eeliyaa maabaray ubbay Muse sintsaappe keseedda.

²¹ Immanaw koyeeddawayantunne untunttu wozanay untuntta imma imma geed-dawanttu ubbay yeeddino; Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaw, Aa gidдон ootsiyaa oosuwa ubbawunne geeshsha mayoo koshshiyawaa ubbaa aheeddino.

²² Immana koyeedda attumawaa ubbayne mac'c'awe ubbay yiide, work'k'aappe med'd'eedda alleek'k'iyaaawantta, haytsaa gudichchatuwaa, migidatuwaa, hara work'k'aa alleek'k'iyaaawantta ahiide Med'inaa Godaw imotaa ootsiidde immeeddino.

²³ Saluwaa malatiyaa k'ac'inay, ochchaa teeraa malatiyaa k'ac'inay, shololla zo'o k'ac'inay, woy liinuwa geetettiyaa liik'o k'ac'inay, woy deeshshaa agoozaa, dorssaa orggiyaa galbbaa zo'o k'alamiyaan yeggi kesseeddawe, woy manchchalay de'iyaa Asay ubbay aheedda.

²⁴ Biraa woy nahaasiyaa immanaw danddayiyaa ubbay barenttu imuwaa Med'inaa Godaw immeeddino; k'ay odooruu de'iyaa Asay ubbay dumma dumma oosoo odooruwa aheedda.

²⁵ Kushiya hiilaa eriyaa mac'c'a Asay ubbay barenttu kushiyaan suk'keedda saluwaa malatiyaa k'ac'inaa, ochchaa teeraa malatiyaa k'ac'inaa, shololla zo'o k'ac'inaanne liik'o liinuwa aheeddino.

²⁶ K'aykka imuwaa immanaw koyeedda mac'c'a Asay ubbay deeshshaa agoozaa dad-deeddino.

²⁷ Kaappatuu eefuudiyaaninne tiraan wotsiyaawaan wotsiyaa marggidiyaanne hara bonchchetteedda shuchchatuwaa aheeddino.

²⁸ Untunttu k'aykka s'omppiyaw, sawiyaa is'aanawunne okanaw haniyaa wogaraa zayitiyaanne k'imaamiyaa aheeddino.

²⁹ Israa'eelatuu Asay ubbay, attumawenne mac'c'awe, untunttu ootsanaadan Med'inaa Goday Muse baggana azazeedda oosoo haniyaa imuwaa ubbaa barenttu sheniyaan Med'inaa Godaw aheeddino.

S'oossaa Dunkkaaniyaa Ootsiyaa Kushiya Hiillanchchatuwaa
(31:1-11)

³⁰ Muse Israa'eeliyaa asaa hawaadan yaageedda; «Be'ite; Med'inaa Goday Yihudaa zariyaappe Huura na'aa na'aa, Uura na'aa, Bas'aali'eela dooreedda.

³¹ Med'inaa Goday Aa S'oossaa Ayyaanan, hiilan, akeekaaninne oosuwa ubbaa ootsiyaa eran kuntseedda.

³² Hewekka hiilan kiitaa halchchuwaa kessiide, work'k'aappe, biraappenne naaasiyaappe dumma dummabaa I udanaassa.

³³ Hewaadankka, al'o shuchchaa massiide giigissanaassa; mitsaa massanaassanne ubbaa k'ommo oosuwa hiilan ootsanaassa.

³⁴ Hewaa bollakka k'ay aasinne Daana zariyaa Ahisamaaka na'aa Oholi'aabaw, hara asaa tamarissiyaa eraa immeedda.

³⁵ Untunttu ubbaa k'ommo oosuwa ootsanaadan, hiilan ootsiyaawantta, oosuwa halchchuwa kessiyaawantta, saluwaa malatiyaa k'ac'inan, ochchaa teeraa malatiyaa k'ac'inan, shololla zo'o k'ac'inaaninne liinuwa k'ac'inan alleek'kuwaa daddiyaawantanne shemayinnetuwaa gidanaadan, S'oossay untunttu eratetsaan kuntseedda. Untunttu ubbayka ubbaa k'ommo oosuwa lus'iide eriyaa eranchcha gideeddino.

36

¹ «Hewaa diraw, Bas'aali'eeli, Oholi'aabinne Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa kees's'ana malanne oosoo gidiyaa eraa Med'inaa Goday immina, lus'eedda Asay ubbay Med'inaa Goday azazeeddawaadan ubbabaa ootsana» yaageedda.

Asay Immeedda Imotaa c'oratetsaa

² Hewaappe guyyiyaan Muse Basaal'eela, Oholi'aabanne Med'inaa Goday dumma eraa immeeddawanttu oosuwa ootsanaw yaana koyiyaa ubbaa s'eesiide shiishsheedda.

³ Israa'eeliyaa Asay S'oossaa Dunkkaaniyaa ootsanawunne oosoo gidiyaa imotaa ubbaa Museppe akkeeddino. K'ay Asay bare sheniyaan c'oo immiyaa imotaa wontta wontta gujji gujjiide ahiyaawaa aggibeenna.

⁴ Yaatina S'oossaa Dunkkaaniyaa ootsiyaa eray kumeedda Asay ubbay barenttu oosuwaaggi bashiide,

⁵ Musa hawaadan yaageeddino; «Asay Med'inaa Goday azazeedda oosoo koshshiyaawaappe loytsi dariyaawaa ahiide de'ee» yaageeddino.

⁶ Muse dunkkaaneedda sa'aan de'iyaa asaw hawaadan yaagiide azazeedda; «Laa'entso ay attuma asaykka ay mac'c'a asaykka S'oossaa Dunkkaaniyaa oosoo immiyaawaa immanaw ahoppo» yaagina, Asay ahiyaawaa aggi basheedda.

⁷ Ayaw gooppe, untunttu aheedda imotay oosuwa ubbaa ootsanaw gidide palahee.

S'oossaa Dunkkaaniyaa Oosuwaabaa
(26:1-37)

⁸ Oosuwa ootsiyaawanttu giddoppe hiillaa dariyaawanttu ubbatuu liik'o liinuwaappenne saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaappe dadettedda tammu gaarddutuwaappe S'oossaa Dunkkaaniyaa giigisseeddino. He gariddotuwaan itti hiillay kiruubetuwa misiliyaa daddeedda.

⁹ Gaariddotuu ubbay itti likke gidide, geesay laatamanne hosppun wad'aa; gomppay oyddu wad'aa.

¹⁰ Ichcheshu gaariddotuwa ittippe gatsiide sikkeeddino; k'ay yenkko atteeda ichcheshu gaariddotuwaakka untunttuwaadan ootseeddino.

¹¹ Ittippe gatsiide sikkeedda gaariddutuwaappe itti gaariddoo wurssetsa gas'an saluwaa malatiyaa c'ark'k'iyaaappe mac'araa med'd'eeddino. K'ay ittippe gaketi siketteedda yenkko gaaridduwaanka hawaadan ootseeddino.

¹² Untunttu ittippe gaketteedda itti gaaridduwa bolla ishatamu mac'araa, k'ay ittippe gaketteedda yenkko gaaridduwa bollakka ishatamu mac'araa med'd'eeddino. He mac'aratuu ubbayka ittuu ittoo maaran de'iino.

¹³ Hewaappe guyyiyaan, work'k'aappe ishatamu oyk'k'iyawaa med'd'eeddino. Dunkkaanii ittuwa gidana mala, he gaariddotuwa gas'aa gas'aa he oyk'k'iyawantun oytseeddino.

¹⁴ S'oossaa Dunkkaaniyaa bollana kammiyaa dunkkaaniyaw tammanne itti gaariddotuwa deesshaa agoozaappe daddeeddino.

¹⁵ Tammanne itti gaariddatuukka itti likke; itti itti gaaridduwaa geesay hattamu wad'aa, gomppay oyddu wad'aa.

¹⁶ Ichcheshu gaariddotuwaa itti baggana, usuppun gaariddotuwaa k'ay yenkko baggana gatsiide sikkeeddino.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan gatsi sikkeedda gaariddotuwaappe itti gaaridduwaa gas'an ishatamu mac'araa med'd'eeddino. K'aykka gatsi sikkeedda yenkko gaariddotuwaappe wurssetsa gaaridduwaa gas'an ishatamu mac'araa med'd'eeddino.

¹⁸ Laa'u baggana de'iyaa gaariddotuwaa gatsiide itti Dunkkaane ootsanaw nahaasiyaappe ishatamu oyk'k'iyaaawaa med'd'eeddino.

¹⁹ Hewaappe guyyiyaan dunkkaaniyaa kammanaw dorssaa orggiyaa galbbaa zo'o k'alamiyaan yeggi kesseeddawaa giigiseeddino; k'ay Aa bollana kammanaw k'um"iyaa giigiseeddino.

²⁰ S'oossaa Dunkkaaniyaa s'agaagiyaawantta sitti geedda odoorotuwaappe kesseeddino.

²¹ Itti itti s'agaagiyaw geesay tammu wad'aa; gomppay itti wad'anne bagga.

²² Itti itti s'agaagiyaw ittuwaa ittuwaanna gatsi oytsiyaa laa'u pootsatuwaa med'd'eeddino. S'oossaa Dunkkaaniyaa s'agaagetuwa ubbaakka hewaadan ootseeddino.

²³ S'oossaa Dunkkaaniyaw gedissa baggana laatamu s'agaagetuwa med'd'eeddino.

²⁴ Itti itti s'agaagiyaw laa'u gedetuwa, ubbaanna oytamu pootsay geliyaa lukatuwaa biraappe giigiseeddino.

²⁵ S'oossaa Dunkkaaniyaw huup'issa baggana laatamu s'agaagetuwa med'd'eeddino.

²⁶ Itti itti s'agaagiyaw laa'u pootsay geliyaa lukatuwa, ubbaanna oytamu pootsay geliyaa lukatuwa biraappe giigiseeddino.

²⁷ S'oossaa Dunkkaaniyaw guyye gas'an away wulliyaa baggana usuppun s'agaagetuwa med'd'eeddino.

²⁸ S'oossaa Dunkkaaniyaa guyye gas'an de'iyaa gas'atoo laa'u s'agaagetuwa giigiseeddino.

²⁹ Ha laa'u gas'atuwaan de'iyaa s'agaagetuwa s'ap'uwaappe s'eeraa gakkanaw daabula gidi biide, s'eeran itti sagaayiyaan geli oyk'k'etteeddino. Unttuntu laa'attuukka hewaadan haneeddino.

³⁰ Hewaa diraw, itti itti s'agaagiyaw garssaana laa'u laa'u gedetuu de'iino; ubbaanna hosppun s'agaagetuunne biraappe oosetteedda tammanne usuppun gedetuu de'iino.

³¹ K'ay untuntu odoorotuwaappe shikaalatuwaa kesseeddino; S'oossaa Dunkkaaniyaw itti bagga miyyiyaan de'iyaa s'agaagetoo ichcheshu shikaalatuwaa,

³² K'ay yenkko bagga miyyiyaan de'iyaa s'agaagetoo ichcheshu shikaalatuwaa giigiseeddino. Hewaadankka, S'oossaa Dunkkaaniyaw guyye away wulliyaa baggana wurssetsa gas'an de'iyaa s'agaagetoo ichcheshu shikaalatuwaa med'd'eeddino.

³³ Giddo shikaalii s'agaagetoo giddo heeraana, ha gas'aappe ya gas'aa gakkanaw pini kesanaadan ootseeddino.

³⁴ S'agaagetuwa work'k'aan sheeshshiide, shikaalatu aad'd'iyaa sagaayetuwa work'k'aappe med'd'eeddino; k'ay shikaalatuwaakka work'k'aan sheeshsheeddino.

³⁵ Saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne, shololla zo'o k'ac'inaappenne liik'o liinuwaappe itti gaaridduwaa ootseeddino. He Aa bolla itti hiillay kiruubetuwa misiliyaa sikkeedda.

³⁶ Gaariddoo oyddu tuussatuwaa odooruwaappe giigissiide, work'k'aan sheeshsheeddino. Yaatiide work'k'aa kak'k'iyaaawantta untuntu giigiseeddino. K'ay tuussatuwaa essiyaa oyddu gedetuwa biraappe med'd'eeddino.

³⁷ S'oossaa Dunkkaaniyaa geliyaa penggiyaw saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaappenne liik'o liinuwaappe daddetteeddawaa, s'ilppiyaa alleek'k'issiyaawaan gaaridduwaa giigiseeddino.

³⁸ K'ay untuntu kak'k'iyaa ichcheshu tuussatuwaa, kak'k'iyaa ballaana de'iyaaawantta med'd'eeddino. Tuussatu gumbbotuwaanne k'achchiyaawantta work'k'aan sheeshsheeddino. K'ay untuntu pootsay geliyaa lukotuwa ichcheshatuwaakka nahaasiyaappe med'd'eeddino.

37

Taabootaa Oosuwaabaa (25:10-22)

¹ Bas'aali'eeli odooruwa mitsaappe Taabootaa giigiseedda. He Taabootay adussatetsay laa'u wad'anne bagga aduk'kee; gomppay itti wad'anne bagga aakkee; geesaykka itti wad'anne bagga d'ok'kee.

² He Taabootaa giigissiide, soyaanne kariyaa walakay baynna work'k'aan sheeshsheedda; yuushshuwaakka work'k'aa tigetsaan yuushshi aatseedda.

³ K'ay oyddu work'k'aa sagaayetuwaaw tigiide, Taabootaw oyddu gedetuwaan, itti baggana laa"u sagaayetuwaaw, k'ay yenkko baggana laa"u sagaayetuwaaw aatseedda.

⁴ Yaatiide odoorotuwaappe kasuwaaw kessiide untuntakka work'k'aan sheeshsheedda.

⁵ Taabootaa tookkanaw, Taabootaa miyyiyaan de'iyaa sagaayetuwaan kasuwaaw aatseedda.

⁶ Walakay baynna work'k'aappe laa"u wad'anne bagga aduk'k'iyaa, itti wad'anne bagga aakkiyaa atto giyaa sa'aa k'um"iyaa med'd'eedda.

⁷ K'um"iyaw wurssetsa laa"u bagga gas'an laa"u kiruubeelatuwaaw k'os'etteedda work'k'aappe med'd'eedda.

⁸ Itti kiruubiyaa itti bagga gas'an, laa'entso kiruubiyaa yenkko bagga gas'an, laa'uwaakka k'um"iyaanna gatsi oytsiide med'd'eedda.

⁹ Kiruubetuu barenttu k'efiyaa dentsiide, atto giyaa sa'aa kammiyaa k'um"iyaa barenttu k'efiyaan kuway wotseeddino; k'ay ittuu ituwaakko simmi uttiide, k'um"iyaa s'eeliino.

S'arp'p'eezaa (25:23-30)

¹⁰ K'ay adussatsay laa"u wad'aa, gomppay itti wad'aa, geesaykka itti wad'anne bagga gideedda s'arp'p'eezaa odooruwaappe med'd'eedda.

¹¹ Walakay baynna work'k'aan sheeshsheedda. Yuushshuwaakka work'k'aa tigetsaa yuushshi aatseedda.

¹² Hewaadanka, gomppay takkaad'e gideedda shaashiyaa Aa bolla yuushshi aatseedda. Yaatiide Aa bolla work'k'aa tigetsaa yuushsheedda.

¹³ Oyddu work'k'aa sagaayetuwaaw med'd'iide oyddu gedetuu med'etteedda oyddu gas'atuwaana oytseedda.

¹⁴ S'arp'p'eezaa tookkanaw kasuwaaw aatsiyaa sagaayetuu s'arp'p'eezaw shaashiyaa gas'aan shiik'iide med'etteeddino.

¹⁵ S'arp'p'eezaa tookkiyaa kasotuwaakka odooruwaappe kessiide, work'k'aan sheeshsheedda.

¹⁶ Hewaadanka, s'arp'p'eezaa bolla wotsiyaa dumma dumma miishshatuwaaw walakay baynna work'k'aappe med'd'eedda; hewantukka saanetuwaanne c'ilppatuwaaw, k'ay ushshaa yarshshuwaaw tigiyaaw keretuwaanne s'uu'atuwaaw.

S'omppiyaa Wotsiyaa Ballaa (25:31-40)

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan I s'omppiyaa wotsiyaa ballaa k'os'etteedda walakay baynna work'k'aappe med'd'eedda; he ballaa essiyaa gediyaakka, giddo toomaakka k'os's'eedda work'k'aappe med'd'eedda. Aa kukkumotuwaaw, Aa lic'otuwaan Aa c'iishshatuwaaw ubbaa aanana ittippe s'omppiide med'd'eedda.

¹⁸ Miyyiyaanna usuppun maratuwaaw med'd'eedda; maratuwaaw heezatuwaaw itti baggana, k'ay heezatuwaaw yenkko baggana kesseedda.

¹⁹ Usuppun maratookka huup'iyaa huup'iyaa heezzu heezzu kukkumuunne c'iishshatuu de'iyaa lawuziyaa c'iishshaa malatiyaa wanc'c'aa med'd'eedda;

²⁰ s'omppiyaa wotsiyaa ballaw giddo toomay, kukkumotuwaaw c'iishshatuu de'iyaa c'iishshaa malatiyaa oyddu wanc'c'aa alleek'k'etti utteedda.

²¹ Laa"uu laa"uu ittippe waatsan de'iyaa heezzu maratuwaappe garssana itti itti kukkumay med'etti utteedda ubbaykka usuppun kuukummo.

²² Kukkumatuunne maratuu ubbay s'omppiyaa wotsiyaa ballana ittippe oyk'k'etti ituwaaw giddiide, walakay baynna work'k'aappe k'os'ettiide med'etteeddino.

²³ I k'ay s'omppiyaa wotsiyaa ballaw laappun s'omppetuwaaw, s'omppiyaa toyssiyaa k'ap'etuwaanne untuntta wotsiyaawantta walakay baynna work'k'aappe med'd'eedda.

²⁴ S'omppiyaa wotsiyaa ballanne an go'ettiyaa miishshaa ubbaa med'd'anaw hattanmanne ichcheshu kiilo giraame gideedda walakay baynna work'k'aa wursseedda.

Is'aanaa C'uwissiyaa Saas'iniyaa (30:1-5)

²⁵ K'ay is'aanaa c'uwissiyaa sa'aa odooruwaappe med'd'eedda. Aw oyddu gas'ay de'ee; adussatsay itti wad'aa; gomppay itti wad'aa, geesay laa"u wad'aa. Aa kac'etuukka aanana ituwaaw giddiide oyk'k'etti med'etteeddawantta.

²⁶ Aw bolla doonaa, oyddu bagga ubbaanne Aa kac'etuwaaw walakay baynna work'k'aan sheeshshiide, Aa yuushshuwaakka work'k'aa tigetsaa yuushshi aatseedda.

²⁷ He work'k'aa tigetsaappe garssana is'aanaa c'uwissiyaa saas'iniyaa work'k'aappe laa"u sagaayetuwaa med'd'eedda; yaatiide ya baggananne ha baggana laa"uwaa laa"uwaa oytseedda. Hewanttu tookkiyaa wode kasuwaa aatsanaw maaddanaadaana.

²⁸ Kasotuwaa odooruwaappe kessiide, untuntta work'k'aan sheeshsheedda.

Zayitiyaanne Is'aanaa

(30:22-38)

²⁹ K'ay geeshsha okettiyya zayitiyaanne sawuwaa toshikku giyaa lo"o is'aanaa shittuwaa ootsiyaa eran giigisseedda.

38

S'uuggiyaa Yarshshuwaa Yarshshiyaa sa'aa

(27:1-8)

¹ Odooruwaappe s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa kees's'eedda. He yarshshiyaa sa'aw geesay heezzu wad'aa, gompayanne adussatetsay itti likke, ichcheshu ichcheshu wad'aa gidiide, oyddu gas'aana de'iyaaawaa ootseeddino.

² Oyddu gas'atuwaa wurssetsa gas'an gas'an itti itti kac'iyaa med'd'eedda. He kac'etuu yarshshiyaa sa'aanna ittippe oyk'k'ettiide oosetteeddino. Yaatina yarshshiyaa sa'aa nahaasiyaa birataan sheeshsheedda.

³ An go'ettiyya ubbaa miishshatuwaa, balddetuwwa, akaafatuwaa, bidintsaa shishshiyaa kuyis'aarotuwaa, ashuwaa oyk'k'iyaa zambeliyaanne tamaa c'ooc'etuwaa ubbaa nahaasiyaa birataappe med'd'eedda.

⁴ Yaatiide nahaasiyaa birataappe zazziriyaa yarshshiyaa sa'aw giigissiide yarshshiyaa sa'aw duge giddo baggan de'iyaa shaashiyaa bolla wotseedda.

⁵ Nahaasiyaa birataappe med'd'eedda zazziriyaw oyddu gas'an kasuwaa aatsanaw oyddu sagaayetuwwa med'd'eedda.

⁶ Odooruwaappe yarshshiyaa sa'aw kasuwaa kessiide, nahaasiyaa birataan sheeshsheedda.

⁷ Yarshshiyaa sa'aa tookkiyaa wode maaddana mala, ha kasuwaa laa"u miyyiyaanna de'iyaa sagaayetuwaan aatseedda. Yarshshiyaa sa'aa gidduwaa kofa kessiide, s'awulaappe med'd'eedda.

Meechchaa Keriyya

(30:18)

⁸ Nahaasiyaa birataappe meechchaa keriyaanne Aa wotsiyaawaa med'd'eedda; he biratay Gaketsaa Dunkkaaniyaa penggiyaan ootsiyaa mac'c'a asatuu aheedda heregaappe aketeedda.

S'oossaa Dunkkaaniyaa Dabaabaa

(27:9-19)

⁹ Hewaappe guyyiyaan dabaabaa giigisseedda. Dabaabaw gedissa bagga adussatetsaw s'eetu wad'aa ootsiide, liik'o liinuwaappe daddetteedda gaariddotuwwa giigisseedda.

¹⁰ Aw nahaasiyaa birataappe laatamu tuussatuwaanne tuussatuu ek'k'iyaa nahaasiyaa lukatuwaa ootseedda; untunttu huup'iyaan k'ay biraappe med'etteedda kak'k'iyaawantanne tuussatuwaa huup'iyaan k'achchiyaawantta ootseedda.

¹¹ Dabaabaw huup'issa bagga adussatetsay s'eetu wad'aa adussa; k'ay laatamu tuussatuunne he tuussatoo laatamu nahaasiyaa gedetuu de'iino. Yaatiide biraappe med'etteedda kak'k'iyaawantanne tuussatuwaa huup'iyaan k'achchiyaawanttu de'iino.

¹² Away wulliyaa bagga dabaabaa gompay ishatamu wad'aa aaka gidiide, tammu tuussatuunne tuussatoo tammu gedetuu de'iyaa gaariddotuwwa giigisseedda; he tuussatuwaa huup'iyaan biraappe med'etteedda kak'k'iyaawantanne tuussatuwaa huup'iyaan k'achchiyaawantta ootseedda.

¹³ K'ay away doliyaa bagga dabaabaa gompay ishatamu wad'aa aaka.

¹⁴ Dabaabaa geliyaa sa'aappe itti baggana tammanne ichcheshu wad'aa aduk'k'iyaa gaariddotuu, heezzu tuussatuunne tuussatoo heezzu gedetuu de'iino.

¹⁵ Hewaadanka, dabaabaa geliyaa sa'aappe hinkko baggana, tammanne ichcheshu wad'aa aduk'k'iyaa gaariddotuu, untunttoo heezzu tuussatuunne tuussatoo heezzu gedetuu de'iino.

¹⁶ Dabaabaa yuushshuwaan de'iyaa gaariddotuu ubbay liik'o liinuwaappe dadetteed-dawantta.

¹⁷ He tuussatuwaa gedetuu nahaasiyaappe, kak'k'iyaawantanne tuussatuwaa huup'iyaan k'achchiyaawanttu biraappe oosetteeddino; untunttu huup'ii biran

sheeshetteedda. Hewaa diraw, dabaabaa yuushshuwaan de'iyaa tuussatuwaa ubbaa huup'iyaan biraappe oosetteedda k'achchiyaawanttu de'iino.

¹⁸ Dabaabaa geliyaa sa'aan kak'k'iyaa gaariduu saluwaa malatiyaa ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaappenne liik'o liinuwaappe daddiyaawaa s'ilppiyaan alleek'k'issiyaawan giigisseeddawaa. Aw adussatsay laatumu wad'aa; geesay dabaabaa gaariddotuwwa likke, ichcheshu wad'aa.

¹⁹ Nahaasiyaa birataappe oosetteedda oyddu tuussatuunne tuussatoo oyddu gedetuu de'iino. Untunttu kak'k'iyaawantunne tuussatuwaa huup'iyaan k'achchiyaawanttu biraappe med'etteeddino; untunttu huup'etuukka biran sheeshetteeddino.

²⁰ S'oossaa Dunkkaaniyaa shikaalatuu ubbaynne Aa yuushshuwaan de'iyaa dabaabaa shikaalatuu ubbay nahaasiyaa birataappe med'etteeddawanta.

S'oossaa Dunkkaaniyaan Go'ettiyaa Miishshatuwaa

²¹ S'oossaa Dunkkaaniyaw, hewekka K'aalaa c'aak'uwaa Dunkkaaniyaw, go'etteedda miishshatuwaa Leewatuu paydeeddinno. He miishshatuwaa k'eesiyaa Aaroona na'aa Itaamaara kaappotetsaa garssan de'iyaa Leewatuu mazgabaan s'aafanaadan Muse azazeedda.

²² Yihudaa zare gideedda Hoora na'aa na'aa, Uura na'aa, Bas'aali'eeli Med'inaa Goday Musa azazeedda ubbaa ootseedda.

²³ Daana zare gideedda Ahisamaaka na'aa Oholi'aabi aanana de'ee; I kushiya hi-illanchanne ootsiyaabaw koyro halchchuwwa kessiyaawaa; k'ay saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaaninne liik'o liinuwaan daddiide, s'ilppiyaan alleek'k'issiyaa asaa.

²⁴ S'oossaa Dunkkaaniyaa oosoo S'oossaw imetteedda work'k'ay S'oossaa Dunkkaaniyaan eretiyya miizaanan wotsina, itti sha'a kiilo giraamiyaa dees'eedda.

²⁵ Payduwaan de'iyaa maabaraa asaappe beetteedda biray S'oossaa Dunkkaaniyaan eretiyya miizaanan wotsina, 3,430 kiilo giraamiyaa dees'eedda.

²⁶ Asaa paydiyaa wode paydetteedda attuma Asay ubbay huup'iyaan huup'iyaan S'oossaa Dunkkaaniyaan eretiyya miizaanan wotsina, usuppun giraame keeshshaa immeedda. Paydetteedda Asay laatumu laytsaa kumeeddawenne laatumuwaappe bollana de'iyaa ubbay 603,550.

²⁷ S'oossaa Dunkkaaniyaa gaaridduwaa esseedda s'eetu pootsay geliyaa lukotuu 3,400 kiilo giraame biran oosetteeddino. Hewekka itti itti gediya hattamanne oyddu kiilo giraame biraa.

²⁸ Atteeda hattamu kiilo giraame tigiya biraa tuussatuwaan kak'k'iyaawantta med'd'anaw, tuussatuwaa huup'iyaan sheeshshanawunne untunttu huup'iyaan k'achchiyaawantta med'd'anaw go'etteeddino.

²⁹ Hewaadankka, Asay S'oossaw aheedda nahaasiyaa biratay 2,425 kiilo giraame.

³⁰ He nahaasiyaa birataappe S'oossaa Dunkkaaniyaa geliyaa sa'aan ek'k'iyaa tuussatuwaa gedetuu, nahaasiyaa yarshshiyaa sa'aa giyaa yarshshiyaa sa'ay, Aa gidдон hiis'seedda nahaasiyaa zazziriinne Aa gidдон go'ettiyaa dumma dumma miishshaa ubbay med'ettee.

³¹ Hewaadankka, k'ay dabaabaa yuushshuwaan de'iyaa dirssaanne geliyaa sa'aa penggii ek'keedda gedetuu, k'ay S'oossaa Dunkkaaniinne Aa yuushshuwaan de'iyaa dabaabaa dirssay d'ogetteedda shikaalatuu ubbay he nahaasiyaa birataappe med'etteeddino.

39

K'eesetuu Mayiyaa Mayuwwa

(28:1-14)

¹ K'eesetuu S'oossaa Dunkkaaniyaan ootsiyaa wode go'etiyya mayuwwa, saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaappe daddeeddino. Aaroone mayiyaa geeshsha k'eesatsaa mayuwaakka Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan ootseeddino.

Eefuudiyaa

² I eefuudiyaa, work'k'aappe, saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaappenne liik'o liinuwaappe daddeedda.

³ Untunttu work'k'aa k'os'siide, lee'iyaa yeechchaadaa, aappe k'araari k'araariide, k'ac'inaa kesseeddino. Yaatiide saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaanne liik'o liinuwwa gatsiide, kushiya hiillanchchatuu daddeeddino.

⁴ Laa"u baggay gaketiiide ittuwaa gidana mala, laa"u hashiyaa bolla gatsiide oytsiyaa c'ark'kiyaa giigisseeddino.

⁵ Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, hiillay alleek'k'issiide daddeedda danc'c'uukka eefuudiyanna itta gidiide, work'k'aappe saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaappenne liik'o liinuwaappe dadetteedda.

⁶ Unttuntu marggidiyaa geetettiyaa laa"u shuchchatuwaa giigissiide, work'k'aappe med'd'eedda shuchchaa oyk'kiyaawaa bolla maarana wotseeddino. Maatafaa bolla suntsaa wooc'iide s'aafiyaawaadan, he shuchchatuwaa bolla tamanne laa"u Israa'eeliyaa naanatuwaa suntsaa wooc'iide s'aafeeddino.

⁷ S'oossay Musa azazeeddawaadan, tammanne laa"u Israa'eeliyaa zeretsaa hassaiyaawaa gidana mala, ha shuchchatuwaa eefuudiyanna oytseedda hashiyaa c'ark'kiyaan wotseedda.

*Tiraan Wotsiyaawaa
(28:15-30)*

⁸ I tiraan wotsiyaawaa kushiya hiillanchchan oosiseedda. He tiraan wotsiyaawaa eefuudiyaa work'k'aappe daddeeddawaadan, saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaappenne liik'o liinuwaappe daddiseedda.

⁹ Aw oyddu gas'ay de'ee; geesayenne gomppay itti itti takkaad'e; gideeddawaa dakkoyeeddino.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan Aa bolla oyddu maaran al'o shuchchatuwaa wotseeddino; koyro maaran wotseedda shuchchay, sarddiyoona, toop'aaziyooniyaanne p'ooliyaa ink'kuwaa;

¹¹ laa'entso maaran baluura, samppeeriyaanne almmaaziya geetettiyaa al'o shuchchatuwaa;

¹² heezzentso maaran yaakinttiyaa, kelk'k'edooniyaanne ametess's'inoosiyaa;

¹³ oyddentso maaran biralli, margidiyaanne yasp'p'iidiyaa. Hewantta ubbaa work'k'aappe oosetteedda shuchchaa oyk'kiyaawaa bolla wotseeddino.

¹⁴ Israa'eeliyaa naanatuwaa suntsaa payduwaadan, shuchchatuwaa payduukka tammanne laa"uwaa; ittuu ittuu maatafaadan wooc'ettiide, tammanne laa"u zaratuwaa suntsay he shuchchatuwaan s'aafetteedda.

¹⁵ Tiraan wotsiyaawoo wodoruwaadan dook'eteedda sanssalataa walakay bayinna work'k'aappe med'd'eeddino.

¹⁶ Laa"u work'k'aappe med'd'eedda shuchchaa oyk'kiyaawantta ootseeddino; yaatiide laa"u work'k'aa migidatuwaa med'd'eeddawannta, tiraan wotsiyaawoo k'ommo gas'aa gas'atuwaana gatsiide oysetseeddino.

¹⁷ He laa"u work'k'aa sanssalatatuwaa tiraan wotsiyaawoo gas'atuwaan de'iyaa migidatuwaana gatsi oytseeddino.

¹⁸ He sanssalatattoo hinkko bagga s'eeraa k'ay eefuudiyaw sintsa baggana, hashiyaa c'ark'kiyaan de'iyaa shuchchaa oyk'kiyaawanttuna gatsi k'achcheeddinno.

¹⁹ K'aykka laa"u work'k'aa migidatuwaa med'd'iide, eefuudiyaappe kaaliide de'iyaa tiraan wotsiyaawoo soy baggana de'iyaa laa"u gas'atuwaa s'eeraan aatseeddino.

²⁰ Hewaadankka, work'k'aappe hara laa"u migidatuwaa med'd'iide, eefuudiyaw sintsa baggana, hashiyaa c'ark'kiyaappe garssa baggana eefuudiyaa s'eessan k'achchiyaawaappe k'ommonna, sikuu gaketeeedda sa'aa matan karenna untuntta oytseeddino.

²¹ Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, tiraan wotsiyaawaan de'iyaa migidatuwaa eefuudiyaan de'iyaa migidatuwaana gatsiide, saluwaa malatiyaa bak'etsaan k'achchina tiraan wotsiyaawe s'eessaappe k'ommonna de'iyaa diraw, k'ashuu shol'enna.

*K'eetsuu Mayiyaa Hara Mayotuwaan
(28:31-43)*

²² Eefuudiyaappe garssanna mayiyaa adussa mayuwaa I saluwaa malatiyaa c'ark'kiyaappe giigisseedda; hewe shemayinniyaa oosuwaan.

²³ He adussa mayoo k'ood'iyaa aatsiyaa sa'aa med'd'eeddino; he sa'ay peed'etennaadan, yuushshi aatsiide gujji gujji sikkeeddino.

²⁴ Unttuntu adussa mayuwaa duge bagga mac'araa yuushshuwaan saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o dook'eteedda roomaaniyaa teeraa misiletuwaa med'd'eeddino.

²⁵ Unttuntu k'ay work'k'aappe daalatuwaa med'd'iide, adussa mayoo duge bagga gas'aa yuushshi aatsiide, roomaaniyaa misiletuwaa gidduwaan, walakan aatseeddino.

²⁶ Aaroone he mayoo duge bagga mac'araa yuushshi aatsiide, daalaanne roomaaniyaa teeraa misiliyaa walakkiide aatseeddino. Hewe Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, untunttu S'oossaa Dunkkaaniyaa oosuwa ootsiide mayyanaassa.

²⁷ Untunttu Aaroonaawunne Aa naanaw sheemayinniyyaa liinuwaappe adussa shaamic'c'iyaa giigisseeddino.

²⁸ K'ay Aaroone huup'iyaan s'aas'iyaa shaashiyaa, Aa naanaw k'oobetuwaanne garssana mayiyaa mayotuwaawaa liik'o liinuwaappe daddiide giigisseeddino.

²⁹ Untunttu Med'inaa Goday musa azazeeddawaadan saluwaa malatiyaa, ochchaa teeraa malatiyaanne shololla zo'o k'ac'inaappenne liik'o liinuwaappe daddiide, kushiyya hiillan alleek'k'issiide, danc'c'uwaa giigisseeddino.

³⁰ Untunttu geeshsha allek'k'uwaa misiliyaa walakay bayinna work'k'aappe med'd'iide, maatafaa bolla wooc'iyaaawaadan, Aa bolla, «Med'inaa Godaw Geeshsha Gid'iide Dummatteedda» yaaggiyaawaa wooc'iide s'aafeeddino.

³¹ Hewaappe guyyiyaan huup'iyaan shaashiyaappe s'aden k'achchanaadan, Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan saluwaa malatiyaa bak'etsaa an aatsiide k'achcheeddinno.

Muse Oosuwa Ubbaa S'omooseedda
(35:10-19)

³² S'oossaa Dunkkaaniyaa kiittay ubbay poletteedda. Israa'eelatuub ubbabaakka Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan ootseeddino.

³³ Hewaappe guyyiyaan untunttu S'oossaa Dunkkaaniyaa Musekko aheeddino; hewekka: dunkkaaniyaanne Aa miishshaa ubbaa, gatsi oytsiyaawaa, s'agaagetuwaawaa, shikaalatuwaanne, tuussatu ek'k'iyaa saas'inetuwaawaa,

³⁴ bolla kamaade dorssaa orggiyaa galbbaa zo'o k'alamiyaan yeggi kesseeddawaa, hara galbbaappe med'eedda k'um"iyaa, Taabootaa gentsiyaa gaaridduwaa,

³⁵ K'aalaa c'aak'uwaa Taabootaa, Aa tookkiyaa kasotuwaanne atto giyaa sa'aa k'um"iyaa,

³⁶ s'arp'p'eezaanne Aa miishshaa ubbaa S'oossaa sintsan wotsiyaa geeshsha ukitsaa,

³⁷ walakay bayinna work'k'aappe oosetteedda s'omppiyyaa wotsiyaa ballaanne an maaran de'iyaa s'omppetuwaa, untunttu miishshatuwaa ubbaanne s'omppiyyaa zayitiyaa,

³⁸ is'aanaa c'uwayiyaa work'k'aa saas'iniyaa, okettiyaa zayitiyaa, sawiyaa is'aanaa, S'oossaa Dunkkaaniyaa penggiyaa gaaridduwaa,

³⁹ nahaasiyaappe ootseedda yarshshiyaa sa'aa, Aa nahaasiyaa zazziriyaana, Aa tookkiyaa kasuwaa, Aa miishshatuwaa ubbaa, meechchaa keriyaanne Aa wotsiyaawaa,

⁴⁰ dabaabaa gentsiyaa gaariddotuwaawaa, Aa tuussatuwaa, untunttu ek'k'iyaa saas'inetuwaawaa, dabaabaa geliyaa penggetuwaa gaaridduwaa, dabaabaa wodorotuwaanne shikaalatuwaa, S'oossaa Dunkkaaniyaa med'anaw koshshiyaa miishshatuwaa ubbaa;

⁴¹ k'eesatu Geeshsha sa'aan ootsiide go'etanaw dadetteedda mayotuwaawaa, Aaroone geeshsha mayuwaanne Aa naanay k'eesatetsaa ootsiide mayiyaa mayotuwaawaa.

⁴² Israa'eelatuub oosuwa ubbaakka Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan ubbabaa ootseeddino.

⁴³ Muse oosuwa ubbaa s'omoos s'eelliide, untunttu Med'inaa Goday azazeeddawaadan ootseeddawaa be'eedda. Hewaa diraw, Muse untuntta anjeedda.

40

S'oossaa Dunkkaaniyaa Toketsaa

¹ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa,

² «Koyro aginaw koyro gallassi, neeni Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa tokka.

³ K'aalaa c'aak'uwaa Taabootaa Aa gidдон wotsa; He Taabootaa garidduwaan kamma.

⁴ S'arp'p'eezaa gelissaade, Aa bolla wod'd'anaw koshshiyaabaa ubbaa giigisaadde Aa bolla wotsa. Yaataade s'omppetuwaa wotsiyaa ballaa soo gelissaade, Aa bolla s'omppetuwaa eetsa.

⁵ Is'aanaa c'uwayiyaa work'k'aa saas'iniyaa K'aalaa c'aak'uwaa Taabootaappe sintsanna wotsaade, S'oossaa Dunkkaaniyaa geliyaa gaaridduwaa sotta.

⁶ «S'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa S'oossaa Dunkkaaniyaappe sintsanna wotsa.

⁷ Meechchaa keriyaa S'oossaa Dunkkaaniyaappenne yarshshiyaa sa'aappe gidduwaan wotsaade, an haatsaa tiga.

⁸ S'oossaa Dunkkaaniyaappe karenna yuushsha aatsaade dabaabaa giigissaade dabaabaa geliyaa sa'aan gaaridduwaa sotta.

⁹ «Okkiyaa zayitiyaa akkaade, S'oossaa Dunkkaaniyaanne Aa gidдон de'iyaa ubbabaa okka; aanne Aa gidдон go'ettiyyaa miishshaa ubbaa dummaya; yaatooppe I geeshsha gidanawaa.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'anne aw go'ettiyyaa miishshaa ubbaa okka; yarshshiyaa sa'aa dummaya; yaatooppe I ubbaappe aad'd'iyaa geeshsha gidanawaa.

¹¹ Meechchaa keriyaanne Aa utissiyaa miishshaa akkaade untuntunta dummaya.

¹² «Neeni Aaroonanne Aa naanaa S'oossaa Dunkkaaniyaa geliyaa pengge ahaade, haatsaan untuntunta meec'c'a.

¹³ Hewaappe guyyiyaan k'eesetetsaa Geeshsha mayuwaa Aaroon mayzzaade, I taw k'eesetetsan ootsanaadan, Aa okaade dummaya.

¹⁴ Aa attuma naanaakka ahaade shaamic'c'iyaa mayza.

¹⁵ Untuntuntu taw k'eesetetsan ootsanaadan, untuntuntu aawuwaa okkeeddawaadan, untunttakka okka. Untunttu okkay untunttakka untunttu sintsa yeletaa ubbaa k'eesatuwaa ootsiyaawaa» yaageedda.

¹⁶ Muse ubbabaakka S'oossay barena azazeeddawaadan ootseedda.

¹⁷ Hewaa diraw, Gibs'eppa untunttu keseedda laa"entsa laytsan, koyro aginaw koyro gallassan S'oossaa Dunkkaanii tokeetteedda.

¹⁸ Muse S'oossaa Dunkkaaniyaa essiyaa wode, saas'inetuwaa untuntuntu sa'aan sa'aan wotseedda; s'agaagetuwaanne tuussaa aatseedda; shikaalatuwaakka gelisseedda.

¹⁹ Hewaappe guyye Muse Med'inaa Goday azazeeddawaadan, ha esseeddawaa bollan dunkkaaniyaa d'ogeedda; he essuwaa bollan kamuwaa kammeedda.

²⁰ Yaatiide tammu azazatu s'aafetteedda markkatetsaa k'aalaa afiide, Taabootaa gidдон wotseedda; tookkiyaa kasuwaa Taabootan aatseedda; atto giyaa sa'aa k'um"iyaa Taabootaa bolla wotseedda.

²¹ Hewaappe guyyiyaan Taabootaa S'oossaa Dunkkaaniyaa gelisseedda; gentsiyaa gaaridduwaa sottiide, Med'inaa Goday azazeeddawaadan K'aalaa c'aak'uwaa Taabootaa kammeedda.

²² Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, Muse s'arp'p'eezaa Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaan gelissiide, gaariduwaappe karenna huup'issa baggana wotseedda.

²³ Aa bolla Med'inaa Godaa sintsan wotsiyaa geeshsha ukitsaa giigisseedda.

²⁴ Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, s'omppiyaa wotsiyaa ballaa S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдо gelissiide, s'arp'p'eezaa hefintsana, S'oossaa Dunkkaaniyaw gedissa baggana wotseedda;

²⁵ k'ay s'omppetuwaa Med'inaa Godaa sintsan oytseedda.

²⁶ Med'inaa Goday azazeeddawaadan, is'aanaa c'uwayiyaa work'k'aa saas'iniyaa S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдон gaaridduwaa sintsa baggana wotseedda;

²⁷ Aa bolla sawiyaa is'aanaa c'uwayedda.

²⁸ Hewaappe guyyiyaan S'oossaa Dunkkaaniyaa penggiyaan gaaridduwaa sotteedda.

²⁹ S'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa S'oossaa Dunkkaaniyaa geliyaa penggiyaa miyyaan wotseedda; Aa bolla s'uuggiyaa yarshshuwaanne katsaa yarshshuwaa Med'inaa Goday azazeeddawaadan yarshsheedda.

³⁰ S'oossay Musa azazeeddawaadan, meechchaa keriyaa S'oossaa Dunkkaaniyaappenne yarshshiyaa sa'aappe gidduwaan wotseedda. Yaatiide meec'ettanaw haatsaa an tigeedda.

³¹ Muse, Aaroonenne Aa naanay barenttu kushiyaanne gediyaan an meec'ettiino.

³² Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, untuntuntu S'oossaa Dunkkaaniyaa geleedda wode woy yarshshiyaa sa'aakko shiik'eedda wode awudenne meec'ettiino.

³³ S'oossaa Dunkkaaniyaanne yarshshiyaa sa'aa yuushshi aatsiide dabaabaa keseedda; he dabaabaa penggiyaan gaaridduwaa sotteedda. Hewaadan ootsiidde, Muse oosuwa poleedda.

*S'oossaa Bonchchuu S'oossaa
Dunkkaaniyaa Kumeedda
(Pay. 9:15-23)*

³⁴ Hewaappe guyyiyaan shaarii S'oossaa Dunkkaaniyaa kammeedda; Med'inaa Godaa bonchchuukka Aa kumeedda.

³⁵ Shaarii S'oossaa Dunkkaaniyaa bolla utteedda dirawunne Med'inaa Godaa bonchchu Aa gidдон kumeedda diraw, Muse Aa gidдо gelanaw danddayibeenna.

³⁶ Israa'eelatu barenttu ogiyaa ubbaan, he shaarii S'oossaa Dunkkaaniyaappe dend-diyyaa wode awudenne Aa kaalliide hametaa doomino.

³⁷ Shin he shaarii denddana d'ayooppe, I denddiyaa gallassay gakkanaw untunttukka k'aas's'ikkino.

³⁸ Unttuntu ogiyaa ubbaan Med'inaa Godaa shaarii Israa'eeliyaa Asay ubbay be'ishin, gallassi gallassi S'oossaa Dunkkaaniyaa kameenne k'amma k'amma k'ay tamay he shaariyaa gidдон ees's'ee.

Wogaa Mas'aafaa Geluwaa

«Wogaa Mas'aafay» beni Israa'eeliyaa gadiyaan de'iyaa goynaa wogaanne ammanuwaa timirttiyaan Asay ak'iyaa maaratuwaa odee. Hewaadankka k'ay ha wogatuwaanne ha maaratuwaa oosuwaan peeshshiyaa aawotetsay de'iyaa k'eesetuwaabaa odee.

Mas'aafaw huup'e k'ofay S'oossaa geeshshatetsaa odiaawaa. K'aykka S'oossaw yarshshuwaa ayusaan S'oossaanna de'iyaa ittipeetsaa naagiide, S'oossawunne untunt-too de'iyaa C'aak'uwaa ooyk'eteedda biletsay de'iyaa wogaa immowaa bessee. Gujjiidekka S'oossaa Asay ha geeshsha gideedda Israa'eeliyaa S'oossaanna untunttoo mata kakketsay de'ana mala, untunttu waaniide aw goynnanaw bessinto odee.

Mas'aafaa gidдон daro eretteedda azazuu, Yesuusi laa'entso wolk'k'aama azazuwaa giide suntseedda azazuwaa. Hewenne shemppuwaa 19 payduwaa 18 beettiaawaa; ikka, «Asaa ubbaa ne huup'iyaadan dosa» yaagiyaawaa.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Imotaanne yarshshuwaa 1:1–7:38

Aaroonenne Aa naanatu K'eese Gidiyiyaa wogaanne Untunttu Oosuwaa 8:1–10:20

Geeyiyaa wogaan Geeshsha gidiaawaanne gidenawaa shaakussaa 11:1–15:33

Nagaray Atto Geetettiyyaa Gallassaa 16:1–34

De'uwaa Geeshshatetsaanne goynnuwaa wogaa 17:1–27:34

Imotaanne Yarshshuwaa

(1:1–7:38)

S'uuggiyaa Yarshshuwaa

¹ Med'inaa Godaanna Gakkettiyyaa Dunkkaaniyaa gidoppe Med'inaa Goday Musa s'eesiide, hawaadan yaagiide haasayeedda;

² «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; «Hintteppe ooninne Med'inaa Godaw yarshshuwaa shiishshiyaa wode, he bare shiishshiyaa yarshshuwaa bare mehiyaappe woy bare dorssaa woy deeshshaa wudiyaappe aho.

³ He yarshshuu mehiyaa wudiyaappe s'uuggiyaa yarshshuwaa gidoppe, attumawaa gidiide, tilla bollaanna de'iaawaa gido. Med'inaa Goday akkana mala, I he yarshshuwaa Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa geliyaa penggiyaan yarshsho.

⁴ Yarshshuwaa shiishshiyaa bitanii s'uugiide yarshshanaw aheedda bare mehiyaa huup'iyaan bare kushiyyaa wotso. Hewe Aa nagaraa atto gaanaw S'oossay akkeedda yarshshuwaa gidanawaa.

⁵ I korumaa Med'inaa Godaa sintsan shukkina; Aaroona naanay k'eesatuu he suutsaa ahiide, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa geliyaa penggiyaan de'iyaa yarshshiyaa sa'aa miyyiyaa ubbaan gussino.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, I s'uuggiyaa yarshshoo mehiyaa galbbaa k'aaro; ashuwaa Aa k'ommuwaan k'ommuwaan kesso.

⁷ K'eesiyaa Aaroona naanay yarshshiyaa sa'aa bollan tamaa eetsiide, mitsaa wotsino.

⁸ Hewaappe guyyiyaan, Aaroona naanay k'eesatuu he keseedda ashuwaa huup'iyaanne mod'd'uwaa gujjiide, yarshshiyaa sa'aa bollan taman de'iyaa mitsaa bollan maariide wotsino.

⁹ Shin he bitanii k'antsaa ashuwaanne gedetuwwa haatsaan meec'c'o. Yaatiide k'eesii hewaa ubbaakka ahiide, yarshshiyaa sa'aa bolla s'uuggo; hewe Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyyaa yarshshuwaa gidanawaa.

¹⁰ « S'uuggiyaa yarshshoo I immiyaa imuu dorssaa wudiyaappe woy deeshshaa wudiyaappe akettiyaawaa gidoppe, attumawaa gidiide, tilla bollana de'iaawaa gido.

¹¹ He mehiyaa yarshshiyaa sa'aappe huup'issa baggana Med'inaa Godaa sintsan shukko. Aaroona naanay k'eesatuu Aa suutsaa akkiide, yarshshiyaa sa'aa miyyiyaa ubbaa bollan gussino.

¹² Hewaappe guyyiyaan, he bitanii Aa k'ommuwaan k'ommuwaan keseedda ashuwaa ubbaa k'eesii akkiide, huup'iyaanne mod'd'uwaa gujjiide, yarshshiyaa sa'aa bollan taman de'iyaa mitsaa bollan wotso.

¹³ Shin k'antsaa ashuwaanne gedetuwwa haatsaan meec'c'o; yaatiide k'eesii hewaa ubbaa ahiide yarshshiyaa sa'aa bollan s'uuggo; hewe Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyyaa yarshshuwaa gidanawaa.

¹⁴ « Med'inaa Godaw yarshshiyaa s'uuggiyaa yarshshuu kafuwaa gidoppe, harap'piyaa maraa, woy dogommuwaa aho.

¹⁵ K'eesii hewaa akkiide, k'ood'iyaa mirk'k'o; yaatiide yarshshiyaa sa'aa bollan de'iyaa taman s'uuggo. Aa suutsay yarshshiyaa sa'aa bollappe miyyiyaanna duge goggi c'inggo; ¹⁶ ulo gidduwaa baalletuwaana kessiide, yarshshiyaa sa'aappe away doliyaa baggana, bidintsaa k'oliyaa sa'aan olo.

¹⁷ I he kafuwaa k'efetuwaa oyk'k'iide p'alk'k'o, shin ubbaanna daakkoppo. Hewaappe guyyiyaan, k'eesii yarshshiyaa sa'aa bollan de'iyaa taman wotsiide s'uuggo; hewe Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa gidanawaa.

2

Katsaa Yarshshuwaa

¹ « Ooninne katsaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw shiishshiyaa wode, he yarshshuu liik'o d'iliyaa gido; Aa bolla wogaraa zayitiyaanne is'aanaa gujjo.

² Hewaa I Aaroona naanatuwaakko k'eesatuwaakko aho; k'eesatuu he liik'o d'iliyaappenne zayitiyaappe itti kushiyaa kuntsi akkiide, is'aanaa ubbaanna akki, hassayissiyaawaa ootsiide, yarshshiyaa sa'aa bolla taman s'uuggo. Hewe Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa gidanawaa.

³ Katsaa yarshshuwaappe atteedawe Aaroonassanne Aa naanatuwaassa. Hewe Med'inaa Godaw taman s'uuggettiyaa geeshsha yarshshuwaa ubbaappe ittuwaa gideedda geeshsha yarshshuwaa.

⁴ « Yarshshoo shiishshiyaa ukitsay c'ooc'iyaan ka"eeddawaa gidoope, zayitiyaan munak'keedda liik'o d'iliyaappe uuketteedda irshshuu yegettibeenna komppo, woy zayitiyaan oketteedda, irshshuu yegettibeenna lee"o ukitsaa gido.

⁵ « Yarshshoo shiishshiyaa ukitsay bashiyaan uuketteeddawaa gidoope, zayitiyaan munak'keedda, irshshuu bayna, liik'o d'iliyaappe giideeddawaa gido.

⁶ Aa mentsiide Aa bolla zayitiyaa tigo; hewaa katsaa yarshshuwaa ootsiide shiishsho.

⁷ « Ne yarshshoo shiishshiyaa katsaa yarshshuu disttiyaan ka"eeddawaa gidoope, zayitiyaan munak'keedda liik'o d'iliyaappe ka"eeddawaa gido.

⁸ Hawaadan giigisseedda katsaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw aha; k'eesiyaw imma. K'eesii hewaa akkiide yarshshiyaa sa'aa shiishsho.

⁹ K'eesii he katsaa yarshshuwaappe akkiide, hassayissiyaawaa ootsiide, yarshshiyaa sa'aa bollan s'uuggiyaa yarshshuwaadan taman s'uuggo; hewe Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa gidanawaa.

¹⁰ Katsaa yarshshuwaappe atteedawe Aaroonessanne Aa naanatuwaassa. Hewe Med'inaa Godaw taman s'uuggeedda, geeshsha yarshshuwaa ubbaappe ittuwaa gideedda geeshsha yarshshuwaa.

¹¹ « S'oossaw hintte ahiyaa ay katsaa yarshshuunne irshshuwaana de'iyaawaa gidoppo; ayaw gooppe neeni irshshuwaa woy eessaa ililuwaaw S'oossaw taman s'uuggaade yarshshanaw kosshenna.

¹² Hintte laytsan laytsan c'akettiya katsaappe s'eeraa kessiide, S'oossaw ahanaw danddayiita; shin hewaa sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa ootsiide, S'oossaw yarshshiyaa sa'aa bollan s'uuggettena.

¹³ Neeni shiishshiyaa katsaa yarshshuwaa ubbaan mas'iniyaa yegga; ayaw gooppe, ne S'oossaa k'aalaa c'aak'uwaa mas'iniyaa aggoppa. Hewaa diraw ne katsaa yarshshuwaa ubbaa mas'iniyaan mal"etsa.

¹⁴ Neeni koyiro katsaappe s'eeraa kessaade Med'inaa Godaw ahiyaa wode, he katsay s'iis's'etiide hars's'eteedda tisha katsaa gidanaw koshshee.

¹⁵ Aa bolla zayitiyaa tiga; is'aanaakka aan wotsa; hewe katsaa yarshshuwaa.

¹⁶ K'eesii he zayitii tigetteedda hars's'eteedda katsaappe shakkuwaa akkiide, is'aanaa ubbaannakka hassayissiyaawaa ootsiide taman Med'inaa Godaw s'uuggo.

3

Ittipetetsaa Yarshshuwaa

¹ « Itti Asay ittipetetsaa yarshshoo bare wudiyaappe mac'c'awaa gidina attumawaa gidina itti mehiyaa shiishshiyaa wode, he mehii tilla bollaanna de'iyaawaa Med'inaa Godaa sintsan shiishsho.

² Yarshshanaw aheedda mehiyaa huup'iyaan bare kushiyaa wotsiide, S'oossaa Dunkkaaniyaa penggiyaan shukko. Hewaappe guyyiyaan, k'eesatuu Aaroona naanay suutsaa yarshshiyaa sa'aa miyyiyaa ubbaa bollan gusso.

³ Ittipetetsaa yarshshuwaappe taman s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide Med'inaa Godaw shiishsho; hewekka k'antsaa ashuwaa mayyeedda handdaa ubbayne aanana gatsiyaa handday,

⁴ laa"u kilahotuwaa, untuntuntu bolla de'iyaa handdaa, gaylliyyaa matan de'iyaa handdaanne tiriyyaa s'eeraa bolla de'iyaa handdaa kilahotuwaana gatsiide akkee.

⁵ Aaroona attuma naanay hewaa hara s'uuggiyaa yarshshuwaana yarshshiyaa sa'aa bolla de'iyaa mitsaa bolla wotsiide s'uuggino; hewe Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa gidanawaa.

⁶ «Med'inaa Godaw ittippetetsaa yarshshuwaa shiishshiyaa uray dorssaa gidina deeshshaa, mac'c'awaa gidina attumawaa tilla bollaana de'iyaaawaa shiishsho.

⁷ Itti uray dorssaa maraa yarshshiyaawaa gidoope, Med'inaa Godaa sintsan shiishsho;

⁸ bare kushiyyaa Aa huup'yaan wotsiide, Dunkkaaniyyaa sintsan shukko. Hewaappe guyyiyaan, Aaroona attuma naanay suutsaa oyk'k'iide, yarshshiyaa sa'aa miyyiyaa ubbaa bollan gussino.

⁹ Ittippetetsaa yarshshuwaappe taman s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaw shiishsho; hewekka, ziizziyaappe k'ans's'edda nasiyaa, ulo giddo ashuwaa mayyeedda mood'yaanne hawantta gatsi oytsiyaa mood'iyaa ubbaa,

¹⁰ laa"u kilahotuwaa, untuntuntu bolla de'iyaa handdaanne gaylliyyaa matan de'iyaa mood'iyaa, tiriyyaa s'eeraa bolla de'iyaa mood'iyaa kilahotuwaana gatsiide akkee.

¹¹ K'eesii he k'umaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshiyaa sa'aa bolla wotsiide s'uuggo.

¹² «Aa yarshshuu deeshshaa gidoope, I hewaa Med'inaa Godaa sintsan shiishsho.

¹³ Yaatiide Aa huup'yaan bare kushiyyaa wotsiide, S'oossaa Dunkkaaniyyaa sintsan shukko. Hewaappe guyyiyaan, Aaroona attuma naanay suutsaa oyk'k'iide, yarshshiyaa sa'aa yuushshuwaan ubbaan gussiino.

¹⁴ I he yarshshiyaawaappe akkiide, taman s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide Med'inaa Godaw shiishsho; hewekka k'antsaa ashuwaa mayyeedda handdaa ubbaanne he handdaa gatsi oytsiyaa hara handdaa,

¹⁵ laa"u kilahotuwaa, untuntuntu bolla de'iyaa handdaanne gaylliyyaa matan de'iyaa mood'yaanne tiriyyaa s'eeraa bolla de'iyaa kilahotuwaana gatsiide akkee.

¹⁶ K'eesii he k'umaa taman s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa ootsiide yarshshiyaa sa'aa bolla s'uuggo. Handdaa ubbay Med'inaa Godaassa.

¹⁷ «Handdaanne suutsaa hintte de'iyaa sa'aan hak'anine mooppite. Hawe hinttentoonne hintte yeletaw med'inaw naagettiyyaa wogaa» yaagaade oda» yaageedda.

4

K'oppennaan Ootseedda Nagaraa Yarshshuwaa

¹ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

² «Neeni Israa'eeliyyaa asaw hawaadan yaagaade oda; Ooninne k'oppennaan nagaraa ootsooppenne, Med'inaa Godaa azazotuwaappe ituwaa hak'awaanne mentsoope, hawaappe kaalliide de'iyaa wogaa naago.

³ «K'eesiyaa kaappuu nagaraa ootsooppenne he nagaray asaa bayzzanchcha kessiyaaawaa gidoope, I bare ootseedda nagaraa diraw, tilla bollaana de'iyaa korumaa Med'inaa Godaw nagaraa yarshshuwaa ootsiide aho.

⁴ He korumaa Med'inaa Godaa Dunkkaaniyyaa pengge aatsiide, korumaa huup'yaan bare kushiyyaa wotsiide, Med'inaa Godaa sintsan shukko.

⁵ K'eesiyaa kaappuu korumaa suutsaappe amareedawaa akkiide, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyyaa afo.

⁶ Bare kushiyyaa birad'd'iyaa suutsan tushi tushi kessiide, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyyaa gaariduwaana sintsan Med'inaa Godaa sintsan laappu gede dukko.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, K'eesiyaa kaappuu amareeda suutsaa akkiide, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyyaa gidon Med'inaa Godaa sintsan sawiyaa is'aanaa c'uwissiyaa saas'iniyya bolla de'iyaa kac'etuwaana bolla s'okisso. Atteeda suutsaa k'ay S'oossaa Dunkkaaniyyaa geliyya sa'aa baggana de'iyaa s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aappe garssa baggana de'iyaa sa'aan gusso.

⁸ Nagaraa yarshshoo shuketteedda ha korumaa mod'd'uwaa ubbaa, k'antsaa ashuwaa mayyeedda handdaanne untuntta gatsi oytsiyaa mod'd'uwaa,

⁹ laa"u kilahotuwaa, untuntta mayyeedda handdaanne gaylliyyaa matan de'iyaa mood'yaanne tiriyyaa s'eeraa bolla de'iyaa mood'iyaa kilahotuwaana ittippe kessiide akko.

¹⁰ Ittippetetsaa yarshshoo shuketteedda korumaappe akkeedda mod'd'uwaadan akko. K'eesiyaa kaappuu s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa bollan s'uuggo.

¹¹ Shin korumaa galbbaa, Aa ashuwaa ubbaa, Aa huup'yaanne, Aa gedetuwaana, k'antsaa ashuwaa, toc'iyaa,

¹² korumaa ashuwaappe atteedawaa ubbaa dunkkaaneedda sa'aappe kare kessiide; bidintaa k'oliyaa wogaadan geeshsha gideedda sa'aa afo; yan mitsaa taman s'uuggo.

¹³ « .Israa'eeliyaa maabaray ubbay k'oppennaan nagaraa ootsooppenne, Med'inaa Godaa azazotuwaappe ittuwaa hak'awaanne mentsooppe, untunttu bayzzanchcha gidiide paydetana.

¹⁴ Untunttu ootseedda nagaray erettiyya wode, nagaraa yarshshoo haniyaa korumaa S'oossaa Dunkkaaniyaa sintsa ahino.

¹⁵ He maabaraa c'imatuu Med'inaa Godaa sintsan barenttu kushiyya korumaa huup'iyaa bollan wotsiide, he korumaa Med'inaa Godaa sintsan shukkino.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, k'eesiyaa kaappuu korumaa suutsaappe guutsaa akkiide, S'oossaa Dunkkaaniyaa giddo gelo;

¹⁷ I bare kushiyya birad'd'iyaa suutsan tushi tushi kessiide, gaaridduwaa sintsa baggana Med'inaa Godaa sintsan laappu gede dukko.

¹⁸ K'ay amareedda suutsaa akkiide, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa gidдон sintsan is'aanaa c'uwissiyaa saas'iniyaa bolla de'iyaa kac'etuwwaa bolla s'okisso. Atteeda suutsaa k'ay Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa geliyaasaa baggana de'iyaa s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aappe garssa baggana de'iyaa sa'aan gusso.

¹⁹ Mod'd'uwwaa ubbaa akkiide, yarshshiyaa sa'aa bollan s'uuggo.

²⁰ Nagaraa yarshshoo shuketteedda korumaa ootseeddawaadan ha korumaakka ootso. Hewaadan ootsiide, k'eesii nagaraa atto giissiyaa wogaa polana; asaykka nagaraappe maarettanawaa.

²¹ Hewaappe guyyiyaan, korumaa dunkkaaneedda sa'aappe kare kessiide, kase korumaa s'uuggeeddawaadan aakka s'uuggo; hawe maabaraa nagaraw yarshshiyaa yarshshuwaa.

²² « .Asaa kaaletsiyaa suntsatuwaappe ittuu k'oppennaan nagaraa ootsooppenne Med'inaa Goday Aa S'oossay Aa azazeedda azazuwaappe ittuwaa hak'awaanne mentsooppe, he uray bayzzanchcha.

²³ I bare ootseedda nagaraa ereeddawaappe guyyiyaan, tilla bollaanna de'iyaa itti deeshshaa orggiyaa aho.

²⁴ He deeshshaa orggiyaa huup'iyaan bare kushiyya wotsiide s'uuggiyaa yarshshuu Med'inaa Godaa sintsan shukettiyya sa'aan shukko; hewe nagaraa yarshshuwaa.

²⁵ K'eesiyaa kaappuu nagaraa yarshshuwaa suutsaa giddo bare kushiyya birad'd'iyaa tushi tushi kessiide, s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa bolla de'iyaa kac'etuwwaa bolla s'okisso; atteeda suutsaa k'ay s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aappe garssa baggana de'iyaa sa'aan gusso.

²⁶ Mod'd'uwwaa ubbaa ittippetetsaa yarshshuwaa mod'd'uwwaa yarshshiyaawaadan yarshshiyaa sa'aa bollan yarshshoo. Hawaadan ootsiide, k'eesii bitaniyaa nagaraa atto giissee; bitaniikka bare nagaraappe maarettanawaa.

²⁷ « .He maabaraa asaappe ittuu k'oppennaan nagaraa ootsooppenne Med'inaa Godaa azazuwaappe ittuwaa hak'awaanne mentsooppe, he uray bayzzanchcha gidiide paydettee.

²⁸ I bare ootseedda nagaray aw eretteeddawaappe guyyiyaan, tilla bollaanna de'iyaa mac'c'a deeshshatto bare nagaraw aho.

²⁹ Bare kushiyya nagaraa yarshshuwaa ootsiide shukkiiyaa deeshshatti huup'iyaan wotso; yaatiide s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aan nagaraa yarshshuwaa ootsiide shukko.

³⁰ Hewaappe guyyiyaan, k'eesiyaa kaappuu he deeshshatti suutsaappe bare kushiyya birad'd'iyaa akkiide, s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa bolla de'iyaa kac'etuwwaa bolla s'okisso; atteeda suutsaa ubbaa yarshshiyaa sa'aappe garssa baggana de'iyaa sa'aan gusso.

³¹ Mod'd'uwwaa ubbaa ittippetetsaa yarshshoo shukkeedda mehiyaappe kessiyaawaadan, he deeshshatti mod'd'uwaakka k'oriide kessi akkiide, yarshshiyaa sa'aa bolla wotsiide, Med'inaa Godaw sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa gidana mala s'uuggo. Hewaadan ootsiide, k'eesii he bitaniyaa nagaraa atto giissee; bitaniikka bare nagaraappe maarettee.

³² « .He bitanii bare nagaraa yarshshoo dorssaa shiishshanaw koyooppe, tilla bollaanna de'iyaa mac'c'awunno aho.

³³ I bare kushiyya he dorssatti huup'iyaan wotsiide s'uuggiyaa yarshshoo shukkiiyaa mehii shukettiyya sa'aan izo shukko.

³⁴ Hewaappe guyyiyaan, k'eesii nagaraa yarshshuwaa gideedda he dorssatti suutsan bare birad'd'iyaa tushi tushi kessiide, s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa bolla

de'iyaa kac'etuwaa bolla s'okisso; atteeda suutsaa k'ay yarshshiyaa sa'aappe garssa baggana de'iyaa sa'aan gusso.

³⁵ Ittipetetsaa yarshshoo shuketteedda mod'd'uwaa k'aariide kessiyaawaadan, he dorssatti mod'd'uwaakka k'aariide kesso. Yaatiide, yarshshiyaa sa'aa bolla Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaa bolla wotsiide s'uuggo. Hawaadan ootsiide, k'eesii he bitaniyaa nagaraa atto giissee. Bitaniikka bare nagaraappe maarettanawaa.

5

Nagaraa Yarshshuu Shiik'iyaa Gaasuwa

¹ « Ay asaynne markkaw s'eessettiide bare be'eeddawaa woy bare ereeddawaa gutaran markkattennaan is'sooppe, hewe aw nagaraa; hewaa diraw I bare nagaraan ooshettee.

² « K'ay ay asaynne erennan de'iidde tunabaa, do'aa bakkutaa woy mehiyaa bakkutaa woy sa'aanna gooshettiyyaa do'atuwaa bakkutaa bochchooppe, tuna gidiyaawaa I ereedda wodiyaappe doommiide bayzzanchcha gideedda.

³ « K'aykka ay asaynne erennan de'iidde, asaa bollappe goggiyaa tunissiyaabaa ayaa gidinakka bochchooppe, hewe tuna gidiyaawaa I ereedda wodiyaappe doommiide bayzzanchcha gideedda.

⁴ « Woy k'ay ay asaynne iitabaa gidina lo"obaa ootsanaw ellekka c'aak'k'ooppenne bare c'aak'keeddawaakka I akeekenan d'ayooppe, I akeekedda wodiyaappe doommiide bayzzanchcha gideedda.

⁵ « Ay asaynne ha odetteedda bayzzatuwaappe ittuwaa ootseeddawaa gidooppe, bare ootseedda nagaraa paas'o.

⁶ I bare ootseedda nagaraa diraw Med'inaa Godaw bare wudiya giddoppe mac'c'a dorssaa woy mac'c'a deeshshaa nagaraa yarshshuwaa ootsiide shiishsho. K'eesii akkiide, he bitaniyaa nagaraa atto giissanawaa.

⁷ « Asay bare ootseedda nagaraw yarshshanaw, dorssaa woy deeshshaa shamanaw aw shaluu gidana d'ayooppe, laa"u harap'p'etuwaa, woy laa"u dogomattuwa, ittuwaa nagaraa yarshshuwaa ootsiide, k'ay ittuwaa s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide Med'inaa Godaw aho.

⁸ I untuntta k'eesiyaw immo. K'eesii laa"u harap'p'etuwaappe ittinniiw k'ood'iyaa muuc'enan c'oo mirk'k'iide, nagaraa yarshshuwaa ootsiide yarshsho.

⁹ Yaatiide he nagaraa yarshshuwaa suutsaappe amareedawaa akkiide, yarshshiyaa sa'aa miyyiyaan c'ac'c'af; atteeda suutsaa yarshshiyaa sa'aappe garssa baggana gusso; hewe nagaraa yarshshuwaa.

¹⁰ Yenkkoo harap'p'atto k'ay higgii azaziyaawaadan, s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide s'uuggo. K'eesii hewaadan ootsiide, bitanii ootseedda nagaraa atto giissanaw yarshshuwaa yarshshee; bitaniikka bare nagaraappe maarettanawaa.

¹¹ « Shin itti uraw laa"u wogga dogomattuwa woy laa"u harap'p'etuwa ahanaw shaluu gidana d'ayooppe, laa"u kiilo giraame liik'o d'iiliyaa bare nagaraw shiishshiyaa yarshshuwaa ootsiide aho. He d'iilii nagaraa yarshshuwaa gidiyaa diraw, wogaraa zayitii woy is'aanay aan gujettoppo.

¹² I hewaa ahiide k'eesiyaw immo; k'eesii he d'iiliyaappe itti kushiya kuntsi akkiide, Med'inaa Godaw shiishshiyaa hara yarshshuwaa bolla wotsiide, hassayissiyaawaa ootsiide yarshshiyaasan de'iyaa taman s'uuggo; hewe nagaraa yarshshuwaa.

¹³ Ha geetetteeddawantuppe hak'awaaninne gido bitanii ootseedda nagaraw k'eesii hawaadan ootsiide, bitanii ootseedda nagaraa atto giissee; bitaniikka bare nagaraappe maarettanawaa. Katsaa yarshshuwaadanka atteedawaa k'eesii akko yaagaade oda » yaageedda.

Naak'uwaa Yarshshuwaa

¹⁴ Med'inaa Goday Musew hawaadan yaagiide odeedda;

¹⁵ « Onninne Med'inaa Godaw geeshshi wotseedda miishshatuwaa bolla ammanettenan d'ayooppe k'ay erennan nagaraa ootsooppe, bare naak'oo bare wudiya giddoppe tilla bollaanna de'iyaa itti dorssaa orggiyaa Med'inaa Godaw aho. Aa gatiikka Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaan eretiyya miizaanan wotsina eretto; hewe naak'uwaa yarshshuwaa.

¹⁶ Med'inaa Godaw dummayi wotseedda miishshatuwaa bolla I nagaraa ootseedda diraw, I he miishshatuwaa gatiyaa c'iggo; kase gatiyaa bolla s'eetuwaappe laatamu kushiya gujiide k'eesiyaw immo. K'eesii he naak'uwaa yarshshoo aheedda dorssaa yarshshiide, bitaniyaa nagaraa atto giissee; bitaniikka bare naak'uwaaappe maarettanawaa.

¹⁷ « Ay asaynne erennan de'iidde, Med'inaa Goday, «Ootsoppa» giide azazeeddawaappe ittuwaa ootsiide nagaran gelooppe, I erana d'ayooppe bayzzanchcha gidiyaa diraw, bare nagaraan ooshettee.

¹⁸ I bare wudiyaappe tilla bollaanna de'iyaa itti dorssaa orggiyaa naak'uwaa yarshshoo k'eesiyaakko aho. He dorssay naak'oo c'iggiyaa gatiyaa kessiyaawaa gido; yaatooppe k'eesii he dorssaa yarshshiide, bitaniyaa naak'uwaa atto giissee; bitaniikka bare naak'uwaaappe maarettée.

¹⁹ Hewe naak'uwaa yarshshuwaa. I tumukka Med'inaa Godaa naak'k'eedda» yaageedda.

6

¹ Med'inaa Goday Musew hawaadan yaageedda;

² «Med'inaa Goday ooninne nagaraa ootsiide bare shooruwa worddotiide c'immooppe hawaappe kaaliide de'iyaa higgetuwaa immeedda: shooruwa matan hadaraa wotsobaa woy oytsiide tal"eeddabaa kaadooppe, woy asaawaa bonk'k'ooppe, woy bare shooruwa bolla sugetsaa ootsooppe,

³ woy bayeeddawaa demmiide ta be'abeykke gooppenne wordduwaan c'aak'k'ooppe, hawanta malatiyaawantuppe ittuwaa ootsooppe,

⁴ I hak'awaanne gido, ootsiide, hewaan nagaranchcha gidoope, bare bonk'k'i akkeed-dawaa, woy oytsina kaddiide akkeeddawaa, woy hadaraa immeeddawaa woy, bayinna demmeeddawaa,

⁵ woy wordduwaan c'aak'k'i akkeeddawaa ubbaakka Aa godaw zaaro. K'ay bare naak'uwaa yarshshuwaa yarshshiyaa gallassi bare akkeeddawaa bolla s'eetuwaappe laatu kushiya gujjiide Aa godaw immo.

⁶ K'aykka bare naak'uwaa diraw Med'inaa Godaw yarshshiyaa yarshshoo bare wudiya giddoppe tilla bollaanna de'iyaa itti dorssaa orggiyaa k'eesiyaakko aho. He dorssaa gatii suure k'ofetteeddawaa gido.

⁷ K'eesii he dorssaa Med'inaa Godaa sintsan yarshshiide, bitaniyaa naak'uwaa atto giissee; bitaniikka bare naak'uwaa ubbaappe maarettanawaa» yaageedda.

Wurssi S'uuggiyaa Yarshshuwaa

⁸ Med'inaa Goday Musew hawaadan yaagiide odeedda;

⁹ «Aaroonanne Aa attuma naanatuwaa hawaadan yaagaade azaza; S'uuggiyaa yarshshoo de'iyaa wogay hawaa: S'uuggiyaa yarshshuu k'amay wonttana gakkanaw yarshshiyaa sa'aan de'o. Tamaykka yarshshiyaa sa'aan ubbaa wode ees'siide de'o.

¹⁰ K'eesii liinuwaappe dadetteedda k'amishiyanne suriyaa mayyiide, s'uuggiyaa yarshshuwaa tamay mi simmina atteeda bidintsaa dentsiide, yarshshiyaa saa miyyiyaan laalo.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, he mayuwaa k'aari wotsi hara mayuwaa mayyiide, he bid-intsaa dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa afiide, higgiaadan geeyeedda sa'aan k'olo.

¹² Yarshshiyaa sa'aa bolla de'iyaa tamay to'ennan ubbaa wode ees'siide de'o. K'eesii wontta wontta mitsaa aan gujji gujjiide wotso. S'uuggiyaa yarshshuwaakka he mitsaa bolla maaran wotsiide, ittippetetsaa yarshshuwaa handdaa Aa bolla s'uuggo.

¹³ Tamay yarshshiyaa sa'aa bolla ubbaa wode ees'siide de'o; to'anaw koshshenna.

Katsaa Yarshshuwaa

¹⁴ «Katsaa yarshshoo imetteedda wogay hawaa: Aaroonne attuma naanaa gidiyaa k'eesatuu yarshshiyaa sa'aappe sintsa baggana Med'inaa Godaa sintsan shiishshino.

¹⁵ K'eesii lo'o d'iiliyaappe kop'p'iyaaawanne zayitiyaa akkiide, katsaa yarshshuwaa bolla de'iyaa is'aanaa ubbaakka dentsiide, Med'inaa Godaw sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa ootsiide, hassayissiyaawaa gidanaadan yarshshiyaa sa'aa bolla s'uuggo.

¹⁶ Hewaappe ateedawaa Aarooninne Aa attuma naanay miino; hewaa untuntu ir-shshuu yegettibeenna ukitsaa ootsi uuukiide, Dunkkaaniyaa dabaabaa gidon de'iyaa geeshsha sa'aan miino.

¹⁷ He ukitsay irshshuwaa yeggeenaan uuketto. Hewaa taw taman s'uuggiyaa yarshshuwaappe untuntta gakkiaawaa taani untunttoo immaad. Nagaraa yarshshuwaadaaninne naak'uwaa yarshshuwaadan ikka loytsiide geeshsha.

¹⁸ Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaappe untuntta gakkiaawaa gidiyaa diraw, yiyaa laysatuwaankka Aaroonne zare gidiyaa attumawanttu ubbay hewaa miino. He yarshshuwaa bochchiyaa ayayenne geeshsha gidana: yaaga» yaageedda.

K'eesiyaa Kaappuwaa Sunsiyaa Wode Yarshshetiyyaa Katsaa Yarshshuwaa

¹⁹ Med'inaa Goday k'aykka Musew hawaadan yaagiide odeedda;

²⁰ «Aarooninne Aa attuma naanatuwaappe k'eesatetsaa kaappotetsaw okettiyaa gallassi laa"u kiilo giraame gidiyaa lo'o d'iiliyaa katsaa yarshshuwaa ootsiide Med'inaa Godaw ahino. Hewaappe bagga wontta, bagga omarsii yarshshino.

²¹ He d'iilii zayitiyaan munak'etti lo'o walakettiide bashiyaan uuketto; bunchchaade, sawuwaa toshukku giyaa katsaa yarshshuwaa ootsaade Med'inaa Godaw shiishsha.

²² K'ay Aaroona attuma naanatuwaappe Aa k'eesetetsaa kaappotetsaa oosoo oket-tiyaa ubbaykka he wogaa ootsino. Hewe Med'inaa Godaw ubbaa gede yarshshiyaa yarshshuwaa gidiide ubbaanna s'uugetto.

²³ K'eesii shiishshiyaa katsaa yarshshuwaappe guyye attenaan wuri s'uugetto; aappe ayaynne meetettoppo» yaageedda.

Nagaraa Yarshshuwaa Wogaa

²⁴ Med'inaa Goday Musew hawaadan yaagiide odeedda;

²⁵ «Aaroonassanne Aa attuma naanaatoo, hawaadan yaaga; Nagaraa yarshshuwaa wogay hawaa: Med'inaa Godaw s'uuggiyaa yarshshoo shiishshiyaa mehi shukettiyaa sa'aan nagaraa yarshshoo shiishshiyaa mehiikka hewaan S'oossaa sintsan shuketto; ikka geeshsha yarshshuwaa ubbaappe ittuwaa gideedda geeshsha yarshshuwaa.

²⁶ He yarshshuwaa yarshshiyaa k'eesii Dunkkaaniyaa dabaabaa gidдон de'iyaa geeshsha sa'aan mo.

²⁷ He ashuwaa bochchiyaa ayaynne geeshsha gidanawaa; k'ay shukkishiin ay mayuwaa bollanne suutsay d'ac'ettooppe, he mayuu geeshsha sa'aan meec'etto.

²⁸ Ashuu doyssetteedda urk'k'aa miishshay me'o; madaabiyyaa birataa disttiyaan doys-seeddawaa gidooppe, he disttiyaa k'aac'iide haatsaan shoki digganaw koshshee.

²⁹ K'eesatuwaa zariyaappe attuma asaa gideedda ooninne he ashuwaa mo; he ashuu geeshsha ubbaappe ittuwaa gideedda loytsi geeshsha.

³⁰ Gido shin Geeshsha Sa'aan nagaraa atto giissanaw Aa suutsaa akkiide, Dunkkaaniyaa gidдо gelisseedda ay mehiyaa ashuwaanne maanaw koshshenna; I taman s'uugettanaw koshshee.

7

Naak'uwaa Yarshshuwaa

¹ « Naak'uwaa yarshshuwaa wogay hawaa: ikka geeshsha ubbaappe ittuwaa gideedda geeshsha yarshshuwaa.

² S'uuggiyaa yarshshoo shiishshiyaa mehiyaa shukkiyaa sa'aan naak'uwaa yarshshuwaa mehiyaakka shukkino; Aa suutsaakka yarshshiyaa sa'aa miyyetuwaan d'ac'ino.

³ K'ay Aa handdaa ubbaa: hewekka nasiyaa handdaa, k'antsaa ashuwaa mayyeedda handdaa,

⁴ laa'u kilahotuwaa, shinc'ciyaa matan de'iyaa untunttu mayyeedda handdaanne tiriyaa s'eeraa bolla de'iyaa mood'iyaa kilahotuwaana ittippe yarshshuwaa ootsiide shiishsho.

⁵ Taman s'uugiide Med'inaa Godaw yarshshiyaa yarshshuwaadan, he shiik'eedda handdaa k'eesii yarshshiyaa sa'aa bollan s'uuggo; hewe naak'uwaa yarshshuwaa.

⁶ K'eesiyaa zare gideedda attuma Asay ubbay he yarshshuwaa ashuwaa mo. He yarshshuu geeshsha yarshshuwaa ubbaappe ittuwaa gidiyaa diraw, geeshsha sa'aan mo.

⁷ « Naak'uwaa yarshshuu nagaraa yarshshuwaakka mala; untunttu laa'uwaa wogay ittuwaa. Hewenne yarshshetteedda mehiyaa ashuu nagaraa atto giissanaw yarshshuwaa yarshsheedda k'eesiyaw imettee.

⁸ Ooninne s'uuggiyaa yarshshuwaa ahooppe yarshshiyaa k'eesii he mehiyaa galbbaa barew akko.

⁹ C'ooc'iyaa komppetteedda katsaa yarshshuwaa ubbaynne otuwaan doyssetteedda woy bashiyaan uuketteedda ubbaykka he yarshshuwaa yarshsheedda k'eesiyaw imettee.

¹⁰ K'ay zayitiyaan munak'etteedda woy munak'ettibeenna katsaa yarshshuwaa ubbay Aaroona attuma naanaatoo ubbay imettee; untunttu hewaa k'aran gishi akkino.

Ittippetetsaa Yarshshuwaa

¹¹ « Asay ittippetetsaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw yarshshiyaa wode aw de'iyaa wogay hawaa:

¹² I shiishshiyaa ittippetetsaa yarshshuu galataa yarshshuwaa gidooppe, he yarshshuwaanna ittippe zayitiyaan munak'k'eedda, irshshuwaa yeggennaan uukkeedda ukitsaa, zayitiyaan oketteedda, irshshuu gelibeenna lee'o daabbuwaanne zayitiyaan loytsi munak'k'eedda, liik'o d'iiliyaappe uuketteedda komppuwaa shiishsho.

¹³ He galataw shiishshiyaa ittippetetsaa yarshshuwaanna ittippe irshshuwaa yegeedda munak'aappe uuketteedda ukitsaakka imotaa ootsiide shiishsho.

¹⁴ K'ay he ubbaa k'ommo ukitsatuwaappekka I ittuwaa ittuwaa dentsiide, Med'inaa Godaw yarshshuwaa ootsiide aho. Hewe ittippetetsaa yarshshuwaa suutsaa c'ac'c'afeedda k'eesiyaw imetto.

¹⁵ He mehiyaa ashuu galataw shiik'iyaa ittipetetsaw yarshshetteedda gallassi meetetto; wontaw ayaynne attoppo.

¹⁶ «Shin Aa yarshshuu shiik'keeddawaa gatsiyaa woy bare dosuwaan c'oo immiyaa yarshshuwaa gidoope, he yarshshuwaa ashuu he yarshsheedda gallassi meetetto; aappe attiyaawaa k'ay wonttetsa gallassikka meetetto.

¹⁷ He yarshshuwaa ashuwaappe palahiide heezzentso gallassaa gakkanaw gam"iyaawe de'ooppe, hewe taman s'uugetto.

¹⁸ Itti Asay shiishsheedda ittippetetsaa yarshshuwaa ashuwaappe hak'awenne heezzentso gallassi meetettooppe, Aa yarshshuu aketena; I yarshsheeddawaadankka paydetenna. He yarshshuu tuna; aappe meedda ooninne bare nagaraan ooshettee.

¹⁹ «Tunabaa ayaanne bochcheedda ashuu meetettoppo; I taman s'uugettanaw koshshee. Ashuu geeshsha ashuwaa gidoope, wogaan geeshsha gidiyaa Asay ooninne maana gooppe mo.

²⁰ Shin itti Asay tuna gidi uttiide, Med'inaa Godaw shiishsheedda ittippetetsaa yarshshuwaa ashuwaappe miyaawaa gidoope, he Asay bare asaa giddoppe bohetto.

²¹ K'ay itti Asay tunabaa ayaanne bochchooppe asaa tunatetsaa gidina woy tuna mehiyaa gidina, woy hara sheneyiyaa tunabaa bochchooppe simmiide Med'inaa Godaw yarshsheedda ittippetetsaa yarshshuwaa ashuwaappe mooppe, he uray bare asaa giddoppe bohetto» yaaga» yaageedda.

Suutsaanne Mod'd'uwaa Muussay Digetteedda

²² Med'inaa Goday Musew hawaadan yaagiide odeedda;

²³ «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaaga; «Korumaa woy dorssaa woy deeshshaa ashuwaan mood'iyaa zawaa mulekka mooppite.

²⁴ Hayk'keedda mehiyaa woy do'ay wod'eedda mehiyaa mood'iyaakka harabaw go'ettiteppe attina, aappe ayaanne mooppite.

²⁵ Ayaw gooppe, Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshoo shiishshiyaa mehiyaa mood'iyaa miyaa ooninne bare asaa giddoppe bohetto.

²⁶ Hintte de'iyaa sa'aa hak'an gidooppekka, kafuwaa suutsaa, mehiyaa suutsaa woy harabaa ayaa suutsaanne mooppite.

²⁷ Suutsaa miyaa ay asaynne, he Asay bare asaa giddoppe bohetto» yaaga» yaageedda.

K'eesiyaa Gakkiyaa Gishuwaa

²⁸ Med'inaa Goday Musew hawaadan yaagiide odeedda;

²⁹ «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaaga; «Med'inaa Godaw ittippetetsaa yarshshuwaa shiishshiyaa ay asaynne he ittippetetsaa yarshshuwaaappe shaakkiide, bare huup'e imotaa dummayide Med'inaa Godaw shiishsho.

³⁰ Hewaa I Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide, bare kushiyaan akkiide aho; k'ay mod'd'uwaakka anggoosuwaana aho; anggoosuwa wus'akkiyaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaa sintsan k'aatso.

³¹ K'eesii yarshshiyaa sa'aa bollan mod'd'uwaa s'uuggo; shin anggoosu Aaroonassanne Aa attuma naanaatoo imetto.

³² Hintte ittippetetsaa yarshshuwaaappe ushechcha gediya imotaa ootsiide k'eesiyaw immite.

³³ Hewe ushechcha gedii Aaroona attuma naanatuwaappe ittippetetsaa yarshshuwaa suutsaanne mooddiiyaa yarshshiyaawoo Aa gakkiyaa Aa gishuwaa.

³⁴ Taani Israa'eeliyaa asaa ittippetetsaa yarshshuwaaappe k'aatseedda anggoosuwaan yarshshoo shiishsheedda gediya akkaade, k'eesiyaa Aaroonassanne Aa attuma naanaatoo immaa; hewe untunttu gakkiyaa untunttu gishuwaa gidiyaa diraw, Israa'eeliyaa Asay med'inaw hewaa untunttoo immiidde de'ana» yaagaade oda» yaageedda.

³⁵ Aarooninne Aa attuma naanay K'eesiyaa gidiide, Med'inaa Godaw ootsanaw suntsetteedda gallassi Med'inaa Godaw shiishsheedda taman s'uuggiyaa yarshshuwaaappe hewe untunttoo gishuwaa gidiide imetteedda.

³⁶ Med'inaa Goday untunttu k'eesetetsaw oketteedda gallassi, hewaa untunttoo immana mala, Israa'eeliyaa asaa ubbaa azazeedda; sintsa yeletaan ubbankka hawe woga gidiide oosettee.

³⁷ Simmi hawanttu, s'uuggiyaa yarshshoo, katsaa yarshshoo, nagaraa yarshshoo, naak'uwaa yarshshoo, k'eesatetsaw okettiyaa wode yarshshiyaa yarshshoonne ittippetet-saa yarshshoo imetteedda wogatuwaa.

³⁸ Ha wogatuu Israa'eeliyaa Asay Siinaa mela sa'aan barenttu yarshshuwaa Med'inaa Godaw yarshshana mala Med'inaa Goday azazeedda gallassi, Siinaa Deriyaa bollan Med'inaa Goday Musa azazeedda wogatuwaa.

8

Aaroonenne Aa Naanatu K'eesiyaa Gidiyaa wogaanne Unttuntu Oosuwaa (8:1–10:20; Kes. 29:1-37)

¹ Med'inaa Goday Musew hawaadan yaagiide odeedda;

² «Aaroonanne Aa attuma naanatuwaa k'ay untuntunna ittippe, k'eesatetsaa mayuwaa, okkiyaa zayitiyaa, nagaraa yarshshoo shukkiyaa korumaa, laa'u dorssaa orggetuwaanne, irshshuwaa yeggennaan uukkeedda ukitsaa wotseedda masoofiyaa akkaade ya.

³ K'ay Israa'eeliyaa asaa ubbaakka s'eesaade, Dunkkaaniyaa kare shiishsha» yaageedda.

⁴ Muse Med'inaa Goday azazeeddawaadan ootseedda; asaykka ubbay Dunkkaaniyaa karen shiik'eedda.

⁵ Muse asaw, «Ootsana mala Med'inaa Goday azazeeddawe hawaa» yaageedda.

⁶ Muse Aaroonanne Aa attuma naanatuwaa ahiide, haatsaan meec'c'eedda.

⁷ Aaroona k'amishiyaa mayzeedda; danc'c'uwaakka danc'c'isseedda. K'ay adussa k'amishiyaa mayzziide, Aa bollan eefuudiyaa mayzeedda. Eefuudiyaa hiillatiide dad-deedda sak'kiyaan Aaroonana gatsiide k'achcheedda.

⁸ K'ay tiraan wotsiyaawaa Aaroona bollan aatsiide, Aa gidдон Uuriimiyaanne Tuumi-imiyaa wotseedda. ⁹ K'aykka Aaroona huup'iyaa shaashiyaa enc'c'urssaa wotseedda. Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan he enc'c'urssaa bollan sintsa baggana work'k'aa madaaliyaa, work'k'aappe med'deedda kalachchaa misiliyaa wotseedda.

¹⁰ Yaatowaappe guyyiyaan Muse okkiyaa zayitiyaa akkiide, Dunkkaaniyaanne Dunkkaaniyaa gidдон de'iyaa miishshaa ubbaa okkeedda; untuntta geeshsheedda.

¹¹ K'ay he zayitiyaappe akkiide, yarshshiyaa sa'aa bolla laappu gede c'ac'c'afeedda; yarshshiyaa sa'aa, Aa miishshatuwaa, meechchaa keriyaanne Aa wotsiyaawaa, geeshshanaw he zayitiyaan okkeedda.

¹² K'ay he okkiyaa zayitiyaappe amaraa Aaroona huup'iyaa tigiide, Aa geeshsheedda.

¹³ Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, Muse Aaroona attuma naanatuwaa sintsa aatsiide, k'amishiyaa mayzeedda; danc'c'uwaan danc'c'isseedda. Unttuntu shaashiyaa enc'c'urssaa wotseedda.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, nagaraa yarshshoo korumaa Muse aatseedda; Aarooninne Aa attuma naanay he korumaa huup'iyaa barenttu kushiyaa wotseeddino.

¹⁵ Muse he korumaa shukkeedda; Aa suutsaappe bare birad'd'iyaaan akkiide, yarshshiyaa sa'aa kac'etuwaan okkiide, yarshshiyaa sa'aa geeshsheedda; k'ay yarshshiyaa sa'aa nagaraa atto giissanaw atteeda suutsaa aappe garssana gussiide, S'oossaw geeshsheedda.

¹⁶ K'antsaa ashuwaa kammeedda handdaa ubbaa, tiriyaa s'eeraa bolla de'iyaa mood'iyaa, laa'u kilahotuwaanne untuntta kammeedda handdaa akkiide, Muse yarshshiyaa sa'aa bollan wotsiide s'uuggeedda.

¹⁷ Shin Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, galbbaa, korumaappe attedawaanne toc'iyaa dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa kessiide, taman s'uuggeedda.

¹⁸ Yaati simmiide Muse s'uuggiyaa yarshshoo haniyaa dorssaa orggiyaa aheedda; Aarooninne Aa attuma naanay he dorssaa orggiyaa huup'iyaa barenttu kushiyaa wotseeddino.

¹⁹ Muse he dorssaa orggiyaa shukkeedda; Aa suutsaa yarshshiyaa sa'aa miyyiyaa ubbaan gusseedda.

²⁰ K'ay dorssaa orggiyaa ashuwaakka Aa k'ommuwaan k'ommuwaan k'ans's'eedda; k'ans's'etsaa, huup'iyaaanne mood'iyaa yarshshiyaa sa'aa bolla wotsiide Muse s'uuggeedda.

²¹ K'antsaa ashuwaanne gedetuwaan haatsaan meec'c'owaappe guyyiyaan, dorssaa ubbaanna Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan yarshshiyaa sa'aa bollan wotsiide s'uuggeedda.

²² Hewaappe guyyiyaan, k'eesetetsaw okettiyaa wode shiishshiyaa laa'entso dorssaa Muse aheedda; Aarooninne Aa attuma naanay he dorssaa huup'iyaa barenttu kushiyaa wotseeddino.

²³ Muse he dorssaa shukkeedda; Aa suutsaappe akkiide, Aaroonaw ushechcha hayt-saa s'eeraa, ushechcha kushiya wogga birad'd'yaanne, ushechcha gediya wogga birad'd'iyaa okkeedda.

²⁴ K'ay Muse Aaroona attuma naanatuwaakka sintsaw ahiide, he suutsaappe akkiide, untunttu ushechcha haytsaa s'eeraa, untunttu ushechcha kushiya wogga birad'd'yaanne untunttu ushechcha gediya wogga birad'd'iyaa okkeedda. Hewaappe guyyiyaan, Muse atteeda suutsaa yarshshiyaa sa'aa miyyiyaa ubbaan gusseedda.

²⁵ Yaatiide mod'd'uwaa, nasiyaa, k'antsaa ashuwaa mayyeedda mood'iyaa, tiriyaa s'eeraa bolla de'iyaa mood'iyaa, laa"u kilahotuwaanne untuntta mayyeedda handdaanne ushechcha gediya akkeedda.

²⁶ K'ay irshshuwaa yeggenaaukkeeadda ukitsaa wotsiyaa Med'inaa Godaa sintsan de'iyaa masoofiyaappe itti komppuwaa, zayitiyaanna ukkeeadda itti ukitsaanne itti lee'o ukitsaa akkiide, hawantta mood'iyaa bollaanne ushechcha gediya bollan wotseedda.

²⁷ I ha k'umaa ubbaa Aaroona kushiyaanne Aa attuma naanatuwaa kushiyaan wotseedda; untunttu Med'inaa Godaa sintsan k'aatsiyaa yarshshuwaa ootsiide k'aatseeddino.

²⁸ Hewaappe guyyiyaan, Muse he k'umaa untunttu kushiyaappe akki, s'uuggiyaa yarshshuwaanna gatsiide, k'eesetsaw okettiyaa wode Med'inaa Godaw taman s'uugiide shiishshiyaa, sawuwaa toshukku giya yarshshuwaadan, yarshshiyaa sa'aa bollan wotsiide s'uuggeedda.

²⁹ K'ay Muse anggoosuwa akkiide, k'aatsiyaa yarshshuwaa ootsiide Med'inaa Godaa sintsan k'aatseedda; Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, k'eesatsaw okettiyaa wode yarshshiyaa dorssaa orggiyaa ashuwaappe hewe Musa gakkiiyaa Aa gishuwa.

³⁰ Muse okkiyaa zayitiyaappenne yarshshiyaa sa'aa bollan de'iyaa suutsaappe akkiide, Aaroona bollanne Aa mayuwaa bolla, k'ay Aa attuma naanatuwaa bollanne, untunttu mayuwaa bollakka c'ac'afeedda; yaatiide Aaroonanne Aa mayuwaa k'ay Aa naanatuwaanne Aa naanatuwaa mayuwaakka geeshseedda.

³¹ Muse Aaroonanne Aa attuma naanatuwaa hawaadan yaageedda; «Ashuwaa Gakettiyaa Dunkkaaniyaa karen doyissite; «Aarooninne Aa naanay hewaa miino» yaagaade taani azazeeddawaadan, k'eesatsaw okettiyaa wode shiishshiyaa yarshshuwaa wotsiyaa masoofiya giddon de'iyaa yarshshuwaa ukitsaanna hewan miite.

³² He ashuwaappenne ukitsaappe palaheeddawe de'ooppe taman s'uuggite.

³³ K'eesatsaw okkiyaa wogay laappun gallassaa akkiyaa diraw, he hintte k'eesatsaw okettiyaa laappun gallassay wuranaw, Dunkkaaniyaa penggeppe kare kesoppite.

³⁴ Ha hachchi oosetteeddawe Med'inaa Goday azazina, hintte nagaraa atto giissanaw oosetteedda.

³⁵ Dunkkaaniyaa penggiyaan laappun gallassaa kumentsaa gallassinne k'ammenne takkite; Med'inaa Godaa wogaakka naagite; is'sooppe hintte hayk'k'ana. Taana Med'inaa Goday azazeeddawe hawaa» yaageedda.

³⁶ Aarooninne Aa naanay Med'inaa Goday Muse baggana azazeeddawaa ubbaa ootseeddino.

9

Aarooni S'oossaw Shiishshiyaa Yarshshuwaa

¹ Hosppuntsa gallassan Muse Aaroonanne Aa naanatuwaa, k'ay Israa'eeliyaa c'imatuwaakka s'eeseedda.

² Aaroona hawaadan yaageedda; «Nagaraa yarshshoo itti korumaa, k'ay s'uuggiyaa yarshshoo itti dorssaa orggiyaa Med'inaa Godaa sintsa shiishsha. Mehetuu laa"uukka tilla bollaanna de'yaawantta gidino.

³ K'ay Israa'eeliyaa asaa hawaadan yaaga; «Med'inaa Goday hinttenttoo k'onc'c'iyaa diraw, Med'inaa Godaa sintsan yarshshanaw, nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa, s'uuggiyaa yarshshoo tilla bollaanna de'iyaa itti laytsaa maraanne itti laytsaa dorssaa aho.

⁴ Ittipetetsaa yarshshoo itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne zayitiyaan munak'etteedda katsaa yarshshuwaa ahite yaaga» » yaageedda.

⁵ Untunttu Muse azazeeddawaa ubbaa S'oossaa Dunkkaaniyaa sintsa aheeddino; yaatiide maabaraa ubbay shiik'iide, Med'inaa Godaa sintsan ek'keeddino.

⁶ Muse untuntta, «Med'inaa Godaa bonchchuu hinttenttoo k'onc'c'ana mala, hintte ootsanaadan Med'inaa Goday hinttena azazeeddawe hawaa» yaageedda.

⁷ K'ay Muse Aaroonaw hawaadan yaageedda; «Yarshshiyaa saakko haa shiik'a; ne nagaraa yarshshuwaanne ne s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshsha; yaataade ne huup'e nagaraanne ne asaa nagaraakka atto giissa. K'ay Med'inaa Goday azazeeddawaadan, Asay shiishshiyaa yarshshuwaa yarshshaade, untunttu nagaraakka atto giissa» yaageedda.

⁸ Aarooni yarshshiyaa saakko yiide, bare huup'e nagaraw yarshshuwaa ootsi shiishsheedda korumaa shukkeedda.

⁹ Aaroona attuma naanay suutsaappe akkiide aw aheeddino; I bare kushiyaa birad'd'iyaa he suutsan yeddi kessiide, yarshshiyaa sa'aa kac'etuwwa bochcheedda; atteeda suutsaakka yarshshiyaa sa'aappe garssa baggana gusseeedda.

¹⁰ Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, k'ay he nagaraa yarshshuwaa ashuwaappe mod'd'uwaa, kilahotuwaanne tiriyyaa s'eeraa bolla de'iyaa mood'iyaa yarshshiyaa sa'aa bollan wotsiide s'uuggeedda.

¹¹ Shin atteeda ashuwaanne galbbaa dunkkaaneedda sa'aappe kare kessiide s'uuggeedda.

¹² Hewaappe guyyiyaan, Aarooni s'uuggiyaa yarshshuwaa shukkeedda; Aa naanay suutsaa akkiide aw aheeddino; I yarshshiyaa sa'aa miyyiyaa ubbaan gusseeedda.

¹³ K'ay untunttu s'uuggiyaa yarshshuwaa k'ommuwaan k'ommuwaan kessiide, huup'iyaa nakka aw aheeddino; I yarshshiyaa sa'aa bollan wotsiide s'uuggeedda.

¹⁴ K'antsaa ashuwaanne gedetuwaakka haatsaan meec'ciide, yarshshiyaa sa'aa bollan de'iyaa s'uuggiyaa yarshshuwaa bollan wotsiide s'uuggeedda.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, Aarooni asaa yarshshuwaa shiishsheedda; I asaa nagaraa yarshshoo gidiyaa deeshshaa orggiyaa akkiide shukkeedda; kase barewaadanka untunttu nagaraw yarshsheedda.

¹⁶ K'ay I s'uuggiyaa yarshshuwaa mehiyaa ahiide, wogay azaziyaawaadan ootsiide yarshsheedda.

¹⁷ Katsaa yarshshuwaakka shiishsheedda; aappe itti kop'p'iyaa gidiyaawaa akkiide, wontta wontta s'uuggiyaa yarshshuwaappe haraa Aa bollan wotsiide s'uuggeedda.

¹⁸ Aarooni k'aykka asaa ittippetetsaa yarshshoo korumaanne dorssaa orggiyaa shukkeedda; Aa attuma naanay suutsaa aw aheeddino; I he suutsaa akkiide, yarshshiyaa sa'aa miyyiyaa ubbaa gusseeedda.

¹⁹ K'ay korumaanne dorssaa orggiyaa ashuwaappe mod'd'uwaa, nasiyaa, k'antsaa ashuwaa mayyeedda handdaa, kilahotuwaanne tiriyyaa s'eeraa bolla de'iyaa mood'iyaa Aaroona naanay aw aheeddino.

²⁰ Untunttu he handdaa anggoosuwwa bolla wotsina, Aarooni yarshshiyaa sa'aa bollan hewaa s'uuggeedda.

²¹ Shin Muse azazeeddawaadan, Aarooni anggoosotuwaanne ushechcha gediyya k'aatsiyaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaa sintsan k'aatseeedda.

²² Hewaappe guyyiyaan, Aarooni bare kushiyaa asaakko zaari dentsiide untunttu anjeedda. I nagaraa yarshshuwaa, s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaa yarshshowaappe guyyiyaan, yarshshiyaa sa'aappe duge wode'eedda.

²³ Musenne Aarooni Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa giddo geleeddino; untunttu hewaappe keseedda wode, asaa anjeeddino. Yaatina Med'inaa Godaa bonchchuu asaa ubbaw beetteedda.

²⁴ Med'inaa Godaa sintsaappe tamay wode'ide, yarshshiyaa sa'aa bollan de'iyaa s'uuggiyaa yarshshuwaanne mood'iyaa meedda. Asay ubbay hewaa be'eedda wode ilileedda; k'ay untunttu barenttu som'uwaan sa'aa bochchiide guufanneeddino.

10

Naadaabinne Abihu Ootseedda Nagaraa

¹ Aaroona attuma naanay, Naadaabinne Abihu, barenttu is'aanaa c'uwissiyaa miishshaa akkiide, Aa bollan tamaa wotseeeddino; tamaa bolla k'ay is'aanaa k'oleeddino; yaatiide, Med'inaa Goday untunttu azazibeena, hara tamaa Med'inaa Godaa sintsan shiishsheeddino.

² Hewaa gaasuwaan Med'inaa Godaa sintsaappe tamay yiide, untunttu meedda; untunttukka Med'inaa Godaa sintsan hayk'keeddino.

³ Hewaappe guyyiyaan, Muse Aaroona, «Med'inaa Goday,
«Taani ta mata shiik'iyaa wantta
ta geeshshatetsaa bessana.
K'ay asaa ubbaa sintsan
taani bonchchettana» »

giide haasayeeddawe be'a hawaa yaageedda. Aaroon c'o'u geedda.

⁴ Muse Aaroona aawuwwa ishaa Uzi'eela attuma naanatuwwa, Mishaa'eelanne Els'saafaana s'eegiide, «Haa yiide; hintte aawuwwa ishaa naanatuwwa anhaa S'oossaa Dunkkaaniyaa sintsaappe dentsiide, dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa kessite» yaageedda.

⁵ Hewaa diraw untuntuntu yiide, Muse azazeeddawaadan, barenttu k'eesetetsaa mayuwaanna untuntuntu anhaa tookkiide, dunkkaaneedda sa'aappe gas'a keseeddino.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, Muse Aaroonanne Aa attuma naanatuwaa, El'aazaranne Itamaara hawaadan yaageedda; «Hintte hayk'k'enna malanne, Med'inaa Goday maabaraa ubbaa bollan hank'k'ettenna mala, hintte huup'iyaa meedissoppite; hintte mayuwaakka peed'oppite. Shin hintte ishataa, Israa'eeliyaa asatuu, Med'inaa Goday bare eetseedda taman s'uuggeeddawantoo yeekkana gooppe untuntuntu yeekkino.

⁷ K'aykka hintte Dunkkaaniyaa penggiyaappe kare kesooppe hintte hayk'k'ana; ayaw gooppe S'oossay okkiyaa zayitii hintte bollan de'ee» yaageedda. Untuntutukka Muse geeddawaadan ootseeddino.

K'eesatuwaa Wogaa

⁸ Med'inaa Goday Aaroon hawaadan yaageedda;

⁹ «Hintte hayk'k'enna mala, Dunkkaaniyaa giddo geliyaa wode, neenikka ne naanaykka woyniyaa eessaa woy hara matsoiyaa ushshaa ushshoppite; hewe sintsaappe yaana yetetawukka med'inaw higge gidiiide de'ana.

¹⁰ Hintte geeshshanne geeshsha gidennabaa k'ay tunanne tuna gidennabaa shaakkiide erite.

¹¹ Med'inaa Goday Muse baggana odeedda wogaa ubbaakka Israa'eeliyaa asaa tamaaris-site» yaageedda.

¹² Muse Aaroonanne atteeda Aa attuma naanatuwaa El'aazaranne Itamaara hawaadan yaageedda; «Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaappe atteeda katsaa yarshshuwaa akkiide; irshshuwaa yeggenaan uukkite; yaatiide I loytsi geeshsha gidiyaa diraw, yarshshiyaa sa'aa matan Aa miite.

¹³ Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaappe hewe neenanne ne attuma naanatuwaa gakkiiyaa hintte gishuwaa gidiyaa diraw, hewaa hintte geeshsha sa'aan miite; ayaw gooppe, S'oossay taana hawaadan ootsana mala azazeedda.

¹⁴ Shin k'aatseedda anggoosuwaanne shiik'eedda gediya neeni, ne attuma naanayenne ne mac'c'a naanay wogaadan geeshsha sa'aan miite. Ayaw gooppe, hewe Israa'eeliyaa Asay shiishshiyaa ittippetetsaa yarshshuwaappe neenanne ne attuma naanatuwaa gakkiiyaa hintte gishuwaa.

¹⁵ Med'inaa Godaw yarshsheedda gediyaanne k'aatseedda anggoosuwa Asay taman s'uuggiyaa mood'iyaaanna ittippe gatsiide, Med'inaa Godaa sintsan k'aatsiyaa yarshshuwaadan k'aatsanaw ahana. Med'inaa Goday azazeeddawaadan, hewe newunne neenana de'iyaa ne attuma naanaatoo med'inaw hinttena gakkiiyaa hintte gishuwaa gidanawaa» yaageedda.

¹⁶ Muse nagaraa yarshshuwaa deeshshay waaneedenttonne eranaw koyiide oochcheedda; I s'uugetti diggeeddawaa ereedda wode, atteeda Aaroon attuma naanatuwaa, El'aazaranne Itamaara hank'k'etteedda; untuntuntu,

¹⁷ «Nagaraa yarshshuu loytsi geeshsha gideeddawanttu giduwaappe ittuwaa gideedda geeshsha; k'ay hewekka asaa nagaraa Med'inaa Godaa sintsan atto giissana mala hinttent-too imetteedda; yaatina hintte Aa loytsi geeshsha sa'aan ayaw mibeykkitee?

¹⁸ He mehiyaa suutsay Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa giddo gelibeennawaa gidoode, taani hinttena azazeeddawaadan, hintte Aa he geeshsha sa'aan maanaw bessee; shin aggeeddita» yaageedda.

¹⁹ Aarooni Musa, «Be'a; asatuu hachchi barenttu nagaraa yarshshuwaanne s'uuggiyaa yarshshuwaa Med'inaa Godaa sintsa aheeddino; gidooppenne k'ay hawaa malabay ta bolla gakeedda. Yaatina won taani nagaraa yarshshuwaa hachchi meeddawaa gidintonne, Med'inaa Goday nashettanawaa shin atteedeeshsha?» yaageedda.

²⁰ Muse hewaa siseedda wode, he zaaruu Aa aleeda.

Geeyiyaa wogaan Geeshsha gidiaawaanne gidenawaa shaakussaa

11

(11:1–15:33)

Maanaw Bessiyaa Med'etatuwaa

(Zar. 14:3-21)

¹ Med'inaa Goday Musanne Aaroon hawaadan yaageedda;

² «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagiide odite; «Biittaa bollan de'iyaa mehiyaa ubbaappe hintte maana mehetuunne do'atuu hawantta.

³ S'uguntsay wuri p'alk'k'etteeddawantanne waammotiyaa mehetuwaa ubbaa miite.

⁴ Shin waammo s'alalaa waammotiyaawantta woy k'ay s'uguntsaa s'alalay p'alk'k'etteeddawantta mooppite. Gaaluu waammotee shin s'uguntsay p'alk'k'etibeenna diraw I hinttenttoo tuna.

⁵ Guppallii waammotee shin s'uguntsay p'alk'k'etibeenna diraw I hinttenttoo tuna.

⁶ Harbbayinni waammotee shin mooppite; ayaw gooppe, I waammotiyaawaa gidoopenne, aw s'uguntsay p'alk'k'etsaa gidena diraw, I hinttenttoo tuna.

⁷ Guduntsaakka mooppite; ayaw gooppe, aw s'uguntsay p'alk'k'etsaa gidoopenne, waammotenna diraw, I hinttenttoo tuna.

⁸ Hintte hawanttu ashuwaa mooppite; untunttu bakkutaakka bochchoppite; untunttu hinttenttoo tuna.

⁹ « «Haatsaa gidдон de'iyaa med'etatuwaa ubbaappe hintte maanawanttu hawantta. Abbaa gidдон gidina woy k'ay goggiyaa haatsaa gidдон gidina de'iyaa ubbaappe moliyaa mala k'efinne pok'uu de'iyaa ubbaa miite.

¹⁰ Shin abbaa gidдон woy shaafaan sham"isham"iyaa med'etatuwaappenne shemppuu de'iyaa, k'aas's'iyaa med'etatuwaappe moliyaa mala k'efinne pok'uu bayinna ubbay hinttenttoo tuna.

¹¹ Hawanttu hinttenttoo tuna; untunttu ashuwaa mooppite; untunttu bakkutaakka bochchoppite.

¹² K'efinne pok'uu bayinna haatsaa gidдон de'iyaa med'etatu ubbay hinttenttoo tuna.

¹³ « «Kafotuwaappe tuna gidiyaa diraw hintte meennawanttu hawantta: arggantsaa, bazzuwa ankuwaa, karetsa ankuwaa,

¹⁴ s'inggilliyaa, k'oooli zariyaa ubbaa,

¹⁵ k'uuruwaa zariyaa ubbaa,

¹⁶ sogoniyaa, Hazaziyyaa, haatsaa kafuwaa, gac'iyaa zariyaa ubbaa,

¹⁷ k'eeri guttuwaa, biyyuwaa, wogga guttuwaa,

¹⁸ haatsaa kuttuwaa, moliyaa kafuwaa, bakkuta miyaa ankuwaa,

¹⁹ shimalaanne saabiissaa giyaa haatsaa kafotuwaa zariyaa ubbaa, jinjjilaatiyaanne shaaliyaa.

²⁰ « «K'efiyaana de'iyaa oyddu gediyaan hametiyaa k'eeri med'etatu ubbay hinttenttoo tuna.

²¹ Gidoopenne, k'efii de'iyaa oyddu gediyaan hamettiyaawantuppe untunttu gediyaappe bollana guppanaw maaddiyaa gedii de'iyaa wantta miite.

²² Hewanttukka, booliyaa zariyaa ubbaa, ukkubbo zariyaa ubbaanne bumbburetsaa zariyaa ubbaa.

²³ Shin hara k'efiyaana de'iyaa oyddu gedii de'iyaa med'etatu ubbay hinttenttoo tuna.

²⁴ « «Hawanttu hinttena tunissana; untunttu bakkutaa bochchiyaa ubbay omarssi gakkanaw tuna gidanawaa.

²⁵ Hawanttu bakkutaa dentsiyaa ooninne bare mayuwaa meec'c'o; shin gidoopenne omarssi gakkanaw I tuna.

²⁶ S'uguntsay de'iidde p'alk'k'etsaa gidennawantta woy k'ay, waammotennawanttu ubbay hinttenttoo tuna; untunttu anhaa bochchiyaa oonikka k'ay tuna.

²⁷ Oyddu gedetuwaan hametiyaa mehiyaa ubbaappe adanetuwaa ginddiyaa mala gindiyaan hametiyaawanttu hinttenttoo tuna; k'ay untunttu bakkutaa bochchiyaa oonikka omarssi gakkanaw tuna.

²⁸ Hewanttu bakkutaa dentsiyaa ooninne bare mayuwaa meec'c'o; shin gidoopenne omarssi gakkanaw I tuna. Untunttukka hinttenttoo tuna.

²⁹ « «Sa'aanna hamettiyaawaantuppe hawanttu hinttenttoo tuna: oc'cuu, ec'erii, dumma dumma k'ommo zarii,

³⁰ geeggi, hayllaashshuu, korchchii, wakkallayne shaak'anchchay.

³¹ Sa'aanna hametiyaa ubbatuwaappe hinttenttoo tuna gidiyaawanttu hewantta; untuntuppe hayeeddawa bochchiyaa ubbay omarssi gakkanaw tuna.

³² Untuntuppe hayk'k'eeddawe ayaa bolla kunddoopekka he untunttu Aa bolla kunddeedda miishshay tuna; miitsa miishshaa woy mayuwaa woy galbbaa woy keeshshatuwaa gidinakka, go'ettiyaa miishshaa ubbaa haatsaa gidдон wotsite; hewe omarssi gakkanaw tuna; Hewaappe guyyiyaan, geeshsha gidanawaa.

³³ Ha sa'aanna hamettiyaawantuppe ituwaa bakkutay ay urk'k'a miishshaa gidдон kunddoopekka, Aa gidдон de'iyaa ubbay tuna; he miishshaa mentsite.

³⁴ He miishshaa gidдон de'iyaa haatsaappe meetettiyaa ay k'uma bolla s'okoopekka, he k'umay tuna; k'ay ushiyaabaa ayaanne gidдо, he miishshaa gidдон de'ooppe, ikka tuna.

³⁵ Hawanttu anhay Aa bolla kunddiyaabay ayaa gidoopekka tuna. C'oc'iyaa woy katsiyaa urk'k'aa miishshaa gidoopekka mentsite; untunttu hinttenttoo tuna.

³⁶ Hawanttu bakkutay bochchiyaabay ubbay tuna gidooppenne, pulttuunne haatsaa ollay geeshsha.

³⁷ Unttuntu bakkutaappe ittuu zeranaw wotseedda zeretsaa katsaa bolla kunddooppe, hewe tunenna.

³⁸ Shin he zeretsaa bolla haatsay gukki simmina, untuntu bakkutaappe ittuunne Aa bolla kunddooppe, he zeretsay hinttentoo tuna.

³⁹ « 'K'ay hintte miyaa mehetuwaappe ittuu hayk'k'ina, Aa bakkutaa bochchiyaa ooninne omarssi gakkanaw tuna.

⁴⁰ Ooninne he mehiyaa bakkutaappe mooppe, bare mayuwaa meec'c'o; omarssi gakkanaw I tuna; k'ay ooninne Aa bakkutaa tookkiide dentooppe, bare mayuwaa meec'c'o; omarssi gakkanaw I tuna.

⁴¹ « 'Sa'aanna gooshettiyyaa med'etaa ubbay hinttentoo tuna; Aa mooppite.

⁴² Uluwaan gooshettiyaawaa gidina, woy oyddu gediyaan hametiyaawaa gidina, woy k'ay daro gedii de'iyawaa gidinakka, sa'aanna gooshettiyyaa med'etaa ubbay tuna gidiyaa diraw Aa mooppite.

⁴³ Sa'aanna gooshettiyyaa med'etatuwaa ubbaan miide hintte huup'iyaw tunoppite; k'ay untuntun hintte asatetsaa tunissoppite.

⁴⁴ Taani, Med'inaa Goday, hintte S'oossaa. Taani geeshsha gidiyaa diraw, hintteikka hinttena dummayiide, geeshsha gidite. Sa'aanna gooshettiyaawantun hintte asatetsaa tunissoppite.

⁴⁵ Ayaw gooppe, Taani hintte S'oossaa gidanaw, hinttena Gibs'e gadiyaappe kesseedda Med'inaa Godaa. Hewaa diraw, Taani geeshsha gidiyaa diraw, hintteikka geeshsha gidite yaagite yaageedda.

⁴⁶ « 'Mehetuwaa, kafotuwaa, haatsaa gidon pas'a k'aas's'iyaa med'etatuwaa ubbatuunne sa'aanna hametiyyaa med'etatuwaa ubbatuwaa wogay hawaa.

⁴⁷ Hewenne hintte tunaanne geeshsha, k'ay shempuu de'iyaa med'etatuwaappe miyaawantanne meennawanta shaakkiide eranaassa. »

12

Mac'c'a Asay Yeli Simmiide Geeyiyaa Wogaa

¹ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

² «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; 'Itti mac'c'awuna shahaaraade attuma na'aa yelooppe, bare piilay yeedda wode iza tuna gidiyaawaadankka, hawaadan iza laappun gallassay gakkanaw tuna gidanaanu.

³ Hosppuntsa gallassi na'ay k'as's'arettanaw koshshee.

⁴ Hewaappe guyyiyaan, mac'c'awunna bare piilaa suutsay s'i'ana gakkanaw, hat-tamanne heezzu gallassaa gam"u; k'ay bare geeyiyaa gallassatu wuraan gakkanaw, geeshshabaa ayaanne bochchuppu; S'oossaa Geeshsha Sa'aakka geluppu.

⁵ « 'Shin itti mac'c'awuna mac'c'a naatto yelooppe, bare piilay yeedda wode iza tuna gidiyaawaadankka, hawaadan laa"u saaminttaa gakkanaw, iza tuna gidana; Hewaappe guyyiyaan, bare piilaa suutsay s'i'ana gakkanaw usuppun tammanne usuppun gallassaa gam"u.

⁶ « 'Mac'c'awuna attuma na'aa gidina mac'c'a na'aa gidina yelaade, bare geeyiyaa wodiya wursowaappe guyyiyaan, s'uuggiyaa yarshshoo itti laytsaa dorssaanne nagaraa yarshshoo k'ay itti harap'piyaa maraa woy itti mara dogommuwaa S'oossaa Dunkkaaniyaa penggiyaan de'iyaa k'eesiyaakko ahu.

⁷ K'eesii hewaa Med'inaa Godaa sintsan yarshshiide, iza nagaraa atto giissee; yaatooppe iza bare yeluwaa suutsaa gogetsappe geeyaw. Attuma na'aa woy mac'c'a na'aa yeliyaa mac'c'awuni wogay hewaa.

⁸ « 'Shin itti laytsaa dorssaa orggiyaa ahanaw iziw shaluu gidana d'ayooppe, laa"u mara dogomattuwaa woy laa"u mara harap'p'atuwaa ahu; untuntuppe ittuu s'uuggiyaa yarshshuwaassa; ittuu k'ay nagaraa yarshshuwaassa; yaatooppe k'eesii hewantta yarshshiide, iza nagaraa atto giissee; izakka geeshsha gidaw' yaaga » yaageedda.

13

Galbbaa Harggiyaa S'eelliyawaan Keseedda Higgetuwaa

¹ Med'inaa Goday Musanne Aaroona hawaadan yaageedda;

² «Ay asaa bollanne gaafu beetooppe, woy d'uussa madutsay woy ilahuu kesooppenne k'ay hewekka Aa galbban wolk'k'aama galbbaa harggiyaw laamettooppe, he bitaniyaa

k'eesiyaa Aaroonakko woy k'eesiyaa gidiyaa Aa attuma naanatuwaappe ittuwaakko ahino.

³ K'eesii Aa galbbaa bollan de'iyaa madutsaa be'o. He madus'eedda sa'aan de'iyaa isikkii boos's'ooppenne, madutsaykka ollatooppe, hewe wolk'k'aama galbbaa hargge. K'eesii hewaa be'iide, he bitanii tuna gidiyaawaa erisso.

⁴ Shin Aa galbbaa bollan de'iyaa shattuu boos's'inttokka, galbbaappe lukkiide ollati-beennawaa gidooppenne he madutsaa bollan de'iyaa isikkii boos's'ibeennawaa gidooppe, k'eesii he bitaniyaa dumma kifiliyaan laappun gallassaa gorddiide wotso.

⁵ Laappuntsa gallassan k'eesii Aa zaaretsiidekka be'o; I be'iyaa wode madutsay bitaniyaa galbbaa bollan aakkennan kasewaadanka de'ooppe, k'eesii he bitaniyaa laa'entsuwaakka dumma kifiliyaan laappun gallassaa gorddiide wotso.

⁶ K'aykka laappuntsa gallassan k'eesii Aa; be'iyaa wode madutsay aakkiyaawaa aggid'e d'ay d'ay booppenne d'umooppe, k'eesii I geeshsha gidiyaawaa erisso. Hewe shattuwaappe attina harabaa gidenna; hewaa diraw, I bare mayuwa meec'ciide geeshsha gidee.

⁷ Shin I geeyanaw barena k'eesiyaa besseeddawaappe guyyiyaan, he shattuu Aa galbbaa bollan yaa aakki aakki booppe, I laa'entsuwa barena bessanaw k'eesiyaakko bo.

⁸ K'eesiikka Aa be'o; he shattuu bitaniyaa galbbaa bollan yaa aakki aakki booppe, k'eesii I tuna gidiyaawaa erisso; ayaw gooppe hewe wolk'k'aama galbbaa harggiyaa.

⁹ «Onanne wolk'k'aama galbbaa harggii oyk'k'ooppe, k'eesiyaakko Aa ahino.

¹⁰ K'eesii Aa be'o; be'iyaa wode Aa galbbaa bollan bootsa gaafuu de'ooppe, he gaafuu isikiyaakka bootsaw laammooppenne he gaafuwa gidдон ashuu muunni utteeddawaa gidooppe,

¹¹ hewe Aa galbbaa bollan gam'eedda wolk'k'aama galbbaa harggiyaa gidiyaa diraw, k'eesii I tuna gidiyaawaa erisso. I tuna gidiyaawe eretti diggeedda diraw, Aa dumma kifiliyaan gorddanaw koshshenna.

¹² «K'ay wolk'k'aama galbbaa harggii bitaniyaa galbbaa bollan aakkiide, huup'iyaaappe gediya gakanaw ubbaan mayyeeddawaa gidooppe, k'eesii be'o.

¹³ He wolk'k'aama galbbaa harggii Aa bollaa ubbaa mayyooppe, k'eesii I geeshsha gidiyaawaa erisso; Aa bollay ubbaannakka laamettiide bootsa gideedda diraw, I geeshsha.

¹⁴ Shin he madutsaa gidдон muunneedda ashuu beettooppe I tuna.

¹⁵ K'eesii he muunneedda ashuwaa; be'iide he bitanii tuna gidiyaawaa erisso. He muunneedda ashuu wolk'k'aama galbbaa harggiyaa gidiyaa diraw, I tuna.

¹⁶ Shin he muunneedda ashuu k'aykka laamettiide boos's'ooppe, he bitanii k'eesiyaakko yo.

¹⁷ K'eesii Aa be'o; Aa madutsay boos's'eeddawaa gidooppe, he bitanii geeshsha gidiyaawaa k'eesii erisso; yaatooppe I geeshsha gidanawaa.

¹⁸ «Itti asaa bolla madutsay wod'd'iide pas'ina,

¹⁹ Aa sa'aan bootsa gaafuu beettooppe woy zo"eedda ilahuu kesooppe, he uray barena k'eesiyaa bessu.

²⁰ K'eesii Aa be'o; he madutsay ollatooppenne madutsaa bollan de'iyaa isikiikka laamettiide boos's'ooppe, he bitanii tuna gidiyaawaa k'eesii erisso. Hewe madutsaanna doommeedda wolk'k'aama galbbaa harggiyaa.

²¹ Shin k'eesii be'iyaa wode, isikkii boos's'ibeennawaa gidooppenne madutsaykka galbbaa lukkiide ollati-beennawaa gidooppe, k'ay d'ay d'ay booppe, k'eesii Aa dumma kifiliyaan laappun gallassaa gorddiide wotso.

²² Hewe Aa galbbaa bollan aakki aakkiide booppe, he bitanii tuna gidiyaawaa k'eesii erisso; ayaw gooppe, hewe galbbaa harggiyaa.

²³ Shin he ilahuu aakki aakki beennan ittisaa s'alalaan de'ooppe, hewe madutsay pas'eedda mallaa gidiyaa diraw, he bitanii geeshsha gidiyaawaa k'eesii erisso.

²⁴ «Itti asaa galbbaa tamay mooppenne he meedda sa'aan boos's'eedda woy zo"eedda ilahuu kesooppe,

²⁵ k'eesii he sa'aa be'o; Aa sa'aan de'iyaa isikkii boos's'ooppenne madutsaykka lukkiide ollatooppe, hewe wolk'k'aama galbbaa harggiyaa. I tamay meeddasaana keseedda; hewaa diraw k'eesii I tuna gidiyaawaa erisso.

²⁶ Shin k'eesii be'iyaa wode, he ilahuwaa bollan de'iyaa isikkii boos's'ibeennawaa gidooppenne madutsaykka galbbaa lukkiide ollati-beennawaa gidooppe, k'ay d'ay d'ay beeddawaa gidooppe, k'eesii Aa dumma kifiliyaan laappun gallassaa gorddiide wotso.

²⁷ Laappuntsa gallassan k'eesii Aa be'o; he wode he sa'ay aakki aakki booppe, I tuna gidiyaawaa k'eesii erisso. Hewe wolk'k'aama galbbaa harggiyaa.

²⁸ Shin he ilahuu galbbaa bollan aakkennan aggiide itti sa'aan uttooppenne ubbaa k'ay d'ay d'ay booppe, hewe tamay meeddasaan atteeda mallaa gidiyaa diraw, I geeshsha gidiaawaa k'eesii erisso.

²⁹ «Itti attuma asaw woy mac'c'a asaw huup'iyaa woy gac'uwaa bollan madutsay kesoope,

³⁰ k'eesii he madutsaa be'o. I be'iyaa wode madutsay galbbaa lukkiide ollatooppenne Aa bollan de'iyaa isikiikka adilliyaa c'iishshaa malatiyaa lee'o gidoope, he bitanii tuna gidiaawaa k'eesii erisso. Hewe huup'iyaa woy gac'uwaa bollan kesiya k'aac'echchuwaanne wolk'k'aama galbbaa harggiyaa.

³¹ K'ay k'eesii he harggiyaa be'iyaa wode, I galbbaa lukkiide ollatibeennawaa gidoope karetsa isikiikka Aa bolla d'ayooppe, he k'aac'echchuwaa harggiyaana de'iyaa bitaniyaa k'eesii dumma kifiliyaan laappun gallassaa gorddiide wotso.

³² Laappuntsa gallassan k'eesii he harggiyaa; be'iyaa wode k'aac'echchuwaa harggii aakkennawaa gidoope, Aa bollan adilliyaa c'iishshaa malatiyaa isikkii baynawaa gidoope, ikka galbbaa lukkiide ollatibeennawaa gidoope,

³³ he bitanii he madutsaa yuushshuwaan de'iyaa isikiyaa meedo; k'aac'echchiyaa sa'aan de'iyaa isikiyaa mata meedoppo. K'eesii he bitaniyaa dumma kifiliyaan hara laappun gallassaa gorddiide wotso.

³⁴ Laappuntsa gallassan k'eesii he k'aac'echchiyaa sa'aa be'iyaa wode; hewe bitaniyaa galbbaa bollan aakkana d'ayooppe galbbaa lukkiide ollatana d'ayooppe, he bitanii geeshsha gidiaawaa k'eesii erisso. Bitaniikka bare mayuwa meec'c'iide, geeshsha gidee.

³⁵ Shin I geeyeeddawaappe guyyiyaan, k'aac'echchiyaawe he bitaniyaa galbbaa bollan aakki aakki booppe,

³⁶ k'eesii Aa be'iyaa wode he k'aac'echchiyaawe aakkeeddawaa gidoope, k'eesii adilliyaa c'iishshaa malatiyaa isikiyaa koyoppo; ayaw gooppe, he bitanii tuneedda.

³⁷ Shin k'eesii be'iyaa wode, he k'aac'echchiyaasay aakkibeennawaa gidoope karetsa isikiikka Aa bolla doleeddawaa gidoope, he k'aac'echchiyaasay pas'eedda. He bitaniikka geeshsha gidiyaa diraw, I geeshsha gidiaawaa k'eesii erisso.

³⁸ «Itti attuma asaa woy mac'c'a asaa galbbaa bolla bootsa ilahuu kesoope,

³⁹ k'eesii Aa; be'iyaa wode he untuntu galbbaa bollan de'iyaa ilahuu shololla bootsa gidoope, hewe galbbaa bollan c'oo keseeddawaa; he bitaniikka geeshsha.

⁴⁰ «Itti asaw huup'iyaa binnaanay k'ok'k'ofettooppe, I bo"aa; gidoppe attina I geeshsha.

⁴¹ K'ay itti asaw huup'iyaa binnaanay sintsanna bo"atooppe, Aa tiishshay meedda; gidoppe attina I geeshsha.

⁴² Shin Aa bo"aa woy Aa tiishshay meeddasa bollan zo'o woy bootsa madutsay kesoope, hewe Aa bo"aan woy tiishshay meeddasaan keseedda wolk'k'aama galbbaa harggiyaa.

⁴³ Aa k'eesii; be'iyaa wode Aa bo"aa woy tiishshay meeddasa bollan de'iyaa madutsay galbbaa bollan kesiya wolk'k'aama galbbaa harggiyaadan zo'o gidoope,

⁴⁴ he bitanii tumukka wolk'k'aama galbbaa harggii sakkiiyaa hargganchcha. I tuna gidiyaa diraw I tuna gidiaawaa k'eesii erisso; ayaw gooppe harggii Aa huup'iyaan de'ee.

⁴⁵ «Wolk'k'aama galbbaa harggii oyk'k'eedda Asay peed'eteedda mayuwa mayyo; bare huup'iyaa pis'oppo; bare mettershshaakka kammo; yaatiide, bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Taani tuna, taani tuna!» yaago.

⁴⁶ He harggii Aa bolla de'eedda keeshshan ubbaan I tuna. I tuna gidiyaa diraw, asaappe shaakettiide dunkkaaneedda sa'aappe karenna barekka de'o.

Sallay Kesiya Wode Ootsiyaa Wogaa

⁴⁷ «Ay mayuwa bollanne borok'eedda sa'ay beettooppe, he mayuu suufe gidina woy liino gidina,

⁴⁸ k'ac'inaappe woy shaluwaappe dadetteedda liino woy suufe gidina, galbbaa woy galbaappe oosetteedda mayuwa gidina,

⁴⁹ he mayuwa bolla kesiidde borok'uu maataa malatiyaa woy zo'o malaa bessoope, I k'ac'inaappe woy shaluwaappe dadetteeddawaa gidina, galbbaa woy galbaappe oosetteedda mayuwa gidinakka, hewe borok'uu keseedda diraw, hewaa k'eesiyaa bessanaw koshshee.

⁵⁰ K'eesii he borok'uwa be'iide, he borok'uwaanna de'iyaa mayuwa dumma kifiliyaan laappun gallassaa gorddiide wotso.

⁵¹ Laappuntsa gallassan k'eesii he mayuwa be'iyaa wode; he mayuwa bollan aakki aakki booppe, I k'ac'inaa woy shalo mayuwa gidina, galbbaa woy galbaappe oosetteedda mayyo gidinakka, hewe ituwaappe ituwa oyk'k'iyaa borok'o gidiyaa diraw, he mayuu tuna.

⁵² K'ay he mayuu k'ac'inaa woy shalo mayyo gidina, liino woy suufe gidina, galbbaappe oosetteeddawaa ayaa gidinakka, k'eesii Aa s'uuggo. Hewe ittuwaappe ittuwaa oyk'k'iyaa borok'o gidiyaa diraw, I s'uugettanaw bessee.

⁵³ «K'aykka k'eesii be'iyaa wode, he borok'uu mayuwaa bolla aakkiibeennawaa gidoope, I k'ac'inaa woy shalo mayyo woy galbbaappe oosetteeddawaa ayaa gidinakka,

⁵⁴ he borok'uu de'iyaa mayuwaa meec'c'anaadan k'eesii azazo. Hewaappe guyyiyaan, he mayuwaa dumma kifiliyaan hara laappun gallassaa gorddiide wotso.

⁵⁵ He borok'o sa'ay de'iyaa mayuwaa meec'c'owaappe guyyiyaan, k'aykka k'eesii be'iyaa wode he borok'uu bare malaa laammibeennawaa gidoope, I aakki aakki baana d'ayooppekka tuna. He borok'o sa'ay mayoo guyye baggana woy sintsa baggana de'inkka, he mayuu taman s'uugettanaw koshshee.

⁵⁶ Shin he mayuwaa meec'c'i simmina k'eesii be'iyaa wode borok'uu d'ay d'ay booppe, I galbbaa gidina, k'ac'inaa woy shalo mayyo gidinakka, he borok'uu de'iyaa sa'aa k'eesii daakkiide kessi diggo.

⁵⁷ Hewaappe guyyiyaan, mayuwaa bolla simmiidekka kesoope, he mayuu k'ac'inaa woy shalo mayyo gidina, galbbaappe oosetteeddawaa ayaa gidinakka, hewe aakki aakki biyaa borok'o saa gidiyaa diraw, he borok'uu de'iyaa mayuu taman s'uugettanaw bessee.

⁵⁸ Shin meec'etteedda mayuu k'ac'inaa woy shalo mayyo gidina, woy galbbaappe oosetteedda ayaa mayyo gidinakka, borok'o sa'ay Aa bollappe d'ayoope, he mayuu laa'entsuwwaa meec'etto; Hewaappe guyyiyaan, I geeshsha gidee.

⁵⁹ «Itti mayuu suufe woy liino gidina, k'ac'inaa woy shalo mayyo gidina, woy k'ay galbbaappe oosetteeddawaa gidinakka, he mayuwaa geeshsha woy tuna giissanaw dand-dayiyaa borok'o sa'aa wogay hawaa» yaageedda.

14

Galbbaa Harggiyaappe Pas'iyaa Asay Geeyiyaa Wogaa

¹ Med'inaa Goday Musew hawaadan yaagiide odeedda;

² «Wolk'k'aama galbbaa harggii oyk'k'eedda bitanii geeyiyaa gallassi ootsanaw koshshiyaa wogay hawaa. He bitaniyaa k'eesiyaakko afanaw koshshee.

³ K'eesii Asay dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa kesiide, Aa harggiyaa be'o. He wode wolk'k'aama galbbaa harggii bitaniyaa bollaappe d'ayeeddawaa gidoope,

⁴ k'eesii pas'a de'iyaa laa'u geeshsha kafotuwwaa, s'idiyaa mitsaa, zo'o k'ac'inaanne hisoop'p'iyaa bonc'c'iyaa he wolk'k'aama galbbaa harggiyaappe geeyiyaa bitaniyaa diraw ahanaadan untuntta azazo.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, k'ay k'eesii laa'u kafotuwaappe ittuwaa keriyaan de'iyaa pulitto haatsaa bolla shukkanaadan azazo.

⁶ Pas'a de'iyaa kafuwaa, k'ay zigaanna, zo'o k'ac'inaanne hisoop'p'iyaa bonc'c'iyaa akka afiide, keriyaan de'iyaa pulttiyyaa haatsaa bolla shukkeedda kafuwaa suutsaa giddo naak'ko.

⁷ Kesseedda suutsaa he wolk'k'aama galbbaa harggiyaappe pas'iyaa bitaniyaa bolla laappu gede c'ac'c'afu; yaatiide he bitanii geeshsha gidiyaawaa erisso; pas'a de'iyaa kafuwaa gede dembbaa yeddo.

⁸ «He harggiyaappe geeyeedda bitanii bare mayuwaa meec'c'o; bare bolla de'iyaa isikiyaa ubbaa meedetto; bare bollaakka meec'etto; yaatooppe I geeshsha gidanawaa. Hewaappe guyyiyaan, I dunkkaaneedda sa'aa yo; shin gidooppenne bare dunkkaaniyaa gelennaan laappun gallassaa karenna gam'o.

⁹ Laappuntsa gallassan bare huup'iyaa, buuchchaa, goomaanne bare bolla de'iyaa hara isikiyaa ubbaa meedetto; k'ay bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka meec'etto; Hewaappe guyyiyaan, I geeshsha gidanawaa.

¹⁰ «Hospuntsa gallassan tilla bollaanna de'iyaa laa'u dorssaa maratuwaanne itti laytsaa gideedda itti dorssato aho; k'ay katsaa yarshshoo zayitiyaan munak'etteedda usuppun kiilo giraame d'iiliyaanne itti liitiro wogaraa zayitiyaw heezzentso kushiyaa aho.

¹¹ Aa geeshshiyaa k'eesii bitaniyaa I aheedawanttuna ittippekka Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa pengge Med'inaa Godaa sintsa shiishsho.

¹² «K'eesiikka laa'u dorssaa maratuwaappe ittuwaa akkiide, liitiro heezzentso kushiyaa zayitiyaanne ittippe naak'uwaa yarshshuwaa ootsiide shiishsho; he shiishsheeddawaa k'ay k'aatsiyaa yarshshuwaa ootsiide Med'inaa Godaa sintsan k'aatso.

¹³ Yaatiide I he dorssaa maraa nagaraa yarshshuwaanne s'uuggiyaa yarshshuwaa shukkiyaa geeshsha sa'aan shukko; nagaraa yarshshuwaadan naak'uwaa yarshshuukka k'eesiyaw imettee; ikka loytsi geeshsha.

¹⁴ K'eesii naak'uwaa yarshshuwaa suutsaappe guutsaa akkiide, he geeyiyaa bitaniyaw ushechcha bagga haytsaa s'eeraa, ushechcha kushiyaaw wogga birad'd'iyaaanne ushechcha gediyaaw wogga birad'd'iyaa okko.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, k'eesii wogaraa zayitiyaappe guutsaa akkiide, bare haddirssa kushiyaaw gomppan tigo.

¹⁶ «He haddirssa kushiyaaw gomppan de'iyaa wogaraa zayitiyaan bare ushechcha kushiyaaw birad'd'iyaa naak'k'iide, Med'inaa Godaa sintsan laappu gede c'ac'c'afu.

¹⁷ Yaati simmiide bare kushiyaaw gomppan atteeda zayitiyaappe akkiide, geeyiyaa bitaniyaw ushechcha haytsaa s'eeraa, ushechcha kushiyaaw wogga birad'd'iyaaanne ushechcha gediyaaw wogga birad'd'iyaa kase naak'uwaa yarshshuwaa suutsaa oketteedda sa'aan okko.

¹⁸ K'ay bare kushiyaaw gomppan atteeda zayitiyaaw k'eesii geeyiyaa bitaniyaaw huup'iyaaan gusso; yaatiide Med'inaa Godaa sintsan he bitaniyaaw nagaraa atto giisso.

¹⁹ «Hewaappe guyyiyaan k'eesii bare tunatetsaappe geeyiyaa bitaniyaaw nagaraa atto giissanaw nagaraa yarshshoo shiishsheedda mehiyaaw shukkee; hewaappe simmiide k'ay s'uuggiyaa yarshshoo shiishsheedda mehiyaaw yarshshee.

²⁰ K'ay k'eesii he s'uuggiyaa yarshshuwaa katsaa yarshshuwaanna ittippe yarshshiyaa sa'aa bollan wotsiide s'uuggee; yaatiide bitaniyaaw nagaraa atto giissee; bitaniikka geeshsha gidee.

²¹ «Shin bitanii hewaa ubbaa ahanaw danddayenna mank'k'o gidooppe, S'oossaa sintsan k'aatsiide Aa nagaraa atto giissanaw, bare naak'uwaa yarshshoo itti dorssaa maraa aho. K'ay katsaa yarshshookka wogaraa zayitiyaan munak'etteedda laa'u kiilo giraame lo'o d'iiliyaanne itti liitiro heezzentso kushiyaaw zayitiyaaw ittippe aho.

²² K'aykka barew danddayeeddawaadan laa'u maraa harap'etuwaaw woy laa'u mara dogomattuwaaw, ittuwaaw nagaraa yarshshoo, ittuwaaw k'ay s'uuggiyaa yarshshoo aho.

²³ «Hospuppnta gallasan bare nagaraappe geeyanaw bitanii hawantta k'eesiyaakko Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaaw pengge Med'inaa Godaa sintsa aho.

²⁴ K'eesii naak'uwaaw yarshshoo aheedda dorssaa maraanne littiro heezentso kushe zayitiyaaw akkiide, k'aatsiyaaw yarshshuwaaw ootsiide Med'inaa Godaa sintsan k'aatso.

²⁵ Yaatiide naak'uwaaw yarshshoo aheedda dorssaa maraa shukkiide he naak'uwaaw yarshshuwaaw suutsaappe guutsaa akkiide, ha geeyiyaa bitaniyaw ushechcha haytsaa s'eeraa, ushechcha kushiyaaw wogga birad'd'iyaaanne ushechcha gediyaaw wogga birad'd'iyaa okko.

²⁶ K'ay k'eesii zayitiyaappe guutsaa bare haddirssa kushiyaaw gomppan tigo.

²⁷ He haddirssa kushiyaaw gomppan de'iyaa zayitiyaappe ushechcha kushiyaaw s'eraan guutsaa akkiide, Med'inaa Godaa sintsan laappu gede c'ac'c'afu.

²⁸ K'aykka k'eesii bare kushiyaaw gomppan de'iyaa zayitiyaappe guutsaa akkiide, geeyiyaa bitaniyaw ushechcha haytsaa s'eeraa, ushechcha kushiyaaw wogga birad'd'iyaaanne ushechcha gediyaaw wogga birad'd'iyaa kase naak'uwaaw yarshshuwaa suutsaa oketteedda sa'aan okko.

²⁹ K'ay Med'inaa Godaa sintsan bitaniyaaw nagaraa atto giissanaw, k'eesii bare kushiyaan atteeda zayitiyaaw geeyiyaa bitaniyaaw huup'iyaaan okko.

³⁰ Hewaappe guyyiyaan, he aawuu barew danddayeeddawaadan harap'p'iyaa maraa gidina woy mara dogommuwaaw gidina,

³¹ ittuwaaw nagaraa yarshshoo laa'entsuwaaw k'ay s'uuggiyaa yarshshoo katsaa yarshshuwaanna ittippe yarshshoo. K'ay k'eesiikka he geeyiyaa bitaniyaw Med'inaa Godaa sintsan Aa nagaraa atto giisso.

³² Bare bollan de'iyaa wolk'k'aama galbbaa harggiyaappe geeyanaw koshshiyaa wogaa polanaw mank'k'otay diggeedda uraw de'iyaa wogay simmi hawaa» yaageedda.

Golliyaaw Bolla Kesiyaaw Borok'uwaaw

³³ Med'inaa Goday Musanne Aaroona hawaadan yaageedda,

³⁴ «Taani hinttentoo ak'o ootsaade immiyaaw Kanaane biittaa hintte geliyaaw wode, k'ay he gadiyaan de'iyaa hintte keetsaappe ittuwaan taani borok'uwaaw yeddiyaaw wode,

³⁵ he golliyaaw k'eesiyaakko biide, «Ta son ayaa borok'entto de'ee» yaagiide odo.

³⁶ Gollen de'iyaabay ubbay tuna geetettennaadan, k'eesii borok'uwaaw be'anaw gelanaaw kasetiide, son de'iyaawaa ubbaa kare kessanaadan azazo; yaati simmina k'eesii be'anaw golle gelo.

³⁷ Hewaan be'iyaa wode, borok'o sa'ay godaa bollan maataa malatiyaaw, woy zo'o malaa bessooppenne k'ay godaappe ollatiide giddo gelooppe,

³⁸ k'eesii golleppe kare kesiide, golliyaaw laappun gallassaa gakkanaw gorddo.

³⁹ Laappuntsa gallasaan k'eesii he golliyyaa zaaretsiide; s'eelliyaa wode he borok'uu golliyyaa godaa bollan aakkooppe,

⁴⁰ borok'uu de'iyaa shuchchatuwaaw ubbaa godaappe shoddiide, katamaappe gas'aa yaa tuneedda sa'aw olanaadan azazo.

⁴¹ K'ay godaa dufeedda urk'k'aa soo baggana bookkishin, yuushshi aatsiide k'ok'kofanaadan ootso; yaatiide he k'ok'kofeedda urk'k'aa katamaappe gas'an de'iyaa tuna sa'aan olino.

⁴² Hewaappe guyyiyaan, he shoddeedda shuchchatuu sa'aan hara shuchchatuwaaw wotsino; k'ay hara urk'k'ankka golliyyaa dufino.

⁴³ «Shuchchatuwaaw shod diggina, k'ay urk'k'aakka k'ok'k'ofiide hara urk'k'aa dufii simmina, laa'entsuwaaw simmiide borok'uu golliyyaa gidдон aakkooppe,

⁴⁴ k'eesii hewaa be'iyaa wode; borok'uu he golliyyaa gidдон aakkooppe, hewe ittuwaappe ittuwaaw oyk'k'iyaa borok'o gidiyaa diraw, he gollii tuna.

⁴⁵ Hewaa diraw I he golliyyaa, Aa shuchchaa, Aa mitsaanne I dufeteedda urk'k'aa ubbaa kolo; hewantta katamaappe gas'aa afiide, tuna sa'aan olo.

⁴⁶ K'ay he gollii gorddan takkiyaa wodiyaan Aa gidдо geliyaa ooninne sa'ay k'ammana gakkanaw tuna.

⁴⁷ He golliyaan gisiyaa uray woy k'umaa miyaa uray bare mayuwaaw meec'c'o.

⁴⁸ «Shin k'eesii yiide s'eelliyaa wode, gollii dufetti simmina laa'entsuwaaw simmiide aakkana d'ayooppe, borok'uu d'ayeedda diraw, he gollii geeshsha gidiyaawaa k'eesii erisso.

⁴⁹ Golliyyaa geeshshanaw laa'u kafotuwaaw, s'idiyaa mitsaa, zo'o k'ac'inaanne hisoop'p'iyaa bonc'c'iyaa aho.

⁵⁰ Kafotuwaappe ittuwaaw keriyaan de'iyaa pultuwaaw haatsaa bollan shukko.

⁵¹ Hewaappe guyyiyaan s'idiyaa, hisoop'p'iyaa bonc'c'iyaa, zo'o k'ac'inaanne pas'a de'iyaa kafuwaaw ittippe akkiide, keriyaan de'iyaa shukkeedda kafuwaaw suutsaaninne pultuwaaw haatsaan yeggi kessiide, laappu gedde he golliyyaa c'ac'c'afo.

⁵² Yaatiide he golliyyaa k'eesii kafuwaaw suutsan, pultuwaaw haatsaan, pas'a de'iyaa kafuwaan, s'idiyaan, hisoop'p'iyaa bonc'c'iyaaoninne zo'o k'ac'inan geeshsho.

⁵³ K'ay pas'a de'iyaa kafuwaaw katamaappe gas'aa hini dembbaa yeddo. Hewaadan ootsiide, golliyyaa geeshshiyaa wogaa polee; golliikka geeshsha gidee.

⁵⁴ «Ay wolk'k'aama galbbaa harge gidдоppekka hawe woga; k'aac'echchiyaawaa gidina,

⁵⁵ mayuwaaw bollan woy golliyyaa bollan kesiyaaw borok'o gidina,

⁵⁶ gaafuwaaw gidina, d'uussa madutsaa gidina woy ilahuwaaw gidinakka,

⁵⁷ ittibay tuna gidiyaawaanne geeshsha gidiyaawaa erissanaw wolk'k'aama galbbaa harggiyaanne borok'uwaaw wogay hawaa» yaageedda.

15

Asaa Bollaappe Goggiyaa Tunissiyaabaa

¹ Med'inaa Goday Musanne Aaroona hawaadan yaageedda;

² «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagiide odite; «Ay asaa attuntsaappe ayayneekka goggooppe, he goggiyaabay tuna.

³ He goggiyaawaappe denddeedawaan he uray tuna gidiyaa wogay hawaa: He goggiyaabay aggenaaw gogginakka woy k'ay goggiyaawaa agginttokka he Aa gidдон de'iyaaabay Aa tunissee.

⁴ «Aa bollaappe ayayneekka goggiyaa Asay gisiyaa ay gisuukka tuna; k'ay I uttiyaabay ayaa gidдоppekka tuna.

⁵ Aa gisuwaaw bochchiyaaw ooninne bare mayuwaaw meec'c'o; bare bollaakka meec'etto; k'ay omarssi gakkanaw I tuna.

⁶ Goggiyaawaana de'iyaa Asay utteeddawaa bolla uttiyaa ooninne bare mayuwaaw meec'c'o; bare bollaakka meec'etto; k'ay omarssi gakkanaw I tuna.

⁷ «Goggiyaabay de'iyaa asaa bollaaw bochchiyaaw ooninne bare mayuwaaw meec'c'o; bare bollaakka meec'etto; k'ay omarssi gakkanaw I tuna.

⁸ «Goggiyaabay de'iyaa Asay geeshsha asaa bolla c'uchchooppe, he Asay bare mayuwaaw meec'c'o; bare bollaakka meec'etto; k'ay omarssi gakkanaw I tuna.

⁹ «K'ay goggiyaabay de'iyaa Asay uttiyaa ay kooraykka tuna.

¹⁰ Bareppe garssana de'iyaaawaa ayan gidдоppekka bochchiyaaw ooninne omarssi gakkanaw tuna; k'ay hewantta malatiyaawantta tookkiyaa ooninne bare mayuwaaw meec'c'o; bare bollaakka meec'etto; k'ay omarssi gakkanaw I tuna.

¹¹ « «Goggiyaawaana de'iyaa Asay bare kushiya meec'ettennaan de'iidde bochchiya Asay ooninne bare mayuwa meec'c'o; bare bollaakka meec'etto; k'ay omarssi gakkanaw I tuna.

¹² « «K'ay goggiyaabay de'iyaa Asay bochchiya urk'kaa miishshaa ubbaa mentsite; mitsaappe oosetteedda miishshaa ubbay k'ay haatsaan meec'etto.

¹³ « «Goggiyaabay de'iyaa Asay he goggiyaawaappe geeyiyaa wode, barew laappun gallassaa paydo. Bare mayuwa meec'c'o; bare bollaaka pulttuwa haatsaan meec'etto; yaatiide I geeshsha gidde.

¹⁴ Hosppuntsa gallassi laa"u maraa harap'p'etuwa woy laa"u mara dogomattuwa akkiide, Med'inaa Godaa Dunkkaaniya penggiyaa Med'inaa Godaa sintsa yiide, k'eesiyaw untuntta immo.

¹⁵ K'eesii harap'p'etuwaappe ittuwa nagaraa yarshshoo, laa"entsuwa k'ay s'uuggiyaa yarshshoo yarshshee; yaatiide k'eesii bitaniya bollaappe goggiyaawaa diraw Med'inaa Godaa sintsan Aa nagaraa atto giissee.

¹⁶ « «Ay attuma asayenne bare attumatetsaappe zeretsay gukkooppe, bare kumentsaa bolla haatsaan meec'etto; k'ay omarssi gakkanaw I tuna.

¹⁷ Attumatetsaappe gukkeedda zeretsay bochcheedda mayuwa ubbay woy galbbaa ubbay haatsaan meec'etto; k'ay omarssi gakkanaw I tuna.

¹⁸ K'ay itti attuma Asay mac'c'a asaana gisina, Aa attumatetsaappe zeretsay gukkooppe, laa"uukka haatsaan meec'ettino; k'ay omarssi gakkanaw untunttu tuna.

¹⁹ « «Mac'c'a asaw aginaan aginaan yiyaa piilay yooppe, laappun gallassaa gakkanaw iza tuna; k'ay iza bochchiya ooninne omarssi gakkanaw tuna.

²⁰ « «He piilaa wode iza gisiyaawe ubbay tuna; k'ay iza uttiyaawe ubbayka tuna.

²¹ Iza gisiyaa gisuwa bochchiya ubbay bare mayuwa meec'c'o; haatsaanka meec'etto; omarssi gakkanaw I tuna.

²² Iza uttiyaawaa bochchiya ubbay bare mayuwa meec'c'o; bare bollaakka meec'etto; k'ay omarssi gakkanaw I tuna.

²³ Iza gisiyaa gisuwa gidinakka woy iza uttiyaawaa bochchiya ooninne omarssi gakkanaw tuna.

²⁴ « «Ay attuma asayenne he piilaa wode iinanna gisoope, he piilay k'ay Aa bochchoope, laappun gallassaa gakkanaw I tuna; I gisiyaa gisuu ubbayka tuna.

²⁵ « «Itti mac'c'a mishiratiw iza piilaa wodiya gidenaan hara wodiyaan suutsay goggoope, woy k'ay iza piilayka bare wodiyaappe aatsiide ek'kenan is's'iide goggoope, I ek'kana gakkanaw iza tuna. Bare piilaa wodiyaan tuna gidiyaawaadan, he wodekka iza tuna.

²⁶ He suutsay iippe goggiyaa wodiyaan iza giseedda gisuu ubbay, bare piilaa wode iza giseedda gisuwaakka mala tuna; k'ay iza uttiyaabay ubbayka bare piilaa wode iza uttiyaabay tuna gidiyaawaadan tuna.

²⁷ K'ay he tuneeddabatuwa bochchiya ooninne tuna; I bare mayuwa meec'c'o; bare bollaakka meec'etto; k'ay omarssi gakkanaw I tuna.

²⁸ « «Izippe goggiyaabay ek'kooppe, iza he wodiyaappe doommaade laappun gallassaa paydu; Hewaappe guyyiyaan, iza geeshsha gidana.

²⁹ Hosppuntsa gallassaa iza laa"u mara harap'p'etuwa woy laa"u mara dogomattuwa akkaade, S'oossaa Dunkkaaniya penggiyaa k'eesiyaakko ahu.

³⁰ K'eesii harap'p'etuwaappe ittuwa nagaraa yarshshoo ittuwa k'ay s'uuggiyaa yarshshoo yarshsho. Yaatiide k'eesii iippe goggiyaawaa tunatetsaa diraw Med'inaa Godaa sintsan I nagaraa atto giissee.

³¹ « «Barenttu gidonna de'iyaa S'oossaa Dunkkaaniya tunissiide Israa'eeliya Asay hayk'ennaadan, neeni hawaadan ootsaade untunttu barena tunissiyaawaappe shaaket-tiide de'anaadan naaga.

³² « «Aa bollaappe ayayneekka goggiyaa asawunne Aa attumatetsaappe gukkeedda zeretsaan tuniyaa asaw,

³³ k'ay bare piilaa gaasuwaan tuniyaa mac'c'a asaw, attuma gidina mac'c'awaa gidina goggiyaabay de'iyaa asawunne tuneedda mac'c'a asaana gisiyaa attuma asaw imetteedda wogay hewaa; yaagite» yaageedda.

16

*Nagaray Atto Geetettiya Gallassaa
(16:1-34)*

¹ Aaroona attuma naanay laa"u Med'inaa Godaa sintsa shiik'iide hayk'keeddawaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda.

² «Med'inaa Goday Musa, ne ishay Aarooni Taabootaa bollan de'iyaa atto giyaa sa'aa k'um'iyyaa sintsan gaaridduwaappe guyye baggana de'iyaa Ubbaappe Aad'd'eeda Geeshsha Sa'aa ubbaa wode c'oo geleenadaan aw oda. C'oo gelooppe I hayk'k'ana; ayaw gooppe, Taani shaariyaa gidonna atto giyaa sa'aa k'um'iyyaa bollan k'onc'c'ay.

³ Aarooni nagaraa yarshshoo itti korumaanne k'ay s'uuggiyaa yarshshoo itti dorssaa orggiyaa akkiide, he Ubbaappe Aad'd'eeda Geeshsha Sa'aa gelo.

⁴ «Aarooni liinuwaappe oosetteedda geeshsha k'amishshiyaanne liinuwaappe oosetteedda garssana mayiyaa mayuwaa mayyo. K'ay liinuwaappe oosetteedda danc'c'uwaa danc'c'o; hewaadankka k'ay bare huup'iyaan liinuwaappe oosetteedda shaashiyaa enc'c'urssaa wotso. Hawaanttu geeshsha mayotuwaa gidiyaa diraw, I bare bollaa haatsaan meec'etti kichchiide mayyo.

⁵ «Israa'eeliyaa asaa maabaray nagaraa yarshshoo laa"u deeshshaa koletuwaa, s'uuggiyaa yarshshookka itti dorssaa koliyaa Aaroona ayino.

⁶ Aarooni bare nagaraanne bare soo asaa nagaraa atto giissanaw korumaa yarshsho.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, laa"u deeshshaa koletuwaa afiide, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa penggiyaan Med'inaa Godaa sintsan esso.

⁸ Yaatiide he laa"u deeshshatuwaan saamaa yeggina ittuu Med'inaa Godaassa; ittuu k'ay bazzuwaa yeddiyaawaa gidee.

⁹ Aarooni Med'inaa Godaw saamay keseedda deeshshaa ahiide, nagaraa yarshsho ootsiide yarshsho.

¹⁰ Shin bazzuwaa yeddiyaa saamay keseedda deeshshaa pas'a de'ishshin Med'inaa Godaw shiishsho; bazzuwaa Aa yederssiyaa wode, asaa nagaraa atto giissee.

¹¹ «Aarooni bare nagaraanne bare soo asaa nagaraa atto giissanaw, itti korumaa nagaraa yarshshuwaa ootsiide shiishsho. Yaatiide bare nagaraa yarshshoo he korumaa shukko.

¹² K'ay Med'inaa Godaa sintsan de'iyaa yarshshiyaa sa'aappe is'aanaa c'uwissiyaa miishshaa kumentsaa bonk'k'uwaaanne, liik'i gaac'etteedda laa"u kop'p'iyaa sawiyaa is'aanaa akkiide, gaaridduwaa giddo aho.

¹³ I hayk'kennaadan, is'aanaa c'uway Taabootaa bollan de'iyaa atto giyaa sa'aa k'um'iyyaa kammama mala, is'aanaa Med'inaa Godaa sintsan de'iyaa taman wotso.

¹⁴ K'ay he orggiyaa suutsaappe guutsaa akkiide, bare birad'd'iyaa aan naak'kiide, atto giyaa sa'aa k'um'iyyaw sintsa bagga c'ac'c'afo; k'ay atto giyaa sa'aa k'um'iyaappe sintsa baggana de'iyaa sa'aakka laappu gede c'ac'c'afo.

¹⁵ «Hewaappe guyyiyaan asaa nagaraa yarshshoo gidiyaa deeshshaa shukkiide, Aa suutsaa gaaridduwaa giddo aho; korumaa suutsaa c'ac'c'afeeddawaadan, atto giyaa sa'aa k'um'iyyaa sintsaanne atto giyaa sa'aa k'um'iyaappe sintsa baggana de'iyaa sa'aa c'ac'c'afo.

¹⁶ Yaatiide Ubbaappe Aad'd'eeda Geeshsha Sa'aa Israa'eeliyaa asaa tunatetsaappenne nagaraappe geeshshee. K'ay untunttu tunabaa ootsishin, untunttu gidдон de'iyaa S'oossaa Dunkkaaniyaakka hewaadan ootsiide geeshsho.

¹⁷ I Ubbaappe Aad'd'eeda Geeshsha Sa'aa geliide, bare nagaraa, bare soo asaa nagaraanne kumentsaa Israa'eeliyaa asaa nagaraa atto giissiide kesana gakkanaw, ooninne S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдон de'oppo.

¹⁸ «Hewaappe guyyiyaan I Med'inaa Godaa sintsan de'iyaa yarshshiyaa sa'aa yiide Aa nagaraa atto giisso. Korumaa suutsaappenne deeshshaa suutsaappe guutsaa guutsaa akkiide, yarshshiyaa sa'aa yuushshuwaan de'iyaa kac'etuwwaa okko.

¹⁹ K'ay he suutsaappe guutsaa bare birad'd'iyaan akkiide, laappu gede yarshshuwaa sa'aa bollaa c'ac'c'afiide, Israa'eeliyaa asaa tunatetsaappe he yarshshuwaa sa'aa geeshsho.

Wora Yeddiyaa Deeshshaa

²⁰ «Aarooni Ubbaappe Aad'd'eeda Geeshsha Sa'aa, S'oossaa Dunkkaaniyaanne yarshshiyaa sa'aa geeshshiyaa wogaa poleeddawaappe guyyiyaan, pas'a de'iyaa deeshshaa shiishsho.

²¹ Aarooni bare laa"u kushetuwwaa pas'a de'iyaa deeshshaa huup'iyaan wotsiide, Israa'eeliyaa asaa naak'uwaa ubbaa, untunttu makkalaa ubbaa, untunttu nagaraa ubbaa paas'o; yaatiide he deeshshaa huup'iyaan hewaa toossiide he deeshshaa afanaadan giigisseedda asaa bolla bazzuwaa yeddo.

²² I deeshshaa bazzuwaa yeddina, deeshshay untunttu nagaraa ubbaa tookkiide, Asay bayinna sa'aa bazzuwaa bo.

²³ «Hewaappe guyyiyaan, Aarooni S'oossaa Dunkkaaniyaa biide Ubbaappe Aad'd'eeda Geeshsha Sa'aa geleeedda wode, kase bare mayyeedda liinuwaappe oosetteedda mayuwaa k'aariide hewaan wotso.

²⁴ Geeshsha sa'aan I bare bollaa haatsaan meec'ettiide, hara mayuwaa mayyiide keso; yaatiide s'uuggiyaa yarshshuwaa barewaanne asaawaa yarshshiide, bare nagaraanne asaa nagaraa atto giissee.

²⁵ K'ay hewaadanka nagaraa yarshshuwaa handdaa yarshshiyaa sa'aa bollan wotsiide s'uuggo.

²⁶ «Wora yeddiyaa deeshshaa afeeda bitaniikka bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka haatsaan meec'etto. Yaati simmiide dunkkaaneeddasaa yo.

²⁷ «Nagaraa atto giissanaw Aarooni Ubbaappe Aad'd'iyya Geeshsha Sa'aa geleedda wode, nagaraa yarshshuwaa korumaa suutsaanne deeshshaa suutsaa akkiide geleedda; ha'i hintte he korumaanne he deeshshaanne dunkkaaneedda sa'appe gas'aa kessite. Untunttu galbbaa, untunttu ashuwaanne untunttu to'iyaa taman s'uuggite.

²⁸ Hewaa taman s'uuggeedda bitanii bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka haatsaan meec'etto; Hewaappe guyyiyaan, dunkkaaneedda sa'aa yo.

Nagaraa Atto Giissiyaa Gallassaa Bonchchiyaawaa

²⁹ «Hawe hinttenttoo med'inawukka woga gido: laappuntsa aginay geleedda tammuntsa gallassan hintte huup'iyaa kawushshite; Israa'eeliyaa asaa gidina woy k'ay hintte gidдон de'iyaa hara biittaa asaa gidinakka, ay oosonne ootsoppite.

³⁰ Ayaw gooppe, hinttana geeshshanaw, hintte nagaraa atto giissiyaa gallassay he gallassaa. Hintteikka Med'inaa Godaa sintsan hintte nagaraa ubbaappe geeyana.

³¹ Hewe hintte waanna shemppuwaa shemppiyya sambbata gallassaa. He gallassan hintte huup'iyaa kawushshite; hewe hinttenttoo med'inawukka woga gido.

³² K'ay bare aawuwaa kotaan k'eesee gidanaadan okettiyaawenne dummatiyaa Asay geeshsha gideedda liinuwaappe dadetteedda mayuwaa mayyiide, nagaraa atto giissiyaa wogaa polo.

³³ I Ubbaappe Aad'd'iyya Geeshsha Sa'aa, S'oossaa Dunkkaaniyaa, yarshshiyaa sa'aa, k'eesetuwaanne Israa'eeliyaa asaa ubbaa geeshsho.

³⁴ Israa'eeliyaa asaa nagaraa ubbaa atto giissiyaa wogaa hintte laytsan laytsan itti gede ootsanaadan, hawe hinttenttoo med'inawukka woga gido» yaageedda. Muse Med'inaa Goday azazeeddawaadan ootseedda.

De'uwaa Geeshshatetsaanne Goynnuwaa Wogaa

17

(17:1–27:34)

Suutsay Meetettenaadan digettussaa

¹ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

² «Aaroonaw Aa attuma naanatoonne Israa'eeliyaa asaa ubbaw hawaadan yaagaade oda; Med'inaa Goday azazeeddawe hawaa:

³ Israa'eeliyaa asaappe ooninne booraa woy dorssaa woy deeshshaa dunkkaaneedda sa'aan woy dunkkaaneedda sa'appe gas'aana shukkiide,

⁴ Med'inaa Godaw imotaa ootsiide immanaw Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa penggiyaa Med'inaa Godaa sintsa ahana d'ayooppe, he suutsan I ooshettee; he Asay suutsaa gusseedda. Hewaa diraw I bare asaa giddoppe bohetto.

⁵ Hewaa diraw Israa'eeliyaa Asay barenttu yarshshuwaa mehiyaa c'oo dembban shukkiyaawaa aggiide, haa Med'inaa Godaakko, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa penggiyaan de'iyaa k'eesiyaakko ahino. K'eesii hewaa akkiide, Med'inaa Godaw ittippetetsaa yarshshuwaa ootsiide shukko.

⁶ K'ay k'eesii Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa penggiyaan de'iyaa Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa bollan he suutsaa c'ac'c'afo; handdaakka Med'inaa Godaw sawuwaa toshukku giyya yarshshuwaa ootsiide s'uuggo.

⁷ Israa'eeliyaa Asay S'oossaa kaalliyaawaa aggiide kaalleedda s'alahetoo laa"entso barenttu yarshshuwaa yarshshoppino. Hawe untunttoonni yiyya yeletaa ubbaw med'inaw woga gido» yaaga.

⁸ «Untuntta hawaadan yaaga; Israa'eeliyaa asaappe gidina woy untunttu gidдон de'iyaa hara biittaa asaappe gidinakka, ooninne s'uuggiyaa yarshshuwaa woy hara yarshshuwaa shiishshiyaa wode,

⁹ Med'inaa Godaw yarshshanaw Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa penggiyaa ahana d'ayooppe, he Asay bare asaa giddoppe bohetto.

¹⁰ «Israa'eeliyaa asaappe woy untuntuntu gidдон de'iyaa hara biittaa asaappe ooninne suutsaa mooppe, he suutsaa miyaa asaa bolla taani ta deemuwaa tukkana; taani he bitaniyaa asaa gidдон bohana.

¹¹ Ayaw gooppe ashuwaa mayyeedda ubbaa de'uu Aa suutsaa gidдон de'ee; suutsaykka k'ay de'uwaa shemppuu Aa gidдон de'iyaaasaappe dendeedawaan nagaraa atto giis-siyaawaa gidiyaa diraw, hintte nagaraa atto giissanaadan, taani hinttenttoo yarshshiyaa sa'aa bolla yarshshanaadan immaad.

¹² Hewaa diraw taani Israa'eeliyaa asaa, «Hintteppe woy hintte gidдон de'iyaa hara biittaa asaappe ooninne suutsaa mooppo» yaagaad.

¹³ «Israa'eeliyaa asaappe woy untuntuntu gidдон de'iyaa hara biittaa asaappe ooninne miyaa do'aa woy kafuwaa shankkatiide wod'ooppe, Aa suutsaa sa'aan gussiide, biittaa kammo.

¹⁴ Ayaw gooppe ashuwaa mayyeedda ubbaa shemppuu Aa suutsaa gidдонa. Hewaa diraw taani Israa'eeliyaa asaa, «Ashuwaa mayyeedda med'etaa ubbaa shemppuukka Aa suutsaa gidдон de'iyaa diraw, suutsaa mooppite; k'ay miyaa ooninne bare asaa giddonpe bohetto» yaagaad.

¹⁵ «Israa'eeliyaa asaa gidina woy untuntuntu gidдон de'iyaa hara biittaa asaa gidina, ooninne bakkuta woy do'ay oyk'kiide wod'eedda ashuwaa mooppe, bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka meec'etto; yaatiide omarssi gakkanaw I tuna. Hewaappe guyyiyaan, I geeshsha.

¹⁶ Bare mayuwaa meec'c'ana d'ayooppe, bare bollaakka meec'ettana d'ayooppe, I bare nagaraan ooshettee» yaaga» yaageedda.

18

Digetteedda Mac'c'anne Attuma Asaa Gisuwaa

¹ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

² «Israa'eeliyaa asaa hawaadan yaaga; Taani, Med'inaa Goday, hintte S'oossaa.

³ Hintte kase de'eedda Gibs'e biittaa Asay ootsiyaawaadan ootsoppite; woy ha"i taani hinttena afiyaa Kanaane biittaa Asay ootsiyaawaadankka ootsoppite; untuntuntu wogaakka kaalloppite.

⁴ Hintte ta azazuwaa ootsite; ta wogaakka naagite; k'ay aan biite. Taani, Med'inaa Goday, hintte S'oossaa.

⁵ Hewaa diraw ta azazuwaanne ta wogaa naagooppe, hintte pas'a de'ana. Taani Med'inaa Godaa.

⁶ «Hintteppe ooninne ashuwaa amuwaa polanaw bare mata dabbuwaana gisoppo. Taani S'oossaa.

⁷ Ne ashuwaa amuwaa polanaw ne daayinna gisoppa; ne aawuwaa kawushshoppa. Iza ne daayo; iinanna gisoppa.

⁸ Ne ashuwaa amuwaa polanaw ne aawuwaa machchattinna gisoppa; ne aawuwaa kawushshoppa.

⁹ «Ne ashuwaa amuwaa polanaw ne michchatina gisoppa; woy k'ay son yeletteedda woy karen yeletteedda ne aawuwaa woy ne daay naattinakka gisoppa.

¹⁰ «Ne ashuwaa amuwaa polanaw ne na'aa naattinna woy ne naatti naattinna gisoppa. Ne huup'iyaw neena kawushshaasa.

¹¹ Ne ashuwaa amuwaa polanaw ne aawuwaa machchati naattinna gisoppa; iza ne michchato gidiyaa diraw iinanna gisoppa.

¹² Ne ashuwaa amuwaa polanaw ne aawuwaa michchatina gisoppa. Iza ne aawoo mata dabbo.

¹³ Ashuwaa amuwaa polanaw ne daay michchatina gisoppa; iza ne daayiw mata dabbo.

¹⁴ Ne aawuwaa ishaa kalluwaa k'aaraade ne ashuwaa amuwaa polanaw Aa machchattinna gisoppa; iza ne aawuwaa ishaa machchato.

¹⁵ Ne ashuwaa amuwaa polanaw ne na'aa machchattinna gisoppa; iza ne na'aa machchato gidiyaa diraw, iinanna gisoppa.

¹⁶ Ne ashuwaa amuwaa polanaw ne ishaa machchattinna gisoppa; gisoope ne ishaa kawushshaasa.

¹⁷ «Ne ashuwaa amuwaa polanaw mishiratinanne I naattinanne laa'uwaanna gisoppa. I naatti naattinna woy k'ay I na'aa naattinakka gisoppa; untuntuntu iziw mata dabbo gidiyaa diraw, hewe sharmus'a.

¹⁸ « 'Ne machchata pas'a de'ishshin, ne machchati michchato akkaade ne ashuwaa amuwaa polanaw iinanna gisoppa.

¹⁹ « 'Ne ashuwaa amuwaa polanaw piilay yiina tuna utteedda mishiratina gisoppa.

²⁰ « 'Neeni tunennaadan ne shooruwaa machchattinna gisoppa.

²¹ « 'Ne S'oossaa suntsaa tunissanaw ne naanatuwaappe ituwaanne taman s'uugiide, Molooka giyaa eek'aw yarshshanaadan immoppa. Taani Med'inaa Godaa.

²² « Mac'c'a asaana gisiyaawaadan attuma asaana gisoppa; hewe sheneyiyaabaa.

²³ « 'Neeni tunennaadan ay mehiyaanne gisoppa, k'ay mac'c'a asaykka mehiyaanna gisanaw mehiyaa sintsa aad'd'oppo. Hewe wogay bayinawaa.

²⁴ « 'Taani hintte sintsaappe yederssiyaa kawutetsatuu ha oosotuwaan tuneedda diraw, hintte hawantta malatiyaawatuwaan tunoppite.

²⁵ Haray atto untunttu biittaykka tuneedda diraw, Aa nagaraw taani Aa muraad; biittaykka barenan de'yaawantta c'uchcheedda.

²⁶ Shin hintte ta higgiaanne ta azazuwaa naagiteppe attina, Israa'eeliyaa asaa gidina woy hintte giddon de'iyaa hara biittaa asaappe ooninne hawaa mala tuna oosuwaa ootsoppite.

²⁷ « 'Hintteppe kase ha gadiyaan de'eedda asatuu hawaa mala tunabaa ootseedda diraw, biittay tuneedda.

²⁸ Hintte ha biittaa tunissooppe, hintteppe kase de'eedda kawutetsatuwaa ha biittay c'uchcheeddawaadan, hinttenakka c'uchchennaadan naagettite.

²⁹ Hewantta malatiyaa tuna oosotuwaappe ituwaanne ootsiyaa Asay de'ooppe, he Asay bare asaa giddoppe bohetto.

³⁰ « 'Hewaa diraw hintteppe kase de'eedda asatuu ootseedda tuna oosotuwaa ubbaa ootsiide hintte tunennaadan, hintte ta azazuwaa naagite; Taani, Med'inaa Goday, hintte S'oossaa' yaaga» yaageedda.

19

Geeshshatetsaanne Likke Pirddaa Higgetuwaa

¹ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

² «Israa'eeliyaa asaw ubbaw hawaadan yaagaade oda; 'Taani, Med'inaa Goday, hintte S'oossay geeshsha gidiyaa diraw, hintte akka geeshsha gidite.

³ « 'Hintteppe ittuunne attenan bare aabbanne bare daayo bonchcho; ta Sambatatuwaakka bonchchite. Taani, S'oossay, hintte S'oossaa.

⁴ « 'Taana aggiide eek'atoo goyinnoppite; woy k'ay birataappe siilisseedda, s'oossatuwaa hinttentoo med'd'oppite. Taani, Med'inaa Goday, hintte S'oossaa.

⁵ « 'Hintte ittippetetsaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw yarshshiyaa wode, he yarshshuu hintte diraw aketanaadan, bessiyaawaadan yarshshite.

⁶ He yarshshuu hintte yarshsheedda gallassan woy wonttetsa gallassan meetetto; heezzentso gallassay gakkanaw atteedawe de'ooppe hewe s'uugetto.

⁷ Heezzentso gallassan Aa mooppe, hewe sheneyiyaabaa; taani hewaa akkikke.

⁸ Hewaa miyaa ooninne bare nagaran ooshettee; ayaw gooppe, I Med'inaa Godaw geeshsha gideeddawaa tunisseedda. He Asay bare asaa giddoppe bohetto.

⁹ « 'Hintte gadiyaan mokkeedda katsaa hintte c'akkiyaa wode, gadiyaa gas'aa gakkanaw c'akkoppite; k'ay c'akaappe simmina de'iyaa k'aarimiyaakka k'aarimoppite.

¹⁰ Ne woyniyaa ayfiyaa mule mas'aade mitsaa kalloyoppa; sa'aan wod'd'eedda woyniyaa ayfiyaakka mas'oppa; hewaa hiyyeesatoonne betetoo agga. Taani, Med'inaa Goday, hintte S'oossaa.

¹¹ « 'Hintte wuu'oppite.

« 'Worddotoppite.

« 'Ittuu ittuwaa c'immoppite.

¹² « 'Ta suntsan wordduwaan c'aak'k'oppite; yaatiide hintte S'oossaa suntsaa tunissoppite. Taani Med'inaa Godaa.

¹³ « 'Ne shooruwaa sugoppa; woy bonk'k'oppa.

« 'Keraa ootsiyaa bitaniyaa dirguwaa diggaade, itti k'ammaananne ne matan ayissoppa.

¹⁴ « 'Tulliyaa shek'k'oppa; woy k'ay k'ook'iyaa sintsan d'ubbiyaawaa wotsoppa; shin neeni S'oossaw yayya. Taani Med'inaa Godaa.

¹⁵ « Pirddaa pirddaadde deshissoppa; hiyyeesaa Aa hiyyeesatetsaa diraw maaddaade pirddoppa; duriyaakka Aa duretetsaa diraw yayaade aggoppa. Shin ne shoorroo tumatetsan pirddaa.

¹⁶ « Ne asaa gidдон itta zigirssaa akkaade yuuyyoppa.

« Ne shooruwaa wod'iyaawaa ayaanne ootsoppa. Taani Med'inaa Godaa.

¹⁷ « Ne ishaa ne wozanaan is'soppa.

« Ne shooruwaa gaasuwaan neeni nagaraa ootsenna mala, Aa seera.

¹⁸ « Kushshiyaa c'iggoppa; k'ay ne asaappe ittoonне uluwaan k'immiiyaa oyk'k'oppa. Shin ne shooruwaa ne huup'iyaadan siik'a. Taani Med'inaa Godaa.

¹⁹ « Ta azazotuwaa naaga.

« Ne mehiyaappe itti k'ommo mehiyaa hara k'ommo dumma mehiyaan birassissoppa.

« Itti shoyk'aan laa'u k'ommo zeretsaa zeroppa.

« K'ay laa'u k'ommuwaappe dadetteedda mayuwaa mayyoppa.

²⁰ « Itti Asay hara asaa gelanaw giiga utteedda danggaas'iratina gisooппe, k'ay he danggaas'iratakka bare danggaas'iretetsaappe wozettabeennaano gidooппe, untunttu murettanaw bessee; shin iza bare danggaas'iretetsaappe wozettabeenna diraw, untuntta wod'anaw koshshenna.

²¹ Gidooppenne he bitanii bare naak'uwaa yarshshoo gidiyaa dorssaa orggiyaa S'oossaa Dunkkaaniyaakko Med'inaa Godaa sintsa aho.

²² K'eesii he naak'uwaa yarshshuwaa dorssaa akkiide, bitanii ootseedda nagaraa Med'inaa Godaa sintsan atto giissee; I ootseedda nagaraykka atto geetettana.

²³ « Hintte Kanaane biittaa geliyaa wode, ayfiyaa miyaa ay k'ommo mitsaa tokkooppekka, he mitsaa ayfiyaa meetettennawaadan paydite; heezzu laytsay wuranaw he mitsaa ayfii meetettenna; Aa mooppite.

²⁴ Oyddentso laytsaan he mitsaa ayfii ubbay Med'inaa Godaw galataa shiishshiyaa geeshsha yarshshuwaa gidanawaa.

²⁵ Shin he mitsaa ayfii hinttenttoo loytsi darana mala, ichcheshentso laytsaa ayfiyaa miite. Hintte hawaadan ootsooppе, hintte mitsaa ayfii darana. Taani Med'inaa Goday hintte S'oossaa.

²⁶ « Suutsay Aa gidдон de'iyaa ay ashuwaakka mooppite.

« Kaayoppite woy shareechchoppite.

²⁷ « Hintte huup'iyaa binnaanaa garssana yuushshi aatsiide k'ans's'oppite; k'ay hintte buuchchaakka yuushshi aatsiide k'ans's'oppite.

²⁸ « Hayk'eeda asaa diraw hintte bollaa k'ans's'ereetsoppite; woy c'achchaa malaataa hintte bolla kessoppite. Taani Med'inaa Godaa.

²⁹ « Biittay woddalaa tunatetsan kumeeddawaa gidenna mala, ne naatto shaarmus'aa oosoo aatsa immaade tunissoppa.

³⁰ « Ta Sambbatatuwaa bonchchite; taw goynniyaa sa'aakka bonchchite. Taani Med'inaa Godaa.

³¹ « Moyttiliyaa haasayissiyaawanttukonne shareechchotuwaakko booppite; hintte tunenna mala untuntta koyyoppite. Taani, Med'inaa Goday, hintte S'oossaa.

³² « Puulummeedda asaanne c'imreedda asaa be'iyaa wode utteedda sa'aappe dendda ek'k'a; untuntta bonchcha; ne S'oossaw yayya. Taani Med'inaa Godaa.

³³ « Hintte gadiyaan hinttenana de'iyaa betetuwwa bolla sugetsaa ootsoppite.

³⁴ Hintte gadiyaan hinttenana de'iyaa bete asaa hintte biittaa asaadan s'eellite; Aa hintte huup'iyaa siik'ite. Ayaw gooppe, hinttekka kase Gibs'e gadiyaan bete gidiide de'eeddita. Taani, Med'inaa Goday, hintte S'oossaa.

³⁵ « Hintte geesaa likkiyaaban, miizaanan wotsiide likkiyaabaanne makkiyaaban worddotoppite.

³⁶ Hintte kiiluwwa miizaanay, hintte makkiyaabayanne likkiyaa miishshatuu ubbay likke gidino. Taani hinttena Gibs'e gadiyaappe kessaade aheedda Med'inaa Godaa hintte S'oossaa.

³⁷ Hintte ta higgiiyaanne ta azazuwaa ubbaa naagitenne ootsite. Taani Med'inaa Godaa yaaga » yaageedda.

20

Azazettenan Is's'ina Gakkiyaa Muraa

19:15 Kes. 23:6-8; Zar. 16:19 **19:18** Mat. 5:43; 19:19; 22:39; Mar. 12:31; Luk'. 10:27; Rom. 13:9; Gal. 5:14; Yak'. 2:8
19:19 Zar. 22:9-11 **19:26** Dom. 9:4; Wog. 7:26-27; 17:10-14; Zar. 12:16, 23; 15:23; 18:10 **19:27** Wog. 2:5; Zar. 14:1
19:29 Zar. 23:17 **19:30** Wog. 26:2 **19:31** Zar. 18:11; 1 Sam. 28:3; 2 Kat. 23:4; Isa. 8:19 **19:33** Kes. 22:21; Zar. 24:17-18; 27:19 **19:35** Zar. 25:13-16; Lem. 20:10; Hiz. 45:10

¹ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

² «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda, «Israa'eeliyaa asaappe gidina, woy betiide yiide Israa'eeliyaa gidдон de'iyaa hara biittaa asaappe gidinakka, ooninne bare naanatuwaappe ittuwaa Molooka giyaa eek'aw aatsiide immooppe, he Asay hayk'k'o; he biittaa Asay Aa shuchchaan c'addiide wod'o.

³ Taani he bitaniyaa is's'ana; Aa asaa giddoppe shoddaade Aa d'ayissana. Ayaw gooppe, I bare naanatuwaappe ittuwaa Molooka giyaa eek'aw immiyaawan, ta Dunkkaaniyaa tunisseedda; ta geeshsha suntsaakka kawushshiseedda.

⁴ He bitanii bare naanatuwaappe ittuwaa Molookaw immiyaa wode, he biittaa Asay be'iide, sheneko gooppe, k'ay bitaniyaakka wod'enaan aggooppe,

⁵ taani ta huup'iyaw he bitaniyaanne he soo asaa is's'ana; Molookena sharmus'anaw Aa kaalliyaa ubbatuwaa untunttu asaa giddoppe bohitte.

⁶ « «Ay asayanne taanan ammanetennan is's'iide, moytilliyaa haasayissiyaawantanne shareechchotuwa oochchanaw booppe, taani Aa is's'ana; Aa asaa giddoppekka d'ayissana.

⁷ « «Taani, Med'inaa Goday, hintte S'oossaa gidiyaa diraw, simmi hintte hinttena dummayite; k'ay geeshsha gidite.

⁸ Ta higgiiyaa naagitenne ootsite. Taani hinttena geeshshiyaa Med'inaa Godaa.

⁹ « «Ay asayanne bare aawuwaa woy bare daayo shek'k'ooppe hayk'k'o. I bare aawuwaa woy bare daayo shek'k'eedda diraw, Aa suutsaa ac'uu Aa bollana.

¹⁰ « «Itti Asay bare shooruwaa machchattinna gisoooppe, he giseedda bitaniinne mishiritta laa"uukka hayk'k'ino.

¹¹ Bare aawuwaa machchattinna giseedda Asay bare aawuwaa kawushshiseedda; untunttu laa"uukka hayk'k'ino. Untunttu suutsaa ac'uu untunttu bollana.

¹² Itti Asay bare na'aa machchattinna gisoooppe, untunttu laa"uukka hayk'k'ino. Untunttu tunabaa ootseeddino. Untunttu suutsaa ac'uu untunttu bollana.

¹³ « «Itti attuma Asay mac'c'a asaana gisiyaawaadan attuma asaana gisoooppe, untunttu laa"uukka tunabaa ootseedda diraw hayk'k'ino. Untunttu suutsaa ac'uu untunttu bollana.

¹⁴ Itti Asay naattonne aattonne ittippe akkiyaawaa gidooppe, hewe tunabaa; hintte gidдон tunatetsay de'enna mala, inne untunttunne taman s'uugettino.

¹⁵ « «Itti Asay mehiyaanna gisoooppe, I hayk'k'o; he mac'c'a mehattokka wod'ite.

¹⁶ Itti mac'c'a asi mehiyaanna gisoooppe he mishiratonne he mehiyaa laa"uwaakka wod'ite; untunttu hayk'k'ino. Untunttu suutsaa ac'uu untunttu bollana.

¹⁷ « «Itti Asay bare michchato bare aawuwaa naattinna woy bare daay naattinna gisoooppe, hewe pokkobaa. Untunttu barenttu asaa gidoppe bohattino. I bare michchato kawushsheedda diraw, I bare nagaran ooshettee.

¹⁸ Itti Asay piilay yeedda mac'c'aani kalluwaa k'aariide iinanna gisoooppe, untunttu laa"uukka barenttu asaa giddoppe bohattino. Ayaw gooppe I izi suutsay goggiyaa pultuwaa kalloyeedda; izakka bare suutsay goggiyaa pultuwaa kalloyaaddu.

¹⁹ « «Ne daay michchatina woy ne aawuwaa michchatina gisoppa; ayaw gooppe, hewaa ootsiyaawe bare mata dabbuwaa kawushshiyaawaa. Hintte laa"uukka hintte nagaran ooshettana.

²⁰ Itti Asay bare aawuwaa ishaa machchattinna gisoooppe, I bare aawuwaa ishaa kawushshiseedda. Untunttu barenttu nagaran ooshettana; untunttu laa"uukka na'aa yelennaan hayk'k'ana.

²¹ Itti Asay bare ishaa machchato akkooppe, hewe tunatetsa. I bare ishaa kawushshiseedda; untunttu laa"uukka na'aa yelikino.

²² « «Simmi hintte de'anaadan, taani hinttena gelissiyaa biittay hinttena c'uchchenna mala, hintte ta higgiiyaanne ta azazuwaa naagitenne ootsite.

²³ Taani hintte sintsaappe d'ayissiyaa asatuwaa de'uwaa wogaa kaalloppite. Untunttu hawaa ubbaa ootseedda diraw, taani untuntta shenetaad.

²⁴ Shin taani hinttena, «Untunttu biittaa hintte laattana; hintte he biittaa hinttewaa ootsanaadan, he maatsayanne eessay goggiyaa biittaa taani hinttentoo immana» yaagaad. Taani hinttena hara asatuwaappe dummaya kesseedda Med'inaa Godaa hintte S'oossaa.

²⁵ « «Hewaa diraw hintte geeshsha gideedda mehetuwaanne kafotuwaaw geeshsha gidennawantuppe shaakkiide erite. Taani hawanttu hinttentoo tuna ga wotseedda

mehetuwaan, kafotuwaaninne sa'aan k'aas'erettiyaabatuwaan ubbaan hintte huup'iyaa tunissoppite.

²⁶ Taani Med'inaa Goday geeshsha gidiyaa dirawunne hintte tawaa gidana mala hint-tena hara asaappe dummayeadda diraw, hintteikka taw geeshsha gidite.

²⁷ «Itti attuma Asay woy mac'c'a Asay moytilliyaanna haasayiyaawaa woy shareechcho gidoope, untuntuntu hayk'k'anaw besse. Untunttu shuchchaan c'adettino. Untunttu suutsaa ac'uu untunttu bollana» yaageedda.

21

K'eesatuwaa Geeshshatetsaa

¹ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda, «K'eesiyaa gidiyaa Aaroona attuma naanaatoo hawaadan yaagaade oda; Hintteppe ooninne

² bare mata dabbo, bare daay, bare aawuwaa, bare attuma na'aa, bare mac'c'a naatti, bare ishaa,

³ woy asinaa gelennaan, de'iyaa bare michchati anhaa gidana d'ayooppe, hayk'k'eedda asaa anhaa oowaanne bochchiide, barena tunissoppo.

⁴ K'ay akuwaaninne geluwaan dabboteedda asaa anhaa bochchiidekka barena tunis-soppo.

⁵ «K'eesetuu hayk'k'eeddawoo kayyottanaw barenttu huup'iyaa meedettoppino; barenttu buuchchaakka k'antsaan k'ans'soppino; woy k'ay barenttu bollaakka k'ans's'ereetsoppino.

⁶ Untunttu barenttu S'oossaw geeshsha gidino; k'ay barenttu S'oossaa suntsaakka tunissoppino. Ayaw gooppe untunttu Med'inaa Godaw taman s'uugiide yarshshiyaa, k'umaa yarshshuwaa shiishshiyaaawantta; hewaa diraw, untunttu geeshsha gidanaw bessee.

⁷ «K'aykka k'eesatuu sharmus'a mac'c'a asaa, wodorotetsay aketti diggeedda mac'c'a asaa, woy asinay yeddeedda mac'c'a asaa akkoppino. Ayaw gooppe, k'eesatuu barenttu S'oossaw geeshsha.

⁸ K'eesii hintte S'oossaw k'umaa yarshshuwaa shiishshiyaaawaa gidiyaa diraw, I hara asaappe dummato. Taani hinttena geeshshiyaa hintte Med'inaa Goday geeshsha gidiyaa diraw, ikka geeshsha gido.

⁹ Ay k'eesiyaa naatto gidoopeekka sharmus'aade barena tunissooppe, henna bare aawuwaa kawushshaaddu. Iza taman s'uugettaade hayk'k'u.

¹⁰ «K'eesiyaa ubbatuwaa kaappuu, Aa huup'iyaaan okettiyaa zayitii gukkeedda di-rawunne I k'eesetetsaa mayuwaa mayyanaw dummateedda asaa gidiyaa diraw, bare huup'iyaa binnaanaa kallo wotsoppo; woy bare mayuwaakka peed'oppo.

¹¹ Ay anhaa gidoopeekka, de'iyaa sa'aa I geloppo; haray atto bare aawuwaa woy bare daay anhaa gidoopeekka, barena hewaan tunissoppo.

¹² Aa geeshshanaw okkiyaa S'oossaa zayitii Aa bollan de'iyaa diraw, k'eesii S'oossaa Dunkkaaniyaappe kesoppo; S'oossaa Dunkkaaniyaakka tunissoppo. Taani Med'inaa Godaa.

¹³ «K'eesii wodoro mac'c'a naatto akko.

¹⁴ Asinay hayk'k'eedda mishirato, woy asinay yeddeedda mishirato, woy woshumaa mishirato akkoppo. Shin bare asaa giddoppe wodoro mac'c'a naatto dooriide akko.

¹⁵ Yaanana d'ayooppe, I bare asaa gidдон bare zeretsaa gidiyaa bare naanatuwaa tunissana. Taani Aa geeshshiyaaawe, med'inaa Godaa yaaga» yaageedda.

¹⁶ Med'inaa Goday Musa, hawaadan yaageedda;

¹⁷ «Neeni Aaroonaw hawaadan yaagaade oda; Sintsanna yiyaa ne zeretsaappe bollay tilla gidenna Asay ooninne k'umaa yarshshuwaa taw immanaw shiik'oppo.

¹⁸ Ayaw gooppe bollay tilla gidenna Asay ooninne shiik'anaw bessena. K'ook'a, woy wobba, woy demuu narp'etteedda, woy pac'a bollay de'iyaa asay,

¹⁹ woy gediya woy kushiya silay,

²⁰ woy k'uunay, woy dinkii, woy ayfi sakkiyaa asay, woy puussuu oyk'k'eedda asay, woy ilahuu oyk'k'eedda asay, woy goyro gidinakka bollay tilla gidenna asay, ooninne shiik'oppo.

²¹ K'eesiyaa Aaroona zariyaappe bollay tilla gidenna Asay ooninne Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaa shiishshanaw shiik'oppo. Aw bollay tilla gidennawaa gidowaappe hini baggan, bare S'oossaw k'umaa yarshshuwaa shiishshanaw I bessena.

²² I geeshsha k'umaanne k'ay geeshsha ubbaappe ittuwaa gideedda geeshsha yarshshuwaa bare S'oossaa k'umaakka maanaw danddayee.

²³ Shin aw bollay tilla gidenna diraw, I ta Dunkkaaniyaa tunissennaadan, gaariduwaakko woy yarshshiyaa sa'aakko shiik'oppo. Ayaw gooppe, untuntta geeshshiyaa we taani Med'inaa Godaa yaaga » yaageedda.

²⁴ Muse Aaroonaw, Aa attuma naanawunne Israa'eeliyaa asaw ubbaw hawaa odeedda.

22

Imotaa Geeshshatetsaa

¹ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

² «Ta geeshsha suntsaa untunttu tunissenna mala, Israa'eeliyaa Asay taw dummayeedda imotaa Aarooninne Aa attuma naanay bonchchuwaan akkiide, geeshshatetsaan naagana mala, untunttoo oda. Taani Med'inaa Godaa.

³ «Untunttoo hawaadan yaaga; «Sintsanna yiyaa yeletaa ubbaan hintte zariyaappe ooninne tuni uttiide, Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaw dummayeedda geeshsha yarshshuwaakko shiik'ooppe, he Asay ta sintsaappe bohetto. Taani Med'inaa Godaa.

⁴ «Aaroon zariyaappe wolk'k'aama galbbaa harggii de'iyaa, woy bollaappe ayayneekka goggiiyaa ooninne geeyana gakkanaw, geeshsha yarshshuwaappe mooppo. Anhaa bochchiide tuneeddawaa woy Aa attumatetsaappe zeretsay gukkeedda uraa bochchiyaa ooninne tuna.

⁵ Woy k'ay sa'aanna gooshettiyaa, tunissiyaawantta, woy ay mala tunatetsaa gidooppenne tunissiyaa asaa bochchiyaa uray,

⁶ woy hewaa malabaa ayaanne bochchiyaa asay, omarssi gakkanaw I tuna; bare bollaa haatsaan meec'ettennaan de'iidde, he geeshsha yarshshuwaappe I maanaw koshshenna.

⁷ Away wulliyaa wode I geeshsha gidee; Hewaappe guyyiyaan, he geeshsha yarshshuwaappe barena gakkiaawaa mo gaasuukka hewe Aa k'umaa.

⁸ Barew hayk'keeddawaa woy do'ay wod'eedda mehiyaa ashuwaa mooppo; hewe tunissiyaabaa. Taani Med'inaa Godaa.

⁹ «K'eesetuu ta wogaa; naagennan is'sooppe, untunttu Aa tunissiide Aa nagaran hayk'kana. Untuntta geeshshiyaa we Taana Med'inaa Godaa.

¹⁰ «He geeshsha yarshshuwa k'eesiyaa soo asaappe attina, hara Asay mooppo; k'eesiyaa soo yeedda imatsaa gidina, woy k'as'sarettiide ootsiyaa k'ooma gadinakka mooppo.

¹¹ Shin k'eesii bare biran shammeedda ayiliyaa woy Aa son yeletteedda ayilii he k'umaappe mo.

¹² K'eesiyaa gidenna hara asaa geleedda k'eesiyaa naatta he geeshsha yarshshuwaappe muuppu.

¹³ Shin k'eesiyaa naatta asinay hayk'k'ina, woy asinay yeddina, na'aa yelennaan kase bare wodorotetsaan de'iyaaawaadan simmaade bare aawuwaa golle yooppe, Aa bare aawuwaa gakkiaay k'umaappe mu. Shin hara Asay ooninne hewaappe mooppo.

¹⁴ «Itti Asay erennan de'iidde geeshsha yarshshuwaappe mooppe, he I meedda k'umaa gatiyaa bolla s'eetuwaappe laatamu kushiyaa gujjiide k'eesiyaw immo.

¹⁵ Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaw yarshshiyaa geeshsha yarshshuwa k'eesatuu tunissoppino.

¹⁶ Untunttu barenttu aheedda geeshsha yarshshuwa barew miide, barenttu nagaran ooshettanaadan, k'eesatuu ootsanaw koshshenna. Ayaw gooppe, untuntta geeshshiyaa we, taani Med'inaa Godaa yaaga » yaageedda.

Aketena Yarshshotuwaa

¹⁷ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda,

¹⁸ «Aaroonaw, Aa naanatoonne Israa'eeliyaa asaa ubbaw hawaadan yaagaade oda; «Israa'eeliyaa asaappe gidina woy untunttu gidon de'iyaa betiyaappe ooninne Med'inaa Godaw s'uuggiyaa yarshshuwa bare dosuwaan c'oo immiyaa woy bare shiik'k'owaa gatsanaw yarshshiyaa wode,

¹⁹ he yarshshuu aketenna mala, korumaappe woy dorssaappe woy deeshshaappe tilla bollaanna de'iyaa attumawaa gido.

²⁰ Bollay tilla gidennawe ayaa gidooppenne aketena diraw, hewaa shiishshoppa.

²¹ «K'ay oona gidooppenne bare shiik'k'owaa gatsanaw ittippetetsaa yarshshuwa S'oossaw yarshshiyaa wode, woy bare mehiyaappe bare dosuwaan c'oo immiyaa imotaa Med'inaa Godaw shiishshiyaa wode, hewe aketana mala I tilla bollaanna de'iyaaawaa gido.

²² Hintte mehiyaappe k'ook'iyaa, woy me'uwa, woy gunddaa, woy giyyiyaa mayt-say, woy puussuu, woy ilahuu de'iyaaawaa Med'inaa Godaw yarshshoppite; k'ay taman

s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiidekka yarshshiyaa sa'aa bollan Med'inaa Godaw shiishshoppite.

²³ Aa bollan pac'a med'etay woy pac'abay de'iyaa korumaa woy dorssaa itti Asay bare dosuwaan c'oo immiyaa yarshshoo shiishshanaw danddayee; shin shiik'uu gatso gidoope, hewe aketena.

²⁴ Sanggisetteeddawaa woy k'os'etteeddawaa woy kaatsay maytteeddawaa woy k'ans's'etteeddawaa Med'inaa Godaw yarshshoppite. Hintte gadiyaan hewaa malabaa ootsoppite.

²⁵ Hintte gidдон de'iyaa allaga asatuwaappe akkeedda hewaa mala mehiyaakka hintte S'oossaa k'uma ootsiide shiishshoppite. Unttuntu bollay tilla gidennawaa gaasuwaan untuntun pokkuu de'iyaa diraw, untunttu hintte diraw akettikino» yaaga» yaageedda.

²⁶ K'aykka Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda,

²⁷ «Miizaa maray woy dorssaa maray woy deeshshaa maray yelettiyaa wode, laappun gallassaa bare daayinna gam"o. Hosppuntsa gallassaappe doommiiide, Med'inaa Godaw taman s'uugiide shiishshiyaa yarshsho ootsiide shiishshanaw danddayettee.

²⁸ Miyatoo, dorssatoo, woy deeshshatoo I maraanna itti gallassi shukkoppite.

²⁹ «Hintte galataa yarshshuwaa Med'inaa Godaw shiishshiyaa wode, hintte yarshshuu aketanaadan yarshshite.

³⁰ He yarshshuu he gallassikka meetettanaw koshshee; aappe ayaanne wonttiw ashshoppite. Taani Med'inaa Godaa.

³¹ «Ta azazuwaa naagitenne ootsite. Taani Med'inaa Godaa.

³² K'ay ta geeshsha suntsaa hintte tunissoppite; Israa'eeliyaa asaa gidдон taani geeshsha gidiyaawe erettanaw bessee. Hinttena geeshshiyaaawe, taani Med'inaa Godaa.

³³ Hintte S'oossaa gidanaw, hinttena Gibs'e gadiyaappe kesseeeddawe taana. Taani Med'inaa Godaa» yaageedda.

23

Ammanuwaa Baalaa Bonchchiyaa Maaraa

¹ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

² «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; «Geeshsha shiik'uwaa gi awaayiide, hintte bonchchanaw bessiyaa keereetteedda Med'inaa Godaa baalatu hawantta.

³ « «Hintte usuppun gallassaa oosuwaa ootsiita; shin laappuntsa gallassi hintte shemp-piyaa Sambbata gallassaa; he gallassan geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; ayaa oosonne ootsoppite; hintte de'iyaa sa'aan ubbaan hewe Med'inaa Godaw Sambbataa.

Paasigaa Baalaanne Magaage Ukitsaa Baalaa

(Pay. 28:16-25)

⁴ « «Unttuntu wodiyaan wodiyaan geeshsha shiik'uwaa ootsi awaayiide hintte bonchchanaw bessiyaa Med'inaa Godaa baalatu hawantta.

⁵ Koyro aginaan tammanne oyddentso gallassi sa'ay omarssiyaa wode, Med'inaa Godaa Paasigay doommee.

⁶ « «K'ay he aginanka tammanne ichcheshentso gallassay Med'inaa Godaa magaage Ukitsaa Baalaa gallassaa; hewaa diraw laappun gallassatuwaan irshshuu gelibeenna ukitsaa miite.

⁷ He gallassatuwaappe koyiro gallassan geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; daaburssiyaa oosuwaa ayaanne ootsoppite.

⁸ Laappun gallassaa ubbaa Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaa shiishshite; laappuntsa gallassan k'ay geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; daaburssiyaa oosuwaa ayaanne ootsoppite, yaaga» yaageedda.

Bayira Katsaa

⁹ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

¹⁰ «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; «Taani hinttenttoo immiyaa biittaa geliide, hintte katsaa c'akkiyaa wode, he katsaw koyiro ayfiyaa mirk'k'iyaa k'eesiyaakko akki yiite.

¹¹ Med'inaa Goday hintte wogaraa akkana mala, Sambbata wonttetsa gallassi k'eesii he mirk'k'iyaa S'oossaa sintsan k'aatso.

¹² He hintte mirk'k'iyaa k'aatseedda gallassi tilla bollaanna de'iyaa itti laytsaa dorssaa orggiyaa s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide Med'inaa Godaw shiishshite.

¹³ He yarshshuwaanna ittippa wogaraa zayitiyaan munak'etteedda laa"u kiilo giraame lo"o d'iiliyaa katsaa yarshshuwaa ootsiide shiishshite; hewe Med'inaa Godaw taman

s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa gidanawaa; hewaanakka k'ay ittippe itti liitiro gidiyaa woyniyaa eessaa shiishshite.

¹⁴ Ha yarshshuwaa hintte hintte S'oossaw shiishshiyaa gallassay gakkanaw, ooratsa gakkweedda katsaappe ukitsaa, woy s'iis'aa gidina, k'ayiyaa gidinakka mooppite. Hawe hintte de'iyaa sa'aan ubbaan sintsanna yiyaa yeletaw ubbaw med'inaw woga.

Saamintatuwaa Baalaa

(Pay. 28:26-31)

¹⁵ «Hintte k'aatsiyaa yarshshuwaa mirk'k'iyaa aheedda Sambbata wonttetsappe doommiide, laappun saaminttaa kumentsaa paydite.

¹⁶ Laappuntsa Sambbataa wonttetsa gallassay gakkanaw, ishatamu gallassaa paydiidde, ooratsa gakkweedda katsaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw shiishshite.

¹⁷ Hintte ak'iyaa sa'aappe laa'u kiilo giraame gidiyaa lo'o d'iiliyaappe irshshuwaa yeggiide uukkeedda laa'u ukitsaa k'aatsanaw akki yiite. Hewe koyiro gakkweedda katsaa ayfiyaappe Med'inaa Godaw yarshshuwaa gidee.

¹⁸ He ukitsaanna ittippe tilla bollaanna de'iyaa itti laytsaa gideedda laappun dorssaa maratuwaa, itti korumaanne laa'u dorssaa orggetuwaa shiishshite. Katsaa yarshshuwaanne ushshaa yarshshuwaanna ittippe Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa ootsiide yarshshite.

¹⁹ K'ay itti deeshshaa orggiyaa nagaraa yarshshoo, itti laytsaa gideedda laa'u dorssaa orggetuwaakka ittippetetsaa yarshshoo shiishshite.

²⁰ «K'eesii he koyiro gakkweedda katsaa ayfiyaa ukitsaanne he laa'u dorssatuwaa k'aatsiyaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaa sintsan k'aatsee; hewanttu Med'inaa Godaw geeshsha; k'ay k'eesiyaawukka gishuwaa.

²¹ He gallassikka awaayiide geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; daaburssiyaa ooso ayaanne ootsoppite. Hawe hintte de'iyaa saan ubbaan sintsanna yiyaa yeletaw ubbaw med'inaw woga.

²² «Hintte gadiyaan mokkeedda katsaa hintte c'akkiiyaa wode, hintte shoyk'aa gas'aa gakkanaw c'akkoppite; c'akkishin attiyaa k'aarimiyaakka k'oroppite; hewaa hiyyeesatoonne betetoo aggi bashite. Taani, Med'inaa Goday, hintte S'oossaa yaaga» yaageedda.

Malakataa Punniyaa Baalaa

(Pay. 29:1-6)

²³ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda,

²⁴ «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; Laappuntsa aginaan koyiro gallassaa shemppo gallassaa ootsiide bonchchite; hassayissuwaa malakataykka punettiyyaa wode, geeshsha shiik'uwaa shiik'ite.

²⁵ He gallassan Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaa shiishshiteppe attina, daaburssiyaa oosuwaa ayaanne ootsoppite yaaga» yaageedda.

Nagaraa Atto Giissiyaa Gallassaa

(Pay. 29:7-11)

²⁶ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda,

²⁷ «Ha laappuntsa aginaw tammantsa gallassay nagaraa atto giissiyaa gallassaa; he gallassi geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; k'ay hintte huup'iyaa kawushshite; yaatiide Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaa shiishshite.

²⁸ He gallassay Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan hintte nagaray atto geetettana mala, hintte nagaraa atto giissiyaa gallassaa gidiyaa diraw, he gallassi ay oosuwaanne ootsoppite.

²⁹ He gallassi barenatetsaa kawushshenna Asay ooninne bare asaa giddoppe bohetto.

³⁰ He gallassi ayaa oosuwaa gidooppenne ootsiyaa asaa taani Aa asaa giddoppe d'ayissana.

³¹ He gallassi ay oosuwaanne ootsoppite. Hawe hintte de'iyaa saan ubbaan sintsanna yiyaa yeletaw ubbaw med'inaw woga.

³² Hewe hintte waanna shemppuwaa shemppiyaa Sambbata gallassaa. He gallassan hintte huup'iyaa kawushshite. He aginaan udduppuntsa gallassan omarsaappe doommide, tammantsa gallassaa omarsay gakkanaw, hintte Sambbataa bonchchite» yaageedda.

Daasiyaa Baalaa

(Pay. 29:12-40)

³³ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda,

³⁴ «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; «Ha laappuntsa aginaan tammanne ichcheshentso gallassaappe doommiide, laappun gallassay Med'inaa Godaw Daasiyaa Baala.

³⁵ He gallassatuwaappe koyiro gallassan geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; daaburssiyya oosuwaa ayaanne ootsoppite.

³⁶ Laappun gallassan ubbaan Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaa shiishshite; hospuntsa gallassan k'ay geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; Med'inaa Godaw taman yarshshiyaa yarshshuwaakka shiishshite. He gallassay hintte shiik'uwaa poliyya gallassaa gidiyaa diraw, daaburssiyya oosuwaa ayaanne ootsoppite.

³⁷ «Taman s'uuggiyaa yarshshuwaanne katsaa yarshshuwaa, k'ay hara yarshshotuwaa ubbaanne ushshaa yarshshuwaa, koshshiyaawaa keenaa keereedda gallassan Med'inaa Godaw shiishshanaw, hintte geeshsha shiik'uwaa ootsiide awaayana Med'inaa Godaa baalatuu hawantta.

³⁸ Ha baalatuu Med'inaa Godaa Sambbatatuwaappe, hintte imotaa ootsiide Med'inaa Godaw immiyaawantuppe, shiik'uwaa gatsiyaawantuppenne hintte hintte dosuwaan c'oo immiyaawantuppe dumma.

³⁹ «Laappuntsa aginaan tammanne ichcheshentso gallassan hintte gadiyaan mokkeed-dawaa c'akkiide shiishsheeddawaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa baalaa laappun gallas-saa bonchchite; koyiro gallassayne hospuntsa gallassay hinttenttoo waanna shemppo gallassaa.

⁴⁰ Koyro gallassan lo'o mitsaa ayifiyaappe, zambbaa tashiyaappe, irs's'a haytsaana de'iyaa mitsaa tashiyaappenne shaafaa matan dic'iyaa lee'o tashiyaappe akkiide, Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan nashetiidde, laappun gallassaa baalaa bonchchite.

⁴¹ He baalaa laytsan laytsan laappun gallassaa Med'inaa Godaw bonchchite. Hewe sintsanna yiyaa yeletaw ubbaw med'inaw woga. Hintte hewaa laappuntsa aginaan bonchchite.

⁴² He laappun gallassaa hintte daasiyan de'ite; Israa'eeliyaa biittaa asaa gidiyaa ubbay daasiyan de'ite.

⁴³ Hewe sintsanna yiyaa yeletay ubbay Israa'eeliyaa asaa taani Gibs'eppa Kesseedda wode, untunttu daasiyan de'anaadan ootseeddawaa eranaassa. Taani Med'inaa Godaa hintte S'oossaa yaaga yaageedda.

⁴⁴ Hewaadan ootsiide, Muse Med'inaa Godaa Baalatuwaa bonchchiyya wogaa Is-
raa'eeliyaa asaw odeedda.

24

S'omppetuwaa Naaguwaa

(Kes. 27:20-21)

¹ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda,

² «S'omppii to'ennan ees's'iidde de'ana mala, Asay koshshiyaa zayitiyya wogaraa teeraa c'addiide gum'ina geeshsha new ahana mala, Israa'eelatuwaa azaza.

³ Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa gidдон de'iyaa markkatetsaa gaariduwaappe kare baggana, omarsaappe wontta gakkanaw, Aarooni Med'inaa Godaa sintsan he s'omppiyya ubbaa wode eetso. Sintsanna yiyaa yeletaw ubbaw hewe med'inaw woga.

⁴ S'omppiyya wotsiyaa, walakay bayinna work'k'aa ballaa bolla de'iyaa s'omppetuu Med'inaa Godaa sintsan ubbaa wode ees's'anaadan Aarooni naago.

S'oossaw Shiishshiyaa Ukitsaa

⁵ «Laatamanne oyddu kiilo giraame gidiyaa liik'o d'iiliyaa akkaade tammanne laa'u ukitsaa uukka.

⁶ He ukitsatuwaa usuppunatuwaa ittuwaa ittuwaa bolla usuppunatuwaa ittuwaa it-tuwaa bollan Med'inaa Godaa sintsan de'iyaa walakay bayinna work'k'aa s'arap'p'eezaa bollan wotsa.

⁷ Med'inaa Godaw taman s'uugganaw shiishsheedda k'umaa yarshshuwaa gidiyaawaa erissanaw, laa'u maaratuwaa matan matan geeshsha is'aanaa hassayisiyaawaa ootsaade wotsa.

⁸ Ha ukitsaa Sambbatan Sambbatan ubbaa wode Aarooni Med'inaa Godaa sintsan Is-
raa'eeliyaa asaa diraw wotso. Hewe Israa'eeliyaa Asay ubbaa wode ootsanaw koshshiyaa k'aalaa c'aak'uwaa.

⁹ Hewe Aaroonawunne Aa attuma naanaatoo imetto; I Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaappe wogaadan Aaroonanne Aa naanatuwaa gakkiiyaa ubbaappe

geeshsha gideedda yarshshuwaappe ittuwaa gidiyaa geeshsha yarshshuwa gidiyaa di-
raw, untunttu hewaa geeshsha sa'aan miino» yaageedda.

Likkenne Suure Pirdaa Leemisuwaa

¹⁰ Aata Israa'eeliyaa asaa, aawuu k'ay Gibs'e asaa gidiyaa itti bitanii de'ee. Itti gallassi I
hara Israa'eeliyaa asaa gidiyaa ittuwaanna dunkkaaneedda sa'aan wad'etteedda.

¹¹ Ha aw aata Israa'eeliyaa asaa gideedda bitanii wad'etaa gidдон S'oossaa suntsaa
shek'k'eedda. Yaatina Aa Musekko aheeddino. He bitaniyaa aata Daana yaraa gidiyaa
S'iibira naatto. I suntsaykka Shalomiito.

¹² Ha bitaniyaa waatanentto Med'inaa Godaa shenii untunttoo k'onc'c'ana gakkanaw,
untunttu Aa k'asho golliyaan wotseeddino.

¹³ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda,

¹⁴ «He shek'k'eedda bitaniyaa dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa kessa; I shek'ishshin
siseedda Asay ubbay barenttu kushiya Aa huup'iyaa bollan wotsino; yaatoope Is-
raa'eeliyaa asaa maabaray ubbay Aa shuchchaan c'addiide wod'o.

¹⁵ Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; Ay asaynne bare S'oossaa shek'k'ooppe, I
bare naganan oosheettee.

¹⁶ Med'inaa Godaa suntsaa shek'k'iyaa Asay hayk'k'o; Israa'eeliyaa asaa maabaray ubbay
Aa shuchchaan c'addo. Betiide yeeddawaa gidina woy biittaa asaa gidinakka Med'inaa
Godaa suntsaa shek'k'ooppe hayk'k'o.

¹⁷ «Asa wod'iyaa Asay hayk'k'o.

¹⁸ Asaa mehiyaa wod'iyaa Asay ooninne bare wod'eedda mehiyaa diraw pas'a mehiyaa
c'iggo.

¹⁹ Itti Asay bare shooruwa k'ohooppe, I ootseeddawaadan Aa bollanka oosetto.

²⁰ Mentsooppe me"o; ayfiyaa diraw ayfiyaa; achchaa diraw achchaa. Asaa bollan
k'ohuwa gatseedda oonikka I gatseedda k'ohuwa malay Aa bollanka gakk'o.

²¹ Mehiyaa wod'eedda Asay mehiyaa c'iggo; shin asaa wod'eedda Asay hayk'k'o.

²² Betiyawukka Israa'eeliyaa asaw higgii itti mala gido; ayaw gooppe Taani Med'inaa
Godaa hintte S'oossaa yaaga» yaageedda.

²³ Hewaa ubbaa Muse Israa'eeliyaa asaw ubbaw odeedda; untunttu he shek'k'eedda
bitaniyaa dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa kessiide, shuchchaan c'addiide wod'eeddino.
Yaatiide Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan ootseeddino.

25

Sambbataa Laytsaa

(Zar. 15:1-11)

¹ Siinaa Deriyaa bollan Med'inaa Goday Musew hawaadan yaageedda;

² «Neeni Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; «Taani hinttenttoo immiyaa biittaa
hintte geliyaa wode, biittaykka Med'inaa Godaa Sambbataa bonchcho.

³ Usuppun laytsaa kumentsaa hintte shoyk'aan zerite; k'ay usuppun laytsaa ku-
mentsaakka hintte woyniyaa turaa s'eeraa s'unk'k'ite; Aa ayfiyaakka mas'i akk'ite.

⁴ Shin laappunsa laysay biittaw shemppo Sambbata; hewe Med'inaa Godawukka
Sambbata. He laappunsa laysan hintte shoyk'aan zeroppite; hintte woyniyaa s'eeraakka
s'unk'k'oppite.

⁵ Hintte gadiyaan azabbaa gidiide mokkiyaawaakka c'akkoppite; k'ay s'unk'k'ennan
de'ishshin c'oo ayfeedda woyniyaakka shiishshoppite. He laysay biittaw ubbaanna
shemppo laysaa gido.

⁶⁻⁷ He Sambbata laysan biittay oosettana d'ayooppe hinttenttoo, hintte mac'c'anne
attuma k'oomatoo, hinttenttoo keraa ootsiyaawanttoo, betiide yiide hinttenana
de'yaawanttoo, hintte mehiyawunne hintte gadiyaan de'iyaa do'atoo gidiyaa k'umaa
immana; biittay mokkiyaabay ubbay meetetto.

Maarotetsaa Laytsaa

⁸ «Laysatuwaa gidдон de'iyaa laappun Sambbatatuwaa payda; laappun Samb-
batatuwaa laysaa payduu laappu gede laappuna; hewekka oytamanne udduppun laysaa.

⁹ Hewaappe guyyiyaan, laappunsa aginaan, tammantsa gallassan bonchchettiyaa na-
garaa atto giissiyaa gallassan malakataa punniyaa asaa hintte gadiyaan ubbaan kiittite.

¹⁰ Ishatamantso laysaa dummayiide, he gadiyaan de'iyaa ubbaw la"atetsaa awaayite.
Hewe hinttenttoo Ishatamantso Laytsaa Baalaa. He wodiyaan hintte ubbaykka hintte
gadiyawunne hintte yaraw yaraw simmite.

¹¹ He laytsay hinttenttoo Ishatamantso Laytsaa Baalaa. He laytsan zeroppite; azabbaa gidiide mokkeeddawaakka c'akkoppite; k'ay hintte Aa s'eeraa s'un'k'ennan ayfeedda woyniyaa ayfiyaakka shiishshoppite.

¹² Hewe Ishatamantso Laytsaa Baala gidiyaa diraw, I hinttenttoo geeshsha; goshenan c'oo dembban mokkeeddawaa miite.

¹³ «Ha Ishatamantso Laytsaa Baalaa wode Asay ubbay bare gadiyaa simmo.

¹⁴ «Hintte hintte shooruwaappe gadiyaa shammooppe, woy k'ay aw zal"ooppe, ittuu ittuwaa c'immoppite.

¹⁵ Hintte Ishatamantso Laytsaa Baalaappe guyyiyaan de'iyaa laytsatuwaa payduwaadan hintte shooruwaappe shammitte; hintte shooruukka k'ay gadii katsaa mokkanaw de'iyaa laytsatuwaa payduwaadan zal"o.

¹⁶ Laytsatuwaa paydu daro gidooppe, gatii daree; laytsatuwaa payduu guus's'ooppe, gatiikka guus's'ee. Ayaw gooppe, hintte c'akkana katsaa c'akaa payduwaadan hintte shooruu hinttenttoo zal"ee.

¹⁷ Hintte ittuu ittuwaa c'immoppite; shin hintte hintte S'oossaw yayyite. Taani Med'inaa Goday, hintte S'oossaa.

Laappuntsa Laytsaa Metuwaa

¹⁸ «Ta azazuwaa ootsite; ta higgiaakka naagitenne ootsite; yaatooppe hintte ha gadiyaan sarotetsaan de'ana.

¹⁹ Biittay bare ayfiyaa hinttenttoo immana; hintte kallana gakkanaw maana; k'ay he biittanka hintte sarotetsaan de'ana.

²⁰ Hintte, «Nuuni zerana d'ayooppe, k'ay katsaakka c'akkiide shiishshana d'ayooppe, laappuntsa laytsan ayaa maanee?» gooppe,

²¹ taani usuppuntsa laytsan ta anjiuwaa hintte bollan kiittana; yaatooppe biittay heezzu laytsaw gidiyaa ayfiyaa ayfana.

²² Hosppuntsa laytsan hintte hintte gadiyaan zeriya wodekka, kase shaachcha katsaa maana; k'ay hintte zeriya katsaa ayfiyaa uduppuntsa laytsan shiishshana gakkanawukka, shaachcha katsaa maana.

Ak'uwaa Zaariyaa Wogaa

²³ «Biittay tawaa gidiyaa dirawunne hintteikka ha gadiyaan imatasaanne bete gidiide de'iyaa diraw, biittaa laa"entso simmennaadan bayizzoppite.

²⁴ Hintte oyk'eedda gadiyaan ubbaan de'iyaa gadiyaa godatuu wozana mala, untunttu maataa naaganaw koshshee.

²⁵ «Ne ishaya hiyyeesiide bare gadiyaappe zal"ooppe, aw matattiyaa dabbuu yiide, he gadiyaa aw wozo.

²⁶ Aw he gadiyaa woziyaa dabbuu d'ayooppe, k'ay ikka simmi duretiide woziyaa miishshaa demmooppe,

²⁷ bare zal"eedda wodiyaappe doommiide de'iyaa laytsaa paydiidde, atteeda laytsaa miishshaa shammeeddawoo zaaro; yaatiide I bare gadiyaw simmo.

²⁸ Shin aw he gadiyaa wozanaw gidiyaa shaluu d'ayooppe, Ishatamantso Laytsaa Baalay gakkanaw gadii shammeedda bitaniyaa kushiyaan gam'o; Ishatamantso Laytsaa Baalaa wode, Aa gadii aw simmo; ikka bare gadiyaw simmo.

²⁹ «Gimbbetti utteedda katamaa gidдон itti Asay de'iyaa golliyyaa hara uraw zal"ooppe, I zal"osaappe biide itti laytsaa gakkanaw de'iyaa wodiyaan zaariide wozanaw aw maatay de'ee.

³⁰ Itti laytsaa kumentsaa gidдон wozana d'ayooppe, he gimbbetteedda katamaa gidдон de'iyaa gollii shammeeddawoo na'aa na'aw med'inaw aawaa gidee. Ishatamantso Laytsaa Baalaa wodekka simmenna.

³¹ Shin gimbbettibeenna heeratuwaan de'iyaa golletuu shoyk'aa mala. Untunttu wozettiino; Ishatamantso Laytsaa Baalaa wodekka zal"eeddawoo simmiino.

³² «Gidooppenne Leewatuwaa katamatuwaan de'iyaa barenttu golliyyaa Leewatuu barenttu koyeedda wodiyaan wozi akkanaw danddayiino.

³³ Leewatuwaappe itti Asay untunttu katamaa gidдон de'iyaa golliyyaa zal"iide wozana d'ayooppe, he untunttu katamaa gidдон de'iyaa gollii Ishatamantso Laytsaa Baalaa wode simmee. Ayaw gooppe, Leewatuwaa katamaa gidдон de'iyaa golletuu Israa'eeliyyaa asaa gidдон Leewatoo ak'o.

³⁴ Shin untunttu katamaa yuushshuwaan untunttu ubbaw ittippe de'iyaa biittay untunttoo med'inaw ak'o gidiyaa diraw zal"etenna.

Mank'eedda Asaw Tal"iyaawaa

³⁵ « K'ay ne ishay hiyyeesiide barena danddayana d'ayooppe, imatsaadaaninne betiyaadan I neenana de'ana mala, neeni Aa maadda.

³⁶ Ne ishaa neenana wotsanaw aappe dichchaa akkoppa; woy wod'iyaa mooppa. Shin neeni ne S'oossaw yayya.

³⁷ Ne biraa aw dichchaw tal"oppa; ne k'umaakka aw wod'iyaa zal"oppa.

³⁸ Hintte Kanaane biittaa immanawunne hintte S'oossaa gidanaw, hinttena Gibs'e gadiyaappe kesseeddawe, taani Med'inaa Goday, hintte S'oossaa.

Ayiletuu Ayiletetsaappe Kesiyaawaa

³⁹ « New dabbo gidiyaa Israa'eeliyaa Asay mank'k'iide, barena new ayiletetsaw zal"ooppe, neeni Aa ayiliyaadan oosissoppa.

⁴⁰ Ikeraa ootsiyaa asaadaaninne betiyaadan neenana de'o; Ishatamantso Laytsaa Baalay gakkanaw I new ootso.

⁴¹ He wode I bare naanatuwaannakka ittippe ne golleppa kesiide bare golliyaa asaakko bo; bare aawuwaa gadiyaakkokka simmo.

⁴² Israa'eelatu taani Gibs'e gadiyaappe Kesseedda ta ayiletuwaa gidiyaa diraw, untuntu ayiletetsaw zal"ettoppino.

⁴³ Neeni untunttoo mek'etsaa iitaade mooddoppa; shin neeni ne S'oossaw yayya.

⁴⁴ « New attumanne mac'c'a ayiletuu de'ana mala koyooppe, ne yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuwaappe shamma.

⁴⁵ K'ay hintte gadiyaan de'iyaa betetuwaappenne hintte gadiyaan de'ishshin yeletteedda untuntu soo asaappe shammanaw danddayiita; untuntu hinttentoo ak'o gidino.

⁴⁶ Hintteppe guyyiyaan hintte naanay untuntta med'inaw laattana mala, hintte naanaw immite. Hintte untuntuppe ubbaa wodekka ayiliyaa shammanaw danddayiita; shin hintte ishaa gidiyaa Israa'eeliyaa asaa mek'etsaa iisiide mooddoppite.

⁴⁷ « Ne matan de'iyaa imatsaa woy bete Asay duretina, k'ay Aa matan de'iyaa ne ishay mank'k'iide, he ne matan de'iyaa imatsaw woy betiyaw woy imatsaa bitaniyaa zariyaappe ittoo barena zal"ooppe,

⁴⁸ I zal"etti simmina Aa wozanaw danddayettee; Aa ishatuwaappe ittuu Aa wozo.

⁴⁹ Woy Aa aawuwaa ishay, woy Aa aawuwaa ishaa na'ay Aa wozo; woy Aa yaraappe aw mata dabbo gidiyaa Asay Aa wozo; woy k'ay I bare huup'iyaw duretteoppe I barena wozo.

⁵⁰ I barena shammeedda bitaniyaanna ittippe gidiide, I barena zal"eedda laytsaappe doommiiide Ishatamantso Laytsaa Baalay gakkanaw de'iyaa laytsaa paydo; Aa biliyaa gatii he laytsaa payduwaa keeshshaa gido. I barena shammeeddawaanna gam"eedda wodiya gatii itti Asay keraa ootsiide demmiyaa miishshaa keeshsha gido.

⁵¹ Ishatamantso Laytsaa Baalay gakkanaw biro daro laytsay atteedawaa gidoope, bare zal"etteedda gatiyaappe he laytsaa payduwaan barena woziyaa gatiyaa c'iggo.

⁵² K'ay Ishatamantso Laytsaa Baalay gakkanaw atteeda laytsay guutsaa gidoope, barena shammeeddawaanna ittippe paydiide, he laytsaa payduwaan barena woziyaa gatiyaa c'iggo.

⁵³ I laytsan laytsan keraa ootsiyaa asaadan barena shammeeddawaanna de'oppe attina, hintte s'eelliidde Israa'eeliyaa asaa gidiyaa bitaniyaa mek'etsaa iisiide mooddoppite.

⁵⁴ « Shin I hewaa mala ogiyaan wozettana d'ayooppe, Ishatamantso Laytsaa Baalay gakkiiyaa wode inne Aa naanay k'oomatetsaappe kesino.

⁵⁵ Ayaw gooppe, Israa'eeliyaa Asay ta k'oomatuwaatee; taani Gibs'e gadiyaappe Kesseedda ta k'oomatuwaa. Taani, Med'inaa Goday, hintte S'oossaa yaaga" yaageedda.

26

Azazettina Beettiyaa Anjuwaa

(Zar. 7:12-24; 28:1-14)

¹ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte untunttoo goynnanaw eek'atuwaa med'd'oppite; k'ay hawultiyaa, masetteedda misiliyaa woy masetteedda shuchchaa essopite. Taani, Med'inaa Goday, hintte S'oossaa.

² Ta Sambbatuwaa naagite; ta Dunkkaaniyaa bonchchite; Taani Med'inaa Godaa.

³ «Hintte ta higgiiyaan booppe, ta azazotuwaakka naagoopenne ootsooppe,

⁴ taani hinttentoo iraa wodiyaan bukissana; biittaykka katsaa darissiide mukkana; dembbaa mitsatuukka ayfiyaa ayifana.

⁵ Hintte katsaa bukkiiyaa wodiyaappe biide woyniyaa ayfiyaa mas'iyaa wodii gakkanaw katsaa k'os's'ana; k'ay woyniyaa ayfiyaa mas'uukka biide katsaa zeriya wodii gakkanaw

wureнна. Hintte kallana gakkanaw k'umaa maana; k'ay hintte hintte biittanka saruwaan de'ana.

⁶ «Taani biittaw sarotetsaa immana; ooninne yashissennan hintte gisana. Iita do'atuwaa taani gadiyaappe d'ayissana; hintte gadiyaan laa'entso olay denddenna.

⁷ Hintte morkkatuwaa hintte yederssana; hintte sintsan untuntu mashshaan hayk'kana.

⁸ Hintteppe ichcheshu s'eetuwa yederssana; k'ay s'eetuu tammu sha'aa yederssana. Hintte morkketuu hintte sintsan mashshaan hayk'kana.

⁹ «Taani ta deemuwaa hinttekkoo zaarana; hinttena ayfissana; hinttena darissana. K'ay taani ta c'aak'uwa hinttenana minisana.

¹⁰ Hintte shaachcha katsaa maana; k'ay ha laytsaa katsaa wotsanaw, shaachcha katsaa diggiide sa'aa kessana.

¹¹ Taani ta de'iyaa sa'aa hintte giddon ootsana; taani hinttena shaattikke.

¹² Taani hintte gidduwaan hamettana; k'ay hintte S'oossaa gidana; hintteikka ta asaa gidanita.

¹³ Hintte Gibs'etoo ayiliyaa gidennaadan, Gibs'e gadiyaappe hinttena kesseeddawe Taani Med'inaa Goday hintte S'oossaa. Taani hintte ayiletetsaa morgge mitsaa mentsaad; k'ay hintteikka d'ok'ku giide hemettanaadan ootsaad.

Azazettenan Is's'ina Gakkiiya Muraa

(Zar. 28:15-68)

¹⁴ «Shin hintte taani giyaawaa sisennan is's'ooppenne, ha azazotuwa ubbaakka ootsennan is's'ooppe,

¹⁵ ta wogaa hintte kad'ooppe, k'ay ta azazotuwa ubbaa ootsennan is's'iide ta c'aak'uwa mentsanaw hintte ta higgiiyaa shaattooppe,

¹⁶ he wode taani hintte bolla hawaa ootsana: Hintte akeekenan de'ishshin yashshaa, gil'k'atetsaa, hintte ayfiyaa jollisiyaanne hinttena loytsi harggissiyaa mishuwa hintte bolla ahana. Hintte zeretsaa zerana; shin I hada; ayaw gooppe, hewaa hintte morkketuu maana.

¹⁷ Taani ta som"uwa hintte bolla tukkana; hintte morkkatuwa sintsan hintte kundana; hinttena is's'iyaawantuu hinttena mooddana; k'ay ooninne yederssenan hintte bak'atana.

¹⁸ «Hawaa ubbaa ootsinakka hintte taana sisennan is's'ooppe, taani hintte nagaraa diraw hintte muraa laappun dakuwa gujjana.

¹⁹ Hintte wolk'kaa otoruwa taani mentsana; saluwa birataa mala ootsana; hintte biittaakka nahaasiyaa giyaa birataa mala ootsana.

²⁰ Hintte wolk'k'ay hadasan wurana; ayaw gooppe, hintte biittay katsaa mokenna; gadiyaan de'iyaa mitsatuukka ayfiyaa ayfikkino.

²¹ «Hintte taw is's'eeddo gooppenne taani giyaawaakka sisennan is's'ooppe, hintte nagaraa keeshshaa laappun dakuwa boshaa taani hintte bollan ahana.

²² Taani hintte bolla bazuwa do'atuwa yeddana; untuntu hintte naanatuwa bonk'kana; hintte mehetuwa d'ayssana; hintte payduwaakka guutsana; hewaa gaasuwaan hintte hamettiyaa ogii bazuwa gidanawaa.

²³ «Ha ubbaa murankka hintte taakko simmennaan is's'aaddi giide booppe,

²⁴ he wode taanikka hinttentoo is's'aaddi gaana; k'ay hintte nagaraa diraw taani ta huup'iyaw hinttena laappun dakuwa murana.

²⁵ Ta c'aak'uwa mentseedda haluwa kesiyaa mashshaa taani hintte bolla ahana; hintte hintte katamatuwaan shiik'ooppeikka, taani hintte bollan iita harggiyaa yeddana. K'ay hintteikka hintte morkkatuwa kushiyaan aad'd'iide imettana.

²⁶ Hintte katsaa taani d'ayssiyaa wode, tammu mac'ca asatuu itti bashiyaan ukitsaa uukkana; hewaakka miizaanan likkiide shaakkana; hintte hewaa maana, shin kallikkita.

²⁷ «Ha ubbankka hintte taani giyaawaa sisennan is's'aaddi giide booppe,

²⁸ he wode taanikka hintte bolla hank'kuwaan denddenna; hintte nagaraa diraw taani ta huup'iyaw hinttena laappun dakuwa muran.

²⁹ Hintte hintte attuma naanatuwaanne hintte mac'c'a naanatuwa ashuwa maana.

³⁰ Hintte goynniyaa d'ok'ka sa'aa taani kolana; hintte is'aanaa yarshshiyaa sa'aakka d'ayssana. Taani hintte anhaa hintte eek'atuwa anhaa bollan olana; taani hinttena mule shaataanna.

³¹ Taani hintte katamatuwa mela ootsana; hintte goynniyaa sa'atuwaakka kolereet-sana; hintte sawiyaa yarshshuwaakka singgikke.

³² «Taani hintte biittaa d'ayssana; yaatooppe he hintte gadiyaan yiide uttiyaa morkke-tuukka hewaan malalettana.

³³ Taani hinttena kawutetsatuwaa gidдон laalana; hintte bollankka ta mashshaa shod-dana. Hintte biittay bayana; hintte katamatuukka mela gidana.

³⁴ He hintte hintte morkkатуwaa gadiyaan de'iyaa wode, bayiide c'oo de'iyaa hintte biittay bare Sambbatatuwaa bonchchiidde nashettana. He wode hintte biittay shemp-pananne bare Sambbatatuwaa bonchchiidde nashettana.

³⁵ Hintte he gadiyaan de'eedda wodiyaan ubbaan hintte Sambbatatuwaan dem-mibeenna shemppuwaa ha"i bayiide c'oo de'iyaa wodiyaan demmana.

³⁶ «Hintte hintte morkkатуwaa gadiyaan de'iyaa wode, hintteppe shaakettiide guyye attiide de'iyaa wanttu wozanaan taani yashshaa yeddana; c'arkkuu k'aatsiyaa bonc'iyaa kooshshay untunttu shabbirana; untunttu mashshaappe bak'atiyaawaadan bak'atana; k'ay untunttu ooninne yederssenan kunddana.

³⁷ Hinttena yederssiyaawe bayinnan de'ishshin, hintte olaappe bak'atiyaawaadan ittuu ittuwaanna d'ubettana; k'ay hintte hintte morkkатуwaa sintsan ek'k'anawukka hinttent-too ayaa wolk'k'inne de'enna.

³⁸ Hintte kawutetsatuwaa gidдон bayana; hintte morkkатуwaa biittaykka hinttena mittana.

³⁹ Hintteppe shaakettiide hintte morkkатуwaa gadiyaan atteedawaanttu barenttu na-garaa gaasuwaaninne barenttu aawotuwaana nagaraa gaasuwaan gil'k'ana.

⁴⁰ «Shin untunttu taani untunttu is's'eedda gaanaadaaninne untunttu morkkатуwaa biittaw untunttu yeddanaadan ootseedda barenttu nagaraa, barenttu mayza aawotuwaana nagaraa, untunttu taana c'immeedda c'imuwaanne untunttu taw is's'aaddi geeddawaa paas'ooppe,

⁴¹ hewan k'ay untunttu azazettena wozanaykka zik'k'i gooppenne untunttu barenttu nagaraa muraa akkooppe,

⁴² he wode taani Yaak'oobana c'aak'k'eteedda ta c'aak'uwaana hassayana; k'ay Yisaak'anne Abrahaamena c'aak'k'eteedda ta c'aak'uwaana hassayana; biittaakka hassayana.

⁴³ Untunttu d'ay diggina, untunttu biittay mela attana; he untunttu d'ayina bayiiaawaa gidiide c'oo de'iyaa wodiyaan biittay bare Sambbatatuwaa bonchchiidde nashettana. Untunttu ta azazuwaa kad'eedda dirawunne untunttu shemppuukka ta wogaa shaatteedda diraw, untunttu barenttu nagaraa muraa akkana.

⁴⁴ «Gidooppenne untunttu barenttu morkkатуwaa gadiyaan de'iyaa wode, untunttu ubbaanna d'ayana gakkanawunne untunttunna de'iyaa ta c'aak'k'uwaakka mentsana gakkanaw, taani untunttu oliikke; k'ay shaattikke. Taani, Med'inaa Goday, untunttu S'oossaa.

⁴⁵ Taani untunttu S'oossaa gidanaw, kawutetsatu s'eellishin, Gibs'e gadiyaappe Kesseedda untunttu mayza aawotuwaana taani c'aak'k'eteedda c'aak'uwaana untunttu diraw hassayana. Taani Med'inaa Godaa.

⁴⁶ «Med'inaa Goday Siinaa Deriyaa bolla Muse bagganna bareppenne Israa'eeliyaa asaappe gidduwaan wotseedda wogatu, azazotuunne higgetuu hawantta» yaageedda.

27

S'oossaw Immiyaawaa Shiishshiyaa Wogaa

¹ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

² «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; «Itti Asay Med'inaa Godaw immanaw shiik'ooppe, neeni k'oppiyaawaadan he asaa diraw miishshaa c'iggo.

³ Hewenne laatamu laytsaappe biide usuppun tammu laytsaa gakkanaw de'iyaa attumawoo usuppun s'eetu giraamiyaa dees'iyaa s'agaraa biraa c'iggo.

⁴ Mac'c'a asaa gidooppe k'ay hattamu s'agaraa biraa c'iggo.

⁵ K'ay ichcheshu laytsaappe biide laatamu laytsaa gakkanaw de'iyaa attumawoo laatamu s'agaraa biraanne mac'c'aaniw tammu s'agaraa biraa c'iggo.

⁶ K'aykka itti aginaappe biide ichcheshu laytsaa gakkanaw de'iyaa attumawoo ichcheshu s'agaraa biraanne mac'c'aaniw heezzu s'agaraa biraa c'iggo.

⁷ Hewaadankka k'ay usuppun tammu laytsanne hewaappe bollana de'iyaa attumawoo tammanne ichcheshu s'agaraa biraanne mac'c'aaniw tammu s'agaraa biraa c'iggo.

⁸ K'ay shiik'k'eedda bitanii neeni k'oppeeddawaa c'igganaw danddayenna daro man'k'o gidooppe, I bare shiik'uwaana gatsanaw immeedda asaa ahiide k'eesiyaa sintsan essooppe shiik'k'eedda bitanii c'igganaw danddayiawaa keenaa k'oppiide k'eesii gammato.

⁹ « I shiik'etteeddawe Asay Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa mala mehiyaa yarshshanaw gidooppe, hewaa mala Asay Med'inaa Godaw immiyaa mehii ubbay geeshsha.

¹⁰ I he mehiyaa diraw hara mehiyaa immoppo; woy Aa hara mehiyaanna laammoppo. Lo"uwaa iitaanna woy k'ay iitaakka lo"uwaanna laammoppo; shin I laammoppo, koyiro mehiinne laamiyaa immeedda mehii laa"uukka geeshsha.

¹¹ I shiik'etteedda mehii Med'inaa Godaw yarshshuwaa ootsiide shiishshanaw geeshsha gidenna mehiyaa gidooppe, he bitanii he mehiyaa k'eesiyaa sintsa aho.

¹² Lo"o gidina iita gidina, k'eesii he mehiyaa gammato; yaatooppe k'eesii gammateed-dawe Aa gatiyaa gido.

¹³ Shin he mehiyaa goday Aa zaariide wozanaw koyooppe, he mehiyaa gatiyaa bolla s'eetuwaappe laatamu kushiyyaa gujjo.

¹⁴ « Itti Asay bare golliyya geeshsha gidanaadan Med'inaa Godaw dummayooppe, lo"o gidina iita gidina, k'eesii he golliyya gammato. Yaatooppe k'eesii gammateeddawaadan Aa gatii hewaadankka gido.

¹⁵ K'ay bare golliyya S'oossaw geeshsha ootsi dummayeedda Asay zaaretsiide wozanaw koyooppe, he golliyya gatiyaa bollan s'eetuwaappe laatamu kushiyyaa gujjo; yaatooppe gollii aassa gidee.

¹⁶ « Itti Asay bare laata gadiyaappe shaakkiide geeshsha ootsi Med'inaa Godaw dummayooppe, he gadiyaa gatii aan zeriyya zeretsaan k'ofetto. Hewenne laatamu kiilo giraame banggaa zeriyya keeshshaa shoyk'aa gidooppe, tammu s'agaraa biraa c'iggo.

¹⁷ I bare gadiyaa Ishatamantso Laytsaa Baalaappe doommiide geeshsha ootsi S'oossaw dummayooppe, he gadiyaw kumentsaa gatiyaa c'iggo.

¹⁸ Shin I bare gadiyaa Ishatamantso Laytsaa Baalay aad'd'i simmina geeshsha ootsi S'oossaw dummayooppe, kaalliide de'iyaa Ishatamantso Laytsaa Baalay gakkanaaw de'iyaa wodiyya k'eesii paydo; yaatooppe Aa kumentsaa gatiyaappe wod'd'ee.

¹⁹ He gadiyaa geeshsha ootsi S'oossaw dummayeedda Asay zaaretsi wozanaw koyooppe, I gammattetteedda miishshaa bolla s'eetuwaappe laatamu kushiyyaa gujjo; yaatooppe gadii simmiide aawaa gidee.

²⁰ Shin I gadiyaa zaaretsiide, wozanaappe kasetiide hara asaw zal"ooppe, he gadiyaa wozanaw danddayenna.

²¹ Ishatamantso Laytsaa Baalay gakkina gadii yedettiyya wode, he gadii laa"entso guyye akkanaawaadan Med'inaa Godaw geeshsha gidee. He gishuu k'eesiyaassa.

²² « Itti Asay hara asaappe shammeedda gadiyaa geeshsha ootsi Med'inaa Godaw dummayanaw koyooppe,

²³ kaalliyya Ishatamantso Laytsaa Baalay gakkanaaw de'iyaa gatiyaa k'eesii gammato; bitanii he gallassikka he gimmitiyya c'iggo; he miishshay Med'inaa Godaw dummateedda miishshaa gidanawaa.

²⁴ Ishatamantso Laytsaa Baalay gakkiiyya wode, he gadii koyiro laatan akkiide zal"eedda bitaniyaw simmee.

²⁵ « Aa gatii S'oossaa Dunkkaaniyaan erettiyya miizaanan gammattettee.

²⁶ « Shin ooninne bayira yeletteedda mehiyaa Med'inaa Godaw dummayiide shiishshanaw danddayenna; ayaw gooppe, I kasekka Med'inaa Godaassa. Miizzaa mara gidina woy dorssaa mara gidinakka I Med'inaa Godaawaa.

²⁷ He mehii geeshsha gidana d'ayooppe, ne gammateedda gatiyaa bolla s'eetuwaappe laatamu kushiyya gujjiide Aa goday zaaretsiide wozo. I wozana d'ayooppe, ne gammateedda gatiyaan hara asaw zal"eteedda.

²⁸ « Itti Asay barewaappe Med'inaa Godaw immeeddawe ayaa gidoopekka, asaa gidina mehiyaa gidina, woy Aa laatan gakeedda gade gidinakka, zal"etenanne wozettenna. Dummayeeddawe ubbay Med'inaa Godaw geeshsha ubbaappe ittuwaa gideedda geeshsha yarshshuwaa.

²⁹ Asaa gidoppe shaakettiide d'ayanaadan imetteedda Asay wozettoppo; he Asay hayk'k'o.

³⁰ « Biittaa asiraataay ubbay gadiyaappe mokkeedda katsaa gidina woy mitsaa ayfiyaa gidinakka Med'inaa Godaassa. Hewe Med'inaa Godaw geeshsha.

³¹ Itti Asay bare asiraataa wozanaw koyooppe, Aa gatiyaa bollan s'eetuwaappe laatamu kushiyya gujjo.

³² Miizzaa asiraataa gidina, dorssaa asiraataa gidina, woy deeshshaa asiraataa gidinakka, hentsanchchaa gatimaappe garssana aad'd'iyaa hak'awenne tammuntsi Med'inaa Godaw geeshsha.

³³ Tammuntsa mehiyaa iita gidina lo"o gidinakka dooroppo; woy Aa haraana laam-moppo. Laammooppenne koyirowenne laamiyaa immeeddawenne laa"uukka S'oossaw geeshsha gidiinoppe attina, zaariide wozanaw danddayenna» yaaga» yaageedda.

³⁴ Siinaa Deriyaa bollan Med'inaa Goday Muse baggana Israa'eliyaa asaa azazeedda azazotuu hawantta.

Payduwaa Mas'aafaa Geluwaa

Payduwaa geetetteedda ha mas'aafay, Israa'eeliyaa asaa yaratuwaa Muse paydeed-dawaa bessiyya diraassa. Siina Deriyaappe denddeedda wodiyaappe doommiide, S'oossay untunttuu immana geedda, hidootaa biittaw away wulliyya bagga zawaa gakkana gakkanaw, oytamu laytsaa untunttuu de'eedda taarikiyaa odee. Mas'aafaa suntsay, gid-don de'iyaa taariketuwaappe dariyaa kifiliyaa besse. Hewenne Israa'eeliyaa Asay Siina Deriyaappe denddiide baanaappe kasetiide, k'ay itti yeletaappe simmina Yorddaanoosa Shaafaappe away doliyaa baggana Moo'aaben, Muse asaa paydeedda payduwaabaa besse. Laa"u paydatuwaappe gidduwaan de'iyaa wodetuwaan Israa'eeliyaa Asay Kanaanew gedissa bagga zawaa gidiyaa K'aadeesa-Barnne gakkii utteedda. Gidooppenne untunttuu hewaana hidootaa biittaa gelanaw danddayibeykkino. Hewaa diraw, untunttuu hewaa heeraan daro laytsaa aatsiide, guyyeppe Yorddaanoosa Shaafaappe away doliyaa baggana de'iyaa biittaa beeddino. Untunttuppe baggay yan de'anaw k'ofaa k'achchina, atteeda Asay Yorddaanoosa pinniide, Kanaane baanaw barena giigisseedda.

Payduwaabay daro metuu gakkiiyaa wode yayyiyaanne hidootaa k'ans's'iyya asatuu taarikiyaa, S'oossaa bollanne untunttuu kaaletsana mala S'oossay untunttuu dooreedda Muse bolla makkaliide dendeedda asatuu taarikiyaa oyk'k'eeddawaa. Asay daaburanchanne d'iba gidooppenne S'oossay untunttuu ammanettiyaawaa gidiide, untunttuu kabboyiide wotseeddawaa taarikii odee. Hewaadankka Muse itti ittooden genc'c'aa d'ayooppe, aw mino ammanuu de'iyaaawe S'oossawunne asaw ammanettiide ootseedda asaa I gidiyaawe beetteedda.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Israa'eelatu Siina Deriyaappe Baanaw Giigussaa 1:1–9:23

Aa Koyro Asaa Payduwaa 1:1–4:49

Duma Duma Higgiyaanne Wogaa 5:1–8:26

Laa"entso Paasigaa 9:1–23

Siina Deriyaappe Moo'aabe Buussaa 10:1–21:35

Moo'aaben Oosetteedda Hanotatuwaa 22:1–32:42

Gibs'eppe Moo'aaba Gakkanaw de'iyaa Hamesay K'antsaan 33:1–49

Yorddaanoosa Pinanappe kaseti Imetteedda Azazuwaa 33:50–36:13

Israa'eelatu Siina Deriyaappe Baanaw Giigussaa

(1:1–9:23)

Koyro Israa'eeliyaa Asaa Payduwaabaa

(1:1–4:49)

¹ Siinaa Mela Biittaa, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa gid-don, Israa'eeliyaa Asay Gibs'e gadiyaappe keseedda laa"entso laytsan, laa"entso aginaan, he aginaw koyiro gallassan, Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

² «Israa'eeliyaa asaa ubbaa untunttuu yaran yaraaninne golliyaan golliyaan paydaade, attuma asaa untunttuu suntsan suntsan s'aafa.

³ Neeninne Aarooni yelettoodeppe laatamu laytsanne hewaappe bollana de'iyaa Israa'eelatuwaa, olaa baanaw danddayiyaawantta ubbatuwaa, untunttuu c'itan c'itan paydite.

⁴ Zariyaappe zariyaappe itti itti Asay bare golliyaa asaw kaappuwaa gidiide, hinttena maaddo.

⁵ Hinttena maaddana asatuu suntsay hawaappe kaalliide de'iyawaa:

Zariyaa Golliyaa Asaa Kaappuwaa

Roobeela Shade'uura na'aa Eliis'uura,

⁶ Simoona S'uriishadaaya na'aa Shalumi'eela,

⁷ Yihudaa Aminaadaaba na'aa Na'asoona,

⁸ Yisaakoora S'u'aara na'aa Nataani'eela,

⁹ Zaabiloona Heloona na'aa Eli'aaba,

¹⁰ Yooseefo naanaappe Efireema Amihuuda na'aa Elishamaa'a,

Minaase Padaas'uura na'aa Gamaali'eela,

¹¹ Biiniyaama Giidi'oona na'aa Abidaana,

¹² Daanappe Amishadaaya na'aa Ahi'eezera,

¹³ Aaseera Okiraana na'aa Paagi'eela,

¹⁴ Gaada Da'u'eela na'aa Eliyasaafa,

¹⁵ Nifttaaleema Enaana na'aa Ahiraa'a;

¹⁶ Ha asatuu barenttu aawotuwwa golliyya asatuwaappe kaaletsanaw dooretteed-dawantta; untunttu Israa'eeliyaa yarato kaappatuwaa» yaageedda.

¹⁷ Musenne Aarooni suntsay s'eesetteedda ha asatuwaa afeedino.

¹⁸ Laa'entsa aginaan koyiro gallassi kumentsaa maabaraa s'eesiide, ittippa shiishsheed-dino. Asay bare yaran yaraaninne bare golliyaan golliyaan odiide, yellettoodeppe laatamu laytsanne hewaappe bollana de'iyaa attuma asatuwaa ubbaa suntsay ubbaanna s'aafetteedda.

¹⁹ Med'inaa Goday Aa azazeeddawaadan, Muse untuntta Siinaa mela biittaaan pay-deedda.

²⁰⁻²¹ Olaw baanaw danddayiyaa attuma asatuu ubbay, laatamu laytsanne hewaappe bollana de'iyaa wanttu paydettiide, huup'iyaan huup'iyaan s'aafetteeddino. Untunttu barenttu yaran yaraaninne barenttu golliyaan golliyaan shaakettiide, hawaappe kaalliide de'iyaa payduwaan mazgobetteeddino.

Zariyaa Olanchchatuwaa Payduwaa;

Roobeela (Israa'eeliyaa na'aa bayiraa) 46,500;

²²⁻²³ Simoon 59,300;

²⁴⁻²⁵ Gaada 45,650;

²⁶⁻²⁷ Yihudaa 74,600;

²⁸⁻²⁹ Yisaakoor 54,400;

³⁰⁻³¹ Zaabiloon 57,400;

³²⁻³³ Yooseefo na'aa Efireema 40,500;

³⁴⁻³⁵ Yooseefo na'aa Minaasa 32,200;

³⁶⁻³⁷ Biiniyaama 35,400;

³⁸⁻³⁹ Daana 62,700;

⁴⁰⁻⁴¹ Aaseera 41,500;

⁴²⁻⁴³ Nifttaaleema 53,400;

⁴⁴ Muse, Aarooninne tammanne laa"u Israa'eeliyaa zaratu kaappatu paydeedda Asay hawaa.

⁴⁵ Olaw baanaw danddayiyaa attuma asatuu ubbay laatamu laytsanne hewaappe bollana de'iyaa wanttu barenttu aawuwaa golliyaan golliyaan paydetteeddino.

⁴⁶ Hewanttu ubbaanna 603,550.

⁴⁷ Shin Leewiyaa zaratu ha paydetteedda asaana paydettibeykkino.

⁴⁸ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

⁴⁹ «Leewiyaa zaratuwaa paydoppa; untuntta atteeda Israa'eelatuwaa payduwaan yeg-goppa.

⁵⁰ Leewatuwaa S'oossaa Dunkkaaniyaa bollaninne Aa gidдон de'iyaa miishshatuwaa ubbaa bollan kaappuwaa ootsaade suntsaa. Untunttu he Dunkkaaniyaanne Aa gid-don de'iyaa miishshata tookkino; untunttu Aa gidдон ootsinonne Aa yuushshuwaan dunkkaanino.

⁵¹ S'oossaa Dunkkaanii shodettiyya wode Leewatuu shoddino; S'oossaa Dunkkaanii ek'k'iyaa wodekka Leewatuu essino. Untuntuppe haray ooninne aakko shiik'ooppe, hayk'k'o.

⁵² Israa'eeliyaa asatuu ubbay barenttu armman armaaninne barenttu c'itan c'itan shaakettiide, barenttu dunkkaaniyaa dunkkaanino.

⁵³ Shin S'oossaa hank'k'uu Israa'eeliyaa maabaraa bolla wod'd'enna mala, Leewatuu S'oossaa Markkatetsaa Dunkkaaniyaa yuushshuwaan barenttu dunkkaaniyaa dunkkaanino; Leewatuu S'oossaa Dunkkaaniyaan aawotino» yaageedda.

⁵⁴ Israa'eelatu hawaa ubbaa Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan ootseeddino.

2

Itti Itti Shaakuu Dunkkaanana sa'aa Bessiyawaa

¹ Med'inaa Goday Musanne Aaroon hawaadan yaageedda;

² «Israa'eeliyaa Asay barenttu bagga bagga erissiyaa armaanne barenttu yaraa yaraa erissiyaa banddiraa kaalliide, S'oossaa Dunkkaaniyaappe guutsaa haakkiide, Aa yuushshuwaan dunkkaanino.

³⁻⁴ «Away doliyaa baggana Yihudaa baggay barenttu armmaa kaalliide dunkkaanino. Untunttu zaratuwaa suntsay, zaratuwaa kaappatuwaa suntsayne olanchchatuwaa paydu hawaappe kaallee:

Yihudaa Aminaadaaba na'aa Na'asoon 74,600;

⁵⁻⁶ Yisaakoora S'u'aara na'aa Nataani'eela 54,400;

⁷⁻⁸ Zaabiloona Heloona na'aa Eli'aaba 57,400;

⁹ Yihudaa baggaappe paydeteedda olanchchatuu ubbaanna 186,400. Hara sa'aa biyaa wode untunttu koyiro kesiyaawantta.

¹⁰⁻¹¹ «K'ay dugehaa baggana Roobeela baggay barenttu armmaa kaalliide dunkkaanino. Untunttu zaratuu suntsay, zaratuwaa kaappatuwaa suntsayne olanchchatuwaa paydu hawaappe kaallee:

Roobeela Shade'uura na'aa Eliis'uura 46,500;

¹²⁻¹³ Simoona S'uriishadaaya na'aa Shalumi'eela 59,300;

¹⁴⁻¹⁵ Gaada Re'u'eela na'aa Eliyasaafa 45,650.

¹⁶ Roobeela baggaappe paydeteedda olanchchatuu ubbaanna 151,450. Hara sa'aa biyaa wode untunttu laa"entso kesiyaawantta.

¹⁷ «Hewaappe guyyiyaan, S'oossaa Dunkkaaniinne Leewiyaa zaratuu koyiro kesiidde laa"u baggaappenne guyyeppe kesiyyaa laa"u baggaappe gidduwaan kesino; yaatiide barenttu dunkkaaneedda maaran maaraaninne barenttu banddiraa banddiraa kaalliide kesino.

¹⁸⁻¹⁹ «K'ay away wulliyaa baggana Efireema baggay barenttu armmaa kaalliide dunkkaanino. Untunttu zaratuwaa suntsay, zaratuwaa kaappatuwaa suntsayne olanchchatuwaa paydu hawaappe kaallee:

Efireema Amihuuda na'aa Elishamaa'a 40,500;

²⁰⁻²¹ Minaasa Padaas'uura na'aa Gamaali'eela 32,200;

²²⁻²³ Biiniyaama Giidi'oona na'aa Abidaana 35,400;

²⁴ Efireema baggaappe paydeteedda olanchchatuu ubbaanna 108,100. Hara sa'aa biyaa wode untunttu heezzentso kesiyaawantta.

²⁵⁻²⁶ «K'aykka huup'issa baggana Daana baggay barenttu armmaa kaalliide dunkkaanino. Untunttu zaratuwaa suntsay, zaratuwaa kaappatuwaa suntsayne olanchchatuwaa paydu hawaappe kaallee:

Daana Amishadaaya na'aa Ahi'eezera 62,700;

²⁷⁻²⁸ Aaseera Okiraana na'aa Paagi'eela 41,500;

²⁹⁻³⁰ Nifttaaleema Enaana na'aa Ahiraa'a 53,400;

³¹ Daana baggaappe paydeteedda olanchchatuu ubbaanna 157,600. Hara sa'aa biyaa wode untunttu wurssetsan bare banddiran kesiyaawantta» yaageedda.

³² Bare yaran yaran shaakettiide paydeteedda Israa'eeliyaa olanchchatuu ubbaanna 603,550.

³³ Shin Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, Leewatuu hara Israa'eelatuwaana paydettibeykkino.

³⁴ Israa'eelatu Med'inaa Goday Musa azazeeddawaa ubbabaa ootseeddino. Simmi untunttu barenttu banddiraa kaalliide, hewaadan dunkkaaneeddino; k'ay barenttu yaraa yaraanne barenttu soo asaa asaa kaalliide, hewaadan keseeddino.

3

Aaroona Attuma Naanatuwaa

¹ Med'inaa Goday Siinaa Deriyaa bollan Musena haasayeedda wode de'iyaa Aaroonanne Muse golliyaa Asay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa.

² Aaroona attuma naanatuwaa suntsay bayiray Nadaaba, Abiiha, El"aazaranne Itaamaara.

³ He Aaroona attuma naanay ubbay k'eese gidiide ootsanaw okettiide suntsetteeddino.

⁴ Shin untunttu gidloppe Naadaabinne Abihu Siinaa mela biittaaan S'oossay azazibeena tamaa yarshshiide, Med'inaa Godaa sintsan hayk'keeddino; untunttoo na'i baawa. Hewaa diraw, untunttu aawuu Aarooni pas'a de'eedda laytsaa ubbaan El"aazaranne Itaamaara s'alalay k'eese gidiide ootseeddino.

Leewatuu K'eesetuwaa Maaddanaw Suntsetteeddino

⁵ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

⁶ «Leewatuwaa haa akka yaade k'eesiyaa Aaroona maaddana mala, untuntta Aa sintsa shiishsha.

⁷ Untunttu Aaroonawunne Israa'eeliyaa maabaraw ubbaw S'oossaa Dunkkaaniyaa sintsan dumma dumma oosuwaaw ootsino.

⁸ Untunttu S'oossaa Dunkkaaniyaan de'iyaa miishshaa ubbaa aawotetsaa akkino; Israa'eeliyaa asaa diraw S'oossaa Dunkkaaniyaan ooso ubbaa untunttu ootsino.

⁹ Neeni Leewatuwaa Aaroonanne Aa attuma naanatuwaa maaddanaadan suntsaa; untunttu Israa'eeliyaa giddoppe ubbaanna Aaroonaw imetteeddino.

¹⁰ Aaroonanne Aa attuma naanatuwaa k'eese ootsaade suntsaa. Untunttuppe hara Asay ooninne S'oossaa Dunkkaaniyaakko shiik'ooppe, hayk'k'o» yaageedda.

¹¹ K'ay Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

¹² «Taani Israa'eelatuwaa mac'c'a Asay bayira yeliyaa attuma naanatuwaa ubbaa diraw Israa'eelatuwaa giddoppe Leewatuwaa akkaad. Leewatuu tawaa;

¹³ yaw gooppe, bayira yeletteedda ubbay tawaa. Taani Gibs'e gadiyaan bayira yeletteeddawaa ubbaa wod'eedda gallassan, Israa'eelatuwaan bayira yeletteeddawaa ubbaa, asaa gidina, mehiyaa gidina, taw dummayaad; untunttu tawaa gidana. Taani Med'inaa Godaa» yaageedda.

Leewatuwaa Payduwaabaa

¹⁴ K'aykka Med'inaa Goday Musa Siinaa mela biittaaan,

¹⁵ «Neeni Leewatuwaa untunttu soo asan asaaninne untunttu yaran yaran payda; yelettoodeppe itti aginanne hewaappe bollana de'iyaa attumawantta ubbaa payda» yaageedda.

¹⁶ Med'inaa Goday azazeeddawaadan, Muse untunttu paydeedda.

¹⁷ Leewiyaa attuma naanay Gershshoona, K'ahaatanne Maraara.

¹⁸ Gershshoona attuma naanay Liibinanne Shim'a.

¹⁹ K'ahaata attuma naanay Amiraama, Yis'ihaara, Kebroonanne Uuzi'eela.

²⁰ Maraara attuma naanay k'ay Maahilanne Musha. Leewatuwaa mayzza aawotuu hawantta.

²¹ Liibina yaratuunne Shim'a yaratuu Gershshoona zaratuuwaa.

²² Untunttuppe paydina, yelettoodeppe itti aginanne hewaappe bollana de'iyaa attumawanttu ubbaanna 7,500.

²³ Gershshoona yaratuu S'oossaa Dunkkaaniyaappe guyye away wulliyaa baggana dunkkaaniino.

²⁴ Gershshoona yaratuwaa soo asaa kaappuu Laa'eela na'aa Eliyasaafa.

²⁵ Gershshoona yaratu S'oossaa Dunkkaaniyaa, Dunkkaaniyaa kammiyaawantta geliyaasaa gaaridduwaa,

²⁶ dabaabaa gaaridduwaa, S'oossaa Dunkkaaniyaanne yarshshiyaa sa'aa yuushshuwaan de'iyaa dabaabaa geliyaasan gaaridduwaa, wodorotuwaanne untunttu go'aanna gaketiyaabatuwaa ubbabaa aawotetsaa akkiino.

²⁷ Amiraama yaratu, Yis'ihaara yaratu, Kebroona yaratuunne Uuzi'eela yaratu K'ahaata zaratuuwaa.

²⁸ Yelettoodeppe itti aginanne hewaappe bollana de'iyaa attumawanttu ubbaanna 8,600. K'ahaata yaratu S'oossaa Dunkkaaniyaa aawotetsaa akkiino.

²⁹ K'ahaata yaratu S'oossaa Dunkkaaniyaappe gedissa baggana dunkkaaniino.

³⁰ K'ahaata yaratuwaa soo asaa kaappuu Uuzi'eela na'aa Els's'aafaana.

³¹ Untunttu Taabootaa, s'arap'peezaa, s'omppiyya wotsiyaa ballaa, yarshshiyaa sa'aa, ootsiyaa wode go'ettiyaa S'oossaa Dunkkaaniyaa miishshatuwaa, gaaridduwaanne untunttu go'aanna gaketiyaabatuwaa ubbabaa aawotetsaa akkiino.

³² Leewatuwaa kaappatuwaa kaappuu k'eesiyaa Aaroona na'aa El'aazara; Geeshsha Sa'aa aawotiyaawanttu bolla I suntsetteedda.

³³ Maahila yaratuunne Musha yaratu Maraara zaratuuwaa.

³⁴ Untunttuppe paydina, yelettoodeppe itti aginanne hewaappe bollana de'iyaa attumawanttu ubbaanna 6,200.

³⁵ Maraara yaratuwaa soo asaa kaappuu Abihayila na'aa S'urii'eela. Maraara yaratu S'oossaa Dunkkaaniyaappe huup'issa baggana dunkkaaniino.

³⁶ Maraara yaratu Dunkkaaniyaa s'agaagetuwa, kulbbotuwa, tuussatuwaa, gedetuwa, he oosoo koshshiyaa miishshatuwaa ubbaanne untunttu go'aanna gaketiyaabatuwaa ubbaa aawotetsaa akkiino.

³⁷ Hewaa bollakka gujiide, yuushshuwaan de'iyaa dabaabaa tuussatuwaanne untunttu gedetuwa, shikaaliyaanne wodorotuwa aawotetsaa akkiino.

³⁸ K'ay S'oossaa Dunkkaaniyaappe sintsa away doliyaa baggana Muse, Aarooninne Aa attuma naanay dunkkaaniino. Untunttu Israa'eelatuwaa diraw S'oossaa Dunkkaane gidдон ootsiyaa oosuwa aawotetsaa akkiino. Hara Asay S'oossaa Dunkkaaniyaakko shiik'ooppe, hayk'k'o.

³⁹ Med'inaa Goday azazina, Musenne Aarooni paydeedda attuma Leewatuu, yelettoodeppe itti aginanne hewaappe bollana de'iyaa attumawanttu ubbaanna 22,000.

*Bayira Yeletteedda Israa'eelatuwaa Kotaa
Leewatuwa Aketeeddino*

⁴⁰ Med'inaa Goday Musa, «Israa'eelatuwaa bayira attuma naanatuwaa, yelettoodeppe itti aginanne hewaappe bollana de'iyaa wantta ubbaa paydaade untuntu suntsaa s'aafa.

⁴¹ Israa'eelatuwaan bayira yeletteedda ubbaa kotaw Leewatuwaa taw akka; k'ay Israa'eelatuwaa mehiyaan bayira yeletteedda ubbaa kotaw Leewatuwaa mehiyaa taw akka. Taani Med'inaa Godaa» yaageedda.

⁴² Muse Med'inaa Goday Aa azazeeddawaadan, Israa'eelatuwaan bayira yeletteedda ubbaa paydeedda.

⁴³ Yelettoodeppe itti aginanne hewaappe bollana de'iyaa bayira yeletteedda attumawanttu, suntsaykka s'aafetteeddawanttu ubbaanna 22,273.

⁴⁴ Med'inaa Goday Musa k'aykka hawaadan yaageedda;

⁴⁵ «Leewatuwaa Israa'eeliyaa attumawanttu ubbaa kotaw akka; Leewatuwaa mehetuwaa Israa'eelatuwaa mehiyaa kotaw akka; Leewatuwa tawaa gidanawantta. Taani Med'inaa Godaa.

⁴⁶ Leewatuwaa payduwaappe dariyaa 273 bayira gidiide yeletteedda Israa'eeliyaa attuma naanatuwaa wozanaw,

⁴⁷ ittoo ittoo ichcheshu s'agaraa biraa S'oossaa Dunkkaaniyaan erettiyaa miizaaniyaa likkiyaan akka; Itti S'agaraa Biray Laatamu Geera keeshshaa.

⁴⁸ Palaheedda Israa'eelatuwaa woziyaa he miishshaa Aaroonawunne Aa attuma naanaw imma» yaageedda.

⁴⁹ Muse, Leewatuwaan wozetteeddawanttuppe palaheeddawantta woziyaa miishshaa shiishsheedda.

⁵⁰ Bayira yeletteedda Israa'eelatuwaappe 1,365 s'agaraa biraa S'oossaa Dunkkaaniyaan erettiyaa miizaaniyaa likkiyaan I shiishsheedda;

⁵¹ Med'inaa Goday azazeedda azazuwaadan, Muse woziyaa miishshaa Aaroonawunne Aa attuma naanaw immeedda.

4

K'ahaata Yara Gidiyaa Leewatuwaa Oosuwa

¹ Med'inaa Goday Musanne Aaroona hawaadan yaageedda;

² «Leewiyaa zaratuwaan K'ahaata yaratuwaa untuntu dabbuwaan dabbuwaaninne untuntu soo asan asan shaakkaade payda;

³ yelettoodeppe laysay hattamuwaappe biide ishatamuwaa gakeedda attuma asaa ubbaa, S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдон ootsanaw yiyaawantta payda.

⁴ K'ahaata yaratuwa S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдон ootsana oosuu hawaa: untuntu ubbaappe aad'd'eeda geeshsha miishshatuwaan aawotiino.

⁵ «Asay dunkkaaneedda saappe baanaw haniyaa wode, Aarooninne Aa attuma naanay S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдо geliide, Taabootaa sintsa gaaridduwaa kak'uwaappe wotsino; he C'aak'uwa Taabootaa aan kammino.

⁶ He kammeeddawaa bollakka wod'iyaa irbbaniyaa kammino; hewaa bollakka k'ay gujjiide, saluwaa malatiyaa c'ark'k'iyaa kammino; tookkiyaa kasotuwaa untuntu sagaayetuwaan aatsino.

⁷ «S'oossaa sintsa shiishshiyaa ukitsaa wotsiyaa s'arap'peezaa bollan saluwaa malatiyaa c'ark'k'iyaa hiis's'ino; Aa bolla saanetuwaa, c'ilppatuwaa, s'uu'atuwaanne ushshaa yarshshoo go'ettiyaa ototuwaa wotsino; k'ay ukitsay ubbaa wodekka Aa bollappe d'ayoppo.

⁸ Hewaa bollan zo'o c'ark'k'iyaa hiis's'iide, irbbaniyaa k'ay Aa bolla kammino; tookkiyaa kasotuwaa sagaayetuwaan aatsino.

⁹ «Untuntu saluwaa malatiyaa c'ark'k'iyaa akkiide, s'omppiyaa wotsiyaa ballatuwaa s'omppetuwaanna, toyissiyaa k'ap'etuwaana, untuntu wotsiyaabatuwaananne zayitiyaa tigiyyaa s'aarotuwaa akka ubbaa kammino.

¹⁰ Yaatiide aakka miishshatuwaa ubbaakka irbbaniyan kammiide, tookkiyaa shanchchamaa bollan wotsino.

¹¹ «Is'aanaa c'uwissiyaa work'k'aa saas'iniyaa bollan saluwaa malatiyaa c'ark'k'iyaa hiis's'eeddawaa k'ay irbbaniyan kammino; tookkiyaa kasotuwaa untuntu sagaayetuwaan aatsino.

¹² Hewaadankka, k'ay S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдон go'ettiyaa miishshatuwaa ubbaa akkiide, saluwaa malatiyaa c'ark'k'iyaa s'aas'ino; irbbaniyan kammiide, tookkiyaa shanchchamaa bollan wotsino.

¹³ «Yaatiide nahaasiyaappe ootseedda yarshshiyaa sa'aa bolla de'iyaa bidintsaa diggiide Aa bolla ochchaa teeraa malatiyaa c'ark'k'iyaa hiis's'ino.

¹⁴ Aa bolla yarshshiyaasan go'ettiiyaa miishshatuwaa ubbaa, tamaa c'oo'etuwaa, ashuwaa k'ap'iyaa k'ap'etuwaa, akaafatuwaanne kaashiyaa kuyis'aarotuwwaa wotsino. Irbbaniyan kammino; tookkiyaa kasotuwaa untunttu sagaayetuwaan aatsino.

¹⁵ «Aarooninne Aa attuma naanay, geeshshabatuwaanne geeshsha miishshatuwaa ubbaa kammiide makkooppenne dunkkaaneedda sa'aappe dendiyyaa wodii gakkoope, hewaa ubbaa tookkanaw K'ahaata yaratuu yiino. Shin geeshsha miishshatuwaa untunttu bochchoope hayk'k'ino. S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдон de'iyaa he miishshaa K'ahaata yaratuu tookkino.

¹⁶ «K'eesiyaa Aaroona na'ay El'aazari s'omppiyaa zayitiyaw, sawiyaa is'aanaw, hachchi hachchi yarshshiyaa katsaa yarshshuwaanne okkiyaa zayitiyaw, k'ay S'oossaa Dunkkaaniyaa muliyaanne Aa gidдон de'iyaa dumma geeshsha miishshatuwaa ubbaa bolla aawoto» yaageedda.

¹⁷ K'ay Med'inaa Goday Musanne Aaroona hawaadan yaageedda;

¹⁸ «K'ahaata yaratuu Leewiyaa zaratuwaappe hayk'k'iide d'ayenna mala s'eellite.

¹⁹ Ubbaappe aad'd'eedda geeshsha miishshaa mata shiik'iyaa wode, untunttu hayk'k'ennan pas'a attiide de'ana mala, untunttoo hawaadan ootsite: Aarooninne Aa attuma naanay S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдо geliide K'ahaata yaratuu ubbay huup'yaan huup'yaan ootsana oosuwaanne tookkanaa tookuwwaa shaakkiide gishino.

²⁰ K'ahaata yaratuu hayk'k'ennaadan, ubbaappe aad'd'iyaa geeshshatuwaa k'eesatuu s'aas'ishin be'anaw gidduwaa geloppino» yaageedda.

Gershshoona Yara Gidiyaa Leewatuwaa Oosuwaa

²¹ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

²² «Gershshoona yaratuwaakka untunttu dabbuwaan dabbuwaaninne untunttu soo asan asan shaakkaade payda;

²³ yelettoodeppe laysay hattamuwaappe biide ishatamuwaa gakeedda attuma asaa ubbaa, S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдон ootsanaw yiyaawantta payda.

²⁴ «Gershshoona yaratuu ootsiyaa oosuunne tookkiyaa tookku hawaa:

²⁵ untunttu S'oossaa Dunkkaaniyaa gaariddotuwwaa, S'oossaa Dunkkaaniyaa, Aa kam-miyaabatuwaanne bollana kammiyaa irbbaniyaa, S'oossaa Dunkkaaniyaa geliyaasan sottiyya gaaridduwaa tookkino;

²⁶ k'ay S'oossaa Dunkkaaniyaanne yarshshiyaa sa'aa yuuyyi aad'd'eeda dabaabaa gaariddotuwwaa, dabaabaa geliyaasaa gaaridduwaa, wodorotuwaanne untunttoo go"iya miishshatuwaa ubbaa tookkino. Gershshoona yaratuu ha miishshatuwaan ootsanaw bessiyaa oosuwwaa ubbaa ootsino.

²⁷ Tookkiyaawaa gidina, hara oosuwwaa gidinakka untunttu ootsiyaa oosuwwaa ubbay Aarooninne Aa attuma naanay untunttu azazina oosettino. Neeni untunttu tookkanaw bessiyaabatuwwaa ubbaa untunttu aawotetsaa aawotetsaadan untunttoo gisha.

²⁸ S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдон Gershshoona yaratuu ootsana oosuu ubbay hawaa. Untunttu ootsana oosuwwaa ubbay k'eesiyaa Aaroona na'aa Itaamaara aawotetsaa garssaana gidanawaa.

Maraara Yara Gidiyaa Leewatuwaa Oosuwaa

²⁹ «Maraara yaratuwaa untunttu dabbuwaan dabbuwaaninne untunttu soo asan asan shaakkaade payda;

³⁰ yelettoodeppe laysay hattamuwaappe biide ishatamuwaa gakeedda attuma asaa ubbaa, S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдон ootsanaw yiyaawantta payda.

³¹ «Untunttu S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдон ootsana oosotuu hawantta: untunttu Dunkkaaniyaa s'agaagetuwwaa, kulbbotuwwaa, tuussatuwaanne gedetuwwaa,

³² k'aykka dabaabaa yuushshuwaan ek'k'iyaa tuussatuwwaa, he tuussatuu gedetuwwaa, toliyya s'agaagetuwwaa, wodorotuwwaa, hewanttoo koshshiyaa miishshatuwwaa ubbaanne he miishshatuwaanna gaketiyaabatuwwaa ubbaa tookkino. Itti itti uraw I tookkanawaa shaakkaade gisha.

³³ S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдон Maraara yaratuu ootsana oosuu ubbaanna hawaa. Untunttu ootsana ooso ubbay k'eesiyaa Aaroona na'aa Itaamaara aawotetsaa garssaana gidanawaa» yaageedda.

Leewatuwaa Payduwaabaa

³⁴ Muse Aarooninne maabaraa kaappatuu K'ahaata yaratuwaa attuma asaa untunttu dabbuwaan dabbuwaaninne untunttu soo asan asan shaakkiide paydeeddino.

³⁵ Yelettoodeppe laysay hattamuwaappe biide ishatamuwaa gakeedda attuma asatuu ubbatuu, S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдон ootsanaw yiyaawanttu,

³⁶ untunttu soo asan asan paydina ubbaanna 2,750.

³⁷ K'ahaata yaratuwaan S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдон ootseedda asaa paydu hawaa. Med'inaa Goday Muse baggana azazeeddawaadan, Musenne Aarooni untuntta paydeeddino.

³⁸ Gershshoona yaratuukka barenttu dabbuwaan dabbuwaaninne barenttu soo asan asan shaakettiide paydeteeddino.

³⁹ Yelettoodeppe laytsay hattamuwaappe biide ishatamuwaa gakeedda attuma asatuu ubbatuu, S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдон ootsanaw yiyaawanttu,

⁴⁰ untunttu soo asan asan paydina ubbay 2,630.

⁴¹ Gershshoona yaratuwaan S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдон ootseedda asaa paydina hawaa. Med'inaa Goday Muse baggana azazeeddawaadan, Musenne Aarooni untuntta paydeeddino.

⁴² Maraara yaratuukka k'ay dabbuwaan dabbuwaaninne barenttu soo asan asan shaakettiide paydeteeddino.

⁴³ Yelettoodeppe laytsay hattamuwaappe biide ishatamuwaa gakeedda attuma asatuu ubbatuu, S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдон ootsanaw yiyaawanttu,

⁴⁴ untunttu soo asan asan paydina ubbay 3,200.

⁴⁵ Maraara yaratuwaa paydu hawaa. Med'inaa Goday Muse baggana azazeeddawaadan, Musenne Aarooni untuntta paydeeddino.

⁴⁶ Hewaa ootsiide Muse, Aarooinne Israa'eeliyaa kaappatuu Leewatuwaa ubbaa, untunttu yaran yaraaninne untunttu soo asan asan shaakkiide paydeeddino.

⁴⁷ Yelettoodeppe laytsay hattamuwaappe biide ishatamuwaa gakeedda attuma asatuu ubbatuu, S'oossaa Dunkkaaniyaa gidдон oosuwa ootsanawunne aw go"iya miishshatuwaa ubbaa tookkanaw yeeddawanttu

⁴⁸ ubbay 8,580.

⁴⁹ Med'inaa Goday Muse baggana azazeeddawaadan, untunttu huup'iyaan huup'iyaan ootsana oosuu woy tookkana tookuukka untunttoo odetteedda. Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, untunttu ubbaykka paydeteeddino.

Duma Duma Higgiyaanne Wogaa

5

(5:1–8:23)

Geeyibeenna Asaa

¹ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda:

² «Neeni Israa'eelatuwaa, «Hintte gidдон wolk'k'aama galbbaa harggii oyk'k'eedda uraa, woy bollaappe ayayneekka goggiyaa uraa, woy anhaa oyk'k'iide tuneedda uraa oonakka hintte dunkkaaneedda sa'aappe kessi diggite» yaagaade azaza.

³ Hewe mac'c'awaa attumawaa gidinakka kessino. Taani untunttu gidduwaan de'iyaa untunttu dunkkaaneeddasaa hewanttu tunissenna mala, untunttu dunkkaaneedda sa'aappe kessa yedda» yaageedda.

⁴ Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, Israa'eelatu untunttu ubbaa dunkkaaneedda sa'aappe kessiide yeddeeddino.

Naak'uwaa Ac'c'aa

⁵ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

⁶ «Neeni Israa'eelatuwaa hawaadan yaaga; «Itti attuma Asay woy itti mac'c'a Asay ay ogiyaaninne hara asaa naak'kooppenne hewan Med'inaa Godaw ammanettennan is'sooppe, he uray bayzzanchcha.

⁷ Hewaa diraw, I bare ootseedda nagaraa paas'o; bare bayzzeeddawaa kumentsaa zaariide c'iggo; hewaa bollakka ichcheshentso kushiya gujjiide, bare naak'k'eedda uraw ac'c'o.

⁸ Shin he naak'etteedda uray hayk'k'eeddawaa gidooppenne, ac'c'aa akkanaw aw mata dabbuu d'ayooppe, he ac'c'ay Med'inaa Godaassa. He ac'c'iyaa ac'c'ay naak'k'eedda uray maarettanaw yarshshoo immiyaa dorssaa orggiyaana ittippe k'eesiyaw imetto.

⁹ K'ay Israa'eelatu k'eesiyaw immiyaa geeshsha imuwaa ubbay he k'eesiyaassa.

¹⁰ Itti itti Asay immiyaa imotay he immeedda uraabaa; shin k'eesiyaw I immiyaa imotay he k'eesiyaassa» yaaga» yaageedda.

Bare Asinaan Sid'ettiyaa Machchatibaa

¹¹ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa,

¹² «Neeni Israa'eelatu hawaadan yaagaade oda; «Itti uraa machchata kare hamettaade, aw ammanettennan is's'aade,

¹³ hara attuma asaana gisoooppe, k'ay hewaa iza bare asinaappe k'osooppe, markkay baynnawaa gidooppenne, iza sharmus'aade oyk'k'etennan attooppe,

¹⁴ Iza tuneedda diraw, I golliyaw izo sid'iyawaa gidanaw danddayee; woy iza tunennan de'ishshin, I bare machchato sid'iyawaa gidanaw danddayee.

¹⁵ Yaatooppe, he bitanii bare machchato k'eesiyaakko afo; k'ay izi diraw yarshshanaw itti kiilo giraame banggaa d'iiliyaa afo. Shin d'iiliyaa bolla zayitiyaa tigoppo, woy is'aanaa Aa bolla wotsoppo; ayaw gooppe, he d'iilii I bare machchato sid'eadda diraw yarshshiyaa katsaa yarshsho; k'ay hewe bayzzuwaa k'onc'c'issiyaa yarshshuwaa.

¹⁶ «Hewaappe guyyiyaan, k'eesii he mishirato shiishiide, Med'inaa Godaa sintsan esso. ¹⁷ Anjjetteda haatsaa kuyis'aaruwaan akko. Hewaappe guyyiyaan, S'oossaa Dunkkaaniyaa wuyggiyaan de'iyaa baanaa akkiide, he haatsaan gujjo.

¹⁸ He mishiratto Med'inaa Godaa sintsan esso; hewaappe guyyiyaan, he mishiratti huup'iyaa billo; sid'eadda diraw yarshshiyaa izi bayzzuwaa k'onc'c'issiyaa katsaa yarshshuwaa izi kushiyan wotso; k'ay he k'eesii bare kushiyan shek'k'aa ahiyaa c'amo haatsaa kuyis'aaruwaana oyk'k'o.

¹⁹ Mishirato hawaadan yaagiide c'aak'k'etso; «Neeni hara attuma asaana gisabeennawaa gidooppenne, ne asinaa aggaade kare hamettaade tunabeennawaa gidooppe, shek'k'aa ahiyaa ha c'amo haatsay new gometoppo.

²⁰ Shin neeni ne asinaa aggaade kare hamettaade tuneeddawaa gidooppenne, hara attuma asaana giseeddawaa gidooppe,

²¹ Med'inaa Goday ne yeluwaa golliyaa gunddissiyaawaaninne ne uluwaakka gaafisiyaawan, ne asan neena shek'iso.

²² Ha shek'k'aa ahiyaa haatsay ne ulo giddo geliide ne uluwaa gaafiso; ne yeluwaa keetsaakka gunddisso» yaagiide c'aak'k'etso.

«Mishiratakka, «Amen"i; amen"i» yaagu.

²³ «Hewaappe guyyiyaan, k'eesii ha shek'atuwaa s'aas'etteedda mas'aafan s'aafu; shek'atuwaa c'amo haatsaa giddo meec'c'o.

²⁴ Yaatiide shek'k'aa ahiyaa he c'amo haatsaa mishirato ushsho; shek'k'aa ahiyaa haatsay mishiratti uluwaan geliide, izo c'amo sakuwaa sakkana.

²⁵ K'eesii mishiratti kushiyaappe sid'eadda diraw yarshshiyaa katsaa yarshshuwaa akkiide, he yarshshuwaa Med'inaa Godaa sintsan k'aatsiide, yarshshiyaa sa'aa aho.

²⁶ K'eesii katsaa yarshshuwaappe kop'p'iyawaa akkiide bayzzanchcha gidekkentto k'onc'c'issiyaa yarshshuwaa ootsiide, yarshshiyaasan s'uuggo. Hewaappe guyyiyaan, mishirato he haatsaa ushsho.

²⁷ Haatsaa izo ushsheeddawaappe guyyiyaan, hawaadan hanana: iza bare asinaw amanettana d'ayaade tuneeddawaa gidooppe, shek'k'aa ahiyaa haatsay I uluwaan geliide, izo c'amo sakuwaa sakkana; izi uluukka gaafana; izi yeluwaa golliikka gunddana. Iza bare asan shek'k'etteedaano gidana.

²⁸ Shin iza tunabeenna s'illo mac'c'a asaa gidooppe, Aa saro ataade naanatuwaa yelana.

²⁹⁻³⁰ «Itti Asay bare machchato sid'iyaa wode ootsana wogay hawaa. Iza kare hamettaade tunooppe, woy itti Asay bare machchato sid'ooppe, Med'inaa Godaa sintsan izo eessiide k'eesii ha wogaa ubbaa izi bolla polo.

³¹ Asinay bayzzuwaa ubbaappe saro attana; shin mac'c'awunno bare nagaraa gaasuwaan yiyaawaa tookkana; yaaga» yaageedda.

6

Naaziraawetetsaa Higgiyaa

¹ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda,

² «Neeni Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; Attuma Asay woy mac'c'a Asay Naaziraawe gidiiide, barena Med'inaa Godaw dummayanaw gepooppe,

³ woyniyaa eessaanne hara matsoyiyaa ushshaa ushoppo; woyniyaa ayifiyaappe agetiya c'aalabaanne matsoyiyaabaa ushoppo; woyniyaa teeraa gum'eeddawaa ushoppo. Woy woyniyaa teeraa shuguwaa gidina, mela gidinakka mooppo;

⁴ I barena dummayeedda wodiyaan ubbaan, woyniyaa turaappe beettiyaawaa ubbaa, woyniyaa zeretsaa gidina, woy woyniyaa pok'uwaa gidinakka mooppo.

⁵ «I barena Med'inaa Godaw dummayanaw geppeedda wodiyaan ubbaan, Aa huup'ii meedettoppo woy k'ans's'ettoppo. I bare huup'iyaa binnaanaakka adussiide dichcho. I barena Med'inaa Godaw dummayeedda wodii polettana gakkanaw, geeshsha gidanaw koshshee.

⁶ «I barena Med'inaa Godaw dummayeedda wodiyaan ubbaan anhaakko shiik'oppo.

⁷ Haray attina Aa aawuu, woy Aa daaya, woy Aa ishay, woy Aa michchata hayk'ooppekka, I barena tunissoppo. Ayaw gooppe, I barena S'oossaw dummayeeddawaa erissiyaawe bare huup'iyana.

⁸ I barena S'oossaw dummayeedda wodiyaan ubbaan I Med'inaa Godaw geeshsha.

⁹ «Asay Aa matan akeekenan hayk'k'ina, S'oossaw dummayeedda Aa huup'ii tunooppe, laappun gallassaa gam'iide, bare geeyiyaa he laappuntsa gallassi bare huup'iyaa meedetto.

¹⁰ Hosppuntsa gallassan laa"u harap'p'etuwwa woy laa"u mara harap'p'etuwwa S'oossaa Dunkkaaniyaa pengge K'eesiyaw aho.

¹¹ K'eesii harap'p'etuwaappe ittuwaa nagaraa yarshshoo, ittuwaa k'ay s'uuggiyaa yarshshoo yarshsho. Ayaw gooppe, anhay Aa mata shiik'eedda bayzzuwwa diraw, aw atto giissanaassa. He gallassi I bare huup'iyaa wogaadan geeshsho;

¹² I barena kase geppeedda wodiyaan keenaa barena S'oossaw dummayanaw koshshee. Yaatiide yelettoodeppe itti laytsaa gidiyaa attuma dorssaa naak'oo immiyaa yarshshuwwa ootsiide yarshsho. Shin hewaappe kase I barena S'oossaw dummayeedda gallassatu paydetikkino; ayaw gooppe, I barena dummayeedda he wodetuwwa gidдон barena tunissi diggeedda.

¹³ «Bare gefaa wodiyaan wursseedda wode barena S'oossaw dummayeedda Naaziraawiyaa wogay hawaa: S'oossaa Dunkkaaniyaa pengge I shiik'o;

¹⁴ Med'inaa Godaw tilla bollana de'iyaa itti laytsaa attuma dorssaa s'uuggiyaa yarshshoo, tilla bollana de'iyaa itti laytsaa dorssato nagaraa yarshshoonne tilla bollana de'iyaa dorssaa orggiyaa ittipetetsaa yarshshoo he sa'aa aho.

¹⁵ K'ay katsaa yarshshuwwanne ushshaa yarshshuwwa untuntunna ittippe yarshshanaw aho; he katsaa yarshshuu irshshuu gelibeennawaa gido; k'ay zayitiyaan munak'k'eedda liik'o d'iliyaa komppotuwwanne zayitiyaa oketteedda lee"o ukitsatuwwa masooifiyan aho.

¹⁶ «K'eesii hewaa ubbaa shiishiide, nagaraa yarshshuwwanne s'uuggiyaa yarshsho ootsiide, Med'inaa Godaw Aa diraw yarshsho.

¹⁷ K'eesii dorssaa orggiyaa, irshshuu gelibeenna komppotuwwanne ukitsatuwwa ittipetetsaa yarshshuwwa ootsiide, Med'inaa Godaw yarshsho. K'ay hewaana ittippe katsaa yarshshuwwanne ushshaa yarshshuwwa yarshsho.

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan, Naaziraawii S'oossaw dummayeedda bare huup'iyaa S'oossaa Dunkkaaniyaa penggiyaan meedetto; meedettedda binnaanaa afiide, ittipetetsaa yarshshuwaappe garssa baggana de'iyaa taman yeggo.

¹⁹ «Barena S'oossaw dummayeedda Naaziraawii bare huup'iyaa meedetteddawaappe guyyiyaan, k'eesii doysetteedda dorssaa orggiyaa missaa, irshshuu gelibeenna itti kompuwwanne itti lee"o ukitsaa akkiide, ha Naaziraawiyaa kushiyan wotso.

²⁰ K'eesii untuntta k'aatsiyaa yarshshuwwa ootsiide, Med'inaa Godaa sintsan k'aatso. Yaatooppe hewanttu wus'akkeedda anggoosuwwanne yarshsheedda gediyaana geeshshanne k'eesiyaassa. Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaw barena dummayeedda Naaziraawii woyniyaa eessaa ushana gooppe usho.

²¹ «Simmi S'oossaw barena dummayanaw geppeedda Naaziraawiyaw wotso wogay hawaa: barena Med'inaa Godaw yarshshanaw koshshiyaa yarshshotuwaappe aad'd'iyaawaa immanaw geppeeddawaa gidooppe, I bare geppeedda gefaa keenaa gatsanaw koshshee» yaaga» yaageedda.

K'eesetuu Anjjana Anjuwaa

²² Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

²³ «Aaroonawunne Aa attuma naanaatoo hawaa oda; Israa'eeliyaa asaa hintte hawaadan yaagiide anjjite;

²⁴ «Med'inaa Goday hinttena anjjonne hinttena naago;

²⁵ Med'inaa Goday hinttenttoo bare som"uwaa poo'issonne hinttenttoo k'aretto;

²⁶ Med'inaa Goday hinttena bare keeka ayiffiyaan s'eellonne hinttenttoo sarotetsaa immo» yaagiide anjjite» yaaga.

²⁷ «Hawaadan untunttu Israa'eeliyaa asaa bolla ta suntsaa wotsana, taani untuntta anjjana» yaageedda.

7

Kaappotuu Aheedda Imotaa

¹ Muse S'oossaa Dunkkaaniyaa toliide makkeedda wode, he Dunkkaaniyaanne Aa miishshaa ubbaa okkiide geeshsheedda; k'ay yarshshiyaa saanne Aa miishshaa ubbaakka okkiide geeshsheedda.

² Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa asaa kaaletseeddawanttu, hewanttunne zaratuuwaa paydeedda soo asaa kaappotuu imotaa aheeddino.

³ Med'inaa Godaw imotaa shiishsheeddino; hewanttukka kameteedda usuppun gaaretuuwaa, tammanne laa"u booratuwaa, kaappuwaan kaappuwaan itti itti booraanne laa"u laa"u kaappotuu itti itti gaariyaa S'oossaa Dunkkaaniyaa aheeddino.

⁴ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

⁵ «S'oossaa Dunkkaaniyaa oosoo go"ana mala, neeni hewantta untuntuppe akkaade, Leewatoo untunttu oosoo oosoo koshshiyaawaadan shaakkaade imma» yaageedda.

⁶ Muse gaaretuwaanne booratuwaa akkiide, Leewatoo immeedda.

⁷ Gershshoona yarattoo untunttu oosoo koshshiyaawaadan shaakkiide, laa"u gaaretuwaanne oyddu booratuwaa immeedda.

⁸ K'ay Maraara yarattoo untunttu oosoo koshshiyaawaadan shaakkiide, oyddu gaaretuwaanne hosphun booratuwaa immeedda. Untunttu ubbaykka k'eesiyaa Aaroona na'aa Itaamaara aawotetsaa garssaana.

⁹ Shin Muse K'ahaata yarattoo hewaappe ayaanne immibeenna; ayaw gooppe, untunttu aawotetsaan de'iyaa geeshsha miishshatuu barenttu hashiyaan tookkanaw koshshiyaawantta gidiyaa diraassa.

¹⁰ Yarshshiyaa saa Muse okkiide geeshsheedda gallasan, kaappotuu yarshshiyaa sa'aa anjijisanaw barenttu imuwaa akkiide, he yarshshuwaa sa'aa sintsa aheeddino.

¹¹ Med'inaa Goday Musa kase, «Itti itti gallassi itti kaappuu yarshshiyaa sa'aa anjjanaw bare imuwaa S'oossaw immo» yaagi wotseedda.

¹² Koyro gallassi bare imuwaa aheedawe Yihudaa zariyaappe Aminaadaaba na'aa Na'asoonaa.

¹³ Na'asooni aheedda imuu eretteedda miizaanan wotsina, itti kiilo giraamenne bagga dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti keriyaanne hosphun s'eetu giraame dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti kuyis'aaruwaa, laa"uukka katsaa yarshshuwaa yarshshanaw liik'o d'iilii zayitiyaan munak'keeddawe kumeeddawantta;

¹⁴ K'ay itti s'eetanne tammu giraame dees'iyaa work'k'aappe med'd'eedda, is'aanay kumeedda shaataa;

¹⁵ S'uuggiyaa yarshshoo, itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laysay kumeedda attuma dorssaa;

¹⁶ nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa;

¹⁷ ittipetetsaa yarshshoo laa"u korumatuwaa, ichcheshu dorssaa orggetuwaa, ichcheshu gakkedda deeshshaa orggetuwaanne itti laysay kumeedda ichcheshu attuma dorssatuwaa. Aminaadaaba na'ay Na'asooni aheedda imuu hawaa.

¹⁸ Laa'entsa gallassi Yisaakoora zaratuu kaappuu, S'u'aara na'ay Nataani'eeli bare imuwaa aheedda.

¹⁹ Nataani'eeli aheedda imuu eretteedda miizaanan wotsina, itti kiilo giraamenne bagga dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti keriyaanne hosphun s'eetu giraame dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti kuyis'aaruwaa, laa"uukka katsaa yarshshuwaa yarshshanaw liik'o d'iilii zayitiyaan munak'keeddawe kumeeddawantta;

²⁰ K'ay itti s'eetanne tammu giraame dees'iyaa work'k'aappe med'd'eedda, is'aanay kumeedda shaataa;

²¹ S'uuggiyaa yarshshoo itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laysay kumeedda attuma dorssaa;

²² nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa;

²³ ittipetetsaa yarshshoo laa"u korumatuwaa, ichcheshu dorssaa orggetuwaa, ichcheshu gakkedda deeshshaa orggetuwaanne itti laysay kumeedda ichcheshu attuma dorssatuwaa. S'u'aara na'ay Nataani'eeli aheedda imuu hawaa.

²⁴ Heezzentsa gallassi Zaabiloonaa zaratuu kaappuu, Heloonaa na'ay Eli'aabi bare imuwaa aheedda.

²⁵ Eli'aabi aheedda imuu eretteedda miizaanan wotsina, itti kiilo giraamenne bagga dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti keriyaanne hosphun s'eetu giraame dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti kuyis'aaruwaa, laa"uukka katsaa yarshshuwaa yarshshanaw liik'o d'iilii zayitiyaan munak'keeddawe kumeeddawantta;

²⁶ k'ay itti s'eetanne tammu giraame dees'iyaa work'k'aappe med'd'eedda, is'aanay kumeedda shaataa;

²⁷ s'uuggiyaa yarshshoo itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laytsay kumeedda attuma dorssaa;

²⁸ nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa,

²⁹ ittippetetsaa yarshshoo laa"u korumatuwaa, ichcheshu dorssaa orgetuwaa, ichcheshu gakeedda deeshshaa orgetuwaanne itti laytsay kumeedda ichcheshu attuma dorssatuwaa. Heloona na'ay Eli'aabi aheedda imuu hawaa.

³⁰ Oyddentso gallassi Roobeela zaratu kaappuu Shade'uura na'ay Eliis'uuri bare imuwaa aheedda.

³¹ Eliis'uuri aheedda imuu eretteedda miizaanan wotsina, itti kiilo giraamenne bagga dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti keriyaanne hosppun s'eetu giraame dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti kuyis'aaruwaa, laa"uukka katsaa yarshshuwaa yarshshanaw liik'o d'ililii zayitiyaan munak'k'eeddawe kumeeddawantta;

³² k'ay itti s'eetanne tammu giraame dees'iyaa work'k'aappe med'd'eedda, is'aanay kumeedda shaataa;

³³ s'uuggiyaa yarshshoo itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laytsay kumeedda attuma dorssaa;

³⁴ nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa;

³⁵ ittippetetsaa yarshshoo laa"u korumatuwaa, ichcheshu dorssaa orgetuwaa, ichcheshu gakeedda deeshshaa orgetuwaanne itti laytsay kumeedda ichcheshu attuma dorssatuwaa. Shade'uura na'ay Eliis'uuri aheedda imuu hawaa.

³⁶ Ichcheshantsa gallassi Simoona zaratu kaappuu, S'uriishadaaya na'ay Shalumi'eeli bare imuwaa aheedda.

³⁷ Shalumi'eeli aheedda imuu eretteedda miizaanan wotsina, itti kiilo giraamenne bagga dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti keriyaanne hosppun s'eetu giraame dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti kuyis'aaruwaa, laa"uukka katsaa yarshshuwaa yarshshanaw liik'o d'ililii zayitiyaan munak'k'eeddawe kumeeddawantta;

³⁸ k'ay itti s'eetanne tammu giraame dees'iyaa work'k'aappe med'd'eedda is'aanay kumeedda shaataa;

³⁹ s'uuggiyaa yarshshoo itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne, itti laytsay kumeedda attuma dorssaa;

⁴⁰ nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa;

⁴¹ ittippetetsaa yarshshoo laa"u korumatuwaa, ichcheshu dorssaa orgetuwaa, ichcheshu gakeedda deeshshaa orgetuwaanne itti laytsay kumeedda ichcheshu attuma dorssatuwaa. S'uriishadaaya na'ay Shalumi'eeli aheedda imuu hawaa.

⁴² Usuppuntsa gallassi Gaada zaratu kaappuu, Re'u'eela na'ay Eliyasaafi bare imuwaa aheedda.

⁴³ Eliyasaafi aheedda imuu eretteedda miizaanan wotsina, itti kiilo giraamenne bagga dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti keriyaanne hosppun s'eetu giraame dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti kuyis'aaruwaa, laa"uukka katsaa yarshshuwaa yarshshanaw liik'o d'ililii zayitiyaan munak'k'eeddawe kumeeddawantta;

⁴⁴ k'ay itti s'eetanne tammu giraame dees'iyaa work'k'aappe med'd'eedda is'aanay kumeedda shaataa;

⁴⁵ s'uuggiyaa yarshshoo itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laytsay kumeedda attuma dorssaa;

⁴⁶ nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa;

⁴⁷ ittippetetsaa yarshshoo laa"u korumatuwaa, ichcheshu dorssaa orgetuwaa, ichcheshu gakeedda deeshshaa orgetuwaanne itti laytsay kumeedda ichcheshu attuma dorssatuwaa. Re'u'eela na'ay Eliyasaafi aheedda imuu hawaa.

⁴⁸ Laappuntsa gallassi Efireema zaratuwaa kaappuu Amihuuda na'ay Elishamaa'i bare imuwaa aheedda.

⁴⁹ Elishamaa'i aheedda imuu eretteedda miizaanan wotsina, itti kiilo giraamenne bagga dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti keriyaanne hosppun s'eetu giraame dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti kuyis'aaruwaa, laa"uukka katsaa yarshshuwaa yarshshanaw liik'o d'ililii zayitiyaan munak'k'eeddawe kumeeddawantta;

⁵⁰ k'ay itti s'eetanne tammu giraame dees'iyaa work'k'aappe med'd'eedda is'aanay kumeedda shaataa;

⁵¹ s'uuggiyaa yarshshoo itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne, itti laytsay kumeedda attuma dorssaa;

⁵² nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa;

⁵³ ittippetetsaa yarshshoo laa"u korumatuwaa, ichcheshu dorssaa orgettuwaa, ichcheshu gakkedda deeshshaa orgettuwaanne itti laytsay kumeedda ichcheshu attuma dorssatuwaa. Amihuuda na'aa Elishamaa'a imuu hawaa.

⁵⁴ Hospunnisa gallassi Minaase zaratu kaappuu Padaas'uura na'ay Gamaali'eeli bare imuwaa aheedda.

⁵⁵ Gamaali'eeli aheedda imuu eretteedda miizaanan wotsina, itti kiilo giraamenne bagga dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti keriyaanne hospunn s'eetu giraame dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti kuyis'aaruwaa, laa"uukka katsaa yarshshuwaa yarshshanaw lik'o d'iilii, zayitiyaan munak'k'eeddawe kumeeddawantta

⁵⁶ k'ay itti s'eetanne tammu giraame dees'iyaa work'k'aappe med'd'eedda is'aanay kumeedda shaataa;

⁵⁷ s'uuggiyaa yarshshoo itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne, itti laytsay kumeedda attuma dorssaa;

⁵⁸ nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa;

⁵⁹ ittippetetsaa yarshshoo laa"u korumatuwaa, ichcheshu dorssaa orgettuwaa, ichcheshu gakkedda deeshshaa orgettuwaanne itti laytsay kumeedda ichcheshu attuma dorssatuwaa. Padaas'uura na'ay Gamaali'eeli aheedda imuu hawaa.

⁶⁰ Udduppunsa gallassi Biiniyaama zaratu kaappuu Giidi'oona na'ay Abidaani bare imuwaa aheedda.

⁶¹ Abidaani aheedda imuu eretteedda miizaanan wotsina, itti kiilo giraamenne bagga dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti keriyaanne hospunn s'eetu giraame dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti kuyis'aaruwaa, laa"uukka katsaa yarshshuwaa yarshshanaw liik'o d'iilii, zayitiyaan munak'k'eeddawe kumeeddawantta;

⁶² k'ay itti s'eetanne tammu giraame dees'iyaa work'k'aappe med'd'eedda, is'aanay kumeedda shaataa;

⁶³ s'uuggiyaa yarshshoo itti korumaa itti dorssaa orggiyaanne, itti laytsay kumeedda attuma dorssaa;

⁶⁴ nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa;

⁶⁵ ittippetetsaa yarshshoo laa"u korumatuwaa, ichcheshu dorssaa orgettuwaa, ichcheshu gakkedda deeshshaa orgettuwaanne, itti laytsay kumeedda ichcheshu attuma dorssatuwaa. Giidi'oona na'ay Abidaani aheedda imuu hawaa.

⁶⁶ Tammantsa gallassi Daana zaratu kaappuu Amishadaaya na'ay Ahi'eezeri bare imuwaa aheedda.

⁶⁷ Ahi'eezeri aheedda imuu eretteedda miizaanan wotsina, itti kiilo giraamenne bagga dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti keriyaanne hospunn s'eetu giraame dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti kuyis'aaruwaa, laa"uukka katsaa yarshshuwaa yarshshanaw liik'o d'iilii, zayitiyaan munak'k'eeddawe kumeeddawantta;

⁶⁸ k'ay itti s'eetanne tammu giraame dees'iyaa work'k'aappe med'd'eedda, is'aanay kumeedda shaataa.

⁶⁹ S'uuggiyaa yarshshoo itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne, itti laytsay kumeedda attuma dorssaa;

⁷⁰ nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa;

⁷¹ ittippetetsaa yarshshoo laa"u korumatuwaa, ichcheshu dorssaa orgettuwaa, ichcheshu gakkedda deeshshaa orgettuwaanne itti laytsay kumeedda ichcheshu attuma dorssatuwaa. Amishadaaya na'ay Ahi'eezeri aheedda imuu hawaa.

⁷² Tammanne ittentsa gallassi Aaseera zaratu kaappuu Okiraana na'ay Paagi'eeli bare yarshshuwaa aheedda.

⁷³ Paagi'eeli aheedda imuu eretteedda miizaanan wotsina, itti kiilo giraamenne bagga dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti keriyaanne hospunn s'eetu giraame dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti kuyis'aaruwaa, laa"uukka katsaa yarshshoo yarshshanaw liik'o d'iilii, zayitiyaan munak'k'eeddawe kumeeddawantta;

⁷⁴ k'ay itti s'eetanne tammu giraame dees'iyaa work'k'aappe med'd'eedda shaataa, is'aanay kumeeddawaa;

⁷⁵ s'uuggiyaa yarshshoo itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laytsay kumeedda attuma dorssaa;

⁷⁶ nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa;

⁷⁷ ittippetetsaa yarshshoo laa"u korumatuwaa, ichcheshu dorssaa orgettuwaa, ichcheshu gakkedda deeshshaa orgettuwaanne itti laytsay kumeedda ichcheshu attuma dorssatuwaa. Okiraana na'ay Paagi'eeli aheedda imuu hawaa.

⁷⁸ Tammanne laa"entso gallassi Niftaaleema zaratu kaappuu Enaana na'ay Ahiraa'i bare imuwaa aheedda.

⁷⁹ Ahiraa'i aheedda imuu eretteedda miizaanan wotsina, itti kiilo giraamenne bagga dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti keriyaanne hosppun s'eetu giraame dees'iyaa biraappe med'd'eedda itti kuyis'aaruwaa, laa'uukka katsaa yarshshuwaa yarshshanaw liik'o d'iilii, zayitiyaan munak'k'eeddawe kumeeddawantta,

⁸⁰ k'ay itti s'eetanne tammu giraame dees'iyaa work'k'aappe med'd'eedda itti shaataa, is'aanay kumeeddawaa;

⁸¹ s'uuggiyaa yarshshoo itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laytsay kumeedda attuma dorssaa;

⁸² nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa,

⁸³ ittippetetsaa yarshshoo laa"u korumatuwaa, ichcheshu dorssaa orggetuwaa, ichcheshu gakeedda deeshshaa orggetuwaanne itti laytsay kumeedda ichcheshu attuma dorssatuwaa. Enaana na'ay Ahiraa'i aheedda imuu hawaa.

⁸⁴ Yarshshiyaa sa'ay oketteedda wode, Israa'eelatuwaa kaappatuu yarshshiyaa sa'aa anjanaw aheedda imotay ubbaanna hawantta: Biraappe med'd'eedda tammanne laa"u keretuwa, biraappe med'd'eedda tammanne laa"u kuyis'aarotuwaanne work'k'aappe med'd'eedda tammanne laa"u shaatetuwa;

⁸⁵ biraappe med'd'eedda itti itti kerii itti kiilo giraamenne bagga dees'ee; biraappe med'd'eedda itti itti kuyis'aaruu hosppun s'eetu giraame dees'ee; biraappe med'd'eedda keriyaanne kuyis'aaruu eretteedda miizaanan wotsina, ubbaanna laatamanne hosppun kiilo giraame keenaa dees'iino.

⁸⁶ Tammanne laa"u work'k'aa shaatatuu eretteedda miizaanan wotsina ittuu ittuu itti s'eetanne tammu giraame, ubbaanna itti kilonne heezzu s'eetu giraame dees'iino. Untuntun is'aanay kumi utteedda.

⁸⁷ Katsaa yarshshuwaana ittippe s'uuggiyaa yarshshoo aheedda mehii ubbaanna tammanne laa"u korumatuwaa, tammanne laa"u dorssaa orggetuwaanne itti laytsay kumeedda tammanne laa"u attuma dorssatuwaa. Untuntu nagaraa yarshshoo aheedda deeshshaa orggetuu ubbaanna tammanne laa"a.

⁸⁸ Untuntu ittippetetsaa yarshshoo aheedda mehii ubbaanna laatamanne oydu korumatuwaa, usuppun tammu dorssaa orggetuwaa, usuppun tammu gakeedda deeshshaa orggetuwaanne itti laytsay kumeedda usuppun tammu attuma dorssatuwaa. Yarshshiyaa sa'ay oketteeddawaappe guyyiyaan, anjjoo aheedda imotay hawantta.

⁸⁹ Muse Med'inaa Godaana haasayanaw S'oossaa Dunkkaaniyaa geliyaa wode, Markkatetsaa Taabootaa bolla de'iyaa atto giyaa sa'aa k'um"uwaa bolla, laa"u kiruubetuwaappe gidduwaana Med'inaa Goday haasaiyaa kooshshaa siseedda; Ikka aanana haasayeedda.

8

S'omppetuwaa Utisissuwaa

¹ Med'inaa Goday Musa,

² «Neeni Aaroonaw hawaadan yaagaade oda; «Neeni laappun s'omppetuwaa wotsiyaa wode s'ompetuu s'ompiyaa wotsiyaa ballatuwaappe sintsa baggana de'iyaa heeratuwaa poo'iino» yaaga» yaageedda.

³ I geeddawaadan Aarooni ootseedda. Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, Aarooni s'omppetuwaa wotsiyaa ballatuwaappe sintsa baggana de'iyaa heeratuwaa poo'issanaadan ootside, ballatuwaan wotseedda.

⁴ S'ompiyaa wotsiyaawe garssa gediyaappe bolla c'iishshaana alleek'k'etteedda ballatuwaa s'eraa gakkanaaw k'o's'etteedda work'k'aappe med'd'eedda. S'ompiyaa wotsiyaa ballay Med'inaa Goday Musa besseedda leemisuwaadan oosetteedda.

Leewatuu S'oossaw Dummateeddino

⁵ K'ay Med'inaa Goday Musa,

⁶ «Hara Israa'eeliyaa asaa gidduwaappe Leewatuwaa akkaade, untuntta wogaadan geeshsha.

⁷ Neeni untuntta geeshshanaw hawaadan ootsa: geeshshiyaa haatsaa akkaade untunttu pushakka; untuntu barenttu bollaa ubbaa meedettino; barenttu mayuwaakka meec'c'ino; yaatiide untuntu wogaadan geeshsha gidana.

⁸ Hewaappe guyyiyaan, untuntu korumaa ittuwaanne liik'o d'iiliyaa zayitiyaan munak'k'eeddawa katsaa yarshshoo akkino; neeni k'ay laa"entso korumaa nagaraa yarshshoo akka.

⁹ Yaataade Leewatuwaa S'oossaa Dunkkaaniyaa sintsa ayaa; Israa'eeliyaa asaa maabaraa ubbaa shiishsha.

¹⁰ Neeni Leewatuwaa Med'inaa Godaa sintsa ahina, Israa'eeliyaa Asay untunttu bolla barenttu kushiya wotsino.

¹¹ Leewatu Med'inaa Godaa oosuwa ootsanaw giigana mala, Aarooni Israa'eeliyaa asaappe Leewatuwaa k'aatsiyaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaa sintsa shiishsho.

¹² «Leewatuu barenttu kushiya korumatuu huup'yaan wotsino; ittuwaa nagaraa yarshshuwaa ootsaade, ittuwaa k'ay Leewatuu atto geetettana mala, s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsaade Med'inaa Godaw yarshsha.

¹³ Leewatuwaa Aaroonanne Aa attuma naanatu aawotetsaa garssan wotsa; yaataade untuntta k'aatsiyaa yarshshuwaa ootsaade, Med'inaa Godaa sintsa shiishsha.

¹⁴ Hewaadan ootsaade Leewatuwaa hara Israa'eeliyaa asaappe dummaya; dummay-ooppe Leewatuu tawaa gidana.

¹⁵ «Neeni Leewatuwaa geeshsheeddawaappenne k'aatsiyaa yarshshuwaa ootsaade shishsheeddawaappe guyyiyaan, S'oossaa Dunkkaaniyaan barenttu oosuwa ootsanaw yiino.

¹⁶ Israa'eeliyaa asaa gidduwaappe untunttu taw ubbaanna imetteeddino; Israa'eeliyaa mac'c'a asaappe yeletteedda bayira attumawanttu ubbaa diraw taani Leewatuwaa taw akkaad.

¹⁷ Israa'eeliyaa asaa gidduwaan bayira yeletteeddawe asaa gidina, mehiyaa gidinakka ubbay tawaa. Taani Gibbs'e gadiyaan bayira ubbaa wod'eedda gallassan, untunttu taw dummayaad.

¹⁸ Israa'eeliyaa bayira attumawanttu ubbaa diraw taani Leewatuwaa akkaad.

¹⁹ Israa'eeliyaa asaa ubbaa gidduwaappe taani Leewatuwaa Aaroonawunne Aaroona attuma naanaw imuwaa ootsaade immaad. Israa'eeliyaa Asay Gaketiyaa Dunkkaaniyaa shiik'iyaa wode, boshay untunttu bochchenna mala, Leewatuu Israa'eeliyaa asaa gishsha Gaketiyaa Dunkkaaniyaan barenttu oosuwa ootsinonne untunttu diraw atto geetettino» yaageedda.

²⁰ Med'inaa Goday Musa Leewatuwaa dummayanaw azazeeddawaadan Muse, Aarooninne Israa'eeliyaa asaa maabaray ubbay ootseeddino.

²¹ Leewatuu barena geeshsheeddino; barenttu mayuwaakka meec'c'eeddino. Aarooni untunttu k'aatsiyaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaa sintsa shiishsheedda; untunttu geeshshanaw untunttu atto giisseedda.

²² Hewaappe guyyiyaan, Leewatuu Aaroonanne Aaroona attuma naanatu aawotetsaa garssan, Gaketiyaa Dunkkaaniyaa gidдон barenttu oosuwa ootsanaw yeeddino. Med'inaa Goday Musa Leewatuwaa dummayanaw azazeeddawaadan untunttu ootseeddino.

²³ K'aykka Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

²⁴ «Hawe Leewatuwaa s'eelliyaa wogaa: laytsay laatamanne ichcheshanne hewaappe bollana de'iyaa attumawanttu oosuwa ootsanaw Gaketiyaa Dunkkaaniyaa yiino.

²⁵ Shin untunttu laytsay ishatamuwaa gidiyaa wode untunttu barenttu oosuwaappe s'urataa kesino; simmiide laa"entso ootsoppino.

²⁶ Untunttu Gaketiyaa Dunkkaaniyaan ootsiyaa barenttu ishatuwaa ootsi maaddana gooppe maaddinoppe attina, untunttu barekka ay oosonne ootsoppino. Simmi neeni Leewatuwaa oosuwa hawaadan oosissaasa» yaageedda.

9

Laa"entso Paasigaa

(9:1-23)

¹ Israa'eeliyaa Asay Gibbs'eppe keseedda laa"entso laytsan koyiro agenaan Siinaa Mela biittaaan Med'inaa Goday Musew hawaadan yaagiide haasayeedda;

² «Israa'eeliyaa Asay Paasigaa Baalaa keereedda gallassan bonchcho.

³ Ha aginaan tammanne oyddentso gallassan, Aa keereedda wode, away wullana haniyaa wode, Aa wogaa ubbaadaaninne Aa azazo ubbaadan bonchcho» yaageedda.

⁴ Muse Israa'eeliyaa Asay Paasigaa Baalaa bonchchana mala, untunttoo odeedda.

⁵ Koyro aginaw tammanne oyddentso gallassi, away wullana haniyaa wode Siinaa Mela biittaaan untunttu Paasigaa Baalaa bonchcheeddino. Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan ubbabaa ootseedda.

⁶ Shin untuntuppe amareedawanttu hayk'keedda asaa anhaa bochchiide tuneedda diraw, he gallassi Paasigaa Baalaa bonchchanaw danddayibeykkino. Hewaa diraw, untunttu Musekkonne Aaroonakko he gallassi yiide,

⁷ Musa, «Nuuni hayk'keedda asaa anhaa bochcheedda diraw tuneeddo; shin keereedda wodiyaan hara Israa'eeliyaa asaanna Med'inaa Godaw yarshshuwaa shiishshiyawaa nuuni ayaw digetteetoo?» yaageeddino.

⁸ Muse untuntta, «Med'inaa Goday hintewaa taw azaziyaawaa taani sisana gakkanaw hintte takkishshite» yaageedda.

⁹ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa,

¹⁰ «Neeni Israa'eeliyaa asaa hawaadan yaaga; «Hintteppe woy hintte zaratuwaappe ooninne anhaa bochchiide tunooppe, woy manddareeddawaa gidooppe, I Med'inaa Godaw Paasigaa Baalaa bonchcho;

¹¹ laa"entso aginaan tammanne oyddentso gallassi away wullana haniyaa wode Paasigaa Baalaa bonchcho. Paasigaa dorssaa irshshuu gelibeenna ukitsaananne c'amo bonc'c'iyaa nno.

¹² Sa'ay wonttanaw he dorssaappe ayaanne ashshoppo; k'ay Aa mek'etsaappekka ituuwanne mentsoppo. Paasigaa Baalaw Aa woga ubbaa ootso.

¹³ Shin manddariibeenna geeshsha Asay Paasigaa bonchchennaan is's'ooppe, hewaappe sintaw I ta asaa giddoppe bohetto. Ayaw gooppe, Med'inaa Godaa yarshshuwaa keereedda wodiyaan I shiishshibeenna. He Asay bare nagaray aheedda metuwa akkanaw besse.

¹⁴ «Hintte gidduwaan de'iyaa bete Asay Paasigaa Baalaa Med'inaa Godaw bonchchana koyooppe, Paasigaa wogaadan bonchcho. Betiyawukka gade asawukka itti mala wogay de'o, yaaga» yaageedda.

Tamaadan Poo'eedda Shaariyaa

(Kes. 40:34-38)

¹⁵ Dunkkaanii toletteedda gallassi shaarii Markkatetsaa Dunkkaaniyaa mayyeedda; omarsaappe doommiide, wonttana gakkanaw Dunkkaaniyaappe bollana de'iyaa shaarii tamaa malatee.

¹⁶ Hewaadan ubbaa wode gallassi gallassi shaarii mayyee; k'amma k'amma he shaarii tamaadan poo'ee.

¹⁷ He shaarii Dunkkaaniyaa bollaappe denddiyaa wode awudenne Israa'eelatu bar-enttu dunkkaaneedda sa'appe dendiino; k'ay he shaarii wod'd'iyaa ay sa'aa nne Israa'eelatu dunkkaaniino.

¹⁸ Israa'eelatu Med'inaa Godaa azazuwaan denddino; hewaadankka, Med'inaa Godaa azazuwaan dunkkaaniino. Shaarii Dunkkaaniyaa bollan gam"iyaa wode ubbaan barenttu dunkkaaneeddasan gam"ino.

¹⁹ Shaarii Dunkkaaniyaa bollan daro gallassaa gam"ooppe, Israa'eelatu Med'inaa Godaa azazuwaa naagiinoppe attina, hak'anne biikkino.

²⁰ Itti itti gede shaarii Dunkkaaniyaa bollan amareeda gallassaa gam"ee. Med'inaa Godaa azazuwaan untunttu dunkkaaniino; k'ay hewaadankka, S'oossaa azazuwaan untunttu dendiino.

²¹ Itti itti gede shaarii omarsaappe wonttana gakkanaw s'alalaa gam"ee; wonttina shaarii dendiyya wode untunttukka dendiino. Gallassaa gidina, k'amma gidina, shaarii dendiyya wode untunttukka dendiino.

²² Shaarii Dunkkaaniyaa bollan laa"u gallassaa gam"ina, woy itti aginaa, woy itti laytsaa gam"ina, Israa'eelatu barenttu dunkkaaneeddasan gam"iinoppe attina biikkino. Shin shaarii dendiyya wode untunttukka dendiino.

²³ Untunttu Med'inaa Godaa azazuwaan dunkkaaniinonne k'ay Med'inaa Godaa azazuwaan dendiino; Med'inaa Goday Muse baggana azazeeddawaadan, untunttu Med'inaa Godaa azazuwaa naageeddino.

Siina Deriyaappe Moo'aabe Buussaa

10

(10:1–21:35)

Biraappe Oosetteedda S'urumbbatuwaa

¹ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

² «Laa"u s'urumbbatuwaa biraappe k'os's'aade ootsa; yaataade asaa shiik'oo s'eeganawunne k'ay dunkkaaneedda saappe dendanaw dentsetsanaadan punna.

³ Ha laa"u s'urumbbatuu punettiyya wode, Asay ubbay Gaketiyya Dunkkaaniyaa penggii neekko shiik'o.

⁴ Shin itti s'urumbba s'alalay punettooppe, Israa'eeliyaa zaratuwaa kaappatuu ne sintsa shiik'ino.

⁵ Neeni s'urummbaa d'ok'k'u ootsaade punniyaa wode, away doliyaa baggana dunkkaaneedda zaratuu denddino.

⁶ S'urummbaa laa"entso d'ok'k'u ootsaade punniyaa wode, gedissa baggana dunkkaaneedda zaratuu denddino. S'urumbbay d'ok'k'u gi punettiyaawe denddanaw mallaa gido.

⁷ Yaa'aw asaa shiishshanaw s'urummbaa punna; shin kooshshaa d'ok'k'u ootsaade punnoppa.

⁸ Aaroonaa naanay k'eesatuu s'urumbba punnino. Hawe newunne yiyaa yeletaa ubbaw med'ina woga gido.

⁹ «Hintte gadiyaan metuwaa dentsiyaa hintte morkkiyaanna hintte olettanaw kesiya wode, he s'urumbbatuwaa d'ok'k'u ootsiide punnite. Hewaan Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena he wode hassayiide, hintte morkkiyaappe hinttena ashshana.

¹⁰ Hewaadankka, k'ay hintte nashettiyaa gallassi, baalaa bonchchanaw hintte keereedda gallassinne agenay s'eeriya baalan, hintte s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa wodenne hintte ittippetetsaa yarshshuwaa yarshshiyaa wode he s'urumbbatuwaa punnite; hewe S'oossaa sintsan hinttena hassayissiyaawaa gidana. Taani Med'inaa Godaa, hintte S'oossaa» yaageedda.

Israa'eelatuu Siinaappe Beeddino

¹¹ Laa"entaa laysatan laa"entso aginaan laatamantaa gallassi, shaarii Markkatetsaa Dunkkaaniiyaa bollappe dendeedda.

¹² Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay Siinaa Mela biittaappe dendeedda; shaarii Paaraana giyaa mela biittaa gakkiiide wod'd'eedda.

¹³ Unttuntu ha koyiro buussaw Med'inaa Goday Muse baggana azazeeddawaadan dendeeddino.

¹⁴ Yihudaa zaratuwaanna dunkkaaneedda baggay barenttu armmaa oyk'k'iide koyro dendeeddino. Yihudaa zaratuu kaappuu Aminaadaaba na'aa Na'asoonaa;

¹⁵ Yisaakoora zaratuu kaappuu S'u'aara na'aa Nataani'eela;

¹⁶ Zaabiloonaa zaratuu kaappuu Heloonaa na'aa Eli'aaba.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, Dunkkaaniiyaa shoddina, Gershshoonaa yaratuunne Maraara yaratuu tookkiide dendeeddino.

¹⁸ Kaalliide Roobeela zaratuwaanna dunkkaaneedda baggay barenttu armmaa oyk'k'iide dendeedda. Roobeela zaratuu kaappuu Shade'uura na'aa Eliis'uura;

¹⁹ Simoonaa zaratuu kaappuu S'uriishadaaya na'aa Shalumi'eela;

²⁰ Gaada zaratuu kaappuu Re'u'eela na'aa Eliyasaafa.

²¹ Hewaappe guyyiyaan, K'ahaata yaratuu geeshsha miishshatuwaa tookkiide dendeeddino. Unttuntu gakkanaappe kasetiide, Dunkkaanii toletti utteedda.

²² Kaalliide Efireema zaratuwaanna dunkkaaneedda baggay bare armmaa oyk'k'iide dendeedda. Efireema zaratuu kaappuu Amihuuda na'aa Elishamaa'a;

²³ Minaase zaratuu kaappuu Padaas'uura na'aa Gamaali'eela;

²⁴ Biiniyaama zaratuu kaappuu Giidi'oona na'aa Abidaana.

²⁵ Wurssetsan, ha c'uguwaa ubbaw guyye baggan naagiyaa Daana zaratuwaanna dunkkaaneedda baggay bare armmaa oyk'k'iide dendeedda. Daana zaratuu kaappuu Amishadaaya na'aa Ahi'eezera;

²⁶ Aaseera zaratuu kaappuu Okiraana na'aa Paagi'eela;

²⁷ Nifttaaleema zaratuu kaappuu Enaana na'aa Ahiraa'a.

²⁸ Israa'eeliyaa Asay bare baggan dendeidiide biyaa maaray hawaadaana.

²⁹ Muse Midiyaama asaa gidiyaa bare bolluwaa Re'u'eela na'aa Hobaaba, «Nuuni Med'inaa Goday, «Taani hinttentoo immana» geedda sa'aa beeto; Med'inaa Goday Israa'eeliyaw lo"obaa ootsana geedda diraw, neeni nuunana denda. Nuuni new lo"obaa ootsana» yaageedda.

³⁰ Hobaabi, «Tuytti, taani biikke; taani ta biittaa ta asaakko baana» yaageedda.

³¹ Muse Aa, «Hayyanaa, nuuna yeggaade boopparikkii! mela biittaaan nuuni dunkkaanaw bessiyaasa neeni eraasa; neeni nu biyaa ogiyaa nuuna kaaletsanawukka danddayaasa.

³² Neeni nuunana booppe, Med'inaa Goday nuw immiyaa anjjuwaa ubbaa nuuni neenana shaakkana» yaageedda.

³³ Yaatina untuntu Med'inaa Godaa deriyaappe dendiide, heezzu gallassaa keeshshaa ogiyaa beeddino. Med'inaa Godaa C'aak'uwaa Taabootay untuntu shemppiyyaa sa'aa demmanaw he heezzu gallassan untuntuppe sintsaw beedda.

³⁴ Unttuntu dunkkaaneedda sa'aappe denddiyaa wode ubbaan, Med'inaa Godaa shaarii gallassi gallassi untuntuppe bollana de'ee.

³⁵ Taabootay denddiyaa wode ubbaan Muse, «Abeet Med'inaa Godaw, dendra! Ne morkketuu laalettino; Neena is's'iyaawantukka ne sintsaappe bak'atino» yaagee.

³⁶ Taabootay shemppiyaa wode ubbaan Muse, «Abeet Med'inaa Godaw, ha daro sha'an paydetyaa Israa'eeliyaa asaakko neeni simma» yaagee.

11

S'oossaa Yeedda Tamaa

¹ Asay bare metoo Med'inaa Godaa bolla zuuzummeedda; untuntu zuuzummiina S'oossay sisiide, hank'kuwaa ees's'i keseedda. Yaatina Med'inaa Godaa tamay untuntu gidduwaan ees's'iide, untuntu dunkkaaneedda sa'aw itti itti gas'aa bagga meedda.

² Yaatina Asay Musew waassina, Muse Med'inaa Godaa woosseedda. Tamay to'eedda.

³ Med'inaa Godaa tamay untuntu gidduwaan ees's'eedda diraw, he sa'ay Tabi'eera* geetetti s'esetteedda.

Muse Laappun Tammu Kaappatuwaa Dooreedda

⁴ Israa'eelatuwaana de'iyaa dumma gade Asay hara k'umaa loytsi amotteedda. Israa'eeliyaa asaykka k'ay hawaadan yaagiide yeekuwa doommeedda; «Laa nuuni ashuwaa hak'appe demmanee?

⁵ Nuuni Gibs'e gadiyaan miishshaa c'iggenan c'oo miyaa moliyaa hassayeetto; k'ay k'ayiyaa miyaa paranjiyaa leekiya, zolddo leekiya malatiyaa mal'iyaa haatsay kumeedda meeloonyaa, adussa paranjiyaa sunk'k'uruttiyaanne tuumuwa hassayeetto.

⁶ Shin ha'i nu k'ood'ii gorddetteedda; nu ayifikka ha mannaappe attina, harabaa ayinne be'enna» yaageeddino.

⁷ Mannay deebbuwaa afiyaa malatee; Aa malay boos's'iyaa mitsaa c'ooshshaa malatee.

⁸ Asay yuuyyi yuuyyi Aa k'oree; wos'aan gaac'ee, woy udulan c'addee; untuntu Aa otuwaan penttisiide, bashiyan kompiino. I zayitiyaan munak'k'iide uukkeedda ukitsaadan mal"ee.

⁹ K'amma dunkkaaneeddasan s'aasay wod'd'iyaa wode, mannay aanana wod'd'ee.

¹⁰ Asay bare dunkkaaniyaa penggiyaan penggiyaan yeekkishin, Muse siseedda. Med'inaa Godaa hank'k'uu ees's'i keseedda diraw, Muse un'etteedda.

¹¹ Hewaa diraw, Muse Med'inaa Godaa hawaadan yaagiide oochcheedda; «Neeni ta bolla ne k'ooma bolla ayaw ha metuwa ahaadii? Neeni taanan ayaw nashetabeykkii? Neeni ha asaa ubbaa tookuwa ta bolla ayaw wotsaaddii?

¹² Ha asaa ubbaa taani shahaaraadditaayye? Woy untuntta taani yelaaddita? «Neeni untuntu mayzza aawaatoo, «Taani hinttentoo immana» gaade c'aak'keedda biittaa gat-sanaw, naanatuwaa dichchiyaana d'antsiyaa na'aa bare kiwuwaan idimmiyaawaadan, neeni untuntta ne kiwuwaan idimma» yaagaade taw ayaw oday?

¹³ Ha asaw ubbaw taani ashuwaa hak'appe demmanee? Untuntu taana, «Miyaa ashuwaa nuw imma» yaagiide yeekiino.

¹⁴ Taani ha asaa ubbaa taarekka tookkana danddaykke; tookku taw loytsi dees'ee.

¹⁵ Simmi neeni taana hawaadan metootanaadan ootsanawaappe taw k'arettaade taana ha"i wod'a basha; yaatoope, taani metuwaappe shemppana» yaageedda.

¹⁶ Med'inaa Goday Musa, «Israa'eeliyaa c'imatuwaappe kaaletsiyaawantanne kaappatuwaa gidiyaa, neeni eriyaa laappun tammu c'imatuwaa taw shiishsha; untuntu neenana yan ek'k'ana mala, S'oossaa Dunkkaaniyaakko, untuntta neeni ayaa.

¹⁷ Taani duge wod'd'aade neenana yan haasayana; taani neenan de'iyaa Ayyaanaappe akkaade, he Ayaanaa untuntu bolla wotsana. Neeni neerekka tookkenna mala, untuntu asaa tookuwa tookkiide, neena maaddana.

¹⁸ «Neeni asaw hawaadan gaade oda, «Wonttiw hinttena geeshshite; yaatiide hintte ashuwaa maana. Hintte, «Laa nuuni ashuwaa hak'appe demmanee? Nuw Gibs'e gadiyaan sa'ay lo'a shin!» yaagiide yeekkeedda Med'inaa Goday siseedda. Med'inaa Goday ashuwaa ha"i hinttentoo immana; immina hintte maana.

¹⁹⁻²⁰ Hintte gidduwaan de'iyaa Med'inaa Godaa hintte kad'eedda dirawunne hintte, «Nuuni Gibs'e gadiyaappe ayaw keseeddo?» yaagiide Aa sintsan yeekkeedda diraw, hintte itti gallassaa, woy laa"u gallassaa, woy ichcheshu gallassaa, woy tammu gallassaa, woy laatamu gallassaa s'alalaa ashuwaa miikkita; shin hinttentoo siid'iyanna kesana gakkanaw, hinttena saletsana gakkanaw, itti aginaa kumentsaa hintte ashuwaa maana» yaaga» yaageedda.

²¹ Shin Muse S'oossaa, «Be'a, taani usuppun s'eetu sha" a gidiyaa asaa gidduwaan de'ay; neeni, itti aginaa kumentsaa untunttu maanaw untunttoo taani ashuwaa immana» gaadda.

²² Miizzaa wudiyaanne dorssaa wudiya untunttoo shukkina kalissanee? Abban de'iyaa moliyaa ubbaa shiishshiyawaa gidinttonne, untunttoo gidanee?» yaageedda.

²³ Med'inaa Goday Musa, «Med'inaa Godaa kushii k'antseeyye? Taani new giyaabay tumenttonne worddentto neeni ha'i be'ana» yaageedda.

²⁴ Muse kare kesiide, Med'inaa Goday geeddawaa asaw odeedda. I Israa'eeliyaa c'imatuwaappe laappun tammu asaa shiishhiide, Dunkkaaniyaa yuushshuwaan esseedda.

²⁵ Med'inaa Goday shaariyan duge wod'd'iide, aananna haasayeedda; yaatiide Aa bollan de'iyaa Ayyaanaappe akkiide, he laappun tammu c'imatuwaa bolla wotseedda. Ayyaanay untunttu bollan shemppeedda wode, untunttu timbbitiyaa odeeddino. Shin hewaappe guyyiyaan, zaaretsiide timbbitiyaa odibeykkino.

²⁶ He laappun tammu c'imatuwaanna mazggobiyaan s'aafetteedda asatuu Elddaadanne Medaada giyaa laa"atuu dunkkaaneeddasan atteeddino; Dunkkaaniyaakko yibeykkino; shin untunttu bollakka Ayyaanay wod'd'ina, dunkkaaneeddasan timbbitiyaa odeeddino.

²⁷ Itti wodallay wos's'i yiide, Musa, «Elddaadinne Medaadi dunkkaaneeddasan timbbitiyaa odiino» yaagiide odeedda.

²⁸ Bare yalagatetsaappe doommiide, Musa maaddiyaa Neewe na'ay Iyyaasu Musa, «Ta godaw Muse, neeni untuntta te" a» yaageedda.

²⁹ Shin Muse Aa, «Ta gishshataa ne mishettay? Med'inaa Godaa Asay ubbay timbbitiyaa odiyaaawaanne Med'inaa Goday bare Ayaanaa untunttu bolla wotsiyaawaa gideeren-neeshsha!» yaageedda.

³⁰ Hewaappe guyyiyaan, Musenne Israa'eeliyaa c'imatuu dunkkaaneeddasaa simmeeddino.

³¹ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday c'arkkuwaa dentsina, abbaa baggappe akkaa Asay dunkkaaneeddasaa ubbaa yuushshuwaakko c'arkkuu aheedda; he kafotuu sa'aa doonaana gadiyaappe pude laa"u wad'aa keeshshan paalleeddino. Yiide untunttu dunkkaaneeddasaa ubbaappe gas'aana, itti gallassaa oge keenaa sa'aan utteeddino.

³² He gallassaa ubbaan, he k'amma ubbaaninne wonttetsa gallassaa ubbaan Asay kare kesiide, ha akkutuwaaw oyk'k'iide shiishsheedda; untunttuppe ooninne itti sha" a kiilo giraameppe guutsaa shiishshibeenna. Untunttu hewaappe guyyiyaan, dunkkaaneeddasaa yuushshuwaaw ubbaan melissanaw mic'c'eeddino.

³³ Shin ashuu biro untunttu matan de'ishshin, untunttu c'oommiide mittennan de'ishshin, Med'inaa Godaa hank'k'uu asaa bolla ees's'i keseedda; yaatina Med'inaa Goday asaa wolk'k'aama boshan shoc'eedda.

³⁴ Yaatina he sa'ay Kibroot Hattaabaa (Amuwaaw Duufuwaaw) geetetti suntsetteedda; ayaw gooppe, ashuwaa amotteedda asaa untunttu he sa'aan moogeeddino.

³⁵ Asay hewaappe denddiide Has'eroota giyaasaa biide, yan dunkkaaneedda.

12

Miiriyaamanne Aarooni Musa Ek'eteeddino

¹ Muse Toop'p'iyaa biittaa mishirato akkeedda. I akkeedda Toop'p'iyaa mac'c'aani diraw, Miiriyaamanne Aarooni Musa boreeddino.

² Untunttu, «Med'inaa Goday Muse bagga s'alalana haasayeeddeyye? K'ay I nu baggana haasayibeenneeyye?» yaageeddino. Med'inaa Goday hewaa siseedda.

³ Muse gadiyaan sa'aan ubbaan de'iyaa asaa ubbaappe aad'd'iyaa ashkke asaa.

⁴ Med'inaa Goday ellekka Musew, Aaroonawunne Miiriyaamiw, «Hintte heezzuukka Gaketiyaa Dunkkaaniyaakko kesite» yaageedda; untunttu heezzuukka keseeddino.

⁵ S'oossay shaariyaa tuusnaan duge wod'd'eedda; Dunkkaaniyaa penggiyaan ek'k'iide, Aaroonanne Miiriyaamo s'eseedda. Untunttu laa"uukka Aa sintsa shiik'ina,

⁶ I untuntta, «Ta odiyaaawaa sisite: Hintte gidduwaan timbbitiyaa odiyaaawe de'ooppe, taani Med'inaa Goday taana aw sas'aan k'onc'c'issay; taani aw akumuwaan oday.

⁷ Shin ta k'oomaaw Musena hewaadan gidenna; I ta golliyaa ubbaan ammanetteedawaa.

⁸ Taani Musena sintsa sintsaan haasayayippe attina, leemisuwaan haasayikke. I Med'inaa Godaa malaa be'ee. Yaatina ta k'oomaaw Musa boranaw hintte ayaw yayyibeykki-tee?» yaageedda.

⁹ Med'inaa Godaa hank'k'uu untunttu bolla ees's'i keseedda; Med'inaa Goday beedda.

¹⁰ Shaarii Dunkkaaniyaa bollaappe denddeedda wode, Miiriyaama wolk'k'aama galb-baa harggiyaan mils's'i gaade boos's'aaddu. Aarooni iikko simmiide s'eelliyaa wode, wolk'k'aama galbbaa harggiyaan oyk'k'etteeddaano be'eedda.

¹¹ Yaatina I Musa, «Hay ta godaw, nuuni eeyyatetsan ootseedda nagaraw nuuna muroppa.

¹² Bare daay uluwaappe kesiyaa wode, Aa ashuwaappe baggay meetetti kichchina, hayk'k'i kichchiide yeletteedda gac'ino na'aa mala gidoppaarekke» yaageedda.

¹³ Muse, «Hay S'oossaw, izo patsaarikkii!» yaagiide Med'inaa Godaw waasseedda.

¹⁴ Med'inaa Goday Musa, «I aawuu I som"iyaan c'uchchaa c'uchcheeddawaa gidinttonne, laappun gallassaa iza yeellaa mayyaade uttana gidekkeeyye? Hewaa diraw, neeni izo laappun gallassaa dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa baggana dumma sa'aan utissa; hewaappe guyyiyaan, simmaade yu» yaageedda.

¹⁵ Yaatina Miiriyaama Asay dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa kesaade laappun gallassaa uttaaddu. Aa simmana gakkanaw Asay baanaw denddibeenna.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, Asay Has'eroota giyaa saappe dendiide, Paaraana mela biittaa dunkkaaneedda.

13

Kanaane Biittaa Wochchanaw Beedda Asatuwaa

(Zar: 1:19-33)

¹ Med'inaa Goday, Musa,

² «Taani Israa'eelatoos immiyaa Kanaane biittaa wochchana mala, amareeda asaa kiitta; untuntuntu zare ubbaappe itti itti kaappuwaa kiitta» yaageedda.

³ Muse Med'inaa Godaa azazuwaan Paaraana Mela biittaaappe untuntunta kiitteedda. Untuntuntu ubbaykka Israa'eeliyaa asaa kaappatuwaa.

⁴ Untuntuntu suntsay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa:

Zariyaa Kaappuwaa Roobeela Zakkuura na'aa Shaamu'a;

⁵ Simoonaa Hoora na'aa Shafaas'a;

⁶ Yihudaa Yifune na'aa Kaaleeba;

⁷ Yisaakoora Yooseefo na'aa Yigi'aala;

⁸ Efireema Neewe na'aa Hoshee'a;

⁹ Biiniyaama Raafu na'aa Pals's'a;

¹⁰ Zaabiloonaa Sooda na'aa Gaddi'eela;

¹¹ Yooseefo na'aa Minaasa Suusa na'aa Gadda;

¹² Daana baggappe Gamaalla na'aa Ami'eela;

¹³ Aaseera Mikaa'eela na'aa Satuura;

¹⁴ Niftaaleema Waafisa na'aa Naahiba;

¹⁵ Gaada Maaka na'aa Ge'u'eela.

¹⁶ He biittaa wochchana mala, Muse kiitteedda asatuu suntsay hawaappe k'ommonna de'iyawaa. Muse Neewe na'aa Hoshee'a suntsaa Iyyaasa yaagiide suntseedda.

¹⁷ Untuntuntu Kanaane biittaa wochchana mala, Muse untuntunta kiittiyaa wode hawaadan yaageedda; «Hawaappe Neegeeba mela biittaa pude kesiide, yaappe huup'issa baggan de'iyaa gezze biittaa biite.

¹⁸ Biittay ay mala biittenttonne be'ite; he gadiyaan de'iyaa Asay minenttonne laafaantto, guutseenttonne darentto,

¹⁹ untuntuntu de'iyaa biittay lo"enttonne iitentto, untuntuntu de'iyaa katamayenne ay mala katamentto, gimbbiyaan diretti utteeddenttonne direttibeennentto,

²⁰ biittay ay mala tu'enttonnttonne ladentto, he gadiyaan mitsay de'intonne baawentto be'ite. Minnite! He gadiyaan mokkeeddawaa ayifiyaappe akkenan yooppite» yaageedda. He wodii woyniyaa turay koyiro ayfiyaa ayifiyaa wode.

²¹ Untuntuntu pude kesiide, S'iina giyaa mela biittaaappe doommiide, biide Hamaata Pinuwaa matan de'iyaa Rahooba gakkanaw he biittaa wochcheeddino.

²² Neegeeba pude kesiide, Kebroona gakeeddino; hewan Ahimaana, Sheshaayanne Talmmaaya geetettiyaa Anaak'e zaratuu de'iino. Kebrooni Gibs'en de'iyaa S'o'aane kamaappe laappun laytsaa kaseti kees'etteedda.

²³ Hewaana aad'd'iide, Untuntuntu Eshkkoola giyaa zanggaaraa biide gakeedda wode, woyniyaa turaa ittuwaappe itti wurc'uwaanna de'iyaa itti tashiyaa k'ans's'eeddino; untuntutuppe laa"u kasuwaa gidduwaan gelissi tookkeeddino. Hewaana roomaaniyaanne balasiyaa giyaa mitsatuwaa ayfiyaa aheeddino.

²⁴ Israa'eeliyaa asatuu hewaappe k'ans's'eedda woyniyaa turaa wurc'c'uwaa diraw, he sa'aa Eshkkoola* Zanggaaraa giide s'eeseeddino.

²⁵ Unttuntu he biittaa wochchiidde, oytamu gallasaappe guyyiyaan simmeeddino;

²⁶ Paaraana Mela Biittaa K'aadeesa giyaa saan de'iyaa Musekko, Aaroonekkonne Israa'eeliyaa asaa maabaraa ubbaakko yeeddino. Barenttu be'eeddawaa untunttoonne asaa ubbaw odeeddino; he gadiyaan ayifiyaa ayfiyaakka untuntta besseeddino.

²⁷ Unttuntu Musew hawaadan yaagiide odeeddino; «Neeni nuuna kiitteedda biittaa nuuni beeddo; he gadiyaan maatsayenne eessay goggee. Aan ayifiyaa ayfiyaakka hawaa be'a.

²⁸ Shin he gadiyaan de'iyaa Asay wolk'k'aama; untuntu katamaykka gimbbiyaa dirsaan diretti utteeddawaanne wolk'k'aama. Nuuni k'ay Anaak'e zaratuwaa yan be'eeddo.

²⁹ Neegeeba Amaaleek'a asatuu de'iino; gezziyaan Hiitetuu, Yaabuusatuunne Amooratuu de'iino; k'ay Kanaanetuu Meediteraane Abbaa doonaaninne Yorddaanoosa Shaafaa gas'aan de'iino» yaageeddino.

³⁰ Kaaleebi asaa Muse sintsan c'o'u giissiide, «Nuuni tumu s'oonanaw danddayiyaa diraw, pude ha"i kesiide, he biittaa oliide ane oyk'k'oytte» yaageedda.

³¹ Shin Kaaleebena pude beedda asatuu, «He biittaa Asay nuuppe minniyaa diraw, nuuni untuntta s'oonanaw danddayokko» yaageeddino.

³² Untuntu yuuyi wochcheedda biittaa Israa'eeliyaa asaw hawaadan giide, iita oduwaa odeeddino, «Nuuni wochcheedda biittay barenan de'iyaa asaakka miyaawaa; Asay ubbaykka loytsi adussa.

³³ Nuuni wogga adussa asatuu yara gidiyaa Anaak'e zaratuwaa yan be'eeddo; nuuni nu ayifiyaan nuuna s'eelliyaa wode bumbburetsaa malateetto; k'ay nuuni untuntu ayifiyaan hewaakka mala» yaageeddino.

14

Asaa Makkalaa

¹ He gallassaa k'amma maabaray ubbay barenttu k'aalaa d'ok'k'issiide yeekkeeddino.

² Israa'eeliyaa Asay ubbay Muse bollanne Aaroona bolla zuuzummeeddino. Maabaray kumentsay untuntta, «Nuuni Gibs'e gadiyaan de'iidde hayk'k'eeddawaa gideerokko! Woy nuuni ha mela biittaa hayk'k'eeddawaa gideerokko!

³ Mashshaan nuuna wod'i wurssanaw Med'inaa Goday ha biittaa nuuna ayaw ahii? Nu machchettuunne nu naanay omoodettana. Hewaappe guyye Gibs'e biittaa simmiyaawe nuw keekenneeyye?» yaageeddino.

⁴ K'ay untuntu ittuu ittuwaa, «Nuuni kaaletsiyaawaa dooriide, guyye Gibs'e simmeetto» yaageeddino.

⁵ Musenne Aarooni hewan shiik'eedda Israa'eeliyaa asaa maabaraa ubbaa sintsan som"uwaa sa'aan gatsiide guufanneeddino.

⁶ He biittaa wochcheedda asatuu giddoppe Neewe na'ay Iyyaasunne Yifune na'ay Kaaleebi barenttu mayuwaa peed'eeddino.

⁷ Israa'eeliyaa asaa maabaraa ubbaw, «Nuuni kantsi kesiide wochcheedda biittay loytsi daro lo" a.

⁸ Med'inaa Goday nuunan nashettiyaawaa gidoope, maatsayenne eessay goggiyaa he biittaw nuuna I gelissana; he biittaa nuw I immana.

⁹ Hewaa diraw, Med'inaa Godaa bolla makkalaa makkaloppite. He biittaa asaw yayyoppite; untuntu nuw haatsaa ushshakka gakkikkino. Untunttoo ambboomiyaawe baawa; shin Med'inaa Goday nuunana de'ee. Hintte untunttoo yayyoppite!» yaageeddino.

¹⁰ Maabaray ubbay untuntta shuchchaan c'addanaw haasayeeddino.

He wode Med'inaa Godaa bonchchuu Gaketiyaa Dunkkaaniyaan Israa'eeliyaa asaa ubbaw k'onc'c'eedda.

¹¹ Med'inaa Goday Musa, «Ha Asay awude gakkanaw taana kad'anee? Taani untuntu gidduwaan ootseedda malaataa ubbaa be'iide, awude gakkanaw untuntu taanan ammannan is's'anee?

¹² Taani untuntta iita harggiyaan shoc'aade d'ayissana; yaataade taani neena untuttuppe dariyaanne minniyaa kawutetsaw aawuwaa ootsana» yaageedda.

Muse Asaa Diraw Woosseedda

* **13:24** Eshkkoola: Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Daro woynnii de'iyaa sa'aa» giyaawaa.

13:33 Dom. 6:4

¹³ Muse Med'inaa Godaa hawaadan yaagiide woosseedda; «Neeni ne wolk'k'an ha asaa Gibbs'eppe pude kesseeddawaa eriyaa Gibbs'etuu hawaa sisoope, untunttu waagane?»

¹⁴ Untunttu ha gadiyaan de'yaawanttookka hewaa odana. Abeet Med'inaa Godaw, neeni ha asaa gidduwaan de'yaawaa untunttu siseeddino. Abeet Med'inaa Godaw, nuuni neena be'eeddawaa untunttu ereeddino; ne shaarii untuntuppe bollana takkiyaawaanne gallassi shaariyaa tuusnaan, k'amma tamaa tuusnaan neeni untunttu sintsan biyaawaa be'eeddino.

¹⁵ Ha "i neeni ha asaa ubbaa itti kutsan wod'yaawaa gidoope, ne kase ootseeddawaa siseedda kawutetsatuu,

¹⁶ Med'inaa Goday ha asaa, «Hintew immana giide c'aak'keedda biittaa untuntta afanaw danddayibeenna diraw, mela biittaa untuntta wod'eedda» yaagiide haasayana.

¹⁷⁻¹⁸ «Hewaa diraw, Godaw, neeni ne wolk'k'aa nuuna bessa; neeni gaade, «Med'inaa Goday danddayanchanne aggena siik'uwaan kumeeddawaa; nagaraanne makkalaa atto giyaawaa; gidooppenne, bayzzanchchaa murenan aggenawaa; aawotuwwa nagaraa diraw naanatuwaa heezzeentsanne oyddentso yeletaa gakkanaw muriyaawaa; gaade oda wotseeddawaa pola.

¹⁹ Ha Asay Gibbs'eppe kesoodeppe doommaade hachchi gakkanaw neeni atto geed-dawaadan, ne aggena siik'uwaa daruwaan ha asaa nagaraa atto gaarikki!» yaageedda.

²⁰ Med'inaa Goday Musa, «Neeni oochcheeddawaadan taani untunttoo atto gaad.

²¹ Shin ta de'uwaan c'aak'k'ay; Med'inaa Godaa bonchchuu sa'aa ubbaa kumiyaawaadan,

²²⁻²³ ha asaappe ittuunne he biittaa be'enna. Ta bonchchuwaanne Gibbs'e biittaaanne mela biittaa taani ootseedda malaataa ha asatuu be'eeddino; shin untunttu tammu gede taana paac'c'eeddinonne ta k'aalaa sisennan is's'eeddino. Hewaa diraw, taani untunttu mayzza aawaatoo immana gaade c'aak'keedda biittaa taana kad'eeddawantuppe ittuunne mulekka be'enna.

²⁴ Shin ta k'oomay Kaaleebi untuntuppe dummatiyaa dirawunne I taana polo wozanaappe kaalleedda diraw, taani I kase beedda biittaa Aa gatsana; Aa zeretsay he biittaa laattana.

²⁵ Shin ha "i Amaaleek'atuunne Kanaanetuu zanggaaraan de'iyaa diraw, wontti guyye simmiide, Zo'o Abbaakko afiyaa ogiyaa oyk'k'iide mela biittaa biite» yaageedda.

S'oossay Zuuzummeedda Asaa Mureedda

²⁶ K'ay Med'inaa Goday Musanne Aaroona hawaadan yaageedda;

²⁷ «Ha iita Asay ta bolla awude gakkanaw zuuzummanee? Taani Israa'eeliyaa asaa zuuzuntsaa ubbaa sisaad.

²⁸ Hewaa diraw, neeni untunttoo hawaadan yaagaade oda; «Ta de'uwaan c'aak'k'ay; taani hintte haasayishin ta haytsaan siseeddawaa hinttenttoo ootsana. Taani Med'inaa Goday hewaa oday.

²⁹ Hintte anhay ha mela biittaa kunddana; ayaw gooppe, asaa paydiyaa wode payde-teedda laatamu laytsanne hewaappe bollana de'iyaa Asay ubbay ta bolla zuuzummeed-dita.

³⁰ Yifune na'aa Kaaleebappenne Neewe na'aa Iyyaasuppe attina, hintteppe ooninne taani hinttena wotsanaw c'aak'keedda he biittaa gelenna.

³¹ Hintte, «Nu naanay omoodettana» geedda hintte guutsaa naanatuwaa he hintte kad'eedda biittaa gelissana; biittaykka untunttussa gidanawaa.

³² Shin hinttena gidooppe, hintte anhay ha mela biittaa kunddana.

³³ Hintte ammanettibeenna diraw, hintte wurssetsa anhay ha mela biittaa wullana gakkanaw, hintte naanay waayettiidde, ha mela biittaa oytamu laytsaa hentsanchchaa gidide yuuyyana.

³⁴ Hintte he biittaa wochcheedda he oytamu gallassaa payduwaan, itti gallassaw itti laytsaa, hewenne, oytamu laytsaw hintte nagaraa diraw hintte waayettana; taani hintte bolla denddiyaawaa hintte erana» yaaga oda.

³⁵ Taani Med'inaa Goday hawaa oday. Ta bolla shiik'i utteedda ha iita maabaraa bolla hawaadan tumu ootsana: untunttu ha mela biittaa wurana; hawaan untunttu hayk'kana» yaageedda.

³⁶ He biittaa wochchana mala, Muse untuntta kiittina biide simmeedda asatuu, he biittaa iita oduwaa odiide, Muse bolla Asay ubbay zuuzummana mala ootseeddawanttu,

³⁷ he iita oduwaa odeedda asatuu, Med'inaa Godaa sintsa boshan hayk'k'eeddino.

³⁸ He biittaa wochchanaw beedda asatuwaappe Yifune na'ay Kaaleebinne Neewe na'ay Iyyaasu s'alalay pas'a atteeddino.

Israa'eeliyaa Asay Biittaa Bolla Woraajjanaw Koyro Denddeedda
(Zar. 1:41-46)

³⁹ Muse hawaa Israa'eeliyaa asaw ubbaw odeedda wode, Asay loytsi yeekkeedda.

⁴⁰ Wonttetsa gallassi wontta guuran untunttu denddiide, pude gezze biittaa kesiide, «Nuuni nagaraa ootseeddo; shin ha"i S'oossay nuw immana geedda sa'aa pude kesana» yaageeddino.

⁴¹ Shin Muse untuntta, «Med'inaa Godaa azazuwaa hintte ayaw mentsiitee? Hinttew hanenna.

⁴² Med'inaa Goday hinttenana de'enna diraw, pude kesoppite; hintte morkketuu hinttena s'oonana.

⁴³ Amaaleek'a asatuwaananne Kanaane asatuwaana hintte olettana; hintte mashshaan hayk'kana. Med'inaa Godaappe hintte wora simmeedda diraw, Med'inaa Goday hinttenana de'enna» yaageedda.

⁴⁴ Shin untunttu Med'inaa Godaa C'aak'uwaa Taabootayenne Musenne dunkkaaneedda sa'aappe denddana d'ayoopekka, gezze biittaa kesana'w aliide denddeeddino.

⁴⁵ Gezze gadiyaan de'iyaa Amaaleek'a asatuunne Kanaane asatuu wod'diide untunttu olay s'ooniide, Horima gakkanaw untuntta yedersseeddino.

15

Yarshshuwaa Shiishshanaw Imetteedda Higgiyaa

¹ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

² «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaaga; «Hintte de'ana mala, taani hinttenttoo immiyaa biittaa geliyaa wode,

³ mehiyaappe woy dorssaappe, s'uuggiyaa yarshshuwaa gidina, woy shiik'kowaa gatsanaw yarshshiyaa yarshshuwaa gidina, woy Med'ina Goday keereedda baala gallasatuwaan hintte dosuwaan c'oo immiyaa yarshshuwaa gidina, Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshotuwaa yarshshite.

⁴ Yarshshuwaa shiishshiyaa uray katsaa yarshshoo itti kiilo giraame d'iiliyaa itti liitiro wogaraa zayitiyaan munak'keeddawaakka Med'inaa Godaw aho.

⁵ K'ay s'uuggiyaa yarshshoo, woy hara yarshshoo ahiyaa itti itti dorssaanna itti liitiro woyniyaa eessaa ushshaa yarshshuwaa ootsiide giigissite.

⁶ « «Dorssa orggiyaa yarshshanaw shiishshiyaa wode, katsaa yarshshoo laa"u kiilo giraame d'iiliyaa itti liitironne bagga wogaraa zayitiyaan munak'keeddawaanne

⁷ itti liitironne bagga woyniyaa eessaa ushshaa yarshshoo ahite. Med'inaa Godaw sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa yarshshite.

⁸ « «Itti korumaa s'uuggiyaa yarshshuwaa, woy shiik'uwaa gatsiyaa yarshshuwaa, woy ittippetetsaa yarshshuwaa ootsiide yarshshanaw Med'inaa Godaw ahiyaa wode,

⁹ korumaanna ittippe katsaa yarshshoo heezzu kiilo giraame d'iiliyaa laa"u liitiro wogaraa zayitiyaan munak'keeddawaanne

¹⁰ ushshaa yarshshoo laa"u liitiro woyniyaa eessaakka ahite. Med'inaa Godaw sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa taman yarshshite.

¹¹ « «Itti itti korumaa booraa, woy itti itti dorssaa orggiyaa, woy yalaga deeshshaa orggiyaa, woy attuma dorssaa maraa yarshshanaw shiishshiyaa wode, katsaa yarshshuunne ushshaa yarshshuu hawaadan ittippe shiik'ee.

¹² Itti mehiyaappe daruu shiik'iyaa wode, katsaa yarshshuunne ushshaa yarshshuu hawaadan dariide shiik'ee.

¹³ Israa'eeliyaa asaa gidiyaa ooninne taman s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw shiishshiyaa wode ubbaan, hawaadan ootsanaw koshshee.

¹⁴ Sintsappe yaana yeletaan hintte giddon de'iyaa betii woy hara Asay ooninne s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw shiishshanaw koyooppe, ikka hintte ootsiyaawaadan ootsanaw koshshee.

¹⁵ Hinttewukka hintte giddon de'iyaa betetookka ha wogay ittuwaa; hawe sintsaappe yaana yeletawukka ek'k'iide de'iyaa woga. Hinttekka betetuuikka Med'inaa Godaa sintsan ittuwaa.

¹⁶ Hinttewukka hintte giddon de'iyaa bete asatookka higgiinne wogay ittuwaa gidana, yaaga» yaageedda.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

¹⁸ «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; «Taani hinttena afiyaa biittaa hintte geliide,

¹⁹ he gadiyaan mokkiyaa katsaa miyaa wode, he katsuuppe s'eeraa kessiide, hintte Med'inaa Godaw yarshshuwaa ootsiide shiishshite.

²⁰ Hewekka, bayira ka'eedda katsuuppe uukkeedda koyiro komppuwaa, katsaa bukkiiyaa uddumaappe immiyaa yarshshuwaa ootsiide shiishshite.

²¹ Yaana yeletaa ubbaan hintte hintte gadiyaan mokkeedda katsuuppe s'eeraa Kesseedda komppuwaa, Med'inaa Godaw yarshshuwaa ootsiide shiishshite.

²² «Med'inaa Goday odeedda ha azazotuwwa ubbaa hintte erana d'ayiide, naagennan aggooppe,

²³ Med'inaa Goday Aa baggana hinttena azazeedda azazotuwwa ubbaa, Med'inaa Goday immeedda gallasaappe doommiide, yaana yeletaa gakkanaw, pac'c'ennan naagennan aggooppe,

²⁴ k'ay hewaa maabaray erennan ootseeddawaa gidoooppe, maabaray ubbay Med'inaa Godaw itti korumaa s'uuggiyaa, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa ootsiide, aw wogay azaziyaawaadan, katsaa yarshshuwaananne ushshaa yarshshuwaanna shiishsho; k'ay nagaraa yarshshuwaa ootsiide, itti deeshshaa orggiyaa shiishsho.

²⁵ Yaatooppe k'eessii kumentsaa Israa'eeliyaa maabaraa nagaraa atto giissiyaa wogaa polo; untunttu nagaray atto geetettana. Ayaw gooppe, untunttu eriidde ootsi-beykino; k'ay untunttu barenttu bayzzuwaa diraw, Med'inaa Godaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaanne barenttu nagaraa yarshshuwaa shiishsheeddino.

²⁶ Asay ubbay erennan he bayzzuwaan hambbalaachchetteedda diraw, kumentsaa Israa'eeliyaa maabarawukka untunttu gidon de'iyaa bete asawukka atto geetettana.

²⁷ «Itti Asay barekka erana d'ayiide nagaraa ootsooppe, yelettoodeppe itti laysaa gidiyaa itti deeshshatto nagaraa yarshshuwaa ootsiide shiishsho;

²⁸ erennan de'iidde nagaraa ootseedda uraw k'eessii Med'inaa Godaa sintsan nagaraa atto giissiyaa wogaa polo; Aa nagaray atto geetettana.

²⁹ Erennan de'iidde nagaraa ootsiyaa asaa ubbaw, yeletaan Israa'eeliyaa asaa gidinakka bete asaa gidinakka ha higgii ittuwaa.

³⁰ «Shin yeletaan Israa'eeliyaa asaa gidinakka bete asaa gidinakka eriidde otoruwaan nagaraa ootsiyaa uray Med'inaa Godaa boree. He uray bare asaa gidoppe bohetto.

³¹ He aawuu Med'inaa Godaa k'aalaa kad'eedda dirawunne Aa azazuwaa mentseedda diraw, I tumuwaappe asaa gidoppe bohettanaw besse; Aa bayzzuu aana yaaga» yaageedda.

Sambbataa Wogaa Mentseedda Bitaniyaa

³² Itti gallassi Israa'eeliyaa Asay mela biittaa de'ishshin, itti bitanii Sambbatan mitsaa mis'iidde beetteedda.

³³ Mitsaa I mis'ishin demmeedda asatuu Musekko, Aaroonekkonne kumentsaa shiik'uwaakko Aa aheeddino.

³⁴ Untunttu Aa ootsanawaa eribeenna diraw, k'ashuwaan takkisseeddino.

³⁵ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa, «Ha bitanii hayk'anaw besse; kumentsaa yaa'ay barenttu dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa kessiide, shuchchaan c'addiide Aa wod'o» yaageedda.

³⁶ Kumentsaa yaa'ay Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa kessiide, shuchchaan c'addiide Aa wod'eedda.

Mayuwaa Mac'araa Wogaa

³⁷ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

³⁸ «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; «Hinttekka sintsaappe yaana yeletaykka hintte mayuwaa gas'aa s'eeran s'eeran mac'araa kessite; he mac'araa bolla saluwaa malatiyaa k'ac'inaa sikkite.

³⁹ He mac'araa hintte be'iyaa wode ubbaan Med'inaa Godaa azazotuwwa hassayiide polite; yaatooppe, hintte hintte ayifiyaanne hintte wozanaa amuwaa kaalliide, taappe wora simmikkita.

⁴⁰ He mac'araa be'iyawaan hintte ta azazotuwwa ubbaa hassayiide polananne hintte hintte S'oossaw geeshsha gidana.

⁴¹ Taani Med'inaa Godaa, hintte S'oossaatee; taani hintte S'oossaa gidanaw, hinttena Gibs'eppe kessaad. Taani Med'inaa Godaa, hintte S'oossaa yaaga» yaageedda.

16

K'oraahi, Daataaninne Abiiraami Muse Bolla Denddeeddino

¹ Leewiyaa zariyaappe K'ahaata yara gidiyaa Yis'ihaara na'ay K'oraahi, Roobeela zariyaappe Eli'aaba naanay Daataaninne Abiiraaminne k'ay Peleeta na'ay Oonis,

² Muse bolla denddeeddino. Unttuntunna laa'u s'eetanne ishatamu Israa'eeliyaa asatuu de'iino; untunttu eretteedda asanne maabaran dooretteedda kaaletsiyaawantta.

³ Unttunttu Musenne Aaroona sintsa shiik'iide, hawaadan yaageeddino; «Hintte daris-seeddita! Maabaray ubbay huup'iyaa huup'iyaa geeshsha; Med'inaa Godaykka unt-tunttu gidduwaan de'ee; yaatina Med'inaa Godaa maabaraa bolla hinttena ayaw d'ok'ku d'ok'ku ootsiitee?» yaageeddino.

⁴ Muse hawaa siseedda wode S'oossaa sintsan sa'aan guufanneedda;

⁵ K'oraahanne Aa c'itaa ubbaa, «Wontti wontta Med'inaa Goday ooni nagaranchchent-tonne ooni geeshshentto bessana; I he dooriyaa asaa barekko shiishshana.

⁶ K'oraaha, neeninne ne c'itay ubbay hawaa ootsite: wontti is'aanaa c'uwayiyaawantta akkiide,

⁷ bonk'kuwaa aan wotsiide, Med'inaa Godaa sintsan is'aanaa c'uwayite. Med'inaa Goday dooriyaa asay, I geeshsha gidanawaa. Leewiyaa zaretoo, hintte darisseeddita» yaageedda.

⁸ Muse k'aykka K'oraaha, «Hinttenoo Leewiyaa zaretoo, sisite!

⁹ Israa'eeliyaa Med'inaa Goday hinttena Israa'eeliyaa maabaraappe dummayiide, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa oosuwaa ootsana malanne asaa sintsan he oosuwaa ootsanaw hintte ek'kana mala, barekko shiishsheeddawe hinttentoo guus'seeddee?

¹⁰ I hinttenanne hintte ishatuwaa Leewatuwaa ubbaa barekko shiishsheedda; k'ay ha"i hintte k'eesetetsaakka kajjeeliita.

¹¹ Neeninne ne c'itay ubbay Aaroona bolla zuuzummiyaawe, I oonee? hinttenttu Med'inaa Godaa bolla makkaliita» yaageedda.

¹² Hewaappe guyyiiaan, Muse kiittiide Eli'aaba naanatuwaa, Daataananne Abiiraama s'eesisseedda; shin untunttu Aa, «Nuuni bookko!

¹³ Neeni mela biittaaan nuuna wod'anaw maatsayenne eessay goggiyaa gadiyaappe kesseeddawe guus'seeddee? K'ay ha"i neeni nu bolla kaappuwaa gidanaw koyay?

¹⁴ Hewaa bollakka k'ay maatsayenne eessay goggiyaa biittaa neeni nuuna gelissabaakka, woy neeni nuw laata ootsaade gadiyaanne woyniyaa turaa immabaakka; neeni ha asaa c'immaasa. Nuuni bookko!» yaageeddino.

¹⁵ Muse loytisi hank'k'ettiide Med'inaa Godaa, «Unttunttu yarshshiyaa yarshshuwaa akkoppa; taani untunttuppe hariyaa ittuwaanne akkabeyikke, woy taani untunttuppe itti asanne naak'k'abeykke» yaageedda.

¹⁶ K'ay Muse K'oraaha, «Wontti neeni, ne c'itay ubbayenne Aarooni Med'inaa Godaa sintsan gidite.

¹⁷ Itti itti Asay bare is'aanaa c'uwayiyaawaa ubbaanna laa'u s'eetanne ishatamuwaa akkiide, is'aanaa aan wotsiide, Med'inaa Godaa sintsa shiishsho. K'ay neeninne Aarooni hintte is'aanaa c'uwayiyaawantta ahite» yaageedda.

¹⁸ Asay ubbaykka bare is'aanaa c'uwayiyaawaa akkiide, bonk'kuwaanne is'aanaa aan wotseedda; Gaketiyaa Dunkkaaniyaa penggiyaan Musenanne Aaroonana ek'k'eeddino.

¹⁹ K'oraahi kumentsaa maabaraa Gaketiyaa Dunkkaaniyaa penggiyaan shiishsheedda.

He wode Med'inaa Godaa bonchchuu kumentsaa maabaraw k'onc'cedda.

²⁰ Med'inaa Goday Musanne Aaroona,

²¹ «Taani itti kutsan ha maabaraa d'ayissana haniyaa diraw, untunttuppe shaakettite» yaageedda.

²² Shin Musenne Aarooni sa'aan guufanniide, «Abeet S'oossaw, ashuwaa mayyeedda asaa ubbaa med'd'eedda S'oossaw, itti uray nagaraa ootsooppe, neeni kumentsaa maabaraa hank'k'ettay?» yaageeddino.

²³ Yaatina Med'inaa Goday Musa,

²⁴ «Neeni maabaraa, K'oraaha, Daataananne Abiiraama dunkkaanetuwaappe kichchite» yaagaade oda» yaageedda.

²⁵ Muse denddiide, Daataanekkonne Abiiraamekko biina, Israa'eeliyaa c'imatuu Aa kaalleeddino.

²⁶ Maabaraa I, «Ha iita asatuu dunkkaanetuwaappe kichchite; untunttuwaa gideed-dawaa ayaanne bochchoppite. Henkkoode untunttu nagaraa ubbaa gaasuwaan hintte-tekka pitetti d'ayana» yaagiide minisiide odeedda.

²⁷ Untunttu K'oraaha, Daataananne Abiiraama dunkkaanetuwaappe kichcheeddino. Daataaninne Abiiraami kare kesiide, barenttu machchetuwaanna, barenttu naanatuwaanna barenttu guutsaa naanatuwaanna barenttu dunkkaanetuwaappe penggiyaan ek'k'eeddino.

²⁸ Muse asaa, «Taani ha ooso ubbaa ootsana mala, Med'inaa Goday taana kiitteed-dawaanne taani ta sheniyaan ootsennawaa hintte hawaan erana.

²⁹ Ha asatuu Asay hayk'k'iaawaadan hayk'k'ooppe, woy asaa bolla gakkiaawaa s'alalay untunttu bolla gakkoope, Med'inaa Goday taana kiitibeenna.

³⁰ Shin Med'inaa Goday ubbaanna ooratsabaa ootsina, biittay dooyettiide untuntanne untunttoo de'iaawaa ubbaa mitti aggooppe, untunttu pas'a de'iidde Si'ooliyaa duge wod'ooppe, he wode ha asatuu Med'inaa Godaa kad'eeddawaa hintte erana» yaageedda.

³¹ I yaagiide wursseedda wode, untunttu ek'k'eedda biittay p'alk'k'etti wod'd'eedda.

³² Biittay dooyettiide, untuntanne untunttu soo asaa, K'oraaha c'itaa ubbaa untunttoo de'iaawaa ubbaanna mitti aggeeda.

³³ Yaatina untunttu barew de'iaawaa ubbaanna pas'a de'iidde, Si'ooliyaa duge wod'd'eeddino. Biittaykka untunttu bolla gorddetti aggeeda; untunttu maabaraa gid-doppe tippi giide d'ay aggeeddino.

³⁴ Untunttu waasuwaan untunttu matan de'iyaa Israa'eelatuub bay, «Biittay nuunakka k'ay mittana hanee!» yaagiid bak'ateeddino.

³⁵ K'ay tamaykka Med'inaa Godaa mataappe yiide, is'aanaa c'uwaiyiaa laa"u s'ee tanne ishatamu asaa mi aggeeda.

Is'aanaa C'uwaiyiaabatuwaa

³⁶ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa,

³⁷ «Neeni keesiyaa Aaroona na'aa El"aazaraw yaagaade oda, «Is'aanaa c'uwaiyiaabatuwaa taman s'uugetteedda asaa gid-doppe akka; bonk'k'uwaa c'uwaiyiaabatuwaappe haasaade laala. He is'aanaa c'uwaiyiaabatuub geeshsha.

³⁸ Bare nagaraa diraw hayk'k'eedda ha asatuu is'aanaa c'uwaiyiaabatuwaa lee'issaade k'os's'aade, yarshshuwaa saas'iniyaa kamma. Untunttu hewantta Med'inaa Godaa sintsan shiishsheedda diraw, hewanttu geeshsha; hewanttu Israa'eelatuwaa hassayis-siyaa malaataa gidana» yaaga» yaageedda.

³⁹ K'eesii El"aazari s'uugetteedda asatuu shiishsheedda nahaase birataappe oosetteedda is'aanaa c'uwaiyiaabatuwaa akkiide, yarshshuwaa saas'iniyaa kammanaw lee'isside k'os's'eedda.

⁴⁰ Aaroona zare gidenna ooninne Med'inaa Godaa sintsan is'aanaa c'uyanaw shiik'enna mala, K'oraahanne Aa c'itaa gakkeddawe Aa gakkenna mala, Israa'eelatuwaa hassayissanaw hewantta ootseedda. Med'inaa Goday Muse baggana El"aazara azazeed-dawaadan hawe haneedda.

Aarooni Asaa Boshaappe Ashsheeda

⁴¹ Wonttetsa gallassi Israa'eliyaa maabaray ubbay, «Med'inaa Godaa asaa hintte wod'eeddita» yaagiide, Muse bollanne Aaroona bolla zuuzummeeddino.

⁴² Maabaray Musenne Aaroona bolla denddanaw shiik'iide, Gaketiyaa Dunkkaaniyaakko simmi s'eelliyaa wode, shaarii Gaketiyaa Dunkkaaniyaa kammina, Med'inaa Godaa bonchchuu k'onc'c'eedda.

⁴³ Hewaappe guyyiyaan, Musenne Aarooni Gaketiyaa Dunkkaaniyaa sintsaw yeeddino.

⁴⁴ Med'inaa Goday Musa,

⁴⁵ «Ha asaa gidduwaappe kichchite; taani untuntta itti kutsan d'ayissa bashana» yaageedda.

Untunttu sa'aan guufanneeddino.

⁴⁶ Muse Aaroona, «Ne is'aanaa c'uwaiyiaawaa akkaade, bonk'k'uwaa yarshshiyaa sa'aappe akkaade, is'aanaa aan wotsa; untunttoo atto giissanaw ellekka maabaraakko afa. Ayaw gooppe, Med'inaa Godaa hank'k'uu Aa mataappe kesi kichcheedda; boshaykka doommi kichcheedda» yaageedda.

⁴⁷ Muse geeddawaadan Aarooni bare is'aanaa c'uwaiyiaawaa akkiide, maabaraa giddo wos's'eedda. Boshay asaa gidduwaan doommi de'ishin, Aarooni is'aanaa c'uwaiyide, asaw atto giisseedda.

⁴⁸ Yaatiide I hayk'k'eeddawanttupenne pas'a de'iaawanttuppe gidduwaan ek'k'ina, boshay aggi aggeeda.

⁴⁹ K'oraaha gaasuwaan hayk'k'eedda Asay paydettan, ha boshaan hayk'k'eeddawanttu 14,700.

⁵⁰ Boshay ek'k'eeddawaappe guyyiyaan, Aarooni Gaketiyaa Dunkkaaniyaa penggiyaan de'iyaa Musekko simmeedda.

17

Aaroona S'am"aa Aac'attuwa

¹ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

² «Neeni, Hintte zariyaan zariyaan hintte kaappatuwaappe huup'iyaa huup'iyaa itti itti s'am"aa ubbaanna tammanne laa"u s'am"aa taw immite» yaagaade Israa'eelatuwaappe akka. Itti itti asaa suntsaa s'am"aa bollan s'aafa.

³ Itti itti zariyaa kaappoo itti s'am"aa gidiyaa diraw, Leewiyaa s'am"an Aaroona suntsaa s'aafa.

⁴ Gaketiyaa Dunkkaaniyaa gidдон taani neenana gaketiyaa Markkatetsaa Taabootaa sintsan wotsa.

⁵ Taani dooriyaa asaa s'am"ay aac'ana; hawaadan ootsaade hintte bollan Israa'eelatuuzuummiyaa zuuzuntsaa taani mule d'ayissana» yaageedda.

⁶ Muse Israa'eeliyaa asaw odina, untunttu kaappatuu tammanne laa"u s'am"atuwaa, itti itti zariyaa kaappatuu itti itti s'am"aa aw immeeddino. He s'am"atuwaa gidduwaan Aaroona s'am"aykka de'ee.

⁷ Muse he s'am"aa ubbaa Markkatetsaa Dunkkaaniyaa gidдон Med'inaa Godaa sintsan wotseedda.

⁸ Wonttetsa gallassi Markkatetsaa Dunkkaaniyaa gidдо Muse geleeedda wode, Leewiyaa zare gidiyaa Aaroona s'am"ay aac'eeddawaa, gumbbeeddawaa, c'iisheeddawaanne c'iishiide lawuziyaa giyaa mitsaa ayfiyaa ayifeeddawaa be'eedda.

⁹ Hewaappe guyyiyaan, Muse s'am"aa ubbaa Med'inaa Godaa sintaappe Israa'eeliyaa asaa ubbaakko aheedda. Asay untuntta be'eeddawaappe guyyiyaan, kaappatuu barenttu s'am"aa s'am"aa akkeeddino.

¹⁰ Med'inaa Goday Musa, «Aaroona s'am"aa Taabootaa sintsan zaara wotsa. Hewaa makkaleeddawanttu ta bolla laa'entso zuuzummiide hayk'k'ennaadan, untunttoo malaataa ootsaade naaga» yaageedda.

¹¹ Med'inaa Goday azazeeddawaadan Muse ootseedda.

¹² Israa'eeliyaa Asay Musa, «Nuuni hayk'k'ana; d'ayana; nuuni ubbaykka d'ayana!

¹³ Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaakko, haray atto mataa shiik'iyaa uray ooninne hayk'k'ana. Simmi nuuni ubbaykka hayk'k'eettoo?» yaageeddino.

18

K'eesetuwaanne Leewatuwaa Oosuwaa

¹ Med'inaa Goday Aaroona, «Neeni, ne attuma naanatuunne Leewatuu geeshsha sa'aa oosuwaan polettiiyaa nagaraa tookkana; neeninne ne attuma naanatu s'alalay hintte k'eesetetsaa oosuwaan polettiiyaa nagaraa tookkana.

² Neeninne ne attuma naanay Markkatetsaa Dunkkaaniyaa sintsan ootsiyaa wode, neenana gidiide maaddana mala, Leewiyaa zare gidiyaa ne dabbotuwwa aha.

³ Untunttu hintteppe garssana Dunkkaaniyaa ooso ubbaa ootsino; shin untunttukka hintteikka ittippe hayk'k'ennaadan, untunttu geeshsha sa'aa miishshaakkonne yarshshiyaa saakko shiik'oppino.

⁴ Untunttu hinttenana ittippe gidino; Gaketiyaa Dunkkaaniyaan de'iyaa ooso ubbaa ootsino. Leewatuwaappe attina, hara uray ooninne hinttekkko shiik'oppo.

⁵ Laa'entsuwaa Israa'eelatuwaa bolla hank'k'uu wod'd'enna mala, geeshsha sa'anne yarshshiyaa sa'aa oosuwaa ootsite.

⁶ Leewatuwaa hintte dabbotuwwa Israa'eelatuwaa giddoppe taani ta huup'iyaw dooraad. Untunttu Gaketiyaa Dunkkaaniyaa oosuwaa ootsanaw hinttentoo imuwaadan immaade, Med'inaa Godaw dummayaad.

⁷ Shin neeninne ne attuma naanatu s'alalay yarshshiyaa sa'aa oosuwaa ubbaanne gaariduwwa gidдон de'iyaa k'eesetetsaa ooso ubbaa ootsite. K'eesetetsaa oosuwaa taani hinttentoo imuwaadan ootsaade immay; hara uray ooninne geeshsha sa'aakko shiik'iyaaawe hayk'k'o» yaageedda.

K'eesatuwaa Gishuwaa

⁸ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Aaroona, «Israa'eelatu taw immiyaa geeshsha imotaa ubbaa taani new immaad. Taani new ne dirawunne ne attuma naanaw untunttu diraw med'inaw gishsha ootsaade immaaddi.

⁹ Taw immiyaa aad'd'eeda geeshsha imuwaappe taman s'uugettenna baggay hinttessa gidanawaa: untunttu taw immiyaa geeshsha imuwaa ubbaappe katsaa yarshshuu, woy nagaraa diraw yarshshiyaa yarshshuu, woy naak'uwaa diraw yarshshiyaa yarshshuu neessanne ne attuma naanatuwaassa gidanawaa.

¹⁰ Hintte hewaa geeshsha sa'aan miite; attumawe ubbay hewaa mo; hewe hinttew geeshsha gidanawaa.

¹¹ «Hawe k'ay neessa. Israa'eelatuwaa k'aatso yarshshuwaa ubbaa new, ne attuma naanatoonne ne mac'c'a naanaw med'inaw gishsha ootsaade immay; hintte golliyyaa asaa giddon wogaadan geeshsha gidiyaa ubbay hewaa mo.

¹² «Untunttu taw immiyaa koyiro ayifiyaappe lo"o wogaraa zayitiyaa ubbaa, yalaga woyniyaa eessaa ubbaanne muruta katsaa ubbaa Med'inaa Godaw immay.

¹³ Untunttu med'inaa Godaw ahiyaa untunttu gadiyaan de'iyaa koyiro gakkoodda ayfi hinttessa; hintte golliyyaa asaa giddon wogaadan geeshsha gidiyaa ubbay hewaa mo.

¹⁴ «Israa'eeliyaan Med'inaa Godaw dummateeddabay ubbay hinttessa.

¹⁵ Bayira yeletteedda Asay woy mehii, Israa'eelatu Med'inaa Godaw immeeddawe hinttessa. Shin bayira yeletteedda asanne bayira yeletteedda geeshsha gidenna mehiyaa hintte wozanaw besse.

¹⁶ Itti agenaa naanatuwaa wozanaw Dunkkaaniyaan erettiyya miizaaniyaa (20 Geera) likkiyaan ichcheshu s'agaraa biraa wozo gatiyaa k'ans's'ite.

¹⁷ Shin miizaa bayiraa, woy dorsaa bayiraa, woy deeshshaa bayiraa hintte wozanaw kosshenna; untunttu geeshsha. Neeni untunttu suutsaa yarshshiyaa sa'aa bollan c'ac'c'afa; Med'inaa Godaa toshukku giide sawana mala, untunttu mod'd'uwaa taman s'uugga.

¹⁸ Untunttuppe beettiyya ashuu wus'akkeedda anggoosuwaadaaninne ushechcha gediyaadan hinttessa.

¹⁹ Israa'eelatu Med'inaa Godaw immiyaa geeshsha yarshshuwaa ubbaa new, ne attuma naanatoonne ne mac'c'a naanaatoo med'inaw gishsha ootsaade immay. Hawekka Med'inaa Goday neenananne ne zeretsatuwaanna c'aak'ketiyya Mas'iniyaa c'aak'uwaa» yaageedda.

²⁰ K'aykka Med'inaa Goday Aaroona, «Untunttu gadiyaan neeni ayinne laattakka; untunttu giddon neena gakkiiyaa shaakuu ayaykka baawa; Israa'eelatuwaa giddon ne laataynne neena gakkiiyaa shaakuu taana» yaageedda.

Leewatuwaa Gakkiiyaa Gishuwaa

²¹ S'oossay, «Leewatu Gaketiyya Dunkkaaniyaan ootsiyaa oosuwa diraw, Israa'eelatuwaa asiraataa ubbaa untunttoo immaad.

²² Hachcheppe doommiide, Israa'eeliyaa asatuu barenttu nagaran hayk'k'enna mala, Gaketiyya Dunkkaaniyaakko shiik'oppino.

²³ Gaketiyya Dunkkaaniyaa oosuwa ootsiyaawanttunne hewan polettiyaa nagaraa tookkiyaawanttu Leewatuwaa. Hawe yeletaa ubbaw med'inaa wogaa. Leewatu Israa'eeliyaa asaa gidduwaan ayinne laattikkino.

²⁴ Hewaa diraw, Israa'eelatu Med'inaa Godaw imuwaadan immiyaa asiraataa, taani Leewatoo untuntta laataadan immaad. Taani untunttubaa, «Untunttu Israa'eeliyaa asaa gidduwaan ayinne laattikkino» yaageeddawe hewaassa» yaageedda.

²⁵ K'ay Med'inaa Goday Musa,

²⁶ «Neni Leewatuwaa hawaadan yaaga; «Taani hinttenttoo laataadan immeedda asiraataa hintte Israa'eeliyaa asaappe akkiyaa wode, hintte he asiraataappe asiraataa Med'inaa Godaw immite.

²⁷ Hintte imuu hinttenttoo katsaa bukkiiyaa uddumaa katsaadaaninne gum"iyaa woyniyaa ayifiyaadan paydettee.

²⁸ K'ay hawaadan Israa'eeliyaa asaappe hintte akkiyaa asiraataa ubbaappe imuwa Med'inaa Godaw immite; ha asiraataappe Med'inaa Godaa diraw k'eesiyaa Aaroonaw hintte immanaw besse.

²⁹ Hintte akkiyaa imotaa ubbaappe, lo"iyaawaanne geeshsha Med'inaa Godaw gishuwaa ootside, hintte immanaw bessee» yaaga.

³⁰ «K'ay neeni Leewatuwaa, «Ubbappe lo"o imuwa hintte immeeddawaappe guyyiiaan, attedawe hinttenttoo katsaa bukkiiyaa uddumaa katsaadaaninne gum"iyaa woyniyaa ayifiyaadan paydetana.

³¹ Hinttenne hintte golliyya Asay hewaappe attedawaa hak'aninne miite; ayaw gooppe, hewe Gaketiyya Dunkkaaniyaan hintte ootsiyaa oosoo hintte dirguwaa.

³² Lo"o bagga S'oossaw immi diggeeddawaappe guyyiiaan hintte miyaa wode, bayz-zanchcha gidikkita. Shin lo"o bagga he imotaappe kessennaan de'iidde, hintte Israa'eeliyaa asaa imotaa tunissennaadan naagettite. Hewaadan ootsana d'ayooppe, hintte hayk'kana» yaageedda.

19

Tunatetsaappe Geeyiyaa Haatsaa

¹ Med'inaa Goday Musanne Aaroona hawaadan yaageedda;

² «Med'inaa Goday higgayan azazeedda wogay hawaa: Tilla bollana de'iyaa woy borssiyaabay bayinna, I morggiyaan k'ambbaray wod'd'ibeenna zo'o ussatto new ahana mala, Israa'eeliyaa asaw odite.

³ K'eesiyaa El'aazaraw izo immite; I izo dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa afina, itti Asay izo Aa sintsan shukko.

⁴ K'eesiyaa El'aazari I suutsaappe amareedawaa bare birad'd'iyaa akkiide, Gaketiyya Dunkkaaniyaw sintsa baggana laappun gede c'ac'c'af.

⁵ I s'eellishin ussatta s'uugettu; I galbbay, ashuu, suutsayenne toc'ii s'uugetto.

⁶ K'eesii zigaa, hiisoo'p'iyaa tashiyaanne zo'o k'unc'c'uutiyyaa akkiide, ussatto s'uuggiyaa taman olo.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, k'eesii bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka haatsaan meec'etto; yaatiide dunkkaaneeddasaa gelo; shin omarsa gakkanaw I wogaadan tuna gidanawaa.

⁸ He ussatto s'uuggeeddawe k'ay bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka haatsaan meec'etto; ikka k'ay omarsa gakkanaw wogaadan tuna gidanawaa.

⁹ «Hewaappe guyyiyaan, geeshsha Asay ussatta s'uugetteedda bidintsaa shiishiide, dunkkaaneedda sa'aappe gas'aana geeshsha sa'aan wotso. Israa'eeliyaa Asay tunatetsaappe geeyiyaa haatsaan go'ettanaw hewaa naagi wotsana; hewe nagaraappe geeshshanaassa.

¹⁰ K'ay ussatti bidintsaa shiishsheedda Asay bare mayuwaa meec'c'o; omarsii gakkanaw I wogaadan tuna gidanawaa. Ha wogay Israa'eeliyaa asawunne untunttu gidduwaan de'iyaa hara gade asaw laa''ookka med'inaa woga gidanawaa.

¹¹ «Hayk'k'eedda asaa anhaa bochchiyya ooninne laappun gallassaa wogaadan tunana.

¹² He tunatetsaappe geeyiyaa haatsaan heezzantsa gallassinne laappunsa gallassi, I barena geeshsho; hewaappe guyyiyaan, I wogaadan geeshsha gidanawaa; shin heez-zantsa gallasaaninne laappunsa gallassan barena geeshshana d'ayooppe, I geeshsha gidenna.

¹³ Hayk'k'eedda uraa anhaa bochchiyya ooninne barena geeshshennan aggooppe, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa I tunissee; he uray Israa'eeliyaa asaa giddoppe bohetto. Tunatetsaappe geeyiyaa haatsay Aa bolla c'ac'c'afettibeenna diraw, I tuna; Aa tunatetsay Aa bolla gam'ee.

¹⁴ «Itti uray dunkkaaniyaa gidдон hayk'k'ooppe de'iyaa wogay hawaa: dunkkaaniyaa giddo geliyaa ooninne, k'ay dunkkaaniyaa gidдон de'iyaa ubbaykka laappun gallassaa tuna gidanawaa.

¹⁵ Hewaadanka, k'um''ettennaan dooyaa de'iyaa miishshaa ubbay tuna gidanawaa.

¹⁶ K'ay dembban mashshaan hayk'k'eedda asaa, woy c'oo hayk'k'eedda anhaa, woy asaa mek'etsaa, woy duufuwaa bochchiyya ooninne laappun gallassaa tuna gidanawaa.

¹⁷ «Tunatetsaappe geeshshanaw s'uuggeedda ussatti bidintsaa amareedawaa akkaade, otuwaan wotsaade, pulitto haatsaa aan tigi;

¹⁸ geeshsha Asay hiisoo'p'iyaa bonc'c'iyaa akkiide, haatsaan tushi kessiide, dunkkaaniyaa, dunkkaaniyaan de'iyaa miishshaa ubbaaninne hewan de'iyaa asaa ubbaa bolla c'ac'c'af. K'ay asaa mek'etsaa, woy duufuwaa, woy wod'eedda uraa, woy hayk'k'eedda uraa bochcheedda asaa bolla I c'ac'c'af.

¹⁹ Geeshsha Asay heezzentsanne laappunsa gallassan tuneedda uraa bolla c'ac'c'af. I laappunsa gallassan he uraa tunatetsaappe geeshsho; he geeyeedda bitanii bare mayuwaa meec'c'o; bare bollaakka haatsaan meec'etto; he gallassaa omarsii I geeshsha gidanawaa.

²⁰ «Shin tuna uray barena geeshshennawaa gidoppe, he uray Med'inaa Godaa geeshsha sa'aa tunisseeedda diraw, Israa'eeliyaa asaa giddoppe bohetto; tunatetsaappe geeyiyaa haatsay Aa bolla c'ac'c'afettibeenna diraw, I tuna.

²¹ Hawe hinttentoo med'inaa woga gidanawaa. K'ay tunatetsaappe geeyiyaa haatsaa c'ac'c'afiyaa Asay bare mayuwaa meec'c'o; tunatetsaappe geeyiyaa haatsaa bochchiyya ooninnekkaa omarsii gakkanaw tuna gidanawaa.

²² Tuna uray bochchiyya ayayenne tune. K'ay hewaa bochchiyya ooninne omarsa gakkanaw tuna gidee» yaageedda.

20

*Zaallaappe Keseedda Haatsaa**(Kes. 17:1-7)*

¹ Koyro aginaan Israa'eelatuu ubbay S'iina giyaa mela biittaa gakkiiide, K'aadeesa giyaa saan dunkkaaneeddino. Hewaan Miiriyaama hayk'k'aade moogettaaddu.

² Hewaan asaw haatsay d'ayina, Asay shiik'iide, Muse bollanne Aaroona bolla dendeedda.

³ Unttuntu, «Nu ishatau Med'inaa Godaa sintsan hayk'k'eedda wode, nuunikka hayk'k'eeddawaa gideerokkooshsha!

⁴ Nuuninne nu mehii ha mela biittan hayk'k'anaadan, Med'inaa Godaa asaa hawaa hintte ayaw aheedditee?

⁵ Ha wolk'k'aama sa'aa nuuna Gibs'eppa pude ayaw aheedditee? Hawaan katsaa ayfii, woy balasiyaa, woy woyniyaa ayfii, woy roomaanii baawa; k'ay ushiyaa haatsaykka hawaan baawa» yaagiide Musena walak'etteeddino.

⁶ Yaatina Musenne Aaroona asaa mataappe Gaketiyaa Dunkkaaniyaa pengge biide guufanneeddino; Med'inaa Godaa bonchchuu untunttoo k'onc'c'eedda.

⁷ Med'inaa Goday Musa,

⁸ «Ne gatimaa akka; neeninne ne ishaa Aaroona shiik'uwa shiishshite; untuntu sintsan zaallay haatsaa goggana mala oda. Zaallaappe haatsaa hintte kessiide, shiik'uwaanne untuntu mehiyaa ushshana» yaageedda.

⁹ Med'inaa Goday azazeeddawaadan, Muse Med'inaa Godaa sintsaappe gatimaa akkeedda.

¹⁰ Inne Aaroona shiik'uwa zaallaa sintsan shiishsheeddino; Muse untunttu, «Hinttenoo makkalanchchato, sisite; ha zaallaappe haatsaa hinttenttoo nuuni tumu kessanee?» yaageedda.

¹¹ Muse bare kushiyaa d'ok'k'u ootsiide, bare gatiman laa"u gede zaallaa shoc'ina, haatsay d'uuk'k'iide kesina yaa'ayenne untunttu mehii ushsheedda.

¹² Shin Med'inaa Goday Musanne Aaroona, «Israa'eeliyaa asaa sintsan hintte ta geeshshatetsaa bessanaw ammanettibeenna diraw, taani untunttoo immiyaa biittaa ha asaa hintte gelissikkita» yaageedda.

¹³ Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaanna walak'ettowe I bare geeshshatetsaa untunttu gidдон k'onc'c'isseeddasay ha Mariiba* haatsaana.

*Eedooma Kaatii Israa'eeliyaa Asay**Bare Biittaana Aad'd'enaadan Diggeedda*

¹⁴ Muse K'aadeesappe Eedooma biittaa kaatiyaakko, bare kiitettiyaawantta hawaadan yaagiide kiitteedda; «Ne dabbo gidiyaa Israa'eeliyaa Asay hawaadan yaagee; «Nuuna gakkkeedda metuwaa ubbaa neeni eraasa.

¹⁵ Nu mayzza aawotuu duge Gibs'e wod'd'eeddino; yan nuuni daro laytsaa de'eeddo. Gibs'etuu nuunanne nu aawotuwa uk'k'inneeddino.

¹⁶ Nuuni Med'inaa Godaw waassina, nu waasuwa sisiide, kiitanchchaa kiittiide, nuuna Gibs'eppa kesseedda. Ha'i nuuni ne biittaa gas'an de'iyaa K'aadeesa kataman de'etto.

¹⁷ Hayyanaa, nuuna ne biittaana aatsaariikkii! Nuuni ay gade giddooppekka woy woyniyaa turaa giddooppekka bochchokko! K'ay nuuni ay haatsaa ollaappenne haatsaa ushokko. Nuuni Kaatiyaa Ogiyaa oyk'k'iide baana; nuuni ne biittaana aad'ana gakkanaw, haddirssa woy ushechcha gookko» yaagee» yaageedda.

¹⁸ Shin Eedooma kaatii, «Nu biittaana aatsikke; hintte hawaana mentsana kajeeloope, nuuni denddiide hinttena mashshaan olana» yaageeddino.

¹⁹ Israa'eelatu Aa, «Nuuni Kaatiyaa Ogiyaana baana; nuuni woy nu mehii hintte haatsaa ushoope, nuuni hewoo gatiyaa c'iggana. Nuuni gediyaan aad'd'etsa s'alalaa koyeetto; harabaa ayaanne koyokko» yaageeddino.

²⁰ Eedooma kaatii zaaretsiide, «Hinttena aatsikke» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan, daronne wolk'k'aama olanchchatuwa akkiide, Israa'eeliyaa asaana olaa gakkettanaw keseedda.

²¹ Eedoomatuu barenttu biittaana Israa'eeliyaa Asay aad'd'anaw diggeedda diraw, Israa'eeliyaa Asay simmiide hara ogiyaa beedda.

Aaroona Hayk'k'uwa

²² Israa'eeliyaa Asay ubbay K'aadeesappe denddiide, Hooraa giyaa deriyaa beeddino.

²³ Eedooma zawaa matan de'iyaa Hooraa Deriyan, Med'inaa Goday Musanne Aaroona,

* **20:13 Mariiba:** Ha suntsaa biletay Ibraaweetsuwaan, «Palumeteedda» giyaawaa.

²⁴ «Aarooni hayk'k'iide bare mayzzan gaketiyaa wodii gakeedda. Mariiba haatsaa matan hintte laa"uukka ta azazuwaa bolla makkaleedda diraw, Israa'eeliyaa asaw taani immiyaa biittaa I gelenna.

²⁵ Aaroonanne Aa na'aa El"aazara akkaade, Hooraa Deriyaa aha.

²⁶ Aarooni mayuwaa k'aaraade, Aa na'aa El"aazara mayzza. Aarooni bare mayzzan gaketana; I yan hayk'k'ana» yaageedda.

²⁷ Med'inaa Goday azazeeddawaadan Muse ootseedda; Asay ubbay s'eellishin, untuntutu Hooraa Deriyaa kesseeddino.

²⁸ Muse Aarooni mayuwaa k'aariide, Aa na'aa El"aazara mayzseedda. Aarooni he deriyaa huup'iyaan hayk'k'eedda. Hewaappe guyyiyaan, Musenne El"aazari deriyaappe wod'd'eeddino.

²⁹ Aarooni hayk'k'eeddawaa Asay ubbay ereedda wode, Israa'eeliyaa Asay ubbay Aaroonaw hattamu gallassaa yeekkeedda.

21

Kanaanetuu S'oonetteeddino

¹ Neegeeba mela biittaa, Kanaane gadiyaan de'iyaa Araada kaatii Israa'eeliyaa Asay Aaarima afiyaa ogiyaa baggana yiyaawaa siseedda wode, I Israa'eelatuwaana olaa gaket-tiide, untuntutuppe amareedawannta omoodeedda.

² He wode Israa'eeliyaa asay, «Neeni ha asaa nu kushiyan aatsaade immooppe, nuuni untuntutu katamatuwaa ubbaanna d'ayissana» yaagiide Med'inaa Godaw shiik'k'eeddino.

³ Med'inaa Goday Israa'eeliyaa k'aalaa sisiide, he Kanaanetuwaana untuntutuu aatsi immeedda; untuntutu he Kanaanetuwaanne untuntutu katamatuwaa ubbaanna d'ayisseeddino. Hewaa diraw, he sa'ay Horima* geetetti suntsetteedda.

Nahaasiyaa Birataappe Med'etteedda Shooshshaa

⁴ Israa'eeliyaa Asay Hooraa Deriyaappe denddiide, Eedooma biittaa yuushshuwaa baanaw Zo'o Abbaa afiyaa ogiyaanna beeddino; shin ogiyaa bolla asaw danddayay wureedda.

⁵ Asay, «Nuuni mela biittaa hayk'k'anaw Gibs'eppe pude nuuna ayaw aheedditee? K'umi baawa; haatsay baawa; ha iita k'umay nuuna sheneyeedda» yaagiide S'oossaa bollanne Muse bolla zuuzummeeddino.

⁶ Med'inaa Goday asaa gidduwaan marzziyaanna de'iyaa shooshshatuwaa yeddeedda; untuntutu dukkina, daro Israa'eelatu hayk'k'eeddino.

⁷ Untuntutu Musekko yiide Aa, «Nuuni Med'inaa Godaa bollanne ne bolla zuuzummiide, nagaraa ootseeddo. Nuuppe ha shooshshaa haassana mala, neeni Med'inaa Godaa woosa» yaageeddino. Muse asaa diraw woosseedda.

⁸ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Musa, «Neeni shooshshaa med'd'aade, untuntutu sintsan mitsaa bolla kak'k'a; duketteedda ooninne Aa s'eellooppe pas'ana» yaageedda.

⁹ Muse nahaase birataappe shooshshaa med'd'iide, mitsaa bolla kak'k'eedda. Hewaappe guyyiyaan, shooshshay dukkeedda Asay ubbay nahaasiyaa shooshshaa s'eelliide pas'eeddino.

Hooraa Deriyaappe Denddiide Moo'aaba Biittaa Beeddino

¹⁰ Israa'eeliyaa Asay denddiide, Oboota giyaa saan dunkkaaneeddino.

¹¹ Obootappe denddiide, Moo'aabappe sintsanna de'iyaa bazuwaan, away doliyaa baggana, laaletteedda Iye Abaarima kataman dunkkaaneeddino.

¹² Hewaappe denddiide, Zereedda Zanggaaraan dunkkaaneeddino.

¹³ Hewaappe denddiide, Amooretu biittaa gas'aa gakkanaw biyaa mela biittaa gidдон Arnoonaa Shaafaappe hefintan dunkkaaneeddino. Arnoonaa Shaafay Moo'aaba biitaappenne Amooretu gadiyaappe gidduwaan de'iyaa zawaa.

¹⁴ Hewaa diraw, S'oossaa Olaa Mas'aafan, «Suufa heeraan de'iyaa Waaheeba katamaanne Arnoonaa Shaafaa zanggaaraa,

¹⁵ Eera katamaa gakkanawunne Moo'aaba zawaa gakkanaw de'iyaa zanggaaraa duget-saa» yaagetti s'aafetteedda.

¹⁶ Untuntutu hewaappe denddiide, Beera giyaasaa beeddino; hewe S'oossay Musa, «Asaa shiishsha; taani untuntutuu haatsaa immana» yaagiide odeedda haatsaa ollaa.

¹⁷ Hewaan Israa'eeliyaa Asay ha mazimuriyaa yes's'eedda.

«Haatsaa ollaw, pultta!

¹⁸ Kaappatuu bookkeedda haatsaa ollaw,

asaa kaaletsiyaawanttu ollaw,
kaatetuwaa s'am'aaninne untunttu kazaran bookkeedda haatsaa ollaw
ane yes's'etto» yaageedda.

Untunttu he bazzuwaappe Mataana giyaasaa beeddino;

¹⁹ Mataanappe Naahili'eela, Naahili'eelappe Baamoota giyaasaa,

²⁰ Baamootappe denddiide, Moo'aaben de'iyaa zanggaaraa beeddino; ha zanggaaray
Pisga Deriyaappe garssan bazzuwa matan de'ee.

Kaatii Sihooninne Kaatii Oogi S'oonetteeddino

(Zar: 2:26–3:11)

²¹ Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay Amooore biittaa Kaatiyaa Sihoonakko kiitet-
tiyaawantta hawaadan yaagiide kiitteedda;

²² «Nuuna ne biittaana aatsaariikkii! Nuuni ne gadiyaa gidduwaa woy woyniyaa turaa
gidduwaa gelokko; k'ay haatsaa ollaa hak'awaappenne ushokko. Nuuni ne biittaana
aad'd'ana gakkanaw, Kaatiyaa Ogiyaanna baana» yaageedda.

²³ Shin Sihooni bare biittaana Israa'eeliyaa asaa aatsenan diggeedda; I bare
olanchchatuwaa ubbaa shiishiide, Israa'eeliyaa asaa olanaw mela biittaa beedda;
Yahaas'a giyaasaa bi gakkiiide, Israa'eeliyaa asaana oletteedda.

²⁴ Shin Israa'eeliyaa Asay olan Amoooretuwaappe daruwaa wod'iide, untunttu biittaa
Arnnoona Shaafaappe doommiide, Amoonatuwaa zawaan de'iyaa Yaabook'a Shaafaa
gakkanaw oyk'keedda. Amoonaa asatuu biittaa zaway gimbetti utteedda diraw, untunttu
yaa gelibeykkino.

²⁵ Yaatina Israa'eelatuu Amoooretuu katamatuwaa ubbaa s'ooniide akkeeddino. K'ay
Haseboonanne Aa yuushshuwaan de'iyaa k'eri katamatuwaakka ubbaa oyk'k'iide, yan
utteeddino.

²⁶ Haseboona katamay Amoooretuu Kaatiyaa Sihoona katamaa. Sihooni Moo'aaba
biittaa kaatiyaa kasewaa oliide, Arnnoona Shaafaa gakkanaw Aa biittaa ubbaa aappe
akkeeddawaa.

²⁷ Hewaa diraw, leemisuwaan hawaadan yaageeddino;

«Haseboona haayite;

he katamay zaaretsi kees'etto;

Sihoona wolk'k'aama katamay wod'd'i ek'k'iide kees'etto!

²⁸ Ayaw gooppe, tamay Haseboonappe,
lac'uu Sihoona katamaappe keseedda;

Moo'aaben de'iyaa Eeranne

Arnnoona Shaafaa heeraan gezziyaan de'iyaa kaappatuwaa meedda.

²⁹ Moo'aabaa, new aayye ana!

Kaamooshaw goyinniyaawanttoo, hintte d'ayeeddita.

Hintte s'oossay, Kaamooshi,

hintte attuma naanatuwaa bak'atanaw,

hintte mac'c'a naanatuwaa omoodoo,

Amoooretuu Kaatiyaa Sihoonaw immeedda.

³⁰ Hintte zeretsatuu Haseboonappe doommiide,

Diboona gakkanaw ubbaanna d'ayeeddino.

Medaaba matan de'iyaa Nofaaha gakkanaw

wurssiide bayzseeddino» yaageeddino.

³¹ Hewaadan haniide, Israa'eelatuu Amoooretuu gadiyaan utteeddino.

³² K'ay Muse wochchiyaawantta Yaa'izeera giyaa katamaa yeddina, Israa'eelatuu he
katamaanne Aa heeraan de'iyaa k'eri katamatuwaa oyk'k'iide, hewaan de'iyaa Amooore-
tuwaa kessiide yedersseeddino.

³³ Hewaappe guyyiyaan, Israa'eelatuu simmiide, Baasaane afiyaa ogiyaanna keseed-
dino. Baasaane Kaatii Oogi bare olanchchatuwaa ubbaanna Ediraa'a giyaa katamaa
untuntunna olettanaw keseedda.

³⁴ Shin Med'inaa Goday Musa, «Aw yayyoppa! Ayaw gooppe, taani Kaatiyaa Ooga Aa
asaa ubbaananne Aa biittaana ne kushiyan aatsaade immaaddi. Haseboonan uttiide
mooddeedda Amoooretuu Kaatiyaa Sihoona bolla ootseeddawaadan, neeni Aa bollakka
ootsana» yaageedda.

³⁵ Israa'eelatuu Ooga, Aa attuma naanatuwaanne Aa asaa ubbaa ittuwaanne pas'a
ashshenan wod'eddino. Untunttu Aa biittaa laatteeddino.

Moo'aaban Ooseteedda Hanotatuwaa

22

(22:1–32:42)

Moo'aaba Kaatii Baalaak'i Balaama S'eegisseedda

¹ Hewaappe guyyiyaan Israa'eeliyaa Asay denddiide, Iyaarikko likkiyaan Yorddaanoosa hefintsan de'iyaa Moo'aaba dembban dunkkaaneedda.

² Israa'eeliyaa Asay Amoooretuu bolla ootseeddawaa ubbaa S'ippoora na'ay Baalaak'i siseedda.

³ Israa'eeliyaa Asay loytsi daro gideedda diraw, Moo'aabatuu loytsi dagammiide yayy-eeddino.

⁴ Moo'aabatuu Midiyaama c'imatuwaa, «Booray maataa mi d'ayssiyaawaadan ha wude Asay nu yuushshuwaan de'iyaa ubbaa mi d'ayissana» yaageeddino.

He wode Moo'aaba Kaatii, S'ippoora na'ay Baalaak'i

⁵ Amaawa gadiyaan Efiraas'iisa Shaafaa matan Patoora kataman de'iyaa Bi'ooraa na'aa Balaamakko asaa kiiteedda. Baalaak'i, «Be'a, Gibs'eppe daro Asay keseedda; untunttu biittaa ubbaa mayyiide, taappe ya baggan de'ino.

⁶ Untunttu taw loytsi wolk'aamiyaa diraw, hayyanaa ha"i yaade, untunttu taw shek'k'aarikkii! Ooni erii, taani untunttu s'oonanawunne gadiyaappe kessanaw danddayanenttonne. Ayaw gooppe, neeni anjjeedawe anjjettedawaanne neeni shek'k'eeddawe shek'etteeddawaa gidiaawaa taani eray» yaageedda.

⁷ Moo'aaba c'imatuunne Midiyaama c'imatuu shek'k'issiyaa gatiyaa akkiide, Balaamakko beeddino. Baalaak'i geeddawaa aw odeeddino.

⁸ Balaami untunttu, «Hachche k'amma hawaan ak'ite; Med'inaa Goday taw odiyaawaa taani hinttenttoo odana» yaageedda. Moo'aaba kaappatuu Balaamawaan takkeeddino.

⁹ S'oossay Balaamakko yiide, «Hawanttu neenana de'iyaa asatuu oonee?» yaagiide oochcheedda.

¹⁰ Balaami S'oossaa, «Moo'aaba Kaatii, S'ippoora na'ay Baalaak'i,

¹¹ «Gibs'eppe daro Asay keseedda; untunttu biittaa ubbaa mayyeeddino. Ha"i neeni yaade, untunttu taw shek'k'aarikkii! Ooni erii, taani untunttu s'oonanawunne gadiyaappe kessanaw danddayanenttonne» yaagiide untunttu taakko kiiteedda» yaageedda.

¹² S'oossay Balaama, «Neeni untunttunna booppa. Israa'eelatuu anjjettedawantta gidiaaw diraw, neeni he asaa shek'k'oppa» yaageedda.

¹³ Wonttetsa gallassi wontta Balaami denddiide, Baalaak'a kaappatuwaa, «Taani hintte-nana beennaadan Med'inaa Goday diggeedda diraw, hintte biittaa simmite» yaageedda.

¹⁴ Moo'aaba kaappatuu yaappe denddiide, Baalaak'akko simmiide Aa, «Balaami nuunana yeennan is'seedda» yaageeddino.

¹⁵ Zaariidekka Baalaak'i kasewantuppe aad'd'i bonchchetteeddanne payduwaankka c'oratteedda hara kaappatuwaa akko kiiteedda.

¹⁶ Untunttu Balaamakko yiide, «S'ippoora na'ay Baalaak'i neena, «Neeni taakko yaanawaa neena ayaynne te"oppo.

¹⁷ Ayaw gooppe, taani new daro woytuwaa immana; neeni giyaawaa ubbaa ayaanne taani ootsana. Yaade ha asaa taw shek'k'aarikkii » yaagiide odeeddino.

¹⁸ Shin Balaami untunttoo, «Baalaak'i haray atto biraynne work'k'ay kumeedda bare kaatiyaa golliyaa taw immeeddawaa gidinttonne, Med'inaa Godaa ta S'oossaa aza-zuwaappe aad'aadde, taani ayaanne pac'issanaw woy gujjanaw danddaykke.

¹⁹ Med'inaa Goday taw odiyaa harabay de'ooppe taani eranaadan, hinttekka hachchi k'amma hawaan ak'ite» yaageedda.

²⁰ He gallassaa k'amma S'oossay Balaamakko yiide, «Ha Asay neena s'eesanaw yeedda diraw, neeni untunttunna ba. Shin taani new odiyaawaa s'alalaa ootsa» yaageedda.

Balaamanne Aa Haratto

²¹ Wonttetsa gallassi Balaami bare haratto kooriide, Moo'aaba kaappatuwaanna beedda.

²² Shin I biyaa wode S'oossaa hank'k'uu ees's'i keseedda; yaatina Med'inaa Godaa kiitanchchay Aa te"anaw ogiyaan ek'k'eedda. He wode Balaami bare haratto toggowaan, Aa laa"u k'oomatuu aanana de'ino.

²³ Med'inaa Godaa kiitanchchay mashshaa zaaretsi oyk'k'iide, ogiyaan ek'k'eeddawaa haratta be'anee, ogiyaa aggaade, goshshaa giddo gelaaddu. Balaami ogiyaa zaaranaw haratto shoc'eedda.

²⁴ Yaatina Med'inaa Godaa kiitanchchay laa"u woyniyaa turaa sa'atuwaappe gid-duwaan, ya baggananne ha baggana gimbbiyaan diretti utteedda un'o ogiyaan ek'k'eedda.

²⁵ Haratta Med'inaa Godaa kiitanchchaa be'eedda wode, gimbbiyaa dirssaakko shiik'aade, Balaama gediya gimbbiyaa dirssaana daras'aadu; I haratto laa"entsuwaakka shoc'eedda.

²⁶ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa kiitanchchay sintsawukko aad'd'iide, had-dirssa bagganakka ushechcha baggana aad'd'iyya sa'ay bayinna un'o sa'aan ek'k'eedda.

²⁷ Haratta Med'inaa Godaa kiitanchchaa be'aade, Balaami toggowaan gisaaddu. Balaami loytsi hank'k'ettiide, bare s'am'an haratto bukkeedda.

²⁸ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday harati doonaa dooyina, haratta Balaama, «Taani new ay ootsinee neeni taana ha heezzu gede bukkeeddawe?» yaagaaddu.

²⁹ Balaami haratto, «Neeni taana eeyetseedda diraassa. Ta kushiyan mashshay de'eeddawaa gidinttonne, taani neena ha'i wod'ana shin!» yaageedda.

³⁰ Haratta Balaama, «Taani ne de'o ubbaan hachchi gakkanaw toggiiya ne haratto gidikkita? Taani new hawaadan hana eraytta?» yaagaaddu.

Balaami, «Hana erakka» yaageedda.

³¹ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Balaama ayfiyaa dooyina, Med'inaa Godaa kiitanchchay shookuwaappe shoddeedda mashshaa oyk'k'iide, ogiyaan ek'k'eeddawaa be'eedda. I lic'c'i giide, som'uwwa sa'aa gatsiide guufanneedda.

³² Med'inaa Godaa kiitanchchay Aa, «Ne haratto ha heezzu gede ayaw bukkaadii? Ne ogii ta sintsan geella gidiyaa diraw, taani neena te"anaw hawaa yaad.

³³ Haratta taana be'aade, ta sintaappe heezzu gede wora simmaaddu. Haratta wora simmabeennawaa gidinttonne, taani neena hannode tumu wod'a diggaade, haratto ashshana shin» yaageedda.

³⁴ Balaami Med'inaa Godaa kiitanchchaa zaariide, «Taani nagaraa ootsaad. Neeni taana te"anaw ogiyaa bollan ek'k'eeddawaa taani erabeykke. Neeni dosabeennabaa gidoopee, taani ha"i guyye simmana» yaageedda.

³⁵ Med'inaa Godaa kiitanchchay Balaama, «Neeni ha asatuwaana ba; shin taani new odiyaaawaa s'alalaa haasaya» yaageedda. Balaami Baalaak'a biittaa kaappatuwaanna beedda.

Baalaak'i Balaama Nashechchan Mokkeedda

³⁶ Balaami yiyaawaa Baalaak'i siseedda wode, Arnnoona Shaafaa zawaan bare biittaa gas'an de'iyya Moo'aabatuwaa kataman aanana gakkettanaw beedda.

³⁷ Baalaak'i Balaama, «Neeni ellekka yaanaadan taani kiitabaykkitaa? Neeni ayaw taakko ellekka yabeykkii? Taani new woytanaw tumu danddaykkitaa?» yaageedda.

³⁸ Balaami Baalaak'a, «Be'a, ha"i taani neekko yaad; shin taani ayaanne gaanaw tumu danddaykke. S'oossay taana haasayissiyaawaa s'alalaa taani haasayana» yaageedda.

³⁹ Hewaappe guyyiyaan, Balaami Baalaak'ana K'iriyati-Hus'oota giyaa katamaa beedda.

⁴⁰ Baalaak'i miizzaanne dorssaa yarshshiide, ashuwaappe amareedawaa Balaamawunne aanana de'iyya kaappatoo immeedda.

Balaama Koyro Timbbitiyaa

⁴¹ Wonttetsa gallassi wontta Baalaak'i Balaama akkiide, Baamooti-Ba'aali giyaasaa pude kesseedda; hewan ek'k'iide, Balaami Israa'eliyaa asaappe bagga be'eedda.

23

¹ Balaami Baalaak'a, «Hawaan neeni taw laappun yarshshiyaa sa'aa gimmba; k'ay laappun korumaa booraanne laappun dorssaa orgetuwaa neeni taw giigissa» yaageedda.

² Balaami geeddawaadan Baalaak'i ootseedda; untuntu laa"uukka itti itti yarshshiyaa sa'aan itti korumaa booraanne itti dorssaa orggiyaa yarshsheeddino.

³ Hewaappe guyyiyaan, Balaami Baalaak'a, «Neeni ne s'uuggiyaa yarshshuwaa matan hawaan ek'k'ashsha; taani gedekko bay. Med'inaa Goday taananna gakkettanaw hak'eti yeennan aggena. I taw k'onc'c'issiyaawaa ayaanne taani new odana» yaageedda. D'ok'k'a zoozetiyaa mela sa'aa keseedda.

⁴ Hewaan S'oossay Balaamana gaketina Balaami, «Taani laappun yarshshiyaa sa'aa giigissaad; itti itti yarshshiyaa sa'aan itti korumaa booraanne itti dorssaa orggiyaa yarshshaad» yaageedda.

⁵ Balaami gaanabaa Med'inaa Goday aw odiiide, «Neeni Baalaak'akko simmaade, aw ha timbbitiyaa oda» yaageedda.

⁶ I Baalaak'akko simmiyaa wode, Baalaak'i Moo'aaba kaappatuu ubbaanna bare s'uuggiyaa yarshshuwaa matan ek'k'eedda.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, Balaami bare timbbitiyaa hawaadan yaagiide odeedda; «Moo'aaba kaatii Baalaak'i away doliyaa bagga deretuwaappe,

Sooriyaa gadiyaappe taana hawaadan yaagiide aheedda;

«Haaya; Yaak'ooba taw shek'k'a!

Israa'eeliyaa asaa, «Wurite!» yaaga yaageedda.

⁸ S'oossay shek'k'ibeenawantta taani waata shek'k'oo?

Med'inaa Goday, «Wurite!» yaagibeennawantta,
taani waataade, «Wurite!» yaagoo?

⁹ Taani d'ok'k'a zaallaa huup'iyaaan ek'k'aade untuntta s'eellay;

zooziyaan ek'k'aade taani untuntta be'ay.

Untunttu barekka de'iyaa asaa;

untunttu barena kawutetsatuwaappe ittuwaadan paydikkino.

¹⁰ Baanaadan c'oratteedda Yaak'ooba zeretsaa ooni

paydanaw danddayii?

Haray atto Israa'eeliyaa asaw oyddentso kushiya ooni

paydanaw danddayii?

Ta hayk'k'uu s'illotuwaaw hayk'uwaaw mala gido;

ta de'uwaaw wurssetsaykka untunttuwaadan hano!» yaageedda.

¹¹ Baalaak'i Balaama, «Neeni ta bolla ootsiyaabay ayee? Taani neena ta morkkatuwaaw shek'k'anaadan ahaad; shin neeni untuntta anjaadappe attina, harabaa ayinne ootsabaakka!» yaageedda.

¹² Balaami zaariide, «Taani Med'inaa Goday taana haasayissiyaawaappe haraa haasay-ooyye?» yaageedda.

Balaama Laa"entso Timbbitiyaa

¹³ Hewaappe guyyiyaan, Baalaak'i Aa, «Untunttu neeni be'anaw danddayiyaa harasaa taananna dendra. Neeni untunttuppe amareedawaa be'anaappe attina, untuntta ubbaa be'akka. Neeni hewan taw untuntta shek'k'aarikkii» yaageedda.

¹⁴ Pisgga giyaa deriyaa huup'iyaaan de'iyaa S'ofiima dembbaa akkiide afeeda. Hewaan laappun yarshshiyaa sa'aa gimbeedda; itti itti yarshshiyaa sa'aan itti korumaa booraanne itti dorssaa orggiyaa yarshsheedda.

¹⁵ Balaami Baalaak'a, «Taani hinina S'oossaanna gaketiyaa wode, neeni hawaan ne s'uuggiyaa yarshshuwaa matan ek'k'ashsha» yaageedda.

¹⁶ Med'inaa Goday Balaamana gaketiiide kiittiidde, «Neeni Baalaak'akko simmaade, aw ha timbbitiyaa oda» yaageedda.

¹⁷ I aakko simmiide, bare s'uuggiyaa yarshshuwaa matan Moo'aaba biittaa kaappatunna ek'k'eeddawaa demmeedda. Baalaak'i Aa, «Med'inaa Goday odiyaabay ayee?» yaageedda.

¹⁸ Balaami bare timbbitiyaa hawaadan yaagiide odeedda;

«S'ippooraa na'aa Baalaak'aa dendda sisa;

taani odiyaawaa sisa!

¹⁹ S'oossay worddotanaw asaa gidenna;

bare k'ofaa laammanaw I asaa na'aa gidenna.

I odiidde, bare odeeddawaa ootsenee?

Woy I bare geeddawaa polennee?

²⁰ Taani anjanaw azazuwaa akkaad.

I anjji kichcheedda;

taani hewaa laammanaw danddaykke.

²¹ Yaak'ooba zariyaw iitabay yaanabay,

Israa'eeliyaa asaw metuu gakkanabay taw beettibeenna.

Med'inaa Goday untunttu S'oossay untunttunna de'ee;

I untunttoo kaatiyaa gidiyaawaa awaayiino.

²² S'oossay untunttu Gibbs'eppa kesseedda;

I mino mentsaadan untunttoo de'ee.

²³ Yaak'ooba bolla gakkana bitay baawa;

Israa'eeliyaa asaa k'ohana murunuukka baawa.

Asay ha'i, «Yaak'oobawunne Israa'eelaw S'oossay ootseeddawaa be'ite» yaagana.

²⁴ Ha Asay mac'c'a gaammattidan denddeedda.

Bare oyk'keeddawaa maana gakkanawunne,

bare wod'eeddawaa suutsaa ushana gakkanaw,

Shemppenna gaammuwaadan untunttu ek'k'i denddino» yaageedda.

²⁵ Hewaappe guyyiyaan, Baalaak'i Balaama, «Neeni untuntta mulekka shek'k'oppanne mulekka anjoppa» yaageedda.

²⁶ Balaami zaariide, «Med'inaa Goday giyaawaa ubbaa ootsana gaade taani new od-abeyskitaa?» yaageedda.

Balaama Heezzentso Timbbitiyaa

²⁷ Hewaappe guyyiyaan, Baalaak'i Balaama, «Haaya; taani neena harasaa afana. Ooni erii, neena yaa afina S'oossay nashettiide, neena untuntta taw shek'isanentto» yaageedda.

²⁸ Baalaak'i Balaama mela biittaa bollana duge s'eelliyaa Pa'ooraa Deriyaa huup'iyaa afeeda.

²⁹ Balaami, «Neeni hawaan taw laappun yarshshiyaa sa'aa gimmba; k'ay laappun korumaa booratuwaanne laappun dorssaa orggetuwaa taw giigissa» yaageedda.

³⁰ Balaami geeddawaadan Baalaak'i ootseedda; itti itti yarshshiyaa sa'aan itti korumaa booraanne itti dorssaa orggiyaa yarshsheedda.

24

¹ Israa'eeliyaa anjjiyaawe Med'inaa Godaa nashechcheeddawaa Balaami be'eedda wode, kase I ootseeddawaadan murunanaw koyibeenna; shin bare som'uwaa mela biittaaakko zaareedda.

² Yaatiide d'ok'ku gi s'eelliide, Israa'eeliyaa Asay bare zariyaan zariyaan dunkkaani utteeddawaa be'eedda; S'oossaa Ayyaanay Aa bolla wod'd'eedda.

³ I bare timbbitiyaa hawaadan yaagiide odeedda;

«Bi'ooraa na'aa Balaama timbbitii,

Aa ayfii tishshi ootsi s'eelliaawaa timbbitii,

⁴ S'oossay giyaawaa sisiyaawaa timbbitii,

Lic'c'i giide guufannina,

Aa ayfii dooyetteeddawaanne

Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa sas'aa be'iyawaa timbbitii hawaa.

⁵ Yaak'ooba zaretoo, hintte dunkkaanetuu,

Israa'eeliyaa asaw, hintte de'iyaa sa'atuukka,

wooti lo'ee!

⁶ Untunttu mic'ettedda wombaadan,

Shaafaa doonaan de'iyaa ataakiltiyaa sa'aadan,

Med'inaa Goday tokkeedda godare uutsaadaaninne

haatsaa doonaan de'iyaa zigaadan haniino.

⁷ Untunttoo daro haatsay pultana;

untunttu zaretoo gidiyaa haatsay de'ana.

Untunttu kaatii Kaatiyaa Agaagappe gitatana;

untunttu kawutetsaykka bonchchettana.

⁸ S'oossay untuntta Gibs'eppe kesseedda;

I mino mentsaadan untunttoo de'ee.

Untunttu morkke kawutetsaa mittana;

untunttu mek'etsaakka liik'issana;

untunttu barenttu wondaaifiyaa zubbiyaan untuntta c'addana.

⁹ Israa'eeliyaa Asay gaammuwaadan gisee.

Mac'c'a gaammattidan untuntta dentsanaw ooni s'alanee?

Hinttena anjjiyaa ubbay anjjettedawaa gidanawaa;

hinttena shek'k'iyaa ubbay shek'ettedawaa gidanawaa» yaageedda.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan, Baalaak'i Balaama bolla hank'k'uwaa ees's'i kesseedda. Baalaak'i bare kushiyaa dukkiide Balaama, «Ta morkkatuwaa k'angganaadan taani neena s'eesaad; shin neeni ha heezzu gedekka untuntta anjaadda.

¹¹ Simmi ha"i neeni ne golle bak'ata; «Taani new darobaa woytana» gaad; shin neeni woytuwaa akkaanaadan Med'inaa Goday neena diggeedda» yaageedda.

¹² Balaami Baalaak'a zaariide, «Neeni taakko kiiteeddawantunne,

¹³ «Baalaak'i haray atto bare birayyne work'k'ay kumeedda bare kaatiyaa golliyaa taw immeeddawaa gidinttonne, Med'inaa Goday odeeddawaa aad'aadde, lo"uwaa woy iitaa ta sheniyaan ootsanaw danddaykke. Taani Med'inaa Goday giyaawaa s'alalaa gaana» yaagaade new odabeykkitayye?» yaageedda.

Balaama Wurssetsa Timbbitiyaa

¹⁴ Yaagiide, «Taani ha"i ta asaakko bay; shin neeni haaya; ha Asay wurssetsa wodiyaan ne asaa ootsanawaa taani new odana» yaageedda.

¹⁵ I bare timbbitiyaa hawaadan yaagiide odeedda;

«Bi'ooraa na'aa Balaama timbbitii,

Aa ayfii tishshi ootsiide s'eelliaawaa timbbitii,

¹⁶ S'oossay giyaawaa sisiyaawaanne,

- Ubbaaappe d'ok'k'iyaa S'oossaappe
gideedda eratetsay de'iyaa waa timbbitii,
Lip'p'i giide guufannina,
Aa ayfii dooyetteeddawaanne
Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa sas'aa be'iyaa waa timbbitii hawaa.
- 17 Taani Aa be'ay; shin wodii ha'a gidenna;
taani Aa s'eellay; shin matan gidenna.
Yaak'ooba zariyaappe s'oolinttii kesana.
Israa'eeliyaappe kaatetu waa s'am"ay kesana.
Moo'aaba asaa som"uwaa I gaac'c'i k'olana.
Seete asaa ubbaa huup'iyaa I kinchchana.
- 18 Eedoomi s'oonettana;
Aa morkkii Se'iirikka s'oonettana;
Shin Israa'eelii min minniide baana.
- 19 Yaak'oobappe mooddiyaawe kesana;
untuntu kataman pas'a atteedawanta d'ayissana» yaageedda.
- 20 Hewaappe guyyiyaan, Balaami Amaaleek'a asatu waa be'iide, bare timbbitiyaa hawaadan yaagiide odeedda:
«Kawutetsatu waa gidдон Amaaleek'i koyiro;
shin untuntu wurssetsay d'ayo» yaageedda.
- 21 K'ay Balaami K'eena asatu waa be'iide, bare timbbitiyaa hawaadan yaagiide odeedda;
«Hintte de'iyaa sa'ay saro saa gidee;
hintte gollii zaallaa bollan kees'etteedda.
- 22 Shin Asooretuu hinttena omooddiyaa wode,
hintte K'eena asatuu d'ayana» yaageedda.
- 23 Hewaappe guyyiyaan, Balaami bare timbbitiyaa hawaadan yaagiide odeedda;
«Aayye ana!
S'oossay hawaa ootsiyaa wode,
ooni de'ana danddayii?
- 24 Markkabatuu Kitiima haruuruwaappe yaana;
untuntu Asooretuwaanne Ebeeratu waa uk'k'unnana;
Shin k'ay untunttukka d'ayana» yaageedda.
- 25 Hewaappe guyyiyaan, Balaami denddiide, bare golle simmeedda; Baalaak'ikka bare ogiyaa beedda.

25

Israa'eelatu Pa'ooraa Giyyaa saan Nagaraa Ootseeddino

- 1 Israa'eelatu Shiis'ima giyyaa saan dunkkaaneedda wode, Asay Moo'aaba biittaa machetuwaana shaarmus'uwaa doommeedda.
- 2 He mac'c'a asatuu barentu s'oossatu waa yarshshu waa maanaw untuntta shoobbeed-dino; untuntu miide, untuntu s'oossatoo goyinneeddino.
- 3 Israa'eelatu Pa'ooraa Ba'aala giyyaa eek'aa kaalleedda diraw, Med'inaa Godaa hank'k'uu untuntu bollan ees's'i keseedda.
- 4 Yaatina Med'inaa Goday Musa, «Med'inaa Godaa hank'k'uu Israa'eeliyaappe wora simmana mala, ha asaa kaaletsiyaawanta ubbaa afaade, seeta gallassi Med'inaa Godaa sintsan kak'k'a» yaageedda.
- 5 Muse Israa'eeliyaa daannatu waa, «Pa'ooraa Ba'aala giyyaa eek'aw goyinneedda hintte asaa ubbaa hintte huup'iyaan huup'iyaan wod'ite» yaageedda.
- 6 Musenne Israa'eeliyaa maabaray ubbay Gaketiyaa Dunkkaaniyaa penggiyaan yeekk-ishin, Israa'eelatuwaappe ituu Midiyaama biittaa mishirato untuntu sintsanna aatsiide, bare golliyaa asaakko aheedda.
- 7 K'eesiyaa Aaroona na'aa El'aazara na'ay Piinihaasi hewaa be'eedda wode, maabaraa giddoppe denddiide, tooraa bare kushiyan oyk'k'iide,
- 8 he Israa'eeliyaa bitaniyaa kaalliide, dunkkaaniyaa giddo geleeedda. Israa'eeliyaa bitaniyaanne mishiratonne laa"uwaakka tooraan c'addiide, kantsi kesseeedda. Hewaadan hanina, boshay Israa'eelatuwaappe k'aaretteedda;
- 9 shin he boshaan hayk'k'eedda Asay laatamanne oyddu sha"a.
- 10 Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;
- 11 «K'eesiyaa Aaroona na'aa El'aazara na'ay Piinihaasi Israa'eeliyaa asaa gidдон taani ta bonchchoo mishettiyaawaadan mishetteedda diraw, untuntu bolla taani

hank'k'etteedda hank'k'uu dochcheedda; taanikka untuntta ta hank'k'uwaan d'ayissabeykke.

¹² Hewaa diraw, taani ta sarotetsaa c'aak'uwaa aanana c'aak'k'etiyaawaa Piinihaasaw neeni oda.

¹³ I bare S'oossaa bonchchoo mishetteedda gishshawanne Israa'eeliyaa asaw atto giis-seedda diraw, inne Aa zereetsatuu med'inaw k'eese gidanawaa» yaageedda.

¹⁴ Midiyaama biittaa mishiratina wod'eedda Israa'eeliyaa bitaniyaa suntsay Saalu na'aa Zimira; Saalu Simoona zaratuwaan itti yaraa kaappuwaa.

¹⁵ Hayk'k'eedda Midiyaama biittaa mishiratti suntsay Kozibo; I aawuu S'uuri Midiyaa-matuu yaraa kaappuwaa.

¹⁶ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

¹⁷ «Midiyaama biittaa asatuwaa morkkite; untuntta wod'ite.

¹⁸ Ayaw gooppe, untunttu hinttena Pa'ooran c'immiidde, hinttew morkke gideeddino; k'ay boshaa gallassi Pa'ooran wod'eedda mishiratti, Midiyaamatuu yaraa kaappuwaa naatti Kozibi gaasuwaan untunttu hinttena morkkeeddino» yaageedda.

26

Laa'entso Israa'eeliyaa Asaa Payduwaabaa

¹ Boshappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Musanne k'eesiyaa Aaroona na'aa El'aazara,

² «Yelettoodeppe laatamu laytsanne hewaappe bollana de'iyaa Israa'eelatuwaa, olaw baanaw danddayaawantta ubbatuwaa, untunttu golliyaan golliyaan paydite» yaageedda.

³ Musenne k'eesii El'aazari Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa baggana, Iyaarikko matan, Moo'aaba Dembban untunttunna haasayiidde,

⁴ «Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, yelettoodeppe laatamu laytsanne hewaappe bollana de'iyaa asaa paydite» yaageeddino.

Gibs'eppe keseedda Israa'eelatu hawantta:

⁵ Israa'eeliyaa bayira na'aa Roobeela zaratu: Hanooka yaratuwaa, Paalu yaratuwaa,

⁶ Hes'iroona yaratuwaanne Karmma yaratuwaa.

⁷ Hawanttu Roobeela zaratuwaa; untunttu ubbaanna 43,730.

⁸ Paalu na'ay Eli'aaba;

⁹ Eli'aaba attuma naanay Nemu'eela, Daataanne Abiiraama; ha Daataanne Abi-iraami maabaray dooreeddawantta. Untunttu K'oraahanne Aa kaalliyaawanttuna zup-petiide, Muse bolla, Aaroona bollanne Med'inaa Godaa bolla makkaleeddino.

¹⁰ Biittay dooyettiide, untuntta K'oraahaana ittippe mitteedda; untuntta kaalliya laa"u s'eetanne ishatamu asaa tamay miina hayk'k'eeddino. Yaatina untunttu Asay be'iide duus's'iyaa malaataa gideeddino.

¹¹ Shin K'oraaha attuma naanay he gallassi hayk'k'ibeykkino.

¹² Simoona zaratu barenttu yaran yaran: Nemu'eela yaratuwaa, Yaamiina yaratuwaa, Yaakiina yaratuwaa,

¹³ Zaraaha yaratuwaanne Shaa'ula yaratuwaa.

¹⁴ Hawanttu Simoona zaratuwaa; untunttu ubbaanna 22,200.

¹⁵ Gaada zaratu barenttu yaran yaran: S'aafona yaratuwaa, Hagga yaratuwaa, Shu-una yaratuwaa,

¹⁶ Oozina yaratuwaa, Eera yaratuwaa,

¹⁷ Arooda yaratuwaanne Ari'eela yaratuwaa.

¹⁸ Hawanttu Gaada zaratuwaa; untunttu ubbaanna 40,500.

¹⁹ Yihudaa attuma naanay Eeranne Oonaana; shin untunttu Kanaane gadiyaan hayk'k'eeddino.

²⁰ Yihudaa zaratu barenttu yaran yaran: Sheela yaratuwaa, Paareesa yaratuwaanne Zaraaha yaratuwaa.

²¹ Paareesa zaratu Hes'iroona yaratuwaanne Hamuula yaratuwaa.

²² Hawanttu Yihudaa zaratuwaa; untunttu ubbaanna 76,500.

²³ Yisaakoora zaratu barenttu yaran yaran: Tolaa'a yaratuwaa, Puuwa yaratuwaa,

²⁴ Yaashuuba yaratuwaanne Shimiroona yaratuwaa.

²⁵ Hawanttu Yisaakoora zaratuwaa; untunttu ubbaanna 64,300.

²⁶ Zaabiloona zaratu barenttu yaran yaran: Sereeda yaratuwaa, Eloona yaratuwaanne Yaahila'eela yaratuwaa.

²⁷ Hawanttu Zaabiloona zaratuwaa; untunttu ubbaanna 60,500.

²⁸ Minaasenne Efireema aawuwaa Yooseefo zaratuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddino.

²⁹ Minaase zaratuu Minaase na'aa Maakiira yratuwaaw, Maakiiri na'aa Gala'aade yratuwaanne Gala'aade naanatu yratuwaaw.

³⁰ Gala'aade zaratuu I'eezera yratuwaaw, Heleek'a yratuwaaw,

³¹ Asiri'eela yratuwaaw, Shekeema yratuwaaw,

³² Shamidaa'a yratuwaanne Hefeera yratuwaaw.

³³ Hefeera na'ay S'alofihaad mac'c'a naanatu s'alalaa yeleedda; aw attuma na'i baawa. S'alofihaada mac'c'a naanatu suntsay Maahilo, No'o, Hoogilo, Milkkonne Tirs's'o.

³⁴ Hawanttu Minaase zaratuwaaw; untunttu ubbaanna 52,700.

³⁵ Efireema zaratuu barenttu yaran yaran: Shutelaaha yratuwaaw, Bekeera yratuwaaw, Tahaana yratuwaanne

³⁶ Shutelaaha na'aa Erana yratuwaaw.

³⁷ Hawanttu Efireema yratuwaaw; untunttu ubbaanna 32,500. Yooseefo zaratuu barenttu yaran yaran hewantta.

³⁸ Biiniyaama zaratuu barenttu yaran yaran: Belaa'a yratuwaaw, Ashibeela yratuwaaw, Ahiraama yratuwaaw,

³⁹ Shafufaama yratuwaaw, Hufaama yratuwaaw,

⁴⁰ Belaa'a na'aa Arada yratuwaanne Belaa'a na'aa Naa'imaana yratuwaaw.

⁴¹ Hawanttu Biiniyaama zaratuwaaw; untunttu ubbaanna 45,600.

⁴² Daana zaratuu Shuhaama yratuwaaw.

⁴³ Shuhaama yratuu ubbaanna 64,400.

⁴⁴ Aaseera zaratuu barenttu yaran yaran: Yimina yratuwaaw, Yishiwaaha yratuwaaw, Barii'a yratuwaaw,

⁴⁵ Barii'a na'aa Hebeera yratuwaanne Barii'a na'aa Malkki'eela yratuwaaw.

⁴⁶ Aaseeraw Seraaho giyaa mac'c'a naatta de'aw.

⁴⁷ Hawanttu Aaseera zaratuwaaw; untunttu ubbaanna 53,400.

⁴⁸ Nifttaaleema zaratuu barenttu yaran yaran: Yaa'izi'eela yratuwaaw, Guuna yratuwaaw,

⁴⁹ Yes'eera yratuwaanne Shilleema yratuwaaw.

⁵⁰ Hawanttu Nifttaaleema zaratuwaaw; untunttu ubbaanna 45,400.

⁵¹ Paydeteedda Israa'eeliyaa attuma Asay ubbaanna 601,730.

⁵² K'aykka Med'inaa Goday Musa,

⁵³ «Ha zaretoo untunttu suntsaa suntsaa payduwaadan biittay shaakettiide, laata gidiide untunttoo imetto.

⁵⁴ Payduwaan c'oratoow untunttu c'oratetsaa keenaa, payduwaan guutsatoo untunttu guutsatetsaa keenaa shaakkaade imma. Ubbaykka s'aafetteedda barenttu payduwaaw keenaa keenaa akkino.

⁵⁵ Shin biittay saamaan shaaketto; itti itti zarii laattiyaa biittay untunttu aawuwaa zariyaa suntsaadan gido.

⁵⁶ Laata ubbay payduwaan c'oratuwaappenne payduwaan guutsatuwaappe gidduwaan es's'an shaaketto» yaageedda.

⁵⁷ Bare yaran yaran paydeteedda Leewatuu hawantta: Gershshoona yratuwaaw, K'ahaata yratuwaanne Maraara yratuwaaw.

⁵⁸ Hawanttukka k'ay Leewatuwaaw yratuwaaw: Liibina yratuwaaw, Kebroona yratuwaaw, Maahila yratuwaaw, Musha yratuwaanne K'oraaha yratuwaaw. K'ahaati Amiraama yeleedda.

⁵⁹ Amiraama machchati suntsay Yokebeedo; Aa Gibs'en Leewiyaw yeleeteedda naatto. Iza Amiraamaw Aaroona, Musanne untunttu michchato Miiriyaamo yelaaddu.

⁶⁰ Aarooni Nadaaba, Abiiaha, El'aazaranne Itaamaara yeleedda.

⁶¹ Shin Med'inaa Goday azazibeena tamaa Aa sintsan yarshsheedda wode, Naadaabinne Abihu hayk'keeddino.

⁶² Yeleettoodeppe itti aginanne hewaappe bollana de'iyaa paydeteedda attuma Leewatuu ubbaanna laatamanne heezzu sha"aa. Israa'eelatuwaaw gidduwaan untunttoo laattiyaa biittay imettibeenna diraw, untunttu Israa'eelatuwaana paydettibeykkino.

⁶³ Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa baggana, Iyaarikko matan, Moo'aaba Dembban Musenne k'eesii El'aazari Israa'eelatuwaaw paydeedda wode, paydeteedda Asay hawaa.

⁶⁴ Musenne k'eesii Aarooni kase Siinaa mela biittaa Israa'eelatuwaaw paydeedda wode, paydeteedda asaappe haray atto mes's'i itti asayenne attibeena.

⁶⁵ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday he Israa'eelatuwaawaa odiidde, «Unttuntu mela biittaaan tumu hayk'kana» yaagi wotseedda. Yifune na'aa Kaaleebappenne Neewe na'aa Iyyaasuppe attina, haray itti asayenne attibeena.

27

S'alofihaada Mac'c'a Naanatuwaa Ooshaa

¹ S'alofihaada mac'c'a naanay Maahilo, No'o, Hoogilo, Milkkonne Tirs's'o. S'alofihaad Hefeera na'aa; Hefeeri Gala'aade na'aa; Gala'aade Maakira na'aa; Maakiri Minaase na'aa; Minaase Yooseefo na'aa.

² Ha mac'c'a naanay Gaketiyya Dunkkaaniyaa penggiyaan Muse sintsan, k'eesiyaa El'aazara sintsan, kaappatuu sintsaaninne maabaraa ubbaa sintsan ek'kiide, hawaadan yaageeddino;

³ «Nu aawuu bazuwaan hayk'keedda; I bare nagaran hayk'keeddappe attina, Med'inaa Godaa bolla denddeedda K'oraaha kaalliyaawanttu giddon de'enna. Aw attuma na'i baawa.

⁴ Attuma na'i aw baynnawaa gidooppenne, nu aawuwaa suntsay Aa dabbotuwaaw gidduwaappe ayaw d'ayii? Nu aawuwaa ishanttu giddon nuw laattiyaa biittaa imma» yaageeddino.

⁵ Muse untunttu ooshaa Med'inaa Godaa sintsa shiishsheedda.

⁶ Med'inaa Goday Musa,

⁷ «S'alofihaada mac'c'a naanay oochcheeddawe likke; untunttu aawuwaa ishanttu giddon neeni untunttu laattiyaa biittaa imma; Aa laatay untuntta gakkoo.

⁸ K'ay neeni Israa'eelatuwaa hawaadan yaaga; Itti Asay attuma na'i bayinnan hayk'kiyaawaa gidoope, Aa biittaa Aa mac'c'a na'i laatto;

⁹ mac'c'a na'ikka aw baynnawaa gidoope, Aa biittaa Aa ishatuu laattino;

¹⁰ aw ishatuu baynnawaa gidoope, Aa aawuwaa ishatuu laattino;

¹¹ Aa aawuwaa ishatuukka baynnawaa gidoope, Aa zariyaappe ubbaappe matattiyaa dabbuwaa laatissa. Taani Med'inaa Goday neena Musa azazeeddawaadan, hawe Israa'eelattoo higge gido, yaaga» yaageedda.

Muse Kotaan Iyyaasu Dooretteedda

¹² Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Musa, «Pude Abaarima Deretuwaaw kesaade, taani Israa'eeliyaa asaw immeedda biittaa be'a.

¹³ Be'eeddawaappe guyyiyaan, ne ishaa Aaroonedan neenikka hayk'k'aade, ne mayzzan gakettana.

¹⁴ Ayaw gooppe, S'iina Bazuwaan de'iyaa haatsaan Asay ubbay makkaleedda wode, hintte laa'uukka untunttu sintsan taana geeshshaadan bonchchanaw taw azazettibeykkita» yaageedda. Hewe haatsay S'iina mela biittaa, K'aadeesan de'iyaa Mariiba haatsaa.

¹⁵ Muse Med'inaa Godaa hawaadan yaageedda;

¹⁶⁻¹⁷ «Abeet Med'inaa Godaw, asaa ubbaw de'uwaaw immiyaa S'oossaw, ne asay, S'oossaa Asay hentsanchchay bayinna wudiyyaa mala gidennaadan, ha asaa sintsan kesiyaanne geliyaa, untunttukka kaaletsiide kesiyaanne gelissiyaa, itti asaa ha maabaraa bolla suntsaarkkii» yaageedda.

¹⁸ Med'inaa Goday Musa, «Ayyaanay aan de'iyaa Neewe na'aa Iyyaasa akkaade, ne kushiyya Aa bolla wotsa;

¹⁹ yaataade k'eesiyaa El'aazara sintsaaninne maabaraa ubbaa sintsan essaade, untunttu be'ishin suntsaa.

²⁰ Israa'eelatuwaa maabaraa ubbay aw azazettanaadan, ne maataappe aw shaakkaade imma.

²¹ K'eesiyaa El'aazara sintsan I ek'k'o; El'aazari Uuriimiyaan aw Med'inaa Godaa sheniyya oochcho. Iyyaasunne Israa'eeliyaa maabay ubbay El'aazara azazuwaan kesinonne Aa azazuwaan gelino» yaageedda.

²² Med'inaa Goday azazeeddawaadan Muse ootseedda; Iyyaasa afiide, k'eesiyaa El'aazara sintsaaninne maabaraa ubbaa sintsan esseedda.

²³ Med'inaa Goday S'oossay azazeeddawaadan, Muse bare kushiyya Aa bolla wotsiide, Aa suntseedda.

28

Hachche Hachche Shiishshiyaa Yarshshuwaa
(Kes. 29:38-46)¹ Med'inaa Goday Musa,² «Israa'eelatuwaa hawaadan yaagaade azaza; «Ta k'umaa, taana toshukku giide sawana mala, taman yarshshiyaa ta yarshshuwaa keereedda wodiyaan wodiyaan taw naagiide immite» yaaga.³ K'ay neeni untuntta, «Med'inaa Godaw taman yarshshiyaa yarshshuu hawaa: tilla bollana de'iyaa, itti laytsaa gideedda laa"u dorssaa orgetuwaa hachchi hachchi s'uuggiyaa yarshshoo yarshshite;⁴ dorssaa orgetuwaappe ittuwaa wontta, laa"entsuwaa omarssi yarshshite.⁵ K'ay hewaana itti liitiro gidiyaa zayitiyaan munak'etteedda itti kiilo giraame muruta zarggaa d'iiliyaa katsaa yarshshoo yarshshite.⁶ Hawe Med'inaa Godaa toshukku giide sawana mala, Siinaa Deriyaa bollan azazetteedda, hachchi hachchi taman s'uuggiyaa yarshshuwaa.⁷ Hewaana yarshshiyaa ushshaa yarshshuu itti dorssaa orggiyaw itti liitiro gidiyaa woyniyaa eessaa. Ushshaa yarshshuwaa Geeshsha Sa'aan Med'inaa Godaw gussite.⁸ Omarssi laa"entso dorssaa orggiyaa, wonttawaa ootseeddawaadan ootsiide, katsaa yarshshuwaanne ushshaa yarshshuwaanna Med'inaa Godaa toshukku giide sawana mala, taman yarshshite.*Sambbata Gallassaa Yarshshuwaa*⁹ « «Sambbata gallassan, tilla bollana de'iyaa itti laytsaa gideedda laa"u dorssaanne zayitiyaan munak'etteedda laa"u kiilo giraame gidiyaa muruta d'iiliyaa katsaa yarshshuwaanne ushshaa yarshshuwaa ootsiide yarshshite.¹⁰ Hachche hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaanne Aa ushshaa yarshshuwaa bolla, Sambbata gallassaa ubbaan hintte yarshshiyaa s'uuggiyaa yarshshuu hawaa.*Aginay S'eeriya Gallassaa Yarshshuwaa*¹¹ « «Aginay s'eeriya gallassaa ubbaan, laa"u korumatuwaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laytsaa gideedda laappun dorssaa orgetuwaa, ubbaykka tilla bollana de'iyaawantta, s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaw yarshshite.¹² Itti itti korumaanna zayitiyaan munak'etteedda heezzu kiilo giraame gidiyaa muruta zarggaa d'iiliyaa, itti dorssaa orggiyaana zayitiyaan munak'etteedda laa"u kiilo giraame gidiyaa muruta zarggaa d'iiliyaanne¹³ laappun dorssaa maratuwaappe itti itti dorssaa maraanna zayitiyaan munak'etteedda itti kiilo giraame gidiyaa muruta zarggaa d'iiliyaa katsaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaa toshukku giide sawana mala, taman yarshshiyaa yarshshuwaa yarshshite.¹⁴ K'ay ushshaa yarshshoo itti itti korumaanna laa"u liitiro gidiyaa woyniyaa eessaa, itti dorssaa orggiyaana itti liitironne bagga woyniyaa eessaanne itti itti dorssaa maraanna itti liitiro gidiyaa woyniyaa eessaa shiishshite. Hawe laytsaa gidдон aginay s'eeriya gallassaa ubbaan yarshshiyaa s'uuggiyaa yarshshuwaa.¹⁵ Hachche hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaanne Aa ushshaa yarshshuwaa bolla, itti deeshshaa orggiyaa nagaraa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaw yarshshite.*Paasigaa Baalaanne Ukitsaa Baalaa Yarshshotuwaa*

(Wog. 23:5-14)

¹⁶ « «Koyiro aginaan tammanne oyddentso gallassay Med'inaa Godaa Paasigaa bonchchiyaa gallassaa gido.¹⁷ K'ay he aginanka tammanne ichcheshentso gallassan doommiide, Ukitsaa Baalay bonchchete; hewaa diraw, laappun gallassatuwaan irshshuu gelibeenna ukitsaa miite.¹⁸ He gallassatuwaappe koyiro gallassan geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; daaburssiya ooso ayaanne ootsoppite.¹⁹ Laa"u korumatuwaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laytsaa gideedda laappun dorssaa orgetuwaa, ubbaykka tilla bollana de'iyaawantta, taman yarshshiyaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaw yarshshite.²⁰ Katsaa yarshshoo itti korumaanna zayitiyaan munak'etteedda heezzu kiilo giraame gidiyaa muruta zarggaa d'iiliyaa, itti dorssaa orggiyaana laa"u kiilo giraame gidiyaa d'iiliyaanne²¹ laappun dorssaa maratuwaappe itti itti maraanna itti kiilo giraame d'iiliyaa yarshshite.

²² K'ay itti deeshshaa orggiyaa nagaraa yarshshoo, hintte nagaraa atto giissanaw yarshshite.

²³⁻²⁴ Hachche hachchi wontta s'uuggiyaa yarshshuwaanne Aa katsaa yarshshuwa bolla, sawuwaa toshukku giyaa k'umaa taman yarshshiyaa yarshshuwaa gujjiide, Med'inaa Godaw yarshshite. Laappun gallassaw hewaadan ootsite.

²⁵ Laappuntsa gallassan k'ay geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; daaburssiyaa ooso ayaanne ootsoppite.

Saaminttatuwaa Baalaa Yarshshuwaa

(Wog. 23:15-22)

²⁶ « Saaminttatu Baalaa gallassan hintte Med'inaa Godaw ooratsa katsaa shiishshiyaa wode, geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; daaburssiyaa ooso ayaanne ootsoppite.

²⁷ Laa"u korumatuwaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laytsaa gideedda laappun dorssaa orggetuwaa sawuwaa toshukku giyaa s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaw yarshshite.

²⁸ Itti itti korumaanna zayitiyaan munak'etteedda heezzu kiilo giraame gidiyaa muruta zarggaa d'iiliyaa, itti dorssaa orggiyaana laa"u kiilo giraame d'iiliyaanne

²⁹ laappun dorssaa maratuwaappe itti itti maraanna itti kiilo giraame d'iiliyaa katsaa yarshshoo yarshshite.

³⁰ K'ay itti deeshshaa orggiyaa nagaraa atto giissiyaa yarshshuwaa ootsiide yarshshite.

³¹ Hachche hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaanne Aa ushshaa yarshshuwaa bolla, hawantta untuntu katsaa yarshshuwaanna yarshshite. Mehetuu tilla bollana de'yaawantta gidiyaawaa geeshshiide erite.

29

Malakataa Baalaa

(Wog. 23:23-25)

¹ « Laappuntsa aginaw koyiro gallassan, geeshsha shiik'uwaa shiik'ite. Daaburssiyaa ooso ayaanne ootsoppite. He gallassay s'urumbbay punettiyaa gallassaa.

² Med'inaa Godaw sawuwaa toshukku gaana mala, s'uuggiyaa yarshshoo, itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laytsaa gideedda laappun dorssaa orggetuwaa, ubbaykka tilla bollana de'yaawantta, yarshshite.

³ Katsaa yarshshoo itti korumaanna zayitiyaan munak'etteedda heezzu kiilo giraame gidiyaa muruta zarggaa d'iiliyaa, itti dorssaa orggiyaana laa"u kiilo giraame d'iiliyaanne

⁴ laappun dorssaa maratuwaappe itti itti maraanna itti kiilo giraame d'iiliyaa yarshshite.

⁵ K'ay itti deeshshaa orggiyaa nagaraa yarshshoo, hintte nagaraa atto giissanaw yarshshite.

⁶ Hewantta aginay s'eeriya gallassan s'uuggiyaa yarshshuwaa bollanne Aa katsaa yarshshuwaa bolla, hachchi hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaa bolla, Aa katsaa yarshshuwaa bollanne Aa ushshaa yarshshuwaa bolla gujjiide, wogaadan yarshshite; hawanttu Med'inaa Godaw sawuwaa toshukku giyaa, taman yarshshiyaa yarshshotuwaa.

Nagaraa Atto Giissiyaa Gallassaa Yarshshuwaa

(Wog. 23:26-32)

⁷ « Ha laappuntsa aginaw tammantsa gallassan geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; hintte huup'iyaa kawushshite; ayaa oosuwaakka ootsoppite.

⁸ Yaatiide Med'inaa Godaa toshukku giide sawana mala, s'uuggiyaa yarshshoo itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laytsaa gideedda laappun dorssaa orggetuwaa, ubbaykka tilla bollana de'yaawantta, yarshshite.

⁹ Katsaa yarshshoo itti korumaanna zayitiyaan munak'etteedda heezzu kiilo giraame gidiyaa muruta zarggaa d'iiliyaa, itti dorssaa orggiyaana laa"u kiilo giraame d'iiliyaanne

¹⁰ laappun dorssaa maratuwaappe itti itti maraanna itti kiilo giraame d'iiliyaa yarshshite.

¹¹ K'ay nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa yarshshite. Hewantta nagaraa atto giissiyaa yarshshuwaa bolla, hachchi hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaa bolla, untuntu katsaa yarshshuwaa bollanne untuntu ushshaa yarshshuwaa bolla gujjiide yarshshite.

Daasiyaa Baalaa Yarshshotuwaa

(Wog. 23:33-44)

¹² « Laappuntsa aginaan tammanne ichcheshentso gallassan, geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; daaburssiyaa ooso ayaanne ootsoppite. Med'inaa Godaw Daasiyaa Baalaa laappun gallassaa bonchchite.

¹³ Med'inaa Godaa toshukku giide sawana mala, taman yarshshiyaa tammanne heezzu korumatuwaa, laa"u dorssaa orggetuwaanne itti laytsaa gideedda tammanne oyddu dorssaa orggetuwaa, ubbaykka tilla bollana de'iaawantta, yarshshite.

¹⁴ Katsaa yarshshoo tammanne heezzu korumatuwaappe itti itti korumaanna zayitiyaan munak'etteedda heezzu kiilo giraame gidiyaa muruta zarggaa d'iiliyaa, laa"u dorssaa orggetuwaappe itti itti orggiyaana laa"u kiilo giraame d'iiliyaanne

¹⁵ tammanne oyddu dorssaa maratuwaappe itti itti maraanna itti kiilo giraame d'iiliyaa yarshshite.

¹⁶ K'ay nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa yarshshite. Hewantta hachchi hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaa bolla, Aa katsaa yarshshuwaa bollanne Aa ushshaa yarshshuwaa bolla gujiide yarshshite.

¹⁷ «Laa"entsa gallassan tammanne laa"u korumatuwaa, laa"u dorssaa orggetuwaanne itti laytsaa gideedda tammanne oyddu dorssaa orggetuwaa, ubbaykka tilla bollana de'iaawantta, yarshshite.

¹⁸ Korumatuwaanna, dorssaa orggetuwaananne dorssaa maratuwaanna, untunttu katsaa yarshshuwaanne untunttu ushshaa yarshshuwaa wogay azaziyaa payduwaadan yarshshite.

¹⁹ K'ay nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa yarshshite. Hewantta hachchi hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaa bolla, Aa katsaa yarshshuwaa bollanne Aa ushshaa yarshshuwaa bolla gujiide yarshshite.

²⁰ «Heezzentsa gallassan, tammanne itti korumatuwaa, laa"u dorssaa orggetuwaanne itti laytsaa gideedda tammanne oyddu dorssaa orggetuwaa, ubbaykka tilla bollana de'iaawantta, yarshshite.

²¹ Korumatuwaanna, dorssaa orggetuwaananne dorssaa maratuwaanna, untunttu katsaa yarshshuwaanne untunttu ushshaa yarshshuwaa wogay azaziyaa payduwaadan yarshshite.

²² K'ay nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa yarshshite. Hewantta hachchi hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaa bolla, Aa katsaa yarshshuwaa bollanne Aa ushshaa yarshshuwaa bolla gujiide yarshshite.

²³ «Oyddentso gallassan, tammu korumatuwaa, laa"u dorssaa orggetuwaanne itti laytsaa gideedda tammanne oyddu dorssaa orggetuwaa, ubbaykka tilla bollana de'iaawantta, yarshshite.

²⁴ Korumatuwaanna, dorssaa orggetuwaananne dorssaa maratuwaanna, untunttu katsaa yarshshuwaanne untunttu ushshaa yarshshuwaa wogay azaziyaa payduwaadan yarshshite.

²⁵ K'ay nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa yarshshite. Hewantta hachchi hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaa bolla, Aa katsaa yarshshuwaa bollanne iza ushshaa yarshshuwaa bolla gujiide yarshshite.

²⁶ «Ichcheshentsa gallassan, udduppun korumatuwaa, laa"u dorssaa orggetuwaanne, itti laytsaa gideedda tammanne oyddu dorssaa orggetuwaa, ubbaykka tilla bollana de'iaawantta, yarshshite.

²⁷ Korumatuwaanna, dorssaa orggetuwaananne dorssaa maratuwaanna untunttu katsaa yarshshuwaanne untunttu ushshaa yarshshuwaa wogay azaziyaa payduwaadan yarshshite.

²⁸ K'ay nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa yarshshite. Hewantta hachchi hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaa bolla, Aa katsaa yarshshuwaa bollanne Aa ushshaa yarshshuwaa bolla gujiide yarshshite.

²⁹ «Usuppuntsa gallassan, hospun korumatuwaa, laa"u dorssaa orggetuwaanne itti laytsaa gideedda tammanne oyddu dorssaa orggetuwaa, ubbaykka tilla bollana de'iaawantta, yarshshite.

³⁰ Korumatuwaanna, dorssaa orggetuwaananne dorssaa maratuwaanna untunttu katsaa yarshshuwaanne untunttu ushshaa yarshshuwaa wogay azaziyaa payduwaadan yarshshite.

³¹ K'ay nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa yarshshite. Hewantta hachchi hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaa bolla, Aa katsaa yarshshuwaa bollanne Aa ushshaa yarshshuwaa bolla gujiide yarshshite.

³² «Laappuntsa gallassan, laappun korumatuwaa, laa"u dorssaa orggetuwaanne itti laytsaa gideedda tammanne oyddu dorssaa orggetuwaa, ubbaykka tilla bollana de'iaawantta, yarshshite.

³³ Korumatuwaanna, dorssaa orggetuwaananne dorssaa maratuwaanna untunttu katsaa yarshshuwaanne untunttu ushshaa yarshshuwaa wogay azaziyaa payduwaadan yarshshite.

³⁴ K'ay nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa yarshshite. Hewantta hachchi hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaa bolla, Aa katsaa yarshshuwaa bollanne Aa ushshaa yarshshuwaa bolla gujjiide yarshshite.

³⁵ «Hospuntsa gallassan geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; daaburssiyaa ooso ayaanne ootsoppite.

³⁶ Tamaa yarshshiyaa yarshshuu Med'inaa Godaa toshukku giide sawana mala, itti korumaa, itti dorssaa orggiyaanne itti laytsaa gideedda laappun dorssaa orggetuwaa, ubbaykka tilla bollana de'iyaa wantta, yarshshite.

³⁷ Korumaanna, dorssaa orggiyaanne dorssaa maratuwaanna untuntutu katsaa yarshshuwaanne untuntutu ushshaa yarshshuwaa wogay azaziya payduwaadan shishshite.

³⁸ K'ay nagaraa yarshshoo itti deeshshaa orggiyaa yarshshite. Hewantta hachchi hachchi s'uuggiyaa yarshshuwaa bolla, Aa katsaa yarshshuwaa bollanne Aa ushshaa yarshshuwaa bolla gujjiide yarshshite.

³⁹ «Hintte shiik'owaa gatsanaw yarshshiyaa yarshshotuu bollanne hintte hintte do-suwaan c'oo immiyaa yarshshotuu bolla, s'uuggiyaa yarshshuwaa, katsaa yarshshuwaa, ushshaa yarshshuwaanne ittipetetsaa yarshshuwaa, hawantta Med'inaa Godaa baalaa hintte bonchchanaw keereedda wodiyaan wodiyaan yarshshite: yaaga» yaageedda.

⁴⁰ Muse barena Med'inaa Goday azazeeddawaa ubbaa Israa'eelatto odeedda.

30

K'anggetsaa Wogaa

¹ Muse Israa'eeliyaa zaratu kaappatuwaa hawaadan yaageedda; «Med'inaa Goday azaziyaawe hawaa.

² Itti Asay Med'inaa Godaw ittibaa ootsanaw geppooppe, woy ittibaa agganaw c'aak'k'ooppe, bare doonaappe kesseeddawaa ubbaa polooppe attina, bare k'aalaa bil-loppo.

³ «Bare aawuwaa son de'iyaa wodoro naatta, Med'inaa Godaw ittibaa ootsanaw gep-pooppe, woy ittibaa agganaw c'aak'k'ooppe,

⁴ I aawuu I gefaa woy I c'aak'uwaabaa sisiide, izo ayinne geenan aggooppe, Aa ootsanaw geppeeddawaa ubbaanne agganaw c'aak'k'eeddawaa ubbaa polu.

⁵ Shin I aawuu hewaa sisiide p'alk'k'ooppe, Aa geppeedda gefayinne agganaw c'aak'k'eedda c'aak'uu polettennaan attee. I aawuu izo diggeedda diraw, Med'inaa Goday iziw atto gaana.

⁶ «Gelabeenna mac'c'awunna geppa uttaade, woy ittibaa agganaw ellekka bare doonaappe c'aak'k'a uttaade asinaa gelooppe,

⁷ I asinay hewaa sisiide, izo ayinne geenan aggooppe, Aa ootsanaw geppeedda gefaanne ittibaa agganaw c'aak'k'eedda c'aak'uwaa polu.

⁸ Shin I asinay hewaa sisiide p'alk'k'ooppe, Aa geppeedda gefay woy ittibaa agganaw ellekka c'aak'k'eedda c'aak'uu polettennaan attee. Hewaa diraw, Med'inaa Goday iziw atto gaana.

⁹ «Shin am"atta woy asinay yeddeedda mac'c'awunno ootsanaw geppeeddawaa woy ittibaa agganaw c'aak'k'eeddawaa polu.

¹⁰ «Machchata bare asinaa son de'aadde geppooppe, woy ittibaa agganaw c'aak'uwaa c'aak'k'ooppe,

¹¹ I asinay hewaa sisiide izo ayinne geenan aggooppe, Aa geppeedda gefaanne ittibaa agganaw c'aak'k'eedda c'aak'uwaa ubbaa polu.

¹² Shin I asinay hewaa sisiide p'alk'k'ooppe, I gefay woy Aa agganaw c'aak'k'eedda c'aak'uu ayayinne polettoppo. I asinay diggeedda diraw, Med'inaa Goday iziw atto gaana.

¹³ I asinay Aa geppiyaa gefaa ubbaa woy Aa barena zik'k'i ootsanaw c'aak'k'eeddawaa ubbaa p'alk'k'anaw woy eeno gaanaw dandayee.

¹⁴ Shin I asinay he gallassi woy wonttetsa gallassi hewaa ayinne geenan aggooppe, I gefaa ubbaa woy I c'aak'uwaa ubbaa mayyee. I hewaa siseedda gallassi c'o'u geeddawaadan I gefaa ubbaa woy I c'aak'uwaa ubbaa mayyi utteedda.

¹⁵ Shin I hewaa siseedda amareeda wodiyaappe guyyiyaan p'alk'k'ooppe, I gomii Aa gakkee» yaageedda.

¹⁶ Asinaa gelabeenna, bare aawuwaa son de'iyaa wodoro naattanne I aawuwaa gid-duwaan woy machchatinne asinaa gidduwaan de'ana mala, Med'inaa Goday Musa azazeedda gefaa wogay hawaa.

31

Midiyaama Asatuwaa Bolla Denddeedda Olaa

¹ Med'inaa Goday Musa,

² «Israa'eeliyaa asaa diraw, neeni Midiyaama asaa bolla S'oossaa haluwaa kesa; hewaappe guyyiyaan, neeni hayk'k'ana» yaageedda.

³ Hewaa diraw, Muse asaa, «Midiyaama asaa bolla Med'inaa Godaa haluwaa kessana mala olaa baanaw, hintte asaa olaa miishshaa danc'c'issite.

⁴ Itti itti Israa'eeliyaa zaratuwaappe itti sha"a attuma asaa olaw yeddite» yaageedda.

⁵ Israa'eeliyaappe tammanne laa"u sha"a attuma asay, itti itti zariyaappe itti sha"a asay, olaw giigeeddino.

⁶ Itti itti zariyaappe itti sha"a asaa Muse k'eesiyaa El"aazara na'aa Piinihaasanna olaw yeddeedda; Piinihaasi geeshsha miishshatuwaanne malaataw punniyaa s'urumbbaa barenana akkiide beedda.

⁷ Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, untunttu Midiyaama asaana oletteide, attuma asaa ubbaa wod'eeddino.

⁸ K'ay Midiyaama kaatetuwaaw ichcheshatuwaa, Eewa, Rek'eema, S'uura, Huuranne Rebaa'a giyaawantta wod'eeddino. Untunttu k'ay Bi'ooro na'aa Balaamakka mashshaan siifeeddino.

⁹ Israa'eelatuu Midiyaama mac'c'a asatuwaanne naanatuwaa omoodiide, untunttu miizaa, untunttu dorssaa wudiyaanne untunttu miishshaa ubbaa bonk'k'eeddino.

¹⁰ Midiyaama asatuu de'eedda katamatuwaa ubbaanne untunttu mootsatuwaa ubbaa taman s'uuggeeddino.

¹¹ Untunttu asaa, mehiyaanne omooeeddawaa ubbaa akki afeedino.

¹² Untunttu omooeedda asatuwaanne bonk'k'eeddabatuwaa Musekko, k'eesiyaa El"aazarakonne Israa'eeliyaa maabaraakko, Yarikkoppe hefintsan, Yorddaanoosa Shaafaa matan de'iyaa Moo'aaba Dembban untunttu dunkkaaneeddasaa aheeddino.

Olanchatuu Simmeeddino

¹³ Muse, k'eesii El"aazarinne maabaraa kaappatuu ubbay dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa untunttunna gakkettanaw keseeddino.

¹⁴ Olaappe simmeedda gadaawatuu bolla, shaalak'atuu bollanne s'eetuwaaw kaappatuu bolla Muse hank'k'etteedda.

¹⁵ Muse untuntta hawaadan yaageedda; «Mac'c'a asaa ubbaa hintte ayaw ashsheeditee?

¹⁶ Untunttu Balaama zoriyaan, Pa'ooro giyaa saan Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaa naak'k'iide, eek'aw goyinnanaadan ootseeddawantta; Med'inaa Godaa asaa bolla boshay yeeddawe hewaassa.

¹⁷ Hewaa diraw, ha"i attuma naanatuwaa ubbaa wod'ite; k'ay attuma asaana giseedda mac'c'a asaa ubbaa wod'ite.

¹⁸ Shin attuma asaana gisabeenna mac'c'a naanatuwaa ubbaa hinttenttoo ashshite.

¹⁹ Hintte giddoppe asaa wod'eedda uray woy anhaa bochcheedda uray ooninne dunkkaaneedda sa'aappe gas'an laappun gallassaa utto; heezantsa gallassinne laappuntsa gallassi hinttenanne hintte omooeeddawannta geeshshite.

²⁰ K'ay mayyo ubbaanne galbbaappe, deeshshaa ikiseppenne mitsaappe oosetteed-dawantta ubbaa geeshshite» yaageedda.

²¹ K'eesii El"aazari olaappe simmeedda olanchchatuwaa hawaadan yaageedda; «Med'inaa Goday Musew immeedda higgiiyaa maaray hawaa:

²² Work'k'aa, biraa, nahaasiyaa, birataa, k'ork'k'oruwaanne irssaasiyaa giyaa birataa

²³ taman meetetennabatuwaa ubbaa tamaa giddona aatsina, hewe geeyana. Shin hewe k'ay tunatetsaappe geeyiyaa haatsaan geeyanaw koshshee. K'ay taman meetettiyaa-batuwaa ubbaa tunatetsaappe geeyiyaa haatsaan geeshshanaw koshshee.

²⁴ Laappuntsa gallassi hintte mayuwaa meec'c'ite; hinttekka geeyite. Hewaappe guyyiyaan, dunkkaaneeddasaa gelite» yaageedda.

Omooduwaa Shaakkeeddino

²⁵ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

²⁶ «Neeni, k'eesii El"aazarinne maabaraa kaappatuu omoodetteedda asaanne mehiyaa ubbaa paydite.

²⁷ Olan oletteedda olanchchatoonne atteeda maabaraw laa"u kessiide shaakkite.

²⁸ Oletteedda olanchchatuwaa gakteedda shaakuwaappe, asaa gidina, miizaa gidina, haretuwaa, dorssatuwaa woy deeshshatuwaa gidina, ichcheshu s'eetuwaappe ittuwaa Med'inaa Godaw imotaadan immite.

²⁹ Unttuntta gakeedda baggaappe akkeedda giiraa Med'inaa Godaa gishshaadan k'eesiyaa El'aazaraw immite.

³⁰ Hinkko Israa'eelatuwaa gakeedda shaakuwaappe, asaa gidina, miizza gidina, haretuwaa, dorssatuwaa, woy deeshshatuwaa gidina, mehiyaa ubbaappe ishatamuwaappe ittuwaa akkiide hewaa Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaw aawotiyaa Leewatoo immite» yaageedda.

³¹ Musenne k'eesii El'aazari Med'inaa Goday azazeeddawaadan ootseeddino.

³²⁻³⁵ Olanchchatuu barenttoo akkina, atteeda omooduu 675,000 dorssatuwaa, 72,000 miizzatuwaa, 61,000 haretuwaanne attuma asaana gisabeenna 32,000 mac'c'a naanatuwaa.

³⁶ Olan oletteeddawantta gakeedda bagga shaakuu 337,500 dorssatuwaa;

³⁷ untuntutuppe Med'inaa Godaw imotaa kesseeddawanttu 675.

³⁸ Miizzatuu 36,000; untuntutuppe Med'inaa Godaw imotaa kesseeddawanttu 72.

³⁹ Haretuu 30,500; untuntutuppe Med'inaa Godaw imotaa kesseeddawanttu 61.

⁴⁰ Mac'c'a asatuu 16,000; untuntutuppe Med'inaa Godaw imotaa kesseeddawanttu, 32.

⁴¹ Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan, Med'inaa Godaa gakkiiyaa imotaa Muse k'eesiyaa El'aazaraw immeedda.

⁴²⁻⁴⁶ Olanchchatuu aheedda omooduwaa Muse laa'u kessiide shaakkina, Israa'eeliyaa maabaraa gakeedda shaakuu 337,500 dorssatuwaa, 36,000 miizzatuwaa, 30,500 haretuwaanne 16,000 mac'c'a asatuwaa.

⁴⁷ Israa'eeliyaa maabaraa gakeedda shaakuwaappe ishatamu ishatamu asaappe ituwaanne ishatamu ishatamu mehiyaappe ittuwaa Muse akkiide, Med'inaa Goday barena azazeeddawaadan, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaw aawotiyaa Leewatoo immeedda.

⁴⁸ Hewaappe guyyiyaan, olaa gadaawatuu, shaalak'atuunne s'eetuwa kaappatuu Musekko yeeddino.

⁴⁹ Unttunttu Musa, «Nuuni ne k'oomatuu nu azazuwaa garssan de'iyaa olanchchatuwaayadina, ituunne pac'c'ibeenna.

⁵⁰ Med'inaa Goday nu shemppuwaasheedsheeda diraw, nuuni huup'iyaan huup'iyaan akkeedda work'k'aa alleek'k'otuwa, kushiyaa sagaayetuwa, gediya albbotuwa, migidotuwa, haytsaa lotatuwaanne k'ood'iyaan aatsiyaa alleek'k'uwaa Med'inaa Godaw imuwaa aheeddo» yaageeddino.

⁵¹ Musenne k'eesii El'aazari work'k'aa alleek'k'otuwa ubbaa untuntutuppe akkeeddino.

⁵² Sha'aa kaappatuunne s'eetuwa kaappatuu ahiide Med'inaa Godaw immeedda work'k'ay ubbay laa'u s'eetu kiilo giraame gidiyaawaa.

⁵³ Shin itti itti olanchchatuu ubbay barenttu omooduwaa omooduwaa barew akkeeddino.

⁵⁴ Musenne k'eesii El'aazari sha'aa kaappatuwaappenne s'eetuwa kaappatuwaappe akkeedda work'k'aa Med'inaa Godaa sintsan Israa'eeliyaa asaa hassayissana mala, Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa gidduwaa gelisseeddino.

32

*Yorddaanoosa Shaafaa Dolahaa Baggana
De'iyaa Zaretuwa*

(Zar. 3:12-22)

¹ Roobeela zaretoon Gaada zaretoo loytsi daro mehii de'ee. Unttunttu Yaa'izeera biittayne Gala'aade biittay mehiyaw injje gidiyaawaa be'eddino.

² Unttunttu Musekko, k'eesiyaa El'aazarakonne maabaraa kaappatuwaakko yiide, untuntta hawaadan yaageeddino;

³⁻⁴ «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asan s'oonisseedda biittatuu, As'aarooti, Dibooni, Yaa'izeeri, Niimiri, Haseboona, Eli'aali, Seebimi, Naabonne Ba'ooni mehiyaw injje biittaa; nuw hintte k'oomatoo mehii de'ee.

⁵ Nuuni hinttana nashechcheeddawaa gidoope, ha biittatuu nuu hintte k'oomatoo laata gade gidiide imettino. Nuuna Yorddaanoosa Shaafaa hefintsaa pintsoppite» yaageeddino.

⁶ Muse Gaada zaratuwaanne Roobeela zaratuwaa hawaadan yaageedda; «Hara Israa'eeliyaa Asay olaa biyaa wode, hintte hawaan uttiitee?

⁷ Med'inaa Goday untunttoo immeedda biittaa Israa'eelatu pinnennaadan, hintte ayaw untunttu wozanaa shugissiitee?

⁸ K'aadeesa-Barnneppe he biittaa wochchi s'eellanaw hintte aawotuwa taani yeddeedda wode, untunttukka hawaadan ootseeddino.

⁹ Waaniide gooppe, untuntuntu Eshkkoola Zanggaaraa kesiide, he biittaa s'eelleedda wode, Israa'eelatu Med'inaa Goday untunttuu immeedda biittaa gelenna mala, untunttu Israa'eelatuwaa wozanaa shugisseeddino.

¹⁰ Med'inaa Goday he gallassi hank'k'uwaa ees's'i kesiide, hawaadan yaagiide c'aak'keedda;

¹¹⁻¹² Med'inaa Godaa barenttu kumentsaa wozanaappe kaalleedda K'eniiiziyaa Yifune na'aa Kaaleebappenne Neewe na'aa Iyyaasuppe attina, yelettoodeppe laatamu laytsanne hewaappe bollana de'iyaa attuma asan Gibs'e gadiyaappe keseeddawantuppe ituunne, taani Abrahaamaw, Yisaak'awunne Yaak'oobaw immanaw c'aak'keedda biittaa be'enna. Ayaw gooppe, untunttu taana barenttu kumentsaa wozanaappe kaallibeykkino» yaagiide c'aak'keedda.

¹³ Med'inaa Godaa hank'k'uu Israa'eeliyaa bolla ees's'i keseedda; yaatina S'oossaa sintsan iitaa ootseedda he yeletaa ubbay wuri d'ayana gakkanaw, mela biittaaan oytamu laytsaa I untunttu toyilayeedda.

¹⁴ Hinttenoo, nagaranchcha yeletatoo, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa bolla gujji hank'k'uwaa ees's'i kesanaadan, hintte hintte aawotuwwaa sa'aan ha"i ek'keeddita.

¹⁵ Hintte Med'inaa Godaa kaalliyaawaa aggiide wora simmooppe, I k'aykka bare asaa mela biittaaan aggi bashana. Yaatiide hintte ha asaa ubbaa d'ayissana» yaageedda.

¹⁶ Untunttu Muse mata yiide, Aa hawaadan yaageeddino; «Nuuni hawaan nu mehetoo dirssaa, nu naanaw katamatuwwaa kees's'ana.

¹⁷ Shin nuuni olaa miishshaa danc'c'iide, Israa'eeliyaa asaa untunttu sa'aa gatsana gakkanaw olettanaw baana. Hewaa keeshshan, ha gadiyaan de'iyaa asatuwaappe naagetanaw, nu naanayenne mac'c'a Asay gimbbettiide utteedda katamatuwaan de'ino.

¹⁸ Israa'eelatu ubbay barenttu laataa laataa akkana gakkanaw, nuuni nu golle simmokko.

¹⁹ Nuuni nu laataa Yorddaanoosa Shaafaappe hafintsa away doliyaa baggana laatteedda diraw, nuuni Yorddaanoosappe hefintsa baggana, yan untunttunna laataa laattokko» yaageeddino.

²⁰ Muse untunttu, «Hintte hawaa ootsooppe, hintte Med'inaa Godaa sintsan olaa baanaw giigooppenne

²¹ hintte olanchchatuu ubbay olaa miishshaa danc'c'iide, Med'inaa Goday bare morkkatuwaa bare sintsaappe yederssana gakkanaw, Yorddaanoosa Shaafaa S'oossaa sintsan pinnooppe,

²² Med'inaa Goday he biittaa s'ooneeddawaappe guyyiyaan, hintte simmanaw danddayita. Yaatooppe, hintte olettanaw bessiyaa olaa Med'inaa Godawunne Israa'eeliyaa asaw olettiide poleeddita giyaawaa. K'ay he biittay Med'inaa Godaa sintsan hinttentoo laata biittaa gidanawaa.

²³ «Shin hintte hawaadan ootsennan is's'ooppe, Med'inaa Godaa bolla nagaraa ootsiita; simmi hinttena hintte nagaray gakkiaawaa tumu erite.

²⁴ Hintte hintte naanawunne mac'c'a asaw katamatuwwaa kees's'ite; hintte dorssaa wudiyawukka balluwaa giigissite; shin hintte geeddawaa aggenaana ootsite» yaageedda.

²⁵ Gaada zaratuunne Roobeela zaratuu Musa, «Nuuni ne k'oomatuu neeni nu goday azazeeddawaadan ootsana.

²⁶ Nu naanatuunne nu mac'c'a asatuu, nu dorssatuunne nu miizzatuu hawaan Gala'aade katamatuwaan de'ishshino.

²⁷ Shin nuuni ne k'oomatuu, olaw danc'c'eedda olanchchatuu ubbay, neeni nu goday giyaawaadan, olettanaw Med'inaa Godaa sintsan Yorddaanoosa Shaafaa pinnana» yaageeddino.

²⁸ Hewaa diraw, Muse k'eesiyaa El'aazara, Neewe na'aa Iyaasanne Israa'eeliyaa zaratuu kaappatuwwaa untunttuwwaa azazeedda.

²⁹ Muse untunttu hawaadan yaageedda; «Gaada zaratuunne Roobeela zaratuu ubbay olaa miishshaa danc'c'iide, Med'inaa Godaa sintsan hinttenana Yorddaanoosa Shaafaa pinnooppenne hintte he biittaa s'oonooppe, hewaappe guyyiyaan, Gala'aade biittaa hintte untunttu laatissite.

³⁰ Shin untunttu olaa miishshaa danc'c'iide, hinttenana pinnennan is's'ooppe, untunttu Kanaane biittaa hinttenana laattino» yaageedda.

³¹ Gaada zaratuunne Roobeela zaratuu zaariide, «Nuuni ne k'oomatuu Med'inaa Goday geeddawaa ootsana.

³² Olaa miishshaa danc'ciide, Med'inaa Godaa sintsan nuuni Kanaane biittaa gelanaw pinnana; shin nuuni laattiyaa laatay Yorddaanoosappe hafintsa baggana gidanawaa» yaageeddino.

³³ Hewaa diraw, Muse Gaada zaretoo, Roobeela zaretoonno Yooseefo na'aa Minaase zaratuwaappe baggaw Amoooretuu Kaatiyaa Sihoona kawutetsaanne Baasaane Kaatiyaa Ooga kawutetsaa, untunttu yuushshuwaan de'iyaa katamatuwaanna immeedda.

³⁴ Gaada zaratuu Diboona, As'aaroota, Aaro'eera

³⁵ As'irooti-Shofaana, Yaa'izeera, Yogibaaha,

³⁶ Beeti-Niimiranne Beeti-Haaraana geetettiyaa gimbbiyaan diretteedda katamatuwaa zaaretsiide kees's'eeddino. Bare dorssatookka untunttu balluwaa giigiseeddino.

³⁷ Roobeela zaratuukka Haseboona, Eli'aala, K'iriyatayimanne,

³⁸ Naba, Ba'aali-Ma'oonanne (He katamatuwaappe ittuu ittuu suntsaa laammeeddino) Siibima geetettiyaa katamatuwaa zaaretsi kees's'eeddino.

³⁹ Minaase na'aa Maakira yaratuu Gala'aade biide, olay oyk'k'iide, yan de'iyaa Amoooretuwaa yedersseeddino.

⁴⁰ Hewaa diraw, Minaase na'aa Maakira yarattoo Muse Gala'aade biittaa immiina, untunttu yan de'eeddino.

⁴¹ Minaase zare gidiyaa Yaa'iiri biide, untunttu olay oyk'k'iide, Haboot-Yaa'iira katamatuwaa yaagiide suntseedda.

⁴² Nobaahi biide, K'anaata katamaanne Aa yuushshuwaan de'iyaa heeratuwaa olan oyk'k'iide, bare suntsan Nobaaha giide s'eeseedda.

33

*Gibs'eppe Moo'aabe Gakkanaw
de'iyaa Hametsay K'antsaan
(33:1-49)*

¹ Israa'eelatu Museenne Aarooni kaaletsina, barenttu c'uguwaan c'uguwaan Gibs'eppe keseedda wode, yaatiide hametteeddino.

² Med'inaa Goday azazina, untunttu baana buussaa doommeedda sa'aa Muse s'aafeedda; untunttu buussaa maaray hawaa.

³ Koyro aginaw tammanne ichcheshentso gallassi, Paasigaa bonchchiyaa gallasaappe kaalliyaa gallassi denddiide, Gibs'e Asay ubbay s'eellishin, yayyenana Raamisappe keseeddino.

⁴ He wode Gibs'e Asay Med'inaa Goday wod'eedda barenttu bayira naanatuwaa moogino. Hawaadan ootsiide, Med'inaa Goday untunttu s'oossatuwaa bolla pirddaa aheedda.

⁵ Israa'eelatu Raamisappe denddiide, Sukkota giyaa sa'aan dunkkaaneeddino.

⁶ Sukkotappe denddiide, mela biittaa s'eeraan de'iyaa Etaaman dunkkaaneeddino.

⁷ Etaamappe denddiide, Ba'aali-S'afoonappe away doliyaa baggana de'iyaa Pihaahiroota simmiide, Migidoola matan dunkkaaneeddino.

⁸ Pihaahirootappe denddiide, Zo'o Abbaa pinniide, mela biittaa beeddino. Etaama mela biittaa heezzu gallassaa ogiyaa hamettiide, Maaran dunkkaaneeddino.

⁹ Maarappe denddiide, tammanne laa'u pulatotuunne laappun tammu zambbatuu de'iyaa Eliima biide, yan dunkkaaneeddino.

¹⁰ Eliimappe denddiide, Zo'o Abbaa matan dunkkaaneeddino.

¹¹ Zo'o Abbaa lank'kiyaappe denddiide, Siinaa mela biittaa dunkkaaneeddino.

¹² Siinaa mela biittaappe denddiide, Doofik'an dunkkaaneeddino.

¹³ Doofik'appe denddiide, Aluushan dunkkaaneeddino.

¹⁴ Alushappe denddiide, Rafiidiman dunkkaaneeddino. Yan asaw ushanaw haatsay baawa.

¹⁵ Rafiidimappe denddiide, Siinaa mela biittaa dunkkaaneeddino.

¹⁶ Siinaa mela biittaappe denddiide, Kibrot-Hatabar (Amuwaa Duufuwaa giyaa saan dunkkaaneeddino).

¹⁷ Kibrot-Hatabar (Amuwaa Duufuwaa) giyaa saappe denddiide, Has'erootan dunkkaaneeddino.

¹⁸ Has'erootappe denddiide, Riitiman dunkkaaneeddino.

¹⁹ Riitimappe denddiide, Rimmoon-Pereezan dunkkaaneeddino.

²⁰ Rimmoon-Pereezappe denddiide, Liibinan dunkkaaneeddino.

²¹ Liibinappe denddiide, Riissan dunkkaaneeddino.

²² Riissappe denddiide, K'ahelaatan dunkkaaneeddino.

²³ K'ahelaatappe denddiide, Shefaara Deriyan dunkkaaneeddino.

²⁴ Shefaara Deriyaappe denddiide, Haraadan dunkkaaneeddino.

- ²⁵ Haraadappe denddiide, Maak'ihelootan dunkkaaneeddino.
²⁶ Maak'ihelootappe denddiide, Tahaatan dunkkaaneeddino.
²⁷ Tahaatappe denddiide, Taaran dunkkaaneeddino.
²⁸ Taarappe denddiide, Miitik'an dunkkaaneeddino.
²⁹ Miitik'appe denddiide, Hashimoonan dunkkaaneeddino.
³⁰ Hashimoonappe denddiide, Moserootan dunkkaaneeddino.
³¹ Moserootappe denddiide, Bene-Yaa'ik'aanan dunkkaaneeddino.
³² Bene-Yaa'ik'aanappe denddiide, Hoori-Hagidigaadan dunkkaaneeddino.
³³ Hoori-Hagidigaadappe denddiide, Yos'ibaatan dunkkaaneeddino.
³⁴ Yos'ibaatappe denddiide, Abroonan dunkkaaneeddino.
³⁵ Abroonappe denddiide, Ees'iyooni-Gaabiran dunkkaaneeddino.
³⁶ Ees'iyooni-Gaabirappe denddiide, S'iina mela biittan de'iyaa K'aadeesan dunkkaaneeddino.
³⁷ K'aadeesappe denddiide, Eedooma biittaa zawaan de'iyaa Hoori Deriyan dunkkaaneeddino.
³⁸ K'eesii Aarooni Med'inaa Goday azazina, Hoori Deriyaa huup'iyaa keseedda; Israa'eelatu Gibs'e gadiyaappe keseedda oytamuntsaa laytsan, ichcheshentso aginaan, aginaw koyiro gallassan yan hayk'k'eedda.
³⁹ Aarooni Hoori Deriyaa huup'iyaan hayk'k'iyaa wode, Aa laytsay s'eetanne laatammanne heezza.
⁴⁰ Neegeeba mela biittaan, Kanaan de'iyaa Araada giyaasaa kaatii Israa'eeliyaa asaa yuussaa siseedda.
⁴¹ Israa'eelatu Hoori Deriyaappe denddiide, S'almmoonan dunkkaaneeddino.
⁴² S'almmoonappe denddiide, Punoonan dunkkaaneeddino.
⁴³ Punoonappe denddiide, Obootan dunkkaaneeddino.
⁴⁴ Obootappe denddiide, Moo'aaba biittaa zawaan de'iyaa Iye Abaariman dunkkaaneeddino.
⁴⁵ Iye Abaarimappe denddiide, Diboona-Gaadan dunkkaaneeddino.
⁴⁶ Diboona-Gaadappe denddiide, Almmoon-Dibilaatayiman dunkkaaneeddino.
⁴⁷ Almmoon-Dibilaatayimappe denddiide, Nabo Deriyaa matan Abaarima deretuwaan dunkkaaneeddino.
⁴⁸ Abaarima deretuwaappe denddiide, Yarikkoppe hefintsana, Yorddaanoosa Shaafaa matan de'iyaa Moo'aaba Dembban dunkkaaneeddino.
⁴⁹ Yorddaanoosa Shaafaa matan de'iyaa Moo'aaba Dembban, Beeti-Yashimootappenne Aabeeli-Shiis'ima gidduwaan dunkkaaneeddino.

Yorddaanoosa pinanappe Kasetiide Imetteedda Azazuwaa
 (33:50–36:13)

- ⁵⁰ Iyaarikko hefintsana, Yorddaanoosa Shaafaa matan de'iyaa Moo'aaba Dembban Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;
⁵¹ «Israa'eelatuwaa neeni yaaga; Yorddaanoosa Shaafaa pinniide, Kanaane biittaa hintte geliyaa wode,
⁵² he gadiyaan de'iyaa asaa ubbaa hintte sintsaappe yederssite; shuchhaappe masetteedda untunttu misiletuwaa ubbaanne siilissiide med'd'eedda eek'atuwaa ubbaa d'ayissite. Untunttu goyinniyya d'ok'k'a sa'aa ubbaakka laalite.
⁵³ Taani hinttenttoo he biittaa laataw immeedda diraw, he biittaa laattiide, aan de'ite.
⁵⁴ Hintte zariyaan zariyaan saamaa kessiide, biittaa shaakkite. Payduwaan c'orattiyyaa zaretoo daro laataa immite; payduwaan guus's'iyaa zaretoo guutsaa laataa immite. Saaman untuntta gakkeedda hak'awenne untunttuwaa gidanawaa. Biittaa hintte mayzza aawotuwwa zariyaan zariyaan gishi akkiita.
⁵⁵ «Shin he gadiyaan de'iyaa asaa hintte yederssenan aggooppe, hintte ashsheedawanttu hinttenttoo hintte ayifiyaw pinc'c'o, hintte miyyiyaw aguntsa gidana; hintte de'ana gadiyaan untunttu hinttena waayissana.
⁵⁶ Hintte untuntta yederssenan aggooppe, untunttu bolla taani ootsanaw k'oppeeddawaa hintte bolla ootsaa yaagaade oda» yaageedda.

34

Israa'eeliyaa Biittaa Zawaa

- ¹ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

² «Neeni Israa'eelatuwaa hawaadan yaagaade azaza; «Laataadan hinttana gakkiiyaa Kanaane biittaa zaway hawaa.

³ Gedissa baggana hintte zaway S'iina mela biittaaanne Eedooma zawaa gidanawaa. Away doliyaa baggana hintte gedissa zaway Mas'iniyaa Abbaa gedissappe doommee;

⁴ Ak'irabiima pudetsaanna gedissa baggana simmiide, S'iina mela biittaa aad'd'iide, K'aadeesa-Barnne gedissa gakkée; hewaappe Hadaari-Adaara aad'd'iide, As'imoonna gakkée.

⁵ As'imoonappe Gibs'e Shaafaakko simmiide, Meediteraane Abbaa gakkée.

⁶ « «Away wulliyaa baggana hintte zaway Meediteraane Abbaa gas'aa gidanawaa.

⁷ « «Huup'issa baggana hintte zaway Meediteraane Abbaappe Hooraa Deriyaa sitti ootsi biide,

⁸ Hooraa Deriyaappe Leebo-Hamaata Pinuwaa gakkanaassa; hewaappe S'adaadan zawa-tee.

⁹ K'ay Zifirooneppe biide, Has'aari-Enaana gakkée. Huup'issa baggana hintte zaway hawaa gidanawaa.

¹⁰ « «Away doliyaa baggana hintte zaway Has'aari-Enaanappe Shafaama gakkanaw sitti ootsi biide,

¹¹ Shafaamappe biide, Ayinappe away doliyaa baggana de'iyaa Ribila wod'd'iide, Galiilaa Abbaappe away doliyaa baggana de'iyaa deriyaa gakkée.

¹² Hewaappe duge Yorddaanoosa Shaafaa wod'd'i zawatiide, Mas'iniyaa Abbaa gakkée. Hintte biittaa zaway ubbaa bagganakka hawaa» yaaga» yaageedda.

¹³ Muse Israa'eelatuwaa hawaadan yaagiide azazeedda; «Es's'aa yeggiide, hintte laattana mala, udduppun zaretoonni bagga zaretoo he biittay imettanaadan Med'inaa Goday azazeedda.

¹⁴⁻¹⁵ Ayaw gooppe, Roobeela zaratu Gaada zaratuunne, Minaase zaratuwaappe baggay barenttu laataa Iyaarikko hefintsan Yorddaanoosa Shaafaappe away doliyaa baggana akkeeddino» yaageedda.

¹⁶ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

¹⁷ «He biittaa hinttenttoo laata ootsiide, shaakki immana asatuu suntsay hawaa; K'eesiyaa El" aazaranne Neewe na'aa Iyaasa.

¹⁸ K'ay biittaa shaakkanaw maaddana mala, zare ubbaappe itti itti kaappuwaa suntsite.

¹⁹ Unttuntu suntsay hawaappe kaalliide de'iyawaa.

Zariyaa Kaappuwaa

Yihudaa Yifune na'aa Kaaleeba;

²⁰ Simoonna Amihuuda na'aa Shalumi'eela;

²¹ Biiniyaama Kisiloona na'aa Elddaada;

²² Daana Yoogila na'aa Buuk'a;

²³ Yooseefo na'aa Minaase Efoda na'aa Hani'eela;

²⁴ Yooseefo na'aa Efireema Shifs's'aana na'aa K'amu'eela;

²⁵ Zaabiloonna Parnnaaka na'aa Els's'aafaana;

²⁶ Yisaakooraa Azzaana na'aa Pals's'i'eela;

²⁷ Aaseera Shalooma na'aa Ahihuuda;

²⁸ Niftaaleema Amihuuda na'aa Padaahi'eela;

²⁹ Kanaane gadiyaan Israa'eelattoo laataa shaakki immana mala, Med'inaa Goday azazeedda asatuu hawantta» yaageedda.

35

Leewatoo Imettana Katamatuwaa

¹ Iyaarikko hefintsana, Yorddaanoosa Shaafaa matan de'iyaa Moo'aaba Dembban, Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

² «Israa'eelatuun barenttu laataappe Leewatuwaa de'ana katamatuwaanne untunttu yuushshuwaan de'iyaa hentsaa gadetuwaan immana mala, neeni untunttu azaza.

³ He katamatuwaan untunttu de'ino; hentsaa gadetuu untunttu miizzaassa, untunttu dorssaassanne untunttu hara mehiyaa ubbaassa gidino.

⁴ Hintte Leewatoo immana katamaa yuushshuwaan de'iyaa hentsaa gadetuu katamaa gimbbiyaa dirssaappe karekko itti sha" a wad'aa gidino.

⁵ Katamaappe kareenna, away doliyaa baggana laa"u sha" a wad'aa, gedissa baggana laa"u sha" a wad'aa, away wulliyaa baggana laa"u sha" a wad'anne huup'issa baggana laa"u sha" a wad'aa likkite; yaatoope katamay giddo likkiyaan de'ana. Leewatuu he heeraa barenttu katamaw hentsaa gade ootsino.

⁶ «Leewatoo hintte immana katamatu, asaa wod'edda uray bak'atiide attiyaa usuppun katamatuwaa; hewanttu bolla gujjiide, oytamanne laa"u hara katamatuwaa untunttoo immite.

⁷ Leewatoo hintte ubbaanna oytamanne hosppun katamatuwaa untunttu hentsaa gadetuwaana ittippe immite.

⁸ Israa'eelatuwaa laataappe Leewatoo hintte immana katamatu itti itti zarii laateed-dawaa keeshshaa gidanaw koshshee; c'ora Asay de'iyaa zariyaappe c'ora katamatuwaa akkiite; shin payduwaan guutsaa Asay de'iyaa zariyaappe guutsaa katamatuwaa akkiite» yaageedda.

Bak'ati Attiyaa Katamatuwaa
(Zar. 19:1-13; Iya. 20:1-9)

⁹ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

¹⁰ «Neeni Israa'eeliyaa asaa hawaadan yaaga; Yorddaanoosa Shaafaa pinniide, Kanaane biittaa hintte geliyaa wode,

¹¹ erennan asaa wod'edda uray bak'ati biide attana mala, katamatuwaa hinttenttoo doorite.

¹² Erennan asaa wod'eeddawe shiik'uwaa sintsa muranaw ek'k'ana gakkanaw, suutsaa achchiyaawe Aa wod'ena mala, he katamatu bak'ati attiyaasaa gidino.

¹³ Ha hintte immiyaa usuppun katamatu hinttenttoo bak'ati attiyaa katamatuwaa gidino.

¹⁴ Yorddaanoosa Shaafaappe hafintsa baggana heezzu katamaanne Kanaane gadiyaan heezzu katamatuwaa hintte bak'ati attanaw immite.

¹⁵ Ha usuppun katamatu erennan asaa wod'edda Israa'eelatu, hara gade asatuunne untunttu gidon de'iyaa betetuu bak'atiide attiyaasaa gidino.

¹⁶ «Itti Asay itti asaa birataa miishshaan shoc'ina, he uray hayk'k'ooppe, hewe shemp-puwaa wod'eeddawaa; shemppuwaa wod'eeddawe hayk'k'o.

¹⁷ K'ay wod'ana danddayiyaa shuchchaa bare kushiyan oyk'k'eedda Asay itti asaa he shuchchaan c'addina, he uray hayk'k'ooppe, hewe shemppuwaa wod'eeddawaa; shemp-puwaa wod'eeddawe hayk'k'o.

¹⁸ K'aykka wod'ana danddayiyaa mitsaa bare kushiyan oyk'k'eedda Asay itti asaa he mitsan shoc'ina, he uray hayk'k'ooppe, hewe shemppuwaa wod'eeddawaa; shemppuwaa wod'eeddawe hayk'k'o.

¹⁹ Suutsaa achchiyaawe he shemppuwaa wod'eeddawaa demmooppe wod'o.

²⁰ «Itti Asay itti asaa morkkiide c'addina, woy zuggiid ittibaa Aa bolla olina, he uray hayk'k'ooppe,

²¹ woy morkkiide bare kushiyan bokisina, he uray hayk'k'ooppe, I shemppuwaa wod'eeddawaa; shemppuwaa wod'eeddawe hayk'k'o. Suutsaa achchiyaawe shemppuwaa wod'eeddawaa demmooppe wod'o.

²² «Shin morkketetsay bayinnan, itti Asay itti asaa akeekenan sugooppe, woy zuggiid naagennan ittibaa Aa bolla olooppe,

²³ woy Aa wod'ana danddayiyaa shuchchaa I be'ennaan Aa bolla yeggooppenne he uray hayk'k'ooppe, hewe Aa morkke gidenna dirawunne Aa k'ohanaw halchchiibeenna diraw,

²⁴ yaa'ay erennan wod'eeddawaappenne suutsaa achchiyaawaappe gidduwaan ha wogatuwaadan pirddo.

²⁵ Erennan wod'eeddawaa suutsaa achchiyaawaa kushiyaappe yaa'ay ashshiide, I bak'atiide attiyaa katamaa zaaro. Geeshsha zayitiyaan okettiide, K'eesii ubbatuu kaappuu hayk'k'ana gakkanaw, I yan de'o.

²⁶ «Shin erennan wod'eeddawe bak'atiide attiyaa katamaa zawaappe kare kesiyaawaa gidooppenne,

²⁷ bak'ati attiyaa katamaappe karenna suutsaa achchiyaawe Aa demmiide wod'ooppe, I wod'eeddawoo ooshettenna.

²⁸ Ayaw gooppe, k'eesii ubbatuu kaappuu hayk'k'ana gakkanaw, he erennan wod'eeddawe bare bak'ateedda kataman uttanawaashin aggeeda. Shin k'eesi ubbatuu kaappuu hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, erennan wod'eeddawe bare laata gade simmanaw danddayee.

²⁹ «Hinttewunne biro yelettana yeletaw, hintte de'iyaasaa ubbaan hawe higge gido.

³⁰ «Asa wod'edda ooninne shemppuwaa I wod'eeddawaadan markkatuu markkattina hayk'k'o; shin itti asaa s'alalay markkattina, ay asayenne hayk'k'oppo.

³¹ Shemppuwaa wod'eedda diraw hayk'k'anaw bessiyaa asaa pas'a ashshanaw ac'aa akkoppite; I hayk'k'o.

³² Attiyaa katamaa bak'ateedda ooppenne k'eese ubbatuu kaappuu hayk'k'anaappe kase, I guyye simmiide, bare gadiyaan de'anaadan ootsanaw ac'aa akkoppite.

³³ « Hewaadan ootsiide, hintte de'iyaa biittaa tunissoppite. Ayaw gooppe, suutsaa gussiyaawe biittaa tunissee; suutsaa gusseeddawaa suutsaanappe attina, biittaa atto giisanaw hara ogiyaan danddayettenna

³⁴ Taani, Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa asaa gidduwaan de'iyaa diraw, hintte de'iyaa biittaa, taanikka de'iyaa biittaa tunissoppite, yaagaade oda» yaageedda.

36

Gadiyaa Laattiyaa Mac'c'a asatuwaa

¹ Yooseefo zaratuwaappe, Minaase na'aa Maakiira na'aa Gala'aade yaratuwaa kaapatuu Musekkonne Israa'eelatuwaa yaratuwaa kaappatuwaakko yeeddino.

² Untunttu yiide, «Nu godaw, Israa'eeliyaa asaw biittaa es's'an shaakkaade immana mala, Med'inaa Goday neena azazeedda; k'ay S'oossay nu ishaa S'alofihaada laataa Aa mac'c'a naanaw neeni immana mala, neena azazeedda.

³ Leemisoo untunttu hara zare gidiyaa Israa'eeliyaa asaa gelooppe, untunttu laatay nu aawotuwwa laataappe aketiide, untunttu geliyaa zariyaw gujettee. Hewaa diraw, nuw es's'an imetteedda laatay pac'c'ana.

⁴ K'ay Israa'eelatoo Ishatamantso Laytsaa Baalay gakkiiyaa wode, untunttu laatay untunttu geliyaa asaa zariyaw gujettee; untunttu laatay nu aawotuwwa zariyaa laataappe pac'c'ana» yaageedda.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalaadan, Muse Israa'eelatuwaa hawaadan yaagiide azazeedda; «Yooseefo zaratuwwa giyaawe likke.

⁶ Med'inaa Goday S'alofihaada mac'c'a naanatuwaabaa azazeeddawe hawaa; untunttu barenttu doseedda asinaa gelanaw danddayiino; shin barenttu aawuwaa zariyaappe gidanaw koshshee.

⁷ Israa'eelatuwaa laatay itti zariyaappe hara zariyaw aad'd'oppo; Israa'eeliyaa ubbay bare mayzza aawotuwwa zarii laatteedda biittaa minisiide oyk'k'o.

⁸ Israa'eeliyaa asaa gidдон ay zareppe gidinakka, biittaa laattiyaa mac'c'a na'i ubbay, Israa'eelii ubbay bare mayzza aawotuwwa laataa laattana mala, Aa bare aawuwaa zare gidiyaa asaa gelu.

⁹ Hewaadan haniide, laatay itti zariyaappe hara zariyaw mulekka aad'd'ennan de'ana. Hewaa diraw, Israa'eeliyaa ubbay bare mayzza aawotuwwa zarii laatteedda biittaa minisiide oyk'k'o» yaageedda.

¹⁰ S'alofihaada mac'c'a naanay Med'inaa Goday Musa azazeeddawaadan ootseeddino.

¹¹ S'alofihaada mac'c'a naanay, Maahilo, Tirs's'o, Hoogilo, Milkkonne No'o geetetiyaawanttu, barenttu aawuwaa ishanttu naanatuwwa geleeddino.

¹² Untunttu Yooseefo na'aa Minaase naanatu zariyaa gidдон asinaa geleeddino; untunttu laatay untunttu aawuwaa zariyawunne yaraw atteeda.

¹³ Yarikkoppe hefintsana, Yorddaanoosa Shaafaa matan de'iyaa Moo'aaba Dembban Muse baggana Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaa azazeedda higgetuunne wogatuu hawantta.

Zaaretsuwaa Mas'aafaa Geluwaa

«Zaaretseedda Wogaa» geetettiyyaa ha mas'aafay, Israa'eeliyaa asaw Hawaappe kasenna Odeeedda Wogaanne Maaraa Zaaretsi zaaretsi Hassayissiyyaa mas'aafaa.

«Zaaretseedda Wogaa» mas'aafan mazggobettiide de'iyaa, itti itti daro go"iya yewotuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta.

1. Muse aad'd'eeda oytamu laytsatuwaa gidдон poletteedda, wolk'k'aama wolk'k'aama oosotuwaa hassayiide ode. Goday untuntnta bazuwaan wooti kaaletseeddentoo asaa hassayissiide, untuntntu S'oossaw ammanetteeddawantta gidana malanne suure oosuwan azazettana mala, untuntnta k'ofissee.

2. Muse tammu azazotuwaawaa zaari zaariide odiidde, hewanttuppekka koyiro azazuwaa biletsaa untuntntoo k'onc'c'issee. Asay S'oossaa s'alalaw goyinnanaadanka hassayissee. Hewaana oytisiide, Israa'eeliyaa Asay hidootaa gadiyaan azazettanaw bessiyaa dumma dumma wogaa bochchi bochchi akkiide ode.

3. Muse, Goday untuntntunna c'aak'k'eteedda c'aak'k'uu ay malentto untuntntoo billiide, untuntntu he c'aak'k'oo ooratsiide ammanettanaadan, k'ofissee.

4. Iyyaasu Muse sa'aan geliide S'oossaa asaa kaaletsiyaa asaa gidanaw suntsettee. Muse Goday ammanettiyaawaa gidiyaawaa sabbanaw kesiidde mazimuriyaa yes's'eeddawaappenne Israa'eeliyaa zariyaa ubbaa anjeedawaappe guyyiyaan, Yorddaanoosa Shaafaappe away wulliyaa baggana de'iyaa Moo'aaba gadiyaan hayk'keedda. Mas'aafaw huup'e k'ofay Goday bare siik'yaanne bare dooreedda asaa ashsheedawaanne anjeedawaa ode. Asaykka S'oossaa anjiiuu untuntntuppe shaakkettennan pas'a de'anaw danddayana mala, Goday untuntntoo ootseeddawaa ubbaa hassayissiide, untuntntu ubbaa wodekka S'oossaa siik'anawunne aw azazettanaw untuntnta erissee.

Mas'aafaw waanna k'ofaa oyk'keedda s'ik'isetuu: (6:4-6) de'iyaaawantta gidiyaa wode, untuntntukka, Yesuusi, «Azazo ubbaappe aad'd'iyaa wolk'k'aama azazo» giide odeedda k'aalatuwaa oyk'keeddawantta. Hewantntunne, «S'oossaa ne S'oossaa ne polo wozanaappe, ne polo shemppuwaappenne ne polo wolk'k'aappe siik'a» yaagiyaawantta.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Koyro Muse Haasayaa 1:1–4:49

Laa'entso Muse Haasayaa 5:1–26:19

Tammu Azazotuwaawaa 5:1–10:22

Higgiyaa, Wogaanne Seeraa 11:1–26:19

Kanaanne Gelanaappe Kasetiide Imetteedda Azazuwaa 27:1–28:68

K'aalaa C'aak'uwaa Ooras's'usaa 29:1–30:20

Muse Wurssetsa Haasayaa 31:1–33:29

Muse Hayk'k'uwaa 34:1-12

Koyro Muse Haasayaa

(Pay. 1:1–4:49)

Siinaa Deriyaappe Baanaadan Imetteedda Azazuwaa

¹ Ha mas'aafan s'aafetteedda k'aalaa ubbay Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa away doliyaa baggana de'iyaa mela biittaaan untuntntu de'ishshin, Muse Israa'eeliyaa asaw odeedda k'aalaa. Muse ha k'aalaa untuntntoo odiyaa wode, untuntntu Suufa geetettiyyaa sa'aan sintsa baggana, Paaraana katamaw itti baggananne hewaadanka k'ay Tofeela, Laabaana, Has'erootanne Diizahaaba geetettiyyaa katamatuwaa gidduwaan de'iyaa Yorddaanoosa zanggaaraan de'iino.

² Eedooma Deriyaa ogiyaanna booppe, Siinaa Deriyaappe K'aadeesa-Barnne gakkanaw gediyaan tammanne itti gallassaa oge.

³ Gibs'eppe untuntntu keseedda oytamantsaa laytsan, tammanne ittentsa aginaan, aginaw koyiro gallassan, Muse Med'inaa Goday untuntntuwaa Aa azazeeddawaa ubbaa Israa'eelattoo odeedda.

⁴ Hewe Haseboona kataman uttiide kaateteedda Amoorretuu Kawuwaa Sihoonanne, Asttaarootaaninne Ediraa'an uttiide kaateteedda Baasaane Kaatiyaa Ooga, Muse s'ooneeddawaappe guyyiyana.

⁵ Asay Yorddaanoosappe away doliyaa baggana Moo'aaben de'ishshin, Muse ha higgiyaa hawaadan yaagiide k'onc'c'issiyaawaa doommeedda.

⁶ «Nuuni Siinaa Deriyan de'ishshin, Med'inaa Goday nu S'oossay nuuna hawaadan yaageedda; «Hintte ha deriyaa bollan loytsi gam'eeddita.

⁷ Dunkkaaniyaa koliide denddite; deretiyaa Amoooretuu biittaaanne Aaraban de'iyaa untunttu shooro biittaa ubbaa biite; hewekka Yorddaanoosa zanggaaraa, deretiyaasaanne barggottiya biittatuwaakko, gedissa baggawunne Meediteraane Abbaa gas'aw aad'd'ite. Kanaane gadiyaakko biite; Liibaanoosa deretuwa aad'd'iidde, Efiraas'iisa Shaafaa gakkanaw biite.

⁸ Be'ite, taani hinttenttoo ha biittaa immaad. Biide hintte aawaatoo, Abrahaamaw, Yisaak'aw, Yaak'oobawunne, untuntuppe guyyiyaan, untunttu zariyaw immanaw Med'inaa Goday c'aak'keedda biittaa laattite» yaageedda» yaageedda.

Muse Kaappatuwaa Suntseedda

(Kes. 18:13-27)

⁹ K'aykka Muse asaw hawaadan yaageedda; «He wode taani hinttenttoo hawaadan yaagaade odaad; «Taani taarekka hinttena tookkanaw danddaykke.

¹⁰ Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte payduwaa saluwaa s'oolinttiyaadan darisseedda.

¹¹ Med'inaa Goday hintte aawotuwa S'oossay, hinttena hawaappe sha"a gede gujjiide darissonne I geeddawaadan hinttena anjo.

¹² Shin hintte metuwa, hintte palumaanne hintte ooshaa ubbaa taani taarekka tookkanaw waana danddayayitaa?

¹³ Hintte zariyaappe zariyaappe aad'd'eeda eranchcha, akeekanchchanne oosuwa meezii de'iyaa asatuwa doorite; taani hintte bolla untunttu kaappuwaa suntsana» yaagaad.

¹⁴ «Hintteka taana, «Nuuni ootsanaadan neeni geeddawe lo"a» yaageeddita.

¹⁵ Hewaa diraw, taani hintte zariyaappe zariyaappe aad'd'eeda eranchchanne oosuwa meezii de'iyaa asatuwa akkaad; shaalak'aa, s'eetuwa kaappuwaa, ishatamuwa kaappuwaa, tammuwa kaappuwaanne mooddiyaawantta ootsaade hintte zariyaan zariyaan hintte bollan suntsaad.

¹⁶ «Yaataade taani untuntta, «Hintte ishanntu gidduwaan de'iyaa mootuwa sisite; he mootuu itti Israa'eeliyaa asaappenne Aa ishaappe gidduwaan woy Israa'eeliyaa asaappenne hara gade asaappe gidduwaan de'iyawaa gidoopekka, sisiide s'illuwa pirddite.

¹⁷ Hintte pirddan itti bagga maaddoppite; wolk'k'aamawaa sisiyaawaadankka, guutsaawaakka hewaadan sisite; asaa som"oo yayyoppite; ayaw gooppe, pirdday S'oossawaa. K'ay hinttenttoo daro dees'o gideedda mootuwa taakko ahite; hewaa taani pirddana» yaagaad.

¹⁸ K'ay hintteka ootsanawaa ubbaa taani he wode hinttena azazaad.

Muse Wochchiyaawantta Kiitteedda

(Pay. 13:1-33)

¹⁹ «Hewaappe guyyiyaan, nuuni Siinaa Deriyaappe denddeeddo; Med'inaa Goday nu S'oossay nuuna azazeeddawaadan, deretiyaa Amoooretuu biittaa biyaa ogiyaan de'iyaa he hintte be'eedda gitanne yashshiyaa mela biittaa aad'd'iidde, K'aadeesa-Barnne gakkeeddo.

²⁰ He wode taani hinttenttoo hawaadan yaagaad; «Med'inaa Godaa nu S'oossay nuuna laatissiyaa deretiyaa Amoooretuu biittaa hekko ha"i gakkeeddita.

²¹ Be'ite, Med'inaa Goday hintte S'oossay ha biittaa hinttenttoo immeedda. Med'inaa Goday hintte aawotuwa S'oossay hinttenttoo odeeddawaadan kesiide, ha biittaa laattite; yayyoppite; hidootaa aggoppite» yaagaad.

²² «Hintte ubbay taakko yiide taana, «He biittaa wochchiide, nuuni baanaw bessiyaa ogiyaabaanne, nuuni gelana katamatuwa oduwa nuw ahiyaa asatuwa nuuppe sintsaw yeddoyte» yaageeddita.

²³ «He k'ofay taw lo"a malateedda; yaatina, hintteppe tammanne laa"u asaa, zariyaappe zariyaappe itti asaa dooraad.

²⁴ Untunttu beeddino; he deretiyaa biittaa pude keseeddino; k'ay Eshkkoola Zanggaaraakkokka biide, biittaa wochcheeddino.

²⁵ He gadiyaan mokkiyaabaappe amareeda ayfiyaa barenttu kushiyan oyk'k'iide, nuukko akki yeeddino; k'ay, «Med'inaa Godaa nu S'oossay nuw immiyaa biittay lo"a» yaagiya oduwaakka ahiide odeeddino.

²⁶ «Shin hintte Med'inaa Godaa hintte S'oossaa azazoo makkaliide, kesennan is'seeddita.

²⁷ Hintte dunkkaaniyaa giddon ittuu ituwaanna, hawaadan yaagiide zuuzummeeddita; «Med'inaa Goday nuuna is'seedda diraw, d'ayissanaw Amooore biittaa asatuu kushiyan aatsi immanaw, Gibs'e gadiyaappe kesseedda.

²⁸ Nuuni hak'a keseettoo? Nu ishatuu «He gadiyaan de'iyaa Asay nuuppe dariinonne aduk'k'iino. Katamatuukka gitanne saluwaa gakkanaw gimbbetteeddawantta. Hewaa bollakka k'ay Anaak'etuwwa geetettiyaa daro adussa asatuwwa yan be'eeditto» yaagiide, nu wozanaa irs's'iseeddino yaageeddita.

²⁹ «Hewaappe guyyiyaan, taani hawaadan yaagaad; Unttunttoo yayyoppite woy shab-baretoppote.

³⁰ Hintteppe sintsanna biyaa Med'inaa Goday hintte S'oossay kase Gibs'en hintte ayfiyaa sintsan I hinttenttoo ootseeddawaadan, ha'ikka hinttenttoo I olettana.

³¹ K'ay mela biittaaan, hintte ha sa'aa gakkanaw yeedda oge ubbaan, Asay bare na'aa tookkiyaawaadan, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena tookkeeddawaa be'eeditto» yaagaad.

³²⁻³³ «Ha ubbaa ta odinkka, hintte dunkkaanana sa'aa bessanawunne hintte baana ogiyaa bessanaw k'amma tamaa tuussaan, gallassi shaariyaa tuussaan hinttena kaalet-seedda Med'inaa Godaa, hintte S'oossan, ammanibeykkita.

S'oossay Israa'eelatuwwa Mureedda

(Pay. 14:20-45)

³⁴ «Med'inaa Goday hintte haasayaa sisiide hank'k'etteedda; hawaadan yaagiide c'aak'k'eedda;

³⁵ «Taani hintte mayzza aawaatoo immana gaade c'aak'k'eedda ha lo'o biittaa, ha iita yeletaappe ittuunne be'enna.

³⁶ He biittaa be'anawe Yifune na'aa Kaaleeba s'alalaa. I yed'd'eedda biittaa awunne Aa zariyaw taani immana; ayaw gooppe, I bare kumentsaa wozanaappe Med'inaa Godaa kaalleedda» yaagiide c'aak'k'eedda.

³⁷ «Hintte gaasuwaan Med'inaa Goday ta bollakka hank'k'ettiide, hawaadan yaageedda; Muse, haray atto neenikka he biittaa gelakka.

³⁸ Shin neena maaddiyaawe, Neewe na'ay Iyyaasu he biittaa gelana. I Israa'eeliyaa asaa he biittaa laatissanaw de'iyaa diraw, neeni Aa mintsetsa.

³⁹ K'ay hintte, «Nu naanay omoodettana» geedda guutsatuunne iitaa loytsi shaakki eribeenna hintte naanay he biittaa gelana. Taani he biittaa untunttoo immana; untunttukka Aa laattana.

⁴⁰ Shin hinttena gidoope, hintte guyye simmiide, Zo'o Abbaa afiyaa ogiyaa oyk'k'iide, mela biittaa biite yaageedda.

⁴¹ «Hintte zaariide taw hawaadan yaageeddita; «Nuuni Med'inaa Godaa bolla nagaraa ootseeditto; ha'i nuuni Med'inaa Goday nu S'oossay azazeeddawaadan, kesiide olettana» yaageeddita. Hintte ubbay olaa miishshaa gis's'eeddita; k'ay gezze biittaa kesiide olettanaawaakka laafabaadan k'oppeeddita.

⁴² «Shin Med'inaa Goday taana, «Taani untunttunna de'enna diraw, untunttu kesiide olettanaadan oda; hewe d'ayoope untunttu morkketuu untuntta s'oonana» yaageedda.

⁴³ Taani hinttenttoo odaad; shin hintte Med'inaa Godaa azazoo makkaleedditappe attina, taani odeeddawaa sisibeykkita; yaatiide hintte otoruwaan gezze biittaa keseeddita.

⁴⁴ Yaatina, he gezze gadiyaan de'iyaa Amooratuu hinttenana olaa gakettiide, hinttena matsay yederssiyaawaadan yederssiide, he Eedooma gadiyaan biide Horima gakkanaw shoc'eeddino.

⁴⁵ Hintteikka guyye simmiide, Med'inaa Godaa sintsan yeekkeeddita; shin S'oossay hintte yeekuwwa sisibeenna woy hayzibeenna.

⁴⁶ Yaatin K'aadeesan he hintte gam"o keeshshaa gallassaa gam"eeddita.

2

Mela Biittaaan Tuggateedda Wodetuwwa

¹ «Hewaappe guyyiyaan nuuni, Med'inaa Goday taana azazeeddawaadan, Zo'o Abbaa afiyaa ogiyaa oyk'k'iide, guyye simmiide, mela biittaa beeddo; hewan metootiide, deretiyaa Eedooma gadiyaan daro gallassaa yuuyyeeddo.

² «Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda;

³ «Ha deretiyaa biittaa yuushshay hinttenttoo gidanawaa; guyye simmiide, huup'issa bagga biite.

⁴ Asaa neeni hawaadan yaagaade azaza; «Eedooma de'iyaa hintte ishatuwwa gidiyaa Eesaa naanatu biittaana hintte aad'd'iita. Untunttu hinttenttoo yayana; shin hintte loytsi naagettite.

⁵ Taani untunttu gadiyaappe gedii yed'diyaa saa keeshshaanne hinttenttoo immenna diraw, untuntunna walek'ettoppite; ayaw gooppe, taani deretiyaa Eedooma biittaa laata ootsaade Eesaw imma diggaad.

⁶ Hintte miyaa k'umaanne ushiyaa haatsaa, untuntuppe shaluwaan shammite yaa-gaade azaza» yaageedda.

⁷ « Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte ootseeddawaa ubbaa anjeedda; hintte ha wolk'k'aama mela biittaan hamettiyaa wode, hinttena naageedda. Ha oytamu laytsaa ubbaan Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenana de'eedda. Ayaanne hinttenttoo pac'issibeenna.

⁸ « Hewaa diraw, nuuni nu ishatuwaa gidiyaa Eesaa naanay de'iyaa Eedooma biittaana aad'd'iide beeddo. K'ay Eelaatanne Ees'iyooni-Gaabira giyaa katamatuwaappe denddiide, Arabaakko gatsiyaa ogiyaa aggiide, Moo'aaba mela biittaa aad'd'eeddo.

⁹ « Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Taani untunttu gadiyaappe ayaanne hinttenttoo immenna diraw, Moo'aaba asaana walek'ettoppite woy untuntta oloppite; ayaw gooppe, Era katamaa taani laata ootsaade Loos'e zaretoo imma diggaad» yaageedda, yaageedda.»

¹⁰ (He gadiyaan kase minonne c'ora gideedda, k'ay Anaak'e zaratuwaadan adussa gideedda Eemeta geetettiyaa asatuu de'eeddino.

¹¹ Untunttu Anaak'etuwaadankka Rafaayetuwa geetettiino. Shin Moo'aaba Asay untuntta Eemeta giide s'eesee.

¹² Hooraa biittaa Asay k'ay kase Eedooman de'eedda; shin Israa'eelatu laattanaadan Med'inaa Goday untunttoo immeedda gadiyaan untunttu ootseeddawaadan, Eesaa zaratuu Hoorata untunttu gadiyaappe shoddeeddino; k'ay barenttu sintsaappe untuntta d'ayssiide, untunttu sa'aaan utteeddino.)

¹³ Muse, «Med'inaa Goday nuuna, «Ha'i denddite; Zereedda Shaafaa pinnite» yaagina, nuuni Zereedda Shaafaa pinneeddo.

¹⁴ Nuuni K'aadeesa-Barneppe denddiide, Zereedda Shaafaa pinnana gakkanaw de'iyaa wodii hattamanne hospun laytsaa; he wode Med'inaa Goday untunttoo c'aak'k'eeddawaadan, olaw gakeedda he yeletaa attumawanttu ubbay wureeddino.

¹⁵ Dunkkaaneedda saappe untunttu ubbaana dim'i giide d'ayana gakkanaw, Med'inaa Godaa kushii untunttu bolla de'ee.

¹⁶ «Olawa gakeedda attuma Asay ubbay ubbaana d'ayeeddawaappenne asaa gidoppe hayk'k'iide wureeddawaappe guyyiyaan,

¹⁷ Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda;

¹⁸ «Era ogiyaana hachchi hintte Moo'aaba biittaa aad'd'iita.

¹⁹ Hintte Amoonaa asatuu biittaa gakkiiyaa wode, untuntta k'aaseretsoppite woy untuntunna walak'ettoppite. Ayaw gooppe, Amoonaa asatuu gadiyaappe ayaanne taani hinttenttoo laata ootsaade immikke. Taani he biittaa Loos'e zariyaw laata ootsaade imma diggaad» yaageedda.

²⁰ «(He biittay kase yan de'iyaa Asay s'eesettiyaa suntsan Rafaayetuwa biittaa geetettiide s'eesettee. K'ay Amoonatu untuntta Zamizumiimi giide s'eesiino.

²¹ Untunttukka Anaak'etuwaadan adussa, minonne c'ora gade; shin Med'inaa Goday untuntta d'ayssina, Amoonatu untunttu biittaa laattiide utteeddino.

²² Med'inaa Goday Eedooman de'iyaa Eesaa zaretoo ootseeddawaadan, untunttookka ootseedda; hewekka I he gadiyaan de'iyaa Hoorata d'ayssina, Eesaa zaratuu untunttu biittaa laattiide hachche gakkanaw utteeddino.

²³ Gaaza gakkanaw de'iyaa heeratuwaan de'iyaa Aawotuwaa gidoppe, Kafttoora giyaa gadiyaappe yeedda Kafttooretuu untuntta d'ayssiide, untunttu sa'aaan utteeddino.)

²⁴ «K'aykka S'oossay nuuna hawaadan yaageedda; «Denddite; Arnnoona Shaafaa pinnite. Be'ite, Amoor biittaa asaa gidiyaa Haseboona Kaatiyaa Sihoonanne Aa biittaa taani hintte kushiyan aatsaade immaad; Aa oliide Aa biittaa laattiyaawaadan doommite.

²⁵ Hachcheppe doommiide saluwaappe garssana de'iyaa Asay ubbay hinttenttoo yayanaadan taani ootsana; untunttu hinttewaa sisiyaa wode ubbaan, yashshan kokkorana» yaageedda.

Israa'eeliyaa Asay Kaatiyaa Sihoona S'ooneedda

(Pay. 21:21-30)

²⁶ «Hewaappe guyyiyaan, K'idemoota mela biittaappe Haseboona Kaatiyaa Sihoonaw saro k'aalaa kiitettiyawanttu bolla hawaadan yaagaade kiittaad;

²⁷ «Nuuna ne biittaana aatsaariikii! Nuuni wogga oge s'alaa oyk'k'iide baana; aappe ushechcha woy haddirssa simmokko.

²⁸ Nuuni miyaa k'umawunne ushiyaa haatsaw miishshaa k'ans's'ana. Nu koyiyaawe ne biittaaana aad'd'anawaa s'alalaa.

²⁹ Eedooman de'iyaa Eesaa zaratuunne, Eeran de'iyaa Moo'aaba zaratuu nuuna aat-sowaadan, Med'inaa Goday nu S'oossay, nuw immiyaa biittaw Yorddaanoosa Shaafaa nuuni pinnana gakkanaw, oge s'alalaana nuuna aatsa' yaagaad.

³⁰ «Shin Haseboona Kaatii Sihooni nuuna aatsenan diggeedda. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday hintte S'oossay hachchi hintte be"iyyaawaadan, Aa hintte kushiyan aatsiide im-manaw Aa wozanaa minisiide, Aa morggiyaa zoddu ootseedda.

³¹ «Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday taana, «Be'a, Sihoonanne Aa biittaa taani new imusaa doommaad; ha"i s'oonaade, Aa biittaa laatta' yaageedda.

³² «Yaatina, Sihooni bare asaa ubbaa akkiide, Yahaas'a giyyaa saan nuunana olettanaw dendeedda.

³³ Shin Med'inaa Goday nu S'oossay nuw Aa aatsi immeedda; Aa, Aa attuma naanatuwaanne Aa asaa ubbaa nuuni wod'eaddo.

³⁴ He wode nuuni Aa katamatuwaa ubbaa omoodiide, mule katamatuwaakka, aan de'iyaa attuma asaana, mac'c'a asaananne naanatuwaanna d'ayiseeddo; ayaanne ashshibeykko.

³⁵ Unttuntu mehiyaanne nuuni oyk'k'eedda katamatuwaappe omooeeddabatuwaa s'alalaa nuw akkeeddo.

³⁶ «Arnnoona Zanggaaraa gas'an de'iyaa Aaro'eerappenne he zanggaaraa gidдон de'iyaa katamaappe doommiide biide Gala'aade biittaa gakkanaw, nuw minneedda itti kataminne de'ibeenna. Med'inaa Goday nu S'oossay untuntta ubbaa nu kushiyan aatsi immeedda.

³⁷ Shin nuuni Amoona zaratuwaa gadiyaakko, hewekka Yaabook'a Shaafaa doonaa ubbaakko, deretiyya biittaa katamatuwaakkonne Med'inaa Goday nu S'oossay nuuni baanaadan azazibeenaa saa ubbaakko shiik'ibeykko.

3

Israa'eelatu Baasaane Kaatiyaa Ooga S'ooneeddino

(Pay. 21:31-35)

¹ «Hewaappe guyyiyaan nuuni simmiide, Baasaane afiyaa ogiyaanna kesiidde; yaatina, Baasaane biittaa Kaatii Oogi bare olanchchatuwaa ubbaanna Ediraa'a giyyaa kataman nuunana olettanaw keseeddo.

² Shin Med'inaa Goday taana; «Aw yayyoppa! Ayaw gooppe, taani Aa, Aa olanchchatuwaa ubbaananne Aa biittaaana ne kushiyan aatsaade immaad. Haseboonan uttiide kaateteedda Amooretuu Kaatiyaa Sihoona bolla ootseeddawaadan, neeni Aa bollakka ootsana' yaageedda.

³ «Hewaa diraw, Med'inaa Goday nu S'oossay Baasaane biittaa Kaatiyaa Ooganne Aa asaa ubbaa nu kushiyan aatsiide immeedda; nuuni untuntuppe ittuwaanne ashshenan wurssi wod'eaddo.

⁴ He wode nuuni Aa katamatuwaa ubbaa oyk'k'eeddo; nuuni oyk'k'ibeenna itti katamaykka baawa; hewantukka Baasaane Kaatiyaa Oogi Arggooba gadiyaan ayissiyyaa usuppun tammu katamatuwaa.

⁵ Ha katamatuu ubbaykka adussa gimbbiyaan direkteeddawantanne penggiyaanne gorddiyya mitsaanna de'iyaaawantta. K'ay gimbbiyaa dirssay bayinna loytsi daro mootsat-uukka de'iino.

⁶ Haseboona biittaa Kaatiyaa Sihoona bolla ootseeddawaadan, nuuni untuntta ubbaanna d'ayiseeddo. Unttuntu katamatuwaa ubbaa, untuntun de'iyaa attumawaana mac'c'awaanne naanatuwaannakka mule d'ayiseedddo.

⁷ Shin mehiyaa ubbaanne katamatuwaappe bonk'k'eedda omooduwaa ootsiide, nuw akkeeddo.

⁸ «He wode nuuni Arnnoona Shaafaappe biide Hermmoone Deriyaa gakkanaw de'iyaa biittaa Yorddaanoosa Shaafaappe away doliyya baggana de'iyawaa he laa"u Amoore biittaa kaatetuwaappe akkeedda.

⁹ (Sidoonaa biittaa Asay Hermmoone Deriyaa Siriyoone Deriyaa giide s'eegiino; Amoore biittaa Asay k'ay Saniira giide s'eegiino.)

¹⁰ Nuuni dembba gadiyaan de'iyaa katamatuwaa ubbaa, Gala'aade biittaa ubbaa, Baasaane biittaa ubbaanne Baasaane gadiyaan Oogi moooddiyya Salaakanne Ediraa'a katamatuwaa gakkanaw de'iyaa sa'aa oyk'k'eeddo.

¹¹ (Rafaayetuwaappe atteedawe Baasaane biittaa Kaatiyaa Ooga s'alalaa. Aa arssay birataa arssaa; he arssay hachche gakkanawukka Raaba geetettiyya Amoonatuwaa katanan de'ee; aw geesay udduppun wad'aa; gomppaykka oyddu wad'aa.)

Yorddaanoosa Shaafaappe Doolahaa Baggana Utteedda Yaratuwaa
(Pay. 32:1-42)

¹² «He biittaa nuuni laatteeddawaappe guyyiyaan, Arnnoona Shaafaa doonaan de'iyaa Aaro'eera katamaappe doommiide de'iyaa sa'anne, deretiyaa Gala'aade gadiyaappe bagga Aa katamatuwaanakka Roobeela zaretoonne Gaada zaretoo taani immaad.

¹³ Gala'aadeppe atteedawaanne Oogi mooddiyaa Baasaane biittaa ubbaa, hewekka Arggooba kawutetsaa k'ay Minaase zariyaappe baggattoo immaad. (He Baasaane biittay ubbay Rafaayetuwwa biittaa geetetti s'eesetteedda.

¹⁴ Minaase zariyaappe Yaa'iiri, kumentsaa Arggooba biittaa laatteeddo; hewekka Gashu-uratunne Maa'ikatuu biittaa gas'aa gakkanaw de'iyaa Baasaane biittaa. I keeri katamatuwaa bare sunsan s'esettanaadan ootseedda; hewaa diraw, untuntu hachche gakkanaw, Haboot-Yaa'iira katamatuwaa geetetti s'eesettiino.)

¹⁵ «K'ay Gala'aade biittaaakka Minaase zare gidiyaa Maakiirassaw immaad.

¹⁶ Roobeelanne Gaada zariyaw Gala'aadeppe biide Arnnoona Shaafaa mataa gakkanaw de'iyaa biittaa immaad. Gedissa baggana untunttoo Arnnoona Shaafaw baggay zawaa; k'ay huup'issa baggana Amoonatuwaa biittaa gas'aa gidiyaa Yaabook'a Shaafay zawaa.

¹⁷ Away wulliyaa baggana, untuntu zaway Aaraban de'iyaa Yorddaanoosa Shaafaa gakkée; hewekka Galiilaa Abbaappe doommiide Pisgga Deriyaa s'ap'uwaaan de'iyaa Hayk'k'uwaa Abbaa, hewenne Mas'iniyaa Abbaa gakkanaasa.

¹⁸ «He wode taani hinttena hawaadan yaagaade azazaad; «Med'inaa Godaa hintte S'oossay ha biittaa hintte laattanaadan hinttenttoo immeedda. Simmi hinttenttoo de'iyaa tooranchcha asaa ubbaa olaa miishshaa gis'issiide, hintte ishatsuwwa gidiyaa Israa'eeliyaa asaappe sintsanna olettanaw aad'd'ite.

¹⁹ Hinttew daro mehii de'iyaa waa taani eray; hewaa diraw, hintte machchetuu, hintte guutsaa naanayenne hintte mehii taani hinttenttoo immeedda katamatuwaan de'ishshino.

²⁰ Hewenne, Med'inaa Goday hinttena shemppisseeddawaadan, hintte ishatsuwaakka shemppissana gakkanawunne, k'ay Yorddaanoosa Shaafaa hefintsan, Med'inaa Goday hintte s'oossay untunttoo immiyaa biittaa untuntu akkana gakkanaasa. Hewaappe guyyiyaan, hintte huup'iyaa huup'iyaa, taani hinttenttoo immeedda biittaa simmiita» yaagaad.

²¹ «Taani he wode Iyyaasa hawaadan yaagaade azazaad; «Med'inaa Goday, hintte S'oossay, ha laa"u kaatetuu bolla ootseeddawa ubbaa neeni ne ayifiyaan be'aadda; hintte oyk'k'anaw biyaa kawutetsatuwwa ubbaa bollakka Med'inaa Goday hewaadan ootsana.

²² Hintte diraw olettiaawe, Med'inaa Godaa hintte S'oossaa gidiyaa diraw, untunttoo yayyoppite» yaagaad.

Muse Kanaane Gelennaadan Digetteedda

²³ «He wode taani hawaadan yaagaade Med'inaa Godaa loytsaade woossaad;

²⁴ «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, ne gitatetsaanne ne mino kushiya taana, ne k'oomaa bessanaw doommaadda; ayaw gooppe, newaadan hawaa mala oosotuwaanne wolk'k'aamabaa ootsanaw danddayiaawe saluwaan gidina sa'aan ay s'oossay de'ii?

²⁵ S'oossaw! Taani baade Yorddaanoosa Shaafaappe, hefintsan de'iyaa he lo"o deretiyaa biittaaanne Liibaanoosa be'anaadan taana yeddaarikkii! yaagaad.

²⁶ «Shin Med'inaa Goday hintte gaasuwaan taana hank'k'ettiide, taw sisennan is'seedda; Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Simmi new gidanawaa; ha yewuwwa dentsaade laa"entso taw haasayoppa.

²⁷ Hewaa aggaade dendda, Pisgga Deriyaa huup'iyaa kesa; hewan ek'k'aade biittaw away doliyaa bagga, huup'issa, gedissanne away wulliyaa bagga ne ayfiyaa dentsaade s'eella. Ayaw gooppe, neeni ha Yorddaanoosa Shaafaa mulekka pinnakka.

²⁸ Maataa neeni Iyyaasuwwa azazuwaa imma; Aa s'alissanne mintsetsa; ayaw gooppe, I ha asaa kaaletsiiide pintsananne ha neeni be'iyaa biittaa I untuntta laatissanawaa» yaageedda.

²⁹ «Hewaa diraw, nuuni Beeti-Pa'ooraa katamaa sintsan de'iyaa zanggaaraan gam"eeddo» yaageedda.

4

Muse Israa'eelatuwaa Azazettanaadan odeedda

¹ Hewaappe guyyiyaan, Muse asaa hawaadan yaageedda; «Ha"ikka Israa'eeliyaa asaw, hintte de'uwaaan de'anaadaaninne Med'inaa Goday, hintte mayzza aawotuwwa

S'oossay, hinttenttoo immiyaa biittaa hintte laattanaadan, taani hinttena tamarissiyaa awaayuwaanne higgiiyaa sisitenne ootsite.

² Taani hinttena azaziyyaa Med'inaa Godaa hintte S'oossaa azazuwaa naagiteppe attina, Aa bolla ayinne gujjoppite; k'ay aappe ayinne pac'issoppite.

³ Ba'aal-Pa'ooraa Deriyaa bollan Med'inaa Goday ootseeddawaa hintte hintte ayifiyaan be'eeddita; Med'inaa Goday hintte S'oossay Ba'aal-Pa'ooran de'iyaa Ba'aalaw goyinneed-dawantta ubbaa hintte giddoppe d'ayiseedda.

⁴ Shin hintte Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, ammanetteeda diraw, hachchi gakkanaw ubbaykka de'uwaan de'iita.

⁵ «Be'ite, hintte laattanaw geliyaa gadiyaan ootsana mala, Med'inaa Goday, ta S'oossay taana azazeeddawaadan, awaayuwaanne higgiiyaa taani hinttena tamarissaad.

⁶ Hintte untuntta naagitenne ootsite; hewaa hintte ootsooppe, hintte ay keeshshaa aad'd'eeda eranchchenttonne hara Asay hinttena be'ana. Untunttu ha awaayuwaabaa sisiyaa wode, «Tumukka ha wolk'k'aama kaatetetsay aad'd'eeda eranchchanne akeekanchcha kawutetsaa: yaagana.

⁷ «Nuuni Aa s'eesiyaa wode awudenne, Med'inaa Goday nu S'oossay nuw mata gidiaawaadan, mata s'oossi aw de'iyaa ay wolk'k'aama kawutetsay de'ii?

⁸ Taani hachchi hintte sintsan wotsiyaa ha higge ubbaadan s'illo gideedda awaayunne higgii de'iyaa hara ay wolk'k'aama kawutetsay de'ii?

⁹ «Simmi hintte de'iyaa laysaa ubbaan ha hintte be'eeddawaa ubbaa dogennaadaaninne hintte huup'yaappe d'ayissennaadan naagettite; hintte naanatuwaanne hintte naanatu naanatuwaa tamarissite.

¹⁰ Siinaa Deriyaa bollan Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan hintte ek'k'eedda wode, S'oossay taana, «Ha sa'aan de'eedda wode ubbaan, untunttu taw yayyiyaawaa tamaranaadaaninne barenttu naanatuwaakka hewaa tamarissanaadan, taani ta k'aalaa untuntta sissana mala, asaa taakko shiishsha: geeddawaa hassayite.

¹¹ «He wode hintte shiik'iide deriyaa s'ap'uwaan ek'k'eeddita; saloo gidduwaa gakkanaw, he deriyaa bollan tamay ees's'ee; he deriyaa s'ap'uu sakkana d'umaaninne shaaran goozetti utteedda.

¹² Med'inaa Godaykka tamaa gidoppe hinttenttoo haasayeedda; Hintte Aa kooshshaa siseeditappe attina, Aa be'ibeykka.

¹³ Hintte ootsanaadan I hinttena azazeedda bare c'aak'uwaa hinttenttoo odeedda; hewanttukka Tammu Azazotuwaa. I untunttu laa"u masetteedda shuchchatuu bolla s'aafeedda.

¹⁴ Hintte laattanaw biyaa gadiyaan ootsanaadan, awaayuwaanne higgiiyaa hinttena tamarissana mala, Med'inaa Goday taana he wode azazeedda.

Eek'aa Misiliyay Goyinnennaadan Imetteedda Azazuwaa

¹⁵ «Med'inaa Goday Siinaa Deriyaa bollan tamaa gidoppe hinttenttoo haasayeedda gallassi, hintte Aa be'ibeenna diraw, loysi naagettite.

¹⁶ Attuma woy mac'c'a malan oosetteeddawaa gidina

¹⁷ sa'aan de'iyaa do'aa ubbaa leemisuwaa gidina, saluwaa gufantsuwan paalliyaa kafuwa ubbaa leemisuwaa gidina,

¹⁸ sa'aa bollan k'aas's'iyaabatu leemisuwaa gidina, biittaappekka garssana haatsaa gidдон de'iyaa moliyaa leemisuwaa gidinakka, hintte tunennaadan masetteeddawaa hinttenttoo s'oossaa ootsiide goyinnoppite.

¹⁹ K'ay saluwaa pude s'eelliide, Med'inaa Goday hintte S'oossay saluwaappe garssana de'iyaa kawutetsatoo ubbaw immeedda aawaa, aginaa, s'oollintetuwaanne saluwaa med'etatuwaa ubbaa be'iide, hintte untunttoo goyinniide, balenaadan naagettite.

²⁰ Shin Med'inaa Goday hinttena hachchi hintte gidiaawaadan, barew dummateedda asaa ootsanaw birataa c'ooc'iyaa mala gidiyaa Gibs'eppe kessiide aheedda.

²¹ «K'ay hintte gaasuwaan Med'inaa Goday taana hank'k'ettiide; taani Yorddaanoosa pinnennaadaaninne, Med'inaa Goday, hintte S'oossay, laata ootsiide hinttenttoo immiyaa lo"o biittaa taani gelennaadan c'aak'k'eedda.

²² Hewaa diraw, taani Yorddaanoosa Shaafaa pinnennan ha gadiyaan hayk'k'ana; shin hintte pinniide, he lo"o biittaa laattiita.

²³ Hewaa diraw, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenana c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa dogoppite. K'ay Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena ootsoppite geedda ay malan masetteedda misiliyaa gidooppenne hinttenttoo eek'aa ootsennaadan naagettite.

4:2 Sas'. 22:18-19 **4:3** Pay. 25:1-9 **4:11** Kes. 19:16-18; Ibr. 12:18-19 **4:13** Kes. 31:18; 34:28; Zar. 9:10 **4:14**

Kes. 21:1 **4:16** Kes. 20:4; Wog. 26:1; Zar. 5:8 **4:17** Rom. 1:23 **4:20** Kes. 19:5; Zar. 7:6; 14:2; 26:18; Tit. 2:14; 1

P'es'. 2:9 **4:21** Pay. 20:12

²⁴ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday hintte S'oossay miyaa tamanne k'anaatiyaa S'oossaa.
²⁵ «Hintte naanatuwaanne, naanatu naanatuwaa yeliide he gadiyaan adussa wodiya de'iyaa wode, ay malan gidooppenne masetteedda misiliyaw goyinniide tunooppe, k'ay Med'inaa Godaa hintte S'oossaa hank'k'etsanaw Aa sintsan iitabaa ootsooppe,

²⁶ hintte Yorddaanoosa Shaafaa pinniide laattanaw biyaa gadiyaappe ittuunne attenan, elle d'ayanaw, taani hintte bollan hachchi saluwaanne sa'aa markkayay. Hintte ubbaan-nakka d'ayanaappe attina, he gadiyaan adussa wodiya de'ikkita.

²⁷ Med'ina Goday hinttena hara asaa gidдон laalana; he hinttena Med'inaa Goday laaliyaa kawutetsatuwaa gidдон hintte paydu guutsaa gidanawaa.

²⁸ Hewaan hintte mitsaappenne shuchchaappe asaa kushiyan giigeedda be'enna, sisenna, meennanne singgenna s'oossatoo goyinnana.

²⁹ Shin hewan de'iidde, hintte Med'inaa Godaa, hintte S'oossaa koyana; hintte Aa hintte kumuntsaa wozanaappenne hintte kumuntsaa shemppuwaappe koyooppe demmana.

³⁰ Ha ubbaa metuwaa gidдон hintte un"ettiide de'iide, wodiya wurssetsan Med'inaa Godaakko, hintte S'oossaa, hintte simmananne Aa k'aalawukka azazettana.

³¹ Med'inaa Goday hintte S'oossay maarotetsaan kumeedda S'oossaa gidiyaa diraw, I hinttena aggena; woy d'ayissenna; hintte aawaatoo I c'aak'k'eedda c'aak'uwaakka dogenna.

³² «S'oossay gadiyaan asaa med'd'eedda gallasaappe doommiide, hintteppe kase aad'd'eeda wodiya ane paydite; hawaa mala gitabay mulekka hani erinto woy sisetti erinto, saloo ha gas'aappe ya gas'aa gakkanaw ane oochchite.

³³ Tamaa lac'uwaa gidдон S'oossay sisiide, hintte d'ayennan de'uwaan de'eeddawaadan, S'oossay sisiide, de'uwaan de'eedda hara Asay de'ii?

³⁴ Woy Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte s'eellishin, Gibs'e gadiyaan hinttentoo oot-seeddawaadan, paac'iyaan, malaatan, malalisiyaawan, olan wolk'k'aama kushiyaaninne mic'etteedda k'esiyaan, k'ay wolk'k'aama yashshan hara kawutetsaa gidдо geliide, itti kawutetsaa barew akkanaw baas'eteedda hara s'oossi de'ii?

³⁵ Med'inaa Goday S'oossaa gidiyaawaa hintte erana mala, hewaa I hinttena besseedda; aappe attina haray baawa.

³⁶ I hinttena tamarissanaw koyeedda diraw, bare kooshshaa saluwaappe hinttena sisseedda. K'ay ha sa'aan bare wolk'k'aama tamaa hinttena besseedda; he tamaa gidдоppe hintte Aa k'aalaa siseeddita.

³⁷ I hewaa ootseeddawe hintte aawotuwaaw siik'eeddawaappe denddeeddawaan, untuntutuppe guyyiyaan yelettiyaa untunttu zaratuwaa dooreedda gishshaassa. K'ay hint-tenakka Gibs'eppe bare wolk'k'aama wolk'k'an kesseedda gishshaassa.

³⁸ Hachche hintte be'iyawaadan, hinttena gelissanawunne untunttu biittaa hint-tenttoo laata ootsiide immanaw, hintteppe dariyaanne wolk'k'aamiyaa kawutetsatuwaa hintte sintsaappe yederseedda.

³⁹ «Simmi hewaa gidooppe, bolla saluwaan gidina, garssa sa'aan gidina, Med'inaa Goday S'oossaa gidiyaawaa erite; hintte wozanaankka wotsite; hara s'oossay baawa.

⁴⁰ Hewaa diraw, hinttentunne hintteppe guyyiyaan hintte naanaw ubbabay lo'o gi-danaadan, k'ay Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo med'inaw immiyaa gadiyaan hintte hinttere aduk'k'anaadan, taani hachchi hinttena azaziyaawaayuwanne higgiiyaa naagite» yaageedda.

Shemppuwaa Wod'eeddawanntu Bak'atiide

Attiyaa Katamatuwaa

⁴¹ Hewaappe guyyiyaan, Muse Yorddaanoosa hefintsan away doliyaa baggana heezzu katamatuwaa dummayeedda.

⁴² Hewaa I dummayeeddawe kase morkketetsay bayinnan de'ishshin, erennan, bare shooruwaa wod'eedda Asay yaa bak'atanaassa. He katamatuwaappe ittoo bak'atiide, he bitanii bare shemppuwaa ashshanaw danddayee.

⁴³ Hewaa diraw, Roobeela zariyaw mela biittaa d'ok'k'asaan de'iyaa Bees'era katamaa, Gaada zariyaw Gala'aaden de'iyaa Raamootanne Minaase zariyaw Baasaanen de'iyaa Golaana katamatuwaa dummayeedda.

Higgii Imettiyaawaa Erissuwaa

⁴⁴ Muse Israa'eeliyaa asaw immeedda S'oossaa higgii hawaa.

⁴⁵⁻⁴⁶ Ha wogaa, awaayuwaanne higgiiyaa untunttu Gibs'eppe kesiide, Beeti-Pa'oora katamaa sintsan de'iyaa, Yorddaanoosappe away doliyaa baggana de'iyaa zanggaaraan de'ishshin, untunttoo immeedda. He sa'ay Haseboonan uttiide Amooore mooddiyaa

Kaatiyaa Sihoona biittaa giddona. Musenne Israa'eeliyaa Asay Gibs'eppa kessedda wode, Sihoona oliide s'ooneddino.

⁴⁷ He wode untunttu Aa biittaanne Baasaane Kaatiyaa Ooga biittaa, hewekka k'ay Yorddaanoosappe away doliyaa baggana de'iyaa laa"u Amooore kaatetu biittaa laatteeddino.

⁴⁸ He biittaa Arnnoona Shaa'faa doonaan de'iyaa Aaro'eera katamaappe biide, Siriyoone Deriyaa gakkée; he Siriyoone geetetti s'eesettiyaa derii Hermmoone giyaa deriyaa.

⁴⁹ K'aykka he biittaa Yorddaanoosappe away doliyaa baggana de'iyaa Aaraba biittaa ubbaa akkiide biide, Pisgga Deriyaa s'ap'uwaan de'iyaa Hayk'k'uwaa Abbaa gakkée.

Laa'entso Muse Haasayaa

5

(5:1–26:19)

Tammu Azazotuwaa

(Kes. 20:1-17)

¹ Muse Israa'eeliyaa asaa ubbaa ittippe s'eesiide, hawaadan yaageedda; «Hinttenoo Israa'eeliyaa asaw, taani hachchi hinttentoo odiyaa awaayuwaanne higgiiyaa sisite; hintte untuntta tamaritenne minisiide ootsite.

² Med'inaa Goday nu S'oossay Siinaa Deriyaa bolla nuunana c'aak'uwaa c'aak'k'eteedda.

³ Med'inaa Goday ha c'aak'uwaa c'aak'k'eteeddawe nu aawotuwa s'alalaana gidenna; hachchi de'uwaa de'iyaa nu ubbaannakka c'aak'k'eteedda.

⁴ He deriyaa bolla ees'siyaa tamaa gidon gidide, Med'inaa Goday hintte sintsaan ek'kiide hinttenana haasayeedda.

⁵ Taanikka he wode Med'inaa Goday giyaawaa hinttentoo odanaw, S'oossaappenne hintteppe gidduwaan ek'kaad; ayaw gooppe, hintte tamaw yayyiide, deriyaa pude kesibeykkita. S'oossaykka hawaadan yaageedda:

⁶ «Gibs'e gadiyaappe ayiletetsaa golliyaappe neena wozeeddawe taani Med'inaa Godaa ne S'oossaa.

⁷ «Taappe attina, hara s'oossatuu new de'oppino.

⁸ «Bolla saluwaan de'iyawaa gidina, woy garssa sa'aan de'iyawaa gidina, woy sa'aappe garssana de'iyaa haatsaa gidon de'iyawaa gidinakka, ayaa misiliyaanne new eek'aa ootsoppa.

⁹ Neeni untunttoo hokkoppa; woy untunttoo goyinnoppa; ayaw gooppe, taani taana is's'iyawantta aawotuwa nagaraa diraw, naanatuwa heezentsanne oyddentsa yeletaa gakkanaw muriyaawaa; taani, Med'inaa Goday ne S'oossay k'anaatiyaa S'oossaa.

¹⁰ Shin taani taana siik'iyawanttanne ta azazuwaa naagiyaawantta sha"a yeletaa gakkanaw ta aggena siik'uwaa bessay.

¹¹ «Med'inaa Godaa ne s'oossaa suntsaa c'oo s'eesoppa; ayaw gooppe, Med'inaa Goday bare suntsaa c'oo s'eesiyaawaa murenan aggena.

¹² «Med'inaa Goday ne S'oossay neena azazeeddawaadan, geeshsha ootsaade Sambbata gallassaa naaga.

¹³ Neeni ootsiyaa ooso ubbaa usuppun gallassan ootsa.

¹⁴ Shin laappunsa gallassay Med'inaa Godaw, ne S'oossaw Sambbata. He gallassi ay oosonne ootsoppa; neeni woy ne attuma na'ay, woy ne mac'c'a naatta, woy ne k'oomay, woy ne booray, woy ne harii, woy ne hara mehetuu, woy ne kataman de'iyaa betii, he gallassi ayaa oosonne ootsoppite. Neeni shemppiyaawaadan ne attumanne mac'c'a k'oomatuukka shempino.

¹⁵ Neeni Gibs'e gadiyaan ayiliyaa gidaade de'eeddawaa dogoppa; k'ay Med'inaa Goday ne S'oossay bare wolk'k'aama kushiyaaninne bare mic'etteedda k'esiyaan yaappe neena kesseeddawaa dogoppa. Med'inaa Goday ne S'oossay Sambbata gallassaa neeni naaganaadan, neena azazeeddawekka hewaa gishshaassa.

¹⁶ «Med'inaa Goday ne S'oossay new immiyaa gadiyaan ne neerekka aduk'k'ana malanne new lo"ana mala, Med'inaa Goday ne S'oossay neena azazeeddawaadan, ne aawuwaanne ne daayo bonchcha.

¹⁷ «Asa wod'oppa.

¹⁸ «Sharmus'oppa.

¹⁹ «Wuu"oppa.

²⁰ «Ne shooruwaa bollan wordduwaa markkattoppa.

²¹ «Ne shooruwaa machchato amottoppa; Aa golliyaa, Aa shoyk'aa, Aa attuma k'oomaa, woy Aa mac'c'a k'oomato, woy Aa booraa, woy Aa hariyaa, woy aw de'iyawaa ayaanne amottoppa yaageedda.

²² «Deriyaa bollan tamaa giddoppe, shaariyaa giddoppenne gorddeedda d'umaa giddoppe Med'inaa Goday d'ok'k'u geedda kooshshan shiik'uwaa ubbaw odeedda k'aalatuu hawantta; I untunttu bollan ayaanne gujjibeenna. K'ay untuntta I laa"u masetteedda shuchchatuu bolla s'aafiide, taw immeedda.

Asaa Yashshaa

(Kes. 20:18-21)

²³ «Derii taman s'uugettishin, d'umaa giddoppe kooshshaa hintte siseedda wode, hintte zariyaa kaappatuunne hintte c'imatuu taakko yiide,

²⁴ hawaadan yaageedda; «Be'a, nuuni Med'inaa Godaa nu S'oossaa kooshshaa tamaa giddoppe siseedda wode, Med'inaa Goday nu S'oossay bare bonchchuwaanne bare angga nuuna besseedda. K'ay nuuni S'oossay aanana haasayiide Asay de'uwaan de'anaw dand-dayiawaa hachche be'eeddo.

²⁵ Shin ha wolk'k'aama tamay nuuna d'ayissanaw danddayee; yaatina, nuuni ayaw hayk'k'ettoo? Med'inaa Godaa nu S'oossaa k'aalaa nuuni laa"entso sisooppe, nuuni hayk'k'ettoo.

²⁶ Ayaw gooppe, ashuwaa mayyeeddawaan, nuuni siseeddawaadan tamaa gidдон gidiide haasayishin, de'o S'oossaa k'aalaa sisiide, pas'a de'eedda Asay oonee?

²⁷ Hewaa diraw, Muse! Neeni shiik'aade, Med'inaa Goday nu S'oossay giyaawaa ubbaa sisa; Med'inaa Goday nu S'oossay new odiyaaawaa ubbaa neeni nuw oda; nuunikka sisiide ootsana» yaageedda.

²⁸ «Hintte taw haasayishin, Med'inaa Goday hintte giyaawaa sisiide, Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Ha Asay new odeeddawaa ubbaa sisaad; untunttu geeddawaa ubbaa likke geeddino.

²⁹ Untunttuwunne untunttu naanaw med'inaw ubbabay lo"a gidanaadan, taw yayyanawunne ta azazotuwaa naaganaw untunttoo ubbatookka hawaa mala wozanay de'i erenneeshsha!

³⁰ Ha"i neeni baade, untunttu barenttu dunkkaaniyaw simmanaadan oda.

³¹ Shin neeni hawaan ta matan ek'k'ashsha; untunttu laattanaadan taani untunttoo immiyaa gadiyaan untunttu ootsana mala, neeni untuntta tamarissana ta azazuwaa, ta awaayuwaanne ta higgiiyaa ubbaa taani new odana» yaageedda.

³² «Hinttenoo Israa'eeliyaa asaw, hewaa gidoope Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena azazeeddawaa ubbaa ootsanaw naagettite; aappe ushechcha woy haddirssa goop-pite.

³³ Hintte de'uwaan de'ana mala, ubbabay hinttenttoo injetana mala, k'ay hintte laatiyaa biittankka hintte aduk'k'iide de'ana mala, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena azazeedda oge ubbaan hemettite.

6

Wolk'k'aama Azazuwaa

¹ «Hintte laattanaw biyaa gadiyaan hintte ootsanaadan taani hinttena tamarissana mala, Med'inaa Goday hintte S'oossay taana azazeedda azazotuu awaayotuunne higgetuu hawantta.

² Hintte laytsay adussa gidana mala, hintte, hintte naanatuunne hintte naanatu naanaykka taani hachchi hinttena azaziyaa S'oossaa awaayuwaanne higgiiyaa naagiyaawaan hintte laytsan ubbaan Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw yayyite.

³ Hinttenoo Israa'eeliyaa asaw, ubbabay hinttenttoo lo"a gidanaadaaninne Med'inaa Goday, hintte aawotuwwa S'oossay, hinttenttoo geeddawaadan, maatsaanne eessaa goggiyaa gadiyaan hintte loytsi c'orattanaadan, ha higgetuwaa sisitenne minisiide ootsite.

⁴ «Neenoo Israa'eeliyaw, sisa; Med'inaa Goday nu S'oossay itti Med'inaa Godaa.

⁵ Neeni Med'inaa Godaa ne S'oossaa ne kumentsaa wozanaappe, ne kumentsaa shemp-puwaappenne ne kumentsaa wolk'k'aappe siik'a.

⁶ Hachche taani neena azaziyaa ha azazotuwaa ne wozanaadan wotsa.

⁷ Ha azazatuwaa neeni ne naanatuwaa tamarissa; neeni ne son uttiyaa wode, ogiyyaan hamettiyyaa wode, gisiyaa wodenne denddiyaa wodekka untuntunta hassaya.

⁸ Malaataa ootsaade ne kushiyan untuntunta k'achcha; k'ay ne som"iyaankka malaataadan wotsa.

⁹ Ne penggiyaa mak'aaniyaa bollaninne ne dirssaa penggiyaa bollan neeni untuntunta s'aafa.

Azazettenawanttoo Imetteedda Seeraa

¹⁰⁻¹¹ «Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo immana giide hintte aawaatoo, Abrahamaaw, Yisaak'awunne Yaak'oobaw c'aak'keedda, hintte kees'sibeenna gitanne lo'o katamatu kumeedda biittaa immana. Hintte kuntsibeenna durretay kumeedda golletuwaa, hintte bookkibeenna ollatuwaa, hintte tokkibeenna woynnetuwaanne zayitiyaa wogoratuwaa hinttenttoo immiyaa wode, hintte kka miide kalleedda wode,

¹² hinttena Gibs'eppe, ayiletetsaa gadiyaappe kesseedda Med'inaa Godaa dogennaadan naagettite.

¹³ Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, yayyite; Aa s'alalaw goyinnite; Aa suntsankka c'aak'kite.

¹⁴ Hintte yuushshuwaan de'iyaa Asay goyinniyyaa hara s'oossatoo goyinnoppite.

¹⁵ Ayaw gooppe, hintte gidдон de'iyaa Med'inaa Goday hintte S'oossay k'anaatiyaa S'oossaa; Aa hank'k'uu hintte bollan ees's'i kesana; I hinttena biittaa bollaappekka pittiide d'ayissana.

¹⁶ «Masaahan hintte Aa paac'ceeddawaadan, Med'inaa Godaa hintte S'oossaa paac'c'oppite.

¹⁷ Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena azazeedda Aa azazotuwaa, Aa wogatuwaanne Aa awaayotuwaa minisiide naagite.

¹⁸ Hinttew ubbay lo'a gidana mala, Med'inaa Godaa sintsan hintte likkebaanne lo'obaa ootsite. Yaatooppe, hinttenttoo immanaw Med'inaa Goday hintte aawaatoo c'aak'keedda, he lo'o biittaa hintte laattana.

¹⁹ Med'inaa Goday bare geeddawaadan hintte morkkatuwaa ubbaa hintte sintsaappe yedersana.

²⁰ «Sintsappe hintte naanay, Med'inaa Goday nu S'oossay hinttena azazeedda ha wogaa, awaayuwaanne higgiyaa biletsay ayee? yaagiide hinttena oochchiyaa wode,

²¹ hintte untunttoo hawaadan yaagiide zaarite; «Nuuni Gibs'e gadiyaan Gibs'e kaatiyaa ayiletuwaa; shin Med'inaa Goday bare mino kushiyan nuuna Gibs'eppe kesseedda.

²² K'ay Med'inaa Goday nu s'eellishin, Gibs'e biittaa bollan, Gibs'e kaatiyaa bollaninne Aa suntsatuwaa ubbaa bollan gitanne yashshiyaa malaatatuwaanne maalaalissiyaabatuwaa ootseedda.

²³ Shin I nu mayzza aawaatoo immana giide c'aak'keedda biittaa nuuna gelissiide, nuw immanaw nuuna Gibs'eppe kesseedda.

²⁴ Yaatiide hachchi be'iyaaawaadan, nuw ubbaa wodekka lo'a gidana malanne nuuni de'uwaan de'ana mala, Med'inaa Goday nuuna ha awaayotuwaa ubbaa naanaadaaninne Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, yayanaadan azazeedda.

²⁵ I nuuna azazeeddawaadan, Med'inaa Godaa, nu S'oossaa, sintsan ha azazotuwaa ubbaa minisiide naagooppe, hewe nuw s'illotetsaa gidana» yaagite.

7

S'oossay Dooreedda Asaa

(Kes. 34:11-16)

¹ «Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte laattanaw biyaa biittaa hinttena gelisiyaa wodenne, k'ay hintteppe wolk'kaamiyaanne minniyaa laappun kawutetsatuwaa, hewanttukka Hiitetuwaa, Gerggeesetuwaa, Amooretuwaa, Kanaanetuwaa, Parzzetuwaa, Hiwetuwaaanne Yaabuusatuwaa hintte sintsaappe d'ok'olliyya wode,

² untunttukka Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte kushiyan aatsi immina, hintte untuntta s'ooniyaa wode, untuntta ubbaanna suppu ootsiide d'ayissite. Untunttunna ayaa c'aak'kuwaanne c'aak'ketoppite. Untunttoo ayinne k'arettoppite.

³ Hintte untunttunna akettoppitenne gelettoppite. Hintte mac'c'a naanatuwaa untunttu attuma naanaw immoppite. Woy untunttu mac'c'a naanatuwaakka hintte attuma naanaw akkoppite.

⁴ Ayaw gooppe, untunttu hintte naanatuwaa taana kaalliyaawaappe hara eek'atuwaa goynnanaadan, wora zaarana. He wode Med'inaa Godaa hank'k'uu hintte bolla ees's'i kesana; hinttenakka ellekka d'ayssi bashana.

⁵ Hewaa diraw, untunttu yarshshiyaa sa'aa kolite. Untunttu goynniyaa shuchchatuwaa mentsereetsite. Asheero giyaa mac'c'a s'oossatti misiliyaa kinchchereetsite; untunttu maseteedda misiletuwaakka taman s'uuggite.

⁶ Ayaw gooppe, hintte Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, geeshsha asaa. Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena barew duma al'o miishshaa gidiyaa asaa ootsiide, biittaa bollan de'iyaa asaa ubbaappe dooreedda.

⁷ «Med'inaa Goday hinttena siik'eeddawenne dooreeddawe hintte hara asaappe payduwaan dareedda gishshassa gidenna. Hintte hara asaa ubbaappekka payduwaan guus's'iyaa wantta.

⁸ Shin Med'inaa Goday hinttena siik'eedda gishshawenne hintte mayzza aawaatoo c'aak'eedda c'aak'uwaa naageedda diraw, I hinttena ayiletetsaa gadiyaappe, Gibs'e kaatiyaa kushiyaappe, bare wolk'k'aama kushiyan kesseeddanne wozeedda.

⁹ Hewaa diraw, Med'inaa Goday hintte S'oossay S'oossaa gidiyaawaa erite. I barena siik'iyaa wanttoonne bare azazuwaa naagiyaawantoo sha'a yeletaa gakkanaw, bare aggena siik'uwaa c'aak'uwaa naagiya, ammanettiya S'oossa.

¹⁰ Shin I barena is's'iyaa wanttoo untunttu tal"iyaa zaaree; I untunttu tal"iyaa zaaranaw gam'enna.

¹¹ Hewaa diraw, taani hachchi hinttenttoo immiyaa azazotuwaa, awaayotuwaanne higgetuwaa naagite.

*S'oossaw Azazettina Beettiya Anjuwaa
(28:1-14)*

¹² «Hintte ha azazotuwaa sisiide, untunttu minisi naagooppe, Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte mayzza aawaatoo c'aak'k'eeddawaadan, bare aggena siik'uwaa c'aak'uwaa hinttenttoo naagana.

¹³ I hinttena siik'ana; hinttena anjjana; hintte payduwaa darissana. K'ay I hinttenttoo immanaw hintte mayzza aawaatoo c'aak'k'eedda gadiyaan hintte uluwaa ayfiyaa, hintte biittaa ayfiyaa, katsaa, woyniyaa, zayitiyaa, hintte mehiyaa maratuwaanne hintte dorssaa maratuwaa c'orissiide anjjana.

¹⁴ Hintte hara ay asaappenne aad'd'iide anjjettedawantta gidana. Ittuunne attuma gidana, mac'c'a gidina maynenna. Hintte mehiikka maynenna.

¹⁵ Med'inaa Goday hargge ubbaappe hinttena naagana. Hintte eriyaa Gibs'e biittaa iita harggiyaa hintte bolla ahenna; shin I hinttena is's'iyaa ubbaa bollan he harggiyaa ahana.

¹⁶ Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo aatsi immiyaa asaa ubbaa d'ayissite; untunttoo ayinne k'arettoppite. Untunttu s'oossatuwawukka goynnoppite. Ayaw gooppe, hewe hinttenttoo p'ire gidana.

¹⁷ «Hintte hintte wozanaan, «Ha kawutetsatuu nuuppe minniino; yaatina, nuuni untunttu wootiide yederssi kessanee?», gaanaw danddayiita.

¹⁸ Shin untunttoo yayyoppite. Med'inaa Goday, hintte S'oossay, Gibs'e kaatiyaa bollanne Gibs'e biittaa ubbaa bolla ootseeddawa haassayite.

¹⁹ Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena Gibs'eppe kessiyaa wode ootseedda wolk'k'aama boshatuwaa, malaatuwaa, maalalissiyaabatuwaa, Aa wolk'k'aama kushiyaanne Aa mic'etteedda k'esiya hintte hintte ayifiyaan be'eeddita. Ha'i hintte yayyiyaa asaa ubbaa bollanka Med'inaa Goday, hintte S'oossay hewaadan ootsana.

²⁰ K'ay untunttuppe aatsiide bak'atiide, hintteppe k'osetteedawanttukka d'ayana gakkanaw, Med'inaa Goday hintte S'oossay untunttu gidon shabiretsaa yeddana.

²¹ «Hewaa diraw, hintte untunttoo yayyoppite; ayaw gooppe, hinttenana de'iyaa Med'inaa Goday, hintte S'oossay, gitanne yashshiyaa S'oossaa.

²² Med'inaa Goday hintte S'oossay he kawutetsatuwaa guutsaa guutsaa d'ok'olliidde, hintte sintsaappe d'ayissana. Hintte untuntta ubbaa itti kutsan d'ayissikkita; hewaa hintte ootsooppe, gadiyaan de'iyaa do'atuu dariide, hinttena waayissana.

²³ Shin Med'inaa Goday hintte S'oossay untunttu hintte kushiyan aatsi immana; untunttu d'ayana gakkanaw, I untuntta shabbirana.

²⁴ K'ay untunttu kaatetuwaakka I hintte kushiyan aatsi immana. Hinttekka untunttu suntsaa saluwaappe garssa baggappe pitiiide d'ayissana. Ooninne hinttenana ek'etti danddayenna; hintte untuntta d'ayissana.

²⁵ «Masetteedda untuntuntu s'oossatuwaa misiletuwaa taman s'uuggite. He misiletuwaa bollan de'iyaa biraa woy work'k'aa amottoppite. Hewe Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, tuna gidiyaa diraw, hintte Aa p'iriyaan oyk'k'etennaadan, Aa hinttenttoo akkoppite.

²⁶ Hintte he tuna eek'atuwaa hintte golle gelissiide, untuntutudan shek'etteeddawaantta gidoppite. Hintte untuntta ubbaannakka is's'itenne shaatettite; ayaw gooppe, untunttu barenttu huup'iyaw shek'etteeddawaantta.

8

Laattiyaa Lo"o Biittaa

¹ «Hintte de'uwaaan de'ana mala, hintte payduukka darana malanne Med'inaa Goday kase hintte mayzza aawaatoo immana giide c'aak'k'eedda biittaa geliide, hintte laattana mala, hachchi taani hinttena azaziyaazazuwaa ubbaa minisiide naagite.

² Med'inaa Goday ne S'oossay new immeedda azazuwaa ne naagintto naagennentto, ne wozanaa k'ofaa eranaw, neena paac'c'anawunne neena zik'k'i ootsanaw, oytamu laysaa kumentsaa I neena bazzuwaan kaaletseedda oge ubbaa hassaya.

³ I neena zik'k'i ootseeddanne koshayiseedda; hewaappe simmiide neena gidina, woy ne mayzza aawotuwa gidinakka, erenna mannaa neena mizeedda. Hewaa I ootseeddawe Asay Med'inaa Goday haasayiyaa k'aalaa ubbaanappe attina, ukitsaa s'alalaan de'ennawaa neena tamarissanaassa.

⁴ Ha oytamu laysatuwaa giddon neeni mayyeedda mayuu wuribeenna; ne gediikka gaafibeena.

⁵ Yaatooppe, Asay bare na'aa seeriyaawaadan, Med'inaa Goday ne s'oossaykka neena seeriyaawaa ne wozanaan akeeka.

⁶ «Aa ogiyaan hamettiyaawaaninne Aa bonchchiyaawan Med'inaa Godaa ne S'oossaa azazotuwa naaga.

⁷ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday ne S'oossay neena zanggaaraappenne deriyaappe pulitiyaa k'eeri shaafatuunne goggiyaa pulittotuu de'iyaa lo"o biittaa gelissanaw ahee.

⁸ He biittay zargayanne banggay, woynnii, balasiinne roomaanii, wogaraa zayitiinne eessay kumeedda biittaa.

⁹ K'aykka he biittay ukitsay pac'c'ennan neeni miyaa biittaa; ayayanne new pac'c'enna biittaa. He biittay shuchchay birataa gideedda biittaa. Deriyaappekka madaabiya giya birataa bookkiide akkiyaa biittaa.

¹⁰ Neeni hewan maade kallana; yaataade, I new immeedda lo"o biittaa diraw, Med'inaa Godaa ne S'oossaa galatana.

S'oossaa Dogiyaawanttoo Imetteedda Seeraa

¹¹ «Taani hachchi neena azaziyaazazuwaa, Aa azazotuwa, Aa higgetuwaanne Aa awaayotuwa naagennan aggaade, Med'inaa Godaa ne S'oossaa dogennaadan, naagetta.

¹² Neeni maade kalliyaa wode, lo"o golliya kees's'aade aan uttiyaa wode,

¹³ ne mehiyaanne dorssaa wudii dariyaa wode, new birayanne work'k'ay dagattiya wode, k'ay new de'eeddabay ubbay dariyaa wode,

¹⁴ he wode ne wozanay otorettenaadan, neenikka Gibs'e gadiyaappe, ayiletetsaa golliyaappe neena wozeedda Med'inaa Godaa ne S'oossaa dogennaadan naagetta.

¹⁵ I neena marzziyaanna de'iyaa shooshshayanne masimasuu kumeedda, haatsay bayinna, he gitanne yashshiyaa mela biittaana kaaletseedda; I new mela bazzuwaan zaallaappe haatsaa d'uusseedda.

¹⁶ Ne mayzza aawotuu erenna mannaa mela biittaan neena mizeeddawe, neena zik'k'i udanaassanne neena paac'c'anaassa; I hewaa ootseeddawe wurssetsan new ubbabay lo"o gidanaadaana.

¹⁷ Neeni, «Ta wolk'k'ayanne ta kushiyaa minotetsay ha duretetsaa taw aheedda. geenaadan naagetta.

¹⁸ Shin neeni Med'inaa Godaa ne S'oossaa hassaya; ayaw gooppe, hachchi neeni be'iyawaadan, ne mayzza aawotuwaana c'aak'k'eteedda c'aak'k'uwa mintsanaw, neeni duretaa demmanaadan new wolk'k'aa immeeddawe aattee.

¹⁹ «Neeni Med'inaa Godaa ne S'oossaa dogooppe, hara s'oossatuwaa kaallooppe, k'ay untunttoo ootsooppenne goyinooppe, neeni tumu d'ayanawaa taani hachchi markkattay.

²⁰ Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, neeni azazettenan is's'eedda diraw, Med'inaa Goday ne sintsaappe d'ayiseedda kawutetsatuwaadan neenikka d'ayana.

9

*Asay Azazettenan Is's'eeddawaa**(Kes. 32:1-35)*

¹ «Hinttenoo Israa'eeliyaa asaw sisite; hintte hintteppe gitatiyaanne wolk'k'aamiyaa kawutetsatuwaa, k'ay yuushshuwaa gimbbii saluwaa gakkeedda wolk'k'aama kata-matuwaakka laattanaw hachchi Yorddaanoosa pinniita.

² He gadiyaan de'iyaa Asay minonne adussa; untunttu, «Oninne untuntunna ek'ettanaw danddayenna Anaak'e zaratuwaa» giishina, hintte siseeddita.

³ Shin miyaa tamaadan hintteppe sintsanna biyaawe Med'inaa Godaa hintte S'oossaa gidiyaawaa hachchi erite. I untuntta d'ayissananne hintte sintsan untuntta kawushshana. Med'inaa Goday hinttentoo geeddawaadan hintte untuntta yederssiide kessananne baasuwaanakka d'ayissana.

⁴ «Med'inaa Goday hintte S'oossay untuntta hintte sintsaappe yedersseeddawaappe guyyiyaan, hintte hintte wozanaan, «Nuuni s'illo gidiyaa diraw, ha biittaa nuuni laattana mala, Med'inaa Goday nuuna gelisseedda» yaagoppite. Med'inaa Goday untuntta hintte sintsaappe yederssiide kessiyaawe, untunttu iita gidiyaa gishshassa.

⁵ Hintte untunttu biittaa laattanaw geliyaawe hintte s'illonne suure gidiyaa dirassa gidenna; shin S'oossay hintte S'oossay untuntta hintte sintsaappe yederssiyaawe ha kawutetsatuu iita gidiyaa dirassanne beni hintte mayzza aawaatoo, Abrahaamaw, Yisaak'awunne Yaak'oobaw c'aak'keedda k'aalaa naaganaassa.

⁶ Simmi hewaa gidoope hintte hawaa akeekite; Med'inaa Goday hintte S'oossay ha lo"o biittaa hinttena laatissiyaawe hintte s'illotetsaa gishshaassa gidenna; ayaw gooppe, hintte morggiyaa zoddu geedda asaa.

⁷ «Hintte Med'inaa Godaa hintte S'oossaa mela biittaan wooti hank'k'etseedditentto dogoppite; hintte Gibs'e gadiyaappe keseedda gallassaappe doommiide, hachchi ha sa'aa gakkkeedda gallassay gakkanaw, Med'inaa Godaa bolla makkaleeddita.

⁸ Siinaa Deriyaa bollakka Med'inaa Goday hinttena d'ayissanaw denddana gakkanaw, hintte Med'inaa Godaa hank'k'etseeddita.

⁹ Med'inaa Goday hinttenana c'aak'k'eteedda c'aak'k'uu s'aafetteedda masetteedda shuchchatuwaa akkanaw taani deriyaa huup'iyaa keseedda wode, hewan katsaa meennaaninne haatsaa ushennaan, oytamu gallassanne oytamu k'ammaa gam"aad.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan, S'oossaa birad'd'iyaa s'aafetteedda laa"u masetteedda shuchchatuwaa Med'inaa Goday taw immeedda. He masetteedda shuchchatuu bolla hintte shiik'uwa ootseedda gallassi deriyaa bolla tamaa giddon gidiide, Med'inaa Goday hinttentoo haasayeedda k'aalatuu ubbay s'aafetti utteeddino.

¹¹ He oytamu gallassaappenne oytamu k'ammaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday bare c'aak'k'uu s'aafetteedda laa"u masetteedda shuchchatuwaa taw immeedda.

¹² «Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Hewaappe ellekka wod'd'a; ayaw gooppe, neeni Gibs'eppe Kesseeedda ne Asay tuni kichcheedda; taani untuntta azazeedda azazuwaappe ellekka wora simmiide, siilissiide med'd'eedda eek'aa barenttoo goyinnanaw giigisseeddino» yaageedda.

¹³ «Med'inaa Goday k'aykka taana, «Taani ha asaa be'aad; untunttu tumukka morggiyaa zooza asaa.

¹⁴ Yaatooppe, taani untuntta d'ayissanawaanne untunttu suntsaakka saluwaappe garssa baggappe k'uc'c'anawaa taana diggoppa. Yaataade neena untuntuppe minniyaanne c'orattiyaaw kawutetsaa kessana» yaageedda.

¹⁵ «Taani c'aak'uwa k'aalay s'aafetteedda laa"u masetteedda shuchchatuwaa laa"u kushiyan tookkaade deriyaappe wod'd'aad; he wode deriyaa bolla tamaa lac'uu beettee.

¹⁶ Ta s'eelliyaa wode, hintte Med'inaa Godaa hintte S'oossaa bolla nagaraa ootseeddawaa be'aad; hintte siilissiide med'd'eedda korumaa misiliyaa hinttentoo eek'aa ootsiide giigisseeddita. Hintte Med'inaa Goday hinttena azazeedda ogiyaappe ellekka wora simmeeddita.

¹⁷ Yaatina, taani ta laa"u kushiyan oyk'k'eedda laa"u masetteedda shuchchatuwaa olaade, hintte s'eellishin mentsaad.

¹⁸ «Hewaappe guyyiyaan, taani hintte ootseedda nagaraa ubbaa diraw, hewenne Med'inaa Godaa hank'k'etsanaw hintte Aa sintsan iitabaa ootseedda diraw, kase-waadankka oytamu gallassanne oytamu k'ammaa Med'inaa Godaa sintsan gufannaade gam"aad; he wode taani k'uma mabeykke; haatsaakka ushabeykke.

¹⁹ Med'inaa Goday hintte bollan hank'k'etteedda Aa ees's'iyyaa hank'k'oo taani yayaad; ayaw gooppe, I hinttena d'ayissanaw giigeedda; shin Med'inaa Goday zaaretsiidekka taw siseedda.

²⁰ K'ay Med'inaa Goday Aaroonakka d'ayissanaw loytsi hank'k'etteedda; yaatina, he wode taani Aaroonawukka woosaaad.

²¹ Taani hintte med'd'eedda he nagaran kumeedda korumaa misiliyaa akkaade, taman s'uuggaad; yaataade Aa kinchchereetsaade I baanaadan liik'ana gakkanaw gaac'c'aad; he baanaa deriyaappe goggiyaa haatsaan olaad.

²² «Hintte k'aykka Tabi'eeran, Masaahaaninne K'ibiroote-Hataawan (amuwaa duu-fuwaan) Med'inaa Godaa hank'k'etseeddita.

²³ Med'inaa Goday hinttena, «Biite, taani hinttenttoo immeedda biittaa laattite, yaagiide, K'aadeesa-Barnneppe yeddeedda wodekka, hintte Med'inaa Godaa hintte S'oossaa azazuwaa is's'iide makkaleeddita; aan ammanettibeykkita woy Aa k'aalawukka azazettibeykkita.

²⁴ Taani hinttena eroodeppekka doommiide, hintte Med'inaa Godaa bollan makkalanchcha.

²⁵ «Med'inaa Goday hinttena d'ayissana geedda diraw, taani he oytamu gallaasaanne oytamu k'ammaa Med'inaa Godaa sintsan gufannaade gam'aad.

²⁶ Taani Med'inaa Godaa hawaadan yaagaade woosaa; «Abeet Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Godaw, neeni ne wolk'k'aama wolk'k'an wozeeddanne ne mino kushiyan Gibs'eppe Kesseedda, new laata gidiyaa ne asaa d'ayssoppaarikkii!

²⁷ Ne k'oomatuwaa, Abrahaama Yisaak'anne Yaak'ooba k'oppa; ha asaa morggiyaa zoddoo ootsiyaawaa, untunttu iitatetsaanne untunttu nagaraa paydoppa.

²⁸ Hewe d'ayooppe, neeni nuuna yaappe Kesseedda Gibs'e biittaa asay, «Med'inaa Goday untuntta gelissana geedda biittaa gelissanaw danddayibeenna dirawunne untuntta is's'eedda diraw, mela biittaaan wod'ana giide kesseedda» yaagana.

²⁹ Gido shin, ha Asay neeni ne wolk'k'aama wolk'k'aaninne ne mic'etteedda k'esiyaan Gibs'eppe Kesseedda ne laata gidiyaa ne asaatee: yaagaad.

10

Muse Tammu Azazotuwaa Laa'entsuwaa Akkeedda (Kes. 34:1-10)

¹ «He wode Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Koyirowanttu mala laa'u masetteedda shuchchatuwaa giigissa. Yaataade taakko deriyaa haa pude kesa; k'ay mitsaa Taabootaakka med'd'a.

² Kase neeni mentseedda masetteedda shuchchatuu bolla de'iyaa k'aalatuwaa ha masetteedda shuchchatuu bolla taani s'aafana; neenikka untuntta Taabootaa gididon wotsaasa, yaageedda.

³ «Taani odooruwaappe Taabootaa med'd'aad. Kasewanttu mala laa'u masetteedda shuchchatuwaakka giigissaad; yaataade he laa'u masetteedda shuchchatuwaa ta kushiyan oyk'k'aade, deriyaa pude kesaad.

⁴ Hintte shiik'uwaa ootseedda gallassi, deriyaa bollan tamaa giddoppe Med'inaa Goday hinttenttoo odeedda k'aalatuwaa, hewanttukka Tammu Azazotuwaa, kase s'aafeeddawaadankka ha masetteedda shuchchatuu bolla Med'inaa Goday s'aafeedda; yaatiide I untuntta taw immeedda.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, taani deriyaappe duge wod'd'aade, Med'inaa Goday taana azazeeddawaadan, he masetteedda shuchchatuwaa taani med'd'eedda Taabootaa gididon wotsaad; ha'ikka untunttu yan de'iino.

⁶ «Israa'eeliyaa Asay Yaa'ik'aana asatuu haatsaa ollay de'iyaasaappe denddiide, Mooseri beeddino. Aarooni yan hayk'k'iide moogetteedda; Aa na'ay El'aazari Aa laattiide, Aa sa'aan k'eesiyaa keseedda.

⁷ Untunttu hewaappe Gudigooda giyaasaa beeddino; yaappe k'ay goggiyaa haatsatuu de'iyaa biittaa Yos'ibaata giyaasaa beeddino.

⁸ He wode, Med'inaa Godaa C'aak'uwaa Taabootaa tookkana mala, Med'inaa Godaw ootsana mala, Aa sintsan ek'k'ana malanne, hachchi gakkanawukka untunttu oot-siyaawaadan Med'inaa Godaa suntsan anjjana mala, Leewiyaa zaratuwaa Med'inaa Goday barew dummayeedda.

⁹ Hewaa diraw, untunttu ishatsuwaanna shaakkina, untuntta gakkiaabay woy laatay Leewiyaa zaretoo baawa; Med'inaa Goday hintte S'oossay untunttoo odeeddawaadankka, untunttu laatay Med'inaa Godaa.

¹⁰ «Taani kasewaadankka oytamu gallasaanne oytamu k'ammaa deriyaa bollan gam'aad; Med'inaa Goday ha'ikka ta woosaa sisiide, hinttena d'ayissanaw koyibeenna.

¹¹ Med'inaa Goday taana, «Taani immana gaade untunttu aawaatoo c'aak'k'a wotseedda biittaa untunttu gelanaaddaaninne laattanaadan, ha asaappe sintsanna untuntta kaaletsa» yaageedda.

S'oossay Koyiyaawe Azazettiyaawaa

¹² «Israa'eeliyaa asaw, Med'inaa Godaa hintte S'oossay hintteppe koyiyaawe hawaa: Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, yayyite; Aa ogiyaan ubbaan hamettite; Aa siik'ite; hintte kumentsaa wozanaappenne kumentsaa shemppuwaappe Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw ootsite.

¹³ Hinttew lo'anaadan, taani hachchi hinttenttoo immiyaa Med'inaa Godaa azazotuwaanne awaayotuwaana naagite.

¹⁴ «Saluunne saluwaappe bollana de'iyaa salotuu, k'ay sa'ayenne sa'aan de'iyaa ubbabatuu S'oossaa hintte Med'inaa Godaabatuu.

¹⁵ Gidooppenne Med'inaa Goday hintte mayzza aawotuwaan nashettiide, untuntta siik'eedda; k'ay hachchi hintte be'iyawaadan, untunttuppe guyyiyaan untunttu zeretsatuwaa gidiyaa hinttena kawutetsatuwaa ubbaappe dooreedda.

¹⁶ Hewaa diraw, hintte wozanaa shookuwaa k'as'arite; k'ay hawaappe sintsanaw morggiyaa zooza gidoppite.

¹⁷ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday hintte S'oossay s'oossatuwaa S'oossaanne godatuwaa Godaa. I wolk'k'aama S'oossaa; I wolk'k'aamanne yashshiyaa S'oossaa. I deemuwaa s'eelli pirdennawaanne magans's'aa akkenawaa.

¹⁸ I aawuu bayinna naanatoonne am'etoo untunttu pirdaa kessee; betiyaakka siik'iide, k'umaanne mayuwaa aw immee.

¹⁹ Hinttekkka betetuwa siik'ite; ayaw gooppe, hintte hintte huup'iyawukka bete gidiiide Gibs'en de'eeddita.

²⁰ Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, yayyite; aw ootsite; aanana oyk'k'etite; Aa suntsankka c'aak'k'ite.

²¹ Hintte hintte ayifiyaan be'eedda he gitanne yashshiyaa maalalissiyaabatuuwaa, hinttenttoo ootseeddawe I hintte galataattee; k'ay hintte S'oossaa.

²² Gibs'e biittaa wod'd'eedda hintte mayzza aawotuu ubbaanna laappun tamma; ha'i Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena saluwaa s'oolinttetuwaadan c'orayeedda.

11

Azazetussaan Beetiyaa Anjiuwaa

¹ «Simmi Med'inaa Godaa hintte S'oossaa siik'ite; I hintteppe koyiyaa Aa awaayotuwaana, Aa higgetuwaanne Aa azazotuwaana, ubbaa wode naagite.

² Med'inaa Godaa seeraa hintte ereeddawaa keenaa aabaa hintte tamaareeddawaa ubbaa hachchi hassayite; hewaa eriyaawanttu hinttenappe attina, hintte naanatuwaa gidikkino; Med'inaa Godaa angaa, Aa wolk'k'aama kushiyaanne Aa mic'etteedda k'esiya,

³ I ootseedda malaatatuwaanne I Gibs'e kaatiyaa bollanne Aa biittaa ubbaa bolla ootseeddawaa be'eeddita.

⁴ K'ay untunttu hinttena kaalliide yedersseedda wode, Med'inaa Goday Gibs'e biittaa olanchchatuwaa, untunttu paratuwaanne paraa gaaretuwaa Zo'o Abban mitissiide, hachchi gakkanaw, untuntta ubbaanna d'ayisseeddawaa be'eeddita.

⁵ Hintte ha sa'aa gakkanaw, mela biittaaan s'oossay hinttenttoo ootseeddawaa hintte eriita.

⁶ K'ay Roobeela zariyaappe Eli'aaba naanatuwaa gidiyaa Daataana bollanne Abiiraama bolla S'oossay ootseeddawaa hassayite. Israa'eeliyaa Asay ubbay s'eellishin, biittay dooyettiide, untuntta, untunttu soo asaa, untunttu dunkkaaniyaanne untunttoo de'iyaa shemppuwaana de'iyawa ubbaa mitteedda.

⁷ Ee! Med'inaa Goday ootseedda ha wolk'k'aama ooso ubbaa hintte ayifiyaan be'eeddawatuu hinttena.

Immana Geedda Biittaa Anjiuwaa

⁸ «Hewaa diraw, hintte mino gidanaadaaninne Yorddaanoosa pinniide hintte akkanaw biyaa biittaa hintte laattanaadan, taani hachchi hinttena azaziya azazuwaa ubbaa naagite.

⁹ Yaatooppe, Med'inaa Goday hintte mayzza aawaatoonne untunttu zaretoo immana giide c'aak'keedda, maatsayne eessay goggiyaa gadiyaan hintte adussa laytsaa de'ana.

¹⁰ Hintte laattanaw geliyaa biittay hintte kesiide yeedda Gibs'e biittaa mala gidenna; Gibs'en hintte katsaa zeriide, shoyk'aa ubbaa ataakiltiyaa sa'aadan gediyaan haatsaa ushshiita.

¹¹ Shin Yorddaanoosa pinniide hintte laattanaw biyaa, biittay zoozetuunne zang-gaaratuu de'iyaa, saluwaa iran aliyaa biittaa.

¹² He biittay Med'inaa Goday hintte S'oossay s'omoosiyaa biittaa; laytsaa doometsaappe biide laytsaa wurssetsaa gakkanaw, Med'inaa Godaa hintte S'oossaa ayfi Aa bollan de'iyaa biittaa.

¹³ «Hewaa diraw, hintte Med'inaa Godaa hintte S'oossaa siik'anaadaaninne hintte hintte kumentsaa wozanaappenne hintte kumentsaa shemppuwaappe aw ootsanaadan, taani hinttentoo hachchi immiyaa azazotuwaa hintte polooppe,

¹⁴ hintte katsaa, woyniyaanne zayitiyaa pac'c'ennan shiishshana mala, ofintsaa iraanne balguwaa iraa, Aa wodiyaan wodiyaan S'oossay hintte gadiyaan bukissana.

¹⁵ S'oossay hintte mehiyaw dembban maataa darissana. K'ay hintteikka maananne kallana.

¹⁶ «Hintte wozanay balina wora simmiide, hintte hara s'oossatoo ootsenaadaaninne untunttoo goyinnennaadan naagettite.

¹⁷ Hewe d'ayooppe, Med'inaa Godaa hank'k'uu hintte bolla ees's'i kesana; iray bukken-naadaaninne biittay akka mokennaadan I saluwaa gorddana; hintteikka Med'inaa Goday hinttentoo immiyaa lo'o gadiyaappe ellekka d'ayana.

¹⁸ «Simmi, ha azazotuwaa tawannta, hintte wozanaaaninne hintte k'ofaan wotsite. Malaataadan untunttu hintte kushiyan k'achchite; k'ay malaataadan hintte som'iyaaanka wotsite.

¹⁹ Hewantta hintte naanatuwaakka tamarissite. Hintte son de'iyaa wode, ogiyaan hamettiya wode, gisiyaa wodenne denddiyaa wodekka, untunttoo odite.

²⁰ Hintte penggiyaa k'osiletsatuwaa bollaninne hintte dirssaa penggiyaa bollan hintte untunttu s'aafite.

²¹ Yaatooppe, Med'inaa Goday hintte mayzza aawaatoo immana giide c'aak'keedda gadiyaan hintte laytsayne hintte naanatu laytsay sa'aappe bollana de'iyaa saluu de'iyawaa keeshshaa gidanawaa.

²² «Hintte Med'inaa Godaa hintte S'oossaa siik'anaadan, Aa oge ubbaan hamet-tanaadaaninne aw ammanettanaadan, taani hachchi hinttentoo immiyaa azazotuwaa hintte minisiide naagoope,

²³ Med'inaa Goday ha kawutetsatuwaa ubbaa hintte sintsaappe yederssiide kessana; hintteikka hintteppe gitatiyaanne wolk'k'aamiyaa kawutetsatuwaa biittaa wotsi akkana.

²⁴ Hintte gediyaan hintte yed'd'eedda biittaa ubbay hinttessa gidanawaa. Hintte zaway mela biittaappe biide Liibaanoosa gakkanawunne Efiraas'iisa Shaafaappe biide away wulliyaa bagga Meediteraane Abbaa gakkanaasa gidanawaa.

²⁵ Hinttenana ay asayne ek'ettanaw danddayenna; Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttentoo geeddawaadan, hintte biyaasan ubbaan Asay hinttena be'iide dagamanaad-daaninne hinttew yayyanaadan ootsana.

²⁶ «Be'ite, hachchi taani hintte sintsan anjuuwaanne shek'k'aa wotsay.

²⁷ Taani hachchi hinttena azaziya Med'inaa Godaa hintte S'oossaa azazotuwaa naa-goope, hintte anjettana.

²⁸ Shin taani hinttena hachchi azaziya Med'inaa Godaa hintte S'oossaa azazotuwaa naagennan is's'iide, hintte eribeenna hara s'oossatoo goyinnanaw Aa ogiyaappe wora simmooppe, hintte shek'k'etana.

²⁹ Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte laattanaw biyaa biittaa hinttena gelissiyaa wode, Gariizaama Deriyan anjuwaa Eebaala Deriyya bollan shek'k'aa awaayana.

³⁰ Ha laa'u deretuu Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsana ogiyaappe away wulliyaa bag-gan, Araaban de'iyaa Kanaanetuwa gadiyaan de'iino; untunttu k'ay Gelgala katamaa sintsan de'iyaa Moore mitsawukka matan de'iino.

³¹ Hintte ha"i Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttentoo immiyaa biittaa laattanaw Yorddaanoosa Shaafaa pinnana haniita. Hintte he biittaa akkiide yan de'iyaa wode,

³² taani hachchi hinttenttoo immiyaa awaayotuwaanne higgetuwaa ubbaa minisiide naagite.

12

Asay Goshetiyya Mes's'i Itti Sa'aa

¹ «Hintte laattanaadan, Med'inaa Goday hintte aawotuwaaw S'oossay hinttenttoo immeedda gadiyaan hintte de'eedda keeshshan ubbaan hintte balenaan ootsana awaayotunne higgetuu, hawantta.

² Hintte laattiyaa kawutetsatuu deriyaa bollan, zooziyaa bollaninne mitsatuwaaw s'ap'uwaan barenttu s'oossatoo goyinniyaa sa'aa ubbaa ubbaanna d'ayissite.

³ Unttuntu yarshshiyaa sa'aa kolite; unttuntu goyinniyaa shuchchatuwaakka mentseersite; Asheero giyaa unttuntu s'oossatti misiliyaa taman s'uuggite; masetteedda unttuntu s'oossatuwaaw misiletuwaaw d'ayissite; unttuntu suntsatuwaakka he sa'atuwaappe k'uc'c'i diggite.

⁴ «Med'inaa Godaa hintte S'oossaw unttuntu barenttu s'oossaw goyinniyaawaadan goyinnoppite.

⁵ Med'inaa Goday hintte S'oossay zare ubbay de'iyasaappe bare suntsay hewan s'eesettanaadan dooreedda sa'aa koyite. He sa'aa hintte baanaw koshshee.

⁶ Hintte hintte s'uuggiyaa yarshshuwaa, hara yarshshuwaa, hintte asiraataa, hintte imuwaa, hintte shiik'uwaa, hintte dosiide immiyaa imuwaa, hintte mehiyaanne dorssaappe bayiraa he sa'aa ahite.

⁷ Hewaan Med'inaa Goday hintte S'oossay de'iyaa saan hinttenne hintte soo Asay maana; k'ay hintte kushii ootseeddaban ubbaaninne Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena anjeeddaban hintte nashettana.

⁸ «Ha"i hawaan hintte ootsiyaawaadan, he wode hintte ayfiyaan lo"a malatiyaabaa ootsikkita.

⁹ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo immiyaa shemppo biittaa biroon gakkibeykita.

¹⁰ Shin hintte Yorddaanoosa pinniide, Med'inaa Goday hintte S'oossay immiyaa he biittaa laattiide, hintte yan uttana. Hinttena dooddeedda morkkatuwaappe hinttena I shemppissiyaa diraw, hintte woppu giide hewan de'ana.

¹¹ He wode Med'inaa Goday hintte S'oossay bare suntsay hewan s'eegettanaw dooreedda he sa'aa, taani hinttena azaziyaawaa ubbaa, s'uuggiyaa yarshshuwaa, hara yarshshuwaa, hintte asiraataa, hintte imuwaanne hintte Med'inaa Godaw shiik'keeddawaa ubbaa hewoo ahiita.

¹² Hintte, hintte attumanne mac'c'a naanay, attumanne mac'c'a k'oomatuunne hinttena laata akkibeenna hintte kataman de'iyaa Leewatuwaanakka ittippe hewan Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan nashetite.

¹³ Hintte s'uuggiyaa yarshshuwaa hintte koyeedda hak'anine c'oo yarshshenaadan naagettite.

¹⁴ Hintte hintte zaratuu de'iyasaa ubbaappe ittuwaan, Med'inaa Goday dooreedda sa'aan hintte s'uuggiyaa yarshshoo yarshshite; taani hinttena azaziyaawaa ubbaakka hewan ootsite.

¹⁵ «Shin hintte de'iyaa saan hak'anine hintte mehiyaappe Med'inaa Goday hinttena anjeedawaadan shukkiide miite; wogaan geeshsha asaa gidina woy geeyenna asaa gidinakka ubbaykka gaaraa ashuwaanne gen"iyaa ashuwaa miyaawaadan hintte mehiyaappe shukkiide miite.

¹⁶ Shin suutsaa haatsaadan sa'aan gussiteppe attina mooppite.

¹⁷ «Hintte hintte katsaappe, woyniyaappenne zayitiyaappe immiyaa asiraataa, hintte mehiyaappenne dorssaa wudiyaappe bayiraa, S'oossaw immanaw shiik'keeddawaa ubbaanne hintte hintte dosuwaan c'oo immiyaa imuwaa ubbaa hintte de'iyaa heeraan mulekka mooppite.

¹⁸ Shin hintte, hintte attumanne mac'c'a naanay, hintte attumanne mac'c'a k'oomatuunne hintte katamatuwaan de'iyaa Leewatuwaanakka ittippe, Med'inaa Goday hintte S'oossay dooreedda sa'aan Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan ha yarshshuwaa ubbatuwaaw miite; hewan hintte daaburan shiishsheeddawaan Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan nashetite.

¹⁹ Hintte hintte gadiyaan de'iyaa laytsaa ubbaan Leewatuwaaw sheneko geenaadan naagettite.

²⁰ «I hinttenttoo geleedda k'aalaadan Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte zawaa aassiya wode, hinttena ashuwaa maanaw koshshiyaa wode, hintte koyeedda keenaa miite.

²¹ Shin Med'inaa Goday hintte S'oossay bare suntsay hewan s'eessettanaadan dooredda he itti sa'ay hinttenttoo haakkooppe, Med'inaa Goday hinttenttoo immeedda hintte mehiyaa woy dorssaa wudiyaappe hak'awaa gidinakka, ta hinttena azazeeddawaadan, hintte koyeedda keenaa hintte kataman shukkiide miite.

²² Wogaan geeshsha asaa gidina, woy geeyennawaa gidinakka, ay asikka gaaraa gidina, gen'iyyaa ashuwaa kase miyaawaadan mo.

²³ Shin suutsay de'iyaa ashuwaa meennaadan naagettite; ayaw gooppe, shemppuu suutsan de'ee; hewaa diraw, de'uwaa ashuwaana mooppite.

²⁴ Suutsaa haatsaadan gadiyaan gussiteppe attina ushshoppite.

²⁵ Hintte Med'inaa Godaa sintsan hintte lo'obaa ootsiyaawe hinttew, hintteppe guyyiyaan, hintte naanatookka lo'o gidana mala, suutsaa ushshoppite.

²⁶ «Shin hintte dummayeeddawaanne shiik'keeddawaa akkiide, Med'inaa Goday dooreedda sa'aw biite.

²⁷ Biide hintte s'uuggiyaa yarshshuwaa, ashuwaanne suutsaa, Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, yarshshiyaasan shiishshite; hintte yarshshuwaa suutsaa Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, yarshshiyaa sa'aa matan gussite; ashuwaa hintte miite.

²⁸ Taani hinttena azaziyyaa wogaa minisiide naagite; hewaa ootsooppe, hinttenttoonne hintte naanaw lo'a gidanawaa; ayaw gooppe, hintte likkebaanne Med'inaa Godaa hintte S'oossaa nashechchiyyaa lo'obaa ootsiita.

Eek'aa Misiliyaw Goyinnennaadan Imetteedda Seeraa

²⁹ «Hintte laattanaw biyaa kawutetsaa Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte sintsaappe d'ayissiyaa wodenne hinttekkaa untunttu biittaa laattiide de'iyaa wode,

³⁰ untunttu hintte sintsaappe d'aykkichchina hintte untuntta kaallanaw, untuntta p'riyaan oyk'kettenaadan naagettite; «Nuunikka untunttudan goyinnanaw, ha kawutetsatuu barenttu s'oossatoo wooti goyinniino» yaagiide, kaalli oochchennaadan naagettite.

³¹ Untunttu barenttu s'oossatoo goyinniyaa wode, Med'inaa Goday is'siyaa tunabaa ubbaa ootsiyaa diraw, hintte Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, hewaadan goyinnanaw bessena. Ayaw gooppe, untunttu haray atto barenttu yeleedda attumanne mac'c'a naanatuwaa barenttu s'oossatoo yarshshiide, taman s'uuggiino.

³² «Simmi hintte ta hinttena azazeeddawaa ubbaa ootsite; Aa bolla ayaanne gujjoppite; aappe ayaanne pac'issoppite.

13

¹ «Hintte giddon timbbitiyyaa odiyaawe woy akumuwaaw biliyaa Asay denddiide, malaataanne maalalissiyaabaa ootsooppe,

² Iodedda malaatay woy maalalissiyaabay tumu gidiide polettina, I hinttena, «Ane kase hintte erenna hara s'oossatoo goyinnoytte» yaagooppe,

³ hintte Aa mulekka sisoppite. Hintte Aa kumentsaa wozanaappenne kumentsaa shempuwaappe Med'inaa Godaa hintte S'oossaa dosinttonne giide, hinttena I paac'c'anaw hewaa ootsee.

⁴ Med'inaa Godaa hintte S'oossaa kaallite; aw yayyite; Aa azazuwaa naagite; Aa k'aalaakka sisite; aw goyinnite; aappe duus'soppite.

⁵ Hinttena Gibs'eppe kessiide, ayiletetsaappe hinttena wozeedda Med'inaa Godaa hintte S'oossaa bolla hintte makkalanaadan tamarissiyaa timbbitiyyaa odiyaawaa, woy akumuwaaw biliyaawaa wod'ite; hewaa mala Asay hinttena Med'inaa Godaa hintte S'oossaa azazuwaappe wora baanaadan ootsiyaa diraw, hewaa malaa wod'iide, iitaa hintte gid-doppe diggite.

⁶ «Haray atto ne daay na'ay ne ishay, ne attumanne mac'c'a na'i, ne siik'iyaa ne machchata, woy ne siik'o laggii neena, «Dendda, kase neeninne ne mayzza aawotuu goyinni erenna s'oossaw goyinnana» gooppe,

⁷ biittaw ha gas'aappe ya gas'aa gakkanaw de'iyaa, ne yuushshuwaa ubbaan mataaninne haakuwaan de'iyaa Asay ubbay goyinniyaa s'oossatoo, «Dendda biide untunttoo goyinnana» giide baletsooppe,

⁸ aw eeno gooppa; I giyaawaakka sisoppa. Aw k'arettaade Aa guyye ashshoppa;

⁹ Aa wod'anaw koshshee. Aa wod'anaw koyiro ne doomma; hewaappe guyyiyaan, Asay ubbay bare kushiyyaa Aa bolla wotsiide wod'o.

¹⁰ I hayk'k'ana gakkanaw, shuchchaan c'addite; ayaw gooppe, I hinttena Gibbs'e gadiyaappe, ayiletsaa golliyaappe kesseedda Med'inaa Godaappe, hintte S'oossaappe, hinttena shaakkanaw koyeedda.

¹¹ Israa'eeliyaa Asay ubbay hewaa sisiide yayana; k'ay hewaa mala iitabaakka laa"entso hintte giddon ooninne ootsenna.

¹² «Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte de'anaadan immiyaa katamaappe ittuwaan hintte de'iyaa wode,

¹³ hintte asaa giddon iitatuu denddiide, asaa, «Denddite! Biide hintte erenna s'oossattoo goyinnoytte» yaagiide baletsiyaawaa sisooappe,

¹⁴ he yewuwaabaa oochchite; minisiide paydite. K'orina he hintte giddon tunabay oosetteeddawe tuma gidooppe,

¹⁵ he kataman de'iyaa asaa ubbaa mashshaa k'aran wurssite; he katamaanne aan de'iyaa mehiyaannakka ashshenan d'ayissite.

¹⁶ He katamaappe hintte akkeedda omooduwaa ubbaa katamaa dabaabaa shiishshite. He katamaanne Aa omooduwaa ubbaa Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide wurssi s'uuggite. I med'inawukka laa"entso kees'ettenna; laalettedda saa gidiide, he sa'ay attana.

¹⁷ Tuna geetetteedda miishshaappe ayayenne hintte kushiyan beettooppo. Yaatooppe, Med'inaa Goday bare wolk'k'aama hank'k'uwaappe simmiide, hinttena maarana; I hinttentoo k'arettana. Kase hintte mayzza aawaatoo c'aak'keedda c'aak'uwaadan, hintte payduwaa darissana.

¹⁸ Ayaw gooppe, taani hachchi hinttena azaziyaa azazo ubbaa hintte naagiyaawaan Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw azazettooppe, k'ay Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsankka likke gidiyaabaa ootsooppe, he geeddawe hinttentoo tumu polettana.

14

Yeekuwa Wode Digetteedda Dooyatuwaa

¹ «Hintte Med'inaa Godaa hintte S'oossaa naanatuwaa; hintte hayk'k'eedda asaw hinttena gom"oroppitenne sintsa bagga huup'iyaa meedoppite.

² Ayaw gooppe, hintte Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, geeshsha asaa; Med'inaa Goday hinttena barew al'o miishshaa gidanaadan, gadiyaan de'iyaa asaa ubbaappe dooriide wotseedda.

Meetettiyaanne Meetettenna Mehetuwaanne Do'atuwaa

(Wog. 11:1-47)

³ «Hintte tunabaa ayaanne mooppite.

⁴ Hintte maana mehetuunne do'atuu hawantta; booraa, dorssaa, deeshshaa,

⁵ gen'iyaa, dogiyaa, washaa, wora deeshshaa, c'ogoshuwaa, gaaraanne deriyaa dorssaa.

⁶ S'uguntsay wuri p'alk'k'etteeddawantta, waammotiyyaa mehetuwaanne do'atuwaa ubbaa miite.

⁷ Shin waammotiyaawantta gidiide, s'uguntsay p'alk'k'ettibeennawantta mooppite; hewanttukka gaaluwaa, harbbayiniyaanne guppalliyyaa. Hawanttu waammotiino; shin untunttu s'uguntsay p'alk'k'ettibeenna diraw, untunttu hinttentoo tuna.

⁸ Guduntsaykka s'uguntsay p'alk'k'etsaa gidooppenne waammotenna diraw, I hinttentoo tuna. Aa ashuwaa mooppite; Aa bakkutaakka bochchoppite.

⁹ «Haatsaa giddon de'iyaa med'etatuwaa ubbaappe hintte maanawanttu hawantta; moliyaa mala k'efiinne pok'uu de'iyaa ubbaa miite.

¹⁰ Shin moliyaawaa mala k'efiinne pok'uu bayinna hak'awaanne mooppite. Hewanttu hinttentoo tuna.

¹¹ «Geeshsha gideedda kafuwaa ubbaa miite;

¹² shin kafotuwaappe hintte meennawanttu hawantta: arggantsaa, bazuwaa ankkuwaa, karetsa ankkuwaa,

¹³ golluwaa, s'ingilliyyaa zare ubbaa,

¹⁴ k'uuruwaa zare ubbaa,

¹⁵ yanchchaa, c'anc'c'iyaa guttuwaa, haatsaa kafuwaa, gac'iyaa zariyaa ubbaa,

¹⁶ k'eeri guttuwaa, wogga guttuwaa, haatsaa kuttuwaa,

¹⁷ bazuwaa guttuwaa, yindduwaa, ganggaanuwaa, adussa k'ood'ii de'iyaa haatsaa kafuwaa,

¹⁸ saabiissaa giyaa kafuwaa zare ubbaa, jinjjilaatiyaanne shaaliyaa.

¹⁹ K'efiyaana de'iyaa k'eeri med'etatu ubbay hinttentoo tuna; untuntta mooppite.

²⁰ Shin he k'efiyaana de'yaabatuwaappe geeshsha gidiyaawantta miite.

²¹ «Hintte Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, geeshsha asaa gidiyaa diraw, bakku-teedawaa ubbaa ayaanne mooppite. Hewaa hintte kataman de'iyaa betetuu maanaadan untunttoo immanaw danddayiita; woy hara biittaa asaw zal'anaw danddayiita.

«Deeshsha maraa Aa daay maatsan doyssoppa.

Asiraataa Kessiyaa Wogaa

²² «Hintte hintte gadeppe laysan laysan gakkiiyaa katsaa ayfiyaa ubbaappe asiraataa kessite.

²³ Hintte ubbaa wode, Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, yayyiyaawaa tamaarana mala, I bare suntsay s'eesettana mala dooreedda sa'aan, Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan, hintte katsaa, woyniyaa eessaanne zayitiyaa asiraataa, hintte dorssaappenne mehiyaappe bayira yeletteeddawaa hewan miite.

²⁴ Med'inaa Goday hintte S'oossay bare suntsay s'eesettana mala dooreedda sa'ay, hintte de'iyasaappe loytsi haako gidoope, Med'inaa Goday hinttena anjjana mala, hintte hintte asiraataa yaa tookkanaw danddayennan is'sooppe,

²⁵ zal'ite; he miishshaa kushiyan oyk'k'iide, Med'inaa Goday hintte S'oossay dooreedda sa'aa biite.

²⁶ Biide he shaluwaan hintte koyeeddawaa hak'awaanne, miizza gidina, dorssaa gidina, woyniyaa eessaa gido, woy hara mino ushshaa, woy hara hintte koyiyaawaa ayaanne shammiide, hinttenne hintte soo Asay ubbay Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan hewaa miittenne nashetite.

²⁷ «Hewaa hintte ootsiyaa wode, hintte kataman de'iyaa Leewatuwaa dogoppite; ayaw gooppe, untuntu hinttenana gishi akkeedda hara laatay baawa.

²⁸ Heezzentsa laysan laysan ubbaa wode, hintte katsaa asiraataa ahiide, hintte katanman shiishshite.

²⁹ Hewaa hintte kataman de'iyaa hinttenana gishi akkeedda, hara laatay bayinna Leewatuu, betetuu, aawuu bayinna naanatuunne am'e mac'c'a asatuu yiide miino; miidikka kallino. Yaatooppe, hintte ootsiyaa hintte kushiya ooso ubbaan Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena anjjana.

15

Ac'uu Maarettiyyaa Laytsaa

(Wog. 25:1-7)

¹ «Laappuntsa laytsaa laytsaa wurssetsan hintteppe tal"eeddawanttoo untuntu ac'uwaa maarite.

² Hintte ac'uwaa maarana wogay hawaa; bare lagge Israa'eeliyaw tal"eedda ay asayenne he ac'uwaa maaro. Med'inaa Godaa maarotetsay awaayeteedda diraw, tal"eeddawe bare lagge Israa'eelaw woy bare ishaw tal"eeddabaa oochchoppo.

³ Hara biittaa asaw hintte tal"eedda ac'uwaa akkanaw danddayiita; shin hintte hintte zaretoo tal"eeddabaa ubbaa maarite.

⁴⁻⁵ «Hintte Med'inaa Godaa hintte S'oossaa k'aalaw azazettooppe, taani hachchi hinttena azaziyyaa azazo ubbaa balenaan ootsooppe, hintte gidдон itti asayenne hiyyeesenna. Ayaw gooppe, hintte laattanaadan Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttew ak'o ootsiide immiyaa gadiyaan Med'inaa Goday hinttena anjjana.

⁶ Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo geeddawaadan, I hinttena anjjana; daro kawutetsay hintteppe tal'ana; shin hintte ituwaappenne tal'ikkita. K'ay hintte kawutetsatuwaa mooddana, shin ituunne hinttena mooddenna.

⁷ «Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo immiyaa gadiyaan de'iyaa k'eeru katanuwaappe hak'awaaninne de'iyaa hintte lagge Israa'eelatuwaa gidдон itti Asay hiyyeesooppe, aw mek'etsaa iitoppite; k'ay hintte kushiyaakka shiishshi akkoppite.

⁸ Hintte kushiyaaw birshshite; Aa koshshiyaawaa ayaanne aw tal'ite.

⁹ «Ac'uwaa maariyaa laappuntsa laytsay mateedda; gaade, hiyyeesaa Israa'eeliyaw iita ayifiyaan s'eellaade, aw ayaanne tal'iyaawaa digganaw iita k'ofay ne wozanaan gelen-naadan naagetta. Hewe d'ayooppe, I neeppe Med'inaa Godaw waassana; hewe new nagaraa gidanawaa.

¹⁰ Neeni aw c'oo imma; neeni aw immiyaa wode, ne wozanaan ayaw immayttaa gooppa; yaatooppe, hintte ooso ubbaan, hintte oyk'k'eeddawaan yed'd'eeddaban ubbaan Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena anjjana.

¹¹ He gadiyaan ubbaa wodekka hiyyeesi d'ayenna diraw, taani neena Israa'eelattoo, ne gadiyaan de'iyaa hiyyeesatoonne metootanchchatoo keeka gidanaadan azazay.

Ayiletuwaa La'a Kesiya Maaraa
(Kes. 21:1-11)

¹² «Neeni attuma gidina mac'c'a gidina, ne dabbo Israa'eeliyaa asaa ayiliyaa ootsaade shammooppe, I new usuppun laysaa ootso; laappuntsa laysan ayiletetsaappe kessa yedda.

¹³ Neeni ayiletetsaappe Aa kessa yeddiyaa wode, mela kushe yeddoppa.

¹⁴ Neeni ne wudiyaappe, ne uddumaappenne ne woyniyaa gum'iyaasaappe aw keekatetsan imma; Med'inaa Goday ne S'oossay neena anjeeddawaa keenaa aw imma.

¹⁵ Hintteekka Gibs'e gadiyaan kase ayiliyaa gideeddawaanne Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena yaappe wozeeddawaa dogoppite. Taani hinttena hachchi azaziyaawe hewaassa.

¹⁶ «Shin he ayiliyaa neenanne ne golliyaa asaa doseedda dirawunne neenana aw de'uu lo'o gidiyaa diraw, 'Taani ne golleppe kesaade biikke' yaagooppe,

¹⁷ «penge Aa afaade, gootsaa akkaade, Aa haytsaa lukka. Yaatooppe I new med'inawukka ayiliyaa gidanawaa. K'ay ayiliyaa gidiyaa mac'c'aaniwukka hewaadan ootsa.

¹⁸ Aa neeni ayiletetsaappe kessa yeddiyaa wode, neeni k'ohetteeddawaadan k'oppoppa; ayaw gooppe, I ha usuppun laysaa gidon keraw ootsiyaabay ootsiyaawoo dakuwaa daruwaa new ootseedda. Hewaa diraw, neeni ootsiyaaban ubbaan Med'inaa Goday ne S'oossay neena anjjana.

Miizzayenne Dorssay Yeliyaa Bayira Maratuwaa

¹⁹ «Neeni ne mehiyaappenne ne dorssaa wudiyaappe bayira yeletteedda attumawaa ubbaa Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, dummaya. Ne dummayeedda mehiyaappe bayira yeletteeddawaa ayaanne go'ettoppa; ne dorssaa wudiyaappe bayira yeletteeddawaa ikisiyaakka meedoppa.

²⁰ Neeninne ne soo Asay S'oossay dooriyaa sa'aan Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan hewantta laysan laysan miite.

²¹ Shin ne yarshshiyaa mehiyaa bollay tillana d'ayooppe, I sileeddawaa woy k'ook'e gidoooppe, woy k'ay hara iita pokkobay Aa bollan de'ooppe, hewaa Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, yarshshoppa.

²² Hewaa hintte de'iyaa hintte kataman miite; wogaan geeshsha asaa gidina, woy tuna asaa gidinakka gen'iyaanne gaaraa ashuwaadan mo.

²³ Shin hintte Aa suutsaa haatsaadan sa'aan gussiteppe attina, mooppite.

16

Paasigaa Baalaa
(Kes. 12:1-20)

¹ «Abiiba aginaan Med'inaa Godaa hintte S'oossaa Paasigaa Baalaa bonchchite; ayaw gooppe, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena Abiiba aginaan k'amma Gibs'eppe kesseedda.

² Hintte dorssaa wudiyaappenne mehiyaa wudiyaappe Med'inaa Goday bare suntsay s'eesettanaadan dooriyaa sa'aan, Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, Paasigaw yarshshite.

³ He yarshshuwaa hintte miyaa wode, irshshuwaa yeggi uuksaanna mooppite; shin laappun gallassaa kumentsaa irshshuwaa yeggibeenna ukitsaanna miite. Hintte Gibs'eppe ellekka kesseedda dirawunne hintte de'iyaa laysaa ubbaan hintte Gibs'eppe kesseedda gallassaa hassayanaadan, he metuwaa ukitsaa miite.

⁴ Hintte gadiyaan ubbaan laappun gallassaw ayaa irshshuunne beettoppo. K'ay hintte koyiro gallassaa omarssi yarshsheedda ashuwaappe wonttaw ayayenne attoppo.

⁵ «Hintte Paasigaa yarshshuwaa Med'inaa Goday hintte S'oossaa hinttenttoo immiyaa ay katamaaninne c'oo shukkoppite.

⁶ Med'inaa Goday hintte S'oossay bare suntsay s'eesettanaadan dooriyaa sa'aan hintte Paasigaa yarshshuwaa shukkite; k'ay away wulliyaa wode hintte Gibs'eppe kesseedda diraw, he saatiyaan shukkite.

⁷ Med'inaa Goday hintte S'oossay dooriyaa sa'aan, hewan katsiide miite; yaatiide sa'ay wonttiyaa wode, hintte dunkkaaniyaa dunkkaaniyaa biite.

⁸ Usuppun gallassaa kumentsaa irshshuwaa yeggibeenna ukitsaa miite; laappuntnsa gallassan Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, goyinnanaw geeshsha shiik'uwaa shiik'ite; he gallassi ayaa oosonne ootsoppite.

K'oychchaa Baalaa

(Kes. 34:22; Wog. 23:15-21)

⁹ «Hintte katsaa c'akkanaw koyiro doommeedda wodiyaappe doommiide, laappun saam-inttaa kumentsaa paydite.

¹⁰ Yaatiide Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena anjeeedawaa keenaa hintte hintte dosuwaan c'oo immiyaa imuwaa ahiide, Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, K'oychchaa Baalaa bonchchite.

¹¹ Hewaan hintte, hintte attuma naanay, hintte mac'c'a naanay, hintte attuma k'oomatuu hintte mac'c'a k'oomatuu, hintte katamatuwaan de'iyaa Leewatuu, betetuu, aawuu bayinna naanatuunne hintte gidдон de'iyaa am"etuu ubbay Med'inaa Goday hintte S'oossay bare suntsay s'eesettanaadan dooriyaa sa'aan, nashetite.

¹² Hintte Gibs'e gadiyaan ayiliyaa gideeddawaa hassayiide, ha wogaa balanaan naagite.

Daasiyaa Baalaa

(Wog. 23:33-43)

¹³ «Hintte uddumaappe hintte katsaa, k'ay woyniyaa yed'd'iyasaappekka hintte woyniyaa shiishsheeddawaappe guyyiyaan, laappun gallassaa Daasiyaa Baalaa bonchchite.

¹⁴ Hintte, hintte attuma naanatuunne mac'c'a naanay, hintte attuma k'oomatuu hintte mac'c'a k'oomatuu, hintte katamatuwaan de'iyaa Leewatuu, betetuu, aawuu bayinna naanatuunne am"etuu ubbay ha baalan loytsi nashetite.

¹⁵ Med'inaa Goday dooriyaa sa'aan laappun gallassaa Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, baalaa bonchchite; ayaw gooppe, hintte ubbaykka ittippe nashettana mala, hintte ayifisseedaban ubbaaninne hintte kushii ootsiyaaban ubbaan Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena anjjana.

¹⁶ «Hintte gadiyaan attuma asaa gideedda ubbay laytsan heezzu gede, Magaage Ukitsaa Baalaa wode, Saamintatuwaa Baalaa wodenne Daasiyaa Baalaa wode, Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan I dooriyaa sa'aan beetto. Unttuntu Med'inaa Godaa sintsa yiidde, mela kushe yooppino.

¹⁷ Med'inaa Goday hintte S'oossay anjeeedawaa keenaa ubbaykka bare danddayaawaa keenaa immo.

S'illo Pirddaa Pirddiyaawaa

¹⁸ «Hintte zaratuu ubbaw Med'inaa Goday hintte S'oossay immiyaa katamatuwaan ubbaan hintte daannatuwaanne kaappatuwaa suntsite; untunttukka asaw s'illo pirddaa pirddino.

¹⁹ S'illo pirddaa geellayoppite; som"uwaa s'eelliide maaddoppite. Magans's'aa akkoppite; ayaw gooppe, magans's'ay aad'd'eeda eranchchatuwaa ayfiyaakka k'ook'isside, s'illotuwaa k'aalaakka geellayee.

²⁰ Hintte de'uwaan de'ana malanne Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttentoo immiyaa biittaa hintte laattana mala, s'illo pirddaa pirddite.

²¹ «Hintte Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, kees's'iyaa yarshshiyaa sa'aa matan Asheero giyaa s'oossatiw mitsaapwe med'etteedda misiliyaa mallaa ayaanne essoppite.

²² Hintte Med'inaa Goday hintte S'oossay is's'iyaa goyinniyaa shuchchaa hinttentoo essoppite.

17

¹ «Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, tilla bollana de'enna mehiyaa, woy hintte dorssaa yarshshuwaa outside shiishshoppite; hewe Aa sintsan sheneyiyaabaa.

² «Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttentoo immiyaa katamatuwaappe hak'awaankka attumawaa gidina mac'c'awaa gidina Aa c'aak'uwaa koliide, Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan iitaa ootseedda Asay hintte gidдон beettooppe,

³ k'ay ta azazuwaa mentsiide, hara s'oossatoo goyinneedda uray, awaaw, woy aginaw, woy saluwaa s'oollintetoo goyinneedda uray de'ooppe,

⁴ hewaa malabaa hintte sisooppe, he yewuwaa minisiide paydite. Hintte k'orina, hewaa mala tunabay Israa'eeliyaa gidдон oosetteeddawe tumanne geeshsha gidoooppe,

⁵ he iitaa ootseedda bitaniyaa woy mishirato hintte katamaappe gas'aa kessiide, shuchchaan c'addiide wod'ite.

⁶ He wod'iyaa Asay hayk'k'anaw bessiyaawe laa'u woy heezzu markkay markkattina gido; itti asaa markkaa k'aalan ay asayenne hayk'k'oppo.

⁷ Aa wod'anaw markkatuu koyiro shuchchaan Aa c'addino; untuntta kaalliide Asay ubbay Aa c'addo. Hewaadan ootsiide, iitaa hintte giddoppe diggite.

⁸ «Hintte hintte katamatuwaan pirdanaw loytsi dees'iyaa shemppuwaa mootuwaa gid-ina, shochchaa madutsaa mootuwaa, woy k'ay taw besse giyaan ak'o mootuwaa gidinakka denddoope, he wode hintte Med'inaa Goday hintte S'oossay dooreedda sa'aa ahite.

⁹ Hewaan Leewatuwaappe k'eese gidiyaawaakkonne he wodiyaan daanna gidiide pirdiyaawaakko shiishshite; he yewuwaa untunttu pirdana.

¹⁰ Med'inaa Goday dooreedda sa'aan untunttu pirddeeddawaadan ootsite; untunttu pirddeeddawaappe ashshenaadan naagettite.

¹¹ Untunttu hinttina tamaarisseedda higgiaadaanne untunttu odeedda pirddaadan ootsite; untunttu pirddeedda pirdaappe ushechchanne haddirssa ayinne sher'i goop-pite.

¹² Hewaan Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, ootsiyaa daannaw, woy k'eesiyaw azazette-nan is'siide, otorettiyaan Asay de'ooppe, he Asay hayk'k'o; hewaadan ootsiide, iitaa Is-rraa'eeliyaa giddoppe diggite.

¹³ Hewaappe guyyiyaan hewaa sisiide, Asay ubbay yayana; laa'entso otorettenna.

Kaatiyaa S'eelliyaa Wogatuwaa

¹⁴ «Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttentoo immiyaa biittaa laattiide, yan de'uwwa doommiyaa wode, hintte yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuwaadan, hintteikka, «Ane nuunikka nu bollan kaatiyaa kaateyyetto. yaagiide k'oppooppe,

¹⁵ hintte kaateyanawe Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttentoo dooreeddawaa gidiyaawaa erite. Hewekka hintte asaa giddoppe dooretteeddawaa gidoppe attina, hara biittaa asaa hintte bolla kaateyoppite.

¹⁶ He kaatii paraa daruwwa shiishshanaw bessena; k'ay asaykka paraa c'orayanaw laa'entso Gibs'e simmanaadan ootsoppo. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday, «He ogiyaanna laa'entso mulekka simmoppite, yaageedda.

¹⁷ Aa wozanaa baletsennaadan, kaatii c'ora mac'c'a asaa akkoppo. Work'k'aakka bi-raakka darii shiishshoppo.

¹⁸ «I bare kawutetsaa araatan uttiyaa wode, Leewiyaa zare gidiyaa k'eesatuu naagiyaa mas'aafaappe ha higgiaa duuk'k'iide barew akko.

¹⁹ I ha higgiaa k'aalaanne wogaa naagiyawaanne untuntta ootsiyaawaan Med'inaa Godaw, bare S'oossaw, yayiyaawaa tamaarana mala, ha mas'aafay aanana de'o; ikka ha mas'aafaa bare de'o laytsan ubbaan nabbabo.

²⁰ Yaatooppe, I bare wozanaan, «Taani ta laggetuwaappe aad'd'ay, giide bare ishanntu bolla otorettenna. Ikka S'oossaa higgiaaappe haddirssanne ushechcha geena. I bare kawutetsan aduk'k'iide de'ana; Aa naanaykka Israa'eeliyaa gadiyaan kaatiyaa gidanawaa.

18

Gishuwaan K'eesetuwwa Gakkiaawaa

¹ «K'eesetetsan ootsiyaa kumentsaa Leewiyaa zaretoo Israa'eeliyaa gidдон biittaa laatay baawa. Untunttu Asay Med'inaa Godaw shiishshiyaa taman s'uuggiyaa yarshshuwaappe miidde de'iyaa untunttoo laata.

² Untunttoo untunttu ishanntu gidдон laatay de'enna; Med'inaa Goday untunttoo geppeeddawaadanka I untunttu laata.

³ «Korumaa woy dorssaa Asay yarshshoo shiishsheeddawaappe k'eesatoo bessiyaawe hawaa: missaa, laa'u bagga gogonc'c'uwanne uluwaa gidдо ashuwaa untunttoo im-mino.

⁴ Hintte katsaappe, woyniyaappenne zayitiyaappe koyiro gakteedda ayifiyaanne hintte dorssaa ikisiyaappe bayiratuwwa k'eesatoo immiita.

⁵ Ayaw gooppe, untunttunne untunttu naanay Med'inaa Godaa suntsan ek'k'iide, med'inaw k'eese gidiide ootsana mala, hintte zariyaa ubbaa giddoppe Med'inaa Goday hintte S'oossay untuntta dooreedda.

⁶ «Leewiyaa zare gidiyaa itti Asay Israa'eeliyaa gadiyaan ay katamaappenne denddiide, Med'inaa Goday dooriyaa sa'aw yoooppe,

⁷ I biyaasan de'iyaa Leewatuu Med'inaa Godaa sintsan ek'kiide ootsiyaawaadan, ikka Med'inaa Godaa bare S'oossaa sintsan ek'kiide ootso.

⁸ K'ay bare aawuwaa ak'uwwa bayizzina, barena gakkiaawaa akkeeddawaa gidoopekka, Leewatuu go'ettiyaawaa ubbaa untuntunna likke shaakkiide akko.

Iita Meeziyaappe Naagettanaadan Imetteedda Seeraa

⁹ «Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttentoo immeedda biittaa geliyaa wode, he gadiyaan de'iyaa Asay ootsiyaa tuna oosuwwa ootsoppite.

¹⁰ Bare attuma na'aa woy mac'c'a naatto yarshshoo giide, taman s'uuggiyaa ay asayenne hintte gidдон beettooppo. Bitiyaawe, marac'c'iyaa s'eelliyaaawe, muruniyaawenne kaac'aa odiyaawe k'ay hintte gidдон de'oppo.

¹¹ Ayanttiyaawe, ayyaanatuwaa s'eegiyaaawe, shareechchiyaawenne hayk'k'eedda asaa ayaanaa s'eegiyaaawe hintte gidдон de'oppo.

¹² Hewaa malabaa ootsiyaa ay asayenne Med'inaa Godaa matan is's'etteedda asaa. Untunttu hewaa mala tunaa ootsiyaa diraw, Med'inaa Goday hintte S'oossay he kawutetsaa hintte sintsaappe yederssana.

¹³ Shin hintte Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan kumentsaa pokkobay bayin-nawantta gidite.

S'oossay Nabyaa Kiittana Geeddawaa

¹⁴ «Ha hintte laattanaw biyaa gadiyaan de'iyaa kawutetsatuu muruniyaawantunne marac'c'iyaa s'eelliyaaawanttu odiyaawaa sisiyaawantta. Shin hintte hewaa ootsennaadan Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena te"eedda.

¹⁵ Med'inaa Goday hintte S'oossay, hintte zariyaa gidloppe, ta mala timbbitiyaa odiyaawaa hinttentoo dentsana. Hintte I giyaawaa siseite.

¹⁶ Hintte Siinaa Deriyaa bollan shiik'eedda wode, Med'inaa Godaa hintte S'oossaa hawaadan yaagiide oochcheeddita; «Nuuni hayk'k'ennaadan, Med'inaa Godaa nu S'oossaa kooshshaa zaari sisokko; k'ay ha wolk'k'aama tamaakka laa"entso be'okko. yaageeddita.

¹⁷ «Med'inaa Goday taw hawaadan yaageedda; «Untunttu geeddawaa ubbaa likke geed-dino.

¹⁸ Taani untunttu zaratuu gidloppe, ne mala timbbitiyaa odiyaawaa untunttoo dentsana; ta k'aalaa Aa doonaan wotsana; ikka taani Aa azaziyaawaa ubbaa untunttoo odana.

¹⁹ I ta suntsan odiyaa ta k'aalaa sisenna oossinne haluwaa taani kesana.

²⁰ Shin ta azazabeenawaa s'aliide ta suntsan odiyaaawe woy hara s'oossatuwaa suntsan odiyaa he timbbitiyaa odiyaawe hayk'k'o. yaageedda.

²¹ «Hintte, «Timbbitiyaa odiyaaawe odiyaa k'aalay Med'inaa Godaappe gidennawaa ayan shaakki eranee?» yaagooппe,

²² he timbbitiyaa odiyaawe Med'inaa Godaa suntsan, I odeedda k'aalay polettennaan is's'ooppe, hewe Med'inaa Goday odibeenna k'aalaa gidiyaawaa eriita. He timbbitiyaa odiyaaawe wordduwaan odeedda diraw, aw yayyoppite.

19

Bak'atiide Attiyaa Katamatuwaa

(Pay. 35:9-34; Iya. 20:1-9)

¹ «Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttentoo immiyaa gadiyaan de'iyaa kawutetsaa d'ayissiyaa wode, k'ay hinttekkaa untuntta yederssiide, untunttu katamatuwaaninne untunttu golletuwaan de'uwaa doommiiyaa wode,

² Med'inaa Goday hintte S'oossay laata ootsiide immiyaa gadiyaan de'iyaa katamatuwaappe heezzu katamatuwaa hinttenttoo dummayite.

³ Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo laata ootsiide immiyaa biittaa heezzu kessiide shaakkite. Yaatiide asaa wod'eedda oninne he katamatuwaakko bak'atanaadan ogiyaa giigissite.

⁴ «Itti Asay kase morkketetsay bayinnan de'ishshin, erennan bare shooruwwa wod'ooppe, I he katamatuwaappe ittoo bak'atiide, bare shemppuwaa ashsho.

⁵ Laa"u Asay mitsaa k'ans s'anaw wora biina, ittuu mitsaa k'ans s'ishin, tuutiyaappe ayfi koletti wod'd'iide hinkkuwaa wod'ooppe, he wod'eeddawe ha heezzu katamatuwaappe ituwaa bak'atiide, bare shemppuwaa ashsho.

⁶ K'osetti attiyaa katamay ituwaa s'alalaa gidooппe, wos's'iide ellekka gakkanaw ogii aduk'k'eedda gaasuwaan suutsaa achchiyaawe suulliyaa hank'kuwaan denddiide, yederssi gakkiiide, hayk'k'anaw bessenawaa wod'anaw danddayee; ayaw gooppe, I bare shooruwwa wod'eeddawe kase morkketetsay de'iyaa diraassa gidenna.

⁷ Hintte heezzu katamatuwaa dummayi wotsanaadan, taani hinttena azazeeddawe hewaassa.

⁸ «Med'inaa Goday hintte S'oossay kase hintte mayzza aawaatoo c'aak'keeddawaadan hintte zawaa aassooppe, k'ay hintte mayzza aawaatoo immana geedda biittaa ubbaa hinttentoo immooppe,

⁹ ha heezzu katamatuwaappe hara heezzu katamatuwaa gujjiita. Hachche taani hinttena azaziyaawaa ubbaa hintte polooppe, Med'inaa Godaa hintte S'oossaa dosooppenne I hinttena tamarisseedda ogiyaan minniide de'ooppe, ha biittay hinttentoo imettana.

¹⁰ Hewaa ootsooppe, Med'inaa Goday hintte S'oossay laata ootsiide hinttentoo immiyaa gadiyaan geeshsha asaa suutsay gukkenna; k'ay hinttekkaa suutsaa gussiyaa nagaraappe attiita.

¹¹ «Shin itti Asay bare shooruwaa is'siide, zuggi naagiide Aa wod'iide, ha katamatuwaappe ittoo bak'atooppe,

¹² Aa katamaa c'imatuu I bak'ateedda katamaappe kiitti ahiissiide, haluwaa kesanaw Aa koyiyaawoo aatsi immino.

¹³ Aw ayinne k'aretoppote; hinttentoo ubbabay lo"aa gidana mala, geeshsha suutsaa gussiyaawaa Israa'eeliyaa giddoppe d'ayissite.

Beni Zawatuwaa

¹⁴ «Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte laattanaadan immiyaa gadiyaan, beni Asay esseedda ne shooruwaa biittaa zawaa shoddoppa.

Markkatuwaabaa

¹⁵ «Itti asaa bayzzanchcha gaanaw itti markka s'alalay gidenna. Laa"u woy heezzu markkay markkattina, he mootuu pirdettanaw koshshee.

¹⁶ «Itti Asay haraa wordduwaan mootanaw denddooppe,

¹⁷ he mootiyaawenne mootettiyaawe laa"uukka Med'inaa Godaa sintsan, k'eesetuwaa sintsaaninne he wode pirdidiyaa daannatuwaa sintsan ek'ino.

¹⁸ Yaatooppe daannatuu he yewuwaa minisiide biddino; he mootiyaawe bare ishaa wordduwaan mooteeddawaa gidooppe,

¹⁹ I he mootuwaan bare ishaa murissanaw k'oppeedda muraa barew muretto; hewaadan ootsiide, hewaa mala iitaa hintte giddoppe diggite.

²⁰ Yaatooppe, hara Asay hewaa sisiide yayana; hewaa mala iita oosuwaa laa"entso ootsenna.

²¹ Hewaa mala iitaa ootseeddawoo ayinne k'aretoppote; shemppuwaa wod'eeddawe hayk'ko; ayfiyaa diraw ayfiyaa; achchaa diraw achchaa; kushiyaa diraw kushiyaa; gediyaawaa dirawkka gediyaawaa.

20

Olaabaa

¹ «Hintte morkkiyaanna olettanaw biyaa wode, untunttu paratuu, paraa gaaretuunne untunttu olanchatuu hintteppe darina be'iide, untunttoo yayyoppite; ayaw gooppe, hinttena Gibs'eppa kesseedda Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenana de'ee.

² Hintte olaa doommanaappe kasetiide, k'eesii sintsaw aad'd'iide hawaadan yaago;

³ «Hinttenoo Israa'eeliyaa asatoo, sisite; hintte hachchi hintte morkkiyaanna olettanaw haniita. Simmi hintte wozanay dagammoppo; yayyoppite; untunttu sintsan kokkoroppitenne shabbaretoppote.

⁴ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenana biyaa diraw, hintte morkkiyaa oliide, hinttentoo s'oonuwaa immana yaago.

⁵ «Olaa gadaawatuu untuntta hawaadan yaagino; «Ooratsa golliyaa kees's'iide gelibeenna Asay de'ooppe, I ha olan hayk'k'ina, hara Asay Aa golliyaa gelennaadan, I golle simmo.

⁶ Woy woyniyaa tokkiide, Aa ayifiyaan nashettibeena uray de'ooppe, I ha olan hayk'k'ina, hara Asay Aa woyniyaa ayifiyaan nashettinaadan, I bare golle simmo.

⁷ Mac'c'a asaa giigissiide akkibeenna Asay de'ooppe, I ha olan hayk'k'ina, hara Asay izo machchiyaa akkaanaadan, I bare golle simmo yaagino.

⁸ «Gadaawatuu gujjiidikka asaw hawaadan yaagino; «Ha asaa gidдон yayiyaa asayenne hirggiyaa Asay ooninne de'ooppe, I bare laggetuwaa wozanaakka yashshan seerisennaadan I bare golle simmo yaagino.

⁹ Gadaawatuu hawaa asaw odi wurssiyaa wode, c'itaw c'itaw olaa gadaawatuwaa doorino.

¹⁰ «Itti katamaa olanaw biide hintte aakko matiyaa wode, koyirottiide saruwaan untuntu kushiyaa immanaadan oochchite.

¹¹ Untuntu saruwaan barenttu kushiyaa immiide, barenttu gimbbiyaa penggiyaa dooyiide hinttena gelissoppe, he kataman de'iyaa Asay ubbay hinttenttoo haggaaizinonne dees'o oosuwaa hinttenttoo ootsino.

¹² Shin he katamaa Asay hinttenttoo saruwaan kushiyaa immennan is's'iide, hinttenana olaw giigooppe, hintte he katamaa yuushshuwaa dooddite.

¹³ Med'inaa Goday hintte S'oossay untuntta hinttenttoo aatsi immiyaa wode, he kataman de'iyaa attuma asaa ubbaa mashshaan wurssite.

¹⁴ Shin mac'c'a asaa, naanatuwaa, mehiyaanne katamaa gidдон de'iyaa ubbabaa omooduwaa ootsiide hinttenttoo akkite. K'ay Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo immiyaa hintte morkkatuwaa omooduwaan go'ettite.

¹⁵ Hintte de'iyasaappe haakkiide de'iyaa katamatuwaakka oyk'k'iyaa wode, hewaadan ootsiita.

¹⁶ «Shin Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo laata ootsiide immiyaa gadiyaan shemppuwaanna de'iyawaa ittibaanne ashshenan wod'ite.

¹⁷ Med'inaa Goday hintte S'oossay azazeeddawaadan, Hiitetuwaa, Amooretuwaa, Kanaaetuwaaw, Parzzetuwaaw, Hiiwetuwaaanne Yaabusatuwaaw wurssiide wod'ite.

¹⁸ Hewe d'ayooppe, untuntu barenttu s'oossatoo goyinniyya tuna oosuwaa hintte ootsanaadan hinttena tamarissana; hewan hintte Med'inaa Godaa hintte S'oossaa bolla nagaraa ootsana.

¹⁹ «Katamaa oyk'k'anaw yuushshuwaa dooddi, daro gallassaa olettiide gam''iyaa wode, aan de'iyaa ayfiyaa immiyaa mitsaa kalttan k'ans's'oppite; untuntu ayfiyaa miiteppe attina, untuntta k'ans's'oppite. Ayaw gooppe, hintte yuushshuwaan dooddiide oliyaawe asaappe attina, dembban de'iyaa mitsaa gidenna.

²⁰ Shin hintte eriyaa ayfiyaa immenna hara mitsatuwaaw k'ans's'iide, hinttenana olettiyaa katamay kunddana gakkanaw, hewan dooddiyaa geessuwaa kees's'ite.

21

Wod'eedda Uray Erettibeenna Wonjjalaa

¹ «Hintte laattanaadan Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo immiyaa gadiyaan, ooni wod'eeddento erenna anhay kunddiide beettooppe,

² hintte daannatuunne hintte c'imatuu biide, hewaa yuushshuwaan de'iyaa katamatuwaappenne he anhaappe gidduwaan de'iyaa haakotetsaa likkino.

³ Hewaappe guyyiyaan, anhay kunddeeddasa matattiyaa katamaa c'imatuu, oosoo gakkabeenna, I mogggiyaan k'ambbaray wod'd'ibeenna ussatto akkino.

⁴ Goggiyaa haatsay de'iyaa goshettibeenna sa'anne zerettibeenna zanggaaraa afiide, he ussatti mogggiyaa mirk'k'iide mentsino.

⁵ Yaatooppe Leewiyaa naanay, k'eesatuu he sa'aa ittippe biino; ayaw gooppe, hawaa mala iita hayk'uwaanne mootuwaa shaakkiide pirddanaw, Med'inaa Goday hintte S'oossay bare sintsan ootsanaw, Med'inaa Godaa suntsankka anjanaw untuntta dooredda.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, he anhay kunddeeddasa matattiyaa katamaa c'imatuu ubbay, zanggaaraan mogggiyaa mirk'k'iide wod'eedda ussatti bolla barenttu kushiyaa meec'ettiide, hawaadan yaagino:

⁷ «Nu kushii ha suutsaa gussibeenna; nu ayifiikka hawaa ootseeddawaa be'ibeenna.

⁸ Abeet Med'inaa Godaw, neeni wozeedda ne asaa, Israa'eeliyaa maara; ha geeshsha suutsaa ne asaa bolla naak'uwaa ootsaade paydoppa yaagino». He suutsaa diraw, untunttoo atto geetettana.

⁹ Hintte Med'inaa Godaa ayfiyaa sintsan hewaadan ootsiide, geeshsha suutsay gukkeedda nagaraa hintte giddoppe diggite.

Olan Omoodetteedda Mac'c'a asatuwaabaa

¹⁰ «Hintte morkkiyaanna hintte olettanaw kesina, Med'inaa Goday, hintte S'oossay, untuntta hintte kushiyaa aatsi immina, untuntta omooddiyaa wode,

¹¹ omoodetteedda asaa gidдон itti malanchcha mishirato be'aade, izo amottaade, machche udanaw koyooppe,

¹² ne golle ayaa; I huup'iyaa meedda; I s'uguntsaakka c'igga.

¹³ Omoodettiyya wode de'iyaa mayuwaa k'aara diggaade, ne son uttaade, bare aawoonne bare daayiw itti aginaa kumentsaa kayyottu. Hewaappe guyyiyaan, izo akka.

¹⁴ Yaata simmina, izina de'iyaa we neena nashechchennan d'ayooppe, Aa bare koyyosaa baanaadan yedda agga. Neeni izo machche ootsaade ittippe ak'eeda diraw, izo shaluwaan zal'anaw woy kawushanaw bessena.

Bayira Na'ay Laattiyaa Maataa

¹⁵ «Itti asaw I dosiyaanne is'siyaa laa"u mac'c'a asatuu de'ooppe, k'ay ha laa"atuukka aw attuma naanatuwaa yeleeeddawantta gidishin, bayira yeletteeddawe ha is'siyaa mac'c'a mishiratippe yeletteeddawaa gidooppe,

¹⁶ bare naanaw bare ak'uwaa I laatissiyaa wode, I is'siyaanippe yeletteedda bayiray de'ishshin, I dosiyaanippe yeletteedda teefaa bayirayanaw bessena.

¹⁷ Hara naanaw immiyaawaappe laa"u kushiyaa aatsi immiyaawan ha is'siyaani na'ay bayira gidiyaawaa erissanaw besse. Ayaw gooppe, he na'ay aw kushiyaa gediya p'alk'k'eedda bayira gidiya diraw, bayiratuwaa I akkanaw besse.

Aawoonne Aattiw azazetenaan is'seedda Na'aa

¹⁸ «Aawoonne aatiw azazettenan is'seedda, untunttu seerinakka simmenna morggiyaa zoddanne makkalanchcha gidiide simmenna na'i de'ooppe,

¹⁹ aawunne aata he katamaa penggiyaan de'iyaa c'imatuwaakko Aa oyk'k'i akki ahino.

²⁰ C'imatoo hawaadan yaagino; Hawe nu na'ay morggiyaa zoddanne makkalanchcha; I nuw mulekka azazetena; miishshaa laali kaa'iyawaanne ushshanchcha; yaagiide odino.

²¹ Hewaappe guyyiyaan, he kataman de'iyaa attuma Asay ubbay I hayk'k'ana gakkanaw, shuchchaan c'addiide Aa wod'ino. Hewaadan ootsiyaawaan hintte giddoppe iitaa d'ayissite. Yaatooppe Israa'eeliyaa ubbay hewaa sisiide yayana.

Dumma Dumma Higgetuwaa

²² «Itti Asay hayk'uwaa pirdissiyaa dabaa ootsina, hintte Aa mitsan kak'k'i wod'ooppe,

²³ he kak'etteedda mitsan Aa anhay ak'oppo; Aa he gallassi moogite. Ayaw gooppe, mitsaa bollan kak'etti hayk'k'iyaa ooninne S'oossan shek'etteeddawaa. Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo laata ootsiide immiyaa hintte biittaa hintte tunissoppite.

22

¹ «Israa'eeliyaa asaa booray woy dorssay bayiide wora biishshiina be'ooppe, sheneko gaade agga aggoppa; Aa godaw laagga ahaade imma.

² He mehiyaa goday ne heera gidana d'ayooppe, woy Aa goday oonentto neeni erana d'ayooppe, Aa goday koyiide yaana gakkanaw, ne golle akkaade afa; I yiide, demmiyaa wode, aw imma.

³ Hewaadan hariyaa gidina, mayuwaa woy ayaanne bayeeddawaa demmooppe, Aa godaw zaarappe attina, sheneko gooppa.

⁴ «Israa'eeliyaa asaa harii woy booray ogiyaan kunddeeddawaa be'ooppe, maaddaade dentsappe attina, sheneko gaade agga aggoppa.

⁵ «Mac'c'a Asay attuma asaa mayuwaa mayyoppino; attuma asaykka mac'c'a asaa mayuwaa mayyoppino. Ayaw gooppe, hewaa malabaa ootsiyaa oonanne Med'inaa Goday hintte S'oossay shaattee.

⁶ «Ogiyaan ne biishshiina, mitsan gidina, sa'aan bare maraa woy k'uuk'k'ulliyaa hap'p'a utteedda kafatto demmooppe, izo I maraanna gatsa oyk'k'aade ne golle afoppa.

⁷ Maratuwaa akka afanaw danddayaasa; shin daayo baanaadan yedda agga. Hewaadan ootsooppe, neeni durettaade adussa laytsaa de'ana.

⁸ «Ooratsa golliyaa kees'siyaa wode, d'ok'k'a kaaraappe Asay kunddi hayk'k'ina ne ooshettennaadan, zemppiide attiyaawaa giigissa.

⁹ «Ne woyniyaa shoyk'aan laa"u k'ommo katsaa zeroppa; hewaadan ootsooppe, ne zereedda katsayenne woynnii laa"uukka bayana.

¹⁰ «Booraanne hariyaa ittippe waas'aade goshoppa.

¹¹ «Suufiyaappenne liinuwaappe walakan dadetteedda mayuwaa mayyoppa.

¹² «Ne mayyeedda mayoo oyddu bagganakka mac'aray de'o.

Geluwaa Akuwaa Geeshshatetsaan Naagiyaawaa

¹³ «Itti Asay machchato akkiide, izina ak'i simmiide, izo dosana d'ayooppe,

¹⁴ «Hanno ta akkaade izina ak'iyaa wode, higgii iziw baawa» yaagiide izo bayzziide haasayooppe,

¹⁵ he naatti aawunne daaya I higgiiyaa malaataa akki afiide, katamaa penggiyaan de'iyaa c'imatuwaa bessino.

¹⁶ Naatti aawuu c'imatoo hawaadan yaagiide odo, «Taani ta naatto hawoo machche ootsaade immaad; shin I izo is's'edda.

¹⁷ I, «Ne naattin higgii baawa» yaagiide izo bayzziide haasaye; shin ta naatti higgiiyaa malaataa hawaa be'ite» yaagiide, izo higgiiyaa erissiyaa c'ark'k'iyaa bessu.

¹⁸ Yaatina he katamaa c'imatuu Aa murino.

¹⁹ I Israa'eeliyaa wodoratti suntsaa bayzzeedda diraw, c'imatuu Aa s'eetu s'agaraa biraa muriide, hewaa naatti aawoo immينو. Naattakka aw machche gidaade de'u; bare de'o laytsaa ubbaan I izo yeddanaaw bessena.

²⁰ «Aa mootuu tuma gidiide, naattin wodorotetsay d'ayooppe,

²¹ naatto izi aawuwaa kare ahiide, he katamaa attuma Asay izo shuchchaan c'addiide wod'o. Ayaw gooppe, Aa bare aawuwaa son de'aadde sharmus'a gidaade, Israa'eeliyaa giddon ha pokkobaa ootsaaddu; hewaadan ootsiide hintte giddoppe iitaa diggite.

²² «Ay asayenne hara asaa mac'c'a asaana sharmus'iidde oyk'k'etoooppe, ikka aanana sharmus'edda mac'c'a mishirataakka hayk'k'ino. Hewaadan ootsiide, hintte giddoppe iitaa diggite.

²³ «Ay asayenne haraw giigeedda wodoratto katamaa giddon demmiide izina sharmus'ooppe,

²⁴ untuntta laa'uwaakka katamaappe gas'aa kessiide, shuchchaan c'addiide wod'ite. Ayaw gooppe, naatta kataman de'aadde, Asay ashshanaadan waassabeykku. I hayk'k'iyaaawe k'ay hara asaw giiga utteedda wodoratto bayzzeedda gishshaassa. Hewaadan ootsiyaawaan hintte giddoppe iitaa diggite.

²⁵ «Itti Asay asaw giigeedda wodoratto Asay bayinna sa'aan wolk'k'an oyk'k'iide, izina gisoooppe, Aa s'alalay hayk'k'o.

²⁶ Naatto ayinne ootsoppite; izo wod'anaw bessiyaa nagaraa ootsabeykku. Hawe itti Asay c'oo bare shooruwaa bolla denddiide, wod'iyaa asaa pirddaa mala pirddaa.

²⁷ Ayaw gooppe, I izo Asay bayinna sa'aan demmiide oyk'k'ina, he wodoro naatta waassaaddu; shin izo ashshiyaa Asay de'ibeenna.

²⁸ «Ay asayenne asaw giigabeenna wodoratto oyk'k'iide, I higgiiyaa akki diggiide oyk'k'etoooppe,

²⁹ naatti aawoo ishatamu s'agaraa biraa c'iggo. Yaatiide naatto barew machche ootso. Bare de'o laytsaa ubbaan izo yeddoppo.

³⁰ «Ay asayenne bare aawuwaa machchato akkiide, bare aawuwaa kawushshoppo.

23

Asaa Maabaraappe Shaakkiyaa Hanotaa

¹ «Sanggisetteedda woy k'aratetteedda attuma asay, Med'inaa Godaa shiik'uwaaw giddon beettooppe.

² «Sharmus'an yeletteedda Asay Med'inaa Godaa asaa maabaraa geloppo; haray atto biide tammantsa yeletaa gakkanawukka, Aa zariyaappe ooninne Med'inaa Godaa asaa maabaraa giddo geloppo.

³ «Amoona asaa gidina, woy Moo'aaba asaa gidinakka, Med'inaa Godaa asaa maabaraa geloppo; haray atto biide tammantsa yeletaa gakkanawukka, untunttu asaa gideedda ooninne med'inawukka Med'inaa Godaa asaa maabaraa geloppo.

⁴ Ayaw gooppe, hintte Gibbs'eppe kesiide hemettishin, untunttu hinttena katsaannanne haatsaana mokkibeykkino. Hewaadankka, Masp'p'es'oomiyan Patoora giyaa kataman de'iyaa Bi'ooraa na'aa Balaami hinttena shek'k'ana mala k'as'areeddino.

⁵ Med'inaa Goday, hintte S'oossay, Balaami giyaawaa sisanaw koyibeenna; Aa shek'k'aa hinttentoo anjoo laammeedda. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena siik'ee.

⁶ Hintte de'o laytsaa ubbaan med'inawukka untunttu saro de'anaadaaninne untunttu durretanaadan amottoppite.

⁷ «Hintte untunttu dabbo gidiyaa diraw, Edoomatuwaaw kad'iide is's'oppite; k'ay Gibbs'etuwaakka is's'oppite. Ayaw gooppe, hintte untunttu gadiyaan bete gidiide de'eeddita.

⁸ Untunttu heezzentso yeletaa naanay Med'inaa Godaa asaa maabaraa gelanaw dand-dayiino.

Olaw Dunkkaaneedda Sa'aa Wogaadan Geeshshan Naagussaa

⁹ «Hintte hintte morkkiyaa olanaw kesiide ittisaan kambbuwaa med'd'o wode, hinttena tunissiyaawaappe ubbaappe shaakettite.

¹⁰ K'amma akumuwaan mac'c'a asaana gaketeeddawaa erissiyaa irs's'abay aan de'iyaa ay asaynne de'ooppe, dunkkaaneedda sa'aappe gas'aa kesiide yan gam"o.

¹¹ Sa'ay omarsiyaa wode, bare bollaa meec'ettiide, lelem"iyaa wode dunkkaaneeddasaa simmo.

¹² «Hintte sheeshshaw uttiyaasaa dunkkaaneedda sa'aappe karenna giigissite.

¹³ Sheeshshaw uttiyaasaa bookkanaw zoruwaa hintte olaa miishshaanna gatsi oyk'k'ite; sheeshshaw utti simmiide, ollaan biittaa zaarite.

¹⁴ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena naaganawunne hintte morkkatuwaa hintte kushiyan aatsi immanaw, hintte heeran yaanne haanne hamettee. Hewaan I sheneyiyaabaa ayaanne be'iide, hintteppe wora simmennaadan, hintte heeray geeshsha gidanaw koshshee.

Dumma Dumma Higgetuwaa

¹⁵ «Bare godaappe bak'atiide, neekko yeedda ayiliyaa zaaraade Aa godaw immoppa.

¹⁶ I hintte katamatuwaappe bare koyeeddawan de'o; Aa uk'k'unnoppite.

¹⁷ «Israa'eeliyaa asaappe ooninne attuma gidina, mac'c'a gidinakka, allaga s'oossaw goyinniyaawanttu ootsiyaawaadan, sharmus'iyawaa gidoppo.

¹⁸ Hewaadankka, attumawaa gidina, mac'c'awunno gidina, sharmus'an demmeedda miishshaa shiik'uwa gatsanaw Med'inaa Godaa hintte S'oossaa golliyyaa ahoppino. Ayaw gooppe, untunttu laa"uwaakka Med'inaa Goday hintte S'oossay shaattee.

¹⁹ «Ne zare gidiyaa Israa'eeliyaa asaw miishshaa, katsaa gidina harabaa tal"aade dichchaa akkoppa.

²⁰ Hara biittaa asaappe dichchaa oochchanaw danddayaasa; shin neeni laattanaw geliyaa gadiyaan neeni ootsiyaaban ubbaan Med'inaa Goday ne S'oossay neena anjjana mala, ne zare gidiyaa Israa'eeliyaa asaw dichchaw tal"oppa.

²¹ «Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, immanaw geppeeddawaa immanaw gam"oppa. Med'inaa Goday ne S'oossay neeni geppeeddawaa kumentsan neeppe koyiyaa diraw, polana d'ayooppe, new nagaraa gidana.

²² Shin neeni geppana d'ayooppe, hewan new nagaray baawa.

²³ Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, immana gaade neeni doonaan haasayeeddawaa ne dosuwaan immana geedda diraw, ne ins's'arssan haasayeeddawaa pola.

²⁴ «Ne shooruwaa woyniyaa gidduwaana aad'd'iyaa wode, woyniyaappe ne koyeedda keenaa mappe attina, aappe ayaanne ne oyk'k'eedda miishshaan yeggoppa.

²⁵ Ne shooruwaa shoyk'aanna kantsiyaa wode, he shoyk'aan de'iyaa tishaappe duutsaade mappe attina, ne shooruwaa katsaa baac'aan c'akkaade golle afoppa.

24

Machchato Yeddiyaawaanne Laa"entso Akuwaa

¹ «Itti Asay machche akki simmiide, itti iitabaa I bolla demmiide izo is's'ooppe, iziwi paramaa s'aafi immiide, bare golleppe kessiide yeddooeppe,

² iza Aa golleppe kesaade, hara asinaa gelooppe,

³ he laa"entso asinaykka izo dosennan is's'iide, paramaa iziwi s'aafi immiide, bare golleppe izo kessiide yeddooeppe, woy izo akkeedda he laa"entso asinay hayk'k'ooppe,

⁴ Aa tuneedda diraw, koyiro parameedda asinay laa"entso izo zaariide akkoppo. Hewe Med'inaa Godaa matan is's'etteeddawaa; k'ay hinttekka Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo immiyaa gadiyaan hawaa mala nagaraa ootsoppite.

⁵ «Ooratsa machche akkeedda Asay olaw booppo; hara dees'o oosuwaakka aw immoppite. Itti laysay aad'd'ana gakkanaw, hak'anne beennan bare akkeedda machchato nashechcho.

Dumma Dumma Higgetuwaa

⁶ «Ay asaynne ac'oo wos'aa woy mayddiyaa oyk'k'oppa; ayaw gooppe, hewe golliyyaa Asay gaac'c'iyaba d'ayiide, hayk'k'ino giyaawaa.

⁷ «Bare ishah gidiyaa Israa'eeliyaa asaa wuu"i afiide, ayiliyaa kessiyaa Asay woy haraw zal"iyaa ay asaynne hayk'k'o. Hewaadan ootsiyaawaan hintte giddoppe iitaa diggiita.

⁸ «Wolk'k'aama galbbaa harggiyaan sakettiyaa asaw Leewiyaa zare gidiyaa k'eesatuu hinttena tamarisseeddawaadan ubbabaa polite; ta untuntta azazeeddawaa hewaadan ootsanaw naagettite.

⁹ Hintte Gibbs'eppe kessiide ogiyaan de'ishshin, Med'inaa Goday hintte S'oossay Mi-iriyaami bolla ootseeddawaa hassayite.

¹⁰ «Neeni ne shooroo ittibaa tal" aade, I oytsiyaawaa oochchanaw Aa golle geloppa.

¹¹ Neeni karen ek'k'a de'ishin, ne tal"eedda bitanii oytsiyaawaa bare golleppe kessiide new immo.

¹² I hiyyeesaa gidoope, ne ac'oo oyk'k'eedda Aa mayuwaa ne son ayissoppa.

¹³ I mayyiide ak'anaadan, omarsii wode aw guyye zaara; I hewan neena galatana. Hewe Med'inaa Godaa ne S'oossaa matankka new geeshshatetsaa gidanawaa.

¹⁴ «Ne ishaa gidiyaa Israa'eeliyaa asaa gidina, woy ne biittaa katamaappe ittuwaan de'iyaa kare biittaa asaa hiyyeesaa k'as'araade naak'k'oppa.

¹⁵ I hachchi ootseeddawaa hachchi akkanaw minisiide koyiyaa diraw, away wullennan hachchi c'igga. Hewe d'ayoope, metootanchchay neeppe Med'inaa Godaw waassina, new nagaraa gidanawaa.

¹⁶ «Naanay ootseedda nagaraa diraw, aawotuwaa wod'anaw bessena; k'ay aawotuu ootseedda nagaraa dirawukka, naanatuwaa wod'anaw bessena. Asay ubbay bare ootseedda naganan nagan hayk'k'anaw besse.

¹⁷ «Kare biittaa asatuu pirddaanne aawuu aata baynnawanttu pirddaa deshissoppa; am"atti mayuwaa Aa tal"eeddawoo gaade oyk'k'oppa.

¹⁸ Hinttekka Gibs'e gadiyaan ayiliyaa gideeddawaanne Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena yaappe woziide kesseeddawaa hassayite. Taani hawaa hinttena azaziyaawe hewaa dirassa.

¹⁹ «Ne shoyk'aappe katsaa c'akkiyaa wode, ne dogeedda mirk'k'iyaa k'oranaw guyye booppa. Med'inaa Goday ne S'oossay ne kushiya ooso ubbaan neena anjjana mala, hewaa betiyaw, aata aawuu bayinna naanatoonne am"etoo agga.

²⁰ Ne wogaraa ayfiyaa mas'iyaa wode, ittuunne attenan wurssaade mas'anaw laa"entsuwaa guyye simmoppa; atteedawaa betiyaw, aata aawuu bayinna naanatoonne am"etoo agga.

²¹ Ne woyniyaa ayfiyaa mas'iyaa wode, atteedawaa k'aarimanaw laa"entsuwaa guyye booppa; hewaa betiyaw, aata aawuu bayinna naanatoonne am"etoo agga.

²² Hinttekka Gibs'e gadiyaan ayiliyaa gidiide de'eeddawaa dogoppite. Taani hawaa hinttena azaziyaawe hewaa diraassa.

25

¹ «Laa"u asatuu walak'ettiide pirddaa golliyaa yoope, daannatuu geeshsha ne likke giide, naak'k'eeddawaa ne bayzzanchcha giide pirddino.

² Bayzzanchchay wad'uun bessiyaawaa gidoope, tiraan gisiide zokkiyaa shoc'anaw daannay azazo; yaatooppe bayzzanchchay daannaa sintsan bare bayzzuwaa keenaa shoc'etto.

³ I oytamuwaa gakkanaw shoc'ettoppe attina, hewaappe daruwaa shoc'ettoppo. Hewaappe daruwaa Aa shoc'ooppe, ne ishay ne sintsan kawushshana.

⁴ «Uddumaan katsaa yed'diyaa booraa doonaa k'achchoppa.

Hayk'k'eedda Ishaw Ootsanaw Bessiyaabatuwaa

⁵ «Ittippe de'iyaa ishatuwaappe ittuu na'aa yelennaan hayk'k'ooppe, Aa machchatta haraa baade geluppu; izi asinaa ishay izo akko; izi woshshiyaawaa polo.

⁶ Yaatooppe ha hayk'k'eeddawaa sunsay Israa'eeliyaappe pitetti d'ayennaadan, Aa koyiro yeliyaa attuma na'ay ha hayk'k'eeddawaa sunsan s'eegetto.

⁷ «Gido shin, I bare ishaa machchato akkanaw koyana d'ayoope, iza katamaa pengiyaan utteedda c'imatuwaakko baade, «Ta asinaa ishay bare ishaa sunsay Israa'eeliyaan de'anaw koyibeenna; taana akkiide, taw woshshiyaawaa kuntsennan is's'eedda» yaagaade magannu.

⁸ Katamaa c'imatuu Aa s'eegeide oochchino; ha"ikka, «Taani izo akkikke» giide is's'ooppe,

⁹ he hayk'k'eeddawaa machchato c'imatuwaa sintsan aakko shiik'aade, Aa gediya c'aammaappe ittuwaa kessaade, Aa som'uwaan c'uchchaa c'uchchaade hawaadan yaagu; «Bare ishaw zeretsay de'anaw koyenna asaa bolla, hawaa mala kawushshay gakkanaw bessee» yaagu.

¹⁰ Aa zarii Israa'eeliyaan, «C'aammaa Keseeddawanttu soyaa» geetetti s'eegettiide de'ana.

Hara Higgetuwaa

¹¹ «Laa"u asatuu wad'ettishin, ittuwaa machchata yaade, bare asinaa shoc'iyawaa kushiyaappe ashshanaw, bare kushiya yeddaade hinkkuwaa attumatetsaa oyk'k'ooppe,

¹² iziwi ayinne k'arettenaan I kushiya k'ans's'ite.

¹³ «Ne keeshshaa giddon dees'onne kawushsha gideedda laa"u miizaanatu de'oppino.

¹⁴ Ne soon darissiidenne guutsiide likkiyaa laa"u makkiyaabay de'oppo.

¹⁵ Med'inaa Goday ne S'oossay new immiyaa gadiyaan adussa laytsaa ne de'anaadan kumentsanne likke miizaanayenne makkiyaabay new de'o.

¹⁶ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday ne S'oossay hewaa malabaa ootsiide, baletsiyaa asaa ubbaa shaattee.

Amaaleek'atuwaa Wod'anaw Imetteedda Azazuwaa

¹⁷ «Hintte Gibbs'eppe kesiide biide de'ishshin, Amaaleek'atuu hintte bolla ootseeddawaa hassayite.

¹⁸ Unttuntu S'oossaw yayyena asaa; hintte ogiyaan hinttenana ek'etteeddino. Hintte hemettishin, daaburiide guyye atteeda asaa ubbaa wod'eeddino.

¹⁹ Hewaa diraw, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena he biittaa laatissiiide, hintte yushshuwaan de'iyaa morkkatuwaa ubbaappe hinttena shemppissiyaa wode, ha gadiyaan untunta hassayiyaa Asay d'ayana gakkanaw, Amaaleek'atuwaa ubbaa saluwaa gufantsaappe d'ayissite; hewaa ootsanawaa mulekka dogoppite.

26

Bayira Katsaa Yarshshuwaa

¹ «Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena laatissiyaa biittaa geliide uttiyaa wode,

² Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttentoo immiyaa gadiyaan mokkeedda katsaa ubbaappe bayirattiyawaa k'un"ana Med'inaa Goday hintte S'oossay bare sunsay hewan s'eesettanaadan dooreedda sa'aw akkiide biite.

³ Yaatiide he wodiyaan aawotiyaa k'eesiyaakko biide, hawaadan yaagite; «Med'inaa Goday nu immana giide kase nu mayzza aawaatoo c'aak'keedda sa'aa taana gelisseedda Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, hachchi taani markkattay» yaago.

⁴ «Yaatooppe k'eesii katsay kumeedda k'un"aa ne kushiyaappe akkiide, Med'inaa Godaw, ne S'oossaw yarshshiyaa sa'aa sintsan wotso.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa ne S'oossaa sintsan hawaadan yaagaade haasaya; «Ta mayzza aawuu de'iyasaa d'ayiide metooteedda Sooriyaa biittaa asaa; I metootiide, payduwaan guutsaa asatuwaana Gibbs'e wod'd'iide yan de'eedda. Hewaan de'iide I wolk'k'aama wolk'k'aamanne payduwaan c'ora gade keseedda.

⁶ Hewaa be'iide, Gibbs'etuu nuw mek'etsaa iiteeddino; nuuna un"etteeddino. Nu oot-sanaadan dees'o oosuwa nu bolla c'aaneeddino.

⁷ Yaatina, nuuni Med'inaa Godaw, nu aawotuwa S'oossaw, waasseeddo. Med'inaa Goday nu waasuwa siseedda; nu un"uwaa, nu daaburaanne nu uk'k'unnaa be'eedda.

⁸ Med'inaa Goday bare wolk'k'aama kushiyaaninne bare mic'etteedda k'esiyaan, wolk'k'aama dagamaan, malaataaninne malalissiyaa ooratsabaa ootsiyaawaan, nuuna Gibbs'eppe kesseedda.

⁹ Ha sa'aa nuuna ahiide, maatsaanne eessaa goggiyaa ha biittaa nuw immeedda.

¹⁰ Hekko taani Med'inaa Goday immeedda biittaa ayfiyaappe koyruwaa ahaaddi» yaagaade, k'un"aa Med'inaa Godaa ne S'oossaa sintsan wotsaade, Aa sintsan goyinna.

¹¹ Newunne ne soo asaw Med'inaa Goday ne S'oossay immeeddawaan nashetiide, galatite; Leewatuunne hintte giddon de'iyaa betetuu ubbaykka hinttenana nashetino.

¹² «Asiraataa kessiyaa heezantsa laytsan laytsan mokkeeddawaa ubbaappe asiraataa kessaade poliyya wode, ne kataman de'iyaa Leewatoo, betetoo, aata aawuu bayinnawantoonne am"etoo imma; yaatooppe untuntu hintte kataman barew koshshiyaa katsaa maananne kallana.

¹³ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, hawaadan yaaga; «Taani ta golleppe S'oossaw dummateedda katsaa kessaade, neeni taana azazeedda ne azazuwaadan Leewatoo, betetoo, aata aawuu bayinna naanatoonne am"etoo immaad. Taani ne azazuwaappe ittuwaanne mentsabeykke; k'ay ittuwaanne dogaa aggabeykke.

¹⁴ Ta kanyuwaa wodekka, he asiraataappe ayinne mabeykke; taani wogaan geeshsha gidenna wodekka, aappe kare kesseeddawekka baawa; hayk'keedda asawukka ac'aa hewaappe wotsabeykke. Taani Med'inaa Godaw, ta S'oossaw, azazettaad; k'ay neeni taana azazeeddawaa ubbaa polaad.

¹⁵ Neeni de'iyaa geeshsha sa'aappe, saluwaappe haa duge s'eella; ne deriyaa Is-raa'eelanne kase nu mayzza aawaatoo ne immana gaade c'aak'keeddawaadan nuw immeedda ha maatsayenne eessay goggiyaa biittaa anja» yaaga.

S'oossaw Dummateedda Asaa

¹⁶ «Neeni ha awaayotuuwaanne wogatuwaa naaganaadan, Med'inaa Goday ne S'oossay neena hachchi azazeedda; hewaa diraw, neeni untuntta ne kumentsaa wozanaappenne kumentsaa shemppuwaappe naaga.

¹⁷ Med'inaa Goday new S'oossaa gideeddawaa, ne Aa ogiyaan hamettiyaawaa, Aa wogaa, Aa azazuwaanne Aa higgiiyaa neeni poliyaawaa hachchi erissaadda.

¹⁸ K'ay Med'inaa Godaykka bare geleeedda k'aalaadan neeni Aa asaa gidiiyaawaa, aw buzo miishshaa gidiiyaawanne neeni Aa azazo ubbaa naaganawaa erisseedda.

¹⁹ Hewaa neeni ootsooppe, I med'd'eedda asaa ubbaappe neena galatan, sunsaaninne bonchchuwaan wolk'k'aama gade ootsana Med'inaa Goday geleeedda k'aalaadan neenikka aw geeshsha gade gidanawaa hachchi erisseedda» yaageedda.

Kanaane Gelanaappe Kasetiide Imetteedda Azazuwaa**27**

(27:1–28:68)

Shuchchatuwaa Bolla S'aafetteedda Higgetuwaa

¹ Hewaappe guyyiyaan, Muse Israa'eeliyaa c'imatuwaanna gidiiide, asaa hawaadan yaageedda; «Taani hachchi hinttena azaziyaazazuwaa naagite.

² Yorddaanoosa Shaafaa pinniide, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo immiyaa biittaa geliyaa wode, wolk'k'aama shuchchatuwaa essiide, booshunchchaan okkite.

³ Med'inaa Goday hintte aawotuwa S'oossay hinttenttoo immana geeddawaadan, eessayne maatsay goggiyaa biittaa, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenttoo immiyaa biittaa hintte pinniyaa wode, ha higgiiyaa k'aalatuwaa ubbaa he shuchchatuu bolla s'aafite.

⁴ Hintte Yorddaanoosa pinneedda wode, taani hinttena hachchi azazeeddawaadan, ha shuchchatuwaa Eebaala Deriyaa bollaan essiide, untuntta booshunchchaan okkite.

⁵ He sa'aan Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, birataa miishshay boochibeenna shuchchaappe yarshshiyaa sa'aa ootsite.

⁶ He hintte Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, yarshshiyaa sa'aa masettibeenna shuchchaappe ootsite; yaatiide hewaa bolla Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, s'uuggiyaa yarshshuwaa shiishshite.

⁷ Ittippetetsaa yarshshuwaakka, hewan miide, Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsan nashetite.

⁸ Ha higgiiyaa k'aalatuwaa ubbaa k'onc'c'iyaan beettiyaawaadan ootsiide, ha hintte esseedda shuchchatuu bolla s'aafite» yaageedda.

⁹ Muse k'aykka Leewiyaa gidiiyaa k'eesetuwaana ittippe gidiiide, Israa'eeliyaa asaa ub-baw hawaadan yaageedda; «Hinttenoo Israa'eeliyaa asaw, c'o'u giide sisite! Hekko hachchi hintte Med'inaa Godaa hintte S'oossaa asaa gideeddita.

¹⁰ Hewaa diraw, hachchi taani hinttenttoo immiyaa azazuwaanne awaayuwaa naagiyaawaan, Med'inaa Godaa hintte S'oossaa k'aalaw azazettite» yaageedda.

Azazettenan Is'siyaawe Ahiyaa Shek'aa

¹¹ He gallassikka Muse asaa hawaadan yaagiide azazeedda;

¹² «Hintte Yorddaanoosa pinneedda wode, Gariizaama Deriyaa bolla ek'k'iide asaa anjjanawantta: Simoona, Leewiyaa, Yihudaa, Yisaakoora, Yooseefonni Biiniyaama zaratuwaa.

¹³ K'ay asaa shek'k'anaw Eebaala Deriyaa bolla ek'k'anawanttu: Roobeela, Gaada, Aaseera, Zaabiloona, Daananne Niftaaleema zaratuwaa.

¹⁴ Leewatuu barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagino.

¹⁵ « Med'inaa Godaa sintsan tuna gideeddawaa, kushiyaa hiillanchchay massiide Kesseedda mitsaa gidina, woy birataa tigiide med'd'eedda eek'aa gidina, aw geeman goyinniyaa Asay shek'etteeddawaa gido» yaagina, Asay ubbay, «Amen'il» yaago.

¹⁶ « Bare aawuwaa woy bare daayo kawushshiyaa Asay shek'etteeddawaa gido» yaagina, Asay ubbay, «Amen'il» yaago.

¹⁷ « Bare shooruwaa zawaa sugiyaa Asay shek'etteeddawaa gido» yaagina, Asay ubbay, «Amen'il» yaago.

¹⁸ « K'ook'ay baanaw bessiyaa ogiyaappe balasaa zaariyaa Asay shek'etteeddawaa gido» yaagina, Asay ubbay, «Amen'il» yaago.

¹⁹ « Betiyaa, aata aawuu bayinna naanatuwaa pirddaanne am"atti pirddaa gellayeedda Asay shek'etteeddawaa gido, yaagina, Asay ubbay, «Amen"i' yaago.

²⁰ « Bare aawuwaa machchattinna gisiide, bare aawuwaa bonchchuwaa kawushshiyaa Asay shek'etteeddawaa gido, yaagina, Asay ubbay, «Amen"i' yaago.

²¹ « Ay mehiyaannakka gisiyaa Asay shek'etteeddawaa gido, yaagina, Asay ubbay, «Amen"i' yaago.

²² « Bare michchato gidiyaa, aawuwaa naattinna gidina, bare daay naattinna gisiyaa Asay shek'etteeddawaa gido, yaagina, Asay ubbay, «Amen"i' yaago.

²³ « Bare bollotattina gisiyaa Asay shek'etteeddawaa gido, yaagina, Asay ubbay, «Amen"i' yaago.

²⁴ « Bare shooruwaa geeman wod'iyaa Asay shek'etteeddawaa gido, yaagina, Asay ubbay, «Amen"i' yaago.

²⁵ « Shaluwaan shamettiide, s'illo asaa wod'iyaa Asay shek'etteeddawaa gido, yaagina, Asay ubbay, «Amen"i' yaago.

²⁶ « Ha higgiiyaa k'aalatuwaa poliide minisena Asay shek'etteeddawaa gido, yaagina, «Asay ubbay «Amen"i' » yaago.

28

Azazettina Beettiyaa Anjiuwaa (Wog. 26:3-13; Zar. 7:12-24)

¹ «Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, polo azazettooppe, hachchi taani new immiyaa azazuwaa ubbaa loytsaade kaallooppe, Med'inaa Goday ne S'oossay gadiyaan de'iyaa kawutetsatuwaa ubbaappe neena d'ok'k'u d'ok'k'u ootsana.

² Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, neeni azazettooppe, hawaappe kaalliide de'iyaa anjjuu ubbay newaa gidanawaa.

³ «Neeni kataman anjjetteeddawaa gidanawaa;
gas'ariyanka anjjetteeddawaa gidanawaa.

⁴ Ne uluwaa ayfii, ne shoyk'aa ayfii,
ne mehiyaa maratuunne
ne dorssaanne ne deeshshaa wudiyaa maratuu,
c'orattiide anjjetteeddawantta gidana.

⁵ Ne katsaa k'un"aynne ne munak'a kerii
anjjetteeddawantta gidanawaa.

⁶ Neeni gelaaddekkka kesaaddekkka
anjjetteeddawaa gidana.

⁷ «Ne bollan denddiyaa ne morkkatuwaa Med'inaa Goday ne sintsan s'oonetteeddawantta ootsana. Untunttu ne bolla itti ogiyaanna yaana; shin laappun ogiyaanna ne sintsaappe bak'atiide d'ayana.

⁸ «Med'inaa Goday ne kushii oyk'keeddawaa ubbaanne ne diyyaa anjjana; Med'inaa Goday ne S'oossay new I immiyaa gadiyaan neena anjjana.

⁹ «Neeni Med'inaa Godaa ne S'oossaa azazuwaa naagooppenne Aa ogiyaan hamettooppe, I new kase c'aak'keeddawaadan, Med'inaa Goday neena barew dummateedda geeshsha gade ootsiide essana.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan, gadiyaan de'iyaa Asay ubbay Med'inaa Godaa suntsay neenan s'eegetteeddawaa be'iide yayana.

¹¹ Med'inaa Goday new immanaw kase ne mayzza aawaatoo c'aak'keedda he gadiyaan, ne uluwaa ayfiyaa, ne mehiyaa ayifiyaanne, ne shoyk'aa ayfiyaa darissiide neena anjjana.

¹² «Ne kushiyaa oosuwa ubbaa anjanawunne, Med'inaa Goday ne biittaw iraa wodiyaan bukissanaw bare minja golliyaa, saluwaa penggiyaa new dooyana; k'ay neeni daro kawutetsatoo tal'anappe attina, ooppenne haa tal"akka.

¹³ Med'inaa Goday neena huup'e kessanappe attina, guyye dufe kessenna. Hachche taani new immiyaa, Med'inaa Godaa ne S'oossaa azazuwaa sisaade, hewaa loytsaade kaallooppe, neeni bolla gidanappe attina, garssa gidakka.

¹⁴ Taani new hachchi immeedda azazuwaappe haddirssanne ushechcha gaade, hara s'oossatuwaa kaalloppanne untunttoo ootsoppa.

Azazettenan Is's'iyawe Ahiyaa Shek'aa (Wog. 26:14-46)

¹⁵ «Shin neeni Med'inaa Godaa ne S'oossaa k'aalaw azazettenan is's'aade, hachchi taani neena azaziya wogaanne azazuwaa ubbaa naagennan aggooppe, hawaappe kaalliide de'iyaa shek'atuu ubbay ne bolla yaananne neena untuntu demmana.

¹⁶ «Neeni kataman shek'etteeddawaa gidana; gas'ariyankka neeni shek'etteeddawaa gidana.

¹⁷ «Ne katsaa k'un"aynne ne munak'a kerii shek'etteeddawaa gidana.

¹⁸ «Ne uluwaa ayfii, ne shoyk'aa ayfii, ne mehiyaa wudii, ne dorssaanne deeshshaa wudii shek'etteeddawaa gidana.

¹⁹ «Neeni gelaaddeikka kesaaddeikka shek'etteeddawaa gidana.

²⁰ «Neeni ne iita oosuwaan taana aggeeda diraw, ellekka neeni d'ayana gakkanaw, ne ootsiyaa ooso ubbaan Med'inaa Goday shek'k'aa, shabbirssaanne seeraa yeddana.

²¹ Neeni laattanaw biyaa gadiyaappe d'ayana gakkanaw, Med'inaa Goday iita harggii neeppe duus's'ennaadan ootsana.

²² Med'inaa Goday neena gilk'k'atetsan, mishuwaaninne madutsan, s'uuggiyaa harggiyaaninne koshan, c'arkkuwaaninne dumma dumma katsaa harggiyaan neeni d'ayana gakkanaw shoc'ana.

²³ Neeppe bollana ne likkiyaan de'iyaa saluu nahaase birataa gidanawaa; ne biittaykka birataa gidanawaa.

²⁴ Med'inaa Goday ne gadiyaan bukkiiyaa iraa d'iiliyaanne baana kessana; neeni gadiyaappe d'ayana gakkanaw, baanay saluwaappe duge bukkana.

²⁵ «Med'inaa Goday neena ne morkkatuwaan s'oonissana; neeni untuntta olanaw itti ogiyaanna kesana; shin laappun ogiyaanna ne untuntu sintsaappe bak'atana. Biittan de'iyaa kawutetsaa ubbay ne bolla gakeeddawaa be'iide, yashshan shabbirettana.

²⁶ Ne anhay saluwaa kafuwaa ubbawunne bazuwaa do'aw k'uma gidana; untuntta yederssiyaabaykka de'enna.

²⁷ «Med'inaa Goday neena d'alii bayinna Gibs'e madutsan, kis'an, ilahuwaaninne puusuwaan neena harggissana.

²⁸ Med'inaa Goday neena gooshshan, k'ook'etetsaaninne dagamaan shoc'ana.

²⁹ Gallassaa seetan neeni k'ook'ii d'uman tattaafiyaawaadan tattaafana; ne oot-siyaabay ubbay new giigennaan is's'ana. Ne de'o laytsaa ubbaan uk'unnetaadenne bonk'k'ettaade de'ana. Neena maaddiyaa asaakka demmakka.

³⁰ «Neeni mac'c'a naatto giigissana shin, haray izo bonk'k'iide afana. Golliyaa neeni kees's'ana; shin aan de'akka. Woynniyaa ne tokkana; shin Aa ayfiyaa maakka.

³¹ Ne booray ne sintsan shukettana; shin Aa ashuwaa maakka. Ne harii neeppe laagettiide aketana; shin new guyye simmenna. Ne dorssay ne morkkiyaw imettana; hewaa ashsahanaw neena maaddiyaawe baawa.

³² Ne ayfiyaa sintsan ne attuma naanatuunne mac'c'a naanay hara kawutetsaw imet-tana; untuntu simmina be'ana gaade s'eellishin, ne ayfii galjjana; hewaa digganaw new ay wolk'k'aynne de'enna.

³³ Ne biittaa ayifiyaanne ne daabureeddawaa ubbaa ne erenna Asay maana; ne de'o ubbaan uk'k'unnetteeddawaanne naak'etteeddawaa gidana.

³⁴ Ne be'iyaa iitay neena gooshshana.

³⁵ Med'inaa Goday d'alii bayinna iita madutsan ne gulbbataanne ne wodiriyaa harggis-sana; yed'd'iyaa gediyaappe huup'iyaa gakkanaw, neena he madutsan shoc'ana.

³⁶ «Med'inaa Goday neenanne ne kaatiyaa, neena gidana, ne mayzza aawotuwwa gidinakka eribeenna asaa gade afana. Hewaan neeni mitsaappenne shuchchaappe med'etteedda hara s'oossatoo goyinnana.

³⁷ Med'inaa Goday neena laaliyaa hara kawutetsatuwaa ubbaa giddon poora hawant-tuwaa giide, k'iiliic'iyaaawanne ka"iyaawaa gidanassa.

³⁸ «Neeni daro katsaa ne shoyk'aan zerana; shin boolii mi diggina, guutsaa katsaa shiishshana.

³⁹ Woynniyaa tokkaade, Aa ootsana; shin gus'unii Aa mi diggina, aappe ayinne mas'akka; agaadeka aappe ushakka.

⁴⁰ Ne biittaa ubbaan zayitiyaa wogaray mukkana; shin ayfii k'ok'k'ofetti kichchina, wogaraa zayitiyaa demmakka.

⁴¹ Attumanne mac'c'a naanatuwaa ne yelana; shin olay omooddi afi diggina, untuntu neenana de'ikkino.

⁴² Ne mitsaa ubbaanne ne biittaa ayfiyaa boolii wurssana.

⁴³ «Ne giddon de'iyaa betii ne bolla d'ok'k'u d'ok'k'u gaana; shin neeni guyye yaade zik'k'i zik'k'i gaana.

⁴⁴ I new tal"anappe attina, neeni aw tal"akka; I huup'e gidanawaa; neeni dufe gidanassa.

⁴⁵ «Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, azazettenan is'seetta dirawunne I azazeedda aza-zuwaanne wogaa naagennan is'seetta diraw, neeni d'ayana gakkanaw, ha shek'atuu ubbay ne bolla wod'd'ana; neena untuntutu yederssana.

⁴⁶ Ha shek'atuu ne bollaninne ne zaratuu bollan med'inaw malaatanne malalissiyaawaa gidanawaa.

⁴⁷ New sa'ay injeteedda wode, Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, nashshechchaaninne galatan goynnabaakka.

⁴⁸ Hewaa diraw, neena koshan, saamuwaan, kalluwaaninne metuwaan ubbabaa d'ayaade, Med'inaa Goday ne bolla yeddiyaa ne morkketoo moodetana; Med'inaa Goday neena d'ayissana gakkanaw, ne morggiyaan birataa morgge mitsaa waas'ana.

⁴⁹ «Med'inaa Goday neeni untuntutu k'aalaa erenna kawutetsaa ankkuu paalliyaawaadan elleellisiidde, biittaa gas'aappe, haakuwaappe ne bolla ahana.

⁵⁰ Untuntutu hank'k'uwaa som"uwaanna de'iyaawantta; c'imaay bonchchennawantta; guutsatookka k'arettenawantta.

⁵¹ Neeni d'ayana gakkanaw, ne mehiyaa maraanne, ne biittaa ayfiyaa maana. Untuntutu neeni d'ayana gakkanaw, ne katsaa, ne woyniyaa eessaa, ne zayitiyaa, ne miizzaanne ne dorssaa wudiyaa wurssana.

⁵² Ne gadiyaan de'iyaa neeni ammanettiyyaa, adussa, mino dirsatuu mulesaanna koletana gakkanaw, ne katamaa yuushshuwaan dooddiide, neena un"etsana. Med'inaa Goday ne S'oossay new immeedda biittaa ubbaa yuushshuwaan dooddiide neena un"etsana.

⁵³ «Ne morkketuu katamaa dooddiide neena un"etsiyaa wode, miyaawaa d'ayaade, Med'inaa Goday ne S'oossay new immeedda, ne uluwaa ayfiyaa gidiyaa, ne attuma naanatuunne ne mac'c'a naanatu ashuwaa neeni maana.

⁵⁴ Ne gidдон haray atto kase suretetsaaninne ashikketetsaan de'eedda giyaa asikka bare ishaw, bare siik'iyaa machchatiwunne bare yeleeedda naanaatoo k'arettena.

⁵⁵ Morkketuu katamaa dooddiide un"etseeddawaappe dendeeddawaan, harabay maanaw bayinna diraw, bare miyaa bare naanatu ashuwaappe haraw oossinne immenna.

⁵⁶ Ne gidдон kase suretetsaaninne ashikketetsaan de'aaddu giyaa, bare duretetsaappe dendeeddawaan sa'aa yed'd'anaw shaatettiyyaa mac'c'a mishiratakka, bare siik'iyaa asinaw bare attumanne mac'c'a naanaatoo k'arettenaan,

⁵⁷ Aa bare yeleeedda na'aanna yeedda guyyebaa bare siik'iyaa asinaakka bare yeleeedda naanatuwaakka gatsennan, uuzetaade geeman barekka madiggana. Ayaw gooppe, morkkii Aa de'iyaa katamaa dooddiide izo un"etseeddanne tuggayeedda diraw, iziwi miyaabay harabay ayayenne baawa.

⁵⁸ «Ha mas'aafan s'aafetteedda higgiiyaa k'aalatuwaa ubbaa neeni naagana d'ayooppe, Med'inaa Goday ne S'oossay malalissiyaanne yashshiyaa suntsaa bonchchennaan ag-gooppe,

⁵⁹ ne bollanne ne zariyaa ubbaa bolla Med'inaa Goday yashshiyaa boshaa, simmenna bashshaanne d'alii bayinna iita harggiyaa ne bolla yeddana.

⁶⁰ «Kase Gibs'e asaa bolla be'aade, neeni yayyeedda Gibs'e harggiyaa ubbaa zaariide, ne bolla ahana; he harggii neena yeddenna.

⁶¹ K'ay ha higgiiyaa mas'aafan s'aafettibeenna hargge ubbaanne boshaa ubbaa ne d'ayana gakkanaw, Med'inaa Goday ne bolla ahana.

⁶² Med'inaa Godaa hintte S'oossaa k'aalaa sisennan is'seetta diraw, saluwaa s'oolinttiyaadan c'oratteedda hintteppe guutsay attana.

⁶³ Med'inaa Goday hinttentoo lo"obaa ootsiyaa wodenne hintte payduwaa c'oraiyiyaa wode doseeddawaadan, ha"i hintte bollan bashshaa ahiyaa wodekka hinttana laaliyaa wodekka nashettana; hintte laattanaw biyaa biittaaappekka shodettiide d'ayana.

⁶⁴ «Med'inaa Goday hinttana biittaw ha gas'aappe ya gas'aa gakkanaw, biittaa ubbaan laalana. Hewaan hinttana gidina, woy hintte mayzza aawotuu eribeenna, hara mitsaanne shuchchaa s'oossatoo goyinnana.

⁶⁵ He kawutetsatuwaa gidдон hintte woppaa demmikkita; hintte gediyaan c'aammay yed'd'iyaa sa'aa keeshshaa gadiikka hinttentoo de'enna. Hewaan Med'inaa Goday hinttentoo metobaa k'ofa s'alalaan kumeedda huup'iyaa, amo s'alalaan daabureedda ayifiyaanne hidoottaa k'ans's'awaan kumeedda wozanaa immana.

⁶⁶ Hintte de'uu ubbay hirggaana gidanawaa; gallassinne k'amma shabbirssaaninne hayk'uwaa yashshan un"ettiide de'ana.

⁶⁷ Hintte wozanaan kumeedda yashshaappenne hintte ayfii be'iyaa palaappe dend-deeddawaan, hintte wonttiyaa wode, «Awude k'ammanddeeshsha» k'ay k'ammiyaa wode, «Awude wonttanddeeshsha» yaagana.

⁶⁸ Taani hinttena, «Laa''entso ha ogiyaa biikkita» geedda ogiyaanna Med'inaa Goday hinttena zariide markkabiyaan guyye Gibs'e yeddana. Hewaan hintte ayiliyaa gidanaw, hintte morkketoo hinttena zal''anaw koyana; shin hinttena ayileyanawukka shammiyaawaa demmikkita» yaageedda.

29

K'aalaa C'aak'uwaa Ooras's'usaa

(29:1–30:20)

¹ Med'inaa Goday Siinaa Deriyan Israa'eelatuwaana c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa k'aalaa bolla haraa Moo'aaben untuntunna c'aak'k'etanaw Musa azazeedda c'aak'uwaa k'aalatuu hawantta.

² Muse Israa'eeliyaa asaa ubbaa s'eesi shiishiide, untunttoo odiyaabay hawaa:

«Med'inaa Goday hintte sintsan Gibs'e kaatiyaa bolla, Aa olanchchatuwaa ubbaa bollanne Aa biittaa ubbaa bolla ootseeddawaanne gatseeddawaa hintte ayifiyaan be'eeddita.

³ He iita metotuwaa, wolk'k'aama malalissiyaawanttanne ooratsabatuwaa hintte ayifiyaan be'eeddita.

⁴ Shin hachchi gakkanaw, Med'inaa Goday hinttenttoo akeekiya wozanaa, s'eelliyaa ayifiyaanne sisiyaa haytsaa immibeenna.

⁵ S'oossay oytamu laysaa kumentsaa hinttena biittaa bazzuwaan kaaletsiyaa wode, hintte mayuu hintte bollaappe wuribeenna, hintte c'aammaykka hintte gediyaappe wuribeenna.

⁶ Hintte miyaa ukitsay, ushiyaa woyniyaa eessay, woy hara matsoyiyaa ushshay baawa; d'ayooppekka Med'inaa Goday hinttenttoo S'oossaa gidiyaawaa erissaad.

⁷ «Nuuni ha sa'aa gakkeedda wode, Haseboona Kaatii Sihooninne Baasaane Kaatii Oogi nuunana olettanaw yeeddino; shin nuuni untuntta s'ooneeddo.

⁸ Untunttu biittaa akkiide, Roobeelanne Gaada zaratuu k'ay Minaase zariyaappe bag-gaw laata ootsiide immeeddo.

⁹ «Hintte oyk'k'obayenne yed'd'obay hinttenttoo anjettana mala, ha c'aak'uwaa k'aalatuwaa ammanettiide polite.

¹⁰ Hachche hintte ubbay, zariyaa kaappatuu, c'imatuu, suntsatuunne Israa'eeliyaa Asay ubbay hawaan Med'inaa Godaa sintsaan,

¹¹ Hintte naanatuwaanna, hintte mac'c'a asaana hintte giddon de'iyaa kare biittaa asaananne hintte son mitsaa k'oriyaanne haatsaa tikkiyaa oosanchchatuwaanna ittippe, hawaan ek'k'eeddita.

¹² Med'inaa Godaana, hintte S'oossaanna, k'aalaa c'aak'uwaa gelanaw, Med'inaa Godaana c'aak'uwaaan mayyeeddawaa polanaw giigiide shiik'eeddita.

¹³ Med'inaa Goday hinttena bare asaa ootsiide minisana; hinttenttoonni beni hintte mayzza aawaatoo, Abrahaamaw, Yisaak'awunne Yaak'oobaw geleeedda c'aak'uwaa k'aalaadan, I hinttenttoo S'oossaa gidanawaa.

¹⁴ Taani ha c'aak'uwaa mino k'aala c'aak'uwaa uda wotsiyaawe hintte s'alalaanna gidiide,

¹⁵ hachche hawaan nuunana Med'inaa Godaa nu S'oossaa sintsan ek'k'eedda nu ubbaanne sintsanaw yaana nu yeletaa ubbaanna wotsay.

¹⁶ «Nuuni Gibs'en waan de'eeddenttonne k'ay hawaa gakkanaw, ogiyaan de'iyaa kawutet-satuwaa gidduwaana waan aad'd'iide yeedentto eriita.

¹⁷ Untunttu giddon de'iyaa tuna eek'aa, masseedda mitsaa, shuchchaa, biraanne work'k'aa eek'aa misiletuwaa be'eeddita.

¹⁸ Ha hintteppe ooninne attumawaa gidina mac'c'awaa gidina, itti golliyaa asaa gidina zare gidina, Med'inaa Godaappe, nu S'oossaappe, sher'i giide, hara kawutetsatuwaa s'oossatoo goyinnennaadan naagettite. Hewaa ootsiyaa Asay c'ammiyaanne wod'iyaa ayifiyaa ayifiyaa mitsaa s'ap'uwaa gidanawaa.

¹⁹ «Ha c'aak'uwaa k'aalaa sisiide, bare wozanaan, «Ta sheniyaan taani booppekka, ayaa metuunne baawa» yaagiide barena c'immooppe, hewaa mala Asay lo''otuwaa bollanne iitatuwaa bolla bashshaa ahana.

²⁰ Med'inaa Godaa hank'k'uunne k'anaatii hewaa mala asaa bolla ees's'i kesanaappe attina, Med'inaa Goday Aa maarena. Ha mas'aafan s'aafetteedda shek'aa ubbay Aa bolla yaana; saluwaappe garssa baggaappe Aa suntsaa Med'inaa Goday d'ayissana.

²¹ Med'inaa Goday ha Higgiyaa Mas'aafan s'aafetteedda shek'k'aa c'aak'uwaadan he asaa Israa'eeliyaa asaappe shaakkiide d'ayissana.

²² «Sintsappe yiyaa yeletay, hintte zariinne haako deriyaappe yiyaa hara biittaa Asay Med'inaa Goday hintte bolla aheedda boshanne harggiyaa be'ana.

²³ Biittaa ubbay diiniyaaninne mas'iniyaan kamettiide, ayaa go'anne immennawaa gidanawaa; ayaanne zeranawunne mokissanaw danddayettenna; in maatay mit-say dic'c'enna. Med'inaa Goday bare hank'k'uwaan d'ayiseedda Sodoomadaaninne Gamooradan, Adaamadaaninne S'aboyma katamatuwaadan hanana.

²⁴ Kawutetsaa ubbay hawaadan yaagana; «Med'inaa Goday ha gadiyaan hawaa malabaa ayaw ootseedee? Ha wolk'k'aama hank'k'uwoo gaaso gideeddabay ayee?» yaagana.

²⁵ «Asay zaariide, «Untunttu Med'inaa Goday, untunttu aawotuwa S'oossay, untunttu Gibs'eppe kessiyaa wode, untunttunna geleedda c'aak'uwaa k'aalaa mentseedda diraassa.

²⁶ K'ay untunttu biide, erenna s'oossatoonne I untunttu goyinnoppite geedda s'oossattoo goyinneeddino.

²⁷ Hewaa diraw, Med'inaa Goday hank'k'ettiide, ha mas'aafan s'aafetteedda shek'aa ubbaa untunttu bolla aheedda.

²⁸ Med'inaa Goday wolk'k'aama hank'k'uwaa hank'k'ettiide, untunttu gadiyaappe untuntta shoddiide, hawaadan hara biittaa yedersseedda» yaagana.

²⁹ «S'uura yewotuu Med'inaa Godaa nu S'oossaassa; shin nuuni ha higgiyaa k'aalaa ootsanaadan, k'onc'c'eedda yewotuu med'inaw nuussanne nu naanatuwaassa.

30

S'oossaakko Simusaan Beetiyya Anjiuwaa

¹ «Ha ta hintte sintsan wotseedda anjiuunne shek'ay hintte bollan gakkiiyaa wode, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena laaliyaa hara kawutetsatuwaa gidдон de'iide, hawaa hintte hassayana.

² He wode hinttenne hintte naanay Med'inaa Godaakko, hintte S'oossaakko, simmiide, hintte kumentsaa wozanaappenne hintte kumentsaa shemppuwaappe taani hachchi hinttena azazeedda k'aalaw azazettoppe,

³ hewaan Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte omooduwaa zaarana; I hinttenttoo k'arettana. Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena laaleedda kawutetsatuwaa ubbaa giddoppekka zaariide shiishshana.

⁴ Biittaa gas'aa gakkanaw laalettoppekka, hewaappe Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena zaariide shiishshana.

⁵ Hintte aawotuu kase laatteedda biittaa hinttekka laattanaadan S'oossay hintte S'oossay hinttena he biittaw ahana. Yan hinttena hintte aawotuwaappe aatsiide dureyananne hintte payduwaa darissana.

⁶ «Hintte de'uwaan de'ana malanne Med'inaa Godaa hintte S'oossaa hintte kumentsaa wozanaappenne hintte kumentsaa shemppuwaappe siik'anaadan, I hinttenttoonni hintte naanaw azazettiyya wozanaa immanna.

⁷ Med'inaa Goday hintte S'oossay ha shek'aa ubbaa hintte morkketuunne hinttena yederssiyaawanttu bolla ahana.

⁸ Hinttekka zaariide Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, azazettana; taani hachchi hinttena azaziyya Aa azazuwaakka naagana.

⁹⁻¹⁰ Hintte ha Higgiyaa Mas'aafan s'aafetteedda Med'inaa Godaa hintte S'oossaa azazotuwaanne Aa wogatuwaa naaganaw Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, azazettoppe, k'ay hintte hintte kumentsaa wozanaappenne hintte kumentsaa shemppuwaappe Med'inaa Godaakko, hintte S'oossaakko, simmooppe, I hinttena hintte kushiyya ooso ubbaan, hintte uluwaa ayifiyaan, hintte mehiyya ayifiyaaninne hintte biittaa ayifiyaan darissiide anjjana. Ayaw gooppe, kase hintte aawotuwa anjiyaawan nashetteeddawaadan, Med'inaa Goday ha"i hinttena anjiyaawankka nashettana.

¹¹ «Taani hachchi hinttena azaziyya ha azazuu hewaa keeshshaa dees'o gidenna; hintteppe haakokka gidenna.

¹² Hintte, «Nuuni sisiide azazettanaadan, saluwaa kesiide nuw wotsanawe oonee?» geenaadan saluwaan de'enna.

¹³ «Nuuni sisiide azazettanaadan, nuw abbaa pinniide ahanawe oonee?» geenaadan abbaa hefintsan de'enna.

¹⁴ K'aalay hinttenttoo loytsi matan de'ee; hintte ootsanaadan, k'aalay hintte wozanaaninne hintte doonaan de'ee.

¹⁵ «Be'ite, taani hachchi hintte sintsan de'uwaanne lo"otetsaa, hayk'uwaanne bashshaa wotsaad.

¹⁶ Hintte Med'inaa Godaa hintte S'oossaa siik'iyawaan Aa ogiyaan hamet-tiyaawaaninne Aa azazuwaa, Aa awaayuwaanne Aa wogaa naagiyaawaan, taani hachchi hinttena azaziya Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, azazettooppe, hintte de'uwaan de'anne c'orattana; k'ay hintte laattanaw geliyaa gadiyaan Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena anjana.

¹⁷ «Shin hintte wozanay wora simmina, hintte azazettenan is'sooppe, hara s'oossatoo goyinooppe, k'ay untunttoo ootsooppe,

¹⁸ hintte wuri d'ayanawaa taani hachchi hinttenttoo oday. Yorddaanoosa pinniide, hintte laattanaw biyaa gadiyaan hintte laytsay aduk'k'ena.

¹⁹ «Taani hintte sintsan de'uwaanne hayk'uwaa, anjuwaanne shek'k'aa wotseedda-woo hachchi saluwaanne sa'aa hintte bolla markkayana; simmi hinttenne hintte zarii de'uwaan de'ana mala, de'uwaa doorite.

²⁰ Med'inaa Godaa hintte S'oossaa siik'ite; Aa k'aalaa sisite, aw azazettite; aanana oyk'k'etite. Hewaadan hanoooppe, Med'inaa Goday hinttew de'uwaa. Kase hintte mayzza aawaatoo, Abrahaamaw, Yisaak'awunne Yaak'oobaw immanaw c'aak'keedda gadiyaan hinttenne hintte naanay adussa laytsaa de'ana» yaageedda.

Muse Wurssetsa Haasayaa

31

(31:1–33:29)

Iyyaasu Muse Kotaan Suntseteedda

(Pay. 27:12-23)

¹ Muse gujjiidikka Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaageedda;

² «Ha"i taw s'eetanne laatamu laytsaa gideedda diraw, hawaappe sintsanaw hinttena kaaletsanaw danddaykke; hewaa bollakka Med'inaa Goday taana, «Neeni Yorddaanoosa hefintsaa pinnakka» yaagiide oodedda.

³ Med'inaa Goday hintte S'oossay hintte sintsan hamettiide hinttena kaaletsana. Hewaan de'iyaa kawutetsatuwaa I wurssiya diraw, untunttu biittaa hintte laattana. K'ay Med'inaa Goday geeddawaadan Iyyaasu hinttena kaaletsana.

⁴ Med'inaa Goday Amooore Kaatetuwwa Sihoonanne Ooga s'ooniide, untunttu biittaa d'aysseeddawaadan, hintte morkkatuwaakka hewaadan ootsana.

⁵ Med'inaa Goday untuntta hinttenttoo aatsi immana; hintte untunttu bolla taani hinttena azazeeddawaadan ootsana.

⁶ Minnite; ayinne baawa; yayyoppite. Untuntta be'iide dagammoppite. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttenanna gidanawaa. I hinttena yeggenna woy aggena» yaageedda.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, Muse Iyyaasa s'eesiide, Israa'eeliyaa asaa ubbaa sintsan hawaadan yaageedda, «Minna; genc'a. Ayaw gooppe, neeni ha asaanna ittippe Med'inaa Goday untunttu mayzza aawaatoo immana giide c'aak'keedda biittaa gelissaasa; he biittaaakka untuntta laatissaasa.

⁸ I Med'inaa Goday bare huup'iyaw neenana gidiide neena kaaletsana. I neena olenna; ayinekka neena aggena. Hewaa diraw, yayyoppa; ne wozanaan dagammoppa» yaageedda.

Higgii Laappun Laappun Laytsan Nabbabettanaw Koshshee

⁹ Muse ha higgiiyaa s'aafiide, Med'inaa Godaa C'aak'uwwa Taabootaa tookkiyaa k'eese gidiyaa Leewiyaa naanatoonne Israa'eeliyaa c'imatoo ubbaw immeedda.

¹⁰ Muse untuntta hawaadan yaagiide azazeedda; «Ac'uu ubbay atto geetettiya laap-puntsa laytsaa wurssetsan, bonchchettiyaa Daasiyaa Baalaa gallassan,

¹¹ Med'inaa Godaa hintte S'oossaa sintsa I dooreedda sa'aa aw goyinnanaw Israa'eeliyaa Asay ubbay shiik'iyaa wode, untunttu sisiyaawaadan nabbabite.

¹² Untunttu ubbaykka sisiide, Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, yayyiyaawaa tamarana mala, ha higgiiyaa k'aalaa ubbaa ammanettiide polana mala, asaa, attumanne mac'c'a, naanatuwaanne hintte gadiyaan de'iyaa kare biittaa asaa ittippe shiishshite.

¹³ Ha higgiiyaa k'aalaa erenna untunttu naanaykka Yorddaanoosa pinniide, hintte laattanaw biyaa gadiyaan hintte de'iyaa laytsaa ubbaan ha higgiiyaa sisino; Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, yayyiyaawaa tamarino» yaageedda.

S'oossay Musa Wurssetsa Azazuwaa Azazeedda

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; «Be'a, neeni hayk'k'iyaa gallassay mateedda. Ikaalesettiyaa azazuwaa aw taani immana mala, Iyyaasa s'eesaade, neeni aanana ittippe Dunkkaaniyaa giddo gelite» yaagina, Musenne Iyyaasu Dunkkaaniyaakko shiik'eeddino.

¹⁵ Med'inaa Goday he Dunkkaaniyaan shaariyaa tuussaan untunttoo k'onc'c'eedda; he shaariyaa tuussaykka Dunkkaaniyaa penggiyaan ek'k'eedda.

¹⁶ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; «Neeni matan hayk'k'aade ne aa-wotuwaan gakkettaasa. Neepe guyyiyaan, ha Asay taw ammanetennawaa gidana; taani untuntunna wotseedda c'aak'uwaa mentsana. Untunttu taana aggiide, shar-mus'atuwaan, barenttu laattiyaa gadiyaan de'iyaa eek'atuwaa kaallana.

¹⁷ Hewe haniyaa wode, ta hank'k'uu untunttu bolla ees's'i kesana. Taanikka untuntta agga aggana; ta som"uwaa untunttuppe wora zaarana. Yaatina, untunttu d'ayana; c'ora metuunne bashshay untunttu bolla yaana. He wodiyaan untunttu, «Tumu ha metuu gakkeeddawe nu S'oossay nu gidдон bayinnawaa gishshaassa gidennee?», yaagiide oochchana.

¹⁸ Hara s'oossatoo goyinniide, untunttu haneedda iitabaa diraw, taani he gallassi ta som"uwaa mulekka untunttuppe wora zaarana.

¹⁹ «Hewaa diraw, ha'i ha mazimuriyaa s'aafaade, Israa'eeliyaa asaa ubbaa tamarissa. Ha mazimurii taw Israa'eeliyaa asaa bolla markka gidana mala, untuntta yes'issa.

²⁰ Untunttu mayzza aawaatoo geleedda k'aalaadan, maatsayne eessay goggiyaa biittaa taani untuntta gelisseeddawaappe guyyiyaaninne untunttu mi kaalliide, wozanay muumeeddawaappe guyyiyaan, hara s'oossatoo goyinniide, taana kad'ana; ta c'aak'k'uwaakka mentsana.

²¹ Daro metuunne bashshay untunttu bolla gakeedda wode, ha mazimurii untunttu naanatu doonaappe diggettenna diraw, untunttu bolla markka gidanawaa. Ayaw gooppe, taani c'aak'k'eedda biittaa untuntta biro gelissenna de'ishshin, haananakka untunttu k'oppiyaa k'ofaa erakichchaad» yaageedda.

²² Muse he gallassi he mazimuriyaa s'aafiide, Israa'eeliyaa asaa tamarisseedda.

²³ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Neewe na'aa Iyyaasa hawaadan yaagiide azazeedda; «Minna, genc'c'aa; taani untunttoo immanaw k'aalaa geleedda biittaa Israa'eeliyaa asaa afaade gelissaasa. Taanikka neenana ittippe gidana» yaageedda.

²⁴ Muse ha higgiiyaa k'aalatuwaa koyiroppe wurssetsaa gakkanaw, s'aafiide wursseed-dawaappe guyyiyaan,

²⁵ Med'inaa Godaa C'aak'uwaa Taabootaa tookkiyaa Leewatuwaa hawaadan yaagiide azazeedda;

²⁶ «Higgii s'aafetteedda ha mas'aafaa afite; Med'inaa Godaa hintte S'oossaa C'aak'uwaa Taabootaa matan wotsite. Hewaan I hintte bolla markka gidana mala yan wotsite.

²⁷ Hintte woyissa makkalanchenttonne woyissa morggiyaa d'uleeffentto taani eray. Be'ite, ta hinttenana de'eedda laytsaa ubbaan hintte Med'inaa Godaw iita makkalaa; shin taani hayk'k'a kichchina, ubbaa woyissaa makkalanitee?

²⁸ Hewaa diraw, hawaa ubbaa ta untunttoo odanaw, saluwaanne sa'aa ta untunttu bolla markkayanaw, hintte zariyaa kaappatuwaa ubbaanne deriyaa kaaletsiyaa asaa ubbaa taw shiishshite.

²⁹ Ta hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, hintte mule iita asaa gidanawaanne taani hint-tena tamarisseedda azazuwaappe wora simmanawaa taani eray. I ootsoppite geedda iitabaa hintte kushiyaa outsiide, Med'inaa Godaa hank'k'etsiyaa diraw, sintsaappe yiyya wodiyaan hintte bolla iita boshaa ahana» yaageedda.

³⁰ Hewaappe guyyiyaan, Muse ha mazimuriyaa k'aalatu wura gakkanaw, shiik'eedda Israa'eeliyaa shiik'uwaa ubbaa sissiide odeedda.

32

Muse Mazimuriyaa

¹ Hinttenoo, salotoo, taani odiyaawaa sisite; biittaykka ta doonaa k'aalaa siso.

² Ta timirtii iraaдан bukko; ta k'aalatuukka ketterssaadan, s'okuu maataa bollan wod'd'iyaa puuse iradaananinne c'arshshaa bollan wod'd'iyaa puusiyaadan wod'd'o.

³ Taani Med'inaa Godaa suntsaa awaayana; gitatetsaa nu S'oossaw immite.

⁴ I nu zaallaattee, Aa oosuwaan pokkuu baawa; Aa oge ubbaykka suure. Nu S'oossay ammanettiyaawaanne iitatetsay bayinnawaa; I tumanchchanne suure.

⁵ Hintte ammanettennanne ayawunne patsenna, nagaranchchanne baletsiiyaa yeletaa gidiiyaa diraw, Aa asaa gidanaw hintte bessikkita.

⁶ Hinttenoo eeyyanne akeeki bayinna asaw, hintte Med'inaa Godaw immiyaa zaaruu hawe? I hinttena med'd'eedda hintte Aawuwaa gidennee? I hinttena med'd'iide, minisi esseedda.

⁷ Kase wodiyyaa k'oppite; daro yeletatuu laytsaakka akeekite. Hintte aawotuwwa oochchite; untunttu hinttena bessana. Hintte c'imatuwaakka oochchite; untunttu hinttenttoo odana.

⁸ Ubbaappe D'ok'k'ay kawutetsatoo untunttu de'iyasaa laatisseedda wode, asaa naanatuwwa untunttu zariyaan zariyaan shaakkeedda wode, Israa'eeliyaa asaa payduwaadan, untunttu zawaa esseedda.

⁹ Ayaw gooppe, shaakuwaan Med'inaa Godaa gakkkeeddawe Israa'eeliyaa; Yaak'oobikka Aa gakkkeedda laataa.

¹⁰ Biittaa mela biittaa untunttu saamuwaan de'ishshin, c'arkkuwaa s'alalay suraggiyaasan bichchaarishin, untunttu demmeedda. Yaatiide bare ayfiyaa buluwaadan, untunttoo gondalle gidiiide, untunttu minisiide naageedda.

¹¹ Arggantsay bare maraa paaluwaa tamarissiyaawaadan, bare mic'c'eedda k'efiyaan gakk'i oyk'k'iide ashshiyaawaadan, hewaadan S'oossay bare k'efiyaan hap'p'iide untunttu ashsheeda.

¹² Hara allaga s'oossi bayinnan, Med'inaa Godaa s'alalay bare asaa kaaletseedda.

¹³ I biittaw d'ok'k'a sa'aa untunttu kesseedda. Shoyk'an mokkeedda ayfiyaa untunttu mizeedda. Zaallaa p'alk'k'etsaappe untunttu eessaa mizeedda; shuchchaa gadiyaappe zayitiyaa mizeedda.

¹⁴ Untunttu mehiyaa wudiyaappe me'eedda maatsaanne deeshshaa wudiyaappekka maatsaa, dorssaa ank'k'araanee galssaa meeddino; k'ay Baasaane dorssaa wudiyaanne deeshshaa, lo'o zarggaa meeddino; suutsaa malatiyaa woyniyaa eessaakka uhsheeddino.

¹⁵ Yaaniide Yishruun orddeedda; makkaleedda; mi miide, bobor'c'eedda. Barena med'd'eedda S'oossaa aggeeda; bare Atotetsaa Zaallaa kad'eedda.

¹⁶ Untunttu allaga s'oossatoo goyinniyaawan Aa mishisseeddino; barenttu tuna eek'atuwaan Aa hank'k'etseeddino.

¹⁷ S'oossaa gidenna s'alahetoo, kase untunttu eribeenna s'oossatoo, zino keseeddawanttoo, untunttu aawotuu yayyibeenna s'oossatoo yarshsheeddino.

¹⁸ Untunttu de'uwaa immeedda Zaallaa k'oppibeykkino; k'ay yeli dichcheedda S'oossaa dogeeddino.

¹⁹ Med'inaa Goday hewaa be'iide, untunttu bolla hank'k'etteedda. Aa attumanne mac'c'a naanatuwwa is's'eedda.

²⁰ Yaatiide hawaadan yaageedda; «Taani ta som"uwaa untunttuppe gentsana; untunttu geellanne ammanettenna asaa gidiiyaa diraw, untunttu omarssa c'o'u gaade s'eelana.

²¹ S'oossaa gidennawaan taana mishisseeddino; barenttu eek'atuwaan taana hank'k'etseeddino. Taanikka untunttu zare gidennawantun mishissana; eeyya asaa zaratuwaan taani untunttu hank'k'etissana.

²² Ta hank'k'uu tamaadan ees's'iide, gadiyaan de'iyawaa ubbaa s'uuggana. He tamay Si'ooliyaan de'iyawaanakka gatsiide s'uuggana; deriyaa baasuwwa gakkanaw, he tamay maana.

²³ «Taani untunttoo metuwwa metuwwa bolla doorana; ta wonddaafiyaan untunttu dukkana.

²⁴ Untunttu koshan, s'uuggiyaa mishuwaaninne iita harggiyaan wurana. Untunttu bolla meto gatsiyaa bazuwwa do'atuwaanne untunttu dukkiyaa allaga shooshshatuwwa untunttu bolla yeddana.

²⁵ Tooray oge ubbaan untunttu naanatuwwa wurssana. Golliyaa ubbaan shab-birssayenne dagamay kaatetana. Yalaga attumawanttunne mac'c'awanttu wurana; guut-saa naanaykka c'imatuukka attikkino.

²⁶ Untunttu taani haako sa'aa laalana; hewaappe guyyiyaan, untunttu hassayiyaabay d'ayana.

²⁷ Shin untunttu morkketuu, «Nu wolk'k'ay untunttu s'ooneedda; hawaa ubbaa Med'inaa Goday ootsibeenna» yaagiide oturuwaan c'ee'k'ettennaan aggikkino yaagaade k'oppaad» yaageedda.

²⁸ Israa'eeliyaa Asay zoreti bayinna asaa; akeeki untunttoo baawa.

²⁹ Untunttu s'oonetteeddawe ayaanentto be'anaw untunttoo is's'etteedda; barenttu wurssetsaykka ayenttokka erikkino.

³⁰ Itti sha" a Asay itti asan, tammu sha" a Asay laa" u asan, waan s'oonetteedee? Unttuntu Zaallay untuntta zal'eedda gishshaassanne Med'inaa Goday untuntta aatsi immeedda diraassa gidennee!

³¹ Unttuntu morkketuu barenttu s'oossay laafa gidiaawaanne Israa'eeliyaa S'oossaadan Wolk'k'aama gidennawaa eriino.

³² Unttuntu woynnii Sodooma woyniyaappenne, Gamoora shoyk'aappe yeeddawaa. Unttuntu teeray marzze; unttuntu wurc'c'uukka c'ammiyaawa.

³³ Unttuntu woyniyaa eessay shooshshaa marzze; wod'iyaa marzzii de'iyaa hasuwaa.

³⁴ S'oossay, Hawaa taani naagaade Ta mazgobiyaan attamabeykkitaa?

³⁵ Unttuntu bashshaa gallassay matatteedda; unttuntu bolla gakkanabay elleellee. He wode unttuntu gedii d'ubettana. Taani unttuntuu haluwaa kessanne kushiya zaarana yaageedda.

³⁶ Unttuntu wolk'k'ay daabureeddawaanne untunttakka maaddiyaawe bayinnawaa be'eedda wode, Med'inaa Goday bare asaw pirddana; bare k'oomatookka k'arettana.

³⁷ I untuntta hawaadan yaagana; Unttuntu ammanettiyaa untunttu s'oossatuu hak'anne? Unttuntu bak'atiide Aa gidдон k'osettiyaa untunttu zaallay hak'anne?

³⁸ Unttuntu yarshshuwaa mod'd'uwaa meeddawanttu, untunttu ushshaa yarshshuwaa woyniyaa eessaa usheeddawanttu ha"i denddiide, ane untuntta maaddino; ane untuntta ashshino.

³⁹ S'oossay taanatte. Ta s'alalay S'oossaa. Taappe attina, hara s'oossi baawa. Wod'iyaaawe, de'uwaakka immiyaawe taana; taani madus's'isaade, taani patsana; ta kushiyaappe ooninne ashshenna.

⁴⁰ Ta kushiyaawe pude dentsaade hawaadan yaagana; «Taani med'inawukka de'o.

⁴¹ P'oolup'oolu giyaa ta mashshaa leefaade, pirddanaw ta kushiyan oyk'k'iyaa wode, ta morkkatuwaa bolla ta haluwaa kesana; taana is's'iyaa wanttoo untunttu kushiya zaarana.

⁴² Ta wonddaafetuu untunttu suutsan matsottana; ta mashshaykka untunttu ashuwaa maana. Taana is's'iyaa ubbaakka maarikke. Haray atto madus's'eeddawanttunne omood-detteeddawanttukka hayk'k'ana» yaagana yaageedda.

⁴³ Hinttenoo kawutetsatto, S'oossaa asaana nashetite. I bare k'oomatuu suutsaa achchana; bare morkkatuwaa bollankka haluwaa kesana. Biittan de'iyaa bare asaa nagaraakka atto gaana yaageedda.

⁴⁴ Musenne Neewe na'ay Iyyaasu Israa'eeliyaa asaa sissiide, ha mazimuriyaa k'aalaa ubbaa haasayeeddino.

Muse Immeedda Wurssetsa Zoriyaa

⁴⁵ Muse ha k'aalaa ubbaa Israa'eeliyaa asaa ubbaw odi wursseedda wode,

⁴⁶ untuntta hawaadan yaageedda; «Ha higgiiyaa k'aalaa ubbaa untunttu naaganaadaaninne ootsanaadan hintte naanatuwaa azazana mala, hachchi ta hinttenttoo markkattiyaa k'aalaa ubbaa hintte wozanaan wotsite.

⁴⁷ Ha k'aalay hinttenttoo de'oppe attina, c'oo mela k'aalaa gidenna. Ha k'aalaa naagoope, hintte Yorddaanoosa pinniide laattana biittankka adussa laysaa de'ana» yaageedda.

⁴⁸ He gallassankka Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda;

⁴⁹ «Moo'aaben Iyaarikko katamaappe sintsa baggana de'iyaa Abaarima Deretuwaappe ittuwaa, hini Nabo Deriyaa kesa; hewan Israa'eeliyaa asaa ta laatissana Kanaane biittaa hefintsa s'eella.

⁵⁰ Ne ishaa Aarooni Hooraa Deriyaan hayk'k'iide, bare mayzza aawotuwaan gaketee-dawaadan, neenikka ha keseedda deriyaan hayk'k'aade, ne mayzza aawotuwaan gaket-tana.

⁵¹ Ayaw gooppe, hintte laa"uukka Israa'eeliyaa asaa sintsan taw ammanettibeykkitaa; S'iina mela biittaan, K'aadeesa katamaa matan de'iyaa Mariiba haatsaa matan, ta geeshshatetsaa Israa'eeliyaa asaa bessibeykkitaa.

⁵² Hewaa diraw, biittaa haakuwaan hefintsa s'eellanaappe attina, taani Israa'eeliyaa asaa laatissana biittaa gelakka» yaageedda.

33

Muse Israa'eeliyaa Zaretuwaa Ubbaa Anjeedda

¹ S'oossaa asaa gidiyaa Muse hayk'k'aanaappe kasetiide, Israa'eeliyaa asaa anjeedda anjuwaa k'aalay hawaa.

² I hawaadan yaageedda; «Med'inaa Goday Siinaa Deriyaappe yeedda; Eedoomappe nu bollan haa poo'eedda; Paaraana Deriyaappe bare asaw poo'eedda. Sha'an paydetiyaa kiitanchchatuu aanana de'iino. Aa ushechcha baggana tamaa lac'uu de'ee.

³ S'oossaw neeni ne asaa siik'aadda. Geeshshatuu ubbay ne kushiyan de'iino; ne gediya s'ap'uwaan gullbatiide goyinniino; yaatiide neeppe azazuwaa akkiino.

⁴ Muse immeedda higgii Yaak'ooba asaw laata.

⁵ Israa'eeliyaa zaratuu ubbayne Yishuuruna zariyaa kaappatuu shiik'eedda wode, S'oossay bare asaa, Israa'eeliyaa bolla kaateteedda.

⁶ «Roobeeli hayk'k'oppo; I pas'a de'o. Aa asaykka payduwaan c'oratto» yaageedda.

⁷ Muse Yihudaa zariyaabaa hawaadan yaageedda; «Abeet Med'inaa Godaw, Yihudaa waasuwwaa sisa; hara bare dabbotuwaana untunttu gaketanaadan ootsa. Untunttu kushiya mintsetsa; untunttu barenttu morkkiyaanna olettiyaa wode, neeni untuntta maadda!» yaageedda.

⁸ Muse Leewiyaa zariyaabaa hawaadan yaageedda; «Ne Tuumiimiyinne Uuriimii ne doseedda asassa. Neeni Masaahan paac'c'eedda, Mariiba haatsaan palumetteedda asassa.

⁹ Barena yeleeeddawantuppe, bare ishatsuwaappenne barenttu naanatuwaappe aatsiide, untunttu new ammanetteedawe aad'd'ee; ne c'aak'uwaa k'aalaw untunttu ammanetteedino.

¹⁰ Untunttu ne wogaa Yaak'ooba, ne higgiaakka Israa'eeliyaa tamarisiino. Ne sintsan is'aanaa c'awayiino; new yarshshiyaasan ubbaanna s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiino.

¹¹ Abeet Med'inaa Godaw untunttu kushii ootseeddawaa anjja; untunttu ootsiyaa ubaban ne nashettiyaawaa untunttoo k'onc'c'issa. Untunttu bolla denddiyaawaa mentsereetsa olaa; untunttu morkkatuwaa laa'entso dentsoppa» yaageedda.

¹² Biiniyaama zariyaabaa hawaadan yaageedda; «Med'inaa Goday siik'eedda Asay aan ammanettiide de'ee. Gallassaa kumtsan untuntta Med'inaa Goday naagee; bare hashiyaan tookkiide shemppisee» yaageedda.

¹³ Yooseefo zariyaabaa hawaadan yaageedda; «Med'inaa Goday iraa immiyaawan, gadiyaappe haatsaa pulitissiyaawan, untunttu biittaa anjjo.

¹⁴ Away katsiyaa dooretteedda ayifiyaaninne wodiyaan wodiyaan ka"iyaa ayifiyaan anjjetto.

¹⁵ Benippe de'iyaa untunttu deretuunne zooretuu lo"o ayifiyaan anjjetino.

¹⁶ Untunttu biittay lo"obaa s'alalaa kumeeddawaa gido; buuran ees's'iyaa tamaa gidon haasayeedda, S'oossaappe beeltiyaa anjjo s'alalaan kumeeddawaa gido. Ha anjjetuu ubbay Yooseefo zariyaa gakkino; ayaw gooppe, I bare ishanttu gidon kaappuwaa.

¹⁷ Yooseefo koyiro yeletteedda korumaadan mino; Aa kac'etuu mentsaa kac'iyaadan mino. Aa kac'etuu sha'an paydetiyaa Minaase zaratuwaa; tammu sha'an paydetiyaa Efireema zaratuwaa. He kac'etuuwaan I kawutetsatuwaa k'ayc'c'ana; biittaa gas'aa gakkanaw untunttu I sugana» yaageedda.

¹⁸ Zaabiloonaa zariyaabaa hawaadan yaageedda; «Neenoo Zaabiloonaa, neeni ne kessan nashetaa; Yisaakooraa, neenikka ne dunkkaaniyaan nashetaa.

¹⁹ Untunttu kare gade asaa barenttu deriyaakko s'eesana; hewan untunttu geeshshatetsaa yarshshuwaa yarshshana. Bare ak'uwaanne barenttu duretetsaa, abbaappenne abbaa mata shafiyaappe demmana» yaageedda.

²⁰ Gaada zariyaabaa hawaadan yaageedda; «Untunttu biittaa aasseeda S'oossay galatetto; Gaadi morkkiyaa som"uwaa mentsanaw, gaammuwaadan shankkatee.

²¹ Kaappatoo geedda lo"o biittaa untunttu akkeeddino; Israa'eeliyaa kaappatuu shiik'eedda wode, untunttu Med'inaa Godaa sheniyaan geeshsha pirdaa pirddeeddino» yaageedda.

²² Daane zariyaabaa hawaadan yaageedda; «Daani wodalla gaammuwwaa mala; I Baasaaneppe guppiide kesana» yaageedda.

²³ Niftaaleema zariyaabaa hawaadan yaageedda; «Niftaaleemi Med'inaa Godaa aad'd'o keekatetsaaninne anjuwaan duretteedda; untunttu biittay Galiilaa Abbaappe biide gedissa bagga gakkee» yaageedda.

²⁴ Aaseera zariyaabaa hawaadan yaageedda; «Aseeri hara zaratuu ubbaappe aad'd'iide anjjettedawaa. Bare ishatsuwaankka dosetteeddawaa gido. Aa biittay zayitiyaan durretto.

²⁵ Untunttu katamatuukka birataa kariyaan gordettiide nagettino; bare laytsaa ubbaan I wolk'aama gidino.

²⁶ «Neenoo Yishruuna, saluwaappe hinttena maaddanaw, bare gitatetsan shaaran hametiyyaa hintte S'oossaa mala s'oossi baawa.

²⁷ Med'inaa S'oossay hinttenttoo de'uwa; Aa med'inaa kushetuu hintteppe garssana de'iino. I hintte sintsaappe hintte morkkatuwaa yedersseedda; hintte untuntta wurssi d'ayissanaadan hinttenttoo odeedda.

²⁸ Hewaa diraw, Israa'eeliyaa asay, bochchiyaawe bayinnan sarotetsaan de'ana; Yaak'ooba pulttuu k'umayenne woyniyaa eessay kumeedda gadiyaan de'ana, saluwaa iray bukkiyaasan de'ana.

²⁹ Hinttenoo Israa'eeliyaa asaw! Hintte wooti anjjetteditee! Med'inaa Goday ashsheeda hintte malay oonee? I hinttenttoo gondallenne hinttena maaddiyaawaa; aan hintte s'ooniyaa mashshaa. Hintte morkketuu hintte sintsan gufannana; hinttekka untunttu geessuwaa laalana» yaageedda.

34

Muse Hayk'uwa

(34:1-12)

¹ Muse Moo'aaba dembbaappe denddiide, Nabo Deriyaa huup'iyaa, k'ay Yarikkoppe away doliyaa baggana de'iyaa Pisgga Deriyaa huup'iyaa gakteedda. Hewaan Med'inaa Goday Daana gakkanaw de'iyaa Gala'aade biittaa,

² Niftaaleema biittaa ubbaa, Efiremanne Minaase biittaa, away wulliyaa baggana biide Meediteraane Abbaa gakkanaw de'iyaa Yihudaa biittaaanne

³ gedissa baggana S'oo'arappe denddiide, zambbay de'iyaa Iyaarikko katamaa, zang-garaan de'iyaa dembbaa ubbaa besseedda.

⁴ Med'inaa Goday Musa hawaadan yaageedda; «Abrahaamew Yisaak'awunne Yaak'oobaw, «Taani hintte zariyaw immana» yaagaade c'aak'keedda biittay hawaa. Ha'i neeni ne ayifiyaan be'anaadan taani ootsaad; shin neeni yaa pinnakka» yaageedda.

⁵ Med'inaa Godaa k'oomaa Muse Med'inaa Goday geeddawaadan, hewan Moo'aaba gadiyaan hayk'keedda.

⁶ Med'inaa Goday Beeti-Pa'ooraa katamaappe sintsa baggan Moo'aaba zanggaaraan Aa moogeedda; shin hachchi gakkanaw, I moogetteedda sa'aa eriyaa Asay baawa.

⁷ Muse hayk'k'iyaa wode, Aa laytsay s'eetanne laatama; shin aw ayfii is's'ibeenna; Aa wolk'k'aykka is's'ibeenna.

⁸ Israa'eeliyaa Asay Moo'aaba dembban hattamu gallassaa Musew yeekkeeddino. Hewaappe guyyiyaan, Musew yeekkiyaanne kayyottiyaa wodii wureedda.

⁹ Neewe na'ay Iyyaasu aad'd'eeda eratetsaa ayyaanan kumeedda; ayaw gooppe, Muse bare kootan I ootsanaadan, Aa bolla bare kushiyaa wotseedda. Israa'eeliyaa Asay Iyyaasu azazetteedda; Med'inaa Goday Muse baggana immeedda azazuwaakka naageedda.

¹⁰ Med'inaa Goday som"uwaan dummayiide ereedda Muse mala timbbitiyaa odiyaa Asay Israa'eeliyaan mulekka denddiibeenna.

¹¹ Med'inaa Goday Musa Gibs'e kaatiyaakko, aanana ootsiyaa kaappatuwaakkonne kumentsaa asaakko yeddiide, Aa baggana ooratsabaanne maalalissiyaabaa ubbaa ootseedda, Muse mala timbbitiyaa odiyaa hara Asay ooninne baawa.

¹² Israa'eeliyaa ubbaa sintsan wolk'k'aama wolk'k'an maalalissiyaabaa ootseedda Muse mala Asay ooninne baawa.

Iyyaasu Mas'aafaa Geluwaa

«Iyyaasa» giyaa suntsaa biletsay «S'oossay Ashiyaawaa» giyaawaa. Iyyaasu Mas'aafay Zaaretsuwa Mas'aafay odiide ek'keedda Sa'aappe doomiide yorddaanoosa shaafaappe dolahaa baggana Israa'eeliyaa Asay utteeddawaa odee. Israa'eeliyaa Asay Muse kushiyan suntsetteedda Iyyaasu kaaletsina olaa s'ooniide, Kanaane gadiyaa wooti oyk'keeddentto odiyaa taarikiyaa oyk'keedda. Ha mas'aafaa gidдон s'aafetteedda wolk'k'aama wolk'k'aama taariketuwa giddoppe waannatiyaawanttu: Yorddaanoosa Shaafaa pinetsaa, Yaarikko gimbbiyaa kunddetsaa, Ay katamaa olaanne Asay S'oossanna geleedda c'aak'uwa ooras's'iseedda taariketuwa odiaawaa. Ha mas'aafaa gidдон daro eretteedda kifiletuwaappe ittuu, «Hinttenttu goynniyaawaa hachche doorite. Shin taananne ta golle asaa gidoppe, nuuni S'oossaw goynnana» yaagiyaawaa. (24:15)

Shemppatuwaa ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Kanaanne S'oonettussaa 1:1–12:24

Biittaa Gishuwaa 13:1–21:45

Yorddaanoosappe Dolahaa Baggana De'iyaa Biittaa 13:1-33

Yorddaanoosappe Wulahaa Baggana De'iyaa Biittaa 14:1–19:51

Bak'atti Attiyaa Katamatuwaa 20:1-9

Leewatuwaa Katamatuwaa 21:1-45

Dolahaappe Yeedda Yaratuu Barenttu sa'aa Simusaa 22:1-34

Iyyaasu Wurssetsa Haasayaa 23:1-16

Seekeman K'aalaa C'aak'uwa Ooras's'ussaa 24:1-33

Kanaane S'oonettussaa

(1:1–12:24)

S'oossay Iyyaassa Azazeedda

¹ S'oossaa k'oomay Muse hayk'keeddawaappe guyyiyaan, S'oossay Musa maaddiyaa Neewe na'aa Iyyaasa, hawaadan yaageedda;

² «Ta k'oomay Muse hayk'keedda. Hewaa diraw neeninne ha Asay ubbay denddiide taani Israa'eeliyaa asaw immiyaa gadiyaa gelanaw hawaa Yorddaanoosa shaafaa pinnite.

³ Taani Musew odeeddawaadan, hinttenttu gedii yed'd'iyaa sa'aa ubbaa taani hinttenttoo immaad.

⁴ Hinttenttu zaway Neegeeba Bazzuwaappe denddiide, Liibaanoosa Deriyaa gakkanaassa; Efiraas'iisa geetettiyaa wogga shaafaappe denddiide, Hiitetuwa gadiyaa ubbaanna gujjiide, away wulliyaa baggana de'iyaa Meeditiraane Abbaa gakkanaasa.

⁵ Neeni de'eedda laytsaa ubbaan ay asayenne neena olettiide te'enna. Taani Musena gideeddawaadan, neenanakka gidana; taani neena ubbakka yeggikkenne aggikke.

⁶ Minna; s'ala! Ayaw gooppe, taani untunttu mayza aawaatoo immana gaade c'aak'keedda gadiyaa neeni ha asaa laatissanaassa.

⁷ Minna; loytsa s'ala! Ta k'oomay Muse neena azazeedda Wogaa ubbaa minisaade naaga. Neeni biyaasa'aa ubbaan new suurana mala, aappe ushechcha woy haddirssa booppa.

⁸ Ha Wogaa Mas'aafay ne doonaappe shaakettoppo; an s'aafetteeddawaa ubbaa minisaade naaganaw, gallassinne k'amma Aa k'oppa. Yaatooppe, new ubbabaykka injjetanne giigana.

⁹ Minna; s'ala! Ne biyaasa'aa ubbaan taani Goday ne S'oossay neenana de'iyaa diraw, yayyoppa! Hirggoppa! gaade taani neena azazaad» yaageedda.

Iyyaasu Asaa Azazeedda

¹⁰ Hewaappe guyye Iyyaasu asaa kaappatuwaa hawaadan yaageedda;

¹¹ «Biite; Asay dunkkaano saanna aad'd'i biidde, asaa, «Hintte shink'k'aa giigissite; heezzu gallassaa gidдон, S'oossay hinttenttu S'oossay hinttenttoo immiyaa gadiyaa laattanaw Yorddaanoosa Shaafaa pinniita: yaagiide odite» yaageedda.

¹² Iyyaasu, Roobeela zeretsaa, Gaade zaratuwaanne Minaase zaratuwaappe bagatuwaa hawaadan yaageedda;

¹³ «S'oossaa k'oomay Muse hinttentta azazeeddawaa hassayite. I hinttentta, «S'oossay hinttenttu Goday hinttentta shemppissana; ha biittaakka hinttenttoo immana» yaageedda.

¹⁴⁻¹⁵ Hinttenttu machatuu, hinttenttu naanaynne hinttenttu mehii Yorddaanoosa Shaafaappe hafintsana Muse hinttenttoo immeedda gadiyaan de'ishshino. Shin hinttenttu olanchchatuu barenttu ola miishshaa oyk'k'iide, hinttenttu dabbatuwaappe sintsa s'eeran olettanaw Yorddaanoosa Shaafaa pinnino. S'oossay hinttentta shemppisseed-dawaadan, untunttakka shemppissana gakkanaasinne S'oossay hinttenttu S'oossay untunttookka immiyaa gadiyaa untunttu laattana gakkanaw, untuntta maaddite. Hewaappe guyyiyaan sinmi biide, S'oossaa k'oomay Muse Yorddaanoosa Shaafaappe hafintsan away doliyaa baggana immeedda hinttenttu gadiyaan de'ite» yaageedda.

¹⁶ Hewaappe untunttu Iyyaasa, «Neeni nuuna azazeeddawaa ubbaa nuuni ootsana; neeni kiittiyaa sa'aa hak'anne baana.

¹⁷ Musew ubaban azazetteeddawaadan, newukka azazettana. S'oossay ne S'oossay Musena ittippe gideeddawaadan, neenanakka ittippe gido.

¹⁸ Ne azazoo makkaliyaawenne ne azazeeddawaa ayaanne azazettenan is's'iyaaawe hayk'k'o. Neeni minna; s'ala!» yaageeddino.

2

Iyyaasu Geediyaawantta Yaarikko Kiitteedda

¹ Neewe na'ay Iyyaasu gadiyaa geeddiyaa laa'u asatuwaa Shiis'ima geetettiyaa sa'aappe k'osuwaan kiittiidde untuntta, «Biite; gadiyaa geeddite; Yaarikko katamaa k'ay dumma geeddite» yaageedda.

Hewaappe untunttu biide, Ra'aabo geetettiyaa sharmus'atti soo ak'anaw geleeddino.

² Yaarikko kaatii, «Israa'eeliyaa asaappe kiitetteeddawanttu ha gadiyaa geeddanaw k'amma yeeddino» giyaa oduwaa siseedda.

³ Yaarikko kaatii Ra'aabiw hawaadan yaagiide kiitteedda; «Ne soo yiide geleedda asatuwaa kessaade imma. Ayaw gooppe, untunttu gadiyaa ubbaa geeddanaw yeeddino» yaageedda.

⁴ Shin mishirata he laa'u asatuwaa k'osa diggaade, hawaadan yaagaaddu; «Ee asatuu taakko yeeddino; shin untunttu hak'appe yeedenttonne taani erabeykke.

⁵ Omarssi katamaa penggiyaa gorddana haniyaa wode, untunttu kesiide beeddino; untunttu hak'a beeddinontto taani erikke. Elleelli kaalliyaawaa gidoope, hinttenttu untuntta oyk'k'anita» yaagaaddu.

⁶ Shin Ra'aaba asatuwaa golliyaa bollan dembbayiide ootseedda sa'aa kessaade, suufiyaa geetettiyaa mayuwaa kesiyya talbbaa dalaa dooriyaa giddon untuntta k'osa wotsaaddu.

⁷ Yaatina, asatuu geediyaawantta koyanaw kesiide, Yorddaanoosa Shaafaa pinuwaa afiyaa ogiyaa oyk'k'iide beeddino. Koyiyaawanttu katamaappe kesoonini, katamaa peng-gii gorddetteedda.

⁸ Geediyaawanttu gem'ishanaappe kasetaade, Aa untunttukko pude kesaade, untuntta hawaadan yaagaaddu;

⁹ «S'oossay ha gadiyaa hinttenttoo immeeddawe, hinttenttu nuuna wolk'k'aama yashshaa yashshiyaawaanne ha gadiyaan de'iyaa Asay ubbay hinttenttoo hirggaa hayk'k'iyaaawaa taani eray.

¹⁰ Ayaw gooppe, Gibs'e gadiyaappe hinttenttu kesseedda wode, hinttenttu sintsan Zo'o Abbaa S'oossay wooti melisseeddenttonne nuuni siseeddo. K'ay Yorddaanoosa Shaafaappe away doliyaa baggana de'iyaa Amooore gadiyaa kaatetuwwaa laa'atuwaa, Si-hoonanne Ooganne hinttenttu wooti ubbaanna d'aysseeddenttonne siseeddo.

¹¹ Nuuni hewaa siseedda wode, nu wozanay kolddeedda; Asay ubbay hinttent-too s'aliyaawaa aggi basheedda. Ayaw gooppe, S'oossay hinttenttu S'oossay bolla saluwaanikka garssa sa'aanikka S'oossaa.

¹² Hewaa diraw, taani hinttenttoo keekeeddawaadan, hinttenttukka ta aawuwaa gol-liyaa asaw keekanaadan taw S'oossan hewawukka ammantsiyaa malaataa immite.

¹³ Ta aawuwaanne ta daayo, ta ishatuwaanne ta michchetuwaa untunttussa gideed-dawaa ubbaa pas'a aggitte; nuuna hayk'uwaappe ashshite» yaagaaddu.

¹⁴ He asatuu, «Nuuni ootseeddawaa neeni odennan aggina, nuuni new c'aak'k'eedda c'aak'uwwa polana d'ayooppe, S'oossay nuuna wod'o! S'oossay ha gadiyaa nuw immiyaa wode, nuuni new ammanettananne keekana» yaageeddino.

¹⁵ Ra'aaba de'iyaa keetsay katamaa dirssaana oyk'k'etiide kees'etti utteedda diraw, maskkootiyaanna wodoruwaa duge yeddaade, an duge wotsaaddu.

¹⁶ Ra'aaba untuntta, «Hinttena koyiyaawanttu demmenna mala, deriyaa biide untunttu simmana gakkanaw, yaan heezzu gallassaa k'osettishshite. Hewaappe guyyiyaan hint-tenttu biyaasa'aa biite» yaagaaddu.

¹⁷⁻¹⁸ Asatuu izo, «Nuuni ne gadiyaa geliyaa wode, ha zo'o wodoruwa neeni nuuna kessedda maskkootiyan k'achchana d'ayooppenne ne aawuwaa, ne daayo, ne ishātuwaanne ne soo asaa ubbaa neekko soo ahana d'ayooppe, neeni nuuna c'aak'k'iseedda c'aak'uu nuw gometenna.

¹⁹ Ooninne ne sooppe kare ogiyaa kesiide hayk'k'intto, hewe Aa gome; nuuni hewani ooshettko. Neenana soon ittippe de'iyaa kushiyan boshettooppe, Aa suutsaa gomii nuuna gakko.

²⁰ Shin nuuni ootseeddawaa neeni odooppe, neeni nuuna c'aak'k'etseedda c'aak'uu nuw gometenna» yaageeddino.

²¹ Hewaappe guyye iza, «Hinttenttu geeddawaadan hano» gaade, untunttu moyzzaaddu. Untunttu beeddawaappe guyyiyaan, he zo'o wodoruwa maskkootiyan k'achchaaddu.

²² Untunttu pude gezziyaa biide, yaan k'osetteeddinno; yederssiyaawanttu Yaarikko simmana gakkanaw, untunttu yaan heezzu gallassaa gam"eeddino. Yederssiyaawanttu ogiyaa ubbaan koyeeddino; shin untunttu demmibeeykino.

²³ Hewaappe guyyiyaan he laa"u asatuu deriyaappe wod'diide, Yorddaanoosa Shaafaakka pinniide, Neewe na'aa Iyyaasukko simmiide yeeddino. Barena gakeeddawaa ubbaa aw odeeddino.

²⁴ Untunttu Iyyaasa, «S'oossay tumu biittaa ubbaa nuw aatsi immeedda. K'ay gadiyaan de'iyaa Asay ubbay nuw yashshaa kolddeedda» yaageeddino.

3

Israa'eeliyaa Asay Yorddaanoosa Shaafaa Pinneedda

¹ Iyyaasunne Israa'eeliyaa Asay wontta guuran dendeeddino. Untunttu Shiis'ima geetettiyyaa sa'aappe dendiide, Yorddaanoosa Shaafaakko biide pinnennan yaan gam"eeddino.

² Heezzu gallasaappe guyyiyaan, kaappatuu untunttu dunkkaaneedda sa'aan simeretteeddino.

³ Asaa hawaadan yaagiide azazeeddino; «S'oossaa hinttenttu S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaanne Aa tookkeedda Leewiyaa zare k'eesetuwa be'iyaa wode, hinttenttu dunkkaaneedda sa'aappe dendiide, untunttu kaallite.

⁴ Hinttenttu kase ha ogiyaanna bi erenna diraw, hinttenttu baana ogiyaa untunttu hinttentta bessana. Shin k'aalaa c'aak'uwa Taabootaakko shiik'oppite; K'aalaa c'aak'uwa Taabootaappe laa"u sha" a wad'aa gidiyaawaa keeshshaa haakuwaan ek'k'ite» yaageeddino.

⁵ Iyyaasu asaa, «Hinttenttu huup'iyaw geeyite; ayaw gooppe, S'oossay wontti hinttenttu gidдон maalalissiyaabaa ootsanawaa» yaageedda.

⁶ K'ay Iyyaasu k'eesetuwa, «K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkiide, asaappe sintsaw aad'd'ite» yaagiide odeedda. K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkiide, asaappe sintsaw aad'd'eedino.

⁷ S'oossay Iyyaasa, «Taani Musena gideeddawaadan, neenana gidanawaa Israa'eeliyaa Asay ubbay erana mala, hachche untunttu sintsan taani neena d'ok'k'u d'ok'k'u ootsanaw doommana.

⁸ Neeni K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkiyaa k'eesetuwa, «Yorddaanoosa Shaafaa doonaw gakkiiyaa wode, haatsaan geliide ek'k'ite» yaagaadde azaza» yaageedda.

⁹ Iyyaasu Israa'eeliyaa asaa, «Haa yiite; S'oossaa hinttenttu S'oossaa k'aalaa sisite.

¹⁰ De'uwa S'oossay hinttenttu gidдон de'iyawaanne I tumuppe Kanaanetuwa, Hiiwetuwaa, Hiiwetuwaa, Parzsetuwaa, Gerggeesetuwa, Amooretuwaanne Yaabusatuwa hinttenttu sintsappe kessanawaa hinttenttu eranawe,

¹¹ sa'aa ubbaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootay hintteppe sintsatiide, Yorddaanoosa Shaafaa pinniyaa wodiyaana.

¹² Ha"i Israa'eeliyaa zaruwaappe tammanne laa"u asatuwa doorite; itti itti zariyaappe itti itti asaa gido.

¹³ Sa'aa ubbaa Godaa, S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkeedda k'eesatuwa gedii Yorddaanoosa haatsaa bochchiyaa wode, k'ommoppe duge goggiyaa Yorddaanoosa haatsay ek'k'ana; itti sa'aa shiik'iide doorettana» yaageedda.

¹⁴ Asay Yorddaanoosa Shaafaa pinnanaw barenttu dunkkaaniyaappe kesseedda wode, K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkeedda k'eesatuu asaappe sintsan hametteeddino.

¹⁵ Katsaa c'akkiyaa wodiyaan ubbaan Yorddaanoosa Shaafay kuntseedda. Gidooppenne, K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkeedda k'eesatuu Yorddaanoosa Shaafaa gakkina, untunttu gedii haatsaa gas'aa yed'd'eedda wode,

¹⁶ k'ommoppe duge goggiyaa haatsay ek'k'i aggeeda; hini darssi haako san, S'arttaana giyaa saan de'iyaa Adaama geetettiyaa kataman itti sa'aa shiik'iide dooretteedda. Duge Aaraba gad'an de'iyaa Mas'ine Abbaw goggiyaa haatsay k'ay ubbay duus's'iide atti basheedda. Yaatina, Asay Yaarikko katamaa hefintsa pinneedda.

¹⁷ Israa'eeliyaa Asay mela gadiyaa yed'd'iide pinniyaa wode, Asay ubbay pinniide wurana gakkanaw S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkeedda k'eesatuu Yorddaanoosa Shaafaa gidдон mela biittan ek'k'eeddinno.

4

Hassayissiyaa Shuchchatuwaa Esseeddino

¹ Asay ubbay Yorddaanoosa Shaafaa pinniide wureedda wode, S'oossay Iyyaasa,

² «Israa'eeliyaa asaappe tammanne laa"u asatuwaa doora; itti itti zariyaappe itti itti asaa gido.

³ Yaataade untunttu, «Yorddaanoosa Shaafaa gidдон k'eesatuwaa gedii ek'k'eedda sa'aappe tammanne laa"u shuchchatuwaa akkite; he shuchchatuwaa tookki afiide, hachche k'amma hinttentu ak'iyaa sa'aan wotsite» yaagaade azaza» yaageedda.

⁴ Iyyaasu Israa'eeliyaa zariyaappe ittuwaa ittuwaa akkiide, tammanne laa"u asaa dooreeddawantta s'eeseedda.

⁵ Untunttu, «S'oossaa hinttentu S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootay de'iyaa sa'aa guyye Yorddaanoosa Shaafaa geliide Israa'eeliyaa zaratuwaa payduwaan, ubbaykka itti itti shuchchaa hinttentu hashiyaan tookkite.

⁶ Ha shuchchatuu S'oossay hachche ootseeddawa hinttentta hassayissiyaa malaataa gidino. Wodeppe hinttentu naanay hinttentta, «Ha shuchchatuu ayibabee?» yaagiide oochchiyaa wode,

⁷ hinttentu, S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa sintsan Yorddaanoosa Shaafay gogetsaa aggiide ek'k'eeddawa Israa'eeliyaa asaa med'inaw hassayissiino. K'aalaa c'aak'uwa Taabootay pinnishin, Yorddaanoosa haatsay shaaketteedda yaagiide untunttoo odite» yaageedda.

⁸ Israa'eelatuu Iyyaasu azazeeddawaadan ootseeddino. S'oossay Iyyaasoo odeeddawaadan, Israa'eeliyaa zaratuwaa payduwaan asatuu tammanne laa"u shuchchatuwaa Yorddaanoosa Shaafaa giddoppe akkeeddino; tookki ahiide, barenttu ak'iyaa sa'aan wotseeddino.

⁹ Iyyaasu K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkeedda k'eesatuwaa gedii Yorddaanoosa Shaafaa gidдон ek'k'eedda sa'aan, hara tammanne laa"u shuchchatuwaa esseedda; he shuchchatuu hachche gakkanaw yaan de'iino.

¹⁰ S'oossay Iyyaasa azazeeddawa ubbaa Asay polana gakkanaw, K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkeedda k'eesatuu Yorddaanoosa Shaafaa gidдон ek'k'iide gam'eeddino; Muse Iyyaasa azazeedda azazuukka hewaa.

Asay elleelliidde shaafaa pinneedda.

¹¹ Asay ubbay pinneeddawaappe guyyiyaan, S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootayenne k'eesatuu Asay s'eellishin pinneeddino.

¹² Muse azazeeddawaadan, Roobeela zaratuu, Gaade zaratuunne Minaase zaratuwaappe baggay ola miishshaa oyk'k'iide, Israa'eeliyaa asaa sintsanna pinni utteeddino.

¹³ Untunttu paydu oytamu sha"a gidiyaawaa. Untunttu S'oossaa sintsan, Yaarikko matan de'iyaa dembban olaw salpeeddino.

¹⁴ He gallassi S'oossay Iyyaasa Israa'eeliyaa asaa ubbaa sintsan d'ok'k'u d'ok'k'u ootseedda. Hewaa diraw Musa bonchcheeddawaadan Iyyaasakka Aa de'uwa laytsaa ubbaan bonchcheeddino.

¹⁵ S'oossay kase Iyyaasa,

¹⁶ «K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkeedda k'eesatuu Yorddaanoosa Shaafaappe kessanaadan azaza» yaagiide odina,

¹⁷ Iyyaasu k'eesetuwa, «Yorddaanoosa Shaafaappe kesite» yaagiide azazeedda.

¹⁸ S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkeedda k'eesatuu Yorddaanoosa Shaafaa giddoppe kesiide mela biittaa untunttu yed'd'eeddawaan, ellekka Yorddaanoosa haatsay bare sa'aa simmiide kase goggiyaawaadan gas'aa gakkanaw kumiide, gogetsaa doommeedda.

¹⁹ Asay koyro aginaan he aginaw tammantasa gallasan Yorddaanoosa Shaafaa pinniide, Yaarikkona away doliyaa baggan zawatiyaa Gelggalan dunkkaaneeddino.

²⁰ Iyyaasu Yorddaanoosa Shaafaappe ayetteedda tammanne laa"u shuchchatuwaa Gelggalan esseedda.

²¹ Israa'eeliyaa asaa hawaadan yaageedda; «Wodeppe hinttenttu zaratuu barenttu aawotuwa, «Ha shuchchatuu aybabee?», yaagiide oochchiyaa wode,

²² Israa'eeliyaa Asay Yorddaanoosa Shaafaa mela biittaa yed'd'iide pinneeddawaa has-sayissiyaawantta» yaagiide odite.

²³ Nuuni pinnana gakkanaw, S'oossay nu S'oossay Zo'o Abbaa kase nu sintsan melisseeddawaadan, hinttentukka pinnana gakkanaw, S'oossay hinttenttu S'oossay Yorddaanoosa Shaafaa hinttenttu sintsan melisseedda.

²⁴ Hewaa I ootseeddawe sa'aan de'iyaa Asay ubbay S'oossaa wolk'k'ay ay keeshshaa gitentto eranaadaaninne hinttentukka S'oossaw, hinttenttu S'oossaw, med'inaw yayanaadaana» yaageedda.

5

¹ Yorddaanoosa Shaafaappe away wulliyaa baggana de'iyaa Amoorawaanatuwa kaate-tuunne Meeditiraane Abbaa lank'k'iyaa lank'k'iyaa oyk'k'iide de'iyaa Kanaanetuu kaate-tuu ubbay, Israa'eeliyaa Asay pinnana gakkanaw S'oossay Yorddaanoosa Shaafaa haatsaa melisseeddawaa siseedda wode, untunttu wozanay kolddeedda. Untunttu Israa'eeliyaa asaana gaketanaw s'alibeykkino.

Israa'eeliyaa Attuma Asay K'as's'aretteedda

² He wode S'oossay Iyyaasa, «Saliyaa geetettiyaa shuchchaappe k'ara mak'ilaa giigissaade, Israa'eeliyaa attuma asaa beniwanttuwaadan ha'ikka k'as's'araa» yaageedda.

³ Iyyaasu saliyyaa geetettiyaa shuchchaappe k'ara mak'ilaa giigissiide, K'as's'araa Deriyaa geetettiyaa sa'aan Israa'eeliyaa asaa k'as's'areedda.

⁴ I hewaa ootseedda gaasuu: Gibs'eppe keseedda asan laysay olaw gakeedda attuma Asay ubbay Gibs'eppe biidde woran hayk'k'eedda.

⁵ Gibs'eppe keseedda attuma Asay ubbay k'as's'aretteedda; shin woran yuuyyiyaa wode yellettedda attuma naanay ittuunne k'as's'arettibeenna.

⁶ Israa'eeliyaa Asay S'oossaw azazettenan is's'eedda diraw, Gibs'eppe kesiyaa wode laysay olaw gakeedda attuma Asay ubbay hayk'k'iide wurana gakkanaw woran oytamu laysaa yuuyyeedda. Hewenne, S'oossay untunttu, «Eessayne maatsay goggiyaa aradda gadiyaa, taani kase hinttenttu mayza aawaatoo immana geedda he gadiyaa hinttenttu be'ikkita» geedda k'aalay polettanaadaana.

⁷ Hewaa diraw S'oossay untunttu naanaa untunttu sa'aan dentseedda; Iyyaasu k'as's'areeddawanttukka hewantta. Untunttu k'as's'arettennan de'iyaa we ogiyaan biidde untunttu k'as's'arettibeenna dirassa.

⁸ Asay ubbay k'as's'areteeddawaappe guyyiyaan, untunttu maytsay pas'ana gakkanaw barenttu dunkkaaneedda sa'aan gam"eeddino.

⁹ S'oossay Iyyaasa, «Hachche taani Gibs'etuwa boriyaa hintteppe diggaad» yaageedda. He sa'aa suntsay hachche gakkanaw Gelgala* geetettee.

¹⁰ Israa'eeliyaa Asay Yaarikko dembban Gelgala giyaa saan dunkkaaniide, aginaw tammanne oydentso gallassi omarsseeddawan Paasigaa Baalaa bonchcheedda.

¹¹ Paasigaappe guyyiyaan wonttetsa gallassi, biittan doliyaa katsaa ayfiyaa irshshuu gelibeenna ukitsaanne s'iis'etteedda tishaa meedda.

¹² He biittan doliyaa katsaa meedda wonttetsa gallassi mannay bukkiyaawaa aggi basheedda. Hewaappe guyyiyaan Israa'eeliyaa Asay mannaa demmibeenna. He wodiyaappe doommiiide untunttu Kanaan doliyaa katsaa miidde de'eeddino.

Iyyaasanne Adaa Oy'k'k'eedda Bitaniyaa

¹³ Iyyaasu Yaarikko matan de'iyaa wode, d'ok'k'u giide s'eelliide, itti bitanii mashshaa shod oyk'k'iide, bare sintsan ek'k'eeddawaa be'eedda. Iyyaasu aakko shiik'iide, «Neeni nu bagga aseeyye nu morkkatuwa bagga asee?» yaageedda.

¹⁴ Bitanii, «Taani O bagg akka gidikke. Shin taani S'oossaa olanchchatuu gadaawaa gidaade ha"i yaad» yaageedda.

Iyyaasu sa'aan kunddi goynniide, «Ta goday bare k'oowaa odiyaabay ayee?» yaageedda.

¹⁵ S'oossaa olanchchatuwa gadaaway, «Neeni ek'k'eedda sa'ay geeshsha gideedda diraw, ne gediyaappe c'aammaa kessa» yaageedda. Iyyaasu I geeddawaadan ootseedda.

6

Yaarikko Kunddeedda

¹ Israa'eeliyaa asaw yayyeedda gaasuwaan Yaarikko katamaa dirssaa penggetuu gord-dettiide naagettiino; katamaa gelanawunne katamaappe kesanaw danddayiyaa ooninne baawa.

² Med'ina Goday Iyyaasa, «S'eella, taani Yaarikko katamaa Aa kaatiyaanna Aa mino olanchchatuwaakka ne kushiyan aatsaade immaad.

³ Neeninne ne olanchchatuu salppiide, usuppun gallassay gakkanaw hachche hachche katamaa dirssaa itti gede yuuyyi aad'd'ite.

⁴ K'ay laappun k'eesatuu dorssatuwaa kac'iyaaappe kesseedda laappun malakatatuwaa oyk'k'iide, S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa sintsanna hamettino. Laappunsa gallassi k'eesatuu malakatatuwaa punnishin, olanchchatuu salppiide, ittippe katamaa laappu gede yuuyyi aad'd'ite.

⁵ Hewaappe guyyiyaan malkkatatuwaa punuwaa goochchiide punniyaawaa sisiyaa wode, ellekka Asay ubbay bare k'aalaa d'ok'ku ootsiide waasso. Yaatooppe katamaa dirssaa gimbbii kunddina Asay ubbay sintsaw lawuhu giide gelana» yaageedda.

⁶ Neewe na'ay Iyyaasu k'eesetuwwa s'eejiide, «Med'ina Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkite; hintteppe laappun k'eesatuu laappun malakatatuwaa oyk'k'iide, K'aalaa c'aak'uwa Taabootaappe sintsaw aad'd'iide hamettino» yaageedda.

⁷ Asaa, «Sintsaw biite; katamaa yuuyyi aad'd'ite; olaw giigeeddawanttukka Med'ina Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa sintsan hamettino» yaagiide azazeedda.

⁸ Iyyaasu asaw haasayeeddawaadan, laappun k'eesatuu laappun malakatatuwaa Med'ina Godaa sintsan oyk'k'iide, punniide hametteeddino; k'ay Med'ina Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootay untunttu kaalleedda. ⁹ Olaw giigeeddawanttu malakatatuwaa punniyaa k'eesatuwwa sintsan biyaa wode, guyyenna naagiyaa olanchchatuu K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa guyyenna kaalleeddino. He wodiyya ubbaan malakatatu punettiino.

¹⁰ Shin Iyyaasu asaa, «Taani hinttentta, «Waassite!» gaana gallassay gakkanaw, ola waasuwwa waassoppite; hinttenttu k'aalay sisettoppo; itti k'aalakka k'aattooppe. Gidin he wode waassite!» yaagiide azazeedda.

¹¹ Yaatiide Med'ina Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootay tookettiide, he katamaa itti gede yuuyyi aad'd'anaadan ootseedda. Hewaappe guyyiyaan Asay bare dunkkaaneedda sa'aa simmiide, k'ammaa yaan ak'eeda.

¹² Wonttetsa gallassi Iyyaasu guuriide dendeedda; k'eesatuukka Med'ina Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkeeddino.

¹³ Laappun malakatatuwaa oyk'k'iide laappun k'eesatuu sintsaw aad'd'iide, malakatatuwaa punniide Med'ina Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa sintsan hametteeddino. Olaw giigeeddawanttu hinttutuppe sintsanna hametteeddino; guyyenna naagiyaa olanchchatuukka Med'ina Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa guyyenna kaalleeddino. He wodiyya ubbaan malakatatu punettiino.

¹⁴ Laa"entso gallassi katamaa itti gede yuuyyi aad'd'iide, barenttu dunkkaaneedda sa'aa simmeeddino. Usuppun gallassaa gakkanaw hewaadan haneeddino.

¹⁵ Laappunsa gallassi s'alk'k'ii doliyaa wode dendeide, kasewaadan katamaa laappu gede yuuyyi yuuyyi aad'd'eedino. Katamaa untunttu laappu gede yuuyyi yuuyyi aad'd'eedawe he gallassi s'alalaana.

¹⁶ Laappunsa yuushshan, k'eesatuu malakatatuwaa punniyaa wode, Iyyaasu asaa, «Med'ina Goday katamaa hinttenttoo aatsiide immeedda diraw, waassite!

¹⁷ Katamayenne katamaa gidдон de'yaabay ubbay Med'ina Godaw shek'etowaa gidide, d'ayanaw besse. Nuuni gadiyaa geeddanaw kiiteedda asatuwaa k'osaade ashsheeda diraw, sharmus'iyaa Ra'aabanne I son izina ittippe de'iyaa asaa s'alalay attanawaa.

¹⁸ Shin hinttenttu shek'k'a gideeddabaappe ayaanne akkenaadan hinttenttu huup'iyaw naagettiide. Shek'k'a gideeddabaappe hinttenttu akkooppe, Israa'eelatuu dunkkaaneedda sa'aa bayiyya sa'aa ootsanita; yaatiide he sa'aw metuwaa ahanita.

¹⁹ Birayenne work'k'ay ubbay, k'ay nahaasiyaappenne birataappe med'etteedda mi-ishshatuu ubbay Med'ina Godaw geeyeeddawaa gidino. Untunttu Med'ina Godaa mi-ishshaa minjiyyaa sa'aan de'ino» yaageedda.

²⁰ Hewaa diraw malakatatu punettina Asay waasseedda. Malakatatu punuwaan Asay bare k'aalaa d'ok'ku ootsiide waasseedda; ellekka katamaa dirssaa gimbbii kunddi aggeeda! Hewaappe guyyiyaan Asay ubbay sintsaw lawuhu gi gelinne katamaa oyk'k'i aggeeda.

²¹ Kataman shemppuwaanna pas'a de'eeddawaa ubbaa, mac'c'awaa attumawaa, naanatuwaa c'ima, miizzaa, dorssaanne hariyaa ubbaa k'ara mashshaan wurssi wod'eedda.

²² Iyyaasu biittaa geeddanaw kiitetteedda laa"u asatuwaa, «Sharmus'atti Ra'aabi soo biide kase hinttentu iziwi c'aak'k'eeddawaadan, izonne iziwi de'iyawaa ubbaa gas'aa kessite» yaageedda.

²³ Biittaa geeddeedda wodallatu biide, Ra'aabo, I aawuwaa, I daayo, I ishatuwaanne iziwi de'iyawaa ubbaa gas'aa kesseeddino. Israa'eeliyaa Asay dunkkaaneedda sa'aappe gas'ana wotseeddino.

²⁴ Hewaappe guyyiyaan katamaanne Aa gidдон de'iyawaa ubbaa taman s'uggeeddino; shin biraanne work'k'aa k'ay nahaasiyaappenne birataappe med'etteedda miishshatuwaa Med'ina Godaa miishshaa minjiyaa sa'aan wotseeddino.

²⁵ Shin Iyyaasu sharmus'atto Ra'aabo I aawuwaa soo asaanne iziwi de'iyaa ubbaaanna hayk'k'uwaappe ashsheeda. Ayaw gooppe, Iyyaasu Yaarikko katamaa geeddanaw kiitteedda asatuwaa iza kase k'osaade ashshaadu. Izi zaratuu hachche gakkanaw Israa'eeliyaa biittan de'iino.

²⁶ He wode Iyyaasu:
«Denddiide ha Yaarikko katamaa
zaaretsi kees's'iyaa uray,
Med'ina Godaa sintsan,
shek'etteeddawaa gido.
Biro baasuwa baasiya wode,
Aa bayira na'ay hayk'k'o.
Penggiyaa essiyaa wode,
Aa wurssetsa teefa na'ay hayk'k'o»
yaagiide shek'k'eedda.

²⁷ Med'ina Goday Iyyaasunna gideedda; Iyyaasu waarii biittaa ubbaa gakteedda.

7

Akaana Nagaraa

¹ Israa'eeliyaa Asay S'oossaw ammanettennan is's'iide, s'iine gi wotseeddabaappe akkeedda. Hewaa akkeeddawe Akaana; Akaani Karmma na'aa; Karmmi Zimira na'aa; Zimiri Yihudaa zariyaa gideedda Zaraaha na'aa. Yaatina, S'oossaa hank'k'uu Israa'eeliyaa asaa bolla ees's'eedda.

² Iyyaasu Yaarikkon de'iidde Beetele katamaappe away doliyaa baggana Beeti-Aweena giyaasaa matan de'iyaa Ayi geetettiyaa katamaa asaa kiittiidde, «Biite; he biittaa geeddite» yaageedda. Asatuu biide, Ayi katamaa geeddeeddino.

³ Geeddeedda asatuu Iyyaasukko simmi yiide, «Ubbaa Asay Ayi katamaa olanaw baana koshshenna; laa"u woy heezzu sha"aa asaa yedda. Yan amareeda Asay de'iyaa diraw, Asay ubbay daaburoppo» yaageeddino.

⁴ Yaatina, heezzu sha"aa gidiyaa asatuu olettanaw Ayi katamaa beeddino. Shin untunttu Ayi katamaa asaa sintsaappe bak'atteedino.

⁵ Ayi katamaa dirssaa penggiyaappe doommiide, shuchchaa k'oo'iyaa sa'aa gakkanaw Israa'eeliyaa asaa yedersseeddino; deriyaa dugetsan hattamanne usuppun gidiyaa asaa wod'eeddino. Hewan asaa wozanay kolddiide, haatsaa kesseedda.

⁶ Hewaappe guyyiyaan Iyyaasu kayyottiide, bare mayuwaa peed'iide S'oossaa Taabootaa sintsan omarssi gakkanaw guufanneedda. Israa'eeliyaa c'imatuukka aawaadan haneeddino; barenttu huup'iyankka baanaa k'oleeddino.

⁷ Hewaappe, Iyyaasu hawaadan yaageedda; «hay poora! Ubbaa Mooddiyaa S'oossaw, nuuna Amore asaw aatsa immaade wurssissanaw ayaw Yorddaanoosa Shaafaa pintsa ahaad? Nuuni Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa baggan atteedo gideerokko!

⁸ Abeet Godaw, Israa'eeliyaa Asay s'oonettiide, bare morkkatuwaa sintsaappe bak'atooppe, taani waagoo?

⁹ Kanaanetuunne ha biittan de'iyaa Asay ubbay ha yewuwaa sisiide, nuuna dooddanawantta; gadiyaappekka d'ayssanawantta. Simmi, ne wolk'k'aama suntsaw neeni ootsiyaabay ayee?» yaageedda.

¹⁰ S'oossay Iyyaasa, «Dendda ee"a! Hawaadan ayaw gufannaad?

¹¹ Israa'eeliyaa Asay nagaraa ootseedda; taani untuntunna c'aak'k'etteedda ta c'aak'uwa aad'd'eeddino. Untunttu tsiine geetetteedda miishshatuwaappe akkeeddino; wuu"eeddino; worddoteeddino. K'ay he miishshaa untunttu barenttu miishshaanna gatsi wotseeddino.

¹² Hewaa diraw, Israa'eelatu barenttu morkkatuwaa sintsan ek'k'anaw danddaykino. Untunttu d'ayanaw bessiyaa diraw, barenttu morkkatuwaa sintsaappe bak'atteedino.

Tsiine geetetteedda miishshaa hinttenttu matan de'iyaaawaa hinttenttu d'ayssana d'ayooppe, hawaappe sintsaw taani hinttentunna gidikke.

¹³ «Dendda; asaa geeshsha. Unttunttoo hawaadan yaagaadde oda; «Wonttiw hinttenttu huup'iyaw geeyite. S'oossay Israa'eeliyaa S'oossay hinttentta; «Israa'eelattoo, tsiine geetetteedda miishshay hinttenttu matan de'ee. Hinttenttu he miishshaa hinttenttu mataappe diggana gakkanaw, hinttenttu morkkatuwaa sintsan ek'k'anaw danddaykkita» yaagee.

¹⁴ Wontta guura, hinttenttu zariyaan zariyaan shiik'ina S'oossay, «Hawaa» geetettiyaa zarii, bare yaran yaran shiik'ana; k'ay S'oossay, «Hawaa» giyaa yaray bare soo asan asan shiik'ana; k'ay S'oossay, «Hawaa» giyaa soo Asay itti itti Asay taraan taraan shiik'ana.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan tsiine geetetteeddawana oyk'k'etteedda asay, barewaa ubbaanna taman s'uugettana. Ayaw gooppe, S'oossaa k'aalaa c'aak'uwaa I aad'd'iidde, Israa'eeliyaa asaa gidдон kawushshabaa ootseedda» yaaga» yaageedda.

¹⁶ Iyyaasu wonttetsa gallassi guuran denddiide, Israa'eeliyaa asaa zariyaan zariyaan shiishshina Yihudaa zarii aketeedda.

¹⁷ Yihudaa zarii shiik'ina, Zaraaha yaray aketeedda; Zaraaha yaray shiik'ina, Zimira soo Asay aketeedda.

¹⁸ Zimira soo Asay shiik'ina, wurssetsan Zimira na'aa na'ay, Karmma na'ay Akaani aketeedda.

¹⁹ Hewaappe, Iyyaasu Akaana, «Ta na'aw, S'oossaa Israa'eeliyaa S'oossaa bonchcha; Aa galataa. Ane neeni ootseeddawaa taw k'osennan oda» yaageedda.

²⁰ Hewaappe guyye Akaani Iyyaasa, «Ee tuma! Taani S'oossaa Israa'eeliyaa S'oossaa naak'k'aad. Taani ootseeddawe hawaa:

²¹ nuuni omoodeedda miishshaa gidдон taani itti lo"iyaa Baabloone gadiyaa kaabbaa, laa"u s'eetu s'agaraa biraanne bagga kiilo gidiyaa work'k'aa be'aaddi; akkanaw amotteedda diraw akkaad. Yaataade ta dunkkaaniyaa gidдон biittaa garssan k'osaad; biraykka ubbaappe garssana de'ee» yaageedda.

²² Iyyaasu asaa kiittina, untunttu dunkkaaniyaa wos's'iide geliyaa wode, dunkkaaniyaa gidдон miishshaa k'ossi wotseeddawaa demmeeddino; biraykka miishshatuwaappe garssana de'ee.

²³ Kiitettiide beedda asatuu miishshaa dunkkaaniyaa giddoppe akkiide, Iyyaasukkonne Israa'eeliyaa asaa ubbaakko aheeddino; S'oossaa sintsan wotseeddino.

²⁴ Hewaappe guyyiyaan Iyyaasunne Israa'eeliyaa Asay ubbay Akaana biraa, kaabbaa, work'k'aa, Aa attuma naanaanne mac'c'a naanaa, Aa miizzaa, haretuwaanne dorssatuwaa, Aa dunkkaaniyaanne aw de'iyaaawaa ubbaa akkiide, Metuwaa Wombbaa giyaasaa aheeddino.

²⁵ Iyyaasu Akaana, «Ha metuwaa nu bolla ayaw ahaad? S'oossay hachche ne bollakka metuwaa ahana» yaageedda.

Israa'eeliyaa Asay ubbay Akaananne Aa soo asaa shuchchaan c'addi wod'iide, aw de'iyaaawaa ubbaa taman s'uggeedda.

²⁶ Unttunttu Akaana bollan hachche gakkanaw de'iyaa daro shuchchaa keeleeddino. Yaatina, S'oossay bare ees's'iyaa hank'k'uwaa zaareedda. Hachche gakkanaw he sa'ay Metuwaa Wombbaa geetetteeddawe hawaassa.

8

Ayi Katamay S'oonetteedda

¹ S'oossay Iyyaasa, «Yayyoppa; hirggoppa! Olanchchatuwaa ubbaa neenana akkaade, Ayi katamaa olanaw kesa. Ayi katamaa kaatiyaa, Aa asaa, Aa katamaanne Aa biittaa taani ne kushiyar aatsaade immaad.

² Neeni Iyaarkko katamaanne Aa kaatiyaa d'aysseeddawaadan, hewaaddankka Ayi katamaanne Aa kaatiyaa d'ayssa. Shin, bonk'k'eedda omooduwaanne di'eedda mehiyaa hinttenttoo akkita. Katamaappe guyye baggana muggiide naagiyaan olanchchatuwaa wotsa» yaageedda.

³ Iyyaasunne olanchchatuu ubbay Ayi katamaa olanaw denddeeddino. Iyyaasu bare olanchchatuwaa giddoppe hattamu sha"a gidiyaa mino olanchchatuwaa dooriide, k'amman yeddeedda.

⁴ Unttuntta hawaadan yaagiide azazeedda; «sisite, katamaappe guyye baggana muggiide naagite. Katamaappe haakkiide booppite; ubbaykka giigiide naagite.

⁵ Taaninne taananna de'iyaa Asay ubbay katamaakko shiik'ana. He wode Ayi katamaa Asay kasewaadankka nuuna olana giide kessana; nuuni untuntuppe bak'atana.

⁶ Katamaappe untunttu wuri kessana gakkanaw, nuuni untunttoo wos's'ana; yaa-tooppe untunttu, «Kasewaadankka Israa'eelattoo nu sintaappe bak'atiino» yaagana.

⁷ He wode hinttenttu muggeedda sa'aappe kesinne, katamaa oyk'k'i aggana; S'oossay hinttenttu S'oossay katamaa hinttenttu kushiyan aatsi immana.

⁸ Katamaa oyk'k'eeddawaappe guyyiyaan, S'oossay azazeeddawaadan taman s'uuggite. Simmi taani hinttenttoo odaaddi» yaageedda.

⁹ Iyyaasu olanchchatuwaa yeddina untunttu muggiyaa sa'aa biide Ayi katamaappe away wulliyaa baggana de'iyaa Beeteelepennne Ayippenne gidduwaan muggiide naageeddino. Shin Iyyaasu he gallassi k'amma asaana ittippe ak'eeda.

¹⁰ Wonttetsa gallassi guuran Iyyaasu denddiide, olanchchatuwaa salppisseedda; yaatiide inne Israa'eeliyaa c'imatuunne olanchchatuwaa kaaletsiidde Ayi katamaa beeddino.

¹¹ Aanana de'iyaa olanchchatuu ubbay biide, Ayi katamaa matiide katamaappe huup'issa baggana dunkkaaneeddino; untunttuppenne Ayi katamaappenne gidduwaan wombbay de'ee.

¹² Iyyaasu ichcheshu sha" a olanchchatuwaa afiide, katamaappe away wulliyaa baggana, Beeteelepennne Ayippe gidduwaan mugganaadda wotseedda.

¹³ Katamaappe huup'issa baggana de'iyaa olanchchatuwaanne katamaappe away wulliyaa baggana muggi utteedda olanchchatuwaa ubbaa sa'aa oytseedda. He gallassi k'amma Iyyaasu he wombban ak'eeda.

¹⁴ Ayi katamaa kaatii hewaa be"eedda wode, inne Aa olanchchatuunne ubbay guuran elleelli denddiide, Arabiyaa duge afiyaa ogiyaa oyk'k'iide, Israa'eeliyaa asaana olaa gaketanaw yeeddino; shin kaatii katamaappe guyye baggana muggi utteedda olanchchatuu de'iyawaa eribeenna.

¹⁵ Iyyaasunne Israa'eeliyaa ubbayenne s'oonetteeddawaa malatiide, untunttu sintsaappe bazuwaa simmiide bak'attedino.

¹⁶ Ayi kataman de'iyaa Asay ubbay untunttu yederssanaw s'eegettide Iyyaasa yederssiidde katamaappe haakkiide beeddino.

¹⁷ Ayininne Beeteelen de'iyaa Asay ubbay Israa'eeliyaa asaa yederssanaw wuri kes diggina, katamay naagiyaawe baynnan c'oo dooyaa atteedda.

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan Med'ina Goday Iyyaasa, «Ne kushiyan de'iyaa tooraa Ayi katamaakko zaaraadde dentsa. Ayaw gooppe, taani Ayi katamaa ne kushiyan aatsaade immana» yaageedda. Iyyaasu bare tooraa katamaakko zaariide dentseedda.

¹⁹ Iyyaasu tooraa yaa zaariide dentseedda wode, muggi de'iyaa olanchchatuu barenttu muggeedda sa'aappe elleelli denddiide, katamaa geli aggeeddino. Oy'k'k'iide; ellekka katamaa taman oytsi aggeeddino.

²⁰ Ayi katamaa Asay guyye simmiide s'eelliyaa wode, katamaa c'uway saluwaa kesseeddawaa be'eeddino; shin yaanne haanne bak'atanaw danddayibeykkino. Ayaw gooppe, bazuwaa bak'attedda Israa'eeliyaa Asay barena yedersseedda untunttu bolla guyye simmeedda.

²¹ Iyyaasunne Israa'eeliyaa Asay ubbay muggi utteedda olanchchatuu katamaa oyk'k'eeddawaanne c'uway saluwaa kesseeddawaa be'eedda wode guyye simmiide, Ayi katamaa asaa wod'eeddino.

²² Muggi utteedda olanchchatuukka katamaappe untunttu bolla keseeddino. Yaatina, Ayi olanchchatuu Israa'eeliyaa olanchchatuwaan laa"u baggana diretteeddino. Itti asayenne pas'a attenan woy kessi akkenan ubbaa wod'i wursseeddino.

²³ Shin Ayi katamaa kaatiyaa pas'a oyk'k'iide, Iyyaasukko aheeddino.

²⁴ Israa'eeliyaa Asay Ayi katamaa Asay untunttu yedersseedda dembban k'ara mashshaan mushereetsi wursseeddawaappe guyyiyaan, ubbaykka guyye Ayi katamaa simmiide, kataman atteeda asaa ubbaa k'ara mashshaan wod'eeddino.

²⁵ He gallassi Ayi katamaa Asay attumawenne mac'c'awe ubbay wuri hayk'k'eedda; hayk'k'eedda Asay ubbay tammanne laa"u sha"a.

²⁶ Iyyaasu Ayi kataman de'iyawaa ubbaa mule wurssana gakkanaw, katamaakko mali wotseedda tooraa duge wotsibeenna.

²⁷ Shin Med'ina Goday Iyyaasa azazeeddawaadan, Israa'eeliyaa Asay he katamaa mehiyaanne de'iyaabaa barenttoo akkeeddino.

²⁸ Iyyaasu Ayi katamaa s'uuggina hachche gakkanaw shuchchaa keelaa gidiide atti aggeeda.

²⁹ Ayi katamaa kaatiyaa omarsii gakkanaw mitsaa bollan kak'k'eedda. Away wulliyaa wode, Iyyaasu azazina, Aa anhaa kak'k'eedda mitsaappe wotsiide katamaa geliyaa pengiyaan oleeddino; Aa bollan daro shuchchaa keeleeddino. Shuchchay hachche gakkanaw he sa'aan de'ee.

³⁰ Hewaappe guyyiyaan Iyyaasu Eebaala giyaa deriyaa bollan Med'ina Godaw Israa'eeliyaa Med'ina Godaw yarshshuwaaw yarshshiyaa sa'aa gimbbeedda.

³¹ Med'ina Godaa k'oomay Muse Israa'eeliyaa asaa azazeeddawaadaaninne Muse Higgiyaa mas'aafan Godaw, yarshshiyaa sa'ay masettibeennanne biratay bochchibeenna shuchchaappe gimbetteedda. Aan Med'ina Godaw s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittip-petetsaa yarshshuwaaw yarshsheeddino.

³² He sa'aan Israa'eeliyaa Asay s'eellishin, Iyyaasu Muse Higgiyaa duuk'k'owaa shuchchaa bollan s'aafeedda.

³³ He wode, Israa'eeliyaa Asay ubbay, Israa'eeliyaa zaratuu, allagatuu, c'imatuu, gadaawatuunne daannatu ubbay Med'ina Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa took-keedda Leewiyaa zariyaa gidiyaa k'esatuwaa sintsan K'aalaa c'aak'uwa Taabootaappe ushechcha baggananne haddirssa baggana ek'keeddinno. Untuntuppe bagga Asay barenttu zokkiyaa Gariizaama giyaa deriyaakko zaarina, bagga Asay Eebaala giyaa deriyaakko zaariide ek'keeddinno. Untunttu Med'ina Godaa k'oomay Muse kase azazeeddawaadan, Israa'eeliyaa asaa anjanaw hewaadan haneeddino.

³⁴ Hewaappe guyyiyaan Higgiyaa mas'aafan s'aafetowaadan, Iyyaasu higgiyaa k'aalaa ubbaa, anjuwaakka shek'aakka nabbabeedda.

³⁵ Muse azazeeddawaaw ubbaappe Iyyaasu nabbabennan aggeeda itti k'aalaykka baawa. Kumentsaa Israa'eeliyaa shiik'oo, mac'c'a asaw, naanaatoo, untunttu gidдон de'iyaa allagatuwaanakka ubbaw nabbabeedda.

9

Gabaa'oonaa Asatuu Iyyaasa C'immeeddino

¹ Yorddaanoosa Shaafaappe away wulliyaa baggana de'iyaa kaatetuu ubbay, gezziyaan de'iyaa wanttu, gad'an de'iyaa wanttu, Meeditiraane Abbaa bazuwaa oyk'ki biide Liibaanoosa gakkanaw de'iyaa wanttu, Hiitetuwaa, Amoorawaanatuwaa, Kanaanetuwaaw, Parzzaawaanatuwaa, Hiiwetuwaaanne Yaabusaawaanatuwaa kaatetuu ubbay Israa'eeliyaa Asay s'ooneeddawaaw siseeddino.

² Iyyaasanne Israa'eeliyaa asaa olanaw baanaw ittippe shiik'keeddino.

³ Gabaa'oonaa kataman de'iyaa Hiiwetuu Iyyaasu Yaarikko katamaaninne Ayi kataman ootseeddawaaw siseedda wode,

⁴ c'immanaw koyeeddino. Untunttu shink'k'aa k'achchiide c'urk'k'a doonniyatuwaa daassaa wotsi sikkeedda eessaa ogorotuwaa hariyaan c'aaniide, Iyyaasukko kiitetteeddino.

⁵ Kiitetteedda asatuu wureedda ec'a mayuwaa mayyiide, wotsi sikkeedda c'aammaa barenttu gediyaan wotseeddino; untunttu shink'k'aw giide oyk'keedda k'umay ubbay meleeddawaanne puulumeeddawaaw.

⁶ Hewaappe guyyiyaan untunttu Iyyaasu dunkkaaneedda sa'aa Gelgala biide, awunne Israa'eeliyaa asaw, «Nuuni haakko gadiyaappe yeeddo. Hay nuunanna saro de'ana mala k'aalaa c'aak'uwaaw c'aak'k'a» yaageeddino.

⁷ Israa'eeliyaa Asay Hiiwetuwaa, «Hinttenttu nu gadiyaan de'iyaa asenttonne, ayan eriiide hinttenana c'aak'ketannee?» yaageedda.

⁸ Hewaappe guyye untunttu Iyyaasa, «Nuuni ne k'oomatuwaaw» yaageeddino.

Iyyaasu, «Hinttenttu oonee? Hak'appe yeedditee?» yaagiide oochcheedda.

⁹ Shin untunttu, «Nuuni ne k'oomatuu Med'ina Godaa ne S'oossaa waariyaa sisiide, daro haakko gadiyaappe yeeddo. I Gibs'e gadiyaan ootseeddawaaw ubbaa nuuni siseeddo.

¹⁰ K'ay Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa away doliyaa baggana de'iyaa Amoorawaanatuwaa kaatetuwaaw laa"uwaa, Haseboona Kaatiyaa Sihoonanne Asttaaroota kataman de'iyaa Baasaane Kaatiyaa Ooga I ootseeddawaakka siseeddo.

¹¹ Nu gade c'imatuunne nu biittan de'iyaa Asay ubbay nuuna, «Hintte baana ogiyaw shink'k'aa oyk'kiide, biide untuntunna gaketiiide untuntta, «Nuuni hinttenttu k'oomatuwaaw; hinttenttu nuunanna saro de'ana mala c'aak'uwa c'aak'k'eerkkitte» yaagite» yaageeddino.

¹² «Nuuni hinttenttukko yaanaw nu sooppe shink'k'aa akkiyaa gallassi, ha ukitsay ho'uwaa; shin ha'i meleeddawaanne puulumeeddawaaw be'ite!

¹³ Hawanttu eessaa ogorotuu nuuni kuntsiyaa wode ooratsa; shin ha'i daaketteddawaa be'ite! Ogii haakko giddeeddawaaw gaasuwaan, nu mayuunne nu c'aammay wureedda» yaageeddino.

¹⁴ Med'ina Godaa oochchennan, Israa'eeliyaa Asay untunttu shink'k'aappe ama-reedawaaw akkeedda.

¹⁵ Yaatina, Iyyaasu untunttu pas'a attiide barenana saro de'ana mala c'aak'uwa untuntunna c'aak'k'eteedda; maabaraa kaaletsiyaawanttukka he c'aak'uwa k'aalaa aad'd'enaaddan c'aak'k'eeddino.

¹⁶ Untuntunna c'aak'uwa c'aak'k'eteedda heezzentso gallassaappe guyyiyaan, ha asatuu untunttu gadiyaan de'iyaa shooro gidiyaawaa Israa'eeliyaa Asay siseedda.

¹⁷ Israa'eeliyaa Asay heezzu gallassaa hametiidde, asatuu de'iyaa katamatuwaa gakeedidino. Untunttu katamatuu Gabaa'oona, Kafiira, Ba'erootanne K'iriyaa-Yi'aariima geetettino.

¹⁸ Shin maabaraa suntsatuu untunttoo Med'ina Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa suntsan c'aak'k'eedda diraw, untuntta wod'ibeykkino. Yaatina, kumentsaa maabaray suntsatuwaa bollan zuuzummeedda.

¹⁹ Shin kaappatuu ubbay hawaadan yaageeddino; «Nuuni untunttoo Med'ina Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa suntsan c'aak'k'eedda diraw, ha'i simmi untuntta bochchanaw danddayokko.

²⁰ Shin nuuni untuntta hawaadan ootsana; nuuni untunttoo c'aak'k'eedda c'aak'uwa kaddina S'oossaa hank'k'uu nu bollan wod'd'ennaadan, untunttu pas'a de'ino.

²¹ Shin de'iidde maabaraw ubbaw mitsaa k'ans's'iyaaawantanne haatsaa tikkiyaawantta gidino» yaageeddino. Hewaa diraw Gabaa'oonatuwaa suntsatuu geeddawaadan haneeddino.

²² Iyyaasu Gabaa'oona asatuwaa s'eejiide, «Nu gadiyaan de'iidde, «Nuuni daro haakko gadiyaappe yeeddo» giide, ayaw nuuna c'immeeditee?

²³ Hinttenttu hewaa haneedda diraw shek'etteeddita; hinttenttu med'inaw ta S'oossaa gollen mitsaa k'ans's'iyaaanne haatsaa tikkiyaa ayiliyaa gidana» yaageedda.

²⁴ Untunttu Iyyaasu zaariide hawaadan yaageeddino; «Nuuni ne k'oomatuu Med'ina Goday ha gadiyaa ubbaa hinttenttoo immanaadaaninne an de'iyaa asaa ubbaa hinttenttu sintsaappe d'ayssanaadan bare k'oomaa Musa azazeeddawaa geeshshiide siseeddo. Hewaa diraw hintteppe nu shemppoo daro yayyiide hawaa ootseeddo.

²⁵ Ha'i simmi nuuni ne kushiyan de'etto. Nuuna new lo'anne suure malati beetteeddawaadan ootsa» yaagiide zaareeddino.

²⁶ Yaatina, Iyyaasu untunttu Israa'eeliyaa Asay wod'enaadan ashsheeda.

²⁷ He gallassi Iyyaasu Gabaa'oona asatuwaa Israa'eeliyaa maabarawunne Med'ina Godaw yarshshiyaa sa'aw mitsaa k'ans's'anaadaaninne haatsaa tikkanaadan ootsina untunttu hachche gakkanaw S'oossay Asay barew goynnanaadan dooreeddawe sa'aan hak'anne hewaadan ootsiidde de'iino.

10

Away Ek'k'eedda

¹ Iyyaasu kase Yaarikko katamaa olettiide bayzzeeddawaadaaninne untunttu kaatiyaa wod'eeddawaadan, Ayi katamaa olettiide ubbaa bayzzeeddawaanne untunttu kaatiyaakka wod'eeddawaa Yerusaalame Kaatiyaa Adoonis'edek'i siseedda. K'ay Gabaa'oona Asay Israa'eeliyaa asaana saro de'anaw c'aak'k'eteeddawaanne ha'i untuntunna ittippe de'iyaaawaa siseedda.

² Aa asaykka loytsi yayyeedda. Ayaw gooppe, Gabaa'oona katamay kaatetuwa katamatuwaappe ittuwaa mala wolk'k'aama katamaa; k'ay he katamay Ayi katamaappe daree; an de'iyaa attuma asaykka mina.

³ Yaatina, Yerusaalame Kaatiyaa Adoonis'edek'i, Kebroone Kaatiyaa Hohaamaw, Yarmuuta Kaatiyaa Piiraamaw, Laakisha Kaatiyaa Yaafi'awunne, Egiloona kaatiyaa Dabiiraw hawaadan yaagiide kiiteedda;

⁴ «Gabaa'oona katamaa Asay Iyyaasunnanne Israa'eeliyaa asaana saro de'anaw c'aak'k'eteedda diraw, untuntunna olettanaw yiide taana maaddeerikkitee» yaageedda.

⁵ Hewaappe guyyiyaan Amoorawaanatuwaa kaatetuu ichcheshatuu Yerusaalame kaatii, Kebroone kaatii, Yarmuuta kaatii, Laakisha kaatiinne Egiloona kaatii barenttu olanchchatuwaa ittippe gatseeddino. Barenttu olanchchatuwaa ubbaa akkiide pude biide, Gabaa'oona katamaa doodiide oleeddino.

⁶ Gabaa'oona Asay Gelggalan dunkkaaniide Iyyaasukko kiittiide, «Nuuna ne k'oomatuwaa aggoppa; ellekka nuukko yaade nuuna ashsha. Gezziyaan de'iyaa Amoorawaanatuwaa kaatetuu ubbay nuuna olanaw barenttu olanchchatuwaa ittuwaa ootseedda diraw, neeni nuuna maadda» yaageeddino.

⁷ Hewaappe guyye Iyyaasu, aanana de'iyaa olanchchatuu ubbayne mino asatuu ubbay Gelggalappe denddiide beeddino.

⁸ Med'ina Goday Iyyaasa, «Untunttoo yayyoppa! Taani untuntta ne kushiyan aatsaade immaad. Untunttuppe ittuunne neenana ek'ettanaw danddayenna» yaageedda.

⁹ Hewaappe guyyiyaan Iyyaasu Gelgalappe k'amma ubbaan hamettiide ak'iide, untunttu akeekenan de'ishshin untunttu bolla woraajjeedda.

¹⁰ Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaa sintsan hinttuttoo wozanaa kahaa bayzzeedda; yaatina, Israa'eeliyaa Asay untuttuppe daro asaa Gabaa'oonan wod'eedda. Israa'eelatuu untuntta Beeti-Horoonaa afiyaa ogiyaa oytsiide gooddiide, Azeek'anne Maak'eeda gakkanaw butseeddino.

¹¹ Beeti-Horoonappe duge Azeek'a afiyaa ogiyaa oyk'k'iide untunttu Israa'eeliyaa asaa sintsaappe bak'atishin, Med'ina Goday wolk'k'aama shachchaa saluwaappe untunttu bollan bukkiseedda. Israa'eeliyaa Asay mashshaan wod'eedda asaappe, shachchay wod'eedda Asay payduwaan dareedda.

¹² Med'ina Goday Amooretuwa, Israa'eeliyaa asaw aatsi immeedda gallassi, Israa'eeliyaa asaa sintsan Iyyaasu Med'ina Godaa, «Awa ayfii Gabaa'oonaa bollan, wullennan gam"o.

Aginaykka Ayaaloona Zanggaaraa bollan ek'k'o» yaageedda.

¹³ Hewaappe guyye Israa'eeliyaa Asay barenttu morkkatuwa s'oonana gakkanaw, away wullennan gam"eedda. Aginaykka bare de'iyaa sa'aappe k'aas's'ibeenna.

Hewe Yaashaara mas'aafan s'aafetti utteedda. Away saloo giddo baggan k'aas's'ennan ek'k'eedda; itti gallassaa ubbaa away wullennan takkeedda.

¹⁴ Med'ina Goday Asay odeeddawaa siseedda he gallassaa mala gallassay hewaappe kase gidinakka, hewaappe haa doomina ubbakka hanibeenna. Tumukka Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaw oletteedda!

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan Iyyaasunne Israa'eeliyaa olanchchatuu ubbay barenttu dunkkaaneedda sa'aa Gelgala simmeeddino.

Ichcheshu Kaatatu S'oonetteeddino

¹⁶ He Amoorawaanatuwa kaatetu ichcheshatu bak'atiide, Maak'eeda katamaa matan de'iyaa gonggoluwa gidдон k'osetteeddinno.

¹⁷ Iyyaasoo, «Ichcheshu kaatetu, Maak'eeda katamaa matan de'iyaa gonggoluwa gidдон k'osetteeddawanta demmeeddo» yaagiide odeeddino.

¹⁸ Iyyaasu, «Wolk'k'aama shuchchatuwa gondorssiide, gonggoluwa penggiyaa gorddiide untuntta naagana mala, asaa yaan wotsite.

¹⁹ Shin hinttentu yaan gam"oppite; hinttentu morkkatuwa yederssiide, guyyenna untunttu olite, untunttu untunttu katamaa gelissoppite. Med'ina Goday hinttentu S'oossay untunttu hinttentu kushiyan aatsiide immeedda» yaageedda.

²⁰ Barenttu gimbbetteedda katamatuwa bak'atiide geleedda laafa asatu attina, hinkko asaa ubbaa Iyyaasunne Israa'eeliyaa Asay wurssi wod'eeddino.

²¹ Hewaappe guyyiyaan, Asay ubbay saruwaan simmiide, Iyyaasu dunkkaaniide de'iyaa Maak'eeda giyaasaa yeedda. Heedeppe doomina Israa'eeliyaa asaa bollan itti k'aalaanne k'aatteedda Asay baawa.

²² Hewaappe Iyyaasu, «Gonggoluwa penggiyaa dooyyiide, he ichcheshu kaatetuwa kessiide, taw haa akkiide yiite» yaageedda.

²³ Hewaappe guyye gonggoluwa gid Doppe Yerusaalame kaatiyaa, Kebroone kaatiyaa, Yarmmuuta kaatiyaa, Laakisha kaatiyaanne Egiloona kaatiyaa kessiide aakko aheeddino.

²⁴ Untunttu he kaatetuwa Iyyaasukko aheedda wode, Iyyaasu Israa'eeliyaa asaa ubbaa barekko s'eesiide barenana beedda ola gadaawatuwa, «Haa yiide hinttentu gediyaan ha kaatetuwa k'ood'iyaa yed'd'ite» yaageedda. Hewaappe yiide barenttu gediyaan untunttu k'ood'iyaa yed'd'eeddino.

²⁵ Iyyaasu untunttu, «Yayyoppite; hirgoppite; minnitenne s'alite. Hinttentu olettiyaa hinttentu morkkatuwa ubbaa Med'ina Goday hawaadan ootsana» yaageedda.

²⁶ Hewaappe guyyiyaan Iyyaasu ichcheshu kaatetuwa wod'iide ichcheshu mitsaa bollan kak'k'eedda; untunttu omarssi gakkanaw kak'uwaan peeshsheeddino.

²⁷ Away wulliyaa wode, Iyyaasu azazina untunttu mitsaappe wotseeddino; untunttu kase k'osettiide de'eedda gonggoluwa gidдо oleeddino. Yaatiide gonggoluwa penggiyaa wolk'k'aama wolk'k'aama shuchchatuwa gondorssiide gorddeeddino. He shuchchatuu hachche gakkanaassikka yaan de'iino.

Iyyaasu Amoorawaanatuwa Katamatuwaanne Haratuwaakka S'oneedda

²⁸ He gallassi Iyyaasu Maak'eeda katamaa oyk'k'iide katamaa ubbaa d'aysseedda; kataman de'iyaa asaa ubbaa ittuwaanne ashshenan wurssi wod'eedda. Iyaarkko katamaa kaatiyaa kase wod'eeddawaadan, Mak'k'eedda katamaa kaatiyaakka wod'eedda.

²⁹ Hewaappe guyyiyaan Iyyaasunne aanana de'iyaa Asay Israa'eeliyaa Asay ubbay Maak'eeda katamaappe Liibina giyaa katamaa biide oleeddino;

³⁰ Med'ina Goday he katamaakka katamaa kaatiyaakka Israa'eeliyaa asaa kushiyan aatsiide immeedda. Iyyaasu ittuwaanne ashshenan, kataman de'iyaa asaa ubbaa k'ara mashshaan busakkeedda. Yaarikko katamaa kaatiyaa kase wod'eeddawaadan, Liibina katamaa kaatiyaakka wod'eedda.

³¹ Hewaappe guyyiyaan Iyyaasunne aanana de'iyaa Israa'eeliyaa Asay ubbay Liibina katamaappe Laakisha katamaa biide he katamaa dooddiide oleeddino.

³² Med'ina Goday Laakisha katamaa Israa'eeliyaa asaa kushiyan aatsiide immiina Iyyaasu he katamaa laa'entso gallasaan oyk'k'eedda. Liibina katamaa ootseeddawaadan Laakisha katamaakka ootseedda; he kataman de'iyaa asaa ubbaa k'ara mashshaan busakkeedda.

³³ He wode, Gezeera katamaa kaatiyaa Horaami, Laakisha katamaa kaatiyaa maaddanaw yeedda; shin Iyyaasu aakka Aa asaakka s'ooneedda; untuntuppe itti asayenne pas'a attibeena.

³⁴ Hewaappe simmiide, Iyyaasunne aanana de'iyaa Israa'eeliyaa Asay ubbay Laakisha katamaappe Egiloona katamaa biide he katamaa dooddiide oleeddino.

³⁵ He gallassi Egiloona katamaa oyk'k'iide k'ara mashshaan busakkeeddino. Laakisha katamaa ootseeddawaadan, Egiloona kataman de'iyaa asaa ubbaa wurssi wod'eeddino.

³⁶ Hewaappe guyyiyaan Iyyaasunne aanana de'iyaa Israa'eeliyaa Asay ubbay Egiloonaappe Kebroona biide Kebroona oleeddino.

³⁷ He katamaa, untunttu kaatiyaanne he katamaa yuushshuwaan de'iyaa k'eeri katamatuwaa oyk'k'eeddino. Untuntun de'iyaa asaa ubbaakka k'ara mashshaan busakkeeddino. Itti asaakka ashshibeykkino. Iyyaasu Egiloona ootseeddawaadan he katamaakka ootseedda; untuntun de'iyaa asaakka wurssi wod'eedda.

³⁸ Hewaappe guyyiyaan Iyyaasunne aanana de'iyaa Israa'eeliyaa Asay ubbay Dabiira katamaa simmiide oleeddino.

³⁹ Untunttu he katamaakka, kaatiyaakka, katamaa yuushshuwaan de'iyaa k'eeri katamatuwaakka ubbaa oyk'k'iide untuntun de'iyaa asaa ubbaa ittuwaanne ashshenan wurssi wod'eeddino. Iyyaasu Kebroona katamaanne Liibina katamaanne Aa kaatiyaa ootseeddawaadan, Dabiira katamaanne Aa kaatiyaa ootseedda.

⁴⁰ Iyyaasu biittaa ubbaa, gezziyaa, Neegeeba Bazuwaa, gad'aa gadiyaanne untunttu kaatetuwaannakka oyk'k'eedda. Med'ina Goday Israa'eeliyaa S'oossay azazeeddawaadan, gadiyaa bollan pas'a shemppuwaanna de'iyaa asaa ubbaa ittuwaanne ashshenan wurssi wod'eedda.

⁴¹ Iyyaasu untunttu K'aadeesa-Barneppe doommiide biide Gaaza gakkanaw, k'ay Goshena biittaa ubbaappe doommiide biide Gabaa'oon gakkanaw ubbaa s'ooneedda.

⁴² Med'ina Goday Israa'eeliyaa S'oossay Israa'eeliyaa asaw oletteedda gaasuwaan, Iyyaasu he kaatetuwa ubbaa untunttu biittaanakka itti gede olan s'ooneedda.

⁴³ Hewaappe guyyiyaan Iyyaasunne Israa'eeliyaa Asay ubbay barenttu dunkkaaneedda sa'aa Gelgala simmeeddino.

11

Iyyaasu Huup'issa Bagga Gadiyaa Kaatetuwa S'ooneedda

¹ Has'ooraa katamaa Kaatiyaa Yaabini Israa'eeliyaa Asay s'ooneeddawaa siseedda wode, Madoona katamaa Kaatiyaa Yobaabaw, Shimiroona katamaa kaatiyaw, Akishaafa katamaa kaatiyaw,

² huup'issa baggana gezziyaan de'iyaa kaatetoo, Galiilaa Abbaappe gedissa Yorddaanoosa Wombban de'iyaa kaatetoo, away wulliyaa baggana gad'an de'iyaa kaatetoonne away wulliyaa baggana de'iyaa Doora kaatiyaw asaa kiitteedda.

³ K'ay away doliyaa baggananne away wulliyaa baggana de'iyaa Kanaanetoo, Amooretoo, Hiitetoo, Parzzetoo, gezziyaan de'iyaa Yaabuusatoonne Mis'ip'p'a biittan Hermmoone Deriyaappe garssana de'iyaa Hiiwetoo kiitteedda.

⁴ Untunttu ubbay barenttu olanchchatuwa dentsiide, Israa'eeliyaa olanaw ittippe gaketeeddino. He olanchchatuu paratuwaananne paraa gaaretuwaana gaketiiide, paydina wurena abbaa doonaa shafiyaadan c'oratteeddino.

⁵ He kaatetuu ubbay barenttu wol'k'aa ittippe gatsiide, Israa'eeliyaa asaa olanaw Merooma giyaa haatsaa matan dunkkaaneeddino.

⁶ Med'ina Goday Iyyaasa, «Neeni untunttoo yayyoppa! Taani wontti hannoo de untuntta ubbatuwaakka wod'aade, Israa'eeliyaa asaw aatsaade immana. Neeni untunttu paratuwaa ubbaa gilddayana; untunttu paratuwaa gaaretuwaakka taman s'uuggana» yaageedda.

⁷ Iyyaasunne Aa olanchchatuu ubbay untunttu akeekenan de'ishshin Merooma haatsaa matan untunttu bolla puttu giide, untuntta oleeddino.

⁸ Med'ina Goday untuntta Israa'eelatu kushiyan aatsiide immeedda. Untuntta s'ooniide, Wolk'k'aama Sidoona giyaa gadiyaa, Misirafoota-Maymanne away doliyaa baggana de'iyaa Mis'ip'p'a Wombbaa gakkanaw yedersseeddino. Untunttuppe itti asaanne ashshenan wod'eeddino.

⁹ Iyyaasu Med'ina Goday Aa azazeeddawaa ubbaa untunttu bollan poleedda; untunttu paratuwaakka gilddayeedda; paraa gaaretuwaakka taman s'uuggeedda.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan Iyyaasu guyye simmiide, Has'ooraa giyaa katamaa s'ooniide oyk'kiide he katamaa kaatiyaa mashshaan wod'eedda. He wode Has'ooraa katamay he kawutetsaa ubbaw huup'e katamaa.

¹¹ Israa'eeliyaa Asay he kataman de'iyaa asaa ubbaa k'ara mashshaan wod'eedda. Shemppu pas'a de'iyawaa ubbaa ittuwaanne ashshenan wurssi wod'eeddino. Iyyaasu Has'ooraa katamaakka taman s'uuggeedda.

¹² Med'ina Godaa k'oomay Muse azazeeddawaadan, Iyyaasu he kaatetuwaata katamatuwaanne untunttu kaatetuwa ubbaa omoodiide asaa ubbaa k'ara mashshaan wurssi wod'eedda.

¹³ Gidooppenne, Iyyaasu s'uuggeedda Has'ooraa katamaappe attina, Israa'eeliyaa Asay zooziyaa bollan kees'etteedda katamatuwa ubbaa s'uuggibeykkino.

¹⁴ Israa'eeliyaa Asay he katamatuwaappe bonk'keedda miishshaa ubbaanne mehiyaa ubbaa barenttoo akkeeddino. Shin asaa ubbaa d'ayssana gakkanaw k'ara mashshaan wod'eeddino; pas'a de'iyawaa ayaakka ashshibeykkino.

¹⁵ Med'ina Goday bare k'oomaa Musa azazeeddawaadan, Musekka Iyyaasa azazeedda. Iyyaasukka azazuwaa poleedda; Med'ina Goday Musew azazeeddawaa ubbaappe I oot-sennan aggeedabay ayayenne baawa.

Iyyaasu Oy'k'keedda Gadiyaa

¹⁶ Hewaadan ootsiide Iyyaasu he gadiyaa ubbaa, Israa'eeliyaa zoozatuwaa, Neegeeba Bazzuwaa ubbaa, Goshena giyaa gadiyaa ubbaa, away wulliyaa baggana de'iyaa zang-gaaraanne Arabiyaa gad'aa akkeedda.

¹⁷ He biittay Edoomi de'iyaa Halaak'a giyaa deriyaappe doommi biide, Hermmoone Deriyaappe garssa baggana de'iyaa Liibaanoosa Wombban de'iyaa Ba'aali-Gaada gakkanaw de'iyaa sa'aa gakkee. Untunttu kaatetuwa ubbaa Iyyaasu omoodiide wod'eedda.

¹⁸ Iyyaasu daro wodiya he kaatetuwa ubbaanna olettiide gam"eedda.

¹⁹ Gabaa'oonan de'iyaa Hiiwetuwaappe attina, hara katamay ittuunne Israa'eelatuwaana saro de'ana c'aak'uwa c'aak'k'etibeenna; Israa'eelatu he katamatuwa ubbaa olan s'ooniide oyk'keeddino.

²⁰ Med'ina Goday Musa azazeeddawaadan, Iyyaasu untuntta k'aretti baynnan ittuwaanne ashshenan wurssi wod'eedda. Ayaw gooppe, untunttu Israa'eelatuwaana olettanaadan Med'ina Goday bare huup'iyaw untunttu wozanaa muumisseedda.

²¹ He wode Iyyaasu biide gezziyaan, Kebroona kataman, Dabiira kataman, Anaaba kataman, Yihudaa gezziyaan ubbaaninne Israa'eeliyaa gezziyaan ubbaan de'iyaa Anaak'e zeretsaa adussatuwaa wod'i wursseedda. Iyyaasu untunttanne untunttu katamaa ubbaanna d'ayseedda.

²² Anaak'e zaratuwaappe Israa'eeliyaa gadiyaan ooninne attibeena; shin amareedawanttu Gaaza, Gaatenne Ashddooda katamatuwaa s'alalan atteeddino.

²³ Med'ina Goday Musa azazeeddawaadan, Iyyaasu gadiyaa ubbaa oyk'kiide Israa'eeliyaa asaw untunttu zariyaan zariyaan shaakki immeedda. Hewaappe guyyiyaan biittay olaappe shempeedda.

12

Muse Oletiide S'ooneedda Kaatetuwa

¹ Israa'eeliyaa Asay Yorddaanoosa Shaafaappe away doliyaa baggana de'iyaa Arnnoona Zanggaaraappe biide Hermmoone Deriyaa gakkanaw, k'ay away doliyaa baggana Arabiyaa gad'aa gakkanaw de'iyaa gadiyaa kaatetuwa ubbaa s'ooniide wotsi akkeedda. He s'oonetteedda kaatetu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta.

² Unttuntuppe ittuu, Haseboona kataman utteedda Amoorawaanatuwaa Kaatiyaa Sihoona. I mooddeedda sa'ay Arnnoona Zanggaaraa gas'aan de'iyaa Aaro'eera katamaappe denddiide, Amoonatuwaa zawaa gakkanaw de'iyaa Yaabook'a Shaafaa gakkee; he sa'ay Gala'aade giyaa biittaw zawaa.

³ I k'ay away doliyaa baggana Arabiyaa gad'aappe bagga akkiide, Galiilaa Abbaappe biide, Beeti-Yashimoota katamaan na aad'diidde, Pisgga giyaa deriyaappe garssa baggana de'iyaa Mas'ine Abbaa gakkanaw, biittatuwaa mooddeedda.

⁴ Hewaadankka, Rafaayetuwaa zariyaappe wurssetsan atteeda Baasaane gadiyaa Kaatiyaa Ooga s'ooneedda. Oogi Astaaroota katamaaninne Ediraa'a kataman de'eedda.

⁵ I mooddeedda sa'ay Hermmoone Deriyaa, Salaaka giyaa sa'aa, Baasaane gadiyaa ubbaa biide Gashuuranne Maa'ika asatuwaa zawaa gakkee; k'ay Gala'aade gadiyaappe bagga akkiide, biide Haseboona Kaatiyaa Sihoona zawaa gakkanaw de'iyaa gadiyaa gakkee.

⁶ Med'ina Godaa k'oomay Musenne Israa'eeliyaa Asay ha kaatetuwaa s'ooneeddino. Med'ina Godaa k'oomay Muse untuntu biittatuwaa Roobeela zaretoo, Gaade zaretoonne Minaase zaratuwaappe baggaw shaakki immeedda.

Iyyaasu Oletiide S'ooneedda Kaatetuwaa

⁷ Iyyaasunne Israa'eeliyaa Asay Yorddaanoosa Shaafaappe away wulliyaa bagga gadiyaan de'iyaa kaatetuwa ubbaa s'ooneeddino. He biittatuu Liibaanoosa wombban de'iyaa Ba'aali-Gaadappe doommiide, gedissa baggana Eedooma matan de'iyaa Halaak'a Deriyaa gakkii. Iyyaasu he biittatuwaa shaakki, Israa'eeliyaa zaretoo laata gade ootsiide immeedda.

⁸ He biittatuu, gezziyaa, away wulliyaa baggana de'iyaa ollatiyaa, Yorddaanoosa gad'aa, Yihudaa Bazzuwaanne Neegeeba Bazzuwa. He biittatuu kase Hiitetu, Amoorawaanatu, Kanaanetuu, Parzzawanatu, Hiiwetunne Yaabusawaanatu de'eedda sa'aa.

⁹ Israa'eeliyaa Asay s'ooneedda kaatetuu hawantta; Yaarikko kaatiyaa, Beetele matan de'iyaa Ayi kaatiyaa,

¹⁰ Yerusaalame kaatiyaa, Kebroona kaatiyaa,

¹¹ Yarmmuuta kaatiyaa, Laakisha kaatiyaa,

¹² Egiloona kaatiyaa, Gezeera kaatiyaa,

¹³ Dabiira kaatiyaa, Gedeera kaatiyaa,

¹⁴ Horima kaatiyaa, Araada kaatiyaa,

¹⁵ Liibina kaatiyaa, Adulaama kaatiyaa,

¹⁶ Mak'keedda kaatiyaa, Beetele kaatiyaa,

¹⁷ Taappuha kaatiyaa, Hefeera kaatiyaa,

¹⁸ Afeek'a kaatiyaa, Lasharoona kaatiyaa,

¹⁹ Madoona kaatiyaa, Has'ooraa kaatiyaa,

²⁰ Shimirooni-Maroonaa kaatiyaa, Akishaafa kaatiyaa,

²¹ Taa'inaaka kaatiyaa, Magido kaatiyaa,

²² K'aadeesa kaatiyaa, K'armeloosan de'iyaa Yok'ina'aama kaatiyaa,

²³ Doora gezziyaan de'iyaa Doora kaatiyaa, Gelggalan de'iyaa Goyma kaatiyaanne

²⁴ Tirs's'a kaatiyaa. Untuntu ubbay hattamanne itti kaatetuwa.

Biittaa Gishuwa

13

(13:1–21:45)

Yorddaanoosappe Dolahaa Baggana De'iyaa Biittaa

(13:1-33)

¹ Iyyaasu c'imiide, laytsaa loytsi sugeedda wode, Med'ina Goday aw, «Neeni c'imaadda; laytsaakka loytsa sugaadda. Shin oyk'k'etennan atteeda daro biittay biro de'ee.

² Oy'k'k'ettibeenna biittatuu hawantta: Piliss's'eematuwaa gadiyaanne Gashuuruwaa gadiyaa ubbaa.

³ Gibs'eppe away doliyaa baggana de'iyaa Shihoora Shaafaappe doommiide, huup'issa baggana de'iyaa Ek'iroona gadiyaa gakkanaw de'iyaa biittatuu ubbay Kanaane gadiyaan Paydettiino. Ichcheshu Piliss's'eema kaatetuu mooddiyaa katamatuu Gaaza, Ashd-dooda, Ask'k'aloona, Gaatanne Ek'iroona geetettiyya. Aawotuwa biittaykka biro oyk'k'ettibeenna.

⁴ Gedissa baggana Kanaanetuu biittay ubbay, Sidoonatoo de'iyaa Ma'aara giyaa saappe dendiide biide, Amoorawaanatuwaa gadiyaan de'iyaa Afeek'a katamaa gakkanaassikka oyk'k'ettibeenna.

⁵ Gebaalatu biittay away doliyaa baggana Liibaanoosa biittay ubbay, Hermmoone Deriyaappe garssa baggana de'iyaa Ba'aali-Gaada katamaappe biide, Hamaata Pinuwaa gakkanaw biro oyk'k'ettibeenna.

⁶ Liibaanoosappe biide Misirafoota-Mayma gakkanaw de'iyaa gezziyaan de'iyaa Sidoonatuwaa biittaykka oyk'k'ettibeenna. Taani ta huup'iyaw Israa'eeliyaa asaa sintsaappe untunttu laaggaade kessana. Taani neena azazeeddawaadan, neeni ha biittatuwaa Israa'eeliyaa asaw gade ootsaadde shaakka.

⁷ Ha'i neeni ha gadiyaa udduppun zaretoonni Minaase zaratuwaappe baggaw shaakka» yaageedda.

Yorddaanoosa Shaafaappe Away doliyaa Bagga Biittaa Shaakuwaa

⁸ Minaase zaratuwaappe baggatu, Roobeela zaratuunne Gaade zaratu Med'ina Godaa k'oomay Muse Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa away doliyaa baggana untunttoo gishi wotseedda gadiyaa akkeeddino.

⁹ Untunttu biittay Arnnoona Zanggaaraa garssan de'iyaa Aaro'eera katamaappe dendiide, he zanggaaraa gidдон de'iyaa katamaa oyk'k'iide, Medaaba giyaa gezziyaa aad'd'i biide, Diboona gakkee.

¹⁰ K'ay Haseboonan uttiide mooddiiyaa Amoorawaanatuwaa Kaatiyaa Sihoona katamatuwaa ubbaa oyk'k'i biide, Amoonatuwaa zawaa gakkee.

¹¹ Hewaadankka, k'ay Gala'aade gadiyaa, Gashuuruwaa gadiyaa, Maa'ikatuwaa gadiyaa, Hermmoone Deriyaa ubbaanne Salaaka gakkanaw de'iyaa Baasaane gadiyaa gakkee.

¹² Asttaaroota katamaaninne Ediraa'a kataman de'iide mooddiiyaa, Rafaayetuwaa zariyaappe wurssetsan atteeda Baasaane Kaatiyaa Ooga gadiyaa ubbaa oyk'k'eedda. Muse he asaa ubbaa s'ooniide, untunttu gadiyaappe laaggiide keseedda.

¹³ Shin Israa'eeliyaa Asay Gashuura asaanne Maa'ika asaa gadiyaappe kessibeykkinno; hewaa diraw untunttu hachche gakkanaw Israa'eeliyaa asaa gidдон de'iino.

¹⁴ Muse Leewiyaa zaratuwaa s'alalaw laattiyaa gadiyaa immibeenna. Med'ina Goday Musew geeddawaadan, Med'ina Goday Israa'eeliyaa S'oossaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaawe untunttoo laata.

Gishuwaan Roobeela Zeretsaa Gakkeedda Biittaa

¹⁵ Muse Roobeela zaretoo untunttu yaran yaran gadiyaa shaakki immeedda.

¹⁶ Untunttu biittay Arnnoona Zanggaaraa gas'aan de'iyaa Aaro'eera katamaappe dendiide, he zanggaaraa gidдон de'iyaa katamaa oyk'k'iide, Medaaba gezziyaa gakkee.

¹⁷ K'ay Haseboona, gezziyaan de'iyaa katamatuwaa, Diboona, Baamooti-Ba'aala, Beetiba'aali-Me'oonaa,

¹⁸ Yahaas'a, K'idemoota, Mefa'aata,

¹⁹ K'iriyaataymma, Siibima, zanggaaraa gidдон de'iyaa deriyaa bolla de'iyaa S'eereta-Shaahara,

²⁰ Beeti-Pa'ooraa, Pisgga Deriyaappe garssana de'iyaa gadiyanne Beeti-Yashimoota geetettiyaa katamatuwaa ubbaa gakkee.

²¹ Hewaadankka, k'ay gezziyaan de'iyaa katamatuwaanne Haseboona katamaa mooddeedda Amoorawaanatuwaa Kaatiyaa Sihoona gadiyaa ubbaa gakkee. Muse Kaatiyaa Sihoonanne Midiyaamatuwaa kaappatuwaa Eewa, Rek'eema, S'uura, Huuranne Rebaa'a s'ooneedda; hawanttu Sihoonappe garssana he gadiyaa mooddiiyaawantta.

²² Israa'eeliyaa Asay olan wod'eedda asaappe haraa, shareechchuwaa, Ba'ooraa na'aa Bala'aamakka mashshaan wod'eeddino.

²³ Roobeela zaratuwaa zaway Yorddaanoosa Shaafaa. Ha katamatuunne untunttu heeraan de'iyaa mootsatu; Roobeela zeretsaa untunttu yaran yaran gakeeddawantta.

Gishuwaan Gaade Zeretsaa Gakkeedda Biittaa

²⁴ Muse Gaade zaretoo untunttu yaran yaran gadiyaa shaakki immeedda.

²⁵ Untunttu gadii Yaa'izeera, Gala'aaden de'iyaa katamatuwaa ubbaanne Amoonatuwaa gadiyaappe bagga akkiide, Raabappe away doliyaa baggana de'iyaa Aaro'eera gakkee.

²⁶ Hewaadankka, Haseboonappe dendiide, Raamoota-Mis'ip'p'anne Bes'oniima gakkee; k'ay Maahinaymappe dendiide, Lodabaara zawaa gakkee.

²⁷ Yorddaanoosa Wombbaw gidduwaan Haseboona Kaatiyaa Sihoona kawutetsaappe atteeddawantta, Beeti-Haraama, Beeti-Niimira, Sukkotanne S'afoonaa geetettiyaa katamatuwaa akkeedda. Away doliyaa baggana untunttu zaway Yorddaanoosa shaafaa giddiide biide, Galiilaa Abbaa gakkee.

²⁸ He katamatuunne untunttu heeraan de'iyaa mootsatuu Gaade zaretoo untunttu yaran yaran gakkeeddawantta.

Gishuwaan Minaase Zaretuwaappe Bagga Gakkeedda Biittaa

²⁹ Muse Minaase zaretuwaappe bakkaw untunttu yaran yaran gadiyaa shaakki immeedda.

³⁰ Untunttu biittaa Maahinaymanne Baasaane gadiyaa ubbaa s'aas'i waas'ee; Baasaane Kaatiyaa Ooga kawutetsaa ubbaanne Baasaanen de'iyaa usuppun tammu Yaa'iira kata-matuwaa oyk'kee.

³¹ K'ay Gala'aadeppe bakkaanne Baasaanen Ooga kawutetsay huup'e gideedda Asttaarootanne Ediraa'a geetettiyaa katamatuwaa gakkee. He ubbay Minaase na'aa Maakiina zaretuwaappe baggato, untunttu yaran yaran gakkeeddawaa.

³² Yorddaanoosappe hefintsana, Yaarikkoppe away doliyaa baggana de'iyaa Moo'aabe dembban de'iidde Muse shaakki immeedda gadii hawaa.

³³ Shin Muse Leewiyaa zaretoo laattiyaa gadiyaa immibeenna; kase Med'ina Goday untunttoo geeddawaadan, Med'ina Goday Israa'eeliyaa S'oossay untunttu laata.

14

Yorddaanoosappe Wulaha De'iyaa Biittaa

(14:1–19:51)

¹ K'eesiyaa El'aazaare, Neewe na'ay Iyyaasunne Israa'eeliyaa zaretuwa kaappatuu, Kanaane gadiyaa untunttu yaran yaran shaakkina, untunttu gakkeedda heeratuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta.

² Med'ina Goday Muse baggana azazeeddawaadan, untunttu laata gadii udduppunanne bagga gidiyaa zaretoo saaman shaaketteedda.

³ Ayaw gooppe, Muse laa"anne bagga gidiyaa zaretoo Yorddaanoosa Shaafaappe hefints away doliyaa baggana kase gadiyaa immi wotseedda; shin Leewiyaa zaretoo untunttu gidduwaan laata gadiyaa immibeenna.

⁴ Yooseefo naanay Minaasanne Efireema geetettiide laa"u zare gideeddino. Muse Leewiyaa zaretoo laata gadiyaa immibeenna; shin hewaa gishshaw untunttoo de'iyaa katamatuwaanne untunttu barenttu mehiyaa wudiyaanne dorssaa wudiya heemmiyaa hentsaa gadetuwa immeeedda.

⁵ Med'ina Goday Musa azazeeddawaadan, Israa'eeliyaa Asay gadiyaa shaakki akkeedda.

Kebroone Kaaleebaw Imetteedda

⁶ Itti gallassi Yihudaa Asay Iyyaasukko Gelggali shiik'eeddino. Untunttuppe ittuu, K'eniiziyaa Yifune na'ay Kaaleebi Iyyaasa hawaadan yaageedda; «Nuuni K'aadeesa-Barnnen de'iyaa wode, Med'ina Goday, S'oossaa asaa gidiyaa Musew nebaanne tabaa odeeddawaa eraasa.

⁷ Med'ina Godaa k'oomay Muse gadiyaa wochchaade yaanaadan, K'aadeesa-Barnneppa taana kiittiyaa wode, taw laytsay oytama. He wode taani aw ammanettiyaa oduwaa ahaade odaaddi.

⁸ Taani Med'ina Godaa ta S'oossaa polo kaalaad; shin taananna beedda asatuu asaa wozanaa yashshan kolddisseeddino.

⁹ He gallassi Muse, «Neeni Med'ina Godaa ta S'oossaa polo kaalleedda diraw, ne gedii yed'd'eedda biittay med'inaw newunne ne zariyaw laattiyaa gadiyaa gidanawaa» giide c'aak'keedda.

¹⁰ «Ane akeeka; Med'ina Goday ha yewuwaa Musew haasayoodeppe, oytamanne ichcheshu laytsaa gideedda. He wodeppe Israa'eeliyaa Asay woran simerettishin, hachche gakanaw S'oossay taana pas'a wotseedda. Be'a, ha"i ta laytsay hospun tammanne ichchesha gideedda.

¹¹ Gidinakka ha"i taw de'iyaa minotetsay beni Muse taana kiittiyaa wode de'iyaa minotetsaakka mala. Taani ha"ikka olettanawunne ayaa giddooppene ootsanaw beni he wodewaadan wolk'aama.

¹² Hewaa diraw, Med'ina Goday taw immanna geedda ha gezze gadiyaa ha"i taw imma. He wode, Anaak'etuu he gadiyaan de'iyawaanne untunttu katamatuukka gitanne gimbbetteeddawantta gidiyaawaa nuuni haasayishin neeni ne huup'iyaw sisaadda. Shin Med'ina Goday taananna gidooeppe, I geeddawaadan, taani untunttu he gadiyaappe yederssana» yaageedda.

¹³ Hewaappe guyye Iyyaasu Yifune na'aa Kaaleeba anjjiide, Kebroona aw laata ootsiidde immeedda.

¹⁴ Med'ina Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa polo kaalleedda diraw, Kebroona gadii he wodiyaappe hachche gakkanaw, K'eniiziyaa Yifune na'aa Kaaleebaw laata biittaa gideedda.

¹⁵ Kase Kebroona suntsay K'iriyaati-Arbbaa'a geetettee; Arbbaa'a giyaa bitanii Anaak'etuwaa ubbaappe aad'd'eedda asaa.

Hewaappe guyyiyaan, he gadii olaappe shempeedda.

15

Yihudaa Zeretsaa Gakkeedda Biittaa

¹ Yihudaa zaretoo untunttu yaran yaran shaakkina gakkeedda gadii biide Eedooma gadiyaan zawatiide, gedissa bagga gas'an de'iyaa S'iina giyaa bazzuwaa wurssetsaa gakkée.

² Gedissa baggana untunttu zaway Mas'ine Abbaappe gedissa bagga wurssetsaappe doommiide,

³ Akirabiima Pinuwaa aad'd'iidde, S'ina Bazzuwaana biide, K'aadeesa-Barnne gedissa gakkée. K'ay hewaappe shaakki biide, Hes'iroonaana aad'd'iidde, pude Adaara gakkiiide, K'ark'k'akko simmee.

⁴ Hewaappe k'ay As'imoonaa aad'd'iidde, Gibs'e Shaafaan gaketti biide, Meeditiraane Abban zawatee. Gedissa baggana de'iyaa Yihudaa zaway hawaa.

⁵ Away doliyaa bagga zaway Mas'ine Abbaa gidiide, Yorddaanoosa Shaafay an geliyaa sa'aa gakkée. Huup'issa zaway k'ay Yorddaanoosa Shaafaa Mas'ine Abban geliyaa saappe doommiide,

⁶ pude Beeti-Hoogila kesiide, Beeti-Arabiyaa Zanggaaraappe huup'issana aad'd'iidde, Roobeela na'aa Bohaana shuchchaan zawatee.

⁷ Yaatiide zaway Ahuure (metuwaa) Wombbaappe Dabiira katamaa pude kesiide, wombbaappe gedissa baggana de'iyaa Adumiima Pinuwaa sintsa bazzuwaan de'iyaa Gelgalakko huup'iyaw mirk'k'ettee. Hewaappe k'ay Enishemeesha giyaa pulttiyyaa aad'd'iidde, Eniroogeela giyaa saan zawatee.

⁸ Hewaappe Hinooma Zanggaaraa aad'd'iidde, Yaabuusawaanatuwaa katamay Yerusaalame de'iyaa deriyaappe gedissa baggana aad'd'iidde, deriyaa huup'iyaa kesseedda; he derii Hinnooma Zanggaaraappe away wulliyaa baggananne Rafayma Wombbaappe huup'issa baggana de'ee.

⁹ He deriyaa huup'iyaappe sintsaw biide, Nefttooha haatsaa pulttiyyaa aad'd'iidde, Efroona Deriyan de'iyaa katamatuwaakko kesseedda. Hewaappe k'ay duge Baa'aalaa woy K'iriyaati-Yi'aariima geetettiyyaa katamaakko simmee;

¹⁰ Baa'aalappe k'ay away wulliyaa baggana de'iyaa Se'iira Deriyaakko mirk'k'ettee. Hewaappe k'ay huup'issa bagga Yi'aariima woy Kisaloona geetettiyyaa deriyaa gakkiiide, aappe duge Beeti-Shemesha wod'd'iide, Timina aad'd'iidde bee.

¹¹ He zaway Ek'iroona huup'issa baggana de'iyaa pudetsan zawatiide, Shikaroonakko mirk'k'ettee; hewaappe Ba'aala Deriyaana aad'd'iidde, Yaabini'eelan zawatee. He huup'issa bagga zaway Meeditiraane Abban zawatee.

¹² Away wulliyaa baggana de'iyaa zaway Meeditiraaniyaa Abbaw gas'an zawatee. Yihudaa zaratuu barenttu yaran yaran akkiide de'eeddawe ha zawatuu zaarina de'iyaa sa'atuwaanna.

Kaaleebi Kebroonanne Dabiira S'ooniide Oyk'k'eedda

(Dat. 1:11-15)

¹³ Med'ina Goday Aa azazeeddawaadan, Iyyaasu Yifune na'aa Kaaleeba gakkiiyaa gishuwaa Yihudaa gadiyaappe K'iriyaati-Arbbaa'a geetettiyyaa Kebroona immeedda. Arbbaa'i Anaak'e aawuwaa.

¹⁴ Kaaleebi Anaak'e zeretsaa, Sheshaaya, Ahimaananne Talmmaaya geetettiyyaa heezzu yaratuwaa Kebroonappe keseedda.

¹⁵ Hewaappe dendiide, Dabiira giyaa kataman de'iyaa asaa olanaw beedda; Dabiira katamay kase K'iriyaati-Sefera geetettee.

¹⁶ Kaaleebi, «K'iriyaati-Sefera olettiide oyk'kiyaa uraw taani ta naatto Aakiso immana» yaageedda.

¹⁷ Kaaleeba ishaa K'anaaza na'ay Otini'eeli he katamaa olettiide oyk'k'ina Kaaleebi bare naatto Aakiso aw immeedda.

¹⁸ Aakisa Otini'eela geliyaa wode, Izi aabbu iziw gadiyaa immanaadan woosana mala Otini'eeli izo zoreedda. Iza bak'uluwaappe wod'd'aaddu; Kaaleebi izo, «Aya koyay?» yaagiide oochcheedda.

¹⁹ Iza, «Taw woytuwaa imma. Neeni kase taw Negeeben immeedda biittay gideedda di-raw, haatsaa pulottotuwaaw taw immaarikkii» yaagaaddu. Kaaleebi iziw killi pulottuwaakka hirkki pulottuwaakka immeedda.

Yihudaa Katamatuwaa

²⁰ Yihudaa zaratuu barenttu yaran yaran laatteedda laatatu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta.

²¹ Gedissa bagga gas'an Eedooma zawaa matan de'iyaa Yihudaa asaa katamatu K'abs's'i'eela, Edeera, Yaagura,

²² K'iina, Dimoona, Adi'aada,

²³ K'edeesha, Has'oor, Yitinaana,

²⁴ Ziifa, S'eelma, Ba'aaloota,

²⁵ Has'oori-Hadaata, K'iriyooti-Hes'iroona woy Has'oor,

²⁶ Amaama, Shamaa'a, Molaada,

²⁷ Has'aari-Gaadda, Heshimoona, Beeti-P'alees'a,

²⁸ Has'aari-Shu'aala, Berssaabeeha, Biiziyootiyaa,

²⁹ Baa'aalaa, Iyuuma, Es'eema,

³⁰ Elttolaada, Kasiila, Horima,

³¹ S'ik'ilaaga, Madimaana, Sanssaana,

³² Lebaawoota, Shilihiima, Ayinanne Rimoon. Ha katamatu barenttu mootsat-uwaanna ittippe laatamanne udduppuna.

³³ Gad'an de'iyaa katamatu Eshttaa'oola, S'or"aa, Ashiina,

³⁴ Zaanoha, Engganiima, Taappuha, Enaama,

³⁵ Yarmmuuta, Adulaama, Sookko, Azeek'a,

³⁶ Shaa'irayma, Aditaymma, Gadeeranne Gaderootaymma. Ha katamatu barenttu mootsat-uwaanna ittippe tammanne oydda.

³⁷ K'ay Yihudaa katamatu S'inaana, Hadaasha, Migidaala-Gaada,

³⁸ Diili'aana, Misip'p'a, Yok'iti'eela,

³⁹ Laakisha, Bos'ik'aata, Egiloona,

⁴⁰ Kaboon, Laahimaasa, Kitiliisha,

⁴¹ Gaderoota, Beeti-Daagoona, Naa'imaananne Mak'keedda. Ha katamatu barenttu mootsat-uwaanna ittippe tammanne usuppuna.

⁴² K'aykka Liibina, Eteera, Ashaana,

⁴³ Yifittaaha, Ashiina, Nas'iiba,

⁴⁴ K'a'ila, Akiziibanne Mareesha. Ha katamatu barenttu mootsat-uwaanna ittippe udduppuna.

⁴⁵ Hewaadankka, k'ay Ek'iroona katamaa bare heeraan de'iyaa k'eri katamatuwaanne mootsat-uwa ubbaa.

⁴⁶ Ashddooda ellekka Ek'iroonappe biide, Meeditiraaniyaa Abbaa gakkaw de'iyaa katamatuwaanne untuntu mootsat-uwa ubbaa.

⁴⁷ K'ay Ashddooda katamaanne Aa mootsat-uwa, Gaaza katamaanne Aa mootsat-uwa, biide Gibs'e Shaafaanne Meeditiraaniyaa Abbaa lank'iyaa gakkaw de'iyaa sa'aa.

⁴⁸ Gezziyaan de'iyaa katamatuukka Shamiira, Yatira, Sookko,

⁴⁹ Daana, K'iriyati-Saanaa woy Dabiira,

⁵⁰ Anaaba, Eshttamoo'a, Aniima,

⁵¹ Goshena, Holoonanne Giilo. Ha katamatu barenttu mootsat-uwaanna ittippe tammanne itta.

⁵² K'ay Araba katamaa, Duuma, Esh"aana,

⁵³ Yaaniima, Beeti-Taappuha, Afeek'a,

⁵⁴ Humis'a, Kebroona woy K'iriyati-Arbbaa'anne S'i'oor. Ha katamatu barenttu mootsat-uwaanna ittippe udduppuna.

⁵⁵ K'aykka Maa'oona, K'armmeloosa, Ziifa, Yuus'a,

⁵⁶ Iziraa'eela, Yok'idi'aama, Zaanoha,

⁵⁷ K'ayna, Gib"anne Timina. Ha katamatu barenttu mootsat-uwaanna ittippe tamma.

⁵⁸ K'ay Halihuula, Beetis'uura, Gadoora,

⁵⁹ Ma'iraata, Beeti-Anootanne Elttik'oona. Ha katamatu barenttu mootsat-uwaanna ittippe usuppuna.

⁶⁰ Hewaadankka k'ay K'iriyati-Ba'aala woy K'iriyati-Yi'aariimanne Raaba. Ha katamatu barenttu mootsat-uwaanna ittippe laa"a.

⁶¹ Woran k'ay Beeti-Aaraba, Middiina, Sekaaka,

⁶² Nibishaana, Mas'ine katamaanne Enggaada. Ha katamatu barenttu mootsat-uwaanna ittippe usuppuna.

⁶³ Gidoopenne, Yihudaa Asay Yersaalamen de'iyaa Yaabuusatuwaa kessanaw dand-dayibeykkinno. Hewaa diraw Yaabuusawaanatu hachche gakkanaassikka Yihudaa asaana ittippe Yersaalamen de'iino.

16

Efiremanne Minaase Zeretsaa Gakkeedda Biittatuwaa

¹ Yoosefo zeretsatuwaa gakkeedda biittay gedissa baggana Yaarikko katamaa matan de'iyaa Yorddaanoosa Shaafaan doommee; Yaarikko puluttuwaappe away doliyaa bagga gas'aappe denddi biide, bazzuwa aad'd'iidde, gezziyaa pude kesiide, biide Beetelee gakkee.

² Beeteleppa denddiide, Arkketuwa gadiyaan de'iyaa As'aaroota katamaa aad'd'iidde, Looza gakkee.

³ Hewaappe away wulliyaa bagga Yaafilees'atu gadiyaa duge wod'd'iide, Hirkki Beeti-Horoona giya saanna aad'd'iidde, hewaappe Gezeeraana biide, Meeditiraane Abban zawatee.

⁴ Yoosefo zeretsaa gidiyaa Minaase zaratuunne Efireema zaratu barena gakkiiyaa gadiyaa laatteeddino.

Efireema Gakkeedda Shaakuwaa

⁵ Efireema zeretsaa untunttu yaran yaran gakkeedda biittay hawaa; untuntta gakkeedda gadiyaa zaway away doliyaa baggana de'iyaa As'aarooti-Addaarappe denddiide, k'ommuwaa Beeti-Horoona aad'd'ee;

⁶ hewaappe simmiide Meeditiraaniyaa Abban zawatee. K'ay huup'issa baggana de'iyaa zaway Mikimataatappe away doliyaa bagga Taa'anaati-Shiilokko simmiide, away doliyaa baggana de'iyaa Yaanooha gakkee.

⁷ Yaanoohappe duge As'aarootanne Na'araata wod'd'iide, Yaarikko gakkee; wurssetsay Yorddaanoosa Shaafaan zawatee.

⁸ Gas'aa zaway Taappuhappe doommiide biide, away wulliyaa baggana de'iyaa K'aana Shaafaa bazuwaa oyk'k'iide biide, Meeditiraaniyaa Abban zawatee. Efireema zaratu barenttu yaran yaran laatteedda biittay hawaa.

⁹ Hewe Minaase zaratuwaa gadiyaappe Efireema zaretoo immeedda katamatuwaanne untunttu mootsatuwaa ubbaa gujjennan de'ishiina.

¹⁰ Shin Efireema zaratu Gezeera kataman de'iyaa Kanaane asatuwaa kessibeykkinno. Yaatina, Kanaane asatu hachche gakkanaw Efireema zaratuwaa gidдон de'iino. Shin Efireema zaratu untunttu ayileyiide oosissiino.

17

Minaase Zeretsaa Gakkeedda Shaakuwaa

¹ Yoosefo bayira na'aa Minaase zaretoo imetteedda biittay hawaa. Gala'aade aawuu Maakiiri Minaasew bayira na'aa; Maakiina yaratu mino olanchchaa gideedda diraw, Gala'aadenne Baasaane biittatuwaa akkeeddino.

² Yorddaanoosa Shaafaappe away wulliyaa baggana de'iyaa biittay yenkkuwaa atteeda Minaase asaw imetteedda; he yaratuukka Abi'eezera, Heleek'a, Asiri'eela, Shekeema, Hefeerranne Shamidaa'a. Yoosefo na'aa Minaase yara gidiyaa attumawanttu hawanta.

³ S'alofihaad Hefeera na'aa; Hefeeri Gala'aade na'aa; Gala'aade Maakiina na'aa; Maakiiri Minaase na'aa. S'alofihaadaw mac'c'a naanatuwaappe attina, attuma naanay baawa; Aa mac'c'a naanay Maahilo, No'o, Hoogilo, Milkkonne Tirs's'o geetettino.

⁴ Untunttu k'eesiyaa El'aazarakko, Neewe na'aa Iyyaasukkonne kaappatuwaakko shiik'iide, «Nu dabbattuu gidдон nuwukka gadiyaa gishuwaan immana mala Med'ina Goday Musa azazi wotseeddattenne» yaageeddino. Hewaappe guyye Med'ina Goday azazeeddawaadan, untunttu aawuwaa ishatuwaa gidдон untunttookka gadiyaa immeedda.

⁵ Minaase yaratu Yorddaanoosa Shaafaappe away doliyaa baggana de'iyaa Gala'aadenne Baasaane bolla gujjiide, tammu saamaa gadiyaa akkeeddino.

⁶ Ayaw gooppe, Minaase zaratuwaappe mac'c'a naanaykka attuma naanatuwaanna ittippe shaakki akkeeddino. Gala'aade gadii atteeda Minaase yaratuwaassa gideedda.

⁷ Minaase yaratuu gadiyaa zaway Aaseera gadiyaappe doommiiide, Sekeemappe away doliyaa baggana de'iyaa Mikimataata gakkée. He zaway hewaappe denddi biide, gedissa baggana de'iyaa Taappuha Asay de'iyaaasaa s'aas'i waas'ee.

⁸ Taappuha biittay Minaasessa; shin Minaase zawaan de'iyaa Taappuha katamay bare huup'iyaw Efireema zataruwaassa.

⁹ K'ay he zaway hewaappe denddi biide, K'aana Shaafaan zawatee. Minaase katamatuwaa gidduwaan Efireemassa gidiyaa katamatuukka de'iino; shin Minaase zaway K'aana Shaafaappe huup'issa bagga gidiide, biide Meeditiraaniyaa Abban zawatee.

¹⁰ Shaafaappe gedissa baggana de'iyaa biittay Efireemassa; huup'issa baggana de'iyaa biittay K'ay Minaasessa. Minaase biittaw away wulliyaa bagga zaway Meeditiraane Abbaa. K'ay huup'issa baggana Aaseera gadiyaa, away doliyaa baggana Yisaakooraa gadiyaa gakkée.

¹¹ Yisaakooranne Aaseera biittatuwaa gidduwaan Beetishaana, Yibila'aama, Doora, Enddoore, Taa'inaakkanne Magido geetettiyyaa katamatu barenttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuukka Minaasessa.

¹² Shin Minaase zaratuu he katamatuwaan de'iyaa asatuwaa kessanawunne katamatuwaa oyk'k'anaw danddayibeykkino. Hewaa diraw Kanaane asatuu yaan de'eeddino.

¹³ Israa'eeliyaa Asay minneedda wode, Kanaane asatuwaa wolk'k'an haggaa'is-siyaawaappe attina, untunttu gadiyaappe ubbay kessibeykkino.

Yooseefo Zaretuu Gujjo Biittaa Oochcheeddino

¹⁴ Yooseefo zaratuu biide Iyyaasa, «Biittaa laataa gishuwaan nuw ayaw itti saamaa s'alalaa immaad? Nuuni payduwaan c'ora; ayaw gooppe, Med'ina Goday nuuna anjeedda» yaageeddino.

¹⁵ Iyyaasu untunttu: «Hinttenttu c'ora giddooppene, Efireema gezzii hinttenttoo guus'sooppe, Parzzetuunne Rafaayetu de'iyaa gadiyaa biide, wora hinttenttoo butsitte» yaageedda.

¹⁶ Yooseefo zaratuu, «Ha gezzii nuu gidenna; hewaa bollakka k'ay Beetishaana kataman, Aa yuushshuwaan de'iyaa mootsatuwaaninne Iziraa'eela Wombban de'iyaa Kanaanetoo paratuu goochchiyaa birataa gaaretuu de'iino» yaageeddino.

¹⁷ Iyyaasu Yooseefo naanaa Efireemanne Minaase zaretuu, hawaadan yaageedda; «Hinttenttu c'oranne daro wolk'k'aama; hinttenttoo itti saamaa s'alalay gidenna.

¹⁸ Hewaa diraw gezze biittaakka hinttenttu akkana. He gezze wora gidooppenne butsiidde wurssetsaa gas'aa gakkanawukka hinttessa ootsite. Kanaanetoo paratuu goochchiyaa birataa gaaretuu de'oppekka, untunttu mino gidooppenne, hinttenttu untuntta kessanaw danddayiita» yaageedda.

18

Atteedda Biittaa Shaakuwaa

¹ Biittaa s'ooniide oyk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa maabaraa ubbay Seelon shiik'iide S'oossaw goynniyaa Dunkkaaniyaa yaan esseedda.

² Shin Israa'eeliyaa asaappe gadiyaa shaakki akibeenna laappun zaratuu atteeddino.

³ Iyyaasu Israa'eeliyaa asaa, «Med'ina Goday hinttenttu aawotuwaa S'oossay hinttenttoo immeedda gadiyaa laattennan awude gakkanaw gam'anittee?

⁴ Itti itti zariyaappe heezzu heezzu asatuwaa doorite. Itti itti zarii laattana gadiyaa hanotaa eranaadan, taani untunttu kiittana. Untunttu gadiyaa ubbaa biide geediidde he biittaaabaa s'aafi akkiide, taakko simmi yaanawannta.

⁵ Untunttu he gadiyaa laappunuwaa kessiide shaakkana. Shin Yihudaa zaratuu gedissa baggana de'iyaa barenttu gadiyaan, Yooseefo zaratuukka huup'issa baggana de'iyaa barenttu gadiyaan de'ana.

⁶ Ha laappunuwaa kesi shaakteeedda gadiyaa hanotaa s'aafeeddawaappe guyyiyaan, taakko akkiide yiina taani Med'ina Godaa nu S'oossaa sintsan hinttenttoo saamaa yeggana.

⁷ Gidooppenne, Leewiyaa zaratuu hinttenana saaman laattikkino; ayaw gooppe, untunttu k'eesatuwaa gidiide Med'ina Godaw ootsiyaa kiittay untunttu laata. Gaade zaratuu Roobeela zaratuunne Minaase zataruwaappe baggay Yorddaanoosa Shaafaappe away doliyaa baggana, Med'ina Godaa k'oomay Muse untunttoo immeedda gadiyaa kaseti laatteeddino» yaageedda.

⁸ Asatuu gadiyaa hanotaa s'aafanaw baanaappe kasetiide, Iyyaasu untunttu, «Biite; yuuyyi be'eeddawaa s'aafite. Yaatiide taakko simmi yiite. Hawaan Seelon Med'ina Godaa sintsan taani hinttenttoo saamaa yeggana» yaagiide azazeedda.

⁹ Asatuu biide, biittaa ubbaa yuuyyeeddino. Katamatuwaa ubbaa s'aafiide, gadiyaa wootiide laappunuwaa kessi shaakkanentto erisseeddino. Yaatiide Iyyaasu dunkkaa-needda sa'aa Seelo simmeeddino.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan Iyyaasu Med'ina Godaa sintsan Seelon untunttoo saamaa yeggeedda; yaan Iyyaasu Israa'eeliyaa asaw gadiyaa untunttu zariyaa gishuwaadan shaakki immeedda.

Biiniyaama Zeretsaa Gakkeedda Shaakuwaa

¹¹ Koyro saamay Biiniyaama zeretsaa untunttu yaran yaran gakkeedda. Untuntta gakkeedda biittay Yihudaa zaratuwaa biittaappenne Yooseefo zaratuwaa gadiyaappe gidduwaan de'eedda.

¹² Huup'issa baggana untunttu zaway Yorddaanoosa Shaafaappe doommiide, Yaarikkoppe huup'issa baggana de'iyaa pudetsan zawatee; hewaappe away wulliyaa baggana gezziyaa aad'd'iidde, Beeti-Aweena woran zawatee.

¹³ Hewaappe gedissa bagga simmiide, kase Looza geetettiyaa Beetele pudetsaa aad'd'iidde, As'aarooti-Addaara dugetsaa aad'd'iidde, Hirkki Beeti-Horoonappe gedissa baggan de'iyaa deriyaan zawatee.

¹⁴ He zaway gedissa baggana Beeti-Horoonaa sintsan de'iyaa deriyaappe away wulliyaa bagga mirk'k'ettiide, K'iriyaa-Ba'aala woy K'iriyaa-Yi'aariima geetettiyaa Yihudaa zaratuwaa kataman zawatee. Away wulliyaa baggana de'iyaa zaway hawaa.

¹⁵ Gedissa bagga zaway K'iriyaa-Yi'aariimappe denddiide, Nefttooha haatsaa pultatuwaan zawatee.

¹⁶ Hewaappe zaway duge biide Rafayma zanggaaraappe huup'issa baggan de'iyaa Hinnooma Zanggaaraappe sintsa bagga deriyaa gedissanna zawatee. Hewaappe Hinnooma Zanggaaraa aad'd'iidde biide, Yaabuusawaanatuwaa katamaa Yerusaalamewunne Eniroogeela katamaa gedissa bagga pudetsan zawatee.

¹⁷ Hewaappe k'ay huup'issa bagga Enishemeeshakko mirk'k'ettiide, Adumiima pudetsaappe sintsa baggana de'iyaa Galilootan zawatee; hewaappe k'ay Roobeela na'aa Bahaana shuchchaw duge wod'd'ee.

¹⁸ Hewaappe k'ay Beeti-Aaraba huup'issa bagga pudetsaanna aad'd'iidde, duge Arabiyaa zanggaaraa wod'd'ee.

¹⁹ Beeti-Hoogila pudetsaappe huup'issa baggana aad'd'iidde, Yorddaanoosa Shaafay goggiidde geliyaasaa, Mas'iniyaa Abbaappe huup'issa bagga gas'aa gakkee. Hewe gedissa bagga zawaa.

²⁰ Away doliyaa baggana de'iyaa zaway Yorddaanoosa Shaafaa. Biiniyaama zaratuu laatteedda biittay ubbaa saannakka zawateedda zawatuu hawantta.

²¹ Biiniyaama zaratuu barentu yaran yaran akkeedda katamatuu Yaarikko, Beeti-Hoogila, Emek'i-K'as'iis'a,

²² Beeti-Aaraba, S'amarayma, Beetele,

²³ Awiima, Paara, Oofira,

²⁴ Kaafaari-Amoona, Oofinanne Gebaa'a. Untunttu ubbaanna tammanne laa'a; untunttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuukka untunttun gujjettiino.

²⁵ K'ay Gabaa'oona, Raama, Ba'eroota,

²⁶ Mis'ip'p'a, Kafira, Moos'a,

²⁷ Rek'eema, Yirp'p'a'eela, Taraala,

²⁸ S'elaa'a, Eleefa, Yerusaalame geetettiyaa Yaabuusawaanatuwaa katamaa, Gib"anne K'iriyaa-Yi'aariima. Untunttu ubbaanna tammanne oydda; untunttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuukka untunttun gujjettiino. Biiniyaama zaratuu barentu yaran yaran laatteedda biittay hawaa.

19

Simoona Zeretsaa Gakkeedda Shaakuwaa

¹ Laa"entso saamay Simoona zeretsaa untunttu yaran yaran gakkeedda. Untuntta gakkeedda biittay Yihudaa zaratuu laatteedda gadiyaa gidduwaan de'ee.

² Untunttu laatteedda katamatuu Berssaabehe woy Shebaa'a, Molaada,

³ Has'aari-Shu'aala, Baala, Es'eema,

⁴ Elttolaada, Batuula, Horima,

⁵ S'ik'ilaaga, Beeti-Markkaboota, Has'aari-Suusa,

⁶ Beeti-Labaa'ootanne Sharuheena. Untunttu ubbaanna tammanne heezza; untunttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuuka untunttun gujjettiino.

⁷ K'ay Ayina, Rimoonaa, Eteeranne Ashaana. Unttuntu ubbaanna oyddu katamatuwaa; untuntu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuukka untuntun gujjettiino.

⁸ Neegeeba woran de'iyaa Baa'ilaati-Ba'eera woy Raama gakkanaw, ha katamatuwaa yuushshuwaan de'iyaa mootsatuwaa ubbaa laatteeddino. Simoonaa zaratu barenttu yaran yaran laatteedda gadii hawaa.

⁹ Yihudaa zeretsaa gakteedda biittay untunttoo aakuwaa dareedda diraw, aappe shaakkina Simoonaa zarettoo imetteedda.

Zaabiloonaa Zeretsaa Gakteedda Shaakuwaa

¹⁰ Heezzentso saamay Zaabiloonaa zeretsaa untuntu yaran yaran gakteedda. Untuntu laatteedda gadii Sariida giyaa katamaa gaktee.

¹¹ Hewaappe k'ay away wulliyaa bagga biide Mar'ila aad'd'i, biide Dabasheeta bochchiide biide, Yok'ina'aamappe away doliyaa baggan de'iyaa shaafaa gaktee.

¹² Hara baggana k'ay Sariida katamaappe away doliyaa bagga simmiide, Kisilooti-Taaboora gakkiiide, Dabiraataaninne Yaafi'an zawatee.

¹³ Hewaappe k'ay away doliyaa baggana Gaate-Hefeera, Iiti-K's'ii'inaanne Rimoonaa gakkiiide, Nee'akko mirk'ettee.

¹⁴ Huup'issa baggana zaway Hanatoonaa simmiide, Yifittaahi'eela zanggaaraan zawatee.

¹⁵ Yan K'as'aata, Naahilaala, Shimiroona, Yidaalanne Beeteleeme geetettiyyaa katamatuukka de'iino. Untuntu ubbaanna tammanne laa'a; untuntu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuukka untuntun gujjettiino.

¹⁶ Zaabiloonaa zaratu barenttu yaran yaran laatteedda gadiyaa gidдон de'iyaa katamatuunne untuntu yuushshuwaan de'iyaa mootsatu hawantta.

Yisaakoora Zeretsaa Gakteedda Shaakuwaa

¹⁷ Oyddsento saamay Yisaakoora zeretsaa untuntu yaran yaran gakteedda.

¹⁸ Untuntu gadiyaa katamatu Iziraa'eela, Kasuloota, Shuneema,

¹⁹ Hafaraymma, Shi'oona, Anaharaata,

²⁰ Rabbiita, K'ishiyoonaa, Abees'a,

²¹ Remeeta, Engganiima, Enihaadanne Beeti-P'as'ees'a.

²² He gadiyaa zaway Taaboora, Shahas'uumanne Beeti-Shemesha bochchiide biide, Yorddaanoosa Shaafaan zawatee. Untuntu ubbaanna tammanne usuppuna; untuntu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuukka untuntun gujjettiino.

²³ Yisaakoora zaratu barenttu yaran yaran laatteedda gadiyaa gidдон de'iyaa katamatuunne untuntu yuushshuwaan de'iyaa mootsatu hawantta.

Aaseera Zeretsaa Gakteedda Shaakuwaa

²⁴ Ichcheshentso saamay Aaseera zeretsaa untuntu yaran yaran gakteedda.

²⁵ Untuntu gadiyaa katamatu Helk'k'aata, Hala, Bes'eena, Akishaafa,

²⁶ Alaameleka, Ami'aadanne Mish'aala. Away wulliyaa baggana K'armmelooosaninne Shihoori-Libinaan zawatee.

²⁷ K'ay away doliyaa bagga simmi Beeti-Daagoonakko mirk'k'ettiide, Zaabiloonaa gadiyanne Yifittaahi'eela Zanggaaraa bochchi biide, Beeti-Emeek'anne Na'i'eela gaktee. K'ay huup'issa baggana Kaabula gaktee.

²⁸ Hewaappe k'ay Ebroona, Rahooba, Hammoonanne K'aana aad'd'iide, Sidoonan zawatee.

²⁹ Hewaappe k'ay gadiyaa zaway Raama simmiide, gimbbetteedda S'iiroosa katamaa gaktee. Hewaappe k'ay Hoosakko mirk'k'ettiide, Meeditiraane Abban zawatee. K'ay Mahalaaba, Akiziiba,

³⁰ Uuma, Afeek'anne Rahooba geetettiyyaa katamatuukka yaan de'iino. Untuntu ubbaanna laatamanne laa'uwa; untuntu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuukka untuntun gujjettiino.

³¹ Aaseera zaratu barenttu yaran yaran laatteedda gadiyaan de'iyaa katamatuunne untuntu yuushshuwaan de'iyaa mootsatu hawantta.

Niftaaleema Zeretsaa Gakteedda Shaakuwaa

³² Usuppuntsa saamay Niftaaleema zeretsaa untuntu yaran yaran gakteedda.

³³ Untuntu zaway Heleefappenne Da'inaaniima wolaappe doommiide, Adaami-Nek'eeba, Yaabini'eelanne Laak'k'uuma aad'd'iide biide, wurssetsay Yorddaanoosa Shaafaa gaktee.

³⁴ Hewaappe k'ay zaway away wulliyaa bagga Azinooti-Taabooraakko mirk'k'ettee; hewaappe k'ay Huk'ook'a simmiide, gedissa baggana Zaabiloonaa biittaaninne away wulliyaa baggana Aaseera gadiyaan zawatiide, away doliyaa baggana Yorddaanoosa Shaafaa gaktee.

³⁵ Gimbetteedda katamatuu S'iddiima, S'eeraa, Haamata, Raak'ata, Kinaareeta,
³⁶ Adaama, Raama, Has'ooraa,
³⁷ K'edeessa, Ediraa'a, Enihas'ooraa,
³⁸ Yir'oona, Migidaali'eela, Horeema, Beeti-Anaatanne Beeti-Shemesha. Unttuntu ubbaanna tammanne udduppuna; unttuntu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuu akka unt-tuntun gujjettiino.
³⁹ Niftaaleema zaratuu barenttu yaran yaran laatteedda gadiyaan de'iyaa katamatuunne unttuntu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuu hawantta.

Daana Zeretsaa Gakkeedda Shaakuwaa

⁴⁰ Laappuntsa saamay Daana zeretsaa unttuntu yaran yaran gakkeedda.
⁴¹ Unttuntu laatteedda gadiyaa katamatuu S'or"aa, Eshtaa'oola, Irshshemeesha,
⁴² Sha'albbiima, Ayaaloona, Yitaala,
⁴³ Eloona, Timina, Ek'iroona,
⁴⁴ Elttaak'e, Gibbatoona, Baa'ilaata,
⁴⁵ Yihudaa, Banebaraak'a, Gaate-Rimmoona,
⁴⁶ Meyark'koona, Raak'oonanne k'ay Yoop'pe katamaa yuushshuwaan de'iyaa heer-
 atuwaa.

⁴⁷ Daana zaratuu gadiyaa laattanaw injjetennawaa be'eedda wode, biide Laayisha katamaa oletteide s'oneeddino; s'ooniide he kataman de'iyaa asaa k'ara mashshaan wod'i wurssiide, katamaa barenttu akkiide yaan de'eddino. He katamaa suntsaakka laammiide, barenttu aawuwaa Daana suntsan Daana giide suntseeddino.

⁴⁸ Daana zaratuu barenttu yaran yaran laatteedda gadiyaan de'iyaa katamatuunne unttuntu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuu hawantta.

Iyyaasa Gakkeedda Gishuwaa

⁴⁹ Israa'eeliyaa Asay gadiyaa shaakki wursseedda wode, Neewe na'aa Iyyaasu laattiyaa gadiyaa barenttu gidдон immeeddino.

⁵⁰ Med'ina Goday azazeeddawaadan, Iyyaasu oochchina, Efireema gezziyaan de'iyaa Timinaati-Seraaha geetettiyaa katamaa aw immina katamaa wotsi yeggi kees's'iide, yaan de'eedda.

⁵¹ K'eesiyaa El"aazare, Neewe na'ay Iyyaasunne Israa'eeliyaa asaa zaretoo yaratu kaapatuu Med'ina Godaa sintsan Seelon, Med'ina Godaa Dunkkaaniyaa penggiyaan saamaa aayeggiide, gisheedda laata gadii hawaa. Unttuntu gadiyaa yaati shaakki poleeddino.

20

Bak'ati Biide Attiyaa Katamatuwaa

(20:1-9)

¹ Hewaappe guyyiyaan Med'ina Goday Iyyaasa hawaadan yaageedda;

² «Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaaga; «Taani Muse baggana hinttentta azazeeddawaadan, Asay bak'ati biide attiyaa katamatuwaa doorite.

³ Ayi asayenne akekenaaniinne erennaani asaa wod'ooppe, yaa bak'ati biide, suutsaa achchiyaawaappe attanawaa.

⁴ Asaa wod'eddawe he katamatuwaappe ittuwaakko bak'ati biide, katamaa geliyaa penggiyaan ek'k'iide, haneeddabaa he katamaa c'imatoo odo. Unttuntu barenttu katamaa aafiide, I de'ana sa'aa immina, I untuntunna yaan de'o.

⁵ Suutsaa achchiyaawe Aa kaalliide yooppe, he katamaa c'imatuu Aa aatsiide immoppino. Ayaw gooppe, bare shoowaa I k'opiidde, bare kase morkketetsaa diraw wod'ibeenna.

⁶ Yaa'aa sintsan pirddaw I ek'k'ana gakkanaash he wodiyaan de'iyaa k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu hayk'k'ana gakkanaash, he kataman de'o. Hewaappe guyyiyaan, bak'atiide kesseedda katamaa guyye zaariidde, bare soo gelo yaaga» yaageedda.

⁷ Hewaappe guyye Israa'eeliyaa Asay Niftaaleema gezziyaan, Galilaan de'iyaa K'edeesshanne Aa hentsaa gadatuwaa, Efireema gezziyaan de'iyaa Sekeemanne Aa hentsaa gadatuwaanne Yihudaa gezziyaan de'iyaa K'iriyaati-Arbbaa'a woy Kebroone dummayeeddino.

⁸ Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsan, Yaarikkoppe away doliyaa bagga woran, d'ok'k'asaan de'iyaa Roobeela zaratuwaa gadiyaappe Bees'era, Gaade zaratuwaa gadiyaappe Gala'aaden de'iyaa Raamootanne Minaase zaratuwaa gadiyaappe Baasaanen de'iyaa Golaana dummayeeddino.

⁹ Israa'eeliyaa asaa ubbawunne untunttu gidдон de'iyaa betetoo dummayeedda katamatuwa hawantta; erennan de'iidde asaa wod'eedda ay asayyne, shiik'uwaa sintsan ek'k'ana gakkanaw, suutsaa achchiyaawaa kushiyan hayk'k'ennaadan, he katamatuwaappe ittuwaakko bak'atanaw danddayee.

21

Leewatuu Katamatuwaa

(21:1-45)

¹ Hewaappe guyyiyaan Leewiyaa zaratuuwaa yaratu kaappatuu k'eesiyaa El'aazarakko, Neewe na'aa Iyyaasukkonne Israa'eeliyaa asaa zaretuu yaratu kaappatuwaakko shiik'eeddino.

² Hewan Kanaane gadiyaan de'iyaa Seelon untunttu hawaadan yaageeddino; «Nu-uni de'ana katamatuwaanne nu mehiyaw hentsaa gadetuwa neeni nuu immana mala Med'ina Goday Muse baggana azazeedda» yaageeddino.

³ Hewaappe guyye Med'ina Goday azazeeddawaadan, Israa'eeliyaa Asay Leewiyaa zaretuu ha katamatuwaanne hentsaa gadetuwa barenttu gadiyaappe gishiide untunttoo immeeddino.

⁴ Koyro saamay K'ahaata yarato kesseedda. K'eesiyaa Aaroona zariyaa Leewatuu Yihudaa zaratuuwaappe, Simoona zaratuuwaappenne Biiniyaama zaratuuwaappe tammanne heezzu katamatuwaa saaman akkeeddino.

⁵ Atteeda K'ahaatuwaa yaratu Efireema zaratuuwaappe, Daana zaratuuwaappenne Mi-naase zaratuuwaa baggappe tammu katamatuwaa saaman akkeeddino.

⁶ Gershshoona yaratu Yisaakoora zaratuuwaappe, Aaseera zaratuuwaappe, Nifttaaleema zaratuuwaappenne Baasaanen de'iyaa Minaase zaratuuwaa baggappe tammanne heezzu katamatuwaa saaman akkeeddino.

⁷ Maraara yaratu Roobeela zaratuuwaappe, Gaade zaratuuwaappenne Zaabiloona zaratuuwaappe tammanne laa"u katamatuwaa akkeeddino.

⁸ Med'ina Goday Muse baggana azazeeddawaadan, Israa'eeliyaa Asay ha katamatuwaanne untunttu hentsaa gadetuwa Leewatoo saaman shaakki immeeddino.

⁹ Yihudaa zaratuuwaappenne Simoona zaratuuwaappe Israa'eeliyaa Asay akkiide immeedda katamatuwaa sunsay hawaappe kaalliide s'aafetteedda.

¹⁰ Koyro saamay Leewiyaa zaratuuwaappe yelettiidde, K'ahaata yara gideedda Aaroona zaretuu kesina, untunttoo immeedda katamatuwa hawantta:

¹¹ Israa'eeliyaa Asay Yihudaa gezziyaan de'iyaa K'iriyaa-Arbbaa'a woy Kebroonanne Aa yuushshuwaan de'iyaa hentsaa gadetuwa untunttoo immeeddino. (Arbbaa'i Anaak'e aawuwaa.)

¹² Shin he katamaa yuushshuwaan de'iyaa gadetuwaanne mootatuwaa Yifune na'aa Kaaleebaw laata ootsiide immeeddino.

¹³ K'eesiyaa Aaroona zaretuu asaa wod'eedda Asay bak'ati biide attiyaa Kebroone katamaanne Aa hentsaa gadetuwa, Liibinanne Aa hentsaa gadetuwa,

¹⁴ Yaatiranne Aa hentsaa gadetuwa, Eshttamoo'anne Aa hentsaa gadetuwa,

¹⁵ Holoonanne Aa hentsaa gadetuwa, Dabiiranne Aa hentsaa gadetuwa,

¹⁶ Ayinanne Aa hentsaa gadetuwa, Yuus'anne Aa hentsaa gadetuwaanne Beeti-Shemeshanne Aa hentsaa gadetuwa, ubbaanna udduppun katamatuwaa Yihudaa zaratuuwaappenne Simoona zaratuuwaappe akkiide immeeddino.

¹⁷ Biiniyaama zaratuuwaappe Gabaa'oonanne Aa hentsaa gadetuwa, Gebaa'anne Aa hentsaa gadetuwa,

¹⁸ Anatootanne Aa hentsaa gadetuwaanne Almmoonaanne Aa hentsaa gadetuwa, ubbaanna oyddu katamatuwa akkiide immeeddino.

¹⁹ Aaroona zariyaa k'eesatuwa katamatuunne untunttu hentsaa gadetuwa ubbaanna tammanne heezza.

²⁰ Atteeda K'ahaata yaratu, Leewiyaa zare gidiyaawanttu Efireema zaratuuwaa katamatuwaappe shaakkina akkeeddino.

²¹ Untunttoo Efireema gezziyaan de'iyaa, asaa wod'eedda Asay bak'ati biide attiyaa Sekeemanne Aa hentsaa gadetuwa, Gezeerananne Aa hentsaa gadetuwa,

²² K'ibis'aymanne Aa hentsaa gadetuwaanne Beeti-Horoonanne Aa hentsaa gadetuwa, ubbaanna oyddu katamatuwa akkiide immeeddino.

²³ Daana zaratuuwaappe Elttaak'enne Aa hentsaa gadetuwa, Gibbatoonanne Aa hentsaa gadetuwa,

²⁴ Ayaaloonganne Aa hentsaa gadetuwaanne Gaate-Rimmoonanne Aa hentsaa gadetuwa, ubbaanna oyduu katamatuwa akkiide immeeddino.

²⁵ Minaase zaratuwa baggatuwaappe Taa'inaakkanne Aa hentsaa gadetuwaanne Gaate-Rimmoonanne Aa hentsaa gadetuwa, ubbaanna laa"u katamatuwa akkiide immeeddino.

²⁶ Atteeda K'ahaata yaratu katamatuunne untunttu hentsaa gadetuu ubbaanna tamma.

²⁷ Minaase zaratuwa baggatuwaappe asaa wod'eedda Asay bak'ati biide attiyaa, Baasaanen de'iyaa Golaana katamaanne Aa hentsaa gadetuwaanne Ba'eshttaaranne Aa hentsaa gadetuwa, ubbaanna laa"u katamatuwa akkiide, Gershshoona yara gidiyaa hara Leewatoo immeeddino.

²⁸ Yisaakoora zaratuwaappe K'ishiyoonanne Aa hentsaa gadetuwa, Dabiraatanne Aa hentsaa gadetuwa,

²⁹ Yarmmuutanne Aa hentsaa gadetuwaanne Engganiimanne Aa hentsaa gadetuwa, ubbaanna oyduu katamatuwa akkiide immeeddino.

³⁰ Aaseera zaratuwaappe Mish'aalanne Aa hentsaa gadetuwa, Abddoonanne Aa hentsaa gadetuwa,

³¹ Helk'k'aatanne Aa hentsaa gadetuwaanne Rahoobanne Aa hentsaa gadetuwa, ubbaanna oyduu katamatuwa akkiide immeeddino.

³² Hewaadankka Niftaaleema zaratuwaappe asaa wod'eedda Asay bak'ati biide attiyaa Galiilan de'iyaa K'edeeshanne Aa hentsaa gadetuwa, Hammootanne Aa hentsaa gadetuwa, Dooranne Aa hentsaa gadetuwaanne K'arttaanne Aa hentsaa gadetuwa, ubbaanna oyduu katamatuwa akkiide, untunttoo immeeddino.

³³ Gershshoona yaratu katamatuunne untunttu Aa hentsaa gadetuu ubbaanna tammanne heezza.

³⁴⁻³⁵ Atteeda Maraara yara gidiyaa Leewatoo Zaabiloona zaratuwaappe asaa wod'eedda Asay bak'ati biide attiyaa Yok'ina'aamanne Aa hentsaa gadetuwa, K'arttaanne Aa hentsaa gadetuwa, Diiminanne Aa hentsaa gadetuwaanne Naahilaalanne Aa hentsaa gadetuwa, ubbaanna oyduu katamatuwa akkiide immeeddino.

³⁶ Roobeela zaratuwaappe Bees'eranne Aa hentsaa gadetuwa, Yahaas'anne Aa hentsaa gadetuwa,

³⁷ K'idemootanne Aa hentsaa gadetuwaanne Mefa'aatanne Aa hentsaa gadetuwa, ubbaanna oyduu katamatuwa akkiide, untunttoo immeeddino.

³⁸ K'ay Gaade zaratuwaappe asaa wod'eedda Asay bak'ati biide attiyaa, Gala'aaden de'iyaa Raamootanne Aa hentsaa gadetuwa, Maahinaymanne Aa hentsaa gadetuwa,

³⁹ Haseboonanne Aa hentsaa gadetuwaanne Yaa'izeeranne Aa hentsaa gadetuwa, ubbaanna oyduu katamatuwa akkiide, untunttoo immeeddino.

⁴⁰ Maraara yara gidiyaa hara Leewatoo shaakkina gakteedda katamatuu ubbaanna tammanne laa"a.

⁴¹ Israa'eeliyaa Asay laatteedda gadiyaan de'iyaa Leewatoo ubbaanna oytamanne hospun katamatuu untunttu hentsaa gadetuwaana de'iino.

⁴² He katamatuwa ubbaa yuushshuwaan hentsaa gadetuu de'iino.

⁴³ Hewaadan ootsiide, Med'ina Goday untunttu aawaatoo Immanaw c'aak'k'eedda gadiyaa ubbaa Israa'eeliyaa asaw immina untunttu laattiide, yaan de'eeddino.

⁴⁴ Med'ina Goday untunttu aawaatoo c'aak'k'eeddawaadan, untunttu ubbaa baggaanakka shemppiseedda. Med'ina Goday untunttu morkkatuwa ubbaa untunttoo aatsi immeedda diraw, untunttu morkkatuwaappe ittuunne untunttunna ek'ettanaw danddayibeenna.

⁴⁵ Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaw immana geedda lo"o k'aalaa ubbaa poleeddappe attin ittuunne sa'aan attibeenna.

22

*Dolahaappe Yeedda Yaratu Barenttu Sa'aa Simusaa
(22:1-34)*

¹ Hewaappe guyyiyaan Iyyaasu Roobeela zeretsaa, Gaade zaratuwaanne Minaase zaratuwaappe baggatuwa s'eggiidde:

² «Med'ina Godaa k'oomay Muse hinttentta azazeedda ubbaa poleeddita; k'ay tawukka ubbaan azazeteeddita.

³ Daro wodiyaappe hachche gakkanaw, hinttenttu hinttenttu ishatuwa bashibeykkita; Med'ina Goday hinttenttu S'oossay hinttew immeedda hadaraa poleeddita.

⁴ Simmi Med'ina Goday hinttenttu S'oossay untuntntoo geedda k'aalaadan, hinttenttu ishātuwaa shemppisseedda. Hewaa diraw, Med'ina Godaa k'oomay Muse hinttenttoo Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsaa baggana immeedda laata gadiyaan de'iyaa hinttenttu soo soo simmite.

⁵ Med'ina Goday k'oomay Muse hinttentta azazeedda azazuwaanne Wogaa loytsi naagite. Med'ina Godaa hinttenttu S'oossaa siik'ite; Aa ogiyaa ubbaan hamettite; Aa azazuwaa azazettite; aanana min oyk'k'ettite; hinttenttu kumentsaa wozanaappenne kumentsaa shemppuwaappe aw ootsite» yaageedda.

⁶⁻⁸ Iyyaasu untuntnta anjji yeddiide; «Be'ite, hinttenttu ha'i daro mehiyaa, biraa, work'k'aa, nahaasiyaa, birataanne daro mayuwaa akkiide duretiide, hinttenttu gadiyaa simmana haniita. Hewaa diraw hinttenttu morkkatuwaappe omoodeeddawaa, hinttenttu ishātuwaanna gishi akkite» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan untuntntu barenttu soo soo beeddino.

Muse Minaase zaratuwaappe baggato Baasaanen gadiyaa immi wotseedda; shin ateeda Minaase zaratuwaa baggato Iyyaasu Yorddaanoosa Shaafaappe away wulliyaa baggan hara zaratuwaanna ittippe laattiyaa biittaa immeedda.

⁹ Roobeela zaratu, Gaade zaratuunne Minaase zaratuwaa baggatu barenttu laata gadiyaa simmiide beeddino. S'oossay Muse baggana azazina laatteedda Gala'aade gadiyaa baanaw, Kanaane gadiyaan Seelon de'iyaa Israa'eeliyaa asaappe shaaketteeddino.

*Yorddaanoosa Shaafaa Matan
Gimbbeedda Yarshshuwaa sa'aa*

¹⁰ Roobeela zaratu, Gaade zaratuunne Minaase zaratuwaappe baggatu Yorddaanoosa Shaafaa matan Kanaane gadiyaan de'iyaa Galiloota yeedda wode, shaafaa matan yarshshuwaa yarshshiyaa wolk'k'aama sa'aa

¹¹ gimbbina, «Roobeela zaratu, Gaade zaratuunne Minaase zaratuwaappe baggatu Yorddaanoosa matan, Galilootan, Kanaane zawaan, Israa'eelatu baggana yarshshuwaa sa'aa gimbbeeddino» giyaawaa Israa'eelatu siseeddino.

¹² Kumentsaa Israa'eeliyaa asaa yaa'ay untuntntu olanaw baanaw Seelo giyaa saan ittippe shiik'eedda.

¹³ Israa'eeliyaa Asay k'eesiyaa El'aazara na'aa Piinihaasa, Gala'aade gadiyaan de'iyaa Roobeela zaratuwaakko, Gaade zaratuwaakkonne Minaase zaratuwaappe baggatuwaakko kiitteedda.

¹⁴ Itti itti zarii bare yaratu kaappatuwaappe itti itti asaa dooriide, tammu asaa Piinihaasanna yeddeedda.

¹⁵ Untuntntu Roobeela zaratu, Gaade zaratuunne Minaase zaratuwaappe baggatu de'iyaa Gala'aade gadiyaa biide untuntnta,

¹⁶ «Med'ina Godaa Asay kumentsaa yaa'ay hinttentta hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa S'oossaa bolla ayaw hawaa mala iitabaa ootseedditee? Waaniide gooppe, hinttenttu hara yarshshuwaa sa'aa hinttenttoo gimbbiide, Med'ina Godaa bolla makkaleeddita! Aa kaalliyaawaakka aggeeddita!

¹⁷ Pa'ooran nuuni ootseedda nagaray nuw gidennee? Israa'eeliyaa shiik'uwaa bolla boshay wod'deeddawaa giddooppene, hachche gakkanawukka nuuni he nagaraappe geeyibookko.

¹⁸ Med'ina Godaa kaalliyaawaappe hachchikka wora simmaneeyee?

«Hintte hachche Med'ina Godaa bolla makkalooppe, Med'ina Goday wontti kumentsaa Israa'eeliyaa shiik'uwaa hank'k'ettanawaa.

¹⁹ Hinttenttu de'iyaa gadii tuneeddawaa gidoope, Med'ina Godaa Dunkaanii ek'keedda gadiyaa haa yiide, nuunanna gadiyaa shaakkite. Shin kaseppe de'iyaa Med'ina Godaa nu S'oossaa yarshshuwaa sa'appe hara yarshshuwaa sa'aa gimbbiide, Med'ina Godaa bolla makkaloppite; woy nuunakka makkalanchcha kessoppite.

²⁰ Zarahaa zare Akaani nagaraa gidowaappe akkiide, nagaraa ootseedda diraw, kumentsaa Israa'eeliyaa shiik'uwaa bolla S'oossaa hank'k'uu wod'd'ibeennee? Bare nagaraa gaasuwaan hayk'k'eeddawe Aa s'alalaa gidenna» yaagee» yaageeddino.

²¹ Hewaappe guyye Roobeela zaratu, Gaade zaratuunne Minaase zaratuwaappe baggatu Israa'eeliyaa yaratu kaappatoo hawaadan yaagiide zaareeddino;

²² «Wolk'k'aamay Med'ina Godaa S'oossaa! Wolk'k'aamay Med'ina Godaa S'oossaa! Nuuni hawaa ayaw ootseeddentto I ereedda! Nuuni ayaw ootseeddentto hinttenttukka eranaadan koyeetto. Nuuni Med'ina Godaa bolla makkaleeddawaanne azazettenan is'seeddawaa gidoope, hachche nuuna pas'a wotsoppite.

²³ Nuuni Med'ina Godaa kaalliyaa aggiide, s'uuggiyaa yarshshuwaa, katsaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaa yarshshanawunne yarshshiyaa sa'aa gimbbeeddawaa gidoope, Med'ina Goday nuuna he oosoo oochcho.

²⁴ Nuuni hewoo gimbbibookko; nuuni yarshshuwaa sa'aa gimbbeeddawe, sintsaappe yaana laytsan hinttentu naanay nu naanaa, «Hinttena Med'ina Godaan Israa'eeliyaa S'oossan ayee gatsiyaawe?»

²⁵ Hinttentoo, Roobeelanne Gaade zaretoo, Med'ina Goday nu giddoninne hinttentu giddon Yorddaanoosa Shaafaa zawayeedda. Med'ina Godaan hinttentta gatsiyaawe baawa» yaaganenttonne giide hirgheedda diraassa. Hewaadan ootsiide, hinttentu zaratuu nu zeretsaa Med'ina Godaw goynnennaadan te'ennaan aggikkino.

²⁶ «Hewaa diraw nuuni nu giddon yarshshuwaa sa'aa ane gimbboytte geedda; shin s'uuggiyaa yarshshuwaa sa'aa woy hara yarshshuwaa sa'aa gidenna.

²⁷ Nuuni yarshshuwaa sa'aa gimbbeeddawe s'uuggiyaa yarshshuwaa, ittippetetsaa yarshshuwaanne hara yarshshuwaa yarshshiide, Med'ina Godaw Aa Dunkkaaniyaan goynnana mala, hawe nu gidduwaaninne hinttentu gidduwaan, k'ay nu kaalliyaa yeletaa gidduwaan markka gidanaassa. Wodeppe hinttentu zaratuu nu zeretsaa, «Hinttena Med'ina Godaan gatsiyaawe ayaynne baawa» gaanaw danddaykkino.

²⁸ Untunttu geellaadan nuuna woy nu yeletaa wodiyaappe hewaadan gooppe, nuuni untunttoo zaariide, «S'oossaw yarshshiyaa sa'aa leemisuwaa hawaa be'ite. Hawaa nu aawotuu s'uuggiyaa yarshshuwaanne hara yarshshuwaa yarshshanaassa gidennaan, hintteppenne nuupenne gidduwaan markka gidana mala gimbbeeddino» yaagana.

²⁹ Med'ina Godaa bolla makkalanawe nuuppe haakko! Med'ina Godaa nu S'oossaa Dunkkaaniyaa sintsan ek'keedda yarshshuwaa saappe haraa, s'uuggiyaa yarshshuwaa, katsaa yarshshuwaanne hara yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa gimbbiide, hachche wora simmibeykko» yaagiide zaareeddino.

³⁰ K'eesiyaa Piinihaasinne aanaa de'iyaa Israa'eeliyaa yaratuu kaappatuu, Roobeela, Gaadanne Minaase zaratuu odeeddawaa sisiide, loytsi nashetteeddino.

³¹ K'eesiyaa El'aazara na'ay Piinihaasi Roobeela, Gaadanne Minaase zaretoo, «Med'ina Goday nu giddon de'iyaa nuuni hachche ereeddo; yaw gooppe, ha yewuwaa hinttentu Med'ina Godaa bolla makkalanaw ootsibeykkita. Hinttentu ha'i Med'ina Godaa muraappe Israa'eeliyaa asaa ashsheedda» yaageedda.

³² Hewaappe guyyiyaan K'eesiyaa El'aazara na'ay Piinihaasinne kaappatuu Gala'aaden de'iyaa Roobeelanne Gaade zaratuwa matappe Kanaan de'iyaa Israa'eeliyaa asaakko simmiide haneeddabaa untunttoo odeeddino.

³³ Israa'eeliyaa Asay nashechchan, S'oossaa galateeddino. K'ay Roobeela asatuunne Gaade asatuu de'iyaa gadiyaa olettiide bayzanaw baanaw haasayiaawaakka aggeeddino.

³⁴ Roobeelanne Gaade zaratuu, «Ha yarshshuwaa sa'ay S'oossaa s'alaalay S'oossaa gidiaawoo nu ubbaappe gidduwaan markka gidanawaa» yaageeddino; he yarshshuwaa sa'aa Markka suntseeddino.

23

Iyyaasu Wurssetsa Haasayaa (23:1-16)

¹ Daro wodiyaappe guyyiyaan, Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaa untunttu yushshuwaan de'iyaa morkkatuwaa ubbaappe shemppisseedda. He wode Iyyaasu c'imiide, wodiya loytsi sugeedda.

² Yaateeddawe Israa'eeliyaa asaa ubbaa, c'imatuwaa, kaappatuwaa, daannatuwaanne ola gadaawatuwaa ittippe s'eesiide, hawaadan yaageedda; «Taani c'imaade, wodiya loytsa sugaad.

³ Med'ina Goday hinttentu S'oossay hinttentu diraw ha kawutetsatuwaa ubbaa ootseeddawaa hinttentu hinttentu huup'iyaw be"eedda. Hinttentoo oletteeddawe Med'ina Godaa hinttentu S'oossaattenne.

⁴ Be'ite, Yorddaanoosa Shaafaappe doommiide away wulliyaa baggana de'iyaa Meeditiraane Abbaa gakkanaw de'iyaa, atteeda kawutetsatuwaa biittaa ubbaa, taani d'aysseedda kawutetsatu biittan akka laata gade ootsaadde, hinttentu zaretoo shaakkaade immaad.

⁵ Med'ina Goday hinttentu S'oossay untuntta suganne hinttentu sintsaappe laaggina Med'ina Goday hinttentu S'oossay geeddawaadan, hinttentu untunttu gadiyaa laattana.

⁶ «Hewaa diraw, Muse Higgiyaa mas'aafan s'aafetteedda ubbaa naaganawunne ootsanaw loytsi minnite; aappe ushechcha haddirssa gooppite.

⁷ Hewan hinttentu giddon atteeda ha kawutetsatuwaanna walakettoppite. Untunttu s'oossatuwaa suntsaa dentsoppite woy untunttu suntsan c'aak'k'oppite. Untunttoo ootsoppite woy untunttoo goynnoppite.

⁸ Shin hachche gakkanaw hinttenttu ootseeddawaadan, S'oossaa hinttenttu Med'ina Godaa loytsi oykkite.

⁹ «Ayaw gooppe, Med'ina Goday gitanne mino kawutetsatuwaa hinttenttu sintsaappe keseedda. Hinttena gidoope, hachche gakkanaw ooninne hinttenana ek'ettanaw dandayibeenna.

¹⁰ Med'ina Goday hinttenttu S'oossay hinttenttoo geeddawaadan, I bare huup'iyaw hinttenttoo olettiiyaa diraw, hintteppe itti Asay sha" a asaa yedersseedda.

¹¹ Med'ina Godaa hinttenttu S'oossaa ubbaa gede siik'anawaa dogoppite.

¹² Hinttenttu guyye simmiide, kawutetsatuwaappe hawaan hinttenttu gidduwaan atteeda asaana ittuwaa gidoope, untunttu machatuwaa hinttenttoo, hinttenttu machatuwaa untunttoo immi walakettoope,

¹³ Med'ina Goday hinttenttu S'oossay ha kawutetsatuwaa hinttenttu sintsaappe yederssiyaawaa aggi bashanawaa geeshshiide erite. Shin Med'ina Goday hinttenttu S'oossay immeedda ha lo'o gadiyaappe hinttenttu d'ayana gakkanaw, untunttu hinttenttoo p'irenn gite gidana; hinttenttu zokkiyaw lisso, hinttenttu ayfiyawukka aguntsa gidana.

¹⁴ «Ha"i simmi taani hayk'k'ana mataad. Med'ina Goday hinttenttu S'oossay hinttenttoo immana geedda lo"o ubbaappe ittibayenne attibeenawaa hinttenttu ubbay hinttenttu wozanaanne shemppuwaan eriita. I hinttenttoo immana geeddawaappe ittibayenne attenan, ubbay poletteedda.

¹⁵ Med'ina Goday hinttenttu S'oossay hinttenttoo immana geedda lo"obay ubbay attenan poletteeddawaadan, Med'ina Goday hinttenttu S'oossay hinttenttoo immeedda ha lo"o gadiyaappe hinttentta d'ayssana gakkanaw, iita muruwaa ubbaakka hinttenttu bollan hewaadan ahana.

¹⁶ Med'ina Goday hinttenttu S'oossay hinttenana c'aak'k'eteedda k'aalaa c'aak'uwaa hinttenttu mentsooppe, biide hara s'oossatoo ootsooppenne goynnoppe, Med'ina Godaa hank'kuu hinttenttu bolla ees'si kessana; I hinttenttoo immeedda lo"o biittaappekka hinttenttu ellekka d'ayana» yaageedda.

24

Sekeeman K'aalaa C'aak'uwaa Ooras's'usaa
(24:1-33)

¹ Hewaappe guyyiyaan Iyyaasu Israa'eeliyaa zartuwaa ubbaa Sekeema geetettiiyaa kataman shiishsheedda. C'imatuwaa, kaappatuwaa, daannatuwaanne ola gadaawatuwaa ubbaa s'eesina untunttu S'oossaa sintsan shiik'eeddino.

² Iyyaasu asaw ubbaw hawaadan yaageedda; «Med'ina Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Beni hinttenttu aawotuu Efiraas'iisa Shaafaappe hefintsan de'eeddino; untunttu hara s'oossatoo ootseeddino. Untuntuppe ittuu Abrahaamane Naakoora aawuwaa Taara.

³ Hewaappe guyyiyaan hinttenttu aawuwaa Abrahaama, he shaafaappe hefintsan de'iyaa gadiyaappe s'eesaadde, Kanaane biittaa ubbaan kaaletsaad. Aa zariyaakka c'orayaad; Yisaak'akka aw immaad.

⁴ Yisaak'awukka Yaak'oobanne Eesaa immaad. Eesaw Eedooma gezziiyaa laattanaadan immaad; shin Yaak'oobinne Aa naanay duge Gibs'e beeddino.

⁵ « «Guyyeppe Musanne Aaroona kiittaade taani yaan ootseeddawaan Gibs'e gadiyaa asaa boshan shoc'aad; hewaappe guyyiyaan hinttentta kessaad.

⁶ Taani hinttenttu aawotuwa Gibs'eppe kessina, Zo'o Abbaakko yeeddita; Gibs'etuu hinttenttu aawotuwa paratuu goochchiyaa gaaretuwaanne paraawatuwaan yedersseeddino.

⁷ Untunttu Med'ina Godaw waasseedda wode, untuntuppenne Gibs'etuwaappe gidduwaan d'umaa yeggaaddi; yaataade, abbay untunttu bolla simmanaadaaninne untunttu muukkanaadan ootsaaddi. Taani Gibs'etuwa bolla ootseeddawa hinttenttu hinttenttu ayfiyaan be'eeddita. Hinttekka woran daro wodiya de'eeddita.

⁸ « «Hewaappe guyyiyaan Yorddaanoosa Shaafaappe away doliyaa baggana de'iyaa Amoorawaanatuwaa gadiyaa taani hinttentta ahaad. Untunttu hinttenana olettina, taani untuntta hinttenttu kushiyaa aatsaade immaad; hinttenttu gadiyaa laatteedda. K'ay taani untuntta hinttenttu sintsaappe d'ayssaad.

⁹ Hewaappe guyyiyaan S'ippoora na'ay Baalaak'i, Moo'aabe gadiyaa kaatii denddiide, Israa'eelatuwaana oletteedda. Ba'ooraa na'ay Balaami hinttentta shek'k'anaadan, kiittiide s'eesisseedda;

¹⁰ shin taani Balaamebaa sisabeykke. Hewaa diraw I hinttentta anjeedda; Yaatina, taani hinttentta Baalaak'a kushiyaappe ashshaad.

¹¹ «Yorddaanoosa Shaafaa pinniide, Yaarikko yeeddita; Yaarikko asaynne Amoorawaanatu, Parzzawanatu, Kanaanetuu, Hiitetu, Gerggeesetu, Hiiwetunne Yaabuusawaanatu hinttenana olettina, taani untuntta hinttenttu kushiyan aatsaade immaad.

¹² Kajiya hintteppe sintsaw kiittaade, Amoorawaanatuwaa kaatetuwaa laa"atuwaa hinttenttu sintaappe kessaad. Hawe ubbay hananaw danddayeeddawe, hinttenttu mashshaaninne hinttenttu wondaaifiyaan gidenna.

¹³ Hinttenttu goshshiide kessiibeenna gadiyanne hinttenttu kees'sibeenna kata-matuwaa taani hinttenttoo immina, an de'iita. Ha'i hinttenttu tokkibeenna woyniyaa turaa ayfiyaanne wogaraa ayfiyaa miita» yaagee.

¹⁴ «Hewaa diraw ha'ikka Med'ina Godaw yayyite; tumu wozanaappe ammanettiide aw goynnite. Hinttenttu mayza aawotuu Efiraas'iisa Shaafaappe hefintsaninne Gibs'en goynneedda allaga s'oossatuwaa wora oliide, Med'ina Godaw goynnite.

¹⁵ Med'ina Godaw goynniyaawe hinttentta iitooppe, hinttenttu aawotuu shaafaappe hefintsan de'iide goynneedda s'oossatuwaa gidina, woy ha'i hinttenttu de'iyaa Amoores gadiyaa asaa s'oossatuwaa gidina, hinttenttu goynniyaawaa hache doorite. Shin taananne ta golliyaa asaa gidoope, nuuni Med'ina Godaw goynnana» yaageedda.

¹⁶ Asay zaariide, «Med'ina Godaa aggi bashiide, hara s'oossatoo goynnawee nuuppe haakko!

¹⁷ Gibs'e gadiyaappe, ayiletetsaa golliyaappe, nuunanne nu aawotuwa kessiide aheedawe, he wolk'k'aama malaatuwaa nu s'eellishin ootseeddawe, nuuni beedda ogiyaa ubbaaninne aad'deeda biittatuwaa ubbaa gidduwaan nuuna naageeddawe, Med'ina Godaa nu S'oossaatenne.

¹⁸ K'ay Med'ina Goday asaa ubbaa, he gadiyaan de'iyaa Amoores asatuwaanakka nu sintaappe laaggiide keseedda. Hewaa diraw nuunikka Med'ina Godaw goynnana; ayaw gooppe, I nu S'oossaa» yaageedda.

¹⁹ Shin Iyyaasu asaa hawaadan yaageedda; «Hinttenttu Med'ina Godaw goynnaw danddaykkita. Ayaw gooppe, I geeshsha S'oossaa; I k'anaatiyaa S'oossaa; I hinttenttu naak'uwaa woy hinttenttu nagaraa atto geena.

²⁰ Hinttenttu Med'ina Godaa aggiide, allaga s'oossatoo goynnooppe, I hinttenttoo lo'obaa ootseeddawaappe guyyiyaan, simmiide hinttentta k'ohananne d'ayssana» yaageedda.

²¹ Asay Iyyaasa, «tuytti, gidena! Nuuni Med'ina Godaw goynnana» yaageedda.

²² Iyyaasu asaa, «Hinttenttu Med'ina Godaw goynniyaawaa dooreeddawoo hinttenttu huup'iyaw hinttenttu markka» yaageedda.

Untunttu, «Ee nuuni markka!» yaageeddino.

²³ Iyyaasu, «Yaatooppe, hinttenttu gidduwaan de'iyaa allaga s'oossatuwaa diggite; hinttenttu wozanaa Med'ina Godaakko, Israa'eeliyaa S'oossaakko zaarite» yaageedda.

²⁴ Untunttu, «Nuuni Med'ina Godaw, nu S'oossaw, goynnana; Aa azazuwaakka polana» yaageeddino.

²⁵ He gallassi Iyyaasu asanaa k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'eteedda; Sekeeman higgiaanne wogaa untunttoo keseedda.

²⁶ Iyyaasu he k'aalatuwaa S'oossaa Higgiaa mas'aafan s'aafeedda. Hewaappe guyyiyaan, itti wolk'k'aama shuchchaa akkiide, Med'ina Godaa Dunkkaaniyaa mataan de'iyaa wolaa garssan esseedda.

²⁷ Iyyaasu asaw ubbaw, «Be'ite, Med'ina Goday nuw haasayeedda k'aalaa ubbaa ha shuchchay siseedda diraw, I nu bolla markka gidanawaa. Hinttenttu S'oossaa bollan makkalooppe, ha shuchchay hinttenttu bolla markka gidanawaa» yaageedda.

²⁸ Hewaappe guyyiyaan, Iyyaasu asaa ubbaa yeddina, ubbaykka bare laata gadiyaa gadiyaa simmiide beedda.

Iyyaasu Hayk'k'uwanne El'aazara Hayk'k'uwaa

²⁹ Hewaappe guyyiyaan Med'ina Godaa k'oornay, Neewe na'aa Iyyaasu, laytsay s'eetanne tammuwaa gidina hayk'k'eedda.

³⁰ Asay Ga'aasha Deriyaappe huup'issa baggan, Efireema gezziyaan de'iyaa Aa laata gadiyaan, Timinaati-Seeran moogeeddino.

³¹ Iyyaasu pas'a de'eedda wode ubbaaninne Iyyaasuppe simmiina de'iide, Med'ina Goday Israa'eelatoo ootseedda oosuwa ubbaa ereedda c'imatuwaa wode ubbaan Israa'eelatuu Med'ina Godaw goynneeddino.

³² Israa'eeliyaa Asay Gibs'e gadiyaappe aheedda Yooseefo mek'etsaa Sekeeman moogeeddino. He sa'aa Yaak'oobi Shekeema aawuwaa Hamooraa naanatuwaappe s'eetu s'agaraa biran shammeedda; guyyeppe Yooseefo zaratuu laatteeddino.

³³ Aaroona na'ay El"aazare hayk'keedda; Aa na'aa Piinihaasaw imetteedda Efireema gezziyaan de'iyaa Gib'aa geetettiyaa kataman moogeeddino.

Daannatuwaa Mas'aafaa Geluwaa

Iyyaasu hayk'keeddawaappe guyyiyaan itti uray Israa'eeliyaa Kaaletsanaw dendebeenna. Hewaa gaasuwaan asaa giduwaan ittuu ituwaananne yuushshuwaan de'iyaa gadiyaana oletiyyaawaanne alagga s'oossaw goyniyaawaan S'oossaw de'iyaa amanetus-saa pac'iseeddino. Daannatuwaa Mas'aafay odiyaawe ha maaraa d'ayeedda asaa S'oossaa k'ofaan kaaletsiyaa S'oossan dooreteedda asatuwaa gidiyaawaa bessee. Ha mas'aafay Kanaane oyketeedda wodiyaappe doommiide, kaatii kaatetiyyaa kawutetsay ek'k'ana gakkanaw de'iyaa taariketuwaa oykeedda; he wodii Israa'eeliyaa asaa taarikiyaan higgii baynna wode. Ha taarikii «Daannatuwaa» geetettiyyaa mino asatuu ootseeddawaa bessino. Ha daannatuwaappe dariyaa baggatuu ola gadaawatuwaa. Untuntuppe k'ay loytsi eretteeddawe, Aa minotetsay shemppuwaa 13-16 gakkanaw s'aafetteedda Samssoona geetettiyyaa asaa. Ha mas'aafaappe nuuni demmiyaa wolk'k'aama timirtiyyaa, Israa'eeliyaa asaa de'u tumu de'u waa gidiyaawe untunttu S'oossaw ammanettiide de'eedda keeshshaana gidiyaawaa. Untunttu aw ammanettennan is'siyaa wode, ubbaa gedekka untunttu bolla bashshay yee. Hewaappekka k'ay aad'd'iyaa harabay de'ee; hewenne Asay S'oossaw ammanettennan is's'eedda gaasuwaan untunttu bolla bashshay gakkoopekka, untunttu nagaraa paas'iide simmeedda wode ubbaan, S'oossay untuntta ashshanaw giigi utteeddawaa.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Iyyaasu Hayk'uu Gakkanaw De'iyaa Hanotaa 1:1–2:10

Israa'eeliyaa Daannatuwaa 2:11–16:31

Amanuwaanne Amanuwaa Oosuwaa Wogaa Bayetsaa 17:1–21:25

Iyyaasu Hayk'k'uu Gakkanaw De'iyaa Hanotaa

(1:1–2:10)

Yihudaanne Simoona Zaretuu

Adooni-Beezek'a Oletiide Oyk'keeddino

¹ Iyyaasu hayk'keeddawaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa asay, «Kanaane gadiyaa asaa olanaw nu zaratuwaappe koyrottiide kesanaawe oonee?» yaagiide Med'inaa Godaa oochcheedda.

² Med'inaa Goday, «Yihudaa zaratuu koyrottiide kesino. Taani gadiyaa untunttu kushiyan aatsaade immaad» yaageedda.

³ Yihudaa Asay barenttu dabbotu waa, Simoona zeretsaa, «Nuuni Kanaanetuwaana oletana mala, nuuna shaakkina gakkedda sa'aa nuunanna denddite. Hewaappe guyyiyaan, hinttentta shaakkina gakkedda sa'aa hinttenana ittippe baana» yaageedda. Simoona zaratuunne Yihudaa zaratuu olaw ittippe beeddino.

⁴ Med'inaa Goday Kanaanetuwaanne Parzzetu waa untunttu kushiyan aatsiide immeedda; Bezeek'a geetettiyya kataman tammu sha'a asaa wod'eeddino.

⁵ Bezeek'a kataman Adooni-Beezek'a demmiide, aanana oletteeddino; Kanaane-tuwaanne Parzzetu waa s'ooneeddino.

⁶ Adooni-Beezek'i bak'ateeddawaa yederssi oyk'k'iide, Aa kushiya wogga birad'd'etuwaanne Aa gediya wogga birad'd'etu waa k'ans's'eeddino.

⁷ Adooni-Beezek'i, «Kushiya wogga birad'd'etuwaanne gediya wogga birad'd'etu waa taani c'iggeedda laappun tammu kaatetuu ta masoofiyaappe laaletteedda suuppaa mas'iide miino. Taani untunttu ootseeddawaadan, S'oossay taana ootseedda» yaageedda. Aa Yerusaalame ahina, yaan hayk'keedda.

Yihudaa Zaretuu Yerusaalamenne Kebroone Oyk'keeddino

⁸ Yihudaa Asay Yerusaalame oletiide oyk'keedda; asaa k'ara mashshaan wod'iide, katamaa taman s'uuggeedda.

⁹ Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa Asay gezziyaan, Neegeeba mela biittaaninne gad'an de'iyaa Kanaanetu waa olanaw beedda.

¹⁰ Kase K'iriyaa-Arbbaa'a geetettiyyaa Kebroone kataman de'iyaa Kanaanetu waa oleeddino; Sheshaaya, Ahimaananne Talmmaaya geetettiyyaa yatu waa s'ooneeddino.

Otini'eeli Dabiira Katamaa Oyk'keedda

(Iya. 15:13-19)

¹¹ Hewaappe denddiide Yihudaa Asay Dabiira geetettiyyaa kataman de'iyaa asaa olanaw beedda. Dabiira katamaya kase K'iriyaa-Sefera geetettee.

¹² Kaaleebi, «K'iriyaati-Sefera olettiide oyk'k'iyaa uraw taani ta naatto Aakiso immana» yaageedda.

¹³ Kaaleeba ishaa teefa K'anaaza na'ay Otini'eeli he katamaa olettiide oyk'k'eedda; Kaaleebi bare naatto Aakiso aw immeedda.

¹⁴ Aakisa Otini'eela geliyaa wode, I aawuu iziw gadiyaa immanaadan woosana mala, Otini'eeli izo zoreedda. Iza bak'uluwaappe wod'd'aaddu; Kaaleebi izo, «Ayya koyay?» yaagiide oochcheedda.

¹⁵ Iza, «Taw woytuwaa imma. Neeni kase taw immeedda gadii darii mela biittaa gideedda diraw, haatsaa puluttotuwaaw taw immaarikkii» yaagaaddu. Kaaleebi killi puluttuwaakka hirkki puluttuwaakka iziw immeedda.

Yihudaa Zaretuunne Biiniyaama Zaretuu S'ooneeddino

¹⁶ Muse bolluwaa zaratuu K'eenati Yihudaa asaana Zambbaa Katamaa geetettiyaa Yaarikko katamaappe danddeeddino; Araada geetettiyaa katamaappe gedissa baggana, Neegeeban de'iyaa Yihudaa mela biittaa beeddino; yaan Amaaleek'atuwaana utteeddino.

¹⁷ Yihudaa Asay Simoonaa asaana ittippe biide, S'afaata geetettiyaa kataman de'iyaa Kanaanetuwaaw s'ooneedda; katamaa ubbaa d'aysseedda. Hewaa diraw Horima* yaagiide suntseeddino.

¹⁸ Yihudaa Asay gujjiidekka Gaaza, Ask'k'aloona Ek'iroona katamatuwaaw untunttu yuushshuwaan de'iyaa biittatuwaanakka oyk'k'eedda.

¹⁹ Med'inaa Goday Yihudaa asaana de'iyaa diraw, gezze gadiyaa untunttu laatteeddino; shin dembbaa gadiyaa asatoo birataappe oosetteedda olaa paraa gaaretuu de'iyaa diraw, Yihudaa Asay untunttu yederssanaw danddayibeenna.

²⁰ Muse geeddawaadan, Kebroone katamaa Kaaleebaw immeeddino; Kaaleebi Anaak'e zariyaa gidiyaa heezzu yaratuwaa yederssiide kesseedda.

²¹ Shin Biiniyaama zaratuu Yerusaalamen de'iyaa Yaabusatuwaa yederssibeykkino; yaatina, Yaabusawaanatu Biiniyaama zaratuwaana hachche gakkanaw Yerusaalamen ittippe de'iino.

Efiremanne Minaase Zaretuu

Beetele S'ooniide Oy'k'eeddino

²²⁻²³ Yoosefo naanatuwaa, Efiremanne Minaase zaratuu k'ay Beetele katamaa bollan woraajjeeddino. Kase he katamay Looza geetettee. Woraajjiyaa wode Med'inaa Goday untunttunna de'ee. Yoosefo zaratuu Beetele katamaa s'omoosiyaa asatuwaa kiitteeddino,

²⁴ untunttu katamaappe kesiyaa itti bitaniyaa demmiide, «Katamaa giddo waan gelanaw danddayettintto nuuna bessoppe, nuuni new keekana» yaageeddino.

²⁵ I untunttu besseedda; kataman de'iyaa asaa k'ara mashshaan mushereetseeddino; shin he bitaniyaanne Aa soo asaa ubbaa ashsheddino.

²⁶ Guyyeppe he bitanii Hiitetuwaa gadiyaa biide, yaan katamaa kees's'eedda; Looza yaagiide suntseedda; hachche gakkanaw he katamay he suntsan s'eesettee.

Israa'eeliyaa Asatuu Biitaappe Yederssibeenna Asatuwaa

²⁷ Minaase zaratuu Beetishaana, Taa'inaaka, Dooraa, Yibila'aamanne Magido katamatuwaaninne untunttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuwaan de'iyaa asatuwaa kessiide yederssanaw danddaybbeykkino. Yaatina, Kanaanetuwaaw yaan de'uwaa miniseeddino.

²⁸ Israa'eeliyaa Asay minneedda wode, Kanaanetuwaaw barenttu wolk'k'an oosisseeddino; shin untunttu ubbaana gadiyaappe kessiide yederssibeykkino.

²⁹ Efirema zaratuukka Gezeera geetettiyaa kataman de'iyaa Kanaanetuwaaw kessiide yederssibeykkino; yaatina, Kanaane asatuu yaan untunttunna ittippe de'eeddino.

³⁰ Zaabiloonaa zaratuu K'itiroona katamaaninne Naahilaala kataman de'iyaa asatuwaa kessiide yederssibeykkino; yaatina, Kanaanetuwaaw yaan untunttunna ittippe de'eeddino. Shin Zaabiloonaa zaratuu untunttu barenttu wolk'k'an oosisseeddino.

³¹ Aaseera zaratuukka Aakkon, Sidoonaa, Ahilaaban, Akiziiban, Helbban, Afeek'ananne Rahooan de'iyaa asatuwaa kessiide yederssibeykkino.

³² Kanaanetuwaaw kesenan aggeeda diraw, Aaseera zaratuu untunttunna yaan ittippe de'eeddino.

³³ Niftaaleema zaratuukka Beeti-Shemesha katamaaninne Beeti-Anaata kataman de'iyaa asatuwaa kessiide yederssibeykkino; shin Kanaanetuwaana yaan ittippe de'eeddino. Beeti-Shemeshanne Beeti-Anaata katamaa asatuwaa barenttoo wolk'k'an oosisseeddino.

* **1:17 Horima:** Ha suntsaa biletay Ibraaweetsuwaan, «Ubbaana d'aysseedda» yaagiyaawaa.

1:21 Iya. 15:63; 2 Sam.

5:6; 1 Od. 11:4 **1:27** Iya. 17:11-13 **1:29** Iya. 16:10

³⁴ Amoorawaanatu Daana zeretsaa pude gezziyaw yedersseeddino; untunttu duge dembba gadiyaa wod'd'ennaadan te"eeddino.

³⁵ Amoorawaanatu Hereesa Deriyaaninne Ayaaloonanne Sha'albbiima geetettiyaa katomatuwaan de'uwwa miniseeddino; shin Efiremanne Minaase zaratu min minniide biide, barenttoo wolk'k'an oosisseeddino.

³⁶ Amoorawaanatuwaa gadiyaa zaway Sela'a matan de'iyaa Akirabiima geetettiyaa pudetsaappe doommiide, huup'issa bagga pinuwaa gakkee.

2

Med'inaa Godaa Kiitanchchay Bookima Beedda

¹ Med'inaa Godaa kiitanchchay Gelgellappe Bookima biide, Israa'eeliyaa asaa hawaadan yaageedda; «Taani hinttentta Gibs'eppe kessaad; beni hinttenttu mayza aawaatoo immana gaade c'aak'k'eedda gadiyaa hinttentta gelissaad. Hinttentta hawaadan yaagaad; Taani hinttenana c'aak'k'eteedda c'aak'uwa ubbakka mentsikke,

² hinttenttu ha gadiyaan de'iyaa asatuwaana k'aalaa c'aak'uwwa geloppite; untunttu yarshshiyaa sa'aa kolite: yaagaad; shin hinttenttu taw azazettibeykkita. Ayaw hewaadan haneedditee?

³ Hewaa diraw, taani untunttu, hinttenttu sintsaappe yederssikke; untunttu hinttenttoo morkke gidanawaa; untunttu s'oossatuukka hinttenttoo p'ire gidana yaagay» yaageedda.

⁴ Med'inaa Godaa kiitanchchay hewaa Israa'eeliyaa asaw ubbaw haasayeedda wode, Asay bare k'aalaa d'ok'ku ootsiidde yeekkeedda.

⁵ Yaatiide he sa'aa Bookima* yaagiide suntseedda; hewaan Med'inaa Godaw yarshshuwaa yarshsheedda.

Iyyaasu Hayk'k'uwwa

⁶ Iyyaasu Israa'eeliyaa asaa yeddeeddawaappe guyyiyaan, Asay ittuu ittuu barena shaakkina gakkiiyaa gadiyaa akkanaw beedda.

⁷ Iyyaasu de'uwaan de'eedda laysaa ubbaan Asay Med'inaa Godaw ootseedda; I hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaw ootseedda wolk'k'aama oosuwwa ubbaa be'eedda c'imatuwwa wode ubbaan Med'inaa Godaw ootsiyaawaa aggibeenna.

⁸ Med'inaa Godaa k'oomay, Neewe na'aa Iyyaasu, laysay s'eetanne tammuwwa gidina hayk'k'eedda;

⁹ Ga'aasha Deriyaappe huup'issa baggan, Efireema gezziyaan, Timinaati-Seraaha giyya saan de'iyaa Aa laata gadiyaan moogeeddino.

¹⁰ He yeletaa ubbay hayk'k'i bare mayzzaan gakketteeddawaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa woy Israa'eeliyaa asaw I ootseeddawaa ubbaa erenna hara yeletay denddeedda.

Israa'eeliyaa Daannatuwaa

(2:11–16:31)

Israa'eeliyaa Asay S'oossaw Goynniyaawaa Aggi Basheedda

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda; Ba'aala geetettiyaa eek'atoo goynneeddino.

¹² Gibs'e gadiyaappe untunttu kesseedda Med'inaa Godaa, barenttu mayza aawotuwwa S'oossaa aggi basheeddino; barenttu yuushshuwaan de'iyaa asatuwwa eek'atuwaakko simmiide, untunttoo goynneeddino; hewaan Med'inaa Godaa hank'k'etseeddino.

¹³ K'ay Aa aggi bashiide, Ba'aalawunne Astaarootaw goynneeddino.

¹⁴ Yaatina, Med'inaa Godaa hank'k'uu Israa'eeliyaa asaa bolla ees'si kesseedda; bonk'k'iyaaawanttu bonk'k'anaadan untunttu bessi basheedda; untunttu yuushshuwaan de'iyaa morkketoo untunttu aatsiide immeedda. Yaatina, untunttu barenttu morkkatuwaanna ek'ettanaw danddayibeykkino.

¹⁵ Untunttu olettanaw kesseedda wode ubbaan, Med'inaa Goday kase untunttoo c'aak'k'eeddawaadan untunttu s'oonettana mala, I untunttu bolla denddeedda. Yaatina, untunttu loytsi waayetseeddino.

¹⁶ Yaatina, Med'inaa Goday daannatuwaa untunttoo dentseedda; untunttu Israa'eeliyaa asaa bonk'k'eeddawanttu kushiyaappe ashseeddino.

¹⁷ Shin Israa'eeliyaa Asay pirddiyyaa daannatoo azazettibeena; untunttu Med'inaa Godaw ammanettennan is'seeddino; hara s'oossatuwaakko simmiide, untunttoo goynneeddino. Untunttu aawotuu hametteedda ogiyaappe ellekka guyye simmeeddino; untunttu mayza aawotuu S'oossaw azazetteeddawaadan, untunttu azazettibeykkino.

¹⁸ Med'inaa Goday untunttoo pirddiyyaa daannatuwaa dentseedda wode awudenne I he pirddiyyaa daannatuwaana ittippe gideedda; he daannay de'uaan de'eedda laytsaa ubbaan untunttu morkkatuwaaw kushiyaappe untuntta ashsheeda. Ayaw gooppe, uk'k'unnayenne tuggay darina, untunttu waassiyaawaa sisiide, Med'inaa Goday untunttoo k'aretteedda.

¹⁹ Shin pirddiyyaa daannay hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Asay guyye simmiide, kase untunttu aawotuu ootseedda iitaappe aad'd'eedda iitaa ootseeddino; untunttu hara s'oossatuwaakko simmiide, untunttoo goynneeddino; barenttu iita oosuwaanne desha ogiyaa aggenaan is'seeddino.

²⁰ Med'inaa Godaa hank'kuu Israa'eeliyaa asaa bolla ees's'i kesseedda; yaatina, Med'inaa Goday hawaadan yaageedda; «Ha Asay taani untunttu mayza aawaatoo geleeedda c'aak'uwa mentseedda dirawunne taw azazettenan is's'eedda diraw,

²¹ hachcheppa doommina, Iyyaasu hayk'k'eedda wode biittaa bollan atteeda gade asatuwaappe ittuwaanne taani untunttu sintsaappe yederssaade kessikke.

²² Ha Israa'eeliyaa Asay kase barenttu mayza aawotuwaadan ta ogiyaa kaallintto, woy kaallennentto paac'c'anaw, Med'inaa Goday he atteeda gade asatuwaan go'ettana» yaageedda.

²³ Hewaa diraw, Med'inaa Goday he gade asatuu kesenan gam'anaadan ootseedda. I untuntta ellekka yederssiide kessibeenna; Iyyaasuwwukka untuntta aatsiide imibeenna.

3

Biittaa Bollappe Yederssetennan Atteeda Asatuwaa

¹ Kase Kanaanen ay ollaanne olettiide meezetibeenna Israa'eeliyaa asaa paac'c'ana mala, Med'inaa Goday ha asatuwaa ashsheeda.

² I hewaa ootseeddawe, hawaappe kase olaa olettiide meezetibeenna Israa'eeliyaa yeletaa olettiiyaa hiillaa tamarissanaassa.

³ He asatuu oona oonee gooppe, ichcheshu Piliss's'eema katamatuwaa mooddiyaa asatuwaa, Kanaanetuwaaw ubbaa, Sidoona katamaa asatuwaanne Ba'aali-Hermmoone geetettiiyaa deriyaappe doommiide, Hamaata Pinuwaaw gakkanaw Libaanoosa Deriyan de'iyaa Hiiwetuwaa.

⁴ Med'inaa Goday Muse baggana kase Israa'eeliyaa mayza asaa aawaatoo immeedda azazuwaa untunttu azazettintto azazettenentto paac'issanaw untuntta ashsheeda.

⁵ Yaatina, Israa'eeliyaa Asay Kanaanetuwaana, Hiiwetuwana, Amooletuwana, Parzzetuwaana, Hiitetuwaananne Yaabuusatuwaana ittippe de'eedda.

⁶ Untunttu mac'c'a naanaa barenttoo akkeeddino; barenttu mac'c'a naanaakka untunttu attuma naanaatoo immeeddino. Yaatiide untunttu s'oossatoo goynneeddino.

Otini'eela

⁷ Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda. Untunttu Med'inaa Godaa barenttu S'oossaa dogiide, Ba'aalanne Asheero geetettiiyaa s'oossatoo goynneeddino.

⁸ Hewaa diraw, Med'inaa Godaa hank'kuu Israa'eeliyaa asaa bolla ees's'i kesseedda; yaatina, Med'inaa Goday Masp'p'es'oomiyaa gadiyaa Kaatiyaa Kushaani-Rish"ataymma kushiyan untuntta aatsiide immeedda; untunttu aw hosppun laytsaa moodetteeddino.

⁹ Shin Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaw waasseedda wode, untuntta ashshiyaa uraa kiitteedda; ikka Kaaleeba teefa ishaa K'anaaza na'aa Otini'eela geetettee.

¹⁰ Med'inaa Godaa Ayyaanay Aa bolla wod'd'ina, I Israa'eeliyaa bolla pirddiyyaa daanna gideedda. Olaa olettanaw beedda; Med'inaa Goday Masp'p'es'oomiyaa gadiyaa Kaatiyaa Kushaani-Rish"ataymma aw aatsiide immeedda; Kushaani-Rish"ataymma s'ooneedda.

¹¹ Yaatina, gadii oytamu laytsaa woppaa demmeedda. Hewaappe guyyiyaan, K'anaaza na'ay Otini'eeli hayk'k'eedda.

Ehuuda

¹² Israa'eeliyaa Asay zaaretsiidekka Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda. Med'inaa Godaa sintsan untunttu iitabaa ootseedda diraw, Med'inaa Goday Moo'aabe Kaatiyaa Egilooni Israa'eeliyaa bollan wolk'kaamanaadan ootseedda.

¹³ Egilooni Amoonatuwaanne Amaaleek'atuwaa barekko shiishshi biide, Israa'eeliyaa asaa olettiide s'ooneedda; Zambbaa Katamaa geetettiiyaa Iyaarkko katamaa oyk'k'eedda.

¹⁴ Yaatina, Israa'eeliyaa Asay Moo'aabe Kaatiyaa Egiloonaw tammanne hosppun laytsaa moodetteedda.

¹⁵ Shin Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaw waasseedda wode, untuntta ashshiyaa uraa kiitteedda; ikka Biiniyaama zariyaappe Geera na'aa Ehuuda geetettee; I haddirssa kushiyan ootsiyaa asaa. Israa'eeliyaa Asay Ehuuda Moo'aabe Kaatiyaa Egiloonakko giiraana kiitteedda.

¹⁶ Ehuudi laa"u baggana k'aratteedda itti wad'aa gideedda mashshaa barew giigiseedda; ushechcha miyyiyaa baggana bare mayuwaa gidдон danc'c'eedda.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, Moo'aabe Kaatiyaa Egiloonaw giiraa akki afiide immeedda. Egilooni loytsi orddo asaa.

¹⁸ Ehuudi giiraa kaatiyaw immeeddawaappe guyyiyaan, giiraa tookkiide beedda asatuwaa moyzzeedda.

¹⁹ Shin Ehuudi Gelgala matan de'iyaa masetteedda shuchchatuwaa matappe Egiloonakko guyye simmi biide, «Kaatiyaw, taani new s'uuriyaabay de'ee» yaageedda.

Kaatii, «C'o"u ga!» yaageedda; hewaappe guyyiyaan Aa naagiyaawanttu ubbay kare keseeddino.

²⁰ He wode kaatii pook'iyaan de'iyaa itti kifiliyaan barekka utti de'ishin, Ehuudi aakko shiik'iide, «S'oossay new kiitteeddabay de'ee» yaageedda. Kaatii bare utteedda sa'aappe ek'keedda;

²¹ Ehuudi bare haddirssa kushiya yeddiide, ushechcha bagga miyiyaappe mashshaa shoddiide, kaatiyaw uluwaan dirggintsi aggeeda.

²² Yaatina, mashshaw tuutii attennaan ulo gidдо gelina, handday kammeedda. Ehuudi mashshaa kaatiyaa uluwaappe shoddibeenna diraw, zokkiyaanna kantsi keseedda.

²³ Hewaappe guyyiyaan Ehuudi kare kesiide, pook'iyaan de'iyaa kifiliyaa penggiyaa gorddiide, Aa bolla k'ulppeedda.

²⁴ I bidiggowaappe guyyiyaan, k'oomatuu yiide, penggii gorddetteeddawaa be'eeddino; gidдо kifiliyaan urk'k'a sheeshshaw uttennaan aggena yaagiide k'oppeeddino.

²⁵ Untunttu naagu pokkana gakkanaw loytsi naageeddino. Shin kaatii penggiyaa dooyennaan is's'ina, k'ulppiyaa akkiide penggiyaa dooyeeddino; barenttu goday hayk'k'iide, wuyggiyaan kunddeeddawaa be'eeddino.

²⁶ Untunttu naagiide gam'i de'ishshin, Ehuudi kessi akkiide, masetteedda shuchchatuwaa aad'd'iide, Sa'iira giyaa sa'aa bak'atteedda.

²⁷ Efireema gezziyaa gakeedda wode, Israa'eeliyaa Asay olaw shiik'anaadan malakataa punneedda; Asay Aa kaalliide, yaappe duge wod'd'eedda.

²⁸ Untunttu, «Taana kaallite; ayaw gooppe, Med'inaa Goday hinttenttu morkkatuwaa, Moo'abatuwaa hinttenttu kushiyan aatsiide immeedda» yaageedda. Aa kaalliide wod'd'iide, Yorddaanoosa Shaafaa pinniyaa sa'atuwaa oyk'k'eeddino; Moo'aabe asaappe itti urayenne hewaana aad'd'enaaddan te"eeddino.

²⁹ He wode Moo'aabe asaappe tammu sha"a gidiyaa dooretteedda mino olanchchatuwaa wod'eeddino; itti asayenne kessi akki attibeena.

³⁰ He gallassi Moo'aabe Asay Israa'eeliyaa asaw moodetteedda; yaatina biittay hosppun tammu laytsaa woppaa demmeedda.

Shamggaara

³¹ Ehuudappe guyyiyaan, Anaata na'ay Shamggaari denddeedda; Piliss's'eema asaappe usuppun s'eetuwwa booraa laaggiyaa dok'uwaan wod'iide, Israa'eeliyaa asaa ashsheeda.

4

Dibooronne Baaraak'a

¹ Ehuudi hayk'keeddawaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaa sintsan zaaretsiidekka iitabaa ootseedda.

² Hewaa diraw, Med'inaa Goday Has'ooraa geetettiyaa kataman kaateteedda Kanaane Kaatiyaa Yaabinayyaw untuntta aatsiide immeedda; Aa olanchchatuwaa gadaawu Sisaari Deriya-Harosheeta-Hagoyiima geetettiyaa kataman de'ee.

³ Yaabinayya birataappe oosetteedda uduppun s'eetu paraa gaaretuu de'iyaa dirawunne I Israa'eeliyaa asaa k'areti baynnaan laatamu laytsaa uk'k'unneedda diraw, untunttu maaduwwa demmanaw Med'inaa Godaakko waasseeddino.

⁴ He wode Laappidoota machchata Dibooraa, timbbitiyaa odiyaanna Israa'eeliyaa biittan pirddiyaa daannatto.

⁵ Dibooraa Efireema gezziyaan, Raama katamaappenne Beetele katamaappe gidduwaan de'iyaa Diboori Zambbaa garssan uttaade pirddaw; Israa'eeliyaa Asay bare yewuwaa pirddiisanaw iikko yee.

⁶ Itti gallassi Deboora Abino'aama na'aa Baaraak'a Nifttaaleema gadiyaan de'iyaa K'eedesha katamaappe kiittaade s'eesissaaddu; «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay neena hawaadan yaagiide azazee; «Nifttaaleema zariyaappenne Zaabiloona zariyaappe tammu sha" a asaa akkaade, Taaboora Deriyaa ba.

⁷ Taani Yaabina olanchchatuwaa gadaaway Sisaari paraa gaaretuwaanne olanchchatuwaa akkiide, K'iishoona Shaafaan neenana olaa gaketanaw yaanaadan ootsana; taani new Aa aatsaade immana» yaagee» yaagaaddu.

⁸ Yaatina, Baaraak'i, «Neeni taananna booppe, taani baana; shin neeni taananna baana d'ayooppe, taanikka biikke» yaageedda.

⁹ Aa, «Eeno, taani neenana baana; shin Med'inaa Goday Sisaara mac'c'a asaa kushiyan aatsiide immiyaa diraw, he buussay new bonchcho gidenna» yaagaaddu. Deboora dendaade, Baaraak'ana K'eedesha baaddu.

¹⁰ Baaraak'i Nifttaaleemanne Zaabiloona zeretsaa K'eedesha s'eesina, tammu sha" a Asay Aa kaalliide kesseedda; Diboorakka aanana baaddu.

¹¹ He wode Hebeera geetettiyaa itti bitanii de'ee; I K'eena asaa; I Muse bollaruwa Hobaaba yara. I hara K'eenatuwaappe shaakettiide, K'eedeshakko shiik'iide, Za'inaaniiman de'iyaa wolaa matan bare dunkkaaniyaa d'ogeedda.

¹² Abino'aama na'ay Baaraak'i Taaboora Deriyaa beeddawaa Sisaari siseedda wode,

¹³ birataappe oosetteedda bare udduppun s'eetu paraa gaaretuwaanne barenana de'iyaa asaa ubbaa s'eesiiside, Harosheeta-Hagooyiimappe K'iishoona Shaafaa shiishsheedda.

¹⁴ Yaatina, Diboora Baaraak'a, «Denda! Hachche Med'inaa Goday ne kushiyan Sisaara aatsiide immiyaa gallassaa. Be'a, Med'inaa Goday neeppe sintsiatiide beedda» yagaaddu. Hewaappe guyye Baaraak'i tammu sha" a asaa kaaletsiide, Taaboora Deriyaappe wod'd'eedda.

¹⁵ Med'inaa Goday Sisaara, Aa paraa gaaretuwaa ubbaanne Aa olanchchatuwaa ubbaa k'ara mashshaan Baaraak'a sintsaappe bak'atiseedda. Yaatina, Sisaari bare paraa gaariyaappe wod'd'iide, gediyaan bak'ateedda.

¹⁶ Baaraak'i he paraa gaaretuwaanne olanchchatuwaa Harosheeta-Hagooyiima gakkanaw yedersseedda. Sisaara olanchchatuu ubbay k'ara mashshaan hayk'keeddino; itti asayenne attibeena.

¹⁷ He wode Has'ooraa Kaatiyaa Yaabini K'eena Hebeera golle asaana saro de'ee. Hewaa diraw, Sisaari gediyaan bak'atiide, K'eena Hebeera machchatti Yaa'eeli dunkkaaniyaa gakeedda.

¹⁸ Yaa'eela Sisaara mokkanaw kesaade, «Ta godaw, gela; haa gela; yayyoppa» yaagaaddu. Dunkkaaniyaa iikko gelina, Aa bare bullukkuwan kammaaddu.

¹⁹ Sisaari, «Taana saammee; ushiyaa guutsa haatsaa immaarikkii» yaageedda. Maatsaa tigiyyaa miishshaa pokaade ushshaaddu; yaataade zaaraadde kammaaddu.

²⁰ Hewaappe guyyiyan I izo, «Dunkkaaniyaa penggiyaan ee" a. Ayi Asay yiide, «Hawaan Asay de'ii?», yaagiide oochchooppe, «Baawa» ga» yaageedda.

²¹ Sisaari loytsi daabureedda diraw, gem"ishshuwaa pannureedda. Hebeera machchata Yaa'eela madooshaanne dunkkaaniyaa d'ogiyaa shikaaliyaa akkaade, loddan aakko shiik'aaddu; shiik'aade d'ogiyaa shikaaliyaa haytsa kariyaan essaade, martteeluwaan d'ishaade, biittaanna sikkina, Sisaari hayk'keedda.

²² Baaraak'i Sisaara koyiide yiina, Yaa'eela Aa mokkanaw kare kesaade, «Haaya; neeni koyiyiyan bitaniyaa taani neena bessana» yaagaaddu. Izina dunkkaaniyaa giddo geliide, Sisaara haytsa kariyaan d'oguu gelina, Aa anhay sa'aan giseeddawaa be'eedda.

²³ He gallassi S'oossay Israa'eeliyaa Asay Kanaane Kaatiyaa Yaabina s'oonanaadan ootseedda.

²⁴ Israa'eeliyaa Asay Kanaane Kaatiyaa Yaabina bolla min minniide biide, wurssetsan Aa d'aysseedda.

5

Dibooranne Baaraak'a Yetsaa

¹ He gallassi Dibooranne Abino'aama na'ay Baaraak'i ha yetsaa yes's'eeddino.

² «Israa'eeliyaa asaa

kaaletsiyaawanttu kaaletseedda diraw,
Asaykka dosiide,

bare huup'iyaa aatsiide immeedda diraw,
Med'inaa Godaa galatite!

³ «Hinttenttoo kaatetoo, hawaa sisite!

Hinttenttoo deriyaa mooddiyaawanttoo, hayzitte!
Taani Med'inaa Godaw yes's'ana.

Med'inaa Godaw Israa'eeliyaa S'oossaw
galataa yetsaa yes's'ana.

⁴ Abeet Med'inaa Godaw,
neeni Se'iira Deriyaappe denddeedda wode,
Neeni Eedooma biittaaappe kesseedda wode,
biittay k'aas's'eedda.
Saluwaappe iray bukkeedda;
ee, haatsay shaaretuwaappe duge soosoteedda.
⁵ Med'inaa Godaa sintsan deretuu k'aas's'eeddino;
Haray attina, Siinaa Deriikka Med'inaa Godaa
Israa'eeliyaa S'oossaa sintsan kokkoreedda.

⁶ «Anaata na'aa Shamggaana wodenne,
Yaa'eela wode c'aanaa mehiyaa laaggiyaa,
zal"anchchatuu he biittaana aad'd'ibeykkino.
Ogiyaanna biyaawanttukka ogiyaa aggiide,
loossuwaana beeddino.

⁷ Israa'eeliyaa katamatuu Asay de'enna sa'aa gideeddino.
Taan Diboora, taan Israa'eeliyaa asaw,
aatto gidaade denddana gakkanaw ooninne attibeena.

⁸ Israa'eeliyaa Asay allaga s'oossatuwaa dooreedda wode,
gadiyaan olay denddeedda.

Oytamu sha"aa Israa'eeliyaa olanchchatuwaa gidduwaan
itti gonddallii woy itti toori beettibeenna.

⁹ Ta wozanay Israa'eeliyaa ola gadaawatuwaana de'ee.
Asaa gidдон dosiide barentta aatsiide immeeddawanttuna de'ee.
Med'inaa Godaa galatite!

¹⁰ Hinttenttoo, bootsa haretuwaa toggiyaawantto,
Hinttenttoo, gilaasiyaa bollan uteeddawanttoo,
ogiyaanna hamettiyaawanttoo,
hawaa sisite!

¹¹ Haatsaa ollatuwaa matan shiik'eedda yetsanchchatuwaa yetsaa sisite.
Unttuntu Med'inaa Goday s'illotetsaa oosuwaabaa yes's'iino;
k'ay Israa'eeliyaa olanchchatuwaa s'illotetsaa oosuwaabaa yes's'iino.

«Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa asay
katamaa geliyaa penggetuwaakko duge wod'd'eedda.

¹² Dibooree! Beegotta! Beegotta!
Beegotta! Beegottaade mazimuriyaa yes's'a.
Baaraak'a, dendda!
Neenoo, Abino'aama na'aw, ne omooduwaa akkaade ya.

¹³ «Hewaappe guyyiyaan, atteeda asatuu
kaappatuwaakko duge wod'd'eeddino.
Med'inaa Godaa asatuu olettanaw giigiide
Diboorikko yeeddino.

¹⁴ Amaaleek'a zaratuu beni de'eedda sa'aan de'iyaa,
Efireema asatuu yeeddino.
K'ay Biiniyaama asatuu untuntta kaalleeddino.
Kaappatuu Maakira zaratuwaappenne,
Ola gadaawatuu Zaabiloona zaratuwaappe duge wod'd'eeddino.

¹⁵ Yisaakoora kaappatuu Diboorina yeeddino;
ee, Yisaakoora asayenne Baaraak'ikka yeedda;
unttuntu Aa geeduwaa kaalliide, zanggaaraa geleeddino.
Shin Roobeela zaratuu k'ofaan shaakettiide,
yaanawaa agganawaa k'achchibeykkino.

¹⁶ Unttuntu ayaw atteeddinoo?
Dorssatuwaa heemmiyaawanttu imbbilittaa sisanaw atteedinooyye?
Roobeela zaratuu k'ofaan shaakettiide,

- yaanawaa agganawaa k'achchibeykkino.
- ¹⁷ Gala'aade asatuu Yorddaanoosa shaafaappe hefintsan atteeddino.
Daana zaratuu markkabatuu matan atteeddino.
Aaseera zaratuu barenttu de'iyaa sa'aan,
Meeditiraane Abbaa lank'k'iyaan atteeddino.
- ¹⁸ Zaabiloona zaratuu barenttu shemppuwaa hayk'k'oo aatsiide immeedda asatuwaa.
Nifttaaleema zaratuukka untunttuwaadan ola dembban barenttu shemppuwaa aat-
siide immeeddino.
- ¹⁹ Kaatetuu yiide, Magido pulttotuwaan matan de'iyaa Taa'inaakan oletteeddino.
He Kanaane kaatetuu yaan olettiide,
omooddanaw ayaa biraanne demmibeeykkino.
- ²⁰ Saluwaan de'iyaa s'oolinttetuukka oletteeddino.
Barenttu yuuyyiyaa yuushshan untunttu Sisaarana oletteeddino.
- ²¹ K'iishoona Shaafay, benippe,
eretteedda K'iishoona Shaafay kuntsiide,
he kaatetuwa shokiide afeedda.
Ta shemppattee, simmi minna;
sintsaw gaallifa.
- ²² Hewaappe guyyiyaan, paraa asatuu andaraasetiidde yeeddino.
Paratuu barenttu kottiyaan gadiyaa giirisseeddino.
- ²³ Med'inaa Godaa kiitanchchay,
«Merooza shek'k'ite!
Yan de'iyaa asaa iissiiide shek'k'ite!
Ayaw gooppe, untunttu Med'inaa Godaw ek'k'anaw yibeykkino.
Aa wolk'k'aama morkkatuwaanna olettanaw kesibeykkino» yaageedda.
- ²⁴ «K'eena Hebeera machchata
Yaa'eela mac'c'a asaa ubbaappe anjjettedaano gidu.
Dunkkaane gidдон de'iyaa mac'c'a asaa ubbaappe iza anjjettedano gidu.
- ²⁵ Sisaari izo haatsaa oochchina,
maatsaa aw immaaddu.
Lo'o k'arabbaan me"eedda maatsaa ahaadu.
- ²⁶ Itti kushiyaa yeddaade dunkkaaniyaa shikaaliyaa,
ushechcha kushiyan oosanchchatuwaa martteeluwaa oyk'k'aaddu.
Sisaara huup'iyaan d'ogaaddu;
haytsa kariyaana kantsa kessaaddu.
- ²⁷ Yaatina, I bolk'k'u giide kunddeedda.
I he izi gediyaan matan
bolk'k'u giide kunddeedda.
He kunddeedda sa'aan hayk'k'eedda.
- ²⁸ Sisaara daaya maskkootiyaanna s'eellaaddu.
«Ta na'aa paraa gaarii ayaw gam"eedee?
Paratuu elleelliidde ayaw simmibeykkino?»
yaagaadde oochchaaddu.
- ²⁹ Izi aad'd'eeda eranchcha mac'c'a asatuu Izi ooshaa zaareeddino.
Shin iza bare k'ofaan zaara zaaraadekka hawaadan yaagaaddu;
- ³⁰ Untunttu omoodiide shaakkiyaawaa demmennaan aggikkino.
Itti itti olanchchaa itti itti woy laa"u laa"u wodoratuu gakkennan aggikkino.
Sisaaraw untunttu lo"iyaa mayuwaa immana;
k'ay tawukka k'ood'iyaan s'aas'anaw,
s'ilifiyaan alleek'k'ettiide lo"iyaa mayotuwaa
untunttu ahana yaagaaddu.
- ³¹ «Abeet Med'inaa Godaw, ne morkketuu ubbay hawaadan hayk'k'iino!
Shin ne siik'atuu guura doliyaa awaadan p'oolino;
away bare wolk'k'aan kesiyaawaadan» yaageeddino.
Hewaappe guyyiyaan, gadii oytamu laysaa woppaa demmeedda.

¹ Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaa sintsan zaaretsiide iitabaa ootseedda. Hewaa diraw, Med'inaa Goday untuntnta Miidiyaama asaw aatsiide immeedda. Laappun laysaa untuntnta mooddeeddino.

² Miidiyaama Asay Israa'eeliyaa asaa bolla minneedda; Israa'eeliyaa Asay untuntntuppe attanaw deriyaa bollan k'osettiyaasaa, gonggoluuwaanne geessuwaaw giigisseedda.

³ Israa'eeliyaa Asay katsaa zereedda wode ubbaan, Miidiyaama Asay Amaaleek'a asaananne away doliyaa bagga gadiyaan de'iyaa asaana yiide untuntnta oliino.

⁴ Untuntntu he gadiyaan dunkkaaniide, Gaaza katamaa gakkanaw, gadiyaa ubbaa bollan doleeddabaa d'ayssino; dorssaa, mehiyaanne hariyaa laaggiide afiyaa diraw, Israa'eeliyaa asaw ayaanne ashshikkino.

⁵ Barenttu mehiyaanne barenttu dunkkaaniyaa akkiide, boolii yiyaawaadan c'orattiide yiino; untuntntanne untuntntu gaalotuwaaw paydanaw danddayettenna; untuntntu yiidde gadiyaa bayzzino.

⁶ Israa'eeliyaa Asay Miidiyaama asaa gaasuwaan kawusheedda; yaatiide maaduwaaw demmanaw Med'inaa Godaakko waasseedda.

⁷ Miidiyaama asaa gaasuwaan Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaakko waasseedda wode,

⁸ Med'inaa Goday untuntntukko itti timbbitiyaa odiyaawaa kiitteedda. Timbbitiyaa odiyaawe untuntnta, «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Gibs'eppe, ayiletetsaa gadiyaappe taani hinttentta kessaad.

⁹ Taani hinttentta Gibs'e asaa kushiyaappenne uk'k'unniiyaa asaa ubbaa kushiyaappe ashshaad; hinttentntu sintsaappekka uk'k'unniiyaa asaa yederssaade, untuntntu gadiyaa hinttentntoo immaad.

¹⁰ Yaataade taani hinttentnta, «Taani Med'inaa Godaa hinttentntu S'oossaattenne; hinttentntu untuntntu gadiyaa laatteedda Amoorawaanatuwaaw s'oossatoo goynnoppite» yaagaade odaad. Shin hinttentntu ta k'aalaa sisennan is'seeddita» yaagee» yaageedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa kiitanchchay Oofira giyaa saan de'iyaa Abi'eezera yaraa Yo'aasha wolaa garssan utteedda. He wode Yo'aasha na'ay Geedooni Miidiyaama asaappe k'osettanaw woyniyaa eessaa gum"iyaasan zarggaa bukkee.

¹² Hewan Med'inaa Godaa kiitanchchay aw beettiide, «Laa nenoo, mino olanchchaw, Med'inaa Goday neenana de'ee» yaageedda.

¹³ Geedooni Aa, «Hay ta godaw! Med'inaa Goday nuunanna de'iyaaawaa gidoope, ha metuu ubbay yaatina nuuna ayaw gakkheedee? Nu aawotuu, «Med'inaa Goday nuuna Gibs'e gadiyaappe kesseedda» yaagiide nuw odeedda malalissiyaa Aa oosotuu ubbay hak'an de'iinoo? Shin ha"i Med'inaa Goday nuuna mule aggiide, Miidiyaama asaw aatsiide immeedda» yaageedda.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday aakko simmiide, «New de'iyaa wolk'k'an baade, Israa'eeliyaa asaa Miidiyaama asaa kushiyaappe ashsha. Be'a, neena kiittiyaawe taana» yaageedda.

¹⁵ Geedooni, «Abeet Med'inaa Godaw, taani Israa'eeliyaa asaa waataade ashshoo? Ta yaray Minaase zaratuwaaw ubbaappe aad'd'eeda laafa; taanikka ta aawuwaa soo asaa ubbaappe guutsa» yaagiide zaareedda.

¹⁶ Med'inaa Goday, «Tumuppe taani neenana gidana; itti asaa shoc'iyaaawaadan, neeni Miidiyaama asaa shoc'aade s'oonana» yaageedda.

¹⁷ Geedooni, «Neeni taanan nashetteeddawaa gidoope, taananna haasayiyaawe neeni tumuppe S'oossaa gidiyaawaa taani erana mala, malaataa taana bessa.

¹⁸ Taani guyye simma baade, new immiyaawaa ahana gakkanaw, hayyanaa hawaappe booppa» yaageedda.

Med'inaa Goday, «Neeni simmana gakkanaw, taani hawaan naagana» yaageedda.

¹⁹ Geedooni bare soo geliide, bolttibolтта deeshsha maraa shukkiide katseedda; itti tammu kiilo giraame gidiyaa d'iiliyaa akkiide, irshshuwa yeggennaan ukitsaa uuk-keedda. Ashuwaa masoofiyan wotsiide, c'abbaa keriyaan tigeedda; ubbaakka akkiide afiide, wolaa garssan utteedda S'oossaa kiitanchchaw shiishsheedda.

²⁰ S'oossaa kiitanchchay Aa, «Ashuwaanne irshshuu gelibeenna ukitsaa akkaade, ha shuchchaa bolla wotsa; c'abbaakka Aa bolla tige» yaageedda; hewaappe guyyiyaan Geedooni hawaadan ootseedda.

²¹ Med'inaa Godaa kiitanchchay bare kushiyan oyk'k'eedda s'am"aa s'eeran ashuwaakka irshshuu gelibeenna ukitsaa bochcheedda; tamay shuchchaa giddoppe kesiide, ashuwaakka irshshuu gelibeenna ukitsaa meedda; hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa kiitanchchay Aa sintsaappe geemmeedda.

²² Geedooni be'eeddawe Med'inaa Godaa kiitanchchaa gidiyaawaa akeekeedda wode, «Aayye ana! Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Godaw, taani Med'inaa Godaa kiitanchchaa ta ayfiyaan be'aaddi!» yaageedda.

²³ Shin Med'inaa Goday, «Saruu new gido! Yayyoppa! Hayk'k'akka» yaageedda.

²⁴ Geedooni Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa yaan giigisiiide, he sa'aa Med'inaa Goday Saro S'oossaa yaagiide suntseedda. He yarshshiyaa sa'ay Abi'eezera yratuwaassa gidiyaa Oofiran hachche gakkanaw ek'k'iide de'ee.

²⁵ He gallassi k'amma Med'inaa Goday Geedooni, «Ne aawuwaa booraa laa'entsuwaa, laysay laappuna giddeeddawaa akka. Ne aawuu Ba'aala geetettiyaa eek'aw yarshshiyaa sa'aa kola; Aa gas'aan de'iyaa Asheero geetettiyaa mac'ca s'oossatuu misiliyaakka k'ans's'ereetsaa yegga.

²⁶ Ha deriyaa huup'iyaan Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, shuchchaappe yarshshiyaa sa'aa loytsaade giigissa; hewaappe guyyiyaan, neeni k'ans's'ereetseedda Asheero geetettiyaa s'oossatuu misiliyaa k'oo'uwwaa eetsaade, laa'entso booraa ubbaanna s'uuggiyaa yarshshuwaa udaade yarshsha» yaageedda.

²⁷ Geedooni bare k'oomatuwaappe tammatuwaa akkiide, Med'inaa Goday aw odeeddawaadan ootseedda. Shin I bare aawuwaa soo asawunne kataman de'iyaa asaw yayyeedda diraw, hewaa gallasan ootsiyaawaa aggiide k'amman ootseedda.

²⁸ Wontta guuran katamaa Asay dendeedda wode, Ba'aala geetettiyaa eek'aw yarshshiyaa sa'ay koletti kichcheeddawaanne Aa lank'k'iyaan de'iyaa Asheeri misilii k'ans's'ettiide wod'deeddawaa be'eedda. K'ay untunttu yarshshiyaa sa'ay giigeeddawaanne Aa bolla laa'entso booray yarshshetteeddawaa be'eeddino.

²⁹ Barenttu gidдон, «Laa hawaa ootseeddawe oonee?» yaagiide ittuu ittuwaa oochcheeddino. Untunttu yuuyyi yuuyyiide oochchiide, hewaa ootseeddawe Yo'aasha na'aa Geedooni gidiyaawaa ereeddino.

³⁰ Hewaappe guyyiyaan katamaa Asay Yo'aasha, «Ba'aala geetettiyaa eek'aw yarshshiyaa sa'aa koleedda dirawunne Aa lank'k'iyaan de'iyaa Asheeri misiliyaa k'ans's'ereetsiide yeggeedda diraw, nuuni Aa wod'ana mala, ne na'aa haa kessa» yaageedda.

³¹ Yo'aashi bare bollan dendeedda asaa ubbaa, «Hinttenttu Ba'aalaw mootettiitee? Woy hinttenttu Aa ashshanaw abakkaatee? Hinttenttu giddoppe aw mootettiyaa uray de'oppe, sa'ay wonttanaw I hayk'k'o! Ba'aali s'oossaa gidoppe, bare yarshshiyaa sa'aa koleeddawaana I barew mootetto» yaageedda.

³² Yaatina, he gallassi Yo'aashi, «Koletteeddawe aw yarshshiyaa sa'aa gideedda diraw, aanana Ba'aali mootetto» yaagiide Geedooni suntsaa Yeruba'aala giide suntseedda.

³³ Hewaappe guyyiyaan, Miidiyaama gadiyaa asay, Amaaleek'a gadiyaa asaynne away doliyaa bagga gadiyaa Asay ubbay ittippe shiik'iide, Yorddaanoosa Shaafaa pinneeddino; Iziraa'eela giyaa wombban dunkkaaneeddino.

³⁴ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa Ayyaanay Geedooni bolla wod'deedda; Abi'eezera yara gidiyaa Asay ubbay barena kaallana mala, untunttu s'eesanaw malakataa punneedda.

³⁵ Minaase zaratuwaa ubbaw asaa kiittiide, barena kaallana mala untunttakka s'eesisseedda. K'ay Aaseera zaretoo, Zaabilooni zaretoonni Niftaaleema zaretoo asaa kiittina, untunttukka aanana olaa baanaw keseeddino.

³⁶ Hewaappe guyyiyaan Geedooni S'oossaa, «Taani Israa'eeliyaa asaa ashshana mala, neeni taana dooreeddawaa taw odeeddawaa gidoppe,

³⁷ be'a, zarggaa bukkiiyaa uddumaan dorssaa agoozaa taani wotsana; ketterssay he dorssaa agoozaa s'alaalan de'ina, biittaa ubbay mela gidoppe, neeni odeeddawaadan, Israa'eeliyaa asaa neeni ta kushiyan ashshanawaa taani erana» yaageedda.

³⁸ I geeddawaadan haneedda. Wonttetsa gallassi guura guuraanna dendiide, dorssaa agoozaa gum"eedda wode, itti kuyis'aaro gidiyaa haatsay aappe kesseedda.

³⁹ Yaatina, Geedooni k'aykka S'oossaa, «Hayanaa hank'k'ettoppa! Taani neena gujaadekka itti gede oochchay; dorssaa agoozaa bolla hara malaataa bessanaadan taani neena oochchay. Ha"i k'ay dorssaa agoozay mela gidina, biittay irs's'iide ketterssatanaadan udaarikkii» yaageedda.

⁴⁰ He gallassi k'amma S'oossay he malaataa ootseedda. Wonttetsa gallassi guura dorssaa agoozaa mela gidina, biittaa ubbay irs's'iide ketterssatteedda.

7

Geedooni Miidiyaamatuwaa S'ooneedda

¹ Yeruba'aala geetettiyaa Geedooninne aanana de'iyaa Asay ubbay wontta guuran dendi biide, Harooda geetettiyaa pultiyaa matan dunkkaaneedda. Miidiyaama gade asatuukka hinttutuppe huup'issa baggana Moore geetettiyaa deriyaa matan de'iyaa wombbaa gidдон dunkkaaneeddino.

² Med'inaa Goday Geedoona hawaadan yaageedda; «Miidiyaama asaa taani hinttenttu kushiyan aatsaade immanaw, neenana de'iyaa Asay dareedda; Israa'eeliyaa asay, «Nu wolk'k'an atteeddo» giide ta bolla c'ee'k'ettenna mala, Midiyaama asaa taani untunttoo aatsaade immikke.

³ Hewaa diraw, ha"i asaw, «Yashshan kokkoriya Asay ooninne de'oppe, Gala'aade De-riyaappe simmiide, guyye bare soo bare soo bo, yaagaadde awaaya» yaageedda. Yaatina, laatamanne laa"u sha" a Asay guyye simmeedda; tammu sha" a Asay atteedda.

⁴ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Geedoona, «Ha"ikka Asay dareedda. Neeni untuntta duge haatsaw afa; taani untuntta new yaan shaakkana. Taani, «Hawee neenana bo, giyaawe neenana bo; taani, «Hawee neenana booppo» giyaawe booppo» yaageedda.

⁵ Yaatina, Geedooni asaa haatsaakko afeedda. Med'inaa Goday Geedoona, «Ha asaa giddoppe gulbbatiide haatsaa ushiyaawantanne, kanaadan haatsaa ins's'arssan labac'i labac'i ootsiide ushiyaawantta shaakka» yaageedda.

⁶ Barenttu kushiyan haatsaa kop'p'etiide labac'i ootsiide usheeddawanttu paydu heezzu s'eeta; shin atteedawanttu ubbay haatsaa ushanaw gulbbateeddino.

⁷ Med'inaa Goday Geedoona, «Barenttu kushiyan haatsaa ek'uwaan kop'p'etiide labac'i ootseedda heezzu s'eetu asatuwaan taani hinttentta ashshana; Miidiyaama asatuwaa hinttenttoo aatsaade immana. Shin atteeda Asay ubbay bare soo bare soo simmo» yaageedda.

⁸ Yaatina, Geedooni asatuwaa shink'k'anne malakataa akkeedda heezzu s'eetu asatuwaa barenana ashshiide, yenko asaa ubbaa untunttu soo untunttu soo yeddeedda. Ha ubbabay haniyaa wode, Miidiyaama olanchchatuu untuttuppe hirkki bagganna womb-baan dunkkaaniide utteeddino.

⁹ He gallassi k'amman Med'inaa Goday Geedoona, «Taani new aatsaade immeedda diraw, denddaade untunttu dunkkaaneedda sa'aan untunttunna olaa gaketta.

¹⁰ Neeni baade olanaw yayyoope, ne k'oomaa Puura akkaade, untunttu dunkkaaneedda sa'aa duge baade,

¹¹ untunttu giyaawaa sisa. Hewaappe guyyiyaan, neeni untuntta olanaw minnana» yaageedda.

Geedooninne Aa k'oomay Puuri, Midiyaamatuu dunkkaaneedda sa'aa gas'aan naagiyaa olanchchatuwaakko beeddino.

¹² He wode booliyaadan c'oratteedda Miidiyaama asay, Amaaleek'a asayne away doliyaa baggana de'iyaa Asay ubbay wombaa gidдон dunkkaaniide utteeddino. Untuttu gaalotuu abbaa doonaan de'iyaa shafiyaadan paydanaw danddayettennawantta.

¹³ Geedooni yaa gakkiiyaa wode, itti bitanii bare akumeteedda akumuwa bare laggiyaw odee; «Sisa, taani akumuwa akumetaad. Itti bangga ukitsay gondorettiide, Miidiyaamatuu dunkkaaneedda sa'aa yeedda. Gakkiide dunkkaaniyaa dom"eedda; dunkkaanii aad'd'i wod'd'iide mic'etteedda» yaageedda.

¹⁴ Hewaappe guyye Aa laggi zaariide, «Hewe Israa'eeliyaa Yo'aasha na'aa Geedoona mashshaappe attina, harabaa gidenna. S'oossay Miidiyaamanne Midiyaamatuwaanna de'iyaa olanchchatuwa ubbaa Geedoonaw aatsiide immeedda» yaageedda.

¹⁵ Geedooni he odeedda akumuwaanne akumuwa birshshetsaa siseedda wode, gulbbatiide S'oossaw goynneedda. Hewaappe guyyiyaan, Israa'eelatu dunkkaaneedda sa'aa guyye simmiide, «Denddite! Med'inaa Goday Miidiyaama olanchchatuwa hinttenttu kushiyan aatsiide immeedda!» yaageedda.

¹⁶ Heezzu s'eetu asatuwaa heezzu c'itan shaakkeedda; untunttoo huup'iyaa huup'iyaa itti itti malakkataanne gidдон ees's'iyaa s'omppii de'iyaa itti itti s'aaruwaa immeedda.

¹⁷ Untuntta, «Taakko haa s'eelliide, taani ootsiyaawaa ootsite. Taani untunttu dunkkaaneedda sa'aa mataa gakkade ootsiyaawaadan, hinttentukka ootsite.

¹⁸ Taaninne taananna de'iyaa wanttu ubbatuu malakataa punniyaa wode, hinttentukka untunttu dunkkaaneedda sa'aa yuuyi aad'd'iide, hinttenttu malakataa punniide, «Med'inaa Godawunne Geedoonaw!» yaagiide waassite» yaageedda.

¹⁹ K'ammaw gidдо gishuwa gidanaw guutsa attide'ishin, naagiyaa olanchchatuu laametteeddawaappe guyyiyaan, Geedooninne aanana de'iyaa s'eetu asatu biide, Miidiyaamatuu dunkkaaneedda sa'aa mata gakkide barenttu malakataa punneeddino; barenttu oyk'k'eedda s'aaruwaa ubbaakka mentseeddino.

²⁰ Hara baggana de'iyaa laa"u c'itatuukka barenttu malakataa punniide, s'aarotuwaakka mentseeddino; haddirssa kushiyan ees's'iyaa s'omppiyaa, ushechcha kushiyan malakataa oyk'k'iide punniide, «Med'inaa Godawunne Geedoonaw mashshaan oletteetto!» yaagiide waasseeddino.

²¹ Asay ubbay Miidiyaamatuu dunkkaaneedda sa'aa yuushshuwaan bare sa'aan sa'aan ek'k'ide'ishin, Miidiyaama olanchchatuu ubbay waassiidde bak'atteedino.

²² Geedoona Asay heezzu s'eetu malakataa punneedda wode, morkkatuwa olanchchatuu barenttu mashshaan ittuu ittuwaa wod'anaadan Med'inaa Goday ootseedda; yaatina, atteeda olanchchatuu S'ireerakko simmiide, Beetishiis'a geetettiyaa katamaa gakkanaw, hewaappekka aad'd'iidde, S'abaata matan de'iyaa Aabeeli-Mahoola gakkanaw bak'atteedino.

²³ Hewaappe guyyiyaan Geedooni, Niftaaleema zariyaappe, Aaseera zariyaappenne Minaase zaratuwaa ubbaappe Israa'eeliyaa asaa s'eesiide shiishshina, untunttu Miidiyaamatuuwaa yedersseeddino.

²⁴ Efireema gezziyaan de'iyaa asaa ubbaakko Geedooni asaa kiittiide, «Miidiyaama asaa olanaw duge wod'd'ite; Beetibaana gakkanaw de'iyaa Yorddaanoosa Shaafaanne an geliyaa k'eeri shaafatuwaa untuttuppe kasetiide oyk'k'ite» yaageedda. Hewaappe guyye Efireema Asay ubbay s'eegetti shiik'iide, Beetibaara gakkanaw Yorddaanoosa Shaafaanne an geliyaa k'eeri shaafatuwaa oyk'k'eedda.

²⁵ Oreebanne Za'eeba geetettiyaa Miidiyaamatuuwaa kaappatuwaa laa'uwa omood-eeddino; Oreeba Oreeba Zaallaa giyaa saan wod'eeddino; Za'eeba k'ay Za'eeba Woyn-niyaa Gum'iyaa sa'aa giyaa sa'aan wod'eeddino. Hewaappe guyyenna atteeda Miidiyaamatuuwaa yederssiidde, Oreeba k'ood'iyaaanne Za'eeba k'ood'iyaa muuc'eeddino; untunttu guuggetuwaa Geedoonakko aheeddino. He wode Geedooni Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa away doliyaa baggana de'eedda.

8

Miidiyaamatuu Wurssetsa S'oonuwaa S'oonetteeddino

¹ Hewaappe guyyiyaan, Efireema Asay Geedoona, «Miidiyaamatuuwaa olanaw baadde nuuna ayaw s'eesabeykkii? Nuuna ayaw hawaadan ootsaaddii?» yaagiide loytsi palumetteeddino.

² Shin Geedooni zaariide, «Taani ootseeddawaappe hinttenttu ootseeddawe aad'd'enneyye? Ta yaratu Abi'eezeratu shiishsheedda mule kasaappe hinttenttu Efireema zaratu k'oreedda k'aarimii keekenneyye?

³ Miidiyaamatuuwaa kaappatuwaa, Oreebanne Za'eeba S'oossay hinttenttu kushiyan aatsiide immeedda. Hinttenttu ootseeddawa mala, taani ay ootsanaw danddayayitaa?» yaageedda. I hewaadan giina, untunttu hank'k'uaappe zarbbeeddino.

⁴ Geedooninne aanana de'iyaa heezzu s'eetu Asay Yorddaanoosa Shaafaa yiide pinneeddino; untunttu ay daaburooppekka, barenttu morkkatuwa yederssiyaawaa ag-gibeykkino.

⁵ Yederssiidde Sukkota gakeedda wode, Geedooni katamaa asaa, «Ta Asay daabureedda diraw, hayanaa amareeda ukitsaa immeerikkitee. Taani Miidiyaamatuuwaa kaatetuwa Zebaahanne S'almmunaa'a yederssaadde de'ay» yaageedda.

⁶ Hewaappe guyye Sukkota katamaa kaappatu, «Zebaahanne S'almmunaa'a neeni omooddabeykkashin, ne olanchchatoo ayaw ukitsaa immanee?» yaageeddino.

⁷ Yaatina, Geedooni, «Lo" a ayinne baawa! Med'inaa Goday Zebaahanne S'almmunaa'a ta kushiyan aatsiide immiyaa wode, taani mela biittaa aguntsaaninne kindichchuwaan hinttentta wad'd'ana» yaageedda.

⁸ Hewaappe Panu'eela giyaa sa'aa beedda; yaan de'iyaa asaakka he ooshaa oochcheedda. Shin Panu'eela asaykka Sukkota katamaa Asay zaareeddawaadan zaareedda.

⁹ Yaatina, Panu'eela asaakka, «Taani s'oonade saro simmiyaa wode, hinttenttu katamaa naagiya ha adussa gimbbiyaa laalana» yaageedda.

¹⁰ Zebaahinne S'almmunaa'i away doliyaa baggappe yeedda olanchchatuwaappe atteeda barenttu tammanne ichcheshu sha" a olanchchatuwaanna K'ark'k'oor geetettiyaa kataman de'iino. Kase away doliyaa baggappe yeedda olanchchatuwaappe mashshaan olettiiyaa itti itti s'eetanne laatamu sha" a gidiyaa olanchchatuu olan hayk'k'i wureeddino.

¹¹ Geedooni Nobaahappenne Yogibaahappe away doliyaa baggan de'iyaa zallaanatuwaa gas'aa ogiyaanna biide, hewana de'iyaa olanchchatuwa bolla untunttu akeekanan de'ishshin woraajjeedda;

¹² untunttu ubbay dagammeeddino. Miidiyaama kaatetu Zebaahinne S'almmunaa'i laa"attuukka bak'atteedino; shin Geedooni untunttu yederssi gakkii omooddeedda.

¹³ Yo'aasha na'ay Geedooni olaappe Hereesa Pinuwaanna simmeedda.

¹⁴ Sukkootepe itti wodallaa oyk'k'iide oochcheedda. Wodallay Sukkoota kaappatuunne c'imatuwaa laappun tammanne laappunatuwaa suntsaa s'aafiide aw immeedda.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, Geedooni Sukkoota asaakko yiide, « 'Zebaahanne S'almunnaa'a neeni omooddabeykkashin, ne daabureedda asaw ayaw ukitsaa immanee? » giide hinttenttu taana k'iliic'eeddita; shin Zebaahanne S'almunnaa'a hawantta be'ite » yaageedda.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, mela biittaa aguntsaaninne kinddichchuwaan wad'd'iide; Sukkoota kaappatuwaa k'as's'ayeedda.

¹⁷ K'ay Panu'eelan katamaa naagiya adussa gimbbiyaa laaliide, katamaan de'iyaa attuma asaa wod'eedda.

¹⁸ Yaatiide Geedooni Zebaahanne S'almunnaa'a, «Hinttenttu Taabooraan wod'eedda asatu ay malee?» yaagiide oochcheedda.

Shin untunttu, «Ne mala; untunttu ubbaykka kaatiyaa naanaa malatino» yaagiide zaareeddino.

¹⁹ Geedooni, «Untunttu ta ishatuwaa; untunttu ta daay naanaa. Med'inaa Goday ero! Hinttenttu untuntta wod'ibeennawaa gidintto, taanikka hinttentta wod'ikke shin» yaageedda.

²⁰ Bare bayira na'aa Yetera, «Dendda ek'k'aade, hawantta wod'a» yaageedda. Hewaappe guyye Yeteri biro yalaga gideedda diraw yayyiide, bare mashshaa shoddibeenna.

²¹ Hewaappe guyyiyaan, Zebaahanne S'almunnaa'i Geedooni, «Dendda ek'k'aade, neeni nuuna wod'a. Attuma asaa oosuwa ootsanaw attuma asaa koshshee» yaageeddino. Yaatina, Geedooni denddiide, untuntta wod'eedda; untunttu gaalatuwaa k'ood'iyaan de'iyaa alleek'k'uwaa ubbaa akkeedda.

²² Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay Geedooni, «Neni nuuna Miidiyaama asaappe ashsheeda diraw, neni, neeppe guyyiyaan ne na'ayenne ne na'aa na'ay nuuna mooddite» yaageedda.

²³ Hewaappe guyye Geedooni, «Taani hinttentta mooddikke; ta na'aykka hinttentta mooddenna; Med'inaa Goday hinttentta mooddo» yaageedda.

²⁴ Untunttu, «Ane taani hinttentta ittibaa oochchay; hinttenttu ubbay omoodiide aheedda haytsa work'k'aa taw immite» yaageedda. Isimaa'eela asaadan, Miidiyaama biittaa asatuukka haytsaan work'k'aa wotsiino.

²⁵ Israa'eeliyaa Asay zaariide, «Eeno, nu immana» yaageedda. Afilaa hiis's'iide Asay ubbay bare omooddeedda haytsa work'k'aa hiis'etteedda afilaa bollan wotseedda.

²⁶ Geedooni akkeedda haytsa work'k'ay laatamu kiilo giraame dees'iyawaa. Hewenne, hara alleek'k'iyawantta, k'ood'iyaan aatsiyaa habiliyaa, Miidiyaamatuwaa kaatetuu mayiyaa ochchaa teeraa malatiyaa mayotuwaanne untunttu gaalatuwaa k'ood'iyappe aketeedda alleek'k'iyawantta gujjennaana.

²⁷ Geedooni work'k'aappe eefuudiyaa giigissiide, bare de'iyaa Oofira kataman wotseedda. Guyyeppe Israa'eeliyaa Asay ubbay S'oossaa aggiide, he eefuudiyaw goynneedda; Geedoonawunne Aa soo asaw hewe p'ire gideedda.

²⁸ Hewaadan haniide, Miidiyaama Asay Israa'eeliyaa asaw moodetteedda; untunttu Israa'eeliyaa asaa bolla laa'entsuwaa denddibeykkino. Geedooni hayk'k'ana gakkanaw, oytamu laytsaa gadii woppaa demmeedda.

Geedooni Hayk'k'uwaa

²⁹ Yo'aasha na'ay, Yeruba'aala geetettiyaa Geedooni bare soo guyye biide, bare gollen de'eedda.

³⁰ Geedooni c'ora machchiyaa akkeedda diraw, aw laappun tammu attuma naanay yeletteeddino.

³¹ K'ay Sekeema kataman de'iyaa k'oomata attuma na'aa aw yelina, suntsaa Aabimeleeka yaagiide suntseedda.

³² Yo'aasha na'ay Geedooni lo'o c'imiide hayk'k'eedda; bare aawuwaa Yo'aasha duufuwan moogetteedda. Ha duufuu Abi'eezera yaratu de'iyaa Oofira kataman de'ee.

³³ Geedooni hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay S'oossaa guyye simmiide, Ba'aala geetettiyaa s'oossatoo goynneedda; Ba'aali-Bariita geetettiyaa eek'aa barenttoo s'oossaa ootseeddino.

³⁴ Yaatiide Israa'eeliyaa Asay untunttu yuushshuwaan de'iyaa morkkatuwaa ubbaappe untuntta ashsheeda Med'inaa Godaa barenttu S'oossaa hassayibeykkino.

³⁵ K'ay Geedooni Israa'eeliyaa asaw ootseedda lo'o oosuwa ubbaw, untunttu Aa soo asaw keekkan kushiyaa zaaribeykkino.

¹ Geedoona na'ay Aabimeleeki Sekeema kataman de'iyaa bare daay dabbotuwaakko beedda; untuntanne bare daay zeretsaa ubbatuwa hawaadan yaageedda;

² «Ane Sekeema kataman de'iyaa asaa ubbaa hawaadan yaagiide oochchite; Geedoona laappun tammu naanay ubbay hinttentta mooddoope lo'eyye? Woy itti Asay mooddoope lo'ee?» yaagiide oochchite. Taani hinttew ashuwaan mata dabbo gidiaawaa k'ay dogoppite» yaageedda.

³ Hewaappe guyye izi daay dabbotuu ha k'aalaa ubbaa Aa diraw Sekeema katamaa asaw odeeddino; Abimeleeki untunttoo dabbo gideedda diraw, Sekeema Asay Aa kaallanaw k'ofaa k'achcheeda.

⁴ Yaagiidde untunttu Ba'aali-Bariita eek'aa golliyaappe laappun tammu s'agaraa biraa akkiide, aw immeeddino.

Aabimeleeki he biran shufurotuwaanne bonk'k'iyaawannta k'as'ariide, barena kaal-lanaadan ootseedda.

⁵ Oofira giyaa saan de'iyaa bare aawuwaa soo biide, bare ishatuwaa, Geedoona naanaa laappun tammatuwaa, itti shuchchaa bollan siiffiseedda. Shin Geedoona na'ay, wurssetsa teefay, Yo'aataame k'osettiide, hayk'k'ennan atteedda.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, Sekeema asayenne Beetimiillo Asay ittippe shiik'iide, Sekeeman de'iyaa goynniyaa wolaa tuussaakko beeddino; yaan Aabimeleeka kaateyeeddino.

⁷ Yo'aataame hewaa siseedda wode, biide Gariizaama Deriyaa s'eeraa kesiide, bare k'aalaa d'ok'ku ootsiide, hawaadan yaagiide waasseedda; «Hinttenttoo Sekeema asatoo, hinttenttu taani odiyaawaa sisite! S'oossaykka hinttenttu odiyaawaa sisanawaa.

⁸ «Itti gallassi mitsatuu ubbay shiik'iide, barenttu bolla kaatiyaa kaateyanaw biidde wogaraa, «Haaya, nu bolla kaatetta» yaageeddino.

⁹ Shin atikilttiyaa sa'ay, «Ta hinttenttu bolla kaatetana koshshiyaawaa gidoope, s'oossatuwaanne asatuwaa bonchchissiyaa ta zayitiyaa immiyaawaa aggay giyaawaa» yaagiide zaareedda.

¹⁰ «Hewaappe guyyiyaan, mitsatuu balasiyaa geetettiyyaa mitsaa, «Haaya, nu bolla kaatetta» yaageeddino.

¹¹ Shin balasii, «Ta hinttenttu bolla kaatetana koshshiyaawaa gidoope, mal"iyaa lo"o ayfiyaa ayfiyaawaa aggay giyaawaa» yaagiide zaareedda.

¹² «Yaatina, mitsatuu woyniyaa turaa, «Haaya, nu bolla kaatetta» yaageeddino.

¹³ Shin woyniyaa turay, «Ta hinttenttu bolla kaatetana koshshiyaawaa gidoope, s'oossatuwaanne asatuwaa nashechiyaa woyniyaa eessaa immiyaawaa aggay giyaawaa» yaagiide zaareedda.

¹⁴ «Yaatina, wurssetsan mitsatuu ubbay kashiyaa, «Haaya, nu bolla kaatetta» yaageeddino.

¹⁵ Hewaappe guyye kashii, «Hintte tumuppe taana hinttenttu bolla kaateyanaw koy-oope, haa yiide ta kuwan shemppite. Hewaa hinttenttu is's'oope, kashiiyaappe tamay kesiide, Liibaanoosa zigatuwaa mo» yaageedda.

¹⁶ «Abimeleeka hinttenttu kaateyeeddawe tumatetsaaninne suuretetsaanne? Geedooni hinttenttoo ootseeddawaa akeekiide, Aa golle asaw bessiyaawaadan kushiyaa zaareeddi-tee?

¹⁷ Ta aawuu hinttenttoo oletteeddawaa akeekite; Miidiyaama asaappe hinttentta ashshana yaagiide, barena hayk'k'oo aatsiide immeedda.

¹⁸ Shin hinttenttu hachche ta aawuwaa golliyaa asaa bollan denddiide, Aa laappun tammu naanaa itti shuchchaa bollan siifeeddi; Geedooni k'oomatippe yeleedda Aabimeleeki hinttenttoo dabbo gideedda diraw, Sekeeman kaateyeeddita.

¹⁹ Ha"i simmi Geedoonawunne Aa golliyaa asatoo hinttenttu ootseedda kiittay tumatetsaananne suuretetsaanna gidoope, Aabimeleekana ittippe nashetite; ikka hinttenana nashetto.

²⁰ Shin hewaa gidana d'ayoope, Aabimeleekappe tamay kesiide, Sekeema asaanne Beetimiillo asaa mo; hewaaddankka k'ay, Sekeema asaappenne Beetimiillo asaappe tamay kesiide, Abimeleeka mo» yaageedda.

²¹ Yo'aataame bare ishaa Aabimeleekaw yayyeedda diraw, bak'atiide Ba'eera giyaa sa'aa biide yaan de'eedda.

²² Aabimeleeki Israa'eeliyaa gadiyaan heezzu laytsaa kaateteedda.

²³ Hewaappe guyyiyaan, S'oossay Abimeleekappenne Sekeema asaappe gidduwaan iita ayaanaa kiitteedda; Sekeema Asay Aabimeleeka bolla amanetenaan is's'iide denddeedda.

²⁴ S'oossay hewaa ootseeddawe, Aabimeleeki bare ishatuwaa wod'eedda diraassanne Geedoona laappun tammu naanaa suutsaa haluwaa I c'igetanaadan Sekeema Asay Aa mintsetseedda dirassa.

²⁵ Sekeema Asay amareeda asaa dooriide, deriyaa s'eeran Abimeleeka bolla muggiide uttanaadan ootseedda. Muggi utteeddawanttu ogiyaanna mentsiyaa asaa ubbaa bonk'keeddino; Aabimeleeki hewaa ubbaa siseedda.

²⁶ Hewaappe guyyiyaan, Ebeeda na'ay Ga'aali bare ishatuwaanna Sekeema yeedda; Sekeema Asay an ammanetteeda.

²⁷ Ubbaykka barenttu gade biide, woyniyaa teeraa mas'eeddino; Woynniyaa eessaa agiide, wolk'k'aama baalaa kesseeddino. Barenttu eek'aa golliyyaa geliide, yaan miiddinne ushiidde Aabimeleeka shek'keeddino.

²⁸ Ebeeda na'ay Ga'aali, «Nuuni Sekeema Asay moodettanaw Aabimeleeki oonee? I Geedoona na'aa gidennee? Zabuulikka ha katamaa mooddanaadan Aabimeleeki suntseed-dawaa gidennee? Hewaappe Shekeema aawuwaa Hamooraa zaretoo ane moodeteetto.

²⁹ Ha asaa kaaletsiyaawe taana gidaarkkitaashsha! Yaatintto taani Aabimeleeka dig-gana shin. Aabimeleeka s'eesaade, «Ne olanchchatuwaa darissa akkaade, olettanaw haaya» yaagana shin» yaageedda.

³⁰ Ebeeda na'ay Ga'aali geeddawaa katamaa mooddiyyaa Zabuuli siseedda wode, hank'k'uwaa ees's'i kesseedda;

³¹ yaatiide Aruuma kataman de'iyaa Aabimeleekakko asaa kiitteedda. Hewaappe, «Ebeeda na'ay Ga'aalinne Aa ishatauu Sekeema yeeddino; kataman de'iyaa asaa ne bolla dentsetseeddino.

³² Hewaa diraw, neeninne neenana de'iyaa Asay k'amman denddiide, shooyk'aan muggiide naagite.

³³ Wontta guura away kesiyyaa wode, Unttuntu akeekenan katamaa bolla woraajjite; Ga'aalinne aanana de'iyaa Asay hinttentta olanaw kesiyyaa wode, hinttenttoo haneedda keeshshaa minniide olettite» yaageedda.

³⁴ Aabimeleekinne aanana de'iyaa Asay ubbay k'amman denddiide, Sekeemappe kareenna oyduu c'itan shaakettiide muggeeddino.

³⁵ Aabimeleekinne aanana de'iyaa Asay Ebeeda na'ay Ga'aali kesiide, katamaa geliyaa penggiyaan ek'keeddawaa be'iide, k'osetteedda saappe kesseeddino.

³⁶ Ga'aali asaa be'eedda wode Zabuula, «S'eella! Asay deretuwwa huup'iyappe wod'd'ee» yaageedda.

Hewaappe guyye Zabuuli, «Hewanttu asaa gidikkino; deretuwwa eeshuu asaa malatiyaawaa be'aade gaadda» yaagiide zaareedda.

³⁷ Ga'aali zaaretsiide, «S'eella! Asay deriyaw gidduwaa oyk'k'iide wod'd'ee; hara c'itay k'ay Shareechchatuu Wolay de'iyaa ogiyaanna yee» yaageedda.

³⁸ Yaatina, Zabuuli Ga'aala, ««Nuuni aw moodettanaw Aabimeleeki oonee?» yaageedda ne doonay ha"i hak'a beedee? Hawanttu neeni kad'eedda asatuwaa gidikkinooyye? Ha'i kesaade untuntunna oletta!» yaageedda.

³⁹ Hewaappe guyye Ga'aali Sekeema asaa kaaletsi kesiide, Aabimeleekana oletteedda.

⁴⁰ Aabimeleeki yederssina, Ga'aali bak'ateedda; katamaa geliyaa penggiyaa gakkanaw daratu deshettiide kunddeeddino.

⁴¹ Aabimeleeki Aruuman de'ina, Zabuuli Ga'aalanne Aa ishatawaa Sekeemappe yeder-ssiide kesseedda.

⁴² Wonttetsa gallassi Sekeema Asay goshshaw beeddawaa Aabimeleeki siseedda;

⁴³ bare asaa akkiide, heezzu c'itan shaakki, shooyk'aan muggiide naaganaadan oot-seedda. Yaatiide Asay katamaappe kesiyaawaa be'eedda wode, untuntta wod'anaw k'osetteedda saappe kesseedda.

⁴⁴ Aabimeleekinne aanana de'iyaa c'itay sintsaw wos's'i biide, katamaa geliyaa penggiyaan ek'keeddinno; atteeda laa"u c'itatu goshshan de'iyaa asatuwaa olettiide wod'eeddino.

⁴⁵ Gallassaa ubbaa Aabimeleeki katamaa asaana olettiide katamaa oyk'keeddawaappe guyyiyaan, kataman de'iyaa asaa ubbaa wod'eedda. Yaatiide katamaa kinchcheedda; ubbaa gadiyaa bolla mas'iniyaa zereedda.

⁴⁶ Sekeema Adussa Gimbbiyaa gidduwaan de'iyaa Asay ubbay hewaa siseedda wode, Eel-Barita eek'aa gollen de'iyaa geesuwwa giddo geleedda.

⁴⁷ Unttuntu he sa'aan shiik'eeddaawaa Aabimeleeki siseedda.

⁴⁸ Inne aanana de'iyaa Asay ubbay Deriyaa S'almmoona pude kesseeddino. Aabimeleeki kalttaa akkiide, mitsaa tashiyaa k'ans's'iidde, bare hashiyaan tookeedda; barenana de'iyaa asatuwaa, «Taani ootsishin be'eddawaa, hinttenttukka ellekka ha"i ootsite» yaageedda.

⁴⁹ Hewaappe guyye Asay ubbaykka mitsaa tashiyaa k'ans's'i akkiide, Aabimeleeka kaalleedda; he tashetuwwa geessuwaa yuushshuwaan zempeessi wotsiide, Asay Aa gid-don de'ishshin tamaa oytseeddino; yaatina, geessuwaa gidдон de'iyaa Asay ubbay hayk'k'i wureedda. Hayk'k'eedda attuma asaanne mac'c'a asaa paydu itti sha"aa gidanawaa.

⁵⁰ Hewaappe guyyiyaan, Aabimeleeki Tebes'a geetettiyaa katamaa biide, katamaa doo-ddiide oyk'keedda.

⁵¹ He katamaa gidдон itti mino adussa gimbbii de'ee. Katamaa Asay ubbay, mac'c'awe attumawe, kaaletsiyaawanttu attenani he adussa gimbbiyaakko yaa wos's'iide, Aa gidдо geleeddino; penggiyaa gorddiide, gimbbiyaa bolla dembbayiide kees's'eeddino pude ke-seeddino.

⁵² Aabimeleeki olettiide adussa gimbbiyaa gakkiiide, taman s'uugganaw penggiyaakko shiik'eedda.

⁵³ Shin itti Mishirata Abimeleeka huup'iyaa wos'aa mayddiyaa gondдорssa olaade, Aa guuggiyaa homppu ootsaaddu.

⁵⁴ Bare ola miishshaa tookkiyaa wodallaa ellekka s'eegeide, «Taana asay, «Ebela mac'c'awunna wod'aaddu, geenna mala, ne mashshaa shookuwaappe shoddaade, taana wod'a» yaageedda. Hewaappe guyye wodallay mashshaan c'addina I hayk'keedda.

⁵⁵ Israa'eeliyaa Asay ubbay Aabimeleeki hayk'keeddawaa be'iide, bare soo bare soo beedda.

⁵⁶ Aabimeleeki bare ishātuwaa laappun tammatuwaa wod'iide, bare aawuwaa bolla ootseedda gomiya S'oossay Aa bolla zaareedda.

⁵⁷ Hewaadankka, S'oossay Sekeema asaa iitatetsaa ubbaa untunttu bolla zaareedda. Hewaadan haniide, Geedoonaa na'ay Yo'aataame shek'keedda shek'ay untuntta gakeedda.

10

Tolaa'a

¹ Aabimeleeki hayk'keeddawaappe guyyiyaan, Dooddo na'aa Puuha na'ay Tolaa'i Israa'eeliyaa ashshanaw dendeedda. I Yisaakoora zariyaa gideedda, Efireema gezziyaan Shamiira giya saan de'eedda.

² Tolaa'i Israa'eeliyaa asaa laatamanne heezzu laysaw pirddiyaa daanna gideedda. Tolaa'i hayk'kiide, Shamiiran moogetteedda.

Yaa'iira

³ Tolaa'appe kaalliide, Gala'aadiyaa Yaa'iiri dendeedda; Israa'eeliyaa asaa laatamanne laa"u laysaw pirddiyaa daanna gideedda.

⁴ Hattamu haretuwaa toggiyaa hattamu attuma naanay de'iino; untunttoo Gala'aade gadiyaan hattamu katamatuu de'iino. He katamatuu hachche gakkanaw Haboot-Yaa'iira katamatuwaa geetettiide s'esettiino.

⁵ Yaa'iiri hayk'kiide, K'aamoonan moogetteedda.

Yofittaaha

⁶ Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaa sintsan k'aykka iitabaa ootseedda; untunttu Ba'aalanne Astaaroota geetettiyaa eek'atoonne Sooriyaa s'oossatoo, Sidoona s'oossatoo, Moo'aabe s'oossatoo, Amoonatuwaa s'oossatoonne Piliss's'eema s'oossatoo goynneeddino. Untunttu Med'inaa Godaa aggi basheeddino; aw goynniyaawaakka aggeeddino.

⁷ Yaatina, S'oossay Israa'eeliyaa asaa bolla hank'k'ettiide, untuntta Piliss's'eema asatoonne Amoonaa asatoo aatsiide immeedda.

⁸ He laysan Israa'eeliyaa asaa untunttu naak'keeddinonne uk'k'unneeddino. Yord-daanoosa Shaafaappe hefintsa away doliyaa baggan, Amoorawaanatu kase de'eedda Gala'aade gadiyaan de'eedda Israa'eeliyaa asaa ubbaa untunttu tammanne hosppun laysaa uk'k'unneeddino.

⁹ Amoonaa asatuu k'aykka Yihudaa, Biiniyaamanne Efireema zeretsaa olanaw Yord-daanoosa Shaafaappe pinneeddino; yaatina, Israa'eeliyaa Asay loysi un'etteedda.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan Israa'eeliyaa asatuu, «Nuuni neena nu Med'inaa Godaa aggiide, Ba'aala eek'atoo goynniide, neena naak'keeddo» yaagiide S'oossaw waasseeddino.

¹¹ Med'inaa Goday untunttoo, «Gibs'etuu, Amoorawaanatu, Amoonaaawatuwaa, Piliss's'eematu,»

¹² Sidoonatu, Amaaleek'atuunne Maa'oonatu hinttentta uk'k'unnina, taw waasseed-dita; Taani hinttentta untunttu kushiyaappe ashshabeykittaa?

¹³ Shin hinttenttu taana aggiide, hara s'oossatoo goynneeddita. Hewaa diraw, taani hinttentta ubbaakka ashshikke.

¹⁴ Biide hinttenttu dooreedda s'oossatoo waassite. Hinttenttu metuwaa wodiyaan untunttu hinttentta ashshino» yaagiide zaareedda.

¹⁵ Shin Israa'eeliyaa Asay zaaretsiide Med'inaa Godaa, «Nuuni nagaraa ootseeddo. New lo"o malatiyaawaa nu bolla kiitetta; shin hayyanaa, hachche nuuna ashsha» yaageedda.

¹⁶ Allaga s'oossatuwaa barenttu giddoppe diggiide, Med'inaa Godaw goynneeddino. Israa'eeliyaa Asay tuggateeddawoo S'oossaykka seeletteedda.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, Amoonatuwaa olanchchatuu olaw giigiide, Gala'aaden shiik'keeddino; Israa'eeliyaa asaykka ittippe shiik'iide, Gala'aaden Mis'ip'p'a giyaa saan shiik'keedda.

¹⁸ Gala'aade gadiyaa asaynne kaappatuu barenttu gidдон, «Amoonatuwaa olanchchatuwaana koyrottiide olaa gaketanawe oonee? He uray Gala'aade gadiyaan de'iyaa asaw ubbaw kaappuwwaa gidanawaa» yaageeddino.

11

¹ Gala'aadiyaa Yofittaahe mino olanchchaa. Aa aawuu Gala'aade; shin Aa daaya sharmus'iyaa mac'c'a asaa.

² Gala'aade akkeedda machchata akka aw attuma naanaa yelaaddu. Untunttu dic'c'i gakkweedda wode, barenttu ishaa Yofittaaaha, «Neeni hara mishiratti na'aa gideedda diraw, nu aawuwaa biittaappe ayaanne laattakka» yaagiide soyppe yedersseeddino.

³ Yaatina, Yofittaahe bare ishātuwaappe bak'atiide, S'oba geetettiyaa gadiyaan de'eedda. Yan I de'ishshin, amareeda shufuro asatuu aakko shiik'iide, Aa kaalleeddino.

⁴ Amareeda wodiyaappe guyyiyaan, Amoonatuu Israa'eelatuwaana oletteeddino.

⁵ Amoonatuu Israa'eeliyaa asaana oletteedda wode, Gala'aade gadiyaa c'imatuu S'oba gadiyaappe Yofittaaaha zaari ahanaw beeddino.

⁶ Untunttu Aa, «Haaya, Amoonatuwaa nuuni olana mala, yaade nuw gadaawaa gida» yaageeddino.

⁷ Hewaappe guyye Yofittaahe Gala'aade c'imatuwaa, «Taana is's'iide, ta aawuwaa goliyaappe yedersseeddawe hinttentta gidikkitee? Ha'i metuwaan geliide, taakko ayaw yeedditee?» yaageedda.

⁸ Hewaappe guyye Gala'aade c'imatuu Aa, «Gidooppenne, ha'i nuuni neekko simmeeddo; ayaw gooppe, neeni nuunanna olaa baade, Amoonatuwaa nuu olana malanne Gala'aade asaa ubbaw neeni kaappuwwaa gidana mala, nuuni koyeetto» yaageeddino.

⁹ Hewaappe guyye Yofittaahe, «Amoonatuwaana olettanaw hinttenttu taana guyye soo zaarina, Med'inaa Goday untuntta ta kushiyan aatsiide immooppe, taani tumu hinttenttu kaappuwwaa gidana» yaageedda.

¹⁰ Gala'aade c'imatuu Yofittaaaha, «Med'inaa Goday nu gidduwaan markka! Neeni giyaawaa tumu nuuni ootsana» yaagiide zaareeddino.

¹¹ Yaatina, Yofittaahe Gala'aade c'imatuwaana beedda; Aa barenttu kaappuwaanne gadaawaa ootseeddino. Yofittaahe Mis'ip'p'an Med'inaa Godaa sintsan ha yewuwaa ubbaa haasayeedda.

¹² Hewaappe guyyiyaan, Yofittaahe Amoonatuwaa kaatiyaakko asaa kiittiide, «Neeni nu gadiyaa bollan woraajjeeddawe ayaa gaasuwaannee?» yaagiide ooshisseedda.

¹³ Yofittaahe kiitteedda asatoo Amoonatuwaa gadiyaa kaatii zaariide, «Israa'eeliyaa Asay Gibs'e gadiyaappe kesseedda wode, Arnnoona Shaafaappe doommiiide, Yaabook'a Shaafaa gakkanaw, k'ay Yorddaanoosa Shaafaa gakkanaw de'iyaa ta gadiyaa akkeedda. Ha'i ta gadiyaa saruwaan zaarite» yaageedda.

¹⁴ Yofittaahe laa'entsuwwaa Amoonatuwaa kaatiyaakko asaa kiitteedda.

¹⁵ Hawaadana yaageedda; «Israa'eeliyaa Asay Moo'aabe gadiyaa woy Amoonaa gadiyaa akibeenna.

¹⁶ Israa'eeliyaa Asay Gibs'e gadiyaappe kesseedda wode, mela biittaa aad'd'i biide, Zo'o Abbaa gakkweedda; hewaappe k'ay K'aadeesa giyaa sa'aa yeedda.

¹⁷ Israa'eeliyaa Asay Eedooma gadiyaa kaatiyaakko asaa kiittiide, «Ne biittaana nuuna aatsaariikkii» yaageedda; shin Eedooma kaatii aatsenan is's'eedda. Hewaadanka, Moo'aabe kaatiyaakko kiittina, akka aatsenan is's'eedda. Yaatina, Israa'eeliyaa Asay K'aadeesen gam'eedda.

¹⁸ «Hewaappe guyyiyaan mela biittaana aad'd'iide, untunttu Eedoomanne Moo'aabe biittatuwaa yuuyyiide, Moo'aabe gadiyaappe away doliyaa baggana yeeddino; Arnnoona Shaafaappe hefintsa baggana de'iyaa sa'aan dunkkaaneeddino; shin Arnnoona Shaafay Moo'aabe zawaa gideedda diraw, Moo'aabe bagga pinnibeykino.

¹⁹ «Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay Haaseboona geetettiyaa kataman de'iyaa Amoorawaanatuwaa Kaatiyaa Sihoonakko asaa kiittiide untunttu, «Hayyanaa, ne biittaana nuuna nu gadiyaa aatsaariikkii» yaageeddino.

²⁰ Shin Sihooni Israa'eeliyaa asaa aatsanaw ammanibeenna. I bare asaa ubbaa shiishshide, Yahaas'a giyaa saan dunkkaaniide, Israa'eeliyaa asaana oletteedda.

²¹ Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay Sihoonanne Aa asaa ubbaa Israa'eeliyaa asaa kushiyan aatsiide immina, untuntta s'ooneeddino; yaan de'eedda Amoorawaanatuwaa biittaa ubbaa laatteeddino.

²² Arnnoona Shaafaappe biide, Yaabook'a Shaafaa gakkanaasinne mela biittaaappe biide, Yorddaanoosa Shaafaa gakkanaw de'iyaa Amoorawaanatuwaa gadiyaa ubbaa omoodiide akkaeddino.

²³ «Hewaadan ootsiide, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay bare asaa Israa'eeliyaa sintsaappe Amoorawatuwaa yederssiide d'aysseedda. Yaatina, neeni new akkanaw waana k'oppaaddii?

²⁴ Neeni ne s'oossay Kaamooshi new immiyaawaa akkikkii? hewaadankka, nuuni Med'inaa Goday nu S'oossay nuw immeeddawaa ubbaa laattiide de'ana.

²⁵ «Neeeni S'ippooraa na'aa Moo'aabe Kaatiyaa Baalaak'appe minnay? I Israa'eeliyaa asanaa walak'ettiide woy oletteedee?

²⁶ «Israa'eeliyaa Asay Haaseboona, Aaro'eranne untunttu yuushshuwaan de'iyaa katamatuwaa ubbaa, hewaaddankka, k'ay Arnnoona Shaafaa gas'aan de'iyaa katamatuwaa ubbaa laattiide, heezzu s'eetu laytsaa de'eeddino. Yaatina, he wode ayaw wotsi akkibeykkitee?

²⁷ Taani ta baggana hinttentta ayaanne naak'k'abeykke; shin taana olaa olaade naak'k'iyaawe neena. Pirddiyaa Med'inaa Goday hachche Israa'eeliyaa asaappenne Amoonaa asaappe gidduwaan pirddo» yaageedda.

²⁸ Shin Yofittaahe kiitteedda kiitaa Amoonatuwaa kaatii sisennan is's'eedda.

²⁹ He wode Med'inaa Goday Ayyaanay Yofittaahe bolla wod'd'ina, Gala'aadenne Minaase biittatuwaa pini biidde, Gala'aade gadiyaan de'iyaa Mis'ip'p'a simmeedda; hewaappe olanchchatuwaa kaaletsiide, Amoonatuwaa gadiyaa beedda.

³⁰ Med'inaa Godaa shiik'uwaa shiik'ettiide, «Neeeni Amoonatuwaa ta kushiyan aatsaade immooppe,

³¹ olan s'oonaade taani soo simmiyaa wode, taana mokkanaw ta sooppe kesiyaawe ayaanne gidina neessa; taani Aa new s'uuggiyaa yarshshuwaa udaade shiishshana» yaageedda.

³² Hewaappe guyyiyaan, Yofittaahe Amoonatuwaa olanaw ya bagga haatsaa pinniide beedda; Med'inaa Goday untuntta Aa kushiyan aatsiide immeedda.

³³ Aaro'erappe doommiide, biide Miiniitanne Aabeeli-Karaamiima mata gakkanaw, laatamu katamatuwaa oletteide bayzeedda; daro asaa wod'i wursseedda. Hewaappe guyyiyaan, Amoonawatuu Israa'eelattoo moodetteeddino.

Yofittaahe Naatto

³⁴ Yofittaahe Mis'ip'p'an de'iyaa bare soo simmeedda wode, koyrottaade Aa naatta kabaruwaa oyk'k'aadde yes's'aaddenne duraadde Aa mokkanaw kesaaddu. Aw iippe hara na'i baawa.

³⁵ Izo be'eedda wode, kayyuwaan bare mayuwaa peed'iide, «Hay poora ta naatte! Taana kawushsha diggaadda; taana gakkiiya metoo neeni gaaso gidaadda. Ayaw gooppe, taani Med'inaa Godaw shiik'etta uttaad; hewaa shiik'uwaa gatsennan agganaw danddaykke!» yaageedda.

³⁶ Hewaappe guyye naatta, «Ta aawoo, neeni Med'inaa Godaw shiik'etteeddawaa gidoooppe, Med'inaa Goday ne morkkatuwaa, Amoonatuwaa bolla ne haluwaa kesseedda diraw, neeni shiik'etteeddawaa ta bolla pola» yaagaaddu.

³⁷ K'aykka Aa bare aawuwaa, «Taw ittibaa ootsaariikkii. Taani mule asinaa gelennaan attiyaa diraw, ta laggetsatuwaanna baade deretuwaa bolla ta wodorotetsaw yeekkana mala, laa'u aginaw taana yeddaariikkii» yaagaadde oochchaaddu.

³⁸ I, «Ba» yaagiide, laa'u aginaw yeddeedda; iza bare laggetsatuwaanna deriyaa huup'iyaa kesaade bare wodorotetsaw untunttunna yeekkaaddu.

³⁹⁻⁴⁰ Laa'u aginaappe guyyiyaan, bare aawuwaakko simmaade yaaddu; S'oossaw bare shiik'etteedda shiik'uwaa gatseedda. Iza ubbakka attuma asan gakettennaan ataadu.

He wodiyaappe doommiide, Israa'eelatuu mac'c'a naanay laytsan laytsan oyddu gallassaa barenttu sooppe haakkii biide, Gala'aadiyaa Yofittaahe naattiw yeekkiyaawenne kayyottiyaawe meeze gideedda.

12

Yofittaahe Efireema Asaa

¹ Efireema Asay olaa baanaw s'eegettiide, Yorddaanoosa Shaafaa pinniide, S'afoonaa geetettiyaa katamaa gakkedda wode, Yofittaahe, «Amoonatuwaa olanaw zawaa pinnaade

badde, neenana baanaadan ayaw nuuna s'eesabeykkii? Nuunikka ne golliyaa ne bolla taman s'uuggana» yaageeddino.

² Hewaappe guyye Yofittaahe untuntta; «Taaninne ta Asay Amoonatuwaana loytisi wad'etteedda wode, taani hinttentta s'eesaad; shin hinttenttu taana untuttuppe ashshibeykkita.

³ Hinttenttu taana ashshenawaa be'eedda wode, zawaa pinnaade ta shemppoo k'arettennaan Amoonatuwaa olanaw baad; Med'inaa Goday untuntta ta kushiyan aatsiide immeedda. Yaatina, hinttenttu hachche ayaw taana olanaw yeedditee?» yaageedda.

⁴ Hewaappe guyyiyaan, Yofittaahe Gala'aade asaa ubbaa shiishshiide, Efireema asaana oletteedda; Gala'aade asatuu s'oonneeddino. Ayaw gooppe, Efireema Asay kase untuntta, «Hinttenttu Gala'aaden de'iyaa asatuu kase Efireema zaratuwaappenne Minaase zaratuwaappe betiide yeeddawanttappe attina, haratuwaa gidikkita» yaagi wotseedda.

⁵ Efireema Asay bak'atennaadan, Yorddaanoosa Shaafaa pinuwaa ubbaa Gala'aadetuu oyk'keeddino; bak'atanaw koyiyaa Efireema Asay ooninne pinnanaw oochchiya wode Gala'aadetuu, «Neeni Efireema asee?» yaagiide oochchina, «Gidikke» gooppe,

⁶ «Ane, «Shiboletuwaa» ga» yaagiino. Shin I, «Shi» giyaa pidoliyaa loytisi s'eeganaw danddayenna diraw, «Siboletuwaa» yaagee. He wode oyk'kiide, Yorddaanoosa Shaafaa pinniyaasan wod'ino. He wode yaan Efireema asaappe oytamanne laa'u sha" a Asay hayk'keedda.

⁷ Yofittaahe Israa'eeliyaa asaa bolla daannatiide, usuppun laytsaa pirddeedda. Hewaappe guyyiyaan, Gala'aadiyaa Yofittaahe hayk'keedda; Gala'aaden de'iyaa bare kataman moogetteedda.

Ibs's'aana

⁸ Yofittaaheppe kaalliide, Beeteleeme Ibs's'aani Israa'eeliyaa asaa bolla pirddiyaa daanna gideedda.

⁹ Ibs's'aanaw hattamu attumawaa naanayenne hattamu mac'c'a naanay de'iino; I bare mac'c'a naanaa bare yara gidenna attuma naanaatoo immeedda; bare attuma naana-tookka bare yara gidenna mac'c'a naanaa giigissiide aheedda. Ibs's'aani Israa'eeliyaa bolla laappun laytsaa daannatiide pirddeedda.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan hayk'kiide, Beeteleeme kataman moogetteedda.

Eloona

¹¹ Ibs's'aanappe kaalliide, Zaabilooniyaa Elooni Israa'eeliyaa asaa bolla daannatiide, tammu laytsaa pirddeedda.

¹² Hewaappe guyyiyaan hayk'keedda; Zaabiloona gadiyaan de'iyaa Eeloona kataman moogetteedda.

Abddoona

¹³ Eloonappe kaalliide, Hilleela na'ay Abddooni, Pir"aatoona giyaa saan de'eeddawe, Israa'eeliyaa bolla pirddiyaa daanna gideedda.

¹⁴ Abddoonaw laappun tammu haretuwaa toggiyaa oytamu attuma naanayenne hattamu naanatuwaa naanay de'iino; Abddooni Israa'eeliyaa asaa bolla daannatiide, hosppun laytsaa pirddeedda.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, Hilleela na'ay Abddooni hayk'keedda; Amaaleek'atuwa gezziyaan Efireema gadiyaan de'iyaa Pir"aatoonan moogetteedda.

13

Samssooni Yeletteedda

¹ Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaa sintsan k'aykka iitabaa ootseedda. Yaatina, Med'inaa Goday untuntta oytamu laytsaw Piliss's'eema asaa kushiyan aatsiide immeedda.

² He wode S'or"a geetettiyaa kataman Maanuha geetettiyaa itti bitanii de'ee. I Daana zare; Aa machchata mantsato gideedda diraw, na'aa yelabeykku.

³ Itti gallassi Med'inaa Godaa kiitanchchay he machatiw beetiide, hawaadan yaageedda; «Be'a, neeni na'aa yelabeenna mantsato; shin new yeluu attanawaa; neeni attuma na'aa yelana.

⁴ Hewaa diraw, woyniyaa eessaa woy matsoiyaa ushshaa ushennaadaaninne tunabaa ayaanne meennaadan naagetta.

⁵ New yeluu attina, neeni attuma na'aa yelana. Na'ay yelettiyaa wodiyaappe doommiide, S'oossaw dummateedda Naaziraawe gidiyaa diraw, Aa binnaanaa ubbakka meedoppa. I Israa'eeliyaa Piliss's'eema asaa kushiyaappe ashshanaw doommana» yaageedda.

⁶ Hewaappe guyyiyaan Mishirata baade, bare asinaw hawaadan yaagaadde odaaddu; «S'oossaa asaa ittuu taakko yeedda; aw malaykka S'oossaa kiitanchchaa malaa mala loytsi yashshiyaawaa. I hak'appe yeedenttokka taani Aa oochchabeykke; ikka bare suntsaa taw odibeenna.

⁷ Shin I taana, «New yeluu attina, neeni attuma na'aa yelana. Na'ay yelettoodeppe doomiide hayk'ana gakkanaw, S'oossaw dummateedda Naaziraawe gidiyaa diraw, woyniyaa eessaa woy matsoyiya ushshaa ushoppa; ayaanne tuneeddabaa mooppa-yaageedda» yaagaadde odaaddu.

⁸ Hewaappe guyyiyaan Maanuhe, «Abeet Med'inaa Godaw, na'ay yelettiyaa wode ayaa ootsanaw koshshintto erissana mala, neeni kasenna kiitteedda S'oossaa Asay nuukko simmiide yaanaadan ootsaarikkii» yaagiide S'oossaa woosseedda.

⁹ Med'inaa Goday Maanuhe woosaa siseedda. Mac'c'a mishirata gaden utta de'ishshin laa'entsuwaa yeedda; shin he wode I asinay Maanuhe izina de'enna.

¹⁰ Mac'c'a mishirata ellekka bare asinaakko baade, «Be'a, ini gallassi taakko yeedda bitanii hachchikka hawaan de'ee» yaagaaddu.

¹¹ Hewaappe guyye Maanuhe utteedda saappe dendiide, bare machchattio kaalliide beedda; gakkiiide, bitaniyaa, «Ini ta machchattinna haasayeeddawe neenee?» yaagiide oochcheedda.

Bitanii, «Ee taana» yaageedda.

¹² Hewaappe guyye Maanuhe, «Neeni odeedda k'aalay polettiyaa wode, yelettana na'aa de'oonne oosoo wogay ayee?» yaagiide Aa oochcheedda.

¹³ Hewaa diraw Med'inaa Godaa kiitanchchay, «Ne machchata taani odeedda ub-babaappe naagettu.

¹⁴ Woynniyaa turaappe kesiyaabaa ayaanne muuppu; woyniyaa eessaa woy matsoyiya ushshaa ushoppu; ayaanne tuneeddabaa muuppu. Taani izo azazeeddawaa ubbaa polu» yaagiide zaareedda.

¹⁵ Maanuhe k'ay Med'inaa Godaa kiitanchchay, «Nuuni new itti yalaga deeshshaa shukkiide giigissanaw, hayyanaa takkaarikkii» yaageedda.

¹⁶ Med'inaa Godaa kiitanchchay zaariide, «Taani takkinttokka, ne k'umaa miikke. Shin neeni s'uuggiyaa yarshshuwaa giigissana koyooppe, Med'inaa Godaw yarshshanaw dand-dayaasa» yaageedda. I Med'inaa Godaa kiitanchchay gidiyawaa Maanuhe eribeenna.

¹⁷ Maanuhe k'aykka S'oossaa kiitanchchay, «Neeni odeedda k'aalay polettiyaa wode, nuuni neena bonchchana mala, ne suntsay oonee?» yaageedda.

¹⁸ S'oossaa kiitanchchay Aa, «Ta suntsay malaalissiyaawaa gidiyaa diraw, neeni ta suntsaa ayaw oochchay?» yaagiide zaareedda.

¹⁹ Hewaappe guyye Maanuhe he deeshshaanne Aa katsaa yarshshuwaa akkiide, zaallaa bolla Med'inaa Godaw yarshsheedda. Maanuhenne Aa machata s'eellishin, Med'inaa Goday maalaalissiyaabaa ootseedda.

²⁰ Yarshshuwaa yarshshiyaa saappe tamaa lac'uu pude pololattishin, Med'inaa Godaa kiitanchchay tamaa lac'uwaa gidduwaanna saluwaa kesseedda. Maanuhenne Aa machata hewaa be'iide, deemuwaa sa'aa gatsiide guufanneeddino.

²¹ Med'inaa Godaa kiitanchchay Maanuhewunne Aa machatiw laa'entsuwaa beettenaan aggina, I Med'inaa Godaa kiitanchchay giddeeddawaa Maanuhe he wode akeekedda.

²² Maanuhe bare machchatto, «Nuuni S'oossaa be'eedda diraw, nuuni hayk'k'iyawee geeshsha» yaageedda.

²³ Shin Aa zaaraadde, «Med'inaa Goday nuuna wod'anaw koyeeddawaa gidintto, s'uuggiyaa yarshshuwaanne katsaa yarshshuwaa nu kushiyaappe akka, woy he ub-babaa nuuna bessena, woy hawaa nuu odenna» yaagaaddu.

²⁴ Mac'c'a mishirata attuma na'aa yelaade Samssoona gaade suntsaaddu. Na'aykka dic'c'eedda; Med'inaa Godaykka Aa anjeedda.

²⁵ Na'ay S'or'appenne Eshthaa'oolappe gidduwaan de'iyaa Daana mootsan de'ishshin, Med'inaa Godaa Ayyaanay Aa dentsetsuwaa doommedda.

14

Samssooni Machchatto Akkeedda

¹ Itti gallassi Samssooni Timina giyaa sa'aa wod'd'eedda; yaan itti Piliss's'eema wodoratto be'eedda.

² Soy simmiide bare aawuwaanne bare daayo, «Taani Timinan itti Piliss's'eema wodoratto be'aaddi; ha'i izo taw oochchiide immite» yaageedda.

³ Shin Aa aawunne aata Aa, «Machchatto oochchanaw ha k'as's'arettiibeenna Piliss's'eematuwaakko baanaw neena ayaw koshsheeddee? Nu dabbattuu gidдон woy

nu asaa ubbaa gidдон new haniyaa itti mac'c'a na'aa demmanaw danddayabeykkii?» yaagiide oochcheeddino.

Shin Samssooni bare aawuwaa, «Taw iza lo"iyaa diraw, izo giigissaade taw imma» yaageedda.

⁴ Piliss's'eematuwaa olanaw Med'inaa Goday gaasuwwa koyiide, hawaa untuntuntu bolla ootsiyaawaa Samssoona aawunne aata eribeykkino. He wode Piliss's'eematuw Israa'eeliyaa asaa mooddiino.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, Samssooni bare aawuwaanne bare aattina Timina wod'd'eedda. Yan woyniyaa turaa gidduwaanna I aad'd'iide biishshin, itti wodalla gaammuu gudiide Aa bolla kesseedda.

⁶ Med'inaa Godaa Ayyaanay Samssoona bollan wolk'k'aappe wod'd'eedda; deeshsha maraa duuseretsiyaawaadan, bare kushiyan ayaanne oyk'k'ennan gaammuwwa du-useretsi yegeedda. He bare ootseeddawaa bare aawoonne bare aattiw odibeenna.

⁷ Hewaappe guyyiyaan biide, wodoratto haasayisseedda; iza aw lo"aaddu.

⁸ Guutsa wodiyaappe guyyiyaan, izo bullachchanaw yaa simmiide beedda; bare wod'd'eedda gaammuwwa be'anaw ogiyaappe sher"i giide biyaa wode, gaammuwwa anhaa gidдон matsay eessaa eesseeddawaa be'eedda.

⁹ Eessaappe amareedawaa kaashi akkiide, ogiyaan miidde beedda. Bare aawuwaakkonne bare daaykko gakkide, bare oyk'k'eedda eessaappe amareedawaa immina, untuntutukka meeddino; shin Samssooni he eessaa gaammuwwa anhaa gidдоppe akkeeddawaa untunttoo odibeenna.

¹⁰ Aa aawuu mishiratti soo biina, Samssooni yaan baalaa giigisseedda. Hewaa mala gibiray bullachhaw kaseppokka ootsiyaa woga.

¹¹ He Asay Aa be'eedda wode, aanana gam"anaadan hattamu wodalla naanaa dooreedda.

¹² Samssooni untuntutta, «Ane hinttenttu erinttonne itti k'an"ishiyaa taani hinttentta k'an"ishay; bullachchaa baalay bonchchettiyaa laappun gallassaa gidduwaan ha k'an"ishiyaa birshshetsaa taw hinttenttu odiyaawaa gidдоppe, taani hinttew hattamu suufiyaa k'amishetuwaanne hattamu kumentsaa mayotuwwa immana.

¹³ Shin hinttenttu taw birshshetsaa odanaw danddayana d'ayooппe, hinttenttu taw hattamu suufiyaa k'amishetuwaanne hattamu kumentsaa mayotuwwa immiita» yaageedda.

Hewaappe guyye untunttu, «Eeno, ne k'an"ishiyaa ane nuu oda» yaageeddino.

¹⁴ I untuntta,

«Miyaawaappe miyaabay beetteedda;

Minuwaa gidдоppe mal"iyaabay kesseedda» yaageedda.

Heezzantso gallassi gakkanaaw untunttu k'an"ishiyaa birshshetsaa immanaw dand-daybbeykkino.

¹⁵ Oyddentso gallassi untunttu Samssoona machchatto, «Ane ne asinaa c'immaade k'an"ishiyaa birshshetsaa I nuw odanaadan ootsa. Hewe d'ayooппe, nuuni neenanne ne aawuwaa golliyaa taman S'uuggana. Hinttenttu nuuna s'eeseeddawe nuuna man'k'etsanaassee?» yaageeddino.

¹⁶ Yaatina, Samssoona machchata yeekkaadde aakko shiik'aade, «Neeni taana siik'akka! Neeni taana loytas is'saasa! Ayaw gooppe, neeni ta gadiyaa asaa k'an"ishiyaa k'an"ishaade, Aa birshshetsaa taw odabeykka» yaagaaddu.

Hewaappe guyye I zaariide, «Be'a, hawaa taani ta aawookka ta aattiwukka odabeykke. Yaatina, new ayaw odo?» yaageedda.

¹⁷ Hewaappe guyye bullachchaa baalay bonchchettiyaa laappun gallassaa ubbaan yeekkaade shemppuwaa diggina, laappunta gallassi k'an"ishiyaa birshshetsaa iziwoodeedda. Akka baade bare gade asaw odaaddu.

¹⁸ Yaatina, laappunta gallassi away wullanaappe kase katamaa asatuu bare zaaruwaa akkiide yiide, Samssoona,

«Eessaappe aad'd'iide mal"iyaabay ayee?

gaammuwaappe aad'd'iide minniyaabay ayee?» yaageeddino.

Hewaappe guyye Samssooni untuntta,

«Hinttenttu ta ussattin goshennabaa gidintto,

ta k'an"ishiyaa birshshetsaa erikkita shin» yaageedda.

¹⁹ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa Ayyaanay Aa bollan wolk'k'aappe wod'd'ina, Ask'k'aloona katamaa wod'd'iide, hattamu asatuwwa wod'd'eedda; untunttu mayuwaa k'aari akkiide, k'an"ishiyaa billiide asatoo ahiide immeedda. Haneeddaban ubbaan hank'k'uwaa ees'etiide, bare aawuwaa soo simmiide beedda.

²⁰ Samssoona machchata Aa laggiyaw, Aa waanna miiziyaw imettaaddu.

15

¹ Guutsaa takkishin, zarggaa c'akkiyaa wode, Samssooni bare machchatto be'anaw itti ank'k'ara deeshshaa akkiide beedda; I aawuwaa, «Taani ta machchata de'iyaa kifiliyaa gelanaw koyaad» yaageedda.

Shin I gelennaadan, Izi aawuu diggeedda.

² Izi aawuu Samssoona, «Neeni izo ubbaa is'seeddawaa malatina, ne miiziyaw immaad. Shin I teefa michchata iippekka aad'd'a lo'a; Izi diraw izo akka» yaageedda.

³ Hewaappe guyye Samssooni untuntntoo, «Ha'i simmi Piliss's'eema gadiyaa asaa bolla taani iitabaa ootsooppe, bayzzanchcha gidikke» yaageedda.

⁴ Biide, heezzu s'eetu worakanatuwaa oyk'k'iide laa'uwaa laa'uwaa dufiyaa ittippe gatsiide, dufetuwaappe gidduwaan yiic'etteedda s'omppiyyaa wotsiide k'achcheedda.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, k'ashetteedda s'omppiyaan tamaa oytsiide, biro c'aketibeenna Piliss's'eema asaa katsaa giddo worakanatuwaa yeddeedda; c'aketteedda katsaa, ek'uwaan de'iyaa katsaa, woyniyaa turatuwaanne wogaraa s'uuggeedda.

⁶ Piliss's'eematu, «Hawaa ootseeddawe oonee?» yaagiide oochcheeddino.

Shin asay, «Samssooni ootseedda; ayaw gooppe, Timina asaa gidiyaa Aa bolluu, Aa machchatto Aa miiziyaw immeedda dirassa» yaageedda. Piliss's'eematu biide, owunne I aawuwaa taman s'uuggeeddino.

⁷ Samssooni untuntntoo, «Hinttenttu hewaa ootseedda diraw, haluwaa kesennaan ag-gikke» yaageedda.

⁸ Untuntnta wolk'k'aama shochchaa shoc'iide, darotuwaa wod'eedda. Hewaappe guyyiyaan biide, Es'aama geetettiyaa koshiyan de'iyaa zaallaa gonggoluwaa gidдон gam"eedda.

Samssooni Piliss's'eematuwaa S'oneedda

⁹ Hewaappe guyyiyaan, Piliss's'eema Asay yiide, Yihudaan dunkkaaniide Leeha geetet-tiyaa katamaa oleedda.

¹⁰ Yihudaa Asay untuntnta, «Ayaw nuuna olanaw yeedditee?» yaagiide oochcheedda.

Shin untuntntu, «Nuuni Samssoona oykki k'achchanawunne I nu bolla ootseeddawaadan Aa bolla ootsanaw yeeddo» yaagiide zaareeddino.

¹¹ Yaatina, Yihudaappe heezzu sha"a asatuu Es'aama geetettiyaa sa'aan de'iyaa za-allaa gonggoluwaa biide Samssoona, «Nuuna mooddiyaawanttu Piliss's'eema asatuwaa gidiyaawaa erikkiiyye? Yaatina, nu bolla hawaa ayaa iitabaa ootsay?» yaageeddino.

Hewaappe guyye I zaariide, «Untuntntu ta bolla ootseeddawaadan, taanikka untuntntu bolla ootsaad» yaageedda.

¹² Untuntntukka zaaretsiide, «Nuuni hawaa yeeddawe neena k'achchiide, Piliss's'eematoos aatsiide immanaassa» yaageeddino.

Samssooni untuntnta, «Hinttenttu hinttenttu huup'iyaw taana wod'enaadan c'aak'k'ite» yaageedda.

¹³ Untuntntu, «Eeno, nuuni neena k'achchiide, untuntntoo aatsiide immanaappe attina, wod'okko» yaagiide aw zaareeddino. Hewaappe guyyiyaan, laa'u ooratsa wodoruwaan k'achchiide, zaallaa gonggoluwaa kessiide afeedino.

¹⁴ Samssooni Leeha beedda wode, Piliss's'eema asatuu nashechchaan waasiide, aanana gaketanaw yeeddino. Med'inaa Godaa Ayyaanay Aa bolla wolk'k'aappe wod'd'eedda; Aa kushiyaa k'achchi wotseedda wodoruwaa, shaluu tamaa be'iide duus's'iyawaadan, duuseretsi yegeedda.

¹⁵ Yaatiide mata wode hayk'k'eedda itti hariyaa goggoc'c'uwa demmi akkiide, an sha"a asaa wod'eedda.

¹⁶ Samssooni hawaadan yaageedda;

«Hariyaa goggoc'c'uwaan,

taani anhaa bollan anhaa dooraad.

Hariyaa goggoc'c'uwaan sha"a asaa wod'aad» yaageedda.

¹⁷ Haasayiyaawaa wursseeddawaappe guyyiyaan, bare oyk'k'eedda goggoc'c'uwa kushiyaappe oliide he sa'aa Raamaati-Leeha* yaagiide suntseedda.

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan, Samssooni loytsi saamettiide, Med'inaa Godaw waassiidde, «Neeni hawaa mala wolk'k'aama s'oonuwaa taw ne k'oomaw immaadda. Yaatina, taani ha'i saamuwaan hayk'k'oo? K'ay ha k'as's'arettiibeennawanttu kushiyan kunddoo?» yaagiide waasseedda.

* **15:17 Raamaati-Leeha:** Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Goggoc'c'uwa deriyaa» giyaawaa.

¹⁹ Yaagina S'oossay Leehan de'iyaa gadiyaa p'alk'k'ina, aappe haatsay kesseedda. Samssooni he haatsaappe ushiidde aleeda diraw, aw shemppu simmeedda. Yaatina, he sa'aa Ayni-Hak'k'oore† yaagiide suntseedda. Hewe hachche gakkanaw Leehan de'ee.

²⁰ Piliss's'eema Asay gadiyaa mooddeedda wode, Samssooni Israa'eelan laatamu laysaw pirddiyaa daanna gideedda.

16

Samssooni Gaazan Ootseeddabaa

¹ Itti gallassi Samssooni Gaaza geetettiyya Piliss's'eematuwaa katamaa beedda; yaan itti sharmus'a mishiratto be'iide, izina ak'anaw I golliyya geleeedda.

² Gaaza kataman de'iyaa Asay Samssooni untunttu katamaa yeeddawaa sisiide, katamaa yuuyyi aad'd'iide, k'ammaa ubbaa katamaa penggiyaa naagiidde ak'eeda; «Sa'ay wontanaw naagiide, nuuni Aa wod'ana» yaagiide k'ammaa ubbaa c'o'u geeddino.

³ Shin Samssooni yaan giseeddawe bilahe gakkanaw s'alala. Bilahe denddiide, katamaa dirssaa penggiyaa oykkiide, sank'k'aa, gubaniyaa, mak'aaniyaanne gorddiyaa shikaalatuwaa shoddeedda. He ubbaakka hashiyaan tookkiide, Kebroonappe sintsa baggana de'iyaa deriyaa huup'iyaa keseedda.

Samssoonanne Daliilo

⁴ Hewaappe guyyiyaan, Samssooni Soreek'a giyaa zanggaaraan de'iyaa itti Daliilo giyaa mishiratto siik'eedda.

⁵ Yaatina, Piliss's'eematuwaa kaappatuu iikko yiide, «Neeni Aa c'immaade, he wolk'k'aa ubbaa ayaappe I demmeedenttonne k'ay nuuni Aa wooti s'ooniide k'achchanaw dand-dayintto oochcha. Ittuu ittuu nuuni new itti sha"anne itti s'eetu s'agaraa biraa immana» yaageeddino.

⁶ Daliila Samssoona, «Hawaa keeshshaa wolk'k'aa neeni hak'appe demmaadintto, hayyanaa taw odaarikkii! Itti Asay neena k'achchiide, wootiide ne wolk'k'aa daaburssanaw danddayii?» yaagaaddu.

⁷ Samssooni, «Taana laappun irs's'a dafotuwaan Asay k'achchooppe, daaburaade, hara asaadan hanana» yaagiide zaareedda.

⁸ Hewaappe guyyiyaan, Piliss's'eematuwaa kaappatuu Daliiliw laappun irs's'a dafotuwwa ahina Aa Samssoona k'achchaaddu.

⁹ Bare k'ol"on asaa k'osa wotsaade, «Samssoonaa, Piliss's'eematu yikichcheeddino» gaade s'eesaaddu. Shin shaluu tamay oyk'k'ina duus'rettiyaawaadan, dafotuwwa duuseretsi yegeedda. Yaatina, I waan wolk'k'aamintto s'uuray eretibeenna.

¹⁰ Yaatina, Daliila Samssoona, «Hekko neeni taanan kaa'aasa; neeni taw wordduwaa odaadda. Ha"ikka neeni k'ashettanawe ayaanentto, hayyanaa taw odaarikkii!» yaagaaddu.

¹¹ I izo, «Asay go'ettibeenna ooratsa wodoruwaan taana k'achchooppe, daaburaade, hara asaadan hanana» yaageedda.

¹² Daliila ooratsa wodoruwwa akkaade, Samssoona k'achchaaddu. K'aykka bare k'ol"on asaa k'osa wotsaade, «Samssoona, Piliss's'eematu yikichcheeddino» yaagaaddu. Shin I wodoruwwa k'esiyaappe shaluwaadan duuseretsi yegeedda.

¹³ Yaatina, Daliila Samssoona, «Ha"i gakkanaw neeni taanan kaa'aadda; neeni taw wordduwaa odaadda. Ha"ikka neeni k'ashettanawe ayaanentto hayyanaa taw odaarikkii!» yaagaaddu.

Hewaappe guyye I izo, «Ta huup'iyaa laappun datsa binnaanaa k'ac'inaanna gatsaade, harbban walakkaade, mukuukkaa s'ongga s'onggaade daddooppe, taani daaburaade, hara asaadan hanana» yaageedda.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, Samssooni gem"ishishin, Daliila Aa huup'iyaa laappun datsa binnaanaananne k'ac'inaanna gatsa walakkaade daddaaddu. Hewaappe guyyiyaan, «Samssoonaa, Piliss's'eematu yikichcheeddino» yaagaaddu. Hewaappe guyye I gem"ishuwaappe beegottiide, bare binnaanaa dadetteedda mayuwaappenne harbbaappe shod akkeedda.

¹⁵ Yaatina Aa, «Ne wozanay taananna de'ennaan, «Taani neena siik'ay» waataade gay? Taanan hawaana heezzu gede kaa'aadda. Neeni ha wolk'k'aa ayaappe demmaadintto, taw odabaakka» yaagaaddu.

¹⁶ Hachche hachche zaara zaara oochchaade waayissina, haniyaabaa d'ayeedda.

† 15:19 Ayni-Hak'k'oore: Ha suntsaa biletsey, «Waassiyaawaa pulttuwwa» giyaawaa.

¹⁷ Yaatina, «Ta aati uluwaappe doommina, taani S'oossaw dummateedda Naaziraawe asaa gideedda diraw, ta huup'iyaa binnaanay meedetti erenna. Ta binnaanay meedet-tooppe, ta wolk'k'ay taappe d'ayina, taani daaburaade, hara asaadan hanana» yaagiide, bare wozanaan de'iyaaubaa ubbaa iziwi odeedda.

¹⁸ Bare wozanaan de'iyaaubaa ubbaa I odeeddawaa Daliila be'eedda wode, «Bare wozanaan de'iyaaubaa ubbaa taw odeedda diraw, ane itti gede simmiide yiite» yaagaadde Piliss's'eematuwaa kaappatoo kiitaa yeddaaddu. Unttuntu biraa akkiide, iikko yeeddino.

¹⁹ Daliila Samssoona bare kiwuwaan gem"ishisaaddu; itti asaa s'eesina yiide, Aa huup'iyaa laappun datsa binnaanaa meedeedda; Aa wolk'k'ay aappe d'ayeedda. Hewaappe guyyiyaan, Aa waayissiyaawaa doommaaddu;

²⁰ «Samssoona, Piliss's'eematuu yikichcheeddino!» yaagaaddu.

Gem"ishuwaappe beegottiide, kasewaadan duuseretsaade baana yaagiide k'oppeedda; shin Med'inaa Goday aappe shaaketti kichcheeddawaa I eribeenna.

²¹ Piliss's'eematuu Aa oyk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Aa laa"u ayfetuwwa wooc'i kessiide, Gaaza katamaa afeedino. Hewaappe kaala nahaasiyaa sanssallatan k'achcheeddinno; k'asho gollen de'iyaa wos'aan katsaa gaac'c'anaadan ootseeddino.

²² Unttuntu Aa huup'iyaa binnaanaa meedeeddawaappe guyyiyaan, binnaanay simmiide doliwaa doommeedda.

Samssoona Hayk'k'uwwa

²³ Piliss's'eematuwaa kaappatuu, «Nu s'oossay nu morkkiyaa Samssoona nu kushiyaan aatsiide immeedda» yaagiide barenttu s'oossaa Daagoonaw wolk'k'aama yarshshuwwa yarshshanawunne nashettanaw ittippe shiik'eeddino.

²⁴ Asay ubbay Aa be'eedda wode, «Nu gadiyaa bayzzeedda, nu asaappe daruwwa wod'eedda nu morkkiyaa nu s'oossay nu kushiyaan aatsiide immeedda» yaagiide barenttu s'oossaa galateeddino.

²⁵ Unttuntu loysiti nashetteedda diraw, «Kaa'iide nuuna nashshechchana mala, Samssoona s'eesite» yaageeddino. Hewaappe guyye Samssoona k'asho golliyaappe s'eesiide ahina, I unttuntu sintsan kaa'eedda; kaa'eeddawaappe guyyiyaan, tuussatuwaappe gidduwaan esseeddino.

²⁶ Samssooni Aa kushiyaan oyk'k'iide kaaletsiyaa na'aa, «Taani unttuntun zemppaade ek'k'ana mala, golliyaa tookkeedda tuussatuwaa taana boshissa» yaageedda.

²⁷ Golliyaa gidduwaan attuma asatuunne mac'c'a asatuu kumi utteeddino; k'ay hewaan Piliss's'eematuwaa kaappatuu ubbatuukka de'iino. Samssooni kaa'ishin, golliyaa bollan dembbayiide kees's'eedda sa'aan uttiide, heezzu sha"a gidiyaa attuma asatuunne mac'c'a asatuu be'iino.

²⁸ He wode Samssooni Med'inaa Godaa woossiiddde, «Abeet Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Godaw, hay taana hassayaarkkii! Abeet S'oossaw, Piliss's'eematuu ta laa"u ayfetuwwa kesseeddawaa, haluwaa taani kessanaadan, hay taana itti gede mintsetsaarkkii!» yaageedda.

²⁹ Samssooni golliyaa tookkeedda giddo tuussatuwaa laa"uwaakka oyk'k'eedda. Ushechcha kushiyaan ittuwaa, haddirssa kushiyaan ittuwaa oyk'k'eeddawaappe guyyiyaan,

³⁰ «Ane taani Piliss's'eematuwaanna ittippe hayk'k'ay!» yaagiide waasseedda. Barew de'iyaa wolk'k'aa ubbaan sugina, keetsay kaappatuu bollanne gidduwaan de'iyaa asaa ubbaa bolla kunddeedda. Samssooni hayk'k'iidde wod'eedda asay, I pas'a de'iidde wod'eedda asaappe dareedda.

³¹ Yaatina, Aa ishatuunne Aa dabbotuu ubbay yiide, Aa anhaa afeedino; S'or"aa kamaappenne Eshtaa'oola katamaappe gidduwaan, Aa aawuwaa Maanuhe duufuwaan moogeeddino. Samssooni Israa'eelan laatamu laytsaa daannatiide pirddeedda.

Amanuwaanne Amanuwa Oosuwwa Wogaa Bayetsaa

17

(17:1–21:25)

Mika Eek'aa Misiletuwwa

¹ Efireema gezziyaan Miika giyaa itti bitanii de'ee.

² Itti gallassi Miiki bare aatto, «Neepe itti Asay itti sha"anne itti s'eetu s'agaraa biraa wuu'eedda wode, neeni he wuu'eedda bitaniyaa shek'k'ishin taani sisaad. Be'a, he miishshay ta matan de'ee; taani akkaad» yaageedda.

Hewaappe guyye Aa daaya, «Ta na'aw, neena Med'inaa Goday anjjo» yaagaaddu.

³ Hewaappe guyye na'ay itti sha"anne itti s'eetu s'agaraa biraa bare aattiw zaareedda; Aa daaya, «Shek'ay ta na'aa gakkennaadan, taani ha miishshaa ta Med'inaa Godaw dum-mayana. Yaatooppe biraa siiliiside, mitsaappe masettiide giigeedda eek'aa misiliyaa an sheeshshanaw go'ettana. Hewaa diraw, biraa taani new zaarana» yaagaaddu.

⁴ Na'ay bare aattiw shaluwaa zaarina, Aa daaya he s'agaraa biraappe laa'u s'eetuwaaw akkaade, mitsaa massiide biran sheeshshi sheeshshiide eek'aa misiliyaa med'd'iyaa itti hiillanchchaw immaaddu; I ootseedda misilii Miika son de'eedda.

⁵ He Mikaw eek'aw goynniyaa keetsay de'ee. I eefuudiyaa soo giddo eek'aa misile-tuwaa giigissiide, he gollen bare naanatuwaappe ittuwaa k'eesaa ootsiide suntseedda.

⁶ He wode Israa'eeliyaa gadiyaan kaatii baawa; Asay ubbay barew likke malateeddawaa c'oo ootseedda.

⁷ He wode Yihudaa gadiyaan Beeteleeme kataman itti wodallay de'ee; I Leewiyaa zare.

⁸ Ha bitanii barew de'iyaa sa'aa koyanaw Beeteleeme katamaappe denddiide beedda; Efireema gezziyaan de'iyaa Miika soo gakkedda.

⁹ Miiki, «Hak'appe yaad?» yaageedda.

Hewaappe guyye bitanii, «Taani Yihudaa gadiyaan Beeteleeme katamaappe yaad; taani Leewiyaa zare. Ha'i taw de'iyaa sa'aa koyaadde de'ay» yaagiide aw zaareedda.

¹⁰ Miki Aa, «Taananna de'a; taw aawuwaanne k'eese gida. Taani new laytsan tammu s'agaraa biraa, kumentsaa mayuwaanne miyaabaa immana» yaageedda.

¹¹ Leewiyaa wodallay Mikana ittippe de'anaw giigeedda; Mikaw yeleeedda na'aadan haneedda.

¹² Miki Aa bare k'eesaa ootsiide suntsina, Aa son de'eedda.

¹³ Miiki, «Itti Leewii taw k'eese gideedda diraw, Med'inaa Goday taw ubbabaa loyt-sanawaa eray» yaageedda.

18

Mikanne Daana Zeretsaa

¹ He wode Israa'eeliyaa gadiyaan kaatii baawa. He wode gakkanaw Daana zaretoo Israa'eeliyaa zaratuwaa gidduwaan laatteedda gadii baawa. Hewaa diraw, untunttu barenttu de'iyaa gadiyaa koyiide de'iino.

² Hewaa diraw, Daana zaratu barenttu zaratuwaappe ichcheshu mino asatuwaa dooriide, gadiyaa wochchiiddenne akeekiide simmanaadan, S'or"anne Eshttaa'oola geetettiyaa katamatuwaappe untuntta kiitteeddino.

Untunttu Efireema gezziyaa gakkiiide, Mika son ak'eedino.

³ Untunttu Mika son de'eedda wode, Leewiyaa zare gideedda yalaga Aa haasayan ereeddino. Untunttu aakko shiik'iide, «Neena hawaa aheedawe oonee? Hawaa ayaw yaad? Hawaan ayaa ootsay?» yaagiide oochcheeddino.

⁴ I, «Miki taw hawaa hawaa ootseedda; I taw dirguwaa c'iggina, taani aw k'eese gidaade ootsay» yaagiide untunttoo zaareedda.

⁵ «Nuuni biyaa ogii nuw giigenan agganenttonne hayyanaa ane nuw S'oossaa oochcharikki» yaageeddino.

⁶ Hewaappe guyye k'eesii untunttoo, «Saro gakkite; hinttenttu biyaa ogiyaan Med'inaa Goday hinttenanna gidanawaa» yaagiide zaareedda.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, ichcheshu asatu yappe denddiide, Laayisha geetettiyaa katamaa beeddino; yaan de'iyaa Asay Sidoona gadiyaa asaadan saruwaan de'iyaaawaa be'eeddino; asatu oonanne sid'enna woppa asaa; untunttu ayayanne pac'c'ennan, ub-babay kumeedda asaa. Onannanne gakettennaan Sidoona gadiyaa asaappe haakkiide, barekka dumma de'iino.

⁸ Ichcheshu asatu S'or"anne Eshttaa'oola katamatuwaan de'iyaa barenttu ishatsuwaakko simmeeddino; untunttu ishatsu, «Ayaa oduwaa akkiide yeedditee?» yaageeddino.

⁹ Hewaappe guyye untunttu zaariide, «Biittay loytsi aradda gidiyaawaa nuuni be'eeddo. Hewaa diraw dendiide, Laayisha kataman de'iyaa asaa oleetto! Hawaan oosuwaa d'ayiide c'oo uttoppate; ellekka biide oyk'k'ite.

¹⁰ Hinttenttu yaa biide, oonanne sid'ennaan saro utteedda asaakko gakkanita. Asaw koshshiyaa ubbay he gadiyaan de'ee. S'oossay he gadiyaa hinttenttoo immeedda» yaageeddino.

¹¹ Yaatina, Daana zaratuwaappe usuppun s'eetu asatu ola miishshaa oyk'k'iide, S'or"anne Eshttaa'oola katamatuwaappe dendiide beeddino.

¹² Yihudaa gadiyaan de'iyaa K'iriyaa-Yi'aariima geetettiyyaa katamaappe away wul-
liyyaa baggana utteeddino. Hewaa diraw, he sa'ay hachche gakkanaw Daana Mootsaa
geetettiide suntsetteedda.

¹³ Hewaappe denddiide, Efireema gezziyaan de'iyaa Mika soo yeeddino.

¹⁴ Laayisha gadiyaa wochchanaw beedda ichcheshu asatuu barenttu ishatuwaa, «Ha
sa'aan, ha keetsatuwaappe ittuwaan eefuudii, soo giddo eek'aa misiletuunne mitsaappe
masettiide biran sheeshetteedda misilii de'iyawaa eriitee? Ane ay ootsanaw koshshintto
k'oppite» yaageeddino.

¹⁵ Hewaappe guyye ogiyaappe simmiide, Leewiyaa zare gideedda yalaga k'eesii de'iyaa
Mika soo biide, Aa saroteeddino.

¹⁶ He wode usuppun s'eetu Daana asatuu ola miishshaa oyk'k'iide, geliyaa penggiyaan
ek'keeddinno.

¹⁷ Unttuntu he k'eesiyaana yaan ek'k'ide'ishin, gadiyaa wochcheedda ichcheshu asatuu
Mika soo geliide, mitsaappe masettiide biran sheeshetteedda misiliyaa, eefuudiyaanne
soo giddo eek'aa misiletuwaa akkeeddino.

¹⁸ He wode k'eesii untuntta, «Waatiitee?» yaageedda.

¹⁹ Hewaappe guyye untunttu Aa, «Hayzza! Itti k'aalanne k'aattoppa! Nuunana baade
nuw aawuwaanne k'eese gida. Itti golliyaa asaw k'eese gidiyaawaappe Israa'eeliyaa
gidiyaa itti zare asaw k'eese gidiyaawe new keekennee?» yaageeddino.

²⁰ Hewaappe guyye k'eesii nashettiide eefuudiyyaa, soo giddo eek'aa misiletuwaanne
mitsaappe masetteedda misiliyaa akkiide, asatuwaana ittippe beedda.

²¹ Hewaappe denddiide, barenttu naanaa, barenttu mehiyaanne barenttoo de'iyawaa
sintsan wotsiide beeddino.

²² Unttuntu Mika golliyaappe haakkiide beeddawaappe guyyiyaan, Miki bare
shooruwaan de'iyaa asatuwaa s'eesina, olaw keseeddino; Daana asatuwaa kaalliide
gakeeddino.

²³ Waassina, Daana asatuu guyye simmiide Mika, «Waanaaddii? Ha asaa ubbaa ayaw
shiishshaaddii?» yaagiide oochcheeddino.

²⁴ Shin Miki zaariide, «Taani med'deedda ta s'oossatuwaanne taw ootsiyaa k'eesiyaa
akkiide yikichcheeddita. Taw haray ayee atteedawe? Hinttentu taana ayaw, «Waanaad-
dii?» giitee?» yaageedda.

²⁵ Daana asatuu, «Itti k'aalaa k'aattaade neena era! Ha yiluwaanna de'iyaa asaa neeni
dentsetsooppe, untunttu ne bolla denddananne ne soo asaa ubbaa wurssana» yaageed-
dino.

²⁶ Daana asatuu barenttu ogiyaa beeddino. Mikikka untunttu bareppe loytsi
wolk'k'aamiyaawaa be'iide, bare soo simmiide beedda.

²⁷ Daana asatuu Miki med'deedda s'oossatuwaanne Aa k'eesiyaa akkiide, Laayisha
kataman oonanne sid'ennaan saro de'iyaa asatuwaakko beeddino; kataman de'iyaa ubbaa
k'ara mashshaan wod'iide, katamaa taman s'uuggeeddino.

²⁸ Laayisha katamay Sidoona katamaappe haakkiide de'iyaa dirawunne Asay hara
asaana gaketti erenna diraw, untunttu ashshanaw ooninne danddayibeenna. Laayisha
katamay Beeti-Rahooba giyya sa'aa matan de'iyaa wombbaa gidдон de'ee.

Daana asatuu katamaa wotsi yeggi kees's'iide, yaan de'eeddino.

²⁹ Katamaa suntsaakka beni barenttu mayza aawuwaa, Yaak'ooba na'aa Daana suntsan
laammiide, Daana yaagiide suntseeddino; shin koyro he katamay Laayisha geetettee.

³⁰ Daana asatuu barenttoo he masetteedda misiliyaa wotsiide, Muse na'aa Ger-
shshoomappe yeletteedda Yoonataana barenttu k'eesatuwaa ootseeddino. Aa zaratuu
Asay omoodettiide beedda wodii gakkanaw, yaan k'eesatuwaa gideeddino.

³¹ Hewaadan haniide, S'oossaa Dunkkaanii Seelon de'eedda laysatuwaan ubbaan Miki
masisseedda misiletuu yaan gam"eeddino.

19

Itti Leewiyaanne I Akkeedda K'oomatto

¹ Israa'eeliyaa gadiyaan kaatii bayinna wode, Efireema gezziyaan, haako sa'aan
Leewiyaa zare gidiyaa itti bitanii de'ee. He bitanii Yihudaa gadiyaan Beeteleeme kata-
maappe itti naatto k'oomatto aheedda.

² Shin aw amanetennaan is's'aade, Yihudaa gadiyaan Beeteleeme katamaan de'iyaa
bare aawuwaa soy baaddu; yaan oyddu agenaa uttaaddu.

³ I goday iziw odi amantsanawunne, soy zaaranaw denddiide, bare k'oomaanne laa"u
haretuwaa akkiide beedda; Aa mokka akkaade, bare aawuwaa soy gelissaaddu. Izi aawuu
Aa be'eedda wode, nashettiide mokkeedda.

⁴ Naatti aawuu bitaniyaa yeddennaan diggina, yaan aananna miiddinne ushiidde heezzu gallassaa takkeedda.

⁵ Oyddentso gallassi wontta guuran dendiide, baanaw giigeeddino. Shin naatti aawuu bare naatti godaa, «Guutsa k'umaa maade, minneeddawaappe guyyiyaan baasa» yaageedda.

⁶ Hewaappe guyye laa'u attuma asatuukka uttiide, ittippe meeddinonne usheeddino. Hewaappe guyyiyaan naatti aawuu Aa, «Hayyanaa, hachche nashettaadde hawaan ak'a» yaageedda.

⁷ Leewiyaa zarii baanaw denddina, beennan ak'ana mala woosseedda; I akkiyaa k'oomatti aawuu Aa woossina, k'aykka yaan ak'eedda.

⁸ Ichcheshantso gallassi baanaw wontta guuran denddina, naatti aawuu, «Hayyanaa, minna takkaade, omarssi baasa» yaageedda. Hewaappe guyye untunttu laa'attuukka k'umaa ittippe meeddino.

⁹ Bitanii bare akkiyaa k'oomattinanne bare k'oomaanna baanaw kesina, naatti aawuu hawaadan yaageedda; «Be'ite, sa'ay k'ammi diggeedda! Nashettiide hawaan ak'i aggite. Wontta guuraanna dendiide, hinttenttu soy biita» yaageedda.

¹⁰ Shin I he gallassi yaan ak'anaw koyyibeenna. Hewaa diraw, dendiide beedda; Yaabuusa geettetiyyaa Yersaalame katamaa mata gakkedda; I akkiyaa k'oomattanne laa'u c'aaneedda haretuu aananna de'iino.

¹¹ Untunttu Yaabuusa matina, sa'ay loytsi omarsseedda; yaatina, k'oomay bare godaa, «Biyaawaa aggiide ayaw ha Yaabuusawaanatuwaa katamaan ak'okkoo?» yaageedda.

¹² Hewaappe guyye Aa goday aw zaariide, «Hawaa Israa'eeliyaa Asay bayinna allaga katamaa bookko. Gib'aa katamaa gakkanaw nuuni baana» yaageedda.

¹³ K'ay zaaretsiide bare k'oomaa, «Haaya, nuuni Gib'aa katamaan woy Raama katamaan ak'iyya sa'aa demmana» yaageedda.

¹⁴ Yaatiide barenttu ogiyya oyk'iide beeddino. Biiniyaama gadiyaan de'iyya Gib'aa katamaa matina, away untunttoo wulleedda.

¹⁵ Untunttu Gib'aa katamaa geliide ak'anaw, yaa beeddino; katamaa Asay shiik'uwaa uttiyaa sa'aan utteeddino; shin yaappe untuntta bare soy afiide ayissiyaa Asay beet-tibeenna.

¹⁶ Untunttu hewan utti de'ishshin, gaden ootsiyaa saappe sa'ay omarsina, bare soy simmiyaa itti c'ima bitanii untunttu mataanna aad'd'eedda. Ha bitanii kase Efreema gezziyaappe yeedda asa; shin ha'i I de'iyaa Gib'aa giyya katamaana; he gadiyaan Biiniyaama zariyaappe yeletteedda asatuu de'iino.

¹⁷ He c'ima bitanii katamaa Asay shiik'uwaa uttiyaa sa'aan utteedda bitaniyaa be'iide, «Hak'appe yaaddi? Hak'a bay?» yaagiide oochcheedda.

¹⁸ Leewiyaa zarii zaariide, «Nuuni Yihudaa gadiyaan de'iyya Beeteleeme katamaappe yeeddo. Ha'i Efreema gezziyaappe hefntsa baggan de'iyya nu soy boytte; k'ay Med'inaa Godaa Gollekka boytte. Yaaneeddawanttu nuuna bare soy afiide ayissiyaa asaa dem-mibeykko.

¹⁹ Nu haretuu utulayenne dalay de'ee; taw, ta akkiyaa k'oomatiwunne ta k'oomaw gidiyaa ukitsayenne woyniyaa eessay de'ee; nuu koshshiyaawaa ubbaa oyk'eeddo» yaageedda.

²⁰ Hewaappe guyye c'ima bitanii, «Saruu hinttenttoo gido; hinttenttu koyiyaawaa ubbaa taani hinttenttoo immana; ayaa gidoopenne, ha katamaa Asay shiik'uwaa uttiyaa sa'aan ak'anaw koshshenna» yaageedda.

²¹ Untuntta bare soy afeedda; untunttu haretookka miyaabaa yeggeedda. Hewaappe guyyiyaan, imatsatuu barenttu gediya meec'ettiide, kawuwaa meeddino.

²² Untunttu nashettishshin, katamaappe shufuro asatuu yiide, golliyya yuushshuwaan dooddiide, penggiyaa k'os'etsaa doommeeddino; untunttu he golliyya godaa, he c'ima bitaniyaa, «He ne soy geleedda bitaniyaa haa kessa; nuuni aananna gisanaw koyyeetto!» yaageeddino.

²³ Hewaappe guyye golliyya goday kare kesiide untuntta, «Hay ta ishatoo, hewaa mala palabaa ootsoppite; ha bitanii ta imatsaa.

²⁴ Be'ite, ta wodoro naattanne I akkiyaa k'oomatta hawaan de'iino. Taani untuntta hinttenttoo kare kessana; yaatoope untuntta hinttenttu koyeeddawaa ootsite; shin ha bitaniyaa bolla hewaa mala iitabaa ootsoppite» yaageedda.

²⁵ Shin asatuu I geeddawaa sisennan is'seeddino. Yaatina, bitanii bare akkiyaa k'oomatto kare kessiide, untunttoo immeedda; sa'ay wonttana gakkanaw, k'ammaa ubbaa kaallaan kaallaan izinna wolk'k'aan gisiide, izo pas'a kaa'iide ak'eeddino; yaatiide sa'ay wonttana hanishshin, izo yeddeeddino.

²⁶ Sa'ay wonttanaw holjooji zo"iyaa wode he mishiratta yaade, izi goday ak'eedda c'ima bitaniyaa golliyaa penggiyaan kunddaaddu; s'alk'k'ii dolana gakkanaw hewan gisaaddu.
²⁷ He gallassi guura I goday dendiide, bare ogiyya baanaw golliyaa penggiyaa dooyyiide kesseedda wode, I akkiyaa k'oomatta golliyaa penggiyaan bare kushiyya pengge goc'illaa bolla mic'c'aade, giseeddawunno be'eedda.

²⁸ Izo, «Ane denda; boyyte» yaageedda; shin iza aw aynne zaarabeykku. Hewaappe guyyiyaan, izi anhaa hariyaan c'aaniide, bare soy beedda.

²⁹ Soy gakkiiide, mashshaa akkiide, bare akkiyaa k'oomatti anhaa tammanne laa"uwaa kessiide k'ans's'ereetseedda. Itti itti gishuwaa itti zarew, ubbanna tammanne laa"u Israa'eeliyaa zaretoo yeddeedda.

³⁰ Hewaa be'eedda ubbay, «Israa'eeliyaa Asay Gibs'e gadiyaappe keseeddasaappe hachche gakkanaw, hawaa malatiyaabay ubbakka hanibeenna; nuunikka be'ibeykko. Ane hawaa ittippe akeeki zorettoyyte, ittibiaa ootsoyyte» yaageeddino.

20

Israa'eeliyaa Asay Olaw Giigussaa

¹ Pudehaa Daanappe dugehaa Berssaabehe gakkanaasinne dolahaa Gala'aaden de'iyaa Israa'eeliyaa Asay ubbay itti asaadan Mis'ip'p'an Med'inaa Godaa sintsan ittippe shiik'eedda.

² He shiik'eedda S'oossaa asaanna Israa'eeliyaa zaratuwaa ubbaa kaappatuukka de'iino. Untunttu gidдон mashshaan olettanaw danddayiyya oyddu s'eetu sha"a olanchchatuu de'iino.

³ He wode Israa'eeliyaa Asay Mis'ip'p'an shiik'eeddawaa Biiniyaama asatuu siseeddino. Israa'eeliyaa asay, «Ha iitabay ane waaniide haneeddentto, nuu odite» yaageeddino.

⁴ Hewaappe guyye hayk'k'eedda k'oomatti goday, Leewiyaa zarii untunttoo hawaadan yaagiide zaareedda; «Taanne ta k'oomatta k'ammaa ak'anaw Biiniyaama gadiyaan de'iyaa Gib'aa giyya katamaa yeeddo.

⁵ Gib'aa katamaa asatuu taana wod'anaw yiide, k'amma golliyaa yuuyyi aad'd'iide ek'k'eeddinno; shin guyyeppe ta k'oomatto akkiide, wolk'k'aan izinna untunttu gi-shishshin, iza hayk'k'aaddu.

⁶ Taani izi anhaa akkaade k'ans's'ereetseeddawaappe guyyiyaan, untunttu ha tun-abaanne pokkoba Israa'eeliyaan ootseedda diraw, Israa'eeliyaa Asay laatteedda biittaa ubbaa itti itti k'ans's'uwaa yeddaaddi.

⁷ Be'ite, hinttenttu ubbay Israa'eeliyaa asaa; zorettiide hinttenttu pirddaa immite» yaageedda.

⁸ Hewaappe guyye Asay ubbay ittippe dendi ek'k'iide, «Nu gidloppe ooninne bare dunkkaaniyaa woy bare golliyaa guyye beenna.

⁹ Nuuni Gib'aa ootsanawe hawaa; saamaa yeggiide, Gib'aa katamaa asaa olanaw baana asatuwaa doorana.

¹⁰ Israa'eeliyaa zariyaa ubbaappe olaa olettanaw biyaa olanchchatuwaappe s'eetuwaappe tammattu, sha"aappe s'eetattu, tammu sha"aappe k'ay sha"atuu shink'k'aa asaw giigissino. Atteedda olanchchatuu Biiniyaama gadiyaan de'iyaa Gib'aa katamaa biide, Gib'aa Asay Israa'eeliyaa bolla hawaa mala tunabaa ootseeddawaa haluwaa, Gib'aa kataman de'iyaa asatuwaa murana» yaageeddino.

¹¹ Israa'eeliyaa Asay ubbay katamaa olanaw ittippe shiik'eeddino.

¹² Israa'eeliyaa zaratuu Biiniyaama zaratuwaa ubbaw hawaadan yaagiide asaa kiitteed-dino; «Hinttenttu gidдон haneedda ha iitabay ayee?

¹³ Nuuni untuntta wod'iide, Israa'eeliyaappe ha iitaa d'ayssana mala, Gib'aa katamaan de'iyaa he shufuro asatuwaa kessiide, nuu aatsiide immite» yaageeddino.

Shin Biiniyaama asatuu Israa'eeliyaa Asay odiyaaawaa sisennaan is's'eeddino.

¹⁴ Untunttu Israa'eeliyaa asaanna olettanaw barenttu katamatuwaappe kesiide, ittippe Gib'aa katamaa shiik'eeddino.

¹⁵ He gallassikka Biiniyaama katamatuwaappe yeedda mashshaan olettiiyaa laata-maanne usuppun sha"a olanchchatuwa shiishsheeddino. Hewaa paydu Gib'aa katamaan de'iyaa asaa gidloppe dumma dooretteedda asatuwaa gujjennaana. Gib'aappe dooret-teeddawanttu laappun s'eeta.

¹⁶ He ubbatuwaa gidloppe laappun s'eetu asatuu haddirssa kushiyan oliyaawantta; ha ubbatuukka yambarshaan shuchaa oliide, haray atto itti binnaan akka halikkino.

¹⁷ Biiniyaama Asay baynnaan, Israa'eeliyaa Asay mashshaan olettiiyaa oyddu s'eetu sha"a olanchchatuwa shiishsheedda; he ubbatuukka olaw giigeeddawantta.

Biiniyaama Zaretuwaa Bolla Denddeedda Olaa

¹⁸ Israa'eeliyaa Asay denddiide, Beetele beedda; «Biiniyaama asaa olanaw nuuppe sintsatiide kesanaaw koshshiyaawe oonee?» yaagiide S'oossaa oochcheedda.

Shin Med'inaa Goday, «Yihudaa zarii sintsatiide bo» yaageedda.

¹⁹ Hewaappe guyye wonttetsa gallassi wantta guuran Israa'eeliyaa Asay denddiide, Gib'aa katamaa matan dunkkaaneedda.

²⁰ Hewaappe Israa'eeliyaa Asay Biiniyaama asaana olettanaw beedda; Gib'aa katamaa mataan untuntunna olettanaw salppeedda.

²¹ Biiniyaama asatuu Gib'aa katamaappe kesiide, he gallassi Israa'eeliyaappe laatananne laa"u sha"a olanchchatuwaa wod'eeddino.

²²⁻²³ Israa'eeliyaa Asay biide sa'ay k'ammana gakkanaw, Med'inaa Godaa sintsan yeekkiide, «Nu ishatuwaanna, Biiniyaama asatuwaanna olettanaw laa'entsuwaa pude baanee?» yaagiide Med'inaa Godaa oochcheeddino.

Shin Med'inaa Goday, «Ee, untuntunna olettanaw pude biite» yaageedda. Hewaappe guyye Israa'eeliyaa Asay ittuu ittuwaa mintsetsiide, koyro gallassi untuntu olaw salppeedda sa'aan laa'entsuwaa salppeeddino.

²⁴ Laa"entso gallassi Israa'eeliyaa Asay Biiniyaama asaana olettanaw shiik'k'eedda.

²⁵ Laa"entso gallassikka Biiniyaama Asay Gib'aa katamaappe kesiide, Israa'eeliyaa asaappe tammanne hoppun sha"a asatuwaa wod'eedda; ubbatuukka mashshaan olettiaawantta.

²⁶ Hewaappe guyyiyaan, Israa'eelatu ubbay Beetele biide yeekkeeddino; yaan s'oomiidde sa'ay k'ammana gakkanaw, Med'inaa Godaa sintsan utteeddino; Med'inaa Godaa sintsan s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaa shiishsheeddino.

²⁷⁻²⁸ He wode S'oossaa K'aalaa c'aak'uwaa Taabootay Beetele katamaan de'ee; he Taabootaa naagiyaawe Aaroone yeledde El'aazara na'aa Piinihaasa. Israa'eeliyaa Asay Med'inaa Godaa, «Biiniyaama asaa gidiyaa nu ishatuwaanna olettanaw k'aykka pude baaneeyye booppaane?» yaagiide oochcheeddino.

Shin Med'inaa Goday, «Biide olettite! Taani untuntta wantti hinttenttu kushiyan aatsaade immana» yaageedda.

²⁹ Hewaappe guyye Israa'eeliyaa Asay amareedda olanchchatuwaa Gib'aa katamaa yuushshuwaan muggiide naagana mala ootseedda.

³⁰ Heezantso gallassi Israa'eeliyaa olanchchatuu kasewaadanka Biiniyaama olanchchatuwaa olanaw biide, Gib'aa katamaappe sintsa bagganna salppeeddino.

³¹ Biiniyaama asatuu untuntunna olettanaw katamaappe kesiide, untuntta kaalliide, haakkiide beeddino. Kasewaadanka Beeteleenne Gib'aa afiyaa aako ogetuwaaninne dembbatuwaan Israa'eeliyaa asaappe hattamu gidiyaa asatuwaa wod'eeddino.

³² Biiniyaama asatuu, «Nuuni kasewaadanka untuntta s'ooneddola!» yaageeddino.

Shin Israa'eeliyaa asatuu kase, «Untunttu katamaappe haakkiide, ogetuwaakko kesana mala, ane nuuni bak'atoytte» yaagi wotseeddino.

³³ Yaatina, Israa'eeliyaa Asay ubbay barenttu saappe denddiide, Ba'aali-Taamaara giyya saan salppiyaa wode, Israa'eelatu barenttu muggi utteedda Gebaa'a Dembaappe ke-seeddino;

³⁴ Israa'eeliyaa ubbaappe dooretteedda tammu sha"a asatuu Gib'aa bolla olaa dentseeddino; olay loytisi wolk'k'aameedda. He ubbay haniyaa wode, barenttoo bashshay matateeddawaa Biiniyaama asatuu ayinne eribeeykkino.

³⁵ Israa'eelatu Biiniyaama asatuwaa bolla s'oonuwaa demmanaadan Med'inaa Goday ootseedda. He gallassi Israa'eeliyaa Asay Biiniyaama asaappe laatamanne ichchesha sha"anne itti s'eetu olanchchatuwaa wod'eedda; ubbatuukka mashshaan olettiaawantta.

³⁶ Hewaa diraw, Israa'eeliyaa Asay barentta s'ooneddawaa Biiniyaama Asay ereedda.

Israa'eeliyaa Asay Gib'aa katamaa yuushshuwaan muggi utteedda olanchchatuwaan ammanetteedda diraw, Biiniyaama asaan s'oonetteeddawaa malatiide guyye shiik'eedda.

³⁷ Muggiide naagiyaan olanchchatuu Gib'aa katamaa ellekka wos's'i geliide, katamaa gididon demmeedda ubbaa wod'eeddino.

³⁸ Muggiide naagiyaan Israa'eeliyaa olanchchatuu katamaa gididoppe daro c'uwaa shaariyaadan pude dentsana malanne hewe malaataa gidana mala, kase haasayi wotseeddino. Hewaa diraw, daro c'uwaa shaarii katamaappe kesiyaawaa be'eedda wode,

³⁹ olaa dembbaan de'iyaa Israa'eeliyaa asatuu bak'atiyaasaappe guyye simmiide, untuntta oleeddino.

Biiniyaama asatuu Israa'eeliyaa asaappe hattamu gidiyaa asatuwaa wod'iide, «Kasewaadan ha"ikka nuuni untuntta s'ooneddola» yaageeddino.

⁴⁰ Shin malaataa c'uway katamaappe pude kessaa doommeedda; Biiniyaama asatuu barenttu guyye s'eello wode, katamay ubbaanna tamaan s'uugettina, tamaa c'uway pude kesiyaawaa be'eeddino.

⁴¹ Hewaappe guyyiyaan, Israa'eelatu Biiniyaama asatuwaa bolla guyye simmeeddino; Biiniyaama asatuu dagammeeddino; ayaw gooppe, untunttu wurana haniyaawaa ereeddino.

⁴² Hewaa diraw, untunttu Israa'eeliyaa asaa sintsaappe mela biittaa simmiide bak'atteddino; shin olay untuntta kaalliide gakkeedda. Katamatuwaappe keseedda Israa'eeliyaa olanchchatuu gidduwaan untuntta wod'i wursseeddino.

⁴³ Israa'eelatu Biiniyaama asatuwaa dooddiide, Gib'aa katamaappe away doliyaa bagganna de'iyaa sa'aa gakkanaw kaalliide yedersseeddino; c'oratu ogiyaan de'ishshin wod'eeddino.

⁴⁴ Hewan Biiniyaama asaappe tammanne hosppun sha"a mino olanchchatuu hayk'keeddino;

⁴⁵ Untuttuppe atteeddawanttu guyye simmiide, mela biittaa aad'd'iide, Rimoonaa giyaa zaallaakko bak'atteddino; Israa'eelatu untuttuppe ichcheshu sha"a asatuwaa ogiyaan wod'eeddino; untuttuppe atteeddawantta Giidi'ooma giyaa sa'aa gakkanaw yederssiide, laa"u sha"aa wod'eeddino.

⁴⁶ He gallassi Biiniyaama gadiyaappe mashshaan olettiiyaa laatamanne ichcheshu sha"a asatuu hayk'keeddino; he ubbatuukka mino olanchchatuwaa.

⁴⁷ Shin usuppun s'eetu asatuu mela biittaa aad'd'iide, Rimoonaa Zaallaakko bak'atiide, yaan oyddu agenaar gam'eeddino.

⁴⁸ Israa'eeliyaa Asay atteedda Biiniyaama asaakko guyye zaariide, attuma asaanne mac'c'a asaa, naanaanne mehiyaa ubbaa wod'eeddino; demmeedda katamatuwaa ubbaa tamaan s'uuggeeddino.

21

Biiniyaama Zaretoo Machchiyaa Immanaw Koshsheedda

¹ Israa'eeliyaa Asay Mis'ip'p'a giyaa saan shiik'keedda wode, «Nu giddoppe ooninne Biiniyaama asaw bare naatto machato ootsiide immenna» yaagiide c'aak'k'i wotseedda.

² Israa'eelatu Beetele katamaa biide, yaan sa'ay k'ammana gakkanaw S'oossaa sintsan uttiide, barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, seela yeekuwa yeekkeeddino.

³ Hewaappe «Abeet Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw, ha yewuu ayaw Israa'elane hanedee? Hachche Israa'eeliyaa asaa giddoppe itti zarii ayaw pac'c'ii?» yaageeddino.

⁴ Wonttetsa gallassi wontta guuraanna untunttu denddiide, yarshshiyaa sa'aa yaan giigissiide s'uuggiyaa yarshshotuwaanne ittippetetsaa yarshshotuwaa shiishsheeddino.

⁵ Yaatiide Israa'eelatu, «Israa'eeliyaa zariyaa ubbaappe Med'inaa Godaa sintsan shiik'iyasaa yibeenna zarii oonee?» yaagiide oochcheeddino. Untunttu hewaa oochcheedda gaasotay, Mis'ip'p'a kataman Med'inaa Godaa sintsan shiik'anaw yibeenna Asay ooninne, «I ubbaanna hayk'k'o» yaagiide kase c'aak'keedda dirassa.

⁶ Israa'eeliyaa asatuu barenttu ishatoo, Biiniyaama zaretoo k'arettiide, «Hachche Israa'eeliyaappe itti zarii bohettedda.

⁷ Nuuni nu mac'c'a naanaa untunttoo immennaadan Med'inaa Godaan c'aak'keedda diraw, hayk'k'uwaaappe atteeda Biiniyaama zaratu mac'c'a asaa akkana mala, nuuni ay ootsanee?» yaageeddino.

⁸ K'aykka untunttu, «Israa'eeliyaa zaratuwaappe Mis'ip'p'a kataman Med'inaa Godaa sintsa yibeennawe oonee?» yaagiide oochcheeddino. Gala'aden de'iyaa Yaabeesha giyaa katamaappe itti asayenne shiik'uwaa yibeennawaa ereeddino.

⁹ Untunttu asaa paydeedda wode, Gala'aden de'iyaa Yaabeeshappe itti asayenne beet-beenna.

¹⁰ Hewaa diraw, maabaray tammanne laa"u sha"a mino olanchchatuwaa Gala'aden de'iyaa Yaabeesha katamaa kiittiide, «Biite; Yaabeeshan de'iyaawantta ubbaa mashshaan busakkite; mac'c'a asaakka guutsa naanaakka ashshoppite.

¹¹ Hawaadan oosite; attuma asaa ubbaanne attuma asaana giseedda mac'c'a asaa ubbaa wod'ite» yaagiide azaeeddino.

¹² Yaabeesha kataman de'iyaa asaa giddooppe attuma asaana gisibeenna, oyddu s'eetu wodoro mac'c'a naanaa demmiide Kanaane gadiyaan, Seelon de'iyaa dunkkaaneedda sa'aa akkiide aheeddino.

¹³ Hewaappe guyyiyaan, kumentsaa maabaray Rimoonaa Zaallaa giyaa saan de'iyaa Biiniyaama asatuwaakko sigaa kiitteeddino.

¹⁴ Biiniyaama asatuu simmiide yeeddino. Israa'eeliyaa Asay Yaabeesha katamaappe wod'enaan aheedda wodoro naanaa untunttoo immeedda. Shin wodoro naanay attuma asaa ubbaa gakkibeykkino.

¹⁵ Israa'eeliyaa zaratuwaa gidдон de'iyaa ittippetetsay duus's'anaadan Med'inaa Goday ootseedda diraw, Asay Biiniyaama asaw loytsi k'aretteedda.

¹⁶ Maabaraa c'imatuu, «Biiniyaama zaratuwaappe mac'c'a naanay hayk'k'i wureedda diraw, hayk'k'uwaappe atteeda attuma asaw nuuni machchiyaa wooti immanee?

¹⁷ Israa'eeliyaa asaa gidдoppe pitetti bayenna mala, Biiniyaama zaratuwaappe atteedawaanttoo laattiyaa naanay de'anaw koshshee.

¹⁸ Gidooppenne, nuuni nu mac'c'a naanatuwaappe untunttoo Immanaw danddayokko; ayaw gooppe, Israa'eeliyaa Asay kase, «Bare naatto Biiniyaama zariyaw immiyaa uray shek'etteeddawaa gido» yaagiide c'aak'k'etsi wotseedda» yaageeddino.

¹⁹ Hewaappe guyyiyaan, maabaraa kaaletsiyaa c'imatuu, «Be'ite, laytsan laytsan Seelon Med'inaa Godaa bonchchiyaa baalay mateedda» yaageeddino. Seelo Beeteleppa huup'issa baggana, Laboonappe gedissa baggana, Beeteleppa Sekeema afiyaa ogiyaappe away doliyaa baggana de'ee.

²⁰ He maabaraa kaaletsiyaa c'imatuu Biiniyaama asatuwaa hawaadan yaagiide azazeeddino; «Biite; woyniyaa turaa gidduwaan muggiide,

²¹ naagite. Seelo katamaa mac'c'a naanay baalaa gallassi kabaruwaa oyk'k'iide, yes's'iiddinne duriidde yiyaa wode, hinttenttu woyniyaa turaa gidдoppe kesite. Ubbaykka Seelo mac'c'a naanatuwaappe hinttenttoo dafiide, Biiniyaama gadiyaa akkiide biite.

²² Unttuntu aawotuu woy untunttu ishatuu nuukko magananaw yiyaa wode, nuuni untuntta, «Hay hayyanaa, untuntta nuw immi aggite; ayaw gooppe, nuuni untuntta huup'iyaan huup'iyaan gakkiiyaa mac'c'a asaa olaa saappe demmibeykko. Hinttenttu dosiide immibeenna diraw, bayzzanchcha gidikkita» yaagana» yaageeddino.

²³ Biiniyaama asatuukka Israa'eeliyaa c'imatuu geeddawaadan ootseeddino; ubbaykka Seelon duriyaa mac'c'a naanatuwaappe barenttu payduwaa keeshshatuwaa dafiide afeedino. Unttuntu barenttu laata gadiyaa simmiide, katamatuwaa wotsi yeggi kees's'iide, yaan de'eeddino.

²⁴ He wode Israa'eeliyaa Asay yaappe biyaa wode, ubbaykka bare zariyaakko zariyaakkonne bare soo asaakko asaakko beedda.

²⁵ He wode Israa'eeliyaa gadiyaan kaatii baawa; Asay ubbay barew likke malateeddawaa c'oo ootsee.

Uruuti mas'aafaa Geluwaa

Uruuti taarikii sarotetsay kumeedda taarikiiyaa; ha taarikii beetteeddawe daannatuwaa mas'aafan odetteedda makkalay de'iyaa wodiyaanna. Moo'aabe gade asaa gideedda uruuta Israa'eeliyaa asaa ittuwaa gelaaddu. De'ishshin I asinay hayk'ina, Israa'eeliyaa asaa gideedda bare bollotattiw loytisi malalissiyaa hanotan ammanettadu. Hewaadankka k'ay Israa'eeliyaa S'oossaa loytisa siik'aaddu. Wurssetsan beni bare asina dabbatuwaappe ittuwaa gelaaddu. He geluwaa bagganna Israa'eeliyaa gadiyaan wolk'k'aama kaatiyaa gideedda Daawitew mayza aatto gidiyaa kaac'aa demmaaddu.

Daannatuwaa Mas'aafan de'iyaa taarikii S'oossaa Asay S'oossappe haakkeedda gaasuwaan untuntta gakteedda bashshaa bessino. Uruuti Mas'aafan de'iyaa taarikii k'ay bare deemuwaa Israa'eeliyaa S'oossaa akka zaareedda itti allaga mishirata anjjetteeddanne ammanetteeda asaappe ittinno gidaade paydetteedda izi danddayaa besse.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Nuhaama Uruutinna Beeteleeme Simusaa 1:1-22

Uruutanne Boo'eeze Gaketussaa 2:1–3:18

Boo'eeze Uruuto Akussaa 4:1-22

Nuhaama Uruutinna Beeteleeme Simussaa

(1:1-22)

Elimeleekinne Aa Soy Asay Moo'aabe Beteeddino

¹ Israa'eeliyaa gade daannatu mooddiyaa wode, he gadiyaan koshay dendeedda. Itti bitaniyaa bare machchattinanne bare laa"u naanaanne Yihudaa gadiyaan Beeteleeme katamaappe dendiide, Moo'aabe gadiyaa betteedda.

² He bitaniyaa suntsay Elimeleeka; Aa machati suntsay Nuhaamo; Aa laa"u naanaa suntsay Mahiloonanne Keeliwoonanne. Untuntu Yihudaa Beeteleemen de'iyaa Efrataa yara. Hewanttu Moo'aabe biide yan de'eeddino.

³ Nuhaami asinay Elimeleeki hayk'k'eedda. Iza bare laa"u naanatuwaan attaddu.

⁴ He naanay Moo'aabe gade mac'c'a naanatuwaappe Orpponne Uruutonne geetettiyaa machatuwaa akkeeddino. Hewan tammu laysaa gidiyaawaa uttiide,

⁵ Mahilooninne Keeliwooninne laa"attuukka hayk'k'eeddino. Nuhaama bare asinaykka bare laa"u naanaykka hayk'ina barekka attaddu.

Nuhaama Uruutinna Beeteleeme Simmaaddu

⁶ Aa Moo'aaben de'aadde, Med'inaa Goday bare asaa Israa'eeliyaa maariide, katsaa untunttoo gatseeddawaa sisaaddu. Moo'aabe gadiyaappe simmanaw bare naanaa machatuwaa laa"atuwaanna dendeddu;

⁷ bare naanaa machatuwaa laa"atuwaanna ittippe bare de'iyaasaappe kesaaddu. Untuntu guyye Yihudaa gadiyaa afiyaa ogiyaan geleeddino.

⁸ Nuhaama bare naanaa machatuwaa, «Simmite; hinttenttu ubbaykka hinttenttu aati soo aati soo biite. Hinttenttu hayk'k'eeddawayntoonne tawunne keekeddawaaddan, Med'inaa Goday hinttenttoo keeko.

⁹ Hinttenttu huup'yaan huup'yaan geliyaa hara asinatuu son Med'inaa Goday woppaa immo» yaagaade untuntta yeraaddu.

Shin untuntu barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiidde yeekkiide,

¹⁰ «Nuuni neenanna ne asaakko baana» yaageeddino.

¹¹ Shin Nuhaama untuntta, «hay ta naatto, simmite. Hinttenttu taananna ayaw biitee? hinttenttoo asinaa gidanaw attuma naanaa taani hawaappe guyye yelanitaayye?

¹² Ta naatto, simmite; taani hara asinaa gelennaadan ec'akichaad. Won taani yelana gaytanttone, hachche k'amma ubbaa asinaa gelaade, attuma naanaa yelaytanttone,

¹³ hewanttu dic'ci gakkanaaw naaganiteyee? Untuntu diraw giidde, asinaa gelennaan atti agganiteeyee? Ta naatto, hewe hanennawaa gidiyaawaa hinttenttu eriita. Med'inaa Goday taanna metootseeddawaa diraw, hinttentta gakteeddabay taanna loytisi seellee» yaagaaddu.

¹⁴ Hewan untuntu barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiidde yeekkeeddino. Yaatina Orppa bare bollotatto yera akkaade, simma aggaaddu. Shin uruuta O bak'k'a oyk'k'aade is'saaddu.

¹⁵ Nuhaama O, «Be'a, ne asinaa ishaa machchata bare asaakkonne bare s'oossakkonne simmaaddu. Neenikka izina simmaade ba» yaagaaddu.

¹⁶ Uruuta zaaraade, «Taani neeppe shaaketanaadan woy neena aggade guyye sim-manaadan taana metootsoppa. Neeni biyaasa'aa hak'anne taani baana; neeni de'iyaa sa'aan hak'aninne taani de'ana. Ne Asay ta asaa gidana; ne S'oossay ta S'oossaa gidana.

¹⁷ Neeni hayk'kiyaa sa'aan taani hayk'k'ana; hewan moogetta aggana. Hayk'oppe attin, harabay taana neeppe shaakkooppe, Med'inaa Goday taana wod'o» yaagaaddu.

¹⁸ Uruuta izina baanaw bare k'ofaa k'achcheeddawaa Nuhaama eraade, c'o"u gaade agga bashaaddu.

¹⁹ Hewaa diraw, laa"u mac'c'a asatuu Beeteleeme gakkanaw beeddino. Unttuntu Beeteleeme gakkiiyaa wode, he katamaa Asay ubbay untuntutuban maalaletteedda. K'ay mac'c'a asatuu, «Hanna Nuhaamii?» yaageeddino.

²⁰ Aa zaaraade untunttu, «Taana, Nuhaamo* gooppite; <C'ametteedaanne> giite. Ayaw gooppe, Ubbaa Danddayiyaa S'oossay ta de'uwa darssi c'amisseedda.

²¹ Taani kumentsan kesaade baad; shin Med'inaa Goday taana mela zaareedda. Med'inaa Goday taana tuggayiidde Ubbaa Danddayiyaa S'oossay taanan palabaa gatseddha. Yaatina, taana ayaw Nuhaame giide s'eessiitee?» yaagaaddu.

²² Hewaadan hanaade, Nuhaama bare na'aa machchatti Moo'aabe Uruutinna simmaaddu. Unttuntu Beeteleeme gakkkeeddawe banggaa c'akay doomettiyaa wodiyaanna.

Uruutanne Boo'eeza Gakkettussaa

2

(2:1–3:18)

Uruuta Boo'eeza Gade K'aarimiyyaa K'oranaw Baaddu

¹ Nuhaamiw izi asina Eelimeleeka bagganna dabbotiyyaa, Boo'eeza giyaa itti eretteedda dure bitanii de'ee.

² Itti gallassi Moo'aabbata Uruuta Nuhaamo, «Taw k'arettiyyaa asaa kaallaade k'aarimiyyaa k'oranaw katsaa c'akkiyaa sa'aa booshsha?» yaagaaddu.

Iza, «Ee ta naatte, ba» yaagaaddu.

³ Uruuta baade, katsaa c'akkiyaa asaa geeduwaappe k'aarimiyyaa doommaaddu. Kaac'aadan Aa k'aarimiyyaa mas'iyaaawaa gadii Eelimeleeka dabbuwaa Boo'eeza gade.

⁴ He wodenkka Boo'eezi Beeteleeme katamaappe gakkii wod'd'eedda; katsaa c'akkiyaa asaa, «Med'inaa Goday hinttenttoo wolk'k'aa immo» yaageedda.

Unttuntukka zaariide, «Neenakka Med'inaa Goday anjo» yaageeddino.

⁵ Yaatina Boo'eezi katsaa c'akkiyaawanttu kaappuwaa, «Hanna yalaga mac'c'awunna oonnii?» yaagiide oochcheedda.

⁶ C'akkiyaawanttu kaappuu zaariide, «Hanna yalagatta Nuhaamina Moo'aabe gadiyaappe yeedda Moo'aabe mac'c'a asaa.

⁷ Aa taana, «Katsaa c'akkiyaawanttu geeduwa kaallaade pochchatuwaa gidduwaappe k'aarimiyyaa mas'oo?» gaade oochchaaddu. Yaateeddaana wontta yodeppe doommaade ha"i gakkanaw, guutsaanne shemppennan hawaan mas'aade gam"aaaddu» yaageedda.

⁸ Boo'eezi Uruuto, «Ta naatte, sisa; k'aarimiyyaa mas'anaw hara gade booppa. K'ay hawaappe hak'anne k'aas's'oppa. Ta mac'c'a k'oomatuwanna hawaan peesha.

⁹ Asay katsaa c'akkiyaa sa'aa s'eella s'eellaade, untunttu geeduwa kaallaade mas'a. Attuma k'oomatuu neena bochchennaadan taani untunttoo odaaddi. K'ay neena saammiyyaa wode, attuma k'oomatuu tikki wotseedda haatsaa otuwaakko baade usha» yaageedda.

¹⁰ Uruuta som"i sa'aa gakkanaw hokkaade wutishaaddu; «Taani imatsaa asaa gidikkittaa? Neeni hawaa keeshshaa taw k'aretteeddawe ayaa dirassee?» yaagaaddu.

¹¹ Boo'eezi zaariide, «Ne asinay hayk'k'oodeppe doommina, neeni ne bolloattiw ootseedda kumentsaa ubbaa taani sisaad. Neeni ne aatto, ne aawuwaanne ne yeletteedda gadiyaa aggaade, hawaappe kase ne erenna asaana de'anaw yeeddawaa taani geeshshaade eraad.

¹² Neeni haneeddawaa kushiyyaa Med'inaa Goday new zaaro. Neeni Aa k'efiyyaa garssan attanaw yeedda Med'inaa Goday, Israa'eeliyyaa S'oossay new kumentsabaa immo» yaageedda.

¹³ Uruuta, «Ta godaw, neeni taw darssa k'arettaadda; taani ne k'oomatuppe ittuwaa gakkikke, shin taw lo"obaa haasayaade, taana mintsetsaadda» yaagaaddu.

¹⁴ Laas'aa miyyaa wode Boo'eezi O, «Haa shiik'a; ukitsaa akkaade woyniyaa eessaa c'aalan tusha tushaade ma» yaageedda. Katsaa c'akkiyaawanttu matan uttaaddu. Iziw tishaa s'iis's'eeddawaakka immeedda; Aa maade kallina, k'umay palaheedda.

* 1:20 Nuhaamo: Ha suntsaa biletsay, «C'ametteeddaano» giyaawaa.

2:2 Wog. 19:9-10; Zar. 24:10

¹⁵ K'aykka k'aarimiyyaa mas'anaw Aa denddiyaa wode, Boo'eezi bare k'oomatuwaa, «Pochchiyaa garssappekka Aa k'oroopekka, O yeellayoppite.

¹⁶ Ubbaa pochchiyaappekka shoddiide, iziww yeggi aggitte; Iza mas'uu; O amaassaloppite» yaageedda.

¹⁷ Hewan Uruuta omarsii gakkanaw k'oraaddu. Bare mas'a peeshowaa Aa bukkina, tammu kiilo giraame bangga gidiyaawaa kesseedda.

¹⁸ Aa he katsaa ba"aa akkaade, katamaa simmaaddu; ay keeshshaa katsaa mas'aaddentto Aa bare bollotatto bessaadu. K'ay bare miishshin palahiide atteedda k'umaa aheedawaa kessaade iziww immaaddu.

¹⁹ Yaatina, izi bollotatto O, «Hachche hawaa hak'appe mas'aadii? Hak'an ootsaaddii? New hawaadan keekeedda bitanii anjjetto» yaagaaddu.

Iza bare ootsa peesheedda gadiyaa godaabaa bare bollotattiw odaaddu. «Taani hachche ootsaade peesheedda gadiyaa godaa sunsay Boo'eeza» yaagaaddu.

²⁰ Nuhaama zaaraade, «Hayk'leeddawanttookka pas'a de'iyawanttookka bare keekatet-saa aggibeenna Med'inaa Goday anjjo» yaagaaddu. Gujjaadekka Nuhaama O, «He bitanii nuu mata dabbuwaattee; ubbaa nubaa wozanaw gatsiyaawanttuppekka ittuu Aa» yaagaaddu.

²¹ Moo'aabbata Uruuta, «I ubbaa taana, Ta katsay c'akettiide wurana gakkanaw, ta oosanchchatuwaappe shaakettennan k'aarimiyyaa mas'a yaageedda» yaagaaddu.

²² Nuhaama bare na'aa machato Uruuto, «Ta naatte, tumukka Boo'eeza gadiyaan oot-siyaa mac'c'a asatuwaana booppe, new lo"aa. Ayaw gooppe, hara asaa gade booppe, neena attuma Asay bochchanawaa» yaagaaddu.

²³ Hewaa diraw, Uruuta Boo'eeza mac'c'a k'oomatuwaakko shiik'ade, banggaanne zarggaa c'akay wurana gakkanaw, k'aarimiyyaa mas'aadde gam"aaddu. K'ay bare bollotat-tina ittippe de'aaddu.

3

Uruuta Asinaa Demmaaddu

¹ Itti gallassi Nuhaama bare na'aa machchattio, «Ta naatte, neeni giigina de'anaw, taani new asinaa koyintto iitanee?

² Neeni untunttuna gam"eedda mac'c'a k'oomatuu aw kiitettiyya Boo'eezi nuw mata dabbo gidendee? Sisa, I hachche k'amma uddumaan banggaa bukkanaawaa.

³ Neeni meec'etta; shittuwwa oketta. Yaataade ne lo"o mayuwwa mayyaade, duge udduma ba; shin baade Boo'eezi miiddinne ushidde simmana gakkanaw, Aa ayfiyaan beettooppa.

⁴ I gisiyya wode, hak'an I gisinttone be'aade, I gem"ishoonin Aa afilaa k'aaraade, Aa gedissanna gisa basha. Neeni hananabaa I new odanawaa» yaagaaddu.

⁵ Uruuta, «Neei geeddawaa ubbaa ta hanana» yaagaaddu.

⁶ Hewoo Uruuta duge udduma baade, izi bollotatto iziww odeeddabaa ubbaa hanaaddu.

⁷ Boo'eezi miide ushidde bare bollaa pashikkiseeddawaappe guyye, katsaa uliyya matan aad'd'iide giseedda. Uruuta loddan shiik'ade, Aa gediyya k'aaraade, gedissanna gisa aggaaddu.

⁸ Hekka bilahe gidiyya wode, bitaniyya ittibay dagantsina beegottiide, aad'd'i wod'd'iide, itti mac'c'awunna Aa gedissanna giseeddaano demmeedda.

⁹ «Hannee, neeni oonee?» yaagiide oochcheedda.

Iza, «Taani ne k'oomatoo Uruuto; neeni ta asinaw mata dabbo gidiyya diraw, taana akka» yaagaaddu.

¹⁰ Boo'eezi zaariide, «Ta naatte, Med'inaa Goday neena anjjo! Hawe ne ooshay neeni kase ne bollotattiw ootseedda keekatetsaappekka aad'd'ee; neeni mank'k'o woy dure gideedda yalaga attuma asaa koyabaakka.

¹¹ Ha"i simmi ta naatte, yayyoppa. Neeni oochcheedda ubbaa new taani ootsana. Ayaw gooppe, ta kataman de'iyaa Asay ubbay neeni lo"obaa haniyya mac'c'a asaa gidiyaawaa ereedda.

¹² Taani mata dabbo gidiyaawe tuma; shin taappe mataa dariyaawe de'ee.

¹³ Hachche k'ammaa hawaan ak'a. Wonttina I neena ayissanaw koyooppe, lo"aa; akko. Shin I ayissanaw koyennan is'sooppe, Med'inaa Goday ero, taani neena akkana. Sa'ay wonttanaw hawaan gisashsha» yaageedda.

¹⁴ Iza Boo'eeza gedissanna sa'ay wonttanaw gisaaddu; Boo'eezi, «Mac'c'aanna katsaa udduma yeeddawaa ooninne eroppo» geedda diraw, Uruuta Asay asaa be'enna wodiyaan denddaddu.

¹⁵ Boo'eezi O, «Ne mayyeedda k'amishiyaa haa ahaade, piddi ootsa oyk'k'a» yaageedda. Aa oyk'k'ina laatamu kiilo giraame banggaa makki k'oliide, O ba'iseedda. Aa ba"ade guyye katamaa baaddu.

¹⁶ Uruuta bare bollotattikko yiina, Nuhaama O, «Ta naatte, nebaya waaneedee?» yaagaade oochchaaddu. Bitanii iziwi ootseeddabaa ubbaa odaaddu;

¹⁷ «Ne bollotattikko mela kushe booppa» giide hawaa laatamu kiilo giraame banggaa immeedda» yaagaaddu.

¹⁸ Yaatina, Nuhaama, «Ta naatte, ayde hananawentto be'ana gakkanaw naaga. Bitanii hachche ha yewuwaa wurssennan shemppenna» yaagaaddu.

4

Boo'eezi Uruuto Akkussaa

(4:1-22)

¹ Boo'eezi katamaa penggiyaa matan de'iyaa gutaraa pude kesiide, yan utteedda. I odeedda mata dabbuu yaanna aad'd'ee. Boo'eezi «Ta ishaw, haa simmaade hawaan utta» yaageedda. I simmiide utteedda.

² Boo'eezi he katamaa c'imatuwaappe tammu asaa dooriide, «Hawaan uttite» yaageedda; untunttu utteeddino.

³ Boo'eezi bare mata dabbuwaa hawaadan yaageedda; «Moo'aabe gadiyaappe simmaade yeedda Nuhaama, nu ishaa Elimeleeka gadiyaa bayzzaw.

⁴ Hewaa diraw, taani new, hawaan utteedda asaa sintsaaninne ta katamaa c'imatuwaa sintsan, «Shamma» gaade odanaw k'oppaad. Neeni wozanaw koyooppe woza; koyana d'ayooppe, taani eranaw taw oda. Ayaw gooppe, wozanaw maatay de'iyawe neeppe hara Asay baawa; neeppe kaallaade taani de'ay» yaageedda.

I, «Taani wozana» yaageedda.

⁵ Boo'eezi, «Gadiyaa Naa'oomippe shammiyaa gallassi, am"atto Uruuto akkaasa; yaa-tooppe, hayk'k'eeddawaa suntsay Aa laata gadiyaan s'eesettanawaa» yaageedda.

⁶ Ha mata dabbuu, «Hewaa gidoppe, taani wozanaw danddaykke; ayaw gooppe, hewe taana ta buzo laata gadiyaa bayzissana. Hewaa neeni new woza; taani danddaykke» yaageedda.

⁷ Beni wode Israa'eeliyaa gadiyaan ooninne ak'uwaa wozooppe woy laammooppe, zal'iyaa duutsanaw itti baggay bare c'aammaa gediyaappe shoddiide, hinkko baggawaa immeedda. Israa'eeliyaa gadiyaan ittibaa ittuwaappe ittoo sheed'd'iyaa maaray hewaa.

⁸ Hewaa diraw, he mata dabbuu Boo'eeza, «Neeni shamma» yaagiide, bare c'aammaa gediyaappe shoddeedda.

⁹ Yaatina, Boo'eezi c'imatuwaanne asaa ubbaa, «Taani Elimeleekawunne Keliwoon-awunne Ma'loonaw de'iyawaa ubbaa Naa'oomippe shammeeddawoo hachche hinttenttu markka.

¹⁰ K'ay hayk'k'eeddawaa suntsay untunttu soo asaa suntsaa gidoppe woy katamaa asaa mazggobaappe d'ayennaadan, Aa suntsaa Aa laata gadiyaan s'eesissanaw Ma'loona am"atto Uruutokka taani akiyaawoo hachche hinttenttu markka» yaageedda.

¹¹ Penge gutaran de'iyaa c'imatuunne Asay ubbay, «Ee, hawoo nuuni markka! Med'inaa Goday hanno ne soo yiyaa machchattio, Israa'eeliyaa asaw mayza aatto gideedda Raa-heelidaaninne Liyadan ootso. Neenikka Efiraatan dure gideedda ne suntsay Beeteleemen eretto.

¹² Med'inaa Goday ha lo"n yalaga machatippe new immiyaa zariyaan, Ti'imaara Yihudaw yeleedda Paareesa gollen hano» yaageedda.

Boo'eeza Yeletaa

¹³ Hewaadan ootsiide, Boo'eezi Uruuto akkeedda; Aw machchattio gidaaddu. Med'inaa Goday iziwi uluwaan yeluwaa immiina, attuma na'aa yelaaddu.

¹⁴ Mac'c'a asatuu Nuhaamo, «Hachche neena heemmanaw new na'aa na'aa d'ayisibeenna Med'inaa Goday galatetto! Aa suntsay Israa'eeliyan eretto!

¹⁵ I new sa'aa keekissana; neeni ec'iyaa wodiyaan neena I heemmana. Ayaw gooppe, neena dosiyaanna, laappun attuma naanaappekka aad'd'a new keekiyaanno, ne na'aa machchata Aa yelaaddu» yaageeddino.

¹⁶ Nuhaama yeera akkaade idimmaaddu; yaataade Aa dichchaaddu.

¹⁷ I shooruwaan de'iyaa mac'c'a asatuu, «Nuhaamiw attuma na'ay yeletteedda» yaagiide Aa Yoobeeda suntseeddino. Yoobeedi Daawite aawuwaa Isseyaa yeleeddawaa.

¹⁸ Paareesa yeletay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaadan: Paareesi Hes'iroona yeleedda;

¹⁹ Hes'irooni Raama yeleedda; Raami Amminadaaba yeleedda;

²⁰ Aminaadaabe Na'asoona yeleedda; Na'asoone Salmoona yeleedda;

²¹ Salmoone Boo'eeza yeleedda; Boo'eezi Yoobeeda yeleedda;

²² Yoobeedi Isseya yeleedda; Isseyi Daawita yeleedda.

Koyro Sammeela Mas'aafaa Geluwaa

Koyronne Laa'entso Sammeela giyaa suntsay yeeddawe S'oossay Israa'eeliyaa biitan kaatetuwwa ayissuwwa essanaw go'eteedda asaa gaasuwaana. Sammeeli S'oossay Israa'eeliyaa bollan ooratsa kaatiyaa ayissuwwa maaraa esseeddawaanne I esseedda maaray biletsaanna de'ana mala ootseedda asaa. Sammeela mas'aafan koyro shaakuu Israa'eeliyaa Asay daannatu mooduwaappe kaatetuu mooddiiyaa kawutetsaw pinneedda hanotaa odee. Ha laamii Israa'eeliyaa asaa ubbaa de'uwwa gidдон oosetanaw danddayeeddawe heezzu asaa gaasuwaana. Hewantuppe koyruu wurssetsan de'eedda wolk'k'aama wolk'k'aama daannatuwaappe ittuwaa gidiiyaa Sammeela gidooode, laa'entsuu Israa'eeliyaw koyro kaatiyaa gideedda Saa'oola. Heezentsuu k'ay maataa oyk'k'anaappe kase Aa taarikii Sammeelanne Saa'oola taarikiyaanna oyk'etti utteedda Daawita.

Ha mas'aafaw huup'e kiitay ec'a K'aalaa c'aak'uwa gidдон de'iyaa hara taarikiyaa mas'aafatuwaadankka, S'oossaw ammanettiyaawe anjjoonne injje de'oo kaaletsiyaawaanne azazettenan is's'iyaaawe kunddetsaanne bashshaa ahiyaawaa bessee. Hewenne S'oossay k'eesiyaa Eeliyaw odiidde, «Taana bonchchiyaawantta taani bonchhana; taana kad'iyaa wantta taani kawushshana» giide haasayeedda k'aalan k'onc'c'iyaan odee (2:30).

Ha mas'aafay kaatii mooddiiyaa kawutetsaa essiyaa maaran asaw sisetiyyaa hanotaa k'onc'c'isseedda. Kase ayissuwwa wogaan Israa'eeliyaa asaw tumu kaatiyaa gidiiide eretteeddawe bare huup'iyaw S'oossaa. Shin guyyeppe gam'iidde Asay ooshaa dentsina, S'oossay untunttoo kaatiyaa dooreedda. Shin ha ubbaan huup'ebay kaatiyaa gidina, Israa'eeliyaa asaa gidinakka, S'oossay untuntuppe bollanna pirddiyaawaa gidina, Aa garssan untunttu de'anaassa (2:7-10). Hewekka S'oossaa higgiiyaappe garssanna dure gidina, mank'k'o gidinakka, asaa ubbaa maatay bonchchettina de'anaw koshshiyaawaa bessee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Saameeli Israa'eeliyaa Kaaletsiyaawaa Gidussaa 1:1–7:17

Saa'ooli Kaatiyaa Gidussaa 8:1–10:27

Koyro Saa'oola Ayissuwwa Laytsatuwaa 11:1–15:35

Daawitanne Saa'oola 16:1–30:31

Saa'oolanne Aa Naanatuwaa Hayk'uwwa 31:1-13

Sammeeli Israa'eeliyaa Kaaletsiyaawaa Gidussaa

(1:1–7:17)

Elk'k'annee Aa Soy Asaa

¹ Efireema gezziyaan, Raama geetettiyyaa kataman de'iyaa, Efireema zarenne S'ufa yara gideedda, Elk'k'aana geetettiyyaa itti bitanii de'ee; I Yirohaama na'aa; Yirohaami Eelihiu na'aa; Eelihiu Toohu na'aa; Toohu S'ufa na'aa.

² Elk'k'aanaw laa"u machchattuu de'iino; ittini suntsay Haanno; yenkkori suntsay Piniino. Piniinaw naanay de'iino; shin Haanniw itti na'ikka baawa.

³ Ubbaaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw goynnanawunne yarshshanaw Elk'k'aani laytsan laytsan bare katamaappe Seelo bee. Eli naanay laa"u, Hofiniininne Piinihaasi yaan Med'inaa Godaa k'eesetuwwa.

⁴ Elk'k'aani yarshshuwwa yarshshiyaa wode awudenne ashuwaappe itti kushiyya bare machchatti Piniiniw, k'ay itti itti kushiyya I attuma naanawunne mac'c'a naanaatoo huup'iyaan huup'iyaan immee.

⁵ Med'inaa Goday Haanno yeluwwa digginttokka, Elk'k'aani izo dosiyaa diraw, iziw laa"u kushiyya immee.

⁶ Med'inaa Goday Haanniw ubbaanna yeluwwa diggeedda diraw, izi laggatta izo hank'etsawunne yiloyaw.

⁷ Hawe laytsaappe laytsan haniyaawaa; Haanna Med'inaa Godaa Golle beedda wode awudenne izi laggatta izo yeekkana gakkanaw k'umaa muussaa is's'ana gakkanaw yiloyaw.

⁸ Izi asinay Elk'k'aani izo, «Haannee, neeni ayaw yeekkay? Ayaw k'umaa miikkii? Ne wozanay ayaw kayyottii? Taani new tammu naanatuwaappe aad'd'ikkitaayye?» yaagee.

Haanni Woosaa

⁹Itti gallassi untunttu Seelon meeddawaappenne usheeddawaappe guyyiyaan, Haanna dendra ek'kaaddu. Ek'kiyaa wode, Med'inaa Godaa golliyya penggiyaa matan de'iyaa oydiyaan k'eesiyaa Eeli utteedda.

¹⁰Haanna loytsa seeletaade, c'amo yeekuwa yeekkaade Med'inaa Godaa woossaaddu.

¹¹Iza hawaadan yaagaade k'anggetsaa k'anggettaaddu; «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw, taana ne k'oomattoo s'eella! Ta mishuwaa be'aade, taana hassaya; taana ne k'oomatto dogoppa. Neeni taw ne k'oomatiw attuma na'aa immooppe, Aa de'uwaa laytsaa ubbaan taani Aa new immana; Aa huup'ii ubbakka meedetenna» yaagaaddu.

¹²Haanna Med'inaa Godaa woosaa adusseedda wode, Eeli I doonaa s'eellee.

¹³Haanna bare wozanaa gidдон S'oossaa woossiyaa wode, I mettershshay k'aas's'iyaa waappe attina, izi k'aalay sisettenna; hewaa diraw, Eeli izo matsotteeddawaadan k'oppeedda.

¹⁴Hewaappe izo, «Neeni awude gakkanaw matsotay? Woynniyaa eessaa ne doonaappe digga» yaageedda.

¹⁵Hewaappe guyye Haanna hawaadan yaagaadde aw zaaraaddu; «tuytti, ta godaw, taani loytsi metootanchchaa mac'c'a asaa; taani ta shemppuwaappe Med'inaa Godaa woossayippe attina, woyniyaa eessaa woy matsoyiyaa ushshaa ushabeykke.

¹⁶Taani ta tuggaanne ta mishuwaa daruwaa hawaan haasayeedda diraw, taana ne k'oomattoo «Patsenna mac'c'a asa» gaade k'oppoppa» yaagaaddu.

¹⁷Hewaappe guyye Eeli iziw zaariide, «Sarotetsaan ba; neeni Aa woosseeddawaa Is-raa'eeliyaa S'oossay new immo» yaageedda.

¹⁸Hewaappe guyye Haanna, «Ne k'oomatta ne sintsan nashshuwaa demmu» yaagaaddu. Hewaappe guyyiyaan, Aa bare ogiyaa baade, k'umaa maaddu; hewaappe simmina mulekka kayyotabeykku.

Haanna Sammeela Yelaaddu

¹⁹Wonttetsa gallassi guuraanna dendiide, Elk'k'aaninne Aa soo Asay Med'inaa Godaw goynneeddawaappe guyyiyaan, barenttu soo, Raama katamaa simmeeddino. Elk'kaani bare machati Haannina ak'eeda; Med'inaa Goday izo k'oppeedda;

²⁰Aa shahaaro wode wodii wurina attuma na'aa yelaaddu. Haanna, «Taani Med'inaa Godaa woossina siseedda» gaade Aa suntsaa Saamue'eela suntsaaddu.*

²¹Elk'kaani bare soo asaa ubbaanna laytsaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw yarshshanawunne k'angeeddawaa gatsanaw Seelo beedda;

²²shin Haanna babeykku. Aa bare asinaa, «Ta na'ay d'antsaa duutseeddawaappe guyyiyaan, taani Aa afaade, Med'inaa Godaw immana; med'inaw I yaan de'anawaa» yaagaaddu.

²³I asinay Elk'kaani, «Neena lo"owaa ootsa; Aa neeni d'antsaa duutsana gakkanaw son gam"ashsha; yaaninakka Med'inaa Goday bare k'aalaa polo» yaageedda. Hewaappe guyye Haanna d'antsaa duutsana gakkanaw bare na'aa d'antsaadde son gam"aaddu.

²⁴Haanna izi na'ay d'antsaa duutseeddawaappe guyyiyaan, Sammeelanee heezzu laytsaa korumaa, tammu kiilo giraame d'iliyaanne ogoruwaa kumentsaa woyniyaa eessaa akkaade Med'inaa Godaa golliyya Seelo baaddu; na'ay he wode guutsa.

²⁵Untunttu korumaa shukkeeddawaappe guyyiyaan, na'aa Eeliyakko afeedino.

²⁶Haanna Eeliyaa, «Ta godaw, ne de'u ero! Ne sintsan ek'kaade Med'inaa Godaa woosseedda mishirata tumu taanattee.

²⁷Taani ha na'aa yelanaw woossina, Med'inaa Goday taani Aa woosseeddawaa immeedda.

²⁸Hewaa diraw, taani Med'inaa Godaw Aa immaad; I bare de'o laytsaa ubbaan Med'inaa Godaw imetteedda» yaagaaddu. Hewaappe guyyiyaan, untunttu Med'inaa Godaw yaati goynneeddino.

2

Haanni Woosaa

¹Haanna hawaadan yaagaadde woossaaddu;

«Ta wozanay Med'inaa Godaan nashettee;

Med'inaa Godaan ta wolk'k'ay dareedda.

Ta morkkatuwaa bollan taani c'ee'k'ettaade haasayay;

Med'inaa Goday taana ashsheeda diraw, taani nashettay.

²«Med'inaa Godaa mala geeshshi ittuunne baawa;

Aa mali ittuunne baawa.
Nu S'oossaappe attina,
hara attiyaa wogga Zaallay baawa.

³ «Otoro haasaya aggite;
otoro k'aalay hinttenttu doonaappe kessoppo.
Ayaw gooppe, Med'inaa Goday eriyaa S'oossaa;
asaa oosuwaa I yiggi s'eellee.

⁴ «Olanhchatuwaa wonddaafii me"eedda;
shin d'ubetteeddawanttu wolk'k'aa danc'c'eeddino.

⁵ Kalli utteeddawanttu koshatiidde,
K'umaw haraw ootsiino;
shin koshatti utteeddawanttu ha"i kalleeddino.
Mantsatta laappun naanaa yelaaddu;
shin c'ora naanaa yeleeddaanna daaburaaddu.

⁶ «Med'inaa Goday wod'eenne patsee;
k'ay I duge Si'ooliyaan yeggeenne pude kessee.

⁷ Med'inaa Goday mank'k'etseeenne dureyee;
k'ay I zik'k'isseeenne d'ok'k'issee.

⁸ I hiyyeesatuwaa baanaappe dentsee.
Metootanchchatuwaakka bidintaa pituwaappe dentsee;
untuntta kaappatuwaanna utissee;
untuntta bonchcho araataa laatissee.

«Ayaw gooppe, biittaa baasatu Med'inaa Godaassa;
I untunttu bolla sa'aa esseedda.

⁹ I S'oossaa asatuwaa gediya naagee;
shin iitatuwaa I d'uman c'o"u udana.

«Asay bare wolk'k'an s'oonenna;

¹⁰ Med'inaa Godaana ek'k'ettiyaawanttu liik'ana.
I saluwaappe untunttu bolla guguntsaadan guummana;
Med'inaa Goday sa'aan de'iyaaawantta ubbaa pirdana.

«I bare kaatiyaw wolk'k'aa immana;
I bare okkeeddawoo s'oonuwaa immana»
yaagaadde woossaaddu.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, Elk'k'aani Raaman de'iyaa bare soy beedda; shin na'ay Sammeeli k'eesiyaa Eeliyaappe garssana Med'inaa Godaw ootsee.

Eliya Attuma Naanaa Iitatetsaa

¹² Eliya attuma naanay iita naanatuwaa; untunttu Med'inaa Godaa erikkino,
¹³ woy yarshshuwaa immiyaa asaw k'eesatuu ootsiyaa wogaa naagikkino. Hewenne, Asay yarshshuwaa yarshshiyaa wode, k'eesiyaa k'oomey heezzu achchaa birataa koc'aan akkeedda; ashuu biro ka"i de'ishshin,

¹⁴ doysseyaa wogga otuwaan woy keriyaan he koc'aa yeddiide, koc'ay oyk'k'i kessiyaa ay k'ommo ashuwaa giddooppene afiide, k'eesiyaw immee. Yarshshuwaa yarshshanaw Seelo yiyaa Israa'eeliyaa asaa ubbaa untunttu hawaadan ootsiino.

¹⁵ K'ay mod'd'uwaa yarshshiyaa sa'aan s'iis's'anaappe kasetiide, k'eesiyaa k'oomey yarshshuwaa yarshshiyaa bitaniyaakko biide, «K'eesii k'ayye ashuwaappe attina, doysa ashuwaa neeppe akka diraw, aw s'iis's'anaaw amareeda ashuwaa hamma» yaagee.

¹⁶ Hewaappe guyye bitanii zaariide, «Wogaadan k'eesatuu mod'd'uwaa koyro s'uuggino; hewaappe guyyiyaan, neeni koyiyaawaa akka» yaagiyaa wode k'eesiyaa k'oomey, «tuytti; taw ha"i imma; ubbaa neeni diggooppe, taani neeppe wolk'k'an akkana» yaagee.

¹⁷ Med'inaa Godaw immiyaa yarshshuwaa Eliyaa naanay kad'eedda diraw, untunttu nagaray Med'inaa Godaa sintsan loysiti dareedda.

Na'aa Sammeela

¹⁸ Shin Sammeeli na'atetsaan de'iide, suufiyaa geetettiyaa kiriyaappe dadetteedda eefuude geetettiyaa mayuwaa mayyiide, Med'inaa Godaw ootsee.

¹⁹ Sammeela daaya laytsan laytsan guutsa k'oliyaa giigissaade, laytsaa yarshshuwaa yarshshanaw bare asinaana baadde Sammeelaw akkaade baw.

²⁰ Eeli Elk'k'aananne Aa machchato, «Ne machata Med'inaa Godaw immeedda na'aa diraw Med'inaa Goday new ha mishiratin hara naanaa immo» yaagiide anjee; yaatina, untuntu barenttu soy simmiino.

²¹ Med'inaa Goday Haanno anjiina, shahaaraade heezzu attuma naanaanne laa'u mac'c'a naanaa yelaaddu. Na'ay Sammeeli Med'inaa Godaa sintsan dic'c'eedda.

Eeliyaanne Aa Naanaa

²² Eeli loytsi ec'eedda. Aa naanay Israa'eeliyaa asaa ubbaa bolla ootseedda ubbabaanne k'ay S'oossaa Dunkkaaniyaa penggiyaan S'oossaw ootsiyaa mac'c'a asatuwaana giseed-dawaa siseedda.

²³ Untuntu, «Hinttentu hawaa malaa ayaw ootsiitee? Hinttentu iita kiitaa taani asaa ubbaappe sisay.

²⁴ Ta naatoo, hawaa aggite; Med'inaa Godaa Asay hinttentu giyaawaa taani siseeddawe lo'obaa gidenna.

²⁵ Itti Asay asaa naak'k'ooppe, S'oossay aw gaannatana; shin Asay Med'inaa Godaa naak'k'ooppe, oonee aw gaannatanawe?» yaageedda.

Med'inaa Goday, «Taani untuntu wod'ana» geedda diraw, untuntu barenttu aawuwaa seeraa sisennan is's'eeddino.

²⁶ Na'ay Sammeeli S'oossaa sintsaaninne asaa sintsan dic'c'eeddanne sabetteedda.

Eeliyaa Soy Asaa Bolla Odetteedda Timbbitiyaa

²⁷ Itti gallassi S'oossaa Asay Eeliyakko yiide Aa, «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ne mayza aawuu Aaroonenne Aa soo Asay Gibs'e kaatiyaa ayiletetsan de'iyaa wode, taani untuntu k'onc'c'aad.

²⁸ Aaroone ta yarshshiyaa sa'aa pude kessana mala, is'anaa c'uwayana malanne ta sintsan eefuudiyaa mayyana mala, taw k'eesiyaa udaade Israa'eeliyaa zaratuwaa ubbaappe Aa dooraad. K'ay Israa'eeliyaa Asay taman yarshshiyaa yarshshuwaa ubbaa taani ne aawuwaa zariyaw immaad.

²⁹ Taani ta de'iyaa sa'aa shiishshana mala azazeedda ta yarshshuwaanne immiyaawaa hinttentu ayaw yed'd'i kaa'iitee? Ta Asay Israa'eeli, taw shiishsheedda yarshshuwaa ubbaappe murutiyaawaa hinttentu miide orddiyaawaan, neeni ne naanaa taappe aatsaade ayaw bonchchaad?» yaagee.

³⁰ «Hewaa diraw, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Ne zariinne ne aawuwaa zarii med'inaw taw ootsana» gaad; shin ha'i, hewe taappe haakko! Taana bonchchiyaawanta taani bonchchana; taana kad'iyaaawanta taani kawushshana.

³¹ Ne zariyaan Asay c'imenna mala, taani ne wolk'k'aanne ne aawuwaa zariyaa wolk'k'aa d'ayssiyaa gallassatuu yaanawaa.

³² Neeni metootana; taani Israa'eeliyaa asaw immiyaa anjuwaa be'aade neeni k'anaatana; shin ne zariyaan c'imana Asay ooninne baawa.

³³ Taani ta yarshshiyaa saappe d'ayssenna Asay de'ooppe, Aa gaasuwaan ne ayfii afos's'iide k'ook'ananne ne wozanaykka mishuwaa s'uugettana; ne daro zeretsaa ubbay yalagatetsan de'iide hayk'k'ana.

³⁴ «Ne naanay laa'u Hofiniininne Piinihaasi itti gallassi hayk'k'ana; hewe new malaataa gidanawaa.

³⁵ Taani taw ammanettiyaa k'eesiyaa, ta wozanaadaaninne ta k'ofaadan ootsiyaawaa dentsana; taani Aa zaratu de'i be'anaadan ootsana; taani dooreeddawe kaatiyaa sintsan untuntu ubbaa wode ootsana.

³⁶ Ne zariyaan atteeda ubbay guutsa miishshaa woy baso ukitsaa woossanaw yiide, Aa sintsan guufanniide, «Taani ukitsaa maana mala, k'eesetuwaappe ittuwaa sa'aa malan taana wotsaarikkii» yaagana yaagee» yaageedda.

3

S'oossay Sammeela S'eeseedda

¹ Na'ay Sammeeli Eeliyaappe garssana Med'inaa Godaw ootsee; Med'inaa Godaa k'aalay he wode loytsi al'a; sas'ayne darena.

² Ayfii s'eellanaw leppina, waayetti s'eelliyaa Eeli itti gallassi k'amma bare sa'aan giseedda.

³ He wode S'oossaa s'omppii biro to"ibeenna; k'ay S'oossaa Taabootay de'iyaa Med'inaa Godaa gollen Sammeeli gem'ishee.

⁴ Med'inaa Goday Sammeela s'eeseedda; Sammeeli, «abee!» giide koyeedda.

⁵ Eeliyaakko wos's'i biide, «Neni s'esina hekko yaad» yaageedda.

Shin Eeli, «Taani neena s'eesabeykke; baade gisa» yaageedda; Sammeeli biide giseedda.

⁶ K'aykka Med'inaa Goday, «Sammeela» yaagiide laa'entsuwaa s'eeseedda; Sammeeli denddiide, Eeliyaakko biide, «Neeni s'eesina hekko yaad» yaageedda.

Shin Eeli, «Ta na'aw, taani neena s'eesabeykke; baade gisa» yaageedda.

⁷ Sammeeli hewe Med'inaa Godaa gidiyaawaa eribeenna; ayaw gooppe, Med'inaa Godaa k'aalay biro aw k'onc'c'ibeenna.

⁸ Med'inaa Goday Sammeela heezentsuwaa s'eesina denddiide, Eeliyaakko biide, «Neeni s'eesina hekko yaad» yaageedda.

Hewan Med'inaa Goday na'aa s'eesiyaawaa Eeli akeekeedda;

⁹ «Baade gisa; I neena s'eesiyaawaa gidooppe, Med'inaa Godaw, oda; taani ne k'oomay sisay yaaga» yaagiide odeedda; Sammeeli bare sa'aa biide giseedda.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday yiide hewan ek'k'iide kasewaadan, «Sammeela, Sammeela» yaagiide s'eeseedda.

Sammeeli, «oda; taani ne k'oomay sisay» yaageedda.

¹¹ Med'inaa Goday Sammeela, «Be'al Sisiyaa asaa ubbaw haytsaw iitiyaa ittibaa Israa'eeliyaa bolla taani ootsana hanay.

¹² Taani Eeliya soy asaa bolla haasayeedda ubbabaa he gallassan koyruwaappe wurssetsaa gakkanaw Eeliyaa bolla ahana.

¹³ Eeli ereedda nagaraa diraw, taani Aa soy asaa bolla med'inaw pirddanawaa aw oda wotsaad; ayaw gooppe, Aa naanay shek'isiyaabaa ootsiyaa wode, I untuntta seeribeenna.

¹⁴ Hewaa diraw, «Eeliya soy asaa nagaray yarshshuwaaninne imuwaan ubbakka atto geetettoppo» yaagaadde taani Aa soy asaw c'aak'k'aad» yaageedda.

¹⁵ Sammeeli sa'ay wonttana gakkanaw giseedda; wonttina denddiide, Med'inaa Godaa golliyaa penggiyaa dooyeedda. Sammeeli sas'aabaa Eeliyaw odanaw yayyeedda.

¹⁶ Eeli Sammeela, «Ta na'aw Sammeelaa» yaagiide s'eeseedda.

Sammeeli, «abee» giide koyeedda.

¹⁷ Eeli hawaadan yaagiide Sammeela oochcheedda; «S'oossay new odeeddawe ayee? Taappe ayinne k'osoppa; neeni S'oossay new odeeddawaappe ittibaanne taappe k'osooppe, S'oossay hawaadan ne bolla ootso» yaageedda.

¹⁸ Hewaappe guyye Sammeeli ayinne k'osennan ubbabaa Eeliyaw odeedda. Eeli, «I Med'inaa Goday; I barena lo'owaa ootso» yaageedda.

¹⁹ Sammeeli dic'ciyaa wode Med'inaa Goday aanana de'ee; Sammeeli haasayeeddabaappe itti k'aalayenne sa'aan wod'd'ibeenna.

²⁰ Israa'eeliyaa zawaan Daanappe biide Berssaabeha gakkanaw, Sammeeli Med'inaa Godaw tumu timbbitiyaa odiyaawaa gidiyaawaa Israa'eeliyaa Asay ubbay ereedda.

²¹ Med'inaa Goday Seelon k'onc'c'ee; yaan bare k'aalan barenatetsaa Sammeelaw k'onc'c'isseedda. Sammeeli haasayeedda k'aalay Israa'eeliyaa ubbaa gakteedda.

4

S'oossaa Taabootay Omoodetteedda

¹ Israa'eelatuu Piliss's'eematuwaanna olettanaw keseeddino; Israa'eelatuu Eben'eezeren shiik'ina, Piliss's'eematuu Afeek'an shiik'k'eeddino.

² Piliss's'eematuu c'itan c'itan gidiide, Israa'eelatuwaana olettanaw denddeeddino; olay suullina, oyddu sha'a Israa'eelatuwaa wod'eedda Piliss's'eematuwaan Israa'eelatuu s'oonetteddino.

³ Olanchchatuu shiik'eedda sa'aa simmeedda wode, Israa'eeliyaa c'imatuu, «Hache Med'inaa Goday nuuna Piliss's'eematuwaan ayaw s'oonisseedee? Nuunana baanaadaninne nuuna nu morkkatuwaa kushiyaappe ashshanaadan S'oossaa K'aalaa c'aak'k'ua Taabootaa Seelophe ane ahooytte» yaageeddino.

⁴ Hewaa diraw, Asay Seelo kiittina, kiruubetuwwa gidduwaan araatan uttiyaa ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'k'ua Taabootaa aheeddino. Eeliya naanay laa'atuu Hofniininne Piinihaasi S'oossaa K'aalaa c'aak'k'ua Taabootaanna yaan de'iino.

⁵ Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'k'ua Taabootay shiik'k'eedda sa'aa gakteedda wode, Israa'eelatuu ubbay biittay k'aas's'ana gakkanaw barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «S'oossaa K'aalaa c'aak'k'ua Taabootay gakteedda» yaageeddino.

⁶ Israa'eelatuwaa c'abbuwaa Piliss's'eematuusiide, «Hawe Ibraawetuu shiik'k'eeddasan sisettiyyaa, wolk'k'aama walassay ayee?» yaageeddino.

Med'inaa Godaa Taabootay untunttu shiik'k'eedda sa'aa yeeddawaa Piliss's'eematuusiide yayyeeddino.

⁷ Hawaadan yaageeddino; «S'oossay untunttu shiik'keedda sa'aa yeedda. Aayye ana nuunoo! Hawaa malabay hawaappe kase hani erenna.

⁸ Aayye ana nuunoo! Ha wolk'k'aama s'oossatuwaa kushiyaappe nuuna ashshanawe oonee? Ha s'oossatuu Gibs'etuwaaworan boshaa ubbaan shoc'eeddawantta.

⁹ Hinttenttoo Piliss's'eemato, minnite! Asaadan olettite! Hewe d'ayooppe, hinttenttu untuntta kase ayiletetsan mooddeeddawaadan, untunttukka hinttentta mood-danawantta. Hewaa diraw, asaadan olettite!» yaageeddino.

¹⁰ Piliss's'eematu olettide, Israa'eelatuwaa s'ooneeddino; Israa'eelatu barenttu dunkkaanayaakko bak'atteedino. He olan daro Asay goora'etteedda; Israa'eliyaa olanchchatuwaappe hattamu sha"ay hayk'keedda.

¹¹ S'oossaa Taabootay omoodetteedda; Eliya naanay laa"u, Hofiniininne Piinihaasi hayk'keeddino.

Eliya Hayk'kuwaa

¹² Biiniyaama zare gideedda itti bitanii olaa dembbaappe wos's'iide, he gallassi Seelo gakkeedda; kayyuwaa erissanaw I bare mayuwaa peed'iide, bare huup'iyankka baana laaleedda.

¹³ He bitanii gakkiiyaa wode, Eeli bare wozanaan S'oossaa Taabootaabaa hirggeedda diraw, naagiidde ogiyaa doonaan de'iyaa bare oydiyaan utteedda. Bitanii katamaa geliide, haneeddabaa odina, katamay ubbay waasuwa s'uleedda.

¹⁴ Eelikka he waasuwa sisiide, «Hawe ayba waasee?» yaageedda.

Bitanii ellekka yiide, Eelew odeedda;

¹⁵ Eeli udduppun tammanne hospun laysaa c'ima gideedda, ayfiikka s'eelaa aggiide goljjeedda asaa.

¹⁶ Bitanii Eelew, «Olaa dembbaappe yeeddawe taana; taani hachche yaappe bak'ataad» yaageedda.

Hewaappe guyye Eeli, «Ta na'aw, yaatina waaneedee?» yaagiide oochcheedda.

¹⁷ Oduwaa aheedda bitanii, «Israa'eelatu Piliss's'eematuwaa sintsaappe bak'atteedino; daro Asay wureedda; ne naanay laa"u Hofiniininne Piinihaasi hayk'keeddino; S'oossaa Taabootaykka omoodetteedda» yaageedda.

¹⁸ Bitanii S'oossaa Taabootaabaa odeedda wode, penggiyaa matan de'iyaa bare oydiyaappe Eeli guyye kunddina barggalli me"ina hayk'keedda; ayaw gooppe, I c'imanne ordduwa. Eeli Israa'eliyaa gadiyaan oytamu laysaa daannateedda.

¹⁹ Eliyaa na'aa Piinihaasa machata yelanaw wodii gakkeedda shaahaaraa. S'oossaa Taabootay omoodetteeddawaanne bare bolluunne bare asinay hayk'keeddawaa Aa siseedda wode, k'oppennaan yeluu izo oyk'k'ina yelaaddu.

²⁰ Aa hayk'k'anaw matatteedda wode, yelissiyaawanttu, «Neeni attuma na'aa yeleeedda diraw yayyoppa» yaageeddino; shin untunttoo Aa ayinne zaarabeykku; untunttu giyaawaakka hayzzabeykku.

²¹ Aa bare na'aa Ikaabooda* suntsaaddu; S'oossaa Taabootay omoodetteedda dirawunne bare bolluunne bare asinay hayk'keedda diraw, «Bonchchuu Israa'eelatuwaappe shaakketeedda» yaagaaddu.

²² Aa, «Bonchchuu Israa'eelatuwaappe shaakketteedda; ayaw gooppe, S'oossaa Taabootay omoodetteedda» yaagaaddu.

5

S'oossaa Taabootay Piliss's'eema Katamatuwaan De'eedda

¹ Piliss's'eematu S'oossaa Taabootaa omoodeddawaappe guyyiyaan, Eben"eezeerappe Ashddooda afeedino.

² S'oossaa Taabootaa afiide, Daagoona geetettiyaa eek'aa golliyaa gelissiide, Daagoona matan esseeddino.

³ Ashddooda Asay wonttetsa gallassi guuriide denddeedda wode, Med'inaa Godaa Taabootaa sintsan Daagoon bare deemuwaan biittan gufanneeddawaa be'eeddino! Daagoona dentsiide, kase sa'aan esseeddino.

⁴ K'aykka wonttetsa gallassi guuraanna denddi yiide, untunttu Med'inaa Godaa Taabootaa sintsan Daagoon bare deemuwaan biittan gufanneeddawaa be'eeddino! He wode Daagoona huup'iyanne Aa laa"u kushii me'erettiide, pengge gop'p'aan de'ee; hinkko asatetsay aawe dumma atteedda.

* **4:21 Ikaabooda:** Ha suntsaa Biletsay Ibraaweetsuwaan, «Bonchchuu baawa» giyaawaa.

⁵ Hewaa diraw, Daagoona k'eesatuu nne Ashddoodan de'iyaa Daagoona golliiyaa geliyaa asatuu ubbay Daagoona penge gop'p'aa hachche gakkanaasikka yed'd'i erikino.

⁶ Ashddooda katamaa bollanne hewaa heeraan de'iyaa asaa bolla Med'inaa Godaa kushii wolk'k'aameedda; S'oossay untunttu bollan boshaa yeddiide, gaafuwaa harggiyaan untuntta mureedda.

⁷ Ashddooda katamaa Asay haneeddabaa be'eedda wode, «Israa'eeliyaa S'oossaa kushii nu bollanne nu s'oossaa Daagoona bolla wolk'k'aameedda diraw, Israa'eeliyaa S'oossaa Taabootay nu matan gam"oppo» yaageeddino.

⁸ Piliss's'eema kaappatuwaa ubbaa barenttukko s'eesi shiishshiide, «Israa'eeliyaa S'oossaa Taabootaa waatanee?» yaagiide oochcheeddino.

Shin kaappatuu, «Israa'eeliyaa S'oossaa Taabootay Gaate geetettiyaa katamaa bo» yaagiide zaareeddino. Yaatina, Israa'eeliyaa S'oossaa Taabootaa Gaate afeedino.

⁹ Shin Taabootay Gaate gakeeddawaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa kushii he katamaa bolla wolk'k'aamiidde, loytsi wolk'k'aama dagantsuwaa dagantseedda; yaatiide kataman de'iyaa asaa naanatuwaappe c'imaa gakkanaw gaafuwaa harggiyaan shoc'eedda.

¹⁰ Hewaa diraw, S'oossaa Taabootaa Ek'iroona katamaa yeddeeddino.

S'oossaa Taabootay Ek'iroona geliyaa wode, Ek'iroona asatuu hawaadan yaagiide waasseeddino; «Nuunanne nu asaa wod'anaw Israa'eeliyaa S'oossaa Taabootaa nuukko aheeddino» yaageeddino.

¹¹ Hewaa diraw, Piliss's'eema kaappatuwaa s'eesi shiishshiide, «Israa'eeliyaa S'oossaa Taabootaa hawaappe diggite; I guyye bare sa'aa simmo; hewe d'ayooppe, nuunanne nu asaa wod'ana» yaageeddino. Ayaw gooppe, katamaa ubbaan hayk'k'uwaa dagamay de'ee; S'oossaa kushiikka katamaa bolla wolk'k'aameedda.

¹² Hayk'k'uwaaappe atteedda asatuu gaafuwaa harggeeddino; he katamaa waasuunne saluwaa gakeedda.

6

S'oossaa Taabootay Israa'eeliyaa Simmeedda

¹ Med'inaa Godaa Taabootay Piliss's'eema biittan laappun aginaa utteedda.

² He wode Piliss's'eema asatuu k'eesetuwaanne shareechchatuwaa s'eesiide, «Med'inaa Godaa Taabootaa nuuni waatanee? Nuuni guyye Aa sa'aa Aa wooti yeddananntto, nuw odite» yaageeddino.

³ Untunttu, «Israa'eeliyaa S'oossaa Taabootaa guyye yeddiyaawaa gidoope, mela yeddoppite; ay haniidenne hinttenttu bayzzuwaa yarshshuwaa aw yeddite; yaatoope, hinttenttu pas'ana; Aa kushii hinttenttu bollappe ayaw kichchibeennttokka hinttenttu erana» yaagiide zaareeddino.

⁴ Piliss's'eema asatuu, «Nuuni aw yeddananaw bessiyya bayzzuwaa yarshshuu ayee?» yaagiide oochcheeddino.

Shin untunttu, «Hinttenanne hinttenttu kaappatuwaa gakeedda boshay ittuwaa gidiyaa diraw, Piliss's'eema kaappatuu payduwaadan ichcheshu work'k'aa kis'atuwaanne ichcheshu work'k'aa ec'eretuwaa yeddite.

⁵ Hinttenttu he kis'aanne hinttenttu gadiyaa bayzziyaa he ec'eretuu misiletuwaa med'd'iide, Israa'eeliyaa S'oossaw bonchchuwaa immite; ooni erii hinttenttu bollappe, hinttenttu s'oossatuwaa bollappenne hinttenttu gadiyaa bollappe bare kushiyya I dentsanawaa.

⁶ Gibs'e asatuunne untunttu kaatii zoriyaa akkenan is's'eeddawaadan, hinttenttu ayaw zoriyaa akkenan is's'iitee? S'oossay untunttu iissiide murina, untunttu Israa'eelatuwaa barenttu ogiyaa baana mala yeddibeykkinoyye?

⁷ «Ha"i itti ooratsa gaariyaa giigissite; k'ambbaray untunttu morggiyaan wod'd'i erenna, d'antsiyaa laa"u miizzatuwaa he gaariyan waas'ite; shin maratuwaa untuntuppe duutsiide soy afite.

⁸ Med'inaa Godaa Taabootaa akkiide, gaariyaa bollan wotsite; bayzzuwaa yarshshoo shiishsheedda work'k'aa miishshaa saas'iniyaa gidдон yeggiide, saas'iniyaa S'oossaa Taabootaa matan wotsiide, I baana mala yeddite.

⁹ Shin I biyaasa'aa s'eellite; I bare zawaa oyk'k'iide, Beeti-Shemeshi zaariidde biyaawaa gidoope, ha wolk'k'aama boshaa nu bolla aheedawe Med'inaa Godaa; beennawaa gidoope, hawe nu bolla c'oo gakeeddappe attina, nuuna dechcheeddawe S'oossaa kushe gidennawaa nuuni erana» yaagiide zaareeddino.

¹⁰ Untunttu hawaadan ootseeddino; untunttu d'antsiyaa laa"u miizzatuwaa akkiide, gaariyan waas'eeddino; miizzatuu maratuwaakka son gorddeeddino.

¹¹ Unttuntu Med'inaa Godaa Taabootaanne k'ay work'k'aa ec'eretuuwaanne gaafuwaa malatissi med'd'edda misiletuwaa yeggeedda saas'iniyaa gaariyan wotseeddino.

¹² Hewaappe guyyiyaan, miizzatuu Beeti-Shemeshi afiyaa ogiyaa oyk'k'i sitti giide, «Himbbaa!» gi waassiidde beeddino; untuntu ogiyaanna biidde, ushechcha woy haddirssa simmibeykkino; Piliss's'eema kaappatuu miizzatuu geeduwaa kaalliide, Beeti-Shemeshaa zawaa gakkanaw beeddino.

¹³ Beeti-Shemeshaa asatuu he wode wombban zarggaa c'akkiino; untuntu pude d'ok'k'u gi s'eelliide, Taabootaa be'iide nashetteeddino.

¹⁴ Gaarii Beeti-Shemeshiyaa Iyyaasu gade gakkiiide, itti wolk'k'aama zaallaa matan ek'k'eedda; untuntu gaariyaa mitsaa k'oo'iide, s'uuggiyaa yarshshuwaadan he miizzatuwaa Med'inaa Godaw yarshsheeddino.

¹⁵ Leewatuu Med'inaa Godaa Taabootaanne work'k'aa miishshaanna de'iyaa saas'iniyaa gaariyaappe dentsiide, wolk'k'aama zaallaa bolla wotseeddino. He gallassi Beeti-Shemeshaa asatuu s'uuggiyaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw yarshsheeddino; k'ay hara yarshshotuwaakka yarshsheeddino.

¹⁶ Piliss's'eema kaappatuu ichcheshatuu haneeddabaa ubbaa be'iide, he gallassikka Ek'iroona simmeeddino.

¹⁷ Piliss's'eema asatuu bayzzuwaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw kiitteedda work'k'aa gaafatuu Ashddooda, Gaaza, Ask'k'aloona, Gaatanne Ek'iroona geetettiyaa untuntu ichcheshu katamatuwaa suntsan ittuwaa ittuwaa kiitteeddawantta.

¹⁸ Work'k'aa ec'eretuu paydu Piliss's'eema kaappatuu ichcheshatoo de'iyaa gimbbetteedda katamatuunne gimbbettibeenna mootsatuu ubbaa keeshshaa. Untuntu Med'inaa Godaa Taabootaa wotseedda wolk'k'aama zaallay, Beeti-Shemeshiyaa Iyyaasu gaden de'iyawe hachche gakkanawukka hewoo markka gidiiide de'ee.

¹⁹ Shin S'oossay Beeti-Shemeshaa asaappe amareedawantta shoc'eedda; untuntuppe laappun tammuwaa wod'eedda; ayaw gooppe, untuntu Med'inaa Godaa Taabootaa giddo s'eelleeddino. Med'inaa Goday untuntu asaa suppu ootseedda diraw, Asay yeekkeedda.

²⁰ Hewaa diraw, Beeti-Shemeshaa asay, «Med'inaa Godaa sintsan, ha geeshsha S'oossaa sintsan ooni ek'k'anaw danddayii? Taabootayenne nuuppe pude ookko baanee?» yaageedda.

²¹ K'iriyaati-Yi'aariiman de'iyaa asatuwaakko kiitaa yeddiide, «Piliss's'eema asatuu Med'inaa Godaa Taabootaa zaareeddino; duge yiide, Aa pude untunttukko akkiide biite» yaageeddino.

7

¹ K'iiriyaati-Yi'aariima asatuu yiide, Med'inaa Godaa Taabootaa afiide deriyaa huup'yaan de'iyaa Abinaadaaba soy aheeddino. Med'inaa Godaa Taabootaa naaganaadan, Abinaadaaba na'aa El"aazaara dummayiide suntseeddino.

Sammeeli Israa'eeliyaa Asaa Bolla Daannateedda

² Taabootay K'iiriyaati-Yi'aariiman daro wodiyaan gam'eedda; hewenne, laatamu laysaa keeshsha gidiaawaa. Israa'eeliyaa Asay ubbay kayyottiide, Med'inaa Godaakko waaseeddino.

³ Sammeeli Israa'eeliyaa asaw ubbaw, «Kumentsaa wozanaappe hinttenttu Med'inaa Godaakko simmooppe, allaga s'oossatuwaanne Astaaroota giyaa s'oossaa hinttenttu gid-doppe diggite; hinttenttu huup'iyaa Med'inaa Godaw sheed'd'ite; Aa s'alalaw kiitettite; yaatooppe, I hinttentta Piliss's'eematuwaa kushiyaappe ashshanawaa» yaagiide haasayeedda.

⁴ Hewaa diraw, Israa'eeliyaa asatuu Ba'aalanne Astaaroota barenttu gid-doppe diggiide, Med'inaa Godaa s'alalaw goynneeddino.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, Sammeeli Israa'eelatuwaa, «Ubbaykka Mis'ip'p'a shiik'ite; taani hinttenttoo yaan Med'inaa Godaa gaannatana» yaageedda.

⁶ Untuntu Mis'ip'p'a shiik'iide haatsaa duuk'k'iide, Med'inaa Godaa sintsan tigeeddino; he gallassi untuntu s'oomiidde he sa'aan, «Nuuni Med'inaa Godaa bolla nagaraa ootseeddo» yaagiide paas'eeddino. Mis'ip'p'an Sammeeli Israa'eeliyaa asaa bolla daannateedda.

⁷ Israa'eelatu Mis'ip'p'an shiik'eeddawaa Piliss's'eema asatuu siseedda wode, untuntu kaappatuu Israa'eelatuwaa olanaw pude keseeddino. Israa'eelatu hewaa sisiide, Piliss's'eematooyayyeeddino.

⁸ Israa'eelatuu Sammeela, «I Piliss's'eema asaa kushiyaappe nuuna ashshana mala, neeni nuw Med'inaa Godaakko, nu S'oossaakko, woossiyaawaa aggoppa» yaageeddino.

⁹ Sammeeli itti d'ammiyaa dorssaa maraa akkiide, ashuwaa wurssi s'uuggiyaa yarshshuwaadan Med'inaa Godaw yarshshiide Israa'eelatu diraw Med'inaa Godaw woossina Med'inaa Goday aw siseedda.

¹⁰ Sammeeli s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa wode, Piliss's'eematu Israa'eelatuwaana olettanaw shiik'k'eeddino. Shin he gallassi Piliss's'eematuwaa bolla Med'inaa Goday wolk'k'aama guuguntsaa guntsiide dagantsina, untunttu Israa'eelatu sintsaappe bak'atteedino.

¹¹ Israa'eelatu Mis'ip'p'appe wos's'i kesiide, Piliss's'eematuwaa yederssiide, Beetikaarappe garssaa gakkanaw ogiyaan wod'eeddino.

¹² Hewaappe guyyiyaan, Sammeeli itti shuchchaa akkiide, Mis'ip'p'appenne Sheenappe gidduwaan essiide, «Med'inaa Goday ha'i gakkanaw nuuna maaddeedda» yaagiidde he sa'aa Eben"eezeera suntseedda.*

¹³ Piliss's'eema asatuukka s'oonetteeddino; untunttu Israa'eeliyaa gadiyaa bolla laa'entsuwaa woraajibeykino. Sammeeli de'eedda laysaa ubbaan Med'inaa Godaa kushii Piliss's'eema asaa bolla wolk'k'aameedda.

¹⁴ Piliss's'eema asatu Ek'iroonappe Gaate gakkanaw Israa'eelatuwaappe omood-eedda katamatuu Israa'eelatoosimmeeddino; Israa'eelatuukka barenttu kase zawaa Piliss's'eema asatuwaa kushiyaappe wotsi akkeeddino. K'ay Israa'eeliyaa asayenne Amooore Asay saro de'eedda.

¹⁵ Sammeeli bare de'uwaa laysaa ubbaan Israa'eeliyaa bollan daannateedda.

¹⁶ Sammeeli laysan laysan Beetele, Gelgelanne Mis'ip'p'a I yuuyiyaa sa'atuwaa ubbaan Israa'eeliyaa bollan daannatee.

¹⁷ Aa gollii Raaman de'iyaa diraw, yaa simmiide he sa'aan Israa'eeliyaa bollan daannatee. I he sa'aan Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa kiitetteedda.

Saa'ooli Kaatiyaa Gidussaa

8

(8:1–10:27)

Israa'eeliyaa Asay Kaatiyaa Koyeedda

¹ Sammeeli c'imeedda wode, bare naanaa Israa'eeliyaa bolla daanna ootsiide suntseedda.

² Aa bayira na'aa suntsay Yuu'eela; teefa na'aa suntsay Abiiyaa; he naanay Berssaabeehan daannatiino.

³ Aa naanay Aa ogiyaan hamettibeykkino. Untunttu bessena go"aa demmanaw wora simmeeddino; mattayiyaa akkiide, s'illo pirddaa mirk'k'eeddino.

⁴ Hewaa diraw, Israa'eeliyaa c'imatu ubbay ittippe shiik'iide, Sammeelakko Raama katamaa yiide,

⁵ «Hekko neeni c'imaadda; ne naanay ne ogiyaa hamettikkino; hara kawutetsaa ubbaadan nuuna ayissanaw kaatiyaa ha'i nuw suntsaa» yaageeddino.

⁶ Untunttu, «Nuuna ayissanaw kaatiyaa nuw imma» geedda yewuu Sammeela nashechchibeenna. Hewaa diraw, Sammeeli Med'inaa Godaa woosseedda.

⁷ Med'inaa Goday Sammeela, «Asay neena giyaa k'aalaa ubbaa sisa; ayaw gooppe, taani untunttu bolla kaatetennaadan, untunttu taana is'seeddinoppe attina, neena is'sibeykkino.

⁸ Untunttu taani Gibs'eppe kesseedda gallasaappe doommiiide, hachche gakkanaw taana aggiide, hara s'oossatoo goynnidde de'eeddino; simmi ha'i untunttu ta bolla ootseeddawaa ubbaa ne bollakka ootsino.

⁹ Ha'ikka untunttu k'aalaa sisa; shin untunttu minisaade seera; untunttu bollan kaatetana kaatiyaa wogaa untunttu erissa» yaageedda.

¹⁰ Kaatiyaa oochcheedda asaw Med'inaa Goday odeedda k'aalaa ubbaa Sammeeli odeedda.

¹¹ I untunttu hawaadan yaageedda; «Hinttentu bolla kaatetana kaatii hinttentu ootsanabay hawaa: hinttentu attuma naanaa akkiide, gaariyaa asatuwaanne paraa asatuwaa kessana; untunttu Aa gaariyaa sintsan wos's'ana.

¹² Untunttuppe hewaa shaalak'atuwaanne ishatamuwaa kaappatuwaa, haratuwaa Aa gadiyaa goshshiyaawantanne Aa katsaa c'akkiyaawantta, k'ay haratuwaa Aa ola miishshaanne Aa paraa gaaretuwaa miishshaa ootsiyaawantta kessana.

* 7:12 Eben"eezeera: Ha suntsaa biletsay «Maaddiyaa shuchchaa» giyaawaa. 8:5 Zar. 17:14

¹³ Hinttenttu mac'c'a naanaakka afiide, barew shittuwaa giigissiyaawantta, kat-siyaawantanne uukkiyaawantta kessana.

¹⁴ Hinttenttu goshshaappe, woyniyaa turaa saappenne wogaraa saappe ubbaappe lo"iyaawaa akkiide, bare oosanchchatoo immana.

¹⁵ Katsaappenne woyniyaappe tammuwaappe itti kushiya I akkiide, bare suntsatoonne bare oosanchchatoo immana.

¹⁶ Hinttenttu attuma k'oomatuwaappenne mac'c'a k'oomatuwaappe, k'ay hinttenttu miizzaappenne hariyaappe lo"iyaawantta akkiide, bare oosuwa oosissanawantta.

¹⁷ Hinttenttu dorssaappenne deeshshaappe tammuwaappe itti kushiya I akkana; hinttenttukka Aa k'oomatuwaa gidana.

¹⁸ He gallassi hinttenttu hinttenttoo dooreedda kaatiyaappe waassana; shin he gallassi Med'inaa Goday hinttenttu waasuwa sisenna» yaageedda.

¹⁹ Asay Sammeela k'aalaa sisennan is's'iide, «tuytti! tuytti! Nuw kaatii de'o.

²⁰ Yaatooppe, nuunikka hara kawutetsatuu ubbaa mala gidana. Nu kaatii nuuna ayissana; nu sintsa aad'd'iide, I nu diraw olettanawaa» yaageeddino.

²¹ Sammeeli asaa k'aalaa ubbaa sisiide Med'inaa Godaw odeedda.

²² Med'inaa Goday Sammeela, «Unttuntu k'aalaa sisa; untunttu bolla kaatiya kawutsa» yaageedda.

Sammeeli Israa'eeliyaa asaa, «Asay ubbay bare katamaa katamaa simmo» yaageedda.

9

Saa'oolanne Sammeela

¹ Biiniyaama zariyaappe K'iisa giyaa itti bitanii de'ee; I Abii'eela na'aa; Abii'eeli S'aroora na'aa; S'aroori Bakoraata na'aa; Bakoraati Biiniyaama zariyaa Afiha na'aa; he bitanii wolk'k'aama asaa.

² Aw Saa'oola geetettiyaa itti wodalla lo"o na'ay de'ee; Israa'eelatuwaa giddon aappe aad'd'i lo"iyaa Asay baawa; I hashiyaappe k'ommo baggan asaa ubbaappe aduk'kee.

³ Itti gallassi Saa'oola aawuwaa K'iise haretuu bayinna K'iisi bare na'aa Saa'oola, «K'oomatuwaappe ittuwaa akkaade, haretuwaa koyanaw ba» yaageedda.

⁴ Untunttu Efireema gezziyaanne Shaliisha biittaana koyiide aad'd'eedino; shin haretuwaa demmibeykkino. K'ay Shaa'iliima biittana aad'd'eedino; shin hewaaniikka haretuu baawa. Biiniyaama biittanakka aad'd'eedino; shin yaanikka demmibeykkino.

⁵ Untunttu S'ufa biittaa gakkeedda wode, Saa'ooli barenana de'iyaa k'oomaa, «Haaya; ane guyye simmoytte; hewe d'ayooppe, ta aawuu haretuwaabaa k'oppiyaawaa aggiide, nuw hirganawaa» yaageedda.

⁶ Shin k'oomay, «Be'al S'oossaa asaa ittuu ha kataman de'ee. I bonchchetteedda asaa; I odiyaa ubbabay tumattee. Ane ha"i nuuni yaa boytte; ooni erii nuuni baana ogiyaa I nuw odanenttonne» yaageedda.

⁷ Saa'ooli bare k'oomaa, «Nuuni biyaawaa gidooppe, aw ay immanee? Korojiuwaappe k'umay wureedda; nuuni S'oossaa asaw immiyaabay baawa. Nuw ayay de'ii?» yaageedda.

⁸ Hewaappe guyye k'oomay Saa'oolaw, «Be'a; ta kushiyan itti s'agaraa biraw missay de'ee; nuuni baana ogiyaa S'oossaa Asay nuw odanaadan ha biraa aw immana» yaagiide zaareedda.

⁹ (Beni wode Israa'eeliyaa biittan itti Asay S'oossaa oochchanaw biidde, «Haayite; ane s'eelliaawaakko boytte» yaagee. Ayaw gooppe, ha wodiyaan timbbitiyaa odiyaawe beni wodiyaan s'eelliaawaa geetettee.)

¹⁰ Saa'ooli bare k'oomaa, «Lo"aa; dendda» yaagina, S'oossaa Asay de'iyaa katamaa beed-dino.

¹¹ Katamaa pudetsaa untunttu kesishshin, haatsaa tikkanaw yiyaa wodoratuwaanna ogiyaan gaketide he geelayotuwa, «S'eelliaawe hawaan de'ii?» yaagiide oochcheeddino.

¹² Untunttu, «Ee de'ee; hewaa be'ite; I hintteppe sintsanna de'ee; ellekka aakko biite. Asay hachche goynniyaa d'ok'k'a sa'aa yarshshiyaa diraw, I nu katamaa yeedda.

¹³ Katamaa untunttu geledda saanna, I maanaw goynniyaa d'ok'k'a sa'aa kesenan de'ishshin demmana. I gakkennan de'ishshin, Asay muussaa doommenna; ayaw gooppe, yarshshuwaa I anjanaw koshshee. I anjeedawaappe guyyiyaan, shoobetteeddawanttu maana. Pude biite; hinttenttu Aa ha"i demmana» yaageeddino.

¹⁴ Hewaappe guyye untunttu katamaa beeddino; untunttu katamaa geliyaa wode, Sammeeli goynniyaa d'ok'k'a sa'aa pude biidde, untunttunna gaketanaw yiyaawaa be'eeddino.

¹⁵ Saa'ooli yaanaappe kase gallassi, Sammeelaw Med'inaa Goday hawaadan yaagiide k'onc'c'issi wotseedda;

¹⁶ «Wontta hannoode Biiniyaama gadiyaappe itti bitaniyaa taani neekko yeddana; I ta asaa Israa'eeliyaa kaaletsana mala Aa okka; ta asaa Piliss'seema asatuwaa kushiyaappe I ashshanawaa; ayaw gooppe, ta asaa waasuu taakko gakkina, taani untuntunna s'eellaad» yaageedda.

¹⁷ Sammeeli Saa'oola be'eedda wode, Med'inaa Goday Sammeela, «Be'a! Taani new odeedda bitanii hawaa; I ta asaa mooddanawaa» yaageedda.

¹⁸ Saa'ooli penggiyaa matan de'iyaa Sammeelakko shiik'iide, «S'eeliyaawaa gollii hak'anentto hay taw odaarikkii?» yaageedda.

¹⁹ Sammeeli Saa'oolaw, «S'eeliyaawe taana. Hachche hinttenttu taananna miyaa diraw, taappe sintsiatiide, pude goynniyaa d'ok'k'a sa'aa biite. Taani neena wontti guuraanna yeddana; ne wozanaan de'iyaa ubbabaa taani odana.

²⁰ Heezzu gallassaappe kase bayeedda ne haretuwaa gidooppe, untuntunna beetteedda diraw, hirgoppa. Israa'eeliyaa Asay ubbay amottiyaawe oonee? Neenanne ne aawuwaa soy asaa gidennee?» yaageedda.

²¹ Saa'ooli zaariide, «Shin taani Israa'eeliyaa zariyaa ubbaappe laafiyya Biiniyaama zariyaa gidikkittaa? Ta soy asaykka Biiniyaama zariyaa gidдон guus's'iyawaa gidennee? Neeni ayaw taw hawaa malaa haasayay?» yaageedda.

²² Hewaappe guyyiyaan, Sammeeli Saa'oolanne Aa k'oomaa afiide, aako wuyggiyaa gelissiide he sa'aan shoobteedda hattamu gidiyaa asaappe k'ommo baggana araatan utisseedda.

²³ Sammeeli k'umaa katsiyaawaa, «Ne matan wotsashsha gaade taani new immeedda ashuwaa hamma» yaageedda.

²⁴ Hewaappe guyye katsiyaawe lo"uwaanne Aa bollan de'iyawaa akki ahiide, Saa'oola sintsan wotseedda. Sammeeli Saa'oola, «New ashsheedawe hawaa; akkaade ma. Ayaw gooppe, taani imatsatuwaa shoobboodeppe doommaade, hawaa new ashshaad» yaageedda. He gallassi Saa'ooli Sammeelana meedda.

²⁵ Untuntunna goynniyaa d'ok'k'a saappe duge katamaa wod'd'ina, Sammeeli Saa'oolaw golliyya bollan dembbayiide ootseedda sa'aan gisuwaa hii's'ina giseedda.

Sammeeli Saa'oola okkiide Kaateyeedda

²⁶ Untuntunna guuraanna denddeeddino; sa'ay wonttina, Sammeeli Saa'oola he golliyya bollaappe s'eesiide, «Giiga; taani neena moyzzana» yaageedda. Saa'ooli giigina, inne Sammeelinne laa"u ittippe ogiyya keseeddino.

²⁷ Untuntunna katamaa gas'aa wod'd'ishin, Sammeeli Saa'oola, «K'oomay nuuppe sintsaw aad'd'ana mala oda» yaageedda; k'oomay sintsaw aad'd'eedda. Sammeeli Saa'oola, «Taani new S'oossay geeddawaa odana mala, hawaan laafa takkashsha» yaageedda.

10

¹ He wode Sammeeli tigiyaabaanna zayitiyaa akkiide, Saa'oola huup'iyaan tigiide Saa'oola yeriide, hawaadan yaageedda; «Bare asaa Israa'eeliyaa mooddana mala Med'inaa Goday neena okkeedda gidennee? Neeni Aa asaa kaaletsade, untuntunna yuushshuwaan de'iyaa morkkatuwaa kushiyaappe untuntunna ashshana. Aa asaa neeni mooddana mala, S'oossay neena okkeeddawoo malaatay hawaa.

² Neeni hachche taappe shaakettiiyaa wode, Raaheeli duufuwaa matan, Biiniyaama zawaan de'iyaa S'els's'aaha giyya sa'aan laa"u asatuwaana gaketanaassa untuntunna neena, «Neeni koshshaa beedda haretuu beetteeddino; ha'i ne aawuu haretuwaa k'oppiyaawaa aggiide, «Ta na'ay d'ayeedda; shin waanooshsha?» yaagiide nebaa hirggee, yaagiide odanawaa.

³ «Neeni he saappe denddaade, Taaboora geetettiiyaa wolk'k'aama mitsaa gakkanaw baanassa; neeni biishshin, S'oossaakko Beetele biyya heezzu asatuu neenana gaketanawantta. Untuntunna ittuu heezzu deeshsha maratuwaa tookeedda; laa"entsuu heezzu ukitsaa tookeedda; heezzensuu ogoruwaa kumeedda woyniyaa eessaa tookeedda.

⁴ Untuntunna neena sarotana; new laa"u ukitsaa untuntunna immana; neeni untuntunna kushiyaappe he ukitsaa akkanassa.

⁵ «Hewaappe guyyiyaan, neeni Piliss's'eema olanchchatuu c'itay de'iyaa S'oossaa Gib'aa giyya katamaa baana. Neeni he katamaa gakkiiyaa wode, diitsaana karabuwaana, pu-laaliyaananne maasink'k'uwaanna kaa'iiddinne timbbitiyaa odiidde, goynniyaa d'ok'k'a sa'appe duge wod'd'iyaa timbbitiyaa odiyaawanttu c'uguwaana gaketanaassa;

⁶ Med'inaa Godaa Ayyaanay ne bolla wolk'k'aappe wod'd'ina neenikka untuntunna timbbitiyaa odanaassa; neeni laamettaade hara asaa gidana.

⁷ Ha malaatatuu polettiiyaa wode, ne kushiyan gakketteedabaa ayaanne ootsa; ayaw gooppe, S'oossay neenana de'ee.

⁸ «Neeni taappe sintsaade Gelgala aad'd'a. Taanikka tumuppe s'uuggiyaa yarshshuwaanne sarotetsaa yarshshuwaa yarshshanaw neekko duge baana. Taani neekko baade neeni ootsanabaa odana gakkanaw, laappun gallassaa gam"aasa» yaageedda.

⁹ Saa'ooli Sammeelappe shaakettishin, S'oossay Saa'oola wozanaa laammeedda; k'ay he malaatatuu ubbay he gallassaa haneeddino.

¹⁰ Saa'oolinne k'oomay Gib'aa gakkina, timbbitiyaa odiyaawanttu c'uguu aanana gakeettedda; S'oossaa Ayyaanay Aa bolla wolk'k'aappe wod'd'eedda; untunttu gidдон timbbitiyaa odeedda.

¹¹ Saa'oola kase eriyaawanttu ubbay timbbitiyaa odiyaawanttunna timbbitiyaa odiyaawaa be'iide, ittuu ittuwaa, «K'iisa na'ay waan kichcheeddee? K'ay Saa'olekka timbbitiyaa odiyaawanttu zateeyye?» yaageeddino.

¹² He sa'aan de'iyaa itti bitanii untunttoo, «Untunttu aawuu oonee?» yaagiide zaareedda. Hewaa diraw, «Saa'olekka timbbitiyaa odiyaawanttu zateeyye?» guussay tossa gideedda.

¹³ Saa'ooli timbbitiyaa odiyaawaa wursseeddawaappe guyyiyaan, goynniyaa d'ok'k'a sa'aa beedda.

¹⁴ Saa'oola aawuwaa ishay Saa'oolanne k'oomaa, «Hak'a beedditee?» yaageedda.

Saa'ooli, «Haretuwaa koshshaa beeddo; haretuu beettenaan d'ayina, Sammeelakko beeddo» yaageedda.

¹⁵ Saa'oola aawuwaa ishay, «Hayyanaa Sammeeli new geeddawaa taw odaarikii» yaageedda.

¹⁶ Saa'ooli bare aawuwaa ishaw, «Haretuu beetteeddawaa Sammeeli nuw geeshshiide odeedda» yaageedda; shin Sammeeli, «Kaatiyaa gidaasa» giide aw odeeddawaa odibeenna.

Saa'ooli Kaateteeddawe K'onc'c'iyaa Odetteedda

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, Sammeeli Mis'ip'p'an Israa'eeliyaa asaa Med'inaa Godaakko s'eesi shiishsheedda.

¹⁸ Untunttu, «Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Taani Israa'eeliyaa Gibs'eppa kessaad; Gibs'e asatuwaa kushiyaappenne hinttentta naak'kiyaa kawutetsatuu ubbaa kushiyaappe taani ashshaad» yaagee.

¹⁹ Shin hachche hinttenttu metuwaappenne waayiyaappe ubbaappe hinttentta ashshiyaa hinttenttu S'oossaa is's'eeddita; tuytti! «Nu bolla kaatiyaa kaateya» yaageeddita. Hewaa diraw, ha'i hinttenttu hinttenttu zariyaaninne hinttenttu yaran gidiide, Med'inaa Godaa sintsa aad'd'ite» yaageedda.

²⁰ Hewoo Sammeeli Israa'eeliyaa zariyaa ubbaa aatsina, saamay Biiniyaama zariyaan wod'd'eedda.

²¹ Biiniyaama zariyaa yaran yaran aatsina, saamay Maas'ira yaran wod'd'eedda; wurssetsan K'iisa na'ay Saa'ooli doorteedda. Untunttu Aa koyeeddino; shin I beettibeenna.

²² Hewaa diraw untunttu Med'inaa Godaa, «Biro ha sa'aa yaana Asay de'ii?» yaagiide oochcheeddino.

Shin Med'inaa Goday, «Ee! Saa'ooli miishshaa gidduwaan k'osetti utteedda» yaageedda.

²³ Untunttu wos's'i biide, yaappe Aa kessi aheeddino. Asaa gidдон I ek'kiyaa wode, hashiyaappe k'ommo baggan asaa ubbaappe aduk'k'ee.

²⁴ Sammeeli asaa ubbaw, «Med'inaa Goday doorteedda bitaniyaa be'iitee? Ha asaa gidдон Aa malatiyaabay ooninne tumu baawa» yaageedda.

Hewaappe guyye Asay ubbay bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Kaatiyaa shemppu gam"o» yaageedda.

²⁵ Hewaappe guyyiyaan, Sammeeli kawutetsaa wogaa asaw odeedda; s'aas'ettiyaa mas'aafan he wogaa s'aafiide, Med'inaa Goday sintsan wotseedda. Sammeeli asaa ubbaa huup'iyaa huup'iyaa Aa soo Aa soo yeddeedda.

²⁶ Saa'olekka bare soo Gib'aa beedda; S'oossay untunttu wozanaa bochcheedda mino asatuu Saa'oolanna beeddino.

²⁷ Shin itti itti c'ee'c'o asatuu, «Ha bitanii nuuna wootiide ashshanee?» yaageeddino; untunttu Aa kad'iide, aw aynne imotaa immibeykkino. Shin Saa'ooli c'o"u geedda.

Koyro Saa'oola Ayissuwaa Laytsatuwaa

11

(11:1–15:35)

Saa'ooli Amoona Asatuwaa S'ooneedda

¹ Itti aginaappe guyyiyaan, Amoonaa gadiyaa Kaatii Naa'oosi denddiide, Gala'aaden de'iyaa Yaabeesha katamaa dooddiide utteedda. Yaabeesha Asay ubbay Aa, «Neeni nuunnanna k'aalaa c'aak'uwaa wotsa; nuuni new moodetana» yaageedda.

² Naa'oosi, «Taani ittibaa ootsanaw hinttenttu eeno gooppe, hinttenana k'aalaa c'aak'uwaa wotsana; hewenne, taani hinttenttoo ubbaw ushechcha ayfiyaa wooc'aade kessana; yaataade Israa'eeliyaa ubbaa kawushshana» yaageedda.

³ Yaabeesha c'imatuu ubbay Naa'oosa, «Israa'eeliyaa biittaa ubbaw nuuni kiitaa yeddana mala, laappun gallassaa takkashshaarikkii; nuuna ashshiyawe ooninne d'ayooppe, nuuni new kushiya immana» yaageeddino.

⁴ Kiitetteeddawanttu Saa'ooli de'iyasaa Gib'aa biide, ha yewuwaa asaw odeeddino; Asay ubbay bare k'aalaa d'ok'k'isiide yeekkeedda.

⁵ He wode Saa'ooli bare booratuwaa laaggiide goshshaappe yiyaawe, «Asay waaneedee? Ayaw yeekkii?» yaagiide oochcheedda; Yaabeesha Asay geeddawaa aw odeeddino.

⁶ Ha k'aalaa Saa'ooli siseedda wode, S'oossaa Ayyaanay Aa bollan wolk'k'an wod'd'eedda; Saa'ooli hank'k'uwaa pentteedda.

⁷ Saa'ooli waatsa booratuwaa akkiide mus'ereetsiide, kiitetteeddawanttun Israa'eeliyaa biittaa ubbaw yeddiide, «Saa'oolanne Sammeela kaalliide, kessenna O booratuunne hawaadan mus'ettana» yaageedda.

Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa dagamay asaa bolla wod'd'ina, untunttu itti asaadan keseeddino.

⁸ Saa'ooli Bezeek'an untuntta shiishshiide paydeedda wode, Israa'eeliyaa Asay heezzu s'eetu sha'a; Yihudaa Asay hattamu sha'a.

⁹ Untunttu kiitetti yeeddawantta hawaadan yaageeddino; «Biide Yaabeesha Gala'aade asatoo, «Wontti awa kawutto wode, nuuni hinttentta ashshana» yaagiide odite» yaageeddino. Kiitetteeddawanttu biide, Yaabeesha asatoo hewaa odeeddino; untunttukka loytsi nashetteeddino.

¹⁰ Yaabeesha asatuu Amoonaa asatoo, «Nuuni wontti hinttenttoo kushiya immana; hinttenttu nuuna dosiyaawaadan ootsana danddayiita» yaageeddino.

¹¹ Wonttetsa gallassi Saa'ooli bare asaa heezzu c'uguwaan shaakkeedda; untunttu sa'ay wonttiyaa wode, Amoonaa asatuu shiik'eedda sa'aa geliide, away kawuttana gakkanaw Amoonaa asatuwaa goora"eeddino; goora"etusaappe atteedawanttu laa"u Asay ittippe de'ennaadan ubbay barew barew laaletteedda.

¹² Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay Sammeela, «Saa'ooli nu bolla kaatetan-nee? yaageedda asatuu oonee? Untunttu oonentto kessite; nuuni untuntta wod'ana» yaageedda.

¹³ Shin Saa'ooli untuntta, «Itti asayne hachche hayk'k'enna; ayaw gooppe, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa ashsheeda gallassay hachcha» yaagiide zaareedda.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, Sammeeli asaa, «Haayite; Gelggala boytte; yaan Saa'ooli kaatiyaa gidiyaawaa zaaretsiide erisseetto» yaageedda.

¹⁵ Hewaa diraw, asatuu ubbay Gelggala biide, Gelggalan, Med'inaa Godaa sintsan Saa'ooli kaatiyaa gidiyaawaa erisseeddino. Yan sarotetsaa yarshshuwaa Med'inaa Godaa sintsan yarshsheeddino; Saa'oolinne Israa'eeliyaa Asay ubbay he sa'aan s'oonuwaa baalaa wolk'k'aama nashechchan bonchcheeddino.

12

Sammeela wurssetsa sarotaa

¹ Hewaappe guyyiyaan, Sammeeli Israa'eeliyaa ubbaa hawaadan yaageedda; «Hinttenttu taw odeedda ubbabaa taani sisaadde, hinttenttu bolla kaatiyaa kaateyaad.

² Ha'i zaari hinttentta kaaletsanaw kaatii de'ee. Taana gidoope, taani daro de'aaddinne c'imaad; ta naanay hinttenana de'iino. Taani ta yalagatetsaappe hachche gakkanaw hinttentta kaaletsaad.

³ Hekko taani hawaan ek'k'aad; Med'inaa Godaa sintsaaninne I okkeedda kaatiyaa sintsan ta bolla markkattite. Taani O booraa akkaadditaa? O hariyaa akkaadditaa? Oona c'immadditaa? Oona uk'k'unnaadditaa? Ta ayfiyaa k'ook'issanaw O kushiyaappe magans's'aa maadditaa? Hawantuppe ittuwaanne taani ootseeddawaa gidoope, taani c'iggana» yaageedda.

⁴ Hewaappe guyye untunttu zaariide, «Neeni nuuna c'immabaakka; woy nuuna uk'k'unnaabakka; neeni asaa kushiyaappe ayaanne magans's'aa mabaakka» yaageeddino.

⁵ Sammeeli untuntta, «Hinttenttu ta kushiyan ayaanne demmibeennawoo Med'inaa Godayne I okkeedda kaatiinne hachche hinttenttu bollan markka» yaageedda.

Untunttukka, «Ee, I markka» yaageeddino.

⁶ Sammeeli asaa, «Musanne Aaroona dooreeddawenne hinttenttu aawotuwaaw Gibs'eppe kesseeddawe Med'inaa Godaa.

⁷ Ha"i simmi hinttenttunne hinttenttu aawaatoo Med'inaa Goday ootseedda s'illo oosoo ubbaw taani hinttenana Med'inaa Godaa sintsan mootettanaadan, hawaan ek'k'ite.

⁸ Yaak'oobinne Aa soo Asay Gibs'e biide de'ishshin, Gibs'e asatuu untuntta naak'k'eedda wode, hinttenttu aawotuu Med'inaa Godaw waasseeddino; Med'inaa Goday Musanne Aaroona kiitteedda; untunttu hinttenttu aawotuwaaw Gibs'eppe kessiide, hawaan wotseeddino.

⁹ «Shin Israa'eeliyaa asatuu Med'inaa Godaa barenttu S'oossaa dogeeddino; S'oossay untuntta Has'oora olanchchatuu gadaawaa Siisaara kushiyan, Piliss's'eema asatuwaaw kushiyaaninne Moo'aabe kaatiyaa kushiyan aatsiide immiina untuntta oleeddino.

¹⁰ Untunttu Med'inaa Godaw, «Nuuni nagaraa ootseeddo; nuuni Med'inaa Godaa aggiide, Ba'aalawunne Asttaarootaw goynneeddo. Shin ha"i neeni nuuna nu morkkatuwaaw kushiyaappe ashsha; nuuni new goynnana» yaagiide waasseeddino.

¹¹ Med'inaa Goday Geedoona, Baaraak'a, Yofittaahanne Sammeela kiittiide, hinttenttu yuushshuwaaw ubbaan de'iyaa morkkatuwaaw kushiyaappe hinttentta ashsheeda; yaatina, hinttenttu saro de'eedita.

¹² «Amoona asaa Kaatiyaa Naa'oosi hinttenttukko yeeddawaa be'eedda wode, Med'inaa Goday hinttenttu S'oossay hinttenttu kaatiyaa gidoppenne, hinttenttu taana, tuytti, nuuni nuuna mooddanaw kaatiyaa koyetto yaageeddita.

¹³ Ha"ikka hinttenttu dooriide oochcheedda kaatii hawesh! Be'ite; Med'inaa Goday hinttenttu bolla kaatiyaa wotseedda.

¹⁴ Med'inaa Godaw hinttenttu yayyooeppe, aw kiitettoeppe, Aa k'aalaw azazettoppe, Aa azazoo makkalennan aggooppenne hinttenttukka hinttenttu bolla kaatetiyaaw kaatiikka S'oossaa hinttenttu S'oossaa kaalloeppe, yaatooeppe lo"n.

¹⁵ Shin Med'inaa Godaa k'aalaw hinttenttu azazettenan d'ayooppenne Aa azazoo makkaloeppe, S'oossaa pirdday kase hinttenttu aawotuwaaw bolla yeeddawaadan, hinttenttu bollakka yaanawaa.

¹⁶ «Simmi ha"i ek'k'i bashite; Med'inaa Goday hinttenttu ayfiyaa sintsan ootsiyaa ha gitabaa be'ite!

¹⁷ Zarggaa c'akaa wodii ha"n a gidenneeyye? Med'inaa Goday guguntsaanne iraa yeddana mala, taani S'oossaw waassana. Yaatiyaawaa gidooeppe, kaatiyaa hinttenttu oochcheed-dawe Med'inaa Godaa sintsan wolk'k'aama iitatetsaa gidiyaawaa hinttenttu erananne be'ana» yaageedda.

¹⁸ Sammeeli Med'inaa Godaw waasseedda; Med'inaa Goday he gallassi guguntsaanne iraa yeddeedda; hewaa diraw, Asay ubbay Med'inaa Godanne Sammeela loytsi yayyeedda.

¹⁹ Asay ubbay Sammeela, «Nuuni kaatiyaa oochchiide, nu nagaraa ubbaa bolla ha iitatetsaa gujjeedda diraw, nuuni ne k'oomatuu hayk'k'ennaadan nuw Med'inaa Godaa ne S'oossaa woossarikii» yaageedda.

²⁰ Hewaappe guyye Sammeeli asaw hawaadan yaageedda; «Yayyoppite; tumukka hinttenttu ha iitatetsaa ubbaa ootseeddita; shin hinttenttu kumentsaa wozanaappe Med'inaa Godaw kiittetiippe attina, Med'inaa Godaa kaalliyaawaa aggoppite.

²¹ Maaddenna, ashshenanne patseena eek'atuwaaw kaalloppite; ayaw gooppe, hewe patsennawaa.

²² Med'inaa Goday bare wolk'k'aama suntsaa diraw bare asaa aggena; ayaw gooppe, Med'inaa Goday hinttentta bare asaa ootsanaw nashettee.

²³ Hinttenttu diraw woossiyaawaa aggaade Med'inaa Godaa bolla nagaraa ootsanawe taappe haakko; taani hinttentta lo"onne suure ogiyaa tamarissana.

²⁴ Med'inaa Godaw yayyite; hinttenttu kumentsaa wozanaappe ammanettiide, aw kiittettite; hinttenttoo I ootseedda gitabaa hassayite.

²⁵ Shin hinttenttu iitabaa zaari zaariide ootsooppe, hinttenttukka hinttenttu kaatiikka d'ayana» yaageedda.

13

Piliss's'eematuwaanna Denddeedda Olaa

¹ Saa'ooli Israa'eeliyaa bolla laa"u laytsaa kaate gidowaappe guyyiyaan,

² Israa'eelatu giddoppe heezzu asaa dooreedda; laa"u sha"ay Mikimaasan, Beetelee gezziyaan Saa'oolanna de'ee; itti sha"ay k'ay Biiniyaaman de'iyaa Gib'an Yoonaataananna de'ee; atteeda asaa Saa'ooli untunttu soo soo yeddeedda.

³ Yoonataani Gebaa'an de'iyaa Piliss's'eema olanchchatuu c'itaa bolla woraajjeedda; Piliss's'eema asatuu hewaa siseeddino. Hewaappe guyyiyaan Saa'ooli, «Ibraawetuu hawaa sisiino» giide, biittaa ubbaan malakataa punisseedda.

⁴ Israa'eeliyaa Asay ubbay, «Saa'ooli Piliss's'eema olanchchatuu c'itaa bolla woraajjeedda; ha"i Israa'eeliyaa Asay Piliss's'eema asaw sheneyiyaabaa gideedda» yaagiya oduwaa siseedda. Asay Saa'oolakko Gelgala s'eessettiide shiik'eedda.

⁵ Piliss's'eema asatuu Israa'eelatuwaa olanaw hattamu sha"a paraa gaaretuwaana, usuppun sha"a paraa asatuwaananne abbaa doonaan de'iyaa shafiyaa keeshshaa olanchchatuwaana shiik'eeddino; untunttu pude biide, Beeti-Aweenappe away doliyaa baggana de'iyaa Mikimaasan shiik'eeddino.

⁶ Israa'eeliyaa olanchchatuu barenttoo leeleeddawaanne untunttu c'itaykka loytsi un'etteeddawaa be'iide, gonggoluwaa gidon, buuraa gidduwaan, zaallatu gidduwaan, kaka giddoninne haatsaw bookko ollaa gidon k'osetteeddinno.

⁷ Ibraawetuwaappe amareedawanttu Yorddaanoosa Shaafaa pinniide, Gaadanne Gala'aade gadiyaa beeddino. Shin Saa'ooli Gelgalaan atteedda; aanana de'iyaa olanchchatuu ubbay yashshaw kokkoreeddinno.

⁸ Saa'ooli Sammeeli keereedda laappun gallassaa gam"eedda; shin Sammeeli Gelgali yibeenna; yaatina, Saa'oola Asay laalettiaawaa doomeedda.

⁹ Hewaa diraw, Saa'ooli, «S'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaaw taw hammite» yaageedda; ahina Saa'ooli s'uuggiyaa yarshshuwaaw yarshsheedda.

¹⁰ Saa'ooli s'uuggiyaa yarshshuwaaw polo saannakka Sammeeli gakkii wod'd'eedda. Yaatina, Saa'ooli Sammeela mokkanaw kare kesseedda.

¹¹ Sammeeli Saa'oola, «Hawe neeni ootseeddawe ayee?» yaageedda.

Saa'ooli, «Asay laalettiaawaa, neenikka geedda wode yabeennawaanne Piliss's'eematu Mikimaasan shiik'eeddaawaa taani be'aade,

¹² «Piliss's'eematu taananna olettanaw ha"i Gelgala wod'd'anawantta; taani Med'inaa Godaa maaduwaaw oochchabeykke; hewaa diraw, s'uuggiyaa yarshshuwaaw taani yarshshanaw koshshe» gaade k'oppaad» yaagiide zaareedda.

¹³ Sammeeli Saa'oola, «Neeni eeyabaa ootsaadda; Med'inaa goday ne S'oossay new immeedda azazuwaa naagabaakka. Ihachche ne kawutetsaa Israa'eeliyaa bolla med'inaw minisanawaashin.

¹⁴ Simmi ha"i ne kawutetsay gam"enna; neeni Med'inaa Godaa azazuwaa naagabeenna diraw, Med'inaa Goday bare wozanaadan ootsiyaa asaa koyeedda; Aa bare asaa mood-danaadan suntseedda» yaageedda.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, Sammeeli Gelgalappe denddiide, Biiniyaaman de'iyaa Gib'aa beedda. Saa'ooli barenana de'iyaa asaa paydeedda; Asay usuppun s'eetu keeshshaa gideedda.

¹⁶ Saa'ooli, Aa na'aa Yoonataanninne untuntunna de'iyaa Asay Biiniyaaman de'iyaa Gebaa'an shiik'eeddino; Piliss's'eema asatuukka Mikimaasan shiik'eeddino.

¹⁷ Piliss's'eematu shiik'eedda sa'appe woraajjiyaawanttu heezzu c'ugo gidiide kesseeddino; untuttuppe itti c'uguu Shu'aala biittan de'iyaa Oofirakko simmiide beedda; laa"entsuu Beeti-Horooni beedda;

¹⁸ heezzentso c'uguu Beeti-Horooni sintsa yeedda, S'abo'iima Wombbaa duge s'eelliyaa zawaa ogiyaa oyk'k'iide beedda.

¹⁹ Piliss's'eema asatuu, «Ibraawetuu adaanne tooraa k'os'soppino» geedda diraw, Israa'eeliyaa biittaa ubbaan birataa k'os's'yaawe beettibeenna.

²⁰ Hewaa diraw, Israa'eeliyaa ubbay barenttu maraashaa s'eeraa, goma, kaltaanee baac'aa poshissanaw Piliss's'eema asatuwaakko biini.

²¹ Maraashaa s'eeraanee shalkkiyaa poshissanaw hospun giraame dees'iyaa biraa k'ans'iino; kaltaa, gomaanne p'ils'uwaaw poshissanaw hewoo bagga k'ans'iino.

²² Hewaa diraw, Saa'oolannanne Yoonataannanne de'iyaa asaa ubbaa kushiyan olaa gallassi toorayenne mashshay baawa; shin Saa'oolawunne Aa na'aa Yoonataannaw de'ee.

²³ Piliss's'eematuwaa c'uguu Mikimaasa pinuwaa baanaw kesseedda.

14

Yoonataani Piliss's'eematuwaa Bolla Worajjeedda

¹ Itti gallassi Saa'oola na'ay Yoonataanni bare ola miishshaa tookkiyaa wodallaa hawaadan yaageedda; «Haaya; hefintsa baggan de'iyaa Piliss's'eematu shiik'k'eedda sa'aa ane boytte» yaageedda. Shin bare aawoo ha yewuwaa odibeenna.

² He wode Saa'ooli Gib'aa matan Migiroonan, roomaanne geetettiyaa mitsaa garssan de'ee. Aanana usuppun s'eetu asatuunne

³ eefuudiyaa mayyeedda k'eesii, Akiyi de'iino. Akiyi Ikaabooda ishaanne Ahis'uuba na'aa; Ahis'uubi Seelon Med'inaa Godaa k'eese gideedda Eliya na'ay Piinihaasi yeled-dawaa. Yoonataani bi kichcheeddawaa Asay eribeenna.

⁴ Yoonataani Piliss's'eematuu shiik'keedda sa'aa gakkanaw pinnanaw k'oppiyaa pin-uwaassi laa'u baggaan akka s'eray s'in'i geedda wolk'aama zaallatu de'iino; ittuwaa suntsay Bodees'a; laa'entsuwaa suntsay Seena.

⁵ Zaallatuwaappe ittuu pinniyaasaa huup'issa baggana Mikimaasaw sintsanna de'iyaa wode, ittuu k'ay gedissa baggana Gebaa'aw sintsanna de'ee.

⁶ Yoonataani bare ola miishshaa tookkiyaa wodallaa hawaadan yaageedda; «Haaya; ha k'as's'arettibeennawanttu shiik'keedda sa'aa ane hefintsaa boytte. Ooni erii, Med'inaa Goday nu diraw ootsanenttonne; Med'inaa Goday daro asan gidina, guutsa asan gidina, ashshanawaa Aa diggiyaabay ayayenne baawa» yaageedda.

⁷ Aa ola miishshaa tookkiyaawe, «Neeni k'oppeeddawaa ubbaa ootsa; ba; ta kumentsaa wozanaappe taani neenana de'ay» yaageedda.

⁸ Hewaappe guyye Yoonataani, «Yaanooppe haaya; hefintsaa asaakko pinniide, asan be'ettana.

⁹ Unttuntu nuuna, «Nuuni hinttentukko baanaw hewan naagite» yaagooppe, nuuni de'iyaa sa'aan takkanaappe attina, unttuntukko bookko.

¹⁰ Shin untuntu, «Haa nuukko pude kesite gooppe, nuuni pude kessana; ayaw gooppe, hewe Med'inaa Goday untunta nu kushiyan aatsiide immeeddawoo nuw malaataa gidana» yaageedda.

¹¹ Yaatina, laa'atuukka Piliss's'eematuwaa geesotuwaa barentta besseeddino. Piliss's'eematu, «Be'ite! Ibraawetuu barenttu k'osetteedda ollaappe zuummiide kesiino» yaageeddino.

¹² Hewaappe asatuu Yoonataananne ola miishshaa tookkiyaawaa s'eegiide, «Haa nuukko pude kesite; nuuni hinttentta bessana» yaageeddino.

Hewaa diraw, Yoonataani bare ola miishshaa tookkiyaawaa, «Taana kaalaade ha pudet-saa kesa. Med'inaa Goday untunta Israa'eeliyaa kushiyan aatsiide immi diggeedda» yaageedda.

¹³ Yoonataani bare ola miishshaa tookkiyaawaa kaaletsiide, gediyaaninne kushiyan hamburuuc'iide pudetsaa kesseedda. Piliss's'eematu Yoonataana kushiyan kunddeed-dino; Aa ola miishshaa tookkiyaawe kaalli kaalliide untunta wod'eedda.

¹⁴ He koyro woraajjuwaan Yoonataanninne Aa ola miishshaa tookkiyaawe itti goshsha gaden laatamu gidiyaa asaa wod'eeddino.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, gas'aa biittan de'iyaa Piliss's'eema asatuu dagammeeddino; k'oppenawaa oliyaawantunne heeraan de'iyaa olanchchatuu yashshaw kokkoreeddino. Biittaykka k'aas's'eedda; hewenne, S'oossaa kiietteedda dagamaa.

Piliss's'eematuwaa S'oonettussaa

¹⁶ Saa'ooli Biiniyaama biittan, Gib'an wotseedda wochchiyaa asatuu s'elliide, Piliss's'eema olanchchatuu yaana haana piskki giide laalettiaawantta be'eeddino.

¹⁷ Yaatina, Saa'ooli barenana de'iyaa asatuwaa, «Ane olanchchatuwaa shiishshite; nu giddoppe ooni beeddinontto be'ite» yaageedda. Unttuntu shiishshiide paydiyaa wode, Yoonataanninne Aa ola miishshaa tookkiyaawe baynaawaa be'eeddino.

¹⁸ Saa'ooli k'eesiyaa Aakiya, «S'oossaa oochchanaw ane eefuudiyaa haa akkaade ya» yaageedda. He wode Aakii Israa'eeliyaa asaa sintsan eefuudiyaa mayyee.

¹⁹ Saa'ooli k'eesiyaana haasayishin, Piliss's'eematuwaa heeraan walassay dari dari beedda. Hewaa diraw, Saa'ooli k'eesiyaa, «Eefuudiyaaappe ne kushiya kessa digga» yaageedda.

²⁰ Hewaappe guyyiyaan, Saa'oolinne Aa Asay ubbay shiik'iide, olaa beeddino. Piliss's'eema asatuu ubbay shabbirettiide, barenttu mashshaan ittuu ittuwaa busakkiide de'iyaaawantta demmeeddino.

²¹ Kase Piliss's'eema asatuwaana de'iidde, untuntunna pude untuntu shiik'keedda sa'aa beedda. Ibraawatuukka untunta aggiide, Saa'oolannanne Yoonataannanne de'iyaa Israa'eeliyaa asan gaketeeeddino.

²² Efireema gezziyaan k'osetti utteedda hara Israa'eelatuukka Piliss's'eematu bak'atiidde de'iyawaa siseeddino. Unttuntukka yederssuwaa uuqqiyaa asan gaketeeeddino.

²³ Med'inaa Goday he gallassi Israa'eeliyaa asaa ashsheeda. Beeti-Aweena katamaappe hefintsaa gakkanawukka olay oletteedda.

Olaappe Simmina Haneeddabatuwaa

²⁴ He gallassi Israa'eeliyaa asatuu koshaan labbaneeddino; yaw gooppe, Saa'ooli asaa, «Sa'ay k'ammennan de'ishiinanne taani ta morkketoo haluwaa kesennaan de'ishshin, k'uma miyaa uray shek'etteeddawaa gido» yaagiide asaa c'aak'uwaan k'achcheeda. Hewaa diraw, olanchchatuwaappe k'umaa doonaakko shiishsheedda Asay ooninne baawa.

²⁵ Olanchchatuu ubbay ubbaanna wora giddo geliyaa wode, sa'aan eessay de'ee.

²⁶ Unttuntu wora gidдон eessay goggiyaawaa be'eeddino; shin c'aak'uwaayayyeedda diraw, itti asayne bare kushiya doonaakko shiishshibeenna.

²⁷ Shin Yoonataani bare aawuu asaa c'aak'uwaan k'achcheeddawaa sisibeenna. Hewaa diraw, bare kushiyan de'iyaa s'am'aa s'eeraa ililuwaan yeddi kessiide, laac'c'eedda; Aa ayfii dooyetteedda.

²⁸ Hewaappe guyyiyaan, olanchchatuwaappe ittuu Aa, «Ne aawuu olanchchatuwa ubbaa, «Hachchi k'uma miyaa uray shek'etteeddawaa gido» yaagiide, c'aak'uwaan k'achchi wotseedda; Asay ubbay labbaneeddawe hawaassa» yaageedda.

²⁹ Hewaappe guyye Yoonataani hawaadan yaageedda; «Ta aawuu biittaw meto med'd'eedda. Taani ha eessaappe laafa laac'c'ina ta ayfii ay keeshshaa dooyetteeddentto be'a.

³⁰ Asay bare morkkatuwaappe omoodeeddawaappe hachche meeddabaa gidintto, ayba lo'ee shin; untuntu wod'ana Piliss's'eematuwaa payduukka ay keeshshaa daranawaa shin» yaageedda.

³¹ He gallassi Israa'eeliyaa asatuu Mikimaasappe Ayaaloona gakkanaw, Piliss's'eematuwaa shoc'i simmiide daabureeddino.

³² Untuntu omooduwaaw gawuhayiide, dorsatuwaa, miizzatuwaanne maratuwaa akkeeddino; biittan c'oo shukkiide, suutsaanakka meeddino.

³³ Hewaappe guyyiyaan, itti Asay Saa'oola, «Be'a; Asay suutsaanna de'iyaa ashuwaa miide, Med'inaa Godaa bolla nagaraa ootsee» yaageedda.

Hewaappe guyye I untuntu, «Hinttentu nagaraa ootseeddita; wogga shuchchaa ellekka haa taakko gondorssite» yaageedda.

³⁴ Zaaretsiidekka, «Kesiide asaa giddo biite; untuntu hawaadan yaagite; «Huup'yaan huup'yaan hinttentu booraanne dorsaa taw haa akkiide yiite; yaatiide hawaan wogaadan shukkiide miite. Suutsaanna de'iyaa ashuwaa miide, Med'inaa Godaa bolla nagaraa ootsoppite» yaaga» yaageedda.

Hewaa diraw, he gallassi k'amma asatuu ubbay bare booraa booraa ahiide, yaan shukkeeddino.

³⁵ Saa'ooli he sa'aan Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa gimbbeedda; S'oossaw yarshshiyaa sa'aa I gimbbishin, hewe aw koyruwaa.

³⁶ Saa'ooli, «Ha k'ammaana duge Piliss's'eematuwaa kaalliide ane boytte; sa'ay wontana gakkanaw, untuntuwaa ubbaa bonk'k'oytte; untunttakka ittuwaanne ashshenan wod'oytte» yaageedda.

Untuntu, «Eeno, neena lo'eeddabaa ubbaa ootsa» yaagiide zaareeddino.

Shin k'eesii, «Ane hawaan S'oossaa oochcheetto» yaageedda.

³⁷ Hewaa diraw, Saa'ooli S'oossaa, «Piliss's'eema asatuwaa kaalaade boo? Neeni untuntu Israa'eelatu kushiyan aatsaade immanii?» yaagiide oochcheedda. Shin he gallassi S'oossay aw odibeenna.

³⁸ Yaatina Saa'ooli, «Olanchchatuwa kaappatoo, ubbay haayite; hachche ayba nagaray oosetteeddenttonne ane k'oriide demmoytte.

³⁹ Israa'eeliyaa ashshiyaa Med'inaa Goday ero! Ta na'aa Yoonataana gidoopenne, hayk'k'anaaw besse» yaageedda. Shin asaappe itti urayne k'aalaa k'aattibeenna.

⁴⁰ Hewaappe guyyiyaan, Saa'ooli Israa'eeliyaa asaa ubbaa, «Hinttentu ubbaykka ya baggan ek'k'ite; taaninne ta na'aa Yoonataani ha baggan ek'k'ana» yaageedda.

Hewaappe guyye asatuu, «Eeno, neena lo'owaa ootsa» yaageeddino.

⁴¹ Hewaappe guyyiyaan, Saa'ooli Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa, «Taw likke zaaruwaa imma» yaagiide woosseedda. Saamay Saa'oola bollanne Yoonataana bolla wod'd'ina Asay geeyeedda.

⁴² K'ay Saa'ooli, «Ta bollanne ta na'aa Yoonataana bolla yeggite» yaageedda. Hewaappe guyye saamay Yoonataana bolla wod'd'eedda.

⁴³ Saa'ooli Yoonataana, «Ane neeni ootseeddawaa oda» yaageedda.

Yoonataani, «Taani guutsa eessaa ililuwaa ta s'am'aa s'eeraappe laac'c'aad. Hekko taani hawaan de'ay; taani hayk'k'ana» yaageedda.

⁴⁴ Saa'ooli hawaadan yaageedda; «Yoonataanaa, neeni hayk'k'ana d'ayooppe, S'oossay taana wod'ol» yaageedda.

⁴⁵ Shin Asay Saa'oola, «Yoonataani, Israa'eeliyaw ha wolk'k'aama s'oonuwaa aheedaww hayk'k'anee? Hewe ubbakka hanenna! De'uwaa Med'inaa Goday ero! Aa huup'iyappe itti binnaanaynne biittan wod'd'enna; ayaw gooppe, I hachche hawaa S'oossaa maaduwaan ootseedda» yaageeddino. Yaatiide Asay Yoonataana ashshina, I hayk'k'ennan atteedda.

⁴⁶ Hewaappe guyyiyaan, Saa'ooli Piliss's'eema asatuwaa yederssiyaawaa aggeeda; untuntu barenttu gadiyaa simmeeddino.

Saa'oola Kawutetsaanne Aa Soo Asaa

⁴⁷ Saa'ooli Israa'eeliyaa bolla kaate gidowaappe guyyiyaan, ubbaa ellekka de'iyaa bare morkkatuwaa oleedda; hewanttukka: Moo'aabatuwaa, Amoonatuwaa, Eedoomatuwaa, S'ooba kaatetuwaanne Piliss's'eema asatuwaa. Bare beedda sa'aan ubbaan s'oneedda.

⁴⁸ I minniide oletteedda; Amaaleek'a asatuwaa s'oneedda; Israa'eeliyaa asaa bonk'k'iyaa wanttu kushiyaappe ashsheeda.

⁴⁹ Saa'oola attuma naanay Yoonataana, Yishwiinne Malkkishuu'a; aw bayira naatti suntsay Meraabo; teefa naatti suntsay Miikaalo.

⁵⁰ Aa machata Ahima'aas'a naatto Ahino'aamo. Aa olanchchatuu gadaaway Aa aawuwaa ishaa Neera na'aa Abaneera.

⁵¹ Saa'oola aawuwaa K'iisinne Abaneera aawuwaa Neeri Abii'eela naanaa.

⁵² Saa'ooli de'eedda laytsaa ubbaan Piliss's'eema asatuwaana suulo olaa oletteide de'eedda. Mino asaa woy s'ala asaa demmeedda wode ubbaan, I he uraa bare olanchchatuwaan gujje.

15

Saa'ooli Amaaleek'a Asaa Bolla Dentseedda Olaa

¹ Sammeeli Saa'oola, «Bare asaa Israa'eeliyaa bolla neeni kaatetanaaddan okkanaw Med'inaa Goday kiitteeddaww taana; Med'inaa Godaa k'aalaa sisa.

² Ubbappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; Israa'eelatu Gibs'eppe kesiide yiyaa wode Amaaleek'a asatuu ogiyaan untuntunna ek'etteedda diraw, taani Amaaleek'a asatuwaa murana.

³ Ha'i ba; Amaaleek'a asatuwaa shoc'a; untuntuu de'iyawaa ubbaa ubbaana d'ayssa; untuntta ashshoppa; untuntta mac'c'awaa attumawaa, d'ammiaawaa k'uc'c'iyawaa, miizaa, dorssaa, gaaluwaanne hariyaa wod'a» yaagee» yaageedda.

⁴ Saa'ooli asaa s'eegiide, S'eleema giyaa sa'aan paydiyaa wode Israa'eeliyaa laa"u s'eetu sha"i; Yihudaappe tammu sha"i Asay de'ee.

⁵ Saa'ooli Amaaleek'atuwa katamaa biide, itti zanggaaraa gidon geemetti utteedda.

⁶ Saa'ooli K'eena asatuwaa, «Taani hinttentta Amaaleek'a asatuwaana ittippe d'ayssenna mala, denddite! untunttu gididoppe kesite! Hawaappe kichchite! Ayaw gooppe, Israa'eelatu Gibs'eppe kesiyyaa wode, hinttenttu untunttu ubbaw loytsi dees'a» yaageedda. K'eena asatu Amaaleek'a asatuwaa gididoppe kesiide beeddino.

⁷ Saa'ooli Amaaleek'a asatuwaa Hawiilappe doommiide, Gibs'e sintsan de'iyaa Shura gakkanaw shoc'eedda.

⁸ Amaaleek'atuwa Kaatiyaa Agaaga pas'a de'ishshin, Saa'ooli omoodeedda; Aa asaa ubbaa k'ara mashshaan wod'i wursseedda.

⁹ Shin Saa'oolinne Aa olanchchatuu, Agaaganne ubbaappe lo"iyaa dorssatuwaa, miizatuwaa, bolttibolitta maratuwaa, galotuwaanne hara lo"obatuwaa ubbaa ashshed-dinno; untunttu hawannta ubbaana wod'i wurssanaw dosibeykkino; shin untunttu laafabaanne kad'eteeddawaa ubbaana d'ayseeddino.

Saa'ooli Kaatiyaa Gidiyaawaa S'oossay Is's'eedda

¹⁰ Med'inaa Godaa k'aalay Sammeelakko hawaadan yaagiidde yeedda;

¹¹ «Taani Saa'oola kaatiyaa kesseeddawoo kayyottay; ayaw gooppe, Saa'ooli taana kaaliyaawaa aggeeda; ta azazuwaa ootsibeenna» yaageedda. Hewaappe guyye Sammeeli metooteedda; he k'amma kumentsaa Med'inaa Godaakko waasseedda.

¹² Wontta guuran Sammeeli denddiide, Saa'oolanna gaketanaw beedda; shin Asay aw, «Saa'ooli K'armmeloosa katamaa beedda; yaan barena hassayissiyaa hawulttiyaa esseedda; hewaappe simmiide, Gelgala wod'd'eedda» yaagiide odeedda.

¹³ Sammeeli Saa'oolakko gakeedda; Saa'ooli Sammeela, «Med'inaa Goday neena anjijo; taani Med'inaa Godaa azazuwaa ootsaad» yaageedda.

¹⁴Shin Sammeeli Saa'oola, «Ha taani sisiyaa dorssaa waasuunne miizzaa waasuu ayee?» yaageedda.

¹⁵Saa'ooli, «Olanchatuu hawantta Amaaleek'atuwaappe aheeddino; untunttu Med'inaa Godaw, ne S'oossaw yarshshanaw, ubbaappe lo"iyaa dorssatuwaanne miizzatuwaa ashsheddinno; shin haratuwaa muliyaakka d'aysseeddo» yaageedda.

¹⁶Sammeeli Saa'oola, «Ane ek'k'a; Med'inaa Goday zino k'amma taw odeeddawaa taani new oday» yaageedda.

Hewaappe guyye Saa'ooli, «Oda» yaageedda.

¹⁷Sammeeli Saa'oola yaageedda; «Neeni neena s'eellina guutsa gidooppenne, Israa'eeliyaa zaretoo kaatiyaa gidabeykkii? Israa'eeliyaa bolla kaatetana mala, Med'inaa Goday neena okkeedda.

¹⁸S'oossay neena, «Baade Amaaleek'a asatuwaa iitatuwaa ubbaanna d'ayssa; untunttu wurana gakkanaw untuntta ola» yaagiide kiitteedda.

¹⁹Yaatina, ayaw Med'inaa Godaw azazettabeykkii? Ayaw omoodoo yaaretaade Med'inaa Godaa S'oossaa sintsan iitabaa ootsaaddii?» yaageedda.

²⁰Saa'ooli, «Taani Med'inaa Godaa k'aalaw azazettaaddi! Med'inaa Goday taana kiitteeddawaadan baad; Amaaleek'a asatuwaa wod'a wurssaad; untunttu Kaatiyaa Agaaga ahaad.

²¹Shin olanchatuu omooduwaappe dorssaanne miizzaa ubbaappe lo"iyaawantta, Med'inaa Godaw, ne S'oossaw, Gelggalan yarshshanaw akkiide yeeddino» yaageedda.

²²Sammeeli Saa'oola, «Med'inaa Goday bare k'aalaw azazettiyaawaan nashettiyaawaa keeshshaa s'uuggiyaa yarshshuwaaninne imotaan nashettii? Be'a; azazettiyaawe yarshshiyaawaappe aad'd'ee; k'ay sisiyaawe dorssaa mod'd'uwaappe aad'd'ee.

²³Ayaw gooppe, d'ibiyaaawe shareechchiyaa nagaraa mala; k'ay otorettiyaawe eek'aw goynniyaa itatetsaa mala. Neeni Med'inaa Godaa k'aalaa is's'eedda diraw, I neeni kaatiyaa gidiyaawaa is's'eedda» yaageedda.

²⁴Saa'ooli Sammeela, «Taani nagaraa ootsaad; Med'inaa Godaa azazuwaanne ne k'aalaa toochchaad. Taani asaw yayyeedda diraw, untunttu geeddawaa ootsaad.

²⁵Hay ta nagaraa atto gaarikii; taani Med'inaa Godaw goynnana mala, taananna Gelgala denddarkii» yaageedda.

²⁶Sammeeli Saa'oola, «Taani neenana simmaade biikke! Neeni Med'inaa Godaa k'aalaa is's'eedda diraw, neeni Israa'eeliyaa bolla kaatiyaa gidiyaawaa Med'inaa Goday is's'eedda» yaageedda.

²⁷Sammeeli Saa'oola matappe baanaw denddina, Saa'ooli Aa mayuwaa mac'araa oyk'k'ina mayuu peed'eteedda.

²⁸Sammeeli Saa'oola, «Med'inaa Goday hachche Israa'eeliyaa kawutetsaa neeppe peed'iide neeppe lo"iyaa ne shooroo immeedda.

²⁹Israa'eeliyaa Bonchchuu worddotenna, woy bare k'ofaa laammenna; ayaw gooppe, bare k'aalaa laammanaw I asaa gidenna» yaageedda.

³⁰Saa'ooli Sammeela, «Taani nagaraa ootsaad; shin ta gadiyaa c'imatuwaa sintsaaninne Israa'eeliyaa asaa sintsan hay taana kawushshopparkii; taani Med'inaa Godaw, ne S'oossaw goynnanaadan, neeni taananna denddarkii» yaagiide zaareedda.

³¹Hewaa diraw, Sammeeli Saa'oolanna ittippe Gelgala beedda; Saa'ooli Med'inaa Godaw goynneedda.

³²Hewaappe guyyiyaan Sammeeli, «Amaaleek'atuwa Kaatiyaa Agaaga taakko ahite» yaagiide azazeedda.

Agaagi kokkoriide Sammeelakko yeedda; «Tumu hayk'k'u hawaadan c'ammii!» yaageedda.

³³Sammeeli Agaaga, «Ne mashshay mac'c'awantta mela ashshowaadan, ne daayakka mac'c'awanttu gidдон mela attana» yaageedda. Sammeeli Agaaga Med'inaa Godaa sintsan Gelggalan siifeedda.

³⁴Hewaappe guyyiyaan, Sammeeli denddiide, Raama katamaa beedda; Saa'olekka bare soo Gib'aa beedda.

³⁵Sammeeli hayk'k'ana gakkanaw, Saa'oola be'anaw simmiide laa'entso bibeena; gid-dooppene, Sammeeli Saa'oola diraw yeekkeedda. Saa'oola Israa'eeliyaa bolla kaateyeeddawoo Med'inaa Goday kanyotteedda.

Daawitanne Saa'oola

16

(16:1–30:31)

Daawite Doorettiide Kaatiyaa Gidanaw Oketteedda

¹ Med'inaa Goday Sammeela, «Israa'eeliyaa bolla I kaatiyaa gidenna mala, taani is's'akichcheedda Saa'oola diraw, neeni awude gakkanaw yeekay? Ane kac'iyaaan zayitiyaa kuntsaade kesa; taani neena Beetaliheemiyaa Isseyakko kiittay; kaatiyaa gidana mala, taani Aa naanatuwaa giddoppe ittuwaa doora wotsaad» yaageedda.

² Sammeeli, «Taani waanaade boo? Saa'ooli sisiide taana wod'ana» yaageedda.

Med'inaa Goday Sammeela, «Ussatto ittino akka baade, «Taani Med'inaa Godaw yarshshanaw yaad» yaaga.

³ Isseyakka yarshshuwaa sa'aa s'eesa. Neeni ootsanabaa taani neena bessana; taani new odiyaawaa taw okka» yaageedda.

⁴ Sammeeli Med'inaa Goday odeeddawaa ootseedda; Beeteleeme beedda. Beeteleeme katamaa c'imatuu kokkoriidde aanana gaketeeddino. Unttuntu Aa, «Neni sarotetsaw yaad?» yaagiide oochcheeddino.

⁵ Sammeeli, «Ee; sarotetsaw yaad; taani Med'inaa Godaw yarshshanaw yaad; hinttentukka geeyite; yaatiide taananna yarshshuwaa sa'aa denddite» yaageedda; k'ay Isseyanne Aa naanaa geeshshiide, yarshshuwaa sa'aa untuntta s'eeseedda.

⁶ Unttuntu yarshshuwaa sa'aa gakkiiyaa wode, Sammeeli Isseyaa na'aa Eli'aaba be'iide, «Tumuppe Med'inaa Goday okkiyaawe hawaan Med'inaa Godaa sintsan ek'k'eedda» yaagiide k'oppeedda.

⁷ Shin Med'inaa Goday Sammeela, «Aa malaa woy Aa geesaa adussatetsaa s'eelloppa; taani Aa is's'aad. Ayaw gooppe, taani Med'inaa Goday Asay s'eelliaawaadan s'eellikke; Asay deemuwaa s'eellee; shin Med'inaa Goday wozanaa s'eellee» yaageedda.

⁸ Isseyi Abinaadaaba s'eesiide, Sammeela sintsa aatseedda; Sammeeli, «tuytti; Med'inaa Goday hawaakka dooribeenna» yaageedda.

⁹ Yaatina, Isseyi Shaama aatseedda; Sammeeli, «tuytti; Med'inaa Goday hawaakka dooribeenna» yaageedda.

¹⁰ Hewaadan ootsiide, Isseyi bare naanaa laappunuwaa Sammeela sintsa aatseedda; shin Sammeeli Isseyi, «Med'inaa Goday hawanta dooribeenna» yaageedda.

¹¹ Hewaa diraw, I Isseyi, «New de'iyaa naanay hawanttu s'alaleeyye?» yaagiide oochcheedda.

Isseyi, «Ubbaappe teefa na'ay atteedda; shin I dorssatuwaa heemmee» yaageedda.

Sammeeli, «Kiittaade Aa ahissa; I yaana gakkanaw nuuni yarshshokko» yaageedda.

¹² Isseyi kiittiide, na'aa ahiseedda; he na'ay arssa; ayfiyaana lo"iyaa malaa lo"a.

Med'inaa Goday Sammeela, «Dendda ek'k'aade okka; hawe Aa» yaageedda.

¹³ Sammeeli kac'iyaa zayitiyaa akkiide, Aa ishata sintsan Daawita okkeedda. He gallasappe doommiide, Med'inaa Godaa Ayyaanay Daawita bollan wolk'k'appe wod'd'eedda. Hewaappe guyyiyaan, Sammeeli denddiide, Raama katamaa beedda.

Daawite Saa'oolaw Ootsee

¹⁴ Med'inaa Godaa Ayyaanay Saa'oolappe shaaketeedda; Med'inaa Godaappe kiitettedda iita ayyaanay Saa'oola un"etseedda.

¹⁵ Saa'oola k'oomatuu Aa, «S'oossaappe kiitettedda iita ayyaanay neena un"etsee.

¹⁶ Nu goday diitsaa loytsi diis's'iyaa asaa koyana mala, bare k'oomatuwaa, hawaan de'iyaa wantta azazo. S'oossaappe kiitettedda iita ayyaanay neena oyk'k'iyaa wode, he bitani diitsaa diis's'ana; I diis's'ina new keekana» yaageeddino.

¹⁷ Saa'ooli bare k'oomatuwaa, «Diitsaa loytsiide diis's'iyaa asaa koyiide, taw akkiide yiite» yaageedda.

¹⁸ K'oomatuwaappe ittuu Saa'oola, «Be'a; Beetaliheemiyaa Isseyaw diitsaa loytsiide diis's'iyaa itti na'ay de'ee. He na'ay s'alanne toorancha asaa; haasayaw c'inc'anne malaa lo"a asaa; k'ay Med'inaa Goday aanana ittippe de'ee» yaageedda.

¹⁹ Yaatina, Saa'ooli Isseyakko kiittiide, «Ne dorssaa heemmiyaa ne na'aa Daawita taw yedda» yaageedda.

²⁰ Hewaappe guyye Isseyi ukitsaa, ogoruwaa woyniyaa eessaanne galo dorssaa mara ittuwaa hariyaan c'aaniide, bare na'aa Daawitana Saa'oolaw yeddeedda.

²¹ Daawite Saa'oolakko yeedda; Aa kiitan geleedda. Saa'ooli Daawita loytsi doseedda; Daawite Saa'oolaw ola miishshaa oyk'k'iyaaawaa gideedda.

²² Yaatina, Saa'ooli Isseyaw, «Daawite taw ootsiide gam"ishsho; taani Aa dosaad» yaagiide kiitteedda.

²³ Hewaappe simmina, S'oossaappe kiitettedda iita ayyaanay Saa'oola oyk'k'iyaa wode ubbaan, Daawite diitsaa akkiide bare kushiyan diis's'e; iita ayyaanay Aa yeddiyaa diraw, Saa'oolaw keekenne I pas'ee.

17

Daawitanne Gooliyaada

¹ Piliss's'eema asatuu barenttu olanchchatuwaa Yihudaan de'iyaa Sookko geetettiyya sa'aa olaw shiishsheeddino; Sookoppenne Azeek'appe gidduwaan de'iyaa Efess's'amiima geetettiyya itti sa'aan shiik'i utteeddino.

² Saa'oolinne Israa'eelatu Eela geetettiyya zanggaaraan shiik'i utteeddino; Piliss's'eema asatuwaana olettanaw salppiyaan keseeddino.

³ Piliss's'eema olanchchatuu itti deriyaan salppina, Israa'eelatuukka hara deriyaan salppeeddino; untunttu laa"uwaa zanggaaray shaakkee.

⁴ Gaate kataman de'iyaa, Gooliyaada geetettiyya itti tooraa k'ara bitanii Piliss's'eematu shiik'eedda sa'aappe yeedda; Aa geesay usuppun wad'anne takkaad'e.

⁵ I ishatamanne laappun kiilo giraame dees'iyaa nahaasiyaa birataa kootiyaa mayy-
eedda; k'ay nahaasiyaa birataa k'op'iyaa bare huup'iyaan wotseedda.

⁶ Nahaasiyaa birataa gambbaaliyaa bare gediyaan aatseedda; bare hashiyaan na-
haasiyaa birataappe k'os'etteedda s'ink'k'aa tookeedda.

⁷ Aa bodiyaa toomay shemayinniyya wondarashiyya keeshshaa; bodiyaa ayfii laappun
kiilo giraame dees'ee; gondalliyaa tookeedda itti bitanii Aa sintsan hamettee.

⁸ Gooliyaade ek'k'iide, k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, Israa'eeliyaa olanchchatoo hawaadan
yaagiide c'ee'k'k'eedda; «Hinttentu waanana giide olaw salppeedditee? Taani Piliss's'eema
asaa gidikkittaa? K'ay hinttentu Saa'oola k'oomatuwaa gidikkitee? Ane hinttentu
giddoppe itti asaa doorite; he bitanii taakko wod'd'o.

⁹ He bitanii taananna olettiide taana wod'ooppe, nuuni hinttentu k'oomatuwaa gidana;
shin taani Aa s'oonade wod'ooppe hinttentu nu k'oomatuwaa gidanne nuw moode-
tana» yaageedda.

¹⁰ K'aykka he Piliss's'eeme bitanii, «Taani hachche Israa'eeliyaa olanchchatuwaa naassay;
taw itti asaa immite; ane laa"u oletteetto!» yaageedda.

¹¹ Saa'oolinne Israa'eelatu Piliss's'eemiyaa k'aalaa sisiide, yeellateeddinonne daroppe
yayyeeddino.

¹² Daawite Yihudaa gadiyaan Beeteleheemen de'iyaa Efiraataa Isseya na'aa. Isseyaw
hospun attuma naanay de'iino; Saa'ooli kaatiyaa giidiide de'iyaa wode, Isseyi loytsi
c'imeeddanne daro de'eedda asaa.

¹³ Isseya attuma naanay bayiratiyaawanttu heezzatuu Saa'oola kaalliide olaa beed-
dino; olaa beedda Aa heezzu naanatuwaa sunsay hawaa; bayiray Eli'aaba; teefay Ami-
naadaaba; heezzentsuu Shaama.

¹⁴ Daawite naanatuwaa ubbaappe teefa. Bayira heezzu naanay Saa'oola kaalleeddino;

¹⁵ shin Daawite bare aawuwaa dorssatuwaa heemmanaw Saa'oola mataappe
Beeteleeme simerettee.

¹⁶ He Piliss's'eemi oyamu gallassaa guuranne omarssi yiide, Israa'eelatuwaa naassee.

¹⁷ Itti gallassi Isseyi bare na'aa Daawitaw hawaadan yaageedda; «Ha s'iis'etteedda
tishaappe tammu kiilo giraamiyaanne ha tammu ukitsatuwaa akkaade, ne ishatoo afaade
ne ishatuu shiik'eedda sa'aa ellekka gatsa.

¹⁸ Ha tammu nukaa pilatuwaakka untunttu shaalak'aw afa; ne ishatuu waan de'intto
be'aade, untunttu saro de'iyawoo malaataa untuttuppe akkaade ya.

¹⁹ Kaatiyaa Saa'ooli, ne ishatuwaanne Israa'eeliyaa Asay ubbay, Piliss's'eema asat-
uwaana olettiide, Eela Zanggaaraan de'iino» yaageedda.

²⁰ Daawite wontta guuraana dendiide dorssaa wudiyaa hara asaa hentsiide, Is-
seyi azazeeddawaa c'aani akkiide beedda. Israa'eeliyaa olanchchatuu barenttu k'aalaa
d'ok'k'u ootsiide garmaamiidde olaw salppishin, Daawite gakkeedda.

²¹ Israa'eeliyaa asatuunne Piliss's'eema asatuu ittuu ituwaakko s'eelliide salppeeddino.

²² Daawite bare aheedda miishshaa shink'k'aa naagiyaawaa kushiyan wotsiide, olaa
salppiyya wos's'i biide, bare ishatuwaa saroteedda.

²³ Daawite bare ishatuwaana haasayishin, Gaateppe yeedda tooraa k'aray,
Piliss's'eemiyaa Gooliyaade bare salppiyaappe gas'aa kesiide, haroodewaadankka
Israa'eelatuwaa naasseedda; I naassiyaawaa Daawite siseedda.

²⁴ Israa'eeliyaa Asay ubbay he bitaniyaa be'eedda wode, loytsi yayyiide aappe
bak'atteeddino.

²⁵ Israa'eeliyaa Asay ittuu ituwaa, «Ha kesiyya bitaniyaa be'eedditee? I tumuwaappe
Israa'eeliyaa naassanaw kesseedda! Ha bitaniyaa wod'iyaa uraw Kaatiyaa Saa'ooli daro
ak'uwaa immana; k'ay bare naattokka aw immana; Aa aawuwaa golliyya Asay Israa'eelan
kaatiyaa giiraakka giireenna» yaageeddino.

²⁶ Daawite bare matan ek'keedda asaa, «Ha Piliss's'eemiyaa wod'iide, ha yeellaa Israa'eeliyaappe k'uc'c'iyaa uraw ayay oosettanee? Ha k'as's'arettibeenna Piliss's'eemi, de'uwaa S'oossaa olanchchatuwaa naassiyaawe I oonee?» yaagiide oochcheedda.

²⁷ Shin untunttu Aa, «Ha bitaniyaa wod'iyaa uraw hawe hawe oosettana» yaagiide kasewaadankka aw zaareeddino.

²⁸ Daawite asaana haasayaawaa Aa ishay ubbaappe bayiray Eli'aabi sisiide, Daawita bolla hank'kuwaa ees's'i kesseedda; «Neeni ha sa'aa ayaw yaad? He amareeda dorssatuwaa woran oonana yeggaad? Ne otoruwaanne ne wozanaa itatetsaa taani eray; neeni olaa be'anaw yaadda» yaageedda.

²⁹ Daawite, «Taani ha"i ay ootsaadditaa? Haray attooppe haasayanawukka danddaykki-taa?» yaageedda.

³⁰ Daawite bare ishaa aggiide, hara asaakko simmiide, kasewaadankka oochcheedda; Asay aw kasewaadankka zaareedda.

³¹ Daawite haasayeeddawaa siseedda asatuu Saa'oolaw odeeddino; Saa'ooli Daawita s'esisseedda.

³² Daawite Saa'oola, «Ha bitaniyaa gaasuwaan O wozanaykka yayoppo; taani ne k'oomay baade, ha Piliss's'eemiyanna olettana» yaageedda.

³³ Saa'ooli Daawita, «Ha Piliss's'eemiyanna neeni olettanaw danddayakka; ayaw gooppe, neeni na'aa; shin na'atetsaappe doommiide, I olettiide dic'c'eedda asaa» yaageedda.

³⁴ Shin Daawite Saa'oola, «Taani ne k'oomay ta aawuwaa dorssatuwaa heemmay; gaammu woy Babbantsaa malatiyaa do'ay yiide wudiyaappe dorssaa oyk'k'iyaa wode,

³⁵ Aa kaallaade taani baade Aa doonaappe wotsa akkay; taakko simmiyaa wode, bu-uchchaa oyk'k'aade, shoc'a wod'ay.

³⁶ Taani ne k'oomay gaammuwaanne babbantsa wod'aad; ha k'as's'arettibeenna Piliss's'eemi de'uwaa S'oossaa olanchchatuwaa naasseedda diraw, ikka untuntuppe ittuwaadan hanana.

³⁷ Gaammuwaanne babbantsa s'ugunsaappe taana ashsheeda Med'inaa Goday ha Piliss's'eemiyaa kushiyaappekka ashshanawaa» yaageedda.

Saa'ooli Daawita, «Ba; Med'inaa Goday neenana gido» yaageedda.

³⁸ Hewaappe guyyiyaan, Saa'ooli bare mayuwaa Daawita mayzeedda; Daawita huup'yaan nahaasiyaa birataa k'op'iyaa wotseedda; nahaasiyaa birataa kootiyaakka Daawita mayzeedda.

³⁹ Daawite bare ola mayuwaa bolla mashshaa danc'c'eedda; hametti be'eedda; shin danddayibeenna; ayaw gooppe, hewaa malaa mayuwaa mayyi erenna.

Hewaappe guyyiyaan, Daawite Saa'oola, «Taani hawaa mala mayuwaa mayyaade meezetabeenna diraw, hawaana baanaw danddaykke» yaagiide ola mayuwaa ubbaanna k'aareedda.

⁴⁰ Daawite bare hentsaa gatimaa oyk'k'iide, shaafaappe muyla shuchchaa ichche-shatuwaa mas'i akkiide, bare k'arc'c'iituwan yeggeedda; bare yambarshshaa oyk'k'iide, Gooliyaadekko mateedda.

⁴¹ Gooliyaadekka Daawitakko shiik'i shiik'iide matattedda; gondalliyaa tookkiyaa bitanii Aa sintsan de'ee.

⁴² I Daawita tishshi ootsi s'eelliide, Daawite na'aa gideeddawaanne malaa lo"anne arssa giddeeddawaa be'iide kad'eedda.

⁴³ Daawita, «Neeni gatimaa oyk'k'aade ta bolla yaanaw, taana kanaa gaaddiyye?» yaageedda; bare s'oossatuwaa suntsan Daawita shek'k'eedda.

⁴⁴ I k'aykka Daawita, «Haaya; taani ne ashuwaa saluwaa kafotoonne sa'aa do'atoo immana» yaageedda.

⁴⁵ Daawite Piliss's'eemiyaa, «Neeni mashshaa, bodiyaanne s'ink'k'aa oyk'k'aade ta bolla Iyyaasa; shin taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa suntsan, neeni naasseedda Israa'eeliyaa olanchchatuu S'oossaa suntsan ne bolla yay.

⁴⁶ Hachche Med'inaa Goday neena ta kushiyan aatsi immana; taani neena shoc'ana; ne k'ood'iyakka muuc'a olana. Piliss's'eema olanchchatuwaa anhaa saluwaa kafo-tuwawunne sa'aa do'atoo taani hachche immana; yaatina, Israa'eelan S'oossay de'iyawaa sa'aan de'iyaa Asay ubbay erana.

⁴⁷ Med'inaa Goday bare asaa ashshanaw tooraa woy mashshaa koyennawaa hawaan shiik'eedda Asay ubbay erana; ayaw gooppe, olay Med'inaa Godaawaa. I hinttentta ubbaa nu kushiyan aatsi immana» yaageedda.

⁴⁸ Piliss's'eemi dendiide biide, Daawitana olaa gaketanaw shiik'eedda wode, Daawite olettiyaa olaw ellekka wos's'eedda.

⁴⁹ Daawite bare k'arc'c'iitiyaa giddo kushiya yeddiide, itti shuchchaa akkiide yamb-barshshan wotsiide yambbariide, Piliss's'eemiyaa deemuwaa c'addeedda. Shuchchay bitaniyaw deemuwaa giddo geleedda; yaatina, bitanii biittan guufanniide kunddeedda.

⁵⁰ Yaatiide Daawite Piliss's'eemiyaa yambbarshshaaninne shuchchaan s'oonneedda. Daawite bare kushiyan mashshay baynnan Piliss's'eemiyaa c'addiide wod'eedda.

⁵¹ Daawite wos's'iide biide, Aa bolla kes ek'k'iide, Piliss's'eemiyaa mashshaa oyk'k'iide shookuwaa giddoppe shoddi akkiide, Aa k'ood'iyaa muuc'eedda.

Piliss's'eema asatuu barenttu tooraa k'aray hayk'k'eeddawaa be'eedda wode bak'atteedino.

⁵² Israa'eeliyaa asayenne Yihudaa Asay denddiide waasiidde, Piliss's'eema asatuwaa Gaatenne Ek'iroona katamatuwaa penggetuwaa gatsanaashin yedersseeddino; Piliss's'eema asaa anhay Gaatenne Ek'iroona gakkanaw, Shaa'irayma afiyaa ogiyaan ubbaan kunddeedda.

⁵³ Israa'eeliyaa Asay Piliss's'eema asatuwaa yederssi simmiide, untunttu shiik'eedda sa'aa bonk'k'eeddino.

⁵⁴ Daawite Piliss's'eemiyaa k'ood'iyaa Yerusaalame aheedda; shin Piliss's'eemiyaa ola miishshaa bare dunkkaaniyaa gidдон wotseedda.

⁵⁵ Daawite Piliss's'eemiyaa k'ood'iyaa biishshin, Saa'ooli be'eedda wode, olanchchatuu kaapuwa Abaneera, «Abaneera, ha wodallay O na'ee?» yaagiide oochcheedda.

Abaneeri Saa'oola, «Kawoo, ne shemppu ero taani Aa erikke» yaagiide zaareedda.

⁵⁶ Kaati zaariide, «Yaatooppe ha wodallay O na'enttonne ane oochchaade gakka» yaageedda.

⁵⁷ Daawite Piliss's'eemiyaa wod'iide simmeeddawaappe guyyiyaan, muuc'eedda Piliss's'eemiyaa huup'iyaa oyk'k'eedda saanna, Abaneeri Aa Saa'oola sintsa akkiide afeedda.

⁵⁸ Saa'ooli Aa, «Wodallaw, neeni O na'ee?» yaagiide oochcheedda.

Shin Daawite, «Taani Beetaliheemiyaa ne k'ooma Isseyaa na'aa» yaagiide zaareedda.

18

Daawitanne Yoonataana

¹ Daawite Saa'oolanna haasayiyaawaa wursseeddawaappe guyyiyaan, Saa'oola na'aa Yoonataani Daawitana daro mata dabbotetsaa med'd'eedda; Yoonataani Daawita bare huup'iyaa siik'eedda.

² He gallasaappe doommiide, Saa'ooli Daawita barenana wotseedda; bare aawuwaa soo guyye simmennaadan diggeedda.

³ Yoonataani Daawita bare huup'iyaa siik'iyaa diraw, aanana k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'eteedda.

⁴ Yoonataani bare mayyeedda kaabbaa k'aariide, bare ola mayuwaanna, bare mashshaanna, bare wonddaafiyaananne bare sak'k'iyaa ittippe Daawitaw immeedda.

⁵ Saa'ooli kiitteedda ubbabaa Daawite poliide ootsiyaa diraw, Saa'ooli Daawita bare olanchchatuu gidдон gadaawaa suntseedda; hewe asaa ubbaakka Aa olanchchatuwaakka nashechcheedda.

Saa'ooli Daawita K'anaateedda

⁶ Daawite Piliss's'eemiyaa Gooliyaada wod'ina Asay soo simmiyaa wode, mac'c'a Asay nashechchaa yetsaa yes's'iiddinne duriidde, kabaruwaa bak'k'iiddenne diitsaa diis's'iide, Kaatiyaa Saa'oola mokkanaw Israa'eeliyaa katamatuwaa ubbatuwaappe kesseedda.

⁷ Mac'c'awanttu duriidde,

«Saa'ooli sha"aa wod'eedda;

Daawite tammu sha"aa wod'eedda»
yaagiide yes's'eeddino.

⁸ Saa'ooli ha yetsay iitina, loytisi hank'k'etteedda; Saa'ooli bare k'ofaan, «Daawita, «Tammu sha"aa wod'eedda» giide, taana, «itti sha"aa wod'eedda» geeddino; yaatina, kawutetsaappe attina aw ayee atteedawe?» yaageedda.

⁹ He gallasaappe doommiide, Saa'ooli Daawita k'anaate ayfiyaan s'elleedda.

¹⁰ Wonttetsa gallassaa iita ayyaanay S'oossaappe kiitettiide, Saa'oola oyk'k'eedda; Saa'ooli bare son elumetteedda. Daawite haroodewaadan diitsaa diis's'eedda; Saa'ooli tooraa bare kushiyan oyk'k'i utteeddawe,

¹¹ «Daawita godaana gatsaade sikkaad» giide tooraa s'onggeedda. Shin Daawite laa"u geedde aappe haleedda.

¹² Med'inaa Goday Saa'oola aggiide Daawitana de'iyaa diraw, Saa'ooli Daawitaw yayy-eedda.

¹³ Hewaa diraw, Saa'ooli Daawita bare sintsaappe haassiide, sha" a olanchchatoo kaappuuwaa keseedda. Yaatina, Daawite bare c'itaa olan kaaletseedda.

¹⁴ Med'inaa Goday Daawitana ittippe de'iyaa diraw, I ootsiyaabay ubbay aw injjeteedda.

¹⁵ Daawite ootsiyaabay ubbay loytsi injjetiyaawaa Saa'ooli be'iide, aw loytsi yayyeedda.

¹⁶ Shin Daawite untuntta olan kaaletsiyaa diraw, Israa'eelanne Yihudaa Asay ubbay Aa siik'eeddino.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, Saa'ooli Daawita, «Ta naatta bayirata Meraaba hannash; taani O new mache ootsaade immana; neeni mino asaa gida; yaataade Med'inaa Godaa olaa oletta» yaageedda. Saa'ooli bare wozanaan, «Taani Aa bochchikke; Piliss's'eema asatuu Aa wod'ana» yaagiide k'oppeedda.

¹⁸ Shin Daawite Saa'oola, «kaatiyaanna bollotanaw taani oonee? Ta soo asaykka ayee? Woy ta aawuwaa yaraykka Israa'eeliyaa asaa gidдон ayee?» yaageedda.

¹⁹ Shin Saa'oola naatta Meraaba Daawitaw imettiyyaa wodii gakkina, Mahoola kata-maappe yeedda, Adirii'eela geetettiyyaa itti bitaniyaw imettaaddu.

Daawite Saa'oola Naatto akkeedda

²⁰ Gidooppenne, Saa'oola naatta Miikaala Daawita siik'aaddu; Saa'ooli hewaa sisiide nashetteedda.

²¹ I bare wozanaan, «Aw p'ire gidana malanne Piliss's'eema asatuu Aa wod'ana mala, taani Miikaalo Daawitaw immana» yaagiide k'oppeedda. Hewaa diraw, Saa'ooli Daawita, «Neeni taananna bollotanaw hawe new laa'entso kaac'aa» yaageedda.

²² K'aykka Saa'ooli bare k'oomatuwaa s'eesiide, «Kaatii neenan nashetteedda; Aa k'oomatuu ubbaykka neena dosiino; ha'i neeni kaatiyaanna bollota yaagiide s'uuran Daawitaw odite» yaagiide azazeedda.

²³ Untunttu I geeddawaadankka Daawitaw odeeddino; shin Daawite untunttoo, «kaatiyaanna bollotanawe hinttenttoo laafabaa malatiyye? Taani hiyyeessanne eretenna asaa» yaagiide zaareedda.

²⁴ Saa'oola k'oomatuu Daawite geeddawaa Saa'oolaw odeeddino.

²⁵ Saa'ooli bare k'oomatuwaa, «Daawitaw hawaadan yaagiide odite; «Kaatii bare morkkatuwaa haluwaa kessanaw s'eetu Piliss's'eema asatuwaa k'aaratuwaappe attina, neeppe hara c'ilooshshaa koyenna» yaagite» yaageedda. Saa'ooli hewaa geeddawe, «Daawite Piliss's'eematuwaa kushiyan hayk'k'o» giide k'oppeedda dirassa.

²⁶ Saa'oola k'oomatuu Saa'ooli geeddawaa Daawitaw odeeddino; kaatiyaanna bollotiyaawe Daawita nashechcheedda. Hewaa diraw, bullachchaa gallassay gakkanaappe kasetiide,

²⁷ Daawitenne Aa Asay denddiide beeddino; Piliss's'eematuwaappe laa"u s'eetu asaa wod'eeddino. Daawite kaatiyaanna bollotanaw he asatuwaa k'aaratuwaa ahiide, kawoo kumentsaa paydiide sheed'd'edda. Hewaa diraw, Saa'ooli bare naatto Miikaalo Daawitaw immeedda.

²⁸ Saa'ooli Med'inaa Goday Daawitana ittippe de'iyaaawaanne Aa naatta Miikaala Daawita siik'iyawaa ereedda.

²⁹ Hewaa diraw, Saa'ooli Daawitaw kasewaappe aatsiide yayyeedda. Saa'ooli bare de'uwwaa laysaa ubbaan Daawitaw morkke gideedda.

³⁰ Piliss's'eeme kaappatuu olettanaw kesiyaawaa aggibeykkino; shin olaw kesseedda payduwaa ubbaan Saa'oola gadaawatuu ubbaappe s'oonuu haniyaawe Daawitessa; hewaa diraw, I eretteedda asaa gideedda.

19

Saa'ooli Daawita Yederssuwaa Doommeedda

¹ Saa'ooli bare na'aa Yoonataanawunne bare k'oomatuwaa ubbaw, «Daawita wod'ite» yaagiide odeedda; shin Saa'oola na'ay Yoonataani Daawita loytsi siik'eedda.

² Hewaa diraw, Yoonataani Daawitaw hawaadan yaagiide odeedda; «Ta aawuu Saa'ooli neena wod'anaw koyee; wontti guura new naagetta; itti sa'aan k'osettaade de'ashsha.

³ Taani ta aabbuna baade, neeni k'osetteedda gaden ek'k'ana; taani nebaa aw odaadde, aappe siseeddabaa new odana» yaageedda.

⁴ Yoonataani Daawitewaa nashshiide, bare aawuwaa Saa'oola hawaadan yaageedda; «Kaatii bare k'oomaa Daawita naak'k'oppo; ayaw gooppe, I neena naak'k'ibeenna; I ootseeddabay neena loytsi go"eedda.

⁵ I Piliss's'eemiyaa wod'iyaa wode bare shemppoo k'arettibeenna. Med'inaa Goday Israa'eeliyaa ubbaw wolk'kaama s'oonuwaa immeedda; hewaa be'aade neenikka

nashetaadda. Yaatina, neeni geeshsha asaa naak'k'anaw ayaw k'oppay? Gaasuu baynnan Daawita wod'anaw ayaw koyay?» yaageedda.

⁶ Saa'ooli Yoonataani odeeddawaa sisiide, «Med'inaa Goday ero, taani Daawita wod'ikke» yaagiide c'aak'keedda.

⁷ Yoonataani Daawita s'eesiide, haasayeeddawaa ubbaa odeedda. Yaatiide Daawita Saa'oolakko aheedda; Daawite Saa'oolanna kasewaadankka de'eedda.

⁸ Hara olaykka denddeedda; Daawite kesiide Piliss's'eema asatuwaanna oletteedda; untuntta wolk'k'aama shochchaa shoc'ina, untuntu Aa sintsaappe bak'atteedino.

⁹ Hewaappe simmiide, Saa'ooli tooraa oyk'k'iide bare son utti de'ishshin, iita ayyaanay Med'inaa Godaappe kiitettiide Aa oyk'k'eedda. Yaatina, Daawite diitsaa diis's'ishin,

¹⁰ Saa'ooli Daawita godaana gatsiide Dantsanaw (oytsanaw) tooraa s'onggeedda; shin Daawite aappe haleedda; tooray godan ek'keedda. He gallassaa k'amma Daawite bak'atiide kessi akkeedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, «Daawita golliyaa naagiide, guura Aa wod'ite» yaagiide Saa'ooli asaa Daawita soo kiitteedda.

Yaatina, Daawita machata Miikaala, «Hachche k'amma neeni ne shemppuwaa ashshana d'ayooppe, wontti hayk'k'aasa» yaagaadde Daawitaw odaaddu.

¹² Miikaala Daawita maskkootiyaanna wotsaaddu; Daawite bak'atiide kessi akkeedda.

¹³ Miikaala soo misiliyaa akkaade arssaan gisisaaddu; huup'issaana deeshsha isikiyaa wotsaaddu; yaataade afilaa mayzzaaddu.

¹⁴ Daawita omoodiide ahana mala, Saa'ooli asaa kiitteedda; Miikaala, «Daawite saketteedda» yaagaaddu.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, Daawita be'ana mala, Saa'ooli he asatuwaa guyye kiittiide, hawaadan yaageedda; «Taani Daawita wod'anaadan Aa arssaana tookkiide akkiide ahite» yaageedda.

¹⁶ Shin asatuu soo geliyaa wode, he soo misilii arssaan giseeddawaa demmeeddino; Aa huup'issaana deeshshaa isikii de'ee.

¹⁷ Saa'ooli Miikaalo, «Neni ayaw hawaadan ootsaade taana c'immaad? Ta morkkii kessi akkanaadan ayaw bak'atissaadii?» yaageedda.

Hewaappe guyye Miikaala, «I taana, Taana kessaade yedda; hinna d'ayooppe, taani neena wod'ana» yaageedda» yaagaade zaaraaddu.

¹⁸ Daawite bak'ati attiide, Raaman de'iyaa Sammeelakko beedda; Saa'ooli barena ootseedda ubbabaa Sammeelaw odeedda. Inne Sammeeli Raaman de'iyaa Naayoota giyaa sa'aan biide utteeddino.

¹⁹ Saa'ooli, «Daawite Raaman de'iyaa Naayootan de'ee» yaagiyaawaa siseedda.

²⁰ Daawita omooddana mala, asaa yaa kiitteedda. Shin timbbitiyaa odiyaawanttu c'itay timbbitiyaa odishiinne Sammeelikka ek'k'iide untuntta kaaletsishin untuntu be'eedda wode, Saa'ooli yeddeedda asaa bolla S'oossaa Ayyaanay wod'd'eedda; untunttukka timbbitiyaa odeeddino.

²¹ Saa'ooli hewaa siseedda wode, hara asaa yeddeedda; untunttukka k'ay timbbitiyaa odeeddino. Saa'ooli heezzentso asaa yeddeedda; hewanttukka timbbitiyaa odeeddino.

²² Yaatina, I bare huup'iyaw Raama baanaw denddeedda; biide Seekun de'iyaa wolk'k'aama ollaa gakkeedda; «Sammeelinne Daawitenne hak'an de'iinoo?» yaagiide oochcheedda.

Untuntu, «Hini Raaman de'iyaa Naayootan de'iino» yaagiide zaareeddino.

²³ Hewaa diraw, Saa'ooli Raaman de'iyaa Naayoota beedda; k'ay S'oossaa Ayyaanay Aa bollakka wod'd'eedda; Raaman de'iyaa Naayoota gakkanaw, timbbitiyaa odiiide beedda.

²⁴ Bi gakkiiide, bare mayuwaa k'aariide, Sammeela sintsan timbbitiyaa odeedda; he gallassaa ubbaanne k'ammaa ubbaa kallo giseedda. Asay, «Saa'oolikka timbbitiyaa odiyaawanttu zateeyye?» guussay hawaassa.

20

Yoonataani Daawita Maaddeedda

¹ Hewaappe guyyiyaan, Daawite Raaman de'iyaa Naayootappe bak'atiide, Yoonataankko beedda; Yoonataana, «Taani ay ootsaadditaa? Ta bayzuu ayee? Ne aawuu taana wod'anaw koyiyaawe, taani Aa waata k'ohiinee?» yaagiide oochcheedda.

² Yoonataani, «Hewe neeppe haakko! Neni hayk'k'akka. Be'a, guutsabaa gidiina, gitabaa gidiina, ta aawuu taw odennan de'iide ayaanne ootsenna. Ta aawuu ha yewuwaa taappe ayaw k'ossi? Hewaadan gidenna!» yaagiide zaareedda.

³ Shin Daawite Yoonataana, «Neeni taana siik'iyaaawaa ne aawuu loytsi ereedda; ne aawuu barew, «Yonaataani ha yewuwaaw erooppe I kayyotana! yaageedda. Shin Med'inaa Goday ero; ne shemppu ero; taappenne hayk'uwaappe gidduwaan mes's'i itti tangguu atteedda» yaagiide c'aak'keedda.

⁴ Yoonataani, «Neeni kiiteta geeddawaa ayaanne taani new ootsana» yaageedda.

⁵ Hewaappe guyye Daawite hawaadan yaageedda; «Sisa, wontti aginaa s'eeruwaaw bonchchiyaa gallassaa; taani kaatiyaanna k'umaa maana koshshee. Shin taani baade wontti peeshina omarssi gakkanaw, gaden k'osettana.

⁶ Ne aawuu taana koyooppe, neeni Aa, «Daawitenttu soo Asay ubbay laysaa yarshshuwaaw yarshshiyaa wode gidiyaa diraw, Beeteleeme bare katamaa ellekka baana giide, taana oochchiide beedda» yaaga.

⁷ Hewaappe guyye I, «Yaanooppe lo'a» yaagooppe, taw ne k'oomaw saro; shin I hank'ettooppe, I taana k'ohanaw bare k'ofaa k'achcheeddawaa hewan era.

⁸ Neena gidoope, neeni taw ne k'oomaw lo'obaa kiiteta; ayaw gooppe, neeni taananna ne k'oomaanna Med'inaa Godaa sintsan c'aak'etaadda. Shin taanan bayzuu de'oppe, taana neeni wod'a! Ne aawoo taana aatsa immoppa» yaageedda.

⁹ Yoonataani, «Hewe neeppe haakko! Ta aawuu neena k'ohanaw bare k'ofaa k'achcheeddawaa taani ereeddentto, new odikkitaayye?» yaagiide zaareedda.

¹⁰ Hewaappe guyye Daawite, «Ne aawuu new iita zaaruwaaw zaaroooppe, taw odanawe oonee?» yaagiide oochcheedda.

¹¹ Yoonataani, «Haaya; gade boytte» yaageedda; yaatina, laa"attuukka gade beeddino.

¹² Yoonataani Daawita hawaadan yaageedda; «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay ero, taani wontti peeshina ta aawuwaaw k'orana. I new lo"uwaa k'oppooppe, taani kiittaade neena erissana.

¹³ Shin ta aawuu neena k'ohanaw koyeeddawaa gidoope, k'ay hewaa taani neena erissannan aggooppenne neena saruwaan moyzza yeddennan aggooppe, Med'inaa Goday taw iito! Med'inaa Goday ta aabunna ittippe gideeddawaadan neenanakka ittippe gido.

¹⁴ Taana Asay wod'enaadan ta de'uwaa laysaa ubbaan aggena siik'uwaa, Med'inaa Godaawaa mallaa taw kiiteta.

¹⁵ K'ay Goday Daawita morkkatuwaaw ubbaa gadiyaappe d'ok'olleedda wodekka, ta golliyaa asaappe ne siik'uwaa haassoppa» yaageedda.

¹⁶ Hewaa diraw, Yoonataani, «Med'inaa Goday Daawita morkkatuwaaw oochcho» yaagiide Daawita golliyaa asaana k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'eteedda.

¹⁷ Yoonataani Daawita bare huup'iyaaadan siik'eedda diraw, «Neeni taana tumu siik'iyaaawaa k'onc'e'issanaw ane taw laa'entsuwaaw c'aak'k'a» yaagiide c'aak'k'iseedda.

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan, Yoonataani Daawita, «Wontta aginaa s'eeruwaaw bonchchiyaa gallassaa; neeni uttiyaa sa'ay mela de'oppe, neeni baynnawe erettanawaa.

¹⁹ Wontti peeshina omarssi baade, ha metuu doommeedda gallassi neeni k'osetteedda sa'aan k'osetta; k'osettaade Es'ela giyaa zaallaappe guyyenna takkashsha.

²⁰ Taani ayentto s'onggiyaawaa malataade, Aa miyiyaanna heezzu pootsatuwaaw wond-daafiyaan dukkana.

²¹ Hewaappe guyyiyaan, ta k'oomaa, «Baade zubbetuwaaw koya» yaagaadde kiittana; taani Aa kiittaadde, «Be'a; zubbetuu neeppe ha baggana de'iino; taakko akkaade ya-yaagiyaawaa gidoope, haaya; ayaw gooppe, Med'inaa Goday ero, new sa'i saro; neena ayayenne bochchenna.

²² Shin taani ta k'oomaa, «Be'a; zubbetuu neeppe hini baggana de'iino» yaagiyaawaa gidoope, neeni aggade ba; ayaw gooppe, Med'inaa Goday neena wora yeddeedda.

²³ Neeninne taani haasayeedda k'aalaa c'aak'uwaa gidoope, hewoo neepenne taappe gidduwaan Med'inaa Goday med'inaw markka» yaageedda.

²⁴ Hewaa diraw, Daawite gaden k'osetteedda. Aginaa s'eeruwaaw bonchchiyaa gallassay gakeedda wode, Kaatiyaa Saa'ooli k'umaa maanaw yeedda.

²⁵ Haroode bare uttiyaa sa'aan godaa lank'k'iyaan utteedda; Yoonataani aappe sintsa bazuwaan utteedda; Abaneeri Saa'oola lank'k'iyaan utteedda; shin Daawita sa'ay mela de'ee.

²⁶ Saa'ooli he gallassaa ayinne gibeenna; ayaw gooppe, Saa'ooli, «Daawite ayentto ha-needda; he gallassaa bonchchennaadan tuneedda; tuma I tuneedda» yaagiide k'oppeedda.

²⁷ Shin wonttetsa gallassikka, aginaw laa'entso gallassi Daawita sa'ay mela de'ee. Saa'ooli bare na'aa Yoonataana, «Isseya na'ay zinokka hachchikka k'umaa maanaw ayaw yibeennee?» yaagiide oochcheedda.

²⁸ Yoonataani, «Daawite Beeteleeme baana giide taana oochcheedda;

²⁹ I taanikka, «Nu golliyaa Asay kataman yarshshuwaa yarshshiyaa dirawunne ta ishayikka taana azazeedda diraw, hay taana yeddaarikkii; neeni taana siik'iyawwaa gidoope, ane taani ta ishaturwaa be'anaw bay» yaageedda. Kaatiyaa maaddappe maanaw I yiibeennawe hewaa gishshassa» yaagiide zaareedda.

³⁰ Saa'ooli Yoonataana bolla hank'k'uwaa ees's'i kesiide hawaadan yaageedda; «Laa geellanne makkalanchcha mishiratti na'aw, neeni ne huup'iyaw kawushanawunne neena yeleeedda ne daayo kawushshanaw neeni Isseya na'aa bagga giddeeddawaa taani erikki-taayye?

³¹ Isseya na'ay ha sa'aa bollan de'eedda peeshan ubbaan neeni woy ne kawutetsay ek'k'enna. Ha"i kiittaade taw Aa ahissa; ayaw gooppe, I hayk'anaw bessee» yaageedda.

³² Hewaappe guyye Yoonataani bare aawuwaa Saa'oola, «I ayaw hayk'k'ii? I ootseed-dabay ayee?» yaagiide oochcheedda.

³³ Shin Saa'ooli Yoonataana wod'anaw tooraa Aa bolla s'onggeedda. Hewaa diraw, Yoonataani bare aawuu Daawita wod'anaw k'ofaa k'achcheeddawaa ereedda.

³⁴ Hank'k'uwaa ees'etiide maaddappe denddee ek'keedda; bare aawuu Daawita kawushsheedda diraw Yoonataani kayyottiide, he aginaw laa'entso gallassaa mibeenna.

³⁵ Wontta Yoonataani Daawitana gaketanaw gade biide barenanna itti yalaga na'aa akkiide beedda.

³⁶ Yoonataani na'aa, «Taani wonddaafiyaan dukkiyaa zubbetuwwa wos's'aade koya» yaageedda; hewaappe guyyiyaan na'ay wos's'iyaa wode, zubbiiyaa hefintsa dukkeedda.

³⁷ Na'ay Yoonataana zubbii wod'd'eedda sa'aa gakeedda wode, Yoonataani na'aa s'eesiide, «Zubbii neeppe hini baggana de'ennee?» yaageedda.

³⁸ K'aykka Yoonataani na'aa, «elleella; elleellaade ba; ek'k'oppa!» yaagiide bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide odeedda. He na'ay zubbiiyaa mas'iide akkiide, bare godaakko aheedda.

³⁹ Na'ay ha yewuwaa ayinne erenna; Yoonataanne Daawita s'alaalay eriino.

⁴⁰ Yoonataani bare ola miishshaa na'aw immiide, «Tookka akkaade katamaa afa» yaageedda.

⁴¹ Na'ay beeddawaappe guyyiyaan, Daawite he zaallaa guyyeppe kesseedda; Yoonataana sintsan gulbbatiide, bare deemuwwa biittaa boshissiide heezzu gede goyneedda. Hewaappe guyyiyaan, ittuu ituwaanna yerettiide yeekkeeddino; shin Daawite Yoonataanaappe aad'uwaa yeekkeedda.

⁴² Yoonataani Daawita, «Saro ba; «Ne giddoninne ta giddon, ne zeretsaa giddoninne ta zeretsaa giddon, Med'inaa Goday med'inaw markka gido» yaagiide nuuni laa'uu Med'inaa Godaa suntsaan c'aak'keeddo» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan, Daawite denddiide beedda; Yoonataannikka katamaa guyye simmeedda.

21

Daawite Saa'oolappe Bak'ateedda

¹ Daawite k'eesiyaa Abimeleekakko Nooba katamaa beedda; Abimeleeki Daawitana gaketanaw kokkoriidde yiide, «Neeeni ayaw neerekka de'ay? Ayaw hara Asay neenana de'ennee?» yaagiide oochcheedda.

² Shin Daawite k'eesiyaa Abimeleeka, «Kaatii taana, «Taani neena kiitteedda yewuwaanne azazeedda azazuwaa ooninne eroppo» yaagiide taana ittibaa azazeedda. Ta asatuu itti sa'aan taananna gaketanaadan odaad.

³ Ha"i ne kushiyan ayay de'ii? Ichcheshu bashe ukitsaa woy de'eeddawaa ayaanne taw ilmaarikkii» yaageedda.

⁴ Hewaappe guyye k'eesii Daawita, «Asay ubbay miyaa ukitsay taw baawa; shin geeshsha ukitsay de'ee; he asatuu barena mac'c'a asappe naageeddawaa gidoope, untunttu maanaw danddayiino» yaageedda.

⁵ Hewaappe guyye Daawite k'eesiyaa, «Tuma nuuni ha kiitaw keso saappe doommiiide, mac'c'a asaappe naagetteeddo; haray atto geeshsha gidenna kiitaa wodekka untunttu asatetsay geeshsha; hachche ubbaa aad'd'iide geeyanaw koshshennee!» yaageedda.

⁶ Hewaa diraw, k'eesii Daawitaw geeshsha ukitsaa immeedda; ayaw gooppe, k'eesiyaw de'iyawwe ho"iyaa ukitsaa Aa sa'aan wotsanaw Med'inaa Godaa sintsaappe dentseedda geeshsha ukitsaa s'alala.

⁷ Saa'oola k'oomatuwaappe itti bitanii he gallassaa Med'inaa Godaa sintsan naagiidde de'ee; Aa suntsay Doyk'a; I Eedooma biittaa asaa; Saa'oola mehiyaa heemmiyaawanttoo I kaappuwaa.

⁸ Daawite Abimeleeka, «Tooray woy mashshay new de'anddeeshsha? Kaatiyaa ki-tay elleelliso diraw, taani ta mashshaa woy hara ola miishshaa ahabeyikke» yaagiide oochcheedda.

⁹ Shin Abimeleeki, «Neeni Eela Zanggaaraan wod'eedda Piliss'seemiyaa Gooliyaada mashshay hawaan de'ee; c'urk'k'aan I s'aas'ettiide, eefuudiya geetettiyaa mayuwaappe guyye baggana de'ee. Neeni koyiyaawaa gidoope Aa akka; aappe attina, hara mashshay hawaan baawa» yaagiide zaareedda.

Hewaappe guyye Daawite, «Hewaa mala hara mashshay baawa; Aa taw hamma» yaageedda.

¹⁰ He gallassi Daawite denddiide, Saa'oolappe bak'atiide, Gaate katamaa Kaatiyaa Akiishakko beedda.

¹¹ Shin Akiisha oosanchchatuu, «Hawe Daawite bare biittan kaatiyaa gidenneeyye? K'ay mac'c'a asatuu yes's'iiddinne duriidde, «Saa'ooli sha"aa wod'eedda; Daawite tammu sha"aa wod'eedda» yaagiide sabbeedda bitaniyaa gidenneeyye?» yaageeddino.

¹² Daawite untunttu haasayaa bare wozanaan oyk'k'iide, Gaate Kaatiyaa Akiisha loytsi yayyeedda.

¹³ Hewaa diraw, Daawite untunttu sintsaan wozanay boshetteedda asa malateedda; untunttu Aa oyk'k'ana haniyaa wode, gooyiyaawaadan kare penggiyaa iftsaa k'aac'eretseeenne buuchchaanna duge zaariide saassuuaa lolkayee.

¹⁴ Akiishi bare oosanchchatoo, «Be'ite; hawe bitanii gooyee. Hinttenttu ayaw Aa taakko aheedditee?

¹⁵ Ha bitanii ta sintsan gooyanaadan hinttenttu aheeddawe, ta matan haray gooyiyaawe d'ayineyye? Ha bitanii ta soo gelanaw bessiiyye?» yaageedda.

22

K'eesetuwaa Wod'eeddino

¹ Daawite Gaate katamaappe bak'atiide, Adulaama katamaa matan de'iyaa gonggoluwaa beedda; Aa ishatuwaanne Aa aawuwaa soo Asay ubbay hewaa siseedda wode, untunttu yaa duge aakko wod'd'eeddino.

² Metooteeddawanttu, woy ac'uwaaan geleeddawanttu, woy sa'ay iiteeddawanttu ubbatuu Daawitakko shiik'eeddino; I untunttoo kaappuwaa gideedda. Itti oyddu s'eetuwa gidiyaa Asay aanana de'ee.

³ Daawite he saappe denddiide, Moo'aaben de'iyaa Mis'ip'p'a beedda; Moo'aabe kaatiyaa, «S'oossay taw ootsanabaa taani erana gakkanaw ta aattonne ta aawuwaa ne matan wotsissaarikkii» yaagiide woosseedda.

⁴ Hewaa diraw, Daawite untunttu Moo'aabe kaatiyaa matan wotseedda; geesuwa giddon Daawite k'osetti utteedda wode ubbaan untunttu kaatiyaa matan de'eeddino.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, timbbitiyaa odiiyaa Gaadi Daawitakko yiide, «Geesuwaa giddon gam'oppa; ha saappe dendaade Yihudaa gadiyaa ba» yaageedda; Daawite he saappe Hereta wora beedda.

⁶ Daawitenne Aa Asay beetteeddawaa Saa'ooli siseedda; Saa'ooli Gib'aa katamaa matan de'iyaa deriyaan, tamaariskka geetettiyaa mitsaa garssan tooraa oyk'k'iide utteedda; Aa oosanchchatuu Aa dooddide ek'k'eeddinno.

⁷ Saa'ooli untunttu, «Hinttenttoo, Biiniyaama asatoo, sisite! Isseyaa na'ay goshshaanne woyniyaa tokkiyaa sa'aa hinttenttu ubbaw immanee? Shaalak'atuwaanne s'eetuwa kaappatuwaa ootsiide hinttentta suntsanee?

⁸ Hinttenttu ubbay ta bolla mak'etteeddita; ta na'ay Isseyaa na'aanna k'aalaa c'aak'uwaa c'ak'k'eteeddawaa ooninne taw odibeenna. Hintteppe itti asayenne taw k'arettenna; hachchewaadankka ta na'ay ta k'oomaa taana wod'isanaw dentseeddawaa ooninne taw odibeenna» yaageedda.

⁹ Saa'oola oosanchchatuwaanna ek'k'eedda Edoomiyaa Doyk'i Saa'oola, «Isseyaa na'ay Ahis'uuba na'aa Abimeleekakko Nooba katamaa beeddawaa taani be'aaddi.

¹⁰ Abimeleeki Daawite ootsanabaa Med'inaa Godaa oochcheedda; yaatiide Daawitaw shink'k'aa immeedda; k'ay Piliss'seemiyaa Gooliyaada mashshaakka aw immeedda» yaageedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, Ahis'uuba na'aa k'eesiyaa Abimeleekanne Nooba kataman k'eesatuwaa gidiide de'iyaa Aa aawuwaa soo asaa ubbaa kaatii s'eesissina, untunttu kaatiyaakko yeeddino.

¹² Saa'ooli Abimeleeka, «Ahis'uuba na'aw, sisa» yaageedda.

Abimeleeki, «Ero ta godaw» yaageedda.

¹³ Saa'ooli Aa, «Neeninne Isseya na'ay ta bolla ayaw mak'etteeddite? Neeni aw ukitsaanne mashshaa immaade, I taana wod'anaw denddana mala, aw S'oossaa ayaw oochchaaddii?» yaageedda.

¹⁴ Abimeleeki kaatiyaa, «Ne k'oomatuwaa ubbaa gidduwaan Daawitedan ammanettiyaawe, kaatiyaanna bolloteeddawe, neena naagiyaawantta azaziyaawenne ne soo asaa gidдон loytsi bonchettiyaawe haray oonee?»

¹⁵ Taani aw S'oossaa oochchishin, hawe taw koyro? gidenna! Kaatiyaw, taana ne k'oomaa woy ta aawuwaa soo asaa ubbaa ayinne moottoppa; ayaw gooppe, taani ne k'oomay ha yewuwaa guutsa gidina wolk'k'aama gidinakka mule erikke» yaageedda.

¹⁶ Kaatii, «Abimeleeka, neeninne ne aawuwaa golliya Asay ubbay hayk'k'ana» yaageedda.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, Saa'ooli bare matan ek'kiide naagiyaawantta, «Med'inaa Godaa k'eesetuwwa wod'ite; ayaw gooppe, untuntukka Daawita maadeeddino; Daawite bak'ateeddawaa eriidde, taw odibeykkino» yaageedda. Shin kaatiyaa oosanchchatuu Med'inaa Godaa k'eesatuwaa bolla barenttu kushiya wotsennan is's'eeddino.

¹⁸ Yaatina kaatii Doyk'a, «K'eesetuwwa neeni wod'a» yaagiide azazeedda. Edoomiyaa Doyk'i k'eesetuwwa shoc'eedda; he gallassi eefuudiyaa mayyeedda hosppun tammanne ichcheshu k'eesetuwwa I wod'eedda.

¹⁹ Hewaa bollakka k'eesatuwaa katamaa, Nooba k'ara mashshaan busakkeedda; he kataman de'iyaa attumawaa, mac'c'awaa, naanaa, k'eeri naanaa, mehetuwaa, haretuwaanne dorssatuwaa k'ara mashshaan Doyk'i suppu ootseedda.

²⁰ Shin Ahis'uuba na'aa Abimeleeka naanatuwaappe Abiyaataara geetettiyaa itti na'ay kessi akkiide, Daawitakko bak'ateedda.

²¹ Saa'ooli Med'inaa Godaa k'eesetuwwa wod'eeddawaa Daawitaw odeedda.

²² Daawite Abiyaataara, «Edoomiyaa Doyk'i he sa'aan de'iyawaa taani be'eedda wode, I Saa'oolaw odanawaa he gallassi eraad. Ne aawuwaa soo asaa ubbaa hayk'oo ooshet-tiyaawe taana.

²³ Simmi neeni taananna de'a; yayyoppa. Neena wod'anaw koyiyaa uray taana wod'anaw koyiyaawaa; shin neeni ta matan saro de'ana» yaageedda.

23

Daawite K'a'iila Katamaa

Piliss's'eematuwaappe Ashsheeda

¹ «Piliss's'eema asatuu K'a'iila katamaa oliino; katsaakka bonk'k'iino» yaagiya oduwaa Daawite siseedda.

² Daawite Med'inaa Godaa, «Taani baade Piliss's'eema asatuwaa oloo?» yaagiide oochcheedda.

Med'inaa Goday Daawita, «Ba; Piliss's'eema asatuwaa ola; K'a'iila katamaa ashsha» yaageedda.

³ Shin Daawita asatuu, «Nuuni hawaan Yihudaa biittan de'iiddenne yayyeetto; shin Piliss's'eema asatuwaanna olettanaw nuuni K'a'iila katamaa biidde, waan aatsi yayya-neeshsha!» yaageeddino.

⁴ Hewaa diraw, Daawite zaaretsiide Med'inaa Godaa oochcheedda; Med'inaa Goday Aa, «Piliss's'eema asatuwaa taani new aatsa immana; dendda; K'a'iila katamaa ba» yaageedda.

⁵ Daawitenne Aa Asay K'a'iila katamaa biide, Piliss's'eema asatuwaanna oletteeddino; untunttu mehiyaa omooddeeddino. Untuntuppe daro asaa wod'iide, Daawite K'a'iila katamaa asaa ashsheeda.

⁶ Abimeleeka na'ay Abiyaataare Daawitakko K'a'iila katamaa bak'atiyaa wode, eefuudiyaa geetettiyaa mayuwaa akkiide beedda.

⁷ Daawite K'a'iila katamaa beeddawaa Saa'ooli sisiide, «S'oossay Daawita ta kushiyan aatsi immeedda; ayaw gooppe, ifitsayenne dirssay de'iyaa katamaa geliide, barekka k'ashetteedda» yaageedda.

⁸ K'a'iila katamaa biide, Daawitanne Aa asaa dooddana mala, Saa'ooli bare olanchchatuwaa ubbaa s'eeseedda.

⁹ Saa'ooli bare bolla iitabaa mak'eteeddawaa Daawite ereedda; k'eesiyaa Abiyaataara, «Eefuudiyaa haa akka ya» yaageedda.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan Daawite, «Abeet Med'inaa Godaw, Israa'eliyaa S'oossaw, ta gaasuwaan Saa'ooli K'a'iila katamaa bayzanaw mak'eteeddawaa taani ne k'oomay wurssaade sisaad.

¹¹ K'a'iila katamaa Asay taana Saa'oolaw aatsiide immaneeshsha? Taani ne k'oomay siseeddawaadan Saa'ooli tumukka haa yaaneeshsha? Aabeet Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw, taw ne k'oomaw odaarikkii yaageedda.

Med'inaa Goday Daawita, «Ee; Saa'ooli yaanawaa» yaagiide zaareedda.

¹² Daawite, «K'a'iila katamaa asatuu taananne ta asaa Saa'oolaw aatsiide immaneeshsha?» yaagiide zaaretsiidekka oochcheedda.

Med'inaa Goday, «Ee; untuntutu hinttentta aatsiide immana» yaageedda.

¹³ Daawitenne usuppun s'eetu gidiyaa Asay K'a'iila katamaappe kesiide, itti saappe itti sa'aa hemetaa oyk'keeddino. Daawite K'a'iila katamaappe bak'ateeddawaa Saa'ooli siseedda wode, baanaw k'oppeeddawaa aggi basheedda.

Saa'ooli Daawita Oyik'anaw Koyeedda

¹⁴ Daawite bazuwaa geesotuwaaninne Ziifa woran de'iyaa zoozetuwaan de'eedda. Saa'ooli Aa demmanaw ubbaa gallassi koyee; shin S'oossay Aa Saa'oola kushiyan aatsi immibeenna.

¹⁵ Daawite Ziifa woran de'iyaa Horeesha giyaa saan de'ishshin, Saa'ooli barena wod'anaw kesseeddawaa Daawite ereedda.

¹⁶ Saa'oola na'aa Yoonataani dendiide, Daawitakko Horeesha beedda; Daawita S'oossan wolk'k'aa demmanaadan mintsetsiide,

¹⁷ «Yayyoppa; ta aawuwaa Saa'ooli neena kushiyaaninne bochchenna; neeni Israa'eeliyaa bolla kaatetana; taanikka neeppe garssana mooddana; haray atto ta aawuu Saa'olekka hewaa ereedda» yaageedda.

¹⁸ Untuntutu laa'attuukka Med'inaa Godaa sintsan ittuu ittuwaanna c'aak'k'etteeddino; Daawite Horeeshan gam'ina Yoonataani bare soo beedda.

¹⁹ Ziifa asatuu Saa'oolakko Gib'aa katamaa biide, «Daawite Yasemoonappe gedissa baggana Hakiila Deriyaa bolla Horeesha geesuwaan nu matan k'osetti utteedda.

²⁰ Nu kaatiyaw, ha'ikka neeni doseedda wode haa duge wod'd'a; yaatooppe, nuuni Aa ne kushiyan aatsi immana» yaageeddino.

²¹ Saa'ooli untuntutu, «Hinttenttu taw k'aretteedda diraw, hinttentta Med'inaa Goday anjjo.

²² Biide ane gujjiidekka geeshshite; Daawite daro gede hak'a binttonne k'ay yaan ooni Aa be'eeddentto, geeshshiide erite; ayaw gooppe, I loytsi c'inc'c'a giyaawaa taani sisaad.

²³ Daawite k'osettiyaa sa'aa ubbaa be'iide, muruta yewuwaa akkiide, taakko simmiide yiite. Hewaappe guyyiyaan, taani hinttenana baana; I he heeraan de'oppe, taani Aa kumentsaa Yihudaa yaraa gidдон demmana gakkanaw koyana» yaageedda.

²⁴ Hewaa diraw, untuntutu Saa'oolappe sintsiide Ziifa beeddino. Daawitenne Aa Asay Yasemoonappe gedissa baggana de'iyaa Maa'oona woran Aaraba geetettiyaa gad'an de'iino.

²⁵ Saa'oolinne Aa Asay Daawita koyanaw beeddino. Daawite hewaa siseedda wode, zaallaakko wod'd'iide, Maa'oona woran utteedda. Saa'ooli hewaa siseedda wode Maa'oona bazuwaa Daawita koyiide beedda.

²⁶ Saa'ooli deriyaappe itti bagga miyyiyaanna bee; Daawitenne Aa Asay hinkko bagga miyyiyaanna biino. Untuntutu Saa'oolappe bak'atanaw elleelliino; ayaw gooppe, Saa'oolinne Aa asatuu, Daawitanne Aa asatuwaa oyk'k'anaw mati utteeddino.

²⁷ Shin kiitetteeddawe Saa'oolakko yiide, «Haaya! Piliss's'eema asatuu biittaa bolla woraajjeeddino» yaageedda.

²⁸ Saa'ooli Daawita koyiyaawaa aggiide, Piliss's'eema asatuwaana olettanaw beedda. Hewaa diraw, he sa'ay «Shaakkiyaa zaallaa» geetetteedda.

²⁹ Daawite he saappe kesiide, Enggaada katamaa matan de'iyaa geesotuwaan utteedda.

24

Daawite Saa'oola Shemppuwaa Ashsheeda

¹ Saa'ooli Piliss's'eema asatuwaa yederssiyaa saappe simmina, «Daawite Enggaada katamaa matan de'iyaa woran de'ee» giide aw odeeddino.

² Israa'eeliyaa ubbaa gidдоppe dooretteedda heezzu sha'a asaa Saa'ooli akkiide, Daawitanne Aa asaa koyanaw, «Wora Deeshshatuu Geessiyaa Zaallaa» giyaa sa'aa mata beedda.

³ Saa'ooli ogiyaa doonaan dorssaa ak'uwaa matan de'iyaa gonggolowaakko yeedda; sheeshshaw uttanaw gonggoluwaa gidдо geleedda. Daawitenne Aa Asay gonggoloo giduwaakko shiik'iide utteeddino.

⁴ Daawita Asay Aa, «Hekko taani ne morkkiyaa ne kushiyan aatsa immana; neeni Aa ne koyeeddawaadan ootsana yaagiide Med'inaa Goday new odeedda gallassay hachcha» yaageeddino. Daawite Saa'oola erissennan shiik'iide, Saa'oola mayuwaa s'eeraappe k'ans's'i akkeedda.

⁵ K'ans's'eeddawaappe guyyiyaan, Daawite bare wozanaan kayyotteedda.

⁶ Daawite bare asatuwaa, «Med'inaa Goday okkiide kaateyeedda ta godaw taani hewaa ootsanaawaa woy Aa bolla ta kushiya dentsanawaa S'oossay taappe haasso; ayaw gooppe, S'oossay okkiide kaateyeeddawe Aa» yaageedda.

⁷ Daawite hawaadan seeriide, Saa'oola bare asan boshissennaan diggeedda. Saa'ooli gonggoluwaa giddoppe kesiide, bare ogiyaan geleedda.

⁸ Saa'ooli beeddawaappe guyyiyaan, Daawite gonggoluwaa giddoppe kesiide, Saa'oola, «Ta godaw, kaatiyaw!» yaagiide s'eeseedda; Saa'ooli guyye zaariidde s'eelleedda; Daawite biittan duge guufanniide, Saa'oolaw goyneedda.

⁹ Yaatiide Daawite Saa'oola, «Daawite neena k'ohanaw koyee giyaa asatuwaa k'aalaa neeni ayaw sisay?

¹⁰ Ha gonggoluwaa gidдон Med'inaa Goday neena hachche taw aatsi immeeddawaa neeni ne ayfiyaan be'aadda; taani neena wod'anaadan amareedawanttu taana dentset-seeddino; shin taani, Med'inaa Goday okkiide kaateyeeddawaa I gidiyaa diraw, taani ta goda bolla ta kushiya dentsikke yaagaadde neena ashshaad.

¹¹ Ta aawoo, be'a; ta kushiyan de'iyaa ne mayuwaa s'eeraa hawaa s'eella! Ne mayuwaa s'eeraappe k'ans's'a akkaad; shin neena wod'abeykke; taani neena k'ohabeennawaanne makkalabeennawaa akeekaade era; taani neena k'ohabeykke; shin neeni taana wod'anaw shankkataasa.

¹² Newaanne tawaa Med'inaa Goday pirddo; Med'inaa Goday neeni taana k'oheddawaa haluwaa kesso; shin taani ne bolla ta kushiya dentsikke.

¹³ Beni wode, Iitaa ootsiyaawantuppe iitabay ksee yaagiyaa leemisuu de'ee; hewaa diraw, taani neena kushiyaaninne bochchikke.

¹⁴ Israa'eeliyaa kaatii O bolla keseeddee? Neeni oona oyk'k'anaw koyay? Hayk'k'eedda kanaa woy kattolliyaa koyay?

¹⁵ Med'inaa Goday nu gidдон daannato; newaanne tawaa I pirddo; ta yewuwaa s'eelliide, ta diraw I mootetto; ne kushiyaappe taana I ashsho» yaageedda.

¹⁶ Daawite Saa'oolaw haasayiyaawaa wursseedda wode, Saa'ooli Daawita, «Ta na'aw Daawitaa, hewe ne k'aalee?» yaageedda; Saa'ooli bare k'aalaa d'ok'k'isiide yeekkeedda.

¹⁷ K'aykka Daawita, «Neeni taappe aad'd'eedda s'illuwaa; ayaw gooppe, taani new iitabaa ootsina, neena taw lo"obaa ootsaadda.

¹⁸ Med'inaa Goday taana hachche new aatsi imminakka neeni taana wod'abeenna diraw, taw neeni ootseedda lo"obaa taana bessaada.

¹⁹ Asay bare morkkiyaa demmiide k'ohennaan yeddiyye? Neeni taw hachche ootseedda keekatetsaa diraw, Med'inaa Goday neena anjjo.

²⁰ Ha'ikka neeni Israa'eeliyaw kaatiyaa gidanawaanne Israa'eeliyaa kawutetsay ne maataa garssan ek'k'anawaa taani eray.

²¹ Ha"i simmi taappe guyyiyaan, ta zeretsaa neeni duutsennaadaaninne ta suntsaakka ta aawuwaa golliyaappe k'uc'c'ennaadan Med'inaa Godaa suntsan taw c'aak'k'a» yaageedda.

²² Daawite Saa'oolaw c'aak'k'eedda. Hewaappe guyyiyaan, Saa'ooli bare soo simmiide beedda; Daawitenne Aa Asay pude geessuwaa beeddino.

25

Sammeela Hayk'uwaa

¹ Sammeeli hayk'k'ina Israa'eeliyaa asatuu ubbay shiik'iide, aw yeekkeeddino; Raama kataman de'iyaa Aa son moogeeddino.

Daawita, Naabaalanne Abigaalo

Hewaappe guyyiyaan, Daawite Paaraana bazzuwaa beedda.

² Maa'oonan itti bitanii de'ee; he bitaniyaw ak'uu K'armmeloosan de'ee; I daro dure; itti sha"a deeshshatuunne heezzu sha"a dorssatuu aw de'iino. I untunttu isikiyaa K'armmeloosa kataman meedee.

³ He bitaniyaa suntsay Naabaala; Aa machchatti suntsay Abigaalo. Iza eranchchanne malaa lo"a machchattio; shin I asinay mek'etsi baynna iita asaa. I Kaaleeba yara.

⁴ Daawite woran de'iidde, dorssaa isikiyaa Naabaali meediyaawaa siseedda.

⁵ Daawite tammu wodallatuwaa hawaadan yaagiide kiitteedda; «Naabaalakko K'armmeloosa katamaa biide, ta suntsan Aa sarotite;

⁶ Saro de'ay! Neenikka ne golliyaa asaykka saree! New geeddawe ubbay saro de'ii!

⁷ «Neeni dorssaa isikiyaa meediyaawaa taani sisaad; ne dorssaa heemmiyaawanttu nuunanna ittippe de'eedda wode, nuuni untuntta genibeykko; untunttu K'armmelooosa kataman utteedda wode ubbaan untunttubaappe ayayenne pac'c'ibeenna.

⁸ Hewaa neeni ne k'oomatuwaa oochchooppe, untunttu new odana. Nuuni hachche shoobiyya gallassi neekko yeedda diraw, ta wodalla asatoo hayyanaa lo"aa; ne kushiyan de'iyabaappe ne k'oomatoonne ne na'aa Daawitaw hayyanaa imma yaagite» yaagiide azazeedda.

⁹ Daawita asatuu Naabaalakko gakkiiide, Daawita kiitaa aw odeeddino; hewan naageeddino.

¹⁰ Naabaali Daawita k'oomatuwaa, «Daawite oonee? Isseyaa na'ay oonee? Ha wodiyaan daro k'oomatuu barenttu godatuwaappe bak'atiino.

¹¹ Ta ukitsaa, ta haatsaanne ta dorssaa meediyaawanttoo shuketteedda ashuwaa dentsaade, ha oonenttonne yeedda sa'ay erettenna asatoo ayaw immoo?» yaageedda.

¹² Daawita asatuu simmiide guyye beeddino. Bi gakkiiide Naabaali geeddawaa ubbaa Daawitaw odeeddino.

¹³ Daawite bare asatuwaa, «Hinttenttu mashshaa mashshaa danc'cite» yaageedda; hewaappe guyyiyaan ubbatuukka barenttu mashshaa mashshaa danc'ceeddino; Daawitekka bare mashshaa danc'ceedda. Daawite oyddu s'eetuwa gidiyaa asatuwaana pude beedda; laa"u s'eetu Asay untunttuwaa naagiidde atteedda.

¹⁴ K'oomatuwaappe ittuu Naabaala machchato Abigaalo hawaadan yaageedda; «Daawite woran de'iidde nu godaa, «Saro» gaanaw asaa kiitteedda; shin I untuntta boreedda.

¹⁵ Gidoppekka, ha asatuu nuw loytsi lo"aa; untunttu nuuna genibeykkino; nuuni untunttunna ittippe dembban peesheedda wode ubbaan nubaappe ayayenne pac'c'ibeenna.

¹⁶ Nuuni nu dorssaa wudiyaa untunttu matan heemmiyaa wode, k'ammanne gallassi untunttu nuw dirssaa gideeddino.

¹⁷ Hayanaa ha yewuwa waatanenttonne k'oppa; ayaw gooppe, nu godaa bollanne Aa soo asaa bolla kobabay kessana hane. Nu goday hewaa mala mek'etsi baynna iita asaa gideedda diraw, ooninne aw haasayanaw danddayenna» yaageedda.

¹⁸ Abigaala ellekka laa"u s'eetu komppo ukitsaanne laa"u ogoruwa woyniyaa eessaa, s'iis'etteedda dorssatuwaa ichcheshatuwaa, tammanne laappun kiilo giraame tishaa s'iis'aa, itti s'eetu wurc'c'o woyniyaa teeraanne balasiyaa bak'etsaa melaappe laa"u s'eetuwa akkaade, hariyaan c'aanaaddu.

¹⁹ Yaataade k'oomatuwaa, «Hinttenttu taappe sintsaw aad'd'iide biite; taani hinttenttu geeduwaa kaallana» yaagaaddu; shin bare asinaa Naabaalaw ayinne odabeykku.

²⁰ Bare hariyaa toggaade deriyaana duge zanggaaraa wod'd'iyaa wode, Daawitenne Aa Asay iikko simmiide duge wod'd'iino; iza untunttunna gakettaaddu.

²¹ Daawite bare wozanaan, «Abaappe ayayenne pac'c'ennaadan taani ha bitaniyaa ak'uwaa ubbaa naageeddawe c'oo mela; taani lo"eeddawaa kushiya I taw iitaa zaa-reedda.

²² Wontta guura gakkanaw, taani aabaa gideedda ubbaappe itti attumawaanne pas'a aggooppe, S'oossi taana pas'a aggoppo» yaageedda.

²³ Abigaala Daawita be'eedda wode, hariyaappe ellekka wod'd'aade, Daawita sintsan biittan guufannaade aw wutishaaddu.

²⁴ Iza Aa gediyaan kunddaade, «hay ta godaw, ha bayzuu ta s'alalaassa gido! Taana ne k'oomatoo haasayissaarikkii; taani ne k'oomatta haasayiyaawaa sisaarikkii.

²⁵ Ha mek'etsi baynna iita bitaniyaabaa, Naabaalabaa sisoppa; «Naabaala» guussay «Eeya» giyaawaa; I bare suutsaadankka eeyaa. Ta godaw, neeni kiitteedda asatuwaa taani ne k'oomatta be'abeykke.

²⁶ «Med'inaa Goday ero! Ne shemppu ero! Neeni suutsaa gussennaadaaninne ne kushiyan ne haluwaa kessennaadan, neena ta godaa te'eddawe Med'inaa Godaa. Ne morkketuunne neena ta godaa k'ohanaw koyiyaawanttu Naabaaladan hanino.

²⁷ Ha imotay taani ne k'oomatta new ta godaw aheeddawe neena kaalliyaa asatoo imetto.

²⁸ Hay ta godaw, taani ne k'oomatta baleedda balaa atto yaaga! Neeni Med'inaa Godaa olaa olettiiyaa diraw, Med'inaa Goday neenanne ne zeretsaa kaateyana. Neeni de'eedda laysaa ubbaan iitatetsay ne bolla beettoppo.

²⁹ «Ayaa asayenne neena wod'anaw koyooppe, itti uray bare al"o miishshaa naagiyaawaadan, Med'inaa Goday ne S'oossay neena saro naagana. Shin shuchchaa yambbarshshan oliyaawaadan, I ne morkkatuwaa de'uwa olana.

³⁰ Med'inaa Goday ta godaw ootsanaw haasayeedda keekatetsaa ubbaa ootsiyaa wodenne Israa'eliyaa bolla kaateyiya wode,

³¹ gaasuu baynnan suutsaa gusseeddawaan woy bare haluwaa kesseeddawaan ta godaa wozanay dagammennanne hirgenna. Med'inaa Goday new keekeedda wode, taana ne k'oomatoo dogoppa» yaagaaddu.

³² Daawite Abigaalo, «Neena taananna gaketanaw hachche kiitteedda Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay galatetto.

³³ Neeni lo'o k'oppeedda dirawunne taani asaa suutsaa gussennaadaan ta kushiya c'igetennaadan diggeedda diraw, anjjetta.

³⁴ Hewe bayinnawaa gidoope, taani neena k'ohennaadan te'eedda de'uwaa Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay ero! Neeni taananna gaketanaw elleellaade yeennentto, sa'ay wonttana gakkanaw, Naabaalabaa gidiyaa itti attuma asinne pas'a attena» yaageedda.

³⁵ Abigaala aw aheedawaa I kushiyaappe Daawite akkiide, «Ne soo saro g akka. Taani ne k'aalaa sisaad; ne ooshaakka akkaad» yaageedda.

³⁶ Abigaala simmaade Naabaalakko yiya wode, kaatiyaa son giigiyaa baalaa mala baalaa miziidde son utteedda; Naabaali loysi matsottiide, bare wozanaan nashettee. Hewaa diraw, sa'ay wonttanaw, Abigaala aw ayaanne k'aattabeykku.

³⁷ Wontta Naabaali matsuwa zaareeddawaappe guyyiyaan, Aa machatanne ha yewuwaa ubbaa aw odaaddu; Naabaala wozanay daaburina I jollu geedda.

³⁸ Tammuu gallassaappe simmina, Med'inaa Goday Naabaala shoc'ina, I hayk'keedda.

³⁹ Naabaali hayk'keeddawaa Daawite siseedda wode, «Med'inaa Goday galatetto! Naabaali taana shek'keeddawaa haluwaa I keseedda; taani Aa k'oomay iitabaa ootsennaadan te'eedda; Naabaali ootseedda itatetsaa Med'inaa Goday Aa huup'yaan zaareedda» yaageedda.

Hewaappe guyyiyaan, Daawite Abigaalo akkanaw kiitaa yeddiide ooshisheedda.

⁴⁰ Daawita k'oomatuu K'armmeloosa katamaa Abigaalikko biide, «Neeni Daawita gelanaaddan neena akkiide baanaw I nuuna neekko kiitteedda» yaageeddino.

⁴¹ Abigaala biittan guufanna wutushaade, «Taani ne k'oomata new kiittetanawunne ne k'oomatuwaa gediya meec'c'anaw giiga uttaad» yaagaaddu.

⁴² Abigaala ellekka denddaade bare hariyaa toggaaddu; I danggaas'iretuu ichcheshatuu izo kaalliide beeddino; Daawita k'oomatta baade, Daawita gelaaddu.

⁴³ Daawite hawaappe kase Iziraa'eeliyaa Ahino'aamokka akkeedda; untunttu laa'attuukka Aa machatuwaa.

⁴⁴ Saa'ooli Daawita machchato, bare naatto Miikaalo Galliima kataman yeletteedda Laawisha na'aa Pals's'i'eelaw immeedda.

26

Daawite Saa'oola Shemppuwaa Laa'entsokka Ashsheeda

¹ Ziifa asatuu Saa'oolakko Gib'aa katamaa biide, «Daawite Yasemoona sintsan de'iyaa Hakiila giya deriyaan k'osetti utteedda gidennee?» yaageeddino.

² Hewaappe guyye Saa'ooli denddiide, Israa'eelatuwaappe dooretteedda heezzu sha"a asatuwaa akkiide, Daawita koyanaw Ziifa bazuwaa beedda.

³ Saa'ooli Yasemoona sintsan de'iyaa Hakiila deriyaa bolla ogiyaa gas'aan dunkkaa-needda; shin Daawite he woran utteedda. Saa'ooli Aa kaalliide yaa beeddawaa eriide, ⁴ geeddiyaawantta yeddiide, Saa'ooli tumukka he sa'aa gakeeddawaa geeshsheeda.

⁵ Daawite denddiide, Saa'ooli dunkkaaneedda sa'aa beedda; Saa'oolinne ola gadaaway Neera na'aa Abaneeri giseedda sa'aa be'eedda. Saa'ooli geessuwaa gidдон giseedda; olanchchatuu Aa yuushshuwaan de'iino.

⁶ Daawite Hiitiyaa Abimeleekanne S'aruuya na'aa Yoo'aaba ishaa Abishaaya, «Saa'ooli shiik'eedda sa'aa taananna baanawe oonee?» yaagiide oochcheedda.

Shin Abishaayi, «Taani neenana baana» yaageedda.

⁷ Hewaa diraw, Daawitenne Abishaayi he gallassaa k'amma olanchchatuwaakko yiya wode, Saa'ooli bare tooraa huup'isana biittan esiidde, geessuwaa gidдон giseeddawaa demmeeddino. Abaneerinne olanchchatuu Aa yuuyyi aad'd'iide giseeddino.

⁸ Abishaayi Daawita, «S'oossay ne morkkiyaa hachche ne kushiyan aatsi immeedda; taani ta tooraan Aa itti gede biittaana gatsaade sikkay; taani Aa laa"u geedde c'addanaw koshshenna» yaageedda.

⁹ Shin Daawite Abishaaya, «Neeni Aa wod'oppa; Med'inaa Goday okkeedda kaatiyaa bolla bare kushiya dentsiyaa oonanne S'oossay murana» yaageedda.

¹⁰ K'aykka I Abishaaya, «Med'inaa Goday ero! Med'inaa Goday Aa shoc'anawaa taani eray; bare gallassay gakkina I hayk'k'ana, woy olettanaw biide I d'ayana.

¹¹ Med'inaa Goday okkeedda kaatiyaa bolla taani kushiya dentsennaadan taana Med'inaa Goday te'o. Ane Aa huup'isaan de'iyaa tooraanne haatsaa otuwaa akkaade denda» yaageedda.

¹² Hewaappe guyye Daawite Saa'oola huup'isaan de'iyaa tooraanne haatsaa otuwaa akkeedda; untunttu beeddino. Shin untunttu ooninne be'ibeenna, woy ooninne eribeenna, woy ooninne beegotti beenna; Med'inaa Goday wolk'k'aama gem"ishshuwaa untunttu bolla yeggeedda diraw, ubbatuukka gem"ishshuwaa tayrotteeddino.

¹³ Daawite hefintsa pinniide, hara deriyaa huup'iyaan unddenna sa'aan haakkiide ek'keedda.

¹⁴ Daawite Saa'oola olanchchatuwaanne Neera na'aa Abaneera, «Abaneera! Abaneera! Taani s'eesiyaawaa sisikkii?» yaagiide waasseedda.

Abaneeri, «Ha s'eesiide kaatiyaa gem"ishshuwaa diggiyaawe oonee?» yaageedda.

¹⁵ Hewaappe guyye Daawite, «Neeni wozanaama asaa gidikkiyye? Israa'eeliyaa gidдон ne mali ooni de'ii? Yaatina, kaatiyaa ne godaa ayaw naagikkii? Ayaw gooppe, itti Asay kaatiyaa ne godaa wod'anaw yaa beedda.

¹⁶ Neeni ootseeddabay lo" a gidenna. Med'inaa Goday ero! Neeninne ne olanchchatuu Med'inaa Goday okkeedda hinttenttu godaa naagibeenna diraw, untunttu hayk'anaw besse. Kaatiyaa tooraanne Aa huup'isaan de'iyaa haatsaa otuwaa be'ay?» yaageedda.

¹⁷ Saa'ooli Daawita k'aalaa gidiaawaa eriide, «Ta na'aw Daawitaa, hewe ne k'aalee?» yaageedda.

Daawite, «Ee; ta godaw, kaatiyaw, hewe ta k'aalaa» yaageedda.

¹⁸ K'aykka I Saa'oola, «Ta godaw, taana ne k'oomaa neeni ayaw kaallay? Taani ay ootsaadditaa? Taani ay bayzaaditaa?

¹⁹ Ha'ikka ta godaw, kaatiyaw, neeni ta k'aalaa, ne k'oomaa k'aalaa sisanaadaan taani neena woossay; Med'inaa Goday neena ta bolla dentseeddawaa gidoope, yarshshuwaa I akko; shin asatuu neena dentseeddawaa gidoope, untunttu Med'inaa Godaa sintsan shek'etteeddawanta gidino! Ayaw gooppe, «Bare; hara s'oossatoo goynna» yaagiide, Med'inaa Godaa biittan taw de'iyaa es'saappe untunttu taana ha"i kesseeddino.

²⁰ Ha"i simmi Med'inaa Godaa sintsaappe haakkiide de'iyaa biittan ta suutsaa gussoppa; itti Asay akka shankkatanaw deriyaa huup'iyaa kesiyaawaadan, Israa'eeliyaa kaatii itti kaatolliyaa koyanaw kesseedda» yaageedda.

²¹ Saa'ooli Daawita, «Taani nagaraa ootsaad. Ta na'aw Daawitaa, haa simma! Hachche k'amma neeni taana hayk'uwaappe ashsheeda diraw, taani neena laa'entso genikke. Tumuppe taani eeyabaa hanaad; wolk'k'aama balaa balaad» yaageedda.

²² Daawite, «Kaatiyaw, ne tooray hawesh; ne asatuwaappe itti Asay yiide akko.

²³ Asay huup'iyaan huup'iyaan s'ilteeddabawunne ammanetteeddabaw Med'inaa Goday Aa gatiyaa c'iggee. Neena Med'inaa Goday hachche ta kushiyan aatsiide immeedda; shin Med'inaa Goday okkeedda kaatiyaa bolla taani ta kushiya dentsanaw dosabeykke.

²⁴ Taani tumu hachche neena ashshowaadan Med'inaa Goday taanakka ashsho; k'ay metuwaa ubbaappe taana wotsi akko» yaageedda.

²⁵ Saa'ooli, «Ta na'aw Daawitaa, neeni anijetta. Neeni gitabaa ootsana; neeni tumuppe s'oonana» yaageedda. Daawite bare ogiyaa beedda; Saa'olekka bare soo simmeedda.

27

Daawite Piliss's'eema Biittaa Bak'ateedda

¹ Daawite bare wozanaan, «Itti gallassi taani Saa'oola kushiyan dabatana; taani Piliss's'eema gadiyaa bak'atanaappe attina, harabay taw lo"enna. Yaatina, Saa'ooli Israa'eeliyaa biittaa ubbaan taana koyiyaawaa aggana; yaatooppe taani Aa kushiyaappe kessa akkana» yaagiide k'oppeedda.

² Hewaa diraw, Daawitenne aanana de'iyaa usuppun s'eetu asatuu denddiide, Gaate Kaatiyaa Maa'ooka na'aa Akiishakko beeddino.

³ Daawitenne Aa Asay Akiishaara Gaaten utteeddino. Asay ubbay bare soo asaa asaa akkiide beedda; Daawitekka bare machatuwaa, Iziraa'eeliyaa Ahino'aamonne Naabaala am"atta, K'armeloosiyaa Abigaalo akkiide beedda.

⁴ «Daawite Gaate bak'ateedda» giyaawaa sisiide, Saa'ooli laa"entsuwaa Aa koyiyaawaa aggi basheedda.

⁵ Daawite Kaatiyaa Akiisha, «Neeni taanan nashettooppe, taani yaan de'ana mala, ne kawutetsan de'iyaa katamatuwaappe ittinno taw imma. Taani ne k'oomay kaatii de'iyaa kataman neenana ittippe ayaw uttanee?» yaageedda.

⁶ He gallassi Akiishi S'ik'ilaaga katamaa Daawitaw immeedda; hachche gakkanawukka S'ik'ilaaga katamay Yihudaa kaatetuwaassa gidiide atteedda.

⁷ Daawite Piliss's'eema biittan itti laytsanne oyddu aginaa de'eedda.

⁸ Daawitenne Aa asatuu pude biide, Gashuuratuwaa, Girzzetuwaanne Amaaleek'atuwaa oliino. Beniideppe doommiide, he asatuu Shurappe biide Gibbs'e gakkanaw de'iyaa biittan de'eeddino.

⁹ Daawite he biittaa oliyaa wode awudenne he biittan de'iyaa mac'c'awaa gidi-ina, attumawaa gidiina, pas'a aggabeenna; dorssaanne miizaa, hariyaanne gaaluwaa, mayuwaakka akkeedda; yaatiide Akiishakko simmee.

¹⁰ Akiishi, «Hachche hak'an shiik'eedditee?» yaagiide Daawita oochchee.

Daawite, «Neegeeba woran de'iyaa Yihudaa asatuu bolla, woy Yiraahima'eela asatuu bolla, woy K'eena asatuwaa bolla shiik'eeddo» yaagee.

¹¹ Untuntuppe itti asayenne Gaate katamaa yiide, «Daawite hawaa ootseedda» giide odenna mala, Daawitenne Aa asatuu mac'c'awaa attumawaa ashshenan wurssi wod'iino. Daawite Piliss's'eema biittan de'eedda wode ubbaan hewaadan ootseedda.

¹² Akiishi Daawitan ammanettiide, «Daawite bare asan, Israa'eelan loytsi is's'etteedda; hewaa diraw, I taw med'inaw k'oomaa gidana» yaagiide k'oppeedda.

28

Saa'oolanne Enddoore Shareechchatto

¹ He wode Piliss's'eema asatuu Israa'eelatuwaa olanaw barenttu olanchchatuwaa shishsheeddino. Akiishi Daawita, «Neeninne ne asatuu taananna olaa baanawaa tumu era utta» yaageedda.

² Daawite, «Hewaa gidoope, taani ne k'oomay ootsanabaa neeni be'ana» yaageedda.

Akiishi, «Daro lo'a; taani neena ta de'eedda laytsaa ubbaan taana naagiyaawaa kessana» yaageedda.

³ Hawaappe kase baggan Sammeeli hayk'k'ina, Israa'eeliyaa asatuu ubbatuu aw yeekkiide, Aa kataman Raaman Aa moogeeddino. Saa'ooli moyttiliyaa s'eesiyaawanttanne shareechchatuwaa Israa'eeliyaa biittappe yederssiide kessi diggeedda.

⁴ Piliss's'eema olanchchatuu shiik'iide yiide, Shuneema kataman utteeddino; Saa'olekka Israa'eeliyaa asaa ubbaa shiishshiide, Gilbboo'a Deriyan utteedda.

⁵ Saa'ooli Piliss's'eema olanchchatuwaa be'iide yayyeedda; Aa wozanaykka loytsi dagammeedda.

⁶ Hewaa diraw, I ay ootsanenttonne Med'inaa Godaa oochcheedda; shin Med'inaa Goday akumuwaan gidiina, woy Uuriimiyaan gidiina, woy timbbitiyaa odiyaawanttu baggana gidiina, aw odibeenna.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, Saa'ooli bare k'oomatuwaa, «Moyttiliyaa s'eesiyaa shareechchatuwaa taw koyyite; taani iikko baade izo oochchana» yaagiide azazeedda.

Saa'oola k'oomatuu, «Moyttiliyaa s'eesiyaa itti shareechchatta Enddooren de'aw» yaageeddino.

⁸ Saa'ooli barena erissenna mala hara mayuwaa mayyiide, laa'u asatuwaa akkiide, k'amma he shareechchattikko beedda; mishiratto, «Hayyanaa taw itti moyttiliyaa s'eesarkkii; taani suntsaa odiyaa asaa taw dentsaarikkii» yaageedda.

⁹ Hewaappe guyye mishiratta, «Moyttiliyaa s'eesiyaawanttanne shareechchatuwaa Israa'eeliyaa biittappe Saa'ooli wooti yederssi kesseeddentto, tuma neeni eraasa. Taana wod'isanaw neeni taw ayaw p'iriyaa yeggay?» yaagaaddu.

¹⁰ Saa'ooli mishiratto, «Med'inaa Goday ero! Neeni hawaa diraw murettakka» yaagiide Med'inaa Godaan c'aak'keedda.

¹¹ Yaatina, Mishirata, «Taani new oona dentsoo?» yaagaadde oochchaaddu.

Saa'ooli, «Sammeela taw dentsa» yaageedda.

¹² Shareechchatta Sammeela be'aade, waasuwaas'ulaaddu; Saa'oola, «Neeni taana ayaw c'immaad? Neeni Saa'oola gidikkii!» yaagaaddu.

¹³ Kaatii, «Ayinne baawa; yayyoppa! New ayee beettiyaawe?» yaageedda.

Mishirata, «Itti moyttilii biittaa giddoppe kesiyaawe beettee» yaagaaddu.

¹⁴ Saa'ooli mishiratto, «I ay malatii?» yaageedda.

Mishirata, «Afilaa mayyeedda itti c'ima bitanii keseedda» yaagaaddu.

Saa'ooli he bitanii Sammeela giddeeddawaa eriide, Aa sintsan sa'aan gisiide gufan-needda.

¹⁵ Sammeeli Saa'oola, «Taana duufuwaappe dentsaade ayaw shabbaray?» yaageedda.

Hewaappe guyye Saa'ooli, «Taani daroppe un'ettaad; ayaw gooppe, Piliss's'eema asatuu taana oliino; S'oossaykka taappe shaaketeedda; timbbitiyaa odiyaawanttu baggana gidina woy akumuwaan gidina, I taani oochchiyaawaa odenna. Hewaa diraw, taani ootsanabaa neeni taw odanaadan neena s'eesaad» yaageedda.

¹⁶ Sammeeli, «Med'inaa Goday shaakettiide ne morkkiyaa gidikichchowaappe attina, taana ayaw zorettaa bessay?

¹⁷ Med'inaa Goday ta baggana kaseti odeeddawaa ootsi kichcheedda; Med'inaa Goday kawutetsaa neeppe bonk'k'i akkiide, ne shooro Daawitaw immi diggeedda.

¹⁸ Neeni Med'inaa Godaw azazettabeena dirawunne Aa hank'kuwaa suulliyaawaa Amaaleek'a asatuwaa bolla polabeenna diraw, Med'inaa Goday hachche ha yewuwaa ne bolla ootsee.

¹⁹ Neenanne Israa'eeliyaa, Med'inaa Goday Piliss's'eema asatoo aatsi immana; neeninne ne naanay wontti taanan gakettanaw; Med'inaa Goday Israa'eeliyaa olanchchatuwaa Piliss's'eema asatoo aatsi immana» yaageedda.

²⁰ Saa'ooli Sammeela oduwaa sisiide yayyeedda diraw, ellekka biittan dolc'c'u gide kunddi aggeeda. Saa'ooli he gallassaa kumentsaanne k'ammaa kumentsaa k'uma mibeenna diraw, Aa wolk'k'ay is's'eedda.

²¹ He mishiratta Saa'oolakko yaade, I loytsi kokkoriyaawaa be'aade, «Taani ne k'oomatta new azazettaaddi; neeni taana oochcheeddawaa ta shemppuwaa aggaade ootsaad.

²² Ha'i taani ne k'oomatta giyaawaa hayyanaa sisa; neeni maade, minaadde ne ogiyaa baana mala, taani new guutsa k'uma aatsay» yaagaaddu.

²³ Hewaappe guyye Saa'ooli, «Miiikke» yaagiide is's'eedda. Shin Aa asatuu he mishiratinakka gidiiide shoobbeeddino; Saa'ooli shoobettiide biittappe denddiide, gisuwaan utteedda.

²⁴ He mishirata ellekka bare son de'iyaa bolttiboltta maraa shukka bashaaddu; d'iiliyaa akka munak'aade, irshshuwaa yeggennaan ukitsaa uuukaaddu.

²⁵ Yaataade Saa'oolawunne Aa asatoo aatsina, untunttu meeddino. He gallassi k'amma denddiide beeddino.

29

Akiishi Daawita Guyye S'ik'ilaagi Yeddeedda

¹ Piliss's'eema asatuu barenttu olanchchatuwaa ubbaa Afeek'an shiishsheeddino. Israa'eelatu Iziraa'eelan de'iyaa haatsaa pulttiyya matan utteeddino.

² Piliss's'eematuwaa kaappatuu barenttu s'eetatuwaa c'itaaninne sha'atuwaa c'itan salppeeddino; Daawitenne Aa Asay Akiishaara ittippe guyye baggana salppeeddino.

³ Piliss's'eematuwaa kaappatuu be'iide, «Ha Ibraawetuu hawaan ay ootsiino?» yaageeddino.

Akiishi Piliss's'eematuwaa kaappatuwaa, «Hawe beni Israa'eeliyaa Kaatiyaa Saa'oola k'oomaa Daawita gidennee? I daro wodeppe taananna ittippe de'ee; I Saa'oola kaddiide kesooeppe hanno gakkanaw, taani an balaa demmabeykke» yaageedda.

⁴ Shin Piliss's'eematuwaa kaappatoo Akiisha hank'k'ettiide, «Ha bitaniyaa neeni aw immeedda katamaa guyye zaara; I nuunanna olaa booppe I nuuna zaariide olana. I bare godaana sigetsanaw nu asatuwaa k'ood'iyaa muuc'iyawaappe hara lo'iyababay ayee?

⁵ K'ay mac'c'a asatuu yes's'iiddinne duriidde, «Saa'ooli bare sha'aa wod'eedda; Daawite bare tammu sha'aa wod'eedda» yaagiide sabbeeddawe ha Daawita gidenneeyye?» yaageeddino.

⁶ Hewaa diraw, Akiishi Daawita s'eesiide, «Med'inaa Goday ero! Neeni ammanettiyyaa asaa; neeni taananna olaw baanawaa taani nashettay; neeni taakko yodeppe hanno gakkanaw, taani ne bolla balaa demmabeykke. Shin kaappatuu neeni olaw baanawaa nashetikkino.

⁷ Neeni ha'i simmaade saruwaan ba; Piliss's'eematuwaa kaappatuwaa nashechenawaa ayinne ootsoppa» yaageedda.

⁸ Daawite Akiisha, «Taani ay ootsaadditaa? Taani neenana de'oodeppe hanno gakkanaw, taanan balaa demmabeykke gaadda; yaatina, kaatiyaa ta godaa morkkatuwaanna baade ayaw olettikkita?» yaageedda.

⁹ Akiishi Daawita, «S'oossaa kiitanchchaadan neeni taw ammanettiyaawaa gidiaawaa taani eray; gidooppenne, Piliss's'eematuwaa kaappatuu, «I nuunanna olaa booppo» yaageeddino.

¹⁰ Ha'i simmi wonttaanna denddaade, neenanna yeedda ne godaa k'oomatuwaannakka ittippe sa'ay wonttiyaa wode biite» yaageedda.

¹¹ Daawitenne Aa asatuu Piliss's'eema gadiyaa simmanaw wontta guuran denddeeddino; Piliss's'eema asatuukka pude Iziraa'eela beeddino.

30

Daawite Amaaleek'atuwaana Oletteedda

¹ Daawitenne Aa asatuu heezzentso gallassi S'ik'ilaaga katamaa gakteeddino. Amaaleek'a asatuu Neegeeba bazuwaanne S'ik'ilaaga katamaa mayyeeddino; S'ik'ilaaga katamaa taman s'uuggeeddino.

² S'ik'ilaaga kataman de'iyaa machatuwaanne naanatuwaappe c'ima gakkanaaw de'iyaa ubbatuwa omooodeeddino; untuntta ubbaa akkiide afeedinoppe attina, itti asanne wod'ibeykkino.

³ Daawitenne Aa asatuu S'ik'ilaaga katamaa gakkiiyaa wode, katamay taman s'uugettikichcheeddawaanne k'ay untunttu mac'c'a asatuu, untunttu attuma naanaynne untunttu mac'c'a naanay omoodettikichcheeddawaa be'eeddino.

⁴ Yaatina, Daawitenne aananna ittippe de'iyaa Asay barenttu wolk'k'ay is's'ana gakkanaaw waassiide yeekkeeddino.

⁵ Daawita mac'c'a asatuu laa'atu, Iziraa'eeliyaa Ahino'aamonne K'armmelosiya Naabaala am'atti Abigaala omoodetteeddino.

⁶ Asay Daawita shuchchaan c'addanaw haasayeedda diraw, Daawite loytsi tuggateedda; ayaw gooppe, Aa Asay ubbay bare attumawaa naanaynne mac'c'a naanatuwa diraw, loytsi yiloteedda; shin Daawite Med'inaa Godaan bare S'oossan minetteedda.

⁷ Daawite Abimeleeka na'aa k'eesiyaa Abiyaataara, «Eefuudiyaa haa akkaade ya» yaageedda; Abiyaataare eefuudiyaa Daawitaw aheedda.

⁸ Daawite Med'inaa Godaa, «Taani ha mayyeeddawanttu geeduwa kaallaade boo? Booppe taani untuntta gakkane?» yaagiide oochcheedda.

S'oossay, «Ee; untuntta kaallaade ba; untuntta neeni gakkanaasa; omoodetteeddawant-takka zaarana» yaageedda.

⁹ Daawitenne aanana de'iyaa usuppun s'eetu asatuu denddiide Bisooraa Shaafaa gakkina, asaappe amareedawanttu yaan atteeddino.

¹⁰ Ayaw gooppe, laa'u s'eetu asatuu shaafaa pinnanaw loytsi daabureeddino. Shin Daawitenne oyddu s'eetu asatuu paanaa kaalleeddino.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, asatuu itti Gibs'awiyaa demmbaan demmiide, Daawitakko aheeddino; aw ushanaw haatsaa, maanawukka k'umaa imminna meedda.

¹² K'ay balasiyaa ayfiyaa melaappe bakkaanne laa'u wurc'c'o woyniyaa teeraa aw immeeddino; I miide mineedda; ayaw gooppe, I heezzu gallassinne heezzu k'amma k'uma mibeenna haatsaakka ushibeenna.

¹³ Daawite he bitaniyaa, «Neeni oossee? Hak'appe yaad?» yaagiide oochcheedda.

Shin bitanii, «Taani Amaaleek'a bitaniyaw ayileteedda Gibs'e asaa; heezzu gallassappe kase taani saketteedda diraw, ta goday taana yeggi basheedda.

¹⁴ Nuuni Yihudaa asatuwa bolla, Kariita asatuwa bollanne Kaaleeba yaratuwa bolla Neegeeba woran shiik'eeddo; S'ik'ilaaga katamaakka tamaan s'uuggeedda» yaageedda.

¹⁵ Daawite, «Neeni taana he shiik'eedda c'itaakko kaaletsana danddayay?» yaagiide oochcheedda.

I, «Neeni taana wod'enaadaaninne ta godaw aatsaade immennaadan taw S'oossan c'aak'k'a; yaatooppe, taani neena untunttukko duge kaaletsana» yaageedda.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, bitanii Daawita untunttukko kaaletsiide gatseedda. Untunttu Piliss's'eeme biittaappenne Yihudaa gadiyaappe omooodeeddabay loytsi daro gideedda diraw, nashettiide miiddinne ushiidde biittaa ubbaan laaletti utteeddino.

¹⁷ He gallassi omarsaappe biide wonttetsa gallassaa omarsay gakkanaaw, Daawite untuntta shoc'eedda; gaaluwa toggiide bak'ateedda oyddu s'eetu yalagatuwaappe attina, haray itti asaynne attiide bibeena.

¹⁸ Amaaleek'a asatuu afeedda ubbabaa, bare laa'u mac'c'a asatuwaanakka gujjiide, Daawite wotsi akkeedda.

¹⁹ Asatuu omooddi afeedawaappe ayaynne pac'c'ibeenna; naanay woy c'imay, atuma naanay woy mac'c'a naanay, untunttu omooddi afeedda harabay ubbabaykka pac'c'ennan de'ee; Daawite ubbaakka zaareedda.

²⁰ K'ay Daawite dorssaanne miyaa wudiyaa ubbaa omooodeedda; Daawita Asay I omooodeedda wudiyaa hinkko mehiyaappe sintsanna laaggiide, «Hawe Daawita omooduwa» yaageedda.

²¹ Hewaappe guyyiyaan, Daawite barena kaallanaw daaburiide, Bisooraa Shaafaa matan atteeda laa"u s'eetu asatuwaakko yeedda. Unttuntu Daawitanne aanana ittippe de'iyaa asatuwaa mokkanaw kaseeddino; Daawitenne Aa Asay untuntukko shiik'ina, Daawite untuntta saroteedda.

²² Shin Daawitana beeddawanttu giddoppe itti itti patseena iita asatuu, «Unttuntu nuunanna bibeena diraw, nuuni zaariide aheedawaappe ayaanne untuntunna shaakkokko; untunttu barenttu naanaanne barenttu machatuwaa akkiide biino» yaageeddino.

²³ Daawite untuntta, «tuytti; ta ishatoo! Med'inaa Goday nuw immeeddaban hinttenttu hawaadan ootsanaw bessena. I nuuna naagiide, nu bolla shiik'eedda c'itaa nuw aatsiide immeedda.

²⁴ Hinttenttu giyaawaa ooninne mayyenna. Olettanaw beeddawanttunne nubaa naagiidde hawaan gam"eeddawanttu itti laggetsaa shaakkana; ubbaawekka itti mala gidana» yaageedda.

²⁵ He gallassappe doommiide, hachche gakkanaw, Daawite Israa'eeliyaa biittaw hewaa wogaanne awaayuwaa ootsiide wotseedda.

²⁶ Daawite S'ik'ilaaga katamaa gakteedda wode, bare dabbo Yihudaa c'imatuwaa, «Med'inaa Godaa morkkatuwaappe omoodetteeddawaappe taani hinttenttoo immiyaawaa heyte» yaagiide omooduwaappe amareedawaa yeddeedda.

²⁷ I hewaa Beetele, Neegeeban de'iyaa Raamootanne Yatira katamatuwaan de'iyaawanttoo,

²⁸ Aaro'eera, Sifimoota, Eshttamoo'anne

²⁹ Rakaala katamatuwaan de'iyaawanttoo, Yiraahima'eela katamatuwaan de'iyaawanttoo, K'eena katamatuwaan de'iyaawanttoonni,

³⁰ Horima, Bor"ashaana, Ataakanne

³¹ Kebroona katamatuwaan de'iyaawanttoo yeddeedda; Daawittenne Aa asatuu yuuyy-
eedda sa'atun de'iyaa asaw ubbaw yeddeedda.

Saa'oolanne Aa Naanatuwaa Hayk'k'uwaa

31

(31:1-13)

Saa'ooli Barena Wod'eedda

(1 Od. 10:1-12)

¹ Piliss's'eema asatuu Israa'eeliyaa asatuwaana oletteeddino; Israa'eeliyaa asatuu Piliss's'eema asatuwaa sintsaappe bak'atteedino; daro Israa'elatu Gilbboo'a Deriyan hayk'k'eeddino.

² Piliss's'eema asatuu Saa'oolanne Aa attumawaa naanaa yederssi gakkiiide, Saa'oola naanaa Yoonataana, Abinaadaabanne Malkkishuu'a wod'eeddino.

³ Olay Saa'oola yuuyyi aad'd'iide un"etseedda; wonddaafiyaa asatuu Aa demmeedda wode, zubbiiyaan Aa c'addiide, loytis maytiseeddino.

⁴ Saa'ooli bare ola miishshaa tookkiyaawaa, «Ha k'as's'arettibeennawanttu yiide, taana c'addiide kaa'ennaadan, ne mashshaan c'addaade, taana neeni wod'a» yaageedda.

Shin Aa ola miishshaa tookkiyaawe loytis yayyeedda diraw is's'eedda; Saa'ooli bare mashshaa sa'aan essiide, Aa bolla kunddeedda.

⁵ Aa ola miishshaa tookkiyaawe Saa'ooli hayk'k'eeddawaa be'iide, ikka bare mashshaa sa'aan essiide, Aa bolla kunddiide, Saa'oolanna hayk'k'i aggeeda.

⁶ Hawaadan haniide, Saa'oolinne Aa naanay heezzatuu, Aa ola miishshaa tookkiyaawenne Aa asatuu ubbay he gallassaa ittippe hayeeddino.

⁷ Wombbaappenne Yorddaanoosa Shaafaappe hefntsa baggana de'iyaa Israa'eeliyaa asatuu Israa'eeliyaa olanchchatuu bak'ateeddawaanne Saa'oolinne Aa naanay hayk'k'eeddawaa be'iide, untuntukka barenttu katamaa aggiide bak'atteedino. Piliss's'eema asatuu yiide, he katamatuwaa oyk'k'eeddino.

⁸ Wonttetsa gallassi Piliss's'eematu anhatuwaa bollaappe ola miishshatuwaa k'aari akkanaw yiide, Saa'oolinne Aa naanay heezzatuu Gilbboo'a Deriyan hayk'k'iide giseed-dawantta demmeeddino.

⁹ Unttuntu Saa'oola k'ood'iyaa muuc'eeddinonne Aa ola miishshaa k'aari akkeeddino. Yaatiide barenttu d'amaashatuwaa golleninne barenttu asaa gidдон s'oonuwaa awaayana mala, Piliss's'eema biittaa ubbaw kiitaa yeddeeddino.

¹⁰ Saa'oola ola miishshaa Astaaroota geetettiyaa untunttu s'oossatti golliyyaa gidдон wotseeddino; Saa'oola anhaa Beetishaana geetettiyaa katamaa gimbbiiyaan misimaariyan d'ishiide sotteeddino.

¹¹ Piliss's'eema asatuu Saa'oola ootseeddawaa Gala'aaden de'iyaa Yaabeesha asatuu siseedda wode,

¹² untunttu mino asatuu ubbay k'amman denddi biide, Saa'oola anhaanne Aa naanatuwaa anhaa Beetishaana katamaa gimbbiyaappe wotsi akkiide, Yaabeesha kata-maa ahiide yaan s'uuggeeddino.

¹³ Hewaappe guyyiyaan, untunttu mek'etsaa mas'i akkiide, Yaabeeshan de'iyaa tamariskka geetettiyaa mitsaa garssan moogeeddino; yaatiide laappun gallassaa s'oomeeddino.

Laa'entso Sammeela Mas'aafaa Geluwa

Sammeela Mas'aafaa laa'entso kifilii, Sammeela Mas'aafaa koyro kifiliyaa kaalliyaaawaa gidoode, Daawite koyro gedissa bagga Yihudaa kaatiyaa (1-4) gidiide, takkiidde k'ay huup'issa bagga kifiliyaa gideedda Israa'eeliyaa gujiide, kumentsaa biittaw kaatiyaa gidiide mooddeeddawaa odiiyaa taarikiyaa oyk'keeddawaa (5-24). Mas'aafay Daawite bare kawutetsaa aassanawunne bare maataa minisanaw, soonnanne karenna de'iyaa morkkatuwaanna oletteedda mino olaawaa loytsiide k'onc'c'iseedda. K'ay Daawite mino ammanu de'iyaanne S'oossaa siik'iyaa asaa gidiyaaawaanne asaykka aw ammanettiyyaa asaa gidiyaaawaa odee. Hewaa bollankka k'ay itti itti mek'etsi bayinna oosotuwaakka I ootseeddawaanne bare ashuwaa amuwaa alanaw pala wolk'k'aama nagartuwaaw I ootseeddawaakka k'onc'c'iseedda. Gidooppenne S'oossaa ayili, timbbitiyaa odiiyaa Naataan aakko shiik'iide, Aa nagaraa Aa hassayiseedda wode, I bare nagaraa paas'iide S'oossaa muruwaa akkeedda.

Daawita de'uunne I ootseedda oosotuu Israa'eeliyaa asaa loytsi nashechcheedda diraw, aappe simmina de'eedda laytsatuwaan untunttu biittaa bolla metuu gakkiiyaa wode ubbaan, untunttu hara kaatiyaa koyiide, Daawita na'ay, woy Daawita zariyaa gidiide, Daawitawaadan untunttu ayissiyaa asaa demmanaw amottiino.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Daawite Yihudaan Kaatetussaa 1:1–4:12

Israa'eeliyaa ubbaa bolla Daawite Kaatetussaa 5:1–24:25

Koyro Laytsatuwaa 5:1–10:19

Daawitanne Berssaabeeho 11:1–12:25

Daawita Metuwaanne Tuggaa 12:26–20:26

Wurssetsaa Laytsatuwaa 21:1–24:25

Daawite Yihudaan Kaatetussaa

(1:1–4:12)

Daawite Saa'ooli Hayk'keeddawaa Siseedda

¹ Saa'ooli hayk'keeddawaappe guyyiyaan, Daawite Amaaleek'a asatuwaa s'ooneedda saappe simmeedda; S'ik'ilaaga kataman laa"u gallassaa takkeedda.

² Heezantso gallassi itti bitanii kayyoo bare mayuwaa peed'iide, bare huup'iyaan baana laaliide, Saa'oola heeraappe yeedda. Daawitekko I yeedda wode, sa'aan gisiide goynneedda.

³ Daawite Aa, «Neeni hak'appe yaad?» yaagiide oochcheedda.

Shin I, «Taani Israa'eeletuwaa heeraappe kessa akkaade yaad» yaageedda.

⁴ Daawite Aa, «Ayay kesseendentto ane taw oda» yaageedda.

I Daawita, «Nu olanchchatuu olaappe bak'atteedino; nu asaappe daratu hayk'keeddino; k'ay Saa'oolinne Aa na'ay Yoonataani hayk'keeddino» yaageedda.

⁵ Oduwaa aheedda wodallaa Daawite, «Saa'oolinne Aa na'aa Yoonataani hayk'keeddawaa neeni ayaan eray?» yaagiide oochcheedda.

⁶ Wodallay, «kaac'aadan taani Gilbboo'a deriyaan de'ishshin, Saa'ooli bare tooraa guufetiide ek'keeddawaa be'aaddi; paraa gaaretuunne paraa asatuu Saa'oolakko matatteeddino.

⁷ He wode Saa'ooli yuushshi s'eelliide taana be'eedda; taana s'esina taani, «abee!» yaagaad.

⁸ Saa'ooli taana, «Neeni oonee?» yaagiide oochcheedda; Taani aw, «Amaaleek'a asa» yaagaade zaaraad.

⁹ Hewaappe guyyiyaan Saa'ooli taana, «Taani loytsi maduns's'aade, hayk'k'oo mata uttaad; neeni ta bolla kesa ek'k'aade taana wod'a» yaageedda.

¹⁰ I kunddeeddawaappe guyyiyaan, hayk'kuwaappe attenawaa ereedda diraw, taani Aa bolla kesa ek'k'aade Aa wod'aad; Aa huup'iyaan de'iyaa kallachchaanne Aa k'esiyaan de'iyaa sagaayiyaa akkaade neekko ta godaakko ahaad» yaageedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, Daawitenne Daawita Asay kayyottiide, barenttu mayuwaa dafiide peed'eeddino.

¹² Untunttu Saa'ooli, Yoonataani, Med'inaa Godaa olanchchatuunne Israa'eeliyaa Asay olan wureedda diraw, omarssi gakkanaw kayyotteeddino, yeekkeeddinonne s'oomeeddino.

¹³ Oduwaa aheedda wodallaa Daawite, «Neeni hak'a asee?» yaagiide oochcheedda.

Shin I Daawita, «Taani betiyaa Amaaleek'a bitaniyaa na'aa» yaageedda.

¹⁴ Daawite Aa, «Med'inaa Goday okkeedda kaatiyaa wod'anaw ne kushiya dentsaadde, ayaw yayabeykkii?» yaageedda.

¹⁵ Daawite bare asatuwaappe ittuwaa s'eesiide, «Ba; Aa wod'a!» yaageedda; I Amaaleek'iyaa dechchiide wod'eedda.

¹⁶ Daawite Amaaleek'iyaa, «Med'inaa Goday okkeedda kaatiyaa taani wod'aad yaagaade neeni ne doonaan markkateedda diraw, ne suutsaa gomii neena oyk'k'o» yaageedda.

Daawite Saa'oolawunne Yoonataanaaw Zilaaleedda Zilaassaa

¹⁷ Daawite Saa'oolawunne Aa na'aa Yoonataanaaw hawaadan yaagi zilaaleedda.

¹⁸ Yihudaa asaykka «Wonddaafiyaa» geetettiyaa ha zilaassaa tamarana mala Daawite azazeedda; ha zilaassay Yaashaara mas'aafan s'aafetteedda.

¹⁹ «Neenoo Israa'eleele,

ne kaappatuu ne d'ok'k'aa gishuwaan hayk'k'eeddino.

Wolk'kaamatu waan kunddeeddinooshsha!

²⁰ Hawaa Gaate kataman odoppite;

Ask'k'aloona ogetuwaanka awaayoppite.

Hewaa sisoope, Piliss's'eematuwaa mac'c'a naanay nashettana;

shaamatuwaa mac'c'a naanay «Hashshu gaana!»

²¹ «Hinttentoo Gilbboo'a deretoo,

Hinttentu bollan iray bukkoppo;

ketterssaykka wod'oppo.

He biittaa goshshaykka katsaa morkoppo;

ayaw gooppe, yaan wolk'k'aama gondallii tunabaa kesseeedda;

Saa'oola gondalliikka zayitiyaan k'uc'ettiyaawaa aggeeda.

²² Goora'etteeddawanttu suutsaappenne,

wolk'k'aamatuwaa ashuwaappe,

Yoonataana wonddaafii guyye gibeenna.

K'ay Saa'oola mashshay kallennan simmibeenna.

²³ «Saa'oolinne Yoonataani

asay siik'iyaawantanne lo"iyaawantta;

barenttu hayk'k'uwankka barenttu pas'anka shaakettibeykkino.

Untunttu arggantsaappekka aad'd'iide elleelliyaawantta;

gaammuwaappekka aad'd'iide minniyaawantta.

²⁴ «Israa'eeliyaa mac'c'a asatoo,

Saa'oolaw, hinttentta zo'onne alleek'k'o mayuwaa mayzeeddawoonne,

work'kaan hinttentu mayuwaa alleek'k'isseedawoonne yeekkite.

²⁵ «Wolk'k'aamatu olan waan kunddeeddinooshsha!

Yoonataani ne d'ok'k'a gishuwaan goora'etti giseedda.

²⁶ Ta ishaa Yoonataanaa,

Taani new kayyottay;

ne taw daroppe al"uwaa.

Neeni taana siik'iyaa siik'uu maalalissiyaawaa,

mac'c'a asaa siik'uwaaappekka aad'd'iide maalalissiyaawaa.

²⁷ «Wolk'k'aamatu waan kunddeeddinooshsha!

Ola miishshaykka waan dippi geedde!»

yaagiide Daawite zilaaleedda.

2

Daawite Yihudaa Bolla Kaateteedda

¹ Hewaappe guyyiyaan Daawite, «Yihudaa katamatuwaappe ittuwaa pude boo?» yaagi-Med'inaa Godaa oochcheedda.

Med'inaa Goday Aa, «Ee; ba» yaageedda.

Daawite, «Hak'a boo» yaagiide oochcheedda.

Med'inaa Goday, «Kebroone ba» yaagiide zaareedda.

² Daawite bare machchetuwaa laa'atuwaa, Iziraa'eeliyaa Ahino'aamonne K'armmeloosiyaa, Naabaala am"atto Abigaalonne akkiide, Kebroone katamaa beedda.

³ Daawite barenana de'iyaa asatuwaakka untunttu soo asaa ubbaanna ahina, Kebrooneninne Aa heeraan de'iyaa guutsa katamatuwaan utteeddino.

⁴ Yihudaa asatuu Kebroone katamaa yiide, yaan untunttu Daawita Yihudaa asaa bolla kaateyanaw okkeeddino.

Saa'oola moogeeddawanntu Yaabeesha Gil" aade katamaa asatuwaa gideeddawaa Daawite siseedda wode,

⁵ asaa kiittiide untunttu, «Hinttenttu hinttenttu godaa Saa'oola moogeedda keekatetsaa diraw, Med'inaa Goday hinttentta anjo.

⁶ Ha"ikka Med'inaa Goday aggena siik'uwaanne tumatetsaa hinttentta bessu; k'ay hinttenttu ha keekatetsaa ootseedda diraw, taanikka hinttenttoo lo"otetsan kushiyaa zaarana.

⁷ Ha"i zaari minnite; s'alite; ayaw gooppe, hinttenttu goday Saa'ooli hayk'k'ikichcheedda; k'ay Yihudaa asatuu taana okkiide, barenttu bolla kaateyeeddino» yaageedda.

Iyaabustte Israa'eeliyaa Bolla Kaateteedda

⁸ Saa'oola olanchchatuwaa gadaaway Neera na'aa Abaneeri Saa'oola na'aa Iyaabustta akkiide, Maahinayma geetettiyaa sa'aa afeedda.

⁹ Hewaappe kaala Gala'aade, Aaseera, Iziraa'eela, Efireema, Biiniyaamanne Israa'eeliyaa biittaa ubbaa bollan kaateyeedda.

¹⁰ Saa'oola na'aa Iyaabustte Israa'eeliyaa bolla kaatetiyya wode aw oytamu laytsaa; I laa"u laytsaa kaateteedda; shin, Yihudaa Asay Daawita kaalleedda.

¹¹ Daawite Kebroonan Yihudaa asatuwaa bolla laappun laytsanne usuppun aginaa kaateteedda.

Israa'eeliyaanne Yihudaa Giddon Denddeedda Olaa

¹² Neera na'aa Abaneerinne Saa'oola na'aa Iyaabustte Asay Maahinaymappe Gabaa'oonaa katamaa beeddino.

¹³ S'aruuyi na'ay Iyoo'aabinne Daawita Asay kes biide, Gabaa'oonaa dagatteedda haatsaa matan untunttunna gaketeeeddino; itti c'itay dagatteedda haatsaappe hefintsa baggana uttina, itti c'itay hafintsa baggana utteeddino.

¹⁴ Yaatina, Abaneeri Iyoo'aaba, «Ane wodallatu dendiide, nu sintsan olaa gaketino» yaageedda.

Hewaappe guyye Yoo'aabe, «Eeno, dendiide gaketino» yaageedda.

¹⁵ Hewaa diraw, Biiniyaama baggawunne Saa'oola na'aa Iyaabustte baggawaa tammanne laa"u asatuu payduwaan kesiide, Daawita baggawaa ek'k'eedda tammanne laa"u asatuwaana olaa gaketeeeddino.

¹⁶ Ittuu ittuwaa huup'iyaa oyk'k'iide, bare oyk'k'eeddawaa miyiyaan miyiyaan mashshaa dirgintsiide, ittippe hayk'k'eeddino; hewaa diraw, Gabaa'oonan de'iyaa he sa'ay Helkkat-Hazurim (Mashshaa Gadiyaa) geetettee.

¹⁷ He gallassi wol'k'aama olay olettina, Daawita Asay Abaneeranne Israa'eeliyaa asaanne s'oneedda.

¹⁸ S'aruuyi naanay heezzu Yoo'aabe, Abishaayinne Asaaheeli he sa'aan de'iino; Asaaheeli gen"iyaadan elleelliide wos's'ee.

¹⁹ Asaaheeli ushechcha woy haddirssa geenan Abaneera yederssuwaa sikkeedda.

²⁰ Abaneeri guyye zaari s'eelliide, «Asaaheela, laa neene?» yaagiide oochcheedda.

Asaaheeli, «Ee taana» yaageedda.

²¹ Abaneeri Aa, «Itti bagga, ushechcha woy haddirssa simma; asatuwaappe ittuwaa oyk'k'aade Aa olaa miishshaa k'aara akka» yaageedda; shin Asaaheeli Aa yederssiyaawaa agganaw koyiibeenna.

²² K'aykka Abaneeri Asaaheela, «Taani neena ayaw wod'oo? taana yederssiyaawaa agga! Neena wod'aade, taani ne ishaa Iyoo'aaba deemuwaa wootaade s'eellane?» yaagiide seereedda.

²³ Shin Asaaheeli Aa yederssiyaawaa aggeenaa is's'eedda. Hewaa diraw, Abaneeri tooraa guyye tum"iide, Asaaheela uluwaa c'addeedda; tooray zokkiyaanna pini kesseedda; Asaaheeli he sa'aan kunddiide hayk'k'eedda. Asaaheeli hayk'k'eedda sa'aa gakteedda Asay ubbay hewaan ek'k'eedda.

²⁴ Shin Iyoo'aabinne Abishaayi Abaneera yedersseeddino; away wulliyaa wode, Gabaa'oonaa Mela Biittaa afiyaa ogiyaan Giyaaha katamaappe sintsa baggana de'iyaa Ama geetettiyaa Zooziyaa keseeddino.

²⁵ Biiniyaama asatuu Abaneera guyyenna shiik'eeddino; untunttu itti c'ita gidiide, itti deriyaa huup'iyaan ek'keeddinno.

²⁶ Hewaappe guyyiyaan Abaneeri Iyoo'aaba s'eesiide, «Med'inaw olettiide de'aneeyye? Hawaa wursetsay c'amo gidanawaa neeni erikkii? Ne asatuwaa, «Hinte ishatuwaa yederssiyaawaa aggite» geenan awude gatsay?» yaageedda.

²⁷ Iyoo'aabe Abaneera, «S'oossay ero! Neeni haasayennan aggeedawaa gidintto, ta Asay bare ishatuwaa sa'ay wonttana gakkanaw yedersana shin» yaageedda.

²⁸ Hewaa diraw, Iyoo'aabe ultuwaa punneedda; Asay ubbay ek'keedda. Israa'eelatuwaakka zaaretsiide yedersibeykkino woy olibeykkino.

²⁹ Abaneerinne Aa Asay he gallassaa k'ammaa ubbaa salppiidde Aaraba garaara beeddino; Yorddaanoosa Shaafaa pinneeddino. Guurana hametiidde Maahinayma sinmeeddino.

³⁰ Iyoo'aabe Abaneera yederssiyaawaa bashiide, bare asaa ubbaa itti sa'aa shishsheedda; s'eelliyaa wode, Asaaheeli baynnan Daawita asaappe tammanne udduppun Asay pac'c'eedda.

³¹ Shin Daawita Asay Abaneera asaappenne Biiniyaama zaratuwaappe heezzu s'eeatanne usuppun tammu asatuwaa wod'eeddino.

³² Asaaheela anhaa akkiide, Beeteleeme kataman de'iyaa Aa aawuwaa duufuwaan moogeeddino; Iyoo'aabinne Aa Asay k'ammaa hamettiidde ak'eedino; wontumaatsaan Kebroone katamaa gakeeeddino.

3

¹ Saa'oola asayenne Daawita Asay daro wodiya oletteeddino; Daawite olan min minniide biyaa wode, Saa'oola Asay daaburi daaburi beedda.

Daawita Attuma Naanaa

² Kebroone kataman Daawitaw naanay yeletteeddino; Iziraa'eeliyaa Ahino'aama yeleeedda bayira na'ay Aminoona;

³ K'armmeloosiyaa Naabaala am"ata Abigaala yeleeedda na'ay Kil"aa bi laa'entsuwaan; Gashuura Kaatiyaa Talmmaaya naatta Maa'ika yeleeedda Abeseeloomi heezentsuwaan.

⁴ Oyddentsuu Haggiiti na'aa Adooniyaa; ichcheshentsu Abiis'aali na'aa Shafaas'iyaa.

⁵ Usuppuntsuu Daawita machchatti Egili na'aa Yitira'aama; ha naanay ubbay Kebroonan Daawitaw yeletteeddino.

Abaneeri Daawitana c'aak'k'eteedda

⁶ Saa'oola asaananne Daawita asaana olettiyaa wode, Abaneeri Saa'oola asatuwaa gidдон min minniide beedda.

⁷ Saa'oolaw Aata naatta Ris'ifo geetettiyaa itti garadatta de'aw; Iyaabustte Abaneera, «Ta aawuwaa garadattinna ayaw ak'aadii?» yaagiide oochcheedda.

⁸ Abaneeri Aa haasayan darssi yilotiide Yaabustta, «Taana neeni Yihudaa kanaa huup'e gaaddiyye? Hachche taani ne aawuwaa Saa'oolaw, Aa ishatoonne Aa dabbotoo lo'aad; taani neena Daawita kushiyan aatsaade immabeykke. Shin ha'i neeni taana ha mishiratti gaasuwaan mootaadda!

⁹⁻¹⁰ Saa'oola zariyaappe kawutetsaa wotsi akkiide, Daanappe biide Berssaabehe gakkanaw, Israa'eeliyaa bollanne Yihudaa bolla, Daawita kawutetsaa essanaw Med'inaa Goday c'aak'ki wotseedda ha yewuwaa taani ootsana d'ayooppe, s'oossay Abaneera guufantso» yaageedda.

¹¹ Iyaabustte Abaneeraw yayyeedda diraw, hara k'aalaa k'aattibeenna.

¹² Abaneeri Kebroonan de'iyaa Daawitekko, «Biittay oossee? Neeni taananna k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'a; Israa'eeliyaa Asay ubbay neekko simmanaadan taani neena maaddana» yaagiide kiitaa yeddeedda.

¹³ Daawite, «Lo"o! Taani neenana k'aalaa c'aak'uwaa wotsana. Shin taani neena ittibaa oochchay; neeni taana be'anaw yiyaa wode, Saa'oola naatto Miikaalo taw akkenan yooppa» yaageedda.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, Daawite Saa'oola na'aa Iyaabusettuwaakko kiittiide, «S'eetu Piliss'eematuwaa k'aaratuwaa c'ilooshaade akkeedda ta machchatto Miikaalo taw imma» yaageedda.

¹⁵ Iyaabustte kiitaa yeddiide, I asinaa Laawisha na'aa Pals's'i'elappe wotsi akkiide ahiseedda.

¹⁶ I asinay Baahuriima katamaa gakkanaw yeekkiide I geeduwaa kaalleedda; Abaneeri Aa, «Guyye simmaade soo ba» yaageedda; bitanii guyye simmiide beedda.

¹⁷ Abaneeri Israa'eeliyaa c'imatuwaakko biide, hawaadan yaageedda; «Daawite hinttenttu bolla kaatetana mala, daro wodiya amotteeddita;

¹⁸ ane hekko ha'i polite! Ayaw gooppe, Med'inaa Goday, «Ta asaa Israa'eeliyaa, taani Piliss's'eema asatuwaa kushiyaappenne untunttu morkkiyaa ubbatuwaa kushiyaappe ta k'oomaa Daawita baggana ashshana» geeddawaa hassayite» yaageedda.

¹⁹ Abaneeri Biiniyaama zaretoo dumma haasayeedda; hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa asaynne Biiniyaama Asay ubbay ootsanaw koyowaa ubbabaa Daawitaw odanaw Kebroone katamaa beedda.

²⁰ Abaneeri barenana laatamu asatuwaa akkiide, Kebroone katamaa biina, Daawite aasinne Aa asaw imotaa makkeedda.

²¹ Hewaappe guyyiyaan Abaneeri Daawita, «Untunttu neenana k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'ketanaaddaaninne ne wozanay amottiyaa ubbaa mooddanaadan, taani baade Israa'eeliyaa asaa ubbaa kaatiyaw ta godaw shiishshay» yaageedda; Daawite Abaneera moyziide saro yeddeedda.

Iyoo'aabe Abaneera Wod'eedda

²² He wode Daawita asaynne Iyoo'aabe olaappe darobaa omoodiide simmeeddino; shin Abaneeri Kebroone kataman Daawitana de'enna; ayaw gooppe, Daawite yeddina I saro beedda.

²³ Iyoo'aabinne aanana de'iyaa olanchchatuu gakkiiyaa wode, Asay Iyoo'aaba, «Neera na'aa Abaneeri kaatiyaa Daawitakko yiina, kaatii Aa yeddina, I saro beedda» yaagiide odeedda.

²⁴ Hewaa diraw, Iyoo'aabe kaatiyaakko biide, «Waanaaddii! Abaneeri neekko yiina, ayaw saro yeddaad? Hekko I beedda!

²⁵ Neera na'ay Abaneeri neena c'immanaw, neeni geliyaasaanne kesiya sa'aa be'anawunne neeni ootsiyaa ubbabaa eranaw yeedda» yaageedda.

²⁶ Iyoo'aabe Daawita sintsaappe kesiide, Abaneera geeduwaa kiitaa yeddeedda; untunttu Aa Siira haatsaa ollaa miyaappe guyye zaareeddino; shin Daawite ha yewuwaa erenna.

²⁷ Abaneeri Kebroone katamaa guyye simmiide yeedda wode, Iyoo'aabe aanana dumma haasayanawaadan dirssaa penggiyaa Aa afeedda; bare ishaa Asaaheela suutsaa achchanaw Abaneera uluwaa c'addeedda; Abaneeri he sa'aan hayk'k'eedda.

²⁸ Daawite ha yewuwaa siseeddawaappe guyyiyaan, «Taaniinne ta kawutetsay Neera na'aa Abaneera suutsan Med'inaa Godaa sintsan med'inawukka ooshettokko.

²⁹ Aa suutsay Iyoo'aabanne Aa aawuwaa soo asaa ubbaa oochcho; ashuwaa bolla madutsay de'iyaa asay, woy galbbay loytsi sakkiiyaa asay, woy wobbiyaa asay, woy mashshaan hayk'k'iyaa asay, woy koshshateedda Asay Iyoo'aaba zariyaan ubbakka d'ayoppo!» yaageedda.

³⁰ Hewaadan ootsiide, Gabaa'oona kataman keseedda olan barenttu ishaa Asaaheela Abaneeri wod'eedda diraw, Iyoo'aabinne Aa ishaa Abishaayi Abaneera wod'eeddino.

³¹ Daawite Iyoo'aabanne aanana de'iyaa asaa ubbaa, «Hinttenttu mayuwaa peed'ite; maak'iyaa mayyite; Abaneera shanchchamaa sintsan hamettiide yeekkite» yaageedda. Kaatii Daawite shanchchamaa kaalliide beedda.

³² Abaneeri Kebroonan moogetteedda; kaatii bare k'aalaa d'ok'k'isiide duufuwaan yeekkeedda; Asay ubbaykka yeekkeedda.

³³ Kaatii Abaneeraw,
«Abaneeri eeyaa asaadan hayk'k'anaw bessii?

³⁴ Aa kushii k'ashetti beenna;

Aa gediikka sanssalatan k'ashetti beenna.

Asay iita asatuwaa kushiyan hayk'k'iyawaadan I hayk'k'eedda»
yaagiide zilaaleedda.

Asay ubbay Abaneeraw zaaretsiidekka yeekkeedda.

³⁵ Sa'ay poo'o de'ishshin, Daawite ukitsaa maanaadan shoobbanaw Asay ubbay aakko yeedda; shin Daawite, «Awa ayfii wullennan de'ishshin, ukitsaa woy harabaa barenana be'ooppe, S'oossay taana wod'o» yaagiide c'aak'k'eedda.

³⁶ Kaatii ootseeddawaa Asay ubbay be'iide nashetteedda; tumukka kaatii ootseedda ubbabay asaa ubbaa nashechcheedda.

³⁷ Hewaa diraw, he gallassi Daawita Asay ubbaynne Israa'eeliyaa Asay ubbay kaatii Neera na'aa Abaneera wod'isibeennawaa akeekkeeddino.

³⁸ Kaatii bare k'oomatuwaa hawaadan yaageedda; «Israa'eeliyaa biittan wolk'k'aama asaynne kaappuu hayk'k'eeddawaa hinttenttu akeekikitee?

³⁹ Taani oketteedda kaatiyaa gidooppenne, hachche taw miyyii pac'c'eedda. Hawanttu S'aruuyi naanay taw minneeddino; iitaa ootseeddawanttoo Med'inaa Goday untunttu oosuwaadan zaaro» yaageedda.

4

Yaabustte Asaa Kushiyaan Hayk'k'eedda

¹ Saa'oola na'ay Yaabustte Abaneeri Kebroonan hayk'k'eeddawaa siseedda wode, Aa wozanay yayeedda; Israa'eeliyaa Asay ubbaykka dagammeeedda.

² Saa'oola na'aa Yaabusttew c'uguwaa kaaletsiyaa laa'u kaappatuu de'iino; ittuwaa suntsay Ba'aana; yenkuwaa suntsay Rekaaba; untunttu Biiniyaama zariyaa gideedda Ba'erootiyaa Rimoona naanaa. Ba'eroota katamay Biiniyaama baggaadan paydete;

³ ayaw gooppe, Ba'erootan de'eedda asatuu Gittayma gadiyaa bak'atiide, heedeppe hachche gakkanaw betiyaadan yaan de'eeddino.

⁴ Saa'oola na'aa Yoonatanaw laa'u gedii sileedda na'ay de'ee; Saa'oolanne Yoonataana worii Iziraa'eeliyaappe gakkweedda wode, I ichcheshu laytsaa na'aa; he na'aa dichchiyaana Aa akkaade bak'ataaddu; shin Aa bak'atanaw dirbbishin, na'ay kunddiide sila kesseedda; he na'aa suntsay Manfibosheeta.

⁵ Ba'erootiyaa Rimoona naanay Rekaabinne Ba'aani Yaabustte soo baanaw keseeddino; untunttu biide seeta gallassi gakkweeddino; I awaappe shemppee.

⁶ Untunttu soy geliide zarggaa akkiyaawaa malatiide Yaabustta uluwaan c'addina hayk'k'eedda. Rekaabinne Aa ishaa Ba'aan leelan geleeddino.

⁷ Untunttu soy geliyaa wode, Yaabustte k'ol'on arssaan giseeddawaa demmiide, Aa uluwaa c'addiide wod'eeddino; Aa k'ood'iyaaappe muuc'eeddino; muuc'eedda huup'iyaa akkiide, Aaraba garaara afiyaa ogiyaa oyk'k'iide, k'ammaa ubbaa hametteeddino.

⁸ Yaabustte huup'iyaa Kebroonan de'iyaa Daawitew ahiide kaatiyaa, «Neena wod'anaw koyeedda ne morkkiyaa Saa'oola na'aa Yaabustte huup'iyaa hawaa be'a; Saa'oola bol-laaninne Aa na'aa bolla kaatiyaa nu godaa haluwaa Med'inaa Goday hachche keseedda» yaageeddino.

⁹ Shin Ba'erootiyaa Rimoona naanaa Rekaabanne Aa ishaa Ba'aana Daawite hawaadan yaageedda; «Metuwaa ubbaappe taana ashsheeda Med'inaa Goday ero!

¹⁰ Itti bitanii taakko yiide, mishiraachchuwaa odiyaaawaadan, «Saa'ooli hayk'k'eedda» yaagiide taw odina, taani Aa S'ik'ilaagan oyk'k'aade wod'isaad; taani Aa mishiraachchoo immeedda gatii hewaa.

¹¹ Bare son bare arssaan giseedda s'illo bitaniyaa wod'eedda iita asatoo Aa haluwaa kessiyaawe ay keeshshaa iitanddeeshsha! Aa suutsaa taani hinttentu kushiyaappe ha'i achchana; hinttentta taani biittaa bollappe d'ayssana!» yaageedda.

¹² Rekaabanne Ba'aana wod'anaadan Daawite bare olanchchatuwaa azazeedda; olanchchatuu untunttu wod'eeddino; untunttu kushiyaanne gediya k'ans's'i diggiide, dalbbantsaa haatsaa matan Kebroone kataman kak'k'eeddino. Yaabustte huup'iyaa akkiide afiide, Abaneera duufuwaan Kebroonan moogeeddino.

Israa'eeliyaa Ubbaa Bolla Daawite Kaatetussaa

5

(5:1–24:25; 1 Od. 11:1-9; 14:1-7)

Koyro Laytsatuwaa

(5:1–10:19)

¹ Israa'eeliyaa zariyaa ubbatuu Daawitakko Kebroone katamaa yiide, «Nuuni ne ashonne ne suutsaa.

² Kase Saa'ooli nuw kaatiyaa gidiide de'iyaa wodekka, Israa'eeliyaa asaa olaw kaalet-seeddawe neena. Med'inaa Goday neena, «Neeni ta asaa Israa'eeliyaa heemmana; neeni untunttu bolla kaatetana» yaagi wotseedda» yaageeddino.

³ Hewaa diraw, Israa'eeliyaa c'imatuu ubbay Daawitakko Kebroone katamaa yeeddino; I untuntunna Kebroonan Med'inaa Goday sintsan K'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'eteedda; Israa'eeliyaa bolla kaatetanaadan Daawita untunttu okkeeddino.

⁴ Daawite kaatetiya wode aw hattamu laytsaa; oytamu laytsaa I kaateteedda.

⁵ Kebroone kataman Yihudaa bolla laappun laytsanne usuppun aginaa I kaateteedda; Yerusaalamen Israa'eeliyaa ubbatuwaa bollanne Yihudaa bolla hattamanne heezzu laytsaa kaateteedda.

Daawite Yerusaalama S'ooneedda

⁶ Yerusaalamen de'iyaa Yaabuusa asatuwaa olanaw Daawitenne Daawita Asay beed-dino; Yaabuusa asatuu, «Daawite ha katamaa gelanaw danddayenna» giide k'oppeeddino. Yaatiide untunttu Aa, «Neeni ha sa'aa gelakka; haray atto shin, k'ook'etuwaanne wobbatuu neena te'anaw danddayiino» yaageeddino.

⁷ Gidooppenne, Daawite S'iyoonen de'iyaa untunttu geessuwaa oyk'keedda; S'iyoonne Daawita Katamaa geetetteedda.

⁸ He gallassi Daawite bare asaa, «Yaabuusa asatuwaa s'ooniyaa Asay ooninne Daawita morkketuu, he «wobbatuunne k'ook'atuu» de'iyaa sa'aa gakkanaaw, haatsay goggiide ke-siyaa s'oo'yaanna gelanaw koshshee» yaageedda. Hewaa diraw, «K'ook'etunne wobbatuu kaatiyaa golliyaa gelikkino» geetetteedda.

⁹ Daawite he geessuwaa oyk'kiide, yaan de'eedda; he geessuwaa Daawita Katamaa yaagiide suntseedda. Daawite Miilloppe doommiide, he katamaa yuushshi aatsiide gimbbisseedda.

¹⁰ Ubbaaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa S'oossay aanana de'iyaa diraw, Daawite min minniide beedda.

¹¹ S'iiroosa Kaatii Kiiraami Daawitaw asaa kiitteedda. Zigaa mudetsaa, anaas'etuwaanne shuchchaa massiyaawantta aw yeddeedda; asatuu Daawitaw golliyaa kees'seeddino.

¹² Med'inaa Goday Israa'eeliyaa bolla Aa kaatiyaa ootsiide esseeddawaanne bare asaa Israa'eeliyaa diraw Aa kawutetsaa d'ok'k'u ootsiide bonchcheeddawaa Daawite ereedda.

¹³ Daawite Kebroonappe Yerusaalame yeeddawaappe guyyiyaan, hara garadatuwaanne hara machchetuwaa gujjiide akkeedda. Hara mac'c'a naanaynne attuma naanay aw yeletteeddino.

¹⁴ Yan aw yeletteedda attuma naanaa suntsay Shaamu'a, Shobaaba, Naataana, Solomona,

¹⁵ Yibihaara, Elishuu'a, Nefeega, Yaafi'a,

¹⁶ Elishamaa'a, Eliyadaa'anne Elifelees'a.

Daawite Piliss's'eema Asatuwaa S'ooneedda

(1 Od. 14:8-17)

¹⁷ Daawite Israa'eeliyaa bolla kaatiyaa gidiide oketteeddawaa Piliss's'eema asatuu siseedda wode, untunttu ubbay Daawita koyanaw keseeddino; shin Daawite hewaa siide, duge gimbbiyaa giddo beedda.

¹⁸ Piliss's'eematuu k'aykka biide, Rafayma Wombban laalettiiide utteeddino.

¹⁹ Hewaa diraw, Daawite Med'inaa Godaw, «Taani baade Piliss's'eematuwaa oloo? Neeni untuntta taw aatsa immanii?» yaagiide oochcheedda.

Med'inaa Goday Daawita, «Ee ola. Taani untuntta new aatsa immana» yaageedda.

²⁰ Daawite Ba'aali-Paraas'iima giyaa sa'aa biide, yaan untuntta s'ooneedda. Yaatiide Daawite, «Haatsaa di'uu d'uussi aad'd'yaawaadan Med'inaa Goday ta morkkatuwaa gidduwaanna taana aatseedda» yaageedda. Hewaa diraw, he sa'aa suntsay Ba'aali-Paraas'iima geetetteedda.*

²¹ Piliss's'eematuu barenttu eek'atuwaa he sa'aan yeggiide beeddino. Yaatina Daaw-itenne Aa Asay he eek'atuwaa akkiide afeeddino.

²² Piliss's'eematuu guyye simmiide biide, laa'entsuwaa Rafayma Wombban laaletti utteeddino.

²³ Daawite Med'inaa Godaa laa'entsuwaakka oochchina, S'oossay Aa, «Sitti gaade pude untunttu bolla booppa, untunttu guyyenna yuuyya aad'd'a, Boo'iyaa mitsaappe sintsa baggana olanaw giiga.

²⁴ Boo'iyaa huup'yaan olaa kooshshaa neeni sisiyaa wode elleella. Ayaw gooppe, hewe Piliss's'eema olanchchatuwaa shoc'anaw Med'inaa Goday neeppe sintsaw aad'd'eedda giyaawaa» yaageedda.

²⁵ Daawite Med'inaa Goday azazeeddawaadan ootseedda; Gebaa'appe biide Gezeera gakkanaaw, Piliss's'eema olanchchatuwaa Daawite wod'eedda.

6

S'oossaa Taabootay Yerusaalame Yeedda

(1 Od. 13:1-14; 15:25-16:6, 43)

¹ Israa'eeliyaa gidloppe dooretteedda hattamu sha"n asatuwaa Daawite laa'entsuwaa s'eesiide shiishsheedda.

² Daawittenne Aa Asay ubbay Yihudaan de'iyaa Ba'aala (K'iriyaatiyyi-Aarim) geetettiyyaa katamaappe dendiide, kiruubetuwaappe gidduwaan bare kawutetsaa araataa bolla utteedda ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa suntsan s'eesetteedda S'oossaa Taabootaa yaappe ahanaw beeddino.

³ Unttuntu S'oossaa Taabootaa ooratsa gaariyan wotsiide, zooziyaa huup'iyaan de'iyaa Abinaadaaba sooppe aheeddino; Abinaadaaba naanay Uuzinne Ahiyoy ooratsa gaariyaa kaaletsino.

⁴ Yaappe S'oossaa Taabootaa ahiyaa wode, Ahiyo Taabootaappe sintsanna hamettee.

⁵ Daawittenne Israa'eeliyaa Asay ubbay diitsaanne maasink'k'uwaa diis's'iidde, kabaruwaa bak'k'iiddenne dawalaanne shaashooraa k'aatsiide, barenttoo kumentsaa wolk'k'an Med'inaa Godaa sintsan nashetiidde bonchcheeddino.

⁶ Naakona katsaa bukkiiyaa udduma gakkiiyaa wode, booratu d'ubettina, Uuzi bare kushiyaa yeddiide, S'oossaa Taabootaa oyk'k'eedda.

⁷ Uuzi Taabootaa bochcheedda diraw, Med'inaa Godaa hank'k'uu Uuza bolla ees's'i kesseedda. S'oossay Aa shoc'ina, he sa'aan S'oossaa Taabootaa miyyiyaan ellekka I hayk'k'i aggeeda.

⁸ S'oossaa hank'k'uu Uuza shoc'eedda diraw, Daawite yiloteedda. He sa'ay hachche gakkanaw, Preezi-Uuzaa (Uuzi me"eedda sa'aa) geetettee.

⁹ He gallassi Daawite Med'inaa Godaw yayyiide, «Med'inaa Godaa Taabootay taakko simmi waan yaannee?» yaageedda.

¹⁰ Hewaa diraw, Daawite S'oossaa Taabootaa barenana Daawita Katamaa ahanaw koyyibeenna; hewaa aggiide Gitaatiyaa Obeedi-Eedooma giyaa bitaniyaa soo afeedda.

¹¹ Med'inaa Godaa Taabootay Gitaatiyaa Obeedi-Eedooma son heezzu aginaa gam"eedda; Med'inaa Goday aane Aa soo asaa ubbaa anjeedda.

¹² Hewaappe simmiide, «S'oossaa Taabootaa diraw, Med'inaa Goday Obeedi-Eedooma soo asaanne aw de'iyaa ubbaa anjeedda» yaagiyaaawaa Kaatii Daawite siseedda; hewaa diraw, Daawite Obeedi-Eedooma soo biide, S'oossaa Taabootaa Daawita Katamaa nashechchan aheedda.

¹³ Med'inaa Godaa Taabootaa tookkeedda asatuu usuppunuwaa tanggeedda payduwaan payduwaan untuntta essiide, itti korumaanne itti boltibolтта maraa Daawite yarshsheedda.

¹⁴ Daawite suufiyaa giyaa k'ac'inaappe dadetteedda eefuudiyaa mayyiide, barew de'iyaa wolk'k'aa ubbaan Med'inaa Godaa sintsan dureedda.

¹⁵ Inne Israa'eeliyaa asatuu ubbatuu nashechchan hombboc'iiddinne ulttuwaa punniidde Med'inaa Godaa Taabootaa Daawita Katamaa aheeddino.

¹⁶ Med'inaa Godaa Taabootay Daawita Katamaa geliyaa wode, Saa'oola naatta Melkkoola maskkootiyaanna S'eellaade, Kaatii Daawite Med'inaa Godaa sintsan guppishiininne durishina be'aaddu; Daawita bare wozanaan kad'aaddu.

¹⁷ Daawite Med'inaa Godaa Taabootaa wotsanaw d'ogeedda dunkkaaniyaa gidдон Taabootaa ahiide wotseeddino; Daawite s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw yarshsheedda.

¹⁸ Daawite s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaa yarshshiyaawaa Poleeddawaappe guyyiyaan, ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa suntsan asaa anjeedda.

¹⁹ Israa'eeliyaa asaw ubbaw, mac'c'awoo attumawoo huup'iyaan huup'iyaan itti itti komppu ukitsaa, itti itti mus'o ashuwaakka woyniyaa teeraa melaappe nuketteedda itti itti ukitsaa gisheedda. Hewaappe guyyiyaan Asay ubbay bare soo bare soo simmeedda.

²⁰ Daawite bare soo asaa anjanaw soo simmeedda wode, Saa'oola naatta Melkkoola Aa mokkanaw kesaade, «Shufuro asatuu kallo hamettiyaawaadan, hachche Israa'eeliyaa kaatii bare k'oomatuwaa mac'c'a k'oomatuwaa sintsan kallottiide, ayaa bonchchettedde!» yaagaaddu.

²¹ Daawite, «Ne aawuwaappenne Aa soo asaappe aatsiide, bare asaa Israa'eeliyaa kaaletsanaan taana dooreedda Med'inaa Godaa sintsan duraad. Taani Med'inaa Godaa bonchchanaw duriyaawaa aggikke.

²² Taani hawaappe aatsaade birokka taana toochchana; taani ta huup'iyaa zik'k'i oot-sana. Shin neeni geedda mac'c'a k'oomatuwaa sintsan taani bonchchettana» yaageedda.

²³ Hewaa diraw, Saa'oola naatta Miikaala hayk'k'ana gakkanaw, na'aa yelabeykku.

7

*S'oossay Daawitew Immana Geedda Hidoota**(1 Od. 17:1-15)*

¹ Kaatii Daawite bare kaatiyaa gollen utteeddawaappe guyyiyaaninne Med'inaa Goday Aa, Aa morkkatuwaaw ubbaappe shemppisseeddawaappe guyyiyaan,

² timbbitiyaa odiyaa Naataana, «Taani zigaappe kees'etteedda gollen de'ay; shin S'oossaa Taabootay dunkkaaniyaan de'ee» yaageedda.

³ Naataan Daawita, «Ootsanaw ne wozanay k'oppeeddawaa ubbaa kiiteta; Med'inaa Goday neenana de'ee» yaageedda.

⁴ Shin he gallassaa k'amma Med'inaa Godaa k'aalay Naataanakko yiide,

⁵ «Ba; ta k'oomaa Daawita hawaadan yaaga; Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani de'anaa golliyyaa kees's'anawe taana gaade k'oppay?

⁶ Ayaw gooppe, taani Israa'eelatuwaaw Gibs'e gadiyaappe kesseedda gallassaappe doommaade hachche gakkanaaw gollen de'abeykke; taani dunkkaaniyaan yaanne haanne yuuyyaadde de'aad.

⁷ Taani Israa'eeliyaa asaa ubbaanna yuuyyeedda sa'aa ubbaan, ta asaa Israa'eeliyaa heemmana mala, taani suntseeddawantuppe ittuwaanne taw zigaa golliyyaa ayaw kees's'abeykkii? gaade oochchabeykke» » yaagee yaaga.

⁸ «Hewaa diraw, ha'ikka ta k'oomaa Daawitaw oda; «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday neena hawaadan yaagee; «Taani neena hentsaa gadeppa, dorssaa heemmiyaa saappe dentsaade, ta asaa Israa'eeliyaa kaaletsanaadan akkaad.

⁹ Neeni beedda sa'aa ubbaan taani neenana gidaad; ne morkkatuwaaw ubbaa taani ne sintsaappe diggaad. Ha'i simmi taani ha sa'aan eretteedda wolk'k'aama asatuwaaw suntsaadan ne suntsaa gitayana.

¹⁰⁻¹¹ K'ay taani ta asaw Israa'eeliyaw sa'aa immaade, untuntta he sa'aan tokkana. Hewaa diraw, untunttu barenttu sa'aan de'ana; laa'entso untunttu shabbarettikkino. Beni wodiyaaninne ta asaa Israa'eeliyaa bolla daannatiyaawantta taani suntseedda wodiyaadan, iitatuw untuntta zaaretsiide naak'k'ikkino. K'ay taani neena ne morkkatuwaaw ubbaappe shemppissana.

«¹² «Hewaa bollankka Med'inaa Goday bare huup'iyaw ne zaratuw de'anaadan new golliyyaa kees's'anawaa odee.

¹² Ne laytsay wurina hayk'k'aadde, ne mayzza aawotuwaan gakettiyyaa wode, ne gulbataappe yellettedda na'aa taani dentsana; Aa kawutetsaa minisana.

¹³ Ta suntsaw golliyyaa kees's'anawe Aa; taani Aa kawutetsaa arataa med'inaw minissa essana.

¹⁴ Taani aw aawuwaa gidana; ikka taw na'aa gidanawaa. I baliyaa wode, taani Aa asaa s'am'an, Asay shoc'iyaa lissuwaan Aa seerana.

¹⁵ Shin taani ne sintsaappe diggeedda Saa'oolappe ta siik'uu aketeeddawaadan, aappe ubbakka aketena.

¹⁶ Ne zaratuunne ne kawutetsay ta sintsan med'inaw gam'ana; ne kawutetsaa araataykka med'inaw min ek'k'ana» yaagee, yaaga» yaageedda.

¹⁷ Naataan S'oossay aw sas'aani k'onc'c'isseedda k'aalaa ubbaa Daawitaw odeedda.

*Daawita Woosaa**(1 Od. 17:16-27)*

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Daawite dunkkaaniyaa geliide, Med'inaa Godaa sintsan utteedda. Hawaadan yaagiide woosseedda; «Abeet Ubbaa Mooddiyyaa Med'inaa Godaw, neeni hawaa ubbaa taw ootsanaw taani oonee? Ta soo asaykka ayee?

¹⁹ Abeet Ubbaa Mooddiyyaa Med'inaa Godaw, hawe ne ayfiyaa sintsan guutsa malatina, sintsaappe ne k'oomaa zaretoo hananawaakka haasayaadde. Ubbaa Mooddiyyaa Med'inaa Godaw, hawe neeni asaw owukka ootsiyaa oosuwaaw gidenna.

²⁰ «Hawaappe aad'diyyaawaa taani Daawite new ay gaanaw danddayayitaa? Ubbaa Mooddiyyaa Med'inaa Godaw, neeni taana ne k'oomaa eraasa.

²¹ Neeni ne k'aalaa diraw, ne wozanaa k'ofaadan ha wogaabaa ootsaadde, taana ne k'oomaa erissaadde.

²² «Abeet Ubbaa Mooddiyyaa Med'inaa Godaw, neeni ay keeshshaa giteeshsha! Ne mali ittuunne baawa; nuuni nu haytsaan siseeddawaadankka, neeppe attina hara s'oossay baawa.

²³ Neeni ne asaa ootsanaw wozeedda ne asaa Israa'eeliyaa malatiyaa hara kawutetsi sa'aa bolla baawa. Neeni untunttoo ootseedda gitanne malalissiyaa oosotu gaasuwaan

ne suntsay biittan sa'aan eretteedda. Neeni ne asaa sintsaappe hara kawutetsatuwaanne untunttu s'oossatuwaa laaggaadda.

²⁴ Neeni ne asaa Israa'eeliyaa med'inaw newaa ootsaadda. Abeet Med'inaa Godaw, neenikka untunttu S'oossaa gidaadda.

²⁵ «Med'inaa Godaa S'oossaw, simmi ha"i neeni ne k'oomawunne Aa zeretsaw ootsana geeddawaa med'inaw naaga; neeni ootsana geeddawaadanka kiiteta.

²⁶ Hewan ne suntsay med'inaw gitatana; asaykka neena, «Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay Israa'eeliyaa S'oossaa, yaagana. Ne k'oomaa Daawita zaratuukka ne sintsan minniide ek'kana.

²⁷ «Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw, neeni hawaa, «Taani ne zaratu de'anaadan ootsana» yaagaadde taw ne k'oomaw k'onc'c'aadda; hewaa diraw, taani ne k'oomay neena ha woosaa woossanaw s'alaad.

²⁸ Abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, neeni S'oossaatee! Ne k'aalaykka amanettiyaawaa; neeni ha lo"o k'aalaa taw ne k'oomaw ootsana gaadda.

²⁹ Ne sintsan yaa med'inaw gam'anaadan, ne k'oomaa zariyaa anjanaw hidoottaadda. Ayaw gooppe, Abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, hewaa haasayaadda; k'ay ne anjuwaan ne k'oomaa zaratu med'inawukka anjettana» yaaga wotsaadda.

8

Daawite Olan Demeedda S'oonuwaa

(1 Od. 18:1-17)

¹ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Daawite Piliss's'eematuwaa s'ooniide mooddeedda; yaatiide Metegi'aama giyaa katamaa Piliss's'eema asatuwaa kushiyaappe wotsi akkeedda.

² K'ay Moo'aabe asatuwaakka Daawite s'oneedda. Gadiyaan I untuntta gisisiide wodoruwaan likkeedda; laa"u wodoruwaan likketteedda ubbatuwaa wod'eedda; heezzentso wodoruwaan likketteeddawantta pas'a aggeeda. Yaatina Moo'aabe asatu Daawitaw moodettiide giiraa giireeddino.

³ Rahooba na'ay, S'ooba Kaatii Hadaadi'eezere Efiraas'iisa Shaafaa matan de'iyaa bare zawaa zaari akkanaw biide, Daawitana olettina, Daawite Aa s'oneedda.

⁴ Daawite Aa asaappe itti sha"anne laappun s'eetu para'a asatuwaana laatamu sha"a gediyaas asatuwaa omoodeedda. Daawite gaaretuwaa goochchanaw s'eetu paratuwaa ashshiide, hara paratuwaa ubbaw gaaduwa k'ans'seedda.

⁵ Damask'k'o kataman de'iyaa Sooriyaa olanchchatuu S'ooba Kaatiyaa Hadaadi'eezera maaddanaw yeedda wode, Daawite untuttuppe laatamanne laa"u sha"atuwaa wod'eedda.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, Daawite Sooriyaa kawutetsaaninne Damask'k'o kataman olanchchatuwaa geessuwaa med'd'eedda. Yaatina Sooriyaa asatu Daawitaw moodetiide, giiraa giireeddino. Daawite beedda sa'aa ubbaan Med'inaa Goday aw s'oonuwaa immeedda.

⁷ Hadaadi'eezera ola gadaawatuu oyk'k'iyaa work'k'aa gondalliyaa Daawite akkiide, Yerusaalame aheedda.

⁸ Bes'aahanne Berotaaya geetettiyyaa Hadaadi'eezera katamatuwaappe Kaatii Daawite nahaasiyaa giyaa birataa loytsi daruwaa akkeedda.

⁹ Hadaadi'eezera olanchchatuwaa ubbaa Daawite s'oneeddawaa Hamaata Kaatii Too'i siseedda.

¹⁰ Hadaadi'eezera olettide s'oneedda diraw, Aa hashshu gaanawunne sarotanaw bare na'aa Yoraama Kaatiyaa Daawitakko kiitteedda. Ayaw gooppe, Hadaadi'eezere Too'aara olettide gam'eedda. Yoraame yiide work'k'aappe, biraappenne nahaasiyaappe med'etteedda miishshatuwaa Daawitaw aheedda.

¹¹⁻¹² Kaatii Daawite ha miishshatuwaa Med'inaa Godaw dummayi wotseedda. K'ay Daawite bare s'oneedda kawutetsatuwaappe ubbaappe, Sooriyaappe, Moo'aabeppe, Amoona asatuwaappe, Piliss's'eema asatuwaappenne Amaaleek'a asatuwaappe akkeedda work'k'aanne biraa Rahooba na'aa, S'ooba Kaatiyaa Hadaadi'eezereppe akkeedda omooduwa kasewaadanka S'oossaw dummayi wotseedda.

¹³ Mas'iniyaa Zanggaaraan tammanne hospun sha"a Eedooma asatuwaa Daawite wod'i simmeeddawaappe guyyiyaan, I haytsateedda.

¹⁴ Daawite Eedooma biittaa ubbaan olanchchatuu geessuwaa med'd'eedda; yaatina he biittaa Asay ubbay Daawitaw moodeteedda. Daawite beedda sa'aa ubbaan Med'inaa Goday aw s'oonuwaa immeedda.

Daawite Bare Kawutetsan Suntseedda Asatuwaa

¹⁵ Hewaadan ootsiide, Daawite Israa'eeliyaa ubbaa bolla kaateteedda; bare asaa ubbaa s'illotetsaaninne suure pirdan akkeedda.

¹⁶ S'aruuyi na'ay Yoo'aabe olanchchatuu gadaawaa; Ahiluuda na'ay Yoosaafes'e haneeddabaa s'aafiyaawaa.

¹⁷ Ahis'uuba na'ay S'aadook'inne Abiyaataara na'ay Abimeleeki k'eesetuwaa; Saraayi k'ay s'aafiya;

¹⁸ Yoodaahē na'ay Banaayi Kalitaawatuwaanne Felitaawatuwaa (kaatiyaa naagiyaawanttu) bolla kaappuwaa. Daawita attuma naanay k'eesatuwaa.

9

Daawitanne Manfibosheete

¹ Itti gallassi Daawite, «Yoonataana diraw, taani aw keekanaadan hanno gakkanaw Saa'oola k'antsaappe atteeda Asay de'iishsha?» yaagiide oochcheedda.

² He wode S'iiba giyaa itti k'oomay Saa'oola son de'ee; I Daawita sintsa yaanaadan s'eeseeddino; yiina kaatii Aa, «Neeni S'iibee?» yaagiide oochcheedda.

Ikka, «Ee taani S'iiba, ne k'oomaa» yaageedda.

³ Hewaappe guyye kaatii Aa, «S'oossaa keekatetsaa taani keekanaadan, Saa'oola k'antsaappe palaheedda itti asayenne baawee?» yaageedda.

S'iibi kaatiyaa, «Yoonataana naanatuwaappe ittuu hanno gakkanaw de'ee; he na'aw laa"u gedetuukka sila» yaageedda.

⁴ Kaatii, «I hak'an de'ii?» yaageedda.

S'iibi, «Lodabaara giyaa sa'aan Ammi'eela na'aa Maakira son de'ee» yaageedda.

⁵ Hewaappe guyye Kaatiyaa Daawite kiittiide, Lodabaarappe Ammi'eela na'aa Maakira sooppe ahiseedda.

⁶ Saa'oola na'aa Yoonataana na'ay Manfibosheete Daawitakko yeedda; yi gakkiiide, Daawita sintsan s'oonetaad giide giseedda.

Yaatina, Daawite Aa, «Manfibosheetaa!» yaagiide s'eeseedda.

I, «Abee ta godaw, taani ne k'oomaa» yaageedda.

⁷ Daawite Aa, «Yayyoppa; ne aawuwaa Yoonataana diraw, taani new keekana. Ne aawuwaa aawuwaa Saa'oola gadiyaa ubbaa taani new zaarana; k'ay neeni ubbaa wode ta masoofiyaappe maana» yaageedda.

⁸ Hewaappe guyye Manfibosheete laa'entsuwaa gisiide, «Hayk'k'eedda kanaa malaa taana neeni dosaade s'eellanaw, ne k'oomay taani oonee?» yaageedda.

⁹ Kaatii, Saa'oola k'oomaa S'iiba s'eesiide, «Saa'oolawaanne Saa'oola soo asaawaa gideed-dawaa ubbaa taani ne godaa na'aa na'aw inmaad.

¹⁰ Ne godaa na'aa na'ay maanaadan neeni, ne naanayenne ne k'oomatuu aw gadiyaa goshite; doliyaa katsaa aw ahite. Gidoppekka, ne godaa na'aa na'ay Manfibosheete ubbaa wode ta masoofiyaappe maana» yaageedda. S'iibaw tammanne ichcheshu attuma naanayenne laatamu k'oomatuu de'iino.

¹¹ S'iibi kaatiyaa, «Neeni ta goday kaatii ne k'oomaa azazeedda ubbabaa taani ne k'oomay polana» yaageedda. Hewaa diraw, Manfibosheete kaatiyaa naanatuwaappe ittuwaadan kaatiyaa masoofiyaappe meedda.

¹² Manfibosheetaw Miika giyaa guutsa na'ay de'ee. S'iiba son de'iyaa asatuu ubbatuu Manfibosheetaw k'oomaa gideeddino.

¹³ Manfibosheete ubbaa wode kaatiyaa masoofiyaappe miyaa diraw, I Yerusaalamen de'ee. Aa gadii laa"attuukka sila.

10

Daawite Amoonatuwaanne Sooretuwaa S'ooneedda

(1 Od. 19:1-19)

¹ Hewaappe guyyiyaan, Amoonatuwaa Kaatiyaa Naa'oosi hayk'k'eedda; Aa na'ay Hanu-uni Aa kootaan kaateteedda.

² Daawite, «Aa aawuu taw keekeddawaaddan Naa'oosa na'aa Hanuunaw taanikka keekana» yaageedda. Hewaa diraw, Aa mintsetsanaw Daawite bare asaa aakko kiitteedda.

Daawita Asay Amoonaa gadiyaa gakteedda wode,

³ Amoonaa asaa kaappatuu barenttu godaa Hanuuna, «Daawite neena mintsetsanaw ha asatuwaa kiitteeddawe ne aawuwaa bonchchuwaa dirassaa gaaddiyye? I bare asaa kiit-teeddawe ha katamaa s'eellanaassa, wochchanaassanne oletiide s'oonanaassa» yaageed-dino.

⁴ Hanuuni Daawite kiitteeddawantta oyk'k'iide, untunttu buuchchaappe bagga meedeedda; untunttu mayuwaakka uttiyaa dulliyya baggappe k'ans's'i akkiide, untuntta yeddeedda.

⁵ Hewaa diraw, asatuu daro yeellateeddino. Daawite hewaa sisiide, I untuntunna gaketiiyaa asaa kiitteedda; untunttukko kiittiide, «Hinttentu buuchchay dic'c'ana gakkanaw, Yaariikko Kataman de'ishshite; hewaappe guyyiyaan haa yiite» yaageedda.

⁶ Amoonatuu barenttu kiitan Daawite untuntta morkkanaadan ootseeddawaa ereedda wode, Beeti-Rahoobanne S'ooba katamatuwaan de'iyaa Sooriyaa asatuwaappe laatamu sha"a gediyya asatuwaa, Tooba gadiyaappe tammanne laa"u sha"a asatuwaanne Maa'ika biittaa kaatiyaappe itti sha"a asatuwaa k'as'areeddino.

⁷ Daawite hewaa siseedda wode, Yoo'aabanne de'iyaa olanchchatuwaa ubbaa untunttu bolla yeddeedda.

⁸ Amoonatuu kesiide, katamaa penggiyaan olaw salppeeddino; S'oobappenne Ra-hoobappe yeedda Sooriyaa asatuu, Tooba asatuunne Maa'ika asatuu dembban barekka de'iino.

⁹ Yoo'aabe barena olay sintsananne guyyenna doodeeddawaa be'eedda; Israa'elatu giddoppe ubbaappe minniyya olanchchatuwaa doori akkiide, Sooriyaa asatuwaa sintsan salppiseedda.

¹⁰ Atteeda asatuwaa bare ishay Abishaayi azazana mala ootsiide, Amoona asatuwaa sintsan salppiseedda.

¹¹ Yoo'aabe bare ishaa, «Sooriyaa asatuu taw wolk'k'aamooppe, neeni yaade, taana maadda. K'ay Amoona asatuu new wolk'k'aamooppe, taani yaade, neena maaddana.

¹² Simmi minna! Nu asaa dirawunne nu S'oossaa katamatuwaa diraw, ane min olettoytte. Med'inaa Goday barena lo'iyawaa ootso» yaageedda.

¹³ Hewaappe guyyiyaan, Yoo'aabinne aanana de'iyaa Asay Sooriyaa asatuwaana olettanaw lawuhu geeddino. Yaatina, Sooriyaa asatuu Aa sintsaappe bak'atteeddino.

¹⁴ Sooriyaa asatuu bak'ateeddawaa Amoona asatuu be'eedda wode, untunttukka Abishaaya sintsaappe bak'atiide, katamaa geleeddino. Yoo'aabe Amoona asatuwaana olettiaawaa aggiide, Yerusaalame simmeedda.

¹⁵ Sooriyaa asatuu Israa'eeliyaa asatuu untuntta s'oneeddawaa ereedda wode, barenttu olanchchatuwaa ubbaa zaariide shiishsheeddino.

¹⁶ Kaatii Hadaadi'eezere Sooriyaa asatuwaa Efiraas'iisa Shaafaappe hefints baggappe kiittiide ahiseedda; Helaama beeddino. Hadaadi'eezera olanchchatuu gadaaway Shobaaki untuntta kaaleetsee.

¹⁷ Daawite hewaa siseedda wode, Israa'eeliyaa olanchchatuwaa shiishshiide, Yorddaanoosa Shaafaa pinneedda; Helaama gakkedda. Sooriyaa asatuu Daawitana gaketanaw salppiide, aanana oletteeddino.

¹⁸ Shin Sooriyaa asatuu Israa'elatu sintsaappe bak'atteeddino; Daawite Sooriyaa olanchchatuwaappe paraa gaariyaa laaggiyaa laappun s'eetu asatuwaanne oytamu sha"a paraa asatuwaa wod'eedda; untunttu ola gadaawuwaa Shobaakakka shoc'ina, he sa'aan hayk'keedda.

¹⁹ Hadaadi'eezeraw moodettiide de'iyaa kaatetuu Israa'elatu untuntta s'oneeddawaa ereedda wode, Israa'elatuwaana sigettiide, untunttoo moodeteeddino. Hewaappe simmiide, Sooriyaa asatuu Amoona asatuwaa maaddanaw yayyeeddino.

11

Daawitanne Berssaabeeho (11:1–12:25)

¹ Ofintsan, kaatetuu olaw kesiyaa wode, Daawite bare asaananne Israa'eeliyaa olanchchatuwaana Yoo'aaba yeddeedda. Biide Amoona biittaa bayzzeeddino; Raaba katamaa doodeeddino; shin Daawite Yerusalaamen takkeedda.

² Itti gallassaa omarssi Daawite bare gisuwaappe denddiide, kaatiyaa golliyya bollan dembbayiide ootseedda sa'aan hametteedda; bollaa meec'ettiyya itti mishiratto be'eedda; he mishirata daro malaa lo"a.

³ Daawite asaa kiittiide, Aa oonentto ooshiseedda; he mishirata, «Hanna Elii'aama naatto Hiitiyya Ooriyoona machato Berssaabeeho» yaageedda.

⁴ Daawite asaa kiittiide, izo s'esessii ahissiide, izina ak'eeda. He wode he mishirata piilay yiide aad'd'ina, geeyo saanna de'aw. Hewaappe guyyiyaan, Aa bare soo simmaade baaddu.

⁵ Mishiratiw shahaaray attina, Daawitakko kiitaa yeddaade, «Taw shahaaray atteedda» yaagaaddu.

⁶ Hewaappe guyyiyaan Daawite, «Hiitiyaa Ooriyoona taw haa yedda» yaagiide Iyoo'aabaw kiitteedda; Iyoo'aabe Ooriyoona Daawitaw yeddeedda.

⁷ Ooriyooni yiina Daawite Aa, «Iyoo'aabe ay malee? Olanchchatuukka ay malee? K'ay olay waanii?» yaagiide oochcheedda.

⁸ Hewaappe guyyiyaan Daawite Ooriyoona, «Soy ba; baade shemppa akka» yaageedda; hewaappe guyyiyaan Ooriyooni kaatiyaa golliyaappe kesiide beedda; kaatii Ooriyoonaw ayentto immiyaawaa Aa geeduwaa yeddeedda.

⁹ Shin Ooriyooni soo beennan kaatiyaa golliyaa dirssaa penggiyaan bare godaa k'oomatuwaa ubbaanna gis ak'eeda.

¹⁰ «Ooriyooni bare soo bibeena» giyaawaa Daawite siseedda; Ooriyoona, «Neeni haako saappe yaadda gidikkii? Ne soo ayaw babeykkii?» yaagiide oochcheedda.

¹¹ Ooriyooni Daawita, «Taabooyay, Israa'eeliyaa asay, Yihudaa asay, ta godaa Iyoo'aabinne ta godaa Asay dembban dunkkaaniyaan de'iino. Yaatina taani waanaade soo baade moo, ushoo, k'ay ta machchattina ak'oo? Ne shemppu ero! Taani hawaa malaa ootsikke» yaagiide zaareedda.

¹² Hewaappe guyye Daawite Ooriyoona, «Itti gallassaa hawaan gam'a; wontti neena guyye yeddana» yaageedda; Ooriyooni he gallassinne wonttetsa gallassi Yerusaalamen takkeedda.

¹³ Daawite shoobbina, Ooriyooni aanana meeddanne usheeddanne. Daawite Aa matsoy-eedda. Shin he omarrsi Ooriyooni bare soo beennan, bare gisuwaa hiiis'iide, bare godaa k'oomatuwaa gidдон ak'eeda.

¹⁴ Wonttina guura Daawite Iyoo'aabaw dabddaabbiyaa s'aafiide, Ooriyoona bolla yed-deedda.

¹⁵ Daawite dabddaabbiyaan Iyoo'aaba, «Olay te'uwaa dariyaa sa'aan, sintsa baggana Ooriyoona wotsa; hewaappe guyyiyaan, I shoc'ettiide hayk'k'ana mala, Aa matappe kichchite» yaageedda.

¹⁶ Iyoo'aabe he katamaa dooddiidde, morkkiyaa olanchchatuwaappe minotuu de'iyaa sa'aa eriiide, Ooriyoona yaan wotseedda.

¹⁷ Katamaa asatuu kesiide Yoo'aabana olettina, Daawita olanchchatuwaappe amaratuu hayk'k'eeddino; Hiitiyaa Ooriyoonikka hayk'k'eedda.

¹⁸ Iyoo'aabe olan haneeddabaa ubbaa Daawitaw kiitteedda.

¹⁹ Biyaa bitaniyaa Iyoo'aabe, «Olan haneeddabaa ubbaa neeni kaatiyaw oda wurssishin,

²⁰ ooni erii, kaatii hank'k'uwaa ees's'i kessana; hank'k'ettiide neena, «Hintte untunt-tunna olettanaw katamaakko ayaw loytsi shiik'eedditee? Untunttu gimbbiyaa s'eeraana wonddaafiyaan dukkanawaa eribeykkiteyye?

²¹ Gaadoona na'aa Abimeleeka ooni wod'eeddee? Gaac'ciyaa mayddiyaa gimbbiyaa s'eeraana duge olaade, Tebes'a giyaa sa'aan itti mac'c'awunna wod'aaddu gidekke? Yaatina, hinttenttu gimbbiyaakko ayaw shiik'eedditee?» yaagiide oochchiyaawaa gid-doope neeni kaatiyaa, «Ne k'oomay, Hiitiyaa Ooriyoonikka hayk'k'eedda» yaaga» yaagiide azazeedda.

²² Kiitetteeddawe denddiide bi gakkiiide, Iyoo'aabe barena kiitteeddawaa ubbaa Daaw-itaw odeedda.

²³ Bitanii Daawita, «Nu morkketuu nuuppe wolk'k'aa meeddino; nuunanna olettanaw katamaappe gas'aa dembbaa keseeddino; shin nuuni untunttu katamaa penggiyaa gakkanaw, guyye zaariide yedersseeddo.

²⁴ Hewaappe guyyiyaan, wonddaafiyaan dukkiyaawanttu gimbbiyaa s'eeraana ne k'oomatuwaa bolla dukkeeddino; kaatiyaa asatuwaappe amareedawanttu hayk'k'eeddino; k'ay ne k'oomay, Hiitiyaa Ooriyoonikka hayk'k'eedda» yaageedda.

²⁵ Daawite kiitettiide yeeddawaa, «Neeni Iyoo'aaba hawaadan yaaga; «Hawoo hank'k'etoppa; ayaw gooppe, mashshay itti gede hawaa, itti gede k'ay haraa wod'eedda; katamaa olaade oyk'k'anaw minna» yaagaade Aa mintsetsa» yaageedda.

²⁶ Ooriyoona machata bare asinay hayk'k'eeddawaa siseedda wode, aw yeekkaaddu.

²⁷ Iza kayyottiyaa wodii polettowaappe guyyiyaan, Daawite izo bare soo kiittiide ahisseedda. Iza aw machchattio gidaaddu; yaataade aw attuma na'aa yelaaddu. Shin Daawite ootseedda kiitay Med'inaa Godaa sintsan iitabaa gideedda.

12

Naataani Aheedda Kiitaanne Daawita Nagaraa Paas'etsaa

¹ Med'inaa Goday Naataana Daawitakko kiitteedda; Naataan aakko yiide, hawaadan yaageedda; «Itti kataman laa'u asatuu de'iino; untuttuppe ittuu dure; k'ay ittuu man'k'uwaaw.

² Dure bitaniyaw daro dorssayne miizzay de'ee;

³ shin man'k'o bitaniyaw I shammiide heemmiyaa itti dorssaa marattippe harabay ayayne baawa. He dorssatta aanananne Aa naanatuwaanna dic'caaddu; Iza Aa k'umaappe maw; Aa wanc'c'aappe ushawunne Aa kiwuwaan gisaw. He dorssatta aw mac'c'a na'aa mala.

⁴ «Itti gallassi itti imatsay he dure bitaniyaa soo yeedda; shin durii bare dorssaappe woy bare miizzaappe akkiide shukkiide, bare soo yeedda imatsaa mokkanaw koyyibeenna. I he man'k'o bitaniyaa dorssatto akkiide, he soo yeedda imatsaa miziyaawaa katseedda» yaageedda.

⁵ Daawite he dure bitaniyaa bolla hank'k'uwaaw ees's'i kesiide Naataana, «Med'inaa Goday ero! Hawaa ootseedda bitanii hayk'k'anaaw besse.

⁶ K'ay I he dorssaa maratti diraw oyddu kushiyaa aatsiide c'igganaw koshshee; ayaw gooppe, k'aretaa d'ayiide I hewaa ootseedda» yaageedda.

⁷ Naataani Daawita, «He bitanii neena! Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; Taani neena Israa'eeliyaa bolla okkaadde kaateyaad; Saa'oola kushiyaappekka taani neena ashshaad;

⁸ taani ne godaa golliiyaa new immaad; ne godaa mac'c'a asatuwaakka ne kiwuwaan yeggaad; Israa'eeliyaa golliiyaa asaanne Yihudaa golliiyaa asaa taani new immaad. Hawe ubbaykka guus's'ooppe, taani new haraakka gujja immana shin.

⁹ Hawaa mala iitabaa Aa sintsan ootsaadda, ayaw Med'inaa Godaa k'aalaa kad'aadii? Hiitiyaa Ooriyoona mashshaan wod'aadda; yaataade Aa machchato new akkaadda. Ee, Amoonaa asatuwaa mashshaan Aa wod'aadda.

¹⁰ Neeni taana kad'aade, Hiitiyaa Ooriyoona machchattio new akkeedda diraw, ne zariyaappe mashshay ubbakka shaakettenna» yaagee.

¹¹ «Hewaa diraw Med'inaa Goday, Taani ne soo asaa giddoppe ne bolla iitabaa ahana; ne machatuwaa neeni s'eellishin dentsaade, new matattiyaaw uraw immana; seeta gallassan he bitanii ne mac'c'a asatuwaana gisanawaa.

¹² Neeni hewaa geeman ootsaadda; shin taani hawaa seeta gallassi Israa'eeliyaa asaa ubbaa sintsan ootsana» yaagee» yaageedda.

¹³ Daawite Naataana, «Taani Med'inaa Godaa bolla nagaraa ootsa kichchaad» yaageedda.

Naataani, «Med'inaa Godaykka ne nagaraa atto gi diggeedda; neeni hayk'k'akka.

¹⁴ Neeni hawaa udaade, Med'inaa Godaa morkketuu Aa kad'anaadan ootseedda diraw, new yeletteedda na'ay hayk'k'ana» yaageedda.

¹⁵ Naataani bare soo beeddawaappe guyyiyaan, Ooriyoona machata Daawitaw yeleeedda na'aa Med'inaa Goday shoc'ina I harggeedda.

¹⁶ Daawite ha na'aw S'oossaa woosseedda; Daawite katsaa meennaan s'oomeeddanne bare soo geliide, k'amma k'amma biittan gis ak'eeda.

¹⁷ Aa soo c'imatuu Aa biittappe dentsanaw Aa matan ek'k'eeddinno; shin biittappe denddenaan is's'eedda; I untuntunna k'umaa mibeenna.

¹⁸ Laappunsa gallassi na'ay hayk'k'eedda. Daawita k'oomatuu na'aa hayk'k'uwaaw odanaw yayyeeddino; «Na'ay pas'a de'ishshin nuuni Daawita haasayisseeddo; shin sisenan is's'eedda. Yaatina, na'ay hayk'k'eeddawaa nuuni aw wootiide odanaw danddayeetto? Ooni erii, I barena k'ohanenttonne» yaageeddino.

¹⁹ Bare k'oomatuu ittuu ittuwaanna saasukettiyaawaa Daawite be'eedda wode, K'eeri na'ay hayk'k'eeddawaa ereedda. Daawite untuntta, «K'eeri na'ay hayk'k'eedee?» yaagiide oochcheedda.

Untunttu, «Ee hayk'k'eedda» yaageeddino.

²⁰ Daawite biittappe dendi ek'k'eedda. Mee'ettiide, oketiidenne bare mayuwaa laamiide, Med'inaa Godaa golliiyaa geleedda; goynneedda. Hewaappe guyyiyaan bare soo biide, k'umaa oochchina untunttu Aa sintsa aatseeddino; k'umaa meedda.

²¹ Aa k'oomatuu Aa, «Neeni hawaadan ayaw hanaad? Na'ay pas'a de'ishshin s'oomaaddanne yeekkaadda; shin na'ay hayk'k'ina dendaade, k'umaa maada!» yaageeddino.

²² Daawite untuntta, «Na'ay pas'a de'ishshin taani s'oomaadinne yeekkaad; ayaw gooppe, Ooni erii, Med'inaa Goday taana maarina, na'ay pas'anenttonne» yaagaade k'oppaad.

²³ Shin na'ay ha'i hayk'k'ina, taani ayaw s'oomoo? Taani na'aa guyye zaarana dand-dayayitaa? Taani aakko baanaappe attina, I taakko simmenna» yaageedda.

²⁴ Hewaappe guyyiyaan, Daawite bare machchato Berssaabeeho mintsetseedda. Daawite iikko geliide izina ak'eeda; yaatina, Aa aw attuma na'aa yelaaddu; na'aa Solomona suntseedda; Med'inaa Goday he na'aa siik'eedda.

²⁵ Med'inaa Goday na'aa siik'eedda diraw, na'aa «Yidiidiyaa» giide suntsana mala, timbitiyaa odiyaa Naataana bolla kiitteedda.

Daawita Metuwaanne Tuggaa

(12:26–20:26)

Daawite Raaba Katamaa Oliide Oyk'k'eedda

(1 Od. 20:1-3)

²⁶ He wode Yoo'aabe Amoonatuwaa katamaa Raaba olettiide, kaatiyaa geessuwaa oyk'k'eedda.

²⁷ Iyoo'aabe Daawitakko kiitaa yeddiide, «Taani Raaba katamaa olaade, haatsaa duuk'k'iyaa sa'aa oyk'k'aad.

²⁸ Hewaa diraw, atteeda olanchchatuwaa shiishshaade katamaa olaade oyk'k'a. Hewe d'ayooppe, taani katamaa oyk'k'ay. Yaatooppe, I ta suntsan s'egettana» yaageedda.

²⁹ Daawite bare olanchchatuwaa ubbaa shiishshiide, Raaba katamaa biide, olettiide oyk'k'eedda.

³⁰ Unttuntu kaatiyaa kallachchaakka Aa huup'yaappe akkeedda. He work'k'aa kallachchay hattamanne oyddu kiilo giraamiyaa dees'ee; Aa giddon al'o shuchchay de'ee. He kallachchaa Daawita huup'yaan wotseedda. Katamaappe loytsi daro omooduwaa Daawite omoodiide aheedda.

³¹ He katamaa asaa yaappe kessiide, magaaziyan, birataa shalkkiyaaninne birataa kalttan ootsanaadan ootseedda; k'ay untuntunna urk'k'aappe s'uubiyaa med'd'anaadan ootseedda. Amoonatuwaa katamatuwaa ubbaan de'iyaa asaa I hewaadan ootseedda. Hewaappe guyyiyaan, Daawitenne Aa olanchchatuu ubbay Yerusaalame simmeeddino.

13

Aminoonaanne Taamaaro

¹ Itti wode hawaadan haneedda. Daawita na'aa Abeseloomaw Taamaaro giyaa itti malaa lo'o michchata de'aw; Daawita na'ay Aminooni Taamaaro siik'eedda.

² Aa michchata Taamaara wodoro gideedda dirawunne I izo ayinne ootsanaw dand-dayennabaa aw malateedda diraw, Aminooni Taamaaro k'oppiide gilk'k'eedda.

³ Shin Aminoona Daawita ishaa Shaama na'aa Yonadaaba geetettiyaa laggii de'ee; Yonadaabi daro hiilanchcha asaa.

⁴ Yonadaabi Aminoona, «Neeni kaatiyaa na'aa; yaatina, gallassi gallassi ayaw gilk'k'ay? Neeni taw ayaw odikkii?» yaagiide oochcheedda.

Shin Aminooni Aa, «Ta ishaa Abeselooma michchato Taamaaro taani dosay» yaageedda.

⁵ Yonadaabi Aminoona, «Ba; sakettiyaawaa malataade gisuwaan gisa basha. Ne aawuu neena be'anaw yiyaa wode, «Ta michchata Taamaara yaade taw miyaabaa immu; taani izo s'eellishin k'umaa ta sintsan katsaade taana barssu» yaagaade oochcha» yaageedda.

⁶ Aminooni saketteeddawaa malati biide gisuwaan giseedda. Kaatii Aa be'anaw yeedda wode, Aminooni Aa, «Ta michchata Taamaara yaade, taw itti lo'o ukitsaa ta s'eellishin uukkanttonne taani I kushiyaappe mintto dosay shin» yaageedda.

⁷ Daawite Taamaarikko kaatiyaa soo kiittiide, «Ne ishaa Aminoona soo ha'i baade, aw k'umaa katsaa» yaageedda.

⁸ Taamaara bare ishaa Aminoona soo baaddu; he wode I giseedda. Taamaara amareeda d'iiliyaa munak'aade, Aminooni s'eellishin ukitsaa uukkaaddu.

⁹ Taamaara bashiyaappe ukitsaa kessaade aw aatsaadu; shin I meennaan is'seedda.

Aminooni, «Asaa ubbaa hawaappe kessi diggite» yaageedda; Asay ubbay Aa matappe kesseedda.

¹⁰ Hewaappe simmiide Aminooni Taamaaro, «Taani ne kushiyaappe maanaadan k'umaa haa ta siiris'aa akkaade ya» yaageedda; Taamaara bare uukkeedda ukitsaa akkaade, bare ishaa Aminoona siirisaa gelissaaddu.

¹¹ Taamaara k'umaa aakko shiishsheedda wode, izo oyk'k'iide, «Ta michchate, haaya! Taananna gisa» yaageedda.

¹² Iza, «Ta ishaw, kichcha hanenna! Taana wolk'k'antsoppa! Hawaa malabay Is-raa'eeliyaa biittan oosettanaw bessenabaa; hawaa mala itabaa ootsoppa.

¹³ Ta pokkuwaa taani waataade gentsanaw danddayayitaa? K'ay neenikka Israa'eeliyaa giddon kawushsha asaa gidana. Hayyanaa kaatiyaa ha"i oochcha. I taani neena gelanaw diggenna» yaagaaddu.

¹⁴ Shin iza odiyaawaa sisennan is'seedda. I iippe wolk'k'aama gidiyaa diraw, izo wolk'k'an oyk'k'iide bayzzeedda.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, Aminooni izo loytisi is'seedda; kase izo siik'eeddawaappe aatsiide is'seedda. Aminooni izo, «Kessa! Kessaade ba!» yaageedda.

¹⁶ Iza, «Biikke! Neeni taana ha"i kare yederssiyya balay neeni hanno gakkanaw ta bolla ootseedda balaappe aad'd'ee» yaagaaddu.

Shin I iziw sisennan is's'eedda.

¹⁷ Aminooni bare k'oomaa s'eesiide, «Ha mishiratto ta sintsaappe kessa; izo kare kessa diggaade, kariyaa gordda» yaageedda.

¹⁸ K'oomay mishiratto kare kesiide, kariyaa gorddeedda.

Aa daro alleek'k'uwaana de'iyaa mayuwaa mayyaaddu; ayaw gooppe, kaatiyaa mac'c'a naanay wodoratuu hewaa mala mayuwaa mayiino.

¹⁹ Taamaara bidintsaa bare huup'iyaaan k'olaade, bare mayyeedda alleek'k'uwaana de'iyaa mayuwaa peed'aaddu; bare huup'iyaa oyk'k'aadde, waasuwwa s'ulaade baaddu.

²⁰ I ishaa Abeseeloomi izo be'eedda wode, «Ne ishay Aminooni neena bayzzeedee? Ta michchate, neeni ha"i c'o'u ga. I ne ishaa; ha yewuwaa neeni uluwaan oyk'k'oppa» yaageedda. Hewaa diraw, Taamaara kayyotaade bare ishaa Abeseelooma son, asan gakettennaan de'aaddu.

²¹ Kaatii Daawite ha yewuwaa siseedda wode, loytisi hank'k'etteedda.

²² Abeseeloomi Aminoonaw mal"uwaa c'amuwaakka k'aattibeenna. Bare michchato Taamaaro bayzzeedda diraw, Aminoonaa morkkeedda.

Abeseeloomi Aminoonaa Wod'eedda

²³ Laa"u laytsaappe guyyiyaan, Efreema zawaa matan Baa'ool-Has'ooraa giyyaa sa'aan Abeseeloomi dorssaa isikiyaa meedissee; kaatiyaa naanay ubbay he sa'aa yaanaadan Abeseeloomi untunttu s'eeseedda.

²⁴ Abeseeloomi kaatiyaakko yiide, «Ta kaatiyaw, taani ne k'oomay ta dorssatuwwa isikiyaa meedissay; neeninne ne oosanchchatuu nuunanna denddeerikkite!» yaageedda.

²⁵ Kaatii Abeseelooma, «Tuytti ta na'aw! Nuuni ubbay booppe, new tookko gidanawaa» yaageedda. Abeseeloomi kaatiyaa daroppe shoobbeedda; kaatii buussaa is's'eedda; shin Abeseelooma anjeeedda.

²⁶ Abeseeloomi kaatiyaa, «Neeni baana d'ayooppe, ta ishaa Aminooni nuunanna bo» yaageedda.

Kaatii, «I neenana ayaw baanee?» yaageedda.

²⁷ Shin Abeseeloomi shoobbiide aggenaana is's'ina, Daawite Aminoonanne bare attuma naanaa yenkkotuwwa aanana yeddeedda.

²⁸ Abeseeloomi bare k'oomatuwwa, «sisite! Aminooni woyniyaa eessaa ushiidde kaliyaa wodenne taani hinttentta, «Aminoonaa shoc'ite» yaagiyya wode, hinttenttu Aa wod'ite. Yayyoppite! Hinttena azazeeddawe taana. Minnite! S'alite!» yaagiide azazeedda.

²⁹ Abeseelooma k'oomatuu I azazeeddawaadan Aminoonaa ootseeddino. Hewaappe guyyiyaan, kaatiyaa attuma naanay ubbatuu denddiide, barenttu bak'uluwwa bak'uluwwa toggiide bak'atteedino.

³⁰ Unttuntu biro ogiyaan de'ishshin, «Abeseeloomi kaatiyaa naanaa ubbaa wursseedda; untuttuppe ittuunne attibeena» geetettiyya oduu Daawitakko gakeedda.

³¹ Kaatii denddi ek'k'iide, kayyoo bare mayuwaa peed'eedda; yaatiide biittan giseedda. Aa k'oomatuu ubbatuukka barenttu mayuwaa peed'iide, Aa matan ek'k'eeddinno.

³² Daawita ishaa Shaama na'ay Yonadaabi, «Ta godaw, Unttuntu kaatiyaa naanaa ubbaa wod'i diggeeddino gaade k'oppoppa; Aminoonaa s'alalay hayk'k'eedda. Ayaw gooppe, Aminooni bare michchato Taamaaro bayzzeedda gallasaappe doommiide, Abeseeloomi Aa bollan polanaw halchcheeddawaa gideedda.

³³ Ha"ikka ta goday kaatii bare wozanaan, «Kaatiyaa naanay ubbatuu hayk'k'eeddino» yaagiide odeedda oduwwa tuma gooppo; Aminoonaa s'alalay hayk'k'eedda» yaageedda.

³⁴ He wode Abeseeloomi bak'ateedda.

Naagiyya bitanii d'ok'k'u giide s'eelliyaa wode, bareppe away wulliyaa baggana de'iyaa ogiyaanna deriyaa lank'k'iyaa oyk'k'iide, c'ora Asay yiyaawaa be'iide kaatiyaw odeedda.

³⁵ He wode Yonadaabi kaatiyaa, «Be'al! Taani ne k'oomay odeeddawaadan kaatiyaa naanay yeeddino» yaageedda.

³⁶ I haasayiide wurssina kaatiyaa naanay geliide barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide waasseeddino. K'ay kaatiinne Aa oosanchchatuu ubbay yibbaata yeekuwaaw yeekkeeddino.

³⁷ Abeseeloomi bak'atiide, Amihooda na'aa Talmmaayakko, Gashuura biittaa kaatiyaakko beedda; shin Kaatii Daawite ubbaa gallassi bare na'aw yeekkeedda.

³⁸ Abeseeloomi bak'atiide Gashuura gadiyaa beeddawaappe guyyiiaan, yaan heezzu laysaa de'eedda.

³⁹ Kaatii Daawite Abeseelooma be'anaw amotteedda; ayaw gooppe, Aminoona hayk'k'oo kayyottiyaawaappe I minetteedda.

14

Abeseeloomi Yerusaalame Simmeedda

¹ S'aruuyi na'ay Iyoo'aabe Kaatii Daawite Abeseelooma laamoteeddawaa ereedda.

² Hewaa diraw, Yoo'aabe Tak'o'a katamaa kiittiide, yaappe itti eranchcha mishiratto ahisiide izo, «Neeni kayyottiyaa asaadan hana; kayyuwaa mayuwaa mayya; shic'issiyaawaa okettoppa; daro wodeppe doommiide, hayk'k'eedda asaw kayyottiyaa mac'c'a asaadan hana.

³ Yaataade kaatiyaakko baade ha k'aalatuwaa aw oda» yaageedda. Iyoo'aabe Aa kaatiyaw odanawaa iziw odeedda.

⁴ Tak'o'a katamaa mishiratta kaatiyaakko beedda wode, biittan gisa guufannaade, «Kaatiyaw, taana maaddaarikkii!» yaagaaddu.

⁵ Kaatii izo, «Neena ayee meteeddawe?» yaagiide oochcheedda.

Iza, «Taani asinay hayk'k'eedda mac'c'a asaa.

⁶ Taw ne k'oomatiw laa'u attuma naanay de'iino. Unttuntu ittuu ittuwaanna dembban wad'etteeddino; untuntta shaakkanaw itti asaynne d'ayina, ittuu yenkuwaa shoc'iide wod'eedda.

⁷ Ha"i ta dabbottuu ubbay ta bolla denddiide, «Bare ishaa I wod'eedda diraw, nuuni Aa wod'anaadan bare ishaa wod'eeddawaa nuw hamma; yaatiide nuuni laattiyaawaa d'ayissana yaageeddino.» Yaatooppe, untunttu taw laataw atteeda itti s'iifaa toyssiino; ta asinaa suntsaakka Aa zeretsaa biittappe d'ayssiino» yaagaaddu.

⁸ Kaatii he mishiratto, «Ne soo ba; taani new azazana» yaageedda.

⁹ Shin Tak'o'a katamaa mishirata kaatiyaa, «Ta godaw kaatiyaw, gomii taananne ta aawuwaa golliyyaa asaa oyk'k'o; shin kaatiinne Aa kawutetsaa araataw geeshsha gido» yaagaaddu.

¹⁰ Kaatii mishiratto, «Ne bolla k'aalaa k'aattiyaa oonanne taakko aha; I neena laa'entso bochchenna» yaageedda.

¹¹ Mishirata kaatiyaa, «Suutsaa achchiyaawe bashshaa bolla bashshaa gujjennaadaaninne ta na'aakka wod'enaadan kaatii Med'inaa Godaa bare S'oossaa suntsan taw c'aak'k'o» yaagaaddu.

Kaatii izo, «Med'inaa Goday ero! Ne na'aa huup'iyaa binnaanaappe ittuukka biittan wod'd'enna» yaageedda.

¹² Hewaappe guyyiiaan, mishirata kaatiyaa, «Ta godaa kaatiyaw taani itti k'aalaa haasayay» yaagaaddu.

Kaatii, «Haasaya» yaageedda.

¹³ He mishirata kaatiyaa, «Yaatina, neeni S'oossaa asaa bolla hawaa malaa ayaw ootsaad-dii? Kaatii yederseedda bare na'aa guyye zaaribeenna diraw, bare haasayeedda k'aalaw kaatii bayzzanchcha gidennee?

¹⁴ Nuuni ubbay hayk'k'ana; biittan gukkeedda haatsay simmennawaadan, nuuni laa'entso simmokko. Shin S'oossay bohetteedda Asay ubbakka d'ayenna mala, aw ogiyaa giisseepppe attina, I c'oo d'ayanaadan koyyenna.

¹⁵ «Taana Asay yashissiyaa diraw, ta godaw kaatiyaw taani hawaa odanaw ha"i yaad. Taani ne k'oomatta, «Taani kaatiyaw haasayana; ooni erii, taani Aa k'oomatta oochchiyaawaa kaatii polanenttonne;

¹⁶ S'oossay nuw immeedda laataappe taananne ta na'aa d'ayssanaw koyiyaa asaa kushiyaappe kaatii sisiide ashshanenttonne; yaagaade k'oppay.

¹⁷ K'aykka taani ne k'oomaa, «Lo"uwaanne iitaa shaakkanaw ta goday kaatii S'oossaa kiitanchcha mala gidiyaa diraw, ta godaa kaatiyaa k'aalay taana woppisso. Med'inaa Goday ne S'oossay neenana gido» yaagay» yaagaaddu.

¹⁸ Kaatii mishirattiw, «Taani neena oochchana haniyaabaa zaaruwaa neeni taappe k'osoppa» yaageedda.

Mishirata, «Ta goday kaatii haasayo» yaagaaddu.

¹⁹ Kaatii mishiratto, «Hewan ubbaan Iyoo'aaba kushii neenana de'ii?» yaagiide oochcheedda.

Mishirata, «Ta godaw kaatiyaw, ne shemppu ero! Neeni ta goday kaatii haasayeedda ubbabaappe ushechcha woy haddirssa gaanaw danddayiyaa itti asikka baawa. Ee; hawaa taana azazeeddawe, ta doonaan, ne k'oomati doonaan hawaa wotseeddawe ne k'oomaa Iyoo'aaba.

²⁰ Ha"i de'iyaa hanotaa laammanaw ne k'oomay Iyoo'aabe hawaa ootseedda. S'oossaa kiitanchchaw de'iyaa aad'd'eeda eraa malay ta godaw de'ee; biittan haniyaawaa ubbabaa Iereedda» yaagaaddu.

²¹ Kaatii Iyoo'aaba, «Daro lo"al! Taani hawaa ootsana! Ba; he yalaga bitaniyaa Abeselooma akkaade ya» yaageedda.

²² Iyoo'aabe kaatiyaa sintsan gisi guufanniide, kaatiyaa hawaadan yaagiide anjeeedda; «Ta godaw kaatiyaw, ne sintsan nashshetteeddawaa ne k'oomay hachche ereedda; ayaw gooppe, kaatii bare k'oomay oochcheeddawaa siseedda» yaageedda.

²³ Hewaappe guyyiyaan, Yoo'aabe denddiide Gashuura gadiyaa biide Abeselooma Yerusaalame akki yeedda.

²⁴ Shin kaatii, «I bare soo baanaw besse; I ta deemuwaa be'oppo» yaageedda; Abeseeloomi bare soo beedda; kaatiyaa deemuwaakka be'ibeenna.

Daawite Abeseeloomana sigetteedda

²⁵ Israa'eeliyaa ubbaa gidдон malaa lo"uunne Abeseeloomadan sabetteedda itti asayenne baawa. Aa huup'iyaaappe biide gediyaas s'uguntsay gakkanawukka an kad'iyaaabay baawa.

²⁶ I barena dees'iyaa wode bare huup'iyaa binnaanaa k'ans'sissee; bare huup'iyaa binnaanaa k'ans's'issiyaa wode ubbaan miizaaniyaan wotsiide mazzanee; kaatiyaa miizaanaa likkiyaan laa"u kilonne heezzu s'eetu giraamiyaa dees'ee.

²⁷ Abeseloomaw heezzu attuma naanayenne itti mac'c'a naatta yeletteeddino; mac'c'a naatti suntsay Taamaaro; he naatta malaa lo"o mac'c'a asaa gidaaddu.

²⁸ Abeseeloomi laa"u laytsaa kumentsaa kaatiyaa deemuwaa be'ennaan Yerusaalamen de'eedda.

²⁹ «Taani neena kaatiyaakko kiittana mala, taakko haaya» yaagiide Abeseeloomi Iyoo'aabaw kiitteedda; shin Iyoo'aabe yeennan is's'eedda. Laa"entsuwaakka kiitteedda; shin Iyoo'aabe aakko yeennan is's'eedda.

³⁰ Hewaappe guyyiyaan, Abeseeloomi bare k'oomatuwaa, «sisite! Ta goshshaa matan Iyoo'aabaw goshshay de'ee; aw hewan banggay de'ee. Biide tamaa oytsite» yaageedda. Abeselooma k'oomatuu Iyoo'aaba banggaa tamaa oytseeddino.

³¹ Yaatina, Iyoo'aabe denddiide, Abeselooma soo biide «Ne k'oomatuu ta banggaa ayaw tamaa oytseeddino?» yaageedda.

³² Abeseeloomi Iyoo'aaba, «Neeni taani kiittina yeennan is's'eedda dirassa. Neeni kaatiyaakko baade, «Abeseloomi hawaadan yaagee; «Taani Gashuura gadiyaappe ayaw yaadditaa? Taani hanna gakkanaasikka yaan de'eeddawaa gidintto taw lo"al shin» yaagee; gaade taw oochchanaadan koyaad. Ha"ikka taani kaatiyaa deemuwaa be'anaw koyaad; taani bayzzanchcha gidoope, I taana wod'o» yaageedda.

³³ Iyoo'aabe kaatiyaakko biide, Abeseeloomi geeddawaa odeedda. Kaatii Abeselooma s'eesissina Abeseeloomi soo geliide, kaatiyaa sintsan sa'aan gisiide goynneedda; yaatina, kaatii Abeselooma yereedda.

15

Abeselooma Mak'kuwaa

¹ Hewaappe guyyiyaan, Abeseeloomi paraa gaariyaa, paratuwaanne bare sintsan wos's'anaw ishatamu asatuwaa giigisseedda.

² Abeseeloomi wonnta guuraanna denddiide, katamaa pengge afiyaa ogiyaa doonaan ek'kee. Mootuu de'iyaa ay asayenne kaatiyaa sintsa pirddaw yeedda wode, Abeseeloomi he bitaniyaa s'eesiide, «Neeni hak'a katamaappe yaad?» yaagiide oochchee. He bitanii, «Taani ne k'oomay Israa'eeliyaa zaratuwaappe ittuwaappe yaad» yaagiide aw zaaree.

³ Abeseeloomi Aa, «Be'al! Ne yewuu lo"anne suure; shin kaatiyaa baggappe new sisiyaawe baawa» yaagee.

⁴ Abeseeloomi gujjiidekka, «Taani Israa'eeliyaa biittan pirdanaw suntsetteeddawaa gidaarkkitaashsha! Hewaa gidintto, mootuu woy yewuu de'iyaa ubbay taakko yiina, taani aw suure pirddaa pirddana shin» yaagee.

⁵ Ooninne aakko yiide aw hokkiyaa wode, Abeseeloomi bare kushiyaa yeddiide, he uraa oyk'k'iide yeree.

⁶ Pirdettanaw kaatiyaakko yiyaa Israa'eeletuwaa ubbaw Abeseeloomi hewaadan ha-needda; yaatiide Israa'eeliyaa asaa wozanaa Abeseeloomi wuu'eedda.

⁷ Oyddu laytsaappe guyyiyaan, Abeseeloomi kaatiyaa, «Taani Med'inaa Godaw shiik'keeddawaa gatsanaw Kebroone gadiyaa baana.

⁸ Taani ne k'oomay Gashuura gadiyaan Sooriyaa biittan de'aadde, «Taana Med'inaa Goday Yerusaalame guyye afiyaawaa gidoope, Kebroone kataman taani Med'inaa Godaw goynnana» yaagaade shiik'k'a uttaad» yaageedda.

⁹ Kaatii Abeseelooma, «Saro ba» yaagina, I dendiide Kebroone katamaa beedda.

¹⁰ Shin Abeseeloomi Israa'eeliyaa zaratuwaa ubbaakko k'osuwaan kiitaa yeddiide, «Malakataa punna hinttenttu siseedda wode, «Abeseeloomi Kebroonan kaateteedda» yaagite» yaageedda.

¹¹ Abeseeloomi s'eesina, Yerusaalameppe aanana ittippe beedda imatsatuu laa"u s'eetu asaa; he asatuu ayinne erennan c'oo ashkhetetsan beeddino.

¹² Abeseeloomi yarshshuwaa yarshshiidde, Daawita zoriyaa Akis'oofeela Giilo katamaappe s'eesiseedda; kaatiyaa bolla dendeedda mak'kuu goobeedda; Abeseelooma kaalliyaawanttukka c'oratti c'oratti beeddino.

Daawite Yerusalameppe Bak'ateedda

¹³ Itti kiitetteeddawe yiide Daawita, «Israa'eeliyaa asaa wozanay Abeseeloomakko simmi kichcheedda» yaageedda.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, Daawite barenana ittippe Yerusaalamen de'iyaa bare oosanchchatuwaa, «Denddite! Nuuni bak'atoytte! Hewe d'ayoope, nu giddoppe ay asayenne Abeseeloomappe kessi akkena. Nuuni elleelliidde baana koshshee; hewe d'ayoope, I elleelli yiide nuuna d'ayssana; nu katamaa mashshaan busakkana» yaageedda.

¹⁵ Kaatiyaa oosanchchatuu Aa, «Neeni nu goday kaatii dooreedda ubbabaa nuuni ne k'oomatuu ootsanaw giigi utteeddo» yaageeddino.

¹⁶ Kaatii kesiide beedda; Aa soo Asay ubbay aanana ittippe beedda; shin bare golliyaa naaganaadan tammu baakkotuwwa ashsheeda.

¹⁷ Kaatii kesina, Asay ubbay aanana beedda; katamaw wurssetsa golliyaa lank'k'yaan ek'keeddinno.

¹⁸ Aa oosanchchatuu ubbay aappe sintsanna salppiide aad'd'eedino; untuntta kaalliide kaatiyaa naagiyaawanttu (Kalitawatuunne Palitawatu) salppeeddino; k'ay untuntta kaalliide Gaate katamaappe yeedda usuppun s'eetu asatuu, kaatiyaa sintsanna salppiide aad'd'eedino.

¹⁹ Kaatii Gaatiyaa Ittaaya, «Neeni nuunanna ayaw yay? Guyye simmaade, kaatiyaa Abeseeloomana de'ashsha. Neeni asaa biittaa asaa; neeni bete.

²⁰ Neeni sa'aa zino yaadda; taani ta huup'iyaw biyaasa'aa erennan de'aadde, neena hachche waataade taananna yuushshoo? Guyye simma; ne gade asatuwaakka neenana afa. S'oossay new keekkonne ammanetto!» yaageedda.

²¹ Ittaayi kaatiyaa, «Med'inaa Goday ero! Ta goday kaatii ero! Ta goday kaatii de'iyaa sa'aan hak'an gidinakka, I taw hayk'k'o gidina, pas'a gidinakka, taani ne k'oomay neenana de'ana» yaageedda.

²² Daawite Ittaaya, «Lo"al! Baade salppa» yaageedda; Gitaatiyaa Ittaayi bare asatuwaa ubbaananne bare soo asaa ubbaanna salppeedda.

²³ He ubbaa Asay aad'd'ishshin, he gade Asay ubbay barenttu k'aalaa d'ok'k'isiide yeekkeeddino; kaatii K'ediroona Shaafaa pinneedda; Asay ubbaykka bazuwaa simmiide beedda.

²⁴ K'eesiyaa S'aadook'ikka he sa'aan de'ee; S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkiyaa Leewatuukka aanana ittippe de'iino. Asay ubbay katamaappe kes wurana gakkanaw, S'oossaa Taabootaa biittan wotsina, K'eesiyaa Abiyaataare yarshshuwaa yarshsheedda.

²⁵ Hewaappe guyyiyaan kaatii S'aadook'a, «S'oossaa Taabootaa katamaa guyye afa. Med'inaa Goday taanan nashettiyaawaa gidoope, taana I zaaretsi ahiide, bare Taabootaanne bare de'iyaa sa'aa laa'entsuwaa bessana.

²⁶ Shin I, Taani neenan nashetikke gooppe, «I barena lo"iyaawaa ootso; taani hawaan de'ay» yaageedda.

²⁷ K'aykka kaatii k'eesiyaa S'aadook'a, «Sisa; neeni ne na'aa Ahima'aas'anne Abiyaataara na'aa Yoonataana akkeedda katamaa saro ba.

²⁸ Hinttenttu taana erissanaw k'aalaa kiittana gakkanaw, taani woran de'iyaa shaafaa pinuwaan de'ashshana» yaageedda.

²⁹ Hewaa diraw, S'aadook'inne Abiyaataare S'oossaa Taabootaa Yerusaalame guyye afeedino; yaan de'eeddino.

³⁰ Shin Daawite yeekkiide Dabire Zayite pudetsaa kesseedda. I kayyoo bare huup'iyaa gullotti utteedda; I mela gediyaan hametteedda; aanana de'iyaa asatuukka gullotti yeekkiide pudetsaa kesseeddino.

³¹ Asay Daawitaw, «Akis'oofeelikka Abeseloomanna mak'k'ettiyaawanttu gidдон de'ee» yaagiide odeeddino.

Daawite, «Abeet Med'inaa Godaw, Akis'oofeela zoriyaa eeyyatetsaw laamma» yaagiide woosseedda.

³² Daawite Asay S'oossaw goynniyaa sa'aa, deriyaa huup'iyaa gakteedda wode, Arkkiyaa Hushaayi kayyoo bare mayuwaa peed'iide, bare huup'iyaaanka baana k'oliide, Daawitana gaketanaw yeedda.

³³ Daawite Aa, «Neeni taananna biyaawaa gidooppe, neeni taw tookko kessana.

³⁴ Shin neeni katamaa guyye simmaade Abeselooma, «Kaatiyaw, taani ne k'oomaa gidana; hawaappe kase ne aawuwaa k'oomaa gideeddawaadanka newukka k'oomaa gidana» yaagoooppe, Akis'oofeela zoriyaa halissaade taana maaddana.

³⁵ K'eeseetuu S'aadook'inne Abiyaataare neenana yaan ittippe de'anawaa gidikkino? Neeni kaatiyaa son sisiyaawaa ubbaa untunttoo oda.

³⁶ S'aadook'a na'aa Ahima'aas'inne Abiyaataara na'aa Yoonataani yaan untuntunna de'iino; neeni sisiyaawaa ayaanne untunttu bolla taw kiitta» yaageedda.

³⁷ Abeseeloomi Yerusaalame gelishin, Daawita laggi Hushaayka katamaa gakteedda.

16

Daawitanne S'iiba

¹ Daawite deriyaa huup'iyaaappe hefintsa baggana aad'd'ishshin, S'iiba geetettiyaa Manfibosheeta k'oomay aanana gakteedda; laa"u s'eetu baso ukitsaa, woyniyaa teeraa ukitsaa s'eetuwa, balasiyaa teeraa ukitsaa s'eetuwaanne itti ogoruwaa woyniyaa eessaa laa"u haretuwaan c'aaneedda.

² Kaatii s'iiba, «Hawaa ayaw ahaad?» yaagiide oochcheedda.

S'iibi, «Haretuu kaatiyaa soo Asay togganaw; ukitsayenne duma duma ayfiyaa asatuu maanaadana; k'ay woyniyaa eessay woran daaburiyaawanta ushshanaw» yaageedda.

³ Hewaappe guyyiyaan kaatii S'iiba, «Ne godaa na'aa na'ay hak'an de'ii?» yaagiide oochcheedda.

S'iibi, «I, «Israa'eeliyaa Asay ta aawuwaa aawuwaa kawutetsaa hachche taw zaari immana» yaagiide Yerusalaamen utteedda» yaageedda.

⁴ Kaatii S'iiba, «Be'a! Manfibosheetaw de'iyaaabay ubbay ha"i neessa» yaageedda.

S'iibi, «Eeno ta godaw kaatiyaw! Taani biittan guufannay; taani neena nashechchiyaawaa ootsana» yaageedda.

Shim"i Daawita Shek'keedda

⁵ Kaatii Daawite Baahuriima geetettiyaa katamaa yeedda wode, Saa'oola dabbo gidiyaa itti bitanii hewaappe kesseedda. Aa sunsay Geera na'aa Shim"a. I Daawita shek'iide kesseedda.

⁶ Daawita bollanne kaatiyaa oosanchchatuu bolla shuchchaa olee; I hewaa oot-siyaa wode, olanchchatuu ubbayenne kaatiyaa naagiyaawanttu ushechchannanne had-dirssaana kaatiyaa Daawita dooddi wotseeddino.

⁷ Shim"i Daawita shek'iide, «Kichka; kichka! Ha suutsaa gussiyaawe! Ha patsennawe!

⁸ Neeni Saa'oola kawutetsaa wuu"aade kaatetaadda; neeni gusseedda Saa'oola asaa suutsaa ubbaa Med'inaa Goday ne bolla zaareedda; k'ay Med'inaa Goday kawutetsaa ne na'aa Abeseloomaw sheed'd'eedda. Neeni suutsaa gusseedda asaa gidiyaa diraw, neeni d'ayiyaa wodii gakteedda» yaageedda.

⁹ Hewaappe guyyiyaan, S'aruuyi na'ay Abishaayi kaatiyaa, «Ha kanaa bakkutay ta godaa kaatiyaa ayaw shek'k'ii? Taani baade Aa k'ood'iyaa muuc'ay» yaageedda.

¹⁰ Kaatii, «Hinttenttoo, S'aruuyi naatoo, hinttentta gatsiyaawe ayee? Med'inaa Goday Aa, Daawita shek'k'a yaageedda diraw I shek'k'iyawaa gidooppe, «Neeni ayaw hawaa ootsay?» yaagiide oochchanaw danddayiyaawe oonee?» yaageedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, Daawite Abishaayanne bare k'oomatuwaa ubbatuwaa, «Ta na'ay, ta ashuu, taana wod'anaw koyee; yaatina, ha Biiniyaama Asay woot aggittee! Aa bochchoppite; I bashina shek'k'o! Ayaw gooppe, Med'inaa Goday Aa azazeedda.

¹² Ooni erii, Med'inaa Goday ta metuwaa be'iide, taani hachche akkiyaa shek'aa diraw taw keeka zaaranenttonne» yaageedda.

¹³ Daawitenne Aa Asay ogiyaa oyk'k'iide biino. Shim"ikka deriyaappe hini baggana, Daawita heeraana biidde Aa shek'keenne shuchchaa Aa bolla ole; baan akka Aa bolla laalee.

¹⁴ Kaatiinne aanana de'iyaa asatuu barenttu biyaasa'aa daaburiide gakeeddino. Kaatii yaan shempeedda.

Abeseloomanne Aa Zoriyaawantta

¹⁵ Abeseloominne Israa'eeliyaa asatuu ubbay Yersaalame geleeeddino; Akis'oofeelikka untuntunna ittippe de'ee.

¹⁶ Daawita laggi Arkkiyaa Hushaayi Abeseloomakko yiide, «Kaatiyaa shemppu gam"o! Kaatiyaa shemppu gam"o!» yaageedda.

¹⁷ Abeseeloomi Hushaaya, «Neeni ne laggiyaa siik'eedda siik'uu haweeekka? Ne laggiyaanna ayaw babeykkii?» yaageedda.

¹⁸ Hushaayi Abeselooma, «tuytil! Med'inaa Godayenne ha Asay k'ay Israa'eeliyaa Asay ubbayenne dooreeddawoo taani ak'ana; taani aanana attana.

¹⁹ Hewaappekka k'ay taani ow ootsanee? Aa na'aw ootsanaw bessikkitaayye? Taani ne aawoo ootseeddawaadan ha"i newukka ootsana» yaageedda.

²⁰ Abeseeloomi Akis'oofeela, «Neeni ane nuuna zora; nuuni ay ootsanne?» yaageedda.

²¹ Akis'oofeeli Abeselooma, «Kaatiyaa golliyaa naaganaw atteeda ne aawuwaa baakko-tuwaana baade gisa; neeni ne aawuwaa siid'iyaan s'ink'k'eeddawaa Israa'eeliyaa Asay ubbay sisana; neenana ittippe de'iyaa ubbatuwaa kushii hewan minnana» yaageedda.

²² Kaatiyaa golliyaa bollan dembbayiide ootseedda sa'aan, Abeseloomaw dunkkaaniyaa toleeddino; Asay ubbay s'eellishin Abeseeloomi geliide, bare aawuwaa baakkotuwaana giseedda.

²³ He gallassatuwaan Akis'oofeeli Aa zoreedda zoriyaa itti Asay S'oossaa oochchiide akkiyaa zoriyaa mala. Daawitenne Abeseloominne laa'attuukka Akis'oofeela zoriyaa ubbaa akkeeddawe hawaadaana.

17

¹ Hewaappe guyyiyaan Akis'oofeeli Abeselooma, «Hachche k'amma taani tammanne laa"u sha"a asatuwaa dooraade, Daawita yederssaade oyk'k'anaw kesay.

² I daaburinanne s'alalina, taani Aa bolla kesana. Taani Aa dagantsana; hewan aanana de'iyaa Asay ubbaykka bak'atana; taani kaatiyaa s'alalaa shoc'ana.

³ Yaataade taani asaa ubbaa neekko zaarana. Neeni itti asaa s'alalaa wod'anaw koyaasa; hara Asay saro attana» yaageedda.

⁴ Akis'oofeela zorii Abeseloomanne Israa'eeliyaa c'imatuwaa ubbaa nashechcheedda.

⁵ Hewaappe guyyiyaan Abeseeloomi, «Arkkiyaa Hushaaya k'ay s'eesite; ane I giyaawaa sisoytte» yaageedda.

⁶ Hushaayi aakko yeedda wode, Abeseeloomi Aa, «Akis'oofeeli zoreedda zorii hawaa; nuuni I giyaawaa ootsanaw bessii? Bessenawaa gidoope, ne k'ofay ayee?» yaageedda.

⁷ Hushaayi Abeselooma, «Akis'oofeeli zoreedda zorii ha wodiyaan lo"a gidenna.

⁸ Ne aawunne ne aawuwaa asatuu mino olanchchatuwaa gidiyaawaanne bare maratuwaa bonk'k'etteedda maahiya mala yashshiyaawantta gidiyaawaa neeni eraasa. Ne aawuu olaw meeze asaa; I k'amma bare olanchchatuwaannakka ak'enna.

⁹ Be'a, I hanoode gonggoluwaa gidдон woy hara sa'aan k'osetti utteedda. I hinttenttu c'itaa bolla koyro denddooppe, hewaa siseedda Asay ooninne, «Abeselooma kaalli beedda asatuu shoc'etteeddino» yaagana.

¹⁰ Ne aawuu tooraa k'ara gidiyaawaanne aanana de'iyaa asatuukka mino gidiyaawaa Israa'eeliyaa Asay ubbay eriyaa diraw, haray atto gaammuwaadan s'aliyaa minotuu wozanaykka yashshan seerana.

¹¹ «Shin taani neena zoriyaawe hawaa; Israa'eeliyaa zawaan Daanappe biide Berssaabehe gakkanaw de'iyaa Israa'eeliyaa ubbaa, abbaa doonaan de'iyaa shafiya keeshshaa neekko shiishsha; yaataade neeni ne huup'iyaw untuntta olaw kaaletsa.

¹² Yaatooppe nuuni Aa demmeedda hak'aninne shoc'ana; ketterssay sa'aan wod'diyaawaadan nuuni Aa bolla wod'd'ana. Aa gidinakka woy aanana de'iyaa asaa gidinakka ittuunne pas'a attena.

¹³ I katamaa giddo geloopppekka, Israa'eeliyaa Asay ubbay wodoruwaa he katamaa ahiide, katamaa gidдон itti shuchchaykka beettenaadan nuuni he katamaa zanggaaraw duge goochchana» yaageedda.

¹⁴ Abeseloominne Israa'eeliyaa Asay ubbay, «Arkkiyaa Hushaaya zorii Akis'oofeela zoriyaappe lo'a» yaageeddino. Hewe haneeddawe, Med'inaa Goday Abeselooma bolla iitabaa ahana mala, Akis'oofeela zoriyaa lo'uwaa halissanaw k'achcheedda diraassa.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, Hushaayi k'eresetuwa S'aadook'anne Abiyaataara, «Akis'oofeeli Abeseloomanne Israa'eeliyaa c'imatuwaa hawaa hawaa giide zoreedda; taanikka untuntta hawaa hawaa gaade zoraad.

¹⁶ Ha"ikka Daawitakko ellekka kiittiide, «Bazuwaa pinuwaan hachche k'amma ak'oppa; hefintsa pinna kichcha! Hinna d'ayooppe, kaatiinne aanana de'iyaa Asay ubbay d'ayana» yaagiide odite» yaageedda.

¹⁷ Yoonataanninne Ahima'aas'i k'onc'c'iyaaan Yersaalame katamaa gelishin untuntta Asay be'enna mala, Eniroogeela giyaa sa'aan uttiide naaganawunne itti k'oomata ya yaade untunttoo odina, untunttu biide Kaatiyaa Daawitaw odanaw k'oppeeddino.

¹⁸ Shin itti wodallay untuntta be'eedda; Abeseloomaw odeedda. Hewaa diraw, untunttu laa'attuukka he saappe ellekka kichchi biide, Baahuriima kataman itti bitaniyaa soo gakeeddino. He bitaniyaw dirsaappe soo baggana haatsaa ollay de'ee; untunttu he ollaa giddo duge geleeddino.

¹⁹ Ayayenne erettennaadan bitaniyaa machata kammiyaawaa akkaade ollaa doonaan hiis's'aaddu; yaataade Aa bolla katsaa mic'c'aaddu.

²⁰ Abeselooma k'oomatuu bitaniyaa soo yiide mishiratto, «Ahima'aas'inne Yoonataani hak'an de'iinoo?» yaagiide oochcheeddino.

Mishirata, «Untunttu shaafaa pinniide beeddino» yaagaaddu; untunttu koyina beette-naan d'ayina, Yersaalame aggiide simmeeddino.

²¹ He asatuu beeddawaappe guyyiyaan, laa"u asatuu ollaappe kesiide, Kaatiyaa Daawitaw odanaw beeddino; Daawita, «Elleelli denddiide shaafaa pinnite; ayaw gooppe, Akis'oofeeli hinttenttu bolla hawaa hawaa giide zori wotseedda» yaageeddino.

²² Daawitenne aanana ittippe de'iyaa Asay ubbay Yorddaanoosa pinniide beeddino. Wonttiyaa wode Yorddaanoosa pinnennan atteeda itti asayenne baawa.

²³ Akis'oofeeli bare zorii aketibeenawaa be'eedda wode, bare hariyaa kooriide, bare de'iyaa katamaa beedda; Akis'oofeeli bare soyaa giigissiide, barekka sulettiide hayk'k'eedda; bare aawuwaa duufuwaan moogetteedda.

²⁴ Daawite Maahinayma katamaa gakeedda wode, Abeseloominne aanana de'iyaa Asay ubbay Yorddaanoosa Shaafaa pinneeddino.

²⁵ Abeseeloomi bare olanchchatuu bolla Iyoo'aaba kotan Amaasa suntseedda. Amaasi Israa'eeliyaa Yetera na'aa; Yeteri Abigaalo akkeedaawaa; Abigaala Naa'oosa naatiwune Iyoo'aaba daay S'aruuyi michchato.

²⁶ Israa'elatatunne Abeseeloomi Gala'aade biittan utteeddino.

²⁷ Daawite Maahinayma katamaa gakkiiyaa wode, Amoona gadiyaappe Raabappe yeedda Naa'oosa na'ay Shooobi, Lodabaara katamaappe yeedda Ammi'eela na'ay Maakirinne Rogaliima katamaappe yeedda Gala'aadiyaa Barzzillaayi

²⁸ hiis's'iyaaawanta, samppatuwaanne urk'k'a miishshatuwaa aheeddino. K'ay untunttu zarggaanne banggaa, d'iiliyaanne shaashshaa, baa'eelaanne missiriya,

²⁹ eessaanne me'eedda maatsaa, miizzaa maatsaa pilaanne dorssaa Daawitenne Aa Asay maanaadan akkiide yeeddino. Hewaa untunttu aheeddawe, «Asay woran koshatteedda, daabureenne saamettee» giide k'oppeedda diraassa.

18

Abeseeloomi S'oonettiide Hayk'k'eedda

¹ Daawite bare asatuwaa ubbaa ittippe shiishshiide shaalak'atuwaanne s'eetuwa kaappatuwaa untunttu bolla suntseedda.

² Daawite asaa heezzu c'uguwaan shaakkeedda; itti c'uguwaa Iyoo'aabe azazeedda; laa'entso c'uguwaa Iyoo'aaba ishay, S'aruuyi na'ay Abishaayi azazeedda; heezzentso c'uguwaa k'ay Gaatiyaa Ittaayi azazeedda. Kaatii asaa, «Taani ta huup'iyawukka hinttana ittippe baana» yaageedda.

³ Shin Asay Aa, «Neeni baanaw bessena! Nuuni bak'atinttonne, untunttu nubaa koykkino; haray atto nuuni baggay hayk'k'inttonne, nubaa untunttu gudda giikkino. Shin neeni nuuppe tammu sha"atuwaappe daraasa; hewaa diraw, neeni kataman uttaade, nuw maaduwa kiittooeppe lo"a» yaageedda.

⁴ Kaatii untuntta, «Hinttana lo'eeddabaa taani ootsana» yaageedda.

Daawite dirssaa penggiyaan ek'k'ide'ishin, Asay ubbay s'eetu s'eetu, sha"ay sha"ay bare c'uguwaan c'uguwaan salppiide kesseedda.

⁵ Yaatina, kaatii Iyoo'aaba Abishaayanne Ittaaya, «Ta diraw giide, he yalaga bitaniyaa Abeselooma k'ohoppite» yaagiide azazeedda. Kaatii Abeseloomabaa gadaawatuu ubbay odiyaa wode, olanchchatuu ubbay siseeddino.

⁶ Daawita olanchchatuu Israa'eelatuwaana olettanaw gas'ariyan salppeeddino; olaa sa'ay Efireema woraana.

⁷ He sa'aan Daawita olanchchatuu Israa'eeliyaa olanchchatuwaa s'ooneeddino; he gallassi loytsi daro asay, laatamu sha'a Asay hayk'keedda.

⁸ Olay gas'ariyaa ubbaa gakeedda; he gallassi woray wursseedda Asay mashshay wursseedda asaappe dara.

⁹ Abeseeloomi akeekenan de'iidde Daawita asatuwaana gaketeedda; Abeseeloomi bare bak'uluwaa toggiide, daro daashshay de'iyaa wolaa garssa bak'uluu geleedda; Abeselooma huup'ii wolaa ballan oyk'k'etteedda. Abeseeloomi sa'aappenne saluwaappe gidduwaan kak'keti de'ishshin, I toggeedda bak'uluu sintsaw bi aggeeda.

¹⁰ Asaappe ittuu hewaa be'iide Iyoo'aaba, «Be'a! Abeseeloomi itti wolaa bolla kak'etteeddawaa taani be'aaddi» yaagiide odeedda.

¹¹ Iyoo'aabe barew odeedda bitaniyaa, «Hee? Be'aaddi gay? Ayaw biittaw duge shoc'abeykkii? Neeni shoc'eeddawaa gidintto, taani new tammu s'agaraa biraanne itti sak'iyaa immanawaa shin» yaageedda.

¹² Bitanii, «Neni sha'a s'agaraa biraa ta kushiyan wotsintokka, taani kaatiyaa na'aa bolla ta kushiya dentsikke! Nuuni ubbay sisishshin, kaatii neenanne Abishaaya Ittaaya, Ta diraw giide, yalaga bitaniyaa Abeselooma ashshite» yaagiide azazeedda.

¹³ Taani kaatiyaa azazuwaa shaaraade Abeselooma wod'eeddawaa gidintto, kaatii ubabaa sisiyaawaadan hewaakka sisanawe attena. Neeni he wode taappe haakuwaan ek'k'ana» yaageedda.

¹⁴ Iyoo'aabe Aa, «Taani neenana hawaadan gam'ikke» yaageedda; heezzu tooraa bare kushiyan akkiide, Abeseeloomi wolani kak'ettiide pas'a de'iyaw wozana ayfiyaan c'adeedda.

¹⁵ Iyoo'aaba ola miishshaa tookkiyaa tammatuu Abeselooma dooddiide, shoc'i wod'eeddino.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, Iyoo'aabe olaa essanaw malakataa punneedda; Asay Israa'eelatuwaa yederssiyaawaa aggeeda.

¹⁷ Unttuntu Abeselooma akki afiide, woran de'iyaa wolk'k'aama ollaa gidдон yeggiide, daro shuchchaa Aa bolla dooreeddino. He wode Israa'eeliyaa Asay ubbay bare soo bare soo bak'ateedda.

¹⁸ Abeseeloomi pas'a de'iidde, «Ta suntsaa hassayissiyaa na'i taw baawa» yaagiide, barena hassayissiyaa shuchchaa masseedda tuussaa kaatiyaa hawulttiyaa esseedda; he tuussaa bare suntsan s'eeseedda. Hachche gakkanaw, he tuussay «Abeselooma tuussaa» geetettee.

Daawite Abeseeloomi Hayk'keeddawaa Sisiide Yeekkeedda

¹⁹ Hewaappe guyyiyaan, S'aadook'a na'aa Ahima'as'i Iyoo'aaba, «Aa morkkatuwaa kushiyaappe Med'inaa Goday Aa ashsheeda mishiraachchuwaa sissanaw, taani kaatiyaakko wos's'a baade oday» yaageedda.

²⁰ Iyoo'aabe Ahima'as'a, «tuytti! Hachche neeni mishiraachchuwaa odiyaa gallassaa gidenna; hara gallassi odanaw danddayaasa. Kaatiyaa na'ay hachche hayk'keedda diraw, neeni hachche odanaw koshshenna» yaageedda.

²¹ Iyoo'aabe Toop'p'iyaa asaa gidiyaa itti bitaniyaa s'eesiide, «Ba; neeni be'eeddawaa kaatiyaw oda» yaageedda; He bitanii Iyoo'aabaw goynniide wos's'eedda.

²² S'aadook'a na'ay Ahima'as'i laa'entsuwaa Iyoo'aaba, «Ayinne hano; taani ha Toop'p'iyaa bitaniyaa geeduwaa wos's'ay» yaageedda.

Iyoo'aabe, «Ta na'aw, new woyta ahiyaa oduu baynnaashin, neeni ayaw wos's'anaw koyay?» yaageedda.

²³ Ahima'as'i Iyoo'aaba, «Ayinne hano; taani wos's'anaw koyaad» yaageedda.

Iyoo'aabe Aa, «Yaanooppe wos's'a» yaageedda. Hewaa diraw, Ahima'as'i dembbaa ogiyaa oyk'k'iide wos's'eedda; Toop'p'iyaa bitaniyaa yeggiide aad'd'eedda.

²⁴ Gimbbiyaa penggiyaw kare dooyettiyyaa sank'kaappenne soo dooyettiyyaa sank'kaappe gidduwaan aako sa'aan Daawite utti de'ishshin, naagiyyaa bitanii gimbbiyaana oyk'k'eteedda penggiyyaa s'eeraa huup'iyaa pude kesseedda; s'eelliide, itti bitanii barekka wos's'iyaw be'eedda.

²⁵ Naagiyyaa bitanii kaatiyaa s'eesiide odeedda.

Kaatii, «I barekka de'oppe, mishiraachchuwaa akkiide yee» yaageedda. Wos's'iyaa bitanii untunttukko matiide yeedda.

²⁶ Naagiyaawe hara asikka wos's'iyaawaa be'eedda; penggiyaa naagiya bitaniyaa, «Be'al Hara bitaniikka barekka wos's'ee» yaageedda.

Kaatii, «Ha bitaniikka k'ay mishiraachchuwaa akkiide yee» yaageedda.

²⁷ Naagiyaawe, «Koyro bitaniyaa wotsay S'aadook'a na'aa Ahima'aas'a wotsaa taw mala-tee» yaageedda.

Kaatii, «I lo'o asaa; I lo'o oduwaanna yee» yaageedda.

²⁸ Ahima'aas'i kaatiyaa s'eesiide, «Ubbabaykka lo'ol!» yaageedda. Kaatiyaa sintsan gisi guufanniide, «Ta godaa kaatiyaa bolla barenttu kushiya dentseedda asatuwaa new aatsiide immeedda Med'inaa Goday ne S'oossay galatetto» yaageedda.

²⁹ Kaatii, «Yalaga bitanii Abeseeloomi saree?» yaagiide oochcheedda.

Ahima'aas'i, «Iyoo'aabe taana kiittana haniyaa wode, wolk'k'aama gurubay de'iyaaawaa be'aaddi; shin I ayeenttonne taani erabeykke» yaageedda.

³⁰ Kaatii Aa, «Yaa shiik'a ee"a» yaageedda; I yaatooppe shiik'iide ek'keedda.

³¹ Hewaappe guyyiyaan, Toop'p'iyaa bitanii gakkiiide kaatiyaw, «Ta godaw kaatiyaw, mishiraachchuwaa! Ne bolla dendeeddawanttu ubbaa kushiyaappe Med'inaa Goday hachche neena ashsheedda» yaageedda.

³² Kaatii Toop'p'iyaa bitaniyaa, «Yalaga bitanii Abeseeloomi saree?» yaagiide oochcheedda.

Toop'p'iyaa bitanii kaatiyaa, «Ta godaw kaatiyaw, ne morkketuunne ne bolla iitabaa ootsanaw denddiyaawanttu ubbatuu he yalaga bitaniyaadan hanino» yaageedda.

³³ Kaatii daroppe kayyotteedda; gimbbiyaa penggiyaa huup'iyaa de'iyaa golliyaa geliide yeekeedda; kaatii biidde, «Aayye ta na'aw Abeseloomaa! Ta na'aw! Ta na'aw Abeseloomaa! Ne diraw taani hayk'k'arikitaashsha! Aayye ta na'aw Abeseloomaa! Ta na'aw!» yaagiide yeekeedda.

19

¹ «Abeseloomaw kaatii yeekeenne zilaalee» yaagiide Iyoo'aabaw odeeddino.

² Olanchchatuu ubbay, «Kaatii bare na'aw yeekee» giyaawaa siseedda diraw, he gallassi untuntuu ubbay s'ooneedda s'oonuu yekoo laametteedda.

³ Olaappe bak'atiide yeellateedda olanchchatuwaadan, Asay he gallassi wuu'ettiide katamaa geleedda.

⁴ Kaatii bare deemuwaa gullotteedda, bare k'aalaa d'ok'k'isiide, «Aayye ta na'aw Abeseloomaa! Aayye Abeseloomaa ta na'aw! Ta na'aw!» yaagiide zilaaleedda.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, Iyoo'aabe he golliyaa biide kaatiyaa, «Ne shemppuwaa, ne attuma naanatuwaanne ne mac'c'a naanatuwaa shemppuwaa, ne machchatuwaanne ne baakkotuwa shemppuwaa hachche ashsheedda ne asaa ubbaa neeni hachche kawushshaadda.

⁶ Neena is's'iaawantta neeni siik'aasa; neena siik'iaawantta neeni is's'aasa. Ne olanchchatuunne untuntuu kaappatuu new ayaanne gidennawaa neeni hachche k'onc'c'issaadda. Nuuni ubbay hayk'k'ina, Abeseeloomi hachche pas'a atteedentto, neeni nashettanawaa taani be'aaddi.

⁷ Ha'i denda! Kare kesaade ne asaa mintsetsa. Med'inaa Goday ero! Neeni kessana d'ayooppe, hachche k'amma neenana itti asayenne attena. Ne yalagatetsaappe hachche gakkanaw, neena gakeedda iitaa ubbaappe hawe new aad'd'iyaa iita gidana» yaageedda.

⁸ Kaatii dendiide gimbbiyaa penggiyaan utteedda. «Kaatii penggiyaan utteedda» giyaawaa asatuu ubbay siseedda wode, kaatiyaa sintsa yeeddino.

Daawite Yerusaalame Simmeedda

He wode Israa'eeliyaa asatuu ubbay barenttu soo barenttu soo bak'atteedino.

⁹ Israa'eeliyaa zaratuu ubbay ittuu ittuwaanna hawaadan yaagiide palumetiino; «Kaatii Daawite nuuna nu morkkatuwaa kushiyaappe ashsheeda; nuuna Piliss's'eema asatuwaa kushiyaappe wotsi akkeedda; shin I ha'i Abeselooma gaasuwaan biittaa aggiide bak'ateedda.

¹⁰ Nu bolla kaatetanaadan nuuni okkeedda Abeseeloomi olan hayk'k'ikichcheedda. Yaatina, kaatiyaa guyye ahanaw hinttentu ayaw c'o'u geedditee?» yaageeddino.

¹¹ Kaatii Daawite k'eesatoo S'aadook'awunne Abiyaataaraw kiitaa yeddiide, «Yihudaa c'imatuwaa hawaadan yaagite; «Daawite hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa Asay ubbay haasayiyaawe kaatiyaa gakeedda. Kaatiyaa Aa golliyaa zaari ahanaw hinttentu ayaw haratuwaappe guyye attiitee?

¹² Hinttentu ta ishatuwaa; hinttentu ta ashonne ta suutsaa. Yaatina, kaatiyaa guyye zaari ahanaw hinttentu ayaw haratuwaappe guyye attiitee?» yaagee, yaagite.

¹³ K'ay Amaasawukka, «Daawite neena, «Neeni ta ashonne ta suutsaa gidikkii? Hachchippe doommina, taani neena Iyoo'aaba sa'aan ta olanchchatoo gadaawaa kessana d'ayooppe, S'oossay taana wod'o!» yaagee, yaagite» yaageedda.

¹⁴ Kaatiyaa haasayay Yihudaa asatuwaa ubbaa wozanaa ittuwaa ootsiide mayzzeedda. Hewaa diraw, untunttu kaatiyaakko kiittiide, «Neenikka ne Asay ubbaykka haa simmite» yaageeddino.

¹⁵ Kaatii simmiide, Yorddaanoosa Shaafaa gakkanaw yeedda. Yihudaa asatuu kaatiyaa mokkanawunne Yorddaanoosa Shaafaa pintsanaw, Gelggala giyaa sa'aa yeeddino.

¹⁶ Baahuriima katamaappe yeedda Biiniyaama zarii, Geera na'ay Shim"i Daawita mokkanaw elleelliide, Yihudaa asatuwaana beedda.

¹⁷ Aanana Biiniyaama zare gideedda sha"a asatuu, Saa'oola soo k'oomay S'iibi, Aa naanay tammanne ichcheshatuunne Aa k'oomatuu laatamatuu de'iino. Untunttu kaatii de'iyaa sa'aa Yorddaanoosa Shaafaa jaamiidde beeddino.

¹⁸ Kaatiyaa soo asaa pintsanawunne kaatiyaa nashechchiyaawaa ootsanaw pin-uwaanna pinniide beeddino.

Geera na'ay Shim"i Yorddaanoosa Shaafaa pinneedda wode, kaatiyaa sintsan guufanniide,

¹⁹ hawaadan yaageedda; «Ta bayzzuwaa kaatii atto go. Ta goday kaatii Yerusalameppe kesiyaa gallassi taani ne k'oomay baleedda balaa neeni hassayoppa. Hewaa ne uluwaan oyk'k'oppa.

²⁰ Ayaw gooppe, ne k'oomay taani nagaraa ootseeddawaa eray; shin neena ta godaa kaatiyaa mokkanaw, Yooseefo soo asaa ubbaappe koyrottaade taani hachche yaad» yaageedda.

²¹ Hewaappe guyyiyaan, S'aruuyi na'ay Abishaayi, «Shim"i Med'inaa Goday okkeedda kaatiyaa shek'k'eedda diraw, I hayk'k'anaw bessenneeyye?» yaageedda.

²² Daawite Abishaaya, «Hinttentoo, S'aruuyi naatoo, hinttentta gatsiyaawe ayee? Hinttenttu hachche taw morkke giditee! Hachche Israa'eelan ay asayne hayk'k'enna! Hachche Israa'eeliyaa kaatii taanattee!» yaageedda.

²³ Kaatii Shim"a, «Neeni hayk'k'akka» yaagiide aw c'aak'k'eedda.

²⁴ K'ay Saa'oola na'ay Manfibosheete kaatiyaa mokkanaw duge wod'd'eedda. Kaatii beedda gallasaappe doommiide, I sarotetsaan guyye simmiyaa gallassi gakkanawukka, Manfibosheete bare gediya meec'c'ibeenna; bare buuchchaa meedibeenna; k'ay bare mayuwaakka meec'c'ibeenna.

²⁵ Manfibosheete kaatiyaana gaketanaw Yerusalameppe yeedda wode, kaatii Aa, «Manfibosheetaa, neeni taananna ayaw babeykkii?» yaagiide oochcheedda.

²⁶ I, «Ta godaw kaatiyaw, taani ne k'oomay sila gidiyaa diraw, «Taani toggaadde kaatiyaana baanaadan ta hariyaa koora» yaagaad. Shin ta k'oomay S'iibi taana c'immeedda;

²⁷ taana ne k'oomaa ta godaw kaatiyaw zigireedda. Neeni ta goday kaatii S'oossaa kiitanchchaa mala; hewaa diraw, neena nashechchiyaawaa kiiteta.

²⁸ Ta aawuwaa aawuwaa Asay ubbay harabaa gidennaan, ta goday kaatii beni wod'anaw bessiyyaa asaa; shin taani ne k'oomay ne maaddappe miyaawantunna maanaadan neeni taw sa'aa immaadda. Yaatina, taani hawaappe aad'd'iyawaa kaatiyaa oochchanaw taw ayba maatay de'ii?» yaageedda.

²⁹ Kaatii Aa, «Neeni darobaa haasayanaw koshshenna. Neeninne S'iibi gadiyaa shaakki akkana mala taani azazay» yaageedda.

³⁰ Manfibosheete kaatiyaa, «Ta goday kaatii saro soo simmaappe attina, ubbabaakka S'iibi akko» yaageedda.

³¹ Gala'aadiyaa Barzzillaayi kaatiyaana ittippe Yorddaanoosa Shaafaa pinnanawunne yaappe Aa moyzzanaw Rogaliima giyaa saappe yeedda.

³² Barzzillaayi laytsay hosphun tammuwaa gideedda c'ima asaa. I daro dure asaa gidiyaa diraw, kaatii Maahinayma kataman de'iyaa wode, kaatiyaw koshshiyaawaa immeedda.

³³ Kaatii Barzzillaaya, «Neeni taananna Yersaalame dendda; taani new yaan koshshiyaawaa immana» yaageedda.

³⁴ Shin Barzzillaayi kaatiyaa, «Taani hawaappe sintsan daro laytsaa de'ikke; yaatina, taani kaatiyaana Yersaalame ayaw boo?

³⁵ Taani ha'i hosphun tammu laytsaa asaa; taani ha'i iitaanne lo'uwaa shaakkaade eranaw danddayayitaa? Taani ne k'oomay ta miyaawaanne ushiyaawaa mal'uwaa shaakkaade eranaw danddayayitaa? Attumawantunne mac'c'awantu yes's'iyaa yetsaa

taani sisanaw danddayayitaa? Yaatina, taani ne k'oomay ta godaw kaatiyaw ayaw gujja tookko gidoo?

³⁶ Taani ne k'oomay Yorddaanoosa Shaafaa pinnaade neena laafa moyzzana. Shin kaatii taw hewaadan kushe zaaranaw ayaw koshshii?

³⁷ Taani ta aawuwaanne ta daay duufuwaaw matan ta kataman hayk'k'ana mala simmay. Ta na'ay Kimihaami hawesh; ta godaana kaatiyaanna ittippe I bo; neena nashechchiyaawaa neeni aw kiiteta» yaageedda.

³⁸ Kaatii, «Kimihaami taananna pinno; neena nashechchiyaawaa taani aw ootsana. K'ay neeni taana oochchiyaawaa ayaanne taani new ootsana» yaageedda.

³⁹ Hewaappe guyyiyaan, Asay ubbay Yorddaanoosa Shaafaa pinneedda; kaatiikka pinneedda. Barzillaaya yeriide anjeeedda; yaatina, Barzillaayi bare soo simmeedda.

⁴⁰ Kaatii pinniide Gelgala biyaa wode, Kimihaamikka aanana ittippe beedda. Yihudaa olanchchatuu ubbatuunne Israa'eeliyaa olanchchatuwaappe baggatuu kaatiyaanna ittippe beeddino.

⁴¹ Hewaappe guyyiyaan, Israa'eelatuub bay kaatiyaakko biide, «Nu ishatuu Yihudaa asatuu kaatiyaanne Aa soo asaa ayaw wuu'eeddinoo? K'ay Aa asaa ubbaanna ittippe Yorddaanoosa Shaafaa ayaw pintseeddino?» yaageeddino.

⁴² Yihudaa asatuu ubbay Israa'eelatuwaa, «Kaatii nuw mata dabbo gidiyaa diraw, nuuni hawaa ootseeddo; yaatina, hinttenttu hewoo ayaw hank'k'ettite? Nuuni kaatiyaa k'umaappe ayentto meeddinooyye? Woy nuuni aappe ayentto nuw akkeeddoyye?» yaageeddino.

⁴³ Israa'eeliyaa asatuu Yihudaa asatuwaa, «Kaatiyaappe tammu kushii nuuna gatsee; hewaa diraw, Daawita matan nuw hintteppe aad'd'o maatay de'ee! Yaatina, hinttenttu nuuna ayaw kad'eedditee? Nu kaatiyaa guyye zaariide ahanaw kasetiide haasayeeddawe nuuna gidokko?» yaageeddino.

Shin Israa'eeliyaa asatuwaappe Yihudaa asatuu haasayaa loytsi wolk'k'antseeddino.

20

Shebaa'i Daawita Bolla Denddeedda

¹ Biiniyaama zare gidiyaa Biikira na'ay Shebaa'a geetettiyaa itti shori bayinna bitanii yaan de'ee. He bitanii malakataa punniide, «Nuuni Daawitana akkiyaa es'say baawa! Isseyya na'aanna nuuni laattanabay baawa! Israa'eeliyaa asatoo, ubbaykka hinttenttu soo hinttenttu soo gelite!» yaageedda.

² Israa'eeliyaa asatuu ubbay Daawita aggiide, Biikira na'aa Shebaa'aana beeddino. Shin Yihudaa asatuu ammanettiide, Yorddaanoosappe Yersaalame gakkanaw, barenttu kaatiyaa kaalleeddino.

³ Daawite bare soo Yersaalame simmeedda wode, kaatiyaa golliyaa naaganaw ashsheeda tammu baakkotuwaaw akki afiide, itti gollen naagissi wotseedda; untunttoo koshshiyaawaa immeedda; shin I untunttunna ak'ibeenna. Untunttu he gollen naaget-tiide, barenttu hayk'k'uwaa gallassay gakkanaw am'iyaadan de'eeddino.

⁴ Hewaappe guyyiyaan kaatii Amaasa, «Yihudaa asaa ubbaa heezzu gallassan taw s'eesaade shiishsha; yaataade neenikka ne huup'iyaw untunttunna shiik'a» yaageedda.

⁵ Amaasi Yihudaa asatuwaa s'eesanaw beedda; shin kaatii aw keereedda gallassaappe gam"eedda.

⁶ Daawite Abishaaya, «Ha"i Biikira na'aa Shebaa'i Abeseloomawaappekka aatsiide nuuna k'ohanawaa. Ne godaa k'oomatuwaa akkaade neeni Aa k'atamaa kaala. Hawe d'ayooappe, I gimbetteedda katamatuwaa demmiide nuuppe kessi akkana» yaageedda.

⁷ Iyoo'aaba asatuu, kaatiyaa naagiyaawantunne mino olanchchatuu ubbay Abishaayaana Biikira na'aa Shebaa'a yederssanaw Yersaalameppi keesiide beeddino.

⁸ Unttunttu biide Gabaa'oonan de'iyaa wogga zaallaa gakkiiyaa wode, Amaasi untuntunna gaketanaw yeedda; Iyoo'aabe olaa mayuwaaw mayyi utteedda; bare s'eessan mashshaa shookuwaanna aatsi wotseedda sak'k'iyaa danc'c'eedda. I sintawukko tang-gishin, he mashshay shookuwaappe kessi akkiide wod'd'eedda.

⁹ Iyoo'aabe Amaasa, «Ta ishaw, neeni saro de'ay?» yaageedda; Iyoo'aabe Amaasa yeranaw bare ushechcha kushiyan Aa buuchchaa oyk'k'eedda.

¹⁰ Shin Amaasi Iyoo'aaba haddirssa kushiyan de'iyaa mashshaa be'ibeenna; hewaa diraw, aappe naagettiibeenna. Iyoo'aabe Aa uluwaa c'addiide, Aa marac'c'iyaa biitan k'ok'ofeedda; laa'entsuwaaw c'adettennankka Amaasi ellekka hayk'k'i basheedda.

Hewaappe guyyiyaan, Iyoo'aabinne Aa ishaa Abishaayi Biikira na'aa Shebaa'a k'atamaa kaalleeddino.

¹¹ Iyoo'aaba asatuwaappe ittuu Amaasa anha matan ek'k'iide, «Iyoo'aaba dosiyaawenne Daawitewaa gidiiyaawe ooninne Iyoo'aaba kaallo» yaageedda.

¹² Amaasi ogiyaa giddo baggan kunddiide, bare suutsan bayyiide giseedda. Olanchchatuu ubbay yiide, he sa'aan ek'k'eeddawaa he bitanii be'eedda saannakka Amaasa anhaa ogiyaappe gas'aa shoyk'aw goochchi yeggiide, Aa bolla mayuwaaw oleedda.

¹³ Amaasa ogiyaappe diggeeddawaappe guyyiyaan, Biikira na'aa Shebaa'a paanaa kaalanaw olanchchatuu ubbay Iyoo'aabana beeddino.

¹⁴ Shebaa'i Israa'eeliyaa zaratuwaa ubbaa biittaana aad'd'iidde, Aabeeli-Beetimaa'ika giyaa katamaa gakeedda. Beeratuwaa biittaana aad'd'ishshin, Asay ubbay shiik'iide Aa kaalleedda.

¹⁵ Iyoo'aabana de'iyaa asatuu ubbay gakkiiide, Shebaa'a Aabeeli-Beetimaa'ika kataman yuuyyi aad'd'iide dooddeeddino. Unttuntu katamaa gimbbiyaan zempissiide biittaa dooreeddino. K'ay Iyoo'aabana de'iyaa asatuu ubbay gimbbiyaa kolanaw bookkino. Unttuntu bookkishin,

¹⁶ katamaappe itti eranchcha mishirata untuntta s'eesaade, «sisite! sisite! Biide, Iyoo'aaba s'eegite. Taani aw odiaabay de'ee» yaagaaddu. I mishiratikko biina Aa,

¹⁷ «Neeni Iyoo'aabee?» yaagaade oochchaaddu.

I, «Ee, taana» yaageedda.

Mishirata Aa, «Taani ne k'oomata giyaawaa sisa» yaagaaddu.

Iyoo'aabe, «Taani sisay» yaageedda.

¹⁸ Mishirata Iyoo'aaba, «Beni wode Asay «Aabeela katamaappe ne ooshaw zaaruwaa demma» yaagee; hewaw yewuu wuree.

¹⁹ Israa'eeliyaa gidдон saro de'iyaa ammanettiyyaa Asay nuuna. Israa'eeliyaa biittan de'iyaa Aaye katamaa neeni bayzzanaw malaasa. Neeni Med'inaa Godaa buzo biittaa ayaw d'ayssanaw koyay?» yaagaadde haasayaaddu.

²⁰ Iyoo'aabe izo, «Hewe taappe haakko! Bayzziyaawe woy d'ayssiyaawe taappe haakko!

²¹ Yewuu hewaa gidenna; Efireema gezziyaappe Biikira na'aa Shebaa'a geetettiyyaa itti bitanii Kaatiyaa Daawita bolla bare kushiyaa dentseedda. He bitaniyaa taw sheed'd'ite; yaatooppe, taani katamaappe baana» yaageedda.

Mishirata Iyoo'aaba, «Aa huup'ii gimbbiyaa s'eeraana new olettana» yaagaaddu.

²² Hewaappe guyyiyaan, mishirata bare era zoriyaanna asaa ubbaakko baaddu. Hewaa diraw, Asay Biikira na'aa Shebaa'a k'ood'iyaaappe huup'iyaa Iyoo'aabaw oleedda. Yaatina, Iyoo'aabe malakataa punneedda; Asay ubbay katamaappe kesiide, bare soo bare soo beedda; Iyoo'aabe kaatiyaakko Yerusaalame simmeedda.

Daawita Oosanchchatuwaa

²³ Iyoo'aabe Israa'eeliyaa olanchchatuu ubbaw gadaawaa; Yoodaawe na'ay Banaayi Daawita naagiyaan olanchchatuu kaappuwaa.

²⁴ Adooniraami wolk'k'an c'oo ootsiyaawanttu kaappuwaa; Ahiluuda na'ay Yoosaafes'e haneeddabaa s'aafiyaawaa.

²⁵ Susi waanna s'aafiyya; S'aadook'inne Abiyaataare k'eesetuwaa.*

²⁶ Yaa'iira katamaa asaa gidiiyaa Irikka Daawitaw k'eesatuwaa.

Wurssetsa Laytsatuwaa

21

(21:1–24:25)

Saa'oola Yaratuwaa Bolla Wod'd'eedda Pirddaa

¹ Daawite kaateedda wode, heezzu laytsaa kumentsaa biittay koshateedda. Hewaa diraw, Daawite Med'inaa Godaa oochcheedda; Med'inaa Goday Aa, «Hewe haneed-dawe Saa'oola Asay gusseedda suutsaa dirassa; ayaw gooppe, I Gabaa'oonaa asatuwaa wod'eedda» yaageedda.

² Hewaa diraw, kaatii Gabaa'oonaa asatuwaa s'eesiide haasaysseedda. Gabaa'oonaa asatuu Israa'eeliyaa zariyaa gidikkino; untunttu Amooore biittaa asatuwaappe at-teeddawantta. Israa'eelatuu untuntta ashshanaw untunttunna c'aak'k'eteeddino; shin Saa'ooli Israa'eeliyawunne Yihudaw mishetteedda diraw, untuntta ubbaanna d'ayssanaw doommeedda.

³ Daawite Gabaa'oonaa asatuwaa, «Taani hinttentoo ayaa ootsoo? Med'inaa Godaa buzo biittaa hinttentu anjjana mala, taani hinttentoo ayaa ac'c'oo?» yaageedda.

* **20:25 Susi:** Ibraawetsuwaan «Shawa» geetettee; ha bitanii Ibraawetsuwaan oyddu duma duma sunsan s'eesettee.

⁴ Gabaa'oonaa asatuu zaariide kaatiyaa, «Nuupenne Saa'oolappe gidduwaan, woy nuupenne Saa'oola golliyaa asaappe gidduwaan de'iyaa yewuu work'k'aa woy biraa yewuwaa gidenna; k'ay nuuni Israa'eeliyaa gidдон itti uraanne wod'anaw nuw maataa baawa» yaageeddino.

Daawite untuntta, «Yaatina, taani hinttentoo ayaa ootsanaw koyiitee?» yaagiide oochcheedda.

⁵ Untunttu kaatiyaa, «Saa'ooli nuuna d'aysseedda; nuuppe ay asayenne Israa'eeliyaa zawaan hak'anne pas'a attenaadan mak'etteedda.

⁶ Hewaa diraw, Saa'oola yaraappe laappun attuma asatuwaa nuw aatsaade imma; Med'inaa Goday dooriide kaateyedda Saa'oola kataman Gib'an Med'inaa Godaa sintsan nuuni untuntta kak'kana» yaageeddino.

Kaati untuntta, «Taani untuntta hinttentoo aatsaade immana» yaageedda.

⁷ Saa'oola na'ay Yoonataanne Daawite Med'inaa Godaa sintsan c'aak'keedda c'aak'uwaa diraw, Saa'oola na'aa Yoonataana na'aa Manfibosheeta kaatii ashseeda.

⁸ Shin Daawite Aata naatta Ris'ifa Saa'oolaw yeledda laa'u attuma naanaa, Arm-moonanne Manfibosheeta, k'ay Saa'oola naatta Meraaba Mahoola katamaappe yeedda Barzzillaaya na'aa Adirii'eelaw yeledda ichcheshu naanaa akkeedda.

⁹ Gabaa'oonaa asatoo aatsiide immeedda; untunttu untuntta Med'inaa Godaa sintsan deriyaa huup'yaan kak'keeddino; laappunatuukka ittippe hayk'keeddino; katsaa c'akan, banggaa c'akay doommiyaa wodiyaan untuntta wod'eeddino.

¹⁰ Aata naatta Ris'ifa maak'iyaa akkaade, zaallaa bolla barew hiis'aaddu; katsaa c'akkiyaa aginay doommiyaa gallasaappe biide anhatuwaa bolla iray saluwaappe wod'd'anawaa gakkanaw, gallassi saluwaa kafotuu woy k'amma sa'aa do'atuu bochchen-naadan naagaaddu.

¹¹ Saa'oola baakkata, Aata naatta Ris'ifa ootseeddawe Daawitaw odetteedda.

¹² Daawite biide, Saa'oola mek'etsaanne Aa na'aa Yoonataana mek'etsaa Gala'aaden de'iyaa Yaabeesha katamaa asatuwaappe akkeedda. Piliss'eema asatuu Saa'oolanne Aa naanaa Gilbbo'a deriyaan wodiide, Beetishaana gutaran kak'keeddaawaappe guyyiyaan, he gutaraappe Gala'aaden de'iyaa Yaabeesha asatuu k'osuwaaan akkeeddino.

¹³ Daawite Saa'oola mek'etsaanne Aa na'aa Yoonataana mek'etsaa he saappe aheedda; k'ay suletteedda laappun asatuwaappe mek'etsaakka shiishsheeddino.

¹⁴ Saa'oola mek'etsaanne Aa na'aa Yoonataana mek'etsaa Biiniyaama biittan S'elaa'a kataman de'iyaa Aa aawuwaa K'iisa duufuwaan moogeeddino. Kaatii azazeeddawaa ubbaa untunttu poleeddino; hewaappe guyyiyaan, untunttu he biittaw woosseedda woosaa S'oossay siseedda.

Piliss'eema Asatuwaana Oletteedda Olatuwaa
(1 Od. 20:4-8)

¹⁵ Piliss'eema asatuwaananne Israa'eeliyaa asatuwaana laa'entsuwaa olay dend-deedda; Daawite bare asatuwaana beedda. Piliss'eematuwaana olettiide Daawite daabureedda.

¹⁶ Adussa mino asatuwaa yaraappe gidiyaa Yishibibanooba giyaa itti bitanii de'ee; I oyk'keedda tooray heezzu kiilo giraamenne bagga dees'iyaa, nahaasiyaa geetettiyaa birataappe k'os'etteeddawaa; I ooratsa mashshaa danc'c'i utteedda. Yaateeddawe «Taani Daawita wod'ana» geedda;

¹⁷ shin S'aruuyi na'ay Abishaayi Daawita ashseeda; Piliss'eemiyaa shoc'iide wod'eedda. Hewaappe guyyiyaan Daawita asatuu Daawita, «Israa'eeliyaa s'omppii to'ennaadan neeni laa'entso ubbakka nuunanna olaw baakka» yaagiide c'aak'keeddino.

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan, Gooba geetettiyaa sa'aan Piliss'eema asatuwaana olay oletteedda; Huushappe yeedda Sibbakaayi adussa mino asatuwaa yaraappe gidiyaa Saafa wod'd'eedda.

¹⁹ K'aykka he sa'aan Piliss'eema asatuwaana hara olay oletteedda; Beeteleheemeppe yeedda Yaa'iira na'ay Elihanaani, tooraa toomay shemayinniyaa wondarashiyaa keeshshatto, Gaate katamaappe yeedda Gooliyaada wod'eedda.

²⁰ K'aykka Gaate kataman hara olay oletteedda. He sa'aan itti wogga adussa bitanii de'ee. He bitaniyaw itti itti kushiyan usuppun birad'd'etuu, itti itti gediyaankka usuppun birad'd'etuu, ubbaana laatamanne oyddu birad'd'etuu de'iino. Ikka adussa mino asatuwaa yaraappe gidiyaa asaa.

²¹ He bitanii Israa'eeliyaa naasseedda wode, Daawita ishaa Shaama na'ay Yoonataani Aa wod'eedda.

²² He oyddatuu Gaate kataman de'iyaa adussa mino asatuwaa yaratuwaa. Unttuntta Daawitenne Aa asatuu wod'eeddino.

22

*Daawite S'ooni Simmiide Yes's'eedda Yetsaa
(Maz. 18)*

¹ Med'inaa Goday Aa morkkatuwaa ubbaa kushiyaappenne Saa'oola kushiyaappe ashsheeda gallassi Daawite Med'inaa Godaw ha yetsaa yes's'eedda.

² «Med'inaa Goday taw wogga zaallaa;

Taani ollaappe naagettiyaa miis'aa;

I taana ashshiyaaawaa.

³ Ta S'oossay taani aakko bak'atiyaa ta wogga zaallaa.

I ta gondalliyyaa;

I taana ashshiyaa wolk'k'aama.

I taani k'osetta attiyaa sa'aa;

I taana makkalanchcha asatuwaappe ashshee.

⁴ Galatay bessiyaa Med'inaa Godaa taani s'eesay;

I ta morkkatuwaappe taana ashshee.

⁵ «Hayk'k'uwaa beetay ta heeraan sirimettee;

bashshay di'uwaadan taana muukkeedda.

⁶ Duufuwaa wodoruu taana k'achchana hanee;

hayk'k'uu p'iriyaaadan taana oyk'k'eedda.

⁷ Taana metuu iissina Med'inaa Godaa s'eesaad;

«Taana maadda» gaade ta S'oossaw waassaad.

I bare Geeshsha Golliyaan ta kooshshaa siseedda;

taani waasseedda waasuu Aa haytsaan wod'd'eedda.

⁸ «S'oossay hank'k'etteedda diraw,

Biittay yiik'k'iyiik'k'iide k'aas's'eedda;

deretuwaa s'ap'uu gaji gaji kokkoreedda.

⁹ Aa siid'iyaaappe hank'k'uwaa c'uway c'uwatteedda;

Aa doonaappe miyaa tamaa lac'uunne s'uuggiyaa bonk'k'uu kesseedda.

¹⁰ Saluwaa I p'alk'k'iide, duge wod'd'eedda.

He wode Aa gediyaappe garssanna med'eedda shaarii de'ee.

¹¹ K'efiyaana de'iyaa kiitanchchatuwaan,

kiruubetuwaan uttiide paalleedda;

c'arkkuwaa k'efiyaa bollan beetteedda.

¹² Barena d'uman kammeedda;

Aa dunkkaanii iraanna med'eedda shaariyaa.

¹³ Aa sintsan de'iyaa wolk'k'aama poo'uwaappe

tamaa lac'uu kesseedda.

¹⁴ «K'ay Med'inaa Goday guguntsaadan saluwaappe guummeedda.

Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossay bare kooshshaa siseedda.

¹⁵ Bare wonddaafiyaa Aadaa yeddiide,

bare morkkatuwaa laaleedda.

Walk'k'antsaa poo'uwa kiittiide,

unttuntta yederseedda.

¹⁶ Med'inaa Goday seereedda wodenne,

hank'k'ettiide peenuuk'eedda wode,

Abbaa haatsay giseedda biittay betteedda.

K'ay sa'aa baasuukka k'onc'c'eedda.

¹⁷ «S'oossay bollappe kushiya duge yeddiide, taana oyk'k'eedda;

c'iimma haatsaappe taana keseedda.

¹⁸ I taana ta wolk'k'aama morkkiyaappenne

taana is's'iyawanttuppe ashsheeda;

ayaw gooppe, untunttu taw loytsi daro wolk'k'aama.

¹⁹ Ta waayiyaa gallassi,

untunttu ta bolla denddeeddino;

Shin Med'inaa Goday taana zempissiyaawaa.

- ²⁰ I taana aako sa'aa keseedda;
taanan nashetteedda diraw, taana ashsheeda.
- ²¹ «Ta s'illotetsaadan Med'inaa Goday taw c'iggeedda;
Ta kushiya geeshshatetsaadan I taw zaareedda.
- ²² Taani Med'inaa Godaa ogiyaa kaalaad;
taani ta S'oossaa aggaade wora babeykke.
- ²³ Taani Aa higgiyaa ubbaa naagaad;
Aa wogaa poliyaawaa aggabeykke.
- ²⁴ Taani Aa sintsan suure de'aad;
taani taana nagaraappe naagaad.
- ²⁵ Hewaa diraw, Med'inaa Goday taw
ta s'illotetsaadaaninne ta geeshshatetsaadan zaareedda.
- ²⁶ «Abeet S'oossaw, ammanettiyaawanttoo neeni ammanettiyaawaa;
suuretoo neenikka suure.
- ²⁷ Geeshshatoo neenikka geeshsha;
shin geellatoo neeni c'inc'c'a.
- ²⁸ Barentta zik'k'issiyaawantta ashshaasa;
shin barentta d'ok'k'issiyaawantta zik'k'issanaw neeni untuntta s'eellaasa.
- ²⁹ Abeet Med'inaa Godaw, ta s'omppii neena;
Med'inaa Goday poo'issina, ta d'umay kichchee.
- ³⁰ Ne maaduwaan taani ta morkke olanchchatuu bolla woraajjay;
ta S'oossan taani untuntta miis'aa s'eeraana guppa aad'd'ay.
- ³¹ S'oossaa ogii suure.
Med'inaa Godaa k'aalay ammanettiyaawaa.
- Aakko bak'atiyaa ubbatoo I gondalle.
- ³² Med'inaa Godaappe attina, hara s'oossi baawa;
Nu S'oossaappe attina,
hara wogga zaalli baawa.
- ³³ Taw wolk'k'aa immiyaawenne
ta ogiyaa saro ootsiyaawe
S'oossaattee.
- ³⁴ I ta gediya
gen'iyaa gediyaadan minisee.
Taana d'ok'k'a gishuwaan sarotetsaan wotsee.
- ³⁵ I ta kushiya olaa meezeyee;
Hewaa diraw, taani ta k'esiyaan,
nahaasiyaa giyaa birataa wonddaafiyaan dafaade dukkay.
- ³⁶ «Taana ashshiyaa ne gondalliyaa
neeni taw immaadda;
Ne lo'o okkay taana gitayee.
- ³⁷ Taani hamettiya sa'aa aassaasa;
hewaa diraw, ta gedii halis's'ibeena.
- ³⁸ Ta morkkatuwaa taani yederssaade mentsereetsaad;
Taani untuntta d'ayssennan de'aadde guyye simmabeykke.
- ³⁹ Taani untuntta laa'entso dendennaadan shoc'aad;
untunttu ta gediyaan kunddeeddino.
- ⁴⁰ Olaw taana wolk'k'aa danc'c'issaadda;
taananna gaaddatiyaawantta taw gulbbatissaadda.
- ⁴¹ Ta morkkatuwaa ta sintsaappe guyye bak'atissaada;
taana is's'iyaawantta taani d'ayssaad.
- ⁴² Barentta maaddiyaawaa koyeeddino;
shin ooninne untuntta ashshibeenna.
Med'inaa Godaakka untunttu s'eeseeddino;
shin I untunttoo koyyibeenna.
- ⁴³ Taani untuntta baanaadan liik'issaad;
ogiyaan de'iyaa urk'k'aadankka untuntta dirs's'ereetsaade yed'd'aad.
- ⁴⁴ «Ta asaa makkalaappe taana ashshaada.

- Kawutetsatuwaa bolla suntsaade, taana naagaadda;
 taani erenna Asay taw moodetteedda.
⁴⁵ Allaga gade asaykka ta sintsan gulbbatee.
 Untunttu ta waariyaa sisiide,
 taw azazettiino.
⁴⁶ Untunttu wozanaa kahaa bayiino.
 Barenttu naagettiyaa miis'aappe kokkoriidde yiino.
- ⁴⁷ «Med'inaa Goday de'ee! S'oossay,
 ta wogga zaallay galatetto.
 S'oossay, taana ashshiyaa zaallay,
 d'ok'k'u d'ok'k'u go.
⁴⁸ I ta haluwaa kessiyaa S'oossaa;
 kawutetsatuwaa taappe garssanna wotsiyaawaa.
⁴⁹ Ta morkkatuwaappe taana kessi akkiyaawaa.
 Abeet S'oossaw, neeni taananna gaaddatiyaawanttu bollan
 taana d'ok'k'u d'ok'k'u ootsaasa.
 Makkalanchcha asatuwaappe neeni taana ashshaasa.
⁵⁰ Hewaa diraw, taani
 Med'inaa Godaa kawutetsatuwaa giddon galatana;
 taani ne suntsaakka sabbana.
- ⁵¹ «S'oossay bare kaatiyaw
 s'oonuwaa bollan s'oonuwaa immee.
 Bare okkeeddawoo, Daawitewunne Aa zeretsaw,
 aggena siik'uwaa med'inaw besse»
 yaagiide yes's'eedda.

23

- Daawite wurssetsan Haasayeedda K'aalatuwaa*
¹ Hawanttu Daawite wurssetsan haasayeedda k'aalatuwaa.
 Isseya na'ay Daawite haasayee;
 S'oossay d'ok'k'u d'ok'k'u ootseeddawe,
 Yaak'ooba S'oossay okkiide kaateyeeddawe,
 Israa'eelan lo"o mazimuriyaa kesseeddawe hawaadan yaagee:
- ² «Med'inaa Godaa Ayyaanay ta baggana haasayee;
 Aa k'aalay ta ins's'arssan de'ee.
³ Israa'eeliyaa S'oossay haasayeedda;
 Israa'eeliyaa Zaallay taana hawaadan yaageedda;
 «S'illotetsan gadiyaa mooddiyaa kaatii,
 S'oossaw yayyiidde kaatetiyyaa kaatii,
⁴ shaarii baynna guuran doliyaa s'alk'k'iyaa poo'uwaa mala.
 He uray iray bukki simmina,
 biittappe maataa dolisiyaa book'alssaa mala» yaageedda.
- ⁵ «Tumu ta golliyyaa Asay S'oossaa sintsan suure.
 I taananna med'ina k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'eteedda;
 ubbabaykka ha k'aalaa c'aak'uwaa giddon giigiidenne minniide utteedda.
 S'oossay taw s'oonuwaa immana;
 k'ay taani amotteeddawaa ubbaa I tumuppe polana.
⁶ Shin iita asatuu ubbay
 kushiyan shiishshanaw hanenna aguntsatuwaadan
 wora olettana.
⁷ Aguntsatuwaa bochchiyaa ooninne
 birataa woy tooraa toomaa bare kushiyan oyk'k'anaw koshshee.
 He aguntsay barenttu de'iyaa sa'aan ees's'ana»
 yaageedda.
- Daawita Mino Asatuwaa*
(1 Od. 11:10-41)

⁸ Daawita asatuwaa minotuu suntsay hawaappe kaalliide s'aafetteedda. Untuntuppe heezzatuu loytsi eretteeddawantta. Heezzatuuwaappe koyruu Taahikimoonappe yeedda Yooshebi-Baashebeeta geetettee; I itti gede olan bare tooraan hosppun s'eetu asaa wod'eedda.

⁹ Heezzu mino asatuwaa gidдон Aa kaalliide de'iyaa Ahoohiyaa Dooddo na'aa El'aazara. Itti gallassi inne Daawite olaw shiik'eedda Piliss's'eematuwaa naasseeddino; hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay guyye simmeedda.

¹⁰ Shin I bare sa'aan min ek'k'iide, Aa kushii s'alaliide, mashshaanna oyk'k'ettana gakkanaw, Piliss's'eema asatuwaa shoc'eedda. He gallassi Med'inaa Goday wolk'k'aama s'oonuwaa immeedda. Olay ek'k'ina, olanchchatuu El'aazarakko simmiide yeeddino; shin untuntuu hayk'k'eedda Piliss's'eematuwaappe olaa mayuwaa k'aareeddinoppe attina, harabaa ootsibeykkino.

¹¹ Aappe kaalliyaawe k'ay Haaraarappe yeedda Age na'aa Shamma. Itti gallassi Piliss's'eema asatuu missirii kumi utteedda shoyk'an shiik'eeddino; Israa'eeliyaa asatuu untuntuu sintaappe bak'atteedino.

¹² Shin Shammi shoyk'aw gidдо bazuwaan min ek'k'iide oletteedda. Piliss's'eema asatuwaa shoc'iide dippi ootseedda. Med'inaa Goday wolk'k'aama s'oonuwaa immeedda.

¹³ Katsaa c'akan hattamu mino asatuwaappe heezzatuu Daawitakko Adulaama katamaa matan de'iyaa gonggoluwaa beeddino. He wode Piliss's'eema olanchchatuu Rafayma Wombban shiik'i utteeddino.

¹⁴ He wode Daawite geesuwaa gidдон de'ee; Piliss's'eema olanchchatuu c'itay k'ay Beeteleheemen de'ee.

¹⁵ Daawite haatsaa ushanaw amottiide, «Beeteleeme katamaa penggiyaa lank'k'iyaaan de'iyaa pulttuwaa haatsaappe taana ooni ushshanddeeshsha!» yaageedda.

¹⁶ Heezzu mino asatuu Piliss's'eema olanchchatuu mootsaa aad'd'iide, Beeteleeme katamaa penggiyaan de'iyaa pultuwaappe haatsaa duuk'k'iide Daawitaw aheeddino. Shin I ushennaan is's'eedda; Med'inaa Godaa sintsan tigiide,

¹⁷ «Abeet Med'inaa Godaw, hawaa ushanawe taappe haakko! Ha haatsay barenttu shemppuwaa sheneko giide s'aliide beedda asatuwaa suutsaa gidennee?» yaagiide ushennaan is's'eedda.

Ha heezzu mino asatuu hawaa ootseeddino.

¹⁸ S'aruuyi na'aa Iyoo'aaba ishay Abishaayi hattamatoo kaappuwaa; I heezzu s'eetu asatuwaa bare tooraan olettiide wod'eedda; yaatiide ikka hara heezzatuuwaadan eretteedda.

¹⁹ I hattamatuwaappe aad'd'iide bonchchetteedda asaa; I untuntuu kaappuwaa gideedda. Gidooppenne, I he heezzatuuwa payduwaan baawa.

²⁰ K'ay K'abs's'i'elappe yeedda Yoodaaha na'ay Banaayikka mino asaa. I mino oosatuwaa ootseedda. I laa"u eretteedda Moo'aabe asatuwaa wod'eedda. K'ay shachchay dariyaa itti gallassi ollaa duge geliide, gaammuwaa wod'eedda.

²¹ K'ay Gibs'e bitaniyaa itti wolk'k'aama wod'eedda; Gibs'e bitanii tooraa oyk'k'eedda; shin I dullaa oyk'k'iide Aa bolla beedda; Aa kushiyaappe tooraa bonk'k'i akkiide, Aa tooraan Aa wod'eedda.

²² Yoodaaha na'ay Banaayi hawantta ootseedda. Aa suntsaykka he heezzatuuwaadan eretteedda.

²³ I hattamatuwaa gidдон daro bonchchetteedda; shin I heezzatuuwa payduwaan baawa. Daawite Aa barena naagiyaa olanchchatoo kaappuwaa keseedda.

²⁴ He hattamatuwaa gidдон de'iyaa wanttu: Yoo'aaba ishaa Asaaheela, Beeteleheemeppe yeedda Dooddo na'aa Elihanaana,

²⁵ Haroodappe yeedda Shammanne Eliik'a,

²⁶ Pals's'a yara gidiyaa Helees'a, Tak'o"appe yeedda Ik'k'eesha na'aa Ira,

²⁷ Anatootappe yeedda Abi'eezera, Huushappe yeedda Mabunaaya,

²⁸ Ahooha yara gidiyaa S'almoonaa,

²⁹ Nas'oofappe yeedda Maahiraayanne Ba'aana na'aa Heleeba, Biiniyaama biittappe, Gib"appe yeedda Ribaaya na'aa Ittaaya,

³⁰ Pir"aatoonappe yeedda Banaaya, Ga'aasha Zanggaaraa matappe yeedda Hiddaaya,

³¹ Aarabappe yeedda Abi'albboona, Baahiruumappe yeedda Azimaaweeta,

³² Sha'albboonappe yeedda Eliyaahiba, Yaasheena naanaa, Yoonataana,

³³ Haaraarappe yeedda Shamma, Haaraarappe yeedda Sharaara na'aa Ahi'aama,

³⁴ Maa'ikappe yeedda Ahasabaaya na'aa Elifelees'a, Giiloppe yeedda Akis'oofeela na'aa Elii'aama,

³⁵ K'armmeloosappe yeedda Hes'ira, Araba katamaappe yeedda Pa'araaya,

³⁶ S'ooba katamaappe yeedda Naataana na'aa Yigi'aala, Gaadappe yeedda Baana,

³⁷ Amoonappe yeedda S'elek'a, S'aruuyi na'aa Yoo'aaba ola miishshaa tookkiyaa Ba'erootappe yeedda Naahiraaya,

³⁸ Yatira yara gidiyaa Ira, Yatira yara gidiyaa Gaareebanne

³⁹ Hiitiyaa Ooriyoona. Unttuntu ubbaanna hattamanne laappuna.

24

Daawite Asaa Paydisseedda

(1 Od. 21:1-27)

¹ K'aykka Med'inaa Godaa hank'k'uu Israa'eeliyaa bolla ees's'i kesseedda; yaatina, S'oossay Daawita untntuntu bolla dentsetsiide, «Ba; Israa'eelanne Yihudaa asaa payda» yaageedda.

² Hewaa diraw, kaatii Iyoo'aabanne aanana de'iyaa olanchchatuwaa kaappatuwaa hawaadan yaageedda; «Israa'eeliyaa zaratuwaa giddo Daanappe biide Berssaabehe gakkanaaw biide untntuntu aappunento taani erana mala, Israa'eeliyaa asaa paydite» yaageedda.

³ Shin Iyoo'aabe kaatiyaa, «Med'inaa Goday ne S'oossay ha de'iyaa asaa bolla s'eetu kushiya gujjo! Hewaa ne ayfii, ta godaa kaatiyaa ayfii be'o! Shin ta goday kaatii ayaw hewaa malaa ootsanaaw koyii?» yaageedda.

⁴ Shin kaatiyaa k'aalay Iyoo'aabanne olanchchatuu kaappatuwaa s'ooneedda. Untntuntu kaatiyaa sintsaappe kesiide, Israa'eeliyaa asaa paydanaw beeddino.

⁵ Untntuntu Yorddaanoosa Shaafaa pinneeddawaappe guyyiyaan, zanggaaraappe gedissa baggan de'iyaa Aaro'eera kataman utteeddino; hewaappe k'ay Gaade aad'd'iidde Yaa'izeera gakeeddino.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, untntuntu Gala'adenne Hiitetuwaa biittan de'iyaa K'aadeesa beeddino; he saappe k'ay Daana katamaa beeddino; hewaana Sidoona katamaa beeddino.

⁷ He saappe denddiide, S'iirsoosa katamaa geessuwaanne Hiwetuwaanne Kanaanetuu katamaa ubbaa beeddino. Wurssetsan k'ay Yihudaa Neegeeban de'iyaa Berssaabehe katamaa beeddino.

⁸ Untntuntu biittaa ubbaa yuuyyiide, uduppun aginanne laatamu gallassaa gam'eeddawaappe guyyiyaan, Yersaalame katamaa simmeeddino.

⁹ Iyoo'aabe paydeedda asaa payduwaa kaatiyaa erisseeddawaadan Israa'eelan mashshaan olettanaaw danddayiyaa hosppun s'eetu sha"a; mino olanchchatuu de'iino; Yihudaan k'ay ichcheshu s'eetu sha"ay de'iino.

¹⁰ Asaa paydeeddawaappe guyyiyaan, Daawita wozanay shabberetteedda; hewaa diraw, Daawite Med'inaa Godaa, «Taani ha kiitan wolk'k'aama nagaraa ootsaad. Shin ha"i abeet Med'inaa Godaw, taani neena woossay; ta bayzzuwaa, ne k'ooma bayzzuwaa k'uc'c'a. Taani daro eeyyabaa hanaad» yaageedda.

¹¹ Wontetsa gallassi guura, Daawite gisuwaappe denddeedda wode, Daawitaw timbitiyaa odiiyaa Gaadakko Med'inaa Godaa k'aalay yiide,

¹² «Ba; Daawita, «Med'inaa Goday neena, «Taani neena heezzubaappe dooruwaa bessay; taani ne bolla polanaaw taw untntuntuppe ittuwaa doora» yaagee, yaaga» yaageedda.

¹³ Gaadi Daawitakko biide, «Heezzu laytsaa ne biittay koshatanawaa dooray? Woy ne morkketuu neena yederessishin, heezzu aginaa neeni untntuntu sintsaappe bak'atanawaa dooray? woy ne biittaa bolla heezzu gallassaa iita harggii yaanawaa dooray? Ane ha"i k'ofaa k'achchaade, taani taana kiitteeddawoo zaariyaawaa oda» yaageedda.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan Daawite Gaade, «Taani loytsi un'ettaad. Med'inaa Godaa maarotetsay wolk'k'aama gidiyaa diraw, nuuni ane Aa kushiyan kunddoytte; taana asatuwaa kushiyan kunddissoppa» yaageedda.

¹⁵ Hewaa diraw, wontappe biide bare geedda gallassay gakkanaaw, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa biittan iita harggiyaa kiitteedda; Israa'eeliyaa zawaan Daanappe biide Berssaabehe gakkanaaw, laappun tammu sha"a Asay hayk'keedda.

¹⁶ Yersaalame katamaa d'ayssanaaw kiitanchchay bare kushiya yeddeedda wode, Med'inaa Goday he gakeedda boshaw kayyotteedda; asaa shoc'iyaa kiitanchchaa, «Agga! Hewe gidana!» yaageedda. Med'inaa Godaa kiitanchchay he wode Yaabuusiya Ornna uddumaan de'ee.

¹⁷ Asaa shoc'iyaa kiitanchchaa Daawite be'eedda wode, Med'inaa Godaa, «Be'al Nagaraa ootseeddawe taana; taani bayzzaad! Ha dorssatuu, untntuntu ay ootseeddino? Hayyanaa, taananne ta aawuwaa soo asaa neeni murana mala taani woossay» yaageedda.

¹⁸ He gallassi Gaadi Daawitakko yiide, «Ba; pude Yaabuusiya Ornna udduma baade, Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa yaan gimba» yaageedda.

¹⁹ Daawite Med'inaa Goday Gaade baggana azazeeddawaadan pude beedda.

²⁰ Ornni duge s'eelliyaa wode, kaatiinne Aa asatuu barekko yiyaawantta be'eedda; gas'aa kesiide, bare deemuwaa sa'aa gatsiide, kaatiyaw goynnneedda.

²¹ Ziggiide Ornni, «Ta goday kaatii bare k'oomaakko, taakko ayaw yeeddee?» yaageedda. Daawite, «Asaa bollaappe boshay kichchanaadan taani Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa gimbbanaw, ne udduma shammanaw yaad» yaageedda.

²² Ornni, «Ta goday kaatii bare koyeeddawaa ayaanne akkiide yarshsho! Be'a; s'uuggiyaa yarshshoo booratu, eetsiyaa mitsaw k'ay katsaa bukkiyaa miishshatuunne booraa morgge mitsatuu hawanttushi.

²³ Kaatiyaw, hawaa ubbaa taani Ornni kaatiyaw immay» yaageedda. K'aykka Ornni kaatiyaa, «Med'inaa Goday ne S'oossay ne yarshshuwaa akko» yaageedda.

²⁴ Shin kaatii Ornna, «tuytti, haakko! Taani tumuppe miishshan shammana; ayaw gooppe, miishshaa akibeenna s'uuggiyaa yarshshuwaa taani Med'inaa Godaw, ta S'oossaw, yarshshikke» yaageedda.

Hewaa diraw, kaatii uddumaappe booratuwaa Ornnappe ishatamu s'agaraa biran shammeedda.

²⁵ Daawite he sa'aan yarshshiyaa sa'aa gimbbiide, s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittip-petetsaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw yarshsheedda; yaatina, Med'inaa Goday he biittaa diraw woosettiide woosaa sisiide, boshaa Israa'eeliyaappe diggeedda.

Koyro Kaatatuwaa Mas'aafaa Geluwaa

Kaatatuwaa Mas'aafaa koyro shaakuu, Sammeela mas'aafatuwaa laa"atuwaan doometeedda, Israa'eeliyaa biittaa kaatetuwwaa taarikiyaappe atteeddawaa kaalliide ode. Mas'aafaa heezzu waanna waanna kifiletuwaan shaakki s'eellanaw danddayeetto.

1. Solomone bare aawuwaa Daawita sa'aan Israa'eelanne Yihudaa kaatiyaa gidiyaawaanne Aa aawuwaa Daawita hayk'uwaabaa ode.
2. K'ay ha mas'aafay Solomone kawutetsaa ek'uwaanne I ootseedda kiitaa odiyaa taarikiiyaa. I ootseedda oosotuwaappe odanaw doonaa kumiyaawe Yersaalamen gimbbetteedda Geeshsha Golliyaa.
3. Israa'eelii huup'issanne gedissa kawutetsaa geetettiide laa"u kesiide shaaketteed-dawaanne he shaaketteedda kawutetsatuwaa Kiristtoos yelettanaappe kase, uddup-puntu s'eetu laysay gakkanaw dumma dumma mooddeedda kaatetuwwaa taarikiyaa ode.

Ha laa"u mas'aafatuwan asaa kaaletsiyaa kaatii lo"anne iitanne geetettiide pird-dettiyaawe, S'oossaw I ammanettiyaawaa keenaana. Hewaadanka k'ay he biit-tay dic'ciyaa dichchayenne demmiyaa injjii he kaaletsiyaa kaatii S'oossaw ammanet-teedawaa keenaana. Hara baggana k'ay allaga s'oossatoo goynneeddawenne azazette-nan is'seeddawe kaaletsiyaawanttakka kaalliyaa asaakka bashshaw afeedda. Huup'issa bagga kawutetsaa kaatetuu ubbaykka paac'yaan kunddeeddino. Shin Yihudaa kaate-tuwaa taarikii iitatuwwaakka lo"otuwaakka ode.

Kaatetuu mas'aafan koyro kifiliyaan daro eretteeddawanttu, S'oossaa doonaa gidiide timbbitiyaa k'aalaa odeeddanne Asay eek'aw goynnenna malanne S'oossaw azazettenan is's'enna mala, miniisiide erisseedda timbbitiyaa odiyaa mino asatuwaa. Untuntuppekka eretaa dariyaawe Eelaasa. Eelaasi Ba'aala k'eesetuwaana naasetteedda taarikiikka he sa'aan odetteedda (Shemppuwaa 18 s'eella).

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Daawitaa Wodiyaa Wurssetsaa 1:1–2:12

Solomone Kaatiyaa Gidussaa 2:13-46

Solomona Kawutetsaa 3:1–11:43

Koyro Laysatuwaa 3:1–4:34

Geeshsha Golliyaa Oosuwwaa 5:1–8:66

Wurssetsaa Laysatuwaa 9:1–11:43

Shaaketteedda Kawutetsaa 12:1–22:53

Pudehaa Yaratuwaa Makkalaa 12:1–14:20

Yihudaanne Israa'eeliyaa Kaatetuwwaa 14:21–16:34

Nabiyaa Eelaassa 17:1–19:21

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Akaaba 20:1–22:40

Yihudaa Kaatiyaa Iyoosaafas'anne Israa'eeliyaa Kaatiyaa Akaaziyaassa 22:41-53

Daawite Wodiyaa Wurssetsaa

(1:1–2:12)

Kaatii Daawite C'imeedda

¹ Kaatii Daawite c'imiide wodiyaa loytsi sugeedda. Yaateeddawoo k'oomatuu mayuwaa Aa bolla kuurinakka Aa ho"ennan is's'eedda.

² Hewaa diraw, Aa oosanchchatuu Aa, «Kaatiyaa matan de'ana malanne Aa naagana mala, itti wodoro naatto nuuni new koyana; nu godaa kaatiyaa ho'etsanaw iza Aa miyiyaan gisanaw danddayaw» yaageeddino.

³ Untuntuu Israa'eeliyaa biitaan ubbaan koyiide Abishaago geetettiyyaa itti malaa lo"o wodoratto Shuneema geetettiyyaa katamaappe demmiidde izo kaatiyaw aheeddino.

⁴ He gellayatta loytsa malaa lo"o na'aa. Iza kaatiyaa naagaaddunne aw ootsaaddu; shin kaatii izina gisuwaan gakettti erenna.

Adooniyaas Kaatetanaw Koyeedda

⁵ Haggiitti na'ay Adooniyaas, «Taani kaatetanaw koyaad» yaagi denddiide paraa gaare-tuwaanne paratuwaa bare sintsan wos's'iyaa ishatamu asaana giigisseedda.

⁶ Aa aawuu aban geliide, «Ayaw hawaa ootsay?» giide ubbakka Aa oochchi erenna. Adooniyaasikka k'ay malaa loytsi lo"o asaa; I Abeselooma kaalliide yeletteedda.

⁷ Adooniyaas S'aruuyi na'aa Yoo'aabanne k'eesiyaa Abiyaataara ha yewuwaa zorettaa besseedda; untunttu Aa maaddanaw mayyeeddino.

⁸ Shin k'eesiyaa S'aadook'e, Yoodahe na'ay Banaayi, timbbitiyaa odiyaa Naataani, Shim'i, Ree'inne Daawita naagiyaawanttu Adooniyaasana baawa.

⁹ Itti gallassi Adooniyaas Eniroogeela katamaa matan Zoheleeta Zaallaa geetettiyaa sa'aan dorssatuwaa, mehetuwaanne bolttibolтта maratuwaa yarshsheedda. Kaatiyaa naanaa bare ishatuwaa ubbaanne kaatiyaw ootsiyaa Yihudaa asatuwaa ubbaa bare yarshshiyaa sa'aa s'eeseedda;

¹⁰ Shin timbbitiyaa odiyaa Naataana, Banaaya, kaatiyaa naagiyaawantanne bare ishaa Solomona s'esibeenna.

Solomone Kaateteedda

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, Naataani Solomone daayo Berssaabeeho hawaadan yaagiide oochcheedda; «Nu goday Daawite erennan de'ishshin, Haggiitti na'ay Adooniyaas kaateeddawaa neeni sisabeykkiyye?

¹² Yaatooppe, ha'i neeni ne shemppuwaanne ne na'aa Solomone shemppuwaa waataade ashshanintto neena taani ane zoray.

¹³ Kaatiyaa Daawitakko gelaade hawaadan yaaga; «Ta godaw kaatiyaw, taw ne k'oomatiw, «Tuma, taappe guyyiyaan ne na'ay Solomone kaatetana; ta kawutetsaa araatan I uttanawaa» yaagaade c'aak'k'abeykkii? Yaatina, Adooniyaas ayaw kaateteedee? yaaga.

¹⁴ Neeni kaatiyaana haasayaadde yaan de'ishshin taani gelaade, ne haasayaa mayzzaade haasayana» yaageedda.

¹⁵ Berssaaba c'imeedda kaatiyaa haasayissanaw I de'iyaa ilppinniyaa gelaaddu; Shuneema katamaappe yeedda Abishaaga kaatiyaa naaganaw.

¹⁶ Berssaaba kaatiyaa sintsan kundda guufannaaddu.

Kaatii, «Ayya koyaadii?» yaagiide oochcheedda.

¹⁷ Iza, «Ta godaw, taw ne k'oomatiw, «Taappe guyyiyaan ne na'ay Solomone kaatetana; ta kawutetsaa araatan kka I uttanawaa» gaade Med'inaa Godaan, ne S'oossan, neeni c'aak'k'aadda.

¹⁸ Shin ha'i Adooniyaas kaateteedda; neeni ta goday kaatii hewaa erakka.

¹⁹ I loytsi daro mehetuwaa, bolttibolтта maratuwaanne dorssatuwaa Yarshshiidde kaatiyaa naanaa ubbaa, k'eesiyaa Abiyaataaranne ola gadaawaa Yoo'aaba s'eeseedda; shin ne k'oomaa Solomona s'esibeenna.

²⁰ Ta godaw kaatiyaw, ta godaappe kaatiyaappe guyyiyaan ooni ne kawutetsaa araatan uttanentto eranaw Israa'eeliyaa asaa ubbaa ayfii neena s'eelli utteedda.

²¹ Hewe d'ayooppe, ta goday kaatii hayk'k'iidde bare mayzzan gaketiyaa wode, taaninne ta na'ay Solomone dabaa ootseedda asaadan payddettana» yaagaaddu.

²² Berssaaba biro kaatiyaana haasayishin, timbbitiyaa odiyaa Naataani kaatiyaa goliyaa gakteedda.

²³ Kaatiyaw, «Timbbitiyaa odiyaa Naataani yeedda» yaagiide odeeddino. Yaatina, Naataani kaatiyaa sintsa aad'd'iide, bare deemuwaa sa'aa gatsiide goynneedda.

²⁴ Hewaappe guyyiyaan Naataani, «Ta godaw kaatiyaw, neeppe guyyiyaan Adooniyaas kaatetanaadaaninne ne kawutetsaa araatan uttanaadan odaaddiyye?

²⁵ Hachche I duge biide loytsi daro mehetuwaa, bolttibolтта maratuwaanne dorssatuwaa yarshshiidde kaatiyaa naanaa ubbaa, olaa gadaawatuwaanne k'eesiyaa Abiyaataara s'eeseedda. Untunttu ha'i aanana miiddinne ushiidde, «Kaatii Adooniyaas med'inaw de'ol» yaagi de'iino.

²⁶ Shin taana ne k'oomaa, k'eesiyaa Sadook'a, Yoodahe na'aa Banaayanne ne k'oomaa Solomona s'esibeenna.

²⁷ Hawe ta godaa kaatiyaappe guyyiyaan Aa kawutetsaa araatan ooni uttanentto bare k'oomatuwaa erissennan de'iidde ta goday kaatii ootseeddabeeyye?» yaageedda.

²⁸ Kaatii Daawite, «Berssaabeeho taw s'esite» yaageedda; kaatii de'iyaa sa'aa gelaade Aa sintsan ek'k'aaddu.

²⁹ He wode kaatii iziw hawaadan yaagiide c'aak'k'eedda; «Taana meto ubbaappe ashsheeda Med'inaa Goday ero!

³⁰ Med'inaa Godaan, Israa'eeliyaa S'oossan taani new c'aak'k'eedda c'aak'uwaa tumu hachche polana; taappe guyyiyaan ne na'ay Solomone kaatetana; ta kawutetsaa araatan, ta sa'aan I uttanawaa» yaageedda.

³¹ Berssaaba bare deemuwaa sa'aa gatsaade kaatiyaa sintsan wutushaade kaatiyaa, «Ta goday, Kaatii Daawite med'inaw de'ol» yaagaaddu.

³² Hewaappe guyyiyaan Kaatii Daawite, «Taw k'eesiyaa Saadook'a, timbbitiyaa odiyaa Naataananne Yoodaah na'aa Banaaya s'eesiide gelissite» yaageedda. Untunttu geliide, kaatiyaa sintsa aad'd'eedino.

³³ I untuntta, «Ta k'oomatuwaa hinttenana akki biide, ta na'aa Solomona taani toggiyaa bak'uluwaa togissiide, duge Giyoone pulttiyaaf afite.

³⁴ K'eesiyaa Saadook'inne timbbitiyaa odiyaa Naataani Aa okkiide Israa'eeliyaa asaa bollan kawutsino. Hewaappe guyyiyaan malakataa punniide, hinttenttu k'aalaa d'ok'ku ootsiide, «Kaatii Solomone med'inaw de'ol» yaagite.

³⁵ Hewaappe guyyiyaan hinttenttu Aa gedeniide aanana pude biite; I yiide ta kawutetsaa araatan uttiide, ta sa'aan kaatetto. Taani Israa'eelanne Yihudaa mooddiyaawaa udaade Aa suntsaad» yaageedda.

³⁶ Yoodaah na'aa Banaayi kaatiyaw zaariide, «Amen"i! Med'inaa Goday, ta godaa kaatiyaa S'oossaykka hewaa go!

³⁷ Med'inaa Goday ta godaana kaatiyaanna gideeddawaadan Solomonenakka gido; yaatina, Aa kawutetsaa araataa ta godaa Kaatiyaa Daawita kawutetsaa araataappekka aatsiide gitayo» yaageedda.

³⁸ Hewaa diraw, k'eesiyaa Saadook'e, timbbitiyaa odiyaa Naataani, Yoodaah na'ay Banaayinne kaatiyaa naagiyaawanttu Solomona Kaatii Daawite toggiyaa bak'uluwaa togissiide, Giyoone afeedino.

³⁹ K'eesiyaa Saadook'e S'oossaa Dunkkaaniyaappe zayitiyaa kac'iyaan tigi akkiide, Solomona okkiide kaateyeedda. Hewaappe guyyiyaan untunttu uluduuddiyaa punnina, Asay ubbay bare k'aalaa d'ok'ku ootsiide, «Kaatiyaa Solomone med'inaw de'ol» yaageedda.

⁴⁰ Asay ubbaykka Aa kaalliide pude beedda; untunttu suusulliyaa punni punniide kaa'iidde loytsi nashetteeddino. He hobboc'etsan biittay k'aas's'eedda.

⁴¹ Adooniyaasinne aanana de'iyaa imatsatuu baalaa mi wurssiidde hawaa siseeddino. Uluduuddiyaa punuwaa sisiide Yoo'aabe, «Ha kataman kooshumiyaa walassay ubbay ayabee?» yaagiide oochheedda.

⁴² I biro haasayishin k'eesiyaa Abiyaataara na'ay Yoonataani gakki wod'd'eedda. Adooniyaas, «Ane haa gela. Ne mala lo"o Asay lo"o oduwaa ahennaan aggena» yaageedda.

⁴³ Yoonataani, «tuytti, taani lo"o oduwaa ahabeyikke! Nu goday Kaatii Daawite Solomona kaateyeedda.

⁴⁴ Aa gedenana mala kaatii k'eesiyaa Saadook'a, timbbitiyaa odiyaa Naataana, Yoodaah na'aa Banaayanne kaatiyaa naagiyaawantta aanana yeddeedda; untunttu kaatii toggiyaa bak'uluwaa Aa togisseeddino.

⁴⁵ K'eesiyaa Saadook'inne timbbitiyaa odiyaa Naataani, Giyoone Shaafaan Aa okkiide kaateyeeddino; hewaappekka untunttu hobboc'iidde pude beeddino; hewoo kamaaykka kooshummee. Ha"i hinttenttu sisiyaa walassay hewaa.

⁴⁶ Hewaa bollakka Solomone kawutetsaa araatan utteedda.

⁴⁷ K'ay kaatiyaa oosanchchatuukka nu godaa Kaatiyaa Daawita, «Ne S'oossay Solomona waariyaa newaappekka aatsi waareyo! Aa kawutetsaa araataa newaappekka aatsi gitayo!» yaagiide anjeeeddino. Kaatii bare arssaan de'iidde hokkiide S'oossaw goynniidde,

⁴⁸ «Ta kawutetsaa araatan uttiide ta sa'aan kaatetiyaawaa taana hachche ta ayfiyaan besseedda Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay galatetto!» yaageedda» yaageedda.

⁴⁹ Hewaa sisiide, Adooniyaas imatsatuu ubbay dagammi dendiide, laaletteeddino.

⁵⁰ Adooniyaas Solomonaw yayyi biide, yarshshiyaa sa'aa kac'etuwaa oyk'k'eedda.

⁵¹ Asay Solomona, «Adooniyaas Kaatiyaa Solomonaw yayyiide, yarshshiyaa sa'aa kac'etuwaa oyk'k'iide, Kaatii Solomone taana bare k'oomaa mashshaan wod'enaadan taw hachche c'aak'k'o yaagee» yaagiide odeeddino.

⁵² Solomone zaariide, «I bare hanuwaa loytsanawaa gidoope, haray attina Aa huup'iyaaappe itti binnaanayenne boshetenna; shin aan iitatetsay beettintto, I hayk'kana» yaageedda.

⁵³ Hewaappe guyyiyaan Kaatii Solomone asaa kiittina, untunttu yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aappe duge Aa wotseeddino. Adooniyaas yiide, Solomonaw goynneedda; yaatina, Solomone Aa, «Ne soo ba» yaageedda.

2

Daawite Solomonaw Wurssetsa Azazuwaa Immeedda

¹ Daawite hayk'kiyaa wodii matina, bare na'aa Solomona hawaadan yaagiide azazeedda;

² «Taani hayk'kiyaa wodii mateedda. Hewaa diraw, minna; genchcha asaa gidaa.

³ Med'inaa Goday ne S'oossay azazeeddawaa naaga; Aa ogiyaan hametta; Muse Higgiyan s'aafteeddawaadan Aa awaayuwaa, Aa azazuwaa, Aa higgiaanne Aa wogaa naaga. Yaatooppe, neeni ootsiyaabay ubbayenne neeni biyaasa'aa ubbay new injjetanawaa.

⁴ K'ay Med'inaa Goday taana, «Ne zeretsatuu barenttu de'uwaan naagettiide de'ooppe, untunttu ta sintsan barenttu kumentsaa wozanaappenne barenttu kumentsaa shempuwaappe ammanettiide hamettooppe, Israa'eeliyaa kawutetsaa araatan uttiyaa Asay new ubbakka d'ayenna» yaageedda hidoottaa k'aalaa taw polana.

⁵ «K'ay S'aruuyi na'ay Yoo'aabe Israa'eeliyaa olaa gadaawatuwaa laa'uwaa, Neera na'aa Abaneeranne Yetera na'aa Amaasa wod'iide, I taana ootseeddawaa neeni akeekaasa. Hewenne, untunttu olaa wode wod'eeddawaa haluwaa untunttu siga wode wod'iide, he suutsan bare s'eessaa sak'kiyaanne bare gediya c'aammaa alleek'keedda.

⁶ Neeni Aa ne aad'd'eeda eratetsaadan kiiteta; barew mata I c'imiiide saro hayk'k'anaadan ootsoppa.

⁷ «Shin Gala'aade geetettiyaa biittan de'iyaa Barzzillaaya naanaw lo'a; untunttu ne maaddan miyaa asana miino. Ayaw gooppe, taani ne ishaa Abeseloomappe bak'atiyaa wode, untunttu ta bagga giddeeddino.

⁸ «Taani Maahinayma katamaa beedda wode, taana iita shek'k'a shek'k'eedda Biiniyaama gadiyaan Baahuriima katamaappe yeedda Geera na'aa Shim'i neenana de'iyaa'aa has-saya. I taananna gaketanaw Yorddaanoosa Shaafaa duge yeedda wode, «Taani neena wod'ikke» gaade Med'inaa Godaan aw c'aak'k'aad.

⁹ Shin ha'i neeni Aa s'illo asaadan paydoppa. Neeni aad'd'eeda eray de'iyaa asaa; neeni Aa waatanento eraasa. Neeni he c'ima bitaniyaa hayk'k'uwaan mura» yaageedda.

Daawita Hayk'k'uwaa

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan Daawite hayk'k'iidde, bare mayzzan gakettedda; yaatiide Daawita Kataman moogettedda.

¹¹ Daawite Israa'eeliyaa bolla oytamu laytsaa kaateteedda; Kebroonan laappun laytsaa, Yerusalaamen hattamanne heezzu laytsaa kaateteedda.

¹² Solomoninne bare aawuwaa Daawita kawutetsaa araatan utteedda; Aa kawutet-saykka loytisi minneedda.

Solomone Kaatiyaa Gidussaa

(2:13-46)

Adooniyaasa Hayk'k'uwaa

¹³ Haggiiti na'ay Adooniyaas, Solomona daay Berssaabikko beedda; Berssaaba, «Neeni taakko saruwaan yaad?» yaagaade Aa oochchaaddu.

I, «Ee; saruwaan yaad» yaagiide zaareedda.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan gujjiidekka, «Taani neena oochchiyaawe de'ee» yaageedda.

Iza, «Oochcha» yaagaaddu.

¹⁵ I hawaadan yaageedda; «Kaatetanaw bessiyaawe taana gideeddawaanne Israa'eeliyaa Asay ubbay taana barenttu kaatiyaadan s'eelleeddawaa neeni ne huup'iyaw eraasa. Shin yewotuu laamettina kawutetsay ta ishaw yuuyyeedda; hewenne, aw Med'inaa Godaappe yeedda.

¹⁶ Ha'i taani neena ittibaa oochchana. Hayyanaa taw is's'oppa» yaageedda.

Iza, «Oochcha» yaagaaddu.

¹⁷ I, «Kaatii Solomone new is's'aaddi geena; hewaa diraw, Shuneema katamaappe yeedda Abishaago giyaa wodoratto taani akkanaaddan I izo taw immana mala, hayyanaa Aa taw oochchaarikki» yaageedda.

¹⁸ Berssaaba, «Daro lo'a; taani hewaa nediraa kaatiyaw odana» yaagaaddu.

¹⁹ Hewaa diraw, Berssaaba Adooniyaa kiitaa odanaw Solomonekko gelina, kaatii izo mokkanaw denddi ek'k'iide, iziwo goynni simmiide bare kawutetsaa araatan utteedda. K'ay bare aattiw hara kawutetsaa araataa ahissiide, an bareppe ushechcha baggana utisseedda.

²⁰ Utteeddawaappe guyyiyaan, «Neena taani itti guutsabaa oochchiyaawe de'ee. Hayyanaa taw is's'oppa» yaagaaddu.

Kaatii zaariide izo, «Ta daayee, oochcha. Taani is's'ikke» yaageedda.

²¹ Aa, «Shuneema katamaappe yeedda Abishaago ne ishay Adooniyaas akkana mala aw immaarikkii» yaagaaddu.

²² Kaatii Solomone zaariide bare daayo, «Shuneema katamaappe yeedda Abishaago neeni Adooniyaasaw ayaw oochchay? I ta bayiraa gidennee? Neeni aw kawutetsaakka

oochchanawaa shin aggaada! Ee, neeni aw, k'eesiyaa Abiyaatarawunne S'aruuyi na'aa Yoo'aabaw kawutetsaakka oochchanawaa aggaada!» yaageedda.

²³ Kaatii Solomone S'oossan c'aak'k'iide, «Adooniyaas hawaa oochcheedda diraw taani Aa wod'ana d'ayooppe, Med'inaa Goday taana wod'o!

²⁴ Ha'i simmi taana ta aawuwaa Daawita kawutetsaa araatan utissiide, ta kawutetsaa loytsi essiide, ta zaratuu de'ennaadan ootseedda Med'inaa Goday ero! Adooniyaasa hachche wod'ana!» yaageedda.

²⁵ Kaatii Solomone Yoodaaha na'aa Banaaya azazina, I biide Adooniyaasa shoc'iide wod'eedda.

Abiyaataara Guyye Yeddeeddino

²⁶ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Solomone k'eesiyaa Abiyaataara hawaadan yaageedda; «Neni Anatootan de'iyaa ne gade guyye ba. Neni hayk'k'anaw bessaasa; shin neena taani ha'i wod'ikke. Ayaw gooppe, neeni ta aawuwaa Daawita sintsan Ubbaa Mood-diyyaa Med'inaa Godaa Taabootaa tookkaade; k'ay ta aawuwaa metuwaa ubbaa aanana metootaadda» yaageedda.

²⁷ Yaatiide Solomone Abiyaataara Med'inaa Godaa k'eesatuwaa gidiyaa sa'aappe diggiide, Med'inaa Goday Seelon Eeliya golliyyaa asaawaa odeeddawaa poleedda.

Yoo'aaba Hayk'k'uwaa

²⁸ Abeselooma maaddana d'ayinttonne Adooniyaas maaddeedda Yoo'aabakko ha oduu gakkedda. Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaw I bak'ati biide, yarshshiyaa sa'aa kac'etuwwa oyk'keedda.

²⁹ Yoo'aabe Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaw bak'atiide biide, yarshshiyaa sa'aa miyiyaan de'iyawaa Kaatiyaa Solomonaw odeeddino. Solomone Yoodaaha na'aa Banaaya, «Baade Aa wod'al» giide azazeedda.

³⁰ Banaayi Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa giddo geliide Yoo'aaba, «Kaatii neena, «Hawaappe kesa» yaagee» yaageedda.

Shin I zaariide, «Kesikke! Taani hawaan hayk'k'ana» yaageedda.

Banaayi kaatiyaw, «Yoo'aabe taw hawaa hawaa giide zaareedda» giide odeedda.

³¹ Kaatii Banaaya, «I geeddawaadan Aa kiiteta; Aa wod'aade mooga! Yaatooppe, Yoo'aabe s'illo asatuwaa suutsaa gusseedda dabaappe taananne ta aawuwaa golliyyaa asaa geeshshaasa.

³² I gusseedda suutsaa ac'uwwa Med'inaa Goday aw c'iggana. Ayaw gooppe, I ta aawuu Daawite erennan de'ishshin laa'u asatuwaa mashshaan wod'eedda; Israa'eeliyyaa olaa gadaaway Neera na'ay Abaneerinne Yihudaa olaa gadaaway Yetera na'ay Amaasi, untunttu laa'attuukka aappe keekkaanne suuriyaa daro asaa.

³³ Yoo'aabe ha asatuwaa wod'eedda diraw, untunttu suutsaa dabay med'inaw Yoo'aaba huup'iyaaaninne Aa zeretsatuwaa huup'iyaaan wod'd'o. Daawita bollanne Aa golliyyaa asaa bolla, Aa zeretsatuwaa bollanne Aa kawutetsaa araataa bolla med'inaw Med'inaa Godaa sarotetsay gido» yaageedda.

³⁴ Hewaa diraw, Yoodaaha na'ay Banaayi pude kesiide, Yoo'aaba shoc'iide wod'eedda; I woran de'iyaa bare gaden moogetteedda.

³⁵ Kaatii Yoodaaha na'aa Banaaya Yoo'aaba sa'aan ola gadaawaa ootsiide suntseedda; k'ay Abiyaataara kotan k'eesiyaa Saadook'a suntseedda.

Shim'a Hayk'k'uwaa

³⁶ Hewaappe guyyiyaan Kaatii Solomone Shim'ayyo kiittiide hawaadan yaageedda; «New Yerusaalamen golliyyaa kees's'aade, yaan de'a; harasaa hak'anne booppa.

³⁷ Neni katamaappe kesaade, K'ediroona Zanggaaraa pinneedda gallassi hayk'k'anawaa era. Ne suutsaa gomii neena oyk'k'ana» yaageedda.

³⁸ Shim'i zaariide kaatiyaa, «Neni giyaawe lo'a; taani ne k'oomya neeni ta goday kaatii geeddawaadan ootsana» yaageedda. Shim'i Yerusaalamen daro wodiyyaa de'eedda.

³⁹ Shin heezu laytsaappe guyyiyaan, Shim'a k'oomatuuwaappe laa'atuu betiide, Maa'ika na'aa, Gaate Kaatiyaa Akiishakko biina, «Ne k'oomatuu Gaaten de'iino» giide Shim'aw odeeddino.

⁴⁰ I bare hariyaa kooriide, bare k'oomatuuwaa koyanaw Akiishakko Gaate beedda; Gaateppe bare k'oomatuuwaa zaariide aheedda.

⁴¹ Shim'i Yerusaalameppe Gaate katamaa biide simmeeddawaa Solomone siseedda wode,

⁴² Shim'a s'eesiide hawaadan yaageedda; «Neni yaappe denddaade harasaa hak'anne beedda gallassi, hayk'k'iyawaa era» gaade taani neena Med'inaa Godaan

c'aak'k'etsaade seerabeykkita? He wode neeni «Ne giyaawe lo"a; eeno, taani azazettana» gaadda.

⁴³ Yaatina, Med'inaa Godaw c'aak'k'eedda c'aak'uwaanne ta azazuwaa ayaw naagabeykkii?» yaageedda.

⁴⁴ K'aykka kaatii Shim"a, «Ta aawuwaa Daawita bolla neeni ootseedda iita kiitaa ubbaa ne wozanay ereedda. Ha"i simmi ne iita kiitaa Med'inaa Goday new zaarana.

⁴⁵ Shin Kaatii Solomone anjettana; Daawita kawutetsaa araataykka Med'inaa Godaa sintsan med'inaw saro de'ana» yaageedda.

⁴⁶ Kaatii Yoodahe na'aa Banaaya azazeedda; Banaayi biide, Shim"a shoc'iide wod'eedda.

Yaatina, kawutetsay Solomone kushiyan minniide ek'k'eedda.

Solomona Kawutetsaa

3

(3:1–11:43)

Koyro laytsatuwaa

(3:1–4:34)

¹ Solomone Gibs'e Kaatiyaanna zuppetiide, Aa naatto barew machche ootsi akkiide bare kaatiyaa golliyaa, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaanne Yersaalame yuushshuwaa dirssaa gimbiide polanaw, izo Daawita Katamaa aheedda.

² Med'inaa Godaa suntsaw Geeshsha Gollii biro kees'ettiibeenna diraw, Asay he wode goynniyaa d'ok'k'a gishuwaan yarshshiidde takkeedda.

³ Solomone Med'inaa Godaa siik'yaawaa bare aawuwaa Daawita wogaan hamettiyaawaadan eriseedda; shin goynniyaa d'ok'k'a gishuwaan yarshsheeddanne is'aanaa c'uwiseedda.

⁴ Kaatii yarshshuwaa yarshshanaw Gabaa'oonaa beedda; ayaw gooppe, he sa'ay hara ubbaappe aad'd'i koshshiyaa goynniyaa d'ok'k'a sa'aa. Solomone sha"a mehiyaa ahiide, he yarshshiyaa sa'aan s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshsheedda.

⁵ Med'inaa Goday Solomonaw Gabaa'oonan k'amma akumuwaan k'onc'c'eedda. S'oossay Aa, «Taani new ayaa Immanaadan koyay?» yaageedda.

⁶ Solomone, «Ne k'oomay ta aawuu Daawite new ammanettiyyaa s'illuwaanne suure asaa gidiyaa diraw, neeni aggena siik'uwaan Aa siik'aade. Neeni ha wolk'k'aama siik'uwaa aggena siik'aadde, hachche ha gallassi Aa kawutetsaa araatan uttiyaa attuma na'aa aw immaadda.

⁷ «Ha"ikka abeet Med'inaa Godaa, ta S'oossaw, neeni taana ne k'oomaa, ta aawuwaa Daawita sa'aan kaateyaadda. Shin taani guutsa na'aa gidiyaa diraw, asaa waata kaalet-sanentto taani erikke.

⁸ Taani ne k'oomay neeni dooreedda asaa gididon, paydu bayinna asaa gididon de'ay.

⁹ Hewaa diraw, taani ne asaa ayissanawunne lo"uwaanne iitaa shaakkaade eranaw taw ne k'oomaw akeeka wozanaa imma. Hewe d'ayooppe, ha ne wolk'k'aama asaa ooni kaaletsanaw danddayii?» yaageedda.

¹⁰ Solomone hewaa oochcheedda diraw, S'oossay nashetteedda.

¹¹ Hewaa diraw, S'oossay Aa hawaadan yaageedda; «Neeni new laytsay aduk'k'anaw, woy dure gidanaw, woy ne morkketuu hayk'k'anaw oochchennan aggaade, hawaa asaa suure pirdaan ayissiyaa aad'd'eeda era oochcheedda diraw,

¹² neeni oochcheeddawaa taani ootsana. Be'a, neeppe kase ne mali baynnawaadan neeppe doomina ne mali denddennawaadan, aad'd'eeda eratetsaanne akeeka wozanaa taani new immana.

¹³ K'ay neeni oochchabeennabaakka taani new immana; neeni de'eedda laytsaa ubbaan kaatetuwwa gididon ne keeshshaa kaatii de'ennaadan, duretaanne bonchchuwwa taani new immana.

¹⁴ Neeni ne aawuu Daawite hametteeddawaadan ta ogiyaan hamettooppe, ta wogawunne ta azazoo azazettooppe, taani ne laytsaa adussana» yaageedda.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan Solomone beegottiide hewe akumuwwa gidiyawaa akeekedda. I Yersaalame simmi biide, S'oossaa K'aalaa c'aak'uwwa Taabootaa sintsan ek'k'iide s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaa yarshsheedda. Yaatiide bare oosanchchatuu ubbaw baalaa kaseedda.

Solomone Eraa Pirddaa Pirddeedda

¹⁶ Itti gallassi laa"u shaarmus'atuu Kaatiyaa Solomonekko yiide, Aa sintsan ek'keeddiinno.

¹⁷Unttutuppe ittina hawaadan yaagaaddu; «Ta godaw, taaninne ha mishirata itti gollen de'eetto. Yan iza taananna ittippe de'ishshin, taani itti na'aa yelaad.

¹⁸Ta na'ay yeletteedda heezzentso gallassi ha mishirata akka itti na'aa yelaaddu. He gollen nu laa'uwaappe hara Asay ooninne baawa.

¹⁹«Itti gallassi k'amma iza Aa bolla giseedda diraw, ha mishirati na'ay hayk'k'eedda.

²⁰Aa k'amma bilahe denddaade, taani ne k'oomatta gem'ishsha de'ishshin, ta na'aa ta miyyiyaappe akkaade Aa bare kiwuwaan wotsaade, bare hayk'k'eedda na'aa ta kiwuwaan wotsaaddu.

²¹Guuran taani ta na'aa d'antsanaw dendeedda wode, hayk'k'ikichcheedda! Shin taani wantta poo'uwaan tishshi udaade s'eelliyaa wode, taani yeleeedda na'aa gidenna» yaagaaddu.

²²Yenkkoo mishiratta hawaadan yaagaaddu; «tuytti! de'uwaaan de'iyaaawe ta na'aa; hayk'k'eeddawe newaa» yaagaaddu.

Shin koyro mishiratta zaaraadde, «tuytti, hayk'k'eeddawe ne na'aa; pas'a de'iyaaawe ta na'aa» yaagaaddu. Hewaadan giide untunttu kaatiyaa sintsan palumetteeddino.

²³Kaatii Solomone hawaadan yaageedda; «Ha mishiratta, «Pas'a de'iyaa na'ay tawaa; hayk'k'eeddawe newaa» yaagaw; yenkkorakka, «tuytti! Ne na'ay hayk'k'eeddawaa; ta na'ay pas'a de'iyaaawaa» yaagaw» yaageedda.

²⁴Kaatii, «Taw mashshaa akkiide yiite» yaageedda; untunttu aw mashshaa aheeddino.

²⁵Kaatii, «De'uwaaan de'iyaa na'aa laa'u kessiide p'alk'k'ite; itti bagga haniw immite; itti bagga yeeniw immite» yaagiide azazeedda.

²⁶Ha pas'a de'iyaa na'ay iwwaa gideedda mishiratta bare na'aw mishettaade kaatiyaa, «hay ta godaw, pas'a de'iyaa na'aa iziw imma! Aa wod'oppa!» yaagaaddu.

Shin yenkkora, «Tawukka newukka gidoppo; laa'u kessiide p'alk'k'etto» yaagaaddu.

²⁷Hewaappe guyyiyaan kaatii, «Ha pas'a de'iyaa na'aa ha koyro mishiratiw immite; na'aa wod'oppite. Hanna na'aa daayo!» yaagiide pirddeedda.

²⁸Israa'eeliyaa Asay ubbay kaatii pirddeedda pirddaa siseedda wode, untunttu kaatiyaa loytsi bonchcheeddino. Ayaw gooppe, asaw s'illotetsan pirddanaw aw aad'd'eeda eratetsay S'oossaappe imetteeddawaa be'eeddino.

4

Solomone Suntuseedda Oosanchchatuwaa

¹Kaatii Solomone Israa'eeliyaa biittaa ubbaa bolla kaateteedda.

²I suntuseedda kaappatuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawannta. Saadook'a na'ay Azaariyaasi k'eesaa;

³Shiishsha* naanay Elihoreefinne Akiyi waanna s'aafetuwwa; Ahiluuda na'ay Yoosaafes'e haneeddabaa s'aafiyaawaa;

⁴Yoodaaha na'ay Banaayi olaa gadaawaa; Saadook'inne Abiyaataare k'eesetuwwa;

⁵Naataana na'ay Azaariyaasi deriyaa heemmiyaawanttu kaappuwwa; Naataana na'ay Zaabudi k'eesenne kaatiyaa dumma zoriyaawaa;

⁶Ahishaari kaatiyaa golliiyaa kaappuwwa; Abdda na'ay Adooniraami goshshanchchatuwaa kaappuwwa.

⁷K'ay Solomonaw Israa'eeliyaa biittan ubbaan tammanne laa'u deretuwwa heemmiyaawanttu de'iino; untunttu kaatiyawunne kaatiyaa son de'iyaa asaa ubbaw miyaa katsaa ahiyaawantta. Unttutuppe ittuu ittuu laysaa gidдон itti itti aginaa katsaa ahee.

⁸Unttunttu suntsay hawaappe kaalliide s'aafetteedda.

Benihuuri Efireema gezziyaa heemmiyaawaa.

⁹Benddek'ari Maak'as'a, Sha'albbiima, Beeti-Shemeshanne Elooni-Beetihanaana katamatuwwa heemmiyaawaa.

¹⁰Beniheseedi Arubboota biittaa heemmiyaawaa; Sookko biittay Hefeera biittay ubbayka aawaa.

¹¹Benabinadaabi Doora giyyaa biittaa ubbaa heemmiyaawaa; I Solomona naatto S'aafatto akkeeddawaa.

¹²Ahiluuda na'ay Ba'aana Taa'inaakkanne Magido giyyaa katamatuwwa, Iziraa'eeliyaappe garssan S'arttaana matan de'iyaa Beetishaana biittaa ubbaa, Beetishaanappe biide Aabeeli-Mahoolana aad'd'iidde, Yok'ima'aama hefintsa gakkanaw de'iyaa katamatuwwa heemmiyaawaa.

* **4:3 Shiishsha:** Ha bitanii Ibraawetsuwaan oydu dumma dumma suntsan s'eesettee 2 Sam. 8:17; 20:25 nne 2 Od. 18:16 s'eella.

¹³ Benggebeeri Gala'aaden Raamoota giyaa katamaa, Gala'aaden Minaase na'aa Yaa'iira katamatuwaanne, yuushshuwaan gimbbienne penggetuwaan nahaasiyaa bi-rataa shikaalatuu de'iyaa usuppun tammu wolk'k'aama katamatuwaanna de'iyaa, Arggooba giyaa biittaa heemmiyaawaa Arggoobi Baasaanen de'ee.

¹⁴ Iddo na'ay Ahinaadaabi Maahinayma giyaa biittaa heemmiyaawaa.

¹⁵ Ahima'aas'i Niftaaleema biittaa heemmiyaawaa; I Solomona naatto Baasemaato akkeedda.

¹⁶ Hushaaya na'ay Ba'aani Aaseera gadiyanne Ba'aaloota katamaa heemmiyaawaa.

¹⁷ Paaruha na'ay Yoosaafees'e Yisaakooraa biittaa heemmiyaawaa.

¹⁸ Eeliyaa na'ay Shim'i Biiniyaama biittaa heemmiyaawaa.

¹⁹ Uura na'ay Gebeeri Gala'aade biittan Amoorawaanatuwaa Kaatii Sihooninne Baasaane Kaatii Oogi kaateteedda biittatuwaa heemmiyaawaa; he biittatuwaa heemmiyaawe Aa s'alala.

Duretetsay Kumeedda Solomone Kawutetsaa

²⁰ Yihudaa asaynne Israa'eeliyaa Asay abbaa doonaa shafiyaadan c'oratteeddino; untunttu miiddinne ushiidde nashettiidde de'iino.

²¹ Solomone Efraas'iisa Shaafaappe doommiide Piliss's'eema gadiyaa gakkanaw, hewaappekka Gibs'e zawaa gakkanaw de'iyaa kawutetsatuwaa ubbaa mooddeedda. He biittaa asatuu aw giiraa giireeddino; untunttu Aa de'uwaa laysaa ubbaan aw moodeteeddino.

²² Solomonaw hachche hachche k'umaw ishatamu konttaale muruta d'iiliyaa, s'eetu konttaale d'iiliyaa,

²³ d'iikkina mod'deedda tammu booratuwaa, yedan meedda laatamu booratuwaanne s'eetu dorssatuwaa, untunttu bollakka gaaratuwaa, gen'etuwaanne orddo kuttotuwaa koshshee.

²⁴ Solomone Efraas'iisa Shaafaappe away wulliyaa baggana de'iyaa kawutetsatuwaa ubbaa Tifsaaha katamaappe doommiide Gaaza katamaa gakkanaw mooddeedda; bare yuushshuwaan de'iyaa biittaa ubbaannakka saro de'eedda.

²⁵ Aa de'uwaa laysaa ubbaan Yihudaa asaynne Israa'eeliyaa Asay Daanappe biide Berssaabeha gakkanaw, ubbay bare woyniyaa turaa kuwaaninne bare balasiyaa kuwan saro de'eedda.

²⁶ Solomonaw olaa paraa gaaretuwaa goochchiyaa oytamu sha"a gaas'aataa paratuunne tammanne laa"u sha"a paraa asatuu de'iino.

²⁷ He deriyaa heemmiyaawanttu barenttu aginaan aginaan Kaatii Solomoninne Aa maaddan maanaw yeedda Asay ubbay miyaabaa shiishsheeddino. Untunttu hewaappe ayaanne pac'issibeykkino.

²⁸ Untunttu k'ay gaariyaa paratuunne yenkko paratuu maanaw banggaanne dalaa barentta gakeeddawaa gakeeddawaa ahiide Aa wotsiyaa sa'aan wotseeddino.

²⁹ S'oossay Solomonaw aad'd'eeda era, akeekaanne zaway bayinna aako k'ofaa im-meedda.

³⁰ Solomona aad'd'eeda eratetsay away doliyaa baggana de'iyaa asaa ubbaa aad'd'eeda eratetsaappenne Gibs'etuwaa aad'd'eeda eratetsaa ubbaappe aad'd'eedda.

³¹ I asaa ubbaappe aad'd'eeda eranchcha; k'ay I Ezirahiyaa Etaanappekka, Maahola naanatuwaa Hemaanappe, Kalkkoolappenne Darddaa'appekka aad'd'eeda eranchchaa. Aa worii yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuwaa ubbaa gakeedda.

³² I heezzu sha"a leemisatwaa haasayeedda; k'ay Aa yetsatuu itti sha"anne ichchesha.

³³ Solomone Liibaanoosa zigaappe doommiide, golliyaa gimbbiyaa bolla mokkiyaa hiisoo'p'iyaa giyaa mitsaa gakkanaw, mitsaabaa odeedda; hewaaddankka k'ay mehetuwaabaa, do'atuwaabaa, kafotuwaabaa, sa'anna gooshettiyyaa med'etatuwaabaanne moletuwaabaa tamarisheedda.

³⁴ Aa aad'd'eeda era siseedda sa'aan de'iyaa kaatetuu ubbay kiittina, kawutetsaa ubbaappe Asay Solomona aad'd'eeda eraa sisanaw yeedda.

5

Geeshsha Golliyaa Oosuwaa

(5:1—8:66)

¹ S'iiroosa Kaatii Kiiraami Daawitana ubbaa gede siik'ettiidde gam'eedda diraw, Solomone bare aawuwaa Daawita kotoan kaatetanaw oketteeddawaa sisiide, bare oos-sanchchatuwaa Solomonekko kiitteedda.

² Solomonekka Kiiraamaw zaariide hawaadan yaagiide kiitteedda;

³ «Med'inaa Goday Aa morkkatuwaa Aa gediyaappe garssana moodisana gakkanaw, ta aawuwaa Daawita bolla ubbaa saanna dendeedda olaa gaasuwaan, Med'inaa Godaa bare S'oossaa suntsaw Geeshsha Golliyyaa I kees's'ibeennawaa neeni eraasa.

⁴ Shin ha"i Med'inaa Goday ta S'oossay taw ubbaa saanna shemppuwaa immeedda; taw ayaa morkkiikka woy iitabaykka baawa.

⁵ Med'inaa Goday ta aawuwaa Daawitaw, «Taani ne Kotaan, ne kawutetsaa araatan kaateyyiyyaa ne na'ay ta suntsaw Geeshsha Golliyyaa kees's'ana» geeddawaadankka, taani Med'inaa Godaa ta S'oossaa suntsaw Geeshsha Golliyyaa kees's'anaw k'oppaaddii.

⁶ Hewaa diraw, Liibaanoosappe zigaa taw k'ans's'iyyaa asatuwaa azaza; ta asatuu ne asatuwaana ootsanawantta. Yaatooppe ne asatoo neeni c'igga geedda dirgguwaa ayaa giddooppene, taani c'iggana. Sidoona asatuwaadan mitsaa k'ans's'uwaa hiillaa nu Asay erennawaa neeni eraasa» yaageedda.

⁷ Kiiraami Solomona kiitaa sisiide loytsi nashettiidde, «Ha wolk'k'aama kawutetsaa mooddana mala, Daawitaw ha aad'd'eeda eranchcha na'aa immeedda Med'inaa Goday galatetto» yaageedda.

⁸ Hewaappe guyyiyaan Kiiraami Solomonaw hawaadan yaagiide kiitteedda; «Neeni taw kiitteedda kiitay taana gakeedda. Neeni koyeeddawaa ubbaa taani ootsana; zigaa mudetsaanne s'idiyaa mudetsaa taani new shiishshana.

⁹ Ta asatuu ne mudetsaa Liibaanoosappe duge abbaaw keezannawantta. Taani k'ashissaade, abbaa bollanna tookettiide neeni malaato sa'aa gakkanaadan ootsana; taani yaan bilissaade yaappe afissana. Hewaappe guyyiyaan neeni ne baggana ta kaatiyaa gollen de'iyaa asaw miyaabaa kiittiyaawan ta koyiyaawaa polanaassa» yaageedda.

¹⁰ Hewaadan ootsiide Kiiraami Solomone koyowaa keeshshaa zigaa mudetsaanne s'idiyaa mudetsaa ubbaa immeedda.

¹¹ Solomonekka kaatiyaa gollen de'iyaa Asay maanaw laatamu sha"a konttaale zargaanne oyddu s'eetu sha"a liitiro geeshsha wogaraa zayitiyaa laytsan laytsan pac'c'ennan Kiiraamaw immeedda.

¹² Med'inaa Goday Solomonaw immana geeddawaadan, aw aad'd'eeda era immeedda. Kiiraamenne Solomone barenttu gidдон saro de'eeddino; untunttu laa"u barenttu gidдон k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'eteeddino.

¹³ Kaatii Solomone Israa'eeliyaa ubbaappe hattamu sha"a goshshanchchatuwaa dooriide keseedda.

¹⁴ Adooniraama giyaa bitaniyaa untunttu bolla kaappuwaa ootsiide suntseedda. Gab-baratuwaakka tammu sha"aa tammu sha"aa shaakki, heezzu c'ita keseedda; itti itti c'itay taraan taraan biide, itti aginaa Liibaanoosan ootsanaadaninne laa"u aginaa barenttu son de'anaadan k'oppeedda.

¹⁵ Solomonaw tookuwaa tookkiyaa laappun tammu sha"a asatuunne shuchchaa k'oo'iyaa hospun tammu sha"a asatuu gezziyaan de'iino.

¹⁶ Hawanttu kaappuwaa gidiide asaa kiitaa oosissiyaa heezzu sha"anne heezzu s'eetu asatuwaa giigiseedda.

¹⁷ Oosanchchatuu Kaatii Solomone azazina, Geeshsha Golliyaw baaso gidana mala wogga muruta shuchchatuwaa k'oo'iide masseeddino.

¹⁸ Solomona asatuunne Kiiraama asatuu kushiyyaa hiillaa eriyaawanttu, Geebaala asatuwaanakka gidiide, Geeshsha Golliyyaa kees's'anaw mitsaa k'ans's'iiddenne shuchchaa k'oo"iide giigiseeddino.

6

Solomone Geeshsha Golliyyaa Kees's'eedda

¹ Israa'eeliyaa Asay Gibs'e gadiyaappe kesseedda oyddu s'eetanne hospun tammantaa laytsan, Solomone Israa'eeliyaa bolla kawuteedda oyddentso laytsan, Ziifa giyaa laa'entso aginaan, Solomone Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyyaa kees's'anaw doommeedda.

² Solomone Med'inaa Godaw kees's'eedda Geeshsha Gollii geesay usupun tammu wad'aa adussa; gomppay laatamu wad'aa aaka; geesay hattamu wad'aa d'ok'k'a.

³ Geeshsha Golliyyaa geliyaa sa'aan de'iyaa barandday booketti geleedda ollay Geeshsha Golliyyaa gomppaa keeshshaa laatamu wad'aa; golliyyaa gomppay Geeshsha Golliyyaa geliyaa sa'aa gakkanaw tammu wad'aa.

⁴ Geeshsha Golliyaw soo baggana aakkiide, kare baggana s'uumeedda maskkootetuu de'iino.

⁵⁻⁶ He golliyaa yuushshuwaan hara kifiletuwaa kees's'eedda; he shaakatuu heezzu pook'etuu de'iyaaawannta; meegaa yeggiyaa mitsay geeshsha sa'aa giddo gelenna mala, koyro godaana oysetsiide shuchchaa wotsiide, gimbbiyaw hirkki wurssetsaa orddisseedda. Hewaa gaasuwaan garssa koyro pook'ii ichcheshu wad'aa aaka; laa'entso pook'ii usuppun wad'aa aaka; heezzentso pook'ii laappun wad'aa aaka.

⁷ Geeshsha Gollii hini k'o'iyasan masetteedda shuchchaa s'alalan gimbbetteedda; yaatina, Geeshsha Gollii gimbbetteedda wode, dijinuwaa, kalttaa, woy hara ay birataa kooshshayenne Geeshsha Golliyaan sisetibeenna.

⁸ Ubbaappe garssana de'iyaa pook'iyaa geliyaa penggii Geeshsha Golliyaappe gedissa baggana de'ee; he saappe laa'entso pook'iyawunne heezzentso pook'iyaw baanaw yed'd'i kesiyaa detsatuu de'iino.

⁹ Hewaadan ootsiide, Solomone golliyaa kees's'iide poleedda; yaatiide zigaa s'awulaanne masetsaa bollanna kammeedda.

¹⁰ K'ay Geeshsha Golliya yuushshuwaan pook'etuwaa kees's'iide poleedda; untunttu d'ok'k'atetsay ittuwaawe ittuwaawe ichcheshu wad'aa giddiide, godaana zigaa s'awulaan oyk'k'etteeddino.

¹¹ Med'inaa Godaa k'aalay Solomonekko yeedda; Solomona,

¹² «Ha neeni kees's'iyaa Geeshsha Golliyaa giddooppe, neeni ta awaayuwaa kaallooppe, ta wogaa ootsooppe, ta azazuwaa ubbaa naagooppenne azazettooppe, taani ne aawuwaa Daawitaw immeedda hidootta ne baggana polana.

¹³ Yaataade taani Israa'eeliyaa asaa gidдон de'ana; taani ta asaa Israa'eeliyaa aggikke» yaageedda.

Geeshsha Golliyaw Soo Giddo Oosuwaa
(2 Od. 3:8-14)

¹⁴ Solomone Geeshsha Golliyaa kees's'iide poleedda.

¹⁵ Geeshsha Golliyaw soo bagga godaa, wuyggiyaappe biide kaaraa gakkanaw zigaa s'awulaa lik'i kammeedda; k'ay wuyggiyaankka s'idiyaa s'awulaa hiis's'eedda.

¹⁶ Geeshsha Golliyaa gidдон ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa giyaa k'ol"uwaa med'd'anaw, guyye baggana laatamu wad'aa gidiyaa sa'aa shaakkeedda; wuyggiyaappe kaaraa gakkanaw zigaa s'awulaa godaa esseedda.

¹⁷ He k'ol"uwaappe sintsa baggana de'iyaa wuyggiyaa geesay oytamu wad'aa adussa.

¹⁸ Geeshsha Golliyaw soo baggay masseedda gosiyaanne c'iishsheedda c'iishshaa misiliyaa med'd'eedda zigaa s'awulaan lik'i kameteedda; ubbabaykka zigaa; ay shuchchinne beettana.

¹⁹ Solomone Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa wotsanaw Geeshsha Golliyaa gidдон ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa giigisseedda.

²⁰ Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha Sa'ay laatamu wad'aa adussa, laatamu wad'aa aakonne laatamu wad'aa d'ok'k'a. Solomone he k'ol"oo soo bagga walakay baynna work'k'aan sheeshsheedda. K'ay yarshshiyaa sa'aykka zigaa s'awulaan kameteedda.

²¹ Solomone Geeshsha Golliyaa gidduwaa walakay baynna work'k'aan sheeshsheedda; work'k'aa sheeshsheedda k'ol"uwaa geliyaa penggiyaw bolla gubaniyaa yaanne haanne gakkiiyaa work'k'aa sanssalataa alleek'k'isseeda.

²² Yaatiide golliyaa giddo ubbaa work'k'aan sheeshsheedda; k'ay Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa sintsan de'iyaa yarshshiyaa sa'aa work'k'aan sheeshsheedda.

²³ Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha Sa'aan wotsanaw ittuu ittuu tammu wad'aa aduk'k'iyaa wogaraappe laa"u kiruubetuwwa misiletuwaa massiide giigisseedda.

²⁴ Koyro kiruubiyaa k'efii ittuu ichcheshu wad'aa; laa'entsuu k'ay ichcheshu wad'aa; koyro k'efiyaa s'eeraappe biide laa'entso k'efiyaa s'eeraa gakkanaw tammu wad'aa.

²⁵ Laa'entso kiruubiikka tammu wad'aa; laa"u kiruubetuwwa med'ayenne malay itti mala.

²⁶ Itti kiruubiyaa geesay tammu wad'aa; laa"entsuukka hewaa keeshshaa.

²⁷ Solomone Geeshsha Golliyaan de'iyaa ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha Sa'aan kiruubela wotseedda. Untunttu k'efii mic'etti utteedda; itti kiruubiyaa k'efii itti bagga godaa bochchiyaa wode, hinkko kiruubiyaa k'efii k'ay hinkko bagga godaa bochchee; untunttu laa"uwaa k'efetuukaa soo gidдон ittuu ittuwaa bochchiino.

²⁸ Solomone kiruubetuwwaakka work'k'aan sheeshsheedda.

²⁹ K'ol"uwaanne wuyggiyaa godaa ubbaa kiruubela, zambbaanne c'iishsheedda c'iishshaa misiliyaa masseeddawaan alleek'k'isse.

³⁰ Geeshsha Golliyaw soo giddo kifiliyaa wuyggiyaakka kare bagga kifiliyaa wuygiyaakka work'k'aan sheeshsheedda.

³¹ Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa geliyaa penggiyaw wogaraa mitsaappe sank'k'atuwaa keseedda. K'osiletsatuu ichcheshu baggana zoozii de'iyaa wantta.

³² Wogaraa mitsaappe oosetteedda laa"u sank'k'atuu bollan kiruubeela, zambbaanne c'iishsheedda c'iishshaa misiliyaa massiide, sank'k'atuwaa, kiruubetuwaanne zambbaa work'k'aan sheeshsheedda.

³³ Hewaadanikka, Geeshsha Golliyaa wuyggiyaa geliyaa penggiyaw wogaraappe kesseedda oydu zooziyaanna de'iyaa k'osiletsaa esseeedda.

³⁴ I K'ay he penggiyaw itti itti sank'k'ay gidduwaan dakkotiide dooyettiyyaa laa"u sank'k'atuwaa keseedda.

³⁵ Kiruubetuwaa, zambbaanne c'iishsheedda c'iishshaa misiletuwa untunttu bolla masseedda; he masetteeddawanttu bolla work'k'aa itti mala ootsiide sheeshsheedda.

³⁶ Soo baggana de'iyaa gutaraa gimbeedda; he gimbbii masetteedda shuchchaa heez-zatuwaa, ittuwaa ittuwaa bolla wotsiide, itti zigaa masetsaa untunttu bolla wotsiide gimbeeddawaa.

³⁷ Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa baasuu Solomone kawuteedda oyddentsa laytsan, Ziifa giyaa laa'entso aginaan baasetteedda.

³⁸ Solomone kawuteedda tammanne ittentsiyaa laytsan, Bula giyaa hosppuntsa aginaan Geeshsha Gollii hachcheeddawaadan ubbaanna kees'ettiide poletteedda. Solomone Geeshsha Golliyaa laappun laytsan kees's'iide wursseedda.

7

Solomone Barew Kawutetsaa Golliyaa Kees's'eedda

¹ Solomone bare golliyaa tammanne heezzu laytsan kees's'iide wursseedda.

² Liibaanoosa Wora Golliyaa geetettiyyaa golliyaa Solomone kees's'eedda; he golliyaa adusatsay s'etuu wad'aa; gompay ishatamu wad'aa; geesay hattamu wad'aa. Zigaa tuuk'etuu oydu maaran ek'k'eeddinno; k'ay masetteedda zigaa mudetsatuu untunttu bolla wod'd'eeddino;

³ mudetsatuu heezzu maaran, itti itti maaran tammanne ichcheshu mudetsatuu de'iino; untunttu ubbaanna oytamanne ichchesha.

⁴ He golliyaw maskkootetuu heezzu maaran de'iino; untunttu ittuu ittoo sintsa baggan de'iino.

⁵ Penggetunne maskkootetuu oydu zooziyaanna de'iino; maskkootetuu heezzu maaran gidiide, ittuu ittoo sintsa baggan de'iino.

⁶ Solomone Tuuk'etuu Golliyaa geetettiyyaa golliyaakka kees's'eedda; he golliyaa adusatsay ishatamu wad'a; gompay hattamu wad'a. He golliyaa sintsan daro tuuk'yaan zemppeeddanne bollanna kaaran kameteedda barandday de'ee.

⁷ K'ay I pirddaw kawutetsaa araatay de'iyaa Pirdaa golliyaakka kees's'eedda; he keetsay wuyggiyaappe biide kaaraa gakkanaw zigan kametti utteedda.

⁸ Pirdaa golliyaappe guyyen de'iyaa hara dabaaban barew de'anaw kaatiyaa golliyaa yenkko golletuwaadan ootsiide kees's'eedda; bare machchatiw, Gibs'e kaatiyaa naatti-wukka he golliyaa mala golliyaa kees's'eedda.

⁹ Ha golletu ubbay, kareppe doommiide biide dirsaappe soonna de'iyaa wolk'k'aama gutaraa gakkanaw, baasuwaappe doommiide kaaraa gakkanaw, likkiide masseeddanne soonnanne karenna soofiide giigiseedda al"o shuchchaappe oosetteeddino.

¹⁰ Gimbbii hiis'etteeddawe tammuu wad'aa woy hosppun wad'aa gidiyaa lo"a masetteedda wolk'k'aama shuchchaanna.

¹¹ Hewaappe bolla baggana likkettiide masetteedda al"o shuchchayenne zigaa mudetsay de'ee.

¹² Wolk'k'aama dabaabaa yuushshuwaan de'iyaa gimbbii Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaadaaninne baranddaadan masetteedda shuchchaa heez-zatuwaa, ittuwaa ittuwaa bolla wotsiide, itti zigaa masetsaa untunttu bolla wotsiide gimbeeddawaa.

Huraama Oosuwaa

¹³ Kaatii Solomone kiittiide, Huraama giyaa bitaniyaa K'iiroosa katamaappe ahiseedda.

¹⁴ Huraama aata am"e; Aa Niftaaleema zare asaa. Aa aawuu K'iiroosa asaa. Huraami nahaasiyaa giyaa birataa med'd'iyaa hiillay de'iyaa asaa; I nahaasiyaappe k'os's'iide kessiyaawaan ubbaan loytsi looheedda asaa; Solomonekko I yiide, Aa oosuwa ubbaa ootseedda.

Laa"u Nahaasiyaa Tuussatuwaa
(2 Od. 3:15-17)

¹⁵ Huraami ittuwaa ittuwaa geesay tammanne hosppun wad'aa aduk'k'iide, yuushshuu tammanne laa"u wad'aa aakkeeda laa"u tuussatuwaa nahaasiyaa siilisiide tigiide ke-seedda. Tuussatoo gidduu kofa.

¹⁶ Hewaadankka, tuussatuwaa huup'iyaan wotsanaw laa"u gumbbotuwaa nahaasiyaappe siilisiide, med'd'eedda; itti itti gumbbuu ichcheshu wad'aa aduk'k'ee.

¹⁷⁻¹⁸ Tuussaa huup'iyaan de'iyaa itti itti gumbbotuwaa gitiyaadan ootseedda laappun sanssalataa k'as'ik'allotuwaaninne laa"u maarana roomaanne giyaa teeraa misiletuwaan alleek'k'issi wotseedda.

¹⁹ Baranddan ek'k'eedda tuussatuwaa bolla de'iyaa gumbbotuu c'iishshaa malaan med'eteeddino; untunttu geesay oyddu wad'aa.

²⁰ Laa"u tuuk'etuu huup'iyaan de'iyaa gumbbotuwaan mulumuk'k'ettuu utteedda saappe bolla baggana, sanssalataa k'as'ik'alluwaappe kaalliide, laa"u s'eetu roomaanne teeraa misiletuu laa"u maaran yuuyyi aad'd'iide de'iino.

²¹ Huraami he laa"u tuussatuwaa Geeshsha Golliyaa baranddaa matan esseedda. Ushechcha baggana ek'k'eedda tuussaa Yaakiina suntseedda; haddirssa baggana ek'k'eedda tuussaa k'ay Boo'eeza suntseedda.

²² Tuussatuu huup'iyaan de'iyaa gumbbotuu c'iishshaa malatiide med'eteeddino. Hewaadan haniide tuussatuwaa kiitay poletteedda.

Nahaasiyaappe Med'd'eedda wonggiriyaa
(2 Od. 4:2-5)

²³ Huraami Abbaa Saaniyaa giyaa itti loytsi wolk'k'aama wonggiriyaa nahaasiyaa birataappe siilisiide tigi med'd'eedda. He Abbaa wonggiriyaa doonay ha gas'aappe ya gas'aa gakkanaw tammu wad'aa; geesay ichcheshu wad'aa; yuushshuu k'ay hattamu wad'aa.

²⁴ Abbaa Wonggiriyaa doonaan kare baggana zik'k'i giide, aanana oyk'k'ettiide med'etteedda gosetuwa misiletuu de'iino; he gosetuwa misiletuu laa"u maaran, itti itti wad'an tammuu tammuu yuuyyi aad'd'iide shuushetteeddino.

²⁵ He Abbaa Saanii nahaasiyaa birataappe med'etteedda tammanne laa"u booratuwaa misiletuu zokkiyaan utteedda. Booratuwaa misiletuwaappe heezzatuu huup'issa bagga, heezzatuu away wulliyaa bagga, heezzatuu gedissa bagga, heezzatuu k'ay away doliyaa bagga simmiide s'eelliyaaawaa malatiino. Abbaa Saanii untunttu bolla utteedda; untunt-too guyye baggay giduwaakko simmi utteedda.

²⁶ Abbaa Saanii itti takkaad'e keeshshaa ordduwaa; Aa doonay wanc'c'aa doonaa mala; k'ay c'iishshay c'iisheeddawaakka malatee. He Abbaa Saanii oytamu sha"i liitiro gidiyaa haatsaa oyk'k'iaawaa.

Nahaasiyaa Gaaretuwaa

²⁷ Huraami k'ay tammu gaaretuwaa nahaasiyaa birataappe med'd'eedda. He gaaretuu ittuu ittuu oyddu wad'aa adussa; oyddu wad'aa aakonne heezzu wad'aa d'ok'k'a.

²⁸ He gaaretuu hawaadan oosetteeddino; pude ek'k'eedda oyddu biratatuwaa bolla piddi giide lochcha nahaasiyaa biratatuu oyk'k'etti utteeddino.

²⁹ He biratatuwaa bolla gaammotuwaaw, booratuwaanne kiruubela malatisiide med'd'eedda misiletuu de'iino; gaammotuwaanne booratuwaa misiletuwaappe huup'issananne hirkki baggana de'iyaa biratatuwaa bolla k'ay k'os's'iide med'd'eedda c'iishshaa enc'c'urssaa misiletuu de'iino.

³⁰ Itti itti gaariyaw nahaasiyaappe ootseedda oyddu yinggiriyaaawanttunne ying-giriyaawantta gatsi waas'iyaa nahaasiyaa kasotuu de'iino. Hewaadankka, oyddu zooze-tuun keriyaa zempmissiyaabatuu de'iino. He zempmissiyaabatuu c'iishshaa enc'c'urssaa malatiyaa misiletuwaan alleek'k'etti utteeddino.

³¹ Gaariyaa zempmissiyaabatuu huup'iyaan yinggiriyaaawanttu utteedda shaashii de'ee; he shaashii gaariyaa s'eeraappe pude itti wad'aa gidiyaawaa d'ok'k'u giide, duge bagga wad'aa gidiyaawaa zik'k'i giide med'ettee. He shaashiyaw doonay yuuyyi aad'd'iide misiliyaan alleek'k'etti utteedda.

³² Yinggiriyaaawanttu geesay itti wad'anne bagga; yinggiriyaaawanttu lochcha nahaasiyaa biratatoo garssa baggana de'iino. Irzzizotuu oyk'k'etti utteedda kasotuu gaariyaana oyk'k'etti utteeddino.

³³ Yinggiriyaaawanttu olaa paraa gaariyaa yinggiriyaaawanttuudan med'eteeddino; ying-giriyaawantta gatsiide oyk'k'iyaa kasotuu, charkketuunne k'ink'k'iretetuu ubbaykka nahaasiyaappe tigettiide oosetteeddino.

³⁴ He gaaretuwaa ubbaa zoozetookka untunttu hirkki bagganna hirkkibagganna untuntunna ittuwaa gidi oyk'k'ettiide, nahaasiyaappe med'etteedda zempptuu de'iino.

³⁵ Itti itti gaariyaa huup'iyaa yuushshuwaan itti wad'aw bagga aduk'k'iyaa shaashii de'ee; zemppotuunne lochcha nahaasetuu gaariyaana oyk'k'ettiide, ittuwaa gidiide oosetteeddino.

³⁶ Ha zemppotuwaappenne lochcha nahaasetuwaappe gidduwaan de'iyaa kallo sa'atuu ubbay kiruubetuwaa, gaammotuwaanne zambbatuwaawaa misiletuwaan alleek'k'etti utteeddino; k'ay untunttu yuushshuu c'iishshaa enc'c'urssaa misiliyaan alleek'k'etti utteedda.

³⁷ Simmi tammu gaaretuukka hawaadan oosetteeddino; siilisiide untunttu tigeedda miishshay ittuwaa gidiyaa diraw, untunttu geesaykka untunttu yaraykka itti mala.

³⁸ Huraami meec'ettiyyaa tammu keretuwaa nahaasiyaappe med'd'eedda; itti itti keriyaa gomppay oyddu wad'aa aako gidiide, hosppun s'eetu liitiro haatsaa oyk'k'ee; tammu gaaretoo huup'iyaa huup'iyaa itti itti meec'ettiyyaa kerii de'ee.

³⁹ Huraami gaaretuwaa ichcheshatuwaawaa Geeshsha Golliyaw huup'issa baggana, ichcheshatuwaawaa k'ay Geeshsha Golliyaw gedissa baggana wotseedda; k'ay nahaasiyaappe oosetteedda Abbaa Saaniyaa Geeshsha Golliyaappe gedissa away doliyaa bagga zaariide esseedda.

*Geeshsha Golliyaa Miishshatuwaa
(2 Od. 4:11–5:1)*

⁴⁰ K'ay Huraami keretuwaawaa, akaafatuwaanne kuyis'aarotuwaawaa med'd'eedda; yaatiide Kaatiyaa Solomonaw Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa kiitaa ootsiide poleedda.

⁴¹ I ootseedda oosotuukka:

Laa"u tuussatuu,

Tuussatuwaa huup'iyaa wotsiyaa saynne mala laa"u gumbbotuwaa,
Tuussatuwaa bolla de'iyaa laa"u gumbbotuwaa alleek'k'issiyaa laa"u gite mala
sanssalatatuwaa,

⁴² Itti itti gumbbuwaa bolla laa"u maaran nahaasiyaappe,
med'etteedda itti itti s'eetu roomaanne teeraa misiletuwaawaa,
ubbaanna oyddu s'eetu roomaanne teeraa misiletuwaawaa,

⁴³ Tammu gaaretuwaawaa, gaaretuwaawaa bollan wod'd'iyaa,
meec'ettiyyaa tammu keretuwaawaa,

⁴⁴ Abbaa Saaniyaanne aappe garssan de'iyaa,
tammanne laa"u booratuwaawaa misiletuwaawaa,

⁴⁵ Keretuwaawaa, akaafatuwaanne kuyis'aarotuwaawaa.
Huraami kaatiyaa Solomonaw Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa oosoo med'd'eedda ha miishshatuwaawaa ubbaa k'uc'etteedda nahaasiyaappe med'd'eedda.

⁴⁶ Kaatii Solomone Sukkootappenne S'arttaanappe gidduwaan, Yorddaanoosa dembban de'iyaa, nahaasiyaa birataa siilissiyaa sa'aan hawantta ubbaa oosisseedda.

⁴⁷ Nahaasiyaa birataappe med'etteedda ha miishshaa ubbay loytsi dara gideedda diraw, Solomone Aa mazzanissiibeenna; hewaa diraw, woysa dees'into likkii erettiibeenna.

⁴⁸ K'aykka Solomone Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa gidдон de'iyaa miishshatuwaawaa ubbaa work'k'aappe med'isseedda. Hewanttukka:

Work'k'aappe ootseedda yarshshiyaa sa'aa,
Sintsan wotsiyaa ukitsay uttiyaa s'arp'p'eezaa,

⁴⁹ Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha Sa'aappe,
sintsan ushechcha baggananne haddirsa baggana ek'k'eedda,
ichcheshu ichcheshu s'omppiyaa wotsiyaa baalaatuwaawaa,
C'iishshatuwaawaa, s'omppiyaa toyssiyaa k'ap'iyaa,

⁵⁰ S'uu'atuwaa, s'omppiyaa toyssiyaawantta,
kuyis'aarotuwaawaa, is'aanaa c'uwayiyaabatuwaa,
tamaa akkiyaa miishshatuwaanne,
Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa geetettiyyaa k'ol"uwaa penggetuwaanne,
Geeshsha Golliyaw kare bagga penggetuwaawaa oyk'k'eedda mas'aafatuwaawaa.

Ha miishshatuu ubbay work'k'aappe oosetteeddino.

⁵¹ Kaatii Solomone Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa kiitaa ubbaa Poleeddawaappe guyyiyaan, Aa aawuu Daawite Med'inaa Godaw dummayiide wotseedda biraa, work'k'aanne hara miishshatuwaakka ubbaa ahiidde, Geeshsha Golliyaa miishshaa minjiyaasan wotseedda.

8

S'oossaa Taabootay Geeshsha Golliyyaa Geleedda

(2 Od. 5:2–6:2)

¹ Hewaappe guyyiyaan Kaatii Solomone Med'inaa Godaa Taabootaa Daawita Kata-maappe, S'iyooneppe kessiide, Geeshsha Golliyyaa ahanaadan, Israa'eeliyaa c'imatuwaa, zaratuwaa ubbaa kaappatuwaanne Israa'eeliyaa golliyyaa asatuwaa kaaletsiyaawantta Yerusaalame katamaa shiishsheedda.

² Etaaniima geetettiyyaa laappuntsa aginaan, Daasiyaa Baalay bonchchettiiyaa wode, Israa'eeliyaa Asay ubbay Kaatiiyaa Solomonekko shiik'eedda.

³ Israa'eeliyaa c'imatuu ubbay gakkina, k'eesatuu Taabootaa dentseeddino.

⁴ Leewatuunne k'eesatuu, Med'inaa Godaa Taabootaa, Dunkkaaniyaanne Dunkkaaniyaa gidдон de'iyaa geeshsha miishshatuwaa ubbaa tookkiide aheeddino.

⁵ Kaatii Solomoninne aanana de'iyaa Israa'eeliyaa yaa'ay kumentsay Taabootaa sintsan shiik'iide, paydanaw danddayettenna c'ora dorssaanne mehiyaa yarshsheeddino.

⁶ Hewaappe guyyiyaan k'eesatuu Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa Geeshsha Golliyyaan gidдоge geeshsha k'ol"uwaa, Ubbaaappe Aad'd'eeda Geeshsha sa'aa giyaa sa'aa ahiidde, kiruubetuwwa misiletuu k'efetuwaappe garssa baggana wotseeddino.

⁷ Mic'etti utteedda kiruubetuwwa k'efetuu Taabootaanne Taabootaa tookkiyaa kasuwwa kammeeddino.

⁸ Kasotuu loytsi adussa gidiyaa diraw, untuntutu s'eeray Ubbaaappe Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa sintsan de'iyaa Geeshsha Sa'aan beettanaw danddayee; shin Geeshsha Sa'aappe karenna beettanaw danddayenna. Untuntutu hachche gakkanaw he sa'aan de'iino.

⁹ Israa'eeliyaa Asay Gibs'e gadiyaappe kesseedda wode, Med'inaa Goday untuntunna k'aalaa c'aak'uwwa c'aak'k'eteedda Siinaa Deriyan Muse wotseedda laa"u masetteedda shuchchatuwaappe attina, Taabootaa gidдон harabay ayaynne baawa.

¹⁰ K'eesetuu Geeshsha Sa'aappe kesina, shaarii Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyyaa kumeedda.

¹¹ He shaariyaa gaasuwaan k'eesatuu barenttu kiitaa ootsanaw danddayibeykkino; ayaw gooppe, Med'inaa Godaa bonchchu Aa Geeshsha Golliyyaa kumi utteedda.

¹² Hewaappe guyyiyaan Solomone hawaadan yaageedda; «Abeet Med'inaa Godaw, neeni, Taani d'uma shaariyaan de'ana» yaaga wotsaadda.

¹³ Taani tumuppe new lo"o Geeshsha Golliyyaa, neeni aan med'inaw de'anasaa kees's'aaddi» yaageedda.

Solomone Asaw Haasayeedda Haasayaa

(2 Od. 6:3-11)

¹⁴ Israa'eeliyaa yaa'ay kumentsay ek'k'ide'ishshin, kaatii untuntutukko simmiide, hawaadan yaagiide untuntutta anjeeedda;

¹⁵ «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay galatetto! Ta aawuwaa Daawitaw bare doonaan odeedda hidootaa bare kushiyan poleedda. He I odeedda hidootay,

¹⁶ Taani ta asaa Israa'eeliyaa Gibs'eppe kessaade aheedda gallasaappe doommina, ta suntsay an de'ana mala, Geeshsha Golliyyaa kees's'anaw Israa'eeliyaa zaratuwaa gidдон ay katamaanne doorabeykke; shin ta asaa Israa'eeliyaa kaaletsana mala, taani Daawita dooraad» yaageedda.

¹⁷ «Ta aawuu Daawite Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa suntsaw Geeshsha Golliyyaa kees's'anaw bare wozanaan k'oppeedda.

¹⁸ Shin Med'inaa Goday ta aawuwaa Daawita, «Neeeni ta suntsaw Geeshsha Golliyyaa kees's'anaw ne wozanaan k'oppeedda diraw, lo"obaa ootsaadda.

¹⁹ Gidoopenne, Geeshsha Golliyyaa kees's'anawe neena gidakka; ta suntsaw Geeshsha Golliyyaa kees's'anawe ne gulbbataappe yelettana ne na'aa» yaageedda.

²⁰ «Ha"ikka Med'inaa Goday bare immana geedda hidootaa k'aalaa poleedda. Med'inaa Goday kase immeedda hidootaandanka taani ta aawuwaa Daawita sa'aan kaatetaaddinne ha"i Israa'eeliyaa kawutetsaa araatan uttaad. K'ay Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa suntsaw Geeshsha Golliyyaa kees's'aad.

²¹ Med'inaa Goday nu aawotuwwa Gibs'eppe kesseedda wode untuntunna c'aak'k'eteedda c'aak'uu de'iyaa Taabootawukka Aa gidдон sa'aa injjeyaad» yaageedda.

Solomone Woosaa

(2 Od. 6:12-42)

²² Hewaappe guyyiyaan Solomone Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa sintsan, Israa'eeliyaa yaa'ay kumentsay de'iyaa sa'aan ek'kiide, bare kushiya saluwaa zaar mic'c'iidde,

²³ hawaadaan yaagiide woosseedda; «Abeet Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw, bolla saluwaan woy garssa sa'aan ne mala s'oossi baawa. Neeni ne k'aalaa c'aak'uwaa naagaasa; bare kumentsaa wozanaappe ne sintsan hametteedda ne k'oomatuwaa aggena siik'uwaan siik'aasa.

²⁴ Ne k'oomaw, ta aawuwaa Daawitaw neeni ootsana gaade haasayeedda k'aalaa naagaadda; neeni kase ne doonaan haasayeeddawaa ne kushiyan hachche polaadda.

²⁵ «Ha"ikka abeet Med'inaa Godaa, Israa'eeliyaa S'oossaw, neeni ne k'oomaw, ta aawuwaa Daawitaw, «Neeni ta sintsan hametteeddawaadan ne naanaykka ta sintsan hamettana mala barenttu ogiyaa naagooppe, ta sintsan Israa'eeliyaa kawutetsaa araatan uttiyaa asaa neeni ubbakka d'ayakka» yaageedda k'aalaa pola.

²⁶ Abeet Israa'eeliyaa S'oossaw, neeni ne k'oomaw, ta aawuwaa Daawitaw haasayeedda ne k'aalaa ha"ikka aggoppa.

²⁷ «Shin S'oossay tumu sa'aan de'aneeyye? Be'a, salotuu, ubbaappe d'ok'k'an de'iyaa saluukka new gidanaw danddayenna. Yaatina, ha taani kees's'eedda Geeshsha Gollii new ay keeshshaa guus's'anddeeshsha!

²⁸ Gidooppenne, abeet Med'inaa Godaw, ta S'oossaw, taani ne k'oomay hachche woos-siyaawaanne watiwatiyaawaa neeni hayzza.

²⁹ Neeni, «Ta suntsay he sa'aan de'ana» geedda ha Geeshsha Golliyaa ne ayfii k'ammanne gallassi s'eello. Taani ne k'oomay ha sa'aakko simmaade, woossiyya woosaa neeni sisa.

³⁰ Taani ne k'oomayenne ne Asay Israa'eelii ha Geeshsha Golliyaakko simmiide, wati-watiyaa watiwatuwaa neeni sisa. Neeni de'iyaa saan saluwaan sisaadde, nuw atto yaaga.

³¹ «Itti Asay bare shooruwaa naak'k'ina, Aa c'aak'k'etsanaw ha Geeshsha Golliyaa ayina, Aa gidдон de'iyaa yarshshiyaa sa'aa sintsan I c'aak'k'ooppe,

³² neeni saluwaan sisaadde; kiiteta. Ne k'oomatuwaa gidduwaan pirddaa. Bayz-zanchchatuwaa bolla pirddaade, I ootseeddawaa Aa bolla zaara; s'illuwaa shatintsaade, aw Aa s'illotetsaadan zaara.

³³ «Ne Asay Israa'eelii ne bolla nagaraa ootseedda gaasuwaan morkkiyaan s'oonettiide, untunttu neekko simmiide, ne suntsaa s'eesiide, ha Geeshsha Golliyaan neena woossoop-penne new watiwatooppe,

³⁴ neeni saluwaan sisa. Ne asaa Israa'eeliyaa nagaraa atto yaaga; yaataade neeni kase untunttu mayza aawaatoo immeedda biittaw untuntta guyye zaara.

³⁵ «Ne Asay ne bolla nagaraa ootseedda gaasuwaan salotuu gorddettinanne iray bukken-naan is's'ina, untunttu ha sa'aa simmiide, woossooppenne neeni untuntta un'etseedda diraw ne suntsaa s'eesiide, barenttu nagaraappe simmooppe, neeni saluwaan sisa.

³⁶ Ne k'oomatuwaa nagaraa, ne asaa Israa'eeliyaa nagaraa atto yaaga. Untunttu hamet-tanaw bessiyaa lo'o ogiyaa untuntta tamarissa; yaataade neeni ne asaa laatisseedda biittan iraa bukissa.

³⁷ «Biittaa bollan koshay woy iita harggii yiina, woy katsaa s'uuggi d'ayssiyyaa c'arkkuu woy boolii woy bumbburetsay biittaa bollan yiina, woy morkkii untunttu katamatuwaa dooddina, woy ay mala bashshay woy harggii yiina,

³⁸ ne asaa Israa'eeliyaappe ooninne neena woossooppenne new watiwatooppe, k'ay ay asayenne bare wozanaan un'etsiyaawaa eriide, ha Geeshsha Golliyaakko simmiide, bare kushiya mic'c'ooppe,

³⁹ neeni de'iyaa sa'aan saluwaan sisa. Untunttu nagaraa atto yaaga; yaataade untunttu kiiteta. Neeni asaa wozanaa eriyaawaadankka, asaa ubbaw Aa oosuwaadan oosuwaadan imma. Ayaw gooppe, asaa ubbaa wozanaa eriyaawe ne s'alala.

⁴⁰ Yaatooppe, neeni nu mayza aawaatoo immeedda biittan de'iyaa wode ubbaan, untunttu new yayana.

⁴¹⁻⁴² «Hewaadankka, ne asaa Israa'eeliyaa gidenna kare biittaa Asay ne wolk'k'aama suntsaawaanne neeni ne asaw ootseedda malalissiyyaa oosotuwaabaa sisiide, haakko gadiyaappe yiide, ha Geeshsha Golliyaakko simmiide, neena woossooppe,

⁴³ neeni de'iyaa sa'aan saluwaan sisa. Ne asatuu Israa'eelatuu eriyaawaadan, sa'aan de'iyaa Asay ubbay ne suntsaa erana malanne new yayana mala, k'ay taani kees's'eedda ha Geeshsha Gollii, new goynniyaa sa'aa giddeeddawaa untunttu erana mala, he kare biittaa Asay neena woossiyaawaa aw pola.

⁴⁴ «Ne asatuu barenttu morkkatuwaa olana mala neeni kiitteedda sa'aa hak'anne biide, untunttu neeni dooreedda ha katamaakkonne taani ne suntsaw kees's'eedda Geeshsha Golliyaakko simmiide, neena Med'inaa Godaa woossooppe,

⁴⁵ untunttu woosaanne watiwatuwaa saluwaan neeni sisa; untunttoo s'oonuwaa imma.

⁴⁶ «Nagaraa ootsenna Asay baynawaadankka, untunttu ne bolla nagaraa ootsina, neeni untunttoo hank'k'ettaade morkketoo untuntta aatsaade immina morkketuukka untuntta omoodiide, haakkina matinakka barenttu gadiyaa akkiide afina,

⁴⁷ untunttu he omoodetteedda biittan de'iidde, barenttu wozanaan nagaraappe simmooppe, he omoodetteedda biittan untunttu de'iidde, «Nuuni nagaraa ootseeddo; nuuni bayzseeddo; nuuni iitabaa haneeddo» yaagiide new watiwatooppe,

⁴⁸ barena omoodiide afeedda morkkatuwaa biittan de'iidde, untunttu barenttu kumentsaa wozanaappenne barenttu kumentsaa k'ofaappe neekko simmooppe, neeni untunttu mayza aawaatoo immeedda untunttu biittaakko, neeni dooreedda kata-maakkonne taani ne suntsaw kees's'eedda Geeshsha Golliyaakko simmiide, neena woossooppe, yaatooppe,

⁴⁹ untunttu woosaanne untunttu watiwatuwaa neeni de'iyaa sa'aan saluwaan sisa. Untunttoo pirdaa.

⁵⁰ Ne Asay ne bolla ootseedda nagaraanne bayzseedda bayzzuwaa atto yaaga; untunttu omoodiide afeedda asatuu untunttoo k'arettanaadan ootsa.

⁵¹ Ayaw gooppe, untunttu he birataa siilissiyaa c'oo'iyaa mala gadiyaappe, Gibs'eppe neeni kesseedda ne asatuwaanne ne buzotuwwa.

⁵² «Taani ne k'oomayenne ne Asay Israa'eelii watiwatiyaawaa ne ayfii s'eello; k'ay untunttu waassiyaa wode awudenne neeni untunttoo alla.

⁵³ Ayaw gooppe, abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, neeni kase nu aawotuwwa Gibs'eppe kessiyaa wode ne k'oomaa Muse baggana odeeddawaadan, untunttu neeni sa'aan de'iyaa kawutetsatuu ubbaa giddoppe ne buzo ootsanaw dummayaadda» yaagiide woosseedda.

Solomona Wurssetsa Anjjuwaa

⁵⁴ Solomone Med'inaa Godaa woosaanne watiwatuwaa Poleeddawaappe guyyiyaan, bare kushiyaa saluwwa mic'iiide Med'inaa Godaa yarshshuwaa sa'aa sintsan gulbba-teedda sa'aappe dendi ek'keedda.

⁵⁵ Israa'eeliyaa shiik'uwaa ubbaa bare k'aalaa d'ok'k'isiide, hawaadan yaagiide anjjeedda;

⁵⁶ «I kase haasayeedda bare k'aalaadan bare asaa Israa'eeliyaa shemppisseedda Med'inaa Goday galatetto; I bare k'oomaa Muse baggana immeedda lo'o hidootay ubbay poletteedda.

⁵⁷ Med'inaa Goday nu S'oossay kase nu aawotuwaana de'eeddawaadan, nuunanakka de'o; I nuuna ubbakka aggoppo woy yeggoppo.

⁵⁸ Nuuni Aa ogiyaan ubbaan hamettana malanne I nu aawaatoo immeedda azazuwaa, wogatuwaanne higgiiyaa naagana mala, nu wozanaa barekko zaaro.

⁵⁹ Hachche hachche de'oo koshshiyaawaadan, S'oossay taana bare k'oomaanne bare asaa Israa'eeliyaa maaddana mala, taani Med'inaa Godaa sintsan woosaade geedda ha k'aalatuu k'ammanne gallassi Med'inaa Godaakko, nu S'oossaakko, shiik'ino.

⁶⁰ Hewenne, sa'aan de'iyaa Asay ubbay Med'inaa Goday S'oossaa gidiaawaanne aappe attina hara s'oossi baynnaawaa eranaadaana.

⁶¹ Hachchewaadankka hinttentu Aa wogaadan hamettanawunne aw azazettanaw Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, hinttentu wozanay ammanettiyaawaa gido» yaagiide anjjeedda.

Geeshsha Golliyaa Anjjiisuwaa

(2 Od. 7:4-10)

⁶² Hewaappe guyyiyaan kaatiinne Israa'eeliyaa Asay ubbay ittippe Med'inaa Godaa sintsan yarshshuwaa yarshsheeddino.

⁶³ Solomone Med'inaa Godaw ittippetetsaa yarshshuwaa yarshshanaw laatamanne laa'u sha'a booratuwaanne s'eetanne laatamu sha'a dorrsatuwaa shiishsheedda. Hewaadan ootsiide kaatiinne Israa'eeliyaa Asay ubbay Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa anjjiisseedino.

⁶⁴ Kaatii Solomone Geeshsha Golliyaw sintsa bazzuwaan de'iyaa giddo dabaabaa he gallassi dummayeedda. He sa'aan s'uuggiyaa yarshshuwaa, katsaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaappe mod'd'uwaa yarshsheedda. I hewaa ootseeddawe

Med'inaa Godaa sintsan de'iyaa, nahaasiyaa giyaa birataappe oosetteedda yarshshiyaa sa'ay s'uuggiyaa yarshshuwaa, katsaa yarshshuwaanne ittipetetsaa yarshshuwaappe mod'd'uwaa yarshshanaw guus's'eedda dirassa.

⁶⁵ He wode Solomoninne Israa'eeliyaa Asay ubbay laappun gallassaw Daasiyaa Baalaa bonchcheedda; Israa'eeliyaa zawaan Hamaata Pinuwaappe biide Gibs'e Shaafaa gakkanaw de'iyaa c'ora Asay Med'inaa Godaa sintsan baalaa bonchchanaw shiik'eedda.

⁶⁶ Wonttetsa gallassi kaatii asaa moyzeeedda; Asay kaatiyaa anjiide, Med'inaa Goday bare k'oomaa Daawitewunne bare asaa Israa'eeliyaw ootseedda keekkatetsan nashettiid-denne wozanaappe pashikkiidde, bare soo bare soo beedda.

9

Wurssetsaa Laytsatuwaa (9:1–11:43)

¹ Solomone Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaanne kaatiyaa golliyaa kees's'iide makkeeddawaappenne ootsanaw amotteedda amuwaa ubbaa Poleeddawaappe guyyiyaan,

² Gabaa'oona kataman kase k'onc'e'eeddawaadan, Med'inaa Goday laa'entsuwaa aw k'onc'e'eedda.

³ Med'inaa Goday Aa hawaadan yaageedda; «Neeni ta sintsan woosseedda woosaanne watiwateedda watiwatuwaa taani sisaad. Neeni kees's'e'edda Geeshsha Gollii med'inaw ta suntsay an s'eesettana mala udaade taani geeshshaad; ta ayfiinne ta wozanay ubbaa wode ha Geeshsha Golliyaan de'anawaa.

⁴ «Neena gidoope, neeni ne aawuu Daawite hametteeddawaadan borisiyaabay baynan suuretetsan ta sintsan hamettoope, taani azazeeddawaa ubbaa ootsooppenne ta wogaanne ta higgiiyaa naagooppe,

⁵ taani ne aawuwaa Daawitaw, «Israa'eeliyaa kawutetsaa araatan uttiyaa asaa neeni ubbakka d'ayakka: geeddawaadan, ne kawutetsaa araataa Israa'eeliyaa bolla med'inaw minisaade essana.

⁶ «Shin neeni woy ne naanay taana kaalliyaawaa aggiide wora simmooppe, taani hinttentta azazeedda ta azazuwaanne ta wogaa naagennan d'ayooppenne hara s'oossatoo ootsanawunne goynnaw booppe,

⁷ yaatooppe, Israa'eeliyaa asaa taani kase untunttoo immeedda biittappe d'ok'ollana; taani ta suntsaw geeshsheedda ha Geeshsha Golliyaakka agga aggana. Israa'eelatu asaa ubbaa gidon tossawunne k'iliic'oo gidanawantta.

⁸ Ha Geeshsha Gollii Koletteeddabay keeleteedda sa'aa gidanawaa; mataana aad'd'iyaa Asay ubbay dagammiiddinne «Poora!» giidde, «Med'inaa Goday ha gadiyanne ha Geeshsha Golliya ayaw hawaadan ootseedde?» yaagana.

⁹ Asay, Untunttu mayza aawotuwaa Gibs'eppe kesseedda Med'inaa Godaa barenttu S'oossaa untunttu aggiide, hara s'oossatuwaa kaalleedda dirassinne untunttuwaa ootsiide goynneedda dirassi, Med'inaa Goday untunttu bolla ha iitabaa ubbaa aheedda yaagiide zaarana» yaageedda.

Solomone Ootseedda Hara Oosotuwaa (2 Od. 8:1-18)

¹⁰ Solomone ha laa"u golliyaa, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaanne kaatiyaa golliyaa kees's'e'edda laatamantaa laytsaa wurssetsan,

¹¹ S'iiroosa Kaatii Kiiraami I koyyiyaa s'iidaa, zigaanne work'k'aa ubbaa immeedda diraw, Galiilan de'iyaa laatamu katamatuwaa Solomone aw immeedda.

¹² Shin Kiiraami S'iiroosa katamaappe kesiide, Solomone aw immeedda katamatuwaa be'anaw beedda wode, katamatu Aa nashechchibeykino.

¹³ Yaatina, Kiiraami Solomona, «Ta ishaw, hawanttu neeni taw immeeddawanttu ayaa katamatee?» yaageedda. Hewaa diraw, I he katamatuwaa, «Patsenna biittaa» yaagiide suntseedda. He heeray hachche gakkanawukka he suntsan s'eesettee.

¹⁴ Kiiraami oydu sha"a kiilo giraame dees'iyaa work'k'aa Kaatiyaa Solomonaw yeddi wotseedda.

¹⁵ Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa, bare golliyaa, Miillo, Yersaalame katamaa gimbiyaanne Has'oorra, Magidonne Gezeera katamatuwaa gimbbanaw Kaatiyaa Solomonaw gabbaaratuu de'iino.

¹⁶ Gibs'e biittaa Kaatii kase Gezeera katamaa oyk'k'iide katamaa taman s'uuggeedda. Kataman de'iyaa Kanaane asatuwaakka wod'e'edda; yaatiide Solomone akkeedda bare naattii woytaa ootsiide immeedda;

- ¹⁷ Solomone Gezeera katamaa wotsi kees's'eedda.
Hewaadankka k'ay, Solomone hirkki Beeti-Horoona,
¹⁸ Baa'ilaata, Yihudaa woran de'iyaa Taamaara katamaa,
¹⁹ miishshaa minjiyaa katamatuwaa ubbaa, bare paratuwaanne paraa gaaretuwaa wot-siyaa katamatuwaanne Yerusaalamen, Libaanoosaninne bare mooddiiyaa biittan ubbaan kees's'anaw amotteedda ubbaa kees's'eedda.
²⁰ Amooratuppe, Hiitetuppe, Parzzetuwaappe, Hiiwetuwaappenne Yaabuusatuwaappe atteeda asatuu ubbay Israa'eeliyaa asaa gidikkino;
²¹ untunttu Israa'eeliyaa asatuu biittappe wurssi d'ayssanaw danddayennan aggina, he biittan atteeda asatuwaappe zeretsatuwaa. Solomone untuntta gabbaaretetsaa oosis-seedda; untunttu hachche gakkanawukka gabbaaretetsan ootsino.
²² Shin Solomone Israa'eeliyaa asatuwaappe oonanne ayileyibeena; untunttu aw oos-sanchchatuwaa, olanchchatuwaa, olanchchatuu kaappatuwaanne gadaawatuwaa, paraa gaaretuwaa laaggiyaawanttu kaappatuwaanne paraa asatuwaa gidide ootseeddino.
²³ Hewaadankka k'ay, untunttu Solomona kiitaa kiitettiyaawanttu kaappatuwaa; untunttuppe ichcheshu s'eeanne ishatamatu oosuwa ootsiyaa goshshanchchatuwaa s'eelliide oosissiino.
²⁴ Gibbs'e Kaatiyaa naatta Daawita Katamaappe Solomone iziw kees'isseedda golliiyaa pude beeddawaappe guyyiyaan, I Miillo gimbbeedda.
²⁵ Solomone Med'inaa Godaw gimbbeedda yarshshuwaa sa'aan s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaa laytsan heezzu gede yarshshee; Med'inaa Godaa sintsan is'aanaakka c'uwayee. Yaatiide Geeshsha Golliiyaa poleedda.
²⁶ Hewaappe guyyiyaan Kaatii Solomone Eedooma biittan Zo'o Abbaa doonaan, Eelaata geetettiyyaa katamaa matan de'iyaa Ees'iyooni-Gaabiran markkabatuwaa med'd'eedda.
²⁷ Kaatii Kiiraami Solomone asatuwaana ootsana mala markkabiyyaa laaguwaa loohedda bare asatuwaa kiitteedda.
²⁸ Untunttu Oofira gadiyaa beeddino; yaappe tammanne oyddu sha"a kiilo gi-raamiyaappe dariyaa work'k'aa Kaatiyaa Solomonaw akkiide yeeddino.

10

Saaba Kaatatto (2 Od. 9:1-12)

- ¹ Saaba kaatatta Med'inaa Godaa suntsan waareteedda Solomona waariyaa sisaade, dees'iyaa ooshatuwaa akkaade, Aa paac'c'anaw denddaaddu.
² Sawuwaa, loytsi daro work'k'aanne al'o shuchchaa c'aaneteedda daro gaalotuwa c'uguwaana loytsi daro ajabaana Yerusaalame gakkaade, Solomona sintsa aad'd'aadu. Bare wozanaan de'iyawaa ubbaa Solomonaw odaaddu.
³ Solomone Aa oochcheeddawaa ubbaa odeedda; iziw birshshennan aappe geemmi atteedabay ayayenne baawa.
⁴ Saaba kaatata Solomona aad'd'eeda era, I kees's'eedda kaatiyaa golliiyaa,
⁵ Aa maaddan shiik'iyaa k'umaa, Aa oosanchchatuu uttiyaa utetsaa, Aa k'oomatuu ootsiyaa oosuwaanne mayiyaa mayuwaa, Aa eessaa tigiyaawantanne Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan I s'uuggiyaa yarshshuwaa be'eedda wode, izi wozanay gagetteedda.
⁶ Hewaappe guyyiyaan iza kaatiyaa, «Newaanne ne aad'd'eeda eratetsaabaa taani ta gaden de'aadde siseeddawe tuma.
⁷ Shin taani yaade, ta ayfiyaa biraanan be'ana gakkanaw untunttu taw odeeddawaa ammanabeykke. Taw Asay odeeddawe bagganne gakkenna; aad'd'eeda eratetsankka duretetsankka taani siseeddawaappe loytsi daree.
⁸ Ubbaa wode ne sintsan ek'kiide, ne aad'd'eeda era sisiyaa ne asatuunne ne oos-sanchchatuu ayaa nashettiinoossha!
⁹ Neenan nashettiide, neena Israa'eeliyaa kawutetsaa araatan utisseedda Med'inaa Goday ne S'oossay galatetto! Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaa med'inaw siik'eedda diraw, neeni suure pirddaanne s'illotetsaa ootsana mala I neena kaateyeedda» yaagaaddu.
¹⁰ Kaatata oyddu sha"a kiilo giraame dees'iyaa work'k'aa, loytsi daro sawuwaanne al'o shuchchaa kaatiyaw immaaddu. Saaba kaatatta Kaatiyaa Solomonaw immeeddawaa keeshshaa daro sawuwaa hewaappe simmina ooninne ahibeena.
¹¹ (Kaatiyaa Kiiraama markkabatu, Oofirappe work'k'aa aheeddawanttu yaappekka sanddale geetettiyyaa loytsi daro mitsaanne al'o shuchchaa aheeddino.
¹² Kaatii Solomone he sanddaliyaappe Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaanne kaatiyaa golliiyaa tuuk'etuwa, mazimuriyaa yes's'iyaawanttoo diitsaanne maasink'k'uwaa

med'isseedda. Hewaa mala sanddalii he gallassaappe haa simmina yinne erenna, beettinne erenna.)

¹³ Kaatii Solomone immanaw bessiyaa imotaappe haraa, Saaba kaatatta amottaade Aa oochcheeddawaa ubbaa iziw immeedda. Hewaappe guyyiyaan Saaba kaatatta bare ajabaana denddaade, bare gade simmaaddu.

Kaatiyaa Solomone Duretaa

(2 Od. 9:13-28)

¹⁴ Solomone laytsan laytsan akkiyaa work'k'ay laatamanne heezzu sha"a kiilo giraame dees'yaawaa.

¹⁵ Hewe zal"anchchatuwaappe akkeedda k'aras'aanne Araba biittaa kaatetuwaaw ubbaappenne Israa'eeliyaa biittaa mooddiyaawantuppe akkeedda giiraa bolla gujjaa.

¹⁶ Solomone laa"u s'eetu wogga gonddalletuwaa k'os'seedda work'k'ay geleedda. med'isseedda; itti itti gondalliiyan laappun kiilo giraame gidiyaa work'k'ay geleedda.

¹⁷ K'aykka I heezzu s'eetu k'eeri gonddalletuwaa k'os'seedda work'k'ay geleedda. med'isseedda; itti itti k'eeri gondalliiyan laa"u kiilo giraame gidiyaa work'k'ay geleedda. Kaatii he gonddalletuwaa Liibaanoosa Wora Golliyaa geetettiyaa gollen wotseedda.

¹⁸ K'aykka kaatii itti wolk'k'ama kawutetsaa araataa danggarssaa zaaliyaappe med'isseedda, muruta work'k'aaan sheeshsheedda.

¹⁹ Kawutaa araata de'iyaa sa'aa pude kesianaw yed'd'iyaa usuppun detsatuu de'iino. He araataw guyye baggay s'aatsaa. Araataw laa"u baggaanakka k'esiya zempissiyaa sa'atuu de'iino; he laa"u sa'atuu lank'k'iyankka ek'k'eedda itti itti gaammuwa misilii de'ee.

²⁰ He araataa pude kesiya usuppun detsatuwaan ya baggananne ha baggana itti itti gaammuwa misilii, ubbaanna tammanne laa"u misiletuu de'iino. Hawaa mala kawutetsaa araataw hara kawutetsan hak'anne oosettiibeenna.

²¹ Kaatii Solomone ushshaa ushiyaa miishshaa ubbay work'k'ay geleedda; Liibaanoosa Wora Gollen de'iyaa miishshaa ubbaykka muruta work'k'ay geleedda. Ittibayenne biraappe med'ettiibeenna; ayaw gooppe, Solomone wode biray ubbakka go"iyaabaadan paydetti erenna.

²² Kaatiyaw Kiiraama markkabatuwaanna zal"iyaa wolk'k'ama markkabatuu abbaan de'iino. He markkabatuu work'k'anne biraa, danggarssaa achchaa, geleshshotuwaanne k'aaretuwaa c'aani akkiide, heezzu laytsaappe itti gede yiino.

²³ Kaatii Solomone duretetsaaninne aad'd'eeda eratetsan sa'aan de'iyaa kaatetuwaaw ubbaappe dareedda.

²⁴ Sa'aan de'iyaa Asay ubbay Aa sintsa aad'd'anawunne S'oossay Aa wozanaan wotseedda aad'd'eeda era sisanaw koyee.

²⁵ Laytsaappe laytsan yiyaa ubbay aw immanaw work'k'anne biraa miishshatuwaaw, mayotuwaa, ola miishshatuwaanne sawuwaa, paratuwaanne bak'ulotuwaaw akkiide yee.

²⁶ Solomone paraa gaaretuwaanne paratuwaaw shiishsheedda; aw itti sha"anne oyddu s'eetu paraa gaaretuunne tammanne laa"u sha" paratu de'iino. I untunttu paraa gaaretuwaaw katamatuwaanne barenana Yersaalamen wotseedda.

²⁷ Kaatii Yersaalamen biray shuchchaadan keeletanaadan, zigaykka gad'an dic'c'iyaa etsaadan c'orattanaadan ootseedda.

²⁸ Solomone paratu Gibs'epenne K'aawe geetettiyaa biittappe yeeddino. Kaatiyaa zal"anchchatuu untunttu K'aawe shaluwaan shammiide ahiino.

²⁹ Untunttu itti itti paraa gaariyaa usuppun s'eetu s'agaraa biran, itti itti paraa s'eeanne ishatamu s'agaraa biran Gibs'eppe shammiide ahiino; untunttukka Hiitetuwaa kaatetoo ubbatoonne Sooriyaa kaatetoo zal"iino.

11

Solomone S'oossaappe Haakki Haakki beedda

¹ Kaatii Solomone daro allaga biittaa mac'c'awantta siik'eedda; hewantunne Gibs'e kaatiyaa naatti bolla gujjina Moo'aabatuwaaw, Amoonatuwaaw, Edoomatuwaaw, Sidoonatuwaanne Hiitetuwaa mac'c'awantta.

² Untunttu, «Hinttentu ha asatuwaana akuwaan geluwaan walakettoppite; ayaw gooppe, untunttu hinttentu wozanaa tumuppe barenttu eek'aa s'oossatuwaakko zaarana» yaagiide Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaw odeedda kawutetsatuu mac'c'awantta; shin Solomone untunttunna siik'uwaan K'ashetteedda.

³ Solomonaw kaatetuwaana naanaa gidiyaa laappun s'eetu machchettuunne heezzu s'eetu machchiyaadan aw de'iyaa mac'c'awanttu de'iino. Aa machchattuu Aa wozanaa S'oossaappe haaseeddino.

⁴ Solomone c'imi c'imiide biishshin, Aa machchattuu Aa wozanaa hara s'oossatuwaakko zaareeddino; yaatina, Aa aawuwaa Daawite kumentsaa wozanaappe siik'eeddawaadan, Med'inaa Godaa bare S'oossaa I siik'ibeenna.

⁵ Solomone Asttaaroota geetettiyyaa Sidoonatuwaa s'oossatiwunne Molooka geetettiyyaa Amoonatuwaa s'oossaw, sheneyiyaawoo goynneedda.

⁶ Yaatiide Solomone Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda; Aa aawuwaa Daawite kaalleeddawaadan, Med'inaa Godaa polo kaallibeenna.

⁷ Hewaappe guyyiyaan Solomone Kaamoosha geetettiyyaa tuna eek'awunne Amoonatuu eek'iyaa, Molooka* geetettiyyaa tuna eek'aw Yerusaalame katamaappe away doliyaa baggan de'iyaa deriyaa huup'iyaan goynniyaa d'ok'k'a sa'aa kees'seedda.

⁸ Allaga biittappe akkeedda bare machatuwaa ubbawukka I hewaadan giigisseedda; untuntu barenttu s'oossatoo yaan is'anaa c'uwayeeddinonne yarshshuwaa yarshsheeddino.

⁹ Aw laa"u gede k'onc'c'eedda Med'inaa Godaappe Israa'eeliyaa S'oossaappe Solomone wozanay wora simmeedda diraw, Med'inaa Goday Aa hank'k'etteedda.

¹⁰ Hara s'oossatuwaa kaallennaadan S'oossay Solomona azazeedda; giddooppene, Solomone Med'inaa Godaa azazuwaa naagibeenna.

¹¹ Hewaa diraw, Med'inaa Goday Solomona hawaadan yaageedda; «Neeni hawaadan haneedda diraw, taani neena azazeedda ta c'aak'uwaanne ta wogaanne neeni naagennan is's'eedda diraw, taani ne kawutetsaa neeppe bonk'k'a akkaade, ne k'oomatuuwaappe ittoo immana.

¹² Giddooppene, ne aawuwaa Daawita diraw taani hawaa neeni pas'a de'iyaa laytsan bonk'k'a akkikke; ne na'aa kushiyaappe bonk'k'a akkana.

¹³ Hewaakka k'ay kawutetsaa ubbaa aappe dafa akkikke; ta k'oomaa Daawita dirawunne taani dooreedda katamaa Yerusaalame diraw itti zariyaa aw immana» yaageedda.

S'oossay Solomone Bolla Morkketuwaa Dentseedda

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday Edoomiyaa Hadaada, Eedooma biittaa kaate-tuwaa zariyaa gideeddawaa morkke ootsiide Solomona bolla dentseedda.

¹⁵ Hawaappe kase baggan Daawite Eedooma asatuwaana oletteedda wode, hayk'keeddawantta moogissanaw pude beedda ola gadaaway Yoo'aabe, Eedooman de'iyaa attuma asaa ubbaa wod'i wursseedda.

¹⁶ Eedooman de'iyaa attuma asaa ubbaa d'ayssana gakkanaw Yoo'aabinne Israa'eeliyaa Asay ubbay yaan usuppun aginaa utteedda.

¹⁷ Shin he wode guutsa na'aa gideedda Hadaadi, Aa aawoo ootseedda Eedooma oos-sanchchatuwaappe amareedawanttuna Gibs'e gadiyaa bak'ateedda.

¹⁸ Untuntu Midiyaamappe dendiide, Paaraana beeddino; Paaraanappe barenana asaa akkiide Gibs'e gadiyaa, Gibs'e kaatiyaakko beeddino. Kaatii Hadaadaw itti gol-liyaanne gadiyaa immiide, k'umaa aw azazeedda.

¹⁹ Hadaadi kaatiyaa loytsi nashechcheedda; kaatii bare machchatti, Kaatatti S'aafineesi michchato aw machchattio ootsiide immeedda.

²⁰ S'aafineesi michchata aw Ganubaata geetettiyyaa na'aa yelaaddu. S'aafineesa Aa kaatiyaa gollen dichchaaddu; Ganubaati yaan kaatiyaa naanatuwaanna ittippe de'eedda.

²¹ Hadaadi Gibs'en de'iidde Daawite hayk'k'iidde bare mayzzan gaketeeeddawaanne ola gadaaway Yoo'aabikka hayk'keeddawaa siseedda; Hadaadi kaatiyaw, «Taani ta gadiyaa simmana mala taana yedda» yaageedda.

²² Kaatii Aa, «New hawaan ayay pac'c'inee neeni ne gadiyaa baanaw koyiyaawe?» yaagiide oochcheedda.

Hadaadi, «Taw ayayne pac'c'ibeenna; shin taani baana» yaageedda.

²³ Hewaadanka k'ay, S'oossay Eliyadaa'a na'aa Razoona giyaawaa Solomone bolla morkkiyaa ootsiide dentseedda; Razooni S'ooba Kaatiyaa Hadaadi'eerezeppe bak'ateedda.

²⁴ Daawite S'ooba biittaa olanchchatuwaa d'aysseedda wode, Razooni barew asaa shishhiide, panggatuwaa kaappuwaa gideedda; panggatuu Damask'k'o biide, he katamaa oyk'k'iide, yaan uttiide, Razoona kaateyeeddino.

* **11:7 Molooka:** Amoonatuwaa eek'ay, Molooke Ibraawetsuwaan Milkkaama geetettee.

²⁵ Hadaadi med'd'eedda metuwaa bollakka gujjiide, Solomone de'eedda keenan ubbaan Razooni Israa'eeltoo morkkiyaa gideedda; yaatiide I Sooriyaan kawutiide Israa'eeliyaa asaa morkkeedda.

S'oossay Iyorbbaamaw Immana Geeddawaa

²⁶ Hewaa bollakka Nabaas'a na'ay Iyorbbaami Solomona bolla makkaliide denddeedda; I Solomona k'oomatuuwaappe ittuwaa. I Efireema biittan S'areedappe yedda asa; Aa daayakka S'iruu'o geettetiyyaa am'atto.

²⁷ Kaatiyaa bolla I makkali denddeedda taarikii hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaadana. Solomone Miillo gimbbeeddanne bare aawuwaa Daawita Katamaa yuushshuwaa gimbbiyaan de'iyaa kallo sa'aa kuntseedda.

²⁸ Iyorbbaami mino asaa; Solomone ha wodallay bare kiitaa wooti loytsi ootsintto be'eedda; Minaasenne Efireema biittan ootsiyaa goshshanchchatuu ubbaa bolla Aa kaappuwaa ootsiide suntseedda.

²⁹ Itti gallassi Iyorbbaami Yerusaalame katamaappe kesiide bee; Seeloppe yeedda, timbbitiyaa odiiyaa Akiiyi aanana ogiyaan gaketeeedda. Akiiyi he wode ooratsa mayuwaa mayyi utteedda. Dembban untunttu laa'u'uwaa s'alalay de'iino.

³⁰ Akiiyi bare mayyeedda ooratsa mayuwaa oyk'kiide, tammanne laa'u kessiide peed'eedda.

³¹ Iyorbbaama hawaadan yaageedda; «Tammu peed'etsatuwaa new akka. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Be'a, taani kawutetsaa Solomona kushiyaappe peed'aade, tammu zeretsaa new immana hanay.

³² Shin ta k'oomaa Daawita dirawunne Israa'eeliyaa zaratuwaa ubbaa giddoppe taani dooreedda Yerusaalame katamaa diraw, itti zariyaa aw aggana.

³³ Taani hawaa ootsana gaasuu, Solomone taana aggiide Sidoonatuwaa s'oossatti Ast-taarooti, Moo'aabatuwaa s'oossaa Kaamooshawunne Amoonatuwaa s'oossaa Molookaw goynneedda dirassanne ta ogiyaan hamettennan, ta sintsan suurebaa hanennaaninne Aa aawuu Daawite naageeddawaadan ta wogatuwaanne ta higgiiyaa naagennan is's'eedda dirassa.

³⁴ « «Gidooppenne, taani kawutetsaa Solomona kushiyaappe wurssa akkikke; taani dooreeddanne ta azazuwaanne ta wogaa naageedda ta k'oomaa Daawita diraw, Solomone pas'a de'eedda keeshshan ubbaan I mooddanaadan ootsaad.

³⁵ Hewaappe guyyiyaan taani kawutetsaa Aa na'aa kushiyaappe akkaade tammu zeretsaa new immana.

³⁶ Ta suntsay an s'eesettana mala, taani dooreedda Yerusaalame kataman ubbaa wodekka ta k'oomaa Daawita zeretsay kaatetana mala, taani itti zariyaa Aa na'aw immana.

³⁷ « «Neena gidooppe, taani neena akkana; ne wozanay amotteedda ubbaa neeni mooddana; neeni Israa'eeliyaa bolla kaatetana.

³⁸ Taani neena azaziyaawaa neeni ootsooppe, ta ogiyaan hamettooppenne ta k'oomay Daawite naageeddawaadan ta wogatuwaanne ta azazuwaa naagaade ta sintsan suurebaa hanooppe, taani neenana gidana; Daawitaw ootseeddawaadankka ne zaratu de'i be'anaadan ootsana; Israa'eeliyaakka taani new immana.

³⁹ Solomona nagaraa diraw Daawita zeretsatuwaa taani murana; shin med'inaw gi-denna» yaagee» yaageedda.

⁴⁰ Solomone Iyorbbaama wod'anaw kajjeeleedda; shin Iyorbbaami Gibs'e gadiyaa Kaatiyaa Shiishaak'akko bak'atiide beedda; Solomone hayk'k'ana gakkanaw Gibs'en takkeedda.

Solomona Hayk'uwaa

(1 Od. 9:29-31)

⁴¹ Solomone haneedda harabay, I ootseeddabay ubbay, Aa aad'd'eeda eratetsaabay Solomona Taariikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

⁴² Solomone Israa'eeliyaa ubbaa bolla Yerusaalamen oytamu laytsaa kaateteedda.

⁴³ Hewaappe guyyiyaan Solomone hayk'kiide, bare mayzzan gaketeeedda; bare aawuwaa Daawita Kataman moogetteedda. Aa na'ay Robi'aame Aa kotan kaateteedda.

Shaaketteedda Kawutetsatuwaa

12

(12:1–22:53)

Pudehaa Yratuwaa Makkalaa

(12:1–14:20; 2 Od. 10:1-19)

¹ Israa'eeliyaa Asay ubbay Robi'aama kaateyanaw Sekeema katamaa beedda diraw, ikka yaa beedda.

² Nabaas'a na'ay Iyorbbaami, Kaatiyaa Solomoneppe bak'atiide Gibs'en de'iyaaawe hawaa siseedda wode, Gibs'eppe simmiide yeedda.

³ Israa'eeliyaa Asay Iyorbbaamaw kiittiide s'eesissina, inne Israa'eeliyaa maabaray ubbay Robi'aamakko biide,

⁴ «Ne aawuu nuuna dees'o morgge mitsaa toosseedda; shin ha"i neeni I nuuna oosissiyaa wolk'k'aama oosuwaanne dees'o morgge mitsaa nuw kawushisaarkkii. Yaatooppe, nuuni new moodetana» yaageeddino.

⁵ Robi'aame untunttoo, «Biite; heezzentso gallassi simmiide taakko yiite» yaageedda; Asay beedda.

⁶ Hewaappe guyyiyaan Kaatii Robi'aame Aa aawuu Solomone pas'a de'iyaa wode, Solomona zoreedda c'imatuwaa zoretaa besseedda. I untuntta, «Ha asaw waagaade zaara giitee?» yaagiide oochcheedda.

⁷ C'imatuu Robi'aama, «Hachche neeni asaw k'oomaa gidaade ootsooppenne untunttu oochchiyaawoo neeni lo'o k'aalaa zaaroppe, ubbaa gede untunttu new k'oomaa gidanawantta» yaageeddino.

⁸ Shin Robi'aame c'imatuu zoreedda zoriyaa aggiide, aanana dic'ciide aw ootsiyaa yalaga asatuwaa zoretaa besseedda.

⁹ I untuntta, «Hinttenttu taana zoriyaawe ayee? «Ne aawuu nuuna toosseedda dees'o morgge mitsaa nuw kawushisaarkkii» yaagiyaa ha deriyaw waagaade zaaroo?» yaagiide oochcheedda.

¹⁰ Shin aanana dic'cedda yalagatuu, « «Ne aawuu nuuna dees'o morgge mitsaa toosseedda; shin neeni nuw kawushisaarkkii» yaagiyaa asaw, «Ta k'eerri birad'd'ii ta aawuwaa s'eessaappe orddee.

¹¹ Ta aawuu hinttenttu morgge mitsaa dees'iseedda; shin taani hewaappekka aatsaade dees'isana. Ta aawuu hinttentta lissuwaan wad'd'eedda; shin taani hinttentta masimasuwaadan dukkiyaa lissuwaan wad'd'ana» yaagaade zaara» yaageeddino.

¹² Hewaappe guyyiyaan Kaatii Robi'aame, «Heezzentso gallassi simmiide taakko yiite» geeddawaadankka, Iyorbbaaminne Asay ubbay heezzentso gallassi simmiide yeeddino.

¹³ Kaatii untunttoo hank'k'o zaaruwaa zaareedda. C'imatuwaa zoriyaa aggi bashiide,

¹⁴ yalagatuu zoreedda zoriyaa kaalleedda. Yaatiide hawaadan yaageedda; «Ta aawuu hinttenttu morgge mitsaa dees'iseedda; shin taani hewaappekka aatsaade dees'isana. Ta aawuu hinttentta lissuwaan wad'd'eedda; shin taani hinttentta masimasuwaadan dukkiyaa lissuwaan wad'd'ana» yaagiide zaareedda.

¹⁵ Kaatii Asay giyaawaa sisennan is'seedda; ayaw gooppe, Med'inaa Goday Seeloppe yeedda Akiiya baggana kase Naabaas'a na'aa Iyorbbaamaw odeedda k'aalay poletanaadan hawe Med'inaa Godaappe haneedda.

¹⁶ Israa'eeliyaa Asay ubbay kaatii untunttu giyaawaa sisennan is's'eeddawaa be'iide, kaatiyaa hawaadan yaageeddino; «Daawitewaappe nuuna gakkiiyaabay ayee? Isseya na'aappe nuuni laattanawe baawa! Israa'eeliyaa asaw, hinttenttu soo hinttenttu soo simmite! Ha"i simmi Robi'aame barew naagetto!» yaageeddino. Israa'eeliyaa Asay ubbay barenttu soo barenttu soo simmeeddino.

¹⁷ Shin Robi'aame Yihudaa katamatuwaan de'iyaa Israa'eeliyaa asaa bolla kaateteedda.

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan Kaatii Robi'aame bare gabbaaratuwaa kaappuwaa Adooniraama Israa'eeliyaa asaakko kiitteedda; untunttu shuchchaan c'addiide wode'deddino. Yaatina, Kaatii Robi'aame bare paraa gaariyan ellekka kes uttiide, Yerusaalame bak'ateedda.

¹⁹ Heewaappe doommiide hachche gakkanaw Israa'eeliyaa zaratuu tammattuu Daawita zariyaappe kaateteedda kaatetuwaa bolla makkaleeddino.

²⁰ Iyorbbaami Gibs'eppe simmeeddawaa Israa'eeliyaa Asay ubbay siseedda wode, Aa barenttu yaa'aw s'eesissiide, Israa'eeliyaa bolla kaateyeeddino; Daawita zariyaappe kaateedda kaatetoo ammanettiide atteedawe Yihudaa zariyaa s'alala.

Shamaa'iyi Timbbitiyaa odeedda

(2 Od. 11:1-4)

²¹ Solomona na'ay Robi'aame Yerusaalame katamaa gakeedda wode, Israa'eeliyaa biittaa asana olettiide, kawutetsaa barew zaarana mala, Yihudaa zariyaappenne Bi-iniyaama zariyaappe dooretteedda itti s'eetanne hosppun tammu sha"a olanchchatuwaa shiishsheedda.

²² Shin S'oossaa k'aalay, S'oossaa asaa gidiyaa Shamaa'iyaakko yiide,

²³ «Solomona na'aa, Yihudaa Kaatiyaa Robi'aamaw, Yihudaanne Biiniyaama zaretoonnee atteeda asaa ubbaw hawaadan yaaga;

²⁴ Med'inaa Goday hinttentta, «Hinttenttu dabbotuwaana, Israa'eelatuwaana olettanaw booppite. Hawaa taani ootseedda diraw, hinttenttu ubbaykka hinttenttu soo hinttenttu soo simmite» yaagee; yaagaadde oda» yaageedda. Unttuntu Med'inaa Godaa k'aalaa sisiide, simmiide soo beeddino.

Iyorbbaami S'oossaa Wora Simmeedda

²⁵ Hewaappe guyyiyaan Iyorbbaami Efireema gezziyaan de'iyaa Sekeema geesso ootsi gimbbiide, yaan de'eedda; hewaappe kes biide P'iini'eela gimbbeedda.

²⁶ Iyorbbaami bare wozanaan, «Kawutetsay Daawita zariyaw simmana.

²⁷ Ha Asay Med'inaa Godaa geeshsha Golliyaan yarshshuwaa yarshshanaw Yerusaalame katamaa biyaawaa gidoppe, unttuntu k'aykka barenttu godaakko, Kaatiyaa Robi'aamakko simmana. Unttuntu taana wod'iide, Yihudaa Kaatiyaa Robi'aamakko simmana» yaagiide k'oppeedda.

²⁸ Hewaa diraw, kaatii zoretteeddawaappe guyyiyaan work'k'aappe laa'u maratuwaa misiletuwaa med'd'iide asaw, «Hinttenttu hawaappe Yerusaalame beeddawaa keeshshay gidanawaa. Hinttenttoo Israa'eeliyaa asatoo, hinttentta Gibs'eppe kesseedda hinttenttu s'oossatuu hawanttushi!» yaageedda.

²⁹ Unttuntuppe ittuwaa Beeteelen, ittuwaa k'ay Daanan wotseedda.

³⁰ Ha yewuu unttunttoo nagarateedda; ayaw gooppe, itti maraa misiliyaw goynnaw Asay Daana gakkanaw beedda.

³¹ Iyorbbaami deriyaa huup'iyaan goynniyaa d'ok'k'a sa'aa giigissiide Leewiyaa zariyaa gidana d'ayoppekka, ubbaa k'ommo asaappe k'eesatuwaa ootsiide suntseedda.

³² Yihudaan bonchchiyaawaadan hospuntsa aginaan tammanne ichcheshantsa gallasan baalay bonchchettanaadan, Iyorbbaami gallassaa keereedda; yarshshuwaa yarshsheedda. I hawaadan haneedda; Beetele beedda; bare med'd'eedda maraa misiliyaw yarshshuwaa yarshsheedda. K'ay bare med'd'eedda goynniyaa d'ok'k'a gishuwaan k'eesetuwa Beeteelen suntsiide wotseedda.

³³ I bare huup'iyaw dooreedda hospuntsa aginaan, he aginaw tammanne ichcheshantso gallassi Beetele beedda; he gallassay Israa'eeliyaa asaw baalaa gidanaadan awaayeedda. Yaatiide is'aanaa c'uwayanaw pude yarshshiyaa sa'aa kesseedda.

13

Beetele Bolla Timbbitiyaa odeedda Bitaniyaa

¹ Iyorbbaami is'aanaa c'uwayanaw yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa matan ek'k'ide'ishshin, Med'inaa Godaa k'aalan kiitetteedda, S'oossaa asaa geetettiyaa itti bitanii Yihudaappe yeedda.

² Med'inaa Goday azazina he yarshshiyaa sa'aa bolla hawaadan yaagiide waasseedda; «Yarshshiyaa sa'aw, yarshshiyaa sa'aw, Med'inaa Goday neena hawaadan yaagee; Daawita zariyaw Yoosiyaasa geetettiyaa itti na'ay yelettanawaa. He na'ay ha'i hawaan yarshshiidde de'iyaa d'ok'k'a sa'atuu k'eesetuwa ne bolla yarshshana; ne bolla asaa mek'etsay s'uugettana» yaagee» yaagiide waasseedda.

³ He gallassi S'oossaa Asay malaataa immiidde, «Med'inaa Goday odeedda malaatay hawaa; ha yarshshiyaa sa'ay p'alk'k'ettana; Aa bolla de'iyaa bidintsaykka wora laalettanawaa» yaageedda.

⁴ Kaatii Iyorbbaami S'oossaa Asay Beeteelen de'iyaa yarshshiyaa sa'aa bolla waasseed-dawaa siseedda wode, yarshshiyaa sa'aappe bare kushiyaa yeddiide, «He bitaniyaa oyk'k'ite!» yaageedda. Shin I bitaniyaw yeddeedda kushii ellekka s'iiggiide sileedda; Hewaa diraw, bare kushiyaa guyye zaariide akkanaw danddayibeenna.

⁵ K'ay S'oossaa Asay Med'inaa Godaa k'aalan immeedda malaataadan yarshshiyaa sa'ay p'alk'k'etti wod'd'ina, Aa bolla de'iyaa bidintsaykka wora laalettettedda.

⁶ Yaatina, Kaatii Iyorbbaami S'oossaa asaa, «Ta kushii kasewaadan hanana mala taw gaannataade Med'inaa Godaa ne S'oossaa woossarikii!» yaageedda. Hewaa diraw, S'oossaa Asay kaatiyaw gaannatiide Med'inaa Godaa woossina, kaatiyaa kushii simmiide kasewaadan haneedda.

⁷ Kaatii S'oossaa asaa, «Taananna ta soo dendda; K'umaa ma. K'ay taani new imotaa immana» yaageedda.

⁸ Shin S'oossaa Asay kaatiyaw hawaadan yaagiide zaareedda; «Haray attina neeni ne ak'oo bagga taw imminttokka, taani neenana biikke; hawaan ukitsaakka miikke, haat-saakka ushikke.

⁹ Ayaw gooppe, Med'inaa Godaa k'aalay taana, (Neeni ukitsaakka mooppa, haatsaakka ushoppa, ne yeedda ogiyaanakka simmaade booppa) yaagiide azazeedda» yaageedda.

¹⁰ Hewaa diraw, bitanii hara ogiyaanna beedda; I Beetele yeedda ogiyaanna simmiide bibeena.

Beeteelen Timbbitiyaa Odiyaa C'ima Bitaniyaa

¹¹ Timbbitiyaa odiyaa itti c'ima bitanii Beetele kataman de'ee. Beeteelen he gallassi S'oossaa Asay ootseedda ubbabaa he c'ima bitaniyaa naanay yiide odeeddino; k'ay he bitanii kaatiyaw odeedda k'aalaa untunttu barenttu aawoo odeeddino.

¹² Aawuu untuntta, «Hak'a ogiyaanna beedee?» yaageedda; Yihudaappe yeedda S'oossaa Asay beedda ogiyaa aw malaateeddino.

¹³ Hewaappe guyyiyaan I bare naanaa, «Taw ane hariyaa koorite» yaageedda; Untunttu aw hariyaa koorina toggeedda.

¹⁴ S'oossaa asaa geeduwaa kaalliide beedda; itti wolaa kuwaan utteeddawaa demmiide, «Yihudaappe yeedda S'oossaa Asay neeneeyye?» yaageedda.

Bitanii, «Ee taana» yaageedda.

¹⁵ Timbbitiyaa odiyaa c'ima bitanii Aa, «K'umaa maanaw ta soo taananna dendda» yaageedda.

¹⁶ S'oossaa Asay zaariide, «Taani guyye simmaade neenana baanaw, woy ha koshiyan neenana ukitsaa maanaw, woy haatsaa ushanaw danddaykke.

¹⁷ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday k'aalay taana, (Neeni he sa'aan ukitsaakka mooppa, haatsaakka ushoppa, ne yeedda ogiyaanakka simmaade booppa) yaagiide azazeedda» yaageedda.

¹⁸ Timbbitiyaa odiyaa c'ima bitanii, «Taanikka neenaadan timbbitiyaa odiyaaawaa. Ki-itanichay Med'inaa Goday k'aalan taana, (Ukitsaa I maana malanne haatsaa ushana mala, Aa zaaraadde ne soo neenana akkaade ya) yaageedda» yaageedda. Shin c'ima bitanii hewaa aw wordduwaa odeedda.

¹⁹ Hewaa diraw, S'oossaa Asay aanana simmiide, Aa son meeddanne usheeddanne.

²⁰ Untunttu maaddan utti de'ishshin, Med'inaa Godaa k'aalay bitaniyaa guyye zaareedda timbbitiyaa odiyaa c'ima bitaniyaakko yeedda.

²¹ Bitanii Yihudaappe yeedda S'oossaa asaw bare k'aalaa d'ok'ku ootsiide, «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; (Neeni Med'inaa Godaa k'aalaa is'saadda; Med'inaa Goday ne S'oossay neena azazeedda azazuwaakka naagabaakka.

²² Neeni S'oossay, «He sa'aan mooppa woy ushoppa» geedda sa'aa guyye simmaade baade, yaan ukitsaa maada; haatsaakka ushaadda. Hewaa diraw, ne anhay ne aawotuwa duufuwaan moogettenna» yaagee» yaageedda.

²³ S'oossaa Asay miyaawaanne ushiyaawaa Poleeddawaappe guyyiyaan, timbbitiyaa odiyaa bare guyye zaariide aheedda bitaniyaw hariyaa kooreedda.

²⁴ I ogiyaan biishshin gaammuu aanana gakettiide, Aa wod'eedda. Anhay ogiyaan panggaraareedda; hariinne gaammunne laa"attuukka anhaa miyiyaan ek'keeddinno.

²⁵ He ogiyaanna aad'diyaa Asay anhay panggaraareeddawaanne gaammuu anhaa miyiyaan ek'keeddawaa be'eedda; biide timbbitiyaa odiyaa c'ima bitanii de'iyaa kataman odeedda.

²⁶ Biyaa saappe bitaniyaa guyye zaareedda timbbitiyaa odiyaa c'ima bitanii hewaa siseedda wode hawaadan yaageedda; «Hewe k'aalaw azazettenan is'seedda S'oossaa asaa. Hewaa diraw, Med'inaa Godaa k'aalay aw kasetiide odeeddawaadan, Med'inaa Goday gaammukaan Aa gatsedda; yaatina, gaammuu Aa mentsereetsiide wod'eedda» yaageedda.

²⁷ Hewaappe guyyiyaan c'ima bitanii bare naanaa, «Taw hariyaa koorite» yaageedda. Untunttu aw hariyaa kooreeddino;

²⁸ bitanii kesiide beedda. Ogiyaan panggaraareedda anhaanne anhaa matan ek'keedda hariyaanne gaammuwaa demmeedda; gaammuu anhaa mibeenna woy hariyaakka mentsibeenna.

²⁹ Timbbitiyaa odiyaa c'ima bitanii S'oossaa asaa anhaa dentsiide, hariyaa zokkiyaan wotsiide, yeekkanawunne mooganaw guyye bare katamaa akkiide aheedda.

³⁰ Barew makki wotseedda duufuwaan anhaa wotseedda; Aa bolla, «Aayye ta ishawl! Aayye ta ishawl!» yaagiide yeekkeeddino.

³¹ Moogi simmiide bare naanaa hawaadan yaageedda; «Taani hayk'kiyaa wode, S'oossaa Asay moogetteedda duufuwaan taana moogite; ta mek'etsatuwaakka Aa mek'etsatuwaa gas'aan wotsite.

³² Ayaw gooppe, Beetelee kataman de'iyaa yarshshiyaa sa'aa bollanne Samaariyaa katamatuwaan de'iyaa goynniyaa d'ok'k'a sa'atuu bolla Med'inaa Goday azazina he bitanii waassowe tumu polettana» yaageedda.

Iyorbbaama Golliyaa Asaa D'ayssanaw Gatseedda Nagaraa

³³ Hewaappe guyyenna Iyorbbaami bare iita ogiyaappe simmibeenna; shin goynniyaa d'ok'k'a saato ubbaa k'ommo asaappe k'eesetuwaa gujjiide suntseedda; k'eesatuwaa gidanaw koyiyaa oonanne goynniyaa d'ok'k'a sa'aan wotseedda.

³⁴ Iyorbbaama golliyaa asaa ungganawunne biittaa bollaappe d'ayssanaw gatseedda nagaray hewaa.

14

Akiyi Iyorbbaama Bolla Timbbitiyaa odeedda

¹ He wode Iyorbbaama na'ay Abii hargeedda.

² Yaatina, Iyorbbaami bare machchato, «Denddaade neeni Iyorbbaama machchato gidiyaawaa ooninne erenna mala, ne mayuwaa laamma; Seelo ba. Taani ha asaa bolla kaatetanawaa taw odeedda timbbitiyaa odiiyaa Aakii yaan de'ee.

³ Tammu ukitsaa, amareeda komppuwaanne itti otuwaa eessaa aw akkaade aakko ba. Booppe ha hargeedda na'ay hananabaa I new odana» yaageedda.

⁴ Iyorbbaama machata I geeddawaadan ootsaaddu; denddaade Aakiya soo Seelo baaddu. Aakii s'eellanaw danddayenna; I c'immeedda diraw, Aa ayfii demmenna.

⁵ Shin Med'inaa Goday Aakiya, «Iyorbbaama machata bare na'aa harggiyaawaa neena oochchanaw yaw. Neeni iziw hawaa hawaa yaagaade oda. Aa yaa g akkaade hara mac'c'a asaa malatanaanu» yaageedda.

⁶ Hewaa diraw, Aakii machata penggiyaan di"i di"iyaawaa sisiide hawaadan yaageedda; «Iyorbbaama machchattitee, ane haa gela. Ayaw hawaadan hara asaa malataad? Taani iita woriyaa new odanaw kiitettaad.

⁷ Neeni Iyorbbaamekko baade hawaadan yaaga; Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay neena, «Taani neena asaa giddoppe d'ok'k'issaad; ta asaa Israa'eeliyaa bolla neena kaateyaad.

⁸ Taani Daawita zariyaappe kawutetsaa wotsa akkaade, new immaad. Shin neeni ta k'oottaa Daawita mala gidakka; I ta azazuwaa naageeddanne ta sintsan suurebaa s'alalaa ootsiidde, bare kumentsaa wozanaan taana kaalleedda.

⁹ Neepe kase de'eedda ubbatuu ootseeddawaappe dariyaa iitaa neeni ootsaadda; neeni new hara s'oossatuwaa, seeriseedda birataappe eek'atuwaa med'd'aadda. Yaataade taana hank'k'etsaadda; taana neeppe guyye aatsaada.

¹⁰ « < «Hewaa gaasuwaan taani Iyorbbaama golliyaa asaw iitaa ahana. Israa'eeliyaa biittan Iyorbbaama golliyaa asaappe ayiliyaa gidina la'a gidiina, itti attuma asayenne attenan d'ok'ollana. Itti uray ooshay wurana gakkanaw kessiyaawaadan, Iyorbbaama golliyaa asaa taani wurssa kessana.

¹¹ Iyorbbaama zariyaa gidiide kataman hayk'k'iyaa oonanne kanatuu maana; gas'ariyan hayk'k'iyawantta k'ay saluwaa kafotuu maana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaaddi!» yaageedda» yaaga.

¹² «Neena gidooppe, ha'i neeni denddaade ne soo ba. Ne gedii katamaa geliyaa wode, na'ay hayk'k'ana.

¹³ Israa'eeliyaa ubbay na'aw yeekkiide moogana; Iyorbbaama golliyaa asan Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa sintsan ha na'aan lo'obay beetteedda diraw, Iyorbbaama golliyaa asaappe Aa s'alalay duufuwaan moogettana.

¹⁴ «Hewaappe guyyiyaan Iyorbbaama golliyaa asaa d'ok'olli d'ayssiyaa kaatiyaa Med'inaa Goday barew Israa'eeliyaa bolla dentsana.

¹⁵ Haatsaa gidдон woshuu k'aas's'iyawaadan, Med'inaa Goday he wode Israa'eelatuwaa shoc'iide k'aatsana. Asheero giyaa s'oossatiw untunttu misiliyaa essiide, Med'inaa Godaa hank'ketseedda diraw, untuntta aawaatoo I immeedda lo'o biittappe untuntta diggana; yaatiide untuntta Efiraas'iisa Shaa faappe hefintsan laalana.

¹⁶ Iyorbbaami ootseedda nagaraa dirawunne Israa'eeliyaa asaa I oosisseedda nagaraa diraw, S'oossay Israa'eeliyaa aggi bashana» yaageedda.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan Iyorbbaama machata denddaade baade Tirs's'a g akkaade golliyaa penge goc'illaa yed'd'in na'ay hayk'k'i aggeeda.

¹⁸ Bare k'oottaa timbbitiyaa odiiyaa Aakiya baggana Med'inaa Goday odeeddawaadankka Aa moogeeddino; Israa'eeliyaa Asay ubbay aw yeekkeedda.

Iyorbbaama Hayk'kuwaa

¹⁹ Iyorbbaami haneedda harabay, Aa olatuunne Aa ayissuwaa maaratu Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa Mas'aafatuwaan s'aafetti utteedda.

²⁰ Iyorbbaami laatamanne laa'u laytsaa kawuteedda. Hewaappe guyyiyaan hayk'k'iidde bare mayzzan gaketeeedda. Aa kotan Aa na'ay Naadaabe kawuteedda.

Yihudaanne Israa'eeliyaa Kaatetuwwa

(14:21–16:34)

Yihudaa Kaatiyaa Robi'aama

(2 Od. 11:5–12:15)

²¹ Solomona na'aa Robi'aame Yihudaan kawuteedda; Robi'aame kaatetiyya wode laytsay aw oytamanne itta. Med'inaa Goday bare suntsaa wotsanaw Israa'eeliyaa zaratuwaa katamatuwaa ubbaa giddoppe dooreedda Yerusaalame kataman Robi'aame tammanne laappun laytsaa kaateteedda. Aa daay suntsay Naa'imo; iza Amoona gade asaa.

²² Yihudaa asatuu Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseeddino; barenttu ootseedda nagaran untunttu barenttu aawotuwaappe aatsiide Aa k'anaatisseeddino.

²³ Hewaa bollakka k'ay untunttu barenttoo goynniyaa d'ok'k'a sa'aa, eek'aa shuchchatuwaanne Asheero geetettiyya s'oossatuwaa misiletuwaa d'ok'k'a deretuwaa ubbaa bollanne irs's'a mitsatuwaa ubbaa garssan esseeddino.

²⁴ Haray attina untunttu goynniyaa gishuwaan goynnuwaa woga ootsiide attuma asatuu attuma asatuwaana shaarmus'iyaa wanttu de'iino. Med'inaa Goday Israa'eelatuu sintsaappe kessiide yedersseedda gade asatuu meezeteedda, he sheneyiyaa oosotuwaa ubbaa Israa'eeliyaa asatuu ootseeddino.

²⁵ Robi'aame kaateteedda ichcheshantso laytsan Gibs'e Kaatii Shiishaak'i Yerusaalame katamaa k'oheedda.

²⁶ Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaaninne kaatiyaa gollen de'iyaa miishshaa, Solomone k'os'isseedda work'k'aa gondalletuwaana ubbaa bonk'k'i akkiide beedda.

²⁷ Yaatina, kaatii Robi'aame he gondalletuwaa diraw nahaasiyaa birataappe hara gondalletuwaa med'isseedda; untunttu naagiide wotsana mala kaatiyaa golliyya penggiyya naagiyaawanttu kaappatoo immeedda.

²⁸ Kaatii Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyya biyaa wode ubbaan, naagiyaawanttu gondalletuwaa oyk'keeddino. Hewaappe simmiide untunttu zaariide, naagiyaawanttu gollen wotsiino.

²⁹ Robi'aame haneedda harabayanne I ootseeddabay ubbay Yihudaa Kaatetuwwa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

³⁰ Robi'aaminne Iyorbbaami ubbaa wode olettiide de'eeddino.

³¹ Robi'aame hayk'k'iidde bare mayzzan gaketeeedda; I Daawita Kataman de'iyaa bare aawotuwwa duufuwaan moogetteedda. Aa daay suntsay Naa'imo; iza Amoona gadiyaa asaa. Robi'aama kotan Aa na'ay Abii kaateteedda.

15*Yihudaa Kaatiyaa Aabiyaa*

(2 Od. 13:1–14:1)

¹ Nabaas'a na'aa Iyorbbaami kaateteedda tammanne hosppuntsa laytsan Abiiyi Yihudaan kaateteedda.

² Abiiyi Yerusaalamen heezzu laytsaa kaateteedda. Aa daaya Abeselooma naatti naatto; I suntsay Maa'iko.

³ Aappe kase Aa aawuu ootseedda nagaratuwaa ubbaa ootseedda; Aa wozanay Aa aawuwaa aawuwaa aawuwaa Daawita wozanay polo gideeddawaadan Med'inaa Godaw, bare S'oossaw polo gidibeenna.

⁴ Gidooppenne, aappe guyyiyaan Yerusaalamen kaatetana malanne Yerusaalame sarotetsaa naagana mala, Med'inaa Goday Aa S'oossay Daawita diraw Abiiyaw itti attuma na'aa immeedda.

⁵ S'oossay hawaa ootseedda gaasotay, Daawite Med'inaa Godaa sintsan suurebaa ootseedda; Hiitiyaa Ooriyoona bolla nagaraa ootsoonippe attina, bare de'uwwa laytsaa ubbaan Med'inaa Godaa azazotuwaappe ittibaanne naagennan aggibeenna.

⁶ Abiiyi de'eedda laytsaa ubbaan Robi'aama asaananne Iyorbbaama asaana olettiide de'eeddino.

⁷ Abiiyi haneedda harabayanne I ootseeddabay ubbay Yihudaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda. Abiiyinne Iyorbbaami olettiide de'eeddino.

⁸ Abiiyi hayk'k'iidde bare mayzzan gaketeedda; I Daawita Kataman moogetteedda. Aa sa'aan Aa na'ay Asay kaateteedda.

Yihudaa Kaatiyaa Asa
(2 Od. 15:16–16:6)

⁹ Israa'eeliyaa Kaatii Iyorbbaami kaateteedda laatamantso laytsan Aasi Yihudaan kaateedda.

¹⁰ Aasi Yersaalamen oytamanne itti laytsaa kaateteedda. Aa aawuwaa daay suntsay Maa'iko; Aa Abeselooma naatto.

¹¹ Aasi bare mayza aawuu Daawite ootseeddawaadan, Med'inaa Godaa sintsan suurebaa ootseedda.

¹² Goyнно woga ootsiide attuma asaana sharmus'iyaa attuma asatuwaa Aasi bare biittappe d'aysseedda; aappe kase de'eedda kaatetuu med'd'eedda eek'aa misiletuwaa ubbaa d'ok'k'oleretsiide oleedda.

¹³ Aa aawuwaa daaya Maa'ikakka Asheero giyyaa s'oossatiw tuna eek'aa misiliyaa med'd'eedda diraw, Kaatiyaa Aatto Aa geetettiyaa bonchchuwaappe izo diggeedda. Aasi he eek'aa misiliyaa k'ans's'ereetsiide, K'ediroona Zanggaaraan s'uuggeedda.

¹⁴ Aasi goynniyaa d'ok'k'a sa'aa d'ayssennan aggooppenne, I bare de'eedda laytsaa ubbaan Med'inaa Godaw wozanaappe ammanettiyaa asaa gidiiide de'eedda.

¹⁵ Inne Aa aawuu S'oossaw dummayi wotseedda biraa, work'k'aanne hara mishshatuwaa ahiide, S'oossaa Geeshsha Golliyaa gidдон wotseedda.

¹⁶ Yihudaa Kaatii Asinne Israa'eeliyaa Kaatii Baa'ishi, barenttu kaateteedda laytsaa ubbaan oletteeddino.

¹⁷ Israa'eeliyaa Kaatii Baa'ishi Yihudaa bolla woraajjeedda; mayyiide Yihudaa Kaatiyaa Asaa biittappe ooninne gelennaadaaninne kessennaadan te'anaw Raama katamaa yushshuwaa minisiide gimbbeedda.

¹⁸ Hewaa gaasuwaan Kaatii Asay Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaaninne bare kaatiyaa gollen atteeda work'k'aanne biraa ubbaa kessiide, bare oosanchchatuu kushiyan wotseedda. Heziyaana na'aa na'aa, S'abrimmoona na'aw, Damask'k'o kataman de'iyaa Sooriyaa Kaatiyaa Benihadaadaw, imotaa ootsiide yeddiide hawaadan yaageedda:

¹⁹ «Kase ta aawuwaananne ne aabbuna c'aak'k'eteeddawaadan, ane taanannanne neenana c'aak'etoytte. Be'a, hawaa biraanne work'k'aa taani new imotaa Immanaw yeddaad. Israa'eeliyaa Kaatii Baa'ishi bare olanchchatuwaa ta gadiyaappe kessana mala, neeni kase aanana c'aak'k'eteedda c'aak'uwa kola» yaageedda.

²⁰ Benihadaadi Kaatii Aasi geeddawaa mayyiide, bare ola gadaawotuwaa Israa'eeliyaa katamatuwaa olanaw yeddeedda. Untunttu Ayino, Daananne Aabeeli-Beetimaa'ika geetettiyaa katamatuwaa, Galiilaa Abbaa matan de'iyaa biittaa, Nifttaaleema biittaanakka gujiide ubbaa s'ooneeddino.

²¹ Kaatii Baa'ishi hewaa sisiide, Raama katamaa gimbbiyaawaa aggiide, Tirs's'a katamaa beedda.

²² Hewaappe guyyiyaan Kaatii Aasi Yihudaan de'iyaa asaa ubbaa azazina ittuunne attennaan denddiide, Baa'ishi kase yaan go'ettiyaa shuchchaanne mitsaa Raamappe keezeeddino. Kaatii Aasi Mis'ip'p'anne Biiniyaama biittan de'iyaa Gebaa'a an minisiide gimbbeedda.

²³ Aasi haneedda harabay, Aa minotetsaa ubbay, I ootseeddabay ubbayne I kees's'eedda katamatu Yihudaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteeddino. Shin I c'imeedda wode gediyyaa saketteedda.

²⁴ Aasi hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda; bare mayza aawuwaa Daawita Kataman moogetteedda. Aa na'ay Yoosaafes'e Aa sa'aan kaateteedda.

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Nadaaba

²⁵ Yihudaa Kaatii Aasi kaateteedda laa'entso laytsi Iyorbbaama na'ay Nadaabe Israa'eelan kaateteedda; I Israa'eeliyaa biittan laa'u laytsaa kaateteedda.

²⁶ Nadaabe kase bare aawuwaa ogiyaanne Israa'eeliyaa asaa I oosisseedda Aa nagaraa ogiyaan hametiidde, Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda.

²⁷ Yisaakooraa zariyaa gideedda Akiiya na'ay Baa'ishi Nadaaba bolla mak'etteedda. He wode Nadaabinne Aa olanchchatuu Piliss's'eeman de'iyaa Gibbatoona katamaa dooddiide de'iino.

²⁸ Yihudaa Kaatii Aasi kaateteedda heezzentso laytsan Baa'ishi Nadaaba wod'iide Aa sa'aan I barew kaateteedda.

²⁹ Baa'ishi kawutetsaa doommo saannakka Iyorbbaama soo asaa ubbaa wod'i wursseedda; Med'inaa Goday Seelophe yeedda bare k'oomaa timbbitiyaa odiiyaa Akiyaa baggana odeeddawaadankka Iyorbbaama golliiyaa Asay ubbay hayk'k'i wureedda.

³⁰ Hewe haneeddawe Iyorbbaami bare huup'iyaw ootseedda nagaraa dirassa, Israa'eeliyaa asaa I oosisseedda nagaraa diraassanne Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa hank'k'etseedda diraassa.

³¹ Nadaabe haneedda harabayenne I ootseeddabay ubbay Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

³² Yihudaa Kaatiyaa Aasiinne Israa'eeliyaa Kaatiyaa Baa'ishi barenttu kawutetsaa laysaa ubbaan oletteide de'eeddino.

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Baa'isha

³³ Yihudaa Kaatii Aasi kaateteedda heezzentso laytsan Akiyaa na'ay Baa'ishi Israa'eeliyaa asaa ubbaa bolla kaateteedda; I Tirs's'a kataman laatamanne oyddu laysaa kaateteedda.

³⁴ Iyorbbaami Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraa ootsiidenne Aa ogiyaan hameti-idde, Baa'ishi Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda.

16

¹ Hanaana na'aa Yeehu baggana Med'inaa Godaa k'aalay Baa'ishabaa hawaadan yaagi-idde yeedda;

² «Taani neena baanaappe dentsaade ta asaa Israa'eeliyaa bolla kaappuwaa kessaad; shin neeni Iyorbbaama ogiyaan hamettaad. K'ay ta asaa Israa'eeliyaa nagaraa oosisaade, untunttu nagaran taana hank'k'etsaad.

³ Hewaa diraw, be'! Taani Baa'ishanne Aa golliiyaa asaa pittana hanay. Baa'ishaa, taani ne golliiyaa asaa Nabaas'a na'aa Iyorbbaama golliiyaa asaadan ootsana.

⁴ Baa'isha zariyaa gidiide, kataman hayk'k'iyaa oonanne kanay maana; k'ay gas'ariyan hayk'k'iyaa oonanne saluwaa kafotuu maana» yaageedda.

⁵ Baa'ishi haneedda harabay, I ootseeddabayenne Aa minotetsaa Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

⁶ Baa'ishi hayk'k'iide bare mayzzan gaketeeedda; Tirs's'a kataman moogetteedda. Aa na'ay Eeli Aa sa'aan kaateteedda.

⁷ Med'inaa Goday timbbitiyaa odiiyaa Yeehu baggana Baa'isha bollanne Aa soo asaa bolla he timbbitiyaa odeedda gaasuu Baa'ishi ootseedda nagaraa diraassanne Iyorbbaaminne Aa soo Asay ootseeddawaadan, iitabaa ootsiide, Med'inaa Godaa hank'k'etseedda diraassa. K'ay I Iyorbbaama soo asaa ubbaa wod'i wursseedda diraassa.

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Eeliyaa

⁸ Yihudaa Kaatii Aasi kaateteedda laatamanne usuppuntsa laytsan Baa'isha na'ay Eeli Israa'eelan kaateteedda. Tirs's'a kataman I laa'u laysaa kaateteedda.

⁹ Kaatiyaa ola gadaawatuwaappe ittuwaa gidiide, Aa paraa gaaretuwaappe bagga azaziya Zimiri kaatiyaa bolla mak'etteedda. Kaatii Eeli he wode Tirs's'an de'iyaa kaatiyaa gollaw aawotiyaa Ars's'a son Tirs's'an matsotti utteedda.

¹⁰ Yihudaa Kaatii Aasi kaateteedda laatamanne laappuntsa laytsan Zimiri Ars's'a soo geliide kaatiyaa wod'iide Aa sa'aan barew kaateteedda.

¹¹ Zimiri kawutiide, kawutetsaa araatan uttosaanakka Baa'isha soo asaa ubbaa wodeedda. Baa'ishaw dabbo gidiina laggetsaa gidiina itti attuma asanne pas'a ashshibeenna.

¹² Timbbitiyaa odiiyaa Yeehu baggana Med'inaa Goday Baa'isha bolla haasayeedda k'aalaadan Zimiri Baa'isha soo asaa ubbaa wod'i d'aysseedda.

¹³ Hewe haneeddawe Baa'ishinne Aa na'ay Eeli barenttu eek'aw goynniide, ootseedda nagaraa ubbaa gaasuwaaninne Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraa gaasuwaan, Med'inaa Godaa, Israa'eeliyaa S'oossaa hank'k'etseedda diraassa.

¹⁴ Eeli haneedda harabayenne I ootseeddabay ubbay Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Zimira

¹⁵ Yihudaa Kaatii Aasi kaateteedda laatamanne laappuntsa laytsan Zimiri Tirs's'an laappun gallassaa s'alalaa kaateteedda. He wode Israa'eeliyaa olanchchatuu Gibbatoona geettetiyyaa Piliss's'eema katamaa dooddiide utteeddino.

¹⁶ Dooddi utteedda Israa'eelatu Zimiri kaatiyaa bolla mak'ettiide Aa wod'eeddawaa siseedda wode, ola gadaawaa Omira he gallassikka he sa'aan Israa'eeliyaa kaatiyaa kessiide kaateyeeddino.

¹⁷ Omirinne aanana de'iyaa Israa'eeliyaa Asay ubbay Gibbatoona katamaappe kesiide biide, Tirs's'a katamaa dooddeeddino.

¹⁸ Katamay oyk'etikichcheeddawaa be'eedda wode, Zimiri kaatiyaa golliyaa gidдон de'iyaa geesuwwa geliide, kaatiyaa gollen tamaa oytseedda; yaatiide ikka hayk'keedda.

¹⁹ Hewe haneeddawe Iyorbbaami ootseedda nagaraanne Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraa kaalliide, Zimiri Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda dirassa.

²⁰ Zimiri haneedda harabayenne I mak'keedda mak'k'uu Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Omira

²¹ He wode Israa'eeliyaa Asay laa"u kesiide shaaketeedda. Asaappe baggay Ginaata na'aa Tiibina kaateyanaw koyina, baggay k'ay Omira kaateyanaw koyeedda.

²² Shin Omira maaddiyaa Asay Ginaata na'aa Tiibina maaddiyaa asaappe minneedda. Hewaa diraw, Tiibini hayk'k'ina Omiri kaateteedda.

²³ Yihudaa Kaatii Asay kaateteedda hattamanne ittentsa laytsan Omiri Israa'eeliyaa asaa bolla kaateteedda. Tammanne laa"u laytsaa mooddeedda; hewaappe usuppun laytsaa Tirs's'an mooddeedda.

²⁴ Omiri Samaariyaa giyaa deriyaa Shemeera geetettiyaa bitaniyaappe usuppun sha"a s'agaraa biran shammeedda; itti katamaa an kees's'eedda. Yaatiide he katamaa kase he deriyaa godaa suntsan Samaariyaa giide suntseedda.

²⁵ Shin Omiri Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda; I bareppe kase de'eedda kaatetuwwa ubbatuwaappekka aad'd'iyaa nagaraa ootseedda.

²⁶ Nabaas'a na'ay Iyorbbaami ootseedda nagaraanne Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraa Omiri kaalleedda; he eek'aw goynniyaa hanotay Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa hank'etseedda.

²⁷ Omiri haneedda harabay, I ootseeddabayenne Aa minotetsaa Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

²⁸ Omiri hayk'k'iidde bare mayzzan gaketeedda; Samaariyaa kataman moogetteedda. Aa na'ay Akaabi Aa kotan kaateteedda.

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Akaaba

²⁹ Yihudaa Kaatii Asay kaateteedda hattamanne hospuntsa laytsan Omira na'ay Akaabi Israa'eelan kaateteedda; Omira na'ay Akaabi Samaariyaa kataman Israa'eeliyaa bolla laatamanne laa"u laytsaa kaateteedda.

³⁰ Omira na'ay Akaabi bareppe kase wode de'eedda kaatetuwwa ubbatuwaappekka aad'd'iyaa iitabaa Med'inaa Godaa sintsan ootseedda.

³¹ Nabaas'a na'ay Iyorbbaami ootseedda nagaraa ootsiyaawaa laafabaa giide k'oppiyaawaa s'alala gidennaan Sidoonatuwwa Kaatiyaa Etiba'aala naatto Elzzaabeelo barew machcho ootsi akkiide, Ba'aala geetettiyaa eek'aw ootsanawunne goynnanaw doommeedda.

³² Samaariyaa kataman I kees'isseedda Ba'aala Eek'aa Gollen Ba'aalaw yarshshiyaa sa'aa kees's'eedda.

³³ K'ay Akaabi Asheero geetettiyaa s'oossatti misiliyaa essiide, bareppe kase de'eedda kaatetuwwa ubbatuwaappe aatsiide Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa hank'etsiyaa nagaraa ootseedda.

³⁴ Akaaba kawutetsaa wode Beeteleppe yeedda Hii'eela geetettiyaa itti bitanii Yaarikko katamaa zaaretsiide kees's'eedda. Neewi na'aa Iyyaasu baggana Med'inaa Goday odeed-dawaadan, Hii'eeli Yaarikko kees's'anaw baasiya wode, Abiiraama geetettiyaa Aa bayira na'ay hayk'k'eedda; k'ay penggiyaa aatsiyaa wode Saguba geetettiyaa Aa wurssetsa teefa na'ay hayk'k'eedda.

17

Nabiyaa Eelaasa

(17:1–19:21)

¹ Gala'aaden Tishbbe giyaa saappe yeedda, timbbitiyaa odiiyaa Eelaasa geetettiyaa itti bitanii Kaatiyaa Akaaba hawaadan yaageedda; «Taani aw ootsiyaa Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay ero! Ha sintsanna yiyaa laysatuwaan taani odennan de'ishshin, sa'aan iray bukkenna woy ketterssay beettana» yaageedda.

² Hewaappe simmiide Med'inaa Godaa k'aalay timbbitiyaa odiiyaa Eelaasakko yiide Aa hawaadan yaageedda;

³ «Hawaappe denddaade away doliyaa bagga ba; yaan Yorddaanoosa Shaafaappe away doliyaa baggana de'iyaa Kariita Shaafaa matan k'osetta.

⁴ Neeni he shaafaappe haatsaa ushana; k'uuratuu neena he sa'aan k'umaa mizanaadan taani untuntta azazaad» yaageedda.

⁵ Eelaasi Med'inaa Goday geeddawaa ootseedda; Yorddaanoosa Shaafaappe away doliyaa baggana de'iyaa Kariita Shaafaa biide, yaan utteedda.

⁶ Wonttanne omarssi k'uuratuu ukitsaanne ashuwaa Eelaasaw ahiino; haatsaakka shaafaappe ushee.

⁷ Gadiyaan iray bukkenna diraw, guutsa wodiyaappe guyyiyaan shaafay meleedda.

Eelaasanne Siraafitan De'iyaa Am"atto

⁸ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Godaa k'aalay Eelaasakko yiide, Aa hawaadan yaageedda;

⁹ «Ha saappe denddaade, Sidoona matan de'iyaa Siraafita ba; yaan de'ashsha. Itti am"e mishiratta neena k'umaa mizanaadan taani azazaad» yaageedda.

¹⁰ Eelaasi denddiide Siraafita beedda; I katamaa penggiyaakko gakkiiyaa wode, itti am"e mishiratta mitsaa mis'aw. Eelaasi mishiratto s'eesiide, «Hayyanaa, taw ushanaw haatsaa buliyaan akka yaarikkii» yaageedda.

¹¹ Mishirata haatsaa ahanaw biishshin I s'eesiide, «Hayyanaa guutsa baso ukitsaakka akkaade yaarikkii» yaageedda.

¹² Mishirata aw, «Med'inaa Goday ne S'oossay ero! Taw ukitsay baawa. Taw otuwaan itti kuuchcha d'illiinne s'aaruwaan guutsa zayite s'alaalay de'ee. Taani hawaa yeeddawe guutsa mitsaa mis'aade, soo simmaade, hinnokka tawunne ta na'aw itti gede uukkanaasanne miide hayk'k'anaassa» yaagaaddu.

¹³ Eelaasi mishirattii, «Ayenne baawa, yayyoppa; baade neena geeddawaadan ootsa. Shin kasetaade ne d'iliyaappe guutsa komppuwaa komppaade taw akka ya; hewaappe simmaade newunne ne na'aw komppa.

¹⁴ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay, «Sa'aa bollan Med'inaa Goday iraa bukissana gakkanaaw, d'illii otuwaappe wurennna; zayitiikka s'aaruwaappe wurennna» yaagee» yaageedda.

¹⁵ Hewaa diraw, mishirata baade, Eelaasi odeeddawaadan ootsaaddu; hewan Eelaasi, mishiratanne I soo Asay ubbaa gallassi k'umaa meeddino.

¹⁶ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday Eelaasa baggana odeedda k'aalaa naagiide, otuwaappe d'illii wuribeennanne s'aaruwaappe zayitiikka wuribeenna.

¹⁷ Guutsa wodiyaappe guyyiyaan he golliyaa godatti na'ay harggeedda; harggii goobi goobi biina, wurssetsan na'ay shemppuwaa te'ettiide hayk'k'eedda.

¹⁸ Yaatina, mishirata Eelaasa, «S'oossaa asaw, neeni taana morkkiyaabay ayaanee? Neeni ta nagaraa hassayissaade ta na'aa wod'anaw yaaddi?» yaagaaddu.

¹⁹ Eelaasi izo, «Ne na'aa taw hamma» yaageedda. Na'aa I kiwuwaappe akkiide, pude bare de'iyaa pook'iyaa afiide bare arssaan gisiseedda.

²⁰ Yaatiide Med'inaa Godaw hawaadan yaagiide waasseedda; «Abeet Med'inaa Godaw, ta S'oossaw, k'ay ha taani de'iyaa mishiratti am"atti na'aa wod'aade, I bollakka metuwaa ayay?» yaageedda.

²¹ Hewaappe simmiide na'aa bolla heezzu gede zak'k'ulliide, Med'inaa Godaw hawaadan yaagiide waasseedda; «Abeet Med'inaa Godaw, ta S'oossaw, ha na'aa shemppuwaa zaara» yaageedda.

²² Med'inaa Goday Eelaasa waasuwa siseedda. Na'aa shemppuukka simmina, na'ay pas'eedda.

²³ Eelaasi na'aa akkiide pook'iyaaappe duge wod'd'eedda; na'aa aatiw immiide hawaadan yaageedda; «Be'a, ne na'ay pas'eedda» yaageedda.

²⁴ Hewaappe guyyiyaan mishirata Eelaasa, «Neni S'oossaa asaa gideeddawaanne ne doonaappe odettiyyaa Med'inaa Goda k'aalay tuma giddeeddawaa taani ha"i eraad» yaa-gaaddu.

18

Eelaasanne Ba'aala Nabatuwaa

¹ Iray d'ayoodeppe heezzentso laytsan, unddenna aginay aad'd'ina Med'inaa Goday Eelaasa, «Ba; Kaatiyaa Akaabaw beetta. Taani ha biittan iraa bukissana» yaageedda.

² Eelaasi Akaabaw beettanaw denddiide beedda.

He wode Samaariyaan wolk'k'aama koshay de'ee.

³ Akaabi bare gollew aawotiyaa Obaadiyaa s'eeseedda. Obaadi Med'inaa Godaa minisiide ammaniyaa asaa.

⁴ Elzzaabeela Med'inaa Godaa suntsan timbbitiyaa odiyaawantta wod'isiyaa wode, Obaadi untuntuppe s'eetatuwaa akkiide, ishatamuwaa ishatamuwaa shaakki, gonggolu-tuwa giddon k'osiide, katsaa miziidde haatsaakka ushshiidde wotseedda.

⁵ Akaabi Obaadiyaa s'eesiide, «Gadiyaan sa'aan pultuu de'iyaa sa'aa ubbaanne shaafaa pulttuwa ubbaa ba. Ooni erii, nuuni maataa demmiide paratuwaanne bak'ulotuwa wod'enaan ashshanaawenttone» yaageedda.

⁶ Untunttu biittaa shaakki shaakki akkina, Akaabi itti ogiyaa oyk'k'iide barekka beedda; k'ay Obaadekka hara ogiyaa oyk'k'iide barekka beedda.

⁷ Obaadiyi bare ogiyaa oyk'k'iide biishshin, Eelaasi aanana gaketeedda. Obaadi Eelaasa eriide bare deemuwaan guufanniide, «Ta godaw Eelaasaa, hawe neeneeyye?» yaageedda.

⁸ Eelaasi aw, «Ee taana. Neeni baade, «Eelaasi hawaan de'ee» yaagaadde ne godaw oda» yaageedda.

⁹ Obaadi Eelaasaw, «Taani neena ay naak'k'inee neeni taana ne k'oomaa hayk'k'o gaade Akaaba kushiyan aatsa immiyaawe?

¹⁰ Med'inaa Goday ne S'oossay ero! Ta goday neena koyissanaw kiittibeenna derii woy kawutetsi ubbakka baawa. Untunttu, «Eelaasi hawaan baawa» yaagiya wode, neeni hewan baynnawe tuma gidiyaawaa eranaw Akaabi deriyaa mooddiyaawantta c'aak'k'iseedda.

¹¹ Ha'i neeni taana, Baade ne godaw, «Eelaasi hawaan de'ee» yaagaadde oda yaagaasa.

¹² Taani neena yeggaade boowaan, Med'inaa Godaa Ayyaanay neena dentsiide, taani erenna sa'aa afana. Taani Akaabaw odina, I neena demmana d'ayooppe, taana wod'ana. Taani ne k'oomay na'atetsaadeppa doommaade Med'inaa Godaw yayiyaa asaa.

¹³ Elzzaabeela Med'inaa Godaa suntsan timbbitiyaa odiyaawantta wod'isiyaa wode, taani Med'inaa Godaa nabatuwaappe s'eetuwa akkaade, ishatamuwaa ishatamuwaa itti gonggoluwaan k'osaade, k'umaa mizaaddinne haatsaakka ushshaad. Yaatina, ha taani ootseeddabay new ta godaw odettibeenneeyye?

¹⁴ Ha'i k'ay neeni taana, Baade ne godaw, «Eelaasi hawaan de'ee» yaagaadde oda yaagaasa. Odooppe I taana wod'ana» yaageedda.

¹⁵ Eelaasi Aa, «Taani aw azazettiyaa, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday ero! Tuma taani hachche Akaabaw beettana» yaageedda.

¹⁶ Obaadi Akaabana gaketanaw beedda; Akaabaw odeedda. Akaabi Eelaasanna gake-tanaw beedda.

¹⁷ Akaabi Eelaasa be'eedda wode, «Israa'eeliyaa gadiyaa aatsa yeggiyaawe, laa hawe neene?» yaageedda.

¹⁸ Eelaasi Akaaba, «Israa'eeliyaa biittaa aatsi yeggiyaawe taana gidikke. Med'inaa Godaa azazuwaa aggiide, Ba'aala eek'atoo goynniide, biittaa aatsi yeggiyaawe neenanne ne aawuwaa soo asaa.

¹⁹ Ha'i Israa'eeliyaa asaa ubbaa K'armmeloosa Deriyaa taakko shiishsha; k'ay Elzza-abeeli maaddaappe miyaa timbbitiyaa odiyaawantta ubbaa untuntunna ittippe he sa'aa shiishsha. Hewantukka Ba'aala suntsan timbbitiyaa odiyaa oyddu s'eetanne ishata-muwaanne Asheeri suntsan timbbitiyaa odiyaa oyddu s'eetatuwaa» yaageedda.

²⁰ Hewaa diraw, Akaabi kiittiide, Israa'eeliyaa asaa ubbaanne timbbitiyaa odiyaawantta K'armmeloosa Deriyaa shiishsheedda.

²¹ Eelaasi shiik'eedda asaakko biide, «Awude gakkanaaw laa'u k'ofaan baanitee? Med'inaa Goday S'oossaa gidooppe, Aa kaallite; gidennaan Ba'aala gidooppe, ini akka kaallite» yaageedda. Asay aw k'aalanne k'aattennan c'oo'u geedda.

²² Hewaappe guyyiyaan Eelaasi asaw hawaadan yaageedda; «Med'inaa Godaa suntsan timbbitiyaa odiyaawantuppe ta s'alalay ataad; shin Ba'aala suntsan timbbitiyaa odiyaawanttu oyddu s'eetanne ishatama.

²³ Ane nuw laa'u koruma booratu imettino. He korumatuwaappe ittuwaa untunttu doorino; korumaa shukkiide k'ans's'ereetsino; yaatiide ashuwaa mitsaa bolla wotsino; shin tamaa eetsoppino. Taanikka laa'entso korumaa giigissaade, mitsaa bolla wotsana; taanikka tamaa eetsikke.

²⁴ Hinttenttu hinttenttu s'oossaa suntsaa s'eesite; taanikka Med'inaa Godaa suntsaa s'eesana. Koyyiide, yarshshuwaa miyaa tamaa kiittiyaa s'oossay S'oossaa gido» yaageedda. Asay, «Hawe lo'o k'ofa» yaagiide mayyeedda.

²⁵ Hewaa diraw, Eelaasi Ba'aala suntsan timbbitiyaa odiyaawantta, «Hinttenttu c'ora gidiyaa diraw, itti korumaa doori akkiide, kasetiide giigissite. Yaatiide hinttenttu s'oossaa suntsaa s'eesite; shin an tamaa eetsoppite» yaageedda.

²⁶ Untunttu barenttoo imetteedda korumaa akkiide giigisseeddino.

Wonttappe seeta gallassi gakkanaw, Ba'aala suntsaa s'eesiide, «hay Ba'aalaa, nu woosaa sisa» yaagiide woosseeddino. Shin sisetiyaa kooshshay baawa; itti asayenne koyiibeenna. Yaatina, barenttu giigisseedda yarshshiyaa sa'aa yuuyyi aad'd'iide dureeddino.

²⁷ Sa'ay seeta gallassaa gidina, Eelaasi untunttu bolla, «Hinttentu k'aalaa d'ok'ku oot-siide woossite! I s'oossaa gidennee! Ooni erii, I k'ofaan sheekkeeddentto, woy aw ki-itay dareeddentto, woy heera keseeddentto, woy gem"sheeddawaa gidoope dentsanaw koshshee!» yaagiide k'iliic'eedda.

²⁸ Yaagina barenttu k'aalaa d'ok'ku oot-siide woosseeddino. K'ay kase barenttu goyn-niyaa wogaadan barenttu bollanna suutsay goggana gakkanaw tooraaninne mashshaan barentta c'addeeddino.

²⁹ Yarshshuwaa shiishshiyaa omarsay gakkanaw untunttu hewaadan haniidde, timbbitiyaa odiino; shin sisetiyaa kooshshay baawa. Untunttubaa hayzziide zaaro im-miyaabay ittuunne baawa.

³⁰ Yaatina, Eelaasi asaa ubbaw, «Haa taakko shiik'ite» yaageedda. Asay aakko shiik'ina, Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'ay koletti kichcheeddawaa zaaretsiide gimbeedda.

³¹ Med'inaa Godaa k'aalay Yaak'oobakko yiide, «Ne suntsay Israa'eeliyaa gidanawaa» yaagiide odeedda Yaak'ooba naanaa zaratuwaa payduwaadan Eelaasi tammanne laa"u shuchchatuwaa akkeedda.

³² Med'inaa Godaa suntsaw he shuchchatuwaan yarshshiyaa sa'aa gimbeedda. Tammanne oyddu baatsa haatsaa tigina akkiyaa ollaa yarshshiyaa sa'aa yuushshuwaan bookkeedda.

³³ Hewaappe guyyiyaan yarshshiyaa sa'aa bolla mitsaa giigissi wotsiide, korumaa ashuwaa Aa k'ommuwaan k'ommuwaan k'ans's'eretsiide, mitsaa bolla wotseedda. Asatuwaa, «Oyddu baatsatuwaan haatsaa kuntsiidde, s'uuggana yarshshuwaa bollanne mitsaa bolla gussite» yaageedda; untunttu gusseeddino.

³⁴ Yaatina, Eelaasi asatuwaa, «Laa"entsuwaakka gujjite» yaageedda; untunttu laa"entsuwaa gujjeeddino.

K'aykka Eelaasi asatuwaa, «Heezentsuwaakka gujjite» yaageedda; heezentsuwaakka gujjeeddino.

³⁵ Haatsay yarshshiyaa sa'aa yuushshuwaan goggiide ollaan haatsay kumeedda.

³⁶ Omarssa yarshshuwaa shiishshiyaa wodii gakkina, timbbitiyaa odiyaa Eelaasi yarshshiyaa sa'aa shiik'iide hawaadan yaagiide woosseedda; «Abeet Med'inaa Godaw, Abrahaama S'oossaw, Yisaak'a S'oossaw, Israa'eeliyaa S'oossaw, neeni Israa'eeliyaa biittan S'oossaa gidiaaawenne, taanikka ne k'oottaa gidiaaawenne, k'ay taani hawaa ubbaa ne k'aalan ootsiyaawe hachche eretto.

³⁷ Abeet Med'inaa Godaw, koya! Neeni Med'inaa Goday s'oossaa gidiaaawaanne neeni untunttu wozanaa neekko zaaraadde de'iyawaa ha asatuu eranaadan neeni taw koya!» yaageedda.

³⁸ Med'inaa Godaa tamay wod'd'iide, s'uuggiyaa yarshshuwaa, mitsaa, shuchchaanne biittaa meedda; ollaa gidдон de'iyaa haatsaakka laac'eedda.

³⁹ Asay ubbay hewaa be'eedda wode, barenttu deemuwaan gufanniide, «Med'inaa Goday S'oossaa! Med'inaa Godaa s'alaalay S'oossaa!» yaageeddino.

⁴⁰ Hewaappe guyyiyaan Eelaasi untuntta, «Ba'aala suntsan timbbitiyaa odiyaawantta oyk'k'ite. Untunttuppe itti asayenne kessi akkiide booppo» yaageedda. Untuntta oyk'k'eeddino; Eelaasi untuntta K'iishoona Shaafaa afiide wod'eedda.

S'oossay Iraa Bukisseedda

⁴¹ Eelaasi Akaaba, «Kessaade ba; ma usha. Ayaw gooppe, wolk'k'aama iraa guntsay sisetee» yaageedda.

⁴² Hewaa diraw, Akaabi maanawunne ushanaw beedda. Shin Eelaasi K'armmeloosa Deriyaa s'eeraa kesseedda; bare deemuwaa bare gulbbatatu giddo duge gelissiide gufan-needda.

⁴³ Hewaappe guyyiyaan Eelaasi bare k'oottaa, «Ba; pude kesaade ane abbaakko zaaraade s'eella» yaageedda.

Aa k'oomay bi s'eelliide aw, «Ayayenne baawa» yaageedda.

Eelaasi bare k'oottaa laappun kaala, «K'aykka ane s'eella» yaageedda.

K'oomay laappu gede s'eelleedda.

⁴⁴ Laappun gede s'eelana, «Be'a, asaa kushiyaa keeshshaa shaarii abbaappe kesseedda» yaageedda.

Eelaasi bare k'oottaa, «Ba; Akaaba, Iray neena buussaa diggennaadan, ne paraa gaariyan uttaade, duge ne soo wod'd'a» yaaga» yaageedda.

⁴⁵ Guutsa keeshshaa gam"ishin, saluu shaariyaan d'umeedda; c'arkkuukka c'arkkeedda; wolk'kaama iraykka bukkeedda. Akaabi paraa gaariyan uttiide Iziraa'eela katamaa beedda.

⁴⁶ Med'inaa Godaa wolk'k'ay Eelaasa bolla wod'd'eedda; Eelaasi kaabbaa sak'k'iyaan pude sirk'k'iide, Iziraa'eela katamaa gakkanaw Akaabappe sintsatiide wos's'eedda.

19

Eelaasi Siinaa Deriyaa Beedda

¹ Eelaasi ootseeddawaa ubbaanne Ba'aala suntsan timbbitiyaa odiyaawantta ubbaa mashshaan I wooti wod'eeddentto Akaabi Elzzaabeeliw odeedda.

² Elzzaabeela, «Neeni he timbbitiyaa odiyaawantta ootseeddawaadan, wontti hannoode taani neena ootsana d'ayooppe, s'oossatu taana wod'ana» yaagaadde Eelaasaw kiit-taaddu.

³ Eelaasi bare shemppoo yayyiide, Yihudaa biittan de'iyaa Berssaabehe yeedda. Bare k'oomaa hewan yeggiide,

⁴ barekka itti gallassaa ogiyaa woran hametteedda. Biide itti sankkaaraa kuwan uttiide, «Abeet Med'inaa Godaw, taw gidanawaa; taani ta mayza aawotuwaappe keekkikke. Ta shemppuwa akka» yaagiide hayk'k'anaw woosseedda.

⁵ Hewaappe guyyiyaan sankkaaraa kuwan zak'k'ulliide gem"ishsheedda; itti ki-itanchchay Aa bochchiide, «Denddaade ma» yaageedda.

⁶ I s'eelliyaa wode, ho'o shuchchaa mishuwaan uuketteedda komppu ukitsayenne otuwaa haatsay Aa huup'isaan de'iyawaa be'eedda. Miide usheeddanne; yaatiide guyye giseedda.

⁷ Med'inaa Godaa kiitanchchay laa'entsuwaa yiide Eelaasa bochchiide, «Neeni baana ogii daro adussa gidiyaa diraw, denddaade ma» yaageedda.

⁸ Eelaasi denddiide meeddanne usheeddanne. He I meedda k'umaa wolk'k'an S'oossaa deriyaa Siinaa gakkanaw, oytamu gallassaanne oytamu k'ammaa hametteedda.

⁹ He sa'aan de'iyaa gonggoluwaa giddo geliide ak'eeda.

Med'inaa Goday Aa, «Eelaasaa; hawaan ay ootsay?» yaageedda.

¹⁰ Eelaasi, «Ubbaappe Wolk'kaama Med'inaa Godaw S'oossaw taani daroppe mishet-taad. Ayaw gooppe, Israa'eeliyaa Asay neenana c'aak'k'eteedda c'aak'uwa mentseedda; new yarshshiyaa sa'aakka kinchcheedda; ne suntsan timbbitiyaa odiyaawanttakka mashshaan wod'eedda. Yaatina, taani taarekka ataad; ha"i untunttu ta shemppuwaakka akkanaw koyino» yaageedda.

¹¹ Med'inaa Goday Aa, «Hewaappe kesa baade, deriyaa huup'iyaan ta sintsan ee"a» yaageedda. Eelaasi ek'k'ide'ishin Med'inaa Goday Aa mataana aad'd'eedda. He wode mino wolk'k'aama c'arkkuu deriyaa p'alk'k'ereetseedda; zaallatuwaakka kinchchereetseedda; shin Med'inaa Goday he c'arkkuwaa gidдон baawa. C'arkkuwaappe simmina biittay k'aas's'eedda; shin Med'inaa Goday he biittaa gas'aankka baawa.

¹² Biittaa gas'aappe simmina tamay kesseedda; shin Med'inaa Goday tamaa gidduwaan baawa. Tamaappe simmina saasuketsay sisetseedda.

¹³ Eelaasi he saasuketsaa siseedda wode, bare deemuwaa kaabban kammeedda. Yaatiide kare kesiide gonggoluwaa penggiyaan ek'k'eedda.

Eelaasakko kooshshay yiide, «Eelaasaa, hawaan ay ootsay?» yaageedda.

¹⁴ Eelaasi, «Ubbaappe Wolk'kaama Med'inaa Godaa S'oossaw taani daroppe mishettaad. Ayaw gooppe, Israa'eeliyaa Asay neenana c'aak'k'eteedda c'aak'uwa aad'd'eedda; new yarshshiyaa saakka kinchcheedda; ne suntsan timbbitiyaa odiyaawanttakka mashshaan wod'eedda. Yaatina, taani taarekka ataad; ha"i untunttu ta shemppuwaakka akkanaw koyino» yaageedda.

¹⁵ Med'inaa Goday Eelaasa, «Neeni yeedda sa'aanna simmaade, Damask'k'o bazzuwaa ba. Yaa gakkaa, Hazaa'eeli Sooriyaa bolla kaatetanaaddan okka.

¹⁶ K'ay Nimisha na'ay Yeehu Israa'eeliyaa bolla kaatetanaaddan okka. Ne sa'aan timbbitiyaa odanaadan Aabeeli Mahoolappe yeedda Shafaas'a na'aa Elssaa'a okka.

¹⁷ Hazaa'eela mashshaappe kessi akkiyaa ubbaa Yeehu wod'ana; k'ay Yeehu mashshaappe kessi akkiyaa ubbaa Elssaa'i wod'ana.

¹⁸ Ba'aalaw gulbbatibeenna woy barenttu doonaan Ba'aala eek'aa yeribeenna laappun sha"a asaa taani Israa'eeliyaan taw ashshana» yaageedda.

Eelaasi Elssaa'a S'eeseedda

¹⁹ Eelaasi he saappe denddi biide, Shafaas'a na'ay Elssaa'i tammanne laa"u waatsa booran gadiyaa goshiyaawaa demmeedda; tammanne laa"entsa waatsaa Elssaa'i bare huup'iyaw oyk'kiide goshee. Eelaasi Aa mataana aad'd'iidde, bare kaabbaa Aa mayzeedda.

²⁰ Elssaa'i booratuwaa yeggi aggi, Eelaasa geeduwaa wos's'iide, «Taani ta aawuwaanne ta daayo saruwaan gaade, yera akkaade, hewaappe simmaade, neena kaallana» yaageedda. Eelaasi Elssaa'a, «Ba. Taani new ay ootsaadditaa?» yaageedda.

²¹ Hewaa diraw, Elssaa'i aggiide guyye simmiide waatsa booratuwaa shukkeedda; booraa miishshaa p'alk'k'i etsiide ashuwaa doysseedda; ashuwaa aatsina Asay meedda. Hewaappe guyyiyaan denddi biide, Eelaasaw ootseedda.

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Akaaba

20

(20:1–22:40)

Soorii Samaariyaa Oleeedda

¹ Sooriyaa Kaatii Benihadaadi bare olanchchatuwaa ubbaa ittippe shiishsheedda. Hat-tamanne laa"u kaatetuwaan, untuntta paratuwaaninne paraa gaaretuwaan maadettiide, pude biide Samaariyaa katamaa doodeedda; Aa bolla woraajjeedda.

² Israa'eeliyaa Kaatiyaa Akaabaw katamaa giddo asaa kiittiide hawaadan yaageedda;

³ «Benihadaadi, «Ne biraynne ne work'k'ay tawaa ne machchetuwaappenne ne naanatuwaappe lo"uwaa dariyaawanttu tawaa» yaagee» yaageedda.

⁴ Israa'eeliyaa kaatii zaariide, «Ee, ta godaw kaatiyaw, neeni geeddawaakka mala; taanikka taw de'yaabaykka ubbay nebbaa» yaageedda.

⁵ K'aykka kiitetteedda asatu laa'entsuwaa yiide, «Neena Benihadaadi, «Taani kase neena, «Ne biraanne ne work'k'aa, ne machchatuwanne ne naanaa taw imma» gaade kiittaadi.

⁶ Shin wontti hannoodde ne golliyaanne ne oosanchchatuu golliyaa pilggi s'eelana mala ta oosanchchatuwaa yeddana. Untunttu neeni lo"obaa gaade wotseeddawaa ubbaa akkiide afanawaa» yaagee» yaageeddino.

⁷ Israa'eeliyaa kaatii he biittaa c'imatuwaa ubbaa s'eesi shiishshiide, «Ha bitanii nuuna bayzzanaw koyiyaawaa be'ite. I ta machatuwaanne ta naanaa, ta biraanne ta work'k'aa akkanaw kiitteedda; taani aw is's'abeykke» yaageedda.

⁸ C'imatuukka asaykka ubbay Akaaba, «I odiyaawaa sisoppa! Woy aw, «Eeno» gooppa!» yaageeddino.

⁹ Hewaa diraw, Benihadaadi kiitteeddawanttoo Akaabi, «Hinttenttu ta godaw kaatiyaw, «Neni koyro kiitteedda kiitaa taani polana; shin ha kiitaa taani polanaw danddayikke» yaagee giide odite» yaageedda.

Kiitettiide yeddawanttu biide hewaa Benihadaadaw odeeddino.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan Benihadaadi hara kiitaa yeddiide, «Taana kaalliyaa asaa Samaariyaa katamaa baanay itti itti kuuchcha gakkoope, s'oossatuu taana wod'ana» yaageedda.

¹¹ Israa'eeliyaa kaatii kiitettiide yeddawantta, «Tumu olanchchay olaappe simmiide gereereppe attina, biro biidde gereerena yaagiide odite» yaageedda.

¹² Benihadaadinne kaatetu, barenttu dunkkaaniyaa gidдон ushshaa ushiidde hewaa siseedda wode, kaatii bare olanchchatuwaa, «Olanaw salppite» yaagiide azazeedda. Untunttu katamaa olanaw salppeeddino.

¹³ He wode timbbitiyaa odiyaa itti bitanii Israa'eeliyaa Kaatiyaa Akaabakko yiide, «Med'inaa Goday neena hawaadan yaagee; «Ha kenchchechcha olanchchatuwaa ubbaa be'ay? Taani hachche untunttu ne kushiyan aatsaade immana; taani Med'inaa Godaa gidyaawaa neeni hewan erana» yaagee» yaageedda.

¹⁴ Akaabi, «Olaa doommanawe oonee?» yaageedda.

Timbbitiyaa odiyaawe, «Awuraajjaa mooddiyaawanttu azaziya yalaga olanchchatuu doommana» yaageedda.

Kaatii, «Attiyaa olanchchatuwaa oonee azazanawe?» yaageedda.

Timbbitiyaa odiyaawe, Med'inaa Goday yaagee; «Neni azazana» yaageedda.

¹⁵ Hewaa diraw, Akaabi awuraajjaa mooddiyaawanttu azaziya yalaga olanchchatuwaa, laa"u s'eetanne hattamanne laa"atuwaa shiishsheedda. K'ay atteeda Israa'eeliyaa asaa, laappun sha"aa shiishsheedda.

¹⁶ Benihadaadi barena maaddeedda hattamanne laa"u kaatetuwaanna ittippe dunkkaaniyaan uttiide ushshan matsotti de'ishshin, seeta gallassi Israa'eeliyaa olanchchatuu olaw keseeddino.

¹⁷ Awuraajjaa mooddiyaawanttu azaziya yalaga olanchchatuu koyro kesiide beeddino.

Benihadaadi s'omoosiyaawantta kiittina, untunttu simmiide aw, «Samaariyaappe Asay kesi yiide de'ee» yaagiide odeedda.

¹⁸ I, «Untunttu sigaw yooppekka olaw yooppekka, untuntta pas'a oyk'k'ite» yaageedda.

¹⁹ Awuraajjaa mooddiaawanttu azaziyaa yalaga olanchchatuu salppiide, katamaappe gas'aa keseeddino; Israa'eeliyaa olanchchatuukka untuntta kaalliide keseeddino.

²⁰ Ubbaykka huup'iyaa huup'iyaa barenana olaa gaketeedda morkkiyaa wod'eeddino. Yaatina, Sooriyaa asatuu bak'attedino; Israa'eeliyaa asatuu kaalliide yederseeddino. K'ay Sooriyaa Kaatii Benihadaadi bare paraa asatuwaana bare paran kessi akkiide beedda.

²¹ Israa'eeliyaa kaatii olaw kesiide, paratuwaanne paraa gaaretuwaa omoodeedda; Sooriyaa asatuwaakka wod'uwa butseedda.

²² Hewaappe guyyiyaan timbbitiyaa odiyaawe Israa'eeliyaa kaatiyaakko yiide, «Ba; ne bagga minissa. Oosettanaw bessiyaabi ayentto akeeka. Ayaw gooppe, yiyaa laytsi boniyaan Sooriyaa kaatii neena laa'entsuwa olana» yaageedda.

Sooretuu Laa'entsuwaakka Oleeddino

²³ Hewaadan de'ishshin Sooriyaa kaatiyaa oosanchchatuu Aa hawaadan yaagiide zoreeddino; «Untunttu s'oossatuu deretuwaa s'oossatuwaa; untunttu nuw wolk'k'aameeddawekka hawaassa. Shin nuuni untunttunna dembban olaa gaketintto, nuuni tumu untuttuppe minnana.

²⁴ Ittibaa hana; kaatetuwa ubbaa untunttu azaziyaa saappe diggaade, hara kaapatuwaa untunttu sa'aan wotsa.

²⁵ Nuuni Israa'eelatuwaana dembban olettanawunne s'oonanaw danddayana mala, new kase wureedda olanchchatuu sa'aan olanchchatuwaa, paratuwaa sa'aan paratuwaa, paraa gaaretuwaa sa'aan paraa gaaretuwaa wotsaade, dentsanaw koshshee» yaageeddino. Ikka untunttu zoriyaa mayyiide, hewaadan ootseedda.

²⁶ Yiyaa laytsi boniyaan Benihadaadi Sooriyaa olanchchatuwaa shiishshiide, Israa'eelatuwaana olettanaw Afeek'a giyaa katamaa beedda.

²⁷ Israa'eeliyaa olanchchatuukka shiik'iide, shink'k'aanne olaa miishshaa akkiide, untunttunna olaa gaketanaw laa'u c'ita gidiide keseeddino. Israa'eelatu laa'u guutsa deeshsha wudiyaa malatiide, untunttukko simmiide utteeddino; shin Sooretuu gas'ariyaa ubbaa mayyeeddino.

²⁸ S'oossaa asaa giyaa itti bitanii pude yiide, Israa'eeliyaa kaatiyaa, «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; <Sooriyaa asatuu, <S'oossay deretuwaa S'oossaa gidiyaawaappe attina dembbatuwaa S'oossaa gidenna» yaageedda diraw, ha kenchchechcha olanchchatuwaa ubbaa taani ne kushiyan aatsa immana. He wode taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa neeninne ne Asay erana» yaageedda.

²⁹ Sooretuunne Israa'eelatu ittuu ittuwaakko simmiide salppiide, laappun gallasaa gam'eeddino. Laappunsa gallassan olaa gaketeeeddino; Israa'eelatu itti gallassan Sooriyaa asaappe s'eetu sha'a gedissa asatuwaa wod'eeddino.

³⁰ Untunttuppe atteedawanttu kessi akki biide, Afeek'a katamaa geleeddino. Laatanne laappun sha'a asaa bolla katamaa yuushshuwaa gimbbii kunddiide yaan wod'eedda.

Benihadaadikka he katamaw bak'atiide, itti k'ol'uwaan k'osetteedda.

³¹ Aa oosanchchatuu Aa, «Israa'eeliyaa kaatetu maariyaawantta gidiyaawaa nuuni siseeddo. Waaruwaa nu zokkiyaan mayyiide, wodoruwaa nu k'ood'iyaa s'aas'iide, ane Israa'eeliyaa kaatiyaakko boytte. Ooni erii, I neena pas'a ashshanaawenttone» yaageeddino.

³² Waaruwaa barenttu zokkiyaan mayyiide, wodoruwaa barenttu k'ood'iyaa s'aas'iide, Israa'eeliyaa kaatiyaakko beeddino. Aa, «Ne k'oomey Benihadaadi neena, <Hay taana wod'oppaariikki» yaagee» yaageeddino.

Kaatii, «I hanna gakkanaasikka pas'a de'ii? I ta ishaa» yaageedda.

³³ Asatuu lo'o malaataadan Aa haasayaa elleelli akkiide, «Ee, ne ishay Benihadaadi pas'a de'ee» yaageeddino.

I untuntta, «Biide Aa taakko akkiide yiite» yaageedda. Benihadaadi kesiide yiina, Akaabi Aa pude bare paraa gaariyaa bolla kessiide utisseedda.

³⁴ Yaatina, Benihadaadi Akaaba hawaadan yaageedda; «Ta aawuu ne aawuwaappe akkeedda katamatuwaa taani new zaarana. Ta aawuu Samaariyaan geyaa esseeddawaadan neenikka Damask'k'o kataman geyaa essana» yaageedda.

Akaabi Aa, «Taani ha c'aak'uwaan neena yeddana» yaageedda. Aanana c'aak'uwa c'aak'k'etiide Aa yeddeedda.

Akaaba Bolla Timbbitii Odetteedda

³⁵ Timbbitiyaa odiyaawanttu c'uguwaappe itti bitanii Med'inaa Godaa k'aalan azazetti-ide itti bare laggiyaa, «Taana shoc'a» yaageedda; shin he bitanii shoc'ennan is's'eedda.

³⁶ Timbbitiyaa odiyaawe Aa, «Neeni Med'inaa Godaw azazettenan is's'eedda diraw, neeni taappe shaakettaade biina ellekka neena gaammuu wod'ana» yaageedda. Bitanii timbbitiyaa odiyaawaappe shaaketti biina ellekka gaammuu gaketttiide wod'ii basheedda.

³⁷ Timbbitiyaa odiyaawe k'aykka hara itti bitaniyaa demmiide, «Taana shoc'a» yaageedda. Bitanii Aa shoc'eedda; timbbitiyaa odiyaawe maduns's'eedda.

³⁸ Biide, kaatiyaa naagiidde ogiyaa doonaan ek'k'eedda. Erettennaan attanaw bare deemuwaa goozeedda.

³⁹ Kaatii ogiyaanna aad'd'iyya wode, timbbitiyaa odiyaawe kaatiyaa s'eesiide hawaadan yaageedda; «Taani ne k'oomay olan olettishin itti bitanii taakko yiide, «Ha omoodetteedda bitaniyaa naaga. Ha bitanii bak'atiyaawaa gidoope, ne shemppu Aa shemppuwaana gaade, woy heezzu sha'a s'agaraa biraa c'iggaassa» yaageedda.

⁴⁰ Taani ne k'oomay kiitay darina, yanne haanne giishin, bitanii kessi akkiide bi kichcheedda» yaageedda.

Israa'eeliyaa kaatii, «Neeni neerekka pirddaadda; ne pirddaykka hewaa gidanawaa» yaageedda.

⁴¹ Timbbitiyaa odiyaawe bare deemuwaa goozeedda c'ark'k'iyya pooshshi yeggeedda. Peed'ina I timbbitiyaa odiyaawantuppe ittuwaa gidiyaawaa kaatii ellekka ereedda.

⁴² Timbbitiyaa odiyaawe kaatiyaw, «Med'inaa Goday, «Taani, «I hayk'k'ana besse» geedda bitaniyaa neeni yedda aggaada. Hewaa diraw, ne shemppu Aa shemppoo kota gidana; ne Asay Aa asaa kota gidana» yaagee» yaageedda.

⁴³ Israa'eeliyaa kaatii hank'k'ettiinne lanc'c'iidde, bare soo Samaariyaa katamaa beedda.

21

Naabute Woynniyaa turaa sa'aa

¹ Iziraa'eeliyaa Naabutew Samaariyaa Kaatiyaa Akaaba golliyya matan Iziraa'eelan woyniyaa turaa sa'ay de'ee.

² Akaabi Naabuta, «Ta golliyya matan de'iyya diraw, taani taw ataakilttiyaa sa'aa ootsanaw taw ne woyniyaa turaa sa'aa imma. Aa diraw new taani hara lo'o woyniyaa turaa sa'aa immana; woy neeni dosooppe, Aa gatiyaa taani new c'iggana» yaageedda.

³ Naabute Akaabaw, «Taani ta aawotuwaappe laatteedda gadiyaa taana new imisiyaabaappe Med'inaa Goday ashsho» yaageedda.

⁴ Iziraa'eeliyaa Naabute, «Taani ta aawotuwaappe laatteedda gadiyaa new immikke» geedda diraw, Akaabi yilottiidenne lanc'c'iide bare soo beedda. Bare gisuwaan godaakko simmi gisiide, k'umaa meennaan is's'eedda.

⁵ Aa machchatta Elzzaabeela aakko gelaade, «Neeni hawaa keena ayaw hank'k'etaadii? Ayaw k'umaa meennaan is's'ay?» yaagaadde oochchaaddu.

⁶ Akaabi iziw, «Iziraa'eeliyaa Naabuta taani, «Ne woyniyaa turaa sa'aa taw zal'a; woy ne dosooppe, Aa diraw taani new hara woyniyaa turaa sa'aa immana» yaagina, I, «Ta woyniyaa sa'aa new immikke» yaageedda. Taani hewaa diraw hank'k'etaad» yaageedda.

⁷ Machchatta Elzzaabeela Aa, «Neeni Israa'eeliyaa bolla kaatiyaa gidaadde hawaadan hanay? Denddaade ma! Wozanaappe nashetta! Iziraa'eeliyaa Naabute woyniyaa turaa sa'aa taani new immana» yaagaaddu.

⁸ Hewaa diraw, machchatta Akaaba sunsan dabddaabbetuwaaw Aa maatafaan attamaade Naabutena ittippe kataman de'iyya c'imatoonne wolk'k'aama asatoo kiittaaddu.

⁹ He dabddaabbetuwaaw hawaadan yaagaadde s'aafaaddu; «Itti gallassaw s'oomaa awaayite; yaatiide asaa gidduwaan Naabuta bonchcho san utissite.

¹⁰ Laa'u patseena asatuwaa Aa sintsan utissite. He asatuu, «Naabute S'oossanne kaatiyaa boreedda yaagiide markkattanaadan ootsite. Hewaappe guyyiyaan gas'aa kessiide, shuchchaan c'addi wod'ite.» yaagaadde s'aafaaddu.

¹¹ Hewaa diraw, Naabutena ittippe kataman de'iyya c'imatuunne wolk'k'aama asatuu Elzzaabeela untunttoo s'aafeedda dabddaabbetuwaan geeddawaadan ootseeddino.

¹² Untunttu s'oomaa awaayiide, Naabuta asaa gidon bonchcho sa'aan utisseeddino.

¹³ Hewaappe guyyiyaan laa'u patseena asatuu yiide, aakko simmi utiide, asaa sintsan, «Naabute S'oossanne kaatiyaa boreedda» yaagiide wordduwaa markkatteeddino. Naabuta katamaappe gas'aa kessiide, shuchchaan c'addiide wod'eeddino.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan c'imatuu Elzzaabeelikko kiittiide, «Naabute shuchchaan c'adettiide hayk'k'eedda» yaageeddino.

¹⁵ Naabute shuchchaan c'adettiide hayk'k'eeddawaa Elzzaabeela siso saannakka, Akaaba, «Iziraa'eeliyaa Naabute new shaluwaan zaal'anaw is'seedda woyniyaa turaa sa'aa denda baade, new akka. I ha'i pas'a baawa; hayk'k'ikichcheedda» yaagaaddu.

¹⁶ Iziraa'eeliyaa Naabute hayk'k'eeddawaa Akaabi sisiide, Naabute woyniyaa turaa sa'aa barew akkanaw dendiide, duge beedda.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan Tishbbiyaa Eelaasakko Med'inaa Godaa k'aalay yiide,

¹⁸ «Samaariyaan kaateteedda Israa'eeliyaa Kaatiyaa Akaabana gaketanaw duge wod'd'a. I ha'i Naabute woyniyaa turaa sa'aa akkanaw biide, yaan de'ee.

¹⁹ Neeni Aa hawaadan yaaga; «Med'inaa Goday neena, «Bitaniyaa wod'aade, Aa gadiyaa new akkaada gidikkii?» yaagee; yaaga. K'aykka Aa, «Med'inaa Goday neena, «Naabute suutsaa kanatuu laac'c'eedda sa'aan ne suutsaakka kanatuu laac'c'ana» yaagee; yaaga» yaageedda.

²⁰ Hewaappe guyyiyaan Akaabi Eelaasa, «hay ta morkkiyaw, taana demmadigaadii?» yaageedda.

«Ee, taani neena demma digaad; ayaw gooppe, neeni Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootsanaw, ne huup'iyaa nagaraw zal'aadda.

²¹ S'oossay neena hawaadan yaagee; «Sisa, taani ne bolla iitabaa ahana. Taani ne zeretsaa d'ayssana; taani Israa'eeliyaa biittan Akaaba golliyaa asaappe ayiliyaa gidina lo'uwaa gidina, itti attuma asinne attenan d'ok'ollana.

²² Taani ne soo asaa Nabaas'a na'aa Iyorbbaama soo asaadaaninne Akiyaa na'aa Baa'isha soo asaadan ootsana. Ayaw gooppe, neeni Israa'eeliyaa asaa nagaraa oosissaade, taana hank'k'etsaadda» yaagee.

²³ K'ay Med'inaa Goday Elzzaabeeliba odiidde, «Iziraa'eela katamaa gimbbiyaa miyyaan kanatuu Elzzaabeelo maana» yaagee.

²⁴ Akaaba zariyaa gideedda kataman hayk'k'iyaa oonanne kanay maana; k'ay gas'ariyan hayk'k'iyaa oonanne saluwaafatuu maana» yaageedda.

²⁵ Bare machchata Elzzaabeela dentsetsina, Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootsanaw bare huup'iyaa nagaraw zal'eedda, Akaaba mala Asay ubbakka baawa.

²⁶ Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaa sintsaappe laaggiide kesseeedda Amooletuwaadan eek'aw goynniyaawan Akaabi aad'd'iyaa sheneyiyaabaa haneedda.

²⁷ Akaabi ha haasayaa siseedda wode, bare mayuwaa peed'iide, waaruwaa mayyeedda; yaatiide s'oomee. Waaruwaa mayyosaanna giseedda; kayyottiidde hametteedda.

²⁸ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Godaa k'aalay Tishbbiyaa Eelaasakko yiide,

²⁹ «Akaabi bare huup'iyaa ta sintsan kawushsheeddawaa be'aadii? I ta sintsan bare huup'iyaa kawushsheedda diraw, taani ha bashshaa Aa wodiyaan ahikke. Shin taani Aa na'aa wodiyaan Aa soo asaa bolla ha bashshaa ahana» yaageedda.

22

*Timbbitiyaa Odiyaa Mikaasi Akaabaw S'oonettiyaawaa Odeedda
(2 Od. 18:2-27)*

¹ Sooriinne Israa'eelii olettenan heezzu laytsaa saro de'eeddino.

² Heezzantso laytsan Yihudaa Kaatii Yoosaafees'e Israa'eeliyaa kaatiyaa be'anaw beedda.

³ Israa'eeliyaa kaatii bare k'oomatoo, «Gala'aaden de'iyaa Raamoota katamay nuwaa gidiyaawaanne nuuni hanno gatsanaw he katamaa Sooriyaa kaatiyaappe wotsi akkanaw ayinne ootsibeennawaa erikkitee?» yaageedda.

⁴ K'aykka I Yoosaafees'a, «Gala'aaden de'iyaa Raamoota katamaa olanaw taananna baanii?» yaageedda.

Yoosaafees'e Israa'eeliyaa kaatiyaa, «Ee, neeni olaa baanaw giigiyaa wode awudenne, taani giigana. Ta olanchchatuu ne olanchchatuwaa mala; ta paratuukka ne paratuwaa mala» yaageedda.

⁵ K'aykka Yoosaafees'e Israa'eeliyaa kaatiyaa, «Gidoopenne, neeni kasetaade Med'inaa Godaa oochcha» yaageedda.

⁶ Israa'eeliyaa kaatii timbbitiyaa odiyaa oyddu s'eeuwaa asatuwaa ittippe shiishshiide, «Gala'aaden de'iyaa Raamoota katamaa olanaw boo booppoo?» yaagiide untuntta oochcheedda.

Untunttu, «Ba; ayaw gooppe, S'oossay he katamaa kaatiyaa ne kushiyan aatsiide immana» yaageeddino.

⁷ Shin Yoosaafees'e, «Nuuni Med'inaa Godaa oochchanaw danddayiyaa timbbitiyaa odiyaa hara Asay hawaan baawee?» yaageedda.

⁸ Israa'eeliyaa kaatii Yoosaafees'aw zaariide, «Nuuni Aa baggana Med'inaa Godaa oochchanaw danddayiyaa itti hara bitanii de'ee; I Yimila na'aa Mikaasa. Shin taani Aa is's'ay; ayaw gooppe, I ubbaa wodekka tawaa iitabaa odeeppe attina lo'obaa odi erenna» yaageedda.

Yoosaafees'e Israa'eeliyaa kaatiyaa, «Kaatii hewaadan gooppo!» yaageedda.

⁹ Hewaappe guyyiyaan Israa'eeliyaa kaatii bare oosanchchatuwaappe ittuwaa s'eesiide, «Yimila na'aa Mikaasa ellekka akkaade ya» yaageedda.

¹⁰ Israa'eeliyaa kaatiinne Yihudaa Kaatii Yoosaafees'e barenttu kawutetsaa mayuwwa mayyiide, Amaariyaa katamaa geliyaa penggiyaa matan de'iyaa uddumaan barenttu kawutetsaa araatan utteeddino; Timbbitiyaa odiyaa ubbatuu untunttu sintsan timbbitiyaa odiino.

¹¹ Untuntuppe ittuu, Kanaa'ina na'ay S'idik'ii birataappe kac'etuwwa giigissiide, Akaaba, «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; Sooretuu d'ayana gakkanaw neeni untuntta ha kac'etuwaan k'ayc'ana» yaagee» yaageedda.

¹² Timbbitiyaa odiyaa hara ubbatuukka, «Gala'aaden de'iyaa Raamoota katamaa baade ola; olaadekka s'oonaa. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday he katamaa kaatiyaa kushiyan aatsiide immana» yaagiide odeeddino.

¹³ Hewaappe guyyiyaan Mikaasa s'eesanaw kiitetti beedda bitanii Aa, «Be'a, timbbitiyaa odiyaa ubbatuu itti doonaa gidiide, «Kaatii ha olaa s'oonana» yaagiide odeeddino. Hewaa diraw, hayyanaa ne oduukka untuntuppe ittuwaa mala gido; neenikka lo'obaa oda» yaageedda.

¹⁴ Shin Mikaasi he bitaniyaa, «Med'inaa Goday ero! Med'inaa Goday taw odiyaawaa taani odana» yaageedda.

¹⁵ Mikaasi kaatiyaakko yeedda wode, kaatii Aa, «Mikaasaa, nuuni Gala'aaden de'iyaa Raamoota katamaa olanaw baaneeyye booppaane?» yaagiide oochcheedda.

Mikaasi kaatiyaa, «Baade ola; olaadekka s'oonaa. Med'inaa Goday he katamaa kaatiyaa kushiyan aatsiide immana» yaageedda.

¹⁶ Kaatii Aa, «Neeni Med'inaa Godaa suntsan tumuwaappe attina harabaa taw odenaadan taani neena aappu gede c'aak'etsanaw koshshii?» yaageedda.

¹⁷ I, «Israa'eeliyaa olanchchatuu ubbay hentsanchchay bayinna dorrsatuwaadan deriyaan laaletteeddawantta taani be'aaddi. Med'inaa Goday untunttu, «Hawanttoo goday baawa. Untunttu ubbaykka barenttu soo barenttu soo saro biino» yaagee» yaageedda.

¹⁸ Israa'eeliyaa kaatii Yoosaafees'a, «I tawaa iitabaa odeeppe attina, lo'obaa odi erenna» gaade, taani new odabeykkitaa?» yaageedda.

¹⁹ Mikaasi gujjiidekka hawaadan yaageedda; «Simmi Med'inaa Goday giyaawaa sisa! Med'inaa Goday bare kawutetsaa araatan uttina, saluwwa olanchchatuu ubbay Aa ushechchannanne haddirssaana ek'k'eeddawantta taani be'aaddi.

²⁰ Med'inaa Goday, Akaabe Gala'aaden de'iyaa Raamoota katamaa biide, yaan hayk'k'anaadan baletsanawe oonee? yaageedda. Ittuu hawaadan giyaa wode, haray k'ay hewaadan geedda.

²¹ Hewaappe guyyiyaan iita ayyaanay kesiide Med'inaa Godaa sintsan ek'k'iide, «Taani Aa baletsana» yaageedda.

²² «Med'inaa Goday ayyaanaa, Woota baletsani? yaageedda.

«Ayyaanay, «Taani kesa baade, aw timbbitiyaa odiyaawanttu ubbatuwaa doonaan word-dotiyaa ayaana gidana» yaageedda.

«Med'inaa Goday, «Ee, neeni Aa baletsana; new hewe hanana. Baade baletsa» yaageedda» yaageedda.

²³ Mikaasi gujjiidekka, «Hewaa diraw, Med'inaa Goday new timbbitiyaa odiyaawanttu hawanttu ubbatuwaa doonaan worddotiyaa ayaanaa wotseedda; ayaw gooppe, Med'inaa Goday ne bolla bashshaa ahanaw k'achcheeda» yaageedda.

²⁴ Hewaappe guyyiyaan Kanaa'ina na'ay S'idik'ii shiik'iide, Mikaasa shayiyaa bak'k'iide, «Med'inaa Godaa Ayyaanay ta matappe waaniide new odanaw beedee?» yaageedda.

²⁵ Mikaasi Aa, «Neeni k'osettanaw k'ol'o geliyaa gallassi hewaa demmana» yaageedda.

²⁶ Hewaappe guyyiyaan Israa'eeliyaa kaatii bare olanchchatuwaappe ittuwaa azaziidde, «Mikaasa oyk'k'aade katamaa mooddiyaa Amoonawunne ta na'aa Yo'aashaw afaade imma.

²⁷ Untunttu, Kaatii hinttentta, «Ha bitaniyaa k'asho gollen k'achchiide taani saro simmana gakkanaw, guutsa ukitsaappenne haatsaappe harabaa ayaanne aw immoppite» yaagee yaaga» yaageedda.

²⁸ Mikaasi Aa, «Tumu neeni saro simmiyaawaa gidooppe, Med'inaa Goday taanan haasayibeenna» yaageedda. K'aykka Mikaasi, «Asaw ubbaw, taani odeeddawaa akeekite» yaageedda.

Akaaba Hayk'k'uwaa
(2 Od. 18:28-34)

²⁹ Hewaappe guyyiyaan Israa'eeliyaa kaatiinne Yihudaa Kaatii Yoosaafees'e Gala'aaden de'iyya Raamoota katamaa beeddino.

³⁰ Israa'eeliyaa kaatii Yoosaafees'a, «Taani mayuwaa laammaade, hara asaa malataade, olaw gelana; shin neeni ne kaatiyaa mayuwaa mayya» yaageedda. Israa'eeliyaa kaatii mayuwaa laammiide, hara asaa malatiide, olaw geleeedda.

³¹ Sooriyaa kaatii bare paraa gaaretuwaa azaziya hattamanne laa"u asatuwaa, «Gitatina guus's'ina hara asaa oonanakka olettoppite; Israa'eeliyaa kaatiyaa s'alalana olettite» yaagiide azazeedda.

³² Paraa gaariyaa azaziyaawanttu Yoosaafees'a be'eedda wode, «Tuma hawe Israa'eeliyaa kaatiyaa» yaageeddino. Aanana olettanaw simmeeddino; Yoosaafees'e waasseedda.

³³ Paraa gaaretuwaa azaziyaawanttu I Israa'eeliyaa kaatiyaa gidennawaa be'iide, Aa yederssiyaawaa aggi ageeddino.

³⁴ Itti bitanii c'oo bare wonddaafiyaan olanchchatuu bolla dukkiide, Israa'eeliyaa kaatiyaa olaa mayuu gaketiyaa heeraana c'addeedda. Israa'eeliyaa kaatii bare gaariyaa laaggiiyaa bitaniyaa, «Gaariyaa guyye zaaraadde, taana olaa gidduwaappe kessa. Ayaw gooppe, taani iita c'achchaa c'adettakichchaad» yaageedda.

³⁵ He gallassi olay suulliyaa wode, Israa'eeliyaa Kaatii Akaabi bare paraa gaariyaa gidдон zemppeide, Sooretuwaa sintsan takkeedda. Aa c'achchaa suutsay paraa gaariyaa gidдо gukkina, he omarsikka I hayk'k'i basheedda.

³⁶ Away wullanaw matishina olanchchatuu gidдон, «Asay ubbay bare katamaa bare katamaa bo! Asay ubbay bare gadiyaa bare gadiyaa bo!» yaagiya azazuu kesseedda.

³⁷ Hewaappe guyyiyaan untunttu kaatiyaa Samaariyaa katamaa ahiide yaan moogeeddino.

³⁸ Sharmus'atuu meec'ettiyaa, dagatti utteedda Samaariyaa haatsaan untunttu gaariyaa meec'c'eeddino. Med'inaa Goday kase haasayeedda k'aalaadankka, Aa suutsaa kanatuu laac'c'eeddino.

³⁹ Akaabi haneedda harabay, I ootseeddabay ubbay, danggarssaa zaaliyaan kaatiyaa golliyya I kees's'eeddabayanne I gimbbeedda katamatuwaabay ubbay Israa'eeliyaa Kaate-tuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

⁴⁰ Akaabi hayk'k'iide bare mayzzan gaketeeedda; Aa sa'aan Aa na'ay Akaaziyaasi kaateteedda.

Yihudaa Kaatiyaa Yoosaafees'anne
Israa'eeliyaa Kaatiyaa Akaaziyaassa
(22:41-53; 2 Od. 20:31–21:1)

⁴¹ Israa'eeliyaa Kaatii Akaabi kaateteedda oyddentso laysan Asaa na'ay Yoosaafees'e Yihudaan kaateteedda.

⁴² I kaatetiyya wode laysay aw hattamanne ichchesha; I Yerusaalamen laatamanne ichcheshu laysaa kaateteedda. Aa daaya Shiiliha naatto Azuubo geetettaw.

⁴³ Yoosaafees'e bare aawuwaa Asaa ogiyaan ubbaan hametteedda; I he ogiyaappe sher'i gibeenna; Med'inaa Godaa sintsan suurebaa ootseedda. Gidooppenne, goyn-niyaa d'ok'k'a sa'aa d'ayisibeenna; Asay he gishuwaan yarshshuwaa yarshshiyaawaanne is'aanaa c'uwaiyaawaa aggabeenna.

⁴⁴ Yoosaafees'ikka Israa'eeliyaa kaatiyaanna sigetteedda.

⁴⁵ Yoosaafees'e haneedda harabay, Aa minotetsayenne I oletteedda olay Yihudaa Kaate-tuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

⁴⁶ Goynno woga ootsiide attumawanttu attumawanttuna sharmus'iyaaawantta, Aa aawuu Asay kaateteedda wodiyaappe atteeddawantta gadiyaappe d'aysseedda.

⁴⁷ He wode Eedooma biittan kaatii baawa; he biittaa suntsetteedda kaappuu mood-deedda.

⁴⁸ Ofiira gadiyaa biide wora ahanaadan Yoosaafees'e wolk'k'aama markkabatuwaa med'd'eedda; shin he markkabatuu Ees'iyooni-Gaabiran me'eretteeddinoppe attina ub-bakka bibeykkino.

⁴⁹ He wode Akaaba na'ay Akaaziyaasi Yoosaafees'a, «Ta k'oomatuu ne k'oomatuwaanna ittippe markkabiyaan biino» yaageedda; shin Yoosaafees'e is's'eedda.

⁵⁰ Yoosaafees'e hayk'k'iide bare mayzzan gaketeeedda. Bare mayza aawuwaa Daawita Kataman moogetteedda. Aa sa'aan Aa na'ay Yoraame kaateteedda.

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Akaaziyaasa

⁵¹ Yihudaa Kaatii Yoosaafees'e kaateteedda tammanne laappuntsa laytsan Akaaba na'ay Akaaziyaasi Israa'eeliyaa bolla Samaariyaan kaateteedda; Israa'eeliyaa bolla laa"u laytsaa kaateteedda.

⁵² Akaaziyaasi Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda; bare aawuwaanne bare daay ogiyaaninne Israa'eeliyaa asaa nagaraa oosisseedda Nabaas'a na'aa Iyorbbaama ogiyaan hametteedda.

⁵³ Akaaziyaasi Ba'aalaw ootseeddanne goynneedda. Aa aawuu kase ootseeddawaadan, Med'inaa Godaa, Israa'eeliyaa S'oossaa I hank'k'etseedda.

Laa'entso Kaatatuwaa Mas'aafaa Geluwaa

Kaatatuwaa Mas'aafaa laa'entsuwwa shaakuu, Kaatatuwaa Mas'aafaa koyro shaakuu ek'keedda sa'aappe doommiide, laa"u Israa'eeliyaa kawutetsatuwaabaa odee. Mas'aafaa laa"u waanna waanna kifleetuwaan shaakki s'eellana danddayeetto.

1. Kiristtoosa yeletaappe kase udduppuntso s'eetu laytsaw baggappe doommiide biide, Kiristtoosa yeletaappe kase laappun s'eetanne laatamanne itti laytsan huup'issa bagga kawutetsaa kunddana gakkanaw de'iyaa laa"u kawutetsatuu taarikiyaa,
2. Israa'eeliyaa kawutetsaa kunddetsaappe biide, Kiristtoosa yeletaappe kase ichcheshu s'eetanne hosppun tammanne usuppun laytsan Kaatii Naabukadanas'oore Yersaalame katamaa oyk'k'iide laaleedda wodiya gakkanaw de'iyaa Yihudaa kawutetsaa taarikiyaa. Mas'aafay Gadaalii Baabloona mooduwwa garssan Yihudaa biittaa mooddiyaawaa gideeddawaanne Yihudaa kaatii Yo'aakiine Baabloona k'asho golliaappe kesseeddawaa k'onc'c'issi odiide, taarikiyaa wurssee.

Ha bashshaa ubbay Israa'eeliyaa bolla yaanaw danddayeeddawe Yihudaanne Israa'eeliyaa kaatetuunne Asay S'oossaw ammanettiyaa ammanatuwaa pac'iseedda gishshataassa. Yersaalame katamay laaletteeddawenne Yihudaa asaappekka dariyaa baggay bare gadiyaappe beteeddawe, Israa'eeliyaa asaa taarikii biyaa keeshshaa laammanaadan ootseedda gaasotuwaappe waannatiyawantta.

Kaatetuu mas'aafan laa'entso gishuwan daro eretteedda bitanii Eelaasa sa'aan timbitiyaa odiyaawaa kaseedda Elssaa'a.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Shaaketteedda Kawutetsaa 1:1–17:41

Nabiyaa Eelaasa 1:1–8:15

Yihudaanne Israa'eeliyaa Kaatetuwwa 8:16–17:4

Samaariyaa Kunddetsaa 17:5–41

Yihudaa Kawutetsaa 18:1–25:30

Hizk'kiyaasappe Iyoosiyaasa Gakkanaw 18:1–21:26

Iyoosiyaasa Ayissuwwa 22:1–23:30

Wurssetsaa Yihudaa Kaatetuwwa 23:31–24:20

Yersaalame Kunddetsaa 25:1–30

Shaaketteedda Kawutetsaa

(1:1–17:41)

Nabiyaa Eelaassa

(1:1–8:15)

¹ Akaabi hayk'keeddawaappe guyyiyaan, Moo'aabe biittaa Asay Israa'eeliyaa bolla dendeedda.

² He wode Kaatii Akaaziyaasi Samaariyaa kataman bolla pook'iyaa baranddaappe kunddiide deshetteedda. Hewaa diraw asatuwaa, «Biite; taani ha deshetsaappe pas'anentto, agganentto, Ek'iroona katamaa s'oossaa Bi'eeli-Zebuula ane taw oochchite» yaagiide kiitteedda.

³ Shin Med'ina Godaa kiitanchchay Tisbbiyaa Eelaasa hawaadan yaageedda; «Ba; pude baade, Samaariyaa kaatii kiitteedda asatuwaana gaketta. Unttuntta, «Hintte Ek'iroona katamaa s'oossaa Bi'eeli-Zebuula oochchanaw beeddawe, Israa'eeliyan S'oossay d'ayineeyye?» yaaga.

⁴ Hewaa diraw, Med'ina Goday hawaadan yaagee; «Kaatiyaw, neeni hayk'kanaappe attina, ha giseedda gisuwaappe denddakka» yaagee» yaageedda. Eelaasi biide, untunttoo odeedda.

⁵ Kiitteedda asatuu kaatiyaakko guyye simmina, I untuntta, «Ayaw simmeedditee?» yaagiide oochcheedda.

⁶ Shin untunttu aw hawaadan yaagiide zaareeddino, «Itti bitanii nuunanna gaketanaw yiide, Hinttena kiitteedda kaatiyaakko simmiide biite.» Aw hawaadan yaagite «Med'ina Goday neena, «Ek'iroona s'oossaa Bi'eeli-Zebuula oohissanaw neeni asaa kiittiyaawe, Israa'eeliyan S'oossi d'ayineeyye? Hewaa diraw, neeni hayk'kanaappe attina, ha giseedda gisuwaappe denddakka yaagee; yaagite yaageedda» yaageeddino.

⁷ Kaatii untuntta, «Hinttentunna gaketanaw yiide, ha yewuwwa hinttenttoo odeedda bitanii ay mala asee?» yaagiide oochcheedda.

⁸ Unttuntu, «Mehiyaa isikiyaan dadetteedda kaabbaa mayyiide, bare s'eessan dafuwaa danc'c'ee» yaagiide zaareeddino.

I, «Hewe Tisbbiyaa Eelaasa» yaageedda.

⁹ Hewaappe guyyiyaan, kaatii ishatamuwaa kaappuwaa Aa ishatamu olanchchatuwaanna kiitteedda. Kaappuu deriyaa huup'iyaan utteedda Eelaasakko pude kesiide, «S'oossaa asaw, kaatii neena, «Duge wod'd'a» yaagee» yaageedda.

¹⁰ Shin Eelaasi ishatamuwaa kaappoo, «Taani S'oossaa asaa gidoope, tamay saluwaappe wod'd'iide, neenanne ne ishatamatuwaanne mo» yaagiide zaareedda. Tamay saluwaappe wod'd'iide, ishatamuwaa kaappuwaanne Aa ishatamatuwaanne meedda.

¹¹ K'ay kaatii hara ishatamu olanchchatuwaanna hara ishatamuwaa kaappuwaa Eelaasakko kiitteedda. Ishotamuwaa kaappuu Eelaasa, «S'oossaa asaw, kaatii neena, ellekka duge wod'd'a yaagee» yaageedda.

¹² Eelaasi aw, «Taani S'oossaa asaa gidoope, tamay saluwaappe wod'd'iide, neenanne ne ishatamatuwaanne mo» yaageedda. S'oossaa tamay saluwaappe wod'd'iide, ishatamuwaa kaappuwaanne Aa ishatamatuwaanne meedda.

¹³ K'aykka kaatii ishatamu olanchchatuwaanna hara heezzentso ishatamuwaa kaappuwaa kiitteedda. Ishotamuwaa kaappuu pude kesiide, Eelaasa sintsan gulbbatiide, «S'oossaa asaw, hayyanaa, taananne taananna de'iyaa ha ishatamu asatuwaa maara! Nu shemppuwaakka hayk'k'uwaappe ashsha!

¹⁴ Tamay saluwaappe wod'd'iide, kase ishatamatuwaa kaappuwaa asaanne untuntu ishatamatuwaa ubbaanne meedda. Shin ha'i taana maara!» yaagiide woosseedda.

¹⁵ Med'inaa Godaa kiitanchchay Eelaasaw, «Yayyoppa! Aanana duge wod'd'a» yaageedda. Eelaasi denddiide, aananna duge wod'd'eedda.

¹⁶ I kaatiyaw, «Med'inaa Goday neena hawaadan yaagee; «New oochchanaw Israa'eeliyaan S'oossi d'ayinee, neeni Ek'iroona s'oossaa Bi'eeli-Zebuula oochchanaw asaa kiitteeddawe? Neeni hawaa ootseedda diraw, hayk'k'ana! Ne giseedda gisuwaappekka denddakka» yaagee» yaageedda.

¹⁷ Eelaasi haasayeedda Med'ina Goda k'aalaadankka Akaaziyaasi hayk'k'eedda; Akaaziyaasaw attuma na'i bayinna diraw, Aa ishay Yoraame Aa kotan kaateteedda; hewe haneeddawe Yoosaafes'a na'ay Yoraame Yihudaan kawuteedda laa'entso laytsaana.

¹⁸ Akaaziyaasi haneedda harabayenne I ootseedabay ubbay Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

2

S'oossay Eelaasa Saluwaa Afeedda

¹ Med'ina Goday Eelaasa gotiyaan saluwaa afanaw haniyaa wode, Eelaasinne Elssaa'i Gelgalappe denddiide beeddino.

² Eelaasi Elssaa'a, «Med'ina Goday taana Beetele katamaa kiitteedda diraw, hayyanaa neeni hawaan takkashsha» yaageedda.

Shin Elssaa'i, «Med'ina Goday ero! Ne shemppu ero! Taani neeppe shaakkettikke» yaageedda. Unttuntukka duge Beetele wod'd'eeddino.

³ Beeteelen de'iyaa timbbitiyaa odiyaawanttu c'itay Elssaa'akko kesiide, «Med'ina Goday hachche ne godaa neeppe shaakki afanawaa neeni eray?» yaagiide oochcheeddino.

Elssaa'i, «Ee eray. Shin hinttenttu c'o'u giite» yaagiide zaareedda.

⁴ Hewaappe guyyiyaan, Eelaasi Elssaa'a, «Med'ina Goday taana Yaarikko kiitteedda diraw, hayyanaa neeni hawaan takkashsha» yaageedda.

Shin Elssaa'i, «Med'ina Goday ero! Ne shemppu ero! Taani neeppe shaakkettikke» yaagiide zaareedda. Hewaa diraw, untuntu Yaarikko beeddino.

⁵ Yaarikkon de'iyaa timbbitiyaa odiyaawanttu c'itay Elssaa'akko kesiide, «Med'ina Goday hachche ne godaa neeppe shaakki afanawaa neeni eray?» yaagiide oochcheeddino.

I, «Ee eray. Shin hinttenttu c'o'u giite» yaagiide zaareedda.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, Eelaasi Elssaa'a, «Med'ina Goday taana Yorddaanoosa Shaafaa kiitteedda diraw, hayyanaa neeni hawaan takkashsha» yaageedda.

Elssaa'i, «Med'ina Goday ero! Ne shemppu ero! Taani neeppe shaakkettikke» yaageedda. Unttuntu laa'attuukka ittippe beeddino.

⁷ Timbbitiyaa odiyaawantuppe ishatamu asatuu untuntutta kaalliide, Yorddaanoosa Shaafaa gakkanaw beeddino. Eelaasinne Elssaa'i shaafaa doonaan ek'k'ide'ishshin, timbbitiyaa odiyaawanttu untuntuppe laafaa haakkiide ek'k'eeddinno.

⁸ He wode Eelaasi bare kaabbaa akkiide s'aas'iide, aan haatsaa shoc'eedda. Haatsay yaanne haanne shaakketeedda; mela biittaa yed'd'iide pinneeddino.

⁹ Eelaasi Elssaa'a, «Taani neeppe aketakkichchanaappe kasetaade, new ayaa ootsana mala koyay? Ane oda» yaageedda.

Elssaa'i, «Taani neena kochchiyaa wode, ne ayyaanay taw laa'u dakuwaa gidana mala, taani neena woossay» yaagiide zaareedda.

¹⁰ Elssaa'a, «Neeni metiyaa ooshaa oochchaadda. Shin taani neeppe shaaketta saluwaa biyaa wode neeni taana s'eelliyaaawaa gidooppe, hewe new hanana. Hewe d'ayooppe hanenna» yaageedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, untunttu ittippe haasayiiddi hamettishin, tamaa paratuunne untunttu goochchiyaa tamaa gaarii akeekenan puttu giide, untunttu laa'uwaappe gid-duwaan geliide, shaakkeedda. Eelaasi gotiyaan saluwaa kesseedda.

¹² Elssaa'i hewaa be'iide, «Ta aawoo, Ta aawoo! Neeni Israa'eeliyaa asaw wolk'k'aanne gondalle shin!» yaagiide waasseedda. Hewaappe simmiide, I Eelaasa ubbakka be'ibeenna.

Elssaa'i hewan kayyottiide, bare mayuwaa laa'u kessiide, pooshshi oleedda.

¹³ Yaatiide Eelaasappe wod'd'eedda kaabbaa I dentsiide, guyye simmeedda; Yord-daanoosa Shaafaa doonaan ek'keedda.

¹⁴ Eelaasappe wod'd'eedda kaabbaa akkiide, haatsaa an shoc'iide, «Med'ina Goday Eelaasa S'oossay hak'an de'ii?» yaageedda. Elssaa'i haatsaa shoc'eedda wode, haatsay yaanne haanne shaaketteedda; shaafaa pinneedda.

¹⁵ Yaarikkoppe yeedda timbbitiyaa odiyaawanttu c'itay Elssaa'a be'eedda wode, «Eelaasa ayyaanay Elssaa'a bolla shemppeedda» yaageeddino. Untunttu aanana gaketanaw yiide, Aa sintsan sa'aan guufanneeddino.

¹⁶ Yaatiide untunttu Aa, «Be'a, nuuni ne k'oomatuu ishatamu mino asatuu hawaan de'eetto. Hayyanaa nuuni ne godaa koyanaw baana. Ooni erii, Med'ina Godaa Ayyaanay Aa akkiide, itti deriyaa huup'iyaan woy zanggaaraa giddon yeggeedenttonne» yaageeddino.

Elssaa'i, «Hanenna, booppite!» yaageedda.

¹⁷ Shin is's'aaddi gaanawe Aa yeellayana gakkanaw, untunttu Aa woosiide aggenaana is's'ina, «Biite» yaageedda. Untunttu ishatamu beeddino. Heezzu gallassaa koyiide, Aa demmibeeykkino.

¹⁸ Elssaa'i Yaarikkon takki de'ishshin, untunttu aakko simmiide yiina, «Won taani hinttentta :Booppite: yaagabeykkita?» yaageedda.

Elssaa'i Ootseedda Malalissiyaabatuwaa

¹⁹ Hewaappe guyyiyaan, Yaarikko kataman de'iyaa asatuu Elssaa'a, «Neeni nu goday be'iyawaadan ha katamay de'iyaa sa'ay lo'a. Shin haatsay iita; k'ay biittaykka ayfena» yaageeddino.

²⁰ I untuntta, «Ane ooratsa keriyaan mas'iniyaa k'oliide, taw akkiide yiite» yaagiide azazeedda; aw aheeddino.

²¹ Elssaa'i pulttiyaa biide, mas'iniyaa aan yeggiide, «Med'ina Goday, «Taani ha haatsaa patsaad; hawaappe sintsanaw ha haatsay hayk'k'uwaassi gaaso gidenna; biittaykka ayfanawaa: yaagee» yaageedda.

²² Elssaa'i haasayeeddawaadanka hachche gakkanaw, he haatsay s'illo gideedda.

²³ Elssaa'i yaappe dendiide, pude Beetele kesseedda. I ogiyaan biishshin, yalaga attuma naanay katamaappe kesiide, «Laa ha huup'iyaana bo"aw, pude kesa! Laa ha huup'iyaana bo"aw, pude kesa!» yaagiide Aa bolla k'iliic'eeddino.

²⁴ Guyye simmi s'eelliide, untuntta Med'ina Godaa suntsan shek'k'eedda. Yaatina Babantaa geetettiyyaa laa'u mac'c'a do'atuu woraappe kesiide, naanatuwaappe oytamanne laa'u yalagatuwaa puuzeretsiide wod'eeddino.

²⁵ Elssaa'i hewaappe dendiide, K'armmeloosa Deriyaa beedda; k'ay hewaappekka Samaariyaa simmeedda.

3

Moo'aabe Israa'eeliyaana Oleteedda

¹ Yihudaa Kaatii Yoosaafees'e kaateteedda tammanne hosppuntsa laytsan Akaaba na'ay Yoraame Samaariyaan Israa'eeliyaa bolla kaateteedda; I tammanne laa'u laytsaa kaateedda.

² I Med'ina Godaa sintsan iitaa ootseedda. Shin bare aawuwaanne bare daay Elzzaabeeli keeshshaa iita gidenna; ayaw gooppe, Aa aawuu ootseedda Ba'aala eek'aa I d'ok'olleedda.

³ Gidooppenne Naabaas'a na'ay Iyorbbaami Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraa I kaalleeddappe attina d'ayssibeenna.

⁴ Moo'aabe biittaa Kaatii Meesha'i dorssaa heemmee. I Israa'eeliyaa kaatiyaw s'eetu sha"n bolttibolitta dorssatuwaanne s'eetu sha"n koliyaa dorssatuwaa isikiyaa laytsan laytsan giiree.

⁵ Shin Israa'eeliyaa Kaatiyaa Akaabi hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Moo'aabe Kaatii Meesha'i Israa'eeliyaa bolla makkaleedda.

⁶ He wode Kaatii Yoraame Samaariyaappe kesiide, Israa'eeliyaa ubbaa shiishsheedda.

⁷ K'ay Yihudaa Kaatiyaa Yoosaafees'akko kiitaa yeddiide, «Moo'aabe kaatii ta bolla makkaleedda; Moo'aabenna olettanaw neeni taananna baanii?» yaageedda.

Yoosaafees'e, «Ee taani baana. Taani ne mala; ta asaykka ne asaa mala; k'ay ta paratuukka ne paratuwaa mala» yaagiide zaareedda.

⁸ Yoosaafees'e k'ay, «Nuuni hak'a ogiyaanna biide untuntnta olanee?» yaagiide oochcheedda.

Kaatiyaa Yoraame, «Eedooma woran de'iyaa ogiyaanna biide olana» yaagiide zaareedda.

⁹ Hewaa diraw, Israa'eeliyaa kaatii, Yihudaa kaatiinne Eedooma kaatii olaw keseeddino. Untunttu laappun gallassaa ogiyaa yuuyyeeddawaappe guyyiyaan, olanchchatookka untuntnta kaalleedda mehiyawukka ay haatsinne baawa.

¹⁰ He wode Israa'eeliyaa kaatii, «Aayye ana! Med'ina Goday nuuna ha heezzu kaatetuwaaw ittippe Moo'aabe kaatiyaw aatsiide Immanaw s'eeseedda» yaageedda.

¹¹ Shin Yoosaafees'e, «Nuuni Aa baggana Med'ina Godaa oochchanaadan hawaan timbitiyaa odiyaawe baawee?» yaagiide oochcheedda.

Israa'eeliyaa kaatiyaa olaa gadaawatuwaappe ittuu, «Eelaasa maaddiide de'eedda Shafaas'a na'ay Elssaa'i hawaan de'ee» yaagiide zaareedda.

¹² Yoosaafees'e, «Ee, I tumu timbbitiyaa odiyaawaa» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa kaatii, Yoosaafees'inne Eedooma kaatiinne Elssaa'akko duge wod'd'eeddino.

¹³ Elssaa'i Israa'eeliyaa kaatiyaa, «Taanannanne neenana ayee gatsiyaawe? Ba; baade ne aawunne ne daayanne oochcheedda timbbitiyaa odiyaawantta oochcha» yaageedda.

Israa'eeliyaa kaatii zaariide, «Tuytti, ayaw gooppe, ha heezzu kaatetuwaakka ittippe Moo'aabe kaatiyaw aatsiide immanaw nuuna s'eeseeddawe Med'ina Godaattee!» yaageedda.

¹⁴ Elssaa'i, «Taani aw ootsiyaa Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday ero! Yihudaa Kaatiyaa Yoosaafees'a diray bayinnawaa gidintto, taani neena ayfiyaaninne s'eellikkenne be'ikke shin.

¹⁵ Ane taw ha"i diitsaa diis's'iyawaa ahite» yaageedda.

Diis's'iyawee diis's'ishin, Med'ina Godaa wolk'k'ay Aa bolla wod'd'eedda.

¹⁶ Elssaa'i, «Med'ina Goday, Ha mela zanggaaraa ubbaan ollaa bookkite» yaagee.

¹⁷ Ayaw gooppe, Med'ina Goday, C'arkkuwaa woy iraa be'ikkita; shin ha bookkeedda zanggaaraan haatsay kumana; hinttenttu, hinttenttu miizzayenne hinttenttu hara mehii ushana yaagee.

¹⁸ Hawe Med'ina Godaa sintsan laafabaa; k'ay Med'ina Goday Moo'aabakka hinttenttoo aatsiide immana.

¹⁹ Gimbbetteedda katamatuwaanne wolk'k'aama katamatuwaa ubbaa hinttenttu s'oonana. Lo'o mitsatuwaa ubbaakka k'ans's'ana; haatsaa pulottoowaa ubbatuwaakka hinttenttu barana; aradda shoyk'atuwaa ubbaa bollan shuchchaa laaliide bayzzana» yaageedda.

²⁰ Wonttetsa gallassi wontta yarshshuwaa yarshshiyaa wodii gakkina, Eedooma baggana haatsay goggeedda; haatsay biittan eelleedda.

²¹ Moo'aabe biittaa Asay heezzu kaatetuu untuntnta olanaw yeeddawaa siseedda. Naanay, c'imay olaa miishshaa tookkanaw danddayiyaa Asay ubbay s'esetti yiide, barenttu biittaa zawaa naageeddino.

²² Untuntntu wontta guuraanna denddiyaa wode, haatsaa bolla wod'd'eedda s'alk'k'ii zo"iide, untuntntoo suutsaa malatiide beetteedda.

²³ Yaatina untuntntu, «Be'ite, hawe suutsaa! Kaatetu barenttu giddon ittuu ittuwaanna olettiide, hayk'k'i wureeddino. Moo'aabe asaw, ane biide, untuntnta ak'uwaa k'oc'ireetto» yaageeddino.

²⁴ Moo'aabe biittaa Asay Israa'eelatuu ak'uwaa beedda; Israa'eelatuu denddiide, untuntnta shoc'eeddino. Untuntntu gadiyaa bollan mayyeeddino; Moo'aabe asaa wod'eeddino.

²⁵ Katamatuwaakka olettiide bayzeeeddino. Asay ubbay huup'iyaa huup'iyaa itti itti shuchchaa akkiide, aradda shoyk'atuubbatuu kametana gakkanaw, untuntntu bolla oleedda. Pultto ubbaa bariide, lo'o mitsaa ubbaakka k'ans's'eeddino. K'iirihereesa geetettiyyaa itti katamaa gimbbe s'alaalay ek'uaan atteedda; shin yambbarshshan oliyaa asatuu he katamaakka dooddiide shoc'eeddino.

²⁶ Moo'aabe kaatii olay bare bolla goobeeddawaa be'eedda wode, mashshaa danc'c'iidde laappun s'eetu asatuwaa akkeedda. Olaa gidduwaan daakkiide, Eedooma kaatiyaakko pinnanaw denddeedda; shin aw hanennan is's'eedda.

²⁷ Hewaappe guyyiyaan, bare sa'aan kaatanaw de'iyaa bare bayira na'aa akkiide, katamaa gimbbiyaa bollan taman s'uuggiide yarshsheedda. Moo'aabatuu Israa'eelatu bolla hank'kuwaa suulleeddino. Yaatina Israa'eelatu he katamaa aggiide, barenttu gadiyaa sinmeeddino.

4

Elssaa'i Itti Hiyyeesaa Am"atto Maaddeedda

¹ Timbbitiyaa odiyaawantuppe ittuwaa machchata Elssaa'akko baade, «Ne k'oomay ta asinay hayk'k'eedda. I Med'ina Godaw yayyiyaa asaa gidiyaawaa neeni eraasa. Shin ha"i Aa ac'oo ta naanaa laa"uwaa barew ayile kessanaw yeedda» yaagaadde aw waassaaddu.

² Elssaa'i iziw, «Yaatina taani new ay ootsoo? Ne son ayay de'ii? Ane taw oda» yaageedda. Mishirata, «Taw ne k'oomatiw itti otuwaan zayitii de'iyaaawaappe attina, harabay ayayne baawa» yaagaaddu.

³ Elssaa'i izo, «Ba; ne shoortuwaa ubbaappe mela ototuwaa gars's'a. Laafa gars's'oppa.

⁴ Hewaappe guyyiyaan, soo gelaade, ne bollanne ne naanatuwaa bolla iftsaa gordda. Ototuwaa ubbaan zayitiyaa tiga; zayitii kumeedda otuwaa otuwaa itti bagga zaara» yaageedda.

⁵ Mishirata baade, kariyaa bare bollanne bare naanatuwaa bolla gorddaaddu. Unttuntu iziw ototuwaa shiishshina, Aa zayitiyaa tigetsaa oyk'k'aaddu.

⁶ Otuwaa ubbay kumeedda wode, mishirata bare na'aa, «Ane taw hara otuwaa akkaade ya» yaagaaddu.

Shin na'ay zaariide, «Hari itti otuunne attibeena» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan, zayitii goggiyaawaa aggi basheedda.

⁷ Mishirata simmaade baade, Elssaa'ew odaaddu. I, «Baade zayitiyaa zal'aadde, ne ac'uwaa c'igga. Atteedawaan neeninne ne naanayne go'ettiide de'anaw danddayiita» yaageedda.

Elssaa'anne Shuneema Kataman De'iyaa Mishiratonne

⁸ Itti gallassi Elssaa'i itti dure mishirata de'iyaa Shuneema geetettiyaan katamaa beedda. Mishirata Aa shoobbaade, k'umaa mizaaddu. He gallasaappe doommiiide, I hewaana aad'd'iyaa wode ubbaan, k'umaa maanaw I soo gelele.

⁹ Aa bare asinaa, «Ha ubbaa wode nu mataana aad'd'iyaa bitanii S'oossaa asaa gidiyaawaa taani eray.

¹⁰ Hewaa diraw, ane itti guutsa kifiliyaa bolla pook'iyaaan aw kees's'oytte; Aa gidduwaan gisuwaa, araataa, s'arap'peezaanne s'omppiyaa wotsoytte. Hewaappe guyyiyaan, I nuukko yeedda wode ubbaan, hewan gelana danddayee» yaagaaddu.

¹¹ Itti gallassi Elssaa'i Shuneema katamaa yiide, bare kifiliyaa pude kesiide, yaan shemppeedda.

¹² Hewaappe guyyiyaan, bare k'oomaa Giyaaza, «Ba; he mishiratto s'eesa» yaageedda; Giyaazi s'eesina, Aa yaade Elssaa'a sintsan ek'k'aaddu.

¹³ Elssaa'i Giyaaza, «Ha mishiratee «Neni nu diraw, hawaa ubbaa metootaadda. Yaatina nuuni new ay ootsanne? New nuuni biide, kaatiyaa woy ola gadaawaa haasayissiyaabi de'ii?» yaagaadde izo oochcha» yaageedda.

Mishirata, «Taani hawaan ta asaa gidдон de'ishshin, taana metiyaabay baawa» yaagaaddu.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, Elssaa'i Giyaaza, «Yaatina nuuni iziw ay ootsanee?» yaagiide oochcheedda.

Giyaazi, «Iziw na'i baawa; I asinaykka c'imeedda» yaageedda.

¹⁵ Elssaa'i, «Mishiratto k'aykka s'eesa» yaageedda. Izo s'eseedda; Iza yaade, penggiyaan ek'k'aaddu.

¹⁶ Elssaa'i mishiratto, «Laytsi hannode neeni attuma na'aa idimmana» yaageedda.

Mishirata, «Hay ta godaw, neeni S'oossaa asaa gidikkii, taw worddotoppa!» yaagaaddu.

¹⁷ Shin Mishirata shahaaraaddu; Elssaa'i iziw odeeddawaadan laytsan he wode attuma na'aa yelaaddu.

¹⁸ He na'ay dic'c'eedda; itti gallassi katsaa c'akkiyaa asatuwaana de'iyaa bare aawuwaakko beedda.

¹⁹ Bare aawoo, «Woo ta huup'iyaw! Woo ta huup'iyaw!» yaageedda.

Aa aawuu itti k'oomaw, «Tookkaade Aa daayikko afa» yaagiide odeedda.

²⁰ K'oomay na'aa akkiide, aattikko afina gallassaa seetay gakkanaw na'ay bare daay kiwuwaan utteedda; hewaappe guyyiyaan, na'ay hayk'k'i aggeedda.

²¹ Mishirata na'aa pude afaade, S'oossaa asaa arssaan gisisaaddu. Yaataade Aa bolla ifitsaa gorddaade baaddu.

²² Hewaappe guyyiyaan, bare asinaa s'eesaade, «Taani S'oossaa asaakko ellekka baade yaana mala, k'oomatuwaappe ittuwaanne haretuwaappe ittuwaanne taw yedda» yaa-gaaddu.

²³ I, «Hachche aginaa s'eeruwaaw gallassaa woy Sambbata gidennabaa, ayee neena aakko afiyyaawe?» yaageedda.

Aa, «Ayaynne baawa» yaagaaddu.

²⁴ Hewaappe guyyiyaan, hariyaa kooraade, bare k'oomaw, «Hariyaa laagga! Taani new odana gakkanaw, loddan laaggooppa» yaagaaddu.

²⁵ Mishirata hewaappe denddaade, K'armmeloosa Deriyan de'iyaa S'oossaa asaakko baaddu.

Elssaa'i mishirata yiyaano haakuwaan be'iide, bare k'oomaa Giyaazaw, «Be'a, Shuneema kataman de'iyaa mishirata yaw.

²⁶ O mokkanaw wos's'a baade, «Neeni saree? Ne asinay saree? Ne na'ay saree?» yaagaadde oochcha» yaageedda.

Mishirata, «Nuuni ubbaykka sara» yaagaaddu.

²⁷ Mishirata deriyaa bollan de'iyaa Med'ina Godaa asaakko gakkweedda wode, hokkaade Aa gediyaaw oyk'k'aaddu.

Giyaazi mishiratto digganaw shiik'eedda; shin S'oossaa bitanii Aa, «Agga! Aa wolk'k'aama metuwaan de'aw; shin Med'inaa Goday taappe hewaa gentseedda. I metuwaaw taw odibeenna» yaageedda.

²⁸ Hewaappe guyyiyaan mishirata, «Ta godaw, neeni taw na'aa immanaadan taani neena oochchaadditaa? Taani neena, «Taana c'oo mela k'aak'k'ayoppa» yaagabeykkita?» yaagaaddu.

²⁹ Elssaa'i Giyaaza, «Ne adussa mayuwaa ne sak'kiyaan sirk'k'a; yaataade ta gatimaa akkaade elleella, ogiyaan oonananne gakkettooppe, sarotoppa; ooninne neena sarotoppe, zaaraadde sarotoppa. Ta gatimaa na'aa deemuwaan wotsa» yaageedda.

³⁰ Shin na'aa daaya, «Med'ina Goday ero! Ne shemppu ero! Taani neena yeggaade biikke» yaagaaddu. Elssaa'i denddiide, izo kaalleedda.

³¹ Giyaazi untuttuppe sintsatiide biide gatimaa na'aa deemuwaan wotseedda; shin kooshshay woy shemppu baawa. Yaatina Giyaazi Elssaa'ena gaketanaw simmi yiide, «Na'ay beegottibeena» yaagiide odeedda.

³² Elssaa'i soo geliide, he na'aa anhay Aa arssaan giseeddawaa be'eedda.

³³ Bare bollanne na'aa bollanne kariyaa gorddiide, Med'ina Godaa woosseedda.

³⁴ Hewaappe guyyiyaan, na'aa anhaa bolla kesiide, bare doonaa Aa doonaan, bare ayfiyaa Aa ayfiyaan, bare kushetuwaakka Aa kushetuwaan gatsi wotsiide giseedda. Na'aa bollay ho'eedda.

³⁵ Elssaa'i denddiide, soo gidдон yaanne haanne simeretteedda. Laa"entsuwaakka simmiide, na'aa bolla c'ogottiide giseedda. Yaatina na'ay laappu gede hed'd'isheeddawaappe guyyiyaan s'eelleedda.

³⁶ Yaatina Elssaa'i Giyaaza s'eesiide, «Ane ha Shuneematto s'eesa» yaageedda. Giyaazi izo s'eeseedda. Iza yeedda wode, Elssaa'i izo, «Ne na'aa akka» yaageedda.

³⁷ Hewaappe guyyiyaan, mishirata Elssaa'a gediyaan kunddaade, biittan gufannaaddu. Yaataade bare na'aa akkaade kare kesaaddu.

Hara Laa"u Malalissiyaabatuwaa

³⁸ Elssaa'i Gelggala simmiide yeedda wode, biittay koshatti utteedda. Timbbitiyaa odiyaawanttu c'itay Aa sintsan utti de'ishshin, I bare k'oomaa, «Wogga keriyaa taman wotsaade, ha asatoo wos'iyaa katsaa» yaageedda.

³⁹ Untuttuppe ittuu santsaa malatiyaa bonc'c'etuwaaw mas'iide ahanaw gade beedda. Doliyaa gosiyaa turaa demmeedda; tookkanaw danddayiyaawaa keeshshaa daro gosiyaa akkiide yeedda. I ayentto erennan anc'c'eedda, keriyaan yeggeedda.

⁴⁰ Asatuu maana mala, wos'iyaa tigeeddino. Untuttu wos'iyaa tushi Aa mi be'eedda wode, «S'oossaa asoo, ha keriyaan wod'iyaaabay de'ee!» yaagiide waasseeddino. Asatuu maanaw danddayibeykkino.

⁴¹ Elssaa'i, «Yaatooppe taw d'iiliyaa akkiide yiite» yaageedda. He d'iiliyaa keriyaan k'oliide, «Asay maanaadan wos'iyaa tigite» yaageedda. Hewaappe simmiide, keriyaan iitabay beettiibeenna.

⁴² Koyro gakkweedda katsaappe uuketteedda laatamu, banggaa komppuwaa, tisha kat-sanna ittippe bare ogoruwaan yeggi akkiide, S'oossaa asaw ahiyaa itti bitanii Ba'aali-Shaliisha giyaa sa'aappe yeedda. Elssaa'i bare k'oomaa, «Maanaw asaw aatsa» yaageedda.

⁴³ Aa k'oomay, «Taani s'eetu asaa sintsa hawaa waata aatsoo?» yaagiide oochcheedda.

Shin Elssaa'i, «Maanaw asaw aatsa; ayaw gooppe, Med'ina Goday untunttu miina dokkaykka attanawaa yaagee» yaageedda.

⁴⁴ Hewaa diraw, k'oomay untunttu sintsa aatsina, untunttu meeddino. Med'ina Goday geeddawaadan, dokkay atteedda.

5

Ni'imaana wolk'k'aama Oolluwaa Harggiyaappe Pas'eedda

¹ Sooriyaa kaatiyaa olaa gadawuu Ni'imaane bare godan daroppe dosetteeddanne bonchcheteedda asaa. Ayaw gooppe, Aa baggana Med'ina Goday Sooriyaa olanchchatoo s'oonuwaa immeedda. Ni'imaane tooraw k'ara asa gidoppenne wolk'k'aama Oolluwaa harggii Aa oyk'k'i utteedda.

² Itti wode Sooriyaa biittappe omoodiyaawanttu Israa'eeliyaa gadiyaa beeddawaan, itti guutsa naatto Israa'eeliyaappe omoodeeddino. He naatta Ni'imaana mishiratiw k'oomaa gidaaddu.

³ He naatta bare godatto, «Ta goday Samaariyaan de'iyaa timbbitiyaa odiyaawaanna gakketeedabaa gideerennee! Yaatintto I Aa patsana shin» yaagaaddu.

⁴ Ni'imaane bare godaakko biide, Israa'eeliyaappe yeedda naatta geeddawaa aw odeedda.

⁵ Sooriyaa kaatii Ni'imaana, «Ba, taani Israa'eeliyaa kaatiyaw dabddaabbiyaakka kiit-tana» yaagiide zaareedda. Yaatina Ni'imaane hattamu sha'a s'agaraa biraa, usuppun sha'a work'k'aa santtimiyaanne tammu kumentsaa mayuwaa akkiide beedda.

⁶ Israa'eeliyaa kaatiyaw I akkiide afeedda dabddaabbii, «Ha wolk'k'aama Oolluwaa harggiyaappe neeni ta k'oomaa Ni'imaana patsana mala, ha dabddaabbiyaana taani Aa neekko kiittaad» yaagiyaawaa.

⁷ Israa'eeliyaa kaatii dabddaabbiyaa nabbabeedda; ellekka dagammiide, bare mayuwaa peed'iide, hawaadan yaageedda, «Taani Aa wod'anawunne patsanawunne S'oosseeyye? Taani itti asaa Aa wolk'k'aama Oolluwaa harggiyaappe patsana mala, ha bitanii taakko ayaw kiittii? I taananna walak'ettanaw gaasuwa koiyaawaa be'ite» yaageedda.

⁸ S'oossaa asaa gidiyaa Elssaa'i Israa'eeliyaa kaatii bare mayuwaa peed'eeddawaa siseedda wode, aakko asaa kiittiide, «Ne mayuwaa ayaw peed'aadii? Aa haa taakko yedda; Israa'eeliyaan timbbitiyaa odiyaawe de'iyawaa taani Aa erissana» yaageedda.

⁹ Ni'imaane bare paratuwaanne paraa gaaretuwaa akkiide beedda; Elssaa'a karen ek'keedda.

¹⁰ Elssaa'i aakko asaa kiittiide, «Ba, Yorddaanoosa Shaafaan laappu gede muuketta; ne harggiyaappe neeni pas'ananne geeyananne» yaagiide azazeedda.

¹¹ Shin Ni'imaane hank'k'etti denddiide, «Be'ite, taani, tumukka I taakko yi ek'kiide, Med'ina Godaa bare S'oossaa suntsaa s'eesiide, k'ay bare kushiya he s'elek'uwaa bollan k'aatsiide, taana ha wolk'k'aama oolluwaa harggiyaappe patsee yaagaadde k'oppaad.

¹² Damask'k'o shaafatuu, Abaaninne Parifaari Israa'eeliyaan de'iyaa shaafaa ubbaappe keekkikkinooyye? Yaatina taani untunttun muukettaade geeya kichchikkita?» yaageedda. Hank'k'ettiide, guyye simmeedda.

¹³ Aa kaaliyaawanttu aakko shiik'iide, «Nu aawoo, timbbitiyaa odiyaawe neeni gitabaa ootsanaadan new odintto, won neeni ootsikkiiyye? Yaatina I neena, «Baade muukettaade geeya: yaageeddabay ayaa dees'ii?» yaageeddino.

¹⁴ Yaatina I duge wod'd'iide, S'oossaa bitanii aw odeeddawaadan Yorddaanoosa Shaafaan laappu gede muukettiide geeyeedda. Aa bollay k'eerii na'aa bollaadan haniide pas'eedda; geeyeedda.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, Ni'imaaninne aanana yeedda Asay ubbay Elssaa'akko guyye beedda. Ni'imaane Aa sintsan ek'kiide, «Israa'eeliyaa biittanappe attina, sa'aa ubbaan S'oossi baynnawaa taani ha'i eraad. Hayyanaa ha'i taani ne k'oomay immiyaa imuwaa akka!» yaageedda.

¹⁶ Elssaa'i, «Taani aw ootsiyaa Med'ina Goday ero! Taani neeppe ayaanne akkikke» yaageedda. Elssaa'i imuwaa akkanaadan Naa'imaane woossinakka, is's'eedda.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan Ni'imaane, «Akkana d'ayiyaawaa gidoppe, neeni taw laa"u bak'uluwaa c'aanaa biittaa immanaadan taani neena woossay. Ayaw gooppe,

taani ne k'oomay hachcheppe hini baggan s'uuggiyaa yarshshuwaa Med'ina Godaw yarshshanaappe attina, hara s'oossatoo yarshshikke.

¹⁸ Shin Med'ina Goday taw ne k'oomaw ittibaa atto go. Ta kaatii Rimoonaa giyaa eek'aw goynnanaw geliyaa wode, taanikka Aa ajabaade gelaade goynnanaw koshshee. Med'ina Goday taw ne k'oomaw hewaa atto go» yaageedda.

¹⁹ Elssaa'i, «Saruwaan gakkal!» yaageedda. Ni'imaane denddiide beedda.

I laafa zardda'iide biishshin,

²⁰ S'oossaa asaa gideedda Elssaa'a k'oomay Giyaazi, «Ta goday Elssaa'i Sooriyaa Ni'imaana aheedawaappe ayaakka akkenan c'oo yeddeedda. Med'ina Goday ero! Taani Aa geeduwaa wos's'aade, aappe ittibaa akkana» yaagiide k'oppeedda.

²¹ Hewaa diraw, Giyaazi Naa'imaana kaalleedda. Bare geeduwaa wos's'iaawaa Ni'imaane be'iide, aanana gaketanaw paraa gaariyaappe wod'd'iide, «Ayeeshsha, sara gidennee?» yaagiide oochcheedda.

²² Giyaazi, «Ayenne baawa; sara! Shin taana ta goday, «Efireema gezziyaappe timbbitiyaa odiyaawanttu zata gidiyaa laa'u woddallatuu ha'i taakko yeeddino. Hayyanaa untunttoo heezzu sha'a s'agaraa biraanne laa'u kumentsaa mayuwaanne imma» gaade Aa oochcha» yaagiide kiiteedda» yaageedda.

²³ Ni'imaane Giyaaza, «Yaatooppe hayyanaa usuppun sha'a s'agaraa biraa akka» yaageedda. Ni'imaane Giyaaza shoobbiide, he biraa laa'u k'arc'c'iitan yeggiide, laa'u kumentsaa mayuwaanna laa'u k'oomatuwaa toossiide, Giyaazappe sintasaw yeddeedda.

²⁴ Giyaazi de'iyaa deriyaa untunttu gakkina, biraanne mayuwaanne untuntuppe akkiide, soo gelisseedda. Yaatiide untuntta moyzzina, untunttu beeddino.

²⁵ Hewaappe guyyiyaan, soo geliide, bare godaa Elssaa'a sintsan ek'keedda. Elssaa'i Giyaaza, «Hak'a baad?» yaagiide oochcheedda.

Giyaazi, «Taani ne k'oomay hak'anne babeykke» yaagiide zaareedda.

²⁶ Shin Elssaa'i zaariide, «Bitanii neenana gaketanaw paraa gaariyaappe wod'd'iyaa wode, ta ayyaanay neenana de'ee gidennee? Hawe miishshaanne mayuwaa, woy wogaraanne woyniyaa turaa sa'aa, woy dorssaa wudiyaanne miizzaa wudiyaan, woy attuma k'oomaanne mac'c'a k'oomaa akkiyaa wodeeeye?

²⁷ Hewaa diraw, Ni'imaana oyk'kiidda wolk'k'aama Oolluwaa harggii neenanne ne zertsaa ubbaa med'i med'inaw oyk'k'anawaa» yaageedda. Giyaazi Elssaa'a sintsaappe kesiide biishshin, he harggii Aa oyk'k'ina, Aa galbbay shachchaadan boos's'i basheedda.

6

Haatsaa Bollan Wod'eedda Bees'iyaa Ayfiyaa

¹ Timbbitiyaa odiyaawanttu c'itay Elssaa'a, «Hawaa be'a! Nuuni de'iyaa sa'ay nuuna darooppe un'ee.

² Nuuni ubbatuukka mitsaa k'ans's'anaw Yorddaanoosa Shaafaa ane boytte. Yan nuw de'iyaa sa'aa ane kees's'oytte» yaageeddino.

Elssaa'i, «Biite» yaageedda.

³ Timbbitiyaa odiyaawantuppe ittuu, «Hayyanaa neenikka ne k'oomatuwaanna nuu-nanna dendaarkkii?» yaageedda.

Elssaa'i, «Eeno baana» yaagiide zaareedda;

⁴ yaatiide untunttunna ittippe beedda.

Untunttu Yorddaanoosa gakeedda wode, mitsaa k'ans's'uwaa doommeeddino.

⁵ Shin untunttuppe ittuu mitsaa k'ans's'ishiina, bees'iyaa ayfii kessi akkiide, haatsaa gid-don geleedda. He bitanii, «hay ta godaw, taani gars's'a akkeeddawaa; shin waanooshsha!» yaagiide waasseedda.

⁶ S'oossaa bitanii, «Hak'an geleedee?» yaagiide oochcheedda; bitanii geleedda sa'aa besseedda. Elssaa'i gatimaa k'ans's'iidde, haatsaan oleedda; bees'iyaa ayfii haatsaa bolla kesseedda.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, Elssaa'i bitaniyaa, «Kessaade akka» yaageedda. Bitanii bare kushiyaa yeddiide akkeedda.

Elssaa'i Sooriyaa Olanchchatuwaa

K'ook'issiide Wora Kaaletseedda

⁸ Sooriyaa biittaa kaatii Israa'eelatuwaana oletiide de'ee. Yaateeddawe bare olaa gadaawatuwaana zorettiide, «Taani hik'k'asan, hik'k'asan geessuwaa med'd'ana» yaageedda.

⁹ S'oossaa Asay Elssaa'i Israa'eeliyaa kaatiyaakko asaa kiittiide, «Sooriyaa asatuu he sa'aa duge wod'd'iyaa diraw, he sa'anna aad'd'oppa» yaageedda.

¹⁰ Hewaa diraw, Israa'eeliyaa kaatii S'oossaa bitanii malaateedda sa'aa kiittiide, yaan de'iyaa Asay naagettanaadan hassayisseeedda. Kaatiyaa naagettana mala, Elssaa'i wodiyaan wodiyaan hassayisseeedda.

¹¹ Ha yewuu Sooriyaa kaatiyaa loytsi hank'k'etseeedda; yaatina I bare olaa gadaawatuwaa s'eesiide, «Nu giddon Israa'eeliyaa kaatiyaa bagga gideeddawe oonentto ane taw odite» yaagiide oochcheedda.

¹² Aa olaa gadaawatuwaappe ittuu, «Ta godaw, kaatiyaw, nu giddon hewaa ootsiyaawe ooninne baawa. Shin ne siiris'an de'aadde neeni haasayiyaawaa ubbaa Israa'eelan de'iyaa timbbitiyaa odiyaa Elssaa'i Israa'eeliyaa kaatiyaw odeedda» yaageedda.

¹³ Kaatii, «Taani asaa kiittaade Aa omooddanaadan, biide hak'an de'inttonne koyyite» yaageedda.

Guyyeppe untunttu, «I Dootaana geetettiyaa kataman de'ee» yaagiide odeeddino.

¹⁴ Kaatii daro olanchchatuwaa paratuwaananne paraa gaaretuwaana yaa yeddeedda. He yeddeeddawanttu k'amma yiide, katamaa dooddeeddino.

¹⁵ S'oossaa asaa Elssaa'a k'oomay wonttetsa gallassi guuraanna dendiide, kare kesiyaa wode, olanchchatuu paratuwaananne paraa gaaretuwaana katamaa dooddi wotseeeddino. He k'oomay, «Aayye ana nuunoo! Ta godaw, nuuni waananee?» yaagiide oochcheedda.

¹⁶ I, «Yayyoppa! Nuunana de'iyaawanttu untuntunna de'iyaawantuppe dariino» yaagiide zaareedda.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan Elssaa'i, «Abeet Med'ina Godaw, I be'anaadan Aa ayfiyaa dooyaa» yaagiide woosseeedda. Med'ina Goday Elssaa'a k'oomaa ayfiyaa dooyina, Elssaa'a yuushshuwa ubbaan de'iyaa tamaa paratuunne paraa gaaretuunne deriyaa mayyeeddawantta be'eedda.

¹⁸ Sooretuu Aa bolla yeedda wode Elssaa'i, «Ha asaa ayfiyaa k'ook'issaarikkii» yaagiide Med'ina Godaa woosseeedda. Elssaa'i woosseeddawaadan Med'ina Goday untunttu ayfiyaa k'ook'isseeedda.

¹⁹ Hewaappe guyyiyaan, Elssaa'i untuntta, «Ogii hawaa gidenna; katamaykka hawaa gidenna. Hinttentu koyyiyaa asaa taani hinttentta bessana; taana kaallite» yaageedda. Untuntta kaaletsiide, Samaariyaa katamaa afeedda.

²⁰ Untunttu Samaariyaa katamaa gelosaannakka Elssaa'i, «Abeet Med'ina Godaw, ha asatuu s'eelanaadan untunttu ayfiyaa dooyaa» yaageedda. Med'ina Goday untunttu ayfiyaa dooyina, untunttu Samaariyaa giddon de'iyaawaa be'eeddino.

²¹ Israa'eeliyaa kaatii untuntta be'eedda wode Elssaa'a, «Ta aawoo, taani untuntta wod'oo? Taani untuntta wod'oo?» yaagiide oochcheedda.

²² Elssaa'i, «tuytti wod'oppa! Hawanttu attina, neeni ne mashshaaninne ne wondaafiyaan omoodeeddawanttakka wod'anaw bessena. Untunttu miide ushiidde barenttu godaakko baanaadan, ukitsaanne haatsaanne untunttu sintsa aatsa» yaageedda.

²³ Hewaa diraw, Israa'eeliyaa kaatii untunttoo baalaa giigisseeedda. Untunttu meed-dawaappenne usheeddawaappenne guyyiyaan, I untuntta yeddina, barenttu godaakko simmeeddino. He wodiyaappe doommina, Sooretuu Israa'elatu bolla yiyaawaa aggi basheeddino.

Samaariyaa Katamay Doodettussa

²⁴ Hewaappe guyyiyaan, Sooriyaa Kaatii Benihadaadi bare olanchchatuwaa ubbaa shiishshi, biide Samaariyaa katamaa dooddeedda.

²⁵ Untunttu dooddeedda gaasuwaan Samaariyaa kataman wolk'k'aama koshay geleeedda; itti hariyaa huup'ii hosppun tammu s'agaraa biran, laa'u s'eetu giraame gidiyaa harap'p'etuwa shi'ay ichcheshu s'agaraa biran zal'etteedda.

²⁶ Israa'eeliyaa kaatii katamaa dirssaa gimbbiyaa bollanna aad'd'ishshin, itti mishirata, «Ta godaw, kaatiyaw, taana maaddaarikkii» yaagaadde waassaaddu.

²⁷ Kaatii izo, «Neena Med'ina Goday maaddennaan is'sooppe, taani new maaduwa hak'appe demmanaw danddayayitaa? Katsaa bukkiiyaa uddumaappeeyye, woyniyaa ayfiyaa gum"iyaa sa'aappee?» yaageedda.

²⁸ K'ay I izo, «Neni waanaaddii?» yaagiide oochcheedda.

Mishirata zaaraadde, «Ha mishirata taana, Hachchi ne na'aa maanaw akkaade ya; k'ay wontti nuuni ta na'aa maana» yaagaaddu.

²⁹ Hewaa diraw, ta na'aa doyyiide meedo; wonttetsa gallassi taani izo, «Nuuni maanaw ne na'aa akkaade ya» yaagaad. Shin Aa bare na'aa k'osaaddu» yaagaaddu.

³⁰ Kaatii mishirata odeeddawaa sisiide, bare mayuwa pooshshi oleedda. Yaatiide I gimbbiyaa bollanna aad'd'ishshin, garssa baggana I mayyeedda waaruwa Asay be'eedda.

³¹ Hewaappe guyye kaatii, «Shafaas'a na'aa Elssaa'a guuggi Aa bolla hachche peeshooppe, S'oossi taana wod'o!» yaageedda.

³² He wode Elssaa'i bare son utteedda; c'imatuukka aanana ittippe de'iino. Kaatii bareppe sintasaw asaa kiitteedda; shin he bitanii gakkanaw, Elssaa'i c'imatuwaa, «Ha shemppuwaa wod'yaawe ta k'ood'iyaa muuc'issanaw asaa kiitteeddawaa hinttenttu be'iitee? He kiitetteeddawe yeedda wode, ifitsaa gorddiide gelissoppite. Aa godaykka Aa kaalliide yiide de'ee» yaageedda.

³³ I c'imatuwaanna haasayishin, kiitetteeddawe aakko yeedda. Kaatiikka yiide, «Ha metuu Med'ina Godaappe yeedda. Yaatina taani hawaappe daruwaa Med'ina Godaa ayaw naagaytaa?» yaageedda.

7

¹ Hewaappe guyye Elssaa'i, «Med'ina Godaa k'aalaa sisa! Med'ina Goday hawaadan yaagee, Wontti hannoo de heezzu kiilo giraame zarggaa d'iilii woy usuppun kiilo giraame banggay Samaariyaa katamaa penggiyaan itti s'agaraa biran zal'etana yaagee» yaageedda.

² Kaatiyaw matattiya kaappuu S'oossaa asaw, «Be'a, Med'inaa Goday salotuwa maskkootiyaa dooyinttonne hewe hanenna» yaageedda.

Elssaa'i zaariide, «Neeni hewaa ne ayfiyaan be'ana; shin aappe ayinne maakka» yaageedda.

Sooriyaa Olanchchatuu Beteeddino

³ Katamaa geliyaa penggiyaan wolk'k'aama Oolluwaa harggii oyk'k'eedda oyddu asatuu de'iino. Unttuntu ittuu ittuwaa, «Nuuni hayk'k'ana gakkanaw, hawaan ayaw gam'eetto?

⁴ Nuuni katamaa gelana gooppe, koshay de'iyaa diraw, nuuni yaan hayk'k'ana. K'ay hawaan gam'ooppekka hayk'k'ana. Hewaa diraw, Sooretuwaa geessuwaa ane boyyte. Unttuntu nuuna ashshooppe attana; untntuntu wod'ooppe hayk'k'ana» yaageeddino.

⁵ Sa'ay k'ammeedda wode denddiide, Sooretuwaa geessuwaa beeddino. Unttuntu biide geessuwaa gakkiiyaa wode, itti asayinne yaan baawa!

⁶ Ayaw gooppe, S'oossay paraa gaaretuwaanne paratuwaa gurabaanne daro olanchchatuu kooshshaa Sooriyaa asatuu sisseedda. Yaatina untntuntu ittuu ittuwaa, «Sisite, Israa'eeliyaa kaatii nuuna olissanaw, Hiitetuwaanne Gibs'etuwa kaatetuwa deriyaa k'ans's'iide aheedda» yaageeddino.

⁷ Hewaa diraw, untntuntu denddiide, barenttu geessuwaa, barenttu dunkkaaniyaa, barenttu paratuwaanne barenttu haretuwaanne ubbaa yeggi bashiide, sa'ay k'ammeeddawaan barenttu shemppuwaa ashshanaw bak'atteeddino.

⁸ He wolk'k'aama Oolluwaa harggii oyk'k'eedda asatuu Sooretuwaa geessuwaa gakkiiide, untntuntu dunkkaanetuwaappe ittuwaa geleeddino. Meeddinonne usheeddinonne; k'ay biraa, work'k'aanne mayuwa akka afiide k'osseeddino. Laa'entsuwaa simmiide, hara dunkkaaniyaa geleeddino; aappe akkeeddawaakka k'osseeddino.

⁹ Hewaappe guyyiyaan, untntuntu ittuu ittuwaa, «Nuuni lo'obaa ootsibeykko. Hachche mishiraachchuwa gallassaa; shin nuuni c'o'u geeddo. Sa'ay wontana gakkanaw, c'o'u giide uttooppe, nuuni murettana. Ane ha'i ellekka biide, kaatiyaa soy asaw odeetto» yaageeddino.

¹⁰ Hewaa diraw, untntuntu biide, katamaa penggiyaa naagiyaawantta s'eesiide, hawaadan yaageeddino; «Nuuni Sooretuwaa geessuwaa beeddo; shin itti Asay woy asaa kooshshayinne he sa'an baawa. K'ashetti utteedda paratuwaa s'alaalayinne haretuunne de'iino; k'ay untntuntu aggiide beedda dunkkaanetuukka de'iino» yaageeddino.

¹¹ Penggiyaa naagiyaawanttu s'eesiide, kaatiyaa soy asaw odeeddino.

¹² Kaatii k'amma denddiide bare kaappatoo, «Sooretuu nuuna ootseeddawaa taani hinttenttoo odana. Nuuni koshshatiyaawaa untntuntu eriino. Hewaa diraw, barenttu geessuwaappe kesiide, gas'ariyan k'osettiide, untntuntu katamaappe kare kesina, nuuni untntuntu shemppuwaanna oyk'k'iide, katamaa gelana yaagiide k'oppeeddino» yaageedda.

¹³ Kaatiyaa kaappatuwaappe ittuu, hawaadan yaageedda; «Ha kataman atteeda Asay kase hayk'k'eedda asaakka mala; hayk'k'uwaappe attana. Hewaa diraw, haneeddabaa eranaw ane asaa dooroyte. Atteeda ichcheshu paratuwaana ane untntuntu Sooretuu dunkkaaneeddasa yeddoyyte» yaageedda.

¹⁴ Hewaa diraw, untntuntu paray goochchiyaa laa'u gaaretuwaanne untntuntu paratuwaanne dooreeddino. Kaatii untntunta Sooriyaa olanchchatuu geeduwa yeddeedda. Kaatii toggiyaawantta, «Biide haneeddabaa be'ite» yaagiide azazeedda.

¹⁵ Unttuntu Sooretuwa geeduwaa kaalliide, Yorddaanoosa Shaafaa gakkanaw beed-dino. Sooriyaa asatuu bak'atiidde oleedda mayuunne olaa miishshayenne ogiyaan kumeedda. Kiitetti beedda asatuu guyye simmiide, kaatiyaw odeeddino.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, Asay biide, Sooretuwa geesuwa bonk'keedda. Med'ina Goday geeddawaadan heezzu kiilo giraame zarggaa d'ililii woy usuppun kiilo giraame banggay itti s'agaraa biran zal'etteedda.

¹⁷ Kaatii barew matattiya kaappuwaa penggiyaa naagiyaawanttu kaappuwaa kessiide suntseedda; shin Asay Aa penggiyaan dirs's'eedda. Kaatii Elssaa'akko beedda wode, Elssaa'i ha kaappuwaa bolla odeeddawaadan, bitanii hayk'keedda.

¹⁸ Ayaw gooppe, S'oossaa Asay Elssaa'i kase kaatiyaw, «Wontta hannode heezzu kiilo giraame zarggaa d'ililii woy usuppun kiilo giraame banggay Samaariyaa kataman itti s'agaraa biran zal'etanawaa» yaageedda.

¹⁹ He wode he kaappuu Elssaa'ew, «Be'a, Med'ina Goday salotuwa maskkootiyaa dooy-inttonne hewe hanenna» yaagiide zaareedda. Elssaa'i, «Neeni hewaa ne ayfiyaan be'ana; shin aappe ayinne maakka» yaagiide zaareedda.

²⁰ Yaatina Elssaa'i odeeddawaadan, he bitanii Asay penggiyaan dirs's'ina hayk'keedda.

8

Suneema Katamaappe Beteeda

Mac'c'a mishirata Simmaaddu

¹ Elssaa'i I na'aa hayk'keeddawaa patseedda mishiratto itti wode, «Ne soy asaa akkaade hawaappe ba; neeni danddayiyaa sa'aan hak'aninne gam'ashsha. Ayaw gooppe, Med'ina Goday laappun laysaa gam'iyyaa koshaa ha gadiyaa bolla awaayi diggeedda» yaageedda.

² Mishirata Elssaa'i odeeddawaadan bare soy asaana baade, Piliss's'eema biittan laappun laysaa de'aaddu.

³ Laappunsa laysaa wurssetsan mishirata Piliss's'eema gadiyaappe simmaaddu. Bare keetsaanne bare gadiyaanne oochchanaw kaatiyaakko baaddu.

⁴ He wode kaatii S'oossaa asaa Elssaa'a k'oomaa Giyaazana haasayiide, «Elssaa'i ootseedda wolk'k'aama oosuwa ubbaa taw ane oda» yaageedda.

⁵ Elssaa'i hayk'keedda na'aa wootiide patseeddentto, Giyaazi kaatiyaw odishin, Elssaa'i na'aa patseedda mishirata bare keetsaanne bare gadiyaanne oochchanaw yaaddu.

Giyaazi, «Ta godaw, kaatiyaw, mishirata hanna; Elssaa'i hayk'kuwaappe patseedda I na'aykka hawaa» yaageedda.

⁶ Kaatii mishiratto aabaa oochchina, aw odaaddu.

Hewaa diraw, kaatii kaappuwaa s'eesiide, «Ha mishirattiwaa gideedda ubbabaanne k'ay iza agga beedda wodiyaappe hachche gakkanaw, I gaden doliyaa ubbabaa iziw zaara» yaagiide azazeedda.

Hazaa'eeli Benihadaada Wod'eedda

⁷ Elssaa'i Damask'k'o katamaa beedda; gakkiiyaa wode, Sooriyaa Kaatii Benihadaadi harggiyaawoo, «S'oossaa Asay hawaa yeedda» yaagiide odeeddino.

⁸ Kaatii Hazaa'eela, «Immiyaawaa oyk'k'aadde, S'oossaa asaana gaketanaw ba. Aa bag-gana, «Taani ha harggiyaappe pas'anee?» yaagaadde Med'ina Godaa oochcha» yaageedda.

⁹ Hewaa diraw, Hazaa'eeli Damask'k'on de'iyaa dumma dumma k'ommo murutabaappe oytamu gaaluwaan c'aani akkiide, Elssaa'ena gaketanaw beedda. Elssaa'a sintsan ek'k'iide, «Ne na'ay Sooriyaa Kaatii Benihadaadi, «Taani ha harggiyaappe pas'anee?» yaagiide, neena oochchanaadan taana neekko kiitteedda» yaageedda.

¹⁰ Elssaa'i Hazaa'eelaw, «Neeni baade aw, «Tuma neeni pas'ana» yaaga. Shin I tuma hayk'kanawaa taana Med'ina Goday besseedda» yaageedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, Hazaa'eeli yeellatana gakkanaw, Elssaa'i Aa tishshi ootsiide s'eelliide yeekkeedda.

¹² Hazaa'eeli, «Ta goday ayaw yeekkii?» yaagiide oochcheedda.

Elssaa'i, «Neeni Israa'eeliyaa asaa bolla ootsana iitabaa taani eriyaa diraw yeekay. Unt-tuntu katamatuwaa neeni taman s'uuggana; untuntu wodallatuwaa neeni mashshaan wod'ana. K'ay untuntu k'eri naanatuwaakka neeni shuchchaan mentsereetsana; unt-tuntu shahaara mac'c'awanttu uluwaakka neeni daakkana» yaagiide zaareedda.

¹³ Hazaa'eeli zaariide, «Taani ne k'oomay, patsena laafa, hawaa mala wolk'k'aamabaa ootsanaw waataade danddayayitaa?» yaageedda.

Elssaa'i zaariide, «Neeni Sooriyaa biittan kaatetanawaa taana Med'ina Goday besseedda» yaageedda.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, Hazaa'eeli Elssaa'eppe shaakettiide, bare godaakko simmiide beedda. Benihadaadi Aa, «Elssaa'i neena waageedee?» yaagiide oochcheedda.

Hazaa'eeli, «Neeni tumuppe pas'ana yaagiide taw odeedda» yaageedda.

¹⁵ Shin wonttetsa gallassi Hazaa'eeli bullukkuwaa akkiide, haatsaan yakkakkissiide, kaatiyaa an tuc'c'eedda; kaatii hayk'k'eedda. Hazaa'eeli Aa sa'aan barew kaateteedda.

Yihudaanne Israa'eeliyaa Kaatetuwa

(8:16–17:4)

¹⁶ Akaaba na'ay, Israa'eeliyaa Kaatii Yoraame kaateteedda ichcheshantso laytsan, Yihudaa Kaatiyaa Yoosaafees'a na'ay Yehoraame Yihudaan kaateteedda.

¹⁷ Yehoraame kaatetiyyaa wode laytsay aw hattamanne laa'a; I Yerusaalamen hosppun laysaa kaateteedda.

¹⁸ Yehoraame Akaaba naatto machchattio akkeedda diraw, Akaaba soy Asay hametteeddawaadankka kase Israa'eeliyaa kaatetuwa ogiyaan I hametteedda; Med'ina Godaa sintsaanka iitabaa ootseedda.

¹⁹ Gidooppenne bare k'oomaa Daawita diraw, Med'ina Goday Yihudaa d'ayssanaw koyyibeenna; Daawita zeretsay med'inaw kaatetanaw S'oossay hidoootaa immi wotseedda.

²⁰ Yehoraame kaateteedda wode, Eedooma Asay Yihudaa kaatiyaa bolla makkaliide, barenttoo kaatiyaa kaateyeddiino.

²¹ Hewaa diraw, Yehoraame bare paraa gaaretuwa ubbaanna S'a'iira giyyaa sa'aa beedda. Eedooma asatuu aane Aa paraa gaaretuwa kaappatuwaanne dooddeeddino; shin Yehoraame k'amma denddiide, doodda duuseretsiide aad'd'eedda. Aa olanchchatuukka bak'atiide, guyye soo simmeeddino.

²² He wodiyaappe doommiide hachche gakkanaw, Eedooma Asay Yihudaa asaw moodettibeenna. Liibina Asay k'ay he wode makkaleedda.

²³ Yehoraame haneedda harabayne I ootseeddabay ubbay Yihudaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

²⁴ Yehoraame hayk'k'iide, bare mayzzan gaketeedda. Mayza aawotuwaana Daawita Kataman moogetteedda. Aa sa'aan Aa na'ay Akaaziyaasi kaateteedda.

Yihudaa Kaatiyaa Akaaziyaasi

(2 Od. 22:1-6)

²⁵ Akaaba na'ay, Israa'eeliyaa Kaatii Yoraame kaateteedda tammanne laa'entso laytsan, Yihudaa Kaatiyaa Yehoraama na'ay Akaaziyaasi Yihudaan kaateteedda.

²⁶ Akaaziyaasi kaateteedda wode, laysay aw laatamanne laa'a; I Yerusaalamen itti laysaa kaateteedda. Aa aati suntsay Ataalo; Aa Israa'eeliyaa Kaatiyaa Omiraw na'aa naatto.

²⁷ Akaaba soy asaa ogiyaa I hametteedda; Akaaba soy Asay ootseeddawaadan, Med'ina Godaa sintsan iitabaa ootseedda. I hewaa haneeddawe untunttoo bolluwa gideedda gishshassa.

²⁸ Akaaziyaasi Sooriyaa Kaatiyaa Hazaa'eelan de'iyaa Raamoota-Gala'aade giyyaa katanaman olettanaw biidde, Akaaba na'aa Yoraamana ittippe beedda. Sooriyaa asatuu Yoraama c'addeeddino.

²⁹ Yoraame Sooriyaa Kaatiyaa Hazaa'eelana olettiyaa wode, Sooriyaa asatuu c'addeedda c'achchaa patsi akkanaw Iziraa'eela katamaa simmeedda. Hewaappe guyyiyaan, Yoraama na'ay, Yihudaa Kaatii Akaaziyaasi Akaaba na'aa Yoraame c'adetteeddawaa oochchanaw duge Iziraa'eela katamaa beedda.

9

Iyyu. Israa'eeliyaa Bolla Kaatetanaw Oketteedda

¹ Timbbitiyyaa odiyaa Elssaa'i timbbitiyyaa odiyaaawantu c'itaappe itti bitaniyaa s'eesiide, hawaadan yaageedda; «Ne kaabbaa ne sak'k'iyaan sirk'k'aade ha s'aaruwaa zayitiyaa akkaade, Raamoota-Gala'aade giyyaa katamaa ba.

² Gakkaade, Yoosaafees'a na'aa, Nimishaw na'aa na'aa Iya koya. Demmaade, Aa laggetuwaappe Aa gas'aa kessaade, k'ol'o gelissa.

³ Hewaappe guyyiyaan, s'aaruwaa zayitiyaa akkaade, Aa huup'iyaan tigaadde, «Neena Med'ina Goday, «Neeni Israa'eeliyaa bolla kaatetanaadan taani neena Okkay» yaagee, yaaga. Yaataade kariyaa dooyaade, bak'atappe attina, gam'oppa» yaageedda.

⁴ Hewaa diraw, timbbitiyyaa odiyaa wodallay Raamoota-Gala'aade katamaa beedda.

⁵ I yaa gakkeedda wode, ola gadaawatuu ittippe zorettiyaawantta demmiide, «Olaa gadaawaw, taani new odiyaaabay de'ee» yaageedda.

Iyu, «Nu giddoppe oossi odanitee?» yaagiide oochcheedda.

Timbbitiyaa odiyaawe, «Olaa gadaawaw, new odana» yaagiide zaareedda.

⁶ Iyu denddiide soo gelina, timbbitiyaa odiyaawe Aa huup'iyaa zayitiyaa tigiide, «Med'ina Goday Israa'eeliyaa S'oossay neena hawaadan yaagee, «Neeni Med'ina Godaa asaa bolla, Israa'eeliyaa bolla kaatetanaadan taani neena Okkay.

⁷ Neeni ne goda Akaaba zariyaa d'ayssana. Ayaw gooppe, taani Elzzaabeela gusseedda timbbitiyaa odiyaa Med'ina Godaa k'oomatuwaa suutsaanne ta hara k'oomatuwaa suut-saa haluwaa kessana.

⁸ Akaaba zariyaa ubbay d'ayana; taani Israa'eelan Akaaba zariyaappe ayiliyaa gidina, womaannuwaa gidina, attumawaa ubbaa d'ok'ollana.

⁹ Akaaba zariyaa Nabaas'a na'aa Iyorbbaama zariyaadaaninne Akiya na'aa Baa'isha zariyaadan taani ootsana.

¹⁰ Elzzaabeelo gidoope, Iziraa'eela goshshan izo kanatuu maana; ooninne izo moogenna yaagee» yaageedda. Hewaa odeeddawaappe guyyiyaan, kariyaa dooyi yeg-ginne wotsaa laasiisheedda.

¹¹ Iyu bare laggetsaa gideedda olaa gadaawatuwaakko beedda wode, untuttuppe ittuu Aa, «Sa'ay saree? Ha gooyiyaa bitanii neekko ayaw yeeddee?» yaagiide oochcheedda.

Iyu untunttoo, «Ha bitaniyaanne Aa haasayaanne hinttentu eriita» yaageedda.

¹² Unttuntu, «Hawe wordduwaa. Ane neeni nuw oda» yaageeddino.

Iyu, «I taw, Med'ina Goday neena, «Neeni Israa'eeliyaa bolla kaatetanaadan taani neena okkaad» yaagee yaageedda» yaageedda.

¹³ He wode untuntu ellekka barenttu mayuwaa akkiide, Iyu yed'd'iide kesiyaa detsaan wotseeddino; hiis's'iide malakataa punneeddino. Barenttu k'aalaakka d'ok'k'u ootsiide, «Iyu kaateteedda!» yaageeddino.

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Yoraama Wod'eeddino

¹⁴ Yaatina Yoosaafes'a na'ay, Nimishaw na'aa na'ay Iyu Yoraama bolla mak'etteedda. Hewe haniyaa wode, Yoraaminne Israa'eeliyaa Asay ubbay Sooriyaa Kaatiyaa Hazaa'eelappe Gala'aaden de'iyaa Raamoota giyaa katamaa naaganaw bidiggeeddino.

¹⁵ Shin untuttuppekka Kaatii Yoraame Sooriyaa Kaatiyaa Hazaa'eelana oletteedda wode, Sooriyaa gade asatuu Aa c'addeedda c'achchaa d'alettanaw Iziraa'eela katamaa yikichcheedda.

Yaatina Iyu gadaawatuwaa, «Hinttentu k'ofay hewaa gidoope, ha katamaappe itti asayenne kes biide, Iziraa'eela kataman ha oduwaa odennaadan te"ite» yaageedda.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, Iyu paraa gaariyan kes uttiide, Iziraa'eela katamaa beedda. Ayaw gooppe, Yoraame pas's'ibeenawe yaan shemppee. K'ay Yihudaa Kaatii Akaaziyaasi Aa oochchanaw yaa duge bi utteedda.

¹⁷ Iziraa'eela katamaa gimbbiyaa bolla ek'k'iide wochchiyaawe s'eesiide, «Itti c'itay yiyaawe taw beettee» yaageedda.

Yoraame, «Unttuntunna gaketanaadan itti paraa asaa yedda. Parawuu biide, «Sa'ay saree?» yaago» yaageedda.

¹⁸ Parawuu Iyyunna gaketanaw biide, «Kaatii neena, «Sa'ay saree?» yaagee» yaageedda.

Iyu, «Saroban neena gatsiyaawe baawa. Ta guyye aad'd'a taana kaala» yaagiide zaareedda.

Yaatina wochchiyaawe kaatiyaa, «Kiitetteeddawe untunttukko gakeedda; shin guyye simmibeenna» yaagiide odeedda.

¹⁹ Hewaa diraw, kaatii laa'entso paraawuwa untunttukko kiitteedda. I untunttukko yiide, «Kaatii hinttentta, «Sa'i saree?» yaagee» yaageedda.

Iyu bitaniyaa, «Saroban neena gatsiyaawe baawa. Ta guyye aad'd'a taana kaala» yaageedda.

²⁰ Wochchiyaawe, «Laa"entso paraw untunttukko gakeedda; shin guyye zaariidde yeenna. K'ay gaariyaa laagay Nimisha na'aa na'aa Iyu laaguwaa mala; I gooyiyaa asaadan laaggee» yaagiide odeedda.

²¹ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Yoraame, «Taw paraa gaariyaa waas'ite» yaagiide azazeedda.

Paraa gaariyaa waas'eeddino. Israa'eeliyaa Kaatii Yoraaminne Yihudaa Kaatii Akaaziyaasi barenttu gaariyan gaariyan uttiide, Iyuna gaketanaw beeddino. Iziraa'eeliyaa Naabute gaden Aa demmeeddino.

²² Yoraame Iya be'eedda wode, «Iyu, sa'i saree?» yaagiide oochcheedda.

Iyu, «Ne daay Elzzaabeeli eek'aa goynnayenne bitayenne hewaa keena dari de'ishshin, sarotetsay waan de'anaw danddayii?» yaagiide zaareedda.

²³ Yaatowaan Yoraame bare paraa gaariyaa guyye zaariide bak'ateedda. Akaaziyaasa s'eesiide, «Akaaziyaasa, hawe makkala!» yaageedda.

²⁴ Hewaappe guyyiyaan, Iyu bare wonddaafiyaan bare kumentsaa wolk'k'aappe dafiide, Yoraama laa"u katissaappe gidduwaan dukkeedda. Wonddaaffi Aa wozanaanna aad'd'iide kesina, bare gaariyaa giddo kundeedda.

²⁵ Iyu Bidik'aara, «Yoraama dentsaade, kase Iziraa'eeliyaa Naabute gaden ola. Nenne tanne ittippe Yoraama aawuwaa Akaaba kaalli toggiide biishshin, Med'ina Goday Aa bolla timbbitiyaa giide odeeddawaa hassaya.

²⁶ He wode Med'ina Goday, «Naabute suutsaanne Aa attumawaa naanatuwaa suutsaa taani zino be'aaddi; hewaa ac'uwaa taani neena tumu ha gaden c'igissana» yaageedda. Ha'i simmi Med'ina Goday geeddawaadan, Yoraama dentsaade, ha gaden ola» yaageedda.

Yihudaa Kaatiyaa Akaaziyaasa Wod'eeddino

²⁷ Yihudaa Kaatii Akaaziyaasi hewaa be'eedda wode, Beeti-Haggaana giyaa katamaa bak'atiide beedda. Iyu Aa kaalliide yederssiidde, «Aakka dukkite!» yaageedda. Unttuntu Aa kaalliide, Yibila'aama katamaa ellekka de'iyaa Guura giyaa pudetsan Aa gaariyaa bolla dukkeeddino. Yaatina I Magido geetettiyaa katamaa bak'atiide, yaan hayk'k'eedda.

²⁸ Aa kaaliyaawanttu gaariyan Aa akkiide, Yerusaalame afeedino; Aa mayza aawotuwaana Daawita Kataman moogeeddino.

²⁹ Akaaba na'ay Yoraame kaateteedda tammanne ittentsiyaa laysan Akaaziyaasi Yihudaan kaateteedda.

Kaatatti Elzzaabeeli Hayk'k'uwaa

³⁰ Hewaappe guyyiyaan, Iyu Iziraa'eela katamaa beedda. Elzzaabeela hewaa siseedda wode, bare ayfiyaa okkaadde, bare huup'iyaa pis'aade, maskkootiyaanna duge ogiyaa s'eellaaddu.

³¹ Iyu penggiyaanna gelishin, «Laa ne godaa wod'eedda Zimiraa, hawaa saroo yaad?» yaagaaddu.*

³² Iyu pude maskkootiyaakko s'eelliide, «Laa ta bagga gidanawe oonee? Ane oonee?» yaageedda. Laa"u woy heezzu suntsatuu aakko s'eelleeddino.

³³ Iyu, «O duge oli aggite!» yaageedda. Unttuntu izo duge oleeddino. Yaatina I suutsay godaa bollanne paratuwaa bollanne c'ac'c'afetteedda; paratuu barenttu gediyaan izo yed'd'eeddino.

³⁴ Hewaappe guyyiyaan, Iyu kaatiyaa golliyaa geliide, meeddanne usheeddanne. Yaatiide I, «Ha shek'k'etteedda mishiratto afide moogite; ayaa giddooppene Aa kaatiyaa na'aa» yaageedda.

³⁵ Shin untuntu izo mooganaw biidde, iziw guuggiyaappe, gedetuwaappenne kushetuwaappe attina, harabaa demmibeeykkino.

³⁶ Hewaa diraw, untuntu simmiide, Iyuw odeeddino; I, «Med'ina Goday bare k'oomaa Tesibbiyaa Eelaasa baggana, «Iziraa'eelan de'iyaa gaden Elzzaabeeli ashuwaa kanatuu maana.

³⁷ Atteedawekka Iziraa'eelan de'iyaa gadiyaan pitto mala gidanawaa. Hewaa diraw ooninne, «Hanna Elzzaabeelo» gaanaw danddayenna» yaagiide odeedda k'aalay hawaa» yaageedda.

10

Akaaba Zeretsaa Ubbaa Wod'eeddino

¹ Akaabaw Samaariyaa kataman laappun tammu attuma naanay de'iino. Hewaa diraw Iyu dabddaabbiiyaa s'aafiide, he katamaa kaappatoo, c'imatoonne Akaaba zeretsaa dichchiyaawanttoo Samaariyaa katamaa kiitteedda. He dabddaabbiiyaan I,

² «Simmi hinttenttu godaa zaratuu hinttenana de'iyaa diraw, k'ay paratuunne paraa gaaretu, yuushshuu gimbbetteedda katamatuunne olaa miishshatuu hinttenttoo de'iyaa diraw, ha dabddaabbii hinttentta gakkoo ellekka,

³ hinttenttu godaa naanatuwaappe itti pas'atetsaa dariyaawaa dooriide, Aa aawuwaa kawutetsaa araatan utissite. Yaatiide hinttenttu godaa gollew olettite» yaageedda.

⁴ Shin untuntu daroppe yayyiide, «Be'ite, laa"u kaatetuu Aa sintsan ek'k'anaw danddayibeykkino! Yaatina nuuni waan ek'k'anee?» yaageeddino.

⁵ Hewaa diraw, kaatiyaa gollew aawotiyaawe, katamaa kaappuu, c'imatuunne Akaaba zeretsaa dichchiyaawanttu Iyuw hawaadan yaagiide kiitteeddino; «Nuuni ne

k'oomatuwaa; neeni giyaawaa ubbaa nuuni ootsana. Nu bolla oonanne kaateyokko. Neena lo'eeddabaa ayaanne ootsa» yaagiide kiitteeddino.

⁶ Iyu untuntntoo laa'entso dabddaabbiiya s'aafiide, «Hinttentu ta bagga gidiide, taw azazettanaw giigeeddawaa gidooppe, hinttentu godaa naanaa k'ood'iyaa muuc'ite; untunttu guuggiyaa akkiide, wontti hannooe Iziraa'eela katamaa yiite» yaageedda.

Kaatiyaa zaratuwa laappun tammatuukka barena dichchiyaa, he kataman eretteedda asatuwaana de'iino.

⁷ He kaatiyaa zeretsaa dichchiyaa asatuwaakko dabddaabbii gakeedda wode, kaatiyaa zeretsaa laappun tammatuwaakka wod'eeddino. Untunttu k'ood'iyaa muuc'iide, untunttu guuggiyaa k'un"aan k'osi aatsiide, Iziraa'eela kataman de'iyaa Iyuw yeeddeeddino.

⁸ Kiitetteedda asatu, «Untunttu kaatiyaa zaratuwaa guuggetuwaa akkiide yeeddino» yaagiide Iyuw odeedda.

Iyu, «Wontta guura gakkanaw, katamaa geliyaa penggiyaan untuntta laa"usan dooriide wotsite» yaagiide azazeedda.

⁹ Wonttetsa gallassi guura Iyu kare kesiide, asaa ubbaa sintsan ek'k'iide, «Hinttentu s'illa. Ta godaa bolla mak'ettaade wod'eeddawe taana. Shin hawantta ubbaa wod'eeddawe oonee?

¹⁰ Yaatooppe simmi Med'ina Goday Akaaba zaratuwaa bolla odeeddawaappe itti k'aalayne sa'aan wod'd'ennawaa hinttew erite. Ayaw gooppe, Med'ina Goday bare k'oomaa Eelaasa baggana odeeddawaa poleedda» yaageedda.

¹¹ Hewaa diraw, Iyu Iziraa'eelan atteeda Akaaba zeretsaa, Aa wolk'k'aama asatuwaa, Aa laggetsatuwaanne Aa k'esetuwaaw ubbaa, aw ayaanne ashshenan wod'i wursseedda.

Kaatiyaa Akaaziyaasa Zeretsatuwaa Ubbaa Wod'eeddino

¹² Hewaappe guyyiyaan, Iyu denddiide, Samaariyaa beedda. Hentsanchchatuu Mootsaa giyaa sa'aa gakkiiide,

¹³ Yihudaa kaatiyaa Akaaziyaasa dabbotuwaanna gakettedda. I, «Hinttentu oonee?» yaagiide oochcheedda.

Untunttu, «Nuuni Akaaziyaasa dabbotuwaaw; nuuni kaatiyaa zaratuwaanne kaatati Elzzaabeeli naanaanne sarotanaw beetto» yaageeddino.

¹⁴ Iyu bare asatuwaa, «Untuntta pas'a oyk'k'ite» yaagiide azazeedda. Untunttu pas'a oyk'k'iide, Hentsanchchatuu Mootsan de'iyaa haatsaa ollaa matan untuntta oytamanne laa"atuwaakka wod'eeddino; I untunttupe ittuwaanne ashshibeenna.

¹⁵ Iyu he sa'aappe denddi yiide, Rekaaba na'aa Yonadaabana gakettedda. Aa sarotsiide, «Ta k'ofayne ne k'ofay ittuwaa. Yaatina ta bagga gidannii?» yaageedda.

Yoonadaabi, «Ee gidana» yaagiide zaareedda.

I «Ane ta kushiyaa oyk'k'a» yaageedda. Aa kushiyaa oyk'k'eeddawaa pude gaariyaa bolla kessiide,

¹⁶ «Taananna dendda. Taani Med'ina Godaw mishettiyaawaa be'a» yaageedda. Aa bare gaariyan utisseedda.

¹⁷ Iyu Samaariyaa yeedda wode, Akaaba zariyaappe atteeda ubbaa wod'eedda; Med'ina Goday Eelaasaw odeedda k'aalaadan untuntta d'aysseedda.

Ba'aalaw Goynniyaawantta Wod'eeddino

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan, Iyu asaa ubbaa ittippe shiishshiide, «Akaabi Ba'aalaw guutsa keeshshaa goynneedda; shin taani aappe daro goynnana.

¹⁹ Ha'i simmi Ba'aala suntsan timbbitiyaa odiyaa ubbatuwaa, aw goynniyaawantta ubbatuwaanne Aa k'esetuwaaw ubbatuwaa taw s'eesiide shiishshite. Untunttuppe itti asayne pac'c'ennaadan s'eellite. Ayaw gooppe, taani Ba'aalaw daro yarshshuwaa yarshshanaw hanay. He sa'aa yeennan aggiyaa Asay pas'a de'enna» yaageedda. Shin Iyu Ba'aalaw goynniyaawantta c'immiide d'ayssanaw hewaa ootseedda.

²⁰ Iyu, «Ba'aalaw goynnana gallassaa awaayite» yaageedda. Untunttu awaayeeddino.

²¹ Hewaappe guyyiyaan, Iyu Israa'eliyaa biittaa ubbaa kiittina, Ba'aalaw goynniyaawanttuppe itti asayne attenan ubbatuu yeeddino; ubbaykka Ba'aala Eek'aa golliyya ha gas'aappe ya gas'aa gakkanaw, k'ils's'i giide kumeeddino.

²² Iyu goynniyaawanttu mayoo aawotiyaa itti bitaniyaa, «Ba'aalaw goynniyaawanttu ubbaw mayuwaa ahaa» yaageedda. Bitanii untunttoo mayuwaa aheedda.

²³ Hewaappe guyyiyaan, Iyunne Rekaaba na'ay Yonadaabinne Ba'aala Eek'aa Golliyya geleeddino. Iyu Ba'aalaw goynniyaawantta, «Ba'aalaw goynniyaawanttuppe attina, Med'ina Godaa k'oomatuwaappe itti asayne hinttentu gidon de'ooppe s'eellite» yaageedda.

²⁴ Hewaappe guyyiyaan, Unttuntu s'uuggiyaa yarshshotuwaanne hara yarshshotuwaanne yarshshanaw giddo geleeddino.

Iyu Ba'aala Eek'aa golliyaappe karenna hosppun tammu asatuwaa giigissi wotseedda. Yaatiide, «Hintteppe itti uray taani hinttenttu kushiyan wotsiyaa asatuwaappe ittuwaa yeddooeppe, Aa shemppu he uraa shemppoo gidee» yaageedda.

²⁵ Iyu s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaawaa polosaana, naagiyaawantanne kaappatuwaanne, «Giddo geliide, untuntta wod'ite. Unttuntuppe itti asayenne kessi akkoppo» yaagiide azazeedda. Unttunta mashshaan suppu ootsi wursseeddino. Yaatiide naagiyaawantunne kaappatuunne untuntu anhaa kare oleeddino. Hewaappe guyyiyaan, Ba'aala Eek'aa Golliyaa k'ol'o geleeddino.

²⁶ Ba'aala Eek'aa golliyaappe eek'aa tuussatuwaa kessiide s'uuggeeddino.

²⁷ K'aykka Ba'aalaw goynniyaa eek'aa shuchchaa kinchchereetseeddino; Ba'aala eek'aa golliyaakka koleeddino. Yaatiide he sa'aa sheeshsha golliyaa kesseeddino; hachche gakkanaasikka he sa'y sheeshsha golliyaa gidiide atteedda.

²⁸ Hewaadan ootsiide, Iyu Ba'aala Israa'eeliyaappe d'aysseedda.

²⁹ Gidoopenne Nabaas'a na'ay Iyorbbaami Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraa ootsiyaawaa I aggabeenna. Beeteeleninne Daanan Iyorbbaami esseedda work'k'aa maratuwaa misiletoo I bare huup'iyaw goynneedda.

³⁰ Hewaappe simmina, Med'ina Goday Iya, «Neeni ta sintsan likke gideeddawaa ootsaade poleedda gishshawunne ta k'ofaan de'iyaaawaa ubbaa neeni Akaaba zaratuwaa bolla ootseedda diraw, ne zaratuu oyddentso yeletaa gakkanaw, Israa'eeliyaa kawutetsaa araatan uttanawantta» yaageedda.

³¹ Hewaa giidi uttinakka, Iyu Med'ina Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa higgiiyaa bare kumentsaa wozanaappe minisiide naagibeenna; k'ay Iyorbbaami Israa'eeliyaa naanaa oosisseedda nagaraa ootsiyaawaa aggabeenna.

Iyu Hayk'kuwaa

³² He wodiyaan Med'ina Goday Israa'eeliyaa biittaa s'untsanaw doommeedda. Sooriyaa Kaatii Azaa'eeli Israa'eeliyaa gadiyaappe daro sa'aa s'oonneedda.

³³ Yorddaanoosa Shaafaappe away doliyaa baggana de'iyaa Gala'aadden Baasaane biittaa ubbaa oyk'keedda. He biittatuu Arnnoona Shaafaa matan de'iyaa Aaro'eera katamaappe doommiide, Roobeela gadiyaa, Gaade gadiyanne Minaase gadiyaa gakkiiino.

³⁴ Iyu haneedda harabay, I ootseeddabay ubbayenne Aa minotetsaa ubbay Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

³⁵ Hewaappe guyyiyaan, Iyu hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda; I Samaariyaan moogetteedda. Aa sa'aan Aa na'ay Yo'akaazi kaateteedda.

³⁶ Iyu Samaariyaa kataman Israa'eeliyaa gadiyaa bolla laatamanne hosppun laytsaa kaateteedda.

11

Yihudaa Kaatatto Ataalo

(2 Od. 22:10–23:15)

¹ Akaaziyaasa aata Ataala bare na'ay hayk'keeddawaa be'eedda wode, denddaade kaatiyaa zariyaa ubbaa d'ayssaaddu.

² Shin Kaatiyaa Yoraama naatta, Akaaziyaasa michchata Yihoshebaa'a, hayk'k'anaw de'iyaa kaatiyaa naanatuwaa giddoppe Akaaziyaasa na'aa Yo'aasha wuu'aade akkaaddu. Aane Aa d'antsiyaanonne hiis'a gollen k'osaade, Ataala wod'enaadan ashshaadu.

³ Ataala gadiyaa mooddiyaa wode ubbaan, na'ay Yihoshebaa'i matan Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaan usuppun laytsaa k'osettiide de'eedda.

⁴ Laappunta laytsan Godaache kaatiyaa naagiyaawantunne kaatiyaa golliyaa naagiyaawanttu kaappatoo kiittiide, barekko Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa ahiseedda. Unttuntunna k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'etiide, untuntu Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaan c'aak'k'iseedda. Hewaappe guyyiyaan, untuntu kaatiyaa na'aa Yo'aasha besseedda.

⁵ I untuntta, «Hinttenttu ootsanabay hawaa. Sambbatan naagoo geliyaa kaalay gakeedda hinttenttu heezzu c'itaappe itti c'itay kaatiyaa golliyaa naago;

⁶ itti c'itay Suuri giyaa penggiyaa naago; k'ay itti c'itay naagiyaawantuppe guyye baggana de'iyaa penggiyaa naago.

⁷ K'aykka Sambbatan naaguwaappe haa kesiyaa yenkko laa'u u'ugotuwaa kumentsatu kaatiyaw Geeshsha Golliyaa naagino.

⁸ Ola miishshaa oyk'k'iide, kaatiyaa giddoyiide, kaatii kesiyya wodenne geliyaa wode ubbaan aanana ittippe de'ino. Hinttekkoo shiik'iyaa oonakka wod'ite» yaageedda.

⁹ He kaappatuu k'eesii Yoodaaha azazeeddawaa ubbaa ootseeddino. Unttuntu ubbaykka Sambbata gallassan naaguwaa kaalay gakkweedawanttakka naaguwaa kaalan poleeddawanttakka akkiide, k'eesiyaa Yoodaahetto yeeddino.

¹⁰ K'eesii Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa, beni Kaatiyaa Daawita gondallatuwaanne tooratuwaanne ubbaa kaappatoo immeedda.

¹¹ Naagiyaawanttu ittuu ittuu ola miishshatuwaa barenttu kushiyan oyk'k'iide, Geeshsha Golliyaappe haddirssa baggappe doommiiide, ushechcha bagga gakkanaw, yarshshiyaa sa'aa mataaninne Geeshsha Golliyaa matan kaatiyaa yuushshuwaan ek'keeddinno.

¹² Hewaappe guyyiyaan, Yoodaaha kaatiyaa na'aa kare kessiide, Aa huup'iyaa kallachchaa wotseedda. Kawutetsaa kaaletsiyaa Higgiyaa Mas'aafaappe duuk'k'iide ittuwaa aw immiide, okkiide kaateyeedda. Kawuunne Asay kushiya bak'k'iide, bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Kaatii shemppu gam'o!» yaageedda.

¹³ Kaatata Ataala naagiyaawanttu c'abbuwaanne asaa c'abbuwaanne siseedda wode, asaakko Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa baaddu.

¹⁴ Kaatii kase kaatetuu haniyaawaadan tuussaa matan ek'keeddawaa be'aaddu. Kaappatuunne s'urumbbaa punniyaawanttu kaatiyaa matan de'iino; he biittaa Asay ubbay nashettiide, s'urumbbaa punnee. Ataala bare mayuwaa peed'aade, «Hawe makkala! Hawe makkala!» yaagaadde waassaaddu.

¹⁵ K'eesii Yoodaaha olanchchatuu kaappatuwaa, «Ataalo Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaan wod'oppite! Izo yaananne haananne salppiide salppetuwaa gidduwaan wotsiide, kare kessite. Izo ashshanaw kajeeliyaa Asay de'oppe wod'ite!» yaageedda.

¹⁶ Hewaa diraw, untuntu izo oyk'k'iide, kaatiyaa golliyaa afeedino; Paraa Penggiyaan izo wod'eeddino.

Yoodaaha K'aalaa c'aak'uwaa Ooratseedda (2 Od. 23:16-21)

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, Asay Med'ina Godaa asaa gidana mala, Yoodaaha kaatiinne Asay Med'ina Godaana k'aalaa c'aak'uwaa gelana mala ootseedda. K'ay kaatiyaappenne asaappenne gidduwaankka k'aalaa c'aak'uwaa geliseedda.

¹⁸ He wode Yihudaa Asay ubbay Ba'aala Eek'aa Golliyaa biide, he golliyaa kinchcheedda; yarshshiyaa sa'atuwaanne Aa misiletuwaa kinchchereetseedda. K'ay Mataana giyaa Ba'aala k'eesiyaa yarshshiyaa sa'atuu sintsan wod'eeddino.

Hewaappe simmina, k'eesiyaa Yoodaaha Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaan naagiyaawantta wotseedda.

¹⁹ Barenana gadaawatuwaa, kaatiyaa naagiyaawantta, kaatiyaa golliyaa naagiyaawantanne Yihudaa asaa ubbaa akkina, untuntu kaatiyaa Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaappe duge ahiidde, Naagiyaawanttu Penggiyaa giyaa penggiyaa baggana kaatiyaa Golle ittippe geleeeddino. Kaatii bare kawutetsaa araatan utteedda.

²⁰ Yaatina Yihudaa Asay ubbay nashetteedda. Ataala kaatiyaa gollen mashshaan hayk'keeddawaappe guyyiyaan, katamaykka woppu geedda.

²¹ Yo'aashi kaatetiyya wode laappun laysaa na'aa.

12

Yihudaa Kaatiyaa Iyo'aassa (2 Od. 24:1-16)

¹ Iyu Israa'eeliyaa biittan kaateteedda laappunsa laysan, Iyo'aassi Yihudaan kaateedda; I Yerusalaamen oytamu laysaa kaateteedda. Aa aati suntsay S'iibiyaa; Aa Berssaabea katamaappe yeedda asaa.

² K'eesii Yoodaaha Aa tamariseeddanne zoreedda diraw, I de'eedda laysaa ubbaan Iyo'aassi Med'ina Godaa sintsan suurebaa ootseedda.

³ Gidoopenne Asay goynniyaa d'ok'k'a sa'aa d'ayisibeenna; asaykka he gishuwaan yarshshuwaa yarshshiyaawaanne is'aanaa c'uwaiyaawaa aggabeenna.

⁴ Iyo'aassi k'eesetuwwa s'eesiide, «Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa yiyaa geeshsha miishshaa ubbaa shiishshite. Hewekka huup'iyaa payduwaa wode imettiyya miishshaanne Asay bare sheniyaan Geeshsha Golliyaw ahiyaa miishshaa.

⁵ Yaatooppe k'eesatuu ubbay he miishshaa ahiyaa itti itti asatuwaappe barenttoo akkiide, Geeshsha Golliyaa gidдон koletteedda sa'aa ubbaa ooratsino» yaageedda.

⁶ Shin Kaatii Iyo'aassi kaateteedda laatamanne heezzentso laytsi gakkanaw, k'eesatuu Med'ina Godaa Geeshsha Golliiyaa ooratsibeykkino.

⁷ Hewaa diraw, Kaatiyaa Iyo'aassi k'eesiyaa Yoodaahanne hara k'eesetuwaanne s'eesiide, «Geeshsha Golliiyaa gidдон koletteedda sa'aa ayaw ooratsikkitee? Miishshaa Geeshsha Golliiyaa ooratsanaw immiteppe attina, hinttenttoo imettiyyaa shaluwaa oyk'k'oppite» yaageedda.

⁸ K'eesetuu, «Asaappe hara miishshaa akkokko; Geeshsha Golliiyaa gidдон koletteedda sa'atuwaakka ooratsokko» yaagiide giigeeddino.

⁹ Hewaappe guyyiyaan, k'eesiyaa Yoodaahane saas'ine ittuwaa akkiide, Aa k'um'iyaaan s'oo'iyaa lukkeedda; yarshshiyaa sa'aa matan Med'ina Godaa Geeshsha Golliiyaa geliyaasaan ushechcha baggana wotseedda. Geliyaa sa'aa naagiyyaa k'eesatuu Med'ina Godaa Geeshsha Golliiyaa yeedda miishshaa ubbaa saas'iniyaa gidдон yeggiino.

¹⁰ Saas'iniyaa gidдон daro miishshay dagatteeddawaa untuntutu be'eedda wode ubbaan, kaatiyaa s'aaffinne k'eesatuwaa ubbatuwaaw kaappuu yiino; Med'ina Godaa Geeshsha Golliiyaa yeedda miishshaa paydiide, k'arc'c'iitatuwaan k'oliino.

¹¹ Paydetteedda miishshaa likkiyaa ereeddawaappe guyyiyaan, Geeshsha Golliiyaa oosuwa wochchanaw suntsetteedda asatoo immiino. Untuntutu miishshaa akkiide, Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaan anaas'etoonne gimbbiyaawanttoo immiino.

¹² K'ay shuchchaa massiyaawanttoonni shuchchaa k'oo'iyaaawanttoo k'ans'iino. K'aykka Med'ina Godaa Geeshsha Golliiyaa ooratsanaw sank'k'aanne shuchchaanne koshshiyaa harabatuwaa shammiino.

¹³ Shin Geeshsha Golliiyaa yeedda miishshaappe Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaw biraa burc'c'uk'otuwaaw, oyk'k'iyaaawaa, keretuwaanne s'urumbbatuwaaw woy work'k'aappenne biraappenne med'etiyaa hara geeshsha miishshatuwaa ootsanaw kessibeykkino.

¹⁴ He miishshaa ubbay Geeshsha Golliiyaa ooratsiyaa asaw c'iggetiino.

¹⁵ Geeshsha Golliiyaa oosuwa wochchanaw suntsetteedda asatuwa ooninne, «Miishshan ayaa ayaa ootseedditee?» giide oochchibeenna; ayaw gooppe, asatuu amantsiyaawantta.

¹⁶ Bayzzuwaaw dirawunne nagaraa diraw yarshshiyaa yarshshoo c'iggetiyaa miishshay k'eesatoo geleeppa attina, Med'ina Godaa Geeshsha Golliiyaa ooratsiyaa miishshaa saas'iniyaan gelenna.

Azaa'eeli Yerusaalamo Aad'd'eeda

¹⁷ He wode Sooriyaa Kaatii Azaa'eeli biide, Gaate katamaa olettiide oyk'k'eedda. Yaatiide Yerusaalame olanaw simmeedda.

¹⁸ Shin Yihudaa Kaatii Iyo'aassi aappe kase kaateteedda Yihudaa kaatetuu Yoosaafees'e, Yoraaminne Akaaziyaasi Med'ina Godaw dummayi wotseedda miishshatuwaa, k'ay I bare huup'iyaw immeedda imotaanne Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaanne kaatiyaa golliiyaa miishshaa minjiyaasan de'iyaa work'k'aa ubbaa akkeedda. Sooriyaa Kaatiyaw Azaa'eelaw yeddeedda; Azaa'eeli Yerusaalame olanawaa aggi basheedda.

¹⁹ Kaatii Iyo'aassi haneedda harabayenne I ootseeddabay ubbay Yihudaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

²⁰ Hewaappe guyyiyaan, Aa oosanchchatuu Aa bolla mak'ettiide, Siilla giyaa sa'aa afiyya ogiyaan Miillo giyaa saan de'iyaa gollen wod'eeddino.

²¹ Aa Oosanchchatuu Shim'aata na'aa Yozakaaranne Shomeera na'aa Yihozabaada. Iyo'aassi Daawita Kataman bare mayza aawotuwaaw duufuwaan moogetteedda; Aa sa'aan Aa na'ay Amesiyaasi kaateteedda.

13

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Yo'akaaza

¹ Akaaziyaasa na'ay, Yihudaa Kaatii Iyo'aassi kaateteedda laatamanne heezzentso laytsan, Iyu na'ay Iyo'akaazi Samaariyaa kataman Israa'eeliyaa bolla kaateteedda; I tammanne laappun laytsaa kaateteedda.

² Nabaas'a na'ay Iyorbbaami Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraa kaalliide, Iyo'akaazi Med'ina Godaa sintsan iitabaa ootseedda; I he nagaraa ootsiyaawaa aggabeenna.

³ Hewaa diraw, Med'ina Godaa hank'k'uu Israa'eeliyaa bolla pentteedda; Med'ina Goday untuntutu daro wodiyyaw Sooriyaa Kaatiyaa Hazaa'eelawunne Aa na'aa Benihadaadaw zaari zaariide aatsi immeedda.

⁴ Hewaappe guyyiyaan, Iyo'akaazi Med'ina Godaa woosseedda. Med'ina Goday aw siseedda; ayaw gooppe, Sooriyaa kaatii Israa'eeliyaa ayaa mala iita uk'k'unnaa uk'k'unneeddentto Med'ina Goday be'eedda.

⁵ Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaa ashshiyaawaa immeedda; untunttu Sooriyaa asatuwaa kushiyaappe kessi akkeeddino. Yaatiide Israa'eeliyaa Asay kasewaadankka bare son saruwaan de'eedda.

⁶ Gidooppekka Israa'eeliyaa Asay Iyorbbaama soy Asay oosisseedda nagaraappe simmibeenna; untunttu he nagaraa ootsiyaawaa aggebeykkino. K'ay Asheero giyaa s'oossatuu misilii Samaariyaan ek'k'o sa'aan atteedda.

⁷ Iyo'akaazaw ishatamu paraa asatuwaappe tammu gaaretuwaappenne, tammu sha'a gediya olanchchatuwaappe attina, hara olanchchay attibeena. Ayaw gooppe, Sooriyaa kaatii untuntta d'aysseedda; I untuntta uddummaan de'iyaa suullaadan ootseedda.

⁸ Iyo'akaazi haneedda harabay, I ootseeddabay ubbayenne Aa minotetsaa Israa'eeliyaa Kaatetuwaa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

⁹ Iyo'akaazi hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda; Aa sa'aan Aa na'ay Iyo'aassi kaateedda.

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Iyo'aassa

¹⁰ Yihudaa Kaatii Iyo'aassi kaateteedda hattamanne laappuntsa laytsan, Iyosakaaza na'ay Iyo'aassi Samaariyaan Israa'eeliyaa bolla kaateteedda; I tammanne usuppun laytsaa kaateteedda.

¹¹ Iyo'aassi Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda. Nabaas'a na'ay Iyorbbaami Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraappe ittuwaanne ashshenan ootseedda; I he nagaraa ootsiyaawaa aggabeenna.

¹² Iyo'aassi haneedda harabay, I ootseeddabay ubbayenne Yihudaa Kaatiyaa Ame-siyaasana oletteedda minotetsaa Israa'eeliyaa Kaatetuwaa taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

¹³ Iyo'aassi hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda; Samaariyaan Israa'eeliyaa kaate-tuwaana moogetteedda. Aa sa'aan Aa na'ay Iyorbbaami kaateteedda.

Elssaa'a Hayk'uwaa

¹⁴ Elssaa'i barena wod'iyaa harggiyaa harggiyaa wode, Israa'eeliyaa Kaatii Iyo'aassi Aa be'anaw biide, «Ta aawoo; ta aawoo! Neeni Israa'eeliyaa asaw wolk'k'anne gondalle!» yaagiide yeekkeedda.

¹⁵ Elssaa'i, «Wonddaafiyaanne pootsatuwaa akka ya» yaageedda; aassi aheedda.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, Elssaa'i Israa'eeliyaa kaatiyaa, «Wonddaafiya giigissa oyk'k'a» yaageedda; wonddaafiyaan I giigissi oyk'k'i de'ishshin, Elssaa'i bare kushiya kaatiyaa kushiya bolla wotseedda.

¹⁷ «Away doliyaa bagga maskkootiyaa dooyaa» yaagina dooyeedda. Elssaa'i, «Pootsaa wonddaafiyaan dukka» yaageedda; ikka dukkeedda. Elssaa'i, «Hawe Med'ina Godaa pootsaa! Hawe Sooriyaa asatuwaa s'ooniyaa pootsaa! Neeni Sooriyaa asatuwaa Afeek'a kataman s'oonana gakkanaw olana» yaageedda.

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan Elssaa'i kaatiyaa, «Pootsatuwaa akka» yaagina akkeedda. Elssaa'i, «Untuntun biittaa c'adda» yaageedda. Heezzu gede biittaa c'addiide aggi basheedda.

¹⁹ Yaatina S'oossaa Asay kaatiyaa hank'k'ettiide, «Ichcheshu gede woy usuppun gede biittaa c'addeeddawaa gidintto, neeni Sooriyaa asatuwaa s'oonaa de ubbaa bayzzanawaa shin! Neeni ha'i untuntta heezzu gede s'alala s'oonana» yaageedda.

²⁰ Elssaa'i hayk'k'ina anhaw giigeedda gonggoluwaan wod'eedda.

Moo'aabe gadiyaappe olanchchatuu Israa'eeliyaa biittaa bolla laytsan laytsan doodiino.

²¹ Itti gallassi amareeda Israa'eeliyaa asatuu itti bitaniyaa anhaa moogiide, Moo'aabe biittaa c'itaa be'eeddino. Bitaniyaa anhaa Elssaa'a mooguwa gonggoluwa giddo oliide bak'atteddino. Yaatina anhay Elssaa'a mek'etsaa bolla wod'd'eedda; he man'iyaaan pas'inne dendi ek'k'eedda.

Israa'eelanne Sooriyaa Giddon Denddeedda Olaa

²² Iyo'akaazi kaateteedda laytsan ubbaan Sooriyaa Kaatii Azaa'eeli Israa'eeliyaa uk'k'unneedda.

²³ Shin Med'ina Goday Abrahaamena, Yisaak'ananee Yaak'oobanna c'aak'k'eteedda k'aalaa c'aak'uwa diraw, untunttoo keekkeedda, k'aretteeddanne k'oppeedda. Hachche gakkanawukka I untuntta d'ayssiibeenna woy bare sintsaappe diggibeenna.

²⁴ Sooriyaa Kaatii Azaa'eeli hayk'k'ina, Aa sa'aan Aa na'ay Benihadaadi kaateteedda.

²⁵ Hewaappe guyyiyaan, Azaa'eeli Aa aawuwaa Iyo'akaazeppe olan oyk'k'eedda kata-matuwaa Yo'akaaza na'ay Yo'aassi Azaa'eela na'aa Benihadaadappe wotsi akkeedda. Iyo'aassi Aa heezzu gede s'ooniide, Israa'eeliyaa katamatuwaa zaareedda.

14

Yihudaa Kaatiyaa Amesiyaasa

(2 Od. 25:1-24)

¹ Iyo'akaaza na'ay, Israa'eeliyaa Kaatii Iyo'aassi kaateteedda laa'entso laytsan, Yihudaa Kaatiyaa Yo'aasha na'ay Amesiyaasi kaateteedda.

² I kaatetiyya wode laytsay aw laatamanne ichchesha; I Yersaalamen laatamanne udduppun laytsaa kaateteedda. Aa aati suntsay Yiho'aadino; iza Yersaalame asaa.

³ Amesiyaasi Med'ina Goday sintsan suurebaa ootseedda; shin Aa mayza aawuu Daawite ootseeddawaadan ootsibeenna. Ubbabaakka I bare aawuwaa Iyo'aassa k'ulleedda.

⁴ Asay goynniyaa d'ok'k'a sa'aa d'ayssibeenna; asaykka he gishuwaan yarshshuwaa yarshshiyaawaanne is'aanaa c'uwaiyaawaa aggabeenna.

⁵ Amesiyaasi kawutetsaa bare kushiyan loytsi oyk'k'eedda saannakka, kase kaatiyaa bare aawuwaa Yo'aasha wod'eedda oosanchchatuwaa wod'eedda.

⁶ Muse higgiiyaa mas'aafan s'aafetteeddawaadan, Med'ina Goday, «Naanatu ootseedda nagaraa diraw, aawotuwwa wod'anaw bessena; k'ay aawotuu ootseedda nagaraa dirawukka, naanaa wod'anaw bessena. Asay ubbay bare ootseedda nagaran nagaran hayk'k'anaw besse yaagiide azazeeddawaadankka, wod'eeddawanntu naanaa wod'ibeenna.»

⁷ Amesiyaasi Mas'ine Zanggaaraa giyaa sa'aan tammu sha'a Eedooma biittaa asaa wod'iide Sela'a giyaa katamaakka olan oyk'k'eedda. Yok'iti'eela yaagiide suntseedda; hachche gakkanaw ha suntsan s'esettee.

⁸ Hewaappe guyyiyaan, Amesiyaasi Iyu na'aa na'aa, Iyo'akaaza na'aa, Israa'eeliyaa kaatiyaa Iyo'aassaw asaa kiittiide, «Haaya; ane laa"u olaa gakketteetto» yaagiide naasseedda.

⁹ Shin israa'eeliyaa Kaatii Yo'aashi Yihudaa Kaatiyaa Amesiyaasa hawaadan yaageedda; «Liibaanoosan de'iyaa kinddichchu Liibaanoosan de'iyaa zigaw kiittiide, «Ne naatto ta na'aw imma» yaageedda. Shin Liibaanoosan de'iyaa itti do'ay hewaana aad'd'iide, he kashiyaa yed'd'eedda.

¹⁰ Ee, neeni tumukka Eedooma biittaa asaa s'oonaadda; hewan ha"i otorettaasa. Neeni ne s'oonuwaan nashettaadde, ne son woppu gaade utta agga. Ne bollanne ne biittaa Yihudaa bolla metuwaanne bashshaanne ahiyaawaa ayaw dentsetsay?» yaagiide zaareedda.

¹¹ Shin Amesiyaasi sissaa is's'eedda. Hewaa diraw, Israa'eeliyaa Kaatii Yo'aashi olanaw kesina, inne Yihudaa Kaatii Amesiyaasinne Yihudaan de'iyaa Beeti-Shemesha giyaa kataman olaa gaketeeedno.

¹² Israa'eeliyaa Asay Yihudaa asaa s'oneedda; Yihudaa Asay ubbay bak'atiide, bare soo bare soo beedda.

¹³ Israa'eeliyaa Kaatii Iyo'aassi Akaaziyaasa na'aa na'aa, Iyo'aassa na'aa, Yihudaa Kaatiyaa Amesiyaasa Beeti-Shemesha kataman omoodeedda. Hewaappe guyyiyaan, Yo'aashi Yersaalame biide, Yersaalame dirssaa gimbbiiyaa, Efireema Penggiyaappe biide, Zooziyaa Penggiyaa gakkanaw de'iyaa oyddu s'eetu wad'aa gideedda, sa'aa laaleedda.

¹⁴ Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaaninne kaatiyaa golliyaa miishshaa minjiyaasan de'iyaa work'k'aa, biraanne shaluwaa ubbaa akkeedda; k'ay waabiyaw oyk'k'etteedda asatuwaakka akkiide, Samaariyaa simmeedda.

¹⁵ Iyo'aassi haneedda harabay, I ootseeddabay, Aa minotetsayenne Yihudaa Kaatiyaa Amesiyaasana I oletteeddabay Israa'eeliyaa Kaatetuwwa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

¹⁶ Iyo'aassi hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeeedda; I Samaariyaa kataman Israa'eeliyaa kaatetuwaanna moogetteedda. Aa sa'aan Aa na'ay Iyorbbaami kaateteedda.

Yihudaa Kaatiyaa Amesiyaasa Hayk'k'uwaa

(2 Od. 25:25-28)

¹⁷ Iyo'akaaza na'ay, Israa'eeliyaa Kaatii Iyo'aassi hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Iyo'aassa na'ay, Yihudaa Kaatii Amesiyaasi tammanne ichcheshu laytsaa de'eedda.

¹⁸ Amesiyaasi haneedda harabay Yihudaa Kaatetuwwa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

¹⁹ Amesiyaasa wod'anaw Asay Yerusaalamen mak'etteedda; yaatina I Laakisha giyaa katamaa bak'ateedda. Shin untuntuu Aa geeduwaa Laakisha katamaa asaa kiittina, Aa yaan wod'eeddino.

²⁰ Aa anhaa paraan c'aani ahiide, Daawita Kataman Yerusaalamen Aa mayza aawotuwaana moogeeddino.

²¹ Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa Asay ubbay tammanne usuppun laytsaa na'aa Oooziyaana Aa aawuwaa Amesiyaasa sa'aan kaateyeedda.

²² Aa aawuu Amesiyaasi hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, I Oooziyaane Eelaata giyaa katamaa zaaretsi kees's'iide, Yihudaan ooratseedda.

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Laa"entso Iyorbbaama

²³ Yo'aasha na'ay, Yihudaa Kaatii Amesiyaasi kaateteedda tammanne ichcheshantso laytsan, Israa'eeliyaa Kaatiyaa Yo'aasha na'ay Iyorbbaami Samaariyaan kaateteedda; I oytamanne itti laytsaa kaateteedda.

²⁴ Iyorbbaami Med'ina Godaa sintsan iitabaa ootseedda; Nabaas'a na'ay Iyorbbaami Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraa ubbaa ootsiyaawaa aggabeenna.

²⁵ Gaate-Hefeeriya Amiiitaaya na'aa timbbitiyaa odiiyaa bare k'ooma Yoonasa baggana Med'ina Goday Israa'eeliyaa S'oossay bare k'aalan haasayeeddawaadan, Hamaata Pinuwaa giyaa saappe doommiide, Mas'iniyaa Abbaa gakkanaaw de'iyaa Israa'eeliyaa zawaaw Yo'aasha na'ay Iyorbbaami s'ooniide zaareedda.

²⁶ Ayaw gooppe, Israa'eelan de'iyaa Asay ubbay ayiliyaa gidina, womaannuwaa gidina, ayaa keeshshaa tuggaa tuggateeddentto, Med'ina Goday be'eedda; untunta maadiyaabay ooninne baawa.

²⁷ Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaa suntsaa saluwaappe garssan d'ayssana yaagibeenna. Hewaa diraw, Med'ina Goday untunta Iyo'aasa na'aa Iyorbbaama baggana ashsheeda.

²⁸ Iyorbbaami haneedda harabay, I ootseeddabay ubbay, I oletteeddawenne Yihudaa bagga gideedda Damask'k'o katamaanne Hamaata katamaa Israa'eeliyaw zaareeddabay Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

²⁹ Iyorbbaami hayk'k'iidde, bare mayza aawotuwaan Israa'eeliyaa kaatetuwaan gakeettedda; Aa sa'aan Aa na'ay Zakkaraasi kaateteedda.

15

Yihudaa Kaatiyaa Oooziyaana

(2 Od. 26:1-23)

¹ Israa'eeliyaa Kaatii Iyorbbaami kaateteedda laatamanne laappuntsa laytsan, Yihudaa Kaatiyaa Amesiyaasa na'ay Oooziyaani kaateteedda.*

² I kaateteedda wode, laytsay aw tammanne usuppuna; I Yerusaalamen ishatamanne laa"u laytsaa kaateteedda. Aa aati suntsay Yikoolo; iza Yerusaalame asaa.

³ Aa aawuu Amesiyaasi ootseeddawaadan, ikka Med'ina Godaa sintsan suurebaa ootseedda.

⁴ Gidooppenne Asay goynniyaa d'ok'k'a sa'aa d'ayisibeenna; he diraw yarshshuwaa yarshshiyaawaanne is'aanaa c'uwaiyaawaa aggabeenna.

⁵ Med'ina Goday Oooziyaana wolk'k'aama Oolluwaa harggiyaan oytseedda; hayk'k'ana gakkanaasikka he harggii Aa yeddibeenna diraw, duma gollen barekka de'eedda. He wode kaatiyaa na'ay Iyo'aataame kaatiyaa gollen de'iide, he biittaa asaa mooddeedda.

⁶ Oooziyaane haneedda harabayne I ootseeddabay ubbay Yihudaa Kaatetuwaaw Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

⁷ Oooziyaane hayk'k'iidde, bare mayzzan gakeettedda; Daawita Kataman bare mayza aawotuwaana moogetteedda. Aa kotan Aa na'ay Yo'aataame kaateteedda.

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Zakkaraasa

⁸ Yihudaa Kaatii Oooziyaane kaateteedda hattamanne hospuntsa laytsan, Iyorbbaama na'ay Zakkaraasi Israa'eeliyaa asaa bolla Samaariyaa kataman kaateteedda; I usuppun aginaa kaateteedda.

⁹ Aa mayza aawotuu ootseeddawaadan, ikka Med'ina Godaa sintsan iitabaa ootseedda; Nabaas'a na'ay Iyorbbaami Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraa ootsiyaawaa aggabeenna.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan, Yaabeesha na'ay Shaaluumi Zakkaraasa bolla mak'etti denddiide, Yibila'aama giyaa saan wod'iide Aa kotan barew kaateteedda.

14:25 Yon. 1:1

* 15:1 **Oooziyaani:** Ibraawetsuwaan Kaatii Oooziyaane ha shemppuwaan Azaariyaa geetettee.

15:7 Isa. 6:1

¹¹ Zakkaraasi haneedda harabayenne I ootseeddabay ubbay Israa'eeliyaa Kaatetuwaa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

¹² Hawaadan haniide, Med'ina Goday Iyuw, «Ne zarii oyddentso yeletaa gakkanaw, Israa'eeliyaa kawutetsaa araatan uttanawaa» yaagiide odeedda k'aalay poletteedda.

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Shaaluuma

¹³ Yihudaa Kaatii Ooziyaane kaateteedda hattamanne udduppuntsa laytsan, Yaabeesha na'ay Shaaluumi kaateteedda; I Samaariyaan itti aginaa kaateteedda.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, Gaade na'ay Minaaheemi Tirs's'a giyaa katamaappe Samaariyaa beedda. Samaariyaan de'iyaa Yaabeesha na'aa Shaaluuma wod'iide Aa kotan barew kaateteedda.

¹⁵ Shaaluumi haneedda harabayenne I mak'etteedda mak'k'uu Israa'eeliyaa Kaatetuwaa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

¹⁶ He wode Minaaheemi Tirs's'a katamaappe denddiide, Tifisaaha giyaa katamaa, katan de'iyaa asaanne katamaa heeraan de'iyaa biittatuwaa ubbaa oleedda. Untuntu barenttu katamaa dirrsaa penggiyaa aw dooyennan is'seedda diraw, Tifisaaha katamaa olettiide bayzeedda; k'ay he kataman de'iyaa shahaara mac'c'a asaa uluwaa ubbaa p'alk'k'i yeggeedda.

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Minaaheema

¹⁷ Yihudaa Kaatii Ooziyaane kaateteedda hattamanne udduppuntsa laytsan, Gaade na'ay Minaaheemi Israa'eeliyaa bolla kaateteedda; I Samaariyaan tammu laytsaa kaateedda.

¹⁸ I Med'ina Godaa sintsan iitabaa ootseedda; Nabaas'a na'ay Iyorbbaami Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraa ootsiyaawaa aggibeenna.

¹⁹ Hewaappe guyyiyaan, Asoore gadiyaa Kaatii Tigilaati-Paleseeri Israa'eeliyaa biittan dooddeedda. Minaaheeme kawutetsan barena minisana malanne maaddana mala, Tigilaati-Paleseeraw hattamanne oyddu sha" a kiilo giraame s'agaraa biraa immeedda.

²⁰ Minaaheemi he miishshaa Israa'eeliyaa asaa wolk'k'an c'igisseedda; Asoore biittaa kaatiyaw Immanaw dure asaa ubbay ittuu ittuu ishatamu s'agaraa biraa peed'eeddino. Hewaadan ootsina, Asoore kaatii Israa'eeliyaa biittaa aggiide, bare gadiyaa simmeedda.

²¹ Minaaheemi haneedda harabayenne I ootseeddabay ubbay Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

²² Minaaheemi hayk'k'iide, bare mayzzan gaketeedda; Aa kotan Aa na'ay Pak'aahi kaateedda.

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Pak'aaha

²³ Yihudaa Kaatii Ooziyaane kaateteedda ishatamantsa laytsan, Minaaheema na'ay Pak'aahi Israa'eeliyaa bolla Samaariyaan kaateteedda; I laa"u laytsaa kaateteedda.

²⁴ Pak'aahi Med'ina Godaa sintsan iitabaa ootseedda; Nabaas'a na'ay Iyorbbaami Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraa ootsiyaawaa aggibeenna.

²⁵ Aa ola gadaawatuwaappe ittuu, Ramaaliyaa na'ay Paak'uha giyaawe Aa bolla mak'ettiide denddeedda. Gala'aade asaappe ishatamu attuma asaa barenana akki biide, Samaariyaa kataman kaatiyaa gollen de'iyaa geessuwaa geleedda. Paak'uhi Pak'aaha Arggoobaarakka Haariyaanakka ittippe wod'iide Aa kotan barew kaateteedda.

²⁶ Pak'aahi haneedda harabayenne I ootseeddabay ubbay Israa'eeliyaa Kaatetuwa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Paak'uha

²⁷ Yihudaa Kaatii Ooziyaane kaateteedda ishatamanne laa'entso laytsan, Ramaaliyaa na'ay Paak'uhi Israa'eeliyaa bolla Samaariyaan kaateteedda; I laatamu laytsaa kaateedda.

²⁸ Paak'uhi Med'ina Godaa sintsan iitabaa ootseedda; Nabaas'a na'ay Iyorbbaami Israa'eeliyaa asaa oosisseedda nagaraa ootsiyaawaa aggibeenna.

²⁹ Israa'eeliyaa Kaatiyaa Paak'uha wodiyaan Asoore Kaatii Tigilaati-Paleseeri yiide ayino, Aabeeli-Beetimaa'ika, Yaanooha, K'edeeshanne Has'oor geetettiyaa katamatuwaa olettiide oyk'k'eedda; k'aykka Gala'aade, Galiilanne Niftaaleema biittatuwaa ubbaa olettiide, asaa Asoore gadiyaa omoodiide afeedda.

³⁰ Ooziyaana na'ay Yo'aataame kaateteedda laatamantsa laytsan, Eelah na'ay Hoshee'i Ramaaliyaa na'aa Paak'uha bolla mak'etti wod'iide Aa sa'aan barew kaateteedda.

³¹ Paak'uhi haneedda harabayenne I ootseeddabay ubbay Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

*Yihudaa Kaatiyaa Iyo'aataama**(2 Od. 27:1-9)*

³² Ramaaliyaa na'ay, Israa'eeliyaa Kaatii Paak'uhi kaateteedda laa'entso laytsan, Yihudaa Kaatiyaa Ooziyaana na'ay Iyo'aataame kaateteedda.

³³ Iyo'aataame kaatetiyyaa wode aw laytsay laatamanne ichchesha; I Yerusaalamen tammanne usuppun laytsaa kaateteedda. Aa aati suntsay Yaruusho; Yaruusha S'aadook'a naatto.

³⁴ Bare aawuu Ooziyaane ootseeddawaadan, Iyo'aataamikka Med'ina Godaa sintsan suurebaa ootseedda.

³⁵ Gidooppenne Asay goynniyaa d'ok'k'a sa'aa d'ayisiibeenna; he diraw yarshshuwaa yarshshiyaawaanne is'aanaa c'uwayiyaawaa aggabeenna. Iyo'aataame Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa geliyaa k'ommo bagga penggiyaa zaaretsiide ootseedda.

³⁶ Iyo'aataame haneedda harabayenne I ootseeddabay ubbay Yihudaa Kaatetuwwa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

³⁷ He wodiyaan Med'ina Goday Sooriyaa Kaatiyaa Raas'iinanne Ramaaliyaa na'aa, Israa'eeliyaa Kaatiyaa Paak'uha Yihudaa biittaa olissanaw doommeedda.

³⁸ Iyo'aataame hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeeedda; bare mayza aawuwaa Daawita Kataman bare mayza aawotuwaana moogetteedda. Aa sa'aan Aa na'ay Akaazi kaateedda.

16*Yihudaa Kaatiyaa Akaaza**(2 Od. 28:1-27)*

¹ Ramaaliyaa na'ay Paak'uhi kaateteedda tammanne laappuntsa laytsan, Iyo'aataama na'ay Akaazi Yihudaan kaateteedda.

² I kaatetiyyaa wode laytsay aw laatama; Yerusaalamen I tammanne usuppun laytsaa kaateteedda. Aa mayza aawuu Daawite suurebaa ootseeddawaadan, Med'ina Godaa bare S'oossaa sintsan I suurebaa ootsiibeenna.

³ I kase de'eedda Israa'eeliyaa kaatetuwwa ogiyaan hametteedda. K'ay Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaa sintsaappe laaggiide kesseedda asatu de'uwwa wogaa, he sheneyiyaawaa k'ulliide, bare yeleedda na'aa adda taman s'uuggiide, eek'aw yarshsheedda.

⁴ Akaazi Asay goynniyaa d'ok'k'a dirawunne, deretuwwa huup'iyaaninne daashsha mitsaa ubbaa garssan yarshshuwaa yarshsheeddanne is'aanaa c'uwayeedda.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, Sooriyaa Kaatii Raas'iininne Ramaaliyaa na'ay, Israa'eeliyaa Kaatii Paak'uhi Yerusaalame olanaw yiide dooddeeddino; shin Akaaza s'oonanaw dand-dayibeykino.

⁶ He wode Sooriyaa Kaatii Raas'iini Eelaata giyaa katamaa zaariide akkiide, Yihudaa asaa laaggiide kesseedda. Yaatina Eedooma asatu Eelaata katamaa yiide, hachche gakkanaw yaan de'iino.

⁷ Hewaa diraw, Akaazi Asoore Kaatiyaa Tigilaati-Paleseeraw kiitaa yeddiide, «Taani ne na'aanne ne k'ooma. Hayyanaa haaya; taana oliyaa Sooriyaa kaatiyaa kushiyaappenne Israa'eeliyaa kaatiyaa kushiyaappe taana ashsha» yaageedda.

⁸ K'ay Akaazi Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaaninne kaatiyaa golliyaa miishshaa minjiyaasan de'iyaa biraanne work'k'aa akkiide, Asoore kaatiyaw immo ootsiide yeddeedda.

⁹ Akaazi geeddawaa Asoore kaatii mayyiide, Damask'k'o katamaa olettide oyk'k'eedda. Asaa omoodiide, K'iira giyaa sa'aa afeedda; Kaatiyaa Raas'iinakka wod'eedda.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Akaazi Asoore Kaatiyaa Tigilaati-Paleseerana gaketanaw Damask'k'o beedda. Damask'k'on de'iyaa yarshshiyaa sa'aa be'iide Aa malatiyaa yarshshiyaa sa'aa kees's'ana mala, he yarshshiyaa sa'aa misliyaanne kees's'iyaa hanotaa k'eesiyaa Ooriyoonaw kiitteedda.

¹¹ Hewaa diraw, Kaatii Akaazi Damask'k'oppe simmiide yaanaw, k'eesiyaa Ooriyooni he leemisuwwa malatiyaa yarshshiyaa sa'aa giigisseedda.

¹² Kaatii Damask'k'oppe simmeedda wode, yarshshiyaa sa'ay oosettiide poletteeddawaa be'i yarshshiyaa saakko shiik'iide,

¹³ bare s'uuggiyaa yarshshuwaanne bare katsaa yarshshuwaa yarshsheedda. K'ay bare ushshaa yarshshuwaa gusseedda; bare ittipetetsaa yarshshuwaa suutsaakka yarshshiyaa sa'aa bolla c'ac'afeedda.

¹⁴ Nahaasiyaa giyaa birataappe ootsiide, Med'ina Godaw dummayi wotseedda yarshshiyaa sa'ay ooratsa yarshshiyaa saappenne Geeshsha Golliyaappe gidduwaan

de'ee. Yaatina Akaazi he ec'a yarshshiyaa sa'aa dentsiide, bare oosisseedda ooratsa yarshshiyaa saappe huup'issa baggana wotseedda.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Akaazi k'eesiyaa Ooriyoona hawaadan yaagiide azazeedda; «Ha wogga ooratsa yarshshiyaa sa'aa wontta s'uuggiyaa yarshshuwaa, omarssi shiishshiyaa katsaa yarshshuwaa, kaatii shiishshiyaa s'uuggiyaa yarshshuwaanne katsaa yarshshuwaa, Asay ubbay shiishshiyaa s'uuggiyaa yarshshuwaa, untuntta katsaa yarshshuwaanne untuntta ushshaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa ootsa. Yenkkoo nahaasiyaappe med'etteedda yarshshiyaa sa'aa taani taw oochchiyaa sa'aa kessana» yaageedda.

¹⁶ K'eesiyaa Ooriyooni Kaatii Akaazi azazeeddawaadan med'd'eedda.

¹⁷ Kaatii Akaazi Geeshsha Golliiyaa giddon go'ettiyaa, nahaasiyaa birataappe med'etteedda gaaretuwaa lochcha birataa k'ans's'iidde, miyyiyaappe diggiide meec'ettiyaa keretuwaa gaaretuwaa bollaappe dentseedda. K'ay Abbaa Saaniyaa, Aa zempisseedda nahaasiyaa booratuwaa misiletuwaa bollaappe dentsiide, shuchchaa baasuwa bolla wotseedda.

¹⁸ Asoore kaatiyaa diraw, Akaazi bare kawutetsaa araataa kase wotsiyaa saappe diggeedda. K'ay aappe kase de'eedda kaatetuwa Med'ina Godaa Geeshsha Golliiyaa geliyaa penggiyaa gorddeedda.

¹⁹ Kaatii Akaazi haneedda harabayenne I ootseeddabay ubbay Yihudaa Kaatetuwa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

²⁰ Akaazi hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeeedda; Daawita Kataman bare mayza aawotuwaana moogetteedda. Aa kotan Aa na'ay Hizk'k'iyaaase kaateteedda.

17

Israa'eeliyaa Kaatiyaa Hossee'a

¹ Yihudaa Kaatii Akaazi kaateteedda tammanne laa'entso laytsan, Elah na'ay Hossee'i Israa'eeliyaa bolla Samaariyaa kataman kaateteedda; I uduppun laytsaa kaateteedda.

² Med'ina Godaa sintsan I iitabaa ootseedda; giddooppene aappe kase de'eedda Israa'eeliyaa kaatetu ootseeddawaa keeshshaa iitaa ootsibeenna.

³ Asoore Kaatii Shalman'e'eeseri yiide, aanana olaa gaketeeedda; Hossee'i s'oonettiide, aw giiraa giireedda.

⁴ Shin amareeda laytsaappe simmina, Kaatii Hossee'i Soo'i giyaa Gibs'e kaatiyaw kiitaa yeddiide, barena maaddana mala oochcheedda. Yaatiide kasewaadan Asoore kaatiyaw giiriyaawaa aggi basheedda. Kaatii Shalman'e'eeseri hewaa sisiide, Aa oytsiidde, k'asho golliiyaa gelisseedda.

Samaariyaa Kunddetsaa (17:5-41)

⁵ Hewaappe guyyiyaan, Asoore kaatii Israa'eeliyaa biittaa ubbaa bolla mayyiide, Samaariyaa katamaa dooddeedda; heezzu laytsaa gatseedda.

⁶ Hossee'i kaateteedda uduppunsa laytsan Asoore kaatii* Samaariyaa katamaa omooddeedda. Israa'eeliyaa asaa akkiide, Asoore gadiyaa afeedda. Hewaappe kaala untunttu hewaa Halaaha kataman, hewaa Meedoonatuwaa katamatuwaan, haratuwaa k'ay Gozaana biittan de'iyaa Haboora Shaafaa matan wotseedda.

⁷ Hawe ubbay haneeddawe, Israa'eeliyaa Asay Med'ina Godaa barenttu S'oossaa bolla, untunttu Gibs'eppe, Gibs'e kaatiyaa kushiyaappe kesseeddawaa bolla nagaraa ootseedda gaasuwaana. K'ay untunttu hara s'oossatoo goynniide,

⁸ Med'ina Goday untunttu sintsaappe laaggiide kesseedda gade asatuu de'eedda de'uwa wogaa kaalleedda gaasuwaana. Hewaa bollakka k'ay Israa'eeliyaa kaatetu doommedda iita wogaa kaalleedda gaasuwaana.

⁹ Israa'eeliyaa Asay Med'ina Godaa barenttu S'oossaa bolla iitabaa geeman ootseed-dino; k'eri guutsa mootsaappe biide, wogga wolk'k'aama katamaa gakkanaw de'iyaa gishuwaan ubbaan barenttu goynniyaa d'ok'k'a sa'aa med'd'eeddino.

¹⁰ K'ay untunttu eek'aa shuchchatuwaanne Asheero giyaa s'oossatti misiletuwaa de-riyaa huup'iyaa ubbaaninne daashsha mitsaa ubbaa garssan esseeddino.

¹¹ K'ayyaka untunttu Med'ina Goday untunttu sintsaappe laaggiide kesseedda gade asatuu ootseeddawaadan, d'ok'k'a sa'aa ubbaan is'aanaa c'uwayeeddino. Untunttu Med'ina Godaa hank'k'etsiyaa iitabaa ootseeddino.

¹² Med'ina Goday untuntntta, «Eek'aw goynnoppite» gi wotsina, untuntnttu eek'aw goynn-needdino.

¹³ Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaanne Yihudaa asaa bare timbbitiyaa odiyaa ubbatuwaa baggananne sas'aani be'iyaa ubbatuwaa baggana, «Hinttena erite! Hinttenttu iita ogiyaappe simmite; taani timbbitiyaa odiyaa ta k'oomatuwaa baggana, hinttenttu aawotuu azazettanaadan immeedda higgayan de'iyaa wogaanne awaayuwaa ubbaa naagite» yaagi wotseedda.

¹⁴ Shin untuntnttu sisennan is'seeddino. Med'ina Godaa barenttu S'oossaa ammanet-tibeenna barenttu aawotuwaadan morggiyaa miniseeddino.

¹⁵ Untuntnttu Aa wogaa, I untuntnttu aawotuwaana c'aak'k'eteedda c'aak'uwaanne Aa seeraa kad'eeddino. Untuntnttu shufuro eek'atoo goynniide, barenttu huup'iyawukka shufuro gideeddino.

Med'ina Goday untuntntta, «Hinttenttu yuushshuwaan de'iyaa dere asatuu ootsiyaawaadan ootsoppite» gi wotsina is's'iide, untuntnttu untuntnttu de'uwaa wogaa kaalleeddino.

¹⁶ Med'ina Godaa barenttu S'oossaa azazuwaa ubbaa aggi aggeeddino. Maraa malatiyaa, laa"u goynniyaa misiletuwaanne Asheero giyaa s'oossatuu misiliyaa med'd'eeddino. Saluwaan de'iyaa s'oolinttiyaa ubbaw goynneeddinonne Ba'aala giyaa eek'aw ootseed-dino.

¹⁷ Untuntnttu barenttu attuma naanaanne mac'c'a naanaa taman s'uuggiide yarshsheed-dino. Kaayiyaawaanne moytilliyaa haasayissiyaawaa doyeeddino. Hewaadan iitabaa ootsanaw barenttu huup'iyaa zal'iidde, Med'ina Godaa hank'k'eteeddino.

¹⁸ Hewaa diraw, Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaa loytisi hank'k'eteedda; untuntntta bare sintsaappe diggeedda. Yihudaa zariyaa s'alalay atteedda.

¹⁹ Shin Yihudaa asatuukka Med'ina Godaa barenttu S'oossaa azazuwaa naagibeykkino; untuntnttu Israa'eeliyaa Asay doommeedda de'uwaa wogaa kaalleeddino.

²⁰ Hewaa gaasuwaan Med'ina Goday Israa'eeliyaa zeretsaa ubbaa aggi basheedda. I untuntnttu tuggayiide, bare sintsaappe diggana gakkanaw, untuntntta bonk'k'iyawanttu kushiyan yeggi basheedda.

²¹ Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaa Daawita zeretsatuwaa kawutetsaappe beni shaak-keedda wode, Israa'eeliyaa Asay Nabaas'a na'aa Iyorbbaama barenttoo kaateyeeddino. Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay Med'ina Godaa kaallennaadan Iyorbbaami diggeedda; I untuntntta wolk'k'aama nagaraa oosisseedda.

²²⁻²³ Med'ina Goday timbbitiyaa odiyaa bare k'oomatuwaa ubbatuwaa baggana kase odi wotseeddawaadan, bare sintsaappe diggana gakkanaw, Israa'eeliyaa Asay Iyorb-baami ootseedda nagaraa ubbaa ootseedda. Hewaa diraw, Israa'eeliyaa Asay barenttu yeletteedda gadiyaappe omoodettiide, Asoore gadiyaa beeddino; untuntnttu hanna gakkanaasikka yaan de'iino.

Asooretuu Israa'eeliyaa Gadiyaan Utteeddino

²⁴ Hewaappe guyyiyaan, Asoore kaatii Baabloone biittan de'iyaa Kuuta, Iiwa, Hamaatanne Safariwayma geetettiyyaa katamatuwaan de'iyaa asaa ahiide Israa'eeliyaa asaa sa'aan Samaariyaa katamatuwaan wotseedda. Untuntnttu he katamatuwaa laattiide, untuntntun de'eeddino.

²⁵ Untuntnttu koyro yaan de'ussaa doommeedda wode, Med'ina Godaw goynnibeeykkino. Hewaa gaasuwaan Med'ina Goday untuntnttu giddo gaammotuwaan yeddeedda; gaammotuunttu untuntnttu giddoppe amareedawantta mentsereetsiide wod'eeddino.

²⁶ Yaatina Asoore kaatiyaa, «Neeni dentsa afaade Samaariyaa katamatuwaan wotseedda Asay he biittaa s'oossaa wogaa erenna. Erennawaa gaasuwaan I untuntntta mentsereetsi wod'iyaa gaammotuwaan untuntnttu bolla yeddeedda» yaagiide odeeddino.

²⁷ Asoore kaatii, «Hinttenttu Samaariyaappe omoodiide aheedda k'eetsuwaappe ittuwaa zaariide, yaa yeddite. I yaan de'iide, he biittaa s'oossaa wogaa untuntntta tamarisso» yaagiide azazeedda.

²⁸ Hewaa diraw, Samaariyaappe omoodiide afeedda k'eetsuwaappe ittuu Beeteelen de'anaw yeedda; Med'ina Godaw goynniyaa wogaa untuntntta tamarisseedda.

²⁹ Gidooppenne Samaariyaa yiide utteedda Asay barew goynniyaa eek'aa misiletuwaa bare de'iyaa sa'aan de'iyaa sa'aan med'd'eedda. Samaariyaa Asay kees's'eedda goynniyaa d'ok'k'a gishuwaan wotseedda.

³⁰ Hewaa maaran Baabloone Asay Sukkoti-Banooba giyaa eek'aa misiletuwaa med'd'eedda. Kuuta Asay Nerggaala giyaa eek'aa misiletuwaa med'd'eedda. Hamaata Asay k'ay Ishiima giyaa eek'aa misiletuwaa med'd'eedda.

³¹ Iiwa Asay Nibihaazanne Tarttaak'a geetettiyaa d'amaashatuwaa misiletuwaaw med'd'eedda. Safariwayma Asay k'ay Adiraameleekanne Anaameleka geetettiyaa barenttu s'oossatoo barenttu naanaa taman s'uuggiide yarshsheedda.

³² Unttuntu Med'ina Godaw yayyeeddino; shin barenttu giddoppe duma duma asaa dooriide, yarshshiyaa d'ok'k'a gishuwaan k'eesatuwaa ootsiide suntseeddino.

³³ Unttuntu Med'ina Godaw yayyeeddino; shin barenttu yeedda biittaa biittaa asaa meeziyaa kaalliide, barenttu s'oossatookka goynneeddino.

³⁴ Unttuntu hachche gakkanaasikka kase barenttu meeziyaadan ootsiino.

Unttuntu tumuppe Med'ina Godaw yayyikkino woy Med'ina Goday Israa'eeliyaa giide suntsedda Yaak'ooba zeretsaw immeedda awaayuwaanne wogaa, higgiaanne azazuwaa naagikkino.

³⁵ Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaana beni c'aak'k'eteedda wode, unttunta hawaadan yaagiide azazeedda; «Hara s'oossatoo goynnoppite; untunttoo gulbbatoppite; untunttoo ootsoppite woy untunttoo yarshshoppite.

³⁶ Shin Gibs'eppe hinttentta bare wolk'k'aama wolk'k'aaninne bare mic'eteedda kushiyan kesseedda Med'ina Godaw ootsite; aw gulbbatite; aw yarshshuwaa yarshshite.

³⁷ Taani Med'ina Goday hinttenttoo s'aafeedda awaayuwaanne wogaa, higgiaanne azazuwaa ubbaa wode naagite; hara s'oossatoo goynnoppite.

³⁸ Taani hinttenana c'aak'k'eteedda c'aak'uwa dogoppite; hara s'oossatookka goynnoppite.

³⁹ Hewaa aggiide, Med'ina Godaw hinttenttu S'oossaw goynnite. Hinttenttu morrkatuwaa ubbaappe hinttentta ashshanawe taana» yaagiide azazeedda.

⁴⁰ Unttuntu aw eeno geennan is's'iide, kase barenttu doyaakka bak'k'i oyk'k'eeddino.

⁴¹ He asatuu Med'ina Godaw yayyiiddeekka, itti baggana barenttu eek'aa misiletoo goynniino. Hachche gakkanaasikka untunttu zeretsay untunttu aawotuu goynniyaawaadan goynniidde de'ee.

Yihudaa Kawutetsaa

18

(18:1–25:30)

Hizk'k'yaasaappe Iyoosiyaasa Gakanaw

(18:1–21:26)

¹ Elah na'ay Hoosee'i Israa'eelan kaateteedda heezzentso laytsan Yihudaa Kaatiyaa Akaaza na'ay Hizk'k'yaase kaateteedda.

² I kaatetiyya wode laysay aw laatamanne ichchesha; Yerusaalamen I laatamanne udduppun laysaa kaateteedda. Aa aati suntsay Abii geetettee; Iza Zakkaraasa naatto.

³ Aa mayza aawuwaa Daawite ootseeddawaadan, Hizk'k'yaasikka Med'ina Godaa sintsan suurebaa ootseedda.

⁴ Asay goynniyaa d'ok'k'a sa'aa I diggeedda. Eek'aa tuussatuwaa mentsereetseedda. Asheero giyyaa s'oossatti misiliyaa k'ans's'i oleedda. K'ay Muse nahaasiyaappe med'd'eedda shooshshaakka mentsereetseedda. Ayaw gooppe, he wodii gakkanawukka Israa'eeliyaa Asay aw is'aanaa c'uwaiidde takkeedda. He shooshshaa suntsay Nehushttaana.

⁵ Hizk'k'yaase Med'ina Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa ammaneedda; Yihudaa kaatetuwaaw ubbaa gidдон Aa mala kaatii aappe kase gidina, aappe guyye gidina beettibeenna.

⁶ Ayaw gooppe, Med'ina Godaw I amaneteedda; Med'ina Godaa kaalliyaawaa ag-gibeenna; Med'ina Goday Musa azazeedda azazuwaa naageedda.

⁷ Med'ina Goday aanana ittippe gideedda; yaatina I ootsiyaabay ubbay aw injjeteedda. I Asoore kaatiyaa bolla makkaleedda; aw moodettenaan is's'eedda.

⁸ I Piliss's'eema asaana oleteedda; k'eri guutsa mootsaappe biide, wogga wolk'k'aama katamaa gakkanaw, Gaazaakka Aa yuushshuwaan de'iyaa biittatuukka attenan untunttu de'iyaa sa'aa ubbaa s'ooneedda.

⁹ Kaatii Hizk'k'yaase kaateteedda oyddentso laytsan, Elah na'ay Israa'eeliyaa Kaatii Hoshee'i kaateteedda laappuntsa laytsan, Asoore Kaatii Salman'eeseeri Israa'eeliyaa bolla metuwaaw gatsanaw dooddeedda; Samaariyaa katamaakka dooddeedda.

¹⁰ Heezzentso laytsi Sooriyaa Asay Samaariyaa katamaa s'ooneedda. Yaatina Hizk'k'yaase kaateteedda usuppuntsa laytsan, Israa'eeliyaa kaatii Hosee'i kaateteedda udduppuntsa laytsan, Samaariyaa katamay s'oonetteedda.

¹¹ Asoore kaatii Israa'eeliyaa asaa Asoore gadiyaa afeedda. Hewaappe kaala untunttu hewaa Halaaha kataman, hewaa Meedoonatuwaa kataman, haratuwaa k'ay Gozaana biittan de'iyaa Habooraa Shaafaa ellekka wotseedda.

¹² Hawe haneeddawe untunttu Med'ina Godaw barenttu S'oossaw azazettenan is's'iide, Med'ina Godaa k'aalaa c'aak'uwaa, Med'ina Godaa k'oomey Muse azazeedda azazuwaa ubbaa mentseedda gaasuwaana. Untunttu Aa azazuwaa sisanawukka azazettanawukka koyibeeykkino.

Asooretuu Yerusaalame Olanaw Naasseeddino

(2 Od. 32:1-19; Isa. 36:1-22)

¹³ Kaatii Hizk'kiyaase kaateedda tammanne oyddentso laytsan, Asoore Kaatii Sanaakireebe gimbbettu utteedda Yihudaa katamatuwaa ubbaa olettide oyk'keedda.

¹⁴ Yaatina Yihudaa Kaatii Hizk'kiyaase Laakisha kataman de'iyaa Asoore Kaatiyaa Sanaakireemaw kiitaa yeddiide, «Taani bayzzaad. Hayyanaa ta biittaa yeddaade kesa. Neeni taana oochcheeddawaa ayaanne ta immana» yaageedda.

Asoore kaatii Yihudaa Kaatiyaa Hizk'kiyaasa, «Neeni tammu sha'a kiilo giraame biraanne itti sha'a kiilo giraame work'k'aa taw yedda» yaageedda.

¹⁵ Hizk'kiyaase Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaaninne kaatiyaa golliyaa miishshaa minjiyaasan de'eedda biraa ubbaa aw yeddeedda.

¹⁶ He wode Yihudaa Kaatii Hizk'kiyaase Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa peng-giyaa sank'k'atuwaa mayyi utteedda work'k'aanne k'ay I bare huup'iyaw he pengge k'osiletsatuwaa mayzzi wotseedda work'k'aa pok'ki k'aariide, Asoore kaatiyaw yeddeedda.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, Asoore kaatii heezzu olaa gadaawatuwaa c'ora olanchchatuwaana Laakisha giyaa katamaappe Kaatiyaa Hizk'kiyaasakko Yerusaalame yeddeedda. Untunttu biide, Yerusaalame gakeeddo; Mayuwaa Mee'c'iyawaa Gade afiyaa ogiyaappe k'ommo baggana de'iyaa, dagatteedda haatsay goggiyaa shiik'eedda haatsaa miyiyaan ek'keeddino.

¹⁸ Yaatiide untunttu kaatiyaa s'eeseeddino. Hilk'kiyaa na'ay kaatiyaa gollen aawotiyaa Eliyaak'iime, waanna s'aafii Sheebininne Asaafa na'ay taarikiyaa s'aafiyaa Yo'aahi aakko kare keseeddino.

¹⁹ Asooretuu gadaaway untunttu, «Hizk'kiyaasaw hawaadan yaagiide odite; «Asoore kaatii, wolk'k'aamay neena hawaadan yaagee; Neeni hawaa keena ayan ammanettaad?»

²⁰ Neeni c'oo mela, «Olaa olettanaw taw aad'd'eeda erayenne wolk'k'ayenne de'ee» yaa-gaasa. Shin neeni oonan ammanettaade ta bolla hawaa makkalaadii?

²¹ Neeni Gibbs'e kaatiyaa maaddana gaade k'oppeeddawaa gidooppe, me'eedda mak'k'aa gatiman guufetiyyaa asaa mala. Ayaw gooppe, gatimay me'ina, pinc'c'uu kushiyyaa c'addeenne maduns's'isee. Gibbs'e Kaatii barenan ammanettiyyaa asaa ubbaw hewaa mala.

²² «Shin neeni taw, «Nuuni Med'ina Godan nu S'oossan ammanetteetto: yaagoooppe, Hizk'kiyaase Yihudaa asaanne Yerusaalame asaa, «Hintte Yerusaalamen de'iyaa yarshshiyaa sa'aan goynnaw koshshe» giide, aw goynniyyaa d'ok'k'a sa'atuwaanne yarshshuwaa sa'aa diggeedda S'oossaa I gidennee?

²³ «Ane ha'i haaya! Ta godaa Asoore kaatiyaanna naasetta. Neeni togganaw dand-dayiyaa, gidiyaa asaa demmooppe, laa'u sha'a paratuwaa taani new immana.

²⁴ Neeni Gibbs'etu paraa asatuwaana paraa gaaretuwaa taw yeddana gaade ammanoop-penne, ta godaa olanchchatuu kaappatuwaappe itti laafiyaawaakka zaaranaw dand-dayakka.

²⁵ Hewaa bollakka k'ay, taani ha'i tumu Med'ina Godaa azazuu baynnan ha biittaa d'ayssanaw kessaaditaa? Med'ina Goday bare huup'iyaw taana, neerekka, he biittaa baade, olaade bayzza yaagiide odeedda yaagee yaagite» yaageedda.

²⁶ Hewaappe guyyiyaan, Hilk'kiyaa na'ay Eliyaak'iime, Sheebininne Yo'aahi Asooretuu gadaawaa hawaadan yaageeddino; «Nuuni birshshetsaa eriyaa diraw, hayyanaa neeni nuw ne k'oomatoo Sooriyaa k'aalan oda. Dirssaa gimbbiyaa huup'iyaan de'iyaa Asay sisenna mala, Ibraawetso k'aalan nuw odoppa» yaageeddino.

²⁷ Shin gadaaway zaaretsiide, «Ha k'aalatuwaa taani hinttewunne hinttenttu godaa s'alalaw odanaw taana ta goday kiitteeddeeyye? Hinttenttunna ittippe barenttu shi'aa maanawunne barenttu sheeshshaa ushanaw de'iyaa, ha dirssaa gimbbiyaa bolla utteedda asaana ubbaw odanaassa gidenneeyye?» yaageedda.

²⁸ Hewaappe guyyiyaan, Asooretuu gadaaway dendi ek'kiide, bare k'aalaa d'ok'ku ootsiide, Ibraawetso k'aalan hawaadan yaageedda; «Asoore kaatii wolk'k'aamay hinttentta giyaawaa sisite!

²⁹ Kaatii hinttentta hawaadan yaagee; «Hizk'kiyaasi hinttentta c'immoppe; ayaw gooppe, I hinttentta ta kushiyaappe wotsi akkanaw danddayenna.

³⁰ I hinttentta, Med'ina Goday tuma nuuna ashshanawaa; ha katamaykka Asoore kaatiyaa kushiyan gelenna» yaagiide hinttentta Med'ina Godan ammansoppo» yaagee.

³¹ «Ee, hinttenttu Hizk'k'yaase odiyaawaa sisoppite. Asoore kaatii hinttentta, «Taananna sigettite; haa taakko kesite. Yaatooppe hinttenttu ubbaykka hinttenttu woyniyaa teeraappenne hinttenttu balasiyaa teeraappe miishshana; hinttenttu bookkeedda ollaappekka haatsaa ushishshana.

³² Hewaappe guyyiyaan, taani yaade, hinttentta hinttenttu biittaa malatiyaa gadiyaa akkaade afana. He biittay katsayenne woyniyaa eessaa ukitsayenne woyniyaa ataakilttii kumeedda biittaa; wogarayenne matsaa eessayenne kumeedda biittaa. Hinttenttu taw azazettoppe, pas'a de'ana; hayk'k'ikkita, yaagee.

«Hizk'k'yaase hinttentta, «Med'ina Goday nuuna ashshana» yaagiide c'immiyaawaa sisoppite.

³³ Ayihuda gidenna asaa s'oossatuwaappe bare biittaa Asoore kaatiyaa kushiyaappe ashsheeda s'oossi de'iyye?

³⁴ Hamaata s'oossatuunne Arifaade s'oossatuu hak'an de'iinoo? Safariwayma, Henaar'anne Iiwa s'oossatuu hak'an de'iinoo? Unttuntu Samaariyaa ta kushiyaappe wotsi akkeeddino?

³⁵ Ha biittatuwaa s'oossatuwaa ubbaa gidдон bare biittaa ta kushiyaappe ayaa s'oossi ashsheedawaa shin, Med'ina Goday Yersaalame ta kushiyaappe ashshanee?» yaageedda.

³⁶ Shin Asay itti k'aalanne aw wurissenaa c'o'u geedda. Ayaw gooppe, kaatii untunta, «Aw ayinne zaariide odoppite» yaagi wotseedda.

³⁷ Hewaappe guyyiyaan, Hilk'k'iyaa na'ay kaatiyaa gollen aawotiyaa Eliyaak'iime, waanna s'aafii Sheebininne taarikiyaa s'aafii Asaafa na'ay Yo'aahi barenttu mayuwaa peed'iide, Hizk'k'yaasakko beeddino; Asooretuu gadaaway geeddawaa ubbaa aw odeeddino.

19

Kaatii Hizk'k'yaase Isiyaasa Zoriyaa Oochcheedda (Isa. 37:1-7)

¹ Kaatii Hizk'k'yaase hewaa siseedda wode, bare mayuwaa peed'iide waaruwaa mayyiide, Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa geleeedda.

² Kaatiyaa gollen aawotiyaa Eliyaak'iime, waanna s'aafii Sheebininne kaaletsiyaa k'eesatuu waaruwaa mayyiide, Amoos'a na'aa timbbitiyaa odiyaa Isiyaasakko baana mala kiitteedda.

³ Unttuntu Isiyaasakko biide, «Hizk'k'yaase hawaadan yaagee; «Hachchi gallassay meto gallassaa, seera gallassanne yeella gallassaa. Hewekka na'ai yelettanaw wodii gakkina, bannikkaade yelanaw mishiratiw wolk'k'ay d'ayiyaawaa mala.

⁴ De'uwaa Med'ina Godaa shek'k'anaadan, Aa goday, Asoore kaatii, kiitteedda gadaawaa k'aalaa ubbaa Med'ina Goday, ne S'oossay sisennan aggena. K'ay Med'ina Goday, ne S'oossay he siseedda boriyaa k'aalaa gaasuwan Aa murennan aggena. Hewaa diraw, nu asaa gidдон palahi attanawantoo woosaa! yaagee» yaageeddino.

⁵ Kaatiyaa Hizk'k'yaasa k'oomatuu Isiyaasakko yeedda wode,

⁶ Isiyaasi untunta hawaadan yaageedda; «Hinttenttu godaw hawaadan yaagiide odite; «Med'ina Goday neena, «Asoore kaatiyaa k'oomatuu taana shek'ishshin, neeni siseedda shek'k'aa k'aalaw yayyoppa.

⁷ Be'a, oduwaa sisiide, I bare gadiyaa simmana mala, taani Aa gidдон iita ayaanaa wotsana. Yaataade I bare gadiyaa biide, yaan mashshaan hayk'k'anaadan taani Aa ootsana» yaagee, yaagite» yaageedda.

Asooratuu Hara Naasiyaa Naasseeddino (Isa. 37:8-20)

⁸ Asoore kaatii Laakisha katamaappe denddiide bi kichcheeddawaa Asooretuu gadaaway sisiide, guyye simmeedda. Kaatii Liibina kataman olettiyaawaa demmeedda.

⁹ Kaatii Sanaakireeme, «Top'p'iyaa Kaatii Tirihaak'i neena olanaw yeedda» yaagiyaa oduwaa siseedda. Hizk'k'yaasaw hawaadan yaagiide kiitteedda;

¹⁰ «Yihudaa Kaatiyaa Hizk'k'yaasaa, neeni ammanettiyya S'oossay neena, «Yersaalame Asoore kaatiyaa kushiyan gelenna» yaagiide c'immoppo.

¹¹ Be'a, Asoore kaatetuu biittatuwaa ubbaa mule d'ayssiide, unttuntu ootseeddawaa neeni sisaadda. Yaatina neeni attay?

¹² Beni ta mayza aawotuu bayzeedda biittatuwaa s'oossatuu, hewantunne Gozana, Kaaraanenne Res'eefa biittatuwaa s'oossatuunne Talassaraan de'iyaa Edene asaa s'oossatuu he biittatuwaa bashshaappe ashsheeddino?

¹³ Hamaata kaatii, Arifaade kaatii, Safariwayma kaatii, Henaar'a kaatiinne Iiwa kaatii hak'an de'iino?» yaagiide kiitteedda.

¹⁴ Hizk'k'iyaaase dabddaabbiyaa akkiyeedda asatuwaappe akkiide nabbabeedda. Dabddaabbiyaa Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa akki afide, Med'ina Godaa sintsan mic'ceedda.

¹⁵ Yaatiide Med'ina Godaa hawaadan yaagiide woosseedda; «Abeet Med'ina Godaw, kiruubetuwaappe gidduwaan uttiyaa Israa'eeliyaa S'oossaw, sa'aa kawutetsatuu ubbaa bolla ne s'alalay S'oossaa. Saluwaanne sa'aa neeni med'd'aadda.

¹⁶ Abeet Med'ina Godaw, ne haytsa haa yeggaade sisa. Abeet Med'ina Godaw, ne ayfiyaa pokaade s'eella. Neena, de'uwaa S'oossaa shek'k'anaw Sanaakireeme kiiteedda k'aalaa sisa.

¹⁷ Abeet Med'ina Godaw, Asoore biittaa kaatetuu kawutetsatuwaanne untunttu biittaa bayzzeeddawe ee tuma.

¹⁸ Untunttu s'oossatuwaa taman s'uuggi d'aysseeddino; ayaw gooppe, untunttu s'oossatuu wonikka asaa kushii massiide kesseedda mitsaanne shuchchaanne gidiyaa diraw, tumu s'oossatuwaa gidikino; hewaa diraw, untunttu untunttu d'aysseeddino.

¹⁹ Abeet Med'ina Godaw, ne s'alalay S'oossaa gidiaawaa sa'aa kawutetsatuu ubbay erana mala, ha"i simmi, Med'ina Godaw, nu S'oossaw, neeni nuuna Aa kushiyaappe wotsa akka!» yaagiide woosseedda.

*Isiyaasi Kaatiyaw Yeddeedda Kiitaa
(Isa. 37:21-38)*

²⁰ Hewaappe guyyiyaan, Amoos'a na'ay Isiyaasi Hizk'k'iyasaw hawaadan yaagiide kiiteedda; «Med'ina Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Neeni Asoore Kaatiyaa Sanaakireema gaasuwaan taana woosseedda woosaa sisaad. yaagee.

²¹ Med'ina Goday Sanaakireebawaa hawaadan yaagiide haasayee;

«S'iyoonen de'iyaa wodoratta neena kad'aw;

Yerusaalame wodoratta bare huup'iyaa k'aatsaadde,
neena k'osaw.

²² «Neeni shek'k'eeddawenne
toochcheeddawe oonee?

Neeni izi bollan ne k'aalaa

d'ok'k'u ootsaade haasayaaddii?

K'ay otoruwaan oona

d'ok'k'u gaade s'eellaadii?

Hewaa neeni ootseeddawe ta bollana,

Israa'eeliyaa Geeshsha bollana gidennee!

²³ Neeni kiiteedda asatuwaa baggana,

Med'ina Godaa shek'k'aadda.

K'ay hawaadan yaagaadda;

«Taani taw de'iyaa c'ora paraa gaaretuwaan

d'ok'k'a deretuwaa huup'iyaa,

Liibaanoosa Deriyaa kiikiyaa kessaad.

Ubbaappe aduk'k'iyaa zigatuwaanne,

ubbaappe lo"iyaa s'idetuwaa k'ans's'aad.

Taani aw wurssetsa gas'anne

lo"o wora gakkad.

²⁴ Taani allaga biittatuunne haatsaa ollatuwaa bookkaade,

haatsaa untunttuppe ushaad.

Gibs'e biittan goggiyaa haatsaa ubbaa

taani ta gediyyaa gomppan yed'd'aade melissaad» yaagaadda.

²⁵ «Daro wodiyaappe kase neeni

gimbbetteedda katamatuwaa k'ok'k'ofaade,

Shuchchaa keelaa kessana mala,

taani k'ofaa k'achcha wotseeddawaa neeni erabeykkii?

Taani ha"i poliyaa halchchotuwa

beni halchcha wotsaad.

²⁶ Hewaa diraw, untunttu asaw wolk'k'ay is's'ina,

Untunttu kawusheeddinonne yeellateeddino.

Untunttu gade maataa mala;

goshshan doliyaa c'arshshaa mala.

Unttuntu golliyaa huup'iyaaan mokkiyaa sharafaadaaninne
ka"ennan de'ishshin, leegii meedda katsaadan haneeddino.

²⁷ «Shin neeni uttiyaasaa,
kesiyaasaa, geliyaasaanne
ta bolla neeni hank'k'etteedda hank'k'uwwa taani eray.

²⁸ Neeni ta bolla hank'k'etteedda dirawunne,
ne otoruwaakka taani siseedda diraw,
Taani ne siid'iyaaan ta dafuwaa aatsana;
ne doonaankka ta bis'aalaa barssana.

Yaataade ne yeedda ogiyaanna taani neena guyye zaarana
yaagee» yaageedda.

²⁹ Hewaappe guyyiyaan, Isiyaasi Kaatiyaa Hizk'k'iyaasa hawaadan yaageedda; «Hawe polettanaw new malaatay hawaa: Ha laytsi hinttenttu zerennan doliyaa katsaa maana; laytsi k'ay ha laytsi mokkeeddawaa azabbaa maana. Shin kaala laytsi hinttenttu hinttenttu huup'iyaw zeritenne k'oyc'c'ite; woyniyaa turaakka tokkitenne Aa teeraa miite.

³⁰ Yihudaa asaa atetsatuu s'ap'uwaa duge yeeddiide, bollan ayfiyaa ayfiyaa mitsaa mala gidana.

³¹ Ayaw gooppe, wuriidde atteedawanttu Yerusaalameppe, palaheeddawanttukka S'iyooneppe kessana. Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Godaa mishuu hewaa ootsiide polana.

³² «Hewaa diraw, Asoore kawuwaa Med'ina Goday hawaadan yaagee; «Asoore kaatii ha katamaa gelenna; woy hawaan bare wonddaafiyaan dukkenna. I bare gondadal- liyaa oyk'k'iide, ha katamaa sintsa aad'd'enna; woy k'ay katamaa yuushshuwaa biittaa dooriyaan direnna.

³³ Asoore kaatii bare yeedda ogiyaanna guyye simmana; I ha katamaa gelenna. Taani Med'ina Goday hawaa odaaddi.

³⁴ Taani ta bonchuwaa dirawunne ta k'oomaa Daawita diraw, ha katamaa boshisse- naan ashsha akkana» yaagee» yaageedda.

³⁵ He gallassi k'amma Med'ina Godaa kiitanchchay kesiide, Asoore Asay dunkkaaneedda sa'aan itti s'eetanne hospun tammanne ichcheshu sha"attuma asaa wod'eedda. Yaatina Asay wantta denddiide be'iyaa wode, hayk'k'eedda asaa anhay hewaan kumeedda.

³⁶ Hewaa diraw, Asoore Kaatii Sanaakireeme denddiide, guyye simmi biide, Nanawe kataman utteedda.

³⁷ Itti gallassi Sanaakireeme bare s'oossaa Nisirooka Eek'aa Gollen goynniidde de'ishshin, Aa naanay Adiraameleekinne Sar'ees'eri mashshaan Aa wod'eeddino. Araaraate giyaa gadiyaa bak'atteedino. Aa na'ay Asaarihi-Hadon Aa sa'aan kawuteedda.

20

Kaatii Hizk'k'iyaase Harggiide Pas'eedda

(2 Od. 32:24-26; Isa. 38:1-8, 21-22)

¹ He wode Kaatii Hizk'k'iyaase harggiide, hayana mateedda. Yaan de'ishshin Amoos'a na'ay timbbitiyaa odiyaa Isiyaasi aakko biide, «Med'ina Goday neena, «Neeni hayk'k'aasappe attina pas'akka; hewaa diraw, ne golliyaa giigissa» yaagee» yaageedda.

² Hizk'k'iyaase godaakko simmi gisiide, Med'ina Godaa woossiide,

³ «Abeet Med'ina Godaw, taani ne sintsan tumatetsaaninne kumentsaa wozanaan hamet- teeddawaanne k'ay neena nashchchiyaawaa ootseeddawaa taw neeni hassayana mala, taani neena woossay» yaagiide woosseedda. Hizk'k'iyaase loytsi seeletiide yeekkeedda.

⁴ Isiyaasi kaatiyaa sintsaappe kesseedda; kaatiyaa golliyaa dabaabaappe aad'd'iide bi kichchennan de'ishshin, Med'ina Godaa k'aalay hawaadan yaagiidde, aakko yeedda,

⁵ «Guyye simmaade baade ta asaa kaaletsiyaa Hizk'k'iyaasaw hawaadan yaagaadde oda; «Med'ina Goday, ne mayza aawuwaa Daawita S'oossay hawaadan yaagee: «Taani ne woosaa sisaad; ne afotsaakka be'aaddi. Taani neena patsana; heezzu gallasaappe guyyiyaan, neeni pude Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa baana.

⁶ Ne laytsaa bolla taani new tammanne ichcheshu laytsaa gujjana. Taani neenanne ha katamaanne Asoore biittaa kaatiyaa kushiyaappe ashshana. Taani ta bonchuwaa dirawunne ta k'oomaa Daawita diraw, ha katamaw olettaade ashshana» yaagee» yaaga» yaageedda.

⁷ Hewaappe guyyiyaan Isiyaasi, «Balasiyaa teeraa daas's'iide, Aa gaafuwaa bolla wotsite. Yaatooppe I pas'anawaa» yaageedda.

⁸ Hizk'k'iyaaase Isiyyaasa, «Med'ina Goday taana patsanawoonne taani heezzentso gallassi Med'ina Godaa Geeshsha Golliyya pude baanawoo malaatay ayee?» yaagiide oochcheedda.

⁹ Isiyaasi, «Med'ina Goday bare geedda k'aalaa polanaw new Med'inaa Goday malaataa immana. Simmi neeni hawaappe hak'awaa dooray? Hawe kuway tammu tangguwaa siintsaw baanawaa doorayiyye, tammu tangguwaa hawaappe guyye simmanaa dooray?» yaagiide oochcheedda.

¹⁰ Yaatina Hizk'k'iyaaase Aa, «Kuway siintsaw baanawe metenna; hewaappe kuway guyye simmanaadan kiiteta» yaageedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, timbbitiyaa odiyaa Isiyaasi Med'ina Godaa woosseedda; Med'ina Goday Kaatii Akaazi gimbbissiide detsatuwaa kuwayeedda kuwaa tammu detsatuwaa he saappe guyye zaareedda.

Baablooneppe Kiitettiide Yeedda Asatuwaa
(Isa. 39:1-8)

¹² He wode Baladaana na'ay, Baabloone Kaatii, Marodaaki Baladaani Hizk'k'iyaaase harggeeddawaa siseedda diraw, dabddaabbiyaanne imotaa Hizk'k'iyaaasaw yeddeedda.

¹³ Hizk'k'iyaaase kiitettiide yeedda asatuwaa mokkeedda. Yaatiide bare miishshaa minjiiyaa gollen de'iyaa biraa, work'k'aa, sawuwaa, al'o zayitiyaa, bare olaa miishshaanne bare miishshaa minjiiyaa gollen de'iyawaa ubbaa untuntta besseedda. Bare son woy bare kawutetsaa gidдон de'iyawaa ubbaappe Hizk'k'iyaaase untuntta bessenaan aggeedabay ayaynne baawa.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, timbbitiyaa odiyaa Isiyaasi Kaatiyaa Hizk'k'iyaaasakko yiide, «Ha asatuu waageeddino? Untunttu hak'appe yeeddino?» yaagiide oochcheedda.

Hizk'k'iyaaase, «Untunttu taakko haakko gadiyaappe, Baablooneppe yeeddino» yaageedda.

¹⁵ Isiyaasi k'aykka, «Untunttu ne son ayaa ayaa be'eeddino?» yaageedda.

Hizk'k'iyaaase, «Untunttu ta son de'iyaa ubbabaa be'eeddino; ta miishshaa minjiiyaa gollen de'iyabaappe taani untuntta bessabeennabay ayaynne baawa» yaageedda.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, Isiyaasi Hizk'k'iyaaasa, «Med'ina Goday giyaawaa sisa.

¹⁷ Med'inaa Goday hawaadan yaagee: «Ne kaatiyaa gollen de'iyabay ubbabaynne ne mayza aawotuu hachche gakkanaw shiishsheeddabay ubbabay mule omoodettiide, Baabloone gadiyaa baana gallassatuu yaana; aappe ayaynne attena.

¹⁸ K'ay new yelettanawaa, ne ashonne suutsanne gidiyaa ne attuma zaratuwaappekka omoodettiide baana; Baabloone kaatiyaa gollen goyretiide ootsana» yaagee» yaageedda.

¹⁹ Hizk'k'iyaaase zaariide, «Neeeni odeedda Med'ina Godaa k'aalay lo'a» yaageedda. Ayaw gooppe, Hizk'k'iyaaase, «Taani de'eedda laytsan saruunne woppay de'anawaa gidennee» yaagiide k'oppeedda.

Hizk'k'iyaaasa Hayk'kuwaa
(2 Od. 32:32-33)

²⁰ Hizk'k'iyaaase haneedda harabay, Aa minotetsaynne haatsaa zeeriide, biittaa gid-duwaanna waaruwaan katamaa I gelisseeddabay Yihudaa Kaatetuwaa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

²¹ Hizk'k'iyaaase hayk'kiidde, bare mayzzan gaketeedda; Aa koshiyan Aa na'ay Minaase kaateteedda.

21

Yihudaa Kaatiyaa Minaasa
(2 Od. 33:1-20)

¹ Minaase kaatetiyya wode laytsay aw tammanne laa"aa; I Yersaalamen ishatamanne ichcheshu laytsaa kaateteedda. Aa aati suntsay Hefis's'iibo.

² Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaa siintaappe laaggiide kesseedda asatuwaa de'uwwa wogaa, he sheneyiyaawaa k'ulliide, Minaase Med'ina Godaa siintan iitabaa ootseedda.

³ Aa aawuu Hizk'k'iyaaase laaleedda, goynniyaa d'ok'k'a sa'aa I zaaretsiide kees's'eedda; Israa'eeliyaa Kaatii Akaabi ootseeddawaadan, Ba'aala giyyaa s'oossaw yarshshiyaa sa'atuwaanne Asheero giyyaa s'oossatti misiletuwaa med'deedda. K'ay saluwaa s'oolintetoo ubbawukka goynneeddanne untunttoo ootseedda.

⁴ Med'ina Goday kase, «Taani ta suntsaa Yersaalamen s'eesissana» yaagi wotseedda Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaan hara s'oossatoo yarshshiyaa sa'aa giigisseedda.

⁵ Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa laa"u dabaabatuwaan saluwaa s'oolinttetoo ubbaw yarshshiyaa sa'aa giigisseedda.

⁶ Bare yeleedda na'aa taman s'uuggiide yarshsheedda. I bare huup'iyawukka bitiyaawaanne muruniyaawaa gidiide, shareechchotuwaanne moytilliyaa haasayis-siyaawantta zoriyaa oochcheedda. Med'ina Godaa sintsan daro iitabaa ootsiidde, Aa hank'ketseedda.

⁷ Asheero giyaa s'oossatti misiliyaa, masetti kesseeddawaa ahiide, Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa gidдон esseedda. He Geeshsha Gollii, Med'ina Goday Daawitanne Aa na'aa Solomona, «Israa'eeliyaa zariyaa ubbaa giddoppe taani dooreedda ha Geeshsha Golliyaaninne Yerusaalamen taani ta suntsaa med'inaw s'eesissana.

⁸ Israa'eeliyaa asaa taani azazeedda azazuwaa ubbaanne ta k'oomay Muse untunttoo immeedda higgiiyaa ubbaa naagiide ootsooppe, taani untunttu mayza aawaatoo immeedda gadiyaappe untuntta dentsaade toyilaykke» yaageedda.

⁹ Shin Asay sisennan is'seedda. Med'ina Godaa Israa'eeliyaa asaa sintsaappe d'aysseedda gade asaawaappekka aad'd'iyaa iitaa ootsana mala, Minaase untuntta balet-seedda.

¹⁰ Med'ina Goday timbbitiyaa odiyaa bare k'oomatuwaa baggana hawaadan yaageedda;

¹¹ «Yihudaa Kaatii Minaase ha tuna kiitaa ootseedda; bareppe kase de'eedda Amoores asaa ubbaa nagaraappekka aad'd'iyaa iitaa ootseedda; Yihudaa asaa bare med'd'eedda eek'aa misiliyaw goynnissiide, nagaraa oosisseedda. I hewaa ootseedda diraw,

¹² taani Med'ina Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagay; «Sisiyaa asaa ubbaa haytsaw iitiyaa bashshaa taani Yerusaalame bollanne Yihudaa bolla ahana hanay.

¹³ Taani Samaariyaa bolla goochcheedda wodoruwaa, Yerusaalame bolla goochchana; Akaaba soy asaa bolla yeddeedda tumbbiyaakka, Yerusaalame bolla yeddana. Itti Asay keriyaa k'uc'c'i guufantsiide melissiyaawaadan, taani Yerusaalame k'uc'c'aade gufantsana.

¹⁴ Ta laatatuwaappe atteeddawantta taani olana; taani untunttu untunttu morkkatuwaa kushiyan aatsaade immana. Untunttu morkketuu ubbay untunttu oyk'kananne bonk'kana.

¹⁵ Untunttu mayza aawotuu Gibs'eppes kesodeppe doommi, hachche gakkanaw, untunttu ta sintsan iitabaa ootseedda dirawunne taana hank'ketseedda diraw, taani hawaadan ootsana yaagay» yaageedda.

¹⁶ Minaase Yihudaa asaa Med'ina Godaa sintsan nagaraa oosisseeddawaa bollakka gujiide, s'illo asaa wod'eedda; Yerusaalamen ha gas'aappe ya gas'aa gakkanaw, suutsaa kuntseedda.

¹⁷ Minaase haneedda harabay, I ootseeddabay ubbayne I ootseedda nagaraabay Yihudaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

¹⁸ Minaase hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda; yaatiide bare golliyaa matan de'iyaa Uuza Ataakilttiyaa sa'aa giyaa sa'aan moogetteedda. Aa kotan Aa na'ay Amooone kaateedda.

Yihudaa Kaatiyaa Amooone (2 Od. 33:21-25)

¹⁹ Amooone kaatetiyaawode, laytsay aw laatamanne laa"aa; I Yerusaalamen laa"u laytsaa kaateteedda. Aa daay suntsay Mashulemeeto; iza Yaas'iba kataman de'iyaa Haruus'a naatto.

²⁰ Aa aawuu Minaase ootseeddawaadan, Amoonikka Med'ina Godaa sintsan iitabaa ootseedda.

²¹ I bare aawuu hametteedda ogiyaan ubbaan hametteedda; bare aawuu ootseedda eek'atoo ikka ootseeddanne untunttoo goynnneedda.

²² Med'ina Godaa, bare mayza aawotuwwaa Med'ina Godaa aggi basheedda; Med'ina Godaa ogiyaankka I hamettibeenna.

²³ Amooone oosanchchatuu Aa bolla mak'ettiide, Aa kaatiyaa gollen Aa wod'eeddino.

²⁴ Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa asatuu Kaatiyaa Amooone bolla mak'etteedda ubbatuwaa wod'eeddino. Amooone kotan Aa na'aa Yoosiyaasa kaateyeeddino.

²⁵ Amooone haneedda harabayne I ootseeddabay ubbay Yihudaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

²⁶ Amooone Uuza Ataakilttiyaa sa'aa giyaa sa'aan de'iyaa bare duufuwaan moogetteedda; Aa kotan Aa na'ay Iyoosiyaase kaateteedda.

22

Iyoosiyaasa Ayissuwaa
(22:1–23:30)

¹ Iyoosiyaase kaatetiyyaa wode, laytsay aw hosppuna; I Yerusaalamen hattamanne itti laytsaa kaateteedda. Aa daay suntsay Yidiido; Iza Bos'ik'aata giyaa kataman de'iyaa Adaaya naatto.

² Iyoosiyaase Med'ina Godaa sintsan suurebaa ootseedda; ushechcha haddirssa geenan bare mayza aawuwaa Daawita ogiyaan ubbaan hametteedda.

S'oossaa Higgiyaa Mas'aafay Beetteedda
(2 Od. 34:8-28)

³ Kaatii Iyoosiyaase bare kaateteedda tammanne hosppuntsa laytsan, Mashulaama na'aa na'aa, As'aaliyaa na'aa, waanna s'aafiyaa Saafaana Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa hawaadan yaagiide kiitteenne;

⁴ «Asay Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa ahina, Geeshsha Golliyaa penggiyaa naagiyaawanttu asaappe shiishsheedda shaluwaa paydanaadan, k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa Hilk'k'iyaa ba.

⁵ K'eesiyyaa ubbatuwaa kaappuu miishshaa Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa ooratsiyyaa kaappatoo immana mala oda. Untuntukka Geeshsha Golliyaa ooratsiyyaa oosanchchatoo,

⁶ anas'etoo gimbbiyaawanttoonni shuchchaa massiyaawanttoo c'igginno. K'ay Geeshsha Golliyaa ooratsanaw, mitsaanne k'oo'etteedda shuchchaa shammiyaawanttoo c'igginno.

⁷ He kiitaa wochchiyaawanttu ammanettiyyaa asaa gidiiyaa diraw, untunttu kushiyan geleeedda miishshan ayaa ayaa ootseeddentto, untuntta oochchanaw koshshenna» yaageedda.

⁸ Hewaappe guyyiyaan, k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu Hilk'k'ii waanna s'aafiyaa Saafaana, «Higgiyaa Mas'aafaa Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaan demmaad» yaageedda. Mas'aafaa Saafaanaw immeedda; Saafaani akkiide nabbabeedda.

⁹ Waanna s'aafii Saafaani kaatiyaakko simmi biide, «Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa shaluwaa ne oosanchchatuu wurssi akkiide, Geeshsha Golliyaa ooratsiyyaa kaappatoo immeeddino» yaagiide odeedda.

¹⁰ K'aykka waanna s'affii Saafaani kaatiyaa, «K'eesii Hilk'k'ii taw mas'aafaa immeedda» yaagiide kaatiyaa sintsan he mas'aafaa nabbabeedda.

¹¹ Kaatii Higgiyaa mas'aafan de'iyaa k'aalaa siseedda wode, kayyottiidde bare mayuwaa peed'eedda.

¹² Hewaappe guyyiyaan, kaatii k'eesiyyaa Hilk'k'iyaa, Saafaana na'aa Ahik'aama, Mikaaya na'aa Akiboora, waanna s'aafiyaa Saafaananne kaatiyaa oosanchchaa Asaaya hawaadan yaagiide azazeedda;

¹³ «Biite; ta diraw, ha asaa dirawunne Yihudaa ubbaa diraw, ha betteedda mas'aafaa k'aalaawaa ane Med'ina Godaa oochchite. Ayaw gooppe, nuw s'aafetteedda ubbabaa oot-sanaw, nu mayza aawotuu ha mas'aafaa k'aalaw azazettibeena diraw, nu bolla suulleedda Med'ina Godaa hank'k'uu loytsi dara» yaageedda.

¹⁴ K'eesii Hilk'k'ii, Ahik'aami, Akiboori, Saafaaninne Asaayi timbbitiyyaa odiiyaa Hulddo giyaa mishiratto oochchanaw beeddino. Huldda Harihaasa na'aa Tiik'iwaa na'aa, Geeshsha Golliyaa mayuwaa naagiyyaa Shaaluma mishiratto. Aa Yerusaalamen laa'entso shuchchaa de'aw. He beedda asatuu izina haasayeeddino.

¹⁵ Huldda untuntta, «Med'ina Goday Israa'eeliyaa S'oossay, «Hinttena taakko kiitteenne bitaniyaw odite yaagee.»

¹⁶ Med'ina Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, Yihudaa kaatii nabbabeedda mas'aafan s'aafetteedda iita k'aalaa ubbaa taani ha sa'aa bollanne ha sa'aan de'iyaa asaa bolla ahana hanay.

¹⁷ Untunttu taana aggiide, hara s'oossatoo is'aanaa c'uwayeeddino; yaatiide untunttu barenttu kushiyan ootseeddawaan ubbaan taana hank'k'etseeddino. Hewaa diraw, ta hank'k'uu ha sa'aa bolla ees's'i kesseedda; to'anaw danddayenna» yaagee.

¹⁸ «Med'ina Godaa oochchanaw hinttentta kiitteenne kaatiyaa hawaadan yaagite; «Med'ina Goday Israa'eeliyaa S'oossay neeni siseedda k'aalaa hawaadan yaagee;»

¹⁹ Taani ha sa'aa bollanne ha sa'aan de'iyaa asaa bolla, «Taani hinttentta d'ayssananne bayzza kessana» gaade haasayeeddawa neeni siseedda wode, ne wozanay shuggina, Med'inaa Godaa sintsan ne huup'iyaa kawushsheedda dirawunne ne mayuwaa peed'aade, ta sintsan yeekkeedda diraw, taani ne woosaa sisaad yaagee Med'inaa Goday.

²⁰ Hewaa diraw, taani neena saruwaan ne mayzzan gatsana; neeni saro moogettana. Taani ha sa'aa bollanne ha sa'aan de'iyaa asaa bolla ahana iitabaa ne ayfli be'enna yaagee yaagite» yaagaaddu. Hewaappe guyye untuntuntu biide, ha haasayetteeddabaa kaatiyaw odeeddino.

23

Iyoosiyaase Eek'aa Goynuwaa

Biittaappe D'aysseedda

(2 Od. 34:3-7, 29-33)

¹ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Iyoosiyaase kiittiide, Yihudaa c'imatuwaanne Yersaalame c'imatuwaa ubbaa I shiishsheedda.

² Kaatii Med'ina Godaa Geeshsha Golliyya pude kesseedda; Yihudaa Asay ubbay, Yersaalamen de'iyaa Asay ubbay, k'eesatuunne timbbitiyaa odiyaawanttu, guutsaappe wogaa gakkanaw, Asay ubbay aanaa ittippe Med'ina Godaa Geeshsha Golliyya pude kesseeddino. Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaappe beetteedda K'aalaa c'aak'uwa Mas'aafaa k'aalaa ubbaa kaatii untuntutu sisishshin nabbabeedda.

³ Hewaappe guyyiyaan, kaatii tuussaa matan ek'kiide, untuntutu Med'ina Godaa ogiyaan hamettanawunne, Aa higgiiyaa, Aa wogaanne Aa azazuwaa bare kumentsaa wozanaaninne bare kumentsaa shemppuwaan naaganaw, k'ay ha mas'aafan s'aafetteedda c'aak'k'uwaadan ootsanaw Med'ina Godaa sintsan geppeedda. Yaatina Asay ubbaykka c'aak'k'uwa naaganaw geppeedda.

⁴ Hewaappe guyyiyaan, kaatii k'eesatuwaa ubbatuwa kaappuwaa Hilk'k'iyaa, aappe garssanna de'iyaa k'eesetuwaanne penggiyaa naagiyaawanttu Ba'aalaw, Asheeronne saluwaa s'oolintetoo goynnanaaw giigisseedda miishshatuwaa ubbaa Med'ina Godaa Geeshsha golliyaappe kessanaadan azazeedda. Kaatii hewanttu Yersaalameppe gas'aa kessiide, K'ediroona Zanggaaraan s'uuggeedda; bidintsaa Beetele afeedda.

⁵ Yihudaa katamatuwaaninne Yersaalame yuushshuwaan de'iyaa d'ok'k'a gishuwaan ubbaan is'aanaa c'uwayanaadan Yihudaa kaatetuu suntseedda d'amaashatuwaa k'eesetuwa ubbaa oosuwaappe keseeedda. Ba'aalaw, awaaw, aginaw, s'oolintetoonne saluwaan de'iyaa hara med'etatoo is'aanaa c'uwayiyaawanttu ubbaa diggeedda.

⁶ Asheero giyaa s'oossatti misiliyaa Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaappe akkiide, Yersaalame katamaappe gas'aa kessiide, K'ediroona Zanggaaraa afeedda. Hewaappe kaala yaan s'uuggeeddawaa liik'issi gaac'ciide, d'iile keseeedda. Yaatiide he baana gade asaa makkaannaa bolla laaleedda.

⁷ Med'ina Godaa Geeshsha Golliyya gidдон goynno woga ootsiide, attuma asatuu attuma asatuwaana shaarmus'ettiyaa golliyya kinchcheedda; he golletuwaan mac'c'a Asay Asheero giyaa s'oossatiw gaaridduwaa suk'k'ee.

⁸ Iyoosiyaase k'eesetuwa ubbaa Yihudaa katamatuwaappe aheedda; kase k'eesatuu is'aanaa c'uwayeedda d'ok'k'a sa'aa, Gebaa'appe biide Berssaabehe gakkanaw de'iyaaawanttu tunisseedda. Katamaa mooddiiyaa Iyyaasu Penggiyaa giyaa penggiyaa geliyaa saappe haddirssa baggana de'iyaa goynniyaa sa'atuwaakka k'ok'k'ofeedda.

⁹ D'ok'k'a sa'aa k'eesatuu Yersaalamen Med'ina Godaw yarshshiyaa sa'aa pude yikkino; shin untuntutu hara k'eesetuwaana ittippe irshshuu gelibeenna ukitsaa miino.

¹⁰ Kaatii Iyoosiyaase Hinnooma Zanggaaraan de'iyaa Toofeeta geetettiyaa yarshshuwaa sa'aa tunisseedda. Yaatiide Molooka giyaa s'oossaw itti asayanne bare attuma na'aa woy bare mac'c'a naatto taman yarshshenaadan diggeedda.

¹¹ Yihudaa kaatetuu Med'ina Godaa Geeshsha Golliyya geliyaa penggiyaan awaaw dummayi wotseedda paratuwaa diggeedda. Awaaw paratuu Naataani-Meleka giyaa kaappuwaa kifiliyaa matan de'iyaa dabaaban de'iino. Hewaappe guyyiyaan, awaaw dummayi wotseedda paraa gaaretuwa Iyoosiyaase taman s'uuggeedda.

¹² Akaaza golliyya pook'iyaa bolla Yihudaa kaatetuu giigisseedda yarshshuwaa sa'atuwaanne Minaase Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaw de'iyaa laa'u dabaabatuwaa gidдон giigisseedda yarshshiyaa sa'atuwaa Kaatii Iyoosiyaase kinchcheedda. Untunttu he saappe diggiide kinchchereetseedda; suuppaa K'ediroona zanggaaraan oleedda.

¹³ K'aykka kaatii Yersaalame katamaappe away doliyaa baggana Dabire Zayite geetettiyaa deriyaappe gedissa baggan de'iyaa Tunatetsaa D'ok'k'a Deriyaa. He d'ok'k'a sa'atuu Israa'eliyaa Kaatii Solomone Sidoonatuwaa s'oossatti Astaarootiww, Moo'aabatuwaa s'oossaa Kaamooshawunne, Amoonatuwaa s'oossaa Molookaw, he tuna s'oossatoo goynnanaaw giigisseedda d'ok'k'a sa'aa.

¹⁴ Kaatii Iyoosiyaase goynniyaa shuchchaa tuussatuwaakka mentsereetsiide, Aseero geetettiyaa s'oossatti misiletuwaakka k'ans'ereetseedda. Yaatiide untunttu ek'keedda koshiyan hayk'keedda asaa mek'etsaa kuntseedda.

¹⁵ K'ay Israa'eeliyaa asaa nagaraa oosisseedda Nabaas'a na'ay Iyorbbaami Beeteelen d'ok'ka sa'aan giigisseedda yarshshiyaa sa'aa Kaatii Iyoosiyaase kinchcheedda. He yarshshiyaa sa'aa shuchchatuwaakka mentsereetsiide, d'iile keseedda; Asheeri misiliyaakka s'uuggeedda.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, Iyoosiyaase yuushshuwaa s'elliide, deriyaa gas'aan de'iyaa mooguwa gonggoluwa be'eedda; mek'etsatuwa gonggoluwaappe kessiide, yarshshiyaa sa'aa bolla wotsiide, taman s'uuggeedda. Yaatiide yarshshiyaa sa'aa tunisseedda. Hewe haneeddawe Med'ina Godaa Asay kase awaayeedda Med'ina Godaa k'aalaa maarana.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan kaatii, «Ha beettiaawe O duufee?» yaagiide oochcheedda. Beetele katamaa asatuu, «Yihudaappe yiide, Beetele yarshshiyaa sa'aa bolla ha"i neeni ootsa simmiyaawe polettanawaa kasetiide odeedda Med'ina Godaa asaa duufuwaa» yaagiide odeeddino.

¹⁸ Kaatii, «Aggi bashite; itti asaynne Aa mek'etsaa saappe k'aatsoppo» yaageedda. Hewaa diraw, Samaariyaappe yeedda timbbitiyaa odiyaa bitaniyaa mek'etsaanna ittippe Aa mek'etsaa bochchennan aggi basheeddino.

¹⁹ Israa'eeliyaa kaatetuu Samaariyaa katamatuwaan oosissiide, Med'ina Godaa hank'etseedda, goynniyaa d'ok'ka sa'aa Iyoosiyaase diggeedda; Beeteelen ootseeddawaadan, untunttakka ootseedda.

²⁰ I he d'ok'ka gishuwaan ootsiyaa k'eesetuwa ubbaa yarshshiyaa sa'aa bolla wod'eedda; k'ay he yarshshiyaa sa'aa bolla asaa mek'etsaa s'uuggeedda. Hewaa ubbaa ootsiide, Yersaalame simmeedda.

Iyoosiyaase Paasigaa Baalaa Bonchcheedda
(2 Od. 35:1-19)

²¹ Hewaappe guyyiyaan, kaatii asaa ubbaa, «Ha K'aalaa c'aak'uwa mas'aafan s'aafetteeddawaadan Med'ina Godaw hinttentu S'oossaw Paasigaa Baalaa bonchchite» yaagiide azazeedda.

²² Israa'eeliyaa mooddiyaa daannatu wodiyaappe doommiide, Israa'eeliyaa kaatetuwa wodiyaaninne Yihudaa kaatetuwa wodiyaan ubbaan hawaa mala Paasigaa Baalay ubbakka bonchchetti erenna.

²³ Shin Kaatii Iyoosiyaase kaateteedda tammanne hosppuntsa laysan Yersaalame kataman Med'ina Godaa bonchchanaw ha Paasigaa Baalay Med'ina Godaw bonchchettedda.

Iyoosiyaase Ootseedda Hara Oosotuwa

²⁴ Kay k'eesatuwa ubbaa kaappuu Hilk'kii Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaan beetteedda mas'aafan s'aafetteedda higgiiyaa k'aalaa minisanaadan, iita ayaanaa s'eesiyaawantanne shareechchatuwa, soy giddo eek'aa misiletuwa, eek'aa miishshatuwaanne Yihudaa biittaaninne Yersaalame kataman beetteedda hara sheneyiyaabatuwa ubbaa Iyoosiyaase d'aysseedda.

²⁵ Muse higgiiyaadan bare kumentsaa wozanaan, bare kumentsaa shemppuwaaninne, bare kumentsaa wolk'kan Med'ina Godaakko simmeeddaban Iyoosiyaasa mala kaatii, aappe kase gidiina, aappe guyye gidina, ubbakka denddibeenna.

²⁶ Gidooppenne Minaase Med'ina Godaa hank'etsanaw ootseedda iita oosuwa ubbaa diraw, Med'ina Goday Yihudaa bolla hank'etteedda bare hank'kuwa tamay simmibeenna.

²⁷ Hewaa diraw Med'ina Goday, «Taani Israa'eeliyaa ta sintsaappe diggeeddawaadan, Yihudaakka ta sintsaappe diggana; taani dooreedda katamaa, Yersaalammenne taani, «Ta suntsay hawaan de'ana» geedda ha Geeshsha Golliyaa diggana» yaageedda.

Iyoosiyaasa Kawutaa Wurssetsaa
(2 Od. 35:20–36:1)

²⁸ Iyoosiyaase haneedda harabaynne I ootseeddabay ubbay Yihudaa Kaatetuwa Tarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

²⁹ Iyoosiyaasa wode Gibs'e Kaatii Nakoy, Asoore biittaa kaatiyaa olan ek'kanaw Efi-raas'iisa Shaafaa beedda. Kaatii Iyoosiyaase aanana olettanaw bare olanchchatuwa akkiide kesseedda; shin Kaatii Nakoy aanana Magidon gaketiiide, Aa wod'eedda.

³⁰ Aa k'oomatuu Aa anhaa paraa gaariyan wotsiide, Magidoppe Yerusaalame aheeddino; Aa duufuwaan Aa moogeeddino. Hewaappe guyyiyaan, he biittaa asatuu Iyoosiyaasa na'aa Iyo'akaaza dooreeddino; Aa aawuwaa kotan Aa okkiide kaateyeeddino.

Wurssetsaa Yihudaa Kaatetuwaa
(23:31–24:20)

³¹ Iyo'akaazi kaatetiyya wode, laytsay aw laatamanne heezza; I Yerusaalamen heezzu aginaa kaateeedda. Aa daay suntsay Hamus'aalo; iza Liibina kataman de'iyaa Ermaasa naatto.

³² Bare mayza aawotuu ootseeddawaadan, Iyo'akaazi Med'ina Godaa sintsan iitabaa ootseeedda.

³³ Iyo'akaazi Yerusaalamen kaatetennaadan Gibs'e Kaatii Nakoy Hamaata geetettiyya gadiyaan Ribila giyaa saan Aa k'achcheeda. Heezzu sha"anne oyddu s'eetu kiilo giraame dees'iyaa s'agaraa biraanne hattamanne oyddu kiilo giraame dees'iyaa work'k'aa Yihudaa asaa giirisseedda.

³⁴ Kaatiyaa Nakoy Iyoosiyaasa na'aa Eliyaak'iima Aa aawuwaa kotan kaateyeedda; yaatiide Aa suntsaa Iyo'aak'eema yaagiide laammeedda. Shin Iyo'akaaza Gibs'e afeedda; Iyo'akaazi yaan hayk'k'eedda.

Yihudaa Kaatiyaa Iyo'aak'eema
(2 Od. 36:5-8)

³⁵ Yaatina Iyo'aak'eemi Kaatii Nakoy oochcheedda giiraa biraanne work'k'aanne aw immeedda. He giiraa c'igganaw Yo'aak'eemi he biittaa Asay demmiyaa keeshshaa biraappenne work'k'aappe giiraa shiishsheedda.

³⁶ Iyo'aak'eemi kaatetiyya wode laytsay aw laatamanne ichchesha; I Yerusaalamen tammanne itti laytsaa kaateteedda. Aa daay suntsay Zabddo; Iza Ruuma kataman de'iyaa Padaaya naatto.

³⁷ Iyo'aak'eemi bare mayza aawotuu ootseeddawaadan, Med'ina Godaa sintsan iitabaa ootseeedda.

24

¹ Iyo'aak'eema wode Baabloone biittaa Kaatiyaa Naabukadanas'oore Yihudaa bolla woraajjeedda. Yaatina Iyo'aak'eemi aw heezzu laytsaa moodetteedda. Hewaappe guyyiyaan zaariide, Naabukadanas'ooraa bolla makkaleedda.

² Med'ina Goday Baabloone biittaa c'uguwaa, Sooriyaa biittaa c'uguwaa, Moo'aabe biittaa c'uguwaanne Amoonaa biittaa c'uguwaa Iyo'aak'eema bolla yeddeedda; timbbitiyya odiyaa bare k'oomatuwaa baggana Med'ina Goday kase haasayeeddawaadan, Yihudaa biittaa bayzzanaadan hawantta yeddeedda.

³⁻⁴ Kaatii Minaase ootseedda nagaraa ubbaa diraw, k'ay s'illo asaa suutsaa I gussiide, Yerusaalamen kuntseedda diraw, Med'ina Goday Yihudaa asaa bare sintsaappe digganaw ha bashshaa yeddeedda; Med'ina Goday Minaasew he nagaraa atto gaanaw koyyibeenna.

⁵ Iyo'aak'eemi haneedda harabayenne I ootseeddabay ubbay Yihudaa Kaatetuwaa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

⁶ Iyo'aak'eemi hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda. Aa kotan Aa na'ay Ikoniyaane kaateteedda.

⁷ Gibs'e biittaa kaatii laa'entso bare gadiyaappe dendiide, olaw yibeenna; ayaw gooppe, Gibs'e Shaafaappe doommiide, biide Efiraas'iisa Shaafaa gakkanaw, Gibs'e kaatii mooddeeda biittaa ubbaa Baabloone kaatii aki diggeedda.

Yihudaa Kaatiyaa Yo'aakiina
(2 Od. 36:9-10)

⁸ Yo'aakiine kaatetiyya wode laytsay aw tammanne hospuna; * Yo'aakiine Yerusaalamen heezzu aginaa kaateteedda. Aa daay suntsay Nehushtta; Iza Yerusaalamiyaa El-naataana naatto.

⁹ Yo'aakiine bare aawuu ootseeddawaadan, Med'ina Godaa sintsan iitabaa ootseedda.

¹⁰ He wode Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'ooraa olanchchatuu Yerusaalame yiide, katamaa dooddi wotseeddino.

¹¹ Baabloone Kaatii Naabukadanas'oore he katamaa yeedda.

¹² Yihudaa Kaatii Yo'aakiine, Aa daaya, Aa k'oomatuu, Aa kaappatuunne kaatiyaa golliyaa oosanchchatuu ubbatuu Baabloone kaatiyaw kushiyaa immeeddino.

Yo'aakiine kaateteedda hospunsa laytsan, Baabloone kaatii Yo'aakiina k'achcheeda.

¹³ Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaaninne kaatiyaa gollen de'iyaa mas'uwaa ubbaa he saappe dentsiide afeedda. Med'ina Goday kase haasayeeddawaadan Kaatii Solomone Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaan giigisseedda work'k'aa miishshatuwaa ubbaa Baabloone kaatii k'ans's'ereetseedda.

¹⁴ Naabukadanas'oore Yerusaalame asaa, kaappatuwaa ubbaa, olanchchatuwaa ubbaa, kushiyyaa hiillanchchatuwaa ubbaanne birataa k'os's'iyaawantta ubbaa, mule tammu sha"a asaa, Yerusalameppe omoodiide afeedda; biittan hiyyeesaa asaa s'alalay atteedda.

¹⁵ Naabukadanas'oore Yo'aakiina omoodiide, Baabloone afeedda; aanana kaatato Aa daayo, Aa machchatuwaa, Aa oosanchchatuwaanne biittan de'iyaa wolk'k'aama asaa ubbaa akkiide beedda.

¹⁶ He asaappe laappun sha"atuu olanchchatuwaa; itti sha"a asatuu dumma dumma kushiyyaa hiillanchchatuwaa; untunttu ubbaykka minanne olaa olettanaw danddayiyaawantta. I he ubbatuwaa Baabloona afeedda.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, Baabloone kaatii Yo'aakiina Kotan Aa aawuwaa ishaa Mataaniyaa kaateyeedda. Aa suntsaa Sedek'iyaaasa yaagiide laammeedda.

Yihudaa Kaatiyaa Sedek'iyaaasa

(2 Od. 36:11-12; Erm. 52:1-3)

¹⁸ Sedek'k'iyaaasi kaatetiyyaa wode, laytsay aw laatamanne itta; Yerusaalamen I tammanne itti laytsaa kaateteedda. Aa daay suntsay Hamus'aalo; iza Liibina kataman de'iyaa Ermaasa naatto.

¹⁹ Iyo'aak'eemi ootseeddawaadan, Sedek'iyaaasikka Med'ina Godaa sintsan iitabaa ootseedda.

²⁰ Med'ina Goday hank'k'etteedda diraw, Yerusaalame asaa bollanne Yihudaa asaa bolla hawe haneedda; wurssetsan untuntta I bare sintsaappe diggeedda.

Sedek'iyaaasi Baabloone kaatiyaa bolla makkaleedda.

25

Yerusalam Kunddetsaa

(25:1-30; 2 Od. 36:13-21; Erm. 52:3-11)

¹ Sedek'iyaaasi kaateteedda udduppuntsa laytsi, tammantsa aginaan, tammantsa gallassi, Baabloone Kaatii Naabukadanas'oore bare olanchchatuwaa ubbaa akkiide yiide, Yerusaalame dooddeedda. Aa yuushshuwanka biittaa keelaa direedda.

² Sedek'iyaaasi kaateteedda tammanne ittentsiyaa laytsaa gakkanaw, katamay dooddetiide gam'eedda.

³ Hewaa gaasuwaan biittan koshay suullina, he laytsi oyddentso aginaan, udduppuntsa gallassan he gadiyaa asaw miyaabay d'ayeedda.

⁴ Yaan de'ishshin katamaa yuushshuwaa gimbbii itti baggana koletteedda. Baabloone Asay katamaa yuuyyi aad'd'iide naagooppekka, Yihudaa kaatiyaa olanchchatuu mule ubbay k'amma kaatiyaa ataakilttiyaa sa'aa afiyaa ogiyaa oyk'k'iide, laa"u dirssaa gimbbetuwwa ittippe gatsiyaa penggiyaanna kesiide bak'atteedino. Untunttu Araba dilbbaakko simmiide beeddino;

⁵ shin Baabloone olanchchatuu kaatiyaa yederssiide, Yaarikko dembbaa gatsiidde oyk'k'eeddino. Aa olanchchatuu ubbay aappe shaakettiide laaletteedino.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, untunttu Aa Ribila kataman de'iyaa Naabukadanas'oorakko afeedino. Baabloone kaatii yaan Sedek'iyaaasa bolla pirddeedda.

⁷ Sedek'iyaaasa naanaa Sedek'iyaaasi s'eellishin wod'eeddino. Hewaappe guyyiyaan, Aa ayfetuwwa wooc'i kessiide, sanssalatan Aa k'achcheeddinno; yaatiide Baabloone gadiyaa akkiide afeedino.

Geeshsha Gollii Koletteedda

(Erm. 52:12-33)

⁸ Naabukadanas'oore Baabloonon kaateteedda tammanne udduppuntsa laytsi, ichche-shantsa aginaan, laappuntsa gallassi kaatiyaa oosanchchatuwaappe ittuu, kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Naabuzaradaani Yerusaalame geleedda.

⁹ Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaa, kaatiyaa golliyaanne Yerusaalamen de'iyaa golliyyaa ubbaa s'uuggeedda; wolk'k'aama golliyyaa giyaa golliyyaa ubbaa eetsi wursseedda.

¹⁰ Baabloone olanchchatuu ubbay kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuwaa azazuwaan Yerusaalame katamaa yuushshuwaan de'iyaa dirssaa gimbbiyaa ubbaa koleeddino.

¹¹ Naabuzaradaani kataman atteeda asatuwaanne Yihudaan atteeda asatuwaa, kaddide Baabloone olanchchatuwaan gaketeedda asatuwaanakka ubbaa oyk'k'iide, omoodoo afeedda.

¹² Shin Naabuzaradaani wurssetsa hiyyeesatuwaappe amareedawantta woyniyaa turaa tokkanaadaanne gadiyaa goshanaadan Yihudaan ashsheeda.

¹³ Baabloone asatuu Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa nahaasiyaappe med'd'eedda tuussatuwaa, miishshatuwaa wotsiyaa gaaretuwaanne Abbaa Saaniyaa mentsereetseeddino; nahaasiyaa ubbaa Baabloone afeeddino.

¹⁴ Hewaadanka k'ay keretuwaa, akaafatuwaa, s'omppiyyaa shaluwaa s'eeraa pittiyyaa-batuwaa, c'ilppatuwaanne yarshshiyaa wode go'ettiyyaa nahaasiyaa miishshatuwaa ubbaa akkiide afeeddino.

¹⁵ Kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Naabuzaradaani muruta biraappenne muruta work'k'aappe med'etteedda tamaa kaashiyaa shaatuwaakka kuyis'aarotuwaakka ubbaa akkiide afeedda.

¹⁶ Kaatii Solomone Med'ina Godaa Geeshsha Golliyaan oosettiyaabatoo med'd'eedda laa"u tuussatuu, Abbaa Saynniinne gaaretuu med'etteedda nahaasiyaa biratay miizaanan likkanaw danddayettennawaa keeshshaa dara.

¹⁷ Laa"u tuussatuu itti mala gidide, ittuwaa geesay tammanne hospun wad'aa; k'ay itti itti tuussaa huup'iyaa de'iyaa gumbbotuu heezzu wad'aa adussa. He gumbbotuwaa yuushshuu nahaasiyaa k'as'ik'allotuwaaninne nahaasiyaappe med'd'eedda roomaanne geetettiyya teeraa misiletuwaan alleek'k'etti utteedda.

Yihudaa Asay Omoodettiide Baabloone Beedda

(Erm. 52:24-27)

¹⁸ Kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Naabuzaradaani k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu Saraaya, aappe kaalliyaa k'eesiyaa S'afaaniyaanne penggiyaa naagiya hara heezzu asatuwaa oyk'k'eedda.

¹⁹ K'ay he wode gakkanaw, kataman de'iyaa asaappe Yihudaa olaa gadaawaa, kaatiyaa zoriyaawanttupe ichcheshu asatuwaa, olaa gadaawaa s'aafiyaa, hewenne olanchchatuwaa asaa gididoppe k'oriide kessiyaawaanne hara usuppun tammu wolk'k'aama asatuwaa afeedda.

²⁰ Kaappuu Naabuzaradaani untunttu ubbaa akkiide, Baabloone kaatiyaakko Ribila katamaa afeedda.

²¹ Yan Ribila kataman, Hamaata gadiyaan Baabloone kaatii untuntta ubbaa wod'iseedda. Hewaadan haniide, Yihudaa Asay bare gadiyaappe omoodetti denddiide beedda.

Gedaalii Yihudaa Mooddeedda

(Erm. 40:7-9; 41:1-3)

²² Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Naabukadanas'oore Saafaana na'aa na'aa, Ahik'aama na'aa Gedaaliyaa, Baabloone beennan Yihudaan atteeda asaa moooddiyaa kaappuwaa ootsiide suntseedda.

²³ Kushiyaan immibeenna Yihudaa olaa gadaawatuunne olanchchatuu hewaa sisiide, Misip'p'an de'iyaa Gedaliyaan biide gaketeeeddino. He gadaawatuu Nataaniyaa na'aa Isimaa'eela, K'aareeha na'aa Yohanaana, Nas'oofa katamaappe yeedda Taanihumeeta na'aa Saraayanne Maa'ikappe yeedda itti bitaniyaa na'aa Yazaaniyaa.

²⁴ Gedaalii untunttoonne untunttu olanchchatoo c'aak'k'iide, hawaadan yaageedda; «Hawanttoo Baabloone kaappatoo yayyoppite. Ha gadiyaan de'ite; yaatiide Baabloone kaatiyaw moodetite. Yaatooppe mule ubbabay hinttew lo"a gidanawaa» yaageedda.

²⁵ Shin laappunsa aginaan kaatiyaa zariyaa gideedda Elishamaa'a na'aa Nataaniyaa na'ay Isimaa'eela tammu asaana Mis'ip'p'a biide, Gedaaliyaanne aanana de'iyaa Yihudaa asaanne Baabloone asaa ubbaa wod'eedda.

²⁶ Hewaappe guyyiyaan, Baabloone asaw yayyiide, Yihudaa asay, k'eeray wogay attenan, olaa gadaawatuwaanakka ubbay Gibs'e gadiyaa bak'atteddino.

Ikkoniyaane K'ashuwaappe Biletteedda

(Erm. 52:31-34)

²⁷ Ewiili-Marodaaki kaateteedda laytsi Yihudaa Kaatiyaa Ikkoniyaana k'ashuwaappe biliide maareedda. Hewe haneeddawe Ikkoniyaane omoodetti k'ashettiide beedda hat-tammanne laappunsa laytsi, tammanne laa"entsa aginaan, laatamanne laappunsa gallas-saana.

²⁸ Ewiili-Marodaaki Ikkoniyaanana mal"o k'aalaa haasayiide, Baabloonon omooduwaan de'iyaa hara kaatetuwaa ubbaappe aatsiide, Aa bonchcheedda.

²⁹ Hewaa diraw, Ikkoniyaane k'asho gollen mayyeedda mayuwaa laammeedda. I atteeda bare de'uwaa laytsaa ubbaan kaatiyaa maaddaappe meedda.

³⁰ Hachche hachche aw koshshiyaawaa ubbaa Baabloone kaatii immeedda.

Haneeddabaa Odiyaa Koyro Mas'aafaa Geluwa

Haneeddabaa Odiyaa mas'aafatu, Saammeela mas'aafatuwaaninne Kaatetuwa mas'aafatuwan s'aafetteedda taariketuwa duma ogiyaan omoduwaan de'iyaa wanttu laa'entsiide odiino. Haneeddabaa odiyaa mas'aafatuwan Israa'eeliyaa kaatetuwa kawutetsaa taarikii laa'u huup'e huup'e shaakuwaan shaakettiide odetteedda.

1. Israa'eelanne Yihudaa kawutetsatu bayzuwaan kundeeddawannta giddooppene, S'oossay bare asaw geleedda k'aalaa ubbaa naageeddawaanne Yihudaan de'iyaa wanttu baggana bare asaw bare halchcheedda halchchuwa poleeddawaa bessanaassa. Hawe tuma gidiyaawaa erissanaw, ha mas'aafaa s'aafeddawee Daawitenne Solomone ootseedda wolk'k'aama wolk'k'aama oosatuwa, Yoosaafees'e, Hizk'kiyaasinne Iyoosiyaase asaa de'uwaa ooras's'iseedda ooras's'isuwaanne S'oossaw minniide ammanetteedda asaa hanotaa loytsiide s'eelleedda.
2. Yersaalamen de'iyaa Geeshsha Golliyaan S'oossaw goynniyaa goynay waaniide doometteeddentto odanaassa. K'ay he wode goynnuwaa wogaa kaaletsiyaawanttu k'eestetuwa gidiyaa diraw, untunttu kaaletsiyaa oosuwa keetsay waaniide doometteeddentto k'onc'c'issanaassa. Geeshsha Golliyaa kees's'eeddawe Solomona giddooppene, Geeshsha Golliyaanne goynnuwaa wogaa koyro esseeddawe Daawita gidiyaawaa odanaassa.

Shempatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Addaamappe Kaatiyaa Saa'oola Gakkanaw 1:1–9:44

Saa'oolanne Aa Naanatuwaa Hayk'k'uwaa 10:1-14

Daawite Kaatetussaanne Yersaalame Oy'k'k'ussaa 11:1-9

Waariyaanna De'iyaa Daawita Wotaadaratuwaa 11:10–12:40

K'aalaa C'aak'k'uwaa Taabootay Yersaalame Buussaa 13:1–16:43

Geeshsha Golliyaa Kees's'iyawe Solomona Gidussaa 17:1-27

Daawita Olaa S'oonuwa 18:1–20:8

Daawite Asaa Paydina Yeedda S'oossaa Hank'k'uwaa 21:1-30

Geeshsha Golliyaa Kees's'anaw Haneedda Giiguwaa 22:1–29:20

Solomone Kaatetussaa 29:21-25

Daawita Hayk'k'uwaa 29:26-30

Addaamappe Kaatiyaa Saa'oola Gakkanaw

(1:1–9:44)

Addaamappe Biide Abrahaama Gakkanaw De'iyaa Yeletaa

(Dom. 5:1-32; 10:1-32; 11:10-26)

¹ Addaame Seeta yeleedda; Seete Heenoosa yeleedda; Heenoosi K'aynaana yeleedda;

² K'aynaani Malaali'eela yeleedda; Malaali'eeli Yaareedda yeleedda;

³ Yaareed Heenooka yeleedda; Heenooki Maatusaala yeleedda; Maatusaali Laameeka yeleedda;

⁴ Laameeki Noha yeleedda. Nohe Seema, Kaamanne Yaafeeta yeleedda.

⁵ Yaafeeta attuma naanay Goomera, Maagooga, Maadaaya, Yaawaana, Tubaala, Meshekanne Tiiraasa.

⁶ Goomera attuma naanay Ashkanaaza, Riifaatanne Togarmma.

⁷ Yaawaana attuma naanay Eliisha, Tarsseesa, Kitiimanne Rooda.

⁸ Kaama attuma naanay Kuusha, Mis'irayma, Puus'anne Kanaana.

⁹ Kuusha attuma naanay Saaba, Hawiila, Saabita, Raa'imanne Sabttaka. Raa'ima attuma naanay Saabanne Dadaana.

¹⁰ K'ay Kuushi Naamiruuda yeleedda. Naamiruudi sa'aan wolk'k'aama olanchchaa gideedda.

¹¹ Mis'iraymi Ludeta, Anaameta, Lahaabeta, Nafttuuheta,

¹² Patiroosata, Kaasiluhettanne Piliss'eema zeretsaa yeleedda Kafttooreta yeleedda.

¹³ Kanaane bayira na'aa Sidoonanne Aa teefa Heeta yeleedda;

¹⁴ K'ay Kanaane Yaabuusatuwa, Amooretuwa, Gerggeesetuwa,

¹⁵ Hiiwetuwaa, Ark'k'eta, Siinata,

¹⁶ Ariwaadeta, S'amaaretanne Hamaatata yeleedda.

¹⁷ Seema attuma naanay Elaama, Asoora, Arifaakisaada, Luuda, Araama, Uus'a, Huula, Geteeranne Mesheka.

¹⁸ Arifaakisaadi Shelaaha yeleedda; Shelaahi Eboora yeleedda.

¹⁹ Eboori laa'u naanaa yeleedda; ittuu yeletteedda wode sa'ay shaaketteedda diraw, Aa suntsay Peeleega geetetteedda; Aa ishaa suntsay Yok'is'aana.

²⁰ Yok'is'aani Almmodaada, Sheleefa, Has'armmaaweta, Yeraaha,

²¹ Hadoraama, Uzaala, Diik'ila,

²² Eebaala, Abimaa'eela, Saaba,

²³ Ofiira, Hawiilanne Yobaaba yeleedda. Hawanttu ubbatuu Yok'is'aana zeretsaa.

²⁴ Seemappe biide, Abrahaama gakkanaw de'iyaa yeletay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa: Seema, Arifaakisaada, Shelaaha,

²⁵ Eboora, Peeleega, Raa'a,

²⁶ Saruuga, Naakoora, Taaranne

²⁷ Abrahaama geetettiide s'eesettiyaa Abraama.

Isimaa'eela Yeletaa

(Dom. 25:12-16)

²⁸ Abrahaama attuma naanay Yisaak'anne Isimaa'eela.

²⁹ Untuntu yeletay hawaappe kaalliide s'aafetteedda.

Isimaa'eela bayiray Nabaayoota; hewaappe simmina K'eedaare, Adibi'eeli, Mibssaami,

³⁰ Mishimaa'i, Duumi, Maasi, Hadaadi, Teemi,

³¹ Yis'uri, Naafiishinne K'eedimi yeletteeddino. Hawanttu Isimaa'eela naanaa.

³² Abrahaama k'oomatuu K'as'uri attuma naanay Ziimiraana, Yok'ishaana, Madaana, Midiyaama, Yishibaak'anne Shuha. Yok'ishaana attuma naanay Saabanne Dadaana.

³³ Midiyaama attuma naanay Eefa, Efeera, Hanooka, Abiidaa'anne Elddaa'a. Hawanttu ubbatuu K'as'uri zeretsaa.

Eesaa Yeletaa

(Dom. 36:1-19)

³⁴ Abrahaame Yisaak'a yeleedda. Yisaak'a attuma naanay Eesaanne Israa'eeliyaa.

³⁵ Eesaa attuma naanay Elifaaza, Ra'u'eela, Yi'uusha, Yaa'ilaamanne K'oraaha.

³⁶ Elifaaza attuma naanay Temaana, Omaara, S'afa, Ga'itaama, K'anaaza, Timinaa'anne Amaaleek'a.

³⁷ Ra'u'eela attuma naanay Nahaata, Zaraaha, Shammanne Miizaa.

Eedooman Koyro De'eedda Asatuwaa

(Dom. 36:20-30)

³⁸ Eedooman koyro de'eedda Se'iira attuma naanay Los'aana, Shobaala, S'ibaa'oona, Aana, Dishoona, Es'eerranne Dishaana.

³⁹ Los'aana attuma naanay Hooranne Homaama; Los'aana michchata Timinaa'o.

⁴⁰ Shobaala attuma naanay Aaliwaana, Manahaata, Eebaala, Shefanne Oonaama. S'ibaa'oona attuma naanay Aayanne Aana.

⁴¹ Aana na'ay Dishoona. Dishoona attuma naanay Hemddaana, Eshibaana, Yitiraananne Karaana.

⁴² Es'eera attuma naanay Bilihaana, Za'iwaananne Ak'ana. Dishaana attuma naanay Uus'anne Araana.

Eedooma Kaatetuwa

(Dom. 36:31-43)

⁴³ Israa'eelan ayaa kaatii kawutanappe kase Eedooma biittan kaateteedda kaatetuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta.

Ba'ooraa na'ay Belaa'i kaateteedda; Aa katamaa suntsay Dinaaba.

⁴⁴ Belaa'i hayk'k'ina, Boos'irappe yeedda Zaraaha na'ay Yobaabi Aa kotan kaateteedda.

⁴⁵ Yobaabi hayk'k'ina, Temaana gadiyaappe yeedda Hushaami Aa kotan kaateteedda.

⁴⁶ Hushaami hayk'k'ina, Moo'aabe gadiyaan Midiyaamatuwaa s'ooneedda Badaada na'aa Hadaadi Aa kotan kaateteedda; Aa katamaa suntsay Awiita.

⁴⁷ Hadaadi hayk'k'ina, Maasireek'appe yeedda Saamili Aa kotan kaateteedda.

⁴⁸ Saamili hayk'k'ina, shaafaa matan de'iyaa Rahobootappe yeedda Shaa'uli Aa kotan kaateteedda.

⁴⁹ Shaa'uli hayk'k'ina, Akiboora na'ay Ba'aalihanaani Aa kotan kaateteedda.

⁵⁰ Ba'aalihanaani hayk'k'ina, Hadaadi Aa kotan kaateteedda; Aa katamaa suntsay Paa'a. Aa machata Mezaahaaba naatti Maas'ireedi naatto Mahes'aabi'eelo.

⁵¹ Hewaappe guyyiyaan, Hadaadi hayk'k'eedda. Eedooma zaratuwaa kaappatuu hawantta: Timinaa'a, Aliwa, Yeteeta,

⁵² Oholiibaama, Eelah, Piinoona,

⁵³ K'anaaza, Temaana, Mibs's'aara,

⁵⁴Maagidi'eelanne Iraama. Hawanttu Eedooma kaappatuwaa.

2

Yihudaa Yeletaa

¹ Israa'eeliyaa attuma naanay hawantta: Roobeela, Simoona, Leewiyaa, Yihudaa, Yisaakooraa, Zaabiloonaa,

² Daana, Yooseefa, Biiniyaama, Niftaaleema, Gaadanne Aaseera.

³ Kanaane Baatishu'ippe Yihuday yeleedda heezzu attuma naanay Eera, Oonaananne Sheela. Yihudaa na'ay bayiray, Eeri Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda diraw, Med'inaa Goday Aa wod'eedda.

⁴ Yihudaa na'aa machchata Ti'imaara Yihudaw Paareesanne Zaraaha yelaaddu. Yihudaw ubbaanna ichcheshu attuma naanay de'iino.

⁵ Paareesa attuma naanay Hes'iroonanne Hamuula.

⁶ Zaraaha attuma naanay Zimira, Etaana, Hemaana, Kalkkoolanne Darddaa'a; untunttu ubbaanna ichchesha.

⁷ Zaraaha zeretsaappe gideedda Karmma na'ay Akaani* S'iiniyaa geetetti utteedda miishshaa omooduwaa akkiide, Israa'eeliyaa asaa waayisseeddawaa.

⁸ Etaana na'ay Azaariyaa.

Hes'iroonappe Biide Daawita Gakkanaw De'iyaa Yeletaa

⁹ Hes'iroone yeleedda naanay Yiraahima'eela, Raamanne Kaaleeba.

¹⁰ Raame Aminaadaaba yeleedda. Aminaadaabe Yihudaa zaratuwaa kaappuwaa Na'asoona yeleedda.

¹¹ Na'asoone Salmoona yeleedda; Salmooni Boo'eeza yeleedda;

¹² Boo'eeze Yoobeeda yeleedda; Yoobeedi Isseyaa yeleedda.

¹³ Isseyi bare bayira na'aa Eli'aaba, laa'entso na'aa Aminaadaaba, heezzentso na'aa Shaama,

¹⁴ oyddentso na'aa Nataani'eela, ichcheshantso na'aa Raddaaya,

¹⁵ usuppuntso na'aa Oos'eemanne laappuntsa na'ay Daawita yeleedda.

¹⁶ Isseyaa mac'c'a naanay S'aruuyonne Abigaalo. S'aruuyi naanay heezzatuu Abishaaya, Yoo'aabanne Asaaheela.

¹⁷ Abigaala Amaasa yelaaddu; Amaasa aawuu Isimaa'eeliyaa Yetera.

Hes'iroona Yeletaa

¹⁸ Hes'iroona na'ay Kaaleebi bare machati Azuubina, Yirii'ooto geetettiyaa naatto yeleedda. Yirii'oota Yesheera, Shobaabanne Arddoona yelaaddu.

¹⁹ Azuuba hayk'k'ina, Kaaleebi Efiraato akkeedda; Efiraataa Huura yelaaddu.

²⁰ Huuri Uura yeleedda; Uri Bas'aali'eela yeleedda.

²¹ Hes'iroone usuppun tammu laytsaappe guyyiyaan, Gala'aade aawuwaa Maakira naatto akkiide, Saguba yeleedda.

²² Sagubi Yaa'iira yeleedda. Yaa'iiri beni Gala'aade gadiyaan laatamanne heezzu katamatuwaa mooddeedda.

²³ Shin Gashuuranne Sooriyaa kaatetuu Habooti-Yaa'iira katamatuwaa K'anaataanne aa heeratuwaa usuppun tammu katamatuwaa olettiide oyk'k'eeddino; yaan de'eedda Asay ubbay Gala'aade aawuwaa Maakira zariyaa.

²⁴ Hes'iroone Kaaleeba Efiraataa giyaa saan hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Hes'iroona machata Abiyya Tak'o'a aawuwaa Ashihuura yelaaddu.

Yiraahima'eela Yeletaa

²⁵ Hes'iroona na'aa bayiraa Yiraahima'eela na'ay bayray Raama; teefatuu Buuna, Oreena, Oos'eemanne Akiyya.

²⁶ Yiraahima'eelaw Ataaro geetettiyaa hara machchata de'aw; Ataara Oonaama daayo.

²⁷ Yiraahima'eela na'aa bayraa Raama naanay Ma'aas'a, Yaamiinanne Ek'eera.

²⁸ Oonaama naanay Shammaayanne Yaade.

Shammaaya naanay Nadaabanne Abishuura.

²⁹ Abishuura machata Abihayila Ahibaananne Moliida yelaaddu.

³⁰ Nadaaba attuma naanay Seledanne Afaayima; Seledi na'aa yelennaan hayk'k'eedda.

³¹ Afaayima na'ay Yishi'a; Yishi'a na'ay Sheeshaana; Sheeshaana na'ay Ahilaaya.

³² Shammaaya ishaa Yaade naanay Yeteranne Yoonataana; Yeteri na'aa yelennaan hayk'k'eedda.

³³ Yoonataana naanay Peleetanne Zaaza.

* **2:7 Akaani:** Ha suntsaa biletsey Ibraaweetsuwaan, «Bashshaa» giyaawaa. **2:7 Iya. 7:1**

Hawanttu Yiraahima'eela zeretsaa.

³⁴ Sheeshaanaw mac'c'awaappe attina, attuma naanay baawa. Sheeshaanaw Yaariha'a geetettiyyaa k'oomay Gibbs'e gadiyaappe yeeddawe de'ee.

³⁵ Sheeshaani bare k'oomaa Yaariha'aw bare mac'c'a naanatuwaappe ittinno immina naatta Attaaya yelaaddu.

³⁶ Attaayi Naataana yeleedda; Naataani Zabaada yeleedda;

³⁷ Zabaad Efilaala yeleedda; Efilaali Yoobeeda yeleedda;

³⁸ Yoobeedi Yeeha yeleedda; Yeehu Azaariyaa yeleedda;

³⁹ Azaarii Helees'a yeleedda; Helees'i El"aasa yeleedda;

⁴⁰ El"aasi Sisimaaya yeleedda; Sisimaayi Shaaluuma yeleedda;

⁴¹ Shaaluumi Yik'aamiyaa yeleedda; Yik'aame Elishamaa'a yeleedda.

Kaaleeba Yeletaa

⁴² Yiraahima'eela ishaa Kaaleeba na'ay bayiray Meesha. Meesha na'ay Ziifa; Ziifa na'ay Mareesha; Mareesha na'ay Kebroona.

⁴³ Kebroone naanay K'oraaha, Taappuha, Rek'eemanne Shemaa'a.

⁴⁴ Shemaa'i York'k'a'aama aawuwaa Rahaana yeleedda. Rek'eemi Shammaaya yeleedda.

⁴⁵ Shammaaya na'ay Maa'oona. Maa'ooni Beetis'uura yeleedda.

⁴⁶ Kaaleeba k'oommatta Eefa Haaraana, Moos'anne Gazeeza yelaaddu; Haaraani Gazeeza yeleedda.

⁴⁷ Yaahidaaya naanay Regeema, Yo'aataama, Geshaana, Pelees'a, Eefanne Sha'aafa.

⁴⁸ Kaaleeba k'oommatta Maa'ika Shebeeranne Tirihaana yelaaddu.

⁴⁹ K'aykka Maa'ika Sha'aafanne Shawa yelaaddu. Sha'aafi Madimaana yeleedda. Shawi Maakibeenanne Gibaa'a yeleedda.

Kaaleeba naatta Aakkiso.

⁵⁰ Kaaleeba naanay haratuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddino. Kaaleebi bare bayra na'aa Huura bare machchatti Efiraatin yeleedda. Huura naanay K'iriyaaati-Yi'aariima aawuwaa Shobaala,

⁵¹ Beeteleheeme aawuwaa Salmoonanne Beeti-Gadeera aawuwaa Hareefa.

⁵² K'iriyaaati-Yi'aariima aawuwaa Shobaala yaratu Haro'etatanne Manuhoota yaratuwaappe baggatuwaa.

⁵³ K'iriyaaati-Yi'aariima yaratu Yatirata, Puutata, Shumaatatanne Mishiraa'ata. S'or"atinne Eshttaa'oolati hawantuppe yeletteeddino.

⁵⁴ Beeteleheeme aawuwaa Salmoona yaratu Nas'oofata, As'irooti-Beetayoo'aabata, Manuhoota yaratuwaappe attiyaa baggatuwaanne S'or"ata.

⁵⁵ Yaabees'a kataman de'iyaa s'aafiyaawanttu yaratu k'ay Tir"ata, Shim"aatatanne Sukkata. Hawanttu Rekaabatu aawuwaa Haamatuwaappe yeletteedda K'eenata.

3

Kaatiyaa Daawita Naanaa

¹ Kebroone kataman Daawite yeleedda naanay; Iziraa'eeliyaa Ahino'aama yeleedda Aa bayray Aminoona. K'armmeloosiyaa Abigaala yeleedda Aa laa'entso na'ay Daaneela.

² Gashuura gadiyaa Kaatiyaa Talmmaaya naatta Maa'ika yeleedda Aa heezzentso na'ay Abeselooma. Haggiita yeleedda Aa oyddentso na'ay Adooniyaana.

³ Abiis'aala yeleedda Aa ichcheshantso na'ay Shafaas'iyaa. Aa machata Egila yeleedda Aa usuppuntsa na'ay Yitira'aama.

⁴ Daawite he usuppun naanaa Kebroonan yeleedda. Daawite Kebroonan laappun laysanne usuppun aginaa kaateteedda.

K'ay Yerusaalamen hattamanne heezzu laysaa kaateteedda.

⁵ Daawite Yerusaalamen yeleedda naanay oyddatuu Ami'eela naatta Berssaaba yeleedda Shim"a, Shobaaba, Naataanne Solomona.

⁶ K'ay hara udduppun attuma naanay Yibihaara, Elishamaa'a, Elifelees'a,

⁷ Nogaaha, Nefeega, Yaafi'a,

⁸ Elishamaa'a, Eliyadaa'anne Elifelees'a.

⁹ Ha attuma naanaa ubbaa bollakka Daawitaw hara machatuwaappe yeletteedda attuma naanay de'ino; k'ay Taamaara ha attuma naanaa michchato.

Kaatiyaa Solomone Yeletaa

¹⁰ Kaatiyaa Solomone na'ay Robi'aama; Robi'aama na'ay Abiyya; Abiyya na'ay Asaa; Asaa na'ay Yoosaafees'a;

¹¹ Yoosaafes'a na'ay Yoraama; Yoraama na'ay Akaaziyaasa; Akaaziyaasa na'ay Yo'aasha;
¹² Yo'aasha na'ay Amesiyaasa; Amesiyaasa na'ay Ooziyaana; Ooziyaana na'ay Yo'aataama;

¹³ Yo'aataama na'ay Akaaza; Akaaza na'ay Hizk'k'yaasa; Hizk'k'yaasa na'ay Minaasa;
¹⁴ Minaase na'ay Amoonaa; Amoonaa na'ay Yoosiyaasa.

¹⁵ Yoosiyaasa na'ay bayray Yohanaana; laa'entsuu Yo'aak'eema; heezentsuu Sedek'yaasa; oyddentsuu Shaaluuma.

¹⁶ Yo'aak'eema naanay Yo'aakiinanne* Sedek'yaasa.

Kaatiyaa Yo'aakiina Yeletaa

¹⁷ Omoodettiide Baabloone beedda Yo'aakiina attuma naanay Salaatiyaala,

¹⁸ Malkkiraama, Padaaya, Shenaas'aara, Yik'aamiyaa, Hoshamaa'anne Nadaabiyaa.

¹⁹ Padaaya attuma naanay Zarubaabeelanne Shim'a. Zarubaabeela attuma naanay Mashulaamanne Hanaaniyaa; untunttu michchatta Shalomiito.

²⁰ Hawanttu bollan hara ichcheshu attuma naanay Zarubaabeelaw de'iino; untunttukka Haashshuuba, Oheela, Berekiyaa, Hasaadiyaanne Yushaabi-Heseeda.

²¹ Hanaaniyaa attuma naanay Palaas'yaanne Yishaa'iyaa. Yishaa'iyaa na'ay Rafaaya; Rafaaya na'ay Arnnaana; Arnnaana na'ay Obaadiyaa; Obaadiyaa na'ay Shakaaniyaa;

²² Shakaaniyaw usuppun naanay de'ee; Shamaa'iyaa giyaa Aa na'ayanne na'aa naanatu, Has's'uusha, Yigi'aala, Bariyaaha, Na'aariyaanne Shafaas'a.

²³ Na'aariyaa naanay heezattuu Eliyoo'enaaya, Hizk'k'anne Azirik'aama.

²⁴ Eliyoo'enaaya naanay laappunatu Hodaawiyaa, Eliyaashiba, Palaaya, Ak'k'uuba, Yohanaana, Dalaayanne Anaana.

4

Yihudaa Yeletaa

¹ Yihudaa zarattuu Paareesa, Hes'iroona, Karmma, Huuranne Shobaala.

² Shobaala na'ay Ra'aayi Yahaata yeleeadda; Yahaati Ahumaayanne Lahaada yeleeadda. Hawanttu S'or"atu yaratuwaa.

³⁻⁴ Huuri bare daay Efraatiw bayra na'aa; Huuri Beeteleheeme yeleeadda. Es'aama attuma naanay Iziraa'eela, Yuushimanne Yidibaasha; untunttu michchatta Has'ilelppoono. Panu'eeli Gadoora yeleeadda. Es'eeri Huusha yeleeadda. Hawanttu Huura yaratuwaa.

⁵ Tak'o'a aawuwaa Ashihuuraw Heelonne Naa'iro geetettiyaa laa'u mac'c'a asatuu de'iino.

⁶ Naa'ira Ahuzaama, Hefeera, Teminanne Ahashittaara Ashihuuraw yelaaddu; hawanttu Naa'iri naanaa.

⁷ Heela S'eereta, S'oohaaranne Etinaana Ashihuuraw yelaaddu.

⁸ K'oos'i Anuuba, s'obeebanne Haruuma na'aa Ahariheela yaratuwaa yeleeadda.

⁹ Yaabees'i bare ishatuwaa ubbaappe aad'd'i bonchchete. Aa daaya, «Taani Aa iita yeluwaan yeleeadda diraw, Aa suntsay Yaabees'a» gaade suntsaaddu.

¹⁰ Yaabees'i* Israa'eeliyaa S'oossaa s'eesiide, «Abeet S'oossaw, hay taana neeni anjja; ta gadiyaakka aassa. Taananna ittippe gidaa; taana sakkennaadan taana k'ohiyaabaappe neeni naaga» yaagiide woosseedda. S'oossay Aa woosaa siseedda.

Hara Asatuu Yeletaa

¹¹ Shuha ishay Kaluubi Mahiira yeleeadda; Mahiiri Eshttoona yeleeadda.

¹² Eshttoonni Beetiraafa, Paaseehanne Tahinna yeleeadda. Tahinni Iri-Nahaasha katamaa asaa yeleeadda. Hawanttu Reeka gadiyaan de'eeddino.

¹³ K'anaaza naanay Otini'eeelanne Saraaya; Otini'eela naanay Hataatanne Ma'onootaaya.

¹⁴ Ma'onootaayi Oofira yeleeadda. Saraayi Yoo'aaba yeleeadda. Yoo'aabe Je-Harashiima yeleeadda; Kushiyaa Hiillanchatuwaa gidiyaa asatuwaa yeleeadda.

¹⁵ Yifune na'aa Kaaleeba naanay Ira, Elahinne Na'aama. Elah na'ay K'anaaza.

¹⁶ Yihaali'eela naanay Ziifa, Ziifaaha, Tiirayanne Asaari'eela.

¹⁷ Eezira naanay Yetera, Mereda, Efeeranne Yaaloona. Meredi Gibs'e kaatiyaa naatto Biito akkina iza Miiriyaamo, Shammaayanne Yishiba aw yelaaddu. Yishibi Eshttamoo'a yeleeadda.

¹⁸ Yihudaa gadiyaappe akkeedda machata Gadoora aawuwaa Yereedda, Sookko aawuwaa Hebeeranne Zaanoha aawuwaa Yak'iiti'eela Meredaw yelaaddu.

¹⁹ Nahaama michchati, Hodiya machati naanay Gaariman de'eedda K'a'iila aawuwaanne Maa'ikan de'eedda Eshttamoo'a aawuwaa.

* **3:16 Yo'aakiinanne:** Ibraawetsuwaan ha suntsay «Yokoniya» geetettee.

Ibraaweetsuwaan, «Sakuwaa» giyaawaa.

* **4:10 Yaabees'i:** Ha suntsaa biletsay

²⁰ Shimoona naanay Aminoona, Riinna, Benihanaananne Tiiloona.
Yishi'a naanay Zoheetanne Benzsoheeta.

Sheela Yeletaa

²¹ Yihudaa na'aa Sheela zaratuu Leeka aawuwaa Eera, Mareesha aawuwaa Laa'idanne Beeti-Ashibee'a kataman de'iyaa suufiyaa geetettiyaa mayuwaa daddiyaawanttu yaratuwaa.

²² Haratuu k'ay Yok'iima, Yo'aasha, Yaashubiliheema, Moo'aabe gadiyaa mooddeedda Saraafanne Kozeeba kataman de'eedda asatuwaa. Ha yeletaa mazggobay beni wodeppekka de'iyaaawaa.

²³ Hawanttu Nas'a'iimaaninne Gadeeran de'eedda urk'k'aa med'd'iyaa asatuwaa. Unttuntu kaatiyaa kiitaa ootsanaw aanana ittippe de'eeddino.

Simoona Yeletaa

²⁴ Simoona naanay Nemu'eela, Yaamiina, Yaariiba, Zaraahanne Shaa'ula.

²⁵ Shaa'ula na'ay Shaaluuma; Shaaluuma na'ay Mibssaama; Mibssaama na'ay Mishi-maa'a;

²⁶ Mishimaa'a na'ay Hammu'eela; Hammu'eela na'ay Zakkuura; Zakkuura na'ay Shim"a.

²⁷ Shim"aw tammanne usuppun attuma naanaynne usuppun mac'c'a naanay de'iino; shin Aa ishatoo c'ora naanay baawa. Yihudaa zaratuwaadan Simoona zaratuu c'orattibeykkino.

²⁸ Simoona zaratuu Berssaabehe katamaaninne Molaada, Has'aari-Shu'aala,

²⁹ Baala, Es'eema, Tolaadda,

³⁰ Baatu'eela, Horima, S'ik'ilaaga,

³¹ Beeti-Markkaboota, Hos'aari-Susiima, Beetibiiranne Shaa'irayma katamatuwaan de'eeddino. Daawite kaatetana gakkanaw hawanttu untunttu katamatuwaa gidiide de'eeddino.

³² K'ay untunttu mootsatuu Es'aama, Ayina, Rimooona, Tokeenanne Ashaana. Unttuntu ubbaanna ichcheshu katamatuwaa.

³³ Ba'aalaata gakkanaw, ha katamatuwaa yuushshuwaan de'iyaa mootsatuu ubbay untunttu gujettiino. Hawantta untunttu de'eedda sa'aa untunttu barenttu yeletaa maaran mazggobiyaan s'aafiide oyk'k'eeddino.

³⁴ Simoona yaratu kaappatuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta. Unttuntu Mashobaaba, Yaamileeka, Amesiyaasa na'aa Yoosha,

³⁵ Yuu'eelanne Yoshiibiyaa na'aa Yeeha. Yeehu aawuwaa aawuu Asa'eela na'aa Saraaya.

³⁶ Hara kaappatuu k'ay Eliyoo'enaaya, Yaa'ikooba, Yashohaaya, Asaaya, Adii'eela, Yashimi'eela, Banaayanne

³⁷ Ziiza. Ziizi Shif"a na'aa; Shif"i Alloona na'aa; Allooni Yadaaya na'aa; Yadaayi Shiimira na'aa; Shiimiri Shamaa'iyaa na'aa.

³⁸ Simoona yaratu kaappatuu hawantta.

Unttuntu aawotuwa zeretsay loytsi c'oratteedda.

³⁹ Unttuntu barenttu mehiyaw heemmiyaa sa'aa koyanaw Gadoora geliyaa sa'aa matan de'iyaa wombbaw away doliyaa baggana de'iyaa sa'aa gakkanaw beeddino.

⁴⁰ Itti loytsi araddeeda lo"o heemmiyaa sa'aa demmeeddino; he biittay woppaynne sarotsay kumeedda aako biittaa. Beni wode he gadiyaan de'eeddawantu Kaama zeretsatuwaa.

⁴¹ Hawaappe k'ommo baggana suntsay s'aafetteedda Simoona zaratuu Yihudaa Kaatiyaa Hizk'k'iyaaasa wode Gadoora gadiyaa biide, yaan de'iyaa Kaama zeretsatuwaanne Ma'uuna asatuwaa olettiide d'aysseeddino. He gadiyaan untunttu mehiyaw heemmiyaa sa'ay de'iyaa diraw, Simoona zaratuu hachche gatsanaw yaan utteeddino.

⁴² Simoona zaratuwaappe ichcheshu s'eetu asatuu Se'iira Deriyaakko beeddino. Unttuntu kaappatuu Palaas'iyaa, Na'aariyaa, Rafaayanne Uuzi'eela; untunttu Yishi'a naanaa.

⁴³ Amaaleek'a asatuwaappe kase bak'ati atteeddawantta Simoona asatuu d'aysseeddino. Unttuntu hachche gakkanaw he biittan de'iino.

5

Roobeela Yeletaa

¹ Israa'eeliyaa na'aa bayiraa Roobeela yeletay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa. Roobeeli bayira na'aa; shin bare aawuwaa gisuwaa I tunisseedda diraw, bayiratetsaw

bessiyaabay Israa'eeliyaa na'aa Yooseefo naanaw imetteedda. Hewaa diraw, I yeletaan bayira gideeddawe s'aafettiibeenna.

² Yihuday bare ishātuwaappe minneedda; Aa bayiratsay Yooseefo imetteeddawaa gidooppenne, Israa'eeliyaa asaa mooddiyaawe Yihudaappe kesseedda.

³ Israa'eeliyaa na'aa bayiraa Roobeela attuma naanay Hanooka, Paala, Hes'iroonanne Karmma.

⁴ Yuu'eela na'ay Shamaa'iyaa; Shamaa'iyaa na'ay Googa; Googa na'ay Shim"a;

⁵ Shim"a na'ay Mikiyaasa; Mikiyaasa na'ay Ra'aaya; Ra'aaya na'ay Ba'aala.

⁶ Ba'aala na'ay Asoore Kaatiyaa Tigilaati-Paleseeri omoodiide afeedda Ba'eera; Ba'eeri Roobeela zaratuwaa kaappuwaa.

⁷ Ba'eera dabbotuu, barenttu yeletaa mazggobiyaan s'aafetteedda Roobeela yaratuu kaappatuu Yi'eela, Zakkaraasanne

⁸ Belaa'a. Belaa'i Azaaza na'aa; Azaazii Shema'a na'aa; Shema'a'i Yuu'eela zariyaa. Yuu'eela zaratuu Aaro'eera kataman, Nabo biittaaninne Ba'aali-Ma'oona gadiyaan de'eeddino.

⁹ Roobeela zaratuwaa mehii Gala'aaden c'oratteedda diraw, untunttu yaappe away doliyaa bagga biide, Efiraas'iisa Shaafaa gakkanaw mic'eteedda mela biittaan utteeddino.

¹⁰ Saa'oola laytsan Aggaaratuwaa yaratuwaanna Roobeela yaratuu olettina, Roobeela yaratuu s'ooneeddino. Gala'aadeppe away doliyaa baggana de'iyaa Aggaaratuwaa yaratuu gadiyaan utteeddino.

Gaade Yeletaa

¹¹ Gaade zaratuu Roobeela zaratuwaappe huup'issa baggan, Salaaka gakkanaw de'iyaa Baasaane gadiyaan utteeddino.

¹² Yuu'eeli koyro yarattoo kaappuwaa; Shafaami laa'entso yarattoo kaappuwaa. Yaa'inaayenne Shafaas'i Baasaanen utteedda yarattoo kaappatuwaa.

¹³ Untunttu dabbotuu, laappun yaratuwaa kaappatuu, Mikaa'eela, Mashulaama, Saaba, Yoraaya, Yaa'ikaana, Zi'anne Ebeera.

¹⁴ Hawanttu Abihayila naanay Buuza zeretsaa. Buuzi Yaahida yeleeedda; Yaahidi Yeshishaaya yeleeedda; Yeshishaayi Mikaa'eela yeleeedda; Mikaa'eeli Gala'aade yeleeedda; Gala'aade Yaarooha yeleeedda; Yaaroohi Huura yeleeedda; Huuri Abihayila yeleeedda.

¹⁵ Untunttu aawotuwaasoo kaappuu Guna na'aa Abddi'eela na'aa Aaha.

¹⁶ Untunttu Gala'aadeninne Baasaanen he biittatuwaa katamatuwaaninne Saaroona gadiyaan mehii heemettiyaa gishuwaan utteeddino.

¹⁷ Hawanttu ubbaa yeletay Yihudaa Kaatiyaa Yo'aataama wodenne Israa'eeliyaa Kaatiyaa Iyorbbaama wode yeletaa mazggobiyaan s'aafetteedda.

Away doliyaa Baggan Utteedda Olanchchatuwaa

¹⁸ Roobeela zaratuwaappe, Gaade zaratuwaappenne Minaase zaratuwaappe baggatuwaappe olanchchatuu, wolk'k'aamatuu, gondalliyaanne mashshaa oyk'kiyaawanttu, wondaaifiyaan dukan looheeddawanttunne olaa salppiyaa eriyaawanttu oytamanne oyddu sha"anne laappun s'eetanne usuppun tamma.

¹⁹ Untunttu Aggaaratuwaa yaratuwaanna, Yis'uratuwaana, Naafiishatuwaanne Nodaabatuwaanna oletteeddino.

²⁰ Untunttu he asatuwaana olettiiide, S'oossaakko waasseedda diraw, maaduwaas demmeeddino. Untunttu S'oossan ammanetteeda diraw, I untuntto woosetteedda. Hewaa diraw, Aggaaratuwaa yaratuwaanne untunttunna de'iyaa haratuu untunttu kushiyan geleeeddino.

²¹ Barenttu morkkatuwaappe ishatamu sha"a gaalotuwaas, laa"u s'eetanne ishatamu sha"a dorssatuwaas, laa"u sha"a haretuwaanne s'eetu sha"a asatuwaas omoodiide afeeddino.

²² Olay S'oossawaa gideedda diraw, daratu hayk'k'eeddino. S'ooneeddawanttu omooduwaa wodii gakkanaasikka he asatuwaas kotan utteeddino.

Away doliyaa Baggan Utteedda Minaase Zeretsaa

²³ Minaase zaratuwaappe bakka yaratuu Baasaaneppe doommiide, Ba'aali-Hermmoone, Saniiranne Hermmoone Deriyaa gakkanaw de'iyaa he biittatuwaan utteeddino; untunttu he gishuwaan c'oratteeddino.

²⁴ Untunttu aawotuwaas soy kaappatuu Efeera, Yishi'a, Eli'eela, Aziri'eela, Ermaasa, Hodaawiyaanne Yaahidi'eela. Hawanttu untunttu aawuwaa gollen eretteedda, s'alanne wolk'k'aama asatuwaas.

²⁵ Shin ha zaratuu barenttu aawotuwaas S'oossaa naak'k'eeddino; S'oossay untunttu sintsaappe d'ayseeedda he gadiyaa asatuwaas s'oossatuwaanna shaarmus'eeddino.

²⁶ Hewaa diraw, Israa'eeliyaa S'oossay Tigilaati-Paleseera woy Puula geetettiyyaa Asoore kaatiyaa ayaanaa dentsetseedda. Yaatiide Roobeela zeretsaa, Gaade zaratuwaanne Minaase zaratuwaappe baggatuwaa omoodiide, Halaaha, Habooranne Haara biit-tatuwaanne Gozaana Shaafaa afeedda. Unttuntu hachche gakkanaw yaan de'iino.

6

K'eesiyaa Ubbatuwaa Kaappuwaa Yeletaa

- ¹ Leewiyaa naanay Gershshoona, K'ahaatanne Maraara.
- ² K'ahaata naanay Amiraama, Yis'ihaara, Kebroonanne Uuzi'eela.
- ³ Amiraama naanay Aaroona, Musanne Miiriyaamo.
- Aaroona naanay Nadaaba, Abiiha, El"aazaranne Itaamaara.
- ⁴ El"aazare Piinihaasa yeleeadda; Piinihaasi Abishuu'a yeleeadda; Abishuu'i Buuk'a yeleeadda;
- ⁵ Buuk'i Uuza yeleeadda;
- ⁶ Uuzi Zaraahiyaa yeleeadda; Zaraahe Maraayoota yeleeadda;
- ⁷ Maraayooti Amaariyaa yeleeadda; Amaari Ahis'uuba yeleeadda;
- ⁸ Ahis'uubi S'aadook'a yeleeadda; S'aadook'e Ahima'aas'a yeleeadda;
- ⁹ Ahima'aas'i Azaariyaasa yeleeadda; Azaariyaasi Yohanaana yeleeadda;
- ¹⁰ Yohanaani Azaariyaasa yeleeadda. Solomone Yerusaalame kees'isseedda Geeshsha Golliyaa ootseedda k'eesii Azaariyaasa.
- ¹¹ Azaariyaasi Amaariyaa yeleeadda; Amaari Ahis'uuba yeleeadda;
- ¹² Ahis'uubi S'aadook'a yeleeadda; S'aadook'e Shaaluuma yeleeadda;
- ¹³ Shaaluumi Hilik'kiyaa yeleeadda; Hilik'kii Azaariyaasa yeleeadda;
- ¹⁴ Azaariyaasi Saraaya yeleeadda; Saraayi Yos'edeek'a yeleeadda.
- ¹⁵ Med'inaa Goday Yihudaanne Yerusaalame Naabukadanas'ooran omoodisseedda wode Yos'edeek'ikka omoodettiide beedda.

Leewiyaa Zaretuwaa Haratuwaa

- ¹⁶ Leewiyaa naanay Gershshoona, K'ahaatanne Maraara.
- ¹⁷ Gershshoona naanatuwaa suntsay Liibinanne Shim"a.
- ¹⁸ K'ahaata naanay Amiraama, Yis'ihaara, Kebroonanne Uuzi'eela.
- ¹⁹ Maraara naanay Maahilanne Musha. Barenttu aawuwaa gollen gollen s'aafetteedda Leewatuu yaratu hawantta.
- ²⁰ Gershshoona na'ay Liibina; Liibina na'ay Yahaata; Yahaata na'ay Ziimma.
- ²¹ Ziimma na'ay Yo'aaha; Yo'aaha na'ay Idda; Iddo na'ay Zaaaha; Zaaaha na'ay Ya'atiraaya.
- ²² K'ahaata na'ay Aminaadaaba; Aminaadaaba na'ay K'oraaha; K'oraaha na'ay Asiira;
- ²³ Asiira na'ay Elk'k'aana; Elk'k'aana na'ay Ebiyaasaafa; Ebiyaasaafa na'ay Asiira;
- ²⁴ Asiira na'ay Tahaata; Tahaata na'ay Uri'eela; Uri'eela na'ay Uuziyaana; Uuziyaana na'ay Shaa'ula.
- ²⁵ Elk'k'aana naanay Amaasaayanne Ahimoota.
- ²⁶ Ahimoota na'ay Elk'k'aana; Elk'k'aana na'ay S'ofaaya; S'ofaaya na'ay Nahaata;
- ²⁷ Nahaata na'ay Eli'aaba; Eli'aaba na'ay Yirohaama; Yirohaama na'ay Elk'k'aana.
- ²⁸ Sammeela na'ay bayiray Yuu'eela; teefay Abiia.
- ²⁹ Maraara na'ay Maahila; Maahila na'ay Liibina; Liibina na'ay Shim"a; Shim"a na'ay Uuza;
- ³⁰ Uuza na'ay Shim"a; Shim"a na'ay Haggiiya; Haggiiya na'ay Asaaya.

Geeshsha Golliyaan Yes's'iyaawantta

- ³¹ Daawite Taabootaa Yerusaalame aheeddawaappe guyyiyaan, mazimuriyaa yes's'anaadan Med'inaa Godaw gollen sunteeddawantu hawaappe kaalliide s'aafetteeddino.
- ³² Solomone Yerusaalame Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa kees's'ana gakkanaw, S'oossaa Taabootay de'iyaa Dunkkaaniyaa sintsan untuntu mazimuriyaa yes's'iidde, kaalaan kaalaan ootsino.
- ³³ Barenttu naanatuwaanna ittippe yes's'eeddawanttu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta.
- K'ahaata yaratuwaappe yes's'iyaawe Hemaana. Hemaani Yuu'eela na'aa; Yuu'eeli Sammeela na'aa;
- ³⁴ Sammeeli Elk'k'aana na'aa; Elk'k'aani Yirohaama na'aa; Yirohaami Eli'eela na'aa; Eli'eeli Tooaa na'aa;

³⁵ Toohi S'ufa na'aa; S'ufi Elk'k'aana na'aa; Elk'k'aani Mahaata na'aa; Mahaati Amaasaaya na'aa;

³⁶ Amaasaayi Elk'k'aana na'aa; Elk'k'aani Yuu'eela na'aa; Yuu'eeli Azaariyaasa na'aa; Azaariyaasi S'afaaniyaa na'aa;

³⁷ S'afaanii Tahaata na'aa; Tahaati Asiira na'aa; Asiiri Ebiyaasaafa na'aa; Ebiyaasaafi K'oraaha na'aa;

³⁸ K'oraahi Yis'ihaara na'aa; Yis'ihaari K'ahaata na'aa; K'ahaati Leewiyaa na'aa; Leewii Israa'eeliyaa na'aa.

³⁹ Aa dabbuu Asaafe Aa ushechcha baggana ek'k'ee. Asaafe Berekiyaa na'aa; Bereki Shim'a na'aa;

⁴⁰ Shim'i Mikaa'eela na'aa; Mikaa'eeli Ba'iseeya na'aa; Ba'iseeyi Malkkiyaa na'aa;

⁴¹ Malkkii Etaana na'aa; Etaani Zaraaha na'aa; Zaraahi Adaaya na'aa;

⁴² Adaayi Etaana na'aa; Etaani Ziimma na'aa; Ziimmi Shim'a na'aa;

⁴³ Shim'i Yahaata na'aa; Yahaati Gershshoona na'aa; Gershshooni Leewiyaa na'aa.

⁴⁴ Untuntuppe haddirssa bagganna untuntu dabbotuu, Maraara yaratuu ek'k'iino. Etaani K'iisha na'aa; K'iishi Abdda na'aa; Abddi Malluuka na'aa;

⁴⁵ Malluuki Hashaabiya na'aa; Hashaabii Amesiyaasa na'aa; Amesiyaasi Hil'k'iyaa na'aa;

⁴⁶ Hil'k'ii Amoons'a na'aa; Amoons'i Baana na'aa; Baani Shemeera na'aa;

⁴⁷ Shemeeri Maahila na'aa; Maahili Musha na'aa; Mushi Maraara na'aa; Maraari Leewiyaa na'aa.

⁴⁸ Untuntu dabbotuu Leewatuu S'oossaa Dunkkaaniyaw ootsanaw suntsetteeddino.

Aaroona Yeletaa

⁴⁹ Shin Aaroonenne Aaroona zeretsatuu is'aanaa c'uwayiino; yarshshiyaa sa'aan s'uuggiyaa yarshshuwaakka yarshshiino. S'oossaa k'oomay Muse azazeeddawaadan, Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha Sa'aan goynniyaa goynno ubbawunne S'oossay Israa'eeliyaa nagaraa atto geetettiyaa yarshshoo aawotetsay untunttoo de'ee.

⁵⁰ Aaroona yeletay hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa. Aaroona na'ay El'aazara; El'aazara na'ay Piinihaasa; Piinihaasa na'ay Abishuu'a;

⁵¹ Abishuu'a na'ay Buuk'a; Buuk'a na'ay Uuza; Uuza na'ay Zaraahiya.

⁵² Zaraahiya na'ay Maraayoota; Maraayoota na'ay Amaariyaa; Amaariyaa na'ay Ahis'uuba;

⁵³ Ahis'uuba na'ay S'aadook'a; S'aadook'a na'ay Ahima'aas'a.

Leewiyaa Yaratuu De'eedda Sa'atuwaa

⁵⁴ Aaroona zaratu barenttu zawaa gidдон de'anaw untuntu utetsaadan untunttoo imetteedda sa'atu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta.

K'ahaata yaratu koyo saamaa akkeeddino.

⁵⁵ He saaman Yihudaan de'iyaa Kebroone katamaanne Kebroone yuushshuwaan de'iyaa hentsaa gadetuwaa untunttoo immeeddino;

⁵⁶ shin katamaa goshshaanne katamaa yuushshuwaan de'iyaa mootsatuwaa Yifune na'aa Kaaleebaw immeeddino.

⁵⁷ Aaroona naanaw Asay bak'ati biide attiyaa katamaa, Kebroonenne Hara katamatuwaa Yatira, Liibinanne Eshttamoo'a Aa hentsaa gadetuwaa,

⁵⁸ Hiilenanne Aa hentsaa gadetuwaa, Dabiiranne Aa hentsaa gadetuwaa,

⁵⁹ Ashaananne Aa hentsaa gadetuwanne Beeti-Shemeshanne Aa hentsaa gadetuwaa immeeddino.

⁶⁰ K'ay Biiniyaama zaratuwaappe Gebaa'anne Aa hentsaa gadetuwaa, Alemetanne Aa hentsaa gadetuwanne Anatootanne Aa hentsaa gadetuwaa immeeddino. Aaroona naanaw imetteedda katamatu ubbaanna tammanne heezza.

⁶¹ Minaase yaratu baggatuu gadiyaappe tammu katamatuwaa atteeda K'ahaata yaratu saaman immeeddino.

⁶² Yisaakooraa zaratuwaa gadiyaappe, Aaseera zaratuwaa gadiyaappe, Niftaaleema zaratuwaa biittaappenne Baasaanen de'iyaa Minaase yaratu gadiyaappe tammanne heezzu katamatuwaa Gershshoona yaratu saaman immeeddino.

⁶³ Roobeela zaratuwaa gadiyaappe, Gaade zaratuwaa biittaappenne Zaabiloona zaratuwaa gadiyaappe tammanne laa'u katamatuwaa Maraara yaratu saaman immeeddino.

⁶⁴ Hewaadan ootsiide, Israa'eeliyaa Asay Leewatoo ha katamatuwaanne katamatuwaa heeraan de'iyaa hentsaa gadetuwaa immeedda.

⁶⁵ K'ay Yihudaa zaratuwaa gadiyaappe, Simoona zaratuwaa biittaappenne Biiniyaama zaratuwaa gadiyaappe, hawaappe k'ommo baggana barenttu suntsan s'aafetteedda katomatuwaa untunttoo saaman immeedda.

⁶⁶ K'ahaata yaratuwaappe amareedawanttu barenttu katamatuwaa Efireema zaratuwaa katamatuwaappe akkeeddino.

⁶⁷ Untunttoo Asay bak'ati biide attiyaa katamatuwaa, Efireema gezziyaan de'iyaa Sekeemanne Aa hentsaa gadetuwaa, Gezeeranne Aa hentsaa gadetuwaa,

⁶⁸ Yok'ima'aamanne Aa hentsaa gadetuwaa, Beeti-Horoonanne Aa hentsaa gadetuwaa,

⁶⁹ Ayaaloonanne Aa hentsaa gadetuwaanne Gaate-Rimmoonanne Aa hentsaa gadetuwaanne immeeddino.

⁷⁰ Minaase zaratuwaa baggatuwaappe Aneeranne Aa hentsaa gadetuwaanne Bil'aamanne Aa hentsaa gadetuwaa akkiide, K'ahaata yaratuwaappe atteeddawanttoo immeeddino.

⁷¹ Minaase zaratuwaa baggatuwaappe Baasaanen de'iyaa Golaananne Aa hentsaa gadetuwaanne Asttaarootanne Aa hentsaa gadetuwaa akkiide, Gershshoona yarattoo immeeddino.

⁷² K'ay Yisaakoora zaratuwaappe K'aadeesanne Aa hentsaa gadetuwaa, Dabiraatanne Aa hentsaa gadetuwaa,

⁷³ Raamootanne Aa hentsaa gadetuwaanne Aaneemanne Aa hentsaa gadetuwaa akkiide, untunttoo immeeddino.

⁷⁴ K'aykka Aaseera zaratuwaappe Maashaalanne Aa hentsaa gadetuwaa, Abddoonanne Aa hentsaa gadetuwaa,

⁷⁵ Huk'ook'anne Aa hentsaa gadetuwaanne Rahoobanne Aa hentsaa gadetuwaa akkiide, untunttoo immeeddino.

⁷⁶ Hewaadanka Niftaaleema zaratuwaappe Galiilan de'iyaa K'edeeshanne Aa hentsaa gadetuwaa, Hammoonanne Aa hentsaa gadetuwaanne K'iriyatayimanne Aa hentsaa gadetuwaa akkiide, untunttoo immeeddino.

⁷⁷ Atteeda Maraara yarattoo Zaabiloona zaratuwaappe Rimmoonanne Aa hentsaa gadetuwaanne Taaboورانne Aa hentsaa gadetuwaa akkiide immeeddino.

⁷⁸ K'ay Roobeela zaratuwaappe Yaarikko baggan, Yorddaanoosappe hefintsan away doliyaa baggana, mela biittaaan de'iyaa Bee'eranne Aa hentsaa gadetuwaa, Yaahi'anne Aa hentsaa gadetuwaa,

⁷⁹ K'idemootanne Aa hentsaa gadetuwaanne Mefa'aatanne Aa hentsaa gadetuwaa akkiide, untunttoo immeeddino.

⁸⁰ K'aykka Gaade zaratuwaappe Gala'aden de'iyaa Raamootanne Aa hentsaa gadetuwaa, Maahinaymanne Aa hentsaa gadetuwaa,

⁸¹ Haseboonanne Aa hentsaa gadetuwaanne Yaa'izeeranne Aa hentsaa gadetuwaa akkiide untunttoo immeeddino.

7

Yisaakoora Yeletaa

¹ Yisaakoora oyddu naanay de'iino; untunttukka Tolaa'a, Puuwa, Yaashuubanne Shimiroona.

² Tolaa'a naanay Uuza, Rafaaya, Yirii'eela, Yaahimaaya, Yibisaamanne Sammeela; untunttu Tolaa'a yaratuwaappe kaappatuwaa. Untunttu wolk'k'aamanne s'ala asatuwaa. Daawita wode untuntta paydu laatamanne laa'u sha'anne usuppun s'eeta.

³ Uuza na'ay Yiziraahiyaa. Yiziraahiyaa naanay Mikaa'eela, Obaadiyaa, Yuu'eelanne Yishiyaa; ha ichcheshatuukka soy asaa kaappatuwaa.

⁴ Barenttu aawotuwa soy asaa yeletaadan olaw giigeedda olanchchatuu hattamanne usuppun sha'a; ayaw gooppe, untunttoo c'ora machchetuunne c'ora naanay de'iino.

⁵ Yisaakoora zaratuwaappe olanchchatuu barenttu yeletaa mazggobiyaan paydettiide, ubbaanna hospun tammanne laappun sha'a gideeddino.

Biiniyaamanne Daana Yeletaa

⁶ Biiniyaamaw heezzu naanay de'iino; untunttukka Belaa'a, Bekeeranne Yidi'eela.

⁷ Belaa'a naanay Es'iboona, Uuza, Uuzi'eela, Yaarimootanne Ira; ha ichcheshatuukka soy asaa kaappatuwaa. Untunttu wolk'k'aamanne s'ala asatuwaa. Barenttu yeletaadan paydetteedda olanchchatuu laatamanne laa'u sha'anne hattamanne oydda gideeddino.

⁸ Bekeera naanay Zamiira, Yo'aasha, El'eezera, Eliyoo'enaaya, Omira, Yaarimoota, Abiyya, Anatootanne Alemeeta; hawanttu ubbatuu Bekeera naanaa.

⁹ Barenttu yeletaa mazggobiyaadan paydetteedda wolk'k'aamanne s'ala asatuwa laatamu sha'anne laa'u s'eeta gideeddino.

¹⁰ Yidi'eela na'ay Bilihaana. Bilihaana naanay Yi'uusha, Biiniyaama, Ehuuda, Kanaa'ina, Zetaana, Tarsseesanne Ahishahaara;

¹¹ hawanttu ubbatuu Yidi'eela naanaa. Unttuntu soy asaa kaappatuwaanne wolk'kaamanne s'ala asatuwaa. Barenttu yeletaadan paydeteedda olanchchatuu tammanne laappun sha"anne laa"u s'eeta.

¹² K'ay Shufiiminne Hufiimi Ira naanaa. Hushiimi Daana na'aa.

Niftaaleema Yeletaa

¹³ Niftaaleema naanay Yaahis'i'eela, Guuna, Yes'eerananne Shaaluumaa; hawanttu Baali naanaa naanaa.

Minaase Yeletaa

¹⁴ Minaase zaratuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta. Minaase Sooriyaa gadiyaappe akkeedda k'ubaatata yeleedda attuma naanay Asiri'eelanne Gala'aade aawuwaa Maakiina.

¹⁵ Maakiiri Hufiimaassinne Shufiimassi itti itti machchiyaa oochchiide immeedda. Maakiina michchati suntsay Maa'iko. Maakiina na'ay teefay S'alofihaada. S'alofihaad mac'c'a naanatuwaa s'alalaa yeleedda.

¹⁶ Maakiina machata Maa'ika aw naanaa yelaaddu. Bayira na'aa Peresha suntsaaddu; Peresha ishaa suntsay Shereesha. Peresha naanay Ulaamanne Rak'eema.

¹⁷ Ulaama na'ay Badaana. Hawanttu Minaase na'aa na'aa, Maakiina na'aa Gala'aade zeretsaa.

¹⁸ Gala'aade michchata Hamolekeeta Ishooda, Abi'eezeranne Maahila yelaaddu.

¹⁹ Shamida'a naanay Ahiyaana, Shekeema, Liik'ihanne Ani'aama.

Efireema Yeletaa

²⁰ Efireema na'ay Shutelaaha; Shutelaaha na'ay Bereeda; Bereeda na'ay Tahaata; Tahaata na'ay El'aada; El'aada na'ay Tahaata;

²¹ Tahaata na'ay Zabaada; Zabaada na'ay Shutelaaha.

Efireemaw Ezeerananne El'aada geetettiyaa hara laa"u naanay de'iino. Unttuntu Gaate katamaa asatuwaa mehiyaa wuu"ishin, Asay unttunta oyk'k'iide wod'eedda.

²² Hewaa diraw, unttuntu aawuu Efireeme daro wodiya kayyotteedda; kayyottina Aa ishatuu Aa mintsetsanaw yeeddino.

²³ Hewaappe guyyiyaan, I bare machchattina gakettedda; Iza shahaaraade attuma na'aa yelaaddu. Efireema soo gakteedda iita metuwaa diraw, I bare na'aa Barii'a suntseedda.

²⁴ Efireemaw She'iira giyaa naatta de'aw; Hirkki Beeti-Horoona, K'ommuwaa Beeti-Horoona Uzenishe'iira geetettiyaa katamatuwaa he naatta kees's'aaddu.

²⁵ Efireema attuma na'ay Refaaha; Refaaha na'ay Resheefa; Resheefa na'ay Telaaha; Telaaha na'ay Tahaana;

²⁶ Tahaana na'ay La'idaana; La'idaana na'ay Amihuuda; Amihuuda na'ay Elishamaa'a;

²⁷ Elishamaa'a na'ay Nawa; Neewe na'ay Iyyaasa.

²⁸ Efireema zaratuwaa biittay unttuntu de'iyasay Beeteelenne Beetele mootsatuwaa, away doliyaa baggana de'iyaa Na'iraana, away doliyaa baggana de'iyaa Gezeerananne Gezeera mootsatuwaa, Shekeemanne Shekeema mootsatuwaanne Aayanne Aaya mootsatuwaa.

²⁹ K'ay Minaase zaratuwaa biittaa zawaan de'iyaa Beetishaananne Beetishaana mootsatuwaa, Taa'inaakkanne Taa'inaaka mootsatuwaa, Magidonne Magido mootsatuwaanne Dooranne Doora mootsatuwaa. Israa'eeliyaa na'aa Yooseefo zaratuu ha katamatuwaan de'eeddino.

Aaseera Yeletaa

³⁰ Aaseera attuma naanay Yimina, Yishiwaaha, Yishiwaanne Barii'a; unttuntu michchata Seraaho.

³¹ Barii'a attuma naanay Hebeeranne Birzzaawita aawuwaa Malkki'eela.

³² Hebeeri Yaafilees'a, Shomeerananne Hotaama yeleedda; unttuntu michchati suntsay Shuu'o.

³³ Yaafilees'a attuma naanay Paasaaka, Bimihaalanne Ashiwaata; hawanttu Yaafilees'a naanaa.

³⁴ Yaafilees'a ishaa Shomeera attuma naanay Aaha, Rohiga, Yahuubanne Araama.

³⁵ Aa ishaa Hotaama attuma naanay S'ofaaha, Yiminaa'a, Sheleeshanne Amaala.

³⁶ S'ofaaha attuma naanay Suha, Harnneefera, Shu'aala, Beera, Yimira,

³⁷ Bees'era, Hooda, Shamma, Shilshsha, Yitiraananne Ba'eera.

³⁸ Yetera attuma naanay Yifuna, Pispanne Aara.

³⁹ Ulla attuma naanay Araaha, Hani'eelanne Riis'iyaa.

⁴⁰ Hawanttu ubbatuu Aaseera zeretsaa. Unttuntu barenttu aawotuwaaw soy asaa kaappatuwaanne dooretteedda wolk'k'aamanne s'ala asatuwaaw. Barenttu yeletaadan paydeteedda olanchchatuu laatamanne usuppun sha"aa gideeddino.

8

Biiniyaama Yeletaa

¹ Biiniyaama na'ay bayiray Belaa'a; teefay Ashibeela; heezcentsuu Ahiraaha;

² oyddentsuu Noha; ichcheshentsu Raafa.

³ Belaa'a attuma naanay Adaara, Geera, Abihuuda,

⁴ Abishuu'a, Naa'imaana, Ahooa,

⁵ Geera, Shafufaamanne Huraama.

⁶⁻⁷ Ehuuda attuma naanay Naa'imaana, Akiiyanne Geera. Unttuntu Gebaa'an de'eedda barenttu aawotuwaaw soy asaa kaappatuwaaw. Hewaappe guyyiyaan, unttuntu Manahaata gadiyaa omoodetti beeddino. Unttuntu kaappuu Geeri Uuzanne Ahihuuda aawuwaa.

⁸ Shaharaami bare machatuwaaw Hushiimonne Baa'iro yeddeeddawaappe guyyiyaan, Moo'aabe gadiyaan attuma naanaa yeleeedda.

⁹ Shaharaami bare machati Hodeeshin Yobaaba, S'iibiyaa, Meesha, Malkkaama,

¹⁰ Ya'uus'a, Saakiyaanne Mirmma yeleeedda. Aa naanay ubbay soy asaa kaappatuwaaw gideeddino.

¹¹ I bare machati Hushiimin, Ahis'uubanne Elppa'aala yeleeedda.

¹² Elppa'aala attuma naanay Ebeera, Misha'aamanne Shemeda. Shemedi Oonanne Looda katamatuwaanne unttuntu heeraan de'iyaa mootsatuwaaw kees's'eedda.

¹³ K'ay Shaharaami Bari'anne Shemaa'a yeleeedda. Unttuntu Ayaaloona kataman de'iyaa barenttu soy asaa kaappatuwaaw. Unttuntu Gaate kataman de'iyaa asaa yeder-sseeddino.

¹⁴ K'aykka Shaharaami Ahiyaa, Shaashak'a, Yiremoota yeleeedda.

¹⁵ Zabaade, Araadi, Edeeri,

¹⁶ Mikaa'eeli, Yishppinne Yoohi Bari'ia attuma naanaa.

¹⁷ Zabaade, Mashulaami, Hizk'k'i, Hebeeri,

¹⁸ Yishimaraayi, Yuzilii'inne Yobaabi Elppa'aala attuma naanaa.

¹⁹ Yaak'iimi, Ziikiri, Zabddi,

²⁰ Eli'enaayi, S'ilttaayi, Eli'eeli,

²¹ Adaayi, Baraayinne Shiimiraati Shim"a attuma naanaa.

²² Yishp'p'aani, Ebeeri, Eli'eeli,

²³ Abddooni, Ziikiri, Hanaani,

²⁴ Hanaaniyaa, Elaami, Anttootii,

²⁵ Yifidaayenne Panu'eeli Shaashak'a attuma naanaa.

²⁶ Shaamisharaayi, Shahaari, Ataalii,

²⁷ Yaa'ireeshii, Eelaasinne Ziikiri Yirohaama attuma naanaa.

²⁸ Hawanttu barenttu yeletaan Yersaalamen utteedda barenttu soy asaa kaappatuwaaw.

Kaatiyaa Saa'oola Yeletaa

(9:35-44)

²⁹ Gabaa'oona aawuu Yi'i'eeli Gabaa'oona kataman de'eedda. Aa machchatti suntsay Maa'iko.

³⁰ Aa na'ay bayiray Abddoona; Aa attuma naanay haratuu S'uura, K'iisa, Ba'aala, Nadaaba,

³¹ Gadoora, Ahiyaa, Zekeranne

³² Mik'iloota. Mik'ilooti Shim"a yeleeedda. Hawanttu k'ay Yersaalamen de'iyaa barenttu dabbattuu matan de'eeddino.

³³ Neeri K'iisa yeleeedda; K'iisi Saa'oola yeleeedda. Saa'ooli Yoonataana, Malkkishuu'a, Abinaadaabanne Eshiba'aala yeleeedda.

³⁴ Yoonataana na'ay Mariiba'aala; Mariiba'aali Mikiyaasa yeleeedda.*

³⁵ Mikiyaasa attuma naanay Pittoonaa, Meleka, Taree'anne Akaaza.

³⁶ Akaazi Yaho'aada yeleeedda. Yaho'aad Alemeeta, Azimaaweetuwaanne Zimira yeleeedda. Zimiri Moos'a yeleeedda;

³⁷ Moos'i Biini'a yeleeedda; Biini'i Raafa yeleeedda; Raafi El"aasa yeleeedda; El"aasi As'eela yeleeedda.

* **8:34 Mariiba'aala:** I k'ay Manfibosheeta geetetteedda. 2 Sam. 4:4 s'eella.

³⁸ As'eelaw usuppun attuma naanay de'iino. Unttuntu sunsay Azirik'aama, Bookera, Isimaa'eela, Sha'aariyaa, Obaadiyaanne Hanaana; hawanttu ubbay As'eela naanaa.

³⁹ As'eela ishaa Esheek'aw heezzu naanay de'iino. Aa na'ay bayiray Ulaama; teefay Yi'uusha; heezzentsuu Elifelees'a.

⁴⁰ Ulaama naanay wolk'k'aamanne s'ala asatuwaa; unttuntu wonddaafiyaa asatuwaa. Ulaamaw s'eetanne ishatamuwaa gidiyaa naanayne naanaa naanay de'iino.

Hawanttu ubbatuu Biiniyaama zeretsaa.

9

Omooduwaappe Simmeedda Israa'eeliyaa Asaa

¹ Israa'eeliyaa Asay ubbay bare yeletaan yeletaan s'aafetteedda; ha taarikii Israa'eeliyaa Kaatetuu mas'aafan de'ee.

Yihudaa Asay ammanettibeenna diraw, Baabloone gadiyaa omoodetti beeddino.

² Koyro simmeedda Israa'eeliyaa asay, k'eesatuu, Leewatuunne Geeshsha Golliyaan ootsiyaawanttu barenttu sa'atuwaaninne barenttu katamatuwaan utteeddino.

³ Yihudaa zaratuwaappe, Biiniyaama zaratuwaappe, Efireema zaratuwaappenne Mi-naase zaratuwaappe amareedawanttu Yersaalamen de'eeddino.

Yihudaa Yaratuwaa

⁴ Yihudaa na'aa Paareesa yaratuwaa Utaayi Yersaalamen utteeddawanttu kaappuwaa. Utaayi Amihuuda na'aa; Amihuudi Omira na'aa; Omiri Imira na'aa; Imiri Baana na'aa.

⁵ Yihudaa na'aa Sheela yaratuwaa Asaayinne Aa naanay Yersaalamen utteeddawanttu kaappatuwaa.

⁶ Yihudaa na'aa Zaraaha yaratuwaa Yi'u'eeli Yersaalamen utteeddawanttu kaappuwaa.

Yihudaa zaratu paydina ubbaanna usuppun s'eetanne udduppun tamma.

Biiniyaama Yaratuwaa

⁷⁻⁹ Biiniyaama yaratuu kaappatuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddino.

Kaappuu Saalu Mashulaama na'aa; Mashulaami Hodaawiyaa na'aa; Hodaawii Has-sanuu'a na'aa.

Kaappuu Yibinaayi Yirohaama na'aa.

Kaappuu Eeli Uuza na'aa; Uuzi Miikira na'aa.

Kaappuu Mashulaami Shafaayaa na'aa; Shafaas'i Ra'u'eela na'aa; Ra'u'eeli Yibiniyaa na'aa.

Biiniyaama zaratu paydina ubbaanna udduppun s'eetanne ishatamane usuppuna.

Yersaalamen De'eedda K'eesetuwaa

¹⁰ Yersaalamen de'eedda k'eesatuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta.

Unttuntu Yadaaya, Yihoyaariba, Yaakiinanne

¹¹ S'oossaa Geeshsha Golliyaan kaappotiyaa Azaariyaasa. Azaariyaasi Hilk'k'iyaa na'aa; Hilk'k'ii Mashulaama na'aa; Mashulaami S'aadook'a na'aa; S'aadook'e Maraayoota na'aa; Maraayooti Ahis'uuba na'aa.

¹² Haratuu k'ay Yirohaama na'aa Adaayanne Adii'eela na'aa Ma'isaaya. Yirohaami Paashihuura na'aa; Paashihuuri Malkkiyaa na'aa. Adii'eeli Yaahizeera na'aa; Yaahizeeri Mashulaama na'aa; Mashulaami Mashilemiita na'aa; Mashilemiiti Imeera na'aa.

¹³ Barenttu soy asaw kaappotiyaa k'eesatuu itti sha"anne laappun s'eetanne usuppun tamma. Hawanttu S'oossaa Geeshsha Golliyaan ootsanaw danddayiyaa asatuwaa.

Yersaalamen De'eedda Leewatuwaa

¹⁴ Yersaalamen de'eedda Leewatuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta.

Haashshuuba na'ay Shamaa'e Maraara yara. Hashshuubi Azirik'aama na'aa; Azirik'aami Hashaabiyyaa na'aa.

¹⁵ Haratuu k'ay Bak'ibak'aara, Hereesha, Galaalanne Mataaniyaa. Mataanee Miika na'aa; Miiki Ziikira na'aa; Ziikiri Asaafa na'aa.

¹⁶ Haratuu k'ay Nas'oofa asatuwaa mootatsuwaan utteedda Obaadiyaanne Berekiyaa. Obaadi Shamaa'iyaa na'aa; Shamaa'e Galaala na'aa; Galaali Yidutuuna na'aa. Berekiia Asa na'aa; Asay Elk'k'aana na'aa.

Yersaalamen Penggiyaa Naagiyaawantta

¹⁷ Geeshsha Golliyaa penggiyaa naagiyaawanttu Shaaluuma, Ak'k'uuba, S'almmoona, Ahimaananne unttuntu dabbotuwa. Shaaluumi unttuntu kaappuwaa.

¹⁸ Ha yaratuu kase away doliyaa baggana de'iyaa, Kaatiyaa Penggiyaa giyaa penggiyaa naageeddino. Hewaappe kase untuntu Leewatuu dunkkaaniyaa wode naageeddino.

¹⁹ Shaaluumi Ebiyaasaafa na'aa K'ore na'aa; I K'oraaha yara asaa. K'oraaha yaratuu kase Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa naageeddawaadan, Shaaluuminne K'oraaha yara gidiyaa Aa dabbotuu Geeshsha Golliyaa geliyaa penggiyaa naagiino.

²⁰ El'aazara na'ay Piinihaasi beni wode K'oraaha yaratuu kaappuwaa; Med'inaa Goday aanana de'eedda.

²¹ Mashelemiyaa na'ay Zakkaraasi Gakketiyyaa Dunkkaaniyaa geliyaa penggiyaa naageedda.

²² Penggiyaa naaganaw dooretteeddawanttu ubbaanna laa'u s'eetanne tammanne laa"uwaa; hawanttu barenttu mootsan mootsan paydettiide s'aafetteeddino. Untuntu yarattoo ha aawotetsaa immeeddawanttu Kaatiyaa Daawitanne timbbitiyaa odiyaa Sam-meela.

²³ Hewaa diraw, untunttune untuntu naanay Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa geliyaa penggiyaa naagiino.

²⁴ Oyduu zoozetuun wulahaaninne, dolahaan, huup'issaninne gedissanna itti itti peng-gii de'ee; he penggetuwaa naagiyaawanttukka de'iino.

²⁵ He mootsan de'iyaa untuntu dabbotuu laappuntsa laappuntsa gallassan laametti naagiide, untunta maaddino.

²⁶ Penggiyaa naagiya oyduu kaappatuu Leewatuwaa; untuntu S'oossaa Geeshsha Golliyaw, Aa giddo kifiletoonne kifiletuu gidduwaan de'iyaa miishshatoo aawotiino.

²⁷ S'oossaa Geeshsha Golliyaa naagiyaawanttunne k'ay guura guura kariyaa dooyiyaawanttu untunta gidiyaa diraw, yaan ak'iino.

Hara Leewatuwaa

²⁸ Leewatuwaappe amareedawanttu goynniyaa wode go'ettiyyaa miishshatoo aawotiino; he miishshatuwaa kare kessiyaa wodenne soo gelissiyaa wode untuntu paydiino.

²⁹ K'ay untuttuppe ittuu ittuu Geeshsha Golliyaa gidduwaan go'ettiyyaa hara miishsha-too, liik'o d'iliyaw, woyniyaa eessaw, zayitiyaw, is'aanaawunne sawotoo aawotiino.

³⁰ Shin k'eessatuwaa naanatuwaappe ittuu ittuu sawuwaa likkii likkiide walakkiino.

³¹ K'oraaha yaratuwaappe Shaaluuma bayira na'ay Matiite yarshshuwaa ukitsaa uukkiyaawoo aawotee.

³² K'ahaata yara gidiyaa untuntu dabbatuwaappe amareedawanttu k'ay Sambbatan Sambbatan s'arp'peezan wotsiyaa ukitsaa giigissiyaa aawotetsaa oyk'k'eeddino.

³³ Leewatuu zaratuwaappe amareeda kaappatuu Geeshsha Golliyaan yes's'iyaa wantta. K'ammakka gallassikka untuntu ootsiyaa diraw, hara oosuwaa ootsennan, eeshshaa Golliyaa dirssaa gidдон de'iyaa golletuwaan de'iino.

³⁴ Leewiyaa zaratuwaa soy asaa kaappatuu ubbay hawaappe k'ommonna s'aafetteeddawantta; untuntu Yerusaalamen de'eeddino.

Kaatiyaa Saa'oola Yeletaa

(8:29-38)

³⁵ Gabaa'oona aawuu Yi'i'eeli Gabaa'oona kataman de'eedda. Aa machchatti suntsay Maa'iko.

³⁶ Aa na'ay bayiray Abddoona; Aa naanay haratuu S'uura, K'iisa, Ba'aala, Neera, Nadaaba,

³⁷ Gadoora, Ahiyaa, Zakkaraasa Mik'iloota.

³⁸ Mik'ilooti Shim'a yeleeedda. Hawanttu k'ay Yerusaalamen de'iyaa barenttu dabbattuu matan de'eeddino.

³⁹ Neeri K'iisa yeleeedda; K'iisi Saa'oola yeleeedda. Saa'ooli Yoonataana, Malkkishuu'a, Abinaadaabanne Eshiba'aala yeleeedda.

⁴⁰ Yoonataana na'ay Mariiba'aala,* Mariiba'aali Mikiyaasa yeleeedda.

⁴¹ Mikiyaasa naanay Pittoona, Meleka, Taree'anne Akaaza.

⁴² Akaazi Yaa'iira yeleeedda. Yaa'iiri Alemeeta, Azimaaweetuwaanne Zimira yeleeedda. Zimiri Moos'a yeleeedda;

⁴³ Moos'i Biini'a yeleeedda; Biini'i Rafaaya yeleeedda; Rafaayi El'aasa yeleeedda; El'aasi As'eela yeleeedda.

⁴⁴ As'eelaw usuppun attuma naanay de'iino. Untuntu suntsay Azirik'aama, Bookera, Isimaa'eela, Sha'aariyaa, Obaadiyaanne Hanaana; hawanttu ubbay As'eela naanaa.

Saa'oolanne Aa Naanatuwaa Hayk'k'uwaa

* **9:40 Mariiba'aala:** I k'ay Manfibosheeta geetetteedda. 2 Sam. 4:4 s'eella.

10

(10:1-14)

Kaatiyaa Saa'oola Hayk'kuwaa
(1 Sam. 31:1-13)

¹ Piliss's'eema asatuu Israa'eeliyaa asatuwaana oletteeddino. Israa'eeliyaa asatuu Piliss's'eema asatuwaa sintsaappe bak'attedino. Daro Israa'elatu Gilbboo'a Deriyan hayk'keeddino.

² Piliss's'eema asatuu Saa'oolanne Aa attuma naanaa yederssi gakkiiide, Saa'oola naanaa Yoonataana, Abinaadaabanne Malkkishuu'a wod'eeddino.

³ Olay Saa'oola yuuyyi aad'd'iide un'etteedda; wonddaafiyaa asatuu Saa'oola demmeedda wode, zubbiyaan Aa c'addiide maduns'siseeddino.

⁴ Saa'ooli bare ola miishshaa tookkiyaawaa, «Ha k'as's'arettiibeenna Piliss's'eematu yiide, ta bolla kaa'ennaan, ne mashshaan c'addaade, taana neeni wod'a» yaageedda.

Shin Aa ola miishshaa tookkiyaawe loytsi yayyeedda diraw is'seedda; Saa'ooli bare mashshaa sa'aan essiide, Aa bolla kunddeedda.

⁵ Aa ola shaluwaa tookkiyaawe Saa'ooli hayk'keeddawaa be'iide, ikka bare mashshaa sa'aan essiide, Aa bolla kunddiide, hayk'k'i aggeeda.

⁶ Hawaadan haniide, Saa'ooli, Aa naanay heezzuunne Aa soy Asay ubbay he gallassi ittippe hayk'keeddino.

⁷ Wombban de'iyaa Israa'eeliyaa asatuu ubbay barenttu olanchchatuu bak'ateeddawaanne Saa'oolinne Aa naanay hayk'keeddawaa siseedda wode, untunttukka barenttu katamatuwaa aggiide bak'attedino. Bak'atina Piliss's'eema asatuu yiide, he katamatuwaan de'eeddino.

⁸ Wonttetsa gallassi Piliss's'eematu anhatuwaa bollaappe olaa miishshatuwaa k'aari akkanaw yiide, Saa'oolinne Aa naanay Gilbboo'a Deriyan hayk'k'iide, giseeddawannta demmeeddino.

⁹ Untunttu Saa'oola k'ood'iyaa muuc'eeddinonne Aa ola shaluwaa k'aari akkeeddino. Yaatiide barenttu Eek'atuwaa golleninne barenttu asaa gidduwaan s'oonuwaa awaayana mala, Piliss's'eema biittaw ubbay asaa kiitaa yedeeddino.

¹⁰ Untunttu Saa'oola olaa miishshaa barenttu s'oossatuwaa golletuwaappe ituwaan wotseeddino; Aa guuggiyaakka barenttu s'oossaa Daagoona Eek'aa Gollen kak'keeddino.

¹¹ Piliss's'eema asatuu Saa'oola ootseeddawaa ubbaa Gala'aaden de'iyaa Yaabeesha katamaa asatuu siseedda wode,

¹² untunttu mino asatuu ubbay biide, Saa'oola anhaanne Aa naanaa ahaa akkiide, Yaabeesha katamaa aheeddino. Yaabeeshan de'iyaa wolaa garssan untunttu mek'etsaa moogeeddino; yaatiide laappun gallassaa s'oomeeddino.

¹³⁻¹⁴ Saa'ooli Med'inaa Godaw ammanettiibeenna diraw hayk'keedda. Med'inaa Godaa k'aalaa I naagibeenna; Med'inaa Godaana zorettiyaawaa aggiide, moytilliyaa s'eesiyaa asaana zoretteedda. Hewaa diraw, Med'inaa Goday Aa wod'iide, Aa kawutetsaa Isseyana'aa Daawitaw aatsiide immeedda.

Daawite Kaatetussaanne Yerusaalame Oyik'k'ussaa

11

(11:1-9)

Daawite Israa'eeliyaaninne Yihudaan Kaateteedda
(2 Sam. 5:1-10)

¹ Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay ubbay ittippe Kebroonan de'iyaa Daawitakko shiik'iide, «Nuuni ne suutsanne ne ashuwaa.

² Kase Saa'ooli kaatiyaa gidide de'iyaa wodekka, Israa'eeliyaa asaa olaw kaaletseed-dawe neena. Med'inaa Goday ne S'oossay neena, «Ta asaa Israa'eeliyaa neeni heemmana; untunttu bollakka neeni kaatetana» yaageedda» yaageedda.

³ Hewaa diraw, Israa'eeliyaa c'imatu ubbay Kaatiyaa Daawitakko Kebroone katamaa yeeddino; I untunttunna Kebroonan Med'inaa Godaa sintsan k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'eteedda. Med'inaa Goday Sammeela baggana haasayeedda k'aalaadan, Daawite Israa'eeliyaa bolla kaatetanaaddan untunttu Aa okkeeddino.

⁴ Daawitenne Israa'eeliyaa Asay ubbay Yerusaalame katamaa beeddino. He wode Yaabuusa asatuu he sa'aan de'iyaa diraw, he katamay Yaabuusa geetettee.

⁵ Yaabuusa asatuu Daawita, «Neeni ha katamaa gelanaw ubbakka danddayakka» yaageeddino. Gidooppenne, Daawite S'iyoonen de'iyaa untuntu geesatuwaa oyk'keedda; S'iyooone Daawita Katamaa geetetteedda.

⁶ Daawite bare olanchchatuwaa, «Yaabuusa asatuu kaseti oliyaa ooninne ola gadaawaa gidanawaa» yaageedda. S'aruuyi na'ay Yoo'aabe kaseti biide oleedda; yaatiide gadaawaa gideedda.

⁷ Daawite he geessuwaan de'eedda; hewaa diraw, he katamay Daawita Katamaa geetetteedda.

⁸ Daawite Miilloppe doommiide, he katamaa zaaretsiide kees's'eedda; atteeda katamaa k'ay Yoo'aabe zaaretsiide kees's'eedda.

⁹ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday aanana de'iyaa diraw, Daawite min minniide beedda.

Waariyaanna De'iyaa Daawita Wotaadaratuwaa

(11:10–12:40)

Daawita Asatuwaa Minotaa

(2 Sam. 23:8-39)

¹⁰ Daawita asatuu minotuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddino. Med'inaa Goday Israa'eeliyaabaa haasayeeddawaadan, Daawite kaatetana mala, ha asatuu Israa'eeliyaa asaana gididiide, loytsi maaddeeddino. K'ay Aa kawutetsaakka miniseeddino.

¹¹ Daawita asatuu minotuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta. Untuntuppe heezzatuu loytsi eretteeddawantta. Heezzatuuwaa koyruu Hakimoonappe yeedda Yaashobi'aama; Yaashobi'aami itti gede olan heezzu s'eetu asaa bare tooraan wod'eedda.

¹² Heezzu mino asatuwaa gididon Aa kaalliide de'iyaaawe Ahoohiyaa Dooddo na'aa El"aazara.

¹³⁻¹⁴ Piliss's'eema asatuu olettanaw Pasddaamima giyaa sa'aa shiik'eedda wode, El"aazare Daawitana ittippe de'ee. Israa'eeliyaa olanchchatuu Piliss's'eema asatuwaa sintsaappe bak'atiyaa wode, El"aazare banggaa shooyk'an de'ee. Inne Daawitenne shoyk'aa gidduwaan ek'kiide, Piliss's'eema asatuwaa oletteeddino. Med'inaa Goday wolk'k'aama s'oonuwaa immiide, untuntu ashsheeda.

¹⁵ Piliss's'eema olanchchatuu Rafayma Wombban dunkkaaneedda wode, hattamu kaappatuwaappe heezzatuu Daawite de'iyaa Adulaama gonggoluwaan de'iyaa zaallaakko yeeddino.

¹⁶ He wode Daawite geessuwaa gididon de'ee; Piliss's'eema olanchchatuu c'uguu Beeteleheemen de'ee.

¹⁷ Daawite haatsaa ushanaw amottiide, «Beeteleeme katamaa penggiyaa miyiyaan de'iyaa pultuwaa haatsaappe taana ooni ushshanddeeshsha!» yaageedda.

¹⁸ Heezzu mino asatuu Piliss's'eema asatuu dunkkaaneedda sa'aa pini biide, Beeteleeme katamaa penggiyaan de'iyaa pultuwaappe haatsaa duuk'kiide, Daawitaw aheeddino. Shin Daawite ushennaan is's'eedda; I he haatsaa Med'inaa Godaa sintsan tigeedda.

¹⁹ «Hawaa ushanawe taappe haakko! Barenttu shemppuwaa olettiide beedda ha asatuwaa suutsaa taani ushoo? Ayaw gooppe, untuntu barenttu shemppuwaa aatsi immiide, haatsaa aheeddino» yaageedda. Hewaa diraw, Daawite he haatsaa ushibeenna. He heezzu mino asatuu hewaa ootseeddino.

²⁰ Yoo'aaba ishay Abishaayi heezatoo kaappuwaa. I bare tooraan heezzu s'eetu asatuwaa olettiide wod'eedda. Yaatiide ikka hara heezzatuuwaan eretteedda.

²¹ I laa'entso heezatuwaappe aad'd'i bonchchetteedda asaa; I untunttoo kaappo gideedda. Shin I he koyro heezatuwaana k'ara gidena.

²² K'abs's'i'eelappe yeedda Yoodaaha na'ay Banaayi mino asaa; mino oosatuwaa ootseedda. I laa'u eretteedda Moo'aabe gadiyaa asatuu wod'eedda. K'ay shachhay dareedda itti gallassi ollaa giddo geliide, gaammuwaa wod'eedda.

²³ Banaayi geesay ichcheshu wad'aa gakkiyaa Gibs'e gade bitaniyaa adussa wod'eedda. Gibs'e bitaniyaa kushiyan shemayinniyaa wondarashiyaa keeshshaa tooray de'ee; shin Banaayi gatimaa oyk'kiide, bitaniyaakko beedda. He bitaniyaa kushiyaappe tooraa wotsi akkiide, Aa tooraan Aa wod'eedda.

²⁴ Yoodaaha na'ay Banaayi hawantta ootseedda. Aa suntsaykka he heezzatuuwaan eretteedda.

²⁵ I hattamatuwaa gididon daro bonchchetteedda; shin I heezzatuuwaan gujjetena. Daawite Aa barena naagiyaan olanchchatoo kaappuwaa keseedda.

²⁶ Mino asatuu Yoo'aaba ishaa Asaaheela, Beeteleheemeppe yeedda Dooddo na'aa Elihanaana,

²⁷ Haroodappe yeedda Shammoota, Piloonaappe yeedda Helees'a,

²⁸ Tak'o"appe yeedda Ik'keesha na'aa Ira, Anatootappe yeedda Abi'eezera,
²⁹ Huushappe yeedda Sibbakaaya, Ahoohiyaa Ilaaya,
³⁰ Nas'oofappe yeedda Maahiraaya, Nas'oofappe yeedda Ba'aana na'aa Heleeda,
³¹ Biiniyaama gadiyaan de'iyaa Gib'aa katamaappe yeedda Ribaaya na'aa Ittaaya,
 Pir"aatoonappe yeedda Banaaya,
³² Ga'aasha Zanggaaraa matappe yeedda Huraaya, Aarabappe yeedda Abii'eela,
³³ Baahiruumappe yeedda Azimaaweeta, Sha'albboonappe yeedda Eliyaahiba,
³⁴ Giizoonappe yeedda Hasheema, Haaraarappe yeedda Shaage na'aa Yoonataana,
³⁵ Haaraarappe yeedda Sakaara na'aa Ahi'aama, Uura na'aa Elifaala,
³⁶ Makeerappe yeedda Hefeera, Piloonaappe yeedda Akiyya,
³⁷ K'armmeeloosappe yeedda Hes'ira, Ezbbaya na'aa Naa'iraaya,
³⁸ Naataana ishaa Yuu'eela, Haagira na'aa Mibihaara,
³⁹ Amoonappe yeedda S'elek'a, S'aruuyi na'aa Yoo'aaba ola miishshaa tookkiyaa
 Ba'erootappe yeedda Naahiraaya,
⁴⁰ Yatira yara gidiyaa Ira, Yatira yara gidiyaa Gaareeba,
⁴¹ Hiitiyaa Uuriyoona, Ahilaaya na'aa Zabaadanne
⁴² Roobeela zariyaa gidiyaa Shiiza na'aa Adiina. I Roobeela zaratuwaa kaappuuwaa;
 aanana ittippe hattamu asatuu de'iino.
⁴³ Hara mino asatuu k'ay Maa'ika na'aa Hanaana, Mitaanappe yeedda Yoshafaas'a,
⁴⁴ Ashtaarappe yeedda Ooziyaana, Aaro'erappe yeedda Hotaama naanaa
 Shamaa'anne Yi'i'eela,
⁴⁵ Shiimira na'aa Yidi'eelanne Aa ishaa Tiis'appe yeedda Yooha,
⁴⁶ Mahaawaappe yeedda Eli'eela, Elnna'aama naanaa Yiriibaayanne Yooshaawiyaa,
 Moo'aabe gadiyaappe yeedda Yitima,
⁴⁷ S'ooba katamaappe yeedda Eli'eela, Yoobeedanne Ya'isi'eela.

12

Biiniyaama Zariyaappe Daawita Kaalleedda Asatuwaa

¹ Daawite K'iisa na'aa Saa'oolappe bak'ati biide, S'ik'ilaagan utteedda wode, aakko yeedda asatuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta. Unttuntu kase Daawita olan maaddeedda mino asatuwaa gidдон de'iino.

² Unttuntu wonddaafiyaa asatuwaa; K'ay barenttu ushechcha kushiyaaninne haddirssa kushiyan shuchchaa yambbarshshan olanaw danddayiino. Unttuntu Biiniyaama zariyaa gidiyaa Saa'oola dabbotuwwa.

³ Unttuntu kaappuu Ahi'eezera; Ahi'eezerappe simmina Yo'aasha; unttuntu Gib"appe yeedda Shamaa'a naanaa.

Haratuu k'ay Azimaaweeta naanaa gidiyaa Yizi'eelanne Pelees'a, Baraaka, Anatootappe yeedda Yeeha,

⁴ hattamatuwaa gidдон wolk'k'aama gidiide, unttunta kaaletsiyaa Gabaa'oonappe yeedda Yishimaa'iyaa, Ermaasa, Yahaazi'eela, Yohanaana, Gedeerappe yeedda Yozabaada,

⁵ El"uzaaya, Yaarimoota, Ba'aaliyaa, Shamaariyaa, Hariifappe yeedda Shafaas'iyaa,

⁶ K'oraaha yaratuwaa gidiyaa Elk'kaana, Yishiyaa, Azaari'eela, Yo'eezeranne Yaashobi'aama,

⁷ Gadoorappe yeedda Yirohaama naanaa Yo'eelanne Zabaadiyaa.

Gaade Zariyaappe Daawita Kaalleedda Asatuwaa

⁸ Daawite mela biittaaan de'iyaa bak'ati attiyaa sa'aan utti de'ishshin, Gaade zariyaappe asatuu aakko yeeddino. Unttuntu mino asatuwaanne olaw giigeeddawantta; k'ay gondalliyaanne tooraa oyk'k'anaw danddayiyaawantta. Unttuntu som"i gaammuwaa deemuwaa malatee; unttuntu deretuwwa huup'yaan guppiyya gen'iyaadan elleelliino.

⁹ Unttuntu kaappuu Es'eera; laa'entsuu Obaadiyaa; heezentsuu Eli'aaba;

¹⁰ oyddsunsuu Mishimaanna; ichcheshentsu Ermaasa;

¹¹ usuppuntsuu Attaaya; laappuntsuu Eli'eela;

¹² hosppuntsuu Yohanaana; udduppuntsuu Elzzabaada;

¹³ tammantsuu Ermaasa; tammanne ittentsu Maakibanaaya.

¹⁴ Hawanttu Gaade zariyaa olanchchatoo kaappatuwaa. Unttuntuppe laafiyaawanttu S'etoo kaappatuwaa; minniyaawanttu sha"aa kaappatuwaa.

¹⁵ Yorddaanoosa Shaafay, gas'aappe gas'aa gakkanaw kumi kis's'eedda koyro aginaa pinneeddawanttu hawantta. Unttuntu wombban away doliyaa baggananne away wuliyaa baggananne utteedda asaa ubbaa yedersseeddino.

Biiniyaamanne Yihudaa Zaratuwaappe Daawita Kaalleedda Asatuwaa

¹⁶ Biiniyaama zaratuwaappenne Yihudaa zaratuwaappe amareeda asatuu Daawitakko geessuwaaw yeeddino.

¹⁷ Daawite untuntunna gaketanaw kesiide, hawaadan yaageedda; «Hinttentu taana maaddanaw saruwaan taakko yeeddawaa gidoope, ta wozanay hinttenana ittippe gidanawaa. Shin hinttentu taana ta morkketoo aatsi immanaw yeeddawaa gidoope, hinttentta erite! Taani ootseedda iitabay baynna diraw, nu aawotuwaaw S'oossay hewaa be'o; I hinttentta pirddo!» yaageedda.

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan, hattamatuwaaw kaappuwaa Amaasaaya bolla S'oossaa Ayyaanay wod'd'ina,

«Daawitaa, nuuni newantta!

Isseya na'aw, nuuni neenana ittippe de'eetto!

Saruu new gido!

Neena maaddiyaawantussikka sarotetsay gido!

Ne S'oossay neena maaddee» yaageedda.

Daawite untuntta akkiide, bare olanchchatoo kaappatuwaaw ootseedda.

Minaase Zariyaappe Daawita Kaalleedda Asatuwaaw

¹⁹ Daawite Piliss's'eematuwaanna ittippe gidiide, Saa'oola olanaw beedda wode, Minaase zariyaappe amareeda asatuu Daawitan gaketeeeddino. Shin Piliss's'eema asatuwaaw kaappatuu Daawitenne Daawita Asay barenana beennaadan diggeeddino. Piliss's'eema asatuu loytsi zoretteeddawaappe guyyiyaan, untuntta guyye yeddeeddino; ayaw gooppe, Daawitenne Daawita Asay untunttu Kaatiyaa Saa'oolaw aatsi immanenttonne giide yayy-eeddino.

²⁰ Daawite S'ik'ilaaga katamaa simmishin, Minaase zariyaappe Daawita maaddanaw keseedda shaalak'atuu Adinaaha, Yozabaada, Yidi'eela, Mikaa'eela, Yozabaada, Eelihunne s'iltaaya.

²¹ Untunttu ubbaykka s'alanne wolk'k'aama asaa gidiyaa diraw, Daawite c'uguwaaw kaalliyaaw wode, untunttu Aa maaddeeddino.

²² Daawita olanchchatuu S'oossaa olanchchatuwaadan c'oraana gakkanaw, Aa maadiyaa Asay gallassi gallassi gujettee.

Daawita Olanchchatuu Payduwaaw

²³ Med'inaa Goday haasayeeddawaadan Saa'oola kawutetsaa Daawitaw zaaranaw olaw danc'c'i giigiide, Kebroonan de'iyaa Daawitakko yeedda olanchchatuu paydu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa.

²⁴ Gondalliyaanne tooraa oyk'k'iide, olaw danc'c'i giigeedda Yihudaa zaratuu usuppun sha"anne hosppun s'eeta.

²⁵ Simoona zariyaappe olaw giigeedda s'alanne wolk'k'aama olanchchatuu laappun sha"anne itti s'eeta.

²⁶ Leewiyaa zariyaappe oyddu sha"anne usuppun s'eeta.

²⁷ Aaroona zaratuwaaw kaappuu Yoodaaha; Yoodaahena ittippe heezzu sha"anne laappun s'eetu asatuu de'iino.

²⁸ K'ay S'aadook'e yalaga s'alanne wolk'k'aama asaa; S'aadook'a aawuwaa golliyaaw asaappe laatamanne laa"u kaappatuu aanana ittippe de'iino.

²⁹ Biiniyaama zariyaa gideedda Saa'oola dabbotuu heezzu sha"a asaa. Shin Biiniyaama zariyaappe dariyaa bagga Asay Saa'oola golliyaaw asaw he wodii gakkanaw ammanettiyaawantta.

³⁰ Efireema zariyaappe barenttu aawotuwaaw golliyaaw asan eretteedda s'alanne wolk'k'aama asatuu laatamu sha"anne hosppun s'eeta.

³¹ Daawita kaateyanaw baanaw dooretteedda Minaase zariyaappe baggatuu tammanne hosppun sha"a.

³² K'ay Israa'eeliyaa Asay ayaa ootsanaw bessintto, wodiyaabaa shaakki eriyaa akeekanchcha asatuu, Yisaakoora zariyaw kaappatuu laa"u s'eeta; untunttu dabbotuu ubbay untunttoo azazettiino.

³³ Ola shaluwaaw ubbaa oyk'k'iide, barenttu kumentsaa wozanaan Daawita maaddanaw giigeedda olanchchatuwaan Zaabiloona zariyaa asatuu ishatamu sha"a.

³⁴ Nifttaaleema zariyaappe itti sha"a kaappatuu de'iino; gondalliyaanne tooraa oyk'k'iyaa hattamanne laappun sha"a asatuu untuntunna ittippe de'iino.

³⁵ Daana zariyaappe olaw giigeedda asatuu laatamanne hosppun sha"anne usuppun s'eeta.

³⁶ Olaw kesanaw Aaseera zariyaappe giigeeddawanttu oytamu sha"a.

³⁷ Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa away doliyaa baggan de'iyaa Roobeela zariyaappe, Gaade zariyaappenne Minaase zariyaa baggappe ola shaluwaa ubbaa oyk'k'iide yeedda asatuu itti s'eetanne laatamu sha'a.

³⁸ Ha olaw giigeedda olanchchatuu ubbay Daawita Israa'eeliyaa bolla kaateyanaw barenttu k'ofaa k'achchiide, Kebroone katamaa yeeddino. K'ay Israa'eeliyaappe atteedawant-tukka Kaateyanaw Daawita kaateyiide itti wozana gideeddino.

³⁹ Unttuntu dabbotuu untunttuu koshshiyaawaa giigissi wotseedda diraw, miiddinne ushiidde Daawitana heezzu gallassaa utteeddino.

⁴⁰ Israa'eeliyaa asaw nashechchaa gidiyaa diraw, huup'issa baggana de'iyaa Yisaakoorappe, Zaabiloonappenne Niftaaleemappe asatuu daro k'umaa aheeddino. D'iiliyaa, balasiyaa ukitsaa, woyniyaa teeraa, woyniyaa eessaanne zayitiyaa hariyaan, bak'uluwaan, gaaluwaaninne booran c'aaniide aheeddino; k'aykka untuntu miizzaanne dorssaa shukkiide maanaw akkiide yeeddino.

13

K'aalaa C'aak'uwaa Taabootay Yerusaalam Buussaa

Taabootaa K'iriyati-Yi'aariimappe Dentseeddino

(2 Sam. 6:1-11)

¹ Hewaappe guyyiyaan, Daawite Suntsatuwaanna; shaalak'atuwaananne s'eetuwa kaappatuwaanna zoretteedda.

² Israa'eeliyaa asaa ubbaa, «Hinttentoo lo" a malatiyaabaa giddooppene, Med'inaa Godaa nu S'oossaa shene gidoope, Israa'eeliyaa biittaa gas'an de'iyaa nu dabbotuu, k'eesatuu nne barenttu kataman de'iyaa Leewatuu nuunanna ittippe shiik'anaadan asaa kiittoytte.

³ Saa'ooli kaateteedda wode sheneko giina, dogettiide atteeda nu S'oossaa Taabootaa ane zaariide ahooytte» yaageedda.

⁴ Daawite odeedda yewuu suure gideedda diraw, Asay ubbay mayyeedda.

⁵ Hewaa diraw, Daawite S'oossaa Taabootaa K'iriyati-Yi'aariimappe ahana mala, Gibs'e zawaappe Shihoora shaafaappe doommiide, Hamaata Pinuwaa gakkanaw de'iyaa Israa'eeliyaa asaa ubbaa shiishsheedda.

⁶ Daawitenne Israa'eeliyaa Asay ubbay kiruubetuwaappe gidduwaan bare kawutetsaa araataa bolla utteedda S'oossaa suntsan s'eesetteedda S'oossaa Taabootaa ahanaw Yihudaa biittan de'iyaa Ba'aala geetettiyaa K'iriyati-Yi'aariima katamaa beeddino.

⁷ S'oossaa Med'inaa Godaa Taabootaa boray goochchiyaa ooratsa gaariyan wotsiide, Abinaadaaba sooppe aheeddino; Uuzinne Ahiyoy gaariyaa laaggiino.

⁸ Daawitenne Israa'eeliyaa Asay ubbay diitsaanne maasink'k'uwaa diis's'iidde, kabaruwaa bak'k'iidde, daalaa k'aatsiiddenne s'urumbbaa punniidde, barenttu kumentsaa wolk'k'an S'oossaa sintsan nashettiide bonchcheeddino.

⁹ Unttuntu Kiidoona giyaa saan de'iyaa katsaa bukkiiyaa udduma gakkiiyaa wode, boorattuu d'ubettina, Uuzi Taabootaa oyk'k'anaw bare kushiya yeddeedda.

¹⁰ Aa kushii Taabootaa bochcheedda diraw, Med'inaa Godaa hank'k'uu Uuza bolla ees's'i kesseedda. Hewaa diraw, S'oossay Aa shoc'ina, I he sa'aan S'oossaa sintsan hayk'k'i aggeeda.

¹¹ Med'inaa Goday hank'k'ettiide Uuza wod'eedda diraw, Daawite yiloteedda. Hachche gakkanaw, he sa'ay Peerez Uuzaa geetettiide s'eesetteedda. Uuzi Shoc'etto sa'aa geetettee.

¹² He gallassi Daawite S'oossaw yayyeedda diraa, «S'oossaa Taabootaa taakko waata ahanaw danddayayitaa?» yaageedda.

¹³ Hewaa diraw, Taabootaa barenana Daawita Katamaa afibeenna. Shin Gaatiyaa Obeedi-Eedooma geetettiyaa bitaniyaa soo afeedda.

¹⁴ S'oossaa Taabootay Obeedi-Eedooma gollen Aa golliiyaa asaana heezzu aginaa gam"eedda. Med'inaa Goday Aa golliiyaa asaanne aw de'iyaa ubbabaa anjeedda.

14

Daawite Yerusaalamen Ootseedda Oosuwaa

¹ S'iirroosa Kaatii Kiiraami Daawitaw asatuwaa kiitteedda. Kiitetteedda asatuwaana golliiyaa kees's'anaadan zigaa mudetsaanne k'ay shuchchaa massiyaawanttanne anaas'etuwaaw yeddeedda.

² Med'inaa Goday Israa'eeliyaa bolla Aa kaatiyaa ootsiide esseeddawaanne bare asaa Israa'eeliyaa diraw, Aa kawutetsaa d'ok'k'u ootsiide bonchcheeddawaa Daawite ereedda.

³ Hewaappe guyyiyaan, Daawite Yerusaalamen hara mac'c'a asaa gujji akkiide, atumawaa naanaanne mac'c'a naanaa yeleedda.

⁴ Daawite Yerusaalamen yeleeadda attuma naanay Shaamu'a, Shobaaba, Naataana, Solomone,

⁵ Yibihaara, Elishuu'a, Elppaalees'a,

⁶ Nogaaha, Nefeega, Yaafi'a,

⁷ Elishamaa'a, Be'eliyaadanne Elifelees'a.*

Daawite Piliss's'eema Asaa S'ooneedda

(2 Sam. 5:17-25)

⁸ Daawite Israa'eeliyaa ubbaa bolla kaatiyaa gidiide oketteeddawaa Piliss's'eema Asay siseedda wode, untunttu ubbay Daawita koyanaw keseeddino. Daawite untunttu kesseeddawaa sisiide, untunttunna olettanaw kesseedda.

⁹ Piliss's'eema Asay Rafayma Wombbaa yiide bonk'keeddino.

¹⁰ Daawite S'oossaa, «Taani baade Piliss's'eematuwaa oloo? Neeni untunttu taw aatsa immanii?» yaagiide oochcheedda.

Shin Med'inaa Goday Aa, «Baade ola. Taani untunttu new aatsa immana» yaageedda.

¹¹ Daawitenne Aa Asay Ba'aali-Paraas'iima giyaa sa'aa biide, yaan untunttu s'ooneeddino. Daawite, «Haatsaa di'uu d'uussi aad'd'iyaawaadan S'oossay ta morkkatuwaa gidduwaanna taana aatseedda» yaageedda. Hewaa diraw, he sa'aa suntsay Ba'aali-Paraas'iima geetetteedda.

¹² Piliss's'eematu barenttu eek'atuwaa he sa'aan yeggiide beeddino. Yaatina Daawite azaziide, untunttu eek'atuwaa tamaan s'uugisseedda.

¹³ Piliss's'eema asatuu laa'entsuwaa ha wombbaa simmi yiide bonk'keeddino.

¹⁴ Daawite S'oossaa laa'entsuwaa oochcheedda. Shin S'oossay Aa, «Neeni untunttu geeduwaa booppa. Untunttu guyyenna yuuyya aad'd'aade boo'iyaa mitsaappe sintsa baggana olanaw giiga.

¹⁵ Boo'iyaa mitsaappe huup'iyaan salppiyaa kooshshaa neeni sisiyaa wode, olanaw kesa. Ayaw gooppe, hewe Piliss's'eema olanchchatuwaa shoc'anaw S'oossay neeppe sintsaw aad'd'eedda giyaawaa» yaageedda.

¹⁶ S'oossay azazeeddawaadan Daawite ootseedda. Gabaa'oonappe biide Gezeera gakkanaw, Israa'eeliyaa Asay Piliss's'eema olanchchatuwaa wod'eedda.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, Daawita worii biittaa ubbaa gakteedda. Kawutetsatuu ubbay Daawitaw yayanaadan Med'inaa Goday ootseedda.

15

Taabootaa Ahanaw Haneedda giiguwaa

¹ Daawite bare kataman barew golliyaa kees's'eedda; S'oossaa Taabootawukka sa'aa giigisiide, dunkkaaniyaa esseedda.

² Hewaappe guyyiyaan Daawite, «S'oossaa Taabootaa tokkanaadaaninne med'i med'inaw Med'inaa Godaw ootsanaw Med'inaa Goday dooreedda Leewatuwaappe attina, ooninne S'oossaa Taabootaa tookkanaw bessena» yaageedda.

³ Daawite Med'inaa Goda Taabootaw giigisseedda sa'aa Taabootaa ahanaadan, Israa'eeliyaa asaa ubbaa Yerusaalamen shiishsheedda.

⁴ K'ay Daawite Aaroona zaratuwaanne Leewatuwaa s'eesiide shiishsheedda.

⁵ K'ahaata yaratuwaappe kaappuu Uri'eelinne itti s'eetanne laatamu Aa dabbotuu yeeddino.

⁶ Maraara yaratuwaappe kaappuu Asaayinne laa"u s'eetanne laatamu Aa dabbotuu yeeddino.

⁷ Gershshoona yaratuwaappe kaappuu Yuu'eelinne s'eetanne hattamu Aa dabbotuu yeeddino.

⁸ Els's'aafaana yaratuwaappe kaappuu Shamaa'enne laa"u s'eetu Aa dabbotuu yeeddino.

⁹ Kebroone yaratuwaappe kaappuu Eli'eelinne hosppun tammu Aa dabbotuu yeeddino.

¹⁰ Uuzi'eela yaratuwaappe kaappuu Aminaadaabinne s'eetanne tammanne laa"u Aa dabbotuu yeeddino.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, Daawite k'eesetuwa S'aadook'anne Abiyaataara, k'ay Leewatuwaa Uri'eela, Asaaya, Yuu'eela, Shamaa'iyaa, Eli'eelanne Aminaadaaba s'eesisseedda.

¹² Untunttu, «Hinttentu Leewatuu zaretoo kaappatuwaa. S'oossaa Israa'eeliyaa Med'inaa Godaa Taabootaa taani giigissa wotseedda sa'aa ahanaw hinttenne hinttenttu dabbotuu geeyite.

* **14:7** Daawitaw Yerusaalamen yeletteedda attuma naanaa suntsay 2 Sam. 5:14-16; 2 Od. 3:5-7 nne 14:4-7 s'aafetteedda: Shin Ibraawetsuwaan ittuwaa ittuwaa suntsay ubbaasan itti mala gidenna. **15:2** Zar. 10:8

¹³ Hinttenttu Leewatuu koyro S'oossaa Taabootaa tookkibeenna dirawunne nuuni Aa wogaadan woot afanentto S'oossaa oochchibeenna diraw, Med'inaa Goday nu S'oossay nuuna mureedda» yaageedda.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa Taabootaa ahanaw k'eesatuu nne Leewatuu barentta geeshsheeddino.

¹⁵ Med'inaa Goday Muse baggana kase azazeeddawaadan, Leewatuu S'oossaa Taabootaa kasuwaana barenttu hashiyaan tookkeeddino.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, diitsaanne maasink'k'uwaa diis's'iidde, daalaa k'aatsiidde, nashechiyaa yetsaa yes's'ana mala, Leewatuwaa kaaletsiyaawanttu barenttu dabbotuwaasuntsanaadan Daawite azazeedda.

¹⁷ Leewatuu Yuu'eela na'aa Hemaana, Aa dabbatuwaappe Berekiyaa na'aa Asaafanne untunttu dabbatuwaappe Maraara yaraa K'usaaya na'aa Etaana suntseeddino.

¹⁸ K'ay laa'entso kaalaan Zakkaraasa, Yaa'izi'eela, Shamiraamoota, Yihi'eela, Uunna, Eli'aaba, Banaaya, Ma'iseeya, Matiitiyaa, Elifaala, Miik'ineeyanne penggiyaa naagiyaawantta Obeedi-Eedoomanne Yi'i'eela suntseeddino.

¹⁹ Nahaasiyaa daalaa d'ok'k'u ootsiide k'aatsanaadan Hemaani, Asaafinne Etaani suntsetteeddino.

²⁰ K'ay Zakkaraasi, Yaa'izi'eeli, Shamiraamooti, Yihi'eeli, Uunni, Eli'aabi, Ma'iseeyinne Banaayi diitsaa lee'uwaan diis's'iino.

²¹ Matiite, Elifaali, Miik'ineeyi, Obeedi-Eedoomi, Yi'i'eelinne Azaazii diitsaa orddiyaan diis's'iino.

²² Leewatuu kaappuu Kanaane mazimuriyaa kaaletsanaw suntsetteedda; I eranchcha gidiyaa diraw, untunttu tamaarissee.

²³ Berekiyayne Elk'k'aani Taabootaa dunkkaaniyaa penggiyaa naaganaw dooretteeddino.

²⁴ K'ay k'eesatuu Shabaanee, Yoshafaas'i, Nataani'eeli, Amaasaayi, Zakkaraasi, Banaayinne El'eezeri S'oossaa Taabootaa sintsan s'urumbbaa punnanaw dooretteeddino. Obeedi-Eedoominne Yehiyaa Taabootaa penggiyaa naaganaw dooretteeddino.

Taabootaa Yerusaalame Afeedino

(2 Sam. 6:12-22)

²⁵ Hewaappe guyyiyaan Daawite, Israa'eeliyaa c'imatuunne sha"a kaappatuu Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa Obeedi-Eedooma sooppe ahanaw nashettiidde beeddino.

²⁶ Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa tookkeedda Leewatuwaa S'oossay maaddeedda diraw, untunttu laappun korumatuwaanne laappun dorssaa orgettuwaa yarshsheeddino.

²⁷ Daawite, Taabootaa tookkeedda Leewatuu ubbay, mazimuriyaa yes's'iyaawanttunne mazimuriyaa yes's'iyaawanttu kaappuu Kanaane suufiyaa geetettiyaa k'ac'inaappe dadetteedda mayuwaa mayyeeddino. Daawitekka k'ay liinuwaappe dadetteedda eefuudiyaa geetettiyaa mayuwaa mayyeedda.

²⁸ Hawaadan ootsiide, Israa'eeliyaa ubbay hobboc'iidde, s'urumbbaanne malakataa punniidde, daalaa k'aatsiiddenne, diitsaanne maasink'k'uwaa diis's'iidde, Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa aheeddino.

²⁹ Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootay Daawita Katamaa geleedda wode, Saa'oola naatta Miikaala maskkootiyaanna s'eellaade, Kaatii Daawite nashettiidde durishiininne kaa'ishin be'aaddu; Daawita bare wozanaan kad'aaddu.

16

¹ Untunttu S'oossaa Taabootaa ahiidde, Daawite Taabootaa wotsanaw d'ogeedda dunkkaaniyaa gidduwaan wotseeddino. S'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwa Med'inaa Godaw yarshsheeddino.

² Daawite s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwa Med'inaa Godaw yarshsheedda dawaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa sintsan asaa anjeedda.

³ Israa'eeliyaa asaw ubbaw, mac'c'aaniwunne attumawoo, huup'iyaa huup'iyaa itti itti komppo ukitsaa, itti itti mus'o ashuwaakka woyniyaa teeraa melaappe itti itti ukitsaa gisheedda.

⁴ Med'inaa Godaa Taabootaa sintsan ootsanaadaaninne Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa sabbanaadan, galatanaadaaninne bonchhanaadan, amareeda Leewatuwaa Daawite suntseedda.

⁵ Leewatuu kaappuu Asaafa; Asaafa kaalliide laa'entso kaappuu Zakkaraasa. Zakkaraasa kaalliide de'iyaa wanttu Yi'i'eela, Shamiraamoota, Yihi'eela, Matiitiyaa, Eli'aaba, Banaaya, Obeedi-Eedoomanne Ye'eela. Unttuntu maasink'k'uwaanne diitsaa diis's'anaw suntsetteeddino; shin Asaafe daalaa k'aatsanaw suntsetteedda.

⁶ K'eesiyaa Banaayinne Yahaa'i'eeli S'oossaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa sintsan ubbaa wode s'urumbbaa punnanaw suntsetteeddino.

⁷ He gallassi Daawite kasetiide, Asaafinne Aa dabbottuu Med'inaa Godaa sabbanaadan untunttoo immeedda.

Galataa Mazimuriyaa

(Maz. 105:1-15; 96:1-13; 106:1, 47-48)

⁸ Med'inaa Godaa galatite; Aa suntsaa s'eesite.

I ootseeddawaa kawutetsatuu gidduwaan erissite.

⁹ Aa sabbite; galataa yetsaa aw yes's'ite.

Aa malalissiyaa kiitaa ubbaa odite.

¹⁰ Aa geeshsha suntsan c'EEK'ettite;

Med'inaa Godaa koyiyaawanttu wozanatuu nashettino.

¹¹ Med'inaa Godaanne Aa wolk'k'aa s'omoosite;

ubbaade Aa sintsa koyyite.

¹²⁻¹³ Hinttenttoo, Aa k'oomaa Abrahaama zeretsatoo,

Dooretteedda Yaak'ooba naatoo,

I ootseedda maalaalissiyaabaa,

Aa malaatanne I pirddeedda pirddaa hassayite.

¹⁴ I Med'inaa Godaa nu S'oossaa;

Aa pirddaykka sa'aa ubbaa bollaanna.

¹⁵ I bare k'aalaa c'aak'uwaa med'inaw,

Bare azazeedda k'aalaa sha"aa yeletaa gakkanaw naagee.

¹⁶ Hewenne, I Abrahaamena c'aak'k'eteedda c'aak'uwa,

Yisaak'aw c'aak'k'eedda c'aak'uwa.

¹⁷ Yaak'oobaw wogaa,

Israa'eeliyawukka med'ina c'aak'k'uwaa ootsiide mintseeddawaa.

¹⁸ I, «New Kanaane biittaa immana;

I ne zeretsatoo laata gidanawaa» yaageedda.

¹⁹ S'oossaa asatuu payduwaan guutsanne

Kanaane biittan bete gidiiide de'iyaa wode,

²⁰ itti asaappe hara asaa,

itti kaatetsaappe hara kawutetsaa yuuyyeeddino.

²¹ S'oossay untuntta ooninne naak'k'anaw immibeenna;

untunttu diraw kaatetuwaa seeriidde,

²² «Taani okkeeddawaa bochchoppite;

Ta timbbitiyaa odiyaawantta k'ohoppite» yaageedda.

²³ Sa'aan de'iyaa asaw, ubbaykka Med'inaa Godaw yes's'ite;

I ashshiyaa mishiraachchuwaa hachche hachche odite.

²⁴ Kawutetsatuu gidduwaan Aa bonchchuwaa,

asaa ubbaa giddon Aa malalissiyaa oosuwaabaa awaayite.

²⁵ Med'inaa Goday wolk'k'aama; Aad'd'o galatay aw bessee.

S'oossatuwaa ubbaappe aad'd'iide, I yayettanaw besse.

²⁶ Hara asaa s'oossatuu ubbay eek'atuwaa;

shin Med'inaa Goday saluwaa med'd'eedda S'oossaa.

²⁷ Bonchchuunne anggay Aa yuushshuwaan de'ee;

minotetsayenne nashechchay I De'iyaa Sa'aan de'ee.

²⁸ Hinttenttoo, asaa zaretoo ubbaw, Med'inaa Godaawaa odite;

«Bonchchuunne wolk'k'ay Med'inaa Godaawaa» giide odite.

²⁹ «Bonchchuu Aa suntsaassa» giide Med'inaa Godaawaa odite.

Yarshshuwaa akkiide, Aa sintsa yiite.

Aa geeshshatetsaa puulan Med'inaa Godaw goynnite.

³⁰ Gadiyaan de'iyaa asaw ubbaw, Aa sintsan kokkorite.

Sa'ay min ek'k'eedda; ubbakka k'aas's'enna.

³¹ Salotuu nashettino; sa'aykka hashshu go!

Kawutetsatuu giddon untunttu, «Med'inaa Goday kaateteedda!» yaagino.

³² Abbayinne Aa giddon kumeeddabatuu guummino.

Shoyk'ayne shooyk'aan de'iyabatuu ubbatuu nashettino.

³³ Hewaappe guyyiyaan woran de'iyaa mitsaa ubbay yes's'ana;
nashechchan Med'inaa Godaa sintsan yes's'ana.

Ayaw gooppe, I sa'aa bollan pirdanaw yee.

³⁴ S'oossay lo" a gidiyaa dirawunne Med'inaa Godaa galatite.

Aggena Aa siik'uu med'inaawaa gidiyaa diraw, galatite.

³⁵ Hewaappe guyyiyaan hinttenttu,

«Abeet nuuna ashshiyaa S'oossaw, nuuna ashsha.

Nuuni ne geeshsha suntsaa galatanaadaaninne

ne bonchchuwaan c'EEK'ettanaadan,

kawutetsatuu giddoppe shiishshaade ashsha» yaagite.

³⁶ Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw galatay gido.

Med'inaappe med'ina gakkanaw galatetto!

Hewaappe guyyiyaan Asay ubbay, «Amen"i» giide, Med'inaa Godaa galateedda.

Yerusaalameninne Gabaa'oonan Haneedda

Goynnuwaa Maaraa

³⁷ Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa sintsan hachche hachche goynaw
koshshiyawaa ubbaa wode untunttu ootsanaadan, Daawite Asaafanne Aa dabbotuwwa
wotseedda.

³⁸ I k'ay Obeedi-Eedoomanne Aa dabbotuwwa usuppun tammanne hosppuntsa untunt-
tunna ootsanaadan wotseedda; Yidutuuna na'aa Obeedi-Eedoomanne Hoosa penggiyaa
naaganaadan wotseedda.

³⁹ K'eesii S'aadook'inne aanana ootsiyaa k'eesatuu Gabaa'oonan de'iyaa d'ok'k'a sa'aan,
Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa sintsan ootsanaadan yaan atteeddino.

⁴⁰ Med'inaa Goday Israa'eeliyaw immeedda higgayan s'aafetteeddawaadan, untunttu
wonttanne omarssi ubbaa wode s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aan Med'inaa
Godaw yarshshiino.

⁴¹ Aggena Aa siik'uu med'inaawaa gidiyaa diraw, Med'inaa Godaa yetsan galatanaadan
Hemaana, Yidutuunanne doortteedda haratuwaa Daawite untuntunna ittippe wot-
seedda.

⁴² Hemaaninne Yidutuuni s'urumbbaa punniino, daalaa k'aatsiinonne galataa maz-
imuriyaa yes's'iidde kaa'iyaa hara miishshatuwaa kaa'iino. Yidutuuna attuma naanay
penggiyaa naaganaw suntsetteeddino.

⁴³ Hewaappe guyyiyaan, Asay ubbay bare soo bare soo beedda. Daawitekka bare soy
asaa anjanaw simmeedda.

17

Geeshsha Golliyaa Kees'iyawe Solomona Gidussaa

(17:1-27)

¹ Daawite bare kaatiyaa gollen de'iidde, timbbitiyaa odiiyaa Naataana, «Taani zi-
gaappe kees'etteedda gollen de'ay; shin Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootay
dunkkaaniyaa garssaana» yaageedda.

² Naataani Daawita, «Ootsanaw ne wozanay k'oppeeddawaa ubbaa kiiteta; S'oossay
neenana de'ee» yaageedda.

³ Shin he gallassaa k'amma S'oossaa k'aalay Naataanakko yiide,

⁴ «Ba; ta k'oomaa Daawita hawaadan yaaga; Med'inaa Goday hawaadan yaagee; Taani
de'ana golliyaa kees's'anawe neena gidakka.

⁵ Ayaw gooppe, taani Israa'eelatuwaa Gibs'eppe kesseedda gallasaappe doommaade
hachche gakkanaw, gollen de'abeykke; taani dunkkaaniyaappe dunkkaaniyaw, k'ay iti
saappe hara sa'aw yuuyyaade de'aad.

⁶ Taani Israa'eeliyaa asaa ubbaanna yuuyyeedda sa'aa ubbaan, ta asaa heemmanaw
taani azazeedda Israa'eeliyaa daannatuwaappe oossinne, Taw zigaa golliyaa ayaw
kees's'abeykkii? gaade oochchabeykke» yaagee» yaaga.

⁷ «Hewaa diraw, ha''ikka ta k'oomaa Daawita, «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday neena hawaadan yaagee; «Taani neena hentsaa gadeppe, dorssaa heemmiyaa saappe dentsaade, ta asaa Israa'eeliyaa kaaletsanaadan akkaad.

⁸ Neeni beedda sa'aa ubbaan taani neenana ittippe gidaad; ne morkkatuwaa ubbaa ne sintsaappe diggaad. Ha'i simmi taani ha sa'aan eretteedda wolk'k'aama asatuwaappe suntsaadan ne suntsaa gitayana.

⁹⁻¹⁰ K'ay taani ta asaw, Israa'eeliyaw sa'aa immaade, untuntta he sa'aan tokkana. Hewaa diraw, untunttu barenttu sa'aan de'anawantta; untunttu laa'entso shabbaret-tikkino. Kase taani ta asaa Israa'eeliyaa bolla yeletatuwaa suntseedda wodiyaappe doommina naak'keeddawaadan, laa'entso iita asatuu untuntta naak'k'ikkino. Taani ne morkkatuwaa ubbaa new moodisana.

« < «Hewaa bollankka Med'inaa Goday bare huup'iyaw ne zaratuu de'anaadan oot-sanaawaa new odeedda.

¹¹ Ne laysay wurina, hayk'k'aadda ne mayza aawotuwaan gaketiyaa wode, taani neeppe guyyiyaan ne zariyaa, ne naanatuwaappe ittuwaa dentsaade, Aa kawutetsaa minisana.

¹² Taw golliyaa kees's'anawe Aa; taani Aa kawutetsaa araataa med'inaw minissa essana.

¹³ Taani aw aawuwaa gidana; ikka taw na'aa gidana. Neeppe kase kaateteedda Saa'oolappe taani ta siik'uwaa akka diggeeddawaadan, taani aappe ubbakka akkikke.

¹⁴ Taani Aa ta asaa bollanne ta kawutetsaa bolla med'inaw suntsana; Aa kawutetsaa araataykka med'inaw min ek'k'ana» yaagee, yaaga» yaageedda.

¹⁵ Naataani S'oossay aw sas'aani k'onc'c'isseedda k'aalaa ubbaa hawaadan Daawitaw odeedda.

Daawita Woosaa

(2 Sam. 7:18-29)

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Daawite dunkkaaniyaa geliide, Med'inaa Godaa sintsan utteedda. Hawaadan yaagiide woosseedda; «Abeet Med'inaa Godaw, S'oossaw, neeni hawaa ubbaa taw ootsanaw taani oonee? Ta soy asaykka ayee?

¹⁷ Abeet Med'inaa Godaw, hawe ne ayfiyaa sintsan guutsa malatina, ne k'oomaa zaratuu sintsaappe yaanawaa laysatuwaan timbbitiyaa odaadda. Taana k'ay wolk'k'aama asaa kessaadda.

¹⁸ Neeni taana ne k'oomaa bonchcheedda diraw, taani Daawite simmi ayaa gaanaw danddayayitaa? Neeni taana ne k'oomaa eraasa.

¹⁹ Abeet Med'inaa Godaw, ne k'oomaa diraw, ne wozanaa k'ofaadan ha gitabaa ubbaa ootsaade, ha gitatetsaa ubbaa taana erissaadda.

²⁰ «Abeet Med'inaa Godaw, ne mali ittuunne baawa. Nuuni nu haytsaan siseeddawaadan, neeppe attina, hara s'oossi baawa.

²¹ Neeni ne asaa ootsanaw wozeedda ne asaa Israa'eeliyaa malatiyaa hara kawutetsi sa'aa bolla baawa. Neeni ootseedda gitanne malalissiyaa oosotu gaasuwaan ne suntsay biittan sa'aan eretteedda. Neeni Gibs'eppa wozeedda ne asaa sintsaappe kawutetsatuwaa laaggaadda.

²² Neeni ne asaa Israa'eeliyaa med'inaw nebbaa ootsaadda. Abeet Med'inaa Godaw, neenikka untunttu S'oossaa gidaadda.

²³ «Abeet Med'inaa Godaw, neeni ne k'oomaabaanne Aa zeretsaabaa haasayeeddawe med'inaw min ek'k'o; neeni ootsana geeddawaadankka kiiteta.

²⁴ «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaa S'oossay tumuwaappe Israa'eeliyaw S'oossaa» geetettanaadan ne suntsay med'inaw min ek'k'anne gitatana. Ne k'oomaa Daawita zaratuu ne sintsan min ek'k'ana.

²⁵ «Abeet ta S'oossaw, «Taani new golliyaa kees's'ana gaade» neeni taw ne k'oomaw k'onc'c'aadda. Hewaa diraw, taani ne k'oomay ha woosaa neena woossanaw s'alaad.

²⁶ Abeet Med'inaa Godaw, neeni S'oossaattee! Neeni ha lo'o k'aalaa taw ne k'oomaw ootsana gaadda.

²⁷ Ne sintsan yaa med'inaw gam"anaadan, ne k'oomaa zariyaa anjanaw nashetta. Abeet Med'inaa Godaw, neeni anjjeedawe med'inaw anjjetteddawa gidana» yaagiide woosseedda.

18

Daawite Olaa S'oonuwa *(18:1–20:8; 2 Sam. 8:1-18)*

¹ Hewaappe guyyiyaan, Daawite Piliss's'eematuwaa s'ooniide mooddeedda; yaatiide Gaate geetettiyaa katamaanne Aa mootsatuwaa Piliss's'eema asatuwaa kushiyaappe wotsi akkeedda.

² K'ay Daawite Moo'aabe gadiyaa asatuwaa s'oonina, untunttu aw moodetteeddino; giiraa giireeddino.

³ Hamaata katamaa matan de'iyaa S'ooba biittaa Kaatii Hadaadi'eezere, bare kawutet-saa Efrass'iisa Shaafaa gakkanaw aassanaw biishshin, Daawite Aa s'oneedda.

⁴ Daawite Hadaadi'eezereppe itti sha"a paraa gaaretuwaa, laappun sha"a paraa asatuwaanna laatamu sha"a gedissa asatuwaa omoodeedda. Daawite s'eetu gaaretoo gideedda paratuwaa ashshiide, hara paratuwaa ubbaw gaaduwa gilddayeedda.

⁵ Damask'ko katamaan de'iyaa Sooretuu S'ooba biittaa Kaatiyaa Hadaadi'eezera maadanaw yeedda wode, Daawite untuntuppe laatamanne laa"u sha"a asaa wod'eedda.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, Sooriyaa biittan Damask'ko kataman olanchchatuwaa geessotuwa med'd'eedda. Yaatina, Sooriyaa asatuu Daawitaw moodettiide, giiraa giireeddino. Daawite beedda sa'aa ubbaan Med'inaa Goday aw s'oonuwa immeedda.

⁷ Kaatii Daawite Hadaadi'eezera oosanchchatuu tookkeedda work'k'aa gondalatuwa akkiide, Yerusaalame afeedda.

⁸ K'ay Daawite Hadaadi'eezere mooddiiyaa S'ebaahanne Kuna katamatuwaappe nahaasiyaa giyaa birataa loytsi daruwa akkeedda. Hewaappe simmiide, Solomone he nahaasiyaa birataappe Abbaa Saaniyaa, tuussatuwaanne dumma dumma miishshatuwa med'd'eedda.

⁹ Daawite S'ooba biittaa Kaatiyaa Hadaadi'eezera olanchchatuwaa ubbaa s'oneeddawaa Hamaata Kaatii Too'i siseedda.

¹⁰ Hadaadi'eezera olettiide s'oneedda diraw, Aa hashshu gaanawunne sarotanaw bare na'aa Hadoraama Kaatiyaa Daawitakko kiitteedda. Ayaw gooppe, Hadaadi'eezere Too'aara olettiide gam'eedda. Hadoraami work'k'aappe, biraappenne nahaasiyaappe med'd'eedda miishshatuwa akkiide yeedda.

¹¹ Kaatii Daawite Eedoomappe, Moo'aabeppe, Amoona asatuwaappe, Piliss's'eematuwaappenne Amaaleek'a asatuwaappe omooddi akkeedda biraanne work'k'aa ha miishshatuwaanna ittippe gatsiide, Med'inaa Godaw dummayiide wotseedda.

¹² S'aruuyi na'ay Abishaayi Eedooma asaappe tammanne hospun sha"atuwaa Mas'ine Wombban wod'eedda.

¹³ Hewaappe guyyiyaan, Daawite Eedooman olanchchatuwaa geessotuwa med'd'eedda; yaatina, he gadiyaa Asay ubbay Daawitaw moodetteedda. Daawite beedda sa'aa ubbaan Med'inaa Goday aw s'oonuwa immeedda.

¹⁴ Hewaadan ootsiide, Daawite Israa'eeliyaa ubbaa bolla kaateteedda; bare asaa ubbaa s'illotetsaaninne suure pirddan akkeedda.

¹⁵ S'aruuyi na'ay Yoo'aabe ola gadaawaa; Ahiluuda na'ay Yoosaafees'e haneeddabaa s'aafiyaawaa;

¹⁶ Ahis'uuba na'ay S'aadook'inne Abiyaataara na'ay Abimeleeki k'eesetuwa; Shaabisha* waanna s'aafiya;

¹⁷ Yoodahe na'ay Banaayi Daawita naagiyaa olanchchatuwaa kaappuwaa; Daawita attumawaa naanay Aa kawutetsaan d'ok'k'a sa'aa oyk'k'iide kaappatuwaa.

19

Daawite Amoonatuwaanne Sooretuwaa S'oneedda

(2 Sam. 10:1-19)

¹ Hewaappe guyyiyaan, Amoonatuwaa Kaatii Naa'oosi hayk'k'eedda; Aa na'ay Aa kotan kaateteedda.

² Daawite, «Aa aawuu Naa'oosi taw keekeedda diraw, taani Aa na'aa Hanuunaw keekana» yaageedda. Hanuuna aawuu hayk'k'eedda diraw, Daawite Aa mintsetsanaw asaa kiitteedda.

Daawite kiitteeddawanttuu Hanuuna mintsetsanaw Amoona gadiyaa gakteedda wode,

³ Amoona asaa kaappatuu Hanuuna, «Daawite neena mintsetsanaw ha asatuwaa kiitteeddawe ne aawuwaa bonchchuwaa diraassa gaaddiyye? I bare asaa kiitteeddawe ha katamaa s'eellanaassa, wochchanaassanne olettiide s'oonanaassa» yaageeddino.

⁴ Hanuuni Daawite kiitteedda asatuwaa oyk'k'iide, untunttu buuchchaa meedeedda; untunttu mayuwaakka uttiyaa dulliyya baggappe k'ans's'i akkiide, untuntta yeddeedda.

⁵ Hewaa diraw, asatuu daro yeellateeddino. Daawite hewaa sisiide, I untuntunna gaketiiyaa asaa kiitteedda. Hewaappe, «Hinttentu buuchchay dic'c'anaashin, Yaarikko kataman de'ishshite; hewaappe guyyiyaan haa yiite» yaageedda.

⁶ Amoonatuu barenttu kiitan Daawite untuntta morkkanaadan ootseeddawaa ereedda wode, Hanuuninne Amoonatuu Masp'p'es'oomiyaappenne Sooriyaan de'iyaa Maa'ikanne S'ooba geetettiiyaa katamatuwaappe paraa gaaretuwaanne paraa asatuwaa k'as'aranaw hattamanne oydu sha'a kiilo giraame dees'iyaa s'agaraa biraa yeddeeddino.

⁷ Hattamanne laa'u sha'a paraa gaaretuwaa, paraa asatuwaa, Maa'ika kaatiyaanne Aa olanchchatuwaa k'as'areeddino; k'as'arina yiide, Medaaban dunkkaaneeddino. K'ay Amoonatuu barenttu katamaappe shiik'iide, olaw giigeeddino.

⁸ Daawite hewaa siseedda wode, Yoo'aabanne olanchchatuwaa ubbaa yeddeedda.

⁹ Amoonatuu kesiide, katamaa penggiyaan olaw salppeeddino. Untuntta maaddanaw yeedda kaatetuukka barenttu sa'aa oyk'k'iide, dembbaan shiik'eeddino.

¹⁰ Yoo'aabe barena olay sintsananne guyyenna doodeeddawaa be'eedda wode, Israa'eelatu giddoppe ubbaappe minniyaa olanchchatuwaa doori akkiide, Sooriyaa asatuwaa sintsan salppisseedda.

¹¹ Atteeda asatuwaappe bare ishaya Abishaayi azazana mala ootsiide, Amoona asatuwaa sintsan salppeeddino.

¹² Yoo'aabe bare ishaya Abishaaya, «Sooriyaa asatuu taw wolk'k'aamoope, neeni yaade taana maadda. K'ay Amoona asatuu new wolk'k'aamoope, taani yaade neena maaddana.

¹³ Simmi minna! Nu asaa dirawunne nu S'oossaa katamatuwaa diraw, ane min olettoytte. Med'inaa Goday barena lo'iyaaawaa ootso» yaageedda.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, Yoo'aabinne aananna de'iyaa Asay Sooriyaa asatuwaana olettanaw lawuhu geeddino. Yaatina, Sooriyaa asatuu Aa sintsaappe bak'atteeddino.

¹⁵ Sooriyaa asatuu bak'atteeddawaa Amoona asatuu be'eedda wode, untunttukka Aa ishaya Abishaaya sintsaappe bak'atiide, katamaa geleeddino. Hewaappe guyyiyaan, Yoo'aabe Yersaalame simmeedda.

¹⁶ Sooriyaa asatuu Israa'eeliyaa asatuu untuntta s'oonettedawaa ereedda wode, asaa kiittiide Efiraas'iisa Shaafaappe hefintsana de'iyaa Sooriyaa asatuwaa ahiseeddino. Hadaadi'eezera ola gadawuu Shobaaki untuntta kaaletsee.

¹⁷ Daawite hewaa siseedda wode, Israa'eeliyaa olanchchatuwaa shiishshiide, Yorddaanoosa Shaafaa pinneedda; Sooriyaa asatuwaana olettanaw untunttu sintsan salppeeddino. Daawite untuntunna olettanaw salppina, untunttukka aanana oletteeddino.

¹⁸ Sooriyaa asatuu Israa'eelatu sintsaappe bak'atteeddino; Daawite Sooriyaa asatuwaappe paraa gaariyaa laaggiyaa laappun sha'a asatuwaanne oytamu sha'a gediya asatuwaa wod'eedda; untunttu olaa gadaawaa Shobaakakka wod'eedda.

¹⁹ Hadaadi'eezera olanchchatuu Israa'eelatuwaan s'oonettedawaa ereedda wode, Daawitana sigettiide, aw moodetteeddino. Hewaappe simmina, Sooriyaa Asay Amoona asaa maaddanaw dosibeenna.

20

Daawite Raaba Katamaa Oliide Oy'k'eedda

(2 Sam. 12:26-31)

¹ Ofintsan, kaatetuu olaw kesiya wode, Yoo'aabe olanchchatuwaa kaaletsiide, Amoona gadiyaa woraajjeedda; mayyiide Raaba katamaa doodeedda. Shin Daawite Yersaalamen takkeedda; Yoo'aabe Raaba katamaa olettiide bayzeedda.

² Hewaappe guyyiyaan Daawite yiide, untunttu kaatiyaa work'k'aa kallachchaa Aa huup'iyaa akkeedda. Kallachchay mazzaniyaa wode hattamanne oydu kiilo giraame gideedda; Aa gidduwaan ink'kuwaa geetettiiyaa al'o shuchchay de'ee. He kallachchaa akkiide, Daawita huup'iyaan wotseedda. K'ay Daawite he katamaappe loytsi daro omooduwaa akkeedda.

³ Yaatiide kataman de'iyaa asaa kesiide, magaaziyan, gomaaninne kalttan oosisseedda. Amoona katamatuwaan de'iyaa asaa ubbaakka hewaadan oosisseedda. Hewaappe guyyiyaan, Daawitenne Aa Asay ubbay Yersaalame simmeedda.

Piliss's'eema Asatuwaana Oletteedda Olatuwaa

(2 Sam. 21:15-22)

⁴ Hewaappe simmiide, Piliss's'eema asatuwaana Gezeeran olay denddeedda; Huushappe yeedda Sibbakaayi adussa mino asatuwaa yaraappe gideedda Sippaaya wod'eedda. Yaatina, Piliss's'eematu s'oonetteeddino.

⁵ Hewaappe doomina Piliss's'eema asatuwaana hara olay denddeedda; Yaa'iira na'ay Elihanaani tooraa toomay shemayinniyyaa waddarashaa keeshshatto, Gaate katamaappe yeedda Gooliyaada ishaa Laahima wod'eedda.

⁶ K'aykka hara olay Gaate kataman denddeedda. He sa'aan itti wogga adussa bitanii de'ee. He bitaniyaw itti itti kushiyan usuppun birad'd'etuu, itti itti gediyaanka usuppun birad'd'etuu, ubbaana laatamanne oyddu birad'd'etuu de'iino. He bitanii adussa mino asatuwaa yaraappe gideedda asaa.

⁷ He bitanii Israa'eelatuwaa naasseedda wode, Daawita ishaa Shaama na'ay Yoonataani Aa wod'eedda.

⁸ Hawanttu Gaate kataman de'iyaa adussa mino asatuwaa yaratuwaa; untunttu ubbay Daawita kushiyaaninne Aa asaa kushiyan hayk'k'eeddino.

21

Daawite Asaa Paydina Yeedda

S'oossaa Hank'k'uwaa

(21:1-30; 2 Sam. 24:1-25)

¹ Sees'aanay Israa'eeliyaa bolla metuwaa ahanaw koyiide, Daawite Israa'eeliyaa asaa paydanaadan dentsetseedda.

² Daawite Yoo'aabanne olanchchatuu kaappatuwaa hawaadan yaageedda; «Daanappe Berssaabeha gakkanaw biite; Israa'eeliyaa asaa paydite. Yaatiide asaa paydu aappunentto taana erissite» yaageedda.

³ Shin Yoo'aabe Aa, «Med'inaa Goday ha de'iyaa bare asaa bolla s'eetu kushiya gujjo! Ta godaw, kaatiyaw, untunttu ubbay ta godaa k'oomatuwaa gidikkinoooye? Ta goday hewaa malaa ootsanaw ayaw koyii? Israa'eeliyaa kawutetsaa ayaw bayzanchcha kessii?» yaageedda.

⁴ Shin kaatiyaa k'aalay Yoo'aaba s'ooneedda. Yoo'aabe kesiide, Israa'eeliyaa biittaa ubbaa yuuyyeedda; Yersaalame simmeedda.

⁵ Yoo'aabe paydeedda asaa payduwaa Daawitaw immeedda. Israa'eeliyaa biittan ubbaan mashshaan olettanaw danddayiyaa itti miilonenne itti s'eetu sha"a mino asatuu de'iino. K'ay Yihudaa biittan mashshaan olettanaw danddayiyaa oyddu s'eetanne laappun tammu sha"a mino asatuu de'iino.

⁶ Yoo'aabe kaatiyaa azazuwaa sheneteedda diraw, Leewatuwaanne Biiniyaama zeretsaa payduwaan gujjibeenna.

⁷ S'oossay ha yewuwaan nashettiibeenna diraw, Israa'eeliyaa mureedda.

⁸ Yaatina Daawite S'oossaa, «Taani ha kiitan wolk'k'aama nagaraa ootsaad. Shin ha"i neena woossay; ta bayzuwaa, ne k'oomaa bayzuwaa k'uc'c'a. Taani daro eeyyabaa hanaad» yaageedda.

⁹ Med'inaa Goday Daawitaw timbbitiyaa odiiyaa Gaada hawaadan yaagiide haasayiseedda;

¹⁰ «Baade; Daawita, «Med'inaa Goday neena, «Taani neena heezzubappe dooruwa bessay; taani ne bolla polanaw taw untuttuppe ittuwaa doora» yaagee» yaaga» yaageedda.

¹¹⁻¹² Gaadi Daawitakko biide Aa, «Med'inaa Goday neena, «Hawanttuppe ittuwaa doora: heezzu laysaa koshaa dooray? Woy ne morkketuu neena yederssishin, heezzu aginaa untunttu sintsaappe bak'atanawaa dooray? Woy Med'inaa Godaa mashshay ne gadiyaa heezzu gallassaa shoc'anawaanne hewaanakka k'ay Israa'eeliyaa gadiyaa pini kesanaashin hayk'k'uwaa iita harggiyaan shoc'iyaa kiitanchchaa I kiittiyaawaa dooray?» yaagee. Ane ha"i k'achchaade, taani taana kiitteeddawoo zaariyaawaa oda» yaageedda.

¹³ Daawite Gaada, «Taani loytsi un"ettaad. Med'inaa Godaa maarotetsay loytsi wolk'k'aama gidiyaa diraw, ane taani Aa kushiyan kunddana; taani asaa kushiyan kunddikke» yaageedda.

¹⁴ Hewaa diraw, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa bolla iita harggiyaa yeddina, laappun tammu sha"a Israa'eeliyaa asatuu hayk'k'eeddino.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Yersaalame bayzanaw kiitanchchaa kiitteedda. Shin kiitanchchay Yersaalame bayzanaw mata utti de'ishshin, Med'inaa Goday yaatiide kayyotteedda. Kayyottiidde bayziyaa kiitanchchaa, «Agga! Hewe gidanawaal!» yaageedda. He wode S'oossaa kiitanchchay Yaabuusiyya Ornaa udduma matan ek'k'eedda.

¹⁶ Med'inaa Godaa Kiitanchchay bare mashshaa bare kushiyan oyk'k'iide, Yerusaalame bayzanaw sa'aappenne saluwaappe gidduwaan ek'keeddawaa Daawite be'eedda. Hewaappe guyyiyaan, Daawitenne c'imatuu waaruwaa mayyiide, barenttu deemuwaan guufanneeddino.

¹⁷ Daawite S'oossaa, «Asay paydettanaadan ootseeddawe taana gidikkitaayye? Naak'keeddawenne iitabaa ootseeddawe taana. Shin ha dorssatuu, untunttu ayaa ootseeddino? Abeet Med'inaa Godaa, ta S'oossaw, hayyanaa ne kushii taananne ta aawuwaa soy asaa muro. Ne kushii ne asaa muroppo!» yaageedda.

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa kiitanchchay Gaade hawaadan yaagiide azazeedda; «Daawite pude Yaabuusiya Ornna udduma biide, Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa yaan gimbbanaadan oda» yaageedda.

¹⁹ Med'inaa Goday nabiya Gaade baggana geedda k'aalaadan Daawite beedda.

²⁰ He wode Ornninne Aa oyddu attuma naanay uddumaan zarggaa bukkiino. Guyye simmi s'eelliide, kiitanchchaa be'eeddino; aanana de'iyaa naanay k'osetteeddinno.

²¹ Daawite Ornnakko yeedda wode, Ornni Aa be'iide, uddumaappe gas'aa kesiide, bare deemuwaa sa'aa gatsiide, Daawitaw goyneedda.

²² Hewaappe guyyiyaan, Daawite Ornna, «Boshay asaa bollappe kichchana mala, taani Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa kees's'anaw ne uddumma taw zal'aarikkii. Taani new kumentsaa gatiyaa c'iggana» yaageedda.

²³ Ornni Daawita, «New akka; ta goday kaatii barena nashechchiyaawaa ootso. Be'a, s'uuggiyaa yarshshoo booraa, eetsanaw katsaa bukkiiyaa miishshaanne katsaa yarshshoo zarggaa taani immana. Taani ha ubbaakka new immana» yaageedda.

²⁴ Shin Kaatii Daawite Ornna, «tuytti, chii! Taani kumentsaa gatiyaa k'ans's'aade shammana. Ayaw gooppe, taani nebba Med'inaa Godaw akkikke; k'ay taani miishshaa kessabeennawaa s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsaade yarshshikke» yaageedda.

²⁵ Hewaa diraw, Daawite he uddumaw usuppun s'eetu work'kaa santtimiyaa immeedda.

²⁶ Hewaappe guyyiyaan, Daawite he koshiyan Med'inaa Godaw yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa kees's'eedda. Yaatiide s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaa yarshsheedda; Med'inaa Godaa woossina, Med'inaa Goday s'uuggiyaa yarshshuwaa bolla saluwaappe tamaa yeddiide, aw zaareedda.

²⁷ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday kiitanchchaa azazina, kiitanchchay bare mashshaa shookoo zaareedda.

²⁸ Daawite Med'inaa Goday Aa woosaw zaareeddawaa be'iide, Yaabuusiya Ornna uddumaan laa'entsuwaa yarshsheedda.

²⁹ Muse mela biittaaan giigisseedda Med'inaa Godaa Dunkkaaniinne s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'ay he wode Gabaa'oonan goynniyaa d'ok'ka sa'aan de'ee.

³⁰ Shin Daawite Med'inaa Godaa kiitanchchaa mashshaw yayyeedda diraw, S'oossaa oochchanaw he sa'aa baanaw danddayibeenna.

22

Geeshsha Golliyaa Kees's'anaw Haneedda Giiguwaa

(22:1–29:20)

¹ Hewaa diraw, Daawite, «Med'inaa Godaa S'oossaa Geeshsha Golliyaa hawaan de'anawaa; Israa'eeliyaa Asay s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshana sa'ay hawaa gidanawaa» yaageedda.

Geeshsha Golliyaa Kees's'anaw Giigissiyaa Giiguwaa

² Hewaa diraw, Daawite Israa'eeliyaa biitaan de'iyaa hara biittaa asatuwaa shishshanaadan azazeedda. S'oossaa Geeshsha Golliyaa kees's'anaw shuchchaa mas-siyaawanttu shuchchaa massiide loytsanaw untunttu giddoppe suntseedda.

³ Daawite penggiyaa sank'k'aa ootsanaw misimaariyawunne maas'afiyaw haniyaa c'ora birataanne mazzananaw danddayettenna, zawi baynna nahaasiyaa birataa giigisseedda.

⁴ Sidoona asatuunne S'iiroosa asatuu Daawitaw zigaa ahiyaa diraw, Daawite paydu baynna zigaa giigisseedda.

⁵ Daawite, «Ta na'ay Solomone oosuwaa meezetibeennanne yalaga na'aa. Med'inaa Godaw kees'ettiyaa Geeshsha Golliyaa biittaa ubbaan eretteeddanne bonchcheteedda, lo'o golliyaa gidanaw besse. Hewaa diraw, aw koshshiyaawaa taani giigissana» yaageedda. Daawite hayk'kanaappe kasetiide darobaa giigissi wotseedda.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, Daawite bare na'aa Solomona s'eesiide, Med'inaa Godaw Israa'eeliyaa S'oossaw Geeshsha Golliyaa kees's'anaadan azazeedda.

⁷ Daawite Solomona, «Ta na'aw, taani Med'inaa Godaa ta S'oossaa suntsaw Geeshsha Golliiyaa kees's'anaw ta wozanaan k'oppaad.

⁸ Shin Med'inaa Godaa k'aalay taana, «Neeni daro suutsaa gussaadda; k'ay daro olaakka olettaadda. Neeni ha sa'aa bollan ta sintsan daro suutsaa gusseedda diraw, ta suntsaw Geeshsha Golliiyaa kees's'akka.

⁹ Be'a; new itti saro na'i yelettanawaa. Aa yuushshuwaan de'iyaa morkkatuwwa ubbaanna taani Aa saro ootsana. Aa suntsay Solomona; taani I kaateteedda laytsan Israa'eeliyaa asaw sarotetsaanne woppaa immana.

¹⁰ I ta suntsaw Geeshsha Golliiyaa kees's'ana. I ta na'aa gidanawaa; taanikka aw aawuwaa gidana. Aa kawutetsaa araataa Israa'eelan med'inaw minissa essana; yaageedda.

¹¹ «Ha"ikka ta na'aw, Med'inaa Goday neenana gido. S'oossay kase nebaa haasayeed-dawaadan, Med'inaa Godaa ne S'oossay Geeshsha Golliiyaa kees's'anawaa neena polisso.

¹² Med'inaa Goday neena Israa'eeliyaa asaa bolla kaatiyaa ootsiyaa wode, Med'inaa Godaa ne S'oossaa higgiiyaa naaganaadan, S'oossay new aad'd'eeda eratetsaanne akeekaa immo.

¹³ Med'inaa Goday Muse baggana Israa'eeliyaa azazeedda azazuwaanne wogaa naagiyaawaa gidoope, ubbay new hanana. Aynne baawaa minna! Yayyoppa woy dagammoppa!

¹⁴ Taani daro tuggaan Med'inaa Godaa Geeshsha Golliiyaa kees's'anaw heezzu sha"anne oyddu s'eetu kiilo giraame dees'iyaa work'k'anne hattamanne oyddu sha"a kiilo giraame dees'iyaa biraa shiishshay; k'ay zaway bayinna nahaasiyaanne birataa shiishshay; k'aykka mitsaanne shuchchaa giigissaad. Gidoppekka, neeni hewaa bolla haraa gujjanaw koshshee.

¹⁵ Ne matan daro oosanchchatuu de'iino; shuchchaa k'oo'yaawanttunne massiyaawanttu, anaas'etuunne ubbaa kiitaa ootsanaw danddayiyaa eranchcha asatuu de'iino.

¹⁶ Unttuntu ootsiyaa work'k'aw, biraw, nahaasiyawunne birataw zaway baawa. Ha"i neeni kiitaa doomma. Med'inaa Goday neenana gido» yaageedda.

¹⁷ Daawite Israa'eeliyaa kaaletsiyaawanttu ubbay bare na'aa Solomona maaddanaadan hawaadan yaagiide azazeedda;

¹⁸ «Med'inaa Goday hinttenttu S'oossay hinttenana de'enneeyye? I hinttentta ubba saanna shemppissibeennee? Ha biittan de'yaawantta I ta kushiyan aatsi immeedda diraw, ha biittay Med'inaa Godawunne Aa asaw moodetteedda.

¹⁹ Ha"ikka Med'inaa Godaa hinttenttu S'oossaa koyanaw hinttenttu wozanaanne hinttenttu shemppuwaa immite. Med'inaa Godaa suntsaw kees'etteedda Geeshsha Golliiyaa gidon Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'awa Taabootaanne S'oossaa geeshsha miishshatuwwa ahiidde wotsanaadan, hinttenttu denddiide, Med'inaa Godaa S'oossaa Geeshsha Golliiyaa kees's'ite» yaageedda.

23

¹ Daawite c'imeedda wode, bare na'aa Solomona Israa'eeliyaa bolla kaateyeedda.

Leewatuu Oosuwaa

² Daawite Israa'eeliyaa kaaletsiyaawantta ubbatuwaa, k'eesetuwaanne Leewatuwaa ittippa shiishsheedda.

³ Hattamu laytsanne hewaappe bollanna de'iyaa Leewatuu paydetteeddino; untunttu ubbaanna hattamanne hosppun sha"a attuma asaa gideeddino.

⁴ Hawanttu gidoppe Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaw aawotiyaa laatamanne oyddu sha"atuwaa kaatii wotseedda. K'ay kaappatuwaanne pirddaa yeletatuwaa usuppun sha"atuwaa wotseedda.

⁵ Penggiyaa naagiyaawantta oyddu sha"atuwaa wotseedda. Med'inaa Godaa galatanaw Daawite med'd'eeda yetsaa miishshan S'oossaa galatiyaawantta oyddu sha"atuwaa wotseedda.

⁶ Daawite Leewii yeleedda attuma naanaa Gershshoona, K'ahaatanne Maraara untuntta yaran yaran heezzu c'itan shaakkeedda.

⁷ Gershshooni yeleedda attuma naanay La'idaananne Shim"a.

⁸ La'idaana attuma naanay heezza; untunttukka Yihi'eela, Zetaamanne Yuu'eela.

⁹ Shim"a attuma naanay heezzatuu Shalomoota, Hazii'eelanne Haaraana; hawanttu La'idaana yarattoo kaappatuwaa.

¹⁰ Shim"aa attuma naanay oyddatuu, barenttu yeletaa yeletaa maaran Yahaata, Ziiza, Yi'uushanne Bariia.

¹¹ Yaahati bayiraa Ziizi teefaa shin Yi'uushawunne Bariia'assi naanay dareenna; hewaa diraw, untunttu itti yaraadan paydetteeddino.

¹² K'ahaata naanay oyddatuu Amiraama, Yis'ihaara, Kebroonanne Uuzi'eela.

¹³ Amiraama attuma naanay Aaroonanne Musa. Aaroonenne Aa zeretsay ubbaappe aad'd'o geeshsha gideeddawaa S'oossaw dumayanaadan dummateeddino. Untunttu Med'inaa Godaa sintsan is'aanaa c'uwayanaw, S'oossaw ootsanawunne S'oossaa suntsan asaa anjjanaw med'inaw dummateeddino.

¹⁴ S'oossaa asaa gidiyaa Muse naanay Leewiyaa zaratuwaanna gatso paydetteeddino.

¹⁵ Muse naanay Gershshoomanne El'eezera.

¹⁶ Gershshooma naanatuwaa giddoppe kaappuu Shabu'eela.

¹⁷ El'eezera na'ay Rahaabi kaappuwaa. El'eezaraw hara na'i baawa; shin Rahaabiyaa naanay loytsi c'ora.

¹⁸ Yis'ihaara naanatuwaa kaappuu Shalomiita.

¹⁹ Kebroone na'ay bayiray Yiriiya; laa'entsuu Amaariyaa; heezentsuu Yahaazi'eela; oyddentsuu Yik'ami'aama.

²⁰ Uuzi'eela na'ay bayiray Mikiyaasa; laa'entsuu Yishiyaa.

²¹ Maraara naanay Maahilanne Musha. Maahila naanay El'aazaranne K'iisha.

²² El'aazare mac'c'a naanatuwaappe attina, attuma naanaa yelennaan hayk'keedda. Hewaa diraw, untunttu ishataa K'iisha naanay untuntta akkeeddino.

²³ Amisha naanay heezzatuu Maahila, Edeeranne Yiremoota.

²⁴ Leewiyaa yeleatan barenttu zariyaaninne gollen barenttu suntsan mazggabetteeddawanttu hawantta; laatamu laytsanne hewaappe bollanna de'iyaa Leewiyaa zaratuu ubbay Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan ootseeddino.

²⁵ Daawite, «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay bare asaa shemppisseedda. S'oossay Yerusaalamen med'inaw de'ana.

²⁶ Hewaa diraw, Dunkkaaniyaanne Aa giddon go'ettiyaa miishshatuwaa hawaappe sintsanaw Leewatuu tookkanaw koshshenna» yaageedda.

²⁷ Daawite wurssetsan azazeedda azazuwaadankka laatamu laytsanne hewaappe bollanna de'iyaa Leewatuu paydetteeddino.

²⁸ Untunttu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan ootsiyaa Aaroona zeretsatuwaa maaddino. S'oossaa Geeshsha Golliyaan laa"u dabaabatuwaan ootsino; Miyiyaan de'iyaa kifiletuwaan, geeshsha miishshaa ubbaa tunennaadaninne hara oosuwa ubbaa poliino.

²⁹ K'ay untunttu S'oossaa sintsan wotsiyaa oysaw, katsaa yarshshoo, shiishshiyaa d'iiliyaw, irshshuu gelibeenna oysawunne zayitiyan munak'ettiyaa d'iiliyaw aawotiino; untunttu makkiaabawunne likkiyaabaw ubbaw aawotiino.

³⁰⁻³¹ K'ay untunttu ubbaa gallassi wontanne omarssi, Med'inaa Godaw s'uuggiyaa yarshshuu yarshshettiyaa Sambbata gallassi, aginay s'eeriya wodenne higgayan s'aafetteedda hara baala gallassatuu gakkiiyaa wode, Med'inaa Godaa galatanawunne bonchchanaw suntsetteeddino.

³² Gaketiyaa Dunkkaaniyaanne Med'inaa Godaa Geeshsha Sa'aa naaganaadaaninne Aaroona zeretsatuwaappe garssana untuntta maaddanaadan Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa aawotetsay Leewatoo imetteedda.

24

K'eesetuwaa Oosuwaa

¹ Aaroona zaratuwaa oosuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta. Aaroona naanay Nadaaba, Abiiba, El'aazaranne Itaamaara.

² Shin Nadaabinne Abiihu na'aa yelennaan barenttu aawuwaappe kase hayk'keeddino. Hewaa diraw, El'aazarinne Itaamaari k'eesatuwaa gideeddino.

³ Daawite Aaroona zeretsaa untunttu oosuwaadan oosuwaadan c'itan shaakkeedda. El'aazara yaraappe S'aadook'inne Itaamaara yaraappe Abimeleeki Daawita maaddeeddino.

⁴ El'aazara yarataa 16 c'uguwaan shaakettina, Itaamaara yarataa k'ay hosppun c'uguwaan shaaketteeddino. El'aazara yarataa kaappatuu Itaamaara yarataa kaapatuwaappekka dari beetteedda diraw, hewaadan haneedda.

⁵ El'aazara yarataa giddoninne Itaamaara yarataa giddon Geeshsha Golliyaw kaapatuunne S'oossaa oosoo kaappatuu de'iyaa diraw, hawantunne hinkkotuunne kiitaa saaman shaakkeeddino.

⁶ El"aazara yaratuunne Itaamaara yaratuu barenttu kaalaa saamaa kesseeddino. Leewiyaa zariyaa gideedda Nataani'eela na'ay s'aafii Shamaa'e untuntta mazggabeedda. Kaatiinne Aa kaappatuu, k'eesiyaa S'aadook'inne Abiyaataara na'ay Abimeleeki, k'eesatuwaa yaratuu kaappatuunne Leewatuu yaratuu kaappatuu ubbatuu ha yewoo marka.

⁷ Ha asatuu saamaa kessina, koyro saamay Yihoyaariba gakkeedda. Laa"entso Yadaaya gakkeedda.

⁸ Heezentsuu Hariima gakkeedda. Oyddentsuu Sa'oorima gakkeedda.

⁹ Ichcheshentsu Malkkiyaa gakkeedda. Usuppuntsuu Miyaamiina gakkeedda.

¹⁰ Laappuntsuu Hak'k'oos'a gakkeedda. Hosppuntsuu Abiiya gakkeedda.

¹¹ Udduppuntsuu Iyyaasa gakkeedda. Tamnantsuu Shakaaniyaa gakkeedda.

¹² Tammanne ittentsu Eliyaashiba gakkeedda. Tammanne laa"entsuu Yaakiima gakkeedda.

¹³ Tammanne heezentsuu Huppa gakkeedda. Tammanne oyddentsuu Yesheka'aaba gakkeedda.

¹⁴ Tammanne ichcheshentsu Bilgga gakkeedda. Tammanne usuppuntsuu Imeera gakkeedda.

¹⁵ Tammanne laappuntsuu Heziira gakkeedda. Tammanne hosppuntsuu Happis'ees'a gakkeedda.

¹⁶ Tammanne udduppuntsuu Pataahiyaa gakkeedda. Laatamantsuu Yihezk'k'eela gakkeedda.

¹⁷ Laatamanne ittentsu Yaakiina gakkeedda. Laatamanne laa"entsuu Gamuula gakkeedda.

¹⁸ Laatamanne heezentsuu Dalaaya gakkeedda. Laatamanne oyddentsuu Ma'aaziya gakkeedda.

¹⁹ Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay untunttu mayza aawuwaa Aaroona bagganna azazeeddawaadan, untunttu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliiyaa geliide, kaallan kaallan ootsanaw s'aafetteeddino.

Hara Leewatuu Suntsaa

²⁰ Leewiyaa zaratuwaa kaappatuu haratuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta.

Yehidaayi Shabu'eela baggana Amiraama zariyaa.

²¹ Yishe Rahaabiyaa zarii kaappuwaa.

²² Yahaati Shalomiita baggana Yis'ihaara zariyaa.

²³ Yiriiyi, Amaari, Yahaazi'eelinne Yik'ami'aami Kebroone zariyaa; untunttu barenttu yeletaa maaran s'aafetteeddino.

²⁴ Shamiiri Mikiyaasa baggana Uuzi'eela zariyaa.

²⁵ Zakkaraasi Mikiyaasa ishaa Yishiyaa baggana Uuzi'eela zariyaa.

²⁶ Maahili, Mushinne Yaa'ize Maraara zeretsaa.

²⁷ Yaa'iziyaa naanay heezzatuu Shohaama, Zakkuuranne Iibira.

²⁸ Maahila naanay laa"atuu El"aazaranne K'iisha. El"aazaraw attuma na'i baawa.

²⁹ K'iishaw Yiraahima'eela geetettiyaa itti attuma na'ay de'ee.

³⁰ Mushaw Maahila, Edeeranne Yiremoota geetettiyaa heezzu attuma naanay de'iino.

Hawanttu Leewiyaa zaratuwaa kaappatuwaa.

³¹ Kase untunttu dabbotuu, Aaroona zariyaa k'eesatuu ootseeddawaadan, Leewiyaa zaratuwaa kaappatuunne teefatiyaa ishātuwaappe ittuu saamaa yeggee. Is'say kesiya wode Kaatii Daawite, S'aadook'e, Abimeleeki, k'eesatuwaa kaappatuunne Leewatuu kaappatuu marka.

25

Geeshsha Golliyaan Yes's'iyawantta

¹ Daawitenne ola gadaawatuu Asaafa naanatuwaappe, Hemaana naanatuwaappe Yidutuuna naanatuwaappe maasink'k'uaan diitsaaninne daalan timbbitiyaa odiyaawanttu oosoo ootsanaadan dummayeeddino. Barenttoo imetteedda kiitaa ootsina, suntsay mazggabetteedda asatuu hawantta.

² Asaafa naanay Zakkuura, Yooseefo, Nataaniyaanne Asaari'eela. Asaafa naanay kaatii azazina, timbbitiyaa odiyaa Asaafappe garssanna azazettiino.

³ Yidutuuna naanay Gadaaliyaa, S'ara, Yishaa'iyaa, Shim"a, Hashaabiyaanne Matiitiyaa. Ha usuppunatuu maasink'k'uaan timbbitiyaa odiidde, Med'inaa Godaa galatiiddinne bonchchiidde, barenttu aawuwaa Yidutuunappe garssanna azazetteeddino.

⁴ Hemaana naanay Buk'kiyaa, Mataaniyaa, Uuzi'eela, Shabu'eela, Yaarimoota, Hanaaniyaa, Hanaana, Eli'aata, Giddaltta, Romamtti'eezera, Yoshibak'aasha, Malloota, Hotiiranne Maahizi'aata.

⁵ Hawanttu ubbay kaatiyaw timbbitiyaa odiiyaa Hemaana naanaa. S'oossay kase immana geeddawaadan, Hemaana d'ok'ku d'ok'ku ootsana mala, ha tammanne oyddu attuma naanaanne heezzu mac'c'a naanaa aw immeedda.

⁶ Hawanttu ubbay Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan daalaa k'aatsanaw, diitsaanne maasink'kuwaa diis's'iiddenne yes's'iidde goynnanaaw, barenttu aawuwaappe garssanna de'iino.

Asaafa, Yidutuuninne Hemaani kaatiyaa azazuwaan de'iino.

⁷ Hawanttu laatamanne oyddu asatuu daro eray de'iyaa asatuwaa. Unttuntu dabbotuu; Med'inaa Godaw yetsan looheeddawanta; untntuntu ubbaanna laa"u s'eetanne hospupun tammanne hospupna.

⁸ Unttuntu barenttu kiitaa shaakki eranaw daruu guutsay, astamaarii tamaarii, ubbayka laggetsaa saamaa yegeeddino.

⁹ Koyro saamay Asaafa na'aa Yooseefo gakkedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"uwaa. Laa'entso saamay Gadaaliyaa gakkedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"uwaa.

¹⁰ Heezzantso saamay Zakkuura gakkedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"uwaa.

¹¹ Oyddentso saamay S'ara gakkedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.

¹² Ichcheshentso saamay Nataaniyaa gakkedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.

¹³ Usuppuntsa saamay Buk'kiyaa gakkedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.

¹⁴ Laappuntsa saamay Asaari'eela gakkedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.

¹⁵ Hospuntsa saamay Yishaa'iyaa gakkedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.

¹⁶ Udduppuntsa saamay Mataaniyaa gakkedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.

¹⁷ Tammantasa saamay Shim"a gakkedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.

¹⁸ Tammanne ittentsiyaa saamay Uuzi'eela gakkedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.

¹⁹ Tammanne laa'entasa saamay Hashaabiya gakkedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.

²⁰ Tammanne heezzentsa saamay Shabu'eela gakkedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.

²¹ Tammanne oyddentso saamay Matiitiyaa gakkedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.

²² Tammanne ichcheshantasa saamay Yaarimoota gakkedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.

²³ Tammanne usuppuntsa saamay Hanaaniyaa gakkedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.

²⁴ Tammanne laappuntsa saamay Yoshibak'aasha gakkedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.

²⁵ Tammanne hospuntsa saamay Hanaana gakkedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.

²⁶ Tammanne udduppuntsa saamay Malloota gakkedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.

²⁷ Laatamantasa saamay Eli'aata gakkedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.

²⁸ Laatamanne ittentsiyaa saamay Hotiira gakkedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.

²⁹ Laatamanne laa'entasa saamay Giddaltta gakkedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.

³⁰ Laatamanne heezzentsa saamay Maahizi'aata gakkedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.

³¹ Laatamanne oyddentso saamay Romamtti'eezera gakkedda; I, Aa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne laa"a.

26

Geeshsha Golliyaa Naagiyaawantta

¹ Geeshsha Golliyaa penggiyaa naagiyaawanttu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta.

Koyruu K'oraaha yaraappe Asaafa baggana K'ore na'aa Mashelemiyaa.

² Mashelemee laappun attuma naanaa yeleedda; untunttu barenttu yeletaa maaran Zakkaraasa, Yidi'eela, Zabaadiyaa, Yaadini'eela,

³ Elaama, Yahohanaananne Eliyaho'enaaya.

⁴ S'oossay Obeedi-Eedoomakka anjeeedda diraw, I hosppun attuma naanaa yeleedda. Untunttu barenttu yeletaa maaran Shamaa'iyaa, Yihozabaada, Yo'aaha, Sakaara, Nataani'eela,

⁵ Ami'eela, Yisaakooranne Pa'ulttaaya.

⁶ K'ay Obeedi-Eedooma na'ay Shamaa'ekka usuppun attuma naanaa yeleedda; untunttu mino asaa gideedda diraw, barenttu aawuwaa gollen kaappuwaa gideeddino.

⁷ Shamaa'iyaa naanay Ootina, Rafaa'eela, Yobeedanne Elzzabaada; untunttu ishatuu Eelihunne Samaake aad'd'eeda mino asatuwaa.

⁸ Hawanttu ubbatuu Obeedi-Eedooma zeretsaa; untunttu, untunttu naanaynne untunttu dabbotuu oosoo mino. Obeedi-Eedooma zaratuu ubbaanna usuppun tammanne laa'a.

⁹ Mashelemiyaw mino naanaynne mino dabbotuu de'iino; untunttu ubbaanna tammanne hosppuna.

¹⁰ Maraara yaraappe Hoosayyookka naanay de'iino. Shiimiri bayira na'aa gidenna; shin Aa aawuu Aa kaappuwaa ootseedda.

¹¹ Aa ishatuu Hilkk'iyaa, S'abaaliyaanne Zakkaraasa. Hoosa naanaynne Aa dabbotuu ubbaanna tammanne heezza.

¹² Geeshsha Golliyaa penggiyaa naagiyaawanttu barenttu golliyaa asaa kaappatuwaanna, c'uguwaan c'uguwaan shaaketteeddino. Hara Leewatuwaadan untunttakka Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa kiitay gishuwaan gakteedda.

¹³ Penggiyaa ubbaa naaganaw barenttu gollen gollen guutsay gitay saamaa kesseeddino.

¹⁴ Away doliyaa Penggiyaa giya penggiyaa naagiya saamay Sheleemiyaa gakteedda. Lo'o zoriyaa Aa na'aa Zakkaraasa Huup'issa Penggiyaa geetettiyaa penggiyaa naagiya saamay gakteedda.

¹⁵ Obeedi-Eedooma Gedissa Penggiyaa giya penggiyaa naagiya saamay gakteedda. Aa naanaa miishshaa minjiyaa golliyaa naagiya saamay gakteedda.

¹⁶ Awaay wulliyaa Penggiyaanne bolla ogiyaa baggana de'iyaa Shalekoota Penggiyaa geetettiyaa penggetuwaa naagiya saamay Shufiimanne Hoosa gakteedda. Naagu kaallan kaallan gaktee.

¹⁷ Gallassan gallassan away doliyaa baggana usuppun Leewatuu naagiino. Huup'issa baggana oyddatuu naagiino. Gedissa baggana oyddatuu naagiino. K'ay laa'u laa"u miishshaa minjiyaa golliyaa naagiino.

¹⁸ Awaay wulliyaa baggana dabaabaw afiyaa ogiyaa oyddatuu naagiino. K'ay dabaabaa gidduwaa laa"atuu naagiino.

¹⁹ Simmi k'oraaha yaratoonne Maraara yarattoo imetteedda pengge naago kiitay hawaa.

Geeshsha Golliyaa Giddon Ootsiyaa Hara Oosotuwaa

²⁰ Akiya geetettiyaa Leewii S'oossaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa shaluwaanne S'oossaw dummayi wotseedda imotaa naaganaw suntsetteedda.

²¹ Gershshoona na'aa La'idaana yaraappe Yihi'eeli dumma dumma golliyaa asaw aawotee.

²² Yihi'eela naanay Zetaamanne Aa ishaa Yuu'eela; untunttu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa miishshaa naaganaw suntsetteeddino.

²³ Amiraama yarattoo, Yis'haara yarattoo, Kebroona yarattoo Uuzi'eela yarattoo kiitay shaaketti imetteedda.

²⁴ Muse na'aa Gershshooma yara gidiyaa Shabu'eeli Geeshsha Golliyaan de'iyaa miishshaa naagiyaawanttu kaappatuu bolla suntsetteedda.

²⁵ I Gershshooma ishaa El'eezera baggana Shalomiitaw dabbotee. El'eezeri Rahaabiyaa yeleedda; Rahaabii Yishaa'iyaa yeleedda; Yishaa'ii Yoraama yeleedda; Yoraame Ziikira yeleedda; Ziikiri Shalomiita yeleedda.

²⁶ Kaatii Daawite, aawotuwaa golliyaa asaa kaappatuu, sha'a kaappatuu, s'eetuwa Kaappatuunne ola gadaawatuu S'oossaw dummayi wotseedda shaluwaa ubbaa bolla Shalomiitinne Aa dabbotuu suntsetteeddino.

²⁷ Ha shaluwaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa ooratsanaw dummayi wotseedda asatuu ha miishshaa kase olaappe omooddi wotseeddino.

²⁸ K'ay timbbitiyaa odiyaa Sammeeli, K'iisa na'ay Saa'ooli, Neera na'ay Abaneerinne S'aruuyi na'ay Yoo'aabe kase dummayi wotseedda imotaa ubbaa Shalomiitinne Aa dabbotuu naagiino.

Hara Leewatuwaa Gakkeedda Oosuwaa

²⁹ Yis'ihaara yartuwaappe Kanaanenne Aa naanay Geeshsha Golliyaappe kareenna de'iyaa kiitan Israa'eeliyaa asaa ayissanawunne daannatanaw suntsetteeddino.

³⁰ Kebroone yartuwaappe Hashaabeenne Aa dabbotuu, itti sha"anne laappun s'eetu mino asatuu, Med'inaa Godaa oosuwaa ubbawunne kaatiyaa oosuwaa ubbaw Yord-daanoosa Shaafaappe hefintsan away wulliyaa baggana de'iyaa Israa'eeliyaa asaa bolla suntsetteeddino.

³¹ Kebroone yartuwaappe kaappotiyaawe Yirriya. Daawite kaateteedda oytamantso laytsan koyina, untuntuu asaa giddoppe mino asatuu Gala'aade biittan Yaa'izeera geetetiyyaa koshiyan beetteeddino.

³² Aawotuwaa golliyaa asaw kaappotiyaa Yirriya dabbotuu minotuu laa"u sha"anne laappun s'eeta. Kaatii Daawite S'oossaa oosuwaa ubbawunne kaatiyaa oosuwaa ubbaw untuntuu Roobeela zartuwaabiittaa bolla, Gaade zartuwaabiittaa bollanne Minaase zartuwaappe baggatuubiittaa bolla suntseedda.

27

Israa'eeliyaa Asaa Kaaletsiyaawantta

¹ Barenttu c'uguwaan c'uguwaan kawutetsaa ayisseedda Israa'eeliyaa golliyaa asatuwaa kaappatuu, sha"aa kaappatuunne s'eetuwa kaappatuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta. Itti itti c'uguwaan laatamanne oyddu sha"a asatuu de'iino. Itti itti c'uguu laytsaa gidдон itti itti aginaw kaalan kaalan kawutetsaa kiitaa ootsanaw kessee.

² Koyro aginaan kesiyaa c'uguwaa kaaletsiyaawe Zabddi'eela na'aa Yaashobi'aama; Aa c'uguwaan laatamanne oyddu sha"a Asay de'ee.

³ Yaashobi'aami Paareesa zeretsaa; I koyro aginaw olanchchatuu kaappatuwaa gadaawuwaa.

⁴ Laa'entso aginaan kesiyaa c'uguwaa kaaletsiyaawe Ahoohiyaa Dodaaya; Aa c'uguwaan laatamanne oyddu sha"a Asay de'ee. Aappe kaalliyaawe Mik'iloota.

⁵ Heezzantso aginaan kesiyaa c'uguwaa kaaletsiyaawe k'eesiyaa Yoodaaha na'aa Banaaya; Aa c'uguwaan laatamanne oyddu sha"a Asay de'ee.

⁶ Banaayi hattamu eretteedda asatuwaa gidдон mino asaa gidiide, hattamatoo kaappoteedda. Aa sa'aan Aa na'ay Amizabaadi kaappoteedda.

⁷ Oyddentso aginaan kesiyaa c'uguwaa kaaletsiyaawe Yoo'aaba ishaa Asaaheela; Aa c'uguwaan laatamanne oyddu sha"a Asay de'ee. Aa kotan Aa na'ay Zabaade kaappoteedda.

⁸ Ichcheshentso aginaan kesiyaa c'uguwaa kaaletsiyaawe Yis'ihaara yaraappe Shamihu-uta; Aa c'uguwaan laatamanne oyddu sha"a Asay de'ee.

⁹ Usuppuntsa aginaan kesiyaa c'uguwaa kaaletsiyaawe Tak'o"appe yeedda Ik'k'eesha na'aa Ira; Aa c'uguwaan laatamanne oyddu sha"a Asay de'ee.

¹⁰ Laappuntsa aginaan kesiyaa c'uguwaa kaaletsiyaawe Efireema zariyaappe Piloonaappe yeedda Helees'a; Aa c'uguwaan laatamanne oyddu sha"a Asay de'ee.

¹¹ Hosppuntsa aginaan kesiyaa c'uguwaa kaaletsiyaawe Huushappe yeedda Sibbakaaya; Aa c'uguwaan laatamanne oyddu sha"a Asay de'ee. Sibbakaayi Yihudaa zarenne Zaraaha yara.

¹² Udduppuntsa aginaan kesiyaa c'uguwaa kaaletsiyaawe Biiniyaama zare gideedda Anatootiyyaa Abi'eezera; Aa c'uguwaan laatamanne oyddu sha"a Asay de'ee.

¹³ Tammantsa aginaan kesiyaa c'uguwaa kaaletsiyaawe Nas'oofappe yeedda, Zaraaha yara gideedda Maahiraaya; Aa c'uguwaan laatamanne oyddu sha"a Asay de'ee.

¹⁴ Tammanne ittentsiyaa aginaan kesiyaa c'uguwaa kaaletsiyaawe Pir"aatoonappe yeedda, Efireema zariyaa gideedda Banaaya; Aa c'uguwaan laatamanne oyddu sha"a Asay de'ee.

¹⁵ Tammanne laa'entso aginaan kesiyaa c'uguwaa kaaletsiyaawe Nas'oofappe yeedda, Otini'eela yara gideedda Helddaaya; Aa c'uguwaan laatamanne oyddu sha"a Asay de'ee.

Israa'eeliyaa Zartuwaaw Ayissiyaawantta

¹⁶ Israa'eeliyaa zeretsaa ayissanaw suntsetteeddawanttu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta.

Roobeela zariyaa ayissiyaawe Ziikira na'aa El'eezera.

Simoonaa zariyaa ayissiyaawe Maa'ika na'aa Shafaas'iyaa.

¹⁷ Leewiyaa zariyaa ayissiyaawe K'amu'eela na'aa Hashaabiya.
 Aaroona zariyaa ayissiyaawe S'aadook'a.
¹⁸ Yihudaa zariyaa ayissiyaawe Daawita ishaa Eeliha.
 Yisaakooraa zariyaa ayissiyaawe Mikaa'eela na'aa Omira.
¹⁹ Zaabiloonaa zariyaa ayissiyaawe Obaadiyaa na'aa Yishimaa'iyaa.
 Nifttaaleema zariyaa ayissiyaawe Aziri'eela na'aa Yaarimoota.
²⁰ Efireema zariyaa ayissiyaawe Azaaziya na'aa Hoshee'a.
 Yorddaanoosa Shaafaappe away wulliyaa baggan de'iyaa Minaase zaratuwaappe bagga ayissiyaawe Padaaya na'aa Yuu'eela.
²¹ Yorddaanoosa Shaafaappe away doliyaa bagga Gala'aaden de'iyaa Minaase zaratuwaappe bagga ayissiyaawe Zakkaraasa na'aa Idda.
 Biiniyaama zariyaa ayissiyaawe Abaneera na'aa Ya'isi'eela.
²² Daana zariyaa ayissiyaawe Yirohaama na'aa Azaari'eela.
 Hawanttu Israa'eeliyaa zeretsaa ayissiyaawantta.
²³ Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaa saluwaa s'oolinttiyaadan c'orissana geedda diraw, Daawite laatamu laysanne laatamu laytsaappe garssanna de'iyaawantta payduwaan gelissibeenna.
²⁴ S'aruuyi na'ay Yoo'aabe asaa payduwaa doommeedda; shin paydi wurssibeenna. Asaa paydeedda gaasuwaan S'oossay Israa'eeliyaa asaa bolla hank'etteedda. Hewaa diraw, untunttu paydu Kaatiyaa Daawita taarikiyaa mazggobaan s'aafettibeenna.

Kaatiyaa Miishshaan Aawotiyaawantta

²⁵ Kaatiyaa miishshaa minjiyaa sa'aw aawotiyaawe Adii'eela na'aa Azimaaweeta. Gas'ariyan, katamatuwaaninne mootatuwaan, wochchiyaa saa de'iyaa miishshaw aawotiyaawe Ooziyaana na'aa Yoonataana.
²⁶ Biittaa goshiyaa goshshanchatuwaa bolla aawotiyaawe Kaluuba na'aa Eezira.
²⁷ Woynniyaa turaa sa'atoo aawotiyaawe Raamappe yeedda Shim'a. Woynniyaa eessaa minjiyaa sa'aw aawotiyaawe Shafaamappe yeedda Zabdda.
²⁸ Away wulliyaa bagga Geziyan de'iyaa wogarawunne untunttoo aawotiyaawe Gedeerappe yeedda Ba'aalihanaana. Zayitiyaa minjiyaa sa'aw aawotiyaawe Yo'aasha.
²⁹ Saaroona Dembban heemettiya miizzaw aawotiyaawe Saaroniyaa Shiis'iraaya. Wombban hemettiya miizzaw aawotiyaawe Adilaaya na'aa Shafaas'a.
³⁰ Gaalotoo aawotiyaawe Isimaa'eeliyaa Obiila. Haretoo aawotiyaawe Meronootiyaa Yehidaaya.
³¹ Dorssatoonne deeshshatoo aawotiyaawe Aggaari zariyaappe Yaaziiza. Hawanttu ubbay Daawita ak'uwaa bolla aawoteedawantta.
Daawita Zoriyaawantta
³² Daawita aawuwaa ishay Yoonataani s'aafi, akeekanchcha asanne kaatiyaa zoriyaa asaa. Hakimoona na'ay Yih'i'eeli kaatiyaa naanaa naagee.
³³ Akis'oofeeli k'ay kaatiyaa zoriyaawaa. Arkkiyaa Hushaayi kaatii siik'iyaa asaa.
³⁴ Akis'oofeeli hayk'ina, Aa koshiyan Banaaya na'ay Yoodaahenne Abiyaataare kaatiyaa zoriyaawantta; Yoo'aabe kaatiyaa ola gadaawaa.

28

Daawite Geeshsha Golliyaa Waati Kees's'anentto Odeedda

¹ Israa'eeliyaa kaappatuu ubbay Yerusaalamen shiik'anaadan Kaatii Daawite azazeedda; hewaa diraw, zaratuwaa kaappotuu, kaatiyaa oosanchchatuu kaappatuu, sha'a kaappatuu, s'eetuwwaa kaappatuu, kaatiyaw kaatiyaa naanaw de'iyaa ak'oonne mehiyaw aawotiyaawanttu, kaatiyaa gollen ootsiyaa kaappatuu, eretteedda mino asatuunne wolk'k'aama asatuu ubbay Yerusaalamen shiik'eeddino.
² Kaatii Daawite denddi ek'k'iide, hawaadan yaageedda; «Ta ishato, ta asatoo, sisite! Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'ua Taabootaa wotsiyaanne nu S'oossaa gedii shemppiyya Geeshsha Golliyaa kees's'anaw ta wozanaan k'oppaad; kees's'anaw koshshiyaawanttakka giigissaad.
³ Shin S'oossay taana, «Neeni olanchchanne suutsaa gusseedda asaa gidiyaa diraw, ta suntsaw golliyaa kees's'akka» yaageedda.
⁴ Taani Israa'eeliyaa bolla med'inaw kaatetanaadan, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay ta aawuwaa golliyaa asaa ubbaappe taana dooreedda. Kaaletsanaadan koyro Yihudaa zariyaa dooreedda; Yihudaa zariyaappe ta aawuwaa soy asaa dooreedda; ta

aawuwaa naanaa giddoppe taana dooriide, Israa'eeliyaa ubbaa bolla kaateyanaw nashetteedda.

⁵ Med'inaa Goday taw c'ora naanaa immeedda; ta naanaa ubbaappe Med'inaa Godaa kawutetsaa araatan uttiide, Israa'eeliyaa bolla kaatetanaadan ta na'aa Solomona dooreedda.

⁶ «S'oossay taana, 'Ta Geeshsha Golliyaanne ta dabaabaa kees's'anawe ne na'aa Solomona. Ayaw gooppe, I taw na'aa gidanaadan taani Aa dooraad; taanikka aw aawuwaa gidanawaa.

⁷ I ha'i ootsiyaawaadan sintsappekka ta azazuwaanne ta higgiiyaa minniide naagooppe, taani Aa kawutetsaa med'inaw mintsana yaageedda.

⁸ Hewaa diraw, ha'ikka Med'inaa Godaa yaa'ay, Israa'eeliyaa Asay ubbay be'ishiinanne nu S'oossay sisishshin, Med'inaa Godaa hinttenttu S'oossaa azazuwaa ubbaa hinttenttu minisiide naagana mala, taani hinttenttoo oday. Yaatooppe, hinttenttu ha lo'o biittaa laattananne hinttenttu naanaakka med'inaw laatissanawaa.

⁹ «Solomona, ta na'aw, ne aawuwaa S'oossaa era. Ne kumentsaa wozanaaninne ne eeno giyaa k'ofaan aw kiiteta. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday wozanaa ubbaa k'oree; k'ofaan de'iyaa halmchuwaa ubbaakka ereedda. Neeni Aa koyooppe, I new beettana; shin neeni Aa aggooppe, I neena med'inaw aggi bashana.

¹⁰ Ha'ikka Geeshsha Golliyaa kees's'anaw Med'inaa Goday neena dooreeddawaa dogoppa. Minnaade kiitaa kiiteta» yaageedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, Daawite bare na'aa Solomonaw Geeshsha Golliyaa kees's'iyaa halmchuwaa immeedda; baranddaa halmchuwaa, miishshaa minjiyyaa sa'aa halmchuwaa, bolla kifiliyaanne giddo kifliyyaa halmchuwaa nagaray atto geetettiyyaa sa'aa k'um"iyaa wotsiyaa kifiliyyaa halmchuwaa immeedda.

¹² K'aykka Daawite aw Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa dabaabaa kees's'anaw bare k'ofaan de'iyaa halmchuwaa, Aa yuushshuwaan de'iyaa ubbaa kifiletuu halmchuwaaanne S'oossaa Geeshsha Golliyaa miishshaa minjiyyaa sa'atuunne S'oossaw dummayi wotseedda imotaa minjiyyaa sa'atuu halmchuwaa immeedda.

¹³ Hewaadankka Daawite k'eesatuu nne Leewatuu c'ugotuu barenttu kiitaa ootsana maaraa, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa kiitaa ootsana maaraanne Geeshsha Golliyaa miishshatuwaa naagiyyaa maaraa odiiyaa halmchuwaa aw immeedda.

¹⁴ K'aykka Daawite hawaappe kaalliide s'aafetteedda duma duma miishshatuwaa med'd'anaw woyssa keeshshaa dees'iyaa work'k'anne woyssa keeshshaa dees'iyaa biraa koshshintto s'aafiide, Solomonaw immeedda.

¹⁵ Hewantukka, work'k'aa s'omppetuwaa wotsiyaa ballaanne work'k'aa s'omppetuwaa, biraa s'omppetuwaa wotsiyaa ballaanne biraa s'omppetuwaa,

¹⁶ S'oossaa sintsan ukitsaa wotsiyaa work'k'aa s'arp'p'eezatuwaa, biraa s'arp'p'eezatuwaa,

¹⁷ work'k'aa oyk'kiyaawaa, work'k'aa keretuwaa, work'k'aa wanc'c'atuwaa, work'k'aa kuyis'aarotuwaa, biraa kuyis'aarotuwaanne

¹⁸ is'aanaa c'uwayiyaa geeshsha work'k'aa saas'iniyaa. Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'uwa Taabootaa bolla barenttu k'efiyaa mic'c'iide kammiyaa, kiruubela wotsiyaa work'k'aa gaariyaa giigissiyaa halmchuwaaakka aw immeedda.

¹⁹ Daawite, «Med'inaa Goday bare kushiyya ta bolla wotsiide, ha s'aafetteedda halmchuwaa ubbaa taana eriseedda» yaageedda.

²⁰ Hewaappe guyyiyaan, Daawite bare na'aa Solomona, «Aynne baawa; minna! Oosuwa ootsa! Med'inaa Goday S'oossay, ta S'oossay neenana de'iyaa diraw, yayyoppa; dagammoppa! Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa kiitay polettana gakkanaw, S'oossay neena yeggennanne aggena.

²¹ S'oossaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa oosuwa ubbaw k'eesatuu nne Leewatuu suntsetti utteeddino. Kushiyya hiillaa eray de'iyaa Asay ubbay neena oosuwa ubbaan maaddana. Kaappatuunne Asay ubbay new ubbabankka azazettana» yaageedda.

29

Geeshsha Golliyaa Kees's'anaw Imetteedda Imotaa

¹ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Daawite shiik'eedda asaw ubbaw hawaadan yaageedda; «S'oossay dooreeddawe ta na'aa Solomona; I yalaganne oosookka meezetibeenna. Ha kees'ettana keetsay asaa golliyya gidennaan Med'inaa Godaa S'oossaa Geeshsha Golliyaa gidiiyaa diraw, kiitay work'k'aama.

² Taani taw de'iyaa wolk'k'aa keeshshaa ta S'oossaa Geeshsha Golliyaw work'k'aaan oosettanabaw work'k'aa, biran oosettanabaw biraa, nahaasiyaan oosettanabaw nahaasiyaa, birataan oosettanabaw birataan mitsan oosettanabaw mitsaa giigissa wotsaad. K'ay margidiyaa, ibinabaradiyaa, dumma dumma malaanna de'iyaa alleek'k'o shuchchatuwaa, al"o shuchchatuwaanne ink'k'otuwaaw giigissa wotsaad.

³ Ta S'oossaa Geeshsha Golliyaw loytas siik'iyaa diraw, taani ta S'oossaa Geeshsha Golliyaw giigisseeddawaappe haraa taw buzo de'iyaa work'k'aappenne biraappe geeshsha Geeshsha Golliyaw immaad.

⁴ Geeshsha Golliyaw godaa mayzzanaw s'eetu sha"a kiilo giraame dees'iyaa geeshsha work'k'aanne laa"u s'eetanne oytamu sha"a kiilo giraame dees'iyaa geeshsha biraa immaad.

⁵ Kushiyya hiillatu ootsana oosuwa ubbaw, work'k'aaan oosettanabaw work'k'aa, biran oosettanabaw biraa, immaad. Yaatina, hintteppe hachche bare sheniyaan Med'inaa Godaw keekkiide immanawe oonee? yaageedda.

⁶ Israa'eeliyaa golliyya asatuwaa Kaappatuu, zaratuwaa kaappatuu, sha"aa kaappatuu, s'eetuwaaw kaappatuunne kaatiyaa oosanchchatuu kaappatuu barenttu sheniyaan barenttoo de'iyawaa immeeddino.

⁷ Unttuntu S'oossaa Geeshsha Golliyya oosoo itti s'eetanne laappun tammu sha"a kiilo giraame dees'iyaa work'k'aa, heezzu s'eetanne oytamu sha"a kiilo giraame dees'iyaa biraa, usuppun s'eetanne laatamu sha"a kiilo giraame dees'iyaa nahaasiyaa birataan heezzu miiliyoonenne oydu s'eetu sha"a kiilo giraame dees'iyaa birataa immeeddino.

⁸ Al"o shuchchay de'iyaa Asay ubbay miishshaa naagiya Leewiyaa Gershshoona yara gidiyaa Yihi'eela baggana Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyya miishshaa minjiyya gollew immeedda.

⁹ Asay bare sheniyaan bare kumentsaa wozanaan Med'inaa Godaw immeedda diraw nashetteedda; Kaatii Daawitekka loytis nashetteedda.

Daawite S'oossaa Galateedda

¹⁰ Hewaa diraw, Daawite shiik'uwaaw ubbaa sintsan hawaadan yaagiide, Med'inaa Godaa galateedda; «Abeet Med'inaa Godaw, nu aawuwaa Israa'eeliyaa S'oossaw, neeni med'inaappe med'inaw galatiitta.

¹¹ Abeet Med'inaa Godaw, saluwaaninne sa'aan de'iyaa ubbabay newaa! Gitatetsay, wolk'ay, bonchchu, s'oonuunne anggay newaa! Abeet Med'inaa Godaw, maatay newaa; neeni ubbaappe bollanne huup'e.

¹² Duretayenne bonchchu neeppe yee; neeni ubbabaa moodasaa. Wolk'k'ayenne minotay ne kushiyaanna; neeni asaa ubbaa d'ok'k'issanawunne minisanaw danddayaasa.

¹³ Ha"ikka nu S'oossaw, nuuni neena galateetto; ne bonchcho suntsaakka sabbeetto.

¹⁴ «Nuuni hawaa keeshshabaa Immanaw tanne ta asayenne oonee? Ayaw gooppe, ubbabay neeppe yee; nuuni ne kushiyaappe akkeeddawaa new zaaretsi immeedda.

¹⁵ Kase nu aawotuwaaw ubbaadan nuunikka ne sintsan betenne imatsaa. Ha sa'aa bollan nu de'uwaa laytsay kuwaadan aad'd'iyawaa; nuuni hayk'oppe attanaw danddayokko.

¹⁶ Abeet Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, ne geeshsha suntsaw nuuni Geeshsha Golliyya kees's'anaw shiishsheedda ubbay ne kushiyaappe yeeddawaa; hawe ubbay nebaa.

¹⁷ «Ta S'oossaw, neeni wozanaa paac'c'iyawaanne suuretetsaa dosiyaawaa taani eray. Taani ta wozanaa suuretetsan ta sheniyaan hawaa ubbaa immaad. Ha sa'aan de'iyaa ne asaykka new bare sheniyaan nashechchan immeeddawe taani be'aaddi.

¹⁸ Abeet Med'inaa Godaw, nu mayza aawotuwaaw Abrahaama, Yisaak'anne Israa'eeliyaa S'oossaw, ne asaa wozanaan ha wolk'k'aama siik'uwaaw med'inaw naaga; untunttu wozanaakka neekko shiishsha.

¹⁹ Ne wogaa, ne azazuwaanne ne higgiiyaa naaganaadaaninne taani halchchaade giigissa wotseeddaban Geeshsha Golliyya I kees's'anaadan ta na'aa Solomonaw kumentsaa wozanaa imma» yaagiide galateedda.

²⁰ Hewaappe guyyiyaan, Daawite yaa'aw ubbaw, «Med'inaa Godaa hinttenttu S'oossaa galatite» yaageedda. Yaa'ay ubbay Med'inaa Godaa barenttu aawotuwaaw S'oossaa galateeddino. Med'inaa Godaw guufanniide goynneeddinonne kaatiyawukka kundda giide guufanneeddino.

Solomona Kaatetussaa

(29:21-25)

²¹ Wonttetsa gallassi Asay Med'inaa Godaw yarshshuwaa yarshsheedda. K'ay s'uuggiyaa yarshshuwaakka S'oossaw yarshsheedda; itti sha"a korumatuwaa, itti sha"a

dorssaa orggetuwaa, itti sha"a dorssaa maratuwaa, ushshaa yarshshuwaanne daro yarshshotuwaa yarshsheedda.

²² Asay he gallassi Med'inaa Godaa sintsan loytsi nashettidde, meeddanne usheed-danne. Yaatiide Asay Kaatiyaa Daawita na'aa Solomona laa'entsuwaa zayitiyaa okkiide, Aa kawutetsan miniseedda. S'aadook'akka k'eese gidanaadan Med'inaa Godaa sintsan okkeedda.

²³ Hewaappe guyyiyaan, Solomone bare aawuwaa Daawita koshiyan Med'inaa Godaa kawutetsaa araatan utteedda. Aw ubbabay haneedda; Israa'eeliyaa ubbaykka aw azazetteedda.

²⁴ Kaappatuu ubbay, mino asatuunne Kaatiyaa Daawita naanay Kaatiyaa Solomonaw azazettanaw k'aalaa geleeddino.

²⁵ Med'inaa Goday Solomona Israa'eeliyaa asaa ubbaa sintsan d'ok'ku d'ok'ku oot-seedda; aappe kase Israa'eeliyaa kaatetoo imettibeenna bonchchuwaa Solomonaw im-meedda.

*Daawita Hayk'uwaa
(29:26-30)*

²⁶ Isseya na'ay Daawite Israa'eeliyaa ubbaa bolla kaateteedda.

²⁷ Daawite Israa'eeliyaa bolla oytamu laytsaa kaateteedda; Kebroonan I laappun laytsaa kaateteedda; Yersaalamen hattamanne heezzu laytsaa kaateteedda.

²⁸ Daawite daro laytsaa de'iide, durettiide, bonchchettiide, lo'o c'imiide hayk'keedda. Aa kotan Aa na'ay Solomone kaateteedda.

²⁹ Daawite koyroppe doommiide wurssetsaa gakkanaw ootseeddabay, Timbbitiyaa Odiyaa Sammeela Taarikiyaa mas'aafan, Timbbitiyaa Odiyaa Naataana Taarikiyaa Mas'aafaaninne Timbbitiyaa Odiyaa Gaade Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

³⁰ I woot mooddeeddenttonne I waaneedda wolk'k'aama asaakko, I haneeddabay, Israa'eeliyaa asaynne heeraan de'iyaa kawutetsatuu ubbay haneeddabay he mas'aafatuwan s'aafetti utteedda.

Haneeddabaa Odiyaa Laa'entso Mas'aafaa Geluwaa

Haneeddabaa Odiyaa Mas'aafaa Laa'entso shaakuu Haneeddabaa Odiyaa Mas'aafaa Koyro shaakuu ek'k'eedda kaatiyaa Daawite hayk'k'uwaa odiyaa taarikiyaappe doommee. Hewekka Kaatiyaa Solomona mooduwaappe doommiide, I hayk'k'ana gakkanaw de'iyaa wodiya pini kessee. Huup'issa baggan de'iyaa zaratuu bare aawuwaa Solomona kotan kaateteedda Yihudaa Kaatiyaa Roobaama bolla makkaleedda hanotaa odi simmiide, Yerusaalame laaletteedda wodiya, Kiristtoosa yeletaappe kase 586 laysaa gakkanaw de'iyaa gedissa bagga Yihudaa taarikiyaa shiishshiide odee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Solomone Kaate Gidussaa 1:1–9:31

Israa'eeliyaa Pudehaa Yaratuu Kaatiyaa Roobaama Bolla Makkalussaa 10:1-19

Yihudaa Kaatetuwwa 11:1–36:12

Yerusaalame Kunddetsaanne Asay Baabiloonne Omoodettussaa 36:13-23

Solomone Kaate Gidussaa

(1 Od. 1:1–9:31)

Kaatii Solomone Aad'd'eeda Eraa Akkanaw Woosseedda

(1 Kat. 3:1-15)

¹ Daawita na'ay Kaatii Solomone bare kawutetsaa miniseedda. Med'inaa Goday Aa S'oossay aanana gidiide, Aa loytsi gitayeedda.

² Solomone Israa'eeliyaa ubbaa, sha"aa kaappatuwaa, s'eeuwaa kaappatuwaa, daan-natuwaa, Israa'eeliyaa asaa kaaletsiyaa ubbatuwaanne golliyaa asatuwaa kaappatuwaa s'eesiide shiishsheedda.

³ Hewaappe guyyiyaan, Solomoninne shiik'eedda Asay ubbay Gabaa'oonan de'iyaa goynniyaa d'ok'k'a sa'aa beeddino; ayaw gooppe, Med'inaa Godaa k'oomay Muse mela biittaaan med'd'o S'oossaa Dunkkaanii yaan de'eedda.

⁴ Kase Daawite S'oossaa Taabootaw Yerusaalamen dunkkaaniyaa giigiseedda, S'oossaa Taabootaa K'iriyaati-Yi'aariima katamaappe he giigissi wotseedda sa'aw ahi wotseedda.

⁵ Huura na'aa Uura na'ay Bas'aali'eeli nahaasiyaa birataappe ootseedda yarshshiyaa sa'ay Gabaa'oonan Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa sintsan de'ee. Solomoninne he shiik'eedda Asay S'oossaa hewan koyyeeddino.

⁶ Solomone Med'inaa Godaa Dunkkaaniyaa sintsan de'iyaa nahaasiyaappe ooset-teedda yarshshiyaa saakko, S'oossaa sintsa biide, itti sha"a s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshsheedda.

⁷ He gallassaa k'amma S'oossay Solomonaw k'onc'ciide, «Taani new ayaa Immanaw koyay?» yaageedda.

⁸ Solomone S'oossaa, «Neeni ta aawuwaa Daawita aggena wolk'k'aama siik'uwaan siik'aade; yaataade taana Aa kotan kaateyaadda.

⁹ Ha'ikka abeet Med'inaa Godaw, S'oossaw, neeni ta aawuwaa Daawitaw kase geedda k'aalay poletto. Neeni taana sa'aan de'iyaa baanaadan c'oratteedda asaa bolla kaatey-eedda diraw,

¹⁰ taani ha asaa kaaletsanaw neeni taw aad'd'eeda eratetsaanne akeekaa imma. Hewe d'ayooppe, ha ne wolk'k'aama asaa ooni ayissanaw danddayii?» yaageedda.

¹¹ S'oossay Solomona hawaadan yaageedda; «Neeni dure gidanaw, woy ak'uwaa demmanaw, woy bonchettanaw, woy ne morkketuu hayk'anaw, woy new laysay aduk'k'anaw oochchennan aggade, taani neena kaateyedda ta asaa ayissiyaa aad'd'eeda eratetsaanne akeekaa oochcheedda diraw,

¹² taani new aad'd'eeda eratetsaanne akeekaa immana. K'ay neeppe kase de'eedda kaatetoo woy neeppe guyyiyaan yaana kaatetookka bayinna duretaa, ak'uwaanne bonchchuwwa taani new immana» yaageedda.

¹³ Hewaappe guyyiyaan, Solomone S'oossaa Dunkkaanii Gabaa'oonan de'iyaa, goynniyaa d'ok'k'a saappe simmiide, Yerusaalame beedda; Israa'eeliyaa bolla kaateteedda.

Kaatiyaa Solomone Minotetsaanne Duretetsaa

(1 Kat. 10:26-29)

¹⁴ Solomone paraa gaaretuwaanne paratuwaa shiishsheedda. Aw itti sha"anne oyddu s'eetu paraa gaaretuunne tammanne laa"u sha"a paratuu de'iino. I untuntu paraa gaaretuwaata katamatuwaaninne barenana Yersaalamen wotseedda.

¹⁵ Kaatii work'k'ayenne biray Yersaalamen shuchchaadan keeletanaadan, zigaykka gad'an dic'c'iyaa etsaadan c'orattanaadan ootseedda.

¹⁶ Solomone paratuu Gibbs'epenne K'aawe geetettiyaa gadiyaappe yeeddino. Kaatiyaa zal"anchchatuu untuntu K'aaweppe shaluwaan shammiide ahiino.

¹⁷ Untuntu itti itti paraa gaariyaa usuppun s'eetu s'agaraa biran, itti itti paraa itti s'eetanne ishatamu s'agaraa biran Gibbs'eppe shammiide ahiino; Hiitetuwaa kaatetuwa ubbattoonni Sooriyaa kaatetoo zal"iino.

2

*Solomone Geeshsha Golliiyaa
Kees's'anaw Giigisseedda*

(1 Kat. 5:1-18)

¹ Solomone Med'inaa Godaa suntsaw Geeshsha Golliyaanne barew kaatiyaa golliyaa kees's'anaw hachcheedda.

² Hewaa diraw, Solomone tookkiyaawaa toossanaw laappun tammu sha"a asatuwaanne gezziyaan shuchchaa k'oo'anaw hospun tammu sha"a asatuwaa dooreedda; k'ay untuntu wochchiya heezzu sha"anne usuppun s'eetu asatuwaa untuntu bolla suntseedda.

³ Hewaappe guyyiyaan, Solomone S'iirsoosa Kaatiyaa Kiiraamaw kiitaa kiittiide, «Ta aawuu Daawite barew kaatiyaa golliyaa kees's'anaw neeni zigaa yeddeeddawaadan, tawukka yedda.

⁴ Ha"i taani Med'inaa Godaa ta S'oossaa suntsaw Geeshsha Golliiyaa kees's'anaw hanay. Taani sawuwaa toshikku giyyaa is'aanaa c'uwayanaw, ubbaa wode S'oossaa sintaan ukitsaa wotsanawunne ubbaa gede guuranne omarsa, Sambata gallassatuwaan, aginay s'eeriya woduwaaninne S'oossaa nu S'oossaa baalaa gallassatuwaan s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshanaw, he Geeshsha Golliiyaa dummayana. Israa'eeliyaa Asay med'inaw oot-sanaadan azazetteedda oosotuu hawantta.

⁵ «Nu S'oossay hara s'oossatuwaa ubbaappe wolk'k'aama gidiyaa diraw, taani kees's'anaw haniyaa Geeshsha Gollii wolk'k'aama.

⁶ Shin aw Geeshsha Golliiyaa kees's'anaw danddayiyaawe oonee? Ayaw gooppe, saluwaappe d'ok'k'a saluukka aw gidanaw danddayenna! Yaatina, taani Aa sintaan yarshshuwaa yarshshanaappe attina, taani aw Geeshsha Golliiyaa kees's'anaw oonee?

⁷ «Ha"ikka alleek'k'iyaa wantta kessiyaa kiitaa, work'k'aa, biraa, nahaasiyaanne birataa siilisiide tigiyya oosuwaanne zo'o mayuwaa, ochchaa teeraa malatiyaa mayuwaanne saluwaa malatiyaa mayuwaa giigissiyaa kiitaa eratetsay de'iyaa asaa taw yedda. Ta aawuu Daawite Yihudaaninne Yersaalamen de'iyaa kushiya hiillaa eriyaawantta doori wotseedda; I untuntu ittippe ootsana.

⁸ Liibaanoosan de'iyaa ne asatuu mitsaa woot k'ans's'into eriyaawaa taani eray. Hewaa diraw, neeni taw Liibaanoosappe zigaa, s'idiyaanne sanddaliyaa yedda. Ta asatuu ne asatuwaana gidiiide,

⁹ taw daro mitsaa giigissana. Ayaw gooppe, taani kees's'iyaa Geeshsha Gollii gitanne malaalissiyaawaa.

¹⁰ Mitsaa k'ans's'iyaa ne k'oomatoo taani laatamu sha"a konttaale zarggaanne laatamu sha"a konttaale bangaa, k'ay oyddu s'eetu sha"a liitiro woyniyaa eessaanne oyddu s'eetu sha"a liitiro wogaraa zayitiyaa immana» yaageedda.

¹¹ S'iirsoosa Kaatiyaa Kiiraami Solomonaw dabddaabbiyaa kiittiide, «Med'inaa Goday bare asaa siik'iyaa diraw, I neena untuntu bolla kaateyeedda» yaageedda.

¹² Kiiraami k'aykka, «Med'inaa Godaw Geeshsha Golliyaanne barew kaatiyaa golliyaa kees's'anaadan aad'd'eeda eranchcha, akeekanchchanne c'inc'c'a na'aa Kaatiyaa Daaw-itaw immeedda, saluwaa sa'aa med'd'eedda Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay galatetto.

¹³ «Ha"ikka taani new Huraama geetettiyaa hiillanchchanne akeekanchcha bitaniyaa yeddaad.

¹⁴ Aa aata Daana zariyaa; k'ay Aa aawuu S'iirsoosa gadiyaa asaa. I work'k'aa, biraa, nahaasiyaa, birataa, shuchchaanne mitsaa ootsiyaa asaa; k'ay ochchaa teeraa malatiyaa mayuwaa, saluwaa malatiyaa mayuwaa, zo'o mayuwaanne suufiyaa geetetiyya mayuwaa giigissiyaa kiitaa ereedda. K'aykka I duma duma alleek'k'iyaa wantta

kessiide, odeeddawaadan ubbabaa ootsanaw danddayee. Hewaa diraw, kushiyya hiil-lan looheedda ne asatuwaananne kase ne aawoo, Daawitaw ootseedda asatuwaana Aa oosissa.

¹⁵ «Ha"ikka neeni ta goday immana geedda zarggaanne banggaa, zayitiyaanne woyniyaa eessaa ta k'oomatoo yedda.

¹⁶ Neeni Liibaanoosappe koyyo mitsaa keeshshaa nuuni k'ans's'iide k'ashissiide, abbaa bollanna tookettiide, neekko Yoop'p'e baanaadan ootsana. Yaatooppe neeni yaappe Yersaalame gakkanaw afissana» yaageedda.

Solomone Geeshsha Golliyya Kees's'eedda

(1 Kat. 6:1-38)

¹⁷ Aa aawuu Daawite kase paydeeddawaadan, Solomone Israa'eeliyya biittan de'iyaa kare biittaa asaa ubbaa paydeedda; untunttu 153,600 gideeddino.

¹⁸ Solomone he asaappe 70,000 tookiyaawaa toossanaw, 80,000 gezziyaan shuchchaa k'oo'anaw dooreedda; k'ay untunttu wochchanaw 3,600 asatuwaa suntseedda.

3

¹ Solomone aawuu Daawite Med'inaa Godaa Geeshsha Gollii kees'ettana sa'aa Mooriyya giyaa deriyaan Yersaalamen giigissi wotseedda. He sa'ay Med'inaa Goday Daawitaw barena besseedda, Yaabuusiyya Ornna udduma.

² Solomone bare kaateteedda oyddentso laytsan, laa'entso aginaan, laa'entso gallaasaan Geeshsha Golliyya kees's'anaw doommeedda.

³ Solomone S'oossaa Geeshsha Golliyya kees's'anaw baaseeda baasuwwa geesay usup-pun tammu wad'aa; gomppay laatumu wad'aa.

⁴ Geeshsha Golliyya geliyaa sa'aan de'iyaa baranddaa gomppay Geeshsha Golliyya gomppaakka keeshshaa laatumu wad'aa; geesay laatumu wad'aa. Aa gidduwaa geeshsha work'kaan sheeshsheedda. 3:4 Laatumu wad'aa: Ibraawetsuu itti s'eetanne laatumu wad'aa gee.

⁵ Wuygge adaraashiyaa s'idiyaa s'alalan lik'i kammeedda; muruta work'kaan sheeshsheedda; yaatiide zambbaa misiliyaaninne sanssalatan alleek'k'isseedda.

⁶ Geeshsha Golliyya al'o shuchchaan alleek'k'issee; I alleek'k'isseedda work'k'ay Pari-wayma gadiyaappe yeedda work'k'aa.

⁷ Maretuwaa, gimbbetuwwa, k'osiletsaaninne penggetuwaa work'k'aan sheeshsheedda; k'ay godaa bolla kiruubetuwwa misiliyya masseedda.

⁸ Solomone Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa kees's'eedda. He sa'aa geesay Geeshsha Golliyya gomppaadan laatumu wad'aa; gomppay laatumu wad'aa. He sa'aa godaa laatumu sha"a kiilo giraame s'altaa work'k'aan sheeshsheedda.

⁹ Untunttu go'etteedda misimaarii ichcheshu s'eetanne laappun tammu giraame work'k'appe med'etteedda. Pook'iyaan de'iyaa kifiletuwaakka work'k'aan sheeshsheedda.

¹⁰ Solomone Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha Sa'aan laa"u kiruubetuwwa misiletuwwa massi giigissiide, work'k'aan sheeshsheedda.

¹¹ He kiruubetuwwa k'efii mic'etteedda, laatumu wad'aa; koyro kiruubiyaw koyro k'efii ichcheshu wad'aa gidiide, Geeshsha Golliyya godaa bochchee; laa'entso k'efiikka ichcheshu wad'aa gidiide, hara kiruubiyaa k'efiyaa bochchee.

¹² Laa'entso kiruubiyaw koyro k'efii ichcheshu wad'aa gidiide, Geeshsha Golliyya godaa bochchee; laa'entso k'efiikka ichcheshu wad'aa gidiide, koyro kiruubiyaa k'efiyaa bochchee.

¹³ Ha laa"u kiruubetuwwa k'efii mic'etteedda, laatumu wad'aa gideedda; untunttu barenttu deemuwwa Geeshsha Sa'aakko zaariide, barenttu gediyaan ek'k'eeddinno.

¹⁴ Solomone saluwwa malatiyya mayuwaappe, ochchaa teeraa malatiyya mayuwaappe, zo'o mayuwaappenne suufiyaa k'ac'inaappe dadetteedda mayuwaappe gaaridduwaa oot-siide, Aa bolla kiruubetuwwa misiletuwwa med'd'eedda.

Laa"u Nahaasiyya Tuussatuwaa

(1 Kat. 7:15-22)

¹⁵ Solomone Geeshsha Golliyya sintsan ittuwaa ittuwaa geesay hattamanne ichcheshu wad'aa aduk'k'iyaa laa"u tuussatuwaa med'isseedda, untunttu huup'iyaan ichcheshu wad'aa gumbbuwwa wotseedda.

¹⁶ K'ay sanssalataa gitiyaadan med'isseedda, tuussatuwaa huup'iyaaan wotseedda; yaatiide roomaanne geetettiyyaa teeraa misiletuwaa s'eetatuwaa med'isseedda, sanssalataa bolla wotseedda.

¹⁷ Tuussatuwaappe ittuwaa Geeshsha Golliyyaa sintsan ushechcha baggana, laa'entsuwaa k'ay haddirssa baggana esseedda. Ushechcha baggana de'iyaa tuussaa Yaakiina* suntseedda; haddirssa baggana de'iyaa tuussaa Boo'eeza† suntseedda.

4

Geeshsha Golliyyaa Miishshatuwaa

(1 Kat. 7:23-51)

¹ Hewaappe guyyiyaan, Solomone geesay laatamu wad'aa, gomppay laatamu wad'aa, geesay tammu wad'aa gidiyaa yarshshiyaa sa'aa nahaasiyaa birataappe oosisseedda.

² K'ay nahaasiyaa birataa siilisiide, doonay ya gas'aappe ha gas'aa gakkanaw tammu wad'aa, geesay ichcheshu wad'anne yuushshuu hattamu wad'aa gidiyaa Abbaa giyyaa sayniyaa med'isseedda.

³ Abbaa Saaniyaa doonaan kare baggana zik'ki giide, aanana oyk'ettiide med'etteedda misiletuu de'iino; he misiletuu laa"u maaran de'iyaa booratuwaa misiletuwaa.

⁴ He Abbaa Saanii nahaasiyaa birataappe med'etteedda tammanne laa"u booratuwaa misiletuu zokkiyaan utteedda. Booratuwaappe heezzatuu huup'issa bagga, heezzatuu away wulliyaa bagga, heezzatuu gedissa bagga, heezzatuu k'ay away doliyaa bagga simmiide s'eelliaawaa malatino. Abbaa Saanii untuntuu bolla utteedda; untunttoo guyye baggay giduwaakko simmi utteedda.

⁵ Abbaa Saanii itti takkaad'e keeshshaa orduwaa; Aa doonay wanc'c'aa doonaa mala; k'ay c'iishshay c'iisheeddawaakka malatee. He Abbaa Saanii usuppun tammu sha"a liitiro gidiyaa haatsaa oyk'kiyaawaa.

⁶ Solomone k'aykka meec'ettiyyaa tammu keretuwaa med'isseedda; med'isseedda ichcheshatuwaa gedissa baggana, k'ay ichcheshatuwaa huup'issa baggana wotseedda. Untuntun s'uuggiyaa yarshshuwaa ashuu meec'ettee; shin Abbaa Saaniyaa haatsaan k'eesatuu meec'ettino.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, Solomone untunttoo imetteedda halchchuwaadan s'omppiyya wotsiyaa ballatuwaa tammatuwaa work'k'aappe oosissiide, ichcheshatuwaa ushechcha baggana, ichcheshatuwaa haddirssa baggana Geeshsha Golliyyaa gidдон wotseedda.

⁸ K'aykka I tammu s'arp'p'eezatuwaa ootsiide, ichcheshatuwaa ushechcha baggana, ichcheshatuwaa haddirssa baggana Geeshsha Golliyyaa gidдон wotseedda. K'ay s'eetu kuyis'aarotuwaakka work'k'aappe med'isseedda.

⁹ Solomone k'eesatoo gidдо dabaabaanne kare bagga wol'k'k'aama dabaabaa giigisseedda; dabaabaw penggetuwaa giigissiide, penggetuwaa nahaasiyaa birataan sheeshsheedda.

¹⁰ Abbaa Saaniyaa Geeshsha Golliyaappe gedissa away doliyaa bagga wotseedda.

¹¹ Huraami keretuwaa, akaafatuwaanne kuyis'aarotuwaa med'deedda; yaatiide Huraami Kaatiyaa Solomonaw S'oossaa Geeshsha Golliyaan kiitaa ootsiide poleedda.

¹² I ootseedda oosotuukka laa"u tuussatuwaa, tuussatuwaa huup'iyaaan wotsiyaa sa'aynne mala laa"u gumbbotuwaa, tuussatuwaa bollay de'iyaa laa"u gumbbotuwaa alleek'k'issiyaa laa"u gite mala sanssalatuwaa,

¹³ itti itti gumbbuwaa bolla laa"u maaran nahaasiyaappe med'etteedda itti itti s'eetu roomaanne teeraa misiletuwaa, ubbaanna oyddu s'eetu roomaanne teeraa misiletuwaa,

¹⁴ tammu gaaretuwaa, gaaretuwaa bollan wod'd'iyaa, meec'ettiyyaa tammu keretuwaa,

¹⁵ Abbaa Saaniyaanne aappe garssan de'iyaa tammanne laa"u booratuwaa misiletuwaa,

¹⁶ keretuwaa, akaafatuwaa, zambeliyaanne hara miishshatuwaa ubbaa.

Huraami Kaatiyaa Solomonaw Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyyaa oosoo med'deedda ha miishshatuwaa ubbaa k'uc'etteedda nahaasiyaappe med'deedda.

¹⁷ Kaatii Solomone Sukkotappenne S'areedappe gidduwaan, Yorddaanoosa dembban de'iyaa nahaasiyaa birataa siilissiyaa sa'aan hawantta ubbaa oosisseedda.

¹⁸ Nahaasiyaa birataappe med'etteedda ha miishshay ubbay loytisi daro gideedda diraw, woyssa dees'into, likkii erettibeenna.

¹⁹ K'aykka Solomone S'oossaa Geeshsha Golliyyaa de'iyaa miishshatuwaa work'k'aappe ubbaa med'isseedda. Hewanttukka work'k'aappe ootseedda yarshshiyaa sa'aa, S'oossaa sintsan wotsiyaa ukitsay uttiyaa s'arap'p'eezaa,

* **3:17 Yaakiina:** Ha suntsaa biletsey Ibraaweetsuwaan, «S'oossay Kees's'eedda» giyaawaa. † **3:17 Boo'eeza:** Ha suntsaa biletsey Ibraaweetsuwaan, «S'oossaa minotetsaa» giyaawaa. **4:1** Kes. 27:1-2 **4:6** Kes. 30:17-21 **4:7** Kes. 25:31-40

²⁰ untuntntoo wotseedda wogaadan Ubbaappe Aad'd'iyya Geeshsha sa'aa sintsan poo'anaadan s'omppiyya wotsiyaa work'k'aa ballatuwaa, untuntntu work'k'aa s'omppetuwwa,

²¹ geeshsha work'k'aappe ootseedda c'iishshaa misiletuwwa, s'omppiyya toyssiyaa k'ap'etuwwa.

²² S'omppiyya toyssiyaa k'ap'etuwwa, kuyis'aarotuwwa, is'aanaa c'uwaiyya abatuwwaanne tamaa akkiyya miishshatuwwa. Ha miishshatu ubbay geeshsha work'k'aappe oosetteeddino. Geeshsha Golliyaw kare bagga penggetuwwaanne Ubbaappe Aad'd'iyya Geeshsha sa'aa geliyya penggetuwwa work'k'aan sheeshsheedda.

5

¹ Solomone Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyya kiitaa ubbaa Poleeddawaappe guyyiyaan, Aa aawuu Daawite S'oossaw dummayi wotseedda biraa, work'k'aanne hara miishshatuwwa ubbaa ahiide, S'oossaa Geeshsha Golliyya miishshaa minjiyaasan wotseedda.

S'oossaa Taabootay Geeshsha Golliyya Geleedda

(1 Kat. 8:1-9)

² Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Solomone Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'ua Taabootaa Daawita Katamaappe, S'yooneppe ahanaadan Israa'eeliyya c'imatuwwa, zaratuwwa ubbaa kaappatuwwaanne Israa'eeliyya golliyya asatuwwa kaaletsiyaawantta Yerusaalame katamaa shiishsheedda.

³ Israa'eeliyya Asay ubbay laappuntsa aginaan, Daasiyya Baalay bonchchettiyaa wode, kaatiyaakko shiik'eedda.

⁴ Israa'eeliyya c'imatu ubbay gakkanaw, Leewatu Taabootaa dentseeddino.

⁵ Leewatuunne k'eesatu Taabootaa, S'oossaa Gaketiyaa Dunkkaaniyaanne Dunkkaaniyya gidдон de'iyaa geeshsha miishshatuwwa ubbaa tookkiide aheeddino.

⁶ Kaatii Solomoninne aanana ittippe de'iyaa Israa'eeliyya yaa'ay kumentsay Taabootaa sintsan shiik'iide, paydanaw danddayettenna, c'ora dorssaanne mehiyya yarshsheeddino.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, k'eesatu Med'inaa Godaa K'aalaa c'aak'ua Taabootaa Geeshsha Golliyaw gidдо geeshsha k'ol'uwwa, Ubbaappe Aad'd'iyya Geeshsha sa'aa giyya sa'aa ahiide, kiruubetuwwa misiletuu k'efetuwaappe garssa bagga wotseeddino.

⁸ Mic'etti utteedda kiruubetuwwa k'efetuu Taabootaanne Taabootaa tookkiyya kasuwwa kammeeddino.

⁹ Kasotuu loytsi adussa giddiya diraw, untuntntu s'eeray Ubbaappe Aad'd'iyya Geeshsha sa'aa sintsan de'iyaa Geeshsha Sa'aan beettanaw danddayee; shin Geeshsha Sa'aappe karenna beettana. Untuntntu hachche gakkanaw, he sa'aan de'iino.

¹⁰ Israa'eeliyya Asay Gibs'e gadiyaappe kesseedda wode, Med'inaa Goday untuntntunna k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'eteedda Siinaa Deriyan Muse wotseedda laa'u masetteedda shuchchatuwaappe attina, Taabootaa gidдон harabay ayayenne baawa.

S'oossaa Bonchchuwwa

¹¹⁻¹⁴ He sa'aan de'iyaa k'eesatu ubbatuu barenttu ootsiyaa sa'aan sa'aan shaakettennan, ittippe barentta Med'inaa Godaw dummayi wotseeddino. Mazimuriyya yes'siyaa Leewatu ubbatuu, Asaafe, Hemaaninne Yidutuuni, untuntntu naanayenne untuntntu dabbotuu suufiyaa giyya mayuwwa mayyeeddino. He mayuwwa mayyiide, daalatuwwa, diitsatuwwaanne maasink'k'otuwwa oyk'k'iide, yarshshiyaa saappe away doliyya baggana ek'keeddinno; s'eetanne laatamu k'eesatu s'urumbbatuwwa punnanaw untuntntunna ittippe ek'keeddinno. Untuntntu ubbay s'urumbbatuwwa punniidde, daalatuwwa k'aatsiidde, diitsatuwwa diis'siiddenne hara kaa'iyaa miishshatuwwa kaa'iidde, «Med'inaa Goday lo'a!

Aggena Aa siik'uu med'inaawaa»
yaagiide Med'inaa Godaa sabbeeddino.

K'eesetuu Geeshsha Golliyaappe kesiyya wode, shaarii S'oossaa Geeshsha Golliyya kumeedda; he shaariyya gaasuwaan k'eesatu barenttu oosuwwa ootsanaw danddayibeykkino; ayaw gooppe, S'oossaa bonchchu S'oossaa Geeshsha Golliyya kumi utteedda.

6

Solomone Asaw Haasayeedda Haasayaa

(1 Kat. 8:12-21)

¹ Hewaappe guyyiyaan, Solomone hawaadan yaageedda; «Abeet Med'inaa Godaw, neeni, «Taani d'uma shaariyaan de'ana» yaaga wotsaadda.

² Shin taani new lo'o Geeshsha Golliiyaa, neeni an med'inaw de'ana sa'aa kees'saad» yaageedda.

³ Israa'eeliyaa yaa'ay kumentsay ek'k'ide'ishin, kaatii untuntuttukko simmiide, untuntta hawaadan yaagiide anjeedda;

⁴ «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay galatetto! Ta aawuwaa Daawitaw bare doonaan odeedda hidootaa bare kushiyan poleedda. He I odeedda nashechchay,

⁵ «Taani ta asaa Israa'eeliyaa Gibs'epe kessaade aheedda gallasaappe doommuna, ta suntsay an s'eesettanawaa mala, Geeshsha Golliiyaa kees's'anaw Israa'eeliyaa zaratuwaa gidдон ayaa katamaanne doorabeykke; woy I ta asaa Israa'eeliyaa kaaletsana mala, oonanne doorabeykke.

⁶ Shin ha'i ta suntsay Yersaalamen s'eesettana mala, taani Yersaalame dooraaddi; k'ay ta asaa Israa'eeliyaa kaaletsana mala, Daawita dooraaddi» yaageedda.

⁷ «Ta aawuu Daawite Med'inaa Godaw Israa'eeliyaa S'oossaa suntsaw Geeshsha Golliiyaa kees's'anaw bare wozanaan k'oppeedda.

⁸ Shin Med'inaa Goday ta aawuwaa Daawita, «Neni ta suntsaw Geeshsha Golliiyaa kees's'anaw ne wozanaan k'oppeedda diraw, lo'obaa ootsaadda.

⁹ Gidoopenne, Geeshsha Golliiyaa kees's'anawe neena gidakka; ta suntsaw Geeshsha Golliiyaa kees's'anawe ne gulbbataappe yelettana ne na'aa» yaageedda.

¹⁰ «Ha"ikka Med'inaa Goday bare geedda hidootaa k'aalaa poleedda. Med'inaa Goday kase immeedda nashechchaadankka, taani ta aawuwaa Daawita sa'aan kaatetanawunne ha'i Israa'eeliyaa kawutetsaa araatan uttaad. K'ay Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa suntsaw Geeshsha Golliiyaa kees's'aad.

¹¹ Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaana c'aak'k'eteedda c'aak'uu s'aafetteedda masetteedda shuchchatuu de'iyaa Taabootaakka Aa gidдон wotsaad» yaageedda.

Solomone Woosaa

(1 Kat. 8:22-53)

¹²⁻¹³ Solomone aakotetsay ichcheshu wad'aa, gomppay ichcheshu wad'anne k'ay geesay heezzu wad'aa gideedda madirakiyaa nahaasiyaa birataappe giigissiide, kare dabaabaa gidдон essi wotseedda. Hewaappe guyyiyaan, Solomone Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa sintsan, Israa'eeliyaa yaa'ay kumentsay de'iyaa sa'aan ek'k'ide, bare kushiya saluwaa zaariide mic'c'eedda; Israa'eeliyaa shiik'uwaa kumentsaa sintsan gulbbateedda.

¹⁴ Yaatiide hawaadan yaagiide woosseedda; «Abeet Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw, saluwaan woy sa'aan ne mala s'oossi baawa. Neni ne k'aalaa c'aak'uwaa naagaasa; barenttu kumentsaa wozanaappe ne sintsan hametteedda ne k'oomatuwaa aggena siik'uwaan siik'aasa.

¹⁵ Ne k'oomaw, ta aawuwaa Daawitaw neeni ootsana gaade haasayeedda k'aalaa naagaadda; neeni kase ne doonaan haasayeeddawaa ne kushiyan hachche polaadda.

¹⁶ «Ha"ikka abeet Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw, neeni ne k'oomaw, ta aawuwaa Daawitaw, «Neni ta sintsan hametteeddawaadan ne naanaykka ta higgian hamettanaw barenttu ogiyaa naagooppe, Israa'eeliyaa kawutetsaa araatan uttiyaa asaa neeni ubbakka d'ayakka» yaageedda k'aalaa pola.

¹⁷ Abeet Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw, neeni ne k'oomaa Daawitaw haasayeedda ne k'aalay ha"ikka poletto.

¹⁸ «Shin S'oossay tumu, asaana ittippe ha sa'aan de'aneeyye? Be'a, salotuu, ubbaappe d'ok'kan de'iyaa salotuukka new gidanaw danddaykino. Yaatina, ha taani kees's'eedda Geeshsha Gollii new ayaa keeshshaa guus's'anddeeshsha!

¹⁹ Gidoopenne, abeet Med'inaa Godaw, ta S'oossaw, ta woosaa, ne k'oomaa woosaanne watiwatuwaa neeni hayzza. Taani ne k'oomay ne sintsan woossiyaa woosaanne waasuwa neeni sisa.

²⁰ Neni «Ta suntsay he sa'aan s'eesettana» geedda ha Geeshsha Golliyaakko, ne ayfi k'ammanne gallassi s'eello. Taani ne k'oomay ha Geeshsha Golliyaakko simmaade, woossiyaa woosaa neeni sisa.

²¹ Taani ne k'oomayenne ne Asay Israa'eelii ha Geeshsha Golliyaakko simmiide, watiwatiyaa watiwatuwaa neeni sisa. Neni de'iyaa sa'aan saluwaan sisaade, nuw atto yaaga.

²² «Itti Asay bare shooruwaa yediide p'ed'e giina, Aa c'aak'k'etsanaw ha Geeshsha Golliiyaa ahina, Aa gidдон de'iyaa yarshshiyaa sa'aa sintsan I c'aak'k'ooppe,

²³ neeni saluwaan sisaade kiitetta. Ne k'oomatuwaa gidduwaan pirddaa. Bayz-zanchchatuwaa bolla pirddaade, I ootseeddawaa Aa bolla zaara; s'illuwaa shatintsaade, aw Aa s'illotetsaadan zaara.

²⁴ «Ne Asay Israa'eelii ne bolla nagaraa ootseedda gaasuwaan morkkiyaan s'oonettiide, untunttu neekko simmiide, ne suntsaa s'eesiide, ha Geeshsha Golliyaan neena woossooppenne new watiwatooppe,

²⁵ neeni saluwaan sisa. Sisaade ne asaa Israa'eeliyaa nagaraa atto yaaga; yaataade neeni kase untunttuwunne untunttu mayza aawaatoo immeedda biittaw untunttu guyye zaara.

²⁶ «Ne Asay ne bolla nagaraa ootseedda gaasuwaan saluu gorddettinanne iray bukkennaan is's'ina, untunttu ha sa'aa simmiide, woossooppenne neeni untunttu woosan un'tseedda diraw, ne suntsaa s'eesiide, barenttu nagaraappe simmooppe,

²⁷ neeni saluwaan sisa. Ne k'oomatuwaa nagaraa, ne asaa Israa'eeliyaa nagaraa atto yaaga. Untunttu hamettanaw bessiyaa lo"o ogiyaa untunttu tamarissa; yaataade neeni ne asaa laatisseedda gadiyaan iraa bukissa.

²⁸ «Biittaa bollan koshay woy iita harggii yiina, woy katsaa leegii, woy leeshuu, woy boolii, woy bumbburetsay bayzzina, woy morkkii untunttu katamatuwaa dooddina, woy ayaa mala bashshay woy harggii yiina,

²⁹ ne asaa Israa'eeliyaappe ooninne woy ne Asay ubbay neena woossooppenne new watiwatooppe, k'ay ayaa asayne bare wozanaan un'ettiyaabaanne kayyottiyaabaa eride, ha Geeshsha Golliyaakko simmiide, bare kushiyaa mic'c'ooppe,

³⁰ neeni de'iyaa sa'aan saluwaan sisa. Untunttu nagaraa atto yaaga; yaataade untunttoo kiitetta. Neeni asaa wozanaa eriyaawaadankka asaa ubbaw Aa oosuwaadan oosuwaadan imma. Ayaw gooppe, asaa ubbaa wozanaa eriyaawe ne s'alala.

³¹ Yaatooppe, neeni nu mayza aawaatoo immeedda gadiyaan barenttu de'iyaa wode ubbaan, untunttu new yayyiide, ne ogiyaan hamettana.

³² «Hewaadankka, ne asaa Israa'eeliyaa gidenna kare biittaa Asay ne wolk'k'aama suntsaa dirawunne neeni ne asaw ootseedda malalissiyaa oosotu diraw, haakko gadiyaappe yiide, ha Geeshsha Golliyaakko simmiide woossooppe,

³³ neeni de'iyaa sa'aan saluwaan sisa. He kare gadiyaa Asay oochchiyaawaa ubbaa kiiteta. Ha sa'aa Asay ubbay ne suntsaa eranaadan, ne asaa Israa'eeliyaadan new yayanaadaaninne taani kees's'eedda ha Geeshsha Gollii new goynniyaa sa'aa giddiyaawaa untunttu eranaadan kare gadiyaa Asay neena woossiyaawaa ubbaa pola.

³⁴ «Ne asatuu barenttu morkkatuwaa olana mala, neeni kiitteedda sa'aa hak'anne biide, untunttu neeni dooreedda ha katamaakkonne taani ne suntsaw kees's'eedda Geeshsha Golliyaakko simmiide, neena woossooppe,

³⁵ untunttu woosaanne watiwatuwaa saluwaan neeni sisa; untunttoo s'oonuwaa imma.

³⁶ «Nagaraa ootsenna Asay baynnawaadankka, untunttu ne bolla nagaraa ootsina, neeni untunttoo hank'k'ettaade morkketoo aatsa immina, morkketuukka untunttu omoodiide, haakkina matinakka barenttu gadiyaa akkiide afina,

³⁷ untunttu he omoodetteedda biittan de'iide, barenttu wozanaan nagaraappe simmooppe, k'ay he omoodetteedda gadiyaan de'iide, «Nuuni nagaraa ootseedda; nuuni bayzzeeddo; nuuni iitabaa haneeddo» yaagiide new watiwatooppe,

³⁸ barentta omoodiide afeedda morkkatuwaa biittan de'iide, untunttu barenttu kumentsaa wozanaappenne barenttu kumentsaa k'ofaappe neekko simmooppe, neeni untunttu mayza aawaatoo immeedda untunttu biittaakko, neeni dooreedda katamaakkonne taani ne suntsaw kees's'eedda Geeshsha Golliyaakko simmiide, neena woossooppe,

³⁹ yaatooppe, untunttu woosaanne watiwatuwaa neeni de'iyaa sa'aan saluwaan sisa. Sisaade untunttoo pirddaa; ne bolla nagaraa ootseedda ne asaw atto yaaga.

⁴⁰ «Ha"ikka abeet ta S'oossaw, ha sa'aan woossiyyaa woosaa ne ayfii s'eello; ne haytsaykka siso.

⁴¹ Hewaa diraw, abeet Med'inaa Godaw, S'oossaw, dendda! Ne wolk'k'aw malaataa gideedda ne Taabootaanna ne shemppiyaa sa'aa gela. Abeet Med'inaa Godaw, S'oossaw, ne k'esatuu atotetsaa mayyiino; ne geeshsha asatuukka ne keekatetsan nashettino.

⁴² Abeet Med'inaa Godaw, S'oossaw, neeni okkeedda kaatiyaa aggoppa. Ne k'oomaa Daawitaw aggena ne siik'uwaa hassaya» yaageedda.

7

Geeshsha Golliyaa Anjissuwaa
(1 Kat. 8:62-66)

¹ Solomone woosaa betseedda wode, saluwaappe tamay wod'diide, s'uuggiyaa yarshshuwaanne hara yarshshuwaa meedda. Yaatina, Med'inaa Godaa bonchchu Geeshsha Golliyaa kumeedda.

² Med'inaa Godaa bonchchu Geeshsha Golliyaa kumeedda diraw, k'eesatuu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa gelanaw danddayibeykkino.

³ Israa'eeliyaa Asay ubbay tamay saluwaappe wod'd'ishiinanne Med'inaa Godaa bonchchu Geeshsha Golliyaa kumishina be'eedda wode, barenttu deemuwaa biittaa gatsi guufanniide goynneeddino; «Med'inaa Goday lo'a!»

Aggena Aa siik'uu med'inaawaa»
yaagiide S'oossaa galateeddino.

⁴ Hewaappe guyyiyaan, kaatiinne Asay ubbay Med'inaa Godaa sintsan yarshshuwaa yarshsheeddino.

⁵ Kaatii Solomone laatamanne laa"u sha"a korumatuwaanne s'eetanne laatamu sha"a dorssatuwaa yarshsheedda. Hewaadan ootsiide, kaatiinne Asay ubbay Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa anjisseeddino.

⁶ K'eesetuu barenttoo giigeedda sa'aan ek'kina, Leewatuu k'ay Kaatii Daawite Med'inaa Godaa sabbanaw kase ootseedda, mazimuriyaa yes's'iyyaa miishshaa oyk'kiide, untunttu sintsan ek'kiide, «Aggena Aa siik'uu med'inaawaa» yaagiide yes's'iidde, Med'inaa Godaa galateeddino. K'eesetuu Leewatuu sintsan ek'kiide, s'urumbbatuwaa punneeddino; punnishin Israa'eeliyaa Asay ubbay ek'keedda.

⁷ Solomone Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa sintsan de'iyyaa giddo dabaabaa dummayeedda. He sa'aan s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaappe mod'd'uwaa yarshsheedda. I hewaa ootseeddawe S'oossaa sintsan de'iyyaa, nahaasiyaa geetettiyyaa birataappe oosetteedda yarshshiyaa sa'ay s'uuggiyaa yarshshuwaa, katsaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaappe mod'd'uwaa yarshshanaw guus's'eedda diraassa.

⁸ He wode Solomoninne Israa'eeliyaa Asay ubbay Daasiyaa Baalaa laappun gallasaw bonchcheeddino; Israa'eeliyaa zawaan Hamaata Pinuwaappe biide, Gibs'e Shaafaa gakkanaw de'iyyaa c'ora Asay he sa'aa shiik'eedda.

⁹ Asay yarshshiyaa sa'aa anjissiyaa baalaa laappun gallassaa, k'ay Daasiyaa Baalaa hara laappun gallassaa bonchcheedda. Hospunntsa gallassan geeshsha yaa'aw Asay shiik'eedda.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan, Solomone laappunntsa aginaan, laatamanne heezzentso gallassi asaa moyzzeedda; Med'inaa Goday Daawitaw, Solomonewunne bare asaa Israa'eeliyaw ootseedda keekatetsan Asay nashettiiddenne wozanaappe pashikkiidde, bare soo bare soo beedda.

S'oossay Solomonaw Zaari K'onc'c'eedda

¹¹ Solomone Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaanne kaatiyaa golliyaa kees's'iide wursseedda; Solomone Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaaninne bare kaatiyaa gollen ootsanaw bare wozanaan k'oppeeddawaa ubbaa poleedda.

¹² Med'inaa Goday Solomonaw k'amma beetiide, hawaadan yaageedda; «Taani ne woosaa sisaad; taani ha sa'aa taw yarshshuu yarshshettiyyaa Geeshsha Golliyaa gidanaadan dooraad.

¹³ Taani iray bukkennaadan saluwaa gorddina, woy sa'aa katsaa maanaadan booliyaa azazina, woy ta asaa gidon iita harggiyaa yeddina,

¹⁴ ta suntsan s'eesetteedda ta asatuu barenttu asatetsaa kawushshiide woossooppe, untunttu taana koyooppenne barenttu iita ogiyaappe simmooppe, taani saluwaan untunttu woosaa sisana. Untunttu nagaraa atto gaana; untunttu biittaakka patsana.

¹⁵ Ha"ikka ha sa'aan woosettiyyaa woosaa ta ayfii s'eelana; ta haytsaykka sisana.

¹⁶ Ha"ikka ha Geeshsha Gollii med'inaw ta suntsay an de'ana mala ootsaade taani dooraad; dooraadekka geeshshaad. Ta ayfiinne ta wozanay ubbaa wode ha Geeshsha Golliyaan de'ana.

¹⁷ «Neena gidoppe, neeni ne aawuu Daawite hametteeddawaadan ta sintsan hamet-tooppe, taani azazeeddawaa ubbaa ootsooppenne ta wogaanne ta higgiiyaa naagoope,

¹⁸ taani ne aawuwaa Daawitana, Israa'eeliyaa mooddiyyaa asaa neeni ubbakka d'ayakka» yaagaadde c'aak'eteeddawaadan, ne kawutetsaa araataa minissa essana.

¹⁹ «Shin hinttenttu Israa'eeliyaa asatuu wora simmooppe, taani hinttentta azazeedda ta azazuwaanne ta wogaa aggi bashooppenne hara s'oossatoo ootsanawunne goynnanaw booppe,

²⁰ yaatoooppe, taani kase hinttenttoo immeedda gadiyaappe hinttentta d'ok'ollana; taani ta suntsaw geeshsheedda ha Geeshsha Golliyaakka aggana. Taani ha Geeshsha Golliyaa asaa ubbaa giddon tossiyaabaanne k'iliic'iyabaa ootsana.

²¹ Ha'i loytsi bonchchetteedda ha Geeshsha Golliyaa mataana mentsiyaa Asay ubbay dagammiiidde, «Med'inaa Goday ha gadiyanne ha Geeshsha Golliyaa ayaw hawaadan ootseedee?» yaagana.

²² Asay, Unttuntta mayza aawotuwaaw Gibs'eppe kesseedda Med'inaa Godaa barenttu S'oossaa untunttu aggiide, hara s'oossatuwaaw kaalleedda dirawunne untunttoo ootsiidde goynneedda diraw, S'oossay untunttu bolla ha iitabaa ubbaa aheedda yaagiide zaarana» yaageedda.

8

Solomone Ootseedda Hara Oosotuwaaw

(1 Kat. 9:10-28)

¹ Solomone Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaanne bare kaatiyaa golliyaa kees's'eedda laatamantaa laytsaa wurssetsan,

² Kaatii Kiiraami zaariide immeedda katamatuwaaw Solomone wotsi yeggiide kees's'eedda; Israa'eeliyaa asaa he katamatuwaan wotseedda.

³ Hewaappe guyyiyaan, Solomone Hamaat-S'ooba geetettiyaa biittaa biide, he biittaa omoodeedda.

⁴ Yaatiide mela biittaa de'iyaa Taas'imooraa geetettiyaa katamaanne shaluwaaw ubbaa minjiyaa katamatuwaaw Hamaata gadiyaan kees's'eedda.

⁵ Hewaadankka, Solomone Killi Beeti-Horoonanne Hirkki Beeti-Horoonaa geetettiyaa katamatuwaaw zaaretsiide kees's'eedda; he katamatuw dirssay, penggiinne gorddaa de'iyaa diretti utteedda katamatuwaaw.

⁶ Baa'ilaata katamaa, shaluwaaw minjiyaa katamatuwaaw ubbaa, bare paratuwaanne paraa gaaretuwaaw wotsiyaa katamatuwaaw ubbaanne I kees's'anaw amotteedda ubbaa Yerusaalamen Libaanoosaninne bare mooddiyaa biittaa ubbaan kees's'eedda.

⁷ Hiitetuppe, Amooratuppe, Parzzetuwaappe, Hiiwetuwaappenne Yaabuusatuwaappe atteeda asatuu ubbay Israa'eeliyaa asaa gidikkino;

⁸ untunttu Israa'eeliyaa asatuu gadiyaappe wurssi d'ayssennan aggina, he gadiyaan atteeda asatuwaaw zeretsatuwaaw. Solomone untunttu ayiletetsaan oosisseedda; untunttu hachche gakkanaasikka ayiletetsaan ootsino.

⁹ Shin Solomone bare oosoo Israa'eeliyaa asaappe oonanne ayileyibeena; untunttu aw olanchchatuwaaw, ola gadaawotuwaaw, paraa gaaretuwaaw laaggiyaawanttu kaap-patuwaanne paraa asatuwaaw gidiide ootseeddino.

¹⁰ Hewaadankka, k'ay untunttu Kaatiyaa Solomone kiitaa ootsiyaawanttu kaap-patuwaaw. Unttuntuppe laa'u s'eetanne ishatamatu kiitaa ootsiyaa oosanchchatuwaaw s'eelliide oosisseeddino.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan Solomone «Med'inaa Godaa Taabootay geleedda sa'ay geeshsha gidiyaa diraw, ta machatanne Israa'eeliyaa Kaatiyaa Daawita gollen de'anaw bessukku» yaageedda; Gibs'e kaatiyaa naatto Daawita Katamaappe dentsiide, I iziw kees's'i wotseedda kaatiyaa golliyaa aheedda.

¹² Solomone he wode Geeshsha Golliyaa baranddaa sintsan Med'inaa Godaw kees's'eedda yarshshiyaa sa'aan s'uuggiyaa yarshshuwaaw Med'inaa Godaw yarshshee.

¹³ Muse higgii azaziyaawaadan hachche hachchessi bessiyaa s'uuggiyaa yarshshuwaaw yarshshee. Solomone Sambbatan Sambbataaninne aginay s'eeriya wodiyaan wodiyaan, k'ay laytsaappe heezzu gedenne bonchchiyaa baalatuwaan (irshshuu gelibeenna uk-itsaa Baalan, Saaminttuwaaw Baalaaninne Daasiyaa Baalan) S'oossaw yarshshuwaaw yarshshee.

¹⁴ Aa aawuu Daawite kase azazeeddawaadan, k'eesetuwaaw untunttu kiitan kiitan shaakki suntseedda; k'ay gallassi gallassi mazimuriyaan sabbanawunne k'eesetuwaaw maaddanaw Leewatuwaaw shaakki suntseedda. K'aykka S'oossaa asaa gideedda Daawite azazeeddawaadan, pengge ubbaa kaalaan kaalaan naaganaadan penggiyaa naagiyaawantta shaakki suntseedda.

¹⁵ Hewaadankka, kase Daawite miishshaa minjiiyaa sa'aabaanne hara allaalletuwaa ke'esetuwaanne Leewatuwaa azazeeddawaadan, ittuunne attenan ubbaykka poletteedda.

¹⁶ Solomone halchcheedda oosuwaa ubbay oosettiide wureedda; Med'inaa Godaa Geeshsha Gollii baasetteedda wodiyaappe doommiide, Med'inaa Godaa Geeshsha Gollii polettana gakkanawukka oosuwaa ubbay lo'o oosetteedda.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Solomone Eedooma biittan Zo'o Abbaa doonaan de'iyaa Ees'iyooni-Gaabiranne Eelaata geetettiiyaa katamatuwaa beedda.

¹⁸ Kaatiiyaa Kiiraami markkabetuwaanne markkabiyyaa laaguwaan looheedda bare asatuwaa Solomonaw yeddeedda; untunttu Solomone asatuwaanna ittippe Ofiira gadiyaa beeddino; yaappe tammanne ichcheshu sha'a kiilo giraame dees'iyaa work'k'aa Kaatiiyaa Solomonaw akkiide yeeddino.

9

Saaba Kaatatto

(1 Kat. 10:1-13)

¹ Saaba kaatata Solomone waariyaa sisaade, dees'o ooshatuwaa akkaade, Aa paac'c'anaw denddaddu. Denddade sawuwaa, loytsi daro work'k'anne al'o shuchchaa c'aaneteedda daro gaalotuwaa c'uguwaana loytsi daro ajabaana Yersaalame gakkade, Solomone sintsa aad'd'aadu. Bare wozanaan de'iyawaa ubbaa Solomonaw odaaddu.

² Solomone iza oochcheeddawaa ubbaa odeedda; I iziw birshshennan aappe geemmi atteedabay ayayenne baawa.

³ Saaba kaatata Solomone aad'd'eeda era, I kees's'eedda kaatiiyaa golliyaa,

⁴ Aa maaddan shiik'iyaa k'umaa, Aa oosanchchatuu uttiyaa utetsaa, Aa kaaliyaawanttu ootsiyaa oosuwaanne mayiyaa mayuwaa, Aa eessaa tigiyaawanttu mayiyaa mayuwaanne Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan I s'uuggiyaa yarshshuwaa be'eedda wode, I wozanay gagetteedda.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, Aa kaatiiyaa, «Newaanne ne aad'd'eeda eratetsaabaa taani ta gaden de'aade siseeddawe tuma.

⁶ Shin taani yaade ta ayfiyaa biraanan be'ana gakkanaw, untunttu taw odeeddawaa ammanabeykke. Ne aad'd'eeda era gitatetsaw bakkaanne taw odibeykkino; taani siseeddawaaappe neeni loytsa d'ok'k'aa.

⁷ Ubbaa wode ne sintsan eek'k'iide, ne aad'd'eeda era sisiyaa ne asatuunne ne oosanchchatuu ayaa k'aadetteeddinooshshaa!

⁸ Neenan nashettiidde, neena bare kawutetsaa aratan utisseedda Med'inaa Goday ne S'oossay galatetto! Ne Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaa siik'eedda dirawunne med'inaw loytsi essanaw koyowaa diraw, neeni suure pirddaanne s'illotetsaa ootsana mala, I neena untunttu bolla kaateyedda» yaagaaddu.

⁹ Yaagaade kaatata 4,000 kiilo giraame dees'iyaa work'k'aa, loytsi daro sawuwaanne al'o shuchchaa kaatiyaw immaaddu; Saaba kaatata Kaatiiyaa Solomonaw immeedda sawuwaa malatiyaa sawuu ubbakka baawa.

¹⁰ (Ofiirappe work'k'aa aheedda, Kiiraama asatuunne Solomone asatuu yaappekka sanddale giyaa mitsaanne al'o shuchchaa aheeddino.

¹¹ Kaatii Solomone he sanddaliyaappe Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa, kaatiiyaa golliyaa geliyaa sa'aw diitsatuwaanne mazimuriyaa yes's'iyaa wanttoo maasink'k'uwaanne diitsaa med'isseedda. Hewaa malatiyaabay Yihudaa biittan kase beetti erenna.)

¹² Kaatii Solomone Saaba kaatata amottaade Aa oochcheeddawaa ubbaa iziw immeedda. Aa aw aheedawaappe daruwaa I iziw immeedda. Hewaappe guyyiyaan, Saaba kaatata bare ajabaana denddaade, bare gadiyaa simmaaddu.

Solomone Duretaa

(1 Kat. 10:14-25)

¹³ Solomone laytsan laytsan akkiyaa work'k'ay laatamanne heezzu sha'a kiilo giraame dees'iyawaa.

¹⁴ Hewe zal"anchchatuwaappe akkeedda k'aras'anne Araba gadiyaa kaatetuwa ubbaappenne Israa'eeliyaa gadiyaa mooddiyaawanttuppe akkeedda work'k'anne biraa gujjennaana.

¹⁵ Kaatii Solomone laa"u s'eetu wogga gondalletuwaa k'os's'eedda work'k'appe med'isseedda; itti itti gondalliiyan laappun kiilo giraame gidiiyaa work'k'ay geleedda.

¹⁶ K'aykka I heezzu s'eetu k'eeri gondalletuwaa k'os'seedda work'k'aappe med'isseedda; itti itti k'eeri gondalliyaa laa'u kiilo giraame gidiyaa work'k'ay geleedda. Kaatii he gondalletuwaa Liibaanoosa Wora Golliyya geetettiyaa gollen wotseedda.

¹⁷ K'aykka kaatii danggarssaa zaaliyaappe itti wolk'k'aama kawutetsaa araataa med'isseedda, geeshsha work'k'aan sheeshsheedda.

¹⁸ Kawutaa araatay de'iyaa sa'aa pude kesanaw yed'd'iyaa usuppun ditsatuu de'iino. Gediyaan yed'd'anaw kawutetsaa araataanna gatsiide, work'k'aappe ootseedda oydi de'ee. Araataw laa'u baggaan akka k'esiyaa zempissiyaa sa'atuu de'iino; he laa'u sa'atuu lank'k'iyanka ya baggananne ha baggana ek'k'eedda itti itti gaammuwa misilii de'ee.

¹⁹ He araataa pude kesiyaa usuppun detsatuwaan ya baggananne ha baggana itti itti gaammuwa misilii, ubbaanna tammanne laa'u misiletuu de'iino. Hawaa mala kawutetsaa araatay hara kawutetsan hak'aninne oosettebeenna.

²⁰ Kaatii Solomone ushshaa ushiyaa miishshaa ubbay work'k'aappe oosetteedda; Liibaanoosa Wora Gollen de'iyaa shaluwa ubbayka muruta work'k'aappe oosetteedda. Solomone wode biray ubbakka go'iyabaadan paydetti erenna.

²¹ Kaatiyaw Kiiraama markkabatuwaanna zal'iyaa wolk'k'aama markkabatu abbaan de'iino. He markkabatu work'k'aanne biraa, danggarssaa achchaa, k'aaretuwaanne geleshotuwaa c'aani akkiide, heezzu laytsaappe itti gede simmiino.

²² Kaatii Solomone duretetsaaninne aad'd'eeda eratetsan sa'aan de'iyaa kaatetuwa ubbaappe daree.

²³ Sa'aan de'iyaa kaatetuu ubbay Aa sintsa aad'd'anawunne S'oossay Aa wozanaan wotseedda aad'd'eeda era sisanaw koyino.

²⁴ Laytsaappe laytsan yiyaa ubbay aw Immanaw work'k'aanne biraa miishshatuwa, mayotuwaa, ola miishshatuwaanne sawuwaa, paratuwaanne bak'ulotuwa akkiide yee.

²⁵ Solomonaw paratoonne gaaretoo 4,000 gaas'aatay de'ee; k'ay 12,000 paratuu aw de'iino. Solomone hewantta paraa gaaretuwaa katamatuwaaninne barenana Yersaalamen wotseedda.

²⁶ Solomone Efiraas'iisa Shaafaappe doommiide, Piliss's'eema gadiyanne Gibs'e zawaa gakkanaw de'iyaa kaatetuwa ubbaa mooddeedda.

²⁷ Kaatii Yersaalamen biray shuchchaadan keeletanaadan, zigaykka gad'an dic'c'iyaa etsaadan c'orattanaadan ootseedda.

²⁸ Solomonaw paratuwa Gibs'eppen hara biittaa ubbaappe ahiino.

Solomone Hayk'uwa

(1 Kat. 11:41-43)

²⁹ Koyroppe wurssetsaa gakkanaw Solomone haneedda harabay Timbbitiyaa Odiyaa Naataana Taarikiyaa mas'aafan, Seelophe Yeedda Akiiyi Timbbitiyaa odeedda Mas'aafaaninne Nabaas'a Na'aa Iyorbbaamawaa Timbbitiyaa odeedda Idduu Be'eedda sas'aa mas'aafan s'aafetti utteedda.

³⁰ Solomone Israa'eeliyaa ubbaa bolla Yersaalamen oytamu laytsaa kaateteedda.

³¹ Hewaappe guyyiyaan, Solomone hayk'k'iide, bare mayzzan gaketeedda; bare aawuwaa Daawita Kataman moogetteedda. Aa na'ay Robi'aame Aa kotan kaateteedda.

10

Israa'eeliyaa Pudehaa Yaratuu Rooba'aama bolla Makkaleeddino

(1 Kat. 12:1-20)

¹ Israa'eeliyaa Asay ubbay Robi'aama kaateyanaw Sekeema katamaa beedda diraw, ikka yaa beedda.

² Nabaas'a na'ay Iyorbbaami, Kaatiyaa Solomoneppe bak'atiide Gibs'en de'iyawe hawaa siseedda wode, Gibs'eppa simmiide yeedda.

³ Israa'eeliyaa Asay ubbay Iyorbbaamaw kiittiide s'eesissina, inne Israa'eeliyaa yaa'ay ubbay Robi'aamakko beedda;

⁴ «Ne aawuu nuuna dees'o morgge mitsaa toosseedda; shin ha'i neeni I nuuna oosissiyaa wolk'k'aama oosuwaanne dees'o morgge mitsaa nuw kawushisaarkkii. Yaatooppe, nuuni new ootsana» yaageeddino.

⁵ Robi'aame untuntta, «Biite; heezzentso gallassi simmiide, taakko yiite» yaageedda. Hewaappe guyye Asay simmiide beedda.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Robi'aame Aa aawuu Solomone pas'a de'iyaa wode, Solomone zoreedda c'imatuwa zorettaa besseedda. I untuntta, «Ha asaw waagaade zaara giitee?» yaagiide oochcheedda.

⁷ Shin c'imatuu Robi'aama, «Neeni ha asaw keekkooppe, untuntnta nashechchooppenne untunttoo lo'o k'aalaa zaaroppe, untuntntu ubbaa gede new k'oomaa gidanawantta» yaageeddino.

⁸ Shin Robi'aame c'imatuu zoreedda zoriyaa aggiide, aanana dic'ciide, aw ootsiyaa yalaga asatuwaa zoretaa besseedda.

⁹ I untuntnta, «Hinttenttu taana zoriyaawe ayee? «Ne aawuu nuuna toosseedda dees'o morgge mitsaa nuw kawushisaarkkii» yaagiyaa ha asaw waagaade zaaroo?» yaagiide oochcheedda.

¹⁰ Shin aanana dic'c'eedda yalagatu, « «Ne aawuu nuuna dees'o morgge mitsaa toosseedda; shin neeni nuw kawushisaarkkii» yaagiyaa asaw, «Ta k'eeri birad'd'ii ta aawuwaa s'eessaappe orddee.

¹¹ Ta aawuu hinttenttu morgge mitsaa dees'etseedda; shin taani hewaappekka aatsaade dees'etsana. Ta aawuu hinttentta lissuwaan wad'd'eedda; shin taani hinttentta masimasuwaadan dukkiyaa lissuwaan wad'd'ana» yaagaadde zaara» yaageeddino.

¹² Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Robi'aame, «Heezzantso gallassi simmiide, taakko yiite» geeddawaadankka, Iyorbbaaminne Asay ubbay heezzentso gallassi simmiide yeeddino.

¹³ Kaatii Robi'aame untuntntoo hank'k'o zaaruwaa zaareedda. C'imatuwaa zoriyaa aggi bashiide,

¹⁴ yalagatu zoreedda zoriyaa kaalleedda. Yaatiide hawaadan yaageedda; «Ta aawuu hinttenttu morgge mitsaa dees'etseedda; shin taani hewaappekka aatsaade dees'etsana. Ta aawuu hinttentta lissuwaan wad'd'eedda; shin taani hinttentta masimasuwaadan dukkiyaa lissuwaan wad'd'ana» yaagiide zaareedda.

¹⁵ Kaatii Asay giyaawaa sisennan is's'eedda; ayaw gooppe, Med'inaa Goday Seeloppe yeedda Akiya baggana kase Nabaas'a na'aa Iyorbbaamaw odeedda k'aalay polettanaadan hawe S'oossaappe haneedda.

¹⁶ Israa'eeliyaa Asay ubbay kaatii untuntntu giyaawaa sisennan is's'eedda. Yaatiide, kaatiyaa hawaadan yaageeddino: «Daawitewaappe nuuna gakkiaabay ayee? Isseyaa na'aappe nuuni laattanawe baawa! Israa'eeliyaa asaw, hinttenttu soo hinttenttu soo biite! Simmi Robi'aame barew naagetto!» yaageeddino. Hewaa diraw, Israa'eeliyaa Asay ubbay barenttu soo barenttu soo beeddino.

¹⁷ Shin Robi'aame Yihudaa biittan de'iyaa Israa'eeliyaa asaa bolla kaateteedda.

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Robi'aame bare ayiletuwaa kaappuwaa Adooniraama Israa'eeliyaa asaakko kiitteedda; untuntntu Aa shuchchaan c'addiide wod'eeddino. Yaatina, Kaatii Robi'aame bare paraa gaariyan ellekka kes uttiide, Yersaalame bak'ateedda.

¹⁹ Heedeppe doommiide, hachche gakkanaw, Israa'eeliyaa zaratu tammatuu Daawita zariyaappe kaateteedda kaatetuwwa bolla makkaleeddino.

Yihudaa Kaatetuwwa

11

(11:1–36:12)

Shamaa'e Timbbitiyaa odeedda

(1 Kat. 12:21-24)

¹ Robi'aame Yersaalame katamaa gakkedda wode, Israa'eeliyaa biittaa asaana olettiide, kawutetsaa barew zaarana mala, Yihudaa zariyaappenne Biiniyaama zariyaappe dooretteedda itti s'eetanne hosppun tammu sha"a olanchchatuwaa shiishsheedda.

² Shin Med'inaa Godaa k'aalay S'oossaa asaa gidiyaa Shamaa'iyakko yeedda;

³ «Solomona na'aa Yihudaa Kaatiyaa Robi'aamawunne Yihudaaninne Biiniyaaman de'iyaa Israa'eeliyaa asaa ubbaw hawaadan yaaga;

⁴ «Med'inaa Goday hinttentta, «Hinttenttu ishatuwaanna, Israa'eelatuwaana olettanaw booppite. Hawaa taani ootseedda diraw, hinttenttu ubbaykka hinttenttu soo hinttenttu soo simmite» yaagee, yaagaadde oda» yaageedda. Untuntntu Med'inaa Godaa k'aalaa sisiide, Iyorbbaama olanaw biyaawaa aggiide simmeeddino.

Robi'aame Geessotuwaa Gimbbeedda

⁵ Robi'aame Yersaalamen uttiide, hawaappe kaalliide s'aafetteedda Yihudaanne Biiniyaama katamatoo geessuwaa gimbbeedda.

⁶ He katamatuuikka Beeteleeme, Es'aama, Tak'o"a,

⁷ Beetis'uura, Sookko, Adulaama,

⁸ Gaate, Mareesha, Ziifa,

⁹ Adorayma, Laakisha, Azeek'a,

¹⁰ S'or"a, Ayaaloonanne Kebroona.

¹¹ Robi'aame katamatuwaa geessuwaa minisiide, kaappatuwaa untuntun wotseedda; k'ay k'umaa, zayitiyaanne woyniyaa eessaa untuntun wotseedda.

¹² He gimbbetteedda katamatuwaa ubbaan gondalletuwaanne tooratuwaa wotseedda; yaatiide untuntun loytsi miniseedda. Hewaadan ootsiidde, Yihudaanne Biiniyaama biittatuwaa mooddiide de'eedda.

K'eeseetuunne Leewatuu Ubbay Yihudaa Yeeddino

¹³ Israa'eeliyaa ubbaan de'iyaa k'eessatuu nne Leewatuu ubbay barenttu de'iyaa sa'aappe Robi'aamakko yeeddino.

¹⁴ Leewatuu barenttu hentsaa gadiyaanne barenttu sa'aa aggiide, Yihudaanne Yersaalame yeeddino. Ayaw gooppe, untunttu k'eese gidiide Med'inaa Godaw ootsennaadan, Iyorbbaaminne Aa naanay diggeeddino.

¹⁵ Iyorbbaami goynniyaa d'ok'k'a gishuwaan hara k'eeseetuwaasuntseedda; untunttu s'alahetoonne I med'd'eedda maratuwaa misiletoo k'eese gidiide ootseeddino.

¹⁶ Leewatuu yeeddawaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa zaratuwaa ubbaappe Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw barenttu wozanaappe goynnanaaw koyiyaawanttu Med'inaa Godaw, barenttu aawotuwaas S'oossaw yarshshuwaa yarshshanaaw untunttu geeduwaas kaalliide, Yersaalame yeeddino.

¹⁷ Untunttu yuussay Yihudaa kawutetsaa miniseedda; untunttu heezzu laytsaa kumuntsaa Solomone na'aa Robi'aama maaddeeddino. Untunttu Kaatiyaa Daawita ogiyaanne Kaatiyaa Solomone ogiyaa kaalliide, heezzu laytsaa saro de'eeddino.

Robi'aama Soy Asaa

¹⁸ Robi'aame Mahilaato giyaas mishiratto akkeedda. Mahilaati aawuu Daawita na'aa Yaarimoota; I daaya Isseyaa na'aa Eli'aaba naatto Abihayillo.

¹⁹ Mahilaata Robi'aamaw Yi'uusha, Shamaariyaanne Zahaama geetettiyaa attuma naanaa yelaaddu.

²⁰ Hewaappe guyyiyaan, Abeselooma naatti naatto Maa'iko akkeedda; Maa'ika Robi'aamaw Abiyya, Attaaya, Ziizanne Shalomiita yelaaddu.

²¹ Robi'aame bare machetewaappenne bare baakkotuwaas ubbaappe Abeselooma naatti naatto Maa'iko aad'd'o siik'ee. Aw tammanne hosppun mac'c'a asatuunne usuppun tammu baakkotuu de'iino. I laatamanne hosppun attuma naanaanne usuppun tammu mac'c'a naanaa yeleedda.

²² Robi'aame Maa'iki na'aa Abiyya bareppe guyyiyaan kaateyanaw k'oppeedda diraw, Aa ishatuwaas bolla kaappuwaas ootsiide suntseedda.

²³ Robi'aame c'inc'iide, bare attuma naanaa Yihudaanne Biiniyaama biittatuwaas ubbaan de'iyaa gimbbetteedda katamatuwaas ubbaan shaakki shaakki wotseedda; untunttoo daro katsaa immeedda. K'ay untunttoo c'ora mac'c'a asaa immeedda.

12

Gibs'ee Yihudaa Bolla Woraajjeedda

(1 Kat. 14:25-28)

¹ Robi'aama kawutetsay min ek'k'eedda wode, inne Israa'eeliyaa Asay ubbay Med'inaa Godaa higgiiyaas aggi basheeddino.

² Untunttu Med'inaa Godaw ammanettennan is's'eedda diraw, Robi'aame kaateteedda ichcheshantso laytsan Gibs'e Kaatii Shiishaak'i Yersaalame katamaas bolla woraajjeedda.

³ Aanaa ittippe Gibs'eppe yeeddawe itti sha"anne laa"u s'eetu paraa gaaretuwaas, usuppun tammu sha"a paraa asatuwaana paydu bayinna Liibiyaa olanchchatuwaas, Sukka olanchchatuwaanne Top'p'iyaa olanchchatuwaas.

⁴ Kaatii Shiishaak'i gimbbetteedda Yihudaa katamatuwaas omoodiide, Yersaalame katamaas yeedda.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, timbbitiyaa odiiyaa Shamaa'e Robi'aamakkonne Shiishaak'appe bak'atiide, Yersaalamen shiik'i utteedda Yihudaa kaaletsiyaawanttukko yiide, «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; »Hintte taana aggeeda diraw, taanikka hinttentta Shiishaak'a kushiyaa aggaad: yaagee» yaageedda.

⁶ Israa'eeliyaa kaaletsiyaawantunne Kaatii Robi'aame barentta kawushshiide, «Med'inaa Goday s'illuwaa» yaageeddino.

⁷ Untunttu barentta kawushsheeddawaa Med'inaa Goday be'eedda wode, Shamaa'iyaa Med'inaa Goday hawaadan yaageedda; «Untunttu barentta kawushsheedda diraw, taani untuntta wurssa d'ayisikke; taani untuntta ashshana. Ta hank'k'uu Shiishaak'a baggana Yersaalame bolla tigettenna.

⁸ Gidooppenne, untunttu taw moodetiyaawaaninne hara biittatuwaa kaatetoo moodetiyaawaan de'iyaa dummatetsaa erana mala, untunttu Shiishaak'aw moodetana» yaageedda.

⁹ Hewaa diraw, Gibs'e Kaatii Shiishaak'i Yerusaalame katamaa olettiide, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaaninne kaatiyaa gollen de'iyaa miishshaa ubbaa akkeedda. K'ay Solomone work'k'aappe oosisseedda gondalletuwaakka akkiide afeedda.

¹⁰ I afeedda work'k'aa gondalletuwaaw diraw, Kaatii Robi'aame nahaasiyaa birataappe hara gondalletuwaaw oosisseedda; kaatiyaa golliyaa penggiyaa naagiyaawanttu kaapuwa kushiyan wotseedda.

¹¹ Kaatii Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa geliyaa wode ubbaan, penggiyaa naagiyaawanttu yiide, he gondalletuwaaw oyk'keeddino. Hewaappe simmiide, untunttu zaariide, naagiyaawanttu gollen wotsino.

¹² Robi'aame barena kawushsheedda diraw, I wuri d'ayennaadan Med'inaa Godaa hank'k'uu aappe kichcheedda. Ubbaa Yihudaa biittaw muliyaw sa'ay injeteedda.

Robi'aama Kawutaa Wurssetsa

¹³ Kaatii Robi'aame barena minisiide, Yerusaalamen kaateteedda. Robi'aame kaateedda wode Aa laysay oytamanne itta; Med'inaa Goday bare suntsaa yaan wotsanaw Israa'eeliyaa biittaa ubbaappe dooreedda Yerusaalame kataman tammanne laappun laysaa kaateteedda. Robi'aama aata Amooniyaa Naa'imo.

¹⁴ Robi'aame Med'inaa Godaw wozanaappe goynnanaw koyyibeenna diraw, iitabaa ootseedda.

¹⁵ Robi'aame koyroppe wurssetsaa gakkanaw haneeddabayenne Aa yeletaa maaray Timbbitiyaa Odiyaa Shamaa'iyaa Taarikiyaa Mas'aafaaninne Idduu Be'eedda sas'aa mas'aafan s'aafetti utteedda. Robi'aaminne Iyorbbaami ubbaa wode olettiide de'eeddino.

¹⁶ Robi'aame hayk'k'iidde, bare mayzann gaketeeedda; I Daawita Kataman moogetteedda. Aa kotoan Aa na'ay Abiiyi kaateteedda.

13

Yihudaa Kaatiyaa Abiiyi

(1 Kat. 15:1-8)

¹ Kaatii Iyorbbaami kaateteedda tammanne hosppuntsa laysan Abiiyi Yihudaan kaateedda.

² Abiiyi Yerusaalamen heezzu laysaa kaateteedda. Aa daay suntsay Mikaayo;* Mikaaya Gib"appe yeedda Uri'eela naatto.

Abiiyinne Iyorbbaami olettiide de'eeddino.

³ Abiiyi dooretteedda 400,000 mino olanchchatuwaa akkiide, olanaw kesseedda; Iyorbbaamikka dooretteedda 800,000 mino olanchchatuwaa akkiide, Abiiyaana olettanaw kesseedda.

⁴ Hewaappe guyyiyaan, Abiiyi Efireema gezziyaan de'iyaa S'amarayma geetettiyyaa deriyaa huup'iyaan ek'k'iide, hawaadan yaageedda; «Hinttentoo, Iyorbbaamanne Israa'eeliyaa asatoo, ubbaykka taani giyaawaa sisite!

⁵ Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay Daawitenne Aa zeretsay Israa'eeliyaa bolla med'inaw kaatetanaadan, Daawitana Ilaamettenna k'aalaa c'aak'uwaaw c'ak'k'eteeddawaa hinttentu erikkiteeyye?

⁶ Shin Daawita na'aa Solomone k'oomay, Nabaas'a na'ay Iyorbbaami denddiide, bare godaa bolla makkaleedda.

⁷ Robi'aame yalaganne daaburaanchcha gidiide, untuntunna ek'ettanaw dandayenna wode, patseena shufuro asatuu Iyorbbaamekko shiik'iide, Solomone na'aa Robi'aama bolla minneeddino.

⁸ «Ha"ikka Med'inaa Goday Daawita zeretsatoo immeedda kawutetsaanna hinttentu gaaddatanaw k'oppiita. Hinttentu hewaa k'oppeeddawe hinttentu loytisi c'ora asaa gidiyaa dirassanne hinttentoo s'oossatuwaaw gidana mala, Iyorbbaami work'k'aappe med'isseedda maratuu hinttenana de'iyaa dirassa.

⁹ Aaroona zariyaa gidiide, Med'inaa Godaw ootsiyaa k'eesetuwaanne Leewatuwaaw hinttentu yedersseeddita. Yaatina hara gadiyaa Asay ootsiyaawaadan hinttentoo hara k'eesetuwaaw suntseeddita. Barena dummayanaw itti korumaa laappun dorssaa orggetuwaa akkiide yiyya ooninne wordduwaaw s'oossatoo k'eese gidana.

¹⁰ «Shin nuuna gidoope, Med'inaa Goday nu S'oossaa; nuuni Aa aggibeykko. Aaroona zariyaa gidii de Med'inaa Godaw ootsiyaa k'eesatuu nuw de'iino; k'ay Leewatuu untuntta maaddino.

¹¹ Untunttu ubbaa gallassi wonttanne omarssi Med'inaa Godaw s'uuggiyaa yarshshuwaaw yarshshiinonne sawiyaa is'aanaa c'uwayiino. Med'inaa Godaa sintsan wotsiyaa ukitsaa geeshsha s'arp'p'eezan wotsiino. Omarssi omarssi poo'issanaadan work'k'aappe ootseedda s'omppetuwaa wotsiyaa ballan wotsiide giigissiino. Ayaw gooppe, nuuni S'oossaa nu S'oossaa azazuwaa naageetto; shin hinttenttu Aa aggeeddita.

¹² Be'ite, S'oossay nuunanna de'ee; I nuuna kaaletsiyaawaa. Olaa s'urumbbaa punniyaa Aa k'eesatuu kka nuunanna de'iino; nuuni hinttenana olaa doomanaw s'urumbbaakka untunttu punnana. Israa'eeliyaa asaw, Med'inaa Godaana hinttenttu aawotuwaaw S'oossaana olettoppite! Ayaw gooppe, hinttenttu Aa s'oonanaw danddaykkita» yaageedda.

¹³ I haasayishin, Iyorbbaami bare olanchchatuwaappe itti c'uguwaa hinttuttuppe guyyenna zuggiide naagana mala yeddeedda. Israa'eeliyaa olanchchatuu Yihudaa olanchchatuu sintsan de'iyaa wode, zuggiide naagiyaa olanchchatuu hinttuttuppe guyyenna de'iino.

¹⁴ Yihudaa olanchchatuu guyye simmi s'eelliyaa wode, untuntta olanaw yeeddawanntu guyyennanne sintsanna de'iyaaawaa be'eeddino. Med'inaa Godaw waasseeddino; k'eesatuu kka s'urumbbaa punneeddino.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa olanchchatuu ola waasuwaaw waasseeddino. Untunttu ola waasuwaaw waasseedda wode, S'oossay Iyorbbaamanne Israa'eeliyaa asaa ubbaa Abiyya sintsaaninne Yihudaa sintsan s'ooneedda.

¹⁶ Israa'eeliyaa olanchchatuu Yihudaa olanchchatuu sintsaappe bak'atina, S'oossay untunttu Yihudaa olanchchatuu kushiyan aatsiide immeedda.

¹⁷ Abiyyinne Aa olanchchatuu untuntta suppu ootsiide wursseeddino; yaatina, ichcheshu s'eetu sha'a dooretteedda Israa'eeliyaa olanchchatuu hayk'k'eeddino.

¹⁸ Israa'eeliyaa Asay he wode s'oonetteedda; Yihudaa Asay Med'inaa Godan, barenttu aawotuwaaw S'oossan ammanetteeda diraw, untuntta s'ooneeddino.

¹⁹ Abiyyi Iyorbbaama yederssiide, aappe Beetele katamaa, Yishaana katamaanne Efroona katamaa untunttu mootsatuwaanna oyk'k'eedda.

²⁰ Abiyyi de'eedda laytsan ubbaan Iyorbbaami simmiide minnibeenna. Med'inaa Goday Iyorbbaama dechchina hayk'k'eedda.

²¹ Shin Abiyyi min min beedda. Abiyyi tammanne oyddu mac'c'a asaa akkiide, laatanmanne laa"u attuma naanaanne tammanne usuppun mac'c'a naanaa yeledda.

²² Abiyyi ootseedda harabay, I haneeddabayenne I geeddawe ubbay Timbbitiyaa Odiyaa Iddo Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

14

Kaatii Aasay Top'p'iyaa Olanchchatuwaa S'ooneedda

¹ Abiyyi hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda; Daawita Kataman Aa moogeeddino. Aa kotan Aa na'ay Asay kaateteedda. I kaateteedda wode gadii tammu laysaa woppaa demmeedda.

² Aasi Med'inaa Godaa bare S'oossaa sintsan lo"obaanne suurebaa ootseedda.

³ Aasi allaga s'oossatoo yarshshiyaa sa'atuwaanne goynniyaa d'ok'k'a sa'aa koleedda. Goynnanaw shuchchaappe ootseedda tuussatuwaakka mentseretseedda; Asheero geetettiyyaa s'oossatti misiletuwaakka k'ans's'ereetsi oleedda.

⁴ Yihudaa asay Med'inaa Godaa barenttu aawotuwaaw S'oossaa koyanaadaaninne Aa higgiiyaanne Aa azazuwaa naaganaadan Asay azazeedda.

⁵ K'ay goynniyaa d'ok'k'a sa'atuwaanne is'aanaa c'uwayiyaa sa'aa Yihudaa katamaa ubbaappe d'aysseedda. Aa kawutetsaa laytsan biittay woppaa demmeedda.

⁶ Kaatii Asay Yihudaan de'iyaa katamatoo geessotuwaaw med'd'eedda. Med'inaa Goday Aa shemppisseedda diraw, biittaykka shemppeedda; he laysatuwaan aanana ooninne olettibeenna.

⁷ Asay Yihudaa asaa hawaadan yaageedda; «Ane nuuni ha katamatuwaaw kees's'oytte; untunttu yuushshuwaan miis'atuwaaw med'd'oytte. Untunttu bolla adussa gimbbetuwaaw, penggetuwaanne penggetuwaaw gorddiyyaa shikaalatuwaaw kesseetto. Nuuni Med'inaa Godaa nu S'oossaa koyowaa diraw, biittay ha'ikka nuussa. Nuuni Aa koyeeddo; I nuw ubbaa baggana woppaa immeedda» yaageedda. Hewaa diraw, untunttu katamatuwaaw kees's'iide poleeddino.

⁸ Asaw wogga gondalletuwaanne tooratuwaa oyk'k'iyaa 300,000 olanchchatuu Yihudaa zariyaappe de'iino; k'ay k'eeri gondalletuwaaw oyk'k'iyaa wanttunne wondaafiyaan dukkiyaawanttu laa'u s'eetanne hosppun tammu sha'a olanchchatuu Biiniyaama zariyaappe de'iino. Hawanttu ubbaykka mino asatuwaa.

⁹ Zeraaha geetettiyya itti Top'p'iyaa Asay itti miiloone olanchchatuwaanne heezzu s'eetu paraa gaaretuwaaw akkiide, Yihudaa olanaw yiide, Mareesha gakkedda.

¹⁰ Asikka aanana olettanaw kesseedda; kesiide bare olanchchatuwaaw Mareesha matan de'iyaa S'afaata Wombban salppisseedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, Aasi Med'inaa Godaa bare S'oossaa woossiide, «Abeet Med'inaa Godaw, wolk'k'ay baynna olanchchatuu wolk'k'aama olanchchatuwaaw s'oonanaadan maaddiyaawe neeppe attina, haray baawa! Abeet Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, nuuni neenan ammanettiide, ha c'ora olanchchatuwaanna ne suntsan olettanaw yeedda diraw, neeni nuuna maadda. Abeet Med'inaa Godaw, neeni nu S'oossaa; neena Asay s'oonenna» yaageedda.

¹² Hewaa diraw, Med'inaa Goday Asa sintsaaninne Yihudaa olanchchatuu sintsan Top'p'iyaa olanchchatuwaaw shoc'eedda; Top'p'iyaa olanchchatuu bak'atteedino.

¹³ Asinne aanana de'iyaa Asay untuntta Garaara gakkanaw yedersseeddino. Top'p'iyaa olanchchatuwaappe daruu hayk'k'eedda diraw, untunttu simmiide minnanawunne olettanaw danddayibeykkino. Hewaadan haniide, Top'p'iyaa olanchchatuu Med'inaa Godaaninne Aa olanchchatuwaan s'oonetteeddino. Kaatiyaa Asaa olanchchatuukka darobaa omoodeeddino.

¹⁴ Hewaa heeraan de'iyaa Asay Med'inaa Goday ootseeddawaa yaatiide, daro dagam-meedda. Asaa olanchchatuukka Garaara yuushshuwaan de'iyaa katamatuwaaw ubbaa bonk'k'iide d'aysseeddino.

¹⁵ K'ay mehiyaa heemmiyaawanttu mootsatuwaaw olettiide, daro dorssaa, deeshshaanne gaaaluwaaw di'iide, Yerusaalame sinmeeddino.

15

Kaatii Aasay Yihudaan De'iyaa Ek'aa Misiletuwaaw D'aysseedda

¹ Odeedda na'aa Azaariyaasa bolla S'oossaa Ayyaanay wod'd'eedda;

² Asaana gaketanaw biide, hawaadan yaageedda; «Asaa, neeni, Yihudaa asayenne Biiniyaama Asay ubbay sisite! Hinttenttu Med'inaa Godaana ittippe de'iyaa wode ubbaan ikka hinttenana de'ee. Hinttenttu Aa koyooppe, I hinttenttoo beettana; shin hinttenttu Aa aggooppe, ikka hinttentta aggana.

³ Israa'eeliyaa Asay tumu S'oossay, tamarissiyaa k'eesiinne higgii baynna daro wodiyaaw de'eedda.

⁴ Shin barentta metuu gakkedda wode, untunttu Med'inaa Godaakko, Israa'eeliyaa S'oossaakko simmiide, Aa koyeeddino; I untunttoo beetteedda.

⁵ He wodiyaan kare kesiyaawoonne soo geliyaawoo sarotetsay baawa; ayaw gooppe, gadiyaa ubbaa bolla de'iyaa Asay daro shabbarettee.

⁶ S'oossay untuntta duma duma metuwaan yeggeedda diraw, derii deriyaa, katamaykka katamaa un'etsee.

⁷ Shin hinttenttu minnite; laafoppite! Ayaw gooppe, hinttenttu ootseedda oosoo gatii de'ee» yaageedda.

⁸ Odeedda na'ay timbbitiyaa odiyaa Azaariyaasi odeedda k'aalaa siseedda wode, Asay minneedda. Asay Yihudaanne Biiniyaama biittatuwaaw ubbaappenne Efireema gezziyaan I omoodiide oyk'k'eedda katamatuwaappe sheneyiyaa eek'aa misiletuwaaw d'aysseedda. Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyyaa sintsan de'iyaa Med'inaa Godaw yarshshiyaa saakka ooratseedda.

⁹ Med'inaa Goday Aa S'oossay aanana de'iyaaawaa be'eedda diraw, daro Asay Israa'eeliyaappe aakko yeedda; Yihudaa asaanne Biiniyaama asaa ubbaa, untunttunna de'iyaa Efireema zeretsaa, Minaase zaratuwaanne Simoona zeretsaa Asay shiishsheedda.

¹⁰ Asay kaateteedda tammanne ichcheshantso laytsan, heezzentso aginaan he Asay Yerusaalamen shiik'eedda.

¹¹ He gallassi omooddi aheedawaappe laappun s'eetu korumatuwaanne laappun sha'a dorssatuwaaw Med'inaa Godaw yarshsheeddino.

¹² Med'inaa Godaa barenttu aawotuwaaw S'oossaa barenttu kumentsaa wozanaaninne barenttu kumentsaa shemppuwaan koyanaw k'aalaa geleeddino.

¹³ «Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa koyenna asay, guutsa gidina wolk'k'aama gidina, attuma gidina mac'c'a gidina, hayk'k'o» giide c'aak'k'eteeddino.

¹⁴ Hewaa bollanka malakkataanne s'urumbbaa punniidde, barenttu k'aalaa d'ok'ku ootsiide, Med'inaa Godaw c'aak'keeddino.

¹⁵ Yihudaa Asay ubbay barenttu kumentsaa wozanaan ha c'aak'uwaa c'aak'keedda diraw, nashetteeddino. Ayaw gooppe, S'oossaa untuntu laamotiide koyina, I untuntu beetteedda. Med'inaa Goday untuntu ubbaa baggaanakka woppaa immeedda.

¹⁶ Kaatii Asay bare aawuwa daaya Maa'ika Asheero giyyaa s'oossatiw sheneyiyaa eek'aa misiliyaa med'd'eedda diraw, Kaatiyaa Aatto Aa geetettiyaa bonchchuwaappe izo diggeedda. Asay he eek'aa misiliyaa k'ans's'eereetsi suuppaiide, K'ediroona Zanggaaraan s'uuggeedda.

¹⁷ Goynniyaa d'ok'k'a sa'aa Asay Israa'eeliyaa gadiyaappe d'ayssennan aggooppenne, I bare de'eedda laytsaa ubbaan Med'inaa Godaw wozanaappe ammanettiyaa asaa gidiide de'eedda.

¹⁸ Inne Aa aawuu S'oossaw dummayi wotseedda biraanne work'k'aa hara mi-ishshatuwaa ahiide, S'oossaa Geeshsha Golliyaa Gollidon wotseedda.

¹⁹ Asay kaateteedda hattamanne ichcheshantso laytsay gakkanaw olay baawa.

16

Yihudayenne Israa'eelii Oletteeddino

(1 Kat. 15:16-22)

¹ Asay kaateteedda hattamanne usuppuntsa laytsan Israa'eeliyaa Kaatii Baa'ishi Yihudaa bolla woraajjeedda; Yihudaa Kaatiyaa Asaakko ooninne gelennaadaaninne kessennaadan te'anaw Raama katamaa yuushshuwa minisiide gimbbeedda.

²⁻³ Hewaa gaasuwaan Kaatii Aasi Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaanne bare kaatiyaa golliyaa miishshaa minjiyaa sa'aappe work'k'anne biraa akkeedda. Akkiide Damask'k'o kataman de'iyaa Sooriyaa Kaatiyaa Benihadaadaw hawaadan yaagiide yeddeedda; «Kase ta aabbunne ne aabbunna c'aak'k'eteeddawaadan, ane taanannanne neenanna c'aak'k'etoytte. Be'a, taani new biraanne work'k'aa yeddaad. Israa'eeliyaa Kaatii Baa'ishi bare olanchchatuwa ta gadiyaappe kessana mala, neeni kase aanana c'aak'k'eteedda c'aak'uwa kola» yaageedda.

⁴ Benihadaadi Kaatii Asay geeddawaa mayyiide, bare ola gadaawotuwa Israa'eeliyaa katamatuwa ola new yeddeedda. Untuntu Ayino, Daananne Aabeeli-Beetima'ika geetettiyaa katamatuwaanne Niftaaleema gadiyaan de'iyaa shaluwa minjiyaa katamatuwa ubbaa s'ooneddino.

⁵ Baa'ishi hewaa sisiide, Raama katamaa gimbbiyaawaa aggi basheedda.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Asay Yihudaa asaa ubbaa shiishsheedda; Asay Baa'ishi kase yaan go'ettiyaa shuchchaanne mitsaa Raamappe keezeeddino. I Gebaa'anne Mis'ip'p'a geetettiyaa katamatuwa an minisiide gimbbeedda.

Kaatii Aasay Timbbitiyaa Odiyaa Hanaana K'asho Gollen Yegeedda

⁷ He wode timbbitiyaa odiyaa Hanaani Yihudaa Kaatiyaa Asaakko yiide, «Neeni Sooriyaa kaatiyaan ammanettaade, Med'inaa Godan, ne S'oossan, ammanettabeenna diraw, Sooriyaa kaatiyaa olanchchatuu ne kushiyaappe kessi akkeeddino.

⁸ Top'p'iyaa asatuunne Liibiyaa asatu, c'ora paraa gaaretuunne paratu de'iyaa daro olanchchatuwa gidikinooye? Shin neeni Med'inaa Godaan ammanetteeda diraw, S'oossay untuntu ne kushiyan aatsi immeedda.

⁹ Ayaw gooppe, bare kumentsaa wozanaappe S'oossan ammanettiyaa asaa mintset-sanaw Med'inaa Godaa ayfii sa'aa bolla ubbasaa s'eellee. Neeni ha yewuwaan eeyyaadda; hewaa diraw, hachcheppe doommina, neeppe olay shaakettenna» yaageedda.

¹⁰ Asay timbbitiyaa odiyaawaa bolla daro hank'etteedda; k'asho gollen yegeedda. K'ay Asay he wode asaappe amareedawaa metootseedda.

Kaatiyaa Asa Hayk'uwa

(1 Kat. 15:23-24)

¹¹ Asay ootseeddabay koyroppe wurssetsaa gakkanaw Yihudaa Kaatetuunne Israa'eeliyaa Kaatetu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

¹² Asay kaateteedda hattamanne uduppuntsa laytsan gediya saketteedda; aw sakku loytsi darooppeka, I aakimatuwa koyeeddappe attina, Med'inaa Godaa koyyibeenna.

¹³ Asay bare kaateteedda oytamanne ittentsiyaa laytsan hayk'k'iidde, bare mayzzan gakeedda.

¹⁴ Untuntu Aa ahaa duufuwaan dumma dumma shittuunne sawuu de'iyaa gisuwa bolla wotseeddino. Untuntu Aa bonchchoo daro mitsaa dooriide, tamaa eetsiide, daroppe yeekkeeddino. Asay barew Daawita Kataman shuchchaa wooc'iide giigisseedda duufuwaan Aa moogeeddino.

17

Yoosaafes'e Yihudaan Kaateteedda

¹ Asaa na'ay Yoosaafes'e Aa kotoan kaateteedda; Yoosaafes'e Israa'eeliyaa olanaw barena miniseedda.

² Gimbbetti utteedda Yihudaa katamatuwaa ubbaan olanchchatuwaa wotseedda; k'ay Yihudaa biittaaanne Aa aawuu Asay omoodeedda Efireema gadiyaa katamatuwaan olanchchatuu geesuwaa med'deedda.

³⁻⁴ Med'inaa Goday Yoosaafes'a anjjeedda; ayaw gooppe, Aa aawuu koyro kaatiyaa gideedda wode, S'oossaw ammanetteedawaadan, ikka ammanetteeda. Ba'aala eek'aa misiliyaw goynnennan is'seedda. Yoosaafes'e bare aawuwaa Daawita ogiyaan hametiidde, S'oossaa azazuwaa poleedda. I Israa'eeliyaa kaatetuu ootseedda iita kiitaa ootsibeenna.

⁵ Hewaa diraw, Med'inaa Goday Aa Yihudaa kawutetsan loytsi esseedda. Yihudaa Asay ubbay Yoosaafes'aw imuwaa aheeddino; yaatina, I loytsi duretteeddanne bonchchettedda.

⁶ Yoosaafes'e Med'inaa Godaw wozanaappe ootsiyaa asaa gideedda. Hewaa bollankka goynniyaa d'ok'k'a sa'atuwaanne Asheero giyaa s'oossatti eek'aa misiletuwaa Yihudaa gadiyaappe d'aysseedda.

⁷ Yoosaafes'e bare kaateteedda heezzentso laytsi Yihudaa katamatuwaan taaaris-sanaadan bare oosanchchatuwaa Benihayla, Obaadiyaa, Zakkaraasa Nataani'eeleanne Mikaaya kiitteedda.

⁸ K'ay untuntunna ittippe Leewatuwaa Shamaa'iyaa, Nataaniyaa, Zabaadiyaa, Asaa-heela, Shamiraamoota, Yoonataana, Adooniyaa, S'oobbiyaanne S'obaadooniyaa yed-deedda; k'aykka k'eeseuwaa Elishamaa'anne Yoraama untuntunna ittippe kiitteedda.

⁹ Untuntuu ubbay Med'inaa Godaa Higgiyaa Mas'aafaa barenana akkiide, Yihudaa biittan de'iyaa katamatuwaa ubbaa biide, yaan asaa taaarisseeddino.

Yoosaafes'a Gitatetsaa

¹⁰ Yihudaa biittaa yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuwaa ubbaa Med'inaa Goday yashissina, untuntuu Yoosaafes'ana olettibeykkino.

¹¹ Piliss'seema asatuwaappe amareedawanttu imuwaanne biraa giiraa Yoosaafes'aw aheeddino; k'ay Arabatuukka aw laappun sha"anne laappun s'eetu dorssaa orggetuwaanne laappun sha"anne laappun s'eetu deesshaa orggetuwaa aheeddino.

¹² Hewaa diraw, Yoosaafes'e loytsi min min beedda. I Yihudaan geessotuwaanne minjiyaawaa wotsiyaa katamatuwaa kees'seedda.

¹³ I he katamatuwaan darobaa minjjeedda.

Yerusaalamen aw mino olanchchatuu de'iino.

¹⁴ Untuntuu barenttu aawotuwaa gollen hawaappe kaalliide s'aafetteeddino. Yihudaa zariyaappe shaalak'ay Adinaaha; aanana 300,000 mino olanchchatuu de'iino.

¹⁵ Adinaaha kaalliide de'iyaa kaappuu Yohanaana; aanana 280,000 mino olanchchatuu de'iino.

¹⁶ Med'inaa Godaw bare sheniyaan keseedda Amaasaayi Aa kaalliide de'iyaa heezzentso kaappuwaa; I Ziikira na'aa. Amaasaayana 200,000 mino olanchchatuu de'iino.

¹⁷ Biiniyaama zariyaappe kaappuu mino olanchchaa Eliyadaa'a; aanana wond-aafiyaanne gondalliyaa oyk'k'iyaa 200,000 olanchchatuu de'iino.

¹⁸ Eliyadaa'a kaalliide de'iyaa kaappuu Yihozaabaada; aanana olaa baanaw danc'c'eedda 180,000 olanchchatuu de'iino.

¹⁹ Ha ubbaa olanchchatuu kaatiyaw Yerusaalamen ootseeddawannta; hawanttu paydu Yihudaan de'iyaa gimbbetteedda katamatuwaan ubbaan kaatii wotseedda olanchchatuwaa gujjenna.

18

Timbbitiyaa Odiyaa Mikaayi Akaabaw S'oonettiyaawaa Odeedda

(1 Kat. 22:1-28)

¹ Yoosaafes'e loytsi duretteeddanne bonchchettedda; k'ay Akaabanakka bolloteedda.

² Amareeda laysaappe guyyiyaan, Yoosaafes'e Akaaba be'anaw Samaariyaa beedda. Akaabi aawunne aanana ittippe de'iyaa asaw daro dorssatuwaanne booratuwaa shuk-keedda. Yaatiide Yoosaafes'e Gala'aaden de'iyaa Raamoota geetettiyaa katamaa olanaw barenana baanaadan mayzeedda.

³ Israa'eeliyaa Kaatii Akaabi Yihudaa Kaatiyaa Yoosaafes'a, «Gala'aaden de'iyaa Raamoota olanaw taananna baanii?» yaagiide oochcheedda.

Yoosaafes'e, «Ee, neeni olaa baanaw giigiyaa wode awudenne taani giigana. Ta olanchchatuu ne olanchchatuu mala; nuuni neenana olanaw baana» yaageedda.

⁴ K'aykka Yoosaafees'e Israa'eeliyaa kaatiyaa, «Gidoopenne, neeni kasetaade Med'inaa Godaa oochcha» yaageedda.

⁵ Israa'eeliyaa kaatii timbbitiyaa odiyaa oyduu s'eetu asatuwaa shiishshiide, «Taani Gala'aaden de'iyaa Raamoota katamaa olanaw boo booppoo?» yaagiide untuntta oochcheedda.

Untuntu, «Ba; ayaw gooppe, S'oossay he katamaa kaatiyaa kushiyan aatsiide immana» yaageeddino.

⁶ Shin Yoosaafees'e, «Nuuni Med'inaa Godaa oochchanaw danddayiyaa timbbitiyaa odiyaa hara Asay hawaan baawee?» yaageedda.

⁷ Israa'eeliyaa kaatii Yoosaafees'aw zaariide, «Nuuni Aa baggana Med'inaa Godaa oochchanaw danddayiyaa itti hara bitanii de'ee; I Yimila na'aa Mikaaya. Shin taani Aa is's'ay; ayaw gooppe, I ubbaa wodekka tawaa iitabaa odeeppe attina, lo'obaa odi erenna» yaageedda.

Yoosaafees'e, «Kaatii hewaadan gooppo!» yaageedda.

⁸ Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa kaatii bare oosanchchatuwaappe ittuwaa s'eesiide, «Yimila na'aa Mikaaya ellekka akkaade ya» yaageedda.

⁹ Israa'eeliyaa kaatiinne Yihudaa Kaatii Yoosaafees'e, barenttu kawutetsaa mayuwaa mayyiide, Samaariyaa katamaa geliyaan pengiyaan barenttu kawutetsaa araatan utteeddino; timbbitiyaa odiyaa ubbatuu untuntu sintsan timbbitiyaa odiino.

¹⁰ Untuntuppe ittuu, Kanaa'ina na'ay S'idik'ii birataappe kac'etuwaa giigsiide, Akaaba, «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; Sooretuu d'ayana gakkanaw, neeni untuntta ha kac'etuwaan k'ayc'ana yaagee» yaageedda.

¹¹ Timbbitiyaa odiyaa hara ubbatuukka, «Gala'aaden de'iyaa Raamoota katamaa baade ola; s'oona. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday he katamaa kaatiyaa kushiyan aatsiide immana» yaagiide odeeddino.

¹² Hewaappe guyyiyaan, Mikaaya s'eesanaw kiitetti beedda bitanii Aa, «Be'a, timbbitiyaa odiyaa ubbatuu itti k'aalaa gidiide, Kaatii ha olaa s'oonana yaagiide odeeddino. Hewaa diraw, hayyanaa ne oduukka untuttuppe ittuwaa mala gido; neenikka lo'obaa oda» yaageedda.

¹³ Shin Mikaayi he bitaniyaa, «Med'inaa Goday ero! Ta S'oossay odiyaabaa taani odana» yaageedda.

¹⁴ Mikaayi kaatiyaakko yeedda wode, kaatii Aa, «Mikaaya, nuuni Gala'aaden de'iyaa Raamoota olanaw baaneeyye booppaane?» yaagiide oochcheedda.

Mikaayi kaatiyaa, «Ba; baade ola; olaadekka s'oona. Ayaw gooppe, untuntu ne kushiyan aad'd'i imettana» yaageedda.

¹⁵ Kaatii Aa, «Neeni Med'inaa Godaa suntsan tumuwaappe attina, harabaa taw odenaadan taani neena aappun gede c'aak'k'etanaw koshshii?» yaageedda.

¹⁶ I, «Israa'eeliyaa olanchchatuu ubbay hentsanchchay baynna dorssaadan deriyaan laaletteeddawantta taani be'aaddi. Med'inaa Goday untuntu, «Hawanttoo goday baawa. Untuntu ubbaykka barenttu soo barenttu soo saro biino» yaagee» yaageedda.

¹⁷ Yaatina, Israa'eeliyaa kaatii Yoosaafees'a, «I tawaa iitabaa odeeppe attina, lo'obaa odi erenna» gaade taani new odabeykkita?» yaageedda.

¹⁸ Mikaayi gujjiidekka hawaadan yaageedda; «Simmi Med'inaa Goday giyaawaa sisa! Med'inaa Goday bare kawutetsaa araatan uttina, saluwaa olanchchatuu ubbay Aa ushechchannanne Aa haddirssaana ek'keeddawantta taani be'aaddi.

¹⁹ Med'inaa Goday, «Israa'eeliyaa Kaatii Akaabi Gala'aaden de'iyaa Raamoota katamaa biide, yaan hayk'k'anaadan Aa baletsanawe oonee?» yaageedda. Ittuu hawaadan giyaa wode, haray k'ay hewaadan geedda.

²⁰ Hewaappe guyyiyaan, ayyaanay kesiide Med'inaa Godaa sintsan ek'k'iide, «Taani Aa baletsana» yaageedda.»

Med'inaa Goday, «Waata baletsani?» yaageedda.

²¹ Ayyaanay, «Taani kesaade baade, aw timbbitiyaa odiyaawanttu ubbatuwaa doonaan worddotiyaa ayaana gidana» yaageedda.

Med'inaa Goday, «Ee, neeni Aa baletsana; new hewe hanana. Ba; baletsa yaageedda» yaageedda.

²² K'aykka I, «Hewaa diraw, Med'inaa Goday new timbbitiyaa odiyaawanttu hawanttu doonaan worddotiyaa ayaanaa wotseedda; ayaw gooppe, Med'inaa Goday ne bolla bashshaa ahanaw k'achcheeda» yaageedda.

²³ Hewaappe guyyiyaan, Kanaa'ina na'ay S'idik'ii shiik'iide, Mikaaya shaiyyaa bak'k'iide, «Med'inaa Godaa Ayyaanay ta matappe waaniide new odanaw beedee?» yaageedda.

²⁴ Mikaayi Aa, «Neeni k'osettanaw k'ol"o geliyaa gallassi hewaa demmana» yaageedda.

²⁵ Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa kaatii bare olanchchatuwaappe ittuwaa azaziidde, «Mikaaya oyk'k'a; katamaa mooddiiyaa Amoonawunne ta na'aa Yo'aashaw afaade imma.

²⁶ Unttuntta, Kaatii hinttentta Ha bitaniyaa k'asho gollen k'achchite. Taani saro simmana gakkanaw, guutsa ukitsaappenne haatsaappe harabaa ayaanne aw immoppite» yaagee yaaga yaageedda.

²⁷ Mikaayi Aa, «Tumu neeni saro simmiyaawaa gidooppe, Med'inaa Goday taanan haasayibeenna» yaageedda. K'aykka Mikaayi, «Asaw ubbaw, taani odeeddawaa akeekite» yaageedda.

Akaaba Hayk'uwaa

(1 Kat. 2:29-35)

²⁸ Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa kaatiinne Yihudaa Kaatii Yoosaafees'e Gala'aaden de'iyaa Raamoota katamaa beeddino.

²⁹ Israa'eeliyaa kaatii Yoosaafees'a, «Taani ta mayuwaa laammaade, hara asaa malataade, olaw gelana; shin neeni ne kaatiyaa mayuwaa mayya» yaageedda. Israa'eeliyaa kaatii bare mayuwaa laammiide, hara asaa malatiide olaw geleedda.

³⁰ Sooriyaa kaatii bare paraa gaaretuwaa azaziya asatuwaa, «Gitatina guus's'ina, hara asaa oonanakka olettoppite; Israa'eeliyaa kaatiyaa s'alalana olettite» yaagiide azazeedda.

³¹ Paraa gaaretuwaa azaziyaawanttu Yoosaafees'a be'eedda wode, «Hawe Israa'eeliyaa kaatiyaa» yaageeddino. Aanana olettanaw simmeeddino. Yoosaafees'e waasseedda; Med'inaa Goday S'oossay Aa maaddiide, untuntta guyye zaareedda.

³² Paraa gaaretuwaa azaziyaawanttu I Israa'eeliyaa kaatiyaa gidennawaa be'iide, Aa yederssiyaawaa aggi aggeeddino.

³³ Itti bitanii c'oo bare wonddaafiyaan olanchchatuu bolla dukkiide, Israa'eeliyaa kaatiyaa olaa mayuu gaketiyaa heeraana c'addeedda. Kaatii bare gaariyaa laaggiyaa bitaniyaa, «Gaariyaa guyye zaaraade, taana olaa giddoppe kessa. Ayaw gooppe, taani iita c'achchaa c'adettakichchaad» yaageedda.

³⁴ He gallassi olay suuliyaa wode, Israa'eeliyaa Kaatii Akaabi bare paraa gaariyaa gidдон zemppiide, omarssi gakkanaw, Sooretuwaa sintsan takkeedda. Away wuliyaa wode, I hayk'keedda.

19

Timbbitiyaa Odiyaa Yeehu Yoosaafees'a Seereedda

¹ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Yoosaafees'e bare soo Yerusaalame saro simmeedda.

² Timbbitiyaa odiyaa Hanaana na'ay Yeehu aanana gaketanaw kesiide, Kaatiyaa Yoosaafees'a, «Neeni iitatuwaa maaddanaw woy Med'inaa Godaa is's'iyaawantta siik'anaw bessii? Hewaa diraw, Med'inaa Godaa hank'k'uu ne bolla yeedda.

³ Gidooppenne, Asheero giyaa eek'atti misiletuwaa gadiyaappe diggeedda dirawunne S'oossaa koyanaw ne wozanaa giigisseedda diraw, neeni lo'obaa ootsaadda» yaageedda.

Yoosaafees'e Daannatuwaa Suntseedda

⁴ Yoosaafees'e Yerusaalamen de'eedda. K'ay Yoosaafees'e Berssaabeheppe doommiide, Efireema gezziyaa gakkanaw, asaa gidдон yuuyyiide, Med'inaa Godaa, untunttu aawotuwwa S'oossaakko, untunttu zaareedda.

⁵ Yihudaa biittan de'iyaa gimbbetteedda katamatuwaa ubbaan daannatuwaa suntseedda.

⁶ I daannatoo, «Hinttenttu ootsiyaaban hinttentta erite. Ayaw gooppe, hinttenttu asaw pirdikkita; Med'inaa Godaw pirdiita. Hinttenttu pirdidiyaa wode, I hinttenana de'ee.

⁷ Ha"ikka hinttenttu Med'inaa Godaw yayyite; hinttenttu ootsiyaaban hinttentta erite. Ayaw gooppe, Med'inaa Godaa nu S'oossaa matan naak'uu, asaa sintsa s'elliide maaddiyaawenne magans's'aa miyaawe baawa» yaageedda.

⁸ Med'inaa Godaa higgiiyaa aad'd'iyaawaanne asaa gidдон denddiyaa yewuwaa pirdanaadan Leewatuwaappe, k'e'esetuwaappenne Israa'eeliyaa asaa aawotuwwa golliiyaa kaappatuwaappe amareeda asatuwaa Yoosaafees'e Yerusaalamen suntseedda.

⁹ Hewaappe guyyiyaan, Yoosaafees'e untunttu hawaadan yaagiide azazeedda; «Med'inaa Godaw yayyiide, ammanettiyaawaaninne kumentsaa wozanaan ootsite.

¹⁰ Barenttu kataman de'iyaa hinttenttu ishataa shemppu yewuwaa, woy higgiiyaawaa, woy azazuwaa, woy awaayuwaabaa, woy pirdaabaawaa hinttenttukko ahooppe, untunttu Med'inaa Godaa sintsan bayzanchcha gidennaadaaninne Aa hank'k'uu hinttenttu bolanne hinttenttu ishatawaa bolla yeennaadan untunttu seerite. Hinttenttu untunttu seerooppe, hinttenttu hinttenttu huup'iyaw bayzanchcha gidikkita.

¹¹ Med'inaa Godaa bagga yewuwaa ubbaw aawotiyaawe k'eesatuwaa kaappuwaa Amaariyaa; k'ay kaatiyaa bagga yewuwaa ubbaw aawotiyaawe Yihudaa zaratuwaa kaappuwaa Isimaa'eela na'aa Zabaadiyaa. Leewatuu hinttenttu sintsan kaappuwaa gidanawaa. Hinttenttu minniide ootsite. Suurebaa haniyaawanttuna Med'inaa Goday ittippe gido» yaageedda.

20

Eedooma Biittay Yihudaa Bolla Woraajjeedda

¹ Hewaappe guyyiyaan, Moo'aabatuunne Amoonatuu k'ay untuntunna ittippe Ma'uunatu Yoosaafees'a bolla mayyeeddino.

² Yaatina, amareeda asatuu yiide Yoosaafees'aw, «Mas'ine Abbaappe hefintsana de'iyaa Sooriyaappe daro olanchchatuu neena olanaw yeeddino. Be'a, untunttu Has'aas'ooni-Taamaaran de'iino» yaagiide odeeddino. (Has'aas'ooni-Taamaari Enggaadaw hara suntsaa.)

³ Yaatina, Yoosaafees'e yayyiide, Med'inaa Godaa oochchanaw bare k'ofaa k'achcheeda; Yihudaa gadiyaan ubbaan s'oomaa awaayeedda.

⁴ Yihudaa Asay ubbay Med'inaa Godaappe maaduwaaw koyanaw ittippe shiik'eedda; untunttu Med'inaa Godaappe maaduwaaw koyanaw Yihudaa katamatuwaaw ubbaappe yeeddino.

⁵ Yoosaafees'e Yihudaanne Yersaalame shiik'uwaa gidдон, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa Ooratsa Dabaabaa sintsan ek'k'eedda.

⁶ Hawaadan yaageedda, «Abeet Med'inaa Godaw, nu aawotuwaaw S'oossaw, saluwaan de'iyaa S'oossay neena! Sa'aan de'iyaa kawutetsatuwaaw ubbaa mooodiyaawe neena! Gitatetsayne wolk'k'ay ne kushiyan de'iyaa diraw, neenana ek'ettanaw danddayeeddabay baawa.

⁷ Abeet nu S'oossaw, kase ha biittan de'iyaa wantta ne asaa Israa'eeliyaa sintsaappe yederssaade, ne siik'uwaa Abrahaama zeretsatoo med'inaw immeeddawe neena!

⁸ Untunttu ha gadiyaan de'eeddino; untunttu hawaan ne suntsaw Geeshsha Golliyaa kees'siide,

⁹ Nu bolla iitabay, woy olay, woy iita harggii, woy koshay yintto, nuuni ne suntsay de'iyaa ha Geeshsha Golliyaa sintsaaninne ne sintsan ek'k'iide, nu metuwaan neekko waassana. Neeni nu waasuwaaw sisaade, nuuna ashshana» yaageeddino.

¹⁰ «Ha"ikka Amoonatuu, Moo'aabatuunne Eedoomatuu nu bolla mayyeeddino. Beni nu aawotuu Gibs'eppa kesseedda wode, neeni untunttu he biittatuwaaw gelennaadan diggaadda; hewaa diraw, nu aawotuu he biittatuunne yuuyyiide aad'd'eedinoppe attina, untunttu d'ayssibeykino.

¹¹ Nuuni ootseeddabaw untunttu nuw zaareeddabaa be'a. Neeni nuw immeedda laata gadiyaappe untunttu nuuna yederssanaw yeeddino.

¹² Abeet nu S'oossaw, neeni untunttu bolla pirdikkii? Ayaw gooppe, nuuna olanaw yeedda ha daro olanchchatuwaanna olettanaw nuw wolk'k'ay baawa. Nuuni ootsan-abaakka erokko; shin nu ayfetuu neena s'eellino» yaageedda.

¹³ Yihudaa Asay ubbay barenttu k'eri naanatuwaanna, barenttu mac'ca asatuwaannan barenttu naanatuwaanna ittippe gidiide, Med'inaa Godaa sintsan ek'k'eeddinno.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, Zakkaraasa na'ay Yahaazi'eeli shiik'uwaa gidдон ek'k'ide'ishshin, Med'inaa Godaa Ayyaanay Aa bolla wod'd'eedda. Zakkaraasi Banaaya na'aa; Banaayi Yi'i'eela na'aa; Yi'i'eeli Mataaniyaa na'aa; Mataanee Leewiyaa zarenne Asaafa yara.

¹⁵ S'oossaa Ayyaanay Yahaazi'eela bolla wod'd'ina, hawaadan yaageedda; «Kaatiyaw Yoosaafees'a, Yihudaaninne Yersaalamen de'iyaa asaw, ubbaykka sisite! Med'inaa Goday hinttentta hawaadan yaagee; «Ha daro olanchchatuu gaasuwaan yayyoppitenne dagammoppite. Ayaw gooppe, olay S'oossawaappe attina, hinttenttuwaaw gidenna.

¹⁶ Hinttenttu wontti untunttu bolla kesite. S'iis'a giyaa pudetsan Yiru'eela mela biittaan de'iyaa zanggaaraa wurssetsan hinttenttu untunttu demmana.

¹⁷ Ha olaa olettiyaawanttu hinttentta gidikkita. Hinttenttu sa'aa sa'aa oyk'k'i ek'k'iide, Med'inaa Goday hinttentta ashiyaawaa be'iita» yaagee. Yihudaa asaw, Yersaalame asaw, yayyoppitenne dagammoppite! Untuntunna olettanaw wontti kesite. Med'inaa Goday hinttenana gidanawaa» yaageedda.

¹⁸ Yoosaafees'e deemuwaa sa'aa gatsiide goynneedda; hewaaddankka, Yihudaa Asay ubbayne Yerusaalamen de'iyaa Asay ubbay Med'inaa Godaa sintsan kunddiide, Israa'eeliyaa S'oossaw goynneeddino.

¹⁹ K'ahaata yaraappenne K'oraaha yaraappe amareeda Leewatuu ek'kiide, barenttu k'alaa d'ok'k'u ootsiide, Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa galateeddino.

²⁰ Unttuntu guura guuran dendiide, Tak'o'a Mela biittaa baanaw keseeddino; unt-tuntu kesseedda wode Yoosaafees'e dendi ek'kiide, «Yihudaaninne Yerusaalamen de'iyaa asaw, taani giyaawaa sisite. Med'inaa Godaan, hinttenttu S'oossan, ammanettite; hint-tenttu minnana. K'ay timbbitiyaa odiyaawanttunkka ammanettite; yewuwaa ubbay hinttentto injjetanawaa» yaageedda.

²¹ Yoosaafees'e asaana zoretteeddawaappe guyyiyaan, mazimuriyaa yes's'iyaa wantanne Med'inaa Godaa galatiyaawanta suntseedda. Unttuntu ba'aala gallassaa mayuwaa mayyiide, olanchchatuu sintsanna aad'd'iide, «Med'inaa Godaa galatite!

Aggena Aa siik'uu med'inaawaa»
yaagi yaagiide yes's'anaadan azazeedda.

²² Unttuntu mazimuriyaa yes's'iyaa wantanne galatiyaawaa doommeedda wode, Yihudaa olanaw yeedda Amoonatuwaa bolla, Moo'aabatuwaa bollanne Eedoomatuwaa bolla Med'inaa Goday shabbirssaa yeeddeedda.

²³ Amoonatuunne Moo'aabatu Eedoomatuwaa bolla dendiide, unttuntu ubbaanna d'aysseeddino. Unttuntu Eedoomatuwaa d'aysseeddawaappe guyyiyaan, barenttu gid-don ittuu ittuwaa d'aysseeddino.

²⁴ Yihudaa Asay mela biittaa de'iyaa wochchiyaa sa'aa yeedda wode, barenttu morkketuu de'iyaa sa'aa s'eelleeddino; unttuntu anhay biittaa giseeddawaa be'eeddino. Unttuntuppe itti asayne kessi akkiide bibeena.

²⁵ Hewaappe guyyiyaan, Yoosaafees'inne Aa Asay omooduwaa akkanaw biide, daro mehetuwaa, shink'k'atuwaa, ola miishshatuwaa, mayotuwaanne hara al'o miishshatuwaa demmeeddino. Shin omooduwaa ubbabaa tookki afanaw danddayibeykkino. Omoodeddabay loytsi daro gideedda diraw, hewaa shiishshanaw heezzu gallassaa akkeedda.

²⁶ Hewaappe guyyiyaan, unttuntu oyddentso gallassi Beraaka Wommbaa giyaan shiik'eeddino; he sa'aan Med'inaa Godaa galateeddino. Hewaa diraw, unttuntu he sa'aa Galataa Wommbaa yaagiide suntseeddino.

²⁷ Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa Asay ubbayne Yerusaalame Asay ubbay, Yoosaafees'e kaaletsina, Med'inaa Goday Morkketuwaa Bolla s'oonuwaa immi nashechina Yerusaalame simmeedda.

²⁸ Unttuntu Yerusaalame gakkiiide, diitsaana, maasink'k'uwaananne s'urumbbaanna Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa geleeddino.

²⁹ Israa'eeliyaa morkkatuwaa Med'inaa Goday allaga biittaa de'iyaa kawutetsatuu ubbay siseedda wode, unttuntu S'oossaw yayyeeddino.

³⁰ Yaatiide S'oossay Yoosaafees'aw ubbaa baggana shemppuwaa immeedda diraw, Aa kawutetsay sarotetsaa demmeedda.

Yoosaafees'a Kawutaa Wurssetsaa

(1 Kat. 22:41-50)

³¹ Yoosaafees'e Yihudaan kaatetiya wode, Aa laysay hattamanne ichchesha; I Yerusaalamen laatamanne ichcheshu laysaa kaateteedda. Aa aata Shiiliha naatto Azuubo geetettaw.

³² Yoosaafees'e bare aawuwaa Asaa ogiyaan hametteedda; I he ogiyaappe sher"i gibeenna; Med'inaa Godaa sintsan I suurebaa ootseedda.

³³ Gidooppenne, goynniyaa d'ok'k'a sa'aa d'ayisibeenna; Asay biro bare kumentsaa wozanaappe bare mayza aawotuwa S'oossaakko simmibeenna.

³⁴ Yoosaafees'e haneedda harabay, koyroppe wurssetsaa gakkanaw Israa'eeliyaa Kaate-tuu Taarikiyaa mas'aafan, Hanaana Na'aa Yeehu Taarikiyaa gid-don s'aafetti utteedda.

³⁵ Itti wode, Yihudaa Kaatii Yoosaafees'e iitabaa ootseedda Israa'eeliyaa Kaatiyaa Akaaziyaasana ittippetetsaa ootseedda.

³⁶ Yaatiide Yoosaafees'e aanana zal"iyaa wolk'k'aama markkabatuwaa med'd'anaw mayyeteeedda. He markkabatuwaa Ees'iyooni-Gaabira kataman med'isseeddino.

³⁷ Hewaappe guyyiyaan, Mareeshappe yeedda Dodaawa na'ay El'eezeri, «Neeni Akaaziyaasana ittippetetsaa ootseedda diraw, neeni ootseedda kiitaa Med'inaa Goday d'ayssana» yaagiide, Yoosaafees'a bolla timbbitiyaa odeedda. Hewaa diraw, markkabatu me"eeddino; unttuntu hak'anne baanaw danddayibeykkino.

21

¹ Hewaappe guyyiyaan, Yoosaafees'e hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda. Daawita Kataman bare mayza aawotuwaana moogetteedda. Aa kotaan Aa na'ay Yoraame kaateedda.

Yihudaa Kaatiyaa Yoraama

(2 Kat. 8:17-24)

² Yoraama ishatuu Azaariyyaasa, Yihi'eela, Zakkaraasa, Azaariyyaasa, Mikaa'eelanne Shafaas'iyaa; hawanttu ubbay Yihudaa Kaatiyaa Yoosaafees'a naanaa.

³ Unttuntu aawuu Yoosaafees'e unttunttoo daro biraa, work'k'aanne al'o shaluwaa immeedda; k'ay gimbbetteedda Yihudaa katamatuwaakka immeedda. Shin Yoraame bare aawoo bayira na'aa gidiyaa diraw, kawutetsaa aw immeedda.

⁴ Yoraame bare aawuwaa kawutetsaa akkiide minneedda wode, bare ishatuwaa ubbatuwaanne itti itti Israa'eeliyaa kaappatuwaa mashshaan wod'eedda.

⁵ Yoraame kaatetiyyaa wode, laytsay aw hattamanne laa"uwaa; I Yersaalamen hosppun laytsaa kaateteedda.

⁶ Yoraame Akaaba naatto akkeedda diraw, Akaaba soy Asay hametteeddawaadankka kase Israa'eeliyaa kaatetuwwaa ogiyaan hametteedda; Med'inaa Godaa sintsankka iitabaa ootseedda.

⁷ Gidooppenne, Med'inaa Goday kase Daawitana c'aak'k'eteedda c'aak'uwa diraw, Daawita zeretsaa d'ayssanaw kooyyibeenna. Daawita zeretsay med'inaw kaatetanaw Med'inaa Goday hidootaa immi wotseedda.

⁸ Yoraame kaateteedda wode, Eedooma Asay Yihudaa kaatiyaa bolla makkaliide, barentoo kaatiyaa kaateyeeddino.

⁹ Hewaa diraw, Yoraame bare ola gadaawatuwaananne bare paraa gaaretuwaa ubbaanna ittippe Eedooma gadiyaa olanaw beedda; Eedooma Asay aane Aa paraa gaaretuwaa kaappatuwaa dooddeeddino. Shin Yoraaminne Aa Asay k'amma denddiide, dooddaa aad'd'iidde bak'atteeddino.

¹⁰ He wodiyaappe doommiide, hachche gakkanaw, Eedooma Asay Yihudaa asaw moodettiibeenna. Yoraame Med'inaa Godaa bare aawotuwwaa S'oossaa aggeeda diraw, Liibina Asay k'ay he wode Yihudaa kaatiyaa bolla makkaleedda.

¹¹ Yoraame k'ay Yihudaa gezziyaan goynniyaa d'ok'k'a sa'aa giigisseedda; Yersaalamen de'iyaa Asay sharmus'anaadan ootseedda; Yihudaa asaakka baletseedda.

¹² Hewaappe guyyiyaan, timbbitiyaa odiiyaa Eelaasi Yoraamaw dabddaabbiyaa hawaadan yaagiide kiitteedda; «Med'inaa Goday, ne mayza aawuwaa Daawita S'oossay, «Neeni ne aawuwaa Yoosaafees'a ogiyaan woy Yihudaa Kaatiyaa Asaa ogiyaan hamettiyaawaa aggade,

¹³ Israa'eeliyaa kaatetuwwaa ogiyaan hamettaadda. Akaaba soy Asay ootseeddawaadan, Yihudaaninne Yersaalamen de'iyaa wanttu sharmus'anaadan ootsaadda. K'aykka neeppe keekkiyaa, ne aawuwaa gollen de'iyaa ne ishatuwaa wod'aadda.

¹⁴ Hewaa diraw, Med'inaa Goday ne asaa, ne naanaa, ne machatuwaanne new de'iyaa ubbabaa wolk'k'aama boshan shoc'ana.

¹⁵ Neena marac'iyaa harggii oyk'k'ina, new saku yaa goobi goobiide baana yaagee» yaageedda.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday Piliss'eematuwaanne Top'p'iyaa matan de'iyaa Arabatuwaa Yoraama olanaadan dentsetseedda.

¹⁷ Yaatina, untuntu Yihudaa bolla mayyeeddino; kaatiyaa gollen de'iyaa miishshaa ubbaa, kaatiyaa attuma naanaanne Aa mac'c'awantta omoodeeddino. Aa naanaa ubbaappe teefa Akaaziyaasappe attina, hara itti na'ayne aw attibeenna.

¹⁸ He ubbaappe guyyiyaan, pas'anaw danddayenna marac'c'iyaa harggiyaan Yoraama Med'inaa Goday shoc'eedda.

¹⁹ Laa"u laytsaa gidдон harggii Aa bolla goobeedda; Aa marac'c'ii kare kesseedda; yaatina, loytsi sakettiide hayk'k'eedda. Aa moogiyaa wode Asay kase Aa mayza aawaatoo ootseeddawaadan, Aa bonchchoo mitsaa dooriide, tamaa eetsibeenna.

²⁰ Yoraame kaatetiyyaa wode, laytsay aw hattamanne laa"a; I Yersaalamen hosppun laytsaa kaateteedda. I hayk'k'iyaa wode ooninne karryottibeenna. Yoraame Daawita Kataman moogetteeddappe attina, kaatetuwwaa makkaan moogettiibeenna.

22

Yihudaa Kaatiyaa Akaaziyaasa

(2 Kat. 8:25-29; 9:21-28)

¹ Arabatu yiide Yoraamaw bayira naanaa ubbatuwaaw wod'eedda diraw, Yerusaalame Asay Yoraama na'aa ubbaappe teefa Akaaziyaasa Aa kotan kaateyeeddino. Hewaa diraw, Yoraama na'ay Akaaziyaasi kawutetsaa doommeedda.

² Akaaziyaasi kaatetiya wode, laysay aw oytamanne laa"ua; I Yerusaalamen itti laysaa kaateteedda. Aa aati suntsay Ataalo; Aa Omiraw na'aa naatto.*

³ Akaaziyaasi iitatetsan baanaadan Aa aata Aa zoreedda diraw, ikka Akaaba soy asaa ogiyaan hametteedda.

⁴ Aa aawuu hayk'keeddawaappe guyyiyaan, Akaaba soy asaykka Aa zoriya diraw, Akaaba soy asaadan ikka Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda. Yaatiide Aa d'ayoo gaaso gideeddino.

⁵ Akaaziyaasi Akaaba soy asaa zoriya kaalliide, Akaaba na'aa Israa'eeliya Kaatiya Yoraamana ittippe, Sooriya Kaatiya Hazaa'eela olanaw Gala'aaden de'iyaa Raamoota geetetiya katamaa beedda. Sooriya asatuu Yoraama c'addeeddino.

⁶ Sooriya Kaatiya Hazaa'eelana I olettia wode, Sooriya asatuu Aa Raamootan c'addeedda c'achchaa patsi akkaanaw Iziraa'eela katamaa simmeedda. Hewaappe guyyiyaan, Yoraama na'ay, Yihudaa Kaatii Akaaziyaasi Akaaba na'aa Yoraama c'adetteeddawaa oochchanaw duge Iziraa'eela katamaa beedda.

⁷ Akaaziyaasi Yoraamakko beeddawe Akaaziyaasaw hayk'o gidanaadan Med'inaa Goday ootseedda. Akaaziyaasi Yoraama be'ishin, Akaaba zariya d'ayssanaadan Med'inaa Goday dooredda Nimisha na'aa Yeha mokkanaw laa"u ittippe keseeddino.

⁸ Yeehu Akaaba zariya bolla pirddiyaawaa poleedda wode, Yihudaa kaappatuwaanne Akaaziyaasa maaddiyaa Aa ishatuwaaw naanaa demmiide wod'eedda.

⁹ K'ay Yeehu Akaaziyaasa koyeedda; Samaariyaan k'osetti utteeddawaa Aa asatuu demmeeddino; Yeehukko ahiidde wod'iide, «Bare kumentsaa wozanaappe Med'inaa Godaa koyeedda Yoosaafes'a na'aa» yaagiide moogeeddino.

Hewaa diraw, Akaaziyaasa soo asaappe kawutetsaa oyk'k'anaw danddayiyaawe ooninne baawa.

Yihudaa Kaatatto Ataalo

(2 Kat. 11:1-3)

¹⁰ Akaaziyaasa daaya Ataala bare na'ay hayk'keeddawaa be'eedda wode, denddaade Yihudaa kaatiya zariya ubbaa d'ayssaaddu.

¹¹ Shin kaatiya naatta Yihoshebaa'a, hayk'k'anaw de'iyaa kaatiya naanaa giddoppe Akaaziyaasa na'aa Yo'aasha wuu'aade akkaaddu. Aane Aa d'antsiyaano hiis'a gollen k'osaaddu. Hewaadan ootsaade, Ataala na'aa wod'enaadan, Kaatiya Yoraama naatta, Akaaziyaasa michchata, k'eesiya Yoodahe machchata, Yihoshebaa'a Aa k'osaaddu.

¹² Ataala biittaa mooddiaa wode ubbaan, na'ay untunttu matan S'oossaa Geeshsha Golliyaan usuppun laysaa k'osettiide utteedda.

23

Atalii Bolla Makkaliide Denddeeddino

(2 Kat. 11:4-16)

¹ Laappunsa laysan Yoodahe minniide, s'eetuwaaw kaappatuwaaw Yirohaama na'aa Azaariyaasa, Yahohanaana na'aa Isimaa'eela, Yoobeeda na'aa Azaariyaasa, Adaaya na'aa Ma'iseeyanne Ziikira na'aa Elishafaas'a shiishshiide, untuntunna k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'eteedda.

² Untunttu Yihudaa biittaa ubbaa yuuyyiide, Yihudaa katamatuwaan de'iyaa Leewatuwaanne Israa'eeliya yaratu kaappatuwaaw ubbaa akkiide, Yerusaalame yeeddino.

³ Hewaappe guyyiyaan, he shiik'eedda Asay ubbay S'oossaa Geeshsha Golliyaan kaatiyaana k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'keeddino. Yoodahe he asaa, «Kaatiya na'aa hawaa be'ite! Med'inaa Goday kase Daawita zeretsaabaa haasayeeddawaadan I kaateto.

⁴ Hinttentu ootsanaw bessiyaabay hawaa: Sambbata gallasan ha Geeshsha Golliya geliya k'eesetuwaappenne Leewatuwaappe heezzu kushiyaappe itti kushii penggiya naagite;

⁵ K'ay heezzu kushiyaappe itti kushii kaatiya gollen de'ite; heezzu kushiyaappe itti kushii k'ay Baasuwaaw Penggiyaan de'ite. Asay ubbay Med'inaa Godaa Geeshsha Golliya dabaabaa shiik'o.

⁶ K'eesetuwaappenne ootsiya Leewatuwaappe attina, ooninne Med'inaa Godaa Geeshsha Golliya geloppo. Untunttu geeshsha gidiya diraw, gelino; shin hara Asay ubbay Med'inaa Godaa azazuwaaw naagiidde, Geeshsha Golliyaappe karenna de'ino.

* 22:2 Oytamanne laa"uwaa: Aw laysay laatanne laa"uwaa woy oytamanne laa"uwaa. 2 Kat. 8:26 s'eella. 23:3 2 Sam. 7:12

⁷ «Leewatuu ubbay barenttu ola miishshaa barenttu kushiyan kushiyan oyk'k'iide, kaatiyaa gidduyiide, kaatii kesiyya wodenne geliyaa wode ubbaan aanana ittippe de'ino. Geeshsha Golliyya geliyaa oonanne wod'ite» yaageedda.

⁸ Leewatuunne Yihudaa Asay ubbay k'eesii Yoodaaha azazeeddawaa ubbaa ootseed-dino. K'eesii Yoodaaha Sambbatan oosuwaappe kesanaaw bessiyaa Leewatuwaa kessiide yeddiibeenna. Hewaa diraw, naaguwaa kaalay gakteeddawanttukka naaguwaa kaalan poleeddawanttukka ubbay yaan de'iino. Hewan kaappatoo akkanaaw gidiyaa Asay de'ee.

⁹ Hewaappe guyyiyaan, k'eesii Yoodaaha S'oossaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa, beni Kaatiyaa Daawita tooratuwaa, wogga gondalletuwaanne k'eeri gondalletuwaa kaappa-too immeedda.

¹⁰ Asay ubbay ola miishshaa bare kushiyan bare kushiyan oyk'k'iide, Geeshsha Golliyaw ushechcha baggappe haddirssa bagga gakkanaaw, yarshshiyaa sa'aa mataaanne Geeshsha Golliyaan matan kaatiyaa yuushshuwaan ek'k'anaadan k'eesii Yoodaaha ootseedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, Yoodaaha kaatiyaa na'aa Yo'aasha kare kessiide, Aa huup'yaan kallachchaa wotseedda; Kawutaa Higgiyaa Mas'aafaa aw immiide kaateyedda. Yoodaa-henne Aa naanay Yo'aasha okkiide, «Kaatii shemppuwaa gam'o!» yaageeddino.

¹² Asay wos'siidenne kaatiyaa sabbiidde homboc'iyawaa Ataala siseedda wode, asaakko Med'inaa Godaa Geeshsha Golliya baaddu.

¹³ Kaatii penggiyaan bare tuussaa matan ek'keeddawaa be'aaddu. Kaappatuunne s'urumbbaa punniyaawanttu kaatiyaa matan de'iino; Yihudaa Asay ubbay nashettiide, s'urumbbaa punniino; mazimuriyaa yes'siyaawanttukka sintsaw aad'd'iide, barenttoo de'iyaa yetsaa miishshan galatiino. Ataala bare mayuwaa peed'aade, «Hawe makkala! Hawe makkala!» yaagaadde waassaaddu.

¹⁴ K'eesii Yoodaaha olanchchatuu kaappatuwaa, «Ataalo Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan wod'oppite! O yaananne haanna salppiide salppetuwaa gidduwaan wotsiide, kare kessite; izo ashshanaw kajjeeliyaa Asay de'oppe wod'ite!» yaageedda.

¹⁵ Hewaa diraw, untunttu izo oyk'k'iide, kaatiyaa golliyya afeedino; Paraa Penggiyaan izo wod'eeddino.

Yoodaaha K'aalaa C'aak'uwa Ooratseedda

(2 Kat. 11:17-20)

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, Yoodaaha I bare huup'iyaw, Asay ubbayne kaatii Med'inaa Godaa asaa gidanaadan k'aalaa c'aak'uwaa wotseedda.

¹⁷ He wode Asay ubbay Ba'aala Eek'aa Golliyya biide, he golliyya kinchcheedda; yarshshiyaa sa'atuwaanne misiletuwaa kinchchereetseedda. K'ay Mataana giyyaa Ba'aala k'eesiyaa yarshshiyaa sa'atuu sintsan wod'eeddino.

¹⁸ Yoodaaha K'eetsuwaanne Leewatuwaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyya oosoo kaappuwaa ootsiide suntseedda. Untunttu kiitay Muse higgiyan s'aafetteeddawaadan Med'inaa Godaw s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaawaanne Kaatii Daawite odeed-dawaadan mazimuriyaa yes'siyaawaanne baalaa bonchchissiyaawaa.

¹⁹ Higgiyan s'aafetteeddawaadan tuna Asay ittuunne gelennaadan Yoodaaha Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyya penggiyaan naagiyaawantta wotseedda.

²⁰ Yoodaaha s'eetuwaaw kaappatuwaa, wolk'kaama asatu, deriyaa mooodiyaawant-tanne he biittaa asaa ubbaa barenana akkiide, kaatiyaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaappe duge wotseedda. K'ommo bagga penggiyaanna kaatiyaa golliyya geleeddino; kaatiyaa kawutetsaa araatan utisseeddino.

²¹ Yaatina Yihudaa Asay ubbay nashetteedda. Ataalla kaatiyaa gollen mashshaan hayk'keeddawaappe guyyiyaan, katamay woppu geedda.

24

Yihudaa Kaatiyaa Yo'aasha

(2 Kat. 12:1-16)

¹ Yo'aashi kaateetiyya wode, laytsay aw laappuna; I Yersaalamen oytamu laytsaa kaateedda. Aa daay suntsay S'iibiya; Aa Bersaabeha katamaappe yeedda asaa.

² K'eesii Yoodaaha de'eedda laytsaa ubbaan Yo'aashi Med'inaa Godaa sintsan suurebaa ootseedda.

³ Yoodaaha Yo'aashaw laa'u mac'c'awantta immeedda; untunttu aw attuma naanaanne mac'c'a naanaa yeleddino.

⁴ Hewaappe guyyiyaan, Yo'aashi Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyya ooratsanaw k'oppeedda.

⁵ Yo'aashi k'eetsuwaanne Leewatuwaa shiishshiide, «Yihudaa katamatuwaa biide, hint-tentu S'oossaa Geeshsha Golliyya laytsan laytsan ooratsanaw Israa'eeliyya ubbaappe

shaluwaa shiishshite; ha yewuwaa ellekka ootsite» yaageedda. Shin Leewatuu ellekka ootsibeykkino.

⁶ Hewaa diraw, kaatii k'eese ubbatuwaa kaappuwaa Yoodaaha s'eesiide, «Yerusaalame asaappenne Yihudaa asaappe giiraa shiishshanaw ayaw Leewatuwaa kiittabeykkii? Med'inaa Godaa ashikkarii Musenne Israa'eeliyaa Asay S'oossaa Dunkkaaniyaa oosoo giiray shiik'anaadan beni mayyi utteeddino.

⁷ He iita mishiratto Ataalo kaalliyaa asatuu S'oossaa Geeshsha Golliyaa bayzzidiggeed-ino; untunttu S'oossaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa geeshsha shaluwaa ubbaa akkiide, Ba'aalaw goynnanaw go'etteeddino» yaageedda.

⁸ Hewaa diraw, kaatii Leewatuwaa azazina, untunttu saas'iniyaa giigissiide, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa penggiyaappe kare baggana wotseeddino.

⁹ S'oossaa k'oomay Muse mela biittaaan de'iide, Israa'eeliyaa asaappe shiishshanaadan azazeedda giiraa Med'inaa Godaw ahana mala, Yihudaaninne Yerusaalamen Leewatuu awaayeeddino.

¹⁰ Kaappatuunne Asay ubbay nashettiidde, giiray saas'iniyaa kumana gakkanaw, an yeggeeddino.

¹¹ Saas'inii Leewatuu baggana kaatiyaa oosanchchatuwaakko gakkina, saas'iniyaa gid-duwaan daro miishshay dagatteeddawaa untunttu be'eedda wode ubbaan, kaatiyaa s'aafinne k'eese ubbatuwaa kaappuu suntseedda bitanii yiino; saas'iniyaappe miishshaa kesiino; saas'iniyaa sa'aan zaari wotsino. Untunttu ubbaa gallassi hewaadan ootsiide, daro shaluwaa dagayeeddino.

¹² He miishshaa kaatiinne Yoodaaha Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa kiitaa wochchanaw suntsetteedda asatoo immiino. Untunttu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa ooratsanaw shuchchaa massiyaawantanne anaas'etuwwa, k'ay S'oossaa Geeshsha Golliyaa ooratsanaw birataanne nahaasiyaa oosanchchatuwaa k'as'areeddino.

¹³ Oosanchchatuu S'oossaa Geeshsha Gollii bayeeddawaa min ootsiide, barenttu kushiyen kasewaadan ooras'siseeddino.

¹⁴ Oosanchchatuu Geeshsha Golliyaa ooras's'isuwaa poleedda wode, palaheedda work'kaanne biraa kaatiyaakkonne Yoodaahetto aheeddino. Yaatina untunttu he work'kaaninne biran Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa giddo oosoo maaddiyaa miishshatuwaa, s'uuggiyaa yarshshoo haniyaa saanetuwaanne hara dumma dumma miishshatuwaa oosisseeddino.

Yoodaaha de'eedda laytsan Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan s'uuggiyaa yarshshuwaa ubbaa wode untunttu yarshshiino.

¹⁵ Yoodaaha loytsi c'immiidde hayk'k'eedda; I hayk'k'iyaa wode Aa laytsay s'eeatanne hattama.

¹⁶ Yoodaaha Israa'eeelan S'oossawunne S'oossaa Geeshsha Golliyaw lo"obaa ootseedda diraw, Daawita Kataman kaatetuwwa makkaanan Aa moogeeddino.

Yo'aashi S'oosaaappe Wora Simmeedda

¹⁷ Yoodaaha hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Yihudaa kaappatuu yiide, guufanneed-ino. Yaatina, kaatii untunttu zoriyaa siseedda.

¹⁸ Untunttu Med'inaa Godaa barenttu mayza aawotuwwa S'oossaa Geeshsha Golliyaa aggiide, Asheeri misiletoonne eek'atoo goynneeddino. Untunttu ootseedda balaa diraw, Yihudaa bollanne Yerusaalame bolla S'oossaa hank'k'uu wod'd'eedda.

¹⁹ Asay barekko simmanaadan Med'inaa Goday timbbitiyaa odiyaawantta untunttukko kiitteedda; timbbitiyaa odiyaawanttu untunttu bolla markkatteeddino; shin untunttu sisenann is's'eeddino.

²⁰ Hewaappe guyyiyaan, k'eesiyaa Yoodaaha na'aa Zakkaraasa bolla S'oossaa Ayyaanay wod'd'eedda; Zakkaraasi asaa sintsan ek'k'iide, «S'oossay hawaadan yaagee; Hintte Med'inaa Godaa azazuwaa poliyaawaa ayaw is's'iitee? Hewe hinttentoo iita. Hinttenttu Med'inaa Godaa aggeeda diraw, ikka hinttentta aggeedda» yaagee» yaageedda.

²¹ Hewaappe guyye Asay Aa bolla mak'etteedda. Kaatii untunttu azazina, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa dabaaban Aa shuchchaan c'addiide wod'd'eeddino.

²² Kaatii Yo'aashi Zakkaraasa aawuu Yoodaaha barew ootseedda keekatetsaa hassayen-nan aggiide, Aa na'aa Zakkaraasa wod'iseedda. Zakkaraasi hayk'k'iide, «Med'inaa Goday hawaa be'iide, haluwaa kesso» yaageedda.

Yo'aasha Kawutaa Wurssetsaa

²³ He laysay laamettiya wode, Sooriyaa olanchchatuu Yo'aasha olanaw yeeddino. Yihudaa bollanne Yerusaalame bolla mayyiide, asaa kaappatuwaa ubbaa wod'iide, untuttuppe omoodeeddawaa ubbaa Damask'k'on de'iyaa barenttu kaatiyaw yeddeeddino.

²⁴ Sooriyaa olanchchatuu payduwaan guutsa; shin Yihudaa Aasi Med'inaa Godaa barenttu aawotuwwaa S'oossaa aggeeda diraw, Med'inaa Goday loytsi daro gideedda untuntu olanchchatuwwaa Sooriyaa olanchchatuu kushiyan aatsiide immeedda. Untuntu hawaadan ootsiide, Yo'aasha mureeddino.

²⁵ Sooriyaa olanchchatuu aappe shaakettiya wode, Yo'aashi loytsi maduns's'i utteedda. K'eesiyaa Yoodaaha na'aa suutsaa diraw, Aa oosanchchatuu Aa bolla mak'ettiide, I bare gisuwaan gisi de'ishshin wod'eeddino. I hayk'k'ina, Daawita Kataman Aa moogeeddino; shin kaatetuwwaa makkaanan Aa moogibeykkino.

²⁶ Yo'aasha bolla mak'etteeddawanttu Amoonii Shim"aati na'aa Zabaadanne Moo'aabe Shiimiriiti na'aa Yihozabaada.

²⁷ Yo'aasha naanatuwaabay, Aa bolla timbbitiyaa odeedda darobayenne S'oossaa Geeshsha Golliyya I ooraa's'iseeddabay Kaatetu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda. Yo'aashi hayk'k'ina, Aa sa'aan Aa na'ay Amesiyaasi kaateteedda.

25

Yihudaa Kaatiyaa Amesiyaasa

(2 Kat. 14:2-6)

¹ Amesiyaasi kaatetiya wode, laysay aw laatamanne ichchesha; I Yerusaalamen laatamanne udduppun laysaa kaateteedda. Aa daay suntsay Yiho'aadino; Aa Yerusaalame asaa.

² Amesiyaasi Med'inaa Godaa sintsan suurebaa ootseedda; shin kumentsaa wozanaappe gidenna.

³ Amesiyaasi kawutetsaa loytsi oyk'k'eedda saana, bare aawuwaa wod'eedda oosanchchatuwwaa wod'eedda.

⁴ Muse Higgiyaa mas'aafan s'aafetteeddawaadan, Med'inaa Goday, «Naanatu ootseedda nagaraa diraw, aawotuwwaa wod'anaw bessena; k'ay aawotuu ootseedda nagaraa dirawukka, naanaa wod'anaw bessena. Asay ubbay bare ootseedda nagaran nagaran hayk'k'anaw besse» yaagiide azazeeddawaadan, wod'eeddawanttu naanaa wod'ibeenna.

Eedooma Bolla Denddeedda Olaa

(2 Kat. 14:7)

⁵ Amesiyaasi Yihudaa asaa shiishshiide, barenttu aawotuwwaa gollen gollen sha"aa kaappatuwaanne s'eetuwwaa kaappatuu suntsatetsaa gidon wotseedda. I laatamu laytsanne laatamu laysaappe bollanna de'iyaa Yihudaa zaratuwaanne Biiniyaama zeretsaa ubbaa paydeedda; gonddalliyaanne tooraa oyk'k'iide, olaw giigeedda heezzu s'eetu sha"a dooretteedda asatuwwaa demmeedda.

⁶ K'ay Israa'eeliyaappe s'eetu sha"a mino asatuwwaa heezzu sha"anne oyddu s'eetu kiilo giraame dees'iyaa biran Amesiyaasi k'as'areedda.

⁷ Shin S'oossaa asaa geetettiya itti bitanii Amesiyaasakko yiide, «Kaatiyaw, Med'inaa Goday Israa'eeliyaanne Efireema asaana baawa diraw, Israa'eeliyaa olanchchatuu neenana booppino.

⁸ Neeni, untuntu taana minisana gaade k'oppooppe, S'oossay neena ne morkkatuwwaa sintsan kawushshana. Ayaw gooppe, ek'k'anaw woy kawushshanaw S'oossaw wolk'k'ay de'ee» yaageedda.

⁹ Amesiyaasi S'oossaa asaa, «Taani Israa'eeliyaa olanchchatoo c'iggeedda he biray ubbay waananee?» yaageedda.

S'oossaa asay, «Med'inaa Goday new hewaappe aatsiide Immanaw danddayee» yaageedda.

¹⁰ Hewaa diraw, Amesiyaasi Efireemappe barekko yeeddo olanchchatuu barenttu soo soo baanaadan moyzeedda. Untuntu Yihudaa asaa bolla loytsi hank'k'ettiide, barenttu soo soo sinmeeddino.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, Amesiyaasi barena minisiide, bare olanchchatuwwaa kaaletsiide, Mas'ine Wommbaa beedda; Aa olanchchatuu Eedooma asaappe tammu sha"aa wod'eeddino.

¹² K'ay untuntu tammu sha"aa olanchchatuwwaa pas'a omoodeeddino; untuntu aafuwaa doonaw afeedino; he aafuwan duge olina, hirkkin de'iyaa shuchchaan asatuu ubbay me'ettiide wureeddino.

¹³ Shin he wode Amesiyaasi barenana olaw beennaadan guyye yeddeedda Israa'eeliyaa olanchatuu Samaariyaappe biide, Beeti-Horoona gakkanaw de'iyaa Yihudaa katamatuwaa oleeddino. Untuntuu Yihudaa asaappe heezzu sha"aa wod'iide, daro omooduwaa akkeeddino.

¹⁴ Amesiyaasi Eedooma asatuwaa wod'i simmiide, Eedooma asaa s'oossatuwaa misile-tuwaa akkiide yeedda. He misiletuu barewantta gidanaadan essiide, untuntuu goyn-needdanne is'aanaa c'uwayeedda.

¹⁵ Hewaa diraw, Med'inaa Godaa hank'k'uu Amesiyaasa bolla ees's'i kesseedda; yaatina, S'oossay itti timbbitiyaa odiyaawaa Amesiyaasakko kiitteedda. Biide, «Barenttu asaa ne kushiyaappe ashshanaw danddayibeenna s'oossatoo neeni ayaw goynnaadii?» yaageedda.

¹⁶ Timbbitiyaa odiyaawe haasayishin, kaatii, «Neeni kaatiyaanna zorettanaadan nuuni neena suntseedooye? Agga! Neeni ayaw hayk'k'anaw koyay?» yaageedda.

Timbbitiyaa odiyaawe agga akkiide, «Neeni hawaa ootseedda dirawunne taani neena zoreeddawaa sisabeenna diraw, S'oossay neena d'ayssanaw k'achcheeddawaa ha"i taani eraad» yaageedda.

Israa'eeliyaa Bolla Denddeedda Olaa

(2 Kat. 14:8-20)

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa Kaatii Amesiyaasi barena zoriyaa asatuwaana zorettiide, Israa'eeliyaa Kaatiyaa Yeehu na'aa na'aa, Yo'akaaza na'aa, Yo'aashaw asaa kiittiide, «Haaya; ane laa"u olaa gakkettoytte» yaagiide naasseedda.

¹⁸ Israa'eeliyaa Kaatii Yo'aashi Yihudaa Kaatiyaa Amesiyaasa hawaadan yaageedda; «Liibaanoosan de'iyaa kinddichchu Liibaanoosan de'iyaa zigaw kiittiide, «Ne naatto ta na'aw imma» yaageedda. Shin Liibaanoosan de'iyaa itti do'ay hewaana aad'd'iide, he kashiyaa yed'd'eedda.

¹⁹ Neenikka, «Be'a, Eedooma biittaa asaa s'oonaad» yaagaadde ne wozanaan otoruwaan kumaadda. Shin ha"i neeni ne son woppu gaade utta agga. Ne bollanne ne gadiyaa Yihudaa bolla metuwaanne bashshaa ahiyaawaa ayaw dentsetsay?» yaagiide zaareedda.

²⁰ Shin Amesiyaasi sissaa is's'eedda. Untuntuu Eedooma s'oossatoo goynneedda diraw, S'oossay untuntta untunttu morkkatuwaa kushiyan aatsiide Immanaw koyeedda.

²¹ Hewaa diraw, Israa'eeliyaa Kaatiyaa Yo'aashi olanaw kesina, inne Yihudaa Kaatii Amesiyaasi Yihudaan de'iyaa Beeti-Shemesha geetettiyaa kataman olaa gaketeeeddino.

²² Israa'eeliyaa Asay Yihudaa asaa s'ooneedda; Yihudaa Asay ubbay bak'atiide, bare soo bare soo beedda.

²³ Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Kaatii Yo'aashi Akaaziyaasa na'aa na'aa, Yo'aasha na'aa, Yihudaa Kaatiyaa Amesiyaasa Beeti-Shemesha omoodiide, Yerusaalame aheedda. Yaatiide Yerusaalame dirssaa gimbbiyaa, Efireema Penggiyaappe biide Zooziyaa Penggiyaa gakkanaw de'iyaa, oyddu s'eetu wad'aa gidiyaa sa'aa laaleedda.

²⁴ Laaliide S'oossaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa work'k'aanne biraa ubbaa, Obeedi-Eedooma zeretsay naagiyaa miishshaanne kaatiyaa gollen de'iyaa shaluwaa ubbaa akkeedda; k'ay waabiyaw oyk'k'etteedda asatuwaakka akkiide, Samaariyaa simmeedda.

²⁵ Yo'akaaza na'ay, Israa'eeliyaa Kaatii Yo'aashi hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Yo'aasha na'ay Yihudaa Kaatii Amesiyaasi tammanne ichcheshu laytsaa de'eedda.

²⁶ Amesiyaasi ootseeddabay ubbay, koyroppe wursetsaa gakkanaw, Yihudaa Kaate-tuwaanne Israa'eeliyaa Kaate-tuwaa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

²⁷ Amesiyaasi Med'inaa Godaa kaalliyaawaa aggeedawaappe guyyiyaan, untunttu Aa bolla Yerusaalamen mak'etteeddino. I Laakisha katamaa bak'ateedda. Shin untunttu Aa geeduwaa Laakisha asaa kiittina, Aa yaan wod'eeddino.

²⁸ Aa ahaa paran c'aani ahiidde, Daawita Kataman Aa mayza aawotuwaana moogeeddino.

26

Yihudaa Kaatiyaa Ooziyaana

(2 Kat. 14:21-22; 15:1-7)

¹ Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa Asay ubbay tammanne usuppun laytsaa gidiyaa na'aa, Ooziyaana Aa aawuwaa Amesiyaasa kotaan kaateyeedda.

² Aa aawuu Amesiyaasi hayk'k'eeddawaappe guyye, I Eelaata geetettiyaa katamaa zaaretsi kees's'iide, Yihudaan ooratseedda.

³ Ooziyaane kaatetiya wode, laytsay aw tammanne usuppuna; I Yerusaalamen ishata-manne laa"u laytsaa kaateedda. Aa daay suntsay Yikoolo; Aa Yerusaalame asaa.

⁴ Aa aawuu Amesiyaasi ootseeddawaadan, ikka Med'inaa Godaa sintsan suurebaa ootseedda.

⁵ S'oossaa yashshatetsaa barena tamarisseedda Zakaraasi pas'a de'eedda wodiyaan, S'oossaw I ammanettiide ootseedda. Med'inaa Godaw I ootseedda wode ubbaan, S'oossay Aa anjeeedda.

⁶ Ooziyaane Piliss's'eematuwaanna olettanaw kesiide, Gaate katamaa yuushshuwaa gimbbiyaa, Yaabine katamaa yuushshuwaa gimbbiyaanne Ashddooda gimbbiyaa laaleedda; yaatiide Ashddooda katamaa mataaninne Piliss's'eematuwaa gidдон katamatuwaa kees'seedda.

⁷ Ooziyaane Piliss's'eematuwaa, Gurbba'aalan de'iyaa Arabatuwaanne Ma'uunatuwaa s'oonanaadan S'oossay Aa maaddeedda.

⁸ Amoonaa asatuu Ooziyaanaw giireeddino. Ooziyaane loytsi minneedda diraw, Aa worii Gibs'e zawaa gakkanaw sisetseedda.

⁹ K'ay Ooziyaane Zooziyaa Penggiyaa matan, Zanggaaraa Penggiyaa mataaninne dirrsay sookko bak'k'iyaa zooziyaa matan adussa gimbbetuwwa gimbbissiide, Yersaalame geessotuwwa miniseedda.

¹⁰ Aw c'ora mehii de'iyaa diraw, mela biittatuwaan adussa gimbbiyaa gimbbeedda; daro ollaakka bookkeedda. I k'ay goshshaa dosiyaa diraw, zoozetuwaaninne aradda gadiyaan aw daro goshshanchchatuunne woyniyaa turaa tokkiyaawanttu de'iino.

¹¹ K'aykka Ooziyaanaw olaw giigeedda loytsi daro olanchchatuu de'iino. Olanchchatuu s'aafii Yi'feelinne kaappuu Ma'iseeyi olanchchatuu suntsaa mazggobiyaan s'aafeeddino. Unttuntu kaappuu gadaawaa Hanaaniyaa.

¹² Barenttu aawotuwwa gollew kaappotiyaa mino asatuu laa"u sha"anne usuppun s'eeta.

¹³ Kaatiyaa morkkatuwaanna olettiide, barenttu kumentsaa wolk'k'an kaatiyaa maaddanaw kesiyaa heezzu s'eetanne laappun sha"anne ichcheshu s'eetu olanchchatuu untuntu kushiyan de'iino.

¹⁴ Ooziyaane olanchchatuu ubbaw gondalliyyaa, tooraa, huup'iyaa wotsiyaa birataa k'op'iyaa, tiraan mayiyaa ola miishshaa, wonddaafiyaan, yambbarshshaanne mulumuk'k'e shuchchaa giigiseedda.

¹⁵ Yersaalamen de'iyaa kushii hiillaa eriyaa asatuwwa Kaatii Ooziyaane azaziide, wochchiyya adussa gimbbetuwaappenne katamaa dirrsaa gimbbiyaa zoozetuwaappe, wonddaafiyaan wonddaafetuwwa dukkiyaa miishshatuwaanne wolk'k'aama wolk'k'aama shuchchatuwwa pis's'iide oliyaa miishshatuwwa med'isseedda. S'oossay Aa maaddina, I loytsi minneedda; Aa woriikka ubbasaa gakkiiide sisetseedda.

Ooziyaane Bare Otoruwaan Muretteedda

¹⁶ Shin Ooziyaane minneedda wode otoretteedda; Aa kunddetsaw kaaletseedda. Ooziyaane Med'inaa Godaa bare S'oossaa yedeedda; I is'aanaa c'wayiyaa saas'iniyaan is'aanaa c'wayanaw Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyya geleedda.

¹⁷ K'eesii Azaariyaasinne Med'inaa Godaa k'eesatuu hospun tammatuu Aa geeduwwa kaalliide geleeddino; he k'eesatuu mino asatuwwa.

¹⁸ K'eesetuu Kaatiyaa Ooziyaana te"iide, «Ooziyaanaa, neeni Med'inaa Godaw is'aanaa c'wayanaw bessakka. Is'aanaa c'wayiyaawe bessiyaawe, is'aanaa c'wayanaw geeyi utteedda, Aaroonaa zeretsaa gidiyaa k'eesatuwwa s'alalaassa. Ha Geeshsha Sa'aappe kesa! Ayaw gooppe, neeni Med'etaa Ubbaa Godaa naak'aadda; neeni aappe bonchcho demmakka» yaageeddino.

¹⁹ Shin Ooziyaane is'aanaa c'wayanaw is'aanaa c'wayiyaa miishshaa bare kushiyan oyk'k'i uttiide hank'k'etteedda. Ooziyaane k'eesetuwwa hank'k'ettiide, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan is'aanaa c'wayiyaa saas'iniyaa matan k'eesatuwwa sintsan ek'k'ide'ishin, Aa deemuwwa wolk'k'aama baruwwa harggii oyk'k'eedda.

²⁰ K'eesiyaa kaappuu Azaariyaasinne hara k'eesatuu ubbay aakko s'eelliyaa wode, Aa deemuwwa wolk'k'aama baruwwa harggii oyk'k'eeddawa be'iide, Aa ellekka Geeshsha Golliyaappe kesseeddino. Ikka Med'inaa Goday Aa mureeddawaa ereedda diraw, ellekka hewaappe kesiide beedda.

²¹ Kaatii Ooziyaane hayana gakkanaasikka he harggiyaana de'eedda; Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyya geliyaasaappekka ek'k'eedda. He harggiyaa gaasuwaan dumma gollen barekka de'eedda. He wode Aa na'ay Yo'aataame kaatiyaa gollen de'iide, he gadiyaa asaa mooddeedda.

²² Kaatii Ooziyaane haneedda harabaa ubbaa koyroppe wurssetsaa gakkanaw Amoos'a na'ay, timbbitiyaa odiiyaa Isiyaasi s'aafi wotseedda.

²³ Ooziyaane hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda. Yaatina, Asay Aa, «wolk'k'aama baruwaa harggiyaan oyk'k'etteeddawaa» giide, kaatetuwaa makkaanaa matan Aa moogeeddino. I hayk'k'ina, Aa sa'aan Aa na'ay Yo'aataame kaateteedda.

27

Yihudaa Kaatiyaa Yo'aataama (2 Kat. 15:32-38)

¹ Yo'aataame kaatetiyyaa wode, laytsay aw laatamanne ichchesha; I Yersaalamen tammanne usuppun laytsaa kaateteedda. Aa daay suntsay Yaruusho; iza S'aadook'a naatto.

² Bare aawuu Ooziyaane ootseeddawaadan, Yo'aataamikka Med'inaa Godaa sintsan suurebaa ootseedda; shin I Aa aawuu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyyaa geleeddawaadan gelibeenna. Gidooppenne, Asay nagaraa ootsiyaawaa aggibeenna.

³ Yo'aataame Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyyaa geliyaa K'ommo Penggiyaa zaaretsiide ootseedda; k'ay Yersaalame katamaa gimbbiyaan Ofeela giyaa sa'aan daro kiitaa ootseedda.

⁴ Yihudaa gezziyaan katamatuwaa kees's'eedda; woray dariyaa deriyaan geesuwaanne adussa gimbbiyaa gimbbeedda.

⁵ Yo'aataame Amoonaa kaatiyaanna olettiide s'ooneedda. Amoonatuu he laytsi heezzu sha'anne oyddu s'eetu kiilo giraame dees'iyaa biraa, tammu sha'a konttaale gidiyaa zarggaanne tammu sha'a konttaale gidiyaa banggaa aw giireeddino. Amoonatuu laa'entso laytsayanne heezzentso laytsan hewaaddankka ahiidde, aw giireeddino.

⁶ Yo'aataame Med'inaa Godaa bare S'oossaa sintsan suure hemetteedda diraw, loytsi minneedda.

⁷ Yo'aataame haneedda harabay, I oletteedda olaabay ubbayne I ootseeddabay ubbay Israa'eeliyaa Kaatetuunne Yihudaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

⁸ Yo'aataame kaatetiyyaa wode, laytsay aw laatamanne ichchesha; I Yersaalamen tammanne usuppun laytsaa kaateteedda.

⁹ Yo'aataame hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda. Unttuntu Aa Daawita Kataman moogeeddino. Aa sa'aan Aa na'ay Akaazi kaateteedda.

28

Yihudaa Kaatiyaa Akaaza (2 Kat. 16:1-5)

¹ Akaazi kaatetiyyaa wode, laytsay aw laatama; I Yersaalamen tammanne usuppun laytsaa kaateteedda. Akaazi bare mayza aawuu Daawite suurebaa ootseeddawaadan, Med'inaa Godaa sintsan I suurebaa ootsibeenna;

² I kase de'eedda Israa'eeliyaa kaatetuwwa ogiyaan hametteedda. Ba'aalaw goynnanaadan nahaasiyaa siilisiide, misiliyaa med'd'eedda.

³ K'ay Hinnooma Zanggaaraan is'aanaa c'uwayeedda; Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaa sintsaappe laaggiide kesseedda asatuwaa de'uwwa wogaa, he sheneyiyaawaa k'ulliide, bare attuma naanaa taman s'uuggiide, eek'aw yarshsheedda.

⁴ Akaazi Asay goynniyaa d'ok'k'a gishuwaan, deretuwwa huup'iyaaninne daashsha misaa ubbaa garssan yarshshuwwa yarshsheeddanne is'aanaa c'uwayeedda.

⁵ Hewaa diraw, Med'inaa Goday Aa S'oossay Aa Sooriyaa kaatiyaa kushiyaan aatsi immeedda. Unttuntu Aa s'ooniide, Aa asaappe daro asaa omoodiide, Damask'k'o afeedino. K'aykka S'oossay Aa Israa'eeliyaa kaatiyaa kushiyaaw aatsi immina, kaatii iita shochchaa shoc'eedda.

⁶ Yihudaa Aasi Med'inaa Godaa barenttu mayza aawotuwwa S'oossaa aggeeda diraw, Ramaaliyaa na'ay Paak'uhi Yihudaa olanchchatuwaappe s'eetanne laatamu sha'a mino asatuwaa itti gallassi wod'eedda.

⁷ Efreema zariyaa gidiyaa mino olanchchay Ziikiri kaatiyaa na'aa Ma'iseeya, kaatiyaa gollaw aawotiyaa Azirik'aamanne kaatiyaa kaalliide de'iyaa Elk'k'aana wod'eedda.

⁸ Israa'eeliyaa Asay barenttu dabbatuwaappe laa'u s'eetu sha'a mac'c'a asaa, attuma naanaanne mac'c'a naanaa omoodeeddino; k'ay unttuntu loytsi daro omooduwwa akkiide, Samaariyaa afeedino.

Timbbitiyaa Odiyaa Odeedda

⁹ Med'inaa Godaa suntsan timbbitiyaa odiiyaa Odeedda giyaa itti bitanii Samaariyaan de'ee. Odeedi Samaariyaa yiyaa olanchchatuwaanna gaketanaw kesiide, hawaadan yaageedda; «Be'ite, Med'inaa Goday, hinttenttu aawotuwwa S'oossay Yihudaa

hank'k'etteedda diraw, hinttenttu kushiyan aatsi immeedda. Shin hinttenttukka saluwaa gakkweedda hank'k'uwaan untunttu siifeedda.

¹⁰ Ha"ikka Yihudaa asayenne Yerusaalame Asay hinttenttoo mac'c'anne attuma ayiliyaa gidiiide, moodetanaadan k'oppiita. Hinttekka untunttuwaadan haniide, Med'inaa Godaa hinttenttu S'oossaa naak'k'eeddita gidikkitee?

¹¹ Hewaa diraw, ha"i hinttenttu taani giyaawaa sisite. Med'inaa Godaa hank'k'uu hinttenttu bolla wod'd'eedda diraw, hinttenttu omoodiide k'achcheedda hinttenttu dabbotuwaa yeddiishite» yaageedda.

¹² Hewaappe guyyiyaan, Efireema zaratuwaa kaappatuwaappe oyddatu, Yohanaana na'ay Azaariyaasi, Mashilemoota na'ay Berekii, Shaaluuma na'ay Yihizk'k'enne Hadilaaya na'ay Amaasi olaappe simmeeddawanttu bolla denddeeddino.

¹³ Hewaappe, «He omoodetteedda asatuwaa hinttenttu hawaa ahooppe, kase nuuni Med'inaa Godaa bolla ootseedda nagaraanne naak'uwaa bolla hara naak'uwaa gujjiita. Nu naak'uu kasekka dari utteedda diraw, Israa'eeliyaa bolla S'oossaa hank'k'uu wod'd'eedda» yaageeddino.

¹⁴ Hewaa diraw, olanchchatuu omoodetteedda asatuwaanne omoodetteedda miishshaa kaappatuu sintsaaninne kumentsaa shiik'uwaa sintsan sheed'd'eeddino.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, suntsay hawaappe k'ommonna sa'afetteedda asatuu denddi ek'k'iide, omoodetteedda asatuwaa akkeeddino. Untunttu gidдон kallo de'iyaa wantta omoodetteeddawaappe mayzeeddino; Untunttu he asatoo mayuwaanne c'aammaa immeeddino. K'ay untunttu mizeeddinonne ushsheddino; untunttu madutsaakka zayitiyaa okkeeddino. Untunttu gidдон daabureedda ubbatuwaa hariyaa togissiide, untunttu ishatuwaakko, zambbay de'iyaa Yaarikko katamaa aheeddino. Hewaappe guyyiyaan, untunttu Samaariyaa simmeeddino.

Akaazi Asoore Kaatiyaa Maaduwa Oochcheedda
(2 Kat. 16:7-9)

¹⁶ He wode Kaatii Akaazi Asoore kaatii barena maaddanaadan kiitaa kiitteedda.

¹⁷ Ayaw gooppe, Eedooma asatuu laa'entsuwaa Yihudaa bolla mayyiide, daro asaa omoodiide afeedino.

¹⁸ Piliss's'eema asatuu k'ay Yihudaa bargguwaanne Neegeeba woran de'iyaa katamatuwa olettiide Beeti-Shemesha, Ayaaloona, Gaderoota, Sookko, Timina, Giimizonne untunttu yuushshuwaan de'iyaa mootsatuwaa mayyi oyk'k'iide, yaan de'eeddino.

¹⁹ Yihudaa Kaatii Akaazi Yihudaa asaa nagaraa oosisseedda gishshawunne Med'inaa Godaw ammanetti beenna diraw, Med'inaa Goday Yihudaa kawushsheedda.

²⁰ Hewaa diraw, Asoore Kaatii Tigilaati-Paleseeri Akaazakko yiide, Aa tuggayeeddappe attina maaddibeenna.

²¹ Akaazi Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaappe, kaatiyaa golliyaappenne asaa kaappatuwaappe darobaa akkiide, Asoore kaatiyaw immeedda. Shin hewaa ootseeddawekka Aa ayinne go"ibeenna.

Akaaza Nagaraa

²² Kaatii Akaazi bare huup'iyaw bare tuggaa wode Med'inaa Godaw ammanettina hanotaa kasewaappe gujji gujjiide beedda.

²³ Barena s'ooneedda Damask'k'o s'oossatoo yarshshiide, «Sooriyaa kaatetuwa s'oossatuu untunttu maaddeedda diraw, taanakka untunttu maaddanaadan taani untunttoo yarshshana» yaageedda. Shin he s'oossatuu aasinne Israa'eeliyaa asaa ubbaw bashshaa aheeddino.

²⁴ Akaazi Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa shaluwaa ubbaa itti sa'aa shiishshiide kinchereetseedda. S'oossaa Geeshsha Golliyaa penggetuwaa gorddeedda. Yaatiide Yerusaalamen ubbasaan barew yarshshiyaa sa'aa esseedda.

²⁵ Akaazi hara s'oossatoo is'aanaa c'uwayanaw Yihudaan de'iyaa katamatuwaa ubbaan goynniyaa d'ok'k'a sa'aa med'd'eedda. Yaatiide Med'inaa Godaa bare aawotuwaa S'oossaa hank'k'etseedda.

²⁶ Akaazi haneedda harabayenne I ootseeddabay ubbay koyroppe wursetsaa gakkanaw Yihudaa Kaatetuunne Israa'eeliyaa Kaatetuwa Taarikiyaa mas'aafan sa'afetti utteedda.

²⁷ Akaazi hayk'k'iide, bare mayzzan gaketeedda. Yerusaalame kataman Aa moogeeddino; shin Israa'eeliyaa kaatetuwa makkaan moogibeykkino. Aa sa'aan Aa na'ay Hizk'k'iyaa kaateteedda.

29

Yihudaa Kaatiyaa Hizk'k'iyaa

(2 Kat. 18:1-3)

¹ Hizk'k'iyaaase kaatetiyyaa wode, laytsay aw laatamanne ichchesha; I Yerusaalamen laatamanne udduppun laytsaa kaateteedda. Aa aati suntsay Abiiya; Aa Zakkaraasa naatto.

² Aa mayza aawuu Daawite ootseeddawaadan, Hizk'k'iyaaasikka Med'inaa Godaa sintsan suurebaa ootseedda.

Geeshsha Golliyaa Geeshshussaa

³ Hizk'k'iyaaase bare kaateteedda koyro laytsan, koyro aginaan, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa penggetuwaa dooyyiide ooratseedda.

⁴ K'eesetuwaanne Leewatuwaa ahissiide, Geeshsha Golliyaw away doliyaa baggana de'iyaa dabaaban shiishsheedda.

⁵ Hawaadan yaageedda; «Leewatoo, taani giyaawaa sisite! Ha'i hinttenttu huup'iyaw geeyite; Med'inaa Godaa hinttenttu aawotuwwa S'oossaa Geeshsha Golliyaakka geeshshite. Geeshsha Golliyaa tunissiyaabaa ubbaa diggite.

⁶ Ayaw gooppe, kase nu aawotuu ammanettibeykkino; Med'inaa Godaa nu S'oossaa sintsan iitabaa ootseeddino. Unttuntu Med'inaa Godaa aggiide, S'oossay de'iyaa sa'aappe barenttu deemuwaa wora zaariide, barenttu zokkiyaa aakko zaareeddino.

⁷ Unttuntu k'ay Geeshsha Golliyaa penggetuwaa gorddeeddino; s'omppiyaakka toysseeddino. Geeshsha Golliyaan Israa'eeliyaa S'oossaw is'aanaa c'uwayibeykkino, woy s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshibeykkino.

⁸ Hewaa diraw, Med'inaa Godaa hank'k'uu Yihudaa bollanne Yerusaalame bolla wod'd'eedda. Hinttenttu ayfiyaan hinttenttu be'iyawaadan, S'oossay unttuntu hinttenttoo yashshaa, dagamaanne «Poora!» giyaawaa ootseedda.

⁹ Hewaa gaasuwaan nu aawotuu mashshaan hayk'k'eeddino; nu attuma naanay, nu mac'ca naanaynne nu machatuu omoodeetteddino.

¹⁰ «Med'inaa Godaa hank'k'uu ees's'iyawe nu bollappe kichchana mala, taani Med'inaa Godaana, Israa'eeliyaa S'oossaanna k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'ketanaw ta wozanaan k'oppay.

¹¹ Ta naatoo, hinttenttu Med'inaa Godaa sintsan ek'kiide, aw ootsiyaa oosanchcha gidide, is'aanaa c'uwayanaadan hinttentta I dooreedda diraw, sheneko gooppite» yaageedda.

¹² He sa'aan de'iyaa Leewatuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddawantta:

K'ahaata yaraappe Amaasaaya na'aa Mahaatanne Azaariyaasa na'aa Yuu'eela.

Maraara yaraappe Abddi na'aa K'iisanne Yihaali'eela na'aa Azaariyaasa.

Gershshoona yaraappe Ziimma na'aa Yo'aahanne Yo'aaha na'aa Edeena.

¹³ Els's'aafaana yaraappe Shiimiranne Yi'u'eela.

Asaafa yaraappe Zakkaraasanne Mataaniyaa.

¹⁴ Hemaana yaraappe Yihi'eelanne Shim'a.

Yidutuuna yaraappe Shamaa'iyaaanne Uuzi'eela.

¹⁵ Unttuntu barenttu dabbotuwwa, Leewatuwaa, shiishshina, unttuntu ubbaykka barenttu huup'iyaw geeyeeddino. Kaatii untuntta azazina, Med'inaa Godaa higgiiyan s'aafetteeddawaadan untunttu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa geeshshussaa doommeeddino.

¹⁶ Hewaa diraw, k'eesatuu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa geeshshanaw giddo geleeddino; Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa gidдон de'iyaa tunabaa ubbaa kessiide, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa dabaabaa aheeddino. Leewatuu akkiide, K'ediroona Zangaaraan oleeddino.

¹⁷ Unttuntu koyro aginaan, koyro gallassi Geeshsha Golliyaa geeshshiyaawaa doommeeddino; he aginaw hospunnisa gallassi Med'inaa Godaa baranddaa gakeeddino. Hara hospun gallasan Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa geeshsheeddino. Koyro aginaw tammanne usuppunta gallassi untunttu he oosuwaa poleeddino.

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan, untunttu Kaatiyaa Hizk'k'iyaaasakko geliide, «Nuuni Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa ubbaa, s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa saanne he yarshshiyaa sa'aan go'ettiyaa shaluwaa ubbaa, ukitsaa s'arap'p'eezaanne he s'arp'p'eezan de'iyaa miishshatuwaa ubbaa geeshsheeddo.

¹⁹ K'ay Kaatii Akaazi kaatetiide de'iyaa wode, S'oossaw ammanettennan aggiide, afeedda shaluwaa ubbaa nuuni zaariide geeshsheeddo. Be'a, nuuni geeshsheedda miishshay ubbay Med'inaa Godaw yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa sintsan de'ee» yaageeddino.

²⁰ Kaatii Hizk'k'iyaaase wonttetsa gallassi guuran denddiide, katamaa kaappatuwaa shiishshiide, untunttunna ittippe Med'inaa Godaw Geeshsha Golliyaa beedda.

²¹ Unttuntu kawutetsaa diraw, Geeshsha Golliyaa dirawunne Yihudaa asaa diraw, laappun korumatuwaa, laappun dorssaa orgetuwaa, laappun dorssaa maratuwaanne k'ay laappun deeshsha orgetuwaa nagaraa yarshshoo aheeddino. Aaroona zeretsaa gidiyaa k'eesatuu, Med'inaa Godaw yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aan hewantta yarshshanaadan kaatii azazeedda.

²² K'eesetuu korumatuwaa shukkiide, untuntu suutsaa yarshshiyaa sa'aa bolla c'ac'c'afeeddino. K'ay dorssaa orgetuwaa shukkiide, untuntu suutsaa yarshshiyaa sa'aa bolla c'ac'c'afeeddino. K'aykka dorssaa maratuwaa shukkiide, untuntu suutsaa yarshshiyaa sa'aa bolla c'ac'c'afeeddino.

²³ Nagaraa yarshshoo haniyaa deeshsha orgetuwaa kaatiyaa sintsanne shiik'eedda asaa sintsa aheeddino; ahina untuntu ubbay barenttu kushiyaa deeshshatuwaa bolla wotseeddino.

²⁴ K'eesetuu deeshshatuwaa shukkiide, Israa'eeliyaa asaa ubbaa nagaray atto geetet-tanawaa mala, untuntu suutsaa yarshshiyaa sa'aa bolla yarshsheeddino. Ayaw gooppe, kaatii untuntu s'uuggiyaa yarshshuwaanne nagaraa yarshshuwaa yarshshanaadan azazeedda dirassa.

²⁵ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday kaatiyaw nabiya Gaade baggananne timb-bitiyaa odiyaa Naataana baggana Kaatiyaa Daawita azazeedda azazuwaa Hizk'kiyaase kaalliide, Leewatuwaa daalaa, diitsaanne maasink'k'uwaa oytsiidde, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan esseedda.

²⁶ Leewatuu Daawite kase yetsaa yes's'eedda miishshatuwaa oyk'k'ina, k'eesatuu k'ay s'urumbbatuwaa oyk'k'iide ek'keeddinno.

²⁷ He wode untuntu s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshanaadan Hizk'k'iyaa azazeedda. S'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa doometteedda wode, s'urumbbatuwaaninne Israa'eeliyaa Kaatiyaa Daawita yetsaa miishshatuwaan Med'inaa Godaw yetsay doometteedda.

²⁸ S'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaa polettana gakkanaw, kumentsaa yaa'ay S'oossaw goynnee; yetsaa yes's'iyaa wanttukka yes's'iino; s'urumbbaa punniya wanttukka punniino.

²⁹ K'eesetuu yarshshuwaa yarshshiyaa poleedda wode, kaatiinne aanana de'iyaa Asay ubbay gulbbatiide goynneeddino.

³⁰ Kaatii Daawitenne timbbitiyaa odiyaa Asaafte s'aafeedda galataa mazimuriyaa Med'inaa Godaw yes's'anaadan Kaatii Hizk'k'iyaaasinne kaappatuu Leewatuwaa azazeed-dino; Leewatuu nashechchan galattiide, gulbbatiide goynneeddino.

³¹ Hewaappe guyyiyaan, Hizk'k'iyaa asaa, «Ha"i hinttentu hinttentta Med'inaa Godaw dummayeedita. Hinttentu shiik'iide, yarshshuwaanne galataa yarshshuwaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa ahite» yaageedda. Hewaappe guyye shiik'eedda Asay yarshshuwaanne galataa yarshshuwaa aheeddino; k'ay koyeedda asatuu s'uuggiyaa yarshshuwaa aheeddino.

³² He shiik'eedda Asay aheedda s'uuggiyaa yarshshuwaa paydu laappun tammu korumatuwaa, s'eetu dorssaa orgetuwaanne laa"u s'eetu dorssaa maratuwaa; hewanttu ubbay Med'inaa Godaw s'uuggiyaa yarshshotuwaa.

³³ K'ay ittippetetsaa yarshshotuu usuppun s'eetu korumatuwaanne heezzu sha"a dorssatuwaa.

³⁴ Shin s'uuggiyaa yarshshuwaa ubbaa shukkiide, galbbaa k'aaranaw de'iyaa k'eesatuu payduwaan loytsi guutsa. Hewaa diraw, kiitay wurana gakkanawunne hara k'eesatuu barenttu huup'iyaw geeyana gakkanaw, untuntu dabbotuu, Leewatuu untunta maad-deeddino. (Barenttu huup'iyaw geeyiyaawaan Leewatuu k'eesetuwaappe aad'd'iide amanettiino.)

³⁵ S'uuggiyaa yarshshuwaa, ittippetetsaa yarshshuwaa handdaanne s'uuggiyaa yarshshuwaanna ittippe yarshshettiyaa ushshaa yarshshuwaa ubbaa untuntu yarshshiino.

Hewaadan haniide, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa kiitay laa'entsuwaa doom-meedda.

³⁶ Hewaappe guyyiyaan, Hizk'k'iyaaasinne Asay ubbay he oosuwaan ellekka polanaadan S'oossay untunta maaddeedda diraw, loytsi nashetteeddino.

30

Paasigaa Baalaa Bonchchanaw Giiguwaa

¹ Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa Paasigaa Baalaa bonchchanaw, Yersaalamen de'iyaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa Israa'eeliyaa Asay ubbayne Yihudaa Asay

ubbay yaanaadan Hizk'k'iyaaase kiitteedda; k'ay Efireema asawunne Minaase asaw dabdaabbiyaa s'aafeedda.

² Kaatii, kaappatuunne, Yersaalamen shiik'eedda Asay ubbay Paasigaa Baalaa laa'entso aginaan bonchchanaw k'ofaa k'achcheeddino.

³ Paydina gidiyaa k'eesatuu barenttu huup'iyaw geeyibeenna dirawunne daro asaykka Yersaalamen shiik'ibeenna diraw, Asay Paasigaa Aa wodiyaan, koyro aginaan bonchchanaw danddayibeenna.

⁴ He k'ofay kaatiyaanne shiik'eedda asaw lo'o k'ofa gideedda.

⁵ Hewaa diraw, Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa Paasigaa Yersaalamen bonchchanaw Berssaabeheppe doommiide Daana gakkanaw de'iyaa Israa'eeliyaa Asay ubbay yaanaadan awaayanaw k'ofaa k'achcheeddino. Ayaw gooppe, ha Paasigaa Baalaabay kase higgiiyan s'aafetteeddawaadan daro Asay bonchchibeenna.

⁶ Kaatiinne kaatiyaa kaappatuu azazina, kiitetteeddawanttu Israa'eeliyaa biittaa ubbaanne Yihudaa gadiyaa ubbaa hawaadan yaagiya dabdaabbiyaa akkiide afeeddino; «Israa'eeliyaa asaw, Asoore gadiyaa kaatetuwa kushiyaappe kessi akkiide, hinttentu biittaaan atteedda hinttentukko I simmanaadan, hinttentukka Med'inaa Godaakko, Abrahaama, Yisaak'anne Israa'eeliyaa S'oossaakko simmite!

⁷ Barenttu Med'inaa Godaw, barenttu aawotuwa S'oossaw ammanettibeenna hinttentu aawotuwaadaanne hinttentu ishatuwaadan hanoppite. Hinttentu eriyaawaadan S'oossay untunttu wolk'k'aama muruwaa mureedda.

⁸ Hinttentu Med'inaa Godaw azazettiteppe attina, kase hinttentu aawotuwaadan hinttentu morggiyaa gaafissoppite! S'oossay med'inaw geeshsheedda Geeshsha Golliyaa haa yiite. S'oossaa hank'k'uu ees's'iyawe hinttentu bolla kichchanaadan, Med'inaa Godaw, hinttentu S'oossaw, goynnite.

⁹ Hinttentu Med'inaa Godaakko simmooppe, hinttentu ishatuwaanne hinttentu naanay barentta omoodeeddawanttu sintsan maarotaa demmiide, ha gadiyaa simmana. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday hinttentu S'oossay k'arettiyaawaanne maariyaawaa. Hinttentu aakko simmooppe, bare sintsa hintteppe wora zaarena» yaagiyaawaa.

¹⁰ Kiitetteeddawanttu Efireema gadiyanne Minaase biittaa aad'd'iide, Zaabiloona biittaa gakkanaw katamaappe katamaa beeddino. Shin he katamatuwaan de'iyaa asatuu untunttu kad'iide, untunttu bolla miic'ceeddinonne k'iliic'eeddino.

¹¹ Gidooppenne, Aaseera asatuwaappe, Minaase asatuwaappenne Zaabiloona asatuwaappe amareeda asatuu barentta kawushshiide, Yersaalamene yeeddino.

¹² Kaatiinne kaatiyaa oosanchchatuu Med'inaa Godaa k'aalaa maaran azazeeddawaa, Yihudaa Asay itti wozanaan azazettanaadan, S'oossaa kushii Yihudaa asaa bolla de'eedda.

Paasigaa Baalay Bonchchetteedda

¹³ Laa'entso aginaan irshshuu gelibeenna ukitsaa Baalaa bonchchanaw loytsi daro Asay Yersaalamen shiik'eedda.

¹⁴ Untunttu denddiide, Yersaalamen de'iyaa yarshshiyaa sa'aa k'oliide, is'aanaa c'uwaiyaa miishshaa ubbaa diggiide, K'ediroona Zanggaaraan oleeddino.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, laa'entso aginaan, tammanne oyddentso gallassi Paasigaa dorssaa shukkeeddino. Barenttu huup'iyaw geeyibeenna k'eesatuu nne Leewatuu yeellatiide, barenttu huup'iyaw geeyeeddino; yaatiide s'uuggiyaa yarshshuwaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa aheeddino.

¹⁶ S'oossaa asaa gidiyaa Muse higgiiyaadan, Geeshsha Golliyaa gidduwaan barenttu sa'aan sa'aan ek'keeddinno; k'eesatuu Leewatuu kushiyaappe akkeedda suutsaa c'ac'afeeddino.

¹⁷ He shiik'uwa gidдон geeyibeenna daro asatuu de'iino. Hewaa diraw, paasigaa dorssatuwa Med'inaa Godaw shukkanaw danddaykino; Leewatuu untunttu kotan Paasigaa dorssaa shukkiide Med'inaa Godaw shiisheeddino.

¹⁸⁻¹⁹ Efireema zariyaappe, Minaase zariyaappe, Yisaakoora zariyaappenne Zaabiloona zariyaappe daro asatuu higgii azaziyaawaadan barenttu huup'iyaw geeyibeennawaa gidooppenne, Paasigaa Baalaa meeddino. Hewaa diraw, Kaatii Hizk'k'iyaaase untunttoo woossiide, «Abeet, asaa ubbaw lo'o Med'inaa Godaw, hawanttu higgii azaziyaawaadan barenttu huup'iyaw geeyibeennawaa gidooppenne, untunttu new, Med'inaa Godaw, barenttu aawotuwa S'oossaw goynniino. Hewaa diraw, neeni untunttoo atto yaaga» yaagiide woosseedda.

²⁰ Med'inaa Goday Hizk'k'iyaaas woosaa sisiide, untuntta patseedda.

²¹ Yerusaalamen shiik'eedda Israa'eeliyaa Asay irshshuu gelibeenna ukitsaa Baalaa wolk'aama nashechchan laappun gallassi bonchcheedda. Leewatuunne k'eesatuu yet-saa miishshan yes's'iidde, gallassi gallassi Med'inaa Godaa galatiino.

²² Hewaappe guyyiyaan, Hizk'k'iyaa Med'inaa Godaa kiitan akeekanchcha gidiyaa Leewatoo haasayiide, untunttu mintsetseedda.

Asay ubbay ittipetetsaa yarshshuwa yarshshiidde, Med'inaa Godaa barenttu aawotuwwaa S'oossaa galatiidde, miiddinne ushiidde, baalaa laappun gallassi bonchcheed-dino.

²³ Kumentsaa yaa'ay baalaa hara laappun gallassaa gujjiide bonchchanaw mayyeedda; Asay laappun gallassi baalaa nashettidde bonchcheedda.

²⁴ Ayaw gooppe, Yihudaa Kaatii Hizk'k'iyaa yarshshuwa yarshshanaw, sha"a koru-matuwaa, laappun sha"a dorssatuwaanne deeshshatuwaa yaa'aw immeedda; k'ay kaap-patuu sha"a korumatuwaanne tammuu sha"a dorssatuwaa yaa'aw immeeddino. Loytsi daro k'eesatuu kka barenttu huup'iyaw geeyeeddino.

²⁵ Kumentsaa Yihudaa yaa'ay, k'eesatuu, Leewatuu, Israa'eeliyaappe yeedda Asay ub-bayenne kase Israa'eeliyaa gadiyaappe yiide, Yihudaa biittan de'eedda Asay ubbay nashet-teedda.

²⁶ Daawita na'aa, Israa'eeliyaa Kaatiyaa Solomone wodiyaappe doommina, hachche gakkanaw, Yerusaalamen hawaa malatiyaa baali bonchchetti erenna diraw, Yerusaa-la-men Asay loytsi nashetteedda.

²⁷ Hewaappe guyyiyaan, k'eesatuu nne Leewatuu denddiide, S'oossay asaa anjjana mala woosseeddino; S'oossay saluwaan, bare de'iyaa geeshsha sa'aan untunttu woosaa siseedda.

31

Kaatii Hizk'k'iyaa Goynnuwaa Hanotaa Ooratseedda

¹ Hawe ubbay poletteedda wode, he sa'aan de'iyaa Israa'eeliyaa ubbatuu Yihu-daa katamatuwaa biide, de'iyaa ubbaa d'ayssana gakkanaw, eek'aa tuussatuwaa kinchereetseeddino; Asheero giyaa s'oossatti misiliyaa k'ans's'i oleeddino; Yihudaa biit-taaninne Biiniyaama gadiyaan ubbaan, k'ay Efireema biittaaninne Minaase biittan de'iyaa goynniyaa d'ok'k'a sa'atuwaanne yarshshiyaa sa'aa laaleeddino. Untunttu hewantta ubbaa d'ayseeddawaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay ubbay barenttu katamaa kata-maanne barenttu soo soo simmeeddino.

² Hizk'k'iyaa k'eesetuwaanne Leewatuwaa untunttu oosuwaa maaran c'uguwaan c'uguwaan shaakki esseedda. Untunttu kiitay s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittipetetsaa yarshshuwa S'oossaw yarshshiyaawaanne Geeshsha Golliyaa penggiyaan Med'inaa Go-daa galatiyaawaanne sabbiyaawaa.

³ Med'inaa Godaa higgayan S'aafetteeddawaadan guuranne omarssi, Sambbatan, ag-inay s'eeriya wodiyaaninne baalaa gallassatuwaan yarshshiyaa, s'uuggiyaa yarshshoo koshshiyaa mehetuwwaa kaatii bareppe immeedda.

⁴ Med'inaa Godaa higgayan s'aafetteeddawaadan, k'eesatuu nne Leewatuu S'oossaa kiitaa ootsana mala, untunttu bessiyaawaa immanaadan Yerusaalamen de'iyaa asaa kaatii azazeedda.

⁵ Hizk'k'iyaa hewaa azazo saannakka, Israa'eeliyaa Asay katsaappe, woyniyaa eessaappe, zayitiyaappe, matsaa eessaappenne goshshan mokkeeddabaappe s'eeraa S'oossaw darissii immeeddino; barenttu de'iyaa ubbabaappekka asiraataa Med'inaa Godaw kesseeddino.

⁶ Yihudaa katamatuwaan de'iyaa Israa'eeliyaa asayenne Yihudaa Asay booraappenne dorssaappe asiraataanne Med'inaa Godaw, barenttu S'oossaw, dummayi wotseeddawaa ahiide dooreeddino.

⁷ Untunttu heezzentso aginaan dooretsaa doommide, laappuntsa aginaan poleeddino.

⁸ Hizk'k'iyaa kaappatuu dooreteeddawaa be'eedda wode, untunttu Med'inaa Godaanne S'oossaa asaa Israa'eeliyaa galateeddino.

⁹ Hewaappe guyyiyaan, Hizk'k'iyaa dooriide wotseedda imuwaabaa k'eesetuwaanne Leewatuwaa oochcheedda.

¹⁰ S'aadook'a yara gidiyaa k'eese ubbatuwwaa Kaappuu Azaariyaasi Hizk'k'iyaa, «Asay barenttu imuwwaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa ahiyaawaa doommina, nuuni miide kalleeddo. Med'inaa Goday bare asaa anjeeedda diraw, hawe loytsi daruu atteedda» yaageedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, Hizk'k'iyaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan ayentto minjiyaa kifiletuwwaa giigissanaadan asaa azazina Asay giigisseedda.

¹² Asay imuwaa, barew de'iyawaappe asiraataanne S'oossaw dummayi wotseeddawaa ammanettiide, he kifiletuwaa gelisseeddino. Leewii Konaanii untunttu bolla suntsetteedda; Aa ishay Shim"i Aa kaalliide suntsetteedda.

¹³ Kaatii Hizk'k'yaasinne S'oossaa Geeshsha Golliyaan kaappotiyaa Azaariyaasi azazina, Yih'i'eeli, Azaazii, Nahaati, Asaheeli, Yaarimooti, Yozabaad, Eli'eeli, Yisimaake, Ma-haatiinne Banaayi suntsetteeddino; untunttu Konaaniyaanne Aa ishaa Shim"a aawotet-saappe garssanna ootsanaw suntsetteeddino.

¹⁴ Leewiyaa Yimina na'ay K'orii, away doliyaa bagga penggiyaa naagiyaawe, Asay Med'inaa Godaw bare sheniyaan c'oo aheedda imuwaanne dummayi wotseeddawaa akkanawunne shaakki shaakki Immanaw suntsetteedda.

¹⁵ K'eesetuu de'iyaa katamatuwaan wogaappe laafa gakkanaw de'iyaa barenttu ishatoos ammanettiide, untunttu oosuwaadan oosuwaadan shaakki shaakki immanaadan Edeni, Miniyaamini, Iyyaasu, Shamaa'e, Amaarenne Shakaane K'oreppe garssanna suntsetteeddino.

¹⁶ Barenttu c'uguwaan c'uguwaan barenttu kiitaa gallassi gallassi Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan ootsiyaawanttoo, laytsay heezuwaaw gakteeddanne heezuwaappe bolla gideedda attuma asaa ubbaw untunttu gakkiaawaa gakkiaawaa shaakki immeeddino.

¹⁷ Barenttu aawotuwaaw gollen gollen paydetti utteedda k'eesatookka immeeddino. K'ay laytsay laatamu gakteeddanne laatamuwaappe bolla gideedda Leewatoo barenttu oosuwaadan oosuwaadan barenttu c'uguwaan c'uguwaan shaakkite paydeteeddawanttu untunttu gakkiaawaa shaakki immeeddino.

¹⁸ K'eesetuunne Leewatuu barenttu yeletaadan yeletaadan paydetiyaa wode, untunttu barenttu guutsa naanatuwaanna, barenttu mac'c'a asatuwaana, barenttu mac'c'a naanaanne barenttu attuma naanatuwaanna ittippe s'aafetteeddino; ayaw gooppe, untunttu ammanettiide, barenttu huup'iyaw geeyeeddino.

¹⁹ K'ay barenttu katamatuwaaw yuushshuwaan de'iyaa hentsaa gadetuwaan woy hara katamatuwaan de'iyaa Aaroon yara gideedda k'eesatoo, k'eesatuwaaw zariyaa gidiyaa attuma asatuwaappe ubbawunne barenttu yeletaadan paydeteedda Leewatuu ubbaw untunttu gakkiaaw k'umaa shaakkanaw asatuu suntsetteeddino.

²⁰ Kaatii Hizk'k'yaase Med'inaa Godaa bare S'oossaa sintsan lo"o suurenne tuma gideeddawaa Yihudaa gadiyaa ubbaan ootseedda.

²¹ Hizk'k'yaase S'oossaa Geeshsha Golliyaw ootseedda oosuwaaw ubbaan, higgiaananne azazuwaan s'aafetteeddawaadan S'oossaa bare kumentsaa wozanaappe koyowaa diraw, aw ubbabay injjeteedda.

32

Asooretuu Yerusaalame Olanaw Naasseeddino

(2 Kat. 18:13-17; 19:14-19, 35-37; Isa. 36:1-22; 37:8-38)

¹ Kaatii Hizk'k'yaase S'oossaw ammanettiide ootseedda ha oosuwaappe guyyiyaan, Asoore Kaatii Sanaakireebe Yihudaa gadiyaa bolla dooddeedda; barew oyk'kanaw k'oppiide, gimbbettu utteedda katamatuwaaw dooddeedda.

² Sanaakireebe Yerusaalamen olanaw yeeddawaa Hizk'k'yaase be'eedda wode,

³ katamaappe karenna goggiyaa pulutuwaaw haatsaa zeeranaw bare oosanchchatuwaanne bare mino asatuwaaw zoretaa besseedda; Untunttu Aa maaddeeddino.

⁴ Hewaa diraw, untunttu daro asaa shiishshiide, hewaa heeraan de'iyaa puluttotuwaaw ubbaanne goggiyaa shaafaa bareeddino. «Asoore kaatetuu yiide, ayaa haatsaanne demmop-pino» yaageeddino.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, Hizk'k'yaase min ootsiide, laaletteedda dirssaa gimbbiyaa ubbaa zaaretsiide gimbbeedda; yaatiide Aa bolla adussa gimbbiyaa gimbbeedda. He dirssaa gimbbiyaappe kare baggana hara dirssaa gimbbiyaa gimbbeedda; k'ay Daawita Kataman de'iyaa Miillo giyaa sa'aa miniseedda. Daro ola miishshaakka gondalliyaakka med'd'eedda.

⁶ Yaatiide olanchchatuu kaappatuwaaw asaa bolla suntseedda; untunttu ubbaa katamaaw penggiyaa ellekka de'iyaa gutaran shiishshiide,

⁷ «Hayyanaa minnite! Asoore kaatiyaanna de'iyawaappe nuunanna de'iyawe aad'd'ee. Hewaa diraw, Asoore kaatiyawunne aanana de'iyaa daro olanchchatoo yayyoppite! Dagammoppite!

⁸ Aanana asaa wolk'k'ay de'ee; shin nuunanna Med'inaa Goday nu S'oossay nuuna maaddanawunne nuw olettanaw de'ee» yaagiide untunttu mintsetseedda. Yihudaa Kaatii Hizk'k'yaase haasayeeddaban Asay minnetteedda.

⁹ Hewaappe guyyiyaan, Asoore Kaatii Sanaakireebe bare olanchchatuu ubbaanna ittippe Laakisha katamaa dooddishin, Yihudaa Kaatiyaa Hizk'k'yaasakkonne Yersaalamen de'iyaa Yihudaa asaa ubbaakko, oosanchchatuwaa kiitteedda.

¹⁰ Hewenne, «Asoore Kaatii Sanaakireebe, «Hinttenoo, ha dooddetti utteedda Yersaalame kataman de'iyaa asatoo, oonan ammanetteeditee?

¹¹ Hizk'k'yaase hinttentta, «Asoore kaatiyaa kushiyaappe Med'inaa Goday nu S'oossay nuuna ashshanawaa» yaagee; shin I hinttentta hewaadan baletsiiidde, koshshaaninne saamuwaan wod'anaw hanee.

¹² Ha s'oossatoo goynniyaa d'ok'k'a sa'atuwaanne yarshshiyaa sa'aa diggiide, Yihudaanne Yersaalame asaa, «Hinttenttu itti yarshshiyaa sa'aa sintsan goynnite; k'ay hinttenttu yarshshuwaakka Aa bolla s'uuggite» yaagiyaawe ha Hizk'k'yaasa gidennee?

¹³ «Taananne ta aawotuu hara kawutetsatuu asaa ubbaa bolla ootseeddawaa hinttenttu eribeykkite? He kawutetsatuu s'oossatuu barenttu gadiyaa ta kushiyaappe ashshanaw danddayeeddino?

¹⁴ Ta aawotuu d'aysseedda ha kawutetsatuu s'oossatuwaa ubbaa gidдон bare asaa ta kushiyaappe ashshanaw danddayeeddawe oonee? Yaatina, hinttenttu S'oossay hinttentta ta kushiyaappe woot ashshanaw danddayii?

¹⁵ Hewaa diraw, ha'ikka, Hizk'k'yaase hinttentta baletsoppo woy hawaadan c'immoppo. Hinttenttu Hizk'k'yaasa ammanoppite. Ayaw gooppe, Aa asaa ta kushiyaappe woy ta aawotuwa kushiyaappe, gade asaa s'oossatuu woy kawutetsaa s'oossatuu ashshanaw danddayibeykkino. Yaatina, hewe hinttenttu S'oossay hinttentta ta kushiyaappe ashshanaw waan danddayii? yaagee» yaageeddino.

¹⁶ Sanaakireeba oosanchchatuu Med'etaa Ubbaa Godaa bollanne Aa k'oomaa Hizk'k'yaasa bolla hara c'orabaakka haasayeeddino.

¹⁷ Sanaakireebe k'aykka Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa k'iliic'anawunne Aa bolla haasayanaw dabddaabbiiyaa s'aafiidde, «Sa'aa bollan de'iyaa kawutetsatuu s'oossatuu barenttu asaa ta kushiyaappe ashshibeennawaadan, Hizk'k'yaasa S'oossaykka bare asaa ta kushiyaappe ashshenna» yaagiide s'aafeedda.

¹⁸ Sanaakireeba oosanchchatuu katamaa omooddanaw koyiide, dirssaa gimbbiiyaa bolla utteedda Yersaalame asaa yashissanawunne dagantsanaw barenttu k'aalaa d'ok'ku ootsiide, Ibraawetsuwaan untunttu bolla waasseeddino.

¹⁹ Asaa kushiyan oosetteedda, ha sa'aan de'iyaa hara asatuwaappe s'oossatuwaa bolla haasayiyaawaadan, Yersaalame S'oossaa bollakka haasayeeddino.

²⁰ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Hizk'k'yaasinne Amoo'sa na'ay, timbbitiyaa odiiyaa Isiyaasi hawaa diraw, S'oossaa woosetteeddino; untunttu saluwa pude waasseeddino.

²¹ Asoore kaatii dunkkaaneedda sa'aan de'iyaa olanchchatuwaa ubbatuwaa, gadaawatuwaanne kaappatuwaa d'ayssiyaa kiitanchchaa Med'inaa Goday kiitteedda. Hewaa diraw, Asoore kaatii kawushiide, bare gadiyaa simmeedda. Simmiide, bare s'oossaa golliyaa geleedda wode, Aa naanay Aa he sa'aan mashshaan wod'eeddino.

²² Hewaadan ootsiidde, Med'inaa Goday Hizk'k'yaasanne Yersaalamen de'iyaa asaa Asoore Kaatiyaa Sanaakireeba kushiyaappenne hara morkkatuwaa ubbatuwaa kushiyaappe ashsheeda; untunttu shoora biittatuwaa ubbabaappe untunttu shemppiseedda.

²³ Daro asatuu Med'inaa Godaw imotaa immeeddino; Yihudaa Kaatiyaa Hizk'k'yaasawukka al'o miishshaa aheeddino. He wodiyaappe doommiide, kawutetsaa ubbay Hizk'k'yaasa loytsi bonchcheedda.

Hizk'k'yaasa Harggiyaanne Aa Otoruwaa

(2 Kat. 20:1-3, 12-19; Isa. 38:1-3; 39:1-8)

²⁴ He wode Hizk'k'yaase harggiide, hayk'k'ana mateedda; yaatiide Med'inaa Godaa woosseedda. S'oossay aw woosetteedda; Aa patsanaw malaataa immeedda.

²⁵ Shin Hizk'k'yaase otoretteedda diraw, S'oossay aw keekeedda keekkatetsaw Aa galatiibeenna. Hewaa diraw, Aa bolla, Yihudaa bollanne Yersaalame bolla Med'inaa Godaa hank'k'uu wod'deedda.

²⁶ Gidooppenne, wurssetsan Hizk'k'yaase bare otoruwaa aggiide, Yersaalame asatuwaana ittippe barenatetsaa kawushsheedda. Hewaa diraw, Hizk'k'yaasa wodiyaan Med'inaa Godaa hank'k'uu untunttu bolla wod'd'ibeenna.

Hizk'k'yaasa Duretetsaanne Bonchchuwaa

²⁷ Hizk'k'yaasaw loytsi daro duretetsayenne bonchchu de'eedda; Hizk'k'yaase bare biraw, work'k'aw, al'o shuchchaw, sawoo, gondalliyawunne hara al'o miishshaa ubbaw miishshaa minjiyyaa sa'aa kees's'eedda.

²⁸ Katsaa, woyniyaa eessaanne zayitiyaa wotsiyaa sa'atuwaakka kees's'eedda. Dumma dumma mehii ek'k'iyaa ak'otuwaanne dorssaa wudii ek'k'iyaa ak'uwwaa ootseedda.

²⁹ S'oossay aw loytsi daro duretaa immeedda diraw, barew katamatuwaa kees's'eedda; dorssaa wudiyaanne mehiyaa wudiya daruwwaa shiishsheedda.

³⁰ Ha Hizk'k'iyaaasikka k'ommo baggana de'iyaa Giyoone haatsaa pulttiyya zeeriide, Daawita Katamaw away wulliyaa bagga zaariide, haatsaa yeddeedda. Hizk'k'iyaaase ootseeddabay ubbay lo'o poletteedda.

³¹ Shin Yihudaa biittan haneedda malalissiyaa malaataabaa oochchanaw Baabloone mooddiyaawanttu kiitteedda asatuu Hizk'k'iyaaasakko yeedda wode, S'oossay Aa paac'c'anawunne Aa wozanaan de'iyaaawaa ubbaa eranaw Aa yeddi besseedda.

Hizk'k'iyaaasa Hayk'uwwa

(2 Kat. 25:20-21)

³² Hizk'k'iyaaase haneedda harabayenne S'oossaw I ootseedda lo'o oosuwaabay Amoo'sa Na'aa, Timbbitiyya Odiyaa Isiyaasa sas'aa Mas'aafaaninne Yihudaa Kaatetuunne Israa'eeliyaa Kaatetuun Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

³³ Hizk'k'iyaaase hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda; k'ommo baggana de'iyaa Daawita zeretsatuwaa makkaan Aa moogeeddino. I hayk'k'ina, Yihudaa Asay ubbayenne Yersaalamen de'iyaa Asay Aa bonchcheeddino. Aa kotan Aa na'ay Minaase kaateteedda.

33

Yihudaa Kaatiyaa Minaasa

(2 Kat. 21:1-9)

¹ Minaase kaatetiyya wode, laytsay aw tammanne laa"i; I Yersaalamen ishatamanne icheshu laytsaa kaateteedda.

² Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaa sintsaappe laaggiide kesseedda asatuwaappe de'uwwa wogaa, he sheneyiiaawaa k'ulliide, ikka Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda.

³ Minaase bare aawuu Hizk'k'iyaaase laaleedda, goynniyaa d'ok'k'a sa'aa zaaretsiide kees's'eedda; Ba'aalaw yarshshiyaa sa'atuwaanne Asheero geetettiyya s'oossatti misiletuwwa med'd'eedda. K'ay saluwwa s'oollintetuwwa ubbatookka goynneeddanne untunt-too ootseedda.

⁴ Med'inaa Goday kase, «Ta suntsay med'inaw Yersaalamen de'anawaa» yaagi wotseedda Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan Minaase hara s'oossatoo yarshshiyaa sa'aa giigisseedda.

⁵ Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa laa"u dabaabatuwaan saluwwa s'oollintetoo ubbaw yarshshiyaa sa'aa giigisseedda.

⁶ Hinnooma Zanggaaraan bare attuma naanaa taman s'uuggiide yarshsheedda. I bare huup'iyawukka bitiyaawaanne muruniyaawaa gidiide, shareechchotuwaanne moyttilliyya haasayissiyaawantta zoriyaa oochcheedda. Med'inaa Godaa sintsan I daro iitabaa ootsiidde, Aa hank'etseedda.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, bare med'd'eedda eek'aa misiliyaa S'oossaa Geeshsha Golliyaan giddon esseedda. He Geeshsha Gollii, S'oossay Daawitewunne Aa na'aa Solomonaw, «Israa'eeliyaa zariyaa ubbaa giddoppe taani dooreedda ha Geeshsha Golliyaaninne Yersaalamen taani ta suntsaa med'inaw s'eesissana.

⁸ Taani Israa'eeliyaa asaa azazeedda azazuwwa ubbaanne Muse baggana imetteedda higgiiyaa, wogaanne pirddaa ubbaa untunttu naagiide ootsooppe, taani untunttu mayza aawaatoo immeedda gadiyaappe untunttu k'atamaa shodissikke» yaagi wotseedda Geeshsha Golliyaan.

⁹ Shin Minaase Yihudaa asaanne Yersaalamen asaa baletseedda; yaatina, untunttu Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaa sintsaappe d'aysseedda derii asaawaappe aad'd'iyaa iitaa ootseeddino.

Minaase Bare Nagaraappe Simmeedda

¹⁰ Med'inaa Goday Minaasewunne Aa asaw haasayeedda; shin untunttu Aa haasayaa sisennan is's'eeddino.

¹¹ Hewaa diraw, Med'inaa Goday Asoore kaatiyaa ola gadaawotuwwa untunttu bolla dentseedda; untunttu Minaase siid'iyaa dafuwwa aatsiide oyk'k'eeddino; nahaasiyaa sanssalatan k'achchiide, Baabloone gadiyaa afeeddino.

¹² Minaase tuggateedda wode, Med'inaa Godaa bare S'oossaa maaduwwa woosseedda; bare aawotuwwa S'oossaa sintsan barenatetsaa loytsi kawushsheedda.

¹³ Minaase S'oossaa woosseedda wode, Med'inaa Goday aw woosetteedda; Aa watiwatuwaakka siseedda. Yerusaalamen Aa kawutetsan zaaretsi wotseedda. Med'inaa Goday S'oossaa giddiyaawaa Minaase hewan ereedda.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, Minaase Giyoone Pulttuwaa ellekka de'iyaa saappe doommiide, Ofeela geetettiyya sa'aanna aad'd'iide biide, Moliyaa Penggiyaa geetettiyya penggiyaa gakkanaa, kasewaappe kare baggana hara dirssaa gimbbiyaa gimbbeedda. He gimbbii Daawita Katamaappe away wulliyaa baggana de'iyaa zanggaaraan de'ee. Yihudaa katamatuwaa ubbaan ola gadaawotuwaa wotseedda.

¹⁵ Allaga s'oossatuwaanne eek'aa misiliyaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaappe diggeedda; Geeshsha Gollii de'iyaa deriyaa bollanne Yerusaalamen I ootseedda yarshshiyaa sa'aa ubbaa koliide, he katamaappe kare kessiide oleedda.

¹⁶ Minaase k'ay Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa ooras's'isiide, ittipetetsaa yarshshuwaanne galataa yarshshuwaan an yarshsheedda. Yihudaa asaakka Med'inaa Godaw Israa'eeliyaa S'oossaw goynnanaadan azazeedda.

¹⁷ Asay goynniyaa d'ok'k'a gishuwaan yarshshuwaan yarshshiyaawaa aggana d'ayooppekka, untuntuu yarshshiyaawe Med'inaa Godaa barenttu S'oossaa s'alalaassa.

Minaase Hayk'uwaa

(2 Kat. 21:17-18)

¹⁸ Minaase haneedda harabay, I bare S'oossaa woosseedda woosaynne Med'inaa Godaa Israa'eeliyaa S'oossaa suntsan timbbitiyaa odiyaawanttu aw odeeddabay Israa'eeliyaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

¹⁹ K'ay Aa woosaynne S'oossay aw woosetteeddabay, I ootseedda nagaraynne naak'uu ubbay, Minaase barena kawushshanaappe kase ootseedda goynniyaa d'ok'k'a sa'atuunne Asheeri misiletuwaanne bare goynniyaa eek'atuwaa I esseedda sa'atuu ubbay Timbbitiyaa odiyaawanttu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteeddino.

²⁰ Minaase hayk'k'iidde, bare mayzzan gaketeedda; yaatina, Minaasa Aa kaatiyaa gollen moogeeddino. Aa kotan Aa na'ay Amoone kaateteedda.

Yihudaa Kaatiyaa Amoona

(2 Kat. 21:19-26)

²¹ Amoone kaatetiyya wode, laysay aw laatamanne laa"a; I Yerusaalamen laa"u laysaa kaateteedda.

²² Aa aawuu Minaase ootseeddawaadan, ikka Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda. Aa aawuu Minaase oosisseedda misiletuu ubbay yarshsheeddanne untunttoo ootseedda.

²³ Shin Aa aawuu Minaase barenatetsaa kawushsheeddawaadan, I barenatetsaa Med'inaa Godaa sintsan kawushshibeenna; Amoone naak'uwaa yaa yaa darissee.

²⁴ Amoona oosanchchatuu Aa bolla mak'ettiide, Aa kaatiyaa gollen Aa wod'eeddino.

²⁵ Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa asatuu Kaatiyaa Amoona bolla mak'etteedda ubbatuwaa wod'eeddino. Amoona sa'aan Aa na'aa Yoosiyaasa kaateyeeddino.

34

Yihudaa Kaatiyaa Yoosiyaasa

(2 Kat. 22:1-2)

¹ Yoosiyaase kaatetiyya wode, laysay aw hosppuna; I Yerusaalamen hattamanne itti laysaa kaateteedda.

² Yoosiyaase Med'inaa Godaa sintsan suurebaa ootseedda; ushechcha haddirssa geenan, bare mayza aawuwaa Daawita ogiyaan hametteedda.

Yoosiyaase Eek'aw Goynniyaa Sa'atuwaa D'aysseedda

³ I kaateteedda hosppunta laysan biro yalaga de'iidde, bare mayza aawuwaa Daawita S'oossaw goynnanaa doommedda; k'aykka I kaateteedda tammanne laa'entso laysan Yihudaaninne Yerusaalamen de'iyaa goynniyaa d'ok'k'a sa'atuwaanne Asheero giyya s'oossatti misiletuwaanne massi giigisseeddanne siiliseedda med'd'eedda misiletuwaa d'ayssiyaawaa doommedda.

⁴ I eek'iide azazina, Ba'alaw yarshshiyaa sa'aa laaleeddino; untuttuppe bollanna de'iyaa is'aanaa c'uwaiyaawanttakka k'ans's'ereetseeddino. Asheeri misiletuwaa, massi giigisseedda eek'atuwaanne siiliseedda med'd'eedda misiletuwaa kinchchereetsi liik'issiide, d'iile kesseeddino; yaatiide he d'iiliyaa untunttoo goynniyaa asatuwaa duufuwaan laaleeddino.

⁵ K'ay Yoosiyaase untuntuu k'eesatuwaa mek'etsaa he yarshshiyaa sa'atuu bollan s'uggeedda; yaatiide Yihudaanne Yerusaalame geeshsheedda.

⁶ Minaase biittan, Efireema biittaaninne Simoona biittan, biide Nifftaaleema gadiyaa gakkanaw de'iyaa katamatuwaanne bayeedda sa'aa ubbaa hewaadan ootsiide geeshsheedda.

⁷ Yoosiyaase yarshshiyaa sa'aa laaleedda; Asheeri misiletuwaakka hara eek'aa misiletuwaakka kinchchereetsiide liik'isseedda. Israa'eeliyaa biittan ubbaan is'aanaa c'awayyaabatuuwaa ubbaa k'ans's'ereetseedda. Hewaappe guyyiyaan, Yoosiyaase Yerusaalame simmeedda.

S'oossaa Higgiyaa Mas'aafay Beetteedda
(2 Kat. 22:3-20)

⁸ Yoosiyaase kaateteedda tammanne hosppuntsa laytsan, gadiyanne Geeshsha Golliyaa geeshsheeddawaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa bare S'oossaa Geeshsha Golliyaa ooras's'isana mala, As'aaliyaa na'aa Saafaana, Yerusaalame katamaa mooddiyaa Ma'iseeyanne Yo'akaaza na'aa, waanna s'aafiyaa Yo'aaha kiitteedda.

⁹ Kiitetteeddawanttu k'eese ubbatuwaawaa kaappuuwaa Hilkk'iyaaakko yeeddino. Penggiyaa naagiyaa Leewatuu Minaaseppe, Efireemappe, atteeda Israa'eeliyaa asaa ubbaappe, Yihudaappe, Biiniyaameppenne Yerusaalamen de'iyawantuppe kase shiishshide, S'oossaa Geeshsha Golliyaa aheedda miishshaa Hilkk'iyaw immeeddino.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan, untunttu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa ooratsisiyaa kaappatoo immeeddino. Untunttu Geeshsha Golliyaa ooras's'isanaadaaninne wotsi yeggiide kees's'anaadan oosanchchatoo immeeddino.

¹¹ K'ay Yihudaa kaatetu bayziseedda Geeshsha Golliyaa loytsissanaw he shaluwaan anaa's'etuunne gimbbiyaawantta mitsaanne shuchchaa shammanaadan immeeddino.

¹² Oosuwaa ootsiyaa asatuu ammanetteedawantta. Untunttu bolla suntsetteedda oyddu Leewatuu, Maraara yaraappe Yahaatanne Obaadiyaanne, K'ahaata yaraappe Mashulaamanne Zakkaraasa. Yetsaa miishshaa eriyaa Leewatuu ubbay

¹³ tookkiyaa asatuwaa bollanne dumma dumma kiitaa ootsiyaawanttu bolla suntsetteeddino. K'ay hara Leewatuu s'aafetuwaawaa, kaappatuwaanne penggiyaa naagiyaawantta gideeddino.

¹⁴ Untunttu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa yeedda shaluwaa kessiyaa wode, k'eesii Hilkk'ii Med'inaa Goday Muse baggana immeedda Higgiyaa Mas'aafaa demmeedda.

¹⁵ Hilkk'ii waanna s'aafiyaa Saafaana, «Taani Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaappe Higgiyaa Mas'aafaa demmad» yaageedda. He mas'aafaa Saafaanaw immeedda.

¹⁶ Saafaani he mas'aafaa kaatiyaakko ahiide, «Ne oosanchchatuu azazetteedda azazuwaa ubbaa ootsino.

¹⁷ Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa shaluwaa wurssi akkiide, ooratsisiyaa kaappatoonne ooratsiyaa oosanchchatoo immeeddino» yaagiide odeedda.

¹⁸ K'aykka waanna s'aafii Saafaani kaatiyaa, «K'eesii Hilkk'ii taw mas'aafaa immeedda» yaageedda; Saafaani mas'aafaa kaatiyaa sintsan nabbabetteedda.

¹⁹ Kaatii higgiyaa k'aalaa siseedda wode, kayyottiide bare mayuwaa peed'eedda.

²⁰ Hewaappe guyyiyaan, kaatii Hilkk'iyaa, Saafaana na'aa Ahik'aama, Mikaaya na'aa Abddoona, waanna s'aafiyaa Saafaananne kaatiyaa oosanchchaa Asaaya hawaadan yaagiide azazeedda;

²¹ «Biite; biide ta dirawunne Israa'eeliyaaninne Yihudaan atteedawanttu diraw, ha beetteedda mas'aafaa k'aalaawaa ane Med'inaa Godaa oochchite. Ayaw gooppe, ha mas'aafan s'aafetteedda ubbabaa ootsanaw, nu mayza aawotuu Med'inaa Godaa k'aalaa naagibeenna diraw, nu bolla tigetteedda Med'inaa Godaa hank'uu loytsi daro» yaageedda.

²² Hilkk'iiinne kaatii kiitteedda asatuu timbbitiyaa odiyaa Hulddikko beeddino. Huldda Harihaasa na'aa Tiik'iwaa na'aa, Geeshsha Golliyaa mayuwaa naagiyaa Shaaluuma machato. Aa Yerusaalamen laa'entso shuchchaan de'aaddu. He beedda asatuu iziwa yewuwaa odeeddino.*

²³ Huldda untunttu, «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay, Hinttena taakko kiitteedda bitaniyaw odite» yaagee.

²⁴ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, Yihudaa kaatiyaa sintsan nabbabetteedda mas'aafan s'aafetteedda iita shek'aa ubbaa, ha sa'aa bollanne ha sa'aan de'iyaa asaa bolla ahana hanay.

²⁵ Untunttu taana aggiide, hara s'oossatoo is'aanaa c'awayeeddino; yaatiide untunttu barenttu kushiyan ootseeddawaan ubbaan taana hank'etseeddino. Hewaa diraw, ta hank'uu ha sa'aa bolla tigettana; I ubbakka te'ettenna» yaagee.

* 34:22 *Shaaluma*: Ibraawetsuwaan Shaaluumi Hasiraha na'aa Tok'aata na'aa geetetteedda. 2 Kat. 22:14 s'eella.

²⁶ «Med'inaa Godaa oochchanaw hinttentta kiitteedda Yihudaa kaatiyaa hawaadan yaagite; «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay neeni siseedda k'aalaawaa hawaadan yaagee;

²⁷ «Ha sa'aa bollanne ha sa'aan de'iyaa asaa bolla Med'inaa Goday haasayeeddawaa neeni siseedda wode, ne wozanay shuggina, ta sintsan ne huup'iyaa kawushsheedda dirawunne ne mayuwaa peed'aade, ta sintsan yeekkeedda diraw, taani ne woosaa sisaad.

²⁸ Hewaa diraw, taani neena ne mayzzan gatsana; neeni saro moogettana. Taani ha sa'aa bollanne ha sa'aan de'iyaa asaa bolla ahana iitabaa ne ayfii be'enna» yaagee» yaagite» yaagaaddu.

Hewaappe guyye untunttu biide, ha haasayetteeddabaa kaatiyaw odeeddino.

Yoosiyaase S'oossaw Azazettanaw Geppeedda

(2 Kat. 23:1-20)

²⁹ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Yoosiyaase kiittiide, Yihudaa c'imatuwaanne Yersaalam c'imatuwaa ubbaa shiishsheedda.

³⁰ Kaatii Med'inaa Godaw Geeshsha Golliya pude kesseedda; Yihudaa Asay ubbay, Yersaalam de'iyaa asay, k'eesatuu nne Leewatuu, guutsaappe daruwaa gakkanaw de'iyaa Asay ubbay aanana ittippe pude keseeddino. Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaappe beetteedda k'aalaa c'aak'uwaa mas'aafaa k'aalaa ubbaa kaatii untunttu sishshin nabbabeedda.

³¹ Hewaappe guyyiyaan, kaatii bare sa'aan ek'kiide, Med'inaa Godaa ogiyaan hamettanawunne Med'inaa Godaa higgiiyaa, Aa wogaanne Aa azazuwaa bare kumentsaa wozanaaninne bare kumentsaa shemppuwaan naaganaw, k'ay ha mas'aafan s'aafetteedda c'ak'k'uwaa ootsanaw S'oossaa sintsan geppeedda.

³² Yersaalamenne Biiniyaaman de'iyaa asaa ubbaa he k'aalaa c'aak'uwaa naaganaadan gefisseedda; Yersaalam de'iyaa Asay S'oossaa, barenttu mayza aawotuwwa S'oossaa c'aak'uu giyaawaadan ootseeddino.

³³ Yoosiyaase Israa'eeliyaa asaw de'iyaa gadiyaappe tunabaa ubbaa diggeedda. Yaan de'iyaa ubbatuu Med'inaa Godaw, barenttu S'oossaw, ootsanaadan ootseedda. Yoosiyaase de'eedda laytsaa ubbaan, untunttu Med'inaa Godaa barenttu mayza aawotuwwa S'oossaa kaalliyaawaa aggibeykino.

35

Yoosiyaase Paasigaa Baalaa Bonchcheedda

(2 Kat. 23:21-23)

¹ Hewaappe guyyiyaan, Yoosiyaase Yersaalam de'inaa Godaw Paasigaa Baalaa bonchcheedda. Koyro aginaan tammanne oyddentso gallassi Paasigaa dorssaa maraa shukkeeddino.

² Yoosiyaase k'eesetuwwa untunttu kiitan kiitan suntseedda; untunttu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliya kiitaan mintsetseedda.

³ Med'inaa Godaw geeshsha gidiiide, Israa'eeliyaa ubbaa tamarissiyaa Leewatuwwa I hawaadan yaageedda; «Geeshsha Taabootaa Daawita na'ay, Israa'eeliyaa Kaatii Solomone kees'iseedda Geeshsha Golliyaan wotsite. Hawaappe sintsan Taabootaa hinttenttu hashiyaan tookkanaw koshshenna. Ha'ikka S'oossaw, hinttenttu Med'inaa Godawunne, Aa asaa Israa'eeliyaw ootsite.

⁴ Israa'eeliyaa Kaatii Daawitenne Aa na'ay Solomone s'aafowaadan, hinttenttu c'uguwaan c'uguwaaninne hinttenttu aawotuwwa gollen gollen hinttentta giigissite.

⁵ «Hinttenttu Leewatuu hinttenttu dabbotuwaa, Israa'eeliyaa zaratuwaa yaratuwwa maaddana mala, hinttenttu yaran yaran shaakettiide, Geeshsha Golliya gidduwaan ek'kite;

⁶ Paasigaa dorssaa maratuwaakka shukkite. Hinttenttu huup'iyawukka geeyite; Med'inaa Goday Muse baggana haasayeedda k'aalaa untunttu ootsanaadan hinttenttu dabbotoo dorssaa maratuwwa giigissite» yaageedda.

⁷ Yoosiyaase Paasigaa yarshshoo hananaadan he sa'aan de'iyaa asaw hattamu sha" a dorssaa maratuwaanne deeshsha maratuwwa immeedda; k'ay heezzu sha" a koru-matuwaakka immeedda. Hawantta ubbaa kaatii bare wudiyaappe immeedda.

⁸ Kaatii suntseedda kaappatuukka asaw, k'eesetuwwanne Leewatoo barenttubaa barenttu sheniyaan immeeddino. S'oossaa Geeshsha Golliya kaappatuu Hilk'k'ii, Zakaraasinne Yihi'eeli Paasigaa yarshshoo haniyaa laa"u sha"anne usuppun s'eetu dorssaa maratuwaanne deeshsha maratuwwa k'eesatoo immeeddino; k'ay heezzu s'eetu koru-matuwaakka immeeddino.

⁹ Leewatuu kaappatuu Konaaniinne Aa ishatuu Shamaa'enne Nataani'eeli, k'ay Hashaabii, Yi'i'eelinne Yozabaad Paasigaa yarshshoo haniyaa ichcheshu sha'a dorssaa maratuwaanne deeshsha maratuwaa Leewatoo immeeddino; k'ay ichcheshu s'eetu koru-matuwaakka immeeddino.

¹⁰ Paasigaa Baalaw ubbabay giigeedda; kaatiyaa azazuwaadan k'eesatuu barenttu sa'aan sa'aan, Leewatuu akka barenttu c'uguwaan c'uguwaan ek'keeddinno.

¹¹ Paasigaa dorssaa maratuu shukettiyaa wode, Leewatuu galbbaa k'aarishin, k'eesetu suutsaa akkiide, yarshshiyaa sa'aa bolla c'ac'c'afeeddino.

¹² Hewaappe guyyiyaan, s'uuggiyaa yarshshoo giigeedda dorssatuwaa ashuwaa Leewatuu bare golliiyaa asan asan shaaketti utteedda Israa'eeliyaa zaratuwaa yarattoo immeeddino. Leewatuu hewaa immeeddawe Muse mas'aafan s'aafetteeddawaadan Asay Med'inaa Godaw yarshshanaassa. Untuntu korumatuwaakka hewaadan ootseeddino.

¹³ Leewatuu wogay azaziyaawaadan shuketteedda Paasigaa dorssaa maratuwaa ashuwaa taman s'iis'eeddino; geeshsha yarshshotuwaa s'aaruwaan, otuwaaninne distiyaan doysseeddino. Yaatiide ka"eeddawaa Israa'eeliyaa zaratuwaa yarattoo ubbaw ellekka shaakki shaakki immeeddino.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, Leewatuu barenttuwunne Aaroona zeretsaa gidiyaa k'eesatoo Paasigaa yarshshuwaa giigisseeddino. Ayaw gooppe, he k'eesatuu s'uuggiyaa yarshshuwaanne mod'd'uwaa yarshshuwaa yarshshiide, k'ammaa gakkanaw ootsino.

¹⁵ Daawite, Asaafe, Hemaaninne kaatiyaw timbbitiyaa odiyaa Yidutuuni kase azazeeddawaadan, Asaafa yarattoo, mazimuriyaa yes's'iyaaawanttu barenttu sa'aan de'iino. Penggiyaa naagiyaawanttukka barenttu naagiyaan penggiyaa penggiyaa naagiino. Untuntu dabbotuu, Leewatuu untuntuu giigisseedda diraw, untuntu barenttu kiitaa aggibeykkino.

¹⁶ Med'inaa Godaw ootsiyaa kiitay ubbay, Paasigaa Baalaa bonchchiyaawenne s'uuggiyaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw yarshshiyaa sa'aa bolla yarshshiyaawe, Kaatii Yoosiyaase azazeeddawaadan haniide, he gallassi giigeedda.

¹⁷ Hewan shiik'eedda Israa'eeliyaa Asay he gallassi Paasigaa Baalaa bonchcheedda; untuntu irshshuu gelibeenna ukitsaa Baalakka laappun gallassi bonchcheeddino.

¹⁸ Timbbitiyaa odiyaa Sammeela wodiyaappe doommina, hewaa mala Paasigaa Baalay Israa'eelan bonchchetti erenna. Yoosiyaase, k'eesatuu nne Leewatuu, he koshiyan shiik'eedda Yihudaa asay, Israa'eeliyaa Asay ubbayenne Yerusaalame de'iyaa Asay bonchcheeddawaa mala Paasigaa Baalaa kase Israa'eeliyaa kaatetuwaappe bonchcheeddawe ittuunne baawa.

¹⁹ Ha Paasigaa Baalay Yoosiyaase kaateteedda tammanne hospuntsa laytsan bonchchetteedda.

Yoosiyaasa Kawutaa Wurssetsaa

(2 Kat. 23:28-30)

²⁰ Ha ubbaappe guyyiyaan, Yoosiyaase Geeshsha Golliiyaa giigisseedda wode, Gibs'e Kaatii Nakoy Efiraas'iisa Shaafaa ellekka de'iyaa Karkkamiisha giyaa kataman olettanaw beedda. Yoosiyaase Aa te'anaw kesseedda.

²¹ Shin Nakoy Yoosiyaasakko asaa kiittiide, «Yihudaa kaatiyaw, taananne neena walasiyaawe ayee? Taani yeeddawe ta morkkatuwaa olanaassappe attina, neena olanaassa gidenna. Ta morkkatuwaa taani ellekka olanaadan S'oossay taana azazeedda. S'oossay neena d'ayssennaadan, taananna de'iyaa S'oossaanna gaaddatiyaawaa agga» yaageedda.

²² Gidooppenne, Yoosiyaase S'oossay Nako baggana odeeddawaa sisennaaninne guyye simmennaan is'eedda. Morkketuu barena erenna mala, bare kawutetsaa mayuwaa laammeedda; Magido dembbaa olettanaw geleedda.

²³ Wonddaafiyya asatuu Kaatiyaa Yoosiyaasa dukkiide c'addeeddino. Kaatii bare k'oomatoo, «Taani loytsi c'adettaad; taana olaa gididoppe kessite» yaageedda.

²⁴ K'oomatuu Yoosiyaasa paraa gaariyaappe dentside, aw de'iyaa laa'entso paraa gaariyan wotsiide, Aa Yerusaalame aheeddino. I yaan hayk'keedda; bare mayza aawotuwaan makkaan moogetteedda. Yihudaa asayenne Yerusaalame Asay ubbay aw yeekkeedda.

²⁵ Ermaasi Yoosiyaasaw zilaaliyaa zilaassaa kessiide s'aafeedda; yeekuwaaw yeekkiyaa mac'c'a asatuunne attuma asatuu Yoosiyaasa k'oppi k'oppiide yeekkiyaa wode, ha Ermaasi kesseedda zilaassaa zilaaliyaawe Israa'eeliyaa biittan woga gideedda. He zilaassay Israa'eelatu yeekuwaaw Zilaassaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

²⁶ Yoosiyaase haneedda harabay, Med'inaa Godaa higgiiyan s'aafetteeddawaadan I ootseedda lo"o oosuwaabayenne

²⁷ koyroppe wurssetsaa gakkanaw I poleeddabay ubbay Israa'eeliyaa Kaatetuunne Yihudaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda.

36

Yihudaa Kaatiyaa Yo'akaaza

(2 Kat. 23:30-35)

¹ Hewaappe guyyiyaan, he biittaa Asay Yoosiyaasa na'aa Yo'akaaza dooreeddino; Aa aawuwaa sa'aan Yersaalamen kaateyeeddino.

² Yo'akaazi kaatetiyyaa wode, laysay aw laatamanne heezza; I Yersaalamen heezzu aginaa kaateeedda.

³ Hewaappe guyyiyaan, Gibs'e kaatii Yo'akaaza Yersaalame kaatetetsaappe wotseedda; heezzu sha"anne oyddu s'eetu kiilo giraame dees'iyaa s'agaraa biraanne hattamanne oyddu kiilo giraame dees'iyaa work'k'aa Yihudaa asaa giirisseedda.

⁴ Gibs'e kaatii Yo'akaaza ishaa Eliyaak'iima Yihudaa bollanne Yersaalame bolla kaateyeedda; Aa suntsaa Yo'aak'eema yaagiide laammeedda. Yaatiide Yo'aak'eema ishaa Yo'akaaza Gibs'e afeedda.

Yihudaa Kaatiyaa Yo'aak'eema

(2 Kat. 23:36–24:7)

⁵ Yo'aak'eemi kaatetiyyaa wode, laysay aw laatamanne ichchesha; I Yersaalamen tammanne itti laysaa kaateeedda. Med'inaa Godaa bare S'oossaa sintsan iitabaa ootseedda.

⁶ Baabloone Kaatii Naabukadanas'oore Aa olettiide, Baabloone afanaw nahaasiyaa sanssalatan k'achcheeda.

⁷ Naabukadanas'oore k'ay Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaappe shaluwaa akkiide, Baabloone afiide, bare kaatiyaa gollen wotseedda.

⁸ Yo'aak'eemi haneedda harabay, I ootseedda tunabayanne I ootseedda iitabay ubbay Israa'eeliyaa Kaatetuunne Yihudaa Kaatetuu Taarikiyaa mas'aafan s'aafetti utteedda. I hayk'k'ina, Aa kotan Aa na'ay Yo'aakiine kaateeedda.

Yihudaa Kaatiyaa Yo'aakiina

(2 Kat. 24:8-17)

⁹ Yo'aakiine kaatetiyyaa wode, laysay aw hosppuna; I Yersaalamen heezzu aginanne tammu gallassaa kaateeedda. Med'inaa Godaa sintsan I iitabaa ootseedda.*

¹⁰ Laysay laamettiyyaa wode Kaatii Naabukadanas'oore asaa kiittiide, Yo'aakiinanne Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa al'o miishshatuwaa aanana ittippe Baabloone ahiseedda. Yaatiide Aa aawuwaa ishaa Sedek'iyaa Yihudaa bollanne Yersaalame bolla kaateyeedda.

Yihudaa Kaatiyaa Sedek'iyaa

(2 Kat. 24:18-20; Erm. 52:1-3)

¹¹ Sedek'iyaa kaatetiyyaa wode, laysay aw laatamanne itta; I Yersaalamen tammanne itti laysaa kaateeedda.

¹² Med'inaa Godaa bare S'oossaa sintsan I iitabaa ootseedda; k'ay Med'inaa Godaa suntsan timbbitiyaa odiyaa Ermaasa sintsan barena kawushshibeenna.

Yersaalame Kunddetsaanne Asay Baabiloonne Omoodettussaa

(36:13-23; 2 Kat. 25:1-21; Erm. 52:3-11)

¹³ Sedek'iyaa ammanettanaadan barena S'oossaa suntsan c'aak'k'etseedda Naabukadanas'ooraa bolla makkaleedda. Med'inaa Godaakko Israa'eeliyaa S'oossaakko simmiyaawaa aggiide, bare morggiyaa zoozisseedda; bare wozanaakka muumisseedda.

¹⁴ K'ay Yihudaa asayanne untunttu kaaletsiyaa k'eesatuu, ubbakka ammanetten-nawanta gideeddino. Untunttu hara kawutetsaa Asay ootsiyaa sheneyiyaa oosatuwaa k'ulliide, Med'inaa Goday Yersaalamen geeshsheedda Aa Geeshsha Golliyaakka tunisseeddino.

¹⁵ Med'inaa Goday, untunttu mayza aawotuwwaa S'oossay bare asawunne bare Geeshsha Golliyaw k'arettiyyaa diraw, bare timbbitiyaa odiyaawanta untunttoo zaari zaariide kiitteedda.

¹⁶ Shin Med'inaa Godaa hank'k'uu untunttu bolla wod'd'anawaa gakkanawunne untunttoo kessi akkiyaa sa'ay d'ayana gakkanaw, untunttu S'oossay kiitteeddawanttu bolla k'iliic'eeddino, Aa k'aalaa kad'eddinonni timbbitiyaa odiyaawanttu bolla miic'c'eeddino.

36:4 Erm. 22:11-12 **36:5** Erm. 22:18-19; 26:1-6; 35:1-19 **36:6** Erm. 25:1-38; 36:1-32; 45:1-5; Dan. 1:1-2 * **36:9**
Hosppuna: Laysay aw hosppuna woy tammanne hosppuna. 2 Kat. 24:8 s'eella. **36:10** Erm. 22:24-30; 24:1-10; 29:1-2; 37:1; Hiz. 17:12, 13 **36:11** Erm. 27:1-22; 28:1-17 **36:13** Hiz. 17:15

¹⁷ Hewaa diraw, S'oossay Baabloone kaatiyaa untuntuntu bolla dentsiide aheedda. Yaatina untuntuntu yalaga attuma asaa Geeshsha Golliyaa gidon mashshaan wod'eedda; yalaga attuma asatoo, woy geelayotoo, woy c'imatoo, k'arettennaan, S'oossay untuntuntu ubbaa Naabukadanas'oorra kushiyaan aatsiide immeedda.

¹⁸ Baabloone kaatii S'oossaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa miishshatuwaa ubbaa, daruwaanne laafa, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa miishshaa, kaatiyaa miishshanne Aa oosanchchatuu miishshaa ubbaa akkiide, Baabloone afeedda.

¹⁹ Hewaappe guyyiyaan, Baabloone olanchchatuu S'oossaa Geeshsha Golliyaa taman s'uuggiide, Yerusaalame dirssaa gimbbiyaakka laaleeddino. Kaatiyaa golliyaa ubbaa taman s'uuggiide, yaan de'iyaa al"o shaluwaa ubbaa d'aysseeddino.

²⁰ Kaatii mashshaappe palahiide atteeddawantta omooddiide Baabloone afeedda. Parsse kawutetsay wol'k'aamana gakkanaw, untuntuntu aawunne Aa naanaw k'oomaa gideeddino.

²¹ Hewan Med'inaa Goday timbbitiyaa odiiyaa Ermaasa baggana odeedda k'aalay polettedda. Wurssetsan biittay laappun tammu laytsaa kumentsaa Asay bayinna sa'aa gidide shemppeedda; hewenne, laappunsa laappunsa laytsaa Sambbata ootsiide, gadiyaa shemppissiyaawaa Asay aggeeda gishshassa.

K'iroose Ayhudatuu Simmanaadan Azazeedda
(Izr. 1:1-4)

²² Parsse Kaatii K'iiroosi kaateteedda koyro laytsan, timbbitiyaa odiiyaa Ermaasa baggana Med'inaa Goday haasayeeddawaa poleedda. Parsse Kaatii K'iiroosi bare kawutetsaa gidon ubba saan hawaadan yaagiide awaayanaadaaninne s'aafiide wotsanaadan Med'inaa Goday Aa ayaanaa dentsetseedda;

²³ «Parsse Kaatii K'iiroosi hawaadan yaagee; Med'inaa Goday, saluwaa S'oossay ha sa'aa kawutetsatuwaa ubbaa taw immeedda; k'ay Yihudaan de'iyaa Yerusaalamen taani aw Geeshsha Golliyaa kees's'anaadan taana suntseedda. Med'inaa Godaa asaa gideedda ooninne yaa bo. Med'inaa Goday Aa S'oossay aanana gido!» yaagee» yaageedda.

Izira Mas'aafaa Geluwaa

Izira Mas'aafay Haneeddawaa Odiya laa'u mas'aafatuwaa kaalliyaawaa. Ha mas'aafay Ayhudatuwaappe omoodettiide beedda amareeda asatuu Baablooneppe simmeeddawaanne Yerusaalamen asaw de'uukka goynnuukka ooras's'eeddawaa odee. Ha hanotatuu hawaappe kaalliide s'aafetteeddino.

1. Omooduwaan beedda Ayhudatuwaappe Parsse Kaatiyaa K'iiroosa sheniyaan koyro simmiyaawanttu Baabloonappe simmeeddino.
2. Geeshsha Gollii zaaretsi kees'ettiide anjjetteedda. S'oossaw goynaykka zaaretsi doometteedda.
3. Itti amareeda wodiyaappe simmiide, S'oossaa higgiiyaa loytsiide eriyaa Iziri kaaletsina, hara Ayhudatuu Yerusaalame simmeeddino. Iziri Israa'eeliyaa asaa ayaanaa de'uwaa kase sa'aa zaaranaw, Asay ayaanaa de'uwaanne ittippetetsaa de'uwaa wotsi yeggiide minisanaadan maaddeedda.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Omooduwaappe Koyro Simuwaa 1:1–2:70

Geeshsha Golliyaa Zaaretsi kees'aanne Anjjuwaa 3:1–6:22

Iziri Haraa Omoodetteeddawanttuna Simusaa 7:1–10:44

Omooduwaappe Koyro Simuwaa

(1:1–2:70)

Ayhuda Asay Barenttu Biittaa Simmana Mala K'iiroosi Awaayeedda

¹ Paarise Kaatii K'iiroosi kaateteedda koyro laytsan, timbbitiyaa odiiyaa Ermaasa bag-gana Med'inaa Goday haasayeeddawaa poleedda. Paarise Kaatii K'iiroosi bare kawutet-saa gidдон ubba saan hawaadan yaagiide awaayanaadaaninne s'aafiide wotsanaadan Med'inaa Goday Aa ayaanaa dentsetseedda;

² «Paarise Kaatii K'iiroosi hawaadan yaagee; «Med'ina Goday saluwaa S'oossay sa'aa kawutetsatuwaa ubbaa taw immeedda; k'ay Yihudaan de'iyaa Yerusaalamen taani aw Geeshsha Golliyaa kees's'anaadan taana suntseedda.

³ S'oossaa asaa gideedda ooninne yaa bo. Aa S'oossay aanana gido! Hinttenttu Yihudaan de'iyaa Yerusaalame biide, yaan Yerusaalamen de'iyaa Med'inaa Godaa, Israa'eeliyaa S'oossaa Geeshsha Golliyaa zaaretsiide kees's'ite.

⁴ Dumma dumma biittan de'iyaa Asay ubbay Ayhudatuwaappe atteedawanttu bi-
raa, work'kaa, dumma dumma miishshatuwaanne mehiyaa immiide maaddino; k'ay Yerusaalamen de'iyaa S'oossaa Gollewukka barenttu sheniyaan immiyaa imotaa immino» yaageedda» yaagee.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa zaratuunne Biiniyaama zaratuwaa kaappatuu, k'eesatuu nne Leewatuu, k'ay S'oossay untunttu wozanaa dentsetseedda ubbatuu Yerusaalamen Med'ina Godaa Golliyaa kees's'anaw baanaw denddeeddino.

⁶ K'ay untunttu shooruwaan de'iyaa wanttukka barenttu sheniyaan immeeddawaa bolla gujjiide, biraa miishshaanne work'kaa shaluwaa, hara dumma dumma miishshatuwaanne mehiyaa immiide, untuntta maaddeeddino.

⁷ Hewaa bollakka k'ay Kaatii K'iiroosi Naabukadanas'oore Yerusaalameppe afiide bare s'oossatuwaa gollen wotseedda Med'ina Goda Golliyaa miishshatuwaa immeedda.

⁸ Paarise Kaatii K'iiroosi miishshatuwaa wotsiyaa golliyaa kaappuwaa Mitiredaatan kesissiiddinne paydissiide, Yihudaa mooddiiyaa Sheshibaas'aara kushiyan sheed'd'edda.

⁹ Simmeedda miishshaa paydu hawaa: hattamu work'kaa saanetuwaa, itti sha"a biraa saanetuwaa, laatamanne udduppun goloodotuwaa,

¹⁰ work'kaappe oosetteedda hattamu miishshatuwaa, biraappe oosetteedda oyddu s'eetanne tammu miishshatuwaanne itti sha"a hara dumma dumma miishshatuwaa.

¹¹ Work'kaa miishshatuunne biraa miishshaa paydu ubbaanna ichcheshu sha"anne oyddu s'eeta; ha miishshatuwaa ubbaa omooduwaan beedda Asay Baablooneppe Yerusaalame simmiyaa wode Sheshibaas'aari akkiide yeedda.

2

*Omooduwaappe Simmeedda Israa'eeliyaa Asaa Payduwaa
(Nah. 7:4-73)*

¹ Baabloone Kaatii Naabukadanas'oore omoodiide, bare gadiyaa afeedda asaappe pude barenttu katamaa katamaa, Yersaalamenne Yihudaa simmeedda asatuu hawaappe kaalliyaawantta.

² Untunttu Zarubaabeela, Iyyaasa, Nahimiyaa, Saraaya, Ra'eelaaya, Marddikiyoosa, Bilishaana, Misppaara, Bigiwaaya, Rehuumanne Ba'aana.

Omooduwaappe simmeedda Israa'eeliyaa asaa paydu hawaa.

³ Par"oosha yaratu 2,172.

⁴ Shafaas'iyaa yaratu 372.

⁵ Araaha yaratu 775.

⁶ Iyyaasunne Yoo'aaba naanaa gidiyaa Paahati-Moo'aaba yaratu 2,812.

⁷ Elaama yaratu 1,254.

⁸ Zattu yaratu 945.

⁹ Zakkaaya yaratu 760.

¹⁰ Baana yaratu 642.

¹¹ Bebaaya yaratu 623.

¹² Azggaada yaratu 1,222.

¹³ Adoonik'aama yaratu 666.

¹⁴ Bigiwaaya yaratu 2,056.

¹⁵ Adiina yaratu 454.

¹⁶ Hizk'k'iyaa yara gidiyaa As'eera yaratu 98.

¹⁷ Bes'aaya yaratu 323.

¹⁸ Yoora yaratu 112.

¹⁹ Hashuuma yaratu 223.

²⁰ Gibbaara yaratu 95.

²¹ Beeteleeme Asay 123.

²² Nas'oofa katamaa Asay 56.

²³ Anatoota katamaa Asay 128.

²⁴ Azimaaweeta katamaa Asay 42.

²⁵ K'iriyaati-Yi'aariima, Kafiiranne Ba'eroota katamatuwaa Asay 743.

²⁶ Raamanne Gebaa'a katamatuwaa Asay 621.

²⁷ Mikimaasa katamaa Asay 122.

²⁸ Beeteelenne Aata katamatuwaa Asay 223.

²⁹ Nabo katamaa Asay 52.

³⁰ Maagibiisha katamaa Asay 156.

³¹ Laa"entso Elaama katamaa Asay 1,254.

³² Hariima katamaa Asay 320.

³³ Looda, Hadiidanne Oono katamatuwaa Asay 725.

³⁴ Iyaarkko katamaa Asay 345.

³⁵ Sanaa'a katamaa Asay 3,630.

³⁶ Hawanttu omooduwaappe simmeedda k'eesetuwaa:

Iyyaasu yara gidiyaa Yadaaya yaratu 973;

³⁷ Imeera yaratu 1,052;

³⁸ Paashihuura yaratu 1,247;

³⁹ Hariima yaratu 1,017.

⁴⁰ Hawanttu omooduwaappe simmeedda Leewatuwaa:

Hodaawiya yara gidiyaa Iyyaasunne K'aadimi'eela yaratu 74;

⁴¹ Asaafa yara gidiyaa mazimuriyaa yes's'iyawanttu 128;

⁴² Penggiyaa naagiya Shaluuma, As'eera, S'almmoona, Ak'k'uuba, Has'iis'anne Shobaaya yaratu 139.

⁴³ Geeshsha Golliyaan ootsiyaa k'oomatuwaa yaratuwaa: S'iiha yaratuwaa, Hasuufa yaratuwaa, S'abba'oota yaratuwaa,

⁴⁴ K'eeroosa yaratuwaa, Si'aaha yaratuwaa, Padoona yaratuwaa,

⁴⁵ Labaana yaratuwaa, Hagaaba yaratuwaa, Ak'k'uuba yaratuwaa,

⁴⁶ Hagaaba yaratuwaa, Shamilaaya yaratuwaa, Hanaana yaratuwaa,

⁴⁷ Giddeela yaratuwaa, Gahaara yaratuwaa, Ra'aaya yaratuwaa,

⁴⁸ Raas'iina yaratuwaa, Nak'oda yaratuwaa, Gazzaama yaratuwaa,

⁴⁹ Uuza yaratuwaa, Paaseeha yaratuwaa, Besaaya yaratuwaa,

⁵⁰ Asinaa yaratuwaa, Me'uniima yaratuwaa, Nafisiima yaratuwaa,

⁵¹ Baak'ibuuk'a yaratuwaa, Hak'uufa yaratuwaa, Harihuura yaratuwaa,

⁵² Baas'iluuta yaratuwaa, Mahiida yaratuwaa, Harshsha yaratuwaa,

⁵³ Bark'k'oosa yaratuwaa, Sisaara yaratuwaa, Temaaha yaratuwaa,

⁵⁴ Nas'iiha yaratuwaanne Has'iifa yaratuwaa.

⁵⁵ Solomone k'oomatuwaa yratuwaa: Sos'aaya yratuwaa, Hassofereeta yratuwaa, Paruuda yratuwaa,

⁵⁶ Yaa'ila yratuwaa, Dark'k'oonaa yratuwaa, Giddeela yratuwaa,

⁵⁷ Shafaas'iyaa yratuwaa, Has's'iila yratuwaa, Pokereti-Has's'abayma yratuwaanne Ama yratuwaa.

⁵⁸ Geeshsha Golliyaan ootsiyaa k'oomatuwaa yratuunne Solomone k'oomatuwaa yratuwaa paydu ubbaanna heezzu s'eetanne udduppun tammanne laa"uwaa.

⁵⁹ Haratuukka k'ay Telmmelaaha, Teliharshsha, Karuuba, Adaananne Imeera giyaa katamatuwaappe Yerusaalame pude beeddino. Shin untunttu; barenttu aawotuu Israa'eeliyaa sheeshsha gidiiyaawaa erissanaw danddayibeykkino.

⁶⁰ Hewanttu Dalaaya, S'oobbiyaanne Nak'oda yratuwaa; untunttu payduukka ubbaanna usuppun s'eetanne ishatamanne laa"uwaa.

⁶¹ K'eesetuwaappe Habaaya yratuu, Hak'k'oos'a yratuunne Barzzillaaya yratuu simmeeddino. Hawe Barzzillaaya giyaawe Gala'aade biittaa asaa gidiyaa Barzzillaaya naatto akkiidde, bare bolluwa suntsaan s'eesetteedda.

⁶² Hawanttu barenttu yeletaa s'ap'uwaa eranaw yeletaa mas'aafan koyeeddino, shin demmibeykkino. Hewaa diraw, untunttu tunaadan paydettiide, k'eesetetsan ootsen-naadaninne K'eesa gidenaadan digetteeddino.

⁶³ K'ay Uuriimiyaaninne Tumiiimiyaan shaakki pirddiyaa k'eesii denddana gakkanaw, untunttu geeshsha k'umaappe maanaw danddayennawaa Ayhudatuwaa mooddiyaawe untuntta azazeedda.

⁶⁴ Omooduwaappe Yihudaa biittaa simmeedda asaa paydu ubbaanna 42,360.

⁶⁵ Hewaa bollakka k'ay 7,337 attuma k'oomatuunne mac'c'a k'oomatuunne 200 atumawaanne mac'c'a mazimuriyaa yes's'iyaaawanttukka simmeeddino.

⁶⁶ Untunttu paratuwaa paydu 736; untunttu bak'ulotuu 245;

⁶⁷ untunttu gaalotuu 435; untunttu haretuu k'ay 6,720.

⁶⁸ Untunttu Yerusaalamen kase Med'ina Goda Gollii de'iyaa sa'aa gakkeedda wode, yratuu kaappatuwaappe amareedawanttu Med'inaa Godaa Gollii kase bare sa'aan kees's'ettana mala, barenttu sheniyaan imotaa immeeddino.

⁶⁹ Ittuu ittuu barew danddayiyaawaa keeshshaa keeshshaa ha S'oossaa Golliyaa oosoo immeedda; untunttu ubbaanna 500 kiilo giraamiyaa dees'iyaa work'k'aa, 2,800 kiilo giraamiyaa dees'iyaa biraanne 100 k'eesatuwaa mayuwa immeeddino.

⁷⁰ Hewaappe guyyiyaan k'eesatuu, Leewatuunne asaappe amareedawanttu Yerusaalamen utteeddino; mazimuriyaa yes's'iyaaawanttu, penggiyaa naagiyaawanttunne Geeshsha Golliyaan ootsiyaa k'oomatuu Yerusaalame yuushshuwaan de'iyaa katamatuwaan utteeddino; k'ay atteeda Israa'eeliyaa asatuu ubbay barenttu katamatuwaan katamatuwaan utteeddino.

Geeshsha Golliyaa Zaaretsi Kees'anne Anjjuwaa

3

(3:1–6:22)

Yarshshiyaa Sa'aa Kees's'aanne

Goynniyaa Wogaa Zaaretsi Doommetsaabaa

¹ Laapunta aginay gakkiiyaa wode Israa'eeliyaa Asay barenttu katamaa katamaa simmeeddino, untunttu ubbay itti asaadan Yerusaalamen shiik'eeddino.

² Yos'edee'k'a na'aa Iyyaasunne Aa kaaliyaa k'eesatuu k'ay Salaatiyaala na'aa Zarubaabeelinne Aa dabbotuu S'oossaa asaa Muse higgiiyan kase s'aafetteeddawaadan s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshanaw, Israa'eeliyaa S'oossaw yarshshiyaa sa'aa giigisseeddino.

³ Untunttu he gadiyaan de'iyaa asaw yayyooppenne, aggenaan yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa kase I koletteedda sa'aan zaaretsiide kees's'eeddino. Giigissiide, s'uuggiyaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw wonttanne omarssi ubbaa wode yarshsheeddino.

⁴ Kase s'aafetteeddawaadanka untunttu Daasiyaa Baalaa bonchcheeddino; s'uuggiyaa yarshshuwaakka hachchew hachchew bessiyaawaa payduwaa pac'issennan yarshsheeddino.

⁵ K'ay ubbaa wode yarshshiyaa s'uuggiyaa yarshshuwaa, aginay s'eeriya wode yarshshiyaa yarshshuwaanne Med'inaa Godaa geeshsha baalatuwaan yarshshiyaa

yarshshuwaa ubbaakka yarshsheeddino. Hewaa bollakka Asay bare sheniyaan Med'inaa Godaw immeedda imotaa ubbaakka yarshsheeddino.

⁶ Laappuntsa aginaan koyro gallassan untunttu Med'inaa Godaw s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshiyaawaa doommeeddino; shin he wode Med'ina Godaa Geeshsha Golliyya kees's'iyaa baasuu biro baasettibeenna.

Geeshsha Golliyya Zaaretsi Kees's'iyawaa Doommeeddino

⁷ Hewaappe guyyiyaan, shuchchaa massiyaawanttoonni anaa's'etoo shaluwaa gishiide k'as'areeddino. Paarise Kaatii K'iiroosi untunttu azazeedda diraw, Liibaanoosappe zigaa abbaa pintsiide, Yoop'p'e ahanaw Sidoonanne S'iiroosa biittaa asaw k'umaa, ushshaanne zayitiyaa immeeddino.

⁸ Hewaappe guyyiyaan, untunttu Yerusaalame de'iyaa S'oossaa Gollii de'iyaa sa'aa gakteedda laa'entso laytsan laa'entso aginaan, Salaatiyaala na'ay Zarubaabeele, Yos'edeek'a na'aa Iyyaasunne untunttu dabbottuu, k'eesatuu, Leewatunne omooduwaappe simmiide, Yerusaalame yeedda Asay ubbay kiitaa doommeeddino. K'ay Med'ina Godaa Golliyya kiitaa aawotetsan s'eelana mala, laatamu laytsaa gideeddawantanne laatamu laytsaappe aad'd'eedda Leewatuwaa suntseeddino.

⁹ Leewiyaa zariyaa gidiyaa Iyyaasu, Aa naanaynne Aa dabbottuu, Hodaawiyaa yara gidiyaa K'aadimi'eelanne Aa naanay ittippe gidiiide, S'oossaa Golliyya kiitaa aawotetsan s'eelleeddino; k'ay Henadaada yara gidiyaa Leewatuukka untunttu maaddeeddino.

¹⁰ Gimbbiyaawanttuu Med'ina Godaa Geeshsha Golliyya gimbbanaw baasuwa baasi wursseedda wode, k'eesatuu barenttu mayuwaa mayyi s'urumbbaa oyk'k'iide, k'ay attuma asaa gidiyaa Asaafa yaratuwaa, Leewatuukka, daalaa oyk'k'iide, Israa'eeliyaa Kaatiyaa Daawita wogaadan Med'inaa Godaa galatanaw ek'k'eeddinno.

¹¹ Untunttu Med'inaa Godaa galatiiddinne k'ans's'ennaan mazimuriyaan sabbiidde, hawaadan yaagiide, aw yes's'eeddino; «Med'inaa Goday lo'a»;

I Israa'eeliyaa siik'iyaa siik'uu med'inaawaa» yaageeddino.

K'ay Med'ina Godaa Golliyya baasuu baasetteedda diraw, Asay ubbay barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide hobboc'iidde, Med'inaa Godaa galateeddino.

¹² Shin kase Golliyya be'eedda c'ima k'eesetuwaappe, c'ima Leewatuwaappenne c'ima golliyya kaappatuwaappe daratu ha"i Geeshsha Golliyya gimbbanaw baasetteedda baasuwa be'eedda wode, barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide yeekkeeddino; haratuu mata nashettiidde hobboc'eeddino.

¹³ Hewaa diraw, nashettiidde hobboc'iyawaa yeekkiyaawaappe shaakki eranaw danddayettiibeenaa. Ayaw gooppe, untunttu loytsi kooshumiyaa diraw, untunttu kooshunchayakka haako san sisetee.

4

Geeshsha Golliyya Zaaretsi Kees's'enna Mala Digganaw Denddeeddawantta

¹ Omooduwaappe simmeedda asatuu Med'ina Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw Geeshsha Golliyya kees's'iyawaa Yihudaanne Biiniyaama morkketuu siseeddino.

² Zarubaabeelakkonne golliyya kaappatuwaakko yiide, hawaadan yaageeddino; «Asoore Kaatii Asiraadooni* nuuna ha sa'aw aheedda gallasaappe doommiide, nuunikka hinttenttu S'oossaa koyyeettonne yarshsheetto. Hewaa diraw, nuunikka hinttenana ittippe ane kees's'oytte» yaageeddino.

³ Shin Zarubaabeele, Iyyaasunne Israa'eeliyaa zaratuwaa kaappatuu untunttu zaariide, hawaadan yaageeddino; «Nu Golliyya kees's'anaw nuwunne hinttenttu ay ittippetetsinne baawa. Shin Paarise Kaatii K'iiroosi azazeeddawaadan, nu s'alaalay Med'ina Godaw Israa'eeliyaa S'oossaw kees's'ana» yaageeddino.

⁴ Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa biittaa asatuu kees's'ennaadan, he gadiyaan de'iyaa asatuu hashiyaa shoc'eeddinonne yashisseeddino.

⁵ K'ay Paarise Kaatiyaa K'iiroosa laytsay wuranawunne aappe simmiide Daariyoosi Paariisen kaateteedda wodii gakkanaw, untunttu Yihudaa asatuwaa zoretaa laalanaw zorettiyaawantta mattayeeddino.†

3:5 Pay. 28:11–29:39 3:10 1 Od. 25:1 3:11 1 Od. 16:34; 2 Od. 5:13; 7:3; Maz. 100:5; 106:1; 107:1; 118:1; 136:1; Erm.

33:11 * 4:2 Asiraadooni: Ha k'aalaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Esar-Haadon» giyaawaa. 4:22 Kat. 17:24-41 † 4:5

Daariyoosi: Daariyoosa taarikii payduwaa 24ppe doommiide s'aafetteedda. Payduwaa 6-23 gakkanaw s'aafetteedda taarikii Geeshsha Gollii kees's'ettoodeppe itti s'eetu laytsaa gidiyawaa gam'ina haneeddabaa.

*Yerusaalame Laa"entsuwaaw
Kees's'ettenmaadan Digetteedda*

⁶ Ars's'ekissise kawutetsaa doommetsan, untunttu Yihudaanne Yerusaalame asaa mootanaw paylliya dooyeeddino.

⁷ Ars's'ekissise kaateti de'ishshin, Bishilaami, Mitiredaati, S'aabi'eelinne untuntunna ittippe ootsiyaawaantuna gidiiide, Paarise Kaatiyaa Ars's'ekissisaw dabddaabbiiyaa s'aafeeddino; he dabddaabbii Sooriyaa gade pidoliyaaninne k'aalan s'aafetteedda.

⁸ Wotaadaraa mooddiiyaa Rehuuminne s'aafiyaa Shimshshaayi Yerusaalamebaa hawaadan yaagiide, Kaatiyaa Ars's'ekissisaw dabddaabbiiyaa s'aafeeddino;

⁹ «Ha dabddaabbii biittaa mooddiiyaa Rehuumappe, s'aafiyaa Shimshshaayappe, beni Elaama biittan de'iyaa Suusappe, Ereekappenne Baablooneppe yeedda pirddiyaanne daannatiyaa untunttu yratuwaappenne

¹⁰ gitanne bonchcheteedda Kaatiyaa Asanaafari omooddi ahiide, Samaariyaaninne Efiraas'iisa Shaafaappe away wulliyaa Bagga Gadiyaan wotseedda asaa ubbaappe s'aafetteedda» yaageeddino.[‡]

¹¹ Untunttu aw kiitteedda dabddaabbii hawaadan yaagee; «Kaatiyaa Ars's'ekissisaw, Efiraas'iisa Shaafaappe away wulliyaa Bagga gadiyaan de'iyaa ne k'oomatuwaappe:

¹² «Kaatiyaw, ne matappe haa nuukko yeedda Ayhudatuu Yerusaalame biide, he makkalanchchanne iita katamaa zaariide kees's'i de'iyaaawaa era. Aa gimbbiiyaa ooras's'isiino; Aa s'ap'uwaakka ooras's'isiino.

¹³ K'ay kaatiyaw, ha katamay kees's'ettiyaabaa giddooppene Aa gimbbiiyaakka ooras's'isiyaabaa gidoope, hewaappe guyyiyaan, untunttu giiraanne k'aras'aa k'ans's'ennawaa era. Hewaappe denddeeddawaan kaatiyaa gollew geliyaa miishshay pac'a gidana.

¹⁴ Nuuni kaatii suntsina ootsiyaawantta gidiiyaa gishshawunne kaatii kawushishin be'anaw koyonna diraw, hawaa neeni erana mala giide kiitteetto.

¹⁵ Hewaa diraw, kase ne aawotuwwa taarikiyaa mas'aafay koyettiide s'eeletto; hewaan s'aafetteeddawaappe neeni ha katamay benippekka doommiiide, makkalanchcha katamaa gidiiyaawanne kaatetoonne biittatoo metuwwa med'd'eeddawa gidiiyaawaa eranaw danddayaasa. Hewaappe denddeeddawaan I koletteedda.

¹⁶ Hewaa diraw, ha katamay kees's'ettiyaawaa gidooppenne Aa gimbbiiyaakka ooras's'isiyaawaa gidoope, Efiraas'iisa Shaafaappe awaay wulliyaa Bagga Biittay ne kushiyaappe kesseeddawaa era» yaageeddino.

¹⁷ Kaatii hawaadan yaagiyaa zaaruwaa untunttoo yeddeedda; «Wotaadaratuwaa moodiiyaa Rehuumaa, s'aafiyaa Shimshshaayaa, Samaariyaaninne Efiraas'iisa Shaafaappe away wulliyaa Bagga gadiyaan de'iyaa untunttunna ootsiyaa asaa ubbaw, hinttentta saro gay.

¹⁸ Hinttenttu taw yeddeedda dabddaabbii bilettiide nabbabetteedda.

¹⁹ Taani azazina, kase taarikii koyettiide s'eeletteedda; ha katamay benippekka doommiiide, kaatetoo makkalanchcha gidiiyaawenne metuwwa med'd'iyaaawanttu de'iyaa sa'aa gidiiyaawe eretteedda.

²⁰ Yerusaalamen wolk'k'aama kaatetuu kawuteeddino; Efiraas'iisa Shaafaappe awaay wulliyaa Bagga Biittaappekka he kaatetuu giiraanne k'aras'aa akkeeddino.

²¹ Hewaa diraw, taani untunttoo ootsite giyaa azazuwaa immana gakkanaw, ha asatuu he katamaa kees's'iyaaawaa essana mala odite.

²² Hinttenttu ha yewuwaa sheneko geena mala naagettite. Ayaw gooppe, kaatetoo metuwwa darissanaw koshshenna» yaagiide kiitteedda.

²³ Kaatiyaa Ars's'ekissisa dabddaabbii Rehuumaw, s'aafiyaa Shimshshaayawunne untunttunna ootsiyaa ubbatoo nabbabetteedda wode, Yerusaalamen de'iyaa Ayhuda asatuwaakko elleelli biide, untunttu kees's'iyaaawaa wolk'k'an te'eeddino.

²⁴ Yerusaalamen de'iyaa S'oossaa Golliyya kiittay Parisa kaatii Daariyoose kaateteedda laa'entso laysay gakkanaw, ek'k'o sa'aan atti aggeeda.

5

Geeshsha Golliyya Oosuu Zaaretsi Doometusaabaa

¹ He wodiyaan timbbitiyaa odiyaawanttu Haagenne Iddo na'ay Zakkaraasi Yihudaaninne Yerusaalamen de'iyaa Ayhuda asatoo Israa'eeliyaa S'oossaa suntsan timbbitiyaa odeeddino.

[‡] 4:10 Asanaafari: Ibraawetsuwaan «Osnappar» geetettee. Ha kaatii k'ay «Assurbanipal» geetettee.

4:24 Hag. 1:1; Zak. 1:1

² Salaatiyaala na'ay Zarub-baabeelinne Yos'edeek'a na'ay Iyyaasu denddiide, Yerusaalamen de'iyaa S'oossaa Golliiyaa zaaretsiide kees's'anaw doommeeddino. Timbbitiyaa odiyaawanttukka untuntunna ittippe gidiide, untuntta maaddeeddino.

³ He wode, Efraas'iisa Shaafaappe away wulliyaa bagga biittaa mooddiyaa Tattanaaya giyaawe, Shatarbbozina giyaawenne untuntunna ootsiyaawanttu yiide, «Hinttenttu ha Golliiyaa kees's'ana malanne polana mala, hinttenttoo oonee odeeddawe?» yaagiide oochcheeddino.

⁴ Untunttu k'ay, «Hawaa gimbbiyaa asatuwaa suntsay oona oonee?» yaagiide oochcheeddino.

⁵ Shin he yewuu Daariyoosakko gakkina, Aa matappe dabddaabbii s'aafettiide yaana gakkanaw, untunttu barenttu oosuwaa aggibeykkino; ayaw gooppe, untunttu S'oossaa ayfii ayihuda c'imatuwaa bolla de'ee.

⁶ Efraas'iisa Shaafaappe away wulliyaa bagga biittaa mooddiyaa Tattanaayi, Shatarbbozininne untuntunna ootsiyaawanttu Kaatiyaa Daariyoosaw kiitteedda dabddaabbii

⁷ hawaadan yaagee:

«Kaatiyaa Daariyoosa, kumentsaa sarotetsay new gido!

⁸ «Nuuni Yihudaa gadiyaan de'iyaa wolk'k'aama S'oossaa Golliyaakko beeddo. He shuchchaan kees's'etteedda; k'ay gimbbiyaa garssankka mitsay wod'd'eedda. Oosuukka wolk'k'aama akeekaaninne elleelli oosettiide de'ee.

⁹ «Untunttu c'imatuwaa nuuni hawaadan yaagiide oochcheeddo; «Ha Golliiyaa kees's'ana malanne polana mala, hinttenttoo oonee odeeddawe?» yaagiide oochcheeddo.

¹⁰ K'ay new s'aafiide erissana mala, untuntta ha kiitaan kaaletsiyaawanttu suntsaykka oonentto oochcheeddo.

¹¹ «Untunttu hawaadan yaagiide zaareeddino; «Nuuni saluwaanne sa'aa S'oossaa k'oomatuwaa; k'ay nuuni Israa'eeliyaa kaatiyaa gitay daro laysaappe kase baggan kees's'i pozeedda Geeshsha Golliyaan zaaretsi kees's'etto.

¹² Nu aawotuu saluwaa S'oossaa hank'k'etseedda diraw, I untuntta Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'ooro kushiyan aatsi Immina, I ha Golliiyaa koli aggeeda; asaakka Baabloone gadiyaa omoodoo akkiide beedda.

¹³ «Shin Baabloone Kaatii K'iiroosi bare kaateteedda koyro laysan, S'oossaa Golliiyaa, hawaa zaaretsi kees's'ana mala, awaayuwaa kaseedda.

¹⁴ Naabukadanas'ooro Yerusaalamen de'iyaa S'oossaa Golliyaappe akki afiide, Baabloone biittan de'iyaa bare S'oossatuwaa gollen wotseedda work'k'aanne biraa miishshatuwaakka K'iiroosi zaariide yeddeedda.

«He miishshatuu Kaatii K'iiroosi Yihudaa biittaa mooddana mala dooreedda Sheshibaas'aara kushiyan sheed'etteeddino.

¹⁵ Kaatii K'iiroosi Aa hawaadan yaageedda; «Ha miishshatuwaa akka afaade Yerusaalamen de'iyaa Geeshsha Golliyaan wotsa; k'ay S'oossaa Golliyaakka kase I de'iyaa sa'aan kees's'a» yaageedda.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, Sheshibaas'aari yiide, S'oossaa Golliiyaa Yerusaalamen baaseeda. I ha'ikka wuribeennawaa gidoppenne, he wodeppe doommiide, kees's'ettiide de'ee, yaageeddino.

¹⁷ «Ha"i simmi ha yewuu kaatiyaa nashechchiyaaba gidoope, ane Kaatii K'iiroosi ha Golliiyaa Yerusaalamen kees's'ana mala, tumukka awaayuwaa kesseeddentto eranaw kase aad'd'eeda Baabloone kaatetuwaan taarikiyaa mazggobay koyettiide s'eeletto. Hewaappe guyyiyaan, kaatii nuuni ha yewuwaan waatanaw bessintto k'achcheedda k'ofaa nuw kiitto» yaagiide s'aafeddino.

6

K'iiroosi Kase Azazeedda Azazuu Koyettiide Beetteedda

¹ Hewaa diraw, Kaatii Daariyoosi azazina, Baabloone miishshatuwaa wotsiyaa gollen de'iyaa taarikiyaa mazggabatuwaa untunttu koyeeddino.

²⁻³ Shin Baabloone kataman gidennaan de'ishshin, Meedoona gadiyaan de'iyaa Ahimtta giyaa kataman itti s'aas'etto mas'aafay beetteedda. He mas'aafan s'aafetteeddabay hawaadan yaagee;* «Wodenaw doggettennaadan, Kaatii K'iiroosi bare kaateteedda koyro laysan, Yerusaalamen de'iyaa S'oossaa Golliiyaa diraw, hawaadan yaagiya awaayuwaa kaseedda; S'oossaa Golliiyaa gidiyaa, yarshshuwaa yarshshiyaa sa'ay zaaretsiide kees's'etto; Aa baasuukka baasetto. He Geeshsha Gollii usuppun tammu wad'aa adussanne usuppun tammu wad'aa aaka gido.

⁴ K'ay heezzu maaran wolk'k'aama shuchchay wod'd'ina, he maaratuwaa bolla bol-lanna itti maara mitsay wod'd'o. Hewoo koshshiyaa miishshay ubbay kaatiyaa gollen miishshaa wotsiyaa golliyaappe imetto.

⁵ Naabukadanas'oore; «Yerusaalamen de'iyaa S'oossaa Golliyaappe Baabloone aheedda S'oossaa Geeshsha Golliyaa work'k'aanne biraa miishshatuu S'oossaa golliyaw guyye Yerusaalame simmiide; S'oossaa Geeshsha Golliyaan de'ino» yaageedda.

Kaatiyaa Daariyoosi Oosuu Oosettanaadan Azazeedda

⁶ «Hinttentoo Efiraas'iisa Shaafaappe awaay wulliyaa Bagga Biittaa mooddiyaa Tattanaaya, Shatarbbozinaanne untuntunna ootsiyaa ubbaade, he Golliyaakko shiik'oppite.

⁷ Ha asatuu kees's'iyaa S'oossaa Golliyaa oosoo d'ube gidoppite. Ayhudatuwaa mood-diyaawenne Ayhuda c'imatuu S'oossaa Golliyaa kase I de'iyaa sa'aan zaariide kees's'ino.

⁸ «K'ay ha Ayhuda c'imatuu S'oossaa Golliyaa kees's'iyaa wode, untuntu ootsiyaa kiitay ek'k'enna mala, untunttoo koshshiyaa shaluwaa ubbaa Efiraas'iisa Shaafaappe awaay wulliyaa Bagga Biittaappe shiishsheedda kaatiyaa giiraa miishshaappe hinttentu untunttoo immana mala, taani azazaad.

⁹ Yerusaalamen de'iyaa k'eesatuu saluwaa S'oossaw s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshanaw koshshiyaabay korumatuwaa gidina, dorssaa koliyaa gidina k'ay dorssaa maratuwaa gidooppenne untunttoo immite. K'ay ayaanne pac'issennan untuntu koyiyaa zarggaa, mas'iniyaa, woyniyaa eessaanne zayitiyaa untunttoo hachche hachche immite.

¹⁰ Hewaa hinttentu immiyaawe untuntu saluwaa S'oossaa loytsi nashechiyaa yarshshuwaa yarshshanaassanne kaatiyaanne Aa naanaa de'uwaa dirawukka woos-sanaadaanna.

¹¹ «Ha awaayuwaa laammiyaa ooninne de'oppe, «Aa golliyaa tuussaa shoddiide, he tuussaa s'eeraa poos'eeddawan lukettiide hayk'k'o; Aa keetsaykka pituwaa oliyaa sa'aa gido» gaade gujjaadekka azazaad.

¹² Ha azazuwaa laammanawunne k'ay Yerusaalamen de'iyaa S'oossaa Golliyaa kolanaaw kushiyaa dentsiyaa ay kaatiyaa woy asaa gidina, bare sunttay s'eesettana mala Yerusaalame dooreedda S'oossay Aa d'ayso. Taani Daariyoosi hawaa azazaad. Ha yewuwaa Asay ubbay minotetsan polo» yaagee.

Geeshsha Golliyaa Anjuwaa Baalaa

¹³ Hewaappe guyyiyaan, Efiraas'iisa Shaafaappe away wulliyaa Bagga Biittaa mood-diya Tattanaayi, Shatarbbozininne untuntunna ootsiyaa ubbatuu Kaatii Daariyoosi azazeeddawaadan minotetsan ootsiide poleeddino.

¹⁴ Hewaa diraw, Ayhuda c'imatuu barenttu kiitaa aggenaan ootseeddino; k'ay timb-bitiyaa odiyaawe Hawenne Iddo na'ay Zakkaraasi odeedda k'aalanka miniseeddino. Israa'eeliyaa S'oossay azazeeddawaadaaninne Paarise biittaa kaatetuu K'iiroosi, Daariyoosinne Ars's'ekisise awaayeeddawaadan Geeshsha Gollii kees's'ettiide wureedda.

¹⁵ Daariyoosi kaateteedda usuppuntsa laytsan Adaare geetettiyyaa aginaan heezzentso gallassan, Golliyaa kiitay poletteedda.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa asay, k'eesatuu, Leewatuunne omooduwaappe simmeedda Asay ubbay S'oossaa Golliyaa anjuwaa baalaa nashechchan bonchcheeddino.

¹⁷ He S'oossaa Golliyaa anjuwaa baalaa bonchchiyyaa wode, untuntu itti s'eetu korumatuwaa, laa"u s'eetu dorssaa orgetuwaanne oyddu s'eetu dorssaa maratuwaa yarshsheeddino; k'ay nagaraa yarshshoo tammanne laa"u Israa'eeliyaa zaratuwaa payduwaan tammanne laa"u deeshsha orgetuwaakka yarshsheeddino.

¹⁸ Muse mas'aafan s'aafetteeddawaadan, Yerusaalamen de'iyaa S'oossaw ootsana mala, k'eesetuwa barenttu maaraadaninne Leewatuwaakka untuntu zeretsaadan wotseeddino.

Paasigaa Baalaa

¹⁹ Omooduwaappe simmeedda asatuu koyro aginaan tammanne oyddentso gallassan Paasigaa Baalaa bonchcheeddino.

²⁰ K'ay k'eesatuu nne Leewatuu barena geeshsheeddino; hewaa diraw, untuntu ubbaykka geeshsha. Hewaappe guyyiyaan, Leewatuu omooduwaappe simmeedda ubbaw, k'eesatoo nne barenttu huup'iyaw Paasigaa dorssaa shukkeeddino.

²¹ Omooduwaappe simmeedda Israa'eeliyaa asayenne Ayhuda gidenna asatuu ootsiyaa tunatetsaappe barentta shaakki, Med'inaa Godaakko, Israa'eeliyaa S'oossaakko simmeedda Asay ubbay Paasigaa meeddino.

²² K'ay untunttu laappun gallassaw magaage ukitsaa Baalaa nashechchan bonchcheed-dino; ayaw gooppe, Med'ina Goday untunttu nashechcheedda; k'ay Med'ina Godaa, hewekka Israa'eeliyaa S'oossaa Golliiyaa untunttu kees's'iide polana mala, Asoore kaatiyaa k'ofaa S'oossay laammuna, kaatii untunttu maaddeedda.

7

Iziri Haraa Omoodetteeddawanttuna Simusaa (7:1–10:44)

¹ Hewaappe simmiide, daro wodiyaappe guyyiyaan, Paarise biittan Ars's'ekissisi kaate-teedda wodiyaan Izira geetettiyyaa itti Asay de'eedda. I Saraaya na'aa; Saraayi Azaariyaa na'aa; Azaarii Hilk'k'iyaa na'aa; Hilk'k'ii Shaaluuma na'aa;

² Shaaluumi S'aadook'a na'aa; S'aadook'e Ahis'uuba na'aa; Ahis'uubi Amaariyaa na'aa;

³ Amaari Azaariyaa na'aa; Azaarii Maraayoota na'aa; Maraayooti Zaraahiyya na'aa;

⁴ Zaraahii Uuza na'aa; Uuzi Buuk'a na'aa;

⁵ Buuk'i Abishuu'a na'aa; Abishuu'i Piinihaasa na'aa; Piinihaasi El"aazara na'aa; El"aazare k'eese ubbatuwaa kaappuwaa Aaroona na'aa.

⁶ Ha Iziri Baablooneppe pude yeedda. I Med'ina Goday, Israa'eeliyaa S'oossay immeedda Muse Higgiyaa loytsi s'annayeedda eranchcha s'aafiyya. Med'ina Godaa Aa S'oossaa kushii Aa bolla de'iyaa diraw, I oochcheeddawaa ubbaa kaatii aw immeedda.

⁷ Israa'eeliyaa asaappe amareedawanttunne k'ay k'eesetuwaappe, Leewatuwaappe, mazimuriyaa yes's'iyaaawantuppe, penggiyaa naagiyaawantuppenne Geeshsha Golliiyaa k'oomatuwaaappe amareedawanttunne Kaatii Ars's'ekissisi kaateteedda laappuntsa laytsan Izirana ittippe pude Yerusaalame beeddino.

⁸ Kaatii kaateteedda laappuntsa laytsan ichcheshantso aginaan Iziri Yerusaalame gakeedda.

⁹ Koyro aginaan koyro gallassan Baablooneppe pude buussaa doomiide, ichcheshantso aginaan koyro gallassan Yerusaalame gakeedda. Ayaw gooppe, Aa S'oossaa lo"o kushii Aa bolla de'ee.

¹⁰ Hewaa s'alalaa gidennaan Iziri Med'ina Godaa Higgiyaa s'annayanawunne ootsanaw, k'ay Israa'eeliyan Aa wogaanne Aa pirdaa tamarissanaw bare wozanaa giigissi wot-seedda.

Kaatii Ars's'ekissisi Iziraw S'aafii Immeedda Dabddaabbiiyaa

¹¹ Med'ina Goday Israa'eeliyaw immeedda higgiyaa s'annayiide, loytsi eriyaa k'eesenne s'aafiyya gidiyaa Iziraw Kaatii Ars's'ekissise duuk'i immeedda dabddaabbii hawaadan yaagee:

¹² «Kaatetuwa Kaatiyaa Ars's'ekissisappe, k'eesiyaanne saluwaa S'oossaa Higgiyaa loytsi s'afiyya Izira, sarotetsay new gido!

¹³ «Ta kawutetsaa gidduwaan de'iyaa Israa'eeliyaa asaappe ooninne, k'eesetuwaappe woy Leewatuwaappe gidoppenne, Yerusaalame baanaw koyiyaa Asay ubbay neenana ittippe baanaadan taani odaaddi.

¹⁴ Taaninne taananna zorettiyyaa laappun asatuu ittippe gidiide, neeni ne kushiyan de'iyaa S'oossaa Higgiyaadan, baade Yihudaaninne Yerusaalamen de'iyaa hanotay ay malentto oochchanaadan neena kiitteetto.

¹⁵ Aw de'iyaa sa'ay Yerusaalamen de'iyaa Israa'eeliyaa S'oossaw, taani kaatiinne taananna zorettiyyaa asatuu nu sheniyaan immeedda work'k'anne biraa imotatuwaa neeni akkaade ba.

¹⁶ Hewaa bollakka k'ay neeni Baabloone biittaa kumentsaappe demmeedda biraanne work'k'aa ubbaa, k'ay asayenne k'eesatuu Yerusaalamen de'iyaa barenttu S'oossaa Golliyaw barenttu sheniyaan immeedda imotaakka akkaade ba.

¹⁷ Ha miishshan korumatuwaa, dorssaa orgetuwaanne dorssaa maratuwaa, k'ay kat-saa yarshshoonne ushshaa yarshshoo shammanentto era, Yerusaalamen de'iyaa hinttenttu S'oossaa Golliyaan yarshshiyaa sa'aan yarshsha.

¹⁸ «Hewaappe palahiide atteeda biraanne work'k'aa neeninne neenana de'iyaa ne biittaa asatuu ootsanaw koyiyaawaa hinttenttu S'oossaa sheniyaadan ootsite.

¹⁹ K'ay hinttenttu S'oossaa Golliyaw giddon oosettiyyaa oosoo hinttenttu go'ettana mala, nuuni new immeedda miishshatuwaa ubbaa Yerusaalame S'oossaa sintsan wotsa.

²⁰ Hawaappe harabay hinttenttu S'oossaa Golliyaw koshshiyaabay ayaanne gidoppe, hewoo koshshiyaa shaluwaa kaatiyaa gollen shaluwaa wotsiyaa golliyaappe akkanaw danddayaasa.

²¹ «Hewaa diraw, ha"i taani Kaatii Ars's'ekissisi Efiraas'iisa Shaafaappe away wulliyaa Bagga Biittan de'iyaa shaluwaa gollen aawotetsay de'iyaa ubbatoo ha azazuwaa immaad. K'eesiyaa gidiyaanne Saluwaa S'oossaa Higgiyaa loytsi s'aafiyaa Iziri hinttentta oochchiyaawaa ayaanne giddooppene aw immite.

²² K'ay heezzu sha"anne oyddu s'eetu kiilo giraame dees'iyaa biraa, itti s'eetu kunttaale zarggaa, laa"u sha"u liitiro woyniyaa eessaanne laa"u sha"u liitiro wogaraa zayitiyaa, k'ay koshshiyaa keeshshaa mas'iniyaanna ubbaa Iziraw immite.

²³ Kaatiyaa bollanne kaatiyaa naanaa kawutetsaa bolla hank'k'uu yeenna mala, saluwaa S'oossay azazeeddawaa ubbaa saluwaa S'oossaa Golliyaw ayaanne ashshenan immite.

²⁴ K'ay k'eesetuwaappe, Leewatuwaappe, mazimuriyaa yes's'iyaawantuppe, penggiyaa naagiyaawantuppe, S'oossaa Golliyaa k'oomatuuwaappenne duma duma oosuwa ootsiyaa asaa ubbaappe hinttenttu giiraanne k'aras'aa akkanaw hinttenttoo ay maatinne baawa.

²⁵ «Neenoo Izira, neeni k'ay, new S'oossay immeedda eratetsaadan Efiraas'iisa Shaafaappe away wulliyaa Bagga Biittan de'iyaa ne S'oossaa Higgiyaa eriyaa asaa bolla pirddana mala, daannatuwaanne pirddiyaawantta suntsaa. K'ay he higgiyaa erennawanttu de'oppe, untunttu tamarissite.

²⁶ Ne S'oossaa Higgiyawunne kaatiyaa higgiyaw azazettana ooninne de'ooppe, I Ellekka hayk'k'uaan, yedesaan, Aa shaluwaa bonk'k'iyawaan woy k'ashuwaan muretto» yaagee.

Iziri S'oossaa Galateedda

²⁷ Yersaalamen de'iyaa Med'ina Godaa Golliyaa hawaadan loytsana mala, kaatiyaa wozanaan ha k'ofaa wotseedda Med'ina Godaw, nu aawotuwa S'oossaw galatay gido!

²⁸ K'ay kaatiyaa, kaatiyaanna zorettiyaawantunne aanana ootsiyaa wolk'k'aama kaapatuwa ubbaa sintsan bare aggena siik'uwaa taw besseedda Med'ina Godaa, ta S'oossaa kushii taananna de'iyaa diraw, taani minetaad. K'ay Israa'eeliyaa kaappatuwaappe taananna pude biide, Yersaalam baana mala shiishshay.

8

Izirana Ittippe Omooduwaappe Simmeedda Asaa Payduwaa

¹ Kaatii Ars's'ekissisi kaateteedda wode taananna ittippe Baabloone biittappe pude yeedda, Yersaalam yeedda zaratuwaa kaappatuu hawantta; untunttu yeletaa maaraykka hawaa:

² Piinihaasa yaraappe Gershshooma, Itamaara yaraappe Daaneela, Daawita yaraappe Has's'uusha,

³ Shekaaniyaa yaraappe, Par"oosha yaraappe Zakkaraasinne untunttu yeletaa maaray s'aafetteedda hara itti s'eetanne ishatamu attumawantta,

⁴ Paahati-Moo'aaba yaraappe Zaraahiya na'aa Eliyoo'enaayanne aanana ittippe hara laa"u s'eetu attumawantta,

⁵ Zattu yaraappe Yahaazi'eela na'aa Shekaaniyaanne aanana ittippe hara heezzu s'eetu attumawantta,

⁶ Adiina yaraappe Yoonataana na'aa Ebeedanne aanana ittippe hara ishatamu attumawantta,

⁷ Elaama yaraappe Ataaliyaa na'aa Yishaa'iyaaanne aanana ittippe hara laappun tammu attumawantta,

⁸ Shafaas'iyaa yaraappe Mikaa'eela na'aa Zabaadiyaanne aanana ittippe hara hosppun tammu attumawantta,

⁹ Yoo'aaba zariyaappe Yihi'eela na'aa Obaadiyaanne aanana ittippe hara laa"u s'eetanne tammanne hosppun attumawantta,

¹⁰ Baana yaraappe Yosii'fiyaa na'aa Shalomiitanne aanana ittippe hara itti s'eetanne usuppun tammu attumawantta,

¹¹ Bebaaya yaraappe Bebaaya na'aa Zakkaraasanne aanana ittippe hara laatamanne hosppun attumawantta,

¹² Azggaada yaraappe Hak'k'as'aana na'aa Yohanaanne aanana ittippe hara itti s'eetanne tammu attumawantta,

¹³ Adoonik'aama yaraappe wurssetsan simmeeddawanttu, Elifelees'a, Yi'u'eela, Shamaa'iyaaanne untuntunna ittippe hara usuppun tammu attumawanttanne

¹⁴ K'ay Bigiwaaya yaraappekka Utaaya, Zakkuuranne untuntunna ittippe hara laappun tammu attumawantta.

Iziri Geeshsha Golliyaan Ootsiyaa Leewatuwaa Demeedda

¹⁵ Taani Iziri untunttu Ahaawa giyaa sa'aakko goggiyaa shaafaa ellekka shiishshay. Nuuni he sa'aan dunkkaaniide, heezzu gallassaa takkeeddo. K'ay taani he sa'aan de'iyaa asaanne k'eesetuwaaw k'opiyaa wode, Leewiyaa zaratuwaappe ittuwaanne demmabeykke.

¹⁶ Hewaa diraw, kaappuwaa El'eezera, Ari'eela, Shamaa'iyaa, Elnaataana, Yaariiba, Elnaataana, Naataana, Zakkaraasanne Mashulaama giyaawantanne k'ay aad'd'eeda er-anchcha asaa gidiyaa Yoyaariibanne Elnaataana s'eesaad.

¹⁷ Nu S'oossaa Golliyaan ootsiyaa asaa nuw yeddana mala, Kaasifiyaa giyaa sa'aan de'iyaa Leewatoo kaappuwaa gidiyaa Iddokkonne Aa attuma dabbotuwaakko, hewantukka Geeshsha Golliyaa k'oottaa gidiyaawanttukko untuntta kiittaad.

¹⁸ Nu S'oossaa lo'o kushii nu bollan de'iyaa diraw, Sherebiyaa Aa naanaanne Aa ishatuwaanna, ubbaanna tammanne hosppunuwaaw untunttu nuw yeddeeddino. I Israa'eeliyaa na'aa Leewiyaa zariyaa gidiyaa Maahila yaranne loytsi akeekay de'iyaa asaa.

¹⁹ K'ay Hashaabiyaaw, Maraara yara gidiyaa Yishaa'iyara, Aa naanaanne Aa ishatuwaaw laatuwaanna yeddeeddino.

²⁰ Hewaa bollakka Leewatuwaaw maaddanaadan giide, Daawitenne aanana ootsiyaa kaappatuu suntseedda Geeshsha Golliyaa k'oottatuwaappekka laa'u s'eetanne laatuwaaw yeddeeddino. Hewantuu ubbatuu barenttu suntsan s'aafetteeddino.

Iziri Asay Woossanaadaaninne S'oomanaadan Azazeedda

²¹ Hewaappe guyyiyaan, nu S'oossaa sintsan nu huup'iyaa kawushshiide, I nu ogiyaan nuw, nu naanatuwaanne nu mas'uwaaw ubbaw sarotetsaa immanaadan woosana mala, hewan Ahaawa Shaafaan ellekka taani s'oottaa awaayaad.

²² Ayaw gooppe, kaatiyaw nuuni kase, «Nu S'oossaa lo'o kushii Aa koyiyaawanttuna ittippe de'ee; shin Aa wolkk'aama hank'k'uu Aa aggiyaawanttu bollan de'ee» yaagiide odeedda diraw, nuuni biyaa ogiyaan de'iyaa morkkatuwaappe nuuna naaganaadan olanchatuwaanne paraa asatuwaaw immanaadan kaatiyaw oochchanaw taani yeelataad.

Geeshsha Golliyaa Imotaabaa

²³ Hewaa diraw, nuuni s'oomiide, S'oossaa woosseeddo; I nu woosaa siseedda.

²⁴ K'eesetuwaaw kaappatuwaappe Sherebiyaa, Hashaabiyaanne hara untunttu dabbo gideedda tammu attuma asatuwaaw taani dooraad.

²⁵ Kaatii, kaatiyaanna zorettiyaawanttu, kaatiyaanna ootsiyaawanttunne Israa'eeliyaa ubbay nu S'oossaa Golliyaw immeedda biraa work'k'aanne, miishshatuwaaw ubbaa likkaade untunttu kushiyan sheed'd'aaddi.

²⁶ Taani untunttoo likkeeddabay hawaa: laatananne laa'u sha'a kiilo giraame dees'iyaa biraa, heezzu sha"anne oyddu s'eetu kiilo giraame dees'iyaa biraappe oosetteedda s'eetu miishshatuwaaw, heezzu sha"anne oyddu s'eetu kiilo giraame dees'iyaa work'k'aa,

²⁷ hosppun kiilo giraamenne oyddu s'eetu giraame dees'iyaa work'k'aappe oosetteedda laatanu saanetuwaanne work'k'aadan al"onne muruta gideedda nahaasiyaappe oosetteedda laa'u saanetuwaaw.

²⁸ Hewaappe guyyiyaan, taani untunttoo hawaadan yaagaad; «Hinttenne ha miishshatuw ubbaykka Med'ina Godaw dummateedda; ha birayenne work'k'ay Asay bare sheniyaan Med'ina Godaw, hinttenttu aawotuwaaw S'oossaw immeeddawaa.

²⁹ Yerusaalamen de'iyaa Med'ina Godaw Golliyaan shaluwaaw wotsiyaa golliyaa gakkiiide, k'eesiyaa kaappatuwaaw sintsan, Leewatuwaaw sintsaaninne Israa'eeliyaa zaratuwaaw kaappatuwaaw sintsan immana gakkanaw, ha miishshatuwaaw loytsi naagite» yaagaad.

³⁰ Hewaa diraw, K'eesetuunne Leewatuu Yerusaalamen de'iyaa nu S'oossaa Golliyaw afanaw biraa, work'k'aanne hara miishshatuwaaw ubbaa miizaaniyaan likkiide sheed'etteeddino.

Yerusaalame Simaabaa

³¹ Hewaappe guyyiyaan, nuuni koyro aginaan tammanne laa'entso gallassan Yerusaalame baanaw Ahaawa Shaafaa mataappe dendeeddo. Biyaa wode, nu bollan de'iyaa nu S'oossaa lo'o kushii nu biyaa ogiyaan de'iyaa morkkatuwaappenne paannotuwaappe nuuna naageeddanne ashsheeda.

³² Nuuni Yerusaalame gakkiiide, yaan heezzu gallassaa utteeddo.

³³ Oyddentsa gallassi biraa, work'k'aanne hara miishshatuwaaw ubbaakka likkiide, Ooriyoona na'aa k'eesiyaa Maremootaw sheed'd'eeddo. Piinihaasa na'aa El'aazare, Leewiyaa gidiyaa Iyyaasu na'aa Yozabaadinne Biinuya na'aa No'aade aanana ittippe de'iino.

³⁴ Ubbabaykka paydetteedanne likketteedda; ubbaanna ayaa keeshshaa gideeddento, he wode s'aafetteedda.

³⁵ Hewaappe guyyiyaan, omooduwaappe simmeedda Asay Israa'eeliyaa S'oossaw s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshsheeddino. Unttuntu Israa'eeliyaa ubbaa diraw, tammanne laa"u korumatuwaa, udduppun tammanne usuppun dorssaa orggetuwaanne laappun tammanne laappun dorssaa maratuwaa, k'ay nagaraa yarshshookka tammanne laa"u deeshsha orggetuwaa yarshsheeddino. Hawe ubbay s'uuggiyaa yarshshuwaa gidiide, Med'ina Godaw shiik'eedda.

³⁶ Unttuntu k'ay kaatii azazeedda azazuwaakka kaatiyaappe garssanna biittaa mood-diyaawanttunne Efiraas'iisa Shaafaappe away wulliiyaa Bagga Biittaa mooddiyaawanttoo immeeddino; unttuntu Israa'eeliyaa asaanne S'oossaa Golliiyaa kiitaa maaddeeddino.

9

Iziri Ayhuda Gidenna Asatuwaana Poletteedda Akaanne Geluwa Seereedda

¹ Ha ubbay haneeddaappe guyyiyaan, asaa kaaletsiyaawanttu taakko yiide, hawaadan yaageeddino; «Israa'eeliyaa asay, haray atto k'eesatuu kka Leewatuukka, barenttu heeraan de'iyaa Ayhuda gidenna asatuwaappe barentta shaakkibeykino. Unttuntukka Kanaanetu, Hiitetu, Parzzawanatu, Yaabuusawaanatu, Amoonatu, Moo'aabatuu, Gibs'etunne Amoorawaanatu ootsiyaawaadan tuna oosuwa ootsino.

² K'ay barenttoonne barenttu naanaw Ayhuda gidenna mac'c'a naanatuwaappe machato ootsiide akkeeddino; hewaappe denddeeddawaan geeshsha zeretsatuu Ayhuda gidenawanttunna walaketteeddino. Kaaletsiyaawanttunne kaappatuu ammanetennawantta gidiide, hawaa malaa ootsanaw sintsa s'eeraa gideeddino».

³ Taani ha yewuwaa siseedda wode, ta mayuwaanne ta k'umayuwa peed'aad; ta huup'iyaa binnaanaanne ta buuchchaakka shoddaad; k'ay daro dagamaade utta aggaad.

⁴ Omooduwaappe simmeedda Asay ootseedda nagaraa diraw, Israa'eeliyaa S'oossay odeedda k'aalaw yayyiide Asay ubbay taani de'iyaa sa'aa taakko shiik'eedda. Omarssa yarshshuwaa yarshshiyaa wodii gakkanaasikka dagamaade utto sa'aappe taani denddabeykke.

⁵ Shin omarssi yarshshuwaa yarshshiyaa wodii gakkiiyaa wode, ta mayuunne ta k'umayu pooshetti utti de'ishshin, taani kawushaade utto sa'aappe denddaad. K'ay gulbbataade Med'ina Godaa, ta S'oossaakko, ta kushiyya dentsaade, hawaadan yaagaadde woossaad;

⁶ «Abeet ta S'oossaw, taani ta sintsa neekko pude dentsanawukka yayyaynne yeellatay; ayaw gooppe, nu nagaray doorettiide, nu huup'iyaaappe pude aad'd'eedda; nu naak'uukka saluwaa gakteedda.

⁷ Nuuni nu mayza aawotuwa wodiyaappe doommiiide, hachche gakkanaw, neena loytsi naak'keeddo. Nu nagaraappe denddeddawaan nuuni, nu kaatetuunne nu k'eesatuu ha"iwaadankka allaga kaatetuwa kushiyan mashshaw, omoodoo, bonk'k'iyawaanne wurssetsa yeellaw aad'd'iide imetteeddo.

⁸ «Shin ha"i nuw guutsa maarotetsaa wodii imetteedda; ayaw gooppe, Med'ina Goday nu S'oossay nuuppe amareeda zeretsatuu attana mala ootseedda; ha geeshsha sa'aan I nuuna sarotetsaan wotseedda. Nu S'oossay nu ayfiyaa dooyeedda; k'ay nu ayiletetsaappekka nuw guutsa ooratsa de'uwa immeedda.

⁹ Nuuni ayiliyaa giddooppene, nu S'oossay nuuna ayiletetsan aggibeenna; nu de'uwa oorattedda. K'ay nu S'oossaa Golliiyaa kees'sana mala, koletteeddaawaa ooratsana malanne Yihudaaninne Yerusaalamen nuuni sarotetsaan de'ana mala, Paarise biittaa kaatetuwa sintsan nuw bare aggena siik'uwa besseedda.

¹⁰ «Shin nu S'oossaw, ha"i yaatina, nuuni waaganaw danddayeetto? Ayaw gooppe, nuuni ha"ikka ne azazuwaa aggi aggeedo.

¹¹ Timbbitiyaa odiiyaa ne k'oomatuwaa baggana neeni hawaadan yaagaadda; «Hintte laattanaw geliyaa gadii he gadiyaan de'iyaa asaa tunatetsaappe denddeeddawaan tuneedda; ha gas'aappe biide, hini gas'aa gakkanaw, unttuntu Aa barenttu tuna kiitan kuntseeddino.

¹² Hewaa diraw, hinttenttu mino gidana mala, he gadiyaa ayfiyaa maana malanne med'inaw hinttenttu naanaatoo laatissana mala, hinttenttu mac'c'a naanaa unttuntu attuma naanaw immoppite; unttuntu mac'c'a naanaakka hinttenttu attuma naanaw akkoppite. Unttuntu sarotetsaaninne duretetsan de'ana malakka amottoppite».

¹³ «Nu bolla gakkedda iitabay ubbay nu iita oosuwaappenne nu wolk'k'aama naak'uwaappe dendeddawaana. Gidooppenne, neeni nu S'oossay nu nagaraa daruwaa keeshshaa nuuna pirdabeykka; shin nuuppe amareedawantta zeretsaw ashshaada.

¹⁴ Yaatina, nuuni ha"ikka zaaretsiide, hawaa mala tunabaa ootsiyaa asatuwaana imuwaaninne akuwaan walakettiide, ne azazuwaa is's'eeddo gaanee? K'ay ha atteeda guutsa zeretsatuukka d'ayana gakkanaw, ne hank'k'uu nu bollan darenneeyye?

¹⁵ Med'ina Godaw, Israa'eeliyaa S'oossaw, neeni s'illuwaa. Nu naak'uwaappe dendeddawaan nuuppe ittuunne ne sintsan ek'k'anaw danddayennawaa giddooppene, nuuni zeretsaw atteedawanttu hachche hawaan ne sintsan de'etto» yaagaad.

10

Asay Iziraw Immo Zaaruwaa

¹ Iziri S'oossaa Golliyaa sintsan kunddi yeekkiide woossiyaa wodenne nagaraakka paas'iyaa wode, Israa'eeliyaa asaappe daruu, mac'c'awe, attumawenne naanay ubbay aakko shiik'iide, misha yeekuwaan aanana yeekkeeddino.

² Hewaappe guyyiyaan, Elaama yara gideedda Yihi'eela na'ay Shakaane hawaadan yaageedda; «Nuuni ha biittan de'iyaa Ayhuda gidenna mac'c'awantta akkeedda diraw, nu S'oossaw ammanettibeykko. Gidooppenne, k'ay Israa'eeliyaw ha"ikka hidoottay de'ee.

³ Hewaa diraw ta godaw, neeninne nu S'oossaa azazoo yayyiyaawanttu zoreed-dawaadan nuuni ha machatuwaanne untuttuppe yeletteedda naanaa ubbaa yeddanaw nu S'oossanna c'aak'k'etoytte. Hawe ubbay higgii giyaawaadan poletto.

⁴ Ha yewuwaa nuuni wooti ootsanentto, nuuna kaaletsanawe ne oosuwaa gidiyaa diraw, dendra! Minna! Nuunikka neena maaddana».

⁵ Iziri denddi ek'k'iide, kaaletsiyaa k'eesetuwaan, Leewatuwaanne Israa'eeliyaa asaa ubbaa ha geetteeddeedawaadan ootsana mala c'aak'k'iseedda; untuntukka c'aak'k'eeddino.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, Iziri S'oossaa Golliyaa sintsaappe denddiide, Eliyaashiba na'ay Yahohanaani de'iyaa kifiliyaa geleeedda. Kumentsaa k'ammaa omooduwaappe simmeedda asatuwaa nagaraw yeekkiide ak'eeda diraw, he sa'aan k'umaa mibeenna; haat-saakka ushibeenna.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, omooduwaappe simmeedda Asay ubbay Yersaalame shiik'ana mala, Yihudaa ubbaaninne Yersaalamen awaayuwaan awaayeeddino.

⁸ Ha heezzu gallassaa gidдон he sa'aa shiik'enna ooninne de'oppe, aw de'iyabay ubbay aappe aketanaadaaninne akka omooduwaappe simmeedda shiik'uwaappe shaakettiide yedersettanaadan kaappatuunne c'imatuu kuusheeddino.

⁹ He geetteedda heezzu gallassatu wurennan de'ishshin, udduppunta aginaan laata-mantsa gallassan Yihudaanne Biiniyaama Asay ubbay Yersaalame shiik'iide, ha dees'o yewuwaappenne wolk'k'aama iraaappe dendeddawaan kokkoriidde, S'oossaa Golliyaa sintsan de'iyaa dabaaban utteeddino.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan Iziri denddi ek'k'iide, untuntta hawaadan yaageedda; «Ayhuda gidenna mac'c'a asatuwaappe machchetuwaa akkiide naak'k'eeddita; he gaasuwaan Israa'eeliyaa asaa naak'uwaan kasewaappekka yaa darisseeddita.

¹¹ Ha"i hinttenttu nagaraa Med'inaa Godaw, hinttenttu mayza aawotuwaan S'oossaw paas'ite; I dosiyaabaakka ootsite. He biittan de'iyaa Ayhuda gidenna asatuwaappenne Ayhuda gidenna hinttenttu machchetuwaaappe shaakettite».

¹² He sa'aan shiik'eedda shiik'uu barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, hawaadan yaageeddino; «Neeni nuw odeeddawaadan nuuni ootsanaw besse.

¹³ Shin asaa paydu c'ora; iray wolk'k'aam bukkiiya balguwaa. Yaatiyaa diraw, nuuni iraaappe attiyaa sa'ay bayna sa'aan hawaan ek'k'anaw danddayokko. K'ay nuuni ha yewuwaan loytsi naak'k'eedda diraw, hawe itti gallassan woy laa"u gallassan giigiyaabaa gidenna.

¹⁴ Hewaa diraw, ha shiik'eedda asaa kotan nu kaappatuu koshshiyaawaa ootsino. Ha yewuwaappe dendeddawaan nu S'oossaa wolk'k'aama hank'k'uu nuuppe simmana gakkanaw, nu katamatuwaan de'iyaa Ayhuda gidenna mac'c'awantta akkeedda ubbay keereedda wodiyaan Yersaalame yiino; k'ay he katamatuwaa c'imatuunne pirdiyaawantukka untuntunna yiino» yaageeddino.

¹⁵ Asaheela na'ay Yoonataaniinne Tiik'iwaa na'ay Yaahizaayi s'alalay untunttu k'ofaa p'alk'k'eeddino; k'ay Mashulaaminne Leewiyaa gideedda Shabbataayi p'alk'k'iyaawantta maaddeeddino.

¹⁶ Hewaa diraw, omooduwaappe simmeedda Asay he geeddawaadan ootseeddino. K'eesii Iziri ubbaa zaratuwaappekka kaappatuwaa untunttu suntsan suntsan dooreedda.

Tammantsa aginaan koyro gallassan kaappatuu yewuwaa k'ori s'eellanaw doommeeddino.

¹⁷ Koyro aginaan koyro gallassay gakkiiyaa wode, Ayhuda gidenna mac'c'awantta akkeedda asatuwaa ubbaa k'oriide wursseeddino.

Ayhuda Gidennawanttuppe Machchiyaa

Akkeedda Asaa Suntsaa

¹⁸ Ahwanttu barenttu Ayhuda gidenna machchiyaa akkeedawanttu hawaappe kaallide s'aafetteeddawantta.

K'esetuwaappe: Yos'edeek'a naanaa gideedda Iyyaasunne Aa ishatuwaa yaraappe Ma'iseeya, El'eezera, Yaariibanne Gadaaliyaa.

¹⁹ Hawanttu barenttu Ayhuda gidenna machchetuwaa yeddaw c'aak'keeddino; k'ay barenttu naak'uwaar diraw, wudiyaappe itti dorssaa orggiyaa naak'uwaa yarshshuwaa ootsiide yarshsheeddino.

²⁰ Imeera yaran Ayhuda gidenna machchetuwaa akkeedawanttu Hanaananne Zabaadiyaa.

²¹ Hariima yaratuwaappe Ma'iseeya, Eelaasa, Shamaa'iyaa, Yihi'eelanne Ooziaana.

²² Paashihuura yaratuwaappe Eliyoo'enaaya, Ma'iseeya, Isimaa'eela, Nataani'eela, Yozabaadanne El'aasa.

²³ Leewatuwaappe: Yozabaada, Shamaa'iyaa, K'aliis'a giyaa K'elaaya, Pataahiyyaa, Yihudaanne El'eezera.

²⁴ Mazimuriyaa yes's'iyaawanttuppe: Eliyaashiba.

Penggiyaa naagiyaawanttuppe: Shaaluuma, S'elemanne Uura.

²⁵ K'ay hara Israa'eeliyaa asaappe: Par'oosha yaratuwaappe Raamiyaa, Yizziyaa, Malkkiyaa, Miyaamiina, El'aazara, Malkkiyaanne Banaaya.

²⁶ Elaama yaratuwaappe Mataaniyaa, Zakkaraasa, Yihi'eela, Abdda, Yiremootanne Eelaasa.

²⁷ Zattu yaratuwaappe Eliyoo'enaaya, Eliyaashiba, Mataaniyaa, Yiremoota, Zabaadanne Aziiza.

²⁸ Bebaaya yaratuwaappe Yahohanaana, Hanaaniyaa, Zabdaayanne Atilaaya.

²⁹ Baana yaratuwaappe Mashulaama, Malluuka, Adaaya, Yaashuuba, Sha'aalanne Yiremoota.

³⁰ Paahati-Moo'aaba yaratuwaappe Adinaaha, Kalaala, Banaaya, Ma'iseeya, Mataaniyaa, Bas'aali'eela, Biinuyanne Minaasa.

³¹ Hariima yaratuwaappe El'eezera, Yishiyaa, Malkkiyaa, Shamaa'iyaa, Shim'oona,

³² Biiniyaama, Malluukanne Shamaariyaa.

³³ Hashuuma yaratuwaappe Matanaaya, Mataata, Zabaada, Elifelees'a, Yeremaaya, Minaasanne Shim'a.

³⁴ Baana yaratuwaappe Ma'idaaya, Amiraama, U'eela,

³⁵ Banaaya, Bediyaa, Kaluuha,

³⁶ Waaniyaa, Maremoota, Eliyaashiba,

³⁷ Mataaniyaa Matanaayanne Yaa'isa.

³⁸ Biinuya yaratuwaappe Shim'a,

³⁹ Sheleemiyaa, Naataana, Adaaya,

⁴⁰ Makinadabaaya, Shashaaya, Sharaaya,

⁴¹ Azaari'eela, Sheleemiyaa, Shamaariyaa,

⁴² Shaaluuma, Amaariyaanne Yooseefo.

⁴³ Nabo yaratuwaappe Yi'eela, Matiitiyaa, Zabaada, Zabiina, Yadaaya, Yuu'eelanne Banaaya.

⁴⁴ Hawanttu ubbatuu Ayhuda gidenna machchetuwaa akkeedawantta. Ittuu ittuu haray atto naanaakka yeleeddino.

Nahimiyaa Mas'aafaa Geluwaa

«Nahimiyaa» giyaa Suntsaa Biletsay Ibraaweetsuwaan «S'oossay Mintsetsee» giyaawaa gidooode, S'oossay bare asaa bare hidootaa k'aalaadan omooduwaappe Zaariide mintset-siyaawaa bessee. Nahimiyaa Mas'aafaa heezzusaa shaakki be'anaw danddayettee:

1. Yihudaa biittaa ayissana mala, Parsse kaatii kiitteedda Nahimii kaaletsina, Yersaalame dirssaa gimbbii ooras's'eeddawaa odiiyaa taarikiyaa. Hewaappekka k'ay Nahimii asaa ittippetetsaanne ammanuwaaw wogaa ooras's'isseeddawaa.
2. S'oossaa higgiiyaa mas'aafaa Iziri nabbabeeddawaanne asaykka bare nagaraa paas'eeddawaa odiiyaa gishuwaa.
3. Nahimii Yihudaa gadiyaa mooddiyaawaa gidiide ootseedda hara harabatuwaaw odiiyaa gishuwaa.

Ha mas'aafan dariide beettiiyaa taarikii Nahimii S'oossaa loytsi ammaneedawaanne I S'oossaa woosseedda woosatuwaabaa odiiyaa taarikiyaa.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Nahimii Yersaalame Simusaa 1:1–2:20

Yersaalame Dirssaa Asay Zaaretsi Gimbbeedda 3:1–7:73

Muse Higgii Zaaretsi Nabbabetussaanne K'aalaa C'aak'uwaa Ooras's'isuwaa 8:1–10:39

Nahimii Yersaalamen Ootseedda Laamiyaa 11:1–13:31

Nahimii Yersaalame Simusaa

(1:1–2:20)

Nahimii Yersaalame Diraw Un"etti Wooseedda

¹ Hakaaliyaa na'aa Nahimiyaa k'aalay hawaa. Ars's'ekissisi Paarise biittan kawutood-eppe laatamantso laytsan, Kisileewa geetettiiyaa aginaan, taani Nahimii waanna katamaa gideedda Suusan de'ay.

² Ta ishatuwaappe ittuu, Hanaana goossay hara asatuwaana ittippe gidiide, Yihudaappe taakko yeedda; taani omooduwaaw bibeenawanttubaanne Yersaalamebaa untuntta oochchaad.

³ Untunttu zaariide, «Omoodduwaan bibeenawanttunne de'uwaan de'iyaa wanttu wolk'k'aama metuwaanne yeellaa gidдон de'iino. Yersaalame gimbbiiyaa dirssay kolletteedda; k'ay gimbbiiyaa dirssaa penggetuukka taman s'uugetteeddino» yaageeddino.

⁴ Taani hawaa ubbaa siseedda wode uttaade yeekkaad. Daro gallassaa kayyotta s'oomaadde, saluwaa S'oossaa, hawaadan yaagaadde woosaad;

⁵ «Med'ina Godaw, saluwaa S'oossaw, Wolk'k'aamawunne Bonchchetteedda S'oossaw, dosiyaawanttoon ne azazuwaa naagiyaawanttoo ne aggena siik'uwaa c'aak'uwaa naagiyaaw S'oossaw,

⁶ taani ne k'oomay k'ay ne k'oomatuwaa gideedda Israa'eeliyaa asaa diraw k'ammanne gallassi neena woossiiyaa woosaa ne haytsay siso; ne ayfiikka duge taakko s'eello. Nuuni Israa'eeliyaa Asay ootseedda nagaraa ubbaa new paas'ay; tumukka taaninne ta mayza aawotuu neena naak'eeddo.

⁷ Nuuni ne bollan loytsi iita nagaraa ootseeddo; neeni ne k'oomaa Muse bagganna nuu immeedda azazuwaa, wogaanne higgiiyaa naagibeykko.

⁸ Ne k'oomaa Musew neeni hawaadan yaagaadde odeedda k'aalaa hayyanaa k'oppa; «Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, hinttenttu taw ammanettennan is's'ooppe, taani hinttentta Ayhuda gidenna biittatuwaan laalana.

⁹ Shin hinttenttu taakko simmiide, ta azazuwaa naagoope, hinttenttu haray atto sa'aa gas'aa gakkanaw laalettintokka, taani hinttenttu taw goynnana mala, taani ta suntsaw dooreedda sa'aw zaaraadde shiishshana» geeddawaa k'oppa.

¹⁰ «Hawanttu neeni ne wolk'k'aama wolk'k'aaninne ne mino k'esiyaan woza akkeedda ne k'oomatuwaanne ne asatuwaa.

¹¹ Aheet Med'etaa Godaw, taani ne k'oomay woossiiyaa woosaanne neena bonchchanaw dosiyaa, ne k'oomatuwaa woosaa ne haytsay siso. Taani ne k'oomay hachche ootsanaw koyeeddabay taw ushechchanaadan, kaatiiyaa wozanaa shugissaade taana maadda» yaa-gaad.

Taani he wode kaatiyaw eessaa tigiyaawaa.

2

Nahimiinne Ars's'ekisise Yerusaalamebaa Haasayeeddino

¹ Ars's'ekisisi kaateteedda laatamantso laytsan, Niisaana giyaa aginaan, itti gallassi kaatiyaa sintsan woyniyaa eessay de'iyaa'waa akkaade, taani aw immaad. He gallassaappe attina, kase ubbakka kaatiyaa sintsan kayyotta erikke.

² Hewaa diraw, kaatii taana, «Neena sakkiyaabay baawa; shin hawaa keeshshaa ayaw kayyottaadii? Hawe ne wozanaa kayyoyeeddabay itti ayentto de'iyaa'waa besse» yaageedda.

Hewaappe guyye taani loytsa yayya zaaraadde,

³ «Kaatii med'inaw de'o! Ta mayza aawotuu moogetteedda katamay kolettiide d'ayina, k'ay he katamaa gimbbiyaa dirssaa penggetuukka taman s'uugettikichchina, taani ayaw kayyottikkita?» yaagaad.

⁴ Kaatiikka zaariide, «Yaatina, ha'i taani new ayaa ootsanaadan koyay?» yaageedda.

Taani saluwaa S'oossaa woossa simmaade,

⁵ kaatiyaa hawaadan yaagaad; «Kaatiyaw, Taani neena nashechchiyaawaa gidoope, k'ay ta oochchiyaawaa neeni immanaw dosoope, Yihudaa biittaa, ta mayza aawotuu moogetteedda katamaa baade, he katamaa zaaraadde kees's'ana mala, taana yeddaarikii».

⁶ He wode, kaatata Kaatiyaa Ars's'ekisise ellekka utti de'ishshin, kaatii, «Ne biyaa ogii woyssa wodiya akkanawee? K'ay neeni awude simmanii?» yaagiide taana oochcheedda. Taanikka ta simmana wodiyaaw aw odaad; kaatii nashettiide, taana yeddeedda.

⁷ K'aykka kaatiyaa taani hawaadan yaagaad; «Kaatiyaw, neena nashechchiyaawaa gidoope, taani Yihudaa gakkanaw, he biittaaana aad'aadde baana mala, Efiraas'iisa Shaafaappe away wulliyaa Bagga Biittaa mooddiyaawantoo dabddaabbii s'aafetto.

⁸ K'ay Geeshsha Golliyaa gimbbiyaa dirssaa penggiyaa giigissanaw, katamaa gimbbiyaa dirssaa diranawunne taani de'iyaa golliyaa kees's'anaw taw mitsaa immana mala, kaatiyaa wora naagiya Asaafawukka dabddaabbii s'aafetto» yaagaad. S'oossaa lo'o kushii taananna de'iyaa diraw, kaatii taani oochcheeddawaa ubbaa immeedda.

⁹ Kaatii taananna amareeda olaa gadaawatuwaanne paraa asatuwaa yeddeedda; untuntunna ittippe Efiraas'iisa Shaafaappe away wulliyaa bagga biittaa baade g akkaade, kaatii yeddeedda dabddaabbiiya he gadiyaa mooddiyaawantoo immaad.

¹⁰ Shin Beeti-Horoon gade asaa gideedda Sanbalaas'inne Amoonaa gadiyaa kaappuwaa gideedda S'oobbii, «Israa'eeliyaa asaw lo'obaa ootsiyaa Asay yeedda» giyaawaa siseedda wode, loytsi hank'eteeddino.

Nahimii Yerusaalame Gimbbiyaa Dirssaabaa S'eeleedda

¹¹ Taani Yerusaalame yaade heezzu gallassaa yaan gam'aad.

¹² Gido shin, Yerusaalamew taani ootsanaadan ta S'oossay ta wozanaan wotseedda k'ofaa oonne odabeykke. Hewaappe guyyiyaan, taananna de'iyaa asaappe amareedawantta akkaade, k'ammen dendraade baad. He wode taani toggeeddawaappe hara togaa mehii nuw baawa.

¹³ Taani bilahiyaan denddaade, Zanggaaraa gimbbiyaa dirssaa Penggiyaanna kesaade, Dawiyaa Pulutuwa geetettiyaa sa'aanna aad'd'a, Pituwaa Oliyaa gimbbiyaa dirssaa Penggiyaa geetettiyaa penggiyaa gakkanaw baaddi. Hewaan koletteedda Yerusaalame gimbbiyaa dirssaanne k'ay tamaan s'uugetteedda gimbbiyaa dirssaa penggetuwaa akeekaade s'eellaaddi.

¹⁴ Hewaappe simmaade, Pulutuwa gimbbiyaa dirssaa Penggiyaakkonne dagatteedda kaatiyaa haatsay de'iyaa sa'aa baad. Gido shin, taani toggeedda togaa mehii aad'd'iyaa ogiyaa demmabeykke.

¹⁵ Hewaa diraw, k'ammen haatsay goggiyaa kakkaa gidduwaana aad'd'a gimbbiyaa s'eellaad. Hewaappe guyyiyaan, guyye simmaade Zanggaaraa Penggiyaanna katamaa gelaad.

¹⁶ Hewan de'iyaa kaappatuwaappe ooninne taani hak'a baaditantto, woy k'ay ayaa ootsaadditanttonne eribeenna. Ayaw goope, taani Aychudatoo, k'eesatoo, bonchetteedda asatoo, kaappatoonne kiitaa kiitetanaw de'iyaa asaappe oonne ta k'ofaa biro odabeykke.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, taani untunttoo hawaadan yaagaad; «Nuuni ay mala metuwa gidduwaan de'into be'iita; ayaw goope, Yerusaalame katamay koletteedda; k'ay gimbbiyaa dirssaa penggetuukka taman s'uugetteeddino. Shin hawaappe sintsaaw nuuni hawaadan kawushiide de'ennaadan, ane denddiide, Yerusaalame gimbbiyaa dirssaa zaaretsiide gimbboytte» yaagaad.

¹⁸ K'ay ta S'oossaa lo"o kushii taananna de'iyawaanne kaatii taw odeeddawaa ubbaa untuntntoo odaaddi.

Untunttukka, «Ane denddoyttenne zaaretsiide gimbboytte» yaageeddino. Barenttu kushiyaa lo"o oosoo miniseeddino.

¹⁹ Shin Beeti-Horoona gadiyaa asaa gideedda Sanbbalaas'i, Amoonaa gadiyaa oos-sanchchaa gideedda S'oobbiinne Araba gadiyaa asaa gideedda Geesheemi hawaa siseedda wode, nu bollan k'iliic'iide miic'ceeddino. K'ay, «Hawe hinttenttu ootsiyaabay ayee? Woy k'ay kaatiyaa bollan makkalanaw koyiitee?» yaagiide oochcheeddino.

²⁰ Taani zaaraadde, «Saluwaa S'oossay nuw injjeyana; nuuni Aa k'oomatuu gimbbiyaa doommanna. Shin Yersaalamen de'iyabaappe hinttentta gakkiiyaa gishuwaa gidina, maataa gidina, woy hinttenttu dogettennaadan k'ofissiyaabay hinttenttoo baawa» yaa-gaad.

3

Yersaalame Dirssaa Asay Zaaretsi Gimbbeedda

(3:1–7:73)

¹ Hewaappe guyyiyaan, k'eese ubbatuwaa kaappuu Eliyaashibinne hara k'eesatuu Dorssaa Penggiyaa gimbbiyaa dirssaa zaaretsi gimbbiide, S'oossaw dummayeeddino; sank'k'aakka aatseeddino. Untunttu S'eetu Adussa maammaanne Hanaani'eela Adussa Maammaa gakkanaw gimbbeedda gimbbiyaa S'oossaw dummayeeddino.

² Untunttu gas'aan de'iyaa sa'aa Iyaarkko Asay gimbbeedda.

Untunttu gas'aan de'iyaa sa'aa Imira na'ay Zakkuuri gimbbeedda.

³ Hassinaa'a naanay Moliyaa Penggiyaa gimbbiyaa dirssaa gimbbeeddino. Untunttu pengge mitsaa essiide, sank'k'aakka aatseeddino; k'ay sank'k'aw gorddiyaa mitsaanne mitsaa gelissiyaa kulbbuwaa giigisseeddino.

⁴ Untunttu gas'aan de'iyaa sa'aa Hak'k'oos'a na'aa gideedda Ooriyoona na'ay Maremooti gimbbeedda.

Aa gas'aan de'iyaa sa'aa Mashezaabeela na'aa Berekiyaa na'ay Mashulaami gimbbeedda.

Aa gas'aan de'iyaa sa'aa Ba'aana na'ay S'aadook'e gimbbeedda.

⁵ Aa gas'aan de'iyaa sa'aa Tak'o" a katamaa asatuu gimbbeeddino; gido shin, he katamaa kaappatuu barenttoo imetteedda kiitaa is'seeddino.

⁶ Paaseeha na'ay Yoodaahenne Basoodiyaa na'ay Mashulaami ec'a Penggiyaa gimbbiyaa dirssaa gimbbeeddino. Untunttu pengge mitsaa essiide, sank'k'aakka aatseeddino; k'ay sank'k'aw gorddiyaa mitsaanne mitsaa gelissiyaa kulbbuwaa giigisseeddino.

⁷ Untunttu gas'aan de'iyaa sa'aa Gabaa'oonaa katamaa asaa gidiyaa Malaas'eenne Meronoota katamaa asaa gideedda Yadooni gimbbeeddino. K'ay Gabaa'oonanne Mis'ip'p'a katamatuwaa asatuukka untunttunna ittippe gidiiide, Efiraas'iisa Shaafaappe awaay wulliyaa Bagga Biittaa mooddiyaawe de'iyaa golliiyaa gakkanaw de'iyaa sa'aa gimbbeeddino.

⁸ Work'k'aa tigiya Harihaaya na'ay Uuzi'eeli untunttu gas'aan de'iyaa sa'aa gimbbeedda. K'ay Aa gas'aan de'iyaa sa'aa shittuwaa med'diyaa Hanaanii gimbbeedda. Untunttu laa"u ittippe Aako Gimbbiyaa geetettiyaa sa'aa gakkanaw, Yersaalame gimbbiyaa gimbbeeddino.

⁹ Untunttu gas'aan de'iyaa sa'aa Huura na'ay, Yersaalame woradaa shaakuwaa mood-diya Rafaayi gimbbeedda.

¹⁰ Harumaafa na'ay Yadaayi bare golliyaappe sintsa baggana de'iyaa sa'aa gimbbeedda.

Aa gas'aan de'iyaa sa'aa Hashaabaniyaa na'ay Has's'uushi gimbbeedda.

¹¹ Hariima na'ay Malkkeenne Paahati-Moo'aaba na'ay Hashshuubi Aa gas'aan de'iyaa sa'anne Ittoonni Adussa Gimbbiyaa gimbbeeddino.

¹² Untunttu gas'aan de'iyaa sa'aa Halloheesha na'ay, Yersaalame woradaa laa'entso shaakuwaa mooddiyaa Shaaluuminne Aa mac'c'a naanay gimbbeeddino.

¹³ Hanuuninne Zaanoha kataman de'iyaa asatuu ittippe Zanggaaraa Penggiyaa gimbbiyaa dirssaa gimbbeeddino. Untunttu penggiyaan sank'k'aa aatsiide, sank'k'aw gorddiyaa mitsaanne mitsaa gelissiyaa kulbbuwaa giigisseeddino. K'ay Pituwaa Oliyaa Penggiyaa gimbbiyaa dirssaa gakkanaw, sha" a wad'aa adussa gimbbiyaa gujjiide gimbbeeddino.

¹⁴ Rekaaba na'ay, Beeti-Hakkareema woradaa mooddiyaa Malkkii Pituwaa Oliyaa Penggiyaa gimbbiyaa dirssaa gimbbeedda. Penggiyaan sank'k'aa aatsiide, sank'k'aw gorddiyaa mitsaanne mitsaa gelissiyaa kulbbuwaa giigisseedda.

¹⁵ Kolihoowa na'ay, Mis'ip'p'a woradaa mooddiyaa Shaaluumi Pulttuwaaw Penggiyaa gimbbiyaa dirssaa zaaretsiide gimbbeedda. I penggiyaw s'eeraa giigisseeddawaappe guyyiyaan, sank'k'aa aatseedda; sank'k'aw gorddiyaa mitsaanne mitsaa gelissiyaa kulbuwaaw giigisseedda. Hewaa bollakka k'ay, Shelaaha geetettiyaa dagatteedda haatsay de'iyaa baggana kaatiyaa atakilttiyaa sa'aappe doommide, Daawita Katamaappe yeedda atakilttiyaa gakkanaw de'iyaa gimbbiyaa gimbbeedda.

¹⁶ Hewaappe kaalliyaawaa Azibuuk'a na'ay, Beetis'uura woradaa shaakuwaa mooddiyaa Nahimii gimbbeedda; I Daawita duufuwaappe sintsa baggana de'iyaa sa'aa gakkanaw, dagatteedda haatsay de'iyaa sa'aa gakkanawunne wolk'k'aamatuwaa golliiyaa gakkanaw de'iyaa sa'aa gimbbeedda.

Leewatuu Gimbbiyaa Dirssaa Direeddino

¹⁷ Hewaappe kaalliyaawaa Baana na'aa Rehuuma aawotetsaa gidon de'iyaa, Leewatuu gimbbeeddino.

Untunttu gas'aan de'iyaa sa'aa K'a'ila woradaa shaakuwaa mooddiyaa Hashaabii bare woradaa suntsan gimbbeedda.

¹⁸ Aappe kaalliyaawaa Henadaada na'ay, K'a'ila woradaa laa'entso shaakuwaa mooddiyaa Bawaayinne Aa ishatuu gimbbeeddino.

¹⁹ Untunttu gas'aan de'iyaa sa'aa Iyyaasu na'ay, Mis'ip'p'a woradaa mooddiyaa Es'eeri gimbbeedda; I olaa miishshaa wotsiyaa golliyaappe sintsa baggana de'iyaa sa'aa gakkanawunne gimbbiyaw zooziyaa gakkanaw de'iyaa sa'aa gimbbeedda.

²⁰ Aappe kaalliyaawaa Zabbaaya na'ay Baaruki gimbbiyaa gas'aappe doommi, biide k'eesiyaa ubbatuwaa kaappuwaa Eliyaashiba golliiyaa penggiyaa gakkanaw, minotetsan gimbbeedda.

²¹ Aappe kaalliyaawaa Hak'k'oos'a na'aa gideedda Ooriyoona na'ay Maremootti Eliyaashiba golliiyaa penggiyaappe doommi, biide golliiyaa wurssetsaa gakkanaw gimbbeedda.

K'eesatuu Gimbbiyaa Dirssaa Direeddino

²² Aappe kaalliyya heera gadiyaan de'iyaa k'eesatuu gimbbeeddino.

²³ Untuntuppe kaalliyaawaa Biiniyaamenne Hashshuubi barenttu golliiyaa sintsan de'iyaa sa'aa gimbbeeddino.

Untuntuppe kaalliyaawaa Anaaniyaa na'aa gideedda Ma'iseeya na'ay Azaare bare golliiyaa miyyiyaan de'iyaa sa'aa gimbbeedda.

²⁴ Aappe kaalliyaawaa Azaariyaa golliyaappe doommi, biide gimbbii zuuk'eti simmo sa'aa gakkanaw de'iyaa sa'aa Henadaada na'ay Biinuyi gimbbeedda.

²⁵ Uzaaya na'ay Paalaali gimbbiyaa zuuk'eti simmo saappe doommi, biide naagiyaawanttu wochchiyaa maammaappe k'ommo baggana oyk'k'etti kees'eteedda kaatiyaa golliiyaa d'ok'k'a gimbbiyaa sintsa gakkanaw de'iyaa sa'aa gimbbeedda.

Aappe kaalliyaawaa Par"oosha na'ay Padaayinne

²⁶ Geeshsha Golliiyaa k'oomatuu, Ofeelan de'iyaa wanttu gimbbeeddino; untunttu Haatsaa Penggiyaa gimbbiyaa dirssaa sintsanna away doliyaa baggana de'iyaa sa'anne maammaa gimbbiyaa gakkanaw de'iyaa sa'aa gimbbeeddino.

Gimbbiyaa Dirssaa Direedda Haraa Asatuwaa

²⁷ Untuntuppe kaalliyaawaa Tak'o"na katamaa Asay gimbbiyaappe sintsan hara baggana de'iyaa saappe biide, Ofeela gimbbiyaa dirsaappe haakki de'iyaa wolk'k'aama maammaa gimbbiyaa gakkanaw de'iyaa sa'aa gimbbeeddino.

²⁸ Itti itti k'eesatuu kka Paraa Penggiyaa gimbbiyaa dirsaappe k'ommonna de'iyaa barenttu golliiyaa sintsanna, huup'issa baggana de'iyaa sa'aa gimbbeeddino.

²⁹ Untuntuppe kaalliyaawaa Imeera na'ay S'aadook'e bare golliiyaa sintsan de'iyaa sa'aa gimbbeedda.

Aappe kaalliyaawaa Away doliyaa Penggiyaa naagiya Shakaaniyaa na'ay Shamaa'e gimbbeedda.

³⁰ Aappe kaalliyaawaa Sheleemiyaa na'ay Hanaaniinne S'alaafaw usuppuntsa na'aa gideedda Hanuuni gimbbeeddino.

Untuntuppe kaalliyaawaa Berekiyaa na'ay Mashulaami bare de'iyaa kifiletuwaa sintsan de'iyaa sa'aa gimbbeedda.

³¹ Aappe kaalliyaawaa S'omoosiyaa gimbbiyaa dirssaa Penggiyaa sintsan de'iyaa Geeshsha Golliiyaa k'oomatuunne zal'anchchatuu golliiyaa gakkanaw de'iyaa sa'aa work'k'aa tigiya Malkki gimbbeedda. K'aykka I gimbbiyaa gas'an bolla baggana de'iyaa kifiliyaa gakkanaw de'iyaa sa'aakka gimbbeedda.

³² Work'k'aa tigiyaawanttunne zal"anchchatuu he kifiliyaappe doommiide, Dorssaa Penggiyaa gimbbiyaa dirssaa gakkanaw de'iyaa sa'aa gimbbeeddino.

4

Gimbbi Shiretti Gimbbetennaadan Digganaw Denddeedda K'ofaa

¹ Nuuni gimbbiyaa dirssaa kiitaa doommeeddawaa Sanbbalaas'i siseedda wode hank'k'uwaa ees's'i kesseedda; k'ay loytsi yilotiide, nuuna k'iliic'eedda.

² Bare laggetuwaanne Samaariyaa olanchchatuu sintsan I hawaadan yaageedda; «Hawanttu, ha patsena Ayhudatuu ayaa ootsiinoo? Katamaa zaaretsiide gimbbanaw koyi-inooyye? Yarshshuwaakka yarshshanaw koyiinoo? Oosuwa itti gallassi wurssanawaa untunttoo malatiyye? Gimbbiyaw shuchchaa zaari de'uwaan wotsanaw danddayetti?»

³ Aa miyyiyaan ek'k'eedda Amoonaa gadiyaa asaa gideedda S'oobbiikka k'ay hawaadan yaageedda; «Untunttu k'ay ay gimbbiyaa gimbbanaw danddayiino? Untunttu gimbbiyaa dirssaa gimbbiyaa bollan worakanay kesinttonne kunddi aggana».

⁴ Hewaappe guyyiyaan, taani hawaadan yaagaadde woossaad; «Nu S'oossaw, untunttu nuuna woot woot k'iliic'into hawaa sisa! Untunttu nuuna shek'k'iyaa shek'ay untunttu huup'iyaan simmo. Barenttoo de'iyaa ak'uwaaw bonk'k'etti kichchiide, allaga gadiyaan omoodetteedda asaa gidino.

⁵ Untunttu naak'uwaaw gentsoppa; untunttu nagaraakka ne sintsaappe mule k'uc'oppa. Ayaw gooppe, gimbbiyaa gimbbiyawanta nuuna shek'an kawushsheeddino».

⁶ Nuuni gimbbiyaa dirssaa oosuwaaw aggenaan ootseeddo. K'ay asaykka oosuwaaw minotetsan ootsiyaa diraw, gimbbiyaa dirssaa d'ok'k'atetsay ellekka bakkaa keeshshaa gidi aggeeda.

⁷ Sanbbalaas'i, S'oobbii, Araba gadiyaa asay, Amoonaa gadiyaa asayenne Ashidooda katamaa Asay Yersaalame gimbbiyaa dirssaa kiitay lo'o hanotetsan oosettiide de'iyawaanne koletteedda sa'atuukka baretteeda wode loytsi hank'k'eteeddino.

⁸ Hewaappe denddeeddawaan ittippe Yersaalame yiide nuuna olanawunne shab-birisanaw mak'etteeddino.

⁹ Shin nuuni nu S'oossaakko woosseeddo; untuttuppe denddeeddawaan k'ammanne gallassi naagiyaa naaganchchatuwaakka wotseeddo.

¹⁰ He wodiyaan Yihudaa Asay hawaadan yaageeddino; «Tookuwaaw tookkiyaawee kase-waappe nuuna labbantsee; k'ay dentsanaw koshshiyaa gimbbiyaappe koletteedda daro shuchchaykka biro de'ee. Yaatina, nuuni hachche ha gimbbiyaa wootiide gimbbanaw danddayeetto?»

¹¹ Nu morkketuu, «Nuuni biide untunttu giddo gakkanaw, untunttu oosuwaaw ootsen-naadan te"anawunne untunttu wod'ana gakkanaw, untunttu erikkino» yaageeddino.

¹² Gido shin, Ayhudatuu zaari zaari nuukko yiide, «Untunttu mule baggana yiide, nuuna olanawantta» yaagiide nuw odeeddino.

¹³ Hewaa diraw, nu asaappe mashshaa, tooraanne wonddaafiyaa oyk'k'iide asaa untunttu zariyaan zariyaan maaraade, kiitay wuribeenna heeraan gimbbiyaappe zokko baggana naaganaadan wotsaad.

¹⁴ Asay shabbiretteeddawaa taani be'eedda wode, dendda ek'k'aade, untunttu, untunttu kaaletsiyaawantanne hara kaappatuwaaw ubbaa hawaadan yaagaad; «Nu morkke-too yayyoppite! Goday wolk'k'aamanne hoola geetettiyaawaa gidiyaawaa hassayite. Hewaa diraw, hinttentu zaretto, hinttentu attuma naanaatoo, hinttentu mac'c'a naanaatoo, hinttentu machchiyawunne hinttentu golliyaw olettite» yaagaad.

¹⁵ Nu morkketuu nuuna k'ohanaw mak'k'eteeddawaa nuuni ereeddawaa untunttu siseeddino. K'ay S'oossaykka untunttu mak'k'uwaaw hada kesseeddawaa akeekeddino.

Hewaappe guyyiyaan, nuuni ubbaykka simmiide, nu gimbbiyaa dirssaa oosuwaaw doomeeddo.

¹⁶ He wodiyaappe doommiide, ta k'oomatuwaappe bakkay oosuwaaw ootsiyaa wode, bakkay tiraan wotsiyaa ola miishshaa mayyiide, tooraa, gondalliyaanne wonddaafiyaa oyk'k'iide naaganaadan ootsaad. K'ay kaappatuukka Yihudaa asaa ubbaappe guyyenna ek'k'iide mintsetsiino.

¹⁷ Gimbbiyaa dirssaa gimbbiyaawanttunne koshshiyaawaa tookkiyaawanttu ubbay itti kushiyan ola miishshaa oyk'k'iide, itti kushiyan oosuwaaw ootsino.

¹⁸ Gimbbiyaa oosuwaaw ootsiyaa ubbay mashshaa bare s'eessan danc'c'i danc'c'i utteedda. Malakataa punniyaawekka ubbaa wode taappe shaaketti erenna.

¹⁹ Asaa kaaletsiyaawantta, kaappatuwaanne asaa ubbaa taani hawaadan yaagaad; «Gimbbiyaa dirssaa kiitay wolk'k'aamanne loytsi aaka gidiyaawaappe denddeeddawaan, nuuni ittuu ittuwaappe shaakettiide haakkeeddo.

²⁰ Hewaa diraw, hinttenttu malakataa punaa sisiyaa wode, I punettiyaa sa'aa taakko haa shiik'ite. Nu S'oossaykka nu diraw olettanawaa».

²¹ Oosuwaa wonttumaatsa saluu zo"iyaa wodiyaappe doommiiide, omarssi s'oolinttii kessana gakkanaw ootsiyaa wode ubbaan, baggay ootsiyaa wode, baggay tooraa oyk'k'iide naagiino.

²² He wode taani asaw hawaadan yaagaad; «K'amman nuuna naaganawunne gallassi k'ay kiitaa ootsanaw hinttenttu ubbaykka hinttenttu k'oomatuukka Yerusaalamen ak'ite».

²³ Hewaa diraw, taana gidina, ta ishatuwaa gidina, ta k'oomatuwaa gidina, woy k'ay taana naagiyaawantta gidinakka, nuuni ubbaykka nu mayuwaa kessennaan ak'etto; k'ay nu ola miishshaykka, nuuppe ubbakka shaakettenna.

5

Hiyyeesatuu Naak'etteenaadan Nahimi Ootseedda

¹ Attumawenne mac'c'awe barenttu zariyaa gideedda Ayhudatuu bollan wolk'k'aama c'abbuwaa kesseeddino.

² Unttuntu hawaadan yaageeddino; «Nuuni, nu attuma naanayenne nu mac'c'a naanay c'ora; hewaa diraw, nuuni miide pas'a de'ana mala, nuw katsay koshshee».

³ Haratuu k'ay, «Nuuna gakeedda iita koshaappe nuuna ashshiyaa k'umaa demmana giidde, nu goshshay, nu woyniyaa turaa sa'ayenne nu keetsay attenan asaw oytseeddo» yaageeddino.

⁴ Haratuukka k'ay hawaadan yaageeddino; «Nu goshshawunne nu woyniyaa turaa saatto kaatii oochcheedda giiraa c'igganaw miishshaa tal"iyaa akkeeddo.

⁵ Ayhuda zaratuuwaanna nuuni itti ashuwaa; nu naanaykka untunttu naanaa mala. Shin nuuni nu yeledda naanaa ayiletetsaw aatsiide immanaw giddetteeddo; ubbaa k'ay nu mac'c'a naanatuwaappe ittuu ittuu ayiletetsaw zal"etteeddino. Gidoopenne, nu goshshayenne nu woyniyaa turaa sa'atuu nuuppe aketti diggo diraw, nuuni ayinne ootsanaw danddayokko».

⁶ Unttuntu c'abbuwaanne ha k'aalaa taani siseedda wode, loytsa hank'k'ettaad.

⁷ Ootsanawaa ta wozanaan k'oppaade, asaa kaaletsiyaawantanne kaappatuwaa s'eesaade: «Hinttenttu hinttenttu zaratuwaa yeluwaa c'iggiisiyaawan uk'kunniita» yaa-gaade untunttu mootaaddi.

He metuwaabaa haasayiide billanaw wolk'k'aama shiik'uwaa untunttunna udaad.

⁸ Hawaadan yaagaaddi; «Ayhuda gidennawanttoo zal"etteedda Ayhuda zariyaa gideedda nu ishatuwaa wozanaw nuuni nu wolk'k'ay danddayeeddawaa ubbaa ootseeddo. Shin hinttenttu k'ay, hinttenttu ishatuwaa gideedda hinttenttu zariyaa hinttenttoo barenta zal"ana mala ootsiide de'iita». Kaaletsiyaawanttoo zaariyaa k'aalay d'ayina, c'o"u yaageeddino.

⁹ Taani k'aykka hawaadan yaagaad; «Hinttenttu ootsiyaabay likke gidenna; nu morkketuu, Ayhuda gidennawanttu nu bollan k'iliic'enna mala, nu S'oossaw yayyanawunne likke gidiyaabaa ootsanaw hinttenttoo bessennee?

¹⁰ Taani ta huup'iyaw, ta ishatuwaanne ta k'oomatuukka untunttoo miishshaanne katsaa tal"eeddo; gido shin, ane untunttuppe yeluwaa akiyaawaa aggoytte.

¹¹ Unttuntu goshshatuwaa, woyniyaa turaa sa'atuwaa, zayitiyaa wogaruwaanne golletuwaa ubbaakka untunttoo hachche zaarite. K'ay miishshan, katsaan, woyniyaa eessan gidina zayitiyaan, hinttenttu untunttuppe akkeedda s'eetuwaappe itti kushiya yeluwaa ubbaa untunttoo ellekka zaarite».

¹² Unttuntukka zaariide, hawaadan yaageeddino; «Nuuni ubbabaakka untunttuwaa zaariide, untunttoo immana; untuntta ayaanne oochchokko. Neeni gaadde de'yaawaadan, nuuni ootsana».

Hewaappe guyye k'eesetuwaa haa taakko s'eegaade, barenttu geedda k'aalaa polana mala, c'aak'k'etsanaadan ootsaad.

¹³ Hewaappe guyyiyaan, ta mayuwaa k'ok'k'ofaade hawaadan yaagaad; «Ooninne hintteppe bare geedda k'aalaa polennan d'ayooppe, S'oossay Aa hawaadan Aa golliyaappenne Aa ak'uwaaappe k'ok'k'ofa; ikka k'ok'k'ofettiide mela atto».

Shiik'eedda Asay ubbay itti k'aalan, «Amen"i» yaagiide Med'ina Godaa galateeddino. Asay ubbay bare c'aak'k'eeddawaadan ootseedda.

Nahimiyaa Garatetsaa

¹⁴ Ars's'ekissisi kaateteedda laatamantso laytsaappe biide, hattamanne laa'entso laytsaa gakkanaw, taani Yihudaa mooddiyaawaa gidaade suntsetaad. He tammanne laa"u laytsan, taana gidina woy ta ishatuu mooddiyaawoo bessiyaa k'umaa dirguuwaa akkibeykko.

¹⁵ Shin taappe kasena mooddiyaawanttu asaw dees'o tookko gidiide, hachche hachche katsawunne woyniyaa ushshaw oytamu s'agaraa biraa c'iggisseeddino. Haray atto ayissiyawanttu k'oomatuukka barenttu asaa bollan godaa malatissiide gam'eeddino. Gidooppenne, taani S'oossaw yayyeedda diraw, hewaadan ootsabeykke.

¹⁶ Taanatsaa ubbaa Yerusaalame gimbbiyaa dirssaa oosoo immaaddippe attin, ta huup'ew ay gadiyanne shammabeykke. Ta k'oomatuukka ubbay taananna he kiitaan ittippe gam'eeddino.

¹⁷ Nu heeraan de'iyaa Ayhuda gidennawantuppe nuukko yeedda Asay baynnan de'ishshin, hachche hachche taananna ta masoo'fiyan miyaa Ayhudatuunne untuntta kaaletsiyaawanttu paydu s'eetanne ishatama.

¹⁸ Hachche hachche itti booraa, usuppun dooretteedda dorssatuwaanne daro kuttotuwa shukki shukkiide, asaw shiishshino; k'ay tammu gallasan itti gede daro baat-saa woyniyaa eessaa untunttoo agiino. Shin asaa bollan de'iyaa tookuu dees'uwaa gidiyaawaa taani eriyaa diraw, gadiyaa mooddiyaawoo bessiyaa k'umaa dirguwaa oochchabeykke.

¹⁹ «Ta S'oossaw, taani ha asaw ootseedda lo"otetsaa ubbaa k'oppaade, tawukka lo"otetsaa ootsa» yaagaad.

6

Oosuu Oosetti Polettenaadan denddeedda Yewuwaa S'oonuwaa

¹ Sambbalaas'i, S'oobbii, Araba gadiyaa asaa gidiyaa Gesheeminne hara nu morkketuu nuuni gimbbiyaa dirssaa ootsiide poleeddawaanne k'ay oosettibeenna pac'a sa'aykka ittuunne attibeenawaa siseeddino. Gido shin, nuuni gimbbiyaa dirssaa penggetuwaan biro sank'kaa gelissibeykko.

² Hewaa untunttu siseedda wode, Sanbbalaas'inne Gesheemi hawaadan yaagiide, taakko kiitteeddino; «Oona geetettiyaa dembban de'iyaa k'eeri katamatuwaappe ittuwaan yaade nuunanna gaketta». Shin untunttu ta bolla iitaa ootsanaw mak'etteeddinno.

³ Hewaa diraw, taani untunttoo hawaadan yaagaadde zaara kiitanchchatuwa kiittaaad; «Taw daro kiitay de'ee; hewaa diraw, taani hinttenttu giyya sa'aa baanaw danddaykke. Taani duge hinttenttukko biina, kiitay ayaw d'ubettii?»

⁴ He kiitaa zaari zaari oydu gede taakko kiitteeddino; shin taani itti mala zaaruwaa untunttoo immaad.

⁵ Ichcheshentsuwaan Sambbalaas'i bare k'oomaa bolla dooyaa de'iyaa dabddaabbiyaa taakko kiitteedda.

⁶ Dabddaabbiikka hawaadan yaagee; «Neeninne ne zariyaa gideedda Ayhudatuu makkalanaw k'oppeeddawaanne hewaappe denddeeddawaan gimbbiyaa dirssaa gimbiyaawaa shooro gadiyaan de'iyaa Asay ubbay haasayiawaa Gesheemi taw odeedda. K'ay neeni neena kaatiyaa kessanaw koyiyaawaanne;

⁷ neeni Yihudaa kaatiyaa gidiyaawaa Yerusaalamen awaayana mala, timbbitiyaa odiyaawantta ne wotseeddawaakka I taw odeedda. Ha waariyaa kaatii sisusay attena. Hewaa diraw, taananna gakettaade zorettanaw haaya».

⁸ Taanikka, «Ha neeni giyya yewuwaa ubbay ubbakka tuma gidennawaanne neeni c'oo med'd'eeddawaa» yaagaadde zaaraad.

⁹ Nu ootsiyaa kiitay polettenna mala, «Untunttu kushii oosoo daaburi kichcheedda» yaagiide untunttu nuuna yashissiide gam'eeddino.

Hewaa diraw, «Nu S'oossaw ha"i taana mintsetsaarkkii» yaagaadde taani woossaad.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan, sooppe kessennaadan gorddi wotseedda Mahes'aabi'eela na'aa na'aa Dalaaya na'aa Shamaa'iyaaakko baad. I taw hawaadan yaageedda; «Itti k'amma awudentto untunttu neena wod'anaw yaana de'iyaa diraw, neeninne taani S'oossaa Golliyaa giddo geliide, S'oossaa Geeshsha Golliyaa gidдон S'oossaa Geeshsha Golliyaa penggetuwaa gorddiide gaketoytte».

¹¹ Taani hawaadan yaagaadde zaaraad; «Taana malatiyaa Asay bak'atii? Woy k'ay taana malatiyaa Asay Geeshsha Golliyaa giddo geliide, bare shemppuwaa ashshii? Taani hewaa ubbakka ootsikke».

¹² Ta yewuwaa k'oppiyaa wode, tumukka Aa S'oossay kiitteedda timbbitiyaa odiyaawaa gidennawaanne S'oobbiinne Sanbbalaas'i Aa miishshan shammeedda diraw, ta bolla worddo timbbitiyaa odiyaawaa gidiyaawaa akeekaaddi.

¹³ I miishshan shametteedda gaasuu taani yayaade, I giyaawaadan ootsaade taani nagaran gelanaaddaana. Yaatina, untunttu ubbay hewaa siseedda wode, taana kad'isiyaabaa ta bollan demmanaassa.

¹⁴ «Ta S'oossaw, S'oobbiinne Sanbbalaas'i ootseeddawaa k'oppa. No'aado geetettiyyaa mac'c'a timbbitiyaa odiyaananne hara timbbitiyaa odiyaawanttu ubbay taana yashissanaw untunttu ootseeddawaa ubbaakka k'oppa» yaagaad.

Gimbbiyaa Dirssaa Oosuu Poletteedda

¹⁵ Gimbbiyaa dirssaa kiitay ishatamanne laa"u gallassan, Eluula geetettiyyaa aginaan laatanne ichcheshantso gallassan poletteedda.

¹⁶ Nu yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuwaa gidдон de'iyaa nu morkketuu hewaa siseedda wode yayyeeddinonne yeellateeddino. Ayaw gooppe, hawe kiitay nu S'oossay maaddina oosetteeddawaa akeekeeddino.

¹⁷ He wodiyaan Ayhudatuwaa kaaletsiyaawanttu S'oobbiyaw c'ora dabddaabbetuwwaa s'aafeeddino; S'oobbi zaariide, untunttoo s'aafeedda.

¹⁸ Ayaw gooppe, I Araaha na'aa Shakaaniyaa naatto akkeedda dirawunne Aa na'ay Yahohanaani Berekiyaa na'aa Mashulaama naatto akkeedda diraw, Yihudaappe daratu aanana c'aak'k'eti utteeddino.

¹⁹ Untunttu S'oobbii ootseedda lo"obaa ubbaa ta sintsan haasayino; k'ay taani giyaawaakka aw odiino. S'oobbiikka taana yashissanaw dabddaabbetuwwaa s'aafi yeddee.

7

¹ Gimbbiyaa kiittay wurina, penggetuwaankka sank'k'ay geleedda. K'ay penggiyaa naagiyaawanttu, mazimuriyaa yes'si'yaawantunne Leewatuu barenttu kiitaan kiitan geleeddino.

² Hewaappe guyyiyaan, Yersaalame katamaa ayissiyaa maataa ta ishaa Hanaanawunne geessuwwaa gadaawaa Hanaaniyaw immaad. Hanaanii hara ubbaappe aad'd'eeda tumanachanne S'oossaw yayyiyaa asaa.

³ Taani untuntta hawaadan yaagaadde azazaad; «Wontta away kesiide ho"ana gakkanaw, Yersaalame gimbbiyaa penggetuwwaa dooyoppite. K'ay omarsii naagiyaawanttu barenttu oosuwwaa wurssiide baanaappe kasetiide, penggetuwwaa loytsi gorddanaadan ootsite. Hewaa bollakka Yersaalamen de'iyaa asaappe dooriide, ittuu ittuu kaalaan kaalaan naaganaadaaninne k'ay haratuu barenttu heeraan de'iidde, barenttu golliyaa keeshshaa keeshshaa naaganaadan ootsite» yaagaad.

Omooduwaappe Simmeedda Asaa Suntsaa

(Izr. 2:1-70)

⁴ He wode Yersaalame katamay loytsi akonne wolk'k'aama; shin Aa gidдон de'iyaa asaa paydu loytsi guutsaa. K'ay daro golliikka biro kees'ettibeenna.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, asaa kaaletsiyaawantta, kaappatuwaanne asaa ubbaa shiishshaade untunttu yeletaa maaran maaran mazggabana mala, S'oossay taana k'ofisseedda. Omooduwaappe kasetiide simmeedda asaa yeletaa maaraa mas'aafaakka demmaad; he mas'aafan s'aafetteeddawe hawaa.

⁶ Baabloone Kaatii Naabukadanas'oore omoodiide, bare gadiyaa afeedda asaappe guyye barenttu katamaa katamaa Yersaalamenne Yihudaa simmeedda asatuu hawaappe kaalliyaawantta.

⁷ Untunttu kaappatuu Zarubaabeela, Iyyaasa, Nahimiyaa, Azaariyaa, Ra'aamiyaa, Nahamaana, Marddikiyoosa, Bilishaana, Misppereeta, Bigiwaaya, Nahuumanne Ba'aana. Omooduwaappe simmeedda Israa'eeliyaa asaa paydu hawaa.

⁸ Par"oosha yaratuu 2,172.

⁹ Shafaas'iyaa yaratuu 372.

¹⁰ Araaha yaratuu 652.

¹¹ Iyyaasunne Iyoo'aaba naanaa gideedda Paahati-Moo'aaba yaratuu 2,818.

¹² Elaama yaratuu 1,254.

¹³ Zattu yaratuu 845.

¹⁴ Zakkaaya yaratuu 760.

¹⁵ Biinuya yaratuu 648.

¹⁶ Bebaaya yaratuu 628.

¹⁷ Azggaada yaratuu 2,322.

¹⁸ Adoonik'aama yaratuu 667.

¹⁹ Bigiwaaya yaratuu 2,067.

²⁰ Adiina yaratuu 655.

²¹ Hizk'k'iyaa yaraa gideedda As'eera yaratuu 98.

²² Hashuuma yaratuu 328.

²³ Bes'aaya yaratuu 324.

²⁴ Hariifa yaratuu 112.

- ²⁵ Gabaa'oonaa yaratu 95.
²⁶ Beeteleemenne Nas'oo'fa katamatuwaa Asay 188.
²⁷ Anaatoota katamaa Asay 128.
²⁸ Beeti-Azimaawetuwaa katamaa Asay oytamanne laa'uwwaa.
²⁹ K'iriyaati-Yi'aariima, Kafiiranne Ba'eroota katamatuwaa Asay 743.
³⁰ Raamanne Gebaa'a katamatuwaa Asay 621.
³¹ Mikimaasa katamaa Asay 122.
³² Beeteelenne Ay katamatuwaa Asay 123.
³³ Laa"entso Nabo geetettiyaa katamaa Asay 52.
³⁴ Laa"entso Elaama yaratu 1,254.
³⁵ Hariima katamaa Asay 320.
³⁶ Yaarikko katamaa Asay 345.
³⁷ Looda, Hadiidanne Oono katamatuwaa Asay 721.
³⁸ Sanaa'a katamaa Asay 3,930.
³⁹ Hawaappe kaaliyaawanttu omooduwaappe simmeedda k'eesetuwaa: Iyyaasu yara gideedda Yadaaya yaratu 973;
⁴⁰ Imeera yaratu 1,052;
⁴¹ Paashihuura yaratu 1,247;
⁴² Hariima yaratu 1,017.
⁴³ Hawaappe kaaliyaawanttu omooduwaappe simmeedda Leewatuwaa: Hodaawiyaa yara gideedda Iyyaasunne K'aadimi'eela yaratu 74;
⁴⁴ Asaafa yara gideedda mazimuriyaa yes's'iyaawanttu 148;
⁴⁵ Geeshsha Golliya penggiyaa naagiyaa Shaaluuma, As'eera, S'almmoona, Ak'k'uuba, Has'iis'anne Shobaaya yaratu 138.
⁴⁶ Hawanttu omooduwaappe simmiide, Geeshsha Golliyaan ootsiyaa k'oomatuwaa yaratuwaa: S'iha yaratuwaa, Hasuufa yaratuwaa, S'abba'oota yaratuwaa,
⁴⁷ K'eeroosa yaratuwaa, Sii'a yaratuwaa, Padoona yaratuwaa,
⁴⁸ Labaana yaratuwaa, Hagaaba yaratuwaa, Shalmaaaya yaratuwaa,
⁴⁹ Hanaana yaratuwaa, Giddeela yaratuwaa, Gahaara yaratuwaa,
⁵⁰ Ra'aaya yaratuwaa, Raas'iina yaratuwaa, Nak'oda yaratuwaa,
⁵¹ Gazzaama yaratuwaa, Uuza yaratuwaa, Paaseeha yaratuwaa,
⁵² Besaaya yaratuwaa, Me'uniima yaratuwaa, Nafushesiima yaratuwaa,
⁵³ Baak'ibuuk'a yaratuwaa, Hak'uufa yaratuwaa, Harihuura yaratuwaa,
⁵⁴ Baas'iliita yaratuwaa, Mahiida yaratuwaa, Harshsha yaratuwaa,
⁵⁵ Bark'k'oota yaratuwaa, Sisaara yaratuwaa, Temaaha yaratuwaa,
⁵⁶ Nas'iha yaratuwaanne Has'iifa yaratuwaa.
⁵⁷ Hawaappe kaaliyaawanttu omooduwaappe simmeedda Solomone k'oomatuwaa yaratuwaa: Sos'aaya yaratuwaa, Sofereeta yaratuwaa, Pariida yaratuwaa,
⁵⁸ Yaa'ila yaratuwaa, Dark'k'oonaa yaratuwaa, Giddeela yaratuwaa,
⁵⁹ Shafaas'iyaa yaratuwaa, Has's'iila yaratuwaa, Pokereti-Has's'abayma yaratuwaanne Amoonaa yaratuwaa.
⁶⁰ Omooduwaappe simmiide, Geeshsha Golliyaan ootsiyaa k'oomatuwaa yaratuunne Solomone k'oomatuwaa yaratu paydu ubbaanna 392.
⁶¹ Haratuukka k'ay, Telmmelaaha, Teliharshsha, Karuuba, Adoonanne Imeera geetettiyaa katamatuwaappe Yersaalame simmeeddino. Shin untunttu woy untunttu awotuu Israa'eeliyaa sheeshsha gidiaawaa erissanaw danddayibeykkino.
⁶² Hewanttu Dalaaya, S'oobbiyaanne Nak'oda yaratuwaa; untunttu payduukka ubbaanna 642.
⁶³ K'eesetuwaappe k'ay Hobaaya yaratu, Hak'k'oota yaratuunne Barzzillaaya yaratu Yersaalame simmeeddino. Hawe Barzzillaaya giyaawe Gala'aade biittaa asaa gideedda Barzzillaaya naatto akkiidde, bare bollarwaa suntsaa akkeedda.
⁶⁴ Hawanttu barenttu yeletaa s'ap'uwwa eranaw yeletaa mas'aafan koyeeddino, shin demmibeeykkino. Hewaa diraw, untunttu tunaadan paydettiide, k'eesetetsan ootsennaadan digetteeddino.
⁶⁵ K'ay Geeshsha Saamatuwaan shaakki pirddiyaa k'eesii denddana gakkanaw, untunttu geeshsha k'umaappe maanaw danddayennawaa Ayhudatuwaa mooddiyaawe untunttoo odeedda.
⁶⁶ Omooduwaappe Yihudaa biittaa simmeedda asaa paydu ubbaanna 42,360.

⁶⁷ Hewaa bollakka k'ay 7,337 attuma k'oomatuu mac'c'a k'oomatuu mazimuriyaa yes's'iyyaa 245 attumawaanne mac'c'a asatuu simmeeddino.

⁶⁸ Omooduwaappe ubbaanna simmeedda asaa paratuwaa paydu 736; bak'ulotuu 245;

⁶⁹ gaalotuu 435; haretuu k'ay 6,720.

⁷⁰ Yaratuwaa kaappatuwaappe amareedawanttu oosoo imotaa immeeddino. Biittaa mooddiyaawe hospun kiilo giraame work'k'aa, 50 disttetuwaanne 530 k'eesatuwaa mayotuwaa immeedda.

⁷¹ Yaratuwaa kaappatuu 168 kiilo giraame work'k'aaanne 1,250 kiilo giraame biraa immeeddino.

⁷² Atteeda Asay ubbaanna 168 kiilo giraame work'k'aa, 1,100 kiilo giraame biraanne 67 k'eesatuwaa mayotuwaa immeeddino.

⁷³ Hewaappe guyyiyaan k'eesatuu, Leewatuu, penggiyaa naagiyaawanttu, mazimuriyaa yes's'iyaawanttu, asaappe darotuunne Geeshsha Golliyaa k'oomatuu, ubbaanna Israa'eeliyaa ubbay barenttu kataman kataman utteeddino.

8

Muse Higgii Zaaretsi Nabbabetussaanne

K'aalaa C'aak'k'uwaa Ooras's'usaa

(8:1–10:39)

¹ Laappuntsa aginay gakkoo wode, Israa'eeliyaa Asay ubbaykka barenttu kataman kataman utteeddino. He aginaan untunttu ubbaykka ittippe Haatsaa Penggiyaa sintsan de'iyaa dabaaban shiik'k'eeddino. Med'inaa Goday Muse baggana Israa'eeliyaa asaw immeedda Higgiiyaa Mas'aafaa ahana mala, s'aafiyaa Izira oochcheeddino.

² Yaatina, laappuntsa aginaan koyro gallassan, attumawe mac'c'awe, akeekanaw dandadayiyaa Asay ubbay shiik'k'eedda sa'aan Iziri Higgiiyaa Mas'aafaa aheedda.

³ Haatsaa Penggiyaa sintsan de'iyaa dabaaban ek'k'iide, attumawoo mac'c'awoo, akeekanaw dandadayiyaa asaa ubbaw Higgiiyaa Mas'aafaa wonttappe gallassaa seetay gakkanaw nabbabeedda; asaykka loytsi hayzziide siseedda.

⁴ Iziri ek'k'iide nabbabanaw mitsaappe giigisseedda gutaraa bolla ek'k'eedda. Aappe ushechcha baggana Matiitiyaa, Shamaa'iyaa, Anaaya, Ooriyoona, Hilk'k'iyaaanne Ma'iseeya geetettiyaa asatuu ek'k'eeddinno. Haddirssa baggana k'ay Padaaya, Mishaa'eela, Malkkiyaa, Hashuuma, Hashibadanaaha, Zakkaraasanne Mashulaama geetettiyaa asatuu ek'k'eeddinno.

⁵ Iziri asaa ubbaappe d'ok'k'iyaa sa'aan ek'k'eedda diraw, ubbaykka Aa loytsiide s'eellishin, untunttu sintsan Higgiiyaa Mas'aafaa dooyeedda. He wode untunttu ubbay utteedda saappe dendi ek'k'eeddinno.

⁶ Iziri Med'inaa Godaa, wolk'k'aama S'oossaa galateedda. Asay ubbay barenttu kushiya pude dentsiide, «Amen'i, Amen'i» yaageeddino. K'ay untunttu som'i sa'aa bochchana gakkanaw guufanniide, Med'inaa Godaw goynneeddino.

⁷ Hewaappe guyyiyaan denddiide, barenttu de'iyaa sa'aan ek'k'eeddinno. Iyyaasa, Baana, Sherebiyaa, Yaamiina, Ak'k'uuba, Shabbataaya, Hodiya, Ma'iseeya, K'aliis'a, Azaariyaa, Yozabaada, Hanaananne Palaaya geetettiyaa Leewatuu higgiiyaa Asay akeekanaadan ootseeddino.

⁸ Untunttu S'oossaa Higgiiyaa Mas'aafaappe nabbabiide, k'ay nabbabetteeddawe waagintto, Asay erana mala, bili k'onc'c'iseeddino.

⁹ Asay higgiiyaa k'aalaa siseedda wode, barenttu wozanaan mishettiide yeekkeeddino. Hewaa diraw, biittaa mooddiyaa Nahimii, k'eesenne s'aafiyaa gideedda Izirinne asaw mas'aafaa biliyaa Leewatuu asaa hawaadan yaageeddino; «Ha gallassay Med'inaa Godaw, hinttenttu S'oossaw, geeshsha gallassaa gidiyaa diraw, ittuunne kayyottoppitenne yeekkoppite» yaageeddino.

¹⁰ K'ay Nahimii gujjiidekka hawaadan yaageedda; «Biite, mod'd'uwaa miite; mal'iyaawaakka ushite; k'ay baynnawanttookka hinttewaappe shaakki immite. Ayaw gooppe, hachche gallassay nu S'oossaw geeshsha gallassaa. Med'inaa Godaa nashechchay hinttenttoo wolk'k'aa gidiyaa diraw kayyottoppite» yaageedda.

¹¹ Leewatuukka k'ay, «Hawe geeshsha gallassaa gidiyaa diraw, kayyottoppite; hayzzite» yaagiide asaa c'o'u ootseeddino.

¹² Hewaappe guyyiyaan, Asay nashechchaan maanawunne ushanaw k'ay baynnawanttookka de'iyawaappe shaakki immanaw beeddino. Ayaw gooppe, untunttu odeedda k'aalaa siseeddinonne akeekkeeddino.

¹³ Aginaw laa'entso gallassi zaratuwaa kaappatuu, k'eesatuu nne Leewatuu higgiiya k'aalaa untuntntoo birshshana mala, Izirakko yeeddino.

¹⁴ Hewan tamaariidde, laappuntsa aginaan Daasiyaa Baalaa bonchchiyaa wode, Israa'eeliyaa Asay ubbay daasiyaa gidдон uttanaadan Med'inaa Goday Muse baggana azazeeddawaa akekeeddino.

¹⁵ Hewaa diraw, katamatuwaa ubbaaninne Yersaalamen hawaadan yaagiide awaayeeddino; «Deriyaa huup'iyaa kesite; zayitiyaa wogaraappe, woran doliyaa wogaraappe, barsseenetiyya mitsaappe, zambbaa mitsaappenne haytsay de'iyaa mitsaa ubbaappe higgiiyan s'aafetteeddawaadan, daasiyaa daasanaw tashiyaa ahite» yaageeddino.

¹⁶ Hewaa diraw, Asay biide mitsaa tashiyaa aheeddino; barenttu golliyya bollan de'iyaa dembba sa'aan, barenttu gibbiyaan, S'oossaa Geeshsha Golliyya dabaaban, Haatsaa Penggiyaa dabaabaaninne Efreema Penggiyaa dabaaban daasiyaa daaseeddino.

¹⁷ Omooduwaappe simmeedda Asay ubbay daasiyaa daaseedda, Aa gidдон utteeddino. Neewe na'aa Iyyaasu wodiyaappe doommiide, he gallassay gakkanaw, untuntntu hawaa mala baalaa bonchchi erikino. Hewaa diraw, ubbaykka loytsi nashetteeddino.

¹⁸ Baalay doomettoodeppe biide wurana gakkanaw, hachche hachche Iziri S'oossaa Higgiiyaa Mas'aafaappe asaw nabbabeedda. Baalaa laappun gallassaa bonchchowaappe guyyiyaan, hosphuntsa gallassan higgii azaziyaawaadan geeshsha shiik'uwaa ootseeddino.

9

Israa'eeliyaa Asay Barenttu Nagaraa Paas'eeddino

¹ He aginaan laatamanne oyddentso gallassan Israa'eeliyaa Asay s'oomiidde, maak'aa mayiidenne barenttu huup'iyaa baanaa k'oliidde, itti sa'aa shiik'k'eeddino.

² Barentta allaga gade asaa ubbaappe shaakkeeddino. Hewaappe guyyiyaan denddi ek'k'iide, untuntntune kase untuntntu aawotuu ootseedda nagaraa ubbaa paas'eeddino.

³ Hewan untuntntu ek'k'iide'ishshin, heezzu saatiyaa gidiyaawaa Med'inaa Godaa untuntntu S'oossaa Higgiiyaa Mas'aafay untuntntoo nabbabetteedda. K'ay hara heezzu saatiyaa gidiyaawaa barenttu nagaraa paas'iiddinne Med'inaa Godaw, barenttu S'oossaw, goynniidde gam"eeddino.

⁴ Leewatuwaappe amareedawanttu shiik'uwaa bollan kesiide, kooshshaa d'ok'k'u oot-siidde Med'inaa Godaakko, barenttu S'oossakko, waasseeddino. Hewanttukka Iyyaasa, Baana, K'aadimi'eela, Shabaaniyaa, Buuna, Sherebiyaa, Baananne Kanaana.

⁵ Leewatuwaappe Iyyaasu, K'aadimi'eeli, Baani, Hashaabanee, Sherebee Hodee, Shabaanenne Pataahe Israa'eeliyaa asaa hawaadan yaageeddino; «Denddi ek'k'iide, med'inaappe med'inaw de'iyaa Med'inaa Godaa hinttentu S'oossaa galatite! ubbaap-penne saba ubbaa bollanna d'ok'k'u d'ok'k'u geeddanne bonchchetteedda S'oossaa suntsaa sabbite» yaageeddino.

Nagaraa Paas'iyaa Woosaa

⁶ Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay hawaadan yaagiide woosseeddino; «Med'inaa Godaw, ne s'alalay S'oossaa! Neeni salotuwaanne salotuwaan de'iyaa med'etaa ubbaa, sa'anne Aa bollan de'iyaa med'etaa ubbaanne Abbatuwaanne untuntntu gidдон de'iyaa med'etaa ubbaa med'd'aadda; ubbaw shempuwaaw immaadadda. Saluwaaw med'etatuu ubbay new goynniino.

⁷ «Neeni Med'etaa Ubbaa Godaa! Neeni Abraama Uura geetettiyya Kaladaawatuu katamaappe dooraade kessaadda; Aa suntsaakka laammaade, Abrahaama yaagaadde suntsaadda.

⁸ I new ammanettiyyaa asaa gidiyaawaa be'aade, Kanaanetuu, Hiitetuwaa, Amoorawaanatuwaa, Parzawaanatuwaa, Yaabusatuwaanne Gerggeesatuwaa gadiyaa Aa zaretoo laata gadiyaa ootsaade immanaw aw k'aalaa c'aak'uwaaw gelaadda. Neeni s'illo gidiyaa diraw, ne geedda k'aalaakka polaadda.

⁹ «Neeni kase nu mayza aawotuwaaw Gibs'e gadiyaan gakkheedda tuggaa be'aadda; k'ay Zo'o Abbaa geetettiyyaa abbaa matan de'iidde untuntntu, «Nuuna maaddaarikkii!» yaagiide waasseedda waasuwaakka sisaadda.

¹⁰ Gibs'e kaatii, Aa gadiyaa kaappatuunne he gadiyaa Asay ubbay Israa'eeliyaa asaa bollan otoretteedda diraw, untuntntu bollan malaataanne malalissiyaabaa oot-saadda. Hewaappe denddeedawaan, hachche gakkanaw, ne suntsay bonchchuwaan s'eeggettanaadan ootsaadda.

¹¹ Abbaa yaanne haanne shaakkaade, gidduwaana ne asaa mela biittaana pintsaa. Shin shuchchay c'immo haatsaan olina, c'immuwaa duge wod'd'yaawaadan, untunttu yederssiya morkkatuwa abbaan mitissaade d'ayssaada.

¹² Israa'eeliyaa asaa gallassi shaariyaa tuusaa kaaletsaade, k'amma k'ay untunttu hamettiyyaa ogiyya poo'ana mala, tamaa tuusaa untunttu sintsan essaade kaaletsaada.

¹³ «Neeni saluwaappe wod'd'aade, ne asaa Siinaa Deriyaa bollan haasayissaada. Suure pirdaanne tuma gideedda higgiiyaa k'ay lo'o wogaanne azazuwaa untunttu immadaa.

¹⁴ Geeshsha ne Sambataa untunttu bonchchana mala, untunttu tamarissaada. Ne k'oomaa Muse baggana untunttu azazuwaa, wogaanne higgiiyaa immadaa.

¹⁵ Untunttu koshateedda wode saluwaappe k'umaa immadaa; k'ay untunttu saameteedda wode zaallaappe haatsaa pultissaada. Neeni untunttu immanaw c'aak'eedda gadiyaa geliide laattana mala azazaada.

¹⁶ «Shin nu mayza aawotuu otoretteeddino. Odina sisenna morggiyaa orddo gidiide, new azaztibeykkino.

¹⁷ Azazettenan is's'eeddino; k'ay neeni untunttu ootseedda malalissiyaabaa ubbaa hassayibeykkino. Untunttu morggiyaa orddo gideeddino; k'ay barenttu makkalaappe denddeeddawaan, Gibs'e gadiyaa guyye ayiletetsaw zaariide kaaletsana mala, kaappuwaa barenttu dooreeddino. Gido shin, neeni atto giyya S'oosaa; keekanne maariyaawaa. Siik'uwaan kumeeddawaanne hank'oo elleellennawaa. Hewaa diraw, ne siik'uu med'inaassa; neeni untunttu agga beyikka.

¹⁸ «Untunttu maraa malatiyaa eek'aa med'd'iide, Hinttana Gibs'e gadiyaappe kesseedda hinttenttu s'oossay hawaa' yaagiide neena wolk'k'aama shek'k'aa shek'k'ooppekka,

¹⁹ ne daro maarotetsaa diraw, neeni untunttu he gadiyaa woran agga beyikka. Untunttu biyaa ogiyya kaaletsana mala, gallassi shaariyaa tuussay, k'ay untunttu ogiyya poo'issana mala, k'amma tamaa tuussay untunttu haakkibeenna.

²⁰ Untunttu tamarissana mala, ne lo'o Ayaanaa untunttu immadaa. Maanaw mannaa untunttu doonaappe pac'issabeyikka; k'ay untunttu saamookka haatsaa immadaa.

²¹ Oytamu laysaa ubbaa untunttu woran hamettiyya wode, untunttu koshshiyaabaappe itibaanne d'ayssabaakka. Untunttu mayyu wuribeenna; untunttu gediikka gaafibeena.

²² «Barenttu zawaan de'iyaa gas'aa biittatuwaanne kawutetsatuwaa untunttu s'ooniide oyk'k'anaadan ootsaada. Sihoona geetettiyya kaatii mooddiyya Haseboona gadiyanne Ooga geetettiyya kaatii mooddiyya Baasaane gadiyaa untunttu laateeddino.

²³ Untunttu zetsatuwaa payduwaa saluwa s'oolinttiyaadan darissaada. Kase untunttu aawaatoo gelissananne laattana gaade neeni odeedda gadiyaa untunttu gelissaada.

²⁴ Untunttu Kanaane gadiyaa laateeddino; he gadiyaan de'iyaa Kanaane asaa ubbaa untunttu sintsan neeni kawushshaada. Untunttu Kanaane asaa bollan, untunttu kaatetuwa bollaanne he gadiyaan de'iyaa asaa ubbaa bollan barenttu doseeddawa ootsana mala, untunttu kushiyan aatsa immadaa.

²⁵ K'ay untunttu yuushshuu gimbbetteedda katamatuwaanne aradda biittaa s'ooniide akkeeddino; k'aykka lo'obay ubbay kumeedda golliyya, booketteedda haatsaa ollatuwaa, woyniyya turaa sa'aa, wogartuwaanne hara ayfiyya immiyaa daro mitsuwa laateeddino. Hewaappe mi kalliide orddeeddino; ne wolk'k'aama keekatetsan untunttu nashetteeddino.

²⁶ «Gidoopekka, ne asatuu azazettenan is's'iide, ne bollan makkaleeddino; ne higgiiyawukka zokkiyya zaareeddino. Neekko untunttu simmanaadan untunttu minisiide odeedda timbbitiyya odiyaawanta wod'eeddino. Loytsi wolk'k'aama shek'k'aa neena shek'k'eeddino.

²⁷ Hewaappe denddeeddawaan untunttu un'etsiyaa morkkatuwa kushiyan aatsa immadaa; morkketuu untunttu un'etseedda wode neekko waasseeddino. Untunttu waasuwa saluwaan gida sisaade ne maarotetsaa daruwaadan, untunttu untunttu morkkatuwa kushiyaappe ashshiyaawanta kiittaada.

²⁸ «Shin untunttu shempuwa demmiide zaaretsiide, ne sintsan nagaraa ootseeddino. Neenikka zaaraade untunttu morkkatuwa kushiyan aatsaade immiina, untunttu morkketuu untunttu mooddeddino. Shin ha'ikka untunttu neekko waassina, untunttu waasuwa saluwaan gidaade sisaada. Ne maarotetsaan untunttu zaara zaaraadekka ashsha akkaada.

²⁹ «Ne higgiiyaakko untunttu simmana mala, neeni untunttoo minisaade odaadda; shin untunttu otoretteeddino; ne azazuwaakka is'se'eddo yaageeddino. Asay azazettooppe de'uwa demmiyaa ne higgiiyaa aad'd'eedino; k'ay morggiyaa orddo gidi, new zokkiyaa zaariide, azazettenan is's'eeddino.

³⁰ Gidooppenne, daro laytsaa untuntta danddayaadda; timbbitiyaa odiyaawanttu baggana ne Ayyaanan untunttoo minisaade odaadda; shin untunttu sisibeykkino. Hewaappe dendeeddawaan Ayhuda gidenna kawutetsatuu untuntta mooddana mala, untunttu kushiyan aatsa immaadda.

³¹ Shin neeni keekanne maariyaa S'oossaa gidiyaa diraw, ne wolk'k'aama maarotetsaan untuntta ubbaanna aggabeykkanne d'ayssabaakka.

³² «Nu S'oossaw, wolk'k'aamaw, wolk'k'aamanne yayetteedda S'oossaw, ne aggena siik'uwa k'aalaa c'aak'uwa naagiyaawaa, nu bollan gakteedda metuu ne sintsan laafabaa malatoppo. Beni Asoore kaatetuwa wodiyaappe doommiide, hachche gakkanaw, nu bollan, nu kaatetuwa bollan, nu kaappatuu bollan, nu k'eesatuwa bollan, nu timbbitiyaa odiyaawanttu bollan, nu mayza aawotuwa bollaninne ne asaa ubbaa bollan wolk'k'aama metuu gakteedda.

³³ Nuuna gakteeddawaan ubbaan neeni s'illuwa. Ayaw gooppe, nuuni neena naak'k'ooppeka neeni ammanettiyaawaa aggabeyikka.

³⁴ Nu kaatetuu, nu kaappatuu, nu k'eesatuu nne nu mayza aawotuu ne higgiiyaa naag-ibeykkino; k'ay neeni untunttoo immeedda azazuwaanne ne minissa odeeddawaakka sisibeykkino.

³⁵ Neni untunttu kawutetsan untunttoo wolk'k'aama anjuuwa immaadda; k'ay aakonne mokkiyaa biittaakka untunttoo immaadda; shin untunttu new goynnibeykkinonne barenttu iita oosuwaappe simmibeykkino.

³⁶ «Hewaappe dendeeddawaan, nuuni hachche ayiliyaa gidiyaawaa be'a. K'ay hewekka untunttu Aa ayfiyaanne I immiyaa anjuuwa ubbaa maana mala, nu mayza aawaatoo neeni immeedda he gadiyaan, nuuni ayiliyaa gideeddo.

³⁷ Nu nagaraa diraw, neeni nu bollan dentseedda kaatetuu gadiyaa anjuuwa ubbaa untunttu go"ettiino. K'ay nu bollaanne nu mehiyaa bollan barenttu koyeeddawa ootsino; nuunikka wolk'k'aama metuwa gidon de'eetto» yaageeddino.

Asay Barenttu Mayetteedda K'aalaa c'aak'uwa Parameedda

³⁸ Haneedda yewuwa ubbaa diraw, nuuni haasayiide c'aak'k'eedda c'aak'uwa s'aafeeddo; he nuuni s'aafeedda c'aak'uwa warak'ataa bollan nu kaappatuu, nu Leewatu-unne nu k'eesatuu barenttu maatafaa wotseeddino.

10

¹ Hawaappe kaalliyaa asatuu he maatafay wod'd'eedda warak'ataa bollan parameeddino. Hewanttukka Hakaaliyaa na'aa gadiyaa mooddiyaa Nahimiyaa; k'eesetuwaappe: Sedek'iyaa,

² Saraaya, Azaariyaa, Ermaasa,

³ Paashihuura, Amaariyaa, Malkkiyaa,

⁴ Has's'uusha, Shabaaniyaa, Malluuka,

⁵ Hariima, Maremoota, Obaadiyaa,

⁶ Daaneela, Ginnetoon, Baaruka,

⁷ Mashulaama, Abiia, Miyamiina,

⁸ Ma'aaziya, Bilggaayanne Shamaa'iyaa.

⁹ Leewatuwaappe: Azaaniyaa na'aa Iyyaasa, Henadaada yara gideedda Biinuya, K'aadimi'eelanne

¹⁰ untunttu ishatuwa Shabaaniyaa, Hodiya, K'aliis'a, Palaaya, Hanaana,

¹¹ Miika, Rahooba, Hashaabiya,

¹² Zakkuura, Sherebiyaa, Shabaaniyaa,

¹³ Hodiya, Baananne Baniina.

¹⁴ K'ay asaa kaaletsiyaawantuppe: Par'oosha, Paahati-Moo'aaba, Elaama, Zatta, Baana,

¹⁵ Buuna, Azggaada, Bebaaya,

¹⁶ Adooniyaa, Bigiwaaya, Adiina,

¹⁷ As'eera, Hizk'k'iyaa, Azuura,

¹⁸ Hodiya, Hashuuma, Bes'aaya,

¹⁹ Hariifa, Anatoota, Nebaaya,

²⁰ Maagippi'aasha, Mashulaama, Heziira,

- ²¹ Mashezaabeela, S'aadook'a, Yadduu'a,
²² Palaas'iyaa, Hanaana, Anaaya,
²³ Hoshee'a, Hanaaniyaa, Hashshuuba,
²⁴ Halloheesha, Piiliha, Shobeek'a,
²⁵ Rehuuma, Hashaabina, Ma'iseeya,
²⁶ Akiya, Hanaana, Anaana,
²⁷ Malluuka, Hariimanne Ba'aana.

Israa'eeliyaa Asay C'aak'etteedda
K'aalaa C'aak'uwa

²⁸ K'ay atteeda asaykka k'eesatuu, Leewatuu, penggiyaa naagiyaawanttu, mazimuriyaa yes's'iyaaawanttu, Geeshsha Golliyaa k'oomatuuinne S'oossaa higgiiyaw azazettanaw Ayhuda gidennawantuppe barena shaakkeedda ubbay, k'ay untunttu machchatuu, untunttu attuma naanay, untunttu mac'c'a naanaynne yewuwaa akeekanaw asaa gamma gakkkeedda ubbay,

²⁹ barena kaaletsiyaawaana ha c'aak'uwaan mayetteeddino. Hewekka bare k'ooma Muse baggana S'oossay untunttoo immeedda higgiiyaadan baanaw, Med'inaa Godaa nu S'oossaa azazuwaa, pirdaanne wogaa naaganaassanne ootsanaassa. Hewe d'ayooppe, S'oossay yeddiyaa shek'ay barenttu bolla yaanaadan mayetteeddino.

³⁰ Untunttu hawaadan yaagiide c'aak'keeddino; «Nu mac'c'a naanaa Ayhuda gidenna gadiyaa attuma naanaatoo immokko; k'ay untunttu mac'c'a naanaakka nu attuma naanaatoo machato ootsiidde akkokko.

³¹ «Ayhuda gidenna gadiyaa asatuu katsaa gidina woy harabaa ayaanne Sambbata gallassi woy hara baala gallassi zal'anaw ahooppe, untunttuppe shammokko.

«Laappunsa laysay gakkiiyaa wode, nu gadiyaa goshokko; nuuni tal'eedda ac'uwaa oochchokko.

³² «Geeshsha Golliyaa oosoo ichcheshu giraame dees'iyaa biraa laytsan laytsan aggenaana immana.

³³ Hewe ayaw gooppe, S'oossaa sintsan wotsiyaa ukitsaassa, hachche hachche yarshshiyaa katsaa yarshshuwaa sa'aa, s'uuggiyaa yarshshoo shukkiyaa mehiyaw, Sambbata gallassan, aginay s'eeriya wodenne laytsan de'iyaa hara baalatuwaan yarshshiyaa yarshshoonne hara geeshsha miishshaa ubbaassa; k'ay Israa'eeliyaa asaa nagaraa atto giissanaw yarshshiyaa yarshshoonne nu S'oossaa Geeshsha Golliyaa oosoo kosshiyaa ubbabaassa.

³⁴ «Nuuni k'eesatoo, Leewatoonne hara asaa ubbaw saamaa yeggeeddo. Ayaw gooppe, higgiiyan s'aafetteeddawaadan Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, yarshshiyaa sa'aan yarshshuwaa s'uuggiyaa mitsaa nu S'oossaa Geeshsha Golliyaw O yaray ahanaw bessintto eranaassa.

³⁵ «Laytsan laytsan nu gadiyaa ayfiyaa koyro gakkiiyaawaanne ayfiyaa immiyaa dumma dumma mitsatuwaappe nuuni koyro mas'eedda ayfiyaa ubbaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa aggenaana ahiide immana.

³⁶ «Higgiiyan s'aafetteeddawaadan nuuni ubbaykka koyro yelettiyaa nu attuma naanaa nu S'oossaa Geeshsha Golliyaan ootsiyaa k'eesetuwaakko ahiide, S'oossaw dummayana; k'ay nu miizzatuu, nu dorssatuunne nu deeshshatuu yeliyaa koyro maraa ubbaakka yaa ahiide, k'eesatoo immana.

³⁷ «Nuuni nu gadiyaan doliyaa katsaa ayfiyaa koyruwaa, k'ay nu mitsaa ubbaa ayfiyaa, woyniyaanne zayitiyaa imotaa ootsiidde, nu S'oossaa Geeshsha Golliyaa haa k'eesetuwaakko ahana. K'ay Leewatuu nu katamatuwaan de'iyaa biittaa ubbaa ayfiyaa asiraataa akkiyaawantta gidiyaa diraw, nu biittay ayfeeddawaappe ubbaappe asiraataa untunttoo immana.

³⁸ Leewatuu asiraataa shiishshiyaa wode, Aaroona yara gideedda k'eesatuu untuntunna ittippe de'anaw besse. Leewatuukka asiraataa shiishshowaappe guyyiyaan, asiraataappe kesseedda asiraataa nu S'oossaa Geeshsha Golliyaa ahiide, shaluwaa wotsiyaa kifliyaan wotsino.

³⁹ Israa'eeliyaa asaynne Leewatuu katsaa, woyniyaanne wogaraa zayitiyaa imotaa, Geeshsha Golliyaa miishshatuunne Geeshsha Golliyaan ootsiyaa k'eesatuu, penggiyaa naagiyaawantunne mazimuriyaa yes's'iyaaawanttu de'iyaa kifletuwaa ahiino.

«Nuuni nu S'oossaa Geeshsha Golliyaa oosuwaa ubbakka sheneko gookko» yaagiide c'aak'keeddino.

Nahimii Yerusaalamen Ootseedda Laamiyaa

11

(11:1–13:31)

Yerusaalamen De'iyaa Asaa

¹ Asaa kaaletsiyaawanttu Yerusaalamen de'eeddino. K'ay hinkko asaappekka tammuwaappe ittuu ittuu geeshsha kataman Yerusaalamen de'ana mala, saamaa yeggiedooreeddino. Shin hara udduppun kushiya Asay barenttu katamatuwaan de'eeddino.

² Yerusaalamen de'anaw barenttu sheniyaan mayyeedda asaa ubbaa Asay anjeeedda.

³ Hara katamatuwaan de'iyaa Israa'eeliyaa asay, k'eesatuu, Leewatuu, Geeshsha Golliyaa k'oomatuunne Solomone k'oomatuwaa yaratu ubbay barenttu kataman kataman de'iyaa gadiyaa oyk'k'iide de'eeddino. Shin hawaappe kaalliide s'aafetteeddawanttu, Yerusaalamen de'anaw yeedda gadiyaa kaaletsiyaawantta.

⁴ Yihudaanne Biiniyaama zariyaappe yeedda kaaletsiyaawanttu Paareesa yara gideedda Ataayanne Sheela yara gideedda Ma'iseeya. Ataayi Ooziaana na'aa; Ooziaane Zakkaraasa na'aa; Zakkaraasi Amaariyaa na'aa; Amaari Shafaas'iyaa na'aa; Shafaas'i Malaali'eela na'aa.

⁵ Ma'iseeyi Baaruka na'aa; Baaruki Kolihoora na'aa; Kolihoori Hazaaya na'aa; Hazaayi Adaaya na'aa; Adaayi Yoyaariiba na'aa; Yoyaariibi Zakkaraasa na'aa.

⁶ Paareesa yaraappe wolk'k'aama gideedda 468 asatuu Yerusaalamen de'eeddino.

⁷⁻⁸ Biiniyaama zariyaappe yeedda kaaletsiyaawanttu Saala, Gabbaayanne Sallaaya. Saalu Mashulaama na'aa; Mashulaami Yo'eeda na'aa; Yo'eedi Padaaya na'aa; Padaayi K'olaaya na'aa; K'olaayi Ma'iseeya na'aa; Ma'iseeyi Iti'eela na'aa; Iti'eeli Yishaa'iyaa na'aa. Mulenna 928 Biiniyaama zaratu Yerusaalamen de'eeddino.

⁹ Ziikira na'ay Yuu'eeli untunttu kaappuwaa; k'ay Hassanuu'a na'ay Yihuday kataman laa'entso maaragii de'iyaa kaappuwaa.

¹⁰⁻¹¹ K'eesetuwaappe yeedda kaaletsiyaawanttu Yoyaariiba na'aa Yadaaya, Yaakiinanne Saraaya. Saraayi Hilk'k'iyaa na'aa; Hilk'k'ii Mashulaama na'aa; Mashulaami S'aadook'a na'aa; S'aadook'e Maraayoota na'aa; Maraayooti S'oossaa Geeshsha Golliyaa kaappuwaa gideedda Ahis'uuba yara.

¹² Untuntunna ittippe S'oossaa Geeshsha Golliyaa oosuwa ootseeddawanttu ubbaanna 822. K'ay hara kaaletsiyaawe Adaaya; Adaayi Yirohaama na'aa; Yirohaami Palaaliyaa na'aa; Palaalii Amos'a na'aa; Amos'i Zakkaraasa na'aa; Zakkaraasi Paashihuura na'aa; Paashihuuri Malkkiyaa na'aa.

¹³ Adaayaana ittippe de'iyaa Asay ubbaanna 242. K'aykka hara kaaletsiyaawe Amaashasaaya; Amaashasaayi Azaari'eela na'aa; Azaari'eeli Ahizaaya na'aa; Ahizaayi Mashilemoota na'aa; Mashilemooti Imeera na'aa.

¹⁴ Amaashasaayaana ittippe de'iyaa olanchchatuu ubbaanna 128. Untunttu kaappuu Haggidoolima na'aa Zabddi'eela.

¹⁵ Leewatuwaappe yeedda kaaletsiyaawanttuppe ittuu Shamaa'iyaa; Shamaa'e Hashshuuba na'aa; Hashshuubi Azirik'aama na'aa; Azirik'aami Hashaabiya na'aa; Hashaabii Buuna na'aa.

¹⁶ K'ay haratuu Shabbataayanne Yozabaada; untunttu S'oossaa Geeshsha Golliyaappe karenna oosettiyya oosotoo aawotiyya Leewatuu kaappatuwaa.

¹⁷ K'aykka haray Mataaniyaa; I galataa woosaa woossiyya wode galataa mazimuriyaa yes's'iyaa wanttoo kaappuwaa; I Asaafa yaraappe yeletteedda Zabdda na'aa na'aa, Miika na'aa. Barenana ittippe yes's'iyaa wanttu gidon Baak'ibuuk'e laa'entso. K'ay haraykka Abdda; I Shaamu'a na'aa; Shaamu'i Galaala na'aa; Galaali Yidutuuna na'aa.

¹⁸ Ubbaanna 284 Leewatuu geeshsha kataman Yerusaalamen de'eeddino.

¹⁹ Penggiyaa naagiyaawanttuppe Ak'k'uuba, S'almoonanne untuntunna ittippe oot-siyaa hara 172.

²⁰ Atteeda k'eesatuu, Leewatuunne Israa'eeliyaa Asay ubbay barenttu gadii de'iyaa sa'aan de'iyaa sa'aan dumma dumma Yihudaa katamatuwaan de'eeddino.

²¹ Shin Geeshsha Golliyaa k'oomatuu Yerusaalame kataman itti baggana de'iyaa Ofeela geetettiyya heeraan de'eeddino. S'ihiinne Gishippinne laa"u untuntta kaaletsiyaawantta.

²² Yerusaalamen de'iyaa Leewatoo kaappuu Uuza. I Baana na'aa; Baani Hashaabiya na'aa; Hashaabii Mataaniyaa na'aa; Mataanii Miika na'aa. Uuzi Geeshsha Golliyaan yes's'iyaa wanttoo kaappuwaa gideedda Asaafa yara.

²³ Untunttu hachche hachche ootsanabaw kaatiyaappe untunttoo imetteedda azazuu de'ee.

²⁴ Yihudaa na'aa Zaraaha yaraappe yeletteedda Mashezaabeela na'aa Pataahe Is-raa'eeliyaa asaa s'eeliyaa ubbabaw untuntu doonaa gidide, kaatiyaa matan de'ee.

Hara K'eerii Katamatuwaan De'eedda Asaa

²⁵ Asaappe daratu barenttu goshshaa matan de'iyaa k'eerii katamatuwaan de'eeddino. Hewaa diraw, Yihudaa zaratu K'iriyaati-Arbbaa'an, Diboonan, Yak'abis's'i'eelaaninne hewaa heeraan de'iyaa k'eerii katamatuwaan de'eeddino.

²⁶ Untuntu k'ay Yeshuu'an, Molaadan, Beeti-P'alees'an,

²⁷ Has'aari-Shu'aalan, Berssaabeehaninne hewaa heeraan de'iyaa k'eerii katamatuwaan,

²⁸ S'ik'ilaagan, Makoonaaninne hewaa heeraan de'iyaa k'eerii katamatuwaan de'eeddino.

²⁹ K'aykka Enirimmoonan, S'or"aaninne Yarmmuutanikka de'eeddino.

³⁰ Hewaa s'alalaa gidennaan Zaanohan, Adulaamaninne hewaa heeraan de'iyaa k'eerii katamatuwaaninne Laakishaaninne hewaa heeraan de'iyaa goshshan, k'ay Azeek'aaninne hewaa heeraan de'iyaa k'eerii katamatuwaanikka de'eeddino. Hewaa diraw, Yihudaa Asay ubbaanna Berssaabeheppe biide, Hinnooma Zanggaaraa gakkanaw de'iyaa sa'aan de'eeddino.

³¹ Biiniyaama zaratu Beeteeleninne hewaa heeraan de'iyaa k'eerii katamatuwaaninne Gebaa'an, Mikimaasan, Aayan,

³² Anatootan, Nooban, Anaaniyan,

³³ Has'ooran, Raaman, Gittayman,

³⁴ Hadiidan, S'abo'iiman, Nabalaas'an

³⁵ Loodan, Oonooninne Kushiya Hiillatu Zanggaaraa giya saankka de'eeddino.

³⁶ Yihudaan de'eedda Leewatuwaappe daratu Biiniyaama asaana ittippe de'anaadan oosetteeddino.

12

Omooduwaappe Simmeedda K'eesatuwaanne Leewatuwaa Suntsaa

¹ Salaatiyaala na'aa Zarubaabeelananne k'eese ubbatuwaa kaappuwaa Iyyaasunna omooduwaappe simmeedda k'eesatu hawantta: Saraaya, Ermaasa, Izira,

² Amaariyaa, Malluuka, Has's'uusha,

³ Shakaaniyaa, Rehuuma, Maremoota,

⁴ Idda, Ginnetoona, Abiiya,

⁵ Miyamiina, Ma'aadiyaa, Bilgga,

⁶ Shamaa'iyaa, Yoyaariiba, Yadaaya,

⁷ Saala, Amooka, Hilk'k'iaanne Yadaaya. Hawanttu Iyyaasu laytsan k'eesatoo nne k'eesatuwaa yarato kaappuwaa gideeddawantta.

⁸ Untuntunna ittippe simmeedda Leewatu Iyyaasa, Biinuya, K'aadimi'eela, Shere-biyaa, Yihudaanne Mataaniyaa. Mataanii hara barenana ootsiyaawantuna ittippe galataa mazimuriyaa yes's'iyaa wanttoo kaappuwaa.

⁹ Untuntunna ittippe yes's'iyaa Baak'ibuuk'enne Uunnon untuntutupe sintsanna haa simmi ek'k'iide yes's'iino.

¹⁰ Iyyaasu Yoyaak'iima yeleeedda; Yoyaak'iimi Eliyaashiba yeleeedda; Eliyaashibi Yoyaadaa'a yeleeedda;

¹¹ Yoyaadaa'i Yoonataana yeleeedda; Yoonataani Yadduu'a yeleeedda.

¹² Yoyaak'iimi k'eese ubbatuwaa kaappuwaa gideedda laytsi, hawaappe kaalliide s'aafetteeddawanttu, k'eesatuwaa yaratu kaappuwaa gideeddino.

Saraaya yaraa kaappuu Maraaya.

Ermaasa yaraa kaappuu Hanaaniyaa.

¹³ Izira yaraa kaappuu Mashulaama.

Amaariyaa yaraa kaappuu Yahohanaana.

¹⁴ Malluuka yaraa kaappuu Yoonataana.

Shabaaniyaa yaraa kaappuu Yooseefo.

¹⁵ Hariima yaraa kaappuu Adiina.

Maraayoota yaraa kaappuu Hilk'k'aaya.

¹⁶ Iddo yaraa kaappuu Zakkaraasa.

Ginnetoona yaraa kaappuu Mashulaama.

¹⁷ Abiiya yaraa kaappuu Ziikira.

Miniyaaminanne Ma'aadiyaa yaraa kaappuu Pils's'aaya.

¹⁸ Bilgga yaraa kaappuu Shaamu'a.

Shamaa'iyaa yaraa kaappuu Yoonataana.

¹⁹ Yoyaariiba yaraa kaappuu Matanaaya.

Yadaaya yaraa kaappuu Uuza.

²⁰ Sallaaya yaraa kaappuu K'aallaaya.

Amooka yaraa kaappuu Ebeera.

²¹ Hil'k'iyaa yaraa kaappuu Hashaabiya.

Yadaaya yaraa kaappuu Nataani'eela.

²² Leewatuu kaappatuu Eliyaashibi, Yoyaadaa'i, Yohanaaninne Yadduu'i k'eese kaappuwa gideedda duma duma laytsan s'aafetteeddino. K'ay k'eesatuu Parsse gadiyaa asaa gideedda Daariyoosi kaateteedda laytsan s'aafetteeddino.

²³ Gido shin, Leewatuu yaratu kaappatuu mazgobiyaan s'aafetteeddawe Eliyaashiba na'aa na'aa Yohanaani hayk'k'ana gakkanaw de'iyaa wodiya s'alalaana.

²⁴ Leewatuwa kaaletsiyaawanttu Hashaabiya, Sherebiyaanne K'aadimi'eela na'aa Iyyaasa. Untunttu S'oossaa asaa gideedda Kaatii Daawite azazeeddawaadan, laa'uwaan shaaketti ek'k'iide, kaalan kaalan S'oossaa bonchchiinonne aw galataa mazimuriyaa yes's'iino.

²⁵ Geeshsha Golliya gimbbiyaa penggiyaa matan kees'etteedda duma duma shaluwa wotsiyaa golliya naagiyaawanttu Mataaniyaa, Baak'ibuuk'iyaa, Obaadiyaa, Mashulaama, S'almoonanne Ak'k'uuba giyaawaantta.

²⁶ Hawanttu Yos'edeek'a na'aa na'aa, Iyyaasu na'aa Yoyaak'iimi, gadiyaa mooddiyaa Nahimiinne k'eesenne s'aafiyaa gideedda Iziri de'eedda laytsan ootseeddino.

Nahimii Yersaalame Katamaa

Gimbbiyaa Anjissiyaa Baalaa Ootseedda

²⁷ Yersaalame gimbbii gimbbettiide wureedda baalaa bonchchiyaa wode, Leewatuu barenttu de'iyaa saappe saappe koyettiide, Yersaalame yeeddino; daalan, diitsaaninne maasink'k'uwaan galataa mazimuriyaa nashechchan yes's'iide, baalaa bonchcheeddino.

²⁸ Ha baalaa bonchchanaw Leewatuwa zaratuu, mazimuriyaa yes's'iyaa wanttu ubbay barenttu kees's'iide utteedda Yersaalame yuushshuwaappenne Nas'oofatu gadiyaan de'iyaa k'eri katamatuwaappe,

²⁹ Beeti-Gelgalappe, Gebaa'appenne Azimaaweetappe shiik'iide yeeddino.

³⁰ Hewaappe guyyiyaan, k'eesatuu nne Leewatuu barenttu huup'iyaw geeyeeddino; k'ay Asay ubbay, gimbbiyaa penggetuunne gimbbii S'oossaw geeyanaadan ootsiyaa wogaa poleeddino.

³¹ Taani Yihudaa kaaletsiyaawantta gimbbiyaa bolla shiishshay; k'ay mazimuriyaa yes's'iyaa wanttakka laa'u c'uguwaan shaakkaade S'oossaa galatana mala ootsaaddi. Itti c'uguu gimbbiyaa huup'iyanna ushechcha simmiide, Pituwaa Oliyaa Penggiyaa bagga beedda.

³² Hoshaayinne Yihudaa kaaletsiyaawanttuppe baggatuu untuttuppe guyyenna kaallino.

³³ Haratuu k'ay untuntunna de'iyaa wanttu Azaariyaa, Izira, Mashulaama,

³⁴ Yihudaa, Biiniyaama, Shamaa'iyaa, Ermaasane

³⁵ s'urumbbaa oyk'k'iide k'eesetuwa. K'ay untuntuppe guyyenna yeeddawe Zakaraasa; Zakaraasi Yoonataana na'aa; Yoonataani Shamaa'iyaa na'aa; Shamaa'e Mataaniyaa na'aa; Mataanii Mikaaya na'aa; Mikaayi Zakkuura na'aa; Zakkuuri Asaafa na'aa.

³⁶ Zakaraasa yara gideedda Shamaa'e, Azaari'eeli, Milalaayi, Gilalaayi, Ma'aayi, Nataani'eeli, Yihudayenne Hanaani S'oossaa asaa gideedda Daawite S'oossaw yes's'iyaa wode go'ettiyaa yetsaa miishshaa ubbaa akkiide, Zakaraasappe guyyenna kaalleeddino. Untunttu c'uguuwa kaaletsiyaawenne s'aafiyaawe Izira.

³⁷ Pultuwa Penggiyaakko gakkowaappe guyyiyaan, Daawita Katamaakko simmiide, gimbbiyaa bolla de'iyaa s'ekkaa kaseeddino; Daawita golle aad'd'iide, katamaappe away doliyaa baggana de'iyaa Haatsaa Penggiyaakko beeddino.

³⁸ Laa'entso mazimuriyaa yes's'iyaa wanttu c'uguu gimbbiyaa huup'iyaa oyk'k'iide, had-dirssa simmiide beedda. Taani asaappe baggana ittippe gidaade untuntuppe guyyenna kaalaad. Itooniya adussa Gimbbiyaappe aad'd'iide, Aako Gimbbiyaa geetettiyaa sa'aa gakkkeedda.

³⁹ K'ay hewaappekka simmiide, Efireema Penggiyaa, ec'a Penggiyaa, Moliyaa Penggiyaa, Hanaani'eela Adussa Gimbbiyaanne S'eetu Adussa Gimbbiyaa gakkanaasikka beedda. Wurssetsan Dorssaa Penggiyaa mataana biide, Naagiyaawanttu Penggiyaa gakkiiide ek'k'eedda.

⁴⁰ Mazimuriyaan S'oossaa galatiyaa laa'u c'uguukka S'oossaa Geeshsha Golliyaakko gakkkeeddino; k'ay taanikka taananna ittippe de'iyaa kaaletsiyaawaana gakkkaad.

⁴¹ Nuuppe haratuu hawaappe kaalliide s'aafetteedda, s'urumbbaa punniyaa k'eesatuu kka gakteeddino. Hewantukka Eliyaak'iima, Ma'iseeya, Miniyaamina, Mikaaya, Eliyoo'enaaya, Zakkaraasanne Hanaaniyaa.

⁴² Unttuntu kaalliide gakteeddawantu Ma'iseeya, Shamaa'iyaa, El'aazara, Uuza, Yaho-hanaana, Malkkiyaa, Elaamane Es'eera. Nuuni ubbay denddi ek'k'owaappe guyyiyaan, mazimuriyaa yes's'iyaawanttu Yiziraahēe untuntta kaaletsina, barenttu kooshshaa d'ok'ku ootsiide yes's'eeddino.

⁴³ He gallassi daro yarshshuwaa Asay S'oossaw yarshsheedda; ayaw gooppe, S'oossay untuntu wolk'k'aama nashechchan nashechcheedda; mac'c'a asaykka naanaykka nashetteeddino. Hewaa diraw, Yersaalame Asay nashetiyyaa nashechchay haakuwaan sisetteedda.

⁴⁴ He gallassi Asay immiyaa imotatuwaa, asiraataanne laytsan ka"iyaa katsaa ay- fiyaa koyruwaa shiishshiide, miishshatuwaa wotsiyaa gollen wotsiide, naagiyyaa kaap- patuwaa dooreeddino. Ha dooreedda asatuu duma duma katamatuwaan de'iyaa shoyk'atuwaappe higgii azaziyaawaadan, k'eesatoo nne Leewatoo bessiyyaa k'ommuwaa shiishshino. Ayaw gooppe, Yihudaa Asay ubbay k'eesetuwaaninne Leewatuwaan loytsi nashetteeddino.

⁴⁵ Unttuntu S'oossay azazeeddawaa ootseeddino; k'ay geeyiyaa wogaakka poleed- dino. Unttuntu s'alalaa gidennaan, mazimuriyaa yes's'iyaawanttunne penggiyaa naagiyaawanttu Daawitenne Aa na'aa Solomone azazeedda oosuwa poleeddino.

⁴⁶ Kase Daawitanne Asaafa wodiyaappe doommiidekka mazimuriyaa yes's'iyaawanttu c'uguwaa kaaletsiaawanttu S'oossaa yetsan galatanawunne bonchchanaw de'iyaa we erettiide de'iyaaawaa.

⁴⁷ Zarubaabeela laytsaaninne Nahimiyaa laytsan Israa'eeliyaa ubbay mazimuriyaa yes's'iyaawanttoonni penggiyaa naagiyaawanttoo bessiyyaa k'ommuwaa hachche hachche immeeddino; k'ay Leewatookka untunttoo dummayeedda k'ommuwaa immeeddino. Leewatuukka k'ay Aaroona yaratuwaa gideedda k'eesatoo untunttoo dummayeedda k'ommuwaa immeeddino.

13

Israa'eeliyaa Asay Allaga Asaappe Shaaketteedda

¹ He gallassi Asay ubbay sisishshin, Muse Mas'aafay nabbabetteedda; he wode untunttu, «Moo'aabe gadiyaa asayenne Amoonaa gadiyaa Asay S'oossaa maabaran gaketanaw bessena» giyyaa sa'aa mas'aafaa gidon demmeeddino.

² Ayaw gooppe, Israa'eeliyaa Asay Gibs'eppe kesiide, Kanaane biyaa wode, Moo'aabanne Amoonaa gadiyaa Asay untunttoo katsaanne haatsaa immennan is's'eeddino. Hewaa bollakka k'ay Israa'eeliyaa asaa shek'kana mala, Balaamaw shaluwaa immiide sham- meeddino. Gido shin, nu S'oossay shek'aa anjoo laammeedda.

³ Ha higgiiyaa Israa'eeliyaa Asay siseedda wode, allaga zariyaa walakay de'iyaa ubbaa Israa'eeliyaappe shaakkeedda.

Nahimii Bayeedda Wogaa Ooras's'iseedda

⁴ Hewaappe kasetiide, Geeshsha Golliyaan miishshatuwaa wotsiyaa kifiletoo kaap- puwaa gideedda Eliyaashibi S'oobbiyaanna dabbotaa med'd'i wotseedda.

⁵ Hewaappe denddeddawaan katsaa imotaa, is'aanaa, Geeshsha Golliyaan de'iyaa duma duma miishshatuwaa, kasaappe woyniyaappenne zayitiyaappe Leewatoo, mazimuriyaa yes's'iyaawanttoonni penggiyaa naagiyaawanttoo immiyaa asiraataanne k'eesatoo immiyaa k'ommuwaa wotsiyaa wogga kifiliyaa Eliyaashibi S'oobbii ak'ana mala, aw giigisseedda.

⁶ Ha ubbay haniyaa wode taani Yersaalamen de'ikke. Ayaw gooppe, Ars's'ekisisi Baabloone gadiyaan kaateteedda hattamanne laa'entso laytsan taani simmaade Baabloone gadiyaa kaatiyaakko ba kichchaad. Gido shin, guutsa wodiyaappe guyyiyaan, kaatiyaa oochchaade,

⁷ Yersaalame simmaade yaad. S'oossaa Geeshsha Gollii de'iyaa sa'aan Eliyaashibi S'oobbiyaw ak'iyaa kifiliyaa giigissiide, I ootseedda iitabaa akeekaa.

⁸ Loytsa hank'k'etaadde, S'oobbiyaa soy shaluwaa ubbaa kifiliyaappe kessaade, kare olaad.

⁹ Kifiliyaakka k'ay wogaadan geeshshana mala azazaad. S'oossaa Geeshsha Golliyaa miishshatuwaa, katsaa, imotaanne is'aanaa zaaraadde he sa'aa gelissaad.

¹⁰ K'ay Asay Leewatoonne mazimuriyaa yes'si'yaawanttoo bessiyaa k'umaw im-mibeenna diraw, Leewatuonne mazimuriyaa yes'si'yaawanttu ubbay barenttu kiitaa aggiide, goshshaw guyye beeddawaa be'aaddi.

¹¹ Hewaa diraw, taani kaappatuwaa, «S'oossaa Geeshsha Golliyaa oosuwaa ayaw oli aggeeditee?» yaagaade hank'k'ettaadi. Hewaappe guyyiyaan, untuntnta s'eegaade ubbaakka untunttu oosoo oosuwaa zaaraad.

¹² Yaatina, Yihudaa Asay ubbay katsaappe, woyniyaappenne zayitiyaappe immiyaa asiraataa Geeshsha Golliyaa miishshatuwaa wotsiyaa golliyaa zaariide, ahuwaa doom-meedda.

¹³ Taani k'eesiyaa Sheleemiyaa, s'aafiyaa S'aadook'anne Leewiyaa Padaaya miishshaa wotsiyaa golliyaw kaappuwaa ootsaade suntsaad. K'ay Mataaniyaa na'aa na'aa Zakkuura na'ay Hanaani untuntnta maaddiyaawaa. Hawanttu ubbaykka koshshiyaawaa ubbaa barenttu ishatoo shaakki shaakki immiyaawan ammanettiyaawantta gideeddino.

¹⁴ «Ta S'oossaw taana k'oppa; k'ay ne Geeshsha Golliyaa kiittay giigana mala, taani ootseedda lo'o oosuwaakka dogoppa» yaagaade taani woossaad.

¹⁵ He wodiyaan taani Yihudaan de'iyaa Asay Sambbata gallassi woyniyaa gum'ishin be'aaddi; haratuukka k'ay katsaa, woyniyaa eessaa, woyniyaa ayfiyaa, balasiyaa ayfiyaanne hewantta malatiyaabatuwaa barenttu hariyaan c'aaniide, Sambbata gallassan Yersaalame ahiyaawaa be'aaddi. Hewaa diraw, untuntntu Sambbata gallassan zal'ennaadan taani untuntntoo minisaade odaaddi.

¹⁶ Hewaa bollakka k'ay Yersaalamen de'iyaa S'iirsoosa gadiyaa asatuu moliyaanne hara itti itti tal'e miishshatuwaa ahiide, Sambbatan Yersaalamen Yihudaa asaw zal'iino.

¹⁷ Hewaa diraw, taani Yihudaa kaaletsiyaawaana hawaadan yaaga walak'ettaad; «Hawaa mala iita oosuwaa ootsiide, Sambbataa ayaw tunissiitee?

¹⁸ S'oossay hawaa mala metuwaa nu bollaaniinne nu katamaa bollan aheeddawe, kase hinttenttu aawotuu hewaa mala iitabaa ootsiina gidenneeyye? Ha'i hinttenttu k'ay Sambbataa tunissiide, Israa'eeliyaa bollan hara hank'k'uwwaa ahanaw haniita» yaagaad.

¹⁹ Hewaappe guyyiyaan, Sambbata gallassaappe kasetiide de'iyaa gallassaan sa'ay lelem'iyyaa wode, Yersaalame gimbbiyaa penggetuu gorddettanaadaaninne Sambbatay aad'd'anaw dooyettennaadan taani azazaaddi. K'ay Sambbata gallassaan ay zal'iyaanne akkiide gelennaadan naagana mala, ta k'oomatuwaappe ittuwaa ittuwaa gimbbiyaa penggiyaan essaaddi.

²⁰ Hewaa diraw, dumma dumma zal'e miishshatuwaa ahiyaa zal'anchchatuu ittuwaappe biide laa'uwwaa gakkanaw, Yersaalame gimbbiyaappe gas'aa baggana ak'eedino.

²¹ Shin taani untuntnta hawaadan yaagaadde seeraad; «Gimbbiyaappe gas'ana waananaw ak'iitee? Hinttenttu laa'entso hewaadan ootsooppe, taani wolk'k'ankka hinttentta te'ana» yaagaad. He gallassaappe guyyiyaan, laa'entso Sambbata gallassi mule yibeykino.

²² Leewatuu barenttu huup'iyaa geeshshanaadaaninne Sambbata gallassaykka geeshsha gidana mala, gimbbiyaa penggetuwaa naaganaadan taani azazaad.

«Ta S'oossaw, ha ubbaadaa diraw, neeni taana k'oppa; k'ay ne aggena siik'uwwaa diraw, neeni taw k'aretta» yaagaadde woossaad.

²³ He wode k'aykka taani Yihudaa attuma asaappe ittuu ittuu machchiyaa Ashddooda, Amoonanne Moo'aabe gadetuwaappe akkeeddawaa be'aaddi.

²⁴ Ubbaa k'ay iitabay untuntntu naanatuwaappe baggay Ashddooda gadiyaa woy itti itti hara gadiyaa k'aalan haasayiinoppe attina, barenttu gadiyaa, Yihudaa k'aalan haasayanaw danddaykino.

²⁵ Taani untuntntunna ooshettaadinne untuntnta shek'k'aad; k'ay untuntntuppe ittuwaa ittuwaa dechchaade, untuntntu huup'iyaa binnaanaa shoddaad. Hewaa s'alalaa gidennaan untuntntu laa'entso barenttu mac'c'a naanaa untuntntu attuma naanaatoo immennaadaaninne untuntntu mac'c'a naanaakka barenttoonni barenttu attuma naanaatoo akkaanaadan S'oossaa suntsan c'aak'k'etaad.

²⁶ K'aykka untuntnta hawaadan yaagaad; «Kaatiyaa Solomone nagaraa ootseeddawe allaga gadiyaa mac'c'a asatuwaappe denddeeddawaana gidenneeyye? Solomone mala kaatii hara daro gadiyaa kaatetuwwa giddonkka baawa; S'oossaykka Aa dosedda diraw, Israa'eeliyaa asaa ubbaa bollan kaateyedda. Gido shin, haray atto akka allaga gadiyaa mac'c'a asatuu hawaa mala nagaraa oosisseeddino.

²⁷ Yaatina, nuunikka k'ay hinttentntu zoriyaa sisiide, allaga mac'c'a asaa akkiiddenne hewaa mala iitabaa ootsiide, S'oossaa naak'k'aneeyye?» yaagaad.

²⁸ K'eesiyaa ubbatuwaa kaappuwaa Eliyaashiba naanatuwaappe ittuu Yoyaadaa'a; shin Aa naanatuwaappe ittuu Beeti-Horoona katamaa asaa gidiyaa Sanbbalaas'a naatto akkeedda. Yaatina, taani Aa ta de'iyaa sa'aappe yederssaad.

²⁹ «Ta S'oossaw, hawanttu k'eesetetsaa wogaa tunisseeddawaanne neeni k'eesetuwaananne Leewatuwaana wotseedda k'aalaa c'aak'uwaa koleeddawaa be'a» yaagaadde taani woossaad.

³⁰ Unttuntta allaga gideedda yewuwaa ubbaappe geeshshowaappe guyyiyaan, k'eesatoonne Leewatoo untunttu oosuwaa oosuwaa immaaddi.

³¹ K'ay yarshshuwaa s'uuggiyaa mitsaykka wodiyaan wodiyaan yaana malanne asaykka barew ayfeeddawaappe koyro ayfiyaa imotaa ootsiidde ahana mala, wogaa wotsaaddi.

«Ta S'oossaw, ne lo'otetsan taana k'oppa» yaagaade taani woossaaddi.

Asttiri Mas'aafaa Geluwaa

Asttiri mas'aafan odetteedda taarikii Paarise kaatii balgguuwaa aatsiyaa sa'aan potteeddawaa. He taarikii Astteera bare wolk'k'aama s'alaaninne bare asaa siik'iyaa wolk'k'aama siik'uwaan, morkketuu gadiyaappe d'ayssana haniyaa bare asaa ashsheeda, Ayhudati taarikiyaa minisiide ode. Ha mas'aafay Ayhudatuu bonchchiyaa, Puriima geetettiyaa erettiyaa baalaa doometsaanne Aa birshshetsaa loytsiide ode.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Asttira Kaatetaaddu 1:1–2:23

Haamaani Ayhudatuwaa D'ayssanaw Halchcheedda 3:1–5:14

Haamaana Bolla Hayk'k'uu Pirdetteedda 6:1–7:10

Ayhudatuu Barenttu Morkketuwaa Kushiya C'igeteeddino 8:1–10:3

Astteera Kaatetaaddu

(1:1–2:23)

Kaatatta Ass's'iina Kaatiyaa Ars's'ekisisa Azazuwaa Is's'aaddu

¹⁻² Hawe Kaatii Ars's'ekissisi Hindde gadiyaappe Top'p'iyaa gadiyaa gakkanaw de'iyaa, s'eetanne laatamanne laappun biittatuwaa mooddiyaa wode haneeddabaa. I uttiide mooddiyaa waanna katamay kaatii de'iyasaa Suusa geetettee.

³ I kaateteedda heezzentso laytsan, bareppe garssanna mooddiyaawanttoonni aanana ootsiyaawanttoo baalaa giigisseedda. He baalaa sa'aan Meedoananne Parisse gadiyaa ola gadaawatuu, gadiyaa kaappatuunne ayissiyaawanttu beetteeddino.

⁴ Kaatii itti s'eetanne hoppun tammu gallassaa kumentsaa bare kawutetsaa durretetsaanne bare bonchcho angga ubbaa c'ora gallassaa untuntta besseedda.

⁵ He gallassatuwaappe guyyiyaan, kaatii k'aykka hara laappun gallassaw gam'iyaa baalaa, Suusa kataman kaatii de'iyasaa, duriyaappe mank'k'uwaa gakkanaw de'iyaa asaa ubbaa giigisseedda. He baallay kaatiyaa golliyaa ataakiltiyaa sa'aan giigeedda.

⁶ He sa'aan de'iyaa dabaabay, liinuwaappe dadetteedda bootsaanne saluwaa malatiyaa garidatuwaan puulatti utteedda. Gaardatuukka bootsanne ochchaa teeraa malatiyaa lo'o liinuwa bak'etsaan aatsina, Ibinabaradiyaa geetettiyaa shuchchaappe oosetteedda tuusaa bollan de'iyaa biraa migidatuwaan kak'etti utteeddino. K'ay work'k'aappenne biraappe oosetteedda arssatuu, duma duma malay de'iyaa al'o shuchchatuwaappenne ink'k'otuwaappe oosetteedda baasuwaan maaran yegetti utteeddino.

⁷ Ittuu ituwaappe duma gideedda work'k'aa burc'ukkuwaan ushay asaw imettee; kaatiikka bare lo'otetsaan daro lo'a woyniyaa eessaa darssi immeedda.

⁸ Itti itti Asay bare koyowaa keeshshaa ushee; hewaa kaatii kasetiide, bare k'oomatoo odi wotseedda.

⁹ He wode kaatata Ass's'iinakka mac'c'a asaa baalaa kaatiyaa gollen giigissaaddu.

¹⁰ Shooobi doometteedda laappunsa gallassi, Kaatii Ars's'ekissisi woyniyaa eessaa aliide nashetteedda wode, bare k'oomatuwaa Mahumaana, Biztta, Harbboona, Biigita, Abaagita, Zetaaranne Karkkaasa geetettiyaa laappun goyreteeddawantta s'eesiide,

¹¹ «Kaatatto Ass's'iino kawutetsaa kallachchaa wosisiide, haa akkiide yiite» yaagiide azazeedda. Ayaw gooppe, Aa loytsa malaa lo'a gidiyaa diraw, kaappatuunne Asay ubbay izo be'ana mala, kaatii koyeedda.

¹² Shin kaatiyaa azazuwaa suntsatuu odina, kaatata Ass's'iina kaatiyaa sintasaw yeennan is's'aaddu. Hewe kaatiyaa hank'k'uuwan eetseedda.

¹³⁻¹⁴ Hewaa diraw, kaatii bare sinta shiik'anawunne bare kawutetsaa garssan wolk'k'aama maatay de'iyaa laappun Paarisenne Meedoona suntsatuwaa S'eesiide geliseedda. Untunttu Karshshaana, Shetaara, Adimaata, Tarsseesa, Mereesa, Marssananne Mamukaana geetettiino. He asatuu aad'deeda eranchchanne he gadiyaa higgiyaa ubbaanne de'uwaa wogaa minisiide eriino. Hawaa malabaw kaatii ubbaa wodekka untuntta oochchee.

¹⁵ Kaatii untuntta, «Taani, Kaatii Ars's'ekissisi, ta goyretowanttu bolla kiittina, kaatata Ass's'iina ta azazuwaa polennan is's'aaddu. Hewaa diraw, higgii odiyaa maaran izo waatanaw bessii?» yaagiide oochcheedda.

¹⁶ Hewaappe guyye untunttuppe ittuu, Mamukaani kaatiyaa sintsaaninne kaappatuu sintsan zaariide, Hawaadan yaageedda; «kaatata Ass's'iina kaatiyaa s'alala gidennaan

de'ishshin, Aa kaappatuwaa ubbaanne Aa kawutetsaa ubbaa gidduwaan de'iyaa asaa ubbaa naak'k'aaddu.

¹⁷ Ayaw gooppe, ha kawutetsaa gidдон de'iyaa mac'c'a Asay ubbay kaatata Ass's'iina ootseeddawaa sisiide, bare asinaa asinaa kad'anaw doommāna. Unttuntukka, «Kaatii Ars's'ekissisi barekko yaanaadan s'eegissina, kaatata Ass's'iina is's'abeykkeeyye!» yaa-gana.

¹⁸ Hewaa s'alalaa gidennaan, Paarisenne Meedoona kaappatuu machatuu hawaa siseedda wode, hachche away wullanawukka barenttu asinatuwaa hewaadan giide kad'ana. Hewan machchetuwaappenne asinatuwaappe gidduwaan kad'iinne hank'k'uu darana.

¹⁹ «Hewaa diraw kaatiyaw, neeni dosooppe, Ass's'iina laa'entso ne sintsa aad'd'ennaadan diggiyaa awaayuwaa kessa; he awaayuukka laa'entso laamettenna mala, Paarisenne Meedoona higgiiyaa gidдон s'aafetto. Hewaappe guyyiyaan, Aa kaatato gidiiyaa bonchchuwaa iippe keekkiyaa harariw imma.

²⁰ Ayaw gooppe, ha neeni aatseedda awaayuu ha wolk'k'aama kawutetsan ubbaan odettiiyaa wode, itti itti machata dure gidina, man'k'o gidina, shaakkennan bare asinaa bonchchana» yaageedda.

²¹ Hewaappe guyye kaatiinne Aa kaappatuu ha zoriyaan nashetteeddino. Hewaa diraw, Mamukaani geeddawaadan kaatii ootseedda.

²² I bare kawutetsaa gidдон de'iyaa dumma dumma biittatuwaa ubbaw untunttu pidoliyaaninne untunttu k'aalan s'aafiide, dabddaabbiiyaa kiitteedda; he awaayuu, itti itti asinay bare golliiyaa golliiyaa ayissanawunne bare k'aalaan haasayanaw kaappuwaa gidiiyaawaa odee.

2

Astteera Kaatatto Gidaaddu

¹ Hewaappe simmiide, Kaatiyaa Ars's'ekisisa hank'k'uu dochcheedda; Ass's'iina ootseed-dabaanne ikka Izi bollan kesseedda awaayuwaabaa k'oppeedda.

² He wode kaatiyaa gollen ootsiyaa k'oomatuu Aa hawaadan yaageeddino; «Lo"o malaana de'iyaa wodoro mac'c'a naanaa koyiide, kaatiyaw ahana mala,

³ ne kawutetsaa gidduwaan de'iyaa biittatuwaa ubbaan kaappatuwaa suntsaa. Unttuntukka lo"o malaana de'iyaa wodoro mac'c'a naanaa dooriide, Suusa katamaa ahiide, mac'c'a asaw giigeedda gollen wotsino. Hewan he mac'c'a asaa gollew halaafe gidiiyaa kaatiyaa goyruwaa Hegaaya kushiyan untunttu de'ishshin, untunttu malaa loytsiyaabay untunttoo imetto.

⁴ Hewaappe guyyiyaan, kaatiyaa ubbaappe aad'd'a nashechiyaa gellayatta Ass's'iini kotan kaatato gidu» yaageeddino. Hewaappe guyye ha zorii kaatiyaa nashechcheedda diraw, kaatii hewaadan ootseedda.

⁵ Hewan Suusa kataman kaatii de'iyaa saan itti Marddikiyoosa geetettiiyaa Ayhuda gadiyaa Asay de'ee. Ikka Yaa'iira na'aa; Yaa'iiri Shim"na na'aa; Shim"i Biiniyaama zariyaa gideedda K'iisa na'aa.

⁶ Baabloone Kaatii Naabukadanas'oore Yihudaa Kaatiyaa Yo'aakiinanne hara Ayhuda asaa olan omoodiide afeedda wode, Marddikiyoosi Yerusaalameppe untuntunna ittippe beeddawaa.

⁷ I he gadiyaan de'iidde, bare aawuwaa ishaa naatto, Ibrayis's'e k'aalan Hadaaso geeteti-yaa aatanne aawuu hayk'k'eedda Astteero barenana wotsiide dichchee. Izi aawunne aata hayk'k'owaappe guyyiyaan, Marddikiyoosi izo afiide, bare mac'c'a naatto ootsiidde dichcheedda. Astteera med'an'ka geesankka loytsa malaa lo"na.

⁸ Kaatii kesseedda awaayuwanne azazuwaa maaran, kaatii de'iyaasaa Suusa kata-maa kaatiyaa golliiyaa yeedda dooretteedda Hagaye aawotetsan utteedda c'ora wodoro-tuwaappe ittina Astteero. Izakka yaade, mac'c'a asaw giigeedda golle halaafe gideedda Hegaaya giyaawaa aawotetsan uttaaddu.

⁹ Hegaayi Asttirin, loytsi nashetteedda; iza Aa sintsan nashshuwaa demaaddu. Yaatiide ellekka maanaw k'umaanne bollaa okettiyaawaa iziw immeedda. K'ay iziw ootsanaw kaatiyaa golliyaappe dooretteedda laappun danggaas'iretuwaa suntsiide, mac'c'a asaw gi-igeedda gollen, kifiliyaa ubbaappe aad'd'iide lo"iyaa kifiliyaan oonne I danggaas'iretuwaa afiide wotseedda.

¹⁰ Marddikiyoosi iziw kasetiide odeeddawaadan, Astteera hak'a asaappenttonne O k'omentto owunne odabeykku.

¹¹ K'aykka Marddokiyoosi Asttiri pas'atetsaanne iziw haniyaawaa eranaw, mac'c'a asaa golliiyaa dabaabaappe sintsanna gallasaan yaanne haanne hamettee.

¹² Itti itti gellayatta kaatiyaakko gelanaappe kasetaade mac'c'awanttoo azazetto maaraadan, Iza itti laytsaa kumentsaa bare malaa loytsaade gam'aw; hewekka, koyro usuppun aginaa karbbiyaa zayitiyaan gorppettaade gam'aade, laa'entso usuppun aginaa k'ay, lo'o sawiyaa shittuwaaninne malaa loytsiyaaban gorppettaw.

¹³ Hewaappe guyyiyaan, itti gellayatta kaatiyaakko geliyaa wodii gakkiiyaa wode, Iza koyowe ubbay immetina, mac'c'a asaa golliyaappe kesaade, kaatii de'iyaa sa'aa gelaw.

¹⁴ K'amma gelaade, kaatiyaanna ak'eedawaappe hini baggan, wonttina guura kesaw. Kaatiyaanna ak'i keseedda mac'c'awanttu de'iyaa hara golliiyaa izo afiino. He golliyaw halaafe gidiyaa kaatiyaa goyruu Sha'ishagaazi izo naagee. Kaatii dosiidenne I suntsaa s'eeseedda, «Ebelo ahite» gaana d'ayooppe, Aa laa'entso kaatiyaakko gelanaw dand-dayukku.

¹⁵ Hewaa gidooode, kaatiyaakko geliyaa kaalay Astteero gakkweedda. Astteera Marddikiyoosa aawuwaa ishaa Abihayila naatto; Marddokiyoosi bare naatto ootsiide dichcheedaano. Iza mac'c'a Asay giigiyaa gollew halaafe gidiyaa kaatiyaa goyruu Hegaayi zoreeddawaappe attina Iza ayinne oochabeykku. O be'eedda ubbay I malaa nashsheedda.

¹⁶ Ars's'ekissisi kaateedda laappuntsa laytsan, Tebeeta geetettiiyaa tammantsa aginaan Astteero kaatii de'iyaa sa'aa afeedda.

¹⁷ Kaatii hara mac'c'awanttu ubbaappe aatsiide, izo doseeddanne hara wodorotuwaa ubbaappe izin nashetteedda. Hewaa diraw, kawutetsaa kallachchaa I huup'iyaan wotsi-
idde, izo Ass's'iini sa'aan kaatato ootseedda.

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan, kaatii Asttiri bonchchoo wolk'k'aama baalaa giigissiide, mooddiyaawantanne aanana ootsiyaawantta s'eeseedda. K'ay bare kawutetsaa gid-
don nashechchaa baalay bonchchettana mala awaayiide, imotaakka bare keekatetsaa keeshshaa immeedda.

Marddokiyoosi Kaatiyaa Shemppuwaa Ashsheeda

¹⁹ Wodoratuu laa'entsuwaa shiik'eedda wode Marddokiyoosi kaatiyaa golle penggiyaan matay immetina utteedda.

²⁰ Astteera hak'a asaappenttonne O k'omentto oonne odabeykku. O Marddokiyoosi, «Odoppa» geedda diraw, kase na'atetsaan azazettiyaawaadan, ha'ikka aw azazettaaddu.

²¹ Marddokiyoosi kaatiyaa golle penggiyaan utteedda he wode, kaatii de'iyaa kifiletuwaa geliyaa penggiyaa naagiyaa kaatiyaa goyretowanttuppe laa'atuu, Bigitaaninne Tereshi kaatiyaa Ars's'ekissiisa morkkiide, wod'anaw mak'etteeddinno.

²² Unttuntu mak'k'uwa Marddokiyoosi sisiide, Kaatatti Asttiriw odina, izakka Mar-
dikiyoosa suntsan kaatiyaw odaaddu.

²³ Kaatii yewuwaa loytsiide, k'oriide s'eelliyaa wode, yewuu tuma gidiide beettina, he laa'u asatuwaa koc'aan kak'kiide wod'eedda. Ha hanotetsaykka Kaatiyaa Ars's'ekisisa Taarikiyaa S'aafiyaa mas'aafan I de'iyaa sa'aan s'aafetteedda.

3

Haamaani Ayhudatuwaa D'ayssanaw Halchcheedda

(3:5-14)

¹ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Ars's'ekissisi Haamaana suntsatetsaa d'ok'k'isiide, bare kaappatoo kaappuwaa ootsiide suntseedda. Hamadaatta na'aa Haamaan Ayhudatuwaa morkkiyaa, Agaaga zariyaa.

² Kaatii azazi wotseedda diraw, kaatiyaa golliiyaa penggiyaan de'iyaa kaappatuu ub-
batuu Haamani aad'd'iyaa wode, gulbbatiide Aa bonchchiino. Gido shin, Marddokiyoosi Haamaanaw gulbbatennaaninne bonchchennaan is's'eedda.

³ He wodiyaan kaatiyaa golliiyaa penggiyaan de'iyaa kaappatuu Marddikiyoosa, «Kaatiyaa azazuwaa polennan ayaw is's'ay?» yaagiide,

⁴ hachche hachche odiino; shin I unttuntu odiyaawaa sisanaw koyyibeenna. Ubbaa k'ay, «Taani Ayhuda asaa gidiyaa diraw, Haamaanaw gulbbatanawunne Aa bonchchanaw danddaykke» yaageedda.

Hewaappe guyyiyaan untuntu, «Ha Marddokiyoosi odiyaa gaasuwa sisiide, Haamani waananddeeshsha!» giidde, aw odeeddino.

⁵ Marddokiyoosi barew gulbbatennawaanne barena bonchchennawaa Haamani ereedda wode, hank'k'uwa tamaadan ees's'i kesseedda.

⁶ Hewaa bollakka k'ay, Marddokiyoosi Ayhuda asaa gidiyaawaa ereedda; Aa s'alalaa wod'iyawe laafabaa giide k'oppeedda diraw, Ars's'ekisisa kawutetsaa gidduwaan de'iyaa Ayhuda zariyaa ubbaa wod'anaw halchcheedda.

⁷ Ars's'ekissisi kaateteedda tammanne laa'entso laytsan, Nisaana geetettiyyaa koyro aginaan, Ayhudatuwaa wod'iyaa aginaanne gallassaa eranaw, Puriima geetettiyyaa saamaa Aa sintsan yegganaadan, Haamani azazeedda. He saamay wod'd'eedda maaran, Adaare geetettiyyaa tammanne laa'entsa aginaan, tammanne heezzentso gallassay Ayhudatuu wuriyaa gallassaa gidiyaawe k'ashetteedda.

⁸ Hewaappe guyyiyaan, Haamani Kaatiyaa Ars's'ekissisaw Hawaadan yaagiide odeedda; «Ne kawutetsaa gidduwaan mule sa'aan laalettiide de'iyaa itti zare asatuu de'iino; untunttu de'uwaa maaray hara asaa ubbaawaappe dumma; hewaa s'alalaa gidennaan, untunttu kaatiyaa higgiiyawukka moodettikkino. Hewaa diraw, neeni untunttu de'iino gaade c'o"u gooppe, hewe lo"a gidenna.

⁹ Hewaa diraw kaatiyaw, ha k'ofay neena nashechchooppe, ha asatuwaa wod'i d'ayssana mala, awaayuwaa kessa. Hewaa ne ootsooppe, taani 340,000 kiilo giraamiyaa dees'iyaa biraa kaatiyaa miishshaa minjiyaa gollew gelissanaadan, ha oosuwaa ootsiyaawanttoo immana» yaageedda.

¹⁰ Hewaappe guyye kaatii bare maataa erissanaw awaayuwaa bolla wotsiyaa migiduwaaw maatafaa bare birad'd'iyaaappe kessiide, Ayhudatuu morkkiyaa, Agaaga zariyaa, Hammadaata na'aa Haamaanassi immeedda.

¹¹ Kaatii Haamana, «Neeeni immana geedda biray ne matan de'o; shin ha asatuwaa bolla ne doseeddawaa kiiteta» yaageedda.

¹² Hewaa diraw, koyro aginaan, tammanne heezzentso gallassan, Haamani kaatiyaa s'aafetuwaaw s'eegeedda. He awaayuu biittaa ubbaan de'iyaa asaw dumma dumma k'aalaaninne dumma dumma pidoliyaan s'aafettiide, kaatiyaappe garssanna gadiyaa mooddiyaawanttukko, awuraajjaa mooddiyaawanttukkonne deriyaa kaappatuu ubbaakko kiittetanaadan azazeedda. Awaayuu Kaatiyaa Ars's'ekisisa suntsaan s'aafettiide, migiduwaaw maatafaa Aa bolla wod'd'owaappe guyye,

¹³ elleelli wotsanchchatuu Aa kawutetsaa gadiyaa ubbaa gatsanaadan kiitteteeddino. He awaayuu, «Adaare giyaa tammanne laa'entso aginaan tammanne heezzentso gallassan, Ayhuda ubbaa, yalaga, c'imaaw, mac'c'awaa, attumawaa, naanaakka ashshenan mes's'i itti gallassi wurssi wod'ite; untunttu ak'uwaakka bonk'k'ite» yaagee.

¹⁴ Hewaa diraw, he keereedda gallassay gakkiiyaa wode, Asay ubbay gigettanaadan, he azazuu biittaw ubbaaw s'aafetiidde kiitteteedda.

¹⁵ Kaatiyaa azazuwaan elleelli wotsanchchatuu biittaa ubbaakka kiitaa gatseeeddino. K'ay Suusa kataman kaatiyaa golliyaa heeraan s'aafetteedda higgii imetteedda. Yaatina, Suusa katamaa Asay ubbay shabbiretteedda. Shin kaatiinne Haamani ittippe uttiide, miino.

4

Marddokiyoosi Astteero Maaduwaaw Woosseedda

¹ Marddokiyoosi ha haneeddabaa ubbaa siseedda wode, kayyottiide bare mayuwaa peed'eedda; maak'iyaa mayyeedda; bare huup'iyankka bidintaa kikifeedda. Bare kooshshaakka d'ok'k'u ootsiide, seela yeekuwaaw yeekkiide, katamaa gidдон yuuyyeedda.

² Kaatiyaa golliyaa geliyaa penggiyaa gakkanaw beedda; shin gelanaw danddayibeenna. Ayaw gooppe, maak'iyaa mayyiide, kaatiyaa golliyaa gelanaw oonne danddayettenna.

³ Kaatiyaa awaayuu sisettedda biittaa ubbaan Ayhudatuu gidдон wol'k'k'aama kayyuu, s'oomay, yeekuunne zilaassay doomettedda. Untuntuppe darotuukka k'ay maak'iyaa mic'c'ide, kayyottanaw bidintsaan kakafidde utteeddino.

⁴ Kaatatti Asttiri danggaas'iretuunne izo naagiyaa suntsatuu yiide, Marddokiyoosabaa iziw odeedda wode, Aa loytsi kayyottaaddu. Marddokiyoosi waaruwaa kesi diggiide mayyana mala, aw hara mayuwaa kiittaaddu; shin I akkenan is's'eedda.

⁵ Hewaappe guyyiyaan Astteera, kaatii iziw ootsanaadan wotseedda Hataaka giyaa goyretowaa s'eegaade, Marddikiyoosa metuu ayeenttonne k'ay I ayaw kayyottinttonne erana mala, aakko kiittaaddu.

⁶ Hataaki kaatiyaa golliyaa geliyaa penggiyaa mata dabaaban de'iyaa Marddokiyoosakko beedda.

⁷ Marddokiyoosi, bare bolla gakeeddawaa ubbaa k'onc'c'isside, aw odeedda. K'aykka Ayhudatuwaa wod'eedda wurssanaw Haamani kaatiyaa miishshaa minjiyaa gollew immanaw geppeedda shaluwaaw likkiyaana ubbay attenan geeshshiide odeedda.

⁸ Hewaa s'alalaa gidennaan, Ayhudatuwaa wurssanaw Suusan keseedda awaayuu s'aafetteedda warak'ataakka Hataakaw immiide, hewaa Asttiriw immanaadaaninne haniyaawaa ubbaa iziw odanaadan odeedda. K'ay Astteera kaatiyaakko gelaade, bare Asay wurennaadan gaannatana mala, Hataakaw odeedda.

⁹ Hataaki yiide, Marddokiyoosi kiitteeddawaa ubbaa Asttiriw odeedda.

¹⁰ Astteera Hataaka zaaraadde, Marddokiyoosakko hawaadan yaagaadde kiittaaddu;

¹¹ «Higgii, «Mac'c'awaa gidina, attumawaa gidina, ooninne s'eegettennan de'iidde, kaatiyaanna gaketanaw kaatiyaa golliiyaa giddo dabaabaa gelooppe, hayk'k'o. Shin I s'eegettennan kaatiyaakko geliyaa wode, kaatii work'k'aappe oosetteedda bare kawutetsaa s'am"aa s'eeraa aakko zaariide bessooppe, he uraa s'alalay atto» yaagee. Ha higgiiyaa kaatiyaanna zorettiyaawantuppe biide, c'oo asaa gakkanaw de'iyaa Asay ubbay ereedda. Shin taani hattamu gallassaa gidoodeppe kaatiyaakko gelanaw s'eesetta erikke» yaagaaddu.

¹² Marddokiyoosi Astteera kiitteedda kiitaa siseeddawaappe guyyiyaan,

¹³ iziw zaaruwaa kiittiidde, hawaadan yaageedda; «Neeni, «Taani kaatiyaa gollen de'iyaa diraw, hara Ayyhudatuwaappe attina, taana bochchiyaawe baawa» gaade k'oppoppa!

¹⁴ Neeni hawaa mala wodiyaan c'o'u gooppe, Ayyhudatoo maaduu hara saappe yaanawaa. Untuntutukka tumuppe attana; shin neeninne ne aawuwaa golliiyaa Asay d'ayana. Neeni kaatato gidaade yeeddawe hawaa mala wodiyaassenttonne ooni erii?» yaageedda.

¹⁵ Astteera Marddokiyoosaw hawaadan yaagaadde zaaraadde kiittaaddu;

¹⁶ «Baade Suusa de'iyaa Ayyhudatuwaa ubbaa ittippe shiishsha. S'oomiidde, taw woosite. Heezzu gallassayenne heezzu k'ammay wuranaw, k'uma mooppite; haatsaa ushop-pite. Taanikka ta danggaas'iretuwaana hawaadan s'oomana. Hewaappe guyyiyaan, I ubbaa higgiiyan te'etteeddawaa gidooппenne, kaatii de'iyaa sa'aa taani gelana. Taani hayk'k'inttonne hayk'k'ana» yaagaaddu.

¹⁷ Marddokiyoosi biide, Astteera Aa azazeeddawaadan ubbabaa ootseedda.

5

Astteera Shoobiyaa Giigissaaddu

¹ S'oomaa doommoodeppe heezzentso gallassi Astteera kawutetsaa mayuwaa mayyaade, kaatiyaa golleppe sintsa baggana giddo dabaabaa gelaade ek'k'aaddu. He dabaaban kaatii uttiyaa wuyggiiyaa araatay de'ee. Kaatiikka bare golliiyaa geliyaa penggiyaa s'eeliyaa saan de'iyaa, bare kawutetsaa araatan utteedda.

² Kaatata Astteera gelaade, giddo dabaaban ek'k'eeddaano kaatii be'iide izin nashetteedda diraw, bare kushiyan de'iyaa work'k'aa s'am"aa iikko mic'c'eedda. Akka shiik'aade s'am"aa s'eeraa bochchaaddu.

³ Kaatii izo hawaadan yaageedda; «Kaatatti Astteere, neeni taakko ayaw yaad? K'ay neeni taana oochchiyaabay ayee? Haray atto ta kawutetsaappe bagga gidooппenne, taani new immana» yaageedda.

⁴ Astteera zaaraadde hawaadan yaagaaddu; «Kaatiyaw, neena nashechchiyaawaa gidooппe, taani new giigisseedda baalaa maanaw neeninne Haamani laa"u hachche yinto dosay» yaagaaddu.

⁵ Hewaappe guyyiyaan kaatii, «Nuuni Astteera giigisseedda shoobiyaw baanaw, Haamana ellekka ahite!» yaageedda.

Hewaappe guyye laa"attuukka he sa'aa beeddino.

⁶ Untunttu ittippe woyniyaa eessaa ushiidde de'ishshin, kaatii laa'entsuwaa Astteero, «Neeni taana woossiyaabay ayee? Taani new immana. K'ay neeni taana oochchiyaabay ayee? Haray atto ta kawutetsaappe bagga gidooппenne, taani ne ooshaa polana» yaageedda.

⁷ Astteera zaaraadde hawaadan yaagaaddu;

⁸ «Kaatiyaw, neeni taanan nashetteeddawaa gidooппe, k'ay taani woossiyaawaa immanawunne ta ooshaa polanaw neeni dosiyaabaa gidooппe, wontti ta giigissiyaa hara gibiraw neeninne Haamaani yaanaadan oochchay. Taani ayaa koyinto, he wode new k'onc'c'issana» yaagaaddu.

Haamaana Mak'k'uwaa

⁹ He gallassi Haamani baalaa saappe kesiide biyaa wode, loytsi nashetteedda diraw, bare wozanaan nooc'u giidde beedda. Shin I kaatiyaa golliiyaa geliyaa penggiyaa mataana aad'd'iide biyaa wode, hewan utteedda Marddikiyoosa be'eedda; aw dend-dibeennawaanne yayyiide kokkoribeennawaa akeekiide, Haamani hank'k'uwaa ees's'i kesseedda.

¹⁰ Gidooppenne, bare hank'k'uwaa danddayiide biide, bare soo gakteedda.

Hewaappe guyyiyaan, bare laggetuwaanne bare machchato Zereesho ittippe s'eegisiide,

¹¹ Haamani bare duretetsaa likkiyaa, bare attuma naanaa payduwaa, kaatii barena ubbabaan bonchcheedda bonchchuwaanne hara mooddiyaawantuppenne kaatiyaa oosanchchatuwaappe aad'diyaa suntsatetsaa aw immiide, wootiide Aa bonchcheeddento, untunttoo c'ee'k'eedda.

¹² Gujjiidikka Haamani hawaadan yaageedda; «Haray atto kaatata Astteerakka bare giigisseedda shoobiyaw kaatiyaanna baanaaw taappe attina, haraa oonanne s'eesabeykku. K'ay wontikka kaatiyaanna baanaadan taana s'eesa wotsaaddu.

¹³ Shin he Ayhuday Marddokiyoosi kaatiyaa golliyaa geliyaa penggiyaan utteeddawaa be'iyaa wode, ha ubbabaykka taana kalissenna» yaageedda.

¹⁴ He wode Aa machchata Zereeshanne Aa laggetuu ubbay hawaadan yaageeddino; «Neeni ishatamu wad'aa adussa koc'aa esissa; yaataade wontti guuraanna Marddokiyoosi he koc'aan kak'ketana mala, kaatiyaa oochcha. Hewaappe guyyiyaan, nashettaadde baalaa maanaw ba» yaageeddino. Haamana ha k'ofay nashechcheedda diraw, untunttu geeddawaadan koc'aa giigisseedda.

Haamaane Bolla Hayk'k'uu Pirddetteedda

6

(6:1–7:10)

Kaatii Marddikiyoosa Bonchcheedda

¹ He gallassi k'amma kaatiyaa gem'ishuu afenan is'seedda. Hewaa diraw, kaatii Kaatiyaa Taarikiyaa S'aafiyaa Mas'aafaa ahiide, hewan s'aafetteedda, kase haneedda taariketuwaa wozanaan aatsanaw aw nabbabana mala azazeedda.

² Nabbabetteedda taariketuwaa ittuu Marddokiyoosi ootseeddawaa; hewenne, kaatii de'iyaa kifiliyaa naagiyaa, Bigitaananne Teresha giyaa laa'u goyretteeddawanttu kaatiyaa wod'anaw mak'k'eteedda mak'k'uwaa Marddokiyoosi k'onc'c'isseeddawaa.

³ Kaatii, «Yaatina, I hawaa k'onc'c'isseeddawoo aw imetteedda suntsatetsay woy gatii ayye?» yaageedda.

Kaatiyaa k'oomatuu zaariide, «Aw ayayenne oosettiibeenna» yaageeddino.

⁴ Kaatiikka zaariide, «Kaatiyaa golliyaa kare dabaaban oonee de'iyawe?» yaageedda. He wode bare giigisseedda koc'aan Marddikiyoosa kak'k'anaw, kaatiyaa oochchana giide, Haamani kaatiyaa golliyaa kare dabaabaa geliidde de'ee.

⁵ Kaatiyaa k'oomatuu, «Haamani hawaan de'ee» yaageeddino.

Kaatii zaariide, «Haa gela giite» yaageedda.

⁶ Haamani gelowaappe guyyiyaan kaatii, «Kaatii bonchchanaw dosiyaa asaw ay oot-sanaw koshshii?» yaagiide oochcheedda.

Hamaani, «Kaatii taappe haraa oona bonchchanaw dosii?» yaagiide bare wozanaan k'oppeedda.

⁷⁻⁸ Hewaa diraw, Haamani kaatiyaw yaagiide zaareedda; «Kaatii bonchchanaw dosiyaa uraw kaatii mayyi keseedda bare kawutetsaa mayuwaa; bare toggeedda paraanne Aa huup'iyaaan wotseedda kallachchaa ahanaadan uda.

⁹ Hewaappe guyyiyaan, barenana ootsiyaa mooddiyaawantuppe itti loytsi bonchcheteeddawaa s'eegissiide, kawutetsaa mayuwaa Aa mayzzanaadaaninne kaatiyaa paran Aa utissiide, katamaa dabaabaa kessanaadan azaza. Yaatooppe he loytsi bonchcheteedda kaappuu Aa sintsan hamettiidde, «Kaatii bonchchanaw dosiyaa uraw hawaadan ootsee» yaagiide awaayo» yaageedda.

¹⁰ Hewaappe guyye kaatii zaariide, Haamana hawaadan yaagiide azazeedda; «Wode ellekka dendda Kawutetsaa mayuwaanne ta paraa akkaade, ne geeddawaadan Ayhudaa Marddokiyoosaw ootsa. I kaatiyaa golliyaa geliyaa penggiyaan de'ee. Ne geeddawaappe ittibaanne ashshoppa» yaageedda.

¹¹ Hewaa diraw, Haamaani mayuwaanne paraa akiide Marddikiyoosa kawutetsaa mayuwaa mayzziide, kaatiyaa paraa bollan utisseedda. K'ay katamaa dabaaban aappe sintsanna hamettiidde, «Kaatii bonchchanaw dosiyaa uraw hawaadan ootsee» yaagiide awaayeedda.

¹² Hewaappe guyyiyaan, Marddokiyoosi kaatiyaa golliyaa pengge guyye simmiide beedda. Shin Haamani daro kayyotteedda diraw, bare deemuwaa gullotteedda, elleelliidde bare soo beedda.

¹³ Barena gakeeddawaa ubbaa bare machchatti Zereeshiwunne bare laggetuwaa ubbatoodeedda. Untunttu Aa, «Aa sintsan neeni kunddanaw doommedda ha bitanii, Marddokiyoosi, Ayhuda asaa gidoooppe, ne aanana ek'ettaade, Aa s'oonanaw ubbakka danddayakka; tumuppe I neena s'oonana» yaageeddino.

Haamani Kak'etteedda

¹⁴ Unttuntu biro hewaa haasayiidde de'ishshin, kaatiyaa goyratuu gakkiiide, Haamana Astteera giigisseedda shoobiyaw elleellisiide afeedino.

7

¹ Kaatiinne Haamaani Kaatatti Asttiri baalaa maanaw beeddino.

² He laa'entso gallassaa shoobiyaw biide, untunttu woyniyaa eessaa ushi de'ishshin, kaatii k'aykka, «Kaatatti Astteere, neeni woossiyaabay ayee? Taani new immana. K'ay neeni taana oochchiyaabay ayee? Haray atto ta kawutetsaappe bagga gidooppenne, taani ne ooshaa polana» yaagiide oochcheedda.

³ Kaatata Astteera zaaraadde yaagaaddu; «Kaatiyaw, neeni taanan nashetteeddawaa gidoope, k'ay ta ooshaakka polanaw neeni doseeddawaa gidoope, ta woosaynne ta ooshay taaninne ta Asay hayk'k'ennan attanaassa.

⁴ Ayaw gooppe, taaninne ta Asay ittuunne attenan wuranaw hayk'k'anawunne d'ayanaw zal'etteeddo. Nuuni zal'eteeddawe mac'c'a ayilenne attuma ayiliyaa gidiide de'anaw gidintto, taani c'o'u gaana; ayaw gooppe, hewaa mala metuu kaatiyaa waayisanaw bessiyaawaa gidenna» yaagaaddu.

⁵ Kaatii Ars's'ekissisi zaariide, «Hewaa ootsanaw s'aleeddawe oonee? I he bitanii hak'an de'ii?» yaagiide Kaatatto Astteero oochcheedda.

⁶ Astteera, «Nu morkkii, nuuna yederssiyaawe hawaa ha iitaa Haamana» yaagaaddu.

He wode Haamani kaatiyaa sintsaaninne kaatati sintsan daro dagammeedda.

⁷ Kaatii loytsi hank'k'ettiide, bare utteedda saappe denddi ek'kiide, kaatiyaa goliyaa ataakilttiyaa sa'aa beedda. Shin Haamani kaatii Aa bolla iitabaa ahanaw k'achcheeddawaa ereedda diraw, kaatata Astteera Aa hayk'k'uwaappe ashshana mala woossanaw guyye atteedda.

⁸ Kaatii kaatiyaa goliyaa ataakilttiyaa saappe simmiide, wontta untunttu woyniyaa eessaa ushiyaa sa'aa geliyaa wode, Haamani Kaatatti Asttirippe maarotaa woosana giide, Aa utteedda gisuwaa bollan guufanneeddawaa be'iide, hank'k'uwaan ees's'i kesiidde «Laa ha bitanii hawaan kaatiyaa gollen, ubbaa k'ay ta sintsan, kaatatina gisanaw koyiiyye?» yaageedda.

Kaatii biro hewaa haasayishin, kaatiyaa suntsatuu yiide, Haamana deemuwaa gulloyeeddino.

⁹ K'ay untuntuppe ittuu, Harbboona geetettiyaa kaatiyaw ootsiyaa goyrettowe, «Kaatiyaw, Haamani neena hayk'k'uwaappe ashsheeda Marddikiyoosa kak'k'ana giide esseedda ishatamu wad'aa koc'ay Aa son de'ee» yaageedda.

Kaatii zaariide, «Haamana afiide, he koc'aan sullite!» yaagiide azazeedda.

¹⁰ Hewaa diraw, Marddikiyoosa kak'k'ana giide giigisseedda koc'aan Haamaani kak'etteedda. Hewaappe guyyiyaan, kaatiyaa hank'k'uu dochcheedda.

8*Ayhudatuu Barenttu Morkketuwaa Kushiya C'igeteeddino
(8:1–10:3)*

¹ Ayhudatuu morkkii Haamaani suletteedda gallassi Kaatii Ars's'ekissisi Haamaana ak'uwaa ubbaa Kaatatti Asttiriw aatside immeedda. K'ay Marddikiyoosi iziw mata dabbo gidiyaawaa Astteera kaatiyaw odaaddu. Hewaa diraw, he gallassappe doommiide, Marddikiyoosi kaatiyaakko gelanaw danddayeedda.

² Kaatiikka Haamaanappe guyye akkeedda bare migiduwa maatafaa kessiide, Marddikiyoosaw immeedda. Astteera Marddikiyoosa Haamana ak'uwaa bollan aawoyaa de suntsaaddu.

³ Hewaappe guyyiyaan, Astteera yeekkaadde, kaatiyaa gediya bollan zaara kunddaade, Agaaga zariyaa gideedda Haamani Ayhudatuu bollan tukkeedda iita mak'k'uu kiitaan peeshennaadan kaatiyaa woossaaddu.

⁴ Yaatina, kaatii bare work'k'aa s'am'aa iziw mic'c'ina, Aa dendda ek'k'aade, hawaadan yaagaaddu;

⁵ «Kaatiyaw, neeni taanan nashetteeddawaa gidoope, k'ay ta ooshaakka polanaw neeni doseeddawaa gidooppenne ta ooshay bessee gaade k'oppooppe, ne kawutetsaa gidon de'iyaa Ayhuda ubbaa wurssiide wod'ana mala, Agaaga zariyaa gideedda Hammadaata na'ay Haamani kesseedda awaayuwaa shaariyaa hara awaayuwaa neeni kessanaadan woossay.

⁶ Ha ubbaa bashshay ta asaa bollan gakkiiyaa wode, taani waana s'eellanaw dand-dayayitaa? K'ay ta dabbotuwaakka ubbaa d'ayssiyaa wode, taani waana s'eellanaw danddayayitaa?» yaagaaddu.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Ars's'ekisisi, Kaatatto Astteeronne Ayhudaaw Marddikiyoosa hawaadan yaageedda; «Haamani Ayhudatuwaa wod'anaw awaayuwaa kesseedda diraw, taani mitsaa koc'aan Aa kak'isseeddawaanne Aa ak'uwaakka ubbaa Kaatatti Asttiriw immeeddawaa hinttentu eriita.

⁸ Gidooppenne, kaatiyaa golliyaa maatafay wod'd'ina, kaatiyaa suntsan keseedda awaayuu laamettanaw danddayenna. Hewaa diraw, hinttentu hinttentu baggana Ayhudatuwaa go'anaw koyeeddawaa s'aafite. Hewaa ta suntsan s'aafiide, kaatiyaa maatafaa Aa bollan wotsite» yaageedda.

⁹ Siiwaana giyyaa heezzentso aginaan, laatamanne heezzentso gallassan, Marddikiyoosi kaatiyaa s'aafetuwwa s'eegeedda; Hinddeppe Top'piyaa gakkanaw de'iyaa, s'eetanne laatamanne laappun biittatuwwa kaatiyaappe garssana mooddiyaawanttoo Ayhudatoo, awuraajjaa mooddiyaawanttoonni gadiyaa kaappatoo yeddiyaa awaayuwaa ubbabaa s'aafiseedda. Awaayuu dumma dumma k'aalaaninne dumma dumma pidoliyaan s'aafetteedda; k'ay Ayhudatookka untunttu k'aalaaninne untunttu pidoliyaan s'aafetteedda.

¹⁰ Marddikiyoosi he awaayuwaa ubbaa Kaatiyaa Ars's'ekisisa suntsan s'aafisiide, kaatiyaa maatafaa wotseedda. Yaatide elleelliyaa kaatiyaa paratuwwa toggiyaa asatuwwa bolla biittaw ubbaw kiitteedda.

¹¹ Kaatii kesseedda awaayuu katamatuwwa ubbaan de'iyaa Ayhudatuu ittippe shiik'anawunne barenttu bolla yiyaawaa olettiide te'anaw danddayana mala, maataa untunttoo imnee. K'ay ola miishshaa oyk'kiide, ay biittappe gidooppenne, untunttu olanaw yiyaawantta, untunttu naanaanne untunttu machchetuwaanna ubbaa ittuwaanne ashshenan wurssi wod'anawunne untunttu ak'uwaakka bonk'kiide akkanaw maataa imnee.

¹² Ayhudatuu Kaatiyaa Ars's'ekisisa kawutetsan hewaa ootsanaw keeretteedda gallasay, Adaare giyyaa tammanne laa'entso aginaa, tammanne heezzentso gallassaa.

¹³ Kaatiyaa awaayuwaa biittatuwwa ubbaan de'iyaa Asay eranaadan, higgiiyaa gidiide awaayeteedda; hewekka Ayhudatuu barenttu morkkatuwwa bollan haluwwa kesanaw barentta giigissanaw danddayissee.

¹⁴ Kiitettiyaawanttuu kaatiyaa golliyaa paratuwwa toggiide, kaatiyaa azazuwwa gatsanaw elleelliide beeddino. K'ay Suusa katamankka kaatii de'iyaa saan ha awaayuu asaa ubbaw imetteedda.

¹⁵ Marddikiyoosi saluwwa malatiyaanne bootsa kawutetsaa mayuwwa mayyiide, ochchaa teeraa malatiyaa kaabbaa, liinuwaappe dadetteeddawaa bollanna gujjeedda; k'ay wolk'k'aama work'k'aa kallachchaakka wotsiide, kaatiyaa sintsaappe kesseedda. Suusa katamay illeeddanne nashechchaw nooc'u geedda.

¹⁶ Hewe Ayhudatoo k'ay wolk'k'aama nashechchaanne ililssaa, woppanne shoobiyya wode gideedda.

¹⁷ Hewaa diraw, kaatiyaa awaayuu gakkina nabbabetteedda biittaanne katamaa ubbaan de'iyaa Ayhudatuu ubbay, nashettiidenne baalaa miidde peeshsheeddino. Hewaa gaasuwaan Ayhudatoo yayyiide, hewaan de'iyaa hara zariyaa asaappe daratu Ayhuda gideeddino.

9

Ayhudatuu Barenttu Morkketuwwa Wod'eeddino

¹ Adaare geetettiyya tammanne laa'entso aginaan tammanne heezzentso gallasay gakeedda. He gallasay, kaatii koyro kesseedda awaayuwaa maaran Ayhudatuu morkketuu untuntta s'oanana geedda gallassaa. Shin yewuu aad'd'i wod'd'ina, Ayhudatuu barenttu morkkatuwwa s'ooneeddino.

² Kaatiyaa Ars's'ekisisa kawutetsaa gidдон de'iyaa Ayhudatuu ubbay barentta k'ohanaw koyiyaa ubbaa d'ayssanaw barenttu kataman kataman ittippe shiik'eeddino. Untuntunna ay asayenne ek'ettanaw danddayibeenna; ayaw gooppe, hara zariyaa gideedda Asay ubbay untunttoo yayyeedda.

³ Ubbaa k'ay Marddikiyoosaw yayyeedda diraw, kaatiyaappe garssana gadiyaa mooddiyaawanttu, awuraajjaa mooddiyaawanttu gadiyaa kaappatuunne duma dumabaa oot-siyaawanttu ubbay Ayhudatuwwa haa maaddeeddino.

⁴ Ayaw gooppe, Marddokiyoosi kaatiyaa gollen wolk'k'aama maatay imetteeddanne wolk'k'aa gujji biyaa asaa gideeddawe, he kawutetsaa gidдон de'iyaa biittaa ubbaan eretteedda.

⁵ He keereedda gallassi Ayhudatuu barenttu morkkatuwaa ubbaa mashshaan wod'i d'aysseeddino; barentta is's'iyaa ubbaa bollanka barenttu koyowaa ootseeddino.

⁶ Waanna katamaa gideedda Suusa kaatii de'iyasaa s'alalan ichcheshu s'eetu asaa wod'i d'aysseeddino.

⁷⁻¹⁰ Unttuntu k'ay Parshshandaata, Dalifoona, Asppaata, Poraata, Adaaliyaa, Ariidaata, Parmmashta, Ariisaaya, Ariidaayanne Wayzzaata geetettiyaa, Hamaddaata na'aa Ayhudatuu morkkiyaa Haamana naanaa tammuwaakka wod'eeddino. Shin unttuntu untunttu ak'uwaa bonk'k'ibeykkino.

¹¹ Ayhudatuu Suusa kataman kaatii de'iyaa sa'aan wod'eedda asaa paydu aappunentto he gallassikka kaatiyiw odetteedda.

¹² Yaatina, kaatii Kaatatto Astteero hawaadan yaageedda; «Ayhudatuu waanna katamaa gideedda Suusa kaatii de'iyasaa s'alalan ichcheshu s'eetu asaanne Haamana naanaa tammuwa wod'i d'aysseeddino. Hewe hewaa gidooppe, kaatiyaa biittatuunne haratuwaan untunttu wod'eeddawanttu aappuna gidanddinoosha! K'ay ha'i neeni woossiyaabay ayee? Taani new immana. Neeni taana oochchiyaabay harabay ayee? Taani new polana» yaageedda.

¹³ Astteera zaaraadde, «Kaatiyaa ha k'ofay nashechchooppe, Suusan de'iyaa Ayhudatuu hachche ootseeddawaadan wontikka ootsino. K'ay Haamana naanaa tammatuwaa anhaakka koc'aa bollan kak'k'anaadan azaza» yaagaaddu.

¹⁴ Hewaappe guyye kaatii hewaa ootsanaadan azageedda; awaayuukka Suusan laa'entsuwaa imettina, Haamana naanaa tammatuwaa anhay koc'aa bollan kak'etteedda.

¹⁵ Adaare geetettiyaa aginaan tammanne oyddentso gallassan, Suusa de'iyaa Ayhudatuu k'aykka ittippe shiik'iide, hara heezzu s'eetu asaa wod'eeddino; shin ha'ikka untunttu untunttu ak'uwaa bonk'k'ibeykkino.

¹⁶ He wode kaatiyaa kawutetsaa garssan de'iyaa biittatuunne haratuwaan de'iyaa Ayhudatuukka ittippe shiik'iide, barenttu morkkatuwaa ubbaa olettiide te'eeddino. Untunttu ubbaana 75,000 asaa wod'eeddawaappe guyyiyaan, barenttu morkkatuwaappe shemppeeddino. Shin untunttu ak'uwaa bonk'k'ibeykkino.

¹⁷ Hawe ubbay haneeddawe Adaare giyaa aginaan tammanne heezzentso gallas-saana; tammanne oyddentso gallassan untunttu shemppiide, baalaa miidde, ushiiddenne nashettiide peeshiyaa gallassaa ootseeddino.

¹⁸ Shin Suusan de'iyaa Ayhudatuu tammanne heezzentsonne tammanne oyddentso gallassatuwaan wod'i peeshiide, tammanne ichcheshantso gallassan shemppeeddino. He gallassaa untunttukka baalaa miidde, ushiiddenne nashettiide peeshiyaa gallassaa ootseeddino.

¹⁹ Hewaa diraw, k'eri k'eri katamatuwaan de'iyaa Ayhudatuu hachche gakkanawukka Adaare geetettiyaa aginaan tammanne oyddentso gallassaa baala gallassaa ootsiide bonchchiino. He gallassan miinonne ushiino; k'ay ittuu ittoo k'umaa imotaa immiino.

Puuriima Baalaa

²⁰ Marddokiyoosi ha haneedda ubbaa taarikiyaa s'aafiide dabddaabbiiyaa Kaatiyaa Ars's'ekisaa biittatuwaan ubbaan, haakuwaan matan, de'iyaa Ayhuda ubbaw kiitteedda.

²¹ He dabddaabbiiyaan Marddokiyoosi Adaare aginaan tammanne oyddentsonne tammanne ichcheshantso gallassatuwaa, Ayhudatuu laytsan laytsan baala ootsiide bonchchana mala, untunttoo odeedda.

²² Ayaw gooppe, he gallassatuu Ayhudatuu barenttu morkkatuwaappe shemppuwaa demmeedda gallassatuwaa; k'ay he aginaykka untunttu kayyuuinne yeekuu nashechchawunne baalaa muusaw laametteedda aginaa. Hewaa diraw, untunttu muusaaninne ushshan nashettiide, ittuu ittoo k'umaa hiyyeesatoo imotaa immiide bonchchana mala, untunttoo odetteedda.

²³ Ayhudatuu Marddokiyoosi immeedda azazuwaa akkiide, untunttu bonchchanaw doommeedda baalaa laytsan laytsan aggenaan bonchchanaw mayyeeddino.

²⁴ Gaasuunnikka Agaaga zarii Hammadaata na'ay Haamani, Ayhudatuu ubbatuwaa morkkii, untuntta d'ayssanaw kase mak'etteedda; untuntta wurssi wod'iyaa aginaanne gallassaa eranaw Puuriima giyaa saamaa yegisseedda.

²⁵ Shin Astteera kaatiyaakko geleeddawaappe guyyiyaan, Haamani Ayhudatuu bolla mak'etteedda iita mak'k'uu ubbay guyye simmiide, Aa bolla polettanaadan

kaatii s'aafuwaan azazeedda. Yaatina, Haamaaninne Aa naanay tammuu koc'aan kak'etteeddino.

²⁶ Hewaa diraw, ha laa"u gallassatuu Puriima geetettiyya saamaa Baalaa geetettiino. Ha dabddaabbiyaan untunttoo s'aafetteeddawaa ubbaa gaasuwaan, untuntu barenttu ayfiyaan be'eeddawaa gaasuwaaninne untuntu bolla gakeeddawaa gaasuwaan

²⁷ Ayhudatuu barenttoo, barenttu zaretoonni Ayhuda gidanaw koyiyaa ubbaw, ha baalaa bonchchiyaawaa wogaa ootseeddino. Hewekka laytsan laytsan aggenaana ha laa"u gallassatuwaa bonchchanaassa.

²⁸ K'ay, ha kawutetsaa gadiyaan ubbaaninne katamatuwaan ubbaan de'iyaa Ayhudatuu golliyyaa Asay ubbayne yaana yeletaa ubbay ha Puriima Baalaa hassayanaw hessiyaawe k'ashetteedda. Hewaa bollankka, Ayhudatuu awude giddooppene, ha Puriima gallassatuwaa bonchchanawunne he gallassatuwaan haneeddabay untuntu zariyaankka dogettenan agganaw besse.

²⁹ Hewaappe guyyiyaan, Abihayilla naatta, kaatata Astteeranne Ayhuday Marddokiyoosi Puriima Baalaa s'eelliyawaan kase s'aafeedda dabddaabbiyya mintsetsanaw hawaa laa'entso dabddaabbiyya kumentsaa maatan s'aafeeddino.

³⁰ He dabddaabbetuu Ars's'ekisisa kawutetsan, s'eetanne laatamanne laappun gadiyaan de'iyaa Ayhudatoo ubbaw saruunne woppay gido giyaa sarotaanna s'aafettiide kiitetteeddino.

³¹ K'ay untuntu kase s'oomanawunne kayyottanaw wogaa kesseeddawaadan, ha"i untunta gidina, sintsappe yiyaa untuntu zeretsaa gidina, ha Puriima gallassatuwaa laytsan laytsan wogaa ootsiide bonchchana mala, he dabddaabbetuu k'onc'c'issii. Hewe Ayhuday Marddokiyoosinne kaatata Astteeranne laa"u kesseedda azazuwaa.

³² Kaatatti Asttiro azazuu Puriima Baalaa wogaa miniseedda; ikka mas'aafan s'aafetteedda.

10

Kaatiyyaa Ars's'ekissisanne Marddikiyoosa Gitatetsaa

¹ Kaatii Ars's'ekissisi bare kawutetsaa gidon ha gas'aappe hini gas'ay gakkanaw de'iyaa Asay ubbay giiraa c'iggana mala, wolk'k'an azazeedda.

² I ootseedda wolk'k'aamanne malalissiyaa oosotuu ubbay, k'ay Marddokiyoosakka d'ok'k'u ootsiide, wooti bonchcheeddentto k'onc'c'issiyaa taarikii Meedoonanne Parisse Kawutetsaa Taarikiyaa mas'aafan s'aafetteedda.

³ Maataa baggan gidooppe, Kaatiyyaa Ars's'ekisisa itta giina, Marddokiyoosi laa'entsuwaa. K'ay I Ayhudatuwaankka loytsi bonchchetteeddanne dosetteedda asaa; ayaw gooppe, I bare asaa gideedda Ayhudatuu, sarotetsaaninne hirggi baynna de'ana mala, loytsi daabureedda asaa.

Iyyooba Mas'aafaa Geluwaa

Iyyooba mas'aafan nuuni be'iyaa taarikii, daro tuggayenne bashshay gakteedda itti keeka bitaniyaabaa odiiyaa taarikiyaa. Ha bitanii bare naanatuwaa ubbaappenne bare duretetsaa ubbaappe mela atteeda asaa. Hewaa bollakka k'ay iita maytsaan shoc'etiide sakteedda. Hewaappe guyyiyaan timirttiyaa s'aafuwaan k'onc'c'iseedda heezzu haasayatuwaan Iyyoobinne Iyyooba laggetuu ha sakuwaan barenttoo sisetted-dawaa haasayeeddino. Wurssetsan k'ay S'oossay Iyyoobaw k'onc'c'eedda.

Iyyooba laggetuu Iyyooba gakteedda metuwaa bolla k'ofaa immiidde, benippe barenttu eriyaa ammanuwaa wogaan basetiide immiino. Hewaa diraw untunttu, «S'oossay keeka asaw lo'obaa immee; shin iita asaa muree. Hewaa maaran Iyyooba ha metuu ubbay gakteeddawe, I nagaraa ootseedda dirassa gidanaw koshshee» yaagiino. Shin Iyyoobi geeshshanne keeka asaa gideedda diraw, hawaa mala muruwaa bessiyaa asaa gidenna. Ubbaa k'ay erettenna k'an'ishe gideeddawe, Aa malatiyaa keeka asaa bolla hawaa mala muruwaa wod'deedda. Iyyooba ammanuu sa'aappe deshenan d'oyooppekka, likke pird-daa pirdiide, barena ha hargiyaa k'ashuwaappe billana malanne beni de'oo zaarana mala, minisiide woossiyaawaa aggibeenna.

S'oossay Iyyoobi oochcheedda ooshaw ittoo zaaruwaa immibeennawaa gidoop-penne, Aa ammanuwaa minotetsaa nashshiide, bare S'oossatetsaa wolk'k'aanne bare aad'd'eeda eraa malalissiyaa timirttiyaa haasayan k'onc'c'iseedda. Hewaappe guyyiyaan Iyyoobi S'oossay wolk'k'aama gidiyaawaanne aad'd'eeda eranchcha gidiyaawaa eride, s'alaaninne hank'k'uaan kumeedda k'aalatuwaa haasayeeddawoo kayyottiide, na-garaappe simmeedda.

Wurssetsan timirttiyaa gidenna yeda s'aafuwaan s'aafetteedda sa'aan Iyyooba de'uu benisaa simmeeddawawaanne ak'uwaa baggana gidooppe, kasewaappe dakko daruwa demmeeddawaa be'ettee. Iyyooba laggetuu Aa gakteedda metuu hak'anna yeeddentto untunttoo gelibeenna diraw, S'oossay untuntta mino seeraa seereedda. Meeze am-manuwaa k'ofaappe S'oossay wolk'k'aama gidiyaawaa ereeddawe Iyyooba s'alala.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Iyyoobe Paac'etussaa 1:1–2:13

Iyyoobanne Aa Laggetsatuwaa palumiyaa 3:1–37:24

Med'inaa Goday Iyyoobaw Immeedda Zaaruwaa 38:1–41:34

Iyyoobe Anjjuwaa Zaari Demussaa 42:1-17

Iyyoobe Paac'etussaa

(1:1–2:13)

Sees'aanay Iyyooba Paac'c'anaadan

S'oossay Shenyaa Immeedda

¹ Uus'a giyaa biittan Iyyooba giyaa itti bitanii de'ee; I tooshii bayinanne suure asaa; S'oossaw yayyiide, iitabaappekka haakkeedda asaa.

² Aw laappun attuma naanatuunne heezzu mac'c'a naanatu yelletteeddino.

³ Mas'uwwa gidooppe, aw laappun sha'u dorssatu, heezzu sha'u gaalotuu, ichcheshu s'eetu waatsa booratu, ichcheshu s'eetu mac'c'a haretuunne loytsi daro k'oomatu de'iino. Away doliyaa baggana de'iyaa asaa ubbaappe I aad'd'eeda dure asaa.

⁴ Aa attuma naanatu barenttu son barenttu son, kaali kaali gibiraa giigissiide, barenttu heezzu michchetuwwa barenttuna maanawunne ushanaw s'eesiino.

⁵ Gibiraa gallassatu poletteedda wode, Iyyoobi wonnta guuraanna dendiide, bare naanatuwaa ittuwaa ittuwaa sunsan s'uuggiyaa yarshshuwaa yarshshee. I hewaa oot-siyaawe, «Ta naanatu barenttu wozanaan S'oossaa shek'k'iide, nagaraa ootseeddinont-tonne» giide hirgeedda dirassa. I untuntta geeshshana hewaa ubbaa gede ootsee.

⁶ Itti gallassi S'oossaa kiitanchchatuu Med'inaa Godaa sintsan beettanaw yeeddino; Sees'aanaykka k'ay untunttunna yeedda.

⁷ Med'inaa Goday Sees'aanaa, «Laa neeni hak'appe yaad?» yaageedda.

Sees'aanay Med'inaa Godaw, «Taani sa'aan ubbaan yaanne haanne yuuyyiyaasaappenne simerettiyaasaappe yaad» yaagiide zaareedda.

⁸ Med'inaa Goday Sees'aanaa, «Yaatina, ta k'oomaa Iyyooba akeekaade be'aaddi? Sa'aa bollan Aa malatiyaa tooshii bayinanne suure Asay mulekka baawa. I S'oossaw yayyiyaa, iitabaappekka haakkeedda asaa» yaageedda.

⁹ Sees'aanay, «Tumu Iyyoobi new c'oo yayyii?

¹⁰ Aanne Aa soo asaanne aw de'yaawaa ubbaa neeni diraade naagabeykkii? I ootsiyaa oosuwaa ubbaa neeni anjeedda diraw, Aa mehiyaa wudii biittaa ubbaa bolla dareedda.

¹¹ Shin neeni ne kushiya yeddaade, aw de'iyaa mas'uwwaa ubbaa shoc'antto, I neena tumu ne sintsan shek'k'ana» yaageedda.

¹² Med'inaa Goday Sees'aanaa, «Eeno, aw de'yaabay ubbay ne kushiyaanna. Shin neeni Aa bochchoppa» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan, Sees'aanay Med'inaa Godaa sintsaappe kesiide beedda.

¹³ Itti gallassi Iyyooba attuma naanatuunne mac'c'a naanatuu barenttu bayira ishaa son miiddenne woyniyaa eessaa ushiidde de'iino.

¹⁴ Yaatishin itti bitanii Iyyoobakko yiide, «Nuuni booratuwaa waas'iide goshishin, hare-tuukka nu matan maataa miidde de'ishiina,

¹⁵ Saaba biittaa asatuu akeekanan yiide, olaa kesseeddino; yaatiide ubbaakka akki beeddino. K'ay k'oomatuuwaakka k'ara mashshaan busakkeeddino. Yaatina, ta s'alalay ataade, ha haneeddawaa new odanaw yaad» yaageedda.

¹⁶ I biro haasayishin, hara bitanii yiide, «S'oossaa tamay saluwaappe wod'd'iide, dorssatuwaanne dorssatuwaa heemmiyaawanta meedda. Yaatina, ta s'alalay ataade, ha haneeddawaa new odanaw yaad» yaageedda.

¹⁷ I biro haasayishin, hara bitanii yiide, «Kaladaawetuwwaa biittaaappe heezzu c'uguwaan shaakketteedda paannatuu yiide, nuuna oliide, gaaluwwaa ubbaa akki beeddino; k'oomatuuwaakka k'ara mashshaan busakkeeddino. Yaatina, ta s'alalay ataade, ha haneeddawaa new odanaw yaad» yaageedda.

¹⁸ I biro haasayishin, hara bitanii yiide, «Ne attuma naanatuunne mac'c'a naanatuu barenttu bayira ishaa son miiddenne woyniyaa eessaa ushiidde de'ishiina,

¹⁹ wolk'k'aama gotii akeekanan bazzuwaappe denddiide, golliyyaa ubbaanna shoc'eedda. Gollii untunttu bolla kunddina, naanatuu hayk'k'eeddino. Yaatina, ta s'alalay ataade, ha haneeddawaa new odanaw yaad» yaageedda.

²⁰ Hewaappe guyyiyaan, Iyyoobi denddiide, kayyoo bare mayuwwaa peed'iide; bare huup'iyaa akka meedetteedda. Biittan guufanniide S'oossaw goyinniide,

²¹ hawaadan yaageedda;

«Taani ta aatti uluwaappe kallo yelettaad;

hayk'k'iyaa wodekka taani akkaade biyaabay baawa.

Med'inaa Goday immeedda;

Med'inaa Goday zaariide akkeedda.

Med'inaa Godaa sunsay galatetto» yaageedda.

²² Ha ubbankka Iyyoobi nagaraa ootsibeenna; S'oossaa amaassalibeenna.

2

Iyyooba Laa"entso Paac'iyaa

¹ Hara gallassikka k'ay S'oossaa kiitanchchatuu Med'inaa Godaa sintsan beettanaw yeeddino; Sees'aanaykka k'ay untuntunna ittippe Aa sintsan beettanaw yeedda.

² Med'inaa Goday Sees'aanaa, «Laa neeni hak'appe yaad?» yaageedda.

Sees'aanay Med'inaa Godaw, «Sa'aan ubbaan yaanne haanne yuuyiyaasaappenne simerettiyaasaappe yaad» yaageedda.

³ Med'inaa Goday Aa, «Ta k'ooma Iyyooba akeekaade be'aaddi? Sa'aa bolla Aa malatiyaa tooshii bayinanne suure Asay mulekka baawa. I S'oossaw yayyiyaa, iitabaappekka haakkeedda asaa. Gaasuu bayinnan taani Aa d'ayissana mala, neeni taana dentsetsinakka, ha'i gakkanaw I bare suuretetsan min ek'k'eedda» yaageedda.

⁴ Sees'aanay zaariide S'oossaa, ««Galbbaa diraw galbbaa akko!» yaagiyaawaadan, Asay bare shemppuwaa diraw, barew de'yaawaa ubbaa immana.

⁵ Shin neeni ne kushiya yeddaade, Aa ane shoc'a. Yaatintto I neena tumu ne sintsan shek'k'ana» yaageedda.

⁶ Med'inaa Goday Sees'aanaa, «Eeno, Aa wod'oppappe attina, Aa bolla neeni koyeeddawaa ootsanaw danddayaasa» yaageedda.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, Sees'aanay Med'inaa Godaa sintsaappe kesiide, Iyyooba gediyaappe huup'iyaa gakkanaw iita madutsay Aa bolla kesanaadan ootseedda.

⁸ Yaatina, Iyyoobi bidintsaa bolla uttiide, kon'aan barena gooddeedda.

⁹ Aa machata Aa, «Ha'i gakkanawukka neeni ne suuretetsan minna uttaaddii? S'oossaa shek'k'aade hayk'k'a» yaagaaddu.

¹⁰ I zaariide izo, «Neeni booza mac'c'a asaadan haasayaadda. Nuuni S'oossaappe lo"obaa akki akkiide, iitabaa akkokkoyye?» yaageedda.

Ha ubbankka Iyyoobi bare geeddawaan nagaraa ootsibeenna.

Heezzu Iyyooba Laggetsatu Aa Be'anaw Yeeddino

¹¹ Iyyooba laggetuu heezzatuu, Temaana biittaappe Elifaazi, Shuuha biittaappe Bild-daadinne Naa'ima biittaappe S'oofaari Iyyooba bolla gakkedda metuwaa siseedda wode, aw k'arettanawunne Aa mintsetsanaw barenttu sooppe barenttu sooppe k'aagettiide, ittippe aakko yeeddino.

¹² Unttuntu Aa haakuwaan gidiide s'eelliyaa wode, I Iyyooba gidiyaawaa eribeykkino. Guyyeppe Aa gidiyaawaa ereedda wode, barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide yeekkeeddino; barenttu mayuwaakka peed'iide, barenttu huup'iyaa baana k'oleeddino.

¹³ Hewaappe guyyiyaan, untuntu aanana laappun gallassanne laappun k'ammaa biittan utteeddino. Aa sakuu loytsi dareeddawaa untuntu be'eedda diraw, aw ay asayenne k'aalaakka k'aattibeenna.

Iyyoobanne Aa Laggetsatuwaa Palumiyaa

3

(3:1–37:24)

Koyiro Haasayatuwaan Iyyoobi Bare

Yeletteedda Gallassaa Shek'keedda

¹⁻² Hewaappe guyyiyaan, Iyyoobi bare doonaa dooyiide, bare yeletteedda gallassaa hawaadan yaagiide shek'keedda;

³ «Taani shahaaretteedda k'ammayenne taani yeletteedda gallassay c'oo d'ayino!

⁴ He gallassay d'uma gido; Bolla S'oossay he gallassaa sheneko go; Aa bollan poo'uukka poo'oppo.

⁵ Leeleedda d'umayenne shaannochchuu Aa goozo; Aa shaarii kammo; Aa poo'uwaakka d'umay gentso.

⁶ He gallassaa k'ammaa d'ip'p'i go d'umay oyk'k'o. Laytsaa gidдон de'iyaa gallassatuwaan I paydettoppo; aginatuwaa payduwaankka geloppo.

⁷ He gallassaa k'ammay k'ammiide wonttoppo; nashshechchaa ililssaykka an sisettoppo.

⁸ Leewaataana giyaa dawiyaa dentsetsanaw looheedda shareechchotuu he gallassaa shek'k'ino.

⁹ He k'ammaw bakkaaliyaa s'oolinttii poo'oppo; poo'uwa naagiidekka demmoppo; wontta s'alk'k'iikka aw s'alk'k'ettoppo.

¹⁰ He k'ammay taani ta aatti uluwaan shahaarettennaadaaninne ha metuwaa be'ennaadan te'ibeenna diraw, shek'k'etteeddawaa gido.

¹¹ «Taani ta aatti uluwaan haatsaa kesaarikkitaashsha! Ta aatti uluwaappe yeletta wod'd'anne hayk'k'aarikkitaasha!

¹² Ta aata taana ayaw bare kiwuwaan idimmaadeeshsha? Bare d'antsaakka taana ayaw d'antsaadeeshsha?

¹³ He wode taani hayk'k'eeddawaa gidintto, ha"i shemppaade gem"ishaad shin!

¹⁴ Koletteedda sa'atuwaa barenttoo zaaretsi kees's'eedda sa'aa kaatetuwaannanne unt-tunta zoriyaawantunna,

¹⁵ work'k'ay de'iyaanne barenttu golliyaan biraa kuntseedda mooddiyaawantunna ittippe duufuwaan gisaaddi shin!

¹⁶ Woy aatti uluwaappe boshettiide yeletteedda na'aadan, woy gallassaa poo'uwa ayinne be'ibeenna boshettowaadan, taani biittaa gidдон k'osetta diggaarkkitaashsha!

¹⁷ Duufuwan iitatu barenttu iita oosuwaaggii; yaan daaburanchchatuukka shemppiino.

¹⁸ He sa'aan k'ashetto asatuukka shemppiide nashettiino; oosuwa oosissiyaawanttu waasuwa untuntu hewan sissikkino.

¹⁹ Guutsay daruukka yaan de'ee; ayiliikka bare godaw ayilettiyaasaappe kesee.

²⁰ «Metuwaan de'iyaaawanttoo poo'uu ayaw imetteedee? De'uu c'ammiyaawanttoo,

²¹ hayk'k'uu yanddeeshsha giide amottina, yeennan is's'iyaaawanttoo, k'osi wotseedda duretaa koyiyaawaappe aatsiide, hayk'k'uwaa koyiyaawanttoo,

²² duufuwa biide gakkiiyaa wode, nashshechchaaninne ililssan pooc'ummiyaawanttoo de'uu ayaw imetteedee?

²³ Ogii bayi kichcheedda uraw, S'oossay Aa yuushshuwaa diri diggeedda uraw poo'uu ayaw imetteedee?

²⁴ Kayyuu taw k'uma gideedda; ta oolii aggenaan goggiiyaa haatsaa mala.

²⁵ Taani yayyeeddawe ta bolla gakteedda; taani dagammeeddawekka taanan haneedda.

²⁶ Taw metoppe attina, saruu, woppaynne shemppuu baawa» yaageedda.

4

Elifaazi Koyiro Haasayeedda Haasayaa

(4:1–14:22)

¹ Hewaappe guyyiyaan, Teemaana biittaappe yeedda Elifaazi zaariide, hawaadan yaageedda;

² «Itti uray neenanna s'aliide haasayooppe, neeni hank'k'ettanii? Shin haasayennaanne agganawe oonee?

³ Be'a, neeni darotuwaataamaariisaadda; arggaac'eedda kushetuwaakka mintsetsaadda.

⁴ Ne k'aalay d'ubetteeddawantta minisi essee; daabureedda gulbbatuwaakka mintsetsee.

⁵ Shin ha"i metuu neekko yeedda; neeni genc'c'abeykka. Metuu neena gakkina, neeni shabbirettaadda.

⁶ Neeni S'oossaw yayyiyaawe neena ammantsiide wotsennee? Ne hamettiyaa suure hametay new hidoota gidennee?

⁷ «Ane neeni ha"i k'oppa: geeshsha gideedda asan d'ayeeddawe oonee? Woy suure Asay hak'an d'ok'ollettiide d'ayi erii?

⁸ Taani be'eeddawaadan, iitatetsaa goshiide, metuwa zeriyaawanttu iitatetsaanne metuwa c'akkana.

⁹ Unttuntu S'oossaappe kesiyaa shemppuwaan punettiide bayana; Aa hank'k'uwaasuuluwaanka untnttu meetetti d'ayana.

¹⁰ Iitatu gudiyaanne daariyaa gaammotuwa mala; shin S'oossay untnttu achchaa mentsee.

¹¹ Shankkatiide oyk'k'eeddawa maanaw achchaa d'aya gaammotuwaadan, iitatu koshaan hayk'k'iino; untnttu naanatuukka laalettiino.

¹² «Itti gallassi itti s'uuray taakko yeedda; he s'uuray saasukettiide, ta haytsaan wod'd'eedda.

¹³ K'amma gem"ishshuwa pannurishin, taana iita akumuu un"etseedda.

¹⁴ Taana yashshayne kokkorssay oyk'k'eedda; ta mek'etsaa ubbaa gaji gajisseedda.

¹⁵ C'arkkuu aad'd'iide ta som"uwaa pittiide, ta sintsanna aad'd'eedda; dagamaappe dendeeddawaan ta bolla de'iyaa binnaanay ek'k'eedda.

¹⁶ I ta sintsan ek'k'eedda; shin I ayentto taani shaakkaade eranaw danddayabeykke. Hewaappe guyyiyaan, c'o"u geeddasaappe hawaadan yaagiya kooshshaa sisaad;

¹⁷ «Hayk'k'iyaa Asay S'oossaa sintsan s'illuwa gidiide beettanaw danddayii? Woy Asay barena Med'd'eeddawa sintsan geeshsha gidiide beettanaw danddayii?

¹⁸ S'oossay bare k'oomatuwaan ammanetena; bare kiitanchchatuwaanka bayzuuwa demmee.

¹⁹ Yaatina, urk'k'aappe med'etteeddawanttu, untnttu de'uwa baasuu baanaa gideeddawanttu, bil"aappekka elleelliide wook'k'iyawanttu ay keeshshaa daro bayzuu beettandeesha!

²⁰ Wontta pas'a de'iyaa Asay omarsii gakkanaw, ooninne hassayennan de'ishiina hayk'k'ee.

²¹ Untnttu de'uwa shikaalii shodetti wod'd'iyaa wode, untnttu aad'd'eeda eratetsaa demmennaan hayk'k'i bayiino» yaagiyaawaa sisaad.

5

¹ «Iyyoobaa, ane s'eesa! Shin oonee new koyanawe? Kiitanchchatuwaappe ookko simmanii?

² Eeyya uraa lanc'c'ii wod'ee; akeekay pac'c'eedda uraakka k'anaatii d'ayissee.

³ Eeyya uray minniide de'iyawaa taani ta huup'iyaa be'aad; shin ellekka taani Aa golliyaa shek'k'aad.

⁴ Aa naanatu saruu bayinna saan de'iino; untnttu chilootan, maaddiide haasayiyaawe bayinna saan pirddaa d'ayeeddino.

⁵ I shiishsheedda katsaa koshshatteeddawanttu maana; aguntsaa gidon mokkeed-dawaakka untnttu aw aggikkino. Saamteeddawanttu Aa mas'uwaa akkanaw yaaretiino.

⁶ Tuggay baanaappe kesenna; metuukka biittaappe mokenna.

⁷ Tamay pude piriyaawaadan, Asay metoo yellettedda.

⁸ «Taana gidintto, taani S'oossaakko shiik'ana; ta mootuwaakka Aa sintsan wotsana.

⁹ Pilggiide eranaw danddayettenna wolk'k'aamabatuwaanne paydu bayinna ooratsabatuwaa S'oossay ootsee.

¹⁰ Iraa biittan bukissee; gadiyawukka haatsaa yeddee.

¹¹ Toosheteeddawannta bonchchee; kappoytiyaawanttakka mintsetsiide nashechchee.

¹² Genanchchatuwaa halchchuwaakka halissee; hewaa diraw, untunttu kushiya oosuu polettenna.

¹³ Aad'd'eeda eranchchatuwaa I untunttu geniyaan oyk'k'ee; geellatuwaa mak'k'uwaakka aatsi yeggee.

¹⁴ Untunttoo gallassay d'umana; gallassaa seetankka untunttu hekka bilahiyaadan tattaafana.

¹⁵ Hiyyeesatuwaa I untunttu morkketuu mashshaappe ashsee; I untunttu wolk'k'aamatuwaa kushiyaappekka wotsi akkee.

¹⁶ Hewaa diraw, hiyyeesatoo hidootay de'ee; iita asatuwaa I c'o'u ootsee.

¹⁷ «S'oossay seeriyaa uray anjjettedawaa; hewaa diraw, Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa seeraa kad'oppa.

¹⁸ I madutsee, shin madutsaa k'achchee. I dechchee, shin Aa kushii d'allee.

¹⁹ Usuppun k'ommo metobaappe I neena ashshana; laappuntsikka neena bochchenna.

²⁰ Koshaa wode hayk'k'uwaappe, olaa wodekka mashshaa k'araappe I neena ashshana.

²¹ I neena ins's'arsaa lissuwaappe gentsana; bashshay gakkiiyaa wodekka yayakka.

²² Bashshaa bollanne koshaa bolla neeni miic'c'ana; bazzo do'atookka yayakka.

²³ Ne goshiyaa goshshan shuchchay de'enna; bazzo do'atuukka neenanna saro gidanawannta.

²⁴ Ne dunkkaanii saro gidiyaawaa neeni geeshshaade erana; ne dorssatuwaa ak'uwaakka neeni s'omoosiyaa wode, untunttuppe ittuunne pac'c'enna.

²⁵ Ne yeletay c'orattanawaanne ne zeretsatuukka dembbaa maataa keeshshaa gidanawaa neeni erana.

²⁶ Zarggaa tuku bare wodiyaan uddumaa yiyaawaadan, neeni adussa laytsaa de'aade, duufuwaa baana.

²⁷ Iyyoobaa, nuuni hawaa ubbaa pilggi s'eelleeddo. Hewe tuma gidiyaa diraw, hewaa sisaade, new akka» yaageedda.

6

Iyyoobi Laa"entsuwaa Haasayee

¹ Iyyoobi zaariide,

² «Ta waayiiinne ta kayyuu ubbay miizaanan likketteerenne!

³ Yaatatnto abbaa doonaa shafiyaappekka aad'd'i dees'anawaa. Hewaa diraw, ta k'aalay s'ala gideedda.

⁴ Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa wondaa fiyaa pootsay taana c'addeeddino; ta bollaykka untunttu yishshaa ushee. S'oossaa dagantsiyaa boshay ta yuushshuwaa doodeedda.

⁵ Harii maatay Aa sintsan de'ishiina waasiyye? Woy booray dalaa demmiide s'aaggiyye?

⁶ Mal"ennabay mas'inii gelennaan meetettiiyye? Woy k'uuk'k'ulliyaa giddo haatsay lok'ilok'iyye?

⁷ Hewaa mala k'umaa taani sheneta; hewaa mala k'umaa mooppe, taana sakkee.

⁸ «Taani woosseedda woosay gakkereenne! S'oossaykka ta wozanaa amuwaa im-meerennee!

⁹ S'oossay taana mentseretseerennee! I bare kushiya yeddiide, ta de'uwaawaa turaa duutseerenneeshsha!

¹⁰ Geeshsha S'oossaa k'aalaa kaddabeenna diraw, taw sakuu darooppenne, mintset-suwaa gideereneshsha.

¹¹ Taani de'uwaan de'anaw taw ay wolk'k'ay de'ii? Taani danddayanaw, ta wurssetsay ayee?

¹² Ta wolk'k'ay shuchchaa wolk'k'aa malee? Woy ta ashuu nahaasiyaa birataa malee?

¹³ Taana maaddanaw ay wolk'k'aynne taw baawa; maaduwaaw demmanaw taani biyaa sa'aykka de'enna.

¹⁴ «Metuwaan de'iyaa uray Ubbaa Danddayiyaa S'oossaw yayyiyaawaa agginttokka, Aa laggetuu aw keekkatetsaa bessanaw koshsee.

¹⁵ Ta ishatoo, hintte iray bukkenna wode meliyaa shaafaa mala, taana c'immiitta.

¹⁶ Balguwaa aginatuwaan he shaafay orddo shachchaan kumiide kametee.

¹⁷ Shin bonii gakkiiyaa wode, he shachchay muushiide, haatsaa kesee; haatsaykka he sa'aappe d'ayee.

¹⁸ C'aanaa mehiyaa laaggiide biyaa zal"anchchatuu haatsaa koyanaw barenttu ogiiyaappe gas'aa kesiide, mela biittan toyilakattiidde, hayk'k'i d'ayiino.

¹⁹ Teema biittaa zal"anchchatuunne Saaba biittaa ogiiyaawanttu haatsaa demmana giide, hidootaa wotsiino.

²⁰ Shin untunttu ammanettiide koyina d'ayeedda diraw, yeellateeddinonne hidootaa k'ans's'eeddino.

²¹ Hinttekkaa taw he shaafatuwaa mala gideeddita; taana gakteedda metuwaa be'iide yayyeeddita.

²² Taani hinttena, 'Taw ittibaa immite' woy, 'Hintte ak'uwaappe ta diraw asaw mat-taayiyaa immite' gaadditaa?

²³ Woy, 'Taana ta morkkiyaa kushiyaappe ashshite' woy, 'Uk'k'inniyaawanttu kushiyaappe taana wozite' gaadditaa?

²⁴ «Hintte taana tamarissite; taani c'o'u gaana. Ayaa bayzzaadditantto, ane taana bessite.

²⁵ Tuma gideedda k'aalay ay keena wolk'k'aamee! Shin hintte palumay ubbay taana ayaanne seerenna.

²⁶ Hintte taani haasayiyaa haasayaa c'arkkuwaa mala giide k'oppiita. Yaatina, taani hidoota k'ans's'aade haasayiyaa haasayaa yaw k'oriitee?

²⁷ Aawuu bayinnawantta shaakki akkanaw hintte saamaa yeggiita; hintte laggiyaakka zal'anaw washissiita.

²⁸ Ane tishshi ootsiide, taana s'eellite. Taani hintte sintsan wordduwaa haasayikke.

²⁹ Hayyanaa, ane zaaretsiide k'oppite; taani s'illuwaa gidiyaa diraw, ta bolla c'oo pirdoppite.

³⁰ Taani ta ins's'arssan worddoteeddawaa malatii? Ta doonay likkiyaa likke gide-nawaappe shaakkiide haasayanaw danddayennee?

7

¹ «Asaa de'uu sa'aa bollan wolk'k'aama baas'e gidenneeyye? Aa de'uwaaw laytsay keraa ootsiyaa asaa de'uwaaw laytsaa mala gidenneeyye?

² Kuwaa amottiyaa k'oomaadan, woy bare dirguwaa akkanaw naagiyaa oosanchchaadan,

³ hewaadan taw mela aginatuunne tugga k'ammatuu imetteeddino.

⁴ Taani gisiyaa wode, 'Awude beegottandditaashsha?' yaagay. Shin k'ammaay taw aduk'k'ee; sa'ay wonttana gakkanaw hiis'an aad'd'a aad'd'a wod'd'ay.

⁵ Ta bollay gus'uniyaanne pok'uwaaw mayyeedda; ta madutsaappe giishshay goggee.

⁶ Ta laytsay shemayinniay mukuukkaappekka aad'd'i elleellee; ay hidootayenne bayin-nan ta laytsay wuree.

⁷ «Abeet S'oossaw, ta laytsay siid'iyaa shemppiyya itti shemppuwaa mala gidiyaaawaa hassaya! Ta ayifii laa"entso keekkabaa be'ennaan atteedda.

⁸ Neeni taana ha"i be'aasa; shin laa"entso be'akka; neeni taana koyooppe, taani d'ayaad.

⁹ «Shaarii piskki giide d'ayiaawaadan, duufuwaa wod'd'eedda uray simmiide kesenna.

¹⁰ Bare gollekka laa"entso simmiide yeenna; Aa eriyaa asaykka Aa dogee.

¹¹ «Hewaa diraw, taani c'o'u giikke; taani ta tugga diraw haasayana; ta de'uu c'ammeedda diraw zuuzummana.

¹² Hawaa keeshshaa neeni taana yaw naagay? Taani new abbaa woy abbaa giddo hambbaaziyaa gaaddiyye?

¹³ Taani, 'Ta hiis'ay taana mintsetsanddee; ta alggayikka taana zuuzuntsaappe shemp-pissanddee!' yaagiyaa wode,

¹⁴ neeni taana akumuwaan yashissaasa; sas'aankka taana dagantsaasa.

¹⁵ Taani ha sakkiyaa bollaanna de'anawaappe sulettiyaawaanne hayk'k'iyaaawaa dooray.

¹⁶ Taani ta de'uwaaw kad'aad; taani med'inaw de'anaw koyikke. Ta laytsay siid'iyaa shemppiyya itti shemppuwaa mala gidiyaa diraw, neeni taana agga basha.

¹⁷ «Neni Aa woggabaadan s'eellanaw Asay ayee? Neni aabaw yaw bonchcho sa'aa immay?

¹⁸ Wontta wontta neeni Aa biddaassaa; k'ay wodiyaan wodiyaan Aa paac'c'aasa.

¹⁹ Neeni taakko s'eelliyaaawaa mulekka aggikkii? Woy taani ta c'uchchaa mittiyaa wodiyaakka taw immikkii?

²⁰ Abeet asaa wochchiyaawoo, taani nagaraa ootseeddawaa gidoope, neena ayaw k'oheeddee? Neeni ayaw taana c'addi kaa'iyawaa ootsaaddii? New taani dees'o tookuwa gidaadditayye?

²¹ Ta balaappe ayaw taana maarennan is'say? Ta nagaraakka ayaw atto geenan aggay? Simmi taani duufuwa wod'd'iyaa wodii gakkedda; neeni taana koyiyaa wodekka, taani beettikke» yaageedda.

8

Bilddaade Haasayeedda Haasayaa

¹ Hewaappe guyyiyaan, Shuuha biittaaappe yeedda Bilddaade zaariide, hawaadan yaageedda;

² «Neeni hawaa malabaa awude gakkanaw haasayay? Ne doonaappe kesiya k'aalay wolk'k'aama gotiyaa mala.

³ Ubbaa Danddayiyaa s'oossay pirdaanne s'illobaa geellayii?

⁴ Ne naanatu S'oossaa bolla nagaraa ootseedda diraw, I untuntta untunttoo bessiyaawaadan muree.

⁵ Shin neeni S'oossaakko simmooppe, Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa woossooppe,

⁶ neeni geeshshanne suure gidoope, I ne diraw denddiide, neena maaddana; I kase ne de'oo zaariide woytana.

⁷ Ne doometsay guutsa malattooppenne, ne wurssetsay loytsi darana.

⁸ «Kase yeletaa ane oochcha; nu mayzza aawotuu ayaa ayaa tamaareeddentto, koyaade demma.

⁹ Ayaw gooppe, nuuni zino yelteeeddawantta; nuuni ayaanne erokko. Nuuni ha sa'aan de'iyaa laytsay kuwaa mala.

¹⁰ Untunttu neena tamarissino, new odinonne barenttu akeekeeddawaappe haasayino.

¹¹ «C'arii c'ariyaa haatsay bayinna saan dic'c'anaw danddayenna; mak'k'aykka haatsi bayinna saan mokkanaw danddayenna.

¹² Biro dic'c'iidde, k'ans's'etennan de'iiddi, maataappekka elle shullana.

¹³ S'oossaa dogiyaa asaa ubbaa wurssetsay hewaa mala; S'oossay bayinna uraa hi-dootaykka d'ayana.

¹⁴ I ammanettiyaawe me"i kichchiyaawaa; I c'ee'ettiyaabaykka shararootaa golliya mala.

¹⁵ I bare shararootatti golliyaan zemppee, shin ek'k'enna; I Aa oyk'k'ana, shin Aa danddayenna.

¹⁶ I awaan haatsaa ushsheedda ataakilttiyaa mala; ataakilttiyaa sa'aa pinni kesana gakkanaw daashee.

¹⁷ Keelaa shuchchaa yuushshuwaan bare s'ap'uwaa yeddee; shuchchatuwaa giddonkka barew sa'aa koyee.

¹⁸ Shin I bare sa'aappe shodetti d'ayintto, he sa'ay Aa, «Taani neena be'abeyikke» yaagana.

¹⁹ Be'a, iita asatuwaa nashechchay hawaa mala. Hara asatuukka yiide, untunttu sa'aa oyk'k'iino.

²⁰ «S'oossay tumuwaappe tooshii bayinna asaa oli erenna; iitaa ootsiyaawantta k'ay maaddenna.

²¹ I zaariide, neena miic'issananne ililissana.

²² Neena is's'iyawanttu yeellaa mayyana; iitatuwaa gollii d'ayana» yaageedda.

9

Iyyoobi Gujjiidekka Haasayee

¹ Hewaappe guyyiyaan, Iyyoobi zaariide, hawaadan yaageedda;

² «Ee, hawe hintte giyaawe tuma gidiyaawaa taani eray. Shin Asay S'oossaa sintsan s'illuwaa gidanaw waan danddayii?

³ Aanana itti uray palumettanaw koyooppe, he uray I oochchiyaa sha"u ooshaappe ittuwaanne zaaranaw danddayenna.

⁴ S'oossay bare wozanaan aad'd'eeda eranchcha; bare abbiyankka daro wolk'k'aama. Aanana ek'ettiide s'oonettibeenawe baawa.

⁵ Erennan de'ishiina, d'ok'k'a deretuwa I untunttu sa'aappe diggee; bare hank'k'uwaaankka aatsi yeggee.

⁶ I biittaa Aa sa'aan k'aatsee; biittaa tuuk'etuwaakka yiik'k'iyiik'k'issee.

⁷ Away awas's'enaadaaninne s'oolinttetuu poo'ennaadan azazanaw danddayee.

⁸ I barekka salotuwaaw mic'c'eedda; abbaa beetaa bollanka hamettee.

⁹ S'oossay Wogga Beeriya, Piliyaadisa giyaa s'oolintetuwaaw c'uguwaanne hewaadanka gedissa baggana de'iyaa s'oolintetuwaaw c'ugotuwaaw med'd'eeddawaaw.

¹⁰ Pilggiide eranaw danddayettenna wolk'k'aamatuwaaw, paydu bayinna ooratsabatuwaaw I ootsee.

¹¹ «S'oossay taakko shiik'inttokka, taani Aa be'anaw danddaykke; I ta miyiyaanna aad'd'inttokka, taani I hewan de'iyaaawaaw eranaw danddaykke.

¹² I bare koyeeddawaaw akkina, Aa ooninne digganaw danddayenna. «Waataay?» yaagiide Aa oochchana Asay baawa.

¹³ S'oossay bare hank'k'uwaa te'enna; Ra'aaba giyaa dawiyaa maaddiyaa bare morkkatuwaaw bare gediyaappe garssaw aatsiide yed'd'ee.

¹⁴ «Yaatina, taani Aa ooshaa zaaranaw lo'o k'aalaa hak'appe demmanaw danddayayitaa?

¹⁵ Taani s'illuwaaw gidinttokka, pirddiyaaw S'oossay taana maaranaadan woossanaappe attina, taani Aa bolla haasayikke.

¹⁶ Taani Aa s'esina, I taw koyinttokka, «Ta kooshshaa siseedda» gaade ammanikke.

¹⁷ I taana gotiyaan mentsereetsee; gaasuu bayinnan I ta madutsaa darissee.

¹⁸ Taana shemppuwaakka shemppissennan diggee; I ta de'uwaa c'amuwaan kuntseedda.

¹⁹ Wolk'k'aabaa haasayooppe, I wolk'k'aama. Pirddaawaaw haasayooppe, Aa s'esiiide, pirdda golle shiishshana Asay baawa.

²⁰ Taani s'illuwaaw gidinttokka ta doonay taana bayzzanchcha kessee; taani tooshii bayinna asaa gidinttokka, I taana geella kessee.

²¹ «Taani tooshii bayinna asaa. Shin ta de'uwaa dosikkenne kad'ay.

²² Dummatetsay baawa; hewaa diraw, taani, «I tooshii bayinnawanttanne iitatuwaaw laa"uwaakka ittipe d'ayissee» yaagay.

²³ Bashshay s'illo asatuwaaw k'oppennaan wod'iyaa wode, S'oossay k'iliic'ee.

²⁴ S'oossay ha sa'aa iita asatoo aatsiide immeedda; pirddiyaawanttu ayifiyaakka goozeedda. Hawaa ubbaa ootseeddaw Aa gidanaappe attina, haray oonee?

²⁵ «Ta de'uwaa laysatuu wotsaa wos's'iyaa uraappekka aad'd'iide elleelliino; untunttu lo"obaa be'ennaan paalliide d'ayiino.

²⁶ Ta de'uwaa laysatuu mak'k'aa wonggiriyaadan elleelliino; arggantsay barew miyaawaa oyk'k'anaw saluwaappe duge paalliyaawaadan paalliino.

²⁷ Taani, «Ta zuuzuntsaa dogana; ta som"uwaakka d'umissiyaawaa aggade pashikkana» yaagooppe,

²⁸ neeni taana geeshsha geenawaa taani eray; ayaw gooppe, taana gakkana waayiyaa ubbaw taani yayyay.

²⁹ Yaatina, taani bayzzanchcha gida kichchaaddippe attina, c'oo mela ayaw daaburaytta?

³⁰ «Taani ta bollaa haray atto saamunaan meec'ettanttokka, ta kushiyaaw hanc'c'iic'iyaaan meec'c'anttokka,

³¹ neeni taana urk'k'aa ollaan olana; ta mayuukka taana shenetana.

³² Taani aw zaaruwaaw immana gaanaw, S'oossay ta mala asaa gidenna. Hewaa diraw pirddaw boytte gaanaw danddaykke.

³³ Shin bare kushiyaaw nu laa"uwaa bolla wotsiide, nuuna sigetsiyaa Asay nu gidдон de'eerenneeshsha!

³⁴ Abeet S'oossaw, taana muriyaawaa agga; taana dagantsiyaawaanne yashissiyaawaa agga.

³⁵ Yaatooppe, taani aw yayyenana haasayana; shin ha"i danddaykke.

10

¹ «Taani ta de'uwaa kad'ay! Hewaa diraw, taani mootettanaappe attina, c'o"u giikke; taani mishettaade haasayay.

² Taani S'oossaa hawaadan yaagay: Ha"i ta bolla pirddoppa; neeni taana mootiyaa mootuu ayenttonne taw oda.

³ Neeni taana uk'k'unnaanaw bessii? Neeni ne kushiyaan med'd'eedda uraa kad'iyaaawe, k'ay iitatuwaaw halchchuwaaw polissiyaawe lo"ee?

⁴ Ne ayifii asaa ayifiyaa malee? Asay s'eelliyawaadan neeni s'eellay?

⁵ Ne de'uwaa laysaysykka asaawaa keeshshee? Ne de'uwaa laysaysykka asaa laysaayda k'antsee?

⁶ Yaatina, ta bayzzuwaaw ayaw koyay? Ta nagaraakka ayaw k'oray?

⁷ Taani bayzzanchcha gidennawaanne ne kushiyaappe taana ooninne ashshanaw danddayennawaa neeni eraasa.

⁸ «Taana ne kushii giigissiide med'd'eedda; shin ha"i he kushii simmiide, taana d'ayissee.
⁹ Neeni taana urk'k'aappe med'd'eeddawaa hassaya. Yaatina, ha"i taana baanaadan liik'issanaw hanay?

¹⁰ Taana maatsaadan ta aatti uluwaan tigeeddawenne dichcheedawe neena.

¹¹ Taana neeni ashuwaanne galbbaa mayzzaadda; ta mek'etsaa s'ap'uwaanna gatsaade waas'aadda.

¹² Neeni taw de'uwaanne aggena ne siik'uwaa immaadda; ne naaguwaan neeni taana pas'a wotsaadda.

¹³ «Shin neeni he wodiyaappe doommaade, ne wozanaa gidдон taana k'ohanaw k'oppiyaawaa taani eray.

¹⁴ Taani nagaraa ootsooppe be'anaw, neeni taana geeddaasa; ta bayzzuwaakka murenaan aad'd'akka.

¹⁵ Bayzzanchcha gidoooppe, taw aayye ana! K'ay taani s'illo gidinttokka, ta huup'iyaa pude d'ok'k'u ootsanaw danddaykke. Ayaw gooppe, neeni taana yeellaan kuntsa wotsaadanne tuggaan matsoya wotsaadda.

¹⁶ Taani otorettooppe, neeni taana gaammuwaadan yederssaade oyk'k'ana; k'aykka taana k'ohanaw, ne malalissiyaa oosuwaa neeni ootsana.

¹⁷ Neeni ta bolla ooratsa markkatuwaa ahaasa; ne hank'k'uwaakka ta bolla darissaasa; taana olanaw ooratsa halchchotuwaa giigissaasa.

¹⁸ «Yaatina, taana ta aatti uluwaappe ayaw kesaadii? Ooninne taana be'ennaan hayk'k'aarikkitaasha!

¹⁹ Taani de'ennaan aggaarikkitaashaa! Woy ta aatti uluwaappe kesosaanna duufuwaan wod'd'aarikkitaashsha!

²⁰ Ta de'anaw atteeda laysatuu guutsa gidikkinoo? Taani laafaa nashetta akkana mala, ha"i taana aggaarikkii!

²¹ Leeleedda d'uma sa'aa taani biyaa wodii mateedda; taani hewaappe simmaade haa yiikke.

²² Taani biyaasa'ay d'ip'p'i go d'umayenne maaray baynawanttu de'iyaa biittaa; hewan de'iyaa poo'uukka d'umaa mala» yaageedda.

11

S'oofaari Haasayeedda Haasayaa

¹ Naa'ima biittaaappe yeedda S'oofaari zaariide, hawaadan yaageedda;

² «Ha haasayetteedda k'aalaw ubbaw zaaruwaa immiyaa Asay baawee? Woy hawaa haasayeedda bitanii tumanchcha gidanaw danddayii?

³ Ne mela haasayay asaa c'o"u ootsii? Neeni k'illic'iyaa wode, neena seeriyaaawe baawa gaaddiyye?

⁴ Neeni odaadde, «Ta timirttii tuma; taani S'oossaa sintsan geeshsha» yaagaasa.

⁵ S'oossay ne bolla bare doonaa dooyiide haasayeeerenneeshsha!

⁶ I new aad'd'eeda eratetsaa s'uuraa k'onc'c'isseerenneeshsha! Ayaw gooppe, tumu aad'd'eeda eratetsaw laa"u kifiletuu de'iino. S'oossay neena ne ootseedda nagaraa keeshshaa muribeennawaa era.

⁷ «Neeni S'oossaa c'iimma s'uuraa k'oraade eranaw danddayay? Woy Ubbaa Dand-dayiyaa S'oossaa zawatuwaa koyaadde demmanaw danddayay?

⁸ Untunttu salotuwaappekka d'ok'k'a; neeni ayinne ootsanaw danddayakka. Untunttu Si'ooliyaappekka aad'd'eeda c'iimma; neeni eranaw danddayakka.

⁹ S'oossaa aad'd'eeda eratetsay biittaa adusatetsaappe aduk'k'ee; abbaa gomppaappekka aakkee.

¹⁰ I yiide, neena k'asho golliyaan yegginttonne pirdda golle shiishshintto, Aa digganaw danddayiyaawe oonee?

¹¹ S'oossay patsenna asatuwaa eree; iitabaa be'iyaa wode, I c'oo aggena.

¹² Eeya Asay aad'd'eedda eranchcha gidiyaawaappe dembbaa harii asaa gidi yelet-tiyaawe matee.

¹³ «Iyyoobaa, neeni ne wozanaa suure ootsooppe, ne kushiyaakka aakko mic'c'aade woossooppe,

¹⁴ nagaraa neeppe haassooppe, ne gollenkka iitabay de'ennaadan ootsooppe,

¹⁵ yaatooppe, neeni d'ok'k'u gaade yeellay bayinnan ubbabaa s'eelana; yashshiyaawe bayinnanka minnaade ek'k'ana.

¹⁶ Ne metuwaa ubbaakka neeni dogana; gukkeedda haatsaadan, neeni Aa laa"entso hassayakka.

¹⁷ Ne de'uu seeta gallassaa awaappekka aad'd'iide poo'ana; ne de'uwaaw d'umaykka wantta poo'uwaaw mala gidanawaa.

¹⁸ New hidootay de'iyya diraw, neeni hirggennan de'ana. S'oossay neena naagiyaaw diraw, neeni woppu gaananne shemppana.

¹⁹ Neeni gem'ishshiyaa wode, neena yashissana uray baawa; darotuu neena awud-dashana.

²⁰ Shin iitatuwaa ayifii k'ook'ana; aappe bak'ati attanawukka danddaykino. Unttuntu hiddootay hayk'k'uwaaw yaageedda.

12

Iyyoobi zaariidekka Haasayee

¹ Iyyoobi zaariide, hawaadan yaageedda;

² «Ee, hintte tumukka aad'd'eedda eranchcha; aad'd'eeda eratetsaa ubbaykka hinttenanna hayk'k'ana!

³ Shin tawukka hinttewaadan akeekay de'ee; taani hintteppe laafikke! Ha hintte haasayeeddawaa ubbaa ooninne eree.

⁴ Taani S'oossaa woossina, I siseedda asaa gidoppenne, ta laggetoo miic'c'iyaawaa kesaad; taani s'illuwaanne tooshii bayinna asaa gidoppukka, k'iliic'iyaawaa kesaad.

⁵ Hinttena ay metuunne gakkibeenna diraw, ta metuwaaw kad'iita; kunddanaw ganddi-gaariyaa bitaniyaakka sugiita.

⁶ Bonk'k'iyaawanttu golletuu saro de'iino; S'oossaa hank'k'etsiyaawanttu hirggi bayinnan de'iino. Unttuntu kushiyaaw wolk'k'ay untntuntu goyinniyyaa s'oossaa.

⁷ «Shin neeni ane mehetuwaaw oochcha; untntuntu neena tamarissana. Woy saluwaaw kafotuwaaw oochcha; untntuntu new odana.

⁸ Woy sa'aw haasaya izakka neena tamarisanna; abbaa moletuukka new odana.

⁹ Med'inaa Godaa kushii hawaa ootseeddawaa hawanttu ubbaa gidon erennawee oonee?

¹⁰ Pas'a de'iyya med'etatuwaaw ubbaa de'uunne asaa ubbaa ayaanay Aa kushiyaanna.

¹¹ Ins's'arssay k'umaa shaakki eriyaawaadan, haytsay haasayaa shaakkiide erenneeyye?

¹² «Aad'd'eeda eratetsay c'imeedda asatuu matan de'ee; daro wodiyaaw de'iyaawe akeekaa immee.

¹³ S'oossaw aad'd'eeda eratetsayenne wolk'k'ay de'ee; zoriinne akeekay an beettee.

¹⁴ S'oossay k'oleeddawaa zaaretsi kees's'anawe oonee? I k'achcheeda uraakka billi yeddannawe oonee?

¹⁵ S'oossay iraa te'ooppe, biittay melee; I iraa bukissooppe, di'uu biittaa bayzzee.

¹⁶ «Minotetsayenne s'ooonuu S'oossaawaa; c'imettiyaawenne c'immiyaawenne laa'uukka aappe garssaana de'iino.

¹⁷ Zoriyaawantuppe I aad'd'eeda eraa k'aari akkee; Daannatuwaakka I eeyaa kesee.

¹⁸ I kaatetuwaaw kaatetuwaaw araataappe wotsee; untntuntakka ayiletuwaaw ootsee.

¹⁹ K'eesetuwaappekka bonchchuwaaw k'aari akkee; wolk'k'aamatuwaakka aatsi yeggee.

²⁰ Ammanetteeda asatuwaakka c'o'u ootsee; c'imatuwaappekka akeekaa wotsi akkee.

²¹ Kaappatuwaaw kawushshee; deriyaa kaaletsiyaawanttu wolk'k'aakka wurssee.

²² «D'uman de'iyya S'uura yewotuwaaw k'onc'c'issee; d'ip'p'i go d'uma sa'aakka poo'o kessee.

²³ S'oossay kawutetsatuwaaw d'ok'k'isee; k'ay s'oonee. Kawutetsaakka aassee; k'ay d'ayissee.

²⁴ Sa'aa asaa kaappatuwaaw akeekaa diggiide, ogii bayinna mela sa'aan toyilakattanaadan ootsee.

²⁵ Poo'uu bayinna d'uman untntuntu tattaafiino; matsotteedda asatuwaadan untntuntu ganddigaariino.

13

¹ «Hawaa ubbaa ta ayifii be'eedda; ta haytsaykka sisiide akeekeedda.

² Hintte eriyaawaa taanikka eray; taani hintteppe laafikke.

³ Shin taani Ubbaa Danddayiyaa S'oossaw haasayanaw koyay; hinttenanna gidenna. Taani ta mootuwaaw aanana mootettanaw amottay.

⁴ Hintte tumuwaaw wordduwaan kammiita; hintte ubbaykka patsenna aakimatuwaaw.

⁵ Hintte ubbay c'o'u geedda gideerikkiteeshsha! Yaattinto, hinttena Asay aad'd'eeda eranchcha gaana shin!

⁶ «Ha"i ta mootuwaaw sisite; ta doonaappe kesiyaa palumiyaa hayzzite.

⁷ Hintte S'oossaa doonaa gidiide, wordduwaa haasayiiteeyye? Aa diraw ek'k'iide, c'imuwaa haasayiiteeyye?

⁸ Hintte Aa maaddiyaawe de'ii? Woy aw abakkaatto gidiide mootettiitee?

⁹ I hinttena pilggi s'eellintto, hintteppe lo'obaa demmanee? Hintte asaa c'immiyaawaadan, Aa c'immanaw danddayiiteeyye?

¹⁰ Hintte geeman asaa som"uwaa s'eelliide maaddooppe, S'oossay tumu hinttena seer-ana.

¹¹ Aa bonchchuu hinttena dagantsennee? Aa anggay hinttena yashshennee?

¹² Hintte odiyaa leemisotuu bidintsaa mala patsennawantta; hintte shiishshiyaa palumii urk'k'aappe med'etteedda gonddalliyyaa mala.

¹³ «Ane c'o"u giite! haasayana; hawaappe guyyiyaan, bare hanowaa hano.

¹⁴ Taani ta huup'iyaa ayaw hirggaa garssan wotsaytaa? Ta shemppuwaakka ayaw ta kushiyaan oyk'k'aytaa?

¹⁵ Be'ite, S'oossay taana wod'iyawaa gidooппenne, taani Aa danddayan naagana. Gidooppenne, taani ta mootuwaa Aa sintsa shiishshana.

¹⁶ Nagaranchcha Asay Aa sintsa shiik'anaw danddayenna diraw; hawe taani shiik'anaw s'aliyaawe, ooni erii, ta atatetsaw gaaso gidanaw danddayee.

¹⁷ Ta haasayaa akeekiide sisite; taani odiyaawe hintte haytsaan gelo.

¹⁸ Be'ite, taani ta mootuwaa giigissaaddi; shatimmanawaakka eray.

¹⁹ «Abeet S'oossaw, neeni taana mootanaw yay? Neeni taana bayzzanchcha kessooppe, taani c'o"u gaade hayk'k'ana.

²⁰ Shin neeni taw ha laa"ubatuwaa ootsa; taani neeppe geemmikke.

²¹ Taana muriyaawaa agga; ne anggaan taana dagantsoppa.

²² Hewaappe guyyiyaan, taana s'eesa; taani koyana. Woy taani haasayina, taw zaaraadde haasaya.

²³ Barew, taani bayzzeedda bayzzuunne nagaray aappunee? Ta balaanne ta nagaraa ane taana bessa.

²⁴ «Neeni ayaw ne som"uwaa taappe gentsay? K'ay taana ayaw ne morkkiyaadan payday?

²⁵ Taana, c'arkkuu afiyaa bonc'c'iyaa malaa, yashissayii? Woy meleedda suullaa malaa yederssay?

²⁶ Neeni ta bolla s'aafeedda mootuu c'ama; haray attina, taani yalagatetsan de'aadde ootseedda bayzzuwaanne ashshabaakka.

²⁷ Neeni ta gediya gediya birataan k'achchaadda; ta tanggiyaa tanguwaa ubbaa wochchaasa; ta gediya kottiyaa pilgga s'eellaasa.

²⁸ Taani wook'k'eeddabaadan hanay; bil"ay meedda afilaadanka wook'k'ay.

14

¹ «Mac'c'a asaappe yeletteedda asaa laysay k'antsa; hewaa keeshshaakka metuwaan kumi utteedda.

² I c'iishshaadan c'iishshiide, ellekka k'ok'k'ofetti aggee; k'ay gam"ennan kuwaadan ellekka aad'd'i kichchee.

³ Yaatina neeni, S'oossay, hewaa mala asaakka s'eellay? K'ay Aa pirddanaw ne sintsa shiishshay?

⁴ Tunabaappe geeshshabaa kessanaw danddayiyaawe oonee? Ooninne baawa.

⁵ Asay de'ana laysatuu zawati utteeddino; I de'ana aginaakka neeni payda wotsaadda; neeni wotseedda zawaappe aad'd'iyaaawe baawa.

⁶ Hewaa diraw, keraa ootsiyaa Asay bare oosuwa poliide shemppiyaawaadan, Asay bare daabura laysaa poliide shemppanaadan, Aa agga.

⁷ «Mitsawukka hidootay de'ee; mitsay k'ans'sooppe aac'ee; aac'aykka hewaadan haniidde, de'i bashee.

⁸ He mitsaa s'ap'uu biittaa garssan ec'inttokka, Aa durumaykka biittan wook'k'ooppekkaa,

⁹ haatsaa peenuwaa demmiide aac'ee; puutiyaadan ooratsa lic'uwaa kessee.

¹⁰ «Shin Asay hayk'k'ina, Aa wolk'k'ay wuree; Aa shemppuu kesowaappe hini baggan, I hak'an de'ii?

¹¹ Abbaappe haatsay meliyaawaadan, k'ay shaafaa haatsaykka to'iyawaadan,

¹² hewaadan asaykka hayk'k'ee; he sa'aappe denddenna. Salotuu aad'd'ana gakkanawukka Asay beegottena; bare gem"ishshuwaappekkaa denddenna.

¹³ «Abeet S'oossaw, neeni taana duufo gidдон gentsaade, ne hank'k'uu aad'd'ana gakkanaw k'oseeddawaa gidaarikkiishsha! Neeni taw keeruwaa immaade, he gallassi taana hassayeeddawaa gidaarikkiishsha!

¹⁴ Itti Asay hayk'k'ooppe, simmiide pas'anee? Ta laamii yaana gakkanaw, ha tugga wodiya ubbaa danddayan naagana.

¹⁵ Neeni med'd'edda taanakka be'anaw neeni laamotiyyaa wode, neeni taana s'esana; taani new koyana.

¹⁶ He wodiyaan, neeni tumuwaappe ta tangguwaa wochchana; shin ta nagaraa ta bolla paydakka.

¹⁷ Ta bayzzuu k'arc'c'iitaa gidдон yiic'ettana; ta nagaraakka neeni kammana.

¹⁸ «Derii kunddiyaanne me"erettiyaawaadan, zaallaykka d'ok'olettiyaawaadan,

¹⁹ haatsaykka shuchchaa bookkiyaawaadaaninne di'uukka biittaa meec'c'iide afiyaawaadan, hewaadan neenikka asaa hidoottaa d'ayissaasa.

²⁰ Neeni Aa med'inaw s'oonasa; yaatooppe I bi aggee. Aa malaa laammaadde, ne sintsappe yeddaasa.

²¹ Aa naanatuu bonchchettooppe, hewaa I erenna; untunttu tooshettooppekka be'enna.

²² Shin Aa bollaa seelay Aa s'alalaw sisetee; I bare s'alalaw yeekke» yaageedda.

15

Elifaazi Laa"entso Haasayeedda Haasayaa

¹ Hewaappe Temaana biittaaappe yeedda Elifaazi hawaadan yaagiide zaareedda;

² «Aad'd'eeda eranchcha Asay c'arkkuwaadan oyk'k'etennawaa haasayii? Woy k'ohiyaa k'ofaan bare uluwaa kuntsanaw bessii?

³ Patsenna k'aalaan woy maaddenna k'aalaan mootuwaa mootettii?

⁴ Hewaa gidooappe, neeni S'oossaw yayyiyaawaa aggaada; haratuukka S'oossaw goyin-nennaadan diggaassa.

⁵ Ne iitatetsay ne haasayan erettee; shin ne c'inc'c'a haasayaan kamanaw baas'etaassa.

⁶ Ne bolla pirddiyaawe ne doonaappe attina, taana gidikke; ne ins's'arssay ne bolla markkattee.

⁷ «Koyiro asaappe sintsa yeletteeddawe neenee? Woy neeni deretuu med'ettanaappe kase yelettaaddii?

⁸ Neeni S'oossaa S'uura shiik'uwaa sisaadii? Woy aad'd'eeda eratetsaa ne s'alalay eriyaawaa new malatii?

⁹ Nuuni erennawaa neeni eriyaawe ayee? Nuw gelennaan aggiide, new geleeddawe ayee?

¹⁰ Ne aawuwaappe bayirattiyyaa asatuu, c'imiide puulummeedda asatuu nu gidдон de'iino.

¹¹ «S'oossay new immeedda mintsetsuunne nuuni new ashkketetsan haasayeedda k'aalay guus'eeddee?

¹² Ne wozanay neena ayaw wora afii? Ne ayifiikka ayaw s'eelaa derek'k'ii?

¹³ Yaataade neeni S'oossaa bolla hank'k'ettaadda; hewaa mala k'aalaakka ne doonaappe kessaadda.

¹⁴ Asay S'oossaa sintsan geeshsha gidanaw danddayii? Woy mac'c'a asaappe yeletteedda Asay s'illuwaa gidanaw danddayii?

¹⁵ Be'a, S'oossay bare kiitanchchatuwaankka ammanettana; haray atto salotuukka Aa sintsan geeshsha gidikkino.

¹⁶ Shin ha sheneyiyaanne tuneedda asay, nagaraakka haatsaadan ganiyaa Asay waan amanetannee!

¹⁷ «Iyyoobaa, ane sisa! new odana; taani be'eeddawaa ubbaa new odana.

¹⁸ Aad'd'eeda eranchcha asatuu barenttu mayzza aawotuwaappe demmeedda eratetsaa gentsennan taana tamarisseeddino.

¹⁹ Ha biittay untunttu s'alalaw imetteedda; hara biittaa Asay untunttu wozanaa S'oossaappe wora zaaribeenna.

²⁰ «Asaa uk'kunniide de'iyaa iita asay, bare de'uwaa laytsaa ubbaan tuggi aappe shaakkettenna.

²¹ Ubbaa gede dagantsiyaa kooshshay Aa haytsaan sisetee; I saro de'ay giishina, pang-gatuu Aa bolla yaana.

²² D'umaappe kessi akkanawaa I ammanenna; I mashshaw kaac'etteedda.

²³ Aa anhay ankkoo k'uma gidanawaa; barew d'uma gallassay matatteeddawaa I eree.

²⁴ Metuunne tuggay Aa yashissana; olaw keseedda kaatiyaadan Aa dagantsana.

²⁵ Ayaw gooppe, I bare kushiyyaa S'oossaa bolla dentseedda; Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa bollakka s'aleedda.

²⁶ Minonne orddo gondalliyaa oyk'k'iide, S'oossaa bolla makkaleedda.

²⁷ «Aa som"ii mod'd'eedda diraw, Aa s'eessaykka boborc'c'eedda diraw,
²⁸ I laattiide de'iyaa katamatuukka olan laalettseedda dirawunne I de'iyaa gollatuukka ooninne de'enna ona gideedda diraw,
²⁹ I bare duretetsan daro gam"enna; Aa ak'uukka aanana gam"enna; biittaa bollankka aakana.
³⁰ «D'umaappe I kessi akkena; Aa tashetuwaaw lac'uu melissana; Aa c'iishshaakka S'oossaa c'arkkuu pitti d'ayissana.
³¹ Barekka barena c'immiide, hadaban ammanettoppa. I akkanabaykka hadabaa.
³² Wodii gakkennan shulliyaanne meli simmiide, laa"entso aac'anaw danddayenna mitsaa mala I gidanawaa.
³³ Teerennaan wurc'c'uwaanna k'ok'k'ofettiyya woyniyaa malanne c'iishshay k'ok'k'ofettiyya wogaraa mala I gidanawaa.
³⁴ S'oossaw yayyena asatoo zarii d'ayana; mattaayiyaan kees'etteedda golliyaakka tamay maana.
³⁵ Unttuntu metuwaa shahaariide, iitabaa yeliino; unttuntu wozanaankka c'imuu kumi utteedda» yaageedda.

16

Iyyoobi Zaariidekka Haasayee

¹ Iyyoobi hawaadan yaagiide zaareedda;
² «Hawaa mala haasayaa daruwaa sisaad; hintte mintsetsetto giidde, taana metiyaawantta.
³ Ha go"ay bayinna hintte haasayaw wurssetsi baawee? Taananna hinttena hawaa keeshshaa palumissiyaa gaasuu ayee?
⁴ Hintte ta sa'aan de'ina, taani hintte sa'aan de'eeddawaa gidintto, taanikka ta huup'iyaa kad'iyaan k'aatsaadde, ha"i hintte giyaawaa ubbaa hintte bolla loytsaade haasayana shin!
⁵ Hewaadankka, ta zoriyaan taani hinttena mintsana shin! Ta doonaappe kesiyaa haasayaykka hinttena mintsetsana shin!
⁶ «Shin taani haasayinttokka, ta sakuu keekenna; taani c'o"u gaade danddayinttokka, taappe kichchenna.
⁷ Abeet S'oossaw, neeni taana dippi ootsaadda; ta golliyya asaa ubbaakka d'ayissaadda.
⁸ Neeni ta galbbaa melissaaddanne gunddissaadda; ta bollaakka gil'k'issaadda. Hewaa diraw, Asay taana be'iide, «Hawe I nagaranchcha gidiaawoo markka» yaagee.
⁹ S'oossay bare hank'k'uwaa taana duuseretsi yeggeedda; bare achchaakka ta bolla garc'c'eedda; I ta morkkii taana derek'k'ee.
¹⁰ Asatuu ta yuushshuwaan shiik'eeddino; ta bolla k'iliic'iidde, ta k'ins's'alliyaa bak'k'eeddino.
¹¹ S'oossay iitaa ootsiyaa asatoo taana aatsiide immeedda; geelatuwaa kushiyankka I taana oleedda.
¹² «Taani kase woppu gaade de'aaddi; shin S'oossay taana kinchchereetseedda; ta murggaac'iyaa oyk'k'iide, I taana mentsereetseedda. K'ay I taana s'onggi dechchanaw malla ootseedda;
¹³ Aa wonddaafiyaa pootsay taana yaana haana mudeeddino. K'areti bayinnan I ta kilahuwaa c'addiide, ta c'ishshiyaa ta tiriyaappe sa'aan gussee.
¹⁴ Olanaw wos's'iyaa olanchchaadan, I taana zaari zaariide madutsee.
¹⁵ Taani kayyottaade, maak'aa mayyaad; ta wolk'k'aykka baanan oletteedda.
¹⁶ Taani yeekkiyaa yeekuwa daruwaan ta ayfii galjiieedda; afotsaappe denddowaan ta ayifiikka zo"eedda.
¹⁷ Shin ha ubbankka taani bayzzeeddawe baawa; ta woosaykka geeshsha.
¹⁸ «Biittaw, biittaw, ta suutsaa kammoppa; taani waassanawaa diggoppa.
¹⁹ Ha"ikka ta markkay saluwaana; taw s'abak'atiyaawe bolla d'ok'k'aana.
²⁰ Ta laggetuu taana kad'iide s'eelliino; ta ayifii S'oossaa sintsan afotsaa tige.
²¹ Asay bare lagetsaw gaanatiyaawaadan, taana S'oossaanna sigetsiyaa Asay de'eedda gideerenneeshsha!
²² Ayaw gooppe, amareeda laytsatuu aad'd'eedawaappe guyyiyaan, taani simmennasaa baana.

17

¹ «Ta shemppatta kesaw; ta laysay k'aammeedda; taw duufuu giigi utteedda.
² Taana k'iliic'iyawanttu tumuwaappe ta yuushshuwaan de'iino; unttuntu taw hank'k'etiyya hank'k'uwaa ubbaa gede taani be'ay.

³ «Abeet S'oossaw, neeppe haray taana maaddiyaawe bayinna diraw, neeni ne huup'yaan taw waase gida.

⁴ Unttunttoo gelennaadan, neeni ta laggetsatuwaa wozanaa donc'c'ilisaadda. Hewaa diraw, neeni untunttoo s'oonuwaa immoppa.

⁵ Miishshaa demmana giide, bare laggetuwaa aatsi immiyaa asaa nagaray Aa naanatuwaa kaa'ana.

⁶ «S'oossay taana asaa ubbaw k'iliic'iyaawaa kesseedda; Asay som"uwaan c'uchchiyaa asaa taani gidaaddi.

⁷ Taani daro kayyotteedda diraw, ta ayifiikka galjeedda; ta kumentsaa asatetsay laafi-idde, s'ink'k'uwaa keeshshaa gideeddino.

⁸ Keeka asatuu taana be'iide dagameeddino; suuretuukka S'oossaa kaddiyaawanttu bolla yiloteeddino.

⁹ Gidooppenne, s'illotuu barenttu ogiyaappe yaakka haakka simmikino; suuretuu wolk'k'aa gujji gujji biino.

¹⁰ Shin ha"i ubbaykka ane taakko haa yiite! Yinttokka, taani hintte gidдон itti aad'd'eeda eranchcha asaakka demmikke.

¹¹ «Ta de'uwaa laytsay wureedda; ta halchcheedda halchchuukka ta wozanaa amuukka c'oo atteedda.

¹² Ta laggetuu k'ammaa gallassaa giino; d'umi utti de'ishshin, «Poo'ana hane» yaagiino.

¹³ Taani hidootaan naagiyaa ta gollii duufuwaa; ta hiis'aakka yaan d'uman hiis's'ana.

¹⁴ Duufuwaa taani, «Neni ta aawuwaa» yaagana; gus'uniyaakka, «Neni ta aato» woy «Ta michchato» yaagana.

¹⁵ Yaatina, ta hidootay hak'anee? Ooni Aa be'eeddee?

¹⁶ Ta hidootay taananna duufuwaa banddee? Nuuni laa"uu ittippe biittan duge wod'd'aneeshsha?» yaageedda.

18

Bilddaade Laa"entso Haasayaa

¹ Hewaappe guyyiyaan, Shuuha biittaappe yeedda Bilddaade hawaadan yaagiide zaa-reedda;

² «Iyyoobaa, neeni ha haasayaa awude wurssay? Ane akeeka. Yaatooppe nuuni haasayana.

³ Nuuna ayaw miizza kessay? Ayaw nuuna donc'c'illowannta kessay?

⁴ Neni ne hank'k'uwaan neena k'ohaasa. Ne hank'k'uwaan biittay mela gidanee? Woy zaallatuu barenttu sa'aappe d'ok'k'olettanee?

⁵ «Nagaranchchatuwaa de'uu s'omppii to'iyawaadan to'anawe geeshsha; I laa"entso mulekka ees's'enna.

⁶ I s'omppii bayinna golliiyaa mala; Aa matan de'iyaa s'omppiiikka to'ee.

⁷ I tanggiyaa tangguukka k'aammee; I haratuwaa zoriyaa zorii Aa unggee.

⁸ «Aa hametay Aa afiide, p'iriyaan gelissee; diizzaa gidдон I hamettee.

⁹ P'irii Aa giindiyaa oyk'k'ee; Aa k'aatsuwa diggee.

¹⁰ Aw yurddo wodoruu geeman sa'aan hiis'etti uttee; I hamettiyaa ogiyaankka gitii wod'd'i uttee.

¹¹ «Dagamay Aa dooddee; Aa guyyenakka yederssee;

¹² Aa wolk'k'ay koshaan daabureedda; bashshay Aa matan naagee.

¹³ Wod'iyaa harggii Aa bolla ubbaan dooddee; Aa kushiyaanne Aa gediya duushissee.

¹⁴ I hirggi bayinnan de'iyaa bare golliyaappe yedersseettee; untunttu asaa ubbaa mooddiyaa Hayk'k'uwaa giyaa kaatiyaakko, Aa afiino.

¹⁵ Harggiyaa yederssanaw diiniyaa laalowaappe guyyiyaan, ooninne Aa golliyaan de'ana.

¹⁶ I s'ap'uu garssaana meliyaanne k'ankkatuukka bollaanna k'ok'k'ofettiyaa mitsaa mala gidee.

¹⁷ Aa worii biittaappe d'ayee; Aa suntsaykka sa'aan hassayettennan attee.

¹⁸ I poo'uwaappe d'umaw yederssettana; Asay de'iyaa biittaappekka I d'ayana.

¹⁹ Aw na'ay woy zarii d'ayana; I de'eedda sa'aan itti asayenne pas'a de'enna.

²⁰ Away doliyaa bagga Asay Aa gakkeeddawaan dagammee; away wulliyaa bagga asaykka yashshan kokkoree.

²¹ Awudekka iita asatuwaa wurssetsay hewaa mala; S'oossaa erennawanttu kaac'aykka hewaa mala» yaageedda.

19

Iyyoobi Zaariidekka Haasayee

¹ Hewaappe guyyiyaan, Iyyoobi zaariide, hawaadan yaageedda;

² «Hintte taana awude gakkanaw un"etsiitee? Awude gakkanaw hintte k'aalan taana gaac'c'iitee?

³ Hintte taana tammu gede boreedditta; taana kawushshiiddikka yeellatikita.

⁴ Taani tumu baleeddawaa gidintokka, ta balay taana oochchana.

⁵ Hintte taappe keekkiyaawaa hintew malatina, «Hawe metuu ubbay Aa gakteeddawe, I bayzreedda dirassa» yaagiide, ta bolla pirddiita.

⁶ Shin ha metuwaa ubbaa ta bolla gatseeddawenne gitiyaan taana gelisseeddawe S'oossaa gidiyaawaa erite.

⁷ «Taani, «Naak'ettaadi» yaagaade waassina, taw alliyaawe baawa; k'aalaa d'ok'k'u oot-saade, suure pirddaw waassinakka, sisiyaawe baawa.

⁸ Taani aad'd'enaadan S'oossay ta ogiyaa direedda; ta hamettiyaasaakka d'uman goozeedda.

⁹ Ta duretetsaa taappe k'aareedda; ta bonchchuwaakka taappe diggeedda.

¹⁰ I taana ubbaa baggana mentsereetsi yegeedda; ta hidootaakka s'ap'uwaanna d'ok'k'oletteedda mitsaa mala ootseedda.

¹¹ Aa hank'k'uu ta bolla ees's'i kaseedda; I taana bare morkkiyaadan paydee.

¹² Ta bolla dooddanaw I bare olanchchatuwaa kiittee; untunttu taana olanaw ogiyaa giigisiino; ta dunkkaaniyaa yuushshuwaakka dooddino.

¹³ «S'oossay ta ishatuwaa taappe haasseedda; taana eriyaawanttu ubbaanna taw allaga gideeddino.

¹⁴ Ta dabbotuu taappe shaakketteeddino; ta laggetuukka taana dogeeddino.

¹⁵ Ta son imatsatetsaan morkkowanuu taana dogeeddino; ta mac'c'a k'oomatuukka taana imatsaadaaninne betiyaadan s'eelliino.

¹⁶ Taani ta k'oomaa s'eegina, taw koyenna; taani woossinakka, taw eeno geena.

¹⁷ Ta machata ta doonaa peenuwaa is's'aaddu; ta ishatuukka taana shenetiino.

¹⁸ Haray attina, guutsa naanatuukka taana kad'iino; taana s'eeliyaa wode, ta bolla k'iliic'iino.

¹⁹ Ta mata laggetsatuu ubbay taana shenetiino; taani siik'iyaaawanttukka taw zokkiyaa zaareeddino.

²⁰ Ta mek'etsay ta galbbaana oyk'k'etteedda; hayk'k'uwaappe laafasan taani ataad.

²¹ «Hinttenoo ta laggetoo, S'oossaa kushii taana dechcheedda diraw, taw k'arettite.

²² S'oossay taana yederssiyaawaadan, hintte taana ayaw yederssiite? Hanno gakkanaw hintte taana tuggayeeddawe gidennee?

²³ «Hanno gakkanaw taani haasayeedda k'aalay, woy hassayetteedda gideerenneeshsha! Mas'aafanka woy s'aafetteedda gideerenneeshsha!

²⁴ Daro gam"ana mala, birataa marssan zaallaa bollan wooc'ettiide s'aafetteerenneeshsha!

²⁵ «Taana Wozeeddawe pas'a de'iyawaanne wurssetsan biittaa bollan I ek'k'anawaa taani eray.

²⁶ Ta galbbay meetetti wurooppenne, taani ta ashuwaappe shaakkettaade, S'oossaa be'anawaa eray.

²⁷ Hara uraa gidennaan, taani ta huup'iyaan, ta ayifiyaan Aa be'ana. Hewaa diraw, ta wozanay ayaa laamotii!

²⁸ «Hintte, «Metoo unkuu Aa gideedda diraw, ane haayite! Aa yedersseetto!» gooppe,

²⁹ mashshaw yayyite! S'oossaa hank'k'uu mashshaana yaana; pirdday de'iyawaakka erite» yaageedda.

20

S'oofaara Laa"entso Haasayaa

¹ Naa'ima biittaaappe yeedda S'oofaari hawaadan yaagiide zaareedda;

² «Ne haasayay taana hank'k'etseedda diraw, taani ayinne gam"ennan ne haasayaw zaaruwaa immana.

³ Ne shek'k'aa haasayaa taani sisaad; aw bessiyaa zaaruwaa taana imma imma gee.

⁴ «Asaa biittaa bolla wotseedda wodiyaappe doommiide, benippeka nagaranchcha asatuwaa c'ee'k'uu k'antsa wodiyaassa gidiyaawaa eraasa;

⁵ S'oossaa erenna asatuwaa nashechchayikka lip'eedda ayifii s'eellanaassa gidiyaawaa neeni eraasa;

⁶ Iita Asay shaariyaa gakkanaw aduk'k'ooppekka, Aa huup'p'iikka shaariyaa bochchooppe,

⁷ I panddaadan pitetti d'ayana. Aa eriyaa ubbay, «I hak'an de'ii?» yaagana.

⁸ Akumuwaadan I paalli d'ayana; simmiidekka beettena; k'ammaa sas'aadan I d'ayi bashana.

⁹ Aa be'eedda ayifetuu laa"entsiide, Aa be'ikkino; I bare de'yaasaappekka tippi giide d'ayana.

¹⁰ Iita aawuu bonk'k'i akkeedda miishshaa Aa naanatu barenttu kushiyan guyye zaariide hiyeesatoo c'iggana.

¹¹ Wolk'k'an kumeedda Aa yalagatetsaa minotay guutsa wodiyaappe guyyiyaan, biittaa kesana.

¹² «Iita asaa doonaan iitatetsay k'umaadan mal"inttokka, I bare ins's'arssaappe garssa baggana gentsooppekka,

¹³ wurennaadan bare doonaan c'oommiide, wotsi bashinttokka,

¹⁴ Aa ulo gidon Aa k'umay laamettana; wod'iyaa shooshshaa yishshaa mala aw gidanawaa.

¹⁵ Iita bitanii bare mitteedda duretetsaa haa c'uchchana; Aa uluwaappe S'oossay c'ooshshiide kessana.

¹⁶ Iita bitanii mittiyaabay aw yishsha gidanawaa; shooshshaa yishshaa mala gidiide, Aa wod'ana.

¹⁷ Eessayne maatsay haatsaadan goggishina, I be'ennaan hayk'k'ana.

¹⁸ Bare daabureedda daaburaa c'awaa meennaan, haraw sheed'd'ana; zal"iide wod'iseedda bare wod'yaankka nashettana.

¹⁹ Ayaw gooppe, hiyyeesatuwaa I un"etseedda; untuntta sheneko geedda; hara Asay kees's'eedda golliyaakka barew akkeedda.

²⁰ «Aa yoraw zaway baawa; bare dosiyaawaa kallanaw danddayenna;

²¹ I meeddawaappe guyyiyaan, ayayne de'enna. Hewaa diraw, Aa duretetsay gam"enna.

²² I daro mas'uwaa demmiyaa wode, metuu Aa bolla gakkii wod'd'ana.

²³ I miide kalliyaa wode, S'oossay Aa muranaw bare suulliyaa hank'k'uwaa Aa bolla gussana.

²⁴ Birataa mashshaappe I bak'atana; shin naasiyaa aday Aa c'addanawaa.

²⁵ He aday aw zokkiyaanna kantsi kesana; he p'ooliyaa s'eeray Aa tiriyaa aad'd'iide, c'ishshiyaa gussana. Dagamaan Aa wozanay shabbarettana.

²⁶ «I shiishsheedda ak'uwaa ubbay d'ayana; Asay eetsibeenna tamay Aa maana; Aa golliyaan atteeda Asay ubbaykka taman meetettana.

²⁷ Salotuu ha bitaniyaa nagaraa k'onc'c'issana; biittaykka Aa bolla markkattana.

²⁸ S'oossay hank'k'ettiide ahiyaa beetan Aa golliinne aw de'iyaabay ubbay shokettiide baana.

²⁹ S'oossay iita asatoo wotseedda kaac'ay; S'oossaappe gisheteedda gishuu hawaa» yaageedda.

21

Iyyoobi Zaariidekka Haasayee

¹ Hewaappe guyyiyaan, Iyyoobi hawaadan yaagiide zaareedda;

² «Ane ta haasayaa akeekiide hayzzite; sisiyaawe hintte taana mintsetsiyaawaa gidi paydetto.

³ Taani itti gedenne haasayanaw taw kaac'aa immite. Taani haasaya simmina, k'iliic'ite!

⁴ Taani mootettiyaawe asaana gidenna. Yaatina, taw danddayay wurooppe, hewe malalissiyaawe?

⁵ Ane taana s'eellite; malaletite; hintte kushiyanikka hintte doonaa oyk'k'ite.

⁶ Taana gakkeeddawaa taani k'oppiyaa wodekka, taana dagantsee; ta bollaaykka kokkoree.

⁷ «Iita asatuu ayaw pas'a de'ino? Untunttu laysay ayaw aduk'k'ii? Untunttu wolk'k'aykka ayaw dari dari bi?

⁸ Untunttoo naanatuunne naanatuwaa naanatu de'iino; untunttu dic'c'ishina be'anaw, gam"iide de'iino.

⁹ Untunttu soyay hirggi bayinnan saro de'ee; S'oossay untunttu bare gatiman shoc'i erenna.

¹⁰ Untunttu koruma booratuu mac'c'a miizzaana gakketiyya wode, kolenan oytsiino; mac'c'a miizzatuukka sal'eesenan yeliino.

¹¹ Barenttu naanatuwaa dorssaa wudiyaadan kessiino; untunttu naanatuukka yaan haan guppiino.

¹² Darbbiyaa bak'k'iiddenne diitsaa diis'siidde, yetsaa yes's'iino; lookkuwaa punniid-dekka nashettiino.

¹³ Untunttu barenttu de'uwaa laytsaa ishaluwaan poliide, barenttu duufuwaakka saro biino.

¹⁴ Untunttu S'oossaa, «Nuuppe haakka! Nuuni ne ogiyaa eranaw koyokko!

¹⁵ Nuuni aw ootsanaw Ubbaa Danddayiyaa S'oossay oonee? Nuuni Aa woossiide, go'ettanabay ayee?» yaagiino.

¹⁶ Untunttu barenttu ishalo de'uwaa barenttu minotetsan demmeeddo giino; shin taani untunttu k'ofaa akkikke.

¹⁷ «Iita asatuwaa de'uwaa s'omppii to'i erii? Untunttu bolla bashshay wod'd'i erii? S'oossay bare hank'k'uwaan untunttu muri erii?

¹⁸ C'arkkuwaa sintsan untunttu suullaadan haneedda wodii de'ii? Gotuu pitti afiyaa baanaadan untunttu hani erino?

¹⁹ «Hintte, «S'oossay aawotuwwa bayzzuwaan untunttu naanatuwaa muree yaagiita. Ane S'oossay nagaranchatuwaa untunttu huup'iyaaan muro! Yaatinnto untunttu barenttu bayzzuwwa erana.

²⁰ Untunttu barenttu muruwwa barenttoo akkino. Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa hank'k'uwwa s'uu'aakka untunttu barenttu huup'iyaaan ushino.

²¹ Ayaw gooppe, untunttu hayk'ki kichcheeddawaappe guyyiyaan, untunttu naanatuwaa ayay gakkinttonne koyikkino.

²² «Bolla d'ok'kan de'iyaa wantta pirddiyaa S'oossaa eraa tamarissanaw danddayiyaa Asay de'ii?

²³ Itti Asay kumentsaa wolk'k'ayenne kumentsaa saruu de'ishiina, ishaluwaan de'iiddi hayk'kee.

²⁴ Aa bollay orddi de'ishshin, Aa mek'etsaa kolzziikka shic'ci de'ishiina hayk'k'ee.

²⁵ Shin hara Asay Aa shemppuwaan kayyuu pac'c'ennan, bare de'uwaan mulekka lo'obaa demmennaan hayk'k'ee.

²⁶ Untunttu laa"uukka itti mala biittan moogettiino; untunttu laa"uwaakka gus'unetuu kammiino.

²⁷ «Hintte taana naak'kanaw k'oppiide, hintte wozanaan halchcheedda halchchuwwa muliyaa taani loytasaade eray.

²⁸ Hintte, «He iitaa ootsiyaa, wolk'k'aama bitaniyaa Gollii ha"i hak'anee?» yaagiita.

²⁹ Ogiyaanna hamettiyaa asatuwaa oochchibeykkitee? Untunttu odiyaawaa amanikkitee?

³⁰ Untunttu, «Iita asatuu bayetsaa gallassi boshetenaan attiino; S'oossaa hank'k'uu k'onc'iyaa gallassikka untunttu kessi akkana» yaagiino.

³¹ Iita asaa Aa iitatetsaw oonee walassanawe? I ootseedda iitabawukka Aa muranawe oonee?

³² I hayk'k'ina, Aa anhaa duufuwwa afiyaa wode, Aa duufuu naagettana.

³³ Asay ubbay Aa kaallee; Paydu bayinna Asay Aa baliyaan peeshee; Aa duufuwwa biittaykka utulaadan aw kawushee.

³⁴ Yaatina, hintte taana wooti mela oduwaan mintsetsiitee? Hintte ta ooshaw zaareedda zaaruu ubbay wordduwaa!» yaageedda.

22

Elifaazi Zaariidekka Haasayee

¹ Hewaappe guyyiyaan, Temaana biittaappe yeedda Elifaazi hawaadan yaagiide zaareedda;

² «Asay S'oossaa go"anaw danddayii? Haray atto aad'd'eeda eranchcha gidinttokka, I barena go"anaappe attina, S'oossaa go"enna.

³ Neeni s'illuwwa gidoope, hewe Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa nashechchii? Ne ogii tooshii bayinnawaa gidoope, hewani ayaa wod'iyaa demmeeddee?

⁴ «Neeni Aa bonchchiya diraw, I neena seeriinne pirdii?

⁵ Ne iitatetsay dara gidennee? Ne nagaraw zaway baawa.

⁶ Neeni ne ishathuwwa gaasuu bayinnan waasiyaa s'eesissaadda; asaa mayuwaakka k'aaraade untunttu kallo ashshaada.

⁷ Neeni saametteeddawantta haatsaa ushshabaakka; koshatteeddawanttakka k'umaa diggaadda.

⁸ Neeni ne wolk'k'aaninne ne maatan zemppaade, hara asaa biittaa new c'oo akkaada.

⁹ Am"etuwaa mela kushiyaa yeddaadda; aawuu bayinnawantakka uk'kunnaadda.

¹⁰ Ne yuushshuwaan gitii dooddi utteeddawe; akeekenan yashshay neena kokkorssiyaawekka hewaassa.

¹¹ Neeni be'ennaadan, new d'umiyaawe; k'ay kuntso haatsay neena muukkiyaawekka hewaassa.

¹² «S'oossay bolla d'ok'k'a saluwaan uttiide, d'ok'k'an de'iyaa s'oolinttetuwaa duge se'ellee.

¹³ Shin neeni, «S'oossay ayaa erii? I hewaa mala, d'ip'p'i go d'umaa gidduwaanakka pirddanaw danddayii?

¹⁴ Saluwaanne sa'aa dantsuwaa bolla I simerettiyaa wode, I be'ennaadan, sikkeedda shaarii Aa goozee» yaagaasa.

¹⁵ «Nagaranchchatuu hametteedda beni ogiyaan baanaw k'ofaa k'achchaadii?

¹⁶ Untunttu barenttu wodii gakkennan de'ishiina hayk'keeddino; untunttu de'uwaa baasuukka di'uwaan meec'etti d'ayeedda.

¹⁷ Untunttu S'oossaa, «Nuuppe haakka! Ubbaa Danddayiyaa S'oossay nuw ayaa oot-sanaw danddayii?» yaageeddino.

¹⁸ Gidoopenne, untunttu golliyaan lo"obaa kuntseeddawe S'oossaa. Hewaa diraw, iita asatuwaa k'ofay taw gelenna.

¹⁹ «Iita asatuwaa bolla gakkiiyaawaa be'iide, s'illotuu nashettiino; suure asatuukka hawaadan yaagiide, untunttu bolla k'iliic'iino;

²⁰ «Tumuwaappe nu morkketuu d'ayeeddino; untunttu duretetsaakka tamay meedda».

²¹ «Iyyoobaa, ha"ikka S'oossaw moodeta; aanana saro de'a. Yaatooppe, neeni anijettana.

²² Aa doonaappe timirttiyyaa akka; Aa k'aalatuwaakka ne wozanaan wotsa.

²³ Neenatetsaa hokissaade, Ubbaa Danddayiyaa S'oossaakko, neeni simmooppe; iita oosuwaa ubbaa ne sooppe diggooppe;

²⁴ Ne work'k'aa sa'aan olooppe; ne bertte work'k'aakka shaafaa shuchchaan olooppe;

²⁵ Ubbaa Danddayiyaa S'oossay new work'k'aanne dooretteedda biraa gidanawaa.

²⁶ «Hewaappe guyyiyaan, neeni Ubbaa Danddayiyaa S'oossan tumu nashettana; yeellatenna S'oossaakko pude s'eelana.

²⁷ Neeni S'oossaa woosana; I sisana; k'ay neeni ne k'anggiyaa aw gatsana.

²⁸ Neeni zorettaade k'achcheeddawe new polettana; ne hamettiyaa ogiyaankka poo'uu poo'ana.

²⁹ Ayaw gooppe, S'oossay oorettyaawantta kawushshee; shin barentta hokisiyaawantta ashshsee.

³⁰ I suure asaa wotsi akkee. Ne kushii naak'uwaappe geeshsha gidooppe, I neena ashshana» yaageedda.

23

Iyyoobi Zaariidekka Haasayee

¹ Iyyoobi hawaadan yaagiide zaareedda;

² «Taani ha"ikka S'oossaa bolla makkalaynne zuuzummay; ayaw gooppe, taani oolinakka Aa kushii ta bolla dees'iyawaa aggibeenna.

³ I de'iyasaa taani eraarikkitaaashsha! I utteeddasaakka gakkarikkitaaashsha!

⁴ Yaatintto, taani ta mootuwaa Aa sintsan biddana shin! Ta doonaakka palumiyaan kuntsana shin!

⁵ I ta mootoo zaariyaawe ayenttokka taani erana shin! I taana giyaawaakka akeekana shin!

⁶ I bare wolk'k'aama wolk'k'an taananna ek'ettaneeshsha? Tuytti, tuytti, I taani odiyaawaa sisanaappe attina, hewaa hanenna.

⁷ Ta wozanay suure gidiyaa diraw, taani S'oossaanna mootettanaw danddayay; I ta daannay taana med'inaw shatintsana.

⁸ «Shin ayissee, taani away doliyaa bagga booppe, I yaan de'enna; k'ay taani away wulliyaasaa booppekka, Aa demmikke.

⁹ I huup'issa bagga biittan ootsiyaa wode, taani Aa be'ikke; k'ay gedissa bagga biittaa simmiyaa wodekka, taani Aa demmikke.

¹⁰ Shin I ta tangguwaa ubbaa eree; I taana paac'c'ooppe, taani work'k'aadan geeshsha gidiyawaa I be'ana.

¹¹ Taani I hametteedda ogiyaa geeshsha oyk'k'aade hamettaad; Aa ogiyaappe wora simmabeykke.

¹² Aa doonaappe kesiyaazazuwaappe taani shaakkettabeykke; Aa k'aalaakka ta wozanaan wotsaad.

¹³ «S'oossay laamettenna. Aanana ek'ettana, woy bare koyeeddawaa I ootsennaadan Aa diggana Asay baawa.

¹⁴ I taw halchcheeddawaa polana; hewanttu mala, hara daro halchchotuukka aw de'iino.

¹⁵ Hewaa diraw, Aa sintsan ek'iyaa we loytsi taana yashshee; hewaa ubbabaa k'oppaade, taani kokkoray.

¹⁶ Ta wozanay daaburanaadan S'oossay ootseedda; Ubbaa Danddayiyaa S'oossay taana dagantsee.

¹⁷ Bara d'umay ta som"uwaa goozintokka, taana he d'umay haasayaa diggibeenna.

24

¹ «Ubbaa Danddayiyaa S'oossay pirddiyaa wodiyaa ayaw keerennee? Aa eriyaawanttu he wodiyaa ayaw be'ikkinoo?

² Iita asatuu barenttu gadiyaa aassanaw, zawaan de'iyaa shuchchaa d'ok'oliino. Dorssaakka wuu"i ahiide, barenttu dorssaa wudiyaan gatsiide heemmiino.

³ Aawuu bayinna naanatuwaa haretuwaa laaggiide, akki biino; am"atii booraakka ac'oo oyk'k'iide, barenttoo akkiino.

⁴ Hiyyeesatuwaa bare maataa demenaadan diggiino; biittan de'iyaa hiyyeesatuwaa ubbaa barenttu sintsaappe k'osetsiino.

⁵ Bazuwaan de'iyaa wora haretuwaadan, hiyyeesatuu miyaawaa koyiide wos'erettiino, barenttu naanatookka bazuwaappe k'umaa koyiino.

⁶ Unttuntu dembban hara asaw katsaa c'akkiino; iita asatuwaa woyniyaa teeraa wurc'c'uwaa k'aarimiino.

⁷ Unttuntu k'ammaa kallo ak'iino; meeguwa wodekka bollan mayiyaawe untntutto baawa.

⁸ Deretuwaan bukkiiyaa iran untntuntu s'irkkikkiino; geliyaasaa d'ayiide, shuchchaa k'oommiino.

⁹ «Iita asatuu aawuu bayinna na'aa aatti d'antsaa d'ammiyaasaappe dafi akkiino; hiyyeesatuwaa guutsa naanatuwaakka ac'oo oyk'k'iino.

¹⁰ Hiyyeesatuu mayuwa d'ayiide, kallo hamettiino; Unttuntu tokuwaa keeziidde koshshatiino.

¹¹ Unttuntu zayitiyaa kessanaw wogaraa teeraa purs's'iino; woyniyaa teeraakka gum"iide saamettiino.

¹² Kataman hayk'k'ana haniyaa asatuu ooliino; deshettedda asatuukka maaduwa koyiide waassiino; shin S'oossay untntuntu metuwa s'eellenna.

¹³ «Poo'uwaa is'siyaa asatuu de'iino; untntuntu poo'uu ayentto erikino; Aa ogiyaappekka wora biino.

¹⁴ Shemppuwa wodiyaawe wonttumaatsa dendiide, hiyyeesatuwaanne metootanchchatuwa wodee; k'amma k'ay kayisuwaadan wuu"ee.

¹⁵ Shaarmus'iyaa we sa'ay d'umanawaa naagee; I, «Ooninne taana be'oppo» giide, bare som"uwaa kammee.

¹⁶ Kayisatuu k'amma golliya bookkiide, wuu"anaw geliino; shin gallassi poo'uwaa is's'iide, k'osetti peeshiino.

¹⁷ Untntunta gallassaa poo'uu yashshee; shin k'amma d'umay untntunta dagantsenna.

¹⁸ «Iita asatuwa d'uwaa haatsay k'uc'c'iide afee; untntunta gakeedda gadii shek'etteeddawaa giide. Ooninne untntuntu woyniyaa turaa sa'aa beenna.

¹⁹ Shachchay hombbiyan muushina, away Aa melissi d'ayissiyaawaadan, hewaadanka, nagaranchchatuu hayk'k'iide d'ayiino.

²⁰ Haray attina, yeledda aayetuukka untntunta hassaykkino. Gus'unii untntuntu ashuwaa mal"ina mee. Untntuntu iita oosuukka kundeedda mitsaadan me"ana.

²¹ Ayaw gooppe, untntuntu na'ay bayinna maynne mac'c'a asaa naak'keeddino; am"e mac'c'a mishiratiwukka maaddennaan is's'eeddino.

²² «S'oossay bare wolk'k'an minotuwa d'ayissee; untntuntu sa'ay injjetowaa malattooppekka de'uwaa hidoatay baawa.

²³ S'oossay untntuntu saro de'anaadan ootsooppekka, untntuntu ogiyaa wochchee.

²⁴ Iita asatuu guutsa wodiya d'ok'k'u d'ok'k'u giino; shin ellekka sharafaadan shulli d'ayiino; kasaadan c'akettiino.

²⁵ «Hewe hanenna giide, kaddiyaa Asay de'ii? Taani odeedda k'aalaakka wordduwa giide, ammantsiyaa Asay de'ii?» yaageedda.

25

Bilddaade Zaariidekka Haasayee

¹ Hewaappe guyyiyaan, Shuuha biittaappe yeedda Bilddaade hawaadan yaagiide zaareedda;

² «S'oossay wolk'k'aama gidiyaa diraw, Asay yayyiide, aw moodettee. I bare saluwaa kawutetsaa saruwaan naagee.

³ Aa olanchchatuwaa paydanaw danddayiyaa Asay de'ii? S'oossaa poo'uu gakkenna sa'ay de'ii?

⁴ Yaatina, Asay S'oossaa sintsan waan s'illuwaa gidanaw danddayii? Mac'c'a asaappe yeletteedda Asay waan geeshsha gidanaw danddayii?

⁵ S'oossaa sintsan aginayikka wagagga poo'o gidenna; Aa sintsan s'oolinttetuukka geeshsha gidikkino.

⁶ Yaatina, S'oossaa sintsan gus'uniyaa gidiyaa Asay ay keeshshaa laafee?» yaageedda.

26

Iyyoobi Zaariidekka Haasayee

¹ Iyyoobi hawaadan yaagiide zaareedda;

² «Wolk'k'ay bayinna asaa neeni ayaa maaduwa maaddadii! Daabureedda k'esetuwa neeni ayaa ashuwaa ashshaadii!

³ Aad'd'eeda eratetsay bayinnawaa ayaa zoriyaa zoraaddii! Ay keeshshaa wolk'k'aama eratetsaa k'onc'c'issaadii!

⁴ Neeni ha k'aalaa haasayanaadan neena oonee maaddeeddawe? K'ay hawaadan haasayanaw neena dentsetseedawe O ayyaane?» yaageedda.

Bilddaade Bare Haasayaa Wurssee

⁵ Bilddaade, «Hayk'k'eeddawanntu moyttilletuu biittaappe garssa baggana haatsaa gidдон kokkoriino.

⁶ S'oossaa sintsan Si'ooliikka k'onc'c'e; ayaynne Aa gentsanaw danddayenna.

⁷ S'oossay huup'issa bagga salotuwa mic'ceedda; sa'aakka ayentto bayinna saan kak'ceedda.

⁸ I shaaretuwaan haatsaa kuntsee; haatsaa dees'uwaan shaaretuu daakettikkino.

⁹ Doysseedda aginaa I bare shaariyaan kammee.

¹⁰ Poo'uwa d'umaappe shaakkanaw, saluu sa'aanna dantsettiyaa sa'aan k'ammaynne gallassay laamettiyaawaa zawaa S'oossay essee.

¹¹ I seeriyaa wode, salotuwa tuuk'etuu dagamaw kokkoriino.

¹² Bare wolk'k'an abbaa c'o'u ootseedda; bare akeekan Ra'aaba giyaaw d'ayisseedda.

¹³ I shemppiyaa shemppuwaan salotuu geeyeeddino; Aa kushiikka s'onggettiyaa shooshshaa wod'eedda.

¹⁴ Hawanttu ubbay S'oossay ootseedda oosotuwaappe amareedawantta; nuuni sisiyaawe saasuketsaa s'alala. Yaatina, Aa wolk'k'aa gitatetsaa akeekanaw danddayiyaawe oonee?» yaageedda.

27

Iyyoobi Zaariidekka Haasayee

¹ Iyyoobi hawaadan yaageedda;

² «Ta suure pirdaa taana diggiide, ta de'uwa c'ama kesseedda, Ubbaa Danddayiyaa de'uwa S'oossan taani c'aak'k'ay.

³ S'oossay taw de'uwa shemppuwa immeedda keenan,

⁴ ta doonay wordduwa haasayenna; ta ins's'arssaykka c'imuwa odenna.

⁵ Hintte haasayeeddawe likke gaade taani akkikke; hayk'k'ana gakkanawukka taani ta suuretetsaa aggikke.

⁶ Ta s'illotetsaa minisa oyk'k'anaappe attina, s'illotetsaa aggikke; taani de'eedda laytsaa ubbaan ta wozanay kahay taana k'um"ena.

⁷ «Ta morkketuunne taananna ek'ettiyaawanttu ubbay iitanne bayzzanchcha asaadan muretino.

⁸ S'oossay untunttu shemppuwa untunttu ashuwaappe shaakkiide, untunttu laytsaa k'aamissiyya wode, iitattoo sintsappe hidootay ayee?

⁹ Untunttu bolla metuu gakkiiyaa wode, S'oossay untunttu waasuwa s'isii?

¹⁰ Ubbaa Danddayiyaa S'oossan untunttu nashettanee? Untunttu ubbaa wode S'oossaa s'eesanee?

¹¹ «Taani hinttena S'oossaa wolk'k'aabaa tamarissana; Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa halchchuwaa taani hintteppe k'ossikke.

¹² Hintte ubbay hawaa hintte huup'iyaa be'eedita. Yaatina, ha mela haasayaa ayaw haasayiitee?

¹³ «S'oossay iita asatoo immeedda kaac'ayenne uk'k'unniyaa asatuu Ubbaa Danddayiyaa S'oossaappe akkiyaa woytuu hawaappe kaalliyaawaa.

¹⁴ Untuntu naanatu ay keeshshaa darooppenne, untuntu olan wuriino; untuntu zaratuukka miyaawaa d'ayiide koshshatiino.

¹⁵ Hewaappe ateedawanttu boshan wuriino; untuntu am"etuukka untunttoo yeekkikino.

¹⁶⁻¹⁷ «Iita asatuu, paydina wurennaa biraa shiishshinakka, untuntu biraa suure asatuu shaakki akkana; k'ay mayuwaa darisside shiishshinakka, untuntu shiishshiyaawaa sillottuu mayyana.

¹⁸ Untuntu kees'siyaa golletuu shararootaa golliyyaa mala; naagiyaawanttu kees'seedda gaabbaa mala.

¹⁹ «Untuntu dure gidiide, barenttu hiis'an gisana; shin untuntu gem"ishuwaappe beegottiyaa wode, ayayenne d'ayina mela attanawantta.

²⁰ Dagamay di'uaadan k'oppenna untuntu bolla yaana; k'ammankka gotii untunta dentsiide afana.

²¹ Away doliyaa bagga c'arkkuu untunta de'yaasaappe pittide afana.

²² Untuntu kessi akkanaw bak'atishina, k'areti bayinnan untuntu bolla wod'd'ana.

²³ Wolk'k'aama kooshshaa sissiide, untunta yederssana.

28

Aad'd'eeda Eratetsaa Timirttiyaa

¹ «Biraa bookki kessiyaasayenne work'k'aa geeshshanaw muushisiyaa sa'ay de'ee.

² Biratay Asay biittaappe bookkina kesee; nahaasiikka Aa shuchchaa muushisina kesee.

³ Asay s'omppiyyaa ahiide, d'umaa s'oonee; biittaa c'iimmuwaa gakkiiide, d'ip'p'i go d'umaa gidдон he shuchchaa koyee.

⁴ Asay de'yaasaappe haakkiide, asaa gedii yed'd'i erennasaa biide, hewan c'iimma ollaa bookkee; hewan wodoruwaan yaanne haanne kuulumushiide, asaappe shaakkettiide de'ee.

⁵ Katsay biittaappe mokkee; shin he biittaa gidduu taman muushiide, aad'd'i aad'd'i wod'd'ee.

⁶ He biittaa gidдон de'iyaa shuchchaappe samppeeriyaa giyaa al"o shuchchay kesee; Aa baanaa giddopekka work'k'ay beettee.

⁷ «He shuchchaa bookkiyaasaa afiyaa ogiyaa s'ingillii erenna; gac'iikka be'ibeenna.

⁸ Iita do'atu barenttu gediyaan he sa'aa yed'd'i erikino; gaammuukka hewaana aad'd'ena.

⁹ «Asay mino zaallaa mentseretsee; deriyaakka bookkiide, s'ap'uwaappe aatsi yeggee.

¹⁰ Zaallaa lukkiide, aad'd'iyaa ogiyaa kessiide, he al"o shuchchaakka demmee.

¹¹ Haatsaa puluttuwa bookino; geemmeeddabatuwaakka poo'uwa kessee.

¹² «Shin aad'd'eeda eratetsay hak'appe beettanaw danddayii? Akeekay beettiyaa sa'ay hak'ee?

¹³ Asay Aa tumu gatiyaa erenna; ayaw gooppe, aad'd'eeda eratetsay pas'a de'yaawanttu biitaan beettanaw danddayenna.

¹⁴ C'iimmuu, «Aad'd'eeda eratetsay ta gidдон baawa» yaagee; Abbayka taananna gidena gee.

¹⁵ «Aad'd'eeda eratetsay work'k'aan shamettenna; Aa gatiikka biran geedaretena.

¹⁶ Aad'd'eeda eratetsay bertte work'k'aan, margidiyaanne samppeeriyaa geetettiyaa al"o shuchchaan shamettenna.

¹⁷ Work'k'ayenne masttootiyaa oosetteedda miishshatuwaa gatii aanana likkettenna; work'k'aappe oosetteedda al"obankka laamettenna.

¹⁸ Aad'd'eeda eratetsaa gatii yeleeuwaappe, almmaaziyaappenne ink'k'uwa ubbaappe aad'd'ee.

¹⁹ Toop'aaziyoonyaa giyaa Toop'p'iyaa ink'k'uukka aanana likkettenna; bertte work'k'aanka shamettenna.

²⁰ «Yaatina, aad'd'eeda eratetsay hak'appe yii? Akeekay beettiyaa sa'ay hak'ee?

²¹ Pas'a de'iyaa med'etaa ubbaappe geemmi utteedda; saluwaa kafotuukka Aa demmikkino.

²² Bashshayinne hayk'k'uu, «Nuuni aad'd'eeda eratetsaw odo s'alala nu haytsaan siseeddo» yaagiino.

²³ «Aad'd'eeda eratetsaakko afiyaa ogiyaanne I de'iyaa sa'aa eriyaawe S'oossaa s'alala.

²⁴ Ayaw gooppe, S'oossay sa'aa gas'aa ubbaa s'eellee; salotuwaappe garssaana de'iyawaa ubbaa be'ee.

²⁵ S'oossay c'arkkoo wolk'k'aa immeedda wodenne shaariyaa haatsaa likkeedda wode,

²⁶ iraykka hak'an bukkantotto, wolk'k'antsaykka hak'an wod'd'anentto wogaa wot-seedda wode,

²⁷ I he wode, aad'd'eeda eratetsaa be'iide paac'c'eedda; lo" a geedda.

²⁸ Hewaappe guyyiyaan, S'oossay asaw odiidde, «S'oossaw yayyiyaawe aad'd'eeda eratetsaa; iitaappe haakkiyaawekka akeeka» yaagee» yaageedda.

29

¹ Iyyoobi k'aykka hawaadan yaageedda;

² «Ha"i ta de'iyaa de'uu S'oossay beni taana naageedda wodiyaawaa mala gideeren-neeshsha!

³ Aa s'omppii ta bolla poo'ina, taani d'umaan aad'aadde Aa poo'uwaan hamettaad.

⁴ He wodii S'oossay taananne ta soo asaa naagina, taani ta kumentsaa wolk'k'aanna de'eedda wode.

⁵ He wode Ubbaa Danddayiyaa S'oossay taananna de'ee; ta naanatuukka ta yushshuwaan de'iino.

⁶ Taani ta kushiya maatsan meec'ettaad; ta wogaraa gum"iyaasaappekka zayitii shaafaadan goggeedda.

⁷ «Taani kataman de'iyaa pirda golliya beedda wode, daannatuwaana ittippe uttaad.

⁸ He wode yalagatu taana be'iide, ogiyaa immeeddino; c'imatuukka taana bonchchanaw denddi ek'k'eeddino.

⁹ Kaappatuu haasayaawaa aggi basheeddino; barenttu doonaanka barenttu kushiya wotseeddino.

¹⁰ He kataman de'iyaa wolk'k'aama asatuukka c'o"u geeddino; untunttu ins's'arssaykka untunttu kookkiyaa bak'k'i oyk'k'eedda.

¹¹ «Tawaa siseeddawanttunne taana be'eeddawanttu ubbay taana galatiide haasayeeddino.

¹² Ayaw gooppe, maadoo waassiyaa hiyyeesatuwaanne aawuu aata d'ayina, maaddiyaawe bayinnawanta taani ashshaad.

¹³ Hayk'k'ana haniyaa bitanii taana anjeeedda; am" atakka ta maaduwaan nashetaaddu.

¹⁴ Taani s'illotetsaa mayuwaadan mayyaad; suure pirddaykka ta afilaa malanne k'umaashsha mala.

¹⁵ Taani k'ook'etoo ayifiyaa, wobbatuwaa gediya gidaaddi.

¹⁶ Hiyyeesatoo aawuwaa gidaaddi; taani erenna asatookka abakkaatto gidaaddi.

¹⁷ Taani iitatuwaa gappataa mentsaad; untunttu shankkatiide oyk'k'eeddawanttakka untunttu doonaappe wotsa akkaad.

¹⁸ «Taani ta k'ofaan, «Taani adussa laytsaa ta soo asaa gidduwaan de'aade hayk'k'ana.

¹⁹ Taani bare s'ap'otuwaa haatsaa giddo yeddeeddanne kettterssay k'amma ubbaan Aa tashiyaa bolla de'iyaa mitsaa mala.

²⁰ Taani ubbaa wodekka bonchchetaade de'ana; ta wolk'k'aykka ubbaa wode ooras's'ana» gaade k'oppaad.

²¹ «Taani haasayaawaa Asay sirp'p'i gi hayzziide, ta zoriyaa akkeedda.

²² Taani haasayeeddawaappe guyyiyaan, untunttu zaaretsiide haasayibeykino; ayaw gooppe, ta k'aalay untunttu wozanaan s'okeedda.

²³ Goshshanchay iraa naagiyaawaadan, untunttu taani haasayanawaa sisanaw hanggiide naageeddino.

²⁴ Untunttu hirggi utti de'ishshin, taani ta som"uwaa pashikkissaad; hewan untunttu mintsetsetteeddino.

²⁵ Taani untunttu de'ana ogiyaa dooraad; untunttu kaappuwaadan uttaad. Bare olanchchatuwaa gidдон de'iyaa kaatiyaadan, taani untunttu gidдон de'aaddi. K'ay kayyottiyaawanta mintsetsiyaa asaa mala gidaaddi.

30

¹ «Shin ha"i taappe yalagiyaa asatuu taana k'iliic'iino. Untunttu ta dorssaa wudiyaa heemmiyaa kanatuwaa maaddana giinakka taani diggeedda aawotuwaan naanatuwaa.

² Unttuntu aawotuu wolk'k'ay is's'eeddawanttanne bollaa gil'k'eeddawannta gideedda diraw, taana ayinne maaddibeykkino.

³ Metuwaanne koshaa gaasuwaan k'amma dendiide, bazuwaa biidde, s'ap'uwaa c'oommeeddino.

⁴ K'ay sharafaanne bonc'c'iyaa mas'eeddino; mal"enna sankkaaraa s'ap'otuwaakka meeddino.

⁵ Asay waassiidde, kayisotuwaa yedersseeddawaadan, asaa giddoppe untuntta yedersseedda.

⁶ Unttuntu zanggaaraa gidдон, gonggolo gidдонinne zaallaa gonggoluwaa gidдон de'eeddino.

⁷ Unttuntu buuraa gidдон bazzo do'atuwaadan waasseeddino; doobbiyaa garssan shiik'iide, ittippe de'eeddino.

⁸ Unttuntu k'ays's'eeriyaan shoc'ettiide, biittaappe yederssetteeddino. Unttuntu suntsaanna bayiiide, booza gidiide de'eeddino.

⁹ «Ha"i untunttu naanatuu taana yetsan k'iliic'iino; taani untunttu gidдон leemisiide odiyaawaa gidaaddi.

¹⁰ Unttuntu taana shenetiide, taappe haakkiino; ayinne yeellatennaan ta som"uwaan c'uchchaa c'uchchiino.

¹¹ S'oossay ta wolk'k'aa laafetsiide, taana kawushsheedda diraw, untunttu taana k'ohanaw, bis'aalaa kessi diggeedda paraadan, yeda gideeddino.

¹² Ha seeri bayinnan dic'cedda naanatuu ta bolla dendiide, taana yederssiino; untunttu taana d'ayissanaw ta bolla doodiino.

¹³ Unttuntu ta hamettiyya ogiyaa gorddiide, taana d'ayissanaw koyiino; ooninne untunttu hewaa ootsanawaa diggenna.

¹⁴ Olanchchatuu katamaa dirssaa mentsiide geliyaawaadan, untunttu ta bolla yeeddino.

¹⁵ Wolk'k'aama dagamay taana dippi ootseedda; ta bonchchuukka c'arkkuu afiyaawaadan beedda; ta ishaluukka shaariyaadan d'ayeedda.

¹⁶ «Ta shemppatta un"etaaddu; tuggaa gallassatuu taana c'irppi oyk'k'eedda.

¹⁷ K'amma k'amma sakuu ta mek'etsaa c'oommee; seelaykka shemppi akkennan gedde gujje.

¹⁸ Ta mayuu gunddiide bayeedda; shamic'c'iyaa k'ood'iyaaadan, taana c'uulli oyk'k'eedda.

¹⁹ S'oossay taana urk'k'aaan oleedda; taani biittaappe bidintsaappe keekkenna asaa gidaaddi.

²⁰ «Abeet S'oossaw, taani new waassay; shin neeni taw allabeyikka. Ek'k'aade neena woossaa; shin neeni ta woosaa sisabeyikka.

²¹ Neeni kasewaappe dummataade, taw mek'etsaa iitaada; ne wolk'k'aama wolk'k'an taana yederssaasa.

²² Neeni taana c'arkkuwaan dentsaadda; Aa togissaadda; gotiyankka taana gondorssaadda.

²³ Asaw ubbaw wurssetsa gideedda hayk'oo neeni taana aatsaade immiyaawaa taani eray.

²⁴ «Kunddiide me"eedda Asay tuggatiidde, «Taana maaddarikkii» giide waassina, aw k'arettenna Asay de'ii?

²⁵ Tuggaan de'iyaa wanttoo taani yeekkabeykkita? Hiyyeesatoo taani k'arettabeykkita?

²⁶ Lo"obaa demmana gaade taani amottiyaa wode, iitabay taana gakkeedda. Taw sa'ay keekee gaade taani naagiyaa wode, gallassay taw d'umeedda.

²⁷ Ta wozanay hirgeedda; taani woppaa demmabeykke; gallassaappe gallasan ta tuggay yaa dareedda.

²⁸ Ta bollay aawaa suuluwaan gidennaan kayyuwaan kares's'eedda; taani shiik'uwaan ek'k'aade, «Taana maaddite!» gaade waassay.

²⁹ Taani worakanatoo ishaa, sagoniyawukka dabbo gidaaddi.

³⁰ Ta galbbay kares's'iide, pok'etti pok'etti wod'd'ee; ta bollaykka mishuwaan s'uugettee.

³¹ Hewaa diraw, ta dinkkii zilaassaw punetteedda; ta his'is'iikka yeekoo punetteedda.

31

¹ «Malanchcha mac'c'awunno s'eellaade amottennaadan, taani ta wozanaa ayifiyaana c'aak'uwaa c'aak'k'etaad.

² Bollan de'iyaa S'oossay taw ayaa kaac'aa immanddeeshsha? Saluwaan de'iyaa Ubbaa Danddayiyaa S'oossay asaw immiyaa woytuu ayaa gidanddeeshsha?

³ Iitatuwaa bolla boshay, bayzzuwaa ootsiyaawanttu bolla bashshay gakkanawe eretteeddawaa gidenneeyye?

⁴ S'oossay ta hemetaa ubbaa be'ee; ta tanguwaa ubbaakka paydee.

⁵ «Taani wordduwaa mulekka ootsabeykke; asaakka c'immanaw kajeelabeykke.

⁶ S'oossay taana likke miizaanan mazzano; yaatiide taani s'illuwaa gidiyaawaa ero.

⁷ Ta hametay ogiyaappe sher"eedabaa gidoope, ta wozanaykka ta ayifii s'elleeddawaa amotteeddawaa gidooппenne, k'ay ta kushiikka nagaran tuneeddawaa gidooппe,

⁸ ta c'arshshay ubbay shodetti d'ayo; taani zereeddawaakka haray mo.

⁹ «Ta wozanay ta shooruwaa mac'c'a asaa amotteeddawaa gidooппe, woy taani Izi penggen zuggaade naageeddawaa gidooппe,

¹⁰ ta machchata hara asaw gaac'c'u; k'ay hara attuma asatuu iinanna gisino.

¹¹ Ayaw gooppe, shaarmus'iyaa we loytsi pokkanne pirddan murissiyaa nagaraa.

¹² Ha nagaray tamaadan s'uuggiide, ta mas'uwaa ubbaa d'ayissiyaawaa.

¹³ «Taani ta attuma woy ta mac'c'a k'oomatuu taana mootina, untunttu mootuwaa kad'eeddawaa gidooппe,

¹⁴ S'oossay taana biddiyaa wode, taani waanane? K'ay I taana oochchiya wode, taani waaga zaaranee?

¹⁵ Taana med'd'eedda S'oossay ta k'oomatuwaakka I med'd'eedda. Nuuna ubbaakka nu aatti nu aatti uluwaan med'eeddawe itti Aa s'alala.

¹⁶ «Taani hiyyeesatuu woosseeddawaa diggaadditanto, woy am"etuwaa mintsetsenan aggaaditanto,

¹⁷ Aawuu aata bayinna naanatu mela ak'iyaa wode, taani ta k'umaa taarekka mabeykke.

¹⁸ Taani untuntta ta yalatetsaappe doommaade, untunttu aawuwadan dichchaad; ta aatti uluwaappe yelettoodeppe doommaade, am"etuwaa maaddaad.

¹⁹ Mayuu d'ayina, meeguu wod'iyaa uraa, woy kallo de'iyaa metootanchchaa demmiya wode,

²⁰ ta dorssatuwaa ikisiyaappe oosetteedda mayuwaa taani untuntta ho"etseeddawaappe attin, untunttukka barenttu polo wozanaan taana galatanenttoppe attin,

²¹ Taani mootuwaan untuntta shatimmanawaa eraade, aawuu bayinna naanatuwaa naak'keeddawaa gidooппe,

²² ta k'eesii kuriyaappe me"o; ta kushiikka hashiyaappe karetti wod'd'o.

²³ Hewaa taani ootennawe S'oossaa muroo yayiyaa dirassanne Aa anggay taana dagantsiyaa dirassa.

²⁴ «Taani work'k'aan ammanetteeddawaa gidintto, Muruta work'k'aakka, «Taani neenan c'ee'ettay, gaadditanto,

²⁵ Ta duretetsaa daruwaan, ta kushii demmeedda wod'iyaa taani nashetaadditanto,

²⁶ Aawaa p'ooletsaa woy aginaa lo"otetsaa be'aade,

²⁷ ta wozanaan geeman untuntta bonchchaadditanto, woy ta kushiya pididi ootsa yeraade, untuntta bonchchaadditanto,

²⁸ D'ok'k'an de'iyaa S'oossaa kaddaad shin. He nagaraykka pirddan murissiyaa nagaraa gidee shin.

²⁹ «Ta morkkatuwaa gakkedda iita kaac'aan taani nashetabeykke; untuntta gakkedda metuwaanka hombboc'abeykke.

³⁰ «Ta morkkii d'ayo: yaaga shek'k'aade, nagaraa ootsabeykke.

³¹ Taani ubbaa gede imatsaa mokkiyaawaa ta k'oomatuu taw markkattiino.

³² Sa'ay k'ammeedda asaa karen ayissabeykke; taani ta golliya penggiya ogiyaanna biyaawoo ubbaw dooyaa wotsaad.

³³ Asay k'osiyaawaadan, taani ta nagaraa ta shop'p'iyaa k'osabeykke.

³⁴ Taani asaa haasayaade dagamabeykke; untunttu boriyaw yayaade, taani c'o"u geedda wodiinne kare kesennan aggeeda wodi baawa.

³⁵ «Taani haasayiyaawaa sisiyaawe de'eerenneeshsha! Taani haasayeeddawe ubbay tuma gidiyaawo taani paramay; Ubbaa Danddayiia S'oossay taw zaaruwaa immo. Ta baaligaaray taana mooteedda paylii de'ina, be'aarikkitaashsha!

³⁶ Woytuwaadan taani ta hashiyaan wotsana shin! Kallachchaadan ta huup'iyaa tookkanashin!

³⁷ Taani kaappuwaadan aakko shiik'aade, ta ootseeddawaa ubbaa aw odana shin!

³⁸ «Ta goshsha biittay, «Taana bonk'k'a akkaada!» giide, ta bolla waasseeddawaa gidooппe, ta yafaratuukka ta bolla yeekkeeddawaa gidooппe,

³⁹ he biittan mokkeedda miishshaa k'ans's'ennaan c'oo meeddawaa gidooппe, woy he biittaa ootsiyaawanta koshaan wod'eeddawaa gidooппe,

⁴⁰ taw zargaa diraw aguntsay, banggaa dirawukka sharafay he biittan mokko» yaageedda.

Iyyooba haasayay hawaan poletteedda.

32

Elihu Haasayee

(32:1–37:24)

¹ Iyyoobi, «Taani s'illo asaa» geedda diraw, ha heezzu asatuu aw zaaruwaa immiyaawaa aggi basheeddino.

² Iyyoobi S'oossaa s'illuwaawaa giyaawaa aggiide, barena s'illuwaawaa ootseedda diraw, Raama yara gidiyaa Buuziyaa Barkkeela na'ay Elihu Iyyooba bolla loytsi hank'k'etteedda.

³ Elihu k'ay Iyyooba heezzu laggetuwaakka hank'k'etteedda; ayaw gooppe, untunttu Aa c'oo bayzzancha geeddinoppe attina, aw suure zaaruwaa zaaranaw dandday-ibeykkino.

⁴ Elihu untuntuppe teefatiyaa diraw, untunttu ubbay haasayaa wurssana gakkanaw naageedda.

⁵ Ha heezzu asatuu Iyyoobaw gidiyaa zaaruwaa immanaw danddayibeennawaa be'iide, I loytsi hank'k'etteedda.

⁶ Buuziyaa Barkkeela na'ay Elihu hawaadan yaagiide, haasayaa doommeedda; «Taani laytsan na'atay; hintte taappe c'imiita. Hewaa diraw, taani ta k'ofaa hinttew odanaw yayaad.

⁷ Taani, «C'imatuu haasayino; barenttu daro laytsan demmeedda aad'd'eeda eratetsaa tamarissino» gaade k'oppaad.

⁸ Shin asaakko yiide, aad'd'eeda eratetsaa asaw immiyaawe Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa Ayaanaa.

⁹ Asaa aad'd'eeda eranchcha kessiyaawe c'imatetsaa gidenna, woy likkebay geliyaawe daro de'eeda asatuwaassa gidenna.

¹⁰ Hewaa diraw, sisite; taanikka ta k'ofaa hinttew odana.

¹¹ «Be'ite, hintte haasayiyaa wode, taani c'o"u gaade hayzzaad; hintte haasayana k'aalaa k'oppaade naagaad.

¹² Taani hintte giyaawaa ubbaa wurssa sisaad; shin hintteppe ooninne Iyyoobi bayz-zancha giide ammantsibeenna; k'ay hintteppe ooninne Aa palamaw bessiyaa zaaruwaa immibeenna.

¹³ Iyyooba haasayaw kalissiyaa zaaruwaa zaaranawe S'oossappe attina, asaa gidenna diraw, hintte, «Nuuni aad'd'eeda eratetsaa demmeeddo» geenaadan naagettite.

¹⁴ Iyyoobi palumetteeddawe hinttenanappe attina, taananna gidenna. Taani hintte haasayeeddawaadan aw zaaruwaa immikke.

¹⁵ «Iyyoobaa, untunttu dagammiide, ne haasayaw zaaruwaa immanaw dandday-ibeykkino; untunttoo haasayiyaawe d'ayeedda.

¹⁶ Untunttu haasayiaawaa d'ayiide, c'o"u giide ek'kooppe, taanikka naaganaw koshshii?

¹⁷ Tawukka odiyaaawe de'ee; taanikka ta k'ofaa odana.

¹⁸ Daro haasayiyaawe de'iyaa diraw, ta gidдон de'iyaa ayyaanay taana oda giide giddee.

¹⁹ Be'ite, taw haasayiyaa kaalay imettennawaa gidoope, taani ho"o woyniyaa eessay kumeedda ogoruwaadan d'uuk'ana hanay.

²⁰ Taw hawaappe guutsaa keekkana mala, taani haasayanaw koshshee; ta doonaakka dooyaade, taani ta zaaruwaa immanaw koshshee.

²¹ Ha yewuwaan taani oonanne maaddikke, woy ay asanne c'oo sabbikke.

²² Ayaw gooppe, asaa c'oo sabbiyaawe taw mulekka erettenna. Taani k'ay hewaa hanoope, taana Med'd'eeddawe taana murana.

33

¹ «Iyyoobaa, ha"i taani odiyaaawaa sisa; ta giyaawaa ubbaa hayzza.

² Haasayanaw giigaad; ta k'aalatuukka ta ins's'arssaa s'eeran de'iino.

³ Ta haasayiyaa k'aalatuuka ta wozanaa suuretetsaa k'onc'c'issiino; taani eriyaawaa ta ins's'arssay tumatetsan haasayee.

⁴ Taana S'oossaa Ayyaanay med'd'eedda; Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa shemppuu taw de'uwaawaa immeedda.

⁵ Neeni danddayiaawaa gidoope, taw zaaruwaa imma; neena giigissaade, taananna gakketa.

⁶ «Be'a, taani S'oossaa sintsan ne mala; k'ay taanikka urk'k'aappe med'ettaad.

- ⁷ Neeni taw yayyiya gaasuu baawa; taani neena naak'k'ikke.
- ⁸ «Ne haasayaa ubbaa taani hayzzaadde takkaad; neeni hawaadan yaagishin sisaad;
- ⁹ «Taani geeshshanne tooshii bayinna asaa; taani s'illuwaanne nagaraa ootsabeenna asaa.
- ¹⁰ Shin S'oossay taana muranaw gaasuwa koyee; I taana bare morkkiyaadan paydee.
- ¹¹ Ta gediya gediya birataan k'achchee; taani tanggiyaa tangguwaa ubbaakka I wochchee, yaagaadda.
- ¹² «Iyyoobaa, neeni ha haasayan likke gidakka! Ane taani new oday; S'oossay asaappe aad'd'ee.
- ¹³ Neeni, «S'oossay taani haasayeedda haasayaw zaaruwaa immenna» gaade, ayaw aanana palumettay?
- ¹⁴ Asay akeekanappe attina, S'oossay ha duma duma ogiyaan haasayee.
- ¹⁵ «Asay k'amma hiis'an gisiide, gem"ishshuwa pannuro wode, S'oossay akumuwaaninne sas'aan haasayee.
- ¹⁶ He wode Asay sisanaadaan haytsaa dooyee; bare seerankka I untuntta dagantsee.
- ¹⁷ Yaatiide Asay nagaraa ootsennaadan te"ee; otoruwaakka asaappe diggee.
- ¹⁸ S'oossay asaa bashshaappe ashshhee; hayk'uwaappekka naagee.
- ¹⁹ «S'oossay asaa sakuwaa hiis'an de'oodekka, bare balaappe simmanaadan seeree.
- ²⁰ Hewaadan haniide, harggeedda uray katsaa is's'ee; daro mal'o k'umaykka Aa sheneyee.
- ²¹ Aa ashuukka gil'k'iide wuree; Aa bollaykka melina, mek'etsay paydetee.
- ²² Aa shempatta duufuwaakko, Aa de'uwuukka hayk'k'uwaa kiitanchchatuwaakko mateedda.
- ²³ «Asaw suure ogiyaa bessiyaa, sha"an paydetiyaa kiitanchchatuwaappe ittuu aw gaannatanaw yintto,
- ²⁴ aw k'arettiide, «I duufuwa gelennaadan Aa ashshana. Taani aw woziyaawaa demmaad, yaagintto,
- ²⁵ Aa bollay yalagana; Aa yalagatetsaa wolk'k'aykka aw simmana.
- ²⁶ He bitanii S'oossaa woosana; S'oossay Aa woosaa sisana. S'oossay aw Aa s'illotetsaa zaariyaa diraw, I nashshechchan S'oossaw goynnana.
- ²⁷ He wode asaa sintsan I hawaadan yaagana; «Taani nagaraa ootsaad; suurebaakka geellayaad; shin S'oossay ta bayzzuwaadan taw c'iggibeenna.
- ²⁸ Duufuwan gelennaadan taana ashsheeda; hekko, ha"i pas'a de'aade, poo'uwa be'ay, yaagana.
- ²⁹ «Be'ite, S'oossay asaw hawaa ubbaa zaari zaariide ootsee;
- ³⁰ asaa duufuwaan geliyaawaappe ashshhee; de'uwaan I nashshettanaadan ootsee.
- ³¹ «Simmi Iyyoobaa, taani odiyaawaa hayzzaadde sisa. Ane neeni c'o"u giina, taani haasayay.
- ³² Neeni haasayanaw koyiyaawe de'ooppe, taw haasaya. Taani neeni s'illuwa gidiyaawaa bessanaw koyay.
- ³³ Hewe d'ayooppe, c'o"u gaade, taani haasayiyaawaa sisa. Neena taani aad'd'eeda eratetsaa tamarissana» yaageedda.

34

- ¹ K'aykka Eeliha hawaadan yaageedda,
- ² «Hinttenoo, aad'd'eeda eranchchatoo, taani haasayiyaa haasayaa sisite. Hinttenoo, eranchchatoo, hintte haytsaa taakko yeggite.
- ³ Ins'arssay k'umaa mal"uwaa eriyaawaadan, haytsaykka yewuwaa shaakkiide eree.
- ⁴ Ane nuuni likkebaanne lo"obaa shaakkiide eroytte.
- ⁵ «Iyyoobi, «Taani s'illuwa; shin S'oossay ta suure pirddaa taana diggeedda.
- ⁶ Taani likke gidaadde, worddanchchaadan paydetaad. Taanan bayzzuu bayinnanka, I taana pas'ennaadan madutseedda» yaageedda.
- ⁷ «S'oossaa bolla Iyyoobewaadan k'iliic'iyaa Asay de'ii?
- ⁸ I iitabaa ootsiyaawantuna zuppetee; nagaranchchatuwaannakka hamettee.
- ⁹ Ayaw gooppe, I, «Asay S'oossaa nashshechchana giide ootsiyaawe ayinne maaddenna» yaagee.
- ¹⁰ «Hewaa diraw, hinttenoo, akeekanchcha asatoo, taani odiyaawaa ane sisite! Ubbaa Danddayiyaa S'oossay iitabaa mulekka ootsenna.
- ¹¹ S'oossay asaw Aa oosuwaadan immee; aa ogiyaadan aw c'iggee.

¹² S'oossay tumuwaappe iitabaa ootsenna; Ubbaa Danddayiyaa S'oossay suure pirddaa geellayenna.

¹³ Sa'aa bollan S'oossaw maataa immeeddawe oonee? K'ay biittaa ubbaa bolla Aa suntseeddawe oonee?

¹⁴ S'oossay bare Ayyaanaanne bare de'uwaa shemppuwaa barekko zaariide akkintto, ashuwaa mayyeedda ubbay ittippe d'ayana; Asay biittaw duge simmana.

¹⁶ «Hintte akeekanchcha gidoope, hawaa sisite; ta haasayiyaawaakka hayzzite.

¹⁷ Suure pirddaa is's'iyaawe biittaa mooddanaw danddayii? Yaatina, neeni s'illuwaanne wolk'k'aama gidiyaa S'oossaa pirdday?

¹⁸ S'oossay kaatetuwaa, «Hintte shufurotuwaa» yaagee; k'ay biittaa mooddiyaawantakka, «Hintte iita» yaagee.

¹⁹ Kaappatuwaa som"uwaa s'eelliide maaddenna; duriyaakka mank'k'uwaappe aatsiide s'eellenna. Ayaw gooppe, untunttu ubbaykka Aa oosotuwa.

²⁰ Untunttu hekka bilahе акекенан hayk'k'ana; Asay ubbaykka kokkoriide d'ayana; wolk'k'aamatuukka ay asaa kushiinne bochchennan kichchana.

²¹ «S'oossay asaa hemetaa s'eellee; Aa tangguwaa ubbaakka wochchee.

²² Iitaa ootsiyaawantta S'oossaappe gentsanaw danddayiyaa d'ip'p'i go d'umi baawa.

²³ S'oossay asaa bolla pirddanaw, Asay Aa sintsa shiik'anaadan keeruwaa immenna.

²⁴ Wolk'k'aamatuwaa ayinne oochchennan mentsereetsee; yaatiide untunttu sa'aan haratuwaa wotsee.

²⁵ I untunttu oosuwaa eriyaa diraw, untuntta itti k'amma maataappe wotsiide d'ayissee.

²⁶ Untunttu iitatetsaa diraw, Asay ubbay be'iyaasan I untuntta muree.

²⁷ Untunttu Aa kaallennaan is's'iide, Aa azazuwaakka aggeeda dirassa.

²⁸ Untunttu hiyyeesatuwaa uk'k'unniide, untunttu S'oossaakko waassanaadan ootseeddino; ikka hiyyeesatuwaa waasuwa siseedda.

²⁹ S'oossay c'o"u gooppe, Aa pirddanawe oonee? I bare som"uwaa wora zaaroppe, asaa maaddiyaawe baawa. I asaappekka c'oraappekka dara.

³⁰ Hewaadanka, S'oossaw yayyena asatuu mooddenaadaaninne asaassikka gite gidennaadan, Asay ubbay digganaw danddayenna.

³¹ «Iyyoobaa, ne nagaraa S'oossaw paas'adii? K'ay zaaraadde nagaraa ootsennaadan geppaadii?

³² Ne bayzzuwaa new k'onc'c'issana mala, S'oossaa woossaadii? Sintsanaw iita oosuwa ootsenan agganaw eeno gaaddii?

³³ «Neeni S'oossay ootsiyaawaa is's'aade, ne gatii neeni dosiyaawaadan hananaw koyay? Simmi k'ofaa k'achchanawe neenappe attina, taana gidikke. Hewaa diraw, neeni k'oppiyaawaa taw oda.

³⁴ Akeekanchcha asatuu taani odiyaawaa eeno giino; taani odiyaawaa sisiyaa aad'd'eeda eranchchatuukka hawaadan yaagiino;

³⁵ «Iyyoobe eray pac'c'ina, hawaa haasayee; I haasayiyaawoo biletayykka baawa» yaagiino.

³⁶ Iyyoobi iita asatuwaadan zaaruwaa immeedda diraw, wurssetsaa gakkanaw paac'etteedda gideerenneeshsha!

³⁷ Ayaw gooppe, I bare nagaraa bolla makkalaa gujje; nu sintsan S'oossaa k'iliic'ee. Bare k'aalaakka darissiide, S'oossaa bolla biddee» yaageedda.

35

¹ Eelihi k'aykka hawaadan yaageedda;

² «Iyyoobaa, neeni, «Taani S'oossaa sintsan s'illuwa» giyaawe likkee?

³ K'ay, «Taani nagaraa ootsooppe, neena ay k'ohayttaa? Nagaraa ootsennan aggooppe, taani go'ettiyaawe ayee?» yaagaade neeni S'oossaa oochchaadda.

⁴ Taani newunne neenanna ne laggetoo zaaruwaa haasayana.

⁵ «D'ok'k'u gaade salotuwa s'eella; neeppe bollaanna de'iyaa shaaretuwaakka ane akeekaade be'a.

⁶ Neeni nagaraa ootsooppe, hewe S'oossaa ayinne k'ohenna. Ne bayzzuu darooppekka, neeni S'oossaa ayinne ootsakka.

⁷ S'illuwaa gidoope, aw neeni ayaa immay? Woy ne kushiyaappe I ayaa akkanee?

⁸ Neeni nagaraa ootsooppe, ne mala asaa k'ohaasa; k'ay s'illooppekka, asaa go"aaassa.

⁹ «Uk'k'unnay daroppe Asay waassee; wolk'k'aamatuwaa kushiyaappe kessi akkanaw alluwa s'eegee.

¹⁰⁻¹¹ Shin ooninne, «S'oossay, taana Med'd'eeddawe, k'amman mazamuriyaa immeed-dawe, sa'aa do'atuwaappe aatsiide, nuuna tamarissiyaawenne saluwaa kafotuwaappe aad'd'eeda eranchcha nuuna ootsiyaawe hak'an de'ii?», yaagenna.

¹² Iita asatuu waassiino; shin S'oossay untunttu otoruwaa gaasuwaan, untunttoo allenna.

¹³ Hada waasuwa S'oossay tumuwaappe sisenna; Ubbaa Danddayiyaa S'oossay hewaa hayzzenna.

¹⁴ «Iyyoobaa, neeni, «Taani S'oossaa be'anaw danddaykke; ta mootuu Aa sintsan de'ee; taani Aa naagay» yaagaasa. Yaatina, new I zaaruwaa immanaw, ne gaasuu ay keeshshaa guus's'anddeeshsha!

¹⁵ S'oossay asaa murenabaanne nagaraakka sheneko giide aggi aggiyaawaa gaade k'oppay?

¹⁶ Hewaa gidoope, neeni ne doonaa c'oo mela dooyyasa; eray bayinna haasayaa darissaasa» yaageedda.

36

¹ Eelihi gujjiidekka hawaadan yaageedda;

² «S'oossaa doonaa gidaade taani new odiyaawe biro de'iyaa diraw, guutsaa danddayaade sisa.

³ Taani ta eraa haakuwaappe ahaad; taana Med'd'eeddawe s'illo pirddaa immiyaawaa gidiyaawaa taani neena erissana.

⁴ Taani wordduwaa haasayikke; kumentsaa eray de'iyaa uray neenanna de'iyawaa ammana.

⁵ «Be'a, S'oossay wolk'k'aama; shin I oonanne kad'enna. I akeekankka mina.

⁶ Iitatuwaa I pas'a wotsenna; shin uk'k'unnetteeddawanttu maataa I naagissee.

⁷ S'oossay bare ayifiyaa s'illotuwaappe dentsenna. I untuntta kaatetuwaanna utissiide, med'inaw d'ok'k'u d'ok'k'u ootsee.

⁸ Shin Asay sanssalatan k'ashettooppe, woy tuggaa wodoruwaan oyk'k'ettooppe,

⁹ I untunttu oosuwaanne otoruwaan untunttu ootseedda nagaraa k'onc'c'issee.

¹⁰ Seeraa sisanaadaan untunttu haytsaa dooyee; nagaraappe simmanaadankka I untuntta azazee.

¹¹ Untunttu sisiide, aw ootsooppe, barenttu laytsaa ishaluwaaninne woppa wurssana.

¹² Shin untunttu sisennan is'sooppe, mashshaan wurana; untunttu eraa d'ayeedda diraw hayk'k'ana.

¹³ «S'oossaa ammanenna asatuu barenttu wozanaan hank'k'uwaa dagayiino; I untuntta muriyaa wodekka, maadda giide woossikkino.

¹⁴ Untunttu barenttu yalatetsan hayk'k'iino; untunttu de'uukka yeellaan wuree.

¹⁵ S'oossay tuggatiyaawantta untunttu tuggaan tamarissee; I untunttu metuwa baggana untuntta sissee.

¹⁶ «S'oossay neena metuwaappe kessiide metuu bayinna aako sa'aa afeedda; ne miyaa masoofiyanikka mod'd'uwaa guuppeedda.

¹⁷ Shin ha'i iitatuwaa pirddaa akkaada; bessiyaa muraakka akkaade de'aassa.

¹⁸ Neena ooninne duretetsaa bessiide c'immennaadan, daro mattaayiyankka baletsennaadan naagetta.

¹⁹ Ne mas'uwaa daruu woy ne minotetsay neena metuwaappe ashshane?

²⁰ Asatuu barenttu sa'appe d'ayiyaa k'ammay yaanaadan amottoppa.

²¹ Ha metuu ubbay neena gakeeeddawe, neena iitaappe ashshanaassa. Hewaa diraw, iitatetsaw guyye simmennaadan neena akeeka.

²² «S'oossay bare wolk'k'an d'ok'k'u d'ok'k'u geedda! Aa mala asttamaarii oonee?

²³ «Hawaa ootsa» giide S'oossaa azaziya asay, woy, «Neeni iita oosuwa ootsaadda» yaaganaw danddayiyaa Asay baawa.

²⁴ Asay mazamuriyaan sabbeedda Aa oosuwa neenikka sabbanaw hassaya.

²⁵ Asay ubbay S'oossaa oosuwa be'eedda; shin be'iide, haakuwaan be'eedda.

²⁶ Be'ite, S'oossay wolk'k'aama! Aa gitatetsaa nuuni akeekibookko; Aa laytsaa c'oratetsaykka paydina gakettenna.

²⁷ «S'oossay haatsaa sa'appe pude saluwaa afee; yaan iraa kessee.

²⁸ He iray shaariyaappe kessiide, asaw daro bukkanaadan ootsee.

²⁹ Shaarii waan yuuyyinto, walk'k'antsaykka S'oossay de'iyaa saluwaan waan guum-minto, ooninne erenna.

³⁰ I bare yuushshuwaan walk'k'antsaa poo'uwaa laalee; shin abbaa c'iimmaa I d'uman kammee.

³¹ Iraa bukissiyaawan bare asaw daro katsaakka mokissee; hawaadan ootsiide S'oossay asaa ubbaa ayissee.

³² I walk'k'antsaa bare kushiyan oyk'k'ee; bare halchcheedda sa'aa shoc'anaw azazee.

³³ Guuguntsay guummiyaawe uushuu uushottanawaa awaayyee; mehiikka uushuu yiyaawaa eree.

37

¹ «Uushuu ta wozanaa diddik'issee; bare de'iyaa saankka piree.

² Ubbaykka S'oossaa kooshshaa, guuguntsaadan guummiyaa Aa k'aalaa sisite.

³ I saluwa ubbaappe kiittiyaa walk'k'antsay biittaa gas'aappe gas'aa gakkanaw beettee.

⁴ Hewaappe guyyiyaan, Aa guntsaa kooshshay sisetee; bare wolk'k'aama kooshshan guumme; Aa kooshshay sisetiyaa wode, bare walk'k'antsaa te'enna.

⁵ S'oossaa kooshshay malalissiyaa guntsaa guumme; nuuni akeekanaw danddayenna wolk'k'aamabaa I ootsee.

⁶ Shachchaa I, «Sa'aan wod'd'a!» yaagee; wolk'k'aama iraa, «Bukka» yaagiide azazee.

⁷ «Asay ubbay Aa oosuwa erana mala, he wode bare oosuwa oosuwa agganaadan ootsee.

⁸ Do'atuukka barenttu geessuwa geessuwa geliino; yaan uttiino.

⁹ Gedissa baggappe gotii yee; huup'issa baggappekka meeguu yee.

¹⁰ S'oossay siid'iyaa shemppiyaa shemppuwaappe shachchay med'ettee; hewanaa haatsatuukka shuchchaadan minnee.

¹¹ Shaarii haatsaa tookkanaadan I ootsee; bare walk'k'antsaakka shaariyaa gidдон laalee.

¹² Aa kaaletsuwaan shaaretuu yuuyyi yuuyyi aad'd'iino; I azaziyaawaa ubbaa untuntuu sa'aa bolla ootsiino.

¹³ S'oossay iraa bukissiyaawe biittaa irs's'issanaassa, woy asaa muranaassa, woy bare siik'uwa untuntuu bessanaassa.

¹⁴ «Iyyoobaa, hawaa sisa; S'oossay ootsiyaa malalissiyaa oosuwa takki gaade akeeka.

¹⁵ S'oossay shaaratuwa wooti azazintonne bare walk'k'antsaakka wooti walk'k'antsintto eray?

¹⁶ Shaaratu saluwaan waan tookettooppenne k'ay Aa eray polo gideedda S'oossay ootsiyaa malalissiyaa oosuwa neeni eray?

¹⁷ Gedissa c'arkkuu yiide, biittaa mishissiyaa wode, neeni hombbiyan metootanaappe attina, mulekka hewaa erakka.

¹⁸ S'oossay saluwa mastootiyaadan piddi ootsiide mic'c'iyaa wode, neeni Aa maaddanaw danddayay?

¹⁹ Nuuni eraa pac'a gidiyaa diraw haasayanaw danddayokko; nuuni S'oossaw waagi haasayanentto, neeni nuuna tamarissa.

²⁰ S'oossanna haasayana gaade taani oochchikke; I taana d'ayissana mala, taani ayaw Aa dentsereetsaytta?

²¹ C'arkkuu salotuwa pittiide geeshsheeddawaappe guyyiyaan, salotuwaan p'ooliyaa aawaa poo'uwa Asay s'eellanaw danddayenna.

²² Huup'issa baggana work'k'aa malatiyaa poo'uu beettee; S'oossaykka yashshiyaa anggan k'onc'c'ee.

²³ «Nuuni Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa mata shiik'anaw danddayokko; Aa wolk'k'ay wolk'k'aama. I bare tumu pirdaaninne bare wolk'k'aama s'illotetsan gitaa.

²⁴ Hewaa diraw, Asay aw yaayee; barentta aad'd'eeda eranchcha giyaawantta ubbatuwa I s'eelenna» yaageedda.

38

Med'inaa Goday Iyyoobaw Immeedda Zaaruuwa

(38:1–41:34)

¹ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday gotiyaa gidoppe Iyyoobaw hawaadan yaagiide zaaredda;

² «Eri bayinna haasayan ta zoriyaa toochchiyaawe I hawe oonee?

³ Ane neeni asaadan ne s'eessaa danc'c'a denddaade, taani oochchiyaawaa taw oda.

⁴ «Taani sa'aa med'd'iyaa wode, neeni hak'an de'ay? Ane new akeekay de'ooppe, taw oda.

⁵ Ha sa'ay ay keeshshaa gidanaw bessintto, he k'ofaa k'achcheeddawe oonee? Likkiyaa wodoruwaakka sa'aa bolla yeggeeddawe oonee? Hewaa zaaruwa ubbaa eray?

⁶ Sa'aa tuuk'etuwa kundennaadan mintsi oyk'k'eeddawe ayee? Sa'aa baasoo koyiro shuchchaa wotseeddawe oonee?

⁷ He gallassi wonnta s'oolinttetuu ittippe yes'seeddawaanne kiitanchchatuu ubbay nashshechhaw ilileeddawaa neeni eray?

⁸ «Abbaa haatsay, biittaa gomppaappe d'uuk'k'iide kesiya gallassi, Aa penggetuwaa gorddeeddawe oonee?

⁹ Abbaa shaariyaa mayzeeddawe, k'ay d'umanka s'aas'a wotseeddawe taana.

¹⁰ Abbaw aad'd'ena zawaa med'd'eeddawe, Aa penggiyaanne Aa kulbbuwaa sa'aan wotseeddawe taana.

¹¹ Taani, «Hawaa galka; shin hawaappe aad'd'oppa; ne wolk'k'aama beetaykka hewan ek'k'o; yaagaad.

¹² «Iyyoobaa, neeni yelettoodeppe away wonnta guuraanna kesanaadan azaza eray?

¹³ Biittaa gas'aan poo'uwa bessana malanne iita asatuwaakka untunttu k'osetteedda saappe k'onc'c'iyaa kessana mala, neeni wonnta azaza eray?

¹⁴ Gallassaa poo'uu zoozatuwaanne zanggaaratuwaa dakkoyiide wotseedda mayuu ek'k'eeddawaadan beettanaadan ootsee; k'ay urk'k'aa miishshaa bolla wotseedda maatafaadan geeshshiide bessee.

¹⁵ Iitatuu barenttoo poo'o gi wotseedda d'umay d'ayee; untunttu makkalaw dentsiyaa kushiikka me"ee.

¹⁶ «C'iimma abbaa giddo gelaade, pulttuwaa be'aaddi? Woy Asay gakkii erenna abbaa gidduwaa paac'c'a s'eella eray?

¹⁷ Hayk'uwaa penggetuwaa neena oonentto besseede? Woy d'ip'p'i go d'umaa penggetuwaa be'aaddi?

¹⁸ Sa'ay ay keeshshaa wolk'k'aamentto eray? Hewaa ubbaa neeni eriyaawaa gidoope, taw oda.

¹⁹ «Poo'uu de'iyasaa afiyaa ogii hak'an de'ii? K'ay d'umay de'iyaa sa'ay hak'ee?

²⁰ Untuntta neeni untunttu golle golle afanaw danddayay? Untunttu de'iyasaa afiyaa ogetuwaa neeni eray?

²¹ Neeni sa'ay med'ettiyaa wode yeletteedda dirawunne daro laytsaakka de'eedda diraw, hewaa erennan aggalka!

²² «Suuppa shachchay minjettiyaasaa gelaaddii? Orddo shachchay doortteeddasaakka be'aaddi?

²³ Taani untuntta meto wodiyaaw, olaa wodiyaawunne tooraa gallassaw minjja wotsaad.

²⁴ Walk'k'antsay kesiya sa'aa afiyaa ogii hak'an de'ii? Woy away wulliyaa bagga c'arkkuu hak'appe kesiide c'arkkii?

²⁵ «Wolk'k'aama iray wod'd'iyaa loossuwaa giigisseeddawe, guuguntsaw ogiyaa kesseeddawe oonee?

²⁶ Asi de'enna bazzuwaan iraa bukissiyaawe oonee?

²⁷ Mela bazzuu iraa haatsaan shuggiide, l'o maataa mokkanaadan ootseeddawe oonee?

²⁸ «Iraw woy ketterssaw aawuu de'ii?

²⁹ Orddo shachchawunne burc'c'e shachchaw aata de'ay?

³⁰ Daro iris's'atetsay haatsaa shuchchaadan minisee; abbaa haatsaw bolla baggaakka shachchaa kessee.

³¹ «Piliyaadisa geetettiyaa s'oolinttetuwaa c'itaa ittippe gatsaade k'achchanaw dand-dayay? Ooriyoona geetettiyaa s'oolinttetuwaa c'itay k'ashetteedda wodoruwaa billanaw danddayay?

³² C'itan c'itan de'iyaa s'oolinttetuwaa untunttu wodiyaan wodiyaan kessanaw dand-dayay? Wogga Beeriyaanne K'eri Beeriya geetettiyaa s'oolinttetuwaa c'itatuwaa ittippe kaaletsanaw danddayay?

³³ Salotuu ak'iyaa higgii sa'aan mooddanaadan ootsanaw danddayay?

³⁴ «Di'uu neena muukkanaadan iraa bukissanaw, ne k'aalaa d'ok'k'u ootsaade, shaaratuwaa azazayi?

³⁵ Walk'k'antsatu biide yiide, «Hekko, ha"i ay ootsiino» gaana mala, neeni untuntta azazanaw danddayay?

³⁶ Haatsaa kafoo aad'd'eeda eraa, kuttuwaa awuriyawukka akeekaa immeeddawe oonee?

³⁷⁻³⁸ Bare eran shaaretuwaa paydanaw danddayiyaawe oonee? Baanaa munak'k'iide, urk'k'aa kessiide, minisanaw saluwaa shaaretuwaa gede ootsiide, haatsaa duge tigiyaawe oonee?

³⁹⁻⁴⁰ «Gaammotuu ubbay barenttu geessuwaan geessuwaan gisi de'ishshin woy zuggiide naagishin, neeni untunttoo miyaawaa shankkataade immanaw danddayay? Woy koshatti utteedda untunttu maratuwaa kalissanaw danddayay?

⁴¹ K'uurotuu koshatti bichchaariya wode, untunttu maratuukka miyaawaa demmanaw taw, S'oossaw, waassiyaa wode, untunttoo miyaawaa immiyaawe oonee?

39

¹ «Deriyan de'iyaa gen"etuu awude yeliinontto, neeni eray? Gaaratuu bannikkiide, barenttu maratuwaa yeliyaa wode be'aaddi?

² Untunttu kuntsiidde, woyissa keeshshaa aginaa gam"iinonttonne k'ay awude yeliinontto eray?

³ Untunttu gulbbatiide, barenttu maratuwaa yeliyaawe awudentto eray?

⁴ Untunttu maratuu bazzuwaan dic'ciide minniino; barenttu aayetuwwa mataappe biino; laa"entso guyye simmikkino.

⁵ «Dembbaa haretuu yeda de'anaadan ootseeddawe oonee? K'ashuwaappe untuntta billi yeddeeddawe oonee?

⁶ Untunttoo taani bazzuwwa de'iyaasaa ootsaade immaad; Asay baynna ladda biittaa untunttu de'anaadan ootsaad.

⁷ Katamaa c'abbuwaappe untunttu haakkiide de'iino; laaggiyaawanttu waasuwaakka sissikkino.

⁸ Untunttu deretuwwa barenttoo heemettiyaa sa'aa ootsiino; hewan miyaa mul"o maataa k'oriino.

⁹ «Mentsay new ootsanaw eeno ganddee? Woy ne gaas'aatan k'ammaa ak'anddee?

¹⁰ Goshana mala, neeni Aa waas'ay? Woy ginddaa goochchanaadan Aa ootsanaw danddayay?

¹¹ Neeni Aa wolk'k'aa minotetsan ammanettay? Ne daaburssiya oosuwwa I oot-sanaadan, aw yegga aggay?

¹² I simmiide yiide, ne katsaa k'os's'iyaa ne uddumaw shiishshee gaade neeni an ammanettay?

¹³ «Sogonata bare k'efiyaa ellekka k'aatsaw; shin sogonati k'efetuu sanggaanuwwa k'efetuwaanne baalletuwwa mala gidikkino.

¹⁴ Sogonata bare k'uuk'ulliyaa biittaa k'uuk'ullaw; baanay ho'etsanaadan aggay.

¹⁵ Gedii mentsana woy, «Bazuwwa do'atuu yed'd'ana» gaade k'oppukku.

¹⁶ Maratuu barewwa gidennawaadan paydaade, untunttoo mek'etsaa iitaw. I daabu-ray ubbay mela attiyaawe iw ayaanne malatenna.

¹⁷ Ayaw gooppe, taani S'oossay izo aad'd'eeda eratetsaa diggaad; taani akeekaakka iw immabeykke.

¹⁸ Shin denddaade iza wos's'iyaa wode, barenanna naasettiyaa paraa bollanne paraw bolla miic'c'aw.

¹⁹ «Iyyoobaa, paratoo wolk'k'aa immeeddawe, woy paratuwwa morggiyaa gotosho gam-maa mayzeeddawe neenee?

²⁰ Paratuu booliyaadan guppanaadaaninne yashshiyaa daaretsaa untunttu daaranaadan ootseeddawe neenee?

²¹ Paratuu zanggaaraan biittaa booddiino; barenttu wolk'k'anka nashettiino; yaatiide olaa miishshatuwwa danc'c'eeddawanntuna gakketanaw olaa dembbaa piriis'iino.

²² Yashshaa giyaawaa untunttu mulekka erikkino; untuntta ayayanne dagantsenna; untunttu bolla mashshaa zaaretsooppenne guyye simmikkino.

²³ Untunttu toggiyaa olanchchatuu oyk'k'eedda olaa miishshatuu p'ooliidde, ittuu it-tuwaanna gakketiide giirettiino.

²⁴ Paratuu paachchuriidde yashsiidde, olaw sintasaw piriis'iino. Malakataa punusaa kooshshaa sisiyaa wode, c'o"u giide ek'k'anaw danddaykkino;

²⁵ Malakataa punniyaa wode, «Hayyashsho!» yaagiino. Olaa peenuwwa haakuwaan akkiino; olaa gadaawatuu azaziya azazuwaanne olanchchatuwwa c'ee'k'uwaa sisiino.

²⁶ «Gac'ii bare k'efiyaa gedissa mic'c'ide paallanaw danddayanaadan, aad'd'eeda eratet-saa aw immeeddawe neenee?

²⁷ Arggantsay pude kesiide, bare golliyaa d'ok'k'a deretuwaan kees's'anaw ne azazuwwa naagii?

²⁸ Arggantsay aafuwwa doonaan bare golliyaa kees's'iide de'ee; zaallatuwwa za'otuukka aw geessuwwa gideeddino.

²⁹ Hewan uttiide, barew miyaawaa wochchee; Aa ayifi haakuwaappe demmee.

³⁰ Arggantsaa maratuu suutsaa ushiino; bakkutay de'iyaa saan hak'ankka I shiik'ee» yaageedda.

40

¹ Med'inaa Goday Iyyooba,

² «Iyyoobaa, Asay Ubbaa Danddayiyaa S'oossaanna mootettiide, shatimmi erii? Ane S'oossaanna mootettiyyaa uray aw zaaro» yaageedda.

Iyyooba Zaaruwaa

³ Hewaappe guyyiyaan, Iyyoobi Med'inaa Godaw zaariide, hawaadan yaageedda;

⁴ «Abeet S'oossaw, taani patsenna laafa asaa; taani new woota zaaranaw danddayayitaa? Taani ta doonaan ta kushiya wotsaad.

⁵ Taani itti gede haasayaad; shin taw zaariyaawe baawa. Laa"entsuwaa haasayikke» yaageedda.

S'oossay K'aykka Haasayee

⁶ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday gotiyaa giddoppe Iyyoobaw hawaadan yaageedda;

⁷ «Attuma asaadan ne s'eessaa danc'c'a denddaade, taani oochchiyaawaa taw oda.

⁸ Neeni taana bayzzanchcha kessana hanay? New s'illuwaa gidanaw, taana wordduwaa kessay?

⁹ S'oossaa wolk'k'aa mala wolk'k'ay new de'ii? S'oossay guummiyaawaadan neeni guummanaw danddayay?

¹⁰ Hewaa gidooppe, ane ne bonchchuwaaninne gitatetsan dendda! Ne puulaanne anggaa mayya!

¹¹ Ne hank'k'uwwa boshaa ane tige; otorettiyyaa asaa ubbaa s'eellaade, ane kawushsha!

¹² Ane loytza s'eellaade, otorettiyyaa ubbaa yeellaya; iitaa ootsiyaawantta ubbaa untunttu de'iyaa saan yed'd'a!

¹³ Untunttu ubbaa biittan mooga; duufuwaa duge wotsaade, untuntta gordda.

¹⁴ Yaatooppe, ne wolk'k'an neeni s'oonanawaa taani new markkattana.

¹⁵ «Taani neena med'd'eeddawaadan med'd'eedda, Bihemoota giyyaa do'aa ane s'eella! I booraadan maataa mee.

¹⁶ Aa s'eessan de'iyaa wolk'k'ayne Aa uluwaa kammeedda shayaa minotetsay loytzi daro.

¹⁷ Aa dufii zigaadan sitti gi utteedda; Aa gediyyaa s'ap'otuukka minuwaan dook'eteeddawantta.

¹⁸ Aa mek'etsatuu naasiyyaa bombbaa mala; Aa gediikka birataa zanggetuwaa mala.

¹⁹ «S'oossay med'd'eedda med'etatuu ubbaappe I aad'd'i malalissiyaawaa. Aa Med'd'eeddawaappe attina, Aa s'oonanaw danddayiyaawe baawa.

²⁰ Do'ay ubbay kaa'iyaa zoozii aw miyaawaa mokissee.

²¹ Aguntsay de'iyaa mitsaa garssan gisee; mak'k'aa gidдон c'ariyaan k'osettee.

²² Aguntsay de'iyaa mitsatuu barenttu kuwan Aa gentsiino; shaafaa doonaan doliyyaa mitsatuu Aa kammiino.

²³ Shaafay kumiide goggiyyaa wodekka dagammenna; Yorddaanoosa Shaafay Aa som"uwaan d'arc'c'ettiyya wodekka I saro de'ee.

²⁴ Aa ayifiyya toyissiide, Aa oyk'k'anaw danddayiyaa Asay de'ii? Aa siid'iyaa k'ariyya k'aran c'addi oyk'k'anaw danddayiyaawe oonee?

41

¹ «Neni Leewaataanna giyyaa dawiyaa moliyya oyk'k'iyaa mans's'ak'uwaan oyk'k'anaw, woy Aa ins's'arssaa wodoruwaan k'achchanaw danddayay?

² Aa siid'iyaa dafuwaa gelissanaw danddayay? Woy Aa gac'uwwa mans's'ak'uwaan c'addaade oyk'k'ay?

³ I neena, «Hayyanaa taana yeddaarikkii» yaagiide woossanee? Woy I new mal"o k'aalan haasayanee?

⁴ Neeni Aa med'inaw ne k'ooma ootsanaw, I neenanna c'aak'uwwa c'aak'k'etannee?

⁵ Asay kafuwaanna kaa'iyawaadan, neeni aanana kaa'ay? Woy Aa k'achchaade, ne mac'c'a k'oomatoo kaa'anaadan immay?

⁶ Moliyya oyk'k'iyawaanttu Aa gatiyaan palumettiino? Woy zal"anchchatuu Aa k'ans's'ereetsiide zal"iino?

⁷ Neeni Aa galbbaa mac'c'aamiyan, Aa huup'iyaa akka goman c'addaade k'ohanaw dand-dayay?

⁸ Ane Aa ne kushiyan bochcha; neeni aanana baas'eteedda baas'iyaa hassayaade, laa"entsaade aanana baas'etanaw kajjeelakka!

⁹ «He dawiya oyk'k'anaw kajjeeliyaawe mela; haray attina, Aa be'eedda ubbaykka yashshaw kokkoree.

¹⁰ I giseeddasaappe Aa dentsetsanaw ooninne s'alenna; yaatina, ta sintsan ek'k'anaw danddayiyaawe oonee?

¹¹ Zaara imma gaanaw, taw koyiro immeeddawe oonee? Saluwaappe garssaana de'iyaabay ubbay tawaa.

¹² «Leewaataana gedetuwaabaa, Aa wolk'k'aama wolk'k'aabaanne Aa lo"iyaa bollaabaa haasayaawaa taani aggikke.

¹³ Aa galbbaa k'aaranaw danddayiyaawe oonee? Aa doonaa bis'aalana danddayiyaawe oonee?

¹⁴ Yashshiya achchay de'iyaa Aa goggoc'c'uwaa pook'k'anaw danddayiyaawe oonee?

¹⁵ Aa zokkiyaa galbbay ittuu ittuwaa bollan dooretteeddanne shuchchaadan minneedda gonnadallatuwaa malatee.

¹⁶ Unttuntu ittuu ittoo loytsi matatteedda diraw, unttuntu gidduwaanna, haray atto, c'arkkuukka aad'd'anaw danddayenna.

¹⁷ Unttuntu ubbaykka ittuu ittuwaanna gakketti utteedda diraw, unttunta ayayenne shaakkenna.

¹⁸ «I hed'd'ishiyaa wode, p'olk'k'u giyaa poo'uu kesee; Aa ayifetuukka wontta s'alk'k'iyaaadan zo"iino.

¹⁹ Aa doonaappe tamaa lac'uu kesee; tamaykka piriide wod'd'ee.

²⁰ Penttiyaa disttiyaappe garssa baggana ees's'iyaa mak'k'aappe kesiyaa c'uwaadan, Aa siid'iyaaappe c'uway kesee.

²¹ Aa siid'iyanna kesiyaa shemppuu s'iis'untsaa bonk'k'issee; tamaa lac'uukka Aa doonaappe kesee.

²² «Aa morggiyaan wolk'k'ay de'iyaa diraw, I loytsi yashshiyaawaa.

²³ Aa ashuu ittippe nuketti utteedda diraw, Aa bollay birataadan minnee.

²⁴ Aa wozanay shuchchaadan mina; gaac'c'iyaa wos'aadankka mina.

²⁵ I denddiyaa wode, minotuukka yayyiino; unttuntu dagammiide bak'atiino.

²⁶ Aakko gakkiiyaa mashshay ayinne allaalle kessenna; tooray, woy aday, woy gomay Aa ayinne ootsenna.

²⁷ Birataa I dalaadan, nahaasiyaakka museedda mitsaadan paydee.

²⁸ Wonddaafiyaa aday Aa bak'atissena; yambbarshshan oliyaa shuchchaykka aw suul-laa mala.

²⁹ Dullay aw itti buus'a mala; tooraa s'onggiyaa wode, k'iliic'iide miic'c'ee.

³⁰ Aa uluwaa bollan de'iyaa galbbay me"eretteedda kon"aadan k'ara; urk'k'aanna I biyaa wode, maarashaadan biittaa p'alk'k'ee.

³¹ «Abbaa pentteedda haatsaadan bukke; s'aaruwaa gidдон penttiyaa zayitiyaadankka bulibulissee.

³² Bareppe guyyenna p'ooliyaa ogiyaa kessee; abbaa haatsaakka bootsa hoommoo laammee.

³³ Biittaa bollan Aa mala med'eti baawa; I yayyi erenna med'etaa.

³⁴ Loytsi wolk'k'aama gideedda med'etatuwaa ubbaa I zik'k'i ootsiide s'eellee; do'aa ubbatoo I kaate» yaageedda.

42

Iyyoobe Anjjuwaa Zaari Demussaa

(42:1-17)

¹ Hewaappe guyyiyaan, Iyyoobi Med'inaa Godaw hawaadan yaagiide zaareedda;

² «Neni ubbabaa ootsanaw danddayiyaawaanne ne halchchuwaakka digganaw dand-dayiyaawe bayinnawaa taani eray.

³ «Laa ha eray bayinnan ta zoriyaa gentsiyaawe oonee?» yaagaade taana oochchaadda. Tumuppe taani taw gelibeennabaa haasayaad; ta eraappe haakkeedda malalissiyaabaa haasayaad.

⁴ «Neni taana, «Taani odiiyaa wode hayzza; taani oochchiyaa wode oda» yaagaadda.

⁵ «Taani kase nebaa ta haytsaan sisaad; shin ha"i ta ayifiyaan neena be'aad.

⁶ Hewaa diraw, taani haasayeeddawe taana yeellayeedda. Taani bidintsaaninne baanan uttaade paas'ay» yaageedda.

⁷ Med'inaa Goday hawaa Iyyoobaw haasayeeddawaappe guyyiyaan, Temaanappe yeedda Elifaaza hawaadan yaageedda; «Ta k'oomaa Iyyoobewaadan, hintte tawaa likke haasayibeenna diraw, ne bollanne ne laa"u laggetuwaa bolla ta hank'k'uu ees's'i keseedda.

⁸ Hewaa diraw, ha"i laappun korumatuwaanne laappun dorssaa orggetuwaa akkiide, ta k'oomaa Iyyoobakko biite; s'uuggiyaa yarshshuwaa hintte bayzzoo yarshshite. Ta k'oomay Iyyoobi hintte woosana; taanikka Aa woosaa sisaade, hintte bayzzuwaadan murikke. Hintte ta k'oomaa Iyyoobewaadan tabaa likke haasayibeykkita» yaageedda.

⁹ Hewaappe guyyiyaan, Temaanappe yeedda Elifaazi, Shuuhappe yeedda Bilddaadinne Naa'imappe yeedda S'oofaari biide, Med'inaa Goday untuntta azazeeddawaadan ootseed-dino. Med'inaa Godaykka Iyyooba woosaa siseedda.

Med'inaa Goday Iyyoobaw Dakkuwaa Zaaree

¹⁰ Iyyoobi bare laggetoo woosseeddawaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday aw zaariide ishalisseedda; aw kasewaa diraw laa"u kushiya ootsiide immeedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, Aa ishatuu, Aa michchetuunne kase Aa eriyaawanttu ubbatuu aakko yeeddino; Aa son aanana gibiraa meeddino. Aw kayyottiide, Med'inaa Goday Aa bolla aheedda meto ubbaappe Aa mintsetseeddino. K'ay ubbaykka aw work'k'aa migiduwaanne biraa immeeddino.

¹² Med'inaa Goday Iyyooba wurssetsa laytsaa koyiro laytsaappe aatsiide anjeeedda. Iyyoobaw tammanne oyddu sha"u dorssatuu, usuppun sha"u gaalotuu, itti sha"u waatsa booratunne itti sha"u mac'c'a haretuu de'iino.

¹³ K'ay aw laappun attuma naanatuunne heezzu mac'c'a naanatu yeletteeddino.

¹⁴ Bayira mac'c'a naatto Yimiimo, laa"entsiyaanna K'as'ii'o, heezentsiyaana K'erenihafuuko yaagiide suntseedda.

¹⁵ Iyyooba mac'c'a naanatuwaadan malaa lo"o mac'c'a Asay biittan sa'aan hak'aninne beettana. Untuntu aawuu untunttoo untuntu ishatuwaana laattiyaa biittaa shaakkiide immeedda.

Iyyooba Hayk'uwaa

¹⁶ Hewaappe simmina, Iyyoobi s'eetanne oytamu laytsaa de'eedda; bare naanatuwaanne bare naanatuwaa naanatuwaa oyddentso yeletaa gakkanaw be'eedda.

¹⁷ Iyyoobi daro wodiya de'iide, lo"o c'ima c'imiide hayk'k'eedda.

Mazimuriyaa Mas'aafaa Geluwaa

Daawita Mazimurii (Mazimuriyaa Mas'aafay) Geeshsha Mas'aafaa gidдон Mazimuriyaanne woosa mas'aafaa gidiide erettee. Ha mas'aafaa giigisseeddawanttu adussa wodetuwaa gidдон beetteedda dumma dumma asatuwaa. Itti itti mazimuretuwaa Kaatii Daawite s'aafeeddawe ammanettee. Ha mazimuretuwaanne ha woosatuwaa shiishshiide, barenttu goyinuwaa wodiyaan go'ettiiddi gam'eeddawanttu Israa'eeliyaa asatuwaa. Guyyeppe gam'iidde barenttu Geeshsha mas'aafatuwaa gidдон gelisseeddino.

Hawanttu ayyaanaappe s'aafetteedda gins's'atuu c'ora k'ommo; untunttukka galatiyaanne S'oossaw goyinniyaa gins's'atuwaa, S'oossay maaddana mala, naagana malanne saro wotsana mala woossiyaa woosatuwaa, nagaraappe maarettanaw shiishshiyaa woosatuwaa, S'oossaa anjuwaabaa odiyaa galataa sabatuwaanne morkkatuwaa murana mala S'oossaw odiyaa maganatuwaa. Ha woosatuu itti uray barekka woosseedda woosatuwaanne c'ora Asay ittippe woosseedda woosatuwaa. Untunttuppe ittuu ittuu itti uraa wozanaan sisetteedda seelaa k'onc'c'issiyaawantta. Haratuu k'ay S'oossaa Asay ubbay koyiyaawaanne asaw ubbaw sisettiyaa hanotatuwaa bessiyaawantta.

Yesuusi tamaarissiidde mazimuriyaa mas'aafaappe bochchi bochchi akkiide tamaarisseedda. Ooratsa C'aak'k'uwaa s'aafeeddawanttukka an s'aafetteeddawaappe barenttu s'aafiyaa mas'aafaa gidдо gelisseeddino. Woosa gollatta ek'k'oodeppe doommaade, Mazimuriyaa Mas'aafaa goyinuwaa wogaw go'ettiyaa wol'k'aama minjuwaabaadan paydaw.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Koyro Mas'aafaa Maz. 1–41

Laa"entso Mas'aafaa Maz. 42–72

Heezzentso Mas'aafaa Maz. 73–89

Oyddentso Mas'aafaa Maz. 90–106

Ichcheshentso Mas'aafaa Maz. 107–150

Koyro Mas'aafaa

1

(1–41)

Lo"o Asaanne Iita Asaa Hametaa

- ¹ Iiatuwaa zoriyaan beennawe,
woy nagaranchchatuwaa ogiyaan ek'k'ennawe,
k'iliic'iyaa wanttu shiik'uwaan uttennawe,
hewe anjjettedawaa.
- ² Shin Med'inaa Godaa higgiiyan I nashettee;
Aa higgiiyaa gallassinne k'amma k'oppee.
- ³ Hewe goggiyaa haatsaa s'ap'uwaan tokettiide,
ayifiyaa aginaan ayifiyaa,
bare haytsaakka k'ok'k'ofenna mitsaa mala.
I ootsiyaa ubbay aw hanee.
- ⁴ Shin iitatu hewaa mala gidikkino;
c'arkkuu pitti afiyaa suullaa mala.
- ⁵ Hewaa diraw, iiatuwaa bolla S'oossay pirddana;
nagaranchchatuukka s'illotu waa shiik'uwaan ek'k'ikkino.
- ⁶ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday s'illotu waa ogiyaa eree;
shin iiatuwaa ogii d'ayana.

2

S'oossaan Dooreteedda Kaatiyaa

- ¹ Amanenawanttu ayaw denddiinoo?
K'ay kawutetsatuu ayaw patsennabaa mak'ettiinoo?
- ² Sa'aa kaatetuu denddeeddino;
asaa mooddiyaawanttu ittippe shiik'eeddino.

Unttuntu Med'inaa Godaa bollanne
I okkeeddawaa bolla ittippe shiik'eeddino.

³ Unttuntu, «Nuuni untunttu sanssalataa duutsoytte;
unttuntu nuuna k'achchiyaawaakka wora oloytte» yaagiino.

⁴ Saluwaan bare araatan utteeddawe
unttuntu bolla miic'c'ee;

Goday untunttu bolla k'iliic'ee.

⁵ I bare hank'k'uwaan untuntta seeree;
bare wolk'k'aama hank'k'uwaan untuntta yashissee.

⁶ Goday, «Taana ta geeshsha deriyaa S'iyooone bolla
ta kaatiyaa kawutsaad» yaagee.

⁷ He kaatii, «Taana Med'inaa Godaa higgiiyaa awaayana;
I taana, «Neeni ta na'aa;

taani hachchi new aawuwaa gidaaddi.

⁸ Neeni taana oochcha;

Taani kawutetsaa ubbaa new immana;
sa'aa ubbay nebbaa gidanawaa.

⁹ Neeni birataa s'am'an untuntta mentsereetsana;

Untuntta neeni urk'k'aa miishshaa mentsiyaawaadan liik'issana» yaagee» yaageedda.

¹⁰ Hewaa diraw, hinttenoo kaatetoo, eeyattoppite;
ha sa'aa mooddiyaawantoo, hinttena naagite!

¹¹ Med'inaa Godaw yashshatetsan ootsite;
kokkorssaan azazettite.

¹² S'oossay hank'k'ettina, ogiyaan hintte d'ayennaadan suure wozanaan aw goynnite;
ayaw gooppe, Aa hank'k'uu ellekka ees's'i kesana.

Bak'ati an k'osetti attiyaa ubbatuu anjjettedawantta.

3

Bare na'aa Abeseloomappe bak'ateedda wode Daawita mazamuriyaa

¹ Abeet Med'inaa Godaw, ta morkketuu ayaa c'oratteeddinoo!

Ta bolla aappunatu denddiinoo!

² Darotuu, «S'oossay Aa ashshenna» yaagiide
tawaa haasayiino.

³ Shin abeet Med'inaa Godaw, Neeni ta yuushshuwaan gond dalle.

Taana bonchchissiyaawenne ta suntsaa d'ok'k'u ootsiyaawe neenattee.

⁴ Taani ta k'aalaa d'ok'k'issaade Med'inaa Godaakko waassay.

Bare geeshsha deriyaappe taw I zaaree.

⁵ Med'inaa Goday taana naagiyaa diraw,
taani gisaade gem"ishayenne beegottay.

⁶ Taani taana dooddiide denddeedda,
tammu sha"aa asatookka yayyikke.

⁷ Abeet Med'inaa Godaw, dendda!
Abeet ta S'oossaw, taana ashsha!

Ayaw gooppe, neeni ta morkkatuwaa ubbaa goggoc'c'uwaa shoc'aadda;
iitatuwaa achchaakka mentsaadda.

⁸ Ashshuu S'oossaawaa;
S'oossaw, ne asaa neeni anjja.

4

Maadoo Omarssi Shiik'iyaa Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Diitsatuwaan Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa

¹ Abeet taana s'illissiyaa S'oossaw,
taani neena s'eesiyaa wode, taw koya.
Taani un"etteedda wode, taana shemppissaadda.
Taw neeni k'arettaade ta woosaa sisa.

² Hinttenoo asatoo, awude gakkanaw ta bonchchuwaa kawushshiitee?

Shori bayinnabaakka awude gakkanaw hintte siik'iitee?

Wordduwaa awude gakkanaw c'addi oyk'k'i kaalliitee?

³ Shin Med'inaa Goday S'oossaa asatuwaa

barew dummay wotseeddawaa hintte erite.

Taani Med'inaa Godaa s'eesiyaa wode,

I taw sisee.

⁴ Hank'k'ettite, shin hintte hank'k'uwaan nagaraa ootsoppite.

Hiis'an gisiyaa wode,

hintte wozanaa biditenne sirp'p'i giite.

⁵ Likke yarshshuwaa yarshshitenne

Med'inaa Godaan ammanettite.

⁶ Darotuu, «Nuuna lo'obaa bessanawe oonee?» yaagiino.

Abeet Med'inaa Godaw, neeni nuuna keeka ayifiyaan s'eella.

⁷ Neeni ta wozanaan wolk'k'aama nashshechchaa kuntsaadda.

Hewenne, katsaa ayifiinne ooratsa woyniyaa eessay,

barenttoo darina nashetiyya nashechchaappekka dariyaawaa.

⁸ Abeet Med'inaa Godaw,

ne s'alalay taana saruwaan naaga wotsiyaa diraw,

taani gisaade sarotetsaan gem'ishshay.

5

Wontta Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Suusullatuwaan Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa

¹ Abeet Med'inaa Godaw, taani odiyaawaa hayzza;

ta ooliyaanne sisa.

² Ta kaatiyawunne ta S'oossaw,

Taana maadda gaade ta neekko waassiyiyaa diraw,

ta woosaa sisa.

³ Abeet Med'inaa Godaw,

wontta wontta guuran neeni ta k'aalaa sisaasa.

Wontta wontta guuran taani ta woosaa ne sintsa shiishshaade,

neeni taw immiyaa zaaruwaa akkana gaade naagay.

⁴ Neeni iitatetsan nashettana S'oossaa;

iitabay neenana de'enna.

⁵ C'ee'ettiyaawanttu ne sintsan ek'k'ikkino;

iitabaa ootsiyaa ubbatuwaa neeni is's'aa.

⁶ Wordduwaa haasayiyaawanttakka neeni d'ayissaasa.

Suutsaa gussiyaawanttanne c'immiyaa asatuwaa,

S'oossay shenetee.

⁷ Shin taani ne maarotaa daruwaan

ne golliyyaa gelana.

Ne Geeshsha Golliyaakko simmaade,

new yashshatetsan goyinnana.

⁸ Abeet Med'inaa Godaw, Taana ne s'illotetsan kaaletsa;

ta morkkatuwaa diraw gaade,

ne ogiyaa ta sintsan suurisa.

⁹ Unttunttu doonaappe kesiyaawe ammansenna.

Unttunttu wozanaanka genii kumeedda;

unttunttu doonay dooyetteedda duufuwaa mala;

Unttunttu barenttu ins's'arssan c'immiiino.

¹⁰ Abeet S'oossaw, untuntta neeni pirda;

untunttu kobay untuntta akki bo.

Unttunttu nagaray daro gideedda diraw,

neeni untuntnta yederssa;
ayaw gooppe, untuntntu ne bolla makkaleeddino.

¹¹ Shin neekko bak'ati k'osetti attiyaa ubbay nashetino;
untuntntu ubbaa gede nashshechchan yes's'ino.
Neenikka untuntnta naagana;
ne suntsaa siik'iyaa ubbatuu neenan loytsi nashetino.

¹² Ayaw gooppe, abeet Med'inaa Godaw,
tumukka neeni s'illuwaa anjaasa.
Neeni gondallii kammiyaawaadan ne keekkatetsan Aa kammaasa.

6

Un'o Wodiyaan Shiik'eedda Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Diitsatuwaan Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa

¹ Abeet Med'inaa Godaw, ne hank'k'uwaa taana seeropparikkii;
woy ne yiluwaan taana muroppaarikkii.

² Abeet Med'inaa Godaw, taani labbanneedda diraw,
taana maaraarikkii.

Abeet Med'inaa Godaw, ta wozanay madus's'o diraw, taana patsa.

³ Ta shemppatta daroppe un'ettaaddu;
shin S'oossaw, taana maaddanaw neeni awude gakkanaw gam"ay?

⁴ Abeet S'oossaw, neeni simmaade, taana ashsha;
ne maarotaa daruwaan taana kessa akka.

⁵ Hayk'k'eedda uray ooninne neena hassayenna;
duufuwaan neena galatiyaawe baawa.

⁶ Taani ooliyaan daaburaad;
K'amma ubbaan taani yeekkaade, ta hiis'aa irs's'issaad;
ta borkkotsaakka ta afotsaan muusuud'issaad.

⁷ Ta morkkatuwaa ubbaa gaasuwaan taani afos's'eedda diraw,
ta ayifii galjjeedda;
ta ayifii demmennaan is's'eedda.

⁸ Med'inaa Goday taani yeekkiyaa yeekuwa siseedda diraw,
Hinttenoo, iitaa ootsiyaa ubbatoo,
gede taappe shaakettite.

⁹ Med'inaa Goday ta watiwatuwaa siseedda;
Med'inaa Goday ta woosaanne sisee.

¹⁰ Ta morkke ubbatuu yeellatinonne tuggatino.
Untuntntu k'oppennaan yeellatiide, guyye simmino.

7

Yedesaa Wodiyaan S'illo Asaa Woosaa

Biiniyaama Zariyaa Kuuzawaa Daawite, S'oossaakko Zilaaleedda Zilaassaa.

¹ Abeet Med'inaa Godaw, ta S'oossaw, taani neekko bak'ataade k'osettay.
Taana yederssiyaa ubbatuwaappe neeni taana ashsha akka.

² Neeni taana ashshenabaa gidoooppe,
Untuntntu taana gaammuwaadan bonk'k'iide,
ooninne ashshenan mentsereetsana.

³⁻⁴ Abeet Med'inaa Godaw ta S'oossaw,
Taani asaa naak'k'eeddawaa gidoooppe,
Hewenne ta laggiyaw lo"uwaa diraw iitaa zaareeddawaa gidooppenne,
Woy gaasuu bayinnan ta morkkiyaa bonk'k'eeddawaa gidoooppe,
Hawaa mala yewotuwaappe ittuwaanne taani ootseeddawaa gidoooppe,

⁵ ta morkkii taana yederssiide oyk'k'o.
Taana sa'aan yed'ereetso;
yaatiide, taana biittaaan oli basho.

⁶ Abeet Med'inaa Godaw, ne hank'k'uwaa dendda ek'k'a;

- ta morkkatuwaa ees's'iyya hank'k'uwaa bolla dendda.
 Ta S'oossaw Godaw, beegotta; tumuwaa pirdda.
⁷ Kawutetsatuwaa shiik'uu ne yuushshuwaan shiik'o;
 neeni untuntuppe bollaanna gidaade haana.
⁸ Med'inaa Goday kawutetsatuwaa bolla pirddee.
 Abeet Med'inaa Godaw, taw ta s'illotetsaadan pirdda;
 Abeet Ubbaappe D'ok'k'aw, ta suuretetsaadan pirddaa.
⁹ K'ofaanne wozanaa biddaade eriyaa s'illo S'oossaw,
 iitatuwaa geniyaa neeni d'ayissa.
 Shin s'illuwaa sarotan minisa wotsa.
- ¹⁰ Wozanaa s'illuwaa ashshiyaa S'oossay
 taw gondalle.
¹¹ S'oossay s'illuwaa pirddiyaawaa;
 I hachchi hachchi hank'k'ettiyaa S'oossaa.
¹² Asay bare nagaraa paas'iide simmennaan is's'ooppe,
 S'oossay bare mashshaa leefee;
 I bare wonddaafiyaa giigissee.
¹³ I bare wod'iyaa olaa miishshatuwaa giigissee;
 Tamaa lac'uwaadan p'ooliyaa bare wonddaafiyaa tooraa giigissee.
- ¹⁴ Iitatetsaa shahaareedda,
 geniyaa shahaara shahaareeddawe, wordduwaa yelee.
¹⁵ Hara asatoo ollaa bookkeedda asay
 bare bookkeedda ollaan barew kunddee.
¹⁶ I ahiyaa genii Aa huup'iyaw simmee.
 Aa makkalayenne Aa huup'iyaw simmee.
- ¹⁷ Med'inaa Godaa s'illotetsaa diraw,
 taani Aa galatana;
 K'ay Ubbaappe D'ok'k'iyaa Med'inaa Godaa sunsaw,
 taani galataa yes's'ana.

8

S'oossaa Anggay Med'etaa Bollan

Zammaaretuwaa Kaappoo Suusullatuwaan Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa.

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw, nu S'oossaw,
 ne suntsay sa'aa ubbaa bollan ayaa bonchchetteeddeeshsha!
- Neeni ne bonchchuwaa salotuwaappe bollan
 d'ok'k'u d'ok'k'u ootsa wotsaadda.
² Neeni ne morkkatuwaa diraw,
 Ne baaligaaraanne new manddiyaawaa sirp'p'i ootsanaw,
 guutsa naanatuwaa doonaan
 d'ammiyaa naanatuwaa doonaan galataa kuntsaadda.
- ³ Neeni ne birad'd'etuwaan med'd'eedda ne salotuwaa,
 Sa'aan sa'aan neeni wotseedda aginaanne
 s'oolinttetuwaa taani be'iyaa wode,
⁴ neeni asaabaa k'oppnanaw Asay ayee?
 Woy neeni aw hirrganaw I ayee?
- ⁵ Aa neeni S'oossaappe amareedawaa guutsaadda;
 Bonchchuwaanne gitatetsaa kalachchaa Aa huup'iyaan wotsaadda.
⁶ Aa neeni ne med'd'eedda med'etetsaa ubbaa bollan
 mooddiyaawaa ootsaade suntsaadda;
 ubbabaa Aa gediyaappe garssanna wotsaadda.
⁷ Dorssatuwaanne booratuwaa, sa'aa do'atuwaanne,
⁸ saluwaa kafotuwaa, abbaa moletuwaanne,
 abbay goggiyaasan wad'd'iyaa wantta ubbaakka

Aa moodissaadda.

⁹ Abeet S'oossaw, nu S'oossaw, ne suntsay
sa'aa ubbaan ayaa bonchchetteeddeeshsha!

9

Iitaa Bolla Pirdaa

Zammaaretuwa Kaappoo, «Na'aa Hayk'uwaan» Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa.

¹ Abeet Med'inaa Godaw, taani neena ta kumentsaa wozanaappe galatana;

Neeni ootseedda maalalissiyaa
ne oosuwa ubbaakka odana.

² Neenan nashettanne hashshu gaana.

Ubbaappe D'ok'kiyaa S'oossaw,
taani ne suntsaw galataa yes's'ana.

³ Ta morkketuu guyye simmiyaa wode,
ne sintsappe d'ubetti d'ayana.

⁴ Neeni taw s'illo pirdaa pirdaadda;
Neeni s'illotetsan pirdaadde,
ne kawutetsaa araatan uttaadda.

⁵ Neeni kawutetsaa seeraadda;
iitatuwaakka d'ayissaadda.

Neeni untuntu suntsaa med'i med'inawukka k'uc'c'a diggaadda.

⁶ Morkketuu med'inaa d'ayuwaa d'ayeeddino;
k'ay untuntu katamatuwaa ubbaanna d'ok'olla diggaadda.
Untuntu ubbaanna dogetti atteeddino.

⁷ Shin Med'inaa Goday med'inaw kaatetiide de'ee;
I bare kawutetsaa araataa pirddaw giigisseedda.

⁸ Ha sa'aa s'illotetsan pirdana;
asatuwaakka suuretetsaan pirdana.

⁹ Med'inaa Goday un"etteeddawanttoo bak'ati attiyaawaa;
meto wodiyaankka geli attiyaa geessuwaa.

¹⁰ Ne suntsaa eriyaawantu neenan ammanettiino;
ayaw gooppe, Med'inaa Godaw, neeni neena koyiyaawantta yegga agga beykka.

¹¹ S'yoone Deriyan kaateti utteedda Med'inaa Godaw galataa yes's'ite.
I ootseedda ubbabaakka asaa ubbaw odite.

¹² Ayaw gooppe, suutsaa gussiyaawanttoo
haluwaa kessiyaa S'oossay
naak'etteeddawanttu waasuwa sheneko geena.

¹³⁻¹⁴ Abeet Med'inaa Godaw, S'yoone asaa kariyaan taani ek'k'aade,
Ne galataa odana malanne
hewan ne atatetsaan loytsi nashettana mala,
ta morkketuu taana yederssiyaawaa be'a.
Neeni ne maarotaan, hayk'k'uwaappe taana ashsha.

¹⁵ Kawutetsatuu barenttu bookkeedda ollaan barenttoo kunddeeddino.
Untuntu k'osi wotseedda p'irii untuntu gediya oyk'keedda.

¹⁶ Med'inaa Goday bare s'illo pirdan barew eretteedda;
iita Asay bare kushiyan ootseedda oosuwa p'iriyaan oyk'keedda.

¹⁷ Iitatu duufuwaa baana;
S'oossaa dogiyaa kawutetsatuu ubbaykka untunttudan hanana.

¹⁸ Hiyyesay ubbaa gede dogetti attena;
woy metootanchchay wotseedda hidootay med'inaw d'ayenna.

¹⁹ Abeet Med'inaa Godaw, Asay ne bolla denddiide,
bare wolk'k'aan c'ee'k'etenna mala, neeni dendda!
Ne sintsan kawutetsatuwa bolla neeni pirdaa.

- ²⁰ Abeet Med'inaa Godaw, untuntunta neeni yashissa;
untunttu asaa gidiyaawaa neeni untuntta erissa.

10

Pirddaa Demanaw Shiik'eedda Woosaa

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw, ayaw haakkaade ek'k'ay?
Metuwaa wodiyaan ayaw neeni geemmay?
- ² Bare otoruwaan iita Asay hiyyeesaa shankkatee.
Untunttu barenttu pala mak'k'uuwaan barenttoo oyk'k'ettino.
- ³ He iitay bare wozanaa iita amuwaan c'eek'ettee;
yoranchchay Med'inaa Godaa bolla iita k'aalaa haasayeenne kaddee.
- ⁴ Iitay bare otoruwaan S'oossaa koyenna;
bare k'ofa ubbankka S'oossaa ayinne koyenna.
- ⁵ Ubbabay aw ubbaa wodekka kumee;
I otoruwaa p'ees's'alee.
Ne higgii aw gelenna;
bare morkkatuwaa bollan I k'iliic'ee.
- ⁶ Bare wozanaan I, «Taana ayayenne k'aatsenna.
Taana ubbakka metuu gakkenna» yaagiide k'oppee.
- ⁷ Aa doonaan shek'ay,
wordduunne manddetsay kumeedda.
Bare ins's'arssan genebaanne iitabaa haasayanaw elleellee.
- ⁸ Heeraan k'oosettiyaasan I zuggiide uttee.
Bare wod'yaawaa wod'anaw k'oosetti naagiidde,
wolk'k'ay bayinna ashkketuwaa s'eellee.
- ⁹ Bare k'oosettiyaasan geemmiide,
hiyyeesaa oyk'k'anaw gaammuwaadan zuggee.
I hiyyeesaa oyk'k'iide, bare p'iriyaan goochchiide afee.
- ¹⁰ Yaatina, wolk'k'ay bayinna hiyyeesay shoc'etee;
nippi geenne he minuwaan s'oonettee.
- ¹¹ I bare wozanaan, «S'oossay taana dogi kichcheedda.
Bare som'uwaa taappe gentsi kichcheedda;
ubbakka I be'enna» yaagee.
- ¹² Abeet Med'inaa Godaw, dendda.
S'oossaw, ne kushiyaa d'ok'k'u ootsaade dentsa;
hiyyeesaa dogoppa.
- ¹³ Nagarachcha uray bare wozanaan,
S'oossaa ayaw kad'ii?
Bare k'ofankka, «S'oossay taana murena»
ayaw yaagii?
- ¹⁴ Shin S'oossaw, neeni tumukka be'aasa;
metuwaakka waayiyaakka s'eellaasa.
Neeni ubbaa wode nuuna maaddanaw giiga uttaadda.
Yii'atoo neeni maaduwa.
K'ohetteeddawe neeni maaddanaadan barena new sheed'd'e.
- ¹⁵ Geniyaawanttu wolk'k'aa neeni wurssa;
Iita asatuwaakka hewaadda ootsa.
Laa"entso untunttu gidдон iitatetsay beettena mala untuntta mura.
- ¹⁶ Med'inaa Goday med'i med'inaw kaatetiide de'ee;
hara kawutetsatuu Aa biittaappe d'ayana.
- ¹⁷ Abeet Med'inaa Godaw,
neeni barentta kawushshiyaawanttu amuwaa sisaasa.
Neeni untuntta mintsetsaasa.

¹⁸ Yi'atoone un"etteeddawanttoo tumuwaa pirddaa;
 sa'aan de'iyaa asay, untuntta yashissenna mala,
 Untunttu waasuwa sisaasa.

11

S'illotuwa C'ee'uwaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa.

¹ Taani Med'inaa Godaa gidдон bak'ata k'osetta attay.

Yaatina, hintte taana ayaw,

«Kafuwaadan ne deriyaa bak'ata» yaagiitee?

² Hekko nagaranchchatuu,

wozanaa geeshshatuwaa d'uman c'addanaw,

barenttu wondaa fiyaa bak'etsaa bollan pootsaa toliino.

³ Baasuu bayiyaa wode,

s'illuu ayaa ootsanaw danddayii?

⁴ Med'inaa Goday bare Geeshsha sa'aan de'ee;

bare saluwaa kawutetsaa araatan,

Med'inaa Goday asaa s'eellee;

S'oossaa ayifi asaa biddee.

⁵ Med'inaa Goday s'illuwaa biddee.

Shin iitatuwaanne kobabaa siik'iyaa wantta

I loytsi is's'ee.

⁶ S'oossay iitatuwaa bollan ees's'iyaa tamaa bonk'k'uaanne

ees's'iyaa diiniyaa bukissana.

D'ayssiyaa gotiyaa c'arkkuwaan untuntta murana.

⁷ Med'inaa Goday s'illo gideedda diraw,

s'illotetsaa dose.

Suure asatuu Aa sintsa be'ana.

12

Iita Alamiyaappe Attanaw Shiik'eedda Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Diitsaan Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa.

¹ Med'inaa Godaw, nuuna maaddaarikkii?

Ayaw gooppe, S'oossaa Asay ubbakka baawa;

asaa gidдон ammanettiyaawe d'ayikichcheedda.

² Ubbaa wodekka ittuu ittoo wordduwaa haasayiino;

ittuu ittuwaa sheleeshshiyaa ins's'arssan baletsuwaan haasayiino.

³ Abeet Med'inaa Godaw, ha sheleeshshiyaa doonaa bara.

Otoruwaan c'ee'ettiyaa ins's'arssaa ubbaa neeni c'igga olaa.

⁴ Untunttu, «Nuuni nu ins's'arssan s'oonana;

nu mettershay nuwaa; nu goday oonee?» yaagiino.

⁵ Med'inaa Goday, «Hiyyeesatuu un"etteedda dirawunne,

Metootanchchatuwaa ooliyaa diraw,

ha'i taani denddana.

Taani untunttu amottiyaa sarotetsaan untuntta wotsana» yaagee.

⁶ S'oossaa k'aalatuu walakki bayinna geeshshatuwaa;

c'ooc'iyaa taman laappun gede tigetteedda biraadan geeyyeeddawantta.

⁷ Abeet Med'inaa Godaw, neeni untuntta sarotetsaan naaganne

hawaa mala asaappe med'inaw untuntta ashsha.

⁸ Asaa gidduwaan iitay bonchchetteedda wode,

iitatu ubbaa saanna simeretteeddino.

13

Bare S'oossan Amaneteedda Asaa Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa.

¹ Abeet Med'inaa Godaw, awude gakkanaw neeni taana dogay?

Med'inaw taana dogay?

Awude gakkanaw neeni taappe geemmayi?

² Taani ta k'ofaanna baas'etiyaawe
awude gakkanaassee?
Ubbaa gallassi kayyuu ta wozanaan de'anawe
awude gakkanaassee?
Ta morkketuu ta bolla goobanawe
awude gakkanaassee?

³ Med'inaa Godaw ta S'oossaw, haa taakko s'eellaade,
taw zaara.
Ta ayifiyaa poo'issaade,
hayk'k'uwaaappe taana ashsha.
⁴ «Nuuni Aa s'ooneeddo» yaagiide,
ta morkketuu c'ee'etennaadan te"a.
Ta kunddetsan untuntu nashettanaadan digga.

⁵ Shin aggena ne maarotaan taani ammanettay;
neeni taana ashshiyaa diraw, taani nashettay.
⁶ Med'inaa Godaw, taani new yes's'ana;
ayaw gooppe, neeni taw keekkaadda.

14

S'oossay Bayna Asatuwaa
Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa.
¹ Eeyyatuu barenttu wozanaan, «S'oossay baawa» yaagiino.
Untuntu de'uu bayeedda.
Untuntu sheneyiyaawaa ootsiino;
lo"iyaawaa ootsiyaa Asay baawa.

² S'oossaa koyiyaa eranchchatuu de'intonne
be'anaw, Med'inaa Goday saluwaappe duge asaa s'eellee.
³ Shin ubbaykka wora simmeeddino;
ubbaykka ubbaanna go"ennabaa gideeddino.
Lo"iyaawaa ootsiyaa ooninne baawa;
haray atto ittuunne baawa.
⁴ Med'inaa Goday, «Hawantu ta asaa,
asay k'umaa miyaawaadan bonk'k'i miino.
Iita asatuu tumu ayaanne akeekikkino?
Untuntu taana woossikkino» yaageedda.
⁵ Shin S'oossay s'illo asatuwaana de'iyaa diraw,
iitatu hewan dagamana.
⁶ Untuntu hiyyeesatuwaa k'ofaa halissiino;
shin Med'inaa Goday hiyyeesatuu bak'atiide, k'osetti attiyaa sa'aa.
⁷ Israa'eeliyaw atatetsay S'iyooneppe yeerennee!
Med'inaa Goday untuntu de'uwaa zaariyaa wode,
Yaak'ooba zeretsay nashettana;
Israa'eeliyaa Asay nashshechchaa pooc'u gaana.

15

S'oossay Asaappe Koyiyaawe Ayee?
Daawita mazamuriyaa
¹ Abeet S'oossaw, ne dunkkaaniyaan gam'anawe oonee?
Ne geeshsha deriyaan neenana de'anawe oonee?
² Suure de'uwaa de'iyaaawaa,
S'illobaa ootsiyaawaa,
bare wozanaappe tumuwaa haasayiyaawaa,
³ hara asaa suntsaa bayzenawaa,
Bare laggiyaa bolla iitabaa ootsennawaa,

bare shooruwaa zigirennawaa;

⁴ Med'inaa Godaan is's'etteedda asatuwaa kad'iyaaawe,
Shin S'oossaw yayyiyaa asatuwaa bonchchiyaawe,
bare c'aak'k'eeddawaa ayaa dees'inakka poliyaawe,

⁵ bare miishshaa dichchaw immennawe,
S'illo asatuwaa k'ohanaw
mattaayiyaa akkenawe.

Ha yewotuwaa ootsiyaawe,
med'inawukka k'aas's'enna.

16

S'oossay Ta Laataa

Daawita woosaa

¹ Abeet S'oossaw,
taani neekko bak'ateedda diraw, taana naaga.

² Taani Med'inaa Godaw, «Neeni ta Godaa;
Neepe attin, hara lo'uu taw baawa» yaagay.

³ Sa'aan de'iyaa geeshshatuu
ay mala galatetteeddino!
Ta nashechchay ubbay untuntunna ittippe gidiyaawaa.

⁴ Worddo s'oossatuwaa kaalliyaawanttu
barenttu bolla metuwaa darissiino.
Shin taani untunttu worddo s'oossatoo yarshshikke;
taani untunttu suntsaa s'eesikke.

⁵ Ta Med'inaa Godaw, ta de'uwaa laataynne s'uu'ay neena;
taana koshshiyaa ubbaa neeni taw immaasa.
Ta de'uwaa saamay neena.

⁶ Neeni taw wad'd'eedda saamay ay keeshshaa lo"ee!
Ee ta laatay tumuwaappe lo"a!

⁷ Taana zoriyaa Med'inaa Godaa galatay;
bilahekka ta wozanay taana seeree.

⁸ Taani ubbaa gede Med'inaa Godaa taappe sintsayay
I taappe ushechcha baggana de'iyaa diraw,
taani hirggikke.

⁹ Hewaa diraw, ta wozanay nashettee;
ta shemppuukka hashshu gee.

Ta bollaykka hirggi bayinnan de'ee.

¹⁰ Taana Si'ooliyaw aatsaade immakka;
neeni ne geeshsha musissakka.

¹¹ Neeni taana de'uwaa ogiyaa bessaa.
Taani ne matan de'ina, ta nashechchay polettee;
ne ushechcha baggana injjii med'inaw de'ee.

17

Geeshsha Asaa Woosaa

Daawita woosaa

¹ Abeet Med'inaa Godaw, ta s'illo oochchiyaawaa sisa;
ta waasuwwaa hayzza.
Taani c'immenna ins's'arssaappe woossiyaa woosaakko,
ne haytsaa zaara.

² Ta shatintsay ne sintsappe yo;
ne ayifii likke gidiyaawaa s'eello.

³ Neeni k'amman taana s'omoosaadda;
ta wozanaa paac'c'aadda.

Shin ta bollappe ayinekka demmakka.

Ta ins's'arssaykka balettibeena.

⁴ Taani hara asatuwaadan iita k'aalaa haasayikke;

taani ne azazuwaa naagiya diraw, gene ogiyaa kaallabeykke.

⁵ Ta gedii d'ubettenna mala,

ta tangguu ne ogiyaappe gas'aa kesibeenna.

⁶ Abeet S'oossaw, neeni sisiyaa diraw,

taani neena woossay.

Ne haytsaa taakko zaaraadde,

taani new odiyaawaa hayzza.

⁷ Barenttu morkkatuwaappe bak'atiyaawantta

ne ushechcha kushiyan k'osaade ashshiyaawoo,

ne lo"otetsaa maalalissiyaa ogiyaan besa.

⁸ Ne ayifiyaa c'iruwaadan taana naaga;

ne k'efiyaa gidon taana k'osa.

⁹ Taana un'i wotseedda iitatuwaappenne

dooddi wotseedda s'ala morkkatuwa kushiyaappe

taana k'osa.

¹⁰ Unttunttoo k'areti baawa;

otoruwaan haasayiino.

¹¹ Taani biyaasa'aa ubbaan untunttu taana dooddiino.

Taana biittan aatsi yegganaw s'eelliino.

¹² Unttunttu barenttoo miyaawaa koyiyaa gaammotuwa mala;

geeman zuggi naagiya wodalla gaammotuwa mala.

¹³ Abeet Med'inaa Godaw, dendda.

Ta morkkatuwaanna ek'ettaade s'oona;

ne mashshaan iitatuwaappe taana ashsha akka.

¹⁴ Abeet Med'inaa Godaw, hawaa mala asaappe,

Unttunttu kaac'ay ha sa'aa de'uwa s'alala gidiyaa asaappe

ne kushiyan taana ashsha.

Neeni untunttoo minjjeedda boshaan untuntta mura;

he boshayenne untunttu naanaatoo gidiide,

untunttu naanatuwa naanatookka palaho.

¹⁵ Shin taani s'illotetsan ne som"iyaa be'ana.

Taani denddiyaa wode, ne mala be'aade nashettana.

18

S'oonuwaa Mazimuriyaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda Daawita Mazimuriyaa. Med'inaa Goday Aa Morkkiyaappenne Saa'oola Kushiyaappe Ashsheeda Wode Daawite Med'inaa Godaw Ha Yetsaa Yes's'eedda

¹ Abeet Med'inaa Godaw,

ta wolk'k'aw, taani neena siik'ay.

² Med'inaa Goday taw wogga zaallaa;

Taani olaappe naagettiyaa miis'aa;

I taana ashshiyaawaa.

Ta S'oossay taani aakko bak'atiyaa ta wogga zaallaa.

I ta gondalliyaa; I taana ashshiyaa wolk'k'aa;

I taani k'osetta attiyaa sa'aa.

³ Galatay bessiyaa Med'inaa Godaa taani s'eesay;

I ta morkkatuwaappe taana ashshee.

⁴ Hayk'uwa wodoruu taana k'achcheeda;

bashshay di'uwaadan taana dagantseedda.

⁵ Duufuwaa wodoruu taana k'achcheeda;

hayk'k'uu p'iriyaadan taana oyk'k'eedda.

⁶ Taana metuu iissina, Med'inaa Godaa s'eesaad;

«Taana maadda» gaade ta S'oossaw waassaad.
 I bare Geeshsha Sa'aan ta kooshshaa siseedda;
 taani waasseedda waasuu Aa haytsaan wod'd'eedda.

⁷ Wod'd'ina S'oossay hank'k'etteedda diraw,
 Biittay yiik'k'iyiik'k'iide k'aas's'eedda;
 deretuwaaw s'ap'uu gaji gajiide kokkoreedda.

⁸ Aa siid'iyaaappe hank'k'uwaa c'uway c'uwatteedda;
 Aa doonaappe miyaa tamaa lac'uunne s'uuggiyaa bonk'k'uu keseedda.

⁹ Saluwaa I p'alk'k'iide, duge wod'd'eedda;
 he wode Aa gediyaappe garssaana sik'imeteedda shaarii de'ee.

¹⁰ K'efiyaana de'iyaa kiitanchchaa kiruubiyaa uttiide paalleedda;
 c'arkkuwaa k'efiyaa akkiide elleelleedda.

¹¹ Barena d'uman kammeedda;
 Aa dunkkaanii iraanna sik'imeteedda shaariyaa.

¹² Aa sintsan de'iyaa wolk'k'aama poo'uwaappe
 shachchayenne tamaa lac'uu keseedda;
 Kesiide sik'imeteedda shaariyaa aad'd'iide beedda.

¹³ K'ay Med'inaa Goday guuguntsaadan saluwaappe guummeedda;
 Ubbaaappe D'ok'k'iyaa S'oossay walk'k'antsaaninne tamaa lac'uwaan k'onc'c'eedda.

¹⁴ Bare wonddaafiyaa c'ubiyaa yeddiide,
 Bare morkkatuwaa laaleedda;
 walk'k'antsaa poo'uwaaw kiittiide, untuntta yedersseedda.

¹⁵ Abeet Med'inaa Godaw, neeni seereedda wodenne,
 Hank'k'ettaade peenuk'eedda wode,
 abbaa haatsay giseedda biittay beetteedda.
 K'ay sa'aa baasuukka k'onc'c'eedda.

¹⁶ S'oossay bollappe kushiyaa duge yeddiide,
 taana oyk'k'eedda;
 c'iimmo haatsaappe taana kesseedda.

¹⁷ I taana ta wolk'k'aama morkkiyaappenne,
 taana is's'iyaaawanttuppe ashsheeda.
 Ayaw gooppe, untunttu taw loytsi daro wolk'k'aama.

¹⁸ Ta waayiyaa gallassi untunttu ta bolla denddeeddino;
 shin Med'inaa Goday taana zempissiyaawaa.

¹⁹ I taana aakko sa'aa kesseedda;
 taanan nashetteedda diraw, taana ashsheeda.

²⁰ Ta s'illotetsaadan Med'inaa Goday taw c'iggeedda;
 ta kushiyaa geeshshatetsaadan I taw zaareedda.

²¹ Taani Med'inaa Godaa ogiyaa kaalaad;
 taani ta S'oossaa aggade wora babeykke.

²² Taani Aa higgiiyaa ubbaa naagaad;
 Aa wogaa poliyaawaa aggabeyikke.

²³ Taani Aa sintsan suure de'aaddi;
 taani taana nagaraappe naagaad.

²⁴ Hewaa diraw, Med'inaa Goday taw ta s'illotetsaadaaninne
 ta kushii Aa sintsan geeshsha gidiyaawaadan zaareedda.

²⁵ Abeet S'oossaw, ammanettiyaawanttoo neeni ammanettiyaawaa;
 suuretoo neenikka suure.

²⁶ Geeshshatoo neenikka geeshsha;
 shin geellatoo neeni c'inc'c'a.

²⁷ Barentta hokisiyaawantta ashshaasa;
 shin barentta d'ok'k'issiyaawantta neeni zik'k'issaasa.

²⁸ Abeet Med'inaa Godaw, neeni ta s'omppiyaa poo'issaasa;
 ta S'oossay poo'issina, ta d'umay kichchee.

²⁹ Ne maaduwaan taani ta morkke wotaadaratuwaa olay;
 ta S'oossan taani untunttu miis'aa s'eeraana guppa aad'd'ay.

³⁰ S'oossaa ogii suure.

- Med'inaa Godaa k'aalay geeshsha.
 Aakko bak'atiyaa ubbatoo I gondalle.
³¹ S'oossaappe attina, hara Med'inaa Goday baawa;
 nu S'oossaappe attina, hara wogga zaalli baawa.
³² Taw wolk'k'aa immiyaawenne
 ta ogiyaa saro ootsiyaawe S'oossaattennee.
³³ I ta gediya gen"iyaa gediyaadan minisee;
 taana d'ok'k'a sa'atuwaan sarotetsaan wotsee.
³⁴ I ta kushiya olaa meezeyee;
 Hewaa diraw, taani ta k'esiyaan
 naasiyaa giyaa birataa wonddaafiyaa dafaade dukkay.
³⁵ Taana ashshiyaa ne gondalliyyaa neeni taw immaadda.
 Ne ushechcha kushii taana zemppissee;
 ne lo"o oytsay taana d'ok'k'isee.
³⁶ Ta hamettiyaasaa aassaasa;
 hewaa diraw, ta gedii halis's'ibeena.
³⁷ Ta morkkatuwaa taani yederssa oyk'k'aad;
 taani untuntta d'ayissennan de'aadde guyye simmabeykke.
³⁸ Taani untuntta laa"entso denddenaadan shoc'aad;
 untunttu ta gediyaan kunddeeddino.
³⁹ Olaw taana wolk'k'aa danc'c'isaadda;
 taananna gaaddatiyaawantta taw gulbbatissaadda.
⁴⁰ Ta morkkatuwaa ta sintsaappe guyye bak'atissaada;
 taana is's'iyaaawantta taani d'ayissaad.
⁴¹ Barentta maaddana mala waasseeddino,
 shin ooninne untuntta ashshibeenna.
 Med'inaa Godaakka untunttu s'eeseeddino,
 shin I untunttoo koyibeenna.
⁴² C'arkkuu pittide afiyaa baanaadan taani untuntta liik'issaad;
 ogiyaan de'iyaa urk'k'aadanka untuntta yed'd'aad.
⁴³ Makkala asaappe taana ashshaadda.
 Taana kawutetsatuwaa bollan suntsaadda;
 taani erenna Asay taw moodeteedda.
⁴⁴ Untunttu ta woriyaa sisiide, taw azazetiino;
 allaga dere asaykka ta sintsan hokkiino.
⁴⁵ Untunttu wozanaa kahaa aggiino.
 Barenttu naagettiyaa miis'aappe kokkoriidde yiino.
⁴⁶ Med'inaa Goday de'ee!
 S'oossay, ta wogga zaallay galatetto!
 Taana ashshiyaa S'oossay d'ok'k'u d'ok'k'u go!
⁴⁷ I ta haluwaa kessiyaa S'oossaa;
 kawutetsatuwaa taappe garssaana moodissiyaawaa;
⁴⁸ ta morkkatuwaappe taana ashshiyaawaa.
 Abeet S'oossaw, neeni taananna gaaddatiyaawanttu bollan
 taana d'ok'k'u d'ok'k'u ootsaasa;
 Makkalanchcha asatuwaappe neeni taana ashshaasa.
⁴⁹ Hewaa diraw, taani neena kawutetsatuwaa gidдон galatana;
 taani Med'inaa Godaa suntsaa sabbana.
⁵⁰ S'oossay bare kaatiyaw s'oonuwaa bollan s'oonuwaa immee.
 Bare okkeedda, Daawitewunne Aa zeretsaw,
 lo"otetsaa med'inaw bessee.

19

S'oossay S'illotetsaa Awaa
 Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa.
¹ Salotuu S'oossaa bonchchuwaa haasayiionne
 salotuwa gufantsuu I bare kushiyan ootseeddawaa awaayee.

- ² Itti gallassay yenkko gallassaw hewaa odee;
itti k'ammaykka yenkko k'ammaw eratetsaa k'onc'c'issee.
- ³ Haasayi woy k'aalay baawa;
untuntu kooshshaykka sisettenna.
- ⁴ Gidooppekka, untuntu haasayaa kooshshay sa'aa ubbaan laaletteedda;
untuntu k'aalaykka sa'aa gas'aa gakkeedda.
- S'oossay away de'iyaa sa'aa saluwaan giigisseedda.
- ⁵ Nashettiide kare sooppe kesiyaa mishiraadan,
Wotsaa naasiyaw giigeedda wotsanchchaadan,
away wontta wontta kesee.
- ⁶ Away itti bagga saluwaa gas'aappe mokkiide,
hara bagga saluwaa gas'aa gakkanaassi bee;
Aa ho"uwaappe geemmiyaawe ayaynne baawa.
- ⁷ Med'inaa Godaa higgii suure;
shemppuwaa zaaree.
Med'inaa Goday odiyaawe ammanettiyaawaa;
akeekay pac'c'eeddawantoo eratetsaa immee.
- ⁸ Med'inaa Godaa wogay likke;
wozanaa nashechchee.
Med'inaa Godaa azazuu geeshsha;
wozanaa poo'issee.
- ⁹ Med'inaa Godaw yayyiyaawe geeshshatetsaa;
hewe med'inawukka ek'k'iid de'iyaaawaa.
Med'inaa Godaa pirdday tumanne s'illuwaa.
- ¹⁰ Work'k'aappenne walakki bayinna work'k'aappe aad'd'iide dosettee;
eessaappenne eessaa ililuwaappe aad'd'i mal"ee.
- ¹¹ K'ay taana ne k'ooma naagettanaadan zoree;
ne higgiiyaa naagu daro go"ee.
- ¹² Bare huup'iyaa balaa demmiyaawe oonee?
Abeet S'oossaw, geemmeedda nagaraappe taana geeshsha.
- ¹³ K'ay taani, ne k'oomay,
S'alan nagaraa ootsennaadan,
neeni taana naaga.
Taana nagaraw moodisoppa;
he wode taani suure gidaade,
wolk'k'aama bayzuwaappe geeyana.
- ¹⁴ Abeet Med'inaa Godaw, ta wogga zaallaw,
taana wozeeddawoo,
Ta doonaappe kesiyaa k'aalaynne
ta wozanaa k'ofay neena nashechchiyaawaa gido.

20

Kaatiyaw Woosaa

Zammaretuwa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa

- ¹ Neeni metooteedda wode Med'inaa Goday ne woosaa siso;
Yaak'ooba S'oossaa sunsay neena miniso.
- ² Bare Geeshsha Sa'aappe new maaduwa kiitto;
S'iyooneppe neena zemppisso.
- ³ Ne yarshshuwaa ubbaa I new hassayo;
ne s'uuggiiyaa yarshshuwaan nashetto.
- ⁴ Ne wozanaa amuwaa new immo;
ne halchchuwa ubbaa polo.
- ⁵ Ne s'oonuwaa diraw, nuuni nashshechchaw hombboc'ana;
nu S'oossaa sunsan nu banddiraa d'ok'k'u ootsana.
Neeni woosseeddawaa ubbaa Med'inaa Goday new immo.

- ⁶ Med'inaa Goday bare dooreedda kaatiyaw

- s'oonuwaa immiyaawaa taani biro eray.
 I bare geeshsha saluwaan sisana;
 bare ushechcha kushiyan wolk'k'aama s'oonuwaa aw immana.
⁷ Ittuu ittuu barenttu olaa paray goochchiyaa gaariyan,
 Haratuu barenttu paran c'ee'ettiino;
 shin nuuni Med'inaa Godaa nu S'oossaa wolk'k'an c'ee'etteetto.
⁸ Unttuntu d'ubettiide kunddana;
 shin nuuni denddiide, min ek'k'ana.
⁹ Abeet Med'inaa Godaw, kaatiyaw s'oonuwaa imma;
 nuuni neena s'eesiyaa wode sisa.

21

S'oonuwaa Diraw Galataa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw, kaatii ne minotetsan hashshu gee;
 neeni immeedda s'oonuwaan I ayaa nashettii!
² Neeni Aa wozanaa amuwaa aw immaadda;
 k'ay I neena bare ins's'arssan oochcheeddawaa diggabaakka.
³ Neeni lo"o anjuwaan Aa mokkaasa;
 geeshsha work'k'aa kallachchaa Aa huup'iyaan wotsaasa.
⁴ Neeni de'uwaa aw immanaadan neena woosseedda;
 Aw c'ora laytsaanne adussa de'uwaa immaadda.
⁵ Neeni s'oonuwaa immeedda diraw,
 Aa bonchchuu daree; gitatetsaanne angaa aw immaadda.
⁶ Neeni aw med'inaa anjuwaa immaasa;
 neeni ittippe de'iyawaan Aa nashechchaasa.
⁷ Kaatii Med'inaa Godaan ammanettee.
 Ubbaappe D'ok'kiyaa S'oossaa lo"otetsaa diraw,
 I k'aas'enna.
⁸ Ne kushii ne morkkatuwaa ubbaa kutuutana;
 ne ushechchay neena is's'iaawantta demmana.
⁹ Neeni k'onc'kiyaa wode,
 untuntta c'ooc'iyaa tamaadan s'uuggana.
 Med'inaa Goday bare hank'k'uwaa suuluwaan untuntta mittana;
 Aa tamaykka untuntta mi d'ayissana.
¹⁰ Neeni untunttu naanatuwaa biittaappe,
 untunttu zeretsaakka asaa giddoppe d'ayissana.
¹¹ Ne morkketuu ne bolla shiik'inonne
 iitabaa mak'ettiino; shin polikkino.
¹² Ayaw gooppe, neeni untuntta ne wonddaafiyaa pootsan dukkanaw baabisana;
 guyye zaaraadde bak'atissana.
¹³ Abeet Med'inaa Godaw, ne minotetsan d'ok'k'u d'ok'k'u ga;
 ne wolk'k'aa diraw new galataa mazimuriyaa yes's'etto.

22

S'illo Asaa Metuwaanne Hidootaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa. Wontta Guuraa «Gen"iyaa»

Yetsaadaan Yes'etteedda Daawita Mazimuriyaa

- ¹ Ta S'oossaw, ta S'oossaw, taana ayaw aggaadii?
 Taana maadda gaade taani new watiwatiyaa wode,
 ayaw taappe haakkay?
² Abeet ta S'oossaw, gallassan ubbaan taani new waassay;
 shin neeni taw allakka.
 K'amman ubbankka new waassay,
 shin woppaa demmikke.
³ Gidooppenne, neeni geeshsha.

Israa'eeliyaa galatay ne araataa yuushshuwaan de'ee.

⁴ Kase nu aawotuu neenan ammanetteedino;
neenan ammanettina, neeni untuntta ashshaada.

⁵ New waassiide atteeddino;
neenan ammanettiide yeellatibeykkino.

⁶ Shin taani asaa gidikke; taani gus'uniyaa.
Taani asan kad'etteeddawaanne k'iliic'etteeddawaa.

⁷ Taana be'iyaa ubbatuu k'id'iino;
untunttu taana s'iti s'eellinonne barenttu huup'iyaa k'aatsiino.

⁸ Yaatooppe, «I Med'inaa Godaan ammanetteedda;
ayaw Aa ashshennee?

Med'inaa Goday Aa dosooppe,
ane Aa ashsho» yaagiino.

⁹ Gidooppenne, taana ta aatti uluwaappe suure yeliseeddawe neena;
ta aatti d'antsaa d'ammiyaa wodekka taani ammanettanaadan ootsaadda.

¹⁰ Taani yelettoodeppe doommaade neenan dic'c'aad;
ta aatti uluwaappe doommaadekka, neeni ta S'oossaa.

¹¹ Metuu taakko matiyaa dirawunne
taana maaddiyaawe bayinna diraw,
Ha"i neeni taappe haakkoppa.

¹² Daro morkketuu koruma booratuwaadan taana dooddiino;
k'ayc'iyaa Baasaane biittaa booratuwaadan taana dooddiino.

¹³ Mentereetsiyaanne gudiya gaammuwaadan
barenttu doonaa ta bolla hanggiino.

¹⁴ Taani haatsaadan goggaad;
ta mek'etsatuu barenttu kuushshaappe koletteeddino.

Ta wozanay eessaa muk'aaddaa mala,
ta gidдон сеeri wuree.

¹⁵ Ta k'ood'ii kon"aadan melee;
ta ins's'arssay kookkiyaana oyk'k'ettee.
Neeni taana hayk'k'eedda asaadan baanan yeggaadda.

¹⁶ Kanatuu taana te"eeddino;
iita asatuu ta yuushshuwaan dooddeeddino.

Ta kushetuwaanne ta gedetuwaa c'addiino.

¹⁷ Ta mek'etsatuwaa ubbaa taan payday.
Ta morkketuu taana s'eellinonne derek'k'iino.

¹⁸ Ta mayuwaa shaakki akkiino;
ta adussa mayuwaan saamaa yeggiino.

¹⁹ Abeet Med'inaa Godaw, neeni taappe haakkoppa.
Abeet ta wolk'k'aw, taana maaddanaw ellekka haaya.

²⁰ Taana mashshaappe ashsha;
ta uushshuwan de'iyaa kanatuwaa wolk'k'aappe ashsha.

²¹ Gaammotuwaa doonaappe taana ashsha;
k'ayc'iyaa bazzuwaa booratuwaa kac'iyaaappe taana naaga.

²² Taani ne suntsaa ta ishatoo odana;
maabaraa shiik'uwaankka neena galatana.

²³ Hinttenoo, Med'inaa Godaw yayyiyaawanttoo, Aa galatite.

Hinttenoo, Yaak'ooba zeretsatoo,
ubbaykka Aa bonchchite.

Hinttenoo, Israa'eeliyaa zeretsatoo,
ubbatuukka bonchchuwaan aw yayyite.

²⁴ I naak'etteeddawantta kad'enna;
untuntta gakkedda k'ohuwaa taw ay metee geena.

Bare som"uwaa untunttuppe gentsenna;

shin untunttu maadoo aakko waassiyaa wodiyaan,
untunttu waasuwa sisee.

²⁵ Taani neeni ootseedda lo"o oosuwa diraw,
kuntseedda shiik'uwaan galatana.
Taani shiik'etteeddawaa new yayyiya asaa sintsan gatsana.

²⁶ Hiyyeesatuu miide kallana.
Med'inaa Godaa koyiyaawanttu Aa galatana.
Untunttu med'inaw de'ana.

²⁷ Sa'aa gas'aa gakkanaw Asay ubbay
hassayiide, Med'inaa Godaakko simmana.
Asaa zare ubbay aw goyinnana.

²⁸ Ayaw gooppe, kaatetiya maatay Med'inaa Godaawaa;
kawutetsatuwa I mooddee.

²⁹ Sa'aan de'iyaa dure asatuu ubbay
aw goyinnana.
Barentta hayk'k'uwaappe ashshanaw danddayennawantunne
baanaw laamettiyaawanttu ubbatuu aw gulbbatana.

³⁰ Yiyaa zeretsay aw kiitettana;
asay Godaa oosuwa yiyaa yeletaw odana.

³¹ Biro yelettibeenna asaykka Aa s'illotetsaa odana.
«S'oossay bare asaa ashsheedda» yaagiyaawe odettana.

23

Lo"o Hentsanchchaa

Daawita mazamuriyaa

¹ Med'inaa Goday ta hentsanchchaa;
taw ayaynne pac'c'enna.

² Taana aac'a k'ooruwaan shemppissee;
woppu geedda haatsaakko laaggee.

³ Ta de'uwa ooras'sisee.
Bare suntsaa diraw, taana s'illotetsaa ogiyaan kaaletsee.

⁴ Neeni ta S'oossay taananna de'iyaa diraw,
Taani d'ip'p'i go d'umaa zanggaaraa gidduwaanna booppekka,
iitabaw yayyikke.
Ne gatimaynne ne guufii taana mintsetsiino.

⁵ Ta morkkatuwa sintsan taw gibiraa makkaadda.
Taana mokkaad, ta huup'iyaa zayitiya okkaadda.
Ta wanc'c'ay palahiide goggana gakkanaw kuntsaadda.

⁶ Ne keekkatetsaynne maarotetsay
ta de'uwa laysaa ubbaan tumuwaappe taana kaallana.
Taani Med'inaa Godaa golliyaan med'inaw de'ana.

24

Geeshsha Golliyaa Geluwa Mazimuriyaa

Daawita mazamuriyaa

¹ Sa'aynne sa'aan kumeeddawe ubbay Med'inaa Godaawaa;
biittaynne biittan de'iyabay ubbay aawaa.

² Ayaw gooppe, sa'aa wolk'k'aama abbaa bollan I hiis's'eedda;
c'iimmo haatsaa bollan minisiide essee.

³ Med'inaa Godaa deriyaa gi"anawe oonee?
Aa geeshsha sa'aan ek'k'anawe oonee?

⁴ Aa kushii nagaraappe geeyyeeddawaa,
Aa wozanay geeshsha gideeddawaa,
eek'aw goyinnennawaa,
wordduwaan c'aak'k'ennawaa.

- ⁵ I Med'inaa Godaappe anjuuwa akkana;
ashshiyaa S'oossaappe I s'illotetsaa pirdddaa akkana.
- ⁶ S'oossaakko s'eelliyaa asaynee
Yaak'ooba S'oossaa sintsa koyiyaa Asay hawanttu mala.
- ⁷ Penggetuu dooyettite! Bonchcho kaatii gelana mala;
beni penggatu Aa nashechchaan mokitte!
- ⁸ He bonchcho kaatii oonee?
Minuunne wolk'k'aamay Med'inaa Godaatee!
Olawukka I wolk'k'aama Med'inaa Godaatee!
- ⁹ Penggetuu dooyettite! Bonchcho kaatii gelana mala;
beni penggatu Aa nashechchaan mokitte!
- ¹⁰ Ha bonchcho kaatii oonee?
Ha bonchcho kaatii saluwa med'etetsatuwa Med'inaa Godaatee!

25

Daawite Mazimuriyaa*

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw,
ta shemppuwaappe neena woossay.
- ² Abeet ta S'oossaw, taani neenan ammanettay;
taana yeellayoppa; ta morkkatuwa haytsaa kessoppa.
- ³ Neenan hidootaa ootsiyaawanttu yeellatikino;
shin gaasuu bayinnan geniyaawanttu yeellatana.
- ⁴ Abeet Med'inaa Godaw, taana ne ogiyaa bessa;
ne ogiyaa taana tamarissa.
- ⁵ Neeni taana ashshiyaa S'oossaa gidiyaa diraw,
ne tumatetsan taana kaaletsaanne tamarissa.
Gallassaa kumentsan taani neenan hidootaa ootsay.
- ⁶ Abeet Med'inaa Godaw, beniideppe de'iyaa ne k'aretaanne
ne keekatetsaa hassaya.
- ⁷ Ta yalagatetsaa nagaraanne bayzzuwa hassayoppa.
Abeet Med'inaa Godaw,
ne keekatetsaanne lo"otetsaa hassaya.
- ⁸ Med'inaa Goday keekkanne suure;
hewaa diraw, nagaranchchatuwa bare ogiyaa tamarissee.
- ⁹ Ashkketuwa suuretetsan kaaletsee;
ashkketuwa bare ogiyaa tamarissee.
- ¹⁰ Med'inaa Godaa c'aak'uwaanne Aa awaayuwaa naagiyaawanttoo
Aa ogii ubbay tumatetsaanne keekatetsaa.
- ¹¹ Abeet Med'inaa Godaw, ta nagaray loytsi dara;
gidoopekka, ne suntsaa diraw, atto yaaga.
- ¹² Med'inaa Godaw yayiyaa Asay oonee?
I dooriide kaalana ogiyaa S'oossay Aa tamarissana.
- ¹³ I ubbaa gedekka lo"o de'ussaa de'ana;
Aa zeretsatuu biittaa laattana.
- ¹⁴ Med'inaa Goday barew yayiyaawanttoo,
bare s'uuraa shaakkiyaawa;
I untunttoo bare c'aak'uwaakka k'onc'c'issee.
- ¹⁵ Med'inaa Goday ta gidiyaa p'iriyaappe kessiyaa diraw,
ta ayifii maaduu ubbaa gede aakko s'eellee.
- ¹⁶ S'oossaw, taani taarekka de'iyaa k'ohetteedda asaa gidiyaa diraw,
haa taakko simma; ne maarotetsaa taana bessa.
- ¹⁷ Taw hirggay daredda;
ta metuwaappe taana neeni woza.
- ¹⁸ Ta metuwaanne ta tuggaa neeni be'a.
Ta nagaraa ubbaa atto ga.

* 25: K'oppennabay Gakkiyaa Wode Shiik'iyaa Woosaa.

- ¹⁹ Ta morkketuu ay keeshshaa dareeddenttonne be'a;
unttuntu taana wod'anaadan is's'iyaa waa s'eella.
²⁰ Neeni taana naaga; neeni taana ashsha;
taani neekko bak'ateedda diraw, taana yeellayoppa.
²¹ Taani neenan hidootaa ootseedda diraw,
suuretetsayne tumatetsay taana naago.
²² Abeet S'oossaw, Israa'eeliyaa asaa
unttuntu metuwaa ubbaappe neeni ashsha.

26

Geshsha Asaa Woosaa

Daawita mazamuriyaa

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw, taani suuretetsan hametteedda dirawunne,
sid'ii bayinnan Med'inaa Godaa ammanetteeda diraw,
taw pirdaa.
² Abeet Med'inaa Godaw, taana paac'c'a, taana bidda;
ta wozanaa s'omoosa.
³ Ayaw gooppe, aggena ne siik'uu ta sintsan de'ee;
taani ne tumatetsaa ogiyaan hamettay.
⁴ Taani c'immiiyaa asatuwaana ittippe uttikke;
lo"a malatiyaa iitatuwaa maabaran gelikke.
⁵ Iitaa ootsiyaa asatuwaa shiik'u waa taani is's'ay;
makalanchchatuwaanna ittippe uttikke.
⁶ Abeet Med'inaa Godaw, taani k'ohabeennawaa bessanaw
ta kushiyaa meec'c'ay.
New yarshshiyaa sa'aa yuuyyay;
⁷ ne galataa yetsaa yes's'ayne
neeni ootseedda ooratsabaa ubbaa oday.
⁸ Abeet Med'inaa Godaw, neeni de'iyaa golliiyaa,
ne bonchchuu ak'iyaa sa'aa taani dosay.
⁹ Taana nagaranchchatuwaanna ittippe pittoppa;
woy asaa wod'iyaa wanttunna ittippe d'ayissoppa.
¹⁰ Unttuntu kushiyan iita halchchuu de'ee;
k'ay unttuntu ushechcha kushiyan mattaayii kumi utteedda.
¹¹ Shin taana gidooppe, taani suuretetsan hamettay.
Taana woza; taw k'aretta.
¹² Ta gedii dembba sa'aan ek'k'eedda;
taani wolk'k'aama shiik'uwaan Med'inaa Godaa galatana.

27

S'oossaanna De'iyaa Asaa Ammanuwaa

Daawita mazamuriyaa

- ¹ Med'inaa Goday taw poo'onne taana ashshiyaawaa;
yaatina, taani ow yayyanitaa?
Med'inaa Goday ta de'uu naagettiyaa miis'aa;
yaatina, taani ow dagammanitaa?
² Iita asatuu, ta is's'iyaa wanttunne ta morkketuu
taana wod'anaw taakko wos's'iyaa wode,
Unttuntu barenttoo d'ubettiide kunddana.
³ Morkkiyaa tooray taana dooddintokka
ta wozanay yayyena.
Olay ta bolla dooddintokka,
taani Med'inaa Godan ammanettay.
⁴ Taani Med'inaa Godaa ittibaa oochchaad;
Taani hewaa koyaad;
hewenne, taani ta de'u waa laysaa ubbaan,

Med'inaa Godaa golliyaan de'anawaa;
k'aykka taani Med'inaa Godaa lo"otetsaa be'anawaanne
Aa Golliyaan Aa koyanawaa.

⁵ Hewaa diraw, metuwaa gallasan

I taana bare de'iyaa saan gentsana;
bare dunkkaaniyaan I taana k'osi ashshana.
I taana d'ok'k'a shuchchaa bollan essana.

⁶ He wode taani taana dooddeedda ta morkkatuwaappe,
gitataade d'ok'k'u d'ok'k'u yaagana.

Taani Aa dunkkaaniyaan nashetaade yarshshuwaa yarshshana.

Taani Med'inaa Godaw diis's'anne yes's'ana.

⁷ Abeet Med'inaa Godaw, taani neena s'eesiyaa wode,

Neeni taw koya;
taw k'aretta; taana sisa.

⁸ Neeni, «Ta sintsa koyite» geedda wode,

Ta wozanay, «Abeet Med'inaa Godaw, eeno;
taani ne sintsa koyana» yaageedda.

⁹ Ne sintsa taappe gentsoppa.

Taana maaddeeddawoo, taana ne k'oomaa
hank'k'ettaade guyye zaaroppa.
Abeet taana ashshiyaa S'oossaw,
taana oloppanne aggoppa.

¹⁰ Ta aawuunne ta aata taana agginttonne

Med'inaa Goday taana shiishshi akkana.

¹¹ Abeet Med'inaa Godaw, ne ogiyaa taana tamarissa;

ta morkkatuwaa diraw, taana suure ogiyaa kaaletsa.

¹² Taana naassiyaa worddo markkatuu ta bolla iitatetsaan dendeedda diraw,
taana ta morkkatuwaa amoo aatsaade immoppa.

¹³ Med'inaa Godaa keekkatetsaa taani pas'a de'aadde be'anawaa ammanay.

¹⁴ Med'inaa Godaan hidootaa wotsa;

minnaadenne wozanaamaade, Med'inaa Godaan hidootaa wotsa.

28

Maaduwaa Demanaw Woosaanne Galataa

Daawita mazamuriyaa

¹ Abeet Med'inaa Godaw, ta zaallaw, taani neena s'eesay;
taani neena s'eesina, taw sisa is's'oppa.

Ne c'o"u gooppe,
taani duufuwaa beedda asatuwaa mala giday.

² «Maaddo» gaade taani neena s'eesiyaa wodenne
ne Ubbaappe Geeshsha Dunkkaaniyaakko zaaraadde,
ta kushiyaa mic'c'iyaa wode,
neeni ta watiwatuwaa sisa.

³ Iitaa ootsiyaa iita asatuwaana taana gatsaade oyk'k'oppa;

Hewantu barenttu wozanaan kobabaa k'oppi uttiide,
barenttu doonaan barenttu shooruwaanna sarobaa haasayiyaawantta.

⁴ Unttuntu S'oossaa oosuwaadaninne untunttu oosuwaa iitatetsaadan,
unttunttoo c'igga;

unttunttu kushii ootseeddabaw unttunttoo zaara.
Unttunttoo bessiyaa iitaa unttunttoo zaara.

⁵ Unttuntu S'oossaa oosuwaanne Aa kushii med'd'eeddawaa
dosennan is's'eedda diraw, S'oossay unttuntta kolana;
zaariide unttuntta ubbakka kees's'enna.

⁶ Ta watiwatuwaa siseedda diraw, Med'inaa Goday galatetto.

⁷ Med'inaa Goday taw wolk'k'anne gondalle;

Ta wozanay an ammanettee;
 hewan taani maadettaad.
 Hewaa diraw, ta wozanay an nashettee;
 taani yetsan Aa sabbana.

- ⁸ Med'inaa Goday bare asaw wolk'k'aa;
 I bare okkeedda kaatiyaa ashshiyaa miis'aa.
⁹ S'oossaw, ne asaa ashsha;
 new gidiyaawantta anjja.
 Unttunta heemmiyaawe neena gida;
 neeni untuntta med'inawukka tookka.

29

S'oossaa Kooshshaa Wolk'k'aa

Daawita mazamuriyaa

- ¹ Hinttenoo saluwaan de'iyaa med'etatoo,
 Med'inaa Godaabaa odite;
 «Bonchchuunne wolk'k'ay Med'inaa Godaawaa» giide odite.
² Med'inaa Godaa bonchcho suntsaa galatite;
 Aa geshshatetsaa puulaw Med'inaa Godaw goyinnite.
³ Med'inaa Godaa guntsay haatsatuwaa bollan sisettee.
 Bonchcho S'oossay guuguntsaadan guummee;
 Med'inaa Goday wolk'k'aama haatsatuwaa bollan guummee.
⁴ Med'inaa Godaa guntsay wolk'k'aama;
 Med'inaa Godaa guntsay, «Hoola!» giissiyaawaa.
⁵ Med'inaa Godaa guntsay zigatuwaa mentsereetsee;
 Liibaanoosa giyaa biittan de'iyaa zigatuwaakka,
 Med'inaa Goday mentsereetsee.
⁶ Liibaanoosa deretuwaaw galo maraadan buraak'issee;
 Siriyoona giyaa wolk'k'aama deriyaa Mentsaadan p'is's'illissee.
⁷ Med'inaa Godaa kooshshay,
 walk'k'antsaa wolk'k'amissee.
⁸ Med'inaa Godaa kooshshay bazzuwaa k'aatsee;
 Med'inaa Goday K'aadeesa Bazzuwaa k'aatsee.
⁹ Med'inaa Godaa kooshshay wolatuwaa k'aatsee;
 mitsaa haytsaakka k'ok'k'ofee.
 Yaatina, I de'iyaa sa'aan de'iyaawanttu,
 «Bonchchuu S'oossaw gido» yaagiino.
¹⁰ Med'inaa Goday di'uwaa haatsaa bolla bare kawutetsaa araataa wotsiide utteedda;
 Med'inaa Goday bare kawutetsaa araatan uttiide,
 med'inaw kaateteedda.
¹¹ Med'inaa Goday bare asaw wolk'k'aa immee.
 Med'inaa Goday bare asaa sarotetsaan anjje.

30

Galataa Woosaa

Daawita mazimuriyaa, Geeshsha Golliyaa anjjissiyaa gallassi yes's'eeddawaa

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw,
 neeni taana c'immuwaappe kesseedda dirawunne
 ta morkkatuwaan, «Hashshu aw» giissabeenna diraw,
 Taani neena d'ok'k'u d'ok'k'u ootsana.
² Abeet Med'inaa Godaw ta S'oossaw,
 neeni taana maaddanaadan, taani neena s'eesaad;
 neeni taana patsaadda.
³ Abeet Med'inaa Godaw, taana duufuwaa beennaadan naagaadda;
 Duge c'immo ollaan gelennaadan,
 neeni taana pas'a ashshaada.

⁴Hinttenoo S'oossaa asatoo, Med'inaa Godaw yes's'ite;
Aa geeshsha suntsaakka galatite.

⁵Aa hank'k'uu guutsa wodiyaassa,
shin Aa keekkatetsay de'uwaa laytsaa ubbaassa.
K'amma yeekiidde ak'ooppe,
wontta zaway bayinna nashshechchaa gidee.

⁶Taani woppa de'iyaa wode,
«Simmi taani ubbakka k'aas's'ikke» yaagaad.

⁷Abeet Med'inaa Godaw, neeni taw keekkeedda wode,
taana wolk'k'aama deriyaadan minisaade essaadda.
Shin neeni ne sintsa wora zaareedda wode,
taani dagamaad.

⁸Abeet Med'inaa Godaw, taani neena s'eesaaddi;
taani Med'inaa Godaakko maarotetsaw hawaadan yaagaade woossaaddi;

⁹«Taani hayk'k'iyawaappe woy
duufuwaan geliyaawaappe ayaa demmanii?
Baanaw laametteedda Asay neena galatii?
Neeni ammanettiyaawaa odii?

¹⁰Abeet Med'inaa Godaw, taana neeni sisa;
taw k'aretta.

Abeet Med'inaa Godaw, neeni taw maaduwa gida» yaagaad.

¹¹Ta yeekuwa yetsaw laammaadda.
Kayyuwaa mayuwaa taappe k'aaraade,
nashshechchaa taana mayzaadda.

¹²Hewaa diraw, taani neena
sabbanaappe attina, c'o'u giikke.

Abeet Med'inaa Godaw ta S'oossaw,
taani neena med'inawukka galatana.

31

Metuwaa Wode Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa

¹Abeet Med'inaa Godaw, taani neekko bak'atay;
awudenne taana yeellayoppa.
Ne s'illotetsan taana ashsha.

²Ne haytsaa taakko yegga;
ellekka taana ashsha.

Neeni taani geemmiyaa zaallanne
taana ashshiyaa mino geessuwaa taw gida.

³Ee, neeni taw zaallanne geessuwaa;
ne suntsaa diraw, neeni taana kaaletsanne ne ogiyaa bessa.

⁴Neeni taw geemmiyaa sa'aa gidiyaa diraw,
untuntu taw k'osi wotseedda p'iriyaappe taana neeni naaga.

⁵Abeet Med'inaa Godaw, tumuwaa S'oossaw,
Taani ta shemppuwaa ne kushiyan wotsay;
neeni taana woza.

⁶Patsenna eek'atoo goynniyaawantta taani is's'ay;
shin taani Med'inaa Godaan ammanettay.

⁷Ta metuwaa neeni be'eedda dirawunne
ta tuggaa neeni ereedda diraw,
Taani aggena ne siik'uwaan nashettananne
nashshechchan nooc'u gaana.

⁸Neeni taana morkkiyaa kushiyan aatsaade immabaakka;
ta gedetookka la"atetsaa immaadda.

⁹Abeet Med'inaa Godaw,

taani metuwaan geleedda diraw, taw k'aretta.
Taani daro mishetteedda diraw, taani metuwaan,
ta ashuukka, ta shemppuukka daabureedda.

¹⁰ Mishuwaa daruwaan ta de'uu c'ireedda;
ta laysatuukka oolishin wureeddino.

Metuwaa daruwaan ta wolk'k'ay is's'ina;
ta mek'etsatuukka arggaac'eeddino.

¹¹ Ta morkkatuwaa ubbaw k'id'd'iyaa gidaaddi
taani ta shoorotoo yeellaa,

Taana eriyaawanttookka yashissiyaawaa gidaaddi.
Ogiyaan taana be'eeddawanttukka taappe bak'atiino.

¹² Taani hayk'k'eeddawaadan dogettaad;
me'ina oleedda otuwaa mala gidaaddi.

¹³ Taani darotuwaa saasuketsaa sisaad;
dagamay ubbaa saani de'ee.

Unttuntu ta bolla shiik'inonne taana wod'anaw mak'ettiino.

¹⁴ Shin Med'inaa Godaw, taani neenan ammanettay,
Neeni ta S'oossaa yaagay.

¹⁵ Ta de'uwaa laytsay ne kushiyaanna.

Taana yederssiyaa ta morkkatuwaa kushiyaappe taana neeni ashsha.

¹⁶ Ne k'oosaa bollan ne som'uwaawoo poo'issa;
aggena ne siik'uwaan taana ashsha.

¹⁷ Abeet Med'inaa Godaw, taani neena s'eesiyaa diraw
taana yeellayoppa.

Shin iitatu yeellatino;

unttuntu duufuwaan geliide, sirp'p'i giino.

¹⁸ Otoruwaaninne kad'iyaaan s'illotuwaawoo bolla
s'aliide haasayiyaa diraw,

Unttuntu worddotiyaa doonaa c'o'u ootsa.

¹⁹ New yayyiyaawanttoo neeni minjjeeddanne
neekko bak'atiyaawanttoo asaa sintsan,

neeni ootseedda ne keekkatetsay ayaa daree!

²⁰ Neeni unttunta ne sintsan geema sa'aan gentsaade,
asaa mak'k'uwaappe ashshaasa.

Neeni unttunta ne dunkkaaniyaan k'osaade,
iita ins's'arssaappe ashshaasa.

²¹ Taani morkkii dooddeedda katamaa gidдон de'iyaa wode,

I taana malalissiyaa bare aggena siik'uwaawoo besseedda diraw,

Med'inaa Goday galatetto.

²² Taani dagamaade,

«Taani ne sintsaappe kichchaad» yaagaad.

Shin taana maaddana mala, neena s'eeseedda wode,
ta waasuwaawoo neeni sisaadda.

²³ Hinttenoo, S'oossaa asatoo, Med'inaa Godaa siik'ite.

Med'inaa Goday ammanettiyaawantta naagee;

shin otoranchchatoo unttuntu gatiyaa wurssi c'iggee.

²⁴ Hinttenoo, Med'inaa Godaan hidootaa ootsiyaawanttoo,
minnitenne wozanaamite.

32

Nagaraa Paas'ussaanne Maarotaa Demussaa

Daawite Akeekaan S'aafeedda Timirttiyaa

¹ Aa bayzzuu atto geetetteeddanne

Aa nagaray kameteedda uray anjjettedawaa.

² Med'inaa Goday Aa iitatetsaa paydenna asayenne

Aa k'ofaan baletsu bayinna Asay anjjettedawaa.

- ³ Ta nagaraa paas'ennan de'aadde,
Taani gallassaa kumentsaa ooleeddawoo
ta asatetsay daaburedda.
- ⁴ Gallassinne k'amma ne kushii ta bolla dees'eedda.
Haatsay boniyaa awaan meliide wuriyaawaadan,
ta wolk'k'ay wuredda.
- ⁵ Taani ta nagaraa new paas'aad;
Ta iitatetsaakka neeppe gentsabeykke;
«Ta bayzzuwaa Med'inaa Godaw paas'ana» gaad.
Yaatina, neeni taana dees'eedda nagaraa atto yaagaadda.
- ⁶ Hewaa diraw, S'oossaa asaa gidiyaa ooninne,
neeni beettiyaa wode, neena woosso.
Wolk'k'aama haatsay kuntsiyaa wode,
tumuwaappe he uraa gakkenna.
- ⁷ Neeni taw k'osettiyaa sa'aa;
neeni taana metuwaappe naagaasa.
Atotetsaa yetsaa yes's'iyaa wantta ta yuushshuwaan wotsaadda.
- ⁸ S'oossay, «Taani neena erissananne,
neeni baanaw bessiyaa ogiyaa neena tamarissana;
Taani neena zorananne naagana.
- ⁹ Bis'aalaaninne puuluwaan oyk'k'ettennan azazettena,
wozanay bayinna bak'uluwaadan
woy paraadan hintte hanoppite» yaagee.
- ¹⁰ Iitatoo tuggay darana;
shin Med'inaa Godaan ammanettiyaawantta,
aggena siik'uu dooddana.
- ¹¹ Hinttenoo, s'illotoo,
Med'inaa Godaan nashetittenne «Hashshul!» giite;
hinttenoo, wozanaa suuretoo, nashshechchaw yes's'ite.

33

Maariyaa S'oossaa Sabussaa

- ¹ Hinttenoo, s'illotoo Med'inaa Godaw nashshechchan yes's'ite;
suure asatuu Aa galatanaw bessee.
- ² Maasink'k'uwaa diis's'iidde,
Med'inaa Godaa galatite;
tammu bak'etsaan waas'etteedda diitsaakka aw diis's'ite.
- ³ Ooratsa yetsaa yes's'ite;
loytsi diis's'iidde, k'aalaa d'ok'k'issiide yes's'ite.
- ⁴ Med'inaa Godaa k'aalay suuriyaa;
I ootsiyaa oosuwaa ubbay ammanettiyaawaa.
- ⁵ Med'inaa Goday s'illotetsaanne tumu pirddaa dosee;
aggena Aa siik'uu sa'aa kumeedda.
- ⁶ Med'inaa Godaa k'aalan salotuu med'etteeddino.
Aa doonaappe kesiyaa shemppuwaan
untuntun de'iyaa med'etatuukka oosetteeddino.
- ⁷ Wolk'k'aama abbaa haatsaa I ittisaan eelisseedda;
he c'iimmo haatsaa minjjaa sa'aan zeereedda.
- ⁸ Sa'aa ubbay Med'inaa Godaa yayyo;
sa'aan de'iyaa Asay ubbay Aa bonchcho.
- ⁹ Ayaw gooppe, I haasayina haneedda;
I azazina, minniide ek'k'eedda.
- ¹⁰ Med'inaa Godaa erenna kawutetsatuwaa zoretaa S'oossay laalee;
untuntu halchchuwaakka mela kesee.
- ¹¹ Med'inaa Godaa halchchuu med'inaw ek'k'iide de'ee;

- Aa wozanaa k'ofaykka yeletaa ubbaa gakkanaw de'ee.
¹² S'oossay Med'inaa Godaa gideedda kawutetsay,
 I baressa ootsiide dooreedda Asay anjjettedawaa.
- ¹³ Med'inaa Goday saluwaana duge s'eelliide,
 asaa ubbaa be'ee.
- ¹⁴ S'oossay bare de'iyasaappe sa'aan de'iyaa ubbaa s'eellee.
- ¹⁵ I untunttu ubbaa wozanaa med'd'eedda;
 untunttu ootsiyaawaa ubbaa eree.
- ¹⁶ Kaatii bare wotaadaraa c'oratetsan attena;
 olanchchay bare wolk'k'aa minotetsan kessi akkena.
- ¹⁷ Olaa paray s'oonissana giide naagiyaawe mela;
 I bare wolk'k'aa minotetsan ashshanaw danddayenna.
- ¹⁸ Med'inaa Godaa ayifetuu aw yayyiyaanne
 aggena Aa siik'uwaan hidootaa ootsiyaa asatuwaa bollaanna.
- ¹⁹ Hewenne, untuntta hayk'k'uwaappe ashshanaassanne
 koshaa wodiyaan pas'a wotsanaassa.
- ²⁰ Nuuni Med'inaa Godaan hidootaa ootsetto;
 I nuuna maaddiyaawaanne nu gondalliyaa.
- ²¹ Nuuni Aa geeshsha suntsan ammanettiyyaa diraw,
 nu wozanay an nashettee.
- ²² Abeet Med'inaa Godaw,
 nuuni neenan hidootaa ootsiyaawaadan,
 aggena ne siik'uu nuunanna gido.

34

S'oossay Pirddiyaawaa Gidowoo Sabussaa

Barena yedersseedda Abimeleeka sintsappe gooyiyaawaa malatiide beedda wode,
 Daawita mazamuriyaa

- ¹ Taani Med'inaa Godaa ubbaa wode galatana;
 Aa galatay ay wodenne ta doonaappe pac'c'enna.
- ² Taani Med'inaa Godaan c'ee'k'ettay;
 naak'etteeddawanttu hewaa sisiide nashetino.
- ³ Taananna gidiide, Med'inaa Godaa gitayite.
 Ane ittippe Aa suntsaa d'ok'k'u d'ok'k'u ootsoyite.
- ⁴ Taani Med'inaa Godaa koyaad;
 I taw zaareedda;
 taani yayyiyaawaa ubbaappe taana I ashsheedda.
- ⁵ Neekko s'eelliyaawanttu nashettiino;
 untunttu som"ii ubbakka yeellatenna.
- ⁶ Ha hiyyeesaa bitanii waasseedda;
 Med'inaa Goday Aa waasuwa siseedda;
 Aa metuwaa ubbaappe Aa ashsheedda.
- ⁷ Med'inaa Godaa kiitanchchay Aa yayyiya asatuwaa naagee;
 I untunttu yuushshuwaan gidiide, untuntta ashshee.
- ⁸ Med'inaa Goday keeka gidiyaawaa s'eelli be'ite.
 Aakko bak'atiyaa Asay anjjettedawaa.
- ⁹ Hinttenoo, Aa geeshsha asatoo, Med'inaa Godaw yayyite;
 ayaw gooppe, aw yayyiya ubbatoo ayaynne pac'c'enna.
- ¹⁰ Gaammotuukka miyaawe d'ayina koshshatiino;
 shin Med'inaa Godaa koyiyaawanttoo lo"obay pac'c'enna.
- ¹¹ Ta tamaaretoo, haa yiite; sisite;
 Med'inaa Godaa yashshaa taani hinttena tamarissana.
- ¹² Lo"o de'uwaa de'anawunne
 keekkabaa be'ana mala,

- bare laysay aduk'k'anaw koyiyaa Asay oonee?
- ¹³ Ne ins's'arssay iitabaa haasayennaadan,
ne doonaykka c'immeenaadan te"a.
- ¹⁴ Iitaappe shaaketta; lo"obaa ootsa;
sarotetsaa loytsa koyaadde kaala.
- ¹⁵ Med'inaa Godaa ayifii s'illotuwaakko s'eellee;
k'ay Aa haytsaykka untunttu waasuwa hayzzee.
- ¹⁶ Untuntta hassayissiyaawaa biittaappe d'ayissana mala,
Med'inaa Goday iitaa ootsiyaawantta,
bare hank'k'uwaa som"uwaan s'eellee.
- ¹⁷ S'illottuu waassiino;
Med'inaa Goday untunttu waasuwa sisee.
I untunttu metuwa ubbaappe ashsee.
- ¹⁸ Med'inaa Goday wozanay me'eeddawanttoo mataana;
k'ay barenttu hidootaa k'ans's'eeddawantta ashsee.
- ¹⁹ S'illo asaa metuu dara;
shin Med'inaa Goday Aa he ubbaappe ashsee.
- ²⁰ S'oossay Aa mintsii naagiyaa diraw,
Aa mek'etsaappe ittuunne me"enna.
- ²¹ Iitatuwa iitatetsay wod'ana;
s'illotuwa is's'iyawanttu pirddeetana.
- ²² Med'inaa Goday bare k'oomatuwa ashsee.
Aakko bak'atiide ooninne pirddeetenna.

35

Naak'eteedda Asaa Woosaa

Daawita Mazimuriyaa

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw, taananna ek'ettiyaawanttuna neeni ek'etta;
taananna olettiyaawanttuna neeni oletta.
- ² Gondalliyaanne hara olaa miishshaa oyk'k'aade,
taana maaddanaw dendda.
- ³ Taana yederssiyaawanttu bollan
ne tooraanne mashshaa dentsa.
Taana, «Taani neena ashshiyaawaa» yaaga.
- ⁴ Ta shemppuwaa wod'anaw koyiyaawanttu,
yeellatinonne kawushino;
ta bolla iitabaa mak'ettiyaawanttu kawushiide guyye simmino.
- ⁵ Med'inaa Godaa kiitanchchay untuntta yederssiyaa wode,
untunttu c'arkkuwaa sintsan de'iyaa suullaadan hanino.
- ⁶ Med'inaa Goda kiitanchchay,
untuntta dechchana haniyaa wode,
untunttu ogii d'umaanne halitsaa gido.
- ⁷ C'oo taana oyk'k'anaw barenttu p'iriyaa wotseeddino;
k'aykka c'oo taana kunddisanaw ollaa bookkeeddino.
- ⁸ Erennan de'ishiina, untunttu bollan bashshay puttu go.
Untunttu wotseedda p'irii untunttu oyk'k'o;
untunttu bashshaa ollaan kunddino.
- ⁹ He wode taani Med'inaa Godaan nashettana;
I ashsheeda diraw, taani nashshechchaa nooc'u gaana.
- ¹⁰ Ta kumentsaa asatetsay neena,
«Abeet Med'inaa Godaw, ne mali oonee?»
Hiyyeesaa wolk'k'aama kushiyaappe wotsa akkaasa.
Hiyyeesaanne metootanchchaa bonk'k'i miyaawanttu kushiyaappe ashshaasa» yaa-gana.
- ¹¹ Wordduwaa markkattiyaawanttu ta bolla denddiino.
Taani erennaban taana mootiino.

- 12 Taani lo"uwaa ootseeddawaa kushiya*aa* iitaa zaariino;
yaatina, taani taarekka ataad.
- 13 Shin taani untunttu harggeedda wode,
maak'aa mayyaad; ta asatetsaa s'oomaan daaburssaad.
Ta woossay zaaruwaa demenan atteedda.
- 14 Ta huup'iyaa zik'k'i ootsaade, ta dabboo,
woy ta ishaw yeekkiyaawaadan yeekkaad.
Itti Asay bare aattiw kayyottiyaawaadan ta huup'iyaa oyk'k'aade,
yeekkaade hamettaad.
- 15 Shin untunttu taani d'ubetteeddawaan nashettiide,
ta bolla shiik'eeddino.
Taani erenna gaasuwaan taana wad'd'iide,
aguwaa is's'eeddino.
- 16 Iita Asay k'iliic'iyawaadan untunttu taana k'iliic'iino;
untunttu yilottiide, barenttu achchaa garc'c'eeddino.
- 17 Abeet S'oossaw, neeni awude gakkanaw
c'o"u gaade s'eellay?
Untunttu iita oosuwaappe taana ashsha;
ha gaammotuwa*aa* mala asatuwaappe ta al'o shemppuwaa ashshaa.
- 18 He wode gita shiik'uwaan taani new galataa immana;
c'ora asaa shiik'uwaan taani neena sabbana.
- 19 Gaasuu baynnaan taana morkkiyaawanttu nashettoppino;
taana c'oo is's'iyaawanttu ta bolla sim'etoppino.
- 20 Untunttu sarobaa haasayiyaawaa aggiide,
Biittan c'o"u giide de'iyaa asatuwaa bollan
wordduwaa med'd'iide haasayiino.
- 21 Untunttu barenttu ins's'arssaa ta bolla k'arayiide,
«Ee, ee, neeni ootseeddawaa
nuuni nu ayifiyaan be'eeddo» yaagiino.
- 22 Abeet Med'inaa Godaw, neeni hawaa be'aade;
c'o"u gooppa.
Abeet S'oossaw, neeni taappe haakkoppa.
- 23 Abeet ta Godaw, ta S'oossaw,
Ta diraw dendda; beegota
ta doonaa gidaade mootetta.
- 24 Abeet Med'inaa Godaw, ta S'oossaw,
ne s'illotetsan taana shatintsa*;*
ta morkkatuwaa nashechchoppa.
- 25 Untunttu barenttoo, «Hashshu, hashshu,
nuuni nu wozanaan amotteeddawaa gatseeddo.
Nuuni Aa mitteeddo» gaanaadan ootsoppa.
- 26 Ta waayiyaan nashettiyaawanttu ubbay
yeellatinonne kawushino.
Ta bollan otorettiyaawanttu
yeellaanne kawushshaa mayno.
- 27 Taani shatimmiyaawaa dosiyaawanttu
nashettiide, «Hashshu!» giino.
Untunttu ubbaa gede, «Bare k'oomaa sarotetsaan
nashetiya*aa* Med'inaa Goday gitato» yaagino.
- 28 Gallassaa kumentsan ta ins's'arssay,
ne s'illotetsaabaanne ne galataabaa odana.

36

Nagaranchcha Iitatetsaanne S'oossaa Lo"otetsa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Med'inaa Godaa K'oomaa Daawita Mazimuriyaa

1 Iita Asay bare wozanaan de'iyaa iitatetsaa kooshshaa hayzzee.

S'oossaw yayyiyaawe Aa k'ofaan baawa.

2 Ayaw gooppe, I barena loytsi nashshee;
hewoo I bare nagaraa demmanawunne is's'anaw danddayenna.

3 Aa doonaappe kesiyaa haasayay geniyaanne wordduwaa.

- Aad'd'eeda eraabaanne lo"obaa ootsiyaawaa I aggeeda.
⁴ I bare hiis'an de'iiddekka geniyaabaa ootsanaw halchchee.
 I lo"o gidenna ogiyaan ek'k'eedda;
 I iitabaa is's'enna.
- ⁵ Abeet Med'innaa Godaw, aggena ne siik'uu salotuwaaw gagkee;
 ne tumatetsaykka bolla shaariyaadan d'ok'k'ee.
⁶ Ne s'illotetsay ubbaappe d'ok'k'a deretuwaaw mala;
 ne pirddaykka ubbaappe zik'k'a c'iimmaa mala.
 Abeet Med'innaa Godaw, neeni asaakka do'aakka naagaasa.
- ⁷ Abeet S'oossaw, aggena ne siik'uu ayiba al"obee!
 Asay ne k'efiyaa giddo bak'ati attee.
- ⁸ Unttuntu ne soo gidon palaho maaddappe miide kalliino;
 ne keekkatetsaa shaafaappe neeni untuntta ushshaasa.
- ⁹ Ayaw gooppe, de'uwaaw pultuu ne matan de'ee;
 Ne poo'uwaan nuuni poo'uwaaw be'etto.
- ¹⁰ Neena eriyaawantta neeni siik'iyaa siik'uwaanne
 suureto keekkiiyaa keekaa aggoppa.
- ¹¹ Otoranchcha gedii taana yed'd'oppo;
 nagaranchchatuwaaw kushii taana yedersoppo.
- ¹² Iita asatuu kunddeeddawantta be'ite;
 untunttu kunddeeddino; denddanawukka danddaykino.

37

Iitatuwaanne Lo"atuwaaw Wurssetsaa

Daawita Mazimuriyaa

- ¹ Iitaa ootsiyaawanttu diraw yilotoppa.
 Nagaraa ootsiyaawantta k'anaattoppa.
- ² Ayaw gooppe, untunttu maataadan ellekka melana;
 shulleedda bonc'c'iyaadan untunttu k'ok'k'ofetana.
- ³ Neeni Med'innaa Godaan ammanetta; lo"obaa ootsa.
 Yaataade biittan palahina de'a.
- ⁴ Med'innaa Godaan nashetta;
 I new ne wozanaa amuwaa immana.
- ⁵ Ne ogiyaa hadaraa Med'innaa Godaw imma.
 An ammanetta; I new ootsana.
- ⁶ I ne s'illotetsaa wontta s'alk'k'iyaadan,
 k'ay ne yewuwaaw pirddaa gallassaa seeta awaadan poo'issana.
- ⁷ Med'innaa Godaa sintsan c'o"u gaade,
 I ootsanaw, danddayan naaga.
 Unttuntu iita halchchuu polettina,
 duretteedda asatuwaaw bolla yilotoppa.
- ⁸ Hank'k'uwaaw agga; yiluwaappe te'etta.
 Yilotoppa; ayaw gooppe, hewe metuwaan yeggee.
- ⁹ Iitaa ootsiyaawanttu d'ok'ollettiide d'ayana;
 shin Med'innaa Godaan hidootaa ootsiyaawanttu biittaa laattana.
- ¹⁰ Iitaa ootsiyaawanttu guutsa wodiyaappe guyyiyaan de'ikkino;
 neeni untuntta koyintokka untunttu beettikkino.
- ¹¹ Shin ashkкетuu biittaa laattana;
 untunttu gitaa sarotetsaan nashettiide de'ana.
- ¹² Iita Asay s'illo asaa bolla mak'etteenne
 bare achchaa garc'c'ee.
- ¹³ Shin Goday iitatuwaaw bollan miic'c'ee;
 ayaw gooppe, untunttu pirddaa gallassay yiyaawaa I eree.
- ¹⁴ Iita asatuu hiyyeesatuwaanne metootanchchatuwaaw ungganawunne
 suuretetsan hamettiyaawantta wod'anaw,

- Barenttu mashshaa shoddeeddinonne
 barenttu wonddaafiyaa dafeeddino.
- 15 Shin untunttu mashshay untunttu wozana ayifiyaan gelana;
 untunttu wonddaafikka me"ana.
- 16 S'illoo de'iyaa guutsabay
 c'ora iita asatoo de'iyaa darobaappe lo"a.
- 17 Ayaw gooppe, iitatuwaa wolk'k'ay me"ana;
 shin s'illotuwaa Med'inaa Goday zemppissee.
- 18 Suure asatuwaa ogiyaa Med'inaa Goday eree;
 untunttu laataykka med'inaw untunttuwaa gidana.
- 19 Iita wodiyaan suure asatuu yeellatikino;
 koshaa wodiyaan untunttu kallana.
- 20 Shin iita asatuu hayk'k'ana.
 Med'inaa Godaa morkketuu gam"enna dembbaa c'iishshaa mala;
 untunttu c'uwaadan d'ayana.
- 21 Iita Asay tal"i akkiide c'iggena;
 shin s'illo Asay k'arettiide immee.
- 22 Med'inaa Godaan anjjettedawanttu biittaa laattana;
 shin shek'k'etteeddawanttu d'ok'olletti d'ayana.
- 23 Asaa ogii Med'inaa Godaa nashechchooppe,
 Goday Aa tangguwaa kaaletseenne minisee.
- 24 I d'ubettooppekka kunddena;
 ayaw gooppe, Med'inaa Goday Aa kushiya oyk'k'iide zemppisee.
- 25 Taani kase yalaga; ha"i simmi c'imaad;
 shin s'illo Asay c'oo attina,
 woy Aa naanatu miyaawaa d'ayi woosishin,
 taani ubbakka be'a erikke.
- 26 I ubbaa wodekka keeka;
 c'oo tal"ee.
- Aa naanatuukka haratoo anjjo gidanawantta.
- 27 Iitaappe haakka; lo"obaa ootsa.
 Yaatooppe, neeni adussa laytsaa de'ana.
- 28 Ayaw gooppe, Med'inaa Goday s'illobaa dosee.
 S'oossaa asatuwaa I aggena;
 s'illotuu med'inaw naagettiino.
 Shin iitatuwaa zeretsay d'ok'ollettana.
- 29 S'illotuu biittaa laattananne
 yaan med'inaw de'ana.
- 30 S'illuwaa doonay aad'd'eeda eraa odee;
 Aa ins's'arssaykka s'illobaa haasayee.
- 31 Aa S'oossaa higgii Aa wozanaan de'ee;
 Aa gediikka aappe halis's'ena.
- 32 Iita Asay s'illo asaa wochcheenne
 wod'anaw koyee.
- 33 Shin Med'inaa Goday s'illo asaa Aa kushiyan aggena;
 pirddaw ek'k'iyaa wodekka Aa bolla pirddissenna.
- 34 Med'inaa Godaan hidooota wotsaade, Aa ogiyaa naaga.
 Neeni biittaa laattana mala,
- I neena darssana.
 Iita asatuu d'ok'ollettiide d'ayishina,
 neeni be'ana.
- 35 Taani itti dagantsiyaa iita bitaniyaa,
 wolaadan daasheeddawaa be'aad.
- 36 Shin taani he saanna
 simmaade aad'd'iyaa wode I d'ayeedda;
 Koyinakka I beetti beenna.
- 37 Ane lo"o asaa akeeka; suure asaa be'a;
 ayaw gooppe, saro asaw poluu lo"ana.
- 38 Shin bayzanchchatuu ubbaa d'ayana;
 iitatuwaa poluukka d'ok'olletti d'ayana.
- 39 S'illotuwa atotetsay Med'inaa Godaappe yee;

metuwaa wode I untunttoo naagetti attiyaa sa'aa.

⁴⁰ Med'inaa Goday s'illotuwa maaddeenne ashshee.

Untunttu aakko bak'ateedda diraw,

I untuntta iitatuwaappe wotsi akkeenne ashshee.

38

Un"eteedda Asaa Woosaa

Daawita hassayissiyaawaa mazamuriyaa

¹ Abeet Med'inaa Godaw, ne hank'k'uwaa taana seeroppa;

ne yiluwaan taana muroppa.

² Ne wondaa fiyaa pootsay taana c'addi diggeeddino;

ne kushiikka taana naak'k'i oyk'k'eedda.

³ Neeni lanc'c'eedda diraw, ta bollay pas'a gidena;

ta nagaraa diraw, ta asatetsay sara gidenna.

⁴ Ta iitatetsay di'uwaadan taana muukkeedda;

deeddenna wolk'k'aama tookuwaadan taw dees'eedda.

⁵ Taani nagaraa ootseedda eeyyatetsaa diraw,

ta madutsay giishshaa oyk'k'iide s'ink'k'eedda.

⁶ Taan hokkaadinne k'uunnaad.

Gallassaa kumentsaa yeekkaade peeshaad.

⁷ Ta ashuwaa mishuu s'uuggee;

ta bollay pas'a gidena.

⁸ Taani daaburaadinne nippi gaad;

ta wozanay diddik'iyaa diraw oolay.

⁹ Abeet S'oossaw, ta amuu ubbay new erettee;

taani ooliyaawe neeppe geemmibeenna.

¹⁰ Ta wozana ayifiyaan diddik'ee;

ta wolk'k'ay is's'ina;

Ta ayifiikka s'eelaa is's'eedda.

¹¹ Ta maytsaa diraw,

ta shoorotuukka ta laggetuukka haakuwaan ek'k'eeddino.

Ta dabbotuukka taappe haakkeeddino.

¹² Taana wod'anaw koyiyaawanttu,

barenttu p'iriyaa taw yeggiino.

Taana k'ohanaw koyiyaawanttu,

«ek'k'ashsha; nuuni neena demmana» yaagiide,

manddiinonne gallassaa kumentsaa ta bolla yaa'iino.

¹³ He wode taani tulle asaa mala, sisikke;

taani duude asaa mala, doonaanne pokikke.

¹⁴ Ee, taani sisennanne

doonay zaarena asaa mala.

¹⁵ Shin abeet Med'inaa Godaw, taani neenan hidootaa ootsay.

Abeet Med'inaa Godaw, ta S'oossaw, neeni taw zaaruwaa immana.

¹⁶ Taani S'oossaa, «Ta gedii d'ubettina,

untunttu, «Aw hashshu» gaanaadaaninne

ta bolla c'ee'ettanaadan ootsoppa» yaagay.

¹⁷ Taani kunddana hanay;

ta sakuukka taana yeddennan is's'eedda.

¹⁸ Taani ta iita oosuwa paas'ay;

taani ta nagaraa gaasuwaan kayyotay.

¹⁹ Ta morkketuu goobanne wolk'k'aama;

taana c'oo is's'iyaa wanttu c'ora.

²⁰ Taani lo"obaa ootsina,

taw iitaa zaariyaa asatuu,

Taani lo"obaa kaalliyaa diraw, taana ek'k'etiino.

²¹ Abeet Med'inaa Godaw, taana yeggoppa.

Abeet ta S'oossaw, taappe neeni haakkoppa.

²² Abeet Med'inaa Godaw, taana ashshiyaawoo,

taana maaddanaw elleella.

39

Metuu Gakka Asaa Paas'etsaa

Daawite Zammaaretuwaaw Kaappuwaaw Juddutoo Yes'seedda Amanuwaaw K'aalaa (1 Od. 25:3)

- ¹ Taani, «Ta ins's'arssan nagaraa ootsennaadan,
ta ogiyaa naagana.
Iita asatuu ta sintsan de'iyaa wode,
ta doonaa barana» yaagaad.
- ² Shin taani duudiyaaadan c'o"u gaad;
taani haray atto lo"obaa haasayiyaawaakka aggina,
Ta waayii yaa dareedda.
- ³ Ta wozanay ta garssan seeleedda;
ta k'ofay poddu giide, ees's'i keseedda.
Yaatina, ta ins's'arssan hawaadan yaagaad:
- ⁴ «Abeet Med'inaa Godaw, ta de'uwaaw wurssetsaanne
ta de'anaw atteedda gallassaa taana bessa.
K'ay ta de'uu wuranaw ay keeshshaa elleellintto, taana erissa.
- ⁵ Neeni ta laytsaa s'ii takkaad'e keeshshaa kessaadda.
Ta laytsay ne sintsan bayinnawaa mala;
tumuwaappe Asay ubbay itti gede shemppiyaa c'arkkuwaaw mala.
- ⁶ Tumuwaappe Asay eeshuwaadan hamettee;
tumuwaappe c'oo mela simerettee.
I mas'uwaaw shiishshee; shin akkana asaa erenna.
- ⁷ «Abeet Godaw, ha"i simmi,
taani naagiyaawe ayee?
Taani hidootaa ootsiyaawe neenana.
- ⁸ Ta bayzzuwaaw ubbaappe taana ashsha;
eeyyatuwaan taana tooshissoppa.
- ⁹ Hawaa ubbaaw ootseeddawe
neena gidiyaa diraw, taani duudaad;
Doonaanne pogabeykke.
- ¹⁰ Ne boshaa ta bollaappe dentsa.
Ne kushiyaaw minotetsaa gaasuwaan taani daaburaad.
- ¹¹ Neeni asaa Aa nagaraaw diraw, seeraasanne muraasa;
Aa al"o shemppuwaaw bil"aadan wurssaasa.
Tumuwaappe Asay ubbay itti gede c'arkkiyaa c'arkkuwaaw mala.
- ¹² «Abeet Med'inaa Godaw, ta woosaa sisa;
taana maaddanaw ta waasuwaaw hayzza.
Ta afotsaa c'o"u gooppa;
ayaw gooppe, taani ta aawotuwaaw ubbaadan betenne imatsaa gidaade,
neenana de'ay.
- ¹³ Taani shaakkettanaappenne d'ayanaappe,
kasetaade nashettana mala,
ha"i taana agga» yaagaad.

40

Galataa Mazimuriyaa

Zammaaretuwaaw Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa

- ¹ Taani Med'inaa Godaaw danddayan naagaad;
I taakko simmiide, ta waasuwaaw siseedda.
- ² Bashshaa ollaappe, halitsiyaa urk'k'aappe taana kesseedda.
Ta gidiyaa zaallaa bollan esseedda;
k'ay ta hametsaakka saruwaaw ootseedda.
- ³ I ta doonaan ooratsa yetsaa wotseedda;
he yetsayenne, «Nu S'oossay galatetto» yaagiyaawaa.
Darotuu be'iide, yayananne Med'inaa Godan ammanettana.
- ⁴ Med'inaa Godaaw barew ammanettiyaawaa ootseedda asay,
otoranchchatuwaakko s'eelennawenne,
worddanchchatuwaakko simmenna Asay anjjetteddawaa.

⁵ Abeet Med'inaa Godaw, ta S'oossaw,
neeni daro malalissiyaabaa ootsaadda;
Neenana likkettiyaawe ooninne baawa!
Neeni nuw k'oppeedda lo'o k'ofaa
ooninne paydanaw danddayenna.
Hewe taani odina, wuriyaawaa gidenna.

⁶ Neeni yarshshuwaanne imuwaa koyabaakka;
shin sisana mala, taw haytsaa dooyaadda.
S'uuggiyaa yarshshuwaanne nagaraa yarshshuwaa neeni koyabaakka.

⁷ Hewaappe guyyiyaan taani, «S'aatsaa mas'aafan
tabay s'aafetteeddawaadan, taani yaad.

⁸ Abeet ta S'oossaw, taani neeni koyiyaawaa ootsanaw dosay;
ne higgii ta wozanaa gidдон de'ee» yaagaad.

⁹ Wolk'k'aama shiik'uwaan taani, «Ne s'illotetsaa»
mishiraachchuwaa odana.

Abeet Med'inaa Godaw, neeni eriyaawaadankka,
taani ta doonaan odiyaawaa aggabeykke.

¹⁰ Taani ne s'illotetsaa ta wozanaa gidдон k'osabeykke;
neeni ammanettiyaawaanne ashshiyaawaa odaad.

K'ay aggena ne siik'uwaanne ne tumatetsaa,
ne wolk'k'aama shiik'uwaappe gentsabeykke.

¹¹ Abeet Med'inaa Godaw, ne maarotetsaa taappe haassoppa.
Aggena ne siik'uunne ne tumatetsay
taana ubbaa wode naago.

¹² Ayaw gooppe, paydu bayinna iitabay taana dooddeedda.
Ta iitatetsay taana gakkii de goozeedda;
taani s'eellanaw danddaykke.
Ta iita oosuu ta huup'iyaa binnaanaappe dareedda;
ta wozanay ta gidдон seereedda.

¹³ Abeet Med'inaa Godaw, taana ashshanaw eeno ga;
abeet Med'inaa Godaw, taana maaddanaw elleella.

¹⁴ Taana wod'anaw koyiyaawanttu
ubbakka yeellatinonne kawushino.

Taani k'ohettannawaa amottiyaawanttu
kawushiide guyye simmino.

¹⁵ Ta bolla, «Aw hashshu! Hashshu!»
geeddawanttu s'oonetteedda diraw, yeellatino.

¹⁶ Shin neena koyiyaa ubbatuu,
neenan nashetinonne hashshu giino.

K'ay ne atosetsaa dosiyaawanttu ubbatuu,
«Med'inaa Goday gitato!» yaagino.

¹⁷ Taani hiyyeessanne metootanchchaa;
tawaa Goday k'oppo.

Taana maaddiyaawenne ashshiyaawe neena;
abeet ta S'oossaw, gam'oppa.

41

Hargganchcha Asaa Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Mazimuriyaa

¹ Hiyyeesaw k'oppiyaa Asay anjjettedawaa;
metuwaa gallassi Med'inaa Goday Aa ashshee.

² Med'inaa Goday Aa naagiide, pas'a wotsee.
Inne biittaa bollan anjjettedawaa gidee;

S'oossay Aa Aa morkkatuwaa amoo aatsiide immenna.

³ Med'inaa Goday Aa harggiyaa hiitsan de'ishiinakka maaddee;
I sakkettinakka, Aa patsee.

⁴ Taana gidoope, taani, «Abeet Med'inaa Godaw,
taani neena naak'eedda diraw, taana maara;

Harggiyaappekka taana patsa» yaagaad.

⁵ Ta morkketuu iitaban taana haasayiidde,

«I awude hayk'k'anddeeshsha?

K'ay Aa sunsaykka awude d'ayanddeeshsha?» yaagiino.

⁶ Taana be'anaw yiyaa ooninne taw worddobaa odee;

bare wozanaan taana zigiriyaawaa biddee.

Hewaappe guyyiyaan, kare kesiide,

yaanne haanne oduwaa laalee.

⁷ Taana is's'iyyaa ubbatuu

ittippe ta bolla saasukkiino;

«Iitabay Aa bolla gakkee» giide k'oppiino.

⁸ Unttuntu «Aa iita harggii oyk'k'eedda;

I he giseeddasaappe ubbakka denddenna» yaagiino.

⁹ Haray attina, taani ammanettiyaa ta siik'o laggii,

taani barsseeddawe ta kushiyyaa sa'eedda.

¹⁰ Shin abeet Med'inaa Godaw, neeni taana maara;

taani untuntu kushiyyaa kesanaadan,

taana harggiyaa hiitsaappe dentsa.

¹¹ Neeni taanan nashettanawaa taani eray;

Ayaw gooppe, ta morkkii taana,

s'ooniide gayrena.

¹² Neeni taana ta suuretetsaa diraw zemppisaadda;

ne sintsan taana med'inaw wotsaadda.

¹³ Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay,

med'inaappe med'inaa gakkanaw galatetto.

Amen"i. Amen"i.

Laa"entso Mas'aafaa

42

(42–72)

Yedesaa Wode Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, K'oore Naanatuwaa Akeekaa Timirttiyaa

¹ Gaaray goggiyaa haatsaa laamotiyaawaadan,

Abeet S'oossaw, hewaadan taanikka neena laamotay.

² «Taani baade, S'oossaa sintsa

be'anawe awudeeshsha?» gaade,

S'oossaa, de'uwaa S'oossaa be'anaw saamettay.

³ Asatuu ubbaa gede, «Ne S'oossay hak'an de'ii?»

yaagiyya wode, taw gallassinne k'amma ta afotsay k'uma gideedda.

⁴ Taani untuntu baalaa bonchchanaw,

shiik'eedda daro asaa gidduwaana

salppiyaan hombboc'ishiinanne

galataa yetsaa yes's'ishin,

S'oossaa golle kaaleetseeddawaa k'oppiyaa wode,

ta wozanay kayyottiidde, gidдон seereedda.

⁵ Ta shemppattee, taani ayaw kayyottaytaa?

K'ay ayaw jabbakattaytaa?

Taani S'oossan hidootaa wotsana.

Ayaw gooppe, taani biro

taana ashshiyaawaanne ta S'oossaa galatana.

⁶ Ta wozanay kayyotteedda; hewaa diraw,

taani Yorddaanoosa biittan, Hermmoone d'ok'k'an,

Miizaare Deriyan ek'k'aade neena hassayay.

⁷ Ne soossuwaa guntsan c'iimmuu c'iimmaw s'eese;

K'ay ne beetayenne ne hobbii ubbay

ta bollaanna goggeedda.

⁸ Gallassi Med'inaa Goday aggena bare siik'uwaa taw kiittee.

K'ammakka Aa yetsay taananna de'ee;
he yetsaykka taani ta de'uwaa S'oossaa woossiyya woosaa.

⁹ S'oossaa, ta wogga zaallaa taani,

«Ayaw taana dogaadii?

Taani ayaw ta morkkiyaan naak'ettaade kayyotaade hamettoo?» yaagay.

¹⁰ Ta morkketuu taana,

«Ne S'oossay hak'an de'ii?» yaagiide,

ta mek'etsaa mentsiide boriino.

¹¹ Ta shemppattee, taani ayaw kayyottaytaa?

K'ay ayaw jabbakattaytta?

S'oossan hidootaa wotsana.

Ayaw gooppe, taani ha'ikka

taana ashshiyaawaanne ta S'oossaa galatana.

43

¹ Abeet S'oossaw, taana shatintsaa.

S'oossaa erenna asatuwaana ta mootuwaa neeni mootetta.

C'immiyaa iita asatuwaappe taana neeni ashsha.

² S'oossaw, taani naagetta attiyaa miis'ay neena.

Neeni taana ayaw aggay? Taani ayaw ta morkkiyaan,

naak'ettaade kayyotaadde hamettoo?

³ Ne poo'uwaanne ne tumuwaa taw kiitta;

unttuntu taana kaaletsino.

Ne geeshsha deriyaa neeni de'iyasaa afino.

⁴ He wode taani ta S'oossaa yarshshuwaa sa'aa,

taana nashechchiyya S'oossaakko baana.

Abeet S'oossaw, ta S'oossaw,

taani diitsaa diis's'aade, neena sabbana.

⁵ Ta shemppattee, taani ayaw kayyottaytaa?

K'ay ayaw jabbakattaytta?

Taani S'oossan hidootaa wotsana.

Ayaw gooppe, taani biro

taana ashshiyaawaanne ta S'oossaa galatana.

44

S'oossay Naaganaadan Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, K'oore Naanatuwaa Akeeka Timirttiyaa

¹ Abeet S'oossaw, aad'd'eeda wodiyaan,

neeni ootseeddawaa nuuni nu haytsaan siseeddo,

nu aawotuwaa wodiyaankka ne ootseeddawaa nuw odeeddino.

² Kawutetsatuwaa neeni ne kushiyan laaggaade kessaadda;

nu aawotuwaa untuntu biittan tokkanaw;

hara kawutetsatuwaa muraadda;

shin ne asatuwaa aasaadda.

³ Untuntu barenttu mashshaan oliide,

he biittaa kessibeykkino;

Untuntu barenttu kushiyya minotetsan s'oonibeykkino.

Shin neeni untuntta siik'eedda diraw,

untuntu ne ushechcha kushiyya,

ne k'esiyaanne ne sintsa poo'uwaa wolk'k'an s'ooneeddino.

⁴ Yaak'ooba asaw s'oonuwaa azaziyaa,

ta kaatiinne ta S'oossay neena.

⁵ Neenan gidiide, nu morkkatuwaa nuuni sugi olana;

ne sunsan nu ek'etiyaawantta nuuni yed'd'ana.

⁶ Taani ta tooraan ammanettikke;

ta mashshaykka taana ashshenna.

⁷ Shin neeni nuuna nu morkkatuwaappe ashshaada;

k'ay nuuna is's'iyaawantta neeni kawushshaadda.

- ⁸ Nuuni ubbaa wode S'oossan c'ee'etteetto;
ne suntsaw med'inaw galataa immana.
- ⁹ Shin ha'i neeni nuuna aggaada; kawushshaada;
nu tooraa asaana ittippe olaa baakka.
- ¹⁰ Nu morkkatuwaasintsaappe nuuna bak'k'atissaada;
nu ek'k'etiyaawanttu nubaa bonk'k'eeddino.
- ¹¹ Neeni nuuna dorssatuwaadan shukaw aatsaade immaada;
k'ay kawutetsatuwaas giddon nuuna laalaada.
- ¹² Neeni ne asaa hirayisuwaan zal'aada;
ayaa wod'iyaanne demmabeykka.
- ¹³ Neeni nuuna nu shoorotuu boriyaawaa,
k'ay nu heeraan de'iyaawanttu k'iliic'iyawaanne miic'c'iyawaa ootsaada.
- ¹⁴ Neeni nuuna kawutetsatuwaas giddon tossaa kessaada;
nuuna untunttu barenttu huup'iyaa k'aatsi k'aatsi k'id'iyawaa ootsaada.
- ¹⁵ Taani gallassaa kumentsan tooshettaad.
Ta som'iyaa yeellay kammeedda.
- ¹⁶ Taana shek'k'iyaawanttunne boriyaawanttu gaasuwaan,
Taanna morkkiyaawanttunne manddiyaawanttu gaasuwaana.
- ¹⁷ Nuuni neena dogibeennawaa gidoopekka,
woy ne c'aak'uwaa mentsibeenawaa gidoopekka,
Hawe ubbay nu bolla haneedda.
- ¹⁸ Nu wozanay neeppe guyye simmibeenna;
nu gedii ne ogiyaappe gas'aa kesibeenna.
- ¹⁹ Shin neeni nuuna mentsereetsaade do'aa giddon yeggaada;
d'ip'p'i go d'uman kammaada.
- ²⁰ Nu S'oossaa suntsaa nuuni dogeeddentto,
hara s'oossaa woossanaw nuuni nu kushiya mic'c'eeddentto,
- ²¹ Wozanaan geemmeedda s'uuraa S'oossay eriyaa diraw,
I hawaa biddiide demmennee?
- ²² Shin ne diraw, gallassaa ubbaan nuuna wod'iino;
shukkanaw afiyaa dorssaadan paydeteeddo.
- ²³ Abeet Med'inaa Godaw, denda! Ayaw gem'ishay?
Beegotta! Med'inaw nuuna aggoppa.
- ²⁴ Ne som'uwaa nuuppe ayaw gentsay?
Nu k'ohuwaanne nu un'aa ayaw dogay?
- ²⁵ Nuuni baanan duge oletteeddo;
nu asatetsaykka biittaana oyk'k'etteedda.
- ²⁶ Abeet S'oossaw, denda! Nuuna maadda!
Aggena ne siik'uwaa diraw, nuuna woza.

45

Siik'uwaa Timirttiyaa

K'oore Naanatuu Zammaaretuwaas Kaappoo C'iishshaa Waatsa Giyaa Waatsan Yes's'eedda Yetsaa. Akeekan S'aafetteedda Siik'uwaa Yetsaa.

- ¹ Taani ta yetsaa kaatiyaa sisana,
ta wozanay lo'o k'ofaa pulttee;
ta ins's'arssay lo'o s'aafiyaa asaa bi'iriyaa mala.

- ² Asaa ubbaappe neeni malanchchanne;
ne haasayay nashetsiyaawaa gidana mala,
S'oossay neena med'inaw anjeeedda.

- ³ Wolk'k'aama kaatiyaw,
ne mashshaa ne s'eessan danc'c'a;
bonchchuunne gitatetsay newaa.

- ⁴ Ne tumatetsaa, ashkhetetsaanne s'illotetsaa diraw,
ne angga mayyaade, s'oonanaw piriis'a.

Ne ushechcha kushii malalissiyaabaa besso.

- ⁵ Ne pootsay k'ara;
untunttu kaatiyaa morkkatuwaas wozana ayifiyaa c'addino.

Kawutetsatuu ne gediyaan kunddino.

- ⁶ Abeet S'oossaw,
ne kawutetsaa araatay med'i med'inaw de'ee;
ne kawutetsaa s'am"aykka suuretetsaa s'am"aa.
- ⁷ Neeni s'illotetsaa siik'aasa;
geelatetsaa is's'aa.
S'oossay, ne S'oossay, neena
ne laggetuwaappe aatsiide,
nashshechchaa zayitiyaa okkeeddawe hewaassa.
- ⁸ Kawaraan, godare uutsaaninne birggudiyaan,
ne mayuu ubbay pushakketteedda.
Danggarssaa zaaliyaan alleek'k'etteedda,
ne kawutetsaa golliyaan diis's'iyaa wanttu neena nashechchiino.
- ⁹ Kaatiyaa golliyaan de'iyaa mac'c'a asatuwaa gidдон,
kaatetuwaa mac'c'a naanatu de'iino;
kaatata geeshsha work'k'aan alleek'k'ettaade,
neeppe ushechcha baggan ek'k'aaddu.
- ¹⁰ Ta naattee, sisa; hayzza;
ne haytsaa haa yegga.
Ne zariyaanne ne aawuwaa golliyaa dogaa.
- ¹¹ Ne pulaa kaatii amottee;
I new goda gidiyaa diraw, aw azazetta.
- ¹² S'iroosa Asay iziw imotaa akkiide yaana;
duretuu neena awuddashana.
- ¹³ Kaatiyaa naatta kaatiyaa golliyaa gidдон waata lo"ay!
Izi bullachchaa mayuukka work'k'aa k'ac'inaan dadetteedda.
- ¹⁴ Bare alleek'k'o mayuwaa mayyaade, kaatiyaakko moyzzetaw;
Izi lagge naanatu wodorotuu,
izo kaalliide, Aa sintsa aheeddino.
- ¹⁵ Unttuntu nashettiiddenne hombboc'iidde yiide,
kaatiyaa golliyaa geliino.
- ¹⁶ Kaatiyaw, ne aawotuwa kotaa ne naanatu akkana.
Neeni untunta biittaa ubbaa bollan suntsana.
- ¹⁷ Taani ne suntsay yeletaa ubbaan hassayettanaadan ootsana.
Hewaa diraw, Asay med'i med'inaw neena galatana.

46

S'oossay Nuunana De'ee

Zammaaretuwaa Kaappoo K'oore Naanatu Immina Yes'etteedda, Wodoro Naanaa Yetsaa
Hiilan S'aafetteedda Yetsaa.

- ¹ S'oossay nuuni naagetti attiyaa saanne nuw wolk'k'aa.
Nuuna metuu gakkiiyaa wode,
maaddanaw I ubbaa gede matan de'ee.
- ² Hewaa diraw, biittay k'aas's'inttokka,
woy deretuu abban kunddinttokka,
Nuuni yayyokko.
- ³ Abbaa beetay guummiide, hoommuwaa mayninttokka,
Aa wolk'k'aama hobbiyan deretuu yiik'k'iyiik'k'inttokka,
nuuni yayyokko.
- ⁴ Itti shaafay de'ee.
He shaafay goggiide, S'oossaa katamaa,
Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossay de'iyaa geeshsha sa'aa nashechchee.
- ⁵ S'oossay Aa gidдон de'iyaa diraw,
he katamay k'aas's'enna.
Wontta guuran S'oossay Aa maaddana.
- ⁶ Gadiyaa Asay shabbarettee;
kawutetsatuu k'aas's'iino.
S'oossay bare k'aalaa sisseedda wode, sa'ay seeree.

- ⁷ Med'etetsaa Ubbaa Goday nuunanna de'ee;
Yaak'ooba s'oossay nuuni k'osetti attiyaa sa'aa.
- ⁸ Haa yiite; Med'inaa Goday oosuwaa s'eellite;
I sa'aan aheedda bashshaa be'ite.
- ⁹ I sa'aa gas'aa gakkanaw de'iyaa olaa te"ee;
wonddaafiyaa mentsee;
tooraa mentsee;
gondalliyaakka taman s'uuggee.
- ¹⁰ Woppu giite; taani S'oossaa gidiyaawaa erite.
Taani kawutetsatuwaa gidдон d'ok'k'ay.
K'ay biittaa bollankka d'ok'k'ay.
- ¹¹ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday nuunanna de'ee;
Yaak'ooba S'oossay nuuni k'osetti attiyaa sa'aa.

47

S'oossay Alamiyaa Ubbaa Kaatiyaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, K'ore Naanatuwaa Mazimuriyaa

- ¹ Kawutetsatuu ubbay hintte kushiya bak'k'ite;
k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, S'oossaw galataa yes's'ite.
- ² Ubbaappe D'ok'k'iyaa Med'inaa Goday yayettanaw bessee;
sa'aa ubbaa bollan I wolk'k'aama kaatiyaa.
- ³ Gadiyaa asaa nuuppe garssaana,
kawutetsatuwaakka nu gediyaappe garssaana wotsiide,
Nuw moodissee.
- ⁴ I nuw laattiyaa biittaa dooreedda;
he biittay, I siik'iyaa Yaak'ooba zaratuu c'ee'ettiyaawaa.
- ⁵ S'oossay pude kawutetsaa araataa keseedda.
Med'inaa Goday pude kesiyaa wode,
nashshechchaa hombboc'etsayenne malakataa punnay sisetteedda.
- ⁶ S'oossaa sabbite; ee, Aa sabbite.
Nu kaatiyaa sabbite; ee, Aa sabbite.
- ⁷ S'oossay sa'aa ubbaa kaatiyaa gidiyaa diraw,
galataa sabaa sabbite.
- ⁸ S'oossay bare geeshsha kawutetsaa araatan utteedda;
S'oossay kawutetsatuwaa ubbaa mooddee.
- ⁹ Kawutetsatuwaa kaappatuu,
Abrahaama S'oossaa asatuwaana ittippe shiik'iino.
Ayaw gooppe, sa'aan de'iyaa wolk'k'aamatuu ubbay S'oossaassa;
I loytsi d'ok'k'u geedda.

48

S'oossaa Katamati S'iyoono

K'oraaha naanatuwaa mazamuriyaa; yetsaa

- ¹ Med'inaa Goday wolk'k'aama.
Nu S'oossaa kataman Aa geeshsha deriyaan aad'd'o galatay aw bessee.
- ² S'oossaa deriyaa S'iyoono d'ok'k'anne lo"a.
Pudehaa baggana de'iyaa
He wolk'k'aama kaatiyaa katamay sa'aa ubbaw nashshechchaa.
- ³ He katamaa gimbbiyaa gidдон,
barenan saro Asay de'iyawaa S'oossay besseedda.
- ⁴ Kaatetuu barenttu tooranchchatuwaanna ittippe shiik'eeddino;
S'iyoono olanaw yeeddino.
- ⁵ Aa be'iide, maalalettiidinne dagammiide,
bak'ateeddino.
- ⁶ Unttuntu hewan de'ishiina,
unttunta yashshaa kokkorssay oyk'k'eedda;
oytsay oyk'k'eedda mishirattiidan un"eteeddino.

⁷ Away doliyaa bagga wolk'k'aama c'arkkuwaan,
me"iyaa Tarsseese markkabiyaadan untuntu kokkoreeddino.

⁸ Nuuni siseeddawaadanka,
Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa kataman,
nu S'oossaa kataman, I ootseeddawaa be'eeddo.
S'oossay he katamaa med'inaw minisi essee.

⁹ Abeet S'oossaw, ne Geeshsha Golliyaa gidдон
aggena ne siik'uwaa k'oppeeddo.

¹⁰ Abeet S'oossaw, ne suntsaadanka,
ne galatay sa'aa gas'aa gakteedda.
Ne ushechcha kushii s'illotetsaan kumeeddawaa.

¹¹ Ne pirdaa diraw,
S'yoone Asay nashettee;

Yihudaa mootsatuukka nashettiino.

¹² S'yoone yuushshuwaan hamettite;
I yuushshuwaan yaanne haanne simerettite.

I wochchiyaa sa'aa paydite.

¹³ Yiyaa yeletaw odanaadan,
izi gimbbiyaa akeekitenne izi aakko gimbbiyaa s'omoosite.

¹⁴ Hintte, «Med'i med'inaw
ha S'oossay nu S'oossaa;

I nuuna hayk'k'ana gakkanaw kaaletsana» yaagiide odite.

49

Duretaan Amanetussay Hada Gidussaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, K'oore Naanatuwaa Mazimuriyaa

¹ Hinttenoo, asatoo, ubbatuukka hawaa sisite.

Hinttenoo, sa'aan de'yaawanttoo,
ubbatuukka hawaa hayzzite.

² D'ok'k'ay zik'k'aykka,
durii man'k'k'aykka sisite.

³ Ta wozanaa k'ofay c'iimma;
ta doonay aad'd'eeda eratetsaa haasayee.

⁴ Ta haytsaa leemisuwaakko yeggana;
diitsaa diis's'aade,

Taani Aa biletsaa k'onc'c'issana.

⁵ Meto gallassay yiyaa wodiyaaninne baletsiyaa morkketuu,
taana dooddiyaa wode,

Taani ayaw yayyaytaa?

⁶ Ta morkketoo,
Barenttu de'yaawan ammanettiyaawanttoonne
barenttu daretetsaa daruwaan c'ee'k'k'yaawanttoo
ayaw yayyaytaa?

⁷ Ay asayenne barena wozanaw,
woy bare shemppuwaa gatiyaa S'oossaw c'igganaw danddayenna.

⁸ Ayaw gooppe, asaa shemppuwaa gatii al"a.
Ay gatiyaa c'igginakka gidena.

⁹ I med'inaw de'anaadan,
woy I hayk'k'ennaadan ootsanaw gakkenna.

¹⁰ Eeyyatuunne boozatuu hayk'k'yaawaadan,
aad'd'eeda eranchchatuukka d'ayiyawaanne
barenttu mas'uwaa haratoo yeggiide biyaawaa
asay ubbay be'ee.

¹¹ Untuntu barenttu biittaa barenttuwaa giinakka,
duufuu med'inaw untuntu gollenne yeletaappe yeletaa gakkanaw
untuntu de'iyaa sa'aa gidanawaa.

¹² Asay ay gitatooppekka pas'a attena;
I do'aadan hayk'k'ana.

¹³ Barekka barenttu huup'yaan ammanettiyaawanttu kaac'ayenne

- unttuntu k'aalaa tuma giyaawanttu wurssetsay hawaa.
¹⁴ Shukaw dooretteedda dorssatuwaadan,
 unttuntu duufoo dooretteeddino;
 Hayk'k'uu unttuntu hentsanchchaa gidanawaa.
 Suuretuu wontta unttuntu duufuwaa bolla hamettana;
 unttuntu barenttu de'iyaa golliyaappe haakkiide, duufuwaan wook'k'ana.
¹⁵ Shin S'oossay taana wozana;
 I ta shemppuwaa hayk'k'uwaa wolk'k'aappe ashshana.
¹⁶ Asay durettiyya wodenne,
 Aa bonchchuu dariyaa wode yayyoppa.
¹⁷ Ayaw gooppe, I hayk'k'iidde,
 Ayinne akkiide beenna;
 Aa duretay aanana ittippe duufuwaa beenna.
¹⁸ Asay pas'a de'iyaa wodiyaan,
 «Taw kumeedda» gooppenne,
 ubbabay aw giigeedda diraw galatettooppenne,
¹⁹ Simmiide poo'uwwa be'enna bare mayzza aawotuwaana gakkettee.
²⁰ Eri bayinnan gitateedda Asay do'aadan hayk'k'ana.

50

Tumo Goynaa

Asaafa mazamuriyaa

- ¹ Wolk'k'aama S'oossay, Med'inaa Goday haasayee.
 Away doliyaasaappe wulliyaasaa gakkanaw
 sa'aan de'iyaa asaa s'eesee.
² Puulay kumentsaa lo"a gidiyaa S'iyooneppe S'oossay poo'ee.
³ Nu S'oossay yaana; c'o"u geena.
 Ees'siyaa tamay Aa sintsaana;
 wolk'k'aama gotii Aa yuushshuwaana.
⁴ S'oossay bare asaa pirdiidde,
 salotuwaanne sa'aa s'eesee.
⁵ «Yarshshuwaa yarshshiyaawaan,
 taananna c'aak'k'eteedda S'oossaa asatuwaa,
 taakko shiishshite» yaageedda.
⁶ S'oossay pirddiyaawaa gidiyaa diraw,
 salotuu Aa s'illotetsaa odiino.
⁷ «Ta asaw, sisa! Taani new oday.
 Israa'eeliyaa asaw, taani ne bolla markkattay.
 Taani S'oossaa, ne S'oossaa.
⁸ Ne yarshshuwaa dirawunne
 neeni ubbaa gede shiishshiyaa s'uuggiyaa yarshshuwaa diraw,
 Taani neena seerikke.
⁹ Hewaadanka, ne dirssaappe korumatuwaa,
 woy ne sikkuaappe deeshshatuwaa akkanaw koyikke.
¹⁰ Ayaw gooppe, woraan de'iyaa do'atuu ubbatuu tawantta;
 sha'u deriyaa bollan de'iyaa mehetuukka tawantta.
¹¹ Taani d'ok'k'a deriyaan de'iyaa kafotuwaa ubbaa eray;
 dembban de'iyaa med'etetsatuu tawantta.
¹² Taana koshinttonne, taani new odikke:
 ayaw gooppe, sa'aynne sa'aan kumeeddawe ubbay tawaa.
¹³ Taani korumatuwaa ashuwaa mayytaa?
 Woy deeshshatuwaa suutsaa ushaytaa?
¹⁴ Hewaa diraw, S'oossaw,
 neeni immiyaa yarshshuu galataa gido;
 Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaw ne k'anggetsaa gatsa.
¹⁵ Yaataade, metuwaa gallassi taana s'eesa.
 Taani neena ashshana; neenikka taana bonchchana» yaagee.
¹⁶ Shin S'oossay iita asaa hawaadan yaagee;
 Ta higgiiyaa neeni zaara zaaraadde ayaw oday?
 Woy ta c'aak'uwaa ne doonaan ayaw haasayay?

- ¹⁷ Neeni ta timirttiyaa is's'aadda;
ta k'aalaakka haytsaa bollaanna aatsaada.
- ¹⁸ Neeni kayisuwaa be'eedda wode,
aanana dabbotaadda;
Shaarmus'iyaawanttu maabaran gelaadda.
- ¹⁹ Neeni ne doonaa iitabaa haasayanaw billa yeddaasa.
Ne ins's'arssaykka wordduwaa haasayaa meezeteedda.
- ²⁰ Ne utteeddasaan ne ishaa iissaade haasayaadda;
ne aatti na'aa zigiraasa.
- ²¹ Neeni hawaa ubbaa ootsiyaa wode,
taani c'o'u geedda diraw,
Taanakka ne mala gaade k'oppaadda.
Shin ha'i taani neena seeraynne
ne balaa ne sintsan payday.
- ²² «Hinttenoo, S'oossaa dogiyaawanttoo, hawaa akeekite.
Hewe d'ayooppe, taani hinttena mentsereetsana;
he wode hinttena ashshiyaawe baawa.
- ²³ Taw galataa immiyaa Asay taana bonchchee.
Bare ogiyaa suurissiyaa asaa
taani S'oossaa atatetsaa bessana» yaagee.

51

Maarotetsaa Demanaw Shiik'eedda Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Berssaabina sharmus'eedda Hanotaa Timb-bitiyaa Odiyaa Naataani Aw odiide Simmina, Daawita Mazamuriyaa

- ¹ Abeet S'oossaw, aggena ne siik'uwaadan taana maara;
ne k'aretaa daruwaadan ta bayzzuwaa k'uc'c'a.
- ² Ta iitatetsaappe taana mule meec'c'a;
ta nagaraappe taana geeshsha.
- ³ Ayaw gooppe, ta bayzzuwaa taani eray;
ta nagaray ubbaa gede ta sintaana.
- ⁴ Taani neena, ne s'alala naak'k'aad;
ne ayifiyaa sintsan iitabaa ootsaad.
Hewaa diraw, haasayaaddekka neeni likke;
pirddaaddekka neeni s'illuwaa.
- ⁵ Taani yelettoodeppekka tumu nagaranchcha;
ta aatti uluwaan biro attiyaa wodeppe doommaaddekka,
taani nagaranchcha.
- ⁶ Hekko neeni wozana giddo tumatetsaa koyaasa;
hewaa diraw, ne aad'd'eeda eratetsaa ta garssan tamaarissa.
- ⁷ Hiisoop'p'iyaa giyaa bonc'c'iyaa neeni taana geeshsha;
taani geeyana.
Taana meec'c'a;
taani shachchaappe aad'd'aade boos's'ana.
- ⁸ Neeni taana nashshechchaanne
hashshu giyaawaa sisa;
neeni taana mentsereetseeddabaa gidoppeekka,
zaaraadde nashshechchaa.
- ⁹ Ta nagaraappe ne sintsa wora zaara;
ta iitatetsaa ubbaa k'uc'c'a.
- ¹⁰ Abeet S'oossaw, geeshsha wozanaa ta gidдон med'd'a;
minisiyaa ayaanaa ta gidдон ooratsa.
- ¹¹ Taana ne sintsaappe oloppa;
ne Geeshsha Ayaanaa taappe akkoppa.
- ¹² Ne atatetsaa nashshechchaa taw zaaraadde imma;
taani new eeno gaade azazettanaadan,
Taana zempipissa.
- ¹³ He wode taani bayzzanchchatuwaa ne ogiyaa tamaarissana;

- he nagaranchchatuunne neekko simmana.
¹⁴ Abeet S'oossaw, taana ashshiyaa S'oossaw,
 suutsaa gussedda nagaraappe taana ashsha;
 He wode ta ins's'arssay ne s'illotetsaabaa yes's'ana.
¹⁵ Abeet Godaw, ta doonaa dooyaa;
 yaatooppe, ta ins's'arssay ne galataa awaayana.
¹⁶ Neeni yarshshuwaan nashetantto ta new shiishshanashin,
 neeni yarshshuwaan nashetakka.
¹⁷ S'oossaw yarshshiyaa yarshshuu
 ashkke ayaanaa; abeet S'oossaw,
 «Nagaraa ootsennan aggaarikkitaashaa» giyaa,
 me'eedda wozanaa neeni kad'akka.
¹⁸ Abeet S'oossaw, ne dosuwaan S'iyooniw keeka;
 Yersaalame gimbbetuwa gimmba.
¹⁹ He wode s'illo yarshshuwaan,
 S'uuggiyaa yarshshuwaaninne,
 mehiyaa ashuwaa wurssi s'uuggiyaa yarshshuwaan neeni nashettana.
 K'ay korumatuu ne yarshshiyaasan yarshshettana.

52

Itatuwaa Wurssetsaa Kaac'aa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Eedooma biittaa asaa gidiyaa Doyik'i Saa'oolakko biide, «Daawite Abimeleeka golle beedda» yaagiide odiide simmina Daawita Akeeka Timirtiyaa.

- ¹ Neenoo, wolk'k'aama bitaniyaw,
 S'oossaa asatuwaa bolla iitabaa ootsiyaawaadan,
 gallassaa ubbaan ayaw c'ee'ettay?
² Neenoo, worddobaa haniyaawoo,
 neeni haratuwaa d'ayissanaw mak'ettaasa.
 Ne ins's'arssay kuussa mak'k'iliyaa mala.
³ Neeni lo"uwaappe iitaa siik'aasa;
 k'ay tumuwaa haasayiyaawaappe,
 wordduwaa haasayiyaawaa dosaasa.
⁴ Neenoo, worddanchaw,
 neeni k'ohiyaa k'aalaa ubbaa siik'aasa.
⁵ Shin S'oossay neena med'inaw d'ayissana.
 I neena dafananne ne golliyaappe bonk'k'iide kessana;
 I neena pas'a de'iyaa wanttu giddoppe d'ok'ollana.
⁶ S'illottuu hawaa be'iide yayana.
 Unttuntu hawaadan yaagiide, ne bolla miic'c'ana;
⁷ «S'oossaa barew geessuwaa ootsibeenna,
 bare duretetsaa daruwaan ammanetteeda,
 Iita oosuwaan minneedda bitaniyaa
 hawaa be'ite!» yaagana.
⁸ Shin taani S'oossaa golliyaan aac'iya wogaraa mala.
 Aggena Aa siik'uwaan taani med'i med'inaw ammanettay.
⁹ Neeni ootseedda diraw,
 Ta neena galatana,
 taani neeni keeka gidiyaa diraw ne sunsaan hidootaa wotsay.
 Taani S'oossaa asatuwaa sintsan neena sabbana.

53

Asaa Iitatetsaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Akeekaa Timirttiyaa.

- ¹ Boozatuu barenttu wozanaan,
 «S'oossay baawa» yaagiino.
 Unttuntu de'uu bayeedda.
 Unttuntu sheneyiyaabaa ootsiino;
 lo'iyaaabaa ootsiyaa Asay baawa.

² S'oossaa koyiyaa eranchchatuu de'inttonne be'anaw,
S'oossay saluwaappe duge asaa s'eellee.

³ Unttuntu ubbaykka S'oossaa haakkeeddino;
ubbaykka ittippe tuneeddino.

Lo"uwaa ootsiyaa Asay baawa;
haray atto ittuunne baawa.

⁴ S'oossay, «Hawanttu ta asaa bonk'k'i miyaa iita asatuu
tumu ayinne erikkinoo?
Unttuntu taana woossikkino» yaagee.

⁵ Unttuntu kase dagammi erennawaa keeshshaa dagamana.
Ayaw gooppe, S'oossay bare asaa morkkiyaawanttu mek'etsaa laalana.
S'oossay untuntta kad'eedda diraw, untuntu yeellatana.

⁶ Israa'eeliyaw atatetsay S'iyooneppe yeerennee!
S'oossay bare asaa omooduwaa zaariyaa wode,
Yaak'ooba zaratuu nashettana;
Israa'eeliyaa Asay nashshechchaw pooc'u gaana.

54

Morkkiyaa Kushiyaappe Attanaw Shiik'eedda Woosaa
Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Ziifan de'iyaa asatuu Saa'oolakko biide, «Daawite
nu biittan k'osetteedda» yaagiide odiide simmina Daawite Akeekan Diis's'eedda Timirt-
tiyaa.

¹ Abeet S'oossaw, ne suntsan taana ashsha;
ne wolk'k'an taana shatintsaa.

² Abeet S'oossaw, ta woosaa sisa;
ta doonaa haasayaa hayzza.

³ Otoranchchatuu ta bolla denddiino;
dagantsiyaa asatuu taana wod'anaw koyiino.
Unttuntu S'oossaa alaalle giikkino.

⁴ Hekko S'oossay taana maaddiyaawaa;
Goday taana zempissaawaa.

⁵ Abeet S'oossaw, ta morkketoo untuntu iitatetsaa zaara.
Neeni ammanettiyaawaa gidiyaawaadan,
untuntta d'ayissa.

⁶ Abeet Med'inaa Godaw, taani ta sheniyaan new yarshshana;
neeni keeka gidiyaa diraw,
Taani ne suntsaa galatana.

⁷ Ayaw gooppe, neeni taana
ta metuwaa ubbaappe ashshaadda;
Ta morkketuu s'oonettiyaawaa ta ayifiyaan be'aad.

55

Laggetsay Kaddeedda Asaa Woosaa
Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawite Akeekan Diis's'eedda Diitsaa.

¹ Abeet S'oossaw, ta woosaa sisa;
ta maganaa ay metee gooppa.

² Hayzza; ta woosaa sisa;
Ta k'ofay taana waayissina,
taani shabbarettaad.

³ Hewenne, ta morkkatuwaa kooshshaappenne,
iitatuwaa naak'uwaappe denddeeddawaana.
Unttuntu ta bolla metuwaa ahiinonne
barenttu hank'k'uwaan taana morkkiino.

⁴ Ta wozana ayifiyaan diddik'ee;
hayk'k'uwaa hirggay taana maashiseedda.

⁵ Taana yashshayenne kokkorssay oyk'k'eedda;

- dagamay taana wod'i diggeedda.
- ⁶ Taani, «Taw harap'p'iyaaadan k'efii de'eerenneeshsha.
Yaanintto taani paalla baade shemppana shin;
⁷ taani haakkaade baana shin;
Bazzuwaan de'ana shin.
- ⁸ Taani gotiyaappenne uushuwaappe,
attiyaasaa elleellaade gakkana shin» yaagaad.
- ⁹ Abeet S'oossaw, taani katamaa gidдон
walassanne wad'etaa be'eedda diraw,
Iitatuwaa haasayaa bulluuk'k'a.
¹⁰ Iitatuу gallassinne k'amma,
gimbbiyaa yuuyyiino;
Iitatetsayenne kobay katamaa gidдон de'ee.
- ¹¹ Bashshay Aa gidдон de'ee;
naak'uukka c'imuukka Aa gutaraappe shaakkettenna.
- ¹² Taana boriyaawe ta morkkiyaa gidenna;
gidintto taani danddayana.
Ta bolla c'ee'ettiyaawe taana is's'iyawaa gidenna;
gidintto taani aappe k'osettana.
- ¹³ Shin hawaa ubbaa ootsiyaawe asaa,
ta laggiyaa,
Ta dabbuwaanne ta siik'uwaa.
- ¹⁴ Nuuni ittuu ittuwaanna ulobaa haasayeeddo;
nuuni S'oossaa golliyaan asaana ittippe simeretteeddo.
- ¹⁵ Ta morkketuu wodii gakkennan hayk'k'ino;
unttuntu pas'a moogettino.
- Ayaw gooppe, iitatetsay
unttuntu gidдонinne unttuntu de'iyaa saan de'ee.
- ¹⁶ Shin taani S'oossaa s'eesay;
Med'inaa Goday taana ashshee.
- ¹⁷ Wontta, gallassinne omarsii
taani waassanne ta metuwaa aw odana;
I taana sisana.
- ¹⁸ Darotuu taana morkkooppekka,
I taana olaa tooraappe ashshee.
- ¹⁹ Benippe kawutetsaa araatan utteedda S'oossay,
ta woosaa sisiide barenttu ogiyaa laammennawanttanne
barew yayyenawantta,
I kawushshana.
- ²⁰ Ta laggi bare dabbotuwaaw k'ohanaw,
bare kushiya dentseedda;
unttuntunna c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa koleedda.
- ²¹ Aa haasayay oyssaappekka aad'd'eeda shuga;
shin bare wozanaan morkkeedda.
Aa k'aalatuу zayitiyaappekka aad'd'iide wololatiino;
shin kuussa mashshaadan k'ans's'eeddino.
- ²² Ne tookuwaa Med'inaa Godaan wotsa;
I neena zempissana.
S'oossay awudenne s'illotuu
shabbarettanaadan ootsenna.
- ²³ Shin Abeet S'oossaw, neeni
iita asatuwaa c'iimmo ollaan duge olana.
Suutsaa gussiyaawanttunne c'immiyaawanttu,
barenttu de'ana laytsaw baggaanne de'ikkino;
Shin taani neenan ammanettana.

56

S'oossaan Zempuwaaw Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Piliss's'eema asatuu Aa Gaate Giyaa Katamaan Omooddedda Wode, Daawita Mazimuriyaa. Haako Saan Wolaa Bollan Utteedda Dogomat-tissi Geetettiide Suusulliyaan Yes'etteedda Mazimuriyaa.

¹ Abeet S'oossaw, asatuu taana yederssiyaa dirawunne
gallassaa ubbanka ta morkketuu taana un'etseedda diraw,
taw k'aretta.

² Ta morkketuu gallassaa ubbaan
taana yederssiino;
C'oratuu otoruwaan taana un'etsiino.

³ Taani yayyeedda wode,
neenan ammanettay.

⁴ Taani S'oossan ammanettay;
Taani Aa k'aalaa galatiyaa S'oossan
ammanettaynne yayyikke.
Asay taana ayaa ootsanee?

⁵ Gallassaa ubbaan ta morkketuu,
taw metuwaa med'd'iino;
Unttuntu ubbaa gede taw iitabaa k'oppiino.

⁶ Unttuntu ta bolla mak'ettiino;
kuukuliide wochchiinonne
ta ogiyaa naagiino;
taana wod'anaw koyiino.

⁷ Unttuntu iitatetsaa diraw, unttunta yeddoppa;
ne hank'k'uaan he asatuwaa zik'k'i ootsa.

⁸ Neeni taani toyilakattowaa paydaadda.
Taani woyssa afotsaa gussaadditanto, neeni eraasa.
Unttuntu ne mazgobiyaan de'ikkinoo?

⁹ Taani neena s'eessiyaa wode,
ta morkketuu guyye simmana.
S'oossay ta bagga gidiyaawaa taani eray.

¹⁰ Taani Aa k'aalaa galatiyaa S'oossay,
taani Aa k'aalaa galatiyaa Med'inaa Godaa,

¹¹ taani he S'oossan ammanettay; yayyikke.
Asay taana ay ootsanee?

¹² Abeet S'oossaw, taani,
new shiik'etteeddawaa ootsana;
Hewaa galataa yarshshuwaa taani new immana.

¹³ Ayaw gooppe, neeni taana hayk'k'uaappe,
ta gediya kuddetsaappe ashshaada.
Hewaa diraw, I pas'a de'iyaa wanttu bollan poo'issiyaa poo'uaan
S'oossaa sintsan taani hamettay.

57

Maaduwaaw Demanaw Shiik'eedda Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo, Gonggolo giddoppe Saa'oolappe bak'atiide bi simmina Daawita Woosaa. «D'ayssoppa» Geetettiyaaw Woosaan Yes'etteedda Woosaa.

¹ Taana maara; abeet S'oossaw, taana maara;
taani neekko bak'atay.
Bashshay aad'd'ana gakkanaw,
ne k'efiyaa gidдон bak'ataade attay.

² Taani Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaw,
taw ubbabaa ootsiyaa S'oossaw waassay.

³ S'oossay saluwaappe maaduwaaw kiittiide, taana ashshana;
taana naak'k'iyaa wantta kawushshana;
S'oossay aggena bare siik'uaanne
bare tumatetsaa taw kiittana.

- ⁴ Taani ta morkkatuwaa gidдон,
 asaa bonk'k'iide miyaa gaammuwaa malatuwaa gidдон de'ay.
 Unttuntu achchay tooraanne wonddaafiyaa mala;
 untntuntu ins's'arssay kuussa mashshaa mala.
- ⁵ Abeet S'oossaw, neeni salotuwaappe bollaanna d'ok'k'u d'ok'k'u ga;
 ne bonchchuu sa'aa ubbaa bolla de'o.
- ⁶ Unttuntu ta gedyaw p'iriyaa wotseeddino;
 taani metootaade hokkaad.
 Unttuntu ta ogiyaan ollaa bookkeeddino;
 shin he ollaan barenttoo kunddeeddino.
- ⁷ Ta wozanay minniide de'ee;
 Abeet S'oossaw, ta wozanay minniide de'ee.
 Taani new yes's'ananne neena sabbana.
- ⁸ Ta shemppattee, beegotta!
 Diitsawunne maasink'k'oo, beegottite!
 Taanikka wontta guuraanna beegottana.
- ⁹ Abeet S'oossaw, taani neena asaa gidдон galatana;
 k'ay kawutetsaa gidдон neena sabbana.
- ¹⁰ Ayaw gooppe, aggena ne siik'uu wolk'k'aama;
 salotuwaa gakkeedda.
 Ne tumatetsaykka bolla shaariyaadan d'ok'k'ee.
- ¹¹ Abeet S'oossaw,
 salotuwaappe bollaanna d'ok'k'u d'ok'k'u ga!
 Ne bonchchuu sa'aa ubbaa bolla gido.

58

*S'oossay Nagarachchatuwaa Muranaadan
 Shiik'o Woosaa*

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita Woosaa. «D'ayssoppa» Geetettiyaa Mazimuriyaa waas'uwaan Yes'etteedda Woosaa.

- ¹ Hinttenoo deriyaa mooddiyaawanttoo,
 tumuwaappe likkiyaa haasayiitee?
 Asaa ubbaa gidдон s'illuwaa pirddiitee?
- ² Gidena, hintte wozanaan iitabaa halchchiita;
 biittan hintte kushii makkalabaa ootseedda.
- ³ Iita Asay aatti uluwaappe doommiide balee;
 yelettoodeppe doommiide,
 Bayzzeenne wordduwaa haasayee.
- ⁴ Unttuntu shooshshaadan yishshaana de'iino;
 Tulle hassuwaadan haytsaa tuc'ceeddino.
- ⁵ Bitiyaawe ay keeshsha hiilanchcha giddooppekka,
 hasuu Aa saasuketsaa sisenna.
- ⁶ Abeet S'oossaw, untntuntu achchaa
 untntuntu gappataa gidдон mensa;
 abeet Med'inaa Godaw, gaammotuwwa kasiliyaa d'ukka.
- ⁷ Unttuntu goggi d'ayiyaa haatsaadan d'ayino.
 Untntuntu barenttu wonddaafiyaa dukkiyaa wode,
 pootsaa s'eeran c'addiyaa ayifii d'ayo.
- ⁸ Unttuntu muushiide saasso kesiyaa d'aad'd'iyaaadan hanino;
 aatti uluwaappe boshettiide yeletteedda,
 poo'uwwa be'enna na'aadan hanino.
- ⁹ Unttuntu aguntsa gidiide daashanaappe kase,
 untntuntu biro puutiyaan de'ishshin,
 S'oossay untntunta bare hank'k'uwaan d'ayissana.
- ¹⁰ Haluwaa kessiyaawaa be'iyaa wode,
 s'illotuu nashettana.
 Iitatuwaa suutsan barenttu gedyaa meec'ettana.

- ¹¹ He wode asay,
«Tumukka s'illotoo woytuu de'ee;
tumukka sa'aa bolla pirddiyaa S'oossay de'ee» yaagana.

59

Iitatuwaa Ek'etiide Shiik'o Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita wod'anaw Aa golliyaa naagana mala Saa'ooli asatuwaa kiitti simmina Daawita Mazimuriyaa. «D'ayssoppa» Giidde Diitsaa Giigissuwaan Yes'etteedda Woosaa

- ¹ Abeet ta S'oossaw, ta morkkatuwaappe taana ashsha;
ta bolla denddiyaawanttuppe taana naaga.

- ² Iita ootsiyaawanttuppe taana ashsha akka;
suutsaa gussiyaa asatuwaappe taana ashsha.

- ³ Abeet S'oossaw, untunttu taana wod'anaw
kuukuliide naagiyaawaa be'a!
He wolk'k'aama iita asatuu ta bolla yaa'iino.
Abeet Med'inaa Godaw, ta bayzzuwaa diraw
woy ta nagaraa diraw gidenna.

- ⁴ Untunttu taana olanaw wotsaa jaamiyaawe,
ta balaa diraassa gidenna.

Beegotta, taakko haa yaade be'a.

- ⁵ Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'etaa Ubbaa Godaa S'oossaw,
Israa'eeliyaa S'oossaw,
kawutetsatuwaa ubbaa pirdanaw beegotta;
makkalaa ootsiyaawantta maaroppa.

- ⁶ Untunttu omarsan simmiino;
kanatuwaadan boc'c'iidde, katamaa gidon yuuyyiino.

- ⁷ Hekko, untunttu barenttu doonaan haasayiide salikkino;
untunttu ins's'arssay mashshaa mala.

Untunttu biro, «Ooninne sisenna» giide k'oppiino.

- ⁸ Shin abeet Med'inaa Godaw,
neeni untunttu bolla miic'c'aasa;
kawutetsatuwaa ubbaa bolla k'iliic'aasa.

- ⁹ S'oossaw, neeni taw k'osetta attiyaa sa'aa gidiyaa diraw,
taani ne wolk'k'an ammanettay.

- ¹⁰ Ta S'oossay aggena bare siik'uwaan taakko yaana;
ta S'oossay ta morkkatuwaa s'ooniyaawaa I taana bessana.

- ¹¹ Ta asatuu doggenna mala, neeni untunttu wod'oppa.
Abeet S'oossaw, nu gondalliyaw,
ne wolk'k'an untunttu laalaade s'oona.

- ¹² Untunttu barenttu doonaa nagaraa dirawunne
barenttu ins's'arssaa k'aalaa diraw,
barenttu otoruwaan oyk'k'ettino.
Untunttu shek'aa dirawunne untunttu haasayiyaa wordduwaa diraw,

- ¹³ ne hank'k'uwaan untunttu d'ayissa.
S'oossay Yaak'ooba zaratuwaa mooddiyaawaanne
sa'aa gas'aa gakkanaw de'iyaa biittaa mooddiyaawaa Asay erana mala,
untunttu mule attenaadan d'ayissa.

- ¹⁴ Ta morkketuu omarsan simmiino;
kanatuwaadan boc'c'iidde,
katamaa gidon yuuyyiino.

- ¹⁵ Untunttu miyaawaa demanaw toyilakattiino;
kallana d'ayooppe laawiino.

- ¹⁶ Shin taani ne wolk'k'aa sabbana;
wontta aggena ne siik'uwaabaa yes's'ana.

Ayaw gooppe, neeni taw ta waayiyaa gallassi,
taani bak'ata attiyaa saanne k'osetta attiyaasaa gidaadda.

- ¹⁷ Abeet taw wolk'k'aa gideedda S'oossaw,

taani neena sabbana.
 Ayaw gooppe, taani k'osetta attiyaa sa'aynne
 aggena siik'uwaa taana bessiyaa S'oossay neena.

60

S'oossay Ashiyaawaa K'onc'c'issiyaa Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappuu, Daawite, Masp'p'es'oomiyaaninne Sobaalan de'eedda Sooriyaa asatuwaana oletteedda wodenne, Yoo'aabi guyye simmiide Mas'iniyaa Zanggaaraan tammanne laa"u sha"u Eedoome asaa wod'eedda wode, Daawite timirttiyaw s'aafeedda woossa. Adilliyaa C'iishshaa Waatsaa. Markkatetsaa Woosaa.

¹ Abeet S'oossaw, neeni nuuna aggaada;

nuuna mentsaadda.

Neeni nuuna hank'k'ettaadda;

shin ha"i nuukko simma.

² Neeni biittaa k'aatsaadanne za'issaadda;

biittay kokkoriyaa diraw, neeni Aa za'uwaara bara.

³ Neeni ne asaa metuwaa bessaadda;

neeni nuuna ganddigaarissiyaa woyniyaa ushshaadda.

⁴ New yayyiyaawanttu,

barenttu morkkiyaa wonddaafiyaappe attana mala,

malaa immaadda.

⁵ Neeni siik'iyaaawanttu attana mala,

ne ushechcha kushiyan nuuna ashsha;

neeni nuw alla.

⁶ S'oossay bare geeshsha sa'aan hawaadan yaageedda;

«Taani s'oonaade Sekeema biittaa shaakkana;

k'ay Sukkoota zanggaaraa likkana.

⁷ Gala'aade tawaa; Minaasekka taassa;

Efireemi ta huup'iyaa naagiya k'oobiya;

Yihuday ta kawutetsaa s'am"aa.

⁸ Moo'aabe taani meec'ettiyaa kuyis'aaruwaa;

Eedoomi tawaa gidiyaawaa erissanaw ta c'aammaa Aa bolla wotsay;

Taani Piliss's'eema s'oonaade gereeray» yaageedda.

⁹ Gimbbetteedda katamaakko, taana oonee afanawe?

Eedooma gakkanaw taana oonee kaaletsanawe?

¹⁰ Abeet S'oossaw, nuuna aggeedawe neena gidikkii?

Abeet S'oossaw, neeni nu tooranchchatuwaanna olaw kesakka.

¹¹ Asaa maaduu patsenna diraw,

morkkiyaanna olettanaw neeni nuuna maadda.

¹² S'oossaa wolk'k'an nu morkkatuwaa nuuni s'oonana;

nu morkkatuwaa yed'd'anawe Aa.

61

Naaganaadan Shiik'o Woosaa

Daawite Zammaaretuwaa Kaappoo Diitsaan Yes's'eedda Mazimuriyaa

¹ Abeet S'oossaw, neeni ta waasuwaaraa s'isa;

ta woosaa hayzza.

² Ta wozanay hidoottaa k'ans's'o wode,

Taani biittaa gas'aappe neena s'eesay.

Taappe d'ok'k'iyaa zaallaakko, taana kaaletsa.

³ Ayaw gooppe, neeni taw geessuwaanne

taani ta morkkatuwaappe naagettiyyaa gimbbiyaa dirssaa.

⁴ Taani ne dunkkaaniyaan med'inaw de'arikkita!

taani ne k'efiyaa hap'aa gididon saro attarikkita!

⁵ Abeet S'oossaw, neeni ta k'anggetsaa s'isaadda.

Ne suntsaa yayyiyaawanttu

laattiyyaa laataa tawukka immaadda.

- ⁶ Kaatiyaa laytsaa adussa;
I yeletaappe yeletaa gakkanaw de'o.
⁷ I S'oossaa sintsan med'inaw kaateto;
aggena ne siik'uwaaninne ne tumatetsan Aa naaga.
⁸ Yaatiyaawaa gidooppe, taani
ta k'anggetsaa gallassan gallassan gatsaadde,
ne suntsaa ubbaa gede sabbana.

62

Hidootay S'oossaa Bolla S'alalan

Daawite Zammaaretuwaa Kaappuwaa Juddutoo Yes's'eedda Mazimuriyaa.
(1 Od. 25:3)

- ¹ S'oossaa s'alalan taani shemppuwaa demmaad;
ta atotetsay aappe yee.
² Aa s'alalay ta zaallaanne ta atotetsaa;
I taani k'osetta attiyaa sa'aa gidiyaa diraw,
ayinne hirggikke.
³ Woddiyaa godaanne k'aas's'iyaa dirssaa malatiyaa asaa wod'anaw,
hintte awude gakkanaw denddiitee?
⁴ Unttuntu Aa bonchcho sa'aappe
Aa wotsanawaa s'alala koyiino;
unttuntu wordduwaan nashettiino.
Barenttu doonaan anjjiino;
shin barenttu wozanaan shek'iino.
⁵ Ta shemppatta S'oossaa s'alalan shemppuwaa demmaaddu;
taani hidootan naagiyaawe aappe yee.
⁶ Aa s'alalay ta zaallaanne ta atotetsaa;
I taani k'osetta attiyaa sa'aa gidiyaa diraw,
ayinne hirggikke.
⁷ Ta atotetsayenne ta bonchchuu S'oossaanna;
I ta mino zaallaanne ta geessuwaa.
⁸ Asaw, ubbaa wode S'oossan ammanettite;
I nuw geessuwaa gidiyaa diraw,
hintte wozanaa k'ofaa aw odite.
⁹ Asay ubbay itti gede shemppiyaa c'arkkuwaa mala;
d'ok'k'ina zik'k'ina, Asay mela.
Miizaaniyaan wotsinakka unttuntu ayinne dees'ikkino;
unttuntu itti gede shemppiyaa c'arkkuwaappekka kawushiino.
¹⁰ Makkalan shiishshowaan ammanettoppite;
wuu'i shiishshiide durettanaw halchoppite.
Hintte duretetsay darooppekka,
hintte wozanaa Aa bolla wotsoppite.
¹¹ S'oossay itti gede odeedda, taani
laa"u yewuwaa sisaad; «Wolk'k'ay S'oossaassa.
¹² Aggena siik'uu Godaawaa» yaageedda.
Abeet S'oossaw, neeni asaa ubbaw
Aa oosuwaadan oosuwaadan zaarana.

63

S'oossaa Koyussaa

Yihudaa Bazzuwaan de'iyaa wode Daawita mazamuriyaa

- ¹ Abeet S'oossaw, neeni ta S'oossaa;
ta wozanay neena laamotee;
ta ashuukka neena amottee.
Meli za"eedda, haatsi bayinna biittaadan
ta kumentsaa asatetsay neena saamettee.

- ² Taani neena geeshsha sa'aan be'aad;
ne wolk'k'aakka ne bonchchuwaakka taani be"aad.
- ³ Aggena ne siik'uu de'uwaappe lo"iyaa diraw,
ta ins's'arssay neena bonchchana.
- ⁴ Ta de'uwaa laytsan taani neena galatana;
ne suntsan ta kushiyaa pude mic'c'ana.
- ⁵ Asay lo"o k'umaa kalliyaawaadan,
ta shemppatta neenan kallana.
- Taani ta ins's'arssan nashshechchaa yetsan neena galatana.
- ⁶ Taani ta gisuwaan neena hassayay;
k'ammaa ubbaan nebaa k'oppay;
- ⁷ ayaw gooppe, neeni taana maadeeddawaa.
Taani ne k'efiyaa kuwaan uttaade, nashshechchaw yes's'ay.
- ⁸ Taani ne mata shiik'a uttay;
ne ushechcha kushii taana oyk'k'iide naagee.
- ⁹ Shin taana wod'ana koyiyaawanttu,
biittaa garssa c'iimmo sa'aan moogettana.
- ¹⁰ Unttunttu mashshaw aad'd'iide imettana;
unttunttu babark'k'iyaa kaate gidana.
- ¹¹ Shin kaatii S'oossan nashettana.
S'oossaa suntsan c'aak'k'iyaa ubbay Aa galatana;
shin wordduwaa haasayiyaawanttu doonay gorddettana.

64

Naaganaadan Shiik'o Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita mazamuriyaa

- ¹ Abeet S'oossaw, taani maganniyaa maganaa neeni sisa.
Taani ta morkketoo yayaad; taana ashsha.
- ² Iitatuwaa mak'k'uwaappenne,
iitaa ootsiyaawanttu shiik'uwaappe taana gentsaa.
- ³ Unttunttu barenttu ins's'arssaa mashshaadan leefeeddino;
k'ay marzze k'aalatuwaa,
wonddaafiyaa pootsaadan dukkanaw giigisseeddino.
- ⁴ Unttunttu k'osettiide,
barenttu wonddaafiyaa s'illo asaa bolla dafino;
akeekay bayinnan dukkiino; unttunttu yayyikkino.
- ⁵ Unttunttu barenttu iita mak'k'oo ittuu ittuwaa mintsetsiino;
barenttu p'iriyaa k'osiyaasaa zorettiino.
- Unttunttu, «nuuna ooni be'anee?» yaagiino.
- ⁶ Unttunttu iitabaa mak'ettiidde,
«Nuuni lo"o mak'k'uwaa mak'etteeddo» yaagiino.
- Hewenne, asaw wozanaynne kahay c'iimma gidiyaawaa bessee.

- ⁷ Shin S'oossay untuntta bare wonddaafiyaan dukkana;
unttunttu akeekenan madus's'ana.
- ⁸ Unttunttu mak'k'uwaa diraw,
I untuntta d'ayissana;
unttuntta be'iyaa ubbay huup'iyaa k'aatsana.
- ⁹ He wode Asay ubbay S'oossaw yayana;
Aa oosuwaabaa odananne zaari zaariide k'oppaana.
- ¹⁰ S'illotuu Med'inaa Godaan nashetionne,
aakko bak'atiide attiino;
wozanaa suuretuu ubbay galatino.

65

Galataa Mazimuriyaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawita mazamuriyaa, Sabaa

- ¹ Abeet S'oossaw, S'iyoonen new galatay bessee;
nuuni new shiik'etteeddawaakka gatsana.
- ² Abeet woosaa sisiyaawoo,

asay ubbay neekko yaana.

³ Nu nagaray nuuna muukkeedda wode,
ne nuw atotetsaa immaadda.

⁴ Neeni dooreeddanne ne chilootan uttanaw
mataa shiishshiyaa Asay anjjetteddawaa.
Nuuni ne son, Geeshsha Dunkkaaniyaan
de'iyaa lo"oban kumeeddo.

⁵ Abeet nuuna ashshiyaa S'oossaw,
maalalissiyaa ne s'illo oosuwaan neeni nuw allaasa.

Sa'aa gas'aappe gas'aa gakkanaw,
haakko abbatuwaappekka hefintsan de'iyaa asaa ubbaw,
ammanettiyaawe neena.

⁶ Neeni neena wolk'k'aa danc'c'isaade;
wolk'k'aama deretuwaaw ne minotetsan essaadda.

⁷ Neeni abbaa kooshshaanne,
beetaa guntsaa sirp'p'i ootsaasa;
k'ay Asay denddiyaa dendduwaaw irs's'issaasa.

⁸ Hewaadan neeni ootseedda malaataa diraw,
sa'aa gas'aa gakkanaw de'iyaa Asay ubbay new, «Hoola!» gee.

Away mokkiyaasaappe wulliyaasaa gakkanaw de'iyaa asaa ubbaa nashechchaadda.

⁹ Neeni biittaa naagaade iraa bukissaasa;
yaataade daro tu'eyaasa.

Asaw katsay mokkana mala,
S'oossaa pulatotuu haatsaan kumeeddino;
hewaadan ootsaade neeni giigissaadda.

¹⁰ Kaachaa wod'ana malanne guulluwaaw shugissana mala,
neeni yafaran haatsaa kuntsaassa;
katsay mokkana mala anjjaasa.

¹¹ Laytsaa kalo laytsaa ootsaasa;
neeni aad'd'iyaa sa'ay ubbay kumi palahee.

¹² Neeni hentsaa sa'aa maatan kuntsaassa;
zoozetuwaakka nashshechchaa danc'c'isaasa.

¹³ Neeni hentsaa gadiyaa dorssaa wudiyaa mayzzaasa;
zanggaaraa biittaakka katsaa kuntsaa.

Unttuntu nashshechchaw hombboc'iinonne yes's'iino.

66

Ittipetetsaa Galataa

Zammaaretuwaaw Kaappoo Yes'etteedda Sabaa, mazamuriyaa

¹ Sa'aan asaa ubbaw, hintte k'aalaa d'ok'k'issiide,
nashshechchan S'oossaa galatite.

² «S'oossaa suntsay bonchchetto!» giide yes's'ite;
bonchcho galataa aw immite.

³ S'oossaw hawaadan yaagite;
«Ne oosotuu waan maalalissiyaawanttee!

Ne wolk'k'ay dareedda diraw,
ne morkketuu yashshaw ne sintsan kokkoriino.

⁴ Sa'aan de'iyaa ubbatuu new goyinniino;
neena sabbiino;
ne suntsaw galataa yes's'iino» yaagite.

⁵ Haayite; S'oossay ootseeddawaa be'ite;
I asaa gidon maalalissiyaa oosuwaaw ootseedda.

⁶ I abbaa haatsaa shaakeedda;
k'ay beni nu aawotuu yorddaanoosa shaafaa,
barenttu gediyaan hamettiide, mela biittaa pinneeddino.
Hewan I ootseeddabaan nuuni nashetteeddo.

⁷ I bare wolk'k'an med'inaw mooddee.
Kawutetsatuwaaw bare ayifiyaan s'eellee;

- hewaa diraw, makkaliyaawanttu Aa bolla denddoppino.
⁸ Asatoo, nu S'oossaa galatite;
 hintte Aa galatiyaa galatay sisetto.
⁹ I nuuna pas'a wotseedda;
 nuuni kunddennaan naageedda.
¹⁰ Abeet S'oossaw, neeni nuuna paac'c'aadda;
 biraa geeshshanaw taman paac'iyaaawaadan,
 nuuna geeshshaadda.
¹¹ Neeeni nuuna p'iriyaan gelissaadda.
 Nu zokkuwaankka dees'obaa toossaadda.
¹² Morkketuu nu huup'iyaan togganaadan ootsaadda.
 Nuuni haatsaa gidduwaananne tamaa gidduwaana aad'd'eedo;
 shin ha'i nuuna ishaliyaa sa'aa ahaadda.
¹³ Taani s'uuggiyaa yarshshuwaanna ne golliiyaa gelaade,
 ta k'anggiyaa new gatsana.
¹⁴ Taani metooteedda wode,
 ta doonaan shiik'etteedda k'anggiyaa,
 ta ins's'arssaappe keseeddawaa, taani gatsana.
¹⁵ Taani new s'uuggiide yarshshiyaa,
 dorssaa orggetuwaa shiishshana.
 Koruma booratuwaanne deessha orggetuwaa new yarshshana;
 he yarshshotuwaa c'uway saluwaa gakkana.
¹⁶ Hinttenoo, S'oossaw yayyiyaawanttoo,
 ubbatuu haa yiide, sisite.
 S'oossay taw ootseeddawaa taani hinttew odana.
¹⁷ Ta k'aalaa d'ok'k'u ootsaade taani S'oossaa woosaad;
 ta ins's'arssan aw galataa shiishshaad.
¹⁸ Taani ta wozanaan nagaraa gentseeddentto,
 Goday taana sisenna.
¹⁹ Shin S'oossay tumuwaappe taana siseedda;
 ta woosaakka hayzreedda.
²⁰ S'oossay ta woosaa is's'ibeenna diraw,
 k'ay aggena bare siik'uwaa taw diggibeenna diraw, galateetto.

67

Galataa Mazimuriyaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Diitsaan Waas'eteedda Mazimuriyaa, sabaa

- ¹ S'oossay nuw k'arettonne nuuna anjjo;
 bare som'iyaa nu bollan poo'isso.
² Ne ogetuu ha sa'aa bollan,
 ne ashshiyaa wolk'k'aykka,
 kawutetsatuwaa ubbaa gidduwaan erettino.
³ Abeet S'oossaw, Asay neena galato;
 asay ubbay neena galato.
⁴ Kawutetsatuubbay, «Hashshul!» giide,
 nashshechaw yiino.
 Ayaw gooppe, neeni asaa s'illotetsan pirdaasa;
 k'ay sa'aan de'iyaa kawutetsatuwaa kaaletsaasa.
⁵ Abeet S'oossaw, Asay neena galato;
 asay ubbay neena galato.
⁶ Biittay katsaa mokkeedda;
 S'oossay, nu S'oossay nuuna anjeeedda.
⁷ S'oossay nuuna anjeeedda.
 Sa'aa gas'aa gakkanaw de'iyaa Asay ubbay aw yayyo.

68

S'oonuwaa Mazimuriyaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawite s'aafeedda mazamuriyaa, yetsaa

- ¹ S'oossay denddo; Aa morkketuu laalettino.

- Aa is's'iyaawanttu Aa sintsaappe bak'attino.
² C'uway c'arkkuwaan punettiyaawaadan,
 neeni untuntta punna d'ayssa.
 Muk'aadday taman muushiyaawaadan,
 iitatu S'oossaa sintsaappe d'ayino.
³ Shin s'illotuu hashshu giino;
 S'oossaa sintsan nashetino;
 nashshechchan ililino.
⁴ S'oossaw yes's'ite; Aa suntsaa sabbite.
 Shaariyaa bollan gaalifiyaawaa d'ok'k'u d'ok'k'u ootsite kessite;
 Aa suntsay Med'inaa Godaa;
 Aa sintsan nashettite.
⁵ S'oossay bare de'iyaa geeshsha sa'aan,
 aawuu bayinna naanaatoo aawuwaa;
 k'ay asinay hayk'keedda mac'c'a asatoo daana.
⁶ S'oossay barekka de'iyaa wanttoo golle asaa immee.
 K'asho golliyaan de'iyaa wantta biliide,
 untuntta ishaluwaan wotsee.
 Shin makkalanchatuu meleedda biittan de'iino.
⁷ Abeet S'oossaw, neeni ne asaa kaaletseedda wode,
 neeni untuntunna mela bazzuwaa beedda wode,
⁸ Siina Deriyan k'onc'c'eedda S'oossaa sintsan,
 Israa'eeliyaa S'oossaa sintsan biittay k'aas's'eedda;
 salotuu iraa duge tigeeddino.
⁹ Abeet S'oossaw, neeni iraa darissaade bukissaadda;
 mela biittaa zaaraade ooratsaadda.
¹⁰ Ne asaykka yaan utteedda.
 Abeet S'oossaw, ne keekkatetsan,
 hiyyeesatoo koshshiyaabaa giigissaade immaadda.
¹¹ Goday kiitaa kiitteedda;
 he kiitaa afeeda mac'c'a asatuu dara.
¹² Untunttu, «Morkke kaatetuunne
 untuntu tooranchchatuu guyye bak'ateeddino;
 son atteeda mac'c'a asatuu omooduwaa shaakketteeddino.
¹³ Untunttu, P'ooliyaa work'k'aa k'efiyaana de'iyaa,
 biraappe med'etteedda harap'p'iyaa misiliyaa,
 omooduwaa demmoode, hinttenttu,
 dorssaa sikuwaa gidдон yaw giseedditee?» yaageeddino.
¹⁴ Ubbaa Danddayiyaa S'oossay,
 kaatetuwwa laaleedda wode,
 S'almmoonaa asaa bolla shachchaa bukkiseedda.
¹⁵ Baasaane deretuu wogga wolk'k'aama deretuwaa;
 baasaane deretuu daro s'eeratuu de'iyaa wantta.
¹⁶ Daro s'eeratuu de'iyaa deretoo,
 S'oossay baressa ootsanaw dooreedda asaa,
 hintte yaw k'anaatiide s'eelliitee?
 Med'inaa Goday aan med'inaw de'anawaa.
¹⁷ S'oossaa olaa paraa gaaretuu
 tammu sha'aaninne sha'u gede sha'an paydetiyaawantta;
 Goday Siinaa deriyaappe bare geeshsha sa'aa yeedda.
¹⁸ Omoodetteedda darotuwaa akkiide,
 I pude d'ok'k'aa keseedda.
 Asaappe, haray atto makkalanchcha asaappekka imuwaa akkeedda.
 Med'etaa Ubbaa Goday yaan de'ana.
¹⁹ Gallasaan gallasaan nu tookuwaa tookkiyaa Goday,
 nuuna ashiyaa S'oossay galatetto.
²⁰ Ee, nu S'oossay nuuna ashshiyaa S'oossaatee!
 Hayk'kuwaappe attiyaawe,

Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ashshinada.

²¹ S'oossay tumuwaappe bare morkkatuwaaw,
guuggiyaa kinchchana;
nagaraa ogiyaan hamettiyyaa,
goofaranchchatuwaaw huup'iyaa p'alk'k'ana.

²² Goday yaageedda; «Taani hintte morkkatuwaaw,
Baasaaneppe zaaraadde ahana;
taani untuntta c'iimmo abbaa giddoppe kessaade guyye ahana.

²³ Hewenne, neeni ne morkkatuwaaw,
suutsaa gidduwaana c'olbbaya yed'd'aade hamettanaassanne;
ne kanatuukka morkkiyaa suutsaappe,
barenttu gishuwaaw ins's'arssan laac'c'anaassa» yaageedda.

²⁴ Abeet S'oossaw, ne salppii,
ta S'oossaa ta kaatiyaa salppii,
Geeshsha Golliyaa geliyaa wode ubbaw beettee.

²⁵ Yes's'iyaa wanttu sintsaana; diis's'iyaa wanttu guyyenna;
k'ay karabuwaaw bak'k'iyaa wodorotuu gidduwaana.

²⁶ Untunttu, «S'oossaa kuntseedda shiik'uwaan galatite;
hinttenoo, Israa'eeliyaa zeretsatoo,

Med'inaa Godaa galatite» yaagiino.

²⁷ He salppiyaan ubbaappe teefatiyaa,
Biiniyaama zaratuu koyiro beettiino.

Kaalliide Yihudaa kaappatuu barenttu c'itaana de'iino;
wurssetsan Zaabiloona Kaappatuunne Niftaaleema kaappatuu beettiino.

²⁸ Abeet S'oossaw, ne wolk'k'aa k'onc'c'issa.
Abeet nuw ootseedda S'oossaw,
ne minotetsaa bessa.

²⁹ Hewaa diraw, Yerusaalamen de'iyaa
ne Geeshsha Golliyaa kaatetuu yiide,
new imotaa immana.

³⁰ Do'aadan mak'k'aa gidдон de'iyaa Gibs'e asatuwaaw neeni seera.
Booratuwaanne maratuwaaw wudiyaa,
malatiyaa kawutetsatuwaaw neeni yederssa.
Untunttu gulbbatiide, barenttu biraa new immana gakkanaw,
neeni untuntta seera.
Olettanaw yeemottiyaa asatuwaaw laala.

³¹ Kiitetteedda kaappatuu Gibs'eppe yaana;
Top'p'ata bare kushiyaaw elle S'oossaakko mic'c'ana.

³² Hinttenoo, sa'aa kawutetsatoo,
S'oossaw yes's'ite;

³³ salotuwaan, benippe de'iyaa salotuwaan biyaa Godaa sabbite.
Sisite! I bare kooshshaa,
bare wolk'k'aama guntsaa kiittee.

³⁴ S'oossaa wolk'k'aabaa awaayite;
Aa anggay Israa'eeliyaa bollaanna;
Aa wolk'k'aykka saluwaana.

³⁵ S'oossay bare Geeshsha Golliyaappe k'onc'c'oode, Maalalisee.
Israa'eeliyaa S'oossay bare asaw minotetsaanne wolk'k'aa immee.
Med'inaa Goday galatetto.

69

Maaduwaaw Demanaw Shiik'o Woosaa

Zammaaretuwaaw Kaappoo, C'iishshaa Waatsaa Giyaa Waas's'uwaan Yes'eteedda Daawita
Mazimuriyaa

¹ Abeet S'oossaw, taana ashsha;
ayaw gooppe, haatsay taw k'ood'iyaa gakteedda.

² Gedii ek'k'iyaa sa'ay bayinna c'ariyaan muukettaad;
c'iimmo haatsaa giddo gelaad;
haatsaa zuluu ta bolla baana hanee.

³ Maadoo waassaade daaburay;
ta kottoniikka meleedda.

Ta S'oossay allee gaade s'eellishin,
ta ayifii galjjeedda.

⁴ Taana c'oo is's'iyaa wanttu,
ta huup'iyaa binnaanaappe dara.
Wordduwaan taana morkkiyaawantunne,
d'ayissanaw koyiyaawanttu dareeddino.

Taani wolk'k'antsa akkabeena miishshaa taana c'iggisiino.
⁵ Abeet S'oossaw, ta bayzzuwaa eeyyatetsaa neeni eraasa;
taani ootseedda nagaray neeppe k'osettenna.

⁶ Abeet Godaw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw,
neena hidootan naagiyaawanttu,
ta gaasuwaan yeellatoppino.
Abeet Israa'eeliyaa S'oossaw, neekko shiik'iyaa wanttu
ta gaasuwaan kawushoppino.

⁷ Taani boriyaa danddayeeddawenne
ta som"ii yeellaa mayyeeddawe ne diraassa.

⁸ Taani ta ishatoo imatsaa,
k'ay ta aatti naanaatoo allaga gidaaddi.

⁹ Taani ne golliyaw seelettiyaa seelay,
taana tamaadan guuddee;
neena boriyaawanttu borii ta bolla wod'd'eedda.

¹⁰ Taani s'oomaade, ta huup'iyaa kawushsheeddawe,
taw k'iliic'uwaa gideedda.

¹¹ Taani kayyuwaa mayuwaa mayyeedda wode,
untunttoo tossaw gidaaddi.

¹² Katamaa Penggiyaan uttiyaawanttu taana k'iliic'iino;
matsottiyaawanttu tabaa yetsaa kessiino.

¹³ Shin abeet Med'inaa Godaw, taana gidoope,
taani neena woossay.

Abeet S'oossaw, ne dosiyaa wodiyaan,
aggena ne siik'uwaa daruwaan,
neeni ashana geeddawaadan taw zaaruwaa imma.

¹⁴ C'ariyaan muukettenaadan taana ashsha.
Taana is's'iyaa wanttuppe,
c'iimmo haatsatuwaappe neeni kessa akka.

¹⁵ Haatsaa di"uwaan taana afissoppa;
woy c'iimmo olaan taana mitissoppa;
woy duufuwaa doonaa ta bolla gorddisoppa.

¹⁶ Abeet Med'inaa Godaw, aggena ne siik'uwaa keekkatetsaadan,
taw zaaruwaa imma.

Ne k'aretaa daruwaadan taakko simma.

¹⁷ Taappe ne k'oomaappe ne som"uwaa gentsoppa;
taani waayettiyyaa diraw, taw elle zaaruwaa imma.

¹⁸ Neeni taakko shiik'a; taana woza;
ta morkkatuwaappe taana la"a kesa.

¹⁹ Taani boriyaa, yeellaanne,
kawushshaa akkeeddawaa neeni eraasa.
Ayaw gooppe, ta morkkatuwaa ubbaa neeni be'aasa.

²⁰ Borii ta wozanaa pas'ennaadan mentso diraw;
hidoota k'ans's'aad.

Taw k'arettiyaawaa koyaad.
Shin ituunne baawa;
taana mintsetsiyaa asaa s'eellaad; shin demmabeykke.

²¹ Taani koshateedda wode,
taw c'ammiyaa k'umaa aatseeddino.

Taani saametteedda wode,
taw c'aala woyniyaa eessaa immeeddino.

²² Unttuntu miyaa samppay untunttoo p'ire gido.

- Unttuntu yarshshuwaa yarshshiide,
 miyaa gibiray untntuntoo gitiyaa gido.
²³ S'eellennaadan untntuntu ayifii goozetto;
 untntuntu gaaduwaa ubbaa gede kokkorssa.
²⁴ Ne hank'k'uwaa untntuntu bolla tiga;
 ne suulo hank'k'uu untntunta yederssiide oyk'k'o.
²⁵ Untntuntu kambbuu mela de'o;
 untntuntu dunkaaniyaan ooninne de'oppo.
²⁶ Ayaw gooppe, untntuntu,
 neeni mureeddawantta yederssiino;
 k'ay neeni dechcheeddawanttu tuggaabaa
 dentsiide haasayiino.
²⁷ Neeni untntuntu nagaraa bolla
 nagaraa gujjanaadan agga;
 ne maarotetsaappe untntunta ayayenne gakkoppo.
²⁸ Untntuntu de'uwaa mas'aafaappe k'uc'ettino;
 s'illo asaana mazgabettoppino.
²⁹ Taani sakettaadenne tuggataade de'ay.
 Abeet S'oossaw, taana ashshaade,
 saro sa'aan wotsa.
³⁰ Taani S'oossaa suntsaa yetsan galatana;
 galataa imuwaan Aa darssana.
³¹ Hewekka, booraa yarshshiyaawaappe
 woy kac'aama korumaa yarshshiyaawaappe
 aad'd'iide, Med'inaa Godaa nashshechchana.
³² Naak'etteeddawanttu taana S'oossay,
 ashsheedawaa be'iide nashetino.
 Hinttenoo S'oossaakko shiik'yaawanttoo,
 hintte wozanay minetto.
³³ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday hiyyeesatuwaa sisee;
 k'asho golliyaan de'iyaa bare asaakka kad'enna.
³⁴ Saluunne sa'ay, k'ay abbayinne
 Aa gidдон wos's'i k'as's'iyaa ubbatuu S'oossaa galatino.
³⁵ Ayaw gooppe, S'oossay S'iyoonne ashshana;
 Yihudaa katamatuwaa zaariide kees's'ana.
 Aa Asay yaan de'ananne he biittay untntuntussa gidanawaa.
³⁶ Aa k'oomatuwaa naanatuu he biittaa laattana;
 Aa suntsaa siik'yaawanttu yaan de'ana.

70

Un'aa Waasuwa

Zammaaretuwaa Kaappoo Daawita hassayissiyaawaa mazamuriyaa.
 (40:13-17)

- ¹ Abeet S'oossaw, taana ashshanaw eeno ga;
 abeet Med'inaa Godaw, taana maaddanaw elleella.
² Taana wod'anaw koyiyaawanttu
 yeellatinonne kawushino.
 Taani k'ohettannawaa amottiyaawanttu,
 kawushiide guyye simmino.
³ Ta bolla, «Aw hashshu! Hashshu!»
 geeddawanttu s'oonetteedda diraw yeellatino.
⁴ Shin neena koyiyaa ubbatuu,
 neenan nashetininne hashshu giino.
 K'ay ne atosetsaa dosiyaawanttu ubbatuu,
 «S'oossay gitato!» yaagino.
⁵ Taani hiyyeessanne metootanchchaa;
 abeet S'oossaw, elle taakko haaya.
 Taana maaddiyaawenne ashshiyaawe neena;

abeet Med'inaa Godaw, gam"oppa.

71

S'oossaa Maaduwa Demanaw Shiik'o Woosaa

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw, taani neekko bak'atay;
awudenne taana yeellayoppa.
- ² Ne s'illotetsaan taana wotsa akka;
ne haytsaa taakko yeggaade, taana ashsha.
- ³ Neeni taw ubbaa wode geemmiyaa mino zaallanne,
taana ashshiyaa mino geessuwaa gida.
Ta attana mala ne azaza.
Ee, neeni ta zaallanne ta geessuwaa.
- ⁴ Abeet ta S'oossaw, iitatuwaa kushiyaappe,
lita ootsiyaawanttupenne
k'areti bayinna asatuwaa wolk'k'aappe taana ashsha.
- ⁵ Ayaw gooppe, abeet Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Godaw,
neeni taani hidootan naagiyaawaanne
ta yalagatetsaa wodiyaappe doommaade,
taani ammanettiyaawaa gidaadda.
- ⁶ Taani yelettiyaa wodiyaappe doommaade neenan zemppaad;
ta aatti uluwaappe wod'd'oodeppe doommaade,
neeni taana naagaadda.
Ubbaa gedekka ta galatay neessa.
- ⁷ Neeni taw bak'ata attiyaa wolk'k'aama sa'aa gideedda diraw,
ta de'uu daro asaw leemiso gideedda.
- ⁸ Gallassaa ubbaan ta doonay,
ne galataaninne ne bonchchuwaan kumeedda.
- ⁹ Taani c'imeedda wodiyaan taana oloppa;
ta wolk'k'ay is's'eedda wodiyaan taana aggoppa.
- ¹⁰ Ayaw gooppe, ta morkketuu ta bolla haasayiino,
Taana wod'anaw koyiyaawanttu
ittippe shiik'iide mak'ettiino.
- ¹¹ Unttunttu, «S'oossay Aa aggeedda;
yederssiide Aa oyk'k'etto.
Ayaw gooppe, Aa ashshanawe ooninne baawa» yaagiino.
- ¹² Abeet S'oossaw, taappe neeni haakkoppa.
Abeet ta S'oossaw, taana maaddanaw elleella.
- ¹³ Taana mootiyaawanttu yeellatiide d'ayino.
Taana k'ohanaw koyiyaawanttu,
yeellaanne kawushshaa mayino.
- ¹⁴ Shin taana gidooppe,
ubbaa gede neena hidootan naagana.
Taani gujja gujjaade neena galatana.
- ¹⁵ Woyissentto likkiyaa erana d'ayoopekka,
ta doonay gallassaa ubbaan ne s'illotetsaabaanne
ashshiyaa ne oosuwaabaa odana.
- ¹⁶ Taani Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Godaa wolk'k'an yaana;
ne s'alalay s'illo gidiyaawaa awaayana.
- ¹⁷ Abeet S'oossaw, neeni,
ta yalagatetsaappe doommaade taana tamarissaadda.
Ha'i gakkanaw taani ne malalissiyaa oosuwaabaa oday.
- ¹⁸ Abeet S'oossaw, ne wolk'k'aanne ne minotetsaa,
yiyaa yeletaa ubbaw odana gakkanaw,
taani c'imaade puulummooppekka taana aggoppa.
- ¹⁹ Abeet S'oossaw, ne s'illotetsay,
bolla saluwaa gakteedda.
Abeet wolk'k'aamabaa ootseedda S'oossaw,
ne mali ooninne baawa.
- ²⁰ Neeni ta bolla daro metuwaa ahaada;
gidoppenne, neeni ta de'uwaa zaaraadde ooras's'isana;

- neeni taana biittaa gido c'iimmo olaa gelenaadan naagana.
²¹ Neeni ta bonchchuwaa kasewaappe darissana;
 neeni taana zaaretsadekka mintsetsana.
²² Abeet ta S'oossaw, ne tumatetsaa diraw,
 taani neena diitsaan galatana.
 Abeet Israa'eeliyaa geeshshaw,
 taani maasink'k'uwaan neena sabbana.
²³ Taani diis's'aade, nashshechchaw ta k'aalaa d'ok'k'u ootsaade yes's'ana;
 neeni taana ashsheeda diraw, taani neena sabbana.
²⁴ Ta ins's'arssay ne s'illo oosuwaabaa ubbaa gallassi odana;
 ayaw gooppe, taana k'ohanaw koyiyaawanttu,
 yeellateeddinonne kawusheeddino.

72

Kaatiyaw Shiik'o Woosaa

Solomona Yetsaa

- ¹ Abeet S'oossaw, kaatii ne suuretetsan pirddanaadan,
 neeni Aa tamarissa;
 nu kaatiyaw ne s'illotetsaa imma.
² Yaatooppe, I ne asaw s'illotetsan pirddo;
 naak'etteeddawanttookka suuretetsaan daannato.
³ Deretuu sarotetsaa ayifiyaa,
 zoozetuukka s'illotetsaa ayifiyaa ne asaw ayifino.
⁴ He kaatii asaa gidдон naak'etteeddawanttu diraw mootetto;
 hiyyeesatuwaa I ashsho;
 uk'k'unniyaawantta I mentsereetso.
⁵ Awaynne aginay de'iyaa wode ubbaan,
 yeletaappe yeletaa gakkanaw, Asay aw yayiino.
⁶ Kaatii shoyk'an bukkiyaa iraanne
 gadiyaa kalissiyaa iraa mala gido.
⁷ I de'iyaa laysaa ubbaan s'illuu daashana;
 aginay d'ayana gakkanaw sarotetsay darana.
⁸ Abbaappe abbaa gakkanaw,
 k'ay Efiraas'iisa Shaafaappe sa'aa gas'aa gakkanaw I mooddo.
⁹ Bazuwaa asatuu aw hokkino;
 Aa morkketuu baana laac'c'ino.
¹⁰ Tarsseesanne haatsaan dooddetteedda biittaa kaatetuu,
 aw giiraa giirino.
 Sheebanne Saaba kaatetuu,
 aw imotaa ayino.
¹¹ Kaatetu ubbay aw gulbbatino;
 kawutetsatuu ubbay aw kiitettino.
¹² Aa s'eesiya hiyyeesatuwaa, naak'etteeddawanttanne
 maaddiyaawe bayinnawantta I ashshee.
¹³ Hiyyeesatoonne man'k'otoo I k'arettee;
 hiyyeesatuwaa shemppuwaa ashshee.
¹⁴ Untuntta naak'uwaappenne makkalaappe I wozee.
 Untunttu suutsay Aa sintsan al'a.
¹⁵ Kaatii shemppuwaa gam"o;
 Sheeba biittaa work'k'ay aw imetto.
 Pac'c'ennan aw woosay woosetto;
 gallassaa ubbaan I anjjetto.
¹⁶ Biittan daro katsay mokko;
 deretuu kasaan kamettino.
 Biittay Liibaanoose derii mokkiyaawaadan katsaa mokko;
 maatay dembbaa kumiyaawaadan Asay katamaa kumo.
¹⁷ Kaatiyaa suntsay med'inaw de'o;
 away de'eedda keeshshaa ubbaan s'eegettiidde, gam"o.
 Asay ubbay Aa baggana anjjetana;

kawutetsatuu ubbay Aa, «Anjjetta» yaagiide anjjana.

¹⁸ Malalissiyaabaa barekka ootsiyaa Med'inaa Godaa S'oossaw,
Israa'eeliyaa S'oossaw galatay gido.

¹⁹ Aa bonchcho suntsay med'inaw galatetto;
Aa bonchchuu sa'aa ubbaa kumo.

Amen*"i.* Amen*"i.*

²⁰ Issey na'aa Daawita woosay hawaan poletteedda.

Heezzentso Mas'aafaa

73

(73–89)

S'illo Pirddaa S'oonuwaa

Asaafa Yetsaa

¹ S'oossay Israa'eeliyaw tumuwaappe lo"a;
wozanaa geeshshatoo I keeka.

² Shin taana gidoope, ta gedii,
d'ubettanaw guutsaa atteedda;
ta gedii halis's'anaw mateedda.

³ Ayaw gooppe, iita asatoo sarotetsay de'iyaawaa be'aade,
he otoranchchatuwaa duretetsaan taani k'anaataad.

⁴ Unttunttoo tuggi baawa.
Unttuntu bollay pas's'anne mina.

⁵ Unttuntu hara Asay tuggatiyaawaadan tuggatikkinno;
unttuntu hara asaawaadan metuwaan shoc'ettibeykkino.

⁶ Hewaa diraw, unttuntu otoruwaa,
alleek'k'uwaaadan k'ood'iyaan aatsiino;
makkalaa afilaadan mayiino.

⁷ Unttuntu wozanay iitabaa pulttee.
Unttuntu k'ofay iita halchchuwaa kumeedda.

⁸ Unttuntu k'iliic'iononne iitabaa haasayiino;
unttuntu barenttu otoruwaan,
haratuwaa un"etsanaw naassiino.

⁹ Unttuntu saluwaan de'iyaa S'oossaa,
barenttu doonaan c'ashiino.

Sa'aan de'iyaa asaa bollakka,
barenttu ins's'arssan otoruwaa haasayiino.

¹⁰ Haray atto, S'oossaa asaykka untntutukko simmana;
unttuntu odiyaawaakka elle ammanana.

¹¹ Unttuntu, «S'oossay nubaa ayinne erenna;
Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossay ayinne be'enna» yaagiino.

¹² Simmi iitatu hawaa mala;
Unttuntu ubbaa gedekka injjetina de'iino;
unttuntu gujji gujji duretiino.

¹³ Yaatooppe, taani ta wozanaa geeshsha ootseeddawenne
taani ta s'illotetsaa bessanaw,
ta kushiya meec'etteeddawe tumuwaappe mela.

¹⁴ Gallassaa kumentsan taani metuwaan shoc'ettaad;
wonttan wonttan murettaad.

¹⁵ Taani iitatuwaadan, untntuntu giyaawaa geeddento,
taani ne asaw ammanetennawaa gidana.

¹⁶ Taani ha ubbaa yewuwaa eranaw k'oppiyaa wode,
taw eretenna dees'obaa gideedda.

¹⁷ Shin taani S'oossaa geeshsha sa'aa geleedda wode,
iitatuwaa wurssetsa kaac'aa akeekaad.

¹⁸ Unttunta neeni tumuwaappe halis's'iyaa sa'aan utissaasa;
neeni untntunta kunddissaasanne bayzzaasa.

¹⁹ Unttuntu akeekenan d'ayeeddino;
dagamaan ittuu attenan mule wureeddino.

²⁰ Itti Asay beegottiyaa wode,
I akumuwaan be'eeddabay dogettiyaawaadan,
abeet Godaw, neeni denddiyaa wode,

- unttuntu dogetana.
²¹ Taani yiloteedda wodenne
 ta wozanaan seeletteedda wode,
²² ayinne akeekenan donc'c'illaad;
 taani ne sintsan miizza mala gidaaddi.
²³ Shin taani ubbaa gedekka neenana de'ay;
 ta ushechcha kushiyaa neeni oyk'k'aadda.
²⁴ Ne zoriyaan taana kaaletsaasa;
 hewaappe guyyiyaan neeni taana bonchchoo afana.
²⁵ Taw saluwaan neeppe attina,
 haray ooni de'ii?
 Taani neeppe attina,
 sa'aan harabaa ayaanne amottikke.
²⁶ Ta wolk'k'aynne ta wozanay daaburanaw danddayee;
 shin S'oossay ta wozanaa minisiyaawaanne,
 med'inaw taana gakkeedda saamaa.
²⁷ Neepe haakkiyaawanttu d'ayana;
 neena amanetenawantta ubbaa neeni wurssana.
²⁸ Shin taana gidoope,
 taani S'oossaa matan de'iyaaawe taw lo'a.
 Taani Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Godaa,
 taw bak'ata attiyaa sa'aa ootsaad.
 Hewaa diraw, Aa oosuwa ubbaa taani odana.

74

Gadii La" a Kesanaadan Shiik'o Woosaa

Aasaafi Akeekaan S'aafeedda Timirttiyaa

- ¹ Abeet S'oossaw, neeni nuuna med'inaw ayaw aggaadii?
 Ne hank'k'uu ne k'ooruwaan de'iyaa dorssatuwaa bolla,
 ayaw suulleedee?
² Neeni beni dooreedda asaa, neeni
 new buzo ootsaade wozeedda zaratuwaa hassaya.
 Neeni de'eedda S'iyoonne deriyaa k'oppa.
³ Ane ne Geeshsha Gollii koleteedda sa'aa yaade s'eella.
 Morkketuu aani de'iyaaubaa ubbaa d'ayseeeddino.
⁴ Ne morkketuu ne Geeshsha Golliyaa gidдон,
 «Nuuni s'ooneeddo» yaagiide gereereeddino.
 S'oonuwaaw malaataa yaagiide, barenttu banddiraa esseeddino.
⁵ Unttuntu mitsaa k'ans's' anaw barenttu kaltaa,
 d'ok'k'uu ootsiide, ek'k'eedda asatuwaadan haneeddino.
⁶ Unttuntu masetteedda sank'k'aa ubbaa,
 barenttu kaltaaninne madooshaaninne mentsi yeggeeddino.
⁷ Geeshsha Golliyaa taman s'uuggiide d'ayisseeddino;
 new goyinniyaa sa'aa tunisseeddino.
⁸ Barenttu wozanaan, «Unttunta nuuni,
 ubbaanna d'ayssana» yaagiide k'oppeeddino.
 Biittan Asay S'oossaw goyinniyaa sa'aa ubbaa taman s'uuggeeddino.
⁹ He wode mallay nuw imetennan is's'eedda;
 timbbitiyaa odiyaawe ittuunne baawa.
 Hawaadan haniide, woyissa wodiyaa de'anentto,
 eriyaa Asay nu gidдон ittuunne baawa.
¹⁰ Abeet S'oossaw, ne morkketuu,
 woyissa wodiyaa ne bolla k'iliic'anee?
 Unttuntu ne suntsaa med'inaw borannee?
¹¹ Ne kushiyaa shiishsha akkaade ayaw gam"ay?
 Ne ushechcha kushiyaa ne k'umayuwaappe kessaade unttunta d'ayssa.
¹² Gidooppenne, abeet S'oossaw,
 neeni benippekka ta kaatiyaa;
 neeni biittaa bolla atosetsaa ahaada.
¹³ Ne wolk'k'aama wolk'k'aan neeni abbaa shaakkaadda;
 Aa gidдон de'iyaa dawiyaa huup'iyaa neeni k'os's'aadda.

- ¹⁴ Leewaataana giyaa dawiyaa huup'iyaa k'os's'aade,
Aa ashuwaa bazzuwaan de'iyaa med'etattoo,
k'uma ootsaade immeeddawe neena.
- ¹⁵ Neeni puluttotuwa dooyaa yeddaadda;
ubbaa gede goggiyaa shaafatuwaa k'ay melissaadda.
- ¹⁶ Gallassay newaa; k'ammaykka newaa;
k'ay awaanne aginaa untunttu sa'aan wotseeddawe neena.
- ¹⁷ Biittaw zawaa wotseeddawe,
balguwaanne boniyaa med'eeddawe neena.
- ¹⁸ Shin abeet Med'inaa Godaw, ne morkketuu,
neena wooti k'iliic'eeddinontto,
booza asatuu ne suntsaa wooti boreeddinontto hassaya.
- ¹⁹ New moodettiyaawanttu shemppuwaa
iita morkketoo aatsaade immoppa.
Metootanchchatuwaa med'inaw dogoppa.
- ²⁰ Nu biittan de'iyaa d'uma sa'ay ubbay,
makkalanchchatuwaan kumeedda diraw,
neeni nuw c'aak'k'eedda c'aak'uwaa k'oppa.
- ²¹ Naak'etteeddawantta yeellayoppa;
hiyyeesatuunne metootanchchatuu ne suntsaa galatino.
- ²² Abeet S'oossaw, dendda; ne yewuwaa mootetta.
Gezo asatuu gallassaa ubbaan,
ne bolla k'iliic'eeddawaa hassaya.
- ²³ Ne morkketuu ne bolla waassiyaa waasuwaanne
neena is's'iyawanttu,
pac'i bayinnan k'iliic'iyaa k'iliic'uwaa dogoppa.

75

S'oossay Pirddiyaawaa Gidussaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Aasaafi. «D'ayssoppa» Geetettiyyaa Diitsaa waatsan Yes's'eedda Yetsaa.

- ¹ New galataa immeeto; abeet S'oossaw, neena galateetto;
«Ne suntsay woggaa» giide awaayeetonne,
malalissiyaa ne oosuwa ubbaa odeetto.
- ² S'oossay, «Dooraade keereedda gallassi,
suure pirddaa pirddanawe taana.
- ³ Sa'ayne an de'iyawanttu ubbay k'aas's'inakka,
Aa tuusaa minisa essiyaawe taana.
- ⁴ Taani otoranchchatuwaa, Otorettoppite yaagay;
iitatuwaakka, Hintte kac'iyaa dentsoppite.
- ⁵ Hintte kac'iyaa d'ok'k'issi bessoppite;
zaatturiide haasayoppite yaagay» yaagee.
- ⁶ Bonchchuu away doliyaasaappe
woy wulliyaasaappe
woy bazzuwaappe yeenna.
- ⁷ Shin pirddiyaawe S'oossaa;
I ittuwaa bolla pirddee;
ittuwaa shatintsee.
- ⁸ Med'inaa Godaa kushiyan itti wanc'c'ay de'ee;
he wanc'c'ay S'oossaa hank'k'uwa woyniyaa eessan kumi utteedda.
I hewaappe ushshaa tigina,
sa'aan de'iyaa iita asatuu hewaa ushana;
untunttu orc'c'uwaakka ashshenan c'inggiide ushana.
- ⁹ Shin taani Yaak'ooba S'oossaabaa odananne
med'inaw Aa sabbana.
- ¹⁰ I iita asatuwaa kac'iyaa ubbaa mentsana,
shin s'illotuwa kac'ii d'ok'k'u d'ok'k'u gaana.

76

S'oossaa S'oonuwaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Diitsaa Waatsan Yes'etteedda, Asaafa mazamuriyaa

¹ S'oossay Yihudaan eretteeddawaa;

Aa suntsay Israa'eeliyaan wolk'k'aama.

² Aa dunkkaanii Saleemana;

I de'iyasay S'iyoonena.

³ I, hewan s'onggettiyaa,

morkkatuwaa wonddaafiyaa c'ubiyaa, gonnalliyaa, mashshaanne
hara olaa miishshatuwaa mentsereetseedda.

⁴ Abeet S'oossaw, ne bonchchuu ay keeshshaa gitee!

Neeni ne morkkatuwaa s'oonaade,

deriyaappe simmiyaa wode,

ne anggay ayiba yashshiyaawe!

⁵ Gooba tooranchchatuu,

barenttoo de'iyawaa ubbaa bonk'k'etti kichcheeddino.

Ha"i simmi untunttu,

wolk'k'aama gem"ishshuwaa gem"ishheeddino;

untuntuppe ittuunne bare kushiyaa dentsibeenna.

⁶ Abeet Yaak'ooba S'oossaw, neeni seereedda wode,

paraa asatuunne paratuu kunddo saan atteeddino.

⁷ Shin abeet S'oossaw, neeni yashshaasa!

Ne hank'k'uu suulleedda wode,

ne sintsan oonee ek'k'anawe?

⁸ Neeni pirddaa saluwaappe sisseedda wode,

sa'aan de'iyaa Asay yayyiide, c'o"u geedda.

⁹ Neeni sa'aan k'ohetteeddawantta ashshanaw,

pirddaw denddeedda wode, hewe haneedda.

¹⁰ Asaa hank'k'uu dareedda keeshshaa neeni galatettaasa.

Olaappe atteedda asatuu ubbay,

ne baalaa gallassatuwaa bonchchana.

¹¹ Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw,

shiik'ettite, hewaakka gatsite.

Hinttenoo shooro kawutetsatoo,

yayettanaw bessiyaawoo immotaa ahite.

¹² I kaappotuwaa otoruwaa kawushshee;

wolk'k'aama kaatetuwaakka I yashissee.

77

Mintsetsuwaa Woosaa

Aasaafi Zammaaretuwaa Kaappoo Juddutoo Yes's'eedda, mazamuriyaa

¹ Taani S'oossaw magannay;

taana siso gaade taani S'oossaa woossay.

² Taani ta metuwaa gallassi Godaa koyay.

K'amman taani shemppennan ta kushetuwaa aakko mic'c'ay;

gidooppenne, taani minettanaw danddaykke.

³ Taani S'oossaabaa k'oppiyaa wode, oolay;

taani aabaa yuushsha k'oppiyaa wode,

ta shemppuu daaburee.

⁴ Neeni k'amma ubbaa taana gem"ishshuwaa diggaade ahissaasa.

Taani loytta hirggiyaa diraw,

haasayanaw danddaykke.

⁵ Taani aad'd'eedda gallassatuwaa k'oppay;

kase laysatuwaakka hassayay.

⁶ Taani k'ofaa sheekkaade ak'ay;

ta wozanay yuushshi k'oppiyaa wode,

Taani ta huup'iyaa hawaadan yaagaade oochchay;

⁷ «Goday nuuna med'inaw aggi bashanee?

Zaaretsiide I nuuna keekaa bessennee?

- ⁸ Aa siik'uu atteedee?
I geeddawe hawaappe sintsanaw sa'aan ootsenee?
- ⁹ S'oossay maariyaawaa dogeeddee?
Bare k'aretaakka hank'k'uuwaan laammeedee?» yaagaade oochchay.
- ¹⁰ K'aykka taani, «Taana k'oheeddawe,
Ubbappe D'ok'k'iyaa S'oossaa ushechcha kushii,
kaseppe maaddiyaa maaduwa aggeedawaa» yaagay.
- ¹¹ Med'inaa Godaw, ne oosotuwa taani k'oppana.
Ee; neeni beni wode,
ootseedda malalissiyaabatuuwa ubbaa taani hassayana.
- ¹² Ne ootseeddawaa ubbaa,
taani zaara zaaraadde k'oppana;
ne wolk'k'aama oosotuwa ubbaa taani yuushsha k'oppana.
- ¹³ Abeet S'oossaw, ne ogii geeshsha;
ay s'oossinne nu S'oossaa mala wolk'k'aama gidenna.
- ¹⁴ Neeni malalissiyaabaa ootsiyaa S'oossaa.
Asaa gidдон ne wolk'k'aa k'onc'c'issiyaawaa.
- ¹⁵ Ne asaa, Yaak'oobanne Yoosefo zeretsatuwa,
ne k'esiyaan wozaadda.
- ¹⁶ Abeet S'oossaw, haatsatuu neena be'eeddino;
haatsatuu neena be'iide yayyeeddino.
Abbaa c'iimmatuukka kokkoreeddino.
- ¹⁷ Shaaretuu iraa duge zaariide tigeeddino;
guuguntsay saluwaan guummeedda.
Ne walk'k'antsay yaan haan walk'k'ammeedda.
- ¹⁸ Ne guuguntsay guntsay gotiyaa gidдон kooshummeedda;
ne walk'k'antsaa p'ooletsay sa'aa poo'isseedda.
Biittaykka gajji gajjiide kokkoreedda.
- ¹⁹ Neeni abbaa gidduwaana hamettaasa;
c'immo abbaa gidduwaana aad'aassa;
gidooppenne, ne gedii yed'd'eedda sa'ay beettana.
- ²⁰ Musenne Aaroona kushiyan
neeni ne asaa dorssaa wudiyaadan kaaletsaadda.

78

S'oossanne Aa Asaa

- Aasaafi Akeekaan S'aafeedda Timirttiyaa
- ¹ Ta asaw, taani hinttena tamarissiyaawaa sisite;
ta doonaappe kesiya k'aalaa hayzzite.
- ² Taani untunttoo haasayiyaa wode,
leemisawaan haasayay;
beniideppe geemmeedda yewotuwa k'onc'c'issana.
- ³ Nuuni siseeddanne ereedda yewotuwa,
k'ay nu aawotuu nuw odeedda yewotuwa haasayana.
- ⁴ He yewotuwa nuuni untunttu naanatuwaappe k'osokko;
Med'inaa Godaw bessiyaa galataa,
Aa wolk'k'aanne malalissiyaa Aa oosuwa,
yiyaa yeletawukka nuuni odana.
- ⁵ I Yaak'ooba zaretoo azazuwa,
Israa'eliyaa asaw higgiiyaa immeedda.
Kase nu aawotuu barenttu naanatuwa,
he higgetuwa tamarissana mala azazeedda.
- ⁶ Hewenne, kaalliyaa yeletay,
he biro yelettana naanatuwa eranaadaanne
untunttukka barenttu naanaatoo odanaadaana.
- ⁷ Yaatina, he naanatuwa S'oossan amanetanaadan;
I ootseeddabaakka dogennaaddaaninne
Aa azazuwa naaganaadaana.
- ⁸ Untunttu kase barenttu aawotuwaadan wozana muumenne

makkalanchcha asaa gidennaaddaaninne
S'oossan ek'k'ennanne ammanettana yeletaa gidenaaddaana.

- ⁹ Efireema asatuu, olaw,
wondaaafiyaanna pootsaa giigissiide,
olaa gallassi guyye simmeeddino.
- ¹⁰ Unttuntu S'oossaa c'aak'uwaa naagibeykkino;
Aa higgiaadan hamettennan is's'eeddino.
- ¹¹ Unttuntu I ootseedda wolk'k'aama oosuwaanne
unttunta I besseedda malaataa dogeeddino.
- ¹² I unttuntu aawotuwwa sintsan Gibs'e biittan,
S'o'aane Dembban malaataa ootseedda.
- ¹³ Abbaa shaakkiide, gidduwaana unttunta pintseedda;
I haatsaa shaakkiide,
yaanne haanne shaakkiide godaadan esseedda.
- ¹⁴ I unttunta gallassi shaariyaan,
k'amma tamaa poo'uwaan kaaletseedda.
- ¹⁵ I bazzuwaan zaallaa p'alk'k'iide,
c'iimmuwaappe daro haatsaa unttunta ushsheedda.
- ¹⁶ Zaallaappe haatsaa pulttissiide,
shaafaadan duge gogisseedda.
- ¹⁷ Shin unttuntu Aa bolla nagaraa oosuwwa gede gujjeeddino;
Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaa bolla,
bazzuwaan makkaleeddino.
- ¹⁸ Barenttu amotteedda k'umaa oochchiyaawan
S'oossaa eriidde paac'c'eeddino.
- ¹⁹ Unttuntu S'oossaa bolla hawaadan yaagiide haasayeeddino;
«Bazzuwaan S'oossay nuw k'umaa aatsanaw danddayii?»
- ²⁰ Zaallaa shoc'ina, pulttuu kesiide,
shaafay goggeedda;
shin ukitsaa I nuw immanaw danddayii?
Woy bare asaw ashuwaa immanaw danddayii?» yaageeddino.
- ²¹ Med'inaa Goday hewaa siseedda wode,
unttuntu bolla daro hank'k'etteedda.
- Yaak'ooba zaratuwaa bolla tamay ees's'eedda;
Israa'eeliyaa bolla Aa hank'k'uu dari dari beedda.
- ²² Ayaw gooppe, unttuntu S'oossan ammanibeykkino;
woy I ashshiyaawaan ammanettibeykkino.
- ²³ Gidooppenne, I bolla saluwaa azaziide,
saluwaa penggiyaa dooyeedda.
- ²⁴ Unttuntu maanaw, unttunttoo mannaa bukisseedda;
saluwaa k'umaa unttunttoo immeedda.
- ²⁵ Kiitanchchatuwaa ukitsaa Asay meedda;
S'oossay unttunttoo k'umaa darissiide immeedda.
- ²⁶ Away doliyaa bagga c'arkkuu c'arkkanaadan ootseedda;
bare wolk'k'an gedissa bagga c'arkkuwaa dentsetseedda.
- ²⁷ I asaw ashuwaa baanaa keeshshaa kiitteedda;
paalliyaa kafotuwaa abbaa doonaa shafiyaa keeshshaa bukisseedda.
- ²⁸ Unttuntu de'iyaa saan,
dunkkaaniyaa yuushshuwaan wod'd'eeddino.
- ²⁹ Unttuntu amotteeddawaa unttunttoo immeedda;
unttuntu miide, barenttu ganjjiyaa kuntseeddino.
- ³⁰ Shin unttuntu barenttu amotteedda ashuwaa kallennan de'ishiin,
ashuu unttunttoo biro doonaan de'ishiin,
- ³¹ S'oossaa hank'k'uu unttuntu bolla wod'd'eedda;
unttuntu giddoppe mino asatuwaanne
Israa'eeliyaappe yalaga asatuwaa wod'eedda.
- ³² Hawe ubbay haninakka,
unttuntu nagaraa ootsiyaawaa aggibeykkino.

Bare malaataa ubbaa ootsinakka, ammanibeykkino.

³³ Hewaa diraw, I untunttu gallassatuwaa c'arkkuwaadan,
untunttu laysatuwaakka akeekenan d'ayisseedda.

³⁴ S'oossay untunttuppe wod'iyaa wode,
attedawanttu nagaraa paas'iide,
S'oossaa mintsi koyeeddino.

³⁵ Untunttu S'oossay untunttoo zaallaa gideeddawaanne
Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossay,
untuntta woziyaawaa gideeddawaa hassayeeddino.

³⁶ Shin untunttu barenttu ins's'arssan aw worddotiide,
barenttu doonaan c'immeeddino.

³⁷ Untunttu wozanay S'oossan ek'k'enna;
I untunttunna c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa ammanettikkino.

³⁸ Shin I untuntta maariyaawe;
untunttu iitatetsaa atto geedda.

Untuntta d'ayissibeenna; daro gede bare hank'k'uwaa te"eedda;
bare hank'k'uwaa uullaa ubbaanna untunttu bolla yeddibeenna.

³⁹ Ayaw gooppe, untunttu ashuwaa s'alala gidiyaawaanne
yaa c'arkkeeddasaappe haa simmenna,
c'arkkuwaa mala gidiyaawaa hassayeedda.

⁴⁰ Untunttu bazzuwaan Aa bolla aappu gede makkaleeddino!
Mela bazzuwaan aappu gede lanc'c'isseeddino!

⁴¹ Untunttu zaari zaariide, S'oossaa paac'c'eeddino;
Israa'eeliyaa Geeshshaa hank'k'etseeddino.

⁴² Untunttu Aa wolk'k'aabaa dogeeddino;
I untunttu morkkatuwaappe wozeedda gallassaa,

⁴³ I Gibs'e biittan malaataa,
S'o'aane Dembban malalissiyaabaa,
ootseedda wodiya hassayibeykkino.

⁴⁴ Untunttu shaafaa haatsatuwaa suutsaw laammeedda;
hewaa diraw, Gibs'e asatuu,
he shaafatuwaappe ushanaw danddayibeykkino.

⁴⁵ Untuntta waayissiyaa uduns's'etuwaanne
untunttu biittaa bayzziyaa shed'd'atuwaa kiiteedda.

⁴⁶ Untunttoo doleedda katsaa gondoo,
untunttu ootsiide daabureeddawaa booliyaw immeedda.

⁴⁷ Untunttu woyniyaa turaa shachchan,
untunttu balasiyaa giyaa mitsaakka c'arkkuwaan d'ayisseedda.

⁴⁸ Untunttu miizzatuwaa shachchan wod'eedda;
untunttu dorssaa wudiya,
d'uuk'k'iyaa walk'k'antsan mereessi wursseedda.

⁴⁹ Untunttu bolla bare suulliyaa hank'k'uwaa,
lanc'c'iyaaanne is'uwaa,
bayzziyaa kiitanchchatuwaa c'uguwan yeddeedda.

⁵⁰ Bare hank'k'uwaa aatsi yeddeedda.
Untuntta iita harggiyaw aatsiide immeeddappe attina,
hayk'k'uwaappe ashshibeenna.

⁵¹ Gibs'en yeletteedda bayira naanatuwaa ubbaa wod'eedda.
Kaama dunkkaaniyaan de'iyaa koyro naanatuwaa ubbaa wursseedda.

⁵² Shin I bare asaa dorssaadan kesseedda;
wudiyaadan bazzuwaan heemmeedda.

⁵³ I untuntta saruwaan kaaleetseedda;
hewaa diraw, untunttu yayyibeykkino;
shin untunttu morkkatuwaa abbay muukkeedda.

⁵⁴ Yaatiide I untuntta bare geeshsha biittaa,
bare ushechcha kushiyan s'ooneedda deriyaa aheedda.

⁵⁵ I untunttu sintsaappe kawutetsatuwaa laaggiide,
untunttu biittaa shaakkiide,
Israa'eeliyaa zaretoo gisheedda.

- Bare asaa untunttu golliyaan wotseedda.
⁵⁶ Gidoopenne, Ubbappe D'ok'k'iyaa S'oossaa bolla makkaliide,
 Aa paac'ceeddino.
 Aa azazuwaakka naagibeykkino.
⁵⁷ Untunttu barenttu aawotuwaadan,
 makkalanchchatuwaanne kaddanchchatuwaa gideeddino.
 Geella tooraadan wora wod'd'eeddino.
⁵⁸ Untunttu barenttu goyinniyaa d'ok'k'a sa'atuwaan Aa yiloyeeddino;
 barenttu eek'atuwaan Aa k'anaatisseeddino.
⁵⁹ Yaatina, S'oossay hawaa sisiide hank'k'etteedda;
 Israa'eeliyaa mulekka kad'eedda.
⁶⁰ Seelon I de'eedda sa'aa,
 asaa gidдон I de'eedda bare dunkkaaniyaa aggeeda.
⁶¹ S'oossaa wolk'awunne bonchchoo, malaataa gideeda,
 Taabootaa morkkatuwaa kushiyan aatsiide omoodisseedda.
⁶² I bare asaw hank'k'etteedda;
 I untuntta mashshaw aatsiide immeedda.
⁶³ Untunttu wodallatu ubbay olan hayk'k'eeddino;
 yaatina, untunttu wodorotuu asinaa gelennaan atteeddino.
⁶⁴ Untunttu k'eesatuu mashshaan wureeddino.
 Gidoopenne, untunttu machchetuu,
 barenttu asinatoo yeekkenaadan digetteeddino.
⁶⁵ Hewaappe guyyiyaan, Goday gem'ishuwaappe
 woy woyniyaa eessaa matsuwaappe beegottiyaa asaadan beegotteedda.
⁶⁶ I bare morkkatuwaa guyye zaariide shoc'eedda;
 untuntta med'inaw yeellayeedda.
⁶⁷ Yooseefo dunkkaaniyaa kad'eedda;
 Efireema zariyaa dooribeenna.
⁶⁸ Shin I Yihudaa zariyaanne
 siik'iyaa S'iyoonne deriyaa dooreedda.
⁶⁹ Hewan I bare Geeshsha Golliyaa saluwaadan d'ok'k'an kees's'eedda;
 sa'aadan med'inaw esseedda.
⁷⁰ Bare k'oomaa Daawita dooriide,
 dorssaa wudiyaa heemmiyaa saappe akkeedda.
⁷¹ Dorssaa heemmishin, bare asaa Yaak'ooba,
 bare buzuwaa Israa'eeliyaa hentsanaw akkiide aheedda.
⁷² Yaatina, Daawite untuntta suure wozanaappe heemmeedda;
 k'ay bare hiillaa kushiyan kaaletseedda.

79

Gadiyaa La"atetsaw Shiik'eedda Woosaa

Asaafa mazamuriyaa

- ¹ Abeet S'oossaw, Ayhuda gidena asatuu ne biittaa bolla laateeddino.
 Ne Geeshsha Golliyaa tunisseeddino;
 Yerusaalame kolereetseeddino.
² Untunttu ne k'oomatuwaa anhaa,
 saluwaa kafoo k'uma ootsiide, immeeddino.
 K'ay ne geeshshatuwaa ashuwaa sa'aa do'atoo immeeddino.
³ Untunttu suutsaa Yerusaalame yuushshuwaan,
 haatsaadan gusseeddino;
 untunttu anhaa moogiyaawe d'ayeedda.
⁴ Nu shoorotoo nuuni shek'k'iyawaa gideeddo;
 nu heeraan de'yaawanttu,
 miic'c'iyawaanne k'id'iyawaa gideeddo.
⁵ Abeet Med'inaa Godaw, hawe awude gakkanaw hananee?
 Neeni med'inaw hank'k'ettay?
 Ne k'anaatiyaa hank'k'uu tamaadan ees's'anee?
⁶ Neena erenna asatuwaa bollanne
 ne suntsaa s'eesenna kawutetsatuwaa bolla ne hank'k'uwaa gussa.

⁷ Ayaw gooppe, untunttu Yaak'ooba zeretsatuwaa wod'eeddinonne
untunttu de'iyasaa bayzzeddino.

⁸ Kase nu aawotuwaai iitatetsaa nu bolla paydoppa.

Ellekka ne maarotaa nuw kiitta;
ayaw gooppe, nuuni loytsi metooteeddo.

⁹ Abeet nuuna ashshiyaa S'oossaw,
ne suntsaa bonchchuwaai diraw, nuuna maadda.

Ne suntsaa diraw, nuuna ashsha;
nu nagaraa atto yaaga.

¹⁰ Asatuu ayaw, «Untunttu S'oossay hak'an de'ii?» yaagane?
Ne k'oomatuwaa suutsaa untunttu gusseeddawaa haluwaa,
neeni kessiyaawaa nuuni s'eellishin,
untunttu gidduwaan k'onc'c'issa.

¹¹ K'ashetteedda asatuwaa oolii ne sintsa gakko.
Hayk'oo pirdetteeddawantta ne wolk'k'aa gitatetsaadan ashsha.

¹² Abeet S'oossaw, nu shoora kawutetsatuu neena boreeddawaa,
haluwaa laappun kushiyaa untunttu kiwuwaan idintsa.

¹³ He wode nuuni ne asatuu, ne wudiyaa dorssatuu,
med'inaw galataa new immana;
yeletaappe yeletaa gakkanaw neena zaari zaariide galatana.

80

Israa'eeliyaa Kawutetsay Zaari

Ek'kanaadan Shiik'o Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Aasaafi Yes's'eedda, C'iishshaa Giyaa waatsan Yes'eteedda
mazamuriyaa, markkatetsaa

¹ Abeet Israa'eeliyaa hentsanchchaw,
Yooseefo asaa wudiyaadan kaaletsiyaawoo,
Kiruubetuwaai giyaa kiitanchchatuwaappe,
bollaanna de'iyaa araatan utteeddawoo, poo'a, neeni nuuna sisa.

² Efireema, Biiniyaamane Minaase sintsan k'onc'c'a.
Ne wolk'k'aa dentsaade nuuna ashshanaw haaya.

³ Abeet S'oossaw, nuuna zaara;
nuuni attanaadan, ne som"uwaa nuw poo'issa.

⁴ Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'etaa Ubbaa Godaw, S'oossaw,
ne asaa woosaa bolla awude gakkanaw hank'k'ettay?

⁵ Neeni untunttu yeekuwaai k'umaadan mizaadda;
k'ay afotsaa haatsaadan ushshaadda.

⁶ Nu shoorotuu nu biittaa akkanaw,
barenttu gidon walak'ettanaadan ootsaadda;
nu morkketuu nu bolla miic'c'eeddino.

⁷ Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaw, nuuna zaara;
nuuni attanaadan, ne som"uwaa nuw poo'issa.

⁸ Neeni Gibs'eppe woyniyaa anuwaa ahaada;
ayihuda gidenaa asatuwaa yederssaadda, untunttu biittaaan Aa tokkaadda.

⁹ Neeni woraa butsaadda;
yaatina, s'ap'uwaa yeddi daashiide,
biittaa ubbaa gakkedda.

¹⁰ Deretuu Aa kuwan,
Libaanoosa zigatuu Aa tashetuwaan kameteeddino.

¹¹ Bare tashetuwaai Meediteraane Abbaa gakkanaw,
k'ay bare s'eeratuwaai Efiraas'iisa Shaafaa gakkanaw yeddeedda.

¹² Yaatina, ogiyaanna aad'd'iyaa ubbay,
Aa ayifiyaa duutsanaadan,
Aa yuushshuwaan de'iyaa gimbbiyaa ayaw kolaadii?

¹³ Bazzuwaa guduntsay Aa bolla duriide bayzsee;

- k'ay gaden wos's'i k'aas's'iyaa med'etatu ubbay Aa miino.
¹⁴ Abeet Med'etaa Ubbaa S'oossaw,
 neeni nuukko simma.
 Saluwaana duge s'eellaade be'a;
 ha woyniyaa naaga.
¹⁵ I ne ushechcha kushii tokkeedda s'ap'uwaa;
 neeni new gaade dichcheedda puutiyaa.
¹⁶ Ne morkketuu ne woyniyaa butseeddino;
 taman s'uuggeeddino.
 Hewaa diraw, neeni untuntta ne hank'k'uwaa suuluwaan d'ayissa.
¹⁷ Ne kushii, ne ushechchan de'iyaa asaa,
 neeni new gaade dichcheedda asaa naago.
¹⁸ Yaatooppe, nuuni neeppe guyye simmokko.
 Nuuna pas'a wotsa; ne suntsaa nuuni galatana.
¹⁹ Abeet Ubbaaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa S'oossaw,
 nuuna zaara; nuuni attanaadan,
 ne som"uwaa nuw poo'issa.

81

Baalaa Mazimuriyaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Suusulatuwaan Yes'etteedda, Asaafi s'aafeeddawaa

- ¹ Nuw wolk'k'aa gidiyaa S'oossaw,
 hintte k'aalaa d'ok'k'u ootsiide yes's'ite;
 Yaak'ooba S'oossaa sabbite.
² Yetsaa doommite; karabuwaa bak'k'ite;
 diitsaaninne maasink'k'uwaan lo"a yetsaa sissite.
³ Aginay s'eeriya wodenne,
 aginay doyyssiyaa wode
 baalaa gallassan malakataa punnite.
⁴ Hawe Israa'eeliyaw higgiiyaa;
 Yaak'ooba S'oossaaappe imetteedda woga.
⁵ Gibbs'e biittaa I shoc'eedda wode,
 Yoosefo asaw ha wogaa awaayeedda.
 Taani erenna kooshshaa hawaadan yaagiyaawaa sisaad.
⁶ «Hintte hashiyaappe tookuwaa wotsaad;
 hintte kushiyaa s'uubiyaappe shemppissaad.
⁷ Hintte metuwaa wode taana s'eeseeddita;
 hinttena ashshaad;
 taani guumiyaa shaariyaa gidдон geemmeeddasaappe hinttena allaad.
 Mariiba giyaa puluttuwaa matan taani hinttena paac'caad.
⁸ Ta asaw, taani hinttena seeriyaawaa sisite;
 ha"i Israa'eelattoo, hayzzerikkite!
⁹ Hintte gidдон allaga s'oossi de'oppo;
 hara s'oossaw goyinnoppite.
¹⁰ Taani, Med'inaa Godaa hintte S'oossaa,
 hinttena Gibbs'e biittaaappe kessaade aheeddawaa.
 Ne doonaa loytsa hangga;
 taani neena darssaade barssana.
¹¹ «Shin ta asatuu ta k'aalaa sisibeykkino;
 Israa'eelatu taw azazettibeykkino.
¹² Hewaa diraw, taani untunttu barenttu k'ofaa kaallana mala,
 eno geena wozanaw aatsaade immaad.
¹³ Ta Asay taana siseedentto,
 Israa'eelatu ta ogiyaa kaalleedentto ayee de'ii!
¹⁴ Taani untunttu morkkiyaa elle s'oonana shin;
 untunttu baaligaaraatuwaa bolla ta kushiyaa wotsana shin.
¹⁵ Med'inaa Godaa is's'iyawanttu Aa sintsan hokkana,
 untunttu muruukka med'inaassa gidanawaa.

- ¹⁶ Taani hinttena lo'o zarggaa mizana;
k'ay eessaa, shuchchaa gonggoluwaappe kalissana» yaagee.

82

S'oossay Ubbaappe Bolla

Asaafa mazamuriyaa

- ¹ S'oossay saluwaaw shiik'uwaa shiishshee.
S'oossatuwaa gidдон hawaadan yaagiide pirddee;
² «Hintte awude gakanaw geella pirddaa pirddiitee;
laa"entso iitatuwaa bagga gidoppite.
³ Hiyyeesatoonne aawuu bayinnawanttoo mootettite;
mank'k'onne naak'etteedda asatuwaa maataa naagissite.
⁴ Daaburanchchatuwaanne metootanchchatuwaa ashshite;
iitatuwaa kushiyaappe untuntta wotsi akkite.
⁵ «Hintte ayinne erikkitanne ayinne akeekikkita;
hintte d'uman hamettiita.
S'illotetsay d'ayina, biittay yiik'k'iyiik'k'ee.
⁶ Taani hinttena, «Hintte s'oossatuwaa;
hintte ubbaykka Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaa naanatuwaa.
⁷ Gidoopenne, hintte Asay hayk'k'iyaaawaadan hayk'k'ana.
K'ay hara kaappatuu kunddeeddawaadan,
hintteka kunddana» yaagay» yaagee.
⁸ Abeet S'oossaw, dendda; sa'aa pirddaa;
kawutetsay ubbay newaa.

83

Israa'eeliyaa Morkketuwaa Bolla Shiik'eedda Woosaa

Asaafa mazamuriyaa, yetsaa

- ¹ Abeet S'oossaw, c'o'u gooppa;
sirp'p'i gooppa;
abeet S'oossaw, muumoppa.
² Be'! Ne morkketuu ne bolla denddiino;
neena is'siyaawanttu ne bolla makkaliino.
³ Unttunttu ne asaa bollan geeman yaa'iino;
neeni siik'iyaa asatuwaa bolla mak'ettiino.
⁴ Unttunttu, «Haayite, unttunttu kawutetsaa d'ayissooytee;
Israa'eeliyaa giyaa suntsaa,
med'inaw hassayettennaadan ootsoyotte» yaagiino.
⁵ Unttunttu itti wozana gidiide,
ittippe mak'ettiinonne,
ne bolla c'aak'uwaa c'aak'k'etiino.
⁶ C'aak'k'etiyaawanttunne
Eedoomanne Isimaa'eela asatuwaa,
Moo'aaba zaratuwaanne Aggaari zaratuwaa;
⁷ Gebaala asatuwaa, Amoona asatuwaa,
Amaaleek'a asatuwaa,
Piliss's'eema asatuwaanne S'iiroosa asatuwaa.
⁸ Asoore asatuukka untuntunna ittippe gakketeeddino;
Asooratuukka Loos'e zaretoo wolk'k'aama maaduwaaw gideeddino.
⁹ Neeni Midiyaama asatuwaa bollanne
Sisaaranne Yaabina bolla,
K'iishoona Shaafaan ootseeddawaadan untunttu bolla ootsa.
¹⁰ Unttunttu Enddooren d'ayeeddino;
untunttu anhay moogettennan biittan wook'k'eedda.
¹¹ Unttunttu kaappotuwaa,
neeni Oreebanne Za'eeba ootseeddawaadan ootsa;

- unttuntta mooddiyaawantta
 neeni Zebaahanne S'almunaa'a d'ayisseeddawaadan d'ayissa.
¹² Hewanttunne, «Nuuni S'oossaa asaa biittaa
 nuw buzotana» yaageeddawantta.
¹³ Abeet ta S'oossaw, untuntta baanaadan laala;
 c'arkkuu afiyaa suullaadan ootsa.
¹⁴ S'aragay wora miide wurssiyaawaadan,
 tamaa lac'uu deriyaa mayiyaawaadan,
¹⁵ hewaadankka ne uushuwaan untuntta yederssa;
 ne gotiyaan untuntta dagantsa.
¹⁶ Abeet Med'inaa Godaw, Asay ne suntsaa koyana mala,
 neeni untunttu som"uwaa yeellaa mayzza.
¹⁷ Untunttu med'inaw yeellatinonne hirgino;
 kawushiide d'ayino.
¹⁸ Ne suntsaykka Med'inaa Godaa gidiyaawaa,
 ne s'alalay Ubbaappe D'ok'k'a S'oossaa,
 sa'aa ubbaa mooddiyaawaa untunttu erino.

84

S'oossaa Golliyaa Laamotussaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Suusulatuwaan Yes'etteedda, K'oore Naanatuu S'aafeedda
 Mazimuriyaa

- ¹ Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw,
 neeni de'iyaaasay ayaa lo"ii!
² Taani Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa Dabaabaa laamotay;
 ta kumentsaa asatetsay de'uwaa S'oossaw nashshechchan yes's'ee.
³ Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw,
 ta kaatiyaw, ta S'oossaw,
 new yarshshiyaa sa'aa matan,
 suunniyaa kafatta barew de'iyaaasaa demmaaddu.
 Harap'p'attakka barew k'uuk'k'ulliyaa golliyaa yaan kees's'aaddu.
⁴ Ne Geeshsha Golliyaan de'iyaaawanttunne
 med'inaw neena sabbiyaawanttu anjjettedawantta.
⁵ Wolk'k'aa neeppe demmiyaawanttu,
 barenttu wozanaan S'iyoonen afiyaa ogiyaa baanaw
 amottiyaawanttu anjjettedawantta.
⁶ Yeekuwa zangaaraanna untunttu aad'd'iyaa wode,
 he sa'ay pulttuwaa kesee.
 Bad'd'eesaa iraykka bukkiide,
 yaan del"iyaa gisissee.
⁷ Untunttu biyaa wode, wolk'k'aa gujji gujjiide baana.
 Untunttu S'oossaa sintsan S'iyoonen beettana.
⁸ Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw S'oossaw,
 ta woosaa neeni sisa.
 Abeet Yaak'ooba S'oossaw, hayzza.
⁹ Abeet S'oossaw, nu gondalliyaa be'a;
 neeni dooreedda kaatiyaa ne keeka ayifiyaan s'eella.
¹⁰ Taani hara sa'aan sha"u gallassaa de'anaappe
 S'oossaa golliyaan itti gallassaa de'iyaaawe lo"a.
 Iitatuwaa dunkkaaniyaan de'anawaappe
 ta S'oossaa golliyaa penggiyaa naagiyaawe taw lo"a.
¹¹ Med'inaa Goday S'oossay nuw gondallenne poo"uwaa;
 Med'inaa Goday nuw bonchchuwaanne keekkatetsaa immee.
 Suuretetsan hamettiyaawantta I lo"obaa ubbaa diggenna.
¹² Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw,
 neenan ammanettiyaawanttu anjjettedawantta.

85

Asaa Sarotetsaw Shiik'eedda Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, K'oraaha naanatuwaa mazamuriyaa

¹ Abeet Med'inaa Godaw, neeni ne biittaw keekkaadda;

Yaak'ooba asaa omooduwaappe zaaraadda.

² Neeni ne asaa naak'uwaa atto gaadda;
unttuntu nagaraa ubbaa kamaadda.

³ Neeni ne hank'k'uwaa ubbaa aggaada;
ne hank'k'uwaa suuluwaappekka simmaadda.

⁴ Abeet nuuna ashshiyaa S'oossaw,
nuuna guyye zaara.

Neeni nuw hank'k'eteeddawaa agga.

⁵ Neeni nuuna med'inaw hank'k'ettay?

Ne hank'k'uwaa yeletaa ubbaa gakkanaw gam"isay?

⁶ Ne Asay neenan nashettana mala,
nuuna ooratsa.

⁷ Abeet Med'inaa Godaw, aggena ne siik'uwaa nuuna bessa;
neeni nuuna ashsha.

⁸ Taani Med'inaa Goday S'oossay odiyaawaa sisana.

Nuuni nu booza ogiyaa guyye baana d'ayooppe,

I nuw, bare asaw, «Sarotetsaa immana» giide odee.

⁹ Tumukka S'oossaw yayyiyaawantta ashshanaw

I matan de'ee;

hewenne, Aa bonchchuu nu biittan de'anaassa.

¹⁰ Aggena siik'uunne tumatetsay
ittippe gakkettana.

S'illotetsayne sarotetsay,
ittippe yerettana.

¹¹ Tumatetsay sa'aappe pude kesana;
S'oossaa s'illotetsay saluwaappe duge s'eelana.

¹² Ee, Med'inaa Goday keekkabaa immana;
nu biittaykka lo"o katsaa mukkana.

¹³ S'illotetsay S'oossaappe sintsanna heemettana;
aw ogiyaa giigissana.

86

Metuwaa Wode Woosaa

Daawite woosseedda woosaa.

¹ Abeet Godaw, taani hiyyeessanne,
metootanchchaa asaa gidiyaa diraw,
ta waasuwaa sisaade, taw alla.

² Taani S'oossaa asaa gidiyaa diraw,
taana pas'a wotsa.

Neenan ammanettiyaa taana, ne k'oomaa ashsha.
Neeni ta S'oossaa.

³ Abeet S'oossaw, taani gallassaa ubbaa
neekko waassiyaa diraw,
taw k'aretta.

⁴ Abeet S'oossaw, taani ta shemppuwaappe
neena woossiyaa diraw,
taana, ne k'oomaa nashshechchaa.

⁵ Abeet S'oossaw, neeni keekkanne atto giyaawaa;
neena s'eesiyaa ubbaw ne siik'uu dara.

⁶ Abeet Med'inaa Godaw, ta woosaa sisa;
taani watiwatiyaa watiwatuwaa hayzza.

⁷ Neeni taw alliyaa diraw,
ta metuwaa gallassan taani neekko waassay.

- ⁸ Abeet Godaw, s'oossatuwaa gidдон ne mali baawa;
ne oosuwaa mala oosuukka baawa.
- ⁹ Abeet Godaw, neeni med'deedda kawutetsaa Asay ubbay yiide,
ne sintsan gulbbatana; untunttu ne suntsaa bonchchana.
- ¹⁰ Ayaw gooppe, neeni wolk'k'aama;
neeni malalissiyaabaa ootsaasa.
- Ne s'alalay S'oossaa.
- ¹¹ Abeet Med'inaa Godaw, taani ne tumuwaan hamettana mala,
taana ne ogiyaa tamaarissa.
- Taani ne suntsaw yayana mala,
taw itti wozanaa imma.
- ¹² Abeet Godaw ta S'oossaw, taani neena,
ta kumentsaa wozanaappe galatana.
- Ne suntsaa med'inaw bonchchana.
- ¹³ Ayaw gooppe, ne siik'uu taw dara;
neeni taana duufuwaan geliyaawaappe ashshaada.
- ¹⁴ Abeet Godaw, otoranchcha asatuu ta bolla denddeeddino;
dagantsiyaa asatuwaa c'uguu taana wod'anaw koyee.
- Untunttu neena alaalle giikkino.
- ¹⁵ Shin abeet Godaw, neeni
k'arettiyaanne maariyaa S'oossaa;
hank'k'ettanaw gam"aasa;
siik'uunne ammanettussay dariyaawaa.
- ¹⁶ Taakko simmaade taw k'aretta.
Ne k'oomaw wolk'k'aa imma;
ne k'oomati na'aa taana ashsha.
- ¹⁷ Abeet Med'inaa Godaw,
ne keekkatetsaa malaataa taana besa.
- Neeni taana maaddeeddawaanne mintsetseeddawaa be'iyaa wode,
taana is's'iyawanttu hewan yeellatana.

87

Yerusaalame Sabaa

- K'oraaha naanatuwaa mazamuriyaa
- ¹ Med'inaa Godaa katamay geeshsha deriyaan kees'etteedda.
- ² Med'inaa Goday S'iyoonen penggetuwaa,
Yaak'oobi de'iyaa sa'aa ubbaappe aatsiide dose.
- ³ Haneet S'oossaa katamatee,
ne diraw bonchchetteeddabay,
hawaadan yaagi odettee:
- ⁴ «Taana eriyaa kawutetsatuwaa gidoppe,
Gibs'enne Baabloone gatsa mazggobana;
Piliss's'eeme, S'iiroosenne Toop'p'iyaa asay,
yaan yeletteeddino.»
- ⁵ S'oossay, «Kawutetsaa ubbay S'iyoonen yeletteeddawaa» yaagana.
Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossay izo minisana.
- ⁶ Med'inaa Goday asaa s'aafiyaa mazggobiyaan,
«Hawe S'iyoonen Yeletteeddawaa» yaagiide s'aafana.
- ⁷ Untunttu yes's'iide duriidde,
«Nu anjjuu ubbay S'iyooneppe pulttee» yaagana.

88

Maaduwa Demanaw Shiik'o Waasuwa

Zammaaretuwaa Kaappoo, K'oraaha naanatuwaa mazamuriyaa, Maaduwa Woossa,
Ezirahiyaa Hemaane Akeekan S'aafeedda Timirttiyaa.

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw, taana ashshiyaa S'oossaw,
taani gallassi new waassay;
k'ammakka ne sintsan yeekkay.

- ² Ta woosay ne sintsa gakkoo;
ne haytsaa ta waasuwaakko zaara.
- ³ Ayaw gooppe, ta de'uu metuwaan kumeedda;
taani hayk'k'ana mataad.
- ⁴ Taani duufuwaan geliyaa asatuwaana paydetaad;
wolk'k'ay bayinna asaa gidaaddi.
- ⁵ Taani anhatuwaa gidдон aggeeda asaa mala;
wod'iide duufuwaan yeggeeda asatuwaa mala.
- Taani ne ubbaa dogeedda,
ne maaduwaappe haakkeedda asatuwaa mala.
- ⁶ Neeni taana c'iimmo ollaan,
hirkki d'uma sa'aan yeggaadda.
- ⁷ Ne hank'k'uu taana dees'ee;
ne hank'k'uwa beetay taana ubbaanna muukkeedda.
- ⁸ Neeni ta dabbotuwa taappe haassaadda;
unttunttoo taana sheneyiyaawaa ootsaadda.
- Taani dooddettaad;
kessa akkanawukka danddaykke.
- ⁹ Abeet Med'inaa Godaw,
kayyuwaa gaasuwaan ta ayifetuu galjjeeddino.
- Ubbaa gallassi taani neekko waassay;
ta kushiya neekko mic'c'aad.
- ¹⁰ Neeni hayk'k'eeddawanntoo
malalissiyaabaa ootsay?
unttuntu denddiide neena galatiino?
- ¹¹ Aggena ne siik'uu
duufuwaa gidдон haasayettii?
neeni ammanettiyaawekka bayetsaa sa'aan odettii?
- ¹² Ne malalissiyaa oosuukka d'uman erettii?
woy ne s'iltotetsay dogetteedda asatuwaa biittan de'ii?
- ¹³ Abeet Med'inaa Godaw, taani neekko waassay;
wonttaan wonttaan ta woosay ne sintsa gakkee.
- ¹⁴ Abeet Med'inaa Godaw, taana neeni ayaw aggay?
Ne som"uwaa taappe ayaw gentsay?
- ¹⁵ Yalagatetsaappe doommaade,
taani tuggataaddinne hayk'k'ana mataad.
- Taani new dagamaade hiidootaa k'ans's'aad.
- ¹⁶ Ne suulliyaa hank'k'uu ta bolla uushoteedda;
ne dagamay taana bayzeedda.
- ¹⁷ Unttuntu gallassaa ubbaa di'uwaadan taana dooddeeddino;
taana muukkeeddino.
- ¹⁸ Neeni ta laggetuwaanne ta siik'otuwaa taappe haassaadda;
d'umaa s'alalay taw dabbo.

89

Metuwaa Mazimuriyaa

Ezirahiyaa Etaana Akeekan S'aafetteedda Timirttiyaa

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw, aggena ne siik'uwaabaa,
taani med'inaw yes's'ana.
- S'oossay ammanettiyaawaa gaade,
yeletaa ubbaw ta doonaan awaayana.
- ² Taani aggena ne siik'uu med'inaw ek'k'eeddawaanne
neeni ne tumatetsaa saluwaadan minisaade esseeddawaa odana.
- ³ Neeni, «Taani dooreeddawaana c'aak'uwa c'aak'k'etaad.
Ta k'oormaa Daawitaw hawaadan yaagaade c'aak'k'aad;
- ⁴ Taani ne zeretsaa med'inaw kawutsana;
ne kawutetsaa araataa yeletaa ubbaw minisana » yaagaadda.

- ⁵ Abeet Med'inaa Godaw, salotuu,
ne malalissiyaa oosuwa odino;
ne ammanettiyaawaa kiitanchchatuwaa shiik'uu odino.
- ⁶ Saluwaan Med'inaa Godaana likketanaw danddayiyaawe oonee?
Saluwaa med'etetsatuwaa gidдон k'ay Med'inaa Godaa mali oonee?
- ⁷ Geeshshatuwaa shiik'uwaa gidдон S'oossay yayetteeddawaa.
Barena dooddeeddawanttu ubbaappe aad'd'iide, loytsi dagantsiyaawaa.
- ⁸ Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw, S'oossaw,
neenaadan wolk'k'aamay oonee?
Abeet Med'inaa Godaw, neeni ubbabankka ammanettiyaawaa.
- ⁹ Neeni bul'akettiyaa abbaa wolk'k'aa azazaasa.
Denddiyaa beetaakka c'o"u ootsaasa.
- ¹⁰ Neeni Ra'aaba giyaa abbaa dawiyaa,
wod'i yegeeddawaadan mentsereetsaadda;
ne morkkatuwaa ne wolk'k'aama k'esiyaan laalaadda.
- ¹¹ Salotuu newantta; sa'aykka newaa;
biittaanne an kumeedda ubbabaa neeni med'aadda.
- ¹² Huup'issaanne gedissaa neeni med'd'aadda;
Taaboورانne Hermmoone giyaa wolk'k'aama deretuu
nashshechchan ne suntsaa sabbiino.
- ¹³ New wolk'k'aama k'eesii de'ee;
ne kushii mina;
ne ushechchay wolk'k'aama.
- ¹⁴ S'illotetsayenne suure pirdday
ne kawutetsaa araataw baaso.
Aggena siik'uunne tumatetsay ne sintsaan biino.
- ¹⁵ Abeet Med'inaa Godaw, nashechchaan ililiyaawanttunne
ne som"uwaa poo'uwaan hamettiyaawanttu anjjettedawantta.
- ¹⁶ Ne suntsan gallassaa ubbaa nashettiino;
ne s'illotetsaa diraw,
unttuntu neena d'ok'k'u d'ok'k'u ootsiino.
- ¹⁷ Unttuntu c'ee'ettiyaa wolk'k'ay neena;
ne nashshuwaan nu kac'ii d'ok'k'u d'ok'k'u yaageedda.
- ¹⁸ Nu gondallii, nu Med'inaa Godaassa;
nu kaatiikka, Israa'eeliyaa geeshsha saa.
- ¹⁹ Beni neeni ne ammanetteeda asatoo,
itti gede akumuwaan odaadda;
«Asaa gidoppe dooreeddawoo kawutetsaa araataa immaadda.
- ²⁰ Ta k'ooma Daawita kaate kesaad;
ta geeshsha zayitiyaan okaade.
- ²¹ Ta kushii aanana de'ana;
ta k'esiikka Aa mintsana.
- ²² Aa ay morkkiinne s'oonenna;
ay iita asayenne Aa toochchenna.
- ²³ Taani Aa morkkatuwaa Aa suntsan kinchchereetsana;
Aa is'siyaawantta shoc'a yeggana.
- ²⁴ Ta tumatetsayenne ta aggena siik'uu
aanana ittippe gidana.
Ta suntsan Aa kac'ii d'ok'k'u d'ok'k'u gaana.
- ²⁵ Taani Aa kawutetsaa Medetiraaniyaa Abbaa gakkanaw aassana;
Aa zawaakka,
Efiraas'eesenne S'egiroose Shaafaa gakkanaw aassana.
- ²⁶ Daawite taana, «Neeni ta aawuwaa,
ta S'oossanne taana ashshiyaa zaallaa» yaagiide s'eesana.
- ²⁷ Taani Aa bayira na'aa ootsana;
sa'aan de'iyaa kaatetuwa ubbaappe Aa darssana.
- ²⁸ Taani aggena ta siik'uwaa
aw med'inaw naagana.
Taani aanana k'aalaa c'aak'uwaa mintsana.

- ²⁹ Taani Aa zeretsaa med'inaw minisaade essana;
Aa kawutetsaa araataakka saluwaadan gam"etsana.
- ³⁰ «Shin Aa zeretsatuu ta higgiiyaa aggooppe,
k'ay untunttu ta wogaadan hamettennan is'sooppe,
³¹ untunttu ta awaayuwaa shaaroppe,
ta azazuwaa naagana d'ayooppe,
³² taani untunttu nagaraa diraw gatiman,
untunttu iitatetsaa diraw, lissuwaan,
shoc'aade murana.
- ³³ Shin taani aggena ta siik'uwaa aappe akkikke;
woy taani aw ammanettiyaawaa aggikke.
- ³⁴ Taani untuntunna c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa kolikke;
ta doonaappe keseedda k'aalaa laammikke.
- ³⁵ «Itti gedekka med'inaw
ta geeshshatetsaan c'aak'k'a diggaad;
Daawitew worddotikke.
- ³⁶ Hewenne, Aa zeretsay med'inaw de'ana;
Aa kawutetsaa araataykka ta sintsan awaadan gam"ana.
- ³⁷ Saluwaan ammanettiya markka gidiiyaa aginaadan,
he kawutetsay med'inaw min ek'k'i de'ana» yaagaadda.
- ³⁸ Shin ha"i neeni
okkaade kaateyeeddawaa bolla daro hank'k'ettaadda;
Aa is's'aaddanne aggaada.
- ³⁹ Neeni ne k'oomaanna c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa kaddaadda;
Aa kallachchaa baanan olaade tunissaadda.
- ⁴⁰ Neeni Aa katamaa gimbbiiyaa ubbaa laalaadda;
I naagettiyaa miis'aa ubbaa bayzaadda.
- ⁴¹ Ogiyaanna aad'diyaa ubbatuu Aa bonk'k'eeddino;
I bare shoortoo k'iliic'oo gideedda.
- ⁴² Neeni Aa morkketoo s'oonuwaa immaadda;
untunttu ubbatuwaa nashechchaadda.
- ⁴³ Neeni Aa mashshaa s'eeraa k'alam'aadda;
neeni olan Aa maaddabaakka.
- ⁴⁴ Neeni Aa kawutaa s'am"aa
Aa kushiyaappe wotsa akkaada;
k'ay Aa kawutetsaa araataa biittan olaadda.
- ⁴⁵ Neeni Aa yalagatetsaa wodiya k'aamisaadda;
k'ay Aa yeellaa mayzaadda.
- ⁴⁶ Abeet Med'inaa Godaw, awude gakkanaw k'onc'c'ikkii?
Neeni med'inaw geemmay?
Ne hank'k'uu tamaadan awude gakkanaw ees's'anee?
⁴⁷ Ta laytsay ay keeshshaa k'antsentto k'oppa;
asaa ubbaa c'oo mela med'd'aadii?
⁴⁸ Asay hayk'k'ennan c'oo de'anaw waan danddayii?
K'ay duufuwaan gelennaadan,
barena ashshanaw waan danddayii?
- ⁴⁹ Abeet Godaw, neeni ne tumatetsan Daawitew c'aak'k'eedda,
aggena beni ne siik'uu hak'an de'ii?
- ⁵⁰ Abeet Godaw, ne k'oomay
woyssa boretteeddentto neeni hassaya.
Taani asaa ubbaa boriyaa woota danddayaadditantto k'oppa.
- ⁵¹ Abeet Med'inaa Godaw, morkketuu k'iliic'eeddino;
neeni dooraade okkeedda kaatiyaa,
tanguwaan tanguwaan k'iliic'eeddawaa k'oppa.
- ⁵² Med'inaa Goday med'i med'inaw galatetto!
Amen"i. Amen"i.

Oyddentso Mas'aafaa

Asaa Na'aa De'uwaa

S'oossaa Asay Muse woosseedita woosaa

¹ Godaw, neeni yeletaa ubbaan,
nuuni de'iyaa sa'aa gidaadda.

² Deretuu med'ettanaappe kase,
woy neeni sa'aa ootsanaappe kase,
med'inaappe med'inaa gakkanawukka neeni S'oossaa.

³ Neeni asaa naanatuwaa, «Asaa naatoo,
guyye biittaw simmite» yaagaade,
unttunta guyye untuntu med'etteedda biittaw zaaraasa.

⁴ Sha"u laysay new zini aad'd'o gallassaa mala;
woy k'ammaa giddoppe itti saatiyaa mala.

⁵ Neeni asaa k'oppennaan di'uwaadan afaasa.
Untuntu akumuwa mala;
wontta wontta doliyaa maataa mala.

⁶ He maataykka wontta wode dic'c'iide c'iishshee;
omarssiyaa wode shulli melee.

⁷ Nuuni ne yiluwaan wureeddo;
ne hank'k'uwa suuluwaan dagammeeddo.

⁸ Neeni nu iita oosuwa
ne sintsan wotsaadda;
k'ay nu geemmeedda nagaraa
ne sintsa poo'uwaakko aatsaada.

⁹ Nu gallassaa ubbay ne hank'k'uwaan aad'd'eeda;
nu laysaa itti ooliyaadan wurisseeddo.

¹⁰ Nu de'uwa laysay laappun tamma;
woy minnoope, hospun tamma;
hewekka metuwaanne tugga.
Nu laysay ellekka aad'd'ee;
nuunikka ellekka kichcheetto.

¹¹ Ne hank'k'uwa wolk'k'aa eriyaawe oonee?
ne hank'k'uwa suuluu yashshiyaawaa.

¹² Hewaa diraw, nu laysaa bessiyaawaadan,
go'etana mala aad'd'eeda eraa nuuna tamarissa.

¹³ Abeet Med'inaa Godaw, ne hank'k'uu awude gakkanaassee?
Hayanaa; ne k'oomatoo k'aretta!

¹⁴ Nu laysaa ubbaan
nuuni nashettanaadaaninne yes's'anaadan,
wontta wontta aggena ne siik'uwaan nuuna kalissa.

¹⁵ Neeni nuuna metoyeedda gallassatuwaa keeshshaanne
nuuni tuggaa be'eedda laysatuwaa keeshshaa,
nuuna nashshechchaa.

¹⁶ Nuw ne k'oomatoo ne oosuu k'onc'c'o;
ne bonchcho wolk'k'ay untuntu naanaatoo beetto.

¹⁷ Godaa nu S'oossaa keekkatetsay nu bollan gido;
nu kushiyaa oosuwa nuw suurissa.

Ee, nu kushiyaa oosuwa suurissa.

91*S'oossay Nuuna Naagiyawaa*

¹ Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossan naagettiide de'iyawe,
Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaa kuwaa gidдон ak'ee;

² Med'inaa Godaw,
«Neeni taw geessuwaanne bak'ata attiyaa sa'aa;
neeni taani ammanitsiyaa ta S'oossaa» yaagana.

³ I neena shankkanchchatuwaa gitiyaappekka,
wod'i wurssiyaa iita harggiyaappekka ashshana.

⁴ I bare baalletuwaan neena kammana;
Aa k'efetuwa garssa neeni bak'ataade k'osetta attana.

Aa ammanettussay new gondalle.

⁵ Neeni k'amma dagantsiyaabaw,
woy gallassi s'onggettiyaabaw yayakka;

⁶ woy d'uman oyk'k'iyaa harggiyaw,
woy gallassaa seetan wurssiya iita harggiyaa hirggakka.

⁷ Sha"ay ne miyyiyaan,
k'ay tammu sha"ay neeppe ushechcha baggana kunddana;
shin neena ayayne bochchenna.

⁸ Neeni ne ayifiyaa s'alalaan s'eelana;
iitatu murettiyaawaakka be'ana.

⁹ Med'inaa Godaa neeni new bak'ata attiyaa sa'aa ootseedda dirawunne,
Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaa new,
de'iyaa sa'aa ootseedda diraw,

¹⁰ iitabay neena bochchenna;
boshaykka ne golliya shiik'enna.

¹¹ Ayaw gooppe, ne ogiyaan ubbaan
neena naagana mala,
S'oossay bare kiitanchchatuwaa azazana.

¹² Ne gedii shuchchaan d'ubettenna mala,
kiitanchchatuu barenttu kushiyan neena dentsana.

¹³ Neeni gaammuwaanne shooshshaa bollan heemettana;
k'ay wodalla gaammuwaanne wod'iyaa shooshshaa neeni yed'd'ana.

¹⁴ Med'inaa Goday hawaadan yaagee;
«I taana siik'eedda diraw,
taani Aa ashshana.
I ta suntsaa ereedda diraw,
taani Aa naagana.

¹⁵ I taana s'eegiyaa wode,
taani aw koyana.

Metuwaan taani aanana ittippe gidana;
taani Aa ashshananne bonchchana.

¹⁶ Taani Aa laytsaa adussaade kalissana;
ta atotetsaa Aa bessana» yaagee.

92

Galataa Mazimuriyaa

Mazimuriyaa, Sambbata Gallassaw yes's'iyawaa.

¹ Med'inaa Godaa galatiyaawe lo"a.

Abeet Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaw,
ne suntsaa sabbiyaawe lo"a.

² Wonttan aggena ne siik'uwaa,
k'amman ne ammanettiyaawaa gidiyaawaa awaayiyaawe lo"a.

³ Tammu bak'etsaan waas'etteedda diitsaanne,
maasink'k'uwaan diis's'iyawee lo"a.

⁴ Ayaw gooppe, Abeet Med'inaa Godaw,
ne wolk'k'aama oosuwaan
taana nashechcheedda diraw,
ne kushiya oosuwa diraw,
taani nashshechchaw yes's'ay.

⁵ Abeet Med'inaa Godaw, ne oosuu ay keeshshaa gitee!
Ne k'ofay ay keeshshaa c'iimmee!

⁶ Eeyya Asay eranaw danddayenna;
donc'c'illeedda asaykka akeekanaw danddayenna.

⁷ Hewenne, iitatu maataadan dic'c'ooppekka,
iitaa ootsiyaa ubbatuu daashooppekka,
unttuntu med'inaw d'ayana.

⁸ Shin abeet Med'inaa Godaw,

neeni med'inaw ubbaappe d'ok'k'a.

- ⁹ Abeet Med'inaa Godaw, ne morkketuu d'ayanawaanne
iitaa ootsiyaa ubbatuu tiskki gaanawaa nuuni eretto.
¹⁰ Ta kac'iyaa bazzuwaa mentsaa kac'iyaadan d'ok'k'issaadda;
lo'o zayitiyaa taana okkaadda.
¹¹ Ta morkketuu s'oonetteeddawaa ta ayifiyaan be'aad;
ta iita morketuwaa waasuwwa ta haytsaan sisaa.
¹² S'illotuu zambbaadan daashana;
k'ay Liibaanoosa zigaadan dic'c'ana.
¹³ Unttuntukka Med'inaa Godaa dabaaban toketteedda mitsaa mala;
unttuntu nu S'oossaa Geeshsha Golliyaan daashana.
¹⁴ Unttuntu ec'iidekka ayifana;
unttuntu med'inaw irs's'anne pas'a.
¹⁵ Unttuntu, «Med'inaa Goday suure;
I taw wogga zaallaa; iitatetsi aan baawa» yaagana.

93

S'oossay Kaatiyaa

- ¹ Med'inaa Goday kaateteedda!
Med'inaa Goday Bonchchuwaa mayyeedda;
wolk'k'aa danc'eedda.
Sa'ay minniide ek'k'eedda; ubbakka k'aas's'enna.
² Ne kawutetsaa araatay beniideppe ek'k'eedda;
neeni med'inaadeppe de'aassa.
³ Abeet Med'inaa Godaw, c'iimmo shaafatuu guummeedda;
c'iimmo shaafatuu bare guntsaa d'ok'k'u ootseedda.
⁴ Saluwaan de'iyaa Med'inaa Goday daro haatsaa guntsaappekka,
abbaa betatuwaappekka aad'd'eeda wolk'k'aama.
⁵ Abeet Med'inaa Godaw, neeni odeeddabay ammanettiyaawaa;
ne gollii med'inaw geeshshatetsaan aleek'k'ana.

94

S'oossay Ubbaa Bolla Pirddiyaawaa

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw, neeni kushiyaa c'igetiyyaa S'oossaa.
Abeet kushiyaa c'igetiyyaa S'oossaw, ne bonchchuwaa bessa.
² Abeet sa'aa pirddiyaawoo, dendda;
otoranchchatoo bessiyaa muruwaa imma.
³ Abeet Med'inaa Godaw, awude gakkanaw gam"anee?
Iitatuu awude gakkanaw nashettanee?
⁴ Iitaa ootsiyaa ubbatuu,
barenttu otori k'aalaa haasayiino;
unttuntu c'ee'ettiino.
⁵ Abeet Med'inaa Godaw, untunttu ne asaa liik'k'issiino;
ne laattaa naak'k'iino.
⁶ Unttuntu am"etuwaanne betetuwwa wod'iino;
aawuu bayinnawanttakka wod'iino.
⁷ Yaatiide untunttu, «Med'inaa Goday nuuna be'enna;
Yaak'ooba S'oossay akeekena» yaagiino.
⁸ Hinttenoo, asaa giddoppe aad'd'eeda dammatoo, akeekite!
Hinttenoo eeyyattoo, awude eranchcha gidanitee?
⁹ Haytsaa med'eedda S'oossay sisennee?
Ayifiyaa med'd'eeddawe be'ennee?
¹⁰ Kawutetsaa seeriyaa murennee?
Asaa eraa tamarissiyaa barew erennee?
¹¹ Med'inaa Goday asaa k'ofay mela gidiyaawaa eree.
¹² Abeet Med'inaa Godaw, neeni seeriyaaawenne

- ne higgiiyaappe tamaarissiyaa Asay anjjettedawaa.
¹³ Iitatuu kunddiyyaa ollay bookettana gakkanaw,
 metuu gakkiiyaa gallassan neeni Aa shemppissaasa.
¹⁴ Med'inaa Goday bare asaa aggena;
 I bare laattaa aggena.
¹⁵ Pirdday simmiide s'illo pirddaa gidanawaa;
 wozanaa suuretuu ubbay he s'illo pirddaa maaddana.
¹⁶ Makkalanchchatuwaa bolla
 ta diraw denddiyaawe oonee?
 Iitaa ootsiyaawanttuna
 ta diraw ek'etteeddawe oonee?
¹⁷ Med'inaa Goday taana maaddennentto,
 taani ellekka duufuwaan gelaade sirp'p'i gaana shin.
¹⁸ Abeet Med'inaa Godaw, taani,
 «Ta gedii halis's'ee» yaageedda wode,
 aggena ne siik'uu taw zemppo gideedda.
¹⁹ Taana hirggay wod'iyaa wode,
 neeni taana woppu ootsaade nashechchaasa.
²⁰ Higgiiyaa baletsiyaa geella daannatuwaana
 neeni zuppeta?
²¹ S'illotuwwa wod'anaw untunttu ittippe tobbetiino;
 suuretuwaa bolla hayk'k'uwaa pirdiino.
²² Gidooppenne, Med'inaa Goday taani bak'ata atteeda sa'aa;
 ta S'oossay taani k'oosettiyyaa zaallaa.
²³ Untunttu iitatetsaa diraw, I untuntta murana;
 untunttu nagaraa diraw, I untuntta d'ayissana;
 ee, Med'inaa Goday nu S'oossay untuntta d'ayissana.

95

Gallassaa Gallassaa Mazimuriyaa

- ¹ Haayite; ane Med'inaa Godaa sabboyyte.
 Nuuna ashshiyaa zaallaw nashshechchaw yes's'oytte.
² Aa sintsa galataanna shiik'oytte.
 Galataa yetsaa nashshechchan yes's'oytte.
³ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday wolk'k'aama S'oossaa,
 s'oossatuwaa ubbaa bolla wolk'k'aama kaatiyaa.
⁴ Biittaa c'iimmatuu Aa kushiyan de'iino;
 deriyaa huup'etuukka aawaa.
⁵ Abbaa haatsaykka aawaa;
 hewaa I med'd'eedda;
 mela biittaakka Aa kushii ootseedda.
⁶ Haayite; hokkiide ane aw goyinnoyyte;
 nuuna med'd'eedda Med'inaa Godaa sintsan gulbbatoytte.
⁷ Ayaw gooppe, I nu S'oossaa.
 Nuuni Aa k'ooruwaan de'iyaa asatuwaa;
 nuuni I heemmiyaa Aa dorssaa wudetuwaa.
 S'oossay hinttana giyaawaa hachchi sisite!
⁸ «Kase hintte mayzza aawotuu,
 Mariiba giyaa sa'aan haneeddawaadan,
 he gallassi Maasa Bazzuwaan is's'eeddawaadan,
 hinttekka zoriyaa akkenan is's'oppite.
⁹ Untunttu ta oosuwwa be'iidekka,
 taana ek'k'eteeddinonne paac'c'eeddino.
¹⁰ Taani he yeletaa oytamu laysaa shaatettaad;
 «Untunttu ubbaa wode barenttu wozanaan baliino;
 untunttu ta ogiyaa eribeykkino yaagaad.
¹¹ Hewaadankka k'ay, taani hank'k'etta c'aak'k'aade,

Unttuntu ta shemppuwaasaa ubbakka gelikkino» yaagaad» yaagee.

96

S'oossay Ubbaappe Bolla Kaatiyaa

- ¹ Med'inaa Godaw ooratsa yetsaa yes's'ite;
sa'aan de'iyaa asay, ubbay Med'inaa Godaw yes's'ite.
- ² Med'inaa Godaw yes's'ite; Aa suntsaa sabbite;
I ashshiyaa mishiraachchuwa gallasaan gallasaan odite.
- ³ Kawutetsaa gidдон Aa bonchchuwa,
asaa ubbaa gidдон Aa malalissiyaa oosuwaabaa awaayite.
- ⁴ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday wolk'k'aama;
gita galatay aw bessee.
S'oossatuwa ubbaappe aad'd'iide I yayettanaw bessee.
- ⁵ Hara asaa s'oossatuu ubbay eek'atuwaa;
shin Med'inaa Goday salotuwa med'd'eedda S'oossaa.
- ⁶ Bonchchuunne anggay Aa yuushshuwaan de'ee;
minotetsayne puulay Aa Geeshsha Golliyaan de'ee.
- ⁷ Hinttenoo, asaa zaretoo ubbatoo,
Med'inaa Godaabaa odite;
«Bonchchuunne wolk'k'ay Med'inaa Godaassa» giide odite.
- ⁸ «Bonchchuu Aa suntsaassa»
giide Med'inaa Godaabaa odite.
Yarshshuwa akkiide, Aa dabaabaa gelite.
- ⁹ Aa geeshshatetsaa puulan Med'inaa Godaw goyinnite;
biittan de'iyaa asaa ubbaw, Aa sintsan kokkorite.
- ¹⁰ Kawutetsatuwa gidдон, «Med'inaa Goday kaateteedda!
Sa'ay min ek'k'eedda; ubbakka k'aas's'enna.
I asaa bolla suuretetsan pirddana» yaagite.
- ¹¹ Salotuu nashetino; sa'aykka hashshu go;
abbayinne Aa gidдон kumeeddawe guummo.
- ¹² Shoyk'ayne shoyk'an de'iyaa ubbay nashetto!
Woran de'iyaa mitsaa ubbaykka nashshechchan Aa sintsan yes's'ana.
- ¹³ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday yee;
I sa'aa bollan pirddanaw yee;
I ha sa'aa bolla s'illotetsan,
asaa bollakka tumatetsan pirddana.

97

S'oossay Ubbaappe Bolla

- ¹ Med'inaa Goday kawuteedda.
Sa'aan de'iyaa Asay nashetto;
haakko haatsaan dooddetto saan de'iyaa asatuukka nashetino.
- ² Shaariinne d'ip'p'i go d'umay Aa dooddeedda.
S'illotetsayne tumatetsay Aa kawutetsaa araataw baaso.
- ³ Tamay aappe sintsanna bee;
Aa dooddeedda morkkatuwa s'uuggee.
- ⁴ Aa walk'k'antsay sa'aa poo'issee;
biittay hewaa be'iide kokkoree.
- ⁵ Med'inaa Godaa sintsan, sa'aa ubbaa Godaa sintsan
wogga deretuu eessaa muk'aaddaadan muushiino.
- ⁶ Salotuu Aa s'illotetsaa awaayiino;
asay ubbay Aa bonchchuwa be'ee.
- ⁷ Worddo s'oossatoo goyinniyaawantunne
he go"enna eek'atuwaan c'ee'ettiyaawanttu ubbay yeellatino.
S'oossatuu ubbay S'oossaw gulbbatino.
- ⁸ Abeet Med'inaa Godaw, S'iyoon asay,
ne s'illo pirddaa sisiide nashettee;
Yihudaa katamatuwa asaykka hashshu gee.

- ⁹ Abeet Med'inaa Godaw, neeni sa'aa ubbaappe d'ok'k'aasa;
s'oossatuwaa ubbaappe neeni d'ok'k'u gaasa.
- ¹⁰ Med'inaa Godaa siik'iyaa wanttu iitaa is's'ite.
I barew amanetiyyaa asatuwaa shemppuwaa naagee;
k'ay untuntta iitatuwaa kushiyaappe ashshee.
- ¹¹ S'illotoo poo'uu poo'ee;
wozanaa suuretoo nashechchay de'ee.
- ¹² Hinttenoo s'illotoo, Med'inaa Godaan nashettite;
Aa geeshsha suntsaa galatite.

98

S'oossay Alamiyaa Mooddiyaawaa

Mazimuriyaa

- ¹ Med'inaa Godaw ooratsa yetsaa yes's'ite;
ayaw gooppe, I malalissiyaabaa ootseedda.
Aa ushechcha kushiinne Aa geeshsha k'eesii
aw s'oonuwaa immeedda.
- ² Med'inaa Goday bare s'oonuwaa erisseedda;
I ashshiyaawaa kawutetsatoo k'onc'c'isseedda.
- ³ I Israa'eeliyaa soo asaa siik'iyaa waanne
untunttoo ammanettiyaawaa hassayeedda.
Sa'aa gas'aa gakkanaw de'iyaa Asay ubbay
nu S'oossay ashiyaawaa be'eedda.
- ⁴ Sa'aa bollan de'iyaa asaa ubbay,
Med'inaa Godaw nashshechchan yes's'ite;
k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, nashshechchaa sabaa sabbite.
- ⁵ Diitsaa Med'inaa Godaw diis's'ite;
diitsaaninne yetsan S'oossaa sabbite.
- ⁶ S'urumbbaanne lookkuwaa punniidde,
nashshechchan Med'inaa Godaa nu kaatiyaa sintsan hombboc'ite.
- ⁷ Abbayinne abbaa gidдон kumeeddawe ubbay guummo.
Sa'aynne sa'aa bollan de'iyaa ubbay yes's'o.
- ⁸ Shaafatuu ittippe barenttu kushiya bak'k'ino.
K'eer deretuu Med'inaa Godaa sintsan ittippe nashshechchan yes's'ino.
- ⁹ Ayaw gooppe, I sa'aa bollan daannatanaw yee.
I ha sa'aa bolla s'illotetsan,
asaa bollakka suuretetsan daannatana.

99

S'oossay S'illuwaanne Geeshsha

- ¹ Med'inaa Goday kawuteedda! Hewoo asatuu kokkorino.
Kiruubetuwaappe gidduwaan kawutetsaa araataa bolla utteedda;
hewoo biittay k'aas's'o;
- ² Med'inaa Goday S'iyoonen wolk'k'aama;
kawutetsaa ubbaappe I d'ok'k'u d'ok'k'u geedda.
- ³ Daroppe yashshiyaa Aa wolk'k'aama suntsaa,
untunttu ubbay galatino.
I geeshsha!
- ⁴ Neeni, wolk'k'aama kaatii, likke pirddaa dosaasa.
Neeni Yaak'ooba asaw suuretetsaa minisaadda.
S'illotetsaanne likke pirddaa essaadda.
- ⁵ Med'inaa Godaa nu S'oossaa d'ok'k'u d'ok'k'u ootsite;
Aa gedii yed'd'iyasaan guufanniide aw goyinnite.
I geeshsha!
- ⁶ Musenne Aaroone Aa k'esetuwaa gidduwaappe laa"atuwaa;
Sameelikka Aa suntsan woosseeddawantuppe ittuwaa.
Untunttu Med'inaa Godaw waasseeddino;

ikka untuntntoo alleeda.

⁷ I shaariyaa tuussaa gidduwaana untuntntoo haasayeedda;
untuntntu I immeedda higgiaanne wogaa naageeddino.

⁸ Abeet Med'inaa Godaw, nu S'oossaw,
neeni untuntntu woosaa sisaadda.

Neeni untuntntu iitatetsaa diraw mureeddawaa gidoopeppikka,
untuntntoo atto geedda S'oossaa.

⁹ Med'inaa Godaa nu S'oossaa, d'ok'k'u d'ok'k'u ootsite;
Aa geeshsha deriyaa bollan aw goyinnite;
ayaw gooppe, Med'inaa Goday nu S'oossay geeshsha!

100

S'oossaa Galatanaadan Shiik'eedda S'eessaa

Galataa immiyaa mazamuriyaa

¹ Sa'aan de'iyaa asaa ubbaw,
Med'inaa Godaw hintte k'aalaa d'ok'k'u ootsiide yes's'ite.

² Med'inaa Godaw nashshechchan ootsite;
nashshechchaa yetsaanna Aa sintsa shiik'ite.

³ Med'inaa Goday S'oossaa gidiaawaa erite;
nuuna med'd'eeddawe Aa; nuuni aawantta.
Nuuni Aa asatuwaanne Aa k'ooruwaan de'iyaa dorssatuwaa.

⁴ Aa penggiyaa galataana,
Aa dabaabaa sabaanna gelite;

Aa galatitenne Aa suntsaa sabbite.

⁵ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday keeka.

Aggena Aa siik'uu med'inaassa;

I yeletaappe yeletaa gakkanaw ammanettiyaawaa.

101

Kaatii S'oossaw Geliyaa K'aalaa C'aak'uwaa

Daawita mazamuriyaa

¹ Taani aggena siik'uwaaabanne s'illo pirddaabaa yes's'ana;
abeet Med'inaa Godaw, taani new yes's'ana.

² Taani suure ogiyaabaa k'oppana.

Neeni taakko awude yaan?

Taani ta golliyaan suuretetsan hamettana.

³ Taani ta ayifiyaan pookkoba s'eellikke.
S'oossappe wora simmeedda asatuwaa oosuwaa is's'ay;
untuntntu mulekka taananna gidikkino.

⁴ Wozanaa geellatetsay taappe haakko;
iitatetsaa taani erikke.

⁵ Geeman bare shooruwaa zigiriyaawaa,
taani sirp'p'i ootsana.
Otorettiyaanne ayyiyaa asaa taani danddaykke.

⁶ Untuntntu taananna de'ana mala,
biittaa bolla de'iyaa ammanettiyaawantta,
taani keeka ayifiyaan s'eellay.
Suuretetsan hamettiyaay Asay taw kiitettana.

⁷ C'immiyaawe ta golliyaan de'enna;
wordduwaa haasayiyaawe ta sintsan gam"enna.

⁸ Biittan de'iyaa iita asaa ubbaa,
taani gallassi gallassi d'ayissana;
iitaa ootsiyaawantta ubbaa,
taani Med'inaa Godaa katamaappe d'ok'ollana.

102

Metuwaa bolla De'iyaa Asaa Woosaa

Med'inaa Godaa Sintsaan barena Dogiide Bare Kayyuwaa gussiyaa Wode, Tuggateedda Asay woosseedda woosaa.

¹ Abeet Med'inaa Godaw, ta woosaa sisa;
ta waasuu neekko gakko.

² Ta waayiyaa gallassi,
ne som"uwaa taappe gentsoppa.

Ne haytsaa taakko yegga;
taani new waassiyaa wode, taana ellekka alla.

³ Ayaw gooppe, ta laytsay c'uwaadan d'ayee;
ta mek'etsaykka tamaa bonk'k'uwaadan ees's'ee.

⁴ Ta wozanay shoc'i yeggeedda mela maataadan hanaad;
k'umaykka taw meetettenna.

⁵ Taani ta k'aalaa d'ok'k'u ootsaade oolay;
ta galbbay mek'etsaanna oyk'k'etteedda.

⁶ Taani bazzuwaan de'iyaa ankuwaa mala,
woy koleteedda golliyaan de'iyaa guttuwaa mala.

⁷ Taani gisina, gem"ishuu yeenna;
taani golliyyaa huup'iyaaan barekka utteedda kafuwaa mala.

⁸ Ta morkketuu gallassaa ubbaan taana c'ashiino;
taana k'iliic'iyaaawanttu ta suntsan shek'iino.

⁹ Taani bidintsaa k'umaadan may;
k'ay ta afotsaa ta ushshaanna walakkay.

¹⁰ Neeni taana pude dentsaade,
ne hank'k'uwaa diraw wora olaadda.

¹¹ Ta de'uwaa laytsay omarsa kuwaa mala;
taani maataadan shulay.

¹² Shin abeet Med'inaa Godaw,
neeni kawutetsaa araatan med'inaw uttaadda;
ne suntsaykka yeletaappe yeletaa gakkanaw hassayettana.

¹³ Neeni denddaade, S'iyoonew k'aretta;
ayaw gooppe, neeni izo maariyaa wodii gakeedda;
hawe neeni dooreedda wodiyya.

¹⁴ Iza koletteeddawaa gidoopeppa,
ne k'oomatuu izo siik'iino.

Iza bayeeddawaa gidoopeppa,
unttuntu iziww'arettiino.

¹⁵ Kawutetsatuu Med'inaa Godaa suntsaw yayana;
sa'aa kaatetuu ubbay Aa angaw dagamana.

¹⁶ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday S'iyoonne zaaretsi kees's'iide,
I bare gitatsaa bessana.

¹⁷ I puteesatuwaa woosaa sisana;
unttuntu waasuwwa kad'enna.

¹⁸ Biro yelettana asatuu Med'inaa Godaa galatana mala,
hawe yiyaa yeletaw s'aafetto.

¹⁹ Med'inaa Goday d'ok'k'an de'iyaa bare geeshsha sa'aappe duge s'eelleedda;
I saluwaappe duge sa'aa s'omoosseedda.

²⁰ Hewenne, k'ashetteedda asatuwaa ooliyya sisanaassanne
hayk'k'oo pirdetteedda asatuwaa billanaassa.

²¹ Hewaa diraw, Med'inaa Godaa suntsay S'iyoonen odettananne
Aa galatay Yersaalamen awaayetana.

²² Asayenne kawutetsay ittippe shiik'iide,
Med'inaa Godaw he wode goyinnana.

²³ I taani yalagatetsan de'inaa,
ta wolk'k'aa wursseedda;
ta laytsaa k'antsayeedda.

²⁴ Yaatina, taani, «Abeet ta S'oossaw,
ta laytsay biro giddottiyya wode,

taana afoppa» yaagay.

Abeet S'oossaw, neeni yeletaappe yeletaa gakkanaw de'aassa.

²⁵ Neeni beni sa'aa med'd'aadda;

saluukka ne kushiya oosuwaa.

²⁶ Hewanttu ubbay d'ayana; shin neeni de'ana;

unttuntu ubbaykka afilaadan wurana.

Neeni untuntta c'urk'k'a afilaadan laammanna;

unttunttukka aad'd'ana.

²⁷ Shin neeni neenakka; ne laytsay ubbaa wureenna.

²⁸ Nuuni ne k'oomatuwaa;

nu naanatu sarotetsaan de'ana.

Unttuntu zeretsaykka ne sintsan minniide ek'k'ana.

103

S'oossaa Siik'uwaa

Daawite s'aafeddawaa

¹ Ta shemppattee, Med'inaa Godaa galataa!

Ta kumentsaa asatetsaw, Aa geeshsha suntsaa galataa.

² Ta shemppattee, Med'inaa Godaa galataa!

I new ootseedda keekkatetsaa ubbaa dogoppa.

³ I ne nagaraa ubbaa atto gee;

I ne harggiyaa ubbaappe neena patsee.

⁴ I neena duufuwaan gelennaadan ashshée;

aggenna siik'uwaaninne maarotaan neena anjje.

⁵ Argantsaadan neeni yalagana mala,

I ne de'uwa ubbaan neena lo"obaa kalissee.

⁶ Med'inaa Goday naak'etteeddawanttoo

s'illobaa ootseenne suuriyaan pirddee.

⁷ I bare ogiyaa Musa,

bare oosuwa Israa'eeliyaa asaw erisseedda.

⁸ Med'inaa Goday k'arettiyaawaanne maariyaawaa;

I hank'k'ettanaw elleellennawaanne

aggenna siik'uu daruwaa.

⁹ I ubbaa gede seerenna; med'inaw hank'k'etenna.

¹⁰ I nuuna nu nagaraadan ootsibeenna;

nu iitatetsaadan nuw zaaribeenna.

¹¹ Saluu sa'aappe d'ok'k'iyawaadan,

Med'inaa Godaw yayyiyaawanttoo aggenna Aa siik'uu dara.

¹² Away doliyaasaappe away wulliyaasay haakkiyaawaadan,

Med'inaa Goday nu bayzzuwaa nuuppe haassee.

¹³ Aawuu bare naanaatoo k'arettiyaawaadan,

Med'inaa Goday barew yayyiyaawanttoo k'arettee.

¹⁴ Ayaw gooppe, nuuni ayaappe med'etteeddentoo I eree;

nuuni biittaa gidiyaawaa I akeekke.

¹⁵ Asaa gidoope, Aa de'uu maataa mala;

I bazzuwaa c'iishshaadan c'iishshee;

¹⁶ c'arkkuu Aa bolla c'arkkina d'ayeedda;

I doleedda sa'ay eretenna.

¹⁷ Shin Med'inaa Godaw yayyiyaawanttoo,

aggenna Aa siik'uu med'inaappe med'inaa gakkanaassa.

Aa s'illotetsaykka na'aa na'aw gakkanaassa.

¹⁸ Aa c'aak'uwa naagiyaawanttussanne

Aa azazuwaa polanaw hassayiyaawanttussa.

¹⁹ Med'inaa Goday salotuwaan bare kawutetsaa araataa esseedda;

Aa kawutetsay ubbaa mooddee.

²⁰ Hinttenoo, Aa kiitanchattoo,

Aa azazuwaa poliya wolk'k'aamatoo,

I giyaawaa sisisiyaawantto,

Med'inaa Godaa galatite!

²¹ Hinttenoo saluwaan de'iyaa minotoo,

Aa sheniyaa ootsiyaa k'oomatoo,

Med'inaa Godaa galatite!

²² Hinttenoo,

I mooddiyaa sa'aa ubbaa med'etatoo,

ubbaykka Med'inaa Godaa galatite!

Ta shemppattee, Med'inaa Godaa galataa!

104

S'oossaw Shiik'iyaa Galataa

¹ Ta shemppattee, Med'inaa Godaa galataa!

Abeet Med'inaa Godaw ta S'oossaw, neeni ay keeshshaa gitee!

Neeni bonchchuwaanne angaa mayyaadda.

² Poo'uwaa afilaadan gullotaadda.

Neeni saluwaa dunkkaaniyaadan tolaadda.

³ Ne golliiyaa saluwaa guufantsuwaa bollan kees's'aasa.

Shaariyaa paraa gaariyaa kessaasa;

c'arkkuwaa k'efiyaan toggaasa.

⁴ Neeni c'arkkotuwaa ne kiitanchchaa,

tamaa lac'uwaakka ne k'ooma kessaasa.

⁵ Neeni sa'aa Aa baasuwaa bolla essaadda;

I med'i med'inawukka k'aas's'enna.

⁶ Wolk'k'aama abbay biittaa bollan afilaadan mic'etteedda;

haatsay wolk'k'aama deretuwaa kammeedda.

⁷ Shin ne godelina haatsatuu bak'ateeddino;

ne azazuwaa sisiide, elleelleeddino.

⁸ Untunttu wogga deretuwaappe duge zanggaaraa,

neeni untunttoo giigiseedda sa'aa goggeeddino.

⁹ Haatsatuu simmiide biittaa kammennaadan,

untunttu aad'd'anaw danddayenna zawaa essaadda.

¹⁰ Neeni pulottotuwaa zanggaaraan pulittissaasa;

untunttu haatsay deretuwaa gidduwaana goggee.

¹¹ Goggiyaawaappe bazzuwaa do'atuu ubbay ushiino;

denbbaa haretuu barenttu saamuwaa aappe aliino.

¹² Saluwaa kafotuu he haatsaa matan barenttu golliiyaa kees's'iide,

tashiyaa gidдон yes's'iino.

¹³ Neeni wolk'k'aama deretuwaa bollan

saluwaappe iraa bukissaasa;

biittakka ne kushiyaa oosuwaa ayifiyaan kalissaasa.

¹⁴ Neeni mehiyaw maataa,

asaw katsaa mokissaasa.

Hewenne, Asay biittaa ootsiide,

biittaappe katsaa demanaassa.

¹⁵ Asaa wozanaa nashechchiyaa woyniyaa,

som"uwaa shic'issiyaa zayitiyaanne

wolk'k'aa kuntsiyaa k'umaa mokissaassa.

¹⁶ Med'inaa Godaa mitsatuu,

I tokkeedda Liibaanoosa zigatuu,

daro iraa ushiino.

¹⁷ Untunttun kafotuu barenttu golliiyaa kees's'iino;

k'oollatuukka s'iidaa bolla kees's'iide de'iino.

¹⁸ D'ok'ka deretuwaa bollan gaaratuu de'iino;

k'ay guppalletuu Shuchchaa gonggoluwaaan k'osettiino.

¹⁹ Wodiyaa payduwaa erissana mala,

neeni aginaa med'd'aadda.

Away bare wulliyaa wodiyaa eree.

²⁰ Neeni k'ammaa med'd'aadda;

d'uman do'ay ubbay kesee.

- ²¹ Wodalla gaammotuu shankkatiidde gudiino;
unttuntu barenttoo miyaawaa S'oossaappe koyiino.
- ²² Away kesiya wode,
guyye simmiide barenttu geessuwaan gisiino.
- ²³ He wode Asay bare oosoo kesee;
sa'ay k'ammana gakkanaw ootsee.
- ²⁴ Abeet Med'inaa Godaw, ne oosuu ay keeshshaa daree!
Ne aad'd'eeda eratetsan neeni untunttu ubbaa med'd'aadda;
sa'ay neeni med'd'eeddawan kumeedda.
- ²⁵ Abbay hinin hewesh; I wolk'k'aamanne aakko;
payduu bayinna k'aas's'iyaa med'etatuwaan,
gitatuwaaninne guutsatuwaan kumiide de'ee.
- ²⁶ Hewaa bollan markkabatuu biino;
k'ay neeni med'd'eedda Leewaataana giyaaw dawai an kaa'ee.
- ²⁷ Neeni untuntta koshshiyaa wodiyaan
unttuntu k'umaa immana mala,
unttuntu ubbay neena s'eelliino.
- ²⁸ Neeni unttuntu immina, unttuntu mas'iino;
neeni ne kushiyaappe yeggina,
unttuntu lo'obaa kalliino.
- ²⁹ Neeni ne som"uwaa gentsiyaa wode dagammiino.
Ne shemppuwaa neeni akkiyaa wode hayk'k'iide,
barenttu biittaw simmiino.
- ³⁰ Shin neeni ne shemppuwaa kiittiyaa wode,
haratuu med'ettiino; biittaakka ooratsaasa.
- ³¹ Med'inaa Godaa bonchchuu med'inaw de'o;
Med'inaa Goday bare oosuwaan nashetto.
- ³² I biittaa s'eellina, biittay k'aas's'ee;
k'ay I deretuwa bochchina, deretuu c'uwattiino.
- ³³ Taani ta de'uwaa ubbaan Med'inaa Godaw yes's'ana;
taani de'eedda laytsaa ubbaan ta S'oossaa sabbana.
- ³⁴ Taani Med'inaa Godaan nashettiyaa diraw,
ta k'ofay Aa nashechcho.
- ³⁵ Nagaranchchatuu biittaappe d'ayino;
hawaappe sintaw iitatu de'oppino.

Ta shemppattee, Med'inaa Godaa galataa! Med'inaa Godaa galatite!

105

Maalalisiyaa Israa'eeliyaa Taarikiyaa
(1 Od. 16:8-22)

- ¹ Med'inaa Godaa galatite; Aa suntsaa s'eesite.
I ootseeddawaa kawutetsatuwaa gidduwaan erissite.
- ² Aa sabbite; galataa yetsaa aw yes's'ite.
Aa malalissiyaa oosuwa ubbabaa odite.
- ³ Aa geeshsha suntsan c'ee'ettite;
Med'inaa Godaa koyiyaa wozanatuu nashetino.
- ⁴ Med'inaa Godaanne Aa wolk'k'aa s'omoosite;
ubbaa gede Aa sintsa koyite.
- ⁵ I ootseedda malalissiyaabaa,
Aa malaataanne I pirddeedda pirddaa hassayite.
- ⁶ Hinttenoo,
Aa k'oomaa Abrahaama zeretsatoo,
dooretteedda Yaak'ooba naatoo.
- ⁷ I Med'inaa Godaa nu S'oossaa;
Aa tumo pirddaykka sa'aa ubbaa bollaanna.
- ⁸ I bare c'aak'uwaa med'inaw,
bare azazeedda k'aalaa sha"u yeletaa gakkanaw naagee.
- ⁹ Hewenne, I, Abrahaamana c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa,

- Yisaak'aw c'aak'keedda c'aak'uwaa,
¹⁰ Yaak'oobaw woga,
 Israa'eeliyawukka med'inaa c'aak'uwaa
 ootsiide miniseedda.
¹¹ Hawaadan yaageedda;
 «New Kanaane biittaa immana;
 I ne zeretsatoo laata gidana» yaageedda.
¹² S'oossaa asatuu payduwaan s'ii guutsanne
 Kanaane biittan bete gidiide de'iyaa wode,
¹³ itti gadiyaappe hara gadiyaa,
 itti kawutetsaappe hara kawutetsaa yuuyyeeddino.
¹⁴ S'oossay untunttu ooninne naak'k'anaw immibeenna;
 untunttu diraw kaatetuwaa seeriidde,
¹⁵ «Taani okkeeddawantta bochchoppite;
 ta timbbitiyaa odiyaawantta k'ohoppite» yaageedda.
¹⁶ S'oossay biittan koshaa yeddiide,
 untunttu katsaa ubbaa d'ayisseedda.
¹⁷ Shin I bare asaa ashshanaw,
 itti bitaniyaa Gibbs'e kiitteedda;
 he bitanii ayille gidiide zal"eteedda Yooseefa.
¹⁸ Aa gedetuu birataan k'ashetteeddino;
 untunttu Aa sanssalatan k'achcheeddino.
¹⁹ I kase odeeddawe polettana gakkanaw,
 Med'inaa Godaa k'aalay Aa paac'c'eedda.
²⁰ Gibbs'e kaatii kiittiide k'asho golliyaappe keseedda,
 Gadiyaa mooddiyaawe billeedda.
²¹ Ikka, Aa bare golliyaw godaa ootseeddanne.
 Barew de'iyawaa ubbaa bolla suntseedda.
²² Barew waanna kaappotuwaa azazana malanne
 bare c'imatuwaa zorana mala maatayeedda.
²³ Hewaappe guyyiyaan, Israa'eelii Gibbs'e geleedda,
 Yayk'k'oobe Kaame biittan bete gidiide de'eedda.
²⁴ Med'inaa Goday bare asaa daro c'orayeedda;
 untunttu morkkatuwaappe untunttu aatsiide mintsetsee.
²⁵ I Gibbs'e Asay bare asaa is's'anaadaaninne
 bare k'oomatuwaa c'immanaadan ootseedda.
²⁶ Hewaappe guyyiyaan, bare k'oomaa Musanne
 bare dooreedda Aaroona untunttukko kiitteedda.
²⁷ Untunttu Gibbs'e asatuwaa sintsan S'oossaa malaataa,
 Kaame biittan ooratsabaa ootseeddino.
²⁸ S'oossay d'umaa kiittiide,
 he biittaa d'umisseedda;
 shin Gibbs'e asatuu Aa azazuwaa is's'eeddino.
²⁹ I Untunttu haatsaa suutsaw laammiiide,
 moletuwaa wod'eedda.
³⁰ Untunttu biittaa ubbaa,
 kaatiyaa golliyaakka shed'd'ii kumeedda.
³¹ I azazina, uduns's'iinne biinnii
 untunttu biittaa ubbaa bolla sham"isham"eedda.
³² Untunttu biittaa bollan iraa diraw
 shachchaa walk'k'antsaanna bukisseedda.
³³ I untunttu woyniyaa turaanne
 balasiyaa giyaa mitsaa shoc'eedda;
 untunttu biittan de'iyaa mitsaakka kinchchereetseedda.
³⁴ I azazina, booliinne
 payduu bayinna bumbburetsay keseedda.
³⁵ Untunttu biittan doleedda katsaa ubbaa meedda;

105:10 Dom. 28:13 **105:14** Dom. 20:3-7 **105:16** Dom. 41:53-57 **105:17** Dom. 37:28; 45:5 **105:18** Dom.
 39:20–40:23 **105:20** Dom. 41:14 **105:21** Dom. 41:39-41 **105:23** Dom. 46:6; 47:11 **105:24** Kes. 1:7-14
105:26 Kes. 3:1–4:17 **105:28** Kes. 10:21-23 **105:29** Kes. 7:17-21 **105:30** Kes. 8:1-6 **105:31** Kes. 8:16-17,
 20-24 **105:32** Kes. 9:22-25 **105:34** Kes. 10:12-15

- sa'aappe irs's'abaa ubbaakka mi d'ayisseedda.
³⁶ S'oossay Gibbs'e asatuwaa golle bayira naanatuwaa ubbaa wod'eedda;
 koyiro yeletteedda ubbaa d'ayisseedda.
³⁷ Hewaappe guyyiyaan, I Israa'eeliyaa asaa
 work'k'aanne biraa alleek'k'uwaana kesseedda;
 untunttu giddoppe kunddiide atteedawe ooninne baawa.
³⁸ Gibbs'e asatuu untunttoo daro yayyeedda diraw,
 untunttu keseeeddawaan nashetteeddino.
³⁹ S'oossay untuntta kammanaw shaariyaa mic'c'eedda;
 k'amma untunttoo poo'issanaw tamaa giigisseedda.
⁴⁰ Untunttu miyaawaa oochchina,
 akkaa malatiyaa kafotuwaa untunttoo yeddeedda;
 untuntta saluwaa k'umaa kalisseedda.
⁴¹ I shuchchaa p'alk'k'ina,
 haatsay pultteedda;
 shaafaadan bazzuwaan goggeedda.
⁴² I bare k'oomaa Abrahaamaw,
 geleedda geeshsha k'aalaa hassayeedda.
⁴³ I bare asaa nashshechchan,
 bare dooreeddawantta ililssan kesseedda.
⁴⁴ I untunttoo hara asatuwaa biittaa immeedda;
 untunttu haratuu daabureedda goshshaa laatteeddino.
⁴⁵ Hewaa I ootseeddawe untunttu Aa wogaa
 naaganaadaanne Aa higgiiyaa ootsanaadaana.

Med'inaa Godaa galatite!

106

S'oossay Bare Asaw Bessiyaa Keekatetsaa

- ¹ Med'inaa Godaa galatite!
 I keeka gidiyaa dirawunne,
 aggena Aa siik'uu med'inaawaa gidiyaa diraw,
 Med'inaa Godaa galatite.
² Med'inaa Goday ootseedda wolk'k'aama oosuwaa odanaw,
 woy Aa galataa ubbaa k'onc'c'issanaw, danddayiyaawe oonee?
³ Pirdaa naagiyaawanttunne,
 ubbaa gede s'illobaa ootsiyaawanttu anjjetteddawannta.
⁴ Abeet Med'inaa Godaw, neeni ne asaw keekkiyaa wode,
 taanakka k'oppa;
 untuntta neeni ashshiyaa wode,
 tawukka alla.
⁵ Hewenne, ne dooreedda asaw,
 sa'ay lo"ina, taani be'anaadaana;
 ne asaa nashshechchaa taanikka nashettanaadaaninne
 newanttunna ittippe taanikka galatanaadaana.
⁶ Nuuni nu aawotuwaadan nagaraa ootseeddo;
 bayzobaanne iitabaa ootseeddo.
⁷ Nu aawotuu Gibbs'en de'iyaa wode,
 ne malalissiyaa oosuwaa k'oppiibeykkino.
 Aggena ne siik'uwa darotetsaa untunttu hassayibeykkino;
 Zo'o Abbaa lank'k'iyaaan ne bolla makkaleeddino.
⁸ Gidooppekka I bare suntsaa diraw,
 bare wolk'k'aama wolk'k'aa erissanaw untuntta ashsheeda.
⁹ I Zo'o Abbaa azazina, abbay meleedda;
 bazzuwaan kaaletsiyaawaadan,
 c'iimmaa gidduwaana untuntta kaaletsiide pintseedda.
¹⁰ I untuntta is's'iyaawanttu kushiyaappe ashsheeda;

- morkkatuwaa kushiyaappe untuntta wozeedda.
¹¹ Untunttu morkkatuwaa haatsay mitteedda;
 untunttuppe ittuunne attibeena.
¹² He wode Israa'eelatu Aa k'aalaa ammaneeddino;
 Aa sabbeeddino.
¹³ Gidooppenne, untunttu I ootseeddawaa
 ellekka dogeeddino.
 Aa zoriyaa naagennan barenttu koyeeddawaa ootseeddino.
¹⁴ Bazzuwaan de'iiddi, untunttu
 daroppe amotteeddino;
 k'ay mela biittaan S'oossaa paac'c'eeddino.
¹⁵ Hewaadan I untunttu woosseeddawaa immeedda;
 shin untunttu shemppoo gil'k'atetsaa kiiteedda.
¹⁶ Asatuu bazzuwaan barenttu dunkkaaniyaan de'iiddi,
 Musanne Med'inaa Godaw dummateedda,
 k'oomaa Aaroona k'anaateedda wode,
¹⁷ biittay dooyettiide Daataana mitteedda;
 Abiiraam Aa golliyya asatuwaana moogeedda.
¹⁸ K'ay untunttu maabaraa gidдон tamay ees's'ina,
 lac'uu he iita asatuwaa s'uuggeedda.
¹⁹ Koreeba Deriyan de'iiddi,
 work'k'aa muushisiide maraa misiliyaa med'd'eeddino;
 he misiliyaw goyinneeddino.
²⁰ Untunttu barenttu bonchcho S'oossaa
 maataa miyaa miizaa misiliyaan laammeeddino.
²¹ Untunttu barena ashsheeda S'oossaa dogeeddino;
 I Gibs'en wolk'k'aama oosuwaa,
²² Kaame biittan malalissiyaabanne,
 Zo'o Abban, «Hoola!» giissiyaabaa ootseedda.
²³ Hewaa diraw, S'oossay untuntta d'ayissana geedda;
 shin d'ayissenna mala, Aa hank'k'uwaa zaaranaw,
 S'oossay dooreedda Muse gidduwaan ek'k'eedda.
²⁴ Hewaappe guyyiyaan, untunttu
 Aa k'aalaa ammanenna diraw,
 he lo"o biittaa kad'eeddino.
²⁵ Untunttu barenttu dunkkaaniyaa gidдон
 zuuzummeeddinonne
 Med'inaa Godaa k'aalaw azazettibeykkino.
²⁶ Hewaa diraw, I untuntta bazzuwaan agganawaa,
 Bare kushiyya dentsiide c'aak'k'eedda.
²⁷ Untunttu zeretsaa kawutetsatuwaa gidдон agganawunne
 biittan untuntta laalanaw c'aak'k'eedda.
²⁸ Hewaappe guyyiyaan, untunttu Pa'ooran de'iyaa Ba'aala eek'aw,
 goyinniyaawanttunna ittippe gakketeeddino;
 shemppuu bayinna eek'atoo yarshshetteedda yarshshuwaa meeddino.
²⁹ Untunttu barenttu oosuwaan Med'inaa Godaa hank'k'etseeddino;
 untunttu gidдон iita harggii wod'd'eedda.
³⁰ Shin Piinhaasi denddiide,
 untunttu bayzuwaa pirdina,
 iita harggii untunttu bollaappe kichcheedda.
³¹ Hewenne, yeletaappe yeletaa gakkanaw,
 med'inaw aw s'illotetsaa gidiide paydeteedda.
³² Mariiba pulttuwaa matan Med'inaa Godaa hank'k'etseeddino;
 untunttu gaasuwaan Muse bolla metuu gakkeedda.
³³ Ayaw gooppe, untunttu Aa hank'k'etseeddino;
 Muse doonaappe bessena k'aalay keseedda.
³⁴ Med'inaa Goday d'ayissite giina,
 untunttu Kanaane asatuwaa d'ayissibeykkino.
³⁵ Hewaappekka, untunttu he asatuwaana

- geletti akkettiide, walaketteeddinonne;
unttuntu de'uwaa wogaa kaalleeddino.
- ³⁶ S'oossaa asatuu untunttu eek'aw goyinneeddino;
hewenne, untunttoo p'ire gideedda.
- ³⁷ Untunttu barenttu attumanne mac'c'a naanatuwaa
s'alahetoo yarshsheeddino.
- ³⁸ Untunttu, s'illo suutsaa
Kanaane eek'atoo yarshsheeddino;
barenttu attumanne mac'c'a naanatuwaa suutsaa gusseeddino;
he suutsan biittay tuneedda.
- ³⁹ Hewaadan untunttu barenttu oosuwaan tuneeddinonne,
sharmus'aadan untunttu barenttu S'oossaw ammanettennan is'seeddino.
- ⁴⁰ Hewaa diraw, Med'inaa Godaa hank'k'uu,
Aa asaa bolla ees's'i keseedda;
I barewantta sheneteedda.
- ⁴¹ I untuntta hara gadiyaa asatuwaa kushiyan aatsiide immeedda;
untunttu is's'eeddawanttu untuntta mooddeeddino.
- ⁴² Untunttu morkketuu untuntta naak'k'eeddinonne
barenttu sheniyaadan ayisseeddino.
- ⁴³ I untuntta daro gede ashsheedda;
shin untunttu makkalaw danc'ci denddeeddino;
barenttu nagaraa gaasuwaan d'ayeeddino.
- ⁴⁴ Gidooppenne, I untunttu waasseedda waasuwa sisiide,
untunttu waayiyaa k'oppeedda.
- ⁴⁵ I untunttu diraw, bare c'aak'uwaa hassayeedda;
aggena bare siik'uwaa daruwaadan untuntta maareedda.
- ⁴⁶ Untuntta omoodeedda ubbay untunttoo k'arettanaadan ootseedda.
- ⁴⁷ Abeet Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, nuuna ashsha.
Nuuni ne geeshsha suntsaa galatanaadaaninne
ne bonchchuwaan c'ee'ettanaadan,
kawutetsatuwaa giddoppe nuuna shiishsha.
- ⁴⁸ Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay
med'inaappe med'inaa gakkanaw galatetto!
Asay ubbay, «Amen"!» go.

Med'inaa Godaa galatite!

Ichcheshentso Mas'aafaa

107

(107–150)

Metuwaa Ubbaappe Ashiyaa S'oossaa Galatite

- ¹ Med'inaa Godaa galatite! Ayaw gooppe,
I keeka; aggena Aa siik'uu med'inaassa.
- ² Med'inaa Goday ashsheedawanttunne,
morkkatuwaa kushiyaappe wozeeddawanttu,
hewaadan giide haasayino.
- ³ Untunttu I biittatuwaappe,
away doliyaasaappenne wulliyaasaappe,
huup'issanne gedissa baggappe
shiishsheeddawantta.
- ⁴ Untunttuppe ittuu ittuu bazzuwaa biittan yuuyyeeddino.
Barenttu de'iyaa katamaa biyaa ogiyaa,
demmanaw danddayibeykkino.
- ⁵ Untunttu koshateeddinonne saametteeddino;
untunttu yibbaateeddino.
- ⁶ Untunttu metooteedda wode,
Med'inaa Godaw waasseeddino;
I untunttu untunttu waayiyaappe ashsheeda.

- 7 Unttuntu de'ana katamaa gakkanaw,
I untuntta sitta ogiyaanna kaaletseedda.
- 8 Aggena Aa siik'oonne,
I asaw ootseedda malalissiyaabaw,
unttuntu Med'inaa Godaa galatino.
- 9 Ayaw gooppe, I saametteeddawantta alee;
Koshatteeddawanttakka lo"obaa kalissee.
- 10 Unttuntuppe ittuu ittuu
d'ip'p'i go d'umaa giddon utteeddino;
Unttuntu birataa sanssalatan waayetteeddino.
- 11 Ayaw gooppe, unttuntu S'oossaa k'aalaw makkaleeddinonne,
Ubbappe D'ok'k'iyaa S'oossaa zoriyaa kad'eeddino.
- 12 I untuntta tugga oosuwaan daabursseedda;
unttuntu kunddeeddino;
shin untuntta maaddiyaawe d'ayeedda.
- 13 Unttuntu metooteedda wode, Med'inaa Godaw waasseeddino;
I untuntta untuntu waayiyaappe ashsheeda.
- 14 Bareto d'umaappekka kesseedda;
unttuntu k'ashetteedda birataa sanssalataakka duutseedda.
- 15 Aggena Aa siik'oonne
I asaw ootseedda malalissiyaawoo
unttuntu Med'inaa Godaa galatino.
- 16 Ayaw gooppe, I nahaasiyaappe oosetteedda penggiyaa mentseedda;
Birataa kulbbuwaakka d'ukkeedda.
- 17 Unttuntuppe ittuu ittuu booza gideeddino;
Barenttu ootseedda nagaraa gaasuwaaninne,
barenttu iitatetsaa gaasuwaan tuggateeddino.
- 18 Unttuntu k'uma ubbaa shenetiide,
hayk'k'oo mateeddino.
- 19 Unttuntu metooteedda wode, Med'inaa Godaw waasseeddino;
I untuntta untuntu waayiyaappe ashsheeda.
- 20 I bare k'aalaa kiittiide, untuntta patseedda;
duufuwaan geliyaawaappe ashsheeda.
- 21 Aggena Aa siik'oonne
I asaw ootseedda malalissiyaawoo
unttuntu Med'inaa Godaa galatino.
- 22 Unttuntu aw galataa yarshshuwaa yarshshino;
K'ay nashshechchaa yetsan I ootseeddawaa odino.
- 23 Unttuntuppe ittuu ittuu,
markkabiyaan wolk'k'aama abbaa bolla beeddino.
Unttuntu he wolk'k'aama abbaa bolla barenttu oosuwaa ootsiyaawantta.
- 24 Unttuntu Med'inaa Godaa oosuwaa,
I c'iimmaa garssan ootseedda malalissiyaabaa be'eeddino.
- 25 I azaziide, gotiyaa dentseedda;
abbaa hobbii k'aas's'eedda.
- 26 Unttuntu pude saluwaa c'ugudetteeddino;
hewaappe duge c'iimmaa wod'd'eeddino.
He iita metuu gakkina, unttuntu wozanay toyuu geedda.
- 27 Unttuntu matsotteedda asaadan
d'ubettiide ganddigaareeddino;
unttuntu eraykka jolleedda.
- 28 Unttuntu metooteedda wode, Med'inaa Godaw waasseeddino;
I untuntta untuntu waayiyaappe ashsheeda.
- 29 I gotiyaa c'o"u ootseedda;
abbaa beetaakka sirp'p'i ootseedda.
- 30 C'o"u geedda diraw,
unttuntu nashetteeddino;
S'oossay untuntta untuntu amotteedda katamaa aheedda.
- 31 Aggena Aa siik'oonne
I asaw ootseedda malalissiyaabaw
unttuntu Med'inaa Godaa galatino.
- 32 Unttuntu Aa asatuwaa shiik'uwaan d'ok'k'u d'ok'k'u ootsino;

- k'ay c'imatuwaa shiik'uwaan Aa galatino.
³³ S'oossay shaafatuwaa melisseedda;
 pulttotuukka goggennaadan te"eedda.
³⁴ Hewan de'iyaa asatuwaa iitatetsaa diraw,
 Mokkiyaa aradda biittaakka,
 mokkenna mela biittaw laammeedda.
³⁵ I zaariide mela bazzuwaan haatsay eellanaadan,
 k'ay mela biittan pulttuu d'uuk'k'anaadan ootseedda.
³⁶ Kosheteeddawantta he sa'aan wotseedda;
 untunttu barenttoo de'iyaa katamaa kees's'eeddino.
³⁷ Untunttu barenttu goshshan zeriide,
 woyniyaa tokkiide,
 daro murutaa shiishsheeddino.
³⁸ I untuntta anjjina, untunttu loytsi c'oratteeddino;
 untunttu mehiyaakka guutsibeenna.
³⁹ Asatuu s'oonettiyaa wodenne untunttu uk'k'unnaa,
 metuwaanne kayyuwaa gaasuwaan kawushiyaa wode,
⁴⁰ S'oossay kaappotuwaa kad'eeddawaa bessee;
 ogii bayinna bazzuwaan toyilakattanaadan I untuntta ootsee.
⁴¹ Shin I hiyyeesatuwaa tuggaappe kessiide,
 untunttu golle asaa dorssaa wudiyaadan c'orayee.
⁴² Suure asatuu I ootsiyaawaa be'iide nashettiino;
 shin iita asatuu ubbay c'o"u giino.
⁴³ Aad'd'eeda Eranchcha gidiyaawe ha yewuwaa k'oppo;
 Med'inaa Godaa aggena siik'uwaa akeeko.

108

Wontta Sabaanne Galataa

Daawita mazamuriyaa, yetsaa

- ¹ Abeet S'oossaw, ta wozanay minniide de'ee.
 Taani new ta kumentsaa wozanaappe yes's'ananne neena sabbana.
² Diitsawunne maasink'k'oo beegottite!
 Taanikka wontta guuraanna beegottana.
³ Abeet Med'inaa Godaw, taani neena asaa gidдон galatana;
 k'ay kawutetsaa gidдон neena sabbana.
⁴ Ayaw gooppe, aggena ne siik'uu wolk'k'aama;
 saluwaappe bollow aad'd'ee.
 Ne tumatetsaykka bolla shaariyaadan d'ok'k'ee.
⁵ Abeet S'oossaw, salotuwaappe bollaanna
 d'ok'k'u d'ok'k'u ga!
 Ne bonchchuu sa'aa ubbaa bolla gido.
⁶ Neeni siik'iyaa wanttu attana mala,
 ne ushechcha kushiyan nuuna ashsha;
 neeni taw alla.
⁷ S'oossay bare geeshsha sa'aan hawaadan yaageedda;
 «Taani s'oonade Sekeema biittaa shaakkana;
 k'ay Sukkoota zanggaaraa gishana.
⁸ Gala'aade tawaa; Minaasekka taassa;
 Efireemi ta huup'iyaa ashshiyaa k'oobiya;
 Yihuday ta kawutetsaa s'am"aa.
⁹ Moo'aabe taani meec'ettiyaa kuyis'aruwaa;
 Eedoomi tawaa gidiyaawaa erissanaw
 ta c'aammaa Aa bolla wotsay.
 Taani Piliss's'eema s'oonade gereeray» yaageedda.
¹⁰ Gimbbetteedda katamaakko, taana oonee afanawe?
 Eedooma gakkanaw taana oonee kaaletsanawe?
¹¹ Abeet S'oossaw, nuuna aggeedawe neena gidikkii?
 Abeet S'oossaw, neeni nu tooranchchatuwaanna olaw kesakka.
¹² Asaa maaduu patsenna diraw,
 morkkiyaanna olettanaw neeni nuuna maadda.
¹³ S'oossaa wolk'k'an nuuni nu morkkatuwa s'oonana;

nu morkkatuwaa yed'd'anawe Aa.

109

Morkkiyaa Bolla Shiik'o Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawite s'aafeedda mazamuriyaa

¹ Abeet taani galatiyaa S'oossaw,

neeni taw c'o'u gooppa.

² Ayaw gooppe, iita worddanchcha asatuu,

barenttu doonaa ta bolla dooyeeddino;

unttuntu worddo ins's'arssan ta bolla haasayiino.

³ Unttuntu is'o k'aalaanna taana dooddiino;

gaasuu bayinnan taananna oletiino.

⁴ Taani untuntta siik'aynne untunttoo woossay;

gidooppekka, untuntu taana mootiino.

⁵ Taani lo'uwwa ootsina,

untuntu taw iitaa zaariino;

taani untuntta siik'ina, untuntu taana is's'iino.

⁶ Ta morkkiyaa bolla iita daannaa suntsaa;

mootanchchay Aa ushechchan ek'k'o.

⁷ Aa biddiyaa wode, I bayzzanchcha gidide beetto;

Aa woosaykka aw simmiide gometo!

⁸ Aa laysay k'aammo;

Aa suntsatetsaakka haray akko!

⁹ Aa naanatu aawuwaa d'ayiide yii'ino;

Aa machata am'e gidu!

¹⁰ Aa naanatu yuuyyi yuuyyiide woossino;

barenttu de'iyaa onaappekka yederssettino!

¹¹ Aa mas'uwwa ubbaa ac'oo oyk'k'o;

I daaburiide kesseeddabaa ubbaa allagay bonk'k'o!

¹² Oninne aw keekkabaa ootsoppo,

woy aawuwaa d'ayeedda Aa naanaatoo k'arettoppo!

¹³ Aa naanatu ubbay wuri d'ayino;

kaalliyaa yeletaan Aa sunsay dogetto.

¹⁴ Aa aawotuwwa nagaray Med'inaa Godaa sintsan k'ofetto;

Aa aatti nagaray ubbakka k'uc'ettoppo!

¹⁵ He nagaray ubbaa gede Med'inaa Godaa sintsan beetto;

untuntta hassayissiyaawe sa'aappe d'ok'olletti kichcho!

¹⁶ Ayaw gooppe, I

keekkabaa ootsanaw ubbakka k'oppibeenna;

hiyyeesatuwaa, metootanchchatuwaanne

wozanay madus's'eeddawantta yederssiide wod'eedda.

¹⁷ I shek'k'anaw doseedda diraw,

ikka shek'k'etteeddawaa gido!

I anjjanaw dosenna diraw,

anjjuu aappe haakko!

¹⁸ I shek'k'iide salenna;

Aa shek'ay haatsaadan Aa bollaa katso!

Zayitiyaadan Aa mek'etsan gelo!

¹⁹ Afilaadan Aa kammo;

sak'k'iyaadan ubbaa gede Aa s'eessan de'o!

²⁰ Hawe taana mootiyaawanttoon

taana iitan zigiriyaawanttoo,

Med'inaa Goday immiyaa woytuwaa gido!

²¹ Shin abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw,

ne suntsaa diraw, taana maadda.

Aggena ne siik'uwaanne

ne keekkatetsaa diraw, taana ashsha.

²² Ayaw gooppe, taani

hiyyeessanne metootanchchaa asaa;

- ta wozanaykka maduns's'eedda.
²³ Taani omarssa kuwaadan d'ayana hanay;
 taani booliyaadan k'ok'k'ofettay.
²⁴ S'oomishin ta gulbbatay is's'eedda;
 ta bollaykka laafee.
²⁵ Taana mootiyaawanttoo k'iliic'iyaa waa gidaaddi;
 untuntuntu taana be'iide, barenttu huup'iyaa k'aatsiino.
²⁶ Abeet Med'inaa Godaw ta S'oossaw, taana maadda;
 aggena ne siik'uwaadan taana ashsha.
²⁷ Abeet Med'inaa Godaw, hewe
 ne kushiyaa gideeddawaanne
 hewaa neeni ootseeddawaa ta morkketuu erino.
²⁸ Untuntuntu taana shek'k'ooppenne,
 neeni taana anjja!
 Ta bolla denddiyaawanttu yeellatino;
 shin taana ne k'oomaa nashshechchaa.
²⁹ Taana mootiyaawanttu kawushshaa mayno;
 barenttu yeellaakka kutaadan k'umayino.
³⁰ Taani ta ins's'arssan Med'inaa Godaa daroppe galatana;
 daro Asay shiik'eeddasaan Aa galatana.
³¹ Ayaw gooppe, I hiyyeesaa diraw mootettee;
 hayk'oo pirddiyaa asaappekka Aa ashshee.

110

S'oossay Dooreedda Kaatiyaa Daawite s'aafeedda mazamuriyaa

- ¹ Med'inaa Goday ta Godaa,
 «Taani ne morkkatuwaa neeni gediyaan
 yed'd'a ek'k'iyaa waa ootsana gakkanaw,
 hawaan taappe ushechcha baggana utta» yaageedda.
² Med'inaa Goday ne minotetsaa s'am"aa S'iyooneppe kiitana;
 yaatina, «Ne morkkatuwaa moodda!» yaagana.
³ Neeni ne morkkatuwaanna olettiiyaa gallassi,
 ne Asay eeno gaana.
 Wontta guura kettessaadan,
 ne wodalla Asay neekko geeshsha deretuwaan shiik'ana.
⁴ Med'inaa Goday, «Malkka S'edek'i k'eesiyaa gideeddawaadan,
 neenikka med'inaw k'eesiyaa gidana» yaagiide c'aak'keedda;
 I bare k'ofaa laammenna.
⁵ Goday ne ushechchan de'ee;
 bare hank'k'uwaa gallassi I kaatetuwa kinchhereetsana.
⁶ Kawutetsaa bolla I pirddana;
 olaa dembbatuwaakka anhaa s'alala ootsana;
 sa'aan ubbaan de'iyaa kaatetuwa I mentsereetsana.
⁷ Kaatii ogiyaa matan de'iyaa haatsaa pulutuwaappe ushiide,
 I bare huup'iyaa d'ok'k'u ootsana.

111

S'oossaw Shiik'iyaa Galataa

- ¹ Med'inaa Godaa galatite! Suuretuu shiik'iyaa shiik'uwaan,
 taani ta polo wozanaappe Med'inaa Godaa galatana.
² Med'inaa Godaa oosotuu ay keeshshaa gitee!
 Untuntun nashettiyaawanttu ubbay untuntta k'oppanaw bessee.
³ Aa oosotuu bonchchuwaaninne
 anggan kumeeddawantta.
 Aa s'illotetsaykka med'inaw de'ee.
⁴ I bare malalissiyaa oosotuu,
 hassayettanaadan ootseedda.

Med'inaa Goday k'arettiyaawaanne maariyaawaa.

⁵ Barew yayyiyaawanttoo k'umaa I immee;

I bare c'aak'uwaa med'inawukka k'oppee.

⁶ Allagatuwaa biittaa immiyaawan

I bare oosuwaa wolk'k'aa bare asaa besseedda.

⁷ Aa kushiya oosotuu tumanne likke;

Aa wogatuukka ubbay ammanettiyaawantta.

⁸ Unttuntunne med'i med'inaw ek'k'iide de'yaawantta;

tumatetsaaninne suuretetsan imetteeddawantta.

⁹ I bare asaa woziide kesseedda;

I bare c'aak'uwaa untuntunna med'inaw wotseedda.

Aa suntsay geeshshanne, «Hoola!» giissiyaawaa.

¹⁰ Eratetsaw koyiruu Med'inaa Godaw yayyiyaawaa;

Aa wogaa ootsiyaawanttoo lo'o akeekay de'ee.

S'oossay med'inaw galatetto!

112

Lo'o Asaa Nashechchaa

¹ Med'inaa Godaa galatite! Med'inaa Godaw yayyiyaanne,

Aa azazuwaa polanaw daroppe nashetiya asay,
anjjettedawaa.

² Aa naanatu biittan wolk'k'aama gidana;

suure asatuwaa yeletay anjjetana.

³ Shaluunne duretetsay Aa golliyaan de'ee;

Aa s'illotetsaykka med'inaw de'ana.

⁴ Suure asaw,

keeka, s'illonne k'arettiya asatoo,

d'umaa gidon poo'uu poo'ee.

⁵ Keekatetsan c'oo tal'iyaa uraw,

bare oosuwaa suuretetsan ootsiyaa uraw,

keekabay yaana.

⁶ S'illo Asay awudenne kunddenna;

med'inaw I hassayettana.

⁷ Iitabaa I sisoopekka dagammenna;

ayaw gooppe, Aa wozanay k'aas's'ena;

Med'inaa Godaan I ammanettee.

⁸ Aa wozanay s'ala gidiyaa diraw,

ubbakka I yayyena;

wurssetsan bare morkketuu s'oonettina be'ana.

⁹ I hiyyeesaa asaw darissiide immeedda;

k'ay Aa s'illotetsay med'inaw de'ee;

Aa kac'ii bonchchuwaan d'ok'k'u gee.

¹⁰ Iita Asay hewaa be'iide yilotee;

achchaa garc'c'iide, c'oo d'ayee.

Iita asaa amuu c'oo attanawaa.

113

S'oossaa Keekkatetsaa K'onc'c'issiyaa Galataa

¹ Med'inaa Godaa galatite! Hinttenoo Med'inaa Godaa k'oomatoo,

Med'inaa Godaa suntsaa galatite!

² Med'inaa Godaa suntsay hachcheppe med'inaa gakkanaw galatetto!

³ Away doliyaasaappe biide

wulliyaasaa gakkanawukka Med'inaa Godaa suntsay galatetto!

⁴ Med'inaa Goday kawutetsaa ubbaappe bollaanna mooddiyaawaa;

Aa bonchchuukka salotuwaappe d'ok'k'iyawaa.

⁵ Med'inaa Godaa nu S'oossaa mali oonee?

I bolla d'ok'k'an kawutetsaa araatan utteedda.

⁶ I salotuwaanne sa'aa s'eellanaw

duge hokkee.

- ⁷ I hiyyeesaa baanaappe d'ok'k'u ootsee;
metootanchchaakka bidintsaa pituwaappe dentsee.
⁸ Bare asaa mooddiyaawantunna utissee.
⁹ Maynne mishirato naanatuwaa aato ootsiide,
nashechchiide I golliyaan izo bonchchissee.
Med'inaa Godaa galatite!

114

Paasigaa Mazimuriyaa

- ¹ Israa'eeliyaa Asay Gibs'e biittaappe keseedda wode,
Yaak'ooba golliyaa asay,
allaga k'aalan haasayiyaa asaa yeggiide beedda wode,
² Yihudaa Asay Godaw geeshsha asaa gideedda;
Israa'eeliyaa asaykka aw moodeteeddino.
³ Zo'o Abbay hewaa be'iide bak'ateedda;
Yorddaanoosa Shaafaykka guyye simmeedda.
⁴ Deretuu deeshshatuwaadan buraak'eeddino;
zoozetuukka dorssaa maraadan guferetteeddino.
⁵ Abbaw, neena bak'atiseedawe ayee?
Yorddaanoosa Shaafaw, ayaw guyye simmaaddii?
⁶ Hinttenoo deretoo, deeshshatuwaadan
ayaw buraak'eedditee?
Hinttenoo zoozatoo, dorssaa maraadan,
ayaw guferetteeditee?
⁷ Neenoo biittaw, Godaa sintsan,
Yaak'ooba S'oossaa sintsan kokkora.
⁸ I Shuchchaa zeereeto haatsaa kesseeddawaa;
zaallaa, haatsaa pulutuwa ootseeddawaa.

115

Itti Tumu S'oossaa

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw, nu gishsha gidenna;
nu gishsha gidennaan, aggena ne siik'owunne
ne tumatetsaa diraw, ne suntsaa bonchcha.
² Kawutetsatuu ayaw,
«Unttuntu S'oossay hak'an de'ii?» giinoo?
³ Nu S'oossay saluwaana;
I bare doseeddawaa ay gidooppekka ootsee.
⁴ Shin untuntu eek'atuu biraanne work'k'aa;
untuntu asaa kushiyaan med'etteeddawantta.
⁵ Unttunttoo doonay de'ee; shin haasayikkino;
ayifii de'ee; shin s'eellikkino.
⁶ Unttunttoo haytsay de'ee; shin sissikkino;
siid'ii de'ee; shin singgikkino.
⁷ Unttunttoo kushii de'ee; shin oyk'k'i erikkino;
gediikka de'ee; shin hamettikkino;
untuntu barenttu pillanttiyaanna kooshshaa sissikkino.
⁸ Unttunta med'd'yaawantunne,
unttuntun ammanettiyaawanttu ubbay untuntu mala gidino.
⁹ Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo,
Med'inaa Godaan ammanettite!
I hinttena maaddiyaawaanne hintte gondalliyyaa.
¹⁰ Hinttenoo, Aaroona golliyaa asatoo,
Med'inaa Godaan ammanettite!
I hinttena maaddiyaawaanne hintte gondalliyyaa.
¹¹ Hinttenoo, Med'inaa Godaw yayyiyaawanttoo,

Med'inaa Godaan ammanettite!
 I hinttena maaddiyaawaanne hintte gondalliyaa.
¹² Med'inaa Goday nuuna k'oppee; I nuuna anjjana.
 I Israa'eeliyaa asatuwaa anjjana.
 I Aaroonaa golliyaa asatuwaa anjjana.
¹³ Med'inaa Godaw yayyiyaawantta,
 guutsatuwaakka gitatuwaakka I gatso anjjana.
¹⁴ Med'inaa Goday hinttenakka hintte naanatuwaakka darisso!
¹⁵ Saluwaanne sa'aa med'd'eedda Med'inaa Godaan anjettite!
¹⁶ Bolla d'ok'k'a saluu Med'inaa Godaawaa;
 shin sa'aa I asaw immeedda.
¹⁷ Hayk'k'eeddawanttu, duufuwaan c'o"u geeddawanttu,
 Med'inaa Godaa galatikkino.
¹⁸ Shin nuuni, pas'a de'iyaawanttu,
 hachcheppe doommiide
 med'inaa gakkanaw Med'inaa Godaa galateetto.

Med'inaa Godaa galatite!

116

Hayk'k'uwaappe Atteedda Asaa Galataa

¹ I ta kooshshaanne ta watiwatuwaa siseedda diraw,
 taani Med'inaa Godaa siik'ay.
² I bare haytsaa taakko yeggeedda diraw,
 taani pas'a de'eedda keenan ubbaan Aa s'eesana.
³ Hayk'k'uu p'iriyaaadan taana oyk'k'anaw haneedda;
 moogettana hirggay taana iiseedda.
 Taana un'ay toleedda.
⁴ He wode taani, «Abeet Med'inaa Godaw, hadaraa!
 Taana ashsha» yaagaade Med'inaa Godaa suntsaa s'eesaad.
⁵ Med'inaa Goday keekkanne s'iluwaa;
 nu S'oossay k'arettiyaawaa.
⁶ Med'inaa Goday ashikke wozanay de'iyaaawantta naagee;
 taani metooteedda wode, I taana ashsheeda.
⁷ Ta shemppattee, simmi woppu ga;
 ayaw gooppe, Med'inaa Goday new keekeedda.
⁸ Med'inaa Goday taana hayk'k'uwaappe,
 ta ayifiyaa afotsaappe,
 ta gediyaakka d'ubiyaappe ashsheedda.
⁹ Hewaa diraw, taani,
 pas'a de'iyaaawanttu gidon,
 Med'inaa Godaa sintsan hamettay.
¹⁰ Taani, «Taana un'ay toleedda» giyaa wodekka,
 ta ammanuwaa aggabeyikke.
¹¹ Taani dagamaade, «Asay ubbay wordduwaa» yaagaad.
¹² I taw keekeedda keekkatetsaa diraw,
 taani Med'inaa Godaw ay c'igganaw danddayayitaa?
¹³ Taani s'uu'aa woyniyaa eessaa galataw shiishshaade,
 I taana asho diraw,
 Med'inaa Godaa suntsaa s'eesana.
¹⁴ Aa asaa ubbaa sintsan
 taani k'anggiyaa Med'inaa Godaw gatsana.
¹⁵ Geeshshatuwaa hayk'k'uu Med'inaa Godaa sintsan,
 loytsi daroppe bonchchetteeddawaa.
¹⁶ Abeet Med'inaa Godaw, taani ne k'oomaa;
 ee, taani ne k'oomaa, ne k'oomati na'aa.
 Taana k'ashuwaappe neeni billaada.
¹⁷ Abeet Med'inaa Godaw,

taani galataa yarshshuwaa new yarshshana;
ne suntsaa s'eesana.

¹⁸ Asaa ubbaa sintsan,
taani k'anggeteedda k'anggetsaa Med'inaa Godaw gatsana.

¹⁹ Hewaakka taani gatsanawe,
Yerusaalamen de'iyaa Med'inaa Godaa golliyaa dabaabaanna.

Med'inaa Godaa galatite!

117

Galataa S'eessaa

¹ Kawutetsatoo ubbatoo, Med'inaa Godaa galatite!

Asay ubbay, Aa gitayite!

² Ayaw gooppe, aggena Aa siik'uu nuw wolk'k'aama;
Med'inaa Goday med'inawukka ammanettiyaawaa.

Med'inaa Godaa galatite!

118

S'oonoo Shiik'o Galataa

¹ Med'inaa Godaa galatite! Ayaw gooppe, I keeka.
Aggena Aa siik'uu med'inaawaa.

² Israa'eeliyaa asay,
«Aggena Aa siik'uu med'inaawaa» yaago.

³ Aaroona golliyaa asay,
«Aggena Aa siik'uu med'inaawaa» yaago.

⁴ Med'inaa Godaw yayyiyaawanttu ubbay,
«Aggena Aa siik'uu med'inaawaa» yaagino.

⁵ Taani un"etteedda wode Med'inaa Godaw waassaad;
I ta waasuwwa alliide, taana la" a kesseedda.

⁶ Med'inaa Goday taananna de'iyaa diraw,
taani yayyikke.

Asi taana ay ootsii?

⁷ Med'inaa Goday taana maaddanaw taananna de'ee;
ta morkketuu s'oonetteeddawannta taani be'ana.

⁸ Asan ammanettiyaawaappe,
Med'inaa Godaakko bak'atiyaawe lo"a.

⁹ Daannatuwaan ammanettiyaawaappe,
Med'inaa Godaakko bak'atiyaawe lo"a.

¹⁰ Kawutetsatuu ubbay taana dooddi oyk'keeddino;
shin Med'inaa Godaa suntsan taani untuntta s'oonaad.

¹¹ Untunttu taana dooddeeddino;
ubba saanna dooddi oyk'keeddino;
shin Med'inaa Godaa suntsan taani untuntta s'oonaad.

¹² Untunttu matsay doodiyaawaadan,
ta yuushshuwaan dooddeeddino.

Shin aguntsay taman ees'siyaawaadan
ees'si d'ayeeddino.

Med'inaa Godaa suntsan taani untuntta s'oonaad.

¹³ Taana sugi yeggina, kunddana hanay;
shin Med'inaa Goday taana maaddeedda.

¹⁴ Med'inaa Goday taw wolk'k'anne minotetsaa;
I taana ashshiyaawaa gideedda.

¹⁵ Olaa s'ooniide simmiyaa asay,
s'illotuwwa dunkkaaniyaan hobboc'iidde, giyaawaa sisite.

Untunttu, «Med'inaa Godaa ushechcha kushii wolk'k'aamabaa ootseedda!

¹⁶ Med'inaa Godaa ushechcha kushii s'oonuwwa immeedda!

Med'inaa Godaa ushechcha kushii wolk'k'aamabaa ootseedda!» yaagiino.

- 17 Taani hayk'k'ikke;
pas'a de'ananne Med'inaa Goday ootseeddawaa awaayana.
- 18 Med'inaa Goday taana iita muruwaa muree;
shin hayk'k'oo aatsiide immibeenna.
- 19 Taani giddo gelaade Med'inaa Godaa galatana mala,
Geeshsha Golliyaa penggetuwaa ane taw dooyite.
- 20 Hawe Med'inaa Godaa penggiyaa;
ha penggiyaanna s'illotuwaaw s'alalay geliino.
- 21 Neeni taana siseedda dirawunne
s'oonuwaa immeedda diraw,
taani neena galatay.
- 22 Gimbbiyaawanttu kad'iide is'seedda shuchchay,
godaa s'ap'uwaa minisiyaa, ubbaappe aad'd'iyyaa shuchchaa gideedda.
- 23 Hawe Med'inaa Goday ootseeddawaa;
k'ay nu ayifiyawukka malalissiyaawaa.
- 24 Hawe gallassay Med'inaa Goday med'eedda gallassaa.
Ane nuuni an nashettoyttenne ililoytte.
- 25 Abeet Med'inaa Godaw, ha"i nuuna ashshaarikkii!
Abeet Med'inaa Godaw, ha"i nuw injjeyaarikkii!
- 26 Med'inaa Godaa suntsan yiyaa Asay anjjettedawaa gido!
Nuuni Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaappe hinttena anjjeetto.
- 27 Med'inaa Goday S'oossaa; I nu bollan poo'isseedda.
Irs's'a tashiyaa oyk'k'iide, ayaana gallassaa bonchchite;
yarshshuwaa bollan de'iyaa kac'iyaaakko aad'd'ite.
- 28 Neeni ta S'oossaa; taani neena galatana.
Neeni ta S'oossaa; taani neena gitayana.
- 29 Med'inaa Godaa galatite! Ayaw gooppe, I keeka;
aggena Aa siik'uu med'inaawaa.

119

S'oossaa Higgiyaw Imetteedda Sabaa

Alef

- 1 Barenttu ogiyaan tooshii bayinnawanttunne,
Med'inaa Godaa higgiyaadan hamettiyaawanttu,
anjjettedawantta.
- 2 I odeeddawaa ootsiyaawanttunne
barenttu kumentsaa wozanaappe Aa siik'iyaaawanttu,
anjjettedawantta.
- 3 Unttuntu balabaa ootsikkino;
S'oossaa ogiyaan hamettiino.
- 4 Ne wogaw ammanettiide naagana mala,
neeni nuuna azazaadda.
- 5 Ne awaayoo azazettiyaawan
ta ogii minnanaadan amottay.
- 6 Yaatooppe, ne azazuwaa ubbaa hayzzaadde,
taani ubbakka yeellatikke.
- 7 Ne s'illo pirddaa tamaaraade,
taani neena suure wozanaappe galatana.
- 8 Taani ne awaayuwaadan ootsana;
taana ubbakka yeggoppa.

Beet

- 9 Yalagay bare ogiyaa geeshsha ootsiide
wooti naaganaw danddayii?
Ne k'aalay giyaawaadan de'ooppe danddayee.
- 10 Taani ta polo wozanaappe neena koyay;
ne azazotuwaappe wora hamettennaadan taana naaga.
- 11 Taani neena naak'k'ennaadan
ne k'aalaa ta wozanaan wotsaad.
- 12 Abeet Med'inaa Godaw, neeni galatetta!

- Ne awaayuwaa taana tamarissa.
 13 Ne doonaappe kaseedda pirdaa ubbaa,
 taani ta ins's'arssan oday.
 14 Durettisan nashettiyaawaadan,
 taani neeni odeedda k'aalan nashetay.
 15 Ne wogatuwaa zaara zaaraadde k'oppayne
 ne ogiyaa loytasa akeekay.
 16 Taani ne awaayuwaa nashetay;
 ne k'aalaakka taani dogikke.

Gaameel

- 17 Taani pas'a de'ana malanne
 ne k'aalaw azazettana mala,
 taw ne k'oomaw keekabaa ootsa.
 18 Ne higgiiyaa gidдон de'iyaa malalissiyaa tumatetsaa,
 taani be'ana mala, ta ayifiyaa dooyaa.
 19 Taani ha sa'aa imatsaa;
 ne azazotuwaa taappe gentsoppa.
 20 Taani ubbaa wode,
 ne pirdaa loytasa laamotay.
 21 Otorettiyaawanttu, shek'k'etteeddawantta,
 ne azazuwaappe wora hamettiyaawantta,
 neeni seeraasa.
 22 Taani neeni odeeddawaa ootseedda diraw,
 untunttu boriyaanne untunttu kad'iyaa ta bollaappe digga.
 23 Haray atto kaappatuu shiik'iide,
 ta bolla mak'ettooppekka,
 taani, ne k'oomay, ne awaayuwaa zaara zaaraadde k'oppaana.
 24 Neeni odeedda k'aalatuu taana nashechchiino;
 untunttu taana zoriino.

Daalees'i

- 25 Taani hayk'k'ana hanay;
 neeni geedda k'aalaadan ta shemppuwaa ashsha.
 26 Taani ta ogiyaawaa new odina,
 neeni taana sisaadda;
 simmi, ne awaayuwaa taana tamarissa.
 27 Ne wogaa ogiyaa taana akeekissa;
 malalissiyaa ne oosuwaa
 taani zaara zaaraadekka k'oppaana.
 28 Kayyuu dareeddawaan ta shemppuu daabureedda;
 neeni geedda k'aalaadan taana minisa.
 29 Worddo ogiyaa taappe haassa;
 ne aad'd'o keekkatetsan ne higgiiyaa taana tamarissa.
 30 Tumuwaa ogiyaa dooraad;
 ne pirdaa hayzzaad.
 31 Abeet Med'inaa Godaw, taani
 neeni odeeddawaa minisa oyk'k'aad;
 simmi taana yeellayoppa!
 32 Neeni ta wozanaa la"aa kaseedda diraw,
 taani ne azazuwaa ogiyaan wos's'ay.

He

- 33 Abeet Med'inaa Godaw, ne awaayuwaa bilettaa
 taana tamarissa;
 taani wurssetsay gakkanaw Aa naagana.
 34 Taani ne higgiiyaa naagana malanne
 ta kumentsaa wozanaappe taani aw azazettana mala,
 neeni taw akeekaa imma.
 35 Ne azazuwaa ogiyaan taana kaaletsa;
 ayaw gooppe, taani an nashetay.
 36 Ta wozanaa amuwaakko gidennaan,
 neeni odeedda k'aalaakko zaara.
 37 Patsennabaa s'eellenna mala,
 ta ayifetuwaa te'a;

ne ogiyaan ta de'uwaa ooratsa.

³⁸ Neeni yayetana mala,
neeni gelo k'aalaa taw,
ne k'oomaw pola.

³⁹ Yashshiyaa boriyaa taappe digga.
Ne pirdday ay mala lo'ee!

⁴⁰ Taani ne wogaa naaganaw amottay;
neeni s'illuwaa gidiyaa diraw,
ta de'uwaa ooratsa.

Waw

⁴¹ Abeet Med'inaa Godaw, aggena ne siik'uwaa taana bessa;
neeni geedda k'aalaadan taana ashsha.

⁴² Taani ne k'aalan ammanettiyaa diraw,
taana boriyaawanttoo zaaranaw danddayay.

⁴³ Taani ne pirddan nashshechchaa ootsiyaa diraw,
ta ins's'arssaappe tumatetsaa k'aalaa d'ayissoppa.

⁴⁴ Taani ubbaa gede, med'i med'inawukka
ne higgiyaw azazettana.

⁴⁵ Taani ne wogaa poliyaa diraw,
aakuwaan hamettana.

⁴⁶ Taani kaatetuwaa sintsan ek'k'aade,
neeni odeeddabaa odaadde yeellatikke.

⁴⁷ Taani dosiyaa ne azazotuwaan nashettay
⁴⁸ Taani siik'iyaa ne azazotuwaa bonchchay;
ne awaayuwaa zaara zaaraadde k'oppaana.

Zaw

⁴⁹ Neeni taw, ne k'oomaw,
immeedda k'aalaa k'oppa;
he k'aalan taani hidootaa ootsay.

⁵⁰ Neeni, «Taani neena pas'a wotsana»
geedda k'aalay ta tuggaa wode taana mintsetseedda.
⁵¹ Otoranchchatuu taana likkiyaappe aatsiide shek'iino;
shin taani ne higgiyaappe sher'i giikke.

⁵² Abeet Med'inaa Godaw, beniideppe de'iyaa ne pirddaa taani hassayay;
hewan taani minetay.

⁵³ Iitatu ne higgiyaw azazettenawaa be'ina,
yiluu taana wod'eedda.

⁵⁴ Taani de'iyaa allaga biittan,
ne awaayuu taw yetsaa gideedda.

⁵⁵ Abeet Med'inaa Godaw, taani k'amma ne suntsaa k'oppay;
ne higgiyaakka naagay.

⁵⁶ Ne wogaw azazettiyaawe taw anjjo gideedda.

Heet

⁵⁷ Abeet Med'inaa Godaw, taana gakkeedda saamay neena;
taani ne k'aalaw azazettana yaagay.

⁵⁸ Taani ta kumentsaa wozanaappe neena woossay.
Neeni geedda k'aalaadan taw k'aretta.

⁵⁹ Taani ta ogiyaa akeeka s'eellaade,
neeni odeeddabaakko simmaad.

⁶⁰ Taani ne azazuwaa naaganaw,
elleellanaappe attina takkikke.

⁶¹ Iitatu taana wodoruwaan k'achchooppekka,
taani ne higgiyaa dogabeykke.

⁶² Ne s'illo pirddaa diraw, neena galatanaw,
taani k'amma bilahe dendday.

⁶³ Taani new yayiyaawanttu ubbawunne
ne wogaa naagiyaawanttoo dabbo.

⁶⁴ Abeet Med'inaa Godaw, sa'ay
aggena ne siik'uwaan kumeedda;
ne awaayuwaa taana tamarissa.

S'eet

⁶⁵ Abeet Med'inaa Godaw, ne geedda k'aalaadan,

- taw ne k'oomaw keekkabaa ootsaadda.
 66 Taani ne azazotuwaan ammanettiyyaa diraw,
 lo'o pirddaanne eratetsaa taana tamarissa.
 67 Taani murettanaappe kase wora hamettaad;
 shin ha"i ne k'aalaw azazettay.
 68 Neeni keeka; neeni keekkabaa ootsaasa;
 ne awaayuwaa taana tamarissa.
 69 Otoranchchatuu taana wordduwaa okkiino;
 shin taani ne wogaa ta kumentsaa wozanaappe naagana.
 70 Unttuntu wozanay ubbakka donc'illowantta;
 shin taani ne higgiiyan nashetay.
 71 Taani muretteeddawe taw lo"eedda;
 ayaw gooppe, ne awaayuwaa tamaranaw taana maadeedda.
 72 Daro sha"u work'k'aappenne biraappe,
 ne doonaappe keseedda higgii taw aad'd'ee.

Yod

- 73 Taana ne kushii med'd'eeddanne giigiseedda.
 Ne azazuwaa taani tamarana mala,
 taw akeekaa imma.
 74 Taani ne k'aalan hidootaa wotsiyaa ootseedda diraw,
 new yayyiyaawanttu taana be'iide nashetino.
 75 Abeet Med'inaa Godaw, ne pirdday s'illa gidiyaawaanne
 neeni amaneteedawaa gido diraw taana mureeddawaa eray.
 76 Neeni taw ne k'oomaw geedda k'aalaadan,
 aggena ne siik'uu taana miniso.
 77 Taani pas'a de'ana mala, taw k'aretta;
 ayaw gooppe, ne higgii taana nashechchee.
 78 Otoranchchatuu wordduwaan
 taana mootiyaa diraw, yeellatino.
 Taana gidooppe, taani ne wogatuwaa
 zaaraa zaaraadde k'oppay.
 79 New yayyiyaawanttunne,
 neeni odeeddabaa eriyaawanttu ubbay,
 taakko yiino.
 80 Taani yeellatenna mala,
 ne awaayoo azazettiyaawan
 tooshii bayinnawaa gidaarikkita!

Kaaf

- 81 Neeni taana ashshana mala,
 taani naagaadde daaburay;
 taani ne k'aalan hidootaa ootsay.
 82 Neeni geedda k'aalay polettina
 be'anaw s'eellidde, ta ayifii galjeeedda.
 Taani, «Neni taana awude mintsetsaniishsha?» yaagay.
 83 C'uwaa kak'keedda ogoruwaa gidaade gunddaad;
 gidooppenne, ne awaayuwaa balikke.
 84 Taani ne k'oomay awude gakkanaw naagoo?
 Taana yederssiyaawantta neeni awude pirddanii?
 85 Ne higgiiyaa naagenna otoranchchatuu,
 taana kuddissana giide, taw ollaa bookkiino.
 86 Ne azazotuu ubbay ammantsiyaawantta.
 Taana asatuu wordduwaan yederssiyaa diraw,
 ha"i taana maadda!
 87 Unttuntu taana wod'i diggeeddinoshin;
 taani ne wogaa aggabeyikke.
 88 Aggena ne siik'uwaa ta de'uwaa naaga;
 hewenne, neeni ne doonaappe odeeddawaa taani naaganaassa.

Laameed

- 89 Abeet Med'inaa Godaw, ne k'aalay med'inaassa;
 ikka saluwaan minniide de'ee.
 90 Neeni yeletaappe yeletaa gakkanaw ammanettiyaawaa.
 Neeni ha sa'aa baasaade essaadda;

ikka minniide de'ee.

- ⁹¹ Neeni geeddawaadan ubbabaykka
hachchi gakkanaw minniide de'ee;
ayaw gooppe, ubbatuukka ne k'oomatuwaa.
⁹² Ne higgii taana nashechchiyaabaa gidenentto,
ta tuggaa wode taani d'ayana shin.
⁹³ Ne wogaa ubbakka dogikke;
ayaw gooppe, neeni an taana pas'a wotsaadda.
⁹⁴ Taani newaattee; taana ashsha;
ayaw gooppe, taani ne wogaa naaganaw koyay.
⁹⁵ Iitatu taana d'ayissanaw kuukuliide naagiino;
shin taani neeni odeeddawaa k'oppay.
⁹⁶ Polo geetettobaw ubbabaw zaway de'iyawaa taani be'aad;
shin ne higgiiyaw zaway baawa.

Meem

- ⁹⁷ Taani ne higgiiyaa waata dosayttaa!
Gallassaa kumentsaa taani k'oppiyaawe Aa.
⁹⁸ Ne azazotuu ubbaa wodekka taananna de'iyaa diraw,
untuntu taana ta morkkatuwaappe aad'd'eeda eranchcha kessiino.
⁹⁹ Taani neeni odeeddawaa k'oppiyaa diraw,
taana tamarisseedda ubbaappekka aad'd'eeda akeekay taw de'ee.
¹⁰⁰ Taani ne wogaw azazettiiyaa diraw,
c'imatuwaappe aatsaade akeekay.
¹⁰¹ Taani ne k'aalaw azazettanaw koyiyaa diraw,
ta gediya iita ogiyaa ubbaappe naagaad.
¹⁰² Neeni taana tamarisseedda diraw,
taani ne pirdaappe wora babeykke.
¹⁰³ Ne k'aalay ayaa mal"ii!
Eessaa ililuwaappekka aad'd'iide,
ta doonaan mal"ee.
¹⁰⁴ Ne wogaappe akeekaa demmaad;
hewaa diraw, taani geella ogiyaa ubbaa is's'ay.

Noon

- ¹⁰⁵ Ne k'aalay ta gediyaaw s'omppiiyaa,
ta ogiyawukka poo'uwaa.
¹⁰⁶ Ne s'illo pirdaadan de'anaw,
taani c'aak'k'eedda c'aak'uwaa mintsana.
¹⁰⁷ Taani daro tuggataad;
abeet Med'inaw Godaw, neeni geedda k'aalaadan
taana pas'a wotsa.
¹⁰⁸ Abeet Med'inaw Godaw, ta doonaappe kesiyaa galataa, yarshshuwaa akka;
taana pirdaa tamarissa.
¹⁰⁹ Ta shemppu metuwaa bollaa de'inttokka,
taani ne higgiiyaa dogikke.
¹¹⁰ Iitatu taw gitiyaa yeggeeddino;
shin taani ne wogaappe sher"i gabeykke.
¹¹¹ Neeni odeeddabay med'inaw tawaa;
ee, I ta wozanaw nashshechchaa.
¹¹² Taani med'inaw, wurssetsaa gakkanaw
ne awaayuwaa ootsanaw k'achchaad.

Samkket

- ¹¹³ Taani laa"u k'ofay de'iyaa asatuwaa is's'ay;
shin ne higgiiyaa siik'ay.
¹¹⁴ Neeni taw k'osetta attiyaa saanne
ta gondalliya;
taani ne k'aalan hidoottaa ootsay.
¹¹⁵ Taani ta S'oossaa azazuwaa naagana mala,
hinttenoo, iitabaa ootsiyaawanttoo,
taappe haakkite!
¹¹⁶ Neeni geedda k'aalaadan taana minisa;
yaatoope, taani pas'a de'ana.
Taani hidootan naagiyaaban taana yeellayoppa.

- 117 Taana zemppissa; yaatooppe,
 taani saro de'ana;
 taani ubbaa wode ne awaayuwaa hayzzana.
 118 Ne awaayuwappe wora biyaawantta ubbaa neeni akkakka;
 untuntu c'imuu c'oo mela.
 119 Sa'aan de'iyaa iitatuwaa ubbaa
 neeni pituwaadan paydaasa;
 hewaa diraw, taani neeni odeeddabaa siik'ay.
 120 Ta bollay new yayyiide kokkoreedda;
 taani ne pirddaw yayyay.

Ee

- 121 Likkebaanne s'illobaa ootsaad;
 Taana uk'k'unniyaawanttoo oloppa.
 122 Taana ne k'oomaa maaddanaw waase gida;
 Taana otoranchchatuwaan uk'k'unnissoppa.
 123 Neeni, «neena ashshana»
 geedda s'illo k'aalaa polo gaade naagishin,
 ta ayifii galjeedda.
 124 Taw, ne k'oomaw, neeni
 aggena ne siik'uwaadan ootsa;
 ne awaayuwaa akka taana tamarissa.
 125 Taani ne k'oomaa;
 neeni odiyaabaa taani erana mala,
 akeekaa taw imma.
 126 Abeet Med'inaa Godaw, asatuu
 ne higgiiyaa mentseedda diraw,
 neeni pirddana wodii ha"a.
 127 Taani ne azazuwaa
 work'k'aappe aatsaade siik'ay;
 Ee, geeshsha work'k'aappekka aatsaade siik'ay.
 128 Hewaa diraw, taani
 ne wogatuu ubbay giyaawaadan hamettay;
 geella ogiyaa ubbaa taani is's'ay.

Pe

- 129 Neeni odeeddabay malalissiyaabaa;
 hewaa diraw, taani aw azazettay.
 130 Ne k'aalaa biletsey poo'uwaaw immee;
 akeekay pac'ceeddawayanttoo akeekaa immee.
 131 Taani ne azazoo,
 daro saametataade ta doonaa dooyay.
 132 Haa taakko simma;
 ne suntsaa siik'iyaa wanttu ubbaw
 neeni ootsiyaawaadan tawukka k'aretta.
 133 Neeni geedda k'aalaadan
 ta hemetaa suurissa;
 ay nagarayenne taana mooddoppo.
 134 Taani ne wogaw azazettanaw,
 taana uk'k'unneeddawayanttu kushiyaappe woza.
 135 Ta bolla, ne k'oomaa bolla,
 ne som"uwaa poo'issa;
 ne awaayuwaa akka tamarissa.
 136 Ne higgiiyaw Asay azazettibeena diraw,
 ta ayifiyaappe afotsay shaafaadan goggee.

S'aade

- 137 Abeet Med'inaa Godaw, neeni s'illuwaa;
 ne pirddaykka likke.
 138 Neeni odeeddabay
 s'illuwaanne ubbaa ammanettiyaawaa.
 139 Ta morkketuu ne k'aalaa toochcheedda diraw,
 ne k'aalaa mishuu ta gompaa ees's'i keseedda.
 140 Neeni geedda k'aalay daroppe ammanettiyaawaa;
 taani, ne k'oomay Aa siik'ay.

- 141 Taani guutsanne kad'etteedda asaa;
gidooppenne, taani ne wogaa dogikke.
- 142 Ne s'illotetsay med'inaw de'ee;
ne higgiiikka tuma.
- 143 Metuunne tuggay taana gakkeedda;
shin ne azazotuu taana nashechchiino.
- 144 Neeni odeeddabay med'inawukka s'illuwaa;
taani pas'a de'ana mala, akeekaa taw imma.
- K'of*
- 145 Abeet Med'inaa Godaw, kumentsaa wozanaappe,
new waassaad; taw alla.
- Taanikka ne awaayuwaa azazettana.
- 146 Taani new waassaad; taana ashsha;
taanikka neeni odeeddabaa ootsana.
- 147 S'alk'k'ii dolenna guuran denddaade,
«Taana maadda» gaade new waassay.
- Neeni taw geedda k'aalan hidootaa ootsay.
- 148 Ne k'aalaabaa zaara zaaraadde k'oppanaw,
k'amma utta ak'ay.
- 149 Abeet Med'inaa Godaw,
aggena ne siik'uwaa diraw, tawaa sisa;
ne s'illo pirddaadan taana pas'a wotsa.
- 150 Iitabaw taana yederssiyaawanttu,
taakko mateeddino;
unttunttu ne higgiaappe haakkiino.
- 151 Shin abeet Med'inaa Godaw,
neeni ta matan de'aassa;
ne azazotuu ubbaykka tuma.
- 152 Taani benippe doommaade,
neeni odeeddabaa tamaaraad;
Aa neeni med'inaw minisa essaadda.

Reesh

- 153 Ta tuggaa be'aade, taana ashsha;
ayaw gooppe, taani ne higgiiyaa dogabeykke.
- 154 Ta diraw mootettaade taana woza;
neeni geedda k'aalaadan taana pas'a wotsa.
- 155 Ne awaayuwaa untunttu akkena diraw,
atotetsay iitatuwaappe haakuwaan de'ee.
- 156 Abeet Med'inaa Godaw, ne k'aretay dara;
ne s'illo pirddaadan taana pas'a wotsa.
- 157 Ta morkketuunne taana yederssiyaawanttu dara;
shin taani neeni odeeddawaappe sher"i giikke.
- 158 Unttunttu ne azazotuwaa naagenna diraw,
taani kaddiyaawantta be'aade shenetaad.
- 159 Abeet Med'inaa Godaw,
taani ne wogaa siik'iyaa siik'uwaa k'oppa;
aggena ne siik'uwaadan taana pas'a wotsa.
- 160 Ne k'aalay koyiroppekka tuma;
ne s'illo pirdday ubbaykka med'inaw de'ee.

Shiin

- 161 Kaappatuu taana c'oo yederssiino;
shin ta wozanay ne k'aalaw yayyee.
- 162 Darobaa omoodeedda Asay nashettiyaawaadan,
neeni geedda k'aalan taani nashetay.
- 163 Taani wordduwaa is's'aynne shenetay;
shin ne higgiiyaa siik'ay.
- 164 Ne s'illo pirddaa diraw,
taani neena gallassan laappu gede galatay.
- 165 Ne higgiiyaa siik'iyawanttoo
kumentsaa sarotetsay de'ee;
unttunttu ubbakka ayaynne d'ubbanaw danddayenna.
- 166 Abeet Med'inaa Godaw, taani

- ne atotetsaa hidootaan naagay;
ne azazotuwaakka ootsay.
167 Taani neeni odeeddabaa naagay;
taani daroppe Aa siik'ay.
168 Taani ne wogawunne
neeni odeeddawoo azazettana;
ayaw gooppe, ta ogiyaa ubbaa neeni be'aasa.
Taw
- 169 Abeet Med'inaa Godaw, ta waasuu,
ne sintsa gakko;
neeni geedda k'aalaadan taw akeekaa imma.
170 Ta watiwatu ne sintsa gakko;
neeni geedda k'aalaadan taana ashsha.
171 Neeni ne awaayuwaa
taana tamarissiyaa diraw,
ta doonaappe galatay pulitana.
172 Ne azazotuu ubbay s'illo gidiyaa diraw,
ta ins's'arssay ne k'aalaabaa yes's'ana.
173 Taani ne wogaa dooreedda diraw,
ne kushii taana maaddanaw giigeeddawaa gido.
174 Abeet Med'inaa Godaw, neeni
taana ashshana mala laamotay;
ne higgsikka taana nashechchee.
175 Taani neena galatana mala,
taana pas'a wotsa;
ne pirddaykka taana maaddo.
176 Taani bayeedda dorssaadan bichchaaray;
taana ne k'oomaa koya;
ayaw gooppe, taani ne azazuwaa dogabeykke.

120

- C'imiyaawanttuppenne Worddotuwaappe*
Attanaw Shiik'o Woosaa
Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa
1 Ta waayiyaa wode taani Med'inaa Godaa s'eesaad;
I taw koyeedda.
2 Abeet Med'inaa Godaw, worddotiyaa doonatuwaappenne,
c'immiyaa ins's'arssatuwaappe taana ashsha.
3 Hinttenoo worddanchchatoo,
S'oossay hinttena waatanddeeshsha?
Simmi harabaa ayaa gujjanddeeshsha?
4 Tooranchchatuwaa pootsaa k'aran I hinttena c'addanawaa;
tamaa bonk'k'uwaan I hinttena s'uuggana.
5 Aayye taanoo! Hinttenana de'iyaaawe Mesheka
woy K'eedaare asaana de'iyaaawaa mala iita.
6 Sarotetsaa is's'iyaa asatuwaana
taani daro wodiya de'aaddi.
7 Taani saro asaa;
shin taani sarotetsaabaa haasayiyaa wode,
unttuntu olaawaa haasayiino!

121

- S'oossay Nuuna Naagiyaawaa*
Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa
1 Taani d'ok'k'u gaade wogga deretuwaa s'eellay;
taw maaduu hak'appe yanddeeshsha?
2 Taw maaduu
saluwaanne sa'aa med'd'eedda Med'inaa Godaappe yee.
3 I ne gediya halis'issenna;

neena naagiyaawe gem"ishenna.

⁴ Israa'eeliyaa naagiyaawe,
ubbakka gisennanne gem"ishenna.

⁵ Med'inaa Goday neena naagiyaawaa.
Med'inaa Goday new ushechcha baggana gidiide,
neena kuwayiyaawaa.

⁶ Gallassi neena away meenna;
k'ammakka aginay neena k'ohenna.

⁷ Med'inaa Goday k'ohiyaawaa ubbaappe neena naagana;
I ne shemppuwaa naagana.

⁸ Med'inaa Goday ne buussaa, ne yuussaa,
hachcheppe med'inaa gakkanaw naagana.

122

Yerusaalamiw Shiik'eedda Sabaa

Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa, Daawite s'aafeeddawaa

¹ Unttuntu taana, «Ane Med'inaa Godaa golliyya boytte» yaagina,
taani nashetaad.

² Neenoo Yerusaalame katamatee,
nuuni ne penggetuwaanna geliide ek'k'eeddo!

³ Yerusaalame katamay,
dantsetiide minni kees'etteedda katamaa.

⁴ Med'inaa Godaa awaayuwaaadan,
Israa'eeliyaa zaratuu,
Med'inaa Godaa galatanaw yiyaa katamay hawaa.

⁵ Daawita zeretsaappe kaateteeddawanttu
barenttu asaw pirddanaw yaan utteeddino.

⁶ Yerusaalame sarotetsaw
hawaadan yaagiide woossite;

«Neena siik'iyaa wanttoo
unttuntu ootsiyaawe ubbay suuro!

⁷ Ne gimbbetuwaa gidдон saruu de'ol!
Ne geesatuwaakka bochchiyaabay d'ayo!» yaagiide woossite.

⁸ Ta ishatuwaanne ta dabbotuwaa diraw gaade,
«Ne gidдон saruu de'ol!» yaagay.

⁹ Med'inaa Godaa nu S'oossaa golliyya diraw gaade,
taani Yerusaalame durettanaw woosana.

123

Maarotaa Demanaw Shiishsho Woosaa

Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa

¹ Neenoo, kawutetsaa araatan saluwaan utteeddawoo,
taani pude neekko s'eellay.

² K'oomay bare godaa kushiyaa s'eelliaawaadaaninne
k'oomata bare godatti kushiyaa s'eelliaawaadan,
hewaadankka I nuuna maarana gakkanaw,
nu ayiffi Med'inaa Godaakko, nu S'oossaakko, s'eellee.

³ Nuuna maara; abeet Med'inaa Godaw, nuuna maara.
Ayaw gooppe, nuw kad'ii dareedda.

⁴ Nuuni ishaluwaan de'iyaa wanttu shek'aanne
otoranchchatuwaa kad'iyaa kalleeddo.

124

S'oossay Israa'eeliyaa Ashiyaawaa

Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa, Daawite s'aafeeddawaa

¹ Med'inaa Goday nu bagga gidennentto, nuuni waananeeshsha?
Israa'eeliyaa asatuu zaaruwaa hawaadan yaagiide zaariino;

² «Med'inaa Goday nu bagga gidennentto,

- nu bollan Asay denddeedda wode,
³ untunttu nu bollan hank'k'uwaa suulliide,
 nuuna pas'a mittana shin.
⁴ Di'uu nuuna meec'c'iide;
 shaafaa haatsay nuuna muukkana shin;
⁵ kuntos haatsay nuuna maana shin» yaagino.
⁶ Nuuna nu morkkatuwaa matan,
 s'oonissibeenna Med'inaa Goday galatetto.
⁷ Nuuni shankkanchchatuwaa p'iriyaaappe,
 kafuu kessi akkiyaawaadan kessi akkeeddo.
 P'irii me"eedda, nuunikka kessi akki atteedo!
⁸ Nu maaduu
 saluwaanne sa'aa med'd'eedda Med'inaa Godaa suntsaappe yee.

125

S'oossay Bare Asaw Waase

- Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa
¹ Med'inaa Godaan ammanettiyaawanttu k'aas's'anaw danddayenna,
 med'inaw de'iyaa S'iyoonne deriyaa mala.
² Deretuu
 Yerusaalame katamaa yuushshuwaan de'iyawaadan,
 hachcheppe med'inaa gakkanaw,
 Med'inaa Goday bare asaa yuushshuwaan de'ee.
³ S'illotuu barenttu kushshiyaa iitatetsaw dentsenna mala,
 iitatuwaa ayissuwaa s'am"ay,
 s'illotoo imetteedda biittaa bollan gam"enna.
⁴ Abeet Med'inaa Godaw, keeka asatoonne,
 wozanaa suure asatoo keekkabaa ootsa.
⁵ Barenttu geella ogiyaa simmiyaawantta,
 Med'inaa Goday iitaa ootsiyaawanttuna ittippe mura.
 Israa'eeliyaw saruu gido!

126

Omooduwaappe Simmeeddawanttu Mazimuriyaa

- Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa
¹ Med'inaa Goday nuuna omoodetteeddawantta zaariide,
 S'iyoonne aheedda wode, nuw akumuwaa malateedda.
² He wode nuuni daro nashetti, miic'c'iide,
 nashshechchaa yetsaa yes's'eeddo.
 Yaatina, hara kawutetsatuu barenttu gidдон,
 «Hawanttoo Med'inaa Goday wolk'k'aamabaa ootseedda» yaageeddino.
³ Tumukka Med'inaa Goday nuw wolk'k'aamabaa ootseedda;
 nuunikka loytsi nashetteeddo.
⁴ Abeet Med'inaa Godaw, Neegeeba Bazzuwaan iraa bukissaade,
 shaafaa haatsaa zaara kuntsiyaawaadan,
 nuwukka nu kaac'aa ooratsa.
⁵ Yeekkiide zereeddawanttu,
 nashshechchan yes's'iidde c'akkana.
⁶ Zeretsaa tookkiide, yeekkiidde beeddawanttu,
 nashshechchaa yetsaa yes's'iidde,
 mirk'k'iyaa tookkiide simmana.

127

S'oossaan Ammanetanaaddan Imetteedda Zoriyaa

- Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa, Solomon s'aafeeddawaa
¹ Med'inaa Goday golliyaa kees's'ana d'ayooppe,
 kees's'iyaaawanttu c'oo mela daaburiino.
 Med'inaa Goday katamaa naagana d'ayooppe,

naagiyaawanttu c'oo mela naagiino.

² Neeni wontta guuran denddiyaawe,
omarssi k'amissaade gisiyaawe,
k'umaw hirggaade tuggatiyaawe c'oo mela;
ayaw gooppe, S'oossay bare siik'iyaaawanttoo shemppuwaa immee.

³ Naanay Med'inaa Godaappe imettiyaa imotaa;
yelotuu tumuwaappe woytuwaa.

⁴ Itti uray bare yalagatetsan yeleedda attuma naanatuu,
olanchchaa kushiyan de'iyaa tooratuwaa mala.

⁵ He k'arc'c'iitan de'iyaa wonddaafiyaa tooratuwaadan,
daro naanatu de'iyaa Asay anjjetteddawaa.

Ayaw gooppe, I bare morkkatuwaanna,
katamaa penggiyaan mootettiyaa wode, ubbakka s'oonettenna.

128

S'oossaw Azazetussaan Beetiyaa Anjuwaa

Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa

¹ Med'inaa Godaw yayyiyaawanttunne,
Aa ogiyaan hamettiyaawanttu ubbay anjjettedawantta.

² Neeni ne daaburaa ayifiyaa maana;
neeni nashettananne new lo"o gidana.

³ Ne machata ne son ayifiyaa dorkkokkeedda,
woyniyaa turaa mala gidana.

Ne naanatuukka ne gaytaa yuushshuwaan,
wogaraa puutiyaa mala gidana.

⁴ Med'inaa Godaw yayyiyaasay
tumuwaappe hewaadan anjjetana.

⁵ Med'inaa Goday neena S'iyooneppe anjo!
Neeni de'eedda laytsaa ubbaan

Yerusaalame lo"otetsaa neena besso.

⁶ Ne naanatuwaa naanatuwaa be'a!

Israa'eeliyaw saruu gido!

129

Israa'eelii Morkkiyaappe Attanaw Shiishsho Woosaa

Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa

¹ Israa'eeliyaa Asay hawaadan yaago;
«Unttunttu ta yalagatetsaadeppa doommiide,
taana uk'k'inneeddino.

² Ee, untunttu ta yalagatetsaadeppa doommiide,
taana uk'k'inneeddino;
shin untunttu taana d'ayissibeykkino.

³ Ta zokkiyaa k'ays's'eeriyaan shoc'i shoc'iide,
gosheedda shoyk'aa malatisseeddino» yaago.

⁴ Shin Med'inaa Goday s'illo gideeddawe
iitatuwaa k'ashuwaappe taana billi yeddeedda.

⁵ S'iyooone is's'iyaa ubbay,
yeellatiide guyye simmo.

⁶ Golliyaa huup'iyaan mokkiide,
dic'c'anaappe kasetiide meliyaa maataa mala gido.

⁷ He maataa buuc'c'anaw kushiyaan dankkiyaawe,
woy mirk'k'iyaa k'achchiyaawe ooninne baawa.

⁸ He ogiyaanna aad'd'iyaaawanttu,
«Med'inaa Goday wolk'k'aa immo» giina, c'akkiyaawanttu,
«Med'inaa Goday anjo» giyaawe de'enna.

130

Maaduwa demanaw Shiik'eedda Woosaa

Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa

¹ Abeet Med'inaa Godaw, taani metuwaa c'iimman de'aadde,
neekko waassay.

² Abeet Godaw, ta kooshshaa sisa;
taani watiwatiyaa watiwatuwaa ne haytsay hayzzo.

³ Abeet Med'inaa Godaw, neeni,
nu nagaraa mazggobiyaan s'aafeddentto,
abeet Godaw, won ooni pirddaappe attanaw danddayii?

⁴ Shin nuuni neena bonchchiidde azazettana mala,
nuw atto yaagaasa.

⁵ Taani Med'inaa Godaa naagay;
ee, taani Aa laamotaan naagay;

Aa k'aalankka hidootaa ootsay.

⁶ Sa'ay awude wonttanddeeshsha
giide naagiyaa k'amma zabaynyatuwaappe aad'd'aade,
taani untuntuppekka aatsaade,
Godaa laamotaan naagay.

⁷ Israa'eeliyaa asaw, Med'inaa Godaan hidootaa ootsite;
ayaw gooppe, aggena siik'uu Med'inaa Godaana;
k'ay I ubbaa gede asaa ashshanaw koyee.

⁸ Israa'eeliyaa asaa
untunttu nagaraa ubbaappe ashshanawe Aa.

131

S'oossaan Ammanettussaa

Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa, Daawite s'aafeddawaa

¹ Abeet Med'inaa Godaw, taani wozanaan ayyiyaawaa aggaad;
ta ayfiyaan otoruwaan s'eelabeykke.

Wolk'k'aamabaw woy eranaw danddayenna
malalissiyaabaw taani hirggikke.

² Hewaa aggade d'antsaa duus's'eedda na'ay
bare aatti matan c'o"u giyaawaadan,
taani c'o"u gaad.
Ee, woppu geedda na'aadan taani woppu gaad.

³ Israa'eeliyaa asaw, hachcheppe
med'inaa gakkanaw Med'inaa Godaan hidootaa ootsite.

132

Geeshsa Golliyaa Sabbanaw Shiik'o Mazimuriyaa

Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa

¹ Abeet Med'inaa Godaw,
Daawitanne I danddayeedda metuwaa k'oppa.

² Med'inaa Godaw I c'aak'keeddawaa,
Yaak'ooba s'oossaw, Wolk'k'aamaw

I hawaadan yaagiide geppeeddawaa hassaya;

³ «Hawaappe guyiyaan taani ta golle gelikke,
woy ta hiis'an gisikke.

⁴ Taani ta ayifiyaa c'iilimmikke,
woy gem'ishikke.

⁵ Hewenne, taani Med'inaa Godaw sa'aa,
Yaak'ooba S'oossaw, Wolk'k'aamaw
de'iyasaa giigissana gakkanaassa» yaageedda.

⁶ Hekko, nuuni Taabootaabaa,
Efiraatan siseeddo;
Yi'aariima giyaa biittaaan Aa nuuni demmeeddo.

⁷ Nuuni, «Ane I de'iyasaa boytte;
Aa gedii yed'd'iyasaan guufanniide,
aw goyinneetto» yaageeddo.

⁸ Abeet Med'inaa Godaw, dendda!
Ne minotetsaw mallaa gidiyaa ne Taabootaanna,
ne Geeshsha Golliyaa gelaade de'a.

⁹ Ne k'eesatuu s'illotetsaa mayno;
ne asatuu nashshechchaw yes's'ino.

¹⁰ Ne k'oosaa Daawita diraw,
neeni okkeedda kaatiyaa aggoppa.

¹¹ Med'inaa Goday Daawitaw laametena c'aak'uwaa
hawaadan yaagiide c'aak'keedda;
«Ne gulbbataappe yeletteedda ne naanatuwaappe ittuwaa
taani kawutsana.

¹² Ne naanatu ta c'aak'uwaanne
taani tamarissiyaa timirttiyaa naagooppe,
untuntu naanatuukka ne kawutetsaa araatan med'inaw uttana» yaageedda.

¹³ Med'inaa Goday S'iyooone dooreedda;
barew de'iyasaa ootsanawukka amottiide,
hawaadan yaageedda;

¹⁴ «Hawe taw med'inaw de'iyaa sa'aa;
taani amotteedda diraw, hawaan uttana.

¹⁵ Taani daro katsaa immaade S'iyoono anjjana;
izin de'iyaa hiyyeesatuwaakka k'umaa kalissana.

¹⁶ Izin de'iyaa k'eesetuwaakka
taani atotetsaa mayzzana;
izin S'oossaa asatuukka nashshechchaw yes's'ana.

¹⁷ «Ha sa'aan,
Daawita zeretsaappe ittuwaa kawutsana;
taani okkeedda kaatiyaa kawutetsaa gam"etsana.

¹⁸ Taani Aa morkkatuwaa yeellaa mayzzana;
shin Aa huup'iyaa de'iyaa kawutetsaa kallachchay p'oolana» yaageedda.

133

Ishatuwaa Siik'oo Shiik'eedda Sabaa

Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa, Daawite s'aafeeddawaa

¹ Ishatuu ittippetetsan de'iyawe ayiba lo"obeenne nashechchiyaabee!

² Hewe huup'iyaa okkina, buuchchaanna goggiyaa,
Aaroona buuchchaanna goggiide

Aa mayuwaa morggiyaa gakkiiyaa al"o zayitiyaa mala.

³ Hewe Hermmoone deriyaa ketterssay,
S'iyooone Deretuwaa gakkiiyaawaa mala.

Med'inaa Goday hewan anjjuwaa, med'inaa de'uwaa immeedda.

134

S'oossaa Galatussaa

Pudetsaa kesiidde yes's'eedda yetsaa

¹ Hinttenoo Med'inaa Godaa k'oomatoo,

Med'inaa Godaa golliyaan k'amma ootsiyaawanttoo,
ubbaykka haa yiide, Med'inaa Godaa galatite.

² Geeshsha Golliyaan hintte kushiya mic'c'iide,
Med'inaa Godaa galatite.

³ Saluwaanne sa'aa med'd'eedda Med'inaa Goday,
hinttena S'iyooneppe anjjo.

135

Galataa Mazimuriyaa

¹ Med'inaa Godaa galatite!

Hinttenoo Med'inaa Godaa k'oomatoo,

Med'inaa Godaa suntsaa galatite!

² Hinttenoo Med'inaa Godaa golliiyaa gidдон,
nu S'oossaa golliiyaa dabaaban ek'k'eeddawanttoo,
S'oossaa galatite!

³ Med'inaa Goday keeka gidiyaa diraw,
Med'inaa Godaa galatite!

I lo"aa gidiyaa diraw,
Aa suntsaa sabbite!

⁴ Med'inaa Goday Yaak'ooba bare huup'ew,
Israa'eeliyaa asaakka barew buzo ootsiide dooreedda.

⁵ Med'inaa Goday wolk'k'aama gidiyaawaanne
nu Goday s'oossatuwaa ubbaappe d'ok'k'iyawaa,
taani eray.

⁶ Saluwankka saankka,
abbatuwaaninne untunttu c'iimmotuwaaw ubbaa gidдонkka,
Med'inaa Goday bare doseeddawaa ubbaa ootsee.

⁷ Iraa tooko shaariyaa sa'aa gas'aappe I dentsee;
I iraanna walk'k'antsaa kiitsee;
bare minjiyaa sa'aappe c'arkkuwaa kessee.

⁸ Gibs'e biittan asaa naanatuwaappenne,
mehiyaa maraappe,
bayira yeletteeddawantta wod'eedda.

⁹ Neenoo Gibs'ee, Par"oonanne Aa k'oomatuwaa muranaw,
hinttenttu gidон ooratsabaanne malalissiyaabaa yeddeedda.

¹⁰ I daro kawutetsatuwaa bayzzeedda;
wolk'k'aama kaatetuwaakka wod'eedda.

¹¹ Amooretuwaa kaatiyaa Sihoona,
Baasaane kaatiyaa Ooganne,
Kanaane kaatetuwaaw ubbaa wod'eedda.

¹² Untunttu biittaa bare asatuwaa,
Israa'eelatuwaa laatisseedda.

¹³ Abeet Med'inaa Godaw, ne suntsay med'inaw de'ana;
yeletaappe yeletaa gakkanaw Med'inaa Goday hassayettana.

¹⁴ Med'inaa Goday bare asaw pirddana;
I bare k'oomatoo k'arettana.

¹⁵ Gadiyaa asatuwaa eek'atu asaa kushii
biraappenne work'k'aappe med'd'eeddawantta.

¹⁶ Untunttoo doonay de'ee, shin haasayikkino;
ayifii de'ee, shin s'eellikkino.

¹⁷ Haytsay de'ee, shin sissikkino;
untunttu doonaan shemppuu baawa.

¹⁸ Untuntta med'd'eeddawanttunne,
untunttun ammanettiyaawanttu,
ubbay untunttudhan hanino.

¹⁹ Israa'eeliyaa golliiyaa asatoo,
Med'inaa Godaa galatite;

Aaroona golliiyaa asatoo,
Med'inaa Godaa galatite;

²⁰ Leewiyaa golliiyaa asatoo,
Med'inaa Godaa galatite;

Med'inaa Godaw yayiyaawanttoo,
ubbay Med'inaa Godaa galatite.

²¹ Yerusaalamen de'iyaa Med'inaa Goday
S'iyoonen galatetto!

Med'inaa Godaa galatite!

136

Galataa Mazimuriyaa

- ¹ Med'inaa Godaa galatite! Ayaw gooppe, I keeka;
aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
- ² S'oossatuwaa S'oossaa galatite!
Aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
- ³ Godatuwaa Godaa galatite!
Aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
- ⁴ Aa s'alalay wolk'k'aama malalissiyaabaa ootsee;
aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
- ⁵ Bare aad'd'eeda eran I salotuwaa med'd'eedda;
aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
- ⁶ Biittaa haatsaa bollan mic'c'eedda;
aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
- ⁷ Wolk'k'aama poo'otuwaa med'd'eedda;
aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
- ⁸ Away gallassi mooddanaadan ootseedda;
aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
- ⁹ Aginayinne s'oolinttetuu
k'amma mooddanaadan ootseedda;
aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
- ¹⁰ I Gibs'e biittan bayiratuwaa wod'eedda;
aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
- ¹¹ Israa'eeliyaa asaa,
Gibs'eppe kaaletsiide kesseedda;
aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
- ¹² Bare mino kushiyan,
bare wolk'k'aama k'esiyaan hawaa ootseedda;
aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
- ¹³ Zo'o Abbaa shaakki yegeedda;
aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
- ¹⁴ Israa'eeliyaa asaa,
he abbaa gidduwaana pintseedda;
aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
- ¹⁵ Gibs'e kaatiyaanne Aa olanchatuwaa
Zo'o Abban muukisseedda;
aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
- ¹⁶ I bare asaa kaaletsiide,
bazzuwaana aatseedda;
aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
- ¹⁷ Wolk'k'aama kaatetuwaa shoc'eedda;
aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
- ¹⁸ Eretteedda kaatetuwaa wod'eedda;
aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
- ¹⁹ Amooretuwaa kaatiyaa Sihoona wod'eedda;
aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
- ²⁰ K'ay Baasaane kaatiyaa Ooga wod'eedda;
aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
- ²¹ Yaatiide untuntu biittaa bare asaa laatisseedda;
aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
- ²² Bare k'oomaa Israa'eeliyaa laatisseedda;
aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
- ²³ I nuuni kawusheedda wodekka nuuna k'oppeedda;
aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
- ²⁴ Nuuna nu morkkatuwaappe ashsheeda;

- aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
²⁵ Med'etaa ubbaw k'umaa immee;
 aggena Aa siik'uu med'inaawaa.
²⁶ Saluwaa S'oossaa galatite!
 Aggena Aa siik'uu med'inaawaa.

137

Omooduwaan De'iyaa Israa'eeliyaa Yeekuwaa

- ¹ Baabloone shaafatuwaa matan uttiide,
 nuuni S'iyooone k'oppeedda wode yeekkeeddo.
² He sa'aan nuuni,
 nu diitsaa haatsaa matan dic'c'iyaa mitsaa bolla kak'k'eeddo.
³ Nuuna omoodeedda asatuu,
 nuuni yes's'iide, untuntta nashshechchana mala,
 «S'iyooone yetsaappe ittuwaa ane nuw yes's'ite» yaageeddino.
⁴ Med'inaa Godaa yetsaa, nuuni,
 allaga biittan wooti yes's'anee?
⁵ Yerusaalame katamatee, taani neena dogooppe,
 ta ushechcha kushii bare oosuwaa dogo.
⁶ Taani neena hassayennan aggooppenne
 ta nashshechchaa ubbaappe aatsaade Yerusaalame dosennan aggooppe,
 ta ins's'arssay kookkiyaana oyk'k'etto.
⁷ Abeet Med'inaa Godaw, Yerusaalame omoodettiyyaa gallassi,
 Eedooma asatuu ootseeddawaa hassaya;
 untunttu, «kolite! kolite!
 Hirkki s'ap'uwaa gakkanaw laalite!» yaageeddawaa dogoppa.
⁸ Baabloone biittaw, neenikka bayana!
 Neeni nu bollan ootseedda iifa oosuwaa,
 ne bolla ootsiyaawe anjjettedawaa.
⁹ Ne guutsa naanatuwaa oyk'k'iide,
 zaallaa bolla shoc'iyaawe anjjettedawaa.

138

Galataa Woosaa

Daawite S'aafeddawaa

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw, taani ta kumentsaa wozanaappe neena galatana;
 s'oossatuwaa sintsan neena sabbana.
² Ne Geeshsha Golliyaakko simmaade,
 new goynaade, aggena ne siik'uwaanne ne tumatetsaa diraw,
 taani ne suntsaa galatay;
 ayaw gooppe, neeni ne suntsaanne ne k'aalaa,
 ubbaappe aatsaade d'ok'k'u ootsaadda.
³ Taani s'eeseedda gallassi taw koyaadda;
 ne minotetsan taana minisaadda.
⁴ Abeet Med'inaa Godaw, sa'aan de'iyaa kaatetuu ubbay,
 neena galatino;
 ayaw gooppe, untunttu ne doonaappe keseedda k'aalaa siseeddino.
⁵ Med'inaa Godaa bonchchuu wolk'k'aama gidiyaa diraw,
 untunttu Med'inaa Godaa ogiyaawaa yes's'ana.
⁶ Med'inaa Goday bolla d'ok'k'an de'ooppekka,
 hiyyeesatuwaa keeka ayifiyaan s'eellee.
 Shin otoranchchatuwaa I haakuwaan eree.
⁷ Taani metuwaa gidduwaana hamettooppekka,
 neeni taana de'uwaan naagaasa.
 Ta morkkatuwaa hank'k'uwaa bolla ne kushiyya mic'c'aasa;
 ne ushechchan taana ashshaasa.

⁸ Med'inaa Goday taw giide k'oppeeddawaa polana;
 abeet Med'inaa Godaw, aggena ne siik'uu med'inaawaa.
 Ne kushiya oosuwa agga aggoppa.

139

Ubbaa Eriyaa S'oossaa

Zammaaretuwa Kaappoo Yes'etteedda, Daawite s'aafeedda mazamuriyaa

¹ Abeet Med'inaa Godaw, neeni taana biddaade eraadda.

² Taani awude uttinttonne

awude ek'k'into, neeni eraasa;
 neeni ta k'ofaa ubbaa haakuwaan eraasa.

³ Taani biyaasaanne,

shemppiyaa sa'aa s'omoosaasa;
 ta ogetuwa ubbaa neeni eraasa.

⁴ Abeet Med'inaa Godaw, taani ta ins's'arssan

itti k'aalaa haasayanaappe kasetaade,
 neeni ta k'ofaa ubbaa eraasa.

⁵ Neeni ta yuushshuwaan de'aassa;

ne kushiyan taana naagaasa.

⁶ Ne eray taana loytsi malalissee;

taani akeekanaw danddayiyaasaappe d'ok'k'a.

⁷ Taani ne Ayaanappe hak'a baanaw danddayayitaa?

Woy ne sintsaappe hak'a bak'atanaw danddayayitaa?

⁸ Pude saluwaa kesoope,

neeni yaan de'aassa!

Duge Si'ooliyaa wod'd'inttokka,

neeni yaan de'aassa.

⁹ Away mokkiyaasaa bagga paallaade booppe,

woy away wulliyaasaa baggan haakkaade de'ooppe,

¹⁰ he saankka ne kushii taana kaaletsee;

ne ushechcha kushii taana zempissee.

¹¹ Taani, «D'umaw, taana gentsaa;

poo'uwa, k'ammaw laametta» yaaginttokka,

¹² d'umaa daruu new d'umenna;

k'ammay gallasaadan poo'ee;
 ayaw gooppe, new d'umay poo'uwa mala.

¹³ Neeni ta giddo asatetsaa ubbaa med'd'aadda;

ta aatti uluwaan taana neeni waas'a med'aadda.

¹⁴ Neeni taana malalissiyaabaanne ooratsabaa ootsaade med'd'eedda diraw,

taani neena galatay.

Ne oosotuu malalissiyaawanta!

Taani k'ay hewaa wurssaade eray.

¹⁵ Taani geema sa'aan med'ettiyaa wode,

ta mek'etsatuu neeppe geemmibeyikkino.

Ta bollay ta aatti uluwa c'iimmaa gidдон

hiillan alleek'k'ettiide oosettiyaa wode,

¹⁶ yelettibeenna ta asatetsaa ne ayifii be'eedda.

Biro ittuunne doomettennan de'ishshin,

taw neeni giigiseedda gallassatuu ubbatuu
 ne mazggobiyaan s'aafetteeddino.

¹⁷ Abeet S'oossaw,

ne k'ofatuu ayaa c'oratteeddinoo!

Unttunta eranawe ayaa waayissii!

¹⁸ Taani unttunta paydinto,

unttuntu shafiyaappe darana shin.

Taani beegottiyaa wode,

ha"ikka neenana de'ay.

¹⁹ Abeet S'oossaw, neeni iitatuwa wod'aaddinto ayee de'ii!

Suutsaa gussiyaa asatuu taappe haakkino!

²⁰ Unttuntu ne bolla iitabaa haasayiino;

ne morkketuu ne suntsaa bayzziino.

- ²¹ Abeet Med'inaa Godaw, neena is's'iyaawantta
taani is's'ikkita?
Ne bolla denddiyaawantta
taani shenetikkita?
²² Taani untuntta ubbaa is's'ay;
untuntta taani ta morkkatuwaadan payday.
²³ Abeet S'oossaw,
taana biddaade, ta wozanaa era;
taana paac'c'aade, ta un"etiyaa k'ofaa era.
²⁴ Ane taanan iitabay de'ooppe s'eella;
med'inaa ogiyaan taana kaaletsa.

140

Iitatuwaa Bolla Shiik'eedda Woosaa

Zammaaretuwaa Kaappoo Yes'etteedda, Daawite s'aafeedda mazamuriyaa

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw, iita asatuwaappe taana ashsha;
makalanchcha asatuwaappe taana naaga.
² Untunttu ubbaa wode,
iitabaa ootsanaw mak'ettiino;
ubbaa gallassikka,
walassaa dentsetsanaw k'oppiino.
³ Untunttu barenttu ins's'arssaa shooshshaawaadan k'arayiino;
untunttu doonaappe asaa wod'iyaa hasuwaa shooshshaa yishshaa mala haasayay
kese.
⁴ Abeet Med'inaa Godaw, iita asatuwaa kushiyaappe,
taana ashsha;
ta gediya k'as's'anaw k'oppiyaa makalanchcha asatuwaappe taana naaga.
⁵ Otoranchcha asatuu taw diizzaa giigiseeddino;
gitiyaa hiis's'eeddino;
taana oyk'k'anaw p'iriyaa ogiyaan wotseeddino.
⁶ Taani Med'inaa Godaa, «Neeni ta S'oossaa» yaagay.
Abeet Med'inaa Godaw, taani watiwatiyaa watiwatuwaa sisa.
⁷ Abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw,
taana ashshiyaa minoo,
olaa gallassi taw gondale gidaadda.
⁸ Abeet Med'inaa Godaw,
iitattoo untunttu amuwaa immoppa;
untunttu iita mak'k'uwaa polissoppa.
⁹ Ta morkkatuwaan taana s'oonissoppa;
untunttu doonaappe kesiya iitabay untunttoo simmo.
¹⁰ Untunttu bolla s'uuggiyaa bonk'k'uu k'oletto;
untunttu taman olettino;
hewaappe laa"entso denddenna olan oletino.
¹¹ Zigiriyaawantta biittay tookkoppo;
makalanchcha asatuwaa iitabay shankkatiide oyk'k'o.
¹² Med'inaa Goday hiyyeesattoo pirddiyaawaanne,
metootanchchatuwaa maataa naagisiyaawaa eray.
¹³ Tumuppe s'illotuu ne suntsaa galatana;
suure asatuu ne sintsan de'ana.

141

Omarssa Woosaa

Daawite s'aafeedda mazamuriyaa

- ¹ Abeet Med'inaa Godaw, taani neena s'eesay;
taana maaddanaw elleella.
Taani neekko waassiyaa wode, ta kooshshaa sisa!
² Ta woosay is'aanaa c'uwaadan,
ne sintsa shiik'o;

taani ta kushiyaa mic'c'iyaaawe,
new omarssa yarshshuwaa mala gido.

³ Abeet Med'inaa Godaw, ta doonaa naagiyaawaa wotsa;
ta mettershshatuwaa penggiyaan zabayinyaa essa.

⁴ Bayzzuwaa ootsiyaa asatuwaanna,
iita oosuwa ootsenna mala,
ta wozanaa iitabaakko zaaroppa.
Unttuntu gibiraakka taana muzoppa.

⁵ S'illo Asay taana aggena siik'uwaan
seeranawunne muranaw danddayee;
unttuntu taana bak'k'ooppe hewe ta huup'iyaan zayitiyaa okkiyaawaa mala;
ayaw gooppe, taani ubbaa gedekka
iitatuwaa oosuwa bolla woossay.

⁶ Unttuntu daannatuu zaallaa aafuwaana,
duge olettiiyaa wode,
ta k'aalay tuma gidiyaawaa unttuntu Asay erana.

⁷ Biittay goshetiyyaawaadaaninne
guullu me"eretiyaawaadan
unttuntu mek'etsaykka duufuwaa doonaan laalettana.

⁸ Abeet Ubbaa Mooddiiyaa Med'inaa Godaw,
ta ayifii neena s'eellee;
taani neekko bak'ataade attay;
taana hayk'oo aatsaade immoppa.

⁹ Unttuntu taw wotseedda gitiyaappenne,
iitaa ootsiyaawanttu p'iriyaappe taana naaga.

¹⁰ Taan saro aad'd'iyaa wode,
iitatu barenttu wotseedda gitiyaan oyk'k'ettino.

142

S'oossaa Maaduwa Demanaw Shiik'eedda Woosaa

Akeekan S'aafetteedda Daawita Timirttiyaa, Gonggolo giddon de'iyaa wode Aa woosaa

¹ Ta k'aalaa d'ok'k'u ootsaade, Med'inaa Godaw waassay.

Ta k'aalaa d'ok'k'u ootsaade,
Med'inaa Godaw watiwatay.

² Ta k'ohuwaa ubbaa aw magannay;
ta metuwaa ubbaa aw oday.

³ Taani hidoota k'ans's'ana matiyaa wode, neeni ta ogiyaa eraasa.
Taani hamettiiyaa ogiyaan taw gitiyaa k'osi wotseeddino.

⁴ Taani ta yuushshuwaa s'eelliiyaa wode,
taana maaddiyaawe ittunne baawa;
taani k'osetta attiyaa sa'ay baawa;
taana naagiyaawekka baawa.

⁵ Abeet Med'inaa Godaw, taani,
new hawaadan gaade waassay;
«Neeni taani bak'ataade attiyaa sa'aa;
taani pas'a de'ishshin, taana gakkeedda saamay neena» yaagay.

⁶ Taani loytza metootiyaa diraw,
ta waasuwa hayzza.

Taana yederssiyaawanttu,
taw loytzi wolk'k'aameedda diraw,
taana untunttuppe ashsha.

⁷ Taani ne suntsaa galatana mala,
taana k'ashuwaappe billa.

Neeni taw keekiyaa diraw,
s'illotuu ta yuushshuwaan shiik'ana.

143

S'oossaa Maaduwaaw Demanaw Shiik'eedda Woosaa

Daawite s'aafeedda mazamuriyaa

¹ Abeet Med'inaa Godaw, ta woosaa sisa; ta watiwatuwaa hayzza.

Neeni s'illuwaanne ammanettiyaawaa gidiyaa diraw,
taw zaaruwaa imma.

² Ne sintsan s'illo gidana Asay baawa;
hewaa diraw, taana ne k'oomaaw pirdaw shiishshoppa.

³ Taana ta morkkii yederssiide,
biittaana gatsi kinchchereetseedda;
beni hayk'k'eedda asatuwaadan taana d'uman wotseedda.

⁴ Hewaa diraw, taani hidootaa k'ans's'aad;
ta wozanaykka yibbaateedda.

⁵ Taani beni wodetuwaaw hassayay;
neeni ootseedda oosuwaaw ubbaa zaara zaaraadde k'oppayenne
ne kushii ootseeddawaa akeekay.

⁶ Taani ta kushiyaaw neekko mic'c'aad;
mela biittay haatsaa koyiyaawaadan,
ta shemppuu neena saamettee.

⁷ Abeet Med'inaa Godaw, taw zaaruwaaw immanaw elleella!
Taani hidootaa k'ans's'aad.

Taani duge duufuwaan geliyaa asatuwaaw mala gidennaadan,
ne som"uwaaw taappe gentsoppa.

⁸ Taani neena ammanettiyaaw diraw,
wontta wontta aggena ne siik'uwaaw taana bessa.

Taani ta shemppuwaappe neena woossiyaa diraw,
taani baanaw bessiyaa ogiyaa taana tamarissa.

⁹ Abeet Med'inaa Godaw, taani neekko bak'ateedda diraw,
taana ta morkkatuwaappe ashsha.

¹⁰ Neeni ta S'oossaa gidiyaa diraw,
taani ne sheniyaa ootsana mala, taana tamarissa;
lo"o Ayyaanan taana suure ogiyaa kaaletsa.

¹¹ Abeet Med'inaa Godaw, ne suntsaa diraw, taana ashsha;
ne s'illotetsan taana metuwaappe kessa.

¹² Aggena ne siik'uwaan ta morkkatuwaaw wod'a;
ta baaligaaratuwaaw ubbaa d'ayissa;
ayaw gooppe, taani ne k'oomaaw.

144

S'oonuwaaw Mazimuriyaa

Daawite s'aafeeddawaa

¹ Med'inaa Goday, ta zaallay galatetto! I ta kushiyaaw olaw,
ta birad'd'etuwaakka tooraw loohissee.

² I taana siik'iyaa S'oossaanne ta geessuwaaw;
I ta miis'anne taana ashshiyaawaa.

I ta gondalliyaanne taani bak'ataade attiyaa sa'aa.
Kawutetsatuwaaw I taw moodissiyaawaa.

³ Abeet Med'inaa Godaw,
neeni aw k'oppiyaaw Asay I ayee?

Neeni naagetiyaa asaa na'ay ayee?

⁴ Asay itti gede c'arkkiyaaw c'arkkuwaaw mala;
Aa gallassatukka aad'd'iyaa kuwaaw mala.

⁵ Abeet Med'inaa Godaw, ne saluwaaw daakaade duge wod'd'a!
Wogga deretuwaaw bochcha; untunttukka c'uwattino!

⁶ Walk'k'antsaa yeddaade ne morkkatuwaaw laala!

- Ne wonddaafiya pootsaa yeddaade untuntta yederssa!
⁷ Bollaanna ne kushiya duge yeddaade,
 taana c'iimmo haatsuwaappe goochchaade kessa;
 allaga asatuwaa kushiyaappe taana wotsa akka.
⁸ Untunttu tumuwaa haasayikkino,
 C'aak'k'iiddeka wordduwaa haasayiino.
⁹ Abeet S'oossaw, taani
 new ooratsa yetsaa yes's'ana;
 tammu bak'etsaan waas'etteedda diitsaan new diis's'ana.
¹⁰ Kaatetoo s'oonuwaa immaasa;
 ne k'oomaa Daawita ashshaasa.
¹¹ Taana iitaa mashshaappe ashshaasa;
 allaga asatuwaa kushiyaappe taana wotsa akka.
 Untunttu tumuwaa haasayana giide c'aak'k'iiddeka,
 wordduwaa haasayiino.
¹² Nu attuma naanatuu,
 barenttu yalagatetsan dolk'k'idolk'k'iide,
 dic'c'iyaa mitsaa mala gidino.
 Nu mac'c'a naanatuukka kaatiyaa golliyyaa zooziyaan,
 alleek'k'oo esseedda tuuk'iyaa mala gidino.
¹³ Nu diyyetuu,
 daro duma duma k'ommo kasaan kumino;
 nu dembbatuwaan de'iyaa dorssatuu sha"aa,
 tammu sha"aa yelino.
¹⁴ Nu miizzatuu birassino;
 untunttu sal"eesenan yelettiide c'orattino.
 Nu ogetuwaan dagama waasuu sisettoppo.
¹⁵ Ha yewuu tumu haniyaa asatuu,
 anjjetteddawannta.
 Untunttu S'oossay Med'inaa Godaa gidiyaa asatuu
 anjjetteddawannta.

145

Galataa S'oossaw

Daawite s'aafeedda galataa sabaa

- ¹ Abeet ta S'oossaw, ta kaatiyaw, taani neena gitayananne,
 ne suntsaa med'i med'inaw galatana.
² Taani neena ubbaa gallassi sabbana;
 ne suntsaakka med'i med'inaw galatana.
³ Med'inaa Goday wolk'k'aama; d'ok'k'a galatay aw bessee.
 Aa gitatetsay asaa k'ofaappe aad'd'ee.
⁴ Itti yeletay hara yeletaw
 neeni ootseeddawaa odana;
 ne malalissiyaa oosotuwaakka awaayana.
⁵ Untunttu ne bonchchuwaanne
 ne angga gitatetsaabaa haasayana;
 taanikka ne malalissiyaa oosuwaa
 zaara zaaraadde k'oppaana.
⁶ Asay, «Hoola!» giissiyaa ne oosuwaa wolk'k'aabaa haasayana;
 taanikka ne gitatetsaa awaayana.
⁷ Untunttu ne keekkatetsaa daruwaa odana;
 ne s'illotetsaabaakka yes's'ana.
⁸ Med'inaa Goday k'arettiyaawaanne maariyaawaa;
 I hank'k'ettanaw elleellennawaanne;
 danddayanchanne aggena siik'uu dariyaawaa.
⁹ Med'inaa Goday ubbaw keeka;
 I bare med'd'eedda ubbaw k'arettiyaawaa.
¹⁰ Abeet Med'inaa Godaw,
 ne med'etaa ubbay neena galatana;
 ne asatuu ubbayka neena sabbana.

- ¹¹ Unttuntu ne kawutetsaa bonchchuwaabaa haasayana;
ne wolk'k'aabaa odana.
- ¹² Hewenne, ne wolk'k'aama oosuwaabaanne
ne kawutetsaa bonchchuwaa anggaabaa
asaa erissana.
- ¹³ Ne kawutetsay med'inaa kawutetsaa;
ne maatay yeletaa ubbaa gakkanaassa.
- Med'inaa Goday bare geedda k'aalaw ubbaw ammanettiyaawaa;
I bare oosuwaa ubbaan k'arettiyaawaa.
- ¹⁴ Med'inaa Goday hokkeeddawantta ubbaa zemppissee;
kunddeeddawantta ubbaa dentsee.
- ¹⁵ Ubbaa ayifii neekko s'eellee;
unttunta koshshiyaa wodiyaan neeni untntntoo k'umaa immaasa.
- ¹⁶ Neeni ne kushiyaappe imma;
pas'a de'yaawantta ubbaa amuwaa alaa.
- ¹⁷ Med'inaa Goday bare ogiyaan ubbaan s'illuwaa;
I bare oosuwaa ubbaan k'arettiyaawaa.
- ¹⁸ Med'inaa Goday barena s'eesiyaa ubbaw,
tumuwaan barena s'eesiyaa ubbaw matan de'ee.
- ¹⁹ I barew yayyiyaawanttu ubbaw,
amuwaa kuntsee.
- K'ay I untntntu waasuwa s'isiide,
untntntu ashsee.
- ²⁰ Med'inaa Goday barena siik'yaawantta ubbaa naagee;
shin iitatuwaa ubbaa d'ayissana.
- ²¹ Taani ta doonaan Med'inaa Godaa galatana.
Med'etaa ubbay Aa geeshsha suntsaa
med'i med'inaw galato!

146

Maadda S'oossaw Galataa

- ¹ Med'inaa Godaa galatite!
Ta shemppattee Med'inaa Godaa galataa!
- ² Ta de'uwaa laytsaa ubbaan,
taani Med'inaa Godaa galatana;
taani de'eedda keenan ubbaan
ta S'oossaa sabbana.
- ³ Asay ashshanaw danddayenna diraw,
asaa kaappatuwaan ammanettoppote.
- ⁴ Untntntu shemppuu kesiyaa wode,
untntntu biittaw simmiino;
untntntu halchchuu ubbay
he gallassikka atti aggee.
- ⁵ Yaak'ooba S'oossay maaddiyaa uraynne
Med'inaa Godaa bare S'oossaa barew hidoootaa ootsiyaa uray,
anjjetteddawaa.
- ⁶ Med'inaa Goday saluwaanne sa'aa,
wolk'k'aama abbaanne Aa gidon de'yaawaa ubbaa,
med'd'eeddawaa;
I med'inawukka ammanettiyaawaa.
- ⁷ I naak'etteeddawanttoo pirddiyaawaa;
koshateeddawanttoo k'umaa immiyaawaa.
- Med'inaa Goday k'ashetteeddawantta billee;
⁸ Med'inaa Goday k'ook'etuwa s'eelissee.
Med'inaa Goday kunddeeddawantta dentsee;
Med'inaa Goday s'illotuwa siik'ee.

- ⁹ Med'inaa Goday betetuwaana naagee.
 Am'etuwaanne aawuu bayinna naanatuwaana maaddee;
 shin iitatuwaana ogiyaa baletsee.
¹⁰ Med'inaa Goday med'inaw kaatetee.
 S'iyoonnee, ne S'oossay,
 yeletaappe yeletaa gakkanaw kaatetana.
 Med'inaa Godaa galatite!

147

Ubbaa Danddayiyaa S'oossaw Shiik'iyaa Galataa

- ¹ Med'inaa Godaa galatite! Nu S'oossaa sabbiyaawe lo"aa;
 Aa sabbiyaawe nashechchiyaabaanne bessiyaawaa.
² Med'inaa Goday Yersaalame ooratsana;
 Israa'eeliyaa asatuwaappe beteeddawanttakka shiishshana.
³ Wozanay me'eeddawantta I patsee;
 untunttu madutsaakka I k'achchee.
⁴ I s'oolinttetuwaana
 untunttu payduwaan eree;
 untunttu ubbaakka untunttu suntsan suntsan s'eesee.
⁵ Nu Goday wolk'k'aama; Aa wolk'k'ay dara;
 Aa akeekay likkiyaappe aad'd'iyaaawaa.
⁶ Med'inaa Goday naak'etteeddawantta zempissee;
 shin iitatuwaana biittan duge ole.
⁷ Med'inaa Godaw galataa yetsaa yes's'ite;
 nu S'oossaw diitsaa diis's'ite.
⁸ I saluwaana shaariyaa kamee;
 sa'aw iraa bukissee;
 k'eerii deretuwaana holla maataa mokessee.
⁹ Mehetoonne waassiyaa k'uuruwaana maratoo,
 miyaawaa I imme.
¹⁰ I nashettiyaawe paratuwaana wolk'k'aaninne,
 tooranchchatu minotetsan gidenna.
¹¹ Med'inaa Goday barew yayyiyaawanttuninne
 aggena Aa siik'uwaan,
 barenttu hidoottaa wotseeddawanttun nashettee.
¹² Yersaalame katamatee, Med'inaa Godaa galataa!
 S'iyoonnee, ne S'oossaa galataa!
¹³ Ayaw gooppe, I,
 ne penggiyaa kulbbatuwaana minisee;
 ne giddon de'iyaa ne asaakka anjee.
¹⁴ I ne zawaana sarotetsaan naagee;
 neena loytsi lo"iyaa zarggaa kalissee.
¹⁵ I bare kiitaa sa'aw kiittee;
 Aa k'aalayka elle gakee.
¹⁶ I shachchaa bullukkuwaadan mic'c'ee;
 ketterssaa bidintsaadan laalee.
¹⁷ I bare wolk'k'aama shachchaa
 shuchchaadan duge ole.
 He meeguwaana ek'k'anaa ooninne danddayenna.
¹⁸ I bare k'aalaa kiittiide,
 shachchaa muushissee.
 I c'arkkuwaana c'arkkissina, haatsay goggee.
¹⁹ I bare k'aalaa Yaak'ooba zeretsaw,
 bare awaayuwaanne pirddaa
 Israa'eeliyaa asaw awaayee.
²⁰ I hara kawutetsaa asaw,
 hawaa ootsibeenna;
 untunttu Aa pirddaa erikino.

Med'inaa Godaa galatite!

148

Med'etay Ubbay S'oossaa Galato

¹ Med'inaa Godaa galatite!

Salotuwaan de'iyaa wanttoo, Med'inaa Godaa galatite;
bolla d'ok'k'an de'iyaa wanttoo, Aa galatite.

² Hinttenoo, Aa kiitanchchatoo,
ubbatuu Aa galatite.

Saluwaan de'iyaa Aa olanchchatoo,
ubbatuu Aa galatite.

³ Awaw, aginaw, Aa galatite;
poo'iyaa s'oolinttetoo, ubbatoo Aa galatite.

⁴ Hinttenoo, ubbaappe bolla d'ok'k'an de'iyaa salotoo,
Aa galatite.

Saluwaappe bollaanna de'iyaa haatsatoo,
Aa galatite.

⁵ Unttuntu ubbatuu Med'inaa Godaa suntsaa galatino;
ayaw gooppe, I azazina,

Unttuntu ubbaykka med'etteeddino.

⁶ I untuntta med'i med'inaw
unttuntu sa'aan sa'aan wotseedda.

Unttuntu ubbakka is's'anaw danddayenna azazuwaa I untunttoo immeedda.

⁷ Sa'aan de'iyaa wanttoo, Med'inaa Godaa galatite!
Abban de'iyaa med'etattoo, wolk'k'aama abbaa c'iimmatoo,
ubbatuukka Aa galatite.

⁸ Hinttenoo, walk'k'antsaw,
shachchaw, shaariyaw, c'aaganaw,

Aa azazuwaa poliyaa gotiyaw,
Ubbatuukka Aa galatite.

⁹ Hinttenoo, deretoo, zoorettoo,
Miyaa ayifiyaa ayifiyaa mitsattoo, zigattoo,
ubbatuukka Aa galatite.

¹⁰ Mehetoo, do'attoo,
sa'aanna gooshettiyyaa med'etattoo,
paalliyaa kafattoo,
Ubbatuukka Aa galatite.

¹¹ Sa'aa kaatattoo, kawutetsaa asattoo,
kaappattoo, asaa mooddiyaawanttoo,

Ubbatuukka Aa galatite.

¹² Wodallattoo, wodorattoo,
c'imattoo, naanaattoo,

Ubbatuukka Aa galatite!

¹³ Unttuntu ubbatuu Med'inaa Godaa suntsaa galatino;

Ayaw gooppe, Aa suntsay ubbaappe bollaanna de'iyaaawaa;

Aa bonchchuu salotuwaappekka sa'aappekka bollaanna d'ok'k'an de'ee.

¹⁴ Aa bagga gidiyaa, aw matattiyyaa Israa'eeliyaa asatuu,
Aa galatana mala, I untuntta minisee.

Med'inaa Godaa galatite!

149

S'oonuwaa Mazimuriyaa

¹ Med'inaa Godaa galatite! Med'inaa Godaw ooratsa yetsaa yes's'ite!

Ammaniyaawanttu shiik'uwaan Aa sabbite!

² Israa'eeliyaa asatuu

barentta med'd'eeddawaan nashetino.

S'iyoonne asatuu barenttu kaatiyaan loytsi nashetino.

³ Duriidde, karabuwaa bak'k'iiddenne,

diitsaa diis's'iidde, Aa suntsaa sabbino.

⁴ Ayaw gooppe, S'oossay bare asan nashettee;
Naak'etteeddawanttoo s'oonuwaa immiide,
I untuntta bonchchee.

⁵ Asatuu barenttu s'oonuwaan nashetino;
k'amman ubbaan nashshechchaw yes's'ino.

⁶ Unttuntu doonaan S'oossaa galatay,
unttuntu kushiyanikka laa"u bagga kuussa mashshay de'o.

⁷ Hewekka, unttuntu kawutetsatoo,
haluwaa kessanaassanne asatuwaa muranaassa.

⁸ Unttuntu kaatetuwaa sanssalatan,
unttuntu olaa gadaawatuwaakka birataan k'achchanaassanne,

⁹ unttuntu bolla s'aafetteedda pirddaa polanaassa.
Hewe S'oossaa asatuwaa ubbaw s'oonuwaa.

Med'inaa Godaa galatite!

150

S'oossaa Galatite

¹ Med'inaa Godaa galatite!

Aa geeshsha sa'aan S'oossaa galatite;
Aa wolk'k'aama saluwaan Aa galatite.

² Aa wolk'k'aama oosatuwaa diraw, Aa galatite;
ubbaappe aad'd'iyaa Aa gitatetsaadan Aa galatite.

³ Malakataa punniidde, Aa galatite;
Diitsaanne maasink'k'uwaa diis's'iidde,
Aa galatite.

⁴ Darbbiyaa bak'k'iiddenne duriide,
Aa galatite;
Diitsaa diis's'iiddinne lookkuwaa punniidde, Aa galatite.

⁵ Dawalaa k'aatsiidde, Aa galatite;
dawalaa shoc'iide, Aa galatite.

⁶ Pas'a shemppatuu ubbatuu,
Med'inaa Godaa galatino!

Med'inaa Godaa galatite!

Leemisuwaa Mas'aafaa Geluwaa

Leemisuwaa Mas'aafay hiillaa haasayaaninne leemisuwaa haasayan giigeedda oosuwaanne ammanuwaa timirttiyaa. I daro bagga asaa de'uwaan hachchi hachchi gakketiyyaa hanotuwaabaa ode. Koyiro doomiiddeekka, «Aad'd'eeda eratetsaw doometsay S'oossaw yayyiyaawaa» yaagi hassayissiidde doommee. I tamarissiyaawe ammanuwaa wogaan Asay ootsanabaa s'alala gidennaan, Asay bare hachchi hachchi de'uwaan hananaw bessiyaa lo'o eeshshaanne ootsanaw bessiyaa lo'o oosuwaa gujjiide tamarissee. Ha mas'aafaa gidдон ashkketetsaaban, asaw k'arettiyaawaaninne ammanettiyaawaan daro timirttii leemisuwaan imetteedda.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Leemisatwaa Wootiide Go'etanentto 1:1-7

Aad'd'eeda Eratetsaa Koyanaadan Imetteedda Mak'k'uwaa 1:8–7:27

Aad'd'eeda Eratetsaa Sabbiidde Odeteedda Mazimuriyaa 8:1–9:18

Solomona Leemisatwaa 10:1–29:27

Aguura Haasayaa 30:1-33

Liimu'eela Daaya Bare Na'aa Tamarisseedda Timirttiyaa 31:1-31

Leemisatwaa Wooti Go'etanentto

(1:1-7)

¹ Hawanttu Israa'eeliyaa Kaatiyaa Daawita na'aa Solomona leemisatwaa.

² Leemisatuu Asay aad'd'eedda eratetsaa, seeraanee era haasayaa akeekanaw maaddi-ino.

³ Unttuntu aad'd'eeda eratetsan, de'ana de'uwaa, s'illotetsaa, suure pirdaanee su-uretetsaa tamarissiyaawantta,

⁴ boozatoo akeeka, woddallatoo eratetsaanne wozanaamatetsaa immiyaawantta.

⁵ Aad'd'eeda eranchchatuu ha leemisatwaa sisiide, eraa gujjiino; akeekanchcha asat-uukka lo'o zoriyaa akkiino.

⁶ Hewaadan leemisatwaanne untuntu bilettaa, aad'd'eeda eranchchatuwaa haasayaanne untuntu k'an'ishetuwaa akeekanaw danddayettee.

⁷ Aad'd'eeda eratetsaw doometsay Med'inaa Godaw yayyiyaawaa; shin boozatuu aad'd'eeda eratetsaanne seeraa kad'iino.

Aad'd'eeda Eratetsaa Koyanaadan Imetteedda Zoriyaa

(Lem. 1:1–7:27)

⁸ Ta na'aw, ne aabu zoriyaa sisa; ne daaya tamarissiyaawaakka dogoppa.

⁹ Hewe ne huup'iyaw bonchcho kallachchaa; ne k'ood'iyawukka habiliyaa gidanawaa.

¹⁰ Ta na'aw, neena nagaranchchatuu baletsooppe, eeno gooppa.

¹¹ Unttuntu neena, «Nuunana dendda; asaa wod'anaw k'osettiide naagoytte; gaasuu d'ayooppenne s'illotuwa wod'anaw k'osetti uttoytte;

¹² Si'oolii mittiyaawaadan, nuunikka untunta pas'a de'ishiina mittoytte; nuuni unt-tunta c'iimmo ollaan oliyaa asatuwaadan ootsana.

¹³ Nuuni al'o miishshaa ubbaa demmana; nu golliyaakka omooduwaan kuntsana;

¹⁴ nuunanna zuppetuwan demmeeddawaakka ittippe gishettana» yaagana.

¹⁵ Ta na'aw, untuntunna ogiyaa hamettoppa; ne gediya untuntu loossuwaa yed'isoppa.

¹⁶ Ayaw gooppe, untuntu iitabaa ootsanaw wos's'iino; asaa suutsaa gussanaw elleelli-ino.

¹⁷ Kafuu s'eellishshin, Aa oyk'k'anaw dabbaa yeggiyaawe ayinne maaddenna.

¹⁸ Shin untuntu barenttu suutsaa gussanaw barenttoo wos'imadiyaa mic'c'iino; bar-enttu shemppuwaa wod'anaw k'osetti uttiino.

¹⁹ Bonk'k'iyaa go"aa demmiyaa ubbatuwaa wurssetsay hewaa mala; hewe izaawu shemppuwaa akkee.

Aad'd'eeda Eratetsaa Is's'ooppe Neena Era!

²⁰ Aad'd'eeda eratetsatta ogiyaan s'eesaw; gutaran bare k'aalaa d'ok'k'u ootsaade sissaw.

²¹ Aad'd'eeda eratetsatta Asay shiik'iyaa sa'aan ek'k'aade s'eesaw; katamaa geliyaa penggiyaan ek'k'aade,

²² «Hinttenoo, akeekay pac'c'eeddawanttoo, hintte akeekaa pac'aa awude gakkanaw dosiitee? K'iliic'iyaaawanttoo, k'iliic'iyaaan awude gakkanaw nashettiitee? Boozatoo, eratetsaa awude gakkanaw is's'iitee?

²³ Ta seeraakko simmooppe; taani ta eraa hintte bolla gussana; ta k'aalaakka hinttena tamarissana.

²⁴ Taani s'eeseedda wode, hintte koyennan is's'eeddita; taani kushiya mic'c'inakka, ooninne akeekibeenna.

²⁵ Ta zoriyaa ubbaa kad'eeddita; ta seeraakka akkibeyikkita.

²⁶ Hewaa diraw, hinttena metuu gakkiiyaa wode, taani hintte bolla miic'c'ana; hinttena bashshay gakkiiyaa wode, taani k'iliic'ana.

²⁷ Dagamay uushuwaadan hintte bolla yiyaa wode, metuu gotiyaadan hintte bolla yiyaa wode, tuggayenne waayii hintte bolla gakkiiyaa wode, taani hinttena k'iliic'ana.

²⁸ «He wode untunttu taana s'eesana; shin taani koyikke; untunttu taana minisiide koyana; shin demmikkino.

²⁹ Ayaw gooppe, untunttu eratetsaa is's'eeddino; Med'inaa Godaw yayyiyaawaa dooribeykkino.

³⁰ Ta zoriyaa akkibeyikkino; ta seera ubbaakka kad'eeddino.

³¹ Hewaa diraw, untunttu barenttu ootseedda oosuwa ayifiyaa maana; barenttu k'oppeedda k'ofaa ayifiyaakka kallana.

³² Akeekay pac'c'eeddawantta aad'd'eeda eratetsaappe haakkiyaawe wod'ee; boozatuwaa sheneko giyaawe d'ayissee.

³³ Shin taani odiyaawaa sisiyaawanttu ubbay woppu giide, saro de'ana; metuwa hirggaappekka shemppana» yaagaw.

2

Aad'd'eeda Eratetsaappe Beettiiyaa Anjuwaa

¹ Ta na'aw, neeni ta giyaawaa akkooppe, ta azazuwaakka ne gidдон minjjooppe,

² aad'd'eedda eratetsaa hayzoooppe, ne wozanaappe akeekooppe,

³ eratetsaa s'eesooppe, akeekaakka d'ok'k'u ootsaade s'eesa.

⁴ Asay biraa woy k'oseedda miishshaa koyiyaawaadan, neeni eratetsaa koyya.

⁵ He wode neeni Med'inaa Godaw yayyee giyaawe ayentto akeekana; S'oossaakka loytsaade erana.

⁶ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday aad'd'eedda eratetsaa immee; aappe eratetsayenne akeekay beettee.

⁷ I suuretoo maaddiyaa zoriyaa minjee; tooshii bayinnan hamettiyaawanttookka I gondalliyaa.

⁸ Tumuwa pirddaa ogiyaa naagee; barew ammanettiyaawanttu ogiyaakka naagee.

⁹ He wode neeni s'illotetsaa, suure pirddaa, suuretetsaanne lo'o oosuwa ubbaa erana.

¹⁰ Ayaw gooppe, aad'd'eedda eratetsay ne wozanaa gelana; eratetsaykka ne shemppoo nashshechcha gidana.

¹¹ Neena adussi k'oppiyaawe naagana; akeekayikka neena naagana.

¹² Aad'd'eeda eratetsay neena iita asatuwaa ogiyaappe naagana; geellabaa haasayiyaawanttuppe ashshana.

¹³ Untunttu nagaraa d'uman de'anaw, s'illotetsaa ogiyaa aggiino.

¹⁴ Iitaa ootsiyaawaan nashettiino; geellaban hashshu giino.

¹⁵ Untunttu ootsiyaawe mirk'k'etsaa; untunttu de'uukka geella.

¹⁶ Aad'd'eeda eratetsay woshumiya mishiratippenne sheleeshshiyaa k'aalan haasayiyyaa laggetsattippe neena ashshana.

¹⁷ Iza bare na'atetsaa asinaa aggaw; bare S'oossaa sintsan c'aak'k'eteedda c'aak'uwaakka dogaw.

¹⁸ Izi golle biyaawe hayk'k'anaw biyaawaa; izi ogii hayk'k'oo kaaletsee.

¹⁹ Ikko biyaa oonikka guyye simmenna; de'uwa ogiyaakka demmenna.

²⁰ Hewaa aggade, neeni lo'o asatuwaa leemisuwaa kaala; s'illo asatuwaa de'uwaakka k'ulla.

²¹ Ayaw gooppe, suure asatuunne tooshii bayinna asatuu biittan gam'iide de'ana.

²² Shin iitatu biittaappe d'ok'ollettana; ammantennawanttukka shodettiide d'ayana.

3

S'oossan Ammanettiyaawaa

¹ Ta na'aw, taani neena tamarissiyaawaa dogoppa; ta azazotuwaakka ne wozanaan wotsa.

² Ayaw gooppe, untunttu ne laytsaa adussana; ishalo de'uwaanne sarotetsaa new gujjana.

³ Aggena siik'uunne tumatetsay neeppe haakkoppino; untuntta ne k'ood'iyaan k'achcha; ne wozanaanka untuntta s'aafa.

⁴ Yaatooppe, neeni S'oossaanne asaa sintsan sabettananne nashettana.

⁵ Ne polo wozanaan Med'inaa Godaa ammanetta; ne akeekan zempoppa.

⁶ Neeni ootsiyaa oosuwaa ubbaan Aa sintsaya; I neena suure ogiyaa kaaletsana.

⁷ Neena ne huup'iyaan aad'd'eeda eranchcha kessoppa; Med'inaa Godaw yayya; iitaappekka haakka.

⁸ Hewe ne bollaa pas'a wotsana; ne mek'etsaakka minisana.

⁹ Med'inaa Godaa ne duretetsan bonchcha; koyiro ayifeedda katsaa ubbaappekka s'eeraa aw immiyaawan Aa bonchcha.

¹⁰ Yaatooppe, ne yeresetuwaan katsay kumana; ne baatsaakka ayife woyniyaa eessay kumiide palahana.

¹¹ Ta na'aw, Med'inaa Godaa seeraa kad'oppa; I neena seeriyaa wodekka lanc'c'oppa.

¹² Ayaw gooppe, aawuu bare siik'iyaa na'aa seeriyaawaadan, Med'inaa Goday bare dosiyaa uraa seeree.

¹³ Aad'd'eeda eratetsaa demmiyaa uray, akeekaakka barewaa ootsiyaa uray anjjet-teedawaa.

¹⁴ Ayaw gooppe, aappe demmiyaa go'ay work'k'aappenne biraappe demmiyaa go'aappe aad'd'eenne keekke.

¹⁵ Aad'd'eeda eratetsay ink'k'uwaappe loytsi al'ee; neeni demmanaw amottiyaa ubbay aad'd'eeda eratetsaanna likkettenna.

¹⁶ Aad'd'eeda eratetsay ne laytsaa adussee; I new duretetsaanne bonchchuwaa gujje.

¹⁷ Aa ogetuu nashechchiyyaa ogetuwaa; Aa loossuwaa ubbaykka saruwaa.

¹⁸ I barena oyk'k'iyaaawantoo de'uwaa mitsaa; Aa minisi oyk'k'iyaa ubbatuukka anjjet-teedawantta.

¹⁹ Med'inaa Goday bare aad'd'eeda eratetsan sa'aa med'd'eedda; bare akeekanka salotuwaa miniseedda.

²⁰ Aa eratetsan shaafatuu goggiino; shaaratuwaappekka iray bukkee.

²¹ Ta na'aw, lo'o aad'd'eeda eratetsaanne adussi k'oppiyaawaa naaga; untunttu neeppe shaakkettoppino.

²² Untunttu new de'uwaa gidana; untunttu new ishaluwaanne nashshechchaa de'uwaa immana.

²³ He wode neeni ne ogiyaan hirggi bayinnan hamettana; ne gediikka d'ubettenna.

²⁴ Neeni giseedda wode, yayakka; gisaadekka mal'o gem'ishshuwaa gem'ishana.

²⁵ Akeekenan gakkiiyaa bashshaw, woy iitatu d'ayiyaa d'ayoo yayakka.

²⁶ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday new ammanettiyaawaa gidana; ne gediikka p'iriyaaan oyk'ettennaadan, I neena naagana.

²⁷ New wolk'k'ay de'ishiina, metooteeddawoo lo'obaa ootsiyaawaa aggoppa.

²⁸ Ha'i new de'ishiina, ne shoorroo, «Simmade ya; taani new wontti immana» yaagoppa.

²⁹ Neenan ammanettiide, ne matan de'ishiina, ne shooruwaa bolla iitabaa ootsanaw k'oppoppa.

³⁰ Neena naak'k'ibeenna asaa, c'oo moottoppa.

³¹ Sugetsaa ootsiyaa asatuwaa k'ulloppa; untunttu iita oosuwaakka kaalloppa.

³² Ayaw gooppe, Med'inaa Goday iitaa ootsiyaawantta is'see; shin suuretuwaa I uloppe siik'ee.

³³ Med'inaa Godaa shek'ay iitaa ootsiyaawanttu soyina; shin Aa anjjuu suurebaa haniyaawanttu soyina.

³⁴ Otorettiide k'iliic'iyaaawantta S'oossaykka k'iliic'ee; shin barentta kawushshiyaawantta nashshee.

³⁵ Aad'd'eeda eranchchatuu bonchchuwaa demmana; shin boozatuu kawushshana.

4

C'inc'c'atetsaappe Beetiyya Go"aa

¹ Ta naatoo, hintte aabbu zoriyya sisite; loytsi hayzzite; yaatooppe, hintte akeekana.

² Taani hintte lo'o timirttiyaa immiyaa diraw, ta timirttiyaa aggoppite.

³ Taani ta huup'iyanka ta aabboo na'aa; ta aatiwukka Aa siik'iyaa mes's'i itti na'aa.

⁴ Ta aabbu taana tamaarissiidda, hawaadan yaageedda; «Taani odiyaawe new gelo; ta azazuwaa naaga; yaatoope, neeni pas'a de'ana.

⁵ Aad'd'eeda eratetsaanne akeekaa demma; taani new odeeddawaa dogoppa; ta k'aalaappe kesoppa.

⁶ Aad'd'eeda eratetsaw zokkiyaa zaaroppa; ayaw gooppe, I neena ashshana; Aa siik'a; I neena naagana.

⁷ Aad'd'eeda eratetsay ubbaappe aad'd'iyyaa diraw, aad'd'eeda eratetsaa demma. Akeekay ne de'iyawaa ubbaa wurssi akkooppekka Aa demma.

⁸ Neeni Aa bonchcha; ikka neena d'ok'k'u d'ok'k'u ootsana; neeni Aa oyk'k'ooppe, I neena bonchchana.

⁹ I ne huup'iyaaan sabaa kalachchaa wotsana; bonchcho kalachchaa immana» yaageedda.

¹⁰ Ta na'aw, sisa; taani giyaawaakka akka; ne de'uwwa laytsayykka aduk'k'ana.

¹¹ Taani neena aad'd'eeda eratetsaa ogiyaa kaaletsana; suure loossuwaanakka afana.

¹² Neeni hamettiyya wode, ne hamettiyaasan d'ubbiyaawe de'enna; wos's'ooppekka d'ubettakka.

¹³ Tamaareeddawaa hassaya, yeddoppa; timirtii new de'uwwa gideedda diraw, loytsa naaga.

¹⁴ Nagaranchchatuwaa ogiyaa yed'd'oppa; iita asatuwaa ogiyaankka hamettoppa;

¹⁵ aappe haakka; an hamettoppa; aappe guyye simma; yaataade ne ogiyaan ba.

¹⁶ Ayaw gooppe, untunttu iitabaa ootsana gakkanaw, gem"ishshanaw danddaykkino; untunttu asaa d'ubbennan untuntta gem"ishuu afena.

¹⁷ Untunttu nagaraa ukitsaadan miino; sugetsaa oosuwaakka ushshaadan ushiino.

¹⁸ S'illotuwwa ogii seeta gallassay gakkanaw, gujji gujji poo'iyaa wontta s'alk'k'iyaa mala.

¹⁹ Shin nagaranchchatuwaa ogii d'ip'p'i go d'umaa mala; untunttu wooti d'ubettinttokka erikkinno.

²⁰ Ta na'aw, taani odiyaawaa sisa; taani odiyaawaakka loytsaade hayzza.

²¹ Taani odeeddabatu ne ayifiyaappe geemmoppino; untuntta ne wozanaan wotsa.

²² Ayaw gooppe, untuntta demiyaa asaw ubbaw de'uwwa immiino; untunttu bollawukka pas'atetsaa immiino.

²³ Ubbabaappekka ne wozanaa minisaade naaga; ayaw gooppe, de'uu aappe pultee.

²⁴ Ne doonaappe gene haasayaa digga; worddo haasayaa ne doonaappe digga.

²⁵ Sitti gaade sintsaw s'eella; ne ayifi ne sintsan de'iyawaa tishshi ootsiide s'eello.

²⁶ Ne gediyyaw hamettiyya ogiyaa suurissa; suure ogiyaa s'alalan hametta.

²⁷ Suure ogiyaappe ushechcha haddirssa gooppa; ne gedii iitasaa beennaadan naaga.

5

Woshumaappe Haakka

¹ Ta na'aw, ta aad'd'eeda eratetsaa hayzza; ne haytsaa ta akeekaakko yegga.

² Yaatoope, adussa k'ofay new de'ana; ne haasayaykka ne eratetsaa k'onc'c'issana.

³ Woshumiyya mac'c'a mishirati ins's'arssaappe eessaa ililuu s'okee; I haasayay oys-saappekka aad'd'i shuggee.

⁴ Shin iza wursetsan godare uutsaadan c'ammaw; laa"u baggan k'ans's'iyaa mashshaadan k'ans's'iyaano;

⁵ I gedetuu hayk'k'uwaakko duge biino; I hametay sitti ootsiide, duufuwaa afee.

⁶ Iza de'uwwa ogiyaa k'oppukku; I ogetuu geella; shin geella gidiyaawaakka Aa erukku.

⁷ Ta naatoo, ha"ikka taani odiyaawaa sisite; taani giyaawaappe kesoppite.

⁸ Woshumiyya mac'c'a mishirati heeraa booppite; I golliyya penggiyaakko shiik'oppite.

⁹ Hewe d'ayoope, hintte hinttentu bonchchuwwa haratoo aatsiide immana. Hinttenttu hinttenttu yalagatetsan mek'etsi bayinna asatuwwa kushiyan hayk'k'ana.

¹⁰ Hinttenttu mas'uwwa allaga asatuu akkana. Hintte daaburiide shiishsheeddawe hara asaw gidanawaa.

¹¹ Wurssetsan hintte ashuunne hintte asatetsay gilk'k'ina, hintte olana.

¹² K'ay hawaadan yaaganita; «Taani timirttiyya ayaw is's'aaditaashsha! Ta wozanaykka seeraa ayaw kad'eeddeesha!

¹³ Taani taana tamaarissiyaawanttu odeeddawaa akkabeyikke; taana zoriyaawanttu zoriyaakka hayzzabeykke.

¹⁴ Hewaa diraw, taani Asay shiik'eedda shiik'uwaan, akeekenan kawushshanaw de'ay» yaagana.

¹⁵ Ne machchatiw amaneteedawaa gida; izi s'alala siik'a.

¹⁶ Hara mac'c'aanippe yeletteedda ne naanatu, new lo"obaa ootsikkino.

¹⁷ Untuntu neena maaddanaw dic'c'ino; allaga gidoppino.

¹⁸ Hewaa diraw ne machchattina nashetta; yalagatetsan neeni akkeedda ne machchatippe nashechchaa koya.

¹⁹ Lo"iyaa gaaratidaaninne nashechchiyaa gen"atiidan, I d'antsay ubbaa wodekka neena alo; ubbaa wode I siik'uu neena omooddo.

²⁰ Ta na'aw, woshumiyaa mishirata neena ayaw omoodday? Hara asaa machchato ayaw k'oommay?

²¹ Ayaw gooppe, Asay ootsiyaawaa ubbaa Med'inaa Goday be'ee; I hamettiyaa loossuwaa ubbaa s'eellee.

²² Nagaranchchaa I ootseedda nagaray oyk'k'ee. Aa nagaraa gitii Aa k'achchee.

²³ I bare boozatetsan haleedda; bare huup'iyaa naagibeenna diraw hayk'k'eedda.

6

Hachchi Hachchi De'oo Maaddiyaa Timirttiyaa

¹ Ta na'aw, neeni miishshaa tal'eedda ne shooroo waase geleeddawaa gidoope, neeni erenna uraw ne kushiya bak'k'aade geppeeddawaa gidoope,

² neeni geppeedda gefaa gitiyaan geleeddawaa gidoope, ne doonaappe keseedda k'aalan oyk'k'etteeddawaa gidoope,

³ simmi neeni ne shooruwaa kushiyan gelaadda. Hewaa diraw, ta na'aw, hewaappe kesianaw koyooppe, elle ne shooruwaa golle ba; waasetetsaa I ne bollaappe wotsana mala, awuddashaade Aa woossa.

⁴ Hawaa ootsennan de'aade gem"ishshoppa; shemppuwaakka shemppoppa.

⁵ Shankkanchatuwaappe gen"atta kessa akkiyaawaadan, dabaappe kafatta at-tiyaawaadan, ne huup'iyaa ashsha.

⁶ Neenoo azallaw, k'aac'otuwaakko ba; untuntuppe tamaara. Yaatiide aad'd'eeda eranchcha gida.

⁷ K'aac'otuwa oosissanaw, kaappuu woy untuntta mooodiyaawe baawa;

⁸ shin barenttoo maanabaa boniyaan minjiino; katsaa c'akkiyaa wodekka barenttoo koshshiyaa k'umaa shiishshiino.

⁹ Neenoo azallaw, neeni awude gakkanaw gem"ishshay? Ne gem"ishshuwaappekka awude dendday?

¹⁰ Neeni k'aykka guutsaa gisaassa; guutsaa gem"ishshaassa; kushiya shiishsha akkaade, guutsaa shemppaasa.

¹¹ Yaatiyaa wode hiyyeesatetsay panggaadan, pac'ay olaa miishshaa oyk'k'eedda asaadan, ne bolla yaana.

¹² Iita asayne balaa asay, yuuyyi yuuyyiide wordduwaa odee;

¹³ I bare ayifiyaan sim"ee; bare gediyaan bessee; bare birad'd'iyaa s'orssee.

¹⁴ Aa wozanaan geellatetsay de'ee; I iitabaa k'oppee; ubbaa gedekka I walassaa med'd'ee.

¹⁵ Hewaa gaasuwaan bashshay akeekenan Aa bolla yaana; I hassayennan me"ana; me"iidekka pas'enna.

¹⁶ Med'inaa Goday is's'iyaa usuppun yewotuu de'iino; I laappuntsiyaawaa iissi is's'ee:

¹⁷ kad'iide s'eelliyaa ayifiya,

Worddotiyaa ins's'arssaa,

geeshsha asatuwaa suutsaa gussiyaa kushiya,

¹⁸ iitabaa mak'k'iyaa wozanaa,

iitabaakko elleelliide wos's'iyaa gediya,

¹⁹ wordduwaa bolla wordduwaa gujji gujjiide odiyaa worddo markkaa, ishatuwaa giddon walassaa med'd'iyaa asaa.

Woshumiyaa Asay Murettenan Attena

²⁰ Ta na'aw, ne aabbu azazuwaa pola; ne aata neena taaarisseeddawaakka aggoppa;

²¹ untuntta ubbaa gede ne wozanaan oyk'k'a; ne k'ood'iyanka k'achcha.

²² Neeni hamettiyaa wode, untuntu neena kaaletsana; neeni gisiyaa wode, untuntu neena naagana; neeni beegottiyaa wodekka, untuntu neena zorana.

²³ Ayaw gooppe, ha azazotuu s'omppiyaa; timirttetuukka poo'uwa; k'ay seeraykka de'uwaakko afiyaa ogiyaa.

²⁴ Ha azazotunne ha timirttetuu iita mac'c'aanipenne hara mishiratti sheleeshshiyaa ins's'arssaappe neena naagana.

²⁵ I malaa ne wozanaan amottoppa; I ayfiyaa lo"otetsan omoodettoppa.

²⁶ Itti attuma Asay c'aaratto itti ukitsaa gatiyaan demmanaw danddayee; shin asinay de'iyaa mishirattinna woshummussay shemppuwaa wod'isee.

²⁷ Itti Asay tamaa idimmina, Aa mayuu meetettennaan attanaw danddayii?

²⁸ Itti Asay tamaa bonk'k'uwaa yed'd'i hamettina, Aa gedii s'uugettennaan attanee?

²⁹ Asaa machchattikko geliyaa uray hewaakka mala; izo bochchiyaa ubbay murettan attena.

³⁰ Kayisuu koshatiide, barew maanaw wuu"ooppe, Asay Aa kad'enna.

³¹ Shin I oyk'k'etteeddawaa gidoope, laappun dakkuwaa c'iggana; bare soo miishshaa ubbaakka immana.

³² Shin woshumiyaa Asay wozana pac'a; he uray bare shemppuwaa bayzzee.

³³ Madus's'ananne tooshetana. Ubbaa wodekka I boretiide de'ana.

³⁴ Ayaw gooppe, mac'c'a mishirati asinay mishettiide, hank'k'uwaa suullana; bare haluwaa kessiyaa wode, aw k'arettenna.

³⁵ I ayaa ac'aakka akkena; ay keeshshaa imuukka Aa hank'k'uwaa doshissenna.

7

Woshumiyaa Mishirati C'imuwaa

¹ Ta na'aw, ta k'aalaa naaga; ta azazuwaakka ne garssan k'osa.

² New pas'a de'anaw ta azaziyaawaa ootsa; ta timirttiyaakka ne ayifiyaa buluwaadan naaga.

³ Hassayissiyaawaadan untuntta ne birad'd'etuwaan k'achcha; ne wozanaanka s'aafa.

⁴ Aad'd'eeda eratetsaa ne michchatidan, akeekaakka ne mata dabbuwaadan s'eella.

⁵ Untunttu neena c'aaratiyaa mishiratippenne bare k'aalan sheleeshshiyaa hara mishiratiippe naagana.

⁶ Itti gallassi taani ta golliyyaa maskkootiyaanna kare s'eellaad;

⁷ wozanaa kuntsibeenna wodalla naanatuwaa be'aad. Untunttu giddoppe ittuu loytsi booza.

⁸ He wodallay ogiyaanna biide, itti woshummiyaa mac'c'a mishirati golliyyaa mataana aad'd'eedda; I golle afiyaa ogiyaakko pinniide, I golliyyaa heeraan hamettee.

⁹ He wode sa'ay k'ammanaw lem"ilem"ee.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan, mishirata Aa demmaaddu. Iza c'aarattoo gidiyaawaa izi mayuu erissee. Iza asaa c'immanaw k'oppaade kesaaddu.

¹¹ Iza s'alanne yeellay bayinna mac'c'a asaa; son woppu gaade uttukku.

¹² Iza itti gede ogiyaan, itti gede geyaan, dabaabaa ubbaan ek'k'aade naagaw.

¹³ Aa he na'aa k'oommaade yeraaddu; iza Aa ayifiyaa yeelli baynan tishshi ootsa s'eellaade hawaadan yaagaaddu;

¹⁴ «Taani ta yarshshuwaa yarshshaade, ta k'anggetsaa ha"i gatsa simmay.

¹⁵ Yaataade neena s'omoosanaw kesaad; neena loytsa koyaad; ha"i simmi demmaad.

¹⁶ Taani Gibbs'eppe yeedda, alleek'k'eedda anssoolaa ta hiis'an yeggaad.

¹⁷ Taani Kawaraa, almmuniyaanne k'arafaa geetettiyaa k'imaamatuwaappe kesseedda shittuwaa ta hiis'an c'ac'c'afaad.

¹⁸ Haaya; ane wonttana gakkanaw siik'uwaa aloytte; k'oomettiidekka nashettoytte;

¹⁹ ayaw gooppe, ta asinay son gidenna; haako sa'aa beedda.

²⁰ Miishshaa k'arc'c'iitaa kuntsi akkiide beedda diraw, agenay doyssana gakkanaw golle simmenna» yaagaaddu.

²¹ Bare mal"o haasayan Aa sheleeshshaaddu; bare liik'o ins's'arssan c'immaaddu.

²² Yaatina, ellekka I izo kaalliide, bi aggeeda. Booray shukkiyaasaa laagettiyaawaadan, gaaray elleelliide p'iriyaan geliyaawaadan,

²³ tooray Aa wozanaa c'addiyaawaadan haneedda. Dabbaa giddo geleeedda kafuwaa malateedda. Hawe ubbay Aa shemppuwaa bayzzanaw haniyaawaa eribeenna.

²⁴ Ta naanaw, ane ha"i sisite; ta doonaappe kesiyya k'aalaakka hayzzite.

²⁵ Ne k'ofay he mac'c'a mishiratina booppo; I ogiyaan gelaade balettoppa.

²⁶ Aa c'addaade oleeddawanttu unddeneeddawantta; Aa wod'eeddawanttukka loytsi dara.

²⁷ I soyay duufuwaakko afiyaa ogiyaa; he ogii duge hayk'k'uwaa geessuwaa kaaletsee.

8

Aad'd'eeda Eratetsaa Sabbiide Odeedda Mazimuriyaa

(8:1–9:18)

¹ Tumu aad'd'eeda eratetsatta s'eeseekkee? Akeekayikka bare k'aalaa d'ok'k'u ootsenee?

² Ogiyaa doonaan de'iyaa zoozetuwaaw bollanne ogetuu dantsettiyaasan iza ek'k'aw;
³ dirssaa penggiyaa matan, katamaa geliyaa penggiyaan ek'k'aade, bare k'aalaa d'ok'k'u ootsaade, hawaadan yaagaw;

⁴ «Hinttenoo asatoo, taani hinttena s'eesay; taani asaa ubbaa s'eesay.

⁵ Hinttenoo akeekay pac'c'eeddawanttoo, hiillaa demmanaw tamarite. Hinttenoo boozatoo, akeekaa demmee.

⁶ Taani daro lo'obaa odiyaa diraw sisite; taani suurebaa odanaw ta metershshaa dooyyay.

⁷ Ta doonay tumuwaaw haasayee; ta metershshay worddobaa is's'ee.

⁸ Ta doonay haasayyaawe ubbay tuma; geella woy mirk'k'etsaa gidenna.

⁹ Akeekay de'iyaa uraw ta haasayay likke; eray de'iyaa wanttoo ta haasayay k'onc'c'e.

¹⁰ «Biraa aggiide, ta zoriyaa doorite; bertte work'k'aakka aggiide, eratetsaa doorite.

¹¹ Ayaw gooppe taani, aad'd'eeda eratetsatta, ink'k'uwaa giyaa daro al'o shuchchaappekka aad'd'ay; neeni amottiyaawe ubbaykka taananna laggetanaw danddayenna.

¹² «Taw, aad'd'eeda eratetsatiw akeekay de'ee; eratetsaykka adussa k'ofaykka taananna ittippe de'iino.

¹³ Med'inaa Godaw yayyiyaawe iitatetsaa is's'iyaa; taani otoruwaanne ayyuwaa is's'ay; iitasaa afiyaa ogiyyaan wordduwaa haasayaa dosikke.

¹⁴ Zoriinne lo'o eray tawantta; akeekayinne wolk'k'aynne taw de'iino.

¹⁵ Kaatetuu taanan kawutiino; k'ay mooddiyaawanttu suure higgiiyaa taanan kessiino.

¹⁶ Kaappatuu taani maaddina, asaa mooddino; sa'aan gadiyaa mooddiyaa wolk'k'aama asatuwaa ubbaakka taani maadday.

¹⁷ «Taani taana siik'iyaa wantta siik'ay; taana minisiide koyiyyaawanttukka demmana.

¹⁸ Duretetsaynne bonchchuu taananna de'iino; wurena ak'uunne injjii ta mataana.

¹⁹ Hintte taappe demmiyaa ayfii bertte work'k'aappenne ta c'arshshay muushissi kessedda biraappe aad'd'ee.

²⁰ Taani s'illotetsaa ogiyyaan hamettay; suure pirdaa loossuwaana aad'ay.

²¹ Taana siik'iyaa wanttoo taani mas'uwaaw immanna; untunttu golliyaakka taani mishshan kuntsana.

²² «Med'inaa Goday taana bare oosuwaaw ubbaappe koyiro med'd'eedda; benippekkaa Aa oosoo doometsay taana.

²³ Beni wode, biittay sa'ay med'ettanaappe kase taani suntsettaad.

²⁴ Wolk'k'aama abbatuu bayinna wode, haatsaa pulttotuu d'uu'ibeenna wode, he wode taani yelettaad.

²⁵ Deretuunne detsatuu med'ettanaappe kase taani yelettaad.

²⁶ Med'inaa Goday sa'anne sa'aan de'iyaa gadetuwaaw ubbaa med'd'anaappe kase, woy itti kop'p'e gidiiyaa baanay alamiyaan oosettanaappe kase taani yelettaad.

²⁷ «Med'inaa Goday salotuwaaw mic'c'eedda wodenne wolk'k'aama abbatuwaappe bollana de'iyaa saluwaaw giigiseedda wode, taani yaan de'ay.

²⁸ Med'inaa Goday shaaretuwaaw bollan wotseedda wode, wolk'k'aama abbaa pulttotuwaaw d'uusseedda wode,

²⁹ abbaa haatsatuu barenttoo imetteedda zawaappe pinniide, bollaw aad'd'ennaadan, I untuntta azazeedda wode, sa'aa baasuwaaw I baaseeda wode, taani yaan de'ay.

³⁰ He wode taani Aa matan eretteedda oosanchcha; ubbaa gallassi taani nashechchan kumay; tawukka Aa sintsan nashettay.

³¹ I med'd'eeddawe ubbay, sa'aykka asaa naanatuukka taana nashechchiino.

³² «Ha"ikka simmi ta naatoo, sisite; taani odiyaawaadan ootsiyaawanttu anjjet-teedawantta.

³³ Ta timirttiyaa sisite; aad'd'eeda eranchcha gidite; siseeddawaa sheneko gooppite.

³⁴ Taana sisiyaa uray, hachchi hachchi ta penggen beettiiyaa uray, ta golle geliyaasankka naagiiyaa uray anjjettedawaa.

³⁵ Taana demmiyaawe de'uwaaw demmee; Med'inaa Godaappe I sabaa demmee.

³⁶ Shin taana demmennaan aggiyaa uray barena k'ohée; taana is's'iyaa ubbatuu, hayk'k'uwaa siik'iino» yaagaw.

9

Aad'd'eeda Eratetsaanne Boozatetsaa

¹ Aad'd'eeda eratetsatta bare golliiyaa kees's'aaddu; he golliyaw laappun tuussatuwaaw essaaddu.

² Iza bare giigissiyaa shoobiyaw mod'd'o mehiyaa shukkaaddu; woyniyaa eessaakka agaade giigissaaddu. Maaddaa sintsaaw aatsaadu.

³ Yaataade asaa s'eesanaw bare k'oomatuwaa kiittaaddu. K'oomatuu katamaw d'ok'k'a sa'aan ek'k'iide,

⁴ «Hinttenoo, eray pac'c'eeddawanttoo hawaa gelite!» yaageeddino. Boozatuwaakka Iza hawaadan yaagaaddu;

⁵ «Haa yiite; ta k'umaa miite; taani ageeda woyniyaa eessaakka ushite!

⁶ boozatetsaa aggiide, de'uwaan de'ite; akeekaa ogiyaan hamettite» yaagaw.

⁷ K'iliic'iyaa uraa seeriyaa Asay barew boriyaa akkee; iita uraa zoriyaawekka barew k'ohettee.

⁸ K'iliic'iyaa uraa zoroppa; I neena is's'ana. Aad'd'eeda eranchcha uraa zora; I neena dosana.

⁹ Aad'd'eeda eranchcha uraa tamarissa; yaatoope, I kasewaappekka aad'd'eeda eranchcha gidanawaa. S'illo uraakka tamarissa; yaatoope I eraa gujjana.

¹⁰ Aad'd'eeda eratetsaw doometsay Med'inaa Godaw yayyiyaawaa; Geeshsha S'oossaa eriyaawe akeekiyaawaa.

¹¹ Taanan ne laytsay darana; ne de'uwaa laytsaykka aduk'k'ana.

¹² Neeni aad'd'eeda eranchcha gidoope, ne huup'iyaw go'ettaasa. Neeni k'iliic'iyaaawaa gidoopeekka, ne huup'iyaw k'ohettaasa.

¹³ Booza mishirata walassaa daraw; iza barena naagenawunno. Iza ayinne erukku.

¹⁴ Iza bare karen, woy katamaw d'ok'k'a sa'aan oydiyaan uttaw.

¹⁵ Suure barenttu ogiyaa oyk'k'iide biyaa asaa s'eesaade,

¹⁶ «Hinttenoo, eray pac'c'eeddawanttoo, taakko haa yiite» yaagaw. Akeekay bayin-nawaakka,

¹⁷ «Wuu"iide ushiyaa haatsay mal"ee; geeman miyaa k'umaykka nashechchee» yaagaw.

¹⁸ Shin I hayk'keedda Asay yaan de'iyaaawaa, izi imatsuukka duufuwaa c'iimmo gidдон de'iyaaawaa erenna.

10

Solomona Leemisatwaa

(10:1–29:27)

¹ Hawanttu Solomona leemisatwaa. Aad'd'eeda eranchcha na'ay bare aawuwaa nashechchee; shin booza na'ay bare aato kayyoyee.

² Nagaran demmeedda miishshay go'enna; shin s'illotetsay hayk'k'uwaappe ashsee.

³ Med'inaa Goday s'illotuwaaw koshshayissenna; shin nagaranchchatuwaa amuwaa polis-senna.

⁴ Azallatetsay mank'k'issee; shin minniide ootsiyaawe dureyee.

⁵ Aad'd'eeda eranchcha uray katsaa boniyaan shiishshee; shin katsaa c'akkiyaa wode gem"ishshiyaa uray kawushee.

⁶ S'illo Asay anjjetee; shin nagaranchchaa doonaa makkalay kamee.

⁷ S'illuwaa suntsay anjuwaan s'eesettidde de'ee; shin nagaranchchatuwaa suntsay dogettee.

⁸ Aad'd'eeda eranchchatuu azazeeddawaa ootsiino; shin boozatetsan c'oo doonatiyaawanttu bashshaw biino.

⁹ Suure Asay saro de'ee; shin geella uray bare bayzzuwaan oyk'k'ettee.

¹⁰ Asaa bolla sim"iyaa uray metuwaa ayee.

Boozatetsan c'oo doonatiyaawanttu bashshaw biino.

¹¹ S'illuwaa haasayay de'uwaa pulttiyya; shin nagaranchchaa haasayay makkalatetsa gentsee.

¹² Is'uu palumiyaa dentsetsee; shin siik'uu bayzzuwaa ubbaa paydenna.

¹³ Wozanaama Asay aad'd'eeda eran haasayee; shin booza uray s'am'an shoc'ettee.

¹⁴ Aad'd'eeda eranchchatuu eraa dagayiino; shin booza haasayaa haasayiyya uray barena bayzee.

¹⁵ Duriyaa miishshay diretteedda katamaa mala, bare godaa naagee; shin hiyyeesatetsay hiyyeesaa d'ayissee.

¹⁶ S'illo uraa Aa lo"o oosuu de'oo kaaletsee; shin iita uraa wurssetsay muruwaa ahee.

¹⁷ Seerina eeno giyaa uray de'uwaa ogiyaan hamettee; shin seerina is's'iyaa uray balee.

¹⁸ Is's'iidde bare is's'iyaaawaa erissenna uray worddanchcha; zigirssaa laaliyaa uraykka booza.

¹⁹ Daro haasayaa gidдон nagaray d'ayenna; shin bare doonaa shiishshi akkiyaa uray aad'd'eeda eranchcha.

²⁰ S'illuwaa ins's'arssay tigetteedda geeshsha biraa mala; shin iita uraa k'ofaw gatii guutsa.

²¹ S'illo uraa haasayay daro asaa go'ee; shin boozatuu barenttu wozanaa pac'an hayk'k'iino.

²² Med'inaa Godaa anjjuu dure kessee; I he duretetsan metuwaa walakkenna.

²³ Boozu uraw iitabaa ootsiyaawe kaassa mala; shin wozanaama uray aad'd'eeda eratetsan nashettee.

²⁴ Iita uray hirggeeddabay Aa bolla gakkanawaa; shin s'illuu amotteeddawe imetanawaa.

²⁵ Gotuu dendiide aad'd'oode, nagaranchchatuu pitetti d'ayino; shin s'illotuu med'inaw minniide de'ana.

²⁶ C'aalay achchaa zil'issiyaawaadaaninne c'uway ayifiyaa poogiyawaadan, azalla uraa kiittiyaawe yiloyee.

²⁷ Med'inaa Godaw yayyiyaawe laytsaa adussee; shin nagaranchcha uraa laytsay k'aammee.

²⁸ S'illo uray sintsanna nashechchay yaana giide naagee; shin iita uray sintsanna yaana giide naagiyaawe ayaynne baawa.

²⁹ Med'inaa Godaa ogii s'illotuu bak'ati attiyaa sa'aa; shin iitaa ootsiyaawanttoo bashshaa.

³⁰ S'illotuu de'iyaasaappe shodettikkino; shin iitatuu biittaa bolla de'ikkino.

³¹ S'illo Asay aad'd'eeda eratetsaa haasayee; shin geellabaa haasayiyyaa ins's'arssay k'ans'ettana.

³² S'illo Asay bessiyaa haasayaa eree; shin iita Asay geella haasayee.

11

¹ Med'inaa Goday wordduwaa miizaanan likkiyaawantta is's'ee; shin likke miizaanan likkiyaawanttuu nashettee.

² Eoruu yiyyaa wode kawushshatetsay yee; shin ashkhetetsaana aad'd'eeda eratetsay yee.

³ S'illotuwa untunttu suuretetsay kaaletsee; shin ammanettennawantta untunttu geellatetsay d'ayissee.

⁴ Hank'kuwaa gallassi duretetsay go'enna; shin s'illotetsay hayk'k'uwaappe ashshee.

⁵ Borii bayinna uraa ogiyaa Aa s'illotetsay suurissee; shin iita uray bare iitatetsan kunddee.

⁶ Suuretuwaa untunttu s'illotetsay ashshee; shin ammanettennawantta untunttu amuu p'ire gidiide oyk'kana.

⁷ Iita Asay hayk'k'iyaa wode, I naagiya hidooyaykka aanana ittippe hayk'k'ee; I bare wolk'kan c'ee'ettiyaawe ubbaykka d'ayee.

⁸ S'illuu metuwaappe attee; Aa diraw iitaa bolla metuu yee.

⁹ S'oossaa erenna bitanii bare doonaan asaa d'ayissee; shin s'illotuu eran attiino.

¹⁰ S'illotuu bonchchettiyaa wode, katamay nashettee; k'ay iitatuu hayk'k'iyaa wode, hashshu gee.

¹¹ S'illotuwa anjjuwaa gaasuwaan katamay dic'cee; shin iita uraa haasayay katamaa d'ayissee.

¹² Bare shooruwa kad'iyaa uraw wozanay baawa; shin akeekanchcha uray c'o'u gee.

¹³ Zigiriyya Asay s'uuraa laalee; shin ammanettiyaa Asay s'uuraa gentsee.

¹⁴ Kaaletsiyaawe d'ayooppe, kawutetsay kunddee; shin daro zoriyaawanttu de'ooppe, saruu de'ee.

¹⁵ Erenna uraw waase gidiyaa Asay tumuwaappe metootana; hewaappe waase giden-naan is's'iyaa lo'a.

¹⁶ Uluu keeka mishirata bonchchettaw; shin mek'etsaa iita Asay duretetsaa s'alala durettee.

¹⁷ Keeka Asay barew lo'obaa ootsee; shin mek'etsaa iita Asay barena k'ohee.

¹⁸ Iita Asay demmiyaa miishshay c'imiyya miishshaa; shin s'illotetsaa zeriyya uray tumu woytuwaa c'akkana.

¹⁹ S'illotetsan minniide de'iyaa uray pas'a de'ana; shin iitatetsaa kaalliyya uray hayk'kana.

²⁰ Med'inaa Goday iita k'ofay de'iyaa asatuwaa is's'ee; shin suure hamettiyaawanttuu nashettee.

²¹ Iita Asay murettenan attena; shin s'illotuu attanawantta.

²² Adussa k'ofi bayinna puulanchcha mac'c'a mishirati puulay guduntsaa siid'iyaaan aatseedda work'k'aa alleek'k'uwwa mala.

²³ S'illotuwwa amuwaa poluu lo"o s'alala; shin iitatuwwa amuwaa poluu hank'k'uwwa s'alala.

²⁴ Itti itti asatuu barenttu miishshaa asaw c'oo laaliino; shin untunttu ak'uu yaa daree. Hara asatuu k'ay barenttu miishshaw loytsi uuzetiino; shin untunttu ak'uu haa pac'c'ee.

²⁵ Keeka Asay durettana; haratuwwa maaddiyaa Asay maadettana.

²⁶ Katsay al"ina zal"anaw minjiyaa uraa Asay shek'k'ee. Shin bare katsaa Asay koyiyaa wode zil"iyaa asaa anjee.

²⁷ Lo"obaa minisiide koyiyaa uray nashshechchaa demmee; shin iitabaa koyiyaa uraa iitabay demmee.

²⁸ Bare duretetsan ammanettiyya Asay kunddana; shin s'illottuu balgguwaa mitsaadan daashana.

²⁹ Bare soo asaa bolla c'abbuwaa dentsiyaa uray go'ettanabay ayaynne baawa. Boozatuukka aad'd'eeda eranchchatoo k'ooma gidana.

³⁰ S'illo Asay de'uwwa ayifiyaa ayifiyaa mitsaa mala; shemppuwaa ashshiyaawanttu aad'd'eedda eranchchatuwwa.

³¹ S'illottuu sa'aan barenttu oosuwwa gatiyaa akkiyaawaa gidoope, iitatuunne nagaranchchatuu barenttu oosoo akkana gatii waan daranddeeshsha!

12

¹ Seeriyaawaa dosiyaa uray eratetsaa dose; shin seeraa is'siyaa uray donc'c'illowaa.

² Lo"o Asay Med'inaa Godaappe sabaa demmee; shin Med'inaa Goday iitatuwwa pirddee.

³ Asaa iitatetsay minisiide essenna; shin s'illottuwaa s'ap'uu k'aas's'enna.

⁴ Wozanaama mishirata bare asinaw kallachchaa mala; shin bare asinaa kawushshiyaa mishirata Aa mek'etsaa miyaa ajajjiyaa mala.

⁵ S'illottuwaa k'ofay suure; shin iitatuwwa zorii c'imuwwa.

⁶ Iitatuwwa haasayay asaa wod'anaassa; shin s'illottuwaa haasayay untunttu ashsee.

⁷ Iita asatuu kunddana; untunttoo zeretsaykka de'enna; shin s'illottuwaa zeretsay minniide de'ana.

⁸ Asay bare aad'd'eeda eratetsaa keeshshaa galatettee; shin geella k'ofay de'iyaa Asay kad'ettee.

⁹ Dure asaa malatiide, metuwaan de'iyaa asaappe c'oo asaa malatiide, ootsiidde bare de'uwwa sugiyaa Asay keeka.

¹⁰ S'illo Asay bare mehiyaw k'arettee; shin iita asaa keekatetsaw mek'etsi baawa.

¹¹ Bare biittaa minisi ootsiyaa uray katsaa kallee; shin patsennabaa yederssiyaa uraw akeekay pac'c'eeddawaa.

¹² Iitatu nagaranchcha asatuwwa omooduwaa akkanaw amottiino; shin s'illottuwaa s'ap'uu daashiide de'ana.

¹³ Iita asaa Aa doonaappe keseedda haasayay p'ire gidiide oyk'k'ee; shin s'illuu metuwaappe kessi akkee.

¹⁴ Asay bare doonaappe kesiyaa k'aalan lo"obaa kallee; bare ootseedda oosuwwa gatiyaakka akkee.

¹⁵ Booza Asay biyaa buussay aw Aa huup'iyaaan likke malatee; shin aad'd'eeda eranchcha Asay zoriyaa sisee.

¹⁶ Booza uraa hank'k'uu ellekka erettee; shin c'inc'c'a Asay boriyaa kad'iide aad'd'ee.

¹⁷ Tumuwaa haasayiyaa Asay suurebaa odee; shin wordduwaa markkay wordduwaan odee.

¹⁸ Akeekenan haasayiyaa haasayay c'ubiyaadan c'addee; shin aad'd'eeda eranchchaa ins's'arssay patsee.

¹⁹ Worddo haasayay guutsa wodiyaassa; shin tumo haasayay med'inaw de'ana.

²⁰ Iitaa k'oppiyaawanttu wozanaan c'imuu de'ee; shin sarobaa zorettiyaawanttu wozanaan nashechchay kumee.

²¹ S'illottuwaa metuu gakkenna; shin iitatoo metoppe attina, harabay de'enna.

²² Med'inaa Goday worddanchchatuwaa is's'ee; shin tumanchcha asatuwaan I nashet-tee.

²³ C'inc'c'a Asay bare eraa k'osee; shin boozatuu barenttu boozatetsaa odiino.

²⁴ Minniide ootsiyaa uray deriyaa mooddee; shin azallay moodettee.

²⁵ Hirggiyaawe asaa nashshechchaa diggee; shin lo"otetsaanna de'iyaa haasayay Aa nashechchee.

²⁶ S'illo Asay bare shooruwaa zoriidde, suure ogiyaa kaaletsee; shin iitatuwaa ogii tumuwaappe haasee.

²⁷ Azalla Asay shankkatiide aheedda ashuwaa katsenna; shin min ootsiide demeedda uray bare duretaw bonchchuwaa immee.

²⁸ S'illotetsaa ogiyaan de'uu de'ee; he ogiyaan hayk'k'uu baawa.

13

¹ Eranchcha na'ay bare aawuwaa seeraa sisee; shin k'iliic'iyaaawe seeraa sisenna.

² Asay bare doonaappe kesiyaa k'aalan lo'obaa akkee; shin ammantennawanttu makkalabaa amottiino.

³ Bare doonaa naasiyaa uray bare shemppuwaa naagee; shin ellekka haasayiyaa uray barena d'ayissee.

⁴ Azallay amottee; shin ayaanne demmenna; shin minniide ootsiyaawanttu kallana.

⁵ S'illo asatuu wordduwaa haasayaa is's'iino. Shin iita asatuwaa haasayay yeellayeenne kawushshee.

⁶ Suure de'uwaa de'iyaa uraa Aa s'illotetsay naagee; shin nagaranchchaa Aa nagaray kunddissee.

⁷ Barena dure malatissiyaa Asay de'ee; shin aw ayayenne baawa; haray k'ay barena hiyyeesaa malatissiyaawe de'ee; shin aw daro duretay de'ee.

⁸ Asay bare shaluwaan bare shemppuwaa wozanaw danddayee; shin hiyyeesaa yashissiyaawe baawa.

⁹ S'illotuwaaw s'omppii pooc'umi poo'ee; shin iitatuwaa s'omppii to'ana.

¹⁰ Otoruu walassaa yelee; shin zoriyaa akkiyaawanttu aad'd'eeda eranchcha.

¹¹ Daaburi bayinnan demmeedda miishshay ellekka d'ayee; shin min ootsiide demmeedda duretay, dari dariide bee.

¹² Koyiyaawe polettennaan gam"iyaawe kayyoyee; shin amotteeddawe polettiyaawe nashechchee.

¹³ Zoriyaa kad'iyaa uray metuwaan gelee; shin azazuwaa bonchchiyaa uray saruwaan de'ana.

¹⁴ Aad'd'eeda eranchchay immiyaa timirttii de'uwaa pultto; hewe Asay hayk'k'uwaa p'iriyaaappe kessi akkanaw maaddee.

¹⁵ Akeekay de'iyaa uray bonchchetee; shin ammanettennan aggiyaawe bashshaw afee.

¹⁶ C'inc'c'a Asay ubbay eran ootsee; shin boozay bare boozatetsaa k'onc'c'issee.

¹⁷ Asay kiitteedda iita kiitanchchay, metuwaan geliino; shin ammantsiyaa asatuu kiitteeddawe, sarotetsaa ahiino.

¹⁸ Seeraa is's'iyaa Asay hiyyeeseenne yeellatee; shin seerina sisiyaa uray bonchchetee.

¹⁹ Amotteeddawaa demmiyaawe loytsi nashechchee; shin iitatuu iitaappe haakkanaw koyikkino.

²⁰ Aad'd'eeda eranchcha asatuwaana hamettiyaa Asay aad'd'eeda eranchcha gidee; shin boozaa asatuwaana hamettiyaa Asay metuwaan gelee.

²¹ Nagaranchchatuwaa iita kaac'ay kaallee; shin s'illottuu lo'o oosuwaa woytuwaa akkana.

²² Lo'o Asay bare naanatuwaa naanatuwaa laatissee; shin nagaranchchaa duretay s'illloo dagattee.

²³ Hiyyeesaa goshshay daro katsaa ayifanaw danddayee; shin suure pirdday pac'c'eeddawaa gaasuwaan d'ayee.

²⁴ K'ayis'eeriyaan wad'd'anaw k'arettiyaa uray bare na'aa is's'ee; shin bare na'aa siik'iyaa uray minniide seeree.

²⁵ S'illuu Aa uluu kallana gakkanaw mee; shin nagaranchchay koshattee.

14

¹ Aad'd'eeda eranchcha mishirata bare golliyaa kees's'aw; shin boozata bare golliyaa bare kushiyan kolaw.

² Suure hamettiyaa Asay Med'inaa Godaw yayyee; shin bare ogiyaa geellayiyaa asay Med'inaa Godaa kad'ee.

³ Booza haasayay Aa zokkiyaw S'am"aa ayee; shin aad'd'eeda eranchchatuwaa ins's'arssay untuntta naagee.

⁴ Booratuu bayinna saan yeesii mela de'ee; shin new goshiyaa wolk'k'aama booratuu de'ooppe, ne yeesiyaan katsay kumee.

⁵ Ammanettiyaa markkay ubbaa gede tumuwaa odee; shin wordduwaa markkay wordduwaa s'alala haasayee.

⁶ K'iliic'iyaaawe aad'd'eeda eratetsaa koyee; shin demmenna; akeekay de'iyaa Asay eratetsaa demmanawe Aa waayissenna.

⁷ Booza asaappe haakka; ayaw gooppe, neeni Aa haasayaappe eraa demmakka.

⁸ C'inc'c'a Asay bare ootsiyaawaa eriyaa diraw, aad'd'eeda eranchcha; shin booza Asay ayinne erennankka eriyaawaa malatiyaa diraw c'imnee.

⁹ Boozatuu nagaraa ootsiide, kayyottiyaawaa aggiide k'iliic'iino; shin suuretuu barenttu nagaray atto geetettanawaa koyiino.

¹⁰ Bare wozanaa kayyuwaa izaawu eree; Aa nashechchaakka ooninne aanana kos's'enna.

¹¹ Iitatuwaa Gollii kolettenna; shin suuretuwaa gollii minniide de'ana.

¹² Asaw likke malatiyaa ogii de'ee; shin biina, Aa wurssetsay hayk'k'uwaan kessi yeggee.

¹³ Miichchanka wozanay kayyotti eree; nashshechchaa wurssetsaykka kayyuwaa gidanaw danddayee.

¹⁴ Iita Asay bare iita oosuwa gatiyaa akkana; lo'o asaykka bare lo'o oosuwa gatiyaa akkana.

¹⁵ Booza Asay ubbaa ammanee; shin c'inc'c'ay akeekiide tanggee.

¹⁶ Aad'd'eeda eranchcha asay Med'inaa Godaa yayyee; iitaappekka haakkee; shin boozay alaalle geenanne elleellee.

¹⁷ Elle hank'k'ettiyaa asatuu booza oosuwa ootsiino. Shin c'inc'c'atuu danddayanchcha.

¹⁸ Boozatuu barenttu boozatetsaa gatiyaa akkiino; shin c'inc'c'atuu eratetsaa kallachchaadan wotsanawantta.

¹⁹ Iita asatuu lo'o asatuwaa sintsan hokkiide, maarotaa woosana. Nagaranchchatuukka s'illotuwa penggiyaan hokkana.

²⁰ Hiyyeesay bare shooruwankka dosettenna; shin duretoo daro laggetuu de'iino.

²¹ Bare shooruwaa kad'iyaa Asay nagaraa ootsee; shin hiyyeesaa maaddiyaawe anjjet-teedawaa.

²² Iitabaa mak'ettiyaawanttu baliino gidikkinoo? Shin lo'obaa ootsanaw halchchiyaawanttu tumatetsaanne aggena siik'uwa demmiino.

²³ Minniide ootsiyaawaan ubbaan go'ay de'ee; shin c'oo mela haasayay hiyyesatetsaa s'alala ayee.

²⁴ Aad'd'eeda eranchchatoo untunttu duretetsay kallachchaa; shin boozatuu barenttu boozatetsaa gujji gujjiide boojiino.

²⁵ Tumu markkay shemppuwaa ashsee; shin wordduwaa markkay baletsee.

²⁶ Med'inaa Godaw yayyiya uraw mino geessuu de'ee. I Aa naanatookka bak'atiide attiyaa sa'aa gidanawaa.

²⁷ Med'inaa Godaw yayyiyaawe de'uwa pulatto; hewaa diraw, Med'inaa Godaw yayyiyaawe hayk'k'uwa p'iriyaappe ashee.

²⁸ Kaatiyaa gitatetsay I mooddiya asaa c'oratetsaana; shin I mooddiya Asay d'ayooppe, ikka patsenna.

²⁹ Danddayanchcha asaw wolk'k'aama akeekay de'ee; shin elle hank'k'ettiyaa Asay bare boozatetsaa k'onc'c'issee.

³⁰ Woppu geedda wozanay bollaa pas'a wotsee; shin k'anaatii bollow ajajjiyaa harggiya mala.

³¹ Hiyyeesatuwaa naak'k'iyaa Asay untuntta Med'd'eeddawaa c'ashee; shin metootanchchatoo keekkiyaa Asay S'oossaa bonchchee.

³² Iitatuu barenttu iita oosuwaan kunddana; shin s'illotuu barenttu suuretetsan hayk'k'uwaappe naagettana.

³³ Akeekanchcha asaa wozanaan aad'd'eeda eratetsay kumeedda; shin boozatuu aad'd'eeda eratetsaa ayaanne erikino.

³⁴ S'illotetsay itti kawutetsaa asaa d'ok'k'u d'ok'k'u ootsee; shin nagaray ay asanne kawushshee.

³⁵ Kaatii eranchcha k'ooman nashettee; shin yeellayiyaa oosuwa ootsiyaa k'oomaa hank'k'ettee.

15

¹ Liik'o zaaruu hank'k'uwa zarbbissee; shin poddolla k'aalay hank'k'uwa dentsetsee.

² Aad'd'eeda eranchchaa ins's'arssay eraa loytsee; shin boozatuwaa doonay boozatetsaa pulatee.

³ Med'inaa Godaa ayifetuu ubbasaa s'eelliino; iitaa ootsiyaawanttakka lo'uwa oot-siyaawanttakka be'iino.

⁴ Liik'o haasayay de'uwa mitsaa mala; shin c'imiyaa haasayay ayaanaa mentsee.

⁵ Booza Asay bare aawuwaa seeraa kad'ee; shin bare aawuwaa seeraa akkiyaa Asay c'inc'a.

⁶ S'illo uraa golliyaan daro miishshay de'ee; shin iitaw geliyaa miishshay metuwaa ayee.

⁷ Aad'd'eeda eranchchatuwaa doonay eraa zeree; shin boozatuwaa wozanay hewaa mala gidenna.

⁸ Med'inaa Goday iitatuwaa yarshshuwaa shenetee; shin suuretuwaa woosay Aa nashechchee.

⁹ Med'inaa Goday iita asatuwaa hemetaa shenetee; shin s'illotetsaa kaalliyaawantta I siik'ee.

¹⁰ Suure ogiyaa aggeeda asaa iita muruu naagee; seeraa is'siyaa Asay hayk'k'ee.

¹¹ Duufuunne bashshay Med'inaa Godaa sintsan k'onc'ciyaan beettiino. Yaatina, asaa wozanaa k'ofay waan aappe geemmanee?

¹² K'iliic'iyaa Asay seeriyaawaa dosenna; aad'd'eeda eranchchatuwaappekka zoriyaa oochenna.

¹³ Wozanay nashetina, som"ii poo'ee; shin wozanay kayyotooppe, he ayaanay me"ee.

¹⁴ Akeekiyaa wozanay de'iyaa Asay eratetsaa koyee; shin boozatuu barenttu boozatetsan nashettiino.

¹⁵ Hiyyeesatuwaa de'uu ubbaa gallassikka baas'e. Shin nashetiyaa asatuu ubbaa gedekka barenttu de'uwaan aliino.

¹⁶ Walassay de'iyaa wolk'kaama ak'uwaappe Med'inaa Godaa yashshatetsay de'iyaa guutsabay keeka.

¹⁷ Walassay de'iyaa saan mod'd'o ashuwaa maanaappe siik'uu de'iyaa saan santsaa miyaawe keeka.

¹⁸ Hank'k'ettiyaa Asay walassaa kessee; shin hank'k'ettanaw elleellenna Asay walassaa irs'sissee.

¹⁹ Azalla uraa metuu Aa ogiyaa ubbaan aguntsa dirssaa mala; shin suure uraa ogii dembbaa.

²⁰ C'inc'c'a na'ay bare aawuwaa nashechchee; shin booza na'ay bare aato kad'ee.

²¹ Wozani bayinna Asay bare boozatetsan nashettee; shin wozanaama Asay likkebaa ootsee.

²² Zoretay d'ayooppe, halchcheeddawe polettenna; daro zoriyaawanttu de'iyaa saan halchcheeddawe polettee.

²³ Ooshetteeddawoo likke zaaruwaa zaariyaawe he uraa nashechchee; haasayaa likke wodiyaan haasayiyaawe ayiba lo"obee!

²⁴ Aad'd'eeda eranchchay bollow kaaletsiyaa de'uwaaw ogiyaan hametteeppe attina, duge duufuwaaw wotsiyaa ogiyaan hamettenna.

²⁵ Med'inaa Goday otoranchchatuwaa golliyaa kolana; shin am"atii zawaa naagee.

²⁶ Med'inaa Goday iitatuwaa k'ofaa shenetee; shin geeshsha k'aalay Aa nashechchee.

²⁷ Wordduwaan wod'iyaa demmanaw jaamiyaa Asay bare soo asaa bolla metuwaa ayee; shin mattaayiyaa is'siyaa Asay pas'a de'ana.

²⁸ S'illo Asay haasayanaappe kasetiide k'oppee; shin iitatuwaa ins's'arssay palabaa pulttee.

²⁹ Med'inaa Goday iitatuwaappe haakkee; shin s'illotuwaaw woosaa sisee.

³⁰ Pashikkiide s'eelliyaa s'eelay wozanaa nashechchee; mishiraachchuwaaw oduukka bollaa patsee.

³¹ De'uwaaw immiyaa zoriyaa sisiyaa Asay aad'd'eeda eranchchatuwaana ittippe de'ana.

³² Seeraa is'siyaa Asay barena k'ohee; shin seeraa akkiyaa Asay akeekaa demmee.

³³ Med'inaa Godaw yayyiyaawe asaa aad'd'eeda eratetsaa tamarissee; bonchchettana koyeedda Asay koyiro barena kawushshanaw koshshee.

16

¹ Asay bare wozanaan halchchee; shin likke zaaruu Med'inaa Godaappe beettee.

² Asay ootsiyaa oosuwaa ubbay aw likke malatee; shin Med'inaa Goday koyiro denduwaaw k'ofaa yiggi s'eellee.

³ Ne ootsiyaawaa ubbaa hadaraa Med'inaa Godaw imma; yaatooppe, neeni halchcheeddawe polettana.

⁴ Med'inaa Goday med'd'eeddawaa ubbaa bare halchchoo med'eedda; haninttokka makkalanchchatuwaa wurssetsay bayetsaa.

⁵ Med'inaa Goday otorettiyaaw ubbaa shenetee; untunttu murettan attikkino.

⁶ Aggena siik'uwaaninne ammanettiyaawaan nagaray atto geetettee; Asay Med'inaa Godaw yayyiyaawaan iitabaa ootsennan naagetee.

⁷ Asaa hametay Med'inaa Godaa nashechchiyaawaa gidooppe, he uraw bare morkatuwaan akka saro de'anaadan, S'oossay ootsee.

⁸ S'illotetsan beettiiyaa guutsabay wordduwaan demmiyaa daro wod'iyaaappe keeka.

⁹ Asay bare wozanaan bare ootsanabaa halchchee; shin halchchuu Med'inaa Goday maaddina polettee.

¹⁰ Kaatii S'oossaaappe akkeedda maatan pirddee; pirddiidde I balena.

¹¹ Miizaanatuunne makkiyaa miishshatuu ammantsiyaawantta gidanaadan, Med'inaa Goday koyee; zal'iyaaubaa ubbaan c'imuu de'ennaadan koyee.

¹² Kaatetuu bayzzuubaa oosuubaa shenetiino; ayaw gooppe, untunttu kawutetsaa araatay s'illotetsan ek'kee.

¹³ Kaatetuu s'illo ins's'arssan nashettiino; tumuubaa haasayiyaawanttakka dosiino.

¹⁴ Kaatiyaa hank'k'uu hayk'k'ubaa kiitanchchaa mala; shin aad'd'eeda eranchcha Asay hank'k'ubaa irs'issanaw awuddashee.

¹⁵ Kaatiyaa som'ii pashikkooppe, hewe simmi de'ubaa. I nashshiyaawe bad'd'eesaa iraa ahiyaa shaariyaa mala.

¹⁶ Aad'd'eeda eratetsaa demmiyaawe work'k'aa demmiyaawaappe keeka; akeekaa demmiyaawe biraa demmiyaawaappekka aad'd'ee.

¹⁷ Suuretuu biyaa ogii iitay de'iyaaasappe haakuwaana aatsee; bare hemetaa naagiya uray bare shemppuubaa naagee.

¹⁸ Otoruubaa geeduubaa bashshay kaallee; ayyuubaa geeduwaakka kunddetsay kaallee.

¹⁹ Ayyiyaawanttuna zuppetiide, omooduubaa shaakki akkanaappe ashkke gidiide, hiyyeessiide de'iyaa keeka.

²⁰ Med'inaa Godaa k'aalaa loytsiide hayzziyaa uraw I ootsiyaawe ubbay injjetana; S'oossan ammanettiya uray anjjettedawaa.

²¹ Bare k'ofaan aad'd'eeda eranchcha gideedda Asay akeekanchcha geetettee; lo'o k'aalay eratetsaa gujje.

²² C'inc'c'a uraw eratetsay de'ubaa puluttuubaa mala; shin boozatuubaa seeriyaaawe c'oo wodiya wurssiyaawaa.

²³ Aad'd'eeda eranchcha Asay haasayanaappe kasetiide k'oppee; Asay akkiyaa haasayaa haasayee.

²⁴ Lo'o k'aalay eessaa ililuwaadan mal'ee; bollaakka maaddeenne patsee.

²⁵ Asaw suure malatiyaa ogii de'ee; shin wurssetsan hayk'k'oo gatsee.

²⁶ Koshay Asay minniide ootsanaadan dentsetsee.

²⁷ Iita Asay iitabaa halchchee; Aa haasayaykka s'uuggiyaa tamaa mala.

²⁸ Geella Asay walassaa dentsee; zigiriyaa Asay ammanettiya laggetuubaa shaakkee.

²⁹ Makkala Asay bare shooruubaa c'imme; lo'o gidenna ogiyaw I Aa kaaletsee.

³⁰ Bare ayifiyaa sim'iyaa Asay geellabaa k'oppee; bare mettershshaa sa'iiide manddiyaa Asay iitabaa polee.

³¹ Puulummeedda huup'ii bonchcho kallachchaa; hewekka beettiyaawe s'illo de'ubaa de'ina.

³² Wolk'k'aama asaa gidiyaawaappe, hank'k'ettanaw elleellenna asaa gidiyaawe lo'a; daro katamatuubaa oliide oyk'k'iyaaawaappe, Asay bare huup'iyaa mooddiyaawe aad'd'ee.

³³ Asay saamaa yeggee; shin Med'inaa Goday ubbabaa wurssetsaa k'achchee.

17

¹ Walassay de'iyaa saan de'iyaa wolk'k'aama gibiraappe saruunne woppay de'iyaa saan mela ukitsaa pok'ubaa miyaawe keeka.

² C'inc'c'a k'oomey bare godaa na'aa patsenna lafaa mooddee; yaatiide ishatuwaanna ittippe laatte.

³ Work'k'ayenne biray taman paac'ettiyaawaadan, Med'inaa Goday asaa wozanaa paac'ee.

⁴ Iita Asay iita uraa haasayaa sisee; worddanchchaykka makkalaa oduubaa hayzzee.

⁵ Hiyyeesatuubaa bolla k'iliic'iyaa Asay untuntta med'd'eedda S'oossaa boree; hara asaa gakkiiyaa metuwaan nashetiya Asay murettanenna attena.

⁶ Naanatuubaa naanatu c'immeedda asatoo kallachchaa; aawotuunne aayetuu barenttu naanaatoo bonchcho.

⁷ Daro lo'o haasayay booza uraw giigenna; hewaappekka aad'ubaa wordduubaa haasayay asaa mooddiyaawoo giigenna.

⁸ Mattayiyaa immiyaawoo mattaayii bitaa mala; I simmeedda sa'aa ubbay aw injjetee.

⁹ Naak'ettiide bare naak'ubaa gentsiyaa uray siik'ubaa koyee; shin yewuubaa zaari zaariide wooc'iyaa uray, ammanettiya laggetuubaa shaakkee.

¹⁰ Boozay s'eetu gede lissuwaan shoc'ina eriyaawaappe akeekay de'iyaa Asay c'oo seerina eray aad'd'ee.

¹¹ Iita Asay makkalabaa s'alala koyee; hewaa diraw, mek'etsi bayinna kaappuu Aa bolla kiitettana.

¹² Boozatetsay oyk'k'eedda uraanna gakketiyaawaappe maratuwaa bonk'k'i akki diggeedda maahattina gakketiyaawe keeka.

¹³ Lo"uwaa ootseeddawaa kushiya iitaa zaariyaa uraw iitay Aa sooppe ubbakka kichchenna.

¹⁴ Walassay doommiidde, zeeruwaa d'uussiyaa haatsaa mala; hewaa diraw, walassaappe kasetaade palumiyaa agga.

¹⁵ Nagaranchchaa s'illissiyaawenne s'illuwaa bolla pirddiyaawe untuntutu laa"uukka Med'inaa Godaa sheneyiyaa oosuwa.

¹⁶ Akeekaakka demanaw amuu aw bayinnaan de'ishshin, booza kushiyan de'iyaa Mishshay Aa aya maadanne?

¹⁷ Laggii ubbaa wodekka siik'ee; ishaykka metuwaa wode maaddanaw yelettee.

¹⁸ Akeekay pac'c'eedda Asay erenna uraa ac'uwaa c'igganaw waasiyaa gelee.

¹⁹ Walassaa dosiyaa Asay nagaraa dosee; ubbaa gede c'ee'ettiyaa Asay bayetsaa bare bolla s'eese.

²⁰ Geella k'ofay de'iyaa Asay lo"obaa demmenna; c'immiyaawaa haasayiyaa asaykka metuwaan gelee.

²¹ Booza na'aa yeleedda aawuu kayyottee; booza na'aa aawoo nashechchay baawa.

²² Wozanay nashettiyaawe asaw lo"o d'ale; shin kayyottiyaa ayaanay asaw wolk'k'aa d'ayissee.

²³ Iita Asay pirddaa geellayanaw geeman mattaayiyaa akkee.

²⁴ Akeekay de'iyaa uray aad'd'eeda eratetsaa sintsan wotsiide bee; shin booza ayifii biittaa sa'aa yuushshuwaa yuuyyiide s'eellee.

²⁵ Booza na'ay bare aawuwaa kayyoyee; barena yeleedda aatokka zil'issee.

²⁶ S'illo asaa muriyaawe, suure asaakka dechchiyaawe lo"a gidenna.

²⁷ Amareeda k'aalaa haasayiyaa Asay eranchcha; woppa ayyaanay de'iyaa asaykka akeekanchcha.

²⁸ Booza uray c'o"u gooppenne bare doonaa barooppe, eranchcha malatee.

18

¹ Shaakkettanaw koyiyaa Asay bare amuwaa kaallee; lo"o era ubbaakka p'alk'k'ee.

² Boozay bare k'ofaa k'onc'c'issanawaa s'alala dosiyaawaappe attina, hara asaappe era akkanaw dosenna.

³ Iitatetsay yiyaa wode, kad'ii, kawushshayenne yeellay Aa kaalliide yi aggiino.

⁴ Asaa doonaappe kesiyaa haasayay c'iimmo haatsaa mala; aad'd'eeda eratetsaa pulttuukka goggiyaa haatsaa mala.

⁵ Bayzanchchaa maaddiide, s'illuwaa pirddaa geellayiyaawe lo"a gidenna.

⁶ Booza Asay bare haasayan walassaa dentsee; Aa doonaappe kesiyaa k'aalay Aa bolla s'am"aa s'eese.

⁷ Booza asay, haasayiidde barena k'ohee; Aa haasayay gitiyaa gidiide, Aa oyk'k'ee.

⁸ Zigirssaa k'aalay mal"o k'umaa mala; nashechchiide duge ganjiyaa gakkee.

⁹ Bare ootsiyaa oosuwaan azalliyaa Asay bayzziyaa uraappe ayinne dummatenna.

¹⁰ Med'inaa Godaa sintsay mino gimbbiyaa mala; s'illo Asay yaa wos's'iide saro attana.

¹¹ Shin dure asatoo untuntutu duretetsay yuushshuu gimbbetteedda katamaa mala; untuntutu k'ofaan untuntutu duretetsay mino dirssaadan untuntutta naagiyaawaa malatee.

¹² Asay kunddanaappe kase Aa wozanay oturettee; bonchchettiyaawaappekka bare huup'iyaa zik'k'i ootsiyaawe sintsaatee.

¹³ Sisennan de'iiddi zaariyaawe, hewe he uraw boozatetsanne yeella.

¹⁴ Asaa ayyaanay harggiyaa danddayanaadan maaddee; shin ayyaanay me'eretti kichchooppe, Aa ooni danddayanee?

¹⁵ Akeekanchcha asatuu tamaaranaw loytsi koyiino; aad'd'eeda eray de'iyawaakka hayzziino.

¹⁶ Immiyaawe immiyaawoo ogiyaa dooyee; wolk'k'aama asaanakka erissee.

¹⁷ Kasetiide daannan mootiyaa uray baaligaaray yiide Aa oochchana gakkanaw, ubbaa gedekka he uray s'illuwaa malatee.

¹⁸ Saamaa yeggiyaawe palumiyaa te'ee; laa"u wolk'k'aama baaligaaratuwaakka shaakkee.

¹⁹ Naak'etteedda ishay gimbbetteedda katamaappe aad'd'iide minnee; Aa palumiikka birataa gordduwaa mala.

²⁰ Bare doonaan haasayeeddawaappe Asay bare ganjiiyaa kuntsee; bare ins's'arssaappe keseeeddawaan kallee.

²¹ Neeni haasayeeddawe neena wotsee woy wod'ee; hewaa diraw, neeni ne haasayaa gaasuwaan yiyaawaa akkanaw de'aassa.

²² Machchato demmeedda Asay lo'obaa demmeedda; he uray Med'inaa Godaanka nashettee.

²³ Hiyyeesaa Asay awuddashiide haasayee; shin durii peenuk'k'eetiide zaaree.

²⁴ Daro laggii de'iyaa Asay d'ayana; shin ishaappe aad'd'iide ammantsiyaa laggii de'ee.

19

¹ Worddo haasayaa haasayiyaa boozaappe bare de'uwaan tooshii bayinna hiyyeesaa Asay keeka.

² Eri bayinna seelay lo"n gidenna; hamettiide elleelliyaa uraykka wora bee.

³ Itti itti Asay bare boozatetsan bare de'uwaa bayzzee; yaatiide k'ay Med'inaa Godaa bolla yilotee.

⁴ Duretetsay daro laggetuwaa gujje; shin hiyyeesatetsay de'iyaa laggetuwaakka duutsee.

⁵ Worddo markkay murettan beenna; wordduwaa haasayiyaawanttukka kessi akkikkino.

⁶ Daro Asay mooddiyaa asaa sintsa koyee; c'oo immiyaa uraanna Asay ubbay dabbotee.

⁷ Hiyyeesaa asaa Aa ishatuu ubbay is's'iino; hewaappekka aad'uwaa Aa laggetuu aappe haakkii; I untuntta awuddashiide kaallinakka, untunttu Aa gatsi oytsikkino.

⁸ Aad'd'eeda eratetsaa demmiyaawe barena siik'ee; akeekaa karihi ootsi oyk'k'iyaaawe lo'obaa demmee.

⁹ Worddo markkay murettan attena; wordduwaa haasayiyaawekka d'ayana.

¹⁰ Booza uraw ishalo de'uu bessena; hewaappekka ayilii kaappotuwaa mooddiyaawe iitaa daree.

¹¹ Aad'd'eeda eratetsay asaw danddayaa immee; bayzzeedda uraw atto giyaawekka bonchissee.

¹² Kaatiyaa hank'k'uu gaammuwaa guduwaa mala; shin Aa sabay maataa aac'issiyaa kettessaa mala.

¹³ Booza na'ay bare aawuwaa d'ayissee; walassanchcha machchataakka gollii ubba gedde s'okiyaa s'okuwaa mala.

¹⁴ Itti Asay golliyaanne mas'uwaa bare aawuwaappe laattanaw danddayee; shin akeekanchcha machchato Med'inaa Goday immee.

¹⁵ C'oo zolppakkattiyaa uraw gem"ishuu yee; oosuwaa ootsenna Asay koshattee.

¹⁶ Azazuwaa naagiide ootsiyaa asay, bare shempuwaanaagee; shin sheneko giyaa Asay hayk'ee.

¹⁷ Hiyyeesaw keekkiyaa Asay Med'inaa Godaw tal'ee; I he lo"o oosuwaa ac'uwaa c'iggee.

¹⁸ Simmiyaa hidoatay de'ishiina, ne naanatuwaa seera; seerana d'ayooppe, neeni untuntta bayzaadda.

¹⁹ Hank'k'uwaa suulliyaa Asay bare gatiyaa akko; Aa agga; neeni Aa ashshiyaawaa gidoope, harattuwaakka neeni Aa hewaadan ootsanawe attena.

²⁰ Zoriyaa sisa; timirttiyaakka akka. Yaatooppe, neeni wurssetsan aad'd'eeda eranchcha gidanassa.

²¹ Asay darobaa halchchee; shin Med'inaa Goday geeddawe polettee.

²² Asaappe koyettiyaawe aggena siik'uwaa; worddanchcha gidanaappe hiyyeesaa gidiyaawe keeka.

²³ Med'inaa Godaw yayyiyaawe de'oo kaaletsee; aw yayyiya Asay kalliide de'ee; iitabaykka Aa bochchenna.

²⁴ Itti itti Asay daro azalla; wos'iyaan tusheedda sooluwaakka pude baaranaw waayetee.

²⁵ Neeni k'iliic'iyaaawaa shoc'ooppe, akeekay pac'c'eeddawe c'inc'c'atetsaa tamarana; akeekanchcha asaa neeni seerooppe, I eratetsaa demmana.

²⁶ Bare aawuwaa bonk'k'iyaa na'ay, bare aatokka sooppe kessiide yederssiyaa na'ay, he na'ay yeellaanne kawushshaa ahiyaa na'aa.

²⁷ Ta na'aw, neeni zoriyaa sisiyaawaa aggeedawaa gidoope, eraw zokkiyaa zaaraadda.

²⁸ Worddo markkay suure pirdaa bolla k'iliic'ee; iita asaa doonay iitatetsaa gujjiide mittee.

²⁹ K'iliic'iyaaawanttoo pirdday, boozatookka wad'ay koshshee.

20

¹ Daro matsoyiyaa ushshaa ushiyaawe daro bidiseenne walassee; matsottiyaa Asay wozanay pac'c'eedda asaa.

² Kaatiyaa hank'k'uu gaammuwaa gudetsaa mala; Aa yiloyiyaa Asay bare shemppuwaa bolla pirddee.

³ Palumiyaappe gas'an de'iyaaawe aawoo bonchcho; shin booza Asay ubbay walak'ettanaw elleellee.

⁴ Azalla goshshanchchay wodiya naagiide goshenna; hewaa diraw, katsaa c'akkiyaa wode I woossee; shin ayaakka demmenna.

⁵ Asaa wozanaa halchchuu c'iimmo ollaa gidдон de'iyaa haatsaa mala; shin wozanaama Asay hewaa duuk'k'iide kessee.

⁶ Daro asatuu barenttu keekkatetsaa odiino; shin tumu ammanettiyaa asaa demmanawe oonee?

⁷ S'illo Asay tooshii bayinna de'uwwa de'ee; Aa kaalliide, Aa naanatuukka anjjet-teedawantta.

⁸ Kaatii pirddanaw bare kawutetsaa araatan utteedda wode, iita ubbaa bare ayifiyaan hark'k'iide kessee.

⁹ «Ta wozanaa geeshshaad; taanan nagarikka baawa» yaaganaw danddayiyaa Asay de'aneeshsha?

¹⁰ Med'inaa Goday wordduwaa miizaanan yiggiyaawanttanne likke gidennaban makkiyaawantta is's'ee.

¹¹ Na'ay geeshshanne suure gidiyaawe I ootsiyaa oosuwaan erettee.

¹² Sisiyaa haytsaanne s'eelliyaa ayifiyaanne, untuntta laa'uwaakka Med'inaa Goday med'd'eedda.

¹³ Gem'ishuwaan ne wodiya wurssoppa; neeni hiyyeessana. Beegotta; yaatoope, neeni katsaa kallana.

¹⁴ Shammiyaa asay, «K'ohee! K'ohee!» yaagee; shin beeddawaappe guyyiyaan, «geluwaan shamaad» yaagiidde c'ee'ettee.

¹⁵ Eray kumeedda haasayay work'k'aappekka ink'k'uwaa giyaa daro al'o shuchchaappekka aad'd'eeda al'obaa.

¹⁶ Erenna asaw waasiyaa geliyaa uraa mayuwaa k'aari akkite; imatsaa asaw waasiyaa geliyaa uraa mayuwaa oyk'k'ite.

¹⁷ Wordduwaan demmeedda katsay asaa mal'ee; shin ak'i kesiidde, doonaa gidдон shafiyaadan hane.

¹⁸ Zoriyaa akkaade ne halchchiyaawaa halchcha; zoriyaa akkenan de'aadde olaw booppa.

¹⁹ Zigiriya Asay s'uuraa gentsenna; hewaa diraw, odanchcha uraanna gakkettoppa.

²⁰ Asay bare aawuwaa woy bare aato shek'k'ooppe, Aa de'uwwa s'omppiyaa d'ip'p'i go d'uman to'ana.

²¹ Koyruwan ellekka shiik'eedda ak'uu wurssetsan anjjettena.

²² New iitaa ootseedda uraw, «taanikka aw iitaa ootsana» gooppa; Med'inaa Godaan ammanettaade naaga; I neena ashshana.

²³ Med'inaa Goday laa'u k'ommo miizaanatuwaa shenetee; wordduwaa miizaanatuukka Aa nashechchikkino.

²⁴ Asay baanaw bessiyaa ogiyaa Med'inaa Goday kaaletsee; yaatina, Asay bare de'uwaan baana ogiyaa wootiide akeekanaw danddayii?

²⁵ Ittibaa elleelliide, «Hawaa taani S'oossaw immaad» gi diggiyaawenne guyyeppe zink'k'ottiyaawe, hewe asaa oyk'k'iyaa p'ire.

²⁶ Aad'd'eeda eranchcha kaatii makkalanchchatuwaa shaakkiide eree; I untuntta k'arettennaan muree.

²⁷ Asaa ayyaanay Med'inaa Godaw s'omppiyaa; hewaa diraw, I nu gidдо asatetsaa ubbaa pilggi s'ellie.

²⁸ Aggena siik'uunne ammanettiyaawe kaatiyaa naagiino; Aa kawutetsaa araatay aggena siik'uwaan minnee.

²⁹ Yalagatuwaa bonchchuu untunttu wol'k'aa; c'imatookka untunttu puuluntsay untunttoo bonchchuwaa.

³⁰ Mino muruu iitatetsaa shoddee; wad'd'iyaaawe iita wozanaa laammanaw danddayee.

21

¹ Kaatiyaa wozanay Med'inaa Godaa kushiyaanna; I Aa wozanaa goggiyaa haatsaa zaariyaawaadan, bare koyeeddasaa zaaree.

² Asay ootsiyaawe ubbay izaawoo likke malatee; shin Med'inaa Goday Aa wozanaa k'ofaa paac'ee.

³ Yarshshuwaa yarshshiyaawaappekka aatsiide, s'illobaanne suurebaa ootsiyaawaa Med'inaa Goday dose.

⁴ Iitatuu otorettiyaawaaninne ayyiyaawan erettiino; hewekka nagaraa.

⁵ Mino oosanchchaa halchhuu dureyee; shin elleelliyaa ubbay hiyyeessana.

⁶ Worddotiide dagayeedda duretay penttuwaa suuluwaadan d'ayee; hewaa koyiyaawanttu hayk'kuwaa koyiino.

⁷ Iitatuu suurebaa ootsanaw is's'iyaa diraw, untunttu makkala oosuu untuntta akkiide bee.

⁸ Bayzzanchchatuu geella ogiyaan hamettiino; shin geeshshatuu suurebaa ootsiino.

⁹ Walak'ettiyyaa machchattinna itti golliyaan de'iyawaappe he golliyya kashaan de'iyawe keeka.

¹⁰ Iitatuu iitabaa ootsanaw amottiino; barenttu shoorotoo k'arettikkino.

¹¹ K'illic'iyawe mureteedda wode, wozanay pac'ceedda uray aad'd'eeda eraa tamaaree; k'ay wozanaama uray tamaariide, eraa demmee.

¹² S'illo S'oossay iitatuwaa son oosettiyaawaa ubbaa be'ee; untuntta aatsi yeggiide d'ayissee.

¹³ Hiyyeesaa waasuwa sisanaappe giide, bare haytsaa tuc'c'iyay uray, ikka waassana; alliyaawe d'ayana.

¹⁴ Geeman immiyaa imuu hank'kuwaa doshissee. Afilaa gidduwaana immeedda mat-tayyii suulo hank'kuwaa irs's'issee.

¹⁵ Suure pirdday pirddetteedda wode, hewe s'illoo nashshechchaa; shin iitaa oot-siyaawanttoo dagama.

¹⁶ Akeeka ogiyaappe haddireedda uraa hayk'kuu naagee.

¹⁷ Aad'o injjiyaan de'ana giyya uray mank'ke'e; woyniyaa eessaanne zayitiyya dosiyaa Asay durettenna.

¹⁸ Itti itti gedenne S'oossaa asatuwaa ashshanaw iita asatuu muretiino; ammanettena asatuukka suure asatuwaa diraw muretiino.

¹⁹ Walak'ettiyaanne yilotiyaa machchattinna de'anaappe bazuwaan de'iyawe keeka.

²⁰ Wozanaama uraa son mal'o k'umayenne oyssay minjjetee; shin booza Asay barew de'iyawaa ubbaa mi diggee.

²¹ S'illotetsaanne aggena siik'uwaa koyiyaa uraa laytsay aduk'ke'e; k'ay he uray s'illotetsaanne bonchchuwa demmee.

²² Wozanaama Asay wolk'k'aama olanchchatuu de'iyaa katamaa oliide oyk'ke'e; untunttu ammanetteeda mino geessuwaakka laalee.

²³ Bare doonaanne bare ins's'arssaa naagiyaa Asay barena metuwaappe naagee.

²⁴ Otorettiyaanne ayyiyaa Asay k'illic'iyawaa geetettee; I otoranchcha gideedda diraw, asaw k'oppenna.

²⁵ Azallaa amuu wod'ee; ayaw gooppe, I ootsanaw koyenna.

²⁶ Azallay gallassaa kumentsaa darobaa demmanaw amottee; shin s'illuu barew ashshenan immee.

²⁷ S'oossay iitatuwaa yarshshuwaa shenetee; hewaappekka untunttu aw iita k'ofaan shiishshiyaa yarshshuwaa aatsi shenetee.

²⁸ Worddo markkay d'ayana; shin k'oppiide akeekan haasayiyaa uraa haasayay aket-tana.

²⁹ Iita Asay tawaa s'alalay likke gee; shin suure Asay yuushshi k'oppee.

³⁰ Asay bare aad'd'eeda eratetsan, akeekaaninne zoriyaan Med'inaa Godaana ek'ettanaw danddayenna.

³¹ Olaw paraa kooranaw danddayettee; shin olaa s'oonissiyaawe Med'inaa Godaa.

22

¹ Lo"o suntsay daro duretetsaappe aad'd'ee; sabettiyaawekka biraappenne work'k'aappe aad'd'ee.

² Duriyaanne mank'kuwaa ubbaakka Med'inaa Goday med'd'eedda; hewan untunttu laa'uukka k'ara.

³ C'inc'c'a Asay iitaa be'iide, k'osetti aatsee; shin akeekay pac'ceedda Asay metuwaan geliide k'ohettee.

⁴ Neeni ashkke gidoppenne Med'inaa Godaw yayyooppe, duretetsaa, bonchchuwaanne de'uwaa demmana.

⁵ Iita uraa ogiyaan aguntsayinne p'irii de'ee; shin barena naagiyaa Asay untunttuppe haakkee.

- ⁶ Na'ay waaniide de'ana bessintto tamaarissa; yaatoope, I c'imiidekka hewaa aggena.
⁷ Durii hiyyeesaa mooddee; tal'i akkeedawe tal'iyyaa immeeddawoo ayile gidee.
⁸ Nagaraa zeriyaay uray waayiyaa c'akkee; haratuwaa I tuggayiyaa tugga s'am'ay me'enna.
⁹ Keeka Asay bare k'umaappe hiyyeesaw c'oo immiyaa diraw anjjettana.
¹⁰ K'iliic'iyaa asaa kessa diggooppe, palumii, walassaynne borii kichchana.
¹¹ Neeni wozanaa geeshshatetsaanne keekaa haasayaa dosooppe, kaatii neenana dab-botee.
¹² Med'inaa Goday eretetsaa naagee; shin worddanchchatuwaa k'aalaa I aatsi yeggee.
¹³ Booza asay, «Taani kare kesooppe, gaammuu taana maana; taana ogiyaan Asay wod'ana» yaagee.
¹⁴ Woshumiyaa mac'c'a mishirati doonay c'iimmo ollaa mala; Med'inaa Goday hank'k'etteedda uray Aa gidдон kunddee.
¹⁵ Na'aa wozanaa azallatetsay bak'k'i oyk'k'ee; shin k'ayis'eeriyaan muriyaawe aappe haassee.
¹⁶ Barew mas'uwaa gujjana giide, hiyyeesaa naak'k'iyaaawe duriyaw imuwaa im-miyaawe laa'uukka hiyyeessana.

Hattamu Aad'd'eeda Eraa Haasayatuwaa

- ¹⁷ Ne haytsaa haa yeggaade, aad'd'eeda eranchchay odiyaawaa sisa; ne wozanaakka ta eraakko zaara.
¹⁸ Ayaw gooppe, untuntta ne wozanaan wotsooppenne ne doonaanka untunttu ubbaa hassayooppe, neeni nashettana.
¹⁹ Ne ammanuu Med'inaa Godaan gidana mala, taani neena hachchi tamarissaad.
²⁰ Taani new zoriinne eratetsay de'iyaa hattamu leemisaawaa s'aafoweshi!
²¹ Neena kiiteeddawoo neeni likke zaaruwaa zaarana mala, taani neena tumatetsaa tamarissaad.
²² Hiyyeesatoo ayaynne bayinna diraw, untunttuwaa bonk'k'oppa; chilootanka metootanchchatuwaa maataa d'ayissoppa.
²³ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday untunttu diraw mootettana; untuntta bonk'k'eeddawan takka I bonk'k'ana.
²⁴ Hank'k'ettiyaa uraanna laggetoppa; hank'k'ettanaw elleelliyaa uraannakka zup-petoppa.
²⁵ Neeni Aa hanuwaa meezetoope, guyyeppe agganaw danddayakka.
²⁶ Asaw ac'uwaa ta k'ans's'ana gaade waasiyaa geloppa.
²⁷ Neeni k'ans's'iyaaawe d'ayooppe, ne gisiyaa hiis'ay attenan, new de'iyaaabay ubbay aketana.
²⁸ Ne mayzza aawotuu tokkeedda beni zawaa shoddoppa.
²⁹ Bare oosuwa loohatetsan ootsiyaa asaa be'aaddi? I kaatetoo ootseeppa attina, c'oo asatoo ootsenna.

23

- ¹ Neeni asaa mooddiyaawaanna ittippe k'umaa maanaw utteedda wode, ne sintsan de'iyaaawaa loytsaade akeeka.
² Neeni daro yora asaa gidoope, naagetta.
³ I neena paac'c'anaw danddayiyaa diraw, aad'd'eeda mal'o k'umaw yawunettoppa.
⁴ Durettanaw daabuoppa; hewaa mala keesiyaa agganaw c'inc'c'a gida.
⁵ Hewaa mala duretetsay neeni s'eellishshin d'ayana; k'efiyaa kessiide arggant-sawaadan, saluwaa paallana.
⁶ Uuziyaa k'umaa mooppa; Aa mal'o k'umaakka maanaw amotoppa.
⁷ Malatissanaw I neena, «Ma; usha» yaageeppe attina, Aa wozanay neenanna de'enna.
⁸ Neeni meedda laafa k'umaa c'ooshana; ne galataykka mela gidana.
⁹ Boozaw lo'obaa haasayoppa; ayaw gooppe, ne aad'd'eeda era haasayaa I kad'ana.
¹⁰ Beni zawaa shoddoppa; k'ay aawuu bayinna naanatuwaa gadiyaa zawaa sugoppa;
¹¹ ayaw gooppe, untuntta ashshiyaa S'oossay mino; I untunttu diraw neenana mootet-tana.
¹² Ne asttamaarii new odiyaawaa hayzza; ne haytsaakka eraa k'aalaakko zaara.
¹³ Na'aa seerennan aggoppa; neeni Na k'ayis'eeriyaan wad'd'ooppe, I hayk'k'enna.
¹⁴ Neeni Aa k'ayis'eeriyaan wad'd'ooppe, Aa shemppuwaa hayk'k'uwaappe ashshaasa.
¹⁵ Ta na'aw, neeni ne wozanaan aad'd'eeda eranchcha gidoope, ta wozanaykka nashet-tana;
¹⁶ ne ins's'arssay suurebaa haasayooppe, ta wozanay nashettee.

¹⁷ Nagaranchchatuwaa k'anaattooppa; shin ubbaa gede Med'inaa Godaw yayyiyaawaa aggooppa.

¹⁸ Yaatooppe new sintsanaw sa'ay keekkana; ne hidootaykka d'ayenna.

¹⁹ Ta na'aw, sisa; wozanaama gida; ne wozanaa suure ogiyaan wotsa.

²⁰ Daro woyniyaa eessaa ushiyaawanttunanne ashuwaa muussaw yaaretiyaawanttuna zuppettooppa;

²¹ ayaw gooppe, matsottiyaawanttunne yoranchchatuu mank'k'ana; gem'ishshuwaa daruu asaa wureedda c'urk'k'aa mayzzisee.

²² Neena yeleedda ne aabbu odiyaawaa sisa; ne aata akka ec'eedda wode kad'oppa.

²³ Tumuwaa, aad'd'eeda eratetsaa, timirttiyaanne akeekaa shammappe attina, ubbakka zal'oppa.

²⁴ S'illo na'aa aabbu loytsi nashettana; wozanaama na'aa yeleedda uraykka an hashshu gaana.

²⁵ Ne aabbunne ne aata nashetino; neena yeleeddaanakka hashshu gu.

²⁶ Ta na'aw, ta zoriyaa hayzza; taani haniyaawaadan hana.

²⁷ Ayaw gooppe, woshumiyaa mishirata c'iimmo ollaa mala; c'aaratuwaa oyk'k'iyaa machchata akka un'a ollaa mala.

²⁸ Aa paannuwaadan k'osetta uttaade naagaw; ammanettena attuma asaa asaa gidдон darissaw.

²⁹ «Wool» giyaa waasuu oossee? Kayyuu oossee? Walassay oossee? Zuuzuntsay oossee? Gaasuu bayinnan madus's'iyaaawe oossee? Ayifii zo'iyaaawe oossee?

³⁰ Woynniyaa eessaa ushiidde gam'iyaaawanttussa gidennee? Walaketteedda woyniyaa eessaa ushi ushi be'iyaaawanttussa gidennee?

³¹ Woynniyaa eessay zo'eedda wode, Aa malay birilliyyaa gidдон p'ooliyyaa wode, ushishin walalattiidde geliyaa wode, Aa s'eelloppa.

³² Wurssetsan I shooshshaadan dukkee; mulumuk'k'e shooshshaadankka bare yishshaa puukkee.

³³ Ne ayifii be'i erennawaa be'ana; ne wozanaykka suure k'oppaawunne haasayanaw danddayenna.

³⁴ Neeni abbaa gidдон hobbii k'aatsiyaa markkabiyyaa s'eeran giseedda uraa mala gidana.

³⁵ Neeni, «Unttuntu taana dechcheeddino; shin taani k'ohettabeykke. Unttuntu taana wad'd'eeddino; shin taw erettibeenna. Hara ushshaa ushanaw taani awude denddanddi-taashsha?» yaagana.

24

¹ Ta na'aw, iita asatuwaa mala gidaarikkitaashsha gooppa; untntuntunna dabb-otanawukka amottooppa;

² ayaw gooppe, untntuntu ubbaa gede makkalabaa mak'ettiino; barenttu ins's'arssan geniyaabaa haasayiino.

³ Gollii aad'd'eeda eratetsan kees'ettee; akeekankka minnee.

⁴ Eray de'ooppe, k'ol'uu al'obaaninne lo'oban ubbaan kumee.

⁵ Wozanaama uraw wolk'k'aama wolk'k'ay de'ee; eranchcha asaykka minotetsaa gujee.

⁶ Neeni olaw kesanaappe kasetaade halchchuwaa halchchanaw koshshee; daro zoriyaawanttu zoriyaan s'oonuu beettee.

⁷ Boozay aad'd'eeda eratetsaa akeekanaw danddayenna; hak'a yaa'ankka odiyaawe ayinne baawa.

⁸ Iitaa ootsanaw halchchiyya uray genanchcha geetettana.

⁹ Boozatetsaa k'ofay nagaraa; Asay k'iliic'iyaaawaa is's'ee.

¹⁰ Neeni metuwaa gallassi laafooppe, ne wolk'k'ay guutsa giyaawaa.

¹¹ Hayk'k'anaw bessenaan, hayk'k'oo pirddiide afiyaawantta ashsha; wod'ana haniyya wode c'o'u gaade s'eelloppa.

¹² Neeni, «Nuuni hawaa eribeykko» yaagooppe, wozanaa eriyaawe I be'ennee? Ne de'uwaawaa naagiyaawe erennee? Asaa ubbaw Aa oosuwaawaa oosuwaadan zaarennee?

¹³ Ta na'aw, eessaa ma; eessay lo'a. Eessaa ililu goggoc'c'uwaan mal'ee.

¹⁴ Aad'd'eeda eratetsaykka hewaa mala; I ne shemppoo mal'o gidiyaawaa era. Neeni Aa demmiyaawaa gidoope, sintsanana yaana hidootay newaa; neeni akkana gaade hidootan naagiyaawekka d'ayenna.

¹⁵ S'illuwaa golliyaanne mas'uwaawaa bonk'k'anaw k'oppiyya iita asaadan hanoppa.

¹⁶ S'illo Asay laappun gede kunddooppekka denddee; shin iitatu metuwaan d'ayana.

¹⁷ Ne morkkii kunddiyya wode nashettooppa; I d'ubettiyya wodekka, «Hashshul!» gooppa.

¹⁸ Neeni nashetoope, Med'inaa Goday hewaa be'iide nashettana; Aa hank'k'ettiyaawaakka aggi aggana.

¹⁹ Iitaa ootsiyaawanttu diraw hirggoppa; untunttu mala gidaarikkitaashsha gooppa.

²⁰ Ayaw gooppe, iita uraw sintsanna yaana hidooyay baawa; iitatuwaa s'omppiikka to'ana.

²¹ Ta na'aw, Med'inaa Godawunne kaatiyaw yayya; untunttoo makkaliyaawanttunakka zuppetoppa.

²² Ayaw gooppe, hewaa mala asatuwaa k'oppenna metuu gakkée; kaatiyaappenne S'oossaappe yaana metuwaa oonee eriyaawe?

Hara Aad'd'eeda Eraa Haasayatuwaa

²³ Aad'd'eeda eranchchatuu gujjiidekka hawaadan yaageeddino:

Pirddiidde maaddiyaawe lo'a gidenna.

²⁴ Bayzzanchchaa, «Neni bayzzabaakka» yaagiya daannaa Asay shek'k'ana; kawutet-satuukka Aa is's'ana.

²⁵ Bayzzanchchaa muriyaawanttu loysi nashettananne anjettana.

²⁶ Suure zaaruwaa zaariyaawe dabbotoo malaataa mala.

²⁷ Kasetaade ne gadiyaa ootsa; katsaakka zera; hewaappe guyyiyaan, ne golliyya kees's'a.

²⁸ Ne shooruwaa bolla gaasuu bayinnan markkattoppa; ne doonaanka c'immoppa.

²⁹ «I taw ootseeddawaadan, taani aw ootsana; taani aw Aa oosuwa kushiya zaarana» yaagoppa.

³⁰ Taani itti gallassi, itti azallanne akeekay pac'c'eedda bitaniyaa gaden de'iyaa woyniyaa turaa gidduwaana aad'aad.

³¹ Aad'd'iyaa wode, aguntsayinne sharafay goozi wotseedda; yuushshuwaan Shuchchaa gimbbiikka koleti kichcheeda.

³² Taani Aa be'eedda wode, k'oppaad; taani be'eeddawaappe timirttiyaa tamaaraad.

³³ Neeni guutsaa lip'p'i ga; guutsaa gem"ishsha; ne kushiyaakka shiishshaade guutsaa shemppa akka.

³⁴ Hewaappe guyyiyaan, hiyyeesatetsay paannuwaadan yaana; pac'aykka olaa miishsha oyk'k'eedda asaadan puttu gaana.

25

Solomon S'aafeedda Hara Leemisaawaa

¹ Hawanttukka k'ay, Yihudaa Kaatiyaa Hizk'k'iyaasa asatuu duuk'k'iide s'aafeedda Solomona leemisaawaa.

² S'uuraa gentsiyaawe S'oossaw bonchcho; s'uuraa pilggiide kessiyaawe k'ay kaatetoo bonchcho.

³ Salotuwa d'ok'k'atetsaanne sa'aa c'iimmatetsaa Asay gakkennawaadan, kaatetuwa k'ofaakka Asay eranaw danddayenna.

⁴ Biraappe k'itaa digga; hewaappe guyyiyaan, wogaac'ii k'os's'iide, lo"obaa kessana.

⁵ Kaatiyaa sintsappe iitatuwa digga; yaatooppe, Aa kawutetsaa araatay s'illotetsan min ek'k'ana.

⁶ Kaatiyaa sintsa aad'd'iyaa wode c'ee'ettoppa; wolk'k'aama asatuwaappe gidduwaan sa'aa koyoppa.

⁷ Neepe gitatiyaa asaw sa'aa immanaw kaappuu neena dentsina kawushiyaawaappe, kaappuu neena, «Hawaakko d'ok'k'u ga» giyaawe new keeka.

⁸ Ne ayifiyaan be'eeddawa markkattanaw dabaabaa baanaw elleelloppa; ayaw gooppe, neeni markkatta simmina, hara Asay ne markkatetsay balaa gidiyaawaa k'onc'c'issooppe, neeni yeellatana.

⁹ Neeppenne ne shooruwaappe gidduwaan palumii med'ettooppe, aanana haasayaade ne palumiyaa wurssa. Hara asaa s'uuraa k'onc'c'issoppa.

¹⁰ Hewe d'ayooppe, neeni odiyaawaa siseedda Asay neena kawushshana; hewan ne suntsay laa"entso simmennaadan bayana.

¹¹ Koshshiyaa wodiyaan haasayetteedda likke k'aalay biraa bolla tigeedda work'k'aa alleek'k'uwa mala.

¹² Hayzziyaa uraa eranchcha Asay zoriyaa zorii haytsaan wotseedda work'k'aa woy geeshsha work'k'aappe ootseedda alleek'k'uwa mala.

¹³ Katsaa c'akkiyaa boniyaan irs's'a haatsay ushina aliyaawaadan, kiittina ammanet-tiyaa Asay barena kiittiyaawantta nashechchee.

¹⁴ Immennabaa «Immana» yaagiidde c'ee'ettiyaa Asay iray bayinna shaariyaanne c'arkkuwaa mala.

¹⁵ Danddayanchcha Asay deriyaa mooddiyaawoo odiide amantsee; liik'o k'aalay mek'etsaa aad'd'iidde gelee.

¹⁶ Eessaa demmooppe, kallana gakkanaw ma; shin darissoppe, neeni c'ooshana.

¹⁷ Neena uufiide is's'ennaadan, ne shooruwaa golle ubbaa gede booppa.

¹⁸ Bare shooruwaa bolla wordduwaan markkattiyaa Asay gatimay, mashshayenne k'ara aday asaa k'ohiyaawaa keeshshaa k'ohee.

¹⁹ Metuwaa wode ammanettena uran zemppiyaawe k'aas's'iyaa matan c'oommiaawaanne sileedda gediyaan hamettiyaawaa mala.

²⁰ Kayyotti utteedda asaw yetsaa yes's'iyaaawe meeguwwa gallassi mayuwaa k'aariyaawaanne madutsaa bolla c'aalabaa tigiyaawaa mala.

²¹ Ne morkkii koshattooppe, miza; saamettooppe, ushsha.

²² Ayaw gooppe, neeni hewaa ootsiyaawe Aa huup'yaan tamaa bonk'k'uwaa kaashiide k'oliyaawaa mala. Med'inaa Godaykka new woytana.

²³ Dolahaa bagga c'arkkuu iraa ahiyaawaadan, zigirssay hank'k'uwaa ayee.

²⁴ Walak'ettiyaa machchattinna itti golliyaan de'anaappe golliyyaa kashaan de'iyaaawe keeka.

²⁵ Daabureedda uray irs's'a haatsaa ushiide aliyaawaadan, haakko biittaappe yiyya lo"o oduu nashechchee.

²⁶ Iita asaa sintsaan kunddiyya s'illo Asay bulluk'k'eteedda puluttuwaanne bayeedda ollaa haatsaa mala.

²⁷ Daro eessaa miyaawe lo"a gidenna; hewaadankka, bare bonchchuwwa koyiyaawe bonchchissenna.

²⁸ Bare huup'iyaa naagenna Asay dirssay me"eedda katamaa mala.

26

¹ Boniyaan shachchay, katsaa c'akkiyya wodiyaankka iray koshshennawaadan, boozaw bonchchuu koshshenna.

² Kafottuu yaanne haanne paalliide, asaa k'ohennawaadan, gaasuu bayinnan shek'k'iyaa shek'ay asaa gakkenna.

³ Paraw lissuwaa, hariyaw paas'oruwwa koshshiyaawaadan, boozaa zokkiyaw wad'aa koshshee.

⁴ Booza uraw Aa boozatetsaadan zaaroppa; zaaroppe neenikka Aa mala gidana.

⁵ Booza uraw Aa boozatetsaadan zaara; hewe d'ayooppe, I barena eranchchaadan paydana.

⁶ Booza asaa bolla kiitaa kiittiyaawe bare gediyya k'ans's'iyawaanne wod'iyaaawaa ushiyaawaa mala.

⁷ Booza uraa leemisuu wobba uraa gediyya mala maaddenna.

⁸ Booza uraa bonchchiyya Asay shuchchaa yambbarshshaa bolla k'achchi wotsiide yuushshiyaa asaa mala.

⁹ Booza uraa leemisuu matsotteedda Asay bare kushiyya c'addeedda aguntsaa kessanaw baas'etiyaawaa mala.

¹⁰ Booza asaa woy barew ogiyaanna aad'd'iyaa asaa oosoo k'as'ariyya Asay demmeedda asaa ubbaa c'addanaadan wonddaafiyaa dukkiyya asaa mala.

¹¹ Kanay bare c'ooshshaa guyye simmiide miyaawaadan, boozay bare boozatetsaa oosuwaa zaari zaari ootsee.

¹² Barekka barena, «Taani aad'd'eeda eranchchaa» giyya asaa be'aaddi? Aappe boozay uraw sintsappe lo"o hidoottay de'ee.

¹³ Azallay, «Ogiyaan gaammuu de'ee; yashshiyaa gaammuu aakko ogiyaan yuuyyee» yaagee.

¹⁴ Penggii bare maas'afiyaan yaanne haanne k'aas's'iyawaadan, azallaykka bare hiis'an yaanne haanne aad'd'i wod'd'ee.

¹⁵ Itti itti asatuu daro azalla; untunttu haray attina, wos'iyaa tusheedda sooluwaakka pude baaranaw daaburiino.

¹⁶ Azalla Asay markkaanna odiiyya laappun eranchchatuwaappekka barena aad'd'eeda eranchcha giide k'oppee.

¹⁷ Barena gatsiyaawe bayinna saan palamaw aad'd'iyaa Asay ogiyaanna biyya kanaa haytsaa oyk'k'iyaa asaa mala.

¹⁸⁻¹⁹ Bare shooruwwa, «Taani kaassaw ootsaad» yaagiide c'immiiyya asay, gooyiide tamaa s'iifaa oliyya, woy wod'iyaa c'ubiiyya dentsiyaa asaa mala.

- ²⁰ Mitsay wurooppe, tamay to'ee; zigiriyaawe d'ayooppe, walassay attee.
²¹ S'iis'untsay bonk'k'uwaa darissiyaawaadaninne mitsay tamaa darissiyaawaadan, palumanchcha Asay walassaa darissee.
²² Zigirssaa k'aalay mal'o k'umaa mala; nashechchiide duge ganjiiyaa gakkée.
²³ Wozanaan iitabay de'ishiina, bare ins's'arssan c'imuwaa k'aalaa haasayiyaa Asay biran sheeshsheedda urk'k'aa miishshaa mala.
²⁴ Lo"o malatiyaa iita Asay bare wozanaan de'iyaa iitatetsaa bare nashsho haasayan gentsee.
²⁵ Aa wozanaan laappun tunatetsay kumi utteedda diraw, I lo"o k'aalaa haasayooppekka Aa ammanoppa.
²⁶ Bare morkketetsaa I gentsooppekka, I ootsiyaa iitatetsay shiik'uwaan k'onc'c'ana.
²⁷ Haratoo ollaa bookkiyaa uray he ollaan barew kunddana; haratuu bolla shuchchaa gondorssiyyaa uraa bolla he shuchchay simmiide gondorettana.
²⁸ Worddotiyaa ins's'arssay bare k'oheedda asatuwaa is's'ee; c'imiyyaa haasayay bayetsaa aheeppe attin, harabaa ahenna.

27

- ¹ Wontti hananabaan c'ee'k'ettoppa; wontti ahanabaa neeni erakka.
² Neena hara Asay galatoope attina, neeni neena neerekka galatoppa; Asay ne diraw markkattoppe attina, neeni ne keekkatetsaa odoppa.
³ Shuchchay wolk'k'aama tookuwaa; shafetuwaa tookkiyaawekka dees'ee; shin booza uray dentsiyaa walassay untunttu laa"uwaappekka dees'ee.
⁴ Hank'k'oo k'areti baawa; yiluukka bayzziyaa di'uwaa mala; shin k'anaatiyaan ubbaa gatsoppo.
⁵ Geemmeedda siik'uwaappe baliyaa wode k'onc'c'iyaan seeriyaawe keeka.
⁶ Morkkii neena daro gede yeriyaawaappe siik'uu neena dechchiyaawe keeka.
⁷ Kalleedda uraa eessaa ililuu iitee; shin koshateedda uraa c'ammiyaabaykka mal"ee.
⁸ Bare golliyyaa aggiide yuuyiyaa asay, bare golliyaappe haakkaade paalliyyaa kafatti mala.
⁹ Shittuunne sawiyaa is'aanay asaa nashechchiyaawaadan, siik'uwaa laggiyaa zoriikka nashechchee.
¹⁰ Ne siik'o laggiyaanne ne aawuwaa siik'o laggiyaa aggoppa; neena meteedda wode ne ishaa golle booppa. Haakuwaan de'iyaa ishaappe matan de'iyaa shooruu keeka.
¹¹ Ta na'aw, neeni aad'd'eeda eranchcha gida. Yaattinto taani nashettananne taana boriyaawanttu ooshaakka zaarana.
¹² C'inc'c'a Asay metuu yiyya wode be'iide k'osettee; shin akeekay pac'c'eedda Asay sitti gi biide, metuwaan gelee; yaatiide guyyeppe ayee ana yaagee.
¹³ Erenna asaw waasiyaa geliyaa uraa mayuwaa k'aari akkite; imatsaa asaw, waasiyaa geleeedda uraa mayuwaa oyk'k'ite.
¹⁴ Wontta guuran bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, bare shooruwaa sarotiyaawe Aa shek'k'iyaaawaa mala.
¹⁵ Walak'ettaade duus's'enna machchatanne iray bukkiiyaa wode s'okiide aggena gollii itti mala.
¹⁶ C'arkkuwaa te'anaw woy zayitiyaa c'uuc'c'uumiide oyk'k'anaw danddayetten-nawaadan, izo c'o"u ootsanaw danddayettenna.
¹⁷ Biratay birataa poshiyaawaadan, Asay ittuu ittuwaappe tamaaree.
¹⁸ Balasiyaa giyya mitsatto ishalissiide naageedda uray I ayifiyaa maana; barena ayis-seeddaawaa kabboyiyaa k'oomay bonchchettana.
¹⁹ Haatsay masttootiyaadan som"uwaa bessiyaawaadan, asaa wozanay izaaw eeshshaa bessee.
²⁰ Hayk'uunne bashshay kalli erikkinno; hewaadankka, asaa ayfii kallenna.
²¹ Birayenne work'k'ay taman paac'ettiide geeyiyaawaadan, asaykka bare akkiyaa gala-tan paac'ettee.
²² Booza asaa katsanna udulan yeggaade, udula mitsan c'addintto, aappe boozatetsay kichchenna.
²³ Ne dorssatuu de'iyaa hanotaa loytsaade era; ne mehiyaa wudiyaakka wozanaappe heemma.
²⁴ Ayaw gooppe, duretetsay med'inaw de'enna; kallachchaykka yeletaappe yeletaw aad'd'ennan agganaw danddayee.
²⁵ Mela maatay buuc'etteeddawaappe, aac'a maatay keseeddawaappenne deriyaa bol-lan de'iyaa maatay shiik'eeddawaappe guyyiyaan,

²⁶ dorssatuwaa isikiyaappe neeni new mayiyaawaa kessana; amareeda deeshshatuwaa zal"eedda birankka new gadiyaa shammana.

²⁷ Attiyaa deeshshatuwaa maatsay new, ne soo asawunne ne mac'c'a k'oomatoo k'uma gidanawaa.

28

¹ Iitatuu ooninne yederssennan bak'atiino; shin s'illotuu gaammuwaa mala s'ala.

² Itti kawutetsay makkalanchcha gidoope, Aa mooddiyaawanttu laametti laametti mooddino. Shin kaaletsiyaawanttu aad'd'eeda eranchchaanne akeekanchcha gidiyaa wode, mino gidiide, daro wodiya takkee.

³ Hiyyeesatuwaa uk'kunniyaa daannay katsaa d'ayissiyaa wolk'k'aama iraa mala.

⁴ Higgiyaa bonchchenna uray bayzzanchchaa sabbee; shin higgiyaa bonchchiyaawe bayzzanchchatuwaa k'ofaa p'alk'k'ee.

⁵ Iita asatoo suure pirdaabay gelenna; shin Med'inaa Godaw goyinniyaawanttoo ubbabaykka gelee.

⁶ Geella asaa gidiide, dure gidiyaawaappe suure asaa gidiide, hiyyeesaa gidiyaawe keeka.

⁷ Higgiyaa naagiyaa wodallay akeekanchcha. Shin patsenna shufurotuwaanna zup-petiyaawe bare aawuwaa yeellayee.

⁸ Miishshaa dichchaw immiyaawaaninne yeluwaan durettiyyaa Asay he mas'uwaa hiyyeesatoo keekkiyaa asaw shiishshee.

⁹ Higgiyaa sisanaappe giide, bare haytsaa wora zaariyaa uraa woosay S'oossaa sheneyiyaawaa.

¹⁰ Suuretuwaa iita ogiyaa kaaletsiyaa uray bare bookkeedda ollaan barew kunddana; shin geeshsha Asay lo"obaa laattana.

¹¹ Dure Asay barena aad'd'eeda eranchcha giide k'oppee; shin akeekay de'iyaa hiyyeesay Aa paac'c'ee.

¹² S'illotuu s'ooneedda wode, Asay ubbay nashettee; shin iitatuu maataa oyk'k'eedda wode, Asay k'osettee.

¹³ Bare nagaraa gentsiyaa uray aac'enna; shin paas'iyaaawenne nagaraa aggiyaawe maarettanawaa.

¹⁴ Med'inaa Godaw ubbaa gede yayyiyaa Asay anjjettedawaa; shin bare wozanaa guzuntsiyaa Asay metuwaan gelana.

¹⁵ Hiyyeesaa asaa mooddiyaa iita daannay gudiya gaammuwaanne koshateedda babark'k'iyaa mala.

¹⁶ Wozani pac'c'eedda daannay bare asaa naak'k'ee; shin asaa naak'k'iyaaawaa is's'iyaaawe daro laytsaa mooddana.

¹⁷ Asaa wod'eedda Asay hayk'k'ana gakkanaw bak'atiidde de'ee; Aa ooninne shiishshi akkena.

¹⁸ Borii bayinnan hamettiyyaa uray k'ohettennan attanawaa; shin geella Asay itti kutsan kunddana.

¹⁹ Bare gadiyaa ootsiyaa uray katsaa kallee. Shin shufurotuwaa kaalliyaa uray ubbaa gede hiyyeesiide de'ee.

²⁰ Ammanetteeda uray daro anjettana; shin durettanaw jaamiyaawe murettan at-tena.

²¹ Shaakkiide maaddiyaawe lo"enna; shin Asay guutsa ukitsaa diraw giidekka, balabaa ootsiino.

²² Uuzetiyaa uray durettanaw jaamee; barena hiyyeesatetsay oyk'k'anawaakka erenna.

²³ Asaa c'oo sabbiyaa uraappe seeriyaa uray guyyeppe galatettee.

²⁴ Bare aawuwaappenne bare aattippe wuu"iide, «Taani ayinne nagaraa ootsabeykke» yaagiyaa uraynne bayzziyaa uray itti mala.

²⁵ Uuzetiyaa uray walassaa dentsee; shin Med'inaa Godaan ammanettiyaawe kallee.

²⁶ Barenan ammanettiyyaa Asay booza; shin aad'd'eeda eratetsan hamettiyaawe saro de'ee.

²⁷ Hiyyeesaw immiyaa uraw pac'c'enna; shin untuntta be'anaappe giide c'iilimmiyaawe shek'aa akkana.

²⁸ Iita asatuu suntsettiyaa wode, Asay k'osettee; shin untunttu d'ayiyaa wode, s'illotuu c'orattiino.

29

¹ Daro gede seerina is's'iide, morggii d'uleetda uray hassayennan me"ana; he uraw pas'uukka baawa.

² S'illo asatuu suntsettiyaa wode Asay nashettee; shin iitatu biittaa mooddiyaa wode Asay oolee.

³ Aad'd'eeda eraa dosiyaa Asay bare aawuwaa nashechchee; shin woshummiyaa mac'c'a asatuwaa heeraan yuuyiyaa Asay bare miishshaa wurssee.

⁴ Tumuwaa pirddiyaa kaatii bare kawutetsaa woppu ootsee; shin mattaayiyaa maanaw yoratiyaawe bare kawutetsaa bayzsee.

⁵ Bare shooruwaa sabbiide haasayiyaa uray, Aa gediyaaw gitiyaa yeggee.

⁶ Iita Asay gitii oyk'k'iyaaawaadan, bare nagaran oyk'ettee; shin s'illo Asay nashet-tanawunne yes's'anaw danddayee.

⁷ S'illo Asay hiyyeesaa maataa bonchchee; shin iita Asay hewaa mala eraa ubbakka erenna.

⁸ K'iliic'iyaaawanttu kataman walassaa dentsiino; shin aad'd'eeda eranchcha asatuu hank'k'uwaa irs's'isiino.

⁹ Aad'd'eeda eranchcha Asay booza asaa pirda golle afooppe, boozay hank'k'etteenne k'id'ee; aw yaatooppe saruu d'ayee.

¹⁰ Suutsaa gussanaw jaamiyaa asatuu suure asaa is's'iino; k'ay s'illo asaakka wod'anaw koyiino.

¹¹ Booza Asay bare hank'k'uwaa yeddi bessee; shin aad'd'eeda era Asay bare hank'k'uwaa mittee.

¹² Itti suntsetteedda uray wordduwaa oduwaa akkooppe, Aa oosanchchatuu ubbay iita kesiino.

¹³ Hiyyeesayenne asaa naak'k'iyaa Asay ittibaa kos's'iino; untunttu laa"ookka ayifiyaa Med'inaa Goday s'eelisse.

¹⁴ Itti kaatii hiyyeesaw suure pirddooppe, I bare kawutetsan gam"ana.

¹⁵ K'ayis'eerinne seeray naanaatoo aad'd'eedda eraa immee; shin yedan dic'c'eedda na'ay bare aato kawushshee.

¹⁶ Iita asatuu dariyaa wode, nagaray daree; shin s'illotuu untunttu kunddetsaa be'ana.

¹⁷ Ne na'aa seera; yaatooppe, I new saruwaa immana; I neena nashshechhana.

¹⁸ S'oossay kaaletsiyaa kaalesuwaa akkena derii yeda; shin higgiiyaa naagiyaaw uray anjjetteedawaa.

¹⁹ K'oomay c'o odo s'alan seeretti erenna; oduu aw gelinttokka I azazettena.

²⁰ Elleellee elleellee haasayiyaa uraa be'a erayishsha? Aappe booza uraw sintsanaw daro hidoatay de'ee.

²¹ Ne k'oomaw na'atetsaappee doommina, I koyiyaawaa ubbaa aw imma meezeyooppe, itti gallassi new de'iyaaawaa ubbaa akkanaw I kajeelanawe attena.

²² Hank'k'etiyyaa Asay walassaa dentsetsee; elle yilotiyaa Asay daro nagaraa ootsee.

²³ Otoruu asaa kawushshee; shin hokkiyaa ayyaanay de'iyaa Asay bonchchete.

²⁴ Kayisuwaanna shaakkiyaa uray barena is's'iyaa asaa; I dabaaban tumuwaa odooppeka muretee; tumuwaa odana d'ayooppe k'ay, S'oossay Aa murana.

²⁵ Asaw yayyiyaawe he uraw p'ire gidee; shin Med'inaa Godaan ammanettiyyaa Asay saro de'ee.

²⁶ Darotuu suntsatsay de'iyaa asatuwaa awuddashiino; shin suure pirdday Med'inaa Godaa mataappe beettee.

²⁷ S'illotuu nagaranchchatuwaa shenetiino; nagaranchchatuukka suure uraa sheneti-ino.

30

Aguuri Haasayaa (30:1-33)

¹ Hawaappe kaalliide s'aafetteeddawe Yaak'a na'ay Aguuri haasayeedda haasayaa. He bitanii Iteelassinne Ukaalaw hawaa haasayeedda.

² Tumu taani ay asaappekka booza daray; asaw de'iyaa akeekay taw baawa.

³ Taani aad'd'eeda eraa tamaarabeykke; Geeshsha S'oossaabaakka ayaanne erikke.

⁴ Saluwaa pude kesiide, duge wod'd'eeddawe oonee? C'arkkuwaa bare kushiyaan oyk'k'eeddawe, haatsaa bare afilaan yiic'eeddawe, sa'aa gas'aa Aa sa'aan sa'aan wotseed-dawe oonee? Ane erooppe Aa suntsaa taw oda. Aa na'aa oona gay?

⁵ S'oossay odiyaa k'aalay ubbay tuma; barekko bak'atiide biyaa ubbaw I gondalle.

⁶ Aa k'aalaa bolla ayaanne gujjoppa; gujjooppe I neena seerana; neeni worddanchcha gidiyaawaakka I k'onc'c'issana.

⁷ Abeet Med'inaa Godaw, taani neena laa"ubatuwaa oochchay; taani hayk'k'ana gakkanaw, untuntta taana diggoppa.

⁸ Koyiruwaan, taani asaa c'immennaadaaninne wordduwaa haasayennaadan taana naaga; laa'entsuwaan, taw koshshiyaa keeshshaa k'umaa immappe attina, taana dure woy mank'k'o kessoppa.

⁹ Hewe d'ayooppe, dure gidaade, «Med'inaa Goday oonee?» gaade neena kaddana; woy mank'k'o gidaade, wuu"ana; yaataade ta S'oossaa suntsaa borisana.

¹⁰ Neena shek'k'ena malanne I shek'k'ina new gometenna mala, k'oomaa Aa godaan moottoppa.

¹¹ Barenttu aawotuwwa shek'k'iyaa barenttu aayetuwwa anjjenna asatuu de'iino.

¹² Daro tunaa tuni uttiide, barentta geeshshaadan paydiyaa asatuu de'iino.

¹³ Otoruwaa kumeedda asatuunne asaa kad'iide s'eelliyaa asatuu de'iino.

¹⁴ Untuntuu achchay mashshaa mala gidina, untuntuu goggoc'c'uukka golooduwaa mala gidina, hiyyeesatuwaanne metootanchchatuwaa naak'k'iide, untuntuwaa bonk'k'iyaa asatuu de'iino.

¹⁵ Ullatsatiw laa"u mac'c'a naanatu de'iino. Untuntuu, «Hamma! Hamma!» yaagiide waassiino. Ubbakka kalli erenna heezzubatu de'iino; oyddentsuu k'ay ubbaa, «Gidana» gi erenna.

¹⁶ Hewanttukka:

duufuwaa,

maynne mac'c'a asaa,

haatsi kalissi erenna mela biittaaanne,

«Taw gidana!» gi erenna tamaa.

¹⁷ Bare aawuwaa k'iliic'iyaa na'aa ayifiyaa, bare aata c'imina kad'iyaa na'aa ayifiyaa, zanggaaraan de'iyaa k'uurotuu wooc'ana; Aa ashuwaa ankkotuu maana.

¹⁸ Taana heezzubatu maalalissiino; oyddentsuu ubbaa taw gelenna.

¹⁹ Hewanttukka:

arggantsay saluwaana paalliyaa paaluwaa,

shooshshay shuchchaa bollaanna sololiyaa sololetsaa,

markkabii abbaa bolla solddiyaa soldduwaanne

wodallaynne gellayatta siik'uwaa doommiyaa doometsaa.

²⁰ Woshumiyaa mishirata haniyaa hanuukka hewaa mala. Aa muussaa maw; shin meeddaawappe guyyiyaan, bare doonaa k'uc'c'a diggaade, «Taani ayinne bayzabeykke» yaagaw.

²¹ Heezzu yewotuwaan biittay k'aas's'ee; oyddentsuwaa ubbaa tookkanawukka dand-dayibeenna.

²² Hewanttukka:

ayilii kaateteedda wode,

boozay katsaa kalleedda wode,

²³ asay is's'eedda mishirata asinaa geleedda wodenne,

mac'c'a k'oomata bare godatto laatteedda wode med'ettiyaa hanotaa.

²⁴ Sa'aa bolla oyddu guutsa med'etatu de'iino; shin untuntuu loytsi aad'd'eeda er-anchcha.

²⁵ Hewanttukka:

C'unc'c'alletuwaa, c'unc'c'alletuu wolk'k'ay bayinna med'etaa;

shin barenttoo miyaawaa boniyaan shiishshiide, minjiino.

²⁶ Guppalletuwaa, guppalletuu guutsa wolk'k'ay de'iyaa wantta;

shin barenttu golliyya shuchchaa kooppuwan kees's'iino.

²⁷ Booletuwaa, booletoo kaatii baawa;

shin untuntuu ubbayka maaran zattiino.

²⁸ Zaretuwaa, zaratu kushiyan oyk'k'inakka oyk'ettiino;

shin untuntuu haray attina, kaatiyaa gollenkka de'iino.

²⁹ Barenttu maataa bessiidde hamettiyaa heezzu med'etatu de'iino; oyddentsuukka lo"o hemetaa hamettee.

³⁰ Hewanttukka:

do'aa ubbaappe minniyaanne yayyiide bak'ati erenna gaammuwaa;

³¹ aayetuwwa gidon ayyiidde hamettiyaa awure kuttuwaa,

deeshsha orggiyaanne,

bare olanchchatuwaa gidon ek'k'iyaa kaatiyaa.

³² Neeni boozaade otoretteeddawaa gidooppenne, iitabaa ootsanaw halchcheeddawaa gidooppe, ane takki gaade k'oppa.

³³ Maatsaa bukkiyaawe oyssaa kessiyaawaadan, siid'iyaa yimppiyaawekka suutsaa ahiyaawaadan, hewaadan hank'k'uwaa dentsetsiyaawe walassaa ayee.

31

Limu'eela Daaya Bare Na'aa Tamaarisseedda Timitittiyyaa
(31:1-31)

¹ Hawaappe kaalliide s'aafetteedda haasayay, Kaatiyaa Limu'eela aata Kaatiyaa Limu'eela tamaarisseeddawaa.

² «Laa ta na'aw, ta uluwaappe wod'd'eeddawoo, taani shiik'ettaade yeleeddawoo,

³ mac'c'a asan ne wolk'k'aa wurssoppa; he kaatetuwa bayzziyaa mac'c'a asatuwaan ne akataa d'ayissoppa.

⁴ «Limu'eelaa, hawe kaatetoo bessena; woyniyaa eessaa ushiyaawe kaatetoo bessena; matsoiyaa ushshaa ushiyaawe asaa bolla suntsetteeddawanttoo bessena.

⁵ Unttuntu ushiyaa wode higgiiyaa baliino; naak'etteedda asaa maataa sheneko giino.

⁶ Matsoiyaa ushshaa hayk'k'ana haniyaa urawunne sa'ay iiteedda uraw immite.

⁷ Unttuntu barenttu mank'k'otetsaanne barenttu tugga de'uwa dogana mala ushino.

⁸ «Barenttu metuwa odanaw danddayennawanttu diraw neeni oda; maaddiyaawe bayinnawanttu maataa diraw neeni denda.

⁹ Unttuntuu suure pirddaa pirda; hiyyeesatuwaanne metootanchchatuwa maataa naaga» yaagaade tamaarissaaddu.

Wozanaama Machchato

¹⁰ Wozanaama machchato ooni demmanaw danddayii? Ink'k'uwa giyaa al"o shuchchaappekka iza al"aw.

¹¹ I asinay izo ubbabankka ammanee; aw de'anaw bessiyaawaappe ayayanne pac'c'enna.

¹² Aa bare de'uwa laytsaa ubbaan aw lo"obaappe attina, iitabaa ootsukku.

¹³ Suufiyaanne layinuwa Aa koyaadde, nashetaade bare kushiyan ootsaw.

¹⁴ Aa zal"anchchatuwa markkabatuwa mala; bare k'umaa haakko biittaappe ayaw.

¹⁵ Aa bare soo asaw k'umaa katsanawunne bare mac'c'a k'oomatoo oosuwa gishanaw, sa'ay biro k'amma de'ishiina denddaw.

¹⁶ Gadiyaa Aa koyaadde shammaw; bare kushiyan ootsaade demmeedda shaluwaan woyniyaa turaa tokkaw.

¹⁷ Aa gooba oosanchcha gidiyaawaa s'alala gidennaan, minonne c'inc'c'a asaa.

¹⁸ Aa bare wod'iyaa demmanaw minnaade zal"aw; Aa ootsaade k'amissiyaa diraw, bare s'omppiyya elle toyissukku.

¹⁹ Aa bare sinddiriitan suk'k'aade, bare afilaa daddaw.

²⁰ Aa hiyyeesatoonne metootanchchato barewaappe c'oo immaw.

²¹ I soo Asay ubbay ho"iyaa mayuwa mayyeedda diraw, shachchay bukkintto, Aa hirgukku.

²² Arssaa bolla hiis's'iyaa mayuwa sikkaw; liinuwaappe dadetteedda ochchaa teeraa malatiyaa mayuwaakka barew mayyaw.

²³ Gadiyaa c'imatuu shiik'iyaa dubbushan I asinay bonchchetteedda asaa.

²⁴ Liinuwaappe mayuwaanne sak'k'iyaa ootsa ootsaade, zal"anchchato zal"aw.

²⁵ Iza minonne bonchcho asaa; yiyaa laytsatoo iza ubbakka hirgukku.

²⁶ Aad'd'eeda eran Aa haasayaw; ammansiyaa zorii I ins's'arssaappe kesee.

²⁷ Aa bare soo asaa de'uwa injjejanaw ubbaa gede oosuwa ootsaade de'aw; azalla hanuu I bolla beetti erenna.

²⁸ Izi naanatu denddi ek'k'iide, izo nashshiino; Izi asinaykka izo galatiidde,

²⁹ «Lo"obaa ootseedda daro mac'c'a asatuu de'iino; shin neeni untntuntu ubbaappe aad'd'aasa» yaagee.

³⁰ Malaa lo"otetsay allaalle kessenna; puulikka d'ayana; shin Med'inaa Godaw yayyiyaa mishirata, iza galatettanaw bessaw.

³¹ Aa ootseeddabaw ubbaw iw izi kushiya zaarite; iza ootseedda oosuu ubbay dabaa-ban izo galatisso.

Eranchchaa Mas'aafaa Geluwaa

«Eranchchaa Mas'aafaa» gidдон s'aafettiide beettiyaawanttu, asaa de'uu k'antsa gidiiyaawaa s'alala gidennaan, daaburay, shabbirssay, pirddaa geellatetsayenne arggaac'ay kumeeddawaa gidiiyaawaa eriide, «Asaa de'uu mela» yaagiide k'achcheeda itti eranchchaa k'ofatuwaa. Ha eranchchay asaa de'uwwa wurssetsaa gakkanaw naagiya, S'oossaa oosuu ayentto eranaw aw is's'etteedda. Gidooppenne Asay bare de'eedda laytsaa ubbaaninne barew danddayetteedda keeshshaa ubbaan, minniide ootsanawenne S'oossay immeeddabatuwaan nashettanawaa koshshiyaawaa zoree.

Eranchchaa k'ofatuwaappe dariyaa baggatuu ittuu ittuwaanna gakketena s'eelatu de'iyaaawantanne hidootaa k'ans's'iyaa hanotatu de'iyaaawantta. Gidooppenne ha mas'aafay Geeshsha Mas'aafaa giddo geleeddawe, Geeshsha Mas'aafaa bolla ek'keedda ammanuu haray attina, ha ittuu ittuwaanna gakketena k'ofaanne sid'ii kumeedda mas'aafaa bare gomppan oyk'k'iyaa keeshshaa aakko gidiiyaawaa bessee. Hawe ha Eranchchaa Mas'aafay asaa de'uwwa masttootiyaadan bessiyaa diraw, daro asatu ha mas'aafaappe mintsetsuwwa demmeeddino. Hewaadankka ha k'ofatuwaa oyk'keedda Geeshsha Mas'aafay, ini ikka, de'oo wolk'k'aama biletsaa immiyaa S'oossan hidootaa ootsanaadan zoriyaawaa akeekeddino.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

De'uwwa Biletsaa 1:1–2:26

De'uwaabaw Geetetteedda Haasayatuwaa 3:1–11:8

Zoriyaa Ubbaa Yiichchaa 11:9–12:8

S'oossaa Bonchchussaanne Azazetussaa 12:9-14

De'uwwa Biletsaa

(1:1–2:26)

Ubbabaykka Hada

¹ Hawe, Daawita na'aa, Yerusaalamen kaateteedda eranchchaa k'aalaa.

² He eranchchay, «Ubbabaykka mela; k'ay ubbaykka hadaappe aad'd'eeda mela; ubbaykka ubbaanna mela» yaageedda.

³ Bare de'iyaa saan ubbaan, Asay daaburiide ootsiyaawaan ubbaan aw wod'ii ayee?

⁴ Itti yeletay aad'd'iyaa wode, hara yeletay sa'aa oyk'k'ee. Shin ha biittay med'inawukka laamettennan de'ee.

⁵ Away doleenne wullee; k'ay laa'entsuwaakka dolanaw yaa doliyaa sa'aakko elleellee.

⁶ C'arkkuu itti gede gedissa itti gede huup'issa c'arkkee; k'ay yuuyyi yuuyyi aad'd'iide, simerettiide yee.

⁷ Goggiyaa haatsay ubbay abban gelee; shin abbay kumi erenna. He haatsay k'aykka simmiide gogganaw, guyye bare pulttiya sa'aa bee.

⁸ Ubbabaykka saletsiyaabaa. I woyissa keenaw saletsintokka odi wurssanaw dandayettenna. Ayifii s'eelliide, kallii erenna; haytsaykka sisiide, taw gideedda gi erenna.

⁹ Kase haneeddawe sintsanawukka simmiide I hanana; k'ay ha'i haniidde de'iyabaykka kase haneeddawaa. Hewaa diraw, saluwwa gufantsan ooratsabaa giyaawe ayayenne baawa.

¹⁰ Ooninne, «Be'ite! Hawe ooratsabaa» gooppe, hewe ooratsa gidenna; hewe nuuni yelettanaappe kase baggan haneeddawaa.

¹¹ Kase aad'd'eeda wodetuwaan haneeddabatuwaa zaariide hassayiyaawe baawa; guyyeppe hananabatuwaakka untuntuppe guyyiyaan ooninne hassayenna.

Aad'd'eeda Eratetsay Alenna

¹² Taani eranchchay, Yerusaalamen Israa'eeliyaw kaate gidaade de'aaddi.

¹³ Taani biittan sa'aan de'iyaaawaa ubbaa k'ora k'oraade eranawunne aad'd'eeda eratetsan pilgga s'eellanaw ta k'ofaa k'achchaad. Yaataade asaa ubbaw S'oossay immeedda de'uu loytsi daaburssiyaabanne nashechchiyaabaa gidiiyaawaa akeekaad.

¹⁴ Saluwaappe garssa baggan haneeddawaa ubbaa taani be'aad; shin ubbaykka mela; c'arkkuwaa oyk'k'anaw yederssiyaawaa mala.

¹⁵ Geellay sittanaw danddayenna; k'ay bayinnabaakka paydanaw danddayettenna.

¹⁶ Taani won ta wozanaan hawaadan yaagaade k'oppaad; «Taappe kase Yerusaalame mooddeedda ubbatuwaappe taani wolk'k'aamanne aad'd'eeda eranchchaa gidaaddi. C'inc'c'atetsaanne eraa giyaawe I ayentto paac'c'aade eraad» yaagaad.

¹⁷ K'ay taani aad'd'eeda eratetsaappe, gooshshappenne eeyyatetsaappe gidduwaan de'iyaa dummatetsay ayentto eranaw loytsi daaburaad. Shin wurssetsan hewekka c'arkkuwaa oyk'k'anaw yederssiyaabaa mala mela gidiyaawaa eraad.

¹⁸ Aad'd'eeda eratetsay dariyaa wode kayyoyiiaabay daree; eray dariyaa wodekka k'ay metuu daree.

2

Barena Nashchchiyaawekka Hada

¹ Taani ta wozanaan, «Ane taw wolk'k'aama nashshechchaa immiyaawe ayentto, k'ay de'iyaa de'uwaa giddonkka lo'obay ayentto be'ana» yaagaade k'oppaad; shin hewekka mela.

² Ubbaa gede miic'c'iyaaawe eeyyatetsaa gidiyaawaa, k'ay daro nashchchaykka ayinne go"ennabaa gidiyaawaa akeekaad.

³ Hewe hewaa gidi utti de'ishshin, aad'd'eeda eratetsaa demmanaw amottaade, ta wozanaa woyniyaa eessan nashshechchaade, hewaa suganaw eeyyatetsan k'ofaa k'achchaad. K'ay Asay ha sa'aa bolla barew de'iyaa k'antsa wodiya aatsiyaa, ubbaappe aad'd'iyaa lo'o ogiikka hawaa gaade k'oppaad.

⁴ K'ay hara itti wolk'k'aamabaa ootsaad; taw de'iyaa keetsatuwaa kees'saad; woyniyaa turaakka tokkaad.

⁵ Dumma dumma atakilttiyaanne ayifiyaa ayifiyaa mitsatuwaa tokkiyaa sa'anne Asay shemppiyaa sa'aa gannatiyaadan loytsaade giigissaaddi. He sa'aan dumma dumma ayifiyaa ayifiyaa mitsatuwaakka tokkaade, dichchaad.

⁶ He dic'c'iyaa mitsatuwaa ushshanaw, haatsaa dagayiyaa sa'aa zeeraade giigissaaddi.

⁷ Attumanne mac'c'a ayiletuwaa shammaad; k'ay ta son yeletteedda hara ayiletuukka taw de'iino. Taappe kase Yersaalamen de'eedda oowaappenne dariyaa mehiyaa, deeshshaanne dorssaa wudiya haaraad.

⁸ Taani mooddiiyaa dumma dumma biittatuwaappe bonchchetteedda kaate golliyaa duretaa ayissaade, daro work'k'aanne biraa taw dagayaad. K'ay, taana sabbiide yes's'iyaa attumanne mac'c'a yetsanchchatuwaa k'as'araad; hewaa bollakka, asaw nashshechchaa immiyaa loytsi daro mac'c'a asaakka shiishshaad.

⁹ Hewaa diraw, taani taappe kase Yersaalamen de'eedda ooppenne aad'd'eeda wolk'k'aama asaa gidaaddi. Ta aad'd'eeda eratetsaykka taananna wurssetsay gakkanaw de'eedda.

¹⁰ Ta ayifii s'eelleeddabaanne ta wozanay amotteeddabaa ubbaa demmaad; ta asatetsay koyiyaa nashshechchaa ubbaakka diggabeykke. Taani ootseedda oosuwa ubbaan nashetay; ta daaburaw wod'iikka hewaa.

¹¹ Gido shin, hewaa ubbaa ootsa simmaade taani akeekiya wode, loytsi taani aw daabureeddawe ubbaykka mela gidiyaawaa be'aad. Saluwaa gufantsan go"iyaawe ayayenne baawa; ubbaykka c'arkkuwaa oyk'k'anaw yederssiyaabaa mala.

Eranchchay Bare De'uwaappe Demmeedda Eraa

¹² Hewaappe guyyiyan, taani aad'd'eeda eratetsay, eeyyatetsayenne gooshshay ayentto paac'c'aade eranaw k'ofaa doommaad. Kaatiyaa kotoan kaatetiya hara kaatii kase oosetteeddawaappe aad'd'iyaa harabaa ay ootsanee?

¹³ Taani hawaadan yaagaad; «Tumukka poo'uu d'umaappe keekiyaawaadan, aad'd'eeda eratetsay eeyyatetsaappe keekke.

¹⁴ C'inc'c'a asatuu barenttu denddiyaa sa'anne biide gakkiiyaa sa'aa eriino; shin eeyyatuu hewaa ubbaa erikino» yaagaad. Gidoppe attina, untunttu laa"uwaa wurssetsaykka ittuwaa.

¹⁵ Taani ta wozanaan, «Eeyyaa gakkiiyaa kaac'ay taanakka gakkee; yaatina, taani aad'd'eeda eranchcha gidiyaawe taana ayaa maaddii?» yaagaade k'oppaad. K'ay taani ta wozanaan, «Hawe ubbaykka mela!» yaagaad.

¹⁶ Ayaw gooppe, eeyyina aad'd'eeda eranchcha gidina, hayk'k'uwaappe hefintsan simmiide, Aa hassayiyaawe baawa; sintsappe yiyaa laysatuwaan nuuni ubbaykka dogetti attana. Eeyyay hayk'k'iyawaadan, aad'd'eeda eranchchaykka hayk'k'ee.

Ootsi Daaburiyaawekka Hada

¹⁷ Metuwaappe attina, go"iyaawe bayinna diraw, ha sa'aa de'uu taana iiteedda. Hewekka mela; c'arkkuwaa oyk'k'anaw yederssiyaabaa mala.

¹⁸ Saluwaa gufantsan taani loytsi daaburaade demmeedda ta mas'uwaa ubbaa taappe guyyiyan yiyaa uraw yeggaade biyaa diraw, taani daabureeddawe ubbay taana iiteedda.

¹⁹ Taappe guyyiyaan yiyaa bitanii aad'd'eeda eranchchentto eeyentto ooni erii? Shin I oona gidinakka, taani loytsi daabureeddawaanne ta c'inc'c'atetsan taani demmeeddawaa ubbaa barew akkiide, goda gidanawaa; yaatoope, hewekka mela.

²⁰ Hewaa diraw, saluwaa gufantsan hawaa keeshshaa ayaw daaburaaditaashsha gaade ta wozanaan kayyotaad.

²¹ Asi bare de'edda laytsan barew de'edda aad'd'eeda eratetsan, eraaninne hiillan daaburiide demmeeddawaa ubbaa ayinne daaburibeennawoo yeggiide bee. Hewekka k'ay, hadanne likke gidennawaa.

²² Yaatina, saluwaa gufantsan Asay loytsi daaburiide ootseeddawaappe ubbaappe ayaa go"aa demmeeddee?

²³ I bare de'uwaa laytsan daaburiyaa daaburay ubbay kayyottooppenne kayyoppe harabaa ayinne aw gujjenna; haray atto k'ammakka Aa huup'ii k'ofaappe shemppenna; gido shin, he ubbaykka mela.

²⁴ Hewaa diraw, asaw go"aa gidiyaawe ayee gooppe, Asay bare daabureeddabaappe miiddinne ushiide nashettiyaawaa. He nashechchaykka k'ay S'oossaa kushiyaappe imet-teeddawaa gidiyaawaa taani akeekaad.

²⁵ Ayaw gooppe, Aa shene gidanawaa d'ayooppe, min ushshinakka asaw nashechchay hak'an beettii?

²⁶ S'oossaa nashechchiyaa uraw S'oossay c'inc'c'atetsaa, eratetsaanne nashshechchaa immee; nagaranchchaw mata I daaburiide shiishshanaadan, daaburaa immee; shin I shiishsheeddawaa S'oossay akkiide, barew yayiyaawoo haraw immee. Hewaa diraw, ha ubbaykka hadanne c'arkkuwaa oyk'k'anaw yederssiyaabaa mala.

De'uwaabaw Geetettedda Haasayatuwaa

3

(3:1–11:8)

Ubbabawukka Wodii De'ee

¹ Ubbabaw wodii de'ee;
saluwaappe garssa baggana oosettiyaabaw ubbaw,
Aa laytsay laytsay de'ee.

² Hewaa diraw, yelettanaw wodii de'ee;
hayk'k'anawukka wodii de'ee.

Tokkanaw wodii de'ee;
tokkeeddawaa shoddanawukka wodii de'ee.

³ Wod'anaw wodii de'ee;
patsanawukka wodii de'ee.

Kolanaw wodii de'ee;
k'ay kees's'anawukka wodii de'ee.

⁴ Yeekkanaw wodii de'ee;
miic'c'anawukka wodii de'ee.

Kayyottanaw wodii de'ee;
k'ay nashettiide yes's'anawukka wodii de'ee.

⁵ Shuchchaa laalanaw wodii de'ee;
shuchchaa shiishshanawukka wodii de'ee.

K'oomettanaw wodii de'ee;
k'ay shaakkettanawukka wodii de'ee.

⁶ Koyiide demmanaw wodii de'ee;
bayzzanawukka wodii de'ee.

Shiishshi oyk'k'anaw wodii de'ee;
laalanawukka wodii de'ee.

⁷ Peed'anaw wodii de'ee;
sikkanawukka wodii de'ee.

C'o'u gaanaw wodii de'ee;
k'ay haasayanawukka wodii de'ee.

⁸ Dosanaw wodii de'ee;
is's'anawukka wodii de'ee.

Olaw wodii de'ee;
saroo wodii de'ee.

⁹ Yaatina, oosanchchay bare daaburedda daaburaappe ayaa wod'iyaa demmeeddee?

¹⁰ Taani k'ay, asaa naanatuu daaburiide ootsana mala, S'oossay immeedda gedii loytsi dees'o gidiyaawaa be'aad.

¹¹ S'oossay ubbabaa Aa wodiyaan wodiyaan loytsiide ootseedda. S'oossay asaa wozanaan med'inatetsaa ootseedda; hewaa gidoppenne, S'oossay ootseeddawaa ubbaa koyiruwaappe wurssetsay gakkanaw, Asay wurssiide eranaw danddayenna.

¹² Hewaa diraw, Asay bare de'eedda laytsan lo"iyaawaa ootsiyaawaappenne, nashetiyaawaappe aad'd'iyaaawe ayayenne bayinnawaa taani akeekaad.

¹³ K'ay, asaw aw Aa daaburaw waaga gidiyaawe muussaanne ushshan barena nashechchiyaawaa; hewekka aw S'oossaappe imetteedda imotaa.

¹⁴ S'oossay ootseeddawe ubbay med'inaw de'iyaaawaa gidiyaawaa taani eraad; I ootseeddawaa bollan gujjanaw woy aappe haa guutsanaw danddayetenna. S'oossay hewaa ootseeddawe, Asay barew yayyiide bonchhanaassa.

¹⁵ Ha"i haniidde de'iyaaabay woy sintsappe hananaw de'iyaaabay ubbay kase aad'd'eeda wodiyaan haneeddawaa; ayaw gooppe, S'oossay kase haneeddawe zaari zaariidekka hananaadan ootsee.

Ha Sa'aan Pirdday Geellatteedabaa

¹⁶ K'ay taani, saluwaa gufantsan geeshsha pirddaa sa'aan iitatetsay, s'illotetsaa saankka nagaray de'iyaaawaa be'aaddi.

¹⁷ Ta wozanaan, «S'oossay s'illuwaanne iitaa laa"uwaakka pirddaw shiishshana; ayaw gooppe, S'oossay allaalle ubbawunne oosuwa ubbaw wodiya keeri wotseedda» yaa-gaade k'oppaaddi.

¹⁸ K'ay taani ta wozanaan, «Asay do'atuwaappe keekennawe untuntta bessanaw, S'oossay untuntta paac'c'ee» yaagaad.

¹⁹ Ayaw gooppe, asaa gidina, do'atuwaa gidinakka, untunttu kaac'ay ittuwaa; ittuu hayk'k'iyaaawaadan, yenkkuuikka hayk'k'ee. K'ay laa"uukka itti c'arkkuwaa shemppiino; hewaa diraw, asatuukka do'atuwaappe keekkikino; hewekka mela.

²⁰ Untunttu laa"uukka itti sa'aa biino; laa"uukka biittaappe med'etteedda diraw, biittaw simmiino.

²¹ Yaatina, asaa shemppuu saluwaa pude kesiyaawaanne do'atuwaa shemppuu biittaa c'iimmaw duge wod'd'iyaaawaa shaakkiide eranaw danddayiyaawe oonee?

²² Hewaa diraw, Asay bare ootseedda oosuwaan nashetiyaawaappe keekiyaawe harabay aw bayinnawaa be'aad. Ayaw gooppe, aw de'iyaa lo"o kaac'ay hewaa s'alala. Asi hayk'k'ichchooppe aappe guyyiyaan haniyaawaa bessanaw, Aa hayk'k'uwaappe guyye ahanaw danddayiyaawe oonee?

4

Naak'uwaa, Daaburaanne Laggiyaa D'ayussaa

¹ Taani k'aykka, saluwaa gufantsan Asay asaa ayaa keeshshaa naak'k'inttonne s'eellaad. Naak'etteeddawanttu barenta mintsetsiyaawaa d'ayide yeekkiino. Naak'k'iyaaawanttoo wolk'k'aama maatay de'iyaaawaappe attina, naak'ettiyaawantta maaddiyaawe ooninne baawa.

² Hewaa diraw, taani, «Ha"i pas'a de'iyaaawanttuppe kase hayk'k'ichcheeddawanttu keeka» yaagaad.

³ Gido shin, ha laa"uwaappekka aad'd'iide k'ay, mule yelettibeennawanttu kaac'ay lo"a; ayaw gooppe, untunttu saluwaa gufantsan oosettiya naak'uwaa muliyaa be'ibeykino.

⁴ Asay bare amotteeddabaa demmanaw loytsi daaburiide ootsee; shin he daaburay bare laggiyaa bollan k'anaatiyaa k'ofaappe denddeeddawaana gidiyaawaa taani akeekaad. Hewekka k'ay mela; c'arkkuwaa oyk'k'anaw yederssiyaabaa mala.

⁵ Bare kushiya s'aas'iide, utti aggiyaa azallay, koshaan hayk'k'ee.

⁶ Daaburaanne c'arkkuwaa oyk'k'anaw yederssiyaabaa mala jaaman daaburiide demmiyaa laa"u kushiyaappe, woppa demmiyaa itti kushiya daree.

⁷ K'ay taani, saluwaa gufantsan mela gideddawaa itti harabaakka be'aaddi.

⁸ Hewekka itti barekka de'iyaa bitaniyaabaa; aw attuma na'ay woy ishi baawa. Shin I daaburiyaa daaburaw zaway baawa; k'ay barew de'iyaaawan alenna. I barekka barena oochchiidde, «I ta hawaa oossi daaburaytaa? Taana ta huup'iyaa ayaw nashshechchaa diggaytaa?» yaagiide oochcheedda. Hewekka k'ay hadabaanne tugga de'uwaa.

⁹ Ittuwaa gidiyaawaappe laa"a gidiyaawe lo"a; ayaw gooppe, untunttu oosuu ittuwaawaappe aad'd'iide, lo"o ayifiyaa immanaw danddayee.

¹⁰ K'ay, laa"uwaappe ittuu kunddooppe ittuu dentsee; shin barekka de'iyaa uray kunddooppe Aa dentsiyaawe bayinna diraw, aw aayye ana!

¹¹ Meego wodiyaan laa"uu ittippe gisooppe ho"ee; shin barekka gisiyaa uraa hak'appe ho"anaw danddayii?

¹² Itti Asay barekka te"anaw danddayenna metuwaa laa"u asatuu ittippe ek'ettiide, te"anaw danddayiino. Heezzu kutsaan dook'etteedda wodoruukka elle duus's'enna.

¹³ Lo"o zoriyaa akkena c'ima kaatiyaappe hiyyeesaa gidooppenne, aad'd'eeda eranchcha yalagay keeka.

¹⁴ Ayaw gooppe, I he hiyyeesaa gidiyaa sa'aappe denddiide, woy k'asho golliyaappe kesiide, bare biittan kaate gidiyaa sa'aa gakkanaw danddayee.

¹⁵ Saluwaa gufantsan de'iyaaanne hamettiyyaa asaa ubbay kaatiyaa kawutetsaa araataa laattiyyaa yalaga kaalliyaawaa be'aad.

¹⁶ Itti kaatii mooddiiyaa Asay paydu bayinna c'ora gidanaw danddayee. Shin kawutaappe I kichchiyaa wode, I ootseeddabaw ooninne Aa galatenna. Hewaa diraw, ha ubbaykka mela; c'arkkuwaa oyk'k'anaw yederssiyaabaa mala.

5

Gefaa Geppanaw Elleelloppa

¹ S'oossaa golliyaa geliyaa wode, ne gediya akeekaade tangga. Sisanaw mataa shiik'iyaaawe, eeyyatuu yarshshuwaa shiishshiyaawaappe aad'd'ee; ayaw gooppe, untunttu iita oosuwa ootsiidde de'iyaaawaa erikkino.

² Ne doonaan haasayanaw, S'oossaa sintsankka biddanaw elleelloppa. K'ay ittibaa S'oossaw immana gaade ne wozanaan elleellaade geppa kichchoppa; ayaw gooppe, S'oossay saluwaan, neeni k'ay hawaan sa'aan de'aassa; hewaa diraw, ne haasayiyaa k'aalay guutsa gido.

³ Hirggay dariyaa wode, k'amman akumuukka daree; hewaadankka, biddetsaa daruu eeyyatetsaa k'aalaa kessee.

⁴ S'oossaw neeni geppeeddawaa polanaw gam"oppa; ayaw gooppe, gam"iyaa eeyyatuuwaan S'oossay nashettena. Hewaa diraw, neeni geppeeddawaa ubbaa pola.

⁵ Ittibaa S'oossaw geppiide, polennan aggiyaawaappe koyiro geppennaan aggiyaawe lo"a.

⁶ Neena ne doonay nagaran yeggennaadan, ne doonaa zawaappe aad'd'eeda yeda ootsoppa; k'ay S'oossaw ootsiyaawoo, «Kasekka hawaa taani akeekenan geppaad» gooppa. Ayaw gooppe, hewaa S'oossay loytsi hank'k'etsiyaa diraw, neeni daaburaade demmeeddawaa, ne kushiya oosuwa ubbaa I bare hank'k'uwaan k'uc'ciide d'ayissanaw danddayee.

⁷ Daro akumuwa akumettooppenne woy k'ay darobaa haasayooppenne he ubbaykka mela; hewaa diraw, neeni hewaa agga agaade S'oossaw yayya.

De'uwaa Hadatetsaa

⁸ Itti kawutetsay bare biittan de'iyaa hiyyeesatuwa naak'k'ishiininne pirddaa geellayishin neeni be'ooppe, darina malalettoppa. Itti itti kaappoo aappe bollaanna suntsettiide, Aa s'eelliyaa hara kaappuu de'ee. K'ay untunttu laa"uwaappekka bollaanna suntsettiide, untuntta s'eelliyaa hara kaappatuukka de'iino.

⁹ Haray attina, kaatiyaa gidooppenne, goshshaappe beettiyyaa ayifetuu d'ayooppe, wopan de'anaw danddayenna.

¹⁰ Biraa dosiyaa uraw biri gidi erenna; durettanaw siik'iyaa uraykka miishshaa kalli erenna. Shin ha ubbaykka mela.

¹¹ Duretetsay dariyaa wode, miyaabaykka hewaa keeshshaa daree. Yaatina, bare mas'uwaa c'oo ayifiyaan s'eelliide, «Taani dure» gaanaappe attina, harabaa aw ayaa maaddii!

¹² Oosuwa ootsiyaa Asay guutsa min, daro min, saro gem"ishshuwaa gem"ishiide ak'ee; shin durii bare duretetsaw ubbaa wode un"ettiide k'oppiyaa diraw, gem"ishshuwaa d'ayiiide de'ee.

¹³ Saluwaa gufantsan loytsi kayyoyiyaawaa harabaakka taani be'aad; iita wodiyaan barena maaddo giide, Asay barew de'eddawaappe guyye wotsiide dagayee.

¹⁴ K'ay he duretetsay itti iitabay gakketina d'ayi kichchee. I na'aa yeleeddawaa gidoopeppa, na'aa laatissiyaawaana d'ayiiide, mela attie.

¹⁵ Asi ubbay koyiro kallo yeletteeddawaadan, mela kushiyaanna simmiide baana. Ay keeshshaa I daaburiide ootsooppenne, bare daabureeddabaappe akkiide biyaabay ayaynne baawa.

¹⁶ Asi kallo yelettiide, kallo guyye simmiyaawekka k'ay loytsi kayyottiya iitabaa. Aa daaburay ubbay c'arkkuwaa uc'iyaaawaadan mela gidowaappe sintsan, I hewan ayaa maadettii?

¹⁷ I bare laytsaa ubbaa d'uma de'uwaan, kayyuwaan, yilotiyaawaan, harggiyaaninne hank'k'uwaan wurssee.

¹⁸ Hewe hewaa gidooppenne, taani akeekeedda itti lo'obay de'ee; hewekka saluwaa gufantsan S'oossay Asay de'anaadan immeedda k'antsa laytsaa gidдон, Asay daaburaappe miyaawe, ushiyaawenne nashettiyaawe lo"anne bessiyaawaa. Ayaw gooppe, Aa kaac'ay hewaa.

¹⁹ S'oossay asaw duretetsaanne mas'uwaa immiyaawe, bare daaburaa gatiyaa demmiide, miiddinne ushiide nashettanaassa. Hewekka k'ay S'oossaappe aw imetteedda imotaa.

²⁰ S'oossay Aa wozanaan ubbaa wode nashshechchaa kuntsi wotsiyaa diraw, I bare de'uwaa laytsaabaa daro k'oppenna.

6

¹ Saluwaa gufantsan asaa bolla gakkiiyaa loytsi iitabaa taani be'aad.

² S'oossay asaw mas'uwaa, duretetsaanne bonchuwaa ubbaa immee; aw koshshiyaabaappe ayaanne pac'issenna. Shin, aw imetteedda mas'uunne duretetsaa ubbaan keetsaw nashettana mala, kumentsaa sheniyaaw immenna. Hewaa s'alalaakka gidenna; I daaburiide demmeeddawaan hara daaburibeennawe nashshettanaadan ootsee. Hewekka hadanne loytsi kayyottiya iitabaa.

³ Itti Asay s'eetu naanatuwaa gakkanaw yeliide, adussa laytsaa de'iide ec'anaw dand-dayee; shin I barew imetteeddawaan nashettiya kaac'ay aw d'ayooppe, k'ay wurssetsan bonchcho mooguwaakka moogettennan attooppe, aappe bare daay uluwaan hayk'k'iide yeletteedda boshay keeka gay.

⁴ Ayaw gooppe, he boshay c'oo yeletteedda; simmiide k'ay, Aa ooninne hassayenna d'umaw bee; Aa suntsaykka he d'uman kamettiide attee.

⁵ I aawaa poo'uwaa be'ibeenna; de'uwaabaykka ayentto eribeenna. Hinkko bi-taniyaawaappe aad'd'iide shemppiyaawe Aa.

⁶ Hewaa diraw, nashechchay bayinnan de'ishiina, laa'u sha'u laytsaa de'iyaa asaappe he boshaa kaac'ay lo"a. Ayaw gooppe, wurssetsan laa'uukka itti sa'aa biino.

⁷ Asi daaburiide ootsiyaa ubbay barew miyaawaa demmanaassa; shin Aa uluu awu-denne gidanawaa gi erenna.

⁸ Yaatina, c'inc'c'a Asay eeyyaappe ayaan keekii? Hiyyeesaykka loytsi c'inc'c'iide, haratuu sintsan waan simerettanentto eriyaawe aw ayaa maaddii?

⁹ Ayifiyaan be'iyaaawe amottiyaawaappe keeka. K'ay hewekka c'arkkuwaa oyk'k'anaw yederssiyaawaa mala mela.

¹⁰ Haniyaabay ubbaykka kasetiide kuushetti utteedda. Itti itti Asay waananaw de'into, adussa wodiyaappe kase baggan eretti utteedda; k'ay ay asayenne bareppe min-niyaawaanna gaaddatanaw danddayenna.

¹¹ Haasayay c'orattiya wode, hadabay c'orattee; hewe yaatina, asaa ayaa maaddii?

¹² Hada gidiide, kuwaadan c'oo aad'd'iyaa guutsa laytsaa bare Asay wootiide aatsanaw koshshintto eriyaawe oonee? K'aykka Asay hayk'k'iide bi kichchina, saluwaa gufantsan hananaw de'iyawaa asaw odanaw danddayiyaawe oonee?

7

De'uwaabaa K'oppiyaawaa

¹ Gatii al"o gideedda lo"o shittuwaappe lo"o suntsay aad'd'ee; yelettiyaa gallasaappekka hayk'k'iyaa gallassay lo"a.

² Gibiraa golliya biyaawaappe, yeekko golliya biyaawe lo"a; ayaw gooppe, asaa ubbaa wurssetsay hayk'k'o; pas'a de'iyaa asaykka hewaa bare wozanaan wotsanaw koshshee.

³ Miichchaappe kayyuu keeka; ayaw gooppe, kayyuu som"uwaa kares'issoopekka wozanaa poo'issee.

⁴ Ubbaa gede nashechchiyaawaa s'alalaa k'oppiyaa uray de'ooppe, he uray booza; shin c'inc'c'a Asay hayk'k'uwaabaakka k'oppee.

⁵ Eeyyatuu sabbiide yes'iyaa yetsaa sisiyaawaappe, aad'd'eeda eranchcha Asay seeriyaa seeraa sisiyaawe lo"a.

⁶ Eeyyaa miichchay, suuppa aguntsaa taman yeggina ees's'iide d'uu'iyawaa mala. Hewekka k'ay mela.

⁷ Sugetsaa oosuu aad'd'eeda eranchchaa booza kessee; magans's'aa asaappe akkiyaawekka wozanaa bayzzee.

⁸ Ay yewoo gidooppenne, doometsaappe wurssetsay keeka; k'ay otoranchcha uraappekka danddayanchcha uray keeka.

⁹ Hank'k'uu azallatuu haluwaa kesanaw go'ettiyaa miishshaa gidiyaa diraw, elle hank'k'ettoppa.

¹⁰ «Ha"i wodiyaappe kase aad'd'eeda wodii ayaw keeka gideedee?» gaade oochchoppa; ayaw gooppe, hewaa mala ooshay aad'd'eeda eranchcha giyaa Asay oochchiyaa ooshaa gidenna.

¹¹ Ha sa'aan Asay ubbay aad'd'eeda eranchcha gidanaw koshshee; ayaw gooppe, aad'd'eeda eratetsaa demmiyaawe mas'uwaa laattiyaawaappe guus's'enna.

¹² Miishshay asaa iitaappe kammiiide ashshiyaawaadan, aad'd'eeda eratetsaykka ashshée. Shin, aad'd'eeda eratetsay miishshaappe dariyaawe, I asaw de'uwwaa immanaw danddayiyaawaana.

¹³ Ane S'oossay ootseeddawaa akeeka! S'oossay geellayeeddabaa ooni suurissanaw danddayii?

¹⁴ New ubbabay giigeedda wodiyaan nashetta; k'ay metuu gakkiiyaa wodiyaankka akeeka; ayaw gooppe, nashshechchaa gidina, meto gidina, S'oossay yeddiyaa wodiyaan yee. Shin hak'awe kasetiide yaanentto, neeni erakka.

¹⁵ Ha mela gideedda laytsan tawaan darobaa taani be'aad. Hewekka, geellay bare geellatetsaa ootsiidde, adussa laytsaa de'iyaa wode, s'illotetsaa ootsiyaa s'illuu k'antsa laytsan hayk'k'ee.

¹⁶ Hewaa diraw, neeni elle d'ayennaadan, loytsi daro s'illuwaa woy loytsi daro aad'd'eeda eranchcha gidoppa.

¹⁷ K'ay wodii bayinnan neeni hayk'k'ennaadan, ubbaa balaa iitanne gidoppa; ubbaa mojojja eeyyanne gidoppa.

¹⁸ Ha ubbankka S'oossaw yayyiyaa uray, meto ubbaappe s'oonuwaan kesanaw dand-dayiyaa diraw, neeni daro iita woy daro s'illuwaanne gidennaan giddo asaa gida.

¹⁹ Aad'd'eeda eratetsay aad'd'eeda eranchchatoo immiyaa wolk'k'ay tammu kata-matuwaa mooddiyaa asatoo wolk'k'aappe daree.

²⁰ S'illobaa s'alala ootsiidde, nagaraa ootsenna Asay ha sa'aa bolla baawa.

²¹ Asay haasayiyaa k'aalaa muliyaa hayzzaadde polana gooppa; neeni muliyaa hayzzana gooppe, ne k'oomay neena shek'k'ishshin, neeni sisana.

²² K'ay neenikka ne huup'iyaan haratuwaa shek'k'eeddawaa ne wozanay eree.

²³ Hawaa ubbaa taani aad'd'eeda eratetsan pilggaade s'eellaaddi; yaataade, «Taaniikka aad'd'eeda eranchcha gidana» yaagaaddi. Shin taani geeddawaadan hanibeenna.

²⁴ Aad'd'eeda eratetsay ubbaa gedekka haakuwaan de'iyawaanne c'iimmabaa; yaatina, Aa k'oriide demmanaw danddayiyaawe oonee?

²⁵ Taani eranaw, pilgga s'eellanawunne aad'd'eeda eratetsaanne yewuwaa ubbaa wurssetsaa eranaw, k'ay nagaray eeyyatetsaa gidiyaawaanne eeyyatetsaykka gooshshaa gidiyaawaa eranaw, ta wozanaan yuushsha yuushshaadde k'oppaad.

²⁶ Taani hayk'k'uwaappe aad'd'iide c'ammiyaa hara ittibaa pilgga s'eellaade demmaad; hewekka, Izi wozanay p'ire woy iggir birataa gidina, izi kushii sanssalataa mala gideedda itti mac'c'a mishiratibaa. S'oossaa nashechchiyaa uray iippe kessi akkana; shin nagaranchchaa Aa bare p'iriyaa waas'aade oyk'k'ana.

²⁷ Eranchchay hawaadan yaageedda; «Taani kaala kaalaade, pilgga s'eellaade, haraa demmeeddawe hawaa.

²⁸ Hewekka, taani hachchi gakkanaw koyaadde demmabeennawaa. Sha"u attuma asaa giddoppe bonchchuu bessiyaa itti asaa s'alalaa demmaad; shin mac'c'a asaa giddoppe itinnonne demmanaw danddayabeykke.

²⁹ Taani k'oraade demmeedda harabay, S'oossay asaa suure k'ofay de'iyawaantta ootsiide med'd'eedda; shin Asay daro hiillaa ogiyaa koyiide beedda» yaageedda.

8

¹ Aad'd'eeda eranchcha asaa mala Asay oonee? Yewotuwwaa ubbaa biletsaa eriyaawe oonee? Aad'd'eeda eratetsay pashikkissiide, d'umeedda som"uwaa poo'issee.

Kaatiyaw Azazettiyaawaa

² Kaatiyaw azazetta; ayaw gooppe, azazettanaw neeni kase S'oossaa sintsan c'aak'k'a uttaadda.

³ Ubbaa wode iita oosuwaaw ootsoppa; ayaw gooppe, kaatii bare koyeeddawaa ootsanaw danddayiyaa diraw, neeni Aa sintsappe elle d'ayana.

⁴ Ubbabaa ootsanaw kaatiyaw maatay de'ee; yaatina, «Ayaw hawaa ootsaaddii?» yaagiide Aa oochchanaw danddayiyaawe oonee?

⁵ Aa azazuwaa poliyya uray muretena; aad'd'eeda eranchcha Asay likke gidiyaa wodiyaanne ootsiyaa ogiyaa eree.

⁶ Itti asaa bolla dees'o metuu gakkinttonne, yewuwaa ubbaw aw Aa wodiinne Aa ogii de'ee.

⁷ Sintsappe hanana timbbitiyaa eriyaawe baawa; hewaa diraw, «Hawe hanana» giide odanaw danddayiyaawe oonee?

⁸ Shemppuu shaakkettiide biyaa gallassi oyk'k'iide, te'anaw danddayiyaa Asay baawa; woy hayk'k'uu bare gallasan yeennaadan digganaw danddayiyaa asaykka baawa. Hewe ooninne kessi akkanaw danddayenna olaa. Hewaa diraw, hayk'k'uwaa sintsan iitatetsi iitaa ootsiyaa uraa ashshi akkena.

Iita Asatuwaanne Keeka Asatuwaa Hanotaa

⁹ Saluwaa gufantsan haniyaawaa ubbaa taani akeekaade k'oppiyaa wode, itti Asay barew mooddiyaa maataa hara asaa k'ohanaw go'ettiyaawaa be'aad.

¹⁰ K'ay iita asatuu bonchchuwaan mogettishina be'aad. Hewaappe aad'd'iyaawekka k'ay, mooguwaappe simmiyaa wode, untunttu he iitatetsaa ootseedda katamaa Asay shiik'iide, untuntta sabbishshina sisaad. Hewe ubbaykka mela.

¹¹ Aassi halchchiide iitabaa ootsiyaa gaasuu, iitabaa ootseedda asatuwaa ellekka muriyaabay bayna diraassa.

¹² Nagaranchchay s'eetu gede iitabaa ootsishina, Aa laysay aduk'k'ooppekka, S'oossaw yayyiyaawanttoo sa'ay lo'anawaa taani eray.

¹³ Iitatu S'oossaa yayyenna diraw, sarotetsay untunttoo baawa; S'oossaw untunttu yayyenna diraw, untunttu barekka kuwaadan k'aammanna.

¹⁴ Ha sa'aan oosettiyya itti hadabay de'ee; hewekka, geeshsha asatuu nagaranchchatoo yiyaa muruwaa akkina, nagaranchchatuu k'ay, geeshshatoo yiyaa lo'obaa akkiino. Ha ubbaykka mela.

¹⁵ Hewaa diraw, Asay bare de'uwaan nashetoope lo"a gaade k'ofaa immay; ayaw gooppe, Asay miyaawaappe, ushiyaawaappenne barena nashechchiyaawaappe aad'd'eeda lo'obay aw saluwaappe garssa baggana haray baawa. S'oossay aw immeedda laysan I daaburiide demmeeddawaan hewaadan ootsooppe, nashetanaw danddayee.

¹⁶ Taani aad'd'eeda eratetsay ayentto eranawunne Asay ha sa'aa bolla daaburiyaa daaburaa akeekanaw halchchaad; wurssetsan Asay gem'ishuwaa d'ayide ootsiyaa duus's'enna oosuu de'iyaa waa be'aad.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, S'oossay ootseeddawaa ubbaa be'aad. K'ay saluwaappe garssa baggan oosetteedda oosuwaaw Asay pilggiide eranaw danddayennawaa eraad. Asi ay keeshshaa daaburiide pilggi s'eellooppenne, Aa bilettaa eranaw danddayenna. K'ay aad'd'eeda eranchcha asay, «Taani hawaa eray» gooppenne, I eranaw danddayenna.

9

¹ Ha ubbaa yewotuwaabaa adussa wodiyya taani k'oppeeddawaappe guyyiyaan, aad'd'eeda eranchchaanne s'illuwaa gideedda asatuunne untunttu oosotuu S'oossaa kushiyan de'iino gaade k'achchaad; shin siik'uu naagiyya, is'uu naagiyya ooninne barena naagiyaawaa kasetiide erenna.

² Dummatetsay bayinnan de'ishiina, ubbaa gakkiiyaa kaac'ay ittuwaa; s'illuwaa gidina makkalanchcha gidina, lo"a gidina iita gidina, geeshsha gidina tuna gidina, yarshshuwaa yarshshiyaawaa gidina yarshshenawaa gidina, untunttu ubbaa kaac'ay ittuwaa. Lo'o asaw nagaranchchaawaappe keekkiiyaa kaac'i baawa; c'aak'uwaa c'aak'k'anaw yayyiyaawekka c'aak'k'anaw s'aliyaawaappe dummatenna.

³ Asaa ubbaa kaac'ay ittuwaa gidiyaawe, ha sa'aan de'iyaa hara iitatetsaakka mala daro iita. Asi de'uwaan de'eeda laysan ubbaan Aa wozanay iitatetsaaninne gooshshan kumiide de'ee; wurssetsan hayk'k'i aggee.

⁴ Hayk'k'eedda gaammuwaappe pas'a de'iyaa kanay keeka; ayaw gooppe, pas'a de'iyaa wanttunna de'iyaa asaw hidootay de'ee.

⁵ Pas'a de'iyaa asatuu itti gede hayk'k'anaw de'iyaa waa eriino; shin hayk'k'eeddawanntu ayaanne erikkino. Untunttu mulekka dogetti kichcheeddawanntu gidiyaa diraw, ayinne maaddikkino.

⁶ Unttuntu siik'uu, is'uunne k'anaatii ubbay untuntunna ittippe d'ayikichcheedda. Hewaa diraw, hawaappe hini baggan saluwaa gufantsan oosettiyyaa yewuwaa ubbaan untunttoo med'inawukka kaac'i baawa.

⁷ Baade, ne k'umaa nashshechchan ma; ne woyniyaa eessaakka ne wozanay pashikkishina usha. Ayaw gooppe, S'oossay hewaa new kaseppekka immi wotseedda.

⁸ Ubbaa wode ne mayuu bootsa gido; ne huup'iyankka zayitiyaa oketa.

⁹ Saluwaappe garssa baggana S'oossay new immeedda ha mela de'uwaan, ne mela de'otuwaa ubbaan neeni siik'iyaa ne machchattinna nashetaadde de'a; ayaw gooppe, neeni saluwaappe garssa baggana daaburaade ootseeddawaa ubbaappe neena gakkiiyaa saamay hewaa.

¹⁰ Ne kushii ootsanaw demmeeddawaa ubbaa ne kumentsaa wolk'k'an ootsa; ayaw gooppe, neeni baanasan duufuwaan oosuu, woy halchchuu, woy eray, woy aad'd'eeda eratetsi baawa.

¹¹ Taani saluwaappe garssaana harabaakka be'aad; hewekka, elleelliyaa wotsanchchatuu ubbaa wode s'oonikkino; woy mino olanchchatuukka ubbaa wode olan s'oonikkino; woy aad'd'eeda eranchchatuu ubbaa wode k'umaa demmikkino; woy c'inc'c'atuu ubbaa wode duretikkino; woy tamaareedda asatuu ubbaa wode sabettikkino. Shin ubbaykka kaac'ayne wodii ootsowaadan hane.

¹² Hewaa bollakka k'ay, sintsappe yaanaw de'iyaa meto wodii awude gakkanentto, eranaw danddayiyaa Asay baawa; kafuu paalliidde p'iriyaan geliyaawaadan, woy molii maaggan oyk'k'ettiyaawaadan, Asay ubbay k'oppennaan gakkiiyaa iita wodiyaan oyk'ettee.

Aad'd'eeda Eratetsaanne Eeyyatetsaa

¹³ Saluwaa gufantsuwan taani be'eeddabay harabaykka de'ee; hewekka aad'd'eeda eratetsay wolk'k'aama leemiso gidiyaawaa.

¹⁴ Itti biittan itti guutsa Asay de'iyaa k'eeru katamatta de'aw; he katamatto itti wolk'k'aama kaatii olanaw denddee. Izo dooddeedda.

¹⁵ K'ay, itti hiyyeesaa shin c'inc'c'a gideedda bitanii, he katamatin de'ee; I bare aad'd'eeda eratetsan he katamaa ashsheeda. Shin, he hiyyeesaa bitaniyaa zaaretsiide hassayeeddabay baawa.

¹⁶ Taani, «Aad'd'eeda eratetsay wolk'k'aappe daree» yaagaad. Gido shin, aad'd'eeda eranchcha gidooppenne, hiyyeesaa Asay kad'ettee; I haasayiyaawaakka hayzziyaawe baawa.

¹⁷ Hewaa gidooppekka, deriyaa mooddiyaawe azallatuwaa shiik'uwaan waassiyaa waa-suwaa sisiyaawaappe, leelan odettiyyaa aad'd'eeda eranchchaa k'aalaa sisiyaawe lo'a.

¹⁸ Aad'd'eeda eratetsay olaa miishshaappe lo'a; shin itti nagaranchcha Asay daro lo'obaa bayzzee.

10

¹ Hayk'keedda uduns's'etuu sawiyaa zayitiyaa shittuwaa s'ink'k'etsanaw danddayiino; hewaadanakka, guutsa eeyyatetsay aad'd'eeda eratetsaanne wolk'k'aama bonchchuwaa bayzzee.

² Aad'd'eeda eranchcha asaa wozanay Aa ushechchaw kaaletsee; shin booza asaa wozanay haddirssaw kaaletsee.

³ Eeyya Asay ogiyaan hamettiyyaa wodekka, aw akeeki baawa; hewaappe denddeed-dawaan I booza gidiyaawaa Asay ubbay eree.

⁴ Ne kaappuu ne bollan hank'k'ettooppenne, ne suntsetteedda sa'aappe kichcha kichchoppa; ayaw gooppe, c'o'u giide danddayiyaawe wolk'k'aama bayzzuwaakka atto giissee.

⁵ Saluwaa gufantsan taani be'eedda hara iitabay de'ee; hewekka deriyaa mood-diyaawanttu ootsiyaa naak'uwaa.

⁶ Eeyyatuu daro d'ok'k'a suntsatetsaa oyk'k'iide de'iyaa wode, duretuu hirkki zik'k'a sa'aan utteeddino.

⁷ Taani, ayiletuu mooddiyaawanttudan paraa toggiide biishshiinanne k'ay mood-diyaawanttu ayiletuwaadan gediyaan hamettishin be'aad.

⁸ Ollaa bookkiyaa uray he ollaan I kunddana; k'ay gimbbiyaa dirssaa koliyaa uraa shooshshay dukkana.

⁹ Shuchchaa Aa sa'aappe aatsi yeggiyaa uray he shuchchaan deshettee; k'ay mitsaa k'oo'iyaa uraykka he mitsan deshettee.

¹⁰ Dulddumeedda kaltaa poshennan c'oo k'oo'ooppe, daro wolk'k'aa wurssee; shin aad'd'eeda eran ootsiyaawe oosuwaa darssee.

¹¹ Shooshshay dukki diggina, shooshshaa jollissanaw ayanttiyaa ayanttuu he uraw aynne maaddenna.

¹² Aad'd'eeda eranchchaa haasayay aw bonchchuwaa imissee; shin eeyyay bare doon-aappe kaseedda k'aalan I barew metuwaan gelee.

¹³ Eeyyay bare haasayaa booza k'aalan doommiide, iitatetsaaninne gooshshan polee.

¹⁴ Eeyyay darobaa haasayee. Gidooppenne, sintsappe hananaw de'iyaa waa ooninne erenna. Asi hayk'ki kichchina, hananaw de'iyaa waa aw odanaw danddayiyaawe baawa.

¹⁵ Eeyya Asay bare oosuwaan daaburee; I bare golle biyaa ogiyaa erenna.

¹⁶ K'eeri na'aa gideedda kawuunne wontta guuraanna gibiraa giigissiide, barenttoo miyaa kaappatuu de'iyaa biittay new aayye ana!

¹⁷ Bonchhetteedda kawuunne matsuwaassa gidennaan wolk'k'aanne minotetsaa dem-manaw maaran miyaanne ushiyaa kaappatuu de'iyaa biittata galatetteeddaano.

¹⁸ Bitanii azalla gidooppe, Aa kaaray woddee; Aa kushii oosuwaa billowaa gidooppe, Aa Gollii aatsee.

¹⁹ K'umaa miyaawaaninne woyniyaa eessaa ushiyaawan nashechchay beettee; shin miishshay ubbabaa shamme.

²⁰ Sisiyaawe baawa gaade ne wozanaa k'ofaan gidooppenne, kaatiyaa boroppa; woy ne gisiyaa kifiliyaa duriyaa boroppa; ayaw gooppe, ne geeddawaa saluwaa kafuu woy, k'efiyaana med'etatuu biide, untunttoo odana.

11

Aad'd'eeda Eranchcha Uray Ootsanaw Bessiyawaa

¹ Ne ukitsaa haatsaa bolla olaa; daro gallassatuwaappe guyyiyaan, neeni zaaretsaade Aa demmana.

² New de'iyaa mas'uwaa laappun woy, ubbaa hospun sa'aan shaakkaade wotsa; ayaw gooppe, sintsappe ha sa'aa bolla ayi iitabay yaanentto, neeni erakka.

³ Shaarii haatsaan kumeeddabaa gidooppe, biittaa bolla iraa tige.

Mitsay huup'issa kunddina gedissa kunddina, he bare kunddeedda sa'aan de'ee.

⁴ C'arkkuwaa hanotaa naagiya ooninne katsaa zerenna; k'ay shaarii denddanaw naagiya ooninne bare katsaa c'akkenna.

⁵ C'arkkuu hak'anna bintto, Aa ogiyaa erakka; k'ay na'ay aatti uluwaan waan med'ettintokka erakka. Hewaadanka, ubbabaa med'd'iyaa S'oossay bare oosuwaa wooti ootsintto, eranaw danddayakka.

⁶ Wontta guuran gidinakka omarsaan, ne zeretsaa zeriyaawaa aggoppa; ayaw gooppe, wonttawe lo"anee omarsawe lo"anee neeni erakka.

⁷ Poo'uu nashechchiyaawaa. Awa ayifiyaa be'iyawekka lo"obaa.

⁸ Asi loytsi adussa laytsaa ha sa'aan de'ooppe, he ubbaa laysankka nashetto. Shin d'uma wodetuwa k'oppa. Ayaw gooppe, he wodetuu aduk'k'ana. Yaanaw ubbabaykka mela.

Zoriyaa Ubbaa Yiichchaa

(11:9–12:8)

⁹ Neenoo yalagaw, yalagatsay loytsi lo"obaa gidiyaa diraw, ne yalagatsaa laysan nashetta; ne wozanaykka nashetto. Ne ayifii s'eelleeddabaanne ne wozanay amotteed-dabaa ubbaa pola. Shin, he neeni ootseeddawaa ubbaa diraw, neena S'oossay pirdanaw de'iyawaa dogoppa.

¹⁰ Hewaa diraw, simmi ne wozanaappe hirggaa, ne bollaappekka seelaa digga. Ayaw gooppe, na'atetsayne yalagatsay mela.

12

¹ Ne yalagatsaa laysan neena Med'd'eedawaa k'oppa. Metiyaa gallassatuu yeennan de'ishiina, neeni, «Taana hawe nashechchena» giyaa wodetuu gakkennan de'ishina,

² awayenne poo'uu, aginayinne s'oolinttii d'umennan de'ishiina, iray bukki aad'd'inakka shaarii haa simmennaan de'ishiina, neena Med'd'eedawaa k'oppa.

³ Ayaw gooppe, hewe goliyaa naagiyaawanttu kokkoriya wode, mino Asay k'uunniyaa wode, gaac'c'iyawanttu payduwaan guus's'eedda gaasuwaan gaachchaa aggiyaa wode, k'ay maskkootiyaanna s'eelliyawanttu galjiyaa wode gidanawaa.

⁴ He wode wogga ogiyaakko simmeedda penggetuu gorddettiyaa wode, gaac'c'iyaa wos'atuwaa kooshshay zik'ki giyaa wode, kafuwaa waasuu asaa gem'ishuwaappe beegotsiyaa wode, shin, yetsanchcha mac'c'a naanatuwaa yetsaa kooshshay leppiyya wode gidanawaa.

⁵ He wodii Asay d'ok'k'a sa'atuwaa kesianawunne aakko ogetuwaanna hemettanaw yayiyaa wode, ne huup'ii puulummiiyaa wode, neeni neena danddayaade hemettiyaawe

new is's'iyaa wode, amoyiyaabay aggiyaa wode gidanawaa. He wodii Asay bare med'inaa golliiyaa biyaa wode, yeekkiyaawanttukka aakko ogiyaanna yeekkiidde yuuyiyaa wode gidanawaa.

⁶ Biraa k'ac'inay duus's'ennan, work'k'aa keriikka me"ennan, haatsaa otuukka pultuwaaw lank'k'iyaan me"ennan, haatsaa pude goochchiyaa wodoruukka duus's'ennan de'ishiina,

⁷ biittay kase bare aketeedda biittaakko simmennaan, shemppuukka barena immeedda S'oossaakko simmiide beenna de'ishiina, neena Med'd'eeddawaa k'oppa.

⁸ Eranchchay odiidde, «Hada! Hada! Ubbabaykka mela!» yaageedda.

S'oossaa Bonchchussaanne Azazetussaa

(12:9-14)

⁹ Eranchchaw aad'd'eeda eratetsay de'iyaa diraw, eratetsaa deriyaa asaa tamaarisseedda. I daro leemisatwaa pilggi k'oriide, ittuwaa ittuwaa Aa maaran maaran dummayide ootseedda.

¹⁰ Eranchchay likke gideedda k'aalaa demmanaw koyeedda; hewaa diraw, I s'aafeeddawe suurennema.

¹¹ Eranchchaw aad'd'eeda eratetsay de'iyaa diraw, eratetsaa deriyaa asaa tamaarisseedda. I daro leemisatwaa pilggi k'oriide, ittuwaa ittuwaa Aa maaran maaran dummayide ootseedda.

¹² Ta na'aw, ha ubbaappe bollaanna neeni naagettanaw koshshiyaabay de'ee. Mas'aafaa s'aafiide wurssanaw danddayettenna. K'ay darobaa pilggi s'eelliide aggenaan is's'iyaaawekka asatetsaa daaburssee.

¹³ Hekko ubbabay odetteedda; hewaa diraw, ubbabaw kuushshay hawaa: S'oossaw yayya; Aa azazuwaa naaga. Ayaw gooppe, hewe asaw waanna oosuwaa.

¹⁴ S'oossay oosuwaa ubbaa bolla, k'ay geemmedda yewuwaa ubbaa bolla, lo'a gidina, iita gidinakka pirdanaw de'ee.

Siik'uwaa Sabbiyaa Mas'aafaa Geluwaa

«Siik'uwaa Sabbiyaa Mas'aafay» siik'uwaa timirttiyaa k'oriide shiishsheeddawaa. Ha gins'satuwaappe dariyaa baggatuun mazimuriyaa malan s'aafetteeddino; untunttu at-tumawe mac'c'aaniw, mac'c'awunna k'ay attumawoo s'aafeddawantta. Ha mas'aafay itti itti biletsatuwaan «Siik'uwaa Sabaa» woy «Mazamuriyaa Ubbaappe Aad'd'iyaa Mazimuriyaa» geetettiide erettee. Hara biletsatuwaan k'ay «Solomona Mazimuriyaa» geetettiide erettee. Ayaw gooppe, Ibrayiss's'e k'aalan s'aafetteedda mas'aafay Solomon s'aafeedda giide odiyaa diraassa.

Ha mazamurii Kiristoosappenne woosa golliyaappenne gidduwaan de'iyaa gakkettus-saa bessiyya leemisatwaa oyk'k'eeddawaa. Shin Ayihudatu, «S'oossaappenne Israa'eeliyaa asaappe gidduwaan de'iyaa gakkettussaa bessiyya leemisatwaa oyk'k'iyaa mas'aafaa» giino.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Siik'uu Woynniyaa Eesaappe aad'd'ee 1:1–2:7

Siik'uu Ubbaa Yewuwwa Loytsee 2:8–3:5

Soyzzuwaabaa 3:6–4:5

Soyzzuwwa Ittippetetsaa 4:6–5:16

Siik'uu Ubbaappe Doorettee 6:1–7:6

Taaninne Neeninne S'alalay 7:7–8:4

Siik'uwaa Sabaa 8:5–14

*Siik'uu Woynniyaa Eesaappe Aad'd'ee
(1:1–2:7)*

¹ Mazamuriyaa ubbaappe aad'd'iyaa Solomona mazamurii hawaa.

Wodoratta:

² «Ne siik'uu woyniyaa eessaappe aad'd'i nashechchiyaa diraw,
ne mettershshan zaara zaaraadekka taana yera.

³ Ne okettiyaa shittuu wooti sawii!
Ne suntsay s'eesettiyaa wodekka ayaa nashechchii!
Geelayotuu neena siik'iyaa hewaassa.

⁴ Taana neenana akkaade ba. Haaya, ane laa"uu ittippe wos's'oytte!
Ta kaatiyaw, taana ne siiris'aa gelissa» yaagaaddu.

Yerusaalame mac'c'a asatuu:

Aban nuuni ay keeshshaa nashetteeddo!
Nuuni Aa siik'uwaa woyniyaa eessaappekka aatsiide nashetto.
Tumukka mac'c'a Asay ubbay neena siik'anaw bessee yaageeddino.

Wodoratta:

⁵ Hinttenoo, Yerusaalame mac'c'a asatoo, sisite,
taani karetsa; gidooppenne, malanchcha.
Ta karetsatetsay K'eedaare dunkkaaniyaa mala;
shin ta malay Solomona kaatiyaa golliyaa gaariddotuwwa mala.

⁶ Ta malaa kares'isseeddawe s'uuggiyaa aawaa;
taani karetsa gideedda diraw, taana kad'oppa.
Ta ishataw, ta aatti naanatuu taananna walak'ettiide,
taana woyniyaa turaa naaganchcha ootseeddino;
yaatina, taani taana naagabeykke.

⁷ Ta siik'ow, ane taw oda;
ne dorssaa wudiyaa neeni heemmiyaawe hak'anee?
Gallassi awaappe ne untuntta shemppisiyaawe hak'anee?
Neena demmanaw ne laggetuwaa wudiyaa kaalaade,
ayaw yuushshanchcha mac'c'a asaa gidoo? yaagaaddu.

Yerusaalame mac'c'a asatuu:

⁸ Hanne, mac'c'a asaa ubbaappe aad'd'a lo"iyaa malanchchatee!
Sa'aa erana d'ayooappe, dorssay beedda sa'aa kaalaade ba;
ne deeshsha maratowaakka hentsanchatuwwa dunkkaaniyaa matan heemma.

Woddallay

⁹ Ta siik'k'atee!

Gibs'e kaatiyaa paraa gaariyaa goochchiyaa paratuwaa gidдон de'iyaa maggaayati-idan lo"aasa.

¹⁰ Abeet, ne haytsaan goolakkattiyaa alleek'k'uwaana shiik'iide,
ne gac'uu ayaa lo"ii! Ne ziizziikka ink'k'uwaan alleek'k'etteedawaa.

¹¹ Nuuni new biran alleek'k'etteedda,
work'k'aa alleek'k'uwaa oosissana yaageeddino.

Wodoratta:

¹² Kaatii maaddan utti de'ishshin,
ta shittuwaa sawuu golliiyaa gidдо ubbaan toshukku geedda.

¹³ Ta siik'uu ta d'antsatuwaappe gidduwaan shemppiyaa wode,
Aa peenuu k'arc'c'iitiyaana de'iyaa kawaraadan sawee.

¹⁴ Ta siik'uu Enggaade geetettiyaa woyniyaa sa'aan doleedda,
bazzuwaa c'iishshaa mala yaagaaddu.

Wodallay:

¹⁵ Ta siik'k'atee, neeni waata lo"ay! Neeni waata lo"ay!
Ne ayifetuu harap'p'iyaa ayfiyaadan lo"iino yaageedda.

Wodoratta:

¹⁶ Ta siik'ow, neeni ayaa lo"ay! Ayaa nashechchay;
nu arssayikka aac'eedda maataadan nashechchiyaawaa.

¹⁷ Nu golliiyaa zaaruu zigaa; kaaraykka s'iidan dadetteeddawaa yaagaaddu.

2

Wodoratta:

¹ Taani, «Saaroonaa giyaa sa'aan doliyaa c'iishshaanne,
wombban doliyaa lo"o c'iishshaa mala» yaagaaddu.

Wodallay:

² Ee ta siik'k'atta mac'c'a asaa gidдон s'eelliyaa wode,
aguntsaa gidдон beettiyaa lo"o c'iishshaa malataw yaageedda.

Wodoratta:

³ Ta siik'uu hara wodallatuwaa gidдон s'eelliyaa wode,
woran de'iyaa appiliyaa giyaa mitsaa malatee;
taana loytsi nashechchina, Aa kuwaa gidдон uttaad;
Aa ayifii miina, taana loytsi mal"ee.

⁴ I taana k'umaa miyaa aakko wuyggiyaa gelisseedda;
bare siik'uwaa banddiraadan ta bolla d'ok'k'u d'ok'k'u ootseedda.

⁵ Taani Aa siik'uwaan okettaade hargeedda diraw,
zabiibiyyaa ayifiyaa taana miziide ministe;
appiliyaa taana miziide, ta wolk'k'aa kuntsite.

⁶ Bare haddirssa kushiya taana borkkotisseedda;
bare ushechcha kushiyan taana k'oommeedda.

⁷ Hinttenoo Yersaalame yalaga mac'c'a asaw,
siik'uu barew dosiide denddana gakkanaw,
Aa hintte beegotsena mala,
taani hinttena gen"etuwaaninne bazzuwaa dogetuwaan c'allay.

Siik'uu Ubbaa Yewuwaa Loytsee

(2:8–3:5)

⁸ Sisite, hewe ta siik'uwaa kooshshaa! Be'ite deriyaana piriidde,
zoozetuwaa bollaanna s'onggettiidde gakkeedda!

⁹ Ta siik'uu wushaa mala; woy gen"iyaa maraa malatee.
Be'ite, I nu golliiyaa dirssaa matan ek'k'eedda;
maskkootiyaanna golle s'eellee;
gaaridduwaa garssaanakka luus's'ay s'eellee.

¹⁰ Ta siik'uu taana hawaadan yaagee; Ta siik'k'atee, dendda!
Ta malanchchatee, haaya! Ittippe ane boytte.

¹¹ Be'a, balgguu aad'd'eeda; iraykka ek'k'eedda.

¹² Biittan c'iishshay c'iisheedda; yetsaa yes's'iyaa aginayikka gakkeedda;
harap'p'iyaa yetsay nu biittan sisettee.

¹³ Balasii ayifiyaa doommeedda; woynnii c'iisheedda;
Aa c'iishshaa sawuu biittan toshukku gee.

Hewaa diraw, ta siik'k'atee, dendda; ta malanchchatee, haaya;

ane ittippe boytte yaagee yaagaaddu.

Wodallay:

- ¹⁴ Neeni aafuwaa doonaa zaallaa za'an k'osetteedda harap'p'atti mala;
ane itti gede taana ne som"uwaa bessa; ne kooshshaakka sisa.
Ayaw gooppe, ne kooshshay taana k'aretsee;
ne som"uukka daro lo"ee yaageedda.

Yerusaalame Wodorotuu:

- ¹⁵ Nu woynnii c'iisheedda; hewaa diraw,
nu woyniyaa gidduwaa bayzziyaa worakanatuwaa,
he k'eri worakanatuwaa p'iriyaa wotsiide oyk'k'ite yaageeddino.

Wodoratta:

- ¹⁶ Ta siik'uu tawaa; taanikka aano;
c'iishshaa gidдон I bare wudiyaa heemmee.
¹⁷ K'amma d'umay k'aarettanaw, wontta c'arkkuu c'arkkanaw,
ta siik'ow, gen"iyaadan woy yalaga doggiyaadan,
aafotiya deriyaana wos's'aade haa simma yaagaaddu.

3

Wodoratta:

- ¹ K'amma kumentsaa ta hiis'an gisaade,
ta siik'uwaa demmanaw amottaad; minisaade koyaad;
shin demmanaw danddayabeykke.
² Katamaa gidдон de'iyaa aakonne s'untsa ogetuwaa ubbaan yuuyyaad;
ta siik'uwaa demmanaw koyaad; minisaade koyaad;
shin demmanaw danddayabeykke.
³ Katamaa yuuyyi naagiyaawanttu taana demmeeddino;
taanikka, Ta siik'uwaa be'eeditee? yaagaade untuntta oochchaad.
⁴ Unttuntuppe yaa aad'anne ta siik'uwaa demma aggaad.
I taappe kessi akkaanaadan, minisaade oyk'k'aad;
ta daayi golle akka afaad; ta yeletteedda kifiliyaa gelissaad.
⁵ Hinttenoo Yerusaalame yalaga mac'c'a asaw,
siik'uu barew dosiide denddana gakkanaw,
Aa hintte beegotsena mala,
taani hinttena gen"etuwaaninne bazzuwaa dogetuwaan c'allay yaagaaddu.

Soyzzuwaabaa

(3:6—4:5)

Yerusaalame Wodorotuu:

- ⁶ Hawe bazzuwaana yiyaawe, c'uwaa tuussaa malatiyaawe,
peenuukka zal"anchchaa is'aanaadaaninne kawaraadan,
sawiyaawe I oonee?
⁷ Hewaa be'ite, Solomona paraa gaarii yee;
he paraa gaarii Israa'eeliyaappe dooretteedda wolk'k'aamatuu,
usuppun tammu tooranchchatuu ajabeedino.
⁸ Unttuntu ubbaykka mashshaa oyk'k'etsaa meezeteeddawantanne,
olankka paac'etteeddawantta.
K'amman gakkana metuwaa ek'ettanaw,
unttuntu ittuu ittuu mashshaa gis's'iide giigeeddawantta.
⁹ Kaatiyaa Solomon paraa gaariyaa gidдон,
barew uttiyaa kawutetsaa araataa giigisseedda.
I araataa Liibaanoosa asaappe aheedda mitsaappe oosisseedda.
¹⁰ Araataa tuussatuu biran sheeshetteeddino;
gedii work'k'aan alleek'k'etteedda;
uttiyaasay Yerusaalame wodoratuu ochchaa teeraa malatiyaa k'ac'inaan,
siik'uwaan daddeedda afilaan kameteedda yaageeddino.

Wodoratta:

- ¹¹ Hinttenoo, S'iyooone wodoratoo, Kaatiyaa Solomona be'anaw haayite!
I loytsi nashetteedda, Aa bullachchaa gallassi Aa aata Aa huup'iyaan,
wotseedda kallachchaa wotsiide utteedda yaagaaddu.

4

Wodallay:

- ¹ Ta siik'k'atee, neeni ayaa malanchchatii! Neeni woota lo"ay!
 Ne ayifetuu ne som"uwaa kammiyaa sharbbe gidduwaana be'iyaa wode,
 harap'p'iyaaadan lo"iino.
 Ne binnaanay Gala'aade Deriyaappe wod'd'iyaa deeshshaa wudiyaa mala.
- ² Ne achchay meedettiide, haatsaan meec'etteedda ubbaykka manttiyaa yeliyaa,
 untuntu gidдон maynii bayinna dorssaa wudiyaa mala.
- ³ Ne mettershshatuu zo'o k'ac'inaa mala;
 ne haasayiyaa wode daro nashechchiino.
 Ne laa"u gac'otuwa shabbiiyaa gidduwaana s'eelliyaa wode,
 itti roomaaniyaa laa"u kessi p'alk'eeddawaa malatiino.
- ⁴ Ne k'ood'ii olaa miishshaa kak'k'anaw gimbbeedda,
 Daawita adussa gimbbiyaa malatee;
 he gimbbii sha"u mino olanchchatuwaa gondallii kak'ettina,
 alleek'k'etti utteedda.
- ⁵ Ne d'antsatuu manttiyaa yeletteedda,
 wora c'iishshaa gidдон miyaa gen"iyaa maratuwaa malatiino.
Soyzzuwaa Ittipetetsaa
(4:6–5:16)
- ⁶ K'ammay wonttanaw, kuway kichchanaw,
 karbbiyaa deriyaanne is'aanaa zooziyaa baade shemppashshana.
- ⁷ Ta siik'k'atee, ne asatetsay ubbaykka malanchcha;
 neenan wotsiyaawe ayayne baawa.
- ⁸ Ta mushuratee, Liibaanoosa Deriyaappe wod'd'a.
 Gaammuunne maahii geessuu Amaana Deriyaappe,
 Saniira Deriyaappenne Hermmoone kiikiyaappe wod'd'a.
- ⁹ Ta siik'uwaa michchato gidiyaa ta siik'atee!
 Ne ayifiyaa s'eeluunne ne k'ood'iyaa alleek'k'uu,
 ta wozanaa nashshechchan gooshsheedda.
- ¹⁰ Ta siik'uwaa michchato gidiyaa ta mushurate!
 Ne siik'uu taana ayaa nashechchii!
 Ne siik'uu woyniyaa eessaappe aad'd'i nashechchee;
 ne shittuu ubbabaappekka aad'd'iide sawee.
- ¹¹ Ta mushuratee, ne mettershshaanna eessaa iiluu s'okee.
 Ne doonaappe eessayne maatsay pulttee;
 ne mayuu Liibaanoosa s'iidday sawiyaawaadan sawee.
- ¹² Ta siik'uwaa michchato gidiyaa ta mushurati yuushshuu,
 direttiide naagettiyyaa ataakilttiyaa sa'aa mala.
 Yuushshuu gimbbetteedda pultuwaa,
 maatafay attametteedda goggiyaa haatsaa mala.
- ¹³ Ne ataakilttetuwaa gidдон: roomaanii,
 dooretteedda ataakilttiyaa ayifetuu,
 heenayinne narddoosiyaa giyaawanttu de'iino.
- ¹⁴ Hewaadankka k'ay narddoosii,
 laadii, sawuwaa maataayne k'arafay,
 hewaadankka is'aanaadan sawiyaabatuu de'iino;
 hewaadankka k'ay karbbii,
 godare uutsaa c'iishshayne duma duma k'imaamiyaa ataakilttetuu mokkiino.
- ¹⁵ Neeni ataakilttiyaa sa'aa aliyaa pultuwaa mala;
 de'uwaa haatsay beettiyyaa ollaa mala;
 Liibaanoosa Deriyaappe goggiyaa shaafaa mala yaageedda.
- Wodoratta:*
- ¹⁶ Huup'issa bagga c'arkkoo, dendda!
 Gedissa bagga c'arkkoo, haaya!
 Ta ataakilttiyaa bolla c'arkka! Aa sawuu hewan toshukku go.
 Ta siik'uu bare ataakilttiyaa gidдо yo.
 Daro mal"iyaa teeratuwaa mo yaagaaddu.

5

Wodallay:

- ¹ Ta siik'o michchato gidiyaa ta mishiratte,
 be'a; taani ta ataakilttiyaa gidдо gelaad.

Ta karbbiyaanne ta shittuwaa c'iishshaa k'oray.

Eessaa ukitsaa yolttayaade may.

Ta woyniyaa eessaanne ta maatsaa ushay yaageedda.

Yerusaalame Wodoratuu:

Hinttenoo, Aa laggetoo, siik'uwaa alana gakkanaw ushite yaageeddino.

Wodoratta:

² Taani k'amma gem"ishaad; shin ta wozanay beegotti utteedda.

Ta akumuwaan ta siik'uu hawaadan yaagiidde,
penggiyaa k'os's'iina sisaad; Ta mushurattee, ta siik'k'atee,
neenan wotsiyaawe bayinna ta harap'p'atte, taw kariyaa dooyaa;
ta huup'ii ketterssaan ka"eedda.

Ta binnaanaykka k'amma puusiyaan narkkakkeedda yaagee.

³ Taani, Ta mayuwaa k'aara diggaad; zaara mayyooyye?

Ta gediya meec'etta kichchaad; zaaraadde urk'k'ayoooyye? yaagaad.

⁴ Ta siik'uu ifitsaa s'oo'iyanna bare kushiya golle yeddeedda;

ta wozanay Aa diraw poddi poddee.

⁵ Yaatina, ta siik'oo kariyaa dooyanaw denddaad.

Kariyaa dooyiyaa kulbbuwaa taani oyk'k'iyaa wode,
ta kushiyaappe karbbii, ta birad'd'iyaaappe shittuu s'okee.

⁶ Ta siik'oo kariyaa dooyaad; shin dooyiyaa wode I baawa bi kichcheedda.

Aa kooshshaa sisanaw loytsi amottaad.

Mintsaade Aa koyaad; shin demmanaw danddayabeykke.

S'ee gaad; shin taw koyibeenna.

⁷ Yuuyyiide katamaa naagiyaawanttu taana demmiide,

wad'd'eeddinonne madutseeddino;

katamaa dirssaa naagiyaawanttu ta k'umayuwaa k'aari akkeeddino.

⁸ Hinttenoo Yerusaalame geelayotoo, ta siik'uwaa demmooppe,

taani Aa siik'uwaappe denddeeddawaan harggiyaawaa,

hadaraa, aw odite yaagaaddu.

Yerusaalame Wodoratuu:

⁹ Neenoo, mac'c'a asaa ubbaappe aad'd'eeda malanchchatee!

Ne siik'uu tumu haratuwaappe waan dummatii?

Neeni hawaa keeshshaa nuuna c'alliyaawe,

I haratuwaappe dummatiyaawe ayaanee? yaageeddino.

Wodoratta:

¹⁰ Ta siik'uu daro lo"iyaawaanne mina;

tammu sha"u attuma asaa gidon Aa mali baawa.

¹¹ Aa huup'ii work'k'aa luliyaa malatee;

Aa binnaanaykka lo"anne k'uuruwaa mala karetsa.

¹² Aa ayifii shaafaa lank'k'iyaan ek'k'eeddanne,

maatsan meec'etteeddawaa malatiyaa harap'p'etuwwa malatee.

¹³ Aa gac'otuukka sawuwaa maataynne,

k'imaamii toketteedda atakiltiyaadan lo"iino;

Aa mettershshatuu karbbiyaa shittuu s'okiyaa wora c'iishshaadan lo"iino.

¹⁴ Aa kushetuu ink'k'uwaan alleek'k'etteedda work'k'aa s'am'aadan lo"iino;

Aa asatetsay sampspeeriyaa giyaa ink'k'uwaan alleek'k'etteedda,
danggarssaa achchaa mala.

¹⁵ Aa gedetuu work'k'aa baasuwaan toketteedda,

ibinabaradiyaa tuussaa malatiino;

Aa malay zigan alleek'k'etteedda Liibaanoosa asaa mala.

¹⁶ Aa doonay eessaadan mal"ee. I ubbaannakka lo"iyaawaa.

Hinttenoo Yerusaalame wodoratoo,

ta siik'uunne ta laggii hawaa malatee yaagaaddu.

Siik'uu Ubbaappe Doorettee

6

(6:1–7:6)

Yerusaalame Wodorotuwaa:

¹ Mac'c'a asaa ubbaappe malanchchatee!

Ne laggii hak'a beedee? Nuunikka neenana ittippe koyanaw,

I beedda sa'aa nuw oda yaageeddino.

Wodoratta:

² Ta siik'uu dorssaa wudiyaa heemmanawunne,
lo"iyaa c'iishshaa shiishshanaw,
shittuwaa sawuwaa maatay de'iyaa ataakilttiyaa giddo wod'd'eedda.

³ Taani ta siik'uwaanno; ta siik'uukka tawaa.
I c'iishshaa gidдон wudiyaa heemmee yaagaaddu.

Wodallay:

⁴ Ta siik'k'atee! Neeni Tirs's'a katamay lo"iyaawaadan lo"aasa;
Yerusaalamedan daro lo"aasa; banddiraa oyk'k'iide,
salppiyaan biyaa olanchchay yashshiyaawaadan yashshaasa.

⁵ Hayyanaa ne ayifiyaa taappe wora zaaraarikkii,
ayaw gooppe, untunttu taana waayissiino.
Ne binnaanay Gala'aade Deriyaappe wod'd'iyaa deeshshaa wudiyaa malatee.

⁶ Ne achchay meec'ettiide kesiyaa, ubbaykka manttiyaa yeliyaa,
untunttu gidдон maynii bayinna dorssaa wudiyaa mala.

⁷ Ne laa"u gac'otuwaa sharbbiyaa gidduwaana s'eelliyaa wode,
laa"u kesseedda roomaniyaa teeraa malatiino.

⁸ Usuppun tammu mac'c'a kaatetuunne usuppun tammu baakkotuu,
k'ay payduu bayinna wodorotuu taw de'iino.

⁹ Shin ta harap'p'atta, ta tooshii bayinnaana, Aa taw dummera.
Aa bare aatissikka mes's'i ittinno;
izo yeleedda aatakka ayaappenne aatsaade izo siik'aw.
Wodorotuukka izo s'eellide, Hanna anjetteedaano yaagiino.
Mac'c'a kaatetuukka baakkotuukka izo sabbiino.

Yerusaalame Wodoratuwaa

¹⁰ Hanna wonta s'alk'k'iyaaadan doliyaana, aginaadan poo'iyanna,
awaadan c'addiyaana, banddiraa oyk'k'iide salppiyaan biyaa olanchchaadan,
yashshiyaana iza oonee? yaagiino.

Wodallay

¹¹ Taani wombban toketteedda mitsatuu lic'uwaa be'anaw,
woyniyaa turay aac'eedenttonne k'ay roomaaniikka c'iisheeddenttonne s'eellanaw,
duge ataakilttiyaa sa'aa wod'd'ay.

¹² Taani akeekenan de'ishiina, ta amuu taana afiide,
ta kaatiyaa matan, paraa gaariyan taana utisseedda yaageedda.

Yerusaalame Wodorotuwaa:

¹³ Neenoo Shulaame biittaappe yeeddawunne, haaya;
haa simma! Neena nu loytsiide s'eelana; haa simma! yaageeddino.

Wodoratta:

Daro asaa sintsan yes's'iyaa asaadan, taakko ayaw s'eellitee? yaagaaddu.

7

Wodallay:

¹ Kaatiyaa naattidan lo"iyaanee!

Ne gedetuu neeni nas'alaa c'aammaa wotsi de'ishshin be'iyaa wode,
ayaa lo"iino! Ne sheechchii eranchcha wogaac'ii k'os's'iide,
loytsi alleek'k'isseeda ink'k'uwaa malatee.

² Ne gul'ay woyniyaa eessay kumeedda birilliyaa malatee;
ne s'eessaa yuushshuu c'iishshan k'ashetteedda zarggaa mirk'k'iyaa malatee.

³ Ne d'antsatuu manttiyaa yeletteedda, gen"ati maratuwaa malatiino.

⁴ Ne k'ood'ii danggarssaa zaaliyaan alleek'k'etteedda adussa gimbbiyaa mala.
Ne ayifii wolk'k'aama Haseboona katamaa penggiyaa matan de'iyaa,
zeeruwaa haatsaa malatee.

Ne siid'ii Damask'k'o s'eelissiide gimbbeedda Liibaanoosa gimbbiyaa malatee.

⁵ Ne huup'ii K'armeloosa asaa malatee;
ne olassa binnaanay k'ac'inaa s'aatsaa malatee;
kaatiyaakka ne huup'iyaa datsay nashechcheedda.

⁶ Ta siik'k'atee, ne ayaa lo'ay! Ne ayaa malanchchati!
Ne siik'uu taana ayaa nashechchii!

Taaninne Neeninne S'alalay
(7:7–8:4)

⁷ Ne geesay zambbaa geesaa malatee.

Ne d'antsay zambbaa ayifiyaa wurc'c'uwaa malatee.

⁸ Taani, Ha zambbaa gi"ana; Aa maratuwaa oyk'k'ana yaagaad.

Ne d'antsay woyniyaa teeraa wurc'c'uwaa mala;

k'ay ne siid'iyaa kesiya peenuu appiliyaa ayifiyaadan sawee.

⁹ Ne yeruu mettershshatuwaappenne achchaappe gidduwaana,
walalattiidde geliyaa woyniyaa mala.

Wodoratta:

Ubbaaappe aad'd'iide mal"iyaa

woyniyaa eessaa mala yaageedda.

¹⁰ Taani ta al"o siik'uwaanno; ikka taana amottee.

¹¹ Ta siik'ow, haaya; laa"uu katamaappe kesiide biide,

gas'ariyan ak'oytte; k'ammaa laa"uu hewan aatsana.

¹² Wontta guuran ane woyniyaa turaa giddo boytte;

woyniyaa turay c'iisheeddentto, c'iishshiide ayifiyaa dors's'os's'eedenttonne,

k'ay roomaaniikka ayifeeddentto ane be'oytte.

Taani ta siik'uwaa neena hewan bessana.

¹³ Inkkoyiyaa ayifiyaa sawuunne hara nashechchiyaa ataakilttiyaa ayifii,
nu karen besseedda; ta siik'oo!

Ha ayifetuwaappe teereeddawantanne ooratsa mas'eeddawannta,
new ashsha wotsaad.

8

¹ Ne taw allaga gidennaan ta daayi d'antsaa d'ammeedda ta ishaa gidaarikkiishsha!
Yaatinnto taani neena ogiyaan demmaade shiishsha akka yerina,
taana ooninne borennashin.

² Taana tamarisseedda ta daay golle taani neena kaaletsade,

ta daayi k'ol"o gelissa aginaa,

hewan taana ne siik'uwaabaa tamarisseeddawaa gidaarikkii;

roomaaniyaa gum"eedda mal"iyaawaa,

lo"iyaa woyniyaa eessaa taani neena hewan ushshaarikkita.

³ Taana hewan ne haddirssa k'eesiyaa borkkotissaade,

ne ushechcha kushiyan taana k'oommeeddawaa gidaarikkii.

⁴ Hinttenoo Yersaalame wodorattoo,

Siik'uu bare wodiyaan dendanaw, k'aasetti dentsetsennaadan,

ta hinttew hadaraa gay yaagaaddu.

Siik'uwaa Sabaa

(8:5-14)

Yersaalame Wodorotuu:

⁵ Bare siik'uwaa hashiyaan zemppaade,

bazuwaappe yiyaana hanna oonee? yaageeddino.

Wodoratta:

Beni ne aata neena bannikka yeleedda,

appiliyaa lank'k'iyaan ne gisa de'ishshin,

neena ta k'aaseretsaade dentsaad.

⁶ Med'inaa siik'uwaan taana ne wozanaa bolla attama;

ne k'esiyanikka maatafaadan, ta s'alalaa oyk'k'a.

Ayaw gooppe, siik'uu hayk'k'uwaa mala mina;

mishuukka duufuwaa mala mek'etsaa iita;

Aa lac'uukka S'oossaa tamaa lac'uwaa mala.

⁷ Haatsaa daruu siik'uwaa tamaa toyissanaw danddayenna;

di'uukka meec'c'iide afanaw danddayenna.

Asay siik'uwaa shammanaw barew de'iyaa ak'uwaa ubbaa immooppekka,

siik'uu shaluwaan shammettena diraw,

asay hewaa kad'ee yaagaaddu.

Wodoratti Ishatuu:

⁸ Nuw tiraan d'antsay uttibeenna michchata de'aw;

asinaw izo oochchooppe, nuuni iw ootsanawe ayee?

⁹ Iza gimbbiyaa dirssaa gidintto, nuuni I bolla wochchiyaa adussa,

biraa gimbbiyaa gimbbana; Aa dirssaa pengge gidintto,

zigaa sank'k'aan izo doodissana yaageeddino.

Wodoratta:

- ¹⁰ Hekko taani dirssaa gimbbiyaa;
ta d'antsaykka gimbbiyaa bolla gimbbetteedda wochchiyaa saa;
hewaa diraw, taani ta siik'uwaanna de'iyaa wode, I taanan nashettee.
- ¹¹ Solomonew Ba'aali-Hamoonan woynnii toketteedda shoyk'ay de'ee;
he woyniyaa gidduwaa ootsiyaawanttoo keraa immeedda.
Keraa akkeedawanttu teeran go'etteeddawaa diraw,
huup'iyaan huup'iyaan sha"u biraa aw ahiino.
- ¹² Shin taw ta buzo woynnii toketteedda shoyk'ay de'ee;
Solomona, neeni sha"u biraa akka;
ataakilttiyaa ootsiyaawanttu laa"u s'eetu biraa akkino yaagaaddu.

Wodallay:

- ¹³ Neenoo, ataakilttiyaa gidдон de'iyaa ta siik'k'atee,
ne kooshshaa laggetuwaa sissanaw koyiino;
ne kooshshaa taana sisa yaageedda.

Wodoratta:

- ¹⁴ Ta siik'ow, taakko ellekka haaya!
Sawiyaa maatay mokkiyaa deretuwaa bollaanna,
guppiyaa gen"iyaa woy doggiyaa maratuwaa malataade yaagaaddu.

Isiyaasa Timbbitiyaa Geluwaa

Isiyaasa mas'aafay Kiristoosi yelettanaappe kase, hosppun s'eetu laysaa heeraan Yersaalamen de'eedda, timbbitiyaa odiiyaa Isiyaasa suntsan s'eesettee. Aa suntsaa biletaysikka, «S'oossay Ashshiyaawaa» giyaawaa. Ha mas'aafaa heezzu huup'e huup'e kifiletuwaan shaakkiide be'anaw danddayeettee.

1. Shemppuwaa 1ppe biide 39 gakkanaw de'iyaa gedissa baggana de'iyaa Yihudaa kawutetsaa Asoore giyaa wolk'k'aama shoore kawutetsay wolk'k'aantsiyaawaa odee. Yihudaa hewaa mala hadan yeggeeddawe Asoore kawutetsaa minotetsaa gidennaan, asaa nagaraa, S'oossaw azazettenan is'siyaawaa, hewaadanka untunttu S'oossan ammanettennan aggiyaawaa gidiiyaawaa Isiyaasi malaateedda. Timbbitiyaa odiiyaawe k'onc'e'e haasayaaninne oosuwaan asaanne asaa kaaletsiyaawanta s'illotetsayne suure pirdday kumeedda de'uwaakko simmana mala akeekisseeda; k'ay S'oossaw azazettenan aggiyaawe gammaa meettettussaanne bashshaa kaaletsiyaawaa untunttoo minisiide odeedda. Isiyaasi hewaa bollakka gujjiide odiiide, yaana woduutuwaan sa'aa yushshuwaan saruu kumeedda, pokkobay bayinnan kaaletsiyaa, Daawita zare gidiyaa kaatii yaanaw de'iyaa kasetiide odeedda.

2. Shemppuwaa 40ppe biide 55 gakkanaw de'iyaa kifiliyaappe dariyaa baggay Yihudaa Asay omodettiide Baabloone beedda wode, untunttu de'uu kunddeeddanne untunttu hidootaa k'ans'seedda woduwaabaa odee. Timbbitiyaa odiiyaawe S'oossay bare asaa he hanotaappe billi yeddana wodiinne untunttu ooratsa de'uwaa doommanna mala, untunttu Yersaalame afana wodii matatteeddawaa odeedda. Ha shemppatuwaa gidдон k'onc'iide beettiyaa yewuu S'oossay taarikiyaw Goda gidiiyaawaanne bare asaw aw de'iyaa halchchuwaa, hewenne Israa'eeliyaa asaa baggana anjjetanaw de'iyaa asaakko untunttu biide, ootsanaw bessiyaawaa odiiyaa kifiliyaa.

3. Shemppuwaa 56ppe biide 66 gakkanaw de'iyaa kifilii odiiyaawe guyyen Yersaalamen de'iyaa asaawaa; he Asay S'oossay bare asaw geleedda k'aalaa polanawaa geeshsiide eranaw, markka gidiiyaabaa demmanaw koyiide utteedda. Untunttu loytsi ootsanaadan koyetteedda oosotuu s'illotetsaa, suure pirddaa, Sambbataa bonchchiyaawaa, yarshshuwaa yarshshiyaawaanne woosan sheekkiyaawaa. Ha kifiliyaan eretteedda shemppuu 61:1-2 de'iyaa gidishin, Yesuusi koyiro oosuwa doommiidde, bare s'eessaabaw markka ootsiide shiishsheedda k'aalatuu ha paydotuwaa gidдон de'iino.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1-31

Yihudawunne Israa'eeliyaw Aad'd'eeda Kiitatuwaa 2:1–5:30

Isiyaasa Oosuwaan Beeteedda Yewotuwaa 6:1–9:7

Yihudawunne Israa'eeliyaw Gujja Kiitatuwaa 9:8–12:6

S'oossaa Muray Hara Asatuwaa Bolla 13:1–23:18

Waayettiyyaa Israa'eeliyaa Asatoo Hidootaa Kiitaa 24:1–27:13

S'oossay Makkalanchcha Asaa Muriyaawaa gidussaa 28:1–31:9

S'oossay Eedooma Muriyaawaa Iyerusaaleemo Anjjiyaawaa Gidussaa 32:1–35:10

Aasoora, Baabloona, Kaatiyaa Hizk'k'iyyaasanne Isiyaasa 36:1–39:8

S'oossay Bare Asaa Ashiyaawaa Gidussaa 40:1–48:22

S'oossaa Hagaaziyaawaabaa 49:1–53:12

S'oossay Immeedda Hidootaa Naaggiyaawaa Gidussaa 54:1–55:13

Asaa Zarii ubbay S'oossaa Bagga Gidanaw Danddayussaa 56:1-8

S'oossaw Amanetena Kaaletsiyaawantu Muretiyaawaa 56:9–59:21

Yersaalame Sintsa Bonchcho Hidootaa 60:1–62:12

S'oossaa Ooratsaa Maalalisiyaa Med'etaa 63:1–66:24

Geluwaa

(1:1-31)

¹ Ooziyaane, Iyo'aataami, Akaazinne Hizk'k'iyaasi Yihudaa kaatetuwa gideedda wode, Amoos'a na'ay Isiyaasi Yihudaabaanne Yersaalamebaa be'eedda sas'ay hawaa.

S'oossay Bare Asaa Seereedda

² Salotuwaan de'iyaawanttoo, sisite; sa'aan de'iyaawanttoo, sisite; ayaw gooppe, Med'inaa Goday hawaadan yaageedda; «Taani naanatuwaa dichcha gatsaad; shin untuntu taw makkaleeddino.

³ Booray bare godaa eree; hariikka barena mooddeeddawaa zadaluuwaa eree; shin Israa'eelatuu erikkino; ta asatuu akeekikkino.

⁴ «Nagaraa ootsiyaa kawutetsaw, hintte naak'uwaan dees'etteedda asaw, iitaa ootsiyaa zariyaw, hintte mayzatuwaa tunatetsaa kaaliyaa naatoo, hinttenttoo aayye ana! Med'inaa Godaa hintte aggeeddita; Israa'eeliyaa Geeshsha sheneyeeddita; aw zokkiyaa zaareeddita.

⁵ Hintte ayaw makkalaa bolla makkalaa gujji gujji biitee? Ayaw k'aykka murettanaw koyiitee? Hintte kumentsaa huup'ii saketteedda; hintte kumentsaa wozanaykka daabureedda.

⁶ Gediya birad'd'iyaappe huup'iyaa binnaanaa gakkanaw pas'atetsay baawa; madutsay, gaafunne giyyiyaabay de'ee; untuntunne giyyibeykkino, woy meec'etti k'ashettibeykkino, woy zayitiyaan oketiide shuggibeykkino.

⁷ «Hintte gaddii dirk'k'aleitiide bayana; hintte katamatuukka taman s'uugetteeddino; hintte goshshaa hintte s'eellishin, allagatuu akkiino; imatsaa asatuu, mela ashana.

⁸ Yersaalam katamay woyniyaa turaa naagiya daasiyaadan, leekiya naagiya golliyaadan morkkiyaan diretteedda katamaadan haniide atteeda.

⁹ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday nuw amareeda zaratuuwaa ashshenentto, nuuni Sodooma katamaadaaninne Gamooraa katamaadan haneeddoshin» yaageedda.

¹⁰ Hinttenoo, Sodooma mooddiyaawantto ubbatoo, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite! Hinttenoo, Gamooraa asaa ubbatoo, nu S'oossaa higgiiyaa sisite!

¹¹ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte yarshshuwaa daruu taw ayaa go'ii? Hanno gakkanaw hintte taw shiishsheedda s'uugetteedda orgge dorratsuwaanne d'iikkeedda mehiyaa mod'd'uwa yarshshuwaa taani kallaad; korumaa booratuwaa, dorrssaa maratuunne deeshshatuwaa suutsan taani nashettikke.

¹² Hintte taw goyinnanaw yiya wode, ta Geeshsha Golliya dabaabaa hinttena yed'd'ite geeddawe oonee?

¹³ Simmi hada yarshshuwaa ahiyaawaa aggite! Hintte c'uwissiyaa is'aanay taana sheneyee; aginaa s'eeruwa hintte bonchchiya gallassaa, hintte Sambbataanne hintte keereedda yaa'atuwaa, ha shiik'atuwaa ubbaa iitatetsaana ittippe walaketteeddawantta taani danddaykke.

¹⁴ Aginaa s'eeruwa hintte bonchchiya gallassaanne keerettedda hintte baalaa gallasatuwaa taani is'saad; untuntu taw tookuwaa gideeddino; taani untunta tookkaadde daaburaad.

¹⁵ «Hintte kushiyaa mic'c'iide, hintte woossiyaa wode, taani ta ayfiyaa hintteppe gentsana; hintte daro woosaa woossinttokka, taani sisikke; ayaw gooppe, hintte kushii suutsan munak'etteedda.

¹⁶ Meec'ettite; geeyite; hintte iita oosuwa ta sintsaappe diggite. Iitaa ootsiyaawaa aggite;

¹⁷ lo'obaa ootsanaw tamarite. S'illo pirddaa koyite; un'etteeddawanttu morggiyaa oyk'k'ite. Aawuu bayinnawanttoo pirddite; asinay hayk'keedda mac'c'a asatoo mootetite» yaagee.

¹⁸ K'aykka Med'inaa Goday, «Haayite; ane zorettoytte. Hintte nagaray baaraadan zo'inttokka, shachchaadan boos's'ana; suutsaadan zo'inttokka, puuttuwaadan boos's'ana.

¹⁹ Hintte eeno giide, taw azazettooppe, gadiyaappe mokkiyaa murutaa maana.

²⁰ Shin hintte is's'aaddi giide makkalooppe, mashshaan meetettana» yaagee. Med'inaa Goday bare doonaappe hawaa haasayeedda.

Nagaray Kumeedda Katamaa

²¹ Ammanetteedda wolk'k'aama katamata waanaade sharmus'a gidaadee! Iza kase suure pirdday kumeeddaano; s'illotetsay kase I giddon de'eedda; shin ha"i asaa wod'iyaawanttu izi giddon de'iino.

²² Ne biray shi'i kichcheedda; ne lo'o woyniyaa eessaykka haatsaana yeeletteedda.

²³ Hintte daannatuu makkalanchchatuwaanne kayisotuwaa lagetuwaa gideeddino; untuntu ubbatuukka mattaayiyaa dosiionne miishshaa yederssiino; aawuu bayinnawanttoo pirddikino; asinay hayk'keedda mac'c'a asatuwaa mootuu untuntukko shiik'enna.

²⁴ Hewaa diraw, Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa Wolk'k'aamay, hawaadan yaagee; «Ha"i taani taana is'yaawantuppe shemppana; taani ta morkkatuwaa bolla ta haluwaa kessana.

²⁵ Taani ta kushiya ne bolla wotsana; ne shi'owaa k'uls's'us's'issaade geeshshana; neenana walaketteeddabaa ubbaa geeshshaade yedissana.

²⁶ Taani beniwanttu mala daannatuwaa, koyirowanttu mala zoriyaawantta new zaarana. Hewaappe guyyiyaan, neeni S'illotetsaa Katamaa, Ammanetteeda Katamaa geettetana» yaagee.

²⁷ S'iyoonnee suure pirddan, barenttu nagaraa paas'yaawanttukka s'illotetsan wozettana.

²⁸ Shin makkalanchchatuunne nagaranchchatuu laa"uukka me"ana; Med'inaa Godaa aggiyaawanttu d'ayana.

²⁹ Wotsanaw dosedda wolaa diraw, hintte yeellatana; hintte dooredda kaashshaa gishshawukka hintte kawushshana.

³⁰ Bonc'c'ii k'ok'k'ofettiyyaa wolaadan, woy dubbi bayinna shoyk'aadan, hintte hanana.

³¹ Minuu dalaa gidanawaa; Aa oosuukka s'iiffa gidanawaa; untunttu ittippe s'uugettanawantta; he tamaa toyissiyaawe d'ayana.

Yihudawunne Israa'eeliyaw Aad'd'eedda Kiitatuwaa

2

(2:1–5:30)

Med'inaa Sarotetsaa

(Mik. 4:1-3)

¹ Yihudaa biittaabaanne Yersaalame katamaabaa Amos'a na'ay Isiyaasi be'eeddawe hawaa.

² Wurssetsa gallassatuwaan Med'inaa Godaa Geeshsha Gollii kees'etteedda derii dere-tuwaa ubbaappe d'ok'k'iide beettana; zoozetuwaa ubbatuwaappekka bollaanna d'ok'k'u d'ok'k'u gaana. Kawutetsatuwaan de'iyaa Asay ubbay aakko zattana.

³ Daro Asay yiide, «Haayite! Med'inaa Godaa deriyaa, Yaak'ooba Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyyaa ane pude kesoytte. I koyiyaawaadan nuuni baana mala, I nuuna bare ogiyaa tamaarissana» yaagana. Ayaw gooppe, higgii S'iyooneppe, S'oossaa k'aalaykka Yersaalameppe kesana.

⁴ Kawutetsatuwaappenne kawutetsatuwaappe gidduwaan I pirddanne daro asatuwaa palumiyaa shaakkana. Untunttu barenttu mashshaa maraashaa, barenttu tooraakka baac'aa kessanaw k'os's'ana. Kawutetsay kawutetsaa bolla mashshaa dentsenna. Hewaappe guyyiyaan untunttu mulekka olaa timirttiyaa tamaarikkino.

⁵ Hinttenoo, Yaak'ooba zaretoo, haayite! Ane Med'inaa Godaa poo'uwaan hamettoytte.

Med'inaa Godaa Gallassaa

⁶ S'oossaw, ne asaa, Yaak'ooba zaratuwaa aggaada. Untunttu away doliyaa bagga gadiyaa asatuwaa biittaaan kumeeddino; Piliss's'eema asatuwaadan kaayiino. Untunttu allaga asatuwaana ittippe zuppetiino.

⁷ Untunttu gaddii birayenne work'k'ay kumeeddawaa; untunttu shaloo zaway baawa. Untunttu gaddii paray kumeeddawaa; untunttu paraa gaaretoo zaway baawa.

⁸ Untunttu gaddii eek'atuwaan kumeeddawaa; untunttu barenttu kushii ootseedda oosoo hokkiide goyinniino.

⁹ Hewaa diraw, Asay ubbay tooshettananne kawushshana. Untunttoo atto gooppa.

¹⁰ Med'inaa Godaa dagamaappenne Aa angaa bonchchuwaappe attanaw zaallaakko biite; biittaa gidдон k'osettite!

¹¹ Asaa otoruu giyyana; Aa kilahuukka siilana; he gallassi Med'inaa Godaa s'alalay d'ok'k'u d'ok'k'u gaana.

¹² Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday itti gallassaa keereedda. He gallassi otoret-tiyaawantta, ayyiyaawanttanne d'ok'k'u d'ok'k'u geeddawaantta kawushshana;

¹³ adussanne d'ok'k'a gidiyaa Liibaanoosa zigatuwaanne Baasaane wolaa ubbaa d'ayissana;

¹⁴ d'ok'k'a deretuwaakka zoozatuwaakka dembbayana;

¹⁵ katamaa naagiyaa adussa miis'atuwaa ubbaanne katamaa yuushshuwaan de'iyaa mino gimbbetuwaa zik'k'issana;

¹⁶ S'oossay gitanne lo"iyaa markkabatuwaakka haatsaan mitissana.

¹⁷ Asaa otoruu zik'k'i gaana; Aa ayyuukka d'ayana. He gallassi Med'inaa Godaa s'alalay d'ok'k'u d'ok'k'u gaana;

¹⁸ eek'aa ubbaykka ubbaanna d'ayana.

¹⁹ Med'inaa Goday ha gadiyaa k'aatsanaw denddiyaa wode, Aa dagamaappenne Aa angga baonchchuwaappe attanaw Asay shuchchaa gonggooloonne biittaa ollaw bak'atana.

²⁰ He gallassi Asay goyinnanaw med'd'eedda barenttu biraa misiletuwaanne barenttu work'k'aa misiletuwa oc'c'otoonne hara kafotoo olana.

²¹ Med'inaa Goday ha gadiyaa k'aatsanaw denddiyaa wode, Aa dagamaappenne Aa angga baonchchuwaappe attanaw untunttu gonggolo giddonne shuchchaa kooppo giddo bak'atana.

²² Simmi hayk'k'iyaa asan ammanettiyaawaa aggite! Asay ay maaddanee?

3

Yerusaalame Gakkana Metuwaa

¹ Be'ite, Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday minjjaanne maaduwa laa'uwaakka Yerusaalameppenne Yihudaappe diggana hanee. Katsaa minjjaanne haatsaa minjja ubbaa;

² minotuwaanne olanchchatuwaa, daannatuwaanne timbbitiyaa odiyaawantta, kaayiyaawanttanne c'imatuwaa,

³ olaa gadaawatuwaanne gadiyaa ayissiyaawantta, zoriyaawantta, hiillatiyaawanttanne c'inc'c'a bitanchchatuwaa ubbaa diggana hanee.

⁴ Taani yalaga attuma naanatuwaa untunttu kaappuwaa kessana; guutsaa naanay untuntta mooddana.

⁵ Asay asaa bolla, shooruu shooruwaa bolla denddiide, ittuu ittuwaa sugana. Yalagay c'ima bolla, kad'etteeddawe baonchcheteeddawaa bolla denddana.

⁶ Itti Asay bare aawuwaa golliyaan bare ishachuwaappe ittuwaa oyk'k'iide, «New mayuu de'ee; neeni nuw suntsaa gida; ha koletteedda sa'aa aawotetsaa akka» yaagana.

⁷ I he gallassi bare k'aalaa d'ok'k'isside, «Taanan d'alii baawa; ta son k'umi woy mayuu baawa; hintte bolla taana suntsoppite» yaagana.

⁸ Yerusaalame ganddigaaree; Yihuday kunddee; ayaw gooppe, untunttu barenttu oduwaaninne barenttu oosuwaan Med'inaa Godaa bolla denddiide, Aa baonchchuwa toochchiino.

⁹ Untunttu som"uwaa malay untunttu bolla markkattee; untunttu barenttu nagaraa Sodooma asaadan aawaayino; barenttu nagaraa k'ossikkino. Untunttoo aayye ana! Ayaw gooppe, untunttu barenttu bolla iitabaa aheeddino.

¹⁰ S'illotoo, «Hintte lo'a gidanawaa» gaade oda; ayaw gooppe, untunttu barenttu oosuwa ayfiyaa maana.

¹¹ Iitattoo aayye ana! Untunttoo iitana; ayaw gooppe, untunttu barenttu kushiya oosuwa gatiyaa akkana.

¹² Yalagatu ta asaa un'etsiino; mac'c'a asatuukka untuntta mooddiino. Ta asaw, hinttena kaaletsiyaawanttu hinttena wora kaaletsiino; hintte biyaa ogiyaakka baletsiino.

S'oossay Bare Asaa Pirddana

¹³ Med'inaa Goday daannaadan, chilootan uttee; asaa pirddanaw denddee.

¹⁴ Asaa c'imatuwaanne kaaletsiyaawantta pirddanaw shiishiide, Med'inaa Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ta woyniyaa turaa tokkeed-dasaa bayzeeddawanttu hinttena; hiyyeesatuwaappe bonk'k'eeddabay hintte golliyaan de'ee.

¹⁵ Ta asaa ayaw kinchcheretsiite? Hiyyeesatuwaa som"uwaa ayaw gaac'c'iitee?» yaagee Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday.

S'oossay S'ioone Mac'c'a Asatuwaa Seereedda

¹⁶ Med'inaa Goday K'aykka, «S'ioone mac'c'a asatu otoretteeddino; barenttu ziizziyaa essi akkiide, barenttu ayifiyaan sim'ettiide, barenttu hametsaa makisiide, barenttu gediya albbuwaa giirissiide hamettiino.

¹⁷ Hewaa diraw, taani Goday S'ioone mac'c'a asatuwaa huup'iyaa c'ittuwaan goo'issana. Taani Med'inaa Goday untunttu huup'iyaa bo"ayana» yaagee.

¹⁸ He gallassi Goday S'ioone mac'c'a asatuwaa alleek'k'otuwa, hewantunne untunttu gediya albbuwaa, shaashiyaa, k'ood'iyaa aleek'k'uwaa,

¹⁹ haytsaa gutichaa, kushiya sagaayuwaa, som"uwaa kammiyaa kutaa,

²⁰ huup'iyaan wotsiyaa alleek'k'uwaa, k'esiyaan k'achchiya sanssalataa, s'eessan danc'c'iyaa danc'c'uwaa, shittuwaa s'aaramusiyaa, kitaafaa,

²¹ siid'iyaa migiduwaa, birad'd'iyaaanne

²² minjja mayuwaa, adussa mayuwaa, jaanuwaa, borssaa,

²³ heregaa, liinuwa giyaa k'ac'inaappe dadetteedda, giddona mayiyaa mayuwaa, binaanan wotsiyaa alleek'k'uwaaanne sharbbiyaa ubbaa bonk'k'a akkana.

²⁴ Shittuwaa diraw s'ink'k'uwaa gidanawaa; danc'c'uwaa diraw wodoruwaa, goofariyaa diraw bo"aa, adussa mayuwaa diraw waaruwaa, puulaa diraw bak'k'iyaa s'alalaa gidanawaa.

²⁵ Ne asatuu mashshaan, ne olanchchatuu olan hayk'k'ana.

²⁶ S'iyooone pengetuwaan de'iyaa Asay yeekkananne zilaalana; mela atteedda, gadiyaan uttana.

4

¹ He gallassi laappun mac'c'a asatuu itti attumawaa oyk'k'iide, «Nuuni nu k'umaa maana; nu mayuwaa mayyana; ne suntsan s'eesetana mala ootsaadde nu kawushshaa nuuppe k'aaraarikkii» yaagiide woosana.

Med'inaa Goday Yersaalame Geeshshana

² He gallassi Med'inaa Godaa mitsaa tashii lo"ananne bonchchettana; Israa'eeliyaa asaappe atteedawanttoo he gadiyaa katsay c'ee'k'onne bonchchuwaa gidanawaa.

³ S'iyoonen attiyaawanttu, Yersaalamen gam"iyaawanttu, Yersaalamen pas'a de'iyaaawantunna s'aafettiyaawanttu, «Unttuntu geeshshatuwaa» geetettana.

⁴ Goday S'iyooone mac'c'a asatuwaa k'itaa meec'c'ana; pirddaa Ayaanaaninne s'uuggiyaa Ayaanan suutsaa gussiyaa bayzzuwaa Yersaalameppe I geeshshana.

⁵ Med'inaa Goday S'iyooone Deriyaa ubbaa bollanne yan shiik'iyaaawanttu bolla gallassi shaariyaanne c'uwaa, k'amma ees'siyaa tamaa poo'uwaa med'd'ana; bonchchuu ubbaa bolla kammiyaawaa gidanawaa.

⁶ I gallassaa aawaa suuluwaappe ashshiyaa kuwaanne gotiyaappenne iraappe bak'ati attiyaasaa gidanawaa.

5

Woynniyaa Turaa Tokkiyaa Sa'aa Leemisuwaa

¹ Taani ta siik'iyaaawoo Aa woyniyaa turaa tokkiyaa sa'aawaa siik'uwaa yetsaa yes's'ana.

Taani siik'iyaaawoo

tu'eteedda zooziyaan woyniyaa turaa tokkiyaa sa'ay de'ee.

² Biittaa bookkiide,

shuchchaa k'ori kessiide,

Ubbaappe lo"iyaa woyniyaa turaa tokkeedda.

Naagiyaa shakkuwaa Aa giddon shakkeedda;

woyniyaa eessaa gum"iyaasaa wooc'iide giigisseedda.

Hewaappe guyyiyaan, lo"o ayfiyaa ayifee,

yaagiide naageedda;

Shin c'aaliyaa ayfiyaa ayifeedda.

³ Yaatina, ta siik'uu hawaadan yaageedda;

«Hinttenoo, Yersaalamen de'iyaaawanttoo,

Hinttenoo, Yihudaa asatoo,

taappenne ta woyniyaa turaa tokkiyaa sa'aappe gidduwaan,

de'iyaa yewuwaa ane ha"i pirdдите.

⁴ Taani ta woyniyaa turaa sa'aw ootseeddawaappe

haraa ayaa ootsanawe atteedee?

Lo"o ayfiyaa ayifee yaagaade naagishin,

ayaw c'aaliyaa ayfiyaa ayfeedee?

⁵ Ha"i taani ta woyniyaa turaa sa'aa,

ootsiyaawaa hinttenttoo oday.

Taani dirssaa shoddana;

he turaykka d'ayanaadan ootsana.

Taani gimbbiyaa kolana;

he sa'aykka yed'ettana.

⁶ Taani he sa'aa bayeedda biittaa ootsana.

He turay s'unk'k'etennanne bul'etenna;

yaatina, kinddichchuunne aguntsay yan mukkana.

Iray aan bukkennaadan, taani shaaretuwaa azazana» yaageedda.

⁷ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday,

woyniyaa turaa sa'ay Israa'eeliyaa asaa.

Yihudaa Asay I nashettiyyaa darkkuwaa.

Unttuntu suure pirddiino giide naageedda;

shin suutsaa gusseeddino.

S'illotetsaa ootsiino giide naageedda;

shin waaso gideedda.

⁸ Sa'ay d'ayina, hintte s'alalay gadiyaa bolla de'ana gakkanaw, golliyaa golliyaa bolla gujjiyaawanttoo, gadiyaa gadiyaanna gatsiyaawanttoo, hinttenttoo aayye ana!

⁹ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «He wolk'k'aama golletuu onana; he lo'o golletuwaan de'anaw Asay d'ayana.

¹⁰ Tammu waatsaa booratuwaan tokkeedda woyniyaa ayifiyaappe itti oto gidiyaa gum"etteedda woyniyaa eessaa s'alalay kesana; tammu k'un"aa katsaa zerina, itti k'un"aa katsaa s'alalaa ayifana» yaageedda.

¹¹ Matsoyiyaa ushshaa koyanaw wontta guuraanna denddiyawanttoonni woyniyaa eessan s'uggettana gakkanaw, sa'aa k'amissiyawanttoo aayye ana!

¹² Unttuntu shoobiyaan maasink'k'uu, diitsay, darbbii, his'is'iinne woyniyaa eessay de'ee; shin unttuntu Med'inaa Godaa oosuwaa gate giikkino; I bare kushiyan ootseed-dawaa bonchchikkino.

¹³ Yaatina, ta Asay akeekaa d'ayeedda diraw, omoodettiide baana; unttuntu gadiyaa ayissiyaawanttukka koshan hayk'k'ana; unttuntu aakko asaykka koppisaa melana.

¹⁴ Duufuu bare gomppaa aassee; bare doonaakka zaway bayinnawaa hanggee; Yerusaalamen de'iyaa wolk'k'aama asaanne yenkko daro asaa, wac'iyaawanttanne nashetiyaawantta mittana.

¹⁵ Asay ubbay tooshettananne kawushana; otorettiyaawanttu ubbaykka kawushana.

¹⁶ Shin Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, suure pirdaan d'ok'k'u d'ok'k'u gaana; geeshsha S'oossay geeshsha gidiaawaa bare s'illotetsan bessana.

¹⁷ He wode dorssatuu barentuu k'ooruwaan heemettiyaawaadan heemettana; dorssaa maratuu kolteedda duretuwaa golliyaa sa'aa maana.

¹⁸ C'imuwaa wodoruwaan nagaraa, gaariyaa wodoruwaan iitatetsaa goochchiyaawanttoo aayye ana!

¹⁹ «Ane S'oossay elleello! Nuuni be'ana mala, bare oosuwaa elleelliso! Gatso! Ee, nuuni erana mala, Israa'eeliyaa Geeshshay k'oppeedda k'ofay poletto» yaagiyaawanttoo aayye ana!

²⁰ Iitaa lo"aa lo"uwaa iita yaagiyaawanttoo, d'umaa poo'o poo'uwaa d'uma ootsiyaawanttoonni c'ammiyaawa mal'iyawaa mal'iyawaa c'ammiyaawa ootsiyaawanttoo aayye ana!

²¹ Barena, «Taani aad'd'eeda eranchcha! Taani c'inc'c'a gidikkitaa!» yaagi k'oppiyaawanttoo aayye ana!

²² Woynniyaa eessaa ushiyaawan eretteeddawanttoonni matsoyiyaa ushshaa walakkanaw goobiyaawanttoo aayye ana!

²³ Mattaayiyaa akkiide, bayzeeddawantta s'illissiyaawanttoonni s'illo asatoo suure pirddaa diggiyaawanttoo aayye ana!

²⁴ Tamaa lac'uu dalaa oyk'k'iyawaadaaninne mela maatay ees'si d'ayiyaawaadan, hewaadan unttuntu s'ap'uu wook'k'ana; unttuntu c'iishshaykka baanaadan laaletti d'ayana; ayaw gooppe, unttuntu Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa higgiyaa is'seeddino; Israa'eeliyaa Geeshsha k'aalaakka kad'eeddino.

²⁵ Hewaa diraw, Med'inaa Godaa hank'k'uu Aa asaa bolla ees'si kese; I bare kushiyaawanttu bolla dentsiide, unttuntu shoc'eedda. Deretuu k'aas'siino; hayk'k'eedda asaa anhay ogiyaan buura mala gidee; yaaninakka Aa hank'k'uu simmenna; Aa kushii ha"ikka denddeeddasaan de'ee.

²⁶ S'oossay haakuwaan de'iyaa kawutetsatoo malaataa d'ok'k'an essee; sa'aa gas'an de'iyaa morkketuukka suyk'k'ee. Unttuntukka ellekka jaamiide, puttu giino.

²⁷ Unttuntu gidдон даабуриаabayenne wobbiiyaabay baawa; unttuntuppe ittuunne gem"ishenna woy gisenna. S'eessan danc'c'iyaa Sak'k'iikka biilettenna; unttuntu c'aammaa dafuukka duus'enna.

²⁸ Unttuntu tooray saataanna de'ee; unttuntu wonddaafiikka waas'etteedda. Unttuntu paratuwaa s'uguntsay zaallaa shuchchaa mala; unttuntu paraa gaaretuwaa yinggiretsay gotiyaa mala.

²⁹ Unttuntu guduukka gaammoo mala; wodalla gaammotuwaadan gudiino; unttuntu daariidde, barew miyaawaa oyk'k'iino; tookki akkiide biino; unttuntuppe wotsi akkanawe ooninne baawa.

³⁰ He gallassi untunttu wolk'k'aama abbaa guntsaadan, Israa'eeliyaa bolla guummana; itti Asay he gadiyaa s'eelloope, d'umaanne waayiyaa be'ana; poo'uukka shaariyaan mitettana.

Isiyaasa Oosuwaan Beeteedda Yewotuwaa

6

(6:1–9:7)

Isiyaasa S'eessaa

¹ Kaatii Ooziyaane hayk'k'eedda laytsi Goday bollaninne d'ok'k'a araatan utteeddawaa be'aad; Aa mayuu Geeshsha Golliyyaa kumeedda.

² Suraafeela geetettiyya kiitanchchatuu aappe bollaanna de'iino; itti itti suraafeeliyaw usuppun k'efetuu de'iino; laa"u k'efetuwaan bare som"uwaa kammee; laa"u k'efetuwaan bare gediya kammee; laa"u k'efetuwaan paallee.

³ Ittuu ittuwaanna, «Geeshshay, geeshshay, geeshshay Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa! Sa'aa ubbay Aa bonchchuwaan kumeedda» yaagiide s'eessetteeddino.

⁴ Untunttu s'eessaa kooshshaan Geeshsha Golliyyaa baasuu k'aas's'eedda; k'ay Geeshsha Gollii c'uwaan kumeedda.

⁵ Yaatina, taani, «Taw aayye ana! Taani bayaad; ayaw gooppe, taani doonay tuneedda asaa; k'ay doonay tuneedda asatuwaa giddon de'ay; taani Kaatiyaa, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa ta ayifiyaan be'aad» yaagaad.

⁶ Suraafeelatuwaappe ittuu yarshshiyaa sa'aappe k'ap'eedda tamaa bonk'k'uwaa akkiide paalliidde, taakko yeedda.

⁷ Tamaa bonk'k'uwaa ta doonaa bochchiide, «Be'a; ha tamaa bonk'k'uu ne doonaa bochcheedda; Ne bayzzuu neeppe kichcheedda; ne nagaraykka atto geetetteedda» yaageedda.

⁸ Hewaappe guyyiyaan Goday, «Oona kiittoo? Nuw oonee baanawe?» yaagishin sisaad. Hewekka, «Hekko, taana kiitta» yaagaad.

⁹ Goday hawaadan yaageedda; «Ba; ha asaw, «Hintte sissaa sisiita; shin hinttenttoo gelenna; s'eeluwaakka s'eelliita; shin be'ikkita» yaagaade oda.

¹⁰ Ha asaa wozanaa donc'c'illissa; untunttu haytsaakka tullissa; untunttu ayfiyaakka k'ook'issa; hewe d'ayooppe, untunttu barenttu ayifiyaan be'ana; barenttu haytsaan sisana; barenttu wozanaanka akeekana; yaatiide untunttu taakko simmananne pas'ana» yaageedda.

¹¹ Yaatina, taani, «Abeet Godaw! Hawe ayide gakkanaasee?» yaagaad.

I zaaretsiide, «Katamatuu de'iyaa asaa d'ayiiide, kolettana gakkanaasa, golletuukka onana gakkanawunne biittaykka ubbaanna mela gidana gakkanaasa.

¹² Taani Med'inaa Goday asaa haassana; biittaakka mela kessana.

¹³ Tammu asaappe itti Asay gadiyaa bolla attooppe, ikka d'ayana; k'ans's'i diggina atteeda wolaa durumaa mala gidanawaa; he durumay geeshsha zeretsaa gidanawaa» yaageedda.

7

Kaatiyaa Akaazaw Yeedda Kiitaa

¹ Ooziyaana na'ay Iyo'aataami yeleedda Akaazi Yihudaa gadiyaan kaateteedda wode, Sooriyaa gadiyaa Kaatii Ras'iininne Israa'eeliyaa gadiyaa Kaatii Ramaaliyaa na'ay Paak'uhi Yerusaalame olanaw yeeddino; shin s'oonanaw danddayibeykkino.

² Sooriyaa gaddii Efireema biittaana ittippe olaw c'aak'eteeddawaa Daawita zariyaappe kaateteedda kaatii siseedda wode, deriyaan c'arkkuu k'aatsiyaa mitsaadan, Akaaza wozanaynne Aa asaa wozanay dagamaan shabbiretteedda.

³ Yaatina, Med'inaa Goday Isiyyaasa, «Neeni ne na'aa Sha'aari-Yaashuuba* akkaade, Akaazana gakkettanaw ba; mayuwaa meec'c'iyaa wanttu goshshaakko afiyaa ogiyaa matan k'ommonna de'iyaa shiik'eedda haatsaa s'eeran neeni Aa demmana.

⁴ Aw hawaadan yaagaade oda; «Naagetta; hirggoppa; Sooriyaa asaa, Kaatiyaa Ras'iinanne Ramaaliyaa na'aa hank'k'oo yayyoppa; ne wozanaykka shabbarettoppo; ayaw gooppe, laa"u kaatetuu tamaappe aatsiide c'uwattiyyaa laa"u mitsaa durumaa mala.

⁵ « «Sooriyaa gadiyaa Asay Efireema asaananne Ramaaliyaa na'aanna ne bolla iitabaa mak'ettiide,

6:1 2 Kat. 15:7; 2 Od. 26:23

6:3 Sas'. 4:8

6:4 Sas'. 15:8

6:9 Mat. 13:14-15; Mar. 4:12; Luk'. 8:10; Yoh. 12:40;

Kit. 28:26-27

7:1 2 Kat. 16:5; 2 Od. 28:5-6

*

7:3 Sha'aari-Yaashuuba: Ha suntsaa biletays Ibraaweetsuwaan,

«Amareedawanttu simmana» (10:20-22 be'ite) giyaawaa.

⁶ «Ane Yihudaa gadiyaan woraajjiide, mentseertsidinne nu gidдон shaakkiide, S'aabi'eela na'aa kawutseeto» yaagiino» yaaga» yaageedda.

⁷ Gidooppenne, Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He untunttu mak'kuu minnenna; mulekka hewe polettennawaa.

⁸ Ayaw gooppe, Damask'k'uu Sooriyaa biittaw huup'iyaa; Kaatii Ras'iinikka Damask'k'o katamaw huup'iyaa. Usuppun tammanne ichcheshu laytsaa gidдон Efireema gaddii bunchchettiide, kawutetsaa gidenaan attana.

⁹ K'ay Samaarii Efireema biittaw huup'iyaa; Ramaaliyaa na'ay Samaariyaa katamaw huup'iyaa; hintte ammanuwaan minniide ek'k'ennan d'ayooppe, hinttekka ek'k'ikkita» yaagee.

Amaanueeli Yaanawaa Bessiyaa Malaataa

¹⁰ K'aykka Med'inaa Goday Akaazaw;

¹¹ «Med'inaa Goday ne S'oossay new bolla saluwaappe, woy garssa sa'aa c'iimmuwaappe itti malaataa immana mala oochcha» yaageedda.

¹² Shin Akaazi, «Oochchikke; Med'inaa Godaakka paac'c'ikke» yaageedda.

¹³ Yaatina, Isiyaasi, «Hinttenoo, Daawita zaretoo, sisite! Hintte asaa daaburssiyaawe ay guus's'ina, k'ay ta S'oossaa daaburssiitee?

¹⁴ Yaatooppe, Goday bare huup'iyaan hinttentoo malaataa immana; gellayatta sha-haaraade attuma na'aa yelana; Aa suntsaakka Amaanu'eela† yaagaade suntsana.

¹⁵ I itaa is's'anawunne lo"uwaa dooranaw eriyaa wode, me"eedda maatsaanne eessaa uttana.

¹⁶ Shin na'ay itaa is's'anawunne lo"uwaa dooranaw eranaappe kasetiide, neeni loytsi yayyeedda laa"u kaatetuu biittatuu koletti mela gidana.

¹⁷ «Efireema gaddii Yihudaa gadiyaappe shaakettoodeppe doommuna hanibeenaa meto wodiya Med'inaa Goday ne bolla, ne asaa bollanne ne aawuwaa golliya bolla ahana; He yaanawekka Asoore gadiyaa kaatiyaa» yaageedda.

¹⁸ He gallassay gakkiiyaa wode, Med'inaa Goday uduns's'etoo, Gibs'en haakko shaafaan de'iyaa asatoo malaatana; I matsatuwaa, Asoore gadiyaa asatuwaa s'eesana.

¹⁹ Yaatina, untunttu ubbaykka yiide, zanggaaraa shoobban, shuchchaa gonggoluwaan, aguntsay de'iyaa buuraaninne haatsaa olaan uttana.

²⁰ He gallassi Goday Efraas'iisa Shaafaappe hefintsaa baggaappe huup'iyaa k'ans's'iyaa asaa s'eesana; ikka Asoore gadiyaa kaatiyaa; I yiide, hintte huup'iyaa binnaanaa, hintte asatetsaa binnaanaanne hintte buuchchaa meedana.

²¹ He gallassi itti Asay mes's'i itti maatsa miizzanne laa"u deeshshatuwaa s'alalaa ashshana.

²² Gidooppekka, untunttu maas's'iyaa maatsay loytsi daro gidiyaa diraw, I me"eedda maatsaa uttana; he gadiyaan atteeda Asay ubbaykka me"eedda maatsaanne eessaa uttana.

²³ He gallassi itti sha"a biran washettiyyaa sha"a woyniyaa anotuu de'iyaa saan ubbaan kinddichchuunne aguntsa s'alalay mukkana.

²⁴ Biittaa ubbaan kinddichchuunne aguntsay kumeedda diraw, Asay yaa biyaa wode, tooranne wonddaafiyaa oyk'kiide baana.

²⁵ Kase goman bul"eedda zoozetuwaan ha"i kinddichchuunne aguntsay kumeedda diraw yayyiide, itti asaynne yaa beenna. Mehii yedetiyaasaanne dorssay hemetiyaasaa gidanawaa.

8

Asoore Kaatiyaa Yuussaa

¹ Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Wolk'k'aama s'aatsa warak'ataa akkaade, «Omoodoo elleella! Bonk'k'iyaw elleella!» yaagaade, nabbabettiyyaa pidoliyaan s'aafa.

² K'eesiyya Ooriyoonanne Yibaarakiiyaa na'aa Zakkaraasa ammansiyaa markkatuwaa ootsaade taani suntsana» yaageedda.

³ Hewaappe guyyiyaan, taani timbbitiyyaa odiiyaa ta machchattinna gisaad; yaatina, Aa shahaaraade itti na'aa yelaaddu; Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Aa suntsaa, «Mahar-shalaal-Hash-Baaz» yaagaade suntsaa.

⁴ Na'ay, «Ta aawoo, ta aatee» yaagiide s'eesiyaawaa eranaappe kase, Asoore gadiyaa kaatii Damask'k'o duretetsaanne Samaariyaa omooduwaa akkiide afana» yaageedda.

⁵ Med'inaa Goday k'aykka taw hawaadan yaagiide haasayeedda;

⁶ «Ha Asay loddan goggiyaa Salihooma haatsatuwaa is's'iide, Ras'iinanne Ramaaliyaa na'aa nashettiide akkeeddino.

† 7:14 Amaanu'eela: Ha suntsaa biletay Ibraaweetsuwaan, «S'oossay nuunana de'ee» giyaawaa.

⁷ Hewaa diraw, taani Goday minonne daro gidiyaa Efiraas'iisa haatsaa, Asoore kaatiyaa Aa tooranchchatuwaa ubbaanna ahana hanay. I shafiyaa ubbaa kumiide kesana; gas'aa ubbaa mayyiide goggana.

⁸ Kis'siide goggiidde, Yihudaa gelana; eelliidde yaana aad'ana; kuntsuu k'ood'iyyaa gakkana. Abeet Amaanu'eelaa, kafuu bare k'efiyaa mic'k'iyaaawaadan, haatsaa kuntsuu ne gadiyaa ubbaa bolla mic'ettana» yaageedda.

⁹ Hinttenoo kawutetsatto, ittippe shiik'ite! Shin hintte me'ereetana! Haakko biittaa ubbaan de'iyaa asatoo, sisite! Olaw giigite! Shin hintte me'ereetana! Ee, olaw giigite; shin hintte me'ereetana!

¹⁰ Olaa olettanaw mak'ettite; shin hintte mak'k'uu laalettana; hintte hachchuwaaw haasayite; shin hintte hachchuwaaw halana; ayaw gooppe, S'oossay nuunana de'ee.*

S'oossan Amanetussaa

¹¹ Med'inaa Goday bare mino kushiyaa ta bolla wotsiide, taw haasayeedda; taani ha asaa ogiyaa kaallenna mala, taana hawaadan yaagiide seereedda;

¹² «Ha Asay makkala mak'k'o giyaawaa ubbaa makkala mak'k'o gooppite; untunttu yayyiyaabaw yayyoppite woy dagammoppite.

¹³ Hintte geeshsha gaanaw bessiyaawe Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa; hintte aw yayyanawunne dagammanaw besse.

¹⁴ I geeshsha sa'aa gidanawaa; shin Yihudaa gadiyaa asawunne Israa'eeliyaa gadiyaa asaw I d'ubbiyaa shuchchaanne kunddissiyaa zaallaa gidanawaa; Yerusaalamen de'iyaa asaw I gitiyaanne p'ire gidanawaa.

¹⁵ Untuntuppe daruu d'ubettana; kunddiidekka me"ana; p'iriyaan oyk'ettiidekka omoodettana» yaageedda.

¹⁶ Taani odeeddawaa naaga; ta erissiyaa k'oomatuu gidдон higgiiyaa attama.

¹⁷ Taani bare som"uwaa Yaak'ooba zaratuwaappe gentsiyaa Med'inaa Godaa naagana; k'ay aan ammanettana.

¹⁸ Taananne taw Med'inaa Goday immeedda naanatuwaa be'ite. Nuuni S'iyoon Deriyan de'iyaa Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaappe Israa'eeliyaw malaatanne markka.

¹⁹ «Saasukkiidenne zuuzummiide haasayiyaa shareechchotuwaanne moyttiliyaa haasayissiyaawantta oochchite» yaagiide hinttena zoriyaa Asay de'ee. Hayk'keeddawantta pas'a de'iyaaawantubaa oochchiyaawaappe, Asay barenttu S'oossaa oochchanaw bessennee?

²⁰ Higgiiyaanne S'oossay odiaawaa sisite! He asatuu ha k'aalaadan haasayana d'ayooppe, untunttoo sa'ay wonttena.

²¹ Asay waayettiiddinne koshshattiide, gadiyaan toyilakattana; untunttu koshshatteedda wode yilottiide, pude s'eelliide barenttu kaatiyaanne barenttu S'oossaa shek'k'ana.

²² Sa'aakko duge s'eelliide, waayiyaa, d'umaanne yashshiyaa shoonnawaa be'ana; untunttu bara d'umaw olettana.

9

Sintsappe Kaatetana Kaatiyaa

¹ Gidooppenne, waayetteeddawanttoo hawaappe sintsaw d'umenna. Beni wode S'oossay Zaabiloon biittaanne Niftaaleema gadiyaa kawushsheedda; shin sintsaappe he Meediteraane Abbaa ogiyaan de'iyaa biittaanne Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa baggan de'iyaa «Ayihuda gidenna Asay de'iyaa Galiilaa» giyaa gadiyaa I bonchchana.

² D'uman hametiyyaa Asay wolk'k'aama poo'uwaa be'eedda; k'ay bara d'uma gadiyaan de'iyaaawanttoo poo'uu poo'eedda.

³ Neeni kawutetsaa asaa darissaadda; untunttoo nashshechchaa gujaadda; Asay katsaa c'akkiyaa wode nashettiyaawaadan, woy omooduwaaw gishiide akkiyaa wode nashettiyaawaadan, ne sintsan nashettana.

⁴ Ayaw gooppe, neeni Midiyaama gadiyaa s'ooneedda gallassaadan, untuntta dees'iyaa morgge mitsaa, untunttu hashiyaa morgge mitsaanne untuntta naak'k'iyaaawanttu s'am"aa mentseereetsaadda.

⁵ Woraajjiyaa olanchchatuwaa c'aammayenne suutsan munak'etteedda mayuu ubbay taman eetsiyaabaa gidanawaa.

⁶ Na'ay nuw yeletteedda! Attuma na'i nuw imetteedda! Kawutetsay Aa hashiyaan wod'd'ana; Aa sunsay, «Maalalissiyaa Zoriyaawaa, Wolk'k'aama S'oossaa, Med'inaa Aawuwaa, Sarotetsaa Kaappuwaa» geetettana.

* **8:10 S'oossay nuunana de'ee:** Hawe Ibraawetso k'aalan «Amaanu'eelaa» giyaawaa. **8:12** 1 P'es. 3:14-15 **8:14** 1 P'es. 2:8 **8:17** Ibr. 2:13 **8:18** Ibr. 2:13 **9:1** Mat. 4:15 **9:2** Mat. 4:16; Luk. 1:79

⁷ Aa kawutetsaa daruwawunne Aa sarotetsaw zaway baawa; hachchippe doommiide, med'inaa gakkanaw, suure pirdaaninne s'illotetsan minisanawunne essanaw Daawita kaatetuwaaraaataaninne Aa kawutetsan I kaatetana; Ubbaappe Wolk'kaama Med'inaa Godaa mishuu hewaa polana.

Yihudawunne Israa'eeliyaw Gujja Kiitatuwaa

(9:8–12:6)

Godaa Hank'kuwaa

⁸ Goday Yaak'ooba zaratuwaa bolla pirdaa k'aalaa kiiteedda; Israa'eeliyaa bolla kund-deedda.

⁹ Asay ubbay, Efireema asayenne Samaariyaa kataman de'iyaa wanttu, ayyuwaaninne otoruwaan haasayiaa wanttu, hawaa ootseeddawe Godaa gidiyaawaa erana.

¹⁰ Untuntu, «S'uubiyaappe kees'etteeddawanttu koletteeddino; shin nuuni untuntta zaaretsiide, masetteedda shuchchatuwaan kees's'ana; etsatuu k'ans's'etteeddino; shin nuuni untuntu sa'aan zigatuwaa laammana» yaageeddino.

¹¹ Hewaa diraw, Med'inaa Goday, Ra'asoonaa morkkatuwa minisana, untuntunna oletteedda morkkatuwa untuntu bolla dentsetseedda.

¹² Away doliyaa baggaappe Sooriyaa gadiyaa asatuunne away wulliyaa baggaappe Piliss's'eema gadiyaa asatuu barenttu doonaa hanggiide, Israa'eeliyaa meeddino. He ubbankka S'oossaa hank'kuu simmibeenna; Aa kushiikka biro dendeeddasaan de'ee.

¹³ Gidooppenne, asatuu barena shoc'eeddawaakko simmibeykkino; Ubbaappe Wolk'kaama Med'inaa Godaakka koyibeykkino.

¹⁴ Hewaa diraw, mes's'i itti gallassi Med'inaa Goday Israa'eeliyaappe huup'iyaaanne goyinaa, d'ok'ka zambbaa daashshaanne zik'ka mak'ka k'ans's'ana.

¹⁵ C'imatuunne bonchetteeddawanttu huup'iyaa; wordduwaa tamarissiyaa timb-bitiyaa odiyaawanttu goyinaa.

¹⁶ Ha asaa kaaletsiyaawanttu, wora kaaletsiino; untuntta kaalliyaa wanttukka baliino.

¹⁷ Hewaa diraw, Goday untuntu yalaga asatuwaan nashettana; aawuu bayinna naana-toonne am'etoo k'arettena. Ayaw gooppe, Asay ubbay iintanne S'oossaa erennawaa; Asay ubbay bare doonaan iitabaa haasaye. He ubbankka Godaa hank'kuu simmibeenna; Aa kushiikka biro dendeeddasaan de'ee.

¹⁸ Iitatetsay tamaadan s'uuggee; kindichchuwaanne aguntsaa mi d'ayissee; sikkeedda woray ees's'ina, c'uway tuussaadan sitti giide, pude keese.

¹⁹ Ubbaappe Wolk'kaama Med'inaa Godaa hank'kuwaan gaddii s'uugettanaawaa; asaykka taman eetsiyaabaa mala gidanawaa; ooninne bare ishaa ashshanaw k'oppenna.

²⁰ Untuntu ushechcha baggaappe bonk'kaana; shin koshattanna; haddirsa baggaappe maana; shin kallikkino; untuntu barenttu yeleedda naanatuwaa maana.

²¹ Minaase Efireema, Efireemikka Minaasa maana; untuntu ittippe gidiide, Yihudaa biittaa morkkana. He ubbankka S'oossaa hank'kuu simmibeenna; Aa kushiikka biro dendeeddasaan de'ee.

10

¹ Iita higgiiyaa kessiyaawanttoonni uk'kunniyaa s'uufiyaa s'aafiyaawanttoo aayye ana!

² Hewaan untuntu mank'kotuwa pirdaa geellayino; hiyyeesatuwaa maataakka sugiino. Yaatiide am'etuwa ak'uwaanne aatta aawuu bayinna naanatuwaakka bonk'kiino.

³ Haakko gadiyaappe yiyaa metuwaan I hinttena muriyaa wode, waaniitee? Maaduwa demmanaw ookko bak'atiitee? Hintte duretetsaa hak'an k'osiitee?

⁴ Hintte olan hayk'kaana; k'achchiide goochchina, hintte baana. Hewe ubbay haninakka, S'oossaa hank'kuu wuriibeenna; muranaw I bare kushiya yeddi wotseedda.

Asoree Kaatii Pirdettana

⁵ Goday hawaadan yaagee; «Ta yiloo gatimaa gideeddanne ta ees's'iyaa hank'ko s'am'aa gideedda Asoree gadiyaa asaw aayye ana!

⁶ Taani Asooretuwa S'oossaa erenna kawutetsaa bolla kiittana; untuntu duretaa ubbaa omooddanaadaaninne bonk'kaanaadan, k'ay ogiyaan de'iyaa urk'kaadan, untuntta yed'd'anaadan, taana hank'etseedda asaa bolla taani Asooretuwa azazana» yaageedda.

⁷ Shin Asoore kaatii hawaa halchchiibeenna; Aa wozanaykka hawaadan k'oppibeenna. I halchcheeddawe kawutetsatuwa ubbaanna d'ayissanaassa.

⁸ I c'ee'ettiidde, hawaadan yaageedda; «Ta gadaawatuu ubbatuu kaatiyaa gidikki-nooyye?

⁹ Kalnno katamay Karkkamiisha katamaa mala gidenneeyye? Hamaata katamay Ari-faada katamaa mala gidenneeyye? Samaariyaa katamaykka Damask'k'o katamaa mala gidenneeyye?

¹⁰ Yersaalameninne Samaariyaan de'iyaa masetteedda eek'aa misiletuwaappe dariyaa misiletoo goyinniyaa kawutetsatuwaa muranaw, taani ta kushiya yeddaad.

¹¹ Taani Samaariyaa katamaa bollanne aan de'iyaa eek'aa misiletuwaa bonk'kaad; oot-seeddawaadan, Yersaalame katamaa bollanne Aa eek'atuwaa bolla ootsikkitaayye?» yaageedda.

¹² Goday S'iyoonen Deriyaa bollanne Yersaalame bolla bare ootsiyaa oosuwa ubbaa poleeddawaappe guyyiyaan, Asoore gadiyaa kaatiyaa Aa ayyuwaanne Aa otoruwa murana.

¹³ Ayaw gooppe, Asoore kaatii hawaadan yaagee; «Ta kushiya minotetsan, ta aad'd'eeda eratetsaaninne taw de'iyaa akeekan taani hawaa udaad. Taani kawutetsatuwaa gidдон de'iyaa zawatuwaa shoddaad; untunttu biittatuwaan de'iyaa asaa ak'uwa bonk'kaad; Ta mino k'esiyaan, kaatetuwa araatuwaan utteeddawantta ubbaa duge wotsaad.

¹⁴ Asay kafuwaa golliyaan kushiya yeddiyaawaadan, taani kawutetsaa duretetsaa bolla ta kushiya yeddaad. K'ay dogettiide atteeda k'uuk'k'ulletuwaa shiishshiyaawaadan, taani biittaa ubbaa shiishshaad. Paallanaw bare k'efiyaa bak'k'iyaa bay, woy haasayanaw bare doonaa pogiyaabay, woy k'ay waassiyaawe ittuunne baawa» yaageedda.

¹⁵ Tumu kalttay barenan k'ans's'iyaa bitaniyaappe, «Taani aad'd'ay» gaanaw danddayi-iyee? Woy magaazii barena goochchiyaa bitaniyaappe, «Taani daray» giyyee? S'am'ay barena oyk'k'iyaa asaa dentsii? Guufii oyk'k'iyaa Asay baynan hametii?

¹⁶ Hewaa diraw, Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Aa mino tooranchchatuwaa bolla laafetsiyaa harggiyaa yeddana; Aa bonchchuwaappe garssana mishuu ees's'iyaa tamaadan ees's'i kesana.

¹⁷ Israa'eeliyaa Poo'uu tamaa gidanawaa; Israa'eeliyaa Geeshshaykka lac'uwaa gidanawaa; yaatiide Aa aguntsaanne Aa kinddichchuwa itti gallassi s'uuggananne maana.

¹⁸ S'oossay bare wora mitsaa bonchchuwaanne bare aradda gadiyaa bonchchuwa d'ayissana; simmi hewe harggiyaa Asay siliyaawaadan silana.

¹⁹ Aa woran attana mitsatuu loytsi guutsaa gidiyaa diraw, itti guutsaa na'aykka paydi wurssanawaa.

Amareeddawanttu Simuwaa

²⁰ He gallassan Israa'eeliyaappe atteedawaanttu barena shoc'eeddawatntun zemp-pikkino; shin untunttu tumuwaappe Med'inaa Godaan, Israa'eeliyaa Geeshshan zemp-pana.

²¹ Atetsay, Yihudaa asaa atetsay Wolk'k'aama S'oossaakko simmana.

²² Neenoo Israa'eeliyaw, ne Asay abbaa matan de'iyaa shafiyaa keeshshaa gidooppekka, untunttuppe amareeddawanttu s'alalay simmana. S'illotetsay kumi palaheedda bashshay awaayeteedda.

²³ Ee, Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday sa'aa ubbaa bolla ahanaw k'achcheeda bashshaa ahana.

S'oossay Asoora Murana

²⁴ Hewaa diraw, Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «S'iyoonen de'iyaa ta asatoo, Gibs'etuu ootseeddawaadan, Asooretuu hinttena s'am'an shoc'iyaa wodenne barenttu gatimaa hintte bolla dentsiyaa wode yayyoppite.

²⁵ S'ii guutsaa wodiyaaappe guyyiyaan, taani hinttena hank'k'ettiyaawaa aggana; hewaappe guyyiyaan, ta hank'k'uu untunttu d'ayissanaw baana» yaagee.

²⁶ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday Oreeba giyaa shuchchaa matan Miidiyaa-matuwaa shoc'eeddawaadan, untunttu bolla lissuwaa dentsana. I Gibs'en ootseed-dawaadan, bare gatimaa abbaa bolla dentsana.

²⁷ He gallassi, Aa tookku hintte hashiyaappe wod'd'ana; Aa k'ambbaraykka hintte morggiyaappe kichchana. Hintte orddeedda diraw, k'ambbaray me"ana.

Woraajjiyaawanttu Oleedda Olaa

²⁸ Morkkiyaa wotaadaratuu Aata katamaa geleeddino; Migiroonan aad'd'eedino; barenttu olaa miishshaakka Mikimaasa kataman wotseeddino.

²⁹ Untunttu gadiyaa aad'd'iyasaana pinniide, Gebaa'a kataman ak'eedino. Raama kataman de'iyaa Asay ubbay kokkoreedda; kaatiyaa Saa'oola kataman Gib'an de'iyaa asaykka bak'ateedda.

³⁰ Galliima asaw, waasuwaas 'ulisite! Layisha asaw, sisite! Anaatoota kataman de'iyaa asaw, oochchiyaawaa odite!

³¹ Maadimeena giyaas katamaa Asay bak'ateedda; Gebiima asaykka bare shempoo k'osetteedda.

³² Hachche morkkiyaa wotaadaratuu Nooba kataman de'iino; yan untunttu barenttu kushiyaa k'aatsiidde, S'iyoone Deriyaa, Yersaalame katamaa baabisiino.

³³ Be'ite, Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday k'ankatuwaas wolk'k'aama wolk'k'an k'ans's'ana; aduk'keedda mitsatuukka k'ans's'ettana; k'ay bonchchetteddawanttukka kawushshana.

³⁴ S'oossay sikkeedda wora kalttan k'ans's'ana; Liibaanoosikka Wolk'k'aama sintsan kunddana.

11

Sarotetsay Kumeedda Kawutetsaa

¹ Issey durumaappe aac'ay kesana; Aa s'ap'p'uwaappe ayfiyaa tashii kesana.

² Med'inaa Godaa Ayyaanay, aad'd'eeda eratetsaanne akeekaa Ayyaanay, zoriyaanne wolk'k'aa Ayyaanay, eratetsaanne Med'inaa Godaw yayyiyaas Ayyaanay Aa bolla shemp-pana.

³ Med'inaa Godaw yayyiyaawaan I nashetee; bare ayfi be'eeddawaan c'oo pirdenna; woy bare haytsay siseeddawaan c'oo pirdenna.

⁴ Shin hiyyeesatoo I s'illuwaan pirdana; sa'aan de'iyaa metootanchchatu yewuwaakka I suuretetsan pirdana. I bare ins's'arssaa gatiman sa'aa shoc'ana; bare doonaa shemp-puwaan iitatuwaas wod'ana.

⁵ S'illotetsay Aa s'eessaw danc'c'o gidanawaa; ammanettiyaawekka Aa miyyiyaw sak'kiyaa gidanawaa.

⁶ Jeerii dorssaa maraanna ittippe de'ana; maahiikka deeshshaa maraanna ittippe gisana; miizzaa maraanna, gaammuwaa maraanne ittippe heemettana; guutsaa na'i untunta heemmana.

⁷ Miizzatanne babantsaa geetettiyaas do'ay ittippe maana; untunttu maratuukka ittippe gisana; gaammuu booraadan utulaa maana.

⁸ D'antsaa d'ammiyaa na'ay shooshshaa ollaan kaa'ana; d'antsaa duutseedda na'ay wod'iyaa shooshshaa ollaan bare kushiyaa yeddana.

⁹ Ta geeshsha deriyaan ooninne k'ohettenna, woy bayenna; ayaw gooppe, abbay haatsaan kumiyaawaadan, sa'ay Med'inaa Godaa eriyaawan kumana.

Beteeda Asay Simmiyaa Simuwaa

¹⁰ He gallassi Issey s'ap'uu asaw malaataa gidiide ek'k'ana; kawutetsaa ubbay Aa koyana; I de'iyaa sa'aykka bonchchettana.

¹¹ He gallassi Goday bare asaa atatetsaa Asooreppe, Gibs'eppa, Patiroomsappe, Top'piyaappe, Elaamappe, Baablooneppe, Hamaatappenne abbaa doonaan de'iyaa biittatuwaappe laa'entsuwaas zaari akkanaw bare kushiyaa yeddana.

¹² Kawutetsatoo malaataa I d'ok'k'u ootsiide dentsana; Israa'eeliyaappe laaletteddawannta ittippe gatsana; Yihudaappe piskki geeddawanttakka sa'aa oyddu miizaanappe I shiishshana.

¹³ Hewaappe guyyiyaan, Efireema k'anaatii aappe shaakettana; k'ay Yihudaa waayisiyaawanttukka d'ok'k'oletti d'ayana. Efireeme Yihudaa k'anaatenna; Yihudaykka Efireema waayissenna.

¹⁴ Untunttu away wulliyaa baggan de'iyaa Piliss's'eema gadiyaa bolla paalliide wod'd'ana; away doliyaa baggan de'iyaa asaakka untunttu ittippe bonk'k'ana. Untunttu Eedooma bollanne Moo'aaba bolla barenttu kushiyaa wotsana; Amoonatuukka untunttoo azazettana.

¹⁵ Med'inaa Goday Gibs'e miyyiyaan de'iyaa Zo'o Abbaa ubbaanna melissana; bare las'iyaa c'arkkuwaana bare kushiyaa Efiraas'iisa Shaafaa bolla dentsana. Yaatiide Asay mela ellekka pinnana mala, laappun k'eeeri shaafaa kessiide shoc'ana.

¹⁶ Israa'eeliyaa Asay Gibs'e gadiyaappe kesiyaa wode ogii de'eeddawaadan, Aa asaappe atteedawanttoo Asoore gadiyaappe kesiyaa ogii de'anawaa.

12

Galataa Yetsaa

¹ He wode hintte hawaadan yaagana:

«Abeet Med'inaa Godaw, neeni taana hank'k'ettaadda;
hank'k'uwaappekka simmaadda;
yaataade taana mintsetsaadda.
Hewaa diraw, taani neena galatay.

² «Be'ite, Med'inaa Goday ta atatetsaa;
taani aan ammanettaade, yayyikke.
Ayaw gooppe, Med'inaa Goday,
taw wolk'k'anne yetsaa.
I ta atatetsaa gideedda»
yaagana.

³ Ashshiyaa puluttotuwaappe haatsaa hintte nashshechchan duuk'k'ana.

⁴ He gallassi k'ay hintte hawaadan yaagana:

«Med'inaa Godaa galatite!
Aa suntsaakka s'eesite.

Aa oosotuwaawaa kawutetsatuwaawaa ubbaa gidдон erissite.
Aa suntsay d'ok'k'u d'ok'k'u geeddawaa awaayite.

⁵ Med'inaa Goday wolk'k'aama oosuwaawaa ootseedda diraw,
aw yes's'ite.

Hawe sa'aa ubbaan eretto.

⁶ Israa'eeliyaa Geeshshay hintte gidдон
d'ok'k'u d'ok'k'u geedda diraw,
hinttenoo, S'iyoonen de'iyaaawanttoo,
hombboc'ite! nashshechchaw yes's'ite!»
yaagana.

13

S'oossaa Muray Hara Asatuwaa Bolla
(13:1–23:18)

¹ Amoos'a na'aa Isiyaasaw S'oossay Baabloonewaa k'onc'c'issina be'eeddawe hawaa.

² Mela deriyaa bolla banddiraa essite; hintte k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, untunttoo waas-site; untunttu kaappatuwaawaa penggiyaanna gelana mala, wuttite.

³ Taani hank'k'etteeddawantta murana mala, ta geeshshatuwaawaa azazaad; taani s'ooniyaawaan nashetiyaa ta wolk'k'aama tooranchchatuwaakka s'eesaad.

⁴ C'ora Asay c'abbottiyaawaadan, deriyaa huup'yaan c'abbottiyaa walassaa sisite! K'ay kawutetsatuu ittippe shiik'iide shabbirettiyyaa walassaa sisite! Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday tooranchchatuwaawaa olaw salppissee.

⁵ Med'inaa Godayenne I bare hank'k'uwaawaa polissanaw go'ettiyaa miishshatuu biittaa ubbaa d'ayissanaw, haako gadiyaappe, salotuwaawaa gas'aappe yiino.

⁶ Med'inaa Godaa gallassay mateedda diraw yeekkite! He gallassay Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaa mataappe bashshaadan yaana.

⁷ Hewaa diraw, kushiyaa ubbay hilssi gaana; asaa ubbaa wozanaykka siilana.

⁸ Untunttu dagammanna; oytsayenne yeellay untunttu oyk'k'ana. Yeluu oyk'k'eedda mishirattiidan, untunttu oyk'etana. Untunttu dagammiide, ittuu ittuwaawaa s'eelana; untunttu som'iikka dagamaan boos's'ana.

⁹ Be'ite; mek'etsaa iisiide, yiluwaaninne suulo hank'k'uwaan gadiyaa mela kessanawunne aan de'iyaa nagaranchchatuwaawaa d'ayissanaw, Med'inaa Godaa gallassay yee.

¹⁰ Saluwaawaa s'oolinttetuunne s'oolinttetuwaawaa c'itatu barenttu poo'uwaawaa immennan is's'ana; awa ayfii doliide d'umana; aginayikka poo'ennan aggana.

¹¹ S'oossay hawaadan yaagee, «Taani ha sa'aa Aa iitatetsaa diraw, iiatuwaakka untunttu nagaraa diraw murana. Taani otoranchchatoo otoruwaawaa diggana; mek'etsaa iiatuwaawaa otoruwaakka kawushshana.

¹² Atteeda Asay al"o work'k'aappe aad'd'iide al"ana; Ofiira work'k'aappekka aad'd'iide al"ana.

¹³ Hewaa diraw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa hank'k'uwaan, Aa hank'k'uwaawaa suuluwaawaa gallassi taani salotuwaawaa kokkorssana; sa'aykka bare de'iyaaappe kaas's'ana» yaagee.

¹⁴ Shankkaappe bak'atiyaa gaaraadan, woy heemmiyaa Asay bayinna dorssaa wudiyaaadan, Asay ubbay bare asaakko asaakko simmana; ubbaykka bare biittaa bak'atana.

¹⁵ Beetteeddawe ooninne c'adettana; oyk'k'etteeddawe ooninne mashshaan hayk'k'ana.

¹⁶ Unttuntu guutsaa naanay unttuntu sintsan busakettana; unttuntu golletuukka bonk'k'ettanawaa; unttuntu mac'c'a asatuwaannakka wolk'k'an hara attuma asatuu gakettana.

¹⁷ Be'ite, biraa koyenna, work'k'aankka nashettana Meedoona gadiyaa asatuwaa taani unttuntu bollan dentsana.

¹⁸ Unttuntu wonddaafetuu wodallatuwaa wod'iino; guutsa naanatuwaakka yeddi maarikkino; unttuntu ayfii purgga"iyaa naanatookka k'arettenna.

¹⁹ Kawutetsatoo bonchchuwaa, k'ay Baabloone asawukka alleek'k'onne aw gideedda Baabloone gadiyaa S'oossay Sodoomadaaninne Gamooradan aatsi yeggana.

²⁰ He gadiyaan mulekka Asay uttenna; woy yeletaappe yeletaa gakkanawukka yan Asay de'enna; Araba asaykka yan bare dunkkaaniyaa tolenna; dorssaa wudiyaa heemmiyaawanttukka yan barenttu wudiyaa allas's'issiino.

²¹ Shin yan bazuwaa do'atuu allas's'ana. Worakanatuu unttuntu golliyaa kumana; gutattuu hewan de'ana; bazuwaa deeshshatuu hewan guppana.

²² Unttuntu golletuwaan babark'k'ii waassana; unttuntu bonchcho kaatiyaa golletuwaankka worakanay boc'c'anna. Aa wodii matatteedda; gallassaykka gam"enna.

14

Israa'eeliyaa Asay Omooduwaappe Simmana

¹ Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaw k'arettana; Israa'eeliyaakka zaaretsiide doorana. Unttunta unttuntu buzo gadiyaan wotsana; imatsatuu yiide unttuntunna gakettiide, Israa'eeliyaa asaana ittippe de'ana.

² Daro kawutetsay Israa'eeliyaa asaa akkiide, unttuntu sa'aa ahana; Israa'eeliyaa Asay kawutetsatuwaa mac'c'anne attuma k'oomaadan, Med'inaa Godaa gadiyaan mooddana. Unttuntu barena omooeeddawannta omooddana; barena uk'k'unneeddawanntakka mooddana.

Baabloone Kaatii Duufuwan Geleedda Gelusaa

³ Med'inaa Goday hinttana hintte tuggaappe, metuwaappenne hintte moodetteedda iita ayilettaappe shemppisseedda gallassi,

⁴ hintte Baabloone kaatiyaa bolla hawaadan yaagiide k'iliic'ana; «Uk'k'unniyaawe waan agegeedee; Aa hank'k'uwaa suuluukka waan atteedee!

⁵ Med'inaa Goday Kawutetsatuwaa s'am"aanne mooddiyaawanttu gatimaa mentseedda.

⁶ Unttuntu asaa wursetsi bayinna hank'k'uwaan shoc'eeddino. Barentta s'ooneedda asatuwaa k'ans's'ennan un"etsiide de'eeddino.

⁷ Biittaa ubbay unttuntuppe shemppiide, woppan de'ee; asaykka yetsaa yes's'ee.

⁸ Haray attina, zigatuukka Liibaanoosa s'idetuukka, kaatiyaa kunddetsan nashettiide; «Neeni kawushaade wod'd'oodeppe, nuuna k'ans's'anaw yiyaawe baawa» yaagiino.

⁹ «Neeni yiya wode, Si'oolii neena mokkanaw hirkkin giigeedda; I kase gadiyaa kaaletseedda asatuwaa moyttilletuwa neena sarotanaadan dentsetsee; k'ay kase kawutetsatoo kaatiyaa gideedda ubbatuwaakka unttuntu araataappe dentsi essee.

¹⁰ Unttuntu ubbaykka hawaadan yaagana; «Hekko neenikka nuwaadan, wolk'k'aa d'ayaadda; neenikka nu mala gidaadda!

¹¹ Kase diitsaa diis's'iidde sabbiyaa ne bonchchuu Si'ooliyaan duge geleedda. Duuchchatuu neeni gisiyaa gisuwaa; gus'unetuukka neeni mayiyaa aflaa gidana» yaagana.

¹² «Neenoo wontta na'aw, bakkaaliyaw, saluwaappe waana kundaadii! Neenoo kawutetsaa kawushsheeddawoo, waana k'ans's'ettaade sa'an wod'd'aadii!

¹³ Neeni ne wozanaan, «Taani saluwaa kesana; ta kawutetsaa araataakka S'oossaa s'oolinttetuwaappe bollaanna d'ok'k'an wotsana; huup'issa bagga gas'an, yaa'ay shiik'iyaa deriyaa huup'iyaan uttana.

¹⁴ Shaaretuu de'iyaa d'ok'k'aappekka huup'iyaw pude aad'd'ana; taani taana Ubbaappe d'ok'k'iyaa S'oossaa mala ootsana» yaagaadda.

¹⁵ Shin neeni Si'ooliyaan, hirkki c'iimma ollaan duge yegettaadda.

¹⁶ «Neena be'iyaawanttu, «Biittaa k'aatseeddawe, kawutetsatuwaa kokkorsseeddawe,

¹⁷ sa'aa bazzuwa kesseeddawe, sa'aan de'iyaa katamatuwaakka aatsi yeggeeddawe, bare k'asho asatuwaakka golle yeddennan diggeedda bitanii hawe? yaagiide tishshi ootsi akeekiide s'eelana.

¹⁸ «Kawutetsatuwaa kaatetuu ubbay bare duufuwaan duufuwaan bonchchuwaan gisana.

¹⁹ Shin neeni is's'etteedda tashiyaadan, ne duufuwaappe gas'aa olettaadda; ne anhay mashshaan c'adetti hayk'keedda anhaan, k'ay ollaan de'iyaa shuchchatuwaakko duge wod'd'iyaawanttu anhaan kameteedda. Neeni gediyaan yedersseedda anhaa mala gi-daadda.

²⁰ Neeni mooguwaakka untuntunna ittippe moogettakka; ayaw gooppe, neeni ne gadiyaa bayzzaadda; ne asaakka wod'aadda. Iitaa ootsiyaawanttu suntsay laa"entso mulekka s'eesettoppo.

²¹ Untunttu aawotuwa nagaraa diraw, naanatuwaa wod'anaw giigissite; hewe d'ayooppe untunttu denddiide, gadiyaa laattana; sa'aa ubbaakka katamaa sallalaa oot-sana» yaagana.

S'oossay Baabloone Biittaa D'ayissana

²² Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani untunttu bollan denddana; untunttu suntsaa, untunttu atosetsaa, untunttu zeretsaanne untunttu ye-le-taa Baablooneppe d'ayissana.

²³ Taani Baabloone Gutatta de'iyaasaanne haatsay eelliyaasaa ootsana; bashshaa pus'an taani Aa pittana. Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

S'oossay Asooretuwa D'ayissana

²⁴ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagiide c'aak'keedda; «Taani halchcheeddawaadan hanana; taani k'oppeeddawaadanka polettana.

²⁵ Taani Asoore gadiyaa bitaniyaa ta gadiyaan mentseertsana; ta deretuwa hup'iyaa taani Aa yed'd'ana; Aa k'ambbaray untunttu bollaappe, Aa tookuukka untunttu hashiyaappe kichchana» yaageedda.

²⁶ Sa'aw muliyaw k'ofeteedda k'ofay hawaa; kawutetsatuwaa ubbaa bollan mic'etteedda kushiikka hawaa.

²⁷ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa k'oppeedda diraw, Aa ooni digganaw danddayii? Aa kushiikka mic'etteedda; hewaa ooni guyye zaaranaw danddayii?

S'oossay Piliss's'eematuwa D'ayissana

²⁸ Kaatii Akaazi hayk'keedda laysi odetteedda k'aalay hawaadan yaagiyaawaa;

²⁹ «Hinttenoo Piliss's'eema asatoo ubbatuukka, hinttena shoc'eedda s'am"ay me"eedda di-raw nashettoppote; ayaw gooppe, he shooshshaa zariyaappe hasuu kesana; Aa zeretsaykka k'ay paaliyaa shooshshaa gidanawaa.

³⁰ Hiyyesatuwaa bayira naanay k'umaa maana; metootanchchatuu woppu giide gisana. Shin taani ne zariya koshaan wurssana; k'ay neeppe atteedawaanttakka wod'ana.

³¹ «Neenoo penggiyaw, yeekka! Neenoo katamaw, waassa! Hinttenoo Piliss's'eema asaw ubbaw, hintte ubbaykka hirggan muushite! Ayaw gooppe, huup'issa baggappe c'uway keesiide yee; he c'itaappe duus's'iide guyye attiyaawe baawa.

³² Kawutetsay kiitteeddawanttoo waagiide zaarane? Med'inaa Goday «S'iyoono kees's'ee; k'ohetteedda Aa Asay I giddon k'osetti attiyaasaa demmeeda» yaagana» yaagiya k'aalay odetteedda.

15

S'oossay Moo'aaba Biittaa D'ayissana

¹ Moo'aaba biittaw S'oossay odeedda k'aalay hawaa: Moo'aaben de'iyaa Eera giyaa katamay itti k'amma kolettiide d'ayeedda; k'ay Moo'aaben de'iyaa K'iira giyaa katamaykka itti k'amma kolettiide d'ayeedda.

² Diboona katamaa Asay barenttu eek'aa golliyaan yeekkanaw d'ok'k'a sa'aa keseeddino. Moo'aaba gadiyaa Asay Nabonne Medaaba giyaa katamatoo hewaadan yeekkee. Huup'ii ubbay bo"atikichcheedda; buuchchaa ubbaykka meedetteedda.

³ Ogii de'iyaa saan ubbaan untunttu maak'aa mayyeeddino; golliya bollan dembbayi kees's'osaaninne dabaabaa bolla ubbaan untunttu yeekkiinonne afotsaa holssayiino.

⁴ Haseboona katamaa asayinne El"aale katamaa Asay waassiino; untunttu waasuwa kooshshaykka Yahaas'a giyaasaa gakkanaw sisettee. Hewaa diraw, olaw danc'cedda

Moo'aaba wotaadaratuu barenttu kooshshaa d'ok'k'isside waasseeddino; untunttu shempuukka untunttu garssan kokkoreedda.

⁵ Taani Moo'aabaw wozanaappe yeekkaad; aan de'iyaa Asay S'oo'aaronne Egilaati-Shaliishiyaa giyaa katamatoo bak'ateedda. Untunttu Luhiita ogiyaan yeekkiidde biino; baggatuu k'ay Horonayma biyaa ogiyaan, barenttu bashshaa diraw, waasuwa s'uliino.

⁶ Nimiriima haatsatuu to'eeddino; maatay meleedda; aac'aykka shulleedda; irs's'abay ubbaykka d'ayeedda.

⁷ Hewaa diraw, untunttu barenttu shiishsheedda ak'uwaanne minjja tookki akkiide, Ahaayaa giyaa mitsay de'iyaa wombaappe hefintsa afiino.

⁸ Moo'aaba yuushshuu ubbay waaso s'alalaa gideedda; untunttu waasuu Egilayimanne Bi'eeri-Eliima gakkanaw sisettee.

⁹ Dimoona katamaa haatsatuu suutsaa s'alalaa gideeddino; taani Dimoona katamaa bolla hewaappekka dariyaawaa ahana. Moo'aabappe kessi akkiide yiyaawanttu bollanne he gadiyaan pas'a atiide de'iyaawanttu bolla gaammuwa yeddaade wurssana.

16

Moo'aabaw Hidootay Baawa

¹ Moo'aaba Asay bazuwaaw biyaa ogiyaan de'iyaa Sela'a katamaappe yalaga dorssaa orggetuwaa Yerusaalamen de'iyaa biittaa mooddiyaawoo yeddite.

² Moo'aaba mac'c'a Asay barenttu de'iyaa golliyaappe gas'an laaletteedda kafo-tuwaadan, Arnnoona Shaafaa pinniyya sa'aan laalettana.

³ Moo'aaba Asay Yihudaa asaa hawaadan yaagana; «Nuuna zorite; suure pirddite; seeta gallasan hintte kuwaa k'ammaadan kuwayite. Yederssettiyaawantta k'osite; bak'ati yeeddawan takka aatsi immoppite.

⁴ Moo'aabappe yedersseeteeddawanttu hintte gidдон de'ino; untunttu d'ayissiyaawanttupe untunttu k'osetti attiyaasaa gidite. Untunttu uk'kunniyaawanttu wureeddino; bashshay atteeda; untunttu tuggayiyaawanttukka gadiyaappe d'ayeeddino.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, itti kaatetuwaaraatay aggena siik'uwaan ek'k'ana; he araatan, Daawita dunkkaaniyaan itti ammanettiyya daannay uttana. I suuretetsaa koyana; s'illotetsaa ootsanawukka elleellana» yaagana.

⁶ Yihudaa Asay hawaadan yaagana; «Moo'aaba gadiyaa Asay ay keenaa otorettinto, nu untunttu otoruwaabaa siseeddo; untunttu ayyuwaanne untunttu shek'aakka siseeddo; shin untunttu otoruu hada» yaagana.

⁷ Hewaa diraw, Moo'aabe yeekko; Asay ubbaykka Moo'aabaw yeekko; K'iirihereesa kataman hintte de'iyaa wode meedda lo'o k'umaa hassayiide yeekkite.

⁸ Haseboona shooyk'atuunne Siibima woyniyaa tokkiyaa sa'atuu d'ayeeddino; untunttoo tashii Yaa'izeera gakkiiide, bazzoo zaa'eedda dooretteedda woynnetuwaa kawutet-satuwaa kaappatuu yederssiide d'ayisseeddino; untunttu aac'aykka zaa'iide, abbaa pin-needda.

⁹ Taani Yaa'izeera katamaw yeekkiyaawaadan, Siibima katamaa woynnetookka yeekkay. Haseboonanne El'aale katamatoo, taani ta afotsaan hinttena holssayay. Ayaw gooppe, hintte mitsaa ayifiyaanne hintte booteedda katsaa bollan olaa waasuu denddeedda.

¹⁰ Katsaa ayifiyaan kumeedda shoyk'aappe nashechchayenne hashshu guussay ake-teedda. Woynniyya tokkiyaa saankka mazimurii yes'etenna. Nashechchan woyniyaa teeraa gum'iyaa sa'aan gum'iyaaabay baawa. Taani gum'iyaaawanttu ililiya ililssaakka d'ayissaad.

¹¹ Hewaa diraw, ta wozanay Moo'aabaw, ta garssa asatetsaykka K'iirihereesaw diit-saadan waassee.

¹² Moo'aabe bare d'ok'k'a sa'aa booppenne, c'oo barena daaburssee; k'ay I bare eek'aa golliyya woossanaw booppekka, hewe Aa ayinne maaddenna.

¹³ Med'inaa Goday kasetiide, Moo'aabewaa odeedda k'aalay hewaa.

¹⁴ Shin ha'i Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Konttiraatiyya oosanchchaa laysaa pay-duwaadan, Moo'aaba bonchchuunne Aa c'oratetsay heezzu laysatuwaa gidдон wurana; aan attiyya asatuukka amareedawanttanne wolk'ay bayinnawantta gidanawantta» yaagee.

17

S'oossay Sooriyaanne Israa'eeliyya Murana

¹ Damask'k'o katamaabaa S'oossay hawaadan yaagee; «Be'ite, hawaappe sintsanaw Damask'k'uu katamaa gidiiyaawe attana; I koletsaa dooriyaa gidanawaa.

² Aruura katamatuu Asay de'enna sa'aa gidanawantta; hewan mehiyaa wudii allas's'ana; untunttu yashissiyaawekka de'enna.

³ Efireemeppe geesatuu, Damask'k'oppekka kawutetsay d'ayana; Sooriyaa asaappe atteeddawanttu Israa'eeliyaa asaa bonchchuwa mallaa gidanawantta. Taani, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

⁴ S'oossay hawaadan yaagee; «He gallassi Israa'eeliyaa bonchchuu k'aarettana; Aa mod'd'uukka shoorana.

⁵ Israa'eelii c'akkiyaawe ek'uwaan de'iyaa katsaa shiishshi oyk'k'iide, mak'a zawaappe k'ans's'i k'ans's'i c'akkiyaawaa mala gidanawaa; woy Rafayma zanggaaraan katsaa c'akkiide, pushaledda sa'aa mala gidanawaa.

⁶ Wogaraa k'aatsi simmina, s'eeraan laa"u woy heezzu k'aarime ayifetuu attiyaawaadan, woy daashshaa giddon oyduu woy icheshu ayifetuu attiyaawaadan, Israa'eeliyaappe k'aarimetuu attana» yaageedda. Hewaa Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay haasay-eedda.

⁷ He gallassi Asay barena Med'd'eeddawaakko s'eelana; barenttu ayfiyaakka Israa'eeliyaa Geeshshaakko zaarana.

⁸ Untunttu barenttu kushiyan giigissedda yarshshiyaa sa'aa s'eellikino; Asheero giyaa eek'atti misiliyaa gidinakka, is'aanaa c'uwaiyaa sa'aa gidinakka, untunttu barenttu birad'd'iyen med'd'eeddawan ammanettiyaawaa aggana.

⁹ He gallassi Israa'eeliyaa asaa gaasuwaan Hiiwetuwaanne Amooretuwa katamatuu laaletteeddawaadan, untunttu mino katamatuu laalettana; he katamatuu mela gidanawantta.

¹⁰ Ayaw gooppe, hintte hinttena Ashshiyaa S'oossaa dogeeddita; hintte bak'ati attiyaa wogga Zaallaakka hassayibeykkita. Hewaa diraw, neeni lo"o mitsatuwaa tokkooppekka, kare gadiyaappe yeedda lo"o ataakiltiyaa tokkooppekka,

¹¹ ne tokkeedda gallassi untunttu dic'c'intokka, k'ay ne zereedda wontta ne untuntta c'iishshissintokka, ne kayyuwaanne ne pas'anaw danddayenna sakuwaa gallassi he c'akku gakkeedda katsay bak'ati d'ayana.

Morkke Kawutetsatuu S'oonetteeddino

¹² Be'a, daro Asay guumme; untunttu abbaa beetaadan guummiino. K'ay kawutetsatuu waassiino; untunttu wolk'k'aama haatsaadan waassiino. Untunttoo aayye ana.

¹³ Kawutetsatuu daro haatsatuwaa guntsaadan guummiino; shin S'oossay untuntta seerana; untunttu deriyaa huup'iyaa de'iyaa suullay c'arkkuwaan dendiyaawaadaninne gotii dentsiyaa baanaadan, yederssetiide, haako sa'aa bak'atana.

¹⁴ Sa'ay k'ammiyaa wode, untunttu shabbirettana; sa'ay wonttanaappe kasetiide, untunttu d'ayana; nuwaa wolk'k'an akkiyaawanttu kaac'ayenne nuuna bonk'k'iyaa wanttu saamay hawaa.

18

S'oossay Top'p'iyaa Asaabaa Odeedda K'aalaa

¹ Top'p'iyaa shaafatuwaappe hefintsa baggana de'iyaa k'efetuu giirettiyyaa biittaw aayye ana!

² He gaddii kiitettiyyaa asatuwaa Nayle Shaafaa bollaanna kiittee; k'ay shombbok'uwaa woliwoluwaan wotsiide, haatsatuwaa bollaanaakka kiittee. Hinttenoo, dirbbiyaa kiitettiyaawanttoo, itti adussanne liik'o asaakko biite; matay haakuu yayyiyaa asaakko, wolk'k'aamanne s'ooniyaa kawutetsaa gidiyaa, shaafay untunttu gadiyaa gidduwaan shaakkiide goggiyaa gadiyaa asaakko biite.

³ Hinttenoo, sa'aan de'iyaa ubbaa gede, hinttenoo, gadiyaan de'iyaa wanttoo, deretuwa bollan malaatay ek'k'iyaa wode, hintte be'ana; k'ay malakataykka punettiyyaa wode, hintte sisana.

⁴ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday taw hawaadan yaageedda; «Sa'ay seeta gallassaa gidiyaa wode kesiyaa wolk'k'aama mishuwaadan, k'ay katsaa c'akkiyaa aginaan hombbiyaa k'amman shiik'iyaa ketterssaadan, taani c'o"u gaade, ta de'iyaa sa'aappe duge s'eelana» yaageedda.

⁵ Katsaa c'akkiyaa wodiyaappe kase, c'iishshay koletti simmina, woyniyaa ayfi teeriyaa wode, I s'unk'k'iyaa baac'aan Aa s'eeraa s'unk'k'ikichchana; daashiyaa maraa daashshaakka I diggana.

⁶ Unttuntu ubbaykka deriyaa huup'iyaan de'iyaa, miyaawaa wochchiyaa kafotoonne sa'aa do'atoo attana; miyaawaa wochchiyaa kafotuu balgguwaa, sa'aa do'atuu boniyaa untuntta miidde shaac'c'ana.

⁷ He wode adussanne liik'o asaappe, matay haakuu yayyiyaa asaappe, wolk'k'aamanne s'ooniyaa kawutetsaappe, k'ay shaafay untunttu gadiyaa gidduwaan shaakkiide goggiyaa gadiyaa asaappe, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw imotay S'iyooone Deriyaa, Med'inaa Godaa suntsay de'iyaa sa'aa yaana.

19

S'oossay Gibs'a Murana

¹ Gibs'e biittaa S'oossay hawaadan yaagee; «Be'ite, Med'inaa Goday dirbbiyaa shaariyaa toggide, Gibs'e yee. Gibs'e eek'atuu Aa sintsan kokkorana; Gibs'e asaa wozanaykka untunttu gidдон silana» yaagee.

² Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay hawaadan yaagee; «Taani Gibs'e gadiyaa asaa Gibs'e asaa bolla dentsana; untunttu barenttu gidдон ishay ishaana, shooruu shooruwaanna, katamay katamaanna, kawutetsay kawutetsaanna olettana.

³ Gibs'e asaa ayyaanay gagetana; taani untunttu halchchuwaa hada ootsana. Untunttu eek'atuwaanne moytilliyaa haasayissiyaa asatuwaa, kaayiaawanttanne sha-reechchotuwaa zoretaa oochchana.

⁴ K'ay taani Gibs'e gadiyaa asaa itti mek'etsi bayinna godaa kushiyan aatsaade immana; itti mek'etsi bayinna kaatii untuntta mooddana» yaagee Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday.

⁵ Nayle Shaafaa haatsay melana; shaafaykka leelan leelan meli aggana.

⁶ Zeero haatsatuu s'ink'k'ana; Gibs'e pulttotuu guus's'ananne to"ana. Shombbok'otuunne c'aretuu shullana;

⁷ Nayle Shaafaa matan de'iyaa sa'atuu, abbaa matatuu ubbay koletti mela gidana. Nayle Shaafaa matan zereeddabay ubbay melana, laalettananne d'ayana.

⁸ Moliyaa oyk'k'iyaa wanttu kayyottana. Nayle Shaafaan gitiyaa yeggiyaa ubbatuu yeekkana; haatsaan gitiyaa yeggiyaawanttukka doc'c'ana.

⁹ Paatetteedda talbbaappe liinuwa ootsiyaawanttu, k'ay bootsa puuttuwaa mayuwaa daddiyaa shemayinnetuukka yeellatana.

¹⁰ Shimaynnetuunne keraa ootsiyaa ubbatuukka kayyotana.

¹¹ S'o'aane katamaa mooddiaawanttu mulekka eeyya; aad'd'eeda eranchcha giyaa Gibs'e kaatiyaa zoriyaawanttu zoriikka damma. Yaatina, hintte Gibs'e kaatiyaw, «Nuuni aad'd'eeda eranchchatuwaa naanatuwaa; nuuni beni kaatetu naanatuwaa» gaanaw waaniide danddayiitee?

¹² Ne aad'd'eeda eranchcha asatuu yaatina ha'i hak'an de'iino? Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday Gibs'e bolla ootsanaw halchcheeddawaa ane untunttu new odinonne neena erissino.

¹³ S'o'aane katamaa mooddiaawanttukka eeyyeeddino; Memppiisa katamaa mood-diyaawanttukka c'imetteeddino. Gibs'e asaa zariyaa gidloppe asaa kaaletsiyaawantta giide wotseeddawanttu Gibs'e baletseeddino.

¹⁴ Med'inaa Goday untunttu gidдон geella ayaanaa walakkeedda; yaatina, untunttu matsottiide Asay bare c'ooshshan ganddigaariyaawaadan, Gibs'ee bare ooso ubbaan ganddigaaranaadan ootseeddino.

¹⁵ Gibs'ew Aa huup'ii woy Aa goyinay, Aa zambbaa tashii, woy Aa shombbok'uu ootsanabay aayynne baawa.

Gibs'etuu S'oossaw Goyinniyaa Gallassay Yaana

¹⁶ He gallassi Gibs'e gadiyaa Asay mac'c'a asaa mala gidanawaa. K'ay Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday untunttu bollan wus'akkiyaa Aa kushiya be'iide, untunttu yashshan kokkorana.

¹⁷ Yihudaa gaddii Gibs'e gadiyaa asaa yashshiyaawaa gidanawaa; Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday untunttu bollan ootsanaw k'oppeedda k'ofaa diraw, Yihudaabaa sisiyaa ubbay yayana.

¹⁸ He gallassi Gibs'e gadiyaan de'iyaa ichcheshu katamatuu Kanaane k'aalan haasayiaawanttanne Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw ammanettanaw c'aak'k'iyaa wantta gidana. He katamatuwaappe ittuu, «Awaa Katamaa» geetettiide s'eesettana.

¹⁹ He gallassi Gibs'e biittaw gidduwaan, Med'inaa Godaw yarshshiyaasay giigana; k'ay Gibs'e gadiyaa zawaankka Med'inaa Godaw tuussay ek'k'ana.

²⁰ Hewe Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw Gibbs'e gadiyaan malaatanne markka gidanawaa; untunttu barena uk'k'unniyaawantuppe denddeeddawaan Med'inaa Godaakko waassiyaa wode, I untunttoo ashshiyaawaa kiittana; untuntta ashshana.

²¹ He wode S'oossay Gibbs'e gadiyaan eretteeddawaa gidanawaa; Gibbs'e asaykka he gallassi S'oossaa erananne yarshshuwaanne katsaa yarshshuwaa akki yiide, aw goyinnana. Untunttu S'oossaw shiik'k'ananne barenttu shiik'owaakka gatsana.

²² Med'inaa Goday Gibbs'e shoc'ana; shoc'ananne patsana. Untunttukka Med'inaa Godaakko simmana; ikka untunttu watiwatuwaa sisiide, untunttu patsana.

²³ He gallassi Gibbs'eppe Asoore gakkanaw aakko oge kesana; Asoore Asay Gibbs'e, Gibbs'e asaykka Asoore simerettana; k'ay Gibbs'e Asay Asoore asaana ittippe goyinnana.

²⁴ He gallassi Israa'eelii Gibbs'enanne Asoorena heezzentso biittaa gidiide, sa'aa gidдон anjo gidanawaa.

²⁵ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday untuntta hawaadan yaagiide anjjana; «Ta asaw Gibbs'ee, ta kushii med'deedda Asoorene taani dooreedda Israa'eeliyaw anjjet-teedawantta gidite» yaagana.

20

Gibs'e Bollanne Top'p'iyaa Bollaa Odeteedda Timbbitiyaa

¹ Asoore gadiyaa Kaatii Sarggooni kiitteedda olaa gadaaway yiide, Ashddooda giyaa Piliss'eema katamaa oliide oyk'k'eedda laytsi,

² he wode Med'inaa Goday Amoos'a na'aa Isiyaasa hawaadan yaageedda; «Ba; ne bollappe maak'aa k'aara; ne gediyaappekka ne c'aammaa kessa» yaageedda; Isiyaasi S'oossay geeddawaadan haniide, kallo s'iiranne mela gediyaan hametteedda.

³ Med'inaa Goday hawaadan yaageedda; «Ta k'oomay Isiyaasi Gibbs'enne Toop'p'iyaa bollan gakkiaabaw malaataa gidana mala, heezzu laytsaa kallo s'iiranne mela gediyaan hametteedda.

⁴ Hewaadan Asoore kaatii, Gibbs'eppe omoodetteeddawantanne Top'p'iyappe betiide keseeddawantta kallo s'iiranne mela gediyaana, dulliikka kallo de'ishshin laaggi, Gibbs'e yeellaw afana.

⁵ Toop'p'iyaan ammanettiyaawantunne Gibbs'en c'ee'ettiyaawanttu yayyiide yeellatana.

⁶ Abbaa matan de'iyaa Asay he gallassi hawaadan yaagana; «Be'ite, nuuni Asoore kaatiyaappe attanaw maaddiino giide nu hidootaa wotseeddanne untunttukko bak'ateedda asaa bolla hawe gakeedda; yaatina, nuuni waan attanaw danddayeettoo?» yaagana» yaageedda.

21

Baabloone Kunddetsaa Bessiyaa Sas'aa

¹ Abbaa matan de'iyaa bazzoo odetteedda s'oossaa k'aalay hawaa.

Gedissa baggappe gotiyaa c'arkkuu suraggiidde yiyaawaadan, bashshay mela biit-taappe, yashshiyaa gadiyaappe yee.

² Itti yashshiyaa sas'ay taw k'onc'c'eedda. Aatsi immiyaawe aatsi immee; omoodiyaawe omoodee; Elaama biittaw, woraajja! Meedoona biittaw, katamaa doodda! Baabloone gaasuwaan gakeedda ooliyaa taani gidissana.

³ Hewaa diraw, ta s'eessay sakko s'alalaa gideedda; mac'c'a asaa yeluu oyk'k'iyawaadan, taana un'uu oyk'k'eedda; taani sisiyaawaappe denddeeddawaan hokkaad; taani be'eeddawaappe denddeeddawaan dagamaad.

⁴ Taana yii'oyee; taana yashshay kokkorssee; taani amotteedda omarsay taw kokkors-saw laametteedda.

⁵ Taani be'eedda sas'aan untunttu gibiraa giigiseeddino; mins's'aafiyaakka hiis'eeddino; yaatiide miinonne ushiino. Yaatishin, «Hinttenoo kaappatoo, denddite! Hintte gondalletuwaa k'uc'c'ite!» yaagiya azazuu yeedda.

⁶ Goday taana hawaadan yaageedda; «Ba; s'omoosiyaa asaa wotsa; I bare be'iyawaaw odo.

⁷ Gammaama mehiyaa toggiyaawantta, laa"uwaa laa"uwaa gidiide biyaa paraa asat-uwaa, haretuwaa toggiyaawantanne gaalotuwaa toggiyaawantta be'iyaa wode, loytsiide s'eello; d'ishi s'eello» yaageedda.

⁸ Hewaappe guyyiyaan, wochcheeddawe hawaadan yaagi waasseedda; «Godaw, taani wochchiyaasan gallassi gallassi pac'i bayinnan ek'k'aad; ta santtariyyankka k'ammaa muliyaa tolettaad.

⁹ Be'ite, gammaama mehiyaa toggiiyaa paraa asatuu laa"aa laa"aa gidiide yiino» yaageedda. I k'aykka hawaadan yaageedda; «Baabloone kunddeedda; Aa s'oossatuwaa misiletuukka kunddeeddino. Untuntu ubbaykka sa'aan duge kunddiide gaac'etteeddino» yaagiide waaseedda.

¹⁰ Hinttenoo, ta uddumaan k'os'etteedda ta asatoo, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaappe, Israa'eeliyaa S'oossaappe siseeddawaa taani hinttentoo erissay.

Eedoomabaw Odetteeddawaa

¹¹ Eedooma biittaa S'oossay hawaadan yaageedda; «Itti bitanii Eedooma woy Duuma baggana taana S'eesiide, Laa wochchiyaawoo, sa'ay wonttanaw aappunuu atteedee? Laa wochchiyaawoo, sa'ay wonttanaw aappunuu atteedee?» yaagee.

¹² Wochchiyaawe zaariide, «Sa'ay wonttana hane; k'ay k'ammana; hintte oochchanaw koyooppe, simmi yiide oochchite» yaagee» yaageedda.

Araba Biittaabaw Odetteeddawaa

¹³ Araba giyaa biittaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenoo Dadaana zal"anchchattoo, hintte hintte c'aaniyaa gaalotuwaanakka Araba gadiyaa bazuwaan ak'ana.

¹⁴ Hinttenoo, Teema giyaa gadiyaan de'iyaa asatoo, saametteeddawanttoo haatsaa ahite; betetoo miyaawaa immite.

¹⁵ Ayaw gooppe, untuntu mashshaappe, shookuwaappe shoddeedda mashshaappe, dafeedda wonddaafiyaappenne mino olaappe bak'atiide yeeddino» yaagee.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, Goday taana hawaadan yaageedda; «Kontiraatiyaa oosanchchaa wodiyaadan, mes'si itti laytsaa gidдон K'eedaare bonchchuu ubbay wurana.

¹⁷ K'eedaare gadiyaan de'iyaa wonddaafiyaan dukkiyaa wolk'k'aama olanchchatuwaappe guutsatuu attana; hewaa Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay odeedda» yaageedda.

22

Yerusaalamebay Odetteedda

¹ Sas'aa Wombbaa giyaa sa'aabaw S'oossay odeedda k'aalaa. Hintte ubbay golliyaa bollan dembbayiide ootseedda sa'aa keseeddawe ayaasee?

² Neenoo waasuu, dirbbayenne c'abbuu kumeedda katamaw, ne gidдон hayk'k'eedda asatuu mashshaan hayk'k'ibeykkino; woy olankka hayk'k'ibeykkino.

³ Hintte kaappatuu ubbay ittippe bak'ateeddino; untuntu wonddaafii bayinan c'oo omoodetteeddino; untuntu haako sa'aa bak'atooppenne beetteedda ubbatuu oyk'k'etteeddino.

⁴ Hewaa diraw, taani hawaadan yaagaad; «Taana s'eelloppite; ane taani afos's'aadde misho yeekuwa yeekkay; d'ayeedda ta asaw yeekkiyaa taana mintsetsana giide daaburoppite» yaagaad.

⁵ Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday ha gallassaa Sas'aa Zanggaaraan dagama, yedersanne shabbirssaa gallassaa ootseedda; k'ay gimbbetuukka kolettiyaa gallassanne deretuwaakkokka waassiyaa gallassaa.

⁶ Elaame bare paraa gaaretuwaananne paraa asatuwaana bare wonddaafiya oyk'k'iide yeedda; K'iira gadiyaa wotaadaratuu k'ay barenttu gondalletuwa giigiseeddino.

⁷ Loytsi lo'iyaa hintte zanggaaratuu paraa gaaretuwaan kumeeddino; paraa asatuu Yerusaalame katamaa penggiyaa sintsan ek'k'eeddino.

⁸ I Yihudaa geessotuwa k'aareedda. He gallassi hintte wora golliyaan de'iyaa kaatiyaa olaa miishshatuwa s'eelleedda.

⁹ K'ay hintte Daawita Katamaa gidдон koletteeddasay dareeddawaa be'eeddita; zik'k'a sa'aa shiik'eedda haatsaa dagayi de'iita.

¹⁰ Yaatiide hintte Yerusaalamen de'iyaa golletuwa paydeeddita; gimbbiyaa mintsanaw golletuwa koleeddita.

¹¹ Kase ec'a dalbbantsan de'iyaa haatsaa zaariide, Aa minjjiyaasaa laa'u gimbbetuwaappe gidduwaan giigiseeddita. Shin hintte hewaa med'd'eeddawe S'oossaa gidiyaawaa akeekibeykkita; woy daro wodiyaappe kase hewaa halchcheeddawaa yannibeykkita.

¹² He gallassi Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hinttena yeekkanawunne zilaalanaw, hintte huup'iyaa meedettanawunne waaruwa mayyanaw hinttena s'eeseedda.

¹³ Shin be'ite, hintte nashettiitanne pooc'u giita; booraanne dorssaa shukkiita; ashuwaa miita; woyniyaa eessaakka ushiita; «Nuuni wontti hayk'k'iyaa diraw, ane meettonne usheeto» yaagiita.

¹⁴ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa taw odeedda; I, «Hintte hayk'k'ana gakkanawukka ha nagaray hinttenttoo atto geetettenna. Taani Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday» yaageedda.

Sheebina, «Neena Era!» Geeddawaa

¹⁵ Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaageedda; «Ba; kaatiyaa golliyaan suntsetteedda kaappuwaa Sheebinakko baade hawaadan yaaga;

¹⁶ «Hawaan neeni ayaa ootsay? K'ay neeni hawaan new duufuwaa bookkanaw, new hawaan oonee de'yaawe? Neenoo d'ok'k'a sa'aa new duufuwaa massiyaawoo, k'ay shuchchaa gomppan new de'iyaa sa'aa wooc'yaawoo,

¹⁷ nenoo mino bitaniyaw, neena Med'inaa Goday wolk'k'an wora zaariide olana. Neena I p'irs's'otsi oyk'k'iide,

¹⁸ yuushshi yuushshi aatsiide kuwaadan, itti aakko gadiyaan oli aggana. Neenoo ne godaa golliyaw yeella gideedda bitaniyaw, neeni yan hayk'k'ana; ne bonchcho paraa gaaretuukka yan attana.

¹⁹ Taani neena ne oosuwaappe kessana; ne daannatetsaappekka neena shaarana» yaaga.

²⁰ «He gallassi taani Hilk'k'iyaa na'aa ta k'oomaa Eliyaak'iima s'eesana.

²¹ Ne mayuwaa Aa mayzanna; ne danc'c'yaawawanka Aa danc'c'isana; ne suntsatet-saakka aw aatsaade immanna. I Yerusaalamen de'iyaa asawunne Yihudaa asaw aawuwaa gidanawaa.

²² Taani Daawita golliyaa k'ulppiyyaa Aa hashiyaan wotsana; I dooyana; ooninne gord-denna; k'ay I gorddanna; ooninne dooyenna.

²³ Taani Aa ammantsiyaa sa'aa shikaaliyaadan d'ogana; I bare aawuwaa golliyaw bonchcho kaatetuwwa araataa gidanawaa.

²⁴ Wanc'c'aappe biide, d'ok'k'abaa gakkanaw koc'aan kak'k'eeddawaadan, untunttu Aa aawuwaa golliyaa bonchchuwwa ubbaa, naanatuwwa, na'aa naanatuwaakka, Aa bolla wotsana» yaageedda.

²⁵ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He gallassi ammanet-tiyaa sa'aa d'ogeedda shikaalii kichchana; k'ans's'ettananne kunddana. Aa bollan kak'keedda tookuwaa ubbay duus's'i wod'd'ana» yaagee. Hawaa Med'inaa Goday odeedda.

23

S'iiroosabay Timbbitiyaan Odetteeddawaa

¹ S'iiroosa katamaw odetteedda S'oossaa k'aalay hawaa.

Hinttenoo Tarsseesa markkabiyyaa laaggiyaawanttoo yeekkite! Ayaw gooppe, S'iiroosa katamay gollii woy shemppiyaasay bayinna mela kaseedda; he oduu untunttoo K'op'iroosa gadiyaappe yeedda.

² Hinttenoo, abbaa matan de'iyaa asatoo, hinttenoo Sidoona katamaa zal"anchchatoo, c'o"u giite! Hintte kiittiyaa asatuu abbaa pinneeddino.

³ Hinttew yiyyaa katsay Nayle Shaafaappe c'aketteedda Shihoora gadiyaa katsaa. Hintte kawutetsatuu zal"iyaa zal"iyaa sa'aa gidana.

⁴ Neenoo Sidoona katamaw, abbaa geessoo, abbay, «Taani na'aa yelabeykke; taani attuma na'aakka mac'c'a na'aakka dichchabeykke» yaagiide haasayeedda diraw yeellata.

⁵ Oduu Gibs'e gadiyaa gakkiiyaa wode, untunttu S'iiroosabaa sisiide seelettana.

⁶ Hinttenoo abbaa matan de'iyaa asatoo, zilaalite; hefintsa Tarsseesa biittaa pinnite.

⁷ Beni wode kees'etteedda, kare gadiyaa oyk'k'iide mooddanaw Aa gedii Aa haassi afeedanne, hintte aan nashettiiyaa S'iiroosa katamay hawaadan haneedee?

⁸ Kallachchaa wotsisiyaa katamaa Aa zal"anchchatuu gadiyaa mooddiyaawantta gideeddanne Aa gidon zal"iyaawanttunne laammiaawanttu gadiyaa bollan bonchchet-teeddawantta gideedda S'iiroosa katamaa bolla hawaa hachcheeddawe oonee?

⁹ Ooretiiyaawanttu bonchchuwwa ubbaa guutsanaw, k'ay gadiyaa bollan bonchchet-teeddawantta ubbaa kawushshanaw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa hachcheedda.

¹⁰ Hinttenoo, Tarsseesa gadiyaa asatoo, hinttena te"iyaabay bayinna diraw, Nayle Shaafaadan, hintte gadiyaa bollan kumiide goggite.

¹¹ Med'inaa Goday abbaa bollan bare kushiya mic'ceedda; I kawutetsaakka k'aatseedda; Kanaane gadiyaa geessotuwa laalana mala, S'oossay azazuwaa immeedda.

¹² K'ay I hawaadan yaageedda; «Hinttenoo, un'etteeddo Sidoona asatoo, hintte nashshechchaa pooc'u giya wodii wureedda. Denddite; hefintsa K'op'iroosa pinnite. Haray atto yankka hinttentoo shemppuu beetena» yaageedda.

¹³ Baabloone gadiyaa be'ite; he gadiyaa Asay ha'i patsennabaa gideedda. Asoore gadiyaa asatuu he gadiyaan do'ay siiranaadan ootseeddino. Unttuntu hewan de'iyaa wogga golletuwaa koliide, barenttu geessotuwa gimbbeeddino; biittaakka mela ootseeddino.

¹⁴ Hinttenoo, Tarsseesa gadiyaa markkabiya asatoo, hintte geessuu laaletteedda diraw, zilaalite.

¹⁵ S'iiroosa katamay laappun tammu laytsaa dogettiide de'ana wodii yaana; hewenne, itti kaatiyaa laytsaa keeshshaa giyaawaa. Laappun tammu laytsay wuriyaa wode, shar-mus'a mishiratiw yes'ettiya yetsaa malay, S'iiroosa katamaw yes'ettana. Unttuntu,

¹⁶ «Hanne, dogetteedda shaarmus'ate, ne diitsaa akka; kataman yuuyya. Neena Asay hassayana mala, mal'o k'aalan daro yetsaa yes's'a» yaagana.

¹⁷ Laappun tammu laytsay polettiyaa wode, Med'inaa Goday S'iiroosa s'omoosana. Shin hewaappe guyyiyaan, Aa beni bare shaarmus'aa oosoo simmana; sa'aan de'iyaa kawutetsatuwaa ubbaanna shaarmus'ana.

¹⁸ Gidooppenne, Izi zal'iinne I dirguu Med'inaa Godaw dummateeddawaa gidana; izi zal'ii daro k'umaanne lo'o mayuwaa shammanaw, Med'inaa Godaw ootsiyaa asatoo imettanaappe attina, miishshaa golliyaaninne minja golliyaan uttenna.

Waayettiyyaa Israa'eeliyaa Asatoo Hidootaa Kiittaa

24

(24:1–27:13)

Med'inaa Goday Sa'aa Murana

¹ Be'ite, Med'inaa Goday gadiyaa koliide mela kessana; I gadiyaa bayzziide, aan de'iyaa asaakka laalana.

² Hara asaa bollan haniyaawaadan k'eesetuwa bollankka, k'oosaa bollan haniyaawaadan godaa bollankka, k'oomatti bollan haniyaawaadan godatti bollankka, shammiyaawaa bollan haniyaawaadan zal'iyaawaa bollankka, tal'iya immiyaawaa bollan haniyaawaadan tal'iya akkiyaawaa bollankka, ac'uwaa achchiyaawaa bollan haniyaawaadan, ac'uwaa ashettiyaawaa bollankka hanana.

³ Biittay ubbaanna mela kesana; k'ay ubbaannakka bonk'k'ettanawaa. Ayaw gooppe, ha k'aalaa Med'inaa Goday haasayeedda.

⁴ Biittay loyts melina, Aa aac'ay ubbay shullee; gadiyaan de'iyaa wolk'k'aama asaykka daaburee.

⁵ Biittay barenan de'iyaa asaappe denddeeddawaan tuneedda. Ayaw gooppe, untunttu higgiiyaa koleeddino; wogaa mentseeddino; med'inaa c'aak'uwaakka koleeddino.

⁶ Hewaa diraw, S'oossaa shek'ay gadiyaa mee; k'ay aan de'iyaa asatuukka barenttu bayz-zuwaa gaasuwaan mureteeddino. Hewaa diraw, sa'aan de'iyaa asatuu s'uugetteeddino; yaatina payduwaan guutsaa Asay atteeda.

⁷ Woynniyaa turaa anuu melina, woyniyaa eessaykka wureedda; kase nashetiyyaa ubbay kayyotteedda.

⁸ Karabuwa bak'aa nashechchay c'o'u geedda. Nashettiyaawanttu hobboc'etsaykka ek'keedda. Lo'iyaa diitsaa nashechchaykka c'o'u geedda.

⁹ Hawaappe sintsanaw yetsaa yes's'iid, untunttu woyniyaa eessaa ushikkino; mat-soyiyaa ushshay ushiyaawanttoo c'amo gidanawaa.

¹⁰ Maaraa mac'araa d'ayeedda katamay laaletteedda; ooninne gelennaadan, golliyyaa ubbay gorddetteedda.

¹¹ Woynniyaa eessay d'ayeeddawoo Asay dabaaban waassee; nashechchaa ubbay kayyoo laametteedda; sa'aa nashechchay ubbay kichcheedda.

¹² Katamay koleetteedda; katamaa penggetuukka me'eretteeddino.

¹³ Wogaraa teeraa k'aatsiide k'ok'k'ofiyaawaadan, woy woyniyaa teeraa mas'i simmiide, k'aarimiyyaa mas'iyawaadan, gadiyaa bollan de'iyaa kawutetsatuwaa gidдон hewaadan hanana.

¹⁴ Unttuntu barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, nashshechchan yes's'iino; away wulliyaa baggana de'iyaa ubbay Med'inaa Godaa gitatetsaa odana.

¹⁵ Hewaa diraw, away doliyaa baggana de'iyaaawanttoo, Med'inaa Godaw bonchchuwaa immite; abbaa doonaan de'iyaa biittatuwaan de'iyaaawanttoo, Israa'eeliyaa Med'inaa Godaa, S'oossaa suntsaw bonchchuwaa immite.

¹⁶ Biittaa gas'aappe, «S'illoo bonchchuu gido» yaagiyaa yetsaa nuuni siseetto.

Shin taani, «Taani gil'k'ay! Taani gil'k'ay! Taw aayye ana! Ayaw gooppe, kad-diyaawanttuu kaddiino; kaddiyaawanttuu loytsi aatsi immiino» yaagay.

¹⁷ Hinttenoo, sa'aa bollan de'iyaa asatoo, dagamay, aafuunne p'irii hinttena naagee.

¹⁸ Saluwaa maskkootetuu dooyetteedda dirawunne, gadiyaa baasotuukka k'aas's'iyaa diraw, dagantsiyaa kooshshaappe bak'atiyaawe ollaan kunddana; k'ay ollaappe pude kesiyaawe p'iriyaan oy'k'ettana.

¹⁹ Biittay za'iide p'alk'k'etteedda; nippi giide me'ereetteedda; wolk'k'aappe k'aas's'eedda.

²⁰ Biittay matsottiide asaadan ganddigaaree; c'arkkuu sugiyaa daasiyaadan, yon'k'ku gee. Makkalanchchatuu bayzzuu Aa loytsi dees'eedda diraw, laa'entso denddennaadan kunddee.

²¹ He gallassi Med'inaa Goday saluwaa wolk'k'atuwaa saluwaan, k'ay sa'aa kaate-tuwaakka sa'aan murana.

²² Unttuntu ollaan de'iyaa k'asho asatuwaadan, ittippe shiik'ana; k'asho golliyaan gorddettiide uttana. K'ay daro gallassaappe guyyiyaan, untuntu murettana.

²³ Hewaappe guyyiyaan, aginayikka awaykka yeellatana. Ayaw gooppe, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday S'iyoonne deriyaaninne Yerusaalamen kaattetana; k'ay I Yerusaalame c'imatuwaa sintsan bare bonchchuwaa k'onc'c'issana.

25

Galataa Yetsaa

¹ Abeet Med'inaa Godaw, neeni ta S'oossaa. Taani neena d'ok'k'u d'ok'k'u ootsana; ne suntsaakka galatana. Ayaw gooppe, neeni polo ammanettiyaawaan benippe hachchettide de'iyaa malalissiyaa oosotuwaa ootsaadda.

² Neeni katamaa shuchchay oletiyaa sa'aa ootsaadda; minuwaan gimbbetteedda katamaa kolaadda. Allagatuwaa kaatiyaa golliyaakka laa'entso katamaa gidennaadan ootsaadda. Simmiide mulekka kees'etenna.

³ Hewaa diraw, mino asatuu neena bonchchana; mek'etsi bayinna kawutetsatuwaa katamatuukka new yayana.

⁴ Neeni hiyyeesaw bak'ati attiyaasaa. Metootanchhawukka bare metuwaa wode bak'ati attiyaasaa, uushuwaappe atiyaa sa'anne aawaa seelaappe attiyaa kuwaa gidaadda. Ayaw gooppe, mek'etsi bayinna asaa hank'k'uu gimbbiyaa shoc'iyaa uushuwaa malanne

⁵ bazzuwaa gadiyaa mishuwaa mala. Awaa mishuu shaariyaa kuwan gabbi giyaawaadan, neeni allagatuwaa walassaa hayzissaadda; yaatina, mek'etsi bayinna asatuwaa yetsay c'o'u geedda.

⁶ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday asaa ubbaw ha deriyaa bollan wolk'k'aama gibiraa giigissana; hewekka mod'd'otuwaa, kolzziyaana de'iyaaabatuwaanne lo'o ka'eedda woyniyaa eessaa gibiraa.

⁷ Ha deriyaan asaa ubbaa c'ammeeddawaa, kawutetsaa ubbaa bollanka mic'etteedda garidduwaa I d'ayissana.

⁸ Hayk'kuwaa I med'inaw mittana; Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday ayfiyaa ubbaappe afotsaa k'uc'c'ana; bare asaa kawushshaakka biittaa ubbaappe diggana. Hawaa Med'inaa Goday odeedda.

⁹ He gallassi untuntu hawaadan yaagana; «Hawe tumu nu S'oossaa; nuuni I nuuna ashshanaadan naageeddo; I nuuna ashsheeda. Hawe Med'inaa Godaa; nuuni Aa naageeddo. Ane Aa atotetsaan hashshu geettonne nashetteetto» yaagana.

S'oossay Moo'aaba Biittaa Murana

¹⁰ Ayaw gooppe, Med'inaa Godaa kushii ashshanaw ha deriyaa bollan gidanawaa. Shin darc'aa pituwaa ollaan yeggiide yed'd'iyaaawaadan, Moo'aaba biittaa Asay bare sa'aan yed'ettana.

¹¹ Haatsaa wad'd'iyaaawe haatsaa wad'd'anaw bare kushiya pididi ootsiyaawaadan, untuntu hewaa giddon barenttu kushiya pididi ootsana. Shin S'oossay Aa otoruwaa Aa kushiya geniyaan akka gatsiide kawushshana.

¹² Untuntu d'ok'k'issiide, minuwaan gimbbeedda gimbbiyaa I duge ahananne kawushshana; duge sa'aan, ubbaa hirkki baanan olana.

26

S'oossay Bare Asaw S'oonuwaa Immana

¹ He gallassi Yihudaa gadiyaan ha yetsay yes'ettana.

Nuw mino katamay de'ee;

S'oossay atotetsaa Aa yuushshuwaan gimbbiyaadaaninne geessuwaadan essee.

² Ammanuwaa naagiyaa s'illo kawutetsay gelana mala,
penggiyaa dooyite.

³ Bare k'ofaa neenan wotseedda asaa
neeni polo sarotetsaan naagaasa;

Ayaw gooppe, I neenan ammanettee.

⁴ Med'inaa Godaan med'inaw ammanetitte;
ayaw gooppe, Med'inaa Goday, Med'inaa Goday med'inaa Zaallaa.

⁵ D'ok'k'an de'iyaa wanttanne,
unttuntu d'ok'k'a katamaa zik'k'i ootseedda;

I Aa kawushshee.

Duge sa'aa gakkanaw zik'k'i ootsee;
biittaa baanan olee.

⁶ Mank'k'uwaa gedii, metootanchchaa gedii, Aa yed'd'ana.

⁷ S'illotuwaaw ogii salalaa.

Abeet S'illoo, neeni
s'illotuwaaw ogiyaa salallissaasa.

⁸ Ee Med'inaa Godaw, ne higgiiyaa ogiyaan hamettiidde,
nuuni neena naageetto.

Nu wozanaa amuu,
ne suntsaa bonchchanawaa s'alalaa.

⁹ K'amman taani neena laamotay;
Wonttan ta gidдон de'iyaa ta ayyaanay,
tumuwaappe neena minisiide koyee.
Ayaw gooppe, ne pirdday sa'aan de'iyaa wode,
sa'aan de'iyaa Asay s'illotetsaa tamaaree.

¹⁰ Iita asaw keekatetsaa ootsooppekka,
I s'illotetsaa tamaareenna.

Suure asatuwaaw gadiyaan iitabaa ootsee;
Med'inaa Godaa gitatetsaakka erenna.

¹¹ Abeet Med'inaa Godaw, neeni,
ne kushiyyaa d'ok'k'u ootsaadda;

Shin unttuntu be'ikkino.
Ne asaw neeni mishettiyyaa mishuwaa be'iide yeellatino.

Neeni ne morkketoo wotseedda tamay,
unttunta mi d'ayisso.

¹² Abeet S'oossaw, neeni,
nuw sarotetsaa mintsaaadda;

Nu ooso ubbaa neeni nuw ootsaadda.

¹³ Abeet Med'inaa Godaw, nu S'oossaw,
neeppe haratuu nuuna mooddeeddino;
Shin nuuni ne suntsaa s'alalaa bonchcheetto.

¹⁴ Unttuntu hayk'k'eeddino;
simmiide pas'a de'ikkino.

Neeni d'ayisseedda diraw,
simmiide denddikkino.

Unttuntu hassayettiyaawaa ubbaa k'uc'c'a d'ayissaadda.

¹⁵ Abeet Med'inaa Godaw!
Neeni asaa darissaadda.

Asaa darissaade, neeni bonchchettaadda;
biittaa zawaa ubbaakka aassaada.

¹⁶ Abeet Med'inaa Godaw!
Metuwaa wode unttuntu neena koyeeddino.

Neeni unttunta mureedda wode,

unttuntu neena saasukki woosseeddino.
¹⁷ Aheet Med'inaa Godaw! Shahaaredda mishiratta,
 yeliyaa wodii gakkina,
 Yeluwaa un"ettaade waassiyaawaadan,
 Nuunikka ne sintsan hewaadan haneeddo.
¹⁸ Nuuni shahaareddo; oysaa oyk'k'eeddo;
 Shin c'arkkuwaa yeliyaawaa gideeddo.
 Nuuni sa'aw atotetsaa ahibeykko;
 sa'aan de'iyaa asaakka yelibookko.
¹⁹ Hayk'k'eedda ne Asay pas'ana;
 unttuntu anhay denddana.
 Hinttenoo, biittaa baanaa giddon de'iyaa wanttoo,
 hintte s'aasay wontta kettessaa mala gidiyaa gishshawunne,
 sa'aykka hayk'k'eeddawannta zaaretsiide immiyaa diraw,
 Beegottitenne nashshechchaw yes's'ite.

Pirddaanne Omooduwaappe Simmiyaawaa

²⁰ Ta asatoo, haa yiite; hintte golle geliide, penggiyaa hintte bolla gorddite. S'oossaa hank'k'uu aad'd'ana gakkanaw, guutsaa wodiya hinttena k'osite.

²¹ Biittaa bollan de'iyaa asaa, untunttu nagaraa diraw murana, Med'inaa Goday bare de'iyaa saappe kesiide yee. Biittaykka bare bollan gukkeedda suutsaa k'onc'c'issana; wod'eeddawanntakka laa"entso gentsenna.

27

¹ He gallassi Med'inaa Goday bare mino, gitanne wolk'k'aama mashshaan Leewaataana giyaa kols's'iyaaanne s'aas'ettiyyaa shooshshaa murana; abban de'iyaa dawiyaakka wod'ana.

² He gallassi hawaadan geetettana; «Hawe dosetteedda woyniyaa turaa saa; aabaa yes's'ite!

³ Taani, Med'inaa Goday Aa naagiyaawaa; taani Aa ha"i ha"i haatsaa ushshay; ooninne Aa k'ohennaadan, taani k'amanne gallassi Aa naagay.

⁴ Taani hank'k'ettikke; taananna olettanaw, aguntsayinne gom"orii de'eerikkinooshsha! Taani untunttu bolla kesa ek'k'aade, untuntta s'uugga wurssana.

⁵ Woy bak'ati k'osetti attanaw taakko yiino; taananna giigino; ee, taananna giigino» yaagettana.

⁶ Yaana gallassatuwaan Yaak'oobi s'ap'uwaa yeddana; Israa'eelii aac'ananne c'iishshaana; yaatiide ayifeedda ayfii sa'aa ubbaa kumana.

⁷ Untuntta shoc'eeddawannta shoc'eeddawaadan, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaa shoc'eeddeyye? Woy untuntta wod'eeddawanntu hayk'k'eeddawaadan, untunttu hayk'k'eeddinooyye?

⁸ S'oossay bare asaa omoodoo yeddiyaawaan mureedda; away doliyaa bagga c'arkkuwaa gallassi untuntta bare yashshiyaa gotiyaan laaggi kesseedda.

⁹ Hewaa diraw, Yaak'ooba bayzzuu atto geetettanawenne Aa nagaray polo k'uc'ettanawe hawaana: hewekka yarshshiyaa sa'aa shuchchaa ubbaa I me'eretteedda book'ntsa shuchchaadan ootsiyaa wodenne, Asheero giyaa mac'c'a s'oossatti misilii, woy is'aanaa c'uwayiide, yarshshiyaa sa'aykka ek'uwaa attenaadan ootsiyaa wode.

¹⁰ Minuwa diretteedda katamay oneedda; kase Asay de'iyaa sa'ay ha"i bazuwaadan, mela atteedanne dogetteedda; I mehii heemettiyyaa sa'aa gideedda diraw, mitsaa bonc'c'iyaa miidde, maratuu hewan allas's'iino.

¹¹ Mitsaa tashetuu meliyaa wode me'erettiino; mac'c'a asaykka yiide, untuntta eet-sanaw afee. Ha Asay akeeki bayinna asaa gidiyaa diraw, untuntta Med'd'eeddawe untunttoo k'aretennanne maarena.

¹² He gallassi Efiraas'iisa Shaafaappe Gibs'e Shaafaa gakkanaw, Med'inaa Goday katsaa bukana; hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, hintteeka hintte taran taran shiik'ana.

¹³ He gallassi wolk'k'aama malakatay punettana; Asoore gadiyaan d'ayiyaawantunne Gibs'e biittaw yedersseeddawanntu yaana; Yersaalamen geeshsha deriyaan Med'inaa Godaw goyinnana.

S'oossay Makkalancha Asaa Muriyaawaa Gidussaa

28

(28:1–31:9)

Huup'issa Kawutetsaa, «Neena Era!» Geeddawaa

¹ Efireeman de'iyaa matsottiyaawanttu kallachchawunne, woyniyaa eessay s'ooneddawanttu aradda zanggaaraan de'iyaa, shulliyaa c'iishshaa mala gideedda Aa bonchchuwaa puulaw aayye ana!

² Be'ite, Godaw wolk'k'aamanne mino gideedda itti Asay de'ee; Goday Aa shachchaa uushuwaadan, bayzziyaa gotiyaadaanne kuntuusi goggiyaa wolk'k'aama haatsaadan, mino kushiyan duge sa'aa olana.

³ He matsottiyaa Efireema asatuwaa otoruwa kallachchay gediyaan yed'ettana.

⁴ Aradda zanggaaraa huup'iyaan de'iyaa k'ok'k'ofettiyaa c'iishshay, Aa bonchchuwaa puulay wodii gakkanaappe kasetiide teereedda balasiyaa mala gidanawaa; itti Asay he balasiyaa be'iyaa wode, bare kushiyan oyk'k'osaana maana.

⁵ He gallassi Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday bare asaappe atteedawanttoo bonchchuwa kallachchaanne puulaw huup'iyaan uttiyaa aleek'k'uwaa gidanawaa.

⁶ I daannatoo likke pirddiyaa ayaana, olaa miis'appe zaariyaawanttookka wolk'k'aa gidanawaa.

Isiyaasanne Matsottiide Timbbitiyaa Odiyaa Yihudaa Asatuwaa

⁷ Hawanttukka woyniyaa eessaa ushiide yii'c'otiinonne matsoiyaa ushshan ganddi-gaariino. K'eesiinne timbbitiyaa odiyaaawe matsoiyaa ushshan yii'c'otiino; untunttu woyniyaa ushshan shaawetiino; matsoiyaa ushshankka ganddigaariino. Sas'aa likke be'ikkino; pirdiiddekka d'ubettiino.

⁸ Untunttu miyaa maadda ubbay c'ooshsha s'alalaa gidiyaa diraw, baybeena sa'ay mulekka baawa.

⁹ Untunttu hawaadan yaagana; «Eratetsaa I oona tamarissanee? Kiitaakka oossi k'onc'c'issanee? Maatsaa pakuwaa biro aggeedawanttussee, woy d'antsaa biro duut-seedawanttussee?

¹⁰ Ayaw gooppe, I giyaawe hawaa; azazuwaa bolla azazuwaa, azazuwaa bolla azazuwaa, wogaa bolla wogaa, wogaa bolla wogaa, hawaan guutsaa, hewan guutsaa» yaagana.

¹¹ Shin S'oossay allagatuwaa k'aalaaninne imatsatuwaa doonaan ha asaw haasayana.

¹² I untunttu hawaadan yaageedda; «Hawe shemppuwaa. S'alaleddawaa shemppis-site. Hawe shemppi akkiyaa saa» yaageedda. Shin untunttu sisennan is'seeddino.

¹³ Hewaa diraw, untunttu biide kunddana mala, me'ana malanne gitiyaan oyk'k'ettiide omooduwaa baana mala, Med'inaa Godaa k'aalay untunttoo azazuwaa bolla azazuwaa, azazuwaa bolla azazuwaa, wogaa bolla wogaa, wogaa bolla wogaa gidiide, hawaan guutsay, hewan guutsay gideedda.

S'iyooni Godaa S'ap'uwaa Mintsetsiyaa Shuchchaa

¹⁴ Hewaa diraw, hinttenoo, Yerusaalamen de'iyaa asaa mooddiyaa k'iliic'iyaaawanttoo, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite.

¹⁵ Hintte, «Nuuni hayk'k'uwaana giigeeddo; Si'ooliyaanakka c'aak'k'eteeddo; nuuni wordduwaa nuw de'uwaa ootseedda dirawunne malttiyaa nuw k'osetti attiyaasaa oot-seedda diraw, wolk'k'aama boshay yiidekka nuuna bochchennan aad'd'ana» yaagiide c'ee'k'ettiita.

¹⁶ Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, taani S'iyoonen baasuwa shuchchaa, paac'etteedda shuchchaa, godaa s'ap'uwaa minisiyaa, al"o shuchchaa wotsaad; aan ammaniya ooninne yeellatenna.

¹⁷ Taani suure pirddaa baasuwa likkiyaa wodoruwa, s'illotetsaakka tumbbiyaa oot-sana. K'ay hintte amanetiya wordduwaa geessuwa, shachchay shoc'ana; hintte k'osetti attiyaasaakka haatsay muukkana» yaagee.

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan, hintte hayk'k'uwaana c'aak'k'eteedda c'aak'k'uu laaletana. Si'ooliyaanakka c'aak'k'eteedda c'aak'uukka minnenna. Wolk'k'aama boshay yiyaa wode, hintte aan shoc'ettana.

¹⁹ He boshay wontta wontta, k'amminne gallassi hewaana aad'd'ana; he aad'd'iyaa wode ubbankka, hinttena akki baana.

Aa kiitaa akeekiyaawe hinttenttoo shabbirssaa dagama gidanawaa.

²⁰ Arssay gediya c'ogottiide gisanaw k'antsaa; aflayikka gatsi mayyanaw guutsaa.

²¹ Ayaw gooppe, Paraas'iima Deriyaa bollan Med'inaa Goday ootseeddawaadan, bare oosuwa, bare imatsaa oosuwa, hewekka bare ooratsa oosuwa ootsanaw denddana. K'ay Gabaa'oona zanggaaraan hank'k'etteeddawaadan hank'k'ettanawaa.

²² Godaappe, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaappe I boshaa biittaa ubbaa bolla ahanaw k'achcheeddawaa taani siseedda diraw, hintte k'ashuu minnenna mala, k'ilii'c'iyaaawaa aggte.

S'oossaa Aad'd'eeda Eratetsaa

²³ Hintte haytsaa haa yeggiide, taani odiyaawaa sisite; ta haasayaakka akeekiide sisite.

²⁴ Katsaa zeranaw goshiyaa goshshanchchay ubbaa gedekka goshiidde de'ii? K'ay I ubbaa gedekka guulluwaa kinchchiidennee liik'issiiiddi de'ii?

²⁵ Gadiyaa liik'issiiide, anuugaa laalee; karetsa sawuwaakka zeree; zarggaakka Aa yipan, banggaakka Aa k'omuwaan, morgge mitsaakka aw bessiyaa sa'aan zeree gidennee?

²⁶ Ayaw gooppe, ha hiillaa Aa S'oossay Aa erisseenne tamarissee.

²⁷ Karetsa sawuwaa udula mitsan k'os's'enna; aanugaakka c'uguwaan bukkenna. Hewaa aggiide, karetsa sawuwaakka gatiman, anuugaakka s'am'an k'os's'ee.

²⁸ Ukitsaa uukkiyaa katsaa k'os's'iyaasan k'os's'iyaawe liik'issiiyye? Giddenna, I Aa k'os's'iidde k'os's'iidde, med'inaw de'enna. K'ay I katsaa bukkiyaa paraa gaaretuwaa Aa bollaanna laaggiiddekkaa katsay gaac'ettanaadan ootsenna.

²⁹ Hawekka K'ay malalissiyaa zoriyaa zoriyaa, oosuwaakka aad'd'eeda eran ootsiyaa Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaappe yee.

29

Daawita Katamaa Yerusaalamiw Aayye Ana!

¹ Neenoo Daawite de'eedda Arii'eela giyaa katamaw, new aayye ana! Laytsaa bollan laytsaa gujja; baalatuwaakka zaara zaaraade bonchcha.

² Taani Arii'eela giyaa katamaa birokka un'etsana; untunttu zilaalananne yeekkana. He katamay suutsay kammeedda yarshshiyaa sa'aa mala gidanawaa.

³ Taani ne yuushshuwaan dooddananne adussa gimbbiyaan neena dirana; ne bollan olaa maammaa kees's'ana.

⁴ Hewaappe guyyiyaan, neeni biittaa c'iimmuwaappe haa pude haasayana; hirkki baanaappe ne kooshshay yaana. Ne kooshshay moytilliyaa kooshshaa, biittaa giddoppe kesana; ne haasayaakka baanaa giddoppe saasukettana.

⁵ Shin ne morkketuu liik'o baana keeshshaa c'oranne ne mek'etsi baynawanttu payduukka c'arkkuu afiyaa suullaa keeshshaa daro gidanawaa. K'oppennaan de'ishshin ellekka,

⁶ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday guuguntsaan, biittaa k'aatsan, wolk'k'aama kooshshaan, gotiyaan, c'arkkuwaaninne miyaa tamaa lac'uwaa hinttena s'omoosana.

⁷ Arii'eela katamaa oliyaa c'ora kawutetsaa ubbay, he katamaanne Aa geessuwaa oliyaa ubbay, Aa waayissiyaa ubbay akumuwaadan, k'amma sas'aadan hanana.

⁸ Koshateedda Asay akumuwaan mee; shin beegottiyaa wode Aa koshay aggena; woy saametteedda Asay akumuwaan ushee; shin beegottiyaa wode daaburee; saamuwaakka alibeenna; S'iyoonne Deriyaa oliyaa c'ora kawutetsaa ubbay hewaadan hanana.

S'oossaa Azazuwaa Kad'iyaa Ahiyaa Muruwaa

⁹ Hintte hintterekka dammettiide, damma asaa gidite; hinttena hintterekka k'ook'issiiide, k'ook'e asaa gidite. Matsottite; shin woyniyaa eessaanna gidoppo. Ganddigaarite; shin matsoyiyaa ushshaanna gidoppo.

¹⁰ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday gem'ishshuwaa sonnu ootsiyaa ayaanaa hintte bollan gusseedda. Timbbitiyaa odiyaawanttoo, yaatiide hintte ayifetuwaa I goozeedda. Sas'aa be'iyaaawanttoo, hintte huup'etuwaakka gulloyeedda.

¹¹ Ha ubbaa sas'ay new attametteedda mas'aafaa mala gideedda. Asay, «Hey, hawaa nabbaba» yaagi, itti nabbabi danddayiyaa uraw immiyaa wode I, «Mas'aafay attametteedda diraw, taani nabbabanaw danddayikke» yaagana.

¹² K'ay mas'aafaa nabbabi danddayenna uraw, «Hey, hawaa nabbaba» yaagiide immiyaa wode, I, «Taani nabbabanaw danddayikke» yaagana.

¹³ Yaatina, Goday hawaadan yaagana; «Hawe Asay bare bolla doonaan taakko shiik'ee; bare ins's'arssan taana bonchchee; shin untunttu wozanay taappe haakuwaan de'ee. Untunttu Asay med'd'eedda wogaa tamaariidde, taw c'oo goyinniino.

¹⁴ Hewaa diraw, be'ite, taani ha asaa bolla zaaretsaadekka maalalissiyaabaa ootsana; maalaaliyaabanne ooratsabaa ootsana. Untunttu eranchchatuwaa aad'd'eeda eratetsay daallamana; untunttu akeekanchchatuwaa akeekayikka k'osettana» yaageedda.

Sintsappe Yaana Keekaa

¹⁵ Bare halchchuwaa c'iimmayiide, Med'inaa Godaappe k'ossiyaawanttoo, barenttu oosuwwa d'uman ootsiidde, «Nuuna ooni be'ii? Nuuna ooni erii?» yaagiyaawanttoo aayye ana!

¹⁶ Hintte yewotuwwa laamiitta; urk'kaa med'd'iyaa we urk'kaa mala giide k'oppiita! Med'etteeddawe med'd'eeddawaa, «i taana med'd'ibeenna» gaanee? Otuu barena med'd'eeddawaa, «i ayinne erenna» gaanaw danddayii?

¹⁷ Liibaanoosa woray aradda gadiyaw laamettanaw, aradda gadii k'ay wora gidanaw, guutsaa wodii atteeda gidenneeyye?

¹⁸ He gallassi tulletuu mas'aafaa k'aalaa sisana; lem"ilem"aappenne d'umaappe kesiide, k'ook'etuwwa ayfii s'eelana.

¹⁹ Ashkketuu gujjiidikka Med'inaa Godaan nashettana; asaa gidдон de'iyaa hiyyeesatuukka Israa'eeliyaa Geeshshan hashshu gaana.

²⁰ Mek'etsi bayinnawanttu wurana. K'ilii'c'iyaa wanttu tim"i gaana. Iitabaa ootsanaw wochiyaawanttu ubbay d'ayana.

²¹ Hewanttu yewuwaan asaa bayzzanchcha kessiyaawantta, chilootan asaa seeriyaawanttoo gitiyaa wotsiyaawantanne wordduwaan s'illo bitaniyaa pirddaa te"iyaawantta.

²² Hewaa diraw, Abrahaama wozeedda Med'inaa Goday Yaak'ooba zariyaw hawaadan yaagee; «Yaak'ooba zarii hawaappe sintsanaw yeellatenna; untunttu som"iikka yeellatiide, sa'aa s'eellenna.

²³ Shin untunttu ta kushiyya ooso gidiyaa barenttu naanatuwwa barenttu gidдон be'iyaa wode, ta suntsaa geeshshatetsaan naagana; untunttu Yaak'ooba Geeshsha geeshshatetsaa bayzzikkino. Israa'eeliyaa S'oossaakka yashshatetsan bonchhana.

²⁴ Ayyaanan baleeddawanttu simmiide akeekana; zuuzummiyaawanttukka timirttiyaa akkana» yaagee.

30

Gibs'enna C'aak'ettiyaa Hada C'aak'uwwa

¹ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Makkalanchcha naanaatoo aayye ana! Taani halchhabeennabaa ootsiyaawanttoo, ta Ayyaanaappe gidenna es'aa barew giigisiyaawanttoo, nagaraa nagaraa bolla gujjiyaawanttoo aayye ana.

² Gibs'e kaatiyaa geessuwaan attanawunne Gibs'e kuwan attiyaasaa koyanaw, taana zorettaa bessenaan, duge Gibs'e wod'd'iyaa wanttoo aayye ana!

³ Hewaa diraw, Gibs'e kaatiyaa geessuu hinttenttoo yeella, kaatiikka kawushsha gidanawaa.

⁴ Untunttu kaappatuu S'o'aanen de'ooppekka, untunttu kiitteeddawanttu Haneesa giyaa katamaa gakkinttokka,

⁵ yeellappenne kawushshappe attina, harabaa ayaanne wod'd'enna asaa, ayaanne maaddenna woy go'enna asan ammanetteeda Asay ubbay kawushshana» yaagee.

⁶ Neegeeban de'iyaa do'atuwaabaa S'oossay giyaawe hawaa; kiitettiyaawanttu metuunne tuggay de'iyaa biittaa gidduwaana, gaammuunne gaammatta wod'iyaa shooshshatuunne paalliyya dawetu kols's'iyaa iita biittaaana aad'd'iide baana. Bare duretetsaa haretuwwa zokkiyaan, barenttu ak'uwwa gaalotuwwa zimetsaan c'aani akkiide, untunttoo ayaanne wod'isenna biittaa baana.

⁷ Ayaw gooppe, Gibs'e maaduu gatii bayinnabaanne mela. Hewaa diraw, taani Aa, «C'o'u giide utteedda Ra'aaba» yaagaade suntsaad.

Azazetena Asaa

⁸ Ha"i ba; sintsanna yaana wodiyyaw med'inaa malaataa gidana mala, untunttu sintsan shuchchaa masetsan wooc'a; mazggobankka s'aafa.

⁹ Ayaw gooppe, hawanttu makkalanchcha asatuwaanne wordduwwa naanatuwwa; untunttu Med'inaa Goday odiyaawaa sisanaw koyenna naanatuwwa.

¹⁰ Untunttu sas'aa odiyaawantta, «Sas'aa be'oppite» yaagiino; timbbitiyaa odiyaawantakka, «nashechchiyaabaappenne malatiyaabaappe attina, nuw suurebaa odoppite.

¹¹ Ogiyaappe kichchite; loossuwaappekka itti bagga simmite; nuuni Israa'eeliyaa Geeshshabaa zaaretsiide sisokko» yaagiino.

¹² Yaatina, Israa'eeliyaa Geeshshay hawaadan yaagee; «Hintte ha k'aalaa is's'iide, asaa naak'kiyaawaan ammanetteeda dirawunne c'immiyaawaan c'ee'etteedda diraw,

¹³ ha nagaray hinttenttoo za"iide wod'd'iyaa, akeekenan ellekka kunddiyya adussa gimbbiyaa mala gidanawaa.

¹⁴ Aa me'uu urk'k'aappe med'd'eeddanne nippi giide me'eedda otuwaa mala gidanawaa; he me'uwaa giddon tamaa kaashiyaa woy ollaappe haatsaa duuk'k'iide kessiyaa kon'aynne beettana» yaagee.

¹⁵ Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa Geeshshay hawaadan yaagee; «Hintte taakko simmiyaawaaninne shemppiyaawaan attana; c'o'u giyaawenne ammanettiyaawe hinttenttoo wolk'k'aa gidanawaa; shin hintte is's'eeddita.

¹⁶ Hawaadan yaageeddita; «Tuytti, nuuni paratuwaan uttiide bak'atana» yaageeddita; hewaa diraw, hintte bak'atana. K'aykka hintte, «elleelli paratuwaa toggiide bi kichchana» yaageeddita; hewaa diraw, hinttena yederssiyaawanttu elleellana.

¹⁷ Itti tooranchchaa be'iide, hintteppe sha'a Asay bak'atana; ichcheshu tooranchchatu hinttena muliyaa yederssana. Deriyaa huup'iyaaan esseedda banddiraa mitsaadan, hintte tooranchchatuwaappe guutsatuu attana» yaagee.

¹⁸ Shin Med'inaa Goday hinttenttoo keekanaw naagee; I hinttenttoo k'arettiyaawaa bessanaw denddee. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday s'illo pirddiyaa S'oossaa; Aa naagiyaawanttu ubbatuu anjjettedawantta.

S'oossay Bare Asaa Anjjana

¹⁹ Hinttenoo, Yerusaalamen de'iyaa S'iyoonne asatoo, hawaappe sintsanaw yeekkikkita; hintte waasuwaan I hinttenttoo tumuwaappe k'arettana; I hintte waasuwaa sisiyaa wode, hinttenttoo zaaruwaa immana.

²⁰ Goday hinttenttoo metuwaa ukitsaanne tugkaa haatsaa immooppekka, hintte astamaarii hawaappe sintsan barena k'osenna. Shin hintte ayfii hintte astamaariyaa be'ana.

²¹ Hintte ushechcha woy haddirsa simmiyaa wode, guyyenna hinttena, «Ogii hawaa; aan biite» yaagiyaa kooshshaa hintte sisana.

²² Hewaappe guyyiyaan, biran alleek'k'etteedda eek'atuwaanne work'k'aan kameeedda misiletuwaa hintte tunissana. K'ita c'urk'k'aadan hintte untuntta, «Nuuppe haakkite» yaagiide wora olana.

²³ He wode hintte gadiyaan zereedda katsaw I iraa bukissana; gadiyaappe mokkiyaa katsaykka murutanne daro gidanawaa. He gallassi hintte miizzay aakko dembban hamettana.

²⁴ Gadiyaa goshiyaa booratuunne haretuu laydaaninne gillan punetiide, geeyeedda hark'k'uwaa maana.

²⁵ Hintte morkkatuwaa geessotuu omoodettina, Asay goora'ettiide wuriyaa gallassi, wolk'k'aama deretuwaappenne d'ok'k'a deretuwaappe pultto haatsatuu goggana.

²⁶ He gallassi aginatti poo'uu aawaa poo'uwaadan hanana; aawaa poo'uukka kasewaappe laappun kushiya darana; laappun gallassaa poo'uwaa keenaa poo'ana. He gallassi Med'inaa Goday me'eedda bare asaa koolana; I dechchina madus'eedda madutsaakka patsana.

S'oossay Asoore Murana

²⁷ Be'ite, Med'inaa Godaa suntsay suuliyaa hank'k'uwaana, sikkeedda c'uwaa shaariyaanna haako saappe yaana; Aa doonay hank'k'uu kumeeddawaa; Aa ins's'arssaykka miyaa tamaa.

²⁸ Bare peenuwaan ubbabaa pittu afiyaa di'uwaadan, d'ayissiyaa haatsaa kuntsuwaa mala. I kawutetsatuwaa bashshaa zazziriyaan zazzirana; asaa gappataakka wora afiyaa bis'aalaa barsana.

²⁹ Geeshsha baalay bonchchettiyaa k'amma yes's'iyawaadan, hintte yes's'ana; Med'inaa Godaa deriyaa Israa'eeliyaa Zaallaakko biyaa wode, suusuliyaa punniide yes's'iyaa Asay nashettiyaawaadan, hintte nashettana.

³⁰ K'ay Med'inaa Goday bare yashshiyaa kooshshaa sissana; Aa k'esii wod'd'iide shoc'iyaa shochchaa bare suuliyaa hank'k'uwaan, miyaa tamaa lac'uwaan, gotiyaan, uushuwaaninne shachchaa burc'c'iyaaan k'onc'c'issana.

³¹ Med'inaa Goday bare kooshshan Asoore dagantsana. Aa s'am"aykka untuntta shoc'ana.

³² Med'inaa Goday untuntta bare muriyaa s'am"an shoc'ana shochchay ubbay darb-biyaaninne diitsaan gidanawaa. Olan I bare k'eesiyaa dentsiide, untuntta olana.

³³ Ayaw gooppe, tamaa eetsiyaasa'aa Toofeeti beni giigeedda; he sa'ay giigeeddawe kaatiyaassa. He sa'ay zik'k'anne aakko gidiide, tamayenne daro mitsay dooretti utteedda saa. Med'inaa Godaa shemppuu diiniyaa shaafaadan yiide, he tamaa eetsi kessana.

¹ Maaduwa koyanaw duge Gibs'e wod'd'iyaaawanttoonne paran ammanettiyaawanttoo aayye ana! C'ora gidiyaa diraw paraa gaaretuwaan, daroppe mino gidiyaa diraw paraa asatuwaan ammanettiyaawanttoo aayye ana! Unttuntu Israa'eeliyaa Geeshshaakko s'eellikkino; woy Med'inaa Godaappe maaduwa koyikkino.

² Shin ikka bashshaa ahanaw danddayiyaa aad'd'eeda eranchcha; bare geeddawaakka aggena; iitatuwa golliyaa asaa bollanne iitabaa ootsiyaawantta maaddiyaawanttu bolla denddana.

³ Gibs'e gadiyaa asatuu asaappe attina, s'oossaa gidikkino. Unttuntu paratuukka ashoppe attina, ayaana gidikkino. Med'inaa Goday hank'k'uwaan bare kushiya mic'c'iyaa wode, maaddiyaawe d'ubettana; maadettiyaawekka kunddana; unttuntu ubbaykka it-tippe d'ayana.

⁴ S'oossay taana hawaadan yaagee; «Gaammuu woy wodalla gaammuu mehiyaa oyk'k'iide gudiya wode, daro hentsanchatuu Aa bolla s'eesetti shiik'ooppekka, I unttuntu waasoo dagammenna. Unttuntu waasookka yayyena. Hewaadanka, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday S'iyone Deriyaaninne Aa d'ok'k'an olaa gakkettanaw duge wod'd'ana.

⁵ Kafuu bollaanna awaaliyaawaadan, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday Yerusaalame gondallananne ashshi akkana; I Aa bollaanna aad'd'iide, Aa wotsi akkana» yaagee.

⁶ Hinttenoo Israa'eeliyaa asatoo, hintte loytsi makkaleeddawaakko simmite.

⁷ Ayaw gooppe, asaa ubbay barenttu nagaranchcha kushiyan biraappenne work'k'aappe med'd'eedda eek'atuwa he gallassi olana.

⁸⁻⁹ Tamay S'iyoonen, c'oo'c'ii Yerusaalamen de'iyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Asoore asaawaa gidenna mashshaan kunddana; asaawaa gidenna mashshay unttunta maana. Unttuntu mashshaa sintsaappe bak'atana; unttuntu wodalla asatuu dees'o oosoo azzettana. Dagamaa gaasuwaan, unttuntu mino geessuu laalettana; unttuntu olaa gadaawatuukka dagamaw olaa banddiraa aggi bashiide baana» yaagee Med'inaa Goday.

S'oossay Eedooma Muriyaawaa Yerusaaaleemo Anjjiyaawaa Gidussaa

32

(32:1–35:10)

S'illotetsan Ayissiyaa Kaatiyaa

¹ Be'ite, kaatii s'illotetsan kaatetana; mooddiyaawanttukka suuretetsan mooddana.

² Asay huup'iyaan huup'iyaan c'arkkuwaappe geemmiyaa saa, gotiyaappe bak'atiyaa sa'aa gidanawaa; mela sa'aan goggiyaa haatsaanne zoozetyaa gadiyaan de'iyaa wolk'k'aama zaallaa kuwaa mala gidanawaa.

³ Seelliyaa asatuu ayfii c'iilimmenna; sisiyaawanttu haytsaykka hayzzana.

⁴ Taftafiyaa asatuwa wozanay erananne akeekana. Deeddotiyaa asatuwa ins's'arssaykka suure geeshshiide haasayana.

⁵ Hawaappe sintsanaw eeyyi bonchcho asaa geetettenna. Iita Asay bonchchettenna.

⁶ Ayaw gooppe, boozay boozatetsaa haasaye; Aa wozanaykka nagaraa ootsanaw, Med'inaa Godaa bolla s'alabaa haasayanaw, koshshatteeddawantta kalissennan ag-ganawunne saametteeddawantta ushshennan digganaw, iitabaa mak'ettee.

⁷ Uuzetiyawaa uuzii iita; metootanchchay suurebaa haasayiide, wordduwaan hiyy-eesaa d'ayissanaw I iita k'ofaa k'oppee.

⁸ Lo"o uray lo"obaa halchchee; he lo"o halchchuwan minniide de'ee.

Pirdaanne Betiyaappe Simmiyaawaa

⁹ Hinttenoo k'ofay bayinnan de'iyaa mac'c'awanttoo, denddite; ta odiyaawaa sisite; hinttenoo ammanettiide utteedda mac'c'a naatoo, taani hinttenttoo odiyaawaa sisite.

¹⁰ Itti laytsaappe guutsaa aad'd'ishshin, hintte ammanettiide utteeddawanttu kokko-rana; woyniyaa Aa wodiyaan s'un'k'iyaaawe attana. Tookkeeddawaappe hintte ayfiyaa shiishshana wodiikka yeenna.

¹¹ Hinttenoo ishaluwaan de'iyaa mac'c'awanttoo, kokkorite. Hinttenoo ammanettiide utteedda mac'c'a naatoo, gaji gajite. Hintte mayuwaa k'arite; kayyuwaa afilaa hintte s'eessan danc'c'ite.

¹² Lo"iyaa shoyk'ayenne ayfiyaa dors's'os's'eedda woynnii d'ayeedda diraw, kayyottiide, hintte tiraa bak'k'ite.

¹³ Aguntsaa buurayenne kinddichchuu ta asaa gaden mokkeedda. Asay nashettiide de'eedda golletuwaassinne nashshechchan de'eedda ha katamaw yeekkite.

¹⁴ Miis'ay attana; daro Asay de'iyaa katamatuukka onana; geessuunne wochchiyaa gimbbetuu med'inaw mela gidanawaa; untuntuu wora haretuu nashettiyaasaanne dorssaa wudii hamettiyaasaa gidanawaa.

¹⁵ Hewenne, bolla d'ok'k'aappe nu bolla ayyaanay gukkana gakkanaassa, mela baz-zuu araddana gakkanaassanne aradda biittaykka wora gideedda geetettiide k'ofettana gakkanaassa.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, suure pirdday mela bazuwaan, s'illotetsaykka aradda gadiyaan de'ana.

¹⁷ S'illotetsaa oosuu sarotetsaa gidanawaa; s'illotetsaa ayifiikka med'inaw woppatet-saanne ammanettiide de'iyaa gidanawaa.

¹⁸ Ta Asay sarotetsay de'iyaa sa'aan, nagettiyaa golliyaaninne woppu geedda shemppo sa'atuwaan de'ana.

¹⁹ Shachchaan woray diippooppenne, k'ay katamay ubbaanna kolettooppenne,

²⁰ he haatsaa ubbaa matan hintte katsaa zeriide, hintte mehiyaakka hintte hare-tuwaakka hentsaw billi yeddiide, hintte loytsi anjettana.

33

Maaduwa Woosaa

¹ Neenoo, neena d'ayissennan de'ishshin d'ayissiyaawoo, new aayye ana! Neenoo, neena aatsi immennan de'ishshin, aatsa immiyaawoo, new aayye ana! Neeni d'ayissuwaaggeeda wode neena d'ayissana; neeni aatsa imuwaa aggeeda wode neena aatsi immana.

² Abeet Med'inaa Godaw, nuuna maara; nuuni neena naageetto; wontta wontta nuw wolk'k'aa gida; metuwaa wodekka nuuna ashshiyaawaa gida.

³ Ne kooshshay guuguntsaadan guummiyaa wode Asay bak'atee; neeni nuuna maad-danaw dendda ek'k'iyaa wode, kawutetsatuu laalettiiino.

⁴ Gondduu shiik'iyawaadan, hintte omooduu shiik'ana; boolii dirbbiyaawaadan, Asay Aa bolla dirbbana.

⁵ Med'inaa Goday bollan de'iyaa diraw, d'ok'k'u d'ok'k'u geedda; I S'iyoonne suure pirdaaninne s'illotetsan kuntsana.

⁶ I hinttentoo hintte wodiya mintsiaawaa, hintte kumentsaa atosetsaa, aad'd'eeda eratetsaanne eraa gidanawaa; Med'inaa Godaw yayyiyaawe aw ak'o gidanawaa.

⁷ Be'ite, untuntuu wolk'k'aama asatuu ogiyaan waassiino; sigatetsaw kiiteeddawant-tukka mishettiide yeekkiino.

⁸ Aakko ogetuu oneeddino; ogiyaanna aad'd'iyaaawe aggeeda. I bare c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa koleedda; katamatuwaakka kad'eedda. Asaakka demibeena.

⁹ Biittay kayyoteenne labbaanee. Liibaanoosi yeellatiide melee; Saaroonna giyaa aradda dilbbay mela biittaa gideedda. Baasaane giyaa deriyaaninne K'armmeloosa deriyaan de'iyaa mitsatuwaa haytsay k'ok'k'ofettee.

S'oossay Barena Is's'iyaa wantta

Ubbaa, «Aayyeel» Geeddawaa

¹⁰ Med'inaa Goday kawutetsatoo hawaadan yaagee; «Ha'i taani denddana; ha'i taani bonchettana; ha'i taani d'ok'k'u d'ok'k'u gaana.

¹¹ Hintte utulaa shahaariide, suullaa yeleeedda. Hintte shemppiyya shemppuu hinttana miyaa tamaa.

¹² Asay taman s'uugetteedda bidintsaa mala gidanawaa; k'ay k'ans's'ettiide, taman ees's'eedda aguntsa mala gidanawaa.

¹³ Hinttenoo, haakuwaan de'iyaa wanttoo, taani ootseeddawaa sisite; matan de'iyaa wanttoo, taani wolk'k'aama gidiyaawaa akeekite» yaagee.

¹⁴ S'iyoonen de'iyaa nagaranchatuu yayyeeddino; S'oossaw gidennawantta kokko-rssay oyk'k'eedda. Hewaa diraw, untuntuu, «Miyaa tamaanna de'anaw danddayiyaa uray nu giddon oonee? Ees's'iidde de'i aggiyaawaana de'anaw danddayiyaa uray nu giddon oonee?» yaagiino.

¹⁵ S'illotetsan hamettiyaawe, suurebaa haasayiyaawe, suure gidenna ogiyaanna beet-tiyaa go'aa is's'iyaaawe, mattaayiyaa akkanaw bare kushiya yeddennawe, suutsaa gus-siyaawaa sisennaadan, bare haytsaa tuc'c'iyaaawe, iitabaa s'eellennaadan, bare ayfiyaa c'iilimmiyaawe,

¹⁶ he uray d'ok'k'asaan de'ana. I bak'atiide attana sa'aykka mino zaallaa de'uwaa gidanawaa; Aa ukitsaykka aw imettana; I ushiyaa haatsaykka pac'c'enna.

Bonchchuu Kumeedda Yaana Laytsaa

¹⁷ Hintte ayifetuu kaatiyaa Aa puulaana be'ana; haakkiide de'iyaa biittaaakka be'ana.

¹⁸ Hintte wozanay, «paydeeddawe hak'an de'ii? Giiraa yiggi s'eelleeddawe hak'an de'ii? Adussa gimbbetuwaaw paydeeddawe hak'an de'ii?» yaagiide yashshiyaa beniwaaw k'oppaana.

¹⁹ Hintte k'areti bayinna asatuwaaw, hinttenttoo gelenna haasayaa haasayiyaa asatuwaanne ins's'arssay deeddootiyaa asatuwaaw hawaappe sintsan be'ikkita.

²⁰ Nuuni nu baalaa bonchchiyaaw S'iyoonne katamaa be'ite! Woppu giide de'iyaaasaa, Aa shikaalii shodettenna, Aa wodoruukka duus's'ennanne k'aas's'enna dunkkaaniyaaw malaa, Yerusaalame katamaa hintte hintte ayifiyaan be'ana.

²¹ Shin Med'inaa Goday nuw he sa'aan bare wolk'k'aama wolk'k'aa k'onc'c'issana. He sa'ay aakko shaafatuunne goggiyaa haatsatuwaaw mala gidanawaa. Laaggiyaa woluwoluu Aa bollaanna baanaw danddayenna; wolk'k'aama markkabiikka yaana aad'anaw dand-dayenna.

²² Ayaw gooppe, Med'inaa Goday nu daannaa; Med'inaa Goday nuw higgiiyaa immeeddawaa. Med'inaa Goday nu kaatiyaa; I nuuna ashshana.

²³ Ne wodoruwaaw k'ashuu shol'eedda; markkabiyaaw tuussaa Aa sa'aan minisi oyk'k'anaw woy sharaakka s'agaaganaw danddayenna. He wode daro omoodiide aheeddabay shaakettana; haray attina, wobbatuukka omooduwaaw omooddana.

²⁴ S'iyoonen de'iyaa ooninne, «Taani harggay» yaagenna; yan de'iyaa asaa nagaray atto geettetana.

34

S'oossay Bare Morkketuwaaw Murana

¹ Hinttenoo, kawutetsatto, shiik'iide sisite! Hinttenoo asatoo sisite! Biittayenne gadiyaan de'iyaabay ubbay, sa'ayenne sa'aan de'iyaabay ubbay siso!

² Ayaw gooppe, Med'inaa Goday kawutetsaa ubbaa hank'k'etteedda; Aa yiluukka untunttu tooranchchatuwaaw ubbaa bollana. I untunttu ubbaanna d'ayissana; untunttu siifiyaawanttoo aatsiide immana.

³ Untuntuppe wod'eeddawanttu olettana; untunttu anhay s'ink'k'ana. Wogga deretuu untunttu suutsan kametana.

⁴ Saluwaaw s'oolinttetuu ubbay siilana; salotuu warak'ataadan s'aas'ettana. Untunttu s'oolinttetuu ubbay woyniyaappe haytsay k'ok'ofettiyaawaadan, balasiyaappe ayfii k'ok'ofettiyaawaadan k'ok'k'ofetana.

⁵ Ta mashshay salotuwaaw giddon alana gakkanaw ushsheedda. Be'ite, I Eedooma bolla, taani shek'k'eedda asaa bolla pirddanaw wod'd'ee.

⁶ Med'inaa Godaw Boos'ira giyaa kataman yarshshuu, Eedooma gadiyaan wolk'k'aama shukay de'iyaa diraw, Med'inaa Godaa mashshay suutsan meec'ettiide, mod'd'uwaan s'aas'etteedda. Dorssatuwaanne deeshshatuwaaw suutsan meec'ettiide, dorssatuwaaw kila-hotuwaaw mod'd'uwaan s'aas'etteedda.

⁷ K'ay mentsatuu, maratuunne korumaa booratuun untunttunna kunddana. Untunttu biittay suutsaa s'alalaa gidana; untunttu biittaykka mod'd'uwaan munak'ettana.

⁸ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday haluwaaw kessiyaa gallassaa; S'iyoonne oleedda morkketoo kushiyaaw zaariyaaw laytsaa.

⁹ Goggiyaa Eedooma haatsatuu shidiyaw, Aa biittaykka diiniyaw laamettanawaa; Aa biittay ees's'iyaa shidiyaaw gidanawaa.

¹⁰ Tamaykka k'amman gallassan to'enna; Aa c'uwaykka med'inaw c'uwattana. Eedooma biittay yeletaappe yeletaa gakkanaw, mela gidanawaa; ooninne med'inaw hewaana aad'd'ena.

¹¹ Shin s'inggiliinne k'us'arssay Aa laattana; guttotuunne k'uuruu aan de'ana. S'oossay Eedooma bolla koletsaa likkiyaa wodoruwaanne melatetsaa likkiyaa tumbbiyaaw piddi ootsiide yeddana.

¹² He gadiyaan kaatetiyaawe d'ayana; kaappatuukka hewaappe kichchana.

¹³ Aa golletuwaan aguntsay, Aa miis'atuwaan okay odooruu morkkana. I worakanatuu allas's'iyaaasaanne sogonii de'iyaaasaa gidanawaa.

¹⁴ Wora do'atuun godaretuwaana gakettana; tuna ayyaanatuu ittuu ittuwaanna s'eesettana; k'amma s'alahetuu wod'd'iide, yan de'ana.

¹⁵ Gutatta yan golliyaaw kees's'ana; k'uuk'k'ulleedda k'uuk'k'ulletuwaaw hap'p'aade k'os'ana. Bare maratuwaakka bare k'efetuwaaw garssan hap'p'ana; k'ay gac'etuu barenttu laggiyaanna laggiyaanna he sa'aa shiik'ana.

¹⁶ Med'inaa Godaa mas'aafaappe koyiide nabbabite. S'oossaa doonay azazeedda dirawunne Aa ayyaanay shiishsheedda diraw, hawantuppe ittuunne pac'c'enna; k'ay ittuunne bare laggii bayinnan de'enna.

¹⁷ I untunttoo saamaa kesseedda; Aa kushii untunttoo gadiyaa wordduwaan shaakkeedda; untunttu Aa med'inaw mooddana; yeletaappe yeletaa gakkanaw, untunttu aan de'ana.

35

S'illotetsaa Ogiyaa

¹ Biittaa bazzuunne mela biittay nashettana; Mela biittay nashshechchaa pooc'u giidde, c'iishshaa c'iishshaana.

² I daroppe c'iishshaana; pooc'u giide nashshechchan yes's'ana. Liibaanoosa bonchchuunne K'armmeloosanne Saaroona gitatetsay imettana; untunttu Med'inaa Godaa bonchchuwaanne nu S'oossaa gitatetsaa be'ana.

³ Daabureedda kushetuwaanne arggaac'eedda gulbataa mintsetsite.

⁴ Wozanaan yashshay de'yaawantta, «Minnite! Yayyoppite! Hekko, hintte S'oossay haluwaa kessanawunne bare s'oossatetsan untuntta muranaw yaana; I hinttena ashshana» yaagite.

⁵ He wode, k'ook'etuwaa ayfii dooyettana; tulletuwaa haytsaykka sisana.

⁶ Wobbatuwaa gen'iyaaan guppana; duudetuukka nashshechchan yes's'ana; bazzuwaan haatsay melosaan pulttuu d'uuk'k'ana.

⁷ S'uuggiyaa shafii dagatteedda haatsaa gidanawaa; mela biittay haatsaa pulttana; worakanatuu allas's'iyaasan maatay mak'k'aynne c'arii dolana.

⁸ Yan aakko ogii de'ana; ikka Geeshshatetsaa Ogiyaa geetettana. Geeshsha gidenawanttu he ogiyaana aad'd'ikkino. Shin I geeshshatuwaassa gidanawaa; iita eeyyatuu aan simerettikkino.

⁹ Yan gaammuu de'enna; yashshiyaa do'atuukka hewaana aad'd'ikkino; yaanikka beet-tikkino; shin wozetteeddawanttu s'alalay hamettana.

¹⁰ Med'inaa Goday wozeeddawanttu simmana; yes's'iiddi, S'iyoonne yaana; med'inaa nashshechchay untunttu huup'yaan wod'd'ana. Untunttu nashshechchaanne hashshu giyaawaa demmana; kayyuunne oolii wora bak'atana.

Asoora, Baabloona, Kaatiyaa Hizik'iyaassaanne Isiyaasa

36

(36:1–39:8)

Asooretuu Yerusaalamo Naasseeddino

(2 Kat. 18:13-27; 2 Od. 32:1-19)

¹ Kaatiyaa Hizk'k'iyaasi kaateteedda tammanne oyddentso laytsan, Asoore Kaatii Sanaakireebi gimbbetti utteedda Yihudaa katamatuwaa ubbaa oliide oyk'k'eedda.

² Hewaappe guyyiyaan, Asoore gadiyaa Kaatii Laakisha giyaa katamaappe itti waan-natiyaa olaa gadaawaa c'ora olanchchatuwaanna Kaatiyaa Hizk'k'iyaasakko Yerusaalame yeddeedda. Biide, Mayuwaa Meec'c'iyaawaa gade afiyaa ogiyaappe k'ommo baggana de'iyaa dagatteedda haatsay goggiyaa haatsaa matan ek'k'eedda.

³ Yaatina, Hilkk'kiyaa na'ay kaatiyaa golliyaan aawotiyaa Eliyaak'iime, waanna s'aafii Sheebininne Asaafa na'ay taarikiyaa s'aafiyaa Yo'aahi aakko kare keseeddino.

⁴ Asooretuwaa gadaaway untuntta, «Hizk'k'iyaasaw hawaadan yaagiide odite; Asoore kaatii, wolk'k'aamay neena hawaadan yaagee; «Neni hawaa keeshshaa ayan ammanet-taadii?

⁵ Neni c'oo mela, Olaa olettanaw taw aad'd'eeda eraynne wolk'k'ay de'ee yaagaasa. Shin neeni oonan ammanettaade ta bolla hawaa makkalaadii?

⁶ Neni Gibs'e kaatii maaddana gaade k'oppeeddawaa gidooappe, me'eedda mak'k'aa gatiman guufetiyaa asaa mala. Ayaw gooppe, s'am'ay me'ina, pinc'uu kushiyaa c'addeenne madus's'isee. Gibs'e kaatii barenan ammanettiyaa asaa ubbaw hewaa mala.»

⁷ Shin neeni taw, «Nuuni Med'inaa Godaan, nu S'oossan, ammanetteeto» yaagooappe, Hizk'k'iyaasi Yihudaa asaanne Yerusaalame asaa, «Hintte Yerusalaamen de'iyaa yarshshiyaasan goyinnanaw koshshee» giide, aw goyinniyaa d'ok'k'a sa'atuwaanne yarshshiyaa sa'aa diggeedda S'oossaa I gidennee?

⁸ Ane ha"i haaya! Ta godaa Asoore kaatiyaana naasetta. Neeni togganaw danddayiyaa, gidiyaa asaa demmooppe, laa"u sha"a paratuwaa taani new immana.

⁹ Neeni, «Gibs'etuu paraa asatuwaanne paraa gaaretuwaa taw yeddana» gaade amanoppenne, ta godaa olanchchatuwaa kaappatuwaappe itti laafiyaawaakka zaaranaw danddayakka.

¹⁰ Hewaa bollakka k'ay, taani ha"i tumu Med'inaa Godaa azazuu bayinnan ha gadiyaa d'ayissanaw kesaadditaa? Med'inaa Goday bare huup'iyaan taana, «neere, he gadiyaa baade, olaade bayzza» yaagiide odeedda yaagee yaagite yaageedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan Eliyaak'iime, Sheebininne Yo'aahi Asooretuwaa gadaawaa hawaadan yaageeddino; «Nuuni bilettaa eriyaa diraw, hayanaa neeni nuw ne k'oomatoo Sooriyaa k'aalan oda. Dirssaa gimbbiyaa huup'iyaan de'iyaa Asay sisenna mala, Ibrayiss's'e k'aalan odoppa» yaageeddino.

¹² Shin gadaaway zaaretsiide, «Ha k'aalatuwaa taani hinttewunne hintte godaa s'alalaw odanaw taana ta goday kiitteenneeyye? Hinttenana ittippe barenttu urk'k'a sheeshaa maanawunne barenttu haatsaa sheeshshaa ushanaw de'iyaa, ha dirssaa gimbbiyaa bolla utteedda asaa ubbaw odanaassa gidenneeyye?» yaageedda.

¹³ Hewaappe guyyiyaan Asooretuwaa gadaaway dendi ek'k'iide, bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, Ibrayiss's'e k'aalan hawaadan yaageedda; «Asoore kaatii wolk'k'aamay hinttena giyaawaa sisite!

¹⁴ Kaatii hinttena hawaadan yaagee; «Hizk'k'iyaasi hinttena c'immoppo; ayaw gooppe, I hinttena ta kushiyaappe wotsi akkanaw danddayenna.

¹⁵ I hinttena, «Med'inaa Goday tuma nuuna ashshana; ha katamaykka Asoore kaatiyaa kushiyan gelenna» giide hintte Med'inaa Godaan ammanetana mala ootsoppo» yaagee.

¹⁶ «Ee, hintte Hizk'k'iyaasi odiyaaawaa sisoppite. Asoore kaatii hinttena, «Taananna sigetite; haa taakko kesite. Yaatooppe, hintte ubbaykka hintte woyniyaa teeraappenne hintte balasiyaa teeraappe maana; hintte bookkeedda ollaappekka haatsaa ushana.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan taani yaade, hinttena hintte biittaa malatiyaa biittaa akkaade afana. He biittay katsayenne woyniyaa eessay, ukitsayenne woyniyaa ataakiltii kumeedda biittaa» yaagee.

¹⁸ «Hizk'k'iyaasi hinttena, «Med'inaa Goday nuuna ashshana» yaagiide c'immennaadan naagettite. Gadiyaa asatuwaa s'oossatuwaappe bare biittaa Asoore kaatiyaa kushiyaappe ashsheeda s'oossi de'iiyye?

¹⁹ Hamaata s'oossatuunne Arifaada s'oossatuu hak'an de'iino? Safariwayma giyaa kata-maa s'oossatuu hak'an de'iino? Unttuntu Samaariyaa ta kushiyaappe wotsi akkeeddino?

²⁰ Ha biittatuwaa s'oossatuwaa ubbaa gidдон bare gadiyaa ta kushiyaappe ay s'oossi ashsheedawaa shin, Med'inaa Goday Yersaalame ta kushiyaappe ashshane?» yaageedda.

²¹ Shin Asay itti k'aalanne aw zaarennaan c'o"u geedda. Ayaw gooppe, kaatii unttunta, «Aw ayinne zaariide odoppite» yaagi wotseedda.

²² Hewaappe guyyiyaan Hizk'k'iyaa na'ay kaatiyaa golliyaan aawotiyaa Eliyaak'iime, waanna s'aafii Sheebininne taarikiyaa s'aafii Asaafa na'ay Yo'aahi barenttu mayuwaa peed'iide, Hizk'k'iyaasakko beeddino; Asooretuwaa gadaaway geeddawaa ubbaa aw odeeddino.

37

Kaatii Hizk'k'iyaasi Isiyaasa Zoriyaa Oochcheedda (2 Kat. 19:1-7)

¹ Kaatii Hizk'k'iyaasi hewaa siseedda wode, bare mayuwaa peed'eedda; maak'aa mayyiide, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa geleedda.

² Kaatiyaa golliyaan aawotiyaa Eliyaak'iime, waanna s'aafii Sheebininne c'ima k'eesatuu maak'aa mayyiide, Amos'a na'aa timbbitiyaa odiyaa Isiyaasakko baana mala kiitteedda.

³ Unttuntu Isiyaasakko biide, «Hizk'k'iyaasi hawaadan yaagee; «Hachche gallassay meto gallassaa, seera gallassanne yeella gallassaa. Hewekka na'i yelettanaw wodii gakkina, bannaade yelanaw mishiratiw wolk'k'ay d'ayiyaawaa mala.

⁴ De'uwaa S'oossaa shek'k'anaadan, Aa goday, Asoore kaatii, kiitteedda gadaawaa k'aalaa Med'inaa Goday ne S'oossay sisennan aggena. K'ay Med'inaa Goday ne S'oossay he siseedda k'aalaa hadan Aa murenan aggena. Hewaa diraw, nu asaa gidдон palahi attanawanttoo woosaa! yaagee» yaageeddino.

⁵ Kaatiyaa Hizk'k'iyaasa k'oomatuu Isiyaasakko yeedda wode,

⁶ Isiyaasi unttunta hawaadan yaageedda; «Hintte godaw hawaadan yaagiide odite; Med'inaa Goday neena, Asoore kaatiyaa k'oomatuu taana shek'ishshin, neeni siseedda boriyaa k'aalaw yayyoppa.

⁷ Be'a, oduwaa sisiide, I bare biittaa simmana mala, taani Aa gidдон itti ayaanaa wotsana. Yaataade I bare biittaa biide, yan mashshaan hayk'k'anaadan, taani Aa ootsana yaagee» » yaagite yaageedda.

Asooretuu Haratuwaakka Naasseeddino
(2 Kat. 19:8-19)

⁸ Asoore kaatii Laakisha katamaappe dendiide bi kichcheeddawaa Asooretuwa gada-away sisiide, guyye simmeedda. Kaatii Liibina kataman olettiaawaa demmeedda.

⁹ Kaatii Sanaakireebi, «Toop'p'iyaa Kaatii Tirihaak'i neena olanaw yeedda» yaagiya oduwaa siseedda. Hizk'k'iyasaw hawaadan yaagi kiitteedda;

¹⁰ «Yihudaa Kaatiyaa Hizk'k'iyasaa, neeni ammanettiya S'oossay neena, «Yerusaalame Asoore kaatiyaa kushiyan gelenna» yaagi c'immoppo.

¹¹ Be'a, Asoore kaatetuu biittatuwaa ubbaa ubbaanna d'ayssiide, untunttu ootseed-dawaa neeni sisaadda. Yaatina, neeni attanii?

¹² Beni ta mayzza aawotuu bayzreedda biittatuwaa s'oossatuu, hewantunne Goza-ana, Kaaraanenne Res'eefa biittatuwaa s'oossatuunne Talassaraan de'iyaa Edene asaa s'oossatuu he biittatuwaa bashshaappe ashsheeddinoo?

¹³ Hamaata kaatii, Arifaada kaatii, Safariwayma kaatii, Henaa' kaatiinne Iiwa kaatii hak'an de'iino?» yaagi kiitteedda.

¹⁴ Hizk'k'iyasi dabddaabbiyaa kiitteedda asatuwaappe akkiide nabbabeedda. Dab-ddaabbiyaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa akki afiide, Med'inaa Godaa sintsan mic'ceedda.

¹⁵ Yaatiide Med'inaa Godaa hawaadan yaagi woosseedda;

¹⁶ «Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw, kiruubetuwaappe gidduwaan ut- tiyaa Israa'eeliyaa S'oossaw, sa'aa kawutetsatuwaa ubbaa bolla ne s'alalay S'oossaa. Saluwaanne sa'aa neeni med'd'aadda.

¹⁷ Abeet Med'inaa Godaw, ne haytsaa haa yeggaade sisa. Abeet Med'inaa Godaw, ne ayfiyaa pogaade s'eella. Neena, de'uwaa S'oossaa boranaw Sanaakireebi kiitteedda k'aalaa sisa.

¹⁸ «Abeet Med'inaa Godaw, Asoore biittaa kaatetuu kawutetsaa ubbaanne untunttu gadiyaa bayzreeddawe ee tuma.

¹⁹ Untunttu s'oossatuwa taman s'uuggi d'ayisseeddino; ayaw gooppe, untunttu s'oossatuu wonikka asaa kushii massiide Kesseedda mitsaanne shuchchaa gidiyaa diraw, tumu s'oossatuwaa gidikkino; hewaa diraw, untunttu untuntta d'ayisseeddino.

²⁰ Ha'i simmi abeet Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, ne s'alalay S'oossaa gidiyaawaa sa'aa kawutetsatuu ubbay erana mala, neeni nuuna Aa kushiyaappe wotsa akka!» yaagi woosseedda.

Isiyaasi Kaatiyaw Yeddeedda Kiitaa
(2 Kat. 19:20-37)

²¹ Hewaappe guyyiyaan, Amoos'a na'ay Isiyaasi Hizk'k'iyasaw hawaadan yaagi kiit- teedda; «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Neni Asoore Kaatiyaa Sanaakireeba gaasuwaan taana woosseedda woosaa sisaad» yaagee.

²² Med'inaa Goday Sanaakireebawaa hawaadan yaagi haasaye: «S'iyoonen de'iyaa Asay neena kad'ee;

Yerusaalame Asay bare huup'iyaa k'aatsiide, neena k'iliic'ee.

²³ Neni shek'k'eeddawenne toochcheeddawe oonee?

Neni O bolla ne k'aalaa

d'ok'k'u ootsaade haasayaadii?

K'ay otoruwaan oona

d'ok'k'u gaade s'eellaadii?

Hewaa neeni ootseeddawe ta bollana,

Israa'eeliyaa Geeshsha bollana gidennee!

²⁴ Neni kiitteedda asatuwaa baggana Godaa shek'k'aadda.

K'ay hawaadan yaagaadda;

«Taani taw de'iyaa c'ora paraa gaaretuwaan

d'ok'k'a deretuwa huup'iyaa, Liibaanoosa Deriyaa kiikiyaa kesaad.

Kesaade ubbaappe aduk'k'iyaa zigatuwaanne,

ubbaappe lo'iyaa s'iiddatuwaa k'ans's'aad.

Taani d'ok'k'aw wursetsa gas'aanne,

c'iilimmo woraa gakkad.

²⁵ Taani allaga biittatuwaan

haatsaa ollatuwaa bookkaade,
Haatsaa untuntuppe ushaad.
Gibs'e gadiyaan goggiyaa haatsaa ubbaa
taani ta gediyaan gomppan yed'd'aade melissaad,
yaagaadda.

²⁶ «Daro wodiyaappe kase,
neeni gimbbetteedda katamatuwaa k'ok'k'ofaade,
shuchchaa keelaa kessana mala,
taani k'ofaa k'achcha wotseeddawaa neeni erabeykkii?

Taani ha'i poliyaa halchchotuwa,
beni halchcha wotsaad.

²⁷ Hewaa diraw, untunttu asaw wolk'k'ay is's'ina,
untunttu kawushsheeddinonne yeellateeddino.

Untunttu gade maataa mala;
goshshan mokkeedda c'arshshaa mala.

Untunttu golliyya huup'iyaa
mokkiyaa sharafaadaaninne ka"ennan de'ishshin,
tishaan waagi meedda katsaadan haneeddino.

²⁸ «Shin neeni uttiyaasaa,
kesiyaasaa, geliyaasaanne,
ta bolla neeni hank'k'etteedda hank'k'uwaa taani eray.

²⁹ Neeni ta bolla hank'k'etteedda dirawunne,
ne otoruwaakka taani siseedda diraw,
taani ne siid'iyaa ta maaggaa aatsana;
ne doonaankka ta bis'aalaa barssana.

Yaataade neeni yeedda ogiyaanna,
taani neena guyye zaarana yaagee»
yaageedda.

³⁰ Hewaappe guyyiyaan, Isiyaasi Kaatiyaa Hizk'k'iyaasa hawaadan yaageedda; «Hawoo new malaatay hawaa: Ha laytsi hintte azabbaa mokkeedda katsaa maana; laytsi k'ay ha laytsi mokkeeddawaa azabbaa maana. Shin kaala laytsi hintte hintte huup'iyaa zeritenne c'akkite; woyniyaa turaakka tokkitenne Aa teeraa miite.

³¹ Yihudaa asaappe atiyaawanttu s'ap'uwaa duge yeddiide, bollan ayfiyaa ayifiyaa mitsaa mala gidanawaa.

³² Ayaw gooppe, wuriidde atteedawaanttu Yerusaalameppe, palaheeddawanttukka S'iyooneppe kesana. Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa mishuu hewaa ootsiide polana.

³³ «Hewaa diraw, Asoore kaatiyaabaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Asoore kaatii ha katamaa gelenna; woy hawaan bare wonddaafiyya dukkenna; woy bare gondalliyaa oyk'k'iide, ha katamaa sintsa aad'd'enna; woy k'ay katamaa yuushshuwa biittaa dooriyaan dooddenna.

³⁴ Asoore Kaatii bare yeedda ogiyaanna guyye simmana; I ha katamaa gelenna. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

³⁵ Taani ta bonchchuwa dirawunne ta k'oomaa Daawita diraw, ha Katamaa boshisenna ashsha akkana yaagee» yaageedda.

³⁶ He gallassi k'amma Med'inaa Godaa kiitanchchay kesiide, Asoore Asay dunkkaaneeddasan, itti s'eetanne hosppun tammanne ichcheshu sha"a attuma asaa wod'eedda. Yaatina, Asay wontta suuriide be'iyaa wode, hayk'k'eedda asaa anhay hewaan kumeedda.

³⁷ Hewaa diraw, Asoore Kaatii Sanaakireebi denddiide, guyye simmi biide, Nanawe kataman utteedda.

³⁸ Itti gallassi Sanaakireebi bare s'oossaa Nisirooka golliyaan goyinniidi de'ishshin, Aa naanay Adiraameleekinne Sar"ees'eri mashshaan Aa wod'eeddino. Araaraate giyyaa biittaa bak'ateeddino. Aa na'ay Asiraadooni Aa sa'aan kaateteedda. 37:38 Asiraadooni: I Ibraawetso k'aalan «Esar-Haddon» geetettee.

38

Kaatii Hizk'k'iyaasi Harggiide Pas'eedda
(2 Kat. 20:1-11; 2 Od. 32:24-26)

¹ He wode Kaatii Hizk'k'iyaasi harggiide, hayk'k'ana mateedda. Yaati de'ishshin Amoos'a na'ay timbbitiyaa odiyaa Isiyaasi aakko biide, «Med'inaa Goday neena, «Neeni hayk'k'aasappe attina pas'akka; hewaa diraw, ne golliyya giigissa yaagee» yaageedda.

² Hizk'k'yaasi godaakko simmi gisiide, Med'inaa Godaa woosseedda.

³ I «Abeet Med'inaa Godaw, taani ne sintaan tumatetsaaninne kumentsaa wozanaan hemetteeddawaanne k'ay neena nashechchiyaabaa ootseeddawaa taw neeni hassayana mala, taani neena woossay» yaagiide woosseedda; Hizk'k'yaasi loytsi mishettiide yeek-keedda.

⁴ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalay Isiyaasakko hawaadan yaagiid yeedda.

⁵ «Baade; Hizk'k'yaasa, Med'inaa Goday ne mayzza aawuwaa Daawita S'oossay hawaadan yaagee; Taani ne woosaa sisaad; ne afotsaakka be'aad. Ne laytsaa bolla taani new tammanne ichcheshu laytsaa gujjana.

⁶ Neenanne ha katamaa Asoore gadiyaa kaatiyaa kushiyaappe ashshana; taani ha katamaw olettaade ashshana yaagee» yaaga yaageedda.

⁷ Isiyaasi gujjiidikka hawaadan yaageedda; «Med'inaa Goday bare geedda k'aalaa polanaw Med'inaa Godaw malaatay hawaa:

⁸ Be'a, Akaazi pude kesianaw giigisseedda detsaan de'iyaa kuway tammu tangguwaa guyye simmiide baanaadan, taani ootsana» yaageedda. Kuway tammu tangguwaa guyye simmiide beedda.

⁹ Yihudaa kaatii Hizk'k'yaasi harggi pas'eeddawaappe guyyiyaan, s'aafeedda maz-murii hawaa:

¹⁰ Taani, «Ta de'o laytsaw biro bagga gakkiiyaa wode, hayk'k'uwaa penggiyaanna gelana hanaytaa? Ta atteeda laytsaa bonk'k'i diggina, mela attana hanaytaa?» yaagaad.

¹¹ Hewaadankka k'ay, «Taani pas'a de'iyaa wanttu gadiyaan Med'inaa Godaa be'ikke; ha sa'aan de'iyaa wanttu gidдонkka laa"entso Med'inaa Godaa be'ikke.

¹² Dorssaa heemmiyaawaa dunkkaaniyaadan, ta de'uu shodetteedda. Sheemayinnii afilaa harbbaan s'aas'iyaa waadan, taani ta de'uwwaa s'aas'aad; ikka taana shemayinniyaa harbbaappe duutseedda gallasaappe k'amma gakkanaw, neeni taana d'ayissaadda yaa-gaaddi.

¹³ Sa'ay wonttana gakkanaw taani maaduwwa demmanaw waassaad. Shin gaam-muwaadan I ta mek'etsaa ubbaa mentseedda. K'ay gallasaappe k'amma gakkanaw, neeni taana d'ayissaadda.

¹⁴ Taani c'iraashuwaadaaninne haatsaa kafuwaadan waassaad; harap'p'iyaadankka zuuzummaad. Ta ayifetuu saluwwa pude s'eelliidde daabureeddino. Abeet Godaw, taani un"ettaad; neeni taana ha un"uwaappe kessa!» yaagaad.

¹⁵ Hawaa ubbaa S'oossay I bare huup'iyaa ootseedda; yaatina, taani ayaa gaanaw danddayayitaa? Ta shemppuu loytsi un"etteedda diraw, ta laytsaa ubbaan ashkktetsaan hamettana.

¹⁶ Abeet Godaw, hawanttu mala yewotuwaan Asay pas'a de'ee. Hay ta pas'atetsaa zaaraade, taana pas'a wotsaarikkii!

¹⁷ Be'a, taani ha wolk'k'aama tuggaa tuggateeddawe taw lo"a gideedda. Neeni ta shemppuwaa bashshaa ollaappe guyye zaaraade ashshaada; neeni ta nagaraa ubbaa neeppe guyye zaaraade olaadda.

¹⁸ Ayaw gooppe, duufuu neena galatenna; hayk'k'uukka neena sabbenna. C'iimma ollaw duge wod'd'iyaa wanttu neena ammantsee giide hidootta ootsikkino.

¹⁹ Taani hachchi neena galatiyaawaadan, pas'a de'iyaa wanttu s'alalatuu neena galati-ino; neeni ammansiyaawaa aawuu bare naanaatoo odee.

²⁰ Med'inaa Goday taana ashshana; hewaa diraw, nuuni nu de'uwwaa laytsaa ubbaan, Med'inaa Godaa golliyaan bak'etteedda kiriyaan waas'etteedda diitsaan yes's'ana.

²¹ Hawaappe kase Isiyaasi, «Balasiyaa teeraa daas's'iide, Aa gaafuwaa bolla wotsite. Yaatooppe, I pas'ana» yaagi wotseedda.

²² Hizk'k'yaasikka, «Taani pas'aade Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa pude kesianawoo malaatay ayee» yaagi Isiyaasa oochchi wotseedda.

39

Baablooneppe Kiitettiide Yeedda Asatuwaa (2 Kat. 20:12-19)

¹ He wode, Baladaana na'ay, Baabloone Kaatii Marodaaki Baladaani, Hizk'k'yaasi harggiide pas'eeddawaa siseedda diraw, dabddaabbiyaanne imuwaa Hizk'k'yaasaw yed-deedda.

² Hizk'k'yaasi kiitettiide yeedda asatuwaa mokkeedda. Yaatiide bare shaluwaa min-jjiyaa golliyaan de'iyaa biraa, work'k'aa, sawuwaa, al'o zayitiyaa, bare olaa miishshaanne bare shaluwaa minjiyaa golliyaan de'iyawaa ubbaa untunta besseedda. Bare son

woy bare kawutetsaa gidдон de'iyaaubaa ubbaappe Hizk'k'iyaaasi untuntta bessenaan aggeedabay ayaynne baawa.

³ Hewaappe guyyiyaan, timbbitiyaa odiyaa Isiyaasi Kaatiyaa Hizk'k'iyaaasakko yiide, «Ha asatuu waageeddinoo? Untunttu hak'appe yeeddino?» yaagi oochcheedda.

Hizk'k'iyaaasi, «Untunttu taakko haakko gadiyaappe, Baablooneppe yeeddino» yaageedda.

⁴ Isiyaasi k'aykka, «Untunttu ne son ayaa ayaa be'eeddinoo?» yaageedda.

Hizk'k'iyaaasi, «Untunttu ta son de'iyaa ubbabaa be'eeddino; ta shaluwaa minjiyaa golliyaan de'iyaaabaappe taani untuntta bessabeennabay ayaynne baawa» yaageedda.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, Isiyaasi Hizk'k'iyaaasa, «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday giyaawaa sisa.

⁶ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ne kaatiyaa golliyaan de'iyaaabay ubbabaynne ne mayzza aawotuu hachchi gakkanaw shiishsheeddabay ubbabay ubbaanna omoodettiide, Baabloone biittaa baana gallassatuu yaana; aappe ayaynne attena.

⁷ K'ay new yelettana, ne ashonne ne suutsaa gidiyaa, ne attuma zaratuwaappekka omoodettiide baana; biide Baabloone kaatiyaa golliyaan goyro gidiide ootsana» yaagee» yaageedda.

⁸ Hizk'k'iyaaasi zaariide, «Neeni odeedda Med'inaa Godaa k'aalay lo'a» yaageedda. Ayaw gooppe, Hizk'k'iyaaasi, «Taani de'eedda laytsan saruunne woppay de'ana gidennee» yaagi k'oppeedda.

S'oossay Bare Asaa Ashiyaawaa Gidussaa

40

(40:1–48:22)

Mintsetsuu Kumeedda K'aalaa

¹ Hintte S'oossay hawaadan yaagee; «Ta asaa mintsetsite! Mintsetsite!

² Yersaalamewukka, iza omooduwaan de'eedda wodii poletteeddawaa, Izi nagaray atto geetteeddawaa odite; Izi nagaraa diraw, Med'inaa Goday izo laa'u dakuwaa mureeddawaa odite» yaagee.

³ Itti hawaadan yaagiya kooshshaa sisettee; «Mela biittaa Med'inaa Godaa ogiyaa giigissite; nu S'oossaw mela gadiyaan aakko ogiyaa sitti ootsite.

⁴ Wombbaa ubbay d'ok'k'u gaana; derii ubbaynne yewuu ubbay zik'k'i gaana. Bayeedda ogii salallana; korp'p'ukorp'p'a biittaykka dembbattana.

⁵ He wode, Med'inaa Godaa bonchchuu k'onc'c'ana; ashuwaa mayyeedda ubbay hewaa ittippe be'ana. Ayaw gooppe, Med'inaa Godaa doonay hewaa haasayeedda» yaagee.

⁶ Itti kooshshay, «Waassa!» yaagiyaawaa sisaad.

Taani, «Waagaade waassoo?» yaagaad.

«Asay ubbay maataa mala; Aa bonchchuu ubbaykka dembbaa c'iishshaa mala.

⁷ Med'inaa Goday bare shemppuwaa Aa bollan shemppiyaa wode, maatay melee; c'iishshaykka k'ok'k'ofettee. Asay tumu maataa mala.

⁸ Maatay melee; c'iishshaykka k'ok'k'ofettee; shin nu S'oossaa k'aalay med'inaw ek'k'iide de'ee» yaaga waassa.

⁹ Neenoo mishiraachchuwa odiyaa S'iyoonnee, d'ok'k'a deriyaa pude kesa; nenoo mishiraachchuwa odiyaa Yersaalamee, ne kooshshaa wolk'k'aappe d'ok'k'u ootsa; yayyoppa; d'ok'k'u ootsa; yaataade Yihudaa katamatoo, «Hintte S'oossay haweko» yaaga oda.

¹⁰ Be'ite, Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday wolk'k'aanna yee; Aa k'esii aw mooddana. Be'ite, Aa woytay aanana de'ee; Aa oosuwa gatiikka Aa sintsaana.

¹¹ Ibare wudiyaa hentsanchchaadan mizee; bare dorssaa maratuwaakka bare k'esiyaan shiishshiide, bare kiwuwaan idimmana. D'antsiyaawantakka loddan kaaletsana.

Ubbaappe Bolla Gideeda Israa'eeliyaa S'oossaa

¹² Haatsatuwaa bare kushiyaa kop'p'iyaa makkeeddawe, salotuwa takkaad'yaan likkeeddawe, biittaa baanaa k'un'aan makkeeddawe, k'ay deretuwaanne zoozetuwaakka miizaanan likkeeddawe oonee?

¹³ Med'inaa Godaa Ayaanaa azazeeddawe, woy Aa zoriyaawaa gidiide tamarisseed-dawe oonee?

¹⁴ Ibarew k'onc'c'anaadan, Med'inaa Goday oonana zoretteedee? Woy Aa suure pirddaa ogiyaa tamarisseeddawe oonee? Woy Aa aad'd'eeda eratetsaa tamarisseeddawe woy Aa akeekaa ogiyaa besseeddawe oonee?

¹⁵ Be'ite, kawutetsatuu baareetaa gidдон de'iyaa itti s'okiyaa haatsaa mala. Unttuntu miizaanan de'iyaa guutsaa baanaadan paydeteeddino. Be'ite I dagatteedda haatsaakka liik'o baanaadan mazzanee.

¹⁶ Liibaanoosa mitsay aw eetsanaw gidenna; aan de'iyaa do'atuukka s'uuggiyaa yarshshoo gidikkino.

¹⁷ Kawutetsatuu ubbay Aa sintsan baynnawaa mala; untuntu Aa sintsan ubbaa bayn-abaappekka guutsaadan paydettiino.

¹⁸ Yaatina, S'oossaa hintte oonana malatissiitee? Woy ay misiletuwaanna likkii s'eelliitee?

¹⁹ Eek'aa misiliyaa gidoope, kushiya hiillaa eriyaa Asay Aa massee; hewaa k'ay work'k'aa tigiyaawe work'k'aa sheeshshee; biraa tigiyaawekka Aa bolla biraa sanssalataa med'd'ee.

²⁰ Hewoo shaluu bayinna hiyyeesay yarshshoo wook'k'enna mitsaa dooree; yaatiide, he misilii k'aas's'ennaadan essanaw kushiya hiillaa eriyaa asaa koyee.

²¹ Eribeykkitee? Woy sisibeykkitee? Hawe hinttentoo koyiroppe odettiibeennee? Woy sa'ay med'ettoodeppe hawaa hintte akeekibeykkitee?

²² I biittaa yuushshuwaappe bolla baggan bare araatan uttee; gadiyaan de'iyaa wanttu Aa sintsan bumburetsaa mala. Salotuwa gaaridduwaadan piddi ootsiyaawe, k'ay de'iyaaasaa ootsiide, dunkkaaniyaadan toliyaawe,

²³ kaappatuwaa bayinnabaadan ootsiyaawe, biittaa kaaletsiyaawanttakka hada oot-siyaawe Aa.

²⁴ Biro untuntu tokettosaanne zerettosaanna, k'ay s'ap'uwaakka biro gadiyaan yed-dosaanna, S'oossay untuntu bolla c'arkkuwaa yeddi aggeeda; untuntukka meleeddino; gotii untunta suullaadan afeeda.

²⁵ Geeshshay untunta, «Yaatina, taani aanana likkettanaw taana oonana malatissiitee?» yaagee.

²⁶ Hintte ayfiyaa d'ok'k'u ootsiide, saluwa s'eellite; he s'oolinttetuwa med'd'eeddawe oonee? I untunta olanchaadan kaaletsee; untuntu payduwaakka eree. I untunta ubbaakka untuntu suntsan suntsan s'eese. Aa angaa gitatetsaappenne Aa wolk'k'aa minotetsaappe denddeeddawaan, untuntuppe ittuunne d'ayenna.

²⁷ Neenoo Yaak'ooba, nenoo Israa'eeliyaw, «Ta ogii Med'inaa Godaappe geemmedda; S'oossay ta pirdaa sheneko geedda» yaaga ayaw amaassalay? K'ay ayaw hawaadan haasayay?

²⁸ Erabeykkii? Sisabeykkii? Med'inaa Goday med'inaa S'oossaa; I biittaa ubbaakka med'd'eeddawaa. I daaburena; woy wolk'k'ay aw wurena; ooninne Aa k'ofaa eranaw danddayenna.

²⁹ Daaburanchchaw wolk'k'aa immee; minotetsay bayinnawookka minotetsaa gujee.

³⁰ Haray atto yalaga naanayika daaburiino; k'ay wolk'k'aa wuriino. Wodallatuukka ubbaanna daaburiide kunddkino.

³¹ Shin Med'inaa Godaa ammanettiide naagiyaawanttu, barenttu wolk'k'aa ooratsana. Untuntu arggantsatuwaadan, k'efiyaan pude kesana; wos's'iide daaburikkino; hametti-idekka wolk'k'aa wurikkino.

41

Israa'eeliyaw S'oossaa Maaduwa

¹ S'oossay hawaadan yaagee; «Hinttenoo abbaa doonaan de'iyaa biittatoo, c'o'u giide, taani odiyaawaa sisite! Asay barenttu minotetsaa ooras's'isino; untuntu haa shiik'iide haasiyiino. Ane nuuni pirdettanaw ittippe shiik'oytte.

² «Biyaasaa ubbaan s'oonyaa ittuwaa away doliyaa baggappe dentseeddawe oonee? I kawutetsatuwaa Aa sintsan aatsiide immee; yaatina, I kaatetuwa gediyaappe garssana yed'd'ee. I untunta bare mashshaan baanaadan ootsee; k'ay bare wonddaafiyaan suullaadan ootsee.

³ I untunta yederssiide, Aa gedii kase yed'd'ibeenna ogiyaanakka saro aad'd'ee.

⁴ Hawaa ootseeddawenne poleeddawe k'ay yeletatuwaakka koyiroppe s'eeseeddawe oonee? Taani Med'inaa Goday, koyiruu, wurssetsaawantunakka de'iyaaawe, taani Aa» yaagee.

⁵ Abbaa doonaan de'iyaa biittatuu be'iide yayyeeddino; sa'aa gas'atuukka kokkoreed-dino. Untuntu ittippe shiik'iide, taakko yeeddino.

⁶ Asaa ubbay bare shooruwa shooruwa maaddee; k'ay bare ishaa, «Minna» yaagee.

⁷ Kushiya hiillanchchay work'k'aa tigiyaawaa mintsetsee; Madooshaan lee'issiyaawe baachan birataa seerisiyaawaa, «Minna» yaagee. I birataa ittippe gatsiyaawaa, «Hawe lo'a» yaagee; k'ay he eek'ay k'aas's'ennaadan, untunttu misimaariyan d'ogiino.

⁸ S'oossay hawaadan yaagee, «Shin nenoo Israa'eeliyaw, ta k'oomaw, taani dooreedda Yaak'ooba, ta dabbuwaa Abrahaama zariyaw,

⁹ taani neena biittaa gas'aappe akkaade, k'ay wurssetsa haako saappe s'eesaade, «Neeni ta k'oomaa» yaageeddawoo, taani neena dooraad; k'ay taani neena olikke.

¹⁰ Taani neenana de'iyaa diraw yayyoppa; taani ne S'oossaa gidiyaa diraw dagammoppa. Taani neena minisana; k'ay taani neena maaddana. Taani neena ta s'ooniyaa ushechcha kushiyen zempissaade oyk'k'ana.

¹¹ «Be'a, neena hank'k'ettiyaa ubbay yeellatiide kawushshana; neenana ek'ettiyaawanttu kasekka bayinnawaadan haniide d'ayana.

¹² Neenana walak'etiyaawantta neeni koyana; shin neeni untunttu demmakka. Neenana olettiaawanttu kasekka bayinnabaadan, shufuro gidiide d'ayana.

¹³ Ayaw gooppe, taani Med'inaa Goday, ne S'oossay, ne ushechcha kushiya oyk'k'ana. Neena, «Yayyoppa, taani neena maaddana.

¹⁴ Neenoo gus'uniyaw, Yaak'ooba, hinttenoo Israa'eeliyaa asaw, yayyoppite; taani hinttena maaddana. Med'inaa Goday, hinttena woziaawee, Israa'eeliyaa Geeshshaa; yaagay.

¹⁵ Be'a, taani neena ooratsa, k'aranne achchaana de'iyaa, k'os's'anaw go'ettiyaa miishshaa ootsaad. Neeni deretuwa k'os's'aade liik'issana; zoozetuwaakka suullaadan ootsana.

¹⁶ Neeni untunttu punnana; c'arkkuu untunttu afana; gotiikka untunttu laalana. Shin neeni Med'inaa Godaan nashettana; k'ay Israa'eeliyaa Geeshshan bonchchettana.

¹⁷ «Hiyyeesatuunne metootanchchatuu haatsaa koyina untunttu d'ayiyaa wode, k'ay untunttu kookkiikka saamuwaan meliyaa wode, taani Med'inaa Goday untunttu sisana; taani, Israa'eeliyaa S'oossay untunttu aggikke.

¹⁸ Taani mela d'ok'k'a sa'atuwaan shaafaa, k'ay wombbatuwa giddonkka pulutuwa d'uussana. Mela biittay haatsay eelliyaaasaa, k'ay mela biittaakka haatsay d'uuk'k'iyaaasaa ootsana.

¹⁹ Bazuwaan zigaanne guugantsaa, barsseenetiyaanne zayitiyaa wogaraa dolissana. K'aykka bazuwaan s'idiyaa, odooruwaanne wogaraa ittippe wotsana yaagee.

²⁰ Israa'eeliyaa Geeshshay hewaa med'd'eeddawaa, k'ay Med'inaa Godaa kushii hewaa ootseeddawaa Asay be'anne erana mala, k'ay k'oppaanne ittippekka akeekana mala, taani hewaa ootsaad.

S'oossay Worddo S'oossatuwa Is's'ee

²¹ «Med'inaa Goday, «Ane hintte mootuwa haa aatsite» yaagee. Yaak'ooba Kaatii, «Ane hintte gaasuwaakka haa ahite» yaagee.

²² Ane untunttu barenttu misiletuwa haa ayina, ayay hananaw de'into, untunttu misiletuu nuw odino. Nuuni akeekana malanne untunttu wurssetsaakka erana mala, kase yewotuu ayentto nuw odite; woy k'ay sintsaappe timbbitiyaa nuw awaayite.

²³ Hintte s'oossatuwa gidiyaawaa nuuni erana mala, sintsaappe yaanaw de'iyaaawaa nuw odite. Nuuni dagamana malanne yayana mala, lo'o gidina iita gidina, ane ittibaa ootsite.

²⁴ Be'ite, hintte baynnawaa mala; hintte oosuukka hada. Hinttena dooriyaa asaykka barew sheneyiyaawaa.

²⁵ «Taani huup'issa baggappe ittuwa dentsaad; I yeedda. K'ay ta suntsaa s'eesiyaa ittuu away doliyaa baggappe yaana. Urk'k'aa med'd'iyaaawe urk'k'aa yed'd'iyaaawaadan, I kaaletsiyaawantta yed'd'ana.

²⁶ «Hawaa nuuni erana mala, koyiro nuw awaayeeddawe oonee? Woy nuuni, «I likke» gaana mala, kasetiide nuw odeeddawe oonee? Ooninne hawaa odeeddawe baawa; ooninne timbbitiyaa odibeenna. K'ay hintte k'aalaakka siseeddawe baawa.

²⁷ Taani hawaa kasetaade S'iyooni awaayaad; k'ay taani Yersaalamewukka mishi-raachchuwa odiyaaawaa immaad.

²⁸ Shin taani s'eelleedda wode ittuunne baawa; taani zoriyaa oochchiyaa wode, untunttu misiletuwa giddon zaaruwa immiyaa ittuunne baawa.

²⁹ Be'ite, untunttu ubbaykka hada; untunttu oosuukka mela; siilissiide med'd'eedda untunttu misiletuu mela c'arkkuwaa» yaagee.

¹ Taani zemppisaade oykeedda ta k'oomay, ta shemppuu aan nashetiyaawe, taani dooreeddawe hawoko. Taani ta Ayaanaa Aa bolla wotsaad; I kawutetsatoo suure pirddaa ahana.

² I waassenna; woy bare k'aalaa d'ok'k'issenna; woy k'ay bare k'aalaa ogiyaan sissenna.

³ Tinc'c'etteedda shombbok'uwaa I mentsenna; k'ay lii'akattiide ees's'iyaa muk'aaddaakka I toyissenna. I ammanettiide, suure pirddaa ahana.

⁴ I biittaana suure pirddaa essennan de'iidde aggena; woy guyye geena. Abbaa doonaa biittatuwaan de'iyaa Asay ubbay Aa higgiiyaa sisanaw naagee.

⁵ S'oossay Med'inaa Goday, salotuwaa med'd'iide mic'c'eeddawe, sa'anne sa'aappe kesiyaawaa ubbaa ootseeddawe, sa'aan de'iyaa asaw shemppuwa immiyaawe, aan hametiyyaa ubbaw de'uwa immiyaawe hawaadan yaagee;

⁶ «Taani Med'inaa Godaa; taani neena s'illotetsan s'eesaad; taani ne kushiyya oyk'k'aade, neena naagana. Taani neena kawutetsatoo poo'o ootsaade, k'ay asawukka c'aak'uwa ootsaade immana.

⁷ Neeni k'ook'iyaa ayfiyaa dooyana mala, omoodetteeddawantta omooduwa gol-liyaappe kessana mala, d'uman de'iyaa wanttakka k'asho golliyaappe kessana mala,

⁸ Taani Med'inaa Godaa; hewe ta suntsaa. Ta bonchuwaa taani haraw immikke; ta galataakka masettiide giigeedda misiletoo immikke.

⁹ Be'ite, kase taani odeeddawanttu ubbay poletteeddino. Ha'i k'ay taani ooratsabaa awaayay; untunttu hananaappe kasetaade taani hinttenttoo oday» yaagee.

Galataa Yetsaa

¹⁰ Med'inaa Godaw ooratsa mazimuriyaa yes's'ite;

biittaa gas'aappe doommiide, Aa galataa odite.

Abbaa bollan biyaawantunne,

aan kumeedda ubbaykka ane waassino.

Abbaa doonaa biittatuunne untuntun de'iyaa ubbaykka yes's'ino.

¹¹ Mela biittayenne bazuwaan de'iyaa katamatuu,

k'ay K'eedaare Asay de'iyaa mootsatuukka,

barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsino.

Selaa'a giyaa kataman de'iyaa wanttukka,

deriyaa huup'iyaaappe barenttu ililssaa sissino.

¹² Untunttu bonchuwaa Med'inaa Godaw immino;

Aa galataakka gas'aa biittatuwaan awaayyino.

¹³ Med'inaa Goday mino asaadan kesana;

olanchchaa asaadan, I bare hank'k'uwa dentsana.

I waassana; bare k'aalaakka d'ok'k'u ootsiide awaayana.

I mino gidiyaawaa bare morkkatuwa bessana.

S'oossay Bare Asaa Maaddanaw K'aalaa Geleedda

¹⁴ S'oossay hawaadan yaagee;

«Adussa wodiyaappe taani saruwaan takkaad;

c'o'u gaade danddayaad.

Ha'i yeluu oykeedda mishiratiidan,

taani waassana;

tookka tookkaade shemppananne peenuk'ana.

¹⁵ Taani deretuwaanne zoozetuwa laalana;

untunttu mokkeeddawaa ubbaa melissana.

Shaafatuwa mela kessana;

del"etuwaakka melissana.

¹⁶ «Taani k'ook'etuwa untunttu erenna ogiyaanna ahana;

untunttu erenna loossuwaanakka kaaletsana.

Untunttu sintsan de'iyaa d'umaa poo'oo laammana;

korpp'ukorpp'a sa'aakka salallissana.

Hewantta taani untunttoo ootsana;

taani geedda ha yewotuwa ootsenan aggikke.

¹⁷ Shin massiide giigisseedda misiletuwaan ammanettiyaawanttu,

k'ay siilissiide giigisseedda misiletuwa,

«Hintte nu s'oossatuwaa» yaagiyaawanttu,
guyye simmana.
Unttuntu mule yeellatana»
yaagee.

Israa'eeliyaa Asay Tamaarennan
Is's'eedda Is'uwwa

¹⁸ S'oossay hawaadan yaagee; «Hinttenoo tulleteo, sisite; hinttenoo k'ook'etoo, hintte be'ana mala s'eellite.

¹⁹ Ta k'oomaappe hara k'ook'ii oonee? Taani kiittiyaa uraappe hara tullii oonee? S'oossaw dummateedda uraadan, woy Med'inaa Godaa k'oomaadan k'ook'ay oonee?

²⁰ Darobaa s'eelliita; shin akeekikkita. Hinttenttu haytsatuukka dooyaa; shin sisikkino» yaagee.

²¹ Med'inaa Goday bare s'illotetsaa diraw, bare higgiiyaa gitayanawunne bonchchanaw doseedda.

²² Shin hawe Asay bonk'k'etteeddanne wotsi aketeedda. Unttuntu ubbaykka diizzan oyk'k'ettiide, k'asho golliyaan k'osetteeddino. Unttuntu bonk'k'etteeddino; shin untuntta ashshiyaawe baawa. K'ay omoodetteeddino; shin ooninne, «Zaarite» yaagiyaawe baawa.

²³ Hintte giddoppe hawaa sisanawe oonee? K'ay sintsaappe yaana wodiyaabaa hayz-zanawe oonee?

²⁴ Yaak'ooba omooddiyaawoo, Israa'eeliyaa bonk'k'iyaawoo aatsiide immeeddawe oonee? Aa bollan nuuni nagaraa ootseedda, Aa ogiyaan untunttu beennan is's'eeddanne Aa higgiiyawukka untunttu azazettenan is's'eedda Med'inaa Godaa gidenneeyye?

²⁵ Hewaa diraw, I untunttu bolla bare hank'k'uwwa suuluwaanne yashshiyaa olaa gusseedda; I untunttu yuushshuwaan tamaa eetseedda, shin untuntta eribeykkino; I untunttu s'uuggeedda; shin untunttu akeekibeykkino.

43

S'oossay Bare Asaa Ashshana Geedda

¹ Shin nenoo Yaak'ooba neena med'eeddawoo, nenoo Israa'eeliyaw, neena giigiseedda Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani neena wozeedda diraw yayyoppa. Taani neena ne suntsan s'eesaad; neeni tawaa.

² Neeni haatsaa gidduwaana pinniyaa wode, taani neenana gidana. Neeni shaafatuwaa gidduwaana pinniyaa wodekka untunttu neena muukkikkino. Neeni tamaa giddona aad'd'iyya wode, s'uugettakka; lac'uukka neena meenna.

³ Ayaw gooppe, taani neena Ashshiyaa Israa'eeliyaa Geeshsha, Med'inaa Godaa ne S'oossaa. Taani Gibs'e new wozo ootsaade, Toop'p'yaanne Saaba ne laamiyaa ootsaade immana.

⁴ Neeni ta sintsan al"anne bonchcho gidiyaa dirawunne, taanikka neena siik'iyya diraw, ne laamiyaw asaa, ne shemppuwaa laamiyawukka kawutetsatuwaa immana.

⁵ «Taani neenana de'iyya diraw yayyoppa; taani ne zeretsatuwaa wulahaappenne dola-haappe shiishshaade ahana.

⁶ Taani huup'issa bagga, «Untuntta zaaraade aha!» yaagana. Gedissa baggaakka, «Untuntta te"oppa» yaagana. Ta attuma naanatuwaa haakuwaappe, ta mac'ca naanatuwaakka sa'aa gas'aappe ahana;

⁷ ta suntsan s'eegetteedda ubbatuwaa, taani ta bonchchoo med'd'eeddawantta, taani giigiseeddawantanne ootseeddawantta hammite» yaagana.

Israa'eelii S'oossaa Markka

⁸ Ayiffi de'ishshin k'ook'eedda asatuwaa, haytsaykka de'ishshin tulleeeddawantta kessa;

⁹ Kawutetsatu ubbay ittippe shiik'ino; asaykka shiik'uwaa utto. Unttuntu giddoppe hawaa odanawunne kase aad'd'eeda yewotuwwa nuuna bessanaw danddayiyaawe oonee? Hara asaykka sisiide, «Hawe tuma» yaagana mala, untunttu likke gidiyaawaa bessanaw barentu markkatuwaa ayino.

¹⁰ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte ta markkatuwaa; hintte taana erana malanne ammanana mala, k'ay taani S'oossaa gidiyaawaa akeekana mala, taani dooreedda ta k'oomatuu hinttena. Taappe kase hara s'oossi med'ettibeenna; woy taappe guyyiyanka hara s'oossi de'enna.

¹¹ «Taanattee; taani Med'inaa Godaa. Taappe attina, hara ashshiyaawe baawa.

¹² Taani odaad, ashshaadinne awaayaad. Hintte gidдон hara allaga s'oossi de'ibeenna. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawoo taw hintte markkatuwaa.

¹³ Taani S'oossaa; s'ap'uwaappe doommaadekka taani taanatee. Ta kushiyaappe ooninne ashshenna; taani ootseeddawaa laammanaw danddayiyaawe baawa» yaagee.

Med'inaa Godaa Maarotaanne Amanetena Israa'eeliyaa

¹⁴ Med'inaa Goday, hinttena Woziyaawe, Israa'eeliyaa Geeshshay hawaadan yaagee; «Hintte diraw, Baabloone bolla olanchchatuwaa kiittaade Baabloonatuwaa untunttu c'ee'k'etiyyaa Markkabiyaaanna betisana.

¹⁵ Taani Med'inaa Godaa, hintte Geeshsha, Israa'eeliyaa med'd'eeddawaa, hintte Kaatiyaa» yaagee.

¹⁶ Med'inaa Goday hawaadan yaagee, Abbaa gidдон ogiyaa, wolk'k'aama haatsuwaaw giddooppekka loossuwaa kessiide,

¹⁷ paraa gaaretuwaanne paratuwaa, olanchchatuwaanne mino asatuwaa abbaa ahiide, untunttu dendennaadan zak'k'ulsseedda Med'inaa Goday, k'ay untunttu muk'aaddaa lac'uwaadan toysseedda yaagee

¹⁸ «Kase yewotuwaaw haasayoppite; beniwaakka k'oppoppite.

¹⁹ Be'ite, ha"i taani ooratsabaa ootsay; ikka ha"i mokkee. Hintte hewaa erikkiteeyye? Taani bazuwaan ogiyaa, mela biittankka shaafatuwaaw kessana.

²⁰⁻²¹ Wora do'atuu, worakanatuunne sagonatuu taana bonchchana. Ayaw gooppe, ta galataa awaayana mala, ta giigisseeddanne dooredda ta asaw taani bazuwaan haatsaa, mela biittankka shaafatuwaaw immay.

²² «Shin neno Yaak'ooba, neeni ta suntsaa s'eesaabaakka; neno Israa'eeliyaw, neenikka taana salettaadda.

²³ Neeni taw s'uuggiyaa yarshshoo dorssaa ahabaakka; woy hara yarshshotuwaankka taana bonchchabeykka. Taani neena katsaa yarshshuwaa imma gaade waayissabeykke; woy k'ay is'aanaa imma gaade daaburssabeykke.

²⁴ Neeni taw is'aanaa shaluwaan shammabaakka; woy ne mehiyaa yarshshuwaa mod'd'uwaan taana kalissabaakka. Shin neeni ne nagaran taana waayissaadda; ne naak'uwaankka taana daaburssaadda.

²⁵ «Taana, ne bayzuwaa ta diraw gaade k'uc'c'iyaaawe taanatte; ne nagaraakka zaaret-saade haassaykke.

²⁶ Taana hassayissa; ane ittippe ha yewuwaaw mootettoytte. Neeni s'illuwaaw gidiyaawaa be'anaw ane ne yewuwaaw bidda.

²⁷ Ne koyiro aawuu nagaraa ootseedda; neena tamarissiyaawanttukka taana naak'keeddino.

²⁸ Hewaa diraw, taani Geeshsha Mak'idasiyaa kaappatuwaaw tunissaad; Yaak'ooba bashshaw, Israa'eeliyaakka shek'aw aatsaade immaad» yaagee.

44*S'oossay S'oossaa S'alalaa*

¹ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ta k'oomaw Yaak'ooba, taani dooredda Yishruunaa, ha"ikka sisa.

² Taani neena med'd'aad; ne daay uluwaan neena giigissaadinne maaddaad. Ta k'oomaa Yaak'ooba, taani dooreeddawoo, yayyoppa.

³ Taani saametteedda gadiyaan haatsaa gussana; mela biittankka pulttuwaa gogissana. Taani ta Ayaanaa ne naanatu bolla, ta anjuwaakka ne zeretsatuwaaw bolla gussana.

⁴ Haatsaa doonaan mokkeedda maataadan, k'ay goggiyaa pulttuwaa matan de'iyaa mitsaadan, untunttu mukkana.

⁵ Ittuu, «Taani Med'inaa Godaawaa» yaagana; haray k'ay barena Yaak'ooba suntsan s'eesana; haraykka, k'ay bare kushiyaa bolla, «Taani Med'inaa Godaawaa» yaagiide s'aafana; I k'ay barena Israa'eelii s'eessetiyyaa siik'uwaaw suntsan s'eesana» yaagee.

⁶ Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa Kaatii, Aa Woziyaawe, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Koyiruu taana; wurssetsaykka taana. Taappe hara S'oossay baawa.

⁷ Ta malay oonee? De'ooppe ane awaayo; k'ay ane ta sintsan ek'k'iide odo. Benippe doommiide, sintsaappe yaanawaa odiyaaawe oonee? Ane untunttu sintsaappe timbi-tiyyaa nuw odino.

⁸ Yayyoppite; k'ay dagammoppite. Taani hawaa hinttenttoo benippe doommaade odabeykkita? K'ay awaayabeykkita? Hewoo taw hintte markka. Taappe attina, hara S'oossay de'ii? Hara Zaalli baawa; taani oonanne erikke» yaagee.

Eek'aa Goyinuwaaw Bolla Haasayetteedda Bore Haasayaa

⁹ Eek'aa misiletuwaaw massiide med'd'iyaa ubbatuu hada; untunttu aan nashettiyaabatuu untunttu go'ikkino. Untunttu markkatuukka be'ikkinonne erikkino. Hewaa diraw, untunttu yeellatana.

¹⁰ S'oossaa giigisseeddawe, woy ayawunne go"enna misiliyaa masseeddawe oonee?

¹¹ Be'ite, Aa laggetuu ubbay yeellatana; kushiya hiillanchchatuu ubbay asaa. Ane untunttu ubbayka ittippe shiik'iide ek'k'ino. Untunttu yayana; k'ay untunttu ubbayka ittippe yeellatana.

¹² Birataa k'os's'iyaawe bare bukkiyaa birataa taman wotsee; bonk'k'eeddawaa baachan k'os's'iide, bare mino k'esiyaan Aa med'etaa giigissee. Hewaa giigissiide koshatee; Aa minotetsaykka wuree. Haatsaakka ushenna; labbanee.

¹³ Anaas'ii wodoruwaan likkee; irssaasiyan Aa bolla malaataa wotsee; yaatiide mal-oogiyaan lil"issee. Likkiide, puulaana de'iyaa asaa misiliyaa malatissi giigissiide, bare son wotsee.

¹⁴ I hewaa ootsanaw zigaa k'ans's'ee; woy wolaa woy s'idiyaa wora giddoppe dooriide dic'c'anaadan ootsee. Woy is's'ooppe, I zigaa tokkina, iray Aa dichchanaw naagee.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, I Asay eetsiyaa mitsaa gidee; ikka aappe bagga akkiide, eetsiide ho"ee; k'ay bagga eetsiide, ukitsaa uuukkee. Aappekka s'oossaa med'd'iide, aw goyinnee; k'ay misiliyaa massiide, Aa sintsan gufannee.

¹⁶ Aappe bagga taman eetsiide, k'umaa katsee; baggan ashuwaa s'iis's'iide, kaalliide mee. K'ay tamaa ho'i simmiide, «Hashshu, laa hawe ayaa ho"ii!» yaagee.

¹⁷ K'ay atteeda mitsaa massiide, barew goyinniyaa s'oossaa misiliyaa kessee. He misiliyaa sintsan guufanniide, aw goyinnee; yaatiide, «Neeni ta s'oossaa gideedda diraw, taana ashsha» yaagiide woossee.

¹⁸ Untunttu ayinne erikino; ayinekka akeekikkino. Ayaw gooppe, untunttu be'enna mala, untunttu ayfii goozetteedda; k'ay akeekena mala, untunttu wozanaykka gorddeteedda.

¹⁹ Eek'aa ootsiyaa Asay bare wozanaan, «Aappe bagga taman eetsaad; Aa bonk'k'uwaankka ukitsaa uuukaad; ashuwaakka aan s'iis's'aade maad. Yaatina, aappe atteedawaa sheneyiyaa eek'aa ootsaade med'd'oo? K'ay mitsaa mudoo guufannaade goyinnoo?» yaagiyaa eri woy akeeki oossinne baawa.

²⁰ I bidintsa mee; Aa c'imetteedda wozanay Aa wora kaaletseedda. I bare shemppuwaa ashshanaw woy, «Ta ushechcha kushiyaan de'iyaaawe wordduwaa gidennee?» gaanaw dandayenna.

S'oossay Med'd'eeddawaanne Ashshiyaawaa

²¹ S'oossay hawaadan yaagee; «Yaak'ooba, nenoo Israa'eeliyaw, neeni ta k'oomaa gidiyaa diraw, ha yewotuwaa hassaya. Taani neena giigissaad; neeni ta k'oomaa. Neenoo Israa'eeliyaw, taani neena dogikke.

²² Taani ne bayzzuwaa shaariyaadan, ne nagaraakka c'aagaanaadan k'uc'c'aad. Taani neena wozeedda diraw, taakko simma» yaagee.

²³ Hinttenoo salotoo, Med'inaa Goday hawaa ootseedda diraw, nashshechchan yes's'ite. Hinttenoo biittaa c'iimmatoo, ililite. Hinttenoo deretoo, worawunne Aa gidдон de'iyaa mitsaa ubbaw, mazimuriyaa kinchchite. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday Yaak'ooba wozeedda; k'ay Israa'eeliyaa gidдонkka I bonchchettana.

²⁴ Neena Woziyaawe, daay uluwaan neena med'eeddawe Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani Med'inaa Godaa, ubbaa yewotuwaa Med'd'eeddawaa; salotuwa taarekka mic'c'eeddawe; sa'aakka taarekka mic'c'eeddawe taana.

²⁵ Taani wordduwaa timbbitiyaa odiyaa wanttu malaataa hada ootsay; k'ay shareech-chotuwaakka eeyya kessay. Taani aad'd'eeda eranchchatuwaa guyye zaaray; untunttu eraakka eeyya ootsay.

²⁶ Taani ta k'oomaa k'aalaa mintsetsay; ta kiitteeddawanttu hanana geeddawaakka polay. Taani Yersaalame katamaa, «Neeni Asay de'iyasaa gidana» yaagay; Yihudaa katamatuwaakka, «Hintte simmiide kees'ettana; hintte gimbbiyaakka ooras's'isana» yaagay.

²⁷ Taani haatsaa c'iimmatuwaakka, «Melite! Hintte goggiyaa haatsatuwaakka melissana» yaagay.

²⁸ K'ay K'iiroosa, «Neeni ta asaa heemmiyaawaa; neeni Yersaalame katamaa, «Ne simmaade kees'ettana» yaagaade, Geeshsha Golliyaakka, «Ne baasuu baasettana» yaagaade ta halchchuwaa poliyaawaa» yaagay» yaagee.

45

S'oossay K'iiroosa Kaatiyaa Kessanaw Dooreedda

¹ Med'inaa Goday okkeeddawoo, kawutetsatuwaa aw moodisana mala, kaatetuu danc'uwaa billana malanne penggiikka aw Aa sintsan dooyettana mala, Aa ushechcha kushiyaan oyk'k'eedda K'iiroosaw S'oossay hawaadan yaagee;

² «Taani ne sintsanna baana; deretuwaa dembbayana. Nahaasiyaa birataa sank'atuwaa mentsana; birataa kulbbotuwaakka k'ans's'ana.

³ Neena ne suntsan s'eesiyaawe taana Med'inaa Godaa, Israa'eeliyaa S'oossaa gidiaawaa neeni erana mala, taani new d'uma sa'aan de'iyaa ak'uwaanne geeman k'osettiide duretaa immana.

⁴ Ta k'oomba Yaak'ooba dirawunne taani dooreedda Israa'eeliyaa diraw, taani neena ne suntsan s'eesay. Neeni taana erana d'ayooppe, taani neena bonchcho suntsan s'eesay.

⁵⁻⁶ «Taani Med'inaa Godaa; taappe haray baawa; taappe hara S'oossay de'enna. Away mokkiyaasaappe biide, wulliyaasaa gakkanaw de'iyaa Asay taappe haray bayinnawaa erana mala, taani neena gis'issa. Gidooppenne, neeni taana erabaakka. Taani Med'inaa Godaa; taappe haray baawa.

⁷ Taani poo'uwaa ootsay; d'umaakka med'd'ay. Sarotetsaa ootsay; bashshaakka ayay. Taani Med'inaa Goday, ha ubbaa yewotuwwa ootsiyaawaa.

⁸ «Hinttenoo salotoo, bollappe duge s'illotetsaa tigite; shaaretuukka Aa bukkino. Biittay dooyetto; atotetsaykka pude mokko. S'illotetsaykka aanana ittippe dic'c'o. Taani Med'inaa Goday hawaa med'd'aad.

S'oossay Med'etawunne Taarikiyaw Godaa

⁹ «Barena Med'd'eeddawaana baas'etiyaawoo aayye ana! Ayaw gooppe, I urk'k'a mishshaappe ittuwaa. Urk'k'ay med'd'iyaawaa, «Ay ootsay?» woy k'ay, «New kushii baawa» yaagii?

¹⁰ Bare aawuwaa, «Ayaw yelaaddii?» yaagiyaa uraw, woy bare daayo, «Ayaw taana hawaadan yelaaddii?» yaagiyaa uraw aayye ana!

¹¹ Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa Geeshshay, Aa Med'd'eeddawe, hawaadan yaagee; «Sintsappe timbbitiyaa eranawunne ta naanatuwaabaa taana oochchanaw hintte bessiitee? Ta kushiyan taani ootsanabakka taana azazanaw bessiitee?

¹² Taani sa'aa ootsaad; asaakka Aa bolla med'd'aad. Salotuwwa taani ta kushiyan tolaad; untuntuntu de'iyaa med'etatuwwa ubbaakka azazaad.

¹³ Taani K'iiroosa s'illotetsan dentsaad; Aa ogiyaa ubbaakka suure ootsana. Shaluwaa c'iggenan, woy mattaayiyaa immennan, I ta katamaa kees's'ana; ta asaakka omooduwaappe kessana» yaagee. Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

¹⁴ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Gibs'e duretayenne Toop'p'iyaa zal"ii, k'ay geesaa adussa gidiyaa Sabaa'a asatuukka neekko yiide, nebaa gidanawaa. Untunttu sanssalatan k'ashettiide, neena kaallana. Untunttu new goyinniid, «S'oossay ne s'alalaana de'ee; haray baawa; aappe hara s'oossi baawa» yaagiide new watiwatana» yaagee.

¹⁵ Abeet S'oossaw, Israa'eeliyaa Ashshiyaawoo, tumuwaappe neeni neena gentsiyaa S'oossaa.

¹⁶ Eek'aa med'd'iyaawanttu ubbaykka yeellatananne kawushshana. Eek'aa misiliyaa med'd'iyaawanttu ubbay ittippe kawushshaw baana.

¹⁷ Shin Israa'eeliyaa Med'inaa Goday med'inaa atotetsaan ashshi diggeedda; hintte med'inawukka yeellatikkitanne kawushikkita.

¹⁸ Salotuwwa med'd'eedda Med'inaa Goday, biittaakka giigissiide ootseeddawe, k'ay Asay de'anaadaanappe attina, biittaa c'oo med'd'ibeenna Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani Med'inaa Godaa; taappe haray baawa;

¹⁹ taani geeman, hak'anentto itti d'uma gadiyaan haasayabeykke. Yaak'ooba zeret-sawukka, «Taana c'oo koyite» gabeykke. Taani Med'inaa Goday tumuwaa haasayay; likkebaa oday.

Saluwaa Sa'aa Med'd'eedda

S'oossaanne Baabloone Eek'atuwaa

²⁰ «Hinttenoo kawutetsatuwaappe atteedawanttoo, ittippe shiik'iide haayite; mataa shiik'ite. Mitsaappe oosetteedda eek'aa misiliyaa tookki yuuyiyaawanttoonni, ashshanaw danddayenna s'oossaa woossiyaawanttoo eri baawa.

²¹ Ane odite; hintte mootuwaa shiishshite; untunttukka ane ittippe zorettino. Adussa wodiyaappe kase hawaa odeeddawe oonee? Benippe hawaa awaayeeddawe oonee? Taana Med'inaa Godaa gidikkitaayye? Taappe attina hara S'oossay baawa. Taani s'illo S'oossaanne Ashshiyaawaa. Taappe haray baawa.

²² «Hinttenoo biittaa gas'an de'iyaa ubba asatoo, taakko simmiide, attite. Ayaw gooppe, taani S'oossaa; taappe haray baawa.

²³ Taani ta huup'iyaaan c'aak'k'aad; guyye simmenna k'aalay ta doonaappe s'illotetsan keseedda: «Asay ubbay taw gulbbatana; ins's'arssa ubbayka taanan c'aak'k'ana» yaagaad.

²⁴ «Untunttu tawaa haasayiide, <S'illotetsayne minotetsay Med'inaa Godaa s'alalan de'ee» yaagana» yaagee.

Aa is's'iaawanttu ubbay aakko yiide yeellatana.

²⁵ Shin Israa'eeliyaa zeretsay ubbay Med'inaa Godaan, s'oonuwaanne bonchchuwaa demmana.

46

Baabloona Eek'atuwaa

¹ Beela giyaa Baabloone eek'ay goyinnee; Naba giyaa eek'aykka hokkee. Kase hintte tookkiyaa eek'atuu ha"i c'aanaa mehiyaa bollan c'aanetiide, untunttoo dees'o tookuwa gideeddino.

² C'aanaa mehetuu dees'uwaappe denddeeddawaan, c'aanaana ittippe kunddeeddino; eek'atuu barena ashshanaw danddayenna diraw, barenttu huup'iyawukka omoodettiide beeddino.

³ S'oossay hawaadan yaagee; «Hinttenoo, Israa'eeliyaappe attedawanttoo, Yaak'ooba zaretoo, taani odiyaawaa sisite; hintte yeletteedda wodiyaappe doommaade taani hinttena tookkaad.

⁴ Hintte c'immana gakkanawukka taani taanakka; hintte puulumanna gakkanawukka, taani hinttena maaddana. Taani hinttena med'd'aad; taani hinttena dentsana; taani hinttena tookkananne ashshana.

⁵ «Taana O mala giite? K'ay oonana likkiitee? Nuuni itti mala gidanaadan, taana oonana gatsi s'eelliitee?

⁶ Work'k'aa barenttu k'arc'c'iitaappe k'oliyaawanttunne biraa miizaanan wotsiide likkiyaawanttu hewaa untunttoo s'oossaa ootsiide med'd'ana mala, work'k'aa tigiyaawaa k'as'ariino. Ikka s'oossaa ootsiide med'd'ee; yaatina, untunttu he eek'aa sintsan hokkiide goynniino.

⁷ Untunttu Aa dentsiide, barenttu hashiyaan tookkiino; Aa sa'aan Aa wotsiino. Yaa-tooppe I hewan ek'k'i aggee; hewaappe yaa haa k'aas's'enna. Itti Asay aw waassooppekka, zaaruwaa immenna; k'ay Aa metuwaappekka Aa ashshenna.

⁸ «Hinttenoo nagaranchatoo, hawaa hassayitenne k'oppite; hintte wozanaan kahan wotsite.

⁹ Beni wode haneedda yewotuwaaw hassayite. Ayaw gooppe, taani S'oossaa; haray baawa. Taani S'oossaa; ta malay ooninne baawa.

¹⁰ «Ta k'ofay minnana; k'ay taanikka ta halchchuwaa ubbaa polana» yaagay. Wurssetsan timbbitiyaa doometsan, k'ay biro hanibeenna yewotuwaaw beni wodiyaappe doommaade awaayay.

¹¹ Away doliyaa baggappe bonk'k'iyaa kafuwaa, haakko gadiyaappe ta k'ofaa poliyyaa asaa taani s'eesaade, taani geeddawaa taani polana; taani halchcheeddawaakka taani ootsana.

¹² «Hinttenoo wozanay muumeeddawanttoo, s'illotetsaappekka haakkeeddawanttoo, taani odiyaawaa sisite;

¹³ taani ta s'illotetsaa mataa ayay; ikka hasakko gidenna. Ta atotetsay gam"enna; taani ta atotetsaa S'iyooniw, ta bonchchuwaakka Israa'eeliyaw immana» yaagee.

47

Baabloone Bolla Yiyaa Pirddaa

¹ S'oossay hawaadan yaagee; «Hanne Baabloone wodorattee, duge wod'd'a; baanan utta. Hanne Kaladaawetuwaaw naattee, ne kaatetuwaaw araataa aggaade sa'aan utta. Ayaw gooppe, hawaappe sintsanaw neeni otorottiyaanonne shugatoo geetettakka.

² Wos'aa akkaade katsaa gaac'c'a. Ne gulleetsaa k'aara; ne adussa mayuwaakka kessa. Ne s'eppiyaa bessa; yaataade shaafatuwaaw pinna.

³ Ne kalluu k'aarettana; ne pokkuukka beettana. Taani haluwaa kesana; oossikka k'arettikke» yaagee.

⁴ Nuuna Woziyaawe, aw suntsay Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa gidiyaawe, Israa'eeliyaa Geeshsha.

⁵ S'oossay hawaadan yaagee; «Hanne Kaladaawetuwaaw naatte, ba; d'uman c'o"u gaade uttashsha. Ayaw gooppe, hawaappe sintsaw neeni kawutetsatuwaaw kaatato geetettakka.

⁶ Taani ta asaa hank'k'ettaad; ta laataakka tunissaad; taani untuntuntu ne kushiyan aatsaade immaad. Neeni untuntuntu k'arettabaakka; c'imeeddawanntu bollankka ne morgge mitsaan loytza dees'ettaadda.

⁷ Neeni, «Taani med'inaw kaatato gidana» yaagaadda. Hewaa diraw, ha yewotuwa ne wozanaan k'oppabaakka; untuntuntu wurssetsaakka hassayabaakka.

⁸ «Neenoo woppu gaade utteeddanne ishaluwaa dosiyaanne, sisa. Ne wozanaan, «Taana; taappe attina, haray baawa. Taani am'e gidikke; woy yelaade na'i bayinna maynne gidikke» yaagaadda.

⁹ Ha laa'u yewotuu itti gallassi ayfii lip'anaw, ne bolla yaana. Ne bitay dara, ne murunuukka wolk'k'aama wolk'k'aama gidoopenne, neeni ne naanatuwaappe mela attiyaawenne am'etetsay ne bolla kumentsan yiyaawe attena.

¹⁰ «Neeni ne iitatetsan ammanetta uttaadda; k'ay, «Taana ooninne be'enna» yaagaadda. Ne aad'd'eeda eratetsayne c'inc'c'atetsay neena wora kaaletsina, neeni ne wozanaan, «Taana, taappe attina, haray baawa» yaagaadda.

¹¹ Shin neeni waata murunuwaan haassanintto erenna itay ne bolla yaana. Neeni gatiyaa c'igganaw danddayenna boshay ne bollan wod'd'ana; k'ay neeni ayaanne erenna bashshay k'oppennaan ne bolla yaana.

¹² «Ane neeni ne na'atetsaadeppo ootsaade de'eedda ne bitaanne ne murunuwaa ha"ikka aggoppa. Ooni erii, ne goowaadan hananentto; woy neeni aan dagantsanintto.

¹³ Zore s'alalan ne daaburaadda. Saluwaa s'oolinttiyaa paydiyaawanttu, Aa s'eelliide timbbitiyaa odiyaawanttu, k'ay, aginaa s'eeruwaan s'eeruwaan ne bollan yaanawaa odiyaawanttu ane neena ashshino.

¹⁴ Be'a, untuntuntu durc'c'aa mala; tamay untuntutta maana. Untuntuntu tamaa lac'uwaappe barena ashshanaw danddaykino. Hewe Asay bare bollaa ho'etsanaw ho"iyaa bonk'k'o woy k'ay Asay Aa sintsan uttanaw danddayiyaa tamaa gidenna.

¹⁵ Neeni untuntunna daabureddawanttu, ne na'atetsaadeppo doommiide, neenana zal"eeddawanntu new hewaa mala. Untuntuntu ubbaykka bare baggana baggana laaletana; neena ashshiyaawekka ittuunne baawa.

48

S'oossay Sintsappe Hananawaa Eriyaa S'oossaa

¹ «Hinttenoo Yaak'ooba zaretoo, Israa'eeliyaa suntsan s'eesettiyaawanttoo, k'ay Yihudaa zeretsaappe yeeddawanttoo, hawaa sisite. Hintte Med'inaa Godaa suntsan c'aak'k'iita; Israa'eeliyaa S'oossaa s'eesiita; shin tumatetsaaninne s'illotetsan gidenna.

² Hintte hinttena geeshsha katamaa suntsan s'eesiita; Israa'eeliyaa S'oossan zemppiita; Aa suntsay Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa.

³ «Taani kase haneeddawannta daro wodiyaappe kase odaad; ta doonaappe untuntuntu kaseeddino. Untuntuntu ellekka polettanaadan, taani ootsaad.

⁴ Ayaw gooppe, neeni odina sisennawaa, ne morggii birataa mala gidiyaawaa, ne som"iikka nahaasiyaa giyaa birataadan leek'amennawaa taani eraad.

⁵ Hewaa diraw, neeni, «Hawaa ta eek'ay ootseedda; k'ay ta masetteedda misiletuunne ta siilissiide ootseedda misilii ootseedda» geenaadan, taani hewaa new benippe doommaade odaad. K'ay untuntuntu hananaappe kasetaade, taani untuntuntu new awaayaad.

⁶ «Neeni kase sisaadda; ha"i simmi hawaa ubbaa be'a. Yaatina, neeni hawaa ubbaa tuma giikkii? Ha"ippe doommaade sintsaw neeni ooratsabaa sisanaadaan, taani ootsana.

⁷ Untuntuntu ha"i med'etteeddinoppe attina, beni med'ettibeykino. Neeni, «Be'a, taani untuntutta eray, geenaadan, hachhippe kase neeni mulekka untuntutubaa sisabaakka.

⁸ Neeni mulekka sisabaakka; k'ay mulekka erabaakka. Ne haytsay benippeka dooyet-tibeenna. Ayaw gooppe, neeni c'immiyaawaa gidiyaawaa taani eray; k'ay yelettood-eppekka neeni makkalanchcha geetettaade s'eesettaadda.

⁹ «Ta suntsaa diraw, taani ta hank'k'uwaa zaarana; taani neena d'ayissennaadan, ta hank'k'uwaa te"ana.

¹⁰ Be'a, taani neena paac'c'aad; shin biraadan gidenna; taani neena metuwaa taman paac'c'aad.

¹¹ Taani ta diraw, hawaa ootsay. Ayaw gooppe, ta suntsay tooshettanaw taani koyikke. Taani ta bonchuwaa haraw immikke.

S'oossay Dooreedda K'oomaa

¹² «Neenoo Yaak'oobaa, taani s'eeseedda Israa'eelew, taani giyaawaa sisa. Taani Aa; koyiruukka taana wurssetsaykka taana.

¹³ Biittaa baasuwa ta kushii baaseeda. Salotuwaakka ta ushechcha kushii mic'c'eedda. Taani untuntta s'eesiya wode, untunttu ittippe ek'k'iino.

¹⁴ «Hintte ubbay ittippe shiik'iide sisite; eek'atuwaappe hawe hananawaa kasetiide odeeddawe oonee? Med'inaa Goday dooreeddawe Aa k'ofaa Baabloone bolla polana; Aa k'esiikka Baabloone biittaa asaa bolla gidanawaa.

¹⁵ Taani ta huup'iyaw Aa s'eesaaddinne aw odaad; Aa aheeddawe taana. K'ay I ootsiyaabay ubbay aw injjetana.

¹⁶ «Taakko haa shiik'iide, hawaa sisite; taani koyiroppe doommaadekka geeman haasayabeykke; hewe haneedda wodiyaappekka doommaade taani yan de'ay» yaagee.

K'ay Ubbaa Mooddiiya Med'inaa Godayne Aa Ayyaanay ha"i taana kiitteeddino.

S'oossay Bare Asaw Halchcheedda Halchchuwa

¹⁷ Med'inaa Goday, neena Woziyaawe, Israa'eeliyaa Geeshshay hawaadan yaagee; «Taani Med'inaa Goday, ne S'oossay, neena maaddiyaawaa tamarissiyaawaa. Neeni baanaw bessiyaa ogiyaanka neena kaaletsiyaawe taana.

¹⁸ Neeni ta azazuwaa siseeddawaa gidinttonne, ne sarotetsay shaafaa haatsaadan goggana shin; ne s'illotetsaykka abbaa beetaadan hanana shin.

¹⁹ Ne zarii abbaa shafiyaadan, ne naanaykka paydu bayinna sa'aa baanaadan c'orattana shin; untunttu suntsaykka ta sintsaappe d'ayennan woy kichchennan aggana shin» yaagee.

²⁰ Baabloone gadiyaappe kesite; Baabloone asaappekka bak'atite! K'aalaa d'ok'k'u ootsiide, nashshechchan hawaa haasayite; sa'aappe sa'aa gas'aa gakkanaw, hawaa kiitite. «Med'inaa Goday bare k'oomaa Yaak'ooba wozeedda» yaagiide odite.

²¹ I untuntta mela biittaa giddona kaaletseedda wode, untunttu saamettibeykkino. Zallaappe haatsaakka untunttoo pulttisseedda; zaallaa I p'alk'k'ina, haatsay d'uuk'k'eedda.

²² Med'inaa Goday, «litatoo saruu baawa» yaagee.

S'oossaa Hagaaziyaawabaa

49

(49:1–53:12)

Israa'eelii Biittan De'iyaa Asaw Poo'o

¹ Hinttenoo, abbaa doonaan de'iyaa biittatoo, taani odiyaawaa sisite. Hinttenoo, haakuwaan de'iyaa kawutetsatto, sisite. Taani yelettanaappe kase Med'inaa Goday taana s'eeseedda; k'ay ta daay uluwaan de'ishshin, ta suntsaa suntseede.

² Ta ins's'arssaa saataanna de'iyaa mashshaadan ootseedda; bare kushiya kuwan taana gentseedda; I taana poshsheedda tooraadan ootseedda; yaatiide bare shookuwaa giddon taana yeggiide k'oseedda.

³ I taana, «Neeni taani neenan bonchchettiiyaa ta k'oomaa Israa'eeliyaa» yaageedda.

⁴ Shin taani hawaadan yaagaad; «Taani mela c'oo daaburaad; ta wolk'k'aakka go"ennabaaninne hadaban c'oo wurssaad. Ta pirdday S'oossaa mataana; ta gatiiikka ta Med'inaa Godaa mataana» yaagaad.

⁵ Ha'ikka, taani Med'inaa Godaa ayfiyaa sintsan bonchchetteedda dirawunne ta S'oossay taw wolk'k'aa gideedda diraw, Yaak'ooba aakko zaaranawunne Israa'eeliyaa aakko shiishanaw, taani aw k'oomaa gidanaadan, taana ta daay uluwaan med'eeddawe Med'inaa Goday hawaadan yaagee;

⁶ «Neeni Yaak'ooba zariyaa dentsanawunne Israa'eeliyaappe atteedawantta zaaraade ahanaw, neeni taw k'oomaa gidiyaawe k'eeri guutsabaa. Hewaa bolla gujjaade, ta atotetsay biittaa gas'aa gakkanaadan, taani neena kawutetsatoo poo'o ootsana» yaagee.

⁷ Asay kad'eeddawoo, is's'eeddawoonne deriyaa mooddiaawantto k'oomaw, Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa Woziyaawe, Israa'eeliyaa Geeshshay hawaadan yaagee; «Ammanettiya Med'inaa Godaa dirawunne neena dooreedda Israa'eeliyaa Geeshsha diraw kaatetuu be'iide, denddi ek'k'ana. Deriyaa mooddiaawanttukka be'iide goyinnana» yaagee.

Yerusaalame Zaaretsi Oosettana

⁸ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani dooreedda wodiyaan ne ooshaa zaaraad. Atotetsaa gallassi taani neena maaddaad. Taani neena naagana; neeni biittaa zaaretsaade essana mala, Asay de'enna biittatuwaakka neeni laatissana mala, taani neena asaw c'aak'uwaa ootsaade immaad.

⁹ Omooduwaan de'iyaawantta, «Kesite!» d'umaa k'ashuwaan de'iyaawanttakka, «Bilet-tite!» gaana mala, asaw c'aak'uwwaa ootsaade neena immana. Unttuntu ogiyaa matan heemettana; zoozetiyyaa keraa ubbaa bolla allas's'ana.

¹⁰ Unttuntu koshattikkino woy saamettikkino. Unttuntu bazzuwwa mishuu s'uuggenna; awaykka untntunta meenna. Untntuttoo k'aretsiyaawe untntunta kaaletsana; pul'tto haatsaakkokka untntunta laaggana.

¹¹ «Taani ta deretuwwa ubbaa oge kessana; ta wogga ogetuukka zanggaaraappe d'ok'k'u gaana.

¹² Be'a, ta Asay haako saappe yaana: huup'issa baggaappenne away wulliyaa baggaappe yaana. K'ay Asiwaana biittaappekka yaana» yaagee.

¹³ Hinttenoo salotoo, nashshechchan yes's'ite. Neenoo biittaw nashetaa. Hinttenoo deretoo, ililite! Ayaw gooppe, Med'inaa Goday bare asaa mintsetseedda; k'ay bare metootanchchatookka k'aretee.

¹⁴ Shin S'iyoonaa, «Med'inaa Goday taana aggeeda; Goday taana dogeedda» yaagaw.

¹⁵ S'oossay hawaadan yaagiide zaaree; «Aata bare d'antsiyaa na'aa doganaw danddayay? Bare uluwaappe yeleedda na'aw k'arettেকেয়ে? Geellaadan Aa dogintokka, taani neena dogikke!

¹⁶ Be'a, taani neena ta kushiyya gomppan s'aafa wotsaad; ne dirssaa gimbbetuukka ubbaa gede ta sintsan de'iino.

¹⁷ «Neena zaaretsiide kees's'iyaawanttu yaana; neena koleeddawanttu kesiide baana.

¹⁸ Ane d'ok'k'u gaade, ne yuushshuwwa s'eella; ne naanay ubbay ittippe shiik'iide, neekko yaana. Taani Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay: neeni untntuntu ubbaa alleek'k'uwaadan mayyana; bullachchettanaw haniyya mishiratiidan, neeni untntunta mayyaanna.

¹⁹ «Ne bashshaa sa'atuunne mela biittatuu ha'i neenan de'iyaa asaw loytsi un'ana; k'ay neena koleeddawanttukka neeppe haakkana.

²⁰ Neeni kayyottiyyaa laysatuwaan new yeletteedda naanay ne haytsaan odiidde, «Hawe sa'ay nuw loytsi un'o; hewaa diraw, nuw de'anaw aakko sa'aa imma» yaagana.

²¹ Neeni ne wozanaan, «Hawantta naanatuwwa ubbaa taw oonee yeleeeddawe? Taani yelaade mantsa ataad shin; taani maynaad shin; taani omoodettaade wora baad shin. Yaatina, hawantta oonee dichcheedawe? Be'a; taani taarekka ataad; yaatina hawanttu naanay ubbay hak'appe yeeddinoo?» yaagana» yaagee.

²² Ubbaa Mooodiyyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'a, taani kawutetsatoo malaatkaa bessana; taani asaw ta banddiraa essana. Unttuntu ne attuma naanatuwwa idimmi ahana; ne mac'c'a naanatuwaakka barenttu hashiyaan tookkiide ahana.

²³ Kaatetuu neena dichchiyya aawotuwwa gidana; untntuntu mac'c'a kaatetuukka neena d'antsiyaawantta gidana. Untntuntu guufanniide, new goyinnana; k'ay ne gediyya baanaakka laac'ana. Taani Med'inaa Godaa gideeddawaa neeni hewan erana; taanan ammanettiide naagiyaawanttu yeellatikino» yaagee.

²⁴ Omooduwaan akkeeddawaa wolk'k'aama kushiyaappe zaarissana danddayiiteeyye? Woy omoodiide afeeda Asay mek'etsi bayinna iitaa kushiyaappe kessi akkanaw danddayi-iyee?

²⁵ Shin Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Wolk'k'aamay omoodiide afeedabay sim-mana; mek'etsi bayinna iitatuwwa kushiyan omoodetteedda asikka kessi akkana. Ayaw gooppe, neenana olettiiyaawanttuna taani olettana; ne naanatuwaakka taani ashshana.

²⁶ Neena uk'k'unniiyaawanttu barenttu ashuwaa maanaadan, taani ootsana; k'ay woyniyya eessaa ushiide matsottiyaawaadan, untntuntu barenttu suutsaa ushiide matsottana. Yaatooppe asaa ubbay taani Med'inaa Godaa, neena Ashshiyaawaa, Woziyaawaanne, Yaak'ooba Wolk'k'aama gidiyaawaa hewan erana» yaagee.

50

¹ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani hintte daayo yeddeedda pirimay hak'an de'ii? Woy oossi hinttena taani zal'aadditaa? Be'ite, hintte nagaraa diraw, hintte zal'eteedditaa; hintte bayzzuwwa diraw, hintte daaya bilettaaddu.

² Taani yeedda wode, ayaw hewan Asay d'ayeeddee? Taani s'eeseedda wode, «Yee!» gaanaw ayaw Asay hewan de'ibeennee? Taani hinttena wozanaw ta kushii k'antseeyye? Woy hinttena ashshanaw taw wolk'k'ay baaweeyye? Be'ite, taani seeraade abbaa melis-say. Shaafatuwaakka mela biittaa ootsay. Untntuntun de'iyaa moletuu haatsay d'ayina wook'k'iino; saamuu wod'ina hayk'k'iino.

³ Taani salotuwwa karetsabaa mayzzay; waaruwaakka untntuntu kamettiyaabaa ootsay» yaagee.

S'oossaa K'oomay Azazettiyaawaa

⁴ Daabureeddawaa taani k'aalan waataade mintsetsanentto erana mala, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday taw tamaareedda ins's'arssaa immeedda. I taana wantta wantta beegotsiide, taani tamaariyaa asaadan sisanaadaan, ta haytsaa dooyee.

⁵ Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday ta haytsaa dooyeedda; taanikka makkalanchcha gidabeykke; guyyekka simmabeykke.

⁶ Taani ta zokkiyaa shoc'iyaa wanttoo, ta gac'uwaa buuchchaa shoddiyaawanttoo aatsaade immaad. Ta som"uwaa kawushshaappenne c'uchchaa c'ushettiyaasaappe gentsabeykke.

⁷ Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday taana maaddiyaa diraw, taani yeellatabeykke; hewaa diraw, taani ta som"uwaa saliyyaa giyyaa shuchchaadan udaad. Taani yeellatennaan attanawaakka eray.

⁸ Taana shatintsiyaawe matan de'ee; yaatina, taana mootiyaawe oonee? Ane ittippe taananna ek'k'ol! Ta morkkii oonee? Ane taananna gakketto!

⁹ Be'ite, Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday taana maaddee; yaatina, taana bayz-zanchcha gaanawe oonee? Be'ite, untunttu ubbaykka mayuwaadan ec'i wurana; bil"ay untuntta maana.

¹⁰ Hintte giddoppe Med'inaa Godaw yayyiyaawenne Aa k'oomaa k'aalaw azazettiyaawe oonee? D'uman hamettiyaawenne poo'uu bayinnawe I oonee? He uray Med'inaa Godaa suntsan ammanetto; bare S'oossankka zemppo.

¹¹ Be'ite, hinttenoo tamaa eetsiyaa ubbaa gede, yiichcha s'omppiyyaa lac'uwaa hinttent-too shiishshiyaawanttoo, hintte eetseedda tamaa poo'uwaan hemettite! Hintte yiic'eedda s'omppiyyaa lac'uwaa poo'uwaan simerettite! Hintte ta kushiyaappe akkanaw de'iyaa bay hawaa: Hintte wolk'k'aama seelaan gisana.

51*Yerusaalame Mintsetsiyaa K'aalaa*

¹ S'oossay hawaadan yaagee; «Hinttenoo s'illotetsaa kaalliyaawanttoo, hinttenoo taana, Med'inaa Godaa koyiyaawanttoo, sisite. Hintte p'alk'k'ettiide akiteedda shuchchaanne hintte booketteedda keseedda ollaa s'eellite.

² Hintte aawuwaa Abrahaamakkonne hinttena yeleedda Saarikko s'eellite. I barekka de'ishshin, taani Aa s'eesaaddi; anjaaddinne payduwaan c'orayaaddi.

³ «Med'inaa Goday S'iyooneninne Aa koleteedda sa'atuwaan de'iyaa ubbaa asaa mintsetsana. I bazzuwaa Edene Gennetiyaadan, I mela sa'atuwaakka Med'inaa Godaa ataak-ilttiyaa sa'aadan ootsana. Nashechchayenne hashshu guussay yan de'ana; galataanne mazimuriyaa kooshshay yan sissetana.

⁴ «Ta asaw; taani odiyaawaa sisite. Ta kawutetsaw, ne haytsaa taakko yeggaade sisa. Ayaw gooppe, higgii taappe kesee; ta suure pirddaykka kawutetsatoo poo'o gidanawaa.

⁵ Ta s'illotetsay elleelliide shiik'ana; ta ashshuukka kesiide, ogiyaan de'ee. Ta k'esii asaa mooddana; abbaa doonaa biittatuwaan de'iyaa Asay ubbay taanan ammanettiide naagana; k'ay taani untuntta ta wolk'an ashshanawaa, nashechchaa ootsiide naagana.

⁶ Pude d'ok'k'u giide, salotuwwa s'eellite; duge sa'aakka s'eellite. Ayaw gooppe, salotuu c'uwaa piskki giide d'ayana; sa'aykka afilaadan wurana; aan de'iyaa Asay ubbay uduns'etuwaadan hayk'k'ana. Shin ta ashshuu med'inaw de'ana; ta s'illotetsaykka wureenna.

⁷ «Hinttenoo s'illotetsaa eriyaawanttoo, ta higgsikka hintte wozanaan de'iyaaawanttoo, sisite. Asaa borinashshoo yayyoppite; untunttu boriyawukka dagammoppite.

⁸ Ayaw gooppe, mayuwaa miyaawaadan, bil"ay untuntta maana; dorssaa ikisiyaa miyaawaadan, gus'unii untuntta maana. Shin ta s'illotetsay med'inaw de'ana; ta ashshuukka yeletaa ubbaw gakkana» yaagee.

⁹ Abeet S'oossaw, beegotta! Beegotta! Med'inaa Godaa k'esiyaw, wolk'k'aa mayya; kase aad'd'eeda wodetuwaaninne yeletatuwaan beegotteeddawaadan beegotta. Ra'aaba giyyaa dawiyyaa k'ans'ereetseeddawe, miiminttiyaakka c'addeeddawe neena gidikkiiyye?

¹⁰ Abbaanne wolk'k'aama c'iimmuwaa haatsaa melisseeddawe neena gidikkiiyye? Neeni wozeeddawanttu pinnana mala, c'iimma abbaa oge ootseeddawe neena gidikkiiyye?

¹¹ Med'inaa Goday wozeeddawanttu simmiide, yes's'iid S'iyooone yaana; yiide med'inaa nashechchay untunttu bollan de'ana; untunttu nashshechchaanne hashshu giyaawaa demmana. K'ay kayyuunne yeekku untunttuppe haakkana.

¹² S'oossay hawaadan yaagee; «Hinttena mintsetsiyaawe taana. Yaatina, hayk'k'iyaa asaw yayyanaw, maataadan ellekka meliyaa asaa na'aw yayyanaw hintte oonee?

¹³ Hintte salotuwaa mic'c'eeddanne sa'aa baasuwaakka baaseeda Med'inaa Godaa, hinttenakka med'd'eeddawaa dogeedditee? Untunttu hinttena d'ayissanaw giigisseedda, hinttena uk'k'unniyaa asatuwaa hank'k'uwaa gaasuwaan gallassaa kumentsaa yayyeedita. Shin hinttena uk'k'unniyaawaa hank'k'uu hak'an de'ii?

¹⁴ Omoodetteeddawe ellekka biletana; hayk'k'enna; ollankka gelenna; aw ukitsaykka pac'c'enna.

¹⁵ Ayaw gooppe, taani Med'inaa Godaa ne S'oossaattee. Beetay waassanaadan, abbaa k'aatsay. Ta suntsay Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa.

¹⁶ Salotuwaa mic'c'anaadan, biittaa baasuwaakka baasanaadan, k'ay S'iyooone, «Neeni ta asa» gaanaadan, taani ta k'aalaa ne doonaan wotsaad; ta kushiya kuwan taani neena gentsaad» yaagee.

Med'inaa Godaa Hank'k'uwaa S'uu'aa

¹⁷ Neenoo, Med'inaa Godaa kushiyaappe Aa hank'k'uwaa s'uu'aa usheedda Yersaalame, beegotta! Dendda! Neeni ganddigaarissiyaa s'uu'aa c'inggirssaade ushaadda.

¹⁸ Aa yeleedda naanatu ubbaappe izo kaaletsiyaabay ittuunne baawa; k'ay Aa dichcheedda naanatu ubbaappekka I kushiya oyk'k'iyaa ittuunne baawa.

¹⁹ Dakko daro bashshay ne bollan gakkeedda; yaatina, neena oonee mintsanaw dandayiyaawe? Hewanttukka koletsaa, koshaanne mashshaa. Yaatina, taani neena waataade mintsetsanee?

²⁰ Ne naanay labbaneeddino; untunttu gitiyaa gidдон geleedda gen'iyaadan, oge ubbaa gas'an kunddeeddino. Untunttu Med'inaa Godaa hank'k'uwaaninne ne S'oossaa seeran kumeeddino.

²¹ Hewaa diraw, nenoo, woyniyaa eessaa ushennaan matsotteedda metootanchchattee, hawaa sisa.

²² Ne S'oossay, bare asaw mootettiyya Ubbaa Moooddiyya Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'a; neena ganddigaarissiyaa, ta hank'k'uwaa s'uu'aa taani ne kushiyaappe akkaad; neeni laa"entsuwaa Aa mulekka ushakka.

²³ Taani hewaa neena tuggayiyaawanttu kushiyan wotsana. Untunttu neena, «Nuuni ne bollaanna hamettiide aad'd'ana mala, zak'k'ulla» yaageeddino. Neeni aad'd'ana gakkanaw, ne zokkiyaa untunttoo biittaadaaninne ogiyaadan ootsaadda» yaagee.

52

S'oossay Yersaalame Ashshana

¹ Neenoo S'iyooone katamaw, beegotta; minotetsaa afilaadan mayya. Neenoo, geeshsha katamaw, Yersaalame, ne bonchchuwaa mayuwaa mayya; ayaw gooppe, hawaappe sintsanaw k'as's'arettiibeennawenne tunay ne giddo gelenna.

² Neenoo, omoodetteedda Yersaalame, ne baanaa k'ok'k'ofa. Denddaade ne kaate-tuwaa araatan utta. Hinttenoo, omoodduwaan de'iyaa S'iyooone asatoo, hintte k'ood'iyaa k'ashetteedda sansalataa birshshite.

³ Ayaw gooppe, Ubbaa Moooddiyya S'oossay hawaadan yaagee; «Hintte kasekka gatiyaa akkenan zal"eteeddita; k'ay ha"ikka miishshaa immennan c'oo wozettana.

⁴ Ta Asay koyiro bete gidiide, Gibs'e biittaa beedda; shin Asooretuu ta asaa c'oo uk'k'unneeddino.

⁵ Med'inaa Goday, ta Asay gatiyaa c'iggenan c'oo omooduwaan bi kichchina, taw hawaan ayee de'iyaa? Untuntta moooddiyaawanttu waassiino; ta suntsaykka ubbaa gede gallassaa kumentsaa borettee yaagee Med'inaa Goday.

⁶ Hewaa diraw, ta Asay ta suntsaa erana; he gallassi haasayaawe taana gidiyaawaa untunttu erana. Ee hewe taana. Taani S'oossay hawaa oday» yaagee.

⁷ Lo"o mishiraachchuwaa ahiyaa, sarotetsaa odiyaa, nashechchiyya mishiraachchuwaa odiyaa, atosetsaa odiyaaanne, S'iyoonokka, «Ne S'oossay kaatetee» giidde deretuwa bol-laanna yiyaa bitaniyaa gedetuu wooti lo"ino!

⁸ Sisite, hintte katamaa naagiyaawanttu barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, nashshechhaw ittippe yes's'iino; Med'inaa Goday S'iyooone simmiyaa wode, I simmowaa untunttu barenttu ayifiyaan be'ana.

⁹ Hinttenoo Yersaalamen koletteedda saatoo, ittippe nashshechhaw yes's'ite; ayaw gooppe, Med'inaa Goday bare asaa mintsetseedda; Yersaalame katamaakka wozeedda.

¹⁰ Med'inaa Goday bare geeshsha k'esiyaaw kawutetsatuwaa ubbaa sintsan k'onc'c'isseedda; k'ay biittaa gas'ay ubbaykka nu S'oossaa atatetsaa be'ana.

¹¹ Hinttenoo Med'inaa Godaa golliya miishshatuwaa tookkiyaawanttoo, kichchite, kichchite; yaappe kesite. Tunabaa bochchoppite; Aa giddoppe kessi kichchite. Hintte huup'iyawukka geeyite.

¹² Shin kesiide, ellekka kessikkita; woy betiide biikkita; ayaw gooppe, Med'inaa Goday hintteppe sintsaw aad'd'iide kaaletsana; Israa'eeliyaa S'oossaykka guyyenna gidiide, hinttena naagana.

Metuu Gakkiyaa K'oomaa

¹³ S'oossay hawaadan yaagee; «Be'ite, ta k'oomay akeekan ootsana; I bonchchetiide, d'ok'ku d'ok'ku gaana; I loytsi gitatana.

¹⁴ Aa som"ii asaa ubbaawaappe, Aa malaykka asaa naanaa ubbaappe k'oheteedda; Aa be'iide, daro Asay dagammeedda.

¹⁵ Shin ha"i daro kawutetsatuu ubbay aban malalettana; aappe dendeeddawaan, kaatetuu barenttu doonaa oyk'kana; ayaw gooppe, untunttu barew odettiibeennawaa be'ana; sisibeennawaakka akeekana» yaagee.

53

¹ Nuuni odeeddawaa ooni ammaneeddee? Med'inaa Goday bare wolk'kaa oona besseedee?

² I Aa sintsan mela gadiyaan de'iyaa durumaappe s'ap'uwaa yeddiide, aac'iya yalaga aac'aadan dic'ceedda. Nuuni Aa loytsi s'eellanaw, aw malay woy puulay baawa; nuuni aakko shiik'anaw aw puuli baawa.

³ I asan kad'etteeddanne is's'etteedda; I harggiyaappenne metuwaappe shaaketti erenna kayyottiyaa asaa gideedda. I Asay Aa be'anaappe giide, bare som"uwaa wora zaariyaa asaadan kad'etteedda; nuunikka Aa bonchchibeykko.

⁴ I tumu nu harggiyaa barew akkeedda; k'ay nu kayyuwaakka tookkeedda. Shin Aa gakeedda metuu, deshetsayinne waayii S'oossaaappe aw yeeddawaa giide nuuni k'oppeeddo.

⁵ Shin I nu bayzzuwaa diraw, c'adetiide maduns's'eedda; nu nagaraa dirawukka shoc'ettiide liik'eedda. I muretteeddawaan, nuuni saruwaa demmeeddo; Aa madutsan nuuni pas'eeddo.

⁶ Nuuni ubbay ogiyaa baleedda dorssatuwaadan wora beeddo; nuuni ubbaykka nu ogiyaw ogiyaw simmeedda. Med'inaa Goday nu ubbay naak'keedda naak'uwaa Aa bolla wotseedda.

⁷ I un'etteeddanne k'ohetteedda; shin bare doonaa pokibeenna. Shukkanaw afiyaa dorssaadan laagetteedda; bare isikiyaa meediyaawanttu sintsan c'o'u giyaa dorssaa maraadan, ikka bare doonaa pokibeenna.

⁸ Untunttu Aa uk'kunniidenne Aa bolla sugetsaa pirddaa pirddiide afeedino. I ta asaa bayzzuwaa diraw shoc'ettiide, pas'a de'iyaaawanttu biittaaappe I kichcheeddawaa Aa zariyaappe oonee akeekeddawe?

⁹ I bare hayk'kuwaan iita asatuwaana paydeteedda; hayk'k'iidekka dure asaa duu-fuwaan moogetteedda. Gidooppenne, iitabaa I ootsibeenna; bare doonaanka word-duwaa haasayibeenna.

¹⁰ Shin I k'ohettanawe Med'inaa Godaa shene gideedda; k'ay Med'inaa Goday I tug-gatanaadan ootseedda. I barena nagaraw yarshshuwaa ootsiyaa wode, bare zeretsaa be'ana. Aa barekka aduk'kana; Med'inaa Godaa sheniikka Aa kushiyan polettana.

¹¹ Aa shemppuu waayetteeddawaappe guyyiyaan, I de'uwaa poo'uwaa be'ana; nashet-tana. Ta s'illo k'oomay bare eratetsan darotuwaa s'illissana; untunttu bayzzuwaakka tookkana.

¹² Hewaa diraw, wolk'kaama asatuu gidduwaan taani aw bonchcho sa'aa shaakkaade immana; k'ay minotuwaanna I omooduwaa shaakkana. Ayaw gooppe, I bare shemp-puwaa hayk'k'oo aatsiide immeedda; yaatiide bayzzanchchatuwaana paydetteedda. Gidooppenne, I daro asaa nagaraa tookkeedda; bayzzanchchatookka gaannateedda.

S'oossay Immeedda Hidootaa Naagiyaawaa Gidussaa

54

(54:1–55:13)

S'oossay Israa'eeliyaa Siik'iyaa Siik'uwaa

¹ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hanne, yelabeenna maynatee, yes's'a! Neenoo, oytsey oyk'k'i erennaanee, ne k'aalaa d'ok'k'u ootsaade ilila! Ayaw gooppe, bare asinaana de'iyaa mac'c'aani naanatuwaappe, barekka de'iyaa mac'c'aani naanay darana.

² Ne dunkkaaniyaa sa'aa aassa; k'ay neeni de'iyaa sa'aan gaariddotuwaakka pididi ootsaade mic'c'a. Guyye gooppa; wodoruwaakka adussa; shikaaliyaakka minisa.

³ Neeni ushechcha baggananne haddirssa baggana aakkana; ne zaratu kawatetsatuwa laattana; untunttu mela katamatuwaan kees's'iide uttana.

⁴ «Yayyoppa; ayaw gooppe, neeni yeellatakka. Dagammoppa; ayaw gooppe, neeni kawushakka. Neeni ne yalagatsaa yeellaa dogana; ne am'etetsaa boriyaakka hawaappe sintsan hassayakka.

⁵ Ayaw gooppe, neena Med'd'eeddawe new asinaa; aw sunsaykka Ubbappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa. Israa'eeliyaa Geeshshay neena Wozeeddawaa; I biittaa ubbaa S'oossaa geetettee» yaagee.

⁶ Ne S'oossay hawaadan yaagee; «Asinay ubbaanna aggi bashina, dogettaade kayyotiyyaa mac'c'a mishirattiidaaninne yalagatsan asinaa gollepe keseedda mishiratiidan neeni hana de'ishin, taani Med'inaa Goday neena zaara s'eesaad.

⁷ «Itti guutsaa wodiyyaw taani neena aggaad; shin wolk'k'aama maarotaan neena taani zaara shiishshana.

⁸ Suulliyaa hank'k'inaan, taani ta deemuwaa neeppe guutsaa wodiyyaw gentsaad; shin med'inaa siik'inaan taani new k'arettana» yaagee. Med'inaa Goday, neena Woziyaawe hawaa odee.

⁹ New k'arettiyyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hawe taw Nohe wodiyyaa mala. He wode taani Nohe bashshaa haatsay laa'entsuwaa sa'aa mittennaadan c'aak'k'aad; hewaadanka, neena laa'entso hank'k'ettennaaninne seerennan agganaw taani c'aak'k'aad.

¹⁰ Deretuu k'as's'anaw, zoozetuukka barenttu de'iyasaappe kichchanaw danddayiino; shin ta aggena siik'uu neeppe shaakettenna; ta sarotetsaa c'aak'uukka kichchenna» yaagee.

¹¹ S'oossay hawaadan yaagee; «Neenoo, metooteedda katamatee! Gotii yaanne haanne shoc'eeddanne, mintsetsiyaabi d'ayeeddanne, be'a, taani neena bonchcho shuchchaan alleek'k'issaade kees's'ana; ne baasuwanikka sampeeriyaa giyyaa shuchchaa hiis's'ana.

¹² Ne adussa shuchchaa gimbbiyaan de'iyaa gumbbuwaa taani ink'k'uwaa giyya daro al'o zo'o shuchchaan gimbbana; ne penggiyaa p'ooliyaa al'o ink'k'inaan, ne dirssaa ubbaakka bonchcho shuchchaan gimbbana.

¹³ Ne attuma naanatuwaa ubbaa Med'inaa Goday tamarissana; ne naanatu sarotetsaykka darana.

¹⁴ Neeni s'illotetsan minnaade ek'k'ana; sugetsayenne uk'k'unnay neeppe haakkana. Neeni ayawukka yayakka; dagamaykka neekko shiik'enna.

¹⁵ Neena olanaw denddiyaawe de'ooppe, hewe ta sheniyya ootsenna; taani ne bagga gidiyaa diraw, neena olanaw denddiyaa ubbay kunddana.

¹⁶ «Be'a, womppiinaan tamaa punniide, bare halchchoo haniyya olaa miishshaa k'os's'iyaa asatuwaa taani med'd'aad. K'ay bayzzanaadan, bayzziyaawanttakka taani med'd'aad.

¹⁷ Neena k'ohanaw ootseedda ay miishshayenne neena k'ohiide kantsi kesenna. Neena mootiyaa ins's'arssa ubbaw gidiyaa zaaruwaa neeni immana. Med'inaa Godaa k'oomatuu laataw hawaa; untuntta taani shatintsana» yaagee. Med'inaa Goday hawaa odee.

55

S'oossappe Beettiyya Maarotaa

¹ S'oossay hawaadan yaagee; «Hinttenoo saametteeddawanttoo, ubbaykka haatsaakko haa yiite; shaluu bayinnawanttoo, haayite. Shammite; miite. Haa yiide, miishshaa c'iggenan c'oo woyniyaa eessaakka maatsaakka shammite.

² Hintte miishshaa k'uma gidennabaw ayaw kessitee? Kalissennawaan hintte wolk'k'aa ayaw wurssiitee? Ane loytsiide, taani odiyaawaa sisite; lo'obaa miite; k'ay mod'd'inaan hintte asatetsaa nashechchite.

³ «Ta asaw, sisite; taakko haa yiite. Shemppuwaanna pas'a de'ana gooppe, taani odiyaawaa sisite. Taani hinttenana med'inaa c'aak'uwaa c'aak'etana. Taani anjjana gaade Daawita anjeedawaadan, hinttenakka anjjana.

⁴ Be'ite, taani Aa asaw markka, kaaletsiyaawaanne kaappuwaa udaad.

⁵ Be'a, neeni erenna kawutetsatuwaa s'eesana; k'ay Med'inaa Godaa ne S'oossaa Is-
raa'eeliyaa Geeshsha gaasuwaan, neena erenna kawutetsatuu neekko elleelliide yaana.
Ayaw gooppe, S'oossay neena bonchcheedda» yaagee.

⁶ Med'inaa Goday beettiyaa wode Aa koyite; matan de'iyaa wode Aa s'eesite.

⁷ Iitay bare oosuwaa, nagaranchchaykka bare k'ofaa aggo; S'oossaakko I simmo. I Aa
maarana. I nu Med'inaa Godaakko simmo. I aw c'oo atto gaana.

⁸ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday, «Ta k'ofay hintte k'ofaa mala gidenna; hintte ogiikka ta
ogiyaa mala gidenna.

⁹ Salotuu sa'aappe d'ok'k'iyawaadan, ta ogii hintte ogiyaappe d'ok'k'ee; ta k'ofaykka
hintte k'ofaappe d'ok'k'ee.

¹⁰ Iraynne suuppa shachchay saluwaappe wod'd'iide, biittaa aliide, mukkanaadaaninne
ayifanaadan ootsiyaawaadan, k'ay zeriyaawoo zeretsaa, miyaawawukka katsaa immen-
nan guyye saluwaa simmennawaadan,

¹¹ ta doonaappe kesiyaa k'aalaykka hewaa mala. I taani halchcheeddawaa polana; k'ay
kiitteeddawaa ootsanaappe attina, taakko c'oo simmenna.

¹² «Hintte nashshechchan kesana; saruwaan moyzzettana. Deretuunne keratuu hintte
sintsan nashettiide yes's'ana; dembban de'iyaa mitsatuu ubbaykka barenttu kushiya
bak'kana.

¹³ Agutsaa diraw s'iidday, gom'oriyaa diraakka s'aytsay mukkana. Hewe Med'inaa
Goday hassayettiyaawaanne med'inaw d'ayenna malaataa gidanawaa» yaagee.

56

*Asaa Zarii Ubbay S'oossaa Bagga Gidanaw Danddayussaa
(56:1-8)*

¹ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Tumu pirddaa naagite; s'illobaa hanite; ayaw
gooppe, ta ashshuu elleelliide yaana; ta s'illotetsaykka matan k'onc'c'ana.

² Hawaa ootsiyaa uraa, Sambbataa tunissennaadan bonchchiyaa uraanne iitabaa oot-
sennan is's'iyaa uraa taani anjjana» yaagee.

³ Med'inaa Godaakko shiik'eedda betii, «Med'inaa Goday taana bare asaappe tumu
shaakkana» gooppo. K'ay muyreessaykka, «Be'a, taani meleedda mitsaa» gooppo.

⁴ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ta Sambbatatuwaa bonchchiyaa, taana
nashechchiyaabaa dooriyaanne ta c'aak'uwaa minisiide naagiyaa mureessatoo,

⁵ untunttoo taani ta Geeshsha Golliyaa gidduwaaninne ta dirssaa gimbbiyaa
gidдон, untunttu hassayettiyaawaa immana. Mac'c'a naanatuwaappenne attuma
naanatuwaappe lo"iyaa suntsaa taani untunttoo immana; taani untunttoo med'inaw
d'ayenna suntsaa immana.

⁶ Med'inaa Godaw ootsanaw, Med'inaa Godaa suntsaa dosanawunne Aa k'oomaa
gidanaw, barentta aakko shiishshiyaa betetuwa, k'ay Sambbataa tunissennan
bonchchiyaawantanne ta c'aak'uwaa minisiide naagiyaawantta ubbatuwaa

⁷ taani ta geeshsha deriyaa ahana; ta woosa golliyaan untuntta nashshechchana. Unt-
tunttu ta yarshshiyaa sa'aa bollan shiishshiyaa, s'uuggiyaa yarshshuunne hara yarshshuu
aketana; ayaw gooppe, ta gollii Asay ubbay S'oossaa woossiyaa golliyaa geetettana»
yaagee.

⁸ Israa'eeliyaappe laaletteeddawantta shiishshiyaa, Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday,
«Shiik'eeddawanttu bolla gujjaade, taani haratuwaakka shiishshana» yaagee.

*S'oossaw Amanetena Kaaletsiyaawanttu Pirddetussaa
(56:9–59:21)*

⁹ Hinttenoo bazuwaa do'atoo, hinttenoo woran de'iyaa do'atoo, ubbaykka haa yiide
miite.

¹⁰ Israa'eeliyaa asaa naagiyaawanttu k'ook'e; untunttoo ubbawukka eri baawa. Unt-
tunttu ubbaykka boc'c'anaw danddayenna duude kanatuwaa mala. Unttunttu gisiide
akumettiino; untunttu gem"ishuwaa dosiino.

¹¹ Unttunttu miide kallenna kanaa mala; kalli erikkino. Unttunttu akeeki pac'cedda
hentsanchchaa; untunttu ubbay barenttu ogiyaa ogiyaa simmeeddino; ubbaykka bar-
enttu go" a s'alalaa koyiino.

¹² Unttunttu ubbaykka, «Haa yiite; woyniyaa eessaa ane usheeto. Ane nu matsoiyaa
ushshaa kumentsaa gaanetoo! Wonttaykka hachchi mala gidanawaa; woy hachchippekka
aad'd'i lo"ana» yaagiino.

57

Israa'eelatuu Eek'aw Goyinniyaa Goyinuu Pirdettee

¹ S'illo Asay hayk'kee; shin hewaa akeekiide k'oppiyaawe baawa. Barena S'oossaw immeedda asatuu gadiyaappe d'ayiino; shin s'illo Asay bashshay yaanaappe kasetiide akettiyaawaa ooninne akeekena.

² I biide sarotetsay de'iyaa sa'aa gelee. Suuretetsan hametiyaawanttu hayk'kiide shemppuuaa demmiino.

³ S'oossay hawaadan yaagee; «Hinttenoo, shareechchatti naatoo, hinttenoo woshumiyaaninne shaarmus'iyaani zeretsatoo, haayite.

⁴ Hintte O bolla k'iliic'itee? Hintte oona hintte doonaan bochchiitee? Hintte ins's'arssaakka O bolla kessiitee? Hintte makkalanchchatuwaawaa naanatuwaanne word-danchchatuwaawaa naanatuwaawaa gidikkitee?

⁵ Hintte wolaa gidduwaaninne daashsha mitsaa ubbaa garssan amuwaan s'uugettiinne tunabaa ootsiita; hintte naanatuwaakka zanggaaraa shoobbaaninne shuchchaa kooppuwan shukkiide yarshshiita.

⁶ Zanggaaraa shoobban de'iyaa liik'o shuchchatuu hintte s'oossatuwaawaa. Hintte untunttoo ushshaa yarshshuwaawaa tigeeddita; katsaa yarshshuwaakka immeeddita. Yaatina, taani hawaan ubbaan nashettiyaawaa hinttentoo malatii?

⁷ loytsi d'ok'k'anne adussa deriyaa huup'iyaan hintte gisuwaawaa yeggeeddita; yan yarshshanaw pude keseeddita.

⁸ Hintte penggiyaappenne k'osiletsaappe soo baggana eek'aa misiletuwaawaa esseeddita. Taana aggi bashiide, hintte arssaa aassiide, yaa pude keseeddita. Unttuntunna c'aak'uwaawaa c'aak'k'etteeddita; yaatiide untunttu arssaa doseeddita; untunttu kalluwaakka be'eeddita.

⁹ Zayitiyaa akkiide, Molooka giyaa eek'aakko beeddita; hintte shittuwaakka darisseeddita; hinttew kiitettiyaawantta haako sa'aa kiitteeddita; haray attina, Si'ooliyaa gakkanaw wod'd'eeddita.

¹⁰ Hintte hara s'oossatuwaawaa koyiidde daabureeddita; shin, «Hidooti baawa» yaagibeykkita. Hintte wolk'k'ay haa ooras's'eedda; hewaa diraw, labbaniide kundibeykkita.

¹¹ «Hintte oossi yayyiide, taw worddoteedditee? Hintte taana hassayibeykkita; hintte wozanaanka k'oppibeykkita. Taani daro wodiyaawaa c'o'u geedda diraw gidennee, hintte taw yayyenan aggeedawe?

¹² Taani hintte s'illotetsaanne hintte oosotuwaawaa k'onc'c'issana; shin hinttena ayinne go'ikkino.

¹³ Hintte waassiyaa wode, hintte shiishsheedda eek'atuu hinttena ashshino! Unttunta ubbaakka c'arkkuu akki afana; ittooden shemppiyaa shemppuu untuntta punni d'ayissana. Shin taana barew bak'ati attiyaasaa ootsiyaa Asay biittaa laattana; ta geeshsha deriyaakka I akkana» yaagee.

S'oossay Bare Asaa Maaddanawunne Patsanaw Immeedda Hidootaa

¹⁴ S'oossay hawaadan yaagee; «Gimbbite, Gimbbite! Ogiyaakka giigissite; ta asaa ogiyaappe d'ubbiyaawaa ubbaa diggite» yaagee.

¹⁵ Ayaw gooppe, med'inaw de'iyaaawe, gitay, d'ok'k'an de'iyaaawe, Aa sunsaykka Geeshsha geetettiyaawe, hawaadan yaagee; «Taani d'ok'k'u geeddanne geeshsha sa'aan de'ay; gidoppenne, barenttu ootseedda nagaraw kayyotiide simmiyaawanttunanne barena zik'ki ootsiyaawanttuna de'ay. Yaataade taani barenttu ootseedda nagaraw kayyotiide simmiyaawanttu ayyaanaanne barena zik'ki ootsiyaawanttu wozanaa ooras's'isay.

¹⁶ Taani med'inaw mootikke; ubbaa gedekka hank'k'ettikke. Asaa ayyaanay, taani med'd'eedda asaa shemppuu daaburana.

¹⁷ Untunttu nagaraa gaasuwaaninne untunttu yaariyaa gaasuwaan, taani untuntta hank'k'ettaad. Untuntta shoc'aad; ta sintsaakka untunttuppe gentsaad. Shin untunttu ha'ikka simmiide, barenttu wozanaa k'ofaan beeddino.

¹⁸ Taani untunttu ogetuwaawaa be'aad; shin taani untuntta patsana, kaaletsananne yeekkiyaawantta mintsetsana.

¹⁹ Israa'eliyaa gadiyaan yeekkiyaawanttu mettershshaan galataa wotsana. Haakuwaaninne matan de'iyaaawanttoo saruu gido. Taani untuntta patsana» yaagee Med'inaa Goday.

²⁰ Shin iifatuu bulluuk'kiyaanne urk'k'aa pude pushakkiyaa, woppu gaanawukka dandayenna abbaa beetaa mala.

²¹ Ta S'oossay, «Iitatoo saruu baawa» yaagee.

58

Tumu S'oomaa

¹ S'oossay hawaadan yaagee; «Ne k'aalaa d'ok'k'u ootsaade waassa; guyye gooppa. Ne kooshshaa malakkataawaadan d'ok'k'issa. Ta asaw untunttu makkalaa, Yaak'ooba golliiyaa asawukka untunttu nagaraa oda.

² Shin untunttu taana hachchi hachchi koyiino; ta ogiyaakka kaallanaw dosiyaawaa malatiino. S'illobaa ootseedda kaatetsaadaaninne S'oossaa azazuwaa olibeenna asaadan, untunttu taana suure pirdaa oochchiino; taakko S'oossaakko shiik'anawukka dosiino» yaagee.

³ Untunttu shiik'iide S'oossaa, «Nuuni s'oomeeddo; shin neeni ayaw nuuna s'eellabeykkii? Nuuni nuunatetsaa kawushsheeddo; shin neeni nuuna ayaw erabeykkii?» yaagiino.

S'oossay zaariide, untunttu hawaadan yaagee; «Be'ite, hintte s'oomiyaa gallassi hinttena nashechchiyaabaa ootsiita; hintte oosanchcha ubbaa uk'k'unniita.

⁴ Be'ite, hintte walassawunne wad'etaw s'oomiita; k'ay mek'etsi bayinna deshetsaa dechchanaw s'oomiita. Hachche hintte s'oomiyaa hawaa mala s'oomay, hintte k'aalay bollan sisetanaadan ootsenna.

⁵ Taani dooriyaa s'oomay hawaa maleeyye? Itti Asay barenatetsaa kawushshiyaawe hawaa mala gallasaaneeyye? K'ay taani koyiyaa s'oomay Asay bare huup'iyaa c'ec'c'aadan duge hokissiyaaweeyye? Bidintaa k'oliide, maak'aa hiis'iide gisiyaaweeyye? Yaatina, hewaa s'oomaa giide s'eegiiteeyye? K'ay he s'oomiyaa gallassaykka Med'inaa Goday nashettiyyaa gallassaa geetettiyye?

⁶ «Taani dooreedda s'oomaa hawaa be'ite: pirdaan naak'kiide k'achcheeddawanttu sanssalataa leppiyaawaa, morgge mitsaa gonniyaa biliyaawaa, uk'k'unnetteeddawantta uk'k'unnuwaappe kessiyaawaanne morgge mitsaa ubbaa mentsiyaawaa.

⁷ K'ay taani dooreedda s'oomay koshshatteeddawoo hintte k'umaa shaakkiyaawaa, gollii bayinna hiyyeesatuwaa golliiyaa akkiyaawaa, kallotteeddawantta be'iyaa wode, mayzziyaawaa, maaduwa koyiyaa hintte dabbuwaappe hintte deemuwaa gentsennan aggiyaawaa.

⁸ «Yaatooppe, hintte poo'uu wontta s'alk'k'iyaaadan poo'ana; hintte pas'atetsaykka ellekka yaana. Hintte s'illotetsay hintteppe sintsanna baana; Med'inaa Godaa bonchchuukka hintteppe guyyenna gidiide, hinttena naagana.

⁹ He wode hintte s'eesana; Med'inaa Goday hinttentoo koyana. Hintte maaduwa akkanaw waassana; Ikka, «Hekko, taani hawaan de'ay!» yaagana.

¹⁰ «Hintte giddoppe hintte uk'k'unniyaa morgge mitsaa diggooppe, k'ay birad'd'yaan malaatiyaawaanne iitabaa haasayaawaa aggooppe,

¹¹ koshshaatteeddawaa k'umaa muziide kalissooppe, naak'etteeddawaa I koyiyaawaa kalissooppe, he wode hintte poo'uu d'uman poo'ana; hintte k'ammaykka seeta gallassaa gidanawaa.

¹² Med'inaa Goday hinttena ubbaa gede kaaletsana; hinttena mela bazzuwaan koshshiyaawaakka I hintte kuntsana. Hintte bollaa s'ap'uwaakka minisana. K'ay hintte haatsaa ushiyaa gennetiyyaa malanne Aa haatsay mulekka to'enna puluttuwa mala gidanawaa.

¹³ Beni koletteeddawantta hintte zaaretsiide kees's'ana; daro wodiyaappe kase baasetteedda baasotuukka kees'ettiide d'ok'k'u gaana. Hintte kalla koletteedda gimbbetuwa zaaretsiide gimbbiyaawantanne Asay de'iyaa sa'atuwaan ogiyaa kessiyaawantta geetetti s'eestana» yaagee.

Sambbataa Bonchchiyaawaa Woytuwaa

¹⁴ K'aykka S'oossay hawaadan yaagee; «Sambbataa Med'inaa Godaw duma gallasaadan s'eellooppe, he ta geeshsha gallassi hintte go"aa yederssiyaawantta gidana d'ayooppe, Sambbataa nashechiyaanne bonchchetteedda S'oossaa gallassaa bonchchuwa giide s'eesooppe, k'aykka hintte hintte ogiyya beennan aggiide, bonchchiyaawaa gidoppe, woy hinttena nashechchiyaabaa ootsennaanne hadabaa haasayennan aggooppe,

¹⁵ he wode hintte Med'inaa Godaan nashettana. K'ay taani hinttena daro bonchchetteeddawantta ootsana; hintte aawuwaa Yaak'ooba gadiyaappe laattetteeddawaa hintte maanaadan, taani hinttena ootsana. Taani Med'inaa Goday hawaa haasayaad» yaagee.

59

Timbbitiyyaa odiyaawe Asaa Nagaraa Pirddeedda

¹ Be'ite, Med'inaa Godaa kushii hinttena ashshanaw k'aammibeenna; Aa haytsaykka sisennan is's'anaw tullibeenna.

² Shin hintte nagaray hintteppenne hintte S'oossaappe gidduwaan shaakotetsaa med'd'edda. K'ay I sisenna mala, hintte nagaray Aa deemuwaa hintteppe gentseedda.

³ Ayaw gooppe, hintte kushii suutsan, hintte birad'd'iikka naak'uwaan tuneedda; hintte doonay wordduwaa haasaye; hintte ins's'arssaykka iitabaa zuuzummee.

⁴ S'illotetsan mootiyaawe baawa; tumatetsan pirddiyaawekka baawa. Unttuntu mela palumiyaan c'EEK'ettiino; wordduwaa haasayiino. K'ay metuwaa shahaariide, iitatetsaa yeliino.

⁵ Unttuntu shooshshaa k'uuk'k'ulliyaa k'os'iino; shararootiyaa golliyaakka kees's'iino. Unttuntu k'uuk'k'ulletuwaa miyaa Asay hayk'k'ee; k'uuk'k'ulliyaappe ittuu me"ooppe, shooshshay Aa gidoppe kesee.

⁶ Unttuntu kees's'edda shararootatti gollii mayyanaw untntunta go"enna. Unttuntu barenttu med'd'eeddawan barena kammikkino. Unttuntu oosuu iita ooso; makkalaa oosuu untntuntu kushiyan de'ee.

⁷ Unttuntu gedetuu iitabaa ootsanaw wos's'iino; s'illuwaa suutsaa gussanawukka jaamiino. Unttuntu k'ofay iita k'ofa. Unttuntu beedda sa'aa ubbaan k'ohuunne bashshay de'ee.

⁸ Unttuntu sarotetsaa ogiyaa erikkino; untntuntu biyaa ogiyaan suure pirddi baawa; untntuntu barenttu ogiyaa geellayeeddino; he ogetuwaanna hametiyaa ooninne sarotetsaa erenna.

Asay Bare Nagaraa Paas'ee

⁹ Hewaa diraw, suure pirdday nuuppe haakkeedda; s'illotetsaykka nuukko gakkenna. Nuuni poo'uwaa koyeetto; shin be'ite, d'uma gideedda; wolk'k'aama poo'uwaa koyeetto; shin d'uman hametteetto.

¹⁰ Nuuni ayfii bayinna k'ook'iaaadan, dirssaa gimbbiyaakko tattaafeetto. Sa'ay lem'ilem'ina hamettiyaawaadan, seeta gallassi d'ubetteetto. K'ay kumentsaa wolk'k'aanna de'iyaa asatuwaa gidдон nuuni hayk'k'edda asatuwaa mala gideeddo.

¹¹ Nuuni ubbaykka gaammuwaadan gudeeto; harap'p'etuwaadankka kayyottiidde ooleetto. Nuuni suure pirddaa koyeeddo; shin demmibeykko. K'ay atatetsaakka koyeeddo; shin I nuuppe haakkeedda.

¹² Ayaw gooppe, nu bayzzuu ne sintsan dareedda; nu nagaraykka nu bolla markkattee. Nu bayzzuu nuunana de'ee; nu naak'uwaakka nuuni ereetto.

¹³ Nuuni makkaliide, S'oossaa kaddeeddo; nu Med'inaa Godaa kaalliyaawaa aggiide, guyye simmeeddo; sugetsaanne geniyaa haasayeeddo. K'ay nuuni shahaareedda worddo k'aalaa nu wozanaappe yeleeeddo.

¹⁴ Suure pirdday guyye sugetteedda; s'illotetsaykka nuuppe haakkeedda; ayaw gooppe, tumatetsay gutaran d'ubettee; ammanettiyya hanotaw geliyaa sa'ay d'ayeedda.

¹⁵ Tumatetsay hak'aninne beettana; iitatetsaappe haakkiyaa Asay barew omoodettee.

S'oossay Bare Asaa Ashshanaw Giigi Utteedda

Med'inaa Goday be'iide, suure pirdday bayinnawoo kayyotteedda.

¹⁶ Uk'k'unnnetteeddawantta maaddiyaa Asay bayinnawaa S'oossay be'edda; gaan-natiyyaa Asay bayinnawoo garamettee. Hewaa diraw, Aa k'esii aw atatetsaa aheedda. Aa s'illotetsay Aa zemppsiide oyk'k'edda.

¹⁷ S'oossay s'illotetsaa tiraan wotsiyaa olaa miishshaadan mayyeedda; bare huup'iyankka atatetsaa k'oobiyya wotseedda. Haluwaa kessiyaa mayuwaakka mayyiide, mishuwaa k'umayuwaa k'umayeedda.

¹⁸ I untntuntu untntuntu oosuwaadan oosuwaadan zaarana; bare morkketoo hank'k'uwaa, bare baaligaaratookka muruwaa zaarana. Abbaa doonaa biittatuwaan de'yaawanttoo untntuntu oosoo bessiyaawaa immana.

¹⁹ Hewaa diraw, away wulliyya baggana de'yaawanttu Med'inaa Godaa suntsaw yayana; away doliyya baggana de'yaawanttukka Aa bonchuwaa yayana. Ayaw gooppe, Med'inaa Godaa c'arkkuu gaagantsi yeddina, goggiyaa di'uwaadan I yaana.

²⁰ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani S'iyoonewunne Yaak'ooba zaratuwaan barenttu nagaraappe simmiyaawanttoo Woziyaawaa gidaade yaana» yaagee.

²¹ K'aykka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taana gidooppe, taani untntunna c'aak'k'etiyya c'aak'k'uu hawaa: hintte bollan de'iyaa ta Ayyaanaynne taani hintte doon-aan wotseedda ta k'aalay hachchippe doommiide, med'inaa gakkanaw, hintte doonaappe,

hintte naanatu doonaappenne hintte naanatu naanatu doonaappe shaakettenna. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

60

Yerusaalame Sintsa Bonchcho Hidootaa

(60:1–62:12)

¹ S'oossay hawaadan yaagee: «Dendda! Denddaade poo'issa; ayaw gooppe, ne poo'uuyeedda. Med'inaa Godaa bonchchuukka ne bollan poo'eedda.

² Be'a, d'umay sa'aa kammana; bara d'umaykka asaa bollan wod'd'ana. Shin Med'inaa Goday ne bolla denddana; Aa bonchchuukka ne bolla poo'ana.

³ Kawutetsatuu ne poo'uwaakko, kaatetuukka ne wontta wajajjaakko yaana.

⁴ «D'ok'k'u gaade ne yuushshuwa s'eella. Unttuntu ubbay ittippe shiik'iide, neekko yaana. Ne attuma naanay haakuwaappe yaana; ne mac'c'a naanaykka ba'ettiide, neekko yaana.

⁵ He wode neeni be'aade nashettana; ne wozanaykka loytsi pooc'u gaana. Ayaw gooppe, abbaa bollan de'iyaa giday neekko simmana; kawutetsatuwaa duretetsaykka neekko yaana.

⁶ Midiyaama biittaappenne Eefa gadiyaappe yeedda yalaga gaalotuwa wudii ne biittaa kammana. K'ay work'k'aanne is'aanaa c'aaneteedda gaalotuu Med'inaa Godaa galataa awaayiidde, Saabappe yaana.

⁷ Keedaarenne Nabaayoota dorssaa wudetuu ubbay yarshshoo ta yarshshuwa sa'aa neekko shiik'ana; k'ay taanikka ta bonchcho Geeshsha Golliyya bonchchana.

⁸ «Ha shaariyaadaaninne barenttu golliyaakko paalliyya harap'p'etuwaadan paalliyaawanttu oonee?

⁹ Hawanttu Haatsaan dooddetteedda biittatuu taanan hidootaa ootsana. Israa'eeliyya Geeshshay Med'inaa Goday hintte S'oossay hinttena bonchcheedda diraw, Tersseesse markkabatuu sintsaati kesiide ne naanatuwaa haakko biittaappe untntuntu biraananne work'k'aanna S'oossaa bonchchoo ahana.

¹⁰ «Allaga gadiyaa Asay ne dirssaa gimbbana; untntuntu kaatetuu new ootsana. Neena taani ta hank'kuwaan kase shoc'eeddawaa gidooppekk, ha'i ta k'aretan taani neena maaraad.

¹¹ Ne penggetuu ubbaa gede dooyaa de'ana. Kawutetsatuwaa duretetsaanne omoodetteedda kaatetuwa neekko ahana mala, gallassikka k'ammakka gorddetikkino.

¹² New ootsenna Asay woy kawutetsay ubbay ubbaanna d'ayana.

¹³ Ta Geeshsha Golliyya sa'aa loytsana mala, Liibaanoosa bonchchuu, zigay, s'iiddayenne s'aytsay neekko yaana; taani ta gediyya wotsiyaa sa'aa bonchchana.

¹⁴ Neena uk'kunneeddawanttu attuma naanay new hokkiide, neekko yaana; neena kad'eedda ubbatuu ne sintsan goyinnana. Untntuntu neena, «Med'inaa Godaa Katamatee S'iyoonnee, Israa'eeliyya Geeshsha Katamatee» yaagiide s'eesana.

¹⁵ «Ooninne ne giddona aad'd'enawaa keenaa neeni kase olettaaddanne is's'ettaadda. Shin ha'i taani neena med'inaw wolk'k'aama ootsana; k'ay yeletaa ubbay nashettiyya sa'aa ootsana.

¹⁶ Neeni kawutetsatuwaa maatsaa ushana; kaatetuu d'antsaakka d'ammana. Hewaappe guyyiyaan, taani Med'inaa Goday neena Ashshiyaawaa; Woziyaawaanne, Yaak'ooba Wolk'k'aama gidiyaawaa neeni erana.

¹⁷ Nahaasiyaa diraw work'k'aa, birataa diraakka biraa, mitsaa diraw nahaasiyaa, shuchchaa diraw birataa taani new ahana. Taani neena mooddiyaawantta saro, ne kaappotuwaakka s'illuwa ootsana.

¹⁸ Hawaappe guyyiyaan, sugetsaa oosuu ne gadiyaan sisettenna; ne zawaankka laaletsayenne bashshay sisettenna. Neeni ne dirssaa gimbbiyaa, «Atotetsaa» ne penggetuwaakka, «Galataa» yaagaade s'eesana.

¹⁹ «Hewaappe guyyiyaan, gallassi new aawaa poo'uwa koshshenna; k'ammakka aginaa poo'uwa koshshenna. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday new med'inaa poo'o gidanawaa; ne S'oossay new bonchcho gidanawaa.

²⁰ Ne away laa'entso wullenna; ne aginayikka poo'iyawaa aggena. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday new med'inaa poo'o gidanawaa; neeni yeekkeedda gallassatuukka wu-rana.

²¹ Ne Asay ubbay s'illuwa gidanawaa; untntuntu biittatookka med'inaw laattana. Untntuntu taani ta bonchchuwa k'onc'c'issanaw tokkeedda puutetuwa; untntuntu ta kushiyya oosotuwa.

²² Hintte gidдон itti golliyaan de'iyaa payduwaan guutsaa asatuwaa taani sha"issana; ubbaappe payduwaan guus's'iyaaawantakka wolk'k'aama kawutetsaa ootsana. Taani Med'inaa Godaa; wodii gakkiiyaa wode, taani hawaa ellekka polana» yaagee.

61

Atotetsaa Mishiraachchuwaa

¹ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaa Ayyaanay ta bollan de'ee; ayaw gooppe, k'ohetteeddawantoo lo"o mishiraachchuwaa odana mala, S'oossay taana okkeedda. I taana wozanay me"eeddawantoo koolettiyaawaanne omoodetteeddawantoo omooduwaappe kesiyaawaa awaayana malanne k'ashetteeddawantoo biletsaa awaayana mala kiitteedda.

² Med'inaa Goday dooreedda laytsaanne nu S'oossay haluwaa kessiyaa gallassaa awaayana malanne kayyottiyaawantta ubbatuwaa mintsetsana mala, taana kiitteedda.

³ Hewaadankka k'ay, S'iyoonen kayyottiyaawanttoo, bidintsaa diraw kalachchaa, kayyuu diraw nashshechchaa zayitiyaa, labbana ayaanaa diraw galataa k'umayuwaan immana mala, taana kiitteedda. Untunttu Med'inaa Goday bare bonchchoo tokkeedda s'illo mitsaa geetettiide s'eesettana.

⁴ Untunttu beni koletteeddawantta zaaretsiide kees's'ana; beni kunddeeddawanttakka zaaretsiide essana. Untunttu oneeddawantanne daro yeletaappe kase koletteedda katamatuwaa zaaretsiide kees's'ana.

⁵ Allaga biittaa asatuu hintte dorssaa wudiyaan heemmana; imatsatuukka hintte gadiyaa goshananne hintte woyniyaa turaa naagiyaawantta gidana.

⁶ Hintte k'ay, «Med'inaa Godaa k'eesetuwaan» geetettiide s'eesettana; asaykka hinttana, «Nu S'oossaa oosanchchatuwaa» yaagiide s'eesana. Hintte kawutetsatuwaa duretetsaa maana; untunttu duretetsaankka hintte c'ee'k'etana.

⁷ Hintte yeellaa diraw hintte laa"u kushiyaan saamaa akkana; kawusheeddawaa dirawukka hintte kaac'aan hintte nashettana. Hewaa diraw, hintte hintte gadiyaan laa"u dakuwaa laattana; hintte nashechchaykka med'inaa nashechchaa gidanawaa.

⁸ S'oossay hawaadan yaagee; «Taani Med'inaa Goday suure pirdaa dosay; bonk'k'iyaaanne bayzuwaa is'ay. Taani ammanettaade, untunttu oosuwaan gatiyaa untunttoo c'iggana. Taani untuntunna med'inaa c'aak'uwaa c'aak'etana.

⁹ Untunttu zaratuu kawutetsatuwaa gidдон, untunttu naanaykka gade asatuwaa gidдон erettana; untunttu be'eedda ubbay taani, Med'inaa Goday anjeeedda asatuwaa untunttu gidiyaawaa geeshiide erana» yaagee.

¹⁰ Taani Med'inaa Godaan loytsa nashetay; ta shemppuukka ta S'oossan hashshu gee. Ayaw gooppe, bullachchiyaawe bare huup'iyaan K'eesii shaashiyaa wotsiyaawaadan, bullachchettiyaanakka dumma dumma alleek'k'uwaa alleek'k'ettiyaawaadan, I taana atotetsaa mayuwaan mayzeedda; s'illotetsaa k'umayuwaakka bollaanna taw gujjeedda.

¹¹ Biittay c'arshshaa mokiyaawaadaaniinne atakilttiyaa sa'aykka tokkeeddawaa dichchiyaawaadan, hewaadankka, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday s'illotetsaanne galataa kawutetsaa ubbaa sintsan pulitissana.

62

¹ S'iyoonen diraw, taani c'o"u giikke; Yersaalame s'illotetsay wolk'k'aama poo'uwaadan, I atotetsaykka ees's'iyaa s'omppiyaadan poo'ana gakkanaw, taani c'o"u giikke.

² Kawutetsatuu ne s'illotetsaa, kaatetuu ubbaykka ne bonchchuwaan be'ana. Med'inaa Goday bare doonaappe suntsiyaa ooratsa suntsan neeni s'eesettana.

³ Neeni Med'inaa Godaa kushiyaan lo"eedda aleek'k'uwaaanne kawutetsaa kallachchaa mala gidana.

⁴ Hawaappe sintsanaw neeni, «Doggetta atteedaano» geetettakka. K'ay ne biittatakka, «Mela atteedaano» geetettukku. Shin neeni, «Ta nashechchay in de'iyaaanno» ne biittatakka, «Asinaa geleeeddaano» geetettana. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday neenan nashettana; ne biittatiwukka I asinaa mala gidanawaa.

⁵ Wodallay wodoratto machchiyaawaadan, ne naanay neena akkana; machchato bullachchiyaawe bullachchettiyaanin nashettiyaawaadan, hewaadankka, ne s'oossay neenan nashettana.

⁶ Neenoo Yersaalame, ne dirssaa gimbbiyaa bollan wochchiyaawantta taani wotsaad; untunttu gallassikka k'ammakka c'o"u giikkino.

⁷ Hinttenoo, Yerusaalamebaa Med'inaa Godaa hassayissiyaawanttoo, I Yerusaalame kees's'ana gakkanawunne biittaa ubbaa bolla nashetteedda katamaa ootsana gakkanaw, hinttewukka shemppoppite; aakka shemppissoppite.

⁸ Med'inaa Goday bare ushechcha kushiyaaninne bare wolk'k'aama k'esiyaan hawaadan yaagiide c'aak'keedda; «Taani laa'entso hintte katsaa hintte morkketoo k'uma ootsaade immikke; k'ay hintte daabureedda hintte woyniyaa eessaakka allagatuu ushikkino.

⁹ Shin c'akkeeddawanttu barenttu katsaa maana; yaatiide Med'inaa Godaa untunttu galatana; woyniyaa teeraa mas'eeddawanttu ta Geeshsha Golliiyaa dabaaban ushana» yaagee.

¹⁰ Aad'd'ite! Penggiyaanna kesiide biite! Asaw ogiyaa kessite! Kessite, wogga ogiyaa kessite! Shuchchatuwaakka diggite; kawutetsatuu ogiyaa demmana mala, banddiraa essite.

¹¹ Be'ite, Med'inaa Goday biittaa sa'aa gas'aan hawaadan yaagiide awaayeedda; «S'iyoonne asaw hawaadan yaagite; «Be'ite, hinttena Ashshiyaawe gakeedda! Be'ite, Aa gatii aanana de'ee; oosoo I immiyaa keerisuukka Aa sintsan de'ee» yaageedda.

¹² Hintte, «Med'inaa Goday Wozeedda Geeshsha Asatuwaa» geetettiide s'eestetana; Yerusaalamekka, «Koyetteeddaano, Aggi Bashibeena Katamato» geetettana.

S'oossaa Ooratsa Malissiyyaa Med'etaa

63

(63:1–66:24)

Ayihuda Gidenna Asatuwaa

S'oossay S'ooniyaa S'oonuwaa

¹ Eedooma gadiyaan de'iyaa Boos'ira giyaa katamaappe zo'o mayuwaa mayyiide yiyaawe, hewe I oonee? Ha puulaana de'iyaa mayuwaa mayyiide, bare wolk'k'aa minotet-san sintsaw hametiyaawe oonee?

S'oossay, «Hewe s'illuwaa haasayiyaawenne wolk'k'an ashshiyaawe taana gidikkita!» yaagee.

² Woynniyyaa gum"iyaasan woyniyaa yed'd'iyaa bitaniyyaa mayuwaadan, ne mayuu ayaw zo"eedee?

³ S'oossay hawaadan yaagiide zaarana; «Woynniyyaa gum"iyaasaa taani taarekka yed'd'aad; kawutetsatuwaappe itti asayenne taananna baawa. Taani untuntta ta hank'k'uwaan yed'd'aad; ta yiluwaankka untuntta dirs's'eretsaad. Untunttu suutsay ta mayuwaa bolla d'ac'ettina, ta mayuu ubbay bayeedda.

⁴ Taani ta asaa woziyaa gallassayenne untunttu morkketoo haluwaa kessiyaa laysay gakeedda.

⁵ Taani s'eellaad; shin taana maaddiyaa itti asayenne beettibeenna. Maaddiyaawe d'ayeedda diraw, taani maalalettaad. Hewaa diraw, ta k'esii taw s'oonuwaa aheedda; ta hank'k'uukka taana maaddeedda.

⁶ Taani ta hank'k'uwaan kawutetsatuwaa yed'd'aad; ta yiluwaankka untuntta mentsereetsaad; untunttu suutsaakka taani gadiyaan gussaad» yaagana.

S'oossay Israa'eeliyaw Keekkiyaa Keekaa

⁷ Med'inaa Goday nuw ootseedda oosuwaa ubbaa diraw, Med'inaa Godaa aggena siik'uwaanne Aa galataa taani odana; ee, bare maarotaaninne bare keekatetsaa daruwaan Israa'eeliyyaa asaw I immeedda c'ora lo"obaa taani odana.

⁸ S'oossay odiidde, «Untunttu tumu ta asatuwaanne ta naanatuwaa gidiyaa diraw, taana c'immanaw koyikkino» yaageedda. Hewaa diraw, I untuntta Ashshiyaawaa gideedda.

⁹ Untunttu waayiyaa ubbaan I waayetteedda. Aa de'ussaa Kiitanchchay untuntta ashsheeda. I untuntta bare siik'uwaaninne bare maarotaan wozeedda. Kase aad'd'eeda wodetuwa ubbaan I untuntta dentsiide tookkeedda.

¹⁰ Shin untunttu makkaleeddino; Aa Geeshsha Ayaanaakka kayyoyeeddino. Hewaa diraw, I simmiide, untunttoo morkke gideedda; untunttunnakka oletteedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan Asay beniwaa, I bare k'oomaa Muse wode ootseeddawaa hassayiide, hawaadan yaageedda; «Bare wudiyya hentsanchchatuwaanakka ubbaa abbaa giddona aatsiide kesseeddawe hak'an de'ii? K'ay he wode bare Geeshsha Ayaanaa untunttu gidдон wotseeddawe ha"i hak'an de'ii?

¹² Bare bonchchuwaa k'esiya wolk'k'aama wolk'k'aa Musew ushechcha kushiya gidanaadan kiiteeddawe, bare med'inaa haytsaa kessanaw, untunttu sintsan de'iyaa haatsaa shaakkeeddawe,

¹³ untunttu c'iimmuwaa giddona pintseeddawe hak'an de'ii?» yaageeddino.

Bazuwaana aad'd'iyaa paraadan, untunttu d'ubettibeykkino.

¹⁴ Wombbaa duge wod'd'iyaa mehiyaadan, Med'inaa Godaa Ayyaanay untuntta shemp-pisseedda. Hewaadan neeni ne suntsaa bonchchisanaw ne asaa kaaletsaadda.

Maarotaanne Maaduwaa Demmanaw Woossiyaa Woosaa

¹⁵ Abeet S'oossaw, saluwaana duge s'eella; neeni de'iyaa geeshshanne bonchcho gideedda saappe ellekka be'a. Neeni mishettiyaa mishuunne ne wolk'k'ay anee? Ne wozanay nuuna laamotiyaa laamotayenne ne k'aretay nuuppe haakkeedda.

¹⁶ Abrahaame nuuna erana d'ayooppekka, Yaak'oobi nuuna akeekenan d'ayooppekka, abeet Med'inaa Godaw, neeni nu aawuwaa. Beni wodeppekka doommiide, ne suntsay nuuna woziyaawaa.

¹⁷ Abeet Med'inaa Godaw, nuuni ne ogiyaappe bayanaadan, ayaw ootsaaddii? K'ay nuuni new yayyenaadan, nu wozanaa ayaw d'uleefayaadee? S'oossaw, ne k'oomatuu diraw, ne biittaa laatteedda zaratuwaa diraw, nuukko simma.

¹⁸ Ne geeshsha Asay ne Geeshsha Golliya guutsaa wodiyaw laatteeddino; shin nu morkketuu Aa duge zaaride yed'd'eeddino.

¹⁹ Nuuni benippekka newantta; untuntta neeni mooddabaakka; untunttu ne suntsan s'eessettibeykkino.

64

¹ Abeet Med'inaa Godaw, neeni salotuwaa daakkaade duge wod'd'a! Deretuukka gaji gajiide kokkorino.

² Tamay k'ayis'eeriyaa miide, haatsaa penttissiyaawaadan, duge wod'd'aade, ne suntsaa ne morkketoo erissa; kawutetsatuwaakka ne sintsan kokkorssa.

³ Kasekka neeni nuuni naagibeenna maalalissiyaabaa ootseedda wode wod'd'aadda; deretuu ne sintsan gaji gajiide kokkoreeddino.

⁴ Benippe doommiide, neenan ammanettiide, naagiyaawanttoo maalalissiyaabaa ootseedda neeppe attina, hara S'oossaa asaa haytsay sisibeenna; asaa ayifiikka be'ibeenna.

⁵ S'illotetsaa nashettiide ootsiyaawantanne ne ogiyaan neena hassayaawantta neeni gakkade maaddaasa. Be'a, neeni hank'k'ettaadda; shin nagaraa ootsiyaawaa aggibeykko. Nuuni nagaraa ootsiidde, adussa wodiya de'eeddo; yaatina, nuuni waaniide attanee?

⁶ Nuuni ubbaykka tuna asaa gideeddo; nu s'illotetsaa ooso ubbaykka k'ita c'urk'k'a mala. Nuuni ubbaykka bonc'c'iyaaadan shulleeddo; nu nagaray nuuna c'arkkuwaadan, pittiiide afeeda.

⁷ Ne suntsaa s'eesiyaawe, woy neena minisi oykkanaw koyiyaawe baawa. Ayaw gooppe, neeni ne deemuwaa nuuppe gentsaade nagaray d'ayssanaadan; nuuna nu nagaraa diraw, aggaada.

⁸ Gidooppenne, abeet Med'inaa Godaw, neeni nu aawuwaa; nuuni urk'k'a; neeni urk'k'aa med'd'eeddawaa; nuuni ubbaykka ne kushiyan med'etteeddo.

⁹ Abeet Med'inaa Godaw, loytsa hank'k'ettoppa; nu nagaraakka med'inaw hassayoppa. Nuuna be'a, nuuni ubbaykka ne asaa.

¹⁰ Ne geeshsha katamatuu bazuwaa gideeddino; haray attina, s'iyooone katamaykka bazuwaa gideedda; Yerusalamelkka mela sa'aa gideedda.

¹¹ Nu aawotuu neena galateedda geeshshanne lo"o gideedda nu Geeshsha Gollii taman s'uugetteedda; k'ay nu lo"o sa'atuu ubbaykka bayeeddino.

¹² Abeet Med'inaa Godaw, neeni hawaa ubbaa be'aadekka nuuna agganii? Neeni c'o"u gaade, nuuna zaway bayinna muruwaa muranii?

65

S'oossay Makkalanchchatuwaa Muree

¹ S'oossay hawaadan yaagee; «Taani taana oochchibeennawanttoo k'onc'c'aad; k'ay taana koyibeennawanttoo beettaad. Taani ta suntsaa s'eesibeenna kawutetsaw, «Ta hawaana! Ta hawaana!» yaagaade koyaad.

² Bare k'ofaa kaalliiddi, lo"o gidenna ogiyaan hametiyaa makkalanchcha asatuwaakko gallassaa ubbaan ta kushiya mic'c'aad.

³ Ha Asay ataakilttiyaa gidдон yarshshiiddenne s'uubiyaa bollan is'aanaa c'uwayiidde, taani s'eellishin, taana ubbaa wode hank'k'etsiino.

⁴ K'ay untuntutu duufuwaa gidдон uttiyaawantta; geema sa'aan k'amnaa ak'iyaaawantta. Guduntsaa ashuwaa miyaawantta; untuntutu s'aaruwaan tuna ashuwaa c'abbay de'iyaaawantta.

⁵ Hewaa ootsiidde, untuntutu k'ay haratuwaa, «Yan hinttenttoo de'ite; nuuni hintteppe geeshsha gidiyaa diraw, nuukko shiik'oppite!» yaagiino. Untuntutu ta siid'e giddoppe kesiyya c'uwaanne gallassaa ubbaa ees's'iyaa tamaa.

⁶ «Be'ite, ta sintsan s'aafetti utteedda; taani untuntuttoo zaaranappe attina, c'o'u giikke; untuntutu muranaw k'achchaad.

⁷ Ee, taani untuntutu bayzzuwaanne untuntutu aawotuwaa bayzzuwaac'uwaa ittippe untuntuttoo zaarana. Ayaw gooppe, untuntutu deriyaa bollan is'aanaa c'uwayeeddino; k'ay zoozetuwaac'uwaa bollan taana boreeddino. Untuntutu kase ootseedda oosuwaac'uwaa taani untuntuttoo zaarana» yaagee Med'inaa Goday.

⁸ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Woynniyaa ayfii woynniyaa turaan de'iyaa wode asay, «Aa gidдон anjjuu de'iyaa diraw, Aa d'ayissoppite» giyaawaadan, taani ta k'oomatuu diraw, hawaadan ootsana; taani untuntutu ubbaa d'ayissikka.

⁹ Taani Yaak'oobappe zeretsaa, Yihudaappekka ta deretuwaac'uwaa laattiyaawantta kessana; taani dooreeddawanttu Aa laattana; ta k'oomatuukka yan de'ana.

¹⁰ Taanna koyeeddo ta asaw Saaroona giyyaa dembbay dorssaa wudiyaa heemmiyaa sa'aa gidanawaa; k'ay Akoora wombbay miizaa wudiyaa allas's'issiyaa sa'aa gidanawaa.

¹¹ «Shin hinttenoo, Med'inaa Godaa aggeedawanttoo, ta geeshsha deriyaa dogeed-dawanttoo, Kaac'aa giyyaa eek'aw maaddaa giigisseeddawanttoo, k'ay hintte wurssetsaa eranaw, Saamaa giyyaa eek'aw walaka woynniyaa eessaa wanc'c'an kuntseeddawanttoo,

¹² taani hintte wurssetsaa mashshaw aatsaade immana; hintte ubbaykka goora'ettanaw hokkana. Ayaw gooppe, taani hinttena s'eesina koyibeykita; haasayiide sisiibeykita» yaagee. Hintte ta sintsan iitabaa ootseeddita; taani dosennabaakka dooreeddita.

¹³ Hewaa diraw, Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, ta k'oomatuu maana; shin hintte koshshattana. Ta k'oomatuu ushana; shin hintte saamet-tana. Ta k'oomatuu nashettana; shin hintte yeellatana.

¹⁴ Be'ite, ta k'oomatuu wozanaan nashettiide yes's'ana; shin hintte wozanaan kayyotti-ide waassana. K'ay hintte ayyaanay me'eedda diraw, hintte zilaaliide yeekkana.

¹⁵ Hintte hintte suntsaa ta dooreteeddawanttoo shek'aw immana. Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hinttena wod'ana; shin I bare k'oomatuwaac'uwaa dumma suntsan s'eesana.

¹⁶ He gadiyaan anjjuwaa koyiyaa ubbay tumatetsaa S'oossay anjjanaadan woosana. He gadiyaan c'aak'uwaa c'aak'k'iyaa ubbaykka tumatetsaa S'oossan c'aak'k'ana; ayaw gooppe, kase metotuu dogetteeddino; ta ayfiyaa sintsaappekka geemmeeddino» yaagee.

Ooratsa Med'etaa

¹⁷ S'oossay hawaadan yaagee; «Be'ite, taani ooratsa salotuwaanne ooratsa sa'aa med'd'ay; kasebay ubbay hassayettennanne k'ofettenna.

¹⁸ Shin taani med'd'iyaaan med'inaw nashettitenne hashshu giite. Ayaw gooppe, taani med'd'eedda Yersaalama nashshechchan kumeeddaano gidana; Yersaalame asikka hashshutenne giyaawaa gidana.

¹⁹ Taani Yersaalamen nashettana; ta asankka hashshu gaana. Hawaappe sintsanaw yeekkiyaawaa kooshshayenne un'ettiide waassiyaawaa kooshshay yan sisettenna.

²⁰ «Yersaalame gidдон hawaappe sintsanaw, guutsaa wode s'alalaa de'iide hayk'k'iyaa k'eeru na'i, woy bare laysaa wursseennan hayk'k'iyaa c'ima Asay de'enna. S'eetu layt-saana hayk'k'iyaa uray daro yalagan hayk'k'eedda geetettana; s'eetu laysaa gatsennan hayk'k'iyaaawe sheek'etteeddawaadan paydetana.

²¹ He wodetuwaan asatuu golletuwaa kees's'iide, untuntutun de'ana; woynniyaa tu-ratuwaakka tokkiide, untuntutu ayfiyaa maana.

²² Untuntutu kees'ina, haray de'enna; haray maanaw tokkiyaawaa tokkikkino. Ta asaa laysay mitsaa laysaadan aduk'k'ana; k'ay taani dooreeddawanttu barenttu adussa wodiyaaw barenttu kushiyaa oosuwaan nashettana.

²³ Untuntutu c'oo daaburikkino; woy naanatuwaa boshaw yelikkino; ayaw gooppe, untuntutu barenttu naanatuwaannakka Med'inaa Godaan anjjetteda zeretsaa gidanawaa.

²⁴ Untuntutu taana s'eesanaappe kasetaade taani untuntuttoo koyana; k'ay untuntutu biro haasayishin, taani untuntutta sisana.

²⁵ Okoruunne dorssaa maray ittippe heemettana; gaammuukka booraadan, utulaa maana. K'ay shooshshaw baanay k'uma gidanawaa. He wodetuwaan ta geeshsha

deriyaan ubbaan, untunttu k'ohetikkinonne baykkino. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

66

S'oossay Ayihuda Gidenna Asaa Bolla Pirddana

¹ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Saluu ta araataa; sa'aykka ta gedii yed'd'iyyaa saa. Yaatina hintte taw kees's'anaa gollii ay mala gollee? Taani shemppana sa'ay hak'anne?

² Hewantta ubbabaakka ta kushii ootseedda gidennee? Hewaa diraw, hawanttu ubbatuukka tawantta. Shin taani barena zik'k'i ootsiyaawaakko, bare ootseedda nagaraw kawayiide simmiyaawaakkonne ta k'aalan kokkoriyaawaakko s'eelana yaagee Med'inaa Goday.

³ «Asay ubbay barew barew injjetiyaa ogiyaa dooreedda gaasuwaan, korumaa yarshshiyaawe asaa wod'iyyaa uraa mala; dorssaa maraa yarshshiyaawekka kanaa goora'iyyaa asaa mala; katsaa yarshshuwaa yarshshiyaawekka guduntsaa suutsaa yarshshiyaa asaa mala; k'ay hassayissiyaa is'aanaa c'uwayiyaa uraykka eek'aw goyniyaa asaa mala. Untunttu shemppuukka untunttu tunatetsan nashetee.

⁴ Hewaa diraw, taani metuwaa untunttoo doorana; untunttu yayyeeddawaakka taani untunttu bollan ahana. Ayaw gooppe, taani s'eeseedda wode, ooninne koyibeenna; taani haasayeedda wodekka ooninne hayzziibeenna. Untunttu ta sintsan iitabaa ootseeddino; taani nashettenawaa doreeddino» yaagee.

⁵ Hinttenoo, S'oossaa k'aalaw yayyiide kokkoriyaawanttoo, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite; «Hintte ishatauu, hinttena is's'iyaawanttu, ta suntsaa diraw, hinttena bohiyaawanttu, «Hintte nashshechchaa nuuni be'ana mala, Med'inaa Goday ane bonchchettina be'ana» yaageeddino; shin untunttu yeellatana.

⁶ Katamaappe yiyaa waasuwaa sisite; Geeshsha Golliyaappe yiyaa kooshshaakka sisite. Hewe kooshshay bare morkketoo untunttu oosuwaa mala kushiyaa zaariyaa Med'inaa Godaa kooshshaa.

⁷ «Bannikkenan na'aa yeliyaa mac'c'a asi de'ii? Oytsey un'etsennan attuma na'aa yeliyaa mac'c'a asi de'ii?

⁸ Hawaa malabaa oonee siseeddawe? K'ay hawaa malabaa oonee be'eeddawe? Itti biittaa Asay pes's'i itti gallassi yelettanaw danddayiyye? Woy kawutetsay itti kutsan yelettii? Yerusaalama bannikko saanakka, itti kutsan bare naanatuwaa yelaaddu.

⁹ Yelana wodiyyaa gatsiyaa taani untunttu yelanaadan ootsikkitaayye? Yaagee Med'inaa Goday. K'ay yelanaadan ootsiyaa taani yeliyaa uluwaa gorddayttaayye? Hawaa giyaawe taana, S'oossaa.

¹⁰ «Hinttenoo Yerusaalamo siik'iyyaa ubbatoo, iinanna nashettite; I dirawukka nashshechchaan pood'u giite. Hinttenoo iissi yeekkiyyaa ubbatoo, iinanna loytsi nashettite.

¹¹ Ayaw gooppe, hintte I mintsetsiyaa d'antsaa d'ammiide kallana; k'ay I daro bonchchuwaappe loytsi ushiide, hintte nashettana» yaagee.

¹² Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, taani iziw sarotetsaa shaafaadan darisana; kawutetsatuwaa duretetsaakka kumiide goggiyaa pulttuwaadan, iziw ahana. Yaa-tooppe hintte hewaa d'ammana; I hashiyaan hintte tookettana; I kiwuwaan uttiide, hintte ishalettana.

¹³ Aata bare na'aa mintsetsiyaawaadan, taanikka hinttena mintsetsana; hintte Yerusaalamen minettana.

¹⁴ Hintte hewaa be'iyyaa wode, hintte wozanay nashettana; hintte mek'etsaykka maataadan aac'ana. K'ay Med'inaa Godaa kushii Aa k'oomatuuwaanna de'iyaawenne Aa hank'k'uu Aa morkkatuwaa bollan de'iyaawe erettana» yaagee.

¹⁵ Be'ite, Med'inaa Goday tamaa akkiide yaana. Bare hank'k'etteeddawantta muranawunne tamaa lac'uwaan seeranaw saragalaa toggiide, I yaana.

¹⁶ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday ashuwaa mayyeedda ubbaa taamaaninne mashshaan pirddana. K'ay Med'inaa Godaa mashshaan hayk'k'eeddawanttu paydu darana.

¹⁷ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ataakilttiyaa sa'aan barenttu eek'aw goyinnanaw, barenttu gidдон de'iyya ittuwaa kaalliide, barena dummayiide geeshshiyaawanttu, k'ay guduntsaa ashuwaa, sheneyiyaawaanne ec'eriyya miyaawanttu ubbay ittippe d'ayana.

¹⁸ «Taani untunttu oosuwaanne untunttu k'ofaa eriyaa diraw, kawutetsatuwaa ubbaanne dumma dumma k'aalan haasayiyaawantta ittippe shiishshanaw yay; untunttu shiik'iide, ta bonchchuwaa be'ana.

¹⁹ Taani untunttu gidдон malaataa ootsana; untunttuppe atteedawaanttakka ta gitatetsaa sisiibeennanne ta bonchchuwaa be'ibeenna kawutetsatuwaakko, Tarsseesakko,

Liibiyaakko, Liidiyaakko, Tubaalakko, Yaawaanakkonne abbaa doonaan de'iyaa haakko biittatuwaakko kiittana; untunttu ta bonchchuwaa kawutetsatuwaa gidдон odana. 66:19 Liibiyaakko: Ibraawetsuwaan Puus'a geetettee.

²⁰ Israa'eeliyaa Asay katsaa yarshshuwaa geeshsha miishshan wotsiide, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa ahiyaawaadan, untunttu hintte ishathuwaa ubbaa kawutetsatuwaa ubbaa giddoppe paratuwaan, paraa gaaretuwaan, gaalotuwaan, bak'ulotuwaaninne miishshathuwaa c'aaniyaa gaaretuwaan utissiide, taw imuwaa gidanaadan, Med'inaa Godaa geeshsha deriyaa Yerusaalame ahana.

²¹ Unttuntuppe ittuwaa ittuwaa taani k'eesetuwaanne Leewatuwaa kessana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

²² K'aykka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani med'd'iyaa ooratsa salotuunne ooratsa sa'ay ta sintsan minniide de'iyawaadan, hewaadankka, hintte zeretsayne hintte suntsay minniide de'ana.

²³ Aginaa s'eeruwaappe biide hara s'eeruwaa gakkanawunne itti Sambbataappe biide hara Sambbataa gakkanaw, Asay ubbay ta sintsan goynanaw yaana yaagee Med'inaa Goday.

²⁴ Unttunttu kesi biide, ta bolla makkaleedda asatuu anhaa be'ana. Hewantta miyaa gus'unii hayk'enna; untuntta s'uuggiyaa tamaykka to"enna. Unttunttu asaa ubbaw sheneyiyaabaa gidanawaa» yaagee.

Ermaasa Timbbitiyaa Geluwaa

Timbbitiyaa odiiyaa Ermaasi, Kiristtoosi yelettanaappe kase laappun s'eetu laytsaa wurssetsaaninne usuppuntso s'eetu laytsaa doometsaa heeraan de'eedda. Ermaasi daro wodiya ootseedda bare oosuwaan untunttu eek'aa goyinuwaanne untunttu nagaraa oosuwa gaasuwaan S'oossaa asaa bolla wolk'k'aama bashshay yiide de'iyawaa untuntta minisiide erisseedda. Bare odeeddawe ubbay poletteeddawaa pas'a de'iide bare ayifiyaan be'eedda. Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori Yerusaalame oyk'k'iide, kamaanne Geeshsha Golliyaa laaleedda. Yihudaa kawuunne asaappekka dariyaa baggay omoodettiide Baabloone beedda. Gujjiidekka Ermaasi Asay omooduwaappe simmanawaanne Israa'eeliyaa kawutetsay ek'k'anawaa kasetiide odeedda.

Ermaasa mas'aafaa oyddu kessiide be'anaw danddayettee.

1. Nabiya S'eessaabaa, Iyoosiyaasa, Yo'aak'eema, Yo'aakiinne Sedek'iyasa kawutetsaa laytsatuwaan Yihudaa asaassinne untuntta kaaletsiyaawanttoo S'oossappe yeedda k'aalaa.
2. Hananaw odetteedda duma duma k'aalatuwaanne Ermaasa de'uwaan poletteedda waanna waanna yewotuwa gujjiide, Ermaasa s'aafiyaa Baaruki s'aafiide oyk'k'eedda k'eeri dawutariyaappe beetteedda s'uufetuwa.
3. Duma duma allaga biittaa asaw S'oossappe odetteedda timbbitiyaa k'aalatuwa.
4. Yerusaalame oyk'k'etsaabaanne Asay omoodettiide Baabloone baanawaa odiiyaa gujjo taariketuwa.

Ermaasi bare asaa loytsi siik'yaanne untunttu bolla bayetsaa pirda aatsanaw loytsi daro is's'iyaa asaa. Timbbitiyaa odiiyaa asaa gidiide ootsana mala S'oossay Aa s'eeseedda diraw, barena gakeedda metuwa gaasuwaan I kayyotteedda mino kayyuu Aa mas'aafaa gidдон daro sa'aan s'aafetti utteedda. S'oossaa k'aalay Aa wozanaa gidдон tamaadan s'uuggiyaa diraw, hewaa bariide wotsi agganaw danddayibeennawaa k'onc'c'isseedda.

Ha mas'aafan s'aafetteedda timbbitiyaa odeedda wolk'k'aama wolk'k'aama k'aalatuwaappe ittuu ittuu metuu kumeedda Ermaasa laytsappe aad'd'iide, wozanaan s'aafetteedda diraw, hassayissiyaa astamaarii koshshennan, ubbaa gede naagiya ooratsa c'aak'k'uu S'oossaa asaw imettiyaa wodii yaanaw de'iyawaa malaatiino (31:31-34).

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

S'oossay Ermaasa Dooreedda 1:1-19

S'oossay Yihudaanne Israa'eeliyaa Asaa Muriyaawaa 2:1-25:38

Ermaasi Worddo Nabatuwaa Ek'eteedda 26:1-29:32

S'oossay Bare Asaa Barenttu Biittaw Zaarana 30:1-33:26

Ermaasa Duma Duma Oosotuwa 34:1-38:28

Yerusaalame Kunddetsaanne Yihudaan Med'eteedda Hanotatuwa 39:1-42:22

Ermaasi Gibbs'e Beedda 43:1-44:30

Baaroorkaw Odeteedda Timbbitiyaa 45:1-5

Nabii Duma Duma asaw Odeedda Timbbitiyaa 46:1-51:64

Yerusaalame Kunddetsaabaw Kiitetteedda Gujja Oduwaa 52:1-34

S'oossay Ermaasa Doreedda

(1:1-19)

¹ Biiniyaama biittan Anatoota kataman de'iyaa k'eesetuwaappe ittuwaa gidiyaa Hilk'k'iyaa na'aa Ermaasa k'aalay hawaa.

² Amoonaa na'ay, Yihudaa Kaatii Iyoosiyaasi kaateteedda tammanne heezzentso laysan Med'inaa Godaa k'aalay Ermaasaw yeedda.

³ K'ay Iyoosiyaasa na'ay, Yihudaa Kaatii Iyo'ak'eemi kaateteedda laytsatuwaan S'oossaa k'aalay Ermaasaw yeedda. K'aykka Iyoosiyaasa na'ay, Sedek'iyasi kaatetina, tammanne itti laytsaa gakkanaw, S'oossaa k'aalay daro gede aw yeedda. He laytsi ichcheshantsa aginaan Yerusaalame Asay omoodettiide beedda.

Ermaasi S'eeseetteedda

⁴ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

⁵ «Taani neena ne aatti uluwaan attanaappe kase eraad. Neeni uluwaappe yeletanaappe kase taani neena geeshshaade dummaya wotsaad. K'ay kawutetsatoo timb-bitiyaa odiyaawaa ootsaade neena suntsaad» yaageedda.

⁶ Taani, «Ha'i Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, taani na'aa. Taani wooti haasayint-tokka erikke» yaagaad.

⁷ Shin Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «⁸ «Taani na'aa» gooppa. Taani neena kiittiyaa asaa ubbaakko ba. Taani azaziyaawaa ubbaakka oda.

⁸ Unttunttoo yayyoppa. Ayaw gooppe, taani neena ashshanaw neenana ittippe de'ana. Med'inaa Goday hawaa odaad» yaageedda.

⁹ Med'inaa Goday bare kushiya yeddiide, ta doonaa bochcheedda. Yaatiide, «Be'a; taani ta k'aalaa ne doonaan wotsaad.

¹⁰ Neeni shoddanawunne kolanaw, d'ayissanawunne aatsa yegganaw, kees's'anawunne tokkanaw, deriyaa asaa bollanne kawutetsatuwaa bolla taani hachchi neena suntsaad» yaageedda.

¹¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko yiide, «Ermaasaa, new ayay beettii?» yaageedda.

Taani zaaraadde, «Lawuziyaa giyya mitsaappe kaseedda gatimay beettee» yaagaad.

¹² Med'inaa Goday taana, «Neeni likke be'aadda. Ayaw gooppe, taanikka ta k'aalay polettina, hewaadan be'anaw naagay» yaageedda.

¹³ Laa'entsuwaakka Med'inaa Godaa k'aalay taakko yiide, «Harabay k'ay ayay beettii?» yaageedda.

Taani zaaraadde, «Itti penttiyaa s'aaruu huup'issa baggappe haa simmiide, kunddanaw mati utteeddawe beettee» yaagaad.

¹⁴ Med'inaa Goday taana, «Huup'issa baggappe bashshay pod'iide, biittan de'iyaa asaa ubbaa bolla gukkana.

¹⁵ Taani huup'issa bagga kawutetsatuwaan de'iyaa asaa ubbaa s'esana hanay. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad. Unttuntu kaatetuu yiide, Yerusaalame geliyaa penggetuwaan, dirssaa yuushshuwaa ubbaaninne Yihudaa katamatuwaa ubbaan barenttu araatuwaa wotsana.

¹⁶ Yihudaa Asay taana aggiide, hara s'oossatoo yarshshiiddenne barenttu kushiyan untuntuu ootseeddabaw goyinniide, ootseedda untuntuu iitatetsaa ubbaa diraw, taani ta pirdaa untuntuu bolla odana.

¹⁷ «Shin neeni ne huup'iyaw giiga! Dendda ek'k'aade, taani neena azaziyaawaa ubbaa untunttoo oda. Unttunttoo yayyoppa. Neeni untunttoo yayyooppe, taani neena untunttu sintsan gujja yashissana.

¹⁸ Hachchi taani neena ha biittaa ubbaa bolla, Yihudaa kaatetuu bolla, kaappotuwa bolla, k'esetuwa bollanne ha biittaa asaa bolla gimbbetteedda katamaadan, birataa tuussaadaaninne nahaasiyaa birataan direedda dirssaadan ootsaade minisaad.

¹⁹ Unttuntu neenanna olettana. Shin taani ashshanaw neenana ittippe de'iyaa diraw, neena s'oonikkino. Med'inaa Goday hawaa odaad» yaageedda.

S'oossay Yihudaanne Israa'eeliyaa Asaa Muriyaawaa

2

(2:1–25:38)

Israa'eeliyaa Asaa Nagaraa

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taw yiide,

² «Baade Yerusaalame asaa haytsaan hawaadan yaagaade awaaya; «Neeni yalagatetsan taw ay keeshshaa ammanetteedentto, k'ay neeni biro mishiran de'iyaa wode, taana ay keeshshaa siik'eeddentto, taani S'oossay hassayay. Neeni bazzo gidduwaanna, zeretsay zeretti erenna biittaana taana kaalaadda.

³ He wode Israa'eelii Med'inaa Godaw geeshsha. Aw bayira katsaa mala; aappe meedda ubbatuu bayzzanchcha gidiino. Yaatina, untunttu bolla iitabay yeedda. Med'inaa Goday hawaa odaad» yaaga» yaagee.

⁴ Hinttenoo, Yaak'ooba asatoo, Israa'eeliyaa zaretoo, ubbaykka Med'inaa Godaa k'aalaa sisite!

⁵ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Kase hintte aawotuu taanan ay bayzzuwaa demmiide, taappe haakkiide beeddino? Unttuntu patsenna eek'atoo goyinniide, patsennabaa gideeddino.

⁶ Unttuntu, «Nuuna Gibs'eppa kesseeddawe, mela aaf gideedda bazuwaana, koshayenne d'ip'pi go d'umay de'iyaa biittaana, ay asayenne aad'd'enna woy de'enna saanna kaaletseedda Med'inaa Goday hak'an de'ii?» yaagibeykkino.

⁷ Hintte aappe teeraanne lo"obaa maana mala, taani hinttena tu'e biittaw ahaad; shin hintte yiide, ta biittaa tunisseedditanne ta laataa iiseedditta.

⁸ K'eesetuukka, «Med'inaa Goday hak'an de'ii?» yaagibeykkino. Ta higgii untunttu kushiyan de'iyaa asatuukka taana eribeykkino. Asaa mooddiyaawanttukka ta bolla makkaleeddino. Timbbitiyaa odiyaawanttukka Ba'aala suntsan timbbitiyaa odiide, patsenna eek'atoo goyinneeddino» yaagee.

⁹ K'aykka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hewaa diraw, taani hinttena birokka mootana; hintte naanatuwaa naanatuwaakka mootana.

¹⁰ Ane away doliyaa bagga biide, K'op'iroosa giyaa haatsaan dooddetteedda biittaa s'eellite. Woy away wuliyaa bagga K'eedaare giyaa biittaa asaa kiittiide s'omoossite. Yaatiide ane hawaa malabay hawaappe kase baggan haneeddenttonne be'ite.

¹¹ Untunttu tumu s'oossatuwaa gidana d'ayooppenne, derii bare s'oossatuwaa laam-mibeenna. Shin ta Asay taana bare bonchchuwaa patsenna eek'atuwaan laammeedda» yaagee.

¹² K'aykka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Salotoo, «Poora!» giite; dagammiide kokkorite!

¹³ Ayaw gooppe, ta Asay laa"u iitabatuwaa ootseedda; hewanttunne, de'uwaa haatsaa pultuwaa taana aggeeda; haatsaa oyk'k'anaw danddayenna, s'oo'etti diggeedda ollaa barew bookkeedda.

¹⁴ «Israa'eelii k'oomanne gidenna; son yeletteedda ayilenne gidenna. Yaatina, I ayaw do'ay oyk'k'iyawaa gideedee?

¹⁵ Aa morkketuu gaammuwaadan, Aa bollan gudeeddino. Untunttu barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide daareeddino; untunttu Aa biittaa mela kesseeddino; Aa katamatuukka laalettide, de'iyawaa d'ayeeddino.

¹⁶ Hewaa bollakka Mempoisanne S'aafinaasa asatuu Aa liip'iyaa meedeeddino.

¹⁷ Neenoo Israa'eeliyaw, I neena ogiyaan kaaletsishin, Med'inaa Godaa ne S'oossaa aggeedawan hawaa ne bolla aheeddawe neena gidikkii?

¹⁸ Nayle Shaafaappe haatsaa ushanaw Gibs'e biyaawe neena ayaa maaddanee? Woy Efiraas'iisa Shaafaappe haatsaa ushanaw Asoore biittaa biyaawe neena ayaa go"anee?

¹⁹ Simmi ne iitatetsay neena murana; neeni taana aggeedawe ne bolla pirddana» yaagee. Med'inaa Goday, Ubbaappe Wolk'kaama S'oossay hawaadan yaagee; «Neeni taana Med'inaa Godaa ne S'oossaa aggeedawe ay keeshshaa iitanne c'ama gidintto, ane eranne be'a. Neeni taw yayyiyaa yashshay neenan baawa.

²⁰ «Taani ne morgge mitsaa beni mentsaad; ne k'ashuwaakka duutsaad. Yaatinakka, «Taani new ootsikke» yaagaadda. Deriyaa ubbaa bollanne daashsha mitsaa ubbaa garssan sharmus'aadan gisaadda.

²¹ Taani neena bertte zeretsaappe akkaade, lo"o woyniyaa turaadan tokkaad. Yaatina, waana guyye simmaade, woran doleedda, bayeedda woyniyaa turaa gidaaddii?» yaagee.

²² K'aykka Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neeni hanc'c'iic'iyaaan meec'ettanttokka, saamunaa darissaade gorppettanttokka, ne bayzzuwaa k'itay ha"ikka ta sintsaana.

²³ Neeni waanaade, «Taani tunabeykke; taani Ba'aala eek'atoo goyinnanaw wos's'abeykke» gaanaw danddayay? Ane neeni wombban haneeddawaa s'eella; neeni ootseeddawaanne akeke. Neeni yaanne haanne wotsaa jaamiyaa gaalatti mala.

²⁴ Neeni bazzuwaa meezeteedda, bare ziitaa wode c'arkkuwaa singgetsiyaa harati mala. Aa birassaw ek'k'a kichchina, ooni izo te"anaw danddayii? Izo ziittiyaay ay wodalla hariinne daabureenna; I izi c'eggenan izo demmi aggee.

²⁵ Neenoo, Israa'eeliyaa, ne c'aammay wurana gakkanaasinne ne kookkii melana gakkanaw, hara s'oossatuwaa geeduwaa hawaadan wos's'oppa. Shin neeni, «Is's'aadda; hewe taana ayinne maaddenna. Ayaw gooppe, taani imatsaa s'oossatuwaa siik'a diggaad; taani untunttoo goinnana» yaagaadda.

²⁶ «Kayisuu oyk'k'etteedda wode yeellatiyaawaadan, Israa'eeliyaa Asay yeellatee; untunttukka, untunttu kaatetuu, untunttu kaappatuu, untunttu k'eesatuu nne untunttu timbbitiyaa odiyaawanttu ubbay yeellatiino.

²⁷ Untunttu mitsaa, «Neeni ta aawuwaa» yaagiino; k'ay shuchchaa, «Neeni taana yelaadda» yaagiino. Untunttu taw barenttu som"uwaa aggiide, barenttu zokkiyaa zaa-reeddino. Shin untunttu metootiyaa wode taana, «Dendda! Nuuna ashsha!» yaagiino.

²⁸ Shin ane, hintte hinttew med'eedda s'oossatuu hak'an de'ino? Hintte metootiyaa wode hinttena ashshanaw danddayooppe, ane denddino! Hinttenoo, Yihudaa asatoo, hintte s'oossatuu hintte katamatuwaa keeshshaa c'ora» yaagee.

²⁹ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte taananna ayaw mootettiitee? Hintte ubbaykka taw makkaleeddita.

³⁰ Taani hinttena c'oo mela muraad; hintte baayibeykkita. Koshateedda gaamuwaadan, hintte mashshay hintte timbbitiyaa odiyaa wantta mi diggeedda» yaagee.

³¹ Hinttenoo, ha wodiyaay yeletatoo, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite! I hawaadan yaagee; «Taani hinttew, Israa'elato bazzo mala woy d'ip'p'i go d'uma biittaa mala gidaadditayye? Yaatina, ayaw ta asay, «Nuuni nu sheniyaadan baana; laa'entso ubbakka neekko simmokko, yaagii?

³² Wodoratta bare alleek'k'uwaa woy bullachchettiyaana bare bullachchaa mayuwa dogay? Shin ta Asay taana paydu bayinna gallassaa dogeedda.

³³ Neeni ne laggetsatoo geeduwaa wos's'iyaa waa ayaa meezetaadii! Loytsi iita mac'c'a asatuukka ne ogiyyappe tamaaranaw danddayiino.

³⁴ K'ay mentsiide gelishina oyk'k'eedda asaa suutsan gidennaan, s'illo hiyyeesatuwaa suutsaa d'ac'uwaaan ne mayuu bay utteedda.

«Neeni hawaa ubbaa ootsaadekka,

³⁵ «Taani s'illo; tumuwaappe S'oossay ta bolla hank'k'etenna» yaagaasa. Neeni, «Taani nagaraa ootsabeykke» giyya diraw, taani ne bollan pirdana.

³⁶ Yaatina neeni ne ogiyya laammanaw ayaw bichchaaray? Kase neena Asoore biittay yeellayeeddawaadan, Gibs'e biittaykka yeellayana.

³⁷ Neeni hawaappekka ne huup'iyaa oyk'k'aade kesana. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday neeni ammanettiyaawantta is's'eedda. Neeni untuntun maadettakka» yaagee.

3

Ammanettena Israa'eelato

¹ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Itti Asay bare machchato yeddina, iza baade hara asinaa gelooppe, he bitanii laa'entso izo zaarii? Zaarooppe he biittay aad'd'eeda tunaa tune! Shin neeni sharmus'aadan, c'ora laggetsatuwaanna de'aadda; yaanaadekka ha'i neeni taakko simmani!

² Ane d'ok'k'u gaade, ayayne bayinna deretuwa s'eella. Neeni sharmus'aadan gisabeennasay hewan de'ii? Arabiyaa Asay bazzuwaan uttiide naagiyaawaadan, neeni laggetsatuwaa naagaadde ogiyya gas'aan uttaadda. Yaataade ne sharmus'aaninne ne iitatetsan biittaa tunissaadda.

³ Hewaa diraw, bad'd'eessay te'etteedda; balguwaa iraykka bukkennaan aggeeda. Hewaa hanooppekka, new sharmus'iyaa malay de'ee; neeni yeellatennaan is's'aadda.

⁴ «Ha"i neeni taana, «Ta aawoo, ta na'atetsaadeppa doommina, neeni taana siik'aasa.

⁵ Neeni ubbaa gede ta bolla yilotay? Ne hank'k'uu med'inawukka aggennee?», yaagaasa. Ee, neeni hawaa yaagaasa; shin neeni ootsanaw danddayiyaa itaa ubbaa ootsaasa» yaagee.

⁶ Kaatii Iyoosiyaasi kaateteedda laytsi, Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Hanna ammanuu bayinna Israa'eelata ootseeddawaa neeni be'aaddi? Aa deriyaa ubbaa bollanne daashsha mitsatuu ubbaa garssa baade, yan sharmus'aaddu.

⁷ Iza hawaa ubbaa ootsaadekka, taakko simmanaannu gaade k'oppaad, shin simmabeykku. K'ay I michchata, ammanettena Yihudaakka hewaa be'aaddu.

⁸ Ammanuu bayinna Israa'eelii daro gede sharmus'eedda diraw, paramaa immaade izo yeddaad. Hewaa gidinakka Israa'eelii michchata, ammanettena Yihudaa yayyenawaa taani be'aad; akka kesaade sharmus'aaddu.

⁹ Sharmus'iyaaawe iw s'ii laafabaa gidiyaa diraw, mitsaananne shuchchaanna sharmus'aade biittaa tunissaaddu.

¹⁰ Hewan ubbanka I michchata, ammanettena Yihudaa, c'oo simmeeddawaa malatawuppe attina, kumentsaa wozanaappe taakko simmabeykku. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaageedda.

¹¹ Med'inaa Goday taw hawaadan yaageedda; «Ammanettena Yihudatippe ammanuu bayinna Israa'eelata s'illa.

¹² Ba; huup'issa baggaw hawaadan yaagaade awaaya; Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hanne, ammanuu bayinna Israa'eelatee, simma! Taani maarotay kumeeddawaa gidiyaa diraw, taani neena iita ayifiyaan s'eellikke. Med'inaw hank'k'ettikke.

¹³ Gidooppenne, neeni, Taani Med'inaa Godaa ta S'oossaa bolla makkalaad. Al-laga s'oossatuwaanna daashsha mitsaa ubbaa garssan sharmus'aad. Ne k'aalaw azazettabeyikke» gaade ne bayzuwaa ammananaw koshshee. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee yaaga yaageedda.

¹⁴ «K'aykka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenoo, ammanettena asatoo, sim-mite; ayaw gooppe, taani hintte asinaa. Hinttena ittuwaa itti katamaappe, laa"uwaa itti yaraappe dooraade akkana; hinttena S'iyooone ahana.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, taani ta wozanaadan, hinttena heemmiyaa hentsanchchatuwaa hinttew immana. Unttuntu hinttena eratetsaaninne akeekan heemmana» yaagee.

¹⁶ K'aykka Med'inaa Goday, «He gallassatuwaan hintte he biittan c'orattiyaa wode, asatuu, «Med'inaa Godaa C'aak'k'uwaa Taabootaa» giide haasayikkino. I unttunttoo karhinne geena, woy hassayettenna, woy bayinnawekka unttunttoo k'ofettenna; k'ay haray oosettenna.

¹⁷ He wodiyaan unttuntu Yerusaalame Med'inaa Godaa Kaatetuwaa Araataa giide s'eesana. Kawutetsaa ubbaappe asay Med'inaa Godaa suntsaa bonchchanaw Yerusaalame shiik'ana. Hewaappe sintsan unttuntu is's'edda giide, barenttu iita k'ofaa kaallikkino.

¹⁸ He gallassatuwaan Yihudaa asatuu Israa'eeliyaa asatuwaana ittippe gakketiide, huup'issa bagga biittaappe taani kase hintte aawotuwa laatissedda biittaa ittippe yaana» yaagee.

S'oossaa Asay Eek'aa Misiletoo Goyinneeda

¹⁹ Med'inaa Goday; «Taani hinttena attuma naanatuwaadan woota wotsanenttonne, pas'a biittaa, kawutetsaa ubbaappe aad'd'iide, lo"iyaa biittaa woota laatissanenttonne k'oppaad. K'ay taana, «Ta aaboo» giide s'eesananne taana kaalliyaasaappe guyye sim-mikkino gaade k'oppaad.

²⁰ Shin Israa'eeliyaa asatoo, hintte bare asinaw ammanettena machchatiidan taw ammanettibeykita» yaagee.

²¹ Ayentto bayinna d'ok'k'a deretuwa bollan kooshshay sisettee; hewenne, Israa'eeliyaa asaa yeekuwaanne watiwatuwaa. Ayaw gooppe, unttuntu barenttu ogiyaa geellayeedi-nonne Med'inaa Godaa barenttu S'oossaa dogeeddino.

²² S'oossay unttunta, «Hinttenoo, ammanuu bayinna asatoo, taakko simmite. Hintte ammanettana mala, taani hinttena patsana» yaagedda.

Unttuntu, «Eeno, nuuni neekko simmana. Ayaw gooppe, neeni Med'inaa Godaa nu S'oossaa.

²³ Nuuni zoozetuwa huup'iyaaanne deretuwa huup'iyaa eek'aw goyinniyaawe tumuwaappe c'imuwa. Tumuppe nuw, Israa'elato atotetsay Med'inaa Godaana, nu S'oossaa.

²⁴ Nu yalagatetsaadeppe doommina, nu aawotuu daaburiide demmeeddawaa, unt-tuntu dorssaanne miizaa, unttuntu mac'c'anne attuma naanatuwa, yeellayiyaa eek'atuu mi d'ayisseeddino.

²⁵ Nu yalagatetsaadeppe doommiide, hachchi gakkanaw, nuunikka nu aawotuukka Med'inaa Godaa nu S'oossaa bolla nagaraa ootseeddo. Med'inaa Godaa nu S'oossaa k'aalaw azazettibeykko. Hewaa diraw, ane nuuni yeellaw duge gufanneeto; k'ay kawushshay nuuna aflaadan kammo» yaagiino.

4

Simmite Giyaa S'eessaa

¹ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa asaw, simmooppe, haa taakko sim-mite. Hintte taani shenetiya hintte eek'atuwa ta sintsappe diggooppe, taappe wora baana d'ayooppenne

² hintte tumuwaan, suuretetsaaninne s'illotetsan, «Med'inaa Goday ero!» giide c'aak'k'ooppe, he wode kawutetsatuu an anjettananne an c'ee'k'ana» yaagee.

³ Med'inaa Goday Yihudaa asawunne Yerusaalamen de'iyawanttoo hawaadan yaagee; «Hintte otsa biittaa goshite; aguntsaa bolla zeroppite.

⁴ Hinttenoo, Yihudaa asatoo, Yerusaalamen de'iyawanttoo, hintte hintte huup'iyaa Med'inaa Godaw k'as's'arite; hintte wozanaa shookuwaa diggite. Hewe d'ayooppe, hintte ootseedda iitatsaa diraw, ta hank'k'uu tamaadan ees's'i kesana. Aa ooninne toyissanaw danddayenna» yaagee.

S'oossay Huup'issa Bagga Biittaappe Iitabaa Ayee

⁵ S'oossay hawaadan yaagee; «Yihudaan odite. Yerusaalamen, «Biitta ubbaan malakataa punnite!» yaagiide awaayite. Hintte k'aalaa d'ok'k'issiide, hawaadan giide waassite! «Ittippe shiik'ite! Ane gimbbii yuuyyi aad'd'eeda katamaa denddite!» yaagite.

⁶ Asay S'iyoone baana mala malaatite! Hinttew saro attanaw bak'atite! Gam'oppite! Ayaw gooppe, taani huup'issa bagga biittaappe iitabaanne wolk'k'aama bashaa ahana hanay.

⁷ Gaammuu bare de'iyaa buuraappe kesiyaawaadan, kawutetsatuwaa d'ayissiyaawe bare sa'aappe denddee. Hintte biittaa d'ayissanaw yeedda. Hintte katamatu bayiide ona gidanawaa.

⁸ Hewaa diraw, maak'aa mayyiide, «Aayye! Aayye!» yaagiide zilaalitenne yeekkite. Ayaw gooppe, Med'inaa Godaa hank'k'uu suulliyaawe nu bollappe kichchibeenna» yaagee.

⁹ K'aykka Med'inaa Goday, «He gallassi, kaatiyaa wozanayne kaappotuwwa wozanay yayyana. K'easetuukka dagamana. Timbbitiyaa odiyaawantukka, «Poora! giide doonaa oyk'k'ana» yaagee.

¹⁰ Taani, «Ha'i Ubbaa Mooddiiyaa Med'inaa Godaw, mashshay untunttu k'ood'iyaan wod'd'iyaa wode, «Hinttew sa'ay saro gidana» yaagaade, ha asaanne Yerusaalame loytsi c'imuwaa c'immaada» yaagaad.

¹¹ He wodiyaan ha asaassinne Yerusaalamew, Med'inaa Goday hawaadan yaagee geetet-tana; «Bazzuwaan ayayne bayinna d'ok'k'a deretuwaappe michchiyaa c'arkkuu ta asaa bolla c'arkkana; shin hewe katsaa ses's'anawunne geeshshanaassa gidenna.

¹² Hewaappe loytsi wolk'k'aamiyaa c'arkkuu ta azazuwaan c'arkkana; ha'i taani untunttu bolla pirdana» gee geetettana.

Yihudaa Biittay Morkkiyaan Dooddetteedda

¹³ Be'ite, morkkii shaariyaadan kesee. Aa paraa gaaretuukka gotiyaa mala; Aa paratuu arggantsaappekka aad'd'i elleelliino. Aayye ana nuunoo! Baawa d'ayeeddo!

¹⁴ Neenoo Yerusaalame, attana mala, ne wozanaa meec'c'aade iitatetsaappe geeshsha digga! Iita k'ofay ne wozanaa awude gakkanaw gam"anee?

¹⁵ Daana katamaappenne Efireema Deriyaappe yeeddawanttu iitabaa awaayiino.

¹⁶ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Kawutetsatoo odite; Yerusaalamiwukka hawaadan yaagiide awaayite; Yihudaa katamatuwwa bolla, «Haako biittaappe olaa awaayiyaa olanchchatuu yi de'iino;

¹⁷ I ta bolla makkaleedda diraw, gaden de'iyaa katsaa naagiyaawanttudan, he olanchchatuu Yihudaa yuushshuwaan yuuyyi aad'd'iino» yaagite» yaagee.

¹⁸ Yihudaa asatoo, Hintte hanuunne hintte oosuu hawaa ubbaa hintte bolla aheedda. Hawe hinttew muro. I ay keeshshaa c'ammiyaabee! Hintte wozanaa ay keeshshaa c'addiyaabee!

Ermaasi Bare Asaa Gishshaw Zilaaleedda

¹⁹ Aayye taanoo! Taani hawaa woota danddayanee! Aayye ta wozanaw! Ta wozanay diddik'ee; taani c'o"u gaanaw danddaykke. Ayaw gooppe, taani malakataa punuwaanne olaa waasuwwa sisaad.

²⁰ Iitabay iitabaa kaallee; mule biittay bayeedda. Ta dunkkaanetuunne gaaridatuu ellekka d'ayeeddino.

²¹ Awude gakkanaw olaa malaataa s'eellaneenne malakataa punusaa sisanee?

²² S'oossay hawaadan yaagee; «Ta Asay boozaa; untunttu taana erikino. Untunttu k'ofi bayinna naanatuwwa; untunttoo akeeki baawa. Untunttu iitabaa ootsanaw eranchcha; shin lo"obaa ootsanaw erikino» yaagee.

Ermaasi Be'eedda Sas'aa

²³ Taani sa'aa s'eellaad; sa'ay giigibeennawaanne ayayne bayinna mela gidiyaawaa be'aad. K'ay salotuwwa s'eellaad; untunttu poo'uu bayinnawaa be'aad.

²⁴ Deretuwwa s'eellaaddi; untunttu k'aas's'iyaaawaanne zoozetuu ubbay guyyenne sint-saw gajji gajjiyaawaa be'aaddi.

²⁵ Taani s'eellaad; shin ay asanne be'abeykke; saluwaa kafotuukka ubbay paalliide bak'ateeddino.

²⁶ S'eellaad; aradda biittay mela gideeddawaa be'aad; Med'inaa Godaa sintsan, Aa suulo hank'k'uwaa sintsan he biittaa katamatuukka yoodetteeddino.

²⁷ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Mule biittay bayana; shin taani Aa wurssa d'ayissikke.

²⁸ Hewaa diraw, sa'ay yeekkana; salotuukka bolla d'umana. Ayaw gooppe, taani ga diggaad; marssettikke. Taani k'ofaa k'achcha kichchaad; aggikke» yaagee.

²⁹ Paraa asatuunne wonddaafiya asatuu garmmaamuwan, Asay katamaa ubbaappe bak'atana. Baggatuu wos's'iide wora garssa gelina, baggatuu k'ay zaallaa shibbiino. Katamay ubbay oniide, de'iyaa asaa d'ayeedda.

³⁰ Neenoo, baya kichcheedaanee, neeni ay ootsay? Ne zo'o mayuwaa ayaw mayyay? Work'k'aa alleek'kuwaa ayaw wotsay? Ne ayifiyaa sip'intsaa ayaw okkayi? Neeni c'oo mela neena loytsaadda. Ne laggetsatuu neena kad'eeddino; untunttu neena wod'anaw koyiino.

³¹ Taani yeluwaa oyk'k'eteedda mishirata waassiyaawaa mala waasuwaasaa. I waasuu koyiro na'aa yeliyaa mac'c'a mishirati ooliyaa mala. He waasuu, Yerusaalama shemppuwaa te'ettaade, bare kushiya mic'aade, «Aayye taanoo! Hekko taana wod'anaw haniino!» yaagaade waassiyaa waasuwaasaa.

5

Yerusaalame Asaa Nagaraa

¹ S'oossay hawaadan yaagee; «Ane Yerusaalame ogiyaa pudenne duge hamettite; ane yuuyyi aad'd'iide s'eellitenne akeekite; Aa gutaranka koyite. S'illuwaa pirddiyaanne tumuwaa koyiyaa itti asaa Hintte demmooppe, taani Yerusaalame maaraana.

² Shin untunttu, «Med'inaa Goday ero» gooppekka, untunttu tumuwaappe word-duwaan c'aak'k'iino» yaagee.

³ Abeet Med'inaa Godaw, ne ayifetuu tumuwaa s'eellikkinooyye? Neeni untunttu dechchaadda, shin untunttu sakkibeenna. Neeni untunttu kinchchereetsaadda, shin untunttu seeraa akkenan is's'eeddino. Untunttu barenttu som'uwaasaa zaallaappe aatsi minisiide, barenttu nagaraappe simmennaan is's'eeddino.

⁴ Hewaappe guyyiyaan, taani hawaadan yaagaade k'oppaad; «Hawanttu hiyyeesaa s'alala; hawanttu booza. Ayaw gooppe, untunttu Med'inaa Godaa ogiyaa, barenttu S'oossaa higgiiyaa erikkino.

⁵ Simmi taani wolk'k'aama asatuwaakko baananne untunttoo odana. Ayaw gooppe, untunttu Med'inaa Godaa ogiyaa, barenttu S'oossaa higgiiyaa eriino» yaagaade k'oppaad. Shin untunttu ubbaykka ittippe Aa morgge mitsaa mentseeddinonne k'ashuwaakka duutseeddino.

⁶ Hewaa diraw, gaammuu bare woraappe kesiide, untunttu wod'ana. Jeerii baz-zuwaappe kesiide, untunttu mi d'ayissana. Maahii untunttu katamatuwaasaa zuggiide naagana. He katamatuwaappe kesiyaasaa ubbay puuzetti wurana. Ayaw gooppe, untunttu makkalay dalggeedda; untunttu tooshiikka dareedda.

⁷ S'oossay hawaadan yaagee; «Taani hintte nagaraa ayaw atto goo? Hintte naanatu taana aggiide, worddo S'oossatuwaan c'aak'k'eeddino. Taani untunttu mizaade kalissaad; shin untunttu sharmus'eeddinonne sharmus'atuwaasaa golliyaasaa siireeddino.

⁸ Untunttu d'iiketteedda koruma paraadan ziittiidde, hara asaa machchato woshu-manaw amottiino.

⁹ Tumu taani ha yewotuwaasaa diraw, untunttu muranaw bessikkitaasaa? Hawaa mala kawutetsaw ta haluwaa kesikkitaasaa? yaagee Med'inaa Goday.

¹⁰ K'aykka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «I woyniyaa turaa maaraa gidduwaana biidde bayzzite; shin wurssi d'ayissoppite. I tashetuwaasaa penggii olite; ayaw gooppe, untunttu Med'inaa Godaassaa gidikkino.

¹¹ Israa'eeliyaasaa asatuunne Yihudaa asatuusaa mulekka ammanettibeykkino» yaagee.

¹² Untunttu hawaadan giide, Med'inaa Godaa bolla wordduwaan haasayeeddino; «I ayinne ootsenna; k'ohiyaabay ayayenne nu bolla yeenna. Morkkiyaasaa mashshaa woy koshaa nuuni mulekka be'okko.

¹³ Timbbitiyaasaa odiyaawanttu c'arkkuwaasaa mala; untunttu S'oossaa k'aalaa baawa. Hewaa diraw, untunttu giyaawe ubbay untunttu gakko» yaagiino.

¹⁴ Hewaa diraw, Med'inaa Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay Israa'eeliyaasaa hawaadan yaagee; «Untunttu ha k'aalaa haasayeedda diraw, taani ta k'aalaa ne doonaan tamaa kessana. Ha asaakka mitsaa kessana; he tamay untunttu mi d'ayissana» yaagee.

¹⁵ Med'inaa Goday hinttena hawaadan yaagee; «Hinttenoo, Israa'eeliyaasaa asatoo, taani hintte bolla haakko biittaappe itti kawutetsaa ahana. Inne wolk'k'aamanne beni kawutetsaa. Untunttu k'aalaa hintte erenna, untunttu haasayaykka hintte gelenna kawutetsaa.

¹⁶ Untunttu c'ubiyaa shookuu dooyaa duufu mala. Untunttu ubbaykka wolk'k'aama asaa.

¹⁷ Untunttu hintte kasaanne k'umaa bonk'k'iide maana. Hintte attuma naanatuwaakka mac'c'a naanatuwaakka wod'ana. Hintte dorssaakka miizzaakka bonk'k'iide maana. Hintte woyniyaa turaa teeraakka balasiyaasaa giyaasaa mitsaa teeraakka bonk'k'iide maana. Hintte ammanettiyaa, gimbbetteedda katamatuwaakka untunttu barenttu mashshaan oliide bayzzana» yaagee.

¹⁸ Med'inaa Goday Ermaasa hawaadan yaagee; «Shin he gallassatuwaan gidooppekka, taani ta asaa ubbaanna wurssa d'ayissikke.

¹⁹ Asay neena, «Med'inaa Goday nu S'oossay nu bolla hawaa ubbaa ayaw ootseedee?», giide oochchiyaa wode, neeni untuntntoo, «Hintte taana, S'oossaa aggiide, hintte matan imatsaa s'oossatoo ootseedawaadan, hewaadan hintteikka asaa matan imatsaa asatoo ootsana» yaaga» yaageedda.

S'oossay Bare Asaa, «Hinttena Erite» Gee

²⁰ K'aykka S'oossay, «Hawaa Yaak'ooba asatoo oda; Yihudaa biittanka hawaadan yaa-gaade awaaya;

²¹ «Hinttenoo, ayifii de'ishiina s'eellennawanttoo, haytsay de'ishiina sisennawanttoo, eeyyanne donc'illowantta asatoo, hawaa sisite!

²² Laa hintte taw ayaw yayyikkitee? Yaagee Med'inaa Goday. Hintte ta sintsan ayaw kokkorikkitee? Ayaw gooppe, taani shafetuwaa abbaw zawaa, med'inaw Aa pintsenaa dirssaa ootsaad. Beetatuu pushakettooppekka s'oonanaw danddaykkino. Untunttu guummooppekka pinnanaw danddaykkino.

²³ Shin ha asatoo muumenne makkala wozanay de'ee. Untunttu itti bagga simmiide, wora beeddino.

²⁴ Untunttu barenttu wozanaan, «Nuw adiliyaa iraanne asuuraa iraanna wodiyaan wodiyaan immiyaa, nuuna nu katsaa daabursissennan shiishissiyaa Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, ane yayyeetto» gibeykkino.

²⁵ Hintte iita oosuu hawantta te"eedda. Hintte nagaray hinttena lo"obaappe ashsheeda» yaaga» yaagee.

²⁶ S'oossay hawaadan yaagee; «Ta asaa gidдон iita asatuu de'iino. Kafotuwaa oyk'k'anaw naagiya asatuwaadan zuggiide naagiino. Untunttu gitiyaa yeggiino; asatuwaa oyk'k'iino.

²⁷ Kootsan kafuu kumeeddawaadan, untunttu golliyaan c'imuu kumeedda. Hewaa diraw, untunttu wolk'kaamanne dure gideeddino.

²⁸ Untunttu orddenne mod'd'o giide dic'ceeddino. Untunttu iita oosoo zaway baawa. Untunttu aawuu bayinna naanatuwaa shatintsanaw untunttu diraw mootettikkino; hiyyeesatuwaa maataakka naagibeykkino.

²⁹ Yaatina, taani Med'inaa Goday untuntta hewaa diraw, muranaw bessikkita? Hawaa mala kawutetsaa bolla ta haluwaa kessanaw bessikkita?» yaagee.

³⁰ K'aykka S'oossay hawaadan yaagee; «Daro iitabayne dagantsiyaabay biittaa bollan haneedda.

³¹ Timbbitiyaa odiyaawanttu wordduwaa odiino; k'eesatuu kka untunttu zoriyaan ayissiino. Ta asaykka hewaa malabaa dose! Shin wurssetsan waaniitee?» yaagee.

6

Yerusaalame Morkkiyaan Dooddetteedda

¹ K'aykka S'oossay, «Hinttenoo, Biiniyaama asatoo, hintte shemppuwaa ashshanaw bak'atite! Yerusaalameppe kesite! Tak'o'a kataman malakataa punnite! Beeti-Hakkareema giyaa san malaataa bessite! Ayaw gooppe, huup'issa baggappe iitabayne balaa bashshay yaana hane.

² Taani lo"iyaanne nashechchiyaa S'iyoonne katamatuwaa d'ayissana.

³ Morkketuu hentsanchchatuwaadan barenttu wudiya akkiide, Aa bolla yaana. Aa yuushshuwaan barenttu dunkkaaniyaa essana; barenttu wudiyaanne barenttu sa'aan sa'aan heemmana.

⁴ Untunttu ittuu ittuwaa, «Yerusaalamenna olettanaw giigite! Denddite! Ane nuuni Aa seeta gallassi oleetto. Shin aayye ana! Sa'ay k'amme; omarsa kuway aduk'k'i aduk'k'i bee.

⁵ Hewaa diraw, denddite! ane k'amma oleetto; Aa geessuwaa laaleeddo» yaagiide mak'ettiino» yaagee.

⁶ Ubbaappe Wolk'kaama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Mitsatuwaa k'ans'site. Yerusaalame gimbbiyaa matan biittaa dooriide diddik'ite. He kataman naak'uu kumeedda diraw, I murettanaw bessee.

⁷ Ollay bare haatsaa pulttiyaawaadan, ikka bare iitatetsaa pulttee. Makkalabayne bashshaabay Aa gidдон sisettee. Ubbaa gede Aa sa'ayne madutsay ta sintsan beettee.

⁸ Neenoo Yerusaalame, taani neena seeriyaawaa akka. Akkenan is'sooppe, taani neeppe shaakkettanne ne biittaa itti asayne de'enna baaddinne biittaa kessana» yaagee.

Israa'eeliyaa Asaa Makkalaa

⁹ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Woynniyaa teeraa mas'yaawaadan, Israa'eeliyaa asaa atteeddawantta loytsiide mas'ite. Woynniyaa teeraa k'oriyaa asaadan, hintte kushiya daashshatuwaa giddo laa"entsuwaakka yeddite» yaagee.

¹⁰ Taani oossi odooshsha? Oona seerooshsha? Ooni sisanddeeshsha? Be'ite, untunttu sisenna mala, untunttu haytsay baretti utteedda. Be'ite, Med'inaa Godaa k'aalay untunttoo k'iliic'yaawaa gideedda; untunttu an nashetikino.

¹¹ Hewaa diraw, Med'inaa Godaa hank'k'uu taanan kumi utteedda. Taani ha hank'k'uwaa te"anaw danddaykke.

Yaatina, S'oossay taana hawaadan yaagee; «Ta hank'k'uwaa ogiyaan de'iyaa naanatuwaa bollanne shiik'eedda yalaga asaa bolla tiga. Machchatokka asinaakka, c'immi wureedda asaakka I akki baana.

¹² Taani he biittan de'yaawanttu bolla ta kushiya yeddiyaa wode, untunttu golletuu, untunttu goshshaan akka untunttu machchetuwaan akka ubbay haratoo imetana» yaagee Med'inaa Goday.

¹³ K'aykka S'oossay hawaadan yaagee; «Guutsaykka daruukka ubbay wod'iyaa maanaw yirgettee. Timbbitiyaa odiyaawantukka k'eesatuu kka ubbay asaa c'immiino.

¹⁴ Ta asaa madutsaa sakkennabaa giide, guutsa d'aliyaa wotsiino. Saruu bayinnan, «Saro; saro!» yaagiino.

¹⁵ Ha sheneyiyaa oosuwa ootsiide, untunttu yeellateeddinoo? Tuytti, untunttu mulekka yeellatibeykkino. Untunttu yeellay ayenttokka erikkino. Hewaa diraw, untunttukka kundeddawanntu gidдон kundana. Taani untuntta muriyaa wode, untuntta kawushshana» yaagee Med'inaa Goday.

¹⁶ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ogiyaan ek'kiide s'eellite; beni loossotuu de'yaasaa oochchite. «Lo"o ogii hak'an de'ii?» yaagiide oochchitenne an hamettite. Yaatiide hinttew shemppi akkite. Yaagina hintte, «Nuuni he ogiyaan hamettokko!» yaageedda.

¹⁷ Taani naagiyaawantta hintte bolla suntsaade, «Malakatay punettiyyaa wode sisite!» yaagaade odaad. Shin hintte, «Nuuni sisokko» yaageedda.

¹⁸ «Hewaa diraw, kawutetsatoo, sisite! Maabarattoo, taani ta asaa ootsiyaawaa erite!

¹⁹ Sa'aan de'iyaa asatoo, hawaa sisite! Taani untunttu iita k'ofaa diraw, iitabaa ha asaa bolla ahaad. Ayaw gooppe, untunttu ta k'aalaa sisennan is's'eeddino; ta higgiiyaakka oli basheeddino.

²⁰ Saaba giyaa biittaappe yeedda is'aanay woy haakko biittaappe yeedda sawiyaa k'imaamii taw ayissee? Hintte s'uuggiyaa yarshshuukka aketena. Hintte yarshshuu taana nashechena» yaagee.

²¹ Hewaa diraw, Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, taani ha asaa sintsan d'ubetuwa wotsana. Aawotuunne naanatu ittippe untunttun d'ubettana. Shoorotuunne laggetuu d'ayana» yaagee.

Huup'issa Baggaappe Doodiyaa Olanchchatuwaa

²² K'aykka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, huup'issa bagga biittaappe olanchchatuu yiino; itti wolk'k'aama kawutetsay sa'aa gas'aappe denddee.

²³ Untunttu wonddaafiyaanne tooraa oyk'keeddino. Untunttu k'areti bayinnawantanne yeddi maarennawantta. Untunttu barenttu paran piriis'iyaa wode, abbay guummiyaawaadan guummiino. Hinttenoo, S'iyoon katamaa asatoo, untunttu hinttena olanaw itti asaadan salppeeddino» yaagee.

²⁴ Nuuni he oduwaa sisina, nu kushii hilssi geedda. Mishirato oysay oyk'k'iyawaadan, nuuna metuu un'eedda.

²⁵ Shoyk'aa kesoppite; ogiyaanakka hamettoppote. Ayaw gooppe, morkkii mashshaa oyk'keedda; yaana haan akka dagantsiyaabay de'ee.

²⁶ Ha"i ta asaw, maak'aa mayyiide, bidintsaan gondorette; bare mess'i itti na'aw yeekkiyaawaadan seela yeekuwa yeekkite. Ayaw gooppe, d'ayissiyaawe akekenan de'ishiina, nu bolla yaana.

²⁷ S'oossay Ermaasa hawaadan yaagee; «Ermaasaa, neeni untunttu ogiyaa s'omoosana malanne paac'c'ana mala, taani neena birataa paac'c'iyaa asaa kessaad; ta asaakka paac'ettiyya birataa kessaad.

²⁸ Untunttu ubbay zigiri yuuyiyaa, odina akka makkalanchcha. Untunttu na-haasiyaanne birataa; untunttu ubbaykka bayzuwaa ootsiino.

²⁹ Birataa bolla de'iyaa shi'aa s'uuggiide geeshshana mala, womppiinay wolk'k'aappe womppiinettee. Shin geeshshanaw waayeteedda waayii ubbaykka mela; ta asaa gidдон de'iyaa iitatu kichchibeykkino.

³⁰ Med'inaa Goday untuntta oli aggeeda diraw, untunttu Oletteedda Biraa geetetiiino» yaagee.

7

Ermaasi Geeshsha Golliyaan Awaayeedda

¹ Med'inaa Godaappe Ermaasakko yeedda k'aalay hawaa;

² «Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa penggen ek'k'a. Ha k'aalaa hawaadan yaagaade awaaya; «Hinttenoo, Med'inaa Godaw goyinnanaw ha penggetuwaanna geliyaa Yihudaa asatoo, ubbaykka Med'inaa Godaa k'aalaa sisite!

³ Ubbaaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Hintte ogiyaanne hintte oosuwaa laammite; taani hinttena ha sa'aan wotsana.

⁴ C'imo k'aalan, Hawe Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa! Hawe Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa! Hawe Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa yaagiide ammanettoppite.

⁵ Hintte hintte ogiyaanne oosuwaa tumuwaappe laammooppe, ittuu ittoo tumuwaa pirddooppe,

⁶ betetuwaanne aawuu bayinna naanatuwaa, asinay hayk'k'eedda am'e mac'c'a asaa naak'k'ennan aggooppe, ha sa'aan s'illo asatuwaa suutsaa gussennan aggooppenne, hintte k'ohettennaadan, hara s'oossatoo goyinnennan aggooppe,

⁷ taani hintte mayzza aawaatoo med'i med'inaw immeedda biittan hinttena wotsana.

⁸ Be'ite! Hintte ayinne patsenna c'imuwaa k'aalan ammanettiita» yaagee» yaaga» yaagee.

⁹ S'oossay hawaadan yaagee; «Hintte wuu'iita, wod'iita, shaarmus'iita, c'aak'k'iide word-duwaa markkattiita, Ba'aala giyaa eek'aw yarshshuwaa yarshshiita, hawaappe kase hintte erenna hara s'oossatoo goyinniita.

¹⁰ Yaatiide ta suntsan s'eegetteedda Geeshsha Golliyaa yiide, ta sintsan ek'k'iide, «Nuuni saro atteedo!» yaagiita. Shin ha sheneyiyaa oosuwaa ubbaa ootsanaw saro atteeditee?

¹¹ Ta suntsan s'eegetteedda ha Geeshsha Gollii hinttew panggatuu k'osettiyya gonggolo geedditeyye? Hintte ootsiyaawaa ubbaa taani ta huup'iyaa be'aad» yaagee Med'inaa Goday.

¹² S'oossay hawaadan yaagee; «Taani ta suntsaw de'iyasaa ootsaade koyiro dooreedda, Seelon ta sa'aa ane biite. Ta asaa Israa'eeliyaa iitatetsaa diraw, taani he sa'aa waateedentto be'ite.

¹³ Hintte ha ubbabaa ootseeddita. Taani hinttew zaara zaaraadde odaad; shin sisennan is'seeddita. Taani hinttena s'eesaad; shin taw koyibeykkita Yaagee Med'inaa Goday.

¹⁴ Hewaa diraw, taani Seelo bolla ootseeddawaa, hawaan hintte ammanettiyya, ta suntsan s'eegetteedda ha Geeshsha Golliyaa bollakka ootsana. Hinttewunne kase hintte aawaatoo immeedda sa'aan hawaan, taani Seelo bolla ootseeddawaa malaa zaaretsaade ootsana.

¹⁵ Hintte dabbotuwwa, Efireema zeretsatuwaa taani diggeeddawaadan, ta sintsappe hinttenakka diggana» yaagee.

Asay Azazettenan Is's'eedda

¹⁶ S'oossay hawaadan yaagee; «Ermaasaa, hewaa diraw, ha asatoo woossoppa; untunttu gishshataa oochchoppa woy waassoppa; neeni untunttoo gaannatoppa. Ayaw gooppe, taani new sisikke.

¹⁷ Untunttu Yihudaa katamatuwaaninne Yerusaalame ogetuwaan ootsiyaawe ayentto be'ikkiyye?

¹⁸ Naanay mitsaa mis'iino; aawotuu tamaa eetsiino; mac'c'a asatuu, «Saluwaa kaatato» giyaa s'oossatiw ukitsaa uukkanaw d'iiliyaa munak'k'iino. Untunttu taana k'ohana giide, ushshaa yarshshuwaa hara s'oossatoo gussiino.

¹⁹ Hawaan tumu k'ohettiyawe taanee? Hawaan k'ohettiide yeellatiyaawe barenttu huup'iyaw untuntta gidikkinoo?» yaagee Med'inaa Goday.

²⁰ Hewaa diraw, Ubbaa Moordiyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Be'ite, ta yiluunne ta hank'k'uu ha sa'aa bolla, asaa bollanne mehiyaa bolla, gaden de'iyaa mitsaa bollanne biittan de'iyaa katsaa bolla gukkana. Gukkiide ees's'ana; to"anawukka danddayenna» yaagee.

²¹ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Hintte s'uuggiyaa yarshshuwaa hara yarshshotuwaanna gujjiide, he ashuwaa hinttew miite.

²² Taani untuntutta Gibs'e biittaappe kessiyaa gallassi, s'uuggiyaa yarshshuwaabaa gidina, hara yarshshotuwaabaa gidina, hintte mayzza aawaatoo odabeykke woy azaz-abeykke.

²³ Shin taani untuntutto ha azazuwaa immaad; «Taw azazettite. Yaatooppe, taani hintte S'oossaa gidana; hintteekka ta asaa gidana. Hinttew lo"ana mala, taani hinttena azaziyaa ogiyaa ubbaan hamettite» yaagaad.

²⁴ Shin untuntuttu taw sisennan woy hayzzennan is'seeddino. Untunttu barenttu iita wozanaa muumetetsaadan hametteeddino; untunttu sintsaw biyaawaa aggiide, guyye beeddino.

²⁵ Hintte mayzza aawotuu Gibs'e biittaappe keseedda gallasaappe doommiide, hachchi gakkanaw, taani ta k'oomatuwaa, timbbitiyaa odiyaawantta wonttina wonttina hinttew kiittaadde takkaad.

²⁶ Shin hintte taw sisennan woy hayzzennan is'seeddita. Hintte morggiyaa d'ulisseedditanne hintte mayzza aawotuwaappekka aad'd'iide, iitabaa ootseeddita.

²⁷ «Hawaa ubbaa neeni untunttoo odana; shin untunttu ne giyaawaa sissikkino. Neeni untuntta s'eesana; shin untunttu new koyikkino.

²⁸ Hewaa diraw, Ermaasaa, neeni untunttoo hawaadan yaaga; Med'inaa Godaw bare S'oossaw azazettena woy seerina simmenna kawutetsay hawaa. Tumuu d'ayeedda; tumay untunttu ins's'arssaappe bayeedda.

²⁹ Hintte huup'iyaa meediide olite. Ayayenne bayinna d'ok'k'a deretuwa bolla kesiide zilaalite. Ayaw gooppe, Med'inaa Goday barena yiloyeedda yeletaa is'seeddanne aggi basheedda yaaga» yaagee.

³⁰ K'aykka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Yihudaa asatuu ta sintsan iitabaa ootseeddino. Untunttu ta suntsan s'eegetteedda Geeshsha Golliyaa tunissanaw, taana sheneyiyaa eek'atuwaa ahiide, Aa giddon wotseeddino.

³¹ Untunttu barenttu attuma naanatuwaanne mac'c'a naanatuwaa taman s'uuggiide yarshshanaw, Hinnooma Zanggaaraa d'ok'k'an Toofeeta giyaa yarshshuwaa sa'aa gimbbeeddino. Shin hewe taani untunttu azazabeenabanne ta k'ofaan bayinnawaa.

³² Hewaa diraw, he sa'ay Hinnooma Zanggaaraa woy Toofeeta geetettiyaawe attide, Shukaa Zanggaaraa yaagettiide s'eesettana gallasatuu yiino yaagee Med'inaa Goday. Ayaw gooppe, moogiyaa sa'ay bayinna diraw, Toofeeti untunttu barenttu anhaa moogiyaa sa'aa gidanawaa.

³³ He wode he asatuwaa anhay saluwaa kafotoonne sa'aa do'atoo k'uma gidana; untunttu yashissiide yederssiyaawe de'enna.

³⁴ Taani iilssaanne nashshechchaa kooshshay, bullachchiyaawaanne bullachchetiyaan kooshshay Yihudaa katamatuwaaninne Yersaalame ogetuwaan sisettennaadan diggana. Ayaw gooppe, biittay mela attana» yaagee.

8

¹ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He wodiyaan Yihudaa kaatetuwa mek'etsay, kaappotuwa mek'etsay, k'eesetuwa mek'etsay, timbbitiyaa odiyaawanttu mek'etsayenne Yersaalamen de'iyaa asatuwa mek'etsay ubbay duufuwaappe mas'ettiide kesana.

² Untunttu siik'eedda, kiitetteedda, kaalleedda, zoriyaa oochcheeddanne goyinneedda awaw, aginawunne saluwaa s'oolinttiyaa ubbaw mic'ettana. Untunttu mek'etsay shiik'enna woy moogettenna; shin biittaa bollan pituwaa mala gidanawaa.

³ Laaleedda sa'atuwaan de'iyaa, ha iita kawutetsaappe atteeda asatuu ubbay de'uwaappe hayk'kuwaa doorana. Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

Nagaraanne Muruwaa

⁴ Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Asatoo yaaga; S'oossay hawaadan yaagee; Itti Asay kunddooppe, simmiide denddenneeyye? Woy itti Asay wora booppe, guyye simmenneeyye?

⁵ Yaatina, ha Asay ayaw wora beeddee? Yersaalame ayaw ubbaa gede wora beeddee? Untunttu c'imuwa bak'k'i oyk'k'eeddino; haa simmennaan is'seeddino.

⁶ Taani minisaade hayzzaad; shin untunttu tumuwaa haasayikkino. Ta ayaa ootsaadditaashsha? giide bare iita oosuwa paas'iyaaawe ittuunne baawa. Ubbaykka olaw piriis'iyaa paraadan barew barew wos's'ee.

⁷ Haray atto, shimalaa giyaa kafotuu barenttu wodiya eriino; harap'p'etuu, dagic'etuunne waaliyaa giyaa kafotuu barenttu simmiyaa wodiya naagiino; shin ta asay Med'inaa Godaa wogaa erenna.

⁸ «Yaatina, waaniide, «Nuuni aad'd'eeda eranchcha; ayaw gooppe, Med'inaa Godaa higgii nuunanna de'ee» gaanaw danddayettii? Worddanchcha s'aafetuu barenttu biiriyan ta higgiiyaa wordduwaa kesseeddawaa be'ikkiteeyye?

⁹ Aad'd'eeda eranchchatuu yeellatana; untunttu kawushshanne oyk'k'ettana. Untunttu Med'inaa Godaa k'aalaa oli aggina, untunttuu ay c'inc'c'atetsay de'ii?

¹⁰ Hewaa diraw, taani untunttu machchetuwa haratoo, untunttu gadiyaakka untunttu s'ooneeddawantoo immna. Ayaw gooppe, guutsaykka daruukka ubbay wod'iyaa maanaw yirgettiino. Timbbitiyaa odiyaawantukka k'eesatuu kka ubbay asaa c'immiino.

¹¹ Untunttu ta asaa madutsaa sakkennabaa giide, guutsa d'aliyaa wotsiino. Saruu bayinnan, «Saro, sara!» yaagiino.

¹² Ha sheneyiyaa oosuwa ootsiide, untunttu yeellateeddinoo? Tuytti, untunttu mulekka yeellatibeykino. Untunttu yeellay ayenttokka erikkino. Hewaa diraw, untunttukka kundeeddawantuu gidдон kunddana; untunttu k'as's'ayettiya wode kawushshana. Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee yaaga yaageedda.

¹³ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani untunttu tumuwaappe dafa akkana. Untunttu woyniyaa turaan ayifii d'ayana; balasiyaa giyaa mitsankka ayifii d'ayana. Aw bonc'c'iikka shullana; taani untunttuu immeeddabay untunttuppe aketti kichchana» yaagee.

¹⁴ Asatuu hawaadan yaagiino; «Nuuni c'o"u giide ayaw uttiinoo? Ane ittippe shiik'ite; hini gimbbetteedda katamatuwa geliide, yaan hayk'k'etto. Med'inaa Goday nu S'oossay nuuna hayk'k'oo pirdi diggeedda; nuuni Aa bolla nagaraa ootseedda diraw, nuw ushanaw wod'iyaa haatsaa immi diggeedda.

¹⁵ «Sa'ay saro gidana» giide nashshechchan naageeddo; shin lo"obay yibeenna. «Nuuni pas'ana» giide naageeddo; shin dagama gideedda.

¹⁶ Nu morkketuu paraa daaretsay Daana giyaa kataman sisettee; untunttu wotara paratuwa c'aagetsan biittay ubbay k'aas's'ee. Biittaanne biittan de'iyawaa ubbaa, katamaanne kataman asaa ubbaa mi d'ayissanaw yeeddino» yaagiino.

¹⁷ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, taani shooshshatuwa hintte giddo yeddana. Muruniyaawantuu murunuu te"anaw danddayenna hasotuwa hintte giddo yeddana; untunttu hinttena dukkana» yaagee.

Ermaasi Kayyotteedda

¹⁸ Pas'anaw danddayenna keeshshaa taani kayyotaad; ta wozanaykka ta gidдон seeree.

¹⁹ Ta Asay haakko biittan waassiyaa waasuwa sisite. Untunttu, «Med'inaa Goday S'iyoonen baawee? Ha S'iyoonen Kaatii laa"entso yaan de'ennee?» yaagiide waassiino.

S'oossay untunttu Kaatii, «Untunttu barenttu masseedda misiletuwaan, barenttu pat-senna allaga eek'atuwaan won taana ayaw yiloyeeddinoo?» yaagee.

²⁰ Asay, «Hekko c'akaa wodiinne aad'd'eeda; boniinne wureedda; nuuninne attibookko» yaagiide waassiino.

²¹ Simmi ta Asay maduns's'eedda diraw, ta wozanaykka maduns's'eedda. Taani kayyot-tay; yashshay taana oyk'k'eedda.

²² Gala'aaden tiggiyaa d'alii baaweeyye? Yaan aakimii de'ennee? Yaatina, ta asaa me'uu ayaw pas'ennee?

9

¹ Ta huup'ii haatsaa ollaa gideerenneeshsha! Ta ayifetuukka afotsa pultto gideerikki-nooshsha! Yaatinto taani ta asatuwaappe morkketuu kushiyan hayk'k'eeddawanttoo k'ammanne gallassi yeekkana shin!

² ta asaappe shaakkettaade baana mala, taw bazzuwaan siiray ak'iyaa sa'ay de'eerenneeshsha! Ayaw gooppe, untunttu ubbay sharmus'a; untunttu makkaliyaa asaa zata.

³ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ta asatuu barenttu ins's'arssan odanaw ubbaa wode giigi utteeddino; untunttu biittan tumuwa diraw wordduu minneedda. Untunttu iitaappe iitaw aad'd'iino; taana erikkino» yaagee.

⁴ K'aykka S'oossay hawaadan yaagee; «Shooruu shooruwaappe naagettite; hintte ishatsuwaakka ammanettoppote. Ayaw gooppe, ishay ubbay c'immiyaawaanne shooro ubbay zigiriyaawaa.

⁵ Shooruu shooruwa c'imme; ittuunne tumuwa haasayenna. Unttuntu barenttu ins's'arssaa haasayanaw tamarissi wotseeddino. Unttuntu nagaraa ootsiide daaburiino.

⁶ Neeni c'imuwa gidon de'aassa. Unttuntu barenttu c'imuwaan taana erennan is's'eeddino» yaagee Med'inaa Goday.

⁷ Hewaa diraw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani untuntta seerissaade paac'cana. Ta asaa diraw, simmi taani harabaa ayaa ootsanaw danddayayitaa?

⁸ Unttuntu ins's'arssay wod'iyaa wonddaafiyaa mala; untunttu an c'imuwa haasayino. Barenttu doonaan ittuu ittoo saro k'aalan haasayino; shin barenttu wozanaan p'iriyaa wotsiino.

⁹ Yaatina, taani ha yewoo untuntta muranaw bessikkita? Taani ta huup'iyaw hawaa mala kawutetsaa bolla haluwa kesikkita?» yaagee Med'inaa Goday.

¹⁰ Taani d'ok'k'a deretoo yeekkananne waassana; bazzo hentsaa gadetuwa zilaalana. Ayaw gooppe, untunttu basheddino; yaana itti asayenne aad'd'ena. Mehiyaa s'aaguunne sisetenna; saluwa kafotuunne do'atuu bak'atiide bi kichcheeddino.

¹¹ S'oossay hawaadan yaagee; «Yerusaalame katamaa taani koleteedda keelaanne worakanatuu geessuu ona ootsana. Yihudaa katamatuwaakka ooninne de'enna mela sa'aa ootsana» yaagee.

¹² Hawaa akeekanaw aad'd'eeda eranchchay oonee? I hara asaw odana mala, Med'inaa Goday bare ins's'arssan oossi odeeddee? Itti asayenne Aa gidduwaana aad'd'ena mala, biittay bayiide, bazzuwaadan oneeddawe ayaasee?

¹³ Med'inaa Goday yaageedda; «Hawe haneeddawe, untunttoo taani immeedda higgiiya untunttu aggeeda diraassa. Unttuntu taw azazettenaaninne ha higgiiya kaallennaan is's'eedda diraassa.

¹⁴ Hewaa aggiide, untunttu barenttu wozanaa muumetetsaa kaalleeddino; untunttu barenttu aawotuwa tamarisseeddawaadanka Ba'aala giya eek'atoo goyinneeddino» yaageedda.

¹⁵ Hewaa diraw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Be'ite, taani ha asaa c'ammiyaa k'umaa miizaanne wod'iyaa haatsaa ushshana.

¹⁶ Unttuntu woy untunttu aawotuu erenna kawutetsatuwa gidon taani untuntta laalana. Taani untuntta d'ayissana gakkanaw, mashshaan yederssana» yaagee.

Yerusaalame Asay Zilaaledda

¹⁷ K'aykka Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ane k'oppite. Yeekuwa yeekkiyaa mac'c'a asatuwa s'eesiide ayyissite; zilaassaa zilaaliyaa eranchcha mac'c'a asatoo kiitite.

¹⁸ Unttuntu ellekka yiide, nu ayifii afotsaa s'illuwa s'okana gakkanaassinne nu ayifiyaa c'iruu haatsaa pultana gakkanaw nu bolla zilaalino.

¹⁹ S'iyoonen hawaadan giya zilaassaa kooshshay sisetee; «Aayyeero! Nuuni bayeeddo! Nuuni mulekka kawushsheedo! Nu Gollii koleti kichcheedda diraw, nuuni biittaa aggiide baanaw koshshee» yaagiino» yaagee.

²⁰ Hinttenoo, mac'c'a asatoo, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite! Hintte haytsay Aa doonaappe kesiya k'aalaa hayzzo. Hintte mac'c'a naanatuwa zilaassaa tamarissite; shoorata shoorato koyissuwa tamarissu.

²¹ Ayaw gooppe, hayk'ku naanatuwa agiyaan, wodallatuwaakka gutaran k'ees'iidde yiide, nu maskkootetuwa gakeedda; nu kaate golletuwaanka geleedda.

²² Med'inaa Goday taana hawaadan yaagiide azazeedda; «S'oossay hawaadan yaagee; «Asaa anhay pituwaadan dembban laalettana; untunttu c'akkiyaawanttu c'akkiide oleedda katsaa mala; untuntta ooninne shiishshenna» yaaga» yaagiide azazeedda.

²³ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Aad'd'eeda eranchchay bare eran c'ee'k'oppo; wolk'kaamay bare wolk'k'an c'ee'k'oppo; woy durii bare duretetsan c'ee'k'oppo.

²⁴ Shin c'ee'k'iyaa uray ooninne taana eriyaawaanne akeekiyaawan c'ee'k'o. Aggena siik'uwaa, suure pirddaanne s'illotetsaa sa'aa bollan ootsiyaa Med'inaa Godaa, taana eriyaawan c'ee'k'o. Ayaw gooppe, taani hawantun nashetay. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee.

²⁵ K'aykka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, barenttu ashuwa s'alala k'as's'aretteedda asatuwa taani murana gallassatuu yiino.

²⁶ Hewantukka Gibs'e, Yihudaa, Eedooma, Amoonanne Moo'aaba biittaa asatuwaanne barenttu huup'iyaa shufeeriyaa meediide, bazzuwaan de'iyaa asatuwa ubbatuwa.

Ayaw gooppe, ha kawutetsatuwaa ubbaa Asay tumuwaappe k'as's'arettiibeenna; Is-
raa'eeliyaa Asay ubbaykka bare wozanaan k'as's'arettiibeenna» yaagee.

10

S'oossaanne Eek'aa

¹ Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, Med'inaa Goday hinttew odiiyaa k'aalaa sisite!

² Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Deretuwaaw ogiyaa hintte tamaaroppite. Deretuu saluwaa bolla malaataa be'iide dagammooppekka, hintte dagammoppite.

³ Ayaw gooppe, deretuwaaw wogay mela. Unttuntu mitsaa woraappe k'ans'iino; massiyaawe kalttan massee.

⁴ Unttuntu biraaninne work'k'aan alleek'k'issiino; k'aas's'ennaadan madooshaan misi-mariyaa d'ishiide oytsiino.

⁵ Unttuntu eek'atuu untntuntu leekiyaaw garssan kafuwaa dagantsanaw essiyaa misiliyaa mala. Haasayanaw danddaykkino. Hamettanaw danddayenna diraw, Asay untntunta tookkee. Untntuntu mulekka yayyoppite. Ayaw gooppe, untntuntu hinttena k'ohanaw danddaykkino; k'ay maaddanawukka danddaykkino» yaagee.

⁶ Abeet Med'inaa Godaw, ne malay ooninne baawa. Neeni wolk'k'aama; ne suntsaykka wolk'k'aamanne wolk'k'aama.

⁷ Abeet kawutetsatuwaa Kaatiyaw, neena bonchchennaan agganawe oonee? Neena bonchchanaw bessee; ayaw gooppe, aad'd'eeda eranchcha asaa gidдонinne untntuntu kawutetsaa ubbaa gidдон ne mali baawa.

⁸ Untntuntu eeyyanne donc'c'illowannta; untntuntu mitsaappe masseedda, patsenna eek'atuwaappe ayaa tamaariino?

⁹ He eek'atuu Tarsseesappe yeedda biraaninne Ufaazeppe yeedda work'k'aan alleek'k'etteedino. Untntuntu woyniyaa eessaanne saluwaa malatiyaa med'uwaana mayuwaan kameteeddo. Untntuntu ubbay kushiyaa oosuwaaw hiillatuwaan oosetteeddo.

¹⁰ Shin Med'inaa Goday tumu S'oossaa; I de'uwaaw S'oossaanne med'inaa Kaatiyaa. Aa hank'k'uwaan biittay k'aas's'ee; kawutetsatuukka Aa hank'k'uwaaw danddaykkino.

¹¹ S'oossay hawaadan yaagee; «untntuntu hawaadan yaagaade oda; «Hewanttu saluwaanne sa'aa med'd'ibeenna s'oossatuu sa'aappenne saluwaa garssaappe d'ayana» yaaga» yaagee.

S'oossaa Sabbiyaa Sabaa

¹² Bare wolk'k'an sa'aa med'd'eeddawe,
bare aad'd'eeda eran sa'aa esseeddawe,
bare akeekan salotuwaaw mic'c'eeddawe Aa.

¹³ I wolk'k'aamiyaa wode,
salotuwaan de'iyaa haatsatuu guummiino.
I shaaretuwaaw sa'aa gas'aappe pude dentsee.
I iraa bukissiidde,
walk'k'antsaa wolk'k'amissee.
C'arkkuwaakka bare minjja saappe kessee.

¹⁴ Asi ubbay era d'ayiide dammeedda;
work'k'aa tigiyaaw Asay ubbay
bare eek'atuwaan yeellateedda.
Ayaw gooppe, he eek'atuu c'imuwaaw;
untntuntun shemppuu baawa.

¹⁵ Untntuntu patsennabaa;
untntuntu k'id'e oosuwaaw.
Untntuntu murettiyaa wodiyaan d'ayana.

¹⁶ Shin Yaak'ooba Saamaa gididiyaawe
hewanttu mala gidenna.
Ayaw gooppe, I ubbabaa med'd'eeddawaa;
Israa'eelii I barew dooreedda kawutetsaa.
Aa suntsaykka Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa.

Yiyaa Iitaa

¹⁷ Hinttenoo, morkkii dooddeeddawanttoo, biittaappe kesanaw hinttew de'iyaaawaa k'oriide shiishshite.

¹⁸ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ha wodiyaan ha biittan de'iyaa asatuwaa kessaade yambbarana. Hintte omoodettana mala, taani hintte bolla iitabaa ahana» yaagee.

¹⁹ Aayye ta madutsaw! Ta madutsay pas'ennawaa. Shin taani, «Hawe ta harggiyaa; taani danddayanaw bessee» yaagaad.

²⁰ Ta dunkkaanii koletti d'ayeedda; Aa wodoruu ubbay duus'eretteedda. Ta naanatuub ubbay taappe shaakkettiide bi kichcheeddino; untunttu baawa. Ta dunkkaaniyaa zaariide tolanaw woy ta gaaridduwaa kak'k'anaw ha'i itti asayenne attibeena.

²¹ Hentsanchchatuu dammeeddino; untunttu Med'inaa Godaa oochchibeykkino. Hewaa diraw, untunttuu injjetennan is'seeddanne untunttu wudii ubbay laaletteedda.

²² Sisite! Ooratsa oduu yeedda; hewenne, «Huup'issa baggana de'iyaa kawutetsan wolk'kaama dirbbay denddee» yaagiyawaa. Aa olanchchatuu yiide, Yihudaa katomatuwaa bazuwaanne worakanatuu geessoyiyaasaa kessana.

²³ Abeet Med'inaa Godaw, asaa de'uu he aawoo buzo gidennawaanne bare hemetaa suurissanawe aawuu shene gidennawaa taani eray.

²⁴ Abeet Med'inaa Godaw, taana seera; shin likkiyaan gido. Ne hank'k'ukaan gidoppo; hewe d'ayooppe neeni taana guutsaade d'ayissana.

²⁵ Ne hank'k'uwaa neena erenna kawutetsatuwaa bollanne ne suntsaa s'eesenna asatuwaa bolla tiga. Ayaw gooppe, untunttu Yaak'ooba asaa meeddino; untunttu untuntta ashshenan mi diggeeddinonne untunttu aawuwaa biittaa d'ayisseeddino.

11

Ermaasanne S'oossaa C'aak'k'uwaa

¹ Med'inaa Godaappe Ermaasaw yeedda k'aalay hawaa;

² «Ha c'aak'uwaa k'aalatuwaa sisa; Yihudaa asawunne Yersaalame kataman de'iaawanttoo oda.

³ Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee gaade oda. Ha c'aak'uwaa k'aalaw azazettenawe shek'k'etteeddawaa gido.

⁴ Taani kase hintte aawotuwwaa Gibs'e biittaaappe, birataa seerissiyaa c'ooc'iyaaappe kessiyaa wode, Taw eeno giite; ta hinttena azaziyaawaa ubbaa ootsite. Yaatooppe, hintte ta asaa gidana; taanikka hintte S'oossaa gidana yaagaad.

⁵ Hewaadanka, maatsaanne eessaa goggiyaa biittaa kase hintte aawaatoo immanaw, taani c'aak'keedda c'aak'uwaa polana yaagaad. Hewenne, hachchi hintte laatteedda biittaa yaaga» yaagee.

Taani, «Eeno, Med'inaa Godaw, amen"i» yaagaad.

⁶ Med'inaa Goday taw hawaadan yaageedda; «Hawaa ta k'aalaa ubbaa Yihudaa katomatuwaaninne Yersaalame ogetuwaan hawaadan yaagaade awaaya; «Ha c'aak'uwaa k'aalaa sisite; Aa kaallite.

⁷ Kase hintte aawotuwwaa taani Gibs'e biittaaappe kessoodeppe hachchi gakkanaaw, zaaraaadda, «Taw azazettite!» gaade seeraad.

⁸ Shin untunttu ta k'aalaa sisibeykkino woy hayyizibeykkino. Hewaa aggiide, untunttu barenttu iita wozanaa muumetetsaa kaalleeddino. Taani ta c'aak'uwaa k'aalaa untunttu naagana mala azazaad; shin untunttu is'seeddino. Hewaa diraw, he c'aak'uwaa gidдон s'aafetteedda shek'aa ubbaa untunttu bolla ahaad» yaaga» yaageedda.

⁹ Zaariidekka Med'inaa Goday taw hawaadan yaageedda; «Yihudaa asaa gidдонinne Yersaalamen de'iaawanttu gidдон mak'k'uu de'ee.

¹⁰ Untunttu kase ta k'aalaa sisennan is'seedda barenttu mayzza aawotuwwaa nagaraw guyye simmeeddino. Untunttu hara s'oossatoo goynneeddinonne untunttoo ootseeddino. Israa'eeliyaa asatuukka Yihudaa asatuukka taani kase untunttu mayzza aawotuwaana c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa kantseeddino.

¹¹ Hewaa diraw, Med'inaa Goday untunttu hawaadan yaagee; «Untunttu bak'atiide attanaw danddayenna metuwwaa taani untunttu bolla ahana. Untunttu taw waassinakka, taani untunttoo sisikke.

¹² He wode Yihudaa katomatuwwaa asatuunne Yersaalame asatu biide, barenttu is'aanaa c'uwaiyyaa s'oossatoo waassana. Shin metuwwaa wode he s'oossatuu mulekka untunttu maaddikkino.

¹³ Hinttenoo, Yihudaa asatoo, hintte s'oossatuu hintte katomatuwwaa keeshshaa c'ora. K'ay Ba'aala giyya he yeella s'oossaw is'aanaa c'uwayanaw hintte esseedda yarshshiyaa sa'atuu Yersaalame ogetuwwaa keeshshaa c'ora» yaagee.

¹⁴ «Ermaasaa, ha asatoo taana ayinne woossoppa; untunttu diraw gaannatoppa woy oochchoppa. Ayaw gooppe, untunttu barenttu metuwaa gallassi taana s'eesiyaa wode taani untunttoo sisikke.

¹⁵ «Darotuwaana bare iita mak'k'uwaa mak'k'ettiide ta siik'iyaa Asay ta Geeshsha Goliyaan beettanaw bessii? Hintte hintte iita oosuwaa ootsishin, yarshshetteedda mehiyaa ashuu hinttena muruwaappe ashshanee? Ashshintto hintte nashettana shin» yaageedda.

¹⁶ Med'inaa Goday neena, Dic'c'iyaa, Lo'o Ayifiyaa Ayifiyaa Wogaraa yaagiide suntseedda. Shin I ha wogaraa wolk'k'aama dadaa guntsan, taman s'uuggana; Aa k'ankkatuukka me'erettana.

¹⁷ Taani, hinttena tokkeedda Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hintte bolla iitabaa ahanaw awaayaad. Ayaw gooppe, Israa'eeliyaa asatuunne Yihudaa asatuu Ba'aalaw is'aanaa c'uwayiide, taana yiloyeeddino.

Ermaasa Wod'anaw Mak'etteedda Mak'k'uwaa

¹⁸ Med'inaa Goday untunttu mak'k'uwaa taw k'onc'c'isseedda diraw, taani eraad. He wode untunttu iitaa ootsiyaawaa I taana besseedda.

¹⁹ Taani shukaw kaaletsiide afiyaa aada dorssaa maraa mala gidaaddi. Untunttu ta bolla, «Ane nuuni mitsaakka Aa ayifiyaakka d'ayisseetto. Aa sunsay mulekka hassayet-tenna mala, ane nuuni Aa pas'a de'iyaaawantu giddoppe d'ok'olliide d'ayisseetto» yaagiide mak'etteeddawaa taani erabeykke.

²⁰ Shin abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw, s'illuwaa pirddiyaawoo, asaa wozanaa kahaa k'oriyaawoo, neeni untunttu bolla ne haluwaa kesiyaawaa taana bessa. Ayaw gooppe, taani ta k'ohuwaa new maganaad.

²¹ Hewaa diraw, «Med'inaa Godaa suntsan timbbitiyaa odoppa; neeni nu kushiyan hayk'k'ana» yaagiide, neena wod'anaw koyiyaa Anatoota asaw Med'inaa Goday giyaawe hawaa.

²² Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani untuntta murana. Untunttu wodallatuu mashshaan hayk'k'ana; untunttu mac'c'a naanatuunne attuma naanatuu koshan hayk'k'ana;

²³ untunttuppe ituunne de'enna. Ayaw gooppe, taani muriyaa laytsi Anatoota asaa bolla iitabaa ahana» yaagee.

12

Ermaasa Ooshaa

¹ Abeet Med'inaa Godaw, taani neenanna mootettiyya wode, ubbabankka neeni s'illuwaa. Gidooppenne, taani s'illo pirddaabaa neenanna haasayanaw koshshee. Iita asatuu ootsiyaawe untunttoo ayaw injetii? Ammanettennawantu ayaw ishaliide de'ino?

² Neeni untuntta tokkina; s'ap'uwaa yeddeeddino; dic'c'iide ayifiyaa ayifeeddino. Untunttu neena doonaappe yeggikkino; shin untunttu wozanaappe neeni haakuwaan de'aassa.

³ Shin abeet Med'inaa Godaw, neeni taana eraasa. Taana be'aasa; taani new ayaa k'oppinto paac'c'aasa. Shukkiyaa dorssatuwaadan, neeni he iita asatuwaa goochchaade kessa! Shukaa gallassaw untuntta dummayaade wotsa!

⁴ Biittay melanawenne dembbaa ubbaan doleedda maatay shullanawe awude gakkanaassee? Biittan de'iyaa asaa iitatetsaa diraw, do'ayenne kafuu wureedda. Hewaa bollakka asatuu, «S'oossay nuuni ootsiyaawaa demmenna» yaagiino.

S'oossaa Zaaruwaa

⁵ S'oossay Ermaasaw hawaadan giide zaareedda; «Neeni gediyaan wos's'iyaa asatuwaana wotsaa naasettaade daaburooppe, paraana waana naasettay? Neeni saro biittan d'ubettooppe, Yorddaanoosa wora garssan waana hamettay?

⁶ Ne ishatuu, hintte soo asatuu neena aatsiide immeeddino; untunttu ne bolla dendeeddo. Hewaa diraw, untunttu new lo'obaa haasayooppenne, untunttun ammanettoppa.

⁷ «Taani Israa'eeliyaa aggaad; taani ta dooretteedda kawutetsaa olaad. Taani ta siik'iyaa asaa Aa morkketuu kushiyan aatsaade immaad.

⁸ Ta dooretteedda Asay taw bazuuwaan gaammuwaa mala gideedda. I ta bolla gudeedda; hewaa diraw, taani Aa is's'aad.

⁹ Ta dooretteedda Asay taw hara gac'etuu dooddiide dukkiyaa shachchaa gac'ati mala gideedde? Biite; do'atuwaa ubbaa shiishshite; Aa maana mala ahite.

¹⁰ «Daro allaga kaatetuu ta woyniyaa turaa sa'aa bayzzeeddino; ta gadiyaa yed'd'eeddino; ta lo'o biittaa bazzo ootseeddino.

¹¹ He biittay bayiide os'seedda; ta sintsan melanne ayinne baynawaa gideedda. K'arettiyaawe bayinna diraw, mule biittaykka bayeedda.

¹² Bazzuwaan ayayenne bayinna d'ok'k'a deretuwa ubbaa aad'd'iidde, bonk'k'iaawanttu yeeddino; ayaw gooppe, Med'inaa Godaa mashshay biittaa ha gas'aappe hini gas'aa gakkanaw meedda. Hewaa diraw, ooninne saro attanaw danddayenna.

¹³ Unttuntu zarggaa zeriide, aguntsaa c'akkeeddino. Unttuntu daro daabureeddino; shin ayinne wod'issibeykkino. Med'inaa Godaa hank'k'uwa boshanne gaasuwaan untntuntu katsay d'ayeedda» yaageedda.

¹⁴ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ta asatoo Israa'elato immeedda biittaa oyk'k'eedda, ta iita shooro kawutetsatuwa gidoope, taani untntunta untntuntu biittappe d'ok'ollana. K'ay Yihudaa asatuwaakka untntuntu gidoppe ashana.

¹⁵ Shin untntuntu biittappe d'ok'olleeddawaappe guyyiyaan, zaaretsaade taani untntuntoo k'arettana; taani untntuntu huup'iyaa huup'iyaa untntuntu laata gadiyaa, untntuntu kawutetsaa biittaa zaaraadde ahana.

¹⁶ Kase ta asaa Ba'aala suntsan c'aak'k'anaadan tamarisseeddawaadan, untntuntu ta asaa ogiyaa loytsi tamarooppen ta suntsan, «Med'inaa Goday erol» yaagiide c'aak'k'ooppe, untntuntu ta asaa gidon minniide de'ana.

¹⁷ Shin ay kawutetsayenne azazettenan is'sooppe, taani Aa ubbaanna d'ok'olaade d'ayissana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee.

13

Liinuwa Danc'c'uwa

¹ Med'inaa Goday taana, «Ba; baade layinuwa giyaa k'ac'inaappe dadetteedda danc'c'uwa shammaade, ne s'eessan danc'c'a; shin haatsaan boshissoppa» yaageedda.

² Hewaa diraw, taani Med'inaa Goday azazeeddawaadan danc'c'uwa shammaade, ta s'eessan danc'c'aad.

³ Med'inaa Godaa k'aalay laa"entso taakko yeedda; yiide,

⁴ «Neeni shammeedda danc'c'uwa, ne s'eessan neeni danc'c'eeddawa akkaade, Efi-raas'iisa Shaafaa afa. Shuchchaa kooppuwan k'osa» yaageedda.

⁵ Taani Med'inaa Goday taw odeeddawaadan afaade, Efi-raas'iisa Shaafaa matan k'osaad.

⁶ Daro gallasaappe guyyiyaan Med'inaa Goday, «Dendda; Efi-raas'iisa Shaafaa baade, taani neena, «Yaan k'osa» geedda danc'c'uwa akka» yaageedda.

⁷ Taani Efi-raas'iisa Shaafaa baade, bookkaade, danc'c'uwa ta k'oseeddasaappe kessaade akkaad. Shin he danc'c'uu ha"i bayiide, ubbaanna ayinne go"ennabaa gideedda.

⁸ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko yeedda;

⁹ «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani hewaadan Yihudaa asaa ayyuwaanne Yerusaalame wolk'kaama otoruwa giishshana.

¹⁰ Ta k'aalaa sisennan is's'iide, barenttu wozanaa muumetetsaa kaalliide, hara s'oossatoo ootsanawunne goyinnanaw biyaa ha iita asatuu, ha danc'c'uwaadan mulekka go"ennabaa gidanawaa.

¹¹ Danc'c'uu asaa s'eessaa bak'k'i oyk'k'iaawaadan, Yihudaa Asay ubbayne Israa'eeliyaa Asay ubbay ta asaa gidana malanne ta suntsaw galataanne bonchcho gidana mala, untntuntu taana bak'k'i oyk'k'anaadan ootsaad. Shin untntuntu sisennan is's'eeddino, yaagee Med'inaa Goday» yaageedda.

Woynniyaa Eessaa S'uggaa

¹² K'aykka I, «Ermaasaa, asaw hawaadan yaaga; Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay, «Itti itti s'uggan woyniyaa eessay kumana» yaageedda yaaga. Untntuntu neena, «Won nuuni itti itti s'uggan woyniyaa eessay kumanawaa erokkooyye?» yaagooppe,

¹³ neeni untntuntu yaagaade oda, Med'inaa Goday yaagee; «Taani ha biittan de'iyaa asaa ubbaa, haray atto Daawita kaatetuwa araatan uttiyaa kaatetuwa, k'eesetuwa, timbbitiyaa odiyaawantanne Yerusalaamen de'iyaa asaa ubbaa, untntuntu matsottana gakkanaw, woyniyaa eessan kuntsana.

¹⁴ Taani untntunta, asaa asaana, aawuwaa na'aanna dom"issana. Taani untntunta d'ayissanaappe attina, untntuntu keekikke, k'arettikkenne maarikke» yaagee Med'inaa Goday yaaga» yaageedda.

Omooduwaabaa

¹⁵ Sisitenne hayzite; aggite otorettoppote. Ayaw gooppe, hawaa Med'inaa Goday odeedda.

¹⁶ Med'inaa Goday hintte S'oossay d'umissanaappe kasetiide, hintte gediikka d'umiyaa deriyaan d'ubettanaappe kasetiide, Aa bonchchite. Hintte, «Poo'uu yaana» giide naagiita; shin I d'ip'p'i go d'umaw laammanna.

¹⁷ Shin hintte sisennan is'sooppe, hintte otoruwaa diraw, taani geeman yeekay. Med'inaa Godaa wudii omoodettiide bi kichcheedda diraw, taani yeekay; ta ayifiikka afotsaa holssayee.

¹⁸ S'oossay taana, «Kaatiyawunne kaatiyaa aattiw, kaatatiw hawaadan yaagaade oda; Hintte bonchcho alleek'k'o kallachchay hintte huup'iyaaappe kunddeedda diraw, hintte kaatetuwaaraataappe duge wod'd'ite.

¹⁹ Neegeeba biittan de'iyaa katamatuu ubbay gorddetti kichcheeddino. Unttuntu dooyanaw itti asaykka yaan baawa. Yihudaa Asay ubbaanna betiide bi kichcheedda, yaaga» yaageedda.

²⁰ K'aykka S'oossay, «Ane d'ok'k'u gaade, huup'issa baggaappe yiyaawantta s'eella. New imetteedda wudii, neeni c'ee'etteedda dorssatu hak'an de'ino?

²¹ Neeni new lage gidana mala, koyeeddawanttu neena s'ooniide mooddiyaa wode waagay? yeluwa oysay neena oyk'k'ennee?

²² Neenoo Yerusaalame, ne wozanaan, «Hawe ubbay ta bolla ayaw gakeedee?» gooppe, ne mayuu k'aareteeddawenne Asay neena bonk'keeddawekka ne nagaray dareedda diraassa.

²³ Tumu Toop'p'iyaa Asay bare bollaa malaa, woy maahii bare shachchatetsaa laamanaw danddayii? Danddayenna! Hewaadankka, iita oosuwa ootsi meezeteeddawanttu hintte, lo'o oosuwa ootsanaw mulekka danddaykkita» yaageedda.

²⁴ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani hinttena bazzo c'arkkuu afiyaa suullaadan laalana.

²⁵ «Hintte saamay, taani hinttew immiyaa gishuu hawaa. Hintte taana dogeedda dirawunne worddo s'oossatuwaan ammanetteedda dirassa.

²⁶ Hintte kalluu beettana mala, taani hintte bollaappe mayuwaa k'aara yeggana.

²⁷ Neeni woshumiyaawaa, neeni wotara paraadan, ziitaw c'aaggiyaawaanne ne yeellay bayinna sharmus'atetsaa, neeni deriyaaninne dembban ootsiyaa sheneyiyaa oosuwa taani be'aad. Yerusaalame, new aayye! Neeni awude gakkanaw geeyyennan de'ay?» yaagee.

14

Koshaabaa

¹ Koshaabaa Med'inaa Goday Ermaasaw odeedda k'aalay hawaa;

² «Yihudaa biittay kayyottee; Aa katamatuu labbaniino. An de'iyaa asatu biittan uttiide yeekiino; Yerusaalame Asay waasuwa s'ulisee.

³ Dure asatu haatsaa tikkanaw barenttu k'oomatuwaa kiittiino. Unttuntu haatsaa ollaa biino; shin haatsaa demmikiino. Barenttu otuwaa mela tookki akkiide simmiino. Haniyaawaa d'ayi yeellatiide, barenttu huup'iyaa gullettiino.

⁴ Iray bukkenna diraw, biittay meliide za'ee. Goshshanchchatuu yeellatiide, barenttu huup'iyaa gullettiino.

⁵ Maatay bayinna diraw, dogatta bare yeleedda galo maratto dembban olaade baw.

⁶ Wora haretuu ayayenne bayinna d'ok'k'a deretuwaan ek'kiide, worakanatuwaadan yaaretiino. Unttuntu miyaabay d'ayina, unttuntu ayifii s'eellanaw daabureedda» yaageedda.

⁷ Asay hawaadan yaagiide woosseedda; «Abeet Med'inaa Godaw, nu nagaray nu bollan markkattooppenne, ne suntsaa diraw, nuw ittibaa ootsa. Nuuni neeppe daro gede guyye simmeeddo; ne bollan nagaraa ootseeddo.

⁸ Abeet Israa'eelii naagiya nashshechchaw, metuwa wodiyaan Aa ashshiyaawoo, neeni biittan imatsaadan, itti k'amma ak'anaw geleedda ogiyaa asaadan ayaw hanay?

⁹ Neeni dagammedda asaadan, ashshanaw danddayenna mino asaadan ayaw hanay? Abeet Med'inaa Godaw, neeni nu gidduwaan de'aassa! Nuuni ne suntsan s'eesetteedda; nuuna neeni aggoppa!» yaageedda.

¹⁰ Ha asatuwaabaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Unttuntu toyilakattiyaawaa loytsi siik'iino; barenttu gediya te'ikkino. Hewaa diraw, Med'inaa Goday untuntun nashettana. I untuntta iita oosuwa hassayiide, untunttu nagaraa diraw, untuntta murana» yaagee.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday taana; «Ha asatuwa sarotetsaw taana woos-soppa.

¹² Unttuntu s'oomooppekka, taani untuntu waasuwa sisikke. S'uuggiyaa yarshshuwaanne katsaa yarshshuwa untuntu yarshshooppekka, taani untuntu yarshshuwa akkikke. Taani untuntu olan, koshaaninne iita harggiyaan d'ayissana» yaageedda.

¹³ Taani hawaadan yaagaad; «Abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, timbbitiyaa odiyaawantu untuntu, «Hintte olaa be'ikkita woy koshay hinttena oyk'enna. Taani hintew ha biittan pac'c'enna sarotetsaa immana» yaagee yaagiino» yaagaad.

¹⁴ Med'inaa Goday taw hawaadan yaageedda; «Timbbitiyaa odiyaawantu ta suntsan wordduwaa odiino. Taani untunta kiitabaykke, woy azabaykke, woy untuntu odabaykke. Untuntu hintew timbbitiyaa giide odiyaawe wordduwaa sas'aa, patsenna kaayuwaanne k'oppi akkiide odiyaa worddobaa.

¹⁵ Hewaa diraw, Ta suntsan timbbitiyaa odiyaawantubaa gidooppe, taani untunta kiitabaykke. Shin untuntu, «Olay woy koshay ha biittaa bochchenna» yaagiino. He timbbitiyaa odiyaawantu barenttu huup'iyaw olaaninne koshan d'ayana yaagee med'inaa Goday!

¹⁶ K'ay untuntu timbbitiyaa odiyaa Asay koshaanne olaa gaasuwaan hayk'k'ana; untuntu anhay karen Yersaalame ogiyaan olettana. Untuntu woy untuntu mac'c'a asaa, untuntu attuma naanatuwaa woy untuntu mac'c'a naanatuwaa moogiyaa d'ayana. Taani untuntu bessiyaa waayiyaa untuntu bolla tigana» yaageedda.

¹⁷ Ta kayyuwaabaa taani asaw hawaadan yaagaade odana mala, S'oossay taana azazeedda; «Ta Asay daro deshettiide, loytsi maduns'eedda diraw, ta ayifetuu k'ammanne gallassi shemppennan afos's'ino.

¹⁸ Taani dembbaa booppe, mashshaan siifetteeddawanta be'ay. Katamaa gelooppe, k'ay koshan gil'k'eeddawanta be'ay. Timbbitiyaa odiyaawantunne k'eesatuu, «Nuuni pac'i bayinnan ootsetto» giino; shin untuntu barenttu ootsiyaawaa erikino» yaaga» yaageedda.

Asay S'oossaa Woosseedda

¹⁹ Abeet S'oossaw, neeni Yihudaa mule aggaadii? S'iyoonne asaa is's'aadii? Neeni nuuna pas'ennaadan ootsaade ayaw dechhaadii? «Saro gidanawaa» giide naageeddo; shin ayayanne lo'obay nuw gakkibeenna. «Pas'ana wodii yaana» giide naageeddo; shin dagama s'alalay yeedda.

²⁰ Abeet Med'inaa Godaw, nuuni nu iitatetsaa ereeddo; nu aawotuwa bayzzuwaakka akeekeddo; nuuni tumuwaappe ne bolla nagaraa ootseeddo.

²¹ Nuuna ne suntsaa diraw kad'oppa; ne bonchcho araatay de'iyaa Yersaalame kawushshoppa. Neeni nuunanna c'aak'k'eteedda c'aak'uwa hassaya; ne c'aak'uwa kantsoppa.

²² Won kawutetsatuwaa eek'atuwaappe ittuu iraa bukissanaw danddayii? Saluu bare sheniyaan puusiyaa duge kiittanaw danddayii? Danddayenna! Abeet Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, hewaa danddayaawe neena! Hawaa ubbaa ootsiyaawe neena gidiyaa diraw, nuuni neenan nashshechchaa ootsetto.

15

Yihudaa Asaa Bolla Gakkiiyaa Pirddaa

¹ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday taw hawaadan yaageedda; «Haray atto Musenne Sameeli ta sintsan ek'k'intonne, ta wozanay ha asatuwaakko simmenna. Untuntu ta sintsappe digga; untuntu biino.

² K'ay untuntu neena, «Nuuni hak'a baanee?» giide oochchooppe, Med'inaa Goday hawaadan yaagee gaade untuntu oda; «Hayk'k'oo pirddetteddawantu, hayk'k'oo biino. Mashshaw pirddetteddawantu, mashshaw biino. Koshaw pirddetteddawantu, koshaw biino. Omoodettanaw pirddetteddawantu, omoodoo biino» yaagee» yaageedda.

³ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani oyddu k'ommo bayetsaa untuntu bolla ahana; hewantunne, untuntu wod'anaw mashshaa, untuntu anhaa goochchanaw kanatuwaa, untuntu ashuwaa miide d'ayissanaw saluwaa kafotuwaanne sa'aa do'atuwaa.

⁴ Hizk'k'iyaasa na'ay, Yihudaa Kaatii Minaase Yersaalamen ootseedda palaa diraw, taani untuntu sa'aa kawutetsaa ubbaw dagama ootsana.

⁵ «Yersaalame asatoo, hintew oonee k'arettanawe? Hintew kayyotanawe oonee? «Hintte ay malee?» giide hinttena oochchanaw ek'k'anawe oonee?» yaagee.

⁶ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte taana aggeeddita; ha'i ha"ikka hintte guyye simmeeddita. Hewaa diraw, taani hintte bolla ta kushiya yeddaade hinttena d'ayissaad; taani hinttew k'arettaade daaburaad.

⁷ Taani untunttu he biittaa katamatuwaa penggiyaan laydaa akkaade ses'saad. Untunttu naanatuwaakka wod'a wurssaad; taani ta asaa d'ayissaad. Ayaw gooppe, untunttu barenttu iita ogiyaappe simmennaan is'seeddino.

⁸ Taani untunttu am'etuwa payduwaa abbaa shafiyaappekka darissaad. Taani gallasaa seetan untunttu wodallatuwaa wod'i d'ayissiyaawantta untunttu aayetuwa bolla ahaad. K'oppennaan de'ishiina, mishuwaanne dagamaa taani untunttu bolla duge yeddaad.

⁹ Laappun naanatu hayk'k'eedda aata shemppuwaa labbanaaddu. Iziw gallassay k'ammeedda; Aa kawushshaaddunne yeellataaddu. Biro pas'a de'iyaaawantakka taani untunttu morkkatuwa sintsan mashshaan siifissaad. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee.

Ermaasi Bare Metuwaa S'oossaw Maganneedda

¹⁰ Taw aayye ta aatee! Taana yelennaan aggaarkkiishsha! Taani biittaa ubbaan de'iyaa asaana walak'ettiyaanne baas'etiya asaa gidaaddi. Taani oossinne tal"abeykke, woy ooppenne tal"aade akkabeyikke; gidoppenne, Asay ubbay taana shek'k'ee.

¹¹ Med'inaa Goday hawaadan yaageedda; «Tumuppe taani neena lo"obaw ashsha akkana. Tumuppe ne morkketuu metuwaa wodenne waayiyaa wode new watiwatanaadan, taani ootsana.

¹² «Won Asay birataa, huup'issa baggana yiyaa birataa woy naasiyaa mentsanaw dand-dayii?

¹³ Biittaa ubbaan hintte ootseedda nagaraa diraw, taani hintte ak'uwa peeshshaa, c'oo bonk'k'iyaaawanttoo immama.

¹⁴ Taani hinttena hintte erenna biittan hintte morkketoo ayileyana; ayaw gooppe, ta hank'k'uu miyaa tamaa gidiide, med'inaw ees's'ana» yaageedda.

¹⁵ Abeet Med'inaa Godaw, neeni eraasa. Taana hassayaade maadda; taana yeder-siyaawanttu bolla ta haluwaa kessa. Neeni untunttoo danddayaade, taana wora yeg-goppa. Taani ne diraw shek'ettiyaawaa k'oppa.

¹⁶ Abeet Med'inaa Godaw, Ubbaa Danddayiyaa S'oossaw, taani ne suntsan s'eesetteedda diraw, ne k'aalay taakko yiina maad. Taana pashikkiseeddanne ta wozanaa nashechcheedda.

¹⁷ C'oo pooc'ummiyaawanttu c'uguwaan uttabeykke; untunttunna nashetabeykke. Neeni ne kushiya ta bolla wotseedda dirawunne taw yilotiide diraw, taani taarekka dumma uttaad.

¹⁸ Sakuu taappe duus's'ennan is's'iyaawenne ta madutsay pas'ennan is's'iyaawe ayaasee? Neeni taw meliyaa shaafaadan, to'iyaa puluttuwaadan, hanana hanayiyee?

¹⁹ Hewaa diraw, Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neni taakko simmooppe, taani zaaraadde neena akkana; neeni taw ootsana. Hada yewuwaa aggade, bonchcho k'aalaa s'alala odooppe, neeni ta doonaa gidanaassa. Hawanttu asatuu neekko simmana; shin neeni untunttukko simmakka.

²⁰ Taani neena ha asaw naasiyaa giya birataana gimbbetteedda gimbbiyaa ootsana. Untunttu neenanna olettana; shin neena s'oonikkino. Ayaw gooppe, taani Med'inaa Goday neena ashshanawunne wotsa akkanaw neenanna de'ay.

²¹ Itatuwaa kushiyaappe taani neena ashshana; k'areti bayinnawanttuppekka taani neena wozana» yaagee.

16

S'oossay Ermaasa Azazeeddawaa

¹ Med'inaa Godaa k'aalay, hawaadan yaagiidde, taakko yeedda;

² «Neni machchato akkoppa; mac'c'awaa attumawaakka ha sa'aan yeloppa.

³ Ha sa'aan yeletteedda mac'c'a naanatuunne attuma naanatu, untunttu yeleeedda aayetuunne aawotuu timbbitiyaa taani Med'inaa Goday new hawaa oday.

⁴ Untunttu iita harggiyaan hayk'k'ana; untunttoo yeekettenna, woy untunttu moogettikkino; untunttu anhay biittaa bolla pituwaa mala gidanawaa. Untunttu mashshaaninne koshan wurana; untunttu ashuu saluwaa kafotoonne sa'aa do'atoo k'uma gidanawaa» yaageedda.

⁵ Med'inaa Goday taw hawaadan yaageedda; «Yeekko golliya geloppa; yeekkanaw woy k'arettanaw booppa. Ayaw gooppe, taani Med'inaa Goday ha asaa bollappe ta sarotetsaa, aggena ta siik'uwaanne ta maarotaa digga kichchaad.

⁶ Woggaatuukka guutsatuukka ha biittan hayk'k'ana; untunttu moogettikino. Ay asaynne untunttoo yeekkena; ay asaynne untunttoo gom"orena woy huup'iyaa meedis-siide kayyottenna.

⁷ Yeekkiyaa asaw haatsaa ushshaw afiide, k'umaa aanana ittippe miiddinne ushiide, kayyuwaa baletsiyaawe ittuunne de'enna. Haray atto aata woy aawuu hayk'k'eedda uraakka baletsiyaabay baawa.

⁸ «Gibiray de'iyaa golliyaakka geloppa; maanawunne ushanaw untunttunna ittippe uttoppa.

⁹ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaa oday. Be'a, taani nashshechchaanne ililssaa kooshshaa, machchato bullachchiyaawaanne bullachchet-tiyaan kooshshaa ha sa'aappe diggana. Hewaa Asay bare laytsan bare ayifiyaan be'ana.

¹⁰ «Neeni ha k'aalaa ubbaa ha asaw odiyaa wode, untunttu neena, Med'inaa Goday ayaw hawaa mala wolk'k'aama iitabaa nu bolla awaayeedee? Nuuni ayaa bayzzeeddo? Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, «nuuni ootseedda nagaray ayee?» yaagana.

¹¹ He wode neeni untunttoo yaaga; < «Taani Med'inaa Goday hawaa ootseeddawe kase hintte aawotuu taana aggeeda diraassa, untunttu hara s'oossatuwaa kaalleedda diraassa, untunttoo ootseeddanne goyinneedda diraassa, taana aggeedanne ta higgiiyaa naagennan is'seedda diraassanne

¹² hintte kase hintte aawotuwaappekka aad'd'i iiteedda diraassa. Be'ite, hintte huup'iyaan huup'iyaan hintte iita wozanaa muumetetsaa kaalleeditaa; taw azazettenan is'seeddita.

¹³ Hewaa diraw, taani hinttena ha biittaappe dentsaade, hintte woy hintte aawotuu erenna biittaa olana. Yaan hintte hara s'oossatoo gallassinne k'amma haggazana. Mulekka hinttew k'arettikke» yaagee» yaaga» yaageedda.

S'oossay Israa'eelatuwaa Zaariide ahana

¹⁴ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «<Israa'eeliyaa asaa Gibs'e biittaappe kesseedda Med'inaa Goday ero» yaagiide c'aak'k'enna wodii yaana.

¹⁵ «Israa'eeliyaa asaa huup'issa bagga biittaappenne untunttu I laaleedda biittatuwaa ubbaappe zaariide aheedda Med'inaa Goday ero» yaagiide c'aak'k'ana. Ayaw gooppe, taani untunttu kase untunttu aawaatoo immeedda buzo biittaa zaaraadde ahana» yaagee.

Yiyaa Muruwaa

¹⁶ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, taani moliyaa oyk'k'iyaa daro asatoo kiittay; untunttu untunttu oyk'k'ana. Hewaappe guyyiyaan, taani daro shankkanchchatoo kiittana; shankkanchchatuu deriyaa ubbaappe, zooziyaa ubbaappenne shuchchaa kooppotuwaappe untunttu shankkatiide kessana.

¹⁷ Ayaw gooppe, taani untunttu ogiyaa ubbaa be'ay. Untunttu taappe k'osettibeykino; untunttu nagaraykka ta ayifiyaappe geemmibeenna.

¹⁸ Taani untunttu iitatetsaanne untunttu nagaraa diraw untunttoo laa"u kushiya zaarana. Ayaw gooppe, untunttu barenttu is's'etteedda eek'atuwaan, he anhaa malatiyaawantun ta biittaa tunisseeddinonne barenttu sheneyiyaa misiletuwaan ta laataa kuntseeddino» yaagee.

Ermaasa Woosaa

¹⁹ Abeet Med'inaa Godaw, ta wolk'k'aw, ta wolk'k'aama miis'aw, metuwaa gallasan taani bak'ata attiyaa sa'aw, kawutetsatuu sa'aa gas'aappe neekko yaana. Yiide hawaadan yaagana; «Nu aawotuu patsennanne maaddenna worddo s'oossatuwaa s'alala laatteed-dino.

²⁰ Won Asay barew s'oossatuwaa med'd'anaw danddayiyye? Danddayenna! I med'd'inttokka untunttu tumu s'oossatuwaa gidikkino!» yaagana.

²¹ S'oossay hawaadan yaagee; «Hewaa diraw, taani untunttu erissana. Itti gedenne ta wolk'k'aanne ta minotetsaa untunttu erissana; yaatooppe untunttu ta sunsay Med'inaa Godaa gidiyaawaa erana» yaagee.

17

Yihudaa Nagaraanne Muruwaa

¹ S'oossay hawaadan yaagee; «Yihudaa nagaray birataa biiriyan s'aafetteedda; untunttu wozanaa bollanne untunttu yarshshiyaasan de'iyaa kac'iyaa bolla almaaaziya giyaa shuchchaa s'eeran k'aac'ettiide s'aafetteedda.

² Unttuntu naanatuu irs's'a mitsaa ubbaa garssan, d'ok'k'a zoozetuwaaw bollaninne biittan de'iyaa deretuwaaw bollan, giigisseedda yarshshiyaa sa'atuwaan Asheero giyaa s'oossatiw esseedda misiliyaw goynniino.

³ Hintte biittaa ubbaa bollan ootseedda nagaraa ac'oo c'iga ootsaade, hintte mi-ishshaanne hintte ak'otuwaaw ubbaa taani hintte morkketoo immana.

⁴ Taani hinttena laatisseedda biittaaappe hintte baana; taani hinttena hintte erenna biittan hintte morkketoo ayileyana. Ayaw gooppe, hintte ta hank'kuwaaw oysetseeddita; I med'inaw ees's'ana» yaagee.

Dumma Dumma Leemisatwaa

⁵ Med'inaw Goday hawaadan yaagee; «Asan, hayk'kiyaa asaa wolk'k'an ammanettiyaawenne bare wozana Med'inaw Godaappe wora zaariyaawe shek'k'etteeddawaa.

⁶ He Asay bazzuwaan doleedda suuppa mitsaa mala. Keekabay yiyaa wode be'enna. I bazzuwaan, mela sa'aan, Asay de'enna mas'ine biittan de'ana.

⁷ «Med'inaw Godaan ammanettiyaaw asay, I ammanettiyaawe S'oossaa gidiyaa Asay anjjettedawaa.

⁸ I haatsaa matan tokettiide, bare s'ap'uwaa goggiyaa haatsaw yeddeedda mitsaa mala. Awaa suulookka I yayyena. Ayaw gooppe, he mitsaa haytsay irs's'i irs's'aashin de'ee. Iray bukkenna laytsankka hirggenna; ayifiyaa ayifiyaawaakka k'ans's'enna.

⁹ «Asaa wozanay ubbabaappe aad'd'i c'immiyaawaanne loytsi iita. Aa ooni eranaw danddayii?

¹⁰ Med'inaw Goday asaw ubbaw Aa ogiyaadaaninne Aa oosuwaadan zaaranaw, asaa wozanaa biddayinne Aa kahaa paac'c'ay» yaagee.

¹¹ S'ilenna ogiyaanna durettiyaaw Asay barewaa gidenna k'uuk'ulliyaa k'os'iyaa akkati mala. I bare laytsaa biro baggayiide, Aa aggiide d'ayana; wurssetsan I booza gidanawaa.

¹² Nu Geeshsha Gollii koyiroppe doommiide, bonchcho kaatetuwaaw araataadan, d'ok'k'a deriyaa huup'iyaaan beettee.

¹³ Abeet Med'inaw Godaw, Israa'eelii hidootan naagiyaawoo, neena aggeeda ubbatuu yeellatana. Neena aggeide wora biyaawanttu, neena Med'inaw Godaa, de'uwaa haatsaa pultuwaa aggeeda diraw, unttuntu baana bolla s'aafettana.

Ermaasa Woosaa

¹⁴ Abeet Med'inaw Godaw, taana patsa; taani pas'ana. Taana ashsha; taani attana. Ayaw gooppe, neeni taani galatiyaawaa.

¹⁵ Asatuu taana, «Med'inaw Goday nuuna naasseedda naasii hak'an de'ii? Ane polo!» yaagiino.

¹⁶ Hentsaanchchaa gidaadde New ootsiyaawaa aggabeykke; unttuntu metootana gallassaa taani amottabeykke. Ta doonaappe keseedda k'aalaa neeni eraasa.

¹⁷ Taana dagantsoppa. Neeni metuwaaw gallassi taw bak'ata attiyaa sa'aa.

¹⁸ Taana yederssiyaawanta yeellaya; shin taana yeellayoppa. Unttunta dagantsa; shin taana dagantsoppa. Unttuntu bolla meto gallassaa ayaa; unttunta laa'u kushiyaaw muruwaaw mura.

Sambbataa Bonchchiyaawaa

¹⁹ Med'inaw Goday taana hawaadan yaageedda; «Ba, Yihudaa kaatetuu katamaa geliyaanne kesiyaaw Asay geliyaa penggiyaaninne hara Yerusaalame penggetuwaaw ubbaan baade ek'k'a.

²⁰ Unttunta hawaadan yaaga; «Hinttenoo Yihudaa kaatetoo, hinttenoo Yihudaa asatoo, hinttenoo Yerusaalame asatoo, hinttenoo ha penggetuwaanna geliyaa asatoo, ubbaykka Med'inaw Godaa k'aalaa sisite!

²¹ Med'inaw Goday hawaadan yaagee; «Sambbata gallassan tookuwaaw tookkenna malanne ayaanne tookkiide, Yerusaalame penggiyaanna gelenna mala, hinttew naagetite!

²² Sambbata gallassan hintte golliyaappe tookuwaaw tookkiide kessoppite, woy ay oosuwaanne ootsoppite. Kase hintte aawotuwaaw taani azazeeddawaadan, Sambbata gallassaa dummayiide bonchchite.

²³ Gidoopenne, unttuntu sisibeykkino; barenttu haytsaakka taakko yeggibeykkino. Unttuntu sisennaaninne taappe tamaarennaan is's'eeddino.

²⁴ « « « Shin hintte taani Med'inaw Goday odiyaawaa sisooappe, Sambbata gallassan ay tookuwaanne tookkiide, ha katamaa penggetuwaanna gelennaan aggooppe, Sambbata gallassaa dummayiide, an ay oosuwaanne ootsennan bonchchooppe,

²⁵ Daawita kaatetuwaaraataan uttiyaa kaatetu barenttu mooddiyaawantunna paratuwaanne parataa gaaretuwaaraa toggiide, he penggetuwaanna gelana. Unttuntu Yihudaa asaananne Yerusaalame kataman de'iyaa asaana gelana; ha katamay med'inaw Asay de'iyaa katamaa gidanawaa.

²⁶ «²⁶ «²⁶ «Asay s'uuggiyaa yarshshuwaanne hara yarshshuwaara, katsaa yarshshuwaara, is'aanaanne galataa yarshshuwaara akkiide, Yihudaa katamatuwaappe, Yerusaalame yuushshuwaara de'iyaa mootsatuwaappe, Biiniyaama biittaaappe, gad'aappe, gezziyaappe, Neegeebappe Med'inaa Godaa Geeshsha Golliiyaa yaana.

²⁷ «²⁷ «²⁷ «Shin hintte Sambbata gallassatuwaara dummayiide bonchchanaadaaanne Sambbata gallassatuwaara tookuwaara tookkiide, Yerusaalame penggetuwaanna gelennaadan, taani odeeddawaa sisennan is'sooppe, taani he penggetuwaara tamaa oysana. Yerusaalame kaatiyaa golletuwaara maana. He tamay to'enna» yaagee, yaaga» yaageedda.

18

Ermaasi Urk'k'aa Med'd'iyaa Bitaniyaa Soo Beedda

¹ Med'inaa Godaappe Ermaasaw yeedda k'aalay hawaa;

² «Dendda; urk'k'aa med'd'iyaa bitaniyaa golle ba. Yaana taani neena ta k'aalaa sissana» yaageedda.

³ Taani duge urk'k'aa med'd'iyaa bitaniyaa golle baade, I bare med'd'iyaa ying-giriyaawaana urk'k'aa med'd'iyaa be'aad.

⁴ I med'd'ishina, miishshay Aa kushiyaan bayeedda. I he urk'k'aa zaariide munak'kiide, barena lo'iyaa hara miishshaa kessiide med'd'eedda.

⁵ He wodiyaana Med'inaa Godaa k'aalay, hawaadaana yaagiidde, taakko yeedda;

⁶ «Israa'eeliyaa asatoo, ha urk'k'aa med'd'iyaa bitanii ootsiyaawaadaana, taani hinttena ootsana danddaykita? Yaagee Med'inaa Goday. Israa'eeliyaa asatoo, be'ite; urk'k'ay barena med'd'iyaa kushiyaan de'iyaaawaadaana, hinttekka ta kushiyaan de'iita.

⁷ Ay wode gidooppenne, taani itti biittaaabaa woy itti kawutetsaabaa, «Taani hinttena d'ok'ollana, yooddananne d'ayisana» gaade odina,

⁸ he taani odeedda kawutetsay bare iitatetsaappe aggiide simmooppe, taani untunttu bolla ahana geedda iitabaa ahena agga bashana.

⁹ K'ay ay wode gidooppenne, taani itti biittaaabaa woy itti kawutetsaabaa, Taani hinttena kees's'anne tokkana gaade odina,

¹⁰ he kawutetsay taani odiyaawaa sisennan is's'ooppe ta sintsan iitabaa ootsooppe, taani ootsana geedda lo'obaa ootseenna aggaashana.

¹¹ «Hewaa diraw, ha"i Yihudaa asatoonne Yerusaalame de'iyaaawantu hawaadaana yaaga; Med'inaa Goday yaagee; Be'ite, taani hintte bolla iitabaa med'd'ayenne halchchaad. Hintte ubbaykka hintte iita ogiyaappe simmite; hintte ogiyaanne hintte oosuwaara laammite yaagee yaaga.

¹² Shin untunttu, «Hewe ayinne maaddenna! Nuuni nu halchcheeddawaadaana hanana; nuuni huup'iyaa huup'iyaa nu iita wozanaa muumetetsaadaana ootsana» yaagana» yaageedda.

¹³ Hewaa diraw, Med'inaa Goday hawaadaana yaagee;

«Hawaa malabaa sisi eriitee?

yaagiide ane kawutetsatuwaara gidonna lal"ite.

Wodoratta Israa'eeliyaa loytsi sheneyiyaawaa ootsaaddu.

¹⁴ I barew, Liibaanoosa deriyaa bolla de'iyaa shachchay, zaallaa s'eeraappe d'ayi erii?

He deriyaappe goggiyaa irs's'a haatsay meli erii?

¹⁵ Shin ta asatuu taana dogeeddino;

untunttu patsenna s'oosatoo is'aanaa c'uwayiino.

Barenttu ogiyaappe, barenttu beni loossuwaappe d'ubetteeddino;

untunttu ogiyaa aggiide, gas'aana beeddino.

¹⁶ Untunttu barenttu biittaa dagantsiyaabaanne,

med'inaw kad'etteeddawaa kesseeddino.

Yaana aad'd'iyaa ooninne sheneteenne bare huup'iyaa k'aatsee.

¹⁷ Away wulliyaa bagga c'arkkuwaadaana,

taani untunttu untunttu morkkatuwaara sintsan laalana.

Sontuntu metuwaara gallassi taani untunttoo zokkiyaa zaaranaappe attina,

ta som"uwaa haasayikke» yaagee.

Ermaasa Bolla Mak'etteedda Mak'k'uwaa

¹⁸ Asatuu hawaadan yaageeddino; «Haa yiite; ane Ermaasa bolla mak'etteetto. Ayaw gooppe, k'eesatuu tamaarissiyaa higgii, aad'd'eeda eranchchatuu immiyaa zorii, timbitiyaa odiyaa wanttu odiyaa k'aalay d'ayenna. Haa yiite; ane Aa nu ins's'arssan p'iroytte. I odiyaa k'aalaa sisennan aggeeto» yaageeddino.

¹⁹ Abeet Med'inaa Godaw, ta odiyaa waa sisa; ta morkketuu ta bolla haasayiaawaa hayzza.

²⁰ Lo'o ootseedda asaw iitaa zaarii? Shin untunttu taw ollaa bookkiino. Taani ne hank'k'uu untunttuppe simmana mala, untunttu diraw lo'obaa haasayanaw ne sintsan ek'keeddawaa k'oppa.

²¹ Hewaa diraw, untunttu naanatuwaa koshaw aatsaade imma; untunttakka mashshaw aatsaade imma. Untunttu mac'c'a asatuukka na'ay bayinnawantanne am'e gidino. Untunttu attuma asatuukka wod'iyaa harggiyaan gakketino; untunttu wodallatuukka olan siifettino.

²² Untunttu k'oppennaan neeni untunttu bolla bonk'k'iyaa wantta yeddina, untunttu golliyaan waasuu keso. Ayaw gooppe, untunttu taana kunddisanaw ollaa bookkeeddino; ta gedyawukka p'iriyaa wotseeddino.

²³ Shin abeet Med'inaa Godaw, untunttu taana wod'anaw mak'etteeddawaa ubbaa neeni eraasa. Nene untunttu iitatetsaa atto gooppa, woy untunttu nagaraa ne sintsappe k'uc'c'oppa. Untunttu ne sintsan s'oonettiide kunddino. Ne hank'kuwaa wode neeni untuntta hawaadan ootsa.

19

Me"eedda Baaretaa Leemisuwaa

¹ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ba; urk'k'aa med'd'iyaa waappe baareetaa shamma. Neenanna amareedda gadiyaa c'imatuwaanne amareedda k'eesiyaa c'imatuwaa akkaade,

² Kon'aa Me'uwaaw Penggiyaa giyaa penggiyaa lank'k'iyaa aad'd'aade, Hinnooma Zanggaaraa ba; yaan taani new odiyaa k'aalaa awaaya.

³ Hawaadan yaaga; «Hinttenoo Yihudaa kaatetoo, hinttenoo Yerusaalame katamaa asatoo, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite! Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Be'ite, sisiyaa ubbaw haytsaw iitiyaa palabaa ha biittaa bolla taani ahana.

⁴ Ayaw gooppe, asatuu taana aggeeddino; untunttu woy untunttu aawotuu, woy Yihudaa kaatetuu erenna hara s'oossatoo is'aanaa c'uwayiide yarshshiyaawaan ha sa'aa tunisseeddino. Untunttu s'illo asatuwaa suutsaa ha sa'aan kuntseeddino.

⁵ K'ay taani untuntta azazabeenabaa, woy odabeennabaa, woy ta wozanaan k'oppabeennabaa ootseeddino; untunttu barenttu attuma naanatuwaa Ba'aalaw taman s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide yarshshanaw, goyinniyaa d'ok'k'a sa'atuwaan yarshshiyaa sa'aa gimbeeddino.

⁶ Hewaa diraw, ha sa'ay Toofeeta woy Hinnooma Zanggaaraa geetettiyaawe attiide, Shukaa Zanggaaraa yaagettiide s'eegettana gallassatuu yiino yaagee Med'inaa Goday.

⁷ «Yihudaanne Yerusaalame asaa halhchuwa taani ha sa'aan polettenaadan ootsana. Untunttu barenttu morkkatuwaa mashshaaninne barentta wod'anaw koyiyaawanttu kushiyan hayk'k'anaadan taani ootsana. Untunttu anhaa saluwaa kafotoonne sa'aa do'atoo k'uma ootsaade immana.

⁸ Ha katamaa bazuwaanne k'illic'iyaa waa kessana. Hewaana aad'd'iyaa ubbay Aa bashshaan malalettiide, Poora! yaagana.

⁹ Untunttu barenttu mac'c'a naanatuunne attuma naanatuwaa ashuwaa maanaadan taani ootsana. Untunttu wod'anaw koyiyaa morkketuu untuntta waayissiyaa waayiyaaninne dooddiyaa dooddan, untunttu ubbay ittuu ittuwaa ashuwaa maana» yaagee, yaaga.

¹⁰ «Hewaappe guyyiyaan, neenanna ittippe beedda asatuwaa sintsan he baaretaa mentsa.

¹¹ Untuntta hawaadan yaaga; «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Zaariide koolina oyk'ennaadan ootsiide, itti Asay baaretaa mentsiyaawaadan, taani ha kawutetsaanne ha katamaa mentsereetsana. Asatuu anhaa moogiyaa sa'ay bayinna diraw, Toofetan moogana.

¹² Taani ha sa'anne an de'iyaa asaa ootsanawe hawaa; taani Med'inaa Goday ha katamaa Toofetadan ootsana.

¹³ Yerusaalame asaa golletuunne Yihudaa kaatetuwaa golletuu, golliyaa bollan dembbayiide ootseeddino saluwaa s'oollintetoo is'aanaa c'uwayeeddanne hara s'oossatoo

ushshaa yarshshuwaa gussedda golletuu ubbay Toofeeta giyaa sa'aadan tuneeddawantta gidana» yaagee» yaaga» yaagee.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, Ermaasi Med'inaa Goday timbbitiyaa odanaw kiitteedda Toofetappe simmiide yiide, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa gidдон de'iyaa dabaaban ek'keedda. Asaa ubbaw hawaadan yaageedda;

¹⁵ «Ubbappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Sisite, taani ha katamaa bollanne Aa heeraan de'iyaa mootsatuu ubbaa bolla ahana geedda iitabaa ubbaa untunttu bolla ahana hanay. Ayaw gooppe, untunttu morggii makkalaa gidide, taani odeeddabaa sisennan is's'eeddino» yaagee» yaageedda.

20

Ermaasanne Paashihuura

¹ He wode Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan kaappuwaa gidiyaa, Imeera na'aa Paashihuura giyaa k'eessii, Ermaasi ha yewotuu timbbitiyaa odishin siseedda.

² Paashihuuri timbbitiyaa odiyaa Ermaasa deshisseedda; K'ommo Biiniyaama Peng-giyaa giyaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa geliyaasan de'iyaa dutsaa lukuwaan k'ashisseedda.

³ Wonttetsa gallassi Paashihuuri Ermaasa k'ashuwaappe bilina, Ermaasi aw hawaadan yaageedda; «Hachhippe doommuna, Med'inaa Goday ne suntsaa Paashihuura yaagenna; I ne suntsaa Yaan Haan Dagama yaagana.

⁴ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani neena ne huup'iyawunne ne laggetuwaa ubbaw dagama kessana. Untunttu neeni s'eellishshin, barenttu morkkatuwaa mashshaan wurana. Yihudaa asaa ubbaa Baabloone kaatiyaa kushiyan aatsaade immuna. I untunttu omoodiide, Baabloone afana; afiide yaan mashshaan untunttu wod'ana.

⁵ Hewaadankka, ha katamaa ak'uwaa peeshshaa ubbaa, ootsi kesseeddabaa ubbaa, duretetsaa ubbaanne Yihudaa kaatetuwwa miishshaa ubbaa taani untunttu morkketoo aatsaade immuna. Untunttu untunttu bonk'k'i oyk'k'iide, Baabloone afana.

⁶ K'ay neeni Paashihuuriikka ne son de'iyaa Asay ubbay omoodettiide, Baabloone baana. Neeni timbbitiyaa odeedda ne laggetuwaa ubbaannakka yaan hayk'k'ananne yaan moogettana» yaagee» yaageedda.

Ermaasi S'oossaw Maganneedda

⁷ Abeet Med'inaa Godaw, neeni taana c'immaada; taanikka c'imettaad. Neeni taappe minnaade, taana s'oonaaadda. Gallassaa kumentsaa taani Asay miic'ciyaawaa kesaad; ubbay taana k'iliic'ee.

⁸ Taani haasayiyaa wodiyaan ubbaan d'ok'k'issaade, «Makkalabayne bashshay gakkeedda» yaagaade waassay. Med'inaa Godaa k'aalay taw gallassaa kumentsan kad'iyanne k'iliic'uwaa aheedda.

⁹ Taani, «Taani S'oossaabaa dentsaade haasayikke» woy, «Aa suntsan laa'entso odikke» gooppe, S'oossaa k'aalay ta mek'etsaa gidдон k'um"ettiide, ees's'iyaa tamaa mala gidide, ta wozanaan michchee. Taani gidдон oyk'k'aade ashshana gaade daaburaad; shin te"anaw danddayabeykke.

¹⁰ Taani daro saasuketsaa sisaad; «Yaan haan dagamay de'ee! Ane Aa mootite! Nuunikka Aa mootoytte» yaagiino. Taw mata laggetuu ubbay ta kunddetsaa naagiide, «Ooni erii, nuuni Aa oyk'k'ana malanne nu haluwaa kessana mala, I c'imettanaw danddayee» yaagiino.

¹¹ Shin Med'inaa Goday yashissiyaa tooranchchaadan taananna de'ee. Hewaa diraw, taana yederssiyaawanttu d'ubettana; untunttu taana s'oonikkino. Untunttu giigenna diraw, untunttu wolk'k'aama yeellaa yeellatana. Untunttu kawushshay mulekka doget-tenna.

¹² Abeet Ubbappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw, s'illotuwwa paac'ciyaawoo, wozanaa kahaa be'iyawoo, neeni ta morkkatuwaa bolla ta haluwaa kessaade taana bessa. Ayaw gooppe, taani ta mootuwaa new aatsaad.

¹³ Med'inaa Godaw Yes's'ite! Med'inaa Godaa galatite! Ayaw gooppe, I hiyyeesatuwwa iitatuwwa kushiyaappe ashshee.

¹⁴ Taani yeletteedda gallassay shek'k'etteeddawaa gido! Ta aata taana yeleeedda gallassay anjjettoppo!

¹⁵ Ta aawoo, «New mishiraachcho; new attuma na'ay yeletteedda!» yaagi odiide, daro nashechcheedda bitaniikka shek'k'etteeddawaa gido!

¹⁶ He bitanii Med'inaa Goday k'arettennaan aatsi yeggiide d'ayisseedda katamatuwaadan hano. He bitanii wontta waasuwaa, gallassaa seetan, «Olay gakkweedda!» giyaa oduwaa siso.

¹⁷ Ayaw gooppe, ta aata taw duufo gidana malanne I uluukka taana wogaa oyk'k'i uttana mala, taana uluwaan wod'ibeenna.

¹⁸ Taani metuwaanne kanyuwa be'anawunne laytsaa ubbaa yeellataade wurssanaw, ayaw ta aatti uluwaappe kesaadditaashsha?

21

Yerusaalame S'oonettanawaa Timbbitii Odetteedda

¹ Kaatii Sedek'iyaa Malkkiyaa na'aa Paashihuuranne Ma'iseeya na'aa k'eesiyaa Soofon-aasa ha ooshaa oochchana mala, Med'inaa Goday Ermaasakko kiitteedda.

² Unttuntu, «Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori bare olanchchatuwaanna ha katamaa yuuyyi aad'd'iide dooddeedda diraw, ane nuw Med'inaa Godaa oochcha. Ooni erii, Med'inaa Goday beniwaadan, malalissiyaa oosuwa nu diraw ootsiide, Aa guyye zaaranenttonne» yaageeddino.

³ Ermaasi untuntuu zaariide, hawaadan yaageedda; «Biide Sedek'iyasaw yaagite;

⁴ Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Neni Baabloone kaatiyaananne gimbbiyaappe karenna ne katamaa dooddiyaa Aa olanchchatuwaanna olettiiyaa, ne kushiyan de'iyaa olaa miishshaa taani guyye ne bolla zaarana. K'ay untunttu ubbaakka ha katamatiw giddo gelissana.

⁵ Taani ta huup'iyaan yeddeedda kushiyan, wolk'k'aama k'esiyaan, yiluwaan, hank'kuwaaninne wolk'k'aama seeran neena olana.

⁶ Taani ha kataman de'iyawantta, asaakka mehiyaakka shoc'ana. Unttuntu iita harggiyaan wurana.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, Yihudaa Kaatiyaa Sedek'iyyaasa, Aa oosanchchatuwaanne iita harggiyaappe, mashshaappenne koshaappe palaheedda, ha katamaa asaa ubbaa, Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'oorawunne untunttu wod'anaw koyiyaa morkketoo taani Med'inaa Goday aatsaade immana. I untunttu k'ara mashshaan siifana. I untunttoo k'arettenna, woy saaliide aggena, woy maarenna» yaagee yaagite» yaageedda.

⁸ Med'inaa Goday Ermaasa, «Gujjaadekka asaw hawaadan yaagaade oda; S'oossay hawaadan yaagee; «Be'ite, taani hintte sintsan de'uwa ogyaanne hayk'k'uwa ogyaa wotsaad.

⁹ Ha katamaa gidдон takkiyaa Asay ooninne mashshaan, koshan woy iita harggiyaan hayk'k'ana. Shin katamaappe kesiide biide, katamaa dooddiide oyk'k'eedda Baabloonetoo bare kushiya immiyaa Asay ooninne pas'a attanawaa; he uray bare shemppuwaa s'alala ashshana.

¹⁰ Ayaw gooppe, taani ha katamaw keekanaw gidennaan iitanaw ta k'ofaa k'achchaad. Baabloone kaatiyaw Aa aatsaade immana; ikka ha katamaa taman s'uuggana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee» yaaga.

¹¹ K'aykka Yihudaa kaatiyaa golliyyaa asaw hawaadan yaaga; Med'inaa Godaa k'aalaa sisite!

¹² Hinttenoo, Daawita zaretoo, Med'inaa Goday hinttena hawaadan yaagee; «Wonttina wonttina suure pirddite; bonk'k'etteeddawantta uk'k'unniyaawanttu kushiyaappe ashshite. Hewe d'ayooppe, hintte iita oosuwa gaasuwaan ta hank'k'uu tamaadan ees'si kesana; ooninne Aa toyissenna yaagee yaaga» yaageedda.

¹³ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neenoo, Yerusaalame, neeni dembban de'iyaa zaallaadan, zanggaaraappe pude d'ok'ku gaade beettaasa; shin taani neenanna olettana. Neni, «Ooninne ta bolla s'alenna woy ta de'iyasaa gelenna» yaagaasa;

¹⁴ shin taani Med'inaa Goday neena ne oosuwaadan murana. Taani ne kaate golliyaan tamaa oytšana; ne yuushshuwaan de'iyawaa ubbaa mi d'ayissana» yaagee.

22

Ermaasi Yihudaa Kaatiyaa Soo Asaw odeedda K'aalaa

¹ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ba; duge Yihudaa kaatiyaa golle baade, yan ha k'aalaa oda.

² «Neenoo Yihudaa kaatiyaw, Daawita kawutetsaa araatan uttiyaawoo, neenikka ne k'oomatuukka ha penggiyaanna geliyaa ne Asay ubbaykka Med'inaa Godaa k'aalaa sisite!

³ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Suure pirddaanne s'illobaa ootsite. Bonk'k'etteeddawantta uk'k'unniyaawanttu kushiyaappe ashshite. Betetuwa bolla,

aawuu bayinna naanatuwaa bollanne asinatuu hayk'keedda mac'c'a asatuwaa bolla geniyaabaa woy makkalabaa ootsoppite. K'ay s'illo asaa suutsaa ha sa'aan gussoppite.

⁴ Hintte taani geeddawaadan tumu azazettooppe, Daawita kawutetsaa araatan uttiyaa kaatetuu paraanne paraa gaariyaa toggiiide, barenttu oosanchchatuwaananne barenttu asaana ha kaatiyaa golliyaa penggetuwaanna gelana.

⁵ Shin hintte azazettenan is'sooppe, ha kaatiyaa Gollii ona gidana yaagaade taani Med'inaa Goday ta huup'iyaaan c'aak'k'ay» yaagee, yaaga» yaagee.

⁶ Med'inaa Goday Yihudaa kaatiyaa golliyaabaa hawaadan yaagee; «Neeni taw Gala'aade biittaaanne Liibaanoosa asaa s'eeraa mala gidooppekka, taani neena bazzuwaanne Asay de'enna katamaa ootsana.

⁷ Taani neena koliyaawantta huup'iyaaan huup'iyaaan olaa miishshaa oytsaade, new kiittana. Unttuntu zigaappe masetteedda ne tuuk'etuwaa k'ans's'ereetsiide, taman olana.

⁸ «C'ora kawutetsaappe Asay he katamaa lank'k'iyaana aad'd'ana. Ittuu ittuwaa, «Med'inaa Goday ayaw ha wolk'k'aama katamaa hawaadan ootseedee?» yaagiide oochhana.

⁹ Unttuntu, «Unttuntu Med'inaa Godaa barenttu S'oossaanna c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa aggeeda gishshaassanne hara s'oossatoo goyinneeddanne ootseedda gishshaassa, yaagana» yaagee.

Ermaasi Shaalumabaa odeedda K'aalaa

¹⁰ Hayk'keedda Kaatiyaa Iyoosiyaasaw yeekkoppite woy kayyottoppite. Hewaa aggiide, omoodettiide beedda Shaalumaw* seelettiide yeekkite. Ayaw gooppe, I ubbakka guyye simmenna; bare yeletteedda biittaa laa"entso be'enna.

¹¹ Bare aawuwaa diraw Yihudaan kaatetiide de'iiddi, ha sa'aappe beedda Iyoosiyaasa na'aa Shaalumabaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «I ubbakka guyye simmenna.

¹² I omoodettiide beedda biittan hayk'k'ana. Ubbakka ha biittaa be'enna» yaagee.

Ermaasi Iyo'ak'eemabaa odeedda K'aalaa

¹³ Bare golliyaa naak'uwaan kees's'iyaawoo, s'illo gidenna ogiyaan pook'iyaa bolla pook'iyaa gujjiyaawoo, bare gadiyaa asaw ayinne immennaaninne wolk'k'aa gatiyaa c'iggenan oossiyaawo, aw aayye!

¹⁴ I, «Taani taw aakko pook'iyaaanna de'iyaa wolk'k'aama golliyaa kees's'ana» yaagee. Bare golliyaw wolk'k'aama maskkootetuwaa; kessiide zigaa masetan bollaa kammiide, zo'o k'alamiyaa okkee.

¹⁵ Baweeneni daro zigan kees's'eeddawe neena lo'o kaatiyaa kessee gaade k'oppaadii? Ne aawuwaa Iyoosiyaasaw miyaawenne ushiyaawe d'ayeeddee? I suure pirddaanne s'illobaa ootseedda. Hewaa diraw, aw ubbabaykka injjeteedda.

¹⁶ I hiyyeesatoonne metootanchchatoo suure pirddiyaa diraw, aw ubbabaykka ha-needda. Med'inaa Godaa eree yaagiyaawe hawaa.

¹⁷ Shin harabaa aggiide, ne ayifinne ne wozanay jaamiyaawe ne go"aa demmanaas-sanne s'illo suutsaa gussanaassa, asaa naak'k'anaassanne uk'k'unnanaassa.

¹⁸ Hewaa diraw, Med'inaa Goday Iyoosiyaasa na'aa, Yihudaa Kaatiyaa Iyo'ak'eemabaa hawaadan yaagee; «I hayk'k'iyaa wode unttuntu aw, «Aayye! Aayye! Ta ishaw!» yaagiide yeekkikino. K'ay, «Ta godaw, aayye! Ta kaatiyaw, aayye!» yaagiide zilaalikkino.

¹⁹ Aa mooguukka hariyaa mooguwaa mala gidanawaa. Aa anhay gooshettiide, Yersaalame penggetuwaappe ya baggan olettana» yaagee.

Yersaalame Gakkiiyaa Metuwaabaa Ermaasi odeedda K'aalaa

²⁰ S'oossay Yersaalamebaa hawaadan yaagee; «Ba; pude Liibaanoosa baade, yaan waassa. Baasaane biittan waasuwa s'ulisa. Abaarima Deriyaanka waassa. Ayaw gooppe, olaw neenana zuppetyaawanttu ubbay s'oonetteeddino.

²¹ Neeni saro de'ishiina, taani new odaad; shin neeni, «Taani sisikke» yaagaadda. Ne yalagatetsaadeppa doommiidekka ne hanuu hawaa; neeni taw azazettenan is's'aadda.

²² Ne hentsanchchatuwaa ubbaa c'arkkuu afana; olaw neenana zuppetyaawanttukka omoodettiide baana. He wode ne iitatetsaa ubbaa diraw, yeellatananne kawushshana.

²³ Hinttenoo, Liibaanoosa zigan kees'etteedda golliyaan de'iyawanttoo, oytsay oyk'keedda mac'c'a mishiratiwaa mala un'uu hintte bolla puttu gintto, waan oolandditeeshsha!» yaagee.

22:5 Mat. 23:38; Luk'. 13:35

*

22:10 Shaaluuma: Ha suntsay hara sa'aan, «Iyo'akaaza» geetetteedda.

22:11 2 Kat.

23:31-34; 2 Od. 36:1-4

22:18 2 Kat. 23:36-24:6; 2 Od. 36:5-7

²⁴ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ta de'uu ero! Neeni Iyo'ak'eema na'ay, Yihudaa Kaatii Yo'aakiini, ta ushechcha kushiyan de'iyaa ta attamiyaa migiduwaaw gidintokka ta neena kessa yeggana.

²⁵ Neena wod'anaw koyiyaawanttoo, neeni yayyiyaa Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'oorawunne Aa olanchchatoo taani neena aatsaade immana.

²⁶ Taani neenakka neena yeleedda ne aatokka hintte yeletaa biittaa gidenna hara biittaw olana; hintte laa"uukka yaan hayk'k'ana.

²⁷ Hintte simmanaw laamotiyyaa biittaa ubbakka simmikkita» yaagee.

²⁸ Barew ha bitanii Yo'aakiini, kad'eeddanne me"eedda baaretee? I ooninne koyenna miishshee? Ayaw inne Aa naanatu yederssetiide, barenttu erenna biittan oletiide atteeddino?

²⁹ Hanne biittatee, biittatee, biittatee! Med'inaa Godaa k'aalaa sisa!

³⁰ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ha bitaniyaa, «Na'ay bayinna asaa, bare laytsaa ubbaan de'uu injjetenna asaa» gaade s'aafa. Ayaw gooppe, Aa zeretsaappe ittoonne injjetenna; Daawita kawutetsaa araatan uttiyaawe woy Yihudaan kaatetiyaawe untuntuppe ittuunne de'enna» yaagee.

23

S'oossay Bare Huup'iyaw Ootsana Geeddawantta

¹ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ta hentsaa gaden de'iyaa dorssatuwaaw bayzziyaanne laaliyaa hentsanchchatoo aayye ana!» yaagee.

² Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay bare asaa heemmiyaa hentsanchchatuwaabaa hawaadan yaagee; «Hintte ta dorssatuwaaw laaliide, wora yedersseeddita. Hintte untuntta s'omoosibeenna diraw, taani hintte ootseedda iitatetsaw ubbaw hinttena muruwaan s'omoosana yaagee Med'inaa Goday.

³ Hewaappe guyyiyaan, ta wudiyaappe atteedawantta kase laaleedda biittaa ubbaappe taani ta huup'iyaan shiishshana. Untuntta guyye untuntta hentsaa gadiyaa zaarana. Untuntukka hawaan yeletiide c'orattana.

⁴ Taani untuntta loytsi heemmiyaa hentsanchchatuwaaw untunttoo wotsana. Untunttu laa"entso yayyikkinonne dagammikkino; untuntuppe ittuunne bayenna. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee.

⁵ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani Daawitew s'illo aac'aa dentsana gallassatuu yaana. I kaatiyaadan kawutananne aad'd'eeda eratetsan mooddana; biittan I suurebaanne s'illobaa ootsana.

⁶ I kaatetiyyaa laytsan Yihuday attana; Israa'eeliikka saro de'ana. I s'eesettana suntsay Med'inaa Godaa, nu S'illotetsaa geetettana» yaagee.

⁷ Hewaa diraw, S'oossay hawaadan yaagee; «Asay, «Israa'eeliyaa asaa Gibs'e biittaappe kessiide aheedda Med'inaa Goday ero» yaagiide c'aak'k'iyaaawaa aggana.

⁸ Shin, «Israa'eeliyaa zeretsaa huup'issa bagga biittaappenne I laaleedda biittatuwaaw ubbaappe aheedda Med'inaa Goday ero» yaagiide c'aak'k'ana gallassatuu yaana. Hewaappe guyyiyaan untunttu barenttu buzo biittan de'ana» yaagee.

Worddo Timbbitiyaa odiyaawanttubaa

⁹ Timbbitiyaa odiyaawanttubaa taani k'oppiyaa wode, ta wozanay kayyuwaan me"ee; ta mek'etsatuu ubbaykka kokkoriino. Med'inaa Godaa dirawunne Aa geeshsha k'aalaa diraw, taani matsotteedda asaa mala, woyniyaa eessay wolk'k'aa diggeedda asaa mala gidaaddi.

¹⁰ Ayaw gooppe, biittay sharmus'atuwaan kumeedda. Shek'k'aa diraw, biittay yeekkee; bazzo hentsaa gadetuukka meleeddino. Timbbitiyaa odiyaawanttu iita ogiyaa hamettiino; barenttu wolk'k'aakka likke gidennasan go'ettiino.

¹¹ Med'inaa Goday, «Timbbitiyaa odiyaawenne k'eesiinne laa"uukka tuneeddino; haray attina, ta Geeshsha Golliyaankka untunttu iitatetsaa taani demmaad» yaagee.

¹² K'aykka Med'inaa Goday, «Hewaa diraw, untunttu ogii halis's'ana; untunttu d'umaw laagettiide, an kunddana. Untunttu k'as's'ayettiyyaa laytsi taani untunttu bollan iitabaa ahana» yaagee.

¹³ K'aykka I hawaadan yaagee; «Samaariyaan de'iyaa timbbitiyaa odiyaawanttu gidдон sheneyiyaawaa be'aad. Untunttu Ba'aala suntsan timbbitiyaa odiinonne ta asaa Israa'eeliyaa wora kaaletsiino.

¹⁴ K'ay Yerusaalamen de'iyaa timbbitiyaa odiyaawanttu gidдонkka dagantsiyaabaa be'aad. Untunttu sharmus'iinonne worddotiide hamettiino. Ooninne bare iita

oosuwaappe simmennaadan, untunttu iitaa ootsiyaawantta gedde mintsetsiino. Untunttu ubbaykka taw Sodooma mala; Yerusaalame asaykka Gamooraa mala» yaagee.

¹⁵ Hewaa diraw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday timbbitiyaa odiaawantubaa hawaadan yaagee; «Yerusaalame de'iyaa timbbitiyaa odiaawantuppe tunabay kesiide, biittaa ubbaan laalettēdda diraw, taani untuntta c'ammiyaa k'umaa mizana; taani untuntta wod'iyaa haatsaa ushshana» yaagee.

¹⁶ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Timbbitiyaa odiaawanttu odiaabaa sisoppite. Untunttu hanennabaa, hanana giide, wordduwaa odiino. Med'inaa Goday bare doonaappe odina gidennaan, untunttu bareppe k'oppi akkiide, sas'aa odiino.

¹⁷ Taana kad'iyaa wantta untunttu, «Med'inaa Goday, hintte saro de'ana» yaagee yaagiino. K'ay barenttu wozanaa muumetetsaa kaaletsiyaawantta ubbaa untunttu, «Hintte bolla ayaa iitabayenne yeenna» yaagiino» yaagee.

¹⁸ Shin be'anaw woy Aa k'aalaa sisanaw Med'inaa Goday zoriyaasan untuntuppe ooninne ek'k'ibeenna. Aa k'aalaa hayzeeddawee woy siseeddawee ooninne baawa.

¹⁹ Med'inaa Godaa gotii, aatsi yeggiyaa beetay hank'k'uu hawesho keseedda! I iita asatuwaa huup'iyaaan ek'k'ana.

²⁰ Aa wozanaa k'ofaa ootsiide polennan de'iiddi, Med'inaa Godaa hank'k'uu simmenna. Wurssetsa gallassatuwaan hawaa hintte akeekana.

²¹ S'oossay hawaadan yaagee; «Taani timbbitiyaa odiaawantta kiitabaykke; shin untunttu wos'iino. Taani untunttoo odabaykke; shin untunttu timbbitiyaa odiino.

²² Untunttu taani zoriyaasan ek'k'eeddawaa gidintto, ta k'aalaa ta asaw odana shin! Untunttu untunttu iita ogiaappenne untunttu iita oosuwaappe zaarana shin!» yaagee.

²³ K'aykka Med'inaa Goday, «Taani mata s'alala S'oossee? Haako san S'oossaa gidikkita?

²⁴ Taani be'ennaadan, geema sa'aan barena k'osanaw Asay danddayii? Saluwaaninne sa'aan kumeeddawee taana Med'inaa Godaa gidikkita?» yaagee Med'inaa Goday.

²⁵ S'oossay hawaadan yaagee; «Ta sunsan wordduwaa timbbitiyaa odiaawanttu giyaawaa sisaad. Untunttu, «Taani akumetaad; taani akumetaad!» yaagiino.

²⁶ Ha yewuu bare wozana c'imuwaa timbbitiyaa odiaa worddo nabetuwaa wozanaan awude gakkanaw gam'annee?

²⁷ Untunttu aawotuu Ba'aala giyaa eek'aa gaasuwaan ta suntsaa dogeeddawaadan, untunttu ittuu ittoo odiaa akumuwaan ta Asay ta suntsaa doganaadan ootsanaw k'oppiino.

²⁸ Akumuwa akumetiide timbbitiyaa odiaawe bare akumuwa odo. Shin ta k'aalaa siseeddawee he k'aalaa ashshenan gujjennan odo. Dalayenne zarggay hak'an gakketi? yaagee Med'inaa Goday.

²⁹ Ta k'aalay tamaa mala gidennee? Zaallaa mentsereetsiyaa madooshaa mala gidennee?» yaagee Med'inaa Goday.

³⁰ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hewaa diraw, taani ta k'aalaa ittuu ittuwaappe wuu"iyaa timbbitiyaa odiaawanttu bolla de'ay.

³¹ Hewaadanka, barenttu ins's'arssan haasayiide, Med'inaa Goday yaagee yaagiya timbbitiyaa odiaawanttu bolla de'ay yaagee Med'inaa Goday.

³² Taani Med'inaa Goday hawaa oday! Wordduwaa akumetiide, timbbitiyaa odiaawanttu bolla taani gidana. Untunttu he akumuwa odiide, barenttu wordduwaaninne barenttu c'ee'k'uwaaan ta asaa wora kaaletsiino. Taani untuntta kiitabaykke woy, odite gabeykke. Untunttu ha asaa ayinne maaddikkino. Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee.

S'oossaa Kiitaa

³³ Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Ermaasaa, ha asaappe ittuu, woy timbbitiyaa odiaawe, woy k'eesii, «Med'inaa Godaa kiitay ayee?» giide oochchooppe, neeni untuntta, «Med'inaa Godaa kiitay hinttena; hewaa diraw, ta hinttena agga bashana» yaagee yaaga.

³⁴ Timbbitiyaa odiaawe, woy k'eesii, woy asaappe ittuu, «Hawe Med'inaa Godaa kiitaa» yaagiide haasayooppe, taani he bitaniyaanne Aa soo asaa murana.

³⁵ Hewaa aggiide asay, «Med'inaa Goday waageedee?» woy, «Med'inaa Goday odeeddabay ayee?» yaagiide bare laggetuwaanne bare dabbotuwa oochchanaw bessee.

³⁶ Hewaa diraw, ooninne, «Med'inaa Godaa kiitaa» yaagiide laa"entso haasayanaw bessena. Ayaw gooppe, aawuu doonaappe kesiya k'aalay aawoo kiitaa gidee. Hewan de'uwaa S'oossaa, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa, nu S'oossaa k'aalaa hintte mirk'kiita.

³⁷ «Neenikka timbbitiyaa odiaawantta, «Med'inaa Goday hinttena waageedee? woy, Med'inaa Goday Ayaa odeeddee?» yaagaade oochchanaw bessee.

³⁸ Shin hintte, «Hawe Med'inaa Godaa kiitaa» gooppe, Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani hinttena, Hawe Med'inaa Godaa kiitaa gooppite» yaaginakka hintte, «Hawe Med'inaa Godaa kiitaa» geeddita.

³⁹ Hewaa diraw, tumuwaappe taani hinttena dogana; hinttewunne hintte aawoo immeedda katamaa ta sintsappe wora olana.

⁴⁰ Taani hintte bolla med'inaa kawushshaanne med'inaw dogettenna yeellaa ahana yaagee» yaageedda.

24

Balasiyaa Teeraa K'ok'ofiyaa Laa"u Keeshatuwaa Leemisuwaa

¹ Iyo'ak'eema na'aa, Yihudaa Kaatiyaa Yo'aakiina Yihudaa mooodiyaawantunna, kushiyaa oosuwaa hiillatuwaananne birataa k'os's'iyawantunna Yerusaalameppe Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori omoodiide, Baabloone afa simmina, Med'inaa Goday taana sas'aa besseedda; taani Med'inaa Godaa Geeshsha golliyaw sintsa baggana balasiyaa teeraa oykeedda laa"u keeshshatuwaa be'aad.

² Itti keeshshan koyiro teereeddawaa malatiyaa daro lo"o balasiyaa teeray de'ee. Laa"entso keeshshan k'ay maanaw giigenna daroppe iita balasiyaa teeray de'ee.

³ Med'inaa Goday taana, «Ermaasaa, hewe neeni be'iyawe ayee?» yaagiide oochcheedda.

Taani, «Balasiyaa teeraa be'ay. Lo"o teeray loytsi lo'a; iita teeray k'ay maanaw giigenna loytsi iita» yaagaade odaad.

⁴ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko yeedda;

⁵ «Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Taani Yihudaa biittaappe omooduwaan Baabloone biittaa yeddeedda asatuwaa, ha lo"o balasiyaa teeraadan lo"gaana.

⁶ Taani keeka ayifiyaan untuntunna s'eelana; k'ay taani untuntunna zaaraadde ha biittaa ahana. Taani untuntunna kees's'anappe attina kolikke. Taani untuntunna tokkanaappe attina shoddikke.

⁷ Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untuntunna eranaadan, taani untuntunna wozanaa immuna. Untuntunna barenttu kumentsaa wozanaappe taakko simmanaw de'iyaa diraw, untuntunna ta asaa gidana; taanikka untuntunna S'oossaa gidana» yaagee.

⁸ «K'ay Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Yihudaa Kaatiyaa Sedek'iyyaasa, Aa kaappatuwaa, ha biittan atteeda Yerusaalame asaa atteeddawantanne Gibs'e biittan de'iyawantta, maanaw giigenna he loytsi iita balasiyaa teeraadan iita gaana.

⁹ Laalaade yeddiyaa biittaa ubbaan taani untuntunna ha sa'aa kawutetsatuwaan untuntunna be'iyaa ubbaw dagamaanne shek'aa, boriyaanne leemisuwaa, k'illic'uwaanne bohetteed-dawaa ootsana.

¹⁰ Taani untunttoonni untuntunna mayzza aawaatoo immeedda biittaappe untuntunna ubbaanna d'ayana gakkanaw, mashshaa, koshaanne iita harggiyaa untuntunna bolla yeddana» yaagee» yaageedda.

25

Laappun Tammu Laytsaa Omooduwaaw Timbbitiyaa

¹ Iyoosiyaasa na'ay, Yihudaa Kaatii Iyo'ak'eemi kaateteedda oyddentso laytsan, Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori kaateteedda koyiro laytsan, Yihudaa asaa ubbaa s'eelliyawaan Ermaasakko yeedda k'aalay hawaa.

² Timbbitiyaa odiyaa Ermaasi Yihudaa asaa ubbawunne Yerusaalamen de'iyaa ubbatoo hawaadan yaageedda;

³ «Amoos'a na'ay, Yihudaa Kaatii Iyoosiyaasi kaateteedda tammanne heezzentso laytsaappe doommiide, hachchi gakkanaw, laatamanne heezzu laytsaa Med'inaa Godaa k'aalay taakko yeedda. Taanikka zaara zaaraadde hinttew odaad; shin hintte sisennan is's'eeddita.

⁴ «Med'inaa Goday bare k'oomatuwaa, timbbitiyaa odiyaawantta ubbaa zaari zaariidekka hinttew kiitteedda; shin hintte hayziide sisennan is's'eeddita.

⁵ Untuntunna hawaadan yaageeddino; «Hintte ubbaykka hintte iita ogiyaappenne hintte iita oosuwaappe ha"i simmite. Simmooppe, Med'inaa Goday hinttewunne hintte mayzza aawaatoo med'i med'inaw immeedda biittan hintte de'ana.

⁶ Hara s'oossatoo ootsanawunne goyinnanaw kaalloppite. K'ay hintte kushii ootseed-dabaan S'oossaa yiloyoppite. Yaatooppe S'oossay hinttena k'ohenna» yaageeddino.

⁷ «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte taani odiyaawaa sisanawaa aggiide, hintte kushii ootseeddabaan taana yiloyeeddita; yaatiide hinttena k'ohiyaawaa hintte huup'iyaaan aheeddita» yaagee.

⁸ «Hewaa diraw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte ta k'aalaw azazettenan is's'eedda diraw,

⁹ taani huup'issa bagga asaa ubbaanne ta k'oomaa, Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'ooraa s'eesana. Untuntta ha biittaa bolla, ha biittan de'iyaa asaa bollanne hawaa heeraan de'iyaa kawutetsatuwaa ubbaa bolla ahana. Taani ha biittatuwaa ubbaanna d'ayissana; k'ay be'eeddawe dagammiyaabaa, «Pooral» giyaabaanne med'inaw ayinne baynawaa ootsana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad.

¹⁰ Taani untuntuppe ililssaanne nashshechchaa kooshshaa, bullachchiyaawaanne bullachchettiiyaan kooshshaa, wos'aan gaac'c'iyaa kooshshaanne s'omppiyaa poo'uwwaa d'ayissana.

¹¹ Ha biittay ubbaanna bashshaa ayinne baynna biittaa gidanawaa; ha kawutetsatuukka Baabloone kaatiyaw laappun tammu laytsaa moodetana.

¹² « «Laappun tammu laytsay poletti simmina, taani Med'inaa Goday Baabloone kaatiyaanne Aa kawutetsaa asaa untunttu bayzzuwaa diraw murana; untunttu biit-taakka med'inaw ayinne baynawaa ootsana.

¹³ Taani he biittaa bollan haasayeeddawaa ubbaa, Ermaasi kawutetsatuwaa ubbaa bolla, «Hanana» giide odeedda, ha mas'aafan s'aafetteeddawaa ubbaa he biittaa bollan ahana.

¹⁴ Daro kawutetsatuunne wolk'k'aama kaatetuu Baabloonetuwwaa ayileyiide mood-dana. Taani untuntntoo untunttu hanuwaadaaninne untunttu kushiyaa oosuwaadan k'ans's'ana» yaagee» yaageedda.

S'oossay Kawutetsatuwaa Bolla Ahiyaa Pirddaa

¹⁵ Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay taw hawaadan yaageedda; «Hawaa ta hank'k'uwaa woyniyaa eessay kumeedda wanc'c'aa hey. Afaade taani neena kiittiyaa kawutetsatuwaa ubbaa ushsha.

¹⁶ Untunttu ushiide, taani untunttu giddo yeddiyaa mashshaa gaasuwaan ganddi-gaarananne gooyana» yaageedda.

¹⁷ Taani Med'inaa Godaa kushiyaappe wanc'c'aa akkaade, I taana kiitteedda kawutetsat-uwaa ubbaa ushshaad.

¹⁸ Hachchi haneeddawaadankka untunttu ubbaa bashshaanne dagama, c'ashshaanne k'anggetsaa ootsana mala, Yerusaalamenne Yihudaa katamatuwaa, Aa kaatetuwaanne Aa kaappatuwaa ubbaa ushshaad.

¹⁹ Gibs'e biittaa kaatiyaa, Aa k'oomatuwaa, Aa kaappatuwaa, Aa biittaa asaa ubbaanne

²⁰ yaan de'iyaa allaga asatuwaa ubbaa ushshaad. Uus'a biittaa kaatetuwaa ubbaa ushshaad. Piliss's'eema biittan de'iyaa Ask'k'aloona, Gaaza, Ek'iroonanne Ashddoodappe atteeda bagga kaatetuwaa ubbaa ushshaad.

²¹ Eedooma, Moo'aabanne Amoonaa ushshaad.

²² S'iiroosa kaatetuwaa ubbaa, Sidoona kaatetuwaa ubbaanne Meediteraane Abbaappe hefintsa gas'an de'iyaa biittaa kaatetuwaakka ushshaad.

²³ Dadaana, Temaana, Buuzanne barenttu huup'iyaa shufeeriyaa meediyaa asatuwaa ubbatuwaa ushshaad.

²⁴ Araba biittaa kaatetuwaa ubbaanne bazuwaan de'iyaa zaratuwaa kaatetuwaa ubbaa ushshaad.

²⁵ Zimira, Elaamanne Meedoona kaatetuwaa ubbaa ushshaad.

²⁶ Huup'issa bagga biittaa kaatetuwaa ubbaa, haakuwaaninne matan de'iyaa kaate-tuwaa ubbaa untunttu kaali kaali, sa'aa bollan de'iyaa kawutetsatuwaa ubbaa ushshaad. Untunttu ubbaappe guyyiyaan, Baabloone kawuukka ushana.

²⁷ S'oossay; «Hewaa diraw, untunttoo oda; «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hinttena, «Ushitenne matsottite. C'ooshitenne kunddite. Taani hintte giddo yeddiyaa mashshaa gaasuwaan laa"entso denddoppite» yaagee» yaaga.

²⁸ Shin untunttu ne kushiyaappe wanc'c'aa akkenaaninne ushennaan is's'ooppe, unt-tunttoo hawaadan yaagaade oda; «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hinttena, «Hintte ushanaw koshshee!

²⁹ Be'ite, taani ta suntsan s'eesetteedda katamaa bolla iitabaa ootsanaw doommay. Yaanina hintte murettennaan attiide biitee? Hintte murettennaan attiide biikkita! Ayaw gooppe, taani sa'aan ubbaa bolla mashshaa s'eesay. Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee» yaaga.

³⁰ «Hewaa diraw, Ermaasaa, ha k'aalay ubbay untuntuntu bolla hananawaa untuntntoo oda. S'oossay bolla d'ok'k'an guummana. Med'inaa Goday bare de'iyaa geeshsha sa'aappe bare guntssaa sissana. I bare hentsaa gadiyaa bollan wolk'k'aappe guummana. I woyniyaa teeraa yed'd'iide, gum'iyaa wanttu waassiyaawaadan, sa'aan de'iyaa ubbaa bolla waas-sana.

³¹ Aa c'abbuu sa'aa gas'aa gakkiiide sisettee. Ayaw gooppe, Med'inaa Godaw kawutet-satuwaanna mootuu de'ee. S'oossay asaa ubbaanna pirdettana; I iitatuwaa mashshaw aatsiide immana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad yaaga» yaageedda.

³² Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, «Be'a, iitabay kawutetsaappe kawutetsaw laalettee; sa'aa gas'aappe gotiyaa c'arkkuu denddee» yaagee.

³³ He wodiyaan S'oossay wod'eeddawayantu anhay, biittaa bollan ha gas'aappe hini gas'aa gakkanaw laalettana. Untuntntoo yeekettenna, untuntntu anhay shiik'enna woy moogettenna. Untuntntu biittan pituwaaw mala gidanawaa.

³⁴ Hinttenoo, hentsanchatoo, yeekkittenne waassite. Hinttenoo, wudiya kaalet-siyaawanttu, bidintsaan gondorette. Ayaw gooppe, hintte shukettiyaa wodii gakeedda; hintte kunddananne lo'o urk'k'aa miishshaadan me'ereettana.

³⁵ Hentsanchatuu bak'atiide biyaasa'ay baawa; wudiya kaaletsiyaawanttukka kessi akkiyaa sa'ay baawa.

³⁶ Med'inaa Goday untuntntu hentsaa gadiyaa d'ayissiyaa diraw, hentsanchatuu waas-siyaa waasuwaanne wudiya kaaletsiyaawanttu yeekkiyaa yeekuwaaw sisite.

³⁷ Med'inaa Godaa suulo hank'k'uwaa gaasuwaan saro de'iyaa hentsaa gadii onana.

³⁸ Gaammuu bare de'iyaa woraappe kesiyaawaadan, S'oossay bare de'iyaa saappe kesana. Untuntntu biittaykka naak'k'iyaa wanttu mashshaaninne Med'inaa Godaa suulo hank'k'uwaa ayinne baynawaa biittaa gidanawaa.

Ermaasi Worddo Nabatuwaa Ek'eteedda

26

(26:1-24)

Ermaasi Hayk'k'uwaa Pirdaappe Attee

¹ Iyoosiyaasa na'ay Yihudaa Kaatii Iyo'ak'eemi koyiro kaateteedda wode, ha k'aalay Med'inaa Godaappe yeedda.

² Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Med'inaa Godaa Golliiyaa dabaaban ek'k'a. Med'inaa Godaa Golliyaan goyinnanaw Yihudaa katamatuwaappe yiyaa ubbaw oda. Taani, «Oda» gaade azazeedda k'aalaa ubbaappe ituwaanne ashshoppa.

³ Ooni erii, untuntntu sisiide, barenttu iita ogiyaappe simmanenttonne. Yaatintto taanikka untuntntu oosuwaaw iitatsaa diraw, untuntnta d'ayissanaw k'oppeeddawaa agga bashana.

⁴ «Untuntntoo oda; Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte taani odiyaawaa sisennan is's'ooppe, taani hintte immeedda higgayan beennan is's'ooppe,

⁵ (hintte sisennan is's'inakka) taani zaara zaaraadde hinttekkoo kiitteedda, timbbitiyaa odiyaa ta k'oomatuuwaaw k'aalaa sisennan is's'ooppe,

⁶ yaatooppe taani ha Geeshsha Golliiyaa Seelodan ootsana. Ha katamaakka sa'aan de'iyaa kawutetsatoo ubbaw k'anggetsaa ootsana» yaagee» yaaga yaageedda.

⁷ Ermaasi Med'inaa Godaa Golliyaan ha k'aalaa odishin, k'eesatuu, timbbitiyaa odiyaawantntunne Asay ubbay siseeddino.

⁸ K'ay Ermaasi Med'inaa Goday, «Asaa ubbaw oda» giide Aa azazeedda k'aalaa ubbaa odiide poleedda wode, k'eesatuu, timbbitiyaa odiyaawantntunne Asay ubbay Aa oyk'k'eeddino. Oy'k'k'iide, «Neeni hayk'k'anaw bessaasa!

⁹ Neeni, «Ha Gollii Seelodan hanana; k'ay ha katamaykka bazuwaanne ona gidana» yaagaade, Med'inaa Godaa sunsaan ayaw timbbitiyaa odaaddii?» yaageeddino. Med'inaa Godaa Golliyaan shiik'eedda asatuu ubbay Ermaasa dooddeeddino.

¹⁰ Yihudaa kaappatuu hewaa siseedda wode, kaatiyaa golliyaappe kesiide, Med'inaa Godaa Golliiyaa yeeddino. Yiide Med'inaa Godaa Golliiyaa yuushshuwaa gimbbiyaw Ooratsa Penggiyaa giyaa penggiyaan utteeddino.

¹¹ K'eesetuunne timbbitiyaa odiyaawanttu kaappatoonne asaa ubbaw hawaadan yaageeddino; «Hintte hintte haytsaan siseeddawaadan, ha bitanii ha katamaa bollan timbbitiyaa odeedda diraw, I hayk'k'anaw bessee!» yaageeddino.

¹² Ermaasi kaappatoonne asaa ubbaw hawaadan yaagiide haasayeedda; «Ha hintte siseedda k'aalay ubbay ha Golliiyaa bollanne ha katamaa bolla, «Hanana» gaade taani odana mala, Med'inaa Goday taana kiitteedda.

¹³ Hewaa diraw, ha'i hintte ogiyaakka hintte oosuwaakka laammite; Med'inaa Godaa hintte S'oossaa k'aalaw azazettite. Yaatooppe, Med'inaa Goday hintte bolla ahana geedda iitabaa aggi bashana.

¹⁴ Taana gidoooppe, taani hintte kushiyan de'ay. Hinttew lo"anne suure maleteeddabaa ta bolla ootsite.

¹⁵ Hintte mata sid'ii bayinnan ittibaa erite. Hintte taana wod'ooppe, hintte hintte bolla, ha katamaa bollanne Aa gidдон asaa bolla s'illo suutsaa ac'uwaa ahana. Ayaw gooppe, taani ha k'aalaa ubbaa hintte haytsaan yeggana mala, tumuwaappe Med'inaa Goday taana kiitteedda» yaageedda.

¹⁶ Kaappatuunne Asay ubbay k'eesatoo nne timbbitiyaa odiyaawanttoo hawaadan yaageeddino; «Ha bitanii hayk'k'anaw bessena! Ayaw gooppe, I Med'inaa Godaa nu S'oossaa suntsan nuw odeedda» yaageeddino.

¹⁷ Gadiyaa c'imatuwaappekka ittuu ittuu ek'k'iide, shiik'eedda asaw ubbaw hawaadan yaagiide odeeddino;

¹⁸ «Hizk'k'iyaa si Yihudaan kaateteedda laytsan Mooreshetappe yeedda Mikiyaasi Yihudaa asaw ubbaw hawaadan yaagiide, timbbitiyaa odeedda; «Ubbappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «S'iyoonnee shoyk'aadan goshettana. Yerusaalame katamaykka koletide, shuchchaa dooriyaa gidanawaa. Geeshsha Gollii kees'etteedda derii wora mayyana» yaagee» yaageedda.

¹⁹ Yaatina, Yihudaa Kaatii Hizk'k'iyaa sinne Yihudaa Asay ubbay Aa wod'eeddee? Tuytti, Hizk'k'iyaa Med'inaa Godaw yayyiide, S'oossaw watiwateedda. Med'inaa Goday bare ootsana geedda iitabaa aggi basheedda. Shin nuuni nuurekka nu bolla loytsi iitabaa ahana haneetto» yaageedda.

Iyoo'aak'eeme Ooriyoona Wod'd'iseedda

²⁰ (K'iriyaati-Yi'aariima giyaa saan de'iyaa Shamaa'iyaa na'aa Ooriyoona giyaa itti hara bitanii de'ee; ikka Ermaasi odeeddawaadan, ha katamaa bollanne ha biittaa bolla Med'inaa Godaa suntsan timbbitiyaa odeedda.

²¹ Kaatii Iyo'ak'eemi, Aa olanchchatuu, Aa oosanchchatuu Ooriyoon odeeddawaa siseedda wode, kaatii Aa wod'anaw koyeedda. Ooriyoon hewaa sisiide yayyiide, Gibs'e biittaa bak'ateedda.

²² Gido shin, Kaatii Iyo'ak'eemi Akiboora na'aa Elnnaataanne hara asatuwaa Gibs'e kiitteedda.

²³ Unttuntu Ooriyoona Gibs'eppe kessiide, Kaatiyaa Yo'ak'eemaw afeedino. Mashshaan I Aa wod'isiide, Aa anhaa gadiyaa makkaan olisseedda.)

²⁴ Shin Saafaana na'aa Ahik'aami Ermaasa maaddeedda diraw, Asay Aa wod'anaw aatsiide immibeenna.

27

Ermaasi Bare Morggiyaan Wotseedda K'ambbaraa

¹ Iyoosiyaasa na'ay Sedek'iyaa si, Yihudaan kawutetsaa doommeedda heeraan, ha k'aalay Med'inaa Godaappe Ermaasakko yeedda.

² Med'inaa Goday taw odeeddawe hawaa; «New morgge mitsaanne gonniyaa dafuwaa wodoruwaanna de'iyaa k'ink'k'iriitiyaa med'd'a; ne morggiyaan wotsa.

³ Yihudaa Kaatiyaa Sedek'iyasakko Yerusaalame kiitetteedda asatuwaa bolla, Eedooma kaatiyaw, Moo'aaba kaatiyaw, Amoonaa asatuwaa kaatiyaw, S'iirroosa kaatiyawunne Sidoona kaatiyaw kiitta.

⁴ Unttuntu barenttu godatoo hawaadan yaagiide odana mala, unttunta azaza; «Ubbappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee;

⁵ «Ta wolk'k'aama wolk'k'aaninne ta yeddeedda kushiyan ha sa'aa, sa'an de'iyaa asaa, mehiyaanne do'aa taani med'd'aad. Aa taani ta koyiyaa uraw immay.

⁶ Simmi ha'i taani biittaa ubbaa ta k'oomaw, Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'ooraw aatsaade immaad. K'ay taani bazzo do'atuukka aw moodetana mala ootsaad.

⁷ Aa biittay moodettiya wadii gakkanaw, kawutetsatuu ubbay aw, Aa na'awunne Aa na'aa na'aw moodetana. Hewaappe guyyiyaan, daro kawutetsatuunne wolk'k'aama kaatetuu Aa moodana.

⁸ « < «Shin ay biittaynne woy ay kawutetsaynne ha Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'ooraw azazettenan is's'ooppe Aa morgge mitsaan gelennaan is's'ooppe, taani Med'inaa Goday he kawutetsaa Aa kushiyan d'ayissana gakkanaw, mashshaan, koshaaninne iita harggiyaan murana.

⁹ Hewaa diraw, hinttena, Baabloone kaatiyaw haarettikkita yaagiya hintte timbbitiyaa odiyaaawantta, hinttew kaayiyaawanttu, hintte akumuwa biliyaawantta, hintte shareech-chotuunne maliyaawanttu odiyaaawaa sisoppite.

¹⁰ Ayaw gooppe, untunttu hinttew wordduwaa odiino; hewaa hinttena hintte biittaappe haassiino. Hinttena laaggaade kessana; hintteka d'ayana.

¹¹ Shin ay kawutetsaynne Baabloone kaatiyaa morgge mitsaan geliide, aw moodetoope, taani Med'inaa Goday he kawutetsaa Aa biittan ashshana; untunttu he biittaa goshananne yaan de'ana» yaagee» yaaga» yaageedda.

¹² Taani Yihudaa Kaatiyaa Sedek'iyaasawukka hawaa malatiyaa k'aalaa odaad; «Baabloone kaatiyaa morgge mitsaan hokkaade gela. Awunne Aa asaw moodeta. Yaatooppe, neeni pas'a de'ana.

¹³ Med'inaa Goday Baabloone kaatiyaw moodettenaan is'siyaa kawutetsaw geed-dawaadan mashshaan, koshaaninne iita harggiyaan neeninne ne Asay ayaw hayk'k'iitee?

¹⁴ «Hintte Baabloone kaatiyaw haarettikkita» giyaa timbbitiyaa odiyaaawanttu k'aalaa sisoppite. Ayaw gooppe, hewe untunttu hinttew odiyaaawe wordduwaa.

¹⁵ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani untunttu kiitabaykke; shin untunttu ta suntsan, «Timbbitiyaa» giide odiino. Hewaa diraw, taani hinttena laaggaade kessana; hintteka hinttew timbbitiyaa odiyaaawanttukka d'ayana» yaagee» yaagaad.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, taani k'eesatoo nne ha asaa ubbaw hawaadan yaagaade haasayaad; «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; Med'inaa Godaa Golliyaa miishshay Baablooneppe ha'i mataana simmiide yaana» yaagiide odiyaa hintte timbbitiyaa odiyaaawanttu k'aalaa sisoppite. Ayaw gooppe, untunttu hinttew odiyaaawe wordduwaa.

¹⁷ Untunttu giyaawaa sisoppite; Baabloone kaatiyaw moodettitenne pas'a de'ite! Ha katamaynne ayaw koleti kichcheedda sa'aa gidanee?

¹⁸ Untunttu timbbitiyaa odiyaaawantta gidooppenne Med'inaa Godaa k'aalay untunt-tun de'ooppe, Med'inaa Godaa Golliyaan, Yihudaa kaatiyaa golliyaaninne Yersaalamen atteeda keeshshaa miishshay Baabloone beennaadan taana, Ubbappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa woossino yaagee.

¹⁹ Ubbappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, «Geeshsha golliyaappe sintsa baggan ek'keedda laa'u naasiyaa tuusatuwaabaa, Aako-Keriyaaabaa, C'aanaa gaaretuwaabaanne hara miishshatuwaa ubbatuwaabaa hawaadan yaagee,

²⁰ Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori Iyo'ak'eema na'aa, Yihudaa Kaatiyaa Yo'aakiinanne Yihudaaninne Yersaalamen de'iyaa wolk'k'aama asaa ubbaa omoodiide afeeda wode,

²¹ «Ubbappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay Med'inaa Godaa Golliyaan, Yihudaa kaatiyaa golliyaaninne Yersaalamen atteeda miishshatuwaabaa hawaadan yaagee;

²² «Untunttu Baabloone biittaw keezettana; taani untunttu diraw yaana gallassay gakkanaw, untunttu yaan de'ana. He wode taani untunttu guyye zaaraadde untunttu sa'aan wotsana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee» yaagaad.

28

Ermaasanne Timbbitiyaa Odiyaa Hanaaniyaa

¹ He laytsi, Yihudaa Kaatii Sedek'iyaasi kawutetsaa doommeedda heeraan, oyddentso laytsan, ichcheshentso aginaan Gabaa'oonappe yeedda Azuura na'ay timbbitiyaa odiyaa Hanaanii, Med'inaa Godaa Golliyaan k'eesetuwaanne asatuwaa ubbaa sintsan taw hawaadan yaagiide haasayeedda;

² «Ubbappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Taani Baabloone kaatiyaa morgge mitsaa mentsana.

³ Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori hawaappe dentsiide, Baabloone afeeda, Med'inaa Godaa Golliyaa miishshaa ubbaa taani laa'u laytsaa gidдон zaaraadde, ha sa'aa ahana.

⁴ K'ay taani Iyo'ak'eema na'aa Yihudaa Kaatiyaa Iyo'aakiinakka, Yihudaappe omood-ettiide, Baabloone beedda asaa ubbaa zaaraadde ha sa'aa ahana. Ayaw gooppe, taani Baabloone kaatiyaa morgge mitsaa mentsana. Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee» yaageedda.

⁵ Med'inaa Godaa Golliyaa gidдон ek'keedda k'eesetuwaanne asatuwaa ubbatuwaaw sintsan timbbitiyaa odiyaa Ermaasi timbbitiyaa odiyaa Hanaaniyaw

⁶ hawaadan yaageedda; «Amen"i! Med'inaa Goday yaato! Med'inaa Godaa Golliyaa miishshatuwaanne omoodettiide beedda asaa ubbaa Baablooneppe zaariide, ha sa'aa ahiide, neeni odeedda k'aalaa Med'inaa Goday polo!

⁷ Gidooppenne, ane taani newukka ha asaa ubbawukka odiyaaawaa sisa.

⁸ Beni neepenne taappe kase de'eedda timbbitiyaa odiyaaawanttu olay, iitabayenne iita harggiyaa daro biittatuwaa bollanne wolk'k'aama kawutetsatuwaa bolla hananawaa odeeddino.

⁹ Shin, «Sarobay hanana» giide odiyaa timbbitiyaa odiyaaawaabaa gidooppe, he odiyaaawaa k'aalay polettiyaa wode, he wode tumuwaappe Med'inaa Goday Aa kiitteed-dawaa erettana» yaageedda.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan, timbbitiyaa odiyaa Hanaanii timbbitiyaa odiyaa Ermaasa morggiyaappe morgge mitsaa akkiide mentseedda.

¹¹ Hanaanii asaa ubbaa sintsan hawaadan yaagiide haasayeedda; «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani laa"u laysatuu gidдон Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'ooraw morgge mitsaa kawutetsatuwaa ubbaa morggiyaappe dentsaade hawaadan mentsana» yaagee» yaageedda. Yaatina, timbbitiyaa odiyaa Ermaasi denddiide, bare biyaasaa beedda.

¹² Timbbitiyaa odiyaa Hanaanii timbbitiyaa odiyaa Ermaasa morggiyaappe morgge mitsaa mentseeddawaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalay timbbitiyaa odiyaa Ermaasaw yeedda;

¹³ «Ba; baade Hanaaniyaw oda; Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neeni mitsaa morgge mitsaa mentsaadda; shin neeni Aa diraw birataa morgge mitsaa med'd'ana» yaagee.

¹⁴ K'aykka Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Untunttu Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'ooraw moodetana mala, taani ha kawutetsatuwaa ubbaa morggiyaan birataa morgge mitsaa wotsana; untunttukka aw moodetana. Haray attina, bazzo do'atuwaakka aw immaad» yaagee yaaga» yaageedda.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, timbbitiyaa odiyaa Ermaasi timbbitiyaa odiyaa Hanaaniyaa hawaadan yaageedda; «Hanaaniyaw, sisa! Med'inaa Goday neena kiittibeenna; shin neeni ha Asay worddobaan ammanettana mala ootsaadda.

¹⁶ Hewaa diraw, Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani neena ha sa'aa bollaappe diggana. Neeni ha Asay ta bollan makkalanaadan zoreedda diraw, neeni ha laytsi hayk'k'ana» yaagee» yaageedda Med'inaa Goday.

¹⁷ He laytsikka laappuntsa aginaan timbbitiyaa odiyaa Hanaanii hayk'k'eedda.

29

Ermaasi Baabloonon De'iyaa Omoodetteedda Asaw Yeddeedda Dabddaabbiiyaa

¹ Timbbitiyaa odiyaa Ermaasi omoodetteeddawanttu gidдон de'iyaa atteeda c'imatoo, k'eesatoo, timbbitiyaa odiyaaawanttoonni Naabukadanas'oori Yersaalameppe omood-iide, Baabloone afeeda hara asatoo ubbaw Yersaalameppe yeddeedda dabddaabbii hawaappe kaalliide s'aafetteeddawaa.

² Hawe haneeddawe, Kaatii Yo'aakiini, kaatata Aa aata, Aa oosanchchatuu, Yihudaanne Yersaalame kaappatuu, kushiya oosuwa hiillanchchatuunne birataa k'os's'iyaaawanttu Yersaalameppe kesi simmina.

³ Ermaasi Yihudaa Kaatii Sedek'iyaaasi Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'ooraw kiit-tiyaa Saafaana na'aa El'aasanne Hilk'k'iyaa na'aa Gamaariyaa bollan he dabddaabbiiyaa kiitteedda.

Dabddaabbii hawaadan yaageedda;

⁴ «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay, taani Yersaalameppe Baabloone omoodissaade yeddeedda asaw ubbaw hawaadan yaagay;

⁵ golletuwaa kees'iide, untuntun de'ite. Katsaa zeriide, ayifiyaa miite.

⁶ Mac'c'a asaa akkite; akkiide mac'c'awaa attumawaa yelite. Hintte naanatookka mac'c'a asaa giigissiide immite; hintte mac'c'a naanatuwaakka asinaw immite. Untunttukka mac'c'awaa attumawaa yelino. Yaan payduwaa c'orattite; guus'oppite.

⁷ K'ay taani hinttena omoodoo yeddeedda katamaw saruu de'anaadan koyite. He katamaw Med'inaa Godaa woossite. Ayaw gooppe, «Aw saruu de'ooppe, hinttewukka saruu de'ana» yaagay.

⁸ «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Hintte gidдон hintte timbbitiyaa odiyaa wantunne shareechotuu odiyaa ban c'imettoppiti. Untunttu akumetiyyaa akumuwaakka sisoppiti.

⁹ Ayaw gooppe, untunttu ta suntsan «Timbbitiyaa» giide worddobaa odiino; taani untuntta kiitabaykke» yaagee Med'inaa Goday.

¹⁰ «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Baabloone laysay laappun tammuu polettiyaa wode, taani hintte diraw yaana; Taani hinttena hintte biittaa zaaraadde ahana geedda lo"o k'aalaa polana.

¹¹ Ayaw gooppe, taani hinttew halchchiyaa halchchuwaa taani Med'inaa Goday eray; hewekka, hinttew sintsa hidootaanne nashshechchaa immana mala, saro halchchuwaappe attina, iita halchchuwaa gidenna.

¹² Hewaappe guyyiyaan, hintte taana s'eesana; taakko yaananne taana woosana; taanikka hinttew sisana.

¹³ Hintte taana koyana; hintte taana hintte polo wozanaappe koyeedda wode demmana.

¹⁴ Taani hinttew beettana. Taani hinttena omooduwaappe zaarana. Taani hinttena laaleedda kawutetsatuwaa ubbaappenne sa'aa ubbaappe shiishshana yaagee Med'inaa Goday. Taani hinttena omoodoo yeddanaappe kase hintte de'eedda sa'aa guyye zaaraadde ahana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee.»

¹⁵ Hintte, «Med'inaa Goday timbbitiyaa odiyaa nuw Baabloonon dentseedda yaageed-dita.

¹⁶ Hewaa diraw, Daawita kawutetsaa araatan uttiyaa kaatiyaabaa, ha kataman de'iyaa asaa ubbaabanne hinttenana omooduwaan kesibeenna hintte dabbotuwaabaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee.

¹⁷ Ee, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani untunttu bolla mashshaa, koshaanne iita harggiyaa ahana. K'ay taani untuntta maanaw giigenna wook'k'eedda balasiyaa teeraa mala ootsana.

¹⁸ Taani untuntta mashshaan, koshaaninne iita harggiyaan yederssana; taani untunttu sa'aan de'iyaa kawutetsaa ubbaw dagamaa ootsana. K'ay taani untuntta kessaade yeddeedda biittaa ubbaan k'anggetsaa, dagama, boriyaanne shek'k'aa ootsana.

¹⁹ Ayaw gooppe, timbbitiyaa odiyaa ta k'oomatuwaa bolla taani untunttoo zaara zaaraadde kiitheedda ta k'aalaa untunttu sisennan is'seeddino yaagee Med'inaa Goday. Hinttekkaa omoodetti beeddawanttu sisennan is'seeddita yaagee Med'inaa Goday.

²⁰ Taani Yersaalameppe Baabloone omoodissaade yeddeedda asatoo, hintte ubbaykka ta k'aalaa, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite» yaagee.

²¹ «Hananawaa giide hinttew ta suntsan worddobaa odiyaa K'olaaya na'aa Akaababaanne Ma'iseeya na'aa S'idik'iyaaubaa Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Taani untuntta Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'ooraw aatsaade immana. Hintte s'eellishshin, I untuntta wod'ana.

²² Hewaappe guyyiyaan, Yihudaappe omoodettiide, Baabloone beedda Asay itti uraa shek'k'anaw koyooppe, «Med'inaa Goday neena Baabloone kaatii taman s'uuggeedda S'idik'iyaaadaninne Akaabadan ootso» yaagana.

²³ Ayaw gooppe, untunttu Israa'eeliyaan loytisi nagaraa ootseeddino. Untunttu bar-enttu shoortuwaa mac'c'a asaa woshumeeddino; yaatiide taani untuntta azazabeena worddobaa ta suntsan haasayiino. Hewaa eriyaawe taana; hewoo taani markka. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee» yaageedda.

Shamaa'iyaa Dabddaabbiiyaa

²⁴ S'oossay Nehelaamiyaa Shamaa'iyaw ha kiitaa kiittana mala, Ermaasaw odeedda.

²⁵ «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Neeni ne suntsan dabddaabbiiyaa Yersaalamen de'iyaa asaw ubbaw, Ma'iseeya na'aa k'eesiyaa S'afaaniyaawunne hara k'eesetuwa ubbaw yeddaadda. Neeni S'afaaniyaa hawaadan yaagaadda;

²⁶ «Med'inaa Godaa Golliyaan kaappuwaa gidana mala, neena Med'inaa Goday Yoodaabe diraw k'eesiyaa ootsiide suntseedda. Timbbitiyaa odeetto giyaa gooyiyaa asatuwaa, k'apiyaaninne tollan gelissanaw bessee.

²⁷ Hewaa diraw, hintte gidдон timbbitiyaa odiyaa Anatootappe yeedda Ermaasa ayaw hawaadan ootsabeykkii?»

²⁸ Nuuni Baabloonon de'ishiina, Ermaasi s'aafiide, nuw hawaadan yaagiide kiitheedda; Yaan hintte gam"ana. Golletuwaa kees's'iide, de'ite. Katsaa zeriide, ayifiyaa miite» yaageedda.»

²⁹ K'eesiyaa S'afaanii timbbitiyaa odiyaa Ermaasaw ha dabddaabbiiyaa nabbabeedda.

³⁰ Med'inaa Godaa k'aalay Ermaasaw hawaadan yaagiide yeedda;

³¹ «Kiitaa omooduwaan asaw ubbaw hawaadan yaagaade kiitta; «Nehelaamiyaa Shamaa'iaabaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani kiittennan Shamaa'ii hinttew, Hananawaa giide odeedda dirawunne hinttana wordduwaa ammantseedda diraw,

³² taani Med'inaa Goday Nehelaamiyaa Shamaa'iaanne Aa soo asaa murana. Ta bolla I makkalabaa haasayeedda diraw, ha asaa gidдон aw itti urayenne pas'a de'enna. K'ay I bare huup'iyanikka taani ta asaw ootsana keekkatetsaa be'enna. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee, yaaga» yaageedda.

S'oossay Bare Asaa Barenttu Biittaw Zaarana

30

(30:1–33:26)

S'oossay Bare Asaw Immana Geedda Hidootaa

¹ Med'inaa Godaappe Ermaasaw yeedda k'aalay hawaa.

² Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Ermaasaa, taani new odeedda k'aalaa ubbaa s'aatsa mas'aafan s'aafa.

³ Ta asaa Israa'eeliyaanne Yihudaa omooduwaappe guyye zaaraadde ishalissiyaa gallassatuu yaana; taani untunttu mayzza aawaatoo immeedda biittaw untuntta zaarana yaagee Med'inaa Goday; untunttukka laattanawantta. Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

⁴ Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaabaanne Yihudaa asaawaa odeedda k'aalay hawaa.

⁵ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani Asay yashshaw waassiyaa waasuwwa sisaad; dagama waasoppe attina, hawe saro waaso gidenna.

⁶ Ane lal'itenne wochchite! Attuma asi bannikkiide, na'aa yelanaw danddayii? Yaatina, attuma Asay ubbay oytsay oyk'keedda mac'c'a asaadan, bare kushiyan bare uluwaa oyk'k'a de'ishshin taani be'yaawe ayee? Asaa ubbaa som'ii ayaw tossu geeddee?

⁷ Aayye ana! He gallassay iita gallassaa; hewaa mala gallassi ubbakka baawa. He gallassay Yaak'ooba zarettoo meto wode gidanawaa. Gidooppenne untunttu hewaappe attana» yaagee.

⁸ Ubbappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He gallassi taani untunttu morggiyaappe morgge mitsaa mentsana; untunttu k'ashetteedda sanssalataakka duutsana. Hawaappe sintsanaw allaga biittaa Asay untuntta ayileyna.

⁹ Hewaa aggiide untunttu Med'inaa Godaw, barenttu S'oossaw, ootsana; taani untunttoo dentsiyaa Kaatiyaa Daawitew untunttu moodetana.

¹⁰ «Hewaa diraw, ta k'oomatoo, Yaak'ooba zarettoo, yayyoppite! Hinttenoo, Israa'eelato, dagammoppite! Hintte haako san de'ishiina, taani hinttana ashshana; hintte zaratuwaakka untunttu omoodettiide biittaappe yedissana. Yaak'ooba zaaretsi simmiide, ayentto bochchennan saro de'ana; untuntta ay asayenne yashissenna. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

¹¹ Taani hinttana ashshanaw hinttenanna de'ay. Taani Med'inaa Goday hawaa oday. Taani hinttana laaleeddawaa ubbaa ubbaanna d'ayissana; shin hinttana ubbaanna d'ayissikke. Taani hinttana likke pirddan murana; muruwaa bayinnan hinttana ubbaanna c'oo yeddikke» yaagee.

¹² Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte deshetsay pas'ennawaa; hintte madutsaykka iita.

¹³ Hintte yewuwaan hinttana maaddiyaawe baawa; hintte madutsaykka d'alii baawa; hintew pas'uu baawa.

¹⁴ Hintte siik'otuu ubbatuu hinttana dogeeddino; untunttu hinttebaa giddikkino. Hinttana morkkiyaadan shoc'aad; mek'etsi bayinna Asay muriyaawaadan muraaddi. Ayaw gooppe, hintte bayzzuu dalgeedda; hintte nagaraykka dareedda.

¹⁵ Ha pas'enna hintte deshetsaw ayaw waassiitee? Hintte bayzzuu dalggiide dirawunne hintte nagaray dariide diraw, hawaa hintte bolla taani ootsay.

¹⁶ «Shin hinttana biittaa kessi meedda ubbatuu meetettana; hintte morkketuu ubbatuukka omoodoo baana. Hinttana bonk'k'eeddawanntu bonk'k'ettana; hinttebaa olan akkeedawanntubaakka olan akkana.

¹⁷ Taani hinttew keekissana; hintte madutsaakka patsana. Ayaw gooppe, untunttu hinttana, «Hawanttu oletteeddawantta; S'iyoono giide koyiyaawe baawa» yaagiino. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

¹⁸ Med'ina Goday hawaadan yaagee; «Taani Yaak'ooba zaratuwaa golliyya omoodettoodeppe guyye zaaraadde, ishalissana; untunttu de'iyaa sa'awukka k'arettana. Yerusaalame

katamaykka kase bare koletteeddino, kaatiyaa golliikka kase bare sa'an simmiide kees'ettana.

¹⁹ Yaan de'iyaa Asay ubbay galataa mazimuriyaanne nashshechchaa yetsaa yes's'ana. Taani untunttu payduwaa darissana; untunttu payduu laa"entso guus's'enna. Taani untunttu bonchchetteedda deriyaa ootsana; untunttu kad'etikino.

²⁰ Untunttu zeretsay beni wode de'uwaadan de'ana; untunttu maabaraykka ta sintsan min ek'k'ana. Untunttu un"etsiyaawantta ubbaakka taani murana.

²¹ Untunttu kaappuu untunttu asaappe ittuwaa gidanawaa; untunttu moooddiyaawe untunttu giddoppe kesana. Taani Aa ta mata ahana; I taakko shiik'ana. Taani shiishshenan de'ishiina, s'aliide taakko shiik'anaw danddayiyaawe oonee? Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

²² Hewaa diraw, hintte ta asaa gidana; taanikka hintte S'oossaa gidanawaa» yaagee.

²³ Be'ite, Med'inaa Godaa hank'kuu gotiyaadan hanee; ikka sirimettiide, iitatuwaa huup'iyaa yaana.

²⁴ Med'inaa Goday bare wozanaa halchchuwaa wurssiide polana gakkanaw, Aa ees's'iyaa hank'kuu guyye simmenna. Hewaa guyyeppe yiyaa wodetuwaan hintte akeekana.

31

Israa'eeliyaa Asay Bare Biittaa Simmana

¹ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He wode taani Israa'eeliyaa yarattoo ubbaw S'oossaa gidana; untunttukka ta asaa gidanawaa» yaagee.

² Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Adaappe palaheedda Asay taappe aad'd'o keekkatetsaa Mela biittaan demmeedda. Israa'eeliyaa Asay shemppi akkanaw koyeedda wode,

³ taani Med'inaa Goday untunttoo haako saappe hawaadan yaagaade k'onc'c'aad; «Israa'eeliyaa asaw, taani hinttena med'inaa siik'uwaan siik'ay; ta aggena siik'uwaan taani hinttena taakko shiishshaad.

⁴ Israa'eeliyaa asaw, taani hinttena zaaretsaade kees's'ana; hintteikka kees'ettana. Zaaretsiidekka karabuwaaw oyk'k'iide, nashettiyaawantunna yes's'anne durana.

⁵ Hintte zaaretsiidekka Samaariyaa zoozetuwa bolla woyniyaa turatuwaa tokkana; tokkeeddawanttu Aa teeran nashettana.

⁶ Efireema gezziyaan naagiyaawanttu, «Haayite; Med'inaa Godaakko, nu S'oossaa, pude S'iyoonne ane boytte!» yaagiide s'eesiyaa wodii yaana» yaagaad» yaagee.

⁷ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Yaak'ooba asaw nashshechchan yes's'ite; kawutet-satuwaa ubbaappe aad'd'iyaa Israa'eeliyaa hobboc'ite. Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaappe atteedawantta ashsheeda yaagiide galataa mazamuriyaa yes's'ite.

⁸ Be'ite, taani untunttu huup'issa bagga biittaappe ahana; sa'aa gas'aappekka taani untuntta shiishshana. K'ook'etuu, wobbatuu, shahaara mac'c'a asatuunne oytay oyk'k'eedda mac'c'a asatuu untuntunna ittippe yaana; loytisi daro Asay bare biittaa simmana.

⁹ Taani untuntta zaaraadde ahiyaa wode, untunttu nashshechchaa daruwaan yeekkidenne woossiide yaana. Taani untuntta shaafaa lank'k'iyana, untuntta d'ubbenna sitta ogiyaanna kaaletsana. Ayaw gooppe, taani Israa'eeliyaa asaw aawuwaa; Efireemikka taw bayira na'aa.

¹⁰ «Hinttenoo, kawutetsattoo, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite! haako san, abbaa doon-aan de'iyaa biittatuwaan hawaadan yaagiide awaayite; «Israa'eelatuwaa laaleeddawe I untuntta shiishshana; k'ay hentsanchchay bare wudiyaa dorssaa heemmiyaawaadan, I untuntta heemmana» yaagite.

¹¹ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday Yaak'ooba zaratuwaa wozeedda; I untuntta untunt-tuppe minniyaawanttuppe kushiyaappe ashsheeda.

¹² Untunttu yiide S'iyoonne Deriyan nashshechchaw yes's'ana; untunttu Med'inaa Goday immiyaa keekkatetsan, katsaan, woyniyaa eessan, zayitiyaan, dorssaa maratuwaaninne miizzaa maratuwaan nashettana. Untunttu haatsaa loytisi ushsheedda ataakilltiyaa sa'aa mala gidanawaa; untunttu laa"entso shullikkino.

¹³ He wode geelayotuu nashettiide durana; wodallatuukka c'imatuukka nashettana. Taani untunttu yeekuwaaw nashshechchaw laammanna; taani untuntta mintsetsana; untunttu kayyuwaa diraw taani untuntta nashshechchana.

¹⁴ Taani k'eesattoo daro k'umaa imman; ta asaykka ta keekkatetsan kaallana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

S'oossay Israa'eeliyaa Maareedda

¹⁵ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Yeekuunne zilaassay Raama giyaa kataman sisetteedda; Raaheela bare naanaatoo yeekkaw; untunttu d'ayeedda diraw, agga giina, aggeenaan is'saaddu» yaagee.

¹⁶ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Yeekkiyaawaa aggiide, hintte ayifiyaa afotsaa k'uc'ite. Ayaw gooppe, hintte ootseedda oosoo woytuwaa hintte akkana; morkkiyaa biittaappe hintte naanatuukka simmana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

¹⁷ Hintte naanatu barenttu biittaa simmanaw de'iyaa diraw, hinttew sintsanaw hi-dootay de'ee. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

¹⁸ «Efireema zaaretsi kayyottiide, hawaadan yaagiide odiyaawaa tumuwaappe taani sisaad; «Neeni nuuna wad'ettibeenna korumaadan wad'd'aadda; nuunikka azazeti-bookko. Neeni Med'inaa Godaa nu S'oossaa gidiyaa diraw, ane nuuna zaara; nuuni neekko simmana.

¹⁹ Nuuni kase neeppe wora simmiide beeddo; shin ha"i paas'eeddo. Neeni nuuna mura simmina yeellatiide, nu tira bak'keeddo; nuuni nu yalagatetsaa laysaa nagaraa diraw, kawusheeddonne yeellateeddo, yaageeddino.

²⁰ «Tumu Efireeme taw al'o na'aa gidenee? I taani siik'iyaa na'aa gidenee? Ee! Taani daro gede Aa suntsaa dentseedda wode ubbaan, Aa hassayiawaa aggabeyikke. Hewaa diraw, ta wozanay Aa laamotee; taani aw loytisi k'arettay. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

²¹ «Ogiyaan mallaa wotsite; mallaa mitsatuwaakka essite. Yaatiide hintte beedda ogiyaa akeekite. Israa'eeliyaa asaw, simmite; hintte katamatuwaakko simmite.

²² Hinttenoo, ammanuu bayinna Israa'elato, awude gakkanaw toyilakattanitee? Med'inaa Goday sa'aa bollan itti ooratsabaa med'd'ana; hewenne, mac'c'a Asay attuma asaa yuushshuwaan ek'kana.»

S'oossaa Asay Sintsanaw Ishalana

²³ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay, hawaadan yaagee; «Taani Israa'eeliyaa asaa omooduwaappe zaaraadde ahiyaa wode, Yihudaa biittaanninne Aa katamatuwaan untunttu laa"entsuwaa, «Neenoo s'illotetsay de'iyaa sa'aw, nenoo geeshsha deriyaw, Med'inaa Goday neena anjjo» yaagana.

²⁴ Yihudaanne Yihudaan de'iyaa katamatuwaan ubbaan Asay de'ana; goshshanchchatuukka wudiyaanna yuuyiyaa hentsanchchatuukka yaan de'ana.

²⁵ Taani daaburanchchatuwa wolk'k'aa ooratsana; k'ay koshatiide gilk'keeddawanttakka kalissana» yaagee.

²⁶ Hewan beegottaade ta yuushshuwaa s'eellaad; ta gem"ishuukka taw mal'o gem"ishuwaa gideedda.

²⁷ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani Israa'eeliyaa biittaanninne Yihudaa biittan asaanne mehiyaa kunsiyaa wodii yaana.

²⁸ Untunttu d'ok'ollanaw, kolanaw, aatsa aatsa yegganaw, d'ayissanawunne bayet-saa ahanaw dosaade naageeddawaa keeshshaa, untunttu zaaraadde gimbbanawunne tokkanaw dosaade naagana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

²⁹ «He wode asay, «Aawotuu gam"e woyniyaa teeraa miina, naanatuwaa achchay zil"eedda» yaagiide haasayiawaa aggana.

³⁰ Shin Asay Ittuu Ittuu bare naganan naganan hayk'k'ana; gam"e woyniyaa teeraa miyaa asaa ubbaw Aa achchay achchay zil"ana» yaagee.

³¹ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani Israa'eeliyaa asaananne Yihudaa asaan ooratsa c'aak'uwaa c'aak'k'etiyyaa gallassatuu yaana.

³² He c'aak'k'uu taani untunttu Gibs'epe kessanaw untunttu kushiya oyk'k'eedda wode, untunttu mayzza aawotuwaana c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa mala gidenna; taani untunttoo asinaa mala gida uttinakka untunttu ta c'aak'uwaa mentseeddino. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

³³ Shin taani Med'inaa Goday he gallassatuwaappe guyyiyaan Israa'eeliyaa asaanna c'aak'k'etana c'aak'k'uu hawaa: taani ta higgiiyaa untunttu gidon wotsana; k'ay untunttu wozanaanka s'aafana. Taani untunttu S'oossaa gidana; k'ay untunttukka ta asaa gidana.

³⁴ Asay bare shooruwaa woy bare ishaa, «Med'inaa Godaa era» yaagiide tamaaris-siyaawaa aggana; ayaw gooppe, guutsaappe doommiide, wogaa gakkanaw, untunttu ub-bay taana erana. Taani untunttu naak'uwaa atto gaana; untunttu nagaraakka laa"entso hassaykke. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

³⁵ Med'inaa Goday, aawaa gallassan poo'isseeddawe, aginayinne s'oolinttetuu k'amman poo'anaadan higgiiyaa wotseeddawe, abbaakka k'aatsiide, beetay guummanaadan oot-siyaawe, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa geetettiyaawe, hawaadan yaagee;

³⁶ «Ha ek'k'iide de'iyaa med'etaa higgii ta sintsappe kichchooppe, he wode Israa'eeliyaa zeretsatuu ta sintsan med'inaw ta asaa gidiide de'iyaaawe attanawaa. Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

³⁷ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Bolla salotuu likkettanaw, woy garssa sa'aa baasuukka erettanaw danddayooppe, he wode taani Israa'eeliyaa zeretsatuwaa ubbaa, untuntu ootseedda bayzawaa ubbaa diraw, ta sintsappe diggana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

³⁸ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hanaani'eela Adussa Gimbbiyaappe doommiide, Zooziyaa Penggiyaa gakkanaw, Yersaalame katamay taw, S'oossaw, katamaa gidiide, simmiide kees'ettiyaa gallassatuu yaana.

³⁹ He katamaa zawaykka away wulliyaa baggaappe kaalli biide, Gaareeba zooziyaanne Go'a yuushshuwaa gakkanaw aakkana.

⁴⁰ Anhaa moogiyaanne bidintaa oliyaa zanggaarayenne K'ediroona Zanggaaraappe k'ommonna away doliyaa bagga baggana biide, Paraa Penggiyaa zooziyaa gakkanaw de'iyaa gadiyaa ubbay Med'inaa Godaw dummatiide, geeshsha gidanawaa. Hawaappe sintsanaw katamay med'inaw shodettennanne kolettenna» yaagee.

32

Ermaasi Gadiyaa Shammeedda

¹ Yihudaa Kaatii Sedek'iyaasi kaateteedda tammantsa laytsan, Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori kaateteedda tammanne hosphuntsa laytsan Med'inaa Godaappe Ermaasaw kaalay yeedda.

² He wode Baabloone kaatiyaa olanchchatuu Yersaalame dooddeeddino; timbbitiyaa odiyaa Ermaasi Yihudaa kaatiyaa golliyaan de'iyaa, naagiyaawanttu dabaaban gorddetti utteedda.

³ Yihudaa Kaatii Sedek'iyaasi Aa hewan k'achchiide, hawaadan yaageedda; «Neeni ayaw hawaadan yaagaade timbbitiyaa oday? Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'a, taani ha katamaa Baabloone kaatiyaa kushiyan aatsaade immana hanay; immina I omooddana.

⁴ Yihudaa Kaatii Sedek'iyaasaw Baabloonatuwaa kushiyaappe kessi akkena; I tumuwaappe Baabloone kaatiyaa kushiyan gelana. I Aa sintsan ek'k'iide, aanana haasayana; I Aa bare ayifiyaan be'ana.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, Naabukadanas'oori Sedek'iyaasa Baabloone afana; taani aabaa be'ana gakkanaw, I yaan de'ana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday. Neeni Baabloone-tuwaana olettiyaawaa gidoope, hewe neena kessenna yaagee» yaagaadda» yaageedda.

⁶ Ermaasi, «Med'inaa Godaa k'aalay he wode taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

⁷ «Ne aawuwaa ishaa Shaaluuma na'ay, Hanaami'eeli neekko yiide, «Anatoota kataman de'iyaa ta gadiyaa shamma; ayaw gooppe, wozanaw dabbotay gatsiyaawe neena» yaaganawaa» yaageedda.

⁸ «Med'inaa Goday geeddawaadan, ta aawuwaa ishaa na'ay Hanaami'eeli taakko naagiyaawanttu dabaabaa yiide, «Biiniyaama biittan Anatootan de'iyaa ta gadiyaa shamma; gadiyaa wozanawunne buzotanaw bessiyaawe neena» yaageedda. Taani hewan Med'inaa Godaa k'aalaa gidiyaawaa eraad.

⁹ Yaataade Anatoota kataman de'iyaa gadiyaa ta aawuwaa ishaa na'aa Hanaami'eelappe; shammaade I akkiyaa gatiyaa aw miizaanan likkaad; tammanne laappun s'agaraa biraa gideedda.

¹⁰ Shamaa paramaa markkatuu de'iyaa saan paramaade, ashagaade maatafaa an wot-saad; miishshaakka miizaanan likkaade immaad.

¹¹ «Hewaappe guyyiyaan, taani ashagetiide attametteedda shamaa hanotaa k'onc'c'isiyaa paramaanne attamettiibeenaa shamaa hanotaa k'onc'c'isiyaa paramaa akkaad.

¹² Ta aawuwaa ishaa na'ay Hanaami'eeli, shamaa paramaa parameedda markkatuunne naagiyaawanttu dabaaban utteedda Ayihudatuu ubbay s'eellishshin, he shamaa paramaa Mahiseeya na'aa na'aa, Neeriya na'aa Baarookkaw immaad.

¹³ Untuntta sintsan taani Baaroka hawaadan yaagaade azazaad;

¹⁴ «Ubbaaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay, hawaadan yaagee; «Daro wodiya gam'ana mala, ha shamaa hanotaa k'onc'c'isiyaa ashagetiide attametteedda paramaanne shamaa hanotaa k'onc'c'isiyaa attamettiibeenaa paramaa akka afaade, urk'k'aappe med'etteedda otuwaan wotsa» yaagee.

¹⁵ Ayaw gooppe, Ubbaaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay, hawaadan yaagee; «Ha biittan Asay zaariidekka golliyaa, gadiyaanne woyniyaa turaa tokkiyaa sa'aa shammana» yaagee, yaagaad» yaageedda.

Ermaasa Woosaa

¹⁶ Taani Neeriyaa na'aa Baarookkaw shamaa paramaa warak'ataa immeeddawaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa hawaadan yaagaade woosaa;

¹⁷ «Abeet Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Godaw, neeni salotuwaanne sa'aa ne wolk'k'aama wolk'k'aaninne ne mic'eteedda kushiyan med'd'aadda! New danddayettennawe ubbakka baawa.

¹⁸ Neeni sha'atoo aggena siik'uwaa bessaasa; shin aawotuwa bayzzuwa untunttu naanatuwa bolla zaaraasa. Abeet d'ok'k'anne wolk'k'aama S'oossaw, ne sunsay Ubbaa Wolk'k'aama Med'inaa Godaa geetettee.

¹⁹ Ne zorii wolk'k'aama; ne ootsiyaa oosuukka wolk'k'aama. Asaa ogiyaa ubbaa neeni be'aasa; asaw ubbawukka Aa ogiyaadaaninne Aa oosuwaadan zaaraasa.

²⁰ «Neei Gibs'en malaataanne ooratsabaa ootsaadda; hachchi gakkanawukka ha ooratsa oosotuwa Israa'eeliyaa asaa gidдонinne hara kawutetsatuwa ubbaa gidдон ootsiyaawaa agga beyikka. Hewaappe dendeeddawaan ne sunsay ubba saan eretteedda.

²¹ Neei ne asaa Israa'eeliyaa Gibs'eppe malaataanne ooratsaban, ne mino k'esiyaaninne ne yeddeedda kushiyan, k'ay wolk'k'aama dagamaan kessaadda.

²² Untunttu mayzza aawaatoo neeni immanaw c'aak'keedda biittaa, maatsayne eessay goggiyaa ha biittaa untunttoo immaadda;

²³ untunttu ha biittaa geliide laatteeddino. Shin untunttu new azazettibeykkino; ne higgiaakka kaallibeykkino; untunttu ootsanaadan neeni azazeeddawaa ubbaakka ootsibeykkino. Hewaa diraw, neeni untunttu bolla ha bashshaa ubbaa ahaada.

²⁴ «Be'a, Baabloonetuu katamaa oyk'k'anaw gimbbiyaa yuushshuwaan biittaa dooriide dooddi de'iino; olaappe, koshaappenne iita harggiyaappe dendeeddawaan, katamay untunttunna olettiyaa Baabloonatuwa kushiyan aad'd'iide imetti de'ee. Neei ha'i be'yaawaadan, ne geeddawe ubbay poletteedda.

²⁵ Abeet Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Godaw, katamay Baabloonetoo imettanaw hanood-ekka, neeni taana, «Markatuwa s'eesaade, shaluwaan ha gadiyaa shamma» yaagaadda» yaagaade woosaa.

²⁶ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalay Ermaasaw hawaadan yaagiidde yeedda;

²⁷ «Taani Med'inaa Godaa, asaa ubbaa S'oossaa. Taw danddayettennawe de'ii?» yaageedda.

²⁸ Hewaa diraw, Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ha katamaa Baabloone-toonne Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'ooraw aatsaade immana; untunttu Aa oyk'kana.

²⁹ Ha katamaa bolla olaw keseedda Baabloonetuu yiide, katamaa taman s'uuggana; goliyaa bollan dembbayiide ootseeddino Ba'aalaw is'aanaa c'uwaysiidinne hara s'oossatoo ushshaa yarshshuwa gussiide, taana hank'k'etseedda asatuu de'eedda gollatuwaakka s'uuggana.

³⁰ «Israa'eeliyaa asayne Yihudaa Asay barenttu yalagatetsaappe doommiide, ta sintsan iitabaa ootseeddinoppe attina, harabaa ootsibeykkino; untunttu barenttu kushiyan ootseedda oosuwaan taana hank'k'etseeddino yaagee Med'inaa Goday.

³¹ Kees'etteedda wodiyaappe hachchi gakkanaw, ha katamaa asatuu taana hank'k'etseeddinonne yiloyeeddino; hewaa diraw, taani ha katamaa ta sintsappe d'ayissana.

³² Israa'eeliyaa asayne Yihudaa asay, untunttu kaatetuunne kaappatuu, untunttu k'eesatuu nne timbbitiyaa odiyaawanttu ootseedda iita oosuwa ubbaan taana hank'k'etseeddino.

³³ Untunttu barenttu som"uwaa aggiide, barenttu zokkiyaa taw zaareeddino. Taani untunttu zaara zaaraadde tamarissinttokka, untunttu sisibeykkinonne seeraakka akkibeykkino.

³⁴ Untunttu sheneyiyaa barenttu eek'atuwa ta suntsan s'eesetteedda Geeshsha Goliyaa gidдон essiide tunisseeddino.

³⁵ Untunttu barenttu attuma naanatuwaanne mac'c'a naanatuwa Molooka eek'aw yarshshanaw Hinnooma Zanggaaraan Ba'aalaw yarshshiyaa d'ok'k'a sa'atuwa giigisseeddino. Untunttu hewaa ootsana mala, taani untunttu azazabeykke; Yihudaa asaa untunttu nagaraa oosissanaw hewaa mala sheneyiyaawaa ootsanawe ta wozanaan ubbakka aad'd'ibeenna» yaageedda.

*S'oossay Israa'eeliyaa Asaa
Zaaraade Ishalissana Yaageedda*

³⁶ Hintte Yerusaalame asay, «Ha katamay olan, koshaaninne iita harggiyaan Baabloone kaatiyaa kushiyan aad'd'iide imettana» yaageedda ha katamaabaa Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee;

³⁷ «Be'ite, taani ta suulo hank'k'uwaaninne ta wolk'k'aama yiluwaan untuntta laaleedda biittaa ubbaappe shiishshana; ha sa'aa zaaraadde ahaade, untunttu sarotetsaan de'anaadan ootsana.

³⁸ Untunttu ta asaa gidana; taanikka untunttu S'oossaa gidana.

³⁹ Untunttu taw med'inaw yayana mala, taani untunttoo itti wozanaanne itti ogiyaa immana; hewe untunttoonne untuntuppe guyyiyaan, untunttu naanaatoo lo" a gidanawaa.

⁴⁰ Taani untunttunna med'inaw k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'ketana. He c'aak'uwaan taani untunttoo lo"obaa ootsiyaawaa aggikke; untunttu taappe wora simmenna mala, taani untunttu taw yayanaadan ootsana.

⁴¹ Taani untunttoo lo"obaa ootsiyaawaadan nashettana; k'ay taani ta kumentsaa wozanaappenne ta kumentsaa shemppuwaappe ha biittan untuntta tumuwaappe tokkana» yaagee.

⁴² K'aykka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ha asaa bolla ha iita bayetsaa ubbaa aheeddawaadan, hewaadanka taani untunttoo immana geedda lo"obaa ubbaa immana.

⁴³ Hintte, «Ha biittay asaykka mehiikka de'enna, ayinne bayinna biittaa gidanawaa; I Baabloonetoo imetti kichcheedda» yaageedda biittan Asay zaaretsiide, gadiyaa shammana.

⁴⁴ Asay gadiyaa shaluwaan shammana; markkaa sintsan paramaa paramiide, maatafaa wotsana. Hawe ubbay Biiniyaama biittan, Yerusaalame yuushshuwaan de'iyaa heeratuwaan, Yihudaa katamatuwaan, gezziyaan de'iyaa katamatuwaan, zooziyaappe garrsaana de'iyaa katamatuwaaninne Neegeeba mela biittaa katamatuwaa ubbaan hanana. Ayaw gooppe, taani untunttu zaaraadde ishalissana. Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

33

*S'oossay Laa'entsuwaakka Israa'eeliyaa
Asaa Ishalissana Yaageedda*

¹ Ermaasi biro naagiyaa wanttu dabaaban de'ishiina, Med'inaa Godaa k'aalay laa'entsuwaakka yeedda.

² Sa'aa med'd'eedda Med'inaa Goday, giigissiide Aa sa'aan wotseedda Med'inaa Goday, Aa sunsaykka Med'inaa Godaa geetettiyaawe taana hawaadan yaagee;

³ «Neeni taana S'eesa; taani new koyana; neeni erenna woggabaanne wolk'k'aamabaa taani new odana.

⁴ Baabloonatuwaa biittaa dooriita, dooddetsaanne mashshaa diggana mala, dirssaa gimbbiyaa minisanaw koleedda ha katamaa golletuwaabaanne Yihudaa kaatetuwaa golletuwaabaa taani Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay oday.

⁵ Hinttenana olettanawunne taani ta hank'k'uwaaninne yiluwaan shoc'ana asatuwaa anhaa he sa'atuwaan kuntsanaw Baabloonetuu geliino. Ayaw gooppe, untunttu iitatetsaa ubbaa diraw, taani ha katamaappe ta som"uwaa gentsaad.

⁶ «Gidooppenne, taani ha katamaanne an de'iyaa asaa zaaraadde patsana; untunttu pas'atetsaakka zaarana; loytsi daro saruwaanne woppa de'uwaa taani untunttoo immana.

⁷ Yihudaa asaanne Israa'eeliyaa asaa omooduwaappe zaaraadde ishalissana; untunttu kase de'eeddawaadan ootsaade taani untuntta gimbbana.

⁸ Untunttu taana naak'k'eedda nagaraa ubbaappe taani untuntta geeshshana; geeshshaade untunttu taana naak'k'eedda naak'uwaanne makkaleedda makkala ubbaa atto yaagana.

⁹ Hewaappe guyyiyaan, Yerusaalame katamay taw nashshechchaa, bonchchuwaanne galataa sa'aan de'iyaa kawutetsatuwaa ubbaa sintsan ahana. Taani Yerusaalame asaw ootsiyaa lo"obaanne he katamaw ahiyaa duretetsaanne sarotetsaa sisiide, kawutetsatuu ubbay yashshan kokkorana» yaagee.

¹⁰ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte, «Asayinne mehii bayinna mela biittaa» geedda ha sa'atuwaan, asayinne mehii bayinna Yihudaa katamatuwaaninne Yerusaalame ogetuwaan, nashshechchaanne ililssaa kooshshay,

¹¹ bullachchiyaawaanne bullachchettiiyaan kooshshayenne Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa galatya yarshshuwa ahiidde, hawaadan yaagiide yes'siyaa asaa kooshshay sisetтана.

«Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa galatite;
ayaw gooppe, I keeka.
Aggena Aa siik'uu med'inaawaa» yaagiino.

Ayaw gooppe, «Taani untuntta omooduwaappe zaaraadde untunttu biittaa ahana; untuntta kase de'eeddawaadan ootsaade, taani ishalissaade wotsana» yaagee Med'inaa Goday.

¹² Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ha asayenne mehii bayinna ayinne bayinna biittaaninne an de'iyaa katamatuwaan hentsanchchatuu barenttu dorssaa wudiyaa allas's'issiyaa gadii de'ana.

¹³ Gezziyaan de'iyaa katamatuwaan, zooziyaappe garssaana de'iyaa katamatuwaan, Neegeeba mela biittaan de'iyaa katamatuwaan, Biiniyaama biittan, Yersaalame yuushshuwaan de'iyaa heeratuwaaninne Yihudaa katamatuwaan hentsanchchatuu barenttu dorssaa zaaretsiide payduwaan. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

¹⁴ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani Israa'eeliyaa asawunne Yihudaa asaw ootsana geedda lo'o k'aalaa poliyaa gallassatuu yaana;

¹⁵ he gallassatwaaninne he wodetuwaan taani Daawita zariyaappe itti s'illo Aac'aa dentsana; I he biittan suure pirdaanne s'illotetsaa ootsana.

¹⁶ He wode Yihudaa Asay attana; Yersaalame asaykka woppu giide de'ana; ha katabaykka Med'inaa Godaa, Nu S'illotetsaa yaagetti s'eesettana.

¹⁷ Daawita zeretsaappe Israa'eeliyaa kawutetsaa araatan uttiyaa Asay ubbakka d'ayenna.

¹⁸ Hewaadankka, s'uuggiyaa yarshshuwa, katsaa yarshshoonne hara yarshshuwa ubbaa gede yarshshanaw Leewiyaa zariyaappe k'eesiyaa gidiyaa Asay med'inawukka ta sintsan d'ayenna. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

¹⁹ Med'inaa Godaa k'aalay Ermaasakko yeedda.

²⁰ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani gallassaananne k'ammaana k'aalaa c'aak'uwa c'aak'k'etaad; he c'aak'uwaan untunttu barenttoo keertteedda wodiyaan simeretteeddino. He gallassaanne k'ammaa c'aak'uwa hintte laammanaw danddayooppe,

²¹ taani Aa zariyaappe kawutetsaa araatan uttana Asay ubbakka d'ayennaadan, ta k'oomaa Daawitenna c'aak'k'eteedda c'aak'uwa laammana; k'ay ubbatoo taw ootsiyaa, Leewiyaa zare gidiyaa k'eesetuwaana c'aak'k'eteedda c'aak'uwaakka laammana.

²² Taani ta k'oomaa Daawita zeretsatuwaanne ta sintsan ootsiyaa Leewiyaa zare k'eesetuwa paydanaw danddayettenna saluwa s'oolinttetuwaadaaninne makkina wurena abbaa shafiyaadan c'orayana» yaagee.

²³ Med'inaa Godaa k'aalay k'aykka Ermaasakko hawaadan yaagiidde yeedda;

²⁴ «Ha asay, «Med'inaa Goday bare dooreedda laa'u kawutetsatuwa, Israa'eeliyaanne Yihudaa aggi basheedda» yaagiide haasayiawaa neeni akeekabeyikkii? Untunttu ta asaa kad'iide, barena danddayeedda kawutetsaa kesikkino giide k'oppiino.

²⁵ Taani Med'inaa Goday gallassaananne k'ammaana c'aak'k'eteedda c'aak'uwaanne saluwaanne sa'aa higgiiyaa mintsabeennabaa gidintto,

²⁶ taani Yaak'ooba zeretsatuwaanne ta k'oomaa Daawita zeretsatuwa agga bashana; yaatabeennawaa gidintto, Abrahaama, Yisaak'anne Yaak'ooba zaratuwa bolla kaateyanaw Daawita zeretsaa doorennan aggana. Taani ta asaa maarana; taani untuntta zaaraadde ishalissana» yaageedda.

Ermaasa Duma Duma Oosotuwa

34

Kaatiyaa Sedek'iyaasaw Odetteedda Timbbitiyaa

¹ Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori, Aa olanchchatuu ubbayenne I mooddiyaa kawutetsatuwaan Asay ubbay, Yersaalammenne Yersaalame yuushshuwaan de'iyaa katamatuwa ubbaa oliyaa wode, ha k'aalay Med'inaa Godaappe Ermaasaw yeedda;

² Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaageedda; «Ba; baade Yihudaa Kaatiyaa Sedek'iyaasa hawaadan yaaga; Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'a, taani

ha katamaa Baabloone kaatiyaa kushiyan aatsaade immana; I ha katamaa taman s'uuggana.

³ Neeni Aa kushiyaappe kessa akkakka; neeni omoodettananne aw aad'd'a imettana. Neeni ne ayifiyaan Baabloone kaatiyaa be'ana; ikka neenana haasayana. Hewaappe guyyiyaan, neeni Baabloone biittaa baana yaagee.

⁴ «Gidooppenne, Yihudaa Kaatiyaw Sedek'iyaasaa, Med'inaa Goday giyaawaa sisa! Newaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neeni olan hayk'k'akka;

⁵ neeni saro hayk'k'uwaa hayk'k'ana. Neepe kase de'eedda kaatetuwa bonchchoo, ne mayzza aawaatoo is'aanaa c'uwayeeddawaadan, Asay ne bonchchookka is'aanaa c'uwissana. Yaatiide, Aayyee nu kaatiyaw yaagiide new yeekkana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee, yaagaade oda» yaageedda.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, timbbitiyaa odiyaa Ermaasi ha timbbitiyaa ubbaa Yihudaa Kaatiyaa Sedek'iyaasaw Yerusaalame odeedda.

⁷ He wode Baabloone kaatiyaa olanchchatuu Yerusaalame katamaanne Yihudaan atteeda katamatuwaa oleeddino. Laakishanne Azeek'a geetettiyaa katamatuwaa s'alalay Yihudaan atteeda gimbbetteedda katamatuwaa.

Ayiletuwaa Ayiletetsaappe Kessiyaa Awaayuwaa

⁸ Kaatii Sedek'iyaasi ayiletuwaa ayiletetsaappe kessiyaa awaayuwaa awaayanaw Yerusaalame asaa ubbaana k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'eteeddawaappe guyyiyaan, Ermaasaw Med'inaa Godaappe k'aalay yeedda. He awaayuu,

⁹ «Asay ubbay bare Ibraawe attuma asatuwaanne mac'c'a asatuwaa ayiletetsaappe kesso; ooninne Ayihuda asaa gideedda bare ishaa ayile ootsoppo» yaagee.

¹⁰ Hewaa diraw, Asay ubbayne kaappatuu ubbay c'aak'k'eteedda c'aak'uwaadan, barenttu attumanne mac'c'a ayiletuwaa ayiletetsaappe kessanawunne laa"entso zaariide ayileyen agganaw mayyeeddino; untuntta ayiletetsaappe kesseeddino.

¹¹ Shin barenttu k'ofaa laammiide, ayiletetsaappe kesseedda barenttu attumanne mac'c'a ayiletuwaa zaariide ayileyeedino.

¹² Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalay Ermaasakko yeedda.

¹³ Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Taani hintte mayzza aawotuwa Gibs'eppe, ayiletetsaa biittaaappe kesseedda wode, untuntunna k'aalaa c'aak'uwaa c'aak'k'a uttaad.

¹⁴ He k'aalaa c'aak'uwaa maaran, «Ibraawe ayilii de'iyaa Asay ubbay, ayiletuwaa usuppun laysaa oosissi simmiide, laappunsa laytsi ayiletetsaappe kessi yeddite» yaagaade azazaad. Shin hintte mayzza aawotuu taani odiyaaawaa sisennan is'seeddino taw azazettibeykkino.

¹⁵ Hinttekkata mata wodiyaappe kase hintte nagaraa aggiide, ayiletuwaa ayiletetsaappe kessanaw awaayeedita; ta sintsan likkebaa ootseeddita. K'ay hewaa ootsanaw ta sintsan, ta suntsay s'esettiyaa ta Geeshsha Golliyaan c'aak'uwaa c'aak'k'eteeddita.

¹⁶ Shin ha"ikka hintte hintte k'ofaa laammiide, ta suntsaa tunisseeddita. Wootiide gooppe, untunttu koyeeddawaadan, ayiletetsaappe kesseedda hintte attumanne mac'c'a ayiletuwaa zaariide ayileyeedita.

¹⁷ «Hewaa diraw, taani Med'inaa Goday odiyaaawe hawaa: hintte taw azazettenan is's'iide, hintte ishaa woy hintte shooruwa ayiletetsaappe kessiyaa awaayuwaa awaayibeykkita. Be'ite, hintte bolla olay iita harggiinne koshay kesana mala, taani awaayay. Taani hinttena sa'aa bolla de'iyaa kawutetsatoo dagama ootsana.

¹⁸ Ta k'aalaa c'aak'uwaa mentseedda asaa, ta sintsan k'aalaa c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa k'aalatuwaa naagennan is's'eedda asaa, untunttu c'aak'k'oo shukkiide, bagga bagga kessi maaran wotsiide, laa"u baggaappe gidduwaana aad'd'iide, he maraadan taani untuntta ootsana.

¹⁹ He asatuukka Yihudaa kaappatuwaa, Yerusaalame kaappatuwaa, biittaa moodiyaawantta, k'eresetuwaanne maaran wotseedda maraa ashuwaa gidduwaana mentseedda asaa ubbaa.

²⁰ Taani untuntta untunttu morkkatuwaa kushiyaaninne untuntta wod'anaw koyiyaa asatuwaa kushiyan aatsaade immana; untunttu anhay saluwaa kafotoonne sa'aa do'atoo k'uma gidanawaa.

²¹ «Taani Yihudaa Kaatiyaa Sedek'iyyaasanne Aa kaappatuwaakka untunttu morkkatuwaa kushiyan, untuntta wod'anaw koyiyaawanttu kushiyaaninne hinttena oliyaawaa aggeeda Baabloone kaatiyaa olanchchatuwaa kushiyan aatsaade immana.

²² Taani Med'inaa Goday Baabloone olanchchatuwaa azazana; untunttu ha katamaa simmana. Untunttu ha katamaa olana, omooddananne taman s'uuggana. Yihudaan de'iyaa katamatuwaakka Asay de'enna ayinne bayinna sa'aa ootsana» yaagee.

35

Ermaasanne Rekaaba Yaratuwaa

¹ Iyoosiyaasa na'aa Yihudaa Kaatiyaa Iyo'ak'eema laytsan, Ermaasaw Med'inaa Godaappe k'aalay hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Rekaaba yara gidiyaa asaakko baade, untunttunna haasaya. Geeshsha Golliyaa kifiletuwaappe ittuwaa giddo gelissaade woyniyaa eessaa untunttoo imma» yaageedda.

³ Baade, Habaadiiniyaa na'aa na'aa, Ermaasa na'aa Ya'azaaniyaa, Aa ishatuwaanne Aa attuma naanatuwaa ubbaa, hewaa giyaawe Rekaaba yaraa muliyaa akkaade,

⁴ Med'inaa Godaa Golliyaa ahaad. Yigidaaliyaa na'aa, timbbitiyaa odiiyaa Hanaana erisiyaa k'oomatuwaa kifiliyaa untuntta gelissaad. He kifilii penggiyaa naagiya Shaaluma na'aa Ma'iseeya kifiliyaappe bolla baggana, kaappotuwwa kifiliyaa matan de'ee.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, taani Rekaaba yaratuwaa sintsan woyniyaa eessay kumeedda s'uggatuwaanne s'uu'atuwaa wotsaade, «Woynniyaa eessaa ushite» yaagaad.

⁶ Shin untunttu zaariide, «Nuuni woyniyaa eessaa ushokko; ayaw gooppe, nu mayzza aawuwaa Rekaaba na'ay Yonadaabi nuuna, «Hintteikka hintte naanatuukka woyniyaa eessaa med'inaw ushoppite.

⁷ K'ay golliyaa kees's'oppite; zeretsaa zeroppite; woyniyaa turaakka tokkoppite. Hewaa aggiide, dunkkaane gidдон de'ite. Yaatooppe hintte adussa laytsaa ha biittan de'ana» yaageedda.

⁸ Nu mayzza aawuwaa Rekaaba na'ay Yonadaabi nuuna azazeedda ubbaw nuuni azazetteeddo. Nuuni, woy nu mac'c'a asatu, woy nu attuma naanatu, woy nu mac'c'a naanatu nu de'uwaa laytsaa ubbaan woyniyaa eessaa ushibeykko;

⁹ de'iyaa golliyaakka kees's'ibeykko; woyniyaa turaa sa'ay, woy goshshay, woy zeretsaykka nuw baawa.

¹⁰ Nuuni dunkkaane gidдон de'eeddo; nu mayzza aawuu Yonadaabi azazeedda ubbawukka azazetteeddo.

¹¹ Shin Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori nu biittaa bolla woraajjeedda wode, «Baabloonetuwaanne Sooretuwaa olanchchatuwaappe attanaw, haa Yersaalame ane boytte» yaageedda. Ha"i nuuni Yersaalame de'iyawe hewaassa» yaageeddino.

¹² Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalay Ermaasaw yeedda.

¹³ Ubbaaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Ba; baade Yihudaa asaanne Yersaalame asaa hawaadan yaaga; «Ta k'aalaa sisiyaawanne taani tamariseeddawoo azazettiyaawaa ayaw is's'eedditee? Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

¹⁴ Rekaaba na'ay Yonadaabi bare attuma naanatuwaa woyniyaa eessaa ushennaadan azazeedda azazuwaa untunttu naageeddino; untunttu barenttu mayzza aawuwaa azazoo azazetteedda diraw, hachchi gakkanaw woyniyaa eessaa ushokko. Hintte zaara zaaraadde oday; shin hintte taani odiyaawaa sisibeykkita.

¹⁵ K'ay taani zaara zaaraadde timbbitiyaa odiiyaa ta k'oomatuwaa ubbaa hinttekkoo yeddaad; untunttu, «Hintte ubbaykka hintte iita ogiyaappe ha"i simmite; hintte oosuwaakka loytsite; hara s'oossatoo goynnoppitenne ootsoppite. Yaatooppe, taani S'oossay hinttewunne hintte mayzza aawaatoo immeedda biittan hintte de'ana» yaageeddino. Shin hintte taani odiyaawaa sisanaw hintte haytsaa taakko yeggikkita.

¹⁶ Rekaaba na'aa Yonadaaba zeretsatu untunttu mayzza aawuu untuntta azazeedda azazuwaa poleeddino; shin ha Asay taw azazetteenna» yaaga» yaagee.

¹⁷ Hewaa diraw, Med'inaa Goday S'oossay, Ubbaaappe Wolk'k'aamay, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Sisite, taani Yihudaa asaa bollanne Yersaalame de'iyaa wanttu bolla ahana geedda iitabaa ahana. Ayaw gooppe, taani untunttoo odaad; untunttu sissenan is's'eeddino. Taani untuntta s'eesaad; s'eessina untunttu koyennan is's'eeddino» yaagee.

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan, Ermaasi Rekaaba yaratuwaa hawaadan yaageedda; «Ubbaaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hinttena hawaadan yaagee; «Hintte hintte mayzza aawuwaa Yonadaabaw azazetteedda diraw, Aa wogaa kaalleedda dirawunne I azazeeddawaa ubbaakka poleedda diraw,

¹⁹ Rekaaba na'ay Yonadaabi taw Ubbaaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw Israa'eeliyaa S'oossaw ootsiyaa attuma asaa awudenne d'ayenna» yaagee» yaageedda.

36

Baaruki S'aatsaa Mas'aafaa Asaw Nabbabeedda

¹ Iyoosiyaasa na'ay Yihudaa Kaatii Iyo'ak'eemi kaateteedda oyddentso laytsan, Med'inaa Goday Ermaasa hawaadan yaageedda;

² «Itti s'aatsa mas'aafaa akkaade, taani Iyoosiyaasa wodiyaan koyiro new odeedda gallaasappe doommaade, hachchi gakkanaw Israa'eeliyaa bolla, Yihudaa bollanne hara kawutetsatuwaa ubbaa bolla haasayeedda k'aalaa ubbaa s'aafa.

³ Taani Yihudaa asaa bolla ahana gaade halchcheedda boshaa ubbaa sisiide, ooni erii, untunttu barenttu iita oosuwaappe simmanenttonne. Taani untunttu naak'uwaanne untunttu nagaraa atto gaana» yaageedda.

⁴ Hewaa diraw, Ermaasi Neeriya na'aa Baaroka s'eeseedda; Med'inaa Goday aw odeeddabaa ubbaa Baarookkaw odina, I s'aatsa mas'aafan s'aafeedda.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, Ermaasi Baaroka, «Taani k'asho golliyaan de'iyaa diraw, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa gelanaw danddaykke.

⁶ Hewaa diraw, neeni Asay s'oomiyaa gallassi Med'inaa Godaa Golliyaa baade, taani odina, neeni s'aatsa mas'aafan s'aafeedda Med'inaa Godaa k'aalaa untunttoo nabbaba; barenttu katamatuwaappe yeedda Yihudaa asaw ubbawukka nabbaba.

⁷ Ha asaa bolla Med'inaa Goday awaayeedda hank'k'uunne yiluu iita gidiyaa diraw, ooni erii, untunttu barenttu iita oosuwaappe simmiide, Med'inaa Godaa woossanenttonne» yaageedda.

⁸ Neeriya na'ay Baaruki timbbitiyaa odiyaa Ermaasi azazeeddawaadan, Med'inaa Godaa Golliyaan Med'inaa Godaa k'aalaa ubbaa nabbabeedda.

⁹ Iyoosiyaasa na'ay Yihudaa Kaatii Iyo'ak'eemi kaateteedda ichcheshentso laytsan, udduppuntsa aginaan, Yerusaalamen de'iyaa asawunne Yihudaa katamatuwaappe yeedda asaw ubbaw Med'inaa Godaa sintsan s'oomanaadan awaayeeddino.

¹⁰ Baaruki Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan, k'ommo bagga dabaaban, Ooratsa Penggiyaa giyaasan de'iyaa, s'aafiyaa Saafaana na'aa, Gamaariyaa kifiliyaan ek'k'iide, Ermaasa k'aalay s'aafettiide s'aatsa mas'aafaa asaw ubbaw nabbabeedda.

Baaruki S'aatsaa Mas'aafaa Kaappatoo Nabbabeedda

¹¹ Saafaana na'aa na'ay, Gamaariyaa na'ay Mikaayi mas'aafaappe Med'inaa Godaa k'aalaa Baaruki nabbabishina siseedda wode,

¹² kaatiyaa golliyaan s'aafii uttiyaa kifiliyaa beedda. I biyaa wode, s'aafii Elishamaa'i, Shamaa'iyaa na'ay Dalaayi, Akiboora na'ay Elnaataani, Saafaana na'ay Gamaarii, Hanaaniyaa na'ay S'idik'eenne hara kaappatuu hewan utteeddino.

¹³ Baaruki asaw mas'aafaappe nabbabishina siseedda k'aalaa ubbaa Mikaayi untunttoo odeedda.

¹⁴ Kaappatuu Nataaniyaa na'aa Yihuda Baaruukakko kiittiide, «Asaw neeni nabbabeedda mas'aafaa akkaade haaya» yaageeddino. Nataanii Sheleemiyaa na'aa; Sheleemi Kuusha na'aa. Yaagina Baaruki mas'aafaa akkiide, untunttukko yeedda.

¹⁵ Untunttukka Aa, «Ane uttaade, nuw mas'aafaa nabbaba» yaageeddino.

Baaruki mas'aafaa nabbabeedda.

¹⁶ I nabbabeedda k'aalaa ubbaa siseeddino; ubbaykka yayyiide, Ittuu ittuwaa s'eelliide, Baaroka, «Ha k'aalaa ubbaa nuuni kaatiyaw odanaw koshshee» yaageeddino.

¹⁷ K'ayykka zaariide Baaruka, «Neeni ha k'aalaa ubbaa wootaa de s'aafeddentto nuw oda. Hawaa new Ermaasi bare doonaappe odina s'aafaadii?» yaageeddino.

¹⁸ Baaruki, «Ee, ha k'aalaa ubbaa Ermaasi bare doonaappe taw odeedda; taani k'alamiyaan ha s'aatsa mas'aafan s'aafaad» yaageedda.

¹⁹ Untunttu Baaroka, «Neeninne Ermaasi biide k'osettite; hintte de'iyaa sa'aakka ooninne eroppo» yaageeddino.

Kaatii S'aatsaa Mas'aafaa S'uuggeedda

²⁰ Kaappatuu mas'aafaa s'aafiyaa Elishamaa'a kifiliyaan wotsowaappe guyyiyaan, kaatii de'iyaa dabaabaa biide, haneeddawaa ubbaa kaatiyaw odeeddino.

²¹ He mas'aafaa ahana mala, kaatii Yihuda kiitteedda; Yihuday s'aatsa mas'aafaa Elishamaa'a kifiliyaappe ahiide, kaatiyawunne Aa yuushshuwaan ek'keedda kaappatoo nabbabeedda.

²² Udduppuntsa aginaan sa'ay balguuwa gidiyaa diraw, kaatii balguuwa aatsiyaa golliyaan utteedda. He wode kaatiyaa sintsan de'iyaa c'ooc'iyaan tamay ees'see.

²³ Yihuday heezzu woy oyddu sa'atuwaa nabbabeeddawaappe guyyiyaan, kaatii he sa'atuwaa s'aatsa mas'aafaappe sans's'iyen k'ans's'i k'ans's'iide, taman oleedda; hewaadan ootsiide, he mas'aafaa mulennakka s'uuggi aggeeda.

²⁴ Ha k'aalaa ubbaa sisiidekka kawuunne aanana ootsiyaa kaappatuu ayinne yayy-ibeykkino; woy kayyotiide, barenttu mayuwaa peed'ibeykkino.

²⁵ Haray atto Elnaataani, Dalaayinne Gamaarii kaatii he mas'aafaa s'uuggennaadan woossinakka, untunttu woosaa sisennan is's'eedda.

²⁶ Kaatiyaa na'aa Yiraahima'eela, Aziri'eela na'aa Saraayanne Abddi'eela na'aa Sheleemiyaa, s'aafiyaa Baarokanne timbbitiyaa odiyaa Ermaasa oyk'k'ana mala kaatii azazeedda. Shin Med'inaa Goday untuntta k'oseedda.

Ermaasi Zaari S'aafeedda S'aatsaa Mas'aafaa

²⁷ Ermaasi odina, Baaruki s'aafeedda k'aalay de'iyaa mas'aafaa kaatii s'uuggi simmina, Med'inaa Godaa k'aalay Ermaasakko hawaadan yaagiidde yeedda;

²⁸ «Ha"ikka hara s'aatsa mas'aafaa akkaade, Yihudaa Kaatii Iyo'ak'eemi kase s'uuggeedda s'aatsa mas'aafaa gidдон de'iyaa k'aalaa ubbaa s'aafa.

²⁹ K'ay Yihudaa Kaatiyaa Iyo'ak'eema hawaadan yaaga: «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neeni, Baabloone kaatii tumuwaappe yiide, ha biittaa bayzzana; k'ay izi gidдон de'iyaa asaanne mehiyaakka wurssana» gaade ayaw s'aafaadii? yaagaade mas'aafaa s'uuggaadda.

³⁰ Hewaa diraw, taani Med'inaa Goday new Yihudaa Kaatiyaa Yo'ak'eemaw hawaa oday: Daawita kawutetsaa araatan uttiyaa zarii new ubbakka de'enna. Ne anhayikka c'oo olettiide, gallassi awaa suuluwaaninne k'amma meeguwaan shoc'ettana.

³¹ Hintte nagaraa diraw neena, ne zariyaanne neenana ootsiyaa ubbaa taani murana. Hintte taani odeeddawaa sisennan is's'eedda diraw, taani odeedda iitabaa ubbaa hintte bollanne Yihudaaninne Yerusaalame de'iyaa asaa bolla ahana yaagee yaaga» yaageedda.

³² Hewaappe guyyiyaan, Ermaasi hara s'aatsa mas'aafaa akkiide, Neeriyaa na'aa s'aafiyaa Baarookkaw immeedda. Baaruki Yihudaa Kaatii Iyo'ak'eemi taman s'uuggeedda s'aatsa mas'aafaa k'aalaa ubbaa Ermaasi aw doonaan odina s'aafeedda. K'ay Ermaasi hewaa malatiyaa hara k'aalaakka gujjiin, ubbaakka Baaruki s'aafeedda.

37

Ermaasanne Kaatiyaa Sedek'iyaa

¹ Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori Iyo'ak'eema na'aa Yo'aakiina sa'aan Iyoosiyaasa na'aa Sedek'iyaa Yihudaa biittan kawutseedda.

² Sedek'iyaa, aanana ootsiyaa Kaappatuunne he biittan de'iyaa Asay ubbaykka Med'inaa Goday timbbitiyaa odiyaa Ermaasa baggana odeedda k'aalaw azazettibeykkino.

³ Shin Kaatii Sedek'iyaa Sheleemiyaa na'aa Yehukaalanne Ma'iseeya na'aa k'eesiyaa S'afaaniyaa hawaadan yaagiide, Ermaasakko kiitteedda; «Hayana nu diraw Med'inaa Godaa nu S'oossaa woosaa» yaageedda.

⁴ He wode Ermaasi biro k'ashetti beenna diraw, asaa gidдон simerettee.

⁵ Gibs'e kaatiyaa olanchchatuu, Gibs'eppe kesiide yiyaawaa Yerusaalame dooddeedda Baabloone olanchchatuu siseedda wode, untunttu Yerusaalameppe aggiide, guyye simmeeddino.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalay timbbitiyaa odiyaa Ermaasakko yeedda.

⁷ Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Taana hintte oochchana mala, hinttana kiitteedda Yihudaa kaatiyaw hawaadan yaagite; «Be'ite, hinttana maad-danaw keseedda Gibs'e kaatiyaa olanchchatuu barenttu biittaa simmiide baana.

⁸ K'ay Baabloone olanchchatuu simmiide yaana; olettiide, ha katamaa oyk'k'ana; tamankka Aa s'uuggana» yaagite» yaagee.

⁹ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; « «Baabloone olanchchatuu laa"entso simmiide yuikkino» yaagiide hinttana hintterekka c'immoppite. Ayaw gooppe, untunttu simmiide yaanawe de'enna!

¹⁰ Hintte Baabloone olanchchatuwaa muliyaa s'ooninttonne untunttuppe attiide, olan madus's'iide, dunkkaaniyaa gidдон giseeddawanttukka denddiide, ha katamaa taman s'uuggana» yaagee.

Ermaasi K'ashetteedda

¹¹ Gibs'e kaatiyaa olanchchatuu mateedda diraw, Baabloone olanchchatuu Yerusaalame aggiide, barenttu de'iyaa sa'aappe guyye simmeeddino.

¹² He wode Ermaasi barena gakkiiyaa gadiyaa akkanaw Biiniyaama biittaa baanaw Yerusaalameppe denddee.

¹³ Gido shin, I biide, Biiniyaama Penggiyaa giyaa penggiyaa gakkishina, penggiyaa naagiyaawantuppe ittuu, Hanaaniyaa na'aa Sheleemiyaa na'ay, Yiiriyaa giyaawe Aa, «Ne nuuna kadaade Baabloone baasa gidikkii?» yaagiide oyk'k'eedda.

¹⁴ Ermaasi zaariide, hawaadan yaageedda; «Neeni giyaawe wordduwaa; taani Baabloone biyaa asaa gidikke» yaageedda. Shin Yiirii I giyaawaa sisennan is's'eedda; Ermaasa oyk'k'i akkiide, kaappatuwaakko afeeda.

¹⁵ Kaappatuukka loytsi hank'k'ettiide, Ermaasa wad'd'eeddino; untunttu k'asho golliiyaa kesseedda, s'aafiyaa Yoonataana golliyaan afiide wotseeddino.

¹⁶ Ermaasi hewan biittaa gidдон de'iyaa kifiliyaan daro wodiyaan gam"eedda.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Sedek'iyaaasi asaa kiittiide, Ermaasa bare de'iyaaasaa kaatiyaa golliiyaa s'eesseedda; Asay erennan Aa, «Med'inaa Goday new odeeddawe ayentto de'ii?» yaagiide oochcheedda.

Ermaasi zaariide, «Ee de'ee; neeni Baabloone kaatiyaa kushiyan aad'd'aade imettana» yaageedda.

¹⁸ K'aykka Ermaasi Kaatiyaa Sedek'iyaaasaa hawaadan yaagiide oochcheedda; «Taana hintte k'asho golliyaan yegganaw taani ne bollan, new ootsiyaa kaappotuwaan bollan woy ha asaa bollan ayaa bayzzuwaa ootsaadditaa?

¹⁹ K'ay, «Baabloone kaatii hintte bollaninne ha biittaa bollan yiide olenna» yaagiide new timbbitiyaa odeedda ne nabatuu ha'i hak'an de'ino?

²⁰ Hewaa diraw, ta godaw kaatiyaw, sisa! Taani oochchiyaawaa neeni polana mala, neena woossay. Taani he sa'an hayk'k'ennaadan, k'asho golliiyaa gidiyaa s'aafiyaa Yoonataana golliyaw taana guyye zaaroppa» yaageedda.

²¹ Hewaa diraw, Kaatii Sedek'iyaaasi naagiyaawanttu dabaaban Ermaasa wotsana mala azazeedda. Hewan Aa wotsi de'ishshin, katamaappe daabbuu d'ayana gakkanaw, hachchi hachchi itti itti daabbuwaa uukkiyaasappe ayi ahiide, aw immeeddino. Hewaa diraw Ermaasi kaatiyaa zabban naaguwaan gam"eedda.

38

Ermaasi Haatsaa Ollaan Oletteedda

¹ Mataana na'ay Shafaas'e, Paashihuura na'ay Gadaalee, Sheleemiyaa na'ay Yehukaalinne Malkkiyaa na'ay Paashihuuri Ermaasi asaa ubbaw odeedda k'aalatuwaa siseeddino.

² Ermaasi giidde, «med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ha kataman attiyaa ooninne olan, koshaaninne iita harggiyaan hayk'k'ana. Shin Baabloonetuwaakko biyaa ooninne hayk'k'enna. Bare huup'iyaa ashshana; pas'akka de'ana» yaagee.

³ K'aykka Med'inaa Goday, «Hawe Yerusaalame katamay tumuppe Baabloone kaatiyaa olanchchatuwaa kushiyan aad'd'iide imettana; untunttukka Aa omooddana» yaagee» yaageedda.

⁴ Hewaappe guyyiyaan, kaappatuu kaatiyaakko biide, hawaadan yaageeddino; «Ha bitanii hayk'k'anaw koshshee; hawaa mala s'ala k'aalaa haasayiide, ha kataman de'iyaa olanchchatuunne Asay ubbay shugganaadan ootseedda. I asaa k'ohiyaawaa amotteeppe attina, sarobaa amottenna» yaageeddino.

⁵ Kaatii Sedek'iyaaasi zaariide, hawaadan yaageedda; «Hintte Aa bolla ootsana geeddawaa ayaanne taani hinttina digganaw danddaykke» yaageedda.

⁶ Untunttu Ermaasa kaatiyaa golliiyaa dabaaban de'iyaa, kaatiyaa na'aa Malkkiyaa haatsaa ollaan yegeeddino; untunttu wodoruwaan Aa duge wotseeddino. He wode he ollaan silimuwaappe attina, haatsi baawa; Ermaasi he silimuwaa giddo geleedda.

⁷ Shin Toop'iyaa asaa gidiyaa, kaatiyaa golliyaan ootsiyaa, Abedmeleeka giyaawe Ermaasi ollaan oletteeddawaa siseedda. He wode kaatii Biiniyaama Penggiyaan pirda chilootan utteedda.

⁸ Abedmeleeki kaatiyaakko biide, hawaadan yaageedda;

⁹ «Ta godaw kaatiyaw, ha asatuu wolk'k'aama iitabaa ootseeddino; hewekka ayee gooppe, timbbitiyaa odiyaa Ermaasa haatsaa ollaan yeggeeddino. K'ay kataman k'umi bayinna diraw, I hewan koshaan hayk'k'ee» yaageedda.

¹⁰ Kaatii zaariide, Toop'iyaa asaa gidiyaa Abedmeleeka, «Hawaappe hattamu asaa neenana akkaade baade, Ermaasi hayk'k'ennan de'ishiina, haatsaa ollaappe kessite» yaageedda.

¹¹ Abedmeleeki asaa akkiide beedda; kaatiyaa golliyaan duretaa minjiyaa kifiliyaappe garssa baggana de'iyaa kifiliyaa geliide, ec'a mayuwa c'urk'k'aa akkeedda. He c'urk'k'aa wodoruwa s'eeran k'achchiide, Ermaasaw duge ollaa giddo yeddeedda.

¹² Toop'p'iyaa asaa gidiyaa Abedmeleeki Ermaasa ollaa giddo duge s'eegiide, «Hawaa mayuwa c'urk'k'aa wodoruwaappe garssa baggana ne shop'p'iyaan wotsa» yaageedda. Ermaasikka I geeddawaadan ootseedda.

¹³ Yaatina, he wodoruwaan goochchiide, Ermaasa ollaappe kesseeddino. Naagiyaawanttu dabaabaa gelissiide gorddeeddino.

Sedek'iyaasi Ermaasa Laa"entsuwaakka Oochcheedda

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Sedek'iyaasi Ermaasakko kiitti ahisiide, Med'inaa Goday Geeshsha Golliyaa geliyaa heezzentso penggiyaa matan Aa, «Taani ittibaa neena oochchana. Neeni taappe ayaanne k'osoppa» yaageedda.

¹⁵ Ermaasi zaariide Sedek'iyaasaw, «Taani odooppe, neeni taana wod'ikkii? Taani zorinakka, neeni sisakka» yaageedda.

¹⁶ Kaatii Sedek'iyaasi Ermaasaw k'osuwaan hawaadan yaagiide c'aak'k'eedda; «Taani neena wod'ennawaanne k'ay neena wod'anaw koyiyaawanttoo aatsaade immennawaa nuw de'uwa immeedda Med'inaa Godaa sunsan c'aak'k'ay» yaageedda.

¹⁷ Ermaasi Sedek'iyaasaw zaariide, «Med'inaa Goday, Ubbappe Wolk'k'aama S'oossay, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; Baabloone kaatiyaa kaappotoo kushiya immooppe, neeni pas'a attana; ha katamaykka taman s'uugettenna; neenikka ne golliyaa asaykka pas'a de'ana.

¹⁸ Shin neeni untuntntoo kushiya immennan is'sooppe, ha katamaa Baabloonetuu omooddana; untuntntu Aa s'uuggana; neenikka untuntntuppe kessa akkakka» yaagee» yaageedda.

¹⁹ K'aykka Kaatii Sedek'iyaasi Ermaasa, «Taani yayyiyaawe ha biittaappe kaddiide, Baabloonetuwaakko beedda Ayihudatuwaassa. Ayaw gooppe, Baabloonetuu taana untuntntu kushiyan aatsiide immooppe, Ayihudatu taana tuggayana» yaageedda.

²⁰ Ermaasi zaariide, «Ayentto baawa! Untuntntu neena yeggiide beeddino. yaagana. Odiyaa Med'inaa Godaa k'aalaw hayyanaa azazetta. Hewe new lo'o gidanawaa; neenikka pas'a attanaassa.

²¹ Shin neeni kushiya immennan is'sooppe, Med'inaa Goday taana besseedda sas'ay de'ee.

²² Hewekka ayee gooppe, Yihudaa kaatiyaa golliyaan atteeda mac'c'a asatuu ubbay omoodettiide, Baabloone kaappatuwaakko baana. Untuntntu neena hawaadan yaagana; «New mata lagge gidiyaawanttu neena baletseeddino; untuntntu neena s'ooneeddino. Shin ha'i ne gedii silimuwa giddo gelina, he laggetuu neena yeggiide beeddino. yaagana.

²³ K'ay ne machchetuunne ne naanatuu ubbay Baabloonetuwaan omoodettiide baana. Neenikka untuntntu kushiyaappe kessa akkakka; Baabloone kaatii neena oyk'k'ana. Ha katamaykka taman s'uugettana» yaageedda.

²⁴ Sedek'iyaasi Ermaasaw zaariide, hawaadan yaageedda; «Hawaa neeni taw odeed-dawaa asaw odana d'ayooppe, neeni hayk'k'akka.

²⁵ Kaappatuu taani neenana haasayeeddawaa sisiide yiide, «Neenana kaatiyaanna ayaa haasayeeddentto, nuw oda. Neeni nuw k'osennan odooppe, nuuni neena wod'okko» yaagiide neena oochchana.

²⁶ Neeni, «Taani he sa'aan hayk'k'ennaadan, taana zaaraadde k'asho golliyaa gidiyaa Yoonataana golliyaa yeddennaadan, kaatiyaa woossaad» yaagaade zaara» yaageedda.

²⁷ Hewaappe guyyiyaan, kaappatuu ubbay Ermaasakko yiide, he ooshaa oochcheed-dino. Kaatii Aa azazeeddawaadan, ikka untuntntoo odeedda. Untuntntukka c'o'u giide bashi aggeeddino; ayaw gooppe, Ermaasi kaatiyaanna haasayishin siseeddawe ooninne baawa.

²⁸ Yersaalame oyk'k'ettana wodii gakkanaw, Ermaasi naagiyaawanttu dabaaban gord-dettiide gam"eedda.

39

Yersaalame Kunddetsaanne Yihudaan Med'etteedda Hanotatuwaa

(2 Kat. 25:1-12; Erm. 52:4-16)

¹ Sedek'iyaasi Yihudaan kaateteedda udduppunta laytsan, tammantsa aginaan, Baabloone Kaatii Naabukadanas'oorinne Aa olanchchatuu ubbay yiide, Yersaalame dooddeeddino.

² Sedek'yaasi kaateteedda tammanne ittentsa laytsan, oyddentso aginaan, uddup-puntsa gallassan Baabloone olanchchatuu katamaa gimbbiyaa mentseeddino.

³ He wode Baabloone kaatiyaa kaappatuu, Nerggaali-Sharees'era, Samggari-Neba, Sarssekiimanne hara Nerggaali-Sharees'era geetettiyaawanttu, hara c'ora mooddiyaawantunna ittippe yeeddino; Giddo Penggiyaa giyaa penggiyaan utteeddino.

⁴ Yihudaa Kaatii Sedek'yaasinne Aa olanchchatuu ubbay Baabloone olanchchatuwaa be'eedda wode, k'amman katamaappe kesiide, kaatiyaa ataakilttiyaa sa'aa afiyaa ogiyaa oyk'k'iide, laa'u dirssaa gimbbetuwwa ittippe gatsiyaa penggiyaanna bak'ateeddino. Untunttu Yorddaanoosa Dilbbuwaakko simmiide beeddino.

⁵ Shin Baabloone olanchchatuu untunttu guyyenna yederssiide, Iyaarikko dembbaa gatsiide, Sedek'yaasa oyk'k'eeddino. Hamaata biittan, Ribila kataman de'iyaa Kaatiyaa Naabukadanas'oorakko afeedino. Kaatii Naabukadanas'oori yaan Sedek'yaasa bolla pirddeedda.

⁶ K'ay Sedek'yaasa attuma naanatuwwa Sedek'yaasi s'eellishshin, yaan Ribila kataman wod'eedda; Yihudaa kaappatuwwa ubbaakka wod'eedda.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, Sedek'yaasa ayifetuwwa wooc'i kessiide, Aa Baabloone biittaa afanaw sanssalatan k'achcheeda.

⁸ He wode Baabloone olanchchatuu kaatiyaa golliyaanne Asay de'iyaa keetsatuwwa ubbaa taman s'uuggeeddino; Yerusaalame gimbbiyaakka koleeddino.

⁹ Kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Naabuzaradaani kataman atteeda asatuwaanne kaddiide barenan gakketeedda asatuwwa ubbaa ittippe omooduwaan Baabloone biittaa afeeda.

¹⁰ Shin kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Naabuzaradaani ayayenne untunttoo bayinna hiyyeesatuwaappe amareedawantta Yihudaan aggiide, untunttoo woyniyaa turaa sa'atuwaanne goshiyaa gadetuwwa immeedda.

Ermaasa Biletsaa

¹¹ Naabukadanas'oori kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuwaa Naabuzaradaana hawaadan yaagiide azazeedda;

¹² «Baade Ermaasa koya demmaade, aw koshshiyaabaa ubbaa ootsa; Aa bolla hara iitabaa ayaanne ootsoppa» yaageedda.

¹³ Hewaa diraw, Naabuzaradaani, Naabushaazibaani, Nerggaali-Sharees'erinne Baabloone kaatiyaa kaappatuu ubbay ittippe gidiide kiittiide,

¹⁴ Ermaasi k'ashetti utteedda, naagiyaawanttu dabaabaappe kesseeddino. Bare golle afiide wotsana mala, Saafaana na'aa na'aa, Ahik'aama na'aa Gadaaliyaw hadaraa immeeddino. Hewaappe denddeeddawaan Ermaasi bare biittaa asaana ittippe de'eedda.

Abemeleekaw Odetteedda Hidootaa

¹⁵ Ermaasi naagiyaawanttu dabaaban gorddetti utti de'ishshin, Med'inaa Godaa k'aalay aakko hawaadan yaagiide yeedda;

¹⁶ «Baade Top'piyaa asaa gidiyaa Abedmeleekaw hawaadan yaaga; «Ubbaaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay, hawaadan yaagee; «Hawaappe kase taani odeeddawaadanka ha katamaa bollan lo'obaa gidennaan, bayetsaa ahana. Hewe ubbay haniyaa wode, neenikka ha kataman uttaade, ne ayifiyaan be'ana.

¹⁷ Gido shin, he gallassan taani Med'inaa Goday neena wotsa akkana; neeni yayyiyyaa ne morkkatuwwa kushiyanikka aad'd'aade imettakka.

¹⁸ Taani neena ashshana; neeni olan hayk'k'akka; neeni taanan ammanetteeda diraw, hayk'kuwaappe attanaassa. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee, yaaga» yaageedda.

40

Ermaasi Gadaaliyaana De'eedda

¹ Kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Naabuzaradaani Ermaasa Raaman billi simina, Med'inaa Godaa k'aalay Ermaasakko yeedda. Ermaasi kase Naabuzaradaani Yerusaalameppenne Yihudaappe omoodiide, Baabloone biittaa afanaw sanssalatan k'achcheeda asaa gidдон de'ee.

² Kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Ermaasa dumma kessiide, hawaadan yaageedda; «Med'inaa Goday ne S'oossay ha bayetsaa ha biittaa bollan ahana geedda.

³ Geeddawaadan ha'i Med'inaa Goday aheedda; Med'inaa Godaa bollan hintte nagaraa ootseedda dirawunne aw azazettenan is's'eedda diraw, hawe ubbay haneedda.

⁴ Be'a, ha'i taani ne kushiyan de'iyaa sanssalataa billaade neena yeddaad. Taananna Baabloone biittaa baana gooppe dendda; taani new koshshiyaabaa ubbaa kuntsana.

Baabloone biittaa baanaw koyana d'ayooppe booppa. Biittay ubbay ne sintsan de'ee; neena lo"eedda sa'aa hak'anne ba" yaageedda.

⁵ Ermaasi Aa matappe beennan de'ishiina, Naabuzaradaani gujjiidekka yaageedda; «Saafaana na'aa na'aa, Ahik'aama na'aa Gadaaliyaakko ba; ayaw gooppe, Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori Aa Yihudaa katamatuwaa mooddiyaawaa ootsiide suntseedda. Hewaa diraw, aanana ittippe gidaade, hewan asaana de'a. Woy neena lo"eedda sa'aa hak'anne ba" yaageedda. Hewaappe guyyiyaan, kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu aw k'umaanne hara shink'k'aa immiide yeddeedda.

⁶ Ermaasi Mis'ip'p'an de'iyaa Ahik'aama na'aa Gadaaliyaakko beedda. I hewan atteeda asaana ittippe de'eedda.

Gadaalii Yihudaa Mooddeedda

(2 Kat. 25:22-24)

⁷ Yihudaa olaa gadaawatuwaappenne olanchchatuwaappe amareedawanttu barenttu kushiya Baabloone kaatiyaw biro immibeykino. Unttuntu Baabloone kaatii Gadaaliyaa he biittaa mooddiyaawaa ootsiide suntseeddawaanne Baabloone biittaa omoodettiide beennan Yihudaan atteeda hiyyeesatoo kaappuwaa ootseeddawaa siseeddino.

⁸ Nataaniyaa na'ay Isimaa'eeli, K'aareeha naanatu Yohanaaninne Yoonataani, Taani-humeeta na'ay Saraayi, Nas'oofa katamaappe yeedda Efaaya naanatuunne Maa'ika katamaappe yeedda itti bitaniyaa na'ay Yazaanii barenttu olanchchatuwa ubbaanna Gadaaliyaakko Mis'ip'p'a yeeddino.

⁹ Saafaana na'aa na'ay, Ahik'aama na'ay Gadaalii untunttoo hawaadan yaagiide c'aak'keedda; «Baabloonetoo kushiya immanaw yayyoppite; ha biittan uttiide de'ite; Baabloone kaatiyawukka moodettite. Yaatooppe, ubbabay hintew lo"a gidanawaa.

¹⁰ Taani Mis'ip'p'an uttaade, Baabloone biittaappe hinttenana gakketanaw yiyaa ubbaanna hintte doonaa gidaade haasayana. Shin hintte hintte de'iyaa heeraan heeraan woyniyaa, wogaraa zayitiyaanne hara ofintsaa katsaa ayifiyaa ubbaa shiishshiide dagayite" yaageedda.

¹¹ He wode Moo'aaba biittan, Amoonaa biittan, Eedooma biittaaninne hara biittatuwaan Ayihuda ubbay Baabloone kaatii amareeda Yihudaa asatuu Yihudaan attana mala ootseeddawaanne untuntta mooddiyaawaa ootsiide, Shaafaana na'aa Ahik'aama na'aa Gadaaliyaa suntseeddawa siseeddino.

¹² Barenttu laalettide de'iyaa biittatuwaappe Yihudaa simmiide, Gadaalii de'iyasaa Mis'ip'p'a yeeddino. Hewan untunttu daro woyniyaanne hara ofintsaa katsaa ayifiyaa shiishshiide dagayeeddino.

Isimaa'eeli Gadaaliyaa Wod'eedda

(2 Kat. 25:25-26)

¹³ Hewaappe guyyiyaan, K'aareeha na'ay Yohanaaninne kushiya immibeenna olaa gadaawatu ubbay Gadaaliyaakko Mis'ip'p'a yiide,

¹⁴ «Amoonaa Kaatii Ba'aliisi Nataaniyaa na'aa Isimaa'eela neena wod'ana mala yeddeed-dawaa eray?» yaageeddino. Shin I untunttu giyaawaa ammanennan is'seedda.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, K'aareeha na'ay Yohanaani Mis'ip'p'an de'iyaa Gadaaliyaakko yiide, s'uuran hawaadan yaageedda; «Ooninne erennan de'ishiina baade, Nataaniyaa na'aa Isimaa'eela taani wod'ana. Ayaw gooppe, I neena wod'iyawaa gidoope, ne matan shiik'eedda Ayihuda ubbay laalettana; k'ay Yihudaan atteeda Asay ubbaykka wurana» yaageedda.

¹⁶ Shin Ahik'aama na'ay Gadaalee zaariide, hawaadan yaageedda; «Isima'eelabaa neeni odiyaabay ubbay wordduwaa gidiyaa diraw, hewaa malabaa ootsoppa" yaageedda.

41

¹ Laappunsa aginaan kaatiyaa zare gidiide, kaatiyaana ootsiyaa kaappatuwaappe ittuu, Elishamaa'a na'aa na'ay, Nataaniyaa na'ay Isimaa'eeli tammu asatuwaana ittippe biittaa mooddiyaa Gadaaliyaana gakketanaw Mis'ip'p'a beedda. Ubbaykka ittippe uttiide k'umaa miishshin,

² Nataaniyaa na'ay Isimaa'eelinne aanana de'iyaa tammu asatuu barenttu mashshaa mashshaa kessiide, Baabloone kaatii Yihudaa mooddiyaawaa ootsiide suntseedda Ahikaama na'aa Gadaaliyaa wod'eeddino.

³ Hewaa bollakka k'ay Isimaa'eeli Mis'ip'p'an Gadaaliyaana de'iyaa Ayhudatuwaanne Baabloone olanchchatuwaa ubbaa wod'eedda.

⁴ Gadaalii hayk'k'eedda wonttetsa gallassi, Aa hayk'k'uwaa ooninne eranaappe kaseti-ide,

⁵ Sekeemappe, Seeloppenne Samaariyaappe hosppun tammu asatuu kayyottiidde, barenttu buuchchaa meediide, barenttu mayuwaa peed'iidenne barenttu bollaakka puuziide yeeddino. Unttuntu Med'inaa Godaa Golliyaw immiyaa katsaa yarshshuwaanne is'aanaa imotaa aheeddino.

⁶ Isimaa'eeli Mis'ip'p'appe kesiide, yeekkiidde untuntunna gakketanaw beedda; untuntunna gakettedda wode, «Ahik'aama na'aa Gadaaliyaakko haa yiite; Aa be'ite» yaageedda.

⁷ Unttuntu katamaa giddo geliyaanin, Isimaa'eelinne aanana de'iyaa asatuu he asatuwaa wod'iide, haatsaa dagaiyyaa ollaan oli aggeeddino.

⁸ Shin he hosppun tammu asatuwaappe tammatuu Isimaa'eela hawaadan yaagiide woosseeddino; «Ha"i nuuna wod'oppa! Nuuni nu shoyk'an k'oseedda daro zarggay, banggay, wogaraa zayitiinne eessay de'ee» yaageeddino. I unttuntu wod'enaan yeddi aggeeda.

⁹ Isimaa'eeli wod'eedda asaa ubbaa oleedda haatsaa dagaiyyaa ollay, Israa'eeliyaa kaatii Baa'ishi olanaw yeedda wode, Kaatii Asaa bookisseedda wolk'k'aama haatsaa dagayanaw gimbbeedda ollaa. Nataaniyaa na'ay Isimaa'eeli he ollaa anhaan kuntseedda.

¹⁰ Isimaa'eeli kaatiyaa mac'c'a naanatuwaanne Mis'ip'p'an atteeda asaa ubbaa omood-eedda. Hewanttu kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Naabuzaradaani Ahik'aama na'aa Gadaaliyaana ittippe Mis'ip'p'an wotseeddawantta. I unttunta omoodiide, barenanna akkiide, Amoona biittaa baanaw denddee.

¹¹ K'aareeha na'ay Yohanaaninne aanana ittippe de'iyaa olaa gadaawatuu Isimaa'eeli ootseedda iitabaa ubbaa siseeddino.

¹² Barenttu asaa akkiide, aanana olettanaw beeddino; Isimaa'eelakka Gabaa'oonan de'iyaa wolk'k'aama del'iyaa matan gakkiiide oyk'k'eeddino.

¹³ Isimaa'eeli omoodiide barenanna afeeda Asay ubbay K'aareeha na'aa Yohanaananne aanana de'iyaa olaa gadaawatuwaa be'eedda wode, loytsi nashetteeddino.

¹⁴ He omoodetteeddawanttu ubbay guyye simmiide biide, K'aareeha na'aa Yohanaan gakketeeddino.

¹⁵ Shin Isimaa'eelinne hara hosppun asatuu ittippe Yohanaanappe kessi akkiide, Amoona biittaa bak'ateeddino.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, Isimaa'eeli Gadaaliyaa wod'i simmiide, Mis'ip'p'appe omoodiide aheedda olanchchatuu, mac'c'a asatuu, naanatuunne mureessatuu ubbay K'aareeha na'aa Yohanaananne hara olaa gadaawatuwaana denddiide beeddino.

¹⁷ Unttuntu yaappe denddiide, Gibs'e baanaw Beeteleeme matan de'iyaa Geeruuta-Kimhaama giyaa sa'aan shempeeddino.

¹⁸ Unttuntu Gibs'e beeddawe Baabloona kaatii suntseedda Akik'aama na'aa Godooliyaa Isma'eelii wod'eedda diraw Baabloonatoo yayyiide Baabloonappe bak'atiide, Gibs'e baanaw danddayeeddino.

42

Gibs'e Beennaadan S'oossay Odeedda

¹ Olaa gadaawatuu ubbay, K'aareeha na'ay Yohanaani, Hoshaaya na'ay Azaariyaasinne Asay ubbay, guutsaappe wogaa gakkanaw yiide,

² timbbitiyaa odiiyaa Ermaasa hawaadan yaageeddino; «Nuuni neena oochchiyaawaa nuw ootsaariikki! Ha atteeda nu diraw Med'inaa Godaa ne S'oossaa woossaariikki! Nuuni kase dara; shin ha"i neeni be'iyawaadan, guutsatuwaa s'alalay atteedo.

³ Nuuni biyaa ogiyaanne nuuni ootsanabaa I nuuna bessanaadan, Med'inaa Godaa ne S'oossaa nu diraw woossa» yaageeddino.

⁴ Timbbitiyaa odiiyaa Ermaasi zaariide, «Lo"i. Hintte geeddawaadanka, Med'inaa Godaa hintte S'oossaa taani woosana; k'ay hintteppe ayaanne k'osennan, Med'inaa Goday odiaabaa ubbaakka hinttew odana» yaageedda.

⁵ Unttuntu zaariide, Ermaasaw hawaadan yaageeddino; «Med'inaa Goday ne S'oossay ne baggana nuw kiittiyaawaa ubbaa nuuni polana d'ayooppe, S'oossay bare huup'iyaan nu bolla tumunne ammanetteeda markka gido.

⁶ Nuuni dosiyaawaa gidina, is'siyaawaa gidinakka, nuuni neena aakko kiittiya Med'inaa Goday nu S'oossay azaziyaawaa nuuni ootsana. Ayaw gooppe, Med'inaa Godaw azazettoppe, nuw ubbabay lo"i gidanawaa» yaageeddino.

⁷ Tammu gallasaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalay Ermaasakko yeedda.

⁸ Yaatina, I K'aareeha na'aa Yohanaana, aanana de'iyaa olaa gadaawatuwaanne asaa ubbaa, guutsaappe wogaa gakkanaw s'eejiide,

⁹ hawaadan yaageedda; «Hintte woosaa taani aakko shiishshana mala, hintte taana kiitteedda Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee;

¹⁰ «Hintte ha'i ha biittan uttooppe, taani hinttena kees'sanappe attina kolikke; tokkanappe attina, shoddikke. Ayaw gooppe, taani kase hintte bollan aheedda iitabay taana kayyoyeedda.

¹¹ Hintte ha'i yayyiya Baabloone kaatiyaw ayinne yayyoppite! Hinttena Aa kushiyaappe ashshanaw taani hinttenanna de'iyaa diraw yayyoppite! Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

¹² Taani hinttew k'arettana; yaataade I hinttew k'arettiide, hinttena hintte biittaw zaaranaadan ootsana» yaagee.

¹³ «Shin hintte Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, azazettenan is's'iide, «Ha biittan uttokko» gooppe,

¹⁴ k'ay hintte, «Olaa woriyaanne olaw punniyaa malakataa sisennasaaninne koshay bayinnasaa Gibbs'e biide, yaan de'ana» gooppe,

¹⁵ hinttenoo Yihudaan atteedawanttoo, Med'inaa Goday hinttena giyaawaa sisite. Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Hintte Gibbs'e biide, yaan de'anaw k'ofaa k'achchooppe,

¹⁶ he hintte yayyeedda olay Gibbs'en hinttena oyk'k'ana; hintte hirgheedda koshaykka hinttena kaalliide baana; hinttekka yaan Gibbs'en hayk'k'ana.

¹⁷ Gibbs'e biittaa biide de'anaw k'ofaa k'achcheeda Asay ubbay olan, woy koshan woy iita harggiyaan hayk'k'ana. Taani untunttu bollan ahiyaa iitabaappe ituunne kessi akkena; ituunne attena» yaagee.

¹⁸ «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Yerusaalamen de'iyaa wanttu bollan ta hank'k'uunne ta yiluu gukkeeddawaadan, hintte Gibbs'e geliyaa wode hintte bollankka ta hank'k'uu hewaadan gukkana. Hintte dagama, shek'k'aa, tooshiyaanne k'iiliic'iyawaa gidanita; ha sa'aa laa'entso ubbakka be'ikkita» yaagee.

¹⁹ «Yihudaan atteedawanttoo, Med'inaa Goday hinttena, «Gibs'e booppite!» yaageedda. Taani hachchi hinttena, «Ye"e!» geeddawaa erite.

²⁰ Hintte taana, «Nu diraw Med'inaa Godaa nu S'oossaa woosaa; I new odiyaabaa ubbaakka nuw oda; nuuni ootsana» yaagiide, taana Med'inaa Godaakko, hintte S'oossaakko, kiitteeddita; hewan wolk'k'aama balaa baleeddita.

²¹ I geeddawaa ubbaa hachchi hinttew odaad. Shin Med'inaa Goday hintte S'oossay ta baggana hinttew kiitteedda k'aalaw hintte azazettenan is's'eeddita.

²² Simmi hawaa erite: hintte biide de'anaw koyiyaa biittan hintte olan, koshaaninne iita harggiyaan hayk'k'iide wurana» yaageedda.

43

Ermaasi Gibbs'e Beedda

¹ Med'inaa Goday untunttu S'oossay kiitteedda k'aalaa ubbaa Ermaasi untunttoo odiide wursseeddawaappe guyyiyaan,

² Hoshaya na'ay Azaariyaasi, K'aareeha na'aa Yohanaaninne otoranchcha Asay ubbay Ermaasa hawaadan yaageeddino; «Neeni wordduwaa odaasa! Med'inaa Goday nu S'oossay nuuni Gibbs'e biide uttenna mala odanaw, neena nuukko mule kiittibeenna.

³ Shin Baabloone biittaa Asay nuuna wod'anaadan woy omoodiide barenttu biittaa afanaadan, neeni nuuna untunttu kushiyan aatsaade immana mala, neena nu bollan dentseeddawe Neeriyaa na'aa Baaroka» yaageeddino.

⁴ Hewaa diraw, K'aareeha na'ay Yohanaani, olaa gadaawatuu ubbayne Asay ubbay Yihudaa biittan de'anaw, Med'inaa Goday untunttu azazeedda azazuwaa polennan is's'eeddino.

⁵ K'aareeha na'ay Yohanaaninne olaa gadaawatuu ubbay barenttu laalettseedda kawutet-satuwaa ubbaappe Yihudaan de'anaw simmeedda Yihudaa asaa barenttuna akkiide, Gibbs'e beeddino.

⁶ K'ay kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Naabuzaradaani Saafaana na'aa, Ahik'aama na'aa Gadaaliyaana ittippe de'ana mala ashsheeda attuma asatuwaa, mac'c'a asatuwaa, naanatuwaanne kaatiyaa mac'c'a naanatuwaa ubbaa afeedino. K'aykka timbbitiyaa odiyaa Ermaasanne Neeriyaa na'aa Baarokakka afeedino.

⁷ Hewaadan haniide, Med'inaa Goday azazeeddawaa is's'iide, Gibbs'e biittaa geliide, S'aafinaasa giyaa katamaa gakkanaw beeddino.

⁸ S'aafinaasan Med'inaa Godaa k'aalay Ermaasakko hawaadan yaagiidde yeedda;

⁹ «Wolk'k'aama shuchchatuwaa ne kushiyan oyk'k'a akkaade, Yihudaa Asay be'ishina, s'aafinaasan de'iyaa Gibbs'e kaatiyaa golliyaa geliyaa saappe sintsa baggana de'iyaa baasuwaan mooga.

¹⁰ Unttuntta hawaadan yaaga; «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Taani kiittaade, ta k'oottaa Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'oor ahiissana; ha moogetteedda shuchchatuwaa bollan Aa kawutetsaa araataa wotsana. Yaatooppe I bare kawutetsaa dunkkaaniyaa Aa bollan essana.

¹¹ I yiide Gibbs'e biittaa olana. Hayk'k'oo de'iyaa wanttu hayk'k'ana; omoodoo de'iyaa wanttukka omoodettana; k'ay olan hayk'k'anaw de'iyaa wanttukka olan hayk'k'ana.

¹² Gibbs'e s'oossatuwaa keetsatuwaa I taman oytsana; eek'atuwaakka s'uuggana, woy omoodoo akkiide afana. Hentsanchay bare c'ala mayiyaawaadan, I Gibbs'e biittaa mayyana. Yaatiide hewaappe saro baana.

¹³ Gibbs'e biittan Heliyoopoolisa giyaa kataman de'iyaa hawulttiyaa I mentsereetsana; Gibbs'e s'oossatuwaa golletuwaakka taman s'uuggana» yaagee» yaaga» yaageedda.

44

Gibs'en De'iyaa Ayihudatoo Odetteedda S'oossaa K'aalaa

¹ Gibbs'e biittan Migidoola, S'aafinaasanne Memppiisa geetettiyaa katamatuwaaninne gedissa baggana de'iyaa Patiroosa biittan de'iyaa Ayihudatuwaa s'eeliyaawaan S'oossaa k'aalay Ermaasakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay, hawaadan yaagee; «Yerusaalame bollaninne Yihudaa katamatuwaa ubbaa bollan taani aheedda bayetsaa ubbaa hintte hintte huup'iyaaan be'eeddita. Unttuntu hachchi gakkanaw, koletti utteeddino; ooninne yaan de'enna.

³ Hewe haneeddawe untunttu iita oosuwa ootsiide, taana hank'k'etsissiide diraassa. Unttuntu gidina, hinttena gidina, woy hintte mayzza aawotuwa gidina, ooninne erenna hara s'oossaw is'aanaa c'uwayiide, aw goyinneeddino.

⁴ «Hawaa malaa taani S'oossay is's'iyaa sheneyiyaabatuwaa ootsoppite!» yaagiide odana mala, zaara zaaraadde ta k'oomatuwaa, timbbitiyaa odiyaawantta, kiittaad.

⁵ Shin odiyaawaa untunttu sisennan woy hayzzennan is's'eeddino. Unttuntu hara s'oossatoo is'aanaa c'uwayiiaa iita oosuwa aggeanaa is's'eeddino.

⁶ Hewaa gaasuwaan ta suulliyaa hank'k'uunne yiluu tigetteedda; Yihudaa katamatuwaaninne Yerusaalame ogetuwaan ees's'eedda. Unttuntukka hachchi hintte be'iyaaawaadan, koletteedda wanttanne ayinne baynawantta gideedino» yaagee.

⁷ «Ha"ikka Med'inaa Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay, Israa'eeliyaa S'oossay, hawaadan yaagee; «Hinttew zeretsay de'enna mala, mac'c'a asaa, attuma asaa, naanatuwaanne zeretsaa Yihudaa biittaappe d'ayissanaadan, ha loytisi iitabaa hintte hintte bolla ayaw ootsiitee?

⁸ Hintte de'anaw geleedda ha Gibbs'e biittan hara s'oossatoo is'aanaa c'uwayiyaawaan taana ayaw hank'k'etsiitee? Woy sa'aan de'iyaa kawutetsatuwaa ubbaa giddon shek'anne bore gidiide, hintte huup'iyaa bayzzanaw ayaw koyiitee?

⁹ Kase hintte aawotu, Yihudaa kaatetuunne untunttu machchetuu, k'ay hinttenne hintte machchetuu Yihudaa katamatuwaaninne Yerusaalame ogetuwaan ootseedda iitatetsaa ubbaa dogeedditeeyye?

¹⁰ Hintte hachchi gakkanaw, hinttenatetsaa hokisibeykkita; tawukka yayyibeykkita. K'ay taani hinttewunne hintte mayzza aawaatoo immeedda higgiaayaninne wogaan bibeykkita» yaagee.

¹¹ «Hewaa diraw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay, hawaadan yaagee; taani hinttena yihudaa zeretsaa ubbaa, d'ayissanaw k'ofaa k'achchaad.

¹² Yihudaan atteedawanttu giddoppe, Gibbs'e biide, yaan de'anaw k'ofaa k'achcheedda wantta taani d'ayissana. Unttuntu ubbay Gibbs'en wurana; olaaninne koshan hayk'k'ana. Wogaappe guutsaa gakkanaw de'iyaa ubbay olaaninne koshan wurana. Unttuntu dagama, shek'k'aa, tooshiyaanne k'iliic'iyaa gidanawantta.

¹³ Taani Yerusaalame olan, koshaaninne iita harggiyaan mureeddawaadan, Gibbs'e biittan de'iyaa wanttakka murana.

¹⁴ Atteedda Yihudaa asatuwaappe Gibbs'en de'anaw yeeddawanttu Gibbs'etuwaaw kushiyaappe kessi akkikkino. Unttuntu simmi yiide de'ana giide amottiyaa Yihudaa biittaa ay asayenne simmenna; hayk'k'uwaappe palaheedda itti amara asaappe attina, simmiide yaana hara Asay de'enna yaagee» yaageedda.

¹⁵ Barenttu mac'c'a asatuu hara s'oossatoo is'aanaa c'uwaiyaawaa eriyaa attuma asatuu ubbayenne hewan ek'keedda mac'c'a asatuu ubbay wolk'k'aama maabaraa gidiide, Gibs'en gedissa baggana Patiroosa giyaa saan de'iyaa Asay ubbay Ermaasa hawaadan yaageed-dino;

¹⁶ «Neeni Med'inaa Godaa suntsan nuw odiyaabaa ubbaa nuuni sisokko.

¹⁷ Nuuni ootsana geeddawaa ubbaa ootsana. Nuuni, nu mayzza aawotuu, nu kaate-tuunne nu kaappatuu Yihudaa katamatuwaaninne Yerusaalame ogetuwaan kase oot-seeddawaadan, Saluwaa Kaatatto geetettiyaa nu s'oossattiw is'aanaa c'uwissana; ushshaa yarshshuwaakka iw gussana. Ayaw gooppe, nuuni kase hewaa ootsiyaa wode, nuw daro k'umay de'ee; he wode nuw sa'ay keeka; nuuna ayayenne metibeenna.

¹⁸ Shin Saluwaa Kaatatiw is'aanaa c'uwaiyaawaanne ushshaa yarshshuwaaw gus-siyaawaa aggoodeppe haa simmina, nuw ubbabaykka pac'ceedda; nuuni olaaninne koshan wureeddo» yaageeddino.

¹⁹ Mac'c'a asatuu gujjiidekka hawaadan yaageeddino; «Nuuni Saluwaa Kaatato malatiyaa ukitsaa uukkiyaa wode, is'aanaa c'uwaiyaa wodenne ushshaa yarshshuwaaw iw gussiyaa wode ubbaan, nu asinatuu erennan de'ishiina, nuuni ootseeddawe ayayenne baawa» yaageeddino.

²⁰ Aw hewaadan giide zaareedda asaw ubbaw, mac'c'anne attumawoo, Ermaasi hawaadan yaageedda;

²¹ «Hinttenne hintte mayzza aawotuu, hintte kaatetuunne hintte kaappatuu, k'ay biit-tan de'iyaa Asay ubbay Yihudaa katamatuwaaninne Yerusaalame ogetuwaan is'aanaa c'uwayeeddawaa Med'inaa Goday erenna woy dogeedda giide k'oppiitee?

²² Hintte ootsiyaa iitanne sheneyiyaa oosuwaaw Med'inaa Goday c'o'u gaanaw dand-dayibeenna diraw, hintte biittay bayeedda, bazuwaanne shek'etteedda biittaa ootseedda. Hachchi hintte be'iyawaadan, hintte biittay Asay de'enna biittaa gideedda.

²³ Ha bashshay ubbay hinttena gakeedda hintte hara s'oossatoo is'aanaa c'uwayeedda diraassa, Med'inaa Godaa naak'keedda diraassa, Med'inaa Godaa k'aalaa sisennan is's'eedda gishshaassanne Aa higgiiyawunne Aa wogaw azazettenan is's'eedda diraassa» yaageedda.

²⁴ Hewaappe guyyiyaan, Ermaasi asaw ubbaw, mac'c'anne attumawoo hawaadan yaageedda; «Hinttenoo, Yihudaappe yiide, Gibs'e biittan de'iyaa asatoo, ubbaykka Med'inaa Goday giyaawaa sisite!

²⁵ Ubbaaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay, hawaadan yaagee; «Hinttenne hintte machchettu, «Nuuni Saluwaa Kaatattiw is'aanaa c'uwissana; ushshaa yarshshuwaakka iw gussana» giide c'aak'keedda c'aak'uwaaw poliide, oosuwaan besseedita. Ha'ikka gidooeppe, hintte c'aak'uwaaw minisittenne polite» yaagee.

²⁶ «Gidooppenne, hinttenoo, Gibs'e biittan de'iyaa Yihudaa asatoo, Med'inaa Goday giyaawaa sisite! Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hawaappe hini baggan Gibs'e biittan de'iyaa Yihudaa asaappe ittuunne ta suntsan, «Ubbaa Moordiyaa Med'inaa Goday ero!» giide c'aak'k'enna mala, taani ta wolk'k'aama suntsan c'aak'k'aad.

²⁷ Taani untunttu bolla lo'obaa ahanaw gidennaan, iitabaa ahanaw s'eellay. Gibs'en de'iyaa Yihudaa Asay ubbaanna wurana gakkanaaw, olaaninne koshan hayk'k'ana.

²⁸ Shin olaappe atteeda itti amareedawanttu Gibs'eppe Yihudaa simmana. He wode Gibs'en de'iyaa Yihudaa Asay ta k'aalaappenne untunttu k'aalaappe oogi tumatteeddent-tonne akeekiide erana.

²⁹ «Taani hinttena ha sa'aan murananne, «Taani hintte bolla iitabaa ahana» geeddawe tumattanawoo, taani Med'inaa Goday hintte mallaa immay:

³⁰ taani Yihudaa Kaatiyaa Sedek'iyaa aw morkke gidiide, Aa wod'anaw koyiyaa Baabloone Kaatiyaa Naabukadanaw ooraw aatsaade immeeddawaadan, Gibs'e Kaatiyaa Hofirakka Aa wod'anaw koyiyaa Aa morkketoo aatsaade immana. Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee» yaageedda.

45

Baarookkaw Odetteedda Timbbitiyaa (45)

¹ Iyoosiyaasa na'ay Iyo'ak'eemi Yihudaan kaateteedda oyddentso laytsan, Neeriyaa na'ay Baaruki ha k'aalatuwaaw Ermaasi odina sisiide, mas'aafan s'aafeedda. He wode Ermaasi aw odeedda k'aalay hawaa.

² «Baaroka, neena Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee;

³ «Neeni, «Med'inaa Goday ta sakuwaa bollan kayyuu gujjeedda diraw, aayye taanoo! ooliyaan daaburaade shemppuwaakka d'ayaad» yaagaadda» yaagee.

⁴ «Baaroka, neena Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani kees's'eeddawaa taani kolana; taani tokkeeddawaa taani shoddana. Hewaakka k'ay taani biittan sa'aan ubbaan ootsana.

⁵ Yaatina, neeni new wolk'k'aamabaa koyayiyye? Hewaa koyoppa. Ayaw gooppe, asaa ubbaa bollan taani iitabaa ahana. Taani S'oossay hawaa oday. Shin neeni beeddasaan ubbaan taani neena hayk'k'uwaappe ashshana» yaagee» yaageedda.

Nabii Duma Duma Asaw Odeedda Timbbitiyaa

46

¹ Kawutetsatuwaabaa odanaw Med'inaa Goday Ermaasaw kiitteedda k'aalay hawaa.

Gibs'e Pirddaa

² Iyosiyaasa na'ay Iyo'ak'eemi Yihudaan kaateteedda oyddentso laytsan, Efiraas'iisa Shaafaa matan, Karkkamiisha giyaa sa'aan, Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori s'ooneedda Gibs'e Kaatiyaa Nako olanchchatuwaabaa S'oossay hawaadan yaagee;

³ «Hintte wogga gonnaddaliyaanne k'eeri gonddalliyya giigissite; olaw salppite!

⁴ Hintte paraa bis'aaliide toggite; hintte huup'iyaa birataa k'oobiyya wotsiide, hintte sa'aa sa'aa oyk'k'ite! Hintte tooraa leefite; hintte olaa mayuwaakka mayyite! yaagiino.

⁵ «Shin hawe taani be'iaawe ayee? Gibs'e olanchchatuu yayyiide, guyye simmeeddino. Wolk'kaamatu s'oonetteeddino; guyyenne s'eellennan elleelliide bak'ateeddino. Untunttu yuushsho ubbaan dagamay de'ee! Med'inaa Goday hawaa oday.

⁶ Elleelliide wos's'iaawanttu kessi akkanaw danddaykkino; mino olanchchatuukka attanaw danddaykkino. Huup'issa bagga biittan, Efiraas'iisa Shaafaa matan ubbaykka d'ubettiide kunddi aggiino.

⁷ «Hewe Nayle Shaafay kumiide, yuushshuwaa ubbaa kumiyaawaadan, biittaa ubbaa kumeeddawe oonee?

⁸ Hewe Nayle Shaafay kumiide, yuushshuwaa ubbaa kumiyaawaadan, biittaa ubbaa kumeeddawe Gibs'e! Gibs'e hawaadan yaagee; «Taani kis's'aade, biittan sa'aan eellana; katamatuwaanne katamatuwaan asaa ubbaa bayzzana.

⁹ Paratoo, piriis'ite! Paraa gaaretuwa laaggiyaawanttoo, ellekka laaggite! Gonddalliyya oyk'keedda Top'p'iaaappenne Liibiyaappe* yeedda olanchchatoo, kesite! Liidiyaappe yeedda wonddaafiyya duketsan looheedda olanchchatoo, woraajjite!» yaagee» yaageedda.

¹⁰ He gallassay Goday, Ubbaappe Wolk'kaama Med'inaa Godaa gallassaa, S'oossay bare morkkatuwa bollan haluwaa kesiyaa gallassaa. Aa mashshay kallana gakkanaw, untunttu maana; alana gakkanaasikka untunttu suutsaa ushana. Ayaw gooppe, Goday, Ubbaappe Wolk'kaama Med'inaa Goday huup'issa bagga biittan, Efiraas'iisa Shaafaa matan untunttu yarshshuwaa ootsiide akkana.

¹¹ Hinttenoo, Gibs'e asatoo, Gala'aade biittaa biide, hinttew okettiyaa d'aliyaa demmite. Gido shin, hintte c'oo mela d'aliyaa darissiitappe attina, hinttew pas'uu mule baawa.

¹² Hintte yeellaa kawutetsatuu siseeddino; Hintte yeekkiyaa yeekuwa biittay sa'ay siseedda. Ayaw gooppe, hintte olanchchatuu ittuu ittuwaan d'ubettiide, ubbay ittippe kunddeeddino.

Naabukadanas'ooru Yuussaa

¹³ Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori Gibs'e biittaa olanaw yiyaa wode, Med'inaa Goday timbbitiyaa odiyaa Ermaasaw odeedda k'aalay hawaa:

¹⁴ «Hawaa Gibs'en oda; k'ay Gibs'e katamatuwaan Migidoolan, Memppisaaninne S'aafinaasan awaaya. «Olay hintte yuushshuwaan de'iyaa asaa ubbaa wurssiid de'iyaa diraw, dendi ek'k'iide giigettite!» yaaga.

¹⁵ Hintte wolk'kaama olanchchatuu ayaw kunddeeddino? Med'inaa Goday untunttu sugeedda diraw kunddeeddino.

¹⁶ Hintte olanchchatuu d'ubettiide kunddeeddino. Ittuu ittuwaa, «Denddite! ha morkkiyaa mashshaappe attanaw, nu asaakko, nu biittaa ane simmeetto» yaagiino.

¹⁷ Untunttu yaan Gibs'e kaatiyaa paroona, «Bare kaac'aan go'etenan c'oo aatsiyaa odanchchaa» giide suntsana» yaageedda.

¹⁸ Ubbaappe Wolk'kaama Med'inaa Godaa geetettiyaa Kaatii hawaadan yaagee; «Taani ta de'uwaan c'aak'k'ay: deretuwa gidduwaan Taaboora Derii, woy abbaa lank'k'yaan de'iyaa K'armmeelosa Derii aduk'k'yaawaadan aduk'k'iyaa morkkii hintte bolla yaana.

¹⁹ Hinttenoo, Gibs'e biittan de'iyaawanttoo, omooduwaan baanaw giigite. Ayaw gooppe, Memppiisa katamay kolettiide, ooninne de'enna bazzo gidanawaa.

²⁰ «Gibs'e biittay lo'iyaa ussatti mala; shin huup'issa bagga biittaappe yiyaa dukkiyaa uduns'iyaaan Aa sa'ettana.

²¹ Gibs'en miishshay c'igetiyya olanchchatuu mod'd'eedda korumatuwaa mala. Ee, untuntukka ittippe guyye simmiide bak'ateeddino; untunttu barenttu sa'aan ek'k'ibeykkino. Ayaw gooppe, untunttu bayetsaa gallassay, untunttu murettana wodii gakk kichcheedda.

²² «Morkketuu wolk'k'an geliyaa wode, Gibs'e Asay bak'atiyaa shooshshaadan solddana; he morkketuu mitsaa k'ans's'iyaa asatuwaadan, kaltaa akkiide, Aa bolla yaana.

²³ Asay sis'ima wora butsiide d'ayissiyaawaadan, Gibs'e asaa siifi wurssana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday. Morkketuwaa payduu booliyaappekka c'orattee; untuntta paydanaw danddayettenna.

²⁴ Gibs'e Asay kawushshana; huup'issa baggappe yiyaa asatuwaa kushiyankka aad'd'iide imettana» yaagee.

²⁵ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Taani Teebisa katamaa s'oossaa Amoonaa, Gibs'e kaatiyaa, Gibs'e biittaanne Gibs'e s'oossatuwaa, Gibs'e kaatetuwaanne Gibs'e kaatiyaan zemppiyaawantta ubbaa murana.

²⁶ Untunttu wod'anaw koyiyaa Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'ooraa kushiyaaninne Aa olanchchatuwaa kushiyaa aatsaade immana.

«Hewaappe simmina, Gibs'e biittay kasewaadan Asay de'iyaa biittaa gidanawaa. Med'inaa Goday hawaa oday.

S'oossay Bare Asaa Ashshana

²⁷ «Hinttenoo, ta k'oomatoo, Yaak'ooba zaretoo, yayyoppite! Hinttenoo, Israa'eelatoo, dagammoppite! Hintte haako san de'ishiina, taani hinttena ashshana; hintte zaratuwaakka untunttu omoodettiide biittaappe yedissana. Yaak'ooba zaratu simmiide, ayentto bochchennan saro de'ana. Untuntta ay asayenne yashissenna.

²⁸ Hinttenoo, ta k'oomatoo, Yaak'ooba zaretoo, taani Med'inaa Goday hinttenanna de'iyaa diraw, yayyoppite! Taani hinttena laaleedda kawutetsatuwaa ubbaa ubbaanna d'ayissana; shin hinttena ubbaanna d'ayissikke. Taani hinttena likke pirddan murana; muray bayinnan hinttena ubbaanna c'oo yeddikke. S'oossay hawaa oday» yaagee.

47

Piliss's'eema Pirddaa

¹ Gibs'e kaatii Gaaza oliide s'oonanaappe kasetiide, Piliss's'eema biittaa s'eelliyawaan Med'inaa Godaappe timbbitiyaa odiyaa Ermaasakko yeedda k'aalay hawaa.

² Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, huup'issa bagga biittappe haatsay d'uuk'k'anne di'uu geleedda kuntso haatsaadan goggana. Biittaanne biittaa bol-lan de'iyaa ubbaa, katamatuwaanne katamatuwaa gidon de'iyaa asaa ubbaakka muukkana. Yaatooppe Asay waassana; he biittan de'iyaa ubbay yeekkana.

³ Ayaw gooppe, untunttu paratuwaa kottiyaa, paraa gaaretuwaa giiretsaanne gaare-tuwaa yinggiriyawaan gonddorssaa sisana; aawotuu barenttu kushii arggaac'eedda diraw, barenttu naanatuwaa maaddanaw guyye simmikkino.

⁴ Piliss's'eema asaa d'ayissanawunne S'iirrosanne Sidoona Asay piliss's'eematuwaan maaddetenaadan, atteedawantta biittaappe wod'anaw wodii gakkedda. Med'inaa Go-day Piliss's'eema asatuwaa, hewantukka Meediteraane Abbaa haatsaan dooddetteedda sa'aan atteedawantta Kafttoorappe yeeddawantta d'ayissana hane.

⁵ Gaaza Asay wolk'k'aama kayyuwaa kayyotteedda; Ask'k'aloona asaykka sirp'p'i geedda. Hinttenoo, abbaa zanggaaraan bashshaappe atteedawanttoo, hintte awude gakkanaw, hintte bollaa k'ans's'eretsiide kayyottiitee?

⁶ «Hintte, «Neenoo Med'inaa Godaa mashshaw, neeni c'o'u geenan is's'iyaaawe awude gakkanaasee? Ne shookuwaan simma gela! C'o'u gaade shemppa!» yaagiita.

⁷ Shin Med'inaa Goday Aa azazina, I waan c'o'u go giitee? Ask'k'aloona bollanne abbaa zanggaaraan biittan de'iyaa asaa bolla I Aa suntsidiggeedda» yaagee.

48

Moo'aaba Pirddaa

¹ Moo'aaba biittaa s'eelliaawaan Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Nabo katamaw aayye ana! Ayaw gooppe, I bayana. K'iriyaatayima katamay kawushshananne omoodettana; untunttu geessuukka kawushshananne me"erettana.

² Hawaappe hini baggan Moo'aaba c'EEK'uu d'ayana. Ayaw gooppe, Haseboona kataman de'iyaa Asay Moo'aaba bolla, «Haayite! He biittaa ane ubbaanna d'ayisseeto, yaagiide iitabaa mak'etteedda. Neenoo, Maadimeena katamatiw, neenakka sirp'p'i ootsana; ne geeduwaa olay kaallana.

³ «Horonayma asay, «Laaletsayenne wolk'k'aama bashshay gakkeeda» yaagiide waassiyaa waasuwaasisiite!

⁴ Moo'aabe me"erettana; Aa naanatu yeekeeyaa yeekuwaasisiite!

⁵ Untunttu yeekeedde, Luhiita pudetsaa kesana; Horonayma dugetsaa bakka bashshaw waassiyawanttu waasuwaasisiide wod'd'ana.

⁶ Untunttu ittuu ittawaa, «Bak'atite! hintte shemppuwaa ashshite!» Mela dembbaan de'iyaa Aaro'eera katamaa mala gidite.

⁷ Neenoo, Moo'aaba biittaw, neeni ne wolk'k'aaninne ne duretetsan c'EEK'etteedda diraw, neenikka omoodettana. K'ay Kaamoosha giyyaa s'oossay akka bare k'eesetuwaanne bare mooddiyaawantunna ittippe omoodettiide, harasaa baana.

⁸ Med'inaa Goday odeeddawaadan, katamatuwa ubbaa d'ayissiyaawe yaana; itti kataminne de'enna; wombbayenne dembbay ubbay ittippe d'ayana.

⁹ Moo'aabaw I paalliide attiyaa k'efiyaa immite. Aa katamatuu ubbay ayinne baynnawaa gidana; itti asayenne untuntun te'enna.

¹⁰ «Med'inaa Godaa oosuwa sheneko giide ootsiyaa uray shek'k'etteeddawaa gido! S'oossay azazi wotsina, suutsaa gussennaadan bare mashshaa te'iyaa uray akka shek'k'etteeddawaa gido!

¹¹ «Moo'aabe yalagatetsaappe doommiide, ishaluwaan de'eedda asaa mala; I hara biittaw omoodettibeenna. Moo'aabe baatsaappe baatsaw tigettennaaninne k'aas's'ennan, mal'uu laametennaaninne sawuu aggena, uttiide de'iyaa woyniyaa eessaa mala.

¹² Moo'aaba aatsi yeggiyaawantta taani Med'inaa Goday kiittiyaa gallassatu yaana. Untunttu Aa aatsi yeggiide, baatsaappe c'inggirssana; Aa baatsaa mentseetsana.

¹³ Yaatina, Israa'eeliyaa Asay bare ammanetteeda, Beeteelen de'iyaa eek'an kawusheeddawaadan, Moo'aaba asay akka bare s'oossan Kaamoosha kawushshana.

¹⁴ «Hintte, «Nuuni wolk'k'aama asanne mino olanchchaa» giide ayaw c'EEK'ettiitee?

¹⁵ Be'ite, Moo'aaba biittayenne yaan de'iyaa katamatuu bayeeddino. Aa yalaga attuma asatuukka shukettanaw duge beeddino. Taani Kaatii, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa geetettiyaawe hawaa oday.

¹⁶ Moo'aaba bashshay matatteedda; tuggay Aa bollan yiyaa wodiikka elleelliide gakeedda.

¹⁷ «Aa yuushshuwaan de'iyaa asaw, Aa woggatetsa akka eriyaa ubbaw, «Mino gideedda kawutetsaa s'am"ay waan me"eeddee! Bonchchetteedda s'am"ay waan kinchchetteedde!» yaagiide zilaalite.

¹⁸ «Hinttenoo, Diboona kataman de'iyawanttoo, hintte bonchcho sa'appe wod'd'iide, mela biittan uttite. Ayaw gooppe, Moo'aaba d'ayissiyaawe hintte bollanka yaana; hintte geessuwaa ubba akka laalana.

¹⁹ «Aaro'eera kataman de'iyawanttoo, ogiyaa doonaan ek'k'iide s'eellite; kessi akkiide bak'atiyaa attuma asanne mac'c'a asaa, «Aye kesseeddawe?» yaagiide oochchite.

²⁰ «Untunttu, «Moo'aabe me"eedda diraw kawusheedda; aw yeekkitten zilaalite! Moo'aabe bayeeddawaa Arnoona Shaafaa lank'kiyaan awaayite!» yaagiide zaarana.

²¹ «Gezziyaan de'iyaa Holoona, Yaahis'a, Mefa'aata,

²² Diboona, Nabo, Beeti-Dibilaatayima,

²³ K'iriyaatayima, Beeti-Gamuula, Beeti-Ma'oona,

²⁴ K'iriyaatanne, Boos'ira geetettiya katamatuwa bollaninne mataaninne haakuwaan de'iyaa Moo'aaba katamatuwa bollan pirdday yeedda.

²⁵ Moo'aaba kac'ii k'ans's'etteedda; Aa k'esiikka me"eedda.

²⁶ «Med'inaa Godaa bollan otoretteedda diraw, Moo'aaba ushshiide matsoyite. Bare c'oosheedda c'ooshshaa bollan gondoretto; Asay ubbay akka Aa bollan k'iliic'o.

²⁷ Kase neeni Israa'eeliyaa bollan k'iliic'abeykkii? Aabaa haasayiyaa wode, neeni kad'aade huup'iyaa k'aatseeddawe Israa'eelii kayisotuwaa giddoppe oyk'k'ettiineeyye?

²⁸ «Hinttenoo, Moo'aaban de'iyawanttoo, katamaappe kesi biide, Shuchchaa gong-goluwa gidon de'ite. Aafuwaa doonaan bare golliya kees's'iyaa harap'p'atti mala gidite.

²⁹ Moo'aabe loytsi otoretteedda; Moo'aaba Asay ay keeshshaa ayyintto, aleek'inttonne otoretintto, k'ay barentta untunttu ay keeshshaa d'ok'k'issi wotseeddento, taani sisaad.

³⁰ Taani Med'inaa Goday untunttu aleek'k'uwaaw eray; shin ayinne maaddenna; untunttu c'ee'k'uukka ayaakka ootsenna.

³¹ Hewaa diraw, taani Moo'aabaw waassay; K'iirihereesa asawukka kayyottaade yeekkay.

³² «Hinttenoo, Siibima asaw, Yaa'izeera asaw yeekkiyaawaappe aatsaade taani hinttew yeekkay. Hintte tashii daashiide, Mas'iyaa Abbaa pinniide, Yaa'izeera gakkweedda woyniyaa turaa mala; shin hintte ofintsa teeraanne hintte woyniyaa wurc'c'uwaaw bonk'k'iyaa wanttu yiide d'ayissidiggeeddino.

³³ Lo'o katsay ayifiyaa Moo'aaba biittaappe pashikkayenne nashechchay aketti kichcheedda. Woynniyaa teeraa gum'iyaa sa'atuwaappekka woyniyaa eessay goggennaadan te'a diggaad. Ooninne laa'entso Aa ililiiddi gum'enna. Asaa kooshshay sisettoopekka, nashshechchaa kooshsha gidenna.

³⁴ «Untunttu Haseboonaaninne El'aalen waassiyaa waasuu Yahaas'a gakkanaw sisettee. K'ay S'oo'aaroppe biide, Horonaymanne Egilaati-Shaliishiyaa gakkanaw sisettee. Haray atto Nimiriima haatsaykka meleedda.

³⁵ «Taani Moo'aaban Asay goyinniyyaa d'ok'k'a sa'atuwaan yarshshiyaa wantta barenttu s'oossatoo is'aanaa c'uwayiyaaw wantta d'ayissana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

³⁶ Untunttu kase demmeedda duretetsay ubbay ha'i d'ayikichcheedda diraw, ta wozanay Moo'aabawunne K'iirihereesa asaw baliyaan his'is'iyaa yeekkiyaawaadan yeekkee.

³⁷ Untunttu ubbay barenttu huup'iyaa barenttu buuchchaa meedeeddino; barenttu kushiyaakka k'ans'siide madutseeddino; k'ay barenttu s'eessankka maak'aa danc'c'eeddino.

³⁸ Moo'aaban de'iyaa golliyyaa huup'iyaa ubbaaninne dabaaban yeekuwaappe attina, harabay baawa. Ayaw gooppe, Moo'aaba taani ooninne koyenna otuwaadan mentsaad. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

³⁹ «Moo'aabe ay me'uwaaw me'eeddee! Aa asayenne ay waasuwaaw waassi! Moo'aabe yeellatiide, bare zokkiyyaa wora ay zaaruwaaw zaarii! Hewaa diraw, Moo'aabe bare yuushshuwaan de'iyaa ubbatoo miic'c'iyaa waanne dagammiyaabaa gideedda» yaagee.

⁴⁰ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Arggantsay bare k'efiyaa piddi ootsi paalliidde yiyaawaadan, morkkii Moo'aaba bollan yaana.

⁴¹ Aa katamatuu oyk'k'ettana; Aa geesatuukka aketana. He gallassi Moo'aaba mino olanchchatuwaaw wozanaykka oytsey oyk'k'eedda mac'c'a mishirati wozanaa mala gidanawaa.

⁴² Moo'aabe ta bollan, Med'inaa Godaa bollan makkaleedda diraw d'ayana; hawaappe sintsaw I kawutetsaa gidenna.

⁴³ «Hinttenoo, Moo'aaban de'iyaa wanttoo, yashshiyaaawe, ollayenne p'irii hinttana naagee. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

⁴⁴ Yashshiyaaawaappe bak'atiide wos's'iyaa ooninne ollaan kunddana; k'ay ollaappe pude kesiyaa ooninne p'iriyaan oyk'k'ettana. Ayaw gooppe, taani Moo'aaba muriyaa wodiyaan hewaa ootsana. Med'inaa Goday hawaa oday.

⁴⁵ «Bak'atiide beeddawanttu wolk'k'aa d'ayiide, Haseboona katamaa kuwan ek'k'eeddino. Ayaw gooppe, Haseboona katamaappe tamay, k'ay Kaatii Sihooni beni de'eedda golliyaappe lac'uu kesiide, Moo'aaba biittaa ubbaanne an de'iyaa makkalanchcha asaa maana.

⁴⁶ Moo'aaba asaw, hinttew aayye ana! Kaamoosha giyyaa s'oossaw goyinniyaaw wanttu d'ayeeddino; untunttu attuma naanatuunne mac'c'a naanatu omoodettiide beeddino.

⁴⁷ «Gidooppenne, wurssetsa woduwaan taani Moo'aaba asaw zaaraadde sa'aa ishalisana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

Moo'aaba bolla odetteedda timbbitii hawaan wureedda.

49

Amoona Pirddaa

¹ Amoona asaa s'eelliyaaawaan Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaw attuma na'ay baawee? Woy laattiyaawe baawee? Yaatina, Molooka giyyaa s'oossaw goyinniyyaa asatuu Gaada biittaa ayaw oyk'k'eeddino? Untunttu katamankka ayaw utteeddino?

² Amoona Asay de'iyaa Raaba katamaa bollan olaa waasuu sisetanaadan, taani Med'inaa Goday ootsana gallassatuu yaana. He katamay koleitiide, mela attanawaa. Aa

yuushshuwaan de'iyaa k'eeri katamatuukka taman s'uugettana. Israa'eeliyaa asaykka barena bare laataappe yedersseeddawantta yederssana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

³ «Hinttenoo, Haseboona asatoo, Aata katamay koletti kichcheedda diraw zilaalite! Hinttenoo, Raaba asatoo, yeekkite! Maak'aa mayyiide kayyottite! K'ay wozanaa bayiide, katamaa gimbbiyaa gidдон wos'ereetite! Ayaw gooppe, hintte s'oossay Molooki bare k'esetuwaanne bare mooddiyaawantunna omoodettana.

⁴ Hinttenoo, ammanuu bayinna asatoo, hintte, «Nu bollan ooni woraajjii?» yaagiide hintte duretetsaaninne hintte aradda wombbatuwaan ayaw c'ee'ettiitee?

⁵ Taani ne yuushshuwaan de'iyaa wanttu ubbay neena dagantsanaadan ootsana. Taani Med'inaa Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday. Hintte ubbaykka kesiide bak'atana; k'ay bak'atiide beeddawantta shiishshiyaaawe d'ayana.

⁶ «Gidoopenne, wursetsa wodetuwaan taani Amoonaa asaw zaaraadde ishalissana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

Eedooma Pirddaa

⁷ Eedooma biittaa seelliyaaawaan Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Temaana asaw aad'd'eeda eratetsay baawee? C'inc'c'a asatuwaappe zorii d'ayi kichcheeddee? Untunttu aad'd'eeda eratetsay untuntuppe goozeti kichcheeddee?

⁸ Hinttenoo, Dadaan de'iyaa wanttoo, bak'atiide c'iimma gonggoluwaan k'osettite! Ayaw gooppe, taani Eesaa zeretsaa muriyaa wodiyaan, Aa bolla bayetsaa ahana.

⁹ Woynniyaa mas'iyaa wanttu yooppe, mas'iidde k'aarimiyyaa ashshikkino? Kayisatuu k'amma gelooppekka, barentta koshshiyaawaa s'alala akkikkino?

¹⁰ Shin taani Eesaa zeretsaa k'aaraade kallo ashshana; untunttu k'osettanaw dand-dayenna mala, untunttu k'osettiyya sa'atuwaakka taani k'aaraade, k'onc'c'e sa'aa ootsana. Eesaa zeretsay, Aa dabbotuunne Aa shoorotuu ubbay d'ayana.

¹¹ Hintte gidдон de'iyaa aawuu hayi diggeedda naanatuwaa taw aggi bashite; untuntta taani dichchana. K'ay hintte am'etuukka taanan ammanettino» yaagee.

¹² Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Simmi murettanaw bessena asatuu muruwaas s'uu'aa ushiyaawantta gidowaappe attina, hintte waan murettanaw attana giide k'oppiitee? Tuma hinttekkamuruwaa s'uu'aappe ushiitappe attina, c'oo attikkita.

¹³ Boos'ira katamay mela gidiide attana; Aa be'eedda asaw ubbaw dagantsiyaabaa, k'illiic'iyaaabaanne boriyaabaa gidanawaa. K'ay Aa yuushshuwaan de'iyaa k'eeri katamatuu ubbaykka med'inaw kolettiide attanawaa. Hawaa taani Med'inaa Goday ta suntsan c'aak'k'ay» yaagee.

¹⁴ Taani Med'inaa Godaappe yeedda itti kiitaa sisaad. Kawutetsatuwaa gidдо kiitetteed-dawe, «Eedooma bolla dooddanaw shiik'ite! Aanana olettanaw denddite!» yaageedda.

¹⁵ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Simmi taani hinttena kawutetsatuwaa gidдон guutsana; asaa gidдонkka kad'etteeddawantta ootsana.

¹⁶ Hinttenoo, shuchchaa gonggoluwaaninne deriyaa bollan de'iyaa wanttoo, hintte yashissiyaa yashshayenne hintte otoruu hinttena c'immeedda. Hintte hintte golliyya arggantsawaadan d'ok'k'an kees's'ooppekka, taani hinttena hewaappekka duge wotsana.

¹⁷ «Eedooma biittay asaa dagantsiyaa biittaa gidanawaa. Yaana aad'd'iyaa Asay ubbay Aa bayetsaa be'iide, dagamananne, «Poora!» gaana.

¹⁸ Sodoominne Gamoori barenttu yuushshuwaan de'iyaa katamatuwaanna bayiyaa wode haneeddawaadan, ooninne yaan de'enna; Asay ubbakka yaan uttenna. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

¹⁹ «Yorddaanoosa Shaafaa lank'kiyaan de'iyaa woraappe lo'o k'ooruu de'iyaaasaa k'oppennaan kesiyya gaammuwaadan, taani yaade, Eedooma asatuwaa k'oppennaan untunttu biittaappe yederssana. Hewaappe guyyiyaan, ta dooreedda asaa Aa bollan suntsana. Ta malay baawa; taani ootsana geeddawaakka te'anaw danddayiyaa Asay baawa. Ay hentsanchchay taananna ek'ettanaw danddayii?

²⁰ «Hewaa diraw, taani Med'inaa Goday Eedooma bollaninne Temaana katamaa asaa bollan ootsanaw halchcheeddawaanne k'oppeeddawaa sisite! Untunttu naanatuwaa wolk'k'an goochchiide afana; hewaa gaasuwaan untunttu soo Asay ubbay dagamana.

²¹ Eedooma kundetsaa giiretsay biittaa k'aatsana; Eedoomatuwaa waasuukka Zo'o Abbaa gakkanaaw sisettana.

²² Arggantsay bare k'efiyaa pidди ootsiide, bollappe duge ellekka paalliide yiyaawaadan, morkkii Boos'ira bollan yaana. He gallassi Eedooma olanchchatuu oytsay oyk'keedda mishirattiidan hirggana» yaagee.

Damask'k'o Pirddaa

²³ Damask'k'o s'eelliyaaawaan S'oossay hawaadan yaagee; «lita oduwaa siseedda diraw, Hamaatanne Arifaada katamatuwaan de'iyaa Asay yeellateeddanne yayyeedda. Beetay shoc'iyaa abbaadan, untuntta wozanay shemppuwaa demmanaw danddayibeenna.

²⁴ Damask'k'o Asay daabureedda; untunttu dagamaan shabbaretiide bak'ateeddino; mishirato oytay oyk'iyaaawaadan, metuunne tuggay untuntta oyk'keedda.

²⁵ Nashechchay kumeedda he eretteedda katamay Asay de'enna sa'aa gidanawaa!

²⁶ Hewaa diraw, he gallasan he kataman de'iyaa yalaga attuma asaa ubbay kamaa giddo ogetuwaan hayk'k'ana; olanchchatuu ubbaykka wurana. Taani, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday.

²⁷ Taani Damask'k'o katamaa dirssaa gimbbiyaan tamaa yeddana; he tamay Benihadaada kawutetsaa golliyya ubbaa maana» yaagee.

*K'eedaare Yratuwaa Bollanne Has'oor**Kawutetsatuwaa Bolla Yaana Pirddaa*

²⁸ Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori oliide s'ooneedda K'eedaarenne Has'oor kawutetsatuwaa s'eelliyaaawaan Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Denddite; K'eedaare asaa olite! He away doliyya baggana de'iyaa asaa wurssite!

²⁹ Untunttu dunkkaanetuwaanne untunttu wudetuwaa akkite! Untunttu gariddotuwa, untunttu mas'uwa ubbaanne untunttu gaalotuwa akkite! Yaatiide untunttoo, «Hintte yuushsho ubbaan shabbirssay denddeedda!» yaagiide odite.

³⁰ «Hinttenoo, Has'ooran de'iyaa wanttoo, Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori hintte bollan iitabaa ootsanaw mak'etti utteedda diraw, bak'atite; haako sa'aa biide, c'iimma gonggoluwaan k'osettite! Med'inaa Goday hawaa odaad.

³¹ «Naabukadanas'ooraa, dendda! Hirggi bayinnan saro de'iyaa kawutetsatuwaa bolla woraajja! Taani Med'inaa Goday hawaa oday. Untunttu katamaa gimbbiyaw ifitsay woy kulubbuu baawa. Untunttu barekka de'iino.

³² «Untunttu gaalotuu bonk'k'ettana; untunttu wudiikka omoodettana. Barenttu huup'iyaa shufeeriyaa meedissiyaa wantta ubbaa taani c'arkkuwaan laalana; taani ubba saanna untunttu bolla bayetsaa ahana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

³³ Has'oori med'inawukka worakanatuu de'iyaa bazzo gidiide attanawaa. Ooninne yaan de'enna; Asay ubbakka yaan uttenna» yaagee.

Elaama Pirddaa

³⁴ Yihudaa Kaatii Sedek'iyaaasi koyiro kaateteedda wode, Elaama biittaa s'eelliyaaawaan Med'inaa Godaappe Ermaasakko yeedda k'aalay hawaa.

³⁵ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Elaamaw waanna wolk'k'aa gidiyaa untunttu wonddaafiyaa asatuwaa taani wod'ana.

³⁶ Ubba saanna taani Elaama bollan c'arkkuwaa ahana; untunttakka he c'arkkuwaan ubbasaa laalana. Hewaa diraw, Elaama Asay laalettide gakkenna biittay de'enna.

³⁷ Untunttu morkkatuwaa sintsaaninne untuntta wod'anaw koyiyaawanttu sintsan taani Elaama dagantsana. Taani ta wolk'k'aama hank'k'uwaan untunttu bolla bayetsaa ahana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday. Taani untuntta d'ayissana gakkanaw, mashshaan yederssana.

³⁸ Taani Elaama kaatiyaanne untunttu kaappotuwa d'ayissaade, ta kawutetsaa araataa yaan wotsana yaagee Med'inaa Goday.

³⁹ «Gidooppenne, wursseta wodetuwaan taani Elaama asaa zaaraadde ishalissana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

50*Baabloone Pirddaa*

¹ Baabloone biittaanne Baabloone asaa s'eelliyaaawaan timbbitiyya odiyya Ermaasa baggana Med'inaa Goday odeedda k'aalay hawaa:

² «Kawutetsatuwaa gidдон oditenne awaayite. Banddiraa d'ok'k'u ootsi oyk'k'iide, ayaanne k'osennan, hawaadan yaagiide odite; «Baabloone kunddeedda! Beelanne Mardduuka geetettiyya Aa s'oossatuukka yeellateeddinonne me"eretteeddino. K'ay Aa misiletuunne Aa eek'atuu me"eretteeddino.

³ Huup'issa bagga biittaappe iti kawutetsay yaana; Baabloone biittaa bayzzana. Yaatoppe asaykka mehiikka ubbay bak'atana; ooninne yaan de'enna» yaagite» yaageedda.

Israa'eeliyya Asay Simmana

⁴ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He wodiyaaninne he gallassatuwaan Israa'eeliyaa asayne Yihudaa Asay ittippe gidiide, yeekkiidde yaana; Med'inaa Godaa barenttu S'oossaa koyana.

⁵ Unttuntu S'iyoonne afiyaa ogiyaa oochchiide, barenttu sintsa yaa zaariide, «Haayite!» Nuuni ubbakka dogettenna med'inaa c'aak'uwaa Med'inaa Godaana ane c'aak'k'eteetto yaagana.

⁶ «Ta Asay bayeedda dorssatuwaa mala gideedda; untunttu hentsanchchatuu untuntta baletsiiide, deriyaan wora yeddeeddino. Itti saappe hara deriyaa toyilakattiidde, barenttu ak'iyaa sa'aa dogeeddino.

⁷ Demmeedda ubbay untuntta shankkateedda. Untunttu morkketuu, «Nuuni ayinne bayzibeykko; hawe metuu ubbay untuntta gakeeddawe, untunttu Med'inaa Godaa, barenttu shemppuwaa sa'aa, Med'inaa Godaa barenttu mayzza aawotuwwa hidootaa naak'k'eedda gishshaassa» yaageeddino.

⁸ «Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, ha"i simmi Baabloone asaa giddoppe kesiide bak'atite! Baabloonatuwaa biittaappe biite! Yaatiide wudiyaa kaaletsyaa deeshsha orggiyaa mala gidite.

⁹ Ayaw gooppe, taani huup'issa bagga biittaappe wolk'k'aama wolk'k'aama kawutet-satuwaa c'itatuwaa dentsaade, Baabloone bolla ahaade de'ay. Unttuntu Aa oliidekka oyk'k'ana; untunttu wonddaafii dukkiide yedeedda hiilanchcha olanchchaa mala.

¹⁰ Baabloone biittay bonk'k'ettana; Aa bonk'k'iyaa ubbay kallana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

Baabloone Kunddetsaa

¹¹ «Hinttenoo, Baabloone asatoo, ta asaa bonk'k'iyawanttoo, hintte nashettiide, pooc'u geeddita. K'ooruwaa kalleedda ussattiidan, hintte p'is's'illeeddita; wotara paraadan c'aageeddita.

¹² Shin ha"i hintte waanna katamay yeellatananne kawushshana. K'ay kawutetsatuwaa giddonkka Baabloone ubbaappe wurssetsa gidanawaa; haatsi bayinna mela biittaa gidanawaa.

¹³ Med'inaa Godaa hank'k'uwaa gaasuwaan, Baabloone Asay de'ennasaa gidanawaa; I ubbaanna kolettenna. Aa lank'k'iyaana aad'd'iyaa ubbay Aa bollan gakeedda boshaa be'iide, dagamananne, «Poora!» gaana.

¹⁴ «Hinttenoo, wonddaafiyaa dukkiyaawantto, Baabloone olanaw Aa yuushshuwaan salppite; I Med'inaa Godaa bollan nagaraa ootseedda diraw, hintte pootsatuwaan ubbaan Aa dukkite.

¹⁵ Ubbaa bagganakka Baabloone bollan olaa waasuwwa waassite! Baabloone kushiya immeedda; Aa adussa gimbbetuu kunddeeddino; Aa gimbbiyaa dirssaykka koletteedda. Med'inaa Goday Aa bollan haluwaa kesiidde de'iyaa diraw, hinttekkka Aa bollan haluwaa kesite! I haratuu bollan ootseeddawaa hinttekkka Aa bollan ootsite!

¹⁶ Zeretsaa zeriyaawaanne c'akaa wode shiishshanaw kesiyaawaa ubbaa Baablooneppe d'ayissite. Un'etsiyaawanttu mashshaw yayyeedda diraw, he biittan de'iyaa Asay ubbay bare yaraakko yaraakko simmiide, bare biittaa biittaa bak'atana.

Israa'eeliyaa Asay Simmana

¹⁷ «Israa'eelii gaammuu yederssiide laaleedda dorssaa mala. Koyiro Asoore kaatii Aa ashuwaa meedda; wurssetsan k'ay Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori Aa mek'etsaa d'ogeedda.

¹⁸ Hewaa diraw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay, taani hawaa oday: Asoore kaatiyaa taani mureeddawaadan, Baabloone kaatiyaakka Aa biittaakka murana.

¹⁹ Shin Israa'eeliyaa I heemettiyaa sa'aa zaarana; K'armmeloosanne Baasaane Dere-tuwaan I heemettana. K'ay untunttu Efireema gezziyaaninne Gala'aade gezziyaan kallii-de maana.

²⁰ He wodiyaaninne he gallassatuwaan Asay Israa'eeliyaan bayzzuwaa koyana; shin bayzzuu d'ayana; Yihudaan nagaraa koyana; shin beettana. Ayaw gooppe, hayk'k'uwappe taani ashsheeda Israa'eeliyaa asaa atteeddawanttu nagaraa taani atto yaagana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

Baabloone Pirdaa

²¹ K'aykka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Miraatayima biittaaanne Pik'ooda biittan de'iyaa asaa bollan denddite; untuntta olite, wod'itenne untuntta mule d'ayissite. Taani hinttena azazeeddawaadan ubbabaa ootsite.

²² He biittan olaa waasuu sisettee; wolk'k'aama bashshayikka gakkeedda.

²³ Biittaa sa'aa ubbaa liik'issiyaa dijinuu ay me'uwaaw me"eeddee! Ayiba liik'uwaaw liik'eedee! Kawutetsatuwaaw ubbaa gidдон Baabloone ayiba dagantsiyaabaa gideedee!

²⁴ Neenoo, Baabloone, taani neena oyk'k'anaw p'iriyaa wotsaad; neeni erennan de'aadde gelaade oyk'k'ettaadda. Neeni taananna, Med'inaa Godaana gaaddateedda diraw oyk'k'ettaadda.

²⁵ Taani Med'inaa Goday ta olaa miishshaa wotsiyaa golliiyaa dooyaad; ta hank'k'uwaaw olaa miishshaa aappe kessaad. Ayaw gooppe, taani Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday Baabloone biittan ootsiyaa oosuu de'ee.

²⁶ Yaana haana Aa bolla dooddite! Katsay de'iyaa Aa gootaratuwaaw pogite; omooduwaakka katsaadan itti diiran guuppite! Ayaanne ashshenan wurssi d'ayissite!

²⁷ Booratuwaaw shukkiyaawaadan, untunttu olanchchatuwaaw siifte! Baabloone asaw aayye ana! Ayaw gooppe, untunttu gallassay, untunttu muretiyaa wodii gakkeedda.

²⁸ «Omoodetteedda asatuu Baablooneppi kessi akkiide, Yersaalam bak'atana. Baabloone biittaa Asay Geeshsha Golliiyaa bollan ootseeddabaw Med'inaa Goday untunttu S'oossay haluwaaw kesiyaawaa untunttu S'iyoonen haasayana.

²⁹ «Baabloone olanaw wonddaafiyaaw dukkiyaawantta ubbaa s'eegite; ittuunne kessi akkaanaadan, untunttu Aa yuushshuwaan dooddino. Med'inaa Godaa bolla, Israa'eeliyaa Geeshsha bolla, I otoretteedda diraw, aw Aa oosuwaadan zaarite. I haratuu bollan ootseeddawaadan, Aa bollanka ootsite.

³⁰ Hewaa diraw, Aa yalaga attuma asatuu katamaa gidдо ogiyaan hayk'k'ana; he gallassi Aa olanchchatuu ubbay d'ayana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

³¹ Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neenoo, otoranchchaw, taani ne bolla denddaad. Ayaw gooppe, ne gallassay, neeni muretiyaa wodii gakkeedda.

³² Otoranchchay d'ubettiide kunddana; Aa pude dentsiyaawekka de'enna. Taani Aa katamatuwaaw gidдон tamaa eetsana; he tamay yuushshuwaan de'iyaa ubbaa mi diggana» yaagee.

³³ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa asayenne Yihudaa Asay ittippe naak'etteedda. Untunttu omooddiide afeeddawanntu untunttu wolk'k'appe minissi oyk'k'eeddino; yeddennan diggeeddino.

³⁴ Shin untunttu Woziyaawe mina; Aa sunsaykka Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaa. I untunttu biittaw shemppuwaaw immanaw, untunttu diraw mootettee. Shin Baabloone biittan de'iyaa wanttu shabbirssaa immanna.

³⁵ «Baabloone asayenne Baabloone biittan de'iyaa wanttu mashshaan hayk'k'ino!

«Aa Kaappatuunne Aa aad'd'eeda eranchchatuu mashshaan hayk'k'ino! Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

³⁶ «Aa wordduwaaw timbbitiyaa odiyaawanttu, eeyyatuu mashshaan hayk'k'ino!

«Aa wolk'k'aama olanchchatuu, dagammeeddawanntu mashshaan hayk'k'ino!

³⁷ «Aa paratuwaaw bollanne Aa paratuwaaw gaaretuwaaw bolla, k'ay mac'c'a asaa mala gideedda Aa allaga olanchchatuwaaw bolla mashshay yo!

«Aa duretaa minjiyaa golliiyaa bolla mashshay yo! Yaatooppe Aa duretay ubbay bonk'k'ettana.

³⁸ «Aa bolla koshay yo! Yaatooppe Aa haatsay melana. Ayaw gooppe, Baabloone biittay eek'aa misiletuu kumeedda biittaa; he misiletuu asaa dagantsiinonne eeyyayiino.

³⁹ «Hewaa diraw, Baabloone bazzo do'atuunne worakanatuu de'iyaa sa'aa gidanawaa; k'ay sogonetuukka an de'ana. An med'inawukka Asay de'enna; yeletaa ubbankka Asay an uttenna.

⁴⁰ S'oossay beni Sodoomaanne Gamoora untunttu yuushshuwaan de'iyaa katamatuwaanna ittippe d'ayisseeddawaadan, Baabloonon ooninne de'enna; Asay ubbakka yaan uttenna. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

⁴¹ «Be'ite, Asay huup'issa bagga biittaappe yee; mino kawutetsatuunne daro kaatetuu sa'aa gas'aappe yaanaw denddiino.

⁴² Untunttu barenttu wonddaafiyaanne tooraa oyk'k'eeddino; untunttu mek'etsaa iitanne yeddi maarena asaa. Untunttu barenttu paraa toggiide biyaa wode, beetay shoc'iyaa abbaa guntsaadan hanee. Neenoo, Baabloone, untunttu ubbaykka olaw giigeedda asaa giddiide, ne bollan salppeeddino.

⁴³ «Baabloone kaatii untunttu oduwaaw siseedda; Aa kushii daaburiide, hilssi geedda; oysay oyk'k'eedda mishirattiidan, un"uu Aa oyk'k'eedda.

⁴⁴ «Yorddaanoosa Shaafaa lank'kiyaan de'iyaa woraappe lo'o k'ooruu de'iyasaa k'oppennaan kesiya gaammuwaadan, taani yaade, Baabloone asaa untunttu biittaaappe yederssana. Hewaappe guyyiyaan, ta dooredda asaa Aa bollan suntsana. Ayaw gooppe, ta mali baawa; taani ootsana geeddawaakka te"anaw danddayiyaa Asay baawa. Ay hentsanchay taananna ek'ettanaw danddayii?

⁴⁵ Hewaa diraw, taani Med'innaa Goday Baabloone asaa bollaninne Baabloone biittaa bollan halchcheeddawaanne k'oppeeddawaa sisite! Untunttu naanatuwaa wolk'k'an goochchiide afana; hewaa gaasuwaan untunttu soo Asay ubbay dagamana.

⁴⁶ Baabloone kunddetsaa giiretsay biittaa k'aatsana; Baabloonatuwaa waasuukka kawutetsatuwaa ubbaan sissetana» yaagee.

51

Baabloone Bollan Gujja Pirdaa

¹ Med'innaa Goday hawaadan yaagee; «Baabloone asaanne Baabloone biittaa d'ayissiyaa c'arkkuwaa taani kiittana.

² Taani Baabloone bolla allagatuwaa, c'arkkuwaadan punniyaawantta kiittana; Aa biittaa ayinne baynawaa ootsana. Aa bayetsaa gallassi untunttu ubba saanna Aa dooddana.

³ Aa olanchchatuu wonddaafiyaa dukkanaw woy barenttu olaa miishshaa danc'c'anaw naagoppite. Aa yalagatuwaa ashshoppite; Aa olanchchatuwaa muliyaa d'ayissite.

⁴ Untunttu Baabloone biittan siifetti wurana; untunttu katamatuwaa ogetuwaanka c'adetti kunddana.

⁵ Israa'eeliyaa biittayenne Yihudaa biittay Israa'eeliyaa Geeshsha, taana, naak'k'eedda nagaran kumeeddawaa gidooppenne, Israa'eeliyaa gidina, Yihudaa gidina, laa"uwaakka taani untunttu S'oossay, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'innaa Goday am"atiidan yeg-gabeykke.

⁶ «Baablooneppe bak'atite! Asay ubbay bare shemppuwaa shemppuwaa ashsho! I ootseedda nagaraa gaasuwaan hintte wod'oppite! Hawe wodii taani Med'innaa Goday ta haluwaa kesiya wode.

⁷ Baabloone sa'aan de'iyaa Asay ubbay ushiide matsottiyaa woyniyaa eessay tigettiyyaa, Med'innaa Godaa kushiyan de'iyaa work'k'aa wanc'c'aa mala. Kawutetsatuu ubbatuu he woyniyaa eessaa ushiide gooyeeddino.

⁸ Baabloone k'oppennaan kunddiide me"eedda. Hewaa diraw, aw yeekkite! Aa madut-saw d'aliyaa immite. Ooni erii, I pas'anenttonne.

⁹ Baabloonon de'iyaa allaga asatuu, «Nuuni Baabloone patsanaw koyeeddo; shin pas'anaw danddayibeenna. Ane Aa aggi bashiide, nu biittaa biittaa simmeetto. Ayaw gooppe, Aa pirdday haakkiide, saluwaa gakkeedda; bolla shaariyaa gakkanaw pude d'ok'k'eedda» yaageeddino» yaagee.

¹⁰ Israa'eeliyaa asay, «Med'innaa Goday nuuna shatintseedda! Ane S'iyoonne biide, Med'innaa Goday nu S'oossay ootseeddawaa asaw odoytte!» yaagana.

¹¹ Med'innaa Goday Baabloone d'ayissanaw k'ofaa k'achcheeda diraw, Meedoonatuwaa kaatetuwaaw olaw dentseedda; Med'innaa Goday bare Geeshsha Golliyyaa haluwaa hawaadan ootsiide c'igetana. Meedoonatuwaa gadaawatuu hawaadan yaageeddino; «Wonddaafiyaa leefite; gonddalletuwaa oyk'k'ite!

¹² Baabloone bolla olaa banddiraa dentsite; naagiyaawanttakka mintsetsite! Wochchiyaawanttakka untunttu sa'aan sa'aan wotsite; zuggiide naagiyya olanchchatuwaakka giigissite!» yaageeddino. Ayaw gooppe, Med'innaa Goday Baabloonon de'iyaa asaa bolla haasayeeddawaanne k'oppeeddawaa ootsana.

¹³ Baabloone, neeni daro shaafatuunne daro mas'uu kumeedda biittaa; shin ne wurssetsay gakkeedda; neeni bessena ogiyaan demiyaa go'aykka duus's'eedda.

¹⁴ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'innaa Goday, «Booli biittaa kumiyaawaadan, taani asatuwaa ne biittan kuntsana; untunttukka neena s'oneedda nashshechchaa barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, ne bollan gayrana» yaagiide bare suntsan c'aak'k'eedda.

Galataa Yetsaa

¹⁵ S'oossay bare wolk'k'an sa'aa med'd'eedda; bare aad'd'eeda eratetsan biittaa baaseeda; salotuwaakka bare akeekan mic'c'eedda.

¹⁶ I haasayiyaa wode, saluwaan de'iyaa haatsatuu guummiino. Shaaratuwaa I sa'aa gas'aappe ayee.

K'ay iray bukkiyaa wodekka,
walk'k'antsaa wolk'k'amissee.
Bare minjiyaa sa'aappekka c'arkkuwaa kessee.

¹⁷ Asay ubbay akeekayinne eray bayinnawaa.

K'ay work'k'aa tigiide,
eek'aa misiletuwaa med'd'iyawanttu ubbatuu yeellateeddino.
Ayaw gooppe, untuntuu misiletuu worddonne shemppuu bayinnawantta.

¹⁸ He misiletuu patsennawanttanne,
kad'etteeddawantta.

Untunttu bolla pirdday yiyaa wode, untunttu d'ayana.

¹⁹ Shin Yaak'ooba S'oossay,
hewaa mala gidenna.

Ayaw gooppe, I ubbabaa med'd'eeddawaa.

Israa'eeliyaa Asay I barew dooreedda zare.

Aa suntsaykka Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa.

S'oossaa Dijinuwaa

²⁰ S'oossay hawaadan yaagee; «Babloone, neeni ta dijinuwaanne ta olaa miishshaa. Neenan go'ettaade taani biittatuwaa mentsereetsaad; kawutetsatuwaakka d'ayissaad.

²¹ Neenan go'etaade paratuwaanne paraa toggiyaawantta, paraa gaaretuwaanne untunttu laaggiyaawantta mentsereetsaad.

²² Neenan mac'c'awaanne attumawaa, c'imaanne naanatuwaa, wodallatuwaanne geelayotuwa mentsereetsaad.

²³ Neenan hentsanchhaanne Aa wudiyaa, goshiyaawaanne Aa waatsa booratuwaa, deriyaa mooddiyaawanttanne kaappotuwa mentsereetsaad» yaagee.

Babloone Pirddaa

²⁴ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Babloone asayne Babloonen de'iyawanttu S'iyoonne bolla ootseedda iitaa haluwaa taani hintte s'eellishshin kessana.

²⁵ «Neenoo, Babloone, neeni biittaa sa'aa bayzziyaa wogga deriyaa mala; shin taani Med'inaa Goday neena morkkay. Taani ta kushiyaa yeddaade, neena deriyaa bollappe duge gondorssana; hewaappe guyyiyaan, neeni s'uugeteedda deriyaa gidaade attana.

²⁶ Laa"entso neeppe baasuwaan yeggiyaa woy gimbbiyaw akkiyaa shuchchay de'enna; neeni med'inawukka ayinne baynawaa gidanawaa. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

²⁷ «Babloone bolla olaa banddiraa dentsite; asaa ubbaa giddon malakataa punnite. Aa olanaw asaa ubbaa giigissite; Araaraate, Miinanne Ashkkanaaza kawutetsatuwaa s'eesite. Olaa gadaawaakka suntsite; booliyaa keeshshaa daro paratuwaakka ahite.

²⁸ Babloone olanaw kawutetsatuwaa ubbaa giigissite; Meedoona kaatetuwaa, untunttu kaappotuwa, deriyaa mooddiyaawanttanne untunttu mooddiyaa biittaa asaa ubbaa dentsite.

²⁹ «Babloone ooninne de'enna bazzo ootsanaw Med'inaa Goday halchcheedda halchchuwa poliyya diraw, biittay ubbay kokkorenne pork'k'akattee.

³⁰ Babloone olanchchatuu olaa olettiyaawaa aggeeddino; barenttu geesuwaan utti basheeddino. Untunttu wolk'k'ay is's'ina; untunttu mac'c'a asaa mala gideeddino. Untunttu gollatuukka s'uugeteeddino; untunttu katamaa yuushshuwaa gimbbiyaa penggetuwaa kulbbuukka me'eeddino.

³¹ Ha gas'aappe hini gas'aa gakkanaw, katamay morkkiyaan oyk'k'etteeddawaa Babloone kaatiyaw odanaw, wos's'iyawe wos's'iyawaa kaalliide, kiitetteeddawekka kiitetteeddawaa kaalliide biino.

³² K'ay shaafaanna pinniyaa sa'atuu oyk'k'etteeddawaa, shaafaa yuushshuwaan de'iyaa woray s'uugeteeddawaanne olanchchatuu dagammeeddawaa untunttu kaatiyaw odanaw biino» yaagee.

³³ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Babloone biittay katsaa k'os's'iyaa uddumaa mala; guutsa wodiyaappe guyyiyaan, I c'akettiyaa wodii yaana» yaagee.

S'oossay Israa'eeliyaa Asaa Maaddana

³⁴ Babloone Kaatii Naabukadanas'oori nuuna wurssiide meedda; nu katamaakka mela de'iyaa otuwaa mala kesseedda. Dawii mittiyaawaadan, Aa mitteedda; mal'obaa miide kuntseeddawaadan, I nu ak'uwaan bare ganjiyaa kuntseedda; yaatiide atteedawaa muc'iide c'uchcheedda.

³⁵ Hewaa diraw, S'iyooone asay, «Baabloone nu bollanne nu asaa bolla ootseedda iitabay ubbay Aa bolla simmo.» Yersaalame asay, «Nu suutsaa ac'uu Baabloonon de'iyaa asaa achcho» yaagee.

³⁶ Hewaa diraw, Med'inaa Goday Yersaalame asaw hawaadan yaagee; «Ne diraw taani mootettana; ne haluwaakka taani kessana. Taani Baabloone haatsaa melissana; Aa pul'ototuwaakka toyissana.

³⁷ Baabloone shuchchaa keelaanne worakanatuu de'iyaa geesso gidanawaa. K'ay Aa be'eedda ubbay dagamananne, «Poora!» gaana. An itti asayenne laa'entso de'enna.

³⁸ Baabloone Asay ubbay gaammuwaadan gudana; k'ay gaammuwaa maraadan daarana.

³⁹ Unttunttoo bollay ho'iyaa wode, taani untunttoo nashechchiyaa ushshaa gibiraa giigissana; untunttu hewaappe ushiide, barentta dogana gakkanaw, taani untuntta matsoyana. Unttunttu laa'entso denddenaadan, med'inaw gem'ishana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

⁴⁰ Shukkanaw afiyaa dorssatuwaadan, dorssaa orgetuwaadaaninne deeshsha orggetuwaadan, taani untunttu shukaw afana.

Baabloone Bolla Gakkanabaa

⁴¹ «Asay ubbay sabbiyaa Baabloone oyk'k'etteedda! Baabloone kawutetsatuwaa ubbaa gidдон ayiba dagantsiyaabaa gideedee!

⁴² Baabloone morkketuu abbaa beetay dendiyaawaadan dendiide, kataman eelleed-dino.

⁴³ Aa katamatuu kolettiide, dagantsiyaabaa gideeddino; iray bukkenna bazzo biittaa, ay asayenne de'enna biittanne asaa na'ay gidduwaana aad'd'ena biittaa gideeddino.

⁴⁴ Beela giyaa Baabloone s'oossaa taani murana; I mitteeddawaakka taani Aa uluwaappe kesissana. Hewaappe guyyiyaan, kawutetsatuu aakko zuliyaawaa aggana; Baabloone gimbbiikka kunddana.

⁴⁵ «Ta asaw, Aa gid doppo kesite! Hintte ubbaykka Med'inaa Godaa hank'k'uwaa suuluwaappe hintte huup'iyaa huup'iyaa ashshite!

⁴⁶ Biittan odettiyyaa oduwaa sisiyaa wode, hirgoppitenne yayyoppite! Laytsan laytsan oduu oduwaa kaalli kaalliide yaana. He wode kaatii kaatiyaa bolla dendiyyaa makkala oduu biittan sisettana.

⁴⁷ «Hewaa diraw, taani Baabloone eek'aa misiletuwaa muriyaa gallassatuu yaana. He biittay ubbaykka yeellatana; siifetteeddawanttu ubbay katamaa gidдон kunddana.

⁴⁸ Huup'issa baggappe yiyaa bayzziyaawanttu kushiyan Baabloone oyk'k'ettiyya diraw, saluunne sa'ay k'ay untunttu gidдон de'iyaa ubbabay iililana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

⁴⁹ Baabloone Israa'eliyyaa asaanne hara biittan de'iyaa asaa ubbaa wod'eeddawaadan, Baabloone asaykka hayk'k'anaw koshshee.

Baabloonon De'iyaa Israa'eelato Odetteedda Timbbitiyya

⁵⁰ «Ta asaw, hintte olaappe kessi akkeeddita. Hewaa diraw, biite! Hawaan ek'k'oppite! Hintte de'iyaa haakko biittankka taana Med'inaa Godaa hassayite; Yersaalamekka k'oppite.

⁵¹ Hintte, «Nuuni boreteedda diraw kawushsheeddo; allagatuu Med'inaa Godaa Goliyaan geeshsha sa'atuwaa geleeedda diraw, nuuni yeellaa mayeedo» yaageeddita.

⁵² «Shin taani Med'inaa Goday Baabloone eek'atuwaa muriyaa wodii yaana. Deshetteedawaanttu biittaa ubbaan olana.

⁵³ Baabloone saluwaa pude kesiide, yan geessuwaa med'd'anaw danddayinttonne, yaa gakkanaw kesiide, Aa yaan bayzziyyaa asaa taani kiittana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

Baabloone D'ayana

⁵⁴ «Baablooneppe asaa waasuwwa kooshshay, Baabloone biittaappe wolk'k'aama bayetsaa kooshunchay sisettana!

⁵⁵ Ayaw gooppe, Med'inaa Goday Baabloone bayzzana; Aa wolk'k'aama kooshshaakka c'o'u ootsana. Abbaa beetaadan guummiyaa morkketuu woraajjiidde garmmaamana.

⁵⁶ Bayzziyaawanttu Baabloone bolla yaana; Aa olanchchatuu oyk'k'ettana; untunttu wonddaafiikka me'ana. Taani Med'inaa Goday haluwaa kessiyya S'oossaa gidiyaa diraw, untunttu oosuwaadan taani untunttoo zaarana.

⁵⁷ Taani Aa kaappotuwaa, Aa aad'd'eeda eranchchatuwaa, Aa deriyaa mooddiyaawantta, Aa olaa gadaawatuwaanne Aa olanchchatuwaa matsoyana; untunttu

laa"entso denddenaan, med'inaw gem"ishana. Taani Kaatii, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa geetettiyaawe hawaa oday» yaagee.

⁵⁸Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Orddiyaan gimbbetteedda Baabloone yuushshuwaa gimbbii sa'aan walakettana; Aa adussa penggetuukka taman s'uugettana. Asay ootseeddawe ubbay mela; kawutetsatuukka tamay maanabaw c'oo daaburiino» yaagee.

Ermaasi Baabloone Kiitaa Yeddeedda

⁵⁹Mahiseeya na'aa Neeriya na'ay Saraayi Kaatiyaa Sedek'iyaasaw ootsiyaa kaapuwa. Sedek'iyaasi Yihudaan kaateteedda oyddentso laytsi, Saraayi aanana Baabloone biyaa wode Ermaasi Saraaya bolla kiitaa yeddeedda.

⁶⁰Baabloone bollan gakkanaw de'iyaa iitabaa ubbaanne Baabloone s'eelliyaa harabaa ubbaa Ermaasi itti s'aatsa mas'aafan s'aafeedda.

⁶¹Saraaya hawaadan yaageedda; «Neeni Baabloone biittaa gakkedda wode, ne k'aalaa d'ok'k'u ootsaade, asaw ha mas'aafaa nabbaba.

⁶²K'ay hawaadan yaagaade woossa; «Abeet Med'inaa Godaw, neeni, «Taani ha sa'aa bayzzana; ha sa'aan pas'a k'aas's'iyaa med'eti, asaykka, mehiikka de'enna; ha sa'ay med'inaw bazzo gidanawaa» yaagaadda yaaga.

⁶³Ha s'aatsa mas'aafaa nabbabaade wursseeddawaappe guyyiyaan, shuchchaa he mas'aafaanna gatsa k'achchaade, Efiraas'iisa Shaafaan olaa.

⁶⁴«Taani S'oossay Aa bollan ahiyaa iitaa gaasuwaan, Baabloonekka hawaadan laa"entso denddenaan muukettana» yaagay yaaga yaageedda.

Ermaasi haasayeedda k'aalay hawaan poletteedda.

52

Yerusaalame Kunddetsaabaw Kiiteteedda Gujja Oduwaa

(52; 2 Kat. 24:18–25:7; Erm. 39:1-10)

¹Sedek'iyaasi kaatetiya wode, laytsay aw laatamanne itta; Yerusaalamen I tammanne itti laytsaa kaateteedda. Aa aatti suntsay Hamus'aalo; Aa Liibina kataman de'iyaa Ermaasa naatto.

²Iyo'ak'eemi ootseeddawaadan, Sedek'iyaasikka Med'inaa Godaa sintsan iitabaa ootseedda.

³Med'inaa Goday Yerusaalame asaa bollanne Yihudaa asaa bolla hank'k'etteedda diraw, wurssetsan untuntta bare sintsaappe diggeedda.

Sedek'iyaasi Baabloone kaatiyaa bolla makkaliide denddee.

⁴Sedek'iyaasi kaateteedda udduppuntsa laytsi, tammanta aginaan, tammanta gallassi Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori bare olanchchatuwaa ubbaa akki yiide, Yerusaalame doodeedda. Untuntu Aa yuushshuwanka biittaa keelaa keeleeddino.

⁵Sedek'iyaasi kaateteedda tammanne ittentsa laytsaa gakkanaw, Yerusaalame katamay dooddettiide gam"eedda.

⁶Hewaa gaasuwaan biittan koshay suullina, he laytsi oyddentso aginaan, udduppuntsa gallassan, he biittaa asaw miyaabay d'ayeedda.

⁷Yaan de'ishshin katamaa yuushshuwaa gimbbii itti baggana koleteedda. Baabloone Asay katamaa yuuyyi aad'd'iide naagooppekka, Yihudaa kaatiyaa olanchchatuu mule ubbay k'amma kaatiyaa atakilttiyaa sa'aa afiyaa ogiyaa oyk'k'iide, laa"u dirssaa gimbetuwaa ittippe gatsiyaa penggiyaanna kesiide bak'ateeddino. Untuntu Yorddaanoosa Dilbuwaakko simmiide beeddino.

⁸Shin Baabloone olanchchatuu Kaatiyaa Sedek'iyaasa yederssiide, Iyaarikko dembbaa gatsiide oyk'k'eeddino. Aa olanchchatuu ubbay aappe shaakkettiide laaletteeddino.

⁹Hewaappe guyyiyaan, untuntu Aa Hamaata biittan, Ribila kataman de'iyaa Baabloone kaatiyaakko afeeddino. Yaan Naabukadanas'oori Sedek'iyaasa bolla pird-deedda.

¹⁰K'ay Sedek'iyaasa naanatuwaa Sedek'iyaasi s'eellishshin, Baabloone kaatii wod'eedda. Yihudaa kaappotuwaa ubbaakka untuntu yaan Ribila kataman wod'eeddino.

¹¹Hewaappe guyyiyaan, Sedek'iyaasa ayifetuwaa wooc'i kessiide, sanssalatan Aa k'achchiide, Baabloone biittaa akkiide afeeddino. I hayk'k'ana gakkanaw, yaan k'asho golliyaan Aa wotseeddino.

Geeshsha Gollii Koleteedda

(2 Kat. 25:8-17)

¹² Naabukadanas'oori Baabloonen kaateteedda tammanne udduppuntsa laytsan, ichcheshentso aginaan, tammanntso gallassan, kaatiyaa oosanchchatuwaappe ittuu, kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Naabuzaradaani Yerusaalame geleeedda.

¹³ Med'inaa Godaa Geeshsha Golliiyaa, kaatiyaa golliyaanne Yerusaalamen de'iyaa keetsatuwaa ubbaa taman s'uuggeedda; wolk'k'aama golliiyaa giyaa golliiyaa ubbaa s'uuggeedda.

¹⁴ Baabloone olanchchatuu ubbay kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuwaa azazuwaan, Yerusaalame katamaa yuushshuwaan de'iyaa dirssaa gimbbiyaa ubbaa k'oleeddino.

¹⁵ Naabuzaradaani amareeda hiyyeesatuwaa, kataman atteeda asatuwaanne kaddide Baabloone olanchchatuwaan gakketeedda asatuwaa kushiya hiillaa eriyaa asatuwaanakka gujjiide, omoodoo afeeda.

¹⁶ Shin Naabuzaradaani hiyyeesatuwaappe amareedawantta woyniyaa turaa tokkanaadaaninne gadiyaa goshanaadan, Yihudaan ashsheeda.

¹⁷ Baabloone asatuu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliiyaa sintsaan de'iyaa nahaasiyaappe med'd'eedda tuussatuwaa, miishshatuwaa wotsiyaa gaaretuwaanne Aako-Keriyaa mentsereetseeddino; naasiyaa ubbaa Baabloone afeedino.

¹⁸ Hewaadankka, k'ay keretuwaa, akaafatuwaa, s'omppiyyaa shaluwaa s'eeraa pittiyaa-batuwaa, kuyis'aarotuwaa, is'aanaa saanetuwaanne yarshshiyaa wode go'ettiyaa nahaasiyaa miishshatuwaa ubbaa akki afeedino.

¹⁹ Kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Naabuzaradaani k'aykka work'k'aappenne bi-raappe oosetteedda disttetuwaa, tamaa akkiyaa miishshatuwaa, kuyis'aarotuwaa, keretuwaa, s'omppiyyaa wotsiyaa ballatuwaa, is'aanaa saanetuwaanne ushshaa yarshshoo go'ettiyaa ototuwaa akki beedda.

²⁰ Kaatii Solomon Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan oosettiyaabattoo med'd'eedda laa"u tuussatuu, Abbaa Gap'atii, aappe garssaana de'iyaa tammanne laa"u korumatuwaa misiletuunne miishshatuwaa wotsiyaa gaaretuu med'etteedda nahaasiyaa biratatu miizaanan likkanaw danddayetennawaa keeshshaa dara.

²¹ Laa"u tuussatuukka itti mala gidiide, ittuu ittuu tammanne hospun wad'aa adussa. Unttuntu s'eessaa yuushshuu tammanne laa"u wad'aa. Unttunttoo gidduu kofa gidiide, biratay oyddu birad'd'iyaa keeshshaa orddo.

²² Laa"u tuussatuwaa huup'iyankka nahaasiyaappe oosetteedda gumbbotuu de'iino. Itti gumbbuwaa geesay ichcheshu wad'aa gidiide, yuushshuu gitiyaa misiliyaaninne roomaaniyaa teeraa misiliyaan alleek'k'etti utteedda. Laa"entso gumbbuukka Aa mala.

²³ Gumbbotoo miyyiyaan miyyiyaan de'iyaa roomaanetuwa misiletuu udduppun tammanne usuppuna; yuushshuwaan de'iyaa gitiyaa malatiyaa misiletuwaappe bolla baggana de'iyaa roomaaniyaa misiletuu ubbaanna itti s'eeta.

Yihudaa Asay Omoodettiide Baabloone Beedda

(2 Kat. 25:18-21, 27-30)

²⁴ Kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Naabuzaradaani k'eesiyaa ubbatuwaa kaappuwaa Saraaya, aappe kaalliyaa k'eesiyaa S'afaaniyaanne penggiyaa naagiya hara heezzu asatuwaa oyk'keedda.

²⁵ K'ay he wode gakkanaw, kataman de'iyaa asaappe olaa gadaawaa, kaatiyaa zoriyaawanttuppe laappun asatuwaa afeeda. Olaa gadaawaa s'aafiyaa, hewenne olanchchatuwaa asaa giddoppe k'oriide kessiyaawaanne hara usuppun tammu wolk'k'aama asatuwaa afeeda.

²⁶ Kaappuu Naabuzaradaani untuntta ubbaa akkiide, Baabloone kaatiyaakko, Ribila katamaa afeeda.

²⁷ Yaan Ribila kataman, Hamaata biittan Baabloone kaatii untuntta ubbaa wod'eedda. Hewaadan haniide, Yihudaa Asay bare biittaappe denddiide, omoodoo beedda.

²⁸ Naabukadanas'oori kaateteedda laappuntsa laytsan heezzu sha"anne laatamanne heezzu asaa Yihudaappe omooodeedda.

²⁹ K'ay tammanne hospuntsa laytsan hospun s'eetanne hattamanne laa"u asaa Yerusaalameppe omooodeedda.

³⁰ Naabukadanas'oori kaateteedda laatamanne heezzentso laytsan kaatiyaa naagiyaawanttu kaappuu Naabuzaradaani laappun s'eetanne oytamanne ichcheshu asaa omooodeedda. Asaa payduu ubbaanna oyddu sha"anne usuppun s'eeta.

³¹ Ewiili-Marodaaki kaateteedda laytsi Yihudaa kaatiyaa Yo'aakiina bonchchiidde, k'ashuwaappe billeedda. Hewe haneeddawe Yo'aakiini omoodetti k'ashettiide beedda hattamanne laappuntsa laytsi, tammanne laa"entso aginaan, laatamanne ichcheshentso gallasaana.

³² Ewiili-Marodaaki Yo'akiinaanna mal"o k'aalaa haasayiide, Baabloonon omooduwaan de'iyaa hara kaatetuwaa ubbaappe aatsiide, Aa bonchcheedda.

³³ Hewaa diraw, Yo'aakiini k'asho golliyaan mayyeedda mayuwaa laammeedda. I atteeda bare de'uwaa laytsaa ubbaan kaatiyaa maaddaappe meedda.

³⁴ Yo'aakiini hayk'k'ana gakkanaw, hachchi hachchi aw koshshiyaabaa ubbaa Baabloone kaatii immeedda.

Ermaasa Seelaa Odiyaa Mas'aafaa Geluwaa

Ermaasa seelaa odiyaa mas'aafay, Kiristtoosi yelettanaappe kase ichcheshu s'eetanne hosppun tammanne usuppun laysan Yersaalame laalettettedda gaasuwaaninne asaykka omoodettiide beedda gaasuwaan, S'oossay S'oossatetsaa Muruwaa polanaw Baabloonatuwaa bare shoc'iyaa s'am"aa ootsiide go"eteedda gaasuwaan, gins's'uwaan giigeedda ichcheshu kayyuwaa zilaassatuwaa oyk'k'eeddawaa. Ha mas'aafaw dariyaa baggay yeekuwaabaanne kayyuwaabaa odiyaa gidooppenne, S'oossan ammanettiyaawaanne hidootan de'iyaa odiyaa kifiletuukka an de'iino. Ha gins's'otuwaa Ayihuda asatuu Kiristtoosi yelettanaappe kase ichcheshu s'eetanne hosppun tammanne usuppun laysan, he biittaa bolla gakeedda bayetsaa hassayanaw, laysan laysan s'oomiyaanne kayyotiyya wogatuwaa poliyaa gallassatuwaan go'ettiino.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Yersaalame Metuwaanne Kayyuwaa 1:1-22

S'oossay Yersaalame Bolla Aheedda Muruwaa 2:1-22

Biro Hidootay De'iyaa Gidussaa 3:1-66

Yersaalame Bashshaa 4:1-22

Maarotaa Demanaw Woosaa 5:1-22

*Yersaalame Metuwaanne Kayyuwaa
(1:1-22)*

¹ Kase Asay kumeedda Yersaalame katamata ha"i waanaade mela attadee! Kase kawutetsatuwaa gidдон wolk'k'aama gideeddaana ha"i asinay hayk'k'eedda mishirattiidan, waanaade barekka attadee! Katamatuwaa ubbaa gidдон kaatato gideeddaana ha"i waanaade ayile gidaadee!

² K'amma ubbaan afotsay I gac'uwaana holssakkattishin, yeekkaade ak'aadu. Kase izo dosiyaawanttuppe ha"i izo mintsetsiyaawe ittuunne baawa. I laggetuu izo aatsi immiide, iw morkke gideeddino.

³ Yihudata naak'ettaadenne ayiletaade omoodettaade baaddu. Iza ha"i kawutetsatuwaa gidдон de'aw; shin shemppiyya sa'aa demmabeykku. Izo yederseeddawanttu iza metoota de'ishshin gakkiiide demmeeddino.

⁴ Laytsaa gidдон bonchchiyya baalatuwaa yiyaawe bayinna diraw, S'iyoono ogetuu kayyottiino. Katamaa penggetuu mela atteeddino; I k'eesatuu kka ooliino. I wodoro naanatuukka tuggateeddino; k'ay iza bare huup'iyawukka iita tuggaa tuggataaddu.

⁵ I morkketuu iw goda gideeddino; untunttoo injjina de'eeddino. Ayaw gooppe, I nagaraa daruwaa gaasuwaan Med'inaa Goday izo tuggayeedda; I guutsa naanatu morkkiyaan omoodettiide beeddino.

⁶ S'iyoon bonchchuu ubbay iippe k'aaretti kichcheedda; I kaappatuukka maataa miyaa sa'aa d'ayeedda gaaraa mala gideeddino. Untunttu wolk'k'aa d'ayiide, barentta yederssiyaawanttu sintsaappe bak'ateeddino.

⁷ Yersaalama ha"i bare tuggaanne bare un"aa gallassatuwaan beni bare bonchcho duretaa hassayaw. I Asay ubbay morkkatuwaa kushiyan aad'd'iide imetteedda wode, izo maaddiyaawe ittuunne attibeena. I morkketuu izo s'eelliide, I bashshaan miic'c'eeddino.

⁸ Yersaalama wolk'k'aama nagaraa ootsaaddu; hewaa diraw, iza tunabaa gidaw. Kase izo bonchcheedda ubbay ha"i I kalluwaa be'eedda diraw, izo kad'ee. Akka oolawunne guyye simmaw.

⁹ I tunatetsay I afilaa s'eeraa bak'k'i oyk'k'eedda. Sintsaappe bare bolla yaanabaa iza k'oppabeykku. Hewaa diraw, izi kunddetsay dagantsiyaawaa. Iza, «Abeet Med'inaa Godaw, ta tuggaa be'a! Ta morkketuu taana s'ooneeddino» giinakka, izo mintsetsiyaawe ittuunne baawa.

¹⁰ Morkketuu izi bonchcho duretaa ubbaa bollan barenttu kushiyya yeddeeddino. Gadiyaa kawutetsatuu, kase neeni S'oossaa maabaraa gidдо gelissennan diggeedda asatuu, I Geeshsha Golliyya gelishin be'aaddu.

¹¹ Izi asatuu koshatiide, k'umaa demmanaw ooliino. Untunttu pas'a de'ana diraw giide, barenttu bonchcho duretaa ubbaa k'uman laammiino.

Yersaalama hawaadan yaagaw; «Abeet Med'inaa Godaw, s'eella; taani kad'etteeddawaa be'a!

¹² Hinttenoo, hawaana aad'd'iyaawanttoo, hawe hinttew ubbaw ayaanne gidennee? Metuu ubbay Med'inaa Goday bare ees's'iya hank'k'uwaaw gallassi ta bolla aheedda metuwaa malee?

¹³ S'oossay bolla d'ok'k'aappe tamaa duge yeddeedda; he tamay ta mek'etsaa giddo geleedda. Ta gediyaay oyk'k'anaw p'iriyaa wotseedda; taana guyye zaareedda. I taana gallassaa ubbaan labbantsiide, yeggi basheedda.

¹⁴ Taani ootseedda nagaraa ubbaa shiishshi k'achchiide, morgge mitsaadan ta morggiyaan wotseedda. Yaatiide ta wolk'k'aa wursseedda. Taani ek'ettanaw danddayennawanttoo Goday taana aatsi immeedda.

¹⁵ Goday ta gidдон wolk'k'aama olanchchatuwaaw ubbaa is's'eedda. Ta yalagatuwaakka d'ayissanaw wodiya keereedda. Woynniyaa teeraa gum"iyaa sa'aan yed'd'iyaawaadan, Goday Yihudaa asaa yed'd'eedda.

¹⁶ Taani yeekkiyaawenne ta ayifii afotsaa holssaiyaawe hewaassa. Taana mintset-sanawunne ta wolk'k'aa minisiyaawe itti asayenne baawa. Morkkii goobeedda; ta naanatu-unne mela atteeddino» yaagaw.

¹⁷ S'iyoonaa bare kushiya mic'c'aaddu; shin izo mintsetsiyaawe baawa. I yuushshuwaan de'yaawanttu izo morkkanaadan, Med'inaa Goday ootseedda. Yerusaalama untunttu gidдон tunabaa gidaaddu.

¹⁸ Iza hawaadan yaagaw; «Med'inaa Goday s'illuwaaw; Aa k'aalaw azazettenan makkaleed-daanna taana. Hinttenoo, asatoo ubbaykka sisite! Ta metuwaakka be'ite. Ta wodallatu-unne ta geelayotuu omoodettiide beeddino.

¹⁹ Taani taana dosiyaawantta s'eesaad; shin untunttu taana c'immeeddino. Ta k'eesatuu nne ta c'imatuu barenttu akataa minisanaw k'umaa koyiidde, katamaa gidдон hayk'k'eeddino.

²⁰ Abeet Med'inaa Godaw, ta waayiyaa be'a! Ta garssay shabbiretteedda. Taani loytsa makkaleedda diraw, ta wozanay me"eedda. Karen mashshay wurssee; soonikka hayk'k'o s'alalay de'ee.

²¹ Asay taani zilaaliyaawaa siseedda; shin taana mintsetsiyaa itti asayenne baawa. Ta morkketuu ubbay taani metootiyaawaa siseeddino; neeni ootseeddabaan nashetteeddino. Untunttukka taanaadan hanana mala, untunttu bolla neeni awaayeedda gallassaa ayaa!

²² Untunttu iitatetsay ubbay ne sintsa gakkoo; ta nagaraa ubbaa diraw, neeni taana mureeddawaadan, untunttakka mura! Ayaw gooppe, ta zilaassay dareedda; ta wozanaykka me"eedda» yaagaw.

2

S'oossay Yerusaalame Bolla Aheedda Muruwaaw (2:1-22)

¹ Goday bare hank'k'uwaan shaariyaappe garssana S'iyoono wooti wotseeddee! I Israa'eeliya puulaa saluwaappe duge sa'aa oleedda. I bare hank'k'uwaaw gallassan bare Geeshsha Golliyaakka k'oppibeenna.

² Goday Yihudaan de'iyaa keetsatuwaaw ubbaa k'arettennaan d'ayisseedda. K'ay bare hank'k'uwaan he biittaa geessuwaaw ubbaa koleedda. He kawutetsaanne Aa kaappotuwaaw sa'aan duge wotsiide kawushsiseedda.

³ Bare suulliyaa hank'k'uwaan Israa'eeliya wolk'k'aa ubbaa mentsereetseedda. Morkkii Aa olanaw yiyaa wode, Goday bare ushechcha kushiya untunttu bollappe diggeedda. Bare yuushshuwaan de'yaawaa ubbaa miyaa lac'ottiyaa tamaadan, Yaak'ooba bolla ees's'i keseedda.

⁴ Morkkiyaadan I bare wonddaafiyaa untunttu bolla dafeedda. Uk'kunniyaawanttuwaadan I bare ushechcha kushiya minisiide, s'eellina lo"iyaa asaa ubbaa wod'eedda. S'iyoono golletuwaaw bolla bare hank'k'uwaaw suuluwaaw tamaadan gusseedda.

⁵ Goday morkkiyaadan haniide, Israa'eeliya d'ayisseedda. I kaatiya golletuwaanne geessotuwaaw ubbaa koleedda. Yihudaa asaa bollan kanyuwaanne yeekuwaaw gujjeedda.

⁶ I bare Geeshsha Golliyaataakilttiya gidдон de'iyaa daasiyaadan, shod oleedda. Laytsaa gidдон bonchchiya baalatuunne Sambbatatuu mule dogettanaadan, Med'inaa Goday ootseedda. Bare wolk'k'aama hank'k'uwaan kaatiyaanne k'eesiyaa kad'eedda.

⁷ Goday barew yarshshuwaaw yarshshiyaa sa'aa is's'eedda; bare Geeshsha Golliyaakka basheedda. Kaatiya golletuwaaw gimbbiyaa morkkatuwaaw kushiyaan aatsiide immeedda. Asay laytsaa baalaa bonchchiide waassiyaawaadan, morkketuu Med'inaa Godaa Golliyaan waasseeddino.

⁸ Med'inaa Goday S'iyoon gimbbiyaa kolanaw k'achcheeda; izo likkiyaa wodoruwaaw mic'ceedda; izo d'ayissennan de'iiddi, bare kushiyaa zaarena. Hewaa diraw, gimbbiinne geessuu ittippe kunddanaadan ootseedda.

⁹ Yersaalame penggiyaa sank'katuu biittan duge moogetteeddino; untunttu kulb-botuwaakka I mentsereetside d'ayisseedda. I kaatiinne kaappatuu omoodettiide, kawutetsatuwaa giddo beeddino. Higgiyaa tamarissiyaawekka baawa; Izi timbbitiyaa odiyaawanttookka Med'inaa Godaappe sas'ay yiyaawaa aggeeda.

¹⁰ S'iyoon c'imatuu c'o'u giide, biittan utti aggeeddino; barenttu huup'iyaa baanaa k'oliide, maak'aakka mayyeeddino. Yersaalame wodorotuu sa'aw duge hokkeeddino.

¹¹ Ta ayifii afos's'i afos's'iide jolleedda; ta wozanaykka kayyuwaan shabbiretteedda. Ayaw gooppe, ta Asay d'ayeedda; guutsa naanatuunne yii'o naanatu katamaa ogiyaan labbaniide kunddeeddino.

¹² Untunttu barenttu aayetuwaaw, «K'umaa imma! Woynniyaa eessaa imma!» yaagiide waassiino. Katamaa ogiyaan desheettiide labbaniyaa asatuwaadan untunttu labbanina, untunttu aayetuwaaw kiwuwaan untunttu shemppuu kesee.

¹³ Neenoo, Yersaalame, taani nebaa ay gaanaw danddayayitaa? Woy k'ay ne k'ohuwaaw taani ayaana likkanaw danddayayitaa? Neenoo, dosetteedda S'iyoonnee, k'ay taani neena woota mintsetsanaw danddayayitaa? Ne madutsay abbaa keeshshaa c'iimma. Yaatina, neena ooni patsanaw danddayii?

¹⁴ Ne timbbitiyaa odiyaawanttu new worddonne patsenna sas'aa be'eeddino; untunttu neeni omoodoo beenna mala, ne nagaraa k'onc'c'isside odibeykkino. Untunttu baletsiyaa worddo sas'aa new be'eeddino.

¹⁵ Ne mataana aad'd'iyaa ubbay bare birad'd'iyaa ne bolla dukkee. K'ay, «Biittan sa'aan ubbaappe aad'd'aade lo'iyaa katamata hannii? Kumentsaa biittaw nashshechchaa geetetteedda katamata hannii?» yaagiide neena k'iliic'eeddino; barenttu huup'iyaa k'aatsiino.

¹⁶ Ne morkketuu ubbay barenttu doonaa ne bolla dooyeeddino; k'iliic'iiddinne yiluwaan barenttu achchaa garc'c'iide, «Nuuni izo d'ayisseeddo! Nuuni naageedda gallassaykka hawaa; ha'i gakkide be'eedda!» yaagiino.

¹⁷ Med'inaa Goday bare halchcheeddawaa ootseedda; beni wode I awaayeedda bare k'aalaakka poleedda. Yersaalamiw k'arettennaan izo koleedda. I morkkatuwaakka nashechcheedda; izo uk'k'unneeddawatuu wolk'k'aakka d'ok'k'u d'ok'k'u ootseedda.

¹⁸ Neenoo, S'iyoonnee, Godaakko ne dirrsaa gimbbii waasso! Ne afotsayikka k'ammanne gallassi shaafaadan goggo! Neeni neena shemppissoppa; ne ayifiyawukka shemppuwaaw immoppa!

¹⁹ Dendda; k'amma denddaade waassa. Godaa sintsan ne wozanaa haatsaadan gussa. Ogiyaa doonaan ubbaan koshatiide, labbaneedda ne naanatuwaaw shemppoo ne kushiyaa aakko pude dentsaade woossa!

²⁰ Abeet Med'inaa Godaw, be'a! Neeni O bolla kase hawaadan ootsaaddintto, ane k'oppa. Aayetuu barenttu kiwuwaan ishalissiide dichcheedda barenttu naanatuwaaw miino gay? K'ay k'eesatuu nne nabetuu Godaa Geeshsha Golliyaa gidдон hayk'k'ino gay?

²¹ C'imayenne naanay katamaa giddo ogiyaa baanan giseedda; ta wodorotuunne ta wodalattuu mashshaan wureeddino. Neeni ne hank'k'uwaa gallassi untunttu wod'aadda; untunttu k'arettennaan untunttu siifaadda.

²² Gibiraa gallassaw asaa s'eesiyaawaadan, neeni taana dagantsiyaawantta ubba saappe s'eesaadda. Med'inaa Godaa hank'k'uwaa gallassan kessi akki pas'a atteedawe ittuunne baawa. Taani ta kiwuwaan ishalissaade dichcheedda naanatuwaaw ubbaa morkkii wodi d'ayisseedda.

3

Biro Hidootay De'iyawaa Gidussaa (3:1-66)

¹ S'oossaa hank'k'uwaa gatiman metuwaaw be'eedda Asay taana.

² I taana laaggi kessiide, poo'uu bayinna d'umaw afeeda.

³ I zaari zaariidekka gallassaa muliyaa taana shoc'anaw bare kushiyaa ta bolla dentseedda.

⁴ I ta galbbaanne ta ashuwaa ec'iseedda; ta mek'etsaakka mentseedda.

⁵ I taana direedda; metuwaaninne daaburan I taana dooddeedda.

⁶ Beni ayidentto hayk'k'eedda asaadan, taana d'umaa gidдон wotseedda.

⁷ Taani kesennaadan, ta yuushshuwaa direedda; dees'o sanssalatankka taana k'achcheeda.

⁸ Taani Aa s'eesaad; aakko waassinakka, I ta woosaa sisennan is's'eedda.

⁹ Ta ogiyaan masetteedda shuchchaa wotsiide gorddeedda; ta ogiyaakka geellayeedda.

¹⁰ I taw muggiyaa Babantsaa mala, woy k'osettiide naagiyaa gaammuwaa mala gideedda.

¹¹ I taana ta ogiyaappe kessi oliide, duuseretseedda. Yaatiide taana Asay bayinna saan yeggi basheedda.

¹² Bare wonddaafiyaa dafiide, taana dukkanaw maleedda.

¹³ I bare wonddaafiyaa dafiide, ta wozanaa ayifiyaa c'addeedda.

¹⁴ Taani asaa ubbaw miichchaanne gallassaa kumentsaa boriidde yes's'iyawaa gi-daaddi.

¹⁵ I taana c'amuwaan kuntseedda; k'ay godare uutsaadan c'ammiyaa s'uu'aa ushshiide, taana kalisseedda.

¹⁶ I ta achchaa anc'c'uwaan mentseedda; baana gidдон I taana yed'd'eedda.

¹⁷ Saruu taappe haakkeedda; taani injje de'uwa dogaad.

¹⁸ Hewaa diraw, taani, «Ta wolk'k'ay taappe kichcheedda; taani Med'inaa Godaan hidootaa wotseeddawe ubbaykka d'ayeedda» yaagaad.

¹⁹ Ta metuwaanne taani toyilakattiyaawaa hassayina, de'uu taana c'ammeedda.

²⁰ Hewe taani ubbakka dogennabaanne ta shemppuukka kayyottiyaawaa.

²¹ Gidooppenne, taani ha ittibaa ta wozanaan k'oppiyaa wode, taw sintsanaw hidootay de'ee.

²² Hewenne, Med'inaa Godaa aggena siik'uwaappe denddeeddawaan nuuni d'ayibookko. Aa k'aretaykka mule wuri erenna;

²³ untuntuntu wontta wontta ooratsa. Neeni loytsa ammanettiyaawaa.

²⁴ Taani taw, «Med'inaa Goday taana gakkeedda saamaa; hewaa diraw, taani aan hidootaa wotsay» yaagaad.

²⁵ Barenttu hidootaa an wotsiyaawanttoonni Aa koyiyaawanttoo Med'inaa Goday lo"o.

²⁶ Hewaa diraw, Asay Med'inaa Goday ashshiyaa ashshuwaa danddayan naagooppe lo"a.

²⁷ K'ay Asay bare yalagatetsan de'iiddi, danddayaa tamaarooppe lo"a.

²⁸ Med'inaa Goday metuwaa ahiyaa wode, I c'o"u giide, barekka utti aggo.

²⁹ I bare som"uwaa biittaa gatsiide hayzzo. Ooni erii, aw sintsanaw hidootay de'anenttonne.

³⁰ I bare shaiyaa bak'k'iyawoo bessu; bare morkketuu shek'k'iyaa shek'aakka kallo.

³¹ Ayaw gooppe, Goday asaa med'inaw olenna;

³² itti wode kayyuwaa ahooppenne, I bare aggena siik'uwa daruwaadan k'arettee.

³³ Ayaw gooppe, I asaa tuggaiyaawaaninne metoyiyaawan nashettena.

³⁴ Aa asaa kaaletsiyaawanttu k'ashetteeddawantta barenttu gediyaappe garssa baggana yed'd'eeddino;

³⁵ k'ay Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaa sintsan asaw de'iyaa maataa diggiino;

³⁶ k'aykka chilootan pirdaa geellayino. Untunttu Goday hewaa ubbaa be'enna giide k'oppiinooye?

³⁷ Goday azazibeenawaa azaziide, polissanaw danddayiyaawe oonee?

³⁸ Iitabaa gidina lo"obaa gidinakka, haasayiide poliyaawe Ubbaappe D'ok'k'iyaa S'oossaa gidenneeyye?

³⁹ Yaatina, nuuni asaa gidiyaawanttu nu nagaraa diraw, I nuuna muriyaa wode, ayaw zuuzummeetto?

⁴⁰ Hewaa aggiide, ane nu ogiyaa paac'c'oyttenne k'oroytte; Med'inaa Godaakkokka ane simmoytte.

⁴¹ Ane nu wozanaanne nu kushiya saluwaan de'iyaa S'oossaakko dentsiide, hawaadan yaagoytte;

⁴² «Nuuni neena naak'k'eeddo; new makkaleeddo; neenikka nuw atto gabaakka.

⁴³ Ne hank'k'uwaan nuuna yederssaadda; k'ay neeni nuw k'arettennaan nuuna si-ifaadda.

⁴⁴ Nu woosay neekko aad'd'enaadan, ne huup'iyaa shaariyaan kammaadda.

⁴⁵ Asaa gidдон nuuna pittonne buuraa ootsaadda.

⁴⁶ Nu morkketuu ubbay nu bollan haasayeeddino.

⁴⁷ Nuuni dagammeeddonne gitiyaan geleeddo; bayeeddonne d'ayeeddo» yaageetto.

⁴⁸ Ta Asay metuwaan d'ayeedda diraw, ta ayifii shaafaadan afotsaa goggee.

⁴⁹ Ta ayifii mule wode aggenaan afotsaa tige.

⁵⁰ Med'inaa Goday saluwaappe duge s'eelliide be'ana gakkanaw hewe hane.

⁵¹ Ta kataman de'iyaa mac'c'a asatuwaa ubbaa bollan gakkeeddawaa ta ayifii be'eedda wode, ta wozanay kayyotteedda.

⁵² C'oo taana morkkiyaawanttu taana kafuwaa shankkatiyaawaadan shankkateeddino.
⁵³ Unttuntu taana pas'a de'ishiina ollaan yeggiide, ollaa doonaa shuchchaan gorddeed-dino.

⁵⁴ Haatsay kumiide, ta huup'iyaaan goggiyaa wode, taani d'ayaad gaade k'oppaad.
⁵⁵ Abeet Med'inaa Godaw, taani c'iimma ollaa gidдон de'aadde ne suntsaa s'eesaad.
⁵⁶ Ta waasuwaas sisanadaan taani neena woossiyyaa wode, neeni taw sisaadda.
⁵⁷ Taani neena s'eeseedda wode, taakko shiik'aade, «Yayyoppa» yaagaadda.
⁵⁸ Abeet Godaw, neeni ta mootuwaa mootettaade, taana wozaadda.
⁵⁹ Abeet Med'inaa Godaw, neeni ta tuggaa be'aadda. Hewaa diraw, ta mootuwaa neeni pirdda.

⁶⁰ Unttuntu haluwaa kessanaw ta bollan mak'ettiyaa mak'k'uwaa ubbaa be'aadda.
⁶¹ Abeet Med'inaa Godaw, untunttu taana shek'k'iyaa shek'aanne ta bollan mak'ettiyaa mak'k'uwaa ubbaa sisaadda.

⁶² K'ay ta morkketuu gallassaa kumentsaa ta bollan zuuzummiyaawaanne saasukkiyaawaa sisaadda.

⁶³ Be'a, untunttu uttiiddinne ek'k'iide, taana bori boriidde yes's'iino.
⁶⁴ Abeet Med'inaa Godaw, untunttu ootseedda oosoo bessiyaa gatiyaa untunttoo c'igga!
⁶⁵ Untunttu wozanaa dammissa! Ne shek'ay untuntta gakko!
⁶⁶ Abeet Med'inaa Godaw, neeni untuntta ne hank'k'uwaaan yederssa, salotuwaappe garssaana untunttu de'iyasaappe untuntta d'ayissa!

4

Yerusaalame Bashshaa (4:1-22)

¹ P'ooliyaa work'k'ay bare malaa waaniide taseeddee. Geeshsha work'k'ay waaniide malaa d'ayeedde. Geeshsha Gollii kees'etteedda shuchchay katamatuwaa ogiyaa ubbaa doonaan laaletti utteedda.

² Kase bonchchetteedda work'k'aa lagge gideedda S'iyooone naanatu ha"i kushiya hiillay urk'k'aappe med'd'eedda miishshaa mala gideeddino.

³ Haray atto worakanatuwaanne bare maraa d'antsaw; shin ta Asay bazzuwaan de'iyaa sogoniyaadan, bare naanaatoo mek'etsaa iiteedda.

⁴ Saamuwaa gaasuwaan d'ammiyaa naanatuwaa ins's'arssay kookkiyaana oyk'k'etteedda; naanatu k'umaa woosseeddino; shin untunttoo immiyaawe ittunne baawa.

⁵ Kase mal"iyaa k'uma s'alala meeddawanttu ha"i ogiyaa doonaan koshaan wuriino; k'ay kase ishaluwaan dic'c'eeddawanttu ha"i bidintsa bolla zak'k'ulleeddino.

⁶ Ta asaa nagaray O kushiinne bochchennaaninne k'oppennaan aad'd'i wod'd'eedda Sodooma katamaa asaa nagaraappekka dareedda

⁷ Yihudaa kaappatuu kase shachchaappe aad'd'eeda geeshshanne maatsaappe aad'd'eeda bootsa. Untunttu bollay zo'o ink'k'uwaaappe aad'd'eeda arssa; untunttu malaykka samppeeriyaa giyyaa al"o ink'k'uwaa mala.

⁸ Shin ha"i untunttu som"ii shaalaappe aad'd'iide kares's'eedda; Asay ogiyaan be'iide untuntta erenna. Untunttu galbbaykka untunttu mek'etsaana oyk'k'ettiide, mitsaadan meleedda.

⁹ Miyaabaa d'ayiide, loddu giide, koshaan hayk'k'eeddawanttuppe olan hayk'k'eeddawanttu keeka.

¹⁰ Ta asaa bollan yeedda bayetsaa gaasuwaan, k'arettiyyaa aayetuu barenttu yeleedda naanatuwaa doyiissiide, barenttoo k'uma kessiide meeddino.

¹¹ Med'inaa Godaa hank'k'uwaa s'uu'ay kumeedda; I bare suulliyaa hank'k'uwaa tigeedda. Yerusaalame katamaa baasuwaana meedda tamaa eetsi kesseeedda.

¹² Ha sa'aan de'iyaa kaatetuwaappe woy kawutetsatuwaa gidдон de'iyaa asaappe ooninne morkkii Yerusaalame penggiyaanna gelana giide ammanibeenna.

¹³ Shin hawe haneeddawe Aa nabetuunne Aa k'eesatuu ootseedda nagaraa diraassa; k'ay untunttu s'illotuwaas suutsaa Aa gidдон gusseedda diraassa.

¹⁴ Untunttu k'ook'e asaadan, ogiyaan tattaafiino; k'ay untunttu suutsan tuneedda diraw, untunttu mayuwaa ooninne bochchanaw koyenna.

¹⁵ Hewaa diraw, Asay untuntta, «Kichchite! Hintte tuna! Kichchite! Nuuna bochchop-pite!» yaagiide untunttu bolla waasseedda.

Yaatina, untunttu bak'atiide toyilakatteedda wode, kawutetsatuwaa gidдон de'iyaa Asay untuntta, «Hintte nuunanna hawaan de'anaw danddaykkita» yaageeddino.

¹⁶ Med'inaa Goday bare huup'iyaan untuntnta laaleedda; I untuntntoo laa"entso k'oppenna. Untuntntu k'eesatuu kka bonchchettibeykkino; untuntntu c'imatuukka nashet-tibeykkino.

¹⁷ Nu ayifii maaduwa demmanaw s'eellidde, c'oo mela daabureedda. Nuuna ashshanaw danddayenna kawutetsatuwaa, untuntntu yaana giide wochcheeddo.

¹⁸ Asatuu nu k'atamaa kaalliyaan diraw, nu katamaa ogiyaan hemettanaw dandday-ibeykko. Nu wurssetsay matatteedda; nu laytsay wureedda; nu d'ayiyaa wodiikka gakeedda.

¹⁹ Nuuna yederssiyaawanttu saluwaana paalliyaa arggantsaappekka aad'd'iide elleel-liino. Untuntntu nuuna deriyaa huup'iyaana yedersseeddino; k'ay bazzuwaan zuggiide, nuuna naageeddino.

²⁰ Med'inaa Goday okkeedda kaatiyaa, nuuni siid'iyaanna shemppiyaa nu shemppuwaa, untuntntu barenttu p'iriyaan oyk'keeddino. Nuuni Aa kuwaa garssan uttiide, kawutetsat-uwaa giddon de'ana giide k'oppeedda.

²¹ Hinttenoo, Uus'a biittan de'iyaa Eedooma asatoo, nashetittenne pooc'u giite. Shin hank'k'uwaa s'u'u'ay hinttekkokka gakkanawaa; hintteikka matsottiide, kallo attana.

²² Hinttenoo, S'iyoon asatoo, hintte bayzuwaa muruu poletteedda. Hawaappe sintsan I hinttena omooduwaan wotsenna.

Shin Eedooma asatoo, hintte bayzuwaa I murana; hintte nagaraakka k'onc'c'issana.

5

Maarotaa Demanaw Woosaa

(5:1-22)

¹ Abeet Med'inaa Godaw, nu bolla gakeeddawaa ubbaa hassaya; nuuna s'eella; nu kawushshaakka be'a!

² Nu laata biittay allagatoo, nu golliikka betetoo imetteedda.

³ Nuuni aawuu hayk'keedda naanatuwaa gideeddo; nu aayetuukka am"e mac'c'a asaa gideeddino.

⁴ Nu ushiyaa haatsaw miishshaa c'iggeeto; eetsiyaa mitsaakka shammi akkeetto.

⁵ Nuuna yederssiyaawanttu nu ginddiyaa s'ap'uwaa gakeeddino. Nuuni daabureeddo, shin shemppanaw danddayibeykko.

⁶ Nuuni k'uma kallana giide, Gibs'e asatoonne Asoore asatoo kushiya immeeddo.

⁷ Nagaraa ootseeddawayanttu nu mayzza aawotuwa; shin untuntntu ha"i de'ikkino. Untuntntu akkanaw bessiyaa muruwaa akkiyaawanttu nuuna.

⁸ Ayiletuu nuuna mooddiyaawantta gideeddino; untuntntu kushiyaappekka nuuna wotsi akkiyaawe ittuunne baawa.

⁹ Mashshaan wod'iyaawanttu bazzuwaan de'iyaa diraw, nuuni nu shemppuwaa sheneko giide, nu k'umaa demmeeddo.

¹⁰ Koshay suulleedda gaasuwaan harggina, nu galbbay tamaa c'ooc'iyaadan michchee.

¹¹ S'iyoonen mac'c'a asatuwaa, Yihudaa katamatuwaankka wodorotuwa wolk'k'an oyk'k'iide bayzeeddino.

¹² Kaappatuwaa afiide kak'k'eeddino; c'imatuukka bonchchettibeykkino.

¹³ Yalaga attuma asatuu wos'aan gaac'c'eeddino; attuma naanatuukka dees'o mitsaa tookkiide ganddigaareeddino.

¹⁴ C'ima asatuu katamaa penggen pirdanaw uttiyaawaa aggeeddino; yalaga attuma asatuu yetsaa yes's'iyawaa aggeeddino.

¹⁵ Nu wozanappe nashechchay bi kichcheedda; nu durussaykka yeekoo laametteedda;

¹⁶ kallachchay nu huup'iyappe kunddi kichcheedda. Nuuni nagaraa ootseedda diraw, nuw aayye ana!

¹⁷ Hewaa diraw, nu wozanay daabureedda; nu ayifiikka galjeedda.

¹⁸ Ayaw gooppe, S'iyoon Derii mela gideedda; worakanatuukka an simeretiino.

¹⁹ Shin abeet Med'inaa Godaw, neeni med'inaw kawutaasa; ne kawutetsaa araataykka yeletaa ubbaa gakkanaw de'ee.

²⁰ Neeni nuuna ayaw ubbaa wode dogay? K'ay hawaa keeshshaa adussa wodiya nuuna ayaw aggay?

²¹ Abeet Med'inaa Godaw, nuuna neekko zaara; nuunikka simmana! Nu wodiyaakka beniwaadan zaaraadde ooratsa!

²² Neeni nuuna ubbaa mule aggaadiyye? Ne hank'k'ookka zaway baaweeyye?

Hizik'k'eela Timbbitiyaa Geluwaa

Timbbitiyaa odiyaa Hizik'keeli Yerusaalame Kiristtoosa yeletaappe kase, ichcheshu s'eeanne hosppun tammanne usuppun laytsan laalettanaappe kasenne laaletteed-dawaappe guyye, omooduwaan Baabloonon de'eedda. I timbbitiyaa odeeddawe Baabloonon omooduwaan de'iyaa asaassanne Yerusalaamen de'iyaa asaassa. Hizik'keela mas'aafaw oyddu kifiletuu de'iino.

1. S'oossaa pirdday asaa bolla yaanaw mateeddawaanne Yerusaalame oyk'k'ettiyaanne laalettiiyaa wodii gakeeddawaa minisiide erissiyaa kiitaa.
2. S'oossay bare asaa uk'k'unneeddanne baletteedda dumma dumma kawutetsatuwaa muriyiaawaa gidiyaawaa odiyaa k'aalatuwaa.
3. Yerusaalame kunddetsaappe simmina Israa'eeliyaa asaa mintsetsanaw imetteedda kiitaanne sintsappekka lo'o kaac'ay gakkanaw de'iyaaawaa odiyaa hidootaa k'aalaa.
4. Geeshsha Golliinne Israa'eeliyaa kawutetsay beni bare sa'aa simmanawaa Hizik'keeli misiliyaadan besseeddawaa. Hizik'keeli wolk'k'aama ammanuunne aassi k'oppiyaa wozanay de'iyaa asaa. Sintsappe timbbitiyaa I sas'aan be'eedda. Aa kiitaappe dariyaa baggay k'onc'c'e gideedda leemiso oosuwaan odetteedda. Hizik'keeli Asay bare giddo asatetsan, bare wozanaaninne bare ayyaanan ooras's'anaw koshshiyaawanne Asay ubbay bare nagaran nagaran ooshettanaw de'iyaaawaa minisiide odeedda. Hewaanakka gujjiide, asaa de'uu ooras's'anaw de'iyaa hidootaa k'onc'c'isseeedda. Hizik'keeli k'eesenne timbbitiyaa odiyaawaa gidiyaawaadan, Geeshsha Golliyaabaanne geeshshatetsaabaa dumma hanotaan s'eelliyaa asaa I gidiyaawaa besseedda.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Hizik'keeli Nabetetsaw S'eesettussaa 1:1–3:27

Yerusaalame Bolla S'oossaa Pirddaa 4:1–24:27

Ayihuda Gidena Asaa Bolla S'oossaa Pirddaa 25:1–32:32

S'oossay Bare Asaw Immo Hidootaa 33:1–37:28

Googa Bolla Odetteedda Timbbitiyaa 38:1–39:29

Yaanaw De'iyaa Geeshsha Golliyaanne Biittaa Sas'aa 40:1–48:35

Hizik'keeli Nabetetsaw S'eesettussaa

(1:1–3:27)

¹ Hattamantsa laytsan,

Oyddentsiyaa aginaan, ichcheshentsiyaa gallassan, taani Kabaara Shaafaan omoodetti beeddawantuu gidдон de'ishshin, salotuu dooyettina, S'oossaa sas'aa be'aad.

² Kaatii Yo'aakiini omoodettoodeppe ichcheshantsiyaa laytsan, he aginaappe ichcheshentsiyaa gallassaan,

³ Baabloone biittan Kabaara Shaafaa matan de'iyaa taakko, Buuza na'aa, k'eesiyaa Hizik'keelakko Med'inaa Godaa k'aalay yeedda; hewan Med'inaa Godaa kushii taana mooddeedda.

⁴ Taani s'eelliyaa wode, gotii huup'issana yiyaawaa be'aad; wolk'k'aama poo'uu wolk'k'aama shaariyaa dooddi wotseedda; he shaariyaa gidduwaan walk'k'antsay pozhzu gee. Walk'k'antsaw giddo wozanay p'ooliyaa naasiyaa malatee.

⁵ Hewaa gidдон oyddu pas'a med'etatuu de'iino. Unttuntuu asaa malatiino;

⁶ shin unttuntuu ittoo ittoo oyddu oyddu som'uunne oyddu oyddu k'efii de'ee.

⁷ Unttuntuu gedii sitti geeddawaa; unttuntuu gediyaan yachchay maraa gediyaan malanne k'uc'ciide geeshsheedda naasiyaa birataadan p'oollee.

⁸ Unttuntuu k'efiyaappe garssaana oyddu bagganakka asaa kushiyaa malatiyaa kushii de'ee. He oyddatookka deemuunne k'efii de'ee.

⁹ Unttuntuu k'efii ittuu ittuwaa bochchee; unttuntuu ubbaykka yaanne haanne simmen-naan sitti giide sintsaw biino.

¹⁰ Unttuntuu ittoo ittoo sinta baggana asaa som"ii de'ee; ushechcha baggana gaamuwaa som"ii de'ee; k'ay haddirssa baggana booraa som"ii de'ee; k'ay guyye baggana arggantsaa som"ii de'ee;

¹¹ untunttu som"ii hewaa malatee. Untunttu k'efii bollaw mic'etti utteedda; untunttu ittoo ittoo laa"u k'efii laa"u bagganakka hinkko med'etaa k'efiyaa bochchee; k'ay laa"u k'efii untunttu bollaa bollaa kammee.

¹² Untunttu ubbaykka sitti giide sintsaw beeddino; yaanne haanne simmennaan, S'oossaa Ayyaanay biyaasaa hak'anne biino.

¹³ Ha pas'a de'iyaa med'etatu giddon itti ees'siyaa tamaa bonk'k'uwaa malatiyaawenne sintsawunne guyye k'aas'siyaa, ees'siyaa s'omppiyyaa malatiyaawe de'ee; he tamay p'oolleenne Aa giddoppekka walk'k'antsay kese.

¹⁴ Ha pas'a med'etatu walk'k'antsaadan, sintsawunne guyye elleelli simerettiino.

¹⁵ Ha oyddu med'etatuwa taani s'eellishin, untunttu miyye bagga sa'aan de'iyaa yinggiretiyaawantta be'aad; itti itti med'etaa miyye bagga itti itti yinggiretiyaawe de'ee.

¹⁶ Ha yinggiretiyaawanttu al"o shuchchaadan p'ooliino; untunttu oydduukka med'aaninne malaan ittuu ittuwaa malatiino. Itti yinggiretsay laa"u yinggiretsaa gidiide med'etteedda; ittuu ittuwaa gidduwaana kantsi aad"owaa malatee.

¹⁷ Untunttu biyaa wode barenttu sintsa zaari wotseedda oyddu baggaappe ittuwaakko hak'awaa gidoopenne biino; ha med'etatu biyaa wode yinggiretiyaawe wora simmenna.

¹⁸ Wogganne yashshiyaa oyddu yinggiretsatu de'iino; he yinggiretsatuwa gas'aa yuushshuwa ubbaan s'eelliyaa ayifii kumeedda.

¹⁹ Ha med'etatu biyaa wode, untunttu miyyiyaan ha yinggiretsatu gondorettiino; he med'etatu biitaappe pude denddiya wode, ha yinggiretsatuukka denddiino.

²⁰ De'uwa Ayyaanay biyaa hak'anne ha yinggiretsatuukka denddiide biino; ayaw gooppe, ha de'uwa ayyaanay yinggiretsatuwa giddon de'iyaa diraassa.

²¹ Ha med'etatu biyaa wode, yinggiretsatuukka biino; med'etatu ek'k'iyaa wode, yinggiretsatuukka ek'k'iino; k'ay med'etatu biitaappe pude denddiya wode, yinggiretsatu untunttunna ittippe denddiino. Ayaw gooppe, De'uwa Ayyaanay yinggiretsatuwa giddon de'ee.

²² Ha pas'a med'etatuwa huup'iyaaappe bolla baggana masttootiyaadan p'ooliide ayfiya c'addiyaa mic'eteedda saluwa guufantsuwa malatiyaabay de'ee.

²³ He guufantsuwaappe garssa baggana untunttu k'efii sitti giide, ittuwaawe ittuwaakko mic'etti utteedda; k'ay untunttu ubbawukka untunttu bollaa kammiya laa"u laa"u k'efii de'ee.

²⁴ Ha med'etatu paalliyaa wode, untunttu k'efiyaa giiretsay haatsaa kuntsuwa guntsaadan, k'ay Ubbaa Danddayiyaa S'oossaa kooshshaadaaninne c'ora olanchchatuwa c'abbuwaadan haniyaawaa sisaad. Untunttu paaluwa aggiyaa wode, barenttu k'efiyaa shiishshi akkiino.

²⁵ Untunttu barenttu k'efiyaa shiishshi akkiide, he sa'aan ek'k'ide'ishshin, untunttu huup'iyaaappe bolla baggana de'iyaa he guufantsuwa malatiyaawaa bolla baggaappe kooshshay yeedda.

²⁶ He guufantsuwa malatiyaawaappe bolla baggana samppeeriyaa giyaa ink'k'uaappe med'etteedda kawutetsaa araataa malatiyaawe de'ee; he kawutetsaa araataa malatiyaawaa bolla asaa malatiyaawe utteedda.

²⁷ Taani Aa be'iyaa wode, Aa s'eessaa malatiyaassaappe bolla baggay taman bonk'k'eedda naasiya birataadan p'olee; k'ay s'eessaappe garssa baggay tamaa malatee; Aa yuushshuwaan p'ooliyaa poo'uu de'ee.

²⁸ Aa yuushshuwaan p'ooliyaa poo'uu iraa gallassi shaariyaan ek'k'eedda zuluwa malatee.

Hawe Med'inaa Godaa bonchchuwa k'onc'c'etsaa malatee. Hewaa be'eedda wode, biittan duge gufannaade, ittuu haasayiyaa kooshshaa sisaad.

2

¹ I taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, denddaade ne gediyaan ek'k'a. New odana» yaageedda.

² I haasayeedda wode S'oossaa Ayyaanay ta giddo geliide, taana ta gediyaan esseedda. I taw odiyaawaakka sisaad.

³ Hawaadan yaageedda; «Neenoo asaa na'aw, taani neena Israa'eeliya asaakko, ta bolla makkaleedda makkalanchcha kawutetsaakko kiittay; untunttunne untunttu aawotuu hachchi gakkanawukka ta bolla makkaliidde de'iino.

⁴ Untunttu wozana muumenne yeellay baynnawantta gidiyaa diraw, taani neena untunttukko kiittay. Baade, «Ubbaa Mooddiiya Med'inaa Goday hawaadan yaagee: yaaga.

⁵ Unttuntu makkalanchcha asaa gidiyaa diraw, untuntu sisin akka is'sinakka, nabii untuntu gidдон de'iyawaa untuntu erana.

⁶ Neenoo asaa na'aw, untunttookka untuntu k'aalawukka yayyoppa! Konay de'iyaanne aguntsay ne yuushshuwaan de'iyawaa gidoopekka, k'ay soggotuwaa giduwaan neeni uttoopekka, yayyoppa. Untuntu makkalanchcha asaa gidiyaa diraw, untuntu k'aalaw yayyoppa; woy untuntu shabbirettoppa.

⁷ Untuntu makkalanchcha asaa gidiyaa diraw, sisin akka is'sinakka, ta k'aalaa untuntu oda.

⁸ «Shin, asaa na'aw, taani new odiyaawaa sisa! He makkalanchchatuwaadan, neenikka makkalanchcha gidoppa; ne doonaa dooyaade, taani new immiyaawaa ma» yaageedda.

⁹ Hewaappe guyyiyaan, taani s'eelliyaa wode, kushii taakko mic'eti utteeddawaa be'aad; he kushiyan s'aatsa mas'aafay de'ee.

¹⁰ I ta sintsan he s'aatsa mas'aafaa billeedda; he s'aatsa mas'aafan laa'u bagganakka yeeku, kayyuu ne seela waasuu s'aafetti utteedda.

3

¹ K'ay I taw hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, he ne sintsan de'iyawaa ma; ha s'aatsa mas'aafaa ma. Baade, Israa'eeliyaa asaw oda» yaageedda.

² Taani hanggaad; taani maanaadan, s'aatsa mas'aafaa I taana barsseedda.

³ Taana, «Laa asaa na'aw, ha taani neena barssiyaa s'aatsa mas'aafaa ma; ne uluwaa an kuntsa» yaageedda. Taani miyaa wode, ta doonaan eessaadan mal'eedda.

⁴ Hewaappe simmiide, I taana hawaadan yaageedda; «Neenoo asaa na'aw, ha'i Israa'eeliyaa asaakko ba; ta k'aalaa untuntu oda.

⁵ Neeni kiitetteeddawe Israa'eeliyaa asaassappe attina, doonay eretennanne k'aalay gelenna haasayay akeeketena asaakko gidenna.

⁶ K'ay taanikka neena untuntu k'aalay gelenna, untuntu haasayaykka eretenna untuntu k'aalaa neeni eranaw danddayenna daro asaakko kiitabaykke allaga biittaa k'aalaa dees'uwaa haasayiyaa daro asaakko kiitabaykke. Tumu taani neena hewanttukko kiitaadditanto, untuntu neeni giyaawaa sisana shin!

⁷ Israa'eeliyaa Asay taani odiyaawaa sisanaw koyenna diraw, untuntu neeni odiyaawaakka sissikkino. Ayaw gooppe, kumentsaa Israa'eeliyaa Asay morggii zoozanne yeellay baynnawanta gidiyaa diraw, ne odiyaawaa sissikkino.

⁸ Shin taani neenakka untuntuwaadan wozana minonne yeellay baynnawaa ootsana.

⁹ Taani neena yashshay bayna asaa ootsana; zaallaappekka aad'd'o mino kesana. Untuntu makkalanchcha asaa gidoopekka, untuntu yayyoppa; woy untuntu dagamoppa» yaageedda.

¹⁰ K'ay I taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, taani new odiyaa k'aalaa ubbaa minisaade hayzzanne ne wozanaan wotsa.

¹¹ Ha'i denda baade, omooduwaan de'iyaa ne asaw oda. Untuntu sisina is'sinakka untuntu, «Ubbaa Moodiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee yaagaade oda» yaageedda.

¹² Hewaappe guyyiyaan, taana Ayyaanay pude dentseedda; «Med'inaa Godaa bonchchuu de'iyasaappe denddiyaa wode» taappe guyyenna, wolk'k'aama kooshshaa sisaaddi.

¹³ K'ay pas'a med'etatu k'efii ituu ittuwaanna shoc'ettiyaa kooshshay, untuntu miyyiyaan de'iyaa yingiriyaawaa kooshshaanna gaketide, guuguntsaa kooshshaadan haniyaa kooshshaa isaad.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, Ayyaanay taana pude dentsiide, hara sa'aa afeeda. Yaatina, taani Med'inaa Godaa Wolk'k'ay taana mooddi de'ishshin, ta ayyaan c'amettaaddenne yilotaadde baad.

¹⁵ Kebaara Shaafaa matan, Tel-Abiiban omoodetteeddawanttukko gakkad. Taani hewan dagamaade, untuntu laappun gallassaa gam'aad.

Hizk'keeli Wochchiyaa Asaa Gideedda

(33:1-9)

¹⁶ Laappuntsa gallassaa wurssetsan Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagidde yeedda;

¹⁷ «Neenoo asaa na'aw, taani neena Israa'eeliyaa asaw wochchiyaawaa ootsaad. Ta doonaappe kesiyaa k'aalaa siseedda payduwaa ubbaan, untuntukka naagettanaadan seera.

¹⁸ Taani nagaranchchaa, «Tumuwaa neeni hayk'k'ana» yaagiya wode, neeni baade Aa seerana d'ayooppe, Aa shemppuukka attana mala, I bare nagaraa ogiyaappe simmanaadan neeni Aa, «Neena ye'e!» gaana d'ayooppe, he nagaranchchay bare nagaran hayk'k'ana; shin Aa suutsaa taani neeppe c'igetana.

¹⁹ Shin neeni nagaranchchaa seerina, I bare nagaraappe woy bare iita ogiyaappe simmennaan is's'ooppe, I bare nagaran hayk'k'ana; shin neeni ne huup'iyaa ashshana.

²⁰ «K'ay s'illo Asay bare s'illotessaappe guyye simmiide, iitaa ootsiyaa wode, taani Aa sintsan d'ubiyaa wotsina, I hayk'k'ana. I simmanaadan neeni Aa, «Neena ye'e!» gabeenna diraw, I bare nagaran hayk'k'ana; I kase ootseedda s'illo oosuu zaariide k'ofettenna; shin taani Aa suutsaakka neeppe c'igetana.

²¹ K'ay neeni s'illo Asay nagaraa ootsennaadan seerina, ikka nagaraappe barena naa-gooppe, tuma I pas'a de'ana. Ayaw gooppe, I neeni seereeddawaa siseedda; neenikka ne huup'iyaa ashshana» yaagiidde yeedda.

Hizk'k'eela S'oossay Duudisseedda

²² He sa'aan Med'inaa Godaa wolk'k'ay taana mooddeedda; k'ay I taana, «Dendda; zanggaaraa ba. New yaan odana» yaageedda.

²³ Taani denddaade, zanggaaraa baad. He sa'aan kase Kabaara Shaafaa matan taani be'eeddawaadan, hewan Med'inaa Godaa bonchchuu ek'keeddawaa be'aad; taani ta som'uwaa biittaa gatsaade gufannaad.

²⁴ Hewaappe guyyiyaan, Ayyaanay ta giddo geliide, taana ta gediyaan essiide, taana hawaadan yaageedda; «Ba; ne golle baade, ne bolla kariyaa gorddaade uttashsha.

²⁵ Neenoo asaa na'aw, neeni wodoruwaan k'ashettana; neeni asaakko kesanaw dand-dayakka.

²⁶ K'ay neeni duude gidanaadaaninne untuntta seerennaadan, taani ne ins's'arssaa ne kookkiyaana gatsa oysana. Ayaw gooppe, untuntu makkalanchcha asaa.

²⁷ Shin taani new odiyaa wode, taani ne doonaa dooyina, neenikka untunttoo, «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee» yaagana. Sisiyaa ooninne siso; sisennan is's'iyaa ooninne is's'o. Ayaw gooppe, untuntu makkalanchcha asaa.

4

Yerusaalame Bolla S'oossaa Pirddaa

(4:1–24:27)

¹ «Neenoo asaa na'aw, urk'k'aappe med'd'eedda S'uubiyaa akkaade, ne sintsan wotsa; yaataade Yerusaalame katamaa misiliyaa Aa bolla med'd'a.

² Aa doodda; dirssaa ooninne kesi akkaadaa diraa, katamaa gimbbiyaa yuushshuwaan biittaa doora; olanchchatuu ek'kiyaasaa giigissa; gimbbiyaa laaliyaa olaa miishshaa yuushshuwaan giigisaa.

³ K'ay birataa bashiyaa akkaade, birataa godaadan neeppenne katamaappe gidduwaan essa. Ne som'uwaakka hank'k'uwaan aakko zaara. He katamay doodettana; k'ay doodeeddawekka neena. Hawe Israa'eeliyaa asaw mallaa gidanawaa.

⁴ «Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa asaw muruwaa mallaa gidana mala ne haddirssa miyyiyaan gisa. Neeni ne haddirssa miyyiyaan giseedda gallassatuwaa payduwaa keeshshaa Israa'eeliyaa asaa untunttu waan murettanentto besaasa.

⁵ K'ay neeni gisaade Israa'eelii wooti murettanentto bessanaadan 390 gallassaa new immaad. He itti itti gallassay untunttu muretiyaa itti itti laytsaana k'ara.

⁶ «He gallassaa ne wursseeddawaappe guyyiyaan, k'ay zaaraadde ne ushechcha miyyiyaan Yihudaa Asay wooti murettanentto bessanaw gisa; Itti itti gallassay itti itti laytsaa muruwaanna k'ara gidiyaa diraw, hewaadan untunttu ootseedda nagaraa muruwaa oytamu gallassaa neeni gisanaadan, taani new immaad.

⁷ Ne som'uwaa Yerusaalame dooddetsaakko hank'k'uwaan zaaraadde, ne kushiyaa dentsa manddaade, Yerusaalame bolla timbbitiyaa oda.

⁸ He dooddetsan neeni gam'iyaa gallassay wuranaw, itti miyyiyaappe hara miyyiyaw aad'd'a wod'd'ennaadan, taani neena wodoruwaan k'achchana.

⁹ «Ha'i neeni, zarggaanne banggae, baa'eelaanne missiriyaa, maldduwaanne morgge mitsaa akkaade, katsaa wotsiyaa itti baatsan k'olaade, aappe new k'umaa katsaade; hewaa neeni miyyiyaan gisiyaa 390 gallassaa maana.

¹⁰ Hachchi hachchi neeni miyaa ukitsaa likka; ikka 230 giraamiyaa dees'iyawaa gido; hewaa Aa wodiyaan wodiyaan ma.

¹¹ K'ay neeni hachchi hachchi ushiyaa haatsaakka likka; ikka laa'u burc'c'ukko gido; hewaa Aa wodiyaan wodiyaan usha.

¹² He walakkeedda katsaa banggaa ukitsaa uuksiyaawaadan uuukka; Asay s'eellishshin, asaa wora sheeshsha mela eetsaade uuukka; yaataade ma.

¹³ Hewe Israa'eeliyaa Asay taani untuntta laaliyaa kawutetsatuwaa gidдон de'iiddi, tuneedda k'umaa maanawoo malaataa» yaageedda Med'inaa Goday.

¹⁴ Yaatina, taani zaaraadde hawaadan yaagaad; «Hay! Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, hewe hanoppo! Taani taana tunissa erikke. Ta na'atetsaappe doommaade hachchi gakkanaw, bakkutaa woy bazzo do'ay puuziide wod'eeddawaa ma erikke; tuneedda ashuu ta doonaakko shiik'i erenna» yaagaad.

¹⁵ I zaariide, taana hawaadan yaageedda; «Daro lo" a, yaatooppe, asaa wora sheeshsha melan uuksiyaawaa aggade, miizaa oshaa kewiyaan ne ukitsaa uuksaasa» yaageedda.

¹⁶ I k'aykka hawaadan yaageedda; «Neenoo asaa na'aw, be'a; Yerusaalame katamaa katsi gelennaadan, taani diggana hanay. Asay katsaa hirggiidde, makkiide maana; k'ay haatsaakka yayyiidde, likkiide ushana.

¹⁷ Hewoo untunttoo de'iyaa katsayenne haatsay wurana; untunttu ittuu ittuwaa, «Poora!» giidde s'eelana; untunttu barenttu nagaraa muruwaan gil'k'ana.

5

Yerusaalame Bolla Yiyaa Bashshaa Malaataa

¹ «Neenoo asaa na'aw, k'ara mashshaa akkaade, ne huup'iyanne ne buuchchaa huup'iyaa giigisiyaawanttu milaac'c'iyadaan an meedda. Yaataade miizaanan likkaade, ne binnaanaa heezzu kessaade shaakka.

² Neeni dooddiyaa wodii wuriyaa wode, ne shaakkeedda binnaanaw itti kushiya Yerusaalame katamaa misiliyaw gidduwaan tamaan s'uugga. Laa'entso kushiya katamaa yuushshuwaan ubbaan mashshaan k'ans's'ereetsaa. Heezzentso kushiya k'ay c'arkkoo laala; ayaw gooppe, taani untuntta mashshaan yederessana.

³ K'ay hewaappe guutsa binnaanaa akkaade, ne mayuwaa s'eeran k'achcha.

⁴ He neeni k'achcheeddawaappe guutsaa akkaade, taman olaade s'uugga. Hewan doommeedda tamay Israa'eeliyaa asaa ubbaa gakkanawaa» yaageedda.

⁵ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hawe Yerusaalame katamaa; taani biittatuwaa izi yuushshuwaan wotsaade, kawutetsatuwaa ubbaw gidдо gul'an izo wotsaad.

⁶ Shin iza bare iita oosuwaan, bare yuushshuwaan de'iyaa biittatuwaappenne kawutetsatuwaappe yaa iitaade, ta higgiiyaanne ta wogaa naagennan is's'aaddu; tumukka iza ta higgiiyaw makkalaaddu; ta wogaakka kaallennaan is's'aaddu» yaagee.

⁷ Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenttu hintte yuushshuwaa kawutetsaappe aatsiide metuwaa med'eedita; ta azazuwaa kaallennaaninne ta wogaa naagennan is's'eedita. Haray atto shin hinttenttu yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuwaa wogaakka naagibeykita» yaagee.

⁸ Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neenoo, Yerusaalame, taani new morkke; hara kawutetsatuu ubbay be'ishina, ne bolla ta pirddaa ahana.

⁹ Neeni taani is's'iyaa eek'aa goynaa ubbaa ootseedda diraw, taani hawaappe kase hanibeennawaa, k'ay hawaappe sintsawukka hanenna pirddaa ne bolla ahana.

¹⁰ Hewaappe denddeeddawaan, hintte gidдон aawotuu barenttu naanatuwaa maana; k'ay naanatuukka barenttu aawotuwwa maana. Taani hintte bolla pirddaa ahana; hintteppe atteedawantakka oydu c'arkkuwaa miizaanaa ubbaw laalana.

¹¹ «Hewaa diraw, taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaaan c'aak'k'ay: Hintte hintte sheneyiyaa eek'atuwaaninne tuna oosotuwaan ta Geeshsha Golliyaa tunisseedda diraw, taanikka hinttena butsa d'ayissana. Hinttew k'arettikkenne hintteppe ittuwaanne ashshikke.

¹² Ne asaappe itti kushii katamaa gidдон iita harggiyaan woy koshan hayk'k'ana; laa'entso kushii katamaappe karenna olan wurana; k'ay heezzentso kushiya taani oydu c'arkkuwaa miizaanaa ubbaw laalaade, untuntta mashshaan yederessana.

¹³ «Ta yiluu wurana; taani untunttu bolla hank'k'etteedda hank'k'uukka ek'k'ana; yaatooppe ta hank'k'uu dochchana. Taani untunttu bollan hank'k'etteedda hank'k'uwaa wurssiya wode, taani Med'inaa Goday k'anaatiyaan haasayeeddawaa untunttu erana.

¹⁴ «Hinttenttu yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuwaa gidдонinne hintte mataana aad'd'iyaa ubbaa sintsan taani hinttena bazuwaanne k'iliic'iyawaa ootsana.

¹⁵ Taani hinttena ta hank'k'uwaaan, ta yiluwaaninne k'aretay baynna seeran pirddiyaa wode, hintte hintte yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatoo k'iliic'oonne shek'aw, hinttena

be'eedda asaw naagettiyaabaanne dagamiyaabaa gidana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad.

¹⁶ Taani hintte bolla wod'iyaaanne d'ayissiyaa koshaa wonddaafiyaa dukkiyaa wode, hinttena d'ayissanaw dukkana. Hinttew koshaa yaa yaa darissana; Yersaalame katamaa katsay gelennaadan, taani diggana.

¹⁷ Taani koshaanne bazzo do'aa hintte bolla yeddina, untunttu hintte naanatuwaa d'ayissana. Taani iita harggiyaa, suutsaa gussiyaawaanne olaa hintte bolla ahana. Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee.

6

S'oossay Eek'aw Goyinniyaawaa Pirddeedda

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Neenoo asaa na'aw, Israa'eeliyaa zoozetuwaakko ne som"uwaa derek'k'aan zaaraadde, untunttu bolla timbbitiyaa oda.

³ Hawaadan yaaga, «Hinttenoo, Israa'eeliyaa zoozeto, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaa k'aalaa sisite! Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday Israa'eeliyaa zoozetoonne keratoo, bubuhatoonne zanggaaratoo hawaadan yaagee; Be'ite, taani, ta mashshaa hintte bolla yeddana; k'ay hintte eek'aa goyinniyyaa sa'aakka d'ayissana.

⁴ Hintte yarshshiyaa sa'atuu kolettenna; k'ay hintte is'aanaa c'uwaiyyaa miishshatuukka me"erettana. Taani hintte asaa hintte eek'atuwaa sintsan wod'ana.

⁵ Taani Israa'eeliyaa asaa anhaa untunttu eek'atuwaa sintsan gisisana; hintte mek'etsaakka hintte yarshshiyaa sa'atuwaa yuushshuwaan laalana.

⁶ Hintte de'iyaa saan ubbaan, hintte katamatuunne hintte goyinniyyaa sa'atuu kolettenna. Hewaadankka hintte yarshshiyaa sa'atuu tunananne laalettana; hintte eek'atuu me'erettananne d'ayana; hintte is'aanaa c'uwaiyyaa sa'atuukka me'eretti wod'd'ana; hintte ootseedda oosuu ubbay pitetti d'ayana.

⁷ Hintte Asay shukettiide, hintte gidдон kunddana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana.

⁸ « «Taani hintteppe amareedawantta pas'a ashshana; mashshaappe atteeddawanttu biittaaanne kawutetsaa gidдон laalettana.

⁹ Mashshaappe atteeddawanttu yaan omooduwaan de'ana. Yaan de'iyaa wode, untunttu taana hassayana; k'ay woshumiyaa wozanaaninne barenttu ayfiyaan eek'aa goynnanaw guyye simmiyaawaan, untunttu ta wozana mentseeddawaa hassayana. Untunttu barenttu ootseedda iita oosuwaappenne untunttu yeellaiyyaa hanotaappe denddeed-dawaan, barena bare huup'iyaw shaataanna.

¹⁰ K'ay taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu erana. Taani untunttu bolla iitabaa ahana geeddawe c'oo mela baabisuwwa gidenna» » yaagee.

¹¹ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday taana hawaadan yaagee; «Ne birad'd'iyaa hank'kuwaan s'orssa! yiluwaan ne gediyancka biittaa k'akka! K'ay hawaadan yaaga; «Israa'eeliyaa asaa sheneyiyaa oosoo aayye ana!» yaaga. Ayaw gooppe, untunttu olan, koshaaninne iita harggiyaan wurana.

¹² Haakuwaan de'iyaaawe iita harggiyaan hayk'k'ana; matan de'iyaaawe olan hayk'k'ana; k'ay pas'a atteeddawe koshan hayk'k'ana. Hewaadan ootsaade, taani ta hank'kuwaa untunttu bolla wurssana.

¹³ Untunttu asaa anhay untunttu eek'atuwaa giduwwa ubbaan, untunttu yarshshiyaa sa'aa yuushshuwwa ubbaan, d'ok'k'a zoozetuwwa bollanne deretuwwa kiikiyaa ubbaa bollan, irs's'a mitsaa garssaa ubbaan, daro bonc'c'ii de'iyaa etsaa garssaa ubbaan, barenttu eek'atoo sawiyaa sheneyiyaa s'uuggeedda sa'aa ubbaan kunddeedda wode, untunttu taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa erana.

¹⁴ K'ay taani ta kushiyaa untunttu bolla mic'aade, untunttu de'iyaa biittaa ubbaa, gedissa bagga bazuwaappe biide huup'issa bagga Ribila giyya katamaa gakkanaw, mela ootsana. Taan Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu hewan erana yaagee yaaga» yaagiidde yeedda.

7

Israa'eeliyaw Wurssetsay Gakkeeda

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Neenoo asaa na'aw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday Israa'eeliyaa biittaw hawaadan yaagee; «Wurssetsaa be'ite! Ubbaa baggaana biittaa bollan wurssetsay gakkeedda.

³ Hekko, wurssetsay hintte bolla gakkeedda! Taani ta hank'k'uwaa hintte bolla yeddana. Taani hintte oosuwaadan, hintte bolla pirddana; hintte tuna hanotaadan, taani hinttena murana.

⁴ Taani hinttew k'arettikkenne hintteppe ittuwaanne ashshikke. Hintte iita oosuwa dirawukka murana; hintte giduwaan de'iyaa is's'eteedda eek'aa goynnuwaakka k'onc'c'isana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana yaagee.

⁵ «Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Bashshaa! Bashshaa bollan bashshay yee.

⁶ Wurssetsay gakkeedda! Wurssetsay gakkeedda! I hintte bollan denddeedda. Be'ite, I gakkeedda!

⁷ Ha biittan de'iyaa wantoo, hintte pirdday gakkeedda; wodii gakkeedda; gallassay matatteedda! Hewe shabbirssaa gallassaappe attina, zooziyaa bollan nashshechchan ililiya gallassaa gidenna.

⁸ Ha"i matan taani ta hank'k'uwaa hintte bolla gussana; ta yiluwaakka hintte bollan wurssana. Taani hintte oosuwaadan, hintte bolla pirddana; hintte tuna hanotaadan, hinttena murana.

⁹ Taani hinttew k'arettikkenne hintteppe ittuwaanne ashshikke. Hintte iita oosuwa dirawukka murana; hintte giduwaan de'iyaa eek'aa goynnuwaakka k'onc'c'isana. Yaa-tooppe hintte hinttena shoc'eeddawe taana Med'inaa Godaa gidiyaawaa erana.

¹⁰ «Hekko gallassay! hawesh gakkeedda! Hintte bayetsay hintte penggiyaa gakkeedda! Hintte iitatetsay kuukumeedda; hintte otoruukka c'iisheedda.

¹¹ Makkalaa gaasuwaan iita oosuu dareedda; untuntuppe ittuunne attena; untunttu c'oratessaappe, woy untunttu duretetsaappe, woy untunttu bonchchuwaappe ayinne attena.

¹² Wodii gakkeedda; gallassaykka matatteedda! Hank'k'uu asaa ubbaa bollaanna gidiyaa diraw, shammiyaawe nashettooppo; woy zal"iyaawekka kayyottooppo.

¹³ Untunttu laa"uu pas'a de'iyaa wodiyaan, zal"eeddawoo bare zal"eeddawoo guyye simmenna. Iraa'eliyaa asaa ubbaa bolla odeteedda ha sas'ay laamettana; untunttu nagaraappe denddeeddawaan untuntuppe ittuunne bare shemppuwaa ashshenna.

¹⁴ Ta hank'k'uu asaa ubbaa bolla de'iyaa diraw, untunttu olaw ultuwaa punniide, ubbabaa giigissoopekka, ooninne olaw kesenna.

Israa'eeliyaa Asaa Nagaraa Gaasuwaan Yiyaa Muruwa

¹⁵ «Kareenna olay, soonna iita harggiinne koshay de'ee. Katamaappe gas'an de'iyaa wolaan hayk'k'ana; katamaa gidдон de'iyaa wantu koshaaninne iita harggiyaan wurana.

¹⁶ Untuntuppe atteedawantu, demba gadiyaappe yashshan bak'ateedda harapp'etuwaadan barenttu nagaraa gaasuwaan deriyaa bollan olana.

¹⁷ Kushiyaa ubbay donc'ilana; gulbbatay ubbay kolddina yashshan muushana.

¹⁸ Untunttu maak'aa mayyana; k'ay yashshan kokkorana. Untunttu ubbaa som"iikka yeellaa mayyana; untunttu ubbaa huup"iikka meedetana.

¹⁹ Untunttu barenttu biraa ogiyaan olana; untunttu work'k'aykka tunabaa gidanawaa. Ees'siyaa Med'inaa Godaa hank'k'uwa gallassi, untunttu birayenne untunttu work'k'ay untunttu ashshanaw danddayenna. Untunttoo d'ube gidiide, nagaran gelisseedda birayenne work'k'ay untunttu uluwaa kumiide, untunttu koshaappe ashshenna.

²⁰ «Untunttu barenttu lo"o alleek'k'uwan otoretteeddino; hewantta barenttu is's'eteedda tuna eek'anne yeellayiyaa misiliyaa med'd'anaw go'etteeddino. Hewaa diraw, taani he lo"o alleek'k'uwa untunttoo tunabaa kessaad.

²¹ Taani untunttu alleek'k'uwa omooduwaa ootsaade, allagawunne biittaa ubbaan de'iyaa iitattoo aatsaade immiina, untunttu Aa tunabaa kessana.

²² He wode taani ta som"uwaa wora zaarana; k'ay ta bonchcho Geeshsha Golliyaa panggatuuli geliide tunissana.

²³ «Suure pirddaa d'ayussaana, biittay ubbay suutsaan kumeedda dirawunne kamaaykka makkala oosuwaan kumeedda diraw, sanssalataa giigissa.

²⁴ Untunttu golletuwaa baressa ootsana mala, taani ubbaappe iita kawutetsaa ahana. Wolk'k'aamatuwaa otoruwaakka taani d'ayissana; untunttu geeshsha sa'atuukka tunana.

²⁵ Dagamay yiyaa wode, untunttu saruwaa koyana; shin demmikkino.

²⁶ Bashshay bashshaa bolla, k'ay iita oduu iita oduwaa bolla yaana. Untunttu timbitiyaa odiyaawaa, «Ne sas'aa oda» yaagana. K'eesetoo tamarissiyaa timirttii d'ayana; c'imatookka zoriyaawe d'ayana.

²⁷ Kaatii yeekkana; kaappuu hidoottaa k'ans's'ana; he biittaa asaa kushii yashshan kokkorana. Taani untunttoo untunttu oosuwaadan ootsana; untunttu pirddaadan,

unttuntu bolla pirddana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa unttuntu hewan erana yaagee» yaagiidde yeedda.

8

Geeshsha Golliyaan Eek'aa Goynaa (8:1–10:22)

¹ Nuuni omoodetteedda usuppuntsa laytsan, usuppuntsa aginaan, ichcheshantsa gallasan, taani ta son utti de'ishshin, Yihudaa c'imatuukka ta sintsan utti de'ishshin, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaa wolk'k'ay taana mooddeedda.

² Taani tishshi udaade s'eelliyaa wode, asaa malatiyaawaa be'aad; aw s'eessaappe garssa bagga malatiyaa sa'ay tamaa malatee; k'ay s'eessaappe bolla bagga malatiyaa sa'ay p'ooliyaa naasiyaa birataa malatee.

³ I kushiya malatiyaawaa taakko yeddiide, ta huup'iyaa binnaanaa oyk'keedda. Ayyaanay taana sa'aappenne saluwaappe giddoo pude dentsiide, S'oossaa sas'aan taana Yersaalame afeeda. Huup'issa baggana Geeshsha Golliyaa giddo dabaabaa geliyaa pengiyaanna gelissiide, S'oossaa k'anaatiyaa dentsetiyyaa eek'ay ek'keeddawaa besseedda.

⁴ Kase taani kabaara shaafaa matan sas'aan be'eeddawaadan, Israa'eeliyaa S'oossaa bonchchuwaa hewan be'aad.

⁵ Hewan I taw hawaadan yaageedda; «Neenoo asaa na'aw, huup'issa bagga s'eella» yaageedda. Taani s'eelliyaa wode, S'oossaa k'anaatiyaa dentsetiyyaa eek'aa misiliyaa sintsan de'iyaa yarshshiyaa sa'aa matan de'iyawaa be'aad.

⁶ K'aykka I taw hawaadan yaageedda; «Neenoo asaa na'aw, untuntu ootsiyaawaa be'ay? Taana ta Geeshsha Golliyaappe haassanaw Israa'eeliyaa Asay ootsiyaa wolk'k'aama is'setiyya eek'aa goynnuwaabaa be'ay? Hewaappekka aad'd'iyaa iitiyya eek'aa s'oossatuwaa goynaa neeni biro be'ana» yaageedda.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, taana Geeshsha Golliyaa dabaabaa pengge aheedda; hekko taani s'eelliyaa wode, godan s'oo'ii de'iyawaa be'aad.

⁸ I taana, «Laa asaa na'aw, godaa bookka» yaageedda; taani bookkiyaa wode, itti penggii hewan de'iyawaa be'aad.

⁹ K'ay I taana, «Gela; untuntu hawaan ootsiyaa iitanne sheneyiyaa eek'aa s'oossatuwaa goynnuwaa be'a» yaageedda.

¹⁰ Taani giddo gelaade s'eelliyaa wode, godaa bollan yuuyyi aad'd'iide biittaana gooshet-tiyaa med'etatu misilii, geeshsha gidenna do'atuwaa misilii ubbayenne Israa'eeliyaa asaa eek'atuwaa ubbaa misilii kumeeddawaa be'aad.

¹¹ Unttuntuppe sintsa baggana Israa'eeliyaa asaappe laappun tammu c'imatuu ek'keeddino; k'ay Shaafaana na'aa Yazaaniikka untuntu gidдон ek'keedda. Ubbaykka is'aanaa c'uwayiyaawaa barenttu kushiyan oyk'keeddino; is'aanaa c'uwayikka tullu gee.

¹² K'ay I taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, hawaa Israa'eeliyaa asaa c'imatuu ubbaykka d'uman barenttu eek'aa misiliyaa golliyaan untuntu ootsiyaawaa be'ay? Ayaw gooppe, untuntu, Med'inaa Goday nuuna be'enna; Med'inaa Goday ha biittaa aggeeda yaagiino» yaageedda.

¹³ K'aykka I taana, «Hewaappekka aad'd'iyaa is'seteedda ek'k'aa goynnuwaa neeni biro be'ana» yaageedda.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, I taana Geeshsha Golliyaa huup'issa bagga penggiyaakko afina, hewan Tamuuzaa giyaade barenttu s'oossaw uttiide yeekkiyaa mac'c'a asatuwaa be'aad.

¹⁵ I taana, «Neenoo asaa na'aw, hawaa be'ay? Hewaappe aad'd'iyaa is'seteedda ek'k'aa goynaa neeni biro be'ana» yaageedda.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, I taana Med'inaa Godaa Golliyaa giddo dabaabaa afeeda; hewan Geeshsha Golliyaa penggen baranddaappenne yarshshiyaa saappe gidduwaan laatamanne ichcheshu attuma asaa gidiyaawaa be'aad. Untuntu barenttu zokkiyaa Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaakko, barenttu som"uwaa away doliyaa bagga zaariide, away doliyaa baggana awaaw goynniino.

¹⁷ I taana hawaadan yaageedda; «Neenoo asaa na'aw, hawaa be'aaddi? Yihudaa asaw ha is'seteedda ek'k'aa goynnuwaa hawaan ootsiyaawe ubbay laafabaa gideedee? Untuntu biittaa makkala oosuwaan kuntsiide, zaari zaariide taana hank'ketissanaw bessii? Be'a, untuntu barenttu danddayeedda keenan taana iissiide c'ashiino.

¹⁸ Hewaa diraw, taani untuntunna hank'kuwaan gakkettana. Taani untunttoo k'arettikkenne untuntuppe ittuwaanne ashshikke. Untuntu barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, ta haytsaan waassinakka, taani untunttoo sisikke» yaageedda.

9

Eek'aw Goyinniyaawantta Wod'eeddino

¹ Hewaappe guyyiyaan, d'ok'ka kooshshaan, taani sisishshin, «Hawanttu, katamato muranaw kiitetteeddawanttu, ubbaykka barenttu wod'iyaa olaa miishshaa barenttu kushiyaan kushiyaan oyk'k'iide, haa yiino» yaageedda.

² Hewaappe, huup'issa s'eelliyaa k'ommo bagga penggiyaanna wod'iyaa olaa miishshaa oyk'k'iide, yiya usuppun asatuwaa be'aad. Untuntunna ittippe liinuwaappe dadetteedda mayuwaa mayyiide, bare miyyiyaan s'aafiyaawaa korojjuwaan oyk'k'eedda itti bitanii de'ee. Untunttu giddo geliide, nahaasiyaappe oosetteedda yarshshiyaa sa'aa matan ek'keeddino.

³ Israa'eeliyaa S'oossaa bonchchuu kase bare de'iyaa kiruubetuwaappe denddiide, Geeshsha Golliyaa penggiyaa gubaniyaakko biide ek'keedda. Hewan Med'inaa Goday layinuwaa mayyiide, bare miyyiyaan s'aafiyaawaa korojjuwaan oyk'k'eedda bitaniyaa s'eeseedda.

⁴ Aa hawaadan yaageedda; «Yerusaalame katamaa gidduwaa baade, yaan oosettiya is's'eteedda eek'aa goynnuwaa diraw, ooliiddinne kayyottiide de'iyaa asaa som"uwaan mallaa wotsa» yaageedda.

⁵ Taani sisishshin, I haratuwaakka hawaadan yaageedda; «Aa geeddo kaalliide, katamaa gidduwaa aad'd'iide wod'ite! Ittuwaanne ashshoppite; oossinne k'arettoppite.

⁶ C'imatuwaa, wodallatuwaanne wodorotuwaa, mac'ca asatuwaanne naanatuwaa ubbaakka shukkite; shin som"uwaan malay de'iyaa asaa oonanne bochchoppite. Wod'uwa ta Geeshsha Golliyaan doommite» yaageedda. Untuntta wod'uwa Geeshsha Golliya sintsaan ek'k'eedda c'imatuwaan doommeeddino.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, I untuntta hawaadan yaageedda; «Geeshsha Golliyaa tunissite; dabaabatuwaakka anhaan kuntsite; kesite» yaageedda. Untunttu kesiide, katamaa gidдон ubbaan wod'uwa doommeeddino.

⁸ Untunttu wod'i de'ishshin, taani taarekka ataade, ta som"uwaa biittaa gatsa gufannaade, ta k'aalaa d'ok'ku ootsaade, «Abeet Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, ha neeni Yerusaalame bolla gussiyaa ne hank'k'uwaan, Israa'eeliyaappe atteeda muliyaakka wurssaayye?» yaagaad.

⁹ I zaariide, taw hawaadan yaageedda; «Israa'eeliyaanne Yihudaa nagaray loytsi dareedda; biittaa ubbay suutsan kumeedda; k'ay katamaa ubbaan suure pirdday baawa. Ayaw gooppe, «Asay, Med'inaa Goday ha biittaa aggeeda; Med'inaa Goday be'enna» yaagiino.

¹⁰ Hewaa diraw, taani untunttoo k'arettikkenne untunttuppe ittuwaanne ashshikke. Taani untunttoo untunttu ogiyaada ootsana» yaageedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, layinuwaa mayyiide, bare miyyiyaan s'aafiyaawaa korojjuwaan oyk'k'eedda bitanii guyye simmiide, «Neeni taana azazeeddawaadan ootsaad» yaageedda.

10

S'oossaa Bonchchuu Geeshsha Golliyaappe Shaakketteedda

¹ Taani s'eelliyaa wode sampeeriyaa giyaa ink'k'uwaappe oosetteedda kawutet-saa arataa malatiyaa kiruubetuwa hup'iyaaappe bolla baggana de'iyaa mic'etteedda saluwa guufantsuwa malatiyaawaan de'iyawaa be'aad.

² Liinuwa mayyeedda bitaniyaa Med'inaa Goday hawaadan yaageedda; «Kiruubetuwaappe garssa baggana yinggiriyaawaan gidduwaana aad'a ba; hewaappe s'iis'untsaa bonk'k'uwa ne kushiyaan kop'p'eta akkaade, katamaa bolla laala» yaageedda.

Taani s'eellishshin, tamaa akkanaw geleedda.

³ Bitanii geliyaa wode, kiruubetu Geeshsha Golliyaappe gedissa baggana ek'k'eeddino; giddo dabaabaakka shaarii kumeedda.

⁴ Med'inaa Godaa bonchchuu kiruubetuwa bollaappe denddiide, Geeshsha Golliya penggiyaa gubaniyaakko biide ek'keedda. Shaarii Geeshsha Golliya kumeedda; dabaabaykka Med'inaa Godaa bonchchuwa p'ooletsan kumeedda.

⁵ Kiruubetuwa k'efiyaa giiretsay Ubbaa Mooddiyaa S'oossay haasayood sisetiyaa kooshshaadan, kare dabaaban sisetee.

⁶ Liinuwa mayyeedda bitaniyaa Med'inaa Goday, «Kiruubetuwa garssa bagga ying-giriyaawaa gidoppe tamaa akka» yaagiide azazina, I geliide itti yinggiretiyaawaa miyyiyaan ek'k'eedda.

⁷ Kiruubetuwaappe ittuu barenttu gidдон de'iyaa tamaakko bare kushiya yeddiide, aappe guutsaa akkiide, layinuwa mayyeedda bitaniyaa kushiyan wotsina, ikka akkiide keseedda.

⁸ Kiruubetuwa k'efiyaappe garssa baggana asaa kushiya malatiyaawe de'ee.

⁹ Taani s'eelliyaa wode, kiruubetuwa miyye bagga oyddu yinggirotuu de'iino; itti kiruubiyaa miyyiyan itti itti yinggirii de'iyawaa be'aad; he yinggiretsatuu ink'k'uwaaan p'ooliino.

¹⁰ Unttuntu oydduukka ittuu ittuwaa malatiino; itti irzzuu laa"u irzzuwa gidiide med'etteedda; ittuu ittuwaa gidduwaana kantsi utteedda.

¹¹ Kiruubetu biyaa wode, oyddu baggawukka yaanne haanne simmennaan biino; itti yinggiretsay beedda geeduwa yenko yinggiretiyaawanttu yaanne haanne simmennaan oyduwaappe ittuwaa huup'ii simmo sa'aa sitti giide biino.

¹² Unttuntu kumentsaa bollan, hewenne unttuntu zokkuwaan, unttuntu kushiyan, unttuntu k'efiyaaninne unttuntu oyddu yinggiretiyaawanttu ayifii kumeedda.

¹³ Taani sisishshin, yinggiretiyaawanttu elleelliyaa Yinggiretiyaawantta geetetti s'esetteeddino.

¹⁴ Itti itti kiruubiyaw oyddu som"ii de'ee. Itti som"ii kiruubiyaa som"uwaa, laa"entsuu asaa som"uwaa, heezentsuu gaammuwa som"uwaanne, oyddentsuu argantsaa som"uwaa.

¹⁵ Hewaappe guyyiyan, kiruubetu pude denddeeddino. Hawanttu taani Kabaara Shaafaa matan be'eedda pas'a de'iyaa med'etatuwa.

¹⁶ K'ay kiruubetu biyaa wode, unttuntu miyye baggan de'iyaa irzzotuukka buluuliino; k'ay kiruubetu biitaappe pude denddanaw barenttu k'efiyaa mic'c'iyaa wodekka yinggiretiyaawanttu unttuntu miyyiyaappe shaakkettikkino.

¹⁷ Unttuntu ek'k'iyaa wode, yinggiretsatuukka ek'k'iino; k'ay unttuntu biitaappe pude denddiya wode, unttuntuukka denddiino. Hewekka pas'a de'iyaa med'etatu ayyaanatuu unttuntu de'iyaa diraassa.

¹⁸ Hewaappe guyyiyan, Med'inaa Godaa bonchchuu Geeshsha Golliya penggiyaappe denddiide, kiruubetuwaappe bolla baggan ek'k'eedda.

¹⁹ Taani s'eellishshin, kiruubetu barenttu k'efiyaa mic'c'iide, yinggiretiyaawaannakka ittippe biitaappe pude denddeeddino. Unttuntu Med'inaa Godaa Golliya away doliya baggan de'iyaa dirssaa penggiyaanna ek'k'eeddino; Israa'eeliya S'oossaa bonchchuukka untuttuppe bolla baggana de'ee.

²⁰ Hawanttu Kabaara Shaafaan taani Israa'eeliya S'oossaaappe garssa baggana be'eedda pas'a med'etatuwa; k'ay unttuntu kiruubetuwa gidiyaawaa taani eraad.

²¹ Unttuntu ubbawukka oyddu oyddu som"otuunne, oyddu oyddu k'efetuu de'iino; unttuntu k'efetuwaappe garssa baggana asaa kushetuwa malatiyaawe de'ee.

²² Unttuntu som"otuu Kabaara Shaafaa matan taani be'eedda som"otuwaa malatiino. Unttuntu ubbaykka sitti giide, sintaw biino.

11

Yerusaalame Bolla Gakkeeda Pirddaa

¹ Hewaappe guyyiyan, Ayyaanay taana dentsiide, away doliya bagga s'eelliyaa Med'inaa Godaa Golliya dirssaa pengge afeeda. Hewan he penggiya geliyaasan laatanne ichcheshu attuma Asay de'ee; unttuntu gidдон asaa kaaletsiyaa Azuura na'aa Azaaniyaanne Banaaya na'aa Palaas'iyaa be'aad.

² Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, ha attuma asatuu ha kataman iita halchchuwa halchchiyaawanttanne iita zoriya zoriyaawantta.

³ Unttuntu hawaadan yaagiino; «Nuuni golliya zaaretsi kees's'ana wodii ha" a gidena. Ha katamay ashuwa s'aaruwa; k'ay nuuni asho» yaagiino.

⁴ Hewaa diraw, asaa na'aw, timbbitiya oda! Unttuntu bolla timbbitiya oda!» yaageedda.

⁵ Hewaappe guyyiyan, Med'inaa Godaa Ayyaanay ta bolla wod'd'iide, taana hawaadan yaageedda; «Unttunta yaaga; Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eeliya asaw, hintte hawaadan giita; taani hintte ayaa k'oppinto eray.

⁶ Ha kataman hintte daro asaa wod'iide, ogiyya ubbaan anhaa kuntseeddita yaagee.

⁷ «Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiiya Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte wod'iide hewan oleedda anhay ashuwa; k'ay ha katamaykka ashuwa doyyisiya s'aaruwa; shin taani hinttena ha katamaappe yederssaade kessana.

⁸ Hintte olaw yayyeeddita; taani he hintte yayyeedda olaa hintte bolla ahana. Ubbaa Mooddiiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

⁹ Taani hinttena ha katamaappe kessaade, allagatuwaa kushiyaan aatsa immana; taani hintte bolla pirddana.

¹⁰ Hintte olan wurana; taani hinttena hintte biittan pirddana. Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana.

¹¹ Ha katamay hinttew ashuwaa s'aaruwaa gidenna; hinttekka Aa giddon ashuwaa gidikkita. Hintte bolla Israa'eeliyaa biittan pirddana.

¹² Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana. Ayaw gooppe, hintte ta azazuwaa kaallennaan is'seeddita; ta wogaakka naagennan is's'iide, hintte yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuwaa wogaadan de'eeddita» yaagee, yaaga» yaageedda.

¹³ Taani timbbitiyaa odishin, Banaaya na'aa Palaas'ee hayk'keedda; taani duge gufannaade, ta k'aalaa d'ok'ku ootsaade, hawaadan yaagaade waassaad; «Abeet Ubbaa Mooddiiyaa Med'inaa Godaw, Israa'eeliyaappe atteedawantta ubbaanna wurssana hanayiye?» yaagaad.

S'oossay Omooduwaan De'iyaaawanttoo Immeedda Hidootaa

¹⁴ Hewaappe guyiyaan Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

¹⁵ «Laa asaa na'aw, Yerusaalamen de'iyaa Israa'eeliyaa Asay ne ishatuwaabaanne ne dabbotuwaabaa, omooduwaan de'iyaa Israa'eelatuwaabaa «Unttuntu Med'inaa Godaappe haakkeeddino; ha biittaykka nuw laata gidiide imetteedda» yaagiide haasiyiino.

¹⁶ «Hewaa diraw, neeni hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Unttunta haakko kawutetsatuwaa giddo yeddoopekka, k'ay biittatuwaan laalooppekka, beedda biittatuwaan guutsa wodiyaw taani untuntunna gidana» yaagee, yaaga.

¹⁷ «Hewaa diraw, neeni hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani hinttena kawutetsatuwaappenne hintte laaletteedda biittatuwaappe shishshana; k'ay Israa'eeliyaa biittaa taani zaaraadde hinttew immana» yaagee, yaaga.

¹⁸ «Unttuntu guyye simmiide yiide, sheneyiyaa misiliyaanne tuna eek'aa biittaappe d'ayissana.

¹⁹ Taanikka untuntntoo itti wozanaa immana; k'ay ooratsa ayaanaakka untntuntu giddon wotsana. Untntuntuppe shuchchaa wozanaa diggaade, ashuwaa wozanaa untntunttoo immana.

²⁰ He wodiyaan untntnttu ta higgiiyaa kaallana; ta azazuwaakka naagana. Untntnttu ta asaa gidana; taanikka untntnttu S'oossaa gidana.

²¹ Shin he sheneyiyaa misiliyawunne tuna eek'aw goyinnanaw doseeddawantta gidoope, taani untntnttu oosuwaadan untntnttoo ootsana. Taani Ubbaa Mooddiiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagiidde yeedda.

S'oossaa Bonchchuu Yerusaalameppe Shaakketteedda

²² Hewaappe guyyiyaan, untntnttu miyyiyaan yinggiretiyaawanttu de'iyaa kiruubetuu, barenttu k'efiyaa mic'c'eeddino; Israa'eeliyaa S'oossaa bonchchuukka untntnttuppe bollaanna de'ee.

²³ Med'inaa Godaa bonchchuu katamaa giddoppe denddiide, away doliyaa bagga de-riyaa bolla ek'keedda.

²⁴ S'oossaa Ayyaanay taw immeedda sas'aan Ayyaanay taana biittaappe pude dentsiide, Baabloonon omoodetteeddawanttukko afeeda. Hewaappe guyyiyaan, sas'ay taappe shaakketteedda.

²⁵ Taanikka Med'inaa Goday taana besseeddawaa ubbaa omoodduwaan de'iyaaawanttoo odaaddi.

12

Hizk'keeli Asay Omoodettiide Biyaawaa Malaataa Besseedda

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, neeni makkalanchcha asaa giddon de'aassa. Untntnttu makkalanchcha asaa gidiyaa diraw, untntnttoo ayifii de'ee, shin demmikkino; untntnttoo haytsay de'ee, shin sissikkino.

³ Hewaa diraw, asaa na'aw, omooduwaan biyaa asaadan, neeni afanaw dand-dayiyaawaa ubbaa shiishsha k'achchaade, gallassi untntnttu s'eellishshin kesaade, ne

de'iyasaappe hara sa'aa ba. Unttuntu makkalanchcha asaa gidooppenne, ooni erii, untunttu akeekana.

⁴ Gallassi untunttu s'eellishshin, omooduwaa biyaa asaadan, neeni k'achcheeddawaa kare kessa; k'ay omarssi untunttu s'eellishshin, omooduwaa biyaa asaadan kesa.

⁵ Unttuntu s'eellishshin, ne golliyaa godaa mentsaade; he me'o sa'anna mulutsaade kessa.

⁶ Neeni kesseedda miishshaa untunttu s'eellishshin, ne hashiyaan tookkaade, lem"i lem"ishin kessa. Biittaa be'ennaadan, ne som"uwaa kamma. Ha neeni haniyaawe Israa'eeliyaa asaw malaataa gidanaadan, taani ootsaad» yaageedda.

⁷ Taanikka I taana azazeeddawaadan ootsaad. Omoodoo biyaa asaadan, gallassi taani k'achcheeddawaa kare kessaad. Omarssan k'ay ta golliyaa godaa ta kushiyan mentsaade kesaad; taani kesseedda miishshaa untunttu s'eellishshin, ta hashiyaan tookkaade, lem"i lem"ishina baad.

⁸ Wonttetsa Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

⁹ «Laa asaa na'aw, he makkalanchcha zaratu, Israa'eeliyaa asatuu neena, «Neni oot-siyaawe ayee?» giide oochcheeddino gidikkinoo?

¹⁰ Neni untunttu hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ha timbbitii Yerusalaamen kaappuwaabanne Israa'eeliyaa asaa kumentsabaa» yaaga» yaagee.

¹¹ Neni untunttu, «Taani hinttew malaataa. Taani ootseeddawaadan, untunttu bolla hanana; untunttu omoodettiide, hara biittaa baana» yaaga.

¹² «Untunttu gidon de'iyaa kaappuu godaa lukki kesiide, bare miishshaa bare hashiyaan tookkiide, lem"i lem"ishina baana; I biittaa be'ennaadan, bare som"uwaa kammana.

¹³ Taani gitiyaa Aa sintsan yeggana ta p'iriyaankka oyk'k'ana. Taani Aa Baabloone katamaa ahana; shin I Kaladaawetuwa biittaa Baabloone katamaa be'ennaan hayk'k'ana.

¹⁴ Aa yuushshuwaan de'iyaa Aa maaddiyaawantanne Aa olanchchatuwaa ubbaa taani ubbaa sa'aa piskki ootsana; taani untunttu mashshaan yedersana.

¹⁵ «Untunttu taani hara biittatuunne kawutetsatuwaa giddo laaliyaa wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu erana.

¹⁶ Untunttu barenttu biyaa kawutetsatuwaa gidon barenttu tuna oosuwa paas'ana mala, taani untunttupe amareedawantta olaappe, koshaappenne iita harggiyaappe kessi akkanaadan ootsana. He wode Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu hewan erana» yaagiidde yeedda.

Yashshaa Kokkoriyaa Timbbitiyaa Odiyaawaa Malaataa

¹⁷ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

¹⁸ «Laa asaa na'aw, ne ukitsaa dagaman ma; k'ay ne haatsaakka yashshaan kokkoraadde usha.

¹⁹ Biittan de'iyaa asaw hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday Israa'eeliyaa biittan de'iyaa Yerusaalame asaabaa hawaadan yaagee; «Untunttu barenttu ukitsaa hirggan maana; barenttu haatsaakka shabbirssan ushana. Ayaw gooppe, yaan Asay ubbay genanchchanne makkalanchcha gideedda diraw, untunttu biittay ona gidanawaa.

²⁰ Ha"i Asay kumeedda katamatuu d'ayana; k'ay biittaykka ona gidanawaa. He wode taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

Asaa Leemisoo S'oossay Immeedda Zaaruwaa

²¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

²² «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa biittabaw, «Gallassay aad'd'eeda; sas'ay ubbaykka mela gideeda» yaagiidde hinttenttu leemisiyaawe I ayee?

²³ Hewaa diraw, untunttu neeni, «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ha leemisuu laa"entso hassayettennaadan ootsana; untunttu zaaretsiide, hewaa Israa'eeliyaa biittan leemisikkino» yaagee» yaaga. K'ay untunttu, «Gallassay matatteedda; sas'ay ubbaykka polettana hane» yaaga.

²⁴ Hawaappe sintsa Israa'eeliyaa asaa gidon wordduwaa sas'ayenne murunuu ubbay de'enna.

²⁵ Taani Med'inaa Goday, odana koyowaa oday; hewekka gam"ennan polettana. Hinttenoo, makkalanchcha asatoo, taani odiyaabaa ubbaa hintte laytsan taani polana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagiidde yeedda.

²⁶ K'aykka Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

²⁷ «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa Asay hawaadan yaagee; 'I be'eedda sas'ay sintsanaw daro laytsaassa; k'ay I adussa wodiyaa hananawaa ode» yaagee.

²⁸ Hewaa diraw, neeni untunttoo hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani odiyaa k'aalay polettanaappe attina, ittuukka gam"enna. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee yaaga» yaagiidde yeedda.

13

Worddo Timbbitiyaa Odiyaa Attuma

Asatoo Odetteedda Timbbitiyaa

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaan ha"i timbbitiyaa odiyaawanttu bolla timbbitiyaa oda. Barenttu k'ofaappe denddiide, timbbitiyaa odiyaawantta hawaadan yaaga; «Med'inaa Godaa k'aalaa sisite!

³ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; Ayaanne be'ennaan c'oo barenttoo denddiyaa boozaa timbbitiyaa odiyaawanttoo aayye ana!

⁴ Israa'eeliyaa asaw, hintte timbbitiyaa odiyaawanttu koleteedda katamaa gidдон de'iyaa worakanatuwaa mala.

⁵ Med'inaa Godaa gallassi dirssay olan min ek'kanaadan, Israa'eeliyaa Asay dirssaa gimbbiyaa zaari gimbbi minisanaw, gimbbii koleteeddasaa pude bibeykkino.

⁶ Untunttu sas'ay wordduwaa, k'ay untunttu murunuukka wordduwaa. Untunttu Med'inaa Goday kiittennan, Med'inaa Goday hawaadan yaagee yaagiino. Yaatiide untunttu odeeddawaa S'oossay polana yaagiide naagiino.

⁷ Taani odennan de'ishiina, Med'inaa Goday hawaadan yaagee yaagiide odiyaa hintte wordduwaa sas'aanne wordduwaa murunuwaa be'ibeykkitee?» » yaagee.

⁸ Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte word-dobaa haasayeedda dirawunne hintte be"eedda sas'ay worddo gido diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hinttew morkke.

⁹ Ta kushii, worddo sas'aa be'ide, wordduwaa muruniyaawanttu bolla pirdanaw dendeedda. Untunttu ta asaa zoriyaa gidon k'ofaa k'achchanaw gelikkino, woy Israa'eeliyaa Asay s'aafetteedda mazggobiyaan s'aafettikkino, woy untunttu Israa'eeliyaa biittaakka gelikkino. He wode Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaa gidiaawaa hintte hewan erana.

¹⁰ «Saruu bayinnan de'ishiina, untunttu ta asaa, «Sa'ay sara!» yaagiide wora kaaletseeddino. K'ay Asay shunchaa c'oo keeliide dirina, untunttu booshunchchaa okkiino.

¹¹ Hewaa diraw, he booshunchchaa okkiyaawantta, «He hintte okkeedda gimbbii kundana! Wolk'k'ama iray bukkana; k'ay taani S'oossay orddo shachchaa duge yeggana; iita gotiikka denddana» yaagiide odite.

¹² He gimbbii kundedda wode, Asay hinttena, hintte Aa okkeedda booshunchchay ane?» giide oochchennan agganee? yaagee.

¹³ Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ta hank'k'uaan iita gotiyaa yeddana; k'ay gimbbiyaa dirssaa kolanaw ta yiluwaan orddo shachchaanne wolk'k'ama iraa suulliyaa hank'k'uaana kiittana.

¹⁴ Hintte booshunchchaa okkeedda gimbbiyaa taani mentsereetsana, biittan laalananne baasuwa mela ashshana. I kunddiyaa wode hintte Aa gidдон hayk'kana. He wode taani Med'inaa Godaa gidiaawaa hintte hewan erana.

¹⁵ Hewaadan haniide, ta hank'k'uu gimbbiyaa bollanne gimbbiyaa booshunchchaa okkeedda asatuwaa bolla wod'dana. Taani hinttena, «Ha"i gimbbii baawa; gimbbiyaa booshunchchaa okkeeddawanttukka de'ikkino.

¹⁶ Israa'eeliyaan de'iyaa, Yersaalamebaa timbbitiyaa odeeddawanttu, saruu bayinnan aw saruwaa sas'aa be'eeddawanttu, untunttu de'ikkino: yaagay. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee yaaga.

Worddo Timbbitiyaa Odiyaa Mac'c'a

Asatoo Odetteedda Timbbitiyaa

¹⁷ «Laa asaa na'aw, barenttu k'ofaappe denddiide, timbbitiyaa odiyaa ne asaa mac'c'a asatuwaakko ha"i ne som"uwaa derek'kaan zaara; untunttu bolla timbbitiyaa oda.

¹⁸ Hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hara asaa bollan asaw wolk'k'ay de'anaadan, untunttu kushiyaa ubbaan murunuwaabaa sikkiide wotsiyaanne asaa ubbaw huup'p'iyaa shaashiyaa giigissiyaa mac'c'a asatoo, hinttew aayye ana! Hintte ta asaa shemppuwaa p'iriide hintte hintte shemppuwaa ashanitee?

¹⁹ Itti kop'piyaa banga woy itti baso ukitsaa demmanaw, yeellayiyaawaa ootsiide, ta asaa sintsan taana kawushshiita. Hewaa giyaawe hintte hayk'kanaw bessenawantta wod'iide, attanaw bessenawantta ashshiita giyaawaa. Yaatiide ta asaw wordduwaa odiita; untunttukka hintte wordduwaa sisiino» yaagee.

²⁰ «Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte hara asaa bollan asaw wolk'k'ay de'anaadan, hintte kushiyan wotseedda murunuwaa taani dentsana. Taani Aa hintte kushiyaappe duutsa olana; p'iriyaappe kessi akkiyaa ka-fuwaadan, taani untuntta hintte wolk'k'appe ashsha akkana.

²¹ Taani hintte biittaa shaashiyaakka dafa akkaade, ta asaa med'inaw hintte kushiyaappe wotsa akkana. He wode taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana.

²² Taani kayyoyyabeena s'illo asaa wozanaa hintte wordduwaan kayyoyiita; nagarachchatuukka barenttu iita oosuwaappe simmiide, barenttu shemppuwaa ashshenaadan, hintte untuntta mintsetseeddita.

²³ Hewaa diraw, laa'ento worddo sas'aa be'ikkita; murunuwaabaakka ootsikkita. Taani ta asaa hintte kushiyaappe wotsa akkana. He wode taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana» yaagee; yaaga» yaagiidde yeedda.

14

S'oossay Eek'aw Goyinniyaawantta D'ayssana

¹ Israa'eeliyaa c'imatuwaappe amareedawanttu taakko yiide, ta sintsan utteeddino.

² Yaatina Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

³ «Laa asaa na'aw, ha asatuu barenttu wozanaan eek'aa esseeddino; k'ay untunttu nagaray untunttoo d'ubbiyaa shuchchaa mala gideedda. Yaatina, taani untunttu taana oochhanaadan ootsooyye?

⁴ Hewaa diraw, neeni untunttoo hawaadan yaagaade oda; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa asaappe ooninne eek'aa bare wozanaan wotsooppe, Aa nagaray aw d'ubbiyaa shuchchaa mala gidoope, k'ay timbbitiyaa odiyaawaakko I booppe, taani Med'inaa Goday ta huup'iyaa Aa eek'atuwaa c'oratetsaadan aw zaarana.

⁵ He eek'atuu ubbatuu Israa'eeliyaa asaa taappe wora zaareeddino; shin ha"i taani untunttoo immiyaa zaaruwaan untunttu wozanaa taakko zaarana» yaagee» yaaga.

⁶ «Hewaa diraw, Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Nagaraa paas'ite! Hintte eek'appe simmite! Hintte tuna oosuwaa ubbaappekka simmite!

⁷ « «Israa'eeliyaa asaa gidina, woy Israa'eeliyaa biittan de'iyaa allaga asaa gidinakka, taappe shaakkettiide, bare wozanaan eek'aa wotsooppe, Aa nagaray aw d'ubbiyaa shuchchaa mala gidoope, k'ay I ta zoriyaa oochchanaw timbbitiyaa odiyaawaakko booppe, taani Med'inaa Goday ta huup'iyaa aw zaaruwaa immana.

⁸ Taani he uraanna ek'ettana; taani Aa leemisonne malaataa ootsana; taani Aa ta asaa gididoppe d'ayissana. He wode taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana.

⁹ « «Timbbitiyaa odiyaawe c'imettiide, timbbitiyaa odooppe, he timbbitiyaa odiyaawaa c'immeeddawe taana Med'inaa Godaa. Taani Aa bolla ta kushiya yeddaade, ta asaa gididoppe Aa d'ayissana.

¹⁰ Untunttu laa"uukka barenttu nagaraa nagaraa muruwaa tookkana; timbbitiyaa odiyaawaa muruunne timbbitiyaa oochchiyaawaa muruukka itti mala gidanawaa.

¹¹ Hewaa diraw, Israa'eeliyaa asatuu taappe wora biikkino; barenttu nagaran ubbaan barentta tunissikkino. Untunttu ta asaa gidana; taanikka untunttu S'oossaa gidana. He wode taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

Noha, Daaneelanne Iyyooba

¹² Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

¹³ «Laa asaa na'aw, itti biittaa Asay nagaraa ootsiide, taw ammanettennan is's'ooppe, taani ta kushiya yeddaade, untunttoo k'umaa d'ayissaade, koshaa ahana; he biittaa asaanne mehiyaa wod'ana.

¹⁴ Haray atto ha heezzu asatuu, Nohe, Daaneelanne Iyyoobi he biittan de'inttokka, untunttu barenttu s'illotetsan barenttu shemppuwaa s'alala ashshana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

¹⁵ «Woy taani untunttu biittaa bollan bazzuwaa do'atuwaa yeddina, he do'atuu an de'iyaa asaa d'ayssina, he do'atuwaa gaasuwaan ooninne gidduwaana aad'd'enaadan, he biittay ona gidoope,

¹⁶ taani Ubbaa Mooddiyaa S'oossay ta de'uwaan c'aak'k'ay: Haray atto, ha heezzu asatuu he biittan de'intokka, untunttu barenttu attumanne barenttu mac'c'a naanatuwaa ashshanaw danddaykkino. Untunttu s'alalay attanawaa; shin biittay ona gidanawaa. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

¹⁷ «Woy taani he biittaa bollan mashshaa ahaade, Ha biittaana mashshay aad'd'o gaade, an asaanne mehiyaa wod'ooppe,

¹⁸ taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay: Ha heezzu asatuu he biittan de'intokka, barenttu attumanne barenttu mac'c'a naanatuwaa ashshanaw danddaykkino. Untunttu s'alalay attanawaa. Taani S'oossay hawaa oday.

¹⁹ «Woy taani he biittaa bollan iita harggiyaa yeddaade, ta hank'k'uwaan Asay suutsaa gussana mala ootsooppe, an de'iyya asaanne mehiyaa wod'ooppe,

²⁰ taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay: Haray atto, Nohe, Daaneelinne Iyyoobi he biittan de'intokka, untunttu barenttu s'illotetsan barenttu shemppuwaa s'alala ashshanaappe attina, barenttu attumanne barenttu mac'c'a naanatuwaakka ashshikkino. Taani Ubbaa Mooddiyaa S'oossay hawaa oday» yaagiidde yeedda.

²¹ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani asaanne mehiyaa wod'anaw Yersaalame bolla ta oyduu iita murotuwaa, mashshaa, koshaa, bazzo do'anne iita harggiyaa yeddiyaa wode, I ay keeshshaa aad'd'o iitabaa gidanddeeshsha!

²² Gido shin attiide kaseedda amareeda asatuu de'ana; attumanne mac'c'a naanatuwaakka yaappe kesana. Untunttu hinttekko yiyaa wode, untunttu hanotaanne untunttu oosuwa hintte be'iide, taani Yersaalame bolla aheedda bashshay ubbay bessiyaawaa gidiyaawaa akeekana.

²³ Hintte untunttu hanotaanne untunttu oosuwa be'iide, taani untunttu bolla c'oo pirdabeennawaa erana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaa hawaa oday» yaagee.

15

Woynniyaa Turaa Leemisuwaa

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, woynniyaa anuu bazuwaan de'iyya hara mitsaappe ayaayaani keeki?

³ Go"ay de'iyaabaa ootsanaw Aa anuwaappe k'ans's'etti erii? Ayentto kak'k'iyya koc'a aappe kessa eray?

⁴ Aa oysetsuwaadan taman yeggina, ya baggayne ha baggay taman meetettina, gidduwaan atteeda s'iis'untsay ay maaddanee?

⁵ S'uugettennan de'iiddi, kase ayentto maaddibeennawe, tamay miina ees's'i kichchiide ayentto maaddenna.

⁶ «Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani bazzo mitsaa gidдон de'iyya woynniyaa anuwaa tamaw oysetso ootsaade immeeddawaadan, Yersaalamen de'iyya asaakka hewaadan ootsana.

⁷ Taani ta som"uwaa untunttu bollan zaarana. Untunttu itti tamaappe kesooppekka, hara tamay untuntta maana. Taani ta som"uwaa untunttu bolla zaariyaa wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hinttentu erana.

⁸ Untunttu taanan ammanettennan aggeeda diraw, taani untunttu biittaa ona kesana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee» yaagiidde yeedda.

16

Ammanetena Yersaalamo

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, Yersaalamo I tuna oosotuwa erissa.

³ Hawaadan yaaga; Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday Yersaalamo hawaadan yaagee; «Ne mayzayanne ne sheeshshay Kanaane biittaana; ne aawuu Amooire biittaa asaa; ne aataakka Hiite biittaa asaa.

⁴ Ne yeletay gallasi ne gul"ay k'ans's'ettibeenna; woy neena geeshshanaw haatsaan meec'ettabaakka; woy mas'iniyaan gorppettaade c'ark'k'iyaan s'aas'ettabaakka.

⁵ Ha geetetteeddawantuppe ittuwaanne ootsanaw new kayyotteeddawe baawa. Neeni yeletteedda gallasi kad'etteedda diraw, dembban olettaaddappe attina, new ooninne k'arettibeenna.

⁶ « «Hewaana taani kantsaade, neeni ne suutsaa gidдон murk'k'uk'k'aade zohettishina be'aad; neeni ne suutsaa gidдон gisa de'ishiina, Pas'a de'a yaagaad.

⁷ Taani neena shoyk'an de'iyaa katsaadan dichchaad. Neeni dic'c'a aduk'k'aade, gamma gakkaaadda. Ne d'antsay utteedda; ne binnaanaykka dic'c'eedda; shin neeni s'iira kallo attada.

⁸ « < «Laa'entsuwaa taani hewaana aad'aadde, neena s'eelliyaa wode, neeni wodoro gakkade borsseedda asaa gidaadda. Yaatina, ta mayuwaa ne bolla yeggaade, ne kalluwaa kammaad. Taani new c'aak'k'aade neenana c'aak'uwaa c'aak'ketina, neeni taanno gidaadda. Taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

⁹ « < «Taani ne bollay suutsan bayeeddawa haatsaan meec'c'a geeshshaade, zayitiyaan okkaad.

¹⁰ Taani neena s'ibabiyaa k'amishiyaa mayzzaad; k'ay lo'o galbbaappe oosetteedda c'aammaakka wosissaad; k'ay layinuwwa shaashiyaa akka neena goozisaad; k'ay al'o kutaakka k'umayissaad.

¹¹ Neena ta alleek'k'uan alleek'k'aad; ne kushiyan sagaayuwwa wotsaad; ne k'ood'iyankka k'ood'iyaa aleek'k'uwaa wotsaad.

¹² K'ay ne siid'iyaan gutichchaa, ne haytsankka gutichchaa, ne huup'iyankka lo'o kallachchaa wotsaad.

¹³ Neeni work'k'uaninne biran alleek'k'ettaadda; ne mayuu ubbay pas'a layinuwwa, al'o kutaanne alleek'k'o k'amishiyaa. Ne miyaa k'umay bertte d'iiliyaa, eessaanne zayitiyaa. Neeni loytasa darii puulanchchaa gidaade, kaatato kesianaw denddaadda.

¹⁴ Neeni puulanchchaa gidiyaa diraw, kawutetsatuwaan erettaadda. Ayaw gooppe, taani new immeedda bonchchuu neena hawaadan polo ootseedda. Taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

¹⁵ « < «Shin neeni ne puulan ammanettaada; haratuwaan eretteeddawaappe denddeeddawaan sharmus'a gidaadda; ogiyaanna aad'd'iyaa ubbaw neena aatsa immaadda.

¹⁶ Ne mayuwaappe amareeddawa akkaade, goyniyaa sa'aa med'aade alleek'k'issaada; yaataade yaan sharmus'aadda. Hewaa mala hanotay hawaappe kase hanibeenna; hawaappe sintsanawukka hananaw bessena.

¹⁷ New immeedda work'k'aappenne biraappe oosetteedda lo'o alleek'k'uwaa, attuma misiletuwaa ootsaade med'd'aadda; yaataade untuntunna sharmus'aadda.

¹⁸ Taani immeedda alleek'k'o mayuwaa he misiletuwaa mayzzaadda. K'ay ta zayitiyaanne ta is'aanaa untuntunna shiishshaadda.

¹⁹ K'ay taani new immeedda k'umaa, bertte d'iiliyaa, zayitiyaanne eessaa untuntunna sintsan sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa ootsaade shiishshaadda. Hawekka haneedda. Taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

²⁰ « < «K'aykka, neeni taw yeleedda attuma naanatuwaanne mac'c'a naanatuwwa afaade, eek'atuu maana mala k'umaa ootsaade yarshshaadda. Neeni sharmus'a keseeddawe new guus's'eeddee?

²¹ Neeni ta naanatuwwa shukkaade, eek'aw taman yarshshaadda.

²² Neeni tunatetsaaninne ne sharmus'an ubbaan de'aadde, kase ne yalagatetsaa laytsaa, s'iira kallo ne suutsan murk'k'uk'k'aade, zohetteedda wodiya dagaadda.

²³ « < «Aayye ana! New aayye ana! Taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday. Ha ne iitatetsaa ubbaa bolla k'ay,

²⁴ dabaabaa ubbaan d'ok'k'a sa'aa gimbaade eek'aw goyinniyya sa'atuwwa new giigissaadda.

²⁵ Oge doonaan ubbaan sharmus'iyaa sa'atuwwa kees's'aadda, ne puulaa tunissaadda; ogiyaanna kantsiyaa ubbaw ne asatetsaa aatsa immaade, sharmus'uwaa darissaadda.

²⁶ Neeni amo s'alalan kumeedda, ne shooro Gibs'etuwaana sharmus'aadda; ne sharmus'uwaa daruwankka taana hank'k'etsaadda.

²⁷ Hewaa diraw, taani ta kushiya ne bolla yeddaad; neena gakkiiyaa ne shaakuwaakka guutsaad. Taani neena ne pokko hanotan yeellatiyaa, koyowaa ootsanaadan ne morkkatuwaa Piliss's'eema mac'c'a asatuwwa sheniyaw aatsaade immaad.

²⁸ Neeni alenna asaa gidiyaa diraw, Asoore biittaa asaanakka sharmus'aadda. He ubbankka hawe taw gidana gabaakka.

²⁹ Hewaappe k'ay, zal'iyaan ak'eeda Baabloonetuwaanakka sharmus'iyaawaa darssaadda; hewankka gidanawaa gabaakka.

³⁰ « < «Neeni ha yeellay bayinna sharmus'atiidan haniyaana, ne ayiba laafa asee! Taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

³¹ Neeni ogiyaa doonaan sharmus'iyaa sa'atuwwa new kees's'aadanne dabaabaa ubbaan eek'aw goyinniyya sa'atuwwa giigissaadda. Shin hara sharmus'atuwaadan, sharmus'atuu akkiyaa miishshaakka akkabaakka.

³² « < «Hane ha sharmus'a mac'c'a mishiratee, neeni ne asinaa c'imaade, allagatuwaana gisaadda!

³³ Attuma Asay sharmus'atoo miishshaa c'iggee; shin neeni neenana gisiyaawanttoo imotaa immaasaa; untunttu ubbaa saappe neekko yaanaadan, magans'saa untunttoo immaasa.

³⁴ Hewan ne sharmus'atetsay hara mac'c'a asatuwaappe dumma; neenana sharmus'anaw neena kaalliyaawe ituunne baawa. Haray new c'iggenan, yaa c'iggaade sharmus'iyaawan, haratuwaappe neeni dumma» yaagee.

S'oossay Yerusaalame Bolla Pirdana

³⁵ « «Hewaa diraw, hanee sharmus'atee, Med'inaa Godaa k'aalaa sisa!

³⁶ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neeni ne sharmus'atetsaa amuwaan ne laggetsatoo ne bollaa k'aaredda diraw, ne tuna eek'atuwaa ubbaa dirawunne ne naanatuwaa suutsaa neeni untunttoo gussedda diraw,

³⁷ neeni untunttun nashettedda ne laggetsatuwaa ubbaa, neeni siik'yaawanttanne neeni is's'yaawantta taani new morkke ootsaade shiishshana. Taani untuntta ne bolla ubba saanna shiishshaade, untunttu sintsan neena mul's'u ootsaade k'aarana; untunttu ne kalluwaa be'ana.

³⁸ Taani sharmus'eedda mac'c'a asatuwaa bollanne suutsaa gussedda mac'c'a asatuwaa bolla pirdiyaawaadan, ne bolla pirdana; taani ta hank'k'uwaaninne ta mishuwaan ne bolla hayk'k'uwaahana.

³⁹ Taani neena ne laggetsatoo aatsa immana; untunttu ne sharmus'iyaa sa'atuwaanne eek'aw goyinniyyaa sa'atuwaa koli d'ayissana. Untunttu ne mayuwaa mul's'u ootsi k'aariide, ne lo'o alleek'k'uwaakka wotsi akkiide, neena kallo s'iira ashshana.

⁴⁰ Untunttu neena shuchchaan c'addi wod'yaanne barenttu mashshaan k'ans's'ereetsiyaa guytte asaa ne bolla untunttu ahana.

⁴¹ Untunttu ne golliyaa s'uuggiide, daro mac'c'a asaa sintsan ne bolla pirdana. Taani ne sharmus'atetsaa agissana; neenikka ne laggetsatoo laa"entso yaa miishshaa c'iggakka.

⁴² Hewaadan ootsina, taani ne bolla hank'k'ettedda hank'k'uu zarbbana; taani ne hanotan mishettedda mishuukka hewan aad'd'ana. Taani hewan woppu gaade, laa"entso hank'k'ettikke.

⁴³ « «Neeni ne yalagatetsaa laytsaa dogaade, ha iita oosuwa ubbaan taana hank'k'etsaadda. Hewaa diraw, tumuwaappe ne ootseeddawaa ubbaa taani ne bollan zaarana. Neeni ne tuna oosotuwa ubbaa bolla sharmus'atetsaa ayaw gujjaadii? Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

Naattakka Aatidaan

⁴⁴ « «Hane Yerusaalame, Asay ne bolla, Naattakka aatti mala giide leemisuwaa odana.

⁴⁵ Tumu neeni bare asinaanne bare naanatuwaa shenetedda ne aatti mala; k'ay barenttu asinaa asinaanne barenttu naanatuwaa naanatuwaa shenetedda ne michchetuwaa mala. Ne aata Hiite biittaa asaa; ne aawuu k'ay Amooore biittaa asaa.

⁴⁶ Ne bayira michchata bare mac'c'a naanatuwaanna neeppe huup'issa baggana de'iyaa Samaariyaa; k'ay neeppe teefa michchata bare mac'c'a naanatuwaanna neeppe gedissa baggana de'iyaa Sodoomo.

⁴⁷ Neeni untunttu ogiyaa kaalleeddawenne untunttu tuna oosotuwa ootseeddawe neena alibeenna. Shin neeni guutsa wodiyaan ootsedda oosuu untunttuwaappe iitaa daree.

⁴⁸ « «Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay: Neeninne ne mac'c'a naanatu ootseeddawaadan, ne michchata Sodoomaanne I mac'c'a naanatu ootsibeykkino.

⁴⁹ Ne michchata Sodooma ootsedda nagaray hawaa: aane I mac'c'a naanatu otoranchcha, kalleeddawanttanne ishaluwaan de'iyaawantta gidooppenne, untunttu naak'eteeddawanttanne hiyyeesaa maaddibeykkino.

⁵⁰ Untunttu otoranchcha gidiide, ta sintsan tuna oosotuwa ootseeddino. Hewaa diraw, hintte be'eeddawaadan, taani untuntta d'ayissaad.

⁵¹ « «Samaaratta neeni ootsedda nagaraw baggaakka ootsabeykku; neeni untunttuwaappe aad'd'eeda tuna oosotuwa ootsaadda. Yaataade he ne ootsedda tuna oosotuwa ubbaa gaasuwaan, ne michchetuu s'illuwaa malatanaadan ootsaadda.

⁵² Neeni ne michchetuwaa suure asaa kessedda diraw, kawushshaa mayya. Ayaw gooppe, ne nagaray untunttuwaappe aad'd'i iitina, hewan untunttu neeppe s'illo mala-teeddino. Hewaa diraw, yeellataade, kawushshaa mayya.

⁵³ « «Gidooppenne, Sodoomonne I mac'c'a naanatuwaa, k'ay Samaariyaanne I mac'c'a naanatuwaa taani zaaraadde ishalissiyaa wode, neenakka ishalissana.

⁵⁴ Nebaan neeni loytsa yeellatana; neeni kawusheeddawaan, ne michchetuu neeppe keekiyaawaa eriide minetana.

⁵⁵ Ne michchetuu, Sodooma bare mac'c'a naanatuwaanna, k'ay Samaarattakka bare mac'c'a naanatuwaanna barenttu kase ishaloo simmana; neenikka ne mac'c'a naanatuwaanna hintte kase ishaloo simmana.

⁵⁶ Ne iitatetsay k'onc'c'anaappe kase, ne otoruwa wode, neeni haray atto, ne michchati Sodoomi bolla k'ilii'abeykkii?

⁵⁷ Gidooppenne, ha'i neeni Eedooma mac'c'a naanatuunne Aa shooro ubbay, k'ay Piliss's'eema mac'c'a naanatuunne ne yuushshuwaan de'iyaa, neena is's'iyaa ubbay k'id'iyaaaba kesaadda.

⁵⁸ Ne sharmus'atetsaaninne ne tuna oosotuwa gaasuwaan murettana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

⁵⁹ «Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neeni k'aalaa c'aak'uwa kad'o dirawunne hidootta k'aalaa koledda diraw, neeni ootseedda oosuwaan, taani new ootsana.

⁶⁰ Gidooppenne, Taani ne yalatetsaa wodiyaan neenana c'aak'k'eteedda k'aalaa c'aak'uwa hassayana; k'ay med'inaa c'aak'uwaakka neenana c'aak'k'etanawaa.

⁶¹ Hewaappe guyyiyaan, taani ne bayiranne ne teefa michchetuwa neekko ahiyaa wode, neeni ne hemetaa hassayaade yeellatana. Taani untuntta new mac'c'a naanatuwa ootsaade immana; shin hewe taani neenana c'aak'k'eteedda c'aak'uwaan gidenna.

⁶² Hewoo taani ta c'aak'uwa neenana wotsana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa neeni hewan erana.

⁶³ Taani neeni ootseedda nagaraa ubbaa atto yaagiya wode, neeni ne ootseeddawaa hassayaade, yeellaw ne doonaa oyk'kana. Taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee, yaaga» yaagiidde yeedda.

17

Laa"u Arggantsatuwaanne Woynniyaa Turaa Leemisuwaa

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa asaa k'an"ishiyaa k'an"isha; untunttoo leemisuwaan oda.

³ Hawaadan yaaga; Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Duma duma malaana de'iyaa baalletuunne wolk'k'aama wolk'k'aama k'efetuu de'iyaa itti arggantsay de'ee. He arggantsay Liibaanoosa yiide zigaa s'eeraa oyk'keedda.

⁴ He zigaa lic'uwa mentseedda; he mentseedda lic'uwa akkiide, zal"ii dariyaa biittaa, zal"anchchatuwa katamaa afeeda.

⁵ ««I Israa'eeliyaa biittaaappe zeretsaa afiide, tu'e biittan, daro haatsay de'iyaasaa matan tokkeedda.

⁶ Pude aac'eedda turay darii aduk'kenan daasheedda. Aa daashshay arggantsaakko simmiide daasheedda; shin Aa s'ap'uu biittaa giddo geleedda. He turay maraa yeleedda; haytsaakka kesseedda.

⁷ «««Hewaadanka, c'ora k'efetuunne wolk'k'aama wolk'k'aama baalletuu de'iyaa hara itti arggantsay de'ee. Haatsaa demmana giide, he turay bare toketteedda saappe he arggantsay de'iyaasaakko, bare s'ap'uwaanne bare daashshaa yeddeedda.

⁸ Shin koyro arggantsay toketteeddawe aac'anaw, ayifanawunne loytsi lo"o woyniyaa gidanaw danddayiyaasan, tu'e biittan, daro haatsay de'iyaasaana» yaagee, yaaga.

⁹ «Untunttoo neeni hawaadan yaaga; Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He turay dic'anee? Koyiro Aa tokkeedda arggantsay Aa shoddennee? Aa ayifetuwa k'ok'k'ofiide, Aa irs's'a haytsatuwa melissennee? Aa he sa'aappe s'ap'uwaanna pude shoddanaw wolk'k'aama wolk'k'aa, woy daro asaa koshshenna.

¹⁰ Aa shoddiide, hara sa'aan tokkinto, I dic'anee? Away doliyaa bagga bazzo c'arkkuu shoc'ina, bare toketteeddasan ubbaanna melennee?» yaagee, yaaga» yaagiidde yeedda.

Leemisuwaa Biletsaa

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

¹² «Ha makkalanchcha asaw hawaadan yaaga; «He leemisuwaa biletsay ayentto erikkittee? Hewe ayee gooppe, Baabloone kaatii Yerusaalame yiide, untunttu kaatiyaanne untunttu kaappotuwa omoodiide, Baabloone afeeda.

¹³ K'ay kaatiyaa goliyaa asaappekka ittuwa akkiide, aanana ittippe c'aak'k'iide c'aak'k'eteedda; yaatiide asaa gidдон ereteeddawanta omoodiide afeeda.

¹⁴ Hewaa ootseeddawe untunttu kawutetsay wolk'k'aa d'ayiide, laa"entso dendden-naadan, barenttu c'aak'uwa s'alala naagiide de'anaadaana.

¹⁵ Shin Yihudaa kaatii makkali dendiide, paratuwaanne daro olanchchatuwaa yed-danaadan, Gibbs'e kiitteedda. Aw hewe hananddeeshsha? Hawaa malabaa ootseeddawe I barew kessi akkanddee? K'ay c'aak'uwaa aad'd'iide, I barew kessi akkanddee?

¹⁶ «Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay: Barena kaatey-eedda kaatiyaanna mayetteedda k'aalaa dirawunne c'aak'uwaa kad'eedda diraw, he kaatiyaa biittan, Baabloonen I hayk'k'ana.

¹⁷ Baabloone olanchchatuu daro asaa wod'anaw gimbbiyaa matan biittaa diddik'iide giigissooppenne dirooppekka, Gibbs'e kaatii bare olanchchatuwaanne bare daro asaana yiinakka, ayinne maaddenna.

¹⁸ I c'aak'uwaa kad'eedda; c'aak'uwaa mentseedda. I bare kushiyaakka immiide, bare geeddawaa polibeenna. Hewaa diraw, aw kessi akkiyaa sa'ay baawa.

¹⁹ «Hewaa diraw, taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay; I kad'eedda ta c'aak'uwaanne I mentseedda ta c'aak'uwaa taani Aa huup'iyaa bolla zaaraadde ahana.

²⁰ Taani ta p'iriyaa Aa bolla yeggana, I ta p'iriyaa oyk'k'ettana. I taw ammanettennan is's'eedda diraw, taani Aa Baabloone afaade, hewaa Aa bolla pirddana.

²¹ Dooretteedda Aa olanchchatuu ubbay mashshaan hayk'k'ana; pas'a atteedawanttu duma duma sa'aa laalettana. He wode hawaa haasayeeddawe taana Med'inaa Godaa gidiaawaa hintte erana.

²² «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ta huup'iyaw adussa zigaa s'eeraa lic'uwaappe s'unk'k'a akkaade, d'ok'k'anne adussa deriyaa huup'iyaaan tokkana.

²³ Taani Aa Israa'eeliyaa deriyaa huup'iyaaan tokkana; hewaa maraa yeliide, ayiffiyaakka ayifananne lo'o zigaa gidanawaa. Kafo zarii ubbay an kees's'ana; untunttu Aa k'ankkaa kuwan shemppana.

²⁴ D'ok'k'a mitsaa zik'k'i ootsiyaawe, zik'k'a mitsaa d'ok'k'u ootsiyaawe, irs's'a mitsaa melissiyaawenne mela mitsaakka aac'issiyaawe, taani Med'inaa Godaa gidiaawaa bazzo mitsaa ubbay erana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad; taani odeeddawaa taanikka ootsana» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

18

S'oossay Asaa Aa Oosuwaadan Oosuwaadan Pirddee

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Israa'eeliyaa biittaabaa hintte, «Aawotuu gam"e woyniyaa miina, naanatuwaa achchay zil'eedda; giide hintte leemisiyaawe ayee?

³ Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay: Hawaappe sintsaw hintte Israa'eeliyaa biittan ha leemisuwaa leemisikkita.

⁴ Asaa ubbaa shemppuu tawaa; aawuwaa shemppuukka na'aa shemppuukka tawaa. Nagaraa ootsiyaa shemppuu I barew hayk'k'ana.

⁵ «Itti Asay s'illo gidooppe, tumu pirddaanne suuretetsaa ootsooppe,

⁶ I deriyaa bolla de'iyaa eek'aw goyinniyaa sa'atuwaan maana d'ayooppe, I Israa'eeliyaa asaa eek'aw goyinnana d'ayooppe, bare shooruwaa mac'c'a asaa tunissana d'ayooppe, k'ay piilay yeedda mac'c'aasaanna gisana d'ayooppe,

⁷ oonanne uk'k'unnana d'ayooppe, ac'oo oyk'k'eeddawaa guyye zaaroppe, itti uraanne bonk'k'ana d'ayooppe, barew de'iyaaawaappe koshateedda asaa mizooppe, kallotteed-dawaa mayzoooppe,

⁸ I wod'iyaa akkanaw dichchaw tal"ana d'ayooppe, bare kushiya balaappe shiishshi akkooppe, asaa gidдон tumuwaa pirddooppe,

⁹ ta higgayan hemettooppe, ta wogaakka ammanetiide naagooppe, yaatooppe, I s'illo asaa, I tumu pas'a de'ana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

¹⁰ «Ha bitaniyaw shemppuwaa wod'iyaa, woy hawaappe kaaliide de'iyaaawanttuppe hak'awaa gidinakka ootsiyaa itti iita na'ay de'ooppe,

¹¹ bare aawuu ootsibeennawaa ubbabaa ootsee. I deriyaa bolla de'iyaa eek'aw goyin-niyaa sa'atuwaan mee; I bare shooruwaa mac'c'a asaa tunissee;

¹² I hiyyeesaanne mank'k'uwaa uk'k'unnee; I asaabaa bonk'k'ee; ac'oo oyk'k'eeddawaa zaarena; eek'awukka goyinnee; tunabaakka ootsee;

¹³ I dichchaw tal'iide, wod'iyaa akkee. Hewaa mala Asay pas'a de'anee? Tuytti, I pas'a de'enna! I hewaa mala tunabaa ootseedda diraw, I tuma hayk'k'ana; Aa suutsaa ac'uukka Aa bollaanna gidanawaa.

¹⁴ «Ha iita bitaniyaw na'ay de'ooppe he na'ay bare aawuu ootsiyaa ha nagaraa ubbaa be'iide, I hewaa malabaa ootsana d'ayooppe,

¹⁵ I deriyaa bolla eek'aw goyinniyaa sa'atuwaan maana d'ayooppe, Israa'eeliyaa asaa eek'aw goyinnana d'ayooppe, I bare shooruwaa mac'c'a asaa tunissana d'ayooppe,

¹⁶ I oonanne uk'k'unnana d'ayooppe, ac'oo oyk'k'eeddawaa guyye zaaroorpe, I asaawaa bonk'k'ana d'ayooppe, barew de'yaawaappe koshateeddawantta mizoorpe, kallotteeddawanttakka mayzoorpe,

¹⁷ I balaappe kushiya shiishshi akkooppe, wod'iyaa akkanaw dichchaw tal'ana d'ayooppe, I ta higgiaa naagooppe, ta woganka hamettooppe, yaatooppe, I pas'a de'anappe attina, bare aawuwaa nagaran hayk'enna.

¹⁸ Shin Aa aawuu asaa maataa bonchchibeenna diraw, bare ishatuwaakka wolk'k'an bonk'k'eedda dirawunne bare asaa gidдон iitaa ootseedda diraw, bare nagaran hayk'k'ana.

¹⁹ «Shin hintte, «Na'ay bare aawuwaa nagaran ayaw muretennee yaagiita. Na'ay tumu pirdaanne suuretetsaa ootsiide, ta higgiaa minisiide naagooppe, I tumu pas'a de'ana.

²⁰ Nagaraa ootsiyaa shemppuu I barew hayk'k'ana. Na'ay aawuwaa nagaran murettena; hewaadanka, aawuu na'aa nagaran murettana. S'illo asaa s'illotetsay he aawuwaassa gidanawaa; iita asaa iitatetsaykka he aawuwaassa gidanawaa.

²¹ « «Shin nagaranchchay bare ootseedda nagaraa ubbaappe simmiide, ta azazuwaa naagooppenne tumu pirdaanne suuretetsaa ootsooppe, I tumu pas'a de'anaappe attina hayk'k'enna.

²² I ootseedda nagaraappe ittuunne k'ofettenna. Bare ootseedda s'illo oosuwa diraw, I pas'a de'ana.

²³ Nagaranchchay bare ogiyaappe simmiide, pas'a de'yaawan nashettayippe attina, taani Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday Aa hayk'k'inaan nashetikke.

²⁴ « «Shin s'illo Asay bare s'illotetsaappe guyye simmiide, nagaranchcha Asay ootsiyaa nagaraan tuna oosuwa ootsooppe, I pas'a de'anee? Tuytti, I ootseedda s'illo oosuwaappe ittuunne k'ofettenna; I ammanettennan is'seedda dirawunne I ootseedda nagaraa ubbaa diraw, I hayk'k'ana.

²⁵ « «Shin hintte, S'oossaa ogii suure gidenna yaagiita. Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, ha'i sisite! Suure gidennawe ta ogee? suure gidennawe hintte ogiyaa gidennee?

²⁶ S'illo Asay bare s'illotetsaappe guyye simmiide, nagaraa ootsiyaa wode, bare nagaraan hayk'k'ee. I bare ootseedda nagaraa diraw de'inaan de'enna.

²⁷ Shin iita Asay bare iitatetsaappe guyye simmiide, tumu pirdaanne suuretetsaa ootsiyaa wode, I bare shemppuwaa ashshana.

²⁸ I bare ootseedda nagaraa ubbaa akeekiide simmeedda diraw, I tumu pas'a de'anaappe attina hayk'k'enna.

²⁹ Shin Israa'eeliyaa asatuu, S'oossaa ogii suure gidenna yaageeddino. Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, suure gidennawe ta ogee? suure gidennawe hintte ogiyaa gidennee?

³⁰ «Hewaa diraw, hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, taani hinttena ubbaakka hintte ogiyaadan ogiyaadan pirdana. Nagaray hintte d'ayoo gaaso gidennaadan paas'ite; hintte bayzuzwaa ubbaappekka simmite. Taani Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

³¹ Hintte naak'k'eedda naak'uwaa ubbaa hintteppe haasiide, ooratsa wozanaanne ooratsa ayaanaa akkite. Hinttenoo Israa'eeliyaa asatoo, ayaw hayk'k'iitee?

³² Taani itti asaa hayk'k'inaaninne nashetikke. Hewaa diraw, hintte nagaraa paas'i simmiide, pas'a de'ite! Taani Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaageedda.

19

Israa'eeliyaa Daannatuwaa Zilaassaa

¹ S'oossay Hizk'keela, «Israa'eeliyaa kaappatoo hawaadan yaagaade zilaala;

² «Hintte aata gaammotuwa gidдон, iza ayiba gaammatii!

Yalaga gaammotuwa gidдон gisaade, bare maratuwaa dichchaaddu.

³ Iza bare maratuwaappe ittuwaa dichchina, wodalla gaammuwa keseedda.

I shankkaa tamaariide, asaa meedda.

⁴ Kawutetsatuu ubbay aabaa sisiide, ollaan geliide oyk'k'eteedda.

Unttuntu Aa maaggan goochchiide,

Gibs'e biittaa afeeddino.

⁵ «Aa aata naagowe polettennaan is's'ina,
hidootay d'ayeeddawaa be'aade,
bare maratuwaappe laa"entsuwaa dichchaade,
wodalla gaammuwaa kessaaddu.

⁶ I wodalla gaammuwaa gidiide,
hara gaammotuwaa giddon,
yaanne haanne simeretteedda.
I shankkaa tamaariide, asaa meedda.

⁷ I untunttu wol'k'aama geessuwaa mentsereetsiide,
katamaakka bayzeeedda.

Biittayne biittan de'iyaa Asay ubbay,
Aa gudetsan shabbiretteedda.

⁸ Yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuu ubbay,
Aa oyk'k'anaw p'iriyaa yeggeeddino.

Barenttu gitiyaakka mic'c'eeddino;
barenttu ollaan Aa oyk'k'eeddino.

⁹ Untunttu barenttu maaggaan Aa goochchiide,
kootsaadan giigeedda guutsa golliyaan yeggiide,

Baabloone kaatiyaakko afeeddino.

Laa"entso Aa gudetsay Israa'eeliyaa deretuwaan sisettennaadan,
untunttu Aa k'asho golliyaa gelisseeddino.

¹⁰ «Ne aata haatsaa doonaan,
toketteedda woyniyaa turaa mala.

Daro haatsay de'iyaa diraw,
he woyniyaa turay ayifiyaa dars's'as's'i utteedda;
k'ay daro daashana de'ee.

¹¹ Aa maratuwaappe minniyaawe,
moooddiyaawanttu s'am"aa gideedda.

Aa maray wol'k'aama maratuwaappe aduk'k'iide,
bolla aad'd'eeda.

Bare maratuwaa c'oratetsaaninne
d'ok'k'atetsan bollaanna beetteedda.

¹² Shin he turay hank'k'uwaan shodettiide,
biittan oletteedda.

Away doliyaa c'arkkuu Aa ayifiyaa melissina k'ok'ofetteedda;
Aa mino tashii melina, tamay meedda.

¹³ Ha"i k'ay I haatsi bayinna,
mela biittan toketteedda.

¹⁴ Tamay Aa maratuwaappe ittuwaa oyk'k'iide,
Aa ayifiyaan akka dippi ootsiide meedda.

Yaatina, kawutetsaa s'am"aa gidiyaa,
ay mino maraykka Aa bolla attibeena.

«Hawe yeekuwa zilaassaa; hawaa zilaassaadan go'ettanaw bessee, yaaga» yaageedda.

20

Makkalancha Israa'eeliyaa

¹ Nuuni omoodetteedda laappunsa laytsan, ichcheshantsa aginaan, tammantsa gallasan, Israa'eeliyaa c'imatuwaappe amareedawanttu Med'inaa Godaa oochchanaw yiide, ta sintsan utteeddino.

² Yaatina, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

³ «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa c'imatoo hawaadan yaagaade oda; «Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte yeeddawe taana oochchanaassee? Taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay: Taani hinttenan ooshettikke» yaagee, yaaga.

⁴ «Untunttu bolla pirddiitee? Laa asaa na'aw, tumu untunttu bolla pirddiitee? Hewaa gidoope, untunttu mayzza aawotuwaa tuna oosuwa untuntta erissa.

⁵ Untunttoo hawaadan yaaga; «Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani Israa'eeliyaa dooreedda wode ta kushiya dentsaade c'aak'k'aad, Yaak'ooba zaretoo

Gibs'en de'ishiina, taanatetsaa erissaade, ta kushiyaakka dentsaade c'aak'k'aadde, Taani Med'inaa Godaa hintte S'oossaa» gaade odaad.

⁶ Taani hinttena Gibbs'eppe kessaade, hinttew dooreedda biittaa, maatsaynne eessay goggiyaa biittaa, biittaa ubbaappe aad'd'eeda lo"o biittaa ahana gaade c'aak'k'aad.

⁷ K'ay taani untunttu; «Hintteppe ittuu ittuu bare siik'iyaa tuna eek'atuwaa diggo; Gibbs'e eek'atuwaan tunoppite. Taani Med'inaa Godaa hintte S'oossaa» yaagaad.

⁸ «⁸ «Shin untunttu taw makkaliide, ta odiyaawaa sisennan is'seeddino. Untunttu barenttu amotteedda tuna eek'atuwaa diggibeykkino; Gibbs'e eek'awukka goyinniyaawaa aggibeykkino. Hewaa diraw, untunttu Gibbs'en de'ishiina, ta hank'k'uwaa untunttu bolla gussanaw, ta yiluwaakka untunttu bolla wurssanaw k'oppaad.

⁹ Shin untunttu de'iyaa kawutetsatuwaa gidдонinne Israa'eeliyaa asaa Gibbs'eppe kessiyaawaan, taani taanatetsaa erisseedda asaa sintsan ta suntsay tunennaadan ootsaad.

¹⁰ Hewaa diraw, taani untunttu Gibbs'eppe kessaade, mela biittaa ahaad.

¹¹ Azazettiyaa ubbaw de'uwaa immiyaa ta wogaa taani untunttoo immaad; ta higgiyaakka untunttu tamarissaad.

¹² K'ay untunttu geeshshiyaawe taana Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu erana mala, taani ta Sambbataa taappenne untunttuppe gidduwaan mallaa ootsaade immaad.

¹³ «¹³ «Shin Israa'eeliyaa Asay ha mela biittaaanka ta bolla makkaleeddino. Azazetteedda ubbaw de'uwaa immiyaa ta wogaadan hamettibeykkino; ta higgiyaakka mentseeddino; ta Sambbataakka daro tunisseeddino. Yaatina, taani mela biittaaan ta hank'k'uwaa untunttu bolla gussaade, untunttu wurssanaw k'oppaad.

¹⁴ Shin taani untunttu Gibbs'eppe kesiyaawoo be'eedda kawutetsatuwaa sintsan ta suntsay tunennaadan, untunttu d'ayissabeykke.

¹⁵ K'ay untunttoo immeedda biittaa, maatsaynne eessay goggiyaa biittaa, biittaa ubbaappe lo"iyaa biittaa untunttu gelissennaadan mela biittan de'ishshin c'aak'k'aad.

¹⁶ Ayaw gooppe, untunttu eek'aw goynniide, ta higgiyaa is'se'eedda diraassa, ta wogaadan hamettibeenna diraassanne ta Sambbataakka tunisseedda diraassa.

¹⁷ Gidooppenne, taani untunttoo k'aretteedda diraw, mela biittan untunttu wurssa d'ayissabeykke.

¹⁸ «¹⁸ «Untunttu mela biittan de'ishiina, taani untunttu naanatuwaa hawaadan yaagaad; «Hintte aawotuwaa wogaadan hamettoppote; untunttu higgiyaakka naagoppite; woy untunttu eek'atuwaan tunoppite.

¹⁹ Taani Med'inaa Godaa hintte S'oossaa. Ta wogaadan hamettite; ta higgiyaakka naagite.

²⁰ Taappenne hintteppe gidduwaan mallaa gidana malanne taani Med'inaa Godaa hintte S'oossaa gidiyaawaa hintte erana mala, Sambbataa hara gallassaappe dummayite» yaagaad.

²¹ «²¹ «Shin he naanatuukka ta bolla makkaleeddino; azazettiyaa asaa ubbaw de'uwaa immiyaa ta wogaadan hamettibeykkino; ta higgiyaakka untunttu naagibeykkino; ta Sambbataakka tunisseeddino. Yaatina, taani mela biittaaan ta hank'k'uwaa untunttu bolla gussanaw, ta yiluwaakka untunttu bolla wurssanaw koyaad.

²² Shin taani ta kushiya shiishsha akkaad. Taani untunttu Gibbs'eppe kessiyaawaa be'eedda kawutetsatuwaa sintsan ta suntsay tunennaadan, untunttu d'ayissabeykke.

²³ K'ay untunttu hara kawutetsatoonne hara biittatoo laalanaw mela biittaaan c'aak'k'aad.

²⁴ Ayaw gooppe, untunttu ta wogaw azazettenan is'se'eeddino; ta higgiyaakka mentseeddino; ta Sambbataa tunisseeddinonne barenttu aawotuwaa eek'aa amotteeddino.

²⁵ Hewaadanka, k'ay untunttoo lo"o gidenna wogatuwaanne de'uwaa immenna higgetuwaa immaad.

²⁶ Untunttu barenttu yarshshuwaan tunanaadan, barenttu bayira naanatuwaa yarshshanaadan, taani untunttu yedda bessaad. Taani hewaa ootseeddawe untunttu dagantsanaassanne taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu erissanaassa yaagee» yaaga.

²⁷ «Hewaa diraw, asaa na'aw, Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; hintte aawotuukka taanan ammanettennan is's'iide, he yewotuwaan taana boreeddino.

²⁸ Untunttoo immanaw ta kushiya dentsa c'aak'k'eedda biittaa untunttu aheedda wode, Untunttukka d'ok'k'a deriyaa ubbaanne irs's'a mitsaa ubbaa be'eeddino. Untunttu ubbaan barenttu yarshshuwaaw yarshsheeddino. Barenttu c'uwaiyaa is'aanaaninne barenttu gussiyaa ushshaa yarshshuwaan taana hank'k'etseeddino.

²⁹ Yaatina, taani untuntunta, Hawe hintte biyaa d'ok'k'a sa'ay ayee? yaagaade oochchaad. Hachchi gakkanaw he sa'ay Baama geetettee; hewaa guusaykka goyinniyaa d'ok'k'a sa'aa guusaa.» yaagee yaaga.

³⁰ Hewaa diraw, Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; «Ubbaa Moooddiyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Hintte mayzza aawotuu ootseedda nagaraa ubbaa ootsiide, ayaw hinttena tunissiite? Untunttu tuna eek'aa goynanaw amottiide ayaw kaaliitee?

³¹ Hachchikka hewaa mala imuwaa shiishshiyaa wodenne hintte attuma naanatuwaa taman s'uuggiide yarshshiyaa wode, hintte eek'an ubbaan hinttena tunissiita. Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, taani hinttenan ooshettoo? Taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay: Taani hinttenan ooshettikke.

³² Hintte, «Nuuni mitsawunne shuchchaw goyinniyaa hara kawutetsatuwaa malanne S'oossaa amanena asaa mala gidana» yaagiide k'oppiita. Shin hintte k'ofay ubbakka hanenna.

S'oossay Mureenne Maaree

³³ «Taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay: Taani ta mino k'esiyaan, ta muranaw dentseedda kushiyaaninne ta gusseedda hank'k'uwaan hintte bolla kaatetana.

³⁴ Kawutetsatuwaa giddoppe taani hinttena kessana; hintte laaletteedda biittaa ubbaappe ta mino k'esiyaan, ta mic'eteedda kushiyaaninne ta gusseedda hank'k'uwaan taani hinttena shiishshana.

³⁵ Taani hinttena kawutetsatuwaa mela biittaa giyaa bazzuwaa ahana; hinttena ta sintsan essaade, hintte bolla pirddana.

³⁶ Gibs'e biittaa bazzuwaan hintte mayzza aawotuwa bolla pirddeeddawaadan, hewaadanka hintte bolla pirddana. Taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

³⁷ Taani hinttena ta kawutetsaa s'am"aa garssaan wotsana; ta c'aak'uwa hintte naaganaadan, taani hinttena ootsana.

³⁸ Makkalanchchatuwaanne nagaranchchatuwa taani hintte giddoppe diggana; ha'i untunttu de'iyaa imatsatetsaa biittaaappe taani untuntta kessana; shin untunttu Israa'eeliyaa biittaa gelennaadan diggana. He wode taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana» yaagee.

³⁹ «Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, hintte ha'i taani odiyaawaa sisennan is'sooppe, biide ubbaykka hintte eek'aw goyinnite. Shin hewaappe guyyiyaan, hintte imuwaaninne hintte eek'an ta geeshsha suntsaa tunissikkita.

⁴⁰ Ta geeshsha deriyaan, d'ok'k'u geedda Israa'eeliyaa deriyaa bollan hintte Israa'eeliyaa Asay kumentsay taw, Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Godaw he biittan goyinnana. Taanikka hinttena mokka akkana; hintte yarshshuwaa, hintte dooreteedda imuwaanne hintte geeshsha imuwaa taani hintteppe koyay.

⁴¹ Hintte laaletteedda kawutetsatuwaa giddoppe taani hinttena ahiyaa wodenne hara biittatuwaappe taani hinttena shiishshiyaa wode, sawuwaa toshukku giyaa yarshshuwaa akkiyaawaadan, taani hinttena akkana. Kawutetsatuu s'eellishshin, taani hintte gidдон geeshsha gidiyaawaa erissana.

⁴² Taani kase hintte mayzza aawaatoo immana gaade c'aak'k'eedda Israa'eeliyaa biittaa hinttena zaaraadde aheedda wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte erana.

⁴³ Hintte hintte iita hametaanne hintte tuna oosuwa hintte he sa'aan hassayana; hintte ootseedda iita oosuwa ubbaa hintte shenetana.

⁴⁴ Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, taani hintte iita hametaadaaninne hintte tuna oosuwaadan gidennaan, ta suntsaa diraw taani ootsiyaa wode, taani S'oossaa gidiyaawaa hintte erana. Taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday yaagee, yaaga» yaagiidde yeedda.

Gedissa bagga Tamaa Pirddaa

⁴⁵ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

⁴⁶ «Laa asaa na'aw, gedissa bagga simmaade s'eella; gedissa baggaw oda; gedissa wora bolla timbbitiyaa oda.

⁴⁷ Gedissa woraw hawaadan yaaga; Med'inaa Godaa k'aalaa sisa! Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ne gidдон tamaa oysana; he tamay ne irs's'a mitsaakka ne mela mitsaakka ubbaa maana. He ees's'iyaa tamay to'enna; gedissappe biide, huup'issa gakkanaw de'iyaa asaa som"uwaa ubbaa he lac'uu labbana.

⁴⁸ Taani Med'inaa Goday oytseedda tamaa gidiyaawaa Asay ubbay be'ana. He tamay to'enna yaagee, yaaga» yaagiidde yeedda.

⁴⁹ Taani zaaraadde, «Ha"i Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, hawaa ta odanaw taana azazoppa. Unttuntu taana, «I ubbatoo leemisuwaa odee gidennee?» yaagiide haasayiino» yaagaad.

21

Med'inaa Godaa Mashshaa

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, ne som"uwaa Yersaalamekko zaaraadde, Asay goyinniyyaa sa'atuwaa bolla k'aalaa oda; Israa'eeliyaa biittaa bollan timbbitiyyaa oda.

³ Hawaadan yaaga; Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani new morkke. Taani ta mashshaa shookuwaappe shoddaade, s'illo asaanne iita asaa ubbaa ne giduwaappe wurssana.

⁴ S'illuwaanne nagaranchchaa ubbaa d'ayssanaw huup'issappe gedissa gakkanaw de'iyaa asaa ubbaa bolla ta mashshaa shodana.

⁵ Hewan taani Med'inaa Goday ta mashshaa Aa shookuwaappe shoddeeddawaanne guyye zaarennawaa Asay ubbay erana» yaagee» yaaga.

⁶ Hewaa diraw, «Asaa na'aw, Asay ubbay s'eellishshin, ne wozanay me"ina oola, c'amo un'an oola.

⁷ Unttuntu neena, «Ayaw oolay?» giide oochchiyyaa wode, hawaadan yaaga; «Sintsanna yiyyaa iita odoo oolay. Wozani ubbay yashshan muushana; kushiyyaa ubbay arggaac'ana; unttuntu goobatetsay ubbay untuntuppe kichchana; gulbbatay ubbaykka kokkorana. He wodii gakeedda! I elle polettana! Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagiide yeedda.

⁸ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

⁹ «Laa asaa na'aw, hawaadan yaagaade timbbitiyyaa oda; S'oossay hawaadan yaagee; «Mashshaa! leefetteeddanne k'uc'etteedda mashshaa!

¹⁰ Shukkanaw leefetteedda. Walk'k'antsaadan p'olk'k'u gaanaw k'uc'etteedda. Ta Asay imetteedda seeraanne muruwa ubbaa is's'eedda diraw, hawaappe guyyiyaan, ooninne nashetena.

¹¹ Go'ettanaw mashshay k'uc'etteedda; leefettiidenne k'uc'ettiide, shukkiyaawoo imetteedda.

¹² « «Laa asaa na'aw, yeekkanne zilaala! Ayaw gooppe, he mashshay giigetteeddawe ta asaa bollaananne Israa'eeliyaa kaappotuwa ubbaa bollaanna. Kaappatuukka ta asaana ittippe mashshaan hayk'k'ana. Hewaa diraw, ne tiraa bak'k'a.

¹³ Taani ta asaa paac'c'ana; unttuntu nagaraa paas'ennan is's'ooppe, ha metuu ubbay unttuntu bolla gakkanawaa. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday yaagee yaaga.

¹⁴ « «Ha"ikka asaa na'aw, timbbitiyyaa oda; ne kushiyaakka bak'k'a. He wode mashshay laa"u heezzu zaariide shoc'ana; hewekka yuushshuwaa ubbaanna yuuyyiide, dagantsiyaa, wod'iyaanne shukkiyyaa mashshaa.

¹⁵ Hewe unttuntu wozanay muushanaadaninne untuntuppe darotuu d'ubettanaadan ootsana. Aayye ana! Mashshay ubbay geliyaa gimbbiyaa pengetuwaan walk'k'antsaadan p'olk'k'u gee; shookuwaappe shodetiide shukkanaw k'uc'etteedda.

¹⁶ Neenoo, k'ara mashshaw, ushechhawunne haddirssaw, ne simmeedda bagga ubbaa busakka.

¹⁷ Taanikka k'ay ta kushiyyaa bak'k'ana; ta hank'k'uukka dochchana.» Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagiidde yeedda.

Baabloone Kaatiyaa Mashshaa

¹⁸ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

¹⁹ «Laa asaa na'aw, Baabloone kaatiyaa mashshay yiyyaa laa"u ogetuwaan mallaa wotsa. Laa"u ogetuukka itti biitaappe dendiino. Laa"u ogetuu gakketiyyaa dantsuwaan katamaakko afiyaa sa'alan malla gidiyaa tuussaa essa.

²⁰ Itti ogiyaan de'iyaa mallay Raaba giyyaa Amoonatuwaa katamaa biyaasaa mallee; hinkkuu k'ay Yihudaan gimbbetteedda Yersaalame katamaa biyaasaa mallee.

²¹ Baabloone kaatii ogetuu gakketiyyaa dantsuwaan, mallaa tuussatuwaa matan ek'k'ee. I hak'a ogiyaa baanentto eranaw, wonddaafiyaa mashshatuwaa saamaa yeggana; bare eek'atuwaanna zorettana; mehiyaa marac'c'iyaa akka s'eelana.

²² Dirssaa gimbbetuwa penggiyaa laaliyaa durumaa ahana mala, wod'anaw azazuwaa aatsana mala, c'ee'k'uwaa c'ee'k'ettana mala, dirssaa gimbbetuwa penggiyaa laaliyaa durumatuwa katamaa penggiyaan essana malanne biittaa keelaana mala, gimbbiyaana gatsiide miis'aa giigissana mala, yersaalame saamay Aa ushechcha kushiyaan wod'eedda.

²³ Yerusaalame Asay Baabloone kaatiyaanna c'aak'k'eteedda diraw, hawe barenttu bolla gakkee giide k'oppibeykkino. Shin Baabloone kaatii untuntta untunttu nagaraa hassayissiide, omoodo afana.

²⁴ «Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte nagaray k'onc'c'eedda; hintte bayzzanchcha asaa gidiyaawaa Asay ubbay eree; hintte oosuu hintte nagaranchcha gidiyaawaa bessee. Hewaa diraw, hintte bayzzuu hassayettana; hintte akka hintte morkkiyaw aad'd'iide imettana» yaagee.

²⁵ «Neenoo iifanne tuna gideedda Israa'eeliyaa kaappoo, ne wurssetsa pirddaa gallassay gakkeedda.

²⁶ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ne huup'iyaa kallachchaa dentsa; ne huup'iyaa s'aas'eeddawaakka k'aara. Hawaappe sintsanaw kasewaadan hananawe baawa; zik'k'i geeddawe d'ok'k'u gaana; d'ok'k'u geeddawekka zik'k'i gaana.

²⁷ Bashshaa! Bashshaa! Taani ha katamaa bayzzana! Pirddiyaa maatay de'iyaa we yaana gakkanaw, ha katamay laa'entso kees'etenna. I yiyaa wode taani aw aatsaade immana» yaagee.

²⁸ «Laa asaa na'aw, hawaadan yaagaade timbbitiyaa oda; «Israa'eeliyaa boriyaa Amoonatoo Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Mashshaa! mashshay wod'anaw shookuwaappe shodetteedda; wurssanawunne walk'k'antsaadan p'olk'k'u gaanaw k'uc'etteedda.

²⁹ Hintte be'iyaa sas'ay wordduwaa; hintte odiiyaa timbbitiikka wordduwaa. Hintte iifanne tuna asaa; hintte wurssetsa pirddaa gallassay gakkeedda. Hintte k'ood'iyaa mashshay wod'd'ana hane.

³⁰ Mashshaa shookuwaan zaarite. Hintte med'etteedda sa'aan, hintte yeletteedda biittan taani hintte bolla pirddana.

³¹ Ta hank'k'uwaa hintte bolla gussana; ta hank'k'uwaa tamay hintte bolla ees's'i kesana. Hinttana bayzziyaawan looheedda, mek'etsi bayinna asatoo aatsa immana.

³² Hintte tamaw eetsiyaa mitsaa gidana; hintte suutsay hintte biittan gukkana; hintte laa'entso hassayettikkita. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

22

Yerusaalame Nagaraa

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, suutsaa gussiyaawanttu kumeedda katamaa bolla pirddanaw gi-igaadii? Yaatooppe, I ootseedda tuna oosuwa ubbaa aw oda.

³ Hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neeni daro asaa suutsaa gusseedda dirawunne eek'aw goyinniyaawan neena tunisseedda diraw, ne wodii yeedda.

⁴ Neeni gusseedda suutsan bayzzanchcha gidaadda; ne med'd'eedda eek'ankka tunaadda. Yaatina, ne pirddaa gallassay matatteedda; ne wurssetsaa laysayikka gakkeedda. Hewaa diraw, taani neena kawutetsatoo kad'iyaa waanne hara biittatookka k'iliic'iyaa waa kessana.

⁵ Neenoo, sunsi bayeeddanne shabbiretteedda katamatiw, mataaninne haakuwaan de'iyaa wanttu neena k'iliic'ana.

⁶ « «Ne gidдон de'iyaa Israa'eeliyaa kaappatuu ubbatuu suutsaa gussanaw barenttu wolk'k'aa ay keeshshaa go'ettinto be'a.

⁷ Ne gidдон de'iyaa wanttu barenttu aawuwaanne barenttu aato bonchchikkino; untunttu betetuwaakka uk'k'unneeddino; am"etuwaanne aawuu aata bayinna naanatuwaa naak'kiino.

⁸ Untunttu ta geeshsha yewotuwa kad'iionne ta Sambbataakka tunissiino.

⁹ Ne gidдон de'iyaa wanttuppe ittuu ittuu haratuwaa wod'isanaw wordduwaa odiino; haratuu deriyaa bolla de'iyaa eek'aw goyinniyaa sa'atuwaan miino; k'ay haratuu ub-babaan tuniyaawanttu ne gidон de'ino.

¹⁰ Ne gidдон de'iyaa wanttuppe ittuu ittuu bare aawuwa machchattinna gisiino; haratuu k'ay piilay yeedda mac'c'a mishiratina wolk'k'an gakkettino.

¹¹ Ne gidдон de'iyaa wanttuppe ittuu ittuu bare shooruwa machchattinna gisiino; bare na'aa machchattinna gisiino; bare aawuwa naatti, bare michchatina wolk'k'an gisiino.

¹² Ne gidдон de'iyaa wanttuppe ittuu ittuu miishshaa akkiide, shempuwa wod'iino; haratuu barenttu miishshaa dichchaw immiinonne, barenttu shooruwa miishshaa

yashissiide akkiino. K'ay hintte taana ubbakka dogeeddita. Taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

¹³ «*«Ne giddon de'iyaa Asay bessena miishshaa akkiyaa dirawunne shemppuwaa wod'iyaa diraw, taani hank'k'uwaaan ta kushiya bak'k'ana.*

¹⁴ Taani neena muriyaa gallassi ne goobatetsay neenana de'anee? Woy ne kushii mino gidanee? Taani Med'inaa Goday hawaa odaad; taani odeeddawaa taanikka ootsana.

¹⁵ Taani ne asaa kawutetsatuwaa gidдонinne hara biittatuwaa gidдон laalana; ne tunatetsaakka taani ne bollappe d'ayissana.

¹⁶ Hara kawutetsatuwaa sintsan neeni kawushshana; shin he wode taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa neeni erana» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

S'oossaa Tamay Geeshshee

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

¹⁸ «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa Asay ayinne patsenna birataa shi'aa mala; untunttu ubbaykka biraa muushisiide geeshshiyaa wode, shi'aa gidiide attiyaa nahaasiyaa, k'ork'k'oruwaa, birataanne irssaasiyaa mala.

¹⁹ Hewaa diraw, Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; (Hintte ubbaykka birataa shi'aa mala gideedda diraw, taani hinttena ubbaakka Yerusaalame gidдо shiishshana.

²⁰ Asay biraa, naasiyaa, birataa, irssaasiyaanne k'ork'k'oruwaa tamaa c'oo'c'iyaaakko shiishshiide womppiinaan punniide muushisiyaawaadan, taani ta hank'k'uwaaaninne ta yiluwaan hinttena shiishshaade, katamaa gidдон muushisanna.

²¹ Taani hinttena shiishshaade, ta hank'k'uwaa tamaa hintte bolla womppiinaa punnina, hintte hewan muushana.

²² Biray c'oo'c'iyaan muushiyaawaadan, hintte Yerusaalamen muushana. He wode taani Med'inaa Goday ta hank'k'uwaa hintte bolla gusseeddawaa hintte erana» yaagee» yaagiidde yeedda.

Israa'eeliyaa Asaa Kaaletsiyaawanttu Nagaraa

²³ Med'inaa Godaa k'aalay taakko zaariidekka hawaadan yaagiidde yeedda;

²⁴ «Laa asaa na'aw, untunttu biittay tuneedda diraw, ta hank'k'uwaaan iray bukken-naadan diggaade, taani Israa'eeliyaa asaa muruwaa doommowaa untunttoo oda.

²⁵ Untunttu kaappatuu bare wod'eeddawaa gudiidde mentseretsiyaa gaammuwaa mala; untunttu asaa wod'iino; al'o miishshaa gidina, hara durettaa gidina, ubbaa barent-too akkiino; untunttu he biittaan daro mac'c'a asaa am'e kesseeddino.

²⁶ K'eesetuu ta higgiyaa mentseeddino; ta geeshshabaakka tunisseeddino. Geeshshaanne tunaa shaakkikkino; k'ay tunaappenne tuna gidenawaappe gidduwaan de'iyaa dummatetsaa tamarissikkino; ta Sambbatay gatiyaa immibeykkino. Hewaappe dendeeddawaan, taani Israa'eeliyaa asaa gidдон bonchchettabeykke.

²⁷ Aa gidдон de'iyaa kaappatuu wod'eeddawaa duuseretsiyaa okorotuwaa mala; untunttu barenttoo bessenna duretetsaa demanaw shemppuwaa wod'iino.

²⁸ Yerusaalame kataman timbbitiyaa odiyaawanttu godaa booshunchchaa okkiyaa asaadan, wordduwaa sas'aa be'iyawaaninne wordduwaa timbbitiyaa odiyaawan, untunttu nagaraa gentsiino. Med'inaa Goday odennan de'ishiina, «Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee» yaagiino.

²⁹ He biittaa asatuu bonk'k'iino; zaraafino; hiyyeesatuwaanne metootanchchatuwaa uk'k'unnino; untunttu betetuwaakka un'etsiide suure pirdaa geelayiino.

³⁰ «Taani biittaa d'ayissennaadan, dirssaa gimbbiyaa kees'siyaa, koletteedda dirssaa penggiyaa baggana ek'k'iide naagiya itti asaa koyaad; shin oonanne demmabeykke.

³¹ Hewaa diraw, ta hank'k'uwaa untunttu bolla gussana; taani ta hank'k'uwaa taman untuntta d'ayissana; taani untunttu ootseedda oosuwaa untunttu bolla zaarana. Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagiidde yeedda.

23

Laa"u Sharmus'iyaa Michchetuwaa Leemisuwaa

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, itti aattippe yeletteedda laa"u mac'c'a asatuu de'iino.

³ Untunttu Gibbs'en de'iiddi, barenttu yalagatetsaappekka doommiide, sharmus'a gideeddino. He biittan untunttu d'antsan attuma Asay kaa'eedda; untunttu wodorotet-saykka aketeedda.

⁴ Unttuntuppe bayirati suntsay Ohoolo* k'ay I michchati teefati suntsay Ohoolibo† Unttuntu laa"uwaakka taani akkina, taw attumanne mac'c'a naanatuwaa yeleeeddino. Ohoola Samaaratto; Ohooliba k'ay Yerusaalamo.

⁵ «Ohoola taw machchato gidaade de'aadeikka sharmus'aaddu; iza bare laggetsati Asoore wotaadaratuwaa amuwaan s'uugettaade kaalaaddu.

⁶ Unttuntu saluwa malatiyaa mayyeedda olanchchatuwaa, biittaa mood-diyaawantanne olaa gadaawatuwaa; untntuntu ubbaykka malssassaa, yalaga attuma asatuwaanne paraa toggiyaa paraa asatuwaa.

⁷ Iza barena sharmus'a ootsaade, ubbaappe lo"iyaa Asoore attuma asatoo immaaddu. I sharmus'atetsay Asoore biittaa eek'atoo goyinnaade, tunanaadan izo ootseedda.

⁸ Aa Gibbs'en doommeedda sharmus'atetsaa ha"ikka agga beyikku; I yalagatetsaappe doommiide, attuma asatuu I d'antsaa kaa'iinonne iinanna sharmus'iino.

⁹ «Hewaa diraw, iza minisaade amuwaan siik'iyaa Asoore biittaa laggetsatoo taani izo aatsaade immaad.

¹⁰ Unttuntu izo k'aariide kalloyeeddino; izi attumanne mac'c'a naanatuwaa omooddi oyk'keeddino; izokka mashshaan wod'eeddino. Barena gakkeedda pirddaa gaasuwaan, mac'c'a asatuwaa gidдон k'iliic'iyawaa gidaaddu.

¹¹ «I michchata Ohooliba hawaa be'aaddu; iza bare amuwaaninne bare sharmus'an bare michchatippe tunaa daraaddu.

¹² Akka k'ay Asoore biittaa mooddiyaawantta, olaa gadaawatuwaa, lo'o mayuwaa mayyeedda olanchchatuwaanne paraa toggiyaa paraa asatuwaa, ubbatuukka amoyiyaa, yalaga asatuwaa minisaade siik'aaddu.

¹³ Akka barena tunisseeddawaa be'aaddu; untntuntu laa"uukka itti ogiyaa biino.

¹⁴ «Iza bare sharmus'atetsaa yaa darissaaddu; iza attuma asatuwaa misilii godaa bollan wooc'etti med'eteeddawaa, zo'o k'alamiyaan oketti utteeddawaa be'aaddu.

¹⁵ Untntuntu barenttu s'eessan zinnaariyaa danc'ceeddawantanne barenttu huup'iyankka lo"iyaa c'ark'k'iyaa s'aas'eeddawannta. Untntuntu ubbaykka Kaladaawanatuwaa biittaaappe yeedda Baabloone kaappotuwaa malatiino.

¹⁶ Iza untntuntu misiletuwaa be'osaanakka daro amuwaa s'uugetaade, untntunta s'eesanaw Baabloone biittaa asaa kiittaaddu.

¹⁷ Yaatina, Baabloonetuu iikko yiide, iinanna sharmus'iide, izo tunisseeddino. Tunnedawaappe guyyiyaan, iza untntuntakka shenetaade, wora simmaaddu.

¹⁸ Iza bare sharmus'atetsaa k'onc'c'iyaan ootseedda wodenne bare kalluwaa k'aara besseedda wode, taani I michchatippe wora simmeeddawaadan, iippeikka shenetaade wora simmaad.

¹⁹ Shin iza Gibbs'en sharmus'a gidaade de'iyaa, bare yalagatetsaa wodiyaan hassayaade, bare sharmus'aa kasewaappe yaa darissaaddu.

²⁰ Untntuntu attumatetsay hariyaawaa mala, untntuntuppe kesiyaa zeretsaykka paraawaa mala gideedda bare laggetsatuwaa amuwaan kaalaaddu.

²¹ (Neenoo, Ohoolibee, ne yalagatetsaa wode, attumawanttu ne d'antsan kaa'ishina, ne wodorotetsaakka akkishina, neeni poleedda sharmus'atetsaa zaaraadeikka ha"i ootsanaw amottaasa.)

Med'inaa Goday Laa"u Michchetuwa Bolla Pirddeedda

²² «Hewaa diraw, Ohoolibee, Ubbaa Mooddiya Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ne laggetsatuwaa, he neeni shenetaade wora simmeeddawantta ne bolla dentsana; taani untntunta ne bolla ubba saanna ahana.

²³ Untntuntukka Baabloonetuwaanne Kaladaawetuwaan ubbaa, Pak'ooda, Shoo'anne K'o'aana attuma asatuwaa, Asooretuwaa ubbaa, amoyiyaa yalaga asatuwaa, biittaa mood-diyaawantta, olaa gadaawatuwaa, olanchchatuwaa, kaappatuwaanne paraa toggiyaa paraa asatuwaa.

²⁴ Untntuntu olaa paraa gaaretuwaana, c'aanaa gaaretuwaananne daro olanchchatuwaana huup'issa baggaappe hintte bolla yaana. Untntuntu wogga gondalliyaanne k'eeri gondalliyya oyk'k'iide, birataa k'oobiyya wotsiide, ne yuushshuwaan salppana. Taani neena untntuntun pirddisana; untntuntukka neena barenttu wogaadan pirddana.

²⁵ Hank'k'uwaa ne bolla yeddana; untntuntukka neenana hank'k'uwaa suuluwaan gakkettana. Untntuntu ne siid'iyaaanne ne haytsaa k'ans's'ana; neeppe atteedawanttukka mashshaan busakettana. Untntuntu ne attuma naanatuwaanne ne mac'c'a naanatuwaa oyk'k'ana; neeppe atteedawanttakka taman s'uuggana.

* 23:4 Ohoolo: Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «I geeshsha golliyya» giyaawaa. † 23:4 Ohoolibo: Ha suntsaa biletsay Ibraaweetsuwaan, «Ta geeshsha gollii izina» giyaawaa.

²⁶ Unttuntu ne mayuwaa ubbaa neeppe k'aari akkana; ne alleek'k'o ubbaakka neeppe kessi akkana.

²⁷ Hewaadan ootsaade, neeni Gibbs'eppe aheedda sharmus'atetsaa k'aak'k'aanne ne sharmus'atetsaa ubbaa taani neena agissana. Neeni laa'entso Gibbs'etuwwa eek'aa misiletuwaa d'ok'k'u gaade s'eellennaadan, woy untuntta hassayennaadan, taani neena ootsana yaagee.

²⁸ «Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani neena neeni is's'iaawanttoo, neeni shenetaade, untuntuppe wora simmeeddawanttoo aatsaade immana.

²⁹ Unttuntu neena is's'ananne neeni daaburaade demmeeddawaa bonk'k'i diggiide, neena kallo s'iira ashshana. Ne sharmus'atetsaa pokkuu k'onc'c'anaadan ootsana. Ne ziiytayenne ne sharmus'atetsaa amuu,

³⁰ hawaa ne bolla aheedda. Ayaw gooppe, neeni kawutetsatuwaanna sharmus'aadda; unttuntu eek'atuwaan neena tunissaadda.

³¹ Ne michchata beedda ogiyaa neenikka baada. Hewaa diraw, neenakka taani I s'uu'aa ushshana, yaagee.

³² «Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neeni ne michchati s'uu'aappe ushana; he s'uu'aykka wol'k'k'aamanne c'in'a. I tigena, daruwaa akkiyaa diraw, ne bolla k'id'iyanne miichchaa ahana.

³³ Neeni matsuwaa jollananne kayyotana. Hewe he ne michchati Samaariyaa s'uu'ay dagamaanne bayetsaa s'uu'aa.

³⁴ Ne Aa c'inggirsaade ushana; s'uu'aakka mentsana; mentseedda kon'ankka ne d'antsaa gaarana. Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday, yaagee.

³⁵ «Hewaa diraw, Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neeni taana dogeedda dirawunne taw zokkiyaa zaaredda diraw, neeni ne amuwaanne ne sharmus'uwwa gatiyaa akkana, yaagee» yaagiidde yeedda.

³⁶ Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, Ohooli bollanne Ohooli bolla pirddiitee? Pirddooppe, unttuntu ootseedda tuna oosuwaa untunttoo oda.

³⁷ Unttuntu laa'uukka sharmus'eeddinonne shemppuwaa wod'eeddino. Unttuntu barenttu eek'aw goyinneeddino. Haray attina, unttuntu taw yeleedda barenttu attuma naanatuwaakka barenttu eek'atoo k'uma ootsiide yarshsheeddino.

³⁸ Hewaappekka harabaa unttuntu ta bolla ootseeddino; unttuntu ta Geeshsha Golliyaa tunisseeddino; Eek'atoo yarshsheedda gallassi ta Sambbataakka shaareeddino.

³⁹ Unttuntu barenttu naanatuwwa eek'atoo yarshsheedda gallassi, he gallassi unttuntu ta Geeshsha Golliyaa geliide tunisseeddino. Unttuntu ta golliyaan ootseeddawe hawaa.

⁴⁰ «Hewaadanka k'ay, unttuntu haako saappe attuma asatuu yaanaadan, asaa kiiteeddino; unttuntukka yeeddino. Hintte laa'u michchetuu hintte bollaa meec'etteeddita; hintte ayifiyaakka k'alamiyaa okkeeddita; alleek'k'uwakka wotseeddita.

⁴¹ S'arp'p'eezay sintsan de'iyaa lo'o arssaa bolla utteeddita; hintte he s'arp'p'eeza bolla ta is'aanaanne ta wogaraa zayitiyaa wotseeddita.

⁴² Hirggi bayinna asaa kooshshay hintte matan sisettee; matsotteeddawanttukka maaray bayinna asaana bazuwaappe yeeddino. Hintte kushiyan sagaayetuwwa wotseeddino; k'ay lo'iyaa kallachchatuwaakka hintte huup'iyaan wotseeddino.

⁴³ «Taani ta wozanaan, «Hawanttu attuma asatuu ha bollay sharmus's'aan wuri kichcheedda mac'c'a asatuwana de'uukka Aa gideeddawantuna sharmus'ana giide haniino?» yaagaad.

⁴⁴ Attuma Asay sharmus'attinna sharmus'iaawaadan, unttuntu untuntunna sharmus'eeddino. Ee, unttuntu he sharmus'anaw k'aak'k'atiyaa Ohooliinne Ohooliibina sharmus'eeddino.

⁴⁵ Unttuntu sharmus's'a gidiyaa dirawunne shemppuwaa wod'iyaa diraw, s'illo asatuu sharmus'atuwwa bollanne shemppuwaa wod'iaawanttu bolla pirddiyaa pirddaa untunttu bolla pirddiino» yaageedda.

⁴⁶ Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Unttuntu bolla daro asatuwwa dentsetsa akkaade ya. Unttunta shabbirissiyaanne untuntta bonk'k'iyaa asatoo aatsaade imma.

⁴⁷ Ha shabbiriyaa asatuu yiide, untuntta shuchchaan c'addinonne mashshaan busakkino; unttuntu untunttu attumanne mac'c'a naanatuwwa wod'ana; unttuntu golliyaakka taman s'uuggino.

⁴⁸ Mac'c'a Asay ubbay hinttena k'ullennaadan duutsanaw, taani biittaa ubbaappe sharmus'atetsaa essana.

⁴⁹ Hintte laa'u michchetuu hintte sharmus'atetsaa muruwaanne eek'atoo hintte goyinneedda nagaraa gatiyaa akkana. He wode taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana» yaagee.

24

Disttiyaa Leemisuwaa

¹ Nuuni omoodetteedda udduppuntsa laysan, tammantsa aginaan, tammantsa gallasan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, hawaa hachchi gallassaa mazggobiyaan s'aafa. Ayaw gooppe, Baabloone kaatii Yerusaalame dooddeeddawe hachcha.

³ Ha makkalanchcha asaw ha leemisuwaa oda; «Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Madaabiyaa disttiyaa taman wotsaade, haatsaa an tiga.

⁴ Yaataade gediyaanne anggoosuwwa malatiyaa lo'o ashuwaa ubbaa mus'aade, an yegga; lo'o mek'etsaakka k'ans's'ereetsaade, an kuntsa.

⁵ Hewoo neeni akkana dorssaayenne deeshshay wudiyaappe dooretteeddawaa gido. Mitsaa disttiyaappe garssaana maaraade, ashuwaakka mek'etsaakka ka'ana gakkanaw doyissa» yaagee» yaagaade oda.

⁶ «Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Suutsaa gussiyaawanttu katamatiw aayye ana! Shi'iide ubbakka geeyennan is's'eedda madaabiyaa disttiyaa mala iza gidaaddu. I gidдон de'iyaa mus'etteedda ashuwaa ubbaa saamaa yeggeenna kushiyaan gaketteeddawaa, ittuwaa ittuwaa kessaade akka.

⁷ « «Ayaw gooppe, he katamata wod'eedda asaa suutsay hanno gakkanaasikka iinan de'ee; suutsaa gussaade, baanan kammanaw biittan gussennan, ayayenne kammenna zaallaa bollan gussaaddu.

⁸ Haluwaa kesanaaw, ta hank'k'uwaa dentsetsanaadan, I kametenna mala, iza gusseedda suutsaa taani zaallaa bollan wotsaad» yaagee.

⁹ «Hewaa diraw, Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Suutsaa gussiyaa katamatiw aayye ana! Taanikka mitsaa loytsa guuppana.

¹⁰ Hewaa diraw, daro mitsaa wotsa; tamaakka eetsa. Ashuwaa loytsaade doyissa; c'abbaakka mal"etsa; mek'etsay s'uugetto.

¹¹ I suulliide penttina, Aa bollan de'iyaa madaabiikka bonk'k'ina, Aa bollan de'iyaa k'itay seeranaadaaninne Aa bollan de'iyaa shi'ay s'uugetti d'ayanaadan, mela disttiyaa tamaa bonk'k'uwaa bolla wotsa.

¹² He daaburay ubbay c'oo mela gideedda; Aa bollan de'iyaa daro shi'ay haray atto, tamankka kichchibeenna.

¹³ Hanne Yerusaalame, neeni tuneeddawe ne iita oosuwaanna. Taani neena geeshshanaw daaburinakka, neeni ne tunatetsaappenne ne iita oosuwaappe geeyennan is's'eedda diraw, ne bollan ta hank'k'uu wurana gakkanaw, neeni laa"entso geeyakka.

¹⁴ Taani Med'inaa Goday hawaa odaad; hawe hanana. Taani guyye simmikke; k'arettikke; ta k'ofaa laammikke. Ne ogiyaadaaninne ne oosuwaadan, taani neena pirdana. Taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee» yaagiidde yeedda.

Hizk'keela Machchata Hayk'k'aaddu

¹⁵ Med'inaa Godaa k'aalay k'aykka taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

¹⁶ «Laa asaa na'aw, neeni siik'iyaaanne ne ayifiyaw lo"iyaa ne machchato taani itti kutsan wod'a aggana. Hewan kayyottoppa, yeekkoppanne afos's'oppa.

¹⁷ Oola, shin ne oliiyaa Asay sisoppo; hayk'k'eeddawoo kayyottoppa. Neeni ne huup'iyaaan s'aas'iyaaawaa s'aas'a; ne gediyanikka c'aammaa wotsa. Ne doonaa kammoppa; shochchaakka mooppa» yaagiidde yeedda.

¹⁸ Wontta taani asaw odaad; he gallassi omarssi ta machchata hayk'k'aaddu. Wonttetsa gallassi wontta S'oossay taana azazeeddawaadan ootsaad.

¹⁹ Yaatina, Asay taana, «Ha neeni ootsiyaawoo biletsay ayentto nuw ayaw odikkii?» yaagiide oochcheedda.

²⁰ Taani untunttoo hawaadan yaagaade zaaraad; «Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

²¹ «Israa'eeliyaa asaa hawaadan yaaga; Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; hintte c'ee'ettiyaa, hintte ayifiyaw lo"iyaanne hintte shemppuu amottiyaa ta Geeshsha Golliyaa taani tunissana hanay. Hintte guyye ashsheeda hintte attuma naanatuunne hintte mac'c'a naanatu mashshaan wurana.

²² He wode taani ootseeddawaadan, hintteikka ootsana. Hintte doonaa kammikkita; shochchaakka miikkita.

²³ Hintte huup'iyaa s'aas'iita; hintte gediyaan c'aammaa wotsiita. Kayyottikkita woy yeekkikkita. Shin hintte hintte nagaraa gaasuwaan gillk'k'ananne ittuu ittoo olana.

²⁴ He wodiyaan Hizk'keeli hintte malaataa gidanawaa; ubbabaakka I ootseed-dawaadan, hintte ootsana. Hawe haniyaa wode, taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte erana» yaagee» yaaga.

²⁵ S'oossay taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, taani untunttu nashshechchaanne bonchchuwaa, untunttu ayifiyaw lo"iyaabaanne untunttu wozanay amottiyaabaa, k'ay mino gideedda Geeshsha Golliyyaa, untunttu attuma naanatuwaanne untunttu mac'c'a naanatuwaa untunttuppe wotsa akkana.

²⁶ He gallassi new woriyaa odanaw itti kessi akkiide atteeda Asay yaana.

²⁷ He gallassi ne doonay dooyettana; neenikka aanana haasayana; laa"entso duude kesakka. Hewaadan hanaade, neeni asaw malaataa gidanaassa. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu hewan erana yaageedda yaagiidde yeedda» yaagaad.

Ayihuda Gidena Asaa Bolla Odetteedda Pirdaa

25

(25:1–32:32)

Amoonatuwaa Bolla Odetteedda Timbbitiyaa

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, ne som"uwaa Amoonaa biittaakko zaaraadde, Amoonatuwaa bolla timbbitiyaa oda.

³ Hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaa k'aalaa sisite. Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte ta Geeshsha Gollii tuniyaa wode, Israa'eeliyaa biittay mela attiyaa wodenne Yihudaa Asay omoodoo biyaa wode, Hashshu! geedda diraw,

⁴ taani hinttena away doliyaa bagga biittaa asaw laata ootsaade immana. Yaatooppe untunttu hintte gidдон kambbiyaa kees's'ana; de'ana. Hintte maana teeraa untunttu maana; hintte maatsaakka untunttu ushana.

⁵ Taani Raaba katamaa gaalotuu heemettiyaa sa'aa kessana; Amoonatuwaa gadiyaakka dorssaa wudii allas's'iya sa'aa ootsana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana» yaagee.

⁶ « «Ayaw gooppe, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte Israa'eeliyaa bashshaan kushiyya bak'keedda diraw, guppeedda dirawunne nashettiide k'iliic'eedda diraw,

⁷ taani hintte bolla ta kushiyya yeddaad. Hinttena kawutetsatoo omooduwaa ootsaade immana. Taani hinttena asaa gidoppe shoddana; kawutetsatuwaa gidoppekka d'ayissana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewan erana» yaagee.

Moo'aaba Biittaa Bolla Odetteedda Timbbitiyaa

⁸ « «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Moo'aabinne Se'iiri, be'ite, Yihuday hara kawutetsatuwaa mala yaageedda diraw,

⁹ taani Moo'aaba biittaa bolla gelaade; woraajjaade Aa zawaa naagiyaa, Beeti-Yashimoota, Ba'aali-Ma'oonanne K'iriyaatayima geetettiyaa, eretteedda katamatuwaa d'ayissana.

¹⁰ Hawaappe sintsanaw Amoonatuwaanakka gujjaade, untunttu kawutetsatuwaa gidдон hassayettennaadan, taani untunttu away doliyaa bagga biittaaappe yeedda asatoo duretaadan aatsaade immana.

¹¹ Taani Moo'aaba pirdana. He wode Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu hewan erana» yaagee.

Eedooma Biittaa Bolla Odetteedda Timbbitiyaa

¹² « «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Eedoomatuu Yihudaa bolla haluwaa kaseedda dirawunne daro bayzanchcha gideedda diraw,

¹³ taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta kushiyya Eedooma bolla yeddana. An de'iyaa asaanne mehiyaa mule d'ayissana; d'ayissaade mela kessana. Temaana kamaappe biide, Dadaana katamaa gakkanaw, untunttu mashshaan busakettana.

¹⁴ Taani Eedoomaw ta asaa Israa'eeliyaa baggana haluwaa kesana. Israa'eelatu untunttu bolla ta hank'k'uwanne ta hank'k'uwaa keeshshaa ootsana. Taani haluwaa kaseeddawaa untunttu erana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

Piliss's'eematuwaa Bolla Odetteedda Timbbitiyaa

¹⁵ « Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Piliss's'eematu barenttu wozanaa iitatetsan haluwaa keseedda dirawunne gam'eedda morkketetsaan Yihudaa kad'iide d'ayissanaw koyeedda,

¹⁶ hewaa diraw Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; taani ta kushiya Piliss's'eematuwaa bolla yeeddaade Keliitawetuwwa k'ans's'ana. Taani untuntanne abbaa doonaan atteedawantta ubbaa d'ayissana.

¹⁷ Taani untunttoo wolk'k'aama haluwaa kesana; ta hank'k'uwaan untuntta murana. Taani untunttoo haluwaa kesiya wode, taani Med'inaa Godaa gidiaawaa untunttu erana» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

26*S'iirsoo Katamaa Bolla Odetteedda Timbbitiyaa*

¹ Nuuni omoodetteedda tammanne ittentsa laytsan, aginaw koyiro gallassan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, S'iirsoo katamaa Asay nashettiide, «Hashshu! Yerusaalame kund-daaddu; Iza laalettade d'ayeeddanne, izi penggii wagaggi giide dooyetteedda diraw hawaappe sintsan nuuni duretana» yaagiino.

³ Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neenoo, S'iirsoo katamatee, taani new morkke. Abbaa beetay yiyaawaadan, taani daro kawutetsatuwaa ne bollan ahana.

⁴ Untunttu ne dirssaa gimbbiyaa kolana; ne miis'aakka laalana. Taani neena biittaa ubbaa k'uc'c'i afi diggina, kallo de'iyaa zaallaa ootsana.

⁵ Yaatooppe neeni abbaa gidon asatuu Barenttu moliyaa gitiyaa melissanaw mic'c'iyaa sa'aa gidana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday. Hara kawutetsatuu S'iirsoo katamaa bonk'k'anawantta.

⁶ He biittan huup'etiyaa katamatuwaan de'iyaa k'eeri katamatu abbaappe guutsa haakkiyaawanttu mashshaan wurssana. He wode Taani Med'inaa Godaa gidiaawaa untunttu hewana erana» yaagee.

⁷ «Ubbaa Mooddiyaa S'oossay hawaadan yaagee; «S'iirsoo bolla olaa dentsana mala, kaatetoo kaatiyaa gidiyaa Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'oor taani huup'issa bag-gappe ahana; Aa taani paratuwaana, paraa gaaretuwaana, paraa asatuwaananne daro olanchchatuwaanna ahana.

⁸ Untunttu huup'etiyaa biittan k'eeri katamatuwaa mashshaan wurssana; untunttu neena doodiide, ne dirssaa gimbbiyaana gatsiide, biittaa kaafana. Yaatiide barenttu gondalliyaa ne bolla dentsana.

⁹ Dirssaa gimbbetuwwa dom'iide laaliyaa miishshaan dirssaa gimbbiyaa mentsereet-sana; barenttu olaa miishshanka ne miis'aa laalana.

¹⁰ Aa paratuu daro gidiyaa diraw, untunttu dentsiyaa baanay neena kammana. Paratuunne paratuwaa gaaretuu laaletteedda katamaa dirssaa penggiyaa geliyaawaadan, geliyaa wode, untunttu sissiyaa garmaassunne giiretsay ne dirssaa gimbbiyaa k'aatsana.

¹¹ Untunttu paratuu ne gidon de'iyaa ogetuwwa ubbaa yed'd'ana. Ne asaakka mashshaan wurssana; ne wolk'k'aama tuussatuukka sa'aan kunddana.

¹² Baabloonetuu ne ak'uwanne ne zal'iyaa miishshatuwwa bonk'k'anawantta. Ne dirssaa gimbbetuwwanne ne lo"o keetsatuwwa ubbaa kolana; he shuchchaa, he mitsaanne he laaletteedda burc'c'e ubbaa afiide, abban olana.

¹³ Ne mal"o yetsaa taani diggana; ne diitsaa kooshshaykka laa"entso sisettenna.

¹⁴ Taani neena kallo de'iyaa zaallaa ootsana; k'ay neeni asatuu barenttu moliyaa gitiyaa melissanaw mic'c'iyaa sa'aa gidana. Taani Med'inaa Goday hawaa odeedda diraw, neeni laa"entso kees'ettakka. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

¹⁵ «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday S'iirsoo katamaw hawaadan yaagee; «Ne morkke-tuu ne bollan geliyaa wode, abbaa doonaa biittatuwaan de'iyaa ne Asay siiftetiidi giirim-miyaa giirintsaa sisiide, yashshaw kokkorana.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, abbaa doonaa biittatuwaan de'iyaa mooddiyaawanttu barenttu oydiyaappe wod'd'ana. Barenttu k'umayuwanne kushiyan sikkiide alleek'k'isseedda barenttu mayuwwa k'aarana; yashshaw kokkoriidde, biittan uttana. Ne bolla gakkweedda metuwwa k'oppiide, untunttu daro shabbirettana; kokkorssaykka untuntta aggenaani is's'ana.

¹⁷ «Hewaappe guyyiyaan, untunttu new hawaadan yaagiide zilaalana;

«Aayye, eretteedda katamatee,
 abbaa gidдон wolk'k'aamiyaa asatuu de'iyaa katamatee,
 neeni waana laalettaadii!
 Neeninne ne gidдон de'eedda asatuu
 abbaa lank'k'iyaa de'iyaa asaa ubbaa yashisseedda shin!

¹⁸ Neeni kunddiyaa gallassi,
 abbaa gas'aan de'iyaa wanttu kokkoreeddino.

Abbaa gidдон de'iyaa asatuukka,
 neeni laaleteedda gaasuwaan dagammeeddino
 yaaganawaa yaagee.

¹⁹ «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ha'i Asay de'enna katuwaadan, taani neena mela kessana. K'ay taani c'iimma abbaa ne bolla ahina, he daro haatsay neena kammama.

²⁰ He wode taani neena duge c'iimma ollaw biyaawanttuna ittippe, adussa wodiyaappe kase hayk'k'eedda asatuwaakko duge yeggana. Neeni biittaappe garssan, beni moogeteedda burc'etuu de'iyaa saan, c'iimma ollaw biyaawanttuna ittippe de'anaadan, taani neena ootsana. Neeni laa"entso Asay de'iyaa katamaa kesakka; pas'a de'iyaa wanttu biittanka simmaade, ne sa'aa oyk'k'akka.

²¹ Taani ne wurssetsaa dagantsiyaa wurssetsa ootsana; neeni laa"entso ubbakka de'akka. Asay neena koyana; shin neeni laa"entso ubbakka beettakka. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday yaagee» yaagiidde yeedda.

27

S'iiroosaw Keseedda Zilaassaa

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, S'iiroosaw zilaala.

³ Abbaa doonaan de'iyaa abbaa doonaa daro biittatuwaan de'iyaa asaana zal"iyaa, he katamaw hawaadan yaagaade oda; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neenoo S'iiroosaa, neeni, taani puulan likketiyaawe bayinna kumensa yaagaade otorettaada.

⁴ Ne zaway abbaa gul"aana; neena kees's'iyaa wanttu neena loytsiide kees's'eeddino.

⁵ Ne sank'k'aa Saniira giyaa sa'aappe k'ans's'eedda s'iidan ootseeddino; ne markkabiyya tuussaa Liibaanoosappe yeedda zigaappe giigiseeddino.

⁶ Markkabiyya soldissanaw haatsaa guyye pushakkiyaa ne mook'etuwaa Baasaane etsaappe ootseeddino; ne wuyggiyaa K'op'iroosappe yeedda dumma s'iidaa sank'k'aan ootseeddino; he wuyggiyaa danggarssaa zaaliyaan alleek'k'etteedda.

⁷ Ne sharay banddiraadan haakuwaan beettana mala, kushiyan sikkiide alleek'k'isseeda Gibs'etuwaa liinuwaappe oosetteeddawaa; neena kamiyya gaariddotuukka Eliisha wombbaappe yeedda, saluwaa malatiyaanne ochchaa teeraa malatiyaa c'ark'k'iyaaappe oosetteeddawantta.

⁸ Ne markkabiyya soldissiyaawanttu Sidoonanne Ariwaada geetettiyya katamatuwaappe yeeddawantta; ne markkabiyya laaggiyaawanttu looheedda ne asatuwaa.

⁹ Markkabiyya gidдон za"edasaa shiddiyaawanttu Gebaalappe yeedda c'imatuwaanne eranchcha asatuwaa; abban biyaa markkabiyya ubbaan de'iyaa oosanchchatuu ne gidон wod'a woy gujja giide palumetiide zal"iino.

¹⁰ « «Paareesappe, Liidiyaappenne Liibiyaappe yeedda olanchchatuu ne olanchchatuwaa maadiide oletteeddino; barenttu gondalliyaanne barenttu olaa k'oobiyya ne gidдон kak'k'eeddino; untuntu neena bonchhisseeddawantta.

¹¹ Ariwaadeppenne Heleekappe yeedda olanchchatuu ne dirssaa gimbbiyaan naagiino; Gamaadappe yeedda asatuu ne adussa gimbbiyaan naagiino. Untuntu barenttu gondalliyya ne gimbbiya yuushshuwaan kak'k'eeddino; ne puulaana likketiyaawe bayinna kumensa gidanaadan ootseeddawanttu untuntu.

¹² « «Ne duretetsaa daruwaa gaasuwaan Tarsseesi neenana zal"eedda; I biraa, birataa, k'ork'k'oruwaanne irssaasiyaa immiide, ne miishshaanna laammeedda.

¹³ Giriikii, Tubaalinne Mesheki neenana zal"eeddino; ayiletuwaanne naasiyaa bi-rataappe oosetteedda miishshaa immiide, ne miishshaanna laammeeddino.

¹⁴ Beeti-Togarmmi toggiyaa paratuwaa, olaa paratuwaanne baluk'otuwaa immiide, ne miishshaanna laammeedda.

¹⁵ Rooda biittaa Asay neenana zal"eedda; k'ay abbaa doonaa biittatuwaan Asay dang-garssaa zaaliyaanne zop'p'iyaa giyaa mitsaa ahiide, new k'ans'seedda.

¹⁶ « < «Ne duretetsaa daruwaa gaasuwaan, Sooriyaa asatuukka neenana zal"eeddino; untunttu maata malatiyaa ink'k'uwaa, zo'o ink'k'uwaa, yeleelluwaappe oosetteedda alleek'k'uwaa, ochchaa teeraa malatiyaa c'ark'k'iyaa, lee'o liinuwaanne alleek'k'uwaa sikkeedda mayuwaanne immiide, ne miishshaanna laammeeddino.

¹⁷ Yihudaanne Israa'eeliyaa asatuu neenana zal"eeddino; untunttu Minitte gade zarggaa, maldduwaa, eessaa, zayitiyaanne balasaame giyaa d'aliyaa zayitiyaa immiide, ne miishshaanna laammeeddino.

¹⁸ Ne duretetsaa daruwaa gaasuwaaninne ne shiishsheedda duma duma miishshatuwaa gaasuwaan Damask'k'o asatuu neenana zal"eeddino; untunttu Helboona woyniyaa eessaanne Saahooraa dorsaa isikiyaa immiino.

¹⁹ Uzaalan de'iyaa Daanaawetuunne Giriike Amoonatuu ne miishshaanna laammeeddino. Hewaadanka k'ay, k'os'seedda birataanne duma duma k'imaametuwaa new immiide laammeeddino.

²⁰ « < «Dadaana asatuu kooraa gilaasiyaa ahiide zal"eeddino.

²¹ Arabatuunne K'eedaare biittaa kaappatuu ubbay ne zal"iyaa miishshaw dorsaa maratuwaa, dorsaa orgetuwaanne deeshshatuwaa ahiide zal"eeddino.

²² Saabanne Raa'ima zal"anchchatuu ink'k'uwaa, work'k'aanne lo'o dooretteedda k'imaametuwaa immiide, ne miishshaanna laammeeddino.

²³ Kaaraane, Kaneeha, Edene, Saaba, Asoorene Kilimmaada geetettiyaa katamatuu ubbay neenana zal"eeddino.

²⁴ Untunttu lo'o mayotuwaa, saluwaa malatiyaa mayuwa, alleek'k'uwaa sikkeedda mayuwa, gazza mins'aafetuwa, loytsi dook'k'eedda bak'etsaanne wodoruwaa immiide, ne geyaan miishshaanna laammeeddino.

²⁵ « < «Ne miishshatuu Tersseesse zal"anchchatuwaa wolk'k'aama markkabatuwaan c'aanetiide beeddino. Neenikka darobay c'aanetina kumaade, abbaa bollan biyaa markkabiyya mala gidaadda.

²⁶ Ne markkabiyya soldissiyaawanttu neena akkiide, abbaw giddo gishachchaa afeedino; shin away wulliyaa bagga c'arkkuu neena abbaw giddo gishechchan mentseretseedda.

²⁷ Neeni me'eretteedda gallassi ne duretetsayenne ne zal"iyaa miishshay ubbay, ne markkabiyya soldissiyaawanttu, ne markkabiyya laaggiyaawanttu, ne markkabiyya gidдон za'edasaa shiddiyaawanttu, ne zal"anchchatuunne ne gidдон olanchchatuu ubbay abbaa giddo muuketteeddino.

²⁸ Markkabiyaan biyaa asatuwaa waasuwa kooshshay abbaa gas'aa gakkanaw sisettee.

²⁹ « < «Markkabiyya soldissiyaawanttunne laaggiyaawanttu ubbay barenttu markkabetuwaappe kesiide, abbaa gas'an ek'k'eeddino.

³⁰ Untunttu ubbaykka barenttu huup'iyaa baanaa k'oliide, bidintsaan gondoretteidde, ne bayetsaa diraw, iita yeekuwa yeekkeeddino.

³¹ New kayyottiide, barenttu huup'iyaa meediide, maak'aa mayyeeddino; untunttu daro seeletiide, new yeekkeeddino.

³² New untunttu hawaadan yaagiide zilaaleeddino;

« < «Ha"i abbaa gidдон sirp'i geedda,

S'iiroosana likkettiyaawe oonee?

³³ Ne zal"iyaa miishshay abbaa pinniide yiyaa wode, biittan de'iyaa daro asaa kalissaadda;

ne mas'uwaan kaatetuu duretteeddino.

³⁴ Shin ha"i abbaa c'iimman me'erettaadda.

Ne zal"iyaa miishshaykka, new ootsiyaa asatuu ubbatuukka,

neenana abbaa gidдон muukettiide d'ayeeddino.

³⁵ Abbaa doonaa biittatuwaan de'iyaa Asay ubbay, ne bolla gakeeddawaa be'iide dagammeeddino.

Untunttu kaatetuukka daro yayyeeddino;

untunttu som"ii yashshaa erissee.

³⁶ Ne wurssetsay dagantsiyaawaa gideedda;

neeni laa'entso ubbakka de'akka.

Hewaa diraw, biittaa ubbaan de'iyaa, zal"anchchatuu, Poora! geeddino

yaagiide zilaaleeddino» yaagee, yaaga» yaagiide yeedda.

28

S'iiroosa Mooddiyaawanttu Bolla Yaana Pirddaa

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, S'iiroosa kaappuwaa hawaadan yaagaade oda; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ne wozanay otoretteedda diraw, Taani s'oossaa; taani abbaa giddo gishechchan, s'oossatuwaa araatan uttaad yaagaadda. Neeni, taani s'oossaadan, aad'd'eeda eranchcha kesaad gaade k'oppooppenne, neeni asaappe attina, s'oossaa gidakka.

³ Neeni Daaneelappekka aad'd'eeda eranchchee? Ay s'uuraykka neeppe geemmennee?

⁴ Tumukka neeni ne aad'd'eeda eraaninne ne akeekan dure gidaadda; biraanne work'kaa ne duretaa minjiyaa golliyaa shiishshaadda.

⁵ Ne zal"iyaa eran daro wod'iyaa demmaadda; ne duretaappe denddeeddawaan ne wozanay otoretteedda» yaagee.

⁶ « «Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neeni, taani s'oossaadan, aad'd'eeda eranchcha gaade k'oppiyaa diraw,

⁷ taani ne bolla kawutetsatuwaa ubbaappe mek'etsi bayinna, iita morkkatuwaa ahana; neeni ne aad'd'eeda eran shiishsheedda mas'uwaa ubbaa untunttu barenttu mashshaan d'ayissana; ne bonchchuwaakka untunttu tunissana.

⁸ Neena untunttu wod'iide, abbaa c'iimman olana.

⁹ Yaatina, neena wod'ana haniyaawaa sintsan neeni, tumu taani s'oossaa gaanii? Neena wod'iyaawanttu kushiyan neeni asaappe attina, s'oossaa gidakka.

¹⁰ Neeni allagatuwaa kushiyan ammanenna Asay hayk'k'iyaa hayk'k'uwaa hayk'k'ana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee, yaaga» yaagiidde yeedda.

S'iiroosa Kaatiyaa Kunddetsaa

¹¹ K'aykka Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

¹² «Laa asaa na'aw, S'iiroosa kaatiyaw hawaadan yaagaade zilaala; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neeni kase aad'd'eeda eran kumeeddawaa; neeni Asay leemisiide odiiyaa aad'd'eeda puulanchcha gidaadda.

¹³ Neeni Edenen, S'oossaa gennetiyaan kase de'aadda; sarddiyoone, toop'aaziyoone, almmaaze, biralle, margide, yasp'p'iide, samppeerenne baluura geetettiyyaa al'o shuchchaan alleek'k'ettaade, lo'o work'kaa alleek'k'uwaa kase mayyaadda; neeni med'etteedda gallassi hawe ubbay new giigeedda.

¹⁴ Taani neena naagiyaa kiruube ootsaade suntsaad; yaataade neena okkaad. Ta geeshsha deriyaa bollan neeni de'aadda; k'ay tamaadan p'ooliyaa al'o shuchchatuwaa gidдон simerettaadda.

¹⁵ « «Neeni med'etteedda gallasaappe doommaade, iitabay ne bolla beetteedda gallasay gakkanaw, ne ogiyaa ubbaan tooshii bayinnan de'aadda.

¹⁶ Ne daro zal"iyaaappe denddeeddawaan, makkalan kumaade, nagaraa ootsaadda. Hewaa diraw, ta geeshsha deriyaappe tunabaadan, neena wolk'k'an kessaad. Neenoo, naagiyaa kiruubiyaw, he tamaadan p'ooliyaa al'o shuchchatuwaa giddoppe taani neena yedersaad.

¹⁷ Neeni puulanchcha gidiiyaa diraw, daro otorettaadda; ne bonchchuwa gaasuwaan, ne aad'd'eeda eraa tunissaadda. Hewaa diraw, taani neena sa'aan olaad; hara kaatetuu neena be'iide seeretanaadan ootsaad.

¹⁸ Ne nagaraa daruwaaninne ne c'imuwaa zal"iyaan, ne goyinniyaa sa'atuwaa ubbaa tunissaadda. Hewaa diraw, taani tamay ne giddoppe kesanaadan ootsaad; ikka neena meedda. Ubbatuu s'eellishshin, taani neena sa'aa bollan bidintsaa kessaad.

¹⁹ Neena kase eriyaa kawutetsatuu ubbay nebaan dagammeeddino. Ne wurssetsay yashshiyaawaa gideedda; neeni laa'entso ubbakka de'akka» yaagee, yaagaade zilaala» yaagiidde yeedda.

Sidoona Bolla Yaana Pirddaa

²⁰ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

²¹ «Laa asaa na'aw, ne som"uwaa Sidoona katamaakko zaaraadde, Aa bolla timbbitiyaa oda.

²² Hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neenoo, Sidoonaa, taani new morkke! ne bolla ootsiyaawaan ta bonchchuu k'onc'c'ana. Ne gidдон de'iyawantta pirddiyaawaan taani ta geeshshatetsaa bessiyaa wode, taani Med'inaa Godaa gidiiyaawaa untunttu ubbay erana.

²³ Taani ne gidдон ита harggiyaa yeddana; ne ogiyaan suutsay gukkanaadan ootsana. Ubbaa baggana yiyaa olaa gaasuwaan ne Asay mashshaan hayk'kana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu hewan erana.

²⁴ « «Hawaappe sintsanaw Israa'eeliyaa yuushshuwaan de'iyaa, Aa kad'iide s'eeliyaa biittaa ubbaappe, aguntsa malanne kashiyaa mala gidiide k'ohiyaabay ooninne de'enna. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu hewan erana» yaagee, yaaga» yaagiidde yeedda.

Israa'eeliyaa Asaa Anjjuwaa

²⁵ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa asaa untunttu laalettettedda kawutetsaa ubbaappe shiishshaade, taani ahiyaa wodenne untunttu he kawutetsatuwaa ubbaa sintsan taani ta geeshshatetsaa bessiyaa wode, taani ta k'oomaa Yaak'oobaw immeedda barentu biittan untunttu de'ana.

²⁶ Hewan untunttu saruwaan de'ana; golliyaa kees's'ana; woyniyaa turaakka tokkana. Untunttu kad'iide s'eeliyaa untunttu shoortuwaa ubbaakka taani pirddiyaa wode, Israa'eeliyaa Asay saruwaan de'ana. He wode taani Med'inaa Goday untunttu S'oossaa gidiyaawaa untunttu hewan erana» yaagee.

29

Gibs'e Bolla Yaana Pirddaa

¹ Nuuni omoodetteedda tammantsa laytsan, tammantsa aginaan, tammanne Laa'entsa gallassan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, ne som"uwaa Gibs'e kaatiyaakko zaaraadde, Aa bollanne Gibs'e biittaa ubbaa bolla timbbitiyaa oda.

³ Hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neenoo, par"oon; Nayle Shaafaa gidдон giseedda, loytsa wolk'k'aamanne yashshiyaa do'aw, Nayle Shaafay tawaa; Aa med'd'eeddawe taana yaagiyaa Gibs'e kaatiyaw, taani new morkke!

⁴ Taani ne goggoc'c'uwaaan hinggitsaa gelissana; ne shaafaan de'iyaa moletuu ne galbbaa pok'uwaaana oyk'k'ettanaadan ootsana; moletuu ne galbbaana oyk'k'etti utti de'ishshin, taani neena haatsatuwaappe goochchaade gas'aa kessana.

⁵ Taani neenanne ne shaafaan de'iyaa moletuwaa ubbaa mela biittan olana; ne anhay dembban oletti attanawaa; ne anhaa shiishshiide moogiyaawe d'ayana. Taani neena saluwaaw kafotoonne sa'aa do'atoo k'uma ootsana.

⁶ Gibs'en de'iyaa Asay ubbay taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hewan erana.

« «Neeni Israa'eeliyaa asaw mak'k'aa guufiyaa gidaadda;

⁷ untunttu neena oyk'k'eedda wode me"ade, untunttu hashiyaa c'addaadda; untunttu neenan zemppeedda wode me"ade, untunttu zokkiyaa duutsaadda.

⁸ Hewaa diraw, taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ne bollan mashshaa dentsiyaawantta ahana; untunttu ne asaanne ne mehiyaa ubbaa wurssana.

⁹ Gibs'e biittay Asay bayinna melanne ona biittaa gidana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu hewan erana.

« «Hewekka neeni, Nayle Shaafay tawaa; Aa med'd'eeddawe taana yaageedda diraw,

¹⁰ taani ne bollanne ne shaafaa bolla denddaad. Taani huup'issa baggana Migidoolappe doommaade, gedissa baggana Asiwaane katamaa, hewaappekka Toop'piyaa zawaa gakkanaw Gibs'e ubbaa Asay bayinna melanne ona sa'aa kessana.

¹¹ Asaa gidina mehiyaa gidina, hewaana aad'd'ena; oytamu laytsay wurana gakkanaw, ayayenne hewan de'enna.

¹² Taani Gibs'e biittay biittaa ubbaappe aad'd'eeda melanne ona biittaa ootsana; Aa katamatuukka oytamu laytsay wuranaw, hara koletteedda katamaa ubbaappe aad'uwaa kolettiide de'ana. Gibs'e asaa taani kawutetsatuwaa gidдонinne hara asaa gidдон laalana» yaagee.

¹³ « «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Oytamu laytsaappe guyyiyaan, taani Gibs'etuwaa laaleedda kawutetsatuwaa gidдонppe shiishshana.

¹⁴ Taani untunttu zaaraade ishalssana; untunttu yeletteedda gedissa Gibs'en de'iyaa Patiroosa biittaa zaarana; hewan untunttu laafa kawutetsaa gidiide de'ana.

¹⁵ Gibs'e hara kawutetsatuwaa ubbaappe aad'd'eeda laafa kawutetsaa gidana. Laa'entso hara kawutetsatuwaa bolla barena d'ok'k'u d'ok'k'u ootsenna. Laa'entso I hara kawutetsaa moodennaadan, taani izo guutsana.

¹⁶ Israa'eeliyaa Asay laa'entso maaduwaaw demmanaw untuntun ammanettena; Gibs'en ammanetteedawe ay keeshshaa bayzzentto Israa'eeliyaa Asay akeekana. Ubbaa

Mooddiyaa Med'inaa Godaa gidiaawaa untunttu hewan erana» yaagee, yaaga» yaagiidde yeedda.

Kaatii Naabukadanas'oori Gibs'e S'oonana

¹⁷ Nuuni omooddeteedda laatamanne laappuntsa laytsan, koyiro aginaan, koyiro gallasan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

¹⁸ «Laa asaa na'aw, Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori S'iirroosa bolla olaa dentsetsanaw giigeedda; untunttoo huup'ii bo"atana gakkanaasinne hashiikka madus's'ana gakkanaw, olanchchatuu dees'o tookuwaa tookkanaadan ootseeddino; gido shin, kawuukka olanchchatuukka ha daabura ubbaan untunttu S'iirrosappe demmeeddawe baawaa.

¹⁹ Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani Gibs'e biittaa Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'ooraw aatsaade immana; ikka bare olanchchatuwaa dirguuwa gidana mala, omooduwaaninne bonk'k'yaan akkeeddawaa ubbaa akkiide baana.

²⁰ Inne Aa olanchchatuu taw ootseedda diraw, taani aw Gibs'e biittaa untunttu daaburaw dirguuwa ootsaade immanna. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday, yaagee.

²¹ «He gallassi taani Israa'eliyaa asaa mintsana. Hizk'k'eelaa, neenikka asaw odanaadan, taani neena mintsana. Taani Med'inaa Godaa gidiaawaa untunttu hewan erana» yaagiidde yeedda.

30

S'oossay Gibs'a Murana

¹ K'aykka Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, hawaadan yaagaade timbbitiyaa oda; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He gallasaw, Aayye ana! yaagiide zilaalite!

³ Ayaw gooppe, he gallasay mateedda! Med'inaa Godaa gallasay gakkweedda! He gallasay shaarii sikkeedda gallasanne kawutetsatuwa ubbaw meto gallasaa gidanawaa.

⁴ Gibs'e bolla olay yaana; Toop'iyaa bollankka tuggay yaana. Darotuu Gibs'e biittan hayk'k'ana; he biittaa duretetsay bonk'k'ettana; Aa baasuukka bayana.

⁵ He olay Toop'iyaa, Liidiyaa, Liibiyaa, Arabaanne ta c'aak'k'o biittaa asaa ubbaa Gibs'ena gatsiide wurssana» yaagee.

⁶ «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Gibs'e maaddiyaawanttu kunddana; Aa otoret-tiyaa wolk'k'ay wurana. Migidoolappe biide Asiwaane gakkanaw, untunttu mashshaan hayk'k'ana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

⁷ Gibs'e biittay biittaa ubbaappe aad'd'eeda mela biittaa gidanawaa; Aa katamatuukka hara koletteedda katamaa ubbaappe aad'uwa koletteide de'ana.

⁸ Taani Gibs'e taman oytsiyaa wodenne Aa maaddiyaawanttu ubbay hayk'k'i wuriyaa wode, taani Med'inaa Godaa gidiaawaa untunttu erana.

⁹ « «He gallassi taani saro de'iyaa Toop'iyaa asaa dagantsanaw asatuwaa markkabiyaan kiittana. Gibs'e muretiyaa gallassi Toop'iyaa asaa bolla tuggay yaana. Be'ite, he gallasay gakkweedda!» yaagee.

¹⁰ « «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Baabloone Kaatiyaa Naabukadanas'ooru kushiyan taani Gibs'e duretetsaa d'ayissana.

¹¹ Kawutetsatuwaa ubbaappe aad'd'iide, mek'etsaa iitiyaa olanchchatuwaa kaaletsiide yiide, I biittaa d'ayissana; untunttu Gibs'e asaa bolla mashshaa shoddiide, biittan anhaa kuntsana.

¹² Nayle Shaafaa taani melissana; taani Gibs'e iita asatuwaa kushiyan aatsaade immana; untuntta, he biittaaanne an de'iyawaa ubbaa allagatuwaa kushiyaan d'ayissana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee.

¹³ « «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Memppiisa kataman de'iyaa eek'atuwaanne misiletuwaa ubbaa taani d'ayissana; Gibs'e biittan laa"entso kaappo gidiaawe de'enna; biittaa ubbaa taani yashissana.

¹⁴ Taani Patiroosa giyaa gedissa bagga Gibs'e mela kessana; huup'issa baggana de'iyaa S'o'aane kataman tamaa yeddana; Teebisa katamaakka murana.

¹⁵ Gibs'ew geesso gideedda Pelusiyaaman ta hank'k'uwaa gussana; Teebisa asaa ubbaa wurssana.

¹⁶ Taani Gibs'en tamaa oytsana; Pelusiyaamikka loytsi tuggatana; Teebisa dirssaa gimbbii kolettana; Memppiisa kataman duus's'enna metuu gakkanawaa.

¹⁷ Oona katamaa yalaga asatuunne Bibaasita kataman de'iyaa yalagay ubbay mashshaan wurana; he katamatuukka omoodettiide baana.

¹⁸ Gibbs'e wolk'k'aa taani mentsereetsiyaa wode, S'aafinaasan gallassay k'ammana; I otorettiyyaa wolk'k'ay wurana; Gibbs'a shaarii kammana; S'aafinaasa yuushshuwaan de'iyaa katamatuwaa ubbaan de'iyaa Asay omooduwaan baana.

¹⁹ Taani Gibbs'a hewaadan murana. He wode Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untuntu hewan erana» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

Gibs'e Kaatii S'oonetteedda

²⁰ Nuuni omooddeteedda tammanne ittentsa laytsan, koyiro aginaan, laappuntsa gallassan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

²¹ «Laa asaa na'aw, taani Gibbs'e kaatiyaa k'esiyya mentsaad; Aa wooshshaaninne c'urk'k'aan s'aas'i kooliide patsiyaa hiillaykka baawa; hawaappe sintsanaw I minotetsaa ahiide, mashshaa oyk'k'anaw danddayenna.

²² Hewaa diraw, Ubbaa Moooddiyya Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani Gibbs'e kaatiyaw morkke. Aw kase me'o k'esiyaanne pas'a de'iyaa k'esiyya laa'uwaakka taani mentsana; Aa mashshaykka Aa kushiyaappe sa'aan wod'd'anaadan ootsana.

²³ Gibbs'etuwaa kawutetsatuwaa giddoninne hara biittatuwaan laalana.

²⁴ « «Taani Baabloone kaatiyaa laa'u k'esiyya minisaade, ta mashshaa Aa oysana. Shin Gibbs'e kaatiyaa k'esiyya mentsana; bare morkkiyaa sintsan I hayk'k'ana haniyaawe ooliyaawaadan olana.

²⁵ Ee, taani Gibbs'e kaatiyaa laa'u k'esiyya daaburssaade, Baabloone kaatiyaa k'esiyya mintsana. Taani Baabloone kaatiyaa ta mashshaa oytsiyaa wodenne I Gibbs'e bolla Aa dentsiyaa wode, Gibbs'etuu taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa erana.

²⁶ Gibbs'etuwaa taani kawutetsatuwaa giddoninne biittaa ubbaan laalana. He wode taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untuntu hewan erana» yaagee» yaagiidde yeedda.

31

Gibs'e Zigaan Leemisseteedda

¹ Nuuni omooddeteedda tammanne ittentsa laytsan, heezentsa aginaan, koyiro gallasan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, Gibbs'e kaatiyawunne asaa ubbaw hawaadan yaagaade oda; «Ne gitatetsan neena taani oonana likkoo?

³ « «Neeni lo'o daashsha kuway de'iyaa Liibaanoosa zigaa mala. I aduk'k'iide dic'c'eedda; Aa s'eeraykka shaariyaa gakkweedda.

⁴ Hewan Aa dichchiyaa haatsay de'ee; c'iimmuwaappe kesiyya pulottotuukka I tokettedda sa'aan yuushshuwaan ubbaan goggiino; he pulottotuu mitsay mokkiyaasaa ubbaa gakkiiide ushshiino.

⁵ He mitsay haatsay dareedda diraw, woran de'iyaa hara mitsaa ubbaappe geesaa aduk'k'ee; Aa daashshatuukka orddenne adussa.

⁶ Saluwaa kafotuu ubbay Aa daashshan barenttu golliyya kees's'eeddino; bazzuwaa do'atuukka Aa daashshaa garssan maraa yeleddino; wolk'k'aama kawutetsatuu ubbay Aa kuwan uttiino.

⁷ He mitsay bare gitatetsaananne bare daashshaa adussatetsaana ayaa lo'ii! Bare s'ap'uwaakka haatsaa c'iimmaw duge yeddi wotseedda.

⁸ Haray atto S'oossaa gannatiyanka he zigaanna likkettiyya zigi baawa; aawaa mala daashshay de'iyaa s'iiddaykka baawa; hewaa mala boo'iyaa mitsikka baawa. S'oossaa gannatiyanka hewaa mala lo'o mitsay baawa.

⁹ « «Taani Aa daro daashshan puulanchcha ootsaad. Edene giyya S'oossaa gennetiyaan de'iyaa mitsatuu ubbay Aa k'anaateeddino.

¹⁰ « «Hewaa diraw, Ubbaa Moooddiyya Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He mitsay aduk'k'iide dic'c'eedda diraw, Aa s'eeraykka shaariyaa gakkweedda dirawunne I bare geesan otoretteedda diraw,

¹¹ taani Aa agga aggaad; yaataade wolk'k'aama, allaga kawutetsaw aatsaade immaad. He kawutetsay aw Aa iitatetsaadan ootsana.

¹² Mek'etsaa iita allagatuu he mitsaa k'ans's'i olana; k'ans's'eedda tashetuu deretuwaan, wombbatuwaaninne zanggaaratuwaan oletti attana. Aa kuwan uttiyaa hara kawutetsatuu ubbay he sa'aa aggiide baana.

¹³ Saluwaa kafotuu yiide kunddeedda mitsaa bolla uttana; bazzuwaa do'atuukka Aa tashetuwwa yed'd'ana.

¹⁴ Haatsaa matan dic'c'iyaa mitsatuu gidдон aawaadan aduk'k'iide, s'eeray shaariyaa gakkiiyaa mitsay de'enna. Hayk'k'iyaa asaa bolla gakkiiyaa hayk'k'uwaa pirdday he mitsaa

bolla gakkanawaa; he pirdday I hayk'k'iide, duufuwaan geliyaawanttuna Si'ooliyaan gelanaassa» yaagee.

¹⁵ « «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He mitsay Si'ooliyaan geliyaa gallassi c'iimmuwaappe kesiya puluttotuu aw kayyottanaadan taani ootsana; he puluttotuwaa haatsay goggennaadan taani ootsana; Liibaanoosikka Aa diraw kayyot-tanaadan ootsana. K'ay wora mitsay ubbay shullana.

¹⁶ Taani he mitsaa Si'ooliyaan oliyaa wode, Aa kunddetsaa kooshshaan kawutetsay ubbay k'aas's'ana. Kunddiide Si'ooliyaan geleedda Edene mitsatuunne haatsaa ushiyaa dooretteeddanne lo"o Liibaanoosa mitsatuu ubbay Aa kunddetsan minetana.

¹⁷ Kawutetsatuwaa gidдон aanana maadetteedanne Aa kuwan utteedda ubbay kase mashshaan hayk'k'eeddawanttuna gakketanaw aanana ittippe Si'ooliyaan gelana.

¹⁸ Edene gannatiyaa gidдо mitsatuwaanka hewaa keeshshaa gitaynne lo"uu baawa; shin ha"i Edene mitsatuwaadan, ikka hayk'k'i Si'ooliyaan gelee; hewan I mashshaan hayk'k'eedda ammanibeennawantu ubbaan gakkettana.

« «He mitsay Gibbs'e kaatiyaanne Aa asaa ubbaa leemiso. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee, yaaga» yaagiidde yeedda.

32

Gibs'e S'adiyaan Leemisetteedda

¹ Nuuni omoodetteedda tammanne laa"entso laytsan, tammanne laa"entso aginaan, koyiro gallasan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, Gibbs'e kaatiyaw zilaala! Hawaadan yaaga; «Neeni kawutetsatuwaa gid-don neena gaammuwaa kessaadda; shin neeni abbaa gidдон de'iyaa S'adiyaa mala. Neeni haatsatuwaappe kesaadda; ne gedetuwaan purchchakkaade, haatsaa bulluuk'k'aadda.

³ « «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Daro Asay shiik'iyaa wode, taani ta gitiyaan neena oyk'k'ana; he Asay neena goochchiide, haatsaappe gas'aa kessana.

⁴ Taani neena biittan olaa aggana; dembbaa bollakka mic'ana; yaataade saluwaa kafotuwaa ubbay ne bolla utissana; biittaa ubbaan de'iyaa bazzuwaa do'atuwaakka ne ashuwaa kalissana.

⁵ Taani ne ashuwaa deretuwaa bollan laalana; ne wombbatuwaakka ne anhaan kuntsana.

⁶ Deretuwaa kammiide, shaafatuwaa kumana gakkanaw, ne suutsay gukkanaadan ootsana.

⁷ Taani neena d'ayissiyaa wode, saluwaa goozana; s'oolinttetuwaakka d'umissana; awaakka shaariyaan kammana; aginayikka bare poo'uwaa diggana.

⁸ Neepe bollaanna de'iyaa saluwaa poo'otuwa ubbaa d'ayissaade, new biittaa d'umissana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

⁹ « «Taani ne bolla gakkedda bayetsaa oduwaa neeni erenna kawutetsatuwaa ubbaa sisiyaa wode, c'ora asaa wozanay shabbirettana.

¹⁰ Taani ne bolla gatsiyaawe kawutetsatuwaa ubbaa dagantsana. Taani ta mashshaa untunttu sintsan lellesiyaa wode, kaatetuu yashshan kokkorana; neeni kunddiyaa gal-lassi untunttu ubbayka barenttu shemppoo yayana» yaagee.

¹¹ « «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday Gibbs'e kaatiyaw hawaadan yaagee; «Baabloone kaatiyaa mashshay ne bollan yaana.

¹² Hara kawutetsaappe aad'd'iide, mek'etsaa iitiyaa olanchchatuu barenttu mashshaan ne c'ora asaa wurssanaadan taani ootsana. Untunttu Gibbs'e otoruwaa d'ayissana; Aa c'ora asaykka wurana.

¹³ Daro haatsaa matan de'iyaa mehiyaa ubbaakka taani d'ayissana; hewaappe guyyiyaan, haatsaa bulluk'k'iyaa asaa gidina mehiyaa gidina, ubbakka de'enna.

¹⁴ He wode taani ne haatsatuwaa s'illissana; ne shaafatuwaakka woppu ootsaade gogissana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

¹⁵ Taani Gibbs'e mela kessiyaa wode, an de'iyawaa ubbaa k'uc'c'aade d'ayissiyaa wodenne an de'iyaa asaa ubbaa shoc'iyaa wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa unt-tuntu erana.

¹⁶ « «Hewe ubbay untunttoo zilaaliyaa zilaassaa gidanawaa. Kawutetsatuwaa mac'c'a asatuu Gibbs'essinne Aa c'ora asaw zilaalana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee, yaaga» yaagiidde yeedda.

Duufuwa Geliyaa Asatuwaabaa

¹⁷ Nuuni omoodeettedda tammanne laa"entso laytsan, he aginaan, tammanne ichchesh-entso gallassan, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

¹⁸ «Laa asaa na'aw, Gibs'e c'ora olanchchatuwaa diraw yeecka! Gibs'enne wolk'k'aama kawutetsatuwaa mac'c'a naanatuwaa, hara hayk'k'iide duufuwaan geleeddawanttuna ittippe Si'ooliyaay moyyza.

¹⁹ Unttuntu, «Hinttenoo Gibs'etoo, hintte haratuwaappe aad'd'i lo"iittee? Hintte Si'ooliyaan gelana; hewan hintte S'oossaa ammanibeennawanttuna ittippe moogettana.»

²⁰ «Gibs'e biittaw mashshay shodetti utteedda diraw, untuntu mashshaan hayk'k'eeddawantu giddo kunddana; Gibs'e bare c'ora asaa ubbaanna duge gooshettana.

²¹ Si'ooliyaan de'iyaa wolk'k'aama kaappatuu Gibs'ebaanne Gibs'e maaddeeddawantubaa haasayiidde, «Untuntu haa duge yeeddino; S'oossaa ammanennan, mashshaan hayk'k'eeddawanttuna untuntu giseeddino» yaagiino.

²² «Asoore Si'ooliyaan de'ee. Olan hayk'k'eedda Asoore olanchchatuwaa duufotuu Aa yuushshuwaan dooddi utteeddino.

²³ He duufotuu c'iimma ollatuwaappe wurssetsaan de'iino. Aa olanchchatuu, kase kawutetsatuwaa ubbaa yashshan kokkorseeddawantu, ha"i Aa olanchchatuu duufuwa yuushshuwaan shiik'k'eeddino. De'uwaan de'iyawantu biittaan shabiretsaa med'yeeddawantu ubbatuu mashshaan wureeddino.

²⁴ «Elaamikka Si'ooliyaan de'ee. Elaama olanchchatuu ubbay Aa duufuwa yuushshuwaan dooddi utteeddino. Ubbatuu shuketteeddino, mashshaan kunddeeddino; de'uwaan de'iyaa asaa biittaan shabbarssa dentseedda ubbay ammanenawanta gidiide yeellaan biittaa garssaa aad'd'eedino; duufuwa garssa geliide giseeddino.

²⁵ Hayk'k'eeddawantu gidduwaan Elaamaw sa'ay giigi utteedda. Elaama olanchchatuwaa ubbaa duufotuu Aa yuushshuwaan de'iino; untuntu ubbaykka mashshaan hayk'k'eeddino. Untuntu ubbaykka S'oossaa ammanibeennawantta. Untuntu de'uwaan de'iyawantu gidon shabiretsaa dentseedda diraw duufuwa geleeddawanttuna ittippe giseeddino.

²⁶ «Meshekinne Tubaali olanchchatuwaa asatuwaa duufuu ittippe hewaan de'iino; untuntu kase de'uwaan de'iyawantu biittaan kawutetsatuwaa ubbaa yashshan shabbarseeddawanta gidoopeppa, untuntu ubbaykka mashshaan hayk'k'eeddino. Untuntu ubbaykka S'oossaa ammanennawantta.

²⁷ Kase olanchchatuu moogettiyaawe barenttu kumentsaa olaa miishshaanna; untuntu gondalletuwaa untuntu tiraan wotsina, untuntu mashshatuwaa untuntu huup'issa wotsina, moogetteeddino. Shin hawantu hewaa mala kumentsaa bonchchuu imettina moogetibeykino. Untuntu kase de'uwaan de'iyawantu kawutetsatuwaa shabbarseeddino.

²⁸ «Hintte Gibs'e asatuukka s'oonettananne mashshaan hayk'k'eedda, ammanenna asatuwaana ittippe gisana.

²⁹ «Eedoomi bare kaatetuwaannanne bare mooddiyaawanttunna ittippe Si'ooliyaan de'ee; untuntukka kase mino olanchchatuwaa; shin ha"i olan hayk'k'eedda, ammanenna asatuwaana c'iimma ollaan geleeddino.

³⁰ «Huup'issa bagga kaappatuunne Sidoona asatuu ubbay duufuwaan de'iino. Untuntu kase barenttu wolk'k'an asaa yashisseeddino; shin ha"i untuntukka shuketeeddawanttunna barenttu yeellaana yaa geleeddino. S'oossaa ammanennawantta gidiide, mashshaan hayk'k'eedda asatuwaana ittippe gakketiide, yeellatiide duufuwa geliino.

³¹ «Gibs'e kawuunne Aa olanchchatuu mashshaan hayk'k'eedda olanchchatuwaa yaan be'iide minetana. Taani Ubbaa Mooddiya Med'inaa Goday hawaa oday.

³² Taani hawaappe kase kawutetsatuu ubbay Gibs'e kaatiyaw de'uwaan de'iyawantu biittan yayanaadan ootseeddawaa gidoopeppa, inne Aa olanchchatuu S'oossaa ammanennan, mashshaan hayk'k'eedda asatuwaana ittippe gisana. Taani Ubbaa Mooddiya Med'inaa Goday hawaa oday» yaageedda.

S'oossay Bare Asaw Immo Hidootaa

33

(33:1–37:28)

S'oossay Hizk'keela Wochchiya

Asaa Ootsiide Suntseedda

(3:16-21)

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, ne biittaa asaw hawaadan yaagaade oda; Taani itti biittaa bollan olaa ahiyaa wode, he biittaa Asay barenttu bolla yiyaawaa wochchiya asaa dooro.

³ He wochchiyaawe morkkii yiyaawaa be'inne Asay naagettanaadan, malakataa punnoophe;

⁴ ay asaynne he malakataa kooshshaa sisiide, naagettennan is's'ina, olay yiide Aa wod'ooppe, suutsaa ac'uu aawaa.

⁵ I malakataa kooshshaa sisiide, naagettennan is's'eedda diraw, Aa suutsaa ac'uu Aa bollaanna. I sisiide naagetteeddento, hayk'k'uwaappe attiyaawaa shin!

⁶ Shin he wochchiyaawe morkkii yiyaawaa be'iide, malakataa punnennan aggooppenne asaa erissana d'ayooppe, olaykka yiide, he asaappe itti uraa wod'ooppe, he uray bare nagaran hayk'k'ee; shin taani Aa suutsaa wochchiyaawaa achchana' yaaga.

⁷ «Laa asaa na'aw, taani neena Israa'eeliyaa asaw wochchiyaawaa ootsaad; taani new odiyaawaa sisaade asaakka erissa.

⁸ Itti iita asaa taani, «Laa neeni tumu hayk'k'ana» yaagiya wode, I bare nagaraappe simmana mala, neeni aw odana d'ayooppe, he nagaranchchay bare nagaran hayk'k'ee; shin taani Aa suutsaa neeppe c'igetana.

⁹ Shin nagaranchchay bare nagaraappe simmanaadan neeni odina, I is's'ooppe, bare nagaran hayk'k'ee; shin neeni ne shempuwaa ashshaada.

S'oossay Likkiyaa Pirddee

¹⁰ «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaaga; «Hintte, «Nuuni ootseedda nagaraynne naak'uu nu bolla de'ee; hewaappe denddeeddawaan nuuni gil'k'i wureddo. Yaatina, nuuni waaniide pas'a de'anaw danddayeetto?» yaagiita.

¹¹ Taani Med'inaa Goday de'uwaan hawaadan yaagaade c'aak'k'ay; «Nagaranchchay bare nagaraa aggiide, pas'a de'ana mala koyayippe attina, nagaranchchaa hayk'k'uwaan nashetikke. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday. Hinttenoo, Israa'eeliyaa asaw, simmite; hintte iita oosuwaappe guyye simmite! Ayaw hayk'k'anaw koyiitee?» yaagay, yaaga.

¹² «Laa asaa na'aw, ne biittaa asaw hawaadan yaagaade oda; «S'illo Asay nagaraa ootsooppe, Aa s'illotetsay Aa ashshenna; k'ay nagaranchchay bare nagaraappe simmi kichchooppe, kase nagaran I murettenna. S'illo asaykka nagaraa ootsooppe, kase s'illotetsaa diraw de'uwaan de'anaw danddayenna.

¹³ Taani s'illo asaa, «Neeni tumu pas'a de'ana» yaageedda wode, I bare s'illotetsan ammanettiide nagaraa ootsooppe, bare ootseedda nagaran I hayk'k'anaappe attina, kase s'illotetsay aw k'ofettenna.

¹⁴ K'ay taani nagaranchcha asaa, «Neeni tuma hayk'k'ana» yaageedda wode, I bare nagaraappe simmiide, pirddaanne suure oosuwa ootsooppe,

¹⁵ miishshaa tal'anaw oytseeddawaa zaaroorpe, wuu'eeddabaakka guyye zaaroorpe, nagaraa ootsiyaawaa aggiide, de'uwa immiyaa higgiiya kaallooppe, yaatooppe, I tuma pas'a de'anaappe attina hayk'k'enna.

¹⁶ I kase ootseedda nagaray ittuunne k'ofettenna; ha"i pirddaanne suure oosuwa ootseedda diraw, I tuma pas'a de'ana.

¹⁷ «Shin ne biittaa asay, «Godaa ogii likke gidenna» yaagiino; shin likke gidennawe untuntu ogiyya.

¹⁸ S'illo Asay bare s'illotetsaa aggiide, nagaraa ootsooppe, I bare nagaran hayk'k'ana.

¹⁹ K'ay nagaranchcha Asay bare nagaraappe simmiide, pirddaanne suure oosuwa ootsooppe, he oosuwaan I pas'a de'ana.

²⁰ Shin hintte, «Godaa ogii likke gidenna» yaagiita. Israa'eeliyaa asaw, taani ittuwaa ittuwaa bolla hintte oosuwaadan oosuwaadan pirddana' yaaga» yaagiidde yeedda.

Yerusaalame Kunddetsay Odetteedda

²¹ Nuuni omoodettiide tammanna laa"entso laytsan, tammantso aginaan, ichcheshentso gallassan, Yerusaalameppe kessi akki yeedda itti Asay katamay kunddeeddawaa taw odeedda.

²² He bitanii yaanaappe itti gallassaa kasetiide de'iyaa omarssi Med'inaa Godaa kushii ta bollan shempeedda; ta doonaykka dooyetteedda; wonttetsa gallassi he bitanii taakko gakkanaappe kasetaade, taanikka haasayaanaw danddayaad.

²³ Yaatina, Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

²⁴ «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa biittan koletteedda katamatuwaan de'iyaa asatuu hawaadan yaagiino; «Abrahaame barekka de'iyaa itti asaa; ha biittaa laatteedda; shin nuuni c'ora; biittaykka tuma nuw laataa gadiyaa gidiide imetteedda» yaagiino.

²⁵ «Hewaa diraw, untuntuu hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte ha"ikka shukkiide, suutsay kesibeenna ashuwaa miita; k'ay

eek'aw goyinniita; shemppuwaa wod'iita. Hawaa ubbaa ootsiidde, tumu hintte biittaa laattiitee?

²⁶ Hintte hintte mashshaan ammanettiita; hintte tuna oosuwa ootsiita; hintte ubbaykka hintte shooruwaa shooruwaa mac'c'a asaa tunissiita. Hewaa ubbaa ootsiidde, tumu hintte biittaa laattiitee?» yaagee yaaga.

²⁷ «Unttunttoo hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ta de'uwaan c'aak'k'ay: Koletteedda katamatuwaan de'iyaa asatuu mashshaan hayk'k'ana; katamaappe gas'an de'iyaa asatuwaa taani bazzuwaa do'aw k'uma ootsaade immana; deretuwaa bolla gonggolotuwaan de'iyaa asatuu iita harggiyaan hayk'k'ana.

²⁸ Taani he biittaa bayeeddanne mela biittaa kessana; untunttu otorettiyyaa wolk'k'ay wurana; Israa'eeliyyaa deretuu ay asayenne aad'd'ena mela sa'aa gidana.

²⁹ Unttunttu ootseedda tunabaa gaasuwaan taani biittaa bayeeddanne mela biittaa kessiyaa wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu erana» yaagee yaaga.

³⁰ «Laa asaa na'aw, Asay katamaa dirssaa miyyaaninne barenttu golletuwaa penggiyaan ek'k'iide, ittuu ittuwaanna hawaadan yaagiide, nebaa haasayee; «Haayite; Med'inaa Godaa mataappe yeedda k'aalay ayentto ane siseetto, yaagiino.

³¹ Unttunttu kase Asay yiyaawaadan neekko yiino; ta asaadan ne sintsan uttiino; neeni odiyaaawaakka sisiino; shin ootsikkino. Unttunttu siik'uwaabaa haasayiino; shin untunttu wozanay go"aa s'alalaw yaaretee.

³² Be'a, neeni untunttoo itti siik'uwaaw mazamuriyaa lo"o kooshshan yes'siyyaanne diitsaa loytsiide diis'siyyaa asaa mala. Ayaw gooppe, untunttu neeni odiyaaawaa sisiino; shin ittuwaakka ootsikkino.

³³ «Shin neeni odeeddawe tumu polettana; polettiyaa wode, timbbitiyyaa odiyaaawe untunttu gidдон de'iyawaa untunttu erana» yaagiidde yeedda.

34

Israa'eeliyyaa Hentsanchchatuwaa

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyyaa hentsanchchatuwaa bolla hawaadan yaagaade timbbitiyyaa oda; «Ubbaa Mooddiyyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenoo, hinttena heemmiyyaa Israa'eeliyyaa hentsanchchatoo, hinttew aayye ana! Hintte wudiyyaa heemmanaw bessennee?

³ Unttunttu maatsaa ushiita; untunttu isikiyaappe dadetteedda suufiyaa mayiita; untunttuppe mod'd'eeddawannta shukkiide miita; shin wudiyyaa suure heemmikkita.

⁴ Daabureeddawannta minisibeykkita; harggeeddawannta patsibeykkita; me"eeddawannta koolibeykkita; wora beeddawannta zaaribeykkita; bayeeddawannta koyibeykkita. Hintte untuntta wolk'k'an mek'etsaa iitiide mooddeedda.

⁵ Wudii ubbay heemmiyaawe d'ayina laaletteeddino; bazzuwaa do'atoo ubbaw k'uma gideeddino.

⁶ Ta wudetuu laaletteeddino; untunttu zoozetuwaa ubbaa bollanne d'ok'k'a deretuwaaw ubbaa bolla bichchaareedino. Biittaa ubbaa gas'aa gakkanaw laaletteeddino; shin untuntta s'omoosiyaawe woy koyiyaawe baawa» yaagee.

⁷ «Hewaa diraw, hinttenoo, hentsanchchatoo, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite!

⁸ Ubbaa Mooddiyyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ta de'uwaan c'aak'k'ay: Ta wudiyyaa heemmiyaawe d'ayina, ta dorssatuu oyk'k'ettiide, bazzuwaa do'atoo ubbaw k'uma gideeddino. Ta hentsanchchatuu ta wudetuwaaw koyibeenna dirawunne untunttu ta wudetuwaaw heemmennan aggiide, barentta heemmeedda diraw,

⁹ hinttenoo, hentsanchchatoo, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite!

¹⁰ Taani hintte hentsanchchatoo morkke; ta wudetuwaaw taani hintteppe akkana; taani hinttena laa"entso untunttoo hentsanchchaa kessikke. Hawaappe sintsaw hintte hintte s'alalaa heemmiidde de'ikkita. Ta wudetuwaaw taani hintteppe wotsa akkana; hawaappe sintsan untunttu hinttew k'uma kesikkino. Taani Ubbaa Mooddiyyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

Lo"o Hentsanchchaa

¹¹ «Ayaw gooppe, Ubbaa Mooddiyyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ta huup'yaan ta wudetuwaaw s'omoosananne koyana.

¹² Hentsanchchay bare wudetuwaappe bayina koyiyaawaadan, taanikka ta wudetuwaaw koyana; shaarii goozeeddanne d'umay sikkeedda gallassi untunttu laaletteedda sa'aa ubbaappe taani untuntta shiishshana.

⁵ «New Israa'eeliyaana wurennna morkketetsay de'iyaa diraw, untunttu metuwaa wode, untunttu wurssetsa muruwaa wode, untuntta neeni mashshaw aatsaade immeedda diraw,

⁶ taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay; taani neena hayk'k'uaan murana; neeni hayk'k'uaappe kessa akkanaw ubbakka danddayakka! Neeni asaa wod'iyaa is'senna diraw, neena wod'iyaa Asay neena kaallana!

⁷ Taani Se'iira deriyaa bayeedda mela kessana; k'ay hewaana yaanne haanne aad'd'iyaa ubbaakka diggana.

⁸ Taani ne deretuwaaw ubbaa anhaan kuntsana; ne zooziyaa, ne wombbatuunne ne zanggaaratuu mashshaan hayk'k'eeddawanntu anhaan kametana.

⁹ Taani neena med'inaw mela ootsana; ne katamatuuna ona gidana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte he wode erana.

¹⁰ «Taani Med'inaa Goday Israa'eeliyaanne Yihudaa biittatuwaan de'ishiina hintte, ha laa"u kawutetsatuwaanne ha laa"u biittatuwaa nuuni oyk'k'ana; untunttu nuussa gidana geedda diraw,

¹¹ taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay; hintte untuntta morkkiide, untunttu bolla yiloteedda yiluwaadaaninne k'anaateedda k'anaatiyaadan, taani hinttew zaarana. Taani hinttena pirddiyaa wode, Taani taanatetsaa hinttena erissana.

¹² K'ay hintte, Israa'eeliyaa deretuu mela atteeddino; nuuni untuntta maana mala, nuw imetteeddino; giide, haasayeedda boriyaa ubbaa taani Med'inaa Goday siseeddawaa hintte he wode erana.

¹³ Neeni ta bolla otorettaaddanne darissaade haasayaadda; taanikka hewaa sisaad» yaagee.

¹⁴ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Biittay sa'ay nashettana mala, taani hinttena mela kessana.

¹⁵ Israa'eeliyaa asaa laatay mela gideeddawaan hintte nashetteedda diraw, Se'iira Deriyaanne Eedooma biittaa ubbaa taani mela ootsana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewana erana yaagee yaaga.»

36

S'oossay Israa'eeliyaa Anjjana

¹ «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa deretoo timbbitiyaa hawaadan yaagaade oda; Hinttenoo, Israa'eeliyaa deretoo, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite!

²⁻³ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hintte morkketuu, hashshu! «Beni d'ok'k'a deretuu ubbay nuw laataa gideeddino!» yaageeddino. Hewaa diraw yaagi timbbitiyaa odite, untunttu hinttena ubbaa sa'aanna mentsereetsiide mela ootseedda diraw, hintte c'ora kawutetsatuwaan moodetanaadan ootseedda diraw, hintte daro boretiyaabaanne k'iliic'ettiyaabaa oosetteeddita yaagee Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday.

⁴ Med'inaa Godaa k'aalaa sisite! Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday deretoonne zoozetoo, zanggaaratoonne wombbatoo, yuushshuwaan de'iyaa hara kawutetsatuu oyk'k'eeddanne k'iliic'eedda sa'atoonne bayeeddanne mela gideedda katamatoo hawaadan yaagee.

⁵ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday tumuwaappe hawaadan yaagee; «Taani ta ees's'iyaa hank'k'uaan hara kawutetsatuwaa bollanne Eedooma ubbaa bolla haasayaad. Untunttu wozanaappe nashettiiddenne kad'iidde, ta biittaa barenttoo akkeeddino; hentsaa gadetuwaakka laatteeddino.

⁶ Hewaa diraw, Israa'eeliyaa biittaabaa timbbitiyaa oda. Kawutetsatuwaa boriyaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hank'k'uaan mishettaade giyaawaa ubbaa deretoo zoozetoo, zanggaaratoonne wombbatoo oda.

⁷ Yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuu ubbay borettanawaa taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday tumuwaappe c'aak'k'aade oday.

⁸ «Shin hinttenoo, Israa'eeliyaa deretoo, hintte daashana; ta asaw Israa'eeliyaw ayifana. Ayaw gooppe, untunttu ellekka barenttu biittaa simmana.

⁹ Taani hinttenanna de'ay; taani hinttekkoo simmana; hintte biittay goshettananne zerettana.

¹⁰ Taani Israa'eeliyaa asaa payduwaa ha biittan darissana; katamatuwaan Asay de'ana; laaletteedda sa'atuu simmiide gimbbettana.

¹¹ Taani asaakka mehiyaakka hintte bolla darissana; untunttu yelettananne c'orattana. Beniwaadankka hintte bolla Asay de'anaadan taani ootsana. Taani hinttew kasewaappe aad'd'iyaa lo'obaa ootsana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa hintte hewana erana.

¹² Taani ta Asay Israa'eelii hintte bollaana zaari de'anaadan ootsana. Laa"entso he biittay hintte naanatuwaa d'ayissenna. Untunttu hinttena laattana; hintteikka untunttoo laata gidana» yaagee.

¹³ « «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; Asay he biittaa, hintte kawutetsaykka na'ay bayinnawaa ootseedda hintte biittaykka asaa miyaawaa yaagiyaawe tuma.

¹⁴ Hewaa diraw, hawaappe sintsanaw ha biittatuu asaa miikkitanne hintte kawutetsaa na'ay bayinnawaa kessikkita. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

¹⁵ K'ay kawutetsatuwaa boriyaa hawaappe sintsanaw taani hinttena sissikke; hintte asaa yeellaakka hawaappe sintsanaw tookkikkita; k'ay he biittay hinttew d'ube gidana. Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday yaagee, yaaga» yaagiidde yeedda.

¹⁶ K'aykka Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

¹⁷ «Laa asaa na'aw, Israa'eeliyaa asatuu barenttu biittan de'iyaa wode, untunttu barenttu ogiyaaninne barenttu oosuwaan biittaa tunisseeddino; ta sintsan untunttu eeshshay mac'ca' asaa piilaa tunatetsaa mala.

¹⁸ Untunttu biittan suutsaa gusseedda dirawunne barenttu eek'an biittaa tunisseedda diraw, ta hank'k'uwaa untunttu bolla gussaad.

¹⁹ Taani untunttu kawutetsatuwaa giddon laalaad; untunttukka biittaa ubbaan laaletteeddino. Taani untunttu untunttu eeshshaadaaanne untunttu oosuwaan pirddaad.

²⁰ Untunttu beedda sa'aa ubbaan Asay untunttu, «Hawanttu Med'inaa Godaa asatuwaa; shin untunttu Aa biittaappe keseeddawanta» yaagee; hewaan untunttu ta geeshsha suutsaa tunisseeddino.

²¹ Shin Israa'eeliyaa Asay beedda kawutetsatuwaa ubbaa giddon tunisseedda ta geeshsha sunsaabay taana michchee.

²² «Hewaa diraw, neeni Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, taani hawaa ootsiyaawe, hintte beedda kawutetsatuwaa ubbaa giddon tunisseedda ta geeshsha suntsaa diraassappe attina, hintte diraassa giddenna.

²³ Hintte tunissina, kawutetsatuwaa giddon tuneedda ta wolk'kaama suntsaa geeshshatetsaa taani bessana. Untunttu s'eellishshin, hintte baggana taani ta geeshshatetsaa bessiyaa wode, taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untunttu erana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

²⁴ « «Ayaw gooppe, taani hinttena kawutetsatuwaa gidloppe kessana; biittaa ubbaappekka shiishshana. Hintte biittaa zaaraadde ahana.

²⁵ Taani hinttena s'illo haatsaan pushakkana; hintteikka geeyana; yaataade hinttena hintte tunatetsaa ubbaappenne hintte eek'aa ubbaappe geeshshana.

²⁶ « «Taani hinttew ooratsa wozanaa immana; ooratsa ayaanaakka hintte giddon wotsana; k'ay shuchchaa wozanaa hintteppe kessaade, ashuwaa wozanaa immana.

²⁷ Taani ta Ayaanaa hintte giddon wotsana; yaataade hintte ta wogaa kaallanaadaanne ta higgiiyaa minisiide naaganaadan ootsana.

²⁸ Taani hintte mayzza aawaatoo immeedda biittan hintte de'ana; hintte ta asaa gidana; taanikka hintte S'oossaa gidana.

²⁹ Hintte tunatetsaa ubbaappe taani hinttena ashshana; katsay hinttew daranaadan ootsana; koshaakka laa"entso hintte bolla ahikke.

³⁰ Koshaa gaasuwaan hintte kawutetsatuwaa giddon kawushshennaadan, taani hintte mitsaa ayifiyaanne hintte shoyk'aa katsaa darissana.

³¹ He wode hintte hintte iita ogiyaanne hintte lo"o gidenna oosuwaa hassayana; hintte nagaraanne hintte tuna oosuwaa diraw, hintte hinttena shenetana.

³² Taani hawaa ubbaa ootsiyaawe hintte diraassa gidennawaa erite. Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, hintte hintte hanotan yeellatitenne kawushshite. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

³³ « «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani hinttena hintte nagaraa ubbaappe geeshshiyaa gallassi, hintte katamatuwaan zaaretside Asay de'anaadan ootsana; koletteeddawanttukka simmiide gimbettana.

³⁴ Aa mataana aad'd'iyaa asaa sintsan mela gidiide de'iyaa biittay mela gidiyaawaa aggiide goshettana.

³⁵ Asay haasayiiddde, hawe kase mela gideedda biittay ha"i Edene Gennetiyya mala gideedda; kase koletteedda, Asay de'ennanne mela katamatuukka ha"i yuushshuu gimbbetteedanne Asay de'iyaa katamatuwaa gideedino yaagana.

³⁶ He wode hintte yuushshuwaan de'iyaa atteeda kawutetsatuu, taani Med'inaa Goday koleteedda katamatuwaa zaaraadde kees'seeddawaanne mela biittay simmiide katsaa mukkanaan ootseeddawaa erana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad; taani odeeddawaa taanikka ootsana» yaagee.

³⁷ «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa Asay k'aykka itti gedenne taana maaduwa oochchanaan ootsana; yaataade untuntu payduwaa wudiyaadan c'orissana.

³⁸ Yarshshiyaa mehiyaa wudiyaadan, Yerusaalamen baalaa gallassan yarshshoo shishsheedda wudiyaadan, untuntu koleteedda katamatuwaan asaa wudii kumana. Taani Med'inaa Godaa gidiaawaa untuntu he wode erana» yaageedda, yaaga» yaagiidde yeedda.

37

Mela Mek'etsay De'iyaa Zanggaaraa

¹ Med'inaa Godaa kushii ta bolla wod'deedda; I taana Med'inaa Godaa Ayyaanan kessiide, mek'etsay kumi utteedda wombban wotseedda.

² I taana untuntu gidдон yaanne haanne kaaletseedda; taanikka kinchchilli meleedda daro mek'etsatuu kumeeddawannta wombbaa gidдон be'aad.

³ I taana, «Laa asaa na'aw, ha mek'etsatuu simmiide, pas'a shemppuwaanna de'anaw danddayiino?» yaageedda.

Taani, «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Godaw, hawaa neeni eraasa» yaagaad.

⁴ I taana hawaadan yaageedda; «Ha mek'etsatoo hawaadan yaagaade timbbitiyaa oda; «Hinttenoo, mela mek'etsatoo Med'inaa Godaa k'aalaa sisite,

⁵ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday ha mek'etsatoo hawaadan yaagee; «Taani shemppuwa hintte gidдо gelissana; yaatooppe hintte pas'a de'ana.

⁶ Taani hintte bolla gildayiyaa (s'ap'otuwa) wotsaade, ashuukka hintte bolla simmanaan ootsaade, hinttena galbbaa mayzzana. Hintte pas'a shemppuwaanna de'ana mala, taani hintte gidдо shemppuwa gelissana. He wode hintte taani Med'inaa Godaa gidiaawaa erana» yaagee, yaaga» yaageedda.

⁷ I taana azazeeddawaadan timbbitiyaa odaad; taani timbbitiyaa odishin, k'alc'ik'alc'i'iyaa kooshshay sisetteedda; k'ay mek'etsatuu shiik'iide, bare sa'aan sa'aan oyk'etteeddino.

⁸ Taani se'elliyaa wode, untuntu bollan s'ap'otuu de'iino; ashuukka untuntu bollan simmeedda; galbbaakka mayyeeddino; shin shemppuu untuntun de'enna.

⁹ Yaatina, I taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, c'arkkoo timbbitiyaa hawaadan yaagaade oda; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neenoo, c'arkkoo, oyddu zooziyaannakka haaya; untuntu shemppuwaanna de'anaadan, ha hayk'keeddawannta gidдо zaaraadde punna» yaagee, yaaga» yaageedda.

¹⁰ I taana azazeeddawaadanka, taani timbbitiyaa odaadi; shemppuu untuntu gidдо gelina pas'iide, loytsi daro olanchatuwa giddiide ek'keeddino.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, I taw hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, ha mek'etsatuu kumentsaa Israa'eeliyaa asaa leemiso; Israa'eeliyaa asaykka, «Nu mek'etsatuu meleeddino; nu sintsa nashechhaykka kichcheedda; nuuni ubbaanna d'ayeeddo, yaagiino.

¹² Hewaa diraw, untunttoo hawaadan yaagaade timbbitiyaa oda; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenoo, ta asatoo, taani hintte duufuwaa dooyana; hinttena hewaappe kessana; taani hinttena zaaraadde, Israa'eeliyaa biittaa ahana.

¹³ Ta asatoo, taani hintte duufuwaa dooyiyaa wodenne hinttena kessiyaa wode, taani Med'inaa Godaa gidiaawaa hintte erana.

¹⁴ Taani ta Ayaanaa hintte gidдон wotsana; hintte pas'a de'ana. K'ay taani hinttena hintte biittan wotsana. He wode taani Med'inaa Goday odiyaawaanne odaade ootseeddawaa hintte erana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee, yaaga» yaageedda.

Itti Kaatiyaanne Itti Asaa

¹⁵ Zaariidekka Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

¹⁶ «Laa asaa na'aw, itti mitsaa S'am"aa akkaade, Aa bolla, «Hawe Yihudaawaanne aanana de'iyaa Israa'eeliyaa asaawaa; yaagiyaawaa s'aafa. K'ay hara S'am"aa akkaade, Aa bolla, «Hawe Efreemawaa; ikka k'ay Yoosefowaanne aanana de'iyaa Israa'eeliyaa asaawaa» yaagiyaawaa s'aafa.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, untuntu ne kushiyan itti gatimaa gidanaadan, untuntu laa"uwaa ittippe gatsa.

¹⁸ «Ne biittaa Asay neena, «Hawe neeni ootsiyaawe ayee? Nuw biletsaa oda» yaagiide oochchiyaa wode,

¹⁹ untunttoo hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani Efireema kushiyan de'iyaa Yooseefo gatimaanne aanana de'iyaa Israa'eeliyaa zaratuwaa akkanaw hanay; akkaade untunttu laa"uwaa itti gatimaa ootsanaw, Yihudaa gatimaana gatsana. Yaatooppe untunttu laa"uu ta kushiyan ittuwaa gidana» yaagee» yaaga.

²⁰ «He neeni untunttu bolla s'aafeedda laa"u gatimatuwaa untunttu sintsan oyk'k'aade,

²¹ untuntta hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa asaa untunttu beedda kawutetsatuwaa giddoppe kessana; taani untuntta ubba saappe shiishshaade, untunttu biittaa zaaraade ahana.

²² Israa'eeliyaa deretuwwa bolla, untunttu biittan taani untuntta itti kawutetsaa oot-sana; untunttu ubbaa bolla itti kaatii kaatetana. K'ay untunttu laa"entso laa"u biittaa kesikkino; woy laa"u kawutetsaa gidiide shaakkettikkino.

²³ Hewaappe guyyiyaan, untunttu barenttu eek'atuwaaninne barenttu sheneyiyaa-batuwaan, woy barenttu naak'uwaa barentta tunissikkino. Waaniide gooppe, taani untunttu untunttu guyye simmeedda nagaraa ubbaappe ashshana; k'ay taani untuntta geeshshana. Untunttu ta asaa gidana; taanikka untunttu S'oossaa gidana.

²⁴ « «Ta k'oomay Daawite untunttoo kaatiyaa gidana; untunttoo ubbaw itti hentsanchchaa s'alalay de'ana. Untunttu ta higgiiyaa kaallana; ta wogaakka minisiide naagana.

²⁵ Taani ta k'oomaa Yaak'oobaw immeeddanne hintte mayzza aawotuu de'eedda biittan untunttu de'ana. He biittan untunttu, untunttu naanatuunne untunttu naanatuwaa naanatu med'inaw de'ana; ta k'oomay Daawite untunttu bollan med'inaw kaappuwaa gidana.

²⁶ Taani untunttunna Sarotetsaa c'aak'uwaa c'aak'k'etana; he c'aak'uukka untunt-tunna med'inaa c'aak'uwaa gidanawaa. Taani untuntta minisaade essana; untunttu payduwaakka c'orissana; ta Geeshsha Golliyaakka med'inaw untunttu giddon wotsana.

²⁷ Yaataade taani hewan untunttunna de'ana. Taani untunttu S'oossaa gidana; untunt-tukka ta asaa gidana.

²⁸ Ta Geeshsha Gollii untunttu giddon med'inaw de'iyaa wode, Israa'eelatuwaa geeshshiyaawe taana, Med'inaa Godaa gidiyaawaa kawutetsatuu erana» yaagee» yaaga» yaagiidde yeedda.

38

Googa Bolla Odetteedda Timbbitiyaa (38:1–39:29)

¹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Laa asaa na'aw, Maagooga biittan de'iyaa Googakko, Meshekanne Tubaala asaw waanna kaappuwaakko simmaade, Aa bolla timbbitiyaa oda.

³ Hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; Laa Googaa, Meshekanne Tubaala asaw waanna kaappoo, taani new morkke.

⁴ Taani neena guyye zaarana; ne goggoc'cuwaan maaggaa gelissaade, neena ne ku-mentsaa olanchchatuwaanna, ne paratuwaana, kumentsaa olaa miishshaa mayyeedda ne paraa asatuwaananne barenttu mashshaa lellesiyaa, wolk'k'aamanne guutsa gond-daliyaa oyk'k'eedda guyte asaana neena goochchaade kessana.

⁵ Paariseppe, Top'p'iyaaappenne Liibiyaappe yeedda Asay gondalliyyaa oyk'k'iide, huup'iyaa birataa k'oobiyya wotsiide, untunttunna gidana.*

⁶ K'ay Goomerinne Aa olanchchatuu ubbay, huup'issa gas'an Beeti-Togarmminne Aa olanchchatuu guytii, he c'ora asatuu neenana gidana.

⁷ « «Neeninne neekko shiik'eedda Asay ubbay giigite; hinttena makkite. Yaataade neeni untuntta azaziyaawaa gida.

⁸ Daro wodiyaappe guyyiyaan, neeni koyettana; sintsappe yaana laysatuwaan neeni daro wodiyya mela gidiide de'eedda biittaa, olaappe shemppeedda biittaa, an Asay daro kawutetsatuwaappe Israa'eeliyaa deretuwaakko shiik'eedda biittaa geleedda. Untunttu daro kawutetsatuwaappe shiik'eeddawanntanne ubbaykka ha"i saruwaan de'iyaa wantta.

⁹ Neeni, ne olanchchatuunne neenana de'iyaa daro kawutetsatuu gotiyaadan denddana; hintte shaariyaadan, biittaa kammana» » yaagee.

¹⁰ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He wode k'ofay ne wozana giddo yiina, neeni iitabaa halchhana.

¹¹ Neeni hawaadan yaagana; «Taani he direttibeenna k'eri katamatuu de'iyaa biittaa gelaade; he woppu giide, hirggi bayinnan de'iyaa asatuwaa, untuntntoo ubbawukka dirssaa, penggii woy kulubbuu bayinnawantta taani olana.

¹² Taani untuntnta omooddananne bonk'kana; kase mela gideedda biittaa simmiide utteedda, kawutetsatuwaa giddoppe shiik'eedda, miizzaanne miishshaa mooddeedda, biittaw gul'an utteedda asaa bolla ta kushiya dentsana yaagana.

¹³ Saaba asay, Dadaana asayne Tarsseese katamatuwaa zal'anchchatuu yalaga olanchchatuu ubbay, Neeni bonk'k'anaw yaad? Neeni ne olanchchatuwaa omooduwaa toossanaw, biraanne work'ka afissanaw, miizzaanne miishshaa akkanawunne loytsi daro omooduwaa oyk'k'anaw shiishshaaddii? yaagana yaagee» yaaga.

¹⁴ Hewaa diraw, «Asaa na'aw, Googa bolla timbbitiyaa oda. Hawaadan yaaga; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; he wode, ta Asay Israa'eelii hirggi bayinnan de'iyaa wode, neeni akeekana.

¹⁵ Neeni de'iyaa huup'issa gas'aa biittaaappe yaana. Neeninne neenana c'ora kawutetsatu paraa toggiide, mino olanchchaa gidiide, guytii yaana.

¹⁶ Biittaa kammiyaa shaariyaadan, neeni ta asaa Israa'eeliyaa bolla olana. Laa Googaa, sintsaappe yaana wode, taani neena ta biittaa bolla woraajjissana. Hewaa taani ootsiyaawe kawutetsatu taana eranaassanne taani ne baggana ootsiyaawaan ta geeshshatetsay untuntntu sintsan beettanaassa» » yaagee.

¹⁷ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani ta k'oomatuwaa baggana, Israa'eeliyaan timbbitiyaa odiyaawanttu baggana kase aad'd'eeda wode odeeddawe neena. Untuntntu he wode daro laysaa taani neena untuntntu bolla ahanawaa odeeddino» yaagee.

Googa Bolla Yiyaa Pirdaa

¹⁸ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Googi Israa'eeliyaa bolla geliyaa wode, ta hank'kuu suullana.

¹⁹ He wode Israa'eeliyaa biittan wolk'kaama biittaa k'aatsay hanana; hewaa taani ta mishuwaaninne ta ees'iyaa hank'kuwaan awaayay.

²⁰ Abbaa molii, saluwaa kafuu, deriyaan de'iyaa mehiinne do'ay, sa'aa bolla wos's'i k'aas's'iyaa med'etaa ubbayne sa'aan de'iyaa Asay ubbay ta sintsan kokkorana. Deretuu kunddana; afotuukka woddana; k'ay dirssaa gimbbii ubbaykka kolettenna.

²¹ Taani ta deretuwa ubbaan Googa bolla mashshay denddanaadan ootsana; olanchchatuu barenttu mashshaa barenttu bolla zaariide, ittuu ittuwaa siifana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

²² Taani iita harggiyaaninne hayk'kuwaan Aa murana; k'ay wolk'kaama iraa, shachchaa, ees'iyaa diiniyaa taani Aa bolla, Aa olanchchatuwaa bollanne aanana de'iyaa c'ora kawutetsatuwaa bolla bukkisana.

²³ Hewaadan ootsaade, taani ta gitatetsaanne ta geeshshatetsaa bessana. K'ay daro kawutetsatuwaa taani taanatetsaa erissana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untuntntu hewana erana» yaagee yaaga.

39

Googi S'oonettana

¹ «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Laa asaa na'aw, Googe bolla timbbitiyaa oda. Hawaadan yaaga; «Meshekanne Tubaala asaw waanna kaappoo Googaa, taani new morkke.

² Taani neena guyye zaarana; huup'issa haakko biittaaappe goochcha kessaade, Israa'eeliyaa deretuwa bolla taani neena ahana.

³ Hewaappe guyyiyaan, taani ne haddirssa kushiyaappe wonddaafiyaa, ne ushechcha kushiyaappe wonddaafiyaa pootsaa shoc'aade olissana.

⁴ Neeni, ne olanchchatuunne neenana de'iyaa kawutetsatu ubbay Israa'eeliyaa deriyaa bolla kunddi attana. Taani hintte ashuwaa miyaa kafotoonne bazzuwaa do'atoo k'uma ootsaade immana.

⁵ Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday odeedda diraw, hintte mils's'i geedda dembban kunddi attana.

⁶ Maagooga biittaaninne abbaa doonaan, hirggi bayinnan utteedda asaa bolla taani ees's'iyaa tamaa yeddana. Taani Med'inaa Godaa gidiyaawaa untuntntu hewana erana.

⁷ Taani ta geeshsha suntsay ta asaa Israa'eeliyaa gidдон erettanaadan ootsana. Hawaappe sintsanaw ta geeshsha suntsay shek'k'etenna. Hewaappe guyyiyaan, kawutetsatuu taani Med'inaa Godaa, Israa'eeliyaa Geeshsha gidiyaawaa erana» yaaga» yaagee.

⁸ «Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; < «He gallassay yaana; attena» yaagaade taani odeedda gallassay hawaa.

⁹ He wode Israa'eeliyaa katamatuwaan de'iyaa Asay kesiide, olaa miishshatuwaa ubbaa taman eetsana; hewanttukka wolk'k'aamanne guutsa gondalletuwaa, wonddaafetuwaanne mashshatuwaa, tooratuwaanne dullatuwaa. Laappun laysaa kumentsaa untunttu hewantta eetsiyaa mitsaa kessiide go'ettana.

¹⁰ Untunttu mitsaa mis'anaw woy woraappe eetsiyaa mitsaa k'ans's'anaw koshshenna. Ayaw gooppe, untunttu shiishsheedda olaa miishshatuwaa eetsiyaa mitsaa ootsiide go'ettana. Barentta bonk'k'eeddawantta untunttu bonk'k'ana; barenttubaa akkeedawantuppe untunttuwaa akkana. Taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

¹¹ « «He gallassi Googi moogettiyaa sa'aa taani aw Israa'eeliyaa biittan immana. He sa'ay abbaappe away doliyaa baggana de'iyaa Ogiyaa Asatuwaa Wombbaa giyaa wombbaa gidдона gidanawaa. Googinne Aa olanchchatuu ubbay hewan moogettiyaa diraw, untunttu duufuu hewaana hamettiyyaa asaw ogiyya gorddana. He sa'aykka k'ay, «Googa Olanchchatuwaa Wombbaa» geetettiide s'eegettana.

¹² Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay biittaa geeshshanaw, laappun aginaa kumentsaa he anhaa moogiide gam"ana.

¹³ He biittan de'iyaa Asay ubbay anhaa moogiyaawaan maaddetana; hewaa diraw, taani ta bonchchuwaa k'onc'issiyaa wode untunttoo bonchcho suntsaa gidanawaa. Taani Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

¹⁴ Laappun aginaappe guyyiyaan, atteeda anhay de'ooppe, biittay geeyanaadan, yuuyyi yuuyyiide atteeda anhaa koyi mooganaw, Asay doorettana.

¹⁵ Untunttu biittan yuuyyishina, asaa mek'etsay beettooppe, he mek'etsaa miyyiyaan malaataa wotsana. Moogiyaawanttu yiide, Googa Olanchchatuwaa Wombbaan moogana.

¹⁶ Hewaadan ootsina biittay simmiide geeyana. Hewaa heeraan, «Olanchchatuwaa Kata-maa» geetetti s'eegettiyaa katamay de'ana» yaagee.

¹⁷ «Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; <Laa asaa na'aw, kafuwaa zare ubbaanne sa'aa do'atuwaa ubbaa hawaadan yaagaade s'eesa; «Taani hinttew Israa'eeliyaa deretuwaaw huup'iyaan giigisseedda wolk'k'aama yarshshuwaa ubba saappe shiik'iide, ittippe haayite. Hewan hintte ashuwaa maana; suutsaakka ushana.

¹⁸ Hintte mino asatuwaa ashuwaa maana; biittaa kaappotuwaaw suutsaakka ushana. Untunttu hinttew dorssaa galssaa, ank'k'ara dorssaa, deeshsha koliyaanne orddo booraa mala gidana. Untunttu ubbaykka d'iiketteedda Baasaane mehetuwaa mala.

¹⁹ Taani hinttew giigissiyaa yarshshuwaappe kallana gakkanaw, mod'd'uwaa hintte maana; k'ay matsottana gakkanaw, suutsaa hintte ushana.

²⁰ Taani hinttew aatsiyaa maaddaappe paratuwaa, paraa asatuwaa, mino asatuwaanne duma duma k'ommo wotaadaratuwaa hintte ganjii kallana gakkanaw hintte maana» yaagaade s'eesa. Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

²¹ « «Taani kawutetsatuwaa gidдон ta bonchchuwaa k'onc'issana. K'ay taani muriyaa muruwaanne taani untunttu bollan dentseedda ta kushiyya kawutetsatuu ubbay be'ana.

²² He gallasaappe doommiide, Israa'eeliyaa Asay taani Med'inaa Godaa untunttu S'oossaa gidiyaawaa erana.

²³ K'ay Israa'eeliyaa Asay omooduwaan beeddawe barenttu nagaraa gaasuwaana gidiyaawaa hara kawutetsatuu erana. Untunttu taw ammanettennan is's'eedda diraw, taani ta som"uwaa untunttuppe gentsaade, untunttu untunttu morkketoo aatsaade immaad; untunttu ubbaykka olan hayk'k'i wureeddino.

²⁴ Untunttu tunatetsaanne untunttu iitatetsaa keeshshaa untunttoo bessiyya muruwaaw muraad; ta som"uwaakka untunttuppe gentsaad» yaagee.

²⁵ «Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; <Ha"i taani Yaak'ooba zaratuwaa omooduwaappe zaaraadde dureyana; k'ay Israa'eeliyaa asaa ubbaw k'arettana. Taani ta geeshsha suntsay shek'k'etennaadan ootsana.

²⁶ Untunttu untunttu yashshiyaawe ituunne bayinna saan, barenttu biittan saro de'ussaa doommiyya wode, kase barenttu yeellaanne taw untunttu ammanettennan is's'eeddawaa dogana.

²⁷ Taani untunttu kawutetsatuwaa ubbaa gidoppe zaaraadde ahana; k'ay untunttu morkkatuwaa biittaaappekka untunttu shiishshana. Hewaadan ootsaade, taani geeshsha gidiyaawaa untunttu baggana kawutetsatuwaa ubbaa bessana.

²⁸ Taani untuntuntu kawutetsatuwaa giddo omoodoo yeddeedda dirawunne untuntta shiishshaade, untunttu biittaa zaareedda diraw, taani Med'inaa Godaa untunttu S'oossaa gidiyaawaa untunttu erana. Taani untuntuppe ittuwaanne kawutetsatuwaa gidдон aggikke.

²⁹ Taani ta Ayaanaa Israa'eeliyaa asaa bolla gussana; laa"entso ta som"uwaa untuntuppe ubbakka gentsikke. Taani Ubbaa Mooddiiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee» yaagiidde yeedda.

Yaanaw De'iyaa Geeshsha Golliyaanne Biittaa Sas'aa

40

(40:1–48:35)

Hizk'keeli Sas'aan Yerusaalame Beedda

¹ Nuuni omoodetteedda laatamanne ichcheshentsa laytsan, Yerusaalame s'oonetteedda tammanne oyddentso laytsan, ooratsa laytsay geleedda koyro aginaan tammantsa gallasan, Med'inaa Godaa wolk'k'ay ta bolla de'ee. I taana dentsiide Yerusaalame afeedda.

² S'oossaa sas'aan I taana Israa'eeliyaa biittaa afide, itti daro d'ok'k'a deriyaa huup'iyaaan esseedda. He deriyaappe gedissa baggana katamaa malatiyaa gimbbiyaa golletuwaa be'aad.

³ I taana yaa akkiide afeeda; taani naasiyaa birataadan p'ooliyaa itti bitaniyaa be'aad. He bitanii liinuwaappe oosetteedda meetiriyaanne likkiyaa S'am"aa oyk'k'iide, dirssaa penggen ek'k'eedda.

⁴ I taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, neena taani ha sa'aa aheeddawe taani neena bessiyaawaa ubbaa neeni minisa akeekanaassa. Hewaa diraw, ne ayifiyaan s'eella; ne haytsaan sisa; ne wozanaan wotsa. Neeni be'iyawaa ubbaa Israa'eeliyaa asaw oda» yaageedda.

Away doliyaa bagga Penggiyaa

⁵ Taani Geeshsha Golliyaa ubbaanna yuuyyi aad'd'eeda dirssaa gimbbiyaa be'aad. He bitaniyaa kushiyaa likkiyaa usuppun adussa wad'aa s'am"ay de'ee. Itti adussa wad'ay itti wad'aa bolla oyddu birad'd'etuwwa gujjeeddawaa. I gimbbiyaa likkeedda; gimbbiyaw geesay 6 wad'aa; gomppaykka 6 wad'aa gideedda.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, away doliyaa baggana de'iyaa dirssaa penggiyaakko beedda. Detsatuwaa pude kesiide, penggiyaa goc'c'illaa likkina 6 wad'aa gideedda.

⁷ Hewaappe aad'd'ina, loossuunne ushechhannanne haddirssaa penggiyaa naagiyaawanttu ek'k'iyaa heezzu heezzu kifiletuu de'iino; itti itti kifilii 6 wad'aa adussanne 6 wad'aa aaka. Untunttu gidдон de'iyaa godatuu 5 wad'aa ordduwaa. Penggiyaa naagiyaawanttu kifiletuwaappe ya baggana, Geeshsha Golliyaa s'eelliyaa baranddaa goc'c'illay 6 wad'aa.

⁸ Hewaappe guyyiyaan, he bitanii geliyaasaa baranddaa likkeedda; 8 wad'aa gideedda.

⁹ Hewe Geeshsha Golliyaa s'eelliyaa penggiyaa wurssetsan de'ee. He baranddaa k'osiletsatuwaa orddotetsay laa"u laa"u wad'aa.

¹⁰ Away doliyaa bagga penggiyaan soo baggana, geliyaa loossuwaa penggiyaa naagiyaawanttu kifiletuu, ha baggana heezzuu ya baggana heezzuu de'iino. Untunttu gomppay ubbaawekka k'ara; untuntta shaakkiyaa dirssaa gimbbiyaa orddotetsaykka k'ara.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, he bitanii dirssaa penggiyaa aad'd'iyaa sa'aa gomppaa likkeedda; ubbaanna 10 wad'aa gideedda. Penggetuwaappe gidduwaan de'iyaa loossuu 13 wad'aa.

¹² Itti itti penggiyaa naagiyaawanttu kifiliyaa sintsan de'iyaa gimbbiyaa geesay itti wad'aa, gomppaykka itti wad'aa gideedda goday de'ee; naagiyaawanttu kifiletuu laa"u bagganakka usuppun usuppun wad'aa.

¹³ Hafintsan de'iyaa naagiyaawanttu kifiletuwaa guyye gas'aappe hefintsan de'iyaa naagiyaawanttu kifiletuwaa guyye gas'aa gakkanaw de'iyaa sa'aa likkina 25 wad'aa gideedda.

¹⁴ He bitanii dabaabaa s'eelliyaa wurssetsa kifiliyaa likkina 20 wad'aa gideedda.

¹⁵ Penggiyaa geliyaa saappe biide, hini wurssetsan de'iyaa Aa baranddaa gakkanaw de'iyaa adusatsay 50 wad'aa.

¹⁶ Kifiletuwaa ubbaan kare bagga s'eelliyaa guutsa guutsa maskkootetuu de'iino; k'ay kifiletuwaappe gidduwaan de'iyaa godawukka maskkootetuu de'iino. Yaanne haanne shaakkiyaa godatuwaa bollan zambbaa misilii med'etti utteedda.

Kare Dabaabaa

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana kare dabaabaakko afeeda. Hewan taani dabaabaa yuushshuwaan shuchchaa hiis's'etteedda baasuwaanne he baasuwa yuushshuwaan kees'etteedda hattamu kifiletuwa be'aad.

¹⁸ Shuchchay hiis'etteedda baasu dabaabaa yuushshuwa ubbaa gakeedda; hewe kare dabaabay giddo dabaabaappe zik'kee.

¹⁹ Giddo dabaabaakko gatsiyaa, d'ok'k'an oosetteedda, dirssaa penggii de'ee. He bitanii laa"u penggetuwaappe gidduwaan de'iyaa sa'aa likkina huup'issa baggaanne gedissa bagga gomppay 100 wad'aa gideedda.

Huup'issa Penggiyaa

²⁰ Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana huup'issa bagga afeeda. Huup'issa bagga s'eelliyaa dirssaa penggiyaa gutaraanne gomppaa I likkeedda. He dirssaa penggii kare dabaabaakko gatsiyaawaa.

²¹ Loossuwaappe ushechchanne haddirsa baggana de'iyaa heezzu heezzu naagiyaawanttu kifiletuu, untuntuppe gidduwaan de'iyaa godatuunne Aa barandday koyiro Away doliyaa Penggiyaa baggan likkeeddawanttuna bis'e lagge gideeddino. Dirssaa penggiyaa gutaray ubbaanna 50 wad'aa; gomppaykka 25 wad'aa.

²² Barandday, maskkootetuunne med'etteedda zambbaa misilii kase Away doliyaa Penggiyaa baggan be'eeddawanttuna itti mala. Yaa gatsiyaa laappun detsatuu de'iino. Barandday dabaabaa sintsan wurssetsa baggana de'ee.

²³ Away doliyaa baggaadan, ha huup'issa baggankka giddo dabaabawukka hara penggii de'ee. He bitanii ha laa"u dirssaa penggetuwaappe gidduwaan sa'aa likkina 100 wad'aa gideedda.

Gedissa Penggiyaa

²⁴ Hewaappe simmiide, he bitanii taana gedissa bagga dirssaa pengge kaaletsina baade, hewan hara dirssaa penggiyaa be'aad. I Aa likkiyaa wode, gido gimbbetuwaanne haratuwaa likkina ikka haratuwaa keeshshaa gideedda.

²⁵ Likkiyaa haratuwaadan, ha dirssaa penggiyaa matan de'iyaa kifiletoo ubbaw maskkootetuu de'iino. Dirssaa penggiyaa adusatetsay 50 wad'aa; gomppaykka 25 wad'aa.

²⁶ Yaa gatsiyaa laappun detsatuu de'iino. Barandday dabaabaa sintsan wurssetsa baggana de'ee. Penggiyaa bolla ya baggananne ha baggana zambbaa misilii med'etti utteedda.

²⁷ Giddo dabaabawukka hara penggii de'ee. He bitanii ha laa"u dirssaa penggetuwaappe gidduwaan de'iyaa sa'aa likkina 100 wad'aa gideedda.

Giddo Dabaabaw Gedissa Bagga Penggiyaa

²⁸ He bitanii taana gedissa dirssaa penggiyaa baggana hini giddo dabaabaakko afeeda. I dirssaa penggiyaa likkina, hara penggetuwaanna likke gideedda.

²⁹ Hewoo naagiyaawanttu kifiletuu, godatuunne baranddatuu ubbay hara dirssaa penggetuwaanna itti mala. He dirssaa penggiyaa yuushshuwaan kifiletuwa ubbaw maskkootetuu de'iino. Ha penggiyaa adusatetsay 50 wad'aa; gomppaykka 25 wad'aa.

³⁰ Aa yuushshuwaan baranddatuu de'iino; untunttu adusatetsay 25 wad'aa; gomppaykka 5 wad'aa.

³¹ He baranddatuu kare bagga dabaabaa s'eelliino. Penggiyaa bolla ya baggananne ha baggana zambbaa misilii med'etti utteedda. Yaa gatsiyaa hospun detsatuu de'iino.

Giddo Dabaabaw Away Doliyaa Bagga Penggiyaa

³² He bitanii taana away doliyaa bagga dirssaa penggiyaanna hini giddo dabaabaakko afeeda. I he dirssaa penggiyaa likkina, hara penggetuwaanna likke gideedda.

³³ Naagiyaawanttu kifiletuu, godatuunne barandday ubbay hara dirssaa penggetuwaanna itti mala. He dirssaa penggiyaa yuushshuwaan de'iyaa kifiletuwa ubbaw maskkootetuu de'iino. He penggiyaa adusatetsay 50 wad'aa; gomppaykka 25 wad'aa.

³⁴ Barandday kare bagga dabaabaa s'eellee. Penggiyaa bolla ya baggananne ha baggana zambbaa misilii med'etti utteedda. Yaa gatsiyaa hospun detsatuu de'iino.

Giddo Dabaabaw Huup'issa Bagga Penggiyaa

³⁵ He bitanii taana huup'issa bagga dirssaa penggiyaakko afeeda. I he dirssaa penggiyaa likkina, ikka hara penggetuwaanna likke gideedda.

³⁶ Naagiyaawanttu kifiletuu, godatuunne barandday ubbay hara dirssaa penggetuwaanna itti mala. He dirssaa penggiyaa yuushshuwaan maskkootetuu de'iino. He penggiyaa adusatetsay 50 wad'aa; gomppaykka 25 wad'aa.

³⁷ Barandday kare bagga dabaabaa s'eellee. Penggiyaa bolla ya baggananne ha baggana zambbaa misilii med'etti utteedda. Yaa gatsiyaa hospun detsatuu de'iino.

Yarshshuwaa Giigisiyaa Kifiletuwa

³⁸ Kare dabaabaw huup'issa baggana, giddo dirssaa penggiyaa baranddaana oyk'k'eteedda, hara kifiliikka de'ee. S'uuggiyaa yarshshoo ahiyaa mehiyaa ashuu meec'ettiyaawe he kifiliyaana.

³⁹ He baranddan ha baggana laa'u s'arp'p'eezatuu, ya bagganakka laa'u s'arp'p'eezatuu de'iino; s'uuggiyaa yarshshoo, nagaraa yarshshoonne naak'uwwa yarshshoo shukkiyaa mehiyaa ubbay shukettiyaawe he s'arp'p'eezatuu bollaanna.

⁴⁰ Baranddaappe kare baggana huup'issa dirssaa penggiyaa matan laa'u s'arp'p'eezatuu ha baggana, laa'u s'arp'p'eezatuu ya baggana de'iino.

⁴¹ Hewaa diraw, yarshshoo shiik'eedda mehii shukettiya ubbaanna hospun s'arp'p'eezatuu de'iino; untuntuppe oyddatuu baranddan de'iino; oyddatuu k'ay kare dabaaban de'iino.

⁴² K'ay s'uuggiyaa yarshshuwaa wotsanaw giigisseedda, shuchchaappe masettiide oosetteedda oyddu s'arp'p'eezatuu de'iino. Untunttoo geesay itti wad'aa; adusatsay itti wad'anne takkaad'e; k'ay gomppaykka itti wad'anne takkaad'e. S'uuggiyaa yarshshuwaanne hara yarshshotuwaa ubbaa shukkiyaa miishshatuu he s'arp'p'eezatuu bollan uttiino.

⁴³ Oyddu birad'diyaa aduk'kiyaa kak'kiyaa maagatuu godaa bolla yuuyyi aad'd'iide d'ishetti utteeddino. Yarshshoo shiishshiyaa ashuu ubbay he s'arp'p'eezatuu bolla wod'd'ee.

⁴⁴ Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana giddo dabaabaa gelisseedda. Hewan penggetuu giddo dabaabaakko dooyettiya laa'u kifiletuu de'iino. Untuntuppe itti kifilii huup'issa dirssaa penggiyaa mataana gedissa bagga s'eellee; laa'entsuu k'ay gedissa dirssaa penggiyaa mataana huup'issa bagga s'eellee.

⁴⁵ He bitanii taana hawaadan yaageedda; «Gedissa bagga s'eelliyaa kifilii Geeshsha Golliyaan ootsiyaa k'eesetuwa.

⁴⁶ Huup'issa bagga s'eelliyaa kifilii k'ay yarshshiyaasan ootsiyaa k'eesetuwa. K'eesetuu ubbay S'aadook'a yaraappe yeletteedda Leewatuwa; Med'inaa Godaakko shiik'iide, aassi ootsanaw bessiino geetteeddaawe untunttu s'alala' yaageedda.

Giddo Dabaabaanne Geeshsha Golliyaa

⁴⁷ He bitanii dabaabaa likkina adusatsay 100 wad'aa, gomppaykka 100 wad'aa gideedda. Dabaaban Geeshsha Golliyaappe sintsa baggana itti yarshshiyaasay de'ee.

⁴⁸ Hewaappe guyyiyaan, I taana Geeshsha Golliyaa baranddaa afeeda. Baranddaa geliyaa k'osiletsaa likkina geesay 5 wad'aa; gomppaykka 14 wad'aa. Haddirssananne ushechchanna de'iyaa godatuwa orddotetsay heezzu heezzu wad'aa gideedda.

⁴⁹ Baranddaa adusatsay 20 wad'aa; gomppaykka 12 wad'aa. Yaa gatsiyaa 10 detsatuu de'iino. Geliyaasan ushechchannanne haddirssana ek'k'eedda laa'u tuuk'etuu de'iino.

41

¹ Hewaappe simmiide, he bitanii taana Geeshsha Golliyaan de'iyaa Geeshsha Sa'aa gelisseedda. He Geeshsha Sa'aa godaa orddotetsaa likkina 6 wad'aa gideedda.

² Penggiyaa gomppay k'ay 10 wad'aa gideedda. Haddirssananne ushechchanna de'iyaa godatuwa gomppay ichcheshu ichcheshu wad'aa. K'ay I Geeshsha Sa'aa likkina 40 wad'aa, gomppaykka 20 wad'aa gideedda.

³ Hewaappe guyyiyaan, k'ol'o geleedda. He geliyaa penggiyaa godaa orddotetsaa likkina 2 wad'aa gideedda. Penggiyaa gomppay 6 wad'aa gideedda; haddirssananne ushechchanna de'iyaa godatuwa aakotetsay laappun laappun wad'aa.

⁴ K'ay I k'ol'uwwa likkina adusatsay 20 wad'aa, gomppaykka 20 wad'aa gideedda. Hewaappe guyyiyaan I taana, «Hawe Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha Sa'aa' yaageedda.

Geeshsha Golliyaa Yuushshuwaan Kees'etteedda Kifiletuwa

⁵ He bitanii Geeshsha Golliyaa godaa likkina orddotetsay 6 wad'aa gideedda. He godaana oyk'k'ettiide, Geeshsha Golliyaa yuushshuwaan kees'etteedda oyddu oyddu wad'aa aakkiyaa daro kifiletuu de'iino.

⁶ He kifiletuu ittuu ittuwa bolla kees'etteedda heezzu pook'e gidishina, itti itti pook'iyaw hattamu kifiletuu de'iino. Zonggolissi yeggiyaa mitsay Geeshsha Sa'aa giddo gelenna mala, koyiro godaana oysetsiide, hara shuchchaa wotseeddino.

⁷ He shuchchay garssa wurssetsa pook'iyaa orddeedda dirawunne pude shiik'iidde lee'iyaa diraw, kifiletuukka pude shiik'iyaa wode, aakki aakkiide biino. Koyiro wuygiyaappe giddo pook'iyanna aad'd'iidde, killi wurssetsa pook'iyaa gakkanaw afiyaa detsatuu de'iino.

⁸ Taani Geeshsha Golliiyaa yuushshuwaan d'ok'k'u geedda baasuu de'iyaa'waa be'aad. Aa yuushshuwaan de'iyaa kifiletuu he baasu'waa bolla kees'etteeddino; he baasuu giddo dabaabaappe 6 wad'aa d'ok'kee.

⁹⁻¹¹ He kifiletu'waa kare bagga godaa orddotetsay 5 wad'aa. Kifiletu'waa geliyaa laa'u penggetuu, ittuu huup'issa baggana, ittuu k'ay gedissa baggana de'iino; k'ay he kifiletu'waa yuushshuwaan de'iyaa baasu'waa aakotetsay 5 wad'aa. Geeshsha Golliiyaa baasu'waa-penne giddo dabaaban de'iyaa kifiletu'waa gidduwaan de'iyaa mela sa'ay 20 wad'aa.

Away wulliyaa Baggana Kees'etteedda Golliiyaa

¹² Geeshsha Golliyaappe away wulliyaa baggana de'iyaa mela sa'aappe hefintsaa baggana itti Gollii de'ee. He golliiyaa 90 wad'aa; gompaykka 70 wad'aa. He golliiyaa goday 5 wad'aa ordda.

Geeshsha Gollii Likketteedda

¹³ He bitanii Geeshsha Golliiyaa kare bagga likkina adusatetsay 100 wad'aa. Geeshsha Golliiyaa zokkissaappe biide, hini away wulliyaa bagga golliiyaa zokkissaa gakkanaw sa'aa likkina, 100 wad'aa gideedda.

¹⁴ Away doliyaa baggana de'iyaa Geeshsha Golliiyaa gompay laa'u mela sa'atu'waa gujjiide likkina, 100 wad'aa aakkee.

¹⁵ Laa'u bagganakka de'iyaa aad'd'iyaa sa'atu'waa gujjiide, away wulliyaa baggana de'iyaa golliiyaa likkina 100 wad'aa gideedda.

Geeshsha Golliyaw Giddo Oosotu'waa

Geeshsha Golliiyaa Geeshsha Sa'ay, Aa k'ol'uunne Aa barandday

¹⁶ wuyggiyaappe biide, maskkootetu'waa gakkanaw, mitsan lees'etti utteedda; maskkootetu'waa mitsan lees'etti utteeddino.

¹⁷⁻¹⁸ Geeshsha golliyaw soo bagga kifiletu'waa goday penggetu'waa bolla aad'd'ana gakkanaw, zambbatu'waa kiruubetu'waa misiletu'waa alleek'k'etti utteedda; kifiliyaan yuuyyi aad'd'anawukka zambbaa misiliinne kiruubiyaa misilii walakan med'etti utteedda. Kiruubetoo ubbaw laa'u laa'u som'ii de'ee.

¹⁹ Itti baggana asaa som'u'waa malatiyaawe zambbaa misiliyaakko s'eellee; k'ay hara baggana gaammu'waa som'u'waa malatiyaawe zambbaa misiliyaakko s'eellee.

²⁰ Wuyggiyaappe dendi biide, penggetu'waa bolla baggan de'iyaa sa'aa gakkanaw, godaa yuushshu'waa ubbay hewaadan alleek'k'etteedda.

²¹ Geeshsha Golliiyaa pengge k'osiletsatu ubbay oydu mare gidiide masetteed-dawantta; untunttu ubbaykka itti likke.

Mitsaappe Med'd'eeda Yarshshiyaa Sa'aa

Ubbaappe Aad'd'eeda Geeshsha Sa'aa geliyaasaa sintsan

²² mitsaappe med'etteedda yarshshiyaa sa'aa malatiyaawe beettee. Ikka oydu mare gidiide, adusatetsay gompaykka k'ara; untunttu laa'uukka laa'u laa'u wad'aa; aw geesay k'ay heezzu wad'aa. Maazanatu'waa tuussatu, gedetuunne miyyiyaanna de'iyaa sank'k'atu ubbaykka mitsaappe oosetteeddawantta. He bitanii taana, «Hawe Med'inaa Godaa sintsan de'iyaa s'arp'eezaa» yaageedda.

Geeshsha Golliiyaa Penggetu'waa

²³ Geeshsha Sa'aw itti penggii de'ee; k'ay ubbaappe aad'd'eeda geeshsha sa'aw itti penggii de'ee.

²⁴ Itti itti penggiyaw gidduwaan dakkotiide dooyetti'waa laa'u sank'k'atu de'iino.

²⁵ Geeshsha Sa'aa godatu'waa bolla med'etteeddawaadan, penggetu'waa sank'k'atu'waa bollakka kiruubetu'waa zambbatu'waa misilii med'etti utteedda. Baranddaappe bolla baggana sintsanna de'iyaa sank'k'aa kaaray mitsaappe oosetteeddawaa.

²⁶ He baranddaa godatu'waa miyyiyaan maskkootetu de'iino. Laa'u bagga godatu'waa zambbaa misiliyaan alleek'k'etteeddino. Haddirssa baggananne ushechcha baggana de'iyaa detsaa kifiletoo kameedda kaaray de'ee.

42

Geeshsha Golliiyaa Matan Kees'etteedda Laa'u Golletu'waa

¹ Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana huup'issa bagga penggiyaanna kare dabaabaa kaaletsiide Geeshsha Golliiyaa giddo dabaabaa gimbbiyaana oyk'k'etteedda golliyaakko, taana aheedda.

² He golliiyaa penggii pude bagga simiide, he Gollii 100 wad'aa adussanne 50 wad'aa aakko.

³ Gido dabaabaappe laatamu wad'aa haakkiide, k'ay sintsa baggana kare dabaabaan de'iyaa hiis's'etteedda shuchchaappe sintsa baggana ittuu ittuwaanna s'eletiyaa heezu detsay de'iyaa pook'ii de'ee.

⁴ He kifiletuwaa penggetuu huup'issa s'eelliino. Unttuntuppe sintsa baggana 10 wad'aa aakonne 100 wad'aa adussa gideedda, giduwaana aatsiyaa ogii de'ee.

⁵ He golliyya bolla heezzentso pook'ii laa'entsuwaappe s'uumee; laa'entsuu k'ay koyiruwaaappe s'uumee. Gaasotaykka untunttu ittuu ittuwaappe guyye shiik'i shiik'iide gimbbetteedda diraassa.

⁶ K'ay untunttu heezzu pook'iyaan de'iyaa kifiletuu k'omowantuppe garssawantunne gido zawaan de'iyaa kifiletuu s'uumiyaa diraw kare dabaabaan de'iyaa hara goluwaadan, untunttoo tuussay baawa.

⁷ He kifiletuwaappe sintsa baggana, 50 wad'aa aduk'k'iyaa kare dabaabaa baggana de'iyaa itti gimbbii de'ee.

⁸ Kare dabaabaa baggana de'iyaa kifiletuwaa adusatetsay 50 wad'aa aduk'k'iyawaa gidishin Geeshsha golliyya sintsan de'iyaa kifiliyya adusatetsay 100 wad'aa.

⁹ Kare dabaabaappe soo geliyaa wode away doliyaa baggana garssa kifiletuwaa geliyaa penggii de'ee.

¹⁰ Hewaadankka, Geeshsha Golliyaappe gedissa baggana kare dabaabaa gimbbiyya kaaliide Geeshsha Golliyya dabaabaanna oyk'k'eteeddanne kare dabaabaakko s'eeliyaa hara kifiletuu de'iino.

¹¹ He golliyya kifiletuwaa sintsan Asay hamettiyaa ogii de'ee. He Gollii huup'issa baggan de'iyaa golliyaana itti mala; adussatetsay, aakotetsay, kifiletuunne penggetuu ubbay itti mala.

¹² Dirssaa gimbbii wuriyaa away doliyaa bagga gas'aappe doomiide gimbbi doommiyaa gedissa baggana de'iyaa kifiletuwaa geliyaa penggii de'ee.

¹³ Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana hawaadan yaageedda; «Hawanttu kifiletuu, huup'issananne gedissanna Geeshsha Golliyya kare dabaabaakko s'eelliyawanttu k'esetuwa kifiletuwaa. Unttunttu gidдон Med'inaa Godaa sintsan ootsiyaa k'esatu ubbaappe aad'd'eeda geeshsha k'umaa maana. He kifiletuu geeshsha gideedda diraw, ubbaappe aad'd'eeda geeshsha imotaa, hewantunne katsaa yarshshuwa, nagaraa yarshshuwaanne naak'uwaa yarshshuwa ubbaa, untunttu hewan wotsana.

¹⁴ Geeshsha Golliyya geleedda k'esatu kare dabaabaa kesiyya wode, S'oossaw ootsiyaa wode mayyeedda geeshsha mayuwa kessiide, he kifiletuwaan wotsennan kesikkino. Ayaw gooppe, mayotuu geeshsha. Unttunttu kare asaakko kesiide, kase mayiyaa hara mayotuwa mayyiide kesanaaw koshshee» yaageedda.

Geeshsha Golliyya yuushshuwa Likkiyaa

¹⁵ He bitanii Geeshsha Golliyya garssa dabaaban de'iyaa keetsatuwa likkii wurssiide, away doliyaa bagga s'eelliyaa dirssaa penggiyaanna taana kare kesseedda. Geeshsha Golliyya yuushshi aatsiide likkeedda.

¹⁶ S'am"aa akkiide, away doliyaa bagga likkina, 500 wad'aa gideedda.

¹⁷ Simmiide huup'issa bagga he gatiman likkina 500 wad'aa gideedda.

¹⁸ Simmiide gedissa bagga likkina 500 wad'aa gideedda.

¹⁹ Simmiidekka away wulliyaa bagga likkeedda; ikka 500 wad'aa gideedda.

²⁰ Hewaadan ootsiide, I oyddu baggatuwaakka likkeedda. Aa yuushshuwaan 500 wad'aa aduk'k'iide, 500 wad'aa aakkiyaa dirssaa gimbbii de'ee. He gimbbii geeshsha sa'aa yenkko c'oo sa'aappe shaakkanaassa.

43

S'oossaa Bonchchuu Geeshsha Golliyya Simmeedda

¹ Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana away doliyaa bagga s'eelliyaa penggiyaakko aheedda.

² Taani Israa'eeliyya S'oossaa bonchchuu away doliyaa baggappe yiyaawaa be'aad. Aa yuussaa koshshay daro haatsaa kuntsuwa guntsaa mala; k'ay biittaykka Aa bonchchuwaan poo'eedda.

³ Be'eedda sas'ay kase S'oossay Yerusaalame katamaa d'ayissanaw yeedda wode be'eedda sas'aa malatee; k'ay Kobaara Shaafaa matan taani be'eedda sas'aakka malatee. Hewaa be'aade, taani ta som"uwaa biittaa gatsaade gufannaad.

⁴ Med'inaa Godaa bonchchuu away doliyaa bagga s'eelliyaa penggiyaanna Geeshsha Golliyya gidдо geleedda.

⁵ He wode S'oossaa Ayyaanay taana pude dentsiide, giddo dabaabaa gelisseedda; Be'a! Med'inaa Godaa bonchichuu Geeshsha Golliyya kumeedda.

⁶ Hewan he bitanii ta miyyiyaan ek'k'ide'ishshin, ittuu Geeshsha Golliyya giddoppe taw haasayishin sisaad.

⁷ I hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, hawe ta araataa saanne ta gedii yed'd'iyyaa sa'aa. Taani Israa'eeliyyaa asaa gidдон med'inaw de'ana. Hawaappe sintaw Israa'eeliyyaa asaa gidina, untunttu kaatetuwa gidina, hara s'oossatoo goynniyaawan, woy shemppuu bayinna barenttu kaatetuwa hawulttiyaw goynniyaawaan ta geeshsha suntsaa tunis-sikkino.

⁸ Waatiide gooppe, itti godaa s'alalay taananne untuntanne shaakkina, barenttu penggiyaa tawaa miyyiyaan, barenttu pengge mitsaakka tawaa miyyiyaan esseeddino. Barenttu sheneyiyaa oosuwaan ta geeshsha suntsaa tunisseeddino. Hewaa diraw, taani ta hank'kuwaan untuntta d'ayissaad.

⁹ Ha'i simmi hara s'oossatoo goynniyaawaa aggino; barenttu kaatetuwa hawulttiyaa goynniyaawaa ta mataappe diggino. Yaatooppe, taani untunttu gidдон med'inaw de'ana.

¹⁰ «Laa asaa na'aw, taani neena besseedda Geeshsha Golliyaabaa Israa'eeliyyaa asaw oda; untunttu barenttu ootseedda nagaran yeellatana mala, Aa med'aabaanne I kees'etteedda maaraa untunttoo oda.

¹¹ Untunttu barenttu ootseeddabaan yeellatiyaawantta gidoope, Geeshsha Golliyya malaa, I kees'etteedda maaraa, kesiyyaa sa'atuwaa, geliyaa sa'atuwaanne Aa kumentsaa misiliyyaa untunttoo k'onc'issa. Hewaadankka k'ay, Aa wogaa ubbaanne Aa higgiiyaa ubbaa untuntta erissa. K'aykka he gollii wooti kees'eteeddentonne untunttu Aa woga ubbaanne higgiiyaa ubbaa naaganawunne polanaw danddayana mala, neeni untunttu s'eellishshin s'aafa.

¹² «Geeshsha Golliyya higgii hawaa: Geeshsha Gollii kees'etteedda deriyaa huup'iinne Aa yuushshuwaan de'iyaa heeray ubbay ubbaappe aad'd'eeda geeshsha gidanawaa. Ee, Geeshsha Golliyya higgii hawaa.

Yarshshiyaa Sa'aa

¹³ «Yarshshiyaaasay kase Geeshsha Golliyya likkiyaadankka, itti wad'aa bolla oyddu birad'd'etuwa gujjeedda, adussa wad'aan likketteedda. Yarshshiyaa sa'aa baasuwa yuushshuwaan itti wad'aa zik'k'iyaa itti wad'aa aakkiyaa ollay de'ee; he ollaw kare bagga detsay itti takkaad'iyaa d'ok'kee. Yarshshiyaa sa'aa geesay hawaa mala:

¹⁴ Baasuwaappe biide, koyiro detsaa gakkanaw 2 wad'aa; laa'entso detsay itti wad'aa yarshshiyaa sa'aakko shiik'i doommiide, 4 wad'aa d'ok'kee; k'aykka itti wad'aa yarshshiyaa saakko shiik'iide,

¹⁵ yarshshuu s'uugettiyaa c'oo'ii de'iyaa heezzentso detsay 4 wad'aa d'ok'kee. I oyddu mizana gidiide, oyddu mariyanka itti itti kac'ii de'ee.

¹⁶ Yarshshuwa s'uuaggiyaa c'oo'ii oyddu miizaanan gidiide, 12 wad'aa, gomppaykka 12 wad'aa.

¹⁷ Laa'entso detsaykka hewaa mala oyddu mizana gidiide, 14 wad'aa, gomppaykka 14 wad'aa. He detsaw kare bagga gas'ay itti takkaad'e d'ok'kee. Yuushshuwa ubbaan itti wad'aa gideedda ollay de'ee. Yarshshiyaa sa'aa pude afiyaa detsatuu away doliyaa baggan de'iino» yaageedda.

¹⁸ K'aykka I taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, Ubbaa Moooddiyya Med'inaa Goday hawaadan yaagee; Yarshshiyaa sa'aa wogay hawaa. S'uuaggiyaa yarshshuwa yarshshanawunne suutsaa pushakkaw, yarshshiyaa sa'aa gimbbiide poliyya gallassi,

¹⁹ taakko shiik'iide, taw ootsiyaa S'aadook'a yaraappe yeletteedda Leewiyaa zare k'eesatoo nagaraa yarshshuwa ootsaade, itti Korumaa imma. Ubbaa Moooddiyya Med'inaa Goday hawaa oday.

²⁰ Neeni he suutsaappe akkaade, oyddu kac'etuwa, laa'entso detsaa oyddu miizaananne he detsaw gas'aa okka. Hewaadan ootsaade, yarshshiyaa sa'aa tunatetsaappe geeshsha.

²¹ K'ay nagaraa yarshshoo imetteedda he korumaa akkaade, Geeshsha Golliyaawaa gidiide, geeshsha sa'aappe kare baggana aw azazetteedda sa'aan s'uugga.

²² «Wonttetsa gallassi tilla bollaanna de'iyaa itti deeshsha orggiyaa akkaade, nagaraa yarshshoo yarshsha. Kase korumaa suutsan geeshsheeddawaadan, he deeshsha orggiyaa suutsan yarshshiyaa sa'aa geeshsha.

²³ Geeshshiyaawaa polaade, tilla bollaanna de'iyaa itti korumaanne tilla bollaanna de'iyaa itti dorssaa orggiyaa akkaade,

²⁴ laa"uwaakka Med'inaa Godaa sintsa shiishsha. Yaatooppe k'eesatuu untunttu bolla mas'iniyaa k'oliide, Med'inaa Godaw s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide yarshshino.

²⁵ «Laappun gallassaa kumentsaa, hachchi hachchi itti deeshshaa koliyaa nagaraa yarshshoo, k'ay tilla bollaanna de'iyaa itti korumaanne tilla bollaanna de'iyaa itti dorssaa orggiyaa shiishsha.

²⁶ K'eesetuu laappun gallassaa kumentsaa yarshshiyaa sa'aa tunatetsaappe geeshshino. Yaatiide S'oossaw Aa dummayino.

²⁷ Ha gallassatuu wuriyaa wode, hospunnata gallassaappe doommiide, k'eesatuu hintte s'uuggiyaa yarshshuwaanne hintte ittippetetsaa yarshshuwaa yarshshiyaa sa'aa bollan yarshshino. He wode taani hinttenan nashettana. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday yaagee» yaageedda.

44

Away Doliyaa Penggiyaa Wogaa

¹ Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana guyye zaariide, Geeshsha golliyaw away doliyaa baggana de'iyaa kare bagga dirssaa penggiyaakko ahiyaa wode, dirssaa penggii gorddetti utteedda.

² Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Ha penggii gordduwan de'i bashanaappe attina, laa"entso dooyettenna. Asaykka aanana gelenna; ayaw gooppe, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa S'oossay aanana geleedda. Hewaa diraw, he penggii gordduwan de'ana.

³ Gidooppenne, Israa'eeliyaa k'eesiyaa s'alalay Med'inaa Godaa sintsan ukitsaa maanaw hewan uttana danddayee. Penggiyaa baranddaana I gelanawunne kesanaaw danddayee» yaageedda.

Geeshsha Golliyaa Geliyaa Wogaa

⁴ Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana Huup'issa Penggiyaakko afiyaa ogiyaanna afiide, Geeshsha Golliyaa sintsa bagga gatseedda. Hewan taani s'eeliyaa wode, Med'inaa Godaa bonchchuu Med'inaa Godaa Golliyaa kumi utteeddawaa be'aad; hekko, ta som"uwaa biittaa gatsaade gufannaad.

⁵ Yaatina, Med'inaa Goday taana hawaadan yaageedda; «Laa asaa na'aw, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa wogatuwaa ubbaanne Aa higgetuwaa ubbaa s'eeliyaawaan taani new odiyaaawaa ne haytsaan loytsaade sise; ne ayifiyaankka loytsaade s'eella. Geeshsha Golliyaa gelanawunne kesanaaw bessiyaa asatuunne bessena asatuu hak'awanttentto loytsaade akeeka.

⁶ Makkalanchcha Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagaade oda; «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, hintte ootsiyaa tuna oosuu ek'ko.

⁷ Hintte taw ta k'umaa, mod'duwaanne suutsaa yarshshuwaa ootsiide shiishshiyaa wode, wozanaynne ashuu k'as's'arettibeenna allaga asatuwaa ta Geeshsha Golliyaa gelissiiide, untunttu Aa tunissanaadan ootseeddita. Hintte tunatetsaa ubbaa bollankka gujjiide, ta k'aalaa c'aak'uwaa koleeddita.

⁸ K'ay ta geeshsha miishshatuwaa bolla aawotennan is's'iide, ta Geeshsha Golliyaan allagatuwaa aawoyeedda» yaagee.

⁹ «Hewaa diraw, Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa asaa gidдон de'iyaa allaga asay, bare wozanaanne bare ashuwaan k'as's'arettibeennawe, ooninne ta Geeshsha Golliyaa geloppo.

Leewatuu Akkiyaa Muruwaa

¹⁰ « «Taappe haakkeedda Leewatuu, Israa'eeliyaa Asay taana aggiide wora simmina, barenttu eek'atoo goyinnanaw wora simmeeddawanttu, barenttu muruwaa akkino.

¹¹ Gidooppenne, untunttu ta Geeshsha Golliyaan oosanchcha gidino; ta Geeshsha Golliyaa dirssaa penggetuwaa naagino; Geeshsha Golliyaa oosuwaakka ootsino. Untunttu s'uuggiyaa yarshshuwaanne Asay ahiyaa hara yarshshuwaa shukkino; k'ay asaw ootsanaw, untunttu asaakko shiik'ino.

¹² Shin untunttu kase Israa'eeliyaa asaa eek'atoo goyinniseedda dirawunne asaa naganan kunddisiyaa d'ube gideedda diraw, untunttu barenttu nagaraa muruwaa akkanaadan, taani kushiyaa dentsaade c'aak'k'aad. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

¹³ Unttuntu k'eesiyaa gidiide ootsanaw taakko shiik'oppino; woy taw dummateedda geeshshabaakkonne ubbaappe aad'd'eeda geeshshabaakko shiik'oppino. Unttuntu barenttu ootseedda tuna oosuwaaw diraw, yeellaa mayno.

¹⁴ Gidooppenne, unttuntu Geeshsha Golliyaan aawotanaadaaninne Aa giddon ootsanaw de'iyaa oosuwaaw ubbaakka ootsanaadan, taani untntunta suntsana.

K'eesetuwaaw Wogaa

¹⁵ « < «Shin Israa'eeliyaa Asay taana aggiide, wora simmeedda wode, ta Geeshsha Golliyaa wogaa ammanettiide poleedda, Leewiyaa zare k'eesatu, S'aadook'a yaratu, untntuntu taw ootsanaw taakko shiik'ino. Mod'd'uwaanne suutsaa shiishshiidde, untntuntu ta sintsan ootsino. Taani Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

¹⁶ Ta Geeshsha Golliyaa untntuntu gelino; taw ootsanaw ta yarshshiyaa sa'aa untntuntu shiik'ino; aawotetsaakka untntuntu oyk'ino.

¹⁷ Untntuntu Geeshsha Golliyaw giddo dabaabaa geliyaa wode, liinuwaappe dadetteedda mayuwaaw mayno; giddo dabaabaa penggen woy Geeshsha Golliyaa giddon ootsiyaa wode, suufiyaa mayuwaaw mayyoppino.

¹⁸ Untntuntu barenttu huup'iyaa layinuwaaw shaashiyaa s'aas'ino; barenttu s'eessankka layinuwaaw k'antsa suriyaa danc'ino. Barentta c'awayiyaawaa ayaanne mayyoppino.

¹⁹ Asay de'iyaa kare dabaabaa untntuntu kesiyaa wode, Geeshsha Golliyaan ootsiide mayyeedda mayuwaaw k'aariide, geeshsha kifiletuwaan wotsino. Hewe d'ayooppe, untntuntu barenttu geeshsha mayuwaaw asaa S'oossaw geeshshana.

²⁰ « < «K'eesetuu barenttu huup'iyaa meedettoppino, woy barenttu binnaanaa adussoppino; barenttu huup'iyaa likkiyaan k'ans's'issino.

²¹ Ay k'eesiinne gido dabaabaa geliyaa wode, woyniyaa eessaa ushoppo.

²² Untntuntu asinay hayk'keedda, woy yedeteedda mac'c'a asaa akkoppino. Israa'eeliyaa asaappe geelayatto akkino; woy asinay k'eesiyaa gidiide de'iiddi hayk'keedda mac'c'a asaa akkino.

²³ « < «K'eesetuu S'oossaw dummateeddawaappenne dummatennan c'oo de'iyawaappe gidduwaan de'iyaa dummatetsaa ta asaa tamaarissino. K'ay geeshshaappenne tunaappe gidduwaan de'iyaa dummatetsaa untntuntu bessino.

²⁴ Ay mootuu denddoopekka, k'eesatuu ta higgii odiyaawaadan pirddino. Ta higgiiyaanne ta wogaa naagiide, ta baalatuwaaw bonchchino; ta Sambbataakka dummayiide bonchchino.

²⁵ « < «K'eesii hayk'keedda anhaakko shiik'iide, barena tunissoppo. Gidooppenne, hayk'keeddawe aawuwaaw, woy aato, woy yeleedda attuma na'aa, woy mac'c'a na'aa, woy ishaa, woy asinaa gelabeenna michchato gidoope, anhaa bochchanaw danddayee.

²⁶ I bare tunatetsaappe geeyeeddawaappe guyyiyaan, laappun gallassaa paydiide takko. Hewaappe guyyiyaan, I geeshsha gidana.

²⁷ Hewaappe simmiide, Geeshsha Sa'aan ootsanaw giddo dabaabaa biyaa gallassi, bare nagaraa yarshshuwaaw shiishsho. Taani Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

²⁸ « < «K'eesetoo laatay baawa; taani untntuntu laata. Israa'eeliyaa biittan untntuntu ay laataanne immoppite; untntuntu laatay Taana.

²⁹ Untntuntu katsaa yarshshuwaaw, nagaraa yarshshuwaanne naak'uwaaw yarshshuwaaw miino. Israa'eeliyaa biittan Med'inaa Godaw dummayeeddawe ubbay untntuntussa.

³⁰ Koyiro gakkiiyaa dumma dumma katsaw koyiro ayifiinne hintte S'oossaw immiyaa imotaa ubbay k'eesetuwaassa. Hintte golliyaan anjjuu shemppana mala, hintte d'iilliyaappe koyiro kushiyaaw untntuntu immite.

³¹ K'eesetuu bakkuteedawaa woy do'ay wod'eeddawaa kafuwaaw ashuwaaw gidina, mehiyaa ashuwaaw gidina, ayaanne mooppino.

45

Med'inaa Godaw Dummayeedda Saamaa

¹ « < «Biittaa hintte laattanaw saaman shaakkiyaa wode, he biittaaappe itti saamaa Med'inaa Godaw dummayiide wotsite. Hewekka tammanne laa'u kilo meetirene bagga aduk'kiyaanne tammu kilo meetire aakkiyaa sa'aa gido. He sa'ay ubbaykka geeshsha sa'aa gido.

² He sa'aaappe oyddu maazani k'ara gideedda adusatetsay 500 wad'aa, gomppaykka 500 wad'aa gideedda sa'ay Geeshsha Golliyaassa gido; Aa yuushshuwaan 50 wad'aa gideedda mela sa'ay de'o.

³ He S'oossaw dummayeedda sa'aappe adusatetsay tammanne laa"u kilo meetirenne bagga, gompay k'ay ichcheshu kilo meetire gideedda sa'aa likkaade shaakka. Hewan Geeshsha Gollii, ikka, ubbaappe aad'd'eeda geeshshay de'iyaa Geeshsha Golliyaw sa'aa gidiide de'o.

⁴ Hewe Geeshsha Golliyaa gidдон Med'inaa Godaw ootsanaw, aakko shiik'iyaa k'eesatoo dummateedda geeshsha sa'aa gido; k'ay untunttu barenttu golliyaa kees's'iyaa saanne Geeshsha Golliyawukka geeshsha sa'aa gido.

⁵ K'ay attiyaa tammanne laa"u kilo meetire bagga aduk'k'yaanne ichcheshu kilo meetire bagga aakkiyaa sa'ay Geeshsha Golliyaan ootsiyaa Leewatuwaassa laata gido; untunttu barenttoo de'iyaa katamatuwaa hewan kees's'ino.

⁶ « < «He Med'inaa Godaw dummayeedda sa'aa miyyiyaan tammanne laa"u kilo meetirenne bagga aduk'k'yaanne laa"u kilo meetirenne bagga aakkiyaa sa'ay katamaa kees's'anaw de'uwwa; he sa'ay Israa'eeliyaa asaw ubbaw gido.

Israa'eeliyaa Kaappoo Imetteedda Saamaa

⁷ « < «Israa'eeliyaa kaappoo imetteedda saamay laa"u bagganakka S'oossaw dummayeedda sa'aaaninne katamaa sa'aan zawatee. I away wulliyaa baggana Meediteraane Abbaa gakkee; away doliyaa baggana Israa'eeliyaa biittaa zawaa gakkee. Aw Israa'eeliyaa zariyaappe ittuwaa samaadan, away wulliyaa bagga zawaappe biide, away doliyaa bagga zawaa gakkee.

⁸ He saamay Israa'eeliyaa biittaa kaappoo laata gadiyaa gido. Hawaappe sintsan ta kaappatuuta ta asaa uk'k'unnoppino; untunttu Israa'eeliyaa Asay ubbay bare zariyaan zariyaan gadiyaa akkanaadan ootsino» yaagee.

Kaappuu Azazettiyaa Higgiyaa

⁹ « < «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenoo, Israa'eeliyaa kaappatoo, hinttew ha"i gidana! Hintte shabbiretsaanne asaa uk'k'unniyaawaa aggitte; suure pirddaanne s'illotetsaa ootsite. Ta asaa untunttu laata biittaaappe d'ok'olliide yederssiyaawaa aggitte. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

¹⁰ « < «Hintte ubbawukka likke miizaanayanne k'araa gideedda makkiyaabay de'o.

¹¹ Likkiyaabatuu ubbaw gidдо gidiyaa gomoore* yaagiyaa likkiyaa miishshaa gido. Melabaa makkiyaa Efaa giyaa miishshay Gomoore oyk'k'yaawoo tammuwaappe itti kushiya gido; k'ay gukkiyaawaa makkiyaa Baatiyaa giyaa miishshay akka gomooriyaw tammuwaappe itti kushiya gido. Hewaa giyaawe Afayinne Baatii bis'e lagge giyaawaa.

¹² Guutsabaa likkiyaa wode, hintte likkiyaa miishshay Sak'ile† gido. Laatamu Geeray itti Sak'ile gido; k'ay usuppun tammu Sak'ilii itti Minaane gido.

¹³ « < «Hintte imuwaa immiidde, hawaadan immite. Hintte k'os'si shiishshiyaa zarggaappe usuppun tammuwaappe itti kushiya, banggaappe usuppun tammuwaappe itti kushiya,

¹⁴ k'ay wogaraa zayitiyaappe s'eetuwaappe itti kushiya immite. Hawantta likkiyaa wode, neeni makkiyaa miishshay Baate gido. Tammu Baatii itti gomoore woy itti Koore gidee.

¹⁵ Israa'eeliyaa Asay heemmiyaa laa"u laa"u s'eetu mehiyaa wudii de'iyawaappe itti wudiyaappe itti itti dorssaa immite. Hewanttu asaa nagaraa atto giissanaw, katsaa yarshshuwaa, s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshoo gidino. Taani Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

¹⁶ Biittan de'iyaa Asay ubbay hawaa ubbaa Israa'eeliyaa kaappoo immo.

¹⁷ Kaappuu ootsanaw bessiyya oosuu, Israa'eeliyaa Asay bonchchiyaa baalatuwaan, aginay s'eeriya gallassatwaaninne Sambbatatuwaan s'uuggiyaa yarshshotoo, katsaa yarshshotoonne ushshaa yarshshotoo koshiyaawaa immo. Israa'eeliyaa asaa nagaraa atto giissanaw, nagaraa yarshshotuwaa, katsaa yarshshotoo, s'uuggiyaa yarshshotoonne ittippetetsaa yarshshotoo ubbaw koshiyaawaa I immo» yaagee.

¹⁸ « < «Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Koyiro aginaan, koyiro gallassi tilli bollaanna itti korumaa Geeshsha Golliyaa geeshshanaw shiishsha.

¹⁹ K'eesii ha nagaraa yarshshuwaa suutsaappe akkiide, Geeshsha Golliyaa penggiyaa k'osiletsatuwaa, yarshshiyaa sa'aa yuushshuwaan de'iyaa detsaw oydu mizaanawunne gidдо dabaabaa afiyaa dirssaa penggiyaa k'osiletsatuwaa okko.

²⁰ Ooninne k'oppennaan woy erana d'ayiide ootseedda nagaraa atto giissanaw, aginaw laappuntsa gallassan hewaadanka ootsa. Yaataade Geeshsha Golliyaa tunatetsaappe geeshsha.

^{45:10} Wog. 19:36 * ^{45:11} Gomoore: Itti gomoore 220 kilo giraame woy 220 liitiro gidee. † ^{45:12} Sak'ile: Itti sak'ilii tammanne itti giraammenne bagga dees'ee.

²¹ « «Koyiro aginaan, tammanne oyddentso gallassan Paasigaa Baalaa bonchchite; k'ay laappun gallassi gakkanaaw, irshshuu gelibeenna ukitsaa miite.

²² He koyiro gallassan kaappuu bare gishshaanne bare asaa diraw nagaraa yarshshuwaa ootsiide koshiyaawaa, itti korumaa immo.

²³ He baalay bonchchettiyaa laappun gallassatuwaan hachchi hachchi laappun korumatuwaan laappun dorssaa orgetuwaa ubbaykka tilla bollaanna de'yaawantta s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaw koshiyaawaa immo. Hewaanakka ittippe nagaraa yarshshoo hachchi hachchi itti deeshsha orggiyaa immo.

²⁴ Itti itti korumaanne itti itti dorssaa orggiyaa yarshshiyaa wode, katsaa yarshshoo 17 kilo giraame zarggaanne heezzu liitiro zayitiyaa immo.

²⁵ « «Laappuntsa aginaan, tammanne ichcheshantsa gallassan doommiiyaa laappun gallassaa baalaa wodiyaan ubbaan, nagaraa yarshshuwaa, s'uuggiyaa yarshshuwaa, katsaa yarshshuwaanne zayitiyaa kasewaappe dummayennan kaappuu immo» yaagee.

46

Yarshshuwaa Wogaa

¹ « «Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Giddo dabaabaa gelissiyaa away doliyaa bagga dirssaa penggii oosuuaa gallassatuwaan usuppunatuwaanka gorddettiide gam'o; shin Sambbata gallassinne aginay s'eeriya gallassi dooyetto.

² Israa'eeliyaa asaa kaappuu dirssaw pengge bagga dabaabaappe geliyaa baranddaa baggana geliide, dirssaa pengge mitsaa matan ek'k'o. K'eesetuu I immeedda s'uuggiyaa yarshshuwaanne ittippetetsaa yarshshuwaa yarshshino. I hewan dirssaa penggen goyinniide, simmiide kare keso. Shin dirssaa penggii omarrsanaasikka gorddettoppo.

³ He biittaa asaykka Sambbataanne aginay s'eeriya wodiyaan giddo dabaabaa dirssaa penggiyaa geliyaasan, Med'inaa Godaa sintsan goyinnino.

⁴ « «Kaappuu Sambbata gallassi Med'inaa Godaw s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide, usuppun dorssaa maratuwaanne itti dorssaa orggiyaa, ubbaykka tilla bollaanna de'yaawantta immo.

⁵ Itti dorssaa orggiyaana 17 kilo giraame katsaa yarshshuwaa immo. Dorssaa maratuwaanna shiik'iyaa katsaa yarshshuu kaappuu barew shiishshanaw koyeeddawaa keeshshaa gido. K'ay itti itti 17 kilo giraame katsanna heezzu heezzu liitiro zayitiyaa immo.

⁶ « «Aginay s'eeriya gallassi gallassi k'ay itti korumaa, usuppun dorssaa maratuwaanne itti dorssaa orggiyaa, ubbaykka tilla bollaanna de'yaawantta immo.

⁷ Itti itti korumaanne itti itti dorssaa orggiyaa yarshshiyaa wode, katsaa yarshshoo itti itti 17 kilo giraame zarggaanne heezzu heezzu liitiro zayitiyaa immo. Dorssaa maratuwaanna shiik'iyaa katsaa yarshshuu kaappuu barew shiishshanaw koyeeddawaa keeshshaa gido.

⁸ Kaappuu geliidde, dirssaa penggiyaa baranddaana aad'd'iide gelo; kesiiddeikka hewaana keso.

⁹ « «Shin he biittaa Asay baala gallassi Med'inaa Godaa sintsan goyinnanaw yiyaa wode, goyinoos hup'issa penggiyaanna geleeddawanttu gedissa penggiyaanna kesino; k'ay gedissa penggiyaanna geleeddawanttu hup'issa penggiyaanna kesino. Ay asaynne bare sintsan de'iyaa penggiyaanna sitti giide kesoope attina, bare geleedda saana kesoppo.

¹⁰ Unttuntu geliyaa wode, kaappuu unttuntunna gelo; unttuntu kesiyaa wodekka, unttuntunna keso.

¹¹ « «Nashechchaa gallassatwaaninne laytsaa baalatuwaan itti itti korumaanne itti itti dorssaa orggiyaana shiik'iyaa katsaa yarshshuu itti itti 17 kilo giraame zarggaanne heezzu heezzu liitiro zayite gido. K'ay dorssaa maratuwaanna shiik'iyaa yarshshuu kaappuu barew shiishshanaw koyeeddawaa keeshshaa gido.

¹² Kaappuu bare dosuwaan immiyaa yarshshuwaa, s'uuggiyaa yarshshuwaa, woy ittippetetsaa yarshshuwaa Med'inaa Godaw ahiyaa wode, away doliyaa bagga giddo dabaabaa dirssaa penggii aw dooyetto. Bare s'uuggiyaa yarshshuwaa woy ittippetetsaa yarshshuwaa Sambbata gallassi I immiyaawaadan immo. Yaatiide I kesiide biina, dirssaa penggii gorddetto.

Hachchi Hachchi Shiishshiyaa Yarshshuwaa

¹³ « «Kaappuu hachchi hachchi tilla bollaanna de'iyaa itti laytsaa gideedda itti dorssaa s'uuggiyaa yarshshuwaa ootsiide, Med'inaa Godaw immo; I hewaa wontta wontta pac'c'ennan aho.

¹⁴ Hewaanakka laa"u kilo giraame d'iilii itti liitiro zayitiyaan munak'ettiide, wontta wontta katsaa yarshshuwaa gidide shiik'o. Hawe hintte Med'inaa Godaw hachchi hachchi shiishshiyaa yarshshuwaa wogaa.

¹⁵ Hawe simmi orgge dorssay, katsaa yarshshuunne zayitii pac'i bayinnan wontta wontta shiik'anaw bessiyaa s'uugetiyaa yarshshuwaa» yaagee.

Kaappuwaa Gadiyaabaw Imetteedda wogaa

¹⁶ « Ubbaa Mooddiiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Kaappuu bare gadiyaappe shaakkiide, bare attuma naanatuwaappe ittoo immooppe, hewe he na'aassanne Aa naanatuwaassi laataa gidee.

¹⁷ Shin kaappuu bare gadiyaappe shaakkiide, bare k'oomatuwaappe ittoo immooppe, Ishatamantsa Laytsaa baalay gakkanaw, he gadii aawaa. Hewaappe guyyiyaan, kaappoo simmo; hewe kaappoo gidiyaa diraw, med'inaw aassanne Aa naanaatoo laataa gidee.

¹⁸ Kaappuu asaa sugiide, asaa laata gadiyaa wolk'k'an akkoppo. Ta Asay bare laata gadiyaappe d'ok'k'olettenna mala, I bare attuma naanaatoo bare gadiyaappe immo» yaagee, yaaga» yaageedda.

Yarshshuwaa Doyissiyaa Sa'atuwaa

¹⁹ Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana huup'issa s'eelliyaa, k'eesetuwa geeshsha kifiletuwaakko geliyaasaa aheedda. Hewantukka giddo dabaabaw gatsiyaa duge bagga dirssaa penggiyaa matan de'iyaa wantta. Untuntuppe away wulliyaa bagganna taani itti sa'aa be'aaddi. I taana hawaadan yaageedda;

²⁰ «Ha sa'ay k'eesatuu nagaraa yarshshuwaanne naak'uwaa yarshshuwaa doyissiyaa saanne katsaa yarshshuwaa uukkiyaa sa'aa. Ha sa'aan go'ettiyaa gaasuu he geeshsha yarshshotuwaa asaakko kare dabaabaa kessina, Asay geeshshabaa bochchiide geeyennaadan naaganaassa» yaageedda.

²¹ Hewaappe guyyiyaan, he bitanii taana kare bagga dabaabaw afiide, he dabaabaw oyddu mazzaniyaa taana yuushsheedda. He dabaabaa mariyaan ubbankka k'eri dabaabatuu de'iyaa wantta be'aad.

²² Untunttoo ubbawukka 40 wad'aa; gomppaykka 30 wad'aa; oyddu mariyaan de'iyaa dabaabatuu akka itti lagge.

²³ He oyddu dabaabatuu yuushshuwankka shuchchaa gimbii de'ee; k'ay gimbiiyaa lank'kiyaan aakko shiik'iide oosetteedda, tamaa eetsiyaa sa'atuu de'iino.

²⁴ He bitanii taana, «Hawanttu ubbay Geeshsha Golliyaan ootsiyaawanttu ahiyaa yarshshuwaa doyissiyaa sa'atuwaa» yaageedda.

47

Geeshsha Golliyaa Garssappe Pulitiiyaa Haatsaa

¹ He bitanii zaariide, taana Geeshsha Golliyaa geliyaasaa afeeda. Geeshsha Golliyaa geliyaa penggiyaappe garssana haatsay pulitiiide, Geeshsha Golliyaappe away doliyaa bagga goggee. Gaasuukka Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa penggii away doliyaa baggappe sintsanna de'ee. Geeshsha golliyaw gedissa baggana duge goggiide, yarshshiyaa saappe gedissa baggana aad'dee.

² I taana huup'issa penggiyaa baggana kessiide, away doliyaa bagga s'eelliyaa penggiyaa yuushshuwaana kaaletsiide afeeda. He penggiyaappe gedissa baggana haatsay goggee.

³ He bitanii likkiyaa meetiriyaa bare kushiyan oyk'k'iide, away doliyaa bagga biide, goggiyaa haatsaa kaalliide, 1,000 wad'aa likkeedda. Taana haatsaa gidduwaana kaaletseedda; haatsay taw meeshi mek'etsaa gakkee.

⁴ Laa"entsuwaakka 1,000 wad'aa likkiide, haatsaa gidduwaana taana kaaletseedda. Haatsay taw gulbbataa gakkedda. K'ay 1,000 wad'aa likkiide, taana haatsaa gidduwaana kaaletseedda. He wode haatsay taw s'eessaa gakkedda.

⁵ I k'aykka 1,000 wad'aa likkeedda. Shin he haatsay daro c'iimma gideedda diraw, taani pinnanaw danddayabeykke; I Asay wad'd'ennan pinnanaw danddayenna shaafaa gideedda.

⁶ He bitanii taana, «Laa asaa na'aw, hawaa be'aaddi?» yaageedda.

Hewaappe guyyiyaan, I taana shaafaa gas'aw guyye zaareedda.

⁷ Taani simmaade yaa gakkiiyaa wode, shaafaa doonaan ha baggananne ya baggana loytsi daro mitsay de'iyaa waa be'aad.

⁸ I taana hawaadan yaageedda; «Ha haatsay away doliyaa bagga biittaw goggiide, Aaraba Wombban gelee. I hewana goggenna Mas'iniyaa Abban geliyaa wode, he haatsay ooras's'iide, s'illo haatsaa kesee.

⁹ Ha shaafay goggiide biyaa sa'aan de'iyaa, sham"i giyaa med'etatuu ubbay pas'a de'ana; k'ay he shaafay yaa goggiide, abbaa haatsaa ooras's'isiide s'illissiyaa diraw, payduwaan daro c'oratteedda moletuu yaan de'ana. Hewaappe denddeeddawaan, he shaafay goggiyaasan de'iyaa ubbay pas'a de'ana.

¹⁰ Moliyaa oyk'k'iyaa wanttu abbaa doonaan ek'k'ana; Enggaadappe biide En-Egilayima gakkanaw de'iyaa sa'ay gitiyaa mic'k'iyaa sa'aa gidana. Meeditaane Abban de'iyaa moletuwaadan, hewankka daro duma duma k'ommo moletuu de'ana.

¹¹ Shin abbaa doonaan de'iyaa c'ariinne haatsay kumo ollay mas'ine gidiide attanappe attina, ooras's'ikkino.

¹² He shaafaa doonaan ha baggananne ya baggana miyaa ayifiyaa ayifiyaa, daro duma duma k'ommo mitsatuu de'ana. Untunttu haytsay k'ok'k'ofettenna; ayifiyaawaakka aggikkino. Geeshsha Golliyaappe kesiya haatsay untunttukko goggiyaa diraw, untunttu aginaan aginaan ooraas ayifiyaa ayifana. Untunttu ayifeedda ayifi k'uma gidanawaa; untunttu haytsaykka d'ale gidanawaa yaagee.

Biittaa Zawatuwaa

¹³ Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa zaretoo tammanne laa"atoo biittaa laata gadiyaa ootsaade, neeni shaakana zaway hawaa. Yooseefo zaretoo laa"u saamay imetto.

¹⁴ Taani kase hintte mayzza aawaatoo ha biittaa laatissanaw ta kushiya dentsaade c'aak'k'aad; ha"i hintte ubbaykka likkiyaan shaakkiide laattite.

¹⁵ «Biittaw huup'issa bagga zaway hawaa: Meeditaane Abbaappe dendiide, Hetiloonaa katamaanne Hamaata Pinuwa aad'd'iide, S'edaade katamaa gakkee.

¹⁶ Hewaappe k'ay Damask'k'oppenne Hamaatappe giddo zawaan de'iyaa Berootanne Sibrayima katamatuwaa aad'd'iide, Hawuraana zawaan de'iyaa Tiikona* katamaa gakkee.

¹⁷ Hewoo Israa'eeliyaa biittaw zaway Hamaata biittaa huup'issa baggaw aggiide, Meeditaane Abbaappe away doliyaa bagga biide, Damask'k'o biittaa zawaan de'iyaa Has'aari-Enaana katamaa gakkee.

¹⁸ «Away doliyaa bagga zaway Has'aari-Enaanappe dendiide, Damask'k'oppenne Hawuraanappe gidduwaana aad'd'ee. Hewaappe k'ay Israa'eeliyaappenne Gala'aadeppe gidduwaan de'iyaa Yorddaanoosa Shaafaan zawatiide, Mas'iniyaa Abbaa aad'd'iide biide, Taamaara katamaa gakkee.

¹⁹ «Gedissa bagga zaway Taamaarappe dendiide biide, Mariiba-K'aadeesan de'iyaa pulttuwa gakkee. Hewaappe huup'issana away wulliyaa bagga oyk'k'iide, Gibs'e Shaafaa kaalliide biide, Meeditiraaniyaa Abbaa gakkee.

²⁰ «Away wulliyaa bagga zaway Meeditaane Abbaa gidiide, huup'issa baggana aad'd'iide Hamaaten zawatee.

²¹ «Hewaa diraw, ha biittaa Israa'eeliyaa zaratuwaa payduwaa likkiyaan shaakki akkite.

²² Hinttewunne hintte gidдон naanatuwaa yeliide de'iyaa betetoo biittaa laata ootsiide shaakkite. Untunttu hintte hintte biittan yeletteedda Israa'eeliyaa asaadan s'eellite. Untunttu hinttenanna ittippe Israa'eeliyaa zaratuwaanna gadiyaa saaman akkino.

²³ Betii Israa'eeliyaan ay zariyaanna de'ooppekka, he I de'iyaa zariyaa gidдон aw laata biittaa immite. Taani Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

48

Biittaa Shaakuwaa

¹ «Biittaa shaakkanaw mazggabetteedda zaratuwaa sunsay hawaa: Huup'issa baggana itti saamay Daana zariyaw imetto. Hewekka Hetiloonappe Hamaataw afiyaa ogiyaa kaalliide, hewaappekka Damask'k'o zawaan de'iyaa Has'aari-Enaana mata katamaa aad'd'iide Hamaate matan zawatee. Hewe away doliyaa baggappe biide away wulliyaa bagga gakkanaw de'iyaa sa'aw huup'issa bagga zawaa gidana.

² Daana zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa gakkanaw de'iyaa itti saamay Aaseera zariyaw imetto.

³ Aaseera zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa gakkanaw de'iyaa itti saamay Niftaaleema zariyaw imetto.

⁴ Niftaaleema zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa gakkanaw de'iyaa itti saamay Minaase zariyaw imetto.

⁵ Minaase zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa bagga gakkanaw itti saamay Efireema zariyaw imetto.

⁶ Efireema zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa gakkanaw itti saamay Roobeela zariyaw imetto.

⁷ Roobeela zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa gakkanaw itti saamay Yihudaa zariyaw imetto.

⁸ «Yihudaa zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa bagga gakkanaw de'iyaa itti saamaa dummaya wotsa. Aw gomppay tammanne laa'u kilo meetirenne bagga gidde. Away doliyaa baggappe away wulliyaa bagga gakkanaw de'iyaa itti zariyaa shaakkina gakkiiyaa saamaana k'ara. Aw giddo gishechchan Geeshsha Gollii de'ee.

⁹ «He saamaappe neeni Med'inaa Godaw dummayaade wotsiyaa sa'ay tammanne laa'u kilo meetirenne bagga adussanne tammu kilo meetire aakko gido.

¹⁰ He sa'ay k'eesatoo dummayeedda sa'aa gido; I huup'issa baggana tammanne laa'u kilo meetirenne bagga adussa; away wulliyaa baggana ichcheshu kilo meetire aakonne away doliyaa bagganakka ichcheshu kilo meetire aakko; k'ay gedissa baggana tammanne laa'u kilo meetirenne bagga adussa. Med'inaa Godaa Geeshsha Gollii aw giddo gishechchan de'ee.

¹¹ Ha dummay wotseedda sa'ay Israa'eeliyaa Asay ta ogiyaappe wora simmiyaa wode, untuntunna wora simmeedda Leewatuwaadan gidennaan, ammanettiide taw ootsiidde gam"eedda, geeshsha k'eesatoo, S'aadook'a yarattoo imetto.

¹² Hewe Med'inaa Godaw dummayeedda biittaappe untunttoo dumma saamaa; I ubbaappe aad'd'eeda geeshsha. Untunttu saamay Leewatoo saaman zawato.

¹³ «K'eesetuwaa zawaanna oyk'k'ettiide, Leewatookka adusatetsaa tammanne laa'u kilo meetirenne bagga, gomppaykka ichcheshu kilo meetire gideedda itti saamay imetto.

¹⁴ Untunttu he gadiyaappe ayaanne bayizzoppino woy laammoppino. Hewe biittaa ubbaan dummateeddawaa gidiyaa diraw, hara asaa kushiyan gelanaw bessena; Med'inaa Godaw I geeshsha sa'aa.

¹⁵ «Atteeda laa'u kilo meetirenne bagga aakonne tammanne laa'u kilo meetirenne bagga adussa sa'ay katamaa Asay ubbay kotsaan go'etiyaa golliyaa kees's'iyaanne mehiyaa heemmiyaa sa'aa gido; katamay he biittaw giddo gishechchan de'o.

¹⁶ He katamay oyddu miizaanan de'ee. Huup'issa baggay 4 kilo meetirenne bagga; gedissa baggay 4 kilo meetirenne bagga; away doliyaa baggay 4 kilo meetirenne bagga; away wulliyaa baggaykka 4 kilo meetirenne bagga.

¹⁷ Katamaw hentsaa gadii de'o; he gadii huup'issa baggana, gedissa baggana, away doliyaa baggananne away wulliyaa baggana 250 wad'aa aakko gido.

¹⁸ Geeshsha sa'aa baggana atteeda sa'ay away doliyaa bagga wad'd'iyaa wode, adusatetsay ichcheshu kilo meetire; away wulliyaa bagga wad'd'iyaa wode, adusatetsay ichcheshu kilo meetire. He sa'aan mokkeeddawe ubbay he kataman ootsiyaawanttoo k'uma gidana.

¹⁹ Israa'eeliyaa zare ubbaappe he kataman ootsanaw yiyaawanttu he biittaa goshino.

²⁰ Hintte dummayiyaa sa'ay ubbaanna oyddu mariyaanakka tammanne laa'u kilo meetirenne bagga aduk'k'ee. He sa'ay katamay kees'etteedda sa'anne geeshsha sa'aa barenan gujje.

²¹⁻²² «Geeshsha Golliyaappe, k'eesetuwaa saamaappe, Leewatuwaa saamaappenne kata-maa sa'appe away doliyaa baggananne away wulliyaa baggana de'iyaa atteeda biit-tay kaappoo gido. He biittaw gomppay tammanne laa'u kilo meetirenne bagga. He kaappuwaa biittay huup'issa baggana Yihudaa gakkeedda saaman, gedissa baggana Bi-iniyaama gakkeedda saaman zawatee.

²³ Atteeda zaretoo biittay hawaadan shaakkettee. Away doliyaa baggappe away wul-liyaa bagga gakkanaw, itti saamay Biiniyaama zariyaw imetto.

²⁴ Biiniyaama zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa bagga gakkanaw de'iyaa itti saamay Simoona zariyaw imetto.

²⁵ Simoona zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa bagga gakkanaw de'iyaa itti saamay Yisaakoora zariyaw imetto.

²⁶ Yisaakoora zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa bagga gakkanaw de'iyaa itti saamay Zaabiloona zariyaw imetto.

²⁷ Zaabiloona zawaanna oyk'k'ettiide, away doliyaa baggappe away wulliyaa bagga gakkanaw de'iyaa itti saamay Gaada zariyaw imetto.

²⁸ Gaada gedissa zaway Taamaara katamaappe denddiide, Mariiba-K'aadeesan de'iyaa pultuwaanna aad'd'iidde, Gibs'e Shaafaa kaalliide biide, Meediteraane Abbaa gakkee.

²⁹ «Hintte Israa'eeliyaa asaw laata ootsaade shaakkana biittay hawaa; hawanttu unt-tunta gakkana saamatuwaa. Taani Ubbaa Mooddiiyaa Med'inaa Goday hawaa oday.

³⁰ «Katamaappe kesiya penggetuu hawantta. Unttuntu Israa'eeliyaa zaratuwaa suntsan s'eegettana. Huup'issa dirssaa gimbbii 4,500 wad'aa aduk'k'ana;

³¹ Katamaa penggetuu Israa'eeliyaa Zeretsaa suntsaan s'eegettana. Huup'isa baggana; Roobeela penggiyaa, Yihudaa penggiyaanne Leewiyaa penggiyaa geetettiyaa heezzu penggetuu de'ana.

³² Away wulliyaa dirssaa gimbbii 4,500 wad'aa aduk'k'ana; he gimbbiyaan Yooseefo penggiyaa, Biiniyaama penggiyaanne Daana penggiyaa geetettiyaa heezzu penggetuu de'ana.

³³ Gedissa dirssaa gimbbii 4,500 wad'aa aduk'k'ana; he gimbbiyaan Simoona penggiyaa, Yisaakoora penggiyaanne Zaabiloona penggiyaa geetettiyaa heezzu penggetuu de'ana.

³⁴ Away wulliyaa dirssaa gimbbii 4,500 wad'aa aduk'k'ana; he gimbbiyaan Gaada penggiyaa, Aaseera penggiyaanne Niftaaleema penggiyaa geetettiyaa heezzu penggetuu de'ana.

³⁵ «Katamaa yuushshuu ubbaanna likkina, 18,000 wad'aa gidanawaa. He wodiyaappe doommiide he katamay, «Med'inaa Goday Hewan De'ee» yaageettiide s'eesettana» yaagee.

Daaneela Timbbitiyaa Geluwaa

Daaneel Yerusalaam Omoodeteedda Wode ittippe omoodetti biide Baabloonen de'iyaa nabiyyaa. Daaneela timbbitii s'aafetteeddawe Ayihuda asatuu Ayihuda gidenna kawutet-satuwaa mooduwaa garssan ak'iide, wolk'k'aama yedesaynne uk'k'unnay gakkina, untuntu metuwaa be'iyaa wodiyaana. Mas'aafaa s'aafeeddawe sas'aappe beetteedda taariketuwaaninne oosotuwaan go'ettiide, he wode de'iyaa asaa mintsetsee. S'oossay uk'k'unniide mooddiiyaa kaatiyaa d'ayssiide, asaa uk'k'unnaa k'ashuwaappe kessanawaa hidoottaa immee.

Ha mas'aafay laa"u huup'e huup'e kifiletuwaan shaakettee.

1. Daaneelinne aanana ittippe omooduwaan de'iyaa amareeda asatuu S'oossaa am-maniyaa mino ammanuwaaninne aw azazettiiyaa hanotan barenttu morkkatuwaa s'ooneeddawaa odiiyaa taariketuwaan gidishin, untuntutukka poletteeddawe Baabloo-nenne Paarise kawutetsaa laytsaana.
2. Daaneeli dumma dumma sas'aa be'eedda. He sas'atuwaa leemisuwaan bessiidde, Baablooneppe doommiide, dumma dumma kawutetsatuu denddi denddiide kund-danawaanne untuntta mooddiiyaa Ayihuda gidenna kaatii d'ayina, S'oossaa Asay s'oonuwwaa demmanawaa besse.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Daaneelanne Aa Heezu Laggetsatuwaa 1:1-21

Kaatiyaa Naabukadanas'oora Akumuwwaa 2:1-49

Sidiraak'a, Misaak'anne Abddinaaguwwaa S'oossay Ees'iyaa Tamaappe Asheedda 3:1-30

Nabukadanas's'oore Laappu Laytsaa Bare Kawutetsaa D'ayeedda 4:1-37

Kaatiyaa Belshshas'aaranne Godaa Bolla S'aafuwaa 5:1-31

S'oossay Daaneela Gaamuwwaa Doonaappe Asheedda 6:1-28

Daaneeli Be'eedda Oyduu Do'atuwaa Sas'aa 7:1-27

Daaneeli Be'eedda Dorssaa Orggiyaanne Deeshsha Orggiyaa Sas'aa 8:1-27

Daaneeli Bare Asaa Diraw Woosseedda 9:1-27

Daaneeli S'eegiroossa Shaafaa Matan Be'eedda Sas'aa 10:1–11:45

Wurssetsaa Wodiyaabaa 12:1-13

Daaneelanne Aa Heezu Laggetsatuwaa

(1:1-21)

¹ Yihudaa Kaatii Yo'ak'eemi kaateteedda heezzentso laytsi, Baabloone Kaatii Naabukadanas'oori Yerusaalame katamaa bolla denddiide, he katamaa dooddeedda.

² Goday Yihudaa Kaatiyaa Yo'ak'eemanne S'oossaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa mi-ishshatuwaappe unddenneeddawaa Aa kushiyan aatsiide immeedda. Ikka he mi-ishshatuwaa Baabloone gadiyaan de'iyaa bare s'oossatuwaa eek'aa golliyaa aheedda; bare s'oossaa miishshaa minjiyaa golliyaan wotseedda.

³ Hewaappe guyyiyaan, kaatii Ashifanaaza giyaa bare oosanchchatuwaa kaappuwaa hawaadan yaagiide azazeedda; «Israa'eeliyaa asaa giddoppe kaatiyaa zare gidiyaawant-tanne wolk'k'aama asatuwaa zare gidiyaawantta doora.

⁴ Yalagatuu asatetsan pac'ay bayinnawantta, malanchchatuwaa, ayaa tamarissooppekka eranaw danddayiyaawantta, akeekiyaawantta, eratetsay kumeeddawantanne kaatiyaa golliyaan ootsanaw danddayiyaawantta. Untuntta Baabloonetuwwaa k'aalaanne s'ifatiyaa tamarissa» yaageedda.

⁵ K'ay untuntu hachchi hachchi maana k'umaynne ushana woyniyaa eessay kaatiyaw ka"eedda k'umaappenne ushshaappe gidanaadan, kaatii azazeedda. Hewaadanka, heezzu laytsaa looheeddawaappe guyyiyaan, kaatiyaa sintsa shiik'iide, oosuwwaa doom-manaadan k'achcheedda.

⁶ Dooretteeddawanttu giddoppe Yihudaa zare gidiyaawanttu Daaneela, Hanaaniyaa, Mishaa'eelanne Azaariyaa giyaawanttu de'iino.

⁷ Oosanchchatuwaa kaappuu untuntu suntsaa laammiide, Daaneela Bils's'aasoora, Hanaaniyaa Sidiraak'a, Mishaa'eela Misaak'a, Azaariyaa Abddanaago giide suntseedda.

⁸ Daaneeli kaatiyaa k'umaa miyaawaaninne woyniyaa eessaa ushiyaawan barena tunissenna mala, bare wozanaan k'ofaa k'achcheedda; he k'ofaan mayyanaadan, oo-sanchchatuwaa kaappuwaa woosseedda.

⁹ He kaappuu Daaneela sabbana malanne aw k'arettana mala, S'oossay ootseedda.

¹⁰ Gido shin, oosanchchatuwaa kaappuu Daaneelaw odiidde, «Taani hinttenttoo ha k'umaanne ushshaa azazeedda ta godaa kaatiyaw yayyay. Hinttenana laggetiyaa yalagatuu som"uwaappe hintte som"ii gilk'k'i beettooppe, hintte gaasuwaan kaatii taana wod'ana» yaageedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, oosanchchatuwaa kaappuu suntsina Daaneela, Hanaaniyaa, Mishaa'eelanne Azaariyaa hadaraa akkeedda bitaniyaa Daaneeli hawaadan yaageedda,

¹² «Nuw maanaw ataakiltiyaa, ushanawukka haatsaa s'alalaa immaade, nuuna ne k'oomatuwaa tammu gallassatuwaan paac'c'a.

¹³ Hewaappe guyyiyaan, nu som"uwaanne kaatiyaa k'umaa miyaa yalaga asatuwaa som"uwaa geedara s'eellaade, nuuna ne k'oomatuwaa new malati beetteeddawaadan ootsa» yaageedda.

¹⁴ Hewaa mayyiide, tammu gallassaa untuntta paac'ceedda.

¹⁵ Tammu gallasaappe guyyiyaan untunttu, kaatiyaa k'umaa meedda yalagatuwaa ubbaappe pas'iidenne ank'k'ariide beetteeddino.

¹⁶ Yaatina, untunttoo giigeedda k'umaanne woyniyaa eessaa diggiide, ataakiltiyaa immeedda.

¹⁷ Ha oyddu yalagatoo S'oossay eraanne ubbaa k'ommo s'ifatiinne timirttii geliyaa akeekaa immeedda. Daaneeli k'ay sas'aanne akumuwa ubbaa biletsaa eree.

¹⁸ Kaatii yalagatuu barekko gelanaaddan azazeedda wodii polettina, oosanchchatuwaa kaappuu untuntta Naabukadanas'oore sintsa aatseedda.

¹⁹ Kaatii untuntta haasayisseedda wode, Daaneela, Hanaaniyaa, Mishaa'eelanne Azaariyaa mala Asay untunttu gidдон beettibeenna. Yaatina, untunttu kaatiyaw oot-sanaw geleeddino.

²⁰ Kaatii untuntta oochcheedda ay aad'd'eeda eratetsaanne akeeka ooshaan, Aa kawutetsan de'iyaa shareechchotuwaappenne muruniyaawanttu ubbaappe untunttu tammu kushiyyaa aad'd'iide beetteeddino.

²¹ Daaneeli Kaatii K'iiroose kaateteedda koyiro laytsay gakkanaw gam"eedda.

2

Kaatiyaa Naabukadanas'oore Akumuwa (2:1-49)

¹ Naabukadanas'oori bare kaateteedda laa"entso laytsi akumuwa akumetteedda. He akumuu Aa loytsi shabbirina, gem"ishuu Aa afeenan is's'eedda.

² Yaatina, I akumetteedda akumuwa aw odana mala, shareechchotuu, muruniyaawanttu, bitiyaawanttunne s'oolintiyaa s'eeliide kaayiyaawanttu s'eegetti yaanaadan kaatii azazeedda. Yiide, Aa sintsan ek'k'eeddino.

³ Kaatii untuntta, «Taani taana shabbirissiyaa akumuwa akumetaad; he akumuu ayentto eranaw koyay» yaageedda.

⁴ S'oolintiyaa s'eeliide kaayiyaawanttu kaatiyaa Sooratuwaa* k'aalan, «Kaatiyaw, med'inaw de'a! Ne akumuwa nuw ne k'oomatoo oda; nuuni new Aa biletsaa odana» yaageeddino.

⁵ Kaatii s'oolintiyaa s'eeliide kaayiyaawantta hawaadan yaageedda; «Taani loytsaade k'achcheeda k'ofay hawaa. Hintte ha akumuwaanne Aa biletsaa taana erissana d'ayooppe, taani hinttena k'ans's'a yeggana; hintte golletuukka buuraa oliyaa sa'aa kesana.

⁶ Shin hintte akumuwaanne Aa biletsaa taw odooppe, imuwaa, woytuwaanne daro bonchchuwa taappe hintte akkana. Hewaa diraw, ane akumuwaanne Aa biletsaa taana erissite» yaageedda.

⁷ Laa'entsuwaakka untunttu zaariide, «Kaatii akumuwa nuw bare k'oomatoo odo; nuuni Aa biletsaa erissana» yaageeddino.

⁸ Kaatii untunttoo zaariide, «Taani hintte halchchuwa eray; taani loytsaade k'achcheeda k'ofaa hinttekkka ereedda diraw, hawaa sugana giide haniita yaageedda.

⁹ Hintte akumuwa taw odana d'ayooppe, itti k'ec'uu hinttena naagee. Hanotay laamettanawaa giide hintte hidootaa ootsiyaa diraw, taw worddonne geniyaa k'aalaa odanaw mak'etteeddita. Hewaa diraw, akumuwa taw odite; yaatooppe, hintte Aa biletsaa erissanaw danddayiawaa taani eray» yaageedda.

¹⁰ S'oolintiyaa s'eeliide kaayiyaawanttu kaatiyaw zaariide, «Kaatii oochchiyyaa ooshaa zaaranaw danddayiyyaa itti asayenne gadiyaan baawa. Ay gitateeddanne wolk'k'aameedda

kawuukka hawaa malabaa shareechchotuwaa, muruniyaawantta woy s'oolinttiyaa s'eeliide kaayiyaawantta oochchi erenna.

¹¹ Kaatii oochcheedda ooshay dees'a; asaana ittippe de'enna s'oossatuwaappe attina, hawaa kaatiyaw k'onc'c'issanaw danddayiyaawe mulekka baawa» yaageeddino.

¹² Hewaa diraw, kaatii loytsi hank'k'ettiide Baabloonon de'iyaa kaatiyaa zoriyaawantta ubbaa wurssanaadan azaeedda.

¹³ Kaatiyaa zoriyaawantta wod'anaw awaayuu keseedda. Wod'iyaa wanttu Daaneelanne Aa laggetuwaa wod'anaw koyeeddino.

S'oossay Daaneela Akumuwa Biltsaa Erisseedda

¹⁴ Kaatiyaa naagiya olanchchatuwaa kaappuu Ariyooki, Baabloonon de'iyaa kaatiyaa zoriyaawantta wod'anaw kesiyaa wode, Daaneeli Aa akeekaaninne hiillan haasayiseedda.

¹⁵ I kaatiyaa naagiya olanchchatuwaa kaappuwaa Ariyooka, «Kaatiyaa awaayuu ayaw hawaadan palatteedee?» giide oochcheedda. Ariyooki hanotaa Daaneelaw odeedda.

¹⁶ Hewaan Daaneeli kaatiyaakko geliide, akumuwa biltsaa erissanaw, barew wodii imettana mala woosseedda.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, Daaneeli bare golle simmiide, bare heezzu laggetoo, Hanaaniyaw, Mishaa'eelawunne Azaariyaw hanotaa odeedda.

¹⁸ Unttuntu Baabloonon de'iyaa yenkko kaatiyaa zoriyaawanttunna ittippe hayk'k'ennaadan, saluwaa S'oossay maarotaa untunttoo ootsiide, ha s'uuraa untunttoo k'onc'c'issanaw woosana mala, untunttoo odeedda.

¹⁹ He k'amman s'uuray Daaneelaw sas'aan k'onc'c'eedda. Yaatina, Daaneeli saluwaa S'oossaa hawaadan yaagiide galateedda;

²⁰ «Aad'd'eeda eratetsayenne wolk'k'ay,

S'oossaassa gidiyaa diraw,

Aa sunsay med'inaappe med'inaa gakkanaw galatteeeddawaa gido.

²¹ Wodetuwaanne aginatuwaa I laammee.

Kaatetuwaaw kawutetsaappe diggee;

k'ay kaatetuwaaw kawutetsan utissee.

Aad'd'eeda eranchchatoo aad'd'eeda eraa,

akeekiyaawanttookka eraa I immee.

²² C'iimma s'uuraanne geemmedda yewuwaa, I k'onc'c'issee.

D'uman de'iyawaakka I eree;

poo'uukka aanana de'ee.

²³ Abeet ta mayzza aawotuwaaw S'oossaw, taani neena galatayenne sabbay.

Ayaw gooppe, neeni taw,

aad'd'eeda eraanne wolk'k'aa immaadda.

Nuuni neena oochcheeddawaa,

taana ha"i erissaadda.

Kaatiyaa akumuwaaw nuuna erissaadda» yaageedda.

Daaneeli Akumuwaanne Aa Biltsaa Kaatiyaa Erisseedda

²⁴ Hewaappe guyyiyaan, Daaneeli Baabloonon de'iyaa kaatiyaa zoriyaawantta wurssanaw kaatiyaappe azazuwaa akkeedda Ariyookakko biide, «Kaatiyaa zoriyaawantta wod'oppa. Taanna kaatiyaakko gelissa; yaatooppe taani Aa akumuwaaw biltsaa Aa erissana» yaageedda.

²⁵ Ariyooki ellekka Daaneela kaatiyaakko gelissiide, kaatiyaw, «Yihudaappe omoodettiide yeedda asaappe kaatiyaa akumuwaaw biltsaa erissanaw danddayiyaa asaa demmaad» yaageedda.

²⁶ Kaatii Bils's'aasooraa geetettiyaa Daaneela, «Taani akumetteedda akumuwaanne Aa biltsaa taana erissanaw danddayay?» giide oochcheedda.

²⁷ Daaneeli hawaadan yaagiide zaareedda; «Kaatiyaw, neeni oochcheedda s'uuraa k'onc'c'issanaw danddayiyaa aad'd'eeda eranchchay, shareechchuu, muruniyaawe, woy ayanttiyaw baawa.

²⁸ Shin s'uuratuwaa k'onc'c'issiyaa itti S'oossay saluwaan de'ee. Wurssetsa gallassatuwaan hananabaa I neena besseedda. Ne arssaan zak'k'ullaade, neeni akumetteedda akumuunne sas'ay hawaa.

²⁹ «Kaatiyaw, neeni arssaan zak'k'ullaade, sintsaappe hananabaa k'oppaadda. He wode s'uuraa k'onc'c'issiyaa S'oossay sintsaappe hananawaa neena besseedda.

³⁰ Ha s'uuray taw k'onc'c'eeddawe taani hara asaappe aad'd'eeda eranchcha gidina gidennaan, neeni kaatii akumuwa biletsaa eranaadaanne ne huup'iyaa giddon simerettedda k'ofaa akeekanaadaana.

³¹ «Kaatiyaw, neeni loytsi wolk'k'aama, p'ooliyaanne s'eellanaw yashshiyaa misilii ne sintsan ek'k'eeddawaa be'aadda.

³² Ha misiliyaa huup'ii geeshsha work'k'aappe, Aa tirayenne kushetuu biraappe, uluunne wodiretuu nahaasiyaa giyaa birataappe,

³³ suyilii birataappenne gediyaaw yachchay baggay birataappe baggay urk'k'aappe med'etteedda.

³⁴ Neeni ha misiliyaa s'eellishin, itti shuchchay asaa kushii bochchennan deriyaappe d'ok'olettiide, birataappenne urk'k'aappe med'etteedda misiliyaa gediyaaw yachchatuwaa bolla wod'd'iide gaac'c'eedda.

³⁵ He wode biratay, urk'k'ay, nahaase giyaa biratay, birayenne work'k'ay ubbay gaac'ettiide, boniyaan uddumaan de'iyaa suullaa mala gideedda; ayaanne ashshenan c'arkkuu pittiiide afeeda. Shin misiliyaa bolla wod'd'eedda shuchchay wogga deriyaa kesiide, biittaa sa'aa kumeedda.

³⁶ «Hawe ne akumuwa; k'ay ha"i biletsaa nuuni new odana.

³⁷ Kaatiyaw, neeni kaatetoo kaatiyaa. Saluwaa S'oossay new kawutetsaanne wolk'k'aa, minotetsaanne bonchhuwaa immeedda.

³⁸ Biittaa ubbaa bollan neena mooddiyaawaa ootseedda; asaa, bazuwaa do'aanne saluwaa kafuwaa ne kushiyan wotseedda. Hewaa diraw, work'k'aa huup'ii neena.

³⁹ «Neepe guyyiyaan, minotetsan neena gakkenna hara kawutetsay denddana. Kaallide, biittaa ubbaa mooddiyaa, nahaase birataa gidiyaa, heezzentso kawutetsay denddana.

⁴⁰ Wurssetsan ubbabaa gaac'ereetsi liik'issiyaa birataadan minneedda oyddentso kawutetsay denddana. Biratay ubbabaa gaac'ereetsiide liik'issiyaawaadan, ikka bareppe kase denddeedda kawutetsatuwaa gaac'ereetsiide liik'issana.

⁴¹ «Gedetuunne gediyaaw birad'd'etuu baggay birataappe, baggay urk'k'aappe med'etteeddawantta neeni be'eeddawaadankka, he kawutetsay shaakettiide kawutetsaa gidanawaa. Biratay urk'k'aanna walaketteeddawaa ne be'eeddawaadankka, baggay birataadan minneeddawaa gidana.

⁴² Gediyaaw birad'd'etuu baggay birataa, baggay urk'k'a gideeddawaadan, hewaadankka ha kawutetsaw baggay mino, baggay laafa gidanawaa.

⁴³ Biratay urk'k'aanna walaketteeddawaa ne be'eeddawaadan, he laa"u bagga Asay geluwaan akuwaan walakettana; shin biratay urk'k'aanna walakettanaw danddayen-nawaadankka, untunttu ittuwaa gidiide gam"anaw danddaykino.

⁴⁴ «He kaatetuwa laytsan, saluwaa S'oossay mulekka kunddena, hara asawukka imetenna kawutetsaa essana. He ek'k'eedda kawutetsay he kawutetsatuwaa ubbaa gaac'ereetsi d'ayissana; shin I med'inaw ek'k'iide de'ana.

⁴⁵ Asaa kushii bochchennan deriyaappe d'ok'k'oletti wod'd'iide, birataappe, nahaasiyaappe, urk'k'aappe, biraappenne work'k'aappe med'etteedda misiliyaa gaac'ereetseedda shuchchaa biletsay he kawutetsaa.

«Wolk'k'aama S'oossay sintsanaw hananabaa kaatiyaa besseedda. Akumuukka tuma; biletsaykka ammanetteedawaa» yaagiide zaareedda.

Kaatii Daaneelassi Woyteedda

⁴⁶ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Naabukadanas'oori Daaneela bonchchiidde, som'uwaaw biittaa gatsiide guufanneedda; yaatiide Asay Aa sintsan yarshshuwaa yarshshanaadaaninne is'aanaa c'uwayanaadan azazeedda.

⁴⁷ Kaatii Daaneela, «Tumuwaappe ne S'oossay s'oossatuwaa S'oossaa, kaatetuu Godaanne s'uuraa k'onc'c'issiyawaa. Neeni ha s'uuraa k'onc'c'issanaw danddayiyaawe hewaassa» yaageedda.

⁴⁸ Hewaappe guyyiyaan, kaatii Daaneela loytsi bonchcheedda; daronne al"o imotatuwaakka aw immeedda; Baabloone biittaa mooddiyaawaa ootseedda. K'ay Baabloonen de'iyaa aad'd'eeda eranchchatuwaa ubbaa bolla kaappuwaa ootsiide, Aa suntseedda.

⁴⁹ Daaneeli oochchina, kaatii Sidiraak'a, Misaak'anne Abddanaaga Baabloone biittaa ayissiyaawantta ootsiide suntseedda; shin Daaneeli kaatiyaa golliyaan gam"eedda.

3

*Sidiraak'a, Misaak'a, Abddinaaguwa
S'oossay Ees'iyaa Tamaappe Asheedda
(3:1-30)*

¹ Kaatii Naabukadanas'oori geesay usuppun tammu wad'aa, gomppay usuppun wad'aa gidiyaa misiliyaa work'k'aappe med'd'iide, Baabloone gadiyaan Duura Dembban esseedda.

² He misiliyaa anjissanaw yaanaadan, kaatiyaappe garssana gadiyaa mooddiyaawantta, suntsatuwaa, awuraajjaa mooddiyaawantta, kaatiyaa zoriyaawantta, miishshaa golliyaan ootsiyaawantta, pirddaa daannatuwaa, higge eranchchatuwaanne awuraajjaan awuraajjaan de'iyaa hara kaappotuwaas'egeeedda.

³ Yaatina, kaatiyaappe garssana gadiyaa mooddiyaawanttu, suntsatuu, awuraajjaa mooddiyaawanttu, kaatiyaa zoriyaawanttu, miishshaa golliyaan ootsiyaawanttu, pirddaa daannatuu, higge eranchchatuunne awuraajjaan awuraajjaan de'iyaa hara kaappatuu ittippe he misiliyaa anjissanaw shiik'iide, Kaatii Naabukadanas'oori esseedda misiliyaa sintsan ek'keeddino.

⁴ He wode awaayuwaa awaayiyaawe bare k'aalaa d'ok'ku ootsiide, hawaadan yaageedda; «Hinttenoo, asaw, kawutetsatto, dumma dumma k'aalan haasayiyaa zaretoo,

⁵ ubbaykka malakataa, suusuliyaa, zayiyaa, maasink'k'uwaa, diitsaanne c'ora bak'etteedda kiriyaan waas'etteedda diitsaanne hara muuziik'aa miishshatuwaa ittippe kaa'iyaa wode siso saannakka, Kaatii Naabukadanas'oori esseedda work'k'aa misiliyaw guufanniide goyinnite.

⁶ Misiliyaa sintsan guufanniide goynnena ooninne he saatiyaan ees's'iyaa itooniyaa tamaa giddo olettana» yaageedda.

⁷ Asay ubbay, kawutetsatuu ubbayanne dumma dumma k'aalan haasayiyaa zaratuu ubbay malakataa, suusuliyaa zayiyaa, maasink'k'uwaa, diitsaanne c'ora bak'etteedda kiriyaan waas'etteedda diitsaa ittippe kaa'iyaa wode siso saannakka, sa'aan guufanniide, Kaatii Naabukadanas'oori esseedda work'k'aa misiliyaw goyinneeddino.

*Misiliyaw Goyinnennan Is's'ina
Heezzu Ayihudatuwaa Mooteeddino*

⁸ Hewaa diraw, he wode itti itti Baabloone asatuu sintsaw aad'd'iide, Ayihudatuwaa mooteeddino.

⁹ Unttuntu Kaatiyaa Naabukadanas'oori hawaadan yaageeddino; «Kaatiyaw, med'inaw de'a.

¹⁰ Kaatiyaw, neeni malakataa, suusuliyaa, zayiyaa, maasink'k'uwaa, diitsaanne c'ora bak'etteedda kiriyaan waas'etteedda diitsaa ittippe kaa'iyaa wode, sisiyaa ooninne sa'aan guufanniide, work'k'aa misiliyaw goyinnanaadan,

¹¹ K'ay sa'aan guufanniide goynnena Asay de'ooppe, ees's'iyaa itoone tamaa giddo olettanaadan awaayuwaa kessaada.

¹² Shin kaatiyaw, neeni Baabloone biittaa bolla suntseedda Ayihudatuu, Sidiraak'i, Misaak'anne Abddanaaguu ne azazuwaa is's'eeddino; ne s'oossatoo ootsikkino; k'ay ne esseedda work'k'aa misiliyaawukka goyinnikkino» yaageeddino.

¹³ Naabukadanas'oori hewaa siseedda wode, hank'k'uwaa ees's'i kesiide, Sidiraak'a, Misaak'anne Abddanaaga ahanaadan azazeedda. Unttunta kaatiyaa sintsa aheeddino.

¹⁴ Naabukadanas'oori untunta hawaadan yaageedda; «Sidiraak'aa, Misaak'aa, Abddanaagoo, ha hintte ta s'oossatoo ootsennawenne ta esseedda work'k'aa misiliyaw goyinnennawe tumee?

¹⁵ Ha"i malakataa, suusuliyaa, zayiyaa maasink'k'uwaa, diitsaanne c'ora bak'etteedda kiriyaan waas'etteedda diitsaanne hara muuziik'aa miishshatuwaa kaa'iyawaa siso wode, taani esseedda misiliyaw guufanniide goyinooppe, daro lo"aa. Shin hintte goyinnennan is's'ooppe, ellekka ees's'iyaa itooniyaa tamaa giddon olettana. Ay s'oossatuu hinttena ta kushiyaappe ashshanawe?» yaageedda.

¹⁶ Shidiraak'i, Mishaak'anne Abddanaaguu kaatiyaw zaariide, «Kaatiyaw, Naabukadanas'ooraa, ha yewuwaaw nuuni new zaaruwaa immanaw bessena.

¹⁷ Kaatiyaw, nuuni ees's'iyaa itoone tamaa giddo olettinttokka, nuuni aw ootsiyaa S'oossay he tamaappe ashshanaw danddayee. K'ay kaatiyaw, I nuuna ne kushiyaappekka ashshana.

¹⁸ Shin kaatiyaw, ubbaa I nuuna ashshenan is's'inttokka, nuuni ne s'oossatoo ootsennawaanne neeni esseedda work'k'aa misiliyaw goyinnennawaa era» yaageeddino.

Heezzu Ayihudatuwaa Hayk'k'oo Pirddeeddino

¹⁹ He wode Naabukadanas'oori Shidiraak'a, Mishaak'anne Abddanaago bolla hank'k'uwa suulleedda; Aa som"ii untunttoo kasewaappe dummateedda. Tamay kase ees's'iaawaappe laappun kushiya aad'd'iide ees's'anaadan azazeedda.

²⁰ Shidiraak'a, Mishaak'anne Abddanaaga k'achchiide, ees's'iyaa itooniyaa tamaa giddo olanaadan, bare olanchchatuwaa giddoppe mino asatuwaa azazeedda.

²¹ Yaatina, ha asatuwaa, untunttu mayuwaanna, suriyaanna, huup'iyaaan s'aas'eedda s'aatsaananne hara mayuwaa ubbaanna gatsi k'achchiide, ees's'iyaa itooniyaa tamaa giddo oleeddino.

²² Kaatiyaa azazuu loytisi elleellisiyaawaa gideedda dirawunne itooniyaa tamaykka kasewaappe aad'd'i ees's'iyaa diraw, Shidiraak'a, Misaak'anne, Abddanaaga taman oleedda he mino asatuwaa tamaa lac'uu labiide wod'eedda.

²³ Ha heezzu k'ashetteedda asatuu, Shidiraak'i, Mishaak'inne Abddanaaguu, ees's'iyaa itoone tamaa giddo wod'd'eeddino.

²⁴ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Naabukadanas'oori barena maalalissina ellekka denddi ek'k'iide, «Nuuni k'achchiide ees's'iyaa itooniyaa tamaa giddo oleedda asatuu heezza giddikinooyye?» yaagiide barena zoriyaawantta oochcheedda.

Untunttu, «Kaatiyaw, ee heezza» yaagiide zaareeddino.

²⁵ Kaatii zaariide, «Be'ite, taani k'ashuwaappekka biletteedda, tamaa gidдон yaa, haa hametiyyaa, tamaykka ayinne bochchenna oyddu asatuwaa be'ay! Oyddentsuu k'ay s'oossatuwaa na'aa malatee» yaageedda.

Heezzu Ayihudatuu Tamaappe Keseeddino

²⁶ Yaatina, Naabukadanas'oori ees's'iyaa itoone tamaa mata shiik'iide, bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Ubbaappe d'ok'k'iyaa S'oossaa k'oomatoo, Shidiraak'aa, Mishaak'aa, Abddanaagoo, kesite! haayite!» yaagiide s'eegeedda. Yaatina, Shidiraak'i, Mishaak'inne Abddanaaguu tamaa giddoppe keseeddino.

²⁷ Kaatiyaappe garssana biittaa mooddiyaawanttu, suntsatuu, awuraajjaa mood-diyaawanttu, kaatiyaw ootsiyaa hara kaappatuu ubbay untunttukko shiik'eeddino. Tamay untunttu bollaa bochchibeennawaa, untunttu huup'iyaa binnaanaappe ittuukka malaattibeennawaa, untunttu mayuukka boshetibeennawaanne tamaa peenuukka untunttun bayinnawaa be'eeddino.

²⁸ Hewaappe guyyiyaan, Naabukadanas'oori hawaadan yaageedda; «Sidiraak'a, Misaak'anne Abddanaago S'oossay galatetto! I bare kiitanchchaa kiittiide, barenan ammanetteeda bare k'oomatuwaa ashsheeda. Untunttu kaatiyaa azazuwaa is's'eeddino; bar-enttu S'oossaappe attina, hara s'oossaw ootsanaappenne goynnanaappe hayk'k'anawaa doseeddino.

²⁹ Hewaa diraw, Shidiraak'a, Mishaak'anne Abddanaago S'oossaa toochchiide haasayiyaa ay asikka, woy ay kawutetsaykka, woy dumma dumma k'aalan haasayiyaa ay zariikka k'ans's'ettananne mus'ettana mala, untunttu golliikka laalettide, pituu oletiyaa sa'aa gidana mala, taani awaayaad. Ayaw gooppe, hara ay s'oossinne hawaadan ootsiide, asaa ashshenna» yaageedda.

³⁰ Hewaappe guyyiyaan, kaatii Shidiraak'a, Mishaak'anne Abddanaaga Baabloone gadiyaan d'ok'k'u d'ok'k'u ootsiide suntseedda.

Naabukadanas'oori Laappu Laytsaa Bare Kawutetsaa D'ayeedda

4

(4:1-37)

Naabukadanas'oori Laa"entso Akumuwaa

¹ Kaatii Naabukadanas'oori asaa ubbaw, kawutetsatuwaa ubbawunne dumma dumma k'aalan haasayiyaa zaratuwaa ubbaw hawaadan yaagi, dabddaabbiyaa kiitteedda.

«Saro de'iitee!

² «Ubbaappe d'ok'k'iyaa S'oossay taw ootseedda malalissiyaanne ooratsabaa taani hint-tenttoo odanaw koyay.

³ «Aa malaatay wooti gitee!

I ootsiyaa ooratsabay wooti minee!

Aa kawutetsay med'inaa kawutetsaa;

Aa maataykka yeletaappe yeletaa gakkanaasa.

⁴ «Taani Naabukadanas'oori, ta golliyya injjiyaan, ta kawutetsaa golliyaan miikkuwaan de'ay.

⁵ Itti gallassi taani yashshiyaa akumuwaawaa akumetaad. Taani ta arssaan zak'k'ullaade, be'eedda akumuunne sas'ay taana dagantseedda.

⁶ Hewaa diraw, ha akumuwaawaa biletsaa taana erissana mala, Baabloonon de'iyaa kaatiyaa zoriyaawantta ubbaa taakko ahanaadan azazaad.

⁷ He wode shareechchotuu, muruniyaawanttu, ayanttiyaawanttunne s'oolinttiyaa s'eeliide kaayiyaawanttu taakko yiina, ta akumuwaawaa untunttoo odaad; shin untunttu biletsaa taana erissanaw danddayibeykkino.

⁸ Wurssetsan ta s'oossaa suntsan Bils's'aasoora geetetti s'eegettiiyaa, geeshsha s'oossatuwaawaa ayyaanay aan de'iyaa Daaneeli taakko gelina, aw ta akumuwaawaa hawaadan gaade odaad.

⁹ «Aad'd'eeda eranchchatuwaawaa kaappuwaawaa Bils's'aasoora, geeshsha s'oossatuwaawaa ayyaanay neenan de'iyaaawaanne ayaa s'uuriinne neeppe geemmennawaa taani eray. Taani akumetteedda akumuu hawaa; ane taw Aa biletsaa oda.

¹⁰ «Taani ta arssaan zak'k'ullaade, biittaw giddo likkiyaan itti mitsay ek'keeddawaa sas'aan be'aad; he mitsaw geesay daro adussa.

¹¹ He mitsay dic'ciide gitateeddanne minneedda; aw s'eeray saluwaawaa gakkee; sa'aappe sa'aa gas'aa gakkanaw beettee.

¹² He mitsaa haytsay s'eellanaw lo"iyaawaa; Aa ayifiikka loytsi dara; ubbawukka miyaabay aan de'ee. Wora do'atu Aa kuwan shemppeeddino; saluwaawaa kafotuukka Aa daashshaa gidдон kees's'iide de'eeddino. Pas'a de'iyaa ubbay aappe meedda.

¹³ «Ta arssaan zak'k'ullaade, geeshsha kiitanchchay saluwaappe wod'd'ishin sas'aan be'aad.

¹⁴ Ikka bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, hawaadan yaageedda; «Ha mitsaa k'ans's'ite; Aa tashiyaa karite; Aa haytsaakka piriis's'ite; Aa ayifiikka laalite. Aa garssan de'iyaa do'atuunne Aa daashshan de'iyaa kafotuu ubbay bak'atino.

¹⁵ Shin durumaanne Aa s'ap'uwaa, birataappenne nahaasiyaappe k'os's'eedda sanssalatan k'achchiide, sa'aan, maataa gidдон aggi bashite. Saluwaappe wod'd'iyaa katterssaan kallo; k'ay bazzuwaan maataa gidдон do'aana de'o.

¹⁶ Aa wozanay kahay asaawaappe do'aaw laametto. Hewaadan hani de"ishin, Aa bolla laappun laytsay wuro.

¹⁷ Ubbaappe d'ok'k'iyaa S'oossay asaa naanatu kawutetsaa ubbaa mooddiyaawaa, kawutetsaa I bare koyiyaa uraw immiyaawaanne haray atto, asaa ubbaappe kad'etteeddawantakka I suntsiyaawaa pas'a de'iyaa Asay ubbay erana mala, k'ashetteedda k'ofaa kiitanchchatuu awaayeeddino. Pirddaakka geeshshatuu odeeddino, yaageedda.

¹⁸ «Taani Kaatii Naabukadanas'oori akumetteedda akumuu hawaa. Ha"i simmi Bils's'aasoora, taw Aa biletsaa oda. Ayaw gooppe, ta kawutetsaa gidдон de'iyaa kaatiyaa zoriyaawantuppe ittuunne taana biletsaa erissanaw danddayibeenna; shin geeshsha s'oossatuwaawaa ayyaanay neenan de'iyaa diraw, neeni danddayaasa» yaagaad.

Daaneeli Akumuwaawaa Billeedda

¹⁹ He wodiyaan Bils's'aasoora geetettiiyaa Daaneeli dagammiide, haniyaawaa d'ayeedda. I bare k'ofaan shabbareteedda diraw, guutsaa wodiyaawaa c'o"u giide takkeedda. Yaatina, kaatii, «Bils's'aasoora, ha akumuunne Aa biletsay neena dagantsoppo» yaageedda.

Bils's'aasoori zaariide, «Ta godaw, ha akumuu neena is's'iyaaawanttoo, Aa biletsaykka k'ay ne morkketoo gideerenneeshsha!

²⁰ Neeni akumuwaan be'eedda mitsay, dic'ciide minneeddawe, s'eeray saluwaawaa gakkeddawe, sa'aappe sa'aa gas'aa gakkanaw beetteeddawe,

²¹ haytsay s'eellanaw lo"eeddawe, ayifiikka loytsi dareeddawe, ubbaw miyaabay aan de'iyaaawaa, bazzuwaawaa do'atu Aa kuwan shemppeeddawenne saluwaawaa kafotuukka Aa daashshaa gidдон kees's'iide de'eeddawe,

²² kaatiyaw, he mitsay neena! Neeni gitataaddanne minnaadda; ne gitatetsay dic'ciide, saluwaawaa gakkeddada; ne kaatetsaa maataykka sa'aa gas'aa gakkeddada.

²³ «Kaatiyaw, neeni geeshsha kiitanchchay saluwaappe wod'd'iide, «Ha mitsaa k'ans's'iide d'ayissite; shin Aa durumaanne Aa s'ap'uwaa birataappenne nahaasiyaappe k'os's'eedda sanssalatan k'achchiide, sa'aan, maataa gidдон aggi bashite. Saluwaappe wod'd'iyaa katterssaan I kallo; laappun laytsay wurana gakkanaw, bazzuwaawaa do'aadan de'o! giyaa wode be'aadda.

²⁴ «Kaatiyaw, Aa biletsay hawaa. Hawe Ubbaappe d'ok'k'iyaa S'oossay ta godaa kaatiyaa bolla polanaw kiitteedda pirddaa.

²⁵ Neeni asaa giddoppe yedersseetaade, bazzuwaa do'atuwaana ittippe de'ana. Neeni booraadan maataa maananne saluwaappe wod'd'iyaa ketterssaan kallana. K'ay Ubbaappe d'ok'k'iyaa S'oossay asaa naanatu kawutetsaa ubbaa mooddiyaawaanne kawutetsaa bare koyeedda uraw immiyaawaa neeni erana gakkanaw, laappun laysay ne bollan aad'd'ana.

²⁶ «Durumay bare s'ap'uwaanna gadiyaan attanaada azazetteeddawe, neeni saluwaa S'oossay biittaa ubbaa mooddiyaawaa eriyaa wode, ne kawutetsay new simmanawaa besse.

²⁷ Hewaa diraw, kawoo, ta zoriyaa akka. Nagaraa ootsiyaawaa aggaade, s'illobaa ootsa; metuwaan uk'k'unnetteeddawantta naak'k'iyaaawaa aggaade, untunttoo k'aretta. Yaatooppe, neeni saro de'ana wodii aduk'k'enan aggena» yaageedda.

²⁸ Hawe ubbay Kaatiyaa Naabukadanas'oore bolla gakteedda.

²⁹ Tammanne laa"u aginaappe guyyiyaan, kaatii Baabloonon de'iyaa kaatiyaa golliyaa bolla dembbayi kees's'eeddasan hamettiide

³⁰ hawaadan yaageedda; Hawe ta kawutetsaa gollii aan de'ana mala, taani ta wolk'k'aama wolk'k'an, ta gitatetsaa bonchchoo gimbbisseedda Baabloone katamaa gitaa gidennee? yaageedda.

³¹ I haasayiide wurssennan de'ishshin, saluwaappe hawaadan giyaa k'aalay puttu geedda; Kaatiyaa Naabukadanas'oora, ne bollan pirdetteedda pirdday hawaa: ne kawutetsay neeppe aketeedda.

³² Neeni asaa giddoppe yedersseetaade, bazzuwaa do'aana de'ana; neeni booraadan maataa maana. Ubbaappe d'ok'k'iyaa S'oossay asaa naanatu kawutetsaa ubbaa mooddiyaawaanne kawutetsaa I bare koyeedda uraw immiyaawaa neeni erana gakkanaw, laappun laysay ne bolla aad'd'ana yaageedda.

³³ Naabukadanas'oore bolla geeddawe baasuwaanakka poletteedda. Asaa giddoppe goodettiide, booraadan maataa meedda. Aa bollaayka saluwaappe wod'd'iyaa ketterssaan kalleedda. Aa binnaanay ankkuwaa baalliyaadan, Aa s'uguntsaykka kafuwaa s'uguntsaadan dic'c'eedda.

Naabukadanas'oori S'oossaa Galateedda

³⁴ He laappun laysay wureedda wode, taani Naabukadanas'oore d'ok'k'u gaade saluwaa s'eellaad; ta wozanay kahaykka simmeedda. Ubbaappe d'ok'k'iyaa S'oossaa galataad; med'inaw de'iyaaawaakka bonchchaaddinne sabbaad.

Aa maatay med'inaa maataa;

Aa kawutetsaykka yeletaappe yeleta gakkanaasa.

³⁵ Sa'an de'iyaa Asay ubbay
aw ayaanne gidenna.

Saluwaan de'iyaa med'etatuwaa bollanne
sa'an de'iyaa asaa bolla

I bare dosowaa ootsee.

Aa kushiyaa te"anaw danddayiyaawe baawa,
woy Aa Ayaa ootsay? yaagiide
oochchiyaawe baawa.

³⁶ Ta wozanay simmina, ta kawutetsaa bonchchuwaawaa diraw, ta anggayinne ta puulay taw simmi aggeeda. Kase taana zoriyaawantunne ta kaappatuu taana koyeeddino. Taani ta kawutetsan minnaad; kasewaappekka aad'd'iyaa gitatetsay taw gujetteedda.

³⁷ Ha'i simmi taani Naabukadanas'oori saluwaa Kaatiyaa galatay; Aa d'ok'k'u d'ok'k'u ootsayinne bonchchay. Ayaw gooppe, I ootsiyaabay ubbay likke; Aa ogetuu ubbaykka s'illuwaa; k'ay oturuwaan biyaawantta I kawushshanaw danddayee yaageedda.

5

Kaatiyaa Belshshaas'aaranne Godaa Bolla S'aafuwaa (5:1-31)

¹ Itti gallassi Kaatii Belshshaas'aari bare oosanchchatuwaappe itti sha"atoo gibiraa giigissiide untuntunna ittippe woyniyaa eessaa ushsheedda.

² Belshshaas'aari woyniyaa eessaa ushiide matsoteedda wode, bare aawuu Naabukadanas'oori Yerusaalamen de'iyaa Geeshsha Golliyaappe aheedda work'k'aappenne biraappe oosetteedda ushshaa miishshatuwaa ahana mala azazeedda. Ayaw gooppe, inne Aa oosanchchatuu, Aa machchetuunne Aa baakkotuu ubbay he ushshaa miishshatuwaan eessaa ushana mala, I koyeedda.

³ Yaatina, untuntutu he Yerusaalamen de'iyaa S'oossaa Geeshsha Golliyaappe aheedda work'k'aappe oosetteedda ushshaa miishshatuwaa kaatiyaw aheeddino. Kaatii, Aa oosanchchatuu, Aa machchetuunne Aa baakkotuu he miishshatuwaan tigetteedda woyniyaa eessaa usheeddino.

⁴ Untuntutu he woyniyaa eessaa ushiidde, work'k'aappe biraappe, nahaasiyaappe, birataappe, mitsaappenne shuchhaappe oosetteedda s'oossatuwaa galateeddino.

⁵ He wode k'oppennaan de'ishshin, asaa kushiya birad'd'etuu hak'appentto kesiide yiide, kaatiyaa golliyaan lasanetteedda godaa bolla, s'omppiyyaa wotsiyaa ballaa sintsan s'aafeedda. He kushii s'aafiyaa wode, kaatii bare huup'iyaan be'eedda.

⁶ Aa som"ii laamettiide, bidintsaa malateedda; k'ay yashshan Aa gadii kokkoreedda; Aa gulbbataykka is's'eedda.

⁷ Kaatii bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, muruniyaawantta, s'oolinttiyaa s'eeliide kaayaawantanne shareechchotuwaahanaadan azazeedda. Untuntutu yiina Baabloone aad'd'eeda eranchchatuwaahawaadan yaageedda; «Ha s'ifatiyaa nabbabiide, Aa biletsaa taw odiiyaa uray ooninne, ochchaa teeraa malatiyaa mayuwaa mayyana; Aa k'ood'iyaan work'k'aa habiliyaa aatsana; k'ay I ta kawutetsaa mooddiyaa heezzentso asaa gidanawaa» yaageedda.

⁸ Hewaappe guyyiyaan, kaatiyaa zoriyaawanttu ubbay Aa sintsa aad'd'eedino; shin untuntuppe ooninne he s'ifatiyaa nabbabanaw, woy Aa biletsaa odanaw danddayibeenna.

⁹ Hewaan Kaatii Belshshaas'aari kasewaappe aad'd'i dagammuna, Aa som"iikka kasewaappe aad'd'i bidintsaa malateedda. Aa kaappatuukka haniyaawaa d'ayeeddino.

¹⁰ Kaatiinne Aa kaappatuu c'abbuwa Aa daaya kaatata sisaade, untuntutu gibiraa miyaa aakko golliyaa gelaade, hawaadan yaagaaddu; «Kaatiyaw, med'inaw de'a! Ha k'ofaan loytas shabbarettoppa; ne som"iikka laamettoppo.

¹¹ Geeshsha s'oossatuwaa ayyaanay aan de'iyaa itti Asay ne kawutetsaa gidдон de'ee. Eray, akeekayinne s'oossatuwaa mala aad'd'eeda eratetsay aan de'ee. Kase ne aawuu Kaatii Naabukadanas'oori Aa shareechchotoo, muruniyaawanttoo, s'oolinttiyaa s'eeliide kaayaawanttoonni ayanttiyaawanttoo kaappuwaa ootsiide suntseedda.

¹² Ayaw gooppe, aw lo'o ayyaanay, erayenne akeekay de'ee; akumuwa billanaw, k'an"ishiyaa odanawunne s'uuraa k'onc'issanaw I danddayee. Hewaa diraw, kaatii Bils'aasoora giide suntseedda Daaneela s'eesa. I new s'ifatiyaa biletsaa odana» yaagaaddu.

Daaneeli S'ifatiyaa Billeedda

¹³ He wode Daaneela kaatiyaakko ahina, kaatii Aa hawaadan yaageedda; «Neeni Daaneelee? Ta aawuu kaatii Yihudaappe omoodiide aheedawanttuppe ittuwaa giyaawe neene?

¹⁴ S'oossatuwaa ayyaanay neenan de'iaawaanne eray, akeekayinne loytis aad'd'eeda eratetsay new de'iaawaa taani sisaad.

¹⁵ Ha s'ifatiyaa nabbabanawunne Aa biletsaa taw odanaw muruniyaawanttunne kaatiyaa zoriyaawanttu yeeddino; shin untuntutu biletsaa taw odanaw danddayibeykkino.

¹⁶ Neeni biletsaa odanawunne dees'o ooshatuwaa zaaruwaa immanaw danddayiaawaa taani sisaad. Ha'i simmi neeni ha s'ifatiyaa nabbabanawunne Aa biletsaa taw odanaw danddayooppe, ochchaa teeraa malatiyaa mayuwaa mayyana; ne k'ood'iyaan work'k'aa habiili aad'd'ana; k'ay neeni kawutetsaa mooddiyaa heezzentso asaa gidanaassa» yaageedda.

¹⁷ Daaneeli kaatiyaw zaariide, «Neeni immiyaa imuu neessa gido; ne woytuwaakka hara uraw imma. Hanooppenne taani s'ifatiyaa kaatiyaw nabbabana; biletsaakka odana.

¹⁸ «Kaatiyaw, Ubbaappe d'ok'kiyaa S'oossay ne aawuwaa Naabukadanas'ooraw kaate-tuwaa, gitatetsaa, bonchchuwaanne angga immeedda.

¹⁹ I aw immeedda gitatetsaa gaasuwaan he asatuunne dumma dumma k'aalaa haasayiyaa zaratuu aw yayyeeddinonne kokkoreeddino. Bare wod'anaw koyiyaawaa wod'eedda; ashshanaw koyiyaawaaakka ashsheeda; bare d'ok'k'issanaw koyeeddawaakka d'ok'k'isseedda; kawushshanaw koyeeddawaakka kawushsheeda.

²⁰ Shin I otoretteedda wodenne Aa wozanay muumeedda wode, bare kawutetsaa araataappe wod'd'eedda; Aa bonchchuukka k'aaretteedda.

²¹ Asaa giddoppe yedersseteedda; Aa wozanay kahaykka laamettina, do'aa mala gideedda. Booraadan maataa miidde, dembbaa haretuwaana ittippe de'eedda. Aa bollaykka saluwaappe wod'd'iyaa ketttersaan s'irkikkkeedda. Hewekka Ubbaappe d'ok'kiyaa S'oossay asaa naanatu kawutetsaa ubbaa mooddiyaawaanne I bare koyeedda uraw immiyaawaa I erana gakkanaassa.

²² «Shin nenoo, Belshshaas'aara, neeni Aa na'ay he ubbaa eraaddekka, ne huup'iyaa zik'k'i ootsabaakka.

²³ K'ay Saluwaa Godaa bollan otoreshaa, ne huup'iyaa d'ok'k'u d'ok'k'u ootsaadda. Aa Geeshsha Golliyaappe bonk'k'iyaaan yeedda work'k'aa miishshatuwaa neeni ahissina, ne oosanchchatuu, ne machchetuunne ne baakkotuu woyniyaa eessaa untuntun usheeddino. K'ay s'eellanaw, sisanawunne eranaw danddayenna s'oossatuwaa, bi-raappe, work'k'aappe, nahaasiyaappe, birataappe, mitsaappenne shuchchaappe oosetteeddawantta galataadda. Ne shemppuwaanne ne gelaa kessaa bare kushiyan oyk'k'eedda S'oossaa bonchchabeykka.

²⁴ Hewaa diraw, ha kushiya birad'd'etuu aappe kiitettina, ha s'ifatii s'aafetteedda.

²⁵ «S'aafuukka, «Maanne, Maanne, Tek'el, Paarees» yaagiyaawaa.

²⁶ Aa biletsaykka hawaa:

«Maanne giyaawe, S'oossay ne kaatetetsaa laysaa paydiide,
wuranaadan ootseedda giyaawaa.

²⁷ Tek'el giyaawe miizaanaan likkettaade,
kawushaade beettaadda giyaawaa.

²⁸ Paarees giyaawe ne kawutetsay shaakettiide,
Meedoonatoonne Parssetoo imetteedda giyaawaa» yaageedda.

²⁹ Hewaappe guyyiyaan, Belshshaas'aari azazina, ochchaa teeraa malatiyaa mayuwaa Daaneela mayzeeddino; Aa k'ood'iyankka work'k'aa habiliyaa aatseeddino; k'ay kawutetsaa mooddiyaa heezzentso asaa gidanaadan awaayeeddino.

³⁰ He gallassi k'amma morkketuu geliide, Baabloone Kaatiyaa Belshshaas'aara wod'eeddino.

³¹ Aa kawutetsaa Meedooniyaa Daariyoose akkeedda. He wode Daariyoosaw laysay usuppun tammanne laa"a.

6

S'oossay Daaneela Gaammotuwa Doonaappe Asheedda (6:1-28)

¹ Kaatii Daariyoose bare kawutetsaa ubbaa gidon bareppe garssana biittaa mooddiyaa s'eeanne laatamu asatuwaa suntsiyaawe lo"a giide k'oppeedda.

² K'ay kaatiyaw ayaanne pac'issennaadan, he biittaa mooddiyaawantta s'eelana mala, heezzu asatuwaa kaappuwaa ootsiide dooreedda; dooretteeddawantuppe ittuu Daaneela.

³ Daaneeli oosuwa ootsanaw barew de'iyaa duma eran hara kaappatuwaappenne biittaa mooddiyaawantuppe aad'd'iide beetteedda. Hewaa diraw, kaatii Aa bare kumentsaa kawutetsaa bolla d'ok'k'a ootsiide suntsanaw halchcheedda.

⁴ Yaatina, biittaa mooddiyaawantunne kaappatuu Daaneela mootanaw, I ayissiyaa ayissuwaa bolla balaa demmana giide koyeeddino. Shin I loytsi suurenne ammanettiyyaa asaa; k'ay geellabaa ootsenna asaa gideedda diraw, Aa mootanaw Aa bolla ay balanne demmibeykkino.

⁵ Wurssetsan untunttu giidde, «Aa S'oossaa higgiiyaa baggana gidoppeppe attina, hara baggana Daaneela mootiyaabaa demmokko» yaageeddino.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, biittaa mooddiyaawantunne kaappatuu ittippe kaatiyaakko biide, hawaadan yaageeddino; «Kaatiyaw Daariyoosaa, med'inaw de'a!

⁷ Nuuni ne kawutetsaa oosuwa ootsiyaa kaappatuu, biittaa mooddiyaawanttu, olaa gadaawatuu, zoriyaawantunne awuraajjaa mooddiyaawanttu ubbay mayyeedda itti zoretay de'ee. Hewekka hachhippe biide hattamu gallassay gakkanaw, ay asayne neena kaatiyaa woossanaappe attina, hara ay asaakka woy ay s'oossakka woossennaadan, neeni awaayuwaa kessanaadan is'seedda woossiyaawe de'ooppe, gaammotuwa ollaan olettanaadan neeni azazanaassa.

⁸ Simmi kaatiyaw, ha awaayuu shaarettenna Meedoonatuwaanne Parssetuwaa higgiaadan, minonne laamettennawaa gidana mala parama» yaageeddino.

⁹ Hewaa diraw, Kaatii Daariyoose awaayuwaa s'aafiide parameedda.

¹⁰ Daaneeli awaayuu parametti keseeddawaa ereedda wode, bare golle beedda; pook'iyaa de'iyaa kifiliyaa geleedda. He kifiliyaa maskkootii Yerusaalame bagga simmiide dooyetti de'ishin, bare kase woossiyaawaadankka gulbbatiide, bare S'oossaa galatiidde, hachchi hachchi heezzu gede woosseedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, ha asatuu ittippe biide, Daaneeli bare S'oossaa woossishinanne maaduwaawaa oochchishin demmeeddino.

¹² Kaatiyaakko beeddino; kaatiyaa, «Kaatiyaw, ha hattamu gallassatuwaawaa gidдон neena woossanaappe attina, hara ay asaakka woy ay s'oossakka woossiyaawe gaammotuwaawaa ollaan olettanaadan awaayabeykkiyye?» yaagiide awaayuwaabaa haasayeeddino.

Kaatii zaariide, «Awaayaad; awaayuu shaarettenna Meedoonatuwaanne Parssetuwaawaa higgiaadan minneeddawaa» yaageeddino.

¹³ Unttuntu, «Kaatiyaw, yaatina hekko Yihudaappe omoodettiide, yeeddawantuppe ittuwaawaa gidiyaa Daaneeli, newukka neeni paramaade kesseedda ne awaayookka azazetтена. I ha"ikka hachchi hachchi heezzu gede bare S'oossaa woossee» yaageeddino.

¹⁴ Kaatii hewaa siseedda wode loytsi kayyotteedda; Daaneela ashshanaw k'ofaa k'achchiide, away wullana gakkanaw, ashshiyaa ogiyaa ubbaa koyeedda.

¹⁵ He wode asatuu ittippe kaatiyaakko biide, «Kaatiyaw, Meedoonatuwaanne Parssetuwaawaa higgiaadan gidoope, kaatii awaayeedda awaayuu woy azazeedda azazuu laamettennawaa new era» yaageeddino.

¹⁶ Hewaa diraw, kaatii azazina, Daaneela ahiide, gaammotuwaawaa ollaan oleeddino. Kaatii Daaneela, «Neeni ubbaa gede goyinniyaa S'oossay neena ashsho» yaageedda.

¹⁷ Unttuntu shuchchaa ahiide, ollaa doonaa bareedino; Daaneela bolla oosetteeddabay laametтена mala, kaatii bare maatafaanne bare kawutetsaa kaappatuwaawaa maatafaa gorddeedda shuchchaa bolla wotseedda.

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan, kaatii bare golliyyaa simmiide, k'uma meennaaninne pashikkisiyaawaa ayaakka barekko shiishshennan, gem"ishuwaana d'ayiide ak'eeda.

¹⁹ Wontta guuran kaatii denddiide, elleelliide gaammotuwaawaa ollaakko beedda.

²⁰ Ollaakko gakkiiide kayyuwaan, «De'uwaawaa S'oossaa k'oomaw Daaneelaa, neeni ubbaa gede goyinniyaa ne S'oossay neena gaammotuwaappe ashshanaw danddayeeddee?» yaagiide s'eeseedda.

²¹ Daaneeli zaariide, «Kaatiyaw, med'inaw de'a!

²² Ta S'oossay bare kiitanchchaa kiittiide, gaammotuwaawaa doonaa gorddeedda; untuntu taana bochhibeykkino. Ayaw gooppe, taani Aa sintsan s'illuwaawaa. K'ay kawoo, taani ne sintsanka iitabaa ootsabeykke» yaageedda.

²³ Kaatii loytsi nashetteedda; Daaneela ollaappe kessanaadan azazeedda. Daaneeli ollaappe keseedda; bare S'oossan I ammanetteeda diraw, Aa bollan ayaa desheteedda sa'aykka beettibeenna.

²⁴ Hewaappe guyyiyaan, Daaneela mooteedda asatuwaawaa ahanaadan kaatii azazeedda. Unttuntu oyk'ettiide, barenttu mac'c'a asaananne barenttu naanatuwaanna ittippe yiide, ubbaykka gaammuwaawaa ollaan oletteeddino. Unttuntu ollaa wurssetsaa gakkennan de'ishshin, gaammotuu sop'i akkiide, untuntu mek'etsaa mentsereetseeddino.

²⁵ Hewaappe guyyiyaan, Kaatii Daariyoose asaa ubbaw, kawutetsatoo ubbawunne duma duma k'aalan haasayiyyaa zaretoo ubbaw hawaadan yaagiide s'aafeedda:

«Saro de'iitee!

²⁶ «Ta kawutetsan de'iyaa Asay ubbay Daaneela S'oossaw yayana malanne kokkorana mala, taani awaayuwaawaa kessaad.

«Ayaw gooppe, I de'uwaawaa S'oossaa;

k'ay I med'inaw de'iyaaawaa.

Aa kawutetsay mulekka d'ayenna;

Aa kaatetuwaawaa maataykka mule attena.

²⁷ I ashsheenne,

metuwaappe kessi akkee.

Saluwankka saankka, malaataanne ooratsabaa ootsee.

Daaneela gaammotuwaawaa doonaappe,

ashsheeddawee Aa!» yaageedda.

²⁸ Hewaa diraw, ha Daaneeli Daariyoosa kawutetsaa wodenne Parssiyyaa K'iiroosa kawutetsaa wode ubbaan ishaliide de'eedda.

7

Daaneeli Be'eedda Oydu Do'atuwaawaa Sas'aa

(7:1-27)

¹ Baabloone Kaatii Belshshaas'aari kaateteedda koyiro laytsi, Daaneeli bare arsaan zak'k'ulliide, akumuwaanne sas'aa be'eedda. I bare akumuwaan be'eedda ayfe yewotuwaawaa s'aafeedda.

² Daaneeli hawaadan yaagiide s'aafeedda; «K'amma taani ta sas'aan saluwaappe yeedda oyddu c'arkkotuu wogga abbaa bul"akkishin be'aad.

³ K'ay ittuu ittuwaappe dummatiyaa oyddu wolk'k'aama do'atuu abbaappe keseeddino.

⁴ «Koyro do'ay gaammuwaa malatee; k'ay aw ankkuwaadan k'efii de'ee. Ta s'eellishin, Aa k'efii shodettina, sa'appe denddiide, asaadan laa"u gediyaan ek'k'anaadan oosetteedda; k'ay asaa wozanaykka aw imetteedda.

⁵ «K'ay laa"entso do'ay itti bagga d'ok'k'u giide ek'k'eedda babantsaa giyaa iita do'aa malatee. He do'ay heezzu gayllyyaa mek'etsaa bare doonaan baariide, bare matan sa"i oyk'k'eedda. Yaateeddawe, «Denddaade daro ashuwaa ma» geetteedda.

⁶ «Hewaappe simmina k'ay, maahiyyaa malatiyaa hara do'aa be'aad. Aa zokkiyaan kafuwaa k'efiyaa malatiyaa oyddu k'efetuu de'iino. K'ay aw oyddu huup'etuu de'iino. Ha do'aw mooddiyyaa maatay imetteedda.

⁷ «Hewaappe simmina, k'amma sas'aan yashshiyaa, dagantsiyaanne loytsi minniyaa oyddentso do'aa be'aad. Aw wolk'k'aama birataa achchatuu de'iino. I barenan gakketeeddawaa ubbaa untuntun mentereetsiide meenne atteedawaa bare gediyaan yed'ereetsee. Kase ta be'eedda do'atuwaa ubbaappe I dummatee; aw tammu kac'ii de'ee.

⁸ Taani ha kac'etuwaabaa k'oppishina, he kac'etuwa giddoppe hara itti guutsaa kac'ii kesishshin be'aad; he kac'ii yenkko kac'etuwaappe heezzatuu d'ok'k'oliide oleedda. Ha kac'iyaw asaa ayfiyaa malatiyaa ayifiinne otoruwaan haasayiyaa ins's'arssay de'ee.

Med'inaw De'iyawaappe K'onc'c'eedda Sas'aa

⁹ «Taani hewaa s'eellishin, kaatetuwa araatatuu utetsaw giigeeddino. Med'inaappe De'iyawe bare araan utteedda. Aa mayuu shachchaadan, Aa huup'iyaa binnaanaykka puuttuwaadan bootsa. Aa araataayne araataa yingiretsatuu tamaadan lac'ottiino.

¹⁰ Tamaa shaafay Aa sintsaappe pulttiide kesee. Sha" a gede sha"atuu aw ootsiino; k'ay daro miiloonetuu Aa sintsan ek'k'eeddino. Yaati de'ishin pirddaa pirddiyaawe doometteedda; mas'aafatuukka dooyetteeddino.

¹¹ «Ha guutsaa kac'ii haasayiyaa otoro k'aalay taw sissettiyaa diraw, taani ha"ikka d'iishisaade s'eellaad. Taani s'eellishin ha do'ay hayk'k'iide, ees's'iyaa taman oletiide d'ayeedda.

¹² Yenkko heezzu do'atuwaappe, untunttu maataykka aketeedda; shin untunttu keeretteedda wodiyya pas'a de'ino geetteeddino.

¹³ «K'aykka taani he k'amma sas'aan, asaa na'aa malatiyaawe saluwa shaariyaanna yiyaawaa be'aad. Med'inaappe De'iyawaakko shiik'ina, untunttu Aa Aa sintsa aatseed-dino.

¹⁴ Aw maatay, bonchchuunne kawutetsay imetteedda. Asay ubbay, kawutetsatuu ubbayne dumma dumma k'aalan haasayiyaa zaratuu ubbay aw moodeteeddino. Aa maatay med'inaw shaarettena maataa; Aa kawutetsay mulekka d'ayennawaa.

Sas'aa Biletsaa

¹⁵ «Taanna Daaneela gidoppe, ta be'eeddawaan ubbaan dagamaad; ta sas'aykka taana shabbarseedda.

¹⁶ Taani hewaa ek'k'eeddawanntuppe ittuwaakko shiik'aade, ha ubbaw tumu biletsay ayentto oochchaad. I taw Aa biletsaa ubbaa hawaadan yaagiide odeedda;

¹⁷ «Ha oyddu wolk'k'aama do'atuu ha sa'aan sintsaappe denddana oyddu kawutetsat-uwaa.

¹⁸ Shin Ubbaappe d'ok'k'iyaa S'oossaa geeshshatuu Aa kawutetsaa akkiide, med'inaw baressa ootsana; med'inaa kawutetsaa untunttu laattana» yaageedda.

¹⁹ «Hewaappe guyyiyaan, taani hara do'atuwaa ubbaappe dummatiide yashshiyaa oyddentso do'aw de'iyaa tumu biletsaa eranaw koyaad. He do'aw birataa achchayinne nahaase birataa s'uguntsay de'ee; I barenan gakketeeddawaa ubbaa mentereetsiide meenne miishshin atteedawaa bare gediyaan yed'ereetsee.

²⁰ K'ay ha do'aa huup'iyaa de'iyaa tammu kac'etuwaabaanne k'ay guyyeppe kesiide, untunttu heezzatuu d'ok'olli oleedda k'eeri kac'iyabaakka eranaw koyaad. He k'eeri kac'iyaw ayifetuunne otoro k'aalaa haasayiyaa ins's'arssay de'ee. He kac'ii yenkko-tuwaa ubbaappe aad'd'i yashshiyaawaa.

²¹ Taani s'eellishin, ha kac'ii geeshshatuwaanna olaa gakettiide, untunttu s'ooneedda.

²² Hewe haneeddawe, Med'inaappe De'iyawe yaana gakkanawunne, Ubbaappe d'ok'k'iyaa S'oossaa geeshshatoo pirdday pirdettana gakkanaassa; untunttu kawutetsaa laattiyaa wodiikka gakteedda.

²³ «I taw biletsaa hawaadan yaagi odeedda; «Oydentso do'ay ha sa'aan sintsappe dend-dana oyddentso kawutetsaa. He kawutetsay hara kawutetsaa ubbaappe dumma; biittaa sa'aa I maana, yed'd'anne mentseertsana.

²⁴ K'ay tammu kac'etuu ha kawutetsatuwaappe denddana tammu kaatetuwa. Hewaappe guyyiyaan, kase tammu kaatetuwaappe dummatiyaa hara kaatii denddana. I untuntuppe heezzu kaatetuwa s'ooniide mooddana.

²⁵ I Ubbaappe d'ok'kiyaa S'oossaa bolla s'aliide haasayana; Aa geeshshatuwaakka uk'k'unnana. K'ay wodetuwaanne wogaa laammanaw k'aak'k'atanawaa. Wodii, wodetu-unne wodiya baggay gakkanaw geeshshatuu Aa maataappe garssana moodetana.

²⁶ «Shin hewaappe guyyiyaan, pirdaa pirddiyaawe doomettana; Aa maatay mulii aketana; I med'inaw d'ayana.

²⁷ Saluwaappe garssana de'iyaa kawutetsatuwa ubbaa maatay, wolk'k'aynne gitatetsay Ubbaappe d'ok'kiyaa S'oossaa geeshsha asatoo imettana. Aa kawutetsaykka med'inaa kawutetsaa gidanawaa; sa'aa mooddiyaawanttu ubbatuu aw azazettananne aw ootsana; yaageedda.

²⁸ «Ta sas'aabay hawaan wureedda. Taani Daaneeli, ta k'ofaan daro shabbarettaad; ta som'iikka hewaa erissee. Shin ubbabaakka taani ta wozanaan wotsaad» yaagiide s'aafeedda.

8

Daaneeli Be'eedda Dorssaa Orggiyaanne Deeshsha Orggiyaa Sas'aa (8:1-27)

¹ Belshshaas'aari kaateteedda heezzentso laytsi, taani Daaneeli hawaappe kase be'eedda sas'aappe hara sas'aa be'aad.

² He sas'aan ayaa be'aaddita gooppe, Elaama gadiyaan Suusa giyaa kataman, Uulaaya giyaa shaafaa matan ek'k'eedda taana be'aad.

³ He shaafaa matan laa"u adussa kac'etuu de'iyaa dorssaa orggii ek'k'eedda. Laa"u kac'etuwaappe ittuu guyyeppe doleedda; shin koyiro doleedawaappe aduk'k'ee.

⁴ He dorssaa orggii bare kac'iyaan k'ayc'c'anaw, away wulliyaa bagga, huup'issa bag-gananne gedissa bagga d'enggishin be'aad. Aanana ek'ettanawunne Aa wolk'k'aappe kessi akkanaw ay mehiikka danddayibeenna. I bare koyeeddawaa ootseedda; yaatiide barena gitayeedda.

⁵ Taani ha sas'aabaa k'oppishin, itti deeshshaa orggii away wulliyaa baggappe kesiide, biittaa sa'aa aad'd'iidde, gedii sa'aa yed'd'ennaan yeedda; aw laa"u ayifetuwaappe gid-duwaan itti wogga kac'ii de'ee.

⁶ Ikka daro hank'k'uwaana diisiide, shaafaa matan taani be'eedda laa"u kac'iyaanna de'iyaa dorssaakko, wad'etaw d'enggiidde yeedda.

⁷ Gakkiide, daro yilotiide, taani s'eellishin, dorssaa orggiyaa kac'etuu laa"uukka me"ana gakkanaw, iita dom'etsaa dom'eedda. Dorssaa orggiyaw aanana ek'ettanaw wolk'k'ay baawa; hewaa diraw, deeshshaa orggii Aa kunddissiide, yed'd'i ek'k'eedda. Deeshsha orggiyaa wolk'k'aappe he dorssaa orggiyaa ashshiyaawe baawa.

⁸ He deeshshaa orggii loytsi gitateedda; shin Aa wolk'k'ay dari dari biyaa wode, Aa wogga kac'ii me'eedda; ellekka, oyddu wogga kac'etuu biittaw oyddu bagga simmiide dic'c'eeddino.

⁹ Ha oyddu kac'etuwaappe ittuwaa bolla hara guutsaa kac'ii doliide, wolk'k'an gedis-sakko, away doliyaa bagga Israa'eeliyaa gadiyaakko simmiide dic'c'eedda.

¹⁰ I biide saluwaan de'iyaa olanchchatuwaa gakkanaw dic'c'eedda; saluwa s'oolinttetuwaappe unddennawanta sa'aan duge oliide, untunta yed'd'eedda.

¹¹ K'ay I barena d'ok'k'u ootsiide, olanchchatuwaa Gadaawuwaa S'oossaanna likkisseedda. Hachche hachchi Asay yarshshiyaa s'uugetiyya yarshshuwaakka te"eedda. K'ay Aa Geeshsha Golliyaakka tunisseedda.

¹² Makkalaa gaasuwaan geeshshatuwaa olanchchatuunne hachchi hachchi yarshshiyaa yarshshuu he kac'iyaw imetteedda. Tumuukka sa'aan oletteedda; he kac'ii ootsiyaabay ubbay aw injjeteedda.

¹³ Hewaappe guyyiyaan, itti geeshsha kiitanchchay haasayishin taani sisaad. Yencko geeshsha kiitanchchay ha kiitanchchaa, «Ha hachchi hachchi yarshshiyaa yarshshuwaabaa, Ha makkalay ahiyaa bashshaabaanne saluwaa olanchchatuunne geeshsha sa'ay yed'ettiide de'anabbaa odiyaa sas'ay awude polettanee?» yaagiide oochcheedda.

¹⁴ I zaariide, «Laa"u sha"aane heezzu s'eetu wonttaynne omarsay gakkanaw gam"ana; hewaappe guyyiyaan, Geeshsha Gollii geeyana» yaagiide odishin sisaad.

Kiitanchchay Gabreeli Sas'aa Billeedda

¹⁵ Taani, Daaneeli, ha sas'aa be'aaddenne Aa biletsaa eranaw k'oppaadde de'ishshin, itti asaa malatiyaawe ta sintsan ek'keeddawaa be'aad.

¹⁶ K'ay taani Uulaaya Shaafaappe, «Gabreelaa, ha bitaniyaw ha sas'aa biletsaa oda» yaagiya kooshshaa sisaad.

¹⁷ I yiide taani ek'keedda sa'aa mateedda wode, taani dagamaade, ta som"uwaa biit-taw duge zaaraade kunddaad. I taana, «Asaa na'aw, ha sas'ay wurssetsaa wodiyaabaa bessiyaawaa gidiyaawaa akeeka» yaageedda.

¹⁸ I taananna haasayiyya wode, taani sa'aan gufannaade, gem"ishshuwaa kayirotaad. Yaatina, I taana sa'aappe pude dentsiide, ta gediyaan esseedda.

¹⁹ Taana, «Sisa, taani S'oossaa hank'k'uwaa wurssetsan hananaw de'iyawaa oday; ayaw gooppe, ha sas'ay S'oossay keeri wotseedda wurssetsaa wodiyaan hananabaa odee.

²⁰ «Neeni be'eedda laa"u kac'iyanna de'iyaa dorssaa orggii Meedoonanne Paarise kaate-tuu leemisuwaa.

²¹ Deeshshaa orggii k'ay Giriike kaatiyaa leemisuwaa; Aa laa"u ayifetuwaappe gid-duwaan de'iyaa wogga kac'ii koyiro kaatiyaa.

²² Kac'ii me"i wod'd'ina, Aa sa'aan doleedda oyddu kac'etuu Aa kawutetsaappe shaaket-tiide kesana oyddu kawutetsatuwaa leemisuwaa; shin untunttu wolk'k'ay koyirowaa wolk'k'aa gakkenna.

²³ «Untunttu kawutetsaa wurssetsay gakkiiyaa wodenne untunttu makkalay zawaa gakkiiyaa wode, itti mek'etsaa iitanne c'inc'c'a kaatii denddana.

²⁴ I loytsi mino gidana; shin bare wolk'k'aanna gidenna. Dagantsiyaa bashshaa I bayizzana; I ootsiyaabay ubbabay aw injetana. I mino asatuwaanne geeshsha asatuwaa d'ayissana.

²⁵ I c'immiiyaa diraw, aw injetana; k'ay I barena ubbaappe d'ok'k'u d'ok'k'u ootsana. Untunttu sa'ay sara gi de'ishin, untunttuppe darotuwwa wod'ana; k'ay kaappatuwaa Kaappuwaanna ek'ettana. Shin Asay bochchennan I barew d'ayana.

²⁶ «New odetteedda laa"u sha"anne heezzu s'eetu wonttaanne omarsa s'eelliyaa sas'ay tuma; shin daro wodiyaappe guyyiyaan polettanaw de'iyaa diraw, gorddaade maatafaa Aa bolla wotsaade naaga» yaageedda.

²⁷ Taani Daaneeli, loytsi daabureedda diraw, sakettaade daro gallassaa gisaad. Hewaappe guyyiyaan denddaade, kaatiyaa oosuwwa baad. Ha sas'aan taani loytsi shab-birettaad; akeekanawukka danddayabeykke.

9

Daaneeli Bare Asaa Diraw Woosseedda

(9:1-27)

¹ Meedoona biittaa asaa gidiyaa Ars's'ekissisa na'ay Daariyoose Baabloonan kaate-teedda.

² I kaateteedda koyiro laytsi, taani Daaneeli, Geeshsha Mas'aafatuwaa nabbabaad; timbbitiyaa odiyaa Ermaasaw Med'inaa Goday odeeddawaadan Yersaalame laappun tammu laytsaa kolettiide gam"anaw de'iyawaa akeekaad.

³ Hewaa diraw, taani Godaa S'oossaakko simmaade; maak'aa mayyaade, bidintsa ta huup'iyaa bolla k'olaade, s'oomaadde, Aa woossaynne aw watiwatay.

⁴ Taani nagaraa paas'aadde, Med'inaa Godaa ta S'oossaa hawaadan yaagaade woos-saaddi; «Abeet Godaw, wolk'k'aamanne yashshiyaa S'oossaw, neena siik'iyaa wanttoon-ne azazoo eeno giyaawanttoo ne aggenna siik'uwaanne c'aak'uwaa naagiyaawoo,

⁵ nuuni nagaraa ootseeddonne baleeddo; nuuni iitabaa ootseeddonne makkaleeddo; ne azazuwaappenne ne wogaappe wora simmeeddo.

⁶ Nu kaatetoo, nu kaappatoo, nu aawaatoonne sa'aan de'iyaa asaa ubbaw ne suntsan timbbitiyaa odeedda ne k'oomatuu odeeddawaa sisennan is'seeddo.

⁷ «Abeet Godaw, neeni s'illuwaa; shin nuuni hachchi yeellaa mayyeeddo. Yihudaaninne Yersaalamen de'iyaa Asay ubbay, nuuni new ammanettennan is's'ina, neeni haako biittaananne mata gadiyaan laaleedda Israa'eliyaa Asay ubbay yeellateeddo.

⁸ Abeet Med'inaa Godaw, nuuni, nu kaatetuu, nu kaappatuunne nu aawotuu neena naak'keedda gaasuwaan yeellaa mayyeeddo.

⁹ Shin nuuni aw makkaleeddabaa gidooppekka, Goday nu S'oossay maariyaawaanne atto yaagiyaawaa.

¹⁰ Nuuni Med'inaa Godaw, nu S'oossaw, azazettibookko; k'ay timbbitiyaa odiyaa bare k'oomatuu baggana I immeedda Aa higgiyaa naagibeykko.

¹¹ Israa'eeliyaa Asay ubbay ne higgiyaa mentsiide, wora simmeeddino; ne azazookka eeno gibeykkino.

«Nuuni ne bolla nagaraa ootseedda diraw, S'oossaa k'oomaa Muse Higgiyaa Mas'aafan s'aafetteedda shek'k'ayne pirdday nu bolla tigetteedda.

¹² K'ay nu bollanne nuuna kaaletsiyaawanttu bolla wolk'k'aama bashshaa ahanaw neeni haasayeedda k'aalaa nu bolla polaadda. Ayaw gooppe, Yersaalame bolla gakkeddawaa malay saluwaappe garssan hara gadiyaa bolla mulekka gakkibeenna.

¹³ Muse Higgiyan s'aafetteeddawaadan, ha bashshay ubbay nu bolla gakkweedda. Nu nagaraappe simmibeykko; ne tumuwaa sissibeykko; neena, Med'inaa Godaa nu S'oossaakka maarotaa oochchibeykko.

¹⁴ Med'inaa Goday ha bashshaa nu bollan ahanaw guyye gibeenna; ayaw gooppe, Med'inaa Goday nu S'oossay bare ootsiyaaban ubbaan s'illuwaa; shin nuuni aw azazettenan is'seeddo.

¹⁵ «Abeet Godaw, nu S'oossaw, kase ne asaa ne mino kushiyan Gibs'eppe kessaade, hachchewaadankka ne suntsaa s'eesisseeddawo, nuuni nagaraa ootseeddo; nuuni baleeddo.

¹⁶ Abeet Godaw, neeni kase ne s'illo oosuwa ubbaa ootseeddawaadan, ha'i ne hank'k'uwanne ne boshaanne ne katamaappe, Yersaalameppe, ne geeshsha deriyaappe, wora zaara. Nuuni ootseedda nagarayne nu aawotuu ootseedda bayzzuu Yersaalamenne ne asaanne nu yuushshuwaan de'iyaa ubbaw k'iliic'uwaa kesseedda.

¹⁷ «Simmi ha'i nu S'oossaw, taani ne k'oomay woossiyaa woosaanne watiwatuwaa sisa. S'oossaw, ne suntsaa diraw gaade, ha koletteedda ne Geeshsha Golliyaa ne keeka ayifiyaan s'eella.

¹⁸ Abeet ta S'oossaw, ne haytsaa nuukko yeggaade sisa; ne ayifiyaakka dooyaade, ne suntsan s'esetteedda katamaa bayetsaa s'eella. Nuuni new watiwatiyaawe, nu s'illotetsaa diraw gidennaan, ne wolk'k'aama maarotetsaa dirassa.

¹⁹ «Abeet S'oossaw, sisa! Abeet S'oossaw, atto ga! Abeet S'oossaw, hayzzanne ootsa! Ne katamayenne ne Asay ne suntsan s'esetteedda diraw, abeet ta S'oossaw, ne suntsaa diraw gam'oppa» yaagaad.

Gabreeli Daaneelaw Sintsappe Hananabaa Odeedda

²⁰ Taani woossaade, ta nagaraanne ta asaa Israa'eeliyaa nagaraa paas'aaddenne ta S'oossaa geeshsha asaabaa, Yersaalamebaa Med'inaa Godaw ta S'oossaw watiwataadde takkaad.

²¹ Hewaadan hanaadde taani de'ishiina, kase sas'aan taani be'eedda Gabreeli, taakko ellekka paalliidde, omarsa yarshshuwaa yarshshiyaa saatiyaan puttu geedda.

²² I hawaadan yaagiide, taw odeedda; «Daaneela, taani eraanne akeekaa new immanaw ha'i yaad.

²³ Neeni biro woosaa doommooe ne woosaa zaaruu imetteedda; taanikka hewaa new odanaw yaad. Ayaw gooppe, S'oossay neena loytsi dose. Hewaa diraw, taani odiyaawaa k'oppa; sas'aakka akeeka.

²⁴ «Laappu gede laappun tammu laytsay S'oossay ne asawunne ne geeshsha katamay keereedda wodiya. He wodetuwaan naak'uu wurana; nagaraa oosuu attana; bayzzuu maarettana; med'inaa s'illotetsay gelana; sas'ayenne timbbiti polettananne Ubbaappe Aad'd'eeda Geeshsha Sa'ay oketana.

²⁵ «Hewaa diraw, hawaa eranne akeeka. Yersaalame katamay ooras's'anaadaninne kees'ettanaadan azazuu keseedda gallasaappe biide Kaappuu Okettowe yaana gakkanaw, laappun gede laappunuunne usuppun tammanne laa'u gede laappun laytsay aad'd'ana. Hewan Yersaalame katamay ooras's'ana; ogetuukka yuushshuwaa gimbbetuukka oosettana. Shin gimbbettiyaa wodii meto wode gidanawaa.

²⁶ «Usuppun tammanne laa'u gede laappun laytsaappe guyyiyaan, Okeetteeddawaa Asay wod'ana. Aa matan ayayenne baawa. Yiyaa kaappuwaa asay, katamaanne Geeshsha Golliyaa laalana. He katamaa wurssetsay di'uwaa akeekenan yaana. He wodiyaappe biide wurssetsay gakkanaw, olaanne bashshaa awaayeedda.

²⁷ He kaappuu laappun laytsay gidon asaana mino c'aak'uwaa c'aak'k'etanawaa. He laappun laysatuwaa gido gishechchan I yarshshuwaa yarshshiyaawanne imotaa im-miyaawaa diggana. Geeshsha golliyaw giddo gishechchan bayetsaa tunatetsaa I essana. Wurssetsan awaayeteedda boshay Aa bolla tigettanawaa» yaageedda.

10

Daaneeli S'egiroosa Shaafaa
Matan Be'eedda Sas'aa
(10:1–11:45)

¹ Paarise Kaatii K'iiroosi kaateteedda heezzentso laytsi, Bils'saasoore giyaa Daaneelaw hara sas'ay k'onc'c'eedda. He sas'aan k'onc'c'eeddawe tuma; k'onc'c'eeddaweikka wolk'k'aama olaabaa. He akeekay aw imetteeddawe sas'aanna.

² He wode taani, Daaneeli, heezzu saaminttaa yeekkaad.

³ Heezzu saaminttay wurana gakkanaw lo'o k'uma mabeykke; ashuu woy woyniyaa eessay ta doonaakko shiik'ibeenna. Ta huup'iyaa akka ayaanne okettabeykke.

⁴ Koyiro aginaan laatamanne oyddentso gallassan, S'egiroosa giyaa wolk'k'aama shaafaa matan taani ek'kaade s'eellaad;

⁵ layinuwaaw giyaa mayuwaaw mayyeedda itti bitaniyaa be'aad. I bare s'eessan bertte wolk'kaappe oosetteedda sak'kiyaa danc'c'eedda.

⁶ Aa bollay p'ooliyaa ink'kuwaaw malatee; Aa som"ii walk'k'antsaadan p'olk'ku gee; Aa ayifetuukka tamaa lac'uwaa malatiino; Aa kushiinne Aa gedii k'uc'etteedda naasiyaa birataadan poo'issee; Aa k'aalayka daro Asay haasayiyaa k'aalaadan hane.

⁷ Ha sas'aa taani Daaneeli taarekka be'aad. Taananna de'iyaa asatu be'ibeykkinno; untuntu loytsi dagammeedda oydraw, bak'ati k'osetteeddino.

⁸ Taani ha wolk'k'aama sas'aa s'eellaade, taarekka ataad; taw wolk'k'ay is'sina daaburaad; ta som"ii loytsi bullatteedda.

⁹ He wode taani I haasayiaawaa sisaad; biittan duge ta som"uwaan gufannaad; gem'ishshuwaaw tayrotaad.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan, itti kushii taana bochcheedda; taani kokkoraadde de'ishiina, taana ta kushiyaaninne ta gulbbatan dentsiide esseedda.

¹¹ I taana, «Laa, S'oossay loytsi siik'eedda Daaneela, taani new odiyaa k'aalaa loytsaade akeeka; dendda ek'ka. Ayaw gooppe, taani neekko kiitettaade yaad» yaageedda. I taana hawaadan yaagina, taani kokkoraadde dendda ek'kaad.

¹² K'ayikka I hawaadan yaageedda; «Daaneela, ayinne yayyoppa! Ayaw gooppe, neeni akeekaa demmanaw k'ofaa k'achcheeddanne ne S'oossaa sintsan ne huup'iyaa kawushsheedda koyiro gallassaappe doommiide, ne woosay sisetteedda; taanikka hewoo zaaruwaaw akkaade yaad.

¹³ Shin Paarise kawutetsaa kaappuwaaw gidiyaa ayyaanay laatamanne itti gallassaa taana te'eedda. Taani taarekka Paarise kawutetsaa kaappuwaanna yaan ataad. Hewaa diraw kiitanchchatuwaaw kaappatuwaappe ittuu, Mikaa'eeli taana maaddanaw yeedda.

¹⁴ Taani ha"i neekko yeeddawe, wurssetsa gallassatuwaan ne asaa bolla hananaw de'iyaaawaa new k'onc'c'issanaassa; ayaw gooppe, ha sas'ay sintsaappe hananaw de'iyaaawaa» yaageedda.

¹⁵ I hewaa taw odiyaa wode, taani ta som"uwaan s'uggunnaade, giyaawaa d'ayaad.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, asaa malatiyaa ittuu ta mettershshaa bochcheedda; ta doonay dooyettina, haasayaa doommaad. Ta sintsan ek'k'eeddawaa hawaadan yaagaad; «Ta godaw, ha sas'aan taani loytsi dagammeedda diraw, daro daaburaad.

¹⁷ Taani ne k'oomay neenanna ta godaana haasayanaw woota danddayayitaa? Ta wolk'k'ay wureedda; shemppanawukka taw is's'etteedda» yaagaad.

¹⁸ He asaa malatiyaa ittuu laa'entsuwaakka taana bochchiide, taw wolk'k'aa immeedda.

¹⁹ Yaatiide taana, «Laa, S'oossay loytsi siik'eedda bitaniyaw, ayinne yayyoppa! Saruu new gido. Ha"i simmi minna; ee minna» yaageedda.

I hewaadan giina, taani minnaad; «Ta godaw, neeni taana miniso diraw, ha"i oda» yaagaad.

²⁰ I zaariide, «Taani neekko ayaw yaadditantto eray? Ha"i taani simmaade baade, Parisse kaappuwaaw gidiyaa ayaanaana olettana; k'ay taani biina, Giriike kaappuwaaw gidiyaa ayyaanay yaana.

²¹ Shin taani new Tumuwaaw Mas'aafan s'aafetteeddawaa odana. Taani untuntunna olettiiyaa wode, hintte kaappuwaaw Mikaa'eeleppa attina, taana maaddiyaa haray ittuunne baawa.

11

Huup'issa Biittaa Kaatiyaanne Gedissa Biittaa Kaatiyaa

¹ «Meedoona biittaa asaa gidiyaa Daariyoosi kaateteedda koyiro laytsan, taani Aa maaddanawunne minisanaw Aa miyyiyaan ek'k'aad.

² «Ha"i simmi taani new tumuwaa oday. Hara heezzu kaatetuu Parisse biittan kaatetana; k'ay untuntuppe guyyiyaan kaatetiyyaa oyddentso kaatii, kasewanttu ubbatuwaappe aad'd'eeda dure gidanawaa. Ibare duretetsaa gaasuwaan wolk'k'aa demmiyaa wode, Asay ubbay Giriike kawutetsaanna olettana mala dentsetsana.

³ «Hewaappe guyyiyaan, wolk'k'an mooddiyaa mino kaatii denddanawaa; bare koyeed-dawaa ubbaa ootsana.

⁴ I denddeeddawaappe guyyiyaan, Aa kawutetsay duus'erettiide, oyddu sa'aan shaaket-tana. Aa zaaretsi Aa kawutetsaa laattikkino; I ayissiyaa wodewaadan kawutetsaw wolk'k'ay de'enna. Ayaw gooppe, Aa kawutetsay aappe aketiide, haratoo imettana.

⁵ «Gedissa biittaa kaatii mino gidanawaa; shin Aa kaappatuwaappe ittuu aappe aad'd'i minniide, he wolk'k'aama kawutetsaa mooddana.

⁶ «Guutsa laytsaappe guyyiyaan, gedissa biittaa kaatiinne huup'issa biittaa kaatii bar-enttu giddon dabbotetsaa c'aak'uwaa c'aak'k'etanawantta. Gedissa biittaa kaatiyaa naatta huup'issa biittaa kaatiyaa gelanaanu; shin izi wolk'k'aykka minnenna; k'ay ikka Aa wolk'k'aykka daro wodiyyaa gam'enna. He wode izo, izo ajabiyaawanttu, izi na'aynne izi asinay ubbay aad'd'iide imettana.

⁷ «Hewaappe simmina, izi dabbotuwaappe ittuu gedissa biittan kaatetana. Huup'issa biittaa kaatiyaa bollan geliide; Aa geessuwaa mentsi geliide, Aa s'oonana.

⁸ K'ay untunttu s'oossatuwaa, misiletuwaanne biraappenne work'k'aappe oosetteedda miishshatuwaa akkiide, Gibbs'e afana. Yaatiide amareeda wodiyyaw huup'issa biittaa kaatiyaa bochchennan aggana.

⁹ Hewaappe guyyiyaan, huup'issa biittaa kaatii gedissa biittaa kawutetsaa bolla gelana; shin diggina, guyye bare biittaa simmana.

¹⁰ «Huup'issa biittaa kaatiyaa attuma naanatu olaw giigiide, daro olanchchatuwaa shishshana; sintsan gakketiyaawaa ubbaa meec'c'iyaa wolk'k'aama di'uwaadan, aad'd'iide oliide, gedissa kaatiyaa geessuwaa olanawantta.

¹¹ He wodiyaan gedissa biittaa kaatii loytsi hank'k'ettiide, huup'issa biittaa kaatiyaa olanaw denddanawaa. Huup'issa biittaa kaatii shishsheedda daro olanchchatuwaanna olettiide, untunttu s'oonana.

¹² Daro olanchchatuwaa omoodeeddawaappe guyyiyaan, gedissa biittaa kaatii otoruwan pugettana. Yaatiide daro sha"aa wod'ana; shin Aa s'ooonu aanana gam'enna.

¹³ «Waaniide gooppe, huup'issa biittaa kaatii kasewaappe aad'd'iyaa hara olanchchatuwaa giigissana; amareeda laysatuwaa gam'iide, kumentsaa olaa miishshaa oyk'k'eedda ha olanchchatuwaa akkiide, olaw kesana.

¹⁴ He wodiyaan daruu gedissa biittaa kaatiyaa bolla denddanawaa. Sas'ay polettana mala, ne asaappekka itti itti makkalanchcha asatuu denddanawantta; shin s'oonikkino.

¹⁵ «Hewaappe guyyiyaan, huup'issa biittaa kaatii gedissa biittaa yiide, yuushshuu gimbbetti utteedda itti katamaa oliide oyk'k'ana. Gedissa biittaa kaatiyaa olanchchatuu wolk'k'aa d'ayana; haray atto untuntuppe mino olanchchatuukka untuntunna ek'ettanaw danddaykkino.

¹⁶ Aanana ek'ettiyaawe mulekka bayinna diraw, huup'issa biittaa kaatii bare koyiyaawaa ubbaa ootsana. I Israa'eeliyaa giyaa lo'o biittan barew min ek'k'iide, Aa d'ayissiyaa wolk'k'aa demmana.

¹⁷ I bare kawutetsaw de'iyaa wolk'k'aa ubbaa akkiide yaanaw k'ofaa k'achchana; yiide, gedissa biittaa kaatiyaanna dabbotetsaa c'aak'uwaa c'aak'k'etanawaa. He kawutetsaa ungganaw halchchiide, bare naatto aw immana; shin Aa halchchuu polettenna.

¹⁸ «Hewaappe guyyiyaan, I bare k'ofaa abbaa gas'aan de'iyaa biittatuwaakko zaariide, untuntuppe darotuwa oliide, barew akkana. Shin itti olaa gadawuu Aa otoruwa giishshana; yaatiide Aa otoruwa Aa bolla zaarana.

¹⁹ Hewaappe guyyiyaan, huup'issa biittaa kaatii bare biittaa bare geessuwaa simmana. Shin I hewan d'ubettiide kunddana; Aa laa"entso ooninne be'enna.

²⁰ «Aa sa'aan kaateteeddawe bare kawutetsaa bonchchuwa naaganaw giiraa giiris-siyaa asaa kawutetsaa giddo kiittana. Gidooppenne, k'antsa wodiyaappe guyyiyaan, k'onc'c'iyaaan woy olan gidennaan I c'oo hayk'k'i d'ayana.

Huup'issa Biittaa Kaatiyaa Kad'etteeddawaa

²¹ «Aa sa'aan k'ay itti kad'etteedda Asay denddanawaa; shin untunttu kawutetsaa bonchchuwa aw immikkino. Asay sa'ay sara giide de'ishshin, c'immi geliide, kawutetsaa I oyk'k'ana.

²² Hewaappe guyyiyaan, daro olanchchatuu Aa sintsappe pitettiide d'ayana; c'aak'uwaa kaappuukka hayk'k'ana.

²³ Aanana c'aak'uwaa c'aak'k'etti simmiide, bare ootsiyaawaa c'imuwaan ootsana; ama-reeda asatuwaa s'alalana I minnana.

²⁴ Asay sa'ay saro giide de'ishshin, he biittan daro durettiyyaa itti bagga I gelana. Kase bare aawuu woy bare mayzza aawotuu ootsibeennawaa ootsana; bare omooddi shi-ishsheedda duretetsaanne ak'uwaa barena kaalliyaawanttoo gishana. Geessotuwaakka laalanaw I halthchanawaa; shin hewaa I ootsiyaawe guutsa wodiyaassa.

²⁵ «Hewaappe guyyiyaan s'aliide, bare wolk'k'aakka minisiide, daro olanchchatuwaanna gedissa biittaa kaatiyaa bolla denddanawaa. K'ay gedissa biittaa kaatii loytisi daronne wolk'k'aama olanchchatuwaanna olaw denddiide, aanana olettana. Shin Aa bolla unt-tuntu kasetiide mak'k'eedda mak'k'uwaa gaasuwaan, I untuntunna ek'ettanaw dand-dayenna.

²⁶ Kaatiyaanna itti maaddan miyaawanttu Aa d'ayssana; Aa olanchchatuu pitettana; Aa olanchchatuwaappe darotuu olan hayk'k'ana.

²⁷ Ha laa'u u kaatetuukka barenttu wozanaan iitaa k'oppiyaa diraw, untunttu ittippe itti oydiyaan uttiide haasayiide, ittuu ittoo worddotana. Shin untunttu ootsana giyaawe untunttoo injjetenna; ayaw gooppe, S'oossay keereedda wodii biro gakkibeenna.

²⁸ «Huup'issa biittaa kaatii daro duretetsaana bare biittaa simmana. Shin I bare wozanaan geeshsha c'aak'uwaa is's'ana. Aa k'ohanaw ittibaa Aa bolla ootsiide, bare biittaa simmana.

²⁹ «S'oossay keereedda wodii gakkina, I zaariide gedissa biittaa bolla gelana; shin aw kasewaadan injjetenna.

³⁰ Ayaw gooppe, away wulliyaa bagga biittaaappe yiyaa olaa markkabatu Aa da-gantsana. Yaatooppe I guyye simmiide, geeshsha c'aak'uwaa bolla hank'k'ettana. K'ay hewaappe simmiide, geeshsha c'aak'uwaa aggiyaawanttuna dabbotana.

³¹ «Aa olanchchatuu Geeshsha Golliyaakka Aa yuushshuwaa gimbbiyaakka tunis-sananne hachchi hachchi yarshshiyaa yarshshuwaakka diggana. Yaatiide untunttu bayetsaa tunatetsaa yan essana.

³² C'aak'k'uwaa kolliyaawantta I bare c'imuwaa k'aalan bare bagga ootsana; shin bar-enttu S'oossaa eriyaa Asay minnananne aanana ek'ettana.

³³ «Asaa gidдон de'iyaa aad'd'eeda eranchchatuu daro asaa tamarissana; shin guutsa wodiya garssan ha tamarissiyaawanttu mashshaan busakettana, taman s'uugettana, omoodettana woy bonk'k'ettana.

³⁴ He metotuwaa gidдон de'iiddi, untunttu guutsa maaduwa demmana; daro asaykka untunttu bagga malatiide, untunttukko shiik'ana; shin wozanaappe gidenna.

³⁵ Aad'd'eeda eranchchatuwaappe unddennawanttu d'ubettana. Hewaadan haniide, wurssetsaa wodii gakkanaw, untunttu paac'ettiide kesana, geeyananne tooshii bayin-nawantta gidana. Ayaw gooppe, S'oossay keereedda wodii biro gakkibeenna.

Barena D'ok'k'issiyaa Kaatiyaa

³⁶ «Kaatii barena koshshowaa ootsana; s'oossatuwaa ubbaappe bolla barena d'ok'k'u oot-siide darssana; k'ay s'oossatuwaa S'oossaa bolla kase sisetti erenna iita k'aalaa haasayana. Hananaw k'ofaan k'ashetti utteeddawe hananaw de'iyaa diraw, S'oossaa hank'k'uu polet-tana gakkanaw, I ootsiyaawe ubbay aw injjetana.

³⁷ I kase bare mayzza aawotuwa s'oossatuwaa, woy mac'c'a Asay siik'iyaa s'oossaa kad'ana; I bare s'alala hara ubbaappe aatsiide d'ok'k'u ootsanaappe attina, hara ay s'oossanne koyenna.

³⁸ I untuntta bonchchanawaa aggiide geessuwaa s'oossaa bonchchana; Aa mayzza aawotuu erenna s'oossaw work'k'aa, biraa, al'o shuchchaanne lo'o imuwaa immiide bonchchana.

³⁹ Imatsaa s'oossaa maaduwaan mino geessuwaa bolla I denddana. K'ay bare maataa eriyaawantta I daro bonchchana. I untuntta daro asaa mooddiyaawantta ootsiide suntsana; k'ay biittaaakka woytuwaa ootsiide, untunttoo shaakki shaakkiide immana.

⁴⁰ «Wurssetsaa wodii gakkina, gedissa biittaa kaatii denddiide, huup'issa biittaa kaatiyaa olana. Shin huup'issa biittaa kaatii paraa gaaretuwaa, paraa asatuwaanne daro markka-batuwaa akkiide, Aa bolla gatiyaadan yaana. Daro biittaa bolla geliide; di'uwaadan untuntta meec'iide aad'ana.

⁴¹ K'ay I Israa'eeliyaa giyaa lo'o biittaa bollankka gelana. Daro biittatuu Aa kushiyan kunddana; shin Eedooma, Moo'aabanne Amoonaa biittatuu Aa kushiyaappe attana.

⁴² I daro biittatuwaa bolla geliyaa wode, Gibs'ekka aappe kessi akkena.

⁴³ Gibs'e biittaa work'k'aa, biraanne duretetsaa ubbaa I bare kushiya aatsana. Liibiinne Toop'p'ii aw moodetana.

⁴⁴ «Shin away doliyaa baggaappenne huup'issa baggaappe yiyaa oduu Aa dagantsana; hank'k'uwaa ees's'i kesiide, darotuwaa wod'anawunne mule d'ayissanaw denddanawaa.

⁴⁵ I bare kaatetuwa dunkkaaniyaa abbaappenne puulanchcha geeshsha asaappe gid-duwaan tokkana. Shin Aa wurssetsay gakkanawaa; Aa maaddiyaawekka d'ayana.

12

Wurssetsaa Wodiyaabaa

(12:1-13)

¹ «He wodiyaan, ne asaa heemmiyaa wolk'k'aama kaappuu Mikaa'eeli denddanawaa. Kawutetsay doommoodeppe doommina, he wode gakkanaw, be'i erenna meto wodii hanana. Gidooppenne, Aa suntsay S'oossaa Mas'aafan s'aafetteedda ne Asay ubbay he wode attanawaa.

² Kase hayk'kiide moogetteedda asaappe darotuu denddana. Unttuntuppe baggatuu med'inaa de'oo, baggatuu k'ay yeellawunne med'inaa kawushshaw denddana.

³ Aad'd'edda eranchchatuu, saluwaa poo'uwaadan, k'ay darotuwaa s'illotetsaa ogiyaa kaaletseeddawanttu med'i med'inaw s'oolinttiyaadan poo'ana.

⁴ «Shin nenoo Daaneela, neeni wurssetsaa wodii gakkanaw, ha mas'aafaa k'aalaa gorddaade, maatafaa wotsa. Darotuu yaanne haanne binkkottana; eraykka darana» yaageedda.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, taani Daaneeli, hara laa"atuwaa, ittuu shaafaappe hafintsa lank'kiyaan, ittuu shaafaappe hefintsa lank'kiyaan ek'keeddawantta be'aad.

⁶ Unttuntuppe ittuu layinuwa mayyiide, shaafaa haatsaappe bolla baggana ek'keeddawaa oochchiidde, «Ha malalissiyaawanttu polettana woyssa wodiya gam"andeesha?» yaageedda.

⁷ He layinuwa mayyiide, shaafaa haatsaappe bolla baggana de'iyawe bare ushechcha kushiyaanne bare haddirssa kushiya saluwaa zaari dentsiide, med'inaw de'iyawaa suntsan hawaadan yaagiide c'aak'keedda; «Hawe wodii, wodetuunne wodiya baggay gakkanaw gam"ana; k'ay geeshsha asatuu wolk'k'ay kinchchettii wuriyaa wode, ha ubbabaykka polettana» yaageedda.

⁸ Hawaa ubbaa taani sisaad; shin taw gelibeenna. Yaatina, taani, «Ta godaw, ha yewoo ubbaw wurssetsay ayaa gidanee?» gaade oochchaad.

⁹ I zaariide, hawaadan yaageedda; «Daaneela, ba. Ayaw gooppe, hawe mas'aafay wurssetsaa wodii gakkanaw gorddetteeddawaanne maatafay Aa bolla wod'd'eeddawaa.

¹⁰ Darotuu paac'ettiide kesana, geeyananne tooshii bayinnawantta gidana; shin iitatu iitabaa ootsana. Iitatuwaappe itti uraynne akeekena; shin aad'd'eeda eranchchatuu akeekana.

¹¹ «Hachchi hachchi yarshshiyaa yarshshuu diggettoodeppenne bayetsaa tunatetsay he sa'aan ek'k'odeppe 1,290 gallassaa.

¹² Genc'ciide 1,335 gallassatu wuranaw gatsiyaa uray anjjetteedawaa.

¹³ «Neena gidooppe, neeni wurssetsay gakkanaw ba. Neeni shemppana; gallassatuwa wurssetsan neena gakkiiyaa laataa akkanaw denddanaassa» yaageedda.

Hoose Timbbitiyaa Geluwaa

Hoose timbbitii, Samaarii Kiristtoosa yeletaappe kase 721 laytsan kunddanaappe kasetiide, hanotatuu meto gidi utteedda wodiyaan, timbbitiyaa odeedda; I timbbitiyaa odeedda timbbitiyaa odiyaa Amoos'appe guyye gidishin, huup'issa bagga Israa'eeliyaa kawutetsan odeedda. Hoose'e loytsi darissiide odeeddawe Asay eek'aw goynneeddawaanne S'oossaa ammaniyaa ammanuwaa pac'isseeddawaa. Hoose'e hawaa Asay S'oossaw ammanet-tennan aggiyaawaa k'onc'c'issiide odanaw, itti ammanettena mishirato machche ootsiide akkeeddawaa leemisuwaa ootsiide go'ettee. Aa machchata Gomeera aw ammanet-tennan is's'eeddawaadan, S'oossaa asaykka S'oossaa aggi aggeeda. Hewaa gaasuwaan Israa'eeliyaa asaa bolla pirdday yaana hanee. Gidooppenne wurssetsan S'oossay bare asaa siik'iyaa siik'uu dariyaa diraw, bare asaa barekko zaariide, barenne bare asaappe gidduwaan de'iyaa siik'uwaa ooras's'isee. Aa wolk'k'aama siik'uu hawaappe kaalliyaa haasayan k'onc'c'eedda; «Israa'eeliyaa asatoo, taani hinttena waata oloo? Taani hinttena waata aatsaade immoo? Taani hinttena siik'iyaa siik'uu wolk'k'aama gidiyaa diraw, taani hawaa ubbaa ootsanaw ta wozanay eeno geena» (11:8) yaageedda.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Hoose Soo Asay Ammanuu Bantta S'oossaa Asaw Leemiso Gideeddino 1:1–3:5

S'oossay Israa'eeliyaa, Yihudaanne Unttunta Kaaletsiyaawantta Seereedda 4:1–5:15

Asay S'oossaakko Simmowaa Malatiseedda 6:1–7:10

Israa'eeliyaa Asay S'oossaan Amanetibeena 7:11–8:14

Israa'eeliyaa Asay Bessiyaa Muruwaa Demana 9:1–16

Israa'eeliyaa Asaw Imetteedda Seeraa 9:17–10:15

S'oossay Bare Asaw De'iyaa Siik'uwaa 11:1–11

S'oossay Bare Asaa Bolla Aatseedda Pirddaa 11:12–13:16

Nagaraa Maarotaanne Anjuwaa Hidootaa 14:1–9

*Hoose Soo Asay Ammanuu Bayinna S'oossaa Asaw Leemiso Gideeddino
(1:1–3:5)*

¹ Ooziyaane, Iyo'aataami, Akaazinne Hizk'k'iyaa siik'uu kaalli kaalliide Yihudaan kaateteedda wode, k'ay Yo'aasha na'ay Iyorbbaami Israa'eeliyaan kaateteedda wode, Bi'eera na'aa Hoosekko yeedda Med'inaa Godaa k'alay hawaa.

Hoose Machattonne Naanatuwaa

² Med'inaa Goday koyiro Hoose'a baggana haasayeedda wode, Med'inaa Goday Hoose'a, «Ba; sharmus'a mishirato new akka; sharmus'attippe naanatuwaa yela. Ayaw gooppe, shaarmus'iyaa mishiratta bare asinaappe shaakettiyaawaadan, ta Asay taappe shaakket- teedda» yaagee Med'inaa Goday.

³ Biide, Dibilayima naatto Gomeero akkeedda; shahaaraade, attuma na'aa aw yelaaddu.

⁴ Yaatina, Med'inaa Goday Hoose'a, «Na'aa suntsaa 'Izraa'eela' yaagaade suntsaa. Ayaw gooppe, Izraa'eelen gukkeedda suntsaa ac'uwaa taani Yeehu zaratuwaa k'antsaa wodiyaan achchana; Israa'eeliyaa kawutetsaakka d'ayissana.

⁵ He gallassi taani Izraa'eela zanggaaraan Israa'eeliyaa olanchchatuwaa mentsereet- sana» yaageedda.

⁶ Gomeera laa'entsuwaa shahaaraade, mac'c'a naatto yelaaddu. Yaatina, Med'inaa Goday Hoose'a, «I suntsaa 'Loruhaamo' yaagaade suntsaa. Ayaw gooppe, hawaappe sintsanaw taani Israa'eeliyaa asaw k'arettikke; untunttoo mulekka atto giikke. 1:6 Loruhaamo: Loruhaamo giyaawe K'arettennaano giyaawaa.

⁷ Shin taani Yihudaan asaw k'arettana; taani Med'inaa Godaan, untunttu S'oossan, unt- tunta ashshanaappe attina, wonddaafiyaan woy mashshaan woy olan woy paratuwaan woy paraa asatuwaan ashshikke» yaageedda.

⁸ Gomeera Loruhaamo d'antsaa duutseeddawaappe guyyiyaan, hara shahaaraade, at- tuma na'aa yelaaddu.

⁹ Yaatina, Med'inaa Goday Hoose'a, «Aa suntsaa 'Lo'aama' yaagaade suntsaa. Ayaw gooppe, hintte ta asaa gidikkita; taanikka hintte S'oossaa gidikke»* giyaawaa.

Israa'eeliyaa Asay Ooras's'ana

¹⁰ Gidooppenne «Israa'eeliyaa Asay likkanawunne paydanaw danddayettenna abbaa shafiya keeshshaa gidanawaa. Untunttoo, «Hintte ta asaa gidikkita» geetetti odetteed-dasan, «Hintte de'uwaa S'oossaa naanatuwaa» geetettana.

¹¹ Yihudaa asayenne Israa'eeliyaa Asay ittippe shiik'ana; barew itti kaappuwaa doorana; omooduwaa gadiyaappe simmananne ishaliide de'ana. Ayaw gooppe, Iziraa'eela† gallas-say wolk'k'aama gallassaa gidanawaa.

2

¹ «Hintte ishatuwaa, S'oossay hinttena, «Aami (ta asaa giyaawaa) yaagee» yaagite. K'ay hintte michchetuwaa, S'oossay hinttena, «Ruhaamaata (hinttenttoo k'aretay giyaawaa) yaagee» yaagite.

Israa'eeliyaa Asay Sharmus'atti Gomeeri Mala Ammanettennawaa

² «Hintte daayo seerite; izo seerite. Ayaw gooppe, Aa ta machche gidukku; taanikka I asinaa gidikke. Iza bare som'uwaa sharmus'aadan bessiyaawaa aggu; bare sharmus'a oosuwaakka bare d'antsatuwaa gidduwaappe diggu.

³ Hewe d'ayooppe, iza yeletteedda gallassaadan, taani izo s'iira kallo ashshana. K'ay meleedda biittaadan izo ootsana; taani izo saamuwaan wod'ana.

⁴ Untunttu sharmus'attippe yeletteedda naanatuwaa gideedda diraw, taani I naanaatoo k'arettikke.

⁵ Untunttu daaya sharmus'aaddu; untuntta bare uluwaan tookkeeddaana kawushshabaa hanaaddu. Waanaade gooppe, iza, «Taani ta k'umaanne ta haatsaa, ta suufiyaanne ta liinuwa, ta zayitiyaanne ta ushshaa taw immiyaa ta laggetsatuwaa kaalaade baana» yaagaaddu.

⁶ «Hewaa diraw, taani I ogiyaa aguntsan gorddana; iza bare loossuwaa demmenna mala, taani gimbbiyaa gimbbana.

⁷ Iza bare laggetsatuwaa geeduwaa wos's'ana, shin gakkukku; untuntta koyana, shin demmukku. Hewaappe guyyiiaan iza, «Taw ha"i de'ussaappe beniwe keekiyaa diraw, simmaade ta koyiro asinaakko baana» yaagana.

⁸ «Katsaa, woyniyaa eessaanne zayitiyaa iziw immeeddawenne untunttu Ba'aala giyaa eek'aw shiishshiyaa biraanne work'k'aa iziw darisseeddawe taana gidiyaawaa iza eren-nan is's'aaddu.

⁹ Hewaa diraw, ka"iyaa wode ta katsaa, k'ay teeriyaa wode ta woyniyaa taani iippe zaaraade akkana. Hewaadankka, izi kalluwaa mayzzanaw, suufiyaappenne liinuwaappe dadetteedda mayuwaakka iippe k'aara akkana.

¹⁰ K'ay izi siik'atuwaa sintsan taani izi kalluwaa bessana; ta kushiyaappe ooninne izo ashshenna.

¹¹ Taani izi nashechchay ubbay, izi baalay, izi aginay s'eeriya gallassatuu, izi Sambbata gallassatuu, laytsan laytsan bonchchettiyaa izi baalatuu ubbay attanaadan, ootsana.

¹² Izakka, «Ta siik'atuu taw immeedda yewuu hawaa» yaageedda izi woyniyaa tu-ratuwaanne balasiyaa geetettiyaa mitsatuwaa taani d'ayissana; taani untuntta wora ootsana; bazzuwaa do'atuu untuntta maana.

¹³ Iza taana dogaaade, bare siik'atuwaa kaalaadde, gutuchchatuwaaninne alleek'k'otuwaan barew alleek'k'ettaade, Ba'aala giyaa eek'aw is'aanaa c'uwayeedda baala gallassatuwaa diraw, taani izo murana. Taani Med'innaa Goday hawaa odaad.

S'oossay Israa'eeliyaa Asaa Siik'eedda

¹⁴ «Hewaa diraw, taani izo labaade mela biittaa ahana; taani iziw siik'uwaa k'aalan odana.

¹⁵ Yan taani izi woyniyaa turaa sa'aa iziw zaaraade immana; Metuwaa zanggaaraa iza hidootaan naagiyaabay geliyaa penggiyaa ootsana. Gibs'e gadiyaappe keseedda wodiyaadan, yes's'eeddawaada bare wodorotetsaa laytsaadan, iza yan yes's'ana» yaagee.

¹⁶ K'aykka Med'innaa Goday hawaadan yaagee; «He gallassi iza taana, «Ta asinaa» yaaga s'eesanappe attina, hawaappe sintsanaw, «Ta Ba'aala» yaaga s'eesukku.

¹⁷ Ayaw gooppe, taani izi doonaappe Ba'aala suntsaa diggana; hawaappe sintsanaw taani izo Ba'aala suntsaa s'eesissikke.

¹⁸ He gallassi taani ta asaa diraw sa'aa do'atuwaana, saluwaa kafotuwaananne biit-taana gooshettiyaa med'etatuwaanna c'aak'uwaa c'aak'ketana. Taani gadiyaappe wond-daafiya, mashshaanne olaa d'ayissana; yaatooppe untunttu woppu giide, saro de'ana.

¹⁹ «Taani neena med'inaw taw giigissana; s'illotetsaaninne suure pirddan, aggena siik'uwaaninne maarotaan taw giigissana;

²⁰ taani ammanettaade neena taw giigissana. Neenikka Med'inaa Godaa erana» yaagee.

²¹ K'aykka Med'inaa Goday, «He gallassi taani zaaruwaa immana; taani salotoo zaaruwaa immina, untunttu sa'aw zaaruwaa immana.

²² Sa'aykka katsaw, woyniyaa eessawunne zayitiyaw zaaruwaa immana; untunttu Iziraa'eeliyaw zaaruwaa immana.

²³ Taani izo gadiyaan taw tokkana. Kase taani «Looruhaama gooniw» (k'arettabeennaniw) ha"i k'arettana. K'ay «Loo'aami» goowaw (ta asaa gidennawantta), «Aami» (Ta asaa) gaana; untunttukka taana, «Neeni nu S'oossaa» yaagana» yaagee.

3

Hoose'anne Shaarmus'a Mishiratto

¹ Med'inaa Goday taana, «Israa'eeliyaa Asay hara s'oossatuwaakko simmiide, woyniyaa teeraa mela ukitsaa siik'ishinkka Med'inaa Goday untunttu siik'iyawaadan, ba; baade laggetsatuwaa siik'aade, sharmus'aade de'iyaa beni ne machchato neenikka zaaretsaade siik'a» yaageedda.

² Taani izo tammanne ichcheshu s'agaraa biraaninne s'eetanne ishatamu kiilo giraame dees'iyaa zarggan shammaad.

³ Izo, «Neeni sharmus'ennaaninne hara asaana de'ennaan taananna daro wodiya de'anaw koshshee. Taanikka neenana de'ana» yaagaad.

⁴ Hewaadankka, Israa'eeliyaa Asay kaatii woy kaappuu bayinnan, yarshshuu woy eek'aa tuussi baynaaninne eefuudiyaa giyaa mayuu woy soo giddo eek'aa misilii bayinnan daro wodiya de'ana.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, Israa'eeliyaa Asay simmiide, Med'inaa Godaa barenttu S'oossaanne Daawita barenttu kaatiyaa koyana; wurssetsa gallassatuwaan untunttu kokkoriidde, Med'inaa Godaakkonne Aa anjuwaakko yaana.

S'oossay Israa'eeliyaa, Yihudaanne Untunttu Kaaletsiyaawantta Seereedda

4

(4:1–5:15)

S'oossay Israa'eeliyaa Mooteedda

¹ Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, Med'inaa Godaa k'aalaa sisite! Ayaw gooppe, ha gadiyaan de'iyaa asaa ubbaa Med'inaa Goday mootiyaabay de'ee. Hewekka, ha gadiyaan ammanuu, siik'uunne S'oossaa eriyaawe baawa.

² Ha gadiyaan de'iyaa bay shek'aa, wordduwaa, asaa wod'iyawwaa, wuu"etsaanne sharmus'a s'alalaa. Untunttu c'aak'uwaa ubbaa koleeddinno; asaa wod'uu wod'uwaa kaallee.

³ Hewaa gaasuwaan biittay melana; gadiyaan de'iyaa ubbay daaburana. Sa'aa do'atuukka, saluwaa kafotuukka, haray attina, abbaa moletuukka hayk'k'ana.

S'oossay K'eesetuwa Mooteedda

⁴ S'oossay hawaadan yaagee; «Hinttenoo, k'eesatoo, taani hinttena mootiyaabay de'ee. Hewaa diraw, ooninne hara asaana palumettoppo; k'ay ooninne hara asaa mootoppo.

⁵ Hintte gallassi d'ubettana; timbbitiyaa odiyaawanttukka hinttenana k'amma d'ubettana. Hewaa diraw, taani hintte daayo d'ayissana.

⁶ Ta Asay eratetsay d'ayina bayeedda. Hintte eratetsaa is'seedda diraw, taanikka hintte taw k'eesiyaa gidanawaa is's'ay. Hintte S'oossaa higgiiyaa hintte dogeedda diraw, taanikka hintte naanatuwaa dogana.

⁷ «K'eesetuu dari dari beedda keenaa, taana darssi naak'keeddino; taanikka untunttu bonchchuwaa yeellaw laammana.

⁸ Ta asaa nagaray untunttoo k'uma gideedda; hewaa diraw, untunttu ta asaa iitabaa oosissanaw jaamiino.

⁹ K'eesetuukka Asay haniyaawaadan hanana. Taani untunttu hanotaa diraw, untunttu murana; k'ay untunttu oosuwaadan, untunttoo zaarana.

¹⁰ Untunttu Med'inaa Godaa aggeeda diraw, maana, shin kallikkino; shaarmus'ana, shin naanatuwaa c'orissikkino.

S'oossay Eek'aw Goyinniawwaa Is's'ee

¹¹ «Sharmus'atetsay, gam"eedda woyniyaa eessayne yalaga woyniyaa eessay ta asaa wozanaa bayzee.

¹² Ta Asay mitsaappe oosetteedda eek'aa misiliyaa zoriyaa oochchee; untunttu s'am"ay untunttu ooshaa zaaree. Shaarmus'a ayyaanay untuntta baletsee; untunttu barenttu S'oossaappe shaakettiide sharmus'eeddino.

¹³ Deretuwaa huup'iyaa yarshshuwaa yarshshiino; zoozetuwaa bollanka kuway lo"o gidiyaa adussanne daashsha mitsatuwaa garssanka is'aanaa c'uwaiino.

«Hewaa diraw, hintte mac'c'a naanay sharmus'a gidiino; hintte naanatuwaa mac'c'a asatuukka sharmus'iino.

¹⁴ Hintte mac'c'a naanay sharmus'iyaa wodenne hintte naanatu mac'c'a asatuu sharmus'iyaa wode, taani k'as's'aykke; ayaw gooppe, attuma asatuu barenttu huup'iyaa sharmus'iyaa wanttunna zuppetiino; sharmus'iyaa wanttunna yarshshuwaa yarshshiino. Hewaa diraw, akeekay bayinna Asay aad'd'i wod'd'ana.

¹⁵ «Israa'eeliyaa asatoo, hintte sharmus'a kesoopekka, Yihudaa Asay hinttewaadan, bayzzanchcha gidoppo. Gelgala booppite; Beeti-Aweenekka pude kesoppite; De'uwaan de'iyaa Med'inaa Goday ero! yaagiide c'aak'k'oppite.

¹⁶ Israa'eeliyaa Asay makkalanchcha ussattiwaadan makkaleedda. Yaatina, Med'inaa Goday untuntta aakko dembban dorssaa maratuwaadan wootiide heemmanee?

¹⁷ Efireema Asay eek'atuwaan gakketeedda; untuntta aggi bashite.

¹⁸ Untunttu daro woyniyaa ushi simmiide, sharmus'iyaa waa aggikkino; untuntta mooddiyaawantukka yeellaiyaa waa loytsi dosiino.

¹⁹ C'arkkuu untuntta afana; barenttu eek'aw yarshsheedda yarshshotuu gaasuwaan untunttu yeellatana.

5

¹ «Hinttenoo, k'eesatoo, hawaa sisite! Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, sisite! Kaatiyaa golliiyaa asatoo, akeekite! Ha pirdday hintte bolla pirddettedda. Hintte Mis'ip'an p'iriyaadan haneeddita; Taaboora Deriyaa bollakka mic'c'eedda gitiyaadan haneeddita.

² Makkalanchchatuu wod'iyaa diizzaadan haneeddino; hewaa diraw, taani untuntta ubbaa murana.

³ Efireemawaa taani eray; Israa'eelikka taappe geemmibeenna. Efireemaa, neeni ha"i sharmus'a kesaadda; Israa'eelikka tuneedda» yaagee.

Hoose'e Asay Eek'aw Goyimmennaadan Seereedda

⁴ Israa'eeliyaa Asay barenttu S'oossaakko simmennaadan, untunttu iita oosuu untuntta te"eedda; sharmus'a ayyaanay untunttu gidдон de'ee. Hewaa diraw, untunttu Med'inaa Godaa erikkino.

⁵ Israa'eeliyaa asaa otoruu untunttu bolla markkattee; hewaa diraw, Israa'eeliyaa asaynne Efireema Asay barenttu nagaran d'ubettiino; Yihudaa asaykka untunttunna d'ubettee.

⁶ Untunttu Med'inaa Godaw yarshshanaw barenttu dorssatuwaa wudiyaanne mehiyaa wudiya laaggi akkiide baana; shin untunttu Aa demmikkino. Ayaw gooppe, I untunttuppe shaakketeedda.

⁷ Untunttu Med'inaa Godaw ammanettibeykkino; untunttu yeleeedda naanaykka sharmus's'aa naanaa. Hewaa diraw, ha aginay s'eeranaw, untunttukka untunttu biittaykka d'ayana.

Israa'eelinne Yihuday Olettiyaa Olaa

⁸ Gib'aa kataman malakataa, Raama kataman s'urumbbaa punnite. «Biiniyaama asaw, hintte guyyiyaan de'iyaa baa s'eelite; hewaa erite!» yaagiide, Beeti-Aweenan waasuwaas'ulisite.

⁹ K'as's'ayettiyyaa gallassi Efireeme mela attana; Israa'eeliyaa zaratuu gidдон tumu timbbitiyaa taani oday.

¹⁰ S'oossay hawaadan yaagee; «Yihudaa kaappatuu zawaa shuchchaa sugiyaawanttu mala gideeddino; taani ta hank'k'uwaa untunttu bolla haatsaadan gussana.

¹¹ Efireema Asay maaddanaw danddayenna kawutetsatuwaappe maaduwaas oochchanaw k'achcheeda diraw, naak'etteeddanne pirdan k'ohetteedda.

¹² Hewaa diraw, taani Efireema asaw bil"aa mala, Yihudaa asawukka k'unuwaa mala.

¹³ «Efireeme bare harggiyaa, Yihudaykka bare madutsaa be'eedda wode, Efireeme Asoore biittaa beedda; he biittaa mooddiyaa wolk'k'aama kaatiyaa maaduwaas oochcheeda. Shin I untunttu harggiyaa d'allanaw woy untunttu madutsaa patsanaw danddayibeenna.

¹⁴ Hewaa diraw, taani Efireemaw gaammuwaadan hanana; Yihudawukka wodalla gaammuwaadan hanana. Taani untunttu mentsereetsaadde, tookka akkaade baana; ooninne untunttu taappe wotsi akkaena.

¹⁵ Unttuntu barenttu bayzzuwaa akeekana gakkanawunne taana koyana gakkanaw, taani guyye ta sa'aa simmashshana. Unttuntu barenttu tuggaw taana minisiide koyana» yaagee.

6

Asay S'oossaakko Simmowaa Malatiseedda
(6:1–7:10)

¹ Israa'eeliyaa Asay hawaadan yaagee; «Haayite! Ane Med'inaa Godaakko simmoytte. I nuuna mentseretseedda, shin I nuuna patsana; I nuuna madutseedda, shin I nu madutsaa k'achchanawaa.

² Laa"u gallassaappe guyyiyaan, I nuuna patsana; heezzentso gallassi nuuni Aa sintsan de'ana mala, I nuuna dentsana.

³ Med'inaa Godaa ane eroytte; Aa erana mala, minisiide ane Aa kaalloytte. Away mokkiyaawe tuma gidiyaawaadan, ikka tumu beettana. Bad'd'esaa iraaadan, biittaa aliyaal baagguwaa iraaadan, s'uuggiyaa yarshshuwaa koyikke.

⁴ S'oossay hawaadan yaagee; «Efireema asaw, taani hinttena waatooshsha! Yihudaa asaw, taani hinttena waatooshsha! Ayaw gooppe, hintte siik'uu wontta shaariyaa mala; ellekka d'ayiyaa guura ketterssaa mala.

⁵ Hewaa diraw, taani timbbitiyaa odiyaawanttu baggana hinttena k'ans's'ereetsaad; ta doonaappe kaseedda k'aalan taani hinttena wod'aad. Ta pirddaykka hintte bolla walk'k'antsaadan walk'k'ammana.

⁶ Ayaw gooppe, taani aggena siik'uwaaw koyayippe attina, yarshshuwaa koyikke; S'oossaa eriyaawaa koyayippe attina, s'uuggiyaa yarshshuwaa koyikke.

⁷ «Shin untunttu Addaamewaadan, c'aak'uwaaw koleeddinno; yan taw ammanettennan is's'eeddino.

⁸ Gala'aade katamay iita oosuwaaw ootsiyaa asatuu de'iyaa katamaa; he katamay asaa suutsan bayi utteedda.

⁹ Panggatu asaa wod'anaw k'osetti uttiide naagiyaawaadan, k'eesetuwaaw c'itaykka hewaadan naagee; Sekeema katamaa afiyaa ogiyaan asaa wod'ee. Ee, untunttu yeel-layiyaa kobabaa ootsiino.

¹⁰ Taani Israa'eeliyaa asan dagantsiyaabaa be'aad. Efireema gidдон sharmus'atetsay de'ee; Israa'eelikka tuneedda.

¹¹ «Yihudaa biittaa asatoo, hinttenakka murana gallassaa taani keera wotsaad.

7

¹ «Taani Israa'eeliyaa patsanawunne zaaretsaade ishalissanaw koyiyaa wode, Efireema nagarayenne Samaariyaa asaa iita oosuu k'onc'c'i beettee. Ayaw gooppe, untunttu word-dotiino; kaysatuu son golliiyaa mentsi geliide wuu"iino; panggatuukka karen bonk'k'iino.

² Shin taani untunttu iita oosuwaaw ubbaa hassayiyaawaa untunttu akeekikkino. Untunttu iita oosotu untuntta dooddi wotseeddino; he iita oosotuu ubbaa wodekka ta sintsan de'iino.

Kaatiyaa Gollen Denddeedda Mak'k'uwaaw

³ «Untunttu kaatiyaa barenttu iitatetsan, kaappatuwaakka barena wordduwaan nashechchiino.

⁴ Untunttu ubbaykka sharmus's'atuwaaw; daabbuwaa uukkiyaawe c'ooc'iyaaan eetseedda tamaadan, untunttu hank'k'uwaan ees's'i kesiino. He uukkiyaawe munak'k'iyawaa poliide, munak'ay denddana gakkanaw, tamaa eetsenna.

⁵ Nu kaatiyaa baalaa bonchchiyaa gallassi, makkalanchchatuu kaappatuwaaw woyniyaa eessan matsoyiide harggisseeddino; uukkiyaawe bare kushiyaaw dentsiide, k'iliic'iyawanttoo mic'c'ee.

⁶ Untunttu wozanay tamaa c'ooc'e mala; untunttu shiik'iide mak'etteeddino. Uukkiyaawe k'amma ubbaa gem"ishiidde ak'ee; sa'ay wonttiyaa wode tamaa lac'uwaadan, Aa hank'k'uu ees's'i kesee.

⁷ Untunttu ubbaykka tamaa c'ooc'iyaaadan michchiino; barena mooddiyaawantta miino. Untunttu kaatetuu ubbaykka kunddeeddino; untunttuppe ooninne taana s'esiyaawe baawa.

Israa'eeliyaa Asaanne Hara Kawutetsatuwaaw Asaa

⁸ «Efireema Asay hara kawutetsatuwaaw asaana walaketteedda; Efireema Asay aatsi yeggibeenna ukitsaa mala gideedda.

⁹ Allagatuu Aa wolk'k'aa meeddino, shin I hewaa eribeenna; Aa huup'iikka puulum-meedda, shin I hewaa eribeenna.

¹⁰ Israa'eeliyaa asaa otoruu untunttu bollan markkattee. Hewe ubbay haninakka untunttu Med'inaa Godaakko, barenttu S'oossaakko, simmibeykkino woy Aa koyibeykkino.

Israa'eeliyaa Asay S'oossaan Amanetibeenaa
(7:11–8:14)

¹¹ «Efireema Asay k'ofay bayinna eeyya harap'p'iyyaa mala. Maaduwa demmanaw ittooden Gibs'e s'eese; ittooden k'ay Asoorekko simmee.

¹² Untunttu biyaa wode, taani untunttu bollan gitiyaa yeggana; taani untunttu saluwaa kafotuwaadan, duge goochchaade wotsana. Untunttu iita oosuwa diraw, taani untunttu murana.

¹³ «Untunttu aayye ana! Ayaw gooppe, untunttu taappe wora simmeeddino. Untunttu bayzziyaabay yo! Ayaw gooppe, untunttu ta bolla makkaleeddino. Taani untunttu wozanaw koyaad; shin untunttu ta bolla wordduwaa haasayiino.

¹⁴ Bare hiis'an gisiide zilaaliinoppe attina, barenttu wozanaappe taana woossikkino. Katsawunne woyniyaa eessaw barenttu bolla mashshaan k'ans's'iide, hara s'oossatuwaa woossiino; shin untunttu ta bolla makkaleeddino.

¹⁵ «Taani untunttu loohissaadinne minisaad; yaatinakka taw iitabaa mak'ettiino.

¹⁶ Untunttu simmiino, shin taakko simmikkino. Untunttu wora s'onggiyaa wondaafiyaa mala. Untunttu kaappatuu iitabaa haasayiyaawaa hadan, mashshaan wurana; hewan untunttu Gibs'e asan k'illiic'ettana.

8

Med'inaa Goday Israa'eeliyaa Eek'aa Goynnussaan Pirddeedda

¹ «Malakataa punna! Ayaw gooppe, untunttu ta c'aak'uwaa aad'd'iidde, ta higgiyaa mentseedda diraw, Med'inaa Godaa asaa bolla morkkii arggantsaadan kuweedda.

² Untunttu, «Abeet nu S'oossaw, nuuni Israa'eeliyaa Asay neena ereetto» yaagiide taw waassiino.

³ Shin Israa'eeliyaa Asay lo'obaa is's'eedda diraw, morkkii untunttu yederssana.

⁴ «Untunttu taana oochchennan barew kaatetuwa kaateyeeddino; taani odanaan de'ishshin, kaappatuwaa doreeddino. Bare d'ayoo gaasuwa gidiyaa eek'aa misiletuwa barenttu biraappenne work'k'aappe med'd'eeddino.

⁵ Samaariyaa asaw, mara malatissiide hintte med'd'eedda eek'aa taani is's'aad; ta hank'k'uu hintte bolla ees's'i keseedda. Untunttu geeshsha gidennaan awude gakkanaw de'anee?

⁶ Kushiya hiillanchchay Israa'eeliyaappe Aa med'd'eeddappe attina, I S'oossaa gidenna. Samaariyaa eek'aa misilii me'ereetana.

⁷ «Untunttu c'arkkuwaa zeriino; gotiyaa k'oyc'c'iino. Ek'uan de'iyaa untunttu katsaw ayfi baawa; hewaa diraw, d'iilii baawa; d'iilii de'inttokka allagatuu maana.

⁸ Israa'eeliyaa Asay mitetteedda; ha"i untunttu allaga asatuwaa gidдон de'iino; untunttu me"eedda miishshaadan, patsenna asaa gideeddino.

⁹ Untunttu baddo harddiiday barekka yuuyyiyaawaadan yuuyyiidde, Asoore biittaa beeddino; Efireema Asay barena maaddiyaa asaa shaluwaan shammeedda.

¹⁰ Taani untunttu shiishshana. Kare gadiyaa kaatetuunne kaappatuu untunttu uk'kunnooppe, untunttu ellekka gilk'k'ana.

¹¹ «Efireema Asay nagaraa yarshshuwaa yarshshiyaa daro sa'aa kees's'ee; shin he yarshshuwaa sa'atuu nagaraa ootsiyaa sa'aa gideeddino.

¹² Taani untunttu ta higgiyan darobaa s'aafaad; shin untunttu he higgiyaa al-lagabaadan s'eelleeddino.

¹³ Untunttu yarshshanaw dosiino; yarshshuwaa ashuwaakka miino; shin Med'inaa Goday untunttu nashettibeenaa. I ha"i untunttu bayzzuwaa hassayana; k'ay untunttu nagaraa gishshawukka untunttu murana; untunttu Gibs'e biittaa baana.

¹⁴ Israa'eeliyaa Asay barena Med'd'eeddawa dogiide, kaatiyaa golletuwaa kees's'ee; Yi-hudaa asaykka gimbbetteedda daro katamatuwaa kees's'ee. Shin taani he katamatuwaan tamaa yeddana; untunttu geessotuwa maana» yaagee.

9

Israa'eeliyaa Asay Bessiyaa Muruwaa Demana
(9:1-16)

¹ Israa'eeliyaa asatoo, nashettoppitem! Hara kawutetsatuwaadan, pooc'u gooppitem! Ayaw gooppe, hintte hintte S'oossaappe shaakettiide, sharmus'eeddita; katsaa bukkiiyaa uddumaa ubbaan sharmus'ata immiyaa gatiyaa doseeddita.

² Hewaa hadan hintte uddumaappe katsaa, woyniyaa gum'iyaa saappekka eessaa demmikka; k'ay woyniyaa turaykka untunttoo ayifena.

³ Untunttu Med'inaa Godaa biittanka gam'ikkino. Shin Efireeme Gibs'e biittaa simana; k'ay Asoore gadiyaan tuna k'umaa maana.

⁴ Untunttu Med'inaa Godaw woyniyaa eessaa yarshshuwaa gussikkino; untunttu yarshshuukka Aa nashechchena. He yarshshuu untunttoo shochchaa mala gidanawaa; hewaa miyaa ubbay tunana. He ukitsay untunttu maanaassappe attina, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa geleenna.

⁵ Keereedda baala gallassinne Med'inaa Godaa bonchchiyaa baala gallassi, hintte ayaa udanitee?

⁶ Untunttu bashshaappe kessi akkooppekka, Gibs'ee untunttu shiishshana; Mempoosa giyaa katamay untunttu moogana. Untunttu shiishsheedda biraa miishshaa ubbay sharaafaa mayyi attana; untunttu dunkkaaniyaa giddonkka buluu buuzzuu mukkana.

⁷ Muruwaa gallassay yeedda; S'oossay asaw Aa oosuwaadan oosuwaadan zaariyaa wodii gakeedda. Israa'eeliyaa Asay hewaa ero! Hintte iita nagaraa dirawunne hintte morkketetsaa diraw hintte, «Timbbitiyaa odiyaawanttu eeyya; sas'aa be'iyaawanttukka gooyiyaawantta» yaageedda.

⁸ Timbbitiyaa odiyaawe ta S'oossaanna ittippe gidiide, Efireema naagiyaawaa. Shin hamettiyya oge ubbaan Efireemaw kafuwaa oyk'k'iyaaawaadan, p'irii wod'd'i utteedda; Aa S'oossaa golliyaankka morkketetsay de'ee.

⁹ Beni Gib'aa kataman haneeddawaadan, untunttu loytsi tuneeddino. S'oossay untunttu bayzuwaa hassayana; untunttu nagaraa murana.

Israa'eeliyaa Asaa Nagaraanne Aa Kaalliyaa Pirddaa

¹⁰ S'oossay hawaadan yaagee; «Taani Israa'eeliyaa asaa mela biittaan woyniyaa teeraa demmiyaawaadan demmaad. Taani hintte aawotuwwaa balasiyaa giyaa mitsan de'iyaa koyiro ayfiyaa be'iyaaawaadan be'aad. Shin untunttu Ba'aali-Pa'oora giyaasaa yiide, Ba'aala giyaa eek'aw goyinneeddino; yaatiide barenttu doseedda eek'aadanka tuneeddino.

¹¹ Efireema bonchchuu kafuwaadan paalli d'ayana; hawaappe sintsanaw yeliyaabay baawa; shahaaraykka baawa; shahaariyaabay baawa.

¹² Untunttu naanatuwwaa yeliide dichchooppekka, ittuunne attenan wod'a diggaade, untunttu yeluu bayinna asaa kessana. Taani untunttuppe haakkeedda wode, untunttoo aayye ana.

¹³ Efireema Asay loytsi lo'iyaa Tayere biittaa matiyaawaa be'aad; Efireema Asay barenttu naanatuwwaa shukkiyaawanttoo kessiide immanaw koshshee» yaagee.

¹⁴ Abeet Med'inaa Godaw, untunttoo imma! Neeni untunttoo ayaa immanii? Neeni untunttoo boshettiyya k'antsaanne meleedda d'antsaa imma.

¹⁵ S'oossay hawaadan yaagee; «Untunttu iitatetsaa ubbay Gelgala giyaa saana; taani untunttu is's'iyawaa yan doommaad. Untunttu oosuwwaa iitatetsaa diraw, taani untunttu ta golliyaappe yederssana; hawaappe sintsanaw taani untunttu siik'ikke; untunttu mooddiyaawanttukka makkalanchcha.

¹⁶ Efireema Asay deshettina, untunttu s'ap'uu meleedda; ayfiyaakka ayifikkino. Untunttu naanatuwwaa yelooppekka, taani untunttu siik'iyaa naanatuwwaa wod'ana» yaagee.

Israa'eeliyaa Asaw Imetteedda Seeraa

(9:17–10:15)

¹⁷ Untunttu taan S'oossay giyaawaa sisenna diraw, I untunttu pis's'i olana; untunttu kawutetsatuwwaa giddon toyilakattiyaawantta gidana.

10

¹ Israa'eeliyaa Asay daasheedda woyniyaa turaa mala; untunttu barew ayfiyaa ayifiino. Untunttu ayifiyaa ayfii dareedda keenaa yarshshiyaa sa'aa darssi kees's'eeddino. Untunttu biittay duretteedda keenaa, goyinniyya eek'aa tuussatuwwaa alleek'k'issiide med'd'eeddino.

² Untunttu wozanaan genii kumeedda; ha'i untunttu barenttu bayzuwaa muruwaa akkanaw koshshee. Med'inaa Goday untunttu yarshshiyaa sa'aa laalana; untunttu eek'aa tuussatuwwaa d'ayissana.

³ He wode untuntuntu, «Nuuni Med'inaa Godaw yayyibeenna diraw, nuw kaatii baawa; shin nuw won kaatii de'intonne ayaa ootsanee?» yaagana.

⁴ Untuntuntu hadabaa haasayiino; c'aak'uwaa c'aak'k'etiiddekkka wordduwaan c'aak'k'iino. Hewaa diraw, wod'iyaa sharafay shoyk'aan doliyaawaadan, untuntuntu bollan pirdday dolana.

⁵ Samaariyaa kataman de'iyaa Asay Beeti-Aweenan de'iyaa maraa misiliyaw yayyiino. Aa bonchchuu aappe shaaketti kichcheedda diraw, Asay aw yeekkana; he eek'aa misiliyaw ootsiyaa k'eesatuu kka waassana.

⁶ He eek'aa misilii Asoore biittaa tooketti biide, wolk'k'aama kaatiyaw giiraadan imetana. Efireema Asay yeellatana; Israa'eeliyaa asaykka bare eek'aa misiletuwaa hadan kawushshana.

⁷ Samaariyaa kaatii haatsaa bollan k'ayis'eerii tookettiyaawaadan, tooketti d'ayana.

⁸ K'ay Israa'eeliyaa Asay Aweena giyaa kataman eek'aw goyinniide, nagaraa ootsiyaa d'ok'k'a sa'atuukka kolettana; untuntuntu yarshshiyaasan aguntsayinne gom'orii mokkana. Yaatina, untuntuntu deretuwaaw, «Nuuna gentsite!» yaagana. Keratuwaakka, «Nu bolla kunddite!» yaagana.

S'oossay Israa'eeliyaa Bolla Pirddeedda

⁹ S'oossay hawaadan yaagee; «Israa'eelattoo, hintte Gib'an nagaraa ootseedda gallas-saappe doommiide, nagaraa ootsiyaawaa aggibeykkita. Hewaa diraw, Gib'aa kataman hintte bolla olay denddana.

¹⁰ Taani koyiyaa wode, he makkalanchchatuwaa murana. Untuntuntu ootseedda laa'u nagaraa gaasuwaan taani untuntunta muriyaa wode, kawutetsatuu untuntuntu bollan shiik'ana.

¹¹ «Efireeme katsaa yed'etsaa dosiyaa, wad'd'iide kesseedda korumaa mala; shin taani Aa puula morggiyaan morgge mitsaa wotsaade waas'ana. Yihudaa Asay goshshanaw koshshee; Yaak'ooba asaykka gadiyaa p'alk'k'anaw koshshee.

¹² Med'inaa Goday yiide, s'illotetsaa hintte bolla iraadan bukissana gakkanaw, hintte Aa koyiyaa wode gidiyaa diraw, hinttew s'illotetsaa zerite; aggena siik'uwaa c'akkite; otsa biittaaakka p'alk'k'ite.

¹³ «Hintte iitatetsaa zeriide, nagaraa c'akkeeddita; hintte wordduwaa ayfiyaakka meed-dita.

«Hintte hintte wolk'k'aaninne hintte daro olanchchatuwaan ammanetteeda diraw,

¹⁴ hintte asaa bolla olaa dirbbay denddana; beni olaa wode Kaatii Shalmaaani Beeti-Arbbeela katamaa oliide bayzeedawaadaaninne aayetuwaananne naanatuwaanna gatso mentereetseeddawaadan, hintte geesotuu hewaadan olina bayana.

¹⁵ Hinttenoo, Beetele katamaa asattoo, hintte wolk'k'aama iitatetsaa hadan hintte bollakka hawaa malabay gakkana. He gallassi sa'ay wonttiyaa wode, Israa'eeliyaa kaatii ubbaanna d'ayana.

11

*S'oossay Bare Asaw De'iyaa Siik'uwaa
(11:1-11)*

¹ «Israa'eelii na'atetsaan de'iyaa wode, taani Aa siik'aad; taani ta na'aa Gibs'e gadiyaappe s'eesaad.

² Taani untuntunta darissaade s'eesina, untuntuntu taappe daro haakkiide beeddino. Ba'aala geetettiyaa eek'atoo yarshshuwaa yarshsheeddino; k'ay eek'aa misiletoo is'aanaa c'uwayeeddino.

³ Efireema asaa harak'iyaa oyk'k'aade hametsaa tamarisseeddawe taana; shin untuntuntu patseeddawe taana gidiyaawaa untuntuntu erikkino.

⁴ Taani untuntuntu k'aretaaninne siik'uwaa wodoruwaan goochchaad; untuntuntu morggiyaappe morgge mitsaa dentsaad; hokkaade untuntuntu muzaad.

⁵ «Untuntuntu taakko simmennaan is'seedda diraw, Gibs'e biittaa simmana; k'ay Asoore biittaa kaatii untuntuntu bolla kaatetana.

⁶ Untuntuntu morkkiyaa mashshay untuntuntu katamatuwaa olana. Untuntuntu katamatuwaa penggetuwaakka mentereetsana; untuntuntu zoretaykka laalettana.

⁷ Ta Asay taappe haakkiide baanaw k'ofaa k'achcheedda. Huk'k'unnaa morgge mitsaa gaasuwaan untuntuntu waassana; shin ooninne he morgge mitsaa untuntuntu morggiyaappe dentsenna.

⁸ «Efireemaa, taani neena waataade aggoo? Israa'eeliyaw, taani neena waataade aatsa immoo? Taani neena waataade Adaama giyaa katamaadan ootsoo? Taani neena waataade

S'aboyma giyaa katamaadan ootsoo? Taani neena loytsi siik'iyaa diraw, ta wozanay hewaa eeno geena.

⁹ Taani ta suulliyaa hank'k'uwaan untuntunta ayinne ootsikke; k'ay Efireema laa"entsuwaa d'ayissikke. Ayaw gooppe, taani S'oossappe attina, asaa gidikke. Taani Geeshsha S'oossay hintte gidдон de'ay; hinttekkoo suulo hank'k'uwaan yiiikke.

¹⁰ «Untunttu Med'inaa Godaa kaallana; ikka gaammuwaadan gudana. I gudiyyaa wode, Aa naanay away wulliyaa baggappe yaana;

¹¹ Gibs'e gadiyaappe kafotuwaadan, Asoore biittaappekka harap'p'etuwaadan, paallidde yaana. Taani untunttu untunttu golliyaan golliyaan wotsana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad» yaagee.

*S'oossay Bare Asaa Bolla Aatseedda Pirddaa
(11:12–13:16)*

¹² Efireema Asay wordduwaan, Israa'eeliyyaa asaykka c'imuwaan taana dooddeeddino. Yihudaa asaykka ammantsiyaa Geeshsha S'oossaa bolla s'altaameedda.

12

¹ Efireema Asay wonttappe omarssi gakkanaw ootsiyaabay ubbay, away wulliyaa baggappe yiyaa c'arkkuwaa kuuc'c'iyaaawaadan woy yederssiyaawaa mala go"enna. Untunttu wordduwaanne makkalaa oosuwa darissiino; Asoore biittaana c'aak'uwaa c'aak'k'etiino; wogaraa zayitiyyaa Gibs'e biittaa yeddiino.

² Med'inaa Godaw Yihudaa asaana mootuu de'ee; I Yaak'ooba asaa untunttu ogiyaadan murana; untunttu oosuwaadanka aw zaarana.

³ Yaak'oobi bare daay uluwaan de'iidde, bare ishaa ginddiyyaa oyk'keedda. K'ay gamma gakkiiide, S'oossaana baas'eteedda;

⁴ kiitanchchaannakka baas'eteedda s'ooneedda. Barena keeka ayifiyaan s'eelanaadan, yeekiiide woosseedda. Yaak'oobi S'oossaa Beeteelen demmeedda; S'oossay yan aanana haasayeedda.

⁵ Hewe Med'inaa Godaa, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaa. I eretteedda suntsaykka Med'inaa Godaa geetettee.

⁶ Hewaa diraw, hintte S'oossaakko simmite; siik'uwaanne suure pirddaa minisi oyk'k'ite; hintte S'oossay ootsanaw naagite.

⁷ Zal"anchchaa kushiyan worddo miizaanay de'ee; asaa I c'immiyaawaa dosee.

⁸ Efireeme, «Taani daro dure; taani taw duretaa demmaad. Ta ak'uwaa ubbaa gidдон taanan untunttu balaa woy nagaraa gidiyaabaa demmikkino» yaageedda.

⁹ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani hinttena Gibs'e gadiyaappe kessaade aheedda Med'inaa Godaa hintte S'oossaa; Daasiyaa Baalaa gallasaadan, taani hinttena laa"entsuwaakka dunkkaaniyaan wotsana.

¹⁰ Taani timbbitiyyaa odiyaawantoo haasayaad. Daro sas'aakka untunttoo immaad; k'ay untunttu baggana daro leemisatwaa odaad» yaagee.

¹¹ Gala'aaden nagaray de'ee; Gala'aade asatuu tumuwaappe patsennawantta. Untunttu Gelgalaan korumatuwaa yarshshiino. Hewaa diraw, untunttu yarshshiyaa sa'atuu goshsha gidдон keeleedda shuchchaa mala gidanawaa.

¹² Yaak'oobi Sooriyaa biittaa bak'ateedda; Israa'eelii mac'c'a asaa akkanaw keraa ootseedda. Mac'c'a asaa akkana diraw, I yan dorssaa heemmeedda.

¹³ Med'inaa Goday Israa'eeliyyaa asaa timbbitiyyaa odiyaawaa baggana Gibs'e gadiyaappe kesseedda; he timbbitiyyaa odiyaawaa baggana untunttu naageedda.

¹⁴ Shin Efireeme S'oossaa loytsi hank'k'etsisseedda; suutsaa I gusseeddawaa ac'uwaa Aa Goday Aa achchana; k'ay Aa c'ashshaa aw zaarana.

13

Israa'eeliyyaa Wurssetsa Pirddaa

¹ Efireema Asay haasayeedda wode, siseedda Asay yashshaw kokkoreedda; Israa'eeliyyaa gadiyaan untunttu bonchchetteedda asaa. Shin Ba'aala giyaa eek'aw goyinneeddino; he bayzzuwaa gaasuwaan hayk'keeddino.

² Ha"ikka nagaraa bolla nagaraa ootsiino; k'ay barew goyinnanaw, siilissiide misiletuwa med'd'iino. He misiletuu hiillan biraappe med'etteeddawantta; untunttu ubbaykka kushiyyaa hiillay med'd'eeddawantta. Untunttuwaa Asay haasayiidde; «Asaa yarshshuwaa yarshshite; ha maraa misiliyaakka yerite» yaagino.

³ Hewaa hadan untunttu wontta shaariyaa mala, woy guuran k'olettiiyaa wontta kettessaa mala woy c'arkkuu uddumaappe dentsiide afiyaa suullaa mala woy maskkootiyaanna kesiyaa peenuwaa mala gidanawaa.

⁴ S'oossay hawaadan yaagee; «Taani hinttena Gibs'e gadiyaappe kessaade aheedda Med'inaa Godaa hintte S'oossaa. Hintte taappe attina, hara s'oossaa erikkiti; ashshiyaawekka taappe attina, haray baawa.

⁵ Mela Biittaana, mela gadiyaan taani hinttena naagaad.

⁶ Taani hinttena mizina, miide kalleeddita; kaalliide otoretteeddita; hewaappe guyyiyaan, taana dogeeddita.

⁷ Hewaa diraw, taani hintte bolla gaammuwaa mala gidanawaa; k'ay maahiyaadan, ogiyaa doonaan zuggana.

⁸ Maratuwaa wotsi akkeedda maahattiidan, taani hinttenana gaketkana; hinttena daakereetsana. K'ay taani hinttena gaammuwaadan yan maana; bazzuwaa do'aadan, hinttena poosheretsana.

⁹ «Israa'eeliyaa asatoo, hintte ta bolla, hinttena maaddiyaawaa bolla morkketetsaan denddiyaa diraw, taani hinttena d'ayissana.

¹⁰ Hintte taana, «Nuw kaatiyaanne gadiyaa mooddiyaawantta imma» yaagiide oochcheeddita. Hinttena ashshanaw hintte kaatii anee? Hintte gadiyaa mooddiyaawanttuu hintte katamatuwaa giddon hak'an de'iino?

¹¹ Taani ta hank'k'uwaan hinttentoo kaatiyaa immaad; ta yiluwaan Aa diggaad.

¹² «Efireema bayzuunne nagaray s'aafettiide, mazggoba golliyaan utteedda.

¹³ Yeluu oyk'keedda mishiratta tuggatiyaawaa mala tuggay Aa bolla yaana. Shin I eri bayinna na'aa; ayaw gooppe, I yelettiiyaa wodii gakkina, bare daay uluwaappe wod'd'ennaan is'siyaa na'aa mala.

¹⁴ Untuntta taani duufuwaappe ashshana; hayk'k'uwaa wolk'k'aappekka wozana. Hayk'k'oo, ne iita hargettuu hak'anne? Duufoo, ne bashshay hak'anne?

«Taani ta asaw k'arettikka.

¹⁵ Efireeme bare ishatuwaa giddon minnintokka, Med'inaa Goday yeddeedda away doliyaa bagga c'arkkuu mela biittaappe c'arkkiidde yaana. Aa pultotuu to'ana; Aa haatsaa ollatuukka melana. I minjiyaa golletuwaan de'iyaa al'o miishshaa ubbay bonk'ettanawaa.

¹⁶ Samaariyaa Asay barenttu S'oossaa bolla makkaleedda diraw, barenttu bayzuwaa muraa akkanaw besse. Untunttu mashshaan busakettana; untunttu guutsaa naanaykka kinchchettana; untunttu shahaara mac'c'a asatuwaa uluukka p'alk'k'ettana» yaagee.

14

Nagaraa Maarotaanne Anjuwaa Hidootaa

(14:1-9)

¹ Israa'eeliyaa asaw, hintte nagaraa gaasuwaan d'ubettiide kunddeeddita. Hintte ha"i Med'inaa Godaakko, hintte S'oossaa simmite.

² Med'inaa Godaakko simmiide, hawaadan yaagiide woossite; «Nu nagaraa ubbaappe nuuna maara; neeni nuuna ne keekatetsan shiishsha akka; yaatina nuuni nu ins's'arssan neena galatana.

³ Asoore gaddii nuuna ashshenna; nuuni olaa paratuwaakka toggokko. Nuuni nu kushiyaan med'd'eedda eek'aa misiletuwa mulekka, «Hawanttu nu s'oossatuwaa» gookko. Aawuu bayinnawanttoo k'aretsiyaawe neena» yaagite.

S'oossay Israa'eeliyaa Asaa

Ooras's'isanaw Hidootaa Immeedda

⁴ S'oossay hawaadan yaagee; «Ta hank'k'uu untunttuppe simmeedda; hewaa diraw, taani untunttu makkalaa hanuwaappe untuntta patsana; untuntta wozanaappe siik'ana.

⁵ Taani Israa'eeliyaa asaw c'okkuwaa mala gidana; untunttu c'iishshaadan c'iishiide, Liibaanoosa zigaadan, s'ap'uwa yeddana.

⁶ Untunttu yalaga maratuu daashana; wogaraadan untunttu lo'ana. Untunttu sawuukka Liibaanoosa zigaadan toshukku gaana.

⁷ Asay simmiide, ta kuwaa garssan de'ana; katsaa c'arshshaadan, untunttu salkkisalkkana; k'ay untunttu woyniyaa turaadan c'iishshaana; Liibaanoosa woyniyaa eessaadan, derii eriyaawaa gidanawaa.

⁸ Hawaappe sintsan Efireema Asay eek'aa misilatinna gakkettenna; taani hintte woosaa sisananne hinttena naagana. Taani irs's'a zigaa mala; hinttenttoo anjjo ubbay taappe beettana» yaagee.

⁹ Aad'd'eeda eray de'iyaa ooninne hawaa akeeko; wozani de'iyaa ooninne hawaa ero. Med'inaa Godaa ogii suure; s'illotuu he ogiyaanna hamettiino. Shin nagaranchchatuu aan d'ubettiino.

Iyyu'eela Timbbitiyaa Geluwaa

Timbbitiyaa odiiyaa Iyyu'eeli awude de'eeddentto Aa de'uwaawaa taarikiyaan daro erettiyaawe baawa. Gido shin, Aa suntsaa biletsey, «Med'inaa Goday ta S'oossaa» giyaawaa gidoo de S'oossay Aanana de'iyaaawaa bessee. Ha mas'aafaa timbbitiyaw hara geeshsha mas'aafatuwaanna k'ara maata de'ee. Mas'aafay beetteeddawee Kiristoosa yeletaappe kase, oyddentso woy ichcheshentso s'eetu laytsaa heeraana geetettiide k'ofettee. He wodii Paarise kaatetsay de'iyaa wode. Iyyu'eeli odiidde, Israa'eeliyaa gadiyaan daro boolii yaanawaanne gadiyaa bayzziyaa away awas'ina gaddii koshatanawaa odee. Ha hanotatuu k'ay Godaa Gallassay matatteeddawaa odiino. Godaa Gallassay gakkiiyaa wode, Aa geeshsha shenii polettennaadan wad'ettiyaawantta ubbaa I muranawaakka gujjiide odiino. Timbbitiyaa odiiyaawe Asay nagaraappe simmiyaawaa gidoope, S'oossay untuntta kase untunttu de'iyaa hanotaakko zaariide, anjanawaa hassayissee. Hanana giide I odeeddawaappe gitatiide beettiiyaa hidootay S'oossay attuma asatuwaanne mac'c'a asatuwaa bolla, yalagatuwaanne c'imatuwaa bolla, bare asaa ubbaa bolla bare Ayaanaa gussanawaa odiiyaa sa'aa.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Booliyaanne Morkkiyaa Wotaadaraa 1:1—2:17

Godaa Gallassaa 2:18-32

Goday Amanenawantta Muriyaawaa 3:1-21

*Booliyaanne Morkkiyaa Wotaadaraa
(Hos. 1:1—2:17)*

¹ Putu'eela na'aa Iyu'eelakko Med'inaa Goday kiiteedda k'aalay hawaa.

² Hinttenoo c'imatoo, hawaa sisite! Yihudaa gadiyaan de'iyaa asaw ubbaw, sisite! Hawaa malabay hintte wode woy hintte aawotuwaaw hani erii?

³ Hewaa hintte naanaatoo odite; hintte naanay barenttu naanaatoo odino; k'ay untunttu naanay akka kaalliyaa yeletaw odino.

⁴ Gondduwaappe atteeda katsaa wude boolii meedda; wude booliyaappe atteeda katsaa bumbburetsay meedda; k'ay bumbburetsaappekka atteeda katsaa kukubbay meedda.

⁵ Hinttenoo matsottiyaawanttoo, beegottiide yeekkite! Hinttenoo, woyniyaa eessaa ushiyaawanttoo ubbaa gede, zilaalite! Ayaw gooppe, mal"iyaa woyniyaa eessay hintte doonaappe atteeda.

⁶ Payduu bayinna olanchchay ta gadiyaa mayyeedda. Untunttu achchay gaammuwaa achchaa mala; k'ay untunttu kasiliikka gaammatti kasiliyaa mala.

⁷ Untunttu ta woyniyaa turaa bayzzeeddino; ta balasiyaa mitsaakka c'oommeeddino. Untunttu pok'uwaa ubbaa mi diggeedda diraw, woyniyaanne balasiyaa tashetuu ubbay boos's'eeddino.

⁸ Attumawoo, bare yalagatetsan Aa giigeedda asinay hayk'k'ina, waaruwaa mayyaade yeekkiyaa geelayattiidan, ubbay akka yeekkite!

⁹ Katsaa yarshshuunne ushshaa yarshshuu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa biyaawaa aggeeda; hewaa diraw, Med'inaa Godaw ootsiyaa k'eesatuu yeekkiino.

¹⁰ Shoyk'ay mela atteeda; biittay akka yeekkee. Ayaw gooppe, katsay d'ayeedda; woyniyaa turay meeledda; zayitiikka laafeedda.

¹¹ Hinttenoo goshshanchchatoo, kayyottite! Hinttenoo, woyniyaa turaa tokkiyaawanttoo, zilaalite! Ayaw gooppe, c'akku gakeedda zarggayanne banggay gaden d'ayikichcheedda.

¹² Woynniyaa turay meeledda; balasiyaa mitsay akka shulleedda; roomaaniyaa giyaa mitsay, temiriyaa giyaa mitsay, appiliyaa giyaa mitsayne k'ay shoyk'aan de'iyaa hara mitsaa ubbay akka meeledda. Hewaa diraw, asaappe nashechchay haakkeedda.

*Simmanaadaaniinne Woossanaadan Shiik'o S'eessaa
(Hos. 1:11—2:17)*

¹³ Hinttenoo k'eesatoo, waaruwaa mayyiide yeekkite! Hinttenoo, yarshshiyaasan ootsiyaa k'eesatoo, ayee! ayee! giite; Hinttenoo, ta S'oossaa sintsan ootsiyaawanttoo, Geeshsha Golliyaa gelite; waaruwaa mayyiide ak'ite. Ayaw gooppe, katsaa yarshshuwaanne ushshaa yarshshuwaa S'oossaa Geeshsha Golliyaan yarshshiyaawe baawa.

¹⁴ S'oomaa awaayite; geeshsha yaa'aw asaa s'eesiide shiishshite; c'imatuwaanne gadiyaan de'iyaa asaa ubbaa Med'inaa Godaa hintte S'oossaa Geeshsha Golliiyaa shiishshite; yaatiide yan Med'inaa Godaakko waassite!

¹⁵ Med'inaa Godaa gallassay mateedda; he gallassaw aayye ana! He gallassay Ubbaa Danddayiyaa S'oossaappe bashshaa gallassaa gidide yee.

¹⁶ Nu ayifiyaa sintsaappe katsay, nu S'oossaa Geeshsha Golliyaappe nashechchayenne ililssay d'ayeedda gidennee?

¹⁷ Zereteedda zeretsay biittaa gididon buuk'keedda; katsay meli kichcheedda diraw, Yeessiikka ubbay mela gideedda; diyetuukka koletteeddino.

¹⁸ Mehetuu loytisi waassiino; miizzaa wudiyawukka maata bayinna diraw, yaanne haanne bichchaariino. Haray atto, dorssaa wudetuukka tuggatiino.

¹⁹ Abeet Med'inaa Godaw, tamay bazzuwaan de'iyaa hentsaa gadetuwa mi diggeedda dirawunne dembban de'iyaa mitsaa ubbaa lac'uu s'uuggi diggeedda diraw, taani neekko waassay.

²⁰ Goggiyaa haatsay meleedda dirawunne tamay bazzuwaan de'iyaa maata mi diggeedda diraw, haray atto, bazzuwa do'atuukka neekko waassiino.

2

¹ S'iyoonen malakataa punnite; ta geeshsha deriyaanka malakataa sissite! Yihudaa gadiyaan de'iyaa Asay ubbay yashshaw kokkoro; ayaw gooppe, Med'inaa Godaa gallassay yee; matatteedda.

² He gallassay d'umanne shaannochchaa gallassaa; shaariyaanne bara d'uma gallassaa! C'oranne mino olanchchatuu deretuwa bollan s'alk'ii kesiyaawaadan kessi wod'd'eeddino. Untuntu malay benippe doommina de'ibeenna; hawaappe sintsanaw daro yeletaa gakkanawukka untuntu malay de'enna.

³ Untuntu bareppe sintsanna de'iyaa c'arshshaa ubbaa tamaadan miino; k'ay untuntutuppe guyyenna de'yaabaa lac'uwaadan s'uuggiino; untuntutuppe sintsanna de'iyaa sa'ay Edene Gennetiyyaa mala; shin untuntutuppe guyyii mela bazzuwa mala; untuntutuppe ayayenne attena.

⁴ Untuntu malay paraa malaa mala; untuntu olaa paratuwaadan, ellekka wos's'iino.

⁵ Paray goochchiyyaa gaaretuwa kooshshaa giiriino; untuntu deretuwa s'eeraana guppiino; dalaa miyaa tamaa lac'uwaadan s'aragiino; olaa baanaw salpeedda wolk'k'aama olanchchatuwaadan maaran hametiino.

⁶ Untuntutuppe sintsanna Asay kokkoree; untuntu yashshaw ubbaa som"ii laameteedda.

⁷ Untuntu olanchchatuwaadan wos's'iino; dirssaa gimbbiyaakka gi"iino. Untuntu ubbaykka bare maaran salpiino; barenttu salppiyaappe gas'aa kesikkino.

⁸ Untuntu ittuu ituwaanna sugettikkino; ubbaykka bare salppiyaan salppiyaan sitti giide, sintsaw hametiino. Untuntu barennana oletiyyaawanttu gidduwaana d'uussiide aad'd'iino; he wode untunta te"iyaabay baawa.

⁹ Untuntu katamaa ellekka woraajjiino; dirssaa gimbbiyaa bollanka wos's'iino. Untuntu golliyyaa bollakka kesiino; k'ay kayisuwaadan, maskkootiyaanna geliino.

¹⁰ Untuntutuppe sintsanna gaddii k'aas's'ee; salotuukka kokkoriino. Awayenne aginay d'umiino; k'ay s'oolintetuukka barenttu poo'uwa gentsiino.

¹¹ Med'inaa Goday bare olanchchatuwa sintsan guumnee; aw azazettiyyaa olanchchatuu c'oranne wolk'k'aama. Med'inaa Godaa gallassay gitanne daroppe yashshiyaawaa. He gallassaa danddayanawe oonee?

Nagaraappe Simmanaadan S'eessaa

¹² Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ha"ikka s'oomiidde, yeekkiiddinne kayyottiidde polo wozanaappe taakko simmite.

¹³ Hintte wozanaappe attina, hintte mayuwa peed'oppite» yaagee.

Med'inaa Godaakko, hintte S'oossaakko, simmite; ayaw gooppe, I k'aretayenne maarotay kumeeddawaa; hank'k'oo elleellennawaanne siik'uu dareeddawaa; I hinttena muranaw koyennawaa.

¹⁴ Ooni erii, S'oossay hintte S'oossay, bare hank'k'uwaappe simmiide, hinttenttoo daro katsaa anjjuwaa immanenttonne. He wode Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, katsaa yarshshuwaanne ushshaa yarshshuwa hintte yarshshana.

¹⁵ S'iyoonen malakataa punnite; yaa'aw asaa shiishshite! S'oomaa awaayite;

¹⁶ Shiik'uwaa geeshshite; c'imatuwaa ittippe ahite; guutsaa naanatuwaanne d'ammiyaawantakka ashshoppite. Akkiyaawe Bullachchaa golliyaappe keso; bullachchettiyaanakka bare siiris'aappe kesu.

¹⁷ Med'inaa Godaw ootsiyaa k'eesatuu Geeshsha Golliiyaa baranddaappenne yarshshiyaa sa'aappe gidduwaan ek'kiide yeekkino. Untunttu hawaadan yaagiide woossino; «Abeet Med'inaa Godaw, ne asaw k'aretta; ne asaa kawutetsatuwaa gidдон boriyaabaanne k'iliic'isiyaawaa kessoppa. Asay bare gidдон ayaw, «Untunttu S'oossay hak'an de'ii?» yaagane?» yaagino.

Godaa Gallassaa

(2:18-32)

¹⁸ Yaatina, Med'inaa Goday bare biittaw seelettana; k'ay bare asawukka k'aretana.

¹⁹ Med'inaa Goday zaariide bare asaa hawaadan yaagee; «Be'ite, taani hinttenttoo katsaa, woyniyaa eessaanne zayitiyaa hinttena adda kalissiyaawaa yeddana; taani hinttena mulekka kawutetsatuwaa gidдон boriyaa kessikke.

²⁰ «Huup'issa baggana yeedda booliyaadan gideedda morkkatuwaa taani yederssaade, hintteppe haassana; bazuwaanne mela biittaa taani untunttu yederssana. Away doliyaa bagganna de'iyaawantta Mas'ine Abbaw, Away wulliyaa bagganna de'iyaawantta k'ay Meediteraane Abbaw zaaraade yeddana; untunttu anhay s'ink'k'uwaa s'o'u gaana. Hewe ubbay untunttu hintte bolla wolk'k'aama iitabaa ootseedda gishshaassa» yaagee.

²¹ Biittaw, simmi yayyoppa; Med'inaa Goday gitabaa ootseedda diraw, nashettanne hashshu ga!

²² Hinttenoo sa'aa mehetoo, yayyoppite; ayaw gooppe, bazuwaan de'iyaa hentsaa gadii aac'eedda; mitsaykka bare ayfiyaa ayifee; Etsaa mitsayenne woyniyaa turaykka ayfiyaa dors'sos's'ee.

²³ Hinttenoo S'iyoonne asatoo, nashetite; Med'inaa Godaan, hintte S'oossan, hashshu giite! Ayaw gooppe, I balgguwaa iraa hinttenttoo darisside immeedda; k'ay I kasewaadan, hinttenttoo balgguwaa iraanne adilliyaa iraa gidisside immeedda.

²⁴ Katsaa bukkiiyaa uddumatuwaan katsay kumana; woyniyaa eessayenne wogaraa zayitii gum'iyaa ollatuwaa kumiide palahana.

²⁵ Med'inaa Goday hintte S'oossay hawaadan yaagee; «Kase taani hintte giddo yeddeedda, ta wolk'k'aama olanchchatuwaa, gonddotuu, booletuu, bumburotuunne kukkubbotu meedda laysatuwaa ac'uwaa taani hinttenttoo c'iggana.

²⁶ Maanaw hinttenttoo daro k'umay de'ana. Hewaa diraw, hintte kallananne maalalissiyaabaa hinttenttoo ootseedda taana Med'inaa Godaa hintte S'oossaa suntsaa galatana. K'ay ta Asay laa'entso mulekka yeellatenna.

²⁷ He wode taani Israa'eeliyaa gidдон de'iyaaawaa, taani Med'inaa Goday hintte S'oossaa gidiyaawaanne taappe attina, hara s'oossi bayinnawaa hintte erana. K'ay ta Asay laa'entso mulekka yeellatenna.

²⁸ «Hewaappe guyyiyaan hawaadan hanana; Taani asaa ubbaa bolla ta Ayaanaa gussana. Hintte attuma naanatuunne hintte mac'c'a naanay timbbitiyaa odana; hintte c'imatuukka akumuwa akumetana; hintte wodalla naanaykka sas'aa be'ana.

²⁹ He gallassatuwaan ta attuma k'oomatuu bollanne ta mac'c'a k'oomatuu bolla taani ta Ayaanaa gussana.

³⁰ «K'ay taani bolla saluwaan maalalissiyaabaa, garssa saankka suutsaa, tamaanne sitti giide pude denddiyaa c'uwaa bessana.

³¹ Gitanne daroppe yashshiyaa Med'inaa Godaa gallassay gakkanaappe kase away d'umana; aginayikka suutsaa malatana.

³² He wode hawaadan hanana; Med'inaa Godaa suntsaa s'eesiyaa ubbay attana. Med'inaa Goday geeddawaadan, S'iyoonne Deriyaaninne Yersaalamen attiyaawanttu de'ana. Hewantuppekka Med'inaa Goday s'eeseeddawanttu pas'a de'ana.»

3

Goday Ammanennawantta Muriyaawaa

(3:1-21)

¹ Med'inaa Goday hawaadan yaagee, «He gallassatuwaaninne he wodiyaan taani Yihu-daanne Yersaalamne asaa omooduwaa zaarananne ishalissaade wotsana.

² Taani kawutetsatuwaa ubbaan de'iyaa asaa shiishshaade, duge Iyoosaafes'a Wombbaa wotsana; untunttu ta asaa Israa'eeliyaa bolla ootseedda bayzuwaa ubbaa diraw, taani

untuntta yan pirddana. Ayaw gooppe, untunttu ta asaa kawutetsatuwaa gidдон laaleeddino; k'ay ta biittaakka barew gishi akkeeddino;

³ omoodeteedda ta asaa bollan saamaa yeggeeddino; sharmus'a mac'c'a asaa demmanaw, attuma na'aa immeeddino; k'ay woyniyaa eessaa ushanaw, mac'c'a naatto bayzeeddino.

⁴ «Hewaadankka, Hinttenoo, S'iiroosa, Sidoonanne Piliss's'eema gadiyaa asatoo, hintte ta bolla ay ootsanaw k'oppeedittee? Taani ootseeddawaa haluwaa kessanaw koyiitee? Hewaa hintte koyooppe, taani elleellaadde hintte ootseedda oosuwaa hintte bolla zaarana.

⁵ Ayaw gooppe, hintte ta biraanne ta work'k'aa akkeeddita; ta al'o miishshaakka hintte eek'aa golletuwaa gelisseeddita.

⁶ Yihudaa gadiyaa asaanne Yersaalame katamaa asaa untunttu gadiyaappe haassi afiide, Giriike gadiyaa asaw zal'eeddita.

⁷ Be'ite, hintte zal'eedda sa'aappe taani untuntta ha"i dentsetsana; hintte ootseeddawaa ubbaa hintte huup'iyaa zaarana.

⁸ Taani hintte attuma naanatuwaanne hintte mac'c'a naanatuwaa Yihudaa gadiyaa asaw zal'etanaadan ootsana; k'ay untunttukka haako gadiyaan de'iyaa Saaba gadiyaa asaw untuntta zal'ana. Taani Med'inaa Goday hawaa odaad.

S'oossay Ammanenna Asaa Bolla Aheedda Pirddaa

⁹ «Hawaadan yaagiide Ayihuda gidenaa asatuwaa gidдон awaayite; «Olaw giigite; mino asatuwaa dentsetsite! Olanchchatuu ubbay shiik'inonne kesino.

¹⁰ Hintte maraashaa mashshaa, hintte baac'aakka tooraa kessanaw k'os's'ite! Daaburanchchay, Taani mina! yaago.

¹¹ Hinttenoo, yuushshuwaan de'iyaa kawutetsaa ubbatoo, ellekka haa yiite; hewan shiik'ite» yaagite» yaagee.

Abeet Med'inaa Godaw, ne olanchchatuwaa yaa duge wotsa!

¹² K'aykka S'oossay hawaadan yaagee; «Kawutetsatuu denddiide, Iyoosaafes'a Wombbaa biino; ayaw gooppe, yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuwaa ubbaa bollan pirddanaw taani yan uttana.

¹³ Untunttu iitatetsay loytsi dareedda. Hewaa diraw, c'akaa wodii gakkina baac'aan c'akkiyaawaadan, untuntta c'akkite; woyniyaa ayfii gum"iyaa ollaan kumina yed'd'iyaa waadankka, untuntta yed'd'ite.»

¹⁴ Pirddaa zanggaaraan Med'inaa Godaa gallassay gakeedda; hewaa diraw, daro daro Asay pirddaa zanggaaraan de'ee.

¹⁵ He gallassi awayenne aginay d'umana; s'oolinttetuukka barenttu poo'uwaa gentsana.

¹⁶ Med'inaa Goday S'iyoonen gidiide guummana; Yersaalamenkka bare kooshshaa sissana; saluunne sa'ay kokkorana. Shin Med'inaa Goday bare asaw Israa'eelaw bak'ati attiyaa sa'anne de'uwaa gidanawaa.

S'oossay Bare Asaa Anjjana

¹⁷ Med'inaa Goday, «Taani ta geeshsha deriyaan S'iyoonen de'iyaa Med'inaa Godaa hintte S'oossaa gidiyaawaa hintte he wode erana. Yersaalame katamay geeshsha gidanawaa; k'ay allagatuwaa olanchchatuu laa"entso Yersaalame woraajjikkino.

¹⁸ «He gallassi deretuu ayfiyaa woyniyaa turaan kametana; deretuwaa bollankka daro maatsaa immiyaa miizay heemettana. Yihudaa gadiyaan de'iyaa shaafaa ubbaanna haatsay pulttana. Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaappe pulttuu goggana; Shiis'ima Zanggaaraa ushshana.

¹⁹ «Gibs'e gaddii mela gidanawaa; Eedooma biittaykka ayinne dolenna biittaa gidanawaa. Ayaw gooppe, untunttu Yihudaa asaa bolla iitabaa ootseeddino; k'ay Yihudaa gadiyaan s'illo asaa suutsaakka gusseeddino.

²⁰ Shin Yihudaa gaddii med'inaw, Yersaalamekka yeletaa ubbaa gakkanaw, Asay de'iyasaa gidanawaa.

²¹ Taani haluwaa c'gettennaan aggeedda untunttu suutsaa haluwaa biro kessana; ayaw gooppe, S'oossay S'iyoonen de'ee» yaagee.

Amoos'a Timbbitiyaa Geluwaa

Ha timbbitiyaan odetteedda kiitay Geeshsha Mas'aafaa gidдон haratuwaappe adussa wodiyaappe kasena s'aafetteedda mas'aafay Amoos'a timbbitiyaa mas'aafaa. Amoos'i Yihudaan de'iyaa itti katamaappe yeedda asaa gidooппenne, Kiristtoosa yeletaappe kase, hosppuntsa s'eetu laytsaw bagga heeraan ha kiitaa huup'issa baggana de'iyaa Israa'eeliyaa kawutetsaw aatseedda. He wodii daro duretetsay, ayaanaa de'uwaankka Asay dic'ceddanne ammantisiyaa hanotetsay beetteedda wode. Gidooppenne Amoos'i duretetsay dure asaa s'alalaw imetteeddawaa be'eedda; k'ay hara baggana suure pird-day d'ayiyaawenne hiyyeesatuwaa uk'kunniyaawe gadiyaan dareeddawaa be'eedda. Ammanuwaa oyk'k'etsaa gidooппekka tumuwaappe haakkeeddawaa, lo'o malatiyaa iitay kumeeddawaanne anuu bayinna sarotetsay de'iyaaawaakka be'eedda. Hewaa gaa-suwaan S'oossay bare asaa bolla muruwaa ahanawaa hank'k'uwaaninne s'alan kumiide odeedda. Hewaanakka, «Suure pirdday shaafaa haatsaadan goggo» yaagiide k'ofisseedda. Hewaadan hanooппe, «Ubbaa Mooodiyaa Goday atteeda Israa'eeliyaa asaw k'arettiide maaranenttonne ooni erii!» yaageedda (5:15).

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Asaa Zeretsaa Ubbay Bare Wonjjalaan Ooshetiyaawaa 1:1–3:2

Israa'eeliyaanne Samaariyaa Bashshaa 3:3–6:14

Israa'eeliyaa Muruwaabaa Amoos'i Be'eedda Ichcheshu Sas'atuwaa 7:1–9:10

Israa'eeliyaa poo'o Hidootaa 9:11–15

Asaa Zeretsaa Ubbay Bare Wonjjalaan Ooshetiyaawaa

(1:1–3:2)

¹ Ooziyaane Yihudaa gadiyaan kaatiyaa, k'ay Yo'aasha na'ay Iyorbbaami Israa'eeliyaa gadiyaan kaatiyaa gidiide de'eedda laytsan Tak'o'a gadiyaan dorssaa heemmiyaawantuppe ittuu Amoos'i, biittay k'aas's'anaappe laa'u laytsaappe kase Israa'eeliyaabaa be'eedda sas'ay hawaa.

² I hawaadan yaageedda; «Med'inaa Goday S'iyooone Deriyan gudee; Yersaalame kata-mankka bare kooshshaa sissee. Hentsanchchatuu mehiyaa heemmiyaa hentsaa gadetuu meliino; K'armmeloosa Deriyyaa huiup'iyaa de'iyaa irs's'aykka shullee» yaageedda.

Israa'eeliyaa Yuushshuwaan De'iyaa Gadetuwwa Bollan S'oossay Pirddiyaa Pirddaa

Sooriyaa

³ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Damask'k'o Asay zaari zaariide ootseedda nagaraa diraw, taani untuntta murenan aggikke. Ayaw gooppe, untunttu Gala'aade biittaa asaa birataa achchaana de'iyaa gaariyan yed'isiide k'os's'eeddino.

⁴ Hewaa diraw, taani Kaatiyaa Hazaa'eela golliyaan tamaa yeddana; yeddina he tamay Kaatiyaa Benihadaada geessuwaakka maana.

⁵ Taani Damask'k'o katamaa penggiyaa kulbbuwaa mentsana; Aweena zanggaaraan de'iyaa asaa yederssananne kaatetuwwa s'am"aa oyk'keeddawaakka Beeti-Edeenappe d'ayissana; k'ay Sooriyaa gadiyaa asaykka omoodettiide, K'iira giyaasaa baana» yaagee Med'inaa Goday.

Piliss's'eema

⁶ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Gaaza katamaa Asay zaari zaariide ootseedda nagaraa diraw, taani untuntta murenan aggikke. Ayaw gooppe, untunttu gadiyaan de'iyaa asaa ubbaa omoodiide, Eedooma gadiyaa asaw bayzzeeddino.

⁷ Hewaa diraw, taani Gaaza katamaa dirssaan tamaa yeddana; he tamay katamaa geessuwaakka maana.

⁸ Ashddoodan de'iyaa asaa taani yederssananne kaatetuwwa s'am"aa oyk'keeddawaakka Ask'kelonappe d'ayissana. Ek'iroona kataman de'iyaa asaakka murana; k'ay Piliss's'eema gadiyaa asaappe atteedawantukka hayk'kana. Taani Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

S'iiroosa

⁹ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «S'iirroosa katamaa Asay zaari zaariide ootseedda nagaraa diraw, taani untuntunta murenan aggikke. Ayaw gooppe, untunttu c'aak'k'eteedda ishatetsaa c'aak'uwaa aad'd'iidde, omoodetteedda asaa ubbaa Eedooma asaw bayzeed-dino.

¹⁰ Hewaa diraw, taani S'iirroosa katamaa dirsaan tamaa yeddana; he tamay katamaa geessuwaakka maana» yaagee.

Eedooma

¹¹ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Eedooma gadiyaa Asay zaari zaariide ootseedda nagaraa diraw, taani untuntunta murenna aggikke. Ayaw gooppe, untunttu barenttu ishatuwaa Israa'eelatuwaa mashshaan yedersseeddino; untunttu untunttoo k'arettibeykkino. Untunttu ubbaa gede hank'k'ettiino; untunttu yiluu med'inawukka simmenna.

¹² Hewaa diraw, taani Teemaana katamaa bolla tamaa yeddana; he tamay Boos'ira katamaa geessotuwa maana» yaagee.

Amoona

¹³ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Amoona gadiyaa Asay zaari zaariide ootseedda nagaraa diraw, taani untuntunta murenan aggikke. Ayaw gooppe, untunttu barenttu zawaa aassanaw Gala'aade gadiyaan de'iyaa shahaara mac'c'a asatuu uluwa daakkeeddino.

¹⁴ Hewaa diraw, taani Raaba katamaa dirsaan tamaa yeddana; he tamay katamaa geessotuwa maana. Hewaappe guyyiyaan, olaa gallassi waasuu darana; k'ay olanchchatuu gotiyaadan wolk'k'aamana.

¹⁵ Untunttu kaatiinne aanana ootsiyaa kaappatuu ubbay omoodettiide ittippe baana» yaagee Med'inaa Goday.

2

Moo'aaba

¹ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Moo'aaba gadiyaa Asay zaari zaariide ootseedda nagaraa diraw, taani untuntunta murenan aggikke. Ayaw gooppe, untunttu Eedooma gadiyaa kaatiyaa mek'etsaa bidintsaa kesana gakkanaw s'uuggeeddino.

² Hewaa diraw, taani Moo'aaba gadiyaan tamaa yeddana; he tamay K'iriyoota katamaa geessotuwa maana. Moo'aaba gadiyaa Asay shabbirssaa gidдон, olaa waasuwa gid-duwaaninne malakataa punuwaa gidдон hayk'k'i wurana.

³ Taani Moo'aaba gadiyaa mooddiyaawaa d'ayissana; k'ay kaappatuwa ubbaakka aanana ittippe wod'ana» yaagee Med'inaa Goday.

⁴ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Yihudaa gadiyaa Asay zaari zaariide ootseedda nagaraa diraw, taani untuntunta murenan aggikke. Ayaw gooppe, untunttu Med'inaa Godaa higgiiyaa is's'eeddino; Aa azazuwaakka naagibeykkino. Untunttu aawotuu kaalleedda worddo s'oossatuu untunttakka baletseeddino.

⁵ Hewaa diraw, taani Yihudaa gadiyaa bolla tamaa yeddana; he tamay Yerusaalame geessotuwa maana» yaagee.

Israa'eeliyaa Bollan S'oossay Pirddiyaa Pirddaa

⁶ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Israa'eeliyaa Asay zaari zaariide ootseedda nagaraa diraw, taani untunttu murenan aggikke. Ayaw gooppe, untunttu miishshaa akkana diraw, s'illuwaa zal'iino; k'ay c'aammaa ac'uwa akkana gishshawukka hiyyeesaa zal'iino.

⁷ Mank'k'otuwa gadiyaa baanan kunddissiidde, untunttu huup'iyaa yed'd'iino; naak'etteeddawanttu pirddaakka geellayino. K'ay aawunne na'ay laa'u itti mishirato woshumiyaawaan ta geeshsha suntsaa loytsi tunissiino.

⁸ Untunttu asaappe ac'oo oyk'keedda mayuwaa yarshshiyaa sa'aan ubbaa matan hii's'iide, aan gisiino; k'ay asaappe mak'k'ac'o ootsiide akkeedda woyniyaa eessaa barenttu S'oossaa golliyaan ushiino.

⁹ «Gidooppenne, zigaadan aduk'k'iide, wolaadan minneedda Amoore gadiyaa asatuwa untunttu sintsaappe d'ayisseeddawe taana. Taani untunttoo bolla ayifiyaanakka garssa s'ap'uwaanakka ubbaa d'ayissaad.

¹⁰ Taani hintnta Gibbs'e gadiyaappe kessaade, bazuwaan oytamu laytsaa kaaletsaad; k'ay Amooretuu biittaakka hinttentoo laata ootsaade immaad.

¹¹ «Hintte attuma naanatu giddoppe timbbitiyaa odiyaawantta, hintte yalaga asaa giddoppekka barena S'oossaw dummayedda Naaziraawetuwa dentsaad. Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, hawe tuma gidennnee? Hawaa taani S'oossay odaad.

¹² Shin hintte he Naaziraawetuwa c'aak'uwaa kolissiide, woyniyaa eessaa ushsheed-dita; timbbitiyaa odiyaawanttakka, «Timbbitiyaa odoppite» yaagiide azazeedditaa.

¹³ «Be'ite, katsaa darissiide c'aaneedda gaarii me"iyaawaadan, taani hinttena mentsana.

¹⁴ Pala wos'siyaawe bak'atiide kessi akkena; minoo wolk'ay is's'ana; olanchchayikka bare shemppuwaa ashshenna.

¹⁵ Wonddaafiyaan dukkiyaawe bare sa'aan ek'k'anaw danddayenna; gediya eesukka kessi akkena; paraawukka bare shemppuwaa ashshenna.

¹⁶ He gallassi haray atto olanchchatuwaa gidдон loytsi s'alanchcha giyaawanttukka kallo s'iira bak'atana» yaagee Med'inaa Goday.

3

¹ Hinttenoo Israa'eeliyaa asatoo, Med'inaa Goday hintte bolla, Gibs'e gadiyaappe I Kesseedda asaa ubbaa bolla haasayeeddawaa sisite.

² «Sa'aan de'iyaa asaa ubbaappe taani hintte s'alalaa dooraad. Hewaa diraw, hintte ootseedda nagaraa ubbaw taani hinttena murana» yaagee.

Israa'eeliyaanne Samaariyaa Bashshaa

(3:3–6:14)

³ Laa"u asatuu k'ofay itta gidenaan de'iidde ittippe hamettiino?

⁴ Gaammuu oyk'k'iaawaa demmennaan woran c'oo gudiyye? Woy wodalla gaammuu ayentto yederssiide oyk'k'ennan bare geessuwaan daariyye?

⁵ Oy'k'k'anaw yeggeedda gitiyaa gidдон katsay d'ayooppe, kafuu c'oo oyk'k'ettii? Woy p'irii ayentto oyk'k'iaabay bayinnan c'oo pirii?

⁶ Katamaa gidдон olaa malakatay punettiyaa wode, Asay yashshan kokkoreenneeyye? Woy Med'inaa Goday kiittennan de'ishshin, bashshay itti katamaa bollan yiyye?

⁷ Tumuwaappe Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday bare s'uuraa timbbitiyaa odiyaa bare k'oomatoo kasetiide k'onc'c'issennaan de'iidde, ayaanne ootsenna.

⁸ Gaammuu gudina, yayyenawe oonee? Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday odina, timbbitiyaa odenawe oonee?

Samaariyaa Kunddetsaa

⁹ Ashddooda katamaaninne Gibs'e kaatiyaa golletuwaan de'iyaa ubbatoo hawaadan yaagiide awaayite; «Samaariyaa deretuwa bolla shiik'ite; shiik'iide yan haniyaa wolk'k'aama wac'etsaanne sugetsaa oosuwa be'ite» yaagee.

¹⁰ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ha asatuu suurebaa ootsiyaawaa erikino; sugetsaaninne bonk'k'iide aheedda shaluwaan barenttu golliyaa kuntsi wotseeddino» yaagee.

¹¹ Hewaa diraw, Ubbaa Mooodiyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Morkkii hintte biittaa dooddana; hintte geesuwaa laalana; hintte dureretuwa golliyaakka bonk'k'ana» yaagee.

¹² Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hentsanchchay gaammuwaa doonaappe dorssaa wotsi akkiyaa wode, dorssaw laa"u gedetuwa woy duus'a haytsaa wotsi akkiyaawaadan, hewaadankka Samaariyaa gadiyaan ishaluwaan utteedda Israa'eeliyaa asaappe ama-reedawanttu s'alalay attana» yaagee.

¹³ Med'inaa Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hawaa sisite; Yaak'ooba zaratuwa bolla markkattite.

¹⁴ Taani Israa'eeliyaa asaa untunttu nagaraa diraw muriyaa gallassi, Beetele kataman de'iyaa yarshshiyaa sa'aa kolana; yarshshiyaa sa'aan de'iyaa kac'etuukka me"iide, sa'aan wod'd'ana.

¹⁵ Balguwaan untunttu de'iyaa golliyaanne boniyaan untunttu de'iyaa golliyaa ubbaa taani d'ayissana. Danggarssaa zaaliyaan alleek'k'issiide, untunttu kees's'eedda golliikka kolettana; k'ay wolk'k'aama wolk'k'aama golletuu ubbayikka d'ayana» yaagee Med'inaa Goday.

4

¹ Hinttenoo, Samaariyaa mac'c'awanttoo, Baasaane gadiyaa mac'c'a miizatuwaadan mod'd'eeddawanttoo, hawaa sisite! Hintte hiyyeesatuwa uk'k'unniita; mank'k'otuwaakka tuggayiita. Hintte asinatuwaakka, «Nuw ushshaa hammite» yaagiita.

² Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagiide, bare geeshshatetsaan c'ak'k'a; «Hintte maaggan oyk'k'iide goosheettana gallassayenne hintteppe atteeda amareedawantukka maaggan oyk'k'iide biyaa moletuwaadan hanana gallassay yaana.

³ Hintte ubbaykka dirssaa s'oo'yaanna goochchina kesiide, Hermmoonen olettana» yaagiide c'aak'k'eedda Med'inaa Goday.

Israa'eeliyaa Asay Bare Balaappe Tamaaranaw Danddayibeykkino

⁴⁻⁵ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, biite; Beetele biide, nagaraa ootsite; Galgalakka biide, nagaraa gujjiide ootsite. Wontta wontta hintte yarshshuwaa yarshshite; heezzentso gallassi gallassi hintte asiraataa ahite. Irshshuwaa yeggiide uukkeedda ukitsaa s'uugiide, galataa yarshshuwaa yarshshite. Hintte hintte dosuwaan immiyaawaa diraw, otorettiide awaayite. Ayaw gooppe, hintte ootsanaw dosiyaawe hewaa» yaagee.

⁶ K'aykka Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte katamaa ubbaan taani koshaa yeddaade, haray atto hintte matan das'yaabaakka d'ayissaad; shin hintte hewaankka taakko simmibeykkita.

⁷ Katsaa c'akkiyaa wodi gakkanaw biro heezzu aginay de'ishshin, taani hinttenttoo iraa te"aad. Taani itti kataman iraa bukissaade hara kataman bukkennaadan diggaad; itti shoyk'aan bukkeedda; hara bukkibeenna shoyk'ay k'ay meleedda.

⁸ Hewaa diraw, laa"u woy heezzu katamatuwaa Asay haatsaa ushanaw itti katamaa beeddino; shin alibeykkino. Hewankka k'ay hintte taakko simmibeykkita» yaagee Med'inaa Goday.

⁹ Med'inaa Goday, «Taani hintte katsaa bollan harggiyaa yeddaad; hintte atakilttiyaanne hintte woyniyaa turaa, hintte balasiyaa mitsaanne hintte wogaraa ubbaa boolii meedda; shin hintte hewaankka taakko simmibeykkita» yaagee.

¹⁰ Med'inaa Goday, «Taani Gibs'e asatuwaa bolla iita harggiyaa yeddeeddawaadan, hintte bollankka boshaa yeddaad; hintte wodalla naanatuwaa mashshaan wod'aad; hintte paratuukka omoodettanaadan udaad. Hintte mootsan hayk'k'eedda asaa anhaa s'ink'k'uwaa hinttena ulaad; shin hintte hewaankka taakko simmibeykkita» yaagee.

¹¹ Med'inaa Goday, «Sodoomanne Gamooraa katamatuwaa d'aysseeddawaadan, hintteppekka darotuwaa d'ayissaad; ha atteeda hinttekka tamaappe ees's'iidde atteeda s'iifa mala; shin hintte hewaankka taakko simmibeykkita» yaagee.

¹² S'oossay, «Hewaa diraw, Israa'eeliyaa asatoo, taani hinttena hawaadan ootsaade murana hanay. Taani hinttena hawaadan ootsaade murana haniyaa diraw, Israa'eeliyaa asaw, hintte S'oossaanna gakkettanaw giigite» yaagee.

¹³ Deretuwaa giigiseeddawe, c'arkkuwaakka med'd'eeddawe, bare wozanaa k'ofaa asaw k'onc'c'issiyaawe, wontta poo'uwaa d'umaw laammiaawe, gadiyaan de'iyaa d'ok'k'a deretuwaa yed'd'iyaaawe, aw sunsay Med'inaa Godaa, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaa.

5

Israa'eeliyaa Asay Nagaraa Paas'ana Mala Odeteedda

¹ Israa'eeliyaa asatoo, taani hintte bolla zilaaliyaa zilaassaa sisite!

² «Wodoro Israa'eelatta kunddaaddu; simmi laa"entso denddukku.

Sa'aan olettaaddu;

izo dentsiyaawekka baawa!» yaagaad.

³ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Sha"u olanchchatuwaa olaw yeddiyaa Israa'eeliyaa katamaw s'eetu olanchchatuwaa s'alalay attana; s'eetu olanchchatuwaa olaw yeddiyaa Israa'eeliyaa katamaw k'ay tammu olanchchatuwaa s'alalay attana» yaagee.

⁴ Med'inaa Goday Israa'eeliyaa asaw hawaadan yaagee; «Taanna koyite; yaatooppe, hintte de'uwaa de'ana.

⁵ Shin Beetele koyoppite. Gelgala geloppite. Berssaabehe pinnoppite. Ayaw gooppe, Gelggali omoodettana; Beeteelikka d'ayana» yaagee.

⁶ Med'inaa Godaa koyite; yaatooppe, hintte de'uwaa de'ana. Hewe d'ayooppe, I Yooseefo zariyaa tamaadan s'uuggana; Beeteelen de'iyaa asaakka tamay maana. He tamaa untuntntoo ooninne toyissenna.

⁷ Hinttenoo, suure pirdaa geellayeeddawanttoo, s'illotetsaakka sa'aan oliyaawanttoo, hawaa sisite.

⁸ Piliyaadisa geetettiyaa laappun s'oolinttetuwaanne Ooriyoona geetettiyaa s'oolinttetuwaaw c'itaa med'd'eeddawe, bara d'umaa wonttaw, gallassaa poo'uwaakka k'ammaw laammiaawenne abban de'iyaa haatsuwaaw pude saluwaaw s'eesiide, sa'aa mic'etsaa bolla duge tigiyaawe, aw sunsay Med'inaa Godaa.

⁹ I geessotuwaaw laalanaw wolk'k'aamatuwaaw bolla bashshaa ayee.

¹⁰ Hintte pirddaa gutaran seeriyaawaa is's'iita; tumuwaaw odiaawaakka shenetiita.

¹¹ Hintte hiyyeesatuwaaw yed'd'iide, untunttu katsaakka untunttuppe bonk'k'iide akka keeddita. Yaatiide masetteedda shuchchaan golletuwaaw gimbbeeddita; shin hintte he golletuwaan de'ikkita. Lo'iyaa woyniyaa turatuwaakka tokkeeddita; shin hintte he woyniyaa eessaa ushikkita.

¹² Ayaw gooppe, hintte naak'uu aappunenttonne hintte nagaraykka ay keeshshaa wolk'k'aamentto taani eray. Hintte s'illotuwaaw naak'k'iita; mattaayiyaakka akkiita; k'ay gutaran hiyyeesatuwaaw pirddaa geellayyiita.

¹³ Hewaa diraw, hawaa mala wodiyaan c'inc'c'a Asay c'o'u gee; ayaw gooppe, wodii iita.

¹⁴ De'uaan de'anaw lo'obaappe attina, iitabaa ootsoppite; yaatooppe, hintte giyaawaadan, Med'inaa Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hinttenana gidanawaa.

¹⁵ Iitabaa is's'ite. Lo'obaa dosite. Pirddaa gutaranka suure pirddaa pirdдите. Yaa-tooppe, ooni erii, S'oossay, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay Yooseefo zeretsatuwaappe atteeda amareedawanttoo k'arettanenttonne.

¹⁶ Hewaa diraw, Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Dabaabaa ubbaan waasuu kesana; oge ubbankka asay, «Aayye, aayye!» gaana. Goshshanchchatuu yeekoo, zilaaliyaawanttukka zilaassaw s'eesettana.

¹⁷ Woynniyaa turaa sa'aa ubbaan yeekku de'ana; ayaw gooppe, taani hinttena muranaw hintte giddona aad'ana» yaagee Med'inaa Goday.

¹⁸ Hinttenoo, Med'inaa Godaa gallassay yaanaadan amottiyaawanttoo, hinttenttoo aayye ana! Med'inaa Godaa gallassaa ayaw amottiitee? He gallassay d'umaappe attina, poo'o gallassaa gidenna.

¹⁹ He gallassi hintte gaammuwaappe bak'ati attiyaa wode, maahii gaketiyaa asaa mala, hewaappekka k'ay bak'ati bare golle geliide, bare kushiya godan zempissiyaa wode, shooshshay dukkiyaa asaa mala gidanawaa.

²⁰ Med'inaa Godaa gallassay d'umaappe attina, poo'o gidenna; bara d'umaappe attina, poo'o shoray mulekka baawa!

²¹ S'oossay hawaadan yaagee; «Taani hintte bonchchiya baalatuwaaw is's'aaddinne shenetaad; hintte geeshsha shiik'uukka taana nashechchikino.

²² Hintte taw s'uuggiyaa yarshshuwaanne katsaa yarshshuwaakka yarshshiita; shin taani hewaa akkikke. K'ay hintte taw galataw ahiyaa ittipetetsaa yarshshuwaaw mod'd'o mehetuwaakka s'eellikke.

²³ Hintte mazimuriyaa c'anc'c'etsaa ta mataappe haassite; hintte diis's'iyaa diitsaakka sisikke.

²⁴ Shin suure pirdday pultto haatsaadan, s'illotetsaykka to"enna shaafaa haatsaadan goggo.

²⁵ «Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, taani hinttena bazuwaan oytamu laytsaa kaaletsiyaa wode, taw yarshshuwaaw yarshsheedditee? Woy imotaa immeedditee?

²⁶ He wode hintte hintte kushiyan med'd'eedda Kaatiyaa Sakkuuta giyaa eek'aanne Keewaana giyaa hintte s'oolinttiyaa s'oossaa eek'aa tookkeeddita.

²⁷ Hewaa diraw, taani hinttena omoodissaade Damask'k'o katamaappe aatsaade haako sa'aa yeddana» yaagee. Hawaa giyaawe aw sunsay Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaa geetettiyaa Med'inaa Godaattee.

6

Israa'eeliyaa D'ayuwaaw

¹ Hinttenoo, Israa'eeliyaa Asay maaduwaaw oochchiyaa bonchchetteedda Israa'eeliyaa gadiyaa kaappatoo, hinttenoo, S'iyoonen ishaluwaan de'iyaaawanttoo, Samaariyaa katanankka hirggi bayinnan utteeddawanttoo, hinttenttoo aayye ana!

² Ane Kalne giyaa katamaa biide be'ite. Hewaappe k'ay Hamaata giyaa wolk'k'aama katamaa biide, yaana k'ay duge Piliss's'ematuwaaw katamaa Gaate wod'd'ite. Untunttu hintte laa"u kawutetsatuwaappe keekkiino? Untunttu gaddii hintte gadiyaappe aakkii?

³ Hinttenoo, iita gallassay ellekka yeenna giide, sugetsaa oosuwaaw ootsiyaawanttoo,

⁴ danggarssaa zaaliyaappe ootseedda arssaan gisiyaawanttoo, mins'saafiyaanka injjetiiide uttiyaawanttoo, k'ay dorssaa wudiyaappe boltti bolttatuwaanne miizaa zadaluwaappe mod'd'o maraa ashuwaa miyaawanttoo,

⁵ Daawitedan yetsaa miishshaa hinttenttoo giigissiide, maasink'k'ukaan dumma dumma yetsaa yes's'iaawanttoo,

⁶ woyniyaa eessaa keriyaanna ganiyaawanttoo, loytisi al'o shittuwaakka okettiyaawanttoo, Yooseefo zaratuwaa bayzzaad ayinne kayyottenawanttoo, hinttenttoo aayye ana!

⁷ Hewaa diraw, omoodettiide baanawantuppe koyrotuu hinttena gidana; he wode hintte injje de'ussayenne hintte ishaliyaawe attana.

⁸ Med'inaa Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday S'oossay hawaadan yaagiide, barekka barenan c'aak'k'eedda; «Taani Yaak'ooba otoruwaa is's'ay; untunttu geessuwaakka shenetaad; taani katamaanne kataman de'iyaa ubbaa untunttu morkketoo aatsaade immana» yaageedda.

⁹ Itti golliyaan tammuu Asay attooppe, untunttukka hayk'k'ana.

¹⁰ Untunttu dabbotuwaappe ittuu anhaa mooganaw gollepe kessiide afana; he golliya k'ol'on de'iyaa bitaniyaa, «Neenana atteeda hara Asay de'ii?» yaagiide oochchana. I zaariide, «Baawa» yaagana. Oochchiyaawe, «Hayzza, hayzza! Med'inaa Godaa suntsaa nuuni s'eesanaw koshshenna» yaagana.

¹¹ Med'inaa Goday azazina, wogga golletuu kolettana; k'eeri golletuukka me'ereetana.

¹² Paratuu zaallaa bollan gaalifanaw danddayiino? Woy k'ay goshshanchchay booraa waas'iide, abbaa goshshanaw danddayii? Shin hintte tumu pirddaa marzziyaw, sillotetsaa ayfiyaakka c'amoo laammeeddita.

¹³ Hintte Lodabaara katamaa s'ooneedda diraw nashettiita; k'ay, «Nuuni K'arnnayima katamaakka nu minotetsan oyk'k'eeddo» yaagiita.

¹⁴ Med'inaa Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay hawaadan yaagee; «Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, taani hintte bolla itti kawutetsaa dentsana; untunttu hinttena Hamaata Pinuwaappe doommiide, Araba Wommbaa gakkanaw tuggayana» yaagee.

Israa'eeliyaa Muruwaabaa Amoos'i Be'eedda Ichcheshu Sas'atuwaa

7

(7:1–9:10)

Boolii Yaanawaa Bessiyaa Sas'aa

¹ Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday taana sas'aa besseedda. He sas'aan taani kaatiyaa gakkiiyaa katsay c'aketteddawaappe guyyiyaan, laa'entsuwaa c'aareeda c'arshshaa bolla I booliyaa wudiya med'd'ishin be'aad.

² Untunttu irs's'abaa ubbaa miide wursseedda wode taani, «Abeet Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Godaw, hayyanaa atto gaarikkii! Yaak'ooba zaratuu waaniide attanaw danddayiino? Untunttu k'eeri guutsattuwaattee!» yaagaad.

³ Hewaa diraw, Med'inaa Goday k'aretteedda, bare k'ofaa laammeedda; laammiide hawaadan yaageedda; «Ha neeni be'eeddabay polettennawaa» yaageedda Med'inaa Goday.

Taman Pirddanawaa Bessiyaa Sas'aa

⁴ Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday taana hara sas'aa besseedda. Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday bare asaa pirddanaw tamaa s'eeseedda; he tamay wolk'k'aama c'iimma abbaa mi diggiide, biittaakka s'uugganaw doommeedda.

⁵ Yaatina taani hawaadan yaagaad; «Abeet Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Godaw, hayyanaa ha tamaa toyissaarikkii! Yaak'ooba zaratuu waaniide attanaw danddayiino? Untunttu k'eeri guutsattuwaattee!» yaagaad.

⁶ Hewaa diraw, Med'inaa Goday k'aretteedda, bare k'ofaa laammeedda; laammiide Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaageedda; «Hawekka k'ay polettennawaa» yaageedda.

Gimbbiyaa Sittatetsaa Likkiyaa Tumbbiyaa Bessiyaa Sas'aa

⁷ K'aykka I taana hara sas'aa besseedda. Taani he sas'aan be'iyaa wode, Goday gimbbiyaa sittatetsaa likkiyaa tumbbiyaa oyk'k'iide, tumbbiyaan likkettiide gimbbetteedda gimbbiyaa matan ek'k'eedda.

⁸ Med'inaa Goday taana, «Amoos'aa, ha neeni s'eelliyaa aayee?» yaagiide oochcheedda. Taani, «Tumbbiyaa» yaagaad.

Med'inaa Goday taana, «Be'a, taani ta asaa Israa'eeliyaa giddon tumbbiyaa yeggay; taani untuntta murenan aad'd'ikke.

⁹ Yisaak'a zaratuu goyinniyaa d'ok'k'a sa'atuu kolettana; Israa'eeliyaa geeshsha sa'atuukka d'ayana; k'ay Iyorbbaama kawutetsaa bollakka taani mashshaanna denda» yaageedda.

Amoos'anne Ameesiyaasa

¹⁰ Beetele kataman k'eesiyaa gidiide de'iyaa Ameesiyaasee Israa'eeliyaa Kaatiyaa Iyorbbaamekko hawaadan yaagiide kiitteedda; «Amoos'i Israa'eeliyaa asaa gidдон de'iidde, ne bolla mak'k'eteedda; I bare oduwaan gadiyaa bayzzee.

¹¹ Ayaw gooppe, I hawaadan yaagee; «Iyorbbaami mashshaan hayk'k'ana; Israa'eeliyaa asaykka barenttu gadiyaappe omoodettiide baana» yaagee» yaageedda.

¹² Yaatina Ameesiyaasee Amoos'a hawaadan yaageedda; «Neenoo timbbitiyaa odiyaa-woo, ba; hini Yihudaa biittaa bak'ata baade, yan k'uma ma; timbbitiyaa yan oda.

¹³ Shin hawe Beetele kaatii goyinniyaa sa'anne kawutetsaa geeshsha sa'aa gidiyaa diraw, laa"entso ha sa'aan timbbitiyaa odoppa» yaageedda.

¹⁴ Amoos'i zaariide, Ameesiyaasassi hawaadan yaageedda; «Taani mehiyaa heem-miyaawaanne untunttu ayfiyaa mas'iyawaappe attina, timbbitiyaa odiyaawaa woy timbbitiyaa odiyaawaa na'aa gidikke.

¹⁵ Shin Med'inaa Goday taana dorssaa wudiyaa heemmiyaa saappe akkiide, «Baade ta asaw Israa'eeliyaw timbbitiyaa oda» yaageedda.

¹⁶ Ha"i simmi Med'inaa Goday giyaawaa sisa! Neeni, «Israa'eeliyaa bolla timbbitiyaa odoppa; Yisaak'a zaratuwaa bollakka markkattoppa» yaagaad.

¹⁷ Hewaa diraw, Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ne machchata katamaa gid-don sharmus'a gidanawaa; ne attuma naanatuunne ne mac'c'a naanay mashshaan hayk'k'ana; ne biittaykka wodoruwaan shaakettana; k'ay neeni ne huup'iyawukka allaga gadiyaan hayk'k'ana. Israa'eeliyaa asaykka barenttu gadiyaappe omoodettiide tuma baana» yaagee» yaageedda.

8

Teeray Kumeedda Keeshshaa Bessiyaa Sas'aa

¹ Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday taana hara sas'aa besseedda; hewekka, teeray kumeedda keeshshaa.

² I taana, «Amoos'aa, ha neeni be'iyawe ayee?» yaagiide oochcheedda.

Taani, «Teeray kumeedda keeshshaa be'ay» yaagaad.

Yaatina Med'inaa Goday taw hawaadan yaageedda; «Ta asaa Israa'eelaw wurssetsay* gakkedda; hawaappe sintsanaw taani untuntta murenan aad'd'ikke» yaageedda.

³ Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He gallassi kaatiyaa golliyaan yes'siyaa yetsay yeekoo laamettanawaa; hayk'k'eedda asaa anhay mule sa'aan darana; k'ay c'o"u giina, yan haan olettana» yaagee.

Israa'eeliyaa Kunddetsaa

⁴ Hinttenoo, metootanchchatuwaa yed'd'iyawanttoo, gadiyaan de'iyaa hiyyeesat-uwaakka d'ayissanaw koyiyaawanttoo, hawaa sisite!

⁵ Hintte hawaadan yaagiita; «Nuuni katsaa zal"anaw aginay s'eeriya baalay awude aad'd'ane! K'ay nuuni nu zal"iyaa doommanaw Sambbatay awude aad'd'anddeeshsha! Yaatintto nuuni katsaa guutsaban makki makkiide, daro miishshaa akkiide bayizzana. K'ay worddo miizaanan likkii likkiide, asaa c'immana.

⁶ Nuuni hiyyeesaa biran, metootanchchaakka mes'si laa"u gediya c'aamman sham-mana; k'ay zarggaa hark'k'uwaa muruta zarggaa gatiyaan bayizzana» yaagiita.

⁷ Med'inaa Goday Yaak'oobi c'ee'ettiyaa bare sunsan hawaadan yaagiide c'aak'k'eedda; «Taani untunttu ootseedda iita oosuwwa mulekka dogikke.

⁸ Biittaa k'aas's'iyawaanne gadiyaan de'iyaa Asay ubbay yeekkiyaawe hewaa gaa-suwaana gidenneeyye? Ee Nayle Shaafay kuntsiide k'aas's'iyawaadan, biittaa ubbay k'aas's'iide balbbuk'ettana; k'ay he kuntsuu wod'd'iyawaadan wod'd'ana» yaageedda.

⁹ Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He gallassi taani aawaa seeta gallassi wullisana; sa'aakka gallassi d'umissana.

¹⁰ Taani hintte baalaa nashshechchaa kayyoo, hintte yetsaakka yeekoo laammana. Mes'si itti na'ay hayk'k'ina yeekkiyaa asaadan, hintte hintte huup'iyaa meedettiide waaruwaa mayyanaadan, taani hinttena ootsana. He gallassaa wurssetsay daro c'amo gidanawaa» yaagee.

¹¹ Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, taani biittaa ubbaa bollan koshaa yeddiyaa gallassatuu yiino. Taani koshaa yeddiyaa gallassi, Asay sisanaw

* 8:2 Wurssetsay: Giyaawe Ibrayiss's'e k'aalan «Teeraa» malatee.

Med'inaa Godaa k'aalaa d'ayiide koshatanappe attina, katsaa d'ayiide koshattenna woy haatsaa d'ayiide saametenna.

¹² Asay away wulliyaa bagga abbaappe away doliyaa bagga abbaa gakkanawunne huup'issappe gedissa gakkanaw bichchaarana. Unttuntu Med'inaa Godaa k'aalaa koy-anaw yaanne haanne wos's'ana, shin demmikino.

¹³ He gallassi malaa lo"o wodoratuunne wodallatu saamuwaan ziili aggana.

¹⁴ Samaariyaa eek'atuwaan c'aak'kiyaawanttu, «Daana s'oossay ero!» yaagiyaawant-tunne, «Berssaabeeha s'oossay ero» yaagiyaawanttu kunddana. Unttuntu laa"entso mulekka denddikino» yaagee.

9

S'oossaa Pirdaa

¹ Yarshshiyaa sa'aa matan Goday ek'k'a de'ishin, taani be'aad. I taana hawaadan yaageedda; «Baasuu k'aas's'anaadan, Geeshsha Mak'idasiyaa gumbbuwaa shoc'a; asaa ubbaa huup'iyaan mentseretsa. Hewaappe attiyaa asaa taani mashshaan wod'ana. Bak'atiyaa Asay kessi akkena; kessi akkeedda asikka pas'a attena.

² Unttuntu gadiyaa bookkiide, Si'ooliyaw duge wod'd'ooppekka, taani untuntta hewaappe kessana. Saluwaa pude kesooppekka, taani untuntta hewaappe duge wotsana.

³ Unttuntu K'armmeloosa Deriyaa s'eeran k'osettooppekka, taani untuntta koyaade hewaappe kessana. Abbaa c'iimmuwaa giddo geliide, ta sintsaappe geemmooppekka, taani dawiyaa azazina, I untuntta dukkana.

⁴ K'ay barenttu morkkatuwaan omoodettiide, unttuntu booppekka, yan untunttu mashshaan hayk'k'anaadan, taani azazana; taani untuntta iita ayifiyaan s'eellanaappe attina, lo"o ayifiyaan s'eellikke» yaageedda.

⁵ Goday, Ubbaaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday sa'aa bochchee; sa'ay seeree; k'ay sa'aan de'iaabay ubbaykka yeekkee. Nayle Shaafay kuntsiide balbbuk'ettiyaawaadan, biittaa ubbay balbbuk'ettee; k'ay he kuntsuu wod'd'iaawaadankka wod'd'ee.

⁶ I barew de'iyaa sa'aa saluwaan giigissee; Aa baasuwaakka sa'aan baasee. K'ay I abbaa haatsuwaawaa s'eesiide, gadiyaa bollan duge gussee; aw suntsay Med'inaa Godaa.

⁷ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, hintte taw Toop'piyaa asaa mala gidikkiteyye? Taani hinttena Gibs'e gadiyaappe kesseed-dawaadan, Piliss's'eema asaa Kafttoorappe, k'ay Sooriyaa asaakka K'iirappe kessaad» yaagee.

⁸ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, Ubbaa Moooddiyaa Med'inaa Godaa ayfi nagaranchcha kawutetsaa bollan de'ee. Taani Aa gadiyaa bollappe d'ayssana; shin taani Yaak'ooba zariyaa ubbaanna d'ayissikke.

⁹ «Be'ite, katsaa zazziriyaan zazziriyaawaadan, Israa'eeliyaa asaa kawutetsatuwaaw ub-baa giddon zazziranaadan, taani azazana; shin untunttu giddon ammanettiyaawant-tuppe ittuunne sa'aan wod'd'iide d'ayenna.

¹⁰ «Nuuna ayaa iitabayenne gakkenna woy demmenna» yaagiya ta asaa giddon de'iyaa nagaranchchatuu ubbay mashshaan wurana» yaagee.

Israa'eeliyaa Poo'o Hidootaa

(9:11-15)

¹¹ K'aykka S'oossay, «He gallassi taani kolettiide kunddeedda golliyaadan haneedda Daawita kawutetsaa dentsana; s'oo'eteedda sa'atuwaakka barana; k'ay koletteeddasaaakka ooratsana; taani Aa beniwaadan ootsaade kees's'ana.

¹² Hewenne Israa'eeliyaa Asay Eedooma gadiyaappe atteedawanttanne ta suntsan s'eesetteedda kawutetsatuwaaw ubbaa laattanaassa» yaagee. Hawaa ootsiyaawe taana Med'inaa Godaa.

¹³ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, katsaa c'akkiyaawanttu c'akkiide wurssennan de'ishshin, gadiyaa goshiyaawanttu gakkiiyaa wodii, woyniyaa teeraa gum"iyyaawanttukka gum"iide wurssennan de'ishshin, woyniyaa zeriyaawanttu gakkiiyaa gallassatuu yaana. He wode deretuu mal"o woyniyaa eessaa s'okana; zoozetuwaaw ubbaappekka woyniyaa eessay goggana.

¹⁴ Omooduwaan beedda ta asaa Israa'eeliyaa zaaraade ishalissana. Unttuntu ko-letteedda katamatuwaaw zaaretsi kees's'iide, untuntun de'ana. Woynniyaa turaakka tokkiide, aappe woyniyaa eessaa ushana. K'ay ataakiltetuwaakka tokkiide, untunttu ayfiyaa maana.

¹⁵ Taani Israa'eeliyaa untuntu gadiyaan tokkana; untuntu taani untuntu im-meedda gadiyaappe laa"entso mulekka shodettikkino» yaagee. Hawaa odiyaaawe Med'inaa Godaa hintte S'oossaa.

Abdiyyu Timbbitiyaa Geluwaa

Abdiyyu giyaa suntsaa biletsay, «S'oossaa K'oomaa» giyaawaa. Ha k'antsa mas'aafay Yerusaalame olaa gaasuwaan laalettanaappe kase, darii erettenna wodiyaan s'aafetteedda. He wode gedissaw bak'k'iyaa away wulliyaa bagga baggan de'iyaanne Yihudaana adussa wodiyaan morkkettiide de'eedda Eedoomi Yerusaalame laaletsaan nashettiide, Aa bollan olaw kaseedda morkkatuwwa maaddiidinne katamaa duretaakka bonk'k'iidde de'ee. Abdiyyu, Eedoomi Israa'eeliyaa morkkatuwwa haratuwaakka s'oonettanawunne iita muruwwa akkanaw de'iyawaa odeedda.

Shempatuwwa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwwa

Eedooma Otoruwaanne Muruwwa 1-9

Eedooma S'alatetsaa 10-14

Israa'eeliyaa S'oonuwwa 15-21

Eedooma Otoruwaanne Muruwwa

(1-9)

¹ Ubbaa Mooddiyaa Med'inaa Goday Eedooma asaabaa Abdiyyussi k'onc'c'isseedda sas'ay hawaa.

Eedoomabaa Med'ina Goday hawaadan yaagiide, bare kiittiyaa uraa bollan kawutetsatuwaakko kiitteeddawaa nuuni siseeddo; «Denddite! Eedooma biittaa oleetto» yaagiide kiitteedda.

² Med'ina Goday Eedooma hawaadan yaagee; «Be'a, kawutetsatuwwa gidдон taani neena laafa kessana; neeni loytsi kad'ettana.

³ Neenoo, Mino zaallaan geessuu kees'eteedda katamaa gidдон de'iyawoo, ne golliiyaa d'ok'k'a deretuwwa bollan kees's'eeddawoo, k'ay ne wozanaan, «Taana hawaappe duge ooni wotsii? yaagiyawoo, neena ne wozanaa otoruu c'immeedda.

⁴ Neeni argantsaa golliyaadan, ne golliiyaa d'ok'k'asaan kees'ooppekka, ne de'iyasaa s'oolinttetuwwa gidдон ootsooppekka, taani neena hewaappe duge wotsana» yaagee Med'ina Goday.

⁵ «Kayisatuu woy bonk'k'iyawanttu k'amma yooppe, barenttoo koshiyaawaa keeshshaa s'alala wuu'iino; woyniyaa teeraa mas'iyawanttukka mas'iidde, k'aarimiyaa ashshiino; shin neekko yiyaa bayzzanchchatuu neena ubbaanna d'ayissana.

⁶ Hintten Eedooma asatoo Eesaa zeretsatoo, waan bonk'k'ettandditeesha! K'osuwaan de'iyaa hinttenttu ak'uukka waan k'oc'irettanddeeshsha!

⁷ Neenana c'aak'uwaan de'iyawanttu ubbay neena ne biittaaappe gas'aa yederssana; k'ay ne laggetsatuukka c'immiidde neena s'oonana. Neenana miyaawanttukka new p'iriyaa p'irana; shin neeni hewaa akeekakka» yaagee.

⁸ Med'ina Goday k'ayyika hawaadan yaagee; «Edomiyaase muretiyaa He gallassi taani Eedoomappe aad'd'eeda eranchchatuwaanne Eesaa Deriyaappekka eraa d'ayissana.

⁹ Hinttenoo, Temaana asatoo, hintte olanchchatuu dagamana; Eesaa asaa bolla de'iyaa Asay ubbaykka shuketana.

Eedooma S'alatetsaa

(10-14)

¹⁰ «Yaak'ooba zare giddiyaa ne ishātuwwa neeni wod'eeddanne bonk'k'eedda diraw, neeni yeellaa mayyana; neeni med'inaw d'ayana.

¹¹ Morkketuu yiide untunttu ak'uwwa bonk'k'iyaa wode, he gallassi neeni gas'aa shiik'aade ek'k'a s'eellaadda. K'ay penggiyaanna geliide, Yerusaalame katamaa saamaa yeggiide shaakkeedda allagatuwaappe neeni ittuwwa malataassa.

¹² Neeni ne ishay metootiyaa gallassi Aa metuwaan nashetanaw bessena; k'ay Yihudaa gadiyaan de'iyaa ne ishātuwwa bolla bashshay gakkiiyaa gallassi hashshu gaanaw bessena. Ee, untunttu un"aa gallassi untunttu bolla miic'c'anawunne otoretanaw bessena!

¹³ Untunttu tuggaa gallassi ta Asay de'iyaa katamaa gelanawunne untunttu waayiyaa gallassi neeni nashetanaw bessena shin! K'ay untunttu bashshaa gallassi neeni untunttu duretaa bonk'k'anaw bessena;

¹⁴ untunttuppe bak'atiyaawantta wod'anaw neeni balla ogiyaan k'osetta uttaade naaganawunne atteedawantakka untunttu un"aa gallassi morkketoo aatsaade immanaw bessena shin!

Israa'eeliyaa S'oonuwaa
(15-21)

¹⁵ «Ayihooda gidenna asatuwaa ubbaa bolla Med'inaa Godaa gallassay gakkedda. Neenoo Eedoomaa, neeni haratuu bolla ootseeddawe ne bolla oosettana; ne kobaykka ne huup'iyaan simmana.

¹⁶ Ta geeshsha deriyaa bollan usheeddawaadan, hewaadankka untunttu yuushshuwaan kawutetsatuu zaari zaariidekka metuwaa s'uu'aa ushana; ushiide untunttu ubbaykka kase hani erennawaa hanana.

¹⁷ «Shin S'iyooone Deriyan bashshaappe kessi akkiyaawanttu de'ana; S'iyooniikka geeshsha gidanawaa; Yaak'ooba zaratuukka barenttu biittaa laattana.

¹⁸ Yaak'ooba zeretsay tamaa gidana; Yooseefo zaratuukka lac'o gidana; Eesaa zaratuu utulaa gidanawantta. Tamay utulaa miyaawaadan, Yaak'ooba zaratuunne Yooseefo zaratuu Eesaa zaratuwaa miide ubbaannakka d'ayissana» yaagee Med'ina Goday.

¹⁹ Yihudaappe gedissa baggan de'iyaa Asay Eesaa asaa laattana; gad'atiyaa biittan de'iyaa Asay Piliss's'eematuwaa biittaa laattana. Untunttu Efireema biittaanne Samaariyaa biittaa laattana. K'ay Biiniyaama zaratuukka Gala'aade biittaa laattana.

²⁰ Omoodettiide de'eedda Israa'eeliyaa Asay simmiide, Kanaane biittaa Siraafita giyaa katamaa gakkanaaw laattana; k'ay Yerusaalameppe omoodettiide, Safaraada giyaa sa'aan de'iyaa asatuu Yihudaappe gedissa baggan de'iyaa katamatuwaa laattanawantta.

²¹ Ashshiyaa Israa'eeliyaa asatuu Eesaa biittaa mooddanaw S'iyooone biittaa bolla ke-sana; kawutetsaykka Med'ina Godaawaa gidanawaa.

Yoonaaasa Timbbitiyaa Geluwaa

Yoonaaasa mas'aafay S'oossaa azazuwaa polikke giide itti nabiyyaa bolla gakteedda dumma dumma metuwaa odiyaa taarikiiyaa mas'aafaa gidiyaa gishaw, hara mas'aafatuwaappe I dummatee. S'oossay Yoonaaasa, «Israa'eeliyaa waana morkke gideeddanne wolk'k'aama, Asoore kawutetsaw waanna katamaa gideedda Nanawe ba» yaagiide azazeedda; shin Yoonaaasi, «S'oossay kase he katamaa d'ayissana giide odeedda mino oduwaa kiitan peeshshennan agganaw haneedda» giide k'oppeedda diraw, S'oossaa k'aalaa akkiide Nanawe baanaw koyibeenna. Daro taarikebatuu poletteeddawaappe guyye nashettennan de'iidde azazetteedda. Kase odetteedda bashshaa hananawe polettibeenna gishaw hank'k'etteedda.

Ha mas'aafay ubbabaa bollan S'oossaw maataay de'iyawaa odeedda. Ubbaa k'ay Goday siik'uunne maarotetsay kumeedda S'oossaa gidiyaa gishaw, bare asaa morkkatuwwa muriyaawaappenne d'ayisiyaawaappe, untunttoo atto giyaawan untuntta ashiyaawaa dosiyaawaa k'onc'c'isseeedda.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Yoonaaase Godaappe Bak'atussaa 1:1-17

Yoonaaasa Woosaa 2:1-10

Yoonaaase Nanawe Buusaaanne Asaa Nagaraa Paas'etsaa 3:1-10

S'oossay Immeedda Maarotaan Yoonaaasa Hank'k'uwaa 4:1-11

*Yoonaaasi Godaappe Bak'atussaa
(1:1-17)*

1. ¹ Med'inaa Godaa k'aalay Amiitaaya na'aa Yoonaaasakko hawaadan yaagiidde yeedda; ² «Dendda! He wolk'k'aama katamaa Nanawe ba; baade he katamaa asaa iitatetsay ta sintsa gakteedda gishaw, untunttoo markkatta» yaageedda.

³ Shin Yoonaaasi Med'inaa Godaa sintsaappe bak'atiide, Tarsseese giyyaa gadiyaa baanaw dendeedda; I Yoop'p'e katamaa wod'd'iide, Tarsseese biyyaa markkabiyyaa demmeedda. Med'inaa Godaa sintsaappe bak'atiide, untunttuna Tarsseese baanaw miishshaa c'iggiide, markkabiyaan geleedda.

⁴ Shin markkabii biishshin, Med'inaa Goday abbaa bolla wolk'k'aama c'arkkuwaa dentsedda; dentsina abbaa beetay loytsi dareedda gishaw, markkabii me"ana haneedda.

⁵ Yaatina, markkabiyyaa laaggiyaawanttu yayyiide, ubbaykka barenttu s'oosaaakko s'oosaaakko waasseeddino. K'ay markkabii kawushana mala, Aa gidдон de'iyaa c'aanaa dentsiide, abban oleeddino. Shin Yoonaaasi markkabiyyaw gidдо kifiliyyaa geliide, yan gisiide, gem"ishuwa pannureedda.

⁶ Markkabiyyaa kaappuu gem"ishaad biide, «Ayaw gem"ishaaddii? Dendda, ne s'oossaa woosaa! Ooni erii, I bare lo'o ayfiyaan s'eelliide, nuuna ashshanaawenttone» yaageedda.

⁷ Markkabiyyaa laaggiyaawanttu ittuu ittoo hawaadan yaageeddino; «Haayite; ha iitabay nuuna O gaasuwaan gakeddenttone eranaw saamaa yeggoytte» yaageeddino. Saamaa yeggina, saamay Yoonaaasa bollan wod'd'eedda.

⁸ Untunttu Yoonaaasa hawaadan yaagiide oochcheeddino; «Ha iitabay O gaasuwaan nu bolla gakeddenttone, ane nuw oda. Ne kiitay ayee? Hak'appe yaad? Ne gadii hak'ee? Neeni O zare?» yaageeddino.

⁹ Yoonaaasi zaariide, hawaadan yaageedda; «Taani Ibraawe asaa; abbaanne gadiyaa med'd'eedda Med'inaa Godaw, saluwaa S'oossaw goynnay» yaageedda.

¹⁰ Med'inaa Godaa sintsaappe I bak'atiyaawaa I untunttoo odeeddabaappe asatuu ereedda gishaw yayyeeddino. Aa, «Laa ayba palabaa ootsaaddii?» yaageeddino.

¹¹ K'ay abbaa beetay kasewaappe haa dareedda gishaw, asatuu Yoonaaasa, «Nuw abbay woppaana mala, neena nuuni waatane?» yaagiide oochcheeddino.

¹² I untunttoo, «Ha wolk'k'aama beetay hinttenttu bollan denddiide ta gaasuwaana gidiyaawaa taani eray. Hewaa gishaw, taana dentsiide, abban olite. Yaatooppe, abbay hinttenttoo woppu gaanawaa» yaageedda.

¹³ Shin markkabiyyaa laaggiyaawanttu markkabiyyaa guyye abbaa doonaw kessanaw wolk'k'appe baas'eteeddino; giddoppenne, abbaa beetay loytsi dareedda gishaw, kessanaw danddayibeykkino.

¹⁴ Hewaa gishaw, untunttu hawaadan yaagiide, Med'inaa Godaaakko waasseeddino; «Abeet Med'inaa Godaw, ha bitaniyyaa shemppuwaa gishaw, neeni nuuna

d'ayssennaadaaninne ha geeshsha suutsaa ac'uwaa neeni nuuppe achchenaadan, nuuni neena minisiidde woosseetto. Ayaw gooppe, Med'inaa Godaw, neeni ne koyyowaadan ootsaadda» yaageeddino.

¹⁵ Hewaappe guyye, Yoonaasa dentsiide, abban oleeddino; olina abbaa beetay woppu geedda.

¹⁶ Yaatina, asatuu Med'inaa Godaw loytsi yayyeeddino; Med'inaa Godaw yarshshuwaa yarshsheeddino; shiik'uwaakka shiik'k'eeddino.

¹⁷ Yoonaasa mittana mala, itti wolk'k'aama moliyaa Med'inaa Goday giigisseedda; he moliyaa uluwaan Yoonaasi heezzu gallaasanne heezzu k'ammaa de'eedda.

2

Yoonaasa Woosaa

(2:1-10)

¹ Yoonaasi moliyaa uluwaan de'iidde, hawaadan yaagiide, Med'inaa Godaakko, bare S'oossaakko, woosseedda;

² «Taani ta tuggaa gidдон de'aadde Med'inaa Godaa s'eesaad; s'eesina I taw koyeedda. Taani Si'ooliyaa ulo gidдон de'aadde waassaad; neenikka ta waasuwwa sisaadda.

³ Neeni taana c'iimma abbaa garissan duge olaadda; haatsay ta yuushshuwaa doodeedda; ne umbuletiyaa ne beetay ta bollaanna aad'd'eeddino.

⁴ Hewaa gishaw, taani hawaadan yaagaaddi; «Taani ne sintsappe wora olettaad; gid-doppenne, taani ne Geeshsha Golliyaa zaaraade be'ana» yaagaaddi.

⁵ «Haatsay taw k'ood'iyaa gakkanaw mitteedda; c'iimma abbay taana muukkeedda; abban de'iyaa maataykka ta huup'iyaaan s'aas'etteedda.

⁶ Taani deri baasetteedda sa'aa duge wod'd'aad; biittaaaninne Aa kubuwan med'inaw gorddettad. Shin abeet Med'inaa Godaw, ta S'oossaw, neeni ta shemppuwaa c'iimma ollaappe kessaadda.

⁷ «Taani wode, neena Med'inaa Godaa hassayaadi. Ta woosaykka neekko, ne geeshsha Golliyaa Mak'idasiyaa gakkeedda.

⁸ Hada eek'atoo goynniyaawaanttu GODAN ammanettiyaawaa aggeeddino.

⁹ Shin taani galataana new yarshshana; taani shiik'k'eeddawaa ubbaakka gatsana. Ayaw gooppe, atatetsay Med'inaa Godaappe yee» yaageedda.

¹⁰ Hewaappe guyye, Med'inaa Goday moliyaa azazina, molii Yoonaasa biittaa bollan c'oosheedda.

3

Yoonaase Nanawe Buussaanne Asaa Nagaraa Paas'etsaa

(3:1-10)

¹ Med'inaa Godaa k'aalay laa'entsuwaa Yoonaasakko hawaadan yaagiidde yeedda;

² «Dendda! He wolk'k'aama katamaa Nanawe ba; taani new odiiyaa k'aalaa untunttoo markkatta» yaageedda.

³ Yoonaasi denddiide, Med'inaa Godaa k'aalaadan Nanawe beedda. Nanawe loytsi wolk'k'aama katamaa; ha gas'aappe ya gas'aa gakkanaw heezzu gallassaa hametisee.

⁴ Yoonaasi katamaa bi gakkiiide, itti gallassaa ogiiyaa katamaa giduwaakko hametteedda; hamettiidde, «Oytamu gallasaappe guyye, Nanawe d'ayana» yaagiide awaayeedda.

⁵ Yaatina, Nanawe Asay S'oossaa ammaneedda; s'oomaa awaayeedda. Wogaappe k'eera gakkanaw, ubbaykka maak'iyaa mayyeeddino.

⁶ Oduu Nanawe kaatiyaakko gakkeedda; I bare kawutetsaa araataappe wod'd'iide, kawutetsaa mayuwaa mayyeeddawaakka k'aariide, maak'iyaa mayyiide, bidintsaan utteedda.

⁷ Yaatide Nanawe asaw hawaadan yaagiide awaayiseedda; «Kaatiyaappene kaatiyaa oosanchchatuwaappe imetteedda azazuwaa maaran, hachcheppe doommiide, asaynne mehii, miizzaynne dorssaykka ubbay ayaanne ins's'arssaani laac'c'oppino; haatsaakka gans's'oppino.

⁸ Asaykka mehiikka maak'iyaa mayyo; Asay ubbay minisiidde S'oossaakko waasso; barenttu iita ogiyaappenne naak'o oosuwaappekka simmino.

⁹ Yaatintto ooni erii, S'oossay nuw k'arettiide, nuuni d'ayennaadan, bare wolk'k'aama hank'k'uwaappe simmanenttonne» yaageedda.

¹⁰ Unttuntu barenttu iita ogiyaappe simmeeddawaa S'oossay be'eedda wode, untunttoo k'arettiide, untuntu bolla ahana geedda iitabaa aggi basheedda.

4

S'oossay Immeedda Maarotaan Yoonaasa Hank'k'uwaa

(4:1-11)

¹ Shin hewe Yoonaasa ubbakka nashechibeenna. Hewaa gishaw, I loytsi hank'k'etteedda;

² Med'inaa Godaa hawaadan yaagiide woosseedda; «Abeet Med'inaa Godaw, taani biro ta gaden de'aadde geeddawe hawaa gidennee? Taani ne sintsappe bak'ataade Tarsseese baanaw elleelleeddawe hawaassa. Neeni k'aretayenne maarotetsay kumeedda S'oossaa gidiyaawaa, hank'k'oo elleellenawaanne aggena siik'uwaan kumeeddawaa, k'ay ahana geedda iitabaakka aggiyaa S'oossaa gidiyaawaa taani kasekka eraad.

³ Abeet Med'inaa Godaw, ha"i simmi hay hayyanaa taana wod'a; pas'a de'iyawaappe hayk'k'yaawe taw lo"a» yaageedda.

⁴ Med'inaa Goday Aa hawaadan yaageedda; «Tumu neeni hawoo hank'k'ettanaw bessii?» yaageedda.

⁵ Yoonaasi katamaappe kesiide beedda; biide katamaappe away doliyaa baggan utteedda. Hewan barew daasiyaa daaseedda, Aa kuwan uttiide, katamaa bolla gakkiaawaa be'anaw naageedda.

⁶ Awaa suuluwaappe Yoonaasa ashshana mala, Med'inaa Goday S'oossay itti gosiya dolisiide giigisseedda; he gosiya haytsaykka Yoonaasa huup'iyaaappe bolla baggana kuwaa gidanaadan ootseedda. Yoonaasi he gosiya gaasuwaan loytsi nashetteedda.

⁷ Shin wonttetsa gallassi wontta S'oossay gus'uniyaa giigisseedda; he gus'unii gosiya moowaan, gosii meli aggeeda.

⁸ Away kesso wode, S'oossay michchiyaa c'arkkuwaa away doliyaa baggappe yeddeedda; hewaappe dendeddawaan Yoonaasi labbanana gakkanaw, away Yoonaasa huup'iyaa s'uuggeedda. Yaatina I, «Pas'a de'iyawaappe hayk'k'yaawe taw lo"a» yaagiide hayk'k'anaw woosseedda.

⁹ S'oossay Yoonaasa hawaadan yaageedda; «Tumu neeni ha gosiya gishaw hank'k'ettanaw bessii?» yaageedda.

Yoonaasi, «Ee besse; ubbaa hayk'k'ana gakkanaw hank'k'ettanaw besse» yaageedda.

¹⁰ Med'inaa Goday Yoonaasa hawaadan yaageedda; «Itti k'amman dolaade, laa'entso k'amma meleedda gosiya, neeni an daaburabeenabawunne dichchabeenabaw hawaa keeshshaa k'arettaadda.

¹¹ Ushechchaanne haddirssaa shaakki eribeenna s'eetanne laatamu sha"a asayenne daro mehii Nanawen de'ee. Yaatina taani ha wolk'k'aama katamaw k'arettanaw bessennee?» yaageedda.

Mikiyaasa Timbbitiyaa Geluwaa

Timbbitiyaa odiiyaa Mikiyaasi Isiyaasa wode de'eedda asaa. I yeletteeddawe gedissa bagga Yihudaa kawutetsaa gidдон de'iyaa itti guutsaa gas'are katamaanna. Amoo'si huup'issa kawutetsaa bolla bashshay yaanawaa odeeddawaadan, Mikiyaasikka he gaa-sotuwaan Yihudaa kawutetsaa bolla bashshay gakkanawaa odeedda. Asay pirdaa geellaiyyaa, he sheneyiyaa oosuwaa bolla S'oossay pirdaa ahanawaa minisiide erisseedda. Gidooppenne Mikiyaasa timbbitiyaa k'aalay sintsaappe lo"obatu yaanaw de'iyaaawaa bessiyya daro malaatatuwaakka gujjiide oyk'keedda.

Dummayiide minisi s'eellanaw bessiyya kifilatuu S'oossaa mooduwaa garssan kumentsaa sa'ay saruwaa demmanawaa (4:1-4); Daawita kawutetsaa turaappe wolk'k'aama kaatii denddiide, asaw saruwaa immanawaa (5:2-4); hewaadankka k'ay Israa'eeliyaan timbbitiyaa odeeddawanttu k'aalay mes's'i itti s'ik'isiyaan kuushettiyaawaa odiaawantta. He s'ik'isii odidiide, «I nuuppe koyiyaawe: nuuni likkebaa ootsanawaa, keekatetsay kumeedda siik'uwaa bessanawaanne nu S'oossaanna kumentsaa ashkhetetsan hamettanawaa» (6:8).

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Goday Bare Asaa Murana 1:1–2:11

Sintsa Hidootaa 2:12-13

S'oossay Iita Kaaletsiyaawantanne Worddo Nabatuwaa Murana 3:1-12

Ooratsa Israa'eelatin Ooratsa Geeshsha Golliyya 4:1–5:15

Israa'eeliyaa Naak'uu K'onc'c'ussaa 6:1–7:7

Asay S'oossaakko Simusaa 7:8-20

Goday Bare Asaa Murana

(1:1–2:11)

¹ Iyo'aataami, Akaazinne Hizk'k'iyaaasi kaalli kaalliide Yihudaan kaateteedda wode, Moresheta katamaa asaa gidiiyaa Mikiyaasakko yeedda Med'ina Godaa k'aalay hawaa; I be'eedda sas'ay Samaariyaawaanne Yersaalamebaa.

² Hinttenoo, asaw ubbaw, sisite! K'ay sa'awunne sa'aan de'iyaa ubbaa gede, hawaa sisite! Ubbaa Mooddiyya Med'ina Goday hintte bolla markkattee; I bare geeshsha Geeshsha Golliyaan hinttewaa haasaye.

³ Be'ite, Med'ina Goday bare de'iyaa geeshsha sa'aappe yee; duge yiide, deretuwa huup'iyaan hamettee.

⁴ Eessaa muk'aadday taman seeriyaawaadan, deretuu Aa gediyaappe garssana siilana; untuntu deriyaappe zanggaaray duge goggiyaa haatsaadan goggana.

⁵ Hawe ubbay haniyaawe Yaak'ooba zaratuwaa bayzuwaa gishshaassanne Israa'eeliyyaa asaa nagaraa gishshaassa. Yaak'ooba zaratuwaa bayzoo gaasuwa gideeddawe oonee? Untuntu katamaa Samaariyaa gidennee? Yihudaa Asay goyinniyaa d'ok'k'a sa'ay hak'ee? Yersaalame gidenneeyye?

⁶ Hewaa diraw, S'oossay hawaadan yaagee; «Taani Samaariyaa, dembban keeleteedda burc'e shuchchaanne woyniyaa turaa tokkiyaa sa'aa ootsana. K'ay taani Aa shuchchaa burc'c'iyaa duge zanggaaraw olana; Aa baasuwaakka kalloyana.

⁷ Aa eek'aa misiletuu ubbay kinchchettana; Aa eek'aa golliyaan ootsiyaa sharmus'atoo imetteedda shaarmus'aa yewuu ubbay taman s'uugettanaawaa; taani Aa eek'atuwaa ubbaa d'ayissana. Ayaw gooppe, he yewuu ubbaykka sharmus'iide demmeeddawaa gidiiyaa diraw, ikka k'ay simmiide, hara sharmus'aw imettana» yaagee.

Yeekuwaanne Waasuwa

⁸ Hewaa diraw, taani yeekkananne waassana; kallo s'iiranne mela gediyaan hamettana; worakanaadan waassana; k'ay sogoniyaadankka aayye gaana.

⁹ Ayaw gooppe, Samaariyaa madutsay pas'anaw danddayennawaa. He tuggay Yihudaa gadiyaa gakteedda; k'ay ta Asay de'iyaa Yersaalame katamaa penggiyaakka mateedda.

¹⁰ Gaate kataman de'iyaa nu morkketoo hewaa odoppite; untuntu sintsan mule yeekkoppite. Beeti-Ofira kataman baanan gondoretite.

¹¹ Hinttenoo, Shafira kataman de'iyaaawanttoo, kallottiide yeellatiide, omoodoo biite. S'aa'inaana kataman de'iyaaawanttu yaappe kesianaw s'alikkino. Beeti-Es'eela katamay yeekku de'iyaaasaa gidiiyaa diraw, I hinttentoo attiyaasaa gidanaw danddayenna.

¹² Metuu Med'ina Godaappe Yerusaalame pengge gakkanaw yeedda diraw, Marootan de'iyaa asay, «Lo'obay yanddeeshsha!» giide naagiidde daaburedda.

¹³ Hinttenoo, Laakisha kataman de'iyaa wanttoo, gaariyaa goochchiyaa paratuwaa waas'ite. Yerusaalame Asay nagaraa ootsanaadan gaasuwa gideeddawe hinttena; ayaw gooppe, S'iyoonne asaa nagaray koyiro hintte bolla beeteedda.

¹⁴ Hewaa diraw, hinttenoo Yihudaa asatoo, hintte biide, Mooresheta-Gaate kamaa asaw imotaa immana. Akiziiba katamaa asaykka Israa'eeliyaa kaatetuwa c'immiiyaawantta gidana.

¹⁵ Hinttenoo, Mareesha kataman de'iyaa wanttoo, Med'ina Goday hinttena s'ooniyaawaa hintte bolla ahana; bonchcheteedda Israa'eeliyaa kaaletsiyaawanttu Adulaama gong-goluwaan k'osettana.

¹⁶ Hinttenoo, Yihudaa asatoo, hintte siik'iyaa naanay hintteppe omoodettiide baanaw de'iyaa diraw, hintte huup'iyaa meedetite; hintte huup'iyakka ankuuwa huup'iyaadan bo"ayite.

2

*Hiyyeesatuwaa Uk'k'unniyaawanttu
Bollan Gakkanaw De'iyaa Iita Kaac'aa*

¹ Iitabaa halchchiyaawanttoo, k'ay barenttu hiis'an de'iidde, iitabaa wooti ootsanentto k'oppiyaawantto aayye ana! Wolk'ay untunttu kushiyan de'iyaa diraw, sa'ay wonttiyaa wode, barenttu halchchuwa poliino.

² Untunttu goshsha gadiyaa amottooppe, asaawaa wolk'k'an akki aggiino; golletuwa kooopppekka akki aggiino. Asaa maataa yed'd'iide, Aa laataa c'oo bonk'k'iino.

³ Hewaa diraw, Med'ina Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, taani hintte bollan iitabaa ahanaw halchchay; hewaappe hintte kessi akkanaw danddaykkita. Hewe iita wode gidiyaa diraw, hintte otorettiide simerettanaw danddaykkita.

⁴ He gallassi untunttu hintte bollan leemisi leemisiide k'iliic'ana; k'ay hawaadan yaagi zilaaliidde, hinttena hidoota k'ans's'issana;

«Nuuni ubbaykka ubbaanna d'ayeaddo.

Med'ina Goday nu gadiyaa akkiide,
makkalanchchatoo gishi gishiide,
immi digeedda yaagana» yaagee.

⁵ Hewaa diraw, gadiyaa es's'an gishiyaa wode, Med'ina Godaa shiik'uwaa gidдон ne saamaa kessiyaa itti asayenne de'enna.

⁶ Asay taana hawaadan yaagee; «Nu bolla timbbitiyaa odoppa. «Hawe hawe hintte bolla hanana» giide ooninne haasayanaw koshshenna. Hewaa mala kawushshay nu bolla mulekka yeenna» yaagiino.

⁷ Taani untunttu, «Hinttenoo Yaak'ooba zaretoo, «Med'ina Godaa Ayyaanay dand-dayanchchaa gidenneeyye? I hewaa malabaa ootsiyye?» yaagiide hintte oochchanaw bessii?» yaagaad.

S'oossay hawaadan yaagee; «Suure ogiyaan biyaawanttoo ta k'aalay lo'obaa ootsee gidennee?

⁸ Shin mata wodiyaappe doommiide, ta Asay ittuu ittuwaa bolla morkkiyaadan dendeedda. Hintte saro asatuwaa mayuwaa, olaa k'ofay mulekka bayinnan ammanettiide aad'd'iyaa asatuwaa mayuwaa k'aari akkiita;

⁹ ta asaa gidдон de'iyaa mac'c'a asatuwaa untunttu lo'o golliyaappe laaggi kessiita; ta anjiyuwaakka untunttu naanatu bollappe med'inaw akki diggiita.

¹⁰ Denddiide biite! Hawe hinttentoo shemppliyaa sa'aa gidenna. Ayaw gooppe, ha sa'ay tunatetsappe denddeeddawaan daro bayeedda.

¹¹ «Itti c'immiiyaa worddanchchay yiide, «Hinttew sintsaappe woyniyaa eessayenne matsoyiyaa ushshay guuffettana» yaagiide wordduwaa timbbitiyaa odintto, I hinttentoo timbbitiyaa odiyaaawaa gidana.

*Sintsa Hidootaa
(2:12-13)*

¹² «Hinttenoo, Yaak'ooba zaretoo, taani hinttena ubbaakka shiishshana; taani Israa'eeliyaa asaappe atteedawantta tumuwaappe ubbaakka shiishshana. Dorssatuu kaaluwaan shiik'iyaa waadaninne dorssaa wudii hentsaa gaden shiik'iyaa waadan, taani untunttu ittippe shiishshaade wotsana. He sa'ay daro asaa shabbaretussan kumana.

¹³ Untunttu kessiyaawe untunttuppe sintsatiide kesana; untunttukka penggiyaa mentsiide, hewaana kesiide baana. Med'ina Goday bare huup'iyaan untunttoo kaatiyaa giidiide, untunttu sintsaw aad'd'iide, untunttu kaaletsana» yaagee.

3

*S'oossay Iitaa Kaaletsiyaawanttanne Worddo Nabatuwaa Murana
(3:1-12)*

¹ Taani hawaadan yaagaad; «Hinttenoo, Yaak'ooba zaratuwaa kaappatoonne Israa'eeliyaa asaa kaaletsiyaawanttoo, sisite! Hintte suure pirddaa eranaw hinttenttoo bessenneeyye?

² Hintte lo"uwaa is's'iide, iitaa dosiita. Ta asaappe untunttu galbbaa k'aariita; untunttu ashuwaakka untunttu mek'etsaappe shaakkiita.

³ Hintte ta asaa ashuwaa miita; untunttu galbbaakka untunttuppe k'aariita; untunttu mek'etsaa mentseetsiide, untunttu ashuwaakka s'aruwaan yegganaw mus'iyawaadan mus'erettiita» yaagaad.

⁴ He wode untunttu Med'ina Godaakko waassana, shin I untunttoo zaarena; I bare deemuwaa he wode untunttuppe k'osana; yaw gooppe, untunttu iita oosuwaa ootseed-dino.

⁵ Bare asaa wora kaaletsiyaa timbbitiyaa odiyaawanttubaa Med'ina Goday hawaadan yaagee; «Hintew miyaawaa immiyaa wode, «New sa'ay sara» yaagiita; shin hinttena k'uma mizennawaa bolla olaa awaayiita.

⁶ Hewaa diraw, hinttenttoo gallassay k'amma gidanappe attina, sas'aa be'ikkita; sa'aykka d'umanappe attina, laa'entso murunnikita. Timbbitiyaa odiyaawanttoo away wullina, gallassay d'umana.

⁷ Sas'aa be'iyawanttu yeellatana; muruniyaawanttukka kawushshana. S'oossaa mataappe untunttoo zaaru bayinna diraw, untunttu yeellatiide, ubbaykka barenttu doonaa oyk'kana» yaagee.

⁸ Shin taana gidoope, taani Yaak'ooba zaretoo untunta bayzzuwaa, Israa'eeliyaa asaassikka untunttu nagaraa odana mala, wolk'kan, Med'ina Godaa Ayyaanan, suure pirddaanne minotetsan kumaad.

⁹ Hinttenoo, suure pirddaa is's'iyanne sitta yewuwaakka dook'kiyaawanttoo Yaak'ooba zaratuwaa kaappatoonne Israa'eeliyaa asaa mooddiyaawanttoo, hawaa sisite.

¹⁰ Hintte S'iyoonne katamaa suutsaa gussiide kees's'iita; Yerusaalame katamaakka makkalan kees's'iita.

¹¹ Aa kaappatuu mattaayiyaan pirddiino; Aa k'eesatuu dirguwaan tamarisiino; k'ay Aa timbbitiyaa odiyaawanttukka miishshaa k'ans's'ina muruniino. Shin yaatiidekka, «Med'ina Goday nu giddon de'ee gidennee? Nu bolla ayaa iitabaykka yeenna» yaagiide Med'inaa Godaan ammanettiino.

¹² Hewaa diraw, hintte gaasuwaan S'iyoonne deriyaa shoyk'aadan goshettana; Yerusaalame katamaykka kolettiide ittisaan dooretteedda suuppa shuchchaa gidanawaa. Geeshsha Golliyya kees'etteedda sa'aykka wora gidanawaa.

4

*Ooratsa Israa'eelattin Ooratsa Geeshsha Golliyya
(Hos. 4:1–5:15)*

¹ Wurssetsaa gallassatuwaan Med'ina Godaa Geeshsha Golliyya kees'etteedda derii deretuwaa ubbaappe d'ok'k'iide beettana; keraa ubbatuwaappekka bollana d'ok'ku d'ok'ku gaana. Gadiyaa Asay aakko zattana.

² Daro kawutetsatuwaa Asay yiide, «Haayite; Med'ina Godaa deriyaa, Yaak'ooba S'oossaa Geeshsha Golliyya ane pude kesoytte. I koyiyaawaadan nuuni baana mala, I nuuna bare ogiyaa tamarissana» yaagana. Ayaw gooppe, higgii S'iyooneppe, Med'inaa Godaa k'aalaykka Yerusaalameppe kesana.

³ I daro asatuu gidduwaan pirddana; haakuwaan de'iyaa mino kawutetsatuwaa palumiyaakka shaakkana. Untunttu barenttu mashshaa maraashaa, barenttu tooraakka baac'aa kessanaw k'os's'ana; kaatetetsay kawutetsaa bolla mashshaa dentsenna. Hawaappe guyyiyaan, untunttu ubbaanna olaa timirttiyaa tamarikkino.

⁴ Shin Asay ubbay bare woyniyaa turaa kuwaaninne balasiyaa kuwan woppu giide uttana; ay asayne untuntta yashissenna. Ayaw gooppe, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday hawaa haasayeedda.

⁵ Asay ubbay bare Med'inaa Godaa s'oossaa suntsan hamettana; shin nuuni Med'ina Godaa nu S'oossaa suntsan med'ippe med'inaw hamettana.

Israa'eeliyaa Asay Omooduwaappe Simmana

⁶ Med'ina Goday hawaadan yaagee; «He gallassi taani wobbatuwaa shiishshana; k'ay omooduwaan haako sa'aa beeddawantanne taani tuggayeeddawatntakka shiishshana.

⁷ Taani wobbatuwaa wuriidde atteeda atowantta ootsana; k'ay omooduwaan haako sa'aa beeddawatntakka mino kawutetsaa kessana. He wodiyaappe doommaade med'inaa gakkanaw, taani Med'ina Goday S'iyoonne Deriyan untunttu bolla kaatetana» yaagee.

⁸ Neenoo, Med'ina Godaa asaa wochchiya Yerusaalame d'ok'k'a gimbbiyaw, new kase ne mooddiya maatay, k'ay Yerusaalame kawutetsaa zaway ubbaykka simmana.

⁹ Ha'i neeni kooshshaa d'ok'k'u ootsaade waassiyaawenne yeluu oyk'k'eedda mishirati-idan un'etsiyaawe yaasee? New kaatii bayinna gishshaasseeyye? Woy neena zoriyaawe d'ayeadda dirassee?

¹⁰ Hinttenoo, S'iyoonne asatoo, yeluu oyk'k'eedda mishiratiidan ooliidde gondoretitte. Ayaw gooppe, hintte katamaappe kesiyaawe attena; kesiide dembban de'ana; hewaappekka Baabloone baana. Gidooppenne, yan hintte attana; Med'inaa Goday hinttena hintte morkkatuwaa kushiyaappe wozana.

¹¹ Shin ha'i daro kawutetsatuu ne bolla shiik'eeddino; shiik'iide, «Yerusaalame tuno; nu ayifiikka S'iyoonne derek'k'o» yaagiino.

¹² Shin untunttu Med'ina Godaa k'ofaa erikino; Aa halchchuwaakka akeekikkino. Katsaa bukkiiya uddumaw shiishsheedda mirk'k'iyaaadan, Med'ina Goday untunttu muranaw shiishsheedda.

¹³ Hinttenoo, Yerusaalame asatoo, denddite; denddiide, hintte morkkatuwaa k'os'site. Taani hintte kac'iyaa birataa, hintte k'inc'c'afiliyaakka nahaase ootsana. Hintte daro kawutetsatuwa kinchhereetsana; untunttu sugetsan shiishsheeddabaa ubbaa hintte Med'ina Godaw dummayana; hintte, untunttu ak'uwaakka sa'aa ubbaa Godaw immana yaagee.

5

¹ Hinttenoo, Yerusaalame asatoo, hintte olanchchatuwaa shiishshite! Ayaw gooppe, nuuni morkkatuwaan dadetteedda; untunttukka Israa'eeliyaa kaaletsiyaawaa gappataa gatiman shoc'anaw haniino.

Beeteleheemeppe Kaaletsiyaawe Kesanawe Timbbitiyaan Odetteedda

² Med'ina Goday hawaadan yaagee; «Neenoo Efraataa, Beeteleeme katamaw, neeni Yihudaa katamatuwa gidдон guutsaa; shin aw dendduu benippe doommiide, med'inaappe gideeddawe, Israa'eeliyaa asaa mooddiyaawe taw neeppe kesana» yaagee.

³ Hewaa diraw, yeluwaa oyk'k'ettiiyaa mishiratta he na'aa yelana gakkanaw, Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaa morkkatuwaa kushiyan aatsiide immana. Hewaappe guyyiyaan, omooduwaan de'iyaa Aa ishatuu simmiide, barenttu asaana walakettana.

⁴ I yaana; Med'ina Godaa minotetsan, Med'ina Godaa bare S'oossaa suntsaa gitatetsan bare asaa heemmana. I sa'aa gas'aa gakkanaw wolk'k'aama gidiyaa diraw, untunttu sarotetsaan de'ana.

⁵ I untunttoo sarotetsaa gidanawaa.

Med'ina Goday Israa'eeliyaa Asaa

Ashshananne Untunttu Morkketuwaakka D'ayissana

Asoore gadiyaa asatuu nu gadiyaa woraajjiyaa wodenne nu geessuwaakka yederssiide geliyaa wode, nuuni asaa heemmanawunne kaaletsanaw gidiyaanne gidiide palahiyyaa asaa dentsiide, untunttunna olaa gakettana.

⁶ Untunttu Asoore gadiyaa olan s'oonana; k'ay he gadiyaan de'iyaa Naamiruudi kees's'eedda gadiyaa mooddana. Asoore gadiyaa asatuu nu gadiyaa woraajjiyaa wodenne nu zawaakka yed'd'iyaa wode, nu gadiyaa mooddiyaawe nuuna untunttuppe ashshana.

⁷ Yaak'ooba zaratuu atiyaawanttu daro gade asaa gidдон Med'ina Goday kiitteedda c'okkuwaa malanne maataa bollan wod'd'iyaa puusiyyaa mala gidanawaa. C'okkuunne puusi yaanaw asaa azazuwaa naagennawaadan, Israa'eeliyaa asaykka Med'ina Godaappe attina, asaa naagenna.

⁸ Yaak'ooba zaratuu atiyaawanttu kawutetsatuwa gidдон, daro asaa gidдон, bazuwaa do'atuwaa gidдон de'iyaa gaammuwaa malanne dorssaa wudiyaa gidдон de'iyaa wodalla gaammuwaa mala gidanawaa. I hewaana kantsiyaa wode yereretteenne mentseretsee; ooninne ashshanaw danddayenna.

⁹ Ne kushii neenana ek'ettiiyaawanttu bolla denddana; ne morkketuu ubbaykka d'ayana.

¹⁰ Med'ina Goday hawaadan yaagee; «He gallassi taani ne paratuwaa ne gidдoppe d'ayissana; ne paraa gaaretuwaakka mentseretsana.

¹¹ Taani ne gadiyaa katamatuwaa d'ayissana; ne geessuwaakka ubbaa laalana.

¹² K'ay ne kaayuwaa taani d'ayissana; muruniyaawanttukka hawaappe sintsanaw ne giddon d'ikkino.

¹³ Taani ne eek'aa misiletuwaanne ne goyinnanaw esseedda shuchchatuwaa ne gid-doppe d'ayissana; hawaappe sintsanaw neeni ne kushiyan med'd'eeddabaw goyinnakka.

¹⁴ Taani Asheero giyaa s'oossatti misiliyaa ne giddoppe d'ok'ollana; ne katamatuwaakka d'ayissana.

¹⁵ Taw azazettibeena kawutetsatuwaa bolla yiluwaaninne hank'k'uwaa taani haluwaa kesana» yaagee.

6

Israa'eeliyaa Naak'uu K'onc'c'ussaa (6:1–7:7)

¹ Med'ina Goday Israa'eeliyaa asaana mootettiyaawaa sisite.

«Dendda! Denddaade d'ok'k'a deretuwwa sintsan pirddetta; neeni giyaawaa deretuukka sisino.

² Hinttenoo deretoo, hinttenoo, sa'ay ek'keedda mino baasotoo, Med'ina Goday mootiyaa mootuwaa sisite. Med'ina Goday bare asaana mootettee; Israa'eeliyaa asaana I palumettee.»

³ Med'ina Goday untuntta hawaadan yaagee; «Ta asaw, taani hinttena waataadditaa? Taani hinttentoo waanaade tookuwaa gidaadditaa? Ane taw odite!

⁴ Taani hinttena Gibs'e gadiyaappe kessaad; k'ay hinttena ayiletsaappe wozaad. Hinttena kaaletsana mala Musa, Aaroonanne Miiriyaa hinttew kiittaaad.

⁵ Ta asaw, Moo'aaba Kaatiyaa Baalaak'i halchcheeddawaanne Bi'oor na'ay Balaami aw zaareeddawaa hassaya. Shiis'ima giyaa saappe Gelgali neeni biyaa wode, ogiyaan haneeddawaa ane hassaya. Hewaa hassayooppe, taani Med'ina Goday neena ashshanaw ootseedda oosuwwa neeni akeekana» yaagee.

Med'ina Goday Bare Asaappe Koyiyiawaa

⁶ Med'ina Godaa, d'ok'k'a sa'aan de'iyaa S'oossaa sintsan goyinnanaw yaadde taani ayaa akkaade shiik'oo? Aw s'uugettiyaa yarshshuwaa gidana mala, itti laytsaa gideedda korumatuwaa akkaade, Aa sintsa yooshsha?

⁷ Med'ina Goday sha"a dorssaa orgettuwaan woy tammu sha"a shaafatuwaan de'iyaa haatsaa keeshshaa wogaraa zayitiyaan nashettanddee? Ta naak'uwaa diraw, ta bayira na'aa, ta shemppuwaa nagaraa gishshawukka ta yeluwwa immooshsha?

⁸ Hay asaw, Med'ina Goday new lo'obaa odi wotseeddattee. Med'ina Goday neeppe koyiyaawe ayee gooppe, neeni suurebaa ootsanawaa, aggena siik'uwaa bessanawaanne ashkktetsan ne S'oossaanna hamettanawaa.

⁹ Med'ina Godaw yayiyiawe aad'd'eeda eratetsaa. Yersaalame katamaa asaa S'oossay hawaadan yaagee; «Murana gatimaanne he gatimaa giigisseeddawekka oonentto akeekite.

¹⁰ Nagaranchchaa golliyaan de'iyaa nagaran shiishsheedda shaluwaanne ta is'iyaa worddo makkiyaa miishshatuwaa taani doganeeyye?

¹¹ Yaatina, ha worddo miizaanan likkiyaawaanne worddo miishshan makkiyaa asaa nagaraa taani waataade atto gaanaw danddayayitaa?

¹² He katamaa duretuu makkalan kumeeddawantta; aan de'iyaa Asay ubbay word-duwaa. Untuntu doonaa giddon de'iyaa untuntu ins's'arssaykka bare huup'iyaw geella.

¹³ «Hewaa diraw, taani hintte nagaraa gaasuwaan hinttena d'ayissanawunne digganaw denddaad.

¹⁴ Hintte maana, shin kallikkita; nafisaykka hintteppe duus's'enna. Hintte buuriide shiishshana, shin hinttentoo dagattenna; hintte dagayeeddawaakka taani olaa yeddaade d'ayissana.

¹⁵ Hintte katsaa zerana, shin gakkina c'akkikkita; wogaraa teeraa gum"ana, shin he zayitiyaa okettikkita; woyniyaa teeraakka hintte gum"ana, shin Aa eessaa ushikkita.

¹⁶ Hintte Kaatiyaa Omira wogaa, Aa na'aa Kaatiyaa Akaaba golle iita oosuwaanne untuntu zoriyaa kaalleedda diraw, taani hinttena d'ayissana; taani hinttena Asay ubbay boriyaabaa ootsana. Asay ubbay hinttena shek'k'iyaa shek'aakka hintte tookkana» yaagee.

7

Israa'eeliyaa Asaa Tunatetsaa

¹ Aayye ana taanoo! Taani teeray mas'etti wuri kichchina yiide, woyniyaa turaappenne balasiyaa mitsaappe bare amotteeddawaa demmanaw danddayibeenna koshatteedda bitaniyaa mala gida kichchaad.

² S'oossaa dosiyaa keeka Asay gadiyaan mulekka baawa; asaa garssan suure Asay d'ayeedda. Asay ubbay asaa suutsaa gussanaw zuggiid naagee; k'ay ubbaykka bare ishaa giyaan oyk'k'anaw kaallee.

³ Unttuntu kushetuu laa"uukka iitabaa ootsanaw loohi utteeddino. Kaappuunne daannay mattaayiyaa oochchiino; wolk'k'aama asatuu barenttu amotteeddawaa odiino; untuntu ubbaykka ittippe iitaa ootsiino.

⁴ Unttuntu garssan ebelo keeka giyaawe aguntsa mala; k'ay ebelo suure giyaawe gom"oriyaa mala. S'oossay timbbitiyaa odiyaawanttu baggana odeeddawaadan, I bare asaa muriyaa gallassay gakkweedda; untuntu shabbirettiyyaa wodiikka ha"a.

⁵ Ne shooruwaa ammanoppa; ne laggiyaakka ammanettoppa. Neeni k'oommaade ak'iyaa ne machchatiwukka odiyaawaakka akeekaade oda.

⁶ Ayaw gooppe, na'ay bare aawuwaa kad'ee; naatta bare daay bolla, na'aa machchatakkaa bare bollotatti bolla denddino; aawoo aawuu soo Asay morkke gidee.

⁷ Shin taana gidooppe, taani hidootaan Med'ina Godaa s'eellashshana; taana ashshiyaa S'oossaa taani naagashshana; ta S'oossay tawaa sisana.

*Asay S'oossaakko Simusaa
(7:8-20)*

⁸ Ta morkkiyaw, ta metuwaan nashettoppa. Taani kunddoopekka denddana; taani d'uman uttoopekka, Med'ina Goday taw poo'ana.

⁹ Taani S'oossaa naak'kaad; hewaa diraw, I taw mootettiide, ta pirddaa kessana gakkanaw, taani Aa hank'k'uwaa danddayana. I taana poo'uwwaa kessana; taanikka I ashshiyaa ashshuwaa be'ana.

¹⁰ He wode ta morkkiikka be'ana; k'ay taana, «Med'ina Goday ne S'oossay hak'an de'ii?» yaagi yaagi k'iliic'iyaa we yeellaa mayyana; I ogiyaan de'iyaa urk'k'aadan yed'ettishinkka taani ta ayifiyaan be'ana.

¹¹ Hinttenoo, Israa'eeliyaa asatoo, hintte katamaa gimbbiyaa dirrsatuu direttiyyaa gallassay yaana; he gallassi hintte zawaykka aakkana.

¹² He gallassi hintte Asay hinttekkoo simmana. Unttuntu Asoore gadiyaappe, Gibs'e katamatuwaappe, Efiraas'iisa Shaafaa heeraan de'iyaa sa'atuwaappenne k'ay haako san de'iyaa abbatuwaa doonaappenne d'ok'k'a deretuwaappe hinttekkoo simmana.

¹³ Shin biittay aan de'iyaa asaa iitatetsaa gaasuwaan Asay bayinna mela gidana.

Med'ina Goday Israa'eeliyaw K'arettedda K'arettaa

¹⁴ Neeni ne asaa, aradda biittay yuushshuwaan de'iyaa bazuwaan barekka de'iyaa ne buzo dorssaa wudiyaa ne gatiman heemma. Unttuntu kasewaadankka Baasaaneninne Gala'aaden heemettino.

¹⁵ Med'ina Goday, «Hintte Gibs'e gadiyaappe keseedda wodiyaadan, taani hinttana maalalissiyaabaa bessana» yaagee.

¹⁶ Kawutetsatuu ubbay hewaa be'iide yeellatana; untuntu wolk'k'aykka hada gidiyaa diraw, untuntu yeellatiide, barenttu doonaa oyk'k'ana; untuntu haytsaykka tullana.

¹⁷ Unttuntu shooshshaadan, biittaa laac'c'ana; sa'aanna tiraan gooshettiyyaa med'etatuwaadan kokkoriide, barenttu geessuwaappe kesana. Wolk'k'aama dagamaan Med'ina Godaakko, nu S'oossaakko, simmana; untuntu neena yayyiide de'ana.

¹⁸ Naak'uwaa atto yaagiyaawe, bare asaa ateedawanttu makkalaa paydennawe ne mala S'oossay oonee? Neeni hank'k'uu hank'k'oshin, med'inaw de'a agg akka; ayaw gooppe, neeni ne asaw ne aggena siik'uwaa bessiyaawan nashettaasa.

¹⁹ Neeni nuw k'aykka k'arettana; nu naak'uwaa ne gadiyaan yed'd'ana; ee nu nagaraakka abbaa c'immuwaan olana.

²⁰ Neeni benippe akka doommaade nu mayzza aawaatoo geppaade c'aak'k'eeddawaadan, Abrahaamane Yaak'ooba zare gideedda ne asaw ne ammanettiyaawaanne ne aggena siik'uwaa bessana.

Naahooma Timbbitiyaa Geluwaa

Naahooma Giyaa Suntsaa Biletsay, «S'oossay Mintsetsiyaawaa giyaawaa.» Naahooma mas'aafay benippe doommii de Israa'eeliyaa morkke gidiide de'eedda Asoore Kawutet-saa waanna katamaa Nanawe kunddetsaa nashshechchaa gis'imiyaan odee. Mek'etsaa iitanne otoranchcha gideedda Nanawe katamay, Yesuusa yeletaappe kase laappuntsa s'eetu laytsaa wurssetsan olan bayeedda. Hewekka mek'etsaa iitanne otoranchcha asaa bolla S'oossay wooti pirddinto bessee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Yashshiyaa S'oossaa Hank'k'uwaa 1:1-6

Asoora Bolla Aad'd'eedda Pirdday Israa'eeliyaa Asaw Hidoota Beetiseedda 1:7-15

Asoora Huup'e Katamaa Nanawe Bayetsaa 2:1–3:19

Yashshiyaa S'oossaa Hank'k'uwaa

(1:1-6)

¹ Elk'k'oosha geetettiyaa saan de'iyaa Nahooma Nanawe bolla S'oossappe akkeedda kiitayenne be'eedda sas'aa mas'aafay hawaa.

Nanawe Bolla S'oossay Hank'k'etteedda Hank'k'uwaa

² Med'inaa Goday k'anaatiyaanne haluwaa kessiyaa S'oossaa; Med'inaa Goday haluwaa kessiyaawaanne hank'k'uwaan kumeeddawaa; Med'inaa Goday barenanna ek'ettiyaawanttoo haluwaa kesee; k'ay bare morkkatuwaa muranaw bare hank'k'uwaa giigissi wotseedda.

³ Med'inaa Goday hank'k'ettanaw elleellenna; wolk'k'aykka aawe wolk'k'aama; I bayz-zanchchaa ayaa gidooppenne, murenaan aggena.

Med'inaa Godaw gotuwaaninne beetaa gidдон ogii de'ee; shaariikka Aa gedii yed'd'ina denddiyaa baana.

⁴ I abbaa seeriide melissee; shaafatuwaa ubbaakka toyissee. Baasaaneninne K'armmeloosan de'iyaa mitsatuunne maatatuu shulliino. Liibaanoosa c'iishshaykka k'ok'k'ofettee.

⁵ Aa sintsan deretuu k'aas's'iino; zoozetuukka siliino. I k'onc'c'iyaa wode biittay sa'ay k'aas's'ana; sa'aan de'iyaabay ubbaykka kokkorana.

⁶ Aa hank'k'uwaa sintsan ek'k'anawe oonee? Aa hank'k'uwaa suuluwaakka danddayanawe oonee? Aa hank'k'uu tamaadan bukkiyaa wode, zaallatuu za'iide p'alk'k'ettiino.

Asoore Bolla Aad'd'eedda Pirdday

Israa'eeliyaa Asaw Hidoota Beetiseedda

(1:7-15)

⁷ Med'inaa Goday keeka; metuwaa gallassikka bak'ati attiyaasaa; I barekko bak'ati attanaw koyyiyaawantta eree.

⁸ Shin I bare morkkatuwaa di'uwaan muukissii de d'ayissana; barenana ek'ettiyaawanttakka d'umaw yederssana.

⁹ Hintte Med'inaa Godaa bolla mak'k'ettiyaawe I ayee? I hinttena ubbaanna d'ayissana; laa"entsuwaa d'ayissanaw denddenna.

¹⁰ Hinttenttu, bas's'ibaletteedda aguntsa malatuu, k'ay ushiide matsotteeddawaadan ganddigaariyaawanttuu, mela utulaadan taman s'uugetti d'ayana.

¹¹ Nanawee, Med'inaa Godaa bolla iitabaa k'oppiyaawe, iita zoriyaa zoriyaawe ne giddoppe keseedda.

¹² Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Nanawetuu minonne c'ora gidooppekka, d'ok'olettiide d'ayana. Yihudaa asaw, taani hinttena kase tuggayaad; shin hawaappe sintsanaw tuggayikke.

¹³ Ha'i taani Asooretuwaa morgge mitsaa hintte morggiyaappe mentsana; hintte uk'k'unna k'ashuwaakka taani duuseretsana» yaagee.

¹⁴ Nanawee, Med'inaa Goday ne bolla pirddeedda pirdday hawaadan yaagiyaawaa; «Hawaappe sintsanaw ne suntsaa s'eesissiyaa zeretsay new de'enna. Ne s'oossatuwaa golliyaan de'iyaa misiletuwaanne eek'atuwaa taani d'ayissana. Neeni dambbennawaa gideedda diraw, taani ne duufuwaa bookkana» yaagiyaawaa.

¹⁵ Be'ite, itti kiitetteeddawe lo'o mishiraachchuwaa odiiddinne sarotetsaa awaayiidde, d'ok'k'a deretuwa bolla gakteedda. Hinttenoo, Yihudaa asatoo, hinttena d'ayissiyaa morkketuu ubbaanna d'ayeeddino; untunttu laa"entso hintte biittaa woraajikkino. Hewaa diraw, hintte baalatuwaa bonchchite; hintte shiik'k'eeddawaakka gatsite.

2

Asoora Huup'e Katamaa Nanawe Bayetsaa

(2:1–3:19)

¹ Neenoo Nanawe katamaw, d'ayssiyaabay yeedda! Hewaa diraw, ne geessuwaa naaga; ne ogiaakka wochcha; ne danc'c'uwaa minisa; ne wolk'k'aakka loytasa minisa.

² D'ayssiyaawanttu, Israa'eeliyaa asaanne woyniyaa turaa d'ayissooppekka, Med'inaa Goday Israa'eeliyaa bonchchuwaanne Yaak'ooba bonchchuwaa zaarana.

³ Olanchchatuwaa gondallatuwo; olanchchatuukka zo'o mayuwaa mayyeeddino. Untunttu olaw giigiyaa wode, paraa gaaretuwaa biratay tamaa lac'uwaadan p'olk'ku giino; untunttu barenttu tooraa toomaakka giigiseeddino.

⁴ Paraa gaaretuu ogiyaan andaraasuwa kinchchiino; untunttu yaanne haanne jaamidde, katamaa ogiyaan yuuyyiino. K'ay untunttu lac'uu poddu giyaa s'omppiyaa malatiino; walk'k'antsaadankka elleelliino.

⁵ I bare olaa kaappatuwaa s'eesiide shiishshee; shin Aa kaappatuu hamettiidde d'ubettino. Untunttu katamaa gimbbiyaa dirssaakko elleelliino; untunttu morkkatuwaa k'ohuwaappe naagiya wolk'k'aama gondallii giigeedda.

⁶ Shaafaa baggana de'iyaa katamaa dirsaa penggetuu dooyetteeddino; kaatiyaa golliikka shabbiretteedda.

⁷ Katamata omoodettaade baaddu; izi mac'c'a k'oomatuu kayyottiidde, harap'p'etuwaadan waassiino; barenttu tiraakka bak'k'iino.

⁸ Dagatti utteedda haatsay poki bessina goggiyaawaadan, Nanawe Asay katamaappe bak'atana. Asay untunttu bare k'aalaa d'ok'ku ootsiide, «Ek'k'ite; ek'k'ite!» yaagiide s'eesana; shin ooninne guyye s'eellenna.

⁹ He katamaa ak'oo, aan minjetteedda bonchcho miishshaassikka paydu baawa. Hewaa diraw, he biraa bonk'k'ite! He work'k'aakka k'ay bonk'k'ite!

¹⁰ Nanawe katamay mela gideedda; k'ay oniide bayeedda! Asaa wozanay yashshan siileedda; gaaduukka kokkoreedda; asaa ubbaa s'eessay gajj gajeedda; som'iikka bullatteedda!

¹¹ Gaammatuwaa geessuwaa mala, wodalla gaammattuu de'yaasaa malanne attumanne mac'c'a gaammattuu barenttu maratuwaanna untunttu yashissiyaawe bayinnan, yuuyiyaa wora mala gideedda Nanawe katamay ha"i hak'an de'ii?

¹² Gaammuu bare maratoo gidiyaabaa oyk'k'eedda; mac'c'a gaammattissikka mentsereetsiide immeedda. Bare geessuwaa haassi oyk'k'eeddawan, bare gonggoluwaakka haassi aheedda ashuwaan kuntseedda.

¹³ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'a, taani ne bollan denddaad! Taani ne paraa gaaretuwaa taman s'uuggana; ne wodalla gaammatuwaakka mashshay maana. Neeni haasayiawaa taani biittaa ubbaappe d'ayissana; new kiitet-tiyawanttu k'aalaykka laa"entso mulekka sisettenna» yaagee.

3

Nanawe Katamattiw Aayye Ana!

¹ Daro asaa suutsaa gusseedda Nanawe katamatiw aayyeero! Wordduu izin kumi utteedda. Iza wolk'k'aan akkeeddanne bonk'k'eedda durretaw paydu baawa.

² Nanawe katamatin lissuwaa arppeelluu, paraa gaariyaa gediya guntsay, paratuwaa andaraasuunne paraa gaaretuwaa gufay sisettee.

³ Paraa asatuu ne bolla yeeddino; mashshay p'oolup'oollee; tooratuukka p'ooliino. Daro Asay hayk'k'eedda! Anhay anhaa bolla dooretteedda! Hayk'k'eeddabaw payduu baawa! Hewaanna aad'd'iide biyaa asaykka anhaan d'ubettee.

⁴ Have ubbay haneeddawe zaway baynna Nanawe c'aaratetsaa gaasuwaana. Iza c'ora murunoo aatto; kawutetsatuwaa bare c'aaratetsaan, asaakka bare murunuwaan ayileyaaddu.

⁵ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, «Be'a, taani ne bollan denddaad! Taani ne mayuwaa ne bollappe k'aarana; ne kalluwaa gade asaa, ne pokkuwaakka kawutetsatuwaa bessana.

⁶ Taani neena pituwaa oliyaa sa'aa kessana; taani neena kad'ana; k'ay Asay ubbay neenan k'iliic'iyawaa ootsana.

⁷ Neena be'iyaa ubbay neeppe shel'i giide, «Be'ite, Nanawe katamata mela gidaaddu. Iziw kayyottiyaawe oonee? Izo mintsetsiyaawekka hak'appe beetanddeeshsha!» yaa-gana» yaagee.

⁸ Neenoo Nanawe katamatee, neeni Teebiso giyaa Gibs'e katamattippe daray? Izo Nayle Shaafay dooddi wotseedda. Shaafay iziw te"iyaa gimbbiyaa; haatsuukka iziw dirssaa.

⁹ Top'p'iinne Gibs'e iziw zaway bayinna wolk'k'aa; Puus'enne Liibii izo maaddiyaawantta.

¹⁰ Gidooppenne, iza omoodettaade baaddu; izin de'iyaa guutsaa naanaykka daras'ettiide, ogiyaa gas'an ubbaan kundeeddino. Izi bonchchetteedda asatuwaa bollan saamay yegetteedda; izi wolk'k'aama asatuu ubbaykka santsalatan k'ashetteeddino.

¹¹ Neenoo Nanawe katamatee, neeni k'ay matsottiide ganddigaariyaa asaadan hanana. Ne morkkatuwaa sintsaappe k'osettaade attiyaasaa neeni koyana.

¹² Ne geesatuu ubbay koyiro teereedda teeray gawuc'eteedda balasiyaa mitsatuwaa mala; he balasiyaa mitsaa k'aatsiyaa wode, teeray miyaawoo doonaan wod'd'ee.

¹³ Be'a, ne olanchchatuu ubbay mac'c'a asaa mala. Ne zawaa penggetuukka ne morkketoo aakkiide dooyetteeddino; gorddiyaa mitsaakka tamay mi diggeedda.

¹⁴ Ne morkketuu neena dooddiide un"etsiyaa wode ushanaw haatsaa tikka. Ne geessuwaakka minisa; urk'k'aa yed'd'a; aappe s'uubiyaa med'd'iyaa miishshan s'uubiyaa giigissa.

¹⁵ Neena yaan tamay maana; boolii katsaa miyaawaadan, neena mashshaan k'ans's'ereetsana.

Neeni booliyaadan dara; booliyaawaadankka c'oratta.

¹⁶ Neeni ne zal"anchchatuwaa saluwaa s'oolinttetuwaappe aatsaade c'orayaadda. Shin hewanttu ubbay booliyaadan ubbabaa mi diggiide, paalli d'ayana.

¹⁷ Ne kaappatuunne maatay de'iyawanttu, meego gallassi dirssaa bollan uttiide, away kesiyaa wode paalli d'ayiyaa booletuwaa mala; untunttu beedda saakka eriyaawe baawa.

¹⁸ Neenoo Asoore kaatew, ne hentsanchchatuu gem"isheeddino; ne bonchchetteedda asatuukka geerotteeddino. Ne Asay deretuwaa bollan laaletteedda; untuntta shishshiyaawekka baawa.

¹⁹ Ne me'uu koolettenna; ne madutsaykka pas'enna. Nebaa siseedda ubbay nashettiide, kushiyaa bak'kana. Ayaw gooppe, ne zaway bayinna iitatetsaappe kessi akkeedda Asay mulekka baawa.

Imbbaak'ooma Timbbitiyaa Geluwaa

Timbbitiyaa odiiyaa Imbbaak'oomaw timbbitiyaa k'aalay yeeddawe Baabloonatuu darii minneedda wodiyaan, Kiristtoosa yeletaappe kase, laappuntsa s'eetu laytsaa wurssetsaana. Ha mek'etsaa iita asatuu ootsiidde de'iyaa sugetsaa oosuwaan Imbbaak'oomi loytsi daro un"etteedda diraw, «Yaatina hawantta makkalanchchatuwaa woota c'o"u gaade s'eellay? Nagaranchchatuu bareppe s'illuwaa dariyaawantta d'ayissanaw denddiyaa wode, ayaw c'o"u gaad?» yaagiide S'oossaa oochcheedda (1:13). S'oossay aw zaaruwaa immiidde, «Taani ubbabaakka ta wodiyaan ootsay» yaagi zaareeddawaappe guyyiyaan, hewe gakkanaw, «S'illuu ammanuwaan de'uwwa demmee» yaageedda (2:4).

Mas'aafaw attiyaa kifilii makkalanchchatuwaa bolla gakkiiyaa bashshaabaw odetteedda timbbitiyaa gidishina, wurssetsaa heeraan S'oossaa gitatetsaabaanne ha gis'imiyaa s'aafeedda bitaniyaa ammanuwaa minotetsaabaa k'onc'issiyaa mazamurii de'ee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Imbbaak'ooma Maganaanne Godaa Zaaruwaa 1:1–2:4

Nagaranchchatuwaa Bolla Aad'd'eedda Pirdaa 2:5-20

Imbbak'ooma Woosaa 3:1-19

Imbbaak'ooma Maganaanne Godaa Zaaruwaa

(1:1–2:4)

¹ Timbbitiyaa odiiyaa Imbbaak'oomaw Med'ina Goday sas'aan immeedda kiitay hawaa.

Imbbaak'oomi Suure Pirday

D'ayeeddawaa Med'ina Godaw Maganneedda

² Imbbaak'oome, «Abeet Med'ina Godaw, neeni maaddanaadan taani s'eesiyaa wode, awude gakkanaw sisennan is'say? K'ay taani makkalaw new waassiyaa wode, awude gakkanaw ashshenan is'say?

³ Ha naak'uwaanne bayzuwaa taana ayaw bessay? Makkalaanne bashshaa s'eellaadde neeni ayaw c'o"u gaade danddayay? Wad'etayenne ooshay biittaa ubbaan dareedda.

⁴ Hewaa diraw, higgii leppeedda; tumuu kesi erenna. K'ay nagaranchchatuu s'illo asatuwaa dooddi oyk'keedda diraw, pirdday geellattee» yaageedda.

Med'ina Goday Imbbaak'oomaw Immeedda Zaaruwaa

⁵ S'oossay zaariide, «Hintte yuushshuwaan de'iyaa kawutetsaa s'eelliide maalaalettite! Ayaw gooppe, hintte odintokka hintte ammanenna oosuwa taani hintte wodiyaan ootsana hanay.

⁶ Taani Baabloonawetuwaa, he mek'etsi bayinna dirbbiyaa asatuwaa dentsay. Unttuntu barenttubaa gidenna biittaa oliide oyk'k'anaw biittaa ubbaan yuuyyiino.

⁷ Unttuntu yashissiyaawanttanne dagantsiyaawantta. Unttuntu pirddayenne bonchchuu untuntutuppe kesee.

⁸ Unttuntu paratuu maahetuwaappekka aad'd'eedda dirbbiyaanne omarsa okoratuwaappekka aad'd'eedda iita. Unttuntu paraa asatuu piriis'iidde, haako saappe yiino; unttuntu arggantsay ayentto oyk'k'anaw paalliyawaadan paalliino.

⁹ Unttuntu olanchchatuu ubbay makkalaabaa ootsanaw bazzo c'arkkuwaadan c'arkkiide yiino. Asaa omoodiide, shafiyaadan shiishshiino.

¹⁰ Unttuntu kaatuwaa bolla k'iliic'iino; mooddiyaawanttakka miichchaa kessiino; k'ay shuchchaan dretteedda geessatuwaa ubbaan unttuntu miic'c'iino. He geessotuwa omooddanaw unttuntu lank'kiyaan biittaa keeliino.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, unttuntu c'arkkuwaadan aad'ana. He naak'kiyaawanttoo unttuntu wol'k'ay unttuntu s'oossaa» yaageedda.

Imbbaak'oomi Laa"entsuwaakka S'oossaw Maganneedda

¹² Abeet Med'ina Godaw, ta S'oossaw, ta Geeshshaw, neeni med'inaappe doommaade de'iyaa Med'ina Godaa gidikkii? Neeni nu Zaallaa gidiyaa diraw, nuuni hayk'k'okko. Abeet S'oossaw, Baabloonawetuwa nu bolla pirdaa polanaadan, neeni dentsaade wol'k'aakka unttuntu immaadda.

¹³ Ne ayifetuu daro geeshsha gidiyaa diraw, iitabaa s'eellanaw dosikkino; iitabay oosettiyya wode be'aadde c'o"u gaanaw danddayakka. Yaatina, ha c'immiyaawantta ayaw c'o"u gaade s'eellay? Nagaranchchatuu bareppe s'illiyaa asatuwaa mittiyaa wode ayaw c'o"u gay?

¹⁴ Neeni asaa abbaa moletuwaadan, kaaletsiyaawe untuntntoo bayinna tiraan goosheet-tiyaa med'etatuwaadan ootsaadda.

¹⁵ Baabloonawetu gadiyaa asaa ubbaa k'ap'iyaa k'oriide kessana; untuntntu untuntnta barenttu k'eri gitiyaan oyk'kana; k'aykka untuntntu untuntnta barenttu wogga gitiyaan buuriide shiishshana; yaatiide untuntntu nashettananne hashshu gaana.

¹⁶ Hewaa diraw, untuntntu barenttu k'eera gitiyaw yarshshiino; barenttu wogga gitiyaw is'aanaa c'uwaiiino. Ayaw gooppe, untuntntu ishaluwaan de'iyaaawenne mal'uwaa miyaawe he gitetuwaa wolk'kaanna.

¹⁷ Yaatina, untuntntu barenttu gitiyaa k'ok'k'ofiide kawutetsatuwaa ubbaa wode k'areti bayinnan wod'iide de'anee?

2

¹ Wochchiyaa adussa gimbbiyaa bolla kesa ek'kaade taani naagana. He sa'aan S'oossay taana giyaabaanne ta maganaw I immiyaa zaaruwaa sisanaw s'eellashshana.

Med'ina Goday Imbbaak'oomaw

Immeedda Laa'entso Zaaruuwaa

² Med'ina Goday taw zaariide, «Wos'siyaa uraykka nabbabana mala, masetteedda shuchchaa bolla taani new k'onc'c'issiyaa sas'aa ordduwaan s'aafa.

³ Ayaw gooppe, sas'aan beetteeddawe bare keerteedda wodiya naagee. He sas'ay polettiyaa wodi ellekka gakkanawaa; wordduwaa gidiide de'enna. Takkiyaabaa malat-inttokka naaga; ayaw gooppe, I tumuwaappe yaana; gam'enna.

⁴ «Be'a, I otoretteedda; Aa k'ofa ubbaykka suure gidenna; shin s'illuu bare ammanuwaan de'ana.»

Nagaranchchatuwaa Bollaa Aad'd'eedda Pirdaa

(2:5-20)

⁵ Durettsay asaa c'immee; otoranchcha asaw shemppo baawa. I duufuwaadan yora gidiyaa dirawunne hayk'kuwaadan kalli erenna asaa gidiyaa diraw, kawutetsatuwaa ubbaa barew shiishshee; asaa ubbaakka barew omoodee.

⁶ «Asay barentta omoodeeddawanta, «Barewaa gidenna miishshaa shiishshiide dagaiyaawoonne ac'uwaa asaappe wolk'kan akkeedda mas'uwaan durettiyaawoo aayyero! Hawe hawaadan haniidde, awude gakkanaw de'anee?» yaagi k'illiic'anne toochchana.

⁷ Neeni untuntntoo tal'eedda asatuu ne akeekenan ne bolla denddiide, neena kokkorrana. Hewaappe guyyiyaan, untuntntu ne mas'uwaa ubbaa bonk'kanawantta.

⁸ Neeni c'ora yaraa mas'uwaa bonk'keedda diraw, untuntntuppe atteeddawanttu ne mas'uwaa bonk'kanawantta. Ayaw gooppe, ne daro asaa suutsaa gussaadda; k'ay sa'aa ubbaan, katamatuwaa bollanne untuntntu asaa bollakka sugetsaa oosuwaa ootsaadda.

⁹ «Metuu neena gakkennaadan, ne golliyaa d'ok'k'asaan kees's'anan naak'uwaan miishshaa shiishshiyaawoo, new aayyero!

¹⁰ Daro asaa ne genaade d'ayisseeddawaa gaasuwaan ne soo asaa kawushshaadda; neeni ne bolla bayetsaa ahaada.

¹¹ Haray atto ne golliyaa gimbbiyaa shuchchaykka ne bolla waassana; tuusatuukka waasuwa allanawantta.

¹² «Katamaa makkalan baasiide, asaa suutsan kees's'iyaaawanttoo, hintteew aayye ana!

¹³ Ubbaaappe Wolk'kaama Med'ina Goday Asay ootsiyaawe ubbay tamaa kaate gidanaadan, k'ay kawutetsatuu ubbay daaburiyaawe c'oo mela gidanaadan, k'ofaa k'achchi wotseedda.

¹⁴ Ayaw gooppe, haatsay abbaa kammiyaawaadan, Med'ina Godaa bonchchuwaaw eratetsay sa'aa kumana.

¹⁵ «Bare shoora Asay kallottina be'ana giide, iitabaa gujaaninne untuntnta ushshiide matsoyiyaa uraw aayye ana!

¹⁶ Neeni bonchchuwaaw diraw kawushshaa mayyana. Ha'i simmi laa neenoo, usha! Ushaade ganddigaara! Med'ina Godaw ushechcha kushiyan de'iyaa s'uu'ay neekko yaana; ne bonchchuu kawushshaw laamettana.

¹⁷ Neeni Liibaanoosa d'ayisseeddawaadan, neenikka d'ayana. Neeni do'atuwaa wora wursaaadda; ha'i k'ay untuntntu neena yashissana. Ayaw gooppe, ne daro asaa suutsaa gussaadda; k'ay sa'aa ubbaan, katamatuwaa bollanne untuntntu de'iyaa asaa bollakka sugetsaa oosuwaa ootsaadda.

¹⁸ «I barew eek'ay ayaa maaddii? Aa Asay giigisseedda gidennee? Wordduwaappe attina, aan harabay ayaynne beetena. Yaatina, Aa med'deedda bitanii ha ayinne haasayenna eek'aa ammaniyaawe Aa ayaa maaddanaassee?

¹⁹ Mitsaappe masetteeddawaa «Beegotta!» giyaawoo, k'ay shuchchaappe masetteedda duudiya, «Dendda ek'k'a!» giyaawoo, new aayye ana! I won new ayentto k'onc'c'issanaw danddayii? Be'a, I work'k'aaninne biran sheeshsheeddawaa; aw shemppuu baawa.

²⁰ «Shin Med'ina Goday bare geeshsha Geeshsha Golliyaana. Hewaa diraw, biittan sa'aan de'iyaa Asay ubbay Aa sintsan c'o"u go» yaageedda.

3

Imbbaak'ooma Woosaa

(3:1-19)

¹ Timbbitiyaa odiiyaa Imbbaak'oomi mazimuriyaadan yes's'iidde, woosseedda woosay hawaa:

² Abeet Med'ina Godaw, neeni kase ootseeddawaa taani sisaade yayaad. Abeet Med'ina Godaw, nu wodiyaankka he oosotuwa zaaretsaade ootsa; untuntutu nu wodiyaankka erettino. Neeni hank'k'etsiyaa wode ne maarotaa k'oppa.

³ S'oossay Temaana giyaa sa'aappe yee; He Geeshshay Paaraana Deriyaappe yee. Aa bonchchuu saluwaa kammeeedda; Aa galataykka sa'aa kumeeedda.

⁴ Aa p'ooletsaykka aawaa poo'uwa mala; Aa wolk'k'ay k'osetti utteedda Aa kushiyaappe pozhzhu giyaa poo'uu kesee.

⁵ S'oossay iita harggiyaa bareppe sintsaw kiittee; hayk'k'uwaakka bare geeduwa kaalet-see.

⁶ I ek'k'iide biittaa k'aatseedda. K'ay I s'eelliide kawutetsatuwa kokkorseedda. Med'inaadeppe de'eedda deretuu me"eretteeddino; k'ay I untuntutu bollan hamettiyya beniideppe de'eedda deretuukka laaletteeddino.

⁷ Taani Toop'p'iyaa Asay tuggatishin be'aad; Midiyaama biittaa asaykka kokkorishiina be'aad.

⁸ Abeet Med'ina Godaw, neeni ayaw hank'k'ettaadii? Shaafatuu neena hank'k'etsisseeddino? Woy abbaa bolla hank'k'uwa ees's'a kesaadii? Tuytti, neeni ne paratuwaanne ne paraa gaaretuwa toggeeddawe ne asaw s'oonuwa immanaassa.

⁹ Neeni ne wonddaafiyaa giigissaadda; pootsatuwa dukkanaw dafaadda. Biittaa p'alk'k'aade haatsaa kessaadda.

¹⁰ Deretuu neena be'iide, yashshaw kokkoreeddino; haatsaa kis'aykka aad'd'eedda. K'ay haatsaa c'iimmatuukka waassiino; waassiidde barenttu dambbalaa haa haa darisseeddino.

¹¹ I s'onggiide yeddeedda pootsatuu poo'uwaaninne ne tooratuwa p'ooletsan awaynne aginay barenttu de'iyaa saan de'iyaa saan ek'k'eeddino.

¹² Neeni hank'k'ettaade biittaa ubbaan yuuyyaadda; kawutetsatuwaakka hank'k'uwaan yed'd'aadda.

¹³ Neeni ne asaa ashshanawunne ne oketteeddawaa ashshanaw kesaadda; iiatuwa kaaappuwa shoc'aadda; Aa mayuwa k'aaraade Aa kallo s'iira ashshaada.

¹⁴ Aa olanchchatuwa gadaawaa neeni Aa tooraan Aa c'addaadda. Untuntutu nuuna laalanaw gotiyaadan yiino; metootanchchaakka geeman mittanaw dosiino.

¹⁵ Neeni ne paratuwaan abbaa yed'd'aade aad'd'iyaa wode, daro haatsay hoommuwa goppu gee.

¹⁶ Taani hawaa ubbaa sisina, ta bollay gaji gajeedda; ta mettershshay kokkoreedda; ta mek'etsaykka wook'k'eedda; ta gedetuukka k'ay gunddeeddino. Nuuna tuggayiyaawantta S'oossay murana gakkanaw, metuwa gallassaa taani danddayan naagana.

¹⁷ Balasiyaa giyaa mitsay ayifana d'ayooppekka, woyniyaa turaan ayifii d'ayooppekka, wogaray ayifenan is's'ooppekka, gadii katsaa mokennan is's'ooppekka, sikkuwan dorssi d'ayooppekka, k'ay ak'uwaan mehii d'ayooppekka,

¹⁸ hewe ubbay d'ayooppekka, taani Med'ina Godaan nashettana; taana ashshiyaa Med'ina Godaan taani nashshechchaa pooc'u gaana.

¹⁹ Ubbaa Mooodiyaa Med'ina Goday taw wolk'k'aa; ta gediya gaaraa gediyaadan minisee; taani d'ok'k'a sa'atuwaan hemettanaw taana danddayissee.

(Yes's'iyawantta kaaletsiyaawaa hassayissiyaawaa: ha mazamurii diis's'iyawaa diis's'iidde yes's'iyaa mazimuriyaa.)

Sofonaasa Timbbitiyaa Geluwaa

Timbbitiyaa odiyaa Sofonaasi bare kiitaa aatseedawe Kiristtoosa yeletaappe kase laap-puntsa s'eetu laysaw laa"entso shaakuwaanna gidishin, hewe Iyoosiyaasi Kiristtoosa yeletaappe kase, usuppun s'eetanne laatamanne itti laysan, ammanuwaa wogaa ooratsanaappe tammu laysaa kasetiide gidennaan aggena. Mas'aafay kaseedeppe Asay sisi meezeteedda timbbitiyaa haasayussa oyk'keedda. Hewanttukka hak'awanttee gooppe, Yihuday allaga s'oossatoo goyinneedda gaasuwaan murettiya wode, I bayanawaanne doomanawaa bessiyaawantta. K'ay S'oossay he wode hara asaakka gujjiide murana. Yerusaalame laaliyaa daban gakkettooppenne, wodiyaappe katamay ooras's'iid, beni bare sa'aa simmana; ashkketuunne s'illotetsaa kaalliyaa asatuu aan de'ana.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Yihudaa Bolla Aad'd'iyaa Pirdaa 1:1-18

Nagaraa Paas'ussaa 2:1-3

Israa'eeliyaa Yuushshuwaan De'iyaa Kawutetsatuwaa Kunddetsaa 2:4-15

Yihudayenne Hara Asatuu Godaakko Simusaa 3:1-20

Yihudaa Bolla Aad'd'iyaa Pirdaa

(1:1-18)

¹ Amoonaa na'ay Iyoosiyaasi Yihudaan kaateteedda wode Sofonaasakko yeedda Med'inaa Godaa k'aalay hawaa. Sofonaasi Kuusha na'aa; Kuushi Gadaaliyaa na'aa; Gadaalii Amaariyaa na'aa; Amaari kaatiyaa Hizk'k'iyaa na'aa.

² Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani gadiyaa bollan de'iyaa waa ubbaa muls's'u ootsaade d'ayissana.

³ Taani asaanne mehiyaa, saluwaa kafotuwaanne abbaa moletuwaakka d'ayissana. K'ay taani iita asatuwaa aatsa yeggana; asaa zariyaakka biittaa bollappe d'ayissana» yaagee Med'inaa Goday.

⁴ K'ayyaa S'oossay hawaadan yaagee; «Taani Yihudaaninne Yerusaalamen de'iyaa ubbaa muranaw ta kushiyaa dentsana; Ba'aala giyaa eek'aw goyinniyyaa atteeddawantanne aw ootsiyaa k'eesetu waa he sa'aappe muls's'u ootsaade d'ayissana.

⁵ Golliyaa huup'iyaa dembbayiide ootseeddino; hewaa bolla kesiide, awaaw, aginaassinne s'oolinttetoo goyinniyyaawantta taani d'ayissana. Med'inaa Godaw goyinniiddinne Aa suntsan c'aak'k'iidde, k'ay Molooka giyaa eek'aa suntsan c'aak'k'iyaaawantta taani d'ayissana.

⁶ Med'inaa Godaa kaalliyaaawaa aggiide guyye simmeeddawantta, Med'inaa Godaa koyibeennawantanne untuntta kaaletsanaadan oochchibeennawanttakka taani d'ayissana» yaagee.

⁷ Med'inaa Godaa gallassay mateedda diraw, Ubbaa Mooodiyaa Med'inaa Godaa sintsan c'o'u giite! Med'inaa Goday bare asaa yarshshoo giigeedda mehiyaadan aatsi immanaw giigiseedda; k'ay Yihudaa bonk'k'iyaa morkkatuwaakka dummayiide giigiseedda.

⁸ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ta asaa aatsa immiyaa gallassi kaappatuwaa, kaatiyaa naanatuwaanne allaga biittaa wogaa kaaliyaawantta ubbatuwaa taani murana.

⁹ He gallassi allaga biittaa asatuwaadan, eek'aw goyinniyyaawantanne barenttu godaa golliyaa makkalaaninne c'imuwaan kuntsiyaawantta taani murana» yaagee.

¹⁰ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He gallassi Yerusaalame dirsaan Moliyaa Penggiyaa matan de'iyaa ooratsa katamaa shaakuwaan waasuunne yeekuu sisetana, zoozetuwaa bollanka d'ok'k'u geedda dom"etsaa kooshshay giirumana.

¹¹ Hinttenoo, katamaw hirkki baggana de'iyaaawanttoo, yeekkite; yaw gooppe, hewan zal"iyaa ubbatuu d'ayeeddino; aleek'k'oo haniyaa biraa zal"iyaawanttukka hayk'k'i wureddino.

¹² He gallassi taani Yerusaalame gidduwaa s'omppiyaan koyana; hirggi bayinnan woppu gi uttiide, barenttu wozanaan, «med'inaa Goday lo"obaanne ootsenna; iitabaanne ootsenna» yaagiyaawantta taani murana.

¹³ Unttuntu mas'uu bonk'k'ettanawaa; unttuntu golliikka kolettana. Unttuntu golliyaa kees's'ana, shin he golliyaan de'ikkino; k'ay woyniyaa turatuwaakka tokkana, shin he woyniyaa eessaa ushikkino» yaagee.

¹⁴ Med'inaa Godaa wolk'k'aama gallassay mateedda; k'ay loytisi elleelliide yee. Med'inaa Godaa gallassay c'amo gallassaa. He gallassi mino olanchchatuukka waasu waa s'ulisana.

¹⁵ He gallassay hank'k'uwaa gallassaa, metonne un'o gallassaa, bashshaanne koletsaa gallassaa, d'umanne shaannochchaa gallassanne shaariyaanne bara d'uma gallassaa gidanawaa.

¹⁶ He gallassay yuushshuwaa diretteedda katamatuwaa bollanne adussa gimbbetuwwa bolla olaa malakatay punettiyya gallassanne olanchchatuu olaa kooshshay sisetiyya gallassaa gidanawaa.

¹⁷ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Unttuntu S'oossaa naak'keedda diraw, k'ook'iyaaadan tattaafana gakkanaw, asatuwaa bollan taani metuwaa ahana. Unttuntu suutsay di'uwaaadan goggana; untntuntu anhay pituwaadan olettana.

¹⁸ Med'inaa Godaa hank'k'uwaa gallassi untntuntu biraa gidina, untntuntu work'k'aykka untntunta ashshanaw danddayenna. I sa'aan de'iyaa ubbaa akeekenan de'ishshin, wurssi d'ayissana; biittaa ubbaykka Aa hank'k'uwaa taman meetettana» yaagee.

2

Nagaraa Paas'ussaa

(2:1-3)

¹ Hinttenoo, yeellay bayinna asatoo, ane ittippe shiik'ite;

² C'arkkuu punniide afiyya suullaadan beennan de'iidde, yashshiyaa Med'inaa Godaa hank'k'uu hintte bolla wod'd'ennaan de'ishshin, Med'inaa Godaa hank'k'uwaa suuluwaa gallassaykka hintte bollan gakkennan de'ishshin, med'inaa Godaakko simmite.

³ Hinttenoo, gadiyaan de'iyaa ashkketoonne Aa azazuwaa ootsiyya ubbaa gede, Med'inaa Godaa koyite; s'illotetsaa koyite; k'ay ashkketetsaakka koyite. Yaatooppe, ooni erii, Med'inaa Godaa hank'k'uwaa gallassi hinttena k'osiide ashshanenttonne.

Israa'eeliyya Yuushshuwaan De'iyaa Kawutetsatuwaa Kunddetsaa

(2:4-15)

⁴ Gaaza katamay onana; Ask'k'aloona katamaykka mela gidanawaa; Ashddooda kata-maa Asay seeta gallassi goodettana; Ek'iroona katamaykka d'ok'k'olettanawaa.

⁵ Hinttenoo, abbaa doonaan de'iyaa Piliss's'eema asatoo, hinttenttoo aayye ana! Neenoo, Piliss's'eematu de'iyaa Kanaane biittaw, Med'inaa Godaa pirdday ne bollan yee. Taani neena d'ayissana; neenan itti asayenne attena.

⁶ Abbaa doonaan de'iyaa hintte biittay mehiyaa heemmiyya saa, hentsanchchatuu de'iyasaanne mehiyaa wudiyya balluwaa gidanawaa.

⁷ Abbaa doonay Yihudaa asaappe atteedawanttoo laata gidanawaa; hewan untntuntu heemettana. Sa'ay k'ammiyya wode untntuntu Ask'k'aloona kataman de'iyaa golletuwaan ak'ana; ayaw gooppe, Med'inaa Goday untntuntu S'oossay untntuntuwaa k'oppaana; I untntunta zaariide ishalissana.

⁸ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, Israa'eeliyya S'oossay, hawaadan yaagee; «Taani Moo'aaba asaa k'iliic'uwaaanne Amoona asaa boriyya sisaad. Untntuntu ta asaa k'iliic'ceeddino; untntuntu biittaa bollankka otoretteeddino.

⁹ Hewaa diraw, ta de'uwaa suntsan c'aak'k'ay, Moo'aabe Sodoomadan hanana; Amoona asaykka Gamooraa asaadan hanana. Untntuntu med'inaw mas'iniyya bookkiyya ollaanne aguntsay mayyeedda bazzuwaa gidanawaa. Ta asaappe atteedawaanttu untntuntu dure-taa bonk'k'anawantta; untntuntu biittaakka laattanawantta» yaagee.

¹⁰ Amoonanne Moo'aabe Asay Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa asaa bolla k'iliic'iiddinne otorettiide haasayeedda diraw, untntuntu bolla ha metuu gakkanawaa.

¹¹ Med'inaa Goday untntuntun yayetteeddawaa gidanawaa; biittan de'iyaa s'oossatuwaa ubbaa I d'ayissana; k'ay sa'aan de'iyaa kawutetsatuwaan de'iyaa Asay ubbay bare de'iyaa saan de'iyaa saan aw goyinnana.

¹² Hinttenoo, Toop'p'iyaa asatoo, hinttekka ta mashshaan hayk'k'ana.

¹³ Med'inaa Goday bare kushiyya huup'issa bagga zaariide yeddana; Asoore biittaa d'ayissana. K'ay Nanawe katamaakka mela bazzuwaadan, mela sa'aa ootsana.

¹⁴ Wudiinne do'atuu ubbay Aa gidдон allas's'ana; guttuunne k'us'arssay Aa koletteedda gimbbetuwwa gidдон de'ana; untntuntu kooshshay maskkootiyaanne penggiyaanna sisettana. Golletuu kees'etteedda zigay kallottana.

¹⁵ Ha katamay, «Taana! Taappe attina, haray baawa» yaagiide otorettiide de'eeddawaa; shin I ha'i do'atuu geessuu mela sa'aa gideedda. Aa miyiyaanna aad'd'iyaa ubbay daroppe maalalettiide, barenttu kushiyya s'orssiide, «barchhel» gaana.

3

Yihudaynne Hara Asatuu Godaakko Simusaa

(3:1-20)

¹ Makkalanchchatiw, tuneeddaaniwunne bare asaa tuggayeedda Yerusaalame kata-matiw aayye ana!

² Iza oonanne sisukku; seerina simmukku; Med'inaa Godaan ammanettukku; bare S'oossaakkokka shiik'ukku.

³ Izi gidдон de'iyaa kaappatuu gudiyaа gaammotuwaа mala; daannatuukka wonttiw ashshenan demmeeddawaa ubbaа wurssi mi diggiyaа omарssa wanggiरेल्लотuwaа mala.

⁴ Izin nabatuu otoranchchanne genanchcha. Izi k'eesatuu kka geeshshabaa tunis-siyaawantta; k'ay untunttu S'oossaa higgiaа barenttoo injjetiyaawaadan, mirk'k'iide biliino.

⁵ Shin izi gidдон de'iyaa Med'inaa Goday s'illuwaа; I balabaa ootsenna; wonttina wonttinakka I bare s'illo pirddaа pirddee; ay wonttankka aggi erenna. Gidooppenne, izin de'iyaa makkalanchchay ayinne yeella erenna.

⁶ S'oossay hawaadan yaagee; «Taani kawutetsatuwaа d'ayissaad; untunttu gimbbettedda sa'atuukka koletti kichcheeddino. Untunttu katamatuwaа itti asaynne de'enna ona biittaa ootsaad; ogetuukka ooninne hewaana aad'd'enawaa gideeddino.

⁷ Taani hawaa ubbaа Yerusaalamew ootsaade, «Simmi ta Asay taana bonchchana; taani seeriyaa seeraakka akkana; taani azazeeddawaakka dogenna» yaagaad. Shin untunttu kasewaappekka yaa yaa barenttu oosuwaan tuniidde beeddino» yaagee.

⁸ Med'inaa Goday hawaadan yaagee, «Ane taani pirddiyaа gallassay gakkanaw, takki giite. Ayaw gooppe, taani asatuwaanne kawutetsatuwaа shiishshanaw k'achchaad; shiishshaade ta hank'k'uwaa suuluwaа untunttu bolla gussana. Sa'ay mulennakka ta hank'k'uwaa taman s'lugettana.

⁹ «He wode taani asaa ubbay geeshsha haasayaa haasayana mala ootsana; yaatina, untunttu ubbaykka Med'inaa Godaa suntsaa s'eegananne ittippe aw ootsana.

¹⁰ Laalettseedda ta asatuu, taw tumu goynniyaawanttu Toop'p'iyaa shaafatuwaappe hefinta baggappe taw imotaa ahana.

¹¹ He wode hintte ta bolla makkaliide ootseedda oosotuwaа gaasuwaan yeellatikkiita; ayaw gooppe, otorettiyaanne ayyiyaawantta taani hintte gidloppe digga diggana. K'ay hinttekkka hawaappe sintsan ta geeshsha deriyan otorettikkiita.

¹² Taani hintte gidloppe barenttu huup'iyaa kawushshiyaawanttanne zik'k'i ootsiyaa asatuwaа ashshana; untunttukka Med'inaa Godaa suntsan ammanettiyaawanttanne taappe maaduwaа koyiyaawantta gidana.

¹³ Israa'eeliyaа asaappe atteedawanttu O bollanne iitabaa ootsikkino; wordduwaа haasayikkino; untunttu ins's'arssankka c'imuu beettana. Hewaa gishshaw, untunttu heemettananne allas's'ana; untuntta yashissiyaabaykka de'enna» yaagee.

Nashshechchaa Yetsaa

¹⁴ S'iyoonne naatee, mazamuriyaа yes's'a! Israa'eeliyaа asaw, ililite! Yerusaalame naatee, ne polo wozanaappe nashetta; hashshukka ga!

¹⁵ Med'inaa Goday hintte bolla pirddeedda pirddaа aggeeda; hintte morkkatuwaakka diggeedda. Med'inaa Goday, Israa'eeliyaа Kaatii, hintte gidдон de'ee; hawaappe sintsanaw hinttana yashissiyaawe baawa.

¹⁶ He gallassi Yerusaalamebay hawaadan yaagettana; «S'iyoonne, yayyoppa! Ne kushetuukka arggaac'oppino.

¹⁷ Med'inaa Goday ne S'oossay ne gidдон de'ee; I new s'oonuwaа immiyaа olanchchaa. I neenan nashettana; I bare siik'uwaa neena ooras's'isana; Asay baala gallassi yes's'iyawaadan, I neenan nashetteedawaa mazamuriyaа yes's'iide bessana» yaagana.

¹⁸ S'oossay hawaadan yaagee; «Hawaappe sintsanaw ne bolla bashshay gakkennaadan taani ootsana; ne yeellaakka k'uc'c'ana.

¹⁹ Be'a, he wode taani neena uk'k'unneddawantta ubbaа murana. Taani wobbatuwaа ashshana; laalettseeddawanttakka shiishshana. Taani untunttu kawushshaа bonchchoo laammana; yaatoope sa'aan de'iyaa asaa ubbaа matan untunttu suntsay eretteeddawaa gidanawaa.

²⁰ He wode taani hinttana shiishshana; taani hinttana ittippe shiishshaade zaarana; yaataade taani hintte ayfi be'ishin hinttana ishalissiyaa wode, hintte ha sa'aan de'iyaa asaa ubbaа matan bonchchetteeddawanttanne eretteeddawantta gidanita» yaagee Med'inaa Goday.

Haage Timbbitiyaa Geluwaa

Timbbitiyaa odiiyaa Haage mas'aafan s'aafetteedda k'antsa k'antsa kiitatuu Kiristtoosa yeletaappe kase, ichcheshu s'eetanne laatamu laytsaan S'oossay timbbitiyaa odiiyaa Haage baggana odetteeddawantta. Asay omooduwaappe simmiide Yerusaalamen de'uwaa doommoodeppe itti amareeda laytsatuu aad'd'eedawaa gidooppenne, Geeshsha Gollii laalettosaannakka de'ee. Hewaa diraw, kiitay asaa kaaletsiyaawanttu Geeshsha Golliyaa ootsanaadan dentsetsiyaawaa. Asay ooras's'ooppenne geeyooppe, sintsaappe S'oossay untuntntoo saruwaanne anjuuwaa immanawaa odee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Med'inaa Goday Geeshsha Gollii Zaaretsi Kees's'anaadan Azazuwaa 1:1-15

Goday Bare Asaw Immeedda Anjuwaanne Mintsetsuwaa Hidootaa 2:1-19

S'oossay Zarubaabeelaw Immeedda Hidootaa 2:20-23

*Med'inaa Goday Geeshsha Golliyaa
Zaaretsiide Kees's'anaadan Azazuwaa*

(1:1-15)

¹ Kaatii Daariyoose kaateteedda laa"entso laytsi, usuppuntsa aginaan koyiro gallassi Med'inaa Godaa k'aalay timbbitiyaa odiiyaa Haage baggana Salaatiyaala na'aa, Yihudaa gadiyaa mooddiyaa Zarubaabeelakkonne Iyos'edeek'a na'aa, k'eese ubbatuu kaappuwaa Iyyaasukko yeedda;

² Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, «Hawe asay, «Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa zaaretsiide kees's'iyaa wodii biro gakkibeenna» yaagee.»

³ Yaatina, Med'inaa Godaa k'aalay timbbitiyaa odiiyaa Haage baggana,

⁴ «Ta asaw, ta Geeshsha Gollii koletti de'ishin, hintte hintte alleek'k'etteedda golletuwaan de'anaw haw hinttentntoo wodeeyye?» yaagiid yeedda.

⁵ Hewaa diraw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, «Ane hintte hinttena gakkiiidde de'iyawaa k'oppite.

⁶ Hintte daruwaa zereeddita; shin guutsaa shiishsheeddita. Miita, shin kallikkita; ushiita, shin alikkita. Mayyiita, shin hinttena ho"enna; dirgguwaa akkiyaawe daaketto k'arc'c'iitiyaan yegganaw akkee» yaagee.

⁷ K'aykka Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, «Ane hintte hinttena gakkiiidde de'iyawaa k'oppite.

⁸ Simmi deriyaa pude kesiide, mitsaa k'ans's'iide ahite; Geeshsha Golliyaa zaaretsiide kees's'ite. Yaatooppe taani aan nashettananne bonchchettana» yaagee Med'inaa Goday.

⁹ K'aykka Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, «Hintte daro katsaa shiishshanaw halchcheeddita; shin guutsaa gideedda; aakka hintte golle gelisseedda wode, taani punniyaawaan d'ay aggeedda. Hawe ayaw haneeddee? Taani hawaa ootseeddawe, hintte ubbaykka hintte golliyaa golliyaa oosoo wos's'ishin, ta gollii kolettiide atteedda gishshaassa.

¹⁰ Hewaa diraw, bolla saluu iraa immennan, biittaykka katsaa mokennan is's'eeddino.

¹¹ K'ay biittaaanne deretuwwa bolla, katsaa bolla, woyniyaa turaanne zayitiyaa woga-ratuu bolla, biittay pude mokkiyaawaa bolla, asaanne mehiyaa bollanne hintte daaburiide ootseeddawaa ubbaa bolla taani iraa d'ayssaad» yaagee.

Asay S'oossaw Azazetteedda

¹² Hewaappe guyyiyaan, Salaatiyaala na'ay Zarubaabeeli, Iyos'edeek'a na'ay, k'eesiyaa ubbatuu kaappuu Iyyaasunne hara Asay ubbay Med'inaa Godaa barenttu S'oossaa k'aalawunne Med'inaa Goday untuntntu S'oossay timbbitiyaa odiiyaa Haage baggana kiit-teedda k'aalaw azazetteeddino; asaykka Med'inaa Godaw yayyeeddino.

¹³ Yaatina, Med'inaa Goday kiiteteedda Haggii asaa, «Asaw, Med'inaa Goday hinttena, «Taani hinttenana de'ay» yaagee» yaagi Med'inaa Godaa kiitaa asaw odeedda.

¹⁴ Yaatina, Med'inaa Goday Salaatiyaala na'aa, Yihudaa biittaa mooddiyaa Zarubaabeela, Iyos'edeek'a na'aa, k'eesiyaa ubbatuu kaappuwaa Iyyaasanne hara asaa ubbaa dentsetseedda; untuntntu yiide, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa, barenttu S'oossaa Geeshsha Golliyaa kees'uwwa doommeeddino.

¹⁵ Hawe haneeddawe Kaatii Daariyoose kaateteedda laa"entso laytsan, usuppuntsa aginaan laatamanne oyddentso gallasaana.

2

Goday Bare Asaw Immeedda Mintsetsuwaanne Anjjuwaa Hidootaa
(2:1-19)

¹ He laytsan laappuntsa aginaan laatamanne ittentsa gallassan Med'inaa Godaa k'aalay timbbitiyaa odiyaa Haage baggana hawaadan yaagiid yeedda;

² «Salaatiyaala na'aa, Yihudaa mooddiiyaa Zarubaabeelaw, Iyos'edeek'a na'aa, k'eesiyaa ubbatuu kaappuwaa Iyyaasuwwunne hara asaw hawaadan yaagaade oda;

³ «Ha Geeshsha Golliiyaa bonchchuu kase ayaa malentto be'eedda asaappe atteedawe hintte gidдон de'ii? Hachche hintte Aa s'eelliyaa wode, waan utteeddee? Hintte ayifiyaan I baynnawaa malatee gidennee?

⁴ « «Zarubaabeelaa, ha'i minna! Taani Med'inaa Goday hawaa oday. Iyos'edeek'a na'aw, k'eesiyaa ubbatuu kaappoo Iyyaasuu, neenikka minna! Biittan de'iyaa asaa ubbaw, hintteikka minnite! Minniide ootsite; ayaw gooppe, taani hinttenana de'ay. Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday.

⁵ Hintte Gibbs'eppa kesiyaa wode, taani hinttenana c'aak'k'eteedda c'aak'uwaadan, ta Ayyaanay hinttenana de'iyaa diraw yayyoppite!

⁶ « «K'aykka taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday. Taani mata wodiyaan itti gede gujjaade, salotuwaanne sa'aa, abbaanne mela biittaakka k'aatsana.

⁷ Kawutetsatuwaa ubbaakka k'aatsana; kawutetsatuwaa ubbaan de'iyaa duretay haa yaanaadan ootsana. Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday ha Geeshsha Golliiyaa bonchchuwaan kuntsana.

⁸ Biray tawaa; work'k'aykka tawaa.

⁹ Koyirowaa bonchchuwaappe ha laa"entso Geeshsha Golliiyaa bonchchuu darana; taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday ha sa'aan sarotetsaakka immanna yaagaade oda» yaageedda Med'inaa Goday.

¹⁰ Daariyoose kaateteedda laa"entso laytsan, udduppuntsa aginaan laatamanne oyddentso gallassan Med'inaa Godaa k'aalay timbbitiyaa odiyaa Haage baggana hawaadan yaagiid yeedda;

¹¹ ««Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Higgii waagintto eranaw ane k'eeseetuwa hawaa oochcha:

¹² Itti uray yarshshoo geeshshi wotseedda ashuwaa bare afilaa s'eeran s'aas'i akkiide afishshin, he afilaa s'eeray ukitsaa, woy wos'iyaa, woy woyniyaa eessaanne zayitiyaa, woy hara ayaa k'ommo k'umanne bochchooppe, he bosheteedda k'umay tumu geeshsha gidanaw danddayii? yaaga» yaageedda.

K'eeseetu, «Gidanaw danddayenna» yaagiide zaareeddino.

¹³ Haggii k'aykka, «Anhaa bochchiide tuneedda itti uray hawanttuppe itti k'ommo k'umaanne bochchooppe, he k'umay tumu tunanee?» yaagiide oochcheedda.

K'eeseetu, «Ee tunana» yaagiide zaareeddino.

¹⁴ Yaatina, Haggii zaaretsiide, «Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Ha asayenne ha kawutetsay ta sintsan hewaakka mala; untuntu ootsiyaa oosuunne untuntu shishshiyaa yarshshuu ubbaykka hewaakka mala tuna» yaagee» yaageedda.

S'oossay Bare Asaa Anjjana

¹⁵ S'oossay, «Hachcheppe doommiide, hintte bolla gakkkeeddawaaa akeekite! Med'inaa Godaa Geeshsha Golliiyaa gimbbetuwa doommanaappe kase,

¹⁶ hintte laa"u kunttaale katsaa akkana giide, katsaa wotsosaa beeddita; shin itti kunttaale s'alalaa demmeeddita. K'ay itti s'eetu liitiro woyniyaa eessaa akkanaw woyniyaa gum'iyaa ollaakko beeddita; shin hintte mes's'i oytamu liitiro s'alalaa woyniyaa eessaa demmeeddita.

¹⁷ Taani hintte kushii ootseedda oosuwa ubbaa bolla melissiyaa c'arkkuwaa, katsaa harggiyaanne shachchaa yeddaade d'ayissaad. Shin hintte ha ubbankka taakko sim-mibeykkita» yaagee Med'inaa Goday.

¹⁸ «Hachche gallassaappe, ha udduppuntsa aginaan laatamanne oyddentso gallassaappe doommiide, ane akeekite; k'ay Med'inaa Godaa Geeshsha Golliiyaa baasuu baasetteedda gallassaappe doommiide k'oppite.

¹⁹ Ha'i zeretsaw haniyaa katsay hintte yeesiyaan d'ayooppe, k'ay woyniyaa turay, balasiyaa geetettiyaa mitsaa, roomaaniyaa geetettiyaa mitsaanne wogaraa zayitiyaa mitsaykka hachche gakkanaw ayfiyaa ayifana d'ayooppe, hachcheppe doommaade taani hinttena anjjana» yaagee.

S'oossay Zarubaabeelaw Immeedda Hidootaa
(2:20-23)

²⁰ He agenaan laatamanne oyddentso gallassan Med'inaa Godaa k'aalay laa"entsuwaa Haagekko hawaadan yaagiid yeedda;

²¹ «Yihudaa mooddiyaa Zarubaabeelaw hawaadan yaagaade oda; Taani salotuwaanne sa'aa k'aatsana;

²² kawutetsatuwaa araatatuwaa aatsa yeggana; untunttu wolk'k'aa d'ayissana. Paraa gaaretuwaa untunttu laaggiyaawanttunna aatsa yeggana; paratuunne paraa asatuukka ubbay barenttu gidдон hayk'k'ettana.

²³ Ta k'oomaw, Salaatiyaala na'aw Zerubaabeelaa, taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday neena he gallassi akkaade ta maatafaa migiduwaa mala ootsana. Ayaw gooppe, taani neena dooraaddi yaagaade oda» yaagee Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday.

Zakkaraasa Timbbitiyaa Geluwaa

Timbbitiyaa odiyaa Zakkaraasa mas'aafay laa"uwaaw shaaketee.

1. Shemppuwaa 1ppe biide 8 gakkanaw de'iyaa sa'ay Kiristtoosa yeletaappe kase ichcheshu s'eetanne laatamu laytsaappe yiide ichcheshu s'eetanne tammanne ichcheshu laytsaa gakkanaw de'iyaa laytsatuwaa gidдон, dumma dumma wode-tuwaan timbbitiyaa odiyaa Zakkaraasi odeedda timbbitiyaa k'aalatuwaa oyk'k'eedda kifiliyaa. Hewaa guusay Asay omooduwaappe simmeeddawaappe guyiyaana gu-usaa. Ha timbbitiyaa odeedda k'aalatuusaa malan shiik'eeddawantta gidishin, Yerusaalame ooras's'anawaa, Geeshsha Golliyaa simmiide gimbbettanawaa, S'oossaa Asay geeyanawaanne sintsaappe yaana Masiyaa laytsaabaa odiyaawantta.
2. Shemppuwaa 9ppe biide 14 gakkanaw de'iyaa kifilii guutsaa takkishiin odet-teedda timbbitiyaa k'aalatuwaa oyk'k'eeddawaa. Ha timbbitiyaa odeedda k'aalatuusintsaappe yaana masiyaabanne wurssetsa pirddaabaa odiino.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1-6

K'ama Beeteedda Hosppun Sas'atuwaa 1:7–6:8

K'eesiyaa Ubbaa Kaappuwaa Iyyaasu Bolla C'aaneteedda Hassayissuwaa Kalachchaa 6:9-15

Likke Giddenna S'oomaanne Sintsaw Imetteedda Hidootaa 7:1–8:23

Masihiyaa Yuusaanne S'oossaa Kawutetsay Bessiyaawaadan Eretussaa 9:1–14:21

Geluwaa

(1:1-6)

¹ Daariyoose kaateteedda laa"entso laytsan, hosppunta aginaan Med'inaa Godaa k'aalay Iddo na'aa Berekiyaa na'aa timbbitiyaa odiyaa Zakkaraasakko yeedda.

² «Med'inaa Goday hintte mayzza aawotuwaaw bollan loytsi hank'k'etteedda.

³ Shin ha"i asaw hawaadan yaagaade oda; «Taakko simmite; k'ay taanikka hinttekkoo simmana.» Taani Ubbaaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday.

⁴ Kase timbbitiyaa odiyaawanttu, «Ubbaaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, hintte iita ogiyaappenne iita oosuwaappe simmite: yaagee» yaagiide odina sisennan is's'eeddinonne taanikka sisennan is's'eedda hintte mayzza aawotuwaadan hanoppite. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

⁵ Hintte mayzza aawotuu ha"i hak'an de'iino? He timbbitiyaa odeeddawanttu med'inaw pas'a de'iino?

⁶ Gido shin, timbbitiyaa odiyaa ta k'oomatuu baggana taani odeedda k'aalatuunne higgetuu ubbay hintte mayzza aawotuwaaw bollan gakkibeykkinoo? Yaatina, untuntukka kayyotiide, Ubbaaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday nu ogiyaadaaninne nu oosuwaadan nuw immana geeddawaadan, bare geeddawaa ootseedda yaageeddino yaaga yaageedda.

K'ama Be'etteedda Hosppun Sas'atuwaa

(1:7–6:8)

⁷ Daariyoose kaateteedda laa"entso laytsan, Shabaas'a giyaa tammanne ittentsa aginaan, laatamanne oyddentso gallassi Med'inaa Goday k'aalay Iddo na'aa Berekiyaa na'aa timbbitiyaa odiyaa Zakkaraasakko yeedda.

⁸ Taani k'amma sas'aan zo'o paraa toggeedda itti bitaniyaa be'aad; ikka zanggaaraan de'iyaa barsseenetiyya giyaa mitsatuwaa garssan ek'k'eedda; k'ay aappe guyye baggana daama, zo'onne bootsa paratuu de'iino.

⁹ Yaatina, taani, Ta godaw, hawanttu ayee? yaagaad.

Taananna haasayiyya kiitanchchay zaariide taana, «Hawanttu ayentto taani neena bessana yaageedda.

¹⁰ «Yaatina, barsseenetiyya garssan ek'k'eedda bitanii, Hawanttu sa'aa ubbaa yuuyyi yuuyyiide s'omoosana mala, Med'inaa Goday kiitteeddawantta yaageedda.

¹¹ «Unttunttu barsseenetiyya garssan ek'k'eedda Med'inaa Godaa kiitanchchay hawaadan yaageeddino; «Nuuni sa'aa ubbaa yuuyyi yuuyyiide s'omoosiide; biittay sa'ay woppu giide, saro de'ee» yaageeddino.

¹² «Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa kiitanchchay hawaadan yaageedda; «Abeet Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw, neeni hank'k'ettoodeppe laappun tammu layt-saa gideedda ha Yersaalamenne Yihudaa katamatuwaa maarennan awude gakkanaw gam'ay?», yaageedda.»

¹³ Med'inaa Goday taananna haasayiyaa kiitanchchaw lo"onne mintsetsiyaa k'aalan zaaruwaa immeedda.

¹⁴ Hewaa diraw, taananna haasayiyaa kiitanchchay taana, «Ha k'aalaa awaaya; Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani Yersaalamewunne S'iyooniw daro mishettay.

¹⁵ Nuuni saro de'eetto giyaa kawutetsatuwaa bolla taan daro hank'k'ettaad, taan ta asaa bolla guutsaa hank'k'ettaad shin untuntutu ta asaa bolla daro tuggaa gatseeddino.

¹⁶ Hewaa diraw, taani Med'inaa Goday hawaa oday; taani Yersaalame maarotaan simmaad. Ta Geeshsha Gollii yan kees'ettana; Yersaalame katamaykka wodoruwaan likkettana. Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee» yaagaade awaaya.

¹⁷ «Zaaretsaadekka hawaadan yaagaade awaaya; «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday ta katamatuwaa duretetsay kumi goggana k'ay taani Med'inaa Goday S'iyoonne zaaretsaade mintsetsana; Yersaalamekka zaaretsaade doorana yaagee» yaagaade awaaya» yaageedda.

Zakkaraasi Sas'aan Oyddu Kac'etuwwa Be'eedda

¹⁸ K'aykka taani sas'aan oyddu kac'etuwwa be'aad.

¹⁹ Taananna haasayiyaa kiitanchchaa, «Hawanttu ayee?» yaagaade oochchaaad.

Ikka taw zaariide, «Ha kac'etuu Yihudaa, Israa'eelanne Yersaalame laaleedda kawutetsatuwaa» kawutetsatuwaa leemisatwaa yaageedda.

²⁰ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday taana birataa k'os'siyaa oyddu hiillatuwaa besseedda.

²¹ Taani, «Hawanttu ayaa ootsanaw yeeddino?» yaagaade oochchaaad.

I zaariide, «Hawanttu ooninne d'ok'k'u giide s'eellennaadan, Yihudaa biittaa laaleedda kac'etuwwa yashissanaw yeeddino; k'ay Yihudaa biittaa laalanaw barenttu kac'iyaa dentsseedda Ayihuda gidenna kawutetsatuwaa kac'iyaa k'os'siide, sa'aan yegganaw yeeddino» yaageedda.

2

Zakkaraasi Sas'aan Likkiyaa Wodoruwwa Be'eedda

¹ K'aykka hara sas'aan bare kushiyan likkiyaa wodoruwwa oyk'k'eedda itti bitaniyaa be'aad.

² Taani, «Neeni hak'a bay?» yaagaade Aa oochchaaad.

I, «Taani Yersaalame gomppayenne geesay ay keeshshentto be'anaw, likkanaw bay» yaageedda.

³ Hewaappe guyyiyaan, taananna haasayiyaa kiitanchchay kesiide beedda; k'ay aanana gakkettanaw hara kiitanchchaykka yeedda.

⁴ Aa hawaadan yaageedda; «Wos's'a; baade he yalaga bitaniyaa, Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Asaanne mehiyaa darotetsaappe dendeeddawaan Yersaalame kamaa yuushshuu dirssaa gimbbii baynna katamaadan de'ana.

⁵ Taani Aa yuushshuwaan tamaa dirssaa gidana; taani Aa gidon bonchchuwwa gidana yaagee» yaaga» yaageedda med'inaa Goday.

Med'inaa Goday Bare Asaa Barenttu Biittaa Simmanaadan S'eeseedda

⁶ Med'inaa Goday bare asaa hawaadan yaagee; «Taani hinttena ubba saan laalaad. Shin ha'i huup'issa bagga gadiyaappe bak'atiide kichchite!» yaagee Med'inaa Goday.

⁷ K'aykka S'oossay, «Neenoo, s'iyoonnee, Baabloone mac'c'a naanatuwaanna de'iyaanne kessa akkaade haaya!» yaagee.

⁸ Ayaw gooppe, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday bare bonchchuwwa k'onc'c'issana mala, bare asaa bonk'k'eedda kawutetsatuwaakko taana kiittiidde, hawaadan yaageedda; «Hinttena bochchiyaawe ta ayfiyaa buluwwa bochchee.

⁹ Be'ite, taani ta kushiya untuntutu bollan dentsana; k'ay untuntutukka kase barenttu k'oomatuwwan omoodettana» yaageedda.

He wode hintte Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday taana kiiteeddawaa erana.

¹⁰ Med'ina Goday hawaadan yaagee; «S'iyoonne asaw, yes's'itenne nashetite! Ayaw gooppe, taani yaade hintte gidon de'ana» yaagee.

¹¹ He wode daro Ayihuda gidenna kawutetsatuu Med'inaa Godaana gakettiide, Aa asaa gidana; ikka untunttu gidonna de'ana. K'ay hinttekkka Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday taana hinttekkko kiitteeddawaa he wode erana.

¹² Geeshsha biittaana Med'inaa Goday Yihudaa barena gakkeedda gishuwaa ootsiide laattana; Yerusaalamekka I zaaretsiide doorana.

¹³ Med'inaa Goday bare de'iyaa geeshsha sa'aan denddeedda; hewaa diraw, ashuwaa mayyeedda ubbay Aa sintsan c'o'u go!

3

Zakkaraasi Sas'aan K'eesiyaa Ubbatuwaa Kaappuwaa Be'eedda

¹ Hewaappe guyyiyaan, k'eesiyaa ubbatuu kaappuu Iyyaasu Med'inaa Godaa kiitanchchaa sintsan ek'keeddawaanne Sees'aanaykka Iyyaasu mootanaw aappe ushechcha baggana ek'keeddawaa Med'inaa Goday sas'aan taana besseedda.

² Med'inaa Goday Sees'aanaa, «Sees'aanaw, Med'inaa Goday neena seero; Yerusaalame dooreedda Med'inaa Goday neena seero! Ha bitanii tamaappe kesiide atteeda s'iifaa mala gidennee?» yaageedda.

³ Iyyaasu kiitanchchaa sintsan ek'keedda wode, k'ita mayuwaa mayyi utteedda.

⁴ Kiitanchchay bare sintsan ek'keeddawantta, «Aappe ha k'ita mayuwaa k'aarite» yaageedda. K'ay I Iyyaasa, «Be'a, taani ne bayzzuwaa neeppe diggaad; bonchchuwaa mayuwaakka neena mayzzana» yaageedda.

⁵ K'aykka Taan, «Geeshsha shaashiyaa Aa huup'iyaa s'aas'ite» yaagaad. Untunttukka I azazeeddawaadan ootseeddino; mayuwaakka Aa mayzzeeddino. Med'inaa Godaa kiitanchchay he wode Aa miyyiyaan ek'keedda.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Godaa kiitanchchay Iyyaasu hawaadan yaagiide d'iishisseedda;

⁷ «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Neni ta ogiyaan hamettooppenne ta azazuwaa naagoope, neni ta Geeshsha Golliyya ayissana; ta dabaabankka aawotana. K'ay hawaan ek'keeddawanttuna ittippe neni geliyaa maataa taani new immana.

⁸ « «Nenoo k'eesiyaa ubbatuwaa kaappuwaa Iyyaasu, hawaa sisa! Sintanna yaana keekabaw malaataa gidiyaa neenana ootsiyaawanttukka hawaa sisino! Taani Tashiyaa geetettiyya ta k'oomaa ahana.

⁹ Be'a, taani Iyyaasu sintsan shuchchaa wotsana; he shuchchaa bollaa laappun ayifetuu de'iino; taani Aa bollan wooc'aade s'uufiyaa s'aafana. Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday. He gadiyaa nagaraakka taani itti gallassi diggana» yaagee.

¹⁰ «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He gallassi hintte ubbaykka hintte woyniyaa turaanne hintte balasiyaa mitsaa garssan uttiide, hintte shoortuwaa shoobbana» yaagee» yaageedda.

4

Zakkaraasi Sas'aan S'omppiyya Wotsiyaa Ballaanne Wogaraa Mitsaa Be'eedda

¹ Hewaappe guyyiyaan, taananna haasayeedda kiitanchchay simmi yiide, gem"ishsheedda asaa beegotsiyaawaadan, taana beegotseedda.

² I taana, «Neni be'iyawe ayee?» yaageedda.

Taani, «Taani work'k'aa s'alaalappe oosetteedda s'omppiyya wotsiyaa ballaa be'ay; Aa s'eraan yayitiyya s'aruu de'ee; k'ay Aa bollan laappun s'omppetuu de'iino; he laappun s'omppetookka laappun laappun lukotuu de'iino.

³ He s'omppiyya wotsiyaa ballaa matan laa"u wogaratuu de'iino; untunttu yayitiyya s'aruwaappe ushechcha baggananne haddirsa baggana de'iino» yaagaad.

⁴ Taani taananna haasayiyaa kiitanchchaa k'aykka, «Ta godaw, hawanttu ayee?» yaa-gaade oochchaad.

⁵ Taananna haasayiyaa kiitanchchay zaariide, «Hawanttu ayentto erikkii?» yaageedda.

Taani, «Ta godaw, taani erikke» yaagaad.

S'oossay Zarubaabeelaw Odeedda K'aalaa

⁶ K'aykka I, «Zarubaabeelaw Med'inaa Goday odeedda k'aalay hawaa; «Ta Ayyaanaanappe attina, wolk'k'an woy minotetsan gidenna. Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday.

⁷ Wolk'k'aama deriyaw, neeni ayee? Neeni Zarubaabeela sintsan lip'i geedda dembba gidana. K'ay Zarubaabeeli Geeshsha Golliyya kees's'i poliide, wurssetsa shuchchaa pude kessiyaa wode asay, «Hashshu! Hashshu polettee!» yaagana, yaageedda.»

⁸ K'aykka Med'inaa Godaa k'aalay Zakkaraasakko yeedda.

⁹ Zakkaraasi hawaadan yaageedda; «Ha Geeshsha Golliyya baasuwaawaa Zarubaabeela kushetuu baaseeddino; k'ay poluwaakka Aa kushetuu kees's'iide polana. Hewaappe guyyiyaan, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday taana hinttekkoo kiitteeddawaa hintte erana.

¹⁰ Ha guutsaa doometsaa kad'iyaa oonanne gidoope Zarubaabeela kushiyan tumb-biyaa be'eedda wode nashettana; Hawanttu laappun s'omppetuu biittaa ubbaa yuuyyiide s'eelliyaa Med'inaa Godaa ayifetuwaawaa yaageedda.

¹¹ Taani kiitanchchaa zaaraade, «Ha s'omppiyya wotsiyaa ballaappe ushechcha bag-gananne haddirssa baggana de'iyaa ha laa'u wogaratu ayee?» yaagaade oochchaad.

¹² Taani laa'entsuwaakka, «Ha zayitii untuntutte goggiyaa laa'u work'k'aa bomb-batuwaawaa matan de'iyaa laa'u wogaraa tashetuukka ayee?» yaagaade oochchaad.

¹³ Ikka zaariide, «Hawanttu ayentto neeni erikkii?» yaageedda.

Taanikka, «Ta godaw, taani erikke» yaagaad.

¹⁴ I zaariide, «Hawanttu sa'aa ubbaa Godaw ootsiyaa, laa'u oketteedda asatuwaawaa yaageedda.

5

Zakkaraasi Sas'aan S'aas'etti Utteedda

Mas'aafay Paalliyaaawaa Be'eedda

¹ K'aykka taani d'ok'k'u gaade s'eelliyaa wode, itti s'aas'etti utteedda mas'aafay bollana paalliyaaawaa be'aad.

² Kiitanchchay taana, «Ha neeni be'iyaaawe ayee?» yaagiide oochcheedda.

Taani, «Taani itti s'aas'etti utteedda paalliyaa mas'aafaa be'ay; aw geesay laatamu wad'aa; gomppaykka tammu wad'aa» yaagaad.

³ I taana hawaadan yaageedda; «Ha s'aatsa mas'aafaa gidдон de'iyaaawe biittaa ub-baa bollan yiyaa shek'k'aa. He mas'aafan itti baggana, «Wuu"iyaa ubbay gadiyaappe d'ayana» yaagiyaawe s'aafetteedda; k'ay yenkko baggana, «Wordduwaan c'aak'k'iyaa ubbay d'ayana» yaagiyaawe s'aafetteedda.

⁴ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani he shek'k'aa kiit-tana; I biide, kayisuwaa soonne ta suntsan wordduwaan c'aak'k'iyaaawaa golle gelana; yan de'iide, he golliyya I kees'etteedda mitsaananne shuchchaanna gatsiide, mi d'ayissana» yaagee» yaageedda.

Zakkaraasi Sas'aan K'un"aa Giddon

Utteedda Mishiratto Be'eedda

⁵ Hewaappe guyyiyaan, he taananna haasayiyaa kiitanchchay taakko yiide, «Ane d'ok'k'u gaade, ha yiyaawe ayentto be'a» yaageedda.

⁶ Taani, «I ayee?» yaagaade oochchaad.

I zaariide, «Hawe makkiyaa k'un"aa» yaageedda. K'aykka gujjiide, «Hawe Asay ha biittaa ubbaan ootseedda naak'uwaa malaataa» yaageedda.

⁷ Irssaasiyaa giyya birataappe oosetteedda k'un"aa k'um"ii poketteedda wode itti mishi-ratta k'un"aa gidдон utteeddaano be'aad.

⁸ Kiitanchchay taw odiide, «Hanna Iitatetsatto geetettaw» yaageedda. Izo guyye k'un"aa gidдо sugi gelissiide, irssaasiyaa k'um"iyaakka duge naak'k'iide, k'un"aa k'um"eedda.

⁹ Hewaappe guyyiyaan, taani d'ok'k'u gaade s'eelliyaa wode, untunttu k'efiyaan c'arkkuu de'iyaa laa'u mac'c'a asatuu yiyaawantta be'aad; untunttu k'efii shortiyaa k'efiyaa mala. Untunttu he keeshshaa sa'aappenne saluwaappe gidдоo pude dentseed-dino.

¹⁰ Yaatina, taani taananna haasayiyaa kiitanchchaa, «Hawanttu k'un"aa hak'a afino?» yaagaade oochchaad.

¹¹ I, «Untunttu k'un"aa golliyya kees's'anaw Baabloone biittaa afino; gollii kees'etteedda wode, untunttu he k'un"aa aw giigeedda sa'ana wotsana» yaageedda.

6

Zakkaraasi Sas'aan Oyddu Paraa

Gaaretuwaa Be'eedda

¹ K'aykka taani d'ok'k'u gaade s'eellaad; s'eelliyaa wode oyddu paraa gaaretuu laa"u deretuwaappe gidduwaana yiyaawantta be'aad; deretuukka k'ay nahaase giyaa birataa deretuwa.

² Koyro paraa gaariyaa zo'o paratuu goochchiino; laa"entso paraa gaariyaa karetsa paratuu goochchiino;

³ heezzentso paraa gaariyaa bootsa paratuu goochchiino; oyddentso paraa gaariyaa wanc'c'o paratuu goochchiino; untunttu ubbatuukka wolk'k'aama.

⁴ Taani taananna haasayiyya kiitanchchaa, «Ta godaw, hawanttu ayee?» yaagaade oochchaad.

⁵ Kiitanchchay, «Hawanttu sa'aa ubbaa Godaa sintsan barena shiishshiide kesiyaa oyddu saluwaa c'arkkotuwaa.

⁶ Karetsa paratuu goochchiyaa gaarii huup'issa bagga biittaa bee; bootsa paratuu goochchiyaa gaarii away doliyaa bagga bee; wanc'c'o paratuu goochchiyaa gaarii k'ay gedissa bagga bee» yaagiide zaaredda.

⁷ He paratuu keseedda wode, biittaa ubbaa yuuyyiide s'omoosanaw paachchuriino. Kiitanchchay untunttu, «Biite, biittaa ubbaa yuuyyiide s'omoosite» yaageedda. Untunttu biittaa ubbaa yuuyyiide wochcheeddino.

⁸ Hewaappe guyyiyaan, kiitanchchay bare k'aalaa d'ok'k'u ootsi taakko waassiide, «Be'a, huup'issa bagga biittaa beedda paratuu barenttu beedda huup'issa bagga gadiyaan S'oossaa Ayaanaa shemppisseeddino» yaageedda.

*K'eesiyaa Ubbaa Kaappuwaa Iyyaasu Bolla
C'aaneteedda Hassayissuwaa Kalachchaa
(6:9-15)*

⁹ Med'inaa Godaa k'aalay taakko, k'aykka hawaadan yaagiid yeedda;

¹⁰ «Baabloone omooduwaappe simmeedda Helddaayi, S'oobbiinne Yadaayi immiyaa imotaa akka; he gallassikka S'afaaniyaa na'aa Iyoosiyaasa golle ba.

¹¹ Untunttuppe akkeedda biraappenne work'k'aappe kallachchaa med'd'a; Iyos'edeek'a na'aa, k'eesiyaa ubbatu kaappuwaa Iyyaasu huup'iyaan wotsa.

¹² Aw, «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'a, Aa suntsay Tashiyaa geetettiyya itti bitanii bare de'iyaa saan dic'c'ana; I Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyya zaari kees's'ana.

¹³ Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyya kees's'anawe Aa; I kaatiyaadan bonchchuwaa mayyiide, bare kaatetuwaaraataan uttananne mooddana. K'ay I bare araataan uttiide k'eesetetsan ootsana; untunttu laa"u barenttu k'ofaan ittuwaa gidana» yaagee» yaaga.

¹⁴ He kallachchay Helddaaya, S'oobbiyya, Yadaayanne S'afaaniyaa na'aa Iyoosiyaasa hassayissiyaawaa giidiide, Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan de'ana» yaageedda.

¹⁵ He wode haako san de'iyaa wanttu Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyya kees's'iide maaddanaw yaana. Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaykka taana hinttekkoo kiitteed-dawaa hintte hewar erana. Med'inaa Godaw, hintte S'oossaw, hintte polo azazettooppe, hewe hanana.

7

Likke Gidenna S'oomaanne Sintsaw Imetteedda Hidootaa

¹ Daariyoose kaateteedda oyddentso laytsan, Kisileewa giyaa udduppuntsa aginaan, oyddentso gallasan Med'inaa Godaa k'aalay Zakkaraasakko yeedda.

² Beetele katamaa Asay Sars's'es'ena, Regeemi-Melekanne untunttunna ittippe de'iyaa asatuwaa Med'inaa Godaappe anjjuu yaana mala woossanaw kiitteeddino.

³ K'ay Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan ootsiyaa k'eesetuwaanne timbbitiyya odiyaawantta, «Daro laytsaappe ootsaade gam"eeddawaadan, taani ha"ikka aggenaan ichcheshentso aginaan yeekkanawunne s'oomanaw bessii?» yaagiide oochchanaadan kiitteeddino.

⁴ Hewaappe guyyiyaan, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa k'aalay hawaadan yaagiid taakko yeedda;

⁵ «Biittan de'iyaa asaa ubbaanne k'eesetuwa hawaadan yaagaade oochcha; «Hintte he aad'd'eeda laappun tammu laytsaa gidon ichcheshentso aginaaninne laappuntsa aginaan s'oomeeddawaanne yeekkeeddawaa taw s'oomeedditee?

⁶ Hintte miyaa wodenne ushiyaa wode, hinttentoo mitanne ushiita gidennee.

⁷ Yersaalame katamaaninne Aa yuushshuwaan de'iyaa katamatuwaan Asay de'eedda wode, untunttu ishaliide de'eedda wodenne Neegeebeninne away doliyaa bagga zik'k'a

gadiyaan Asay de'eedda wode, Med'inaa Goday bare timbbitiyaa odiaawanttu baggana odeedda k'aalay hawaa gidennee? yaaga» yaageedda.

Azazettenan Is's'eeddawe Omoodettanaw Gaaso Gideedda

⁸ Med'inaa Godaa k'aalay k'aykka Zakkaraasakko hawaadan yaagiid yeedda;

⁹ «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday kase hawaadan yaageedda; «Tumu pirddaa pirdдите. Hintte gidдон ittuu ittoo keekatetsaanne maarotetsaa ootsite.

¹⁰ Am"etuwaa, aata aawuu bayinna naanatuwaa, betetuwaanne hiyyeesatuwaa naak'k'oppite. K'ay hintteppe ooninne bare ishaa bollan iitabaa ootsanaw bare wozanaan k'oppoppo» yaageedda» yaagiid yeedda.

¹¹ Shin untunttu sisennan is's'eeddino; k'ay zokkiyaa zaareeddinonne sisennaadan, barenttu haytsaakka tuc'c'eeddino.

¹² Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday bare Ayyaanan kase bare timbbitiyaa odiaawanttu baggana kiitteedda higgiiyaanne k'aalaa sisenna mala, untunttu barenttu wozanaa zaallaadan miniseeddino. Hewaa diraw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa mataappe wolk'k'aama hank'k'uu untunttu bolla yeedda.

¹³ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani s'eeseedda wode, untunttu sisennan is's'eeddawaadan, untunttu s'eeseedda wode, taanikka sisikke.

¹⁴ Taani gotiyaa ahaade, untunttu untunttu eribeenna kawutetsatuwaa gidдон laalaad; biittay Asay yaanne haanne simerettenna mela biittaa gideedda; hewaadan haniide, ha lo"o biittay mela gideedda» yaagee.

8

Yerusaalame Ooras's'ana

¹ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa k'aalay k'aykka taakko, hawaadan yaagiid yeedda;

² «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday, «Taani S'iyooniw loytsa mishettay; taana I mishuu s'uuggee» yaagee.

³ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taani S'iyooni simmana; Yerusaalame gidдон de'ana. K'ay Yerusaalamekka Ammanettiyaa Katamaa geetettana; Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa derii k'ay Geeshsha Deriyaa geetettiide s'eesettana» yaagee.

⁴ «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «C'imide guufiyan biyaa attuma asayenne mac'c'a Asay kasewanttuwaadan k'aykka Yerusaalame dabaaban uttana.

⁵ Yerusaalame katamaa ogetuu kaassaa kaa'iyaa attuma naanatuwaaninne mac'c'a naanatuwaan kumana» yaagee.

⁶ Ubbaappe Wolk'k'aamay Med'inaa Goday, «Hawe hak'a asaappe atteedawanttoo maalalissiyaabaa gidooppenne, taw maalalissiyaabaa gidenna» yaagee Ubbaappe Wolk'k'aamay Med'inaa Goday.

⁷ Ubbaappe Wolk'k'aamay Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, taani ta asaa away wulliyaa bagga biittaappenne away doliyaa bagga gadiyaappe ashshana.

⁸ Untunttu Yerusaalame gidдон de'anaadan ahana. Untunttu ta asaa gidana; taanikka untunttu S'oossaa, ammanettiyaanne s'illo S'oossaa gidana» yaagee» yaagiid yeedda.

⁹ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hinttenoo, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa baasuwa baasiya gallassappe doommide, timbbitiyaa odiaawanttu odeedda k'aalaa siseeddawanttoo, hintte kushiyaa miniside polite.

¹⁰ Ayaw gooppe, he gallassatuwaappe kase baggan asaw dirguu baawa; mehiyawukka keraa c'iggay baawa; k'ay taani asaa ubbaa ittuwaa ittuwaa bolla morkketetsaan dentsa wotseedda diraw, geliyaawawunne kesiyaawoo saruu baawa.

¹¹ Shin ha'i taani ha asaappe atteedawantta kase ootseeddawaadan ootsikke. Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaa oday.

¹² «Untunttu barenttu zeretsaa saruwaan zerana; untunttu woyniyaa turaykka bare ayfiyaa ayifana; biittaykka katsaa darissiide mukkana; salotuukka iraa bukkana. Ha asaappe atteedawanttoo taani ha ubbaa anjuwaa immana.

¹³ Hinttenoo Yihudaa asattoo, hinttenoo Israa'eeliyaa asattoo, kawutetsatuwaa gidдон hintte shek'etteeddawaantta gidide de'eddita; shin ha'i taani hinttena ashshana; hintteka anjjettedawantta gidana. Yayyoppite! Hintte kushiyaakka minisite!» yaagee.

¹⁴ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Hintte mayzza aawotuu taana hank'k'etseedda wode, untunttu bollan iitabaa ahana gaade k'achcheeda k'ofaa laammennan ootseeddawaadan,

¹⁵ hewaadanka ha'i taani Yerusaalamewunne Yihudaw lo"obaa ootsanaw k'ofaa k'achchaad. Simmi yayyoppite!

¹⁶ Hintte ootsanaw kosshiyaawe hawantta: ittuu ittuwaanna tumuwaa haasayite; hintte pirddaa golliyaankka tumuwaanne saruwaa ahiyaa pirddaa pirddite;

¹⁷ ittuu ittuwaa k'ohanaw iitabaa hintte wozanaan mak'ettoppate; wordduwaan c'aak'kiyaawaa dosoppite. Hewantta ubbaa taani Med'inaa Goday is's'ay» yaagee.

¹⁸ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa k'aalay k'aykka taakko, hawaadan yaagiid yeedda;

¹⁹ «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Oyddentso, ichchesh-entso, laappuntsonne tammantso aginatuwaan hintte s'oomeedda s'oomatuu Yihudaa asaw pashikkissiyaa wodenne nashechchiya gibiraa gidanawaa. Hewaa diraw, hintte tumatetsaanne sarotetsaa dosite» yaagee.

²⁰ «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Asay, ubbaa k'ay daro katamatuwaan de'iyaa Asay biro Yerusaalame yaana.

²¹ Itti kataman de'iyaa Asay hara kataman de'iyaa asaakko biide, «Med'inaa Goda anjjuu yaana mala woossanawunne Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa koyanaw ane beeto; taanikka bay» yaagana.

²² K'ay daro asayenne wolk'k'aama kawutetsatuu Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa koyanawunne woossanaw Yerusaalame yaana» yaagee.

²³ «Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He gallassatuwaan duma duma k'aalan haasayiyaa kawutetsatuwaa ubbaappe tammu asatuu yiide, itti Ayihuda bitaniyaa mayuwaa mac'araa oyk'kiide, «S'oossay hinttenana de'iyawaa nuuni siseedda diraw, ane nuunikka neenana beeto» yaagana» yaagee» yaagiid yeedda.

9

Masihiyaa Yuussaanne S'oossaa

Kawutetsay Bessiyaawaadan Eretussaa

¹ Hadiraaka giyaa biittayenne Damask'k'o katamay murettanawaa S'oossay odeedda pirddaa k'aalay hawaa. Sooriyaa waanna katamay Damask'k'uukka Med'inaa Godaassa gidiyaa diraw, Israa'eeliyaa zaratuwaa s'alalaa gidennaan asaa ubbaa ayfii pude Med'inaa Godaakko s'eellee.

² K'ay he pirdday Hadiraakana zawatiyaa Hamaata katamaa bollakka gakkana; untuntu aad'deada eranchcha gidooppenne, S'iirroosanne Sidoona katamatuwaakka ha pirdday gakkana.

³ S'iirroosa katamay daro mino geessuwaa gimbbeedda. K'ay biraa biittaadan dooreedda; work'k'aakka ogiyaa urk'k'aadan guuppeedda.

⁴ Shin izza shiishsheeddawaa ubbaa Goday wurssi akkana; izi abbaa wolk'k'aa d'ayssana; katamaykka taman meetettana.

⁵ Ask'k'aloona katamay hewaa be'iiide yayana; Gaaza katamaykka be'iiide un'etsana; k'ay Ek'iroona katamaykka hidoota d'ayana. Gaaza bare kaatiyaa d'ayana; Ask'k'aloona katamaykka mela gidanawaa.

⁶ Ashddooda kataman walaka Asay de'ana.

Taani, «Piliss's'eematuwaa otoruwaakka d'ayssana.

⁷ Taani suutsaa untuntu doonaappe, diggetteedda k'umaa untuntu achchaappe diggana. Untuntuppe attedawaanttu nu S'oossaa asaa gidana. K'ay Yihudaa yara mala gidana. Ek'iroona Asay Yaabuusa asaadan, ta asaa gidana.

⁸ Hewaappe guyyiyaan, olanchchatuu kantsennaadan, taani ta gadiyaa naagana. Taani ta huup'iyaan naagiyaa diraw, laa"entso ooninne ta asaa uk'k'unnenna» yaagee.

Yiyaa Kaatiyaa

⁹ Neenoo S'iyoonne katamatenne Yerusaalame katamatee, ilila! Be'a, s'ooneedda ne s'illo kaatii neekko yee. Ne kaatii ashkke gidiide, hariyaa bolla, hariyaa maraa bolla uttiide, neekko yee.

¹⁰ Taani, «paraa gaaretuwaa Israa'eeliyaappe, olaa paratuwaakka Yerusaalameppe d'ayissana; olaa wonddaafiikka me"erettana. K'ay ne kaatii kawutetsatoo saruwaa awaayana; I ha abbaa gas'aappe hini abbaa gas'aa gakkanawunne Efiraas'iisa Shaafaappe sa'aa gas'aa gakkanaw mooddana yaagee.

S'oossay Bare Asaa Ashshana

¹¹ «Neena gidooppe, k'ay taani neenana c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa suutsaa diraw, ne asatuwaa untuntu k'ashetteedda haatsay bayinna ollaappe taani kessaade yeddana.

¹² Hinttenoo hidootan de'iyaa k'ashetto asatoo, hintte geessuwaakko simmite; kasewaa diraw dakuwaa ak'uwaa hinttenttoo immanawaa hachchi taani hinttenttoo awaayay.

¹³ Ayaw gooppe, taani Yihudaa wonddaafiyaadan, Israa'eeliyaakka wonddaafiya pootsaadan go'ettana. S'iyoonee, taani ne naanatuwaa Giriike gadiyaa naanatu bolla dentsana; neenakka wolk'k'aama olanchchaa mashshaa mala ootsana» yaagee.

¹⁴ He wode Med'inaa Goday untuntu bolla k'onc'c'ana; Aa wonddaafiikka walk'k'antsaadan walk'k'ammana. Ubbaa Maariyaa Med'inaa Goday malakataa punnana; gedissa bagga gotii aad'd'iyawaadankka aad'd'ana.

¹⁵ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday untuntta naagana. Untunttukka barenttu morkkatuwaa wurssana; yambbarshshan oliyaawanttakka yed'd'ana. Untuntu barenttu morkkatuwaa suutsaa woyniyaa eessaadan ushana; suutsay keriyaan kumiyaawaadan kumana; k'ay yarshshiyaa sa'an gukkiyaawaadan gukkana.

¹⁶ He gallassi Med'inaa Goday untuntu S'oossay untuntta ashshana; ayaw gooppe, untuntu Aa asaa wudetuwwa. Kallachchaa bolla de'iyaa alleek'k'uwaadan, S'oossaa gadiyaa bollan untuntu p'oolana.

¹⁷ Untuntu waaniide lo"anne malaa puula gidandinooshsha! Wodalla naanatuwaa katsay, wodoro naanatuwaakka woyniyaa eessay aac'issana.

10

Med'inaa Goday Bare Asaa Anjjana

¹ Balguu gakkiiyaa wode, Med'inaa Goday iraa immanaadan woossite. Med'inaa Goday iraa tookkeedda shaariyaa kiittee; k'ay I asaw iraa immee; ataakilttiyaakka shoyk'aan mokissee.

² Soo eek'aa misiletuu odiyaaawe hada; kaayiyaawanttu worddo sas'aa be'iino; akumetiyaawanttukka worddo akumuwwa odiino; hada mintsetuwaakka mintsetsiino. Hewaa diraw, Asay duus's'eedda dorssaadan toyilakatee; untuntta heemmiyaawe bayinna diraw, untuntu k'ohettiino.

³ Ta hank'k'uu hentsanchatuwwa bolla ees's'i keseedda; he kaaletsiyaawantta taani murana. Ayaw gooppe, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Goday bare dorssaa wude gidiyaa Yihudaa asaa I heemme; I untuntta olaw salppeedda bare wolk'k'aama paraa mala ootsana.

⁴ Yihudaa asaa giddoppe kaaletsiyaawanttu kesana; untuntu golliyaw godaa s'ap'uwwa minisiyaa shuchchaadan, dunkkaaniyaa d'ogeeddawaadaaninne olaa miishshaadan mino gidanawaa.

⁵ Untuntu ogiyaa urk'k'aa yed'd'iyaa mino olanchchatuwaa mala gidanawantta; Med'inaa Goday untuntuunna de'iyaa diraw, untuntu olettana; paraa asatuwaakka s'oonana.

⁶ «Taani Yihudaa asaa mintsetsana; Yooseefo asaakka ashshana; taani untuntu k'arettiyyaa diraw, untuntu zaaraade ahana; k'ay untunttukka taani untuntta kasekka aggabeennabaa mala gidanawaa. Taani Med'inaa Godaa untuntu S'oossaa gidiyaa diraw, untuntu woosaa sisana.

⁷ Efiremaa Asay mino olanchchaa mala gidanawaa; woyniyaa eessaa usheedda asaadan, untuntu wozanay nashettana. Untuntu naanaykka hewaa be'iide, hashshu gaana; untuntu wozanay Med'inaa Godaan nashettana.

⁸ «Taani ta asaa suyk'k'aade s'eesana; yaataade, untuntta ittippe shiishshana. Ayaw gooppe, taani untuntta wozaad; untuntu kasewaadankka c'ora gidanawantta.

⁹ Taani untuntta Ayihuda gidenna kawutetsatuwwa gidon laalintokka, untuntu barenttu de'iyaa haako gadiyaan taana hassayana; k'ay untunttukka untuntu naanaykka pas'a attanne barenttu biittaa simmana.

¹⁰ Taani untuntta Gibs'e gadiyaappe zaarana; Asoore biittaappekka taani untuntta shiishshana. Untuntu uttiyaa sa'ay d'ayana gakkanaw, taani untuntta Gala'aade biittaanne Liibaanoosa gadiyaan kuntsana.

¹¹ Untuntu meto abbaa giddona aad'd'ishshin, taani S'oossay abbaa beetaa shoc'ana; c'iimma gideedda Nayle Shaafaykka melana. Asoore biittaa otoruu giyyana; Gibs'e kaate-uwaa s'am'aykka me"ana.

¹² Taani untuntu Med'inaa Godaan minisana; untunttukka Aa suntsan hamettana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday» yaagee.

11

Pirddaa Leemisuwaa

¹ Neenoo, Libaanoosaa, tamay ne zigatuwaa maana mala, ne penggetuwaa dooyaa!

² Neenoo s'idiyaw, zigay kunddi kichcheedda diraw, k'ay he bonchchuwa mitsatuukka d'ayikichcheedda diraw, aayye gaade yeekka! Hinttenoo Baasaane gadiyaa wolatoo, he konssoseedda woray k'ans's'etti kichcheedda diraw, aayye giide yeekkite.

³ Hentsanchchatuu zilaassaa sisite; ayaw gooppe, untunttu bonchchuu d'ayeedda! Gaammotuu gudiyaawaakka sisite; ayaw gooppe, Yorddaanoosa woray d'ayikichcheedda.

Keekanne Iita Hentsanchchatuwa

⁴ Med'inaa Goday ta S'oossay taana hawaadan yaageedda; «He shukettanaw de'iyaa dorssatuwa wudiyaa heemma.

⁵ Untuntta shammiyaawanttu shukkino; murettenan attino. K'ay zal'iyaaawanttukka, «Nuuni duretteeddo; Med'inaa Goday galatetto, yaagiino; haray attina, untunttu hentsanchchatuukka untunttoo k'arettikkino» yaageedda.

⁶ Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «Taanikka hawaappe sintsanaw ha gadiyaan de'iyaa asaw k'arettikke; taani asaa ubbaa ittuwaa ittuwaa kushiyaaninne kaatiyaa kushiyan aat-saade immana. Untunttu gadiyaa bayizzana; taanikka itti asanne untunttu kushiyaappe ashshikke» yaagee.

⁷ Hewaa diraw, taani shukettanaw de'iyaa dorssatuwa, ubbaa k'ay wudiyaa gidдон tug-gateeddawantta heemmiyaawaa gidaad. K'ay laa'u gatimatuwa akkaade untunttuppe ittuwaa Keekkatetsaa gaade suntsaad; laa'entsuwaakka Ittipetetsaa gaade suntsaad. Yaataade dorssaa wudiyaa heemmaal.

⁸ Hewaappe guyyiyaan, taani itti aginaa gidдон heezzu hentsanchchatuwa diggaad. Ayaw gooppe, untunttu hanotetsay taw danddayetti beenna; yaatina, untunttukka taana is's'eeddino.

⁹ Yaata simmaade taani dorssatuwa, «Taani hinttena laa'entso heemmikke; hayk'k'iyawe hayk'k'o; bayiyaawe bayo; attiyaawekka ittuu ittuwaanna meetettiide wuro» yaagaad.

¹⁰ Simmaade taani kawutetsatuwa ubbaanna c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa mentseed-dawaa bessanaw Keekkatetsaa giyaa ta gatimaa akkaade mentsaad.

¹¹ Hewaa diraw, he gallassikka c'aak'uwaa mentsi aggeeda; yaatina, he wode un'etti utteedda taana s'eeliyaa dorssatu be'iide, hawe Med'inaa Godaa k'aalaa gidiyaawaa ereeddino.

¹² Taani untunttu, «Immanaw besse gooppe, ta dirguwaa hammite; koshshenna gooppekka, aggi bashite» yaagaad. Untunttu ta dirguwaa hattamu s'agaraa biraa taw immeeddino.

¹³ Yaatina, Med'inaa Goday taana, «Untunttu hewaa kessana gi mayettiide immeedda he kad'eteedda biraa Med'inaa Godaa Golliyaa shaluwa minjiyaa golliyaa gidduwaa ola» yaageedda. Taani he hattamu s'agaraa biraa afaade, Med'inaa Godaa Golliyaa shaluwa minjiyaa golliyaa gidдо olaad.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, taani Yihudaappenne Israa'eeliyaappe gidduwaan de'iyaa ishatsay me"eeddawa bessanaw Ittipetetsaa giyaa ta laa'entso s'am"aa mentsaad.

¹⁵ K'aykka Med'inaa Goday taana, «Laa'entsuwaakka azalla hentsanchchaa miishshatuwa akka.

¹⁶ Ayaw gooppe, taani ha gadiyaan itti hentsanchchaa dentsana. Shin I waayettiya dorssatuwa maaddenna; laaletteeddawantta shiishshenna; wobbiyaawaa koolenna; pas'aakka mizenna. I hewaa aggiide, mod'd'eeddawantta shukki shukkiide mee; untunttu shuk'uliyaakka k'ans's'ee.

¹⁷ Dorssaa wudiyaa yeggi basheedda he laafa patsenna hentsanchchaw aayye ana! Aa k'esiyaanne Aa ushechha ayfiyaa bollan mashshay wod'o. Aa k'esii silo; Aa ushechha ayifiikka tippi giide to'o» yaageedda.

12

Yerusaalame S'oonuwa

¹ Hawe Israa'eeliyaabaa odiyaa Med'inaa Godaa k'aalaa. Salotuwa mic'c'eeddawe, sa'aakka med'd'eeddawe, asaa gidдонkka ayaanaa med'd'eedda Med'inaa Goday hawaadan yaagee;

² «Be'a, taani Yerusaalame katamaa Aa yuushshuwaan de'iyaa asaa ubbaa ushina gand-digaarissiyaa woyniyaa eessaa tigiya wanc'c'aa mala ootsana; Yerusaalame doodettiya wode, Yihudaa katamatuukka doodettana.

³ He gallassi taani Yerusaalame Katamaa asaa ubbaw dees'o shuchchaa mala ootsana; Aa dentsiyaa ubbay barew deshettana. K'ay sa'aa kawutetsatu ubbay Aa olettanaw ittippe shiik'ana.

⁴ He gallassi taani paraa ubbaa dagantsana; paraa toggiyaawanttakka gooshshana. Hewaa taani Med'inaa Goday oday. Yihudaa asaa taani ta keeka ayifiyaan s'eelana; shin morkkatuwaaw paratuwaaw ubbaakka k'ook'issana.

⁵ He wode Yihudaan kaaletsiyaawanttu barenttu wozanaan, «Yerusaalame Asay Ubbaappe Wolk'kaama Med'inaa Godaan, barenttu S'oossan, minotetsaa demmeeddino» yaagana.

⁶ «He gallassi taani Yihudaan kaletsiyaawantta mitsaa dooriyyaa gidдон de'iyaa s'iifaanne mirk'ketuwaaw gidдон lac'ottiyaa s'omppiyaa ootsana. Unttuntu barenttu ushechchan haddirssaaninne barenttu yuushshuwaan de'iyaa asaa ubbaa maana; shin Yerusaalame katamay Asay saro de'iyaasaa gidanawaa.

⁷ «Daawita golliyaa bonchchuunne Yerusaalamen de'iyaawanttu bonchchuu Yihudaa asaa bonchchuwaappe aad'd'enna mala, taani Med'inaa Goday kasetaade Yihudaa asaw s'oonuwaaw immana.

⁸ He gallassi untuntu gidдон daro laafa giyya asikka Daawita mala mino gidanaadan, taani Med'inaa Goday Yerusaalamen de'iyaawanttoo gonddalle gidana. Daawita golletuukka S'oossaa mala, untunta kaaletsiyyaa Med'inaa Godaa kiitanchchaa mala gidana.

⁹ He gallassi taani Yerusaalame olanaw denddiyyaa kawutetsatuwaaw ubbaa d'ayissanaw denddana.

Barenttu C'addeeddawoo Yeekkeedda Yeekuwaaw

¹⁰ «Taani Daawita golletuwaaw bollanne Yerusaalamen de'iyaa asaa bolla aad'd'o keekatetsaanne woosaa ayaanaa gussana; hewaa diraw, untuntu barenttu c'addeeddawaa be'iyaa wode, Asay bare mes's'i itti na'aw yeekkiyaawaadan yeekkana; k'ay bare bayira na'awukka kayyottiyaa asaadan kayyottana.

¹¹ He gallassi Yerusaalamen yeekettiyaa yeekku Magido Dembban Hadaadi-Rimmoonassi yeeketteedda yeekuwaaw keeshshaa wolk'kaama gidanawaa.

¹² Biittan de'iyaa itti itti zarii barew barew yeekkana; Daawita zaratuw barew, untuntu machchetuukka barew, Naataana zaratuw barew, untuntu machchetuukka k'ay barew yeekkana.

¹³ K'aykka Leewiyaa zaratuw barew, untuntu machchetuukka barew, Shim"a zaratuw barew, untuntu machchetuukka barew yeekkana.

¹⁴ K'ay atteeda zarii ubbaykka barew barew yeekkana; untuntu machchetuukka barew barew yeekkana» yaagee.

13

Nagaraappe Geeyyussaa

¹ Ubbaappe Wolk'kaama Med'inaa Goday hawaadan yaagee; «He gallassi Daawita golletuwaanne Yerusaalamen de'iyaawantta nagaraappenne tunatetsaappe geeshshanaw pulttuu pulttana.

² He gallassi taani untuntu laa"entso hassayettennaadan, eek'atuwaaw suntsaa gadiyaappe d'ayissana. K'ay timbbitiyyaa odiyaawantanne tuna ayaanaa gadiyaappe d'ayissana. Taani Ubbaappe Wolk'kaama Med'inaa Goday hawaa oday.

³ K'aykka ooninne, Taani timbbitiyyaa odiyaawaa gooppe, Aa yeleeedda aawunne aata Aa, «Neeni Med'inaa Godaa suntsan wordduwaaw odiyaa diraw, pas'a de'akka» yaagana; yaagiide I timbbitiyyaa odishin, Aa yeleeedda aawunne aata Aa c'addiide wod'ana.

⁴ He gallassi worddo timbbitiyyaa odiyaa wode, bare be'eedda sas'a gaasuwaan yeellatana; k'ay c'immanaw isikiyaana de'iyaa waaruwaakka mayyenna.

⁵ Shin I, «Taani na'atetsaadeppikka doommaade biittaa ootsiyaa goshshanchaappe attina, timbbitiyyaa odiyaawaa gidikke» yaagana.

⁶ Itti Asay Aa, «Yaatina, ha ne bollan de'iyaa madutsay ayee?» yaagiide oochchooppe, I, «Hawe taani ta laggetuwaaw son madus's'eeddawaa» yaagana» yaagee.

Hentsanchchay Shoc'etteedda

⁷ Ubbaappe Wolk'kaama Goday hawaadan yaagee; «Mashshaw, taw mata gidiyaa ta dorssaa heemmiyaawaa bolla beegotta! dorssatuw laalettanaadan, dorssaa heemmiyaawaa shoc'a. Taanikka he guutsaa dorssatuwaaw bolla ta kushiyyaa dentsana.

⁸ Biittaa ubbaan de'iyaa heezzu kushe asaappe laa"u kushii shoc'ettiide hayk'kana; itti kushe s'alalay pas'a attana. Taani Med'inaa Goday hawaa oday.

⁹ Ha atteeda heezzentso kushe asaa taani taman yeggana; biray taman geeyiyaawaadan, untunta geeshshana; k'ay work'k'ay paac'ettiyaawaadankka paac'cana. Hewaappe

guyyiyaan, untunttu ta suntsan woosana; taanikka untunttu sisana. Taani, «Hawanttu ta asatuwaa» yaagana. Untunttukka, «Med'inaa Goday nu S'oossaa» yaagana» yaagee.

14

Yerusaalamonne Kawutetsatuwaa

¹ Be'ite, Med'inaa Godaa gallassay yee; he wode hintteppe bonk'keeddawaa hintte s'eellishin, untunttu shaakki akkana.

² S'oossay kawutetsatuwaa ubbaa Yerusaalame bollan olaw shiishshana; katamay oyk'k'ettana; golletuukka bonk'k'ettanawaa; mac'c'a asaanakka Asay wolk'k'an gaketana. Katamaa asaappe baggay omoodettiide baana; shin atteeda Asay katamaappe kesenna.

³ Hewaappe guyyiyaan Med'inaa Goday kesiide, kasekka olaa gallassi olettiiyaawaadan, he kawutetsatuwaanna olettana.

⁴ He gallassi Aa gedetuu Yerusaalameppe away wulliyaa baggana de'iyaa Dabire Zayite Deriyaa bolla ek'k'ana. Dabire Zayite Deriikka away wulliyaa baggappe away doliyaa bagga gakkanaw, laa"u kesiide p'alk'k'ettana; loytsi aakko wombbay med'ettana; yaa-tooppe deriyaw baggay huup'issa bagga, k'ay baggaykka gedissa bagga sher"i gaana.

⁵ He wombbay biide As'eela gakkana; hintte he wombbaanna aad'd'iide bak'atana. Beni Yihudaa Kaatiyaa Ooziiyaana laytsaa biittay k'aas's'ina, hintte mayzza aawotuu bak'ateeddawaadan, hinttekkka bak'atana. Hewaappe guyyiyaan, Med'inaa Goday ta S'oossay yaana; k'ay geeshshatuu ubbaykka aanana ittippe yaana.

⁶ He gallassi meeguu, shachchayenne d'umay de'enna;

⁷ he gallassay k'amminne gallassi bayinna, Med'inaa Goday eriyaa dumma gallassaa gidanawaa; he gallassi k'ammaykka poo'o gidanawaa.

⁸ He gallassi de'uwaa haatsay Yerusaalameppe goggana; aappe baggay Mas'iniyaa Abban gelana; k'ay baggay Meediteraane Abban gelana. He haatsay balgguwaan boniyaan goggiide de'ana.

⁹ K'ay Med'inaa Goday sa'aa ubbaa bolla kaatetana; he gallassi itti Med'inaa Godaa s'alalay de'ana; Aa suntsaykka mes's'i ittuwaa gidanawaa.

¹⁰ Gebaa'appe doommiide, Yerusaalameppe gedissa baggana de'iyaa Rimoonaa giyaa katamaa gakkanaw de'iyaa biittay ubbay dembbattana. Shin Yerusaalame Biiniyaama Penggiyaappe biide, beni penggiyaa baggana Zooziyaa Penggiyaa gakkanawunne, k'ay Hanaani'eela Adussa Gimbbiyaappe biide, kaatiyaa woyniyaa gum"iyaasaa gakkanaw, bare sa'aan d'ok'k'u giide de'ana.

¹¹ Yerusaalame, Asay de'iyaasaa gidana; hewaappe guyyiyaan iza d'ayukku; izin de'iyaa asaykka hirggi bayinnan saro de'ana.

¹² Med'inaa Goday Yerusaalamenna oletteedda asaa ubbaa shoc'ana boshay hawaa: untunttu ek'uwaa de'ishshin, untunttu ashuu wook'k'ana; untunttu ayfi c'ooc'iyaa, untunttu ins's'arssaykka untunttu kookkiyaan wook'k'ana.

¹³ He gallassi Med'inaa Goday untunttu wolk'k'aama dagamaa dagantsana; Asay ubbay ittuu ittuwaa kushiya oyk'k'iide, ittuu ittuwaanna olettana.

¹⁴ Yihudaa Asay Yerusaalame bagga gidiide olettana. K'ay yuushshuwaan de'iyaa kawutetsatuwaa ubbatuwaa ak'uwaa, work'k'aa, biraanne mayuwaa paydu bayinnawaa omoodiide shiishshana.

¹⁵ Ha boshaa mala boshay paratuwaa bolla, bak'ulotuwa bolla, gaalotuwa bolla, haretuwaa bollanne morkketuu dunkaaneeddasan de'iyaa mehiyaa ubbaa bolla yaana.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, Yerusaalamenna oletteedda kawutetsatuwaa ubbaappe pas'a atteeda ubbay Kaatiyaw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw goyinnanawunne Daasiyaa Ba'aalaa bonchchanaw laytsan laytsan Yerusaalame baana.

¹⁷ K'ay ha sa'aan de'iyaa asaappe ooninne Kaatiyaw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw goyinnanaw Yerusaalame beennan d'ayooppe, he asaw iray bukkenna.

¹⁸ Gibs'e biittaa asaykka biide goyinnennan is's'ooppe iray bukkenna, Daasiyaa Baalaa bonchchanaw beennan is's'iyaa asaa Med'inaa Goday shoc'iyaa boshay untunttu bol-lanka yaana.

¹⁹ Daasiyaa Baalaa bonchchanaw beennan is's'iyaa Gibs'enne hara kawutetsatuu ubbay murettana muruu hawaa gidanawaa.

²⁰ He gallassi paratuwaa k'oood'iyaa aatsiya daalatuwaa bollanka, «Med'inaa Godaw Geeyeeddawaa» geetettiide s'aafettana. Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaan de'iyaa kat-siyaa ototuukka yarshshiyaa sa'aa sintsan de'iyaa geeshsha keretuwa mala gidanawaa.

²¹ Yerusaalameninne Yihudaan de'iyaa oto ubbay Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaw geeshsha gidanawaa; yaatooppe yarshshuwaa yarshshiyaa Asay ubbay yiide, he

ototuwaa akkiide, yarshshuwaa ashuwaa untuntun katsanna. He gallassi Ubbaappe Wolk'k'aama Med'inaa Godaa Geeshsha Golliyaa giddon ay zal"anchchayenne de'enna.

Milkkiyaasa Timbbitiyaa Geluwaa

Timbbitiyaa odiiyaa Milkkiyaasa mas'aafay beetteeddawe Kiristtoosi yelettanaappe kase ichcheshentso s'eetu laytsaana gidishin, Yerusaalamen de'iyaa Geeshsha Gollii laa'entso oosetteeddawaappe guyyiyaana. Milikkiyaasa Giyaa suntsaa biletsey, «Taani Kiitteeddawaa» guusaa. Timbbitiyaa odiiyaawe minisiide k'ofissiyaawe k'eesatuu kka yenkko asaykka S'oossaanna c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa ooratsanawaa. S'oossaa Asay bare de'uwaankka bare goynankka yeda gidiide, bayeeddawe eretteeddawaa. K'eesetuukka yenkko asaykka bessiyya yarshshuwaa shiishshennan aggiyaawaaninne I untunttoo immeedda kaalesuwaan beennaaninne de'ennaan is's'iyaaawan S'oossaa naak'keeddino. Hewaa diraw, S'oossay ogiyaa giigissanawunne bare c'aak'uwaa awaayanaw kiitetiyaawaa kasetiide nabiyaa baggana odee; asaa bolla pirddanawunne asaa geeshshanaw I yaana.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Goday Israa'eeliyaw De'iyaa K'aalaa C'aak'uwaa Siik'uu D'iishetussaa 1:1-5

Israa'eelata Amanetabeena Diraw Seeray Gakeedda 1:6–2:16

Godaa Yuusay Awaayetussaa 2:17–4:6

*Goday Israa'eeliyaw De'iyaa K'aalaa C'aak'uwaa Siik'uu D'iishetussaa
(1:1-5)*

¹ Med'ina Goday Milkkiyaasa baggana Israa'eeliyaa asaa bolla odeedda timbbitiyaa kiitay hawaa.

² Med'ina Goday bare asaa, «Taani hinttena siik'aaddi» yaagee.

Shin hintte, «Neeni nuuna ayan siik'aaddi?» yaagiita.

Med'ina Goday, «Eesay Yaak'ooba ishaa gidenneeyee? Gidooppenne taani Yaak'ooba siik'aaddi;

³ shin Eesaa is's'aaddi. Taani Eesaa deretuwwa mela udaad; Aa gadiyaakka worakanatuu de'iyaa bazzuwaa udaad» yaagee.

⁴ Eesaa zeretsaa gidiiyaa Eedoomatuu, «Nu katamatuu koletteeddino; shin nuuni untuntta zaaretsiide kees's'ana» yaagana.

Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday, «Untunttu zaaretsiide kees's'ananawantta; shin taani kolana. Asay untuntta, «Ha biittay, iita biittaa; ha biittaa asaykka Med'ina Goday med'inaw hank'k'etteedda asaa» yaagana» yaagee.

⁵ Hewaa hintte hintte ayifiyaan be'iide, «Med'ina Goday Israa'eeliyaa biittaa zawaappe karenakka wolk'k'aama» yaagana.

*Israa'eelata Amanetabeenna Diraw Seeray Gakeedda
(1:6–2:16)*

⁶ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday, «Hinttenoo, ta suntsaa kawushshiyaa k'eesatoo, na'ay bare aawuwaa, k'oomaykka bare godaa bonchchee. Yaatina, taani hinttenttoo aawuwaa gidoope, hintte taana bonchchiyaa bonchchuu ane? K'ay taani hinttenttoo goda gidoope, hintte taw yayyiyaa yashshay anee? yaatiide k'ay, «Nuuni ne suntsaa wootiide kawushsheeddoo?» yaagiita.

⁷ Hintte taw yarshshiyaa sa'aa bollan tuneedda yarshshuwaa shiishshiyaaawaan ta suntsaa kawushsheeddita.

«K'aykka hintte, «Nuuni neena wootiide tunisseeddoo?» yaagiita.

«Hintte Med'ina Godaw shiishshiyaa Gaytay kad'etteeddawaa gidennee yaagiide k'oppiyaawan taana tunisseeddita.

⁸ Hintte yarshshuwaa yarshshiyaa wode, k'ook'aa woy hargganchchaa woy wobba gideedda mehiyaa yarshshooppe, hewe iitabaa gidennee? Hintte hewaa mala mehiyaa hintte kaappo imotaa ootsiide immintto, I hewaa nashechchaan akkanawaa hinttenttoo malatii?» yaagee Med'ina Goday.

⁹ K'aykka Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday, «S'oossay hinttenttoo k'arettana mala, ha'i Aa woossite. Won hintte hewaa malabaa ootsina, I hinttew zaaranawaa malatii?» yaagee.

¹⁰ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday, «Hintte taw yarshshiyaa sa'aa bollan c'oo tamaa eetsiyaawaappe, hintteppe itti uray Geeshsha Golliyaa penggiyaa gorddiyaawaa

gideerenneeshsha! Taani hinttenan nashettikke; hintte yarshshiyaa yarshshuwaakka akkikke» yaagee.

¹¹ K'aykka Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday, «Away doliyaasaappe biide wul-liyaasaa gakkanaw, ta suntsay kawutetsatuwaa gidдон wolk'k'aama. Sa'aa ubbaan asatuu taw is'aanaa c'uwissiino; geeshsha yarshshuwaakka yarshshiino; ayaw gooppe, ta suntsay kawutetsatuwaa gidдон wolk'k'aama» yaagee.

¹² Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday, «Shin hintte, «Med'ina Godaw shiishshiyaa Gaytay tuna; aan wotsiyaa yarshshuukka kad'etteeddawaa; yaagiide Aa kawushsheeddita.

¹³ K'ay hintte, «Hawe daaburssiyaawaa; yaagi k'iliic'iide, hintte siid'iyaa sim"iita.

«Hintte bonk'k'i akkeeddawaa woy wobbaa woy harganchcha imotaa ootsiide shiishshi-ita. Yaatina, taani hintte kushiyaappe hewaa akkoo?

¹⁴ Taw yarshshana giide shiik'etteedda attuma dorssay Aa wudiya gidдон de'ishshin, sheneyiyaabay de'iyaa dorssaa yarshshiyaa he c'immiyaawe shek'etteeddawaa gido! Ayaw gooppe, taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Godaanne Wolk'k'aama Kaatiyaa; ta suntsaykka kawutetsatuwaa gidдон yayetteeddawaa» yaagee.

2

¹ K'aykka Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay hawaadan yaagee; «K'eesetoo, ha'i ha azazuu hinttessa.

² Ta suntsaa bonchchanaw hintte sisennaan is'soopenne hintte wozanaan k'oppennaan is'soophe, taani hintte bolla shek'k'aa kiittana; hintte anjuwaakka taani shek'k'ana. Hintte hintte wozanaan taana bonchchanaw k'oppibeenna diraw, taani ha'ikka hinttena shek'k'a diggaad.

³ Be'ite, taani hintte zeretsatuwaa murana. Hintte yarshshoo aheedda mehiyaa toc'iyakka hintte som'iyaa laalana; hinttekka he toc'iyanna ittippe Aa oliyaa sa'aa baana.

⁴ He wode ta c'aak'k'uu Leewiyaanna minniide de'anaadan, taani hinttenttoo ha azazuwaa kiitteeddawaa hintte erana» yaagee.

⁵ «Taani Leewiyaanna c'aak'k'eteedda c'aak'k'uu de'uwaanne sarotetsaa c'aak'uwa; I taw yayaanaan, taani untuntta aw immaaddi; ikka taw yayyeeddanne ta suntsaakka bonchcheedda.

⁶ Tumuwaa higgii Aa doonaan de'eedda; Aa ins's'arssankka wordduu beettibeenna. I taananna sarotetsaaninne suuretetsaan hametteedda; K'ay c'oratuwaakka nagaraappe zaareedda.

⁷ K'eesay Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday kiitteeddawaa gideedda diraw, Aa doonay eratetsaan kumanaw koshshee; asaykka higgiiyaa Aa doonaappe tamaaranaw bessee» yaagee Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday.

⁸ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday hawaadan yaagee; «Shin k'eesatoo, hintte ogyiyyaappe wora simmeeddita; hintte timirttiyanka c'oratuwaa d'ubbeeddita; taani Leewiyaanna c'aak'k'eteedda c'aak'uwaakka koleeddita.

⁹ Hewaa diraw, hintte ta ogyiaan hamettenan is's'eeddaanidan, hintte tamarissiyaa higgiiyanka asaa ubbaa itti likke s'eellennan is's'eeddaanidan, taani hinttena asaa ubbaa sintsan kad'etteeddawantanne kawusheeddawanta udaad» yaagee.

Asay Med'ina Godaan Ammanettibeenna

¹⁰ Nuw ubbaw itti aawuu de'ee gidenneeyye? Nuuna itti S'oossay med'd'eedda gidenneeyye? Yaatina, nuuni nu mayzza aawotuwaa c'aak'uwa kolyaawan ittuu ittoo ayaw ammanettennan is's'ettoo?

¹¹ Yihudaa Asay ammanettibeenna; k'ay Israa'eeliyaaninne Yerusaalamen Asay tunatetsaa ootseedda; ayaw gooppe, Yihudaa Asay S'oossay dosiyaa Geeshsha Golliyaa tunisseedda; k'ay allaga s'oossaw goyinniyaa mac'c'a naanatuwaakka akkeedda.

¹² Hawaa ootsiyaawe oona gidoopekka, Med'ina Goday Aa Yaak'ooba maabaraappe d'ayisso; he Asay Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Godaw yarshshuwa ahiyaawaa gidoopekka, Med'ina Goday Aa shoddo.

¹³ K'ay hintte ootsiyaa harabay ayee gooppe, Med'ina Goday hintte yarshshuwaakko s'eellenna diraw, woy Aa akka diraw, yarshshiyaa sa'aa yeekuwaan, afotsaaninne zilaassan kuntsiita.

¹⁴ Hintte, «I ayaw nu yarshshuwa akkenee?» yaagiide oochchooppe, gaasuu hawaa: hintte hintte yalagatetsan akkina itta gideedda machchattinna machchattinna he wode c'aak'k'eteedda c'aak'uwa koleeddita; Hewoo Med'ina Goday markka.

¹⁵ Med'ina Goday hinttewunne hintte machatiwukka machatiwukka itti bollayinne itti ayyaanay de'anaadan ootsibeenneeye? Hewaa ayaw ootseedee? Geeshsha zeretsay de'anaadaana gidennee? Hewaa diraw, hintteppe ooninne bare yalagatetsan akkeedda machchattinna c'aak'k'eteedda c'aak'k'oo ammanetennawaa gidennaadan naagetto.

¹⁶ Ayaw gooppe, «Taani Med'ina Goday, Israa'eeliyaa S'oossay, asinaynne machchata bilettiyaawaa is'say; hewe iitabaa» yaagee. Hewaa diraw, Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday, «Hintte machchattinna machchattinna c'aak'k'eteedda c'aak'k'oo ammanetennawantta gidennaadan naagettite» yaagee Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday.

Godaa Yuusay Awaayetussaa
(2:17–4:6)

¹⁷ Hintte hintte haasayan Med'ina Godaa daabursseeddita.

Shin hintte, «Nuuni Aa wootiide daabursseeddoo?» yaagiita.

Hintte Aa daabursseeddawe, «Iitaa ootsiyaawanttu ubbay Med'ina Godaa sintsan lo'a; k'ay ikka untuntun nashettee» yaagiyaawaan woy, «Tumuwa pirddiyaa S'oossay hak'an de'ii?» yaagiyaawaana.

3

¹ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday, «Be'ite, ta biyaa ogiyaa giigissanaadan, taani kiittiyaa asaa kasetaade yeddana; k'ay hintte koyiyaa Godaykka hintte k'oppennaan de'ishshin, bare Geeshsha Golliyaa puttu gaana. Hintte nashettiyaa, k'aalaa c'aak'uwa kii'tanchchay yaana» yaagee.

² Shin I biraanne work'k'aa siilissiide geeshshiyaa tamaa malanne mayuwa meec'ciyaa saamona mala gidiyaa diraw, I iyaa gallassi danddayanawe oonee? K'ay I k'onc'ciyaa wode Aa sintsan ek'k'anaw danddayaawe oonee?

³ I biraanne work'k'aa geeshshiyaawaadaaninne tigiyaawaadan uttiide, Leewiyaa zaratuwaa geeshshana; untunttu Med'ina Godaw likke yarshshuwa yarshshana gakkanaw, I untuntta geeshshana.

⁴ Yaatooppe beni wodetuwaadaninne aad'd'eedda laysatuwaadan, Yihudaa asaynne Yerusaalame Asay yarshshiyaa yarshshuu Med'ina Godaa nashechchiyaawaa gidanawaa.

⁵ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday, «Hewaappe guyyiyaan, taani pirddaa pirddanaw hinttekkoo yaade, muruniyaawanttu bolla, woshummiyaawanttu bolla, wordduwaan c'aak'k'iyaaawanttu bolla, oosanchchatoo bessiyaa dirguuwa immennan diggiyaawanttu bolla, asinay hayk'k'eedda am'attonne aata aawuu hayk'k'eedda naanatuwaa tuggayiyaawanttu bolla, betiyaa pirddaa geellayiyaawanttu bollanne taw yayyenawanttu bolla ellekka markkattana» yaagee.

Asiraataa Imotaa

⁶ K'aykka Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday, «Taani Med'ina Goday laamettikke; hewaa diraw, hinttenoo Yaak'ooba zaretoo, hintte d'aykkita.

⁷ Hintte mayzza aawotuwa wodiyaappe doommiide, hintte ta wogaappe wora simmeeddita; aakka naagibeykkita. Ha'i taakko simmite; taanikka hinttekkoo simmana» yaagee.

Shin hintte, «Nuuni waan simmanne?» yaagiide oochchiita.

⁸ Med'ina Goday, «Asay Med'ina Godaa wuu"ii? Shin hintte taana wuu"iita» yaagee.

K'aykka hintte, «Nuuni neena wooti wuu"eettoo? yaagiita» yaagee.

Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay, «Hintte asiraataaninne imotaan taana wuu"iita.

⁹ Hintte Israa'eeliyaa Asay ubbay taana wuu"iyaa diraw, hintte shek'etteeddawaantta.

¹⁰ Ta Geeshsha Golliyaan k'umay de'anaadan, asiraataa ubbaa yeesiyaan yeggitte. Yaatiide taani saluwaa maskkootiyaa dooyaade anjuwaa hinttenttoo palahissaade gussana d'ayooppe, taana hewan paac'cite.

¹¹ Hintte biittay mokkiyaa katsaa bayzzenaadan, taani hintte diraw katsaa bayizziyaabaa ubbaa seerana; gaden de'iyaa woyniyaa turaykka ayifiyaa diggenna. Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday hawaa oday.

¹² Hintte biittay de'anaw nashechchiyaa biittaa gidiyaa diraw, kawutetsatuu ubbay hinttena, «Anjetteeddawantta» yaagana» yaagee.

Med'ina Goday Bare Asaa

Maaranaw Odeedda K'aalaa

¹³ Med'ina Goday hawaadan yaagee; «Hintte ta bolla s'ala k'aalaa haasayeeddita.

«Yaatiide k'ay, «Nuuni ne bolla waagi haasayeeddo?» yaagiide oochchiita.

¹⁴ «K'aykka hintte, «S'oossaw ootsiyaawe hada. Aa azazuwaa naagiyaawaaninne Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Godaa sintsan kayyottiide hamettiyaawan nuuni ayaa go"etteettoo?

¹⁵ Nuuni otorettiyaawanttu anjettiina be'eetto; iitaa ootsiyaawanttukka ishaliide de'iyawaa s'alalaa gidennaan, S'oossaa paac'iiddekka kessi akkiino, yaagiita» yaagee.

¹⁶ He wode Med'ina Godaw yayyiyaawanttu ittuu ittuwaanna haasayeeddino; Med'ina Godaykka hayzziide siseedda. Med'ina Godaw yayyeeddawanttunne Aa suntsaakka bonchcheeddawantta hassayissiyaa mas'aafay Aa sintsan s'aafetteedda.

¹⁷ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday, «Unttuntu tawaa gidanawantta; taani ootsiyaa gallassi untuntu taw dummateedda asaa gidanawantta; aawuu barew ootsiyaa bare na'aa maariyaawaadan, taani untunta maarana.

¹⁸ He wode hintte zaaretsiidekka s'illuwaappenne nagaranchchaappe gidduwaan de'iyaa zaawaanne S'oossaw azazettiyaawanttupenne azazettenawanttuppe gidduwaan de'iyaa zawaa be'ana» yaagee.

4

Med'ina Godaa Gallassay Matatteedda

¹ Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday hawaadan yaagee; «Be'ite, c'ooc'iyaa tamaadaan ees's'iyaa gallassay matatteedda; otorettiyaawanttunne iitaa ootsiyaawanttu ubbay utulaa mala gidanawaa. He yiyaa gallassay untunta s'uuggana; untunttoo s'ap'uwaa s'eeraakka ashshenna.

² Shin hinttenttoo, ta suntsaw yayyiyaawanttoo Aa k'efiyaa gidдон patsiyaabay de'iyaa s'illotetsaa away mukkana. Hinttekka ak'uwaappe biletteedda galo maraadan buraak'ana.

³ Taani ootsiyaa gallassi, nagaranchchatuu hintte gediyaappe garssa baggana bidintsaa mala gidanawantta; hinttekka untunta yed'd'anita. Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday hawaa oday.

⁴ «Israa'eeliyaa asaa ubbaw Siinaa Deriyaa bollan taani ta k'oomaa Muse baggana azazeedda azazuwaanne higgiiyaa hassayite.

⁵ «Be'ite, gitanne bonchcheteedda s'oossaa gallassay yaanaappe kasetaade, taani hint-tew timbbitiyaa odiiyaa Eelaasa kiittana.

⁶ I yiide, taani yaade biittaa shek'an shoc'ennaadan, aawotuwaawozanaa naanatuwaakko, naanatuwaawozanaakka aawotuwaakko zaarana» yaagee Ubbaappe Wolk'k'aama Med'ina Goday.

Maatoossi S'aafeedda Mishiraachchuwaa K'aalaa Geluwaa

Maatoossi s'aafeedda mishiraachchu, Yesuusi yaana geetettiyaa hidootay kase odetti utteedda d'aliyaa gidiyaawaanne S'oossay kase Ec'a C'aak'ukaan bare asaw immeedda hidootaa k'aalaa poleeddawe Yesuusa baggana gidiyaawaa odiyaa mishiraachchuwaa k'aalaa oyk'keeddawaa. Ha mishiraachchuwaa k'aalay Yesuusi untunttu gidдон yelettiide dic'c'eeddawe Ayihudatuu s'alalaassa gidennaan, alamiyaa ubbaan de'iyaa asaassa.

Maatoossi s'aafeedda Mishiraachchuwaa K'aalay daro akeekan s'aafetteedda mas'aafaa. Yesuusa yeletaan doommiide, I s'ammak'etteeddawaanne I paac'etteeddawaa odi simmiide, Galiilaan I k'aalaa odeeddawaa, tamarisseeddawaanne hargganchchatuwaa patseeddawaa ode. Hewaappe kaalliide Yesuusi Galiilaappe Yersaalame beeddawaanne I ha alamiyaan gam'eedda wurssetsaa saaminttan haneedda yewatuwaa k'onc'c'issee. Hewantukka I kak'ettowaa, hayk'k'eeddawaanne denddeeddawaa odiino.

Ha Mishiraachchuwaa K'aalay Yesuusa, S'oossaa higgiiyaa biletsaa immanaw maatay de'iyawaanne S'oossaa Kawutetsaabaa erissiyaa wolk'k'aama tamarisssiyaawaa ootsiide shiishsheedda. Aa timirttiyaappe dariyaa baggay, dumma dumma ogiyaan giigetteedda ichcheshu saan shaakettee.

1. S'oossaa kawutetsaan de'ana asaa eeshshaa, oosuwaa, maataanne wurssetsaa kaac'aa odiyaa Deriyaa Bolla Timirttiyaa (Mat. 5:1–7:28).
2. Tammanne laa'u Yesuusa kaalliyaawanttu Mishiraachchuwaa K'aalaa tamarisanaw beedda wode untunttoo imetteedda kaaletsuwaa (Mat. 10).
3. S'oossaa kawutetsaabaa tamarisshishshin shiik'eedda dumma dumma leemisatuwaa (Mat. 13).
4. Yesuusa kaalliyaawanttubaa billi odiyaa timirttiyaa (Mat. 18).
5. Ha'i wodiya wurssetsaanne S'oossaa Kawutetsaa yuussaa s'eelliyawaan imetteedda timirttiyaa (Mat. 24-25).

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Yesuusi Kiristtoosa guyye zeretsaanne yeletaa 1:1–2:23

S'ammak'iyaa Yohaannisa oosuwaa 3:1-12

Yesuusi s'ammak'ettowaanne paac'ettowaa 3:13–4:11

Yesuusi oosuwaa Galiilaan doommowaa 4:12–18:35

Yesuusi Galiilaappe Yersaalame boowaa 19:1–20:34

Yersaalameninne izi yuushshuwaan Yesuusa wurssetsaa saaminttaa 21:1–27:66

Nu Godaa Yesuusa dendduwaanne k'onc'c'etsaa 28:1-20

Yesuusi Kiristtoosa Yeletaa Maaraa

(Luk'. 3:23-38)

¹ Hawe Daawita zariyaanne Abraahaame zare gideedda Yesuusi Kiristtoosa yeletaa odiyaa mas'aafaa.

² Abraahaame, Yisaak'a yeleeedda; Yisaak'i, Yaak'ooba yeleeedda; Yaak'oobi, Yihudaanne Aa ishatuwaa yeleeedda.

³ Yihuday Ti'imaarippe Paareesanne Zaraaha yeleeedda; Paareese, Hes'iroona yeleeedda; Hes'iroone, Raama yeleeedda.

⁴ Raame Aminaadaaba yeleeedda; Aminaadaabe, Na'asoonaa yeleeedda; Na'asoone, Selimoona yeleeedda.

⁵ Selimoone, Ra'aabo geetettiyaa mishirattippe Boo'eeza yeleeedda; Boo'eezi, Uruuto geetettiyaa mishirattippe Iyyoobeedda yeleeedda; Iyyoobeede, Issey yeleeedda.

⁶ Issey Kaatiyaa Daawita yeleeedda.

Kaatiyaa Daawite, Ooriyaa machchattippe Solomona yeleeedda.

⁷ Solomone, Robi'aama yeleeedda; Robi'aame, Aabiyaa yeleeedda; Abii, Asaafa yeleeedda.

⁸ Aasaafe, Yoosaafees'a yeleeedda; Yoosaafees'e, Iyyooraama yeleeedda; Iyyooraame, Ooziyaana yeleeedda.

⁹ Ooziyaane, Iyyoo'aataama yeleeedda; Iyyoo'aataame, Akaaza yeleeedda; Akaazi, Hizk'k'iyaa yeleeedda.

¹⁰ Hizk'k'iyaa Minaasa yeleeedda; Minaase, Amoos'a yeleeedda; Amoos'e, Iyyoosiyaasa yeleeedda.

¹¹ Israa'eeliyaa Asay omoddettiide, Baabloone gadiyaa beedda wode, Iyyoosiyaase Ikkoniyaananne* Aa ishatuwaa yeleedda.

¹² Baabloone omooduwaappe guyyiyaan, Ikkoniyaananne Salaatiyaala yeleedda; Salaatiyaale, Zerubaabeela yeleedda.

¹³ Zerubaabeeli, Abiyuuda yeleedda; Abiyuude, Eeliyaak'eema yeleedda; Eeliyaak'eemi, Azooraa yeleedda.

¹⁴ Azooraa Saadook'a yeleedda; Saadook'e, Akiima yeleedda; Akiime Eliyuuda yeleedda.

¹⁵ Eliyuude, Ali'aazara yeleedda; Ali'aazare, Maataana yeleedda; Maataane, Yaak'ooba yeleedda.

¹⁶ Yaak'oobi, Kiristtoosa geetettiyaa Yesuusa yeleedda Mayraamo oochcheedda Yooseefa yeleedda.

¹⁷ Simmi yeletay ubbay Abraahaamoppe Daawita gakkanaw tammanne oyddu yeletaa; Daawiteppe doommiiide, Asay Baabloone gadiyaa omoddettiide beedda wodiya gakkanaw tammanne oyddu yeletaa; Asay Baabloone gadiyaa omoddettiide beedda wodiyaappe Kiristtoosi[†] yeletteedda wodiya gakkanaw tammanne oyddu yeletaa.

Yesuusi Kiristtoosa Yeletaa

(Luk'. 2:1-7)

¹⁸ Yesuusi Kiristtoosa yeletay hawaa mala; Aa daaya Mayraama Yooseefoo ooshetta k'ashetta uttaaddu. He wode Yooseefonna gakettennaan de'aadde, Geeshsha Ayyaanan shahaaraaddu.

¹⁹ Izo giigissi wotseedda Yooseefo s'illo asaa[‡] gideedda diraw, izo kawushshanaw kooyibeenna; iibaa k'onc'c'issennaan izo agganaw k'oppeedda.

²⁰ Shin I hewaa k'oppishin, Godaa kiitanchchay akumuwaan[§] aanana gaketttiide, «Daawite na'aa Yooseefoo, Mayraama Geeshsha Ayyaanan shahaareedda diraw* izo akkanaw yayyoppa.

²¹ Iza attuma na'aa yelanawunnu; neenikka, I asaa nagaraappe ashshiyaa diraw Aa suntsaa Yesuusa gaade s'eesanaassa» yaageedda.

²²⁻²³ K'ay Goday nabiya baggana, «Wodoratta shahaaranawunnu; na'aakka yelanawunnu; Aa suntsaykka Ammaneela geetettanawaa» yaageeddawe polettana mala, hawe ubbay haaneedda; «Ammaneela» yaagiyaawe, «S'oossay nuunanna de'ee» yaagiyaawaa.

²⁴ Yooseefo gem"ishuwaappe beegottiide, Godaa kiitanchchay barena azazowaadan, Mayraamo bare golle afeedda.

²⁵ Shin na'ay yelettana gakkanaw Yooseefo izikko shiik'ibeenna; k'ay na'aakka Yesuusa giide suntseedda.

2

Dolaha Baggage Yeedda S'oolinttiyaa Paydiyaa Asatuwaa

¹ Yesuusi Yihudaa gadiyaan Beeteleeme geetettiyaa katamaan Heroodise kawutiide de'iyaa wode yeletteedda; hewaappe guyyiyaan, s'oolinttiyaa paydiyaa asay* awayifii doliyaa baggage Yerusaalame yiide,

² «Ayihuda kaatiyaa gidanaw yeletteedda na'ay hak'an de'ii? Nuuni awayifii doliyaa baggana kaseedda Aa s'oolinttiyaa be'iide, aw goyinnanaw yeeddo» yaagiide oochcheeddino.

³ Kaatiyaa Heroodise, hewaa sisiide dagammeedda; Yerusaalamen de'iyaa Asay ubbaykka wozanaa bayeeddino.

⁴ Heroodise k'eesatuwaa kaappatuwaa ubbatuwaanne Muse higgiiyaa tamarissiyaawantta s'eesiide, «Kiristtoosi hak'an yelettanddeeshsha?» yaagiide oochcheedda.

⁵⁻⁶ Untuntu zaariide, «Yihudaa gadiyaan Beeteleeme katamaan yelettanawaa. Nabii, «Yihudaa gadiyaan de'iyaa Beeteleeme,

* **1:11** Hewaa guussay, Yo'aakina giyaawaa; k'ay payduwaa 12 de'iyawookka biletsey ittuwaa. **1:11** 2 Kat. 24:14-15; 2 Od. 36:10; Erm. 27:20 [†] **1:17** Kiristtoosa, giyaawe Giriike k'aalaanna gidoode, Mesih guussay Ibraayiss's'e k'aalaanna gidiide laa'uwaa biletseykka «Oketteeddawaa» guussaa. [‡] **1:19** Yooseefo s'illo asaa giyaa k'ofaw heezzu ogiyaan biletsey imettana danddayee: 1. S'oossaabaw ubbaw eeno giide azazettiyaa asaa; amaliyaa lo"o asaa. 2. Garaa (k'aretanchchaa). 3. Lo"uwaa. Hewaa guussay, ubbaa kaala lo"obaa ootsiyaa asaa guussa. [§] **1:20** Akumuwaan guussay, c'ookka go'enna akumuwaa gidennaadan Ayihudatuwaa akumuwaa guussay, S'oossay likke k'onc'ciyaa ogiyaa. * **1:20** Geeshsha Ayyaanan shahaareedda diraw, guussay iza hawaa gakkanaashshin yelettanaadan naagiya Na'ay, S'oossaa Geeshsha Ayyaanaappe yee guussaa. **1:21** Luk'. 1:31 **1:22-23** Isa. 7:14 **1:25** Luk'. 2:21 * **2:1** S'oolinttiyaa paydiyaa asaa guussay, eretteedda maaraa biletsaan eranchcha asatuwaa guussaa.

neeni Yihudaa gadiyaan de'iyaa wolk'k'aama katamatuwaappe laafakka.
 Israa'eeliyaa mooddiyaawe neeppe kesanaawaa
 giide s'aafeedda» yaageeddino.

⁷ Hewaappe kaala, Heroodise awayifii doliyaa baggappe yeedda asatuwaa geeman s'eesiide, s'oolinttii untunttoo beetteedda wodiya untuntuppe geeshshiide ereedda.

⁸ Yaatiide Beeteleeme untuntta yeddiide, «Biide na'aa loytsi koyyite; Aa demmeedda wode taanikka baade aw goyinnanaadan, taanikka erissite» yaageedda.

⁹ Untunttu kaatii geeddawaa sisi biidde ogiyaan awayifii doliyaa baggana untunttu kase be'eedda s'oolinttiyaa be'eeddino; na'ay de'iyasaa gakkiiide ek'k'ana gakkanaw, s'oolinttii untuntta kaaletseedda.

¹⁰ Untunttu he s'oolinttiyaa be'eedda wode, zaway bayinna daro nashechchaa nashetteeddino.

¹¹ Golle geliide, na'ay bare daay Mayraaminna de'iyawaa be'eeddino; gulbbatiide aw goyinneeeddino; hewaappe kaala, barenttu saas'iniyaa dooyyiide, work'k'aa, is'aanaanne kawaraa[†] aw imotaa shiishsheeddino.

¹² Untunttu Heroodisakko simmenna mala, S'oossay akumuwaan untuntta, «Hinttena erite» giina hara ogiyaanna barenttu gade simmeeddino.

Gibs'e Betussaa

¹³ Untunttu beeddawaappe guyyiyaan, Godaa kiitanchchay akumuwaan Yooseefoo beettiide, «Heroodise na'aa wod'anaw koyyiya diraw, denddaade na'anne Aa daayo akkaade Gibs'e gadiyaa beta; taani new odana gakkanaw, yaan de'ashsha» yaageedda.

¹⁴⁻¹⁵ Yooseefo k'amma denddiide, na'anne Aa daayo akkiide, Gibs'e gadiyaa beedda; Goday nabiya baggana, «Taani ta na'aa Gibs'e gadiyaappe s'eesaad» yaageeddawe polettana mala, Heroodise hayk'k'ana gakkanaw I yaan de'eedda.

Heroodise K'eeri Naanaa Wod'iseedda

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, Heroodise awayifii doliyaa baggappe yeeddawanttu barena c'immeeddawaa ereedda wode, daro hank'k'ettiide, s'oolinttii kase beetteedda wodiya untuntuppe siseeddawaadan, wotaadaratuwaa yeddiide, Beeteleemeninne yuushshuwaan de'iyaa laa"u laytsaa attuma naanaanne laa"u laytsaappe garssanna de'iyaa attuma naanaa ubbaa wod'iseedda.

¹⁷⁻¹⁸ Nabiya Ermaasi,
 «Yeekuunne zilaassay Raama geetettiyaa katamaan sisetteedda;
 Raacheela bare naanaw yeekkaw.

Untunttu hayk'k'idiggo diraw,
 agga giina, aggenaana is's'aaddu»
 giide odeeddawe poletteedda.

Gibs'eppe Simaa

¹⁹ Heroodise hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, Godaa kiitanchchay Gibs'en Yooseefoo akumuwaan beettiide

²⁰ Aa, «Dendda; na'anne Aa daayo akkaade, Israa'eeliyaa gadiyaa simma. Na'aa wod'anaw koyyiyaawanttu hayk'k'i diggeeddino» yaageedda.

²¹ Yooseefo denddiide, na'anne Aa daayo akkiide, Israa'eeliyaa simmeedda.

²² Shin Yooseefo Arkelawoosi bare aawuwaa Heroodisa oydiyaan Yihudaa gadiyaan kawuteeddawaa siseedda wode, yaa baanaw yayyeedda; S'oossay aw akumuwaan hinttena erite giina, Galiilaa gadiyaa beedda.

²³ Nabatuu, «Asay Aa, «Naazireetiyaa asaa»[‡] giide s'eesana» yaageeddawe polettana mala, Naazireete geetettiyaa katamaa biide de'eedda.

3

S'ammak'iyaa Yohaannisi K'aalaa Odeedda

(Mar. 1:1-8; Luk'. 3:1-18; Yoh. 1:19-28)

¹⁻² He wode S'ammak'iyaa Yohaannisi asaa, «Saluwaa kawutetsay matatteedda diraw, hintte nagaraappe simmite» yaagiidde, Yihudaa mela biittaa odiidde yeedda.

³ Ayaw gooppe, nabiya Isiyaase, Yohaannisabaa odiidde,

«Ittuu mela biittaa bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide,

«Godaa ogiyaa giigissite.

2:5-6 Mik. 5:2 [†] 2:11 Is'aanaanne kawaraa: Is'anay, maaddiyaa d'iiliyaa gidiide, tamaan yeggiyaa wode sawanaassa; kawaraykka sawoo maaddiyaa d'iiliyaa gidiide shittuwaadan maaddee. 2:14-15 Hos. 11:1 2:17-18 Erm. 31:15

[‡] 2:23 Hawaa geeddawe oonento erettenna. 2:23 Mar. 1:24; Luk'. 2:39; Yoh. 1:45 3:1-2 Mat. 4:17; Mar. 1:15

I hemettana loossuwaakka
aw sitti ootsite» geedda»
yaageedda.

⁴Yohaannisaw gaaluwaa isikiyaa dadetteedda mayuu de'ee; k'ay bare s'eessan dafuwaa danc'c'eedda; I miyaa k'umaykka booliyaanne bazuwaa eessaa.

⁵Asay he wode Yerusaalameppe, Yihudaa gadiyaa ubbaa saappenne Yorddaanoosa Shaafaa heeraan de'iyaa gadiyaa ubbaappe aakko yiino.

⁶Barenttu nagaraa paas'ina, Yorddaanoosa Shaafaan asaa s'ammak'eedda.

⁷Shin Yohaannisi daro Parisaawatuunne* Saduk'aawanatuu† s'ammak'ettanaw barekko yiyaawantta be'iiide, «Ha shooshshatoo, S'oossaa hank'k'uu yaana haniyaawaappe attana mala, hinttew oonee odeeddawee?

⁸Simmi hintte, hinttenttu nagaraappe simmeeddawaa erissiyaa oosuwaa, ootsite.

⁹Hintte hinttenttu wozanaan, «Abraahaame nu aabba» giide k'oppiyaawaa hinttew malatoppo. Ayaw gooppe, taani hinttenttoo oday; S'oossay ha shuchchatuwaappe Abraa-haamoo naanaa ootsi dentsanaw danddayee.

¹⁰Bees'i mitsaa s'ap'uwaan k'ans's'anaw giigi utteedda; lo'o ayfiyaa ayfena mitsaa ubbay k'ans's'ettiide, tamaan yegettana.

¹¹«Hintte hinttenttu nagaraappe simmiyaawaa bessanaw, taani hinttena haatsaan s'ammak'ay; shin taappe guyyenna yiyaawe, hinttentta Geeshsha Ayyaanaaninne tamaan s'ammak'ana.‡ I taappe daro minnee; Aa c'aammaa tookkanawukka taani bessiyaa asaa gidikke.

¹²Aa kushiyan katsaa ses's'iyaa layday de'ee. Uddumaan de'iyaa katsaa loytsi geeshshee; bare zargaa diyyaan k'olana; shin dalaa to'enna tamaan guoddana» yaageedda.

Yesuusi S'ammak'etteedda

(Mar. 1:9-11; Luk'. 3:21-22)

¹³Yesuusi he wode Yohaannisan s'ammak'ettanaw, Galilaappe Yorddaanoosa geetet-tiyaa shaafaa aakko beedda.

¹⁴Shin Yohaannisi, «Taani neenan s'ammak'ettanaw bessiyaa wode, neeni taakko yay?» yaagiide, Aa digganaw koyyeedda.

¹⁵Shin Yesuusi zaariide Aa, «Nuuni s'illotetsaa oosuwaa ubbaa hawaadan polanaw bessiyaa diraw, ha'i taw eeno ga» yaageedda. Yohaannisikka aw eeno geedda.

¹⁶Yesuusi s'ammak'ettowaappe guyyiyaan, ellekka haatsaappe keseedda; saluu dooyet-tina, S'oossaa Ayyaanay harapp'iyaadan saluwaappe wod'd'iide bare bolla yiya wode be'eedda;

¹⁷k'ay saluwaappe, «Taani siik'iyaa, taana nashechchiyaa, ta Na'ay hawaa» yaagiya k'aalay yeedda.

4

Yesuusi Paac'etteedda

(Mar. 1:12-13; Luk'. 4:1-13)

¹Hewaappe guyyiyaan, s'alahiyaan paac'ettana mala, Geeshsha Ayyaanay Asay de'enna sa'aa Yesuusa afeedda.

²Yesuusi oytamu gallaasanne oytamu k'ammaa s'oomowaappe guyyiyaan koshat-teedda.

³S'alahii yiide Aa, «Neeni S'oossaa Na'aa gidoope, ane ha shuchchatuwwa ukitsaa gidana mala ga» yaageedda.

⁴Shin Yesuusi zaariide, «S'oossaa mas'aafaan, «Asay S'oossay haasayiyaa k'aalaa ubbaan de'anaappe attin, ukitsaa s'alalaan de'enna» yaagetti s'aafetteedda» yaageedda.

⁵Hewaappe guyyiyaan, s'alahii Yesuusa geeshsha katamaa afi Geeshsha Golliyaa s'eeraan essiide,

⁶«Neeni S'oossaa Na'aa gidoope, ane duge kundda. Ayaw gooppe, S'oossaa mas'aafaan, «S'oossay bare kiitanchchatuwwa new azazanawaa»

3:3 Isa. 40:3 3:4 1 Kat. 1:8 * 3:7 Parisaawatuwaa: Guussay Ayihuda asatuwaa kaaletsiyaa asatuwaa giddoppe gididi Geeshsha K'aalaan kase Ec'a C'aak'uwaa giddon de'iyaa K'aalaa Wogaa ubbaan ammaniyaawantta.

† 3:7 Saduk'aawanatuwaa: Guussay Ayihuda asatuwaa kaaletsiyaa asatuwaa giddoppe gididi Geeshsha K'aalaan kase Ec'a C'aak'uwaa giddon de'iyaa K'aalaa Wogaappe Muse s'aafeedda koyro ichcheshu mas'aafatuwaa giddon de'iyaa Wogatuwaa s'alalaan ammaniyaawantta. ‡ 3:11 Geeshsha Ayyaanaaninne tamaan s'ammak'ana: Guussay Yesuusi yiide asaa garssa ayaanaa asatetsaa laammiyaawaa tamarissiyaaawaa.

3:17 Dom. 22:2; Maz. 2:7; Isa. 42:1; Mat. 12:18; 17:5; Mar. 1:11; Luk'. 9:35 4:4 Zar. 8:3

k'ay «Unttuntu ne gedii shuchchaan d'ubettenna mala,
barenttu kushiyan neena dentsanawantta»
yaagetti s'aafetteedda» yaageedda.

⁷ Yesuusi zaariide Aa, «K'aykka S'oossaa mas'aafaan, «Godaa ne S'oossaa paac'c'oppa»
yaagetti s'aafetteedda» yaageedda.

⁸ K'ay s'alahii Yesuusa itti daro wolk'k'aama deriyaa s'eeraa kessiide, ha alamiyaan
de'iyaa kawutetsaa ubbaanne untuntu bonchchuwaa

⁹ bessiide Aa, «Neeni taw gulbataade goyinnoppe, taani hawaa ubbaa new immana»
yaageedda.

¹⁰ He wode Yesuusi zaariide Aa, «Laa ha Sees'aanaw haakka; ayaw gooppe, S'oossaa
mas'aafaan, «Godaw, ne S'oossaw goyinna; Aa s'alalaa gosheta» geetetti s'aafetteedda»
yaageedda.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, s'alahii Yesuusa aggina, kiitanchchatuu yiide, aw ootseeddino.

Yesuusi Bare Tamaarissiyaa Oosuwaa Galiilaan Doommeedda

(Mar. 1:14-15; Luk'. 4:14-15)

¹² Yohaannisi k'ashetteeddawaa Yesuusi siseedda wode, Galiilaa geetettiyaa gadiyaa
beedda.

¹³ Naazireeteppe kesiide, K'ifirinaahooma katamaa biide, yaan de'eedda;
K'ifirinaahoomi Zaabiloonaninne Nifttaaleeme gadiyaan de'iyaa Galiilaa abbaa mataan
de'ee.

¹⁴ Hawe haneeddawe nabiya Isiyaasi,

¹⁵ «Zaabiloone gadiyaaninne Nifttaaleeme gadiyaan,
abbaa ogiyaan Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa baggan,
Ayihuda gidenna Asay de'iyaa Galiilaan,

¹⁶ d'umaan de'iyaa asay,
wolk'k'aama poo'uwaa be'eedda.

K'ay hayk'uwaa kuway de'iyaa gadiyaan utteeddawanttoo
poo'uu keseedda»

yaageeddawe polettana malaasa.

¹⁷ He wodiyaappe doommiide Yesuusi,
«Hintte nagaraa paas'ite; ayaw gooppe,
saluwaa kawutetsay matatteedda diraassa»
giide k'aalaa oduwaa doommeedda.

Yesuusi Barena Kaalliyaa Oyddatuwaa S'eegeedda

(Mar. 1:16-20; Luk'. 5:1-11)

¹⁸ Yesuusi Galiilaa Abbaa mataanna aad'd'iidde, laa"u ishatuu P'es'iroosa geetettiyaa
Simooninne Aa ishaa Inddiraasi, moliyaa oyk'k'iyawantta gido diraw, dabbaa* abbaan
yeggiyaawantta be'eedda.

¹⁹ Unttunta, «Taana kaallite; taani hinttena moliyaa oyk'k'iyawaadan asaa taakko
ahiyaa ogiyaa tamarissana» yaageedda.

²⁰ Unttuntu ellekka barenttu dabbaa aggiide, Yesuusa kaalleeddino.

²¹ Yesuusi hewaappe sintsakko biidde, hara laa"u ishatuwaa, Zabddiyoosa naanaa
Yaak'oobanne Aa ishaa Yohaannisa be'eedda; unttuntu barenttu aawuwaa Zabddiy-
oosanna haatsaa bollan biyaa wonggiriya giddon barenttu dabbaa giigissiyaawantta
be'iide, s'eeseedda.

²² Unttuntu ellekka haatsaan biyaa wonggiriyaanne barenttu aawuwaa aggiide, Yesu-
usa kaalleeddino.

Yesuusi C'ora Asaa Tamaarisseeddanne Patseedda

(Luk'. 6:17-19)

²³ Yesuusi Ayihuda woosa golletuwaan tamarissiidde, kawutetsaa mishiraachchuwaa
k'aalaa oodiidde k'ay harggiyaa ubbaappenne sakuwaa ubbaappe asaa patsiidde, Gali-
ilaa gadiyaa ubbaan yuuyyeedda.

²⁴ Aa waarii Sooriyaa gadiyaa ubbaa gakkeedda; dumma dumma harggiyaan
oyk'ettiide hargeedda asaa ubbaa, s'alahatuwaan oyk'etteeddawantta, yiic'uwaa sakuu
de'iyawantta, k'ay gundeeddawantta Asay Yesuusakko aheedda; I untunta patseedda.

²⁵ C'ora Asay Galiilaappe, tammu katamatuwaappe, Yersaalameppe, Yihudaappenne
Yorddaanoosappe hefintsan de'iyaa gadiyaappe Yesuusa kaalleeddino.

5

Yesuusi Deriyaa Bollan Gidiide Tamaarisseedda Timirttiyaa
(5:1–7:29)

¹ Yesuusi c'ora asaa be'iide, pude deriyaa kesiide utteedda. Aa kaalliyaawanttu aakko shiik'eeddino.

² Unttunta hawaadan yaagi tamarissuwaa doommeedda.

Tumu Anjuwaa Akkiyaa Asatuwaa
(Luk'. 6:20-23)

³ «Barenttu ayaanaa de'uwaan,
hiyyeesaa gideeddawaa eriyaawanttu anjjetteeddawantta;
ayaw gooppe, saluwaa kawutetsay untuntussa.

⁴ Kayyottiyaawanttu anjjetteeddawantta;
ayaw gooppe, S'oossay untuntta minisana.

⁵ Ashikke gideeddawanttu anjjetteeddawantta;
ayaw gooppe,
untunttu sa'aa laattana.

⁶ S'illotetsaa koshattiyaawanttunne saamettiyaawanttu,*
anjjetteeddawantta;
ayaw gooppe, S'oossay untuntta kalissana.

⁷ Maariyaawanttu anjjetteeddawantta;
ayaw gooppe,

S'oossay untuntta maarana.

⁸ Wozanaa geeshshatuu anjjetteeddawantta;
ayaw gooppe,
untunttu S'oossaa be'ana.

⁹ Asaa sigetsiyaawanttu anjjetteeddawantta;
ayaw gooppe, S'oossay untuntta,
bare naanaa giide s'eesana.

¹⁰ S'illotetsaa diraw,
yederssettiyaawanttu anjjetteeddawantta;
ayaw gooppe, saluwaa kawutetsay untuntussa.†

¹¹ «Hintte taana kaalliyyaa diraw, Asay hinttena boriyaa wodenne waayissiyaa wode, k'ay hintte bolla iitabaa ubbaa wordduwaan haasayiyaa wode, hintte anjjetteeddawantta.

¹² Hinttew saluwaan wolk'k'aama woytay de'iyaa diraw, nashettite; hashshu giite; ayaw gooppe, Asay hintteppe kase de'eedda nabatuwaa hewaadan yedersseeddino.

Mas'iniyaanne Poo'uwaa Leemisuwaa
(Mar. 9:50; Luk'. 14:34-35)

¹³ «Asaa ubbaw hintte mas'ine mala; shin mas'inii mal"ana d'ayooppe, zaariide Aa wooti mal"etsanee? Kare olina, Asay Aa yed'd'i hamettanaappe attin, sintsay ayinne maaddenna.

¹⁴ «Ha alamew hintte poo'o; deriyaa huup'iyaan kees'etteedda katamay geemmana danddayenna.

¹⁵ S'omppiyaa s'omppiide, soyin de'iyaa asaa ubbaw poo'ana mala, d'ok'k'iyaa saan wotseeppe attin, kammiyaa miishshaa gidon k'um"i wotsiyaa Asay ooninne baawa.

¹⁶ Hewaadanka, Asay hintte ootsiyaa lo'o oosuwaa be'iide, saluwaan de'iyaa hintte Aawuwaa bonchchana mala, hintte poo'uu asaa sintsaan poo'o.

Muse Higgiyaabaa

¹⁷ «Taani Muse higgiyaanne nabatuu tamarissiyaawaa‡ d'ayissanaw yeeddawaa hinttew malatoppo; taani polanaw yeeddawaappe attin, d'ayissanaw yabeykke.

¹⁸ Ayaw gooppe, taani hinttew tumuwaa oday; saluunne sa'ay aad'd'ana gakkanaw, k'ay ubbabaykka polettana gakkanaw,§ higgiyaappe itti c'achchaykka woy k'eerii pidoliikka aad'd'enna.

¹⁹ Hewaa diraw, ha azazuwaa ubbaappe guus'siyaa itti azazuwaa mentsiyaa uray ooninne, k'ay haratuukka barewaadan hananaadan tamarissiyaa uray ooninne, saluwaa

5:4 Isa. 61:2 5:5 Maz. 37:11 * 5:6 Hawaa biletsay S'oossaw eeno giyaawantta woy lo"obaa woy tumobaa ootsiyaawantta guussaa. † 5:10 *Saluwaa kawutetsay untuntussa*: Guussay he asatuu saluwaa kawutetsaa laattanaw danddayiyaawantta gidiaawaa bessee. ‡ 5:17 *Muse higgiyaanne nabatuu tamarissiyaawaa*: Guussay Ayihudiyyaa Geeshsha Mas'aafaa; hewenneekka Ec'a C'aak'uwaa. § 5:18 *Ubbabaykka polettana gakkanaw*: Guussay k'alay tamarissiyaa ubbay tumatetsaan k'onc'c'ana gakkanaw.

kawutetsaan ubbaappe guutsa gidana; shin azazuwaa ootsiyaawenne haranttukka oot-sanaadan tamaarissiyaawe ooninne saluwaa kawutetsaan d'ok'k'a gidana.

²⁰ Ayaw gooppe, hintte s'illotetsay Muse higgiiyaa tamaarissiyaawanttu s'illotetsaappenne Parisaawatuwaa s'illotetsaappe darana d'ayooppe, saluwaa kawutetsaa hintte mule gelennawaa taani oday.

²¹ «Beni asaw, «Asaa wod'oppa; asaa wod'edda ooninne pirddeetana» geeddawaa siseeddita.

²² Shin taani hinttew oday; bare ishaa hank'k'ettiiyaa ubbay pirddeetana; bare ishaa boriyaa ubbay shangguwaa pirddaw shiik'ana; k'ay bare ishaa, «D'ullowe» giyaa ubbay Gaannamiyaa tamaa pirddaw shiik'ana.

²³ Hewaa diraw, neeni yarshshiyaasaan yarshshishshin, ne ishaa naak'k'eeddabay new hewaan hassayettooppe,

²⁴ ne yarshshuwaa hewaan aggaade ba; kasetaade ne ishaanna sigetta digga; hewaappe kaala yaade, ne yarshshuwaa yarshsha.

²⁵ «Neena mootiyaawaanna wodii de'ishshin elle aanana sigetta digga; hewe d'ayooppe, I neena daannaa sintsa aatsana; k'ay daannay neena polisew aatsi immina, polisii neena k'asho gollen yeggana.

²⁶ Taani new tumuwaa oday; neeni itti santtimii attenaan, ne maggac'c'uwaa wurssaade c'iggana gakkanaw, mulekka k'asho golleppe kesakka.

Woshummaabaw Imetto Timirttiyaa

²⁷ « «Woshummoppa» geeddawaa siseeddita.

²⁸ Shin taani hinttew yaagay; «Mac'c'awuno s'eelliide amottiiyaa ubbay, bare wozanaa gidдон he wode iinanna woshummeedda.»

²⁹ Ne ushechcha ayfii neena nagaraa oosisooppe, neeppe wooc'aade olaa agga; ayaw gooppe, ne bollay mulekka Gaannamiyaa tamaan olettiiyaawaappe, aappe ittuu pac'c'into new lo"a.

³⁰ K'ay ne ushechcha kushii neena nagaraa oosisooppe, neeppe k'ans's'aade olaa agga; ayaw gooppe, ne bollay mulekka Gaannamiyaa tamaan olettiiyaawaappe, aappe ittuu pac'c'into new lo"a.

Machchiyaa Yeddennaadan Imetto Timirttiyaa

(Mat. 19:9; Mar. 10:11-12; Luk'. 16:18)

³¹ « «K'ay bare machchatto yeddiyaa ooninne izo yeddiyaa paramaa immo» geetetteedda.

³² Shin taani hinttew yaagay; «Bare machchata woshummennaan de'ishshin yeddiyaa ooninne izo woshumma kessee; k'ay asinay yeddeedda mishiratto akkiyaawe ooninne woshumme.»

C'aak'k'ennaadaan Imetto Timirttiyaa

³³ «K'ay beni asaw, «Wordduwaan c'aak'k'oppa; shin ne Godaw c'aak'k'eeddawaa pola» geeddawaa siseeddita.

³⁴ Shin taani hinttew yaagay; «Ubbakka c'aak'k'oppite»; saluu S'oossaa kawutetsaa oydiyaa gidiiyaa diraw, «Saluwaan c'aak'k'oppite»

³⁵ k'ay sa'ay Aa gedii yed'diyaa sa'aa gidiiyaa diraw, «Sa'aan c'aak'k'oppite»; k'aykka, Yerusaalame wolk'k'aama kaatiyaa katamaa gidiiyaa diraw, «Yerusaalamenikka c'aak'k'oppite.»

³⁶ Neeni itti binnanaakka bootsa woy karetsa kessanaw danddayenna diraw, «Ne huup'iyankka c'aak'k'oppa.»

³⁷ Shin hintte, «Ee» woy, «Gidenna» giite; hawantuppe haray Sees'aanaappe yee.

Iitaa Iitan Zaarenaadan Imetto Timirttiyaa

(Luk'. 6:29-30)

³⁸ « «Ayifiyaa diraw ayifiyaa; achchaa diraw achchaa» geeddawaa siseeddita.

³⁹ Shin taani hinttew yaagay; «Hinttew iitabaa ootsiyaa uraw iitan zaaroppite; ooninne ne ushechcha bagga shaiyaa bak'k'ooppe, ne haddirssa bagga shaiyaakka Aa bessa;

⁴⁰ ne shaamic'iyaa akkanaw itti uray neena mootooppe, he uraw ne kootiyaakka gujja imma.

⁴¹ Ooninne neena itti saatiyaa ogiiyaa barenanna baanaadan wolk'k'antsooppe, aanana laa"u saatiyaa ogiiyaa ba.

⁴² Neena woossiyaa uraw imma; k'ay neeppe tal"ana koyyiyaa urawukka diggoppa.»

Morkkiyaa Siik'ana Mala Imetto Timirttiyaa
(Luk'. 6:27-36)

⁴³ «Ne laggetsatuwaa siik'a; ne morkkiyaa morkka» geeddawaa siseeddita.

⁴⁴⁻⁴⁵ Shin taani hinttew yaagay; saluwaan de'iyaa hintte Aawoo naanaa gidana mala, hintte morkkatuwaaw siik'ite; hinttena shek'k'iyaaawantta anjjite; hinttena is's'iyaaawanttoo lo"obaa ootsite; hinttena yederssiyaawanttoo, S'oossaa woossite; ayaw gooppe, iita asawukka lo"o asawukka S'oossay bare aawaa awas's'issee; k'ay s'illatookka nagaranchchatoookka bare iraa bukissee.

⁴⁶ Hintte hinttena siik'iyaaawanttu s'alalaa siik'ooppe, hinttew ay woytay de'ii? Haray atto, nagaranchchatuukka hewaadan ootsiino.

⁴⁷ Hintte hinttenttu ishatsuwaaw s'alalaa sarotooppe, haratuu ootsiyaawaappe aad'd'iyaaabaa ayaa ootseeditee? Haray atto, Ayihude gidenna asaykka hewaadan ootsee.

⁴⁸ Hewaa diraw, saluwaan de'iyaa hintte Aawuu polo gidowaadan, hinttekkka polo gidite.

6

Hiyyeesaw Immiyaa Maaraa Tamaarissuwaaw

¹ «Hintte lo"o oosuwaaw asaa bessanaw asaa sintsaan ootsenna mala naagettite; hewe d'ayooppe, saluwaan de'iyaa hintte Aawuu hinttew gatiyaa immenna.

² «Hewaa diraw, hintte awudenne hiyyeesaw immiyaa wode, lo"o malatiyaa iitatu barentta bonchchissanaw, Ayihuda woosa golleninne ogiyaan haraani be'ettanaw oot-siyaawaadan ootsoppite; taani hinttew tumuwaaw oday; untunttu barenttu gatiyaa akki diggeeddino.

³⁻⁴ Shin neeni hiyyeesaw immiyaa wode, geeman immanaadan, ne ushechcha kushii ootsiyaawaa haddirssa kushii eroppo. * Geeman ootseeddawaa be'iyaa ne Aabbu, ne lo"o oosuwaaw gatiyaa zaaranawaa.

Woosaabaa
(Luk'. 11:2-4)

⁵ «S'oossaa woosiidde, lo"o malatiyaa iitatuwaadan hanoppite; ayaw gooppe, barentta Asay be'ana mala, Ayihuda woosa golleninne ogiyaa doonaan ek'k'iide, S'oossaa woos-siyaawaa dosiino; taani hinttew tumuwaaw oday; untunttu barenttu gatiyaa ubbaakka akkeeddino.

⁶ Shin neeni S'oossaa woossiyaa wode, ne golle gela; ifitsaa k'achchaade, beettana ne Aawuwaaw woossa; geeman oosettowaa be'iyaa ne Aabbu new immanawaa.

⁷ «S'oossaa hintte woossiyaa wode, S'oossaa ammanenna asaadan, c'oo mela zaaretsuwaaw darissoppite; untunttu haasayaa daruwaan sisettee giide k'oppiino.

⁸ Hewaa diraw, he asaadan hanoppite; ayaw gooppe, hintte Aabbu hinttena koshshiyaaawaa hinttenttu woossanaappe kasetiide eree.

⁹ «Simmi hinttenttu hawaa mala woosaa woossite;

«Saluwaan de'iyaa nu Aabbu,
ne geeshsha suntsay anjjetto.

¹⁰ Ne Kawutetsay yo;
ne shenii saluwaan haneeddawaadan,
saankka hano.

¹¹ Gallasaan gallassan koshshiyaa k'umaa
nuw hachche imma.

¹² Nuuni nuuna naak'k'owanttoo
atto yaagiyaawaadan,
neenikka nu naak'uwaaw atto ga.

¹³ Nuuna iitabaappe ashshappe attin,
paac'iyaan gelissoppa.

Kawutetsay, wolk'k'ayenne bonchchuu
med'inawukka neessa.

Amen"i.)

¹⁴ «Hinttenttu hinttena naak'k'eedda hara asaa naak'uwaaw atto gooppe, saluwaan de'iyaa hinttenttu Aawuukka hinttew atto gaana.

¹⁵ «Shin hinttenttu hinttena naak'k'eedda hara asaa naak'uwaaw atto gaana d'ayooppe, hinttenttu Aawuukka hintte naak'uwaaw atto geena.

S'oomaabaa

¹⁶ «K'ay hinttenttu s'oomiyaa wode, lo'a malatiyaa iitatuwaadan, kaysottiyaawaa malatoppite; ayaw gooppe, untunttu s'oomiyaawaa Asay be'ana mala, barenttu som'iyya bullaalissiino; taani hinttenttoo tumuwaa oday; untunttu barenttu gatiyaa akkeeddino.

¹⁷⁻¹⁸ «Shin hinttenttu s'oomiyaa wode, hinttenttu Aabbu hintte s'oomiyaawaa erooppe attin, Asay erenna mala, hintte som'iyya meec'ettite; hintte huup'iyaa akka okettite; yaa-tooppe, beetena hintte Aawuu hinttenttu ootsiyaawaa geeman be'iide, hintte gatiyaa immanawaa.

Saluwaan De'iyaa Miishshaabaa

(Luk'. 12:33-34)

¹⁹ «Miishshaa bil'ay miyasaaninne biratay shi'iide bayizziyaasan, kayisuukka bookkiide wuu'iyaasan, ha sa'aan hinttenttu huup'iyaw dagayoppite.

²⁰ Shin bil'ay meennasaaninne shi'enna saan, kayisuukka bookkiide wuu'enna saan hinttenttu huup'iyaw saluwaan miishshaa dagayite.

²¹ Ayaw gooppe, ne wozanay ne miishshay de'iyaa saan de'ana.

Bollaa Poo'uwaabaa

(Luk'. 11:34-36)

²² «Bollaa poo'uu ayfiyaa; hewaa diraw, ne ayfii pas'a gidooppe, ne bollaa ubbay poo'o gidana.

²³ Shin ne ayfii pas'a gidana d'ayooppe, ne bollaa ubbay d'umana; simmi neenan de'iyaa poo'uu d'umooppe, d'umay ay keenaa daranee!

De'oo Hirrganaw Bessena

(Luk'. 16:13; 12:22-31)

²⁴ «Laa"u godatoo moodettanaw danddayiyaawe ooninne baawa; ayaw gooppe, it-tuwaa is's'iide, yekkuwaa siik'ee; woy ittuwaa bonchchiide, yekkuwaa kad'ee; itti Asay S'oossawunne shaloo moodettanaw danddayenna.

²⁵ «Hewaa diraw, taani hinttenttoo oday; hintte de'oo maanabawunne ushanabaw, woy hintte bollaw mayyanabaw hirggoppite; shemppuu k'umaappe aad'd'ennee? K'ay bollay mayuwaappe aad'd'ennee?

²⁶ Paalliyaa kafatuwaa s'eellite; untunttu zerikkino; c'akkikkino; diyyiyanka k'olikkino; shin saluwaan de'iyaa hinttenttu Aawuu untunta mizee; hinttenttu untuntuppe loytsi darikkitee?

²⁷ Hinttenttu gidдон darssi hirggiide, bare geesaa bolla itti wad'aa gujjanaw dand-dayiyaawe oonee?

²⁸ «Ayaw mayoo hirggiitee? Dembban de'iyaa c'iishshatuu wooti dic'c'iinonnto, akeeki s'eellite; untunttu daaburikkino woy puuttuwaa suk'k'ikkino.

²⁹ Shin taani hinttenttoo oday; haray atto, Solomone hewaa keena bonchcheteeddawaa gidiiide, he c'iishshatuwaappe ittuwaa malaakka mayyibeenna.

³⁰ Shin laafa ammanuu de'iyaa wanttoo, S'oossay, hachche de'iide, wontti tamaan ees's'iyaa dembbaa maataa mayzziyaawe, hinttena untuwaappe aatsiide wooti mayzen-nee?

³¹ Simmi, «Nuuni ayaa maanee? Woy ayaa ushanee? Woy ayaa mayyanee?» yaagiide hirggoppite.

³² Ayaw gooppe, he ubbabaa S'oossaa ammanennawanttu darissiide koyyiino; he ubbay hinttena koshshiyaawaa saluwaan de'iyaa hinttenttu Aawuu eree.

³³ Shin kasetiide, S'oossaa kawutetsaanne Aa s'illotetsaa koyyite; I hinttenttoo he ub-babaa immana.

³⁴ Hewaa diraw, wonttibaw hirggoppite; ayaw gooppe, wontti gallassay barew hirggana; gallassaa ubbawukka Aa huup'ew gidiiya waayyii de'ee.

7

Hara Asaa Bolla Pirddanaw Koshshenna

(Luk'. 6:37-42)

¹ «S'oossay hinttenttu bolla pirddenna mala, hintteka haratuwaa bolla pirdoppite.

² Ayaw gooppe, hinttenttu haratuwaa bolla pirdiyaawaadan, S'oossay hinttenttu bolla pirddana; k'ay hinttenttu haratoo immanaw makkiyaabaan I hinttew makkana.

³ Ne ayfiyaan de'iyaa tuussaa be'akka; shin ne ishaa ayfiyaan de'iyaa suullaa ayaw s'eellay?

⁴ Woy ne ayfiyaan tuussay de'ishshin, neeni ne ishaa, «Taani ne ayfiyaappe suullaa kessoo» waanaade gaanaw danddayay?

⁵ Laa ha lo"uwaa malatiyaa iitaw! Kasetaade ne ayfiyaappe tuussaa kessa digga; hewaappe guyyiyaan, ne ishaa ayfiyaappe suullaa kessanaw geeshshaade s'eellanaw danddayaa.

⁶ «Geeshshabaa kanatoo immoppite; untunttu guyye simmiide, hinttena sa"ana. K'ay ink'k'uwaa geetettiyya hinttenttu al"o shuchchaa guduntsatuwaa sintsan oloppite; untunttu barenttu gediyaan yed'd'ana.

Woossite, Koyyite, Kariyaakko Yiide S'eesite
(Luk'. 11:9-13)

⁷ «Woossite; hintte akkana. Koyyite; hintte demmana. Kariyaakko yiide s'eesite; hinttew penggii dooyettana.

⁸ Ayaw gooppe, woossiyaa ubbay akkana; koyyiyaa uray demmana; k'ay kariyaakko yiide s'eesiyaa uraw penggii dooyettana.

⁹ Woy hinttenttu gidдон bare na'ay, «Ukitsaa imma» gooppe, shuchchaa immiyaa aawuu de'ii?

¹⁰ K'ay, «Moliyaa imma» gooppe, aw shooshshaa immanawee?

¹¹ Hinttenttu iita gididiide, hinttenttu naanaatoo lo"obaa immiyaawaa erooppe, yaatina, saluwaan de'iyaa hinttenttu Aawuu barena woossiyaawanttoo lo"obaa wooti darssi imennee!

¹² «Hewaa diraw, hara Asay hinttew ootsanaw koyyiyaa ubbabaa hintteikka asaw ootsite; ayaw gooppe, Muse higgiiyaa biletsaynne nabatuu tamarissiyaawe hawaa.

Un"u Penggiyaabaa
(Luk'. 13:24)

¹³ «Un"u penggiyaanna gelite. Ayaw gooppe, bayetsaw afiyaa penggii aakuwaa; ogiikka wogaa. Hewaanna geliyaa asaykka c'ora.

¹⁴ «Shin, de'oo afiyaa penggii un"a; ogiikka s'untsaa. K'ay hewaa demmiyaawanttukka guutsa.

Mitsay Bare Ayfiyaan Erettee
(Luk'. 6:43-44)

¹⁵ «Bolla baggana dorssaa malatiide, hintteikko yiyya worddo nabatuwaappe naagettite; shin untunttu garssa baggana wallatuwaa mala.

¹⁶ Untunttu ayfiyaa ayfiyaawaan hintte untuntta erana; aguntsay woddentsaa ayfiyaa ayfena; gomi"oriikka kookkiyaa ayfiyaa ayfena.

¹⁷ Hewaadankka, lo"o mitsaa ubbay lo"o ayfiyaa ayfee; shin iita mitsay iita ayfiyaa ayfee.

¹⁸ Lo"o mitsay iita ayfiyaa ayfanaw danddayenna; k'ay iita mitsaykka lo"o ayfiyaa ayfanaw danddayenna.

¹⁹ Lo"o ayfiyaa ayfena mitsaa ubbay k'ans's'ettiide, tamaan yegettana.

²⁰ Hewaa diraw, hintte untunttu ayfiyaa ayfiyaawaan untuntta eranita.

²¹ «Saluwaan de'iyaa Ta Aabbu geeddawaa ootsiyaa uray saluwaaw kawutetsaa gelanaappe attin, «Godaw, Godaw» giyyaa ubbay gelenna.

²² Pirddaa gallassi daro Asay taana, «Godaw, Godaw, nuuni ne suntsan S'oossay kiittowaa odibeykkoo? Ne suntsan s'alahatuwaa kessibeykkoo? K'ay nuuni S'oossay ootsiyaa maalalissiyaabaa ne suntsaan ootsibeykkoo?» yaaganawantta.

²³ Taani he wode untuntta, «Taani hinttena ubbakka erikke; iitabaa ootsiyaawanttu hintte ta matappe haakkite» yaagana.

Laa"u Mala Gollatuwaa
(Luk'. 6:47-49)

²⁴ «Hewaa diraw, hawaa ta k'aalaa sisiide ootsiyaa ubbay mino zaallaa bolla bare golliyaa kees's'eedda wozanaama asaa mala.

²⁵ Iray bukkiide, di'uu di"eedda; c'arkkuukka c'arkkiide, he golliyaa sugeedda. Shin gollii mino zaallaa bolla kees'etteedda diraw, kunddiibeenna.

²⁶ «Hawaa ta k'aalaa sisiide ootsenna Asay ubbay, bare golliyaa shafiyaa bolla kees's'eedda boozaa asaa mala.

²⁷ Iray bukkiide, di'uu di"eedda; c'arkkuukka c'arkkiide, he golliyaa sugina, gollii ellekka kunddeedda. He gollii wolk'k'aama kunddetsaa kunddeedda.»

²⁸ Yesuusi bare haasayaawaa wursseedda wode, Asay I tamarissiyaawaan maalalet-teeddino.

²⁹ Ayaw gooppe, I untuntta tamarissiidde, Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttutan gidennaan, maatay de'iyaa asaadan tamarisso diraassa.

8

*Yesuusi Oolluu Oyk'k'eedda Bitaniyaa Patseedda**(Mar. 1:40-45; Luk'. 5:12-16)*¹ Yesuusi deriyaappe wod'd'eedda wode, c'ora Asay Aa kaalleedda.² He wode oolluu* oyk'k'eedda itti bitanii Yesuusakko yi Aa sintsaan gulbbatiide, «Godaw, ne shene gidoope, taana patsaade geeshshanaw danddayaa» yaageedda.³ Yesuusi bare kushiyaa yeddi Aa bochchiide, «Taani koyyay; pas'aade geeyya!» yaageedda. Ellekka oolluu bitaniyaa yeddi aggeedda.⁴ Yesuusi Aa, «Simmi hawaa oossinne odoppa; shin k'eesaakko baade ne pas'aade geeyyeeddawaa Aa bessa; ne pas'aade geeyyeeddawaa asaa erissanaw Muse azazeedda yarshshuwaa S'oossaw yarshsha» yaageedda.*Yesuusi S'eetuwwa Kaappuwaa K'oomaa Patseedda**(Luk'. 7:1-10)*⁵⁻⁶ Yesuusi K'ifirinaahooma katamaa geleeedda wode, itti Roomaa gade S'eetuwwa Kaappuu aakko yiide, «Ta Godaw, ta k'oomaa bollay gunddina, daro sakettiidde, soyin giseedda; haayya godo taw patsaarikkii» yaagi woosseedda.⁷ Yesuusi, «Taani baade Aa patsana» yaageedda.⁸ Shin s'eetuwwa kaappuu zaariide, «Ta Godaw, neena ta soy gelissanaw taw bessena; shin neeni k'aalaa s'alalaa haasaya; ta k'oomay pas'anawaa.⁹ Ayaw gooppe, taani taappe bollanna de'yaawanttoo eeno giyyaa asaa; k'ay taappe garssaanna wotaadaratuu de'iino. Taani ittuwaa, «Ba!» gooppe bee; k'ay yekkuwaa, «Haaya!» gooppe yee; ta k'oomaa, «Hawaa ootsa!» gooppe ootsee» yaageedda.¹⁰ Yesuusi hewaa siseedda wode maalalettiide, barena kaaliyyaa asaa, «Taani hinttew tumuwaa oday; taani hawaa mala ammanuwaa haray atto, Israa'eeliyyaa gadiyankka be'abeykke.¹¹ C'ora Asay awayifii doliyya baggappenne wulliyaa baggappe yiide, Abraahaamona, Yisaak'ananne Yak'oobanna saluwaa kawutetsaa gaytaan ittippe uttanawantta yaagay.¹² Shin kawutetsaan de'anaw bessiyaa Asay wol'k'aama d'umaa garssa kare olettana; hewaan untunttu yeekkananne barenttu achchaa d'ak'anawantta» yaageedda.¹³ Hewaappe kaala Yesuusi s'eetuwwa kaappuwaa, «Ne soy ba; neeni ammaneeddawaadan new hano» yaageedda; s'eetuwwa kaappuwaa k'oomay he saatiyankka pas'i aggeedda.*Yesuusi C'ora Asatuwwa Untunttu**Harggiyaappe Patseedda**(Mar. 1:29-34; Luk'. 4:38-41)*¹⁴ Yesuusi P'es'iroosa soy biide, Aa bollotatta k'os'uwaa harggaade giseeddawunno be'eedda.¹⁵ Izi kushiyaa Yesuusi bochchina, k'os'uu izo bashi aggeedda; izakka denddaade aw miyaabaa giigissaaddu.¹⁶⁻¹⁷ Sa'ay omarsseedda wode, Asay iita ayyaanatuu oyk'k'eedda c'ora asaa Yesuusakko aheedda; nabiyyaa Isiyaasi, «I nu daaburaa barew akkeedda; k'ay nu harggiyaakka tookkeedda» yaageeddawe polettana mala, Yesuusi iita ayyaanatuwwa bare k'aalaan kessiide, harggeedda asaa ubbaakka patseedda.*Yesuusa Kaaliyyaawantta Gakkiyaa Metuwaa**(Luk'. 9:57-62)*¹⁸ Yesuusi c'ora Asay bare yuushshuwaan de'yaawantta be'iide, abbaappe hefintsa pinnana mala, barena kaaliyyaawantta azazeedda.¹⁹ Hewaappe guyyiyaan Muse higgiiyaa tamarissiyaa ittuu aakko yiide, «Tamarissiyaa-woo, neeni biyaasaa ubbaa taani neena kaallana» yaageedda.²⁰ Yesuusi Aa, «Worakanatoo ollay de'ee; kafatuwaassikka keetsay de'ee; shin Taw, Asaa Na'aw, shemppa akkiyaasaykka baawa» yaageedda.²¹ K'ay kaaliyyaawanttuppe ittuu Yesuusa, «Godaw, taani sintsa baade ta abba mooganaw ba yaagaarikkii» yaageedda.²² Shin Yesuusi Aa, «Neeni taana kaala; hayk'k'eeddawanntu barenttu anhaa moogino» yaageedda.

* 8:2 Oolluu oyk'k'eedda asaa bollay boos's'ee. Hawe sakkiiyaa Asay he wode de'uwaan asaana de'iyaa wogaa ubbaappe shaakettiide de'ee. K'aykka geeshsha gidenna geetettiide hara asaan s'eesettee. 8:4 Wog. 14:1-32 8:16-17 Isa. 53:4

Yesuusi Gotuwaanne Beetaa C'o'u Ootseedda

(Mar. 4:35-41; Luk'. 8:22-25)

²³ Yesuusi wonggiriyaan geloode, Aa kaalliyaawanttu aanana beeddino.

²⁴ Beetay wonggiriyaan mittana gakkanaw, abbaan wol'k'aama hobbii denddeedda; shin Yesuusi gem"iseheedda.

²⁵ Aa kaalliyaawanttu aakko biide, gem"ishuwaappe dentseeddino; hewaappe simmiide Aa, «Godaw, nuuni d'ayeetto; nuuna ashshaarikkii» yaageeddino.

²⁶ Yesuusi untuntta, «Ha ammanuu pac'ceeddawayntoo, ayaw yayyiitee?» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan denddiide, gotuwaanne beetaa aggite giina, gotuunne beetay c'o'u geedda.

²⁷ Asay maalalettiide, «Hawe laa haray atto, gotuunne beetay azazettiyaawe ayba asee?» yaageeddino.

Yesuusi Iita Ayyaanay Oyk'eedda

Laa"u Asatuwaa Patseedda

(Mar. 5:1-20; Luk'. 8:26-39)

²⁸ Yesuusi Galiilaa abbaappe hefintsan de'iyaa Gergesenoonaa geetettiya gadiyaa pinneedda; iita ayyaanatuu oyk'eedda laa"u asatuu he gadiyaan de'iyaawanttu duu-fuwaappe kesiide, aanana gaketteddino. Untunttu daro iita gidiyaa diraw, ooninne he ogiyaanna aad'd'anaw danddayibeenna.

²⁹ Untunttu barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «S'oossaa Na'aw, nuunanna new ayi allaallii de'ii? Wodii gakkennaan nuuna muranaw yaaddii?» yaageeddino.

³⁰ Untunttuppe laafaa haakkiyaasan guduntsaa wudii heemettee.

³¹ Iita ayyaanatuu Yesuusa, «Neeni nuuna kessiyaawaa gidoope, hini guduntsaa wudiyaa giddo yeddaarikkii» yaagiide woosseeddino.

³² Yesuusi untuntta, «Biite!» giina untunttu bitanatuwaappe kesi biide, guduntsatuwaan geleeddino. Guduntsaa wudii ubbay kakaa lank'kiyaana kajjottiide, abbaan geliide, mitetti aggeeddino.

³³ Guduntsaa wudiyaa heemmiyaawanttu bak'atiide katamaa bi aggeeddino; beed-dasaan iita ayyaanatuu oyk'eedda asatuu haneeddabaa ubbaa odeeddino.

³⁴ Hewaa siseedda katamaan de'iyaa Asay ubbay Yesuusanna gaketanaw keseeddino; Aa be'eedda wode, barenttu gadiyaappe baana mala woosseeddino.

9

Yesuusi Bollay Gunddeedda Bitaniyaa Patseedda

(Mar. 2:1-12; Luk'. 5:17-26)

¹ Hawaappe kaala Yesuusi wonggiriyaan geliide, abbaa pinniide, bare katamaa yeedda.

² Amareeda Asay bollay gunddeedda itti bitaniyaa shanchchamaan tookkiide, Yesu-usakko aheeddino; Yesuusi untunttu ammanuwaa be'iide, bollay gunddeedda bitaniyaa, «Ta na'aw, yayyoppa; ne nagaray atto geetetteedda» yaageedda.

³ Higgiiyaa tamarissiyaawanttuppe ittuu ittuu barenttu wozanaan, «Laa ha bitanii S'oossaa bolla iitabaa haasayeettee!» yaagi k'oppeeddino.

⁴ Yesuusi untunttu k'ofaa eriide, untuntta hawaadan yaageedda; «Hinttenttu hintte wozanaan hawaa mala iitabaa ayaw k'oppiitee?

⁵ «Ne nagaray atto geetetteedda» yaagiyaawe mateeyee? Woy, «Dendda ek'kaade hametta» yaagiyaawe matee?

⁶ Shin sa'aa bollan nagaraa atto gaanaw taw, Asaa Na'aw, maatay de'iyaawaa taani hinttena erissana» yaagiide, hewaappe guyye I he bollay gunddeedda bitaniyaa, «Dendda ek'ka; yaataade ne shanchchamaa tookkaade, ne golle ba» yaageedda.

⁷ Gunddeedda bitaniikka denddi ek'kiide, bare golle beedda.

⁸ Shin daro Asay hewaa be'iide yayyeeddino; asaw hawaa mala maataa immeedda S'oossaa galateeddino.

Yesuusi Leewiyaa Maatoossa S'eeseedda

(Mar. 2:13-17; Luk'. 5:27-32)

⁹ Yesuusi hewaanna aad'd'iide, Maatoossa yaagiyaawe k'aras'aa k'ans'siyaa saan uteeddawaa demmiide Aa, «Taana kaala» yaageedda.

Maatoossikka denddi ek'kiide, Aa kaalleedda.

¹⁰ Yesuusi Maatoossa gollen k'umaa maanaw utti de'ishshin, k'aras'aa akkiyaa c'ora asaynne nagaranchchatuu yiide, aanananne Aa kaalliyaawanttunna ittippe gaytaan uteeddino.

¹¹ Itti itti Parisaawatuu hewaa be'iide, Yesuusa kaalliyaawantta, «Hinttena tamaaris-siyaawe k'aras'aa k'ans's'iyaawanttunanne nagaranchchatuwaanna k'umaa ayaw it-tippe mii?» yaageeddino.

¹² Shin Yesuusi untunttu yaagiyaawaa sisiide, «Hargganchchatuwaappe attin, pas'atoo aakimii kosshenna.

¹³ Shin hinttentu biide, S'oossaa Mas'aafay, «Taani maarotetsaa koyyayippe attin, yarshshuwaa koyyikke» yaagiyaawe waagiyaawentto erite; ayaw gooppe, taani nagaranchchatuwaa s'eesanaw yeeddawaappe attin, s'llatuwaa s'eesanaw yabeykke» yaageedda.

S'oomaabaa Oochcheedda Ooshaa

(Mar. 2:18-22; Luk'. 5:33-39)

¹⁴ He wode Yohaannisa kaalliyaawanttu Yesuusakko yiide, «Nuuninne Parisaawatuu ubbaa wode s'oomheetto; shin neena kaalliyaawanttu ayaw s'oomikkino?» yaagiide Aa oochcheeddino.

¹⁵ Yesuusi untunttu, «Bullachchaa yeedda Asay machchatto akkiyaawe barenttuna de'ishshin, kayyottanaw danddayiino? Danddayikkino; shin machchatto akkiyaawaa untunttu matappe afana wodii yaana; untunttu he wode s'oomanawantta» yaageedda.

¹⁶ «Ee'a mayuwaa bolla ooratsa d'efiyaa wotsiide sikkiyaa Asay baawa; ayaw gooppe, ooratsa d'efii ee'a mayuwaa peed'ereetsana; peed'etsaykka kasewaappe daranawaa.

¹⁷ Ho'o woyniyaa eessaa ee'a ogoruwaan naa'iyaa Asay baawa. Shin naa'ooppe, he woyniyaa eessay ogoruwaa daakkana; barewukka woofettana; ogoruukka bayanawaa. Shin, ho'o woyniyaa eessaa ooratsa ogoruwaan naa'anaw bessee; laa"uukka baykkino» yaageedda.

Yaa'iroosa Naattibaanne Yesuusa Mayuwaa

Bochcheedda Mishirattibaa

(Mar. 5:21-43; Luk'. 8:40-56)

¹⁸ Yesuusi untunttoo hewaa odishin, Ayihude Woosa Golle kaappatuwaappe ittuu aakko yi Aa sintsaan gulbatiide, «Ta naatta ha'i hayk'k'aaddu; shin neeni yaade ne kushiyaayi ziz bolla wotsaarikkii; iza de'uwaan de'anawunnu» yaageedda.

¹⁹ Yesuusi denddiide, barena kaalliyaawanttunna ittippe bitaniyaa kaalliide beedda.

²⁰ He wode tammanne laa"u laysaa kumentsaa, izi bollaappe suutsay goggiyaa itti mishiratta guyyenna shiik'aade, Yesuusa mayuwaa mac'araa bochchaaddu.

²¹ Hawaa iza ootsowe, iza bare wozanaan, «Taani Aa mayuwaa s'alalaa bochchantto pas'ana» yaagaade k'oppaaddu.

²² Shin Yesuusi yuuyyi izo s'eelliide, «Ta naattee, yayyoppa; neena ne ammanuu patseedda» yaageedda. He man'iyaan mishiratta pas'aa aggaaddu.

²³ Yesuusi Ayihuda Woosa Golle kaappuwaa soy gakkedda wode, yeekuwaan dinkkaa punniyaa asaanne yeekkiyaa asaa be'iide,

²⁴ «Kare kesite; guutsa naatta gem"ishshaadduppe attin, hayk'k'abeykku» yaageedda. Hewaappe guyyiyaan Asay Aa bolla darii miic'eedda.

²⁵ Shin c'ora asaa kare I kesseeddawaappe guyyiyaan, golle geliide, naatti kushiyaayi oyk'k'eedda; naattakka dendda aggaaddu.

²⁶ He waarii, he man'iyaan he gadiyaan ubbaan sisetteedda.

Yesuusi Laa"u K'ook'atuwaa Patseedda

²⁷ Yesuusi hewaanna aad'd'iide biyaa wode, laa"u k'ook'atuu barenttu k'aalaa d'ok'ku ootsiide, «Daawite na'aw, nuuna maaraarikkii» yaagiide Aa kaalleeddino.

²⁸ Yesuusi golle geelledda wode, k'ook'atuu aakko yeeddino; Yesuusi untunttu, «Taani hawaa ootsanaw danddayiyaawaa ammaniitee?» yaageedda.

Untunttu, «Ee Godaw» yaagi zaareeddino.

²⁹ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi untunttu ayfiyaa bare kushiyaan bochchiide untunttu, «Hintew hinttentu ammanuwaadan hano» yaageedda.

³⁰ Untunttu ayfii dooyetti aggeedda; Yesuusi untunttoo, «Hawaa oossinne odoppite» yaagiide minisiide odeedda.

³¹ Shin untunttu biide, he gadiyaa ubbaan Yesuusabaa odeeddino.

Yesuusi Itti Duudiyaa Patseedda

³² Untunttu kesiide biyaa wode, amareeda Asay iita ayyaanay oyk'k'ina duudeedda bitaniyaa Yesuusakko aheeddino.

³³ Yesuusi iita ayaanaa kesseeddawaappe guyyiyaan, duude bitanii haasayeedda. Asay, «Hawe ooratsabaa; hawaa malabay Israa'eeliyaa gadiyaan ubbakka hanibeenna» yaagi maalaletteeddino.

³⁴ Shin Parisaawatuu, «I iita ayyaanatuwaa kaappuwaa wolk'k'aan s'alahatuwaa kessee» yaageeddino.

Yesuusi Asaw K'areteedda

³⁵ Yesuusi untunttu Ayihuda woosa golletuwaan tamarissiddenne kawutetsaa wongalaa mishiraachchuwaa odiiide, k'ay harggiyaa ubbaappenne sakuwaa ubbaappe asaa patsiidde, wogga katamatuwaaninne k'eeri katamatuwaa ubbaan yuuyyeedda.

³⁶ C'ora asaa be'iide, heemmiyaa Asay baynna dorssaadan Asay hirgettiyaa dirawunne asaa maaddiyaabay baynna diraw, asaw k'areteedda.

³⁷ Yaatiide barena kaalliyaawantta, «K'oychchaw g akka katsay dara; shin c'akkiyaa Asay guutsa.

³⁸ Simmi katsaa Goday katsaa c'akkanaw oosanchchatuwaa yeddana mala, Aa woossite» yaageedda.

10

Yesuusi Kiitteedda Tammanne Laa"u Asatuwaabaa

(Mar. 3:13-19; Luk'. 6:12-16)

¹ Yesuusi bare tammanne laa"u kaalliyaawantta s'eesiide, untunttu iita ayaanaa kessana mala, k'ay harggiyaa ubbaanne sakuwaa ubbaa patsana mala, untunttoo maataa immeedda.

² Yesuusi kiitteedda tammanne laa"atuwaa sunsay, koyrowe P'es'iroosa geetettiyaa Simoonanne Aa ishaa Inddiraasa, Zabddiyoosa naanaa, Yaak'oobanne Yohaannisa, ³ Pilip'p'oosa, Barttalamoosa, Toomaasa, k'aras'aa akkiyaa Maatoossa, Ilppiyoosa na'aa Yaak'oobanne Taadoosa;

⁴ bare gadew k'arettiyyaa Simoonanne Yesuusa aatsi immeedda Ask'k'orootu Yihudaa.

Yesuusi Kiitteedda Tammanne Laa"atu Tamaariisanaw Kiitetteeddino

(Mar. 6:7-13; Luk'. 9:1-6)

⁵ Yesuusi ha tammanne laa"atuwaa hawaadan yaagiide kiitteedda; «Ayihuda gidenna asaa gadiyaa booppite; k'ay Samaaretuwaa katamaakka geloppite;

⁶ hewaa diraa bayeedda dorssaakko, Israa'eeliyaa asaakko

⁷ biide, «Saluwaa kawutetsay mateedda» yaagiide odite.

⁸ Hargganchchatuwaa patsite; anhaa hayk'uwaappe dentsite; oolluu oyk'k'eeddawannta patsite; iita ayyaanatuwaakka kessite. Hinttenttu c'oo akkeeddita; c'oo immite.

⁹ Work'k'aa woy biraa woy santimiyaa hinttenttu kiisiyaan oyk'k'oppite;

¹⁰ woy ogew k'arc'c'iitiyaa, woy laa'entsiyaa mayuwaa, woy c'aammaa woy s'am"aa oyk'k'oppite. Ayaw gooppe, oosanchchaw koshshiyaabay k'umaa.

¹¹ «Hinttenttu geliyaa katamaan woy k'eeri katamaa ubbaan hinttena mokkanaw nashet-tiyaawe oonento akeekan s'omoosite; hinttenttu hewaappe kesana gakkanaw, hewaan uttite.

¹² K'ay golle geliidde sarotite.

¹³ He gollen de'iyaa Asay hinttena mokkooppe, hinttenttu saroteedda sarotay untuntta gakko. Shin untunttu hinttena mokennaan is'sooppe, hinttenttu saroteedda sarotay hintew guyye simmo.

¹⁴ K'ay itti itti gollii woy katamay hinttena mokennaan woy hinttenttu odiyaawaa sisennaan is'sooppe, he gollepppe woy he katamaappe kesiidde, hinttenttu gediyaappe baanaa shoc'ite.

¹⁵ Taani hintew tumuwaa oday; S'oossay pirddiyaa gallassi he katamaa asaappe, Sodoomaa katamaa asawunne Gamooraa katamaa asaw pirddaa kawushissana.

Goday Yaanaappe Kasetiide, Yederssuunne Metuu Hanana

(Mar. 13:9-13; Luk'. 21:12-17)

¹⁶ «Be'ite! Taani hinttena dorssaa wallatuwaa giddo yeddiyaawaadan yedday. Hewaa diraw, shooshshaadan c'inc'c'a gidite; k'ay harap'p'yaadan, ashikke gidite.

¹⁷ Shin asaappe naagettite. Ayaw gooppe, Asay hinttena pirddaa gollew aatsiide immana; k'ay bare Ayihuda woosa golletuwaanka hinttena lissuwaan peeddana.

¹⁸ Gadiyaa ayissiyaawanttu sintsaaninne kaatatuwaa sintsaan ta diraw hinttenttu ek'k'iide, untunttoonni Ayihuda gidenna asaa sintsaan taw markka gidanite.

¹⁹ Shin untunttu hinttena pirddaw aatsiyaa wode, hinttenttu haasayanabaa he saatiyaan S'oossay hintew immiyaa diraw, hinttenttu gaanabawunne woy waagiide haasayanenttonne hirgoppite.

²⁰ Ayaw gooppe, hinttenttun ak'iide haasayiyaawe hinttenttu Aawuwaa Geeshsha Ayyaanaappe attin, haasayiyaawanttu hinttentta gidikkita.

²¹ «Ishay bare ishaa, aawuu bare na'aa bolla denddana; naanay barenttu aattinne aawuwaa bolla denddiide, untuntta wod'isana.

²² K'ay Asay ubbay hinttentta ta suntsaa diraw is'sana; shin wurssetsay gakkanaw genc'c'iyaaawe attanawaa.

²³ Untunttu hinttena itti katamaappe yederssooppe, hara katamaa biite. Ayaw gooppe, taani hinttew tumuwaa gay; taani, Asaa Na'ay, yaana gakkanaw, hinttenttu hintte oosuwwa Israa'eeliyaa katamaa ubbaan ootsiide wurssikkita.

²⁴ «Tamaariyaawe barena tamaarissiyaawaappe darenna; k'oomaykka bare godaappe darenna.

²⁵ Tamaariyaawe barena tamaarissiyaawaa keena gidiyaawe, k'oomaykka bare godaa keena gidiyaawe aw gidana; untunttu golle godaa Bi'eel-Zebuula giide s'eesooppe, Aa golle asaa waagi s'eesaneeshsha!

Oossi Yayyanaw Bessintto

(Luk'. 12:2-7)

²⁶ «Simmi asaw yayyoppite; ayaw gooppe, gentsi wotseeddabay k'onc'c'iyaa kesennaan attena; k'oseeddabaykka eretennaan attena.

²⁷ Taani hinttenttoo d'umaan odiyaabaa poo'uwaan haasayite; hinttew haytsaan saasukkiide odeeddawaa, d'ok'k'asaan awaayite.

²⁸ Ashuwaa wod'iyaaawanttoo yayyoppite; untunttu, shemppuwaa wod'anaw dand-daykkino. Shin shemppuwaanne ashuwaa Gaannamiyan d'ayissanaw danddayiyaa S'oossaw yayyite.

²⁹ Laa'u suunniyaa kafatuu santtimiyaan zal"ettikkinoo? Hinttenttu Aawuwaa sheniyaa gidana d'ayooppe, he suunniyaa kafatuwaappe ittinnakka sa'aan wod'd'aade bayukku.

³⁰ Shin haray atto, hinttenttu huup'iyaa de'iyaa binnaanay ubbaykka payduwaan de'ee.

³¹ Simmi yayyoppite; daro suunniyaa kafatuwaappe hinttenttu aad'd'iita.

Kiristoosabaa Markkattanaw Bessee

(Luk'. 12:8-9)

³² «Hewaa diraw, asaa sintsaan tabaa markkattiyaa oossi gidooppenne, taanikka saluwaan de'iyaa ta Aabbu sintsan markkattana;

³³ shin asaa sintsaan taana kaddiyaa oonanne taanikka k'ay saluwaan de'iyaa ta Aabbu sintsaan Aa kaddana.

³⁴ «Taani sa'aw sarotetsaa ahanaw yeeddawaa hinttew malatoppo; taani tooraa ahanaw yeeddawaappe attin, sarotetsaa ahanaw yabeykke.

³⁵ Ayaw gooppe, taani na'aa Aa aabbuppe, naatto izi daayippe, na'aa machchattokka izi bollotattippe shaakkanaw yaad;

³⁶ asaw morkketuu Aa golle asatuwaa gidanawantta.

³⁷ «Bare aabba woy bare daayo taappe aatsiide siik'iyaaawe tawaa gidanaw bessena; bare attuma na'aa woy bare mac'c'a naatto taappe aatsiide siik'iyaaawe tawaa gidanaw bessena.

³⁸ Bare mask'k'aliyaa tookkiide, ta geeduwwa kaallennawe tawaa gidanaw bessena.

³⁹ Bare shemppuwaa ashshiyaawe bayizzanawaa; shin ta diraw bare shemppuwaa bayizziyaawe ashshanawaa.

⁴⁰ «Hinttentta mokkiyaawe taana mokkee; k'ay taana mokkiyaawe taana kiitteeddawaa mokkee.

⁴¹ Nabiyyaa, nabiyyaa suntsaan mokkiyaawe, nabiyyaa gatiyaa aanana gishettanawaa; k'ay s'illuwaa, s'illuwaa suntsaan mokkiyaawe, s'illuwaa gatiyaa aanana gishettanawaa.

⁴² Ooninne ha taana kaalliyaawanttuppe guus's'iyaa ittoo, haray atto buliyaa haatsaa s'alalaa ushanaw immooppekka, taani hinttenttoo tumuwaa gay; I bare gatiyaa akkana» yaageedda.

11

*S'ammak'iyaa Yohaannisappe Yesuusakko
Kiitetteedda Asatuwaa*

(Luk'. 7:18-35)

¹ Yesuusi bare tammanne laa"u kaalliyaawantta azaziyaawaa poleedda wode, hewaappe denddiide, katamatuwaan tamarissanawunne odanaw beedda.

² S'ammak'iyaa Yohaannis k'asho gollen de'iidde, Kiristtoosi ootseeddawaa sisiide, barena kaalliyaawantta aakko kiittiide,

³ «Yaanaawe neeneeyye? Woy haraa naagane?» yaagi oochchanaadan ootseedda.

⁴ Yesuusi zaariide, untunttuu hawaadan yaageedda; «Biide hinttentu be'iyawaanne sisiyaawaa Yohaannisaw odite;

⁵ k'ook'atuu s'eelliino; wobbatuu hamettiino; oolluu oyk'k'eeddawatntu pas'iide geeyyiino,* tullatuu sisiino; hayk'k'eeddawatntu denddiino; hiyyeesatuu wonggalaa mishi-raachchuwaa sisiino.

⁶ Tabaa sid'enna uray anjjetteddaawaa» yaageedda.

⁷ Yohaannisa kaalliyaawanttu simmi beedda wode, Yesuusi Yohaannisabaa shiik'eedda asaw hawaadan yaagi haasayeedda; «Ayya be'anaw Asay de'enna mela biittaa keseedditee? C'arkkuu k'aatsiyaa mak'k'aa be'anaw keseedditee?

⁸ Yaatina, ayya be'anaw keseedditee? Lo"iyaa mayuwaa mayyeedda bitaniyaa be'anaw keseedditee? Lo"iyaa mayuwaa mayyeeddawatntu kaatatuwaa gollen de'iino.

⁹ Yaatina, ayya be'anaw keseedditee? Nabiyya be'anaw keseedditee? Ee, Taani hinttew oday; nabiyaappekka aad'd'iyawaa be'eeddita.

¹⁰ Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafan,

«C's'oossay, «Be'a, taani kiittiyaawaa neeppe sintsaw yeddana.»

I new ogiyaa giigissanawaa» yaageedda
geetettiide Yohaannisabay s'aafetteedda.»

¹¹ Taani hinttentoo tumuwaa oday; aatti uluwaappe yeletteedda asaa ubbaan S'ammak'iyaa Yohaannisapaa aad'd'iyawee ooninne denddiibeenaa; shin saluwaa kawutetsaan ubbaappe laafiyaawe aappe aad'd'ana.

¹² S'ammak'iyaa Yohaannisa wodiyaappe doommiide, hachche gakkanaw, saluwaa kawutetsatta daro naak'ettaw; min baas'etiyaawanttu izo demmiino.

¹³ Ayaw gooppe, nabatuu ubbatuunne Muse higgii Yohaannisa wodii gakkanaw, timbitiyaa haasayeeddino;

¹⁴ simmi hinttentu untunttu haasayowaa ammananawaa gidoope, yaanawaa geettedda Eelaas ha Yohaannisa.

¹⁵ Sisiyaa haytsay de'iyawee siso!

¹⁶ «Shin taani ha wodiyya asaa ayaanna leemisoo? Untunttu k'oc'aan uttiyaa naanaa malatiino; untunttu barenttu laggetsatuwaa s'eesiide,

¹⁷ «Nuuni hinttentoo his'is'iyaa punneeddo; shin duribeykkita; yeekuwa yetsaakka kesseeddo; shin yeekkibeykkita» yaagiino.

¹⁸ Ayaw gooppe, Yohaannis s'oomiidenne woyniyaa eessaa ushennaan yiina untunttu, «Aa bolla iita ayyaanay de'ee» yaageeddino.

¹⁹ Taani, Asaa Na'ay, maaddenne ushaadde yiina, untunttu taana, «Ha nafisaa-maanne woyniyaa eessaa ushiyaawaa be'ite; k'aras'aa k'ans's'iyawantunnanne nagaranchatuwaanna siik'ettee» yaagiino; shin S'oossaa aad'd'eedda eratetsay bare oosuwaan tuma gidiide beettee» yaageedda.

Ammanennaan Is's'eedda Diraw Toshetteedda Katamatuwaa
(Luk'. 10:13-15)

²⁰ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi bare malaataappe dariyaa bagga ootseedda katamatuwaan de'iyaa Asay barenttu nagaraappe simmibeenna diraw, untunttu hawaadan yaagiide, tooshiyaa doommeedda;

²¹ «Koraaziine katamaw, new aayyero; Beetesayda katamaw, newukka aayyero; ayaw gooppe, hinttentu bolla S'oossay ootseedda malaatay S'iiroosa katamaaninne Sidoonaa katamaan oosettowaa gidintto, untunttu maak'iyaa mayyiide, bidintsaa okettiide, beni barenttu nagaraappe simmanawanttashshin.

²² Taani hinttew oday; pirddaa gallasi S'oossay hintteppe S'iiroosa katamawunne Sidoonaa katamaw pirddaa kawushissana.

²³ K'ay K'ifrinaahooma katamaw, neeni saluwaa pude d'ok'k'u gaanaw koyaad? Neeni Si'ooliyaa duge yegettana; ayaw gooppe, ne bolla S'oossay ootseedda malaatay

* **11:5** Pas'iide geeyyiino giyaawaa loytsi akeekanaw 8:2 s'adenna de'iyaa biletsaan s'aafetteeddawaa be'ana danddayettee. **11:5** Isa. 35:5-6; 61:1 **11:10** Mil. 3:1 **11:14** Mil. 4:5; Mat. 17:10-13; Mar. 9:11-13 **11:21** Isa. 23:1-18; Hiz. 26:1—28:26; Iyu. 3:4-8; Amo. 1:9-10; Zak. 9:2-4

Sodoomaa katamaan oosettowaa gidintto, Sodoomaa katamay hachche gakkanaassikka de'anawaashshin.

²⁴ Taani hinttew oday; pirddaa gallassi S'oossay neeppe Sodoomaw pirddaa kawushissana» yaageedda.

Yesuusan Shemppuwaa Demmiyaawaa

(Luk'. 10:21-22)

²⁵ Yesuusi he wode zaariide, hawaadan yaageedda; «Ta Aabboo, saluwaa sa'aa Godaw, neeni hawaa aad'd'eedda eranchchatuwaappenne akeekanchchatuwaappe gentsaade, erenna naanaatoo k'onc'c'isseedda diraw, neena galatay;

²⁶ Ee ta Aabboo, ayaw gooppe, hawe ne sheniyaadan oosetteedda.

²⁷ «Ta Aabbu taw ubbabaa immeedda; Aawuwaappe haray Na'aa erenna; Na'aappenne Na'ay Aawuwaa k'onc'c'issanaw koyyiyaa asaappe attin, haray Aawuwaa erenna.

²⁸ «Daaburanchchatoo, dees'uwaa tookkowanttoo ubbatoo, taakko haa yiite; taani hinttentta shemppissana.

²⁹ Taani garanne ta wozanaan ashikke gido diraw, ta morgge mitsaan waas'ettite; taappe tamaarite; hinttenttu sheemppookka hintte shemppuwaa demmana.

³⁰ Ayaw gooppe, ta morgge mitsay giigaa; k'ay taani hinttentta toosseeddawekka kawushsha» yaageedda.

12

Sambbataabaw Shiik'eedda Ooshaa

(Mar. 2:23-28; Luk'. 6:1-5)

¹ Yesuusi he wode Sambbata gallassi, tisha banggaa gidonna aad'd'ishshin Aa kaaliyaawanttu koshattiide, tisha banggaa duutsiide, muussaa doommeeeddino.

² Shin Parisaawatuu hewaa be'iide Yesuusa, «Be'a, neena kaalliyaawanttu Sambbata gallassi ootsanaw woga gidennabaa ootsiino» yaageeddino.

³ Shin Yesuusi untunttoo hawaadan yaageedda; «Daawitenne aanana de'iyaaawanttu koshatteedda wode, Daawite ootseeddawaa nabbabi beykkitee?

⁴ Daawite S'oossaa golle geliide, k'eesatuwaa s'alalay maanaappe attin, inne aanana de'iyaaawanttu maanaw woga gidenna S'oossaw yarshsheedda k'umaa meedda.

⁵ Woy Sambbataa ubbaan Geeshsha Golliyaan de'iyaa k'eesatuu Sambbataa wogaa mentsiyaawaa, k'ay untunttoo hewe bayizzo gidennawaa Muse higgiiyan nabbabi beykkitee?

⁶ Shin taani hinttew oday; Geeshsha Golliyaappe aad'd'iyaaawe hawaan de'ee.

⁷ S'oossaa Mas'aafay, «Taani maarotetsaa koyyayippe attin, yarshshuwaa koyyikke» yaagiyaawe waagiyaawentto hinttenttu eriitentto, bayizzuu bayinna asaa bolla pird-dikkita.

⁸ Ayaw gooppe, taani, Asaa Na'ay, Sambbataa Godaa» yaageedda.

Yesuusi Kushii Gunddeedda Bitaniyaa Patseedda

(Mar. 3:1-6; Luk'. 6:6-11)

⁹ Yesuusi hewaappe dendiide, Ayihuda woosa golle beedda.

¹⁰ Hewaan kushii gunddeedda itti bitanii de'ee; Yesuusa mootanaw gaasuwwa koyyiyaa asatuu, «Sambbataan, hargganchchaa patsiyaawe wogee?» yaagiide Aa oochcheeddino.

¹¹ Yesuusi untunttu, «Hinttenttu gidon itti dorssay de'iyaa uray, he dorssay Sambbata gallassi ollaan kunddooppe, oyk'k'iide kessennawe oonee?

¹² Yaatina, Asay dorssaappe wooti loytsiide darennee! Hewaa diraw, Sambbata gallassi lo"obaa ootsiyaawe woga» yaageedda.

¹³ Hewaappe guyyiyaan bitaniyaa, «Ne kushiya pididi ootsa» yaagina bitanii pididi ootsowaappe guyyiyaan, Aa kushii yekko kushiyaawaadankka pas'i aggeedda.

¹⁴ Shin Parisaawatuu kare kesiide, Yesuusa wooti wod'anentto mak'k'eteeddino.

S'oossay Dooreedda Ayliiyaa

¹⁵ Shin Yesuusi untunttu zorettaa eriide, hewaappe aggiide biyaa wode, daro Asay Aa kaalleedda; harggeedda ubbaa patseedda.

¹⁶⁻¹⁷ S'oossay nabiyaa Isiyaasa baggana odeeddawe polettana mala, Yesuusi asatoo, «Tabaa hara asaw odoppite» yaageedda.

¹⁸ S'oossay Isiyaasa baggana hawaadan yaageedda;

«Taani dooreedda ta ayilii,
taani siik'iyaa, taana nashechchiyaawe haweku.

Taani ta Ayaanaa Aa bolla wotsana.

I suure pirddaa asaw ubbaw odanawaa.

¹⁹ I palumettenna; woy waassenna.

Bare k'aalaakka ogiyaan sissenna.

²⁰ Suure pirdday s'ooni kesana gakkanaw,

tinc'c'etteedda mak'k'aa mentsenna;*

k'ay c'uwattiyaa muk'aaddaa k'unc'c'uutiyaakka I toyissenna.

²¹ Ayihuda gidenna Asay ubbay,

Aa bolla barenttu hidootaa wotsana»

yaageedda.

Yesuusabaanne Bi'eel-Zebuulabaa

(Mar. 3:20-30; Luk'. 11:14-23)

²² Hewaappe guyyiyaan, amareeda asatuu iita ayyaanay oyk'k'ina duudeedda itti k'ook'a bitaniyaa Yesuusakko aheeddino; Yesuusi he duude bitaniyaa patseedda; bitaniikka haasayaanne s'eelaa doommeedda.

²³ Asay ubbay maalalettiide, «Laa hawe Daawite na'aa gidanddeeshsha?» yaageeddino.

²⁴ Shin Parisaawatuu hewaa sisiide, «Ha bitanii iita ayyaanatuwaa kaappuu «Bi'eel-Zebuuli» barew wolk'k'aa immina, s'alahatuwaa kessee» yaageeddino.

²⁵ Shin Yesuusi untunttu k'ofaa eriide, untuntta hawaadan yaageedda; «Bare gidдон shaakettiyaa kawutetsay ubbay d'ayana; k'ay bare gidдон shaakettiyaa katamay woy gollen de'iyaa asaykka minnenna.

²⁶ K'ay Sees'aanay Sees'aanaa kessiyaawaa gidooппe, bare gidдон shaakettee; yaatina, Aa kawutetsay waaniide min ek'k'anawee?

²⁷ Taw Bi'eel-Zebuuli wolk'k'aa immina, taani s'alahatuwaa kessiyaawaa gidooппe, hinttenttu asaw wolk'k'aa ooni immina s'alahatuwaa kessanee? Hewaa diraw, untunttu hintte bolla pirddana.

²⁸ Shin S'oossaa Geeshsha Ayyaanay taw wolk'k'aa immina, taani s'alahatuwaa kessiyaawaa gidooппe, simmi S'oossaa kawutetsay hintte bolla yi diggeedda.

²⁹ «Woy Asay kasetiide, wolk'k'aama asaa k'achchennaan de'iide, Aa golle geliide, Aa miishshaa bonk'k'anaw waaniide danddayii? K'achcheeddawaappe guyyiyaan, Aa miishshaa bonk'k'anaw danddayee.

³⁰ «Ta bagga gidenna uray tawaa is's'ee; k'ay taananna ittippe shiishshennawe laalee.

³¹ Hewaa diraw, taani hinttew oday; S'oossay asaw ay nagaraa gidinakka, k'ay ay bore gidinakka atto gaana; shin Geeshsha Ayaanaa boriyaawaa atto geena.

³² Ta bolla, Asaa Na'aa bolla, iitabaa haasayiyaa O nagaraanne S'oossay atto gaana; shin Geeshsha Ayaanaa bolla iitabaa haasayiyaa O nagaraanne sa'aan gidina, saluwankka S'oossay atto geena.

Lo"o Mitsay Bare Ayfiyaan Erettee

(Luk'. 6:43-45)

³³ «Lo"o ayfiyaa demmanaw lo"o mitsaa dichchanaw bessee; iita mitsaa hinttenttu dichchooppe, iita ayfiyaa demmanita; ayaw gooppe, mitsay erettiyaawe bare ayfiyaa ayfiyaawaana.

³⁴ Shooshshatoo, hinttenttu iita gidiidde, wooti lo"obaa haasayanaw danddayiitee? Ayaw gooppe, doonay wozanaa gidдон kumeeddawaa haasayee.

³⁵ Lo"o Asay bare lo"o minjjuwaappe lo"obaa kessee; k'ay iita Asay bare iita minjjuwaappe iitabaa kessee.

³⁶ Taani hinttenttoo oday; Asay bare haasayeedda maaddenna haasayaa ubbaw pirddaa gallassi zaaruwaa immanawaa.

³⁷ Ayaw gooppe, ne haasayay neena s'illissana; woy ne haasayay ne bolla pirddisana» yaageedda.

Malaataa Be'anaw Shiik'eedda Ooshaa

(Mar. 8:11-12; Luk'. 11:29-32)

³⁸ Hewaappe guyyiyaan, higgiiyaa tamarissiyaa itti itti asayenne Parisaawatuu zaariide Yesuusa, «Tamarissiyaawoo, neeni malaataa ootsishshin, nuuni be'anaw koyyeetto» yaageeddino.

^{12:18} Isa. 42:1-4 * ^{12:20} A. Tinc'c'etteedda mak'k'aa mentsenna; hawaa guussay, maaduu baynnawanttoonне daaburanchchatoo Yesuusi keekanne garaa guussa. B. C'uwattiyaa muk'aaddaa k'unc'c'uutiyaakka I toyissenna guussay, Yesuusi daaburanchchatoo guzuma gidennaadan keeka guussaa.

³⁹ Shin I zaariide, untuntntoo hawaadan yaageedda; «Ha wodiyaas Asay iitanne S'oossaa ammanenna diraw, malaataa koyyee; nabiyaa Yoonasaa malaataappe attin, hara malaatay imettenna.

⁴⁰ Yoonasaa wogga moliyaa uluwaan heezzu gallassaanne heezzu k'ammaa de'eeddawaadan, Asaa Na'aykka, biittaa gidдон heezzu gallassaanne heezzu k'ammaa de'anawaa.

⁴¹ Nanawe Asay Yoonasaa odeeddawaan barenttu nagaraappe simmeedda diraw, pird-daa gallassi denddiide, hinttentta mootanawantta; beyte, Yoonasappe aad'd'yaawe hawaan de'ee.

⁴² Duge bagga gadiyaa kaatatta Solomonew de'iyaa aad'd'o eratetsaa sisanaw sa'aa gas'aappe yeedda diraw, pird-daa gallassi denddaade, hinttentta mootanawunnu; beyte, Solomoneppekka aad'd'yaawe hawaan de'ee.

Iita Ayyaanay Asaa Garssa Simmiide Geliyaawaa
(Luk'. 11:24-26)

⁴³ «Iita ayyaanay asaappe keseedda wode, barew shemppiyyaa sa'aa koyyiide, haatsay bayinna melasaanna yuuyyee; shin demmenna.

⁴⁴ He wode, «Taani aggaade yeedda ta golle simmana» yaagee; simmiide yiyaa wode, gollii mela de'yaawaanne pitetti geeyyiide, giigi utteeddawaa demmee.

⁴⁵ Hewaappe guyyiyaan, biide bareppe iitiyaa laappu hara ayyaanatuwaa akkiide yee; he ayyaanatu gelliide, hawaan de'iino. He bitaniyaa de'uu kasewaappe darii iitee. Ha wodiyaas iita asawukka k'ay hewaadan hanana» yaageedda.

Yesuusa Daayonne Aa Ishatuwaa
(Mar. 3:31-35; Luk'. 8:19-21)

⁴⁶ Yesuusi daro asaw haasayishshin, Aa daayanne Aa ishatuu aanana haasayanaw koyyiide, karen ek'keeddino.

⁴⁷ Hewaan de'iyaa asaappe ittuu Aa, «Ne daayanne ne ishatuu neenanna haasayanaw koyyiide, karen ek'keeddino» yaageedda.†

⁴⁸ Shin Yesuusi zaariide, «Ta daaya oonee? Ta ishatuu oonee?» yaageedda.

⁴⁹ Bare kushiyan barena kaalliyaawanttukko s'orssiide, «Beyte, ta daayanne ta ishatuu hawanttushi.

⁵⁰ Ayaw gooppe, saluwaan de'iyaa ta Aabbu sheniyaa ootsiyaa ubbay, ta ishaa, ta michchatonne ta daayo» yaageedda.

13

Zeriyaawaa Leemisuwaa
(Mar. 4:1-9; Luk'. 8:4-8)

¹ Yesuusi he gallassi soyippe kesiide, abbaa gas'aan utteedda.

² Daro c'ora Asay bare yuushshuwaan yuuyyi aad'd'iide shiik'ina, wonggiriyyaa gidдо geliide utteedda; Asay ubbay abbaa gas'aan ek'keedda.

³ Asaw leemisuwaan darobaa hawaadan yaagiide odeedda; «Itti bitanii zeretsaa zer-anaw keseedda.

⁴ I zerishshin, itti itti zeretsay ogiyaa doonaan wod'd'eedda; yaatina kafuu yiide meedda.

⁵ K'ay itti itti zeretsay anc'o gideedda biittaa bolla wod'd'eedda; daro biittay bayinna diraw, he zeretsay ellekka doleedda.

⁶ Shin away keseedda wode c'arshshay shulleedda; adussa s'ap'uwaa yeddibeenna diraw meli aggeedda.

⁷ Itti itti zeretsay aguntsaa gidдон wod'd'eedda; hawaan doleeddawaa aguntsay dic'c'iide c'uulleedda.

⁸ Itti itti zeretsay tu'e biittaan wod'd'iide doleedda; ittuu s'eetu ayfiyaa, ittuu usuppun tammuwaa, ittuu hattamuwaa ayfeedda.

⁹ Sisiyaa haytsay de'iyaa uray siso!» yaageedda.

Yesuusi Leemisuwaan Odo Gaasuwwa
(Mar. 4:10-12; Luk'. 8:9-10)

¹⁰ Yesuusa kaalliyaawanttu aakko shiik'iide, «Neeni ayaw asaw leemisuwaan oday?» yaageeddino.

¹¹ Yesuusi zaariide, untuntntoo hawaadan yaageedda; «Hinttenttoo saluwaa kawutetsaa s'uuraa erussay imetteedda; shin untuntntoo imettibeenna.

¹² Ayaw gooppe, de'iyawoo gujettana; aw daranawaa; shin baynnawaappe haray atto, he de'iyawekka aketanawaa.

¹³ Taani untuntuntu s'eellidde s'eellennawaadan, sisiide sisennawaadan haniyaa diraw, woy k'ay akeekena diraw untuntntoo leemisuwaan oday.

¹⁴ «Isiyaasi untuntntubaa hawaadan odowe polettanawaa;

«Hinttenttu sissaa sisana;
shin hinttenttoo gelenna;
hinttenttu s'eelaa s'eelana;
shin be'ikkita.

¹⁵ Ayaw gooppe, ha asaa wozanay guzumeedda;
barenttu haytsaa tullisseeddino;
barenttu ayifiyaakka c'iillummeeddino.
Hawe baawentto, untuntntu barenttu ayfiyaan be'ana;
barenttu haytsaan sisana;
barenttu wozanaanka akeekaana;
untuntntu taakko, S'oossaakko simmana;
taanikka untuntnta patsana»

yaagee.

¹⁶ «Shin hinttenttu ayfi s'eelliyaa dirawunne hinttenttu haytsaykka sisiyaa diraw, hinttenttu anjjetteddawannta.

¹⁷ Taani hinttentntoo tumuwaa oday; daro nabatuunne s'illatuu hinttenttu be'iyawaa be'anaw amotteeddino; shin be'ibeykkino. Hinttenttu sisiyaawaa sisanaw amotteeddino; shin sisibeykkino.

Yesuusi Zeriyaawaa Leemisuwaa Biletsaa Odeedda

(Mar. 4:13-20; Luk'. 8:11-15)

¹⁸ «Simmi katsaa zeriyaawaa leemisuwaa biletsay giyaawaa sisite.

¹⁹ Kawutetsaa k'aalaa sisiide, akeekena ooninne ogiyaa doonaan wod'deedda zeretsaa mala; s'alahiyaa kaappuu yiide, untuntntu wozanaan zeretteeddawaa mas'i diggee.

²⁰ Anc'c'o biitaan wod'deedda zeretsay k'aalaa sisiide, ellekka nashechchaan akkiyaawantta malatee.

²¹ Shin he asatuu ha'issappe attin, untuntntun s'ap'uu baawa; k'aalaa gaasuwaan metuu woy yedesay yiyaa wode, ellekka d'ubetti aggiino.

²² K'ay aguntsaa gidдон wod'deeddawe k'aalaa sisiyaawaa bessee; shin ha sa'aa de'oo hirgussaynne duretetsaa siik'ussay k'aalaa c'uullee; ha gaasuwaan he zeretsaykka ayfe-naan atti aggee.

²³ Tu'e biitaan zeretteeddawe, k'aalaa sisiide, akeekiyaa asaa bessee; ikka ayfee; ittuu s'eetuwwa, ittuu usuppun tammuwaa, ittuu hattamuwaa ayfee» yaageedda.

Zaaringgiyaa Leemisuwaa

²⁴ Yesuusi untuntntoo hara leemisuwaa hawaadan yaagiide odeedda; «Saluwaa kawutet-say hare goshshan lo'o zeretsaa zereedda bitaniyaa malatee.

²⁵ Shin k'amma Asay gem"ishidiggina, Aa morkkii yiide, zarggaa zereeddawaa bolla zaaringgiyaa zeriide beedda.

²⁶ Shin zarggay doli ayfeedda wode, zaaringgii he wode beetteedda.

²⁷ «Aa k'oomatuu aakko yiide, «Godaw, neeni ne goshshan lo'o zeretsaa zerabeykkii? Yaatina, zaaringgii hak'appe yeeddee?» yaageeddino.

²⁸ «Hewaappe guyyiyaan goday, «Hewaa morkkii ootseedda» yaageedda.

K'oomatuu, «Nuuni biide shoddanaadan dosay?» yaageeddino.

²⁹ «Shin I, Aggite, zaaringgiyaa hinttenttu shoddiidde, zarggaana shoddanita.

³⁰ Bochchoppite; k'oyc'iyaa wodii gakkanaw, ittippe dic'c'ino. K'oyc'iyaa wodii gakkooode, taani k'oyc'iyaa wantta, kasetiide zaaringgiyaa mas'ite; tamaan guuddanaw pochchiyaan pochchiyaan k'achchite; shin zarggaa shiishshiide diyiyaan k'olite, gaana» yaageedda.

Sannaafic'iyaa Geetettiyaa Mitsatti Zeretsaa Leemisuwaa

(Mar. 4:30-32; Luk'. 13:18-19)

³¹ Yesuusi untuntntoo hara leemisuwaa yaagiide odeedda; «Saluwaa kawutetsay sannaafic'iyaa geetettiyaa guutsa mitsatti ayfiyaa malatee; he mitsatti ayfiyaa Asay akkiide, bare goshshan zereedda.

³² He zeretsata hara zeretsaa ubbaappe guus'saw; shin dic'c'eedda wode, hara atak-illtiyaa ubbaappe daraw; kafuu yiide, izi k'ankkaan kees'siyaawaa keena wogga mitsaa gidaaddu» yaageedda.

Irshshuwaa Leemisuwaa
(Luk'. 13:20-21)

³³ K'ay Yesuusi hara leemisuwaa untunttoo yaagiide odeedda; «Saluwaa kawutetsay itti mishiratta heezzu keriyaa d'iiliyaa akkaade, munak'keedda munak'ay ubbay denddana gakkanaw, aan tigeedda irshshuwaa malatee» yaageedda.

Yesuusi Leemisuwaan Tamaariseedda Gaasuwaa
(Mar. 4:33-34)

³⁴⁻³⁵ Yesuusi asaw he ubbaa leemisuwaan odeedda; leemisuu baynnaan I ittibaakka odenna; nabii,

«Taani untunttoo haasayiyaa wode,
leemisuwaan haasayay.

Alamii med'ettoodeppe doommiide
geemmeedda yewatuwaa oday»
yaageeddawe polettana mala, hewaa I odeedda.

Yesuusi Zaaringgiyaa Leemisuwaa Biletsaa Odeedda

³⁶ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi asaa aggiide, soy geledda; Aa kaalliyaawanttu aakko biide, «Goshshan de'iyaa zaaringgiyaa leemisuwaa biletsaa nuw oda» yaageeddino.

³⁷ Yesuusi zaariide, hawaadan yaageedda; «Lo'o zeretsaa zeriyaawe Asaa Na'aa;

³⁸ goshshay ha alamiyaa; lo'o zeretsay S'oossaa kawutetsaa asaa; zaaringgii s'alahiyya kaappuwaa naanaa.

³⁹ Zaaringgiyaa zereeddawe morkkiyaa s'alahiyya; k'oychchaa wodii, wodiyya wursset-saa; k'ay k'oyc'iyaa wanttu kiitanchchatuwaa.

⁴⁰ «Hewaa diraw, zaaringgiyaa mas'iide, tamaan guddiyaawaadan, wodiyya wursset-saan hewaa mala gidanawaa.

⁴¹ Asaa Na'ay, kiitanchchatuwaa kiitanawaa; untunttu Aa kawutetsaa gidдон nagaraw gaaso gidiyaa ubbatuwaanne iitabaa ootsiyaawantta mas'iide kessanawantta.

⁴² Yaatiide to'enna tamaan olanawantta; hewaan untunttu yeekkanawanttanne achchaa d'ak'anawantta.

⁴³ He wode s'illatuu barenttu aabbu kawutetsaan awaadan poo'ana. Sisiyaa haytsay de'iyaa uray siso!

Moogetteedda Miishshaa Leemisuwaa

⁴⁴ «Saluwaa kawutetsay goshshaan moogetteedda miishshaa bessee; itti bitanii he miishshaa demmiide, zaariide moogi aggeedda; daro nashettiide biide, barew de'iyaa ubbaa zal"iide, he goshshaa shammeedda.

Ink'kuwaa Geetettiyaa Daro Al"o Shuchchaa Leemisuwaa

⁴⁵ «K'ay saluwaa kawutetsay ink'kuwaa geetettiyaa daro al"o shuchchaa shammanaw koyyiyaa zal"anchchaa malatee.

⁴⁶ He zal"anchchay daro al"o ink'kuwaa demmiide, biide barew de'iyaa ubbaa zal"iide, Aa shammeedda.

Dabbaa Leemisuwaa

⁴⁷ «K'ay saluwaa kawutetsay ubbaa k'ommo moliyaa oyk'kiyaa, abbaan yegetteedda dabbaa malatee.

⁴⁸ Molii dabbaa kumeedda wode, moliyaa oyk'kiyaa asatuu abbaappe gas'aa kesiide utteeddino; yaatiide lo'o moliyaa k'oriide, yeggiyaa miishshaan yeggeeddino; shin iita moliyaa wora oleeddino.

⁴⁹ Wodiyya wurssetsaan hawaadan hanana; kiitanchchatuu yiide, nagaranchchatuwaa s'illatuwaa gidoope k'oriide,

⁵⁰ to'enna tamaan olanawantta; hewaan untunttu yeekkanawanttanne achchaa d'ak'anawantta.

⁵¹ «Hawe ubbay hinttenttoo geleeddee?» yaagiide untunttu oochcheedda.

Untunttu, «Ee» yaageeddino.

⁵² I, «Hewaa diraw, saluwaa kawutetsaa s'uuraa loytsi eriyaa, higgiiyaa tamaarissiyaa ubbay, bare miishshaa shiishshi wotseedda golliyaappe ooratsa miishshaanne ec'a miishshaa shaakki kessiyaa izaawa malatee» yaagi zaareedda.

Naazireeten Yesuusa Gakkeedda Is'uwaa
(Mar. 6:1-6; Luk'. 4:16-30)

⁵³ Yesuusi ha leemisuwaa odi wurssoawaappe guyyiyaan, hewaappe denddiide,

⁵⁴ bare katamaa Naazireete beedda. Ayihuda woosa gollen tamarissiyaawaa siseedda Asay maalalettiide, hawaadan yaageedda; «Hawe ha aad'd'o eratetsaanne S'oossay ootsiyaa malaataa ootsanaw wolk'k'aa hak'appe akkeeddee?

⁵⁵ Hawe anaas'iyaa na'aa gidennee? Aa daaya Mayraamo gidekke? Aa ishatuu Yaak'ooba, Yooseefo, Simoonanne Yihudaa gidikkinoo?

⁵⁶ Aa michchatuu ubbay nuunanna de'ikkinoo? Yaatina, I ha eraa ubbaa hak'appe demmeeddee?» yaageeddino.

⁵⁷ Unttuntu I giyaabaa akkaanan is'seeddino.

Shin Yesuusi he asaw, «Nabii bare gadiyaaninne bare soy asaan bonchchettenna; shin harasaa ubbaan bonchchete» yaageedda.

⁵⁸ Unttuntu ammanibeenna diraw, Yesuusi daro malaataa he saan ootsibeenna.

14

S'ammak'iyaa Yohaannisa Hayk'uwaa

(Mar. 6:14-29; Luk'. 9:7-9)

¹ He wode Galiilaa gadiyaa ayissiyaa Heroodise Yesuusabaa siseedda;

² yaatiide bare k'oomatoo, «Hawe hayk'uwaappe dendeedda S'ammak'iyaa Yohaannisa; S'oossay ootsiyaa wolk'k'aama malaataa I ootsiyaawe hewaassa» yaageedda.

³ Ayaw gooppe, Heroodisi bare ishaa Pilip'p'ooosa machchatti Heeroodiyaadi gaasotaan Yohaannisa oytsi k'ashissiide, k'asho gollen yeggi wotseedda.

⁴ Ayaw gooppe, Yohaannisi Heroodisa, «Neeni Heeroodiyaado, ne ishaa machchatto akkanaw higgii diggee» yaageedda.

⁵ Heroodisi Yohaannisa wod'anaw koyyeedda; shin Yihudaa Asay nabiyaadan Yohaannisa s'eelleedda diraw, asaw yayyeedda.

⁶ Shin Heroodisi yeletteedda gallasaa baalay gakkina, Heeroodiyaadi naatta asaa sintsaan duraadde Heroodisa nashechchaw.

⁷ Heroodisi naatto, «Neena lo"eeddawaa ayaanne gidoooppe, taana oochcha; taani new immana» yaagiide iziw c'aak'keedda.

⁸ Naatta bare daay zoriyaa akkaade Heroodisa, «S'ammak'iyaa Yohaannisa huup'iyaa ha woc'iitiyaan wotsaade taw imma» yaagaaddu.

⁹ Kaatii aw k'aretteedda; shin bare c'aak'uwaaw dirawunne barenanna maaddaan utteedda imatsaa diraw, iziw Yohaannisa huup'ii imettana mala azazeedda.

¹⁰ Kaatii kiittiide, Yohaannisa k'ood'iyaa k'asho gollen muuc'isseedda.

¹¹ Huup'iyaa woc'iitiyaan wotsi ahiide, naattiw immeeddino; naatta he huup'iyaa bare aattikko afaaddu.

¹² Yohaannisa kaalliyaawanttu yiide, Aa anhaa afide moogeeddino; hewaappe simmiide ha yewuwaa Yesuusaw biide odeeddino.

Yesuusi Ichcheshu Sha"a Asaa Mizeedda

(Mar. 6:30-44; Luk'. 9:10-17; Yoh. 6:1-14)

¹³ Yesuusi hewaa sisiide, wonggiriyaan geliide, hewaappe barekka Asay baynnasaa beedda; Asay hewaa sisiide, katamaappe dendiide, gediyaan Aa kaalleeddino.

¹⁴ Yesuusi wonggiriyaappe keseedda wode, daro asaa be'iide, he asaw k'aretteedda; yaatiide untuntunna de'iyaa harganchchatuwaa patseedda.

¹⁵ Sa'ay omarsiyaa wode, Yesuusa kaalliyaawanttu aakko yiide, «Hawe sa'ay Asay baynnasaa; ha'i sa'ay k'ammi diggeedda; Asay ubbay k'eeri katamatuwaa biide, barenttoo k'umaa shammana mala, asaa moyzza» yaageeddino.

¹⁶ Shin Yesuusi untuntta, «Asay baanaw koshshenna; asaw meetettiyaabaa hinttenttu immite» yaageedda.

¹⁷ Untunttu zaariide Aa, «Nuw hawaan ichcheshu ukitsaappenne laa"u moliyaappe attin, haray baawa» yaageeddino.

¹⁸ Yesuusi untuntta, «Hewannta, haa taakko ahite» yaageedda.

¹⁹ Asay maattaani uttana mala, Yesuusi azazeedda; ichcheshu ukitsaanne laa"u moliyaa oyk'kiide, saluwaa pude s'eelliide, S'oossaa galateedda; he ukitsaa mentsiide, barena kaalliyaawanttoo immina, untunttu c'ora asaw gisheeddino.

²⁰ Asay ubbay miide kalleedda; atteedda suuppa dokkaa tammanne laa"u zambbeeliyaa kumeeddawaa dentseeddino.

²¹ Meedda Asay mac'c'a asaanne naanaa paydennaan, ichcheshu sha"aa gidiyaawaa keena.

*Yesuusi Abbaa Bollanna Hamettiidae Beedda**(Mar. 6:45-52; Yoh. 6:15-21)*

²² Yesuusi c'ora asaa moyzziidde, barena kaalliyaa wantta wonggiriyaan geliide, bareppe sintsiatiide, abbaappe hefintsa pinnana mala azazeedda.

²³ Asaa moyzziide, S'oossaa woossanaw deriyaa huup'iyaa barekka keseedda; sa'ay k'ammi digginakka hewaan barekka de'ee.

²⁴ Shin wonggiri he wode, abbaa bolla de'ishshin, sintsa baggana c'arkkuu c'arkkiyaa diraw, beetay wonggiriya yanne haanne sugee.

²⁵ Bayira kuttuu waassi simmina, Yesuusi abbaa bolla hamettiidae, untuntutukko yeedda.

²⁶ Aa kaalliyaa wanttu abbaa bolla I hamettishshin be'i dagammiide, «Hawe moytilliyaa gidennee!» gi yayyiide waaseeddino.

²⁷ Shin Yesuusi ellekka untuntta, «Ayyinne baawa; taanatee; yayyoppite!» yaageedda.

²⁸ P'es'iroosi zaariide Aa, «Ta Godaw, hawe neena gidoope, taani haatsaa bollanna neekko baana mala, taana azazaarikki» yaageedda.

²⁹ Yesuusi P'es'iroosa, «Haaya!» yaageedda.

P'es'iroosi wonggiriyaappe wod'd'iide, haatsaa bollanna hamettiidae, Yesuusakko buus-saa doommeedda.

³⁰ Shin c'arkkuwaa wolk'k'aa be'iide, yayyeedda; haatsay barena mituwaa doom-meedda wode, bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Ta Godaw taana ashshaarikki!» yaagi waaseedda.

³¹ He man'iyaa Yesuusi bare kushiya yeddi P'es'iroosa oyk'k'iide, «Laa ha ammanuu laafeeddawoo! Ayaw sid'aaddii?» yaageedda.

³² Untunttu laa"uu wonggiriyaan geledda wode, c'arkkuu woppu geedda.

³³ Wonggiriya gidon de'iyaa Aa kaalliyaa wanttu Yesuusa, «Neeni S'oossaa Na'aa gideeddawe tuma» yaagiide aw goyinneeddino.

*Yesuusi Gensaarees'en Hargganchchaa Patseedda**(Mar. 6:53-56)*

³⁴ Untunttu abbaa pinniide, Gensaarees'a geetettiyaa gadiyaa gakeeddino.

³⁵ He gadiyaa Asay Yesuusa gidiyaawaa ereeddino; hewaa heeraa gadiyaa ubbaa kiitti-ide, harggiyaa asaa ubbaa aakko aheeddino.

³⁶ Harggiyaa Asay Aa mayuwaa mac'araa s'alalaa bochchana mala, Aa woosseeddino; Aa mayuwaa mac'araa bochcheedda ubbaykka pas'eedda.

15*Aawotuwa Wogaabaa**(Mar. 7:1-13)*

¹ Hewaappe guyyiyaan, higgiiyaa tamarissiyaa itti itti asayenne Parisaawatuu Yerusaalameppe Yesuusakko yiide,

² «Neena kaalliyaa wanttu ayaw nu aawotuwa wogaa bayzziinoo? Ayaw gooppe, untunttu k'umaa maanaappe kasetiide, barenttu kushiya meec'ettikkino» yaageeddino.

³ Yesuusi zaariide, untuntta hawaadan yaageedda; «Hinttentu hintte wogaa diraw, S'oossaa azazuwaa poliyaawaa ayaw is's'iitee?

⁴ Ayaw gooppe S'oossay, «Ne aabbanne ne daayo bonchcha» k'ay, Bare aabba woy bare daayo boriyaawe hayk'k'o yaageedda.

⁵⁻⁶ Shin hinttentu, «Itti Asay bare aabba woy bare daayo maaddiyaabay barew de'iina, Hewe S'oossaa wogaa gooppe, bare aabba woy bare daayo bonchchanaw bessen» yaagiita; yaatiide hinttentu hinttentu wogaa polanaw S'oossaa k'aalaw azazettikkita.

⁷ Ha lo"aa malatiyaa iita asatoo, Isiyaasi balenaan hinttentubaw timbbitiyaa odiidde,

⁸ «S'oossay hawaadan yaageedda;

«Hawe Asay taana,

bare bolla doonaan bonchchee;

shin untunttu wozanay,

taappe haakuwaan de'ee.

⁹ Asay taw mela goyinee;

ayaw gooppe, Asay ootseedda azazuwaa,

S'oossaa higgiiyaa malatiisiide,

tamarisseeddino» geedda »

yaageedda.

*Asaa Tunissiyaawantta**(Mar. 7:14-23)*¹⁰ Yesuusi daro asaa barekko s'eesiide, «Sisitenne akeekite;¹¹ asaa tunissiyaawe doonaa giddo geliyaawaa gidenna; shin asaa tunissiyaawe doon-
aappe kesiyaawaa» yaageedda.¹² Hewaappe guyyiyaan, Aa kaalliyaawanttu aakko yiide, «Parisaawatuu neeni haasayeed-
dawaa sisiide, hank'k'etteeddawaa akeekay?» yaageeddino.¹³ Shin Yesuusi zaariide, «Saluwaan de'iyaa ta Aabbu tokkibeenna mitsaa ubbay shodet-
tanawaa.¹⁴ Untunttoo hirgoppite; untunttu k'ook'aa kaaletsiyaa k'ook'atuwaa; k'ook'ay
k'ook'aa kaaletsooppe, laa"uukka ollaan kunddee» yaageedda.¹⁵ P'es'iroosi zaariide, «Ha leemisuwaa biletsaa nuw odaarikkii» yaageedda.¹⁶ Yesuusi untuntta hawaadan yaageedda; «Hinttentoo k'ay ha"i gakkanawukka ge-
libeennee?¹⁷ Doonaana geliyaa ubbay uluwaa giddo biide, k'ay uluwaappe kare kesiyaawaa
erikkitee?¹⁸ Shin doonaappe kesiyaawe wozanaappe kesee; asaa tunissiyaawe hewaa malaa.¹⁹ Ayaw gooppe, wozanaa giddoppe iita k'ofay, wod'iyaaawe, woshummiyaawe, k'ay
woshummanaw kajeeliyaawe ubbay, wuu"iyaaawe, wordduwaan markkattiyaawe, borii
kesee.²⁰ Hewaa malatiyaawe asaa tunissiyaawaappe attin, meec'c'ibeenna kushiyaan
miyaawe asaa tunissenna» yaageedda.*Kanaane Asaa Gideedda Itti Mac'c'awuni Ammanuwaa**(Mar. 7:24-30)*²¹ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi hewaappe aggiide, S'iiroosanne Sidoonaa geetettiyaa
katamatuu de'iyaa gadiyaa beedda.²² Kanaane geetettiyaa gadiyaa mac'c'awunna ittinna hewaappe Yesuusakko yaade,
bare kooshshaa d'ok'k'u ootsaade, «Ta Godaw, Daawita na'aw, taw k'arettaarikkii; ta naatto
iita ayyaanay lo"enna oytsaa oyk'keedda» yaagaaddu.²³ Shin Yesuusi iziw ay k'aalaanne k'aattibeenna; Aa kaalliyaawanttu aakko yiide, «Ha
mishiratta nu geeduwaa kaala kaalaade, bare kooshshaa d'ok'k'u ootsaade odaw; hewaa
diraw, neeni izo yeddaarikkii» yaagiide woosseeddino.²⁴ Yesuusi zaariide, «Taani bayeedda dorssaw, Israa'eeliyaa asaa s'alalaw kiitettaad»
yaageedda.²⁵ Shin iza yaade, «Ta Godaw, taana maaddaarikkii!» yaagaade aw goyinnaaddu.²⁶ K'ay I zaariide, «Naanaa k'umaa akkiide, kanaa maraw oliyaawe lo"a gidenna»
yaageedda.²⁷ Mishiratta, «Ee ta Godaw, hewe tuma; shin haray atto kanaa maratuu barenttu godatuu
miina, samppaappe laalettiedda suuppaa miinottennee» yaagaaddu.²⁸ Yesuusi zaariide izo, «Ha mishirattee, ne ammanuu wolk'k'ama; neeni koyyeed-
dawaadan new hano» yaageedda. Izi naatta ellekka pas'a aggaaddu.*Yesuusi C'ora Harganchchatuwaa Patseedda*²⁹ Yesuusi hewaappe denddiide, Galiilaa Abbaa mataa beedda; k'ay itti deriyaa bolla
kesiide, hewaan utteedda.³⁰ Daro Asay wobbatuwaa, k'ook'atuwaa, k'uunatuwaanne duudetuwwaa, k'ay hara
c'oratuwaa aakko ahiide, Aa mataan wotseedda. Yesuusi untuntta patseedda.³¹ Hewaa diraw, Asay duudatuu haasayishshin, k'uunatuu suurishshin wobbatuu
hamettishshin, k'ook'atuu s'eellishshin be'i maalalettiide, Israa'eeliyaa S'oossaa galateed-
dino.*Yesuusi Oydu Sha"a Asaa Mizeedda**(Mar. 8:1-10)*³² Yesuusi barena kaalliyaawantta barekko s'eesiide, «Ha c'ora Asay taananna heezzu
gallassay gakkanaw gam"eedda diraw, taani ha asaw k'arettay; untunttoo ha"i miyaawe
baawa. K'ay untunttu ogiyaan daaburiide kunddenna mala, k'umaa mizennaan unt-
tuntta mela yeddanaawukka koyyikke» yaageedda.³³ Aa kaalliyaawanttu zaariide Yesuusa, «Nuuni ha bazuwaan hawaa keena asaa kalis-
siyaa k'umaa hak'appe demmanee?» yaageeddino.³⁴ K'ay Yesuusi untuntta, «Hinttentoo aappun ukitsay de'ii?» yaagiide oochcheedda.

Untunttu, «Laappu ukitsayenne moletuwaappe amareedawanttu de'iino» yaageeddino.

³⁵ Yesuusi asaa, «Sa'aan uttite» yaageedda.

³⁶ He laappu ukitsaanne moliyaa oyk'k'iide, S'oossaa galateedda; mentsereetsiide barena kaalliyaawanttoo immeedda; k'ay untunttu c'ora asaw immeeddino.

³⁷ Asay ubbay miide kalleedda; miina atteedda laappu zambbeeliyaa kumeedda suuppaa Aa kaalliyaawanttu dentseeddino.

³⁸ Meedda Asay mac'c'a asaanne naanaa paydennaan, oyddu sha" a attuma asaa.

³⁹ Yesuusi asaa yeddowaappe guyyiyaan, wonggiriyaan geliide, Megedoone geetettiyaa gadiyaa beedda.

16

Malaataa Be'anaw Oochcheedda Ooshaa

(Mar. 8:11-13; Luk'. 12:54-56)

¹ Itti itti Parisaawatuunne Saduk'aawanatuuu Yesuusakko yiide, Aa paac'c'anaw koyyeeddino; yaatiide barentta saluwaappe malaataa bessana mala woosseeddino.

² Shin Yesuusi zaariide, untuntta hawaadan yaageedda; «Sa'ay k'ammiyaa wode hinttenttu, «Saluu zo"eedda diraw, sa'ay shammanawaa» yaagiita;

³ wonttumaatsaan k'ay, «Saluu zo"iide gubbaneedda diraw, hachche iray buukkanawaa» yaagiita; saluwa s'eelliide, sa'ay hananawaa eranaw danddayiita; shin ta yuussaa wodiya malaataa shaakki eranaw danddaykkitee?*

⁴ Ha wodiya Asay iitaynne woshummiyaawe, S'oossaw ammanettennawe, malaataa koyyee; nabiya Yoonasa malaataappe attin, hara malaatay aw imettenna» yaageedda. Hewaappe simmiide, untuntta aggiide beedda.

Parisaawatuwaanne Saduk'aawanatuwaa Irshshuwaa

(Mar. 8:14-21)

⁵ Aa kaalliyaawanttu abbaa pinneedda wode, k'umaa afanawaa dogeeddino.

⁶ Yesuusi untunttu, «Parisaawatuwaa irshshuwaappenne Saduk'aawanatuwaa irshshuwaappe hinttentta eriide naagettite» yaageedda.

⁷ Untunttu barenttu gidдон, «I hawaa yaagiyaawe nuuni k'umaa ahiibeenaa diraassa» yaagiide haasayaa doommeeddino.

⁸ Shin untunttu giyaawaa Yesuusi eriide, «Ha ammanuu pac'c'eeddawanttoo, k'umay baynna diraw, ayaw hinttenttu gidдон haasayiitee?

⁹ Ha'ikka hinttenttoo gelibeennee? Taani ichcheshu ukitsaa ichcheshu sha" a asaa mizade kalisseeddawaa, k'ay hinttenttu aappun zambbeeliyaa kuntsiide atteedda suuppaa dentseedditentto wozanaa aatsikkitee?

¹⁰ Woy taani laappu ukitsaa oyddu sha" a asaa miza kalisseeddawaa, k'ay hinttenttu aappun zambbeeliyaa kuntsiide atteedda suuppaa dentseedditentto wozanaa aatsikkitee?

¹¹ Taani hinttentta Parisaawatuwaa irshshuwaappenne Saduk'aawanatuwaa irshshuwaappe naagettite giyaawaappe attin, ukitsaabaa hinttenttoo haasayabeennaawaa hinttenttu waaniide akeekikkitee?» yaageedda.

¹² Aa kaalliyaawanttu Yesuusi barenttoo odeeddawaa, Parisaawatuwaa timirttiyaappenne Saduk'aawanatuwaa timirttiyaappe untunttu naagettana mala odettowaappe attin, munak'aan tigiya irshshuwaappe naagettana mala gidennawaa he wode akeekeddino.

P'es'iroosa Ammanuwaanne Markkatetsaa

(Mar. 8:27-30; Luk'. 9:18-21)

¹³ Yesuusi K'iisaariyaa Piliip'p'oosa geetettiyaa gadiyaa gakkeedda wode, barena kaalliyaawantta, «Asay taana, Asaa Na'aa oona gii?» yaagiide oochcheedda.

¹⁴ Aa kaalliyaawanttu zaariide, «Neena itti itti asay, S'ammak'iyaa Yohaannisa yaagee; haranttu k'ay Eelaasa yaagiino; k'ay haranttu Ermaasa woy nabatuwaappe ittuwaa yaagiino» yaageeddino.

¹⁵ Yesuusi untunttu, «Yaatina hinttenttu taana oona giitee?» yaageedda.

¹⁶ Simooni P'es'iroosi zaariide, «Neeni de'uwaa S'oossaa Na'aa Kiristoosa» yaageedda.

¹⁷ Yesuusi zaariide, hawaadan yaageedda; «Yoonaa na'aa Simoonaa, hawaa new saluwaan de'iyaa ta Aabbu erisseeddawaappe attin, Asay ooninne neena erissibeenna diraw, neeni anjjetteddaawaa.

¹⁸ P'es'iroosaa, taani new oday; neeni shuchchaa; taani ha zaallaa bolla ta woosa golliyaa kees's'ana; ta woosa golliyaa haray atto, Si'ooliyaa wolk'k'aykka s'oonanaw danddayenna.

* 16:3 Itti itti Geeshsha Mas'afaa beni biletsatuwaan Yesuusa k'aalatu ha paydatuwaan baawa.

¹⁹ Taani new saluwaaw k'ulppiyaa immana; neeni sa'aan hano goowe ubbay saluwaan S'oossaa sintsan hanana; shin neeni sa'aan hanoppo geeddawe saluwankka hanenna» yaageedda.

²⁰ Hewaappe guyyiyaan, I Kiristtoosa gideeddawaa Aa kaalliyaawanttu oossinne odenna mala, untuntta azazeedda.

*Yesuusi Barena Gakkana Metuwaabaanne
Hayk'uwaabaa Koyro Oduwaa Odeedda*

(Mar. 8:31-33; Luk'. 9:22-27)

²¹ He wodiyaappe doommiide Yesuusi, «Taani Yersaalame biina, taana c'imatuu, k'eesatuwaa kaappatuunne higgiiyaa tamarissiyaawanttu darii waayissanaw bessee; untunttu taana wod'anawunne taani heezzentso gallassi hayk'uwaappe denddanaw bessee» yaagiide, barena kaalliyaawanttoo geeshshiide oduwaa doommeedda.

²² P'es'iroosi Aa itti bagga zaariide, «Ta Godaw, S'oossay neena hewaappe ashsho; hawe ne bolla ubbakka yeenna» yaagiide Aa zoranaw doommeedda.

²³ Shin Yesuusi guyye simmiide P'es'iroosa, «Ha Sees'aanaw, neeni ta matappe kichcha; neeni Asay dosiyaawaa k'oppiyaawappe attin, S'oossay dosiyaawaa k'oppenna diraw, taw d'ubo gidaadda» yaageedda.

Yesuusa Kaallanaw Koshshiyaa Ogiyaa

(Mar. 8:34-9:1; Luk'. 9:23-27)

²⁴ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi barena kaalliyaawantta hawaadan yaageedda; «Taana kaallanaw koyyiyaa uray de'ooppe, barena kaado; yaatiide bare mask'k'aliyaa tookkiide, taana kaallo.

²⁵ Ayaw gooppe, bare shemppuwaa ashshanaw koyyiyaa uray bayizzanawaa; shin bare shemppuwaa ta diraw bayizziyaa uray ashshanawaa.

²⁶ Itti uray sa'aan de'iyaa ubbabaa barew shiishshiide, bare shemppuwaa bayizzooppe, Aa ayaa maaddanee? Woy itti uray bare shemppuwaa wozanaw ayaa immana danddayii?

²⁷ Ayaw gooppe, taani, Asaa Na'ay, ta Aabbu bonchchuwaan ta kiitanchchatuwaanna yaana hanay; asaa ubbaw he wode Aa oosuwaaw gatiyaa immana.

²⁸ Taani hinttentoo tumuwaaw gay; amareeda asatu, taani, Asaa Na'ay, kaatiyaa gidaade yiyawaa be'ana gakkanaw, hayk'k'ennawanttu hawaan de'iino» yaageedda.

17

Yesuusa Malay Laametteedda

(Mar. 9:2-13; Luk'. 9:28-36)

¹ Yesuusi usuppun gallasaappe guyyiyaan, barenanna P'es'iroosa, Yaak'oobanne, Yaak'ooba ishaa Yohaannisa akkiide, untunttu s'alalaa wogga deriyaa huup'iyaa kesseedda.

² K'ay untunttu s'eellishshin, untunttu sintsaan laametteedda; Aa deemuu away-fiyaadaan poo'eedda; Aa mayuukka poo'uwaadan p'oleedda.

³ Musenne Eelaas Yesuusanna haasayishshin, ha heezzu Aa kaalliyaawanttu be'eeddino.

⁴ P'es'iroosi Yesuusa, «Ta Godaw, nuuni hawaan de'iyaa nuw lo'a; neeni dosooppe, nuuni hawaan heezzu daasiyaa ittuwaa new, ittuwaa Musew, ittuwaa Eelaasaw kees's'ana» yaageedda.

⁵ I haasayishshin, poo'iyaa shaarii yiinne untuntta kammi aggeedda; shaariyaa gid-doppe, «Hawe taani siik'iyaa taana nashechchiyaa ta Na'aa; I giyaawaa sisite» giyaa k'aalay yeedda.

⁶ Aa kaalliyaawanttu he k'aalaa siseedda wode, daro yayyiide, guufanni aggeeddino.

⁷ Yesuusi untunttukko yiide, untuntta bochchiide, «Denddite; yaiyoppite» yaageedda.

⁸ Untunttu d'ok'k'u giide s'eelliyaa wode, Yesuusa s'alalaappe attin, hara asaa oonanne be'ibeykkino.

⁹ Untunttu deriyaappe wod'd'ishin, Yesuusi untuntta, «Taani Asaa Na'ay, hayk'uwaappe denddana gakkanaw, ha hinttenttu be'eeddawaa oossinne odoppite» yaagiide azazeedda.

¹⁰ Aa kaalliyaawanttu Yesuusa, «Yaatina, higgiiyaa tamarissiyaawanttu ayaw, «Eelaas kasetiide yaanaw bessee, giinoo?» yaagiide oochcheeddino.

¹¹ I zaariide yaageedda; «Eelaas kaseti yiide, ubbabaa giigissanawaa.

¹² Shin taani hinttenttoo oday; Eelaas hawaappe kase yi diggeedda. He wode Asay Aa, barenttoo koyyeeddawaadan ubbaa ootseeddawaappe attin Aa eribeykkino; hewaadankka, k'ay taana, Asaa Na'aa, Asay waayissanawaa» yaageedda.

¹³ Aa kaalliyaawanttu he wode barenttoo Yesuusi S'ammak'iyaa Yohaannisabaa odiyaawaa akeekeddino.

Yesuusi Iita ayyaanay Oyik'eedda
Na'aa Patseedda

(Mar. 9:14-29; Luk'. 9:37-43)

¹⁴ Unttuntu daro asaakko yeedda wode, itti bitanii Yesuusakko yiide, Aa sintsaan gulbbatiide,

¹⁵ «Ta Godaw, ta na'aa wozanaa bayizziyaa harggii oyk'k'ina, I daro wode taman, k'ay daro wode haatsaan kunddiyya diraw, I darii sakettee; Aa patsaarikkii.

¹⁶ Neena kaalliyaawantukkokka Aa ahaad; shin patsanaw danddayibeykkino» yaageedda.

¹⁷ Yesuusi zaariide untunttu, «Ammanenna ha wodiyya geella asaw! Taani hinttenanna awude gakkanaw de'anee? K'ay hinttentubaa awude gakkanaw danddayanee? Na'aa taakko haa akkiide yiide» yaageedda.

¹⁸ Yesuusi iita ayaana, «Aappe kesa» giide azazina, iita ayyaanay na'aappe kesi aggeedda; ellekka na'ay pas'i aggeedda.

¹⁹ Hewaappe guyyiyaan, Aa kaalliyaawanttu barenttu s'alala Yesuusakko yiide, «Nuuni iita ayaana kessanaw ayaw danddayibeykkoo?» yaageeddino.

²⁰ Yesuusi untunttu yaageedda; «Hewe hinttenttu ammanuu guus's'eedda diraassa; taani hinttentoo tumuwaa oday; hinttentoo sannaafic'iyaa geetettiyya guutsa mitsatti ayfiyya keena ammanuu de'into, hinttenttu ha deriyaa, «Hawaappe yaa shiik'a» yaagintto I shiik'ana; hinttenttu ayaanne ootsanawukka danddayanita.

²¹ Shin hawaa malaa woosaappenne s'oomaappe harabay kessanaw danddayenna» yaageedda.

Yesuusi Bare Hayk'uwaabaa Laa'entsuwa Odeedda

(Mar. 9:30-32; Luk'. 9:43-45)

²² Aa kaalliyaawanttu Galilaan, ittippe shiik'i utti de'ishshin, Yesuusi untunttu, «Taana, Asaa Na'aa, Asay asaw aatsiide immana.

²³ Asay taana wod'anawaa; hewaappe guyyiyaan taani heezzeentsiyaa gallassi hayk'uwaappe denddana» yaageedda. Aa kaalliyaawanttu daro k'areteeddino.

Geeshsa Golliyya Giiraa Giiryaawaa

²⁴ Yesuusinne Aa kaalliyaawanttu K'ifirinaahooma katamaa yeedda wode, Geeshsha Golliyaassi k'aras'aa akkiyaawanttu P'es'iroosakko yiide, «Hinttentta tamarissiyaawe Geeshsha Golliyya giiraa giireenne?» yaageeddino.

²⁵ I zaariide, «Giiree» yaageedda.

P'es'iroosi soy geleedda wode, Yesuusi kasetiide Aa, «Simoona, ne k'ofay ayee? Ha sa'aa kaatatuu k'aras'aa woy giiraa ooppe akkiinoo? Barenttu gadiyya asaappe akkiino woy hara gadiyya asaappe akkiinoo?» yaageedda.

²⁶ P'es'iroosi, «Hara gadiyya asaappe akkiino» yaageedda.

Yesuusi P'es'iroosa, «Yaatooppe, gadiyya Asay giiranaw bessena.

²⁷ Shin nuuni ha asatuwaa hank'k'etsanaw koyyokko; neeni abbaa baade aan dabbaa yegga; yaataade koyro kesiyaa moliyya oyk'k'aade, Aa doonaa pook'iyaa wode, giiraw gidiyya miishshaa neeni demmana. Hewaa akkaade, ta giiraanne ne giiraa untunttoo imma» yaageedda.

18

Ubbaappe Aad'd'iyawe Oonee?

(Mar. 9:33-37; Luk'. 9:46-48)

¹ Aa kaalliyaawanttu Yesuusakko he wode yiide, «Saluwaa kawutetsaan ubbaappe aad'd'iyawe oonee?» yaageeddino.

² Yesuusi itti guutsa na'aa s'eesi untunttu gidдон essiide, hawaadan yaageedda;

³ «Taani hinttentoo tumuwaa oday; S'oossaakko hinttenttu simmiide, guutsa naanaadan hanana d'ayooppe, saluwaa kawutetsaa ubbakka gelanaw danddaykkita.

⁴ Simmi ha guutsa na'aadan, barena kawushshiyaa ooninne saluwaa kawutetsaan ubbaappe aad'd'iyawaa.

⁵ K'ay hawaa mala na'aa ta suntsaan mokkiyya ooninne taana mokkee.

⁶ Shin taana ammaniyaa ha guutsa naanaappe ittuwaa baletsiiyya ooninne, gaac'c'iyaa wogga wos'aa bare k'ood'iyaaan k'achchiide, abbaa c'iimmuwaan mitettiyaawe aw lo"aa.

*D'uboo Gaaso Gidiyaawaa**(Mar. 9:42-48; Luk'. 17:1-2)*

⁷ «Alamii asaa d'ubbiyaa diraw, sa'aw aayyero; ayaw gooppe, d'ubbiyaabay yuussaa aggena; shin d'ubuu Aa gaasotaan yiyaa uraw aayyero.

⁸ «Neena kushii woy ne gedi neena baletsooppe, neeppe k'ans's'a ola; neeni laa"u kushiyaannanne laa"u gediyaanna med'inaa tamaan olettiiyaawaappe wobba woy duus'a kushiyaanna med'inaa de'uwwa geliyaawe new lo"a.

⁹ K'ay ne ayfii neena baletsooppe, neeppe wooc'a kessa ola; neeni laa"u ayifiyaana Gaannamiyaa tamaan olettiiyaawaappe itti ayifiyaana med'inaa de'uwwa geliyaawe new lo"a.

¹⁰ «Hinttenttu ha guutsatuwaappe ittuwaanne kad'enna mala, hinttentta naagite; ayaw gooppe, taani hinttenttoo oday; saluwaan untunttu kiitanchchatuu ubbaa wode, saluwaan de'iyaa ta Aabbu sintsaan de'iino.

¹¹ Ayaw gooppe, taani, Asaa Na'ay, bayeeddawaa ashshanaw yaad.

*Bayeedda Dorssaa Leemisuwaa**(Luk'. 15:3-7)*

¹² «Itti asaw s'eetu dorssatuu de'iyaa wantuppe ittuu bayooppe, udduppu tammanne udduppunuwaa deriyaan aggiide, he bayeeddawaa koyyanaw beennee? Hinttenttu waagiitee?

¹³ Taani hinttenttoo tumuwaa gay; I demmooppe, bayibeenna udduppu tammanne udduppu dorssatuwaappe aatsiide, he itti dorssaan nashettee.

¹⁴ Hewaadankka, saluwaan de'iyaa hinttenttu Aabbu ha guutsatuwaappe ittuu bayanawaakka koyyenna.

Bayzeedda Asaw Ootsanaw Bessiyaabaa

¹⁵ «Ne ishay neena naak'k'ooppe, neerekka aakko baade, Aa naak'uwwa aw oda; I newaa sisooppe, ne ishaa balaappe zaaraadda.

¹⁶ Shin I newaa sisennaan is's'ooppe, laa"u woy heezzu markkay markkattowaan yewuu ubbay tumattiyaa diraw, hara itti woy laa"u asaa neenanna ittippe afa.

¹⁷ I untuntubaa sisennaan is's'ooppe, ubbabaa ammaniyaa asaw oda; K'ay ammaniyaa Asay giyaawaakka I sisennaan is's'ooppe, ammanenna asaadaaninne k'aras'aa shiishshiyaa asaadan Aa payda.

¹⁸ «Taani hinttenttoo tumuwaa gay; neeni sa'aan hano goowe ubbay saluwaan S'oossaa sintsaan hanana; shin neeni sa'aan hanoppo geeddawe saluwanka hanenna.

¹⁹ «K'ay akka taani hinttenttoo oday; hintteppe laa"u uray sa'aan S'oossaa woossiyaawaan ay yewuwaaninne itti wozanaa gidooppe, saluwaan de'iyaa ta Aabbu hewaa hinttenttoo immana.

²⁰ Ayaw gooppe, laa"u uray woy heezzu uray ta sintsaan shiik'iyaasaan, taani hewaan untunttu gidduwaan de'ay yaageedda.

Atto Giyaawaa

²¹ P'es'iroosi; he wode Yesuusakko yiide, «Godaw, ta ishay taana aappu kaala naak'k'ooppe taani aw atto gaanaw bessii? Laappunuwaa gakkanaw naak'k'ineeyee?» yaagiide Aa oochcheedda.

²² Yesuusi zaariide Aa, «Gidenna, taani neena laappun tammu kaala laappunuwaa gayippe attin, laappunuwaa s'alalaa giikke.

²³ «Ayaw gooppe, saluwaa kawutetsay bare k'oomatuuwaanna miishshaa heetettanaw k'oppeedda kaatiyaa bessee.

²⁴ He kaatii miishshaa heetettanaw doommeedda wode, daro miiloone biraa ac'uu de'iyaa itti bitaniyaa aakko aheeddino.

²⁵ Shin he k'oomaw ac'uwwa c'iggiyaawe d'ayina, Aa goday he ac'uwwa c'igganaw, Aa machchattaninne inne Aa naanay, k'ay aw de'iyaa ubbabay zal'ettana mala, Aa azazeedda.

²⁶ Hewaa diraw, k'oomay bare godaa sintsaan gulbbatiide, «Ta godaw, hayya godo guutsa wodiya naagaarikii; taani new ubbabaakka c'iggana yaagiide Aa woosseedda.»

²⁷ Aa goday aw k'arettiide, Aa yeddi aggeedda; Aa ac'uwaakka aw maari aggeedda.

²⁸ «Shin he k'oomay kesiide, bare laggetsaa k'oomatuuwaappe ittuu bareppe s'eetu biraa santimiyaa tal'eeddawaanna gakettiide, «Ne bolla de'iyaa ta miishshaa c'igga» yaagi oyk'iiide, Aa c'uulleedda.

²⁹ «Yaatina he Aa laggetsaa k'oomay Aa sintsaan gulbbatiide, «Ha"i tayishay guutsa wodiya naagaarikii; taani new ubbabaakka c'iggana» yaagiide Aa woosseedda.

³⁰ «Shin is's'i akki biide, Aa laggetsay he ac'uwaa k'ans's'ana gakkanaw, k'asho golle gelisseedda.

³¹ Hewaa diraw, Aa laggetsaa k'oomatuu hewaa be'iide, daro yiloteeddino; barenttu godaakko biide, I ootseedda ubbabaa aw odeeddino.

³² «Hewaappe guyyiyaan, goday he k'oomaa s'eesiide, «Ha iita k'oomaw, neeni taana woosseedda diraw, taani he ac'uwaa ubbaa new maaraa aggaad.

³³ Taani new he ac'uwaa maareeddawaadan, neenikka ne laggetsaa k'oomaw maaranaw bessennee?» yaageedda.

³⁴ Hewaappe simmiide aw daro hank'k'ettiide, bare ac'uwaa ubbaa I c'iggi wurssana gakkanaw, pas'a kaa'ettana mala, k'asho golle gelisseedda.

³⁵ «Hinttenttu huup'iyaan huup'iyaan hinttenttu ishaw wozanaappe atto gaana d'ayooppe, he goday bare k'oomaa ootseeddawaadan, saluwaan de'iyaa ta Aabbukka hinttentta hewaadan ootsana» yaageedda.

19

Yesuusi Geluwaabaanne akaabaa Tamaarisseedda

(Mar. 10:1-12)

¹ Yesuusi he haasayaa wurssowaappe guyyiyaan, Galiilaappe denddiide, Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsan de'iyaa Yihudaa gadiyaa beedda.

² Daro Asay Aa kaalliide beeddawaa hewaan patseedda.

³ Itti itti Parisaawatuu paac'c'anaw Yesuusakko yiide, «Itti Asay ay gaasuwaaninne, bare machchatto yeddanaaw nu higgii azazii?» yaagiide Aa oochcheeddino.

⁴ Yesuusi zaariide, hawaadan yaageedda; «S'oossay koyro untuntta med'd'iidde, atumawaanne mac'c'awuno ootseedda.

⁵ Hewaa diraw, «Itti Asay bare aabbanne bare daayo aggiide, bare machchattinna ittippe de'ee; untunttu laa'uu itti asaa gidiino» yaagiya k'aalaa nabbabibeykkitee?

⁶ Hewaa diraw, untunttu itti asaa gidiyaawaappe attin, laa'u asaa gidikkino; hewaa diraw, S'oossay ittippe de'anaadan gatsowaa Asay shaakkoppo» yaageedda.

⁷ Parisaawatuu Yesuusa, «Yaatina, Muse ayaw itti uray bare machchatto pirimaa peed'iide yeddana mala azazeeddee?» yaageeddino.

⁸ Yesuusi zaariide, «Hinttenttu hinttenttu machchatuwaa yeddana mala, Muse hinttentta azazeeddawe, hinttenttu odina sisenna guzuma gido diraappe attin, koyro hewaa mala gidenna.

⁹ Taani hinttenttoo oday; bare machchatto woshummennaan de'ishshin yeddiide, hararo akkiyaa ooninne woshumme; haray yeddeeddawunno akkiyaawekka woshumme» yaageedda.

¹⁰ Yesuusa kaalliyaawanttu Aa, «Asinaa gidduwaaninne machchatti gidduwaan de'iyaa wogay hewaa mala gidoope, akkenaaninne gelennaan de'iyaa lo'a» yaageeddino.

¹¹ Shin Yesuusi untuntta yaageedda; «Hewaa mala timirttii S'oossay immowantussappe attin, asaa ubbaassa gidenna;

¹² ayaw gooppe, barenttu daay uluwaappe yelettiyaa wodekka, shuufa gideeddawanttu de'iino; k'ay Asay k'aaratina mureesa gideeddawanttu de'iino; k'ay saluwaa kawutetsaa diraw, barentta shuufa ootseeddawanttu de'iino; ha timirttiyaa akkanaw danddayiyaawe ooninne akko» yaageedda.

Yesuusi K'eri Naanaa Bolla Bare Kushiya Wotseedda

(Mar. 10:13-16; Luk'. 18:15-17)

¹³ Yesuusi he wode bare kushiya guutsa naanaa bolla wotsiide, S'oossaa woosana mala, itti itti Asay naanaa akko aheedda; shin Yesuusa kaalliyaawanttu he asaa ahenna mala hank'k'etteeddino.

¹⁴ Shin Yesuusi, «K'eri naanay taakko yiyaawaa diggoppite; ayaw gooppe, saluwaa kawutetsay hewanttu malaasa» yaageedda.

¹⁵ Hewaappe simmiide bare kushiya untunttu bolla wotseeddawaappe guyyiyaan, hewaappe bashi beedda.

Yalaga, Dure Bitaniyaa Ooshaa

(Mar. 10:17-31; Luk'. 18:18-30)

¹⁶ Itti bitanii Yesuusakko yiide, «Tamaarissiyaawoo, taani med'inaa de'uwaa demmanaw lo'obaa ayaa ootsoo?» yaageedda.

¹⁷ Yesuusi Aa, «Lo'obay ayentto taana ayaw oochchay? Ittuwaa s'alalay lo'a; shin neeni med'inaw de'anaw koyyooppe, azazatuwaa naaga» yaageedda.

¹⁸ Bitanii, «Hak'awantta?» yaagiide oochcheedda.

Yesuusi zaariide, «Wod'oppa; woshummoppa; wuu'oppa; wordduwaa markkattoppa;

¹⁹ ne aabbanne ne daayo bonchcha; ne shooruwaakka ne huup'iyaadaan siik'a» yaageedda.

²⁰ He yalaga bitanii Yesuusa, «Taani hewaa ubbaakka guutsatetsaappe doommaade naagaad; yaatina, taw pac'c'iyaaawe ayee?» yaageedda.

²¹ Yesuusi bitaniyaa, «Neeni polo asaa gidanaw koyyoppe, baade new de'iyaaawaa zal'aade, he miishshaa hiyyeesaw imma; neeni saluwaan durettana; yaataade yaade taana kaala» yaageedda.

²² Shin he yalaga bitanii hewaa siseedda wode, I daro dure gidiyaa diraw, k'arettiide bashi beedda.

²³ Yesuusi barena kaalliyaaawanttoo, «Taani hinttenttoo tumuwaa gay; dure Asay saluwaa kawutetsaa gelanawe daro meto gidanawaa.

²⁴ Taani gujjaadekka hinttenttoo oday; dure Asay S'oossaa kawutetsaa gelanaappe, gaaluu marppiyaa lukuwaanna aad'd'anawe matattee» yaageedda.

²⁵ Aa kaalliyaaawanttu hewaa sisi maalalettiide, «Yaatina, ooni attanaw danddayii?» yaageeddino.

²⁶ Yesuusi untuntunna c'addi s'eelliide, «Hawe asaw danddayettenna; shin S'oossaw ubabay danddayettee» yaageedda.

²⁷ P'es'iroosi he wode zaariide Yesuusa, «Be'a, nuuni nuw de'iyaa ubbabaa bashiide, neena kaalleeddo; yaatiide nuuni ayaa demmaneeshsha?» yaageedda.

²⁸ Yesuusi untuntunna hawaadan yaageedda; «Taani hinttenttoo tumuwaa gay; taani, Asaa Na'ay, ooratsa gadiyaan ta kawutetsaa oydiyaan uttiyaa wode, taana kaalleedda hinttenttukka tammanne laa'u Israa'eeliyaa zaratuwaa bolla pirdanaw, tammanne laa'u kawutetsaa oydiyaan uttanita.

²⁹ Ta suntsaa diraw, golliyaa woy ishatuwaa woy michchatuwaa, woy aawuwaa woy aatto woy machchatto, woy naanaa woy gadiyaa ageedda ooninne, s'eetu dakuwaappe daruwaa akkana; k'ay med'inaa de'uwaakka laattana.

³⁰ Shin c'oratu ha'i sintsateeddawanttu guyyetanawantta; k'ay c'oratu ha'i guyyen de'iyaaawanttu sintsatanawantta.

20

Woynniyaa Turaa Giddon Ootsiyaa Oosanchchatuwaa Leemisuwaa

¹ «Saluwaa kawutetsay woyniyaa geetettiyaa turaa gidduwaa ootsiyaawantta uniyaa oosissanaw, wontta guuraan keseedda woyniyaa turaa godaa bessee.

² I he oosanchchatoo hachche hachche ootseeddawaa wolk'k'aa gatiyaa c'igganaw untuntunna giigiide, bare woyniyaa turaa gidduwaa oosissanaw untuntunna yeddeedda.

³ «K'ay heezzu saatiyaa gidoode kesiide, oosuu baynnaan k'oc'aan ek'k'eedda hara asatuwaa be'iide,

⁴ untuntunna, «Hinttenttukka k'ay ta woyniyaa turaa gidduwaa ootsanaw biite; taani hinttenttoo bessiyaa gatiyaa c'iggana» yaageedda; hewaappe guyyiyaan untuntunna beeddino.

⁵ Laa'entsuwaakka usuppun saatiyaaninne udduppu saatiyaan kesiide, hewaadan ootseedda.

⁶ Tammanne itti saatiyaa heeraan I kesiya wode, haranttu hewaan ek'k'eeddawannta demmiide, «Oosuwa ootsenna kumentsaa gallassaa hawaan ayaw ek'k'i peesheeddiite?» yaageedda.

⁷ «Untuntunna, «Nuuna oosissiyaa Asay d'ayeedda diraw ek'k'i peesheeddo» yaageeddino.

⁸ «I, «Untunttakka k'ay ta woyniyaa turaa gidduwaa ootsanaw biite» yaageedda.

⁸ «Sa'ay omarssiyaa wode, woyniyaa turaa goday ootsiyaawanttu kaappuwaa, «Oosanchchatuwaa s'eesaade, wurssetsaan oosuwaan geleeddawantuppe doommaade koyro geleeddawantta gakkanaw, untuntunna oosuwa dirguwaa c'igga» yaageedda.

⁹ «Tammanne itti saatiyaa heeraan oosuwa doommeeddawanttu yiide, huup'iyaan huup'iyaan ootsiide peesheedda wolk'k'aa gatiyaa akkeeddino.

¹⁰ Koyro oosuwa doommeedda Asay yeedda wode, daruwaa akkanaw k'oppeeddino; shin untunttukka huup'iyaan huup'iyaan barenttu oosuwa wolk'k'aa gatiyaa akkeeddino.

¹¹⁻¹² Hewaappe guyyiyaan, «Ha guyyeppe yeeddawanntu itti saatiyaa s'alalaa ootseeddino; kumentsaa gallassaa daaburiide c'awotteedda nuwaanna untuntunna oosuwa

dirgguuwaa k'araa ootsaadda: yaagiide barentta oosuwaan gelisseeddawaa bolla zuuzum-meeddino.

¹³ «Shin I untuntuppe ittuwaa hawaadan yaageedda; «Ta laggew, taani neena naak'k'abeykke; ootsaade peesheedda wolk'k'aa gatiyaa taananna giigabeykkiyee?

¹⁴ Newaa akkaade ba; taani ha'i wurssetsaan oosuwaan geleeddawookka newaa keenaa immanaw koyyay.

¹⁵ Taani ta miishshaan ta koyyeeddawaadan ootsanaw taw maataay baawee? Woy taani lo'a gideedda diraw, neeni k'anaatay?» yaageedda.

¹⁶ «Hewaadankka, k'ay guyyeteeddawanttu sintsanawantta; sintsateeddawanttu k'ay guyyetanawantta; ayaw gooppe, s'eesetteeddawanttu c'ora; shin dooretteeddawanttu guutsa» yaageedda.

Yesuusi Bare Hayk'uwaabaa Heezentsuwaa Odeedda

(Mar. 10:32-34; Luk'. 18:31-34)

¹⁷ Yesuusi Yersaalame biidde, ogiyaan barenanna biyaa tammanne laa'u barena kaalliyaawantta gas'aa kessiide, dumma untunttoo yaageedda.

¹⁸ «Be'ite, nuuni Yersaalame ha'i keseetto. Yaan taana, Asaa Na'aa k'eesatuwaa kaappatoonne higgiiyaa tamarissiyaawanttoo aatsiide immanawantta; untunttu ta bolla hayk'uwaa pirddaa pirddanawantta.

¹⁹ K'ay Ayihuda gidenna asawukka taana aatsiide immanawantta; he Ayihuda gidenna Asay ta bolla k'iliic'anawantanne taana lissuwaan shoc'anawantta; yaatiide mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide, taana kak'k'anawantta; taani heezentsiyaa gallassi hayk'uwaappe dandana» yaageedda.

Zabddiyoosa Naanaa Daay Woosaa

(Mar. 10:35-45)

²⁰ He wode Zabddiyoosa naanaa daaya bare naanaanna Yesuusakko yaaddu; Aa sintsaan gulbbataade ittibaa Aa woossaaddu.

²¹ Yesuusi izo, «Ayaa koyyay?» yaagiide oochcheedda.

Iza zaaraade, «Ha ta laa'u naanay ne kawutetsaan ittuu neeppe ushechcha baggana, k'ay ittuu neeppe haddirssa baggana uttino yaagaarikkii» yaagaade woossaaddu.

²² Shin Yesuusi zaariide naanaa, «Hinttenttu ayaa woossanaw bessinto erikkita. Taana gakkiiyaa wolk'k'aama metuwaa metootanitee? Taani s'ammak'ettana s'ink'k'ataa s'ammak'ettanaw dandayiitee?» yaageedda.

Untunttu, «Ee dandayana» yaageeddino.

²³ Yesuusi, «Taana gakkiiyaa wolk'k'aama metuwaa tumakka hinttenttu metootanita; shin taappe ushechcha baggannanne haddirssa baggana uttanawantta dooranaw taw maataay baawa; shin he sa'ay ta Aabbu immanaw giigissi wotseeddawanttussa» yaageedda.

²⁴ Yekko tammu Yesuusa kaalliyaawanttu hewaa siseedda wode, he laa'u ishatoo hank'k'etteeddino.

²⁵ Shin Yesuusi untunttu ubbatuwaakka barekko s'eesiide, hawaadan yaageedda; «Ahizaabe asatuwaa kaappatuunne hawannta kaaletsiyaa asatuu barenttu asaa ayisiyaawaa erita.

²⁶ Hinttenttu gidduwaan hewaa mala gidenna; shin hinttenttu gidduwaan d'ok'k'atetsaa koyyiya ooninne hinttenttoo k'ooma gidanaw bessee.

²⁷ K'ay hinttenttu gidduwaan ubbaappe bolla gidanaw koyyiyaawe ooninne hinttenttoo ayile gidanaw bessee.

²⁸ Hewaadan taani, Asaa Na'ay, asaw ootsanawunne daro asaa wozanaw ta shemp-puwaa immanaw yeeddawaappe attin, Asay taw ootsana mala yabeykke» yaageedda.

Yesuusi Laa'u K'ook'atuwaa Patseedda

(Mar. 10:46-52; Luk'. 18:35-43)

²⁹ Yesuusinne Aa kaalliyaawanttu Iyyarkkoppe kesishshin, daro Asay untunttu kaalleedda.

³⁰ Laa'u k'ook'a asatuu ogiyaa doonaan utteeddawanttu Yesuusi hewaanna aad'd'iyaawaa sisiide, barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Godaw, Daawita na'aw, nuw k'arettaarikkii» yaageeddino.

³¹ Daro Asay untuntta, «Hayzzite» giide hank'k'etteedda; shin untunttu barenttu kooshshaa darii d'ok'k'u ootsiide, «Godaw, Daawita na'aw, nuuna maaraarikkii!» yaageeddino.

³² Yesuusi ogiyaan ek'k'iide, untuntta s'eesiide, «Taani hinttenttoo ayaa ootsana mala koyyiitee?» yaageedda.

³³ K'ook'atu, «Godaw, nu ayfiyaa patsaarikkii» yaageeddino.

³⁴ Yesuusi untuntntoo k'arettiide, untuntntu ayfiyaa bochcheedda; ellekka untuntntu ayfii s'eelli aggina, Aa kaalli aggeeddino.

21

Yesuusi Wolk'k'aama Bonchchuwaan Yersaalame Geleedda

(Mar. 11:1-11; Luk'. 19:28-40; Yoh. 12:12-19)

¹ Untuntntu Yersaalame matiide, Debre Zayite geetettiyaa deriyaa lank'k'iyaan de'iyaa Beetefaage geetettiyaa k'eeri katamaa gakteeddino; Yesuusi barena kaalliyaawanttuppe laa"uwaa sintsaaw kiittiide,

² untuntnta hawaadan yaageedda; «Hinttentuppe sintsaan de'iyaa k'eeri katamaa biite; hewaan itti haratta k'ashuwaan de'ewunno izi maraanna hinttentntu bi simmo sankka demmanita; untuntnta billiide, taw akki yiite.

³ Ooninne hinttentnta oochchooppe, «Goday hawantnta koyyee» yaagite; ellekka I untuntnta yeddi agganawaa.»*

⁴⁻⁵ Timbbitiyaa odiiyaa nabii,

«S'iyoonne katamaa asaw,

«Be'a, ne kaatii ashikke gidide,

hariyaa bolla, hare maraa bolla uttiide,

neekko yee» yaagite»

yaagiide haasayeeddawe polettana mala, hawe haaneedda.

⁶ Aa kaalliyaawantntu biide, Yesuusi barentnta azazowaadan ootseeddino.

⁷ Harattonne hare maraa ahiide, barentntu mayuwaa untuntntu zokkiyaan wotseeddino; hewaappe simmina Yesuusi toggeedda.

⁸ He c'ora asaappe dariyaa baggay bare mayuwaa ogiyaan hiis'seedda; k'ay harantntu mitsaa haytsaa kar kariide, ogiyaan yeggeeddino.

⁹ Yesuusappe sintsaana hamettiyaa c'ora asayntne k'ay Aa geeduwaa kaalliya c'ora asay, barentntu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide,

«Daawita na'ay galatetto!

Godaa suntsaan yiyaawe anjjetteeddawaa!

S'oossay galatetto!»

yaageedda.

¹⁰ Yesuusi Yersaalame katamaa geleedda wode, katamaan de'iyaa Asay ubbay, «Hawe oonee?» yaagiide shabbiretteeddino.

¹¹ Asay, «Hawe Galiilaan de'iyaa Naazireete geetettiyaa katamaappe yeedda nabiyaa Yesuusa» yaageedda.

Yesuusi Geeshsha Golliyaa Geleedda

(Mar. 11:15-19; Luk'. 19:45-48; Yoh. 2:13-22)

¹² Yesuusi Geeshsha Golliyaa geliide, hewaan zal"iyaawantntanne shammiyaawantnta ubbaa kare yedersseedda; k'ay miishshaa laammiyaawantntu s'arap'peezaanne dogom-muwaa zal"iyaawantntu oydiyaa gup'p'i yeggiide,

¹³ untuntnta, «S'oossaa Mas'aafan, «Ta gollii S'oossaa woossiyaa golliyaa geetettana» yaagettiide s'aafetti utteedda; shin hinttentntu Aa bonk'k'iyaawantntu k'oosettiyaa gong-goluwaa kesseeddita» yaageedda.

¹⁴ K'ook'atuunne gedi sileeddawantntu Yesuusakko Geeshsha Golliyaa yiina, I untuntnta patseedda.

¹⁵ Shin K'eesatuwaa kaappatuunne higgiiyaa tamarissiyaawantntu Yesuusi ootsiyaa ooratsabaa be'eedda wodenne, guutsa naanay Geeshsha Golliyaan barentntu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Daawita na'ay galatetto» yaagiyaawaa be'eedda wode hank'k'etteeddino.

¹⁶ Yaatiide Yesuusa, «Hawantntu giyaawaa sisay?» yaageeddino.

Yesuusi, «Ee sisay; S'oossaa Mas'aafay, «Guutsa naanayntne d'ammiyaa naanay neena galatana mala, untuntnta erissaadda» yaagiyaawaa ubbakka nabbabi beykkitee?» yaageedda.

¹⁷ Yesuusi untuntnta aggiide, he katamaappe Biitaaniyaa geetettiyaa katamaa biide, yaan ak'eeda.

Ayfii d'ayeedda Balasiyaa Mitsatto

(Mar. 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Yesuusi wontnta guuraanna katamaa beedda diraw koshatteedda.

* 21:3 Goday: Haratuwaa godaa guussaa.

21:4-5 Zak. 9:9

21:9 Maz. 118:25, 26

21:13 Isa. 56:7; Erm. 7:11

21:16 Maz. 8:2

¹⁹ Ogiyaa doonaan itti balasiyaa geetettiyaa mitsatto be'iide, iikko beedda; bi gakkiiyaa wode he mitsattin haytsaa s'alalaappe attin, ayfiyaa ayinne demmibeenna; izo, «Laa'entsuwa med'inawukka ayfoppa» yaagina, he balasatta elekka mela aggaaddu.

²⁰ Aa kaalliyaa wanttu hewaa be'iide maalalettiide, «Ha balasatta waanaade itti kutsaan mela aggaaddee?» yaageeddino.

²¹ Yesuusi zaariide, «Taani hinttenttoo tumuwaa gay; hinttenttu ammanuu de'iyaa wanttanne sid'ennawantta gidoope, ha balasatto taani ootseeddawaa mala s'alalaa ootsikkita; shin haray atto hinttenttu ha deriyaa, «Denddaade abbaan kundda» ginttokka hanana;

²² hinttenttu ammaniide S'oossaa woossiyaawaa ayaa gidinttokka akkana» yaageedda.

Yesuusa Maatay Yeeddasaa

(Mar. 11:27-33; Luk'. 20:1-8)

²³ Yesuusi Geeshsha Golliyaa yiide tamaarissishshin, k'eesatuwaa kaappatuunne Ayihuda c'imatuu aakko yiide, «Neeni hawaa ootsanaw new ay maatay de'ii? New ha maataa oonee immeeddawee?» yaageeddino.

²⁴ Yesuusi zaariide untunttu, «Taanikka hinttentta ittibaa oochchana; hinttenttu taw hewaa odooppe, taani hawaa ay maattaani ootsaytantto, hinttenttoo odana;

²⁵ Yohaannisi s'ammak'iyaa maatay hak'appe yeeddee? S'oossaaappe yeeddeyye asaappe yeeddee?» yaageedda.

Untunttu barenttu gidduwaan palumaa doommiide, «Nuuni, S'oossaaappe yeedda» yaagooppe I nuuna, «Yaatooppe, Yohaannisi odeeddawaa yaw ammanibeykkitee?» yaaganawaa.

²⁶ Shin nuuni, «Asaappe yeedda» yaagooppe, Asay ubbay Yohaannisi nabiyya gideeddawaa eriyaa diraw, asaw yayyeetto» yaageeddino.

²⁷ Untunttu Yesuusaw, «Nuuni erokko» yaagiide zaareeddino.

Yesuusi, «Taanikka hawaa ay maattaani ootsaytantto, hinttenttoo odikke» yaageedda.

Laa'u Naanaa Leemisuwaa

²⁸ «Shin hinttenttu ayaa k'oppiitee? Laa'u naanay de'iyaa itti bitanii de'ee; he bitanii bayira na'aakko biide, «Ta na'aw, hachche baade ta woyniyaa turaa ootsa» yaageedda.

²⁹ Na'ay zaariide, «Biikke» geedda; shin guyyeppe bare wozanaan k'oppi akkiide, woyniyaa turaa ootsanaw beedda.

³⁰ Aawuu yekko na'aakko biide, bayiraw geeddawaadankka aw geedda; teefa na'ay zaariide, «Lo'a ta godaw» yaageedda; shin bibeena.

³¹ Ha laa'u naanaappe bare aawuu koyyeeddawaa ootseeddawe hak'awee?» yaageedda.

Untunttu, «Bayiraa» yaageeddino.

Yesuusi untunttu hawaadan yaageedda; «Taani hinttenttoo tumuwaa gay; k'aras'aa akkiyaawantunne woshummiyaawanttu hintteppe sintsatiide, S'oossaa kawutetsaa gelana.

³² Ayaw gooppe, S'ammak'iyaa Yohaannisi s'illotetsaa ogiyaa tamaarissiidde, hinttekko yiina, I giyaawaa ammanibeykkita. Shin k'aras'aa akkiyaawantunne woshummiyaawanttu I giyaawaa ammaneeddino; hinttenttu haray atto hewaa be'iidekka, hinttenttu nagaraappe simmiide, I giyiyaawaa ammanibeykkita» yaageedda.

Woynniyaa Turaa Giddon Ootsiyaa

Goshshanchatuwaa Leemisuwaa

(Mar. 12:1-12; Luk'. 20:9-19)

³³ K'aykka Yesuusi hawaadan yaageedda; «Hara leemisuwaakka sisite; woyniyaa geetettiyaa turaa tokkeedda itti bitanii de'ee; woyniyaa turaa yuushshi aatsiide direedda; k'ay he woyniyaa gumi"iyaa ollaakka bookkeedda; hewaa naagiyya asaw adussa shuchchaa gimbeedda. Hewaappe guyyiyaan, kotsaa ootsiyaa asaw immiide, hara gade beedda.

³⁴ Woynniyaa ayfiyaa mas'iyaa wodii gakkina, barena gakkiiyaawaa akkiide yaana mala, bare k'oomatuwaa bare kotsaawatuwaakko kiitteedda.

³⁵ Kotsaawatuu Aa k'oomatuwaa oyk'kiide, ittuwaa wod'eeddino; k'ay yekkuwaa shuchchaan p'alk'keeddino.

³⁶ K'aykka he bitanii kasewantuppe dariyaa hara k'oomatuwaa kiitteedda; kotsaawatuu he k'oomatuwaa kasewanttuwaadan ootseeddino.

³⁷ «Shin wurssetsaan I, «Ta na'aa untunttu bonchchanawantta» yaagiide bare na'aa untunttukko kiitteedda.

³⁸ «Shin kotsaawatuu na'aa be'iide, barenttu gidduwaan, «Gadiyaa laattanawe hawaa; biide Aa wod'iide, gadiyaa nuuni laattana» yaageeddino.

³⁹ Na'aa oyk'k'iide, woyniyaa turaa giddoppe gas'aa kessiide wod'eeddino.

⁴⁰ «Simmi woyniyaa turaa goday yiyaa wode, he kotsaawatuwaa wootanee?» yaagiide oochcheedda.

⁴¹ Unttuntu, «i he iita asatuwaa wod'i wurssiide, woyniyaa turay ayfiyaa wode barena gakkiiyaawaa wodiyaan sheed'd'iyyaa hara kotsaawattoo immana» yaageeddino.

⁴² Yesuusi untunttu hawaadan yaageedda;

«Gimbbiyaawanttu kad'iide is's'eedda shuchchay,

godaa s'ap'uwaa minisiyaa, ubbaappe aad'd'iyyaa shuchchaa gideedda.

Hawe Goday ootseeddawaa;

k'ay nu s'eelawukka maalalissiyaawaa»

yaagiyaawaa S'oossaa mas'aafaappe ubbakka nabbabi beykkitee?

⁴³ «Hewaa diraw, taani hinttenttoo oday; S'oossaa kawutetsay hintteppe aketiide, lo'o ayfiyaa immiyaa asaw imettanawaa.

⁴⁴ He shuchchaa bolla kunddiyyaa ubbay me'ereetana; k'ay he shuchchay asaa bolla kunddoope, he kunddeedda uraa liik'issana» yaageedda.

⁴⁵ K'eesatuwaa kaappatuunne Parisaawatuu Yesuusi odeedda leemisuwaa siseedda wode, barenttuwaa haasayiyaawaa ereeddino.

⁴⁶ Unttuntu Yesuusa oyk'k'anaw koyyeeddino; shin Yesuusa daro Asay nabiyyaa giide k'oppi utteedda diraw, he asaw yayyeeddino.

22

Akaanne Geluwaa Oduwaa Leemisuwaa

(Luk'. 14:15-24)

¹ Yesuusi asaw laa'entsuwaa leemisuwaan hawaadan yaagiide haasayeedda;

² «Saluwaa kawutetsay bare na'aw machchiyyaa immanaw ubbabaa makkeedda kaatiyaa mala.

³ He kaatii bullachchaw odi wotseedda asatuwaa s'eesanaw bare k'oomatuwaa kiiteedda; shin asatuu yaanaw koyyibeykkino.

⁴ «K'ay hara k'oomatuwaa, S'eesetteeddawantta, «Taani k'umaa giigissaaddi; ta sanggatu-unne ta mod'd'o miyatuu shuketteeddino; ubbabaykka maketteedda. Bullachchaa haa yiite» yaagite, yaagiide kiiteedda.

⁵ Shin s'eesetteeddawanttu koyyennaan is's'iide, barenttu oosoo beeddino; ittuu bare goshshaw biina, yekkuu bare zal"ew beedda.

⁶ Atteeddawanttu k'ay kaatiyaa k'oomatuwaa oyk'k'i wad'd'iide wod'eeddino.

⁷ «Kaatii daro hank'k'etteedda; k'ay bare wotaadaratuwaa yeddiide, he shemppuwaa wod'eeddawantta wod'isiide, untunttu katamaa guudisseedda.

⁸ Hewaappe guyyiyaan, bare k'oomatuwaa, «Bullachchay maketteedda; shin s'eesetteeddawanttu bullachchaw bessiyaa asaa gidikkino.

⁹ Hewaa diraw, wogga k'ad'd'aa biide, hinttenttu demmeedda asaa ubbaa bullachchaw s'eesite» yaageedda.

¹⁰ He k'oomatuu k'ad'd'aa biide, barenttu demmeedda asaa ubbaa lo"uwaa iitaa shishsiide, bullachchaa daasiyaa kuntseeddino.

¹¹ «Shin kaatii k'umaa maanaw utteedda asaa be'anaw geleedda wode, bullachchaa mayuwaa mayyibeenna itti bitaniyaa hewaan be'iide,

¹² «Ta laggew, bullachchaa mayuwaa mayyennaan waanaade hawaa gelaaddii?» yaagina bitanii c'o"u geedda.

¹³ «Hewaappe guyyiyaan, kaatii bare k'oomatuwaa, «Ha bitaniyaa kushiyaanne gediyyaa k'achchiide, kare d'umaa kessi olite; I hewaan yeekkananne achchaa d'ak'ana» yaageedda.

¹⁴ «Ayaw gooppe, s'eesetteeddawanttu dara; shin dooretteeddawanttu guutsa» yaageedda.

Giiraa Wooti Giiranentto Oochcheedda Ooshaa

(Mar. 12:13-17; Luk'. 20:20-26)

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, Parisaawatuu biide, Aa haasayaappe balaa demmiide, Aa oyk'k'ana mala mak'k'eteeddino.

¹⁶ K'ay barentta kaalliyaawanttupenne Heroodisa baggatuwaappe amareedawantta aakko kiiteeddino. Unttuntu, «Tamaarissiyaawoo, neeni tumuwaa haasayiyaawaanne S'oossaa ogiyaa tumatetsaan tamaarissiyaawaa nuuni ereetto; ayaw gooppe, neeni asaappe asaa shaakkakkanne dummayakka.

¹⁷ Ne k'ofay ayentto nuw oda; nuuni Roome gadiyaa Kaatiyaa K'eesaarew giiraa gi-iriyaa wegeeyye woga gidennee?» yaageeddino.

¹⁸ Shin Yesuusi untuntutu iita k'ofaa eriide, «Ha lo" a malatiyaa iita asatoo, ayaw taana paac'ciitee?

¹⁹ Giiraa giiriyaa miishshaa taana bessite» yaageedda. Hewaappe guyye untuntutu biraa santimiyaa aw aheeddino.

²⁰ I, «Ha malayenne suntsay oowee?» yaageedda.

²¹ Hewaappe simmiide untuntutu oochchina, untuntutu, «Roome gadiyaa Kaatiyaa K'eesaarewaa» yaageeddo.

Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi untuntutu, «Yaatooppe, K'eesaarewaa K'eesaarew, S'oossawaa S'oossaw immite» yaageedda.

²² Untuntutu hewaa siseedda wode, maalalettiide Aa aggiide beeddino.

Hayk'keeddawanttu Dendduwaabaa

(Mar. 12:18-27; Luk'. 20:27-40)

²³ Hayk'keedda Asay denddenna giyaa Saduk'aawanatuwaappe itti itti asatuu he gallassi Yesuusakko yiide, hawaadan yaagiide, Aa oochcheeddino;

²⁴ «Tamaariissiyaawoo, Muse, Itti Asay na'aa yelennaan hayk'k'ooppe, he hayk'keeddawaa ishay Aa machchatto laattiide, bare ishaw na'aa yelanaw bessee: yaageedda.

²⁵ Nuunanna laappu ishatuu de'iino; bayiray machchatto akkiide, na'aa yelennaan hayk'k'eedda; hewaappe guyyiyaan Aa machchatto Aa ishay akkeedda.

²⁶ K'ay laa'entsiyaawekka hayk'k'eedda; heezetsiyaawekka, laappuntsa gakkanawukka hawaadan haneeddino.

²⁷ Ubbaappe guyyiyaan, he mishiratta hayk'k'aaddu.

²⁸ Yaatina, hayk'keedda Asay hayk'uwaappe denddiyaa gallassi he mishiratta laappunatuwaappe hak'awoo machche gidanee? Ayaw gooppe, laappunatu ubbaykka izo akkeeddino» yaageeddino.

²⁹ Yesuusi zaariide, hawaadan yaageedda; «S'oossaa Mas'aafatuwaa woy Aa wolk'k'aa hinttenttu erenna diraw baliita.

³⁰ Ayaw gooppe, hayk'k'eedda Asay hayk'uwaappe denddiyaa gallassi, saluwaan de'iyaa kiitanchchatuwaa mala gidanaappe attin, attuma asayenne akkena; mac'c'a asayenne gelenna.

³¹⁻³² Shin hayk'keeddawanttu dendduwaabaa gidoope, S'oossay, Taani Abraahaame S'oossaa, Yisaak'a S'oossaa, Yaak'ooba S'oossaa, yaagiide hinttew odeeddawaa ubbakka nabbabi beykkitee? S'oossay pas'a de'iyawanttu S'oossaa gidiyaawaappe attin, hayk'keeddawanttu S'oossaa gidenna» yaageedda.

³³ Daro Asay hewaa sisiide, Aa timirttiyaan maalaletteeddino.

Ubbaappe Aad'd'iyaa Azazuwaa

(Mar. 12:28-34; Luk'. 10:25-28)

³⁴ Shin Yesuusi Saduk'aawanatuwaa c'o"u ootseeddawaa Parisaawatuu siseedda wode, ittisaa shiik'eeddino.

³⁵ Untuntutu giddoppe higgiiyaa tamarissiyaa ittuu, Yesuusa paac'c'anaw ittibaa oochcheedda.

³⁶ «Tamaariissiyaawoo, higgiiyaa gidduwaan ubbaappe aad'd'iyaa azazuu hak'awee?» yaagiide Aa oochcheedda.

³⁷ Yesuusi zaariide, hawaadan yaageedda; « Neeni Godaa ne S'oossaa ne kumentsaa wozanaappe, ne kumentsaa shemppuwaappe, ne kumentsaa k'ofaappe siik'a» yaageedda.

³⁸ Hewe ubbaappe dariyaa azazuwaanne k'ay ubbaappe aad'd'iyaa azazuwaa.

³⁹ K'ay laa'entsiyaa azazuukka Aa mala; hewe, Neeni ne shooruwaa ne huup'yaadaan siik'a, giyaawaa.

⁴⁰ Muse higgiiyaa ubbayenne nabatuwaa timirttii ha laa"u azazatuwaan k'ashettee» yaageedda.

Kiristoosabaa Oochcheedda Ooshaa

(Mar. 12:35-37; Luk'. 20:41-44)

⁴¹⁻⁴² Parisaawatuu ittisaa shiik'eeddasaan Yesuusi untuntutu, «Kiristoosabaa waagiide k'oppiitee? I O na'ee?» yaagiide oochcheedda.

Untuntutu, «Kiristoosi Daawita na'aa» yaageeddino.

⁴³ Yesuusi untuntutu, «Yaatina, Daawite barena Geeshsha Ayyaanay haasayissina Kiristoosa waagiide, «Godaa» giide s'eesii?

⁴⁴ K'aykka Daawite,

«Goday ta Godaa, Taani, Ne morkkatuwaa, neeni yed'd'a ek'k'iyawaa ootsana gakkanaw,

hawaan taappe ushechcha baggana uttaade taananna ittippe daannata geedda»
yaageedda.

⁴⁵ Daawite Kiristtoosa, «Godaa» giide s'eesooppe, yaatina, Kiristtoosi waaniide Daawita na'aa gidii?» yaageedda.

⁴⁶ Yesuusaw itti k'alaa zaaranaw danddayeedda itti asaynne baawa; k'ay he gallas-saappe doommina, hara ooshaa Aa oochchanaw s'aleeddawe ooninne baawa.

23

Muse Higgiyaa Tamaariissiyaawanttunne Parisaawatuwaa Iitatetsaa

(Mar. 12:38-39; Luk'. 11:43-46; 20:45-46)

¹ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi shiik'eedda asawunne barena kaalliyaawanttoo hawaadan yaagiide haasayeedda;

² «Higgiyaa tamaariissiyaawanttunne Parisaawatuu Muse higgiyaa tamaariissiyaa maataanna de'ino.

³ Hewaa diraw, hinttenttu ootsana mala, untunttu hinttentta azaziya ubbabaa oot-sitenne k'ay naagite; shin untunttu ootsiyaawaadan ootsoppite; ayaw gooppe, untunttu barenttu odiyaawaa ootsikkino.

⁴ Tookkanaw dees'iyaa tookuwa untunttu k'achchiide, asaa toossiino; shin barenttu huup'yaan haray atto, he tookuwa birad'd'ayan bochchanawukka koyyikkino.

⁵ «Shin untunttu barenttu oosuwa ubbaa Asay be'anaadan ootsiino; ayaw gooppe, barenttu som'iyaaninne barenttu kushiyaa k'esiyaan k'achchiya s'ik'isiyaanna de'iyaa kitaafaa aassiinonne barenttu mayuwa mac'araakka adussiino.

⁶ Asay barentta shoobbiide afosaan bonchcho utuwaa dosiino; k'ay Ayihuda woosa golletuwaanikka daro lo'iyaa oydiya dosiino.

⁷ Asay gewaan barentta bonchchiide sarotana malanne «Tamaariissiyaawoo» giide barentta s'esanaadan koyyino.

⁸ «Shin hinttentta tamaariissiyaawe ittuwaa s'alalaa gideedda dirawunne hinttenttu ubbay ishatuwaa gideedda diraw, ittuu ittuwaa, «Tamaariissiyaawoo» giide s'eesoppite.

⁹ Ha sa'aan oonanne «Aawuwa» giide s'eesoppite; ayaw gooppe, hinttenttoo saluwaan de'iyaa itti Aawuu de'ee.

¹⁰ Ittuu ittuwaa, «Tamaariissiyaawoo» giidekka s'eesoppite; ayaw gooppe, hinttenttoo itti Goday, Kiristtoosa s'alalay de'ee.

¹¹ Hinttenttu gidon ubbaappe dariyaawe hinttenttoo k'ooma gidanaw bessee.

¹² Barena dariissiyaawe ooninne tooshettana; k'ay barena toochchiyaawe ooninne d'ok'k'u gaana.

Higgiyaa Tamaariissiyaawanttunne Parisaawatuu Boretteeddino

(Mar. 12:40; Luk'. 11:39-42, 44, 52; 20:47)

¹³ «Lo" a malatiyaa iitattoo, higgiyaa tamaariissiyaawanttoonni Parisaawatoo, asaw saluwa kawutetsaa hinttenttu gorddiyaa diraw, hinttenttoo aayyero; ayaw gooppe, hinttenttu huup'ewunne gelikkita; k'ay gelanaw koyyiyaawanttakka gelissikkita.

¹⁴ «Lo" a malatiyaa iitattoo, higgiyaa tamaariissiyaawanttoonni Parisaawatoo am"etuwaa golliya hinttenttu bonk'kiide, hinttenttoo lo" a malatanaw S'oossaa woosaa adussiita; hewaa diraw, hinttenttoo aayyero; ubbaappe aad'd'iyaa pirddaa hinttenttu akkana.

¹⁵ «Lo" a malatiyaa iitattoo, higgiyaa tamaariissiyaawanttoonni Parisaawatoo hinttenttu itti uraa ammantanaw abbaaninne sa'aan yuuyiyaa dirawunne k'ay hinttenttu Aa ammantisiyaa wode, he uraa hinttenttuwaappe laa"u kushiyaa iiteedda Gaannamew na'aa ootsiyaa diraw, hinttenttoo aayyero.

¹⁶ « Ooninne Geeshsha Golliyaan c'aak'k'ooppe, ayinne baawa; shin Geeshsha Golliyaan de'iyaw work'k'aan c'aak'k'ooppe, he c'aak'uu Aa gakkée, giyaa hinttenttoo k'ook'i uttiide asaa kaaletsiyaawanttoo, hinttenttoo aayyero.

¹⁷ Ha eeyatuu, ha k'ook'atuu, work'k'ay aad'd'iyyee? Work'k'aa geeshsha ootsiyaa Geeshsha Gollii aad'd'ii?

¹⁸ K'ay hinttenttu, «Ooninne yarshshuwaa yarshshiyaaban c'aak'k'ooppe, ayinneekka baawa; shin ooninne Aa bolla de'iyaa yarshshuwaan c'aak'k'ooppe, he c'aak'uu Aa gakkée, yaagiide tamaariissii.

¹⁹ Ha eeyatuu, ha k'ook'atuu, yarshshuu aad'd'iyyee? Woy yarshshuwaa geeshsha ootsiyaa Aa yarshshiyaabay aad'd'ii?

²⁰ Hewaa diraw, yarshshuwaa yarshshiyaaban c'aak'k'iyaa uray he yarshshiyaawaanikka c'aak'k'ee; k'ay Aa bolla de'iyaa ubbabankka c'aak'k'ee.

²¹ Geeshsha Golliyaan c'aak'iyaa uray, he Geeshsha Golliyaaninne Aa giddon de'iyaa S'oossaan c'aak'kee.

²² Saluwaan c'aak'iyaa uray, S'oossaa kawutetsaa oydiyaaninne he oydiyaan utiyaawaan c'aak'kee.

²³ «Lo" a malatiyaa iitattoo, higgiiyaa tamarissiyaawanttoonni Parisaawatoo, hinttenttoo aayyero. Ayaw gooppe, karetsa anuugaappe, shillaariyaappenne okashiyaappe asiraataa hinttenttu immiita; shin higgiiyan de'iyaa darii koshshiyaawantta aggiita; hewanttu pirdaada, maarotetsaanne s'illotetsaa. Haranttakka aggenaana, hinttenttu ootsanaw bessiyaa yewatuu hawantta.

²⁴ Hinttenttoo k'ook'i uttiide, asaa kaaletsiyaawanttoo, hinttenttu ushshaappe uduns'siyaa gac'c'iide, gaaluwaa mittiita.

²⁵ «Lo" a malatiyaa iitattoo, higgiiyaa tamarissiyaawanttoonni Parisaawatoo, hinttenttoo aayyero. Ayaw gooppe, hinttenttu shaataanne keriyaa bolla bagga geeshshiita; shin Aa gidduwaan bonk'k'iyaaaninne uuzetetsaan kuntseeddita.

²⁶ Ha k'ook'a Parisaawew, shaataanne keriyaa garssaa kasetaade geeshsha digga; hewaappe guyyiyaan, bolla baggaykka geeshsha gidanawaa.

²⁷ «Lo" a malatiyaa iitattoo, higgiiyaa tamarissiyaawanttoonni Parisaawatoo, hinttenttoo aayyero. Ayaw gooppe, kare baggana booshinchchaan okettiide, lo"o uttiide, k'ay garssa baggana hayk'keedda asaa mek'etsayenne wook'keeddabay ubbabay kumeedda duufu-tuwaa malatiita.

²⁸ Hewaadankka, k'ay bolla baggana asaa ubbaw s'illuwaa malatiita; shin hinttenttoo garssa baggana lo" a malatiyaa iitatetsayenne makkalay kumi utteedda.

²⁹ «Lo" a malatiyaa iitattoo, higgiiyaa tamarissiyaawanttoonni Parisaawatoo, hinttenttoo aayyero. Ayaw gooppe, nabatuwaa duufuwaa bolla golliyaa kees'siita; k'ay s'illatuwaa duufuwaakka loytsiita.

³⁰ K'ay hinttenttu, «Nuuni beni nu aawotuwwa wode de'eeddawannta gidintto, untuntunna ittippe nabatuwaa wod'okko shin» yaagiita.

³¹ Hewaa gidooppe, nabatuwaa wod'eeddawanntu naanaa hinttenttu gideeddawaa hinttenttu huup'iyaaan markkattiita.

³² Simmi hinttenttu aawotuu doommeeddawaa polikkitee!

³³ «Ha shooshshatoo, shooshshaa naanaw, Gaannamiyaa pirdaappe waaniide attani-tee?

³⁴ Hewaa diraw, beyte, taani nabatuwaa aad'd'o'eranchchatuwaanne higgiiyaa tamarissiyaawantta hinttekkoo kiittana. Untuntuppe ittuwaa ittuwaa hinttenttu wod'ananne mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide kak'k'anita; k'ay ittuwaa ittuwaa hinttenttu woosa golletun lissuwaan shoc'anitane katamaappe katamaa yederssanita.

³⁵ Hewaa diraw, s'illuwaa Aabeela wod'oodeppe doommiide, Geeshsha Golliyaap-penne yarshshiyaa saappe gidduwaan hinttenttu wod'eedda Baraakiyaa na'aa Zakkaraasa wodiya gakkanaw, hayk'keedda s'illatuwaa ubbatuwaa suutsaa diraw, hinttenttu muret-tanita.

³⁶ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; ha ubbabay ha wodiya asaa bolla gakkanawaa.

*Yerusaalamew Odetteedda Mino Oduwaa
(Luk'. 13:34-35)*

³⁷ «Yerusaalame katamaa asaw, Yerusaalame katamaa asaw, nabatuwaa hinttenttu wod'iita; S'oossay hinttenttukko kiitteeddawanttakka shuchchaan c'addiita; kuttatta bare maratuwaa bare k'efiyaan hap'p'yaawaadan, taani hinttenttu asaa ittisaa shiishshanaw aappu kaala koyaadditaa! Shin taana diggeeddita.

³⁸ Be'ite, hinttenttu gollii ubbakka ona gidanawaa.

³⁹ Ayaw gooppe, taani hinttenttoo oday; hinttenttu, «Godaa suntsaan yiyaawe anjjetted-dawaa gaana gakkanaw, laa'entsuwwa taana be'ikkita» gay» yaageedda.

24

*Yesuusi Geeshsha Gollii Kolettanawaa Kasetiide Odeedda
(Mar. 13:1-2; Luk'. 21:5-6)*

¹ Yesuusi Geeshsha Golliyaappe kesiide biyaa wode, Geeshsha Golliyaa dirssaa giddon de'iyaa golliyaa bessanaw Aa kaalliyaawanttu aakko yeeddino.

² Yesuusi zaariide untuntunna, «Hewaa ubbaa be'iitee? Taani hinttenttoo tumuwaa oday; ha golletuwaan de'iyaa itti shuchchayenne attenaan ubbay kolettana» yaageedda.

*Wodiya Wurssetsaabaa**(Mar. 13:3-13; Luk'. 21:7-19)*

³ Yesuusi Debre Zayite geetettiyaa deriyaa bollan utti de'ishshin, Aa kaalliyaa wanttu barenttu s'alalaa aakko yiide Aa, «Hewe awude hananentto, nuw odaarikkii; k'ay ne yuussawunne wodiya wurssetsaw mallay ayaa gidanee?» yaageeddino.

⁴ Yesuusi zaariide, untuntta hawaadan yaageedda; «Hinttentta ooninne baletsena mala naagettite.

⁵ Ayaw gooppe, daro Asay ta suntsaan, «Taani Kiristtoosa» yaagiidde yaana; yaatiide daro asaa baletsana.

⁶ Matan de'iyaa olaa waasuwaanne haakuwaan de'iyaa olaa oduwaa sisanaw hinttenttu de'iita; hewaa malabay hananaw bessiyaa diraw, naagettite; hirgoppite; shin wurssetsay biraa.

⁷ Ayaw gooppe, itti gadiyaa Asay hara gadiyaa asaana olettana; k'ay itti kawutetsay hara kawutetsaana olettana; koshayenne biittaa k'aatsay ubba saan de'anawaa.

⁸ Hewe ubbaykka koyro oyttaa mala.

⁹ «Asay he wode hinttentta waayissananne wod'anawaa; ta suntsaa diraw, gade ubbay hinttentta is's'anawaa.

¹⁰ He wode c'ora Asay ammanuwaa agganawantta; barenttu gidдон ittuu ittuwaa aatsiide immananne ittuu ittuwaa is's'anawaa.

¹¹ K'ay worddo nabatuu c'oratu dendiide, daro asaa c'immanawantta.

¹² Makkalay dariyaa diraw, c'ora asaa siik'uu irs's'anawaa.

¹³ Shin wurssetsay gakkanaw genc'iyaa uray attanawaa.

¹⁴ Asaw ubbaw markka gidana mala, kawutetsaa wonggalaa mishiraachchuu sa'aa ubbaan odetanawaa; hewaappe guyyiyaan, wurssetsay gakkanawaa.»

*Bashshaa Tunatetsaa**(Mar. 13:14-23; Luk'. 21:20-24)*

¹⁵ «Hewaa diraw, nabiyyaa Daaneel odeedda bashshaa tunatetsay geeshsha saan ek'keeddawaa hinttenttu be'ana; hewe waagiyaawentto, nabbabiyaawe akeeko.

¹⁶ «Yihudaa gadiyaan he wode de'iyaa wanttu deriyaakko kesino.

¹⁷ Golliyaa huup'iyaan de'iyaa uraykka bare soyin de'iyaa akkanaw wod'd'oppo.

¹⁸ Gaden de'iyaa bare mayuwaa akkanaw guyye simmoppo.

¹⁹ He wode shahaara mac'c'awanttoon d'antsiyaa mac'c'awanttoo aayyero.

²⁰ Balguwaan woy Sambbataan hinttenttu betenna mala, S'oossaa woossite;

²¹ ayaw gooppe, alamii med'ettoodeppe hachche gakkanaw de'ibeennabayenne k'ay hawaappe sintsaawukka ubbaa de'enna iita waayyii he wode de'anawaa.

²² S'oossay he gallassatuwaa payduwaa guutsiyaawe baawentto, asaa gideedda ooninne attena; shin I bare dooreedda asatuwaa diraw, he gallassatuwaa payduwaa guutsanawaa.

²³ «He wode ooninne hinttentta, «Be'ite. Kiristtoosi hawaan de'ee» woy, «Hewaan de'ee» yaagooppe aawaa ammanoppite.

²⁴ Ayaw gooppe, worddo Kiristtoosatuunne worddo nabatuu denddana; yaatiide barenttoo danddayettooppe, haray atto S'oossay dooreeddawanttakka baletsanaw wolk'k'aama malaataanne maalalissiyaabaa bessanawaa.

²⁵ Be'ite, taani hintteew hewaa kasetaade odaaddi.

²⁶ «Hewaa diraw, Asay hinttentta, «Be'ite, Kiristtoosi bazzuwaan de'ee» gooppe, yaa booppite; woy hinttentta, «Be'ite, k'ol'on de'ee» ginttokka, untuntubaa ammanoppite.

²⁷ Ayaw gooppe, walk'k'antsay awayifii doliyaa baggappe walk'k'ammiide, awayifii wuliyaa bagga gakkanaw p'olk'k'u giyaawaadan, ta yuussay, Asaa Na'aa yuussay, hewaadan hananawaa.

²⁸ «Bakkutay de'iyasaa shorttii shiik'ana.»

*Asaa Na'ay, Kiristtoosi Laa'entsuwaa Yaana**(Mar. 13:24-27; Luk'. 21:25-28)*

²⁹ «He wode waayiaappe guyyiyaan,

elekka away d'umaana;

agenay poo'iyaa agganawaa;

s'oolinttatuu saluwaappe kunddanawantta;

k'ay saluwaan de'iyaa wolk'k'atuukka k'aas'ettanawantta.

³⁰ He wode ta mallay, Asaa Na'aa mallay, saluwaan beettanawaa; sa'aan he wode de'iyaa asaa zarii ubbay yeekkanawanta. K'ay taani, Asaa Na'ay, wolk'k'aannanne wolk'k'aama bonchchuwaanna saluwaappe shaariyaa gidonna yiishshin, untuntutu be'ana.

³¹ I bare kiitanchchatuwaa wolk'k'aama malakataanna kiittana; kiitanchchatuu alamew ha gas'aappe ya gas'aa gakkanaw, k'ay sa'aan oyddu baggappe aw dooretteedda asaa shiishshanawaa.

Goday Yaana Gallassaa Malaataa

(Mar. 13:28-31; Luk'. 21:29-33)

³² «Leemisuwaa balasatto geetettiyyaa mitsattippe akeekite; balasatta aac'iyaa wodenne izi haytsay k'olettiyaa wode, bonii mateeddawaa hinttenttu eranita.

³³ Hewaadankka, hinttenttu he ubbabaa be'iyaa wode, I matiide penggiyaa shiik'eeddawaa erite.

³⁴ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; ha ubbabay hanana gakkanaw, ha wodiyya Asay hayk'k'idiggenna.

³⁵ Saluunne sa'ay aad'd'ana; shin ta k'aalay ubbakka aad'd'enna.

Goday Yaana Gallassaa Ooninne Erenna

(Mar. 13:32-37; Luk'. 17:26-30, 34-36)

³⁶ «Shin he gallassaanne he saatiyaa Aawuwaa s'alalaappe attin, haray atto saluwaan de'iyaa kiitanchchatuwaa gidina, woy taana Na'aa gidinakka ooninne eriyaawe baawa.

³⁷ Ta yuussay, Asaa Na'aa yuussay, Nohe wode hanowaa mala gidanawaa.

³⁸ Ayaw gooppe, bashshaa haatsaa yuussaappe kase wode, Nohe markkabiyaan geleedda gallassay gakkanaw, Asay meenne usheenne; k'ay attuma Asay akkeenne mac'c'a Asay asinaa gelee.

³⁹ Bashshaa haatsay yiide, untuntutta ubbaa afana gakkanaw, untuntutu akeekibeykkino; taani, Asaa Na'ay, yiyya wodii, hewaa mala gidanawaa.

⁴⁰ «He wode laa'u asatuu gaden ootsiyaawantuppe ittuwaa afana; ittuu attanawaa.

⁴¹ Laa'u mac'c'awanttu wos'aan gaac'c'iyaaawantuppe ittinno afana; ittinna attana.

⁴² «Simmi hintte Goday ay gallassi yaanawentto hinttenttu erenna diraw, naagi uttite.

⁴³ Shin kayisuu k'ammaappe woyssa wodiyaan yaanentto golliyya goday ereeddentto, bare gollii bookettenna mala, beegottiide naagi uttanawaa erite.

⁴⁴ Hewaa diraw, hinttenttukka giigi uttite; ayaw gooppe, taani, Asaa Na'ay, hinttenttu k'oppenna saatiyaan yaana.

Iitanne Lo"o K'oomaa Leemisuwaa

(Luk'. 12:41-48)

⁴⁵ «Yaatina, bare soy asaw k'umaa koshshiyaa wodiyaan immana mala, Aa goday suntseedda ammanetteeda wozanaama k'oomay oonee?

⁴⁶ I hewaadan ootsishshin, Aa goday yiide demmiyaa k'oomay anjjetteddaawaa.

⁴⁷ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; goday he k'oomaa barewaa ubbaa bolla suntsana.

⁴⁸ Shin k'oomay iita gidoope, «Ta goday gam"iide yaanawaa» yaagiide bare wozanaan k'oppiide,

⁴⁹ bare laggetsaa k'oomatuwaa wad'aa doommoope, matsottiyaawanttunna moop-penne ushoope,

⁵⁰ he k'oomaa goday I k'oppibeenna gallassaaninne I eribeenna saatiyaan yaana.

⁵¹ Hewaappe guyyiyaan Aa k'ans's'ereetsiide,* lo"o malatiyaa iita asatuu de'iyaa saan wotsina; hewaan I yeekkananne achchaa d'ak'ana.

25

Tammu Wodoratuwaa Leemisuwaa

¹ «He wode saluwaa kawutetsay barenttu kuraaziyaa oyk'k'iide, machchatto akkiyaawaa mokkanaw kare kaseedda tammu wodoratuwaa malatana.

² Untuntutuppe ichcheshatuu boozatuwaa; k'ay ichcheshatuu c'inc'c'a.

³ Boozatuu barenttu kuraaziyaa oyk'k'eeddino; shin lambbaa oyk'k'ibeykkino.

⁴ Shin c'inc'c'atuu barenttu kuraaziyaanne s'aaramusiyaan lambbaa oyk'k'eeddino.

⁵ Machchatto akkiyaawe yeennaan gam"ina, he wodoratuu barentta gem"ishissina gisi aggeeddino.

⁶ «Bilahe gideedda wode, «Be'ite, machchatto akkiyaawe gakeedda; Aa mokkanaw kare kesite» yaagiyya wolk'k'aama c'abbuu denddeedda.

⁷ «He wode he wodoratuu ubbatuu beegottiide, barenttu kuraaziya giigisseeddino.

⁸ Boozatuu c'inc'atuwaa, «Nu kuraazi to'ana haniyaa diraw, hinttenttu lambbaappe nuw immeerikkitee» yaageeddino.

⁹ «Shin c'inc'atuu zaariide untuntta, «Aggite, nuwunne hinttenttoo gidenna; hewaa diraa hinttew zal"iyaawanttukko biide shammi akkite» yaageeddino.

¹⁰ Hewaappe guyye booza wodoratuu lambbaa shammanaw bidiggina, machchatto akkiyaawe puttu giina, giigi utteedda ichcheshu wodoratuu aanana ittippe bullachchaa golliyaa geleeddino; ifitsaykka gorddetti aggeedda.

¹¹ «Guyyeppe k'ay yekko wodoratuu yiide, «Godaw, godaw, nuw dooyaarikkii» yaageeddino.

¹² «Shin machchatto akkiyaawe zaariide, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; taani hinttentta erikke» yaageedda.

¹³ «Simmi taani, Asaa Na'ay, yaana gallassaa woy saatiyaa hinttenttu erenna diraw, naagi uttite.

*Heezu K'oomatuwaa Leemisuwaa
(Luk'. 19:11-27)*

¹⁴ «Ayaw gooppe, saluwaa kawutetsay bare k'oomatuwaa s'eesiide, barew de'iyawaa untunttoo sheed'd'iide, ogiyaa baana haniyaa bitaniyaa bessee.

¹⁵ Untunttu huup'yaan huup'yaan untunttu wolk'aa keenaa ittoo ichcheshu sha"a biraa, ittoo laa"u sha"a biraa, k'ay ittoo itti sha"a biraa immiide, bare ogiyaa beedda.

¹⁶ Ichcheshu sha"a biraa akkeedda k'oomay ellekka biide zal"iide, hara ichcheshu sha"a biraa wod'iseedda.

¹⁷ Hewaadankka, k'ay laa"u sha"a biraa akkeedda k'oomay hara laa"u sha"a biraa wod'iseedda.

¹⁸ Shin itti sha"a biraa akkeeddawe biide, ollaa bookkiide, bare godaa miishshaa moogi aggeedda.

¹⁹ «Daro wodiyaappe guyyiyaan, he k'oomatuwaa goday yiide, bare miishshaa untunttunna heetettedda.

²⁰ Ichcheshu sha"a biraa akkeedda k'oomay yiide, hara ichcheshu sha"a biraa sheed'd'iide, «Ta godaw, neeni taw ichcheshu sha"a biraa immaadda; be'a, hara ichcheshu sha"a biraa wod'isaad» yaageedda.

²¹ Aa goday Aa, «Hayyanaashsho! Neeni lo"anne ammanettiyaa k'oomaa; neeni guutsaban ammanettaada. Taani neena darobaw kaappo ootsana; haa gelaade ne godaanna nashetta» yaageedda.

²² «K'ay laa"u sha"a biraa akkeeddawekka yiide, «Ta godaw, neeni taw laa"u sha"a biraa immaadda; be'a, taani hara laa"u sha"a biraa wod'isaad» yaageedda.

²³ Aa goday Aa, «Hayyanaashsho! Neeni lo"anne ammanettiyaa k'oomaa; neeni guutsaban ammanettaada. Taani neena darobaw kaappo ootsana; haa gelaade ne godaanna nashetta» yaageedda.

²⁴ «Itti sha"a biraa akkeeddawe k'ay yiide, «Ta godaw, neeni zerabeennasaappe k'oyc'iyaa asaa gidiyaawaanne katsaa laalabeennasaappe mas'iyaa mek'etsi bayinna asaa gidiyaawaa taani eray.

²⁵ Taani yayaad; yaataade baade ne biraa biittaan moogaad; be'a, ne biray haweku» yaageedda.

²⁶ «Aa goday zaariide, Aa hawaadan yaageedda; «Ha iita azalla k'oomaw, taani zerabeennasaappe k'oyc'iyaa asaa gidiyaawaanne katsaa laalabeennasaappe mas'iyaa asaa gidiyaawaa eraaddii?

²⁷ Yaatina, neeni ta miishshaa wod'isiyaawanttu matan wotseeddawaa gidintto, taani simmiyaa wode ta miishshaa wod'iyanna akkanawaashshin atteedda.

²⁸ Hewaa diraw, he miishshaa aappe wotsi akkiide, tammu sha"a biray de'iyawoo immite.

²⁹ Ayaw gooppe, de'iyaa ubbaw haray gujettana; I barew gidiyaawaappe darissiide akkana; shin baynnawoo haray atto, he aw de'iyaa guutsaykka aappe aketanawaa.

³⁰ Go"enna k'oomaa kare d'umaa kessi olite; hewaan I yeekkananne bare achchaa d'ak'ana» yaageedda.

Wodiya Wurssetsaan Hanana Pirddaa

³¹ «Taani, Asaa Na'ay, kiitanchchatuwaa ubbatuwanna bonchchuwaan yiya wode, ta bonchcho kawutetsaa oydiyaan uttana.

³² Sa'aan de'iyaa Asay ubbay ta sintsa shiik'anawantta; heemmiyaawe dorssatuwaa deeshshatuwaappe shaakkiyaawaadan, taani he asaa laa"u kessaade shaakkana.

³³ K'ay dorssatuwaa taappe ushechcha baggana essaade, deeshshatuwaa taappe had-dirssa baggana essana.

³⁴ «Hewaappe guyyiyaan, taani kaatii taappe ushechcha baggana de'yaawantta hawaadan yaagana; «Ta Aabbu anjeeeddawantto, haa yiide sa'ay med'ettoodeppe hachche gakkanaw, hinttenttoo giigeedda kawutetsaa laattite.

³⁵ Ayaw gooppe, taani koshattina mizeeddita; saamettina ushsheeddita; imatsaa gidaade biinakka mokkeeddita.

³⁶ Taani kallottina mayzzeeddita; harggina be'eeddita; k'ashettina taakko gakkiide oochcheeddita» yaagana.

³⁷ «Hewaappe guyyiyaan, s'illatuu zaariide, Aa hawaadan yaagana; «Godaw, neeni koshattina, awude be'iide mizeeddoo? Woy neeni saamettina, awude be'iide ushsheeddoo?

³⁸ Neeni imatsaa gidaade yiina awude be'iide mokkeeddoo? Woy neeni kallottina awude mayzeeddoo?

³⁹ K'ay neeni harggina, woy k'ashettina neekko biide awude neena be'eeddoo?» yaa-ganawantta.

⁴⁰ Taani kaatii zaaraade, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; hinttenttu ha ta ishatuwaa ubbaappe haray atto, laafiyaa ittoo ootseeddawaa gidintokka, hewaa taw ootseeddita» yaagana.

⁴¹ «He wode, taappe haddirssa baggana de'yaawantta taani yaagana; «Ha shek'etteeddawanttoo, ta matappe kichchite; biide s'alahiyaa kaappoonne Aa kiitanchchattoo giigeedda med'inaa tamaan gelite.

⁴² Ayaw gooppe, taani koshattina, taana mizibeykkita; saamettina ushshibeykkita.

⁴³ Taani imatsaa gidaade biina, taana mokkibeykkita; kallottina mayzibeykkita; k'ay harggina, k'ashettinakka taana be'ibeykkita» yaagana.

⁴⁴ «He wode untunttu k'ay hawaadan yaagiide zaaranawantta; «Godaw, neeni koshattina woy saamettina, woy imatsaa gidaade biina woy kallottina, woy harggina woy k'ashettina, awude be'iide, neena maaddennaan is's'eeddoo?» yaaganawantta.

⁴⁵ «He wode taani kaatii zaaraade untunttu, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; hinttenttu ha ubbaappe laafiyaa ittuwaa maaddennaan is's'eeddawe, taana maaddennaan is's'eeddawaa» yaagana.

⁴⁶ Hewanttu med'inaa muraw baana; shin s'illatuu med'inaa de'oo baana» yaageedda.

26

Yesuusa Bolla Mak'k'etteeddino

(Mar. 14:1-2; Luk'. 22:1-2; Yoh. 11:45-53)

¹ Yesuusi ha timirttiyaa ubbaa wurisseedda wode, barena kaalliyaaawantta,

² «Laa"u gallassaappe guyyiyaan, Paasigaa Baalaa bonchchiyaa gallassaa gidiyaawaa eriita. He gallassi Taana, Asaa Na'aa, Asay mask'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide kak'k'anaw aatsiide immana» yaageedda.

³ He wode k'eesatuwaa kaappatuunne gadiyaa c'imatuu K'ayaafaa geetettiyaa k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa wogga golliyaan shiik'iide,

⁴ asay erennaan Yesuusa oyk'k'iide, wod'anaw mak'k'eteeddino.

⁵ Shin untunttu, «Asay walassaa kessenna mala, Paasigaa bonchchiyaa gallassi hewaa ootsokko» yaageeddino.

Itti Mac'c'a Mishiratta Yesuusa

Shittuwaa C'ac'c'afaaddu

(Mar. 14:3-9; Yoh. 12:1-8)

⁶ Yesuusi Biitaaniyaa katamaan oolluwaa harggiyaa Simoonaa soyin de'ishshin,

⁷ itti mishiratta albbass's'iroosa geetettiyaa shuchhaappe oosetteedda albbass's'iroosa baareeta kumeedda darii al'o shittuwaa akkaade yeeddawunna k'umaa I miina, he shittuwaa Yesuusa huup'iyaan c'ac'c'afaaddu.

⁸ Shin Yesuusa kaalliyaaawanttu hewaa be'iide, «Ha shittuwaa c'oo bayizzussay ayaasee?

⁹ Ayaw gooppe, ha shittuwaa al'o gatiyaan zal'iide, miishshaa hiyyeesaw immanaw danddayettee» yaageeddino.

¹⁰ Yesuusi untunttu giyaawaa eriide, untunttu hawaadan yaageedda; «Ha mishiratto ayaw waayissiitee? Iza taw lo"obaa ootsaaddu.

¹¹ Hiyyeesatuu ubbaa wode hinttenanna de'iino; shin taani hinttenanna ubbaa wode de'ikke;

¹² Iza ha shittuwaa ta bolla tigiyaawe taana mooganaw giigissanaassa.

¹³ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; sa'aa ubbaan ha wonggalaa mishiraachchuwaa odiyaasan hak'anne, Asay izo wozanaa aatsana mala, iza ootseeddawe odettanawaa» yaageedda.

Yihuday Yesuusa Aatsiide Immanaw Yewuwaan Giigeedda
(Mar. 14:10-11; Luk'. 22:3-6)

¹⁴ He wode tammanne laa"u Yesuusa kaalliyaawantuppe ittuu Yihudaa Ask'k'orootu yaagettiyaawe k'eesatuwaa kaappatuwaakko

¹⁵ biide, «Taani hinttenttoo Yesuusa oytsooppe, taw ayaa immanitee?» yaagina untunttu aw hattamu biraa k'oppiide immeeddino.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, Yihuday Yesuusa aatsi immanaw injjetiyaa wodiyaa wochchee.

Yesuusi Ayihudatuu Paasigaa Kawuwaa Barena
Kaalliyaawantunna Meedda

(Mar. 14:12-21; Luk'. 22:7-14, 21-23; Yoh. 13:21-30)

¹⁷ Baalaa daabbuwaa miyaa gallassaa bonchchiyaa koyro gallassi, Yesuusa kaalliyaawanttu aakko yiide, «Paasigaa bonchchiyaa gallassi neeni maana k'umaa hak'an giigissanee?» yaageeddino.

¹⁸ Hewaappe guyye Yesuusi untunttu, «Katamaa biide, itti bitaniyaa, «Tamaariissiyaawe neena, «Taw wodii gakkeedda; taani taana kaalliyaawantunna Paasigaa bonchchiyaa gallassaa ne soyin aatsana» geedda» giite» yaageedda.

¹⁹ Aa kaalliyaawanttu Yesuusi barenta azazowaadan ootsiide, Paasigaa bonchchiyaa gallassi maana k'umaa giigisseeddino.

²⁰ Sa'ay omarsseedda wode, Yesuusi tammanne laa"u Aa kaalliyaawantunna k'umaa maanaw utteedda.

²¹ Untunttu miishshin, Yesuusi untunttu, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; hintteppe itti uray taana aatsiide immanawaa» yaageedda.

²² Untunttu darii dagammiide, huup'yaan huup'yaan, «Godaw, tumu taaneeshsha?» guussaa doommeeddino.

²³ Yesuusi zaariide, «Bare kushiya taananna ittippe woc'iitiyaappe yeddiide tushiyaawe taana aatsi immana.

²⁴ Taani, Asaa Na'ay, S'oossaa Mas'aafay hayk'k'ana geeddawaadan hayk'k'ana; shin Taana, Asaa Na'aa, aatsi immiyaa uraw aayyero; he uray yelettennaan atteeddento aw lo"aa shshin» yaageedda.

²⁵ Aa aatsi immiyaa Yihuday zaariide, «Tamaariissiyaawoo, neeni giyaawe taanee?» yaageedda.

Yesuusi zaariide Aa, «Neeni ne huup'yaan gaadda» yaageedda.

Godaa Kawuwaa Akkiyaa Wogaa

(Mar. 14:22-26; Luk'. 22:15-20; 1 K'or. 11:23-25)

²⁶ Untunttu miishshin, Yesuusi daabbuwaa akkiide, S'oossaa galateedda; he daabbuwaa mentsereetsiide, barena kaalliyaawanttoo immiidde, «Heytte; miite; hawe ta ashuwaa» yaageedda.

²⁷ S'uu'aa akkiide, S'oossaa galateedda. Untunttoo immiidde, «Ubbay hawaappe ushite;

²⁸ ayaw gooppe, hawe daro asaa nagaray atto geetettana diraw gukkiyaa ta suutsaa; ta suutsay ooratsa c'aak'uwaa.

²⁹ Shin taani hinttenttoo oday; taani ta Aabbu kawutetsaan ooratsa woyniyaa eessaa hinttenttunna ushana gallassay gakkanaw, laa'entsuwaa ha woyniyaa eessaa ubbakka ushikke» yaageedda.

³⁰ Mazimuriyaa yes's'owaappe guyyiyaan, Debre Zayite geetettiyaa deriyaa beeddino.

Yesuusi P'es'iroosi Kaddanawaa Kasetiide Odeedda

(Mar. 14:27-31; Luk'. 22:31-34; Yoh. 13:36-38)

³¹ Yesuusi he wode untunttu, «Hachche k'amma hinttenttu ubbay taana aggiide kichchana; ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «S'oossay dorssaa heemmiyaawaa wod'anawaa;

hewaappe guyyiyaan dorssaa wudii laalettanawaa»

yaagee.

³² Shin taani hayk'uwaappe denddowaappe guyyiyaan, hintteppe kasetaade Galiilaa baana» yaageedda.

³³ P'es'iroosi zaariide, «Untunttu ubbatuu neena aggiide kichchanawantta; taani neena ubbakka yeggaade kichchikke» yaageedda.

³⁴ Yesuusi P'es'iroosa, «Taani new tumuwaa oday; hachche k'amma kuttuu waas-sanaappe kase, neeni taana heezzu kaala kaadanaassa» yaageedda.

³⁵ P'es'iroosi zaariide, «Taani haray atto, neenanna ittippe hayk'k'inttokka, neena ubbakka kaddikke» yaageedda. K'ay Yesuusa kaalliyaawanttu ubbatuukka hewaadan geeddino.

Yesuusi Geetesemaaniyaan Woosseedda

(Mar. 14:32-42; Luk'. 22:39-46)

³⁶ Yesuusi he wode barena kaalliyaawanttunna Geetesemaaniyaa geetettiyaasaa biide untuntta, «Taani hini baade S'oossaa woossishin, hinttenttu hawaan uttishshite» yaageedda.

³⁷ Hewaappe guyye P'es'iroosanne Zabddiyoosa naanaa laa'uwa barenanna afiide, daro kayyuwaanne ugaa doommeedda.

³⁸ K'ay untuntta, «Taani hayk'k'ana gakkanawukka kayyottay; hawaan beegottiide, taananna naagite» yaageedda.

³⁹ Laafaa sintsakko shiik'iide, sa'aan guufanniide, «Ta Aabboo, danddayettiyaawaa gidoope, ha s'uu'aa taappe digga; shin neeni koyyiyaawaadan hanoppe attin, taani koyyiyaawaadan hanoppo» yaagiide S'oossaa woosseedda.

⁴⁰ Yesuusi barena kaalliyaawanttukko simmiide yeedda; gem"ishowannta demmiide P'es'iroosa, «Hinttenttu itti saatenttonnekkka gem"ishennaan taananna naaganaw dandday-ibeykkitee?»

⁴¹ Paac'iyaan hinttenttu gelenna mala, minnitenne S'oossaa woossite; ayyaanay giigi utteedda; shin asatetsaa eeshshay daaburanchchaa» yaageedda.

⁴² Yesuusi k'ay laa'entsuwaa biide, «Ta Aabboo, taani ha wolk'k'aama metuwaa akkenaan de'ishshin s'uu'aa dentsanaw danddayettenawaa gidoope, neeni giyaawe hano» yaagiide S'oossaa woosseedda.

⁴³ K'aykka simmi yiide, Aa kaalliyaawanttu ayfiyaa gem"ishuu goozi wotseedda diraw, gem"ishowannta demmeedda.

⁴⁴ K'aykka untuntta yeggi biide, hezentsuwaa kase k'aalaa zaariide, S'oossaa woosseedda.

⁴⁵ Hewaappe guyyiyaan, barena kaalliyaawanttoo yiide, «Ha"i gakkanawukka gem"ishiiteenne shemppitee? Be'ite, Taana, Asaa Na'aa, nagaranchcha asatoo aatsiide immiyaa wodii gakteedda.

⁴⁶ Denddina boytte; be'ite, taana aatsi immiyaawe haweku gakteedda» yaageedda.

Yesuusi Bare Morkketuwaan Oyk'etteedda

(Mar. 14:43-50; Luk'. 22:47-53; Yoh. 18:3-12)

⁴⁷ Yesuusi hewaa biro haasayishshin, tammanne laa"u Aa kaalliyaawanttuppe ittuu, Yihuday, gakkii wod'deedda; k'ay k'eesatuwaa kaappatuunne gadiyaa c'imatuu kiittina, mashshaanne s'am"aa oyk'k'eedda c'ora Asay aanana ittippe yeedda.

⁴⁸ Yesuusa aatsi immiyaawe he c'ora asaa, «Taani yeriyaawe Aa; Aa oyk'k'ite» yaagiide mallaa odi wotseedda.

⁴⁹ Ellekka Yesuusakko shiik'iide, «Tamaarissiyaawoo, saro de'ay» yaagiide Aa yeri akkeedda.

⁵⁰ Yesuusi Yihudaa, «Ta laggew, neeni ootsanabaa ootsa agga» yaageedda.

Hewaappe guyyiyaan, he c'ora Asay shiik'iide, Yesuusa loytsi oyk'k'eedda.

⁵¹ Yesuusanna de'iyawanttuppe ittuu bare mashshaa kessiide k'eesatuwaa ubbatuwa kaappuwaa k'ooma haytsaa k'ans's'i oleedda.

⁵² Yesuusi he wode Aa hawaadan yaageedda; «Ne mashshaa akkeeddasaani zaaraade wotsa; ayaw gooppe, mashshaa dentsiyaa ubbay mashshaan hayk'k'ana.

⁵³ Ta Aabbu daro sha"a kiitanchchatuwaa itti kutsaan yeddiide, taana maaddana mala, taani Aa woossanaw danddayiawaa erikkii?»

⁵⁴ Yaatina, S'oossaa k'alay hawaadan hananaw bessee yaageeddawe waaniide polettanaw danddayii?» yaageedda.

⁵⁵ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi hewaan shiik'eedda c'ora asaa hawaadan yaageedda; «Taana kayiso kessiide, kayisuwaa oyk'k'iyawaadan oyk'k'anaw mashshaanne s'am"aa oyk'k'iide yeedditee? Taani Geeshsha Golliyaan tamaarissaadde, gallassan gallassan hinttenttunna ootsiyaa wode taana oyk'k'ibeykkita;

⁵⁶ shin hawe ubbay haneeddawe nabatuu S'oossaa k'aalaan s'aafeddawe polet-tanaassa» yaageedda.

Yesuusa kaalliyaawanttu he wode ubbatuu Aa yeggi beeddino.

*Yesuusi Pirdaa Shanggoo Aad'd'eedda**(Mar. 14:53-65; Luk'. 22:54-55, 63-71; Yoh. 18:13-14, 19-24)*

⁵⁷ Yesuusa oyk'keeddawanttu k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa K'ayaafaakko, higyaa tamarissiyaawantunne c'imatuu shiik'eeddasaa aakkiide beeddino.

⁵⁸ Shin P'es'iroosi k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa dirssaa giddo gakkanaw, haakuwaan Aa kaalleedda; yewuwaa wurssetsaa be'anaw dirssaa giddo geliide, naagiyaawanttunna utti aggeedda.

⁵⁹ K'eesatuwaa kaappatuunne shiik'eedda Asay ubbay Yesuusa wod'anaw Aa bolla wordduwaa markkaa demmanaw koyyeeddino.

⁶⁰ Shin haray atto c'ora Asay yiide, Aa bolla wordduwaan markkattinakka aappe ayinne demmibeykkino. Guyyeppe laa'atuu yiide,

⁶¹ «Ha bitanii, «Taani S'oossaa Geeshsha Golliyya kolaade, heezzu gallasaan zaaraade kees's'anaw danddayay» geedda» yaageeddino.

⁶² K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu denddi ek'kiide Yesuusa, «Hawanttu neena mootiyaa mootoo new zaariyaabay baawee?» yaageedda.

⁶³ Shin Yesuusi c'o'u geedda; k'aykka k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu Aa, «Taani neena de'uwaa S'oossaa sunsaan c'allay; neeni S'oossaa Na'aa Kiristoosa gidooppe nuw oda» yaageedda.

⁶⁴ Yesuusi zaariide, «Neeni ne huup'ewukka gaadda; shin taani hinttenttoo oday; hawaappe sintsaan, hinttenttu taana, Asaa Na'aa, wolk'k'aama S'oossaaappe ushechcha baggana utteeddawaanne saluwaa shaariyaanna yiishshin be'ana» yaageedda.

⁶⁵ Hewaappe guyyiyaan, k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu bare mayuwaa peed'i oliide, «Hawe boreedda; nuuna hawaappe sintsan ayaw hara markkaa koshshii? I ha'i boriyaawaa hinttenttu siseeddita.

⁶⁶ Hinttenttu k'ofay ayee?» yaageedda.

Untunttu, «Aw hayk'uu bessee» yaagiide zaareeddino.

⁶⁷ Hewaappe guyyiyaan, untunttu Aa deemuwaan c'uchchiide, Aa dechcheeddino; haranttu k'ay Aa bak'kiide,

⁶⁸ «Kirstoosaa! Neeni neena nabe gaasashshin, neena shoc'eeddawe oonentto ane nuw oda!» yaageeddino.

*P'es'iroosi Yesuusa Kaddeedda**(Mar. 14:66-72; Luk'. 22:56-62; Yoh. 18:15-18, 25-27)*

⁶⁹ P'es'iroosi golliyaappe karenna dirssaa giddon utti de'ishshin, itti k'oomata aakko yaade, «Neenikka Galilaa Yesuusanna ittippe de'aa» yaagaaddu.

⁷⁰ Shin I untunttu ubbaa sintsaan he k'oomato, «Neeni giyaawe ayentto taani erikke» yaagiide kaadeedda.

⁷¹ K'ay biide dirssaa penggiyaakko kesishshin, hara k'oomata Aa be'aade, hewaan de'iyaa asatoo, «Ha bitanii Naazireetiyya Yesuusanna de'ee» yaagaaddu.

⁷² P'es'iroosi laa'entsuwaa c'aak'kiide, «Taani hewaa bitaniyya erikke» yaageedda.

⁷³ Laafaa gam'ishin, hewaan ek'eedda Asay P'es'iroosakko yiide, «Neenikka tuma untunttunna ittippe de'aa; ayaw gooppe, neeni haasayiyaa haasayaykka neena erissee» yaageeddino.

⁷⁴ Hewaappe guyyiyaan P'es'iroosi, «Taani hewaa bitaniyya erikke!» yaagiide, barena shek'aanne c'aak'uwaa doommeedda.

He wode ellekka kuttuu waassi aggeedda.

⁷⁵ P'es'iroosi barena Yesuusi, «Neeni kuttuu waassanaappe kase heezzu kaala taana kaadanaassa» geeddawaa hassayiide, kare kesiide, seeletti yeekkeedda.

27*Yesuusi P'ilaas'oosa Sintsa Pirdaw Shiik'eedda**(Mar. 15:1; Luk'. 23:1-3; Yoh. 18:28-32)*

¹ Wontta guuraan k'eesatuwaa kaappatuu ubbatuunne gadiyaa c'imatuu Yesuusa wod'anaw mak'eteeddino;

² untunttu Yesuusa k'achchi afiide, gadiyaa ayissiyaa P'ilaas'oosaw aatsi immeeddino.

³ Yesuusa he wode oytseedda Yihuday P'ilaas'oosi Yesuusa bolla pirddeeddawaa be'iide, «Aayyeero! Oytseennaan aggaarikkita!» yaagiide, he man'iyaan hattamu biraa k'eesatuwaa kaappatoonne gadiyaa c'imatoo guyye zaariide,

⁴ «Taani geeshsha asaa oytasaade nagaraa ootsaad» yaageedda.

Shin untunttu Aa, «Hewe nuw ayaa metee? Hewe ne shene» yaageeddino.

⁵ Yihuday biraa Geeshsha Golliyaan oli aggeedda; untunttu matappe biide, suletti hayk'eedda.

⁶ K'eesatuwaa kaappatuu biraa akkiide, «Ha biray suutsaa miishshaa gidishin, nuuni Geeshsha Golliyaa miishshaanna gatsiyaawe woga gidenna» yaageeddino.

⁷ Hewaappe guyye ittippe zorettiide, imatsaa asaw moogo gadiyaa ootsanaw urk'k'aappe miishshaa med'd'yaawanttu gadiyaa shammeeddino.

⁸ Hewaa diraw, he gadii hachche gakkanawukka, suutsaa gadiyaa geetettiide s'eesettee.

⁹ Nabiyya Ermaasi, «Untunttu aw immanaw k'oppeedda hattamu shuchchaa biraa akkiide,

¹⁰ Goday taana azazowaadan, urk'k'aappe miishshaa med'd'yaawanttu gadiyaa shammanaw immeeddino» geetettowe he wode poletteedda geedda.

P'ilaas'oosi Yesuusa Ubbabaa Oochcheedda

(Mar. 15:2-5; Luk'. 23:3-5; Yoh. 18:33-38)

¹¹ Yesuusi gadiyaa ayissiyaawaa sintsa shiik'ina, gadiyaa ayissiyaawe Aa, «Neeni Ayihu-datuwaa kaatee?» yaagiide oochcheedda.

Yesuusi Aa, «Neenikka gade'aa» yaageedda.

¹² K'eesatuwaa kaappatuunne gadiyaa c'imatuu Aa mootina, untunttoo ayinne zaaruwaa immibeenna.

¹³ He wode, P'ilaas'oosi Yesuusa, «Hawanttu neena mootiyaabaa ubbaa sisikkii?» yaageedda.

¹⁴ Yesuusi haray atto, itti k'aalaakka zaarennaan is's'ina, gadiyaa ayissiyaawanttu darii maalaletteedda.

Yesuusi Hayk'oo Pirdetteedda

(Mar. 15:6-15; Luk'. 23:13-25; Yoh. 18:39-40; 19:1-16)

¹⁵ Gadiyaa ayissiyaawe Paasigaa bonchchiyaa gallasaan, Asay koyyiyaa itti uraa k'ashuwaappe billiyaa wogay de'ee.

¹⁶ He wode itti Barbbaana geetettiyaa Yesuusi daro eretteedda iita bitanii k'asho gollen de'ee.

¹⁷ Hewaa diraw, c'ora Asay ittisaa shiik'eeddaasan P'ilaas'oosi, «Taani hinttenttoo Barbbaana giyaa Yesuusa billoo, woy Kiristtoosa geetettiyaa Yesuusa billoo?» yaagiide asaa oochcheedda.

¹⁸ Ayaw gooppe, untunttu k'anaatiide Yesuusa ootseeddawaa I erree.

¹⁹ P'ilaas'oosi pirdaa gollen utti de'ishshin, Aa machchata aw, «He s'illo bitaniyaa ayinne ootsoppa; ayaw gooppe, taani hachche k'amma akumuwaan aabaan daro metootaad» yaagaade kiitaaddu.

²⁰ Shin k'eesatuwaa kaappatuunne gadiyaa c'imatuu P'ilaas'oosi Barbbaana billiide, Yesuusa wod'anaadan, shiik'eedda Asay Aa woosana mala, asaa c'immeeddino.

²¹ P'ilaas'oosi zaariide untuntta, «Taani untunttu laa'atuwaappe hinttew oona bil-lanaadan koyyiitee?» yaagina untunttu, «Barbbaana billanaadan koyyeetto» yaageeddino.

²² P'ilaas'oosi, «Yaatina, Kiristtoosa geetettiyaa Yesuusa wootoo?» yaagiide untuntta oochchina ubbay, «Mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide kak'etto» yaageeddino.

²³ P'ilaas'oosi asaa, «Ayaw? Ay iitabaa ootseedee?» yaageedda.

Shin Asay kasewaappekka barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide I kak'etto» yaageeddino.

²⁴ Walassay dendanawaappe attin, ayinne hanennawaa P'ilaas'oosi be'iide, haatsaa akkiide, «Ha bitanii hayk'k'iyawaan taani gelikke; hewaa hinttenttu erite» yaagiide shiik'eedda asaa sintsaan bare kushiyaa meec'etteedda.

²⁵ Shiik'eedda Asay ubbay zaariide, «Aa suutsaa gomii nuunanne nu naanaa gakko» yaageedda.

²⁶ Hewaappe guyyiyaan, P'ilaas'oosi Barbbaana untunttoo billeedda; lissuwaan Yesuusa shoc'iide, mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide kak'k'anaw untunttoo aatsiide immeedda.

Wotaadaratuu Yesuusa Bolla K'ilic'eeddino

(Mar. 15:16-20; Yoh. 19:2-3)

²⁷ Hewaappe guyyiyaan, P'ilaas'ooa wotaadaratuu Yesuusa gadiyaa ayissiyaawaa beeruwaa afina, wotaadaratuu ubbay Aa miyyiyaan yuuyyi aad'd'iide ek'k'eeddino.

²⁸ Aa mayuwaa k'aari akkiide, zo'o mayuwaa Aa mayzzeeddino.

²⁹ K'ay aguntsaa kalachchaa giigissiide, Aa huup'iyaaan wotseeddino; Aa ushechcha kushiyaan mak'k'aa s'am"aa oytsiide, Aa sintsan gulbbatiide, «Ayihudatuwaa kaatew, saro de'ay!» yaagiide, Aa bolla k'iliic'eeddino.

³⁰ Aa bolla c'uchcheeddino; he mak'k'aa s'am"aa akkiide, Aa huup'iyaa shoc'eeddino.

³¹ Unttuntu Aa bolla k'iliic'eeddawaappe guyyiyaan, zo'o mayuwaa aappe k'aari akkiide, Aa mayuwaa aa mayzeeddino; k'ay mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide Aa kak'k'anaw afeeddino.

Yesuusi Kak'etteedda

(Mar. 15:21-32; Luk'. 23:25-43; Yoh. 19:17-27)

³² Unttuntu kare kesiide, itti Simoona geetettiyaa K'ereena gade asaa demmiide, Yesuusa mask'k'aliyaa wolk'k'aan toosseeddino.

³³ Golggootaa geetettiyaasaa gakeeddino. «Golggootaa» yaagettiyaawe «Huup'iyasaa» giyaawaa.

³⁴ Hewaan unttuntu c'ammeedda woyniyaa eessaa Yesuusaw ushanaw immeeddino; I hewaa gans's'i s'eelliide, ushennaan is's'eedda.

³⁵ Unttuntu mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide Aa kak'k'owaappe guyyiyaan, Aa mayuwaa shaakkiide, saamaa yeggiide akkeeddino.

³⁶ Hewaappe guyyiyaan, Aa naaganaw hewaan utti aggeeddino.

³⁷ K'ay, «Hawe Ayihudatu Kaatiyaa Yesuusa» yaagiide mootuu s'aafettowaa Aa huup'e baggana wotseeddino.

³⁸ Yesuusanna he wode laa"u kayisatuwaa ittuwaa aappe ushechcha baggana, k'ay ittuwaa aappe haddirssa baggana, mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide kak'keeddino.

³⁹ Ogiyaanna aad'd'iyaa Asay Yesuusa kad'iide, barenttu huup'iyaa k'aatsiide boreeddino.

⁴⁰ «Geeshsha Golliyaa kolaade heezzu gallassaa gidдон kees's'iyawoo, ne huup'iyaa ashsha; neeni S'oossaa Na'aa gidoope, ane mask'k'aliyaa bollappe wod'd'a» yaageeddino.

⁴¹ Hewaadankka, k'eesatuwaa kaappatuu higgiiyaa tamarissiyaawantunanne c'imatuwaanna ittippe Yesuusa bolla k'iliic'iide, hawaadan yaageeddino;

⁴² «Harantta ashsheeda; shin barena ashshanaw dandayenna. I Israa'eeliyaa kaatiyaa; ane mask'k'aliyaa bollappe ha"i wod'd'o; nuunikka k'ay aan ammanana.

⁴³ S'oossaan I ammanettee; S'oossay Aa ashshanaw koyyoope ane ashsho; ayaw gooppe, I barena, «Taani S'oossaa Na'aa» gee» yaageeddino.

⁴⁴ K'ay haray atto, aanana mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide kak'etteedda kayisatuukka hawaadan giide, Aa bolla k'iliic'eeddino.

Yesuusi Hayk'k'eedda

(Mar. 15:33-41; Luk'. 23:44-49; Yoh. 19:28-30)

⁴⁵ Usuppun saatiyaappe doommiide, udduppu saatiyaa gakkanaw, biittay ubbay d'umeedda.

⁴⁶ Udduppu saate gidiyaa heeraan Yesuusi bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Elohee, Elohee, laamaa sabak'itaanii?» yaageedda. Hewaa guussay, «Ta S'oossaw, ta S'oossaw, taana ayaw c'o'u gaad?» guussaa.

⁴⁷ Hewaan ek'k'eedda asaappe ittuu hewaa sisiide, «Ha bitanii Eelaasa s'eese» yaageedda.

⁴⁸ He man"iyaan untuntuppe ittuu wos's'iide, isponjiiyaa akkiide, c'aala woyniyaa eessaa giddo yeggiide, hewaa mak'k'aa s'am"aa s'eeraan wotsiide, ushshanaw Aa doon-aakko shiishsheedda.

⁴⁹ Shin yekkottu, «Ane de'ashsha, Eelaasa Aa ashshanaw yaanawentto be'ana» yaageeddino.

⁵⁰ Yesuusi laa'entsuwaa bare k'aalaa d'ok'k'u ootsi waassiide, hayk'k'i aggeedda.

⁵¹ Akeekite; Geeshsha Golliyaan kak'etteedda gaaridduu k'ommoppe duge gakkanaw, laa"u kesiide, pooshetti wod'd'eedda; sa'ay k'aas's'eedda. K'ay zaallaykka p'alk'k'etteedda;

⁵² c'ora duufuu dooyetteedda. S'oossaa asaappe c'oratu hayk'k'eeddawanntu, hayk'uwaappe denddeeddino.

⁵³ Unttuntu duufuwaappe kesiide, Yesuusi hayk'uwaappe denddowaappe guyyiyaan, geeshsha katamaa beeddino; hewaan untuntta c'ora Asay be'eedda.

⁵⁴ S'eeetuwaa kaappuunne aanana Yesuusa naagiya wotaadaratuu sa'ay k'aas's'iyaawaanne hewaan haneeddawaa ubbaa be'eedda wode daro yayyeeddino; yashshaa gaasuwaan, «Tumu hawe S'oossaa Na'aa» yaageeddino.

⁵⁵ Hewaan c'ora mac'c'awanttu, Galiilaappe doommiide, Yesuusa maaddiidde kaalliyaawanttu, haakuwaan ek'k'iide s'eelliino.

⁵⁶ Unttuntu gidдон Magdala geetettiyaa katamaappe yeedda Mayraama, Yaak'oobanne Yooseefo daaya Mayraamanne Zabddiyoosa naanaa daaya de'iino.

Yesuusi Moogetteedda

(Mar. 15:42-47; Luk'. 23:50-56; Yoh. 19:38-42)

⁵⁷ Sa'ay omarssiyaa wode, Yooseefo geetettiyaa itti dure bitanii, Armmaatiyaasa kata-maa bitanii yeedda; I bare huup'ewukka Yesuusa kaalliyaawaa.

⁵⁸ Yooseefo P'ilaas'oosakko biide, Yesuusa anhaa akkanaw woosseedda; P'ilaas'oosi Yooseefo imettana mala azazeedda.

⁵⁹ Yesuusa anhaa akkiide, geeshsha mooguwaaya mayuwaan

⁶⁰ s'aas'iide barew moogettanaw shuchchaa wooc'eedda ooratsa gonggoluwaa gidдон Aa anhaa wotseedda; k'ay he gonggoluwaa doonaan wogga shuchchaa gondдорssi wotsiide, bashi beedda.

⁶¹ Magdala katamaappe yeedda Mayraamanne yekko Mayraama hewaan gonggoluwaaakko simmiide utteeddino.

⁶² Sambbatay gigettiiyaa gallassaappe wonttetsa gallassi, k'eesatuwaa kaappatuunne Parisaawatuu P'ilaas'oosanna gakettiide, hawaadan yaageeddino;

⁶³ «Godaw, he wordduu pas'a de'iyaa wode, «Taani heezzu gallassaappe guyyiyaan, hayk'uwaappe denddana» yaagowaa nuuni hassayeeddo.

⁶⁴ Hewaa diraw, Aa moogeedda gonggoluwaa heezzu gallassaa gakkanaw, loytis naagana mala azazaarikii; hewe d'ayooppe Aa kaalliyaawanttu biide, Aa anhaa wuu"iide asaw, «Hayk'uwaappe dendeedda» yaaganawantta; laa'entsiyaa balay kase balaappe ubbaa yaa iitana» yaageeddino.

⁶⁵ P'ilaas'oosi untuntta, «Hinttentoo naagiyaawanttu de'iino; biide hinttentoo dand-dayettiiyaa keenaa naagishshite» yaageedda.

⁶⁶ Hewaappe guyye untunttu biide, shuchchaa bolla maatafaa attamiide, k'ay naagiyaawaa yaan wotsiide, Yesuusa moogeedda gonggoluwaa naagisseeddino.

28

Yesuusi Hayk'uwaappe Dendeedda

(Mar. 16:1-10; Luk'. 24:1-12; Yoh. 20:1-10)

¹ Sambbatay aad'd'ina Wogaa gallassi wontta bakkaaliyan, Magdala geetettiyaa katamaappe yeedda Mayraamanne yekko Mayraama Yesuusi moogetteedda gonggoluwaa be'anaw beeddino.

² Godaa kiitanchchay saluwaappe wod'd'eedda diraw, sa'ay daro k'aas's'eedda; he kiitanchchay yiide, shuchchaa gondдорssi oliide, Aa bolla kesi utteedda.

³ Aa malay walk'k'antsaa malatee; Aa mayuukka shachchaadan bootsaa.

⁴ Naagiyaawanttu kiitanchchay yashshaa kokkoriide, hayk'k'eedda asaadan haneeddino.

⁵ Kiitanchchay mac'c'awantta hawaadan yaageedda; «Yayyoppite; ayaw gooppe, mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide kak'k'eedda Yesuusa hinttentu koyyiyaawaa taani eray.

⁶ I hawaan baawa; ayaw gooppe, I bare geeddawaadanka hayk'uwaappe denddi diggeedda; haa yiide, I moogetti gisooa be'ite.

⁷ Hinttentu ha"i ellekka biide, Yesuusa kaalliyaawanttoo, «Yesuusi hayk'uwaappe denddi diggeedda. K'ay I hintteppe kasetiide, Galiilaa bee; hinttentu Aa yaan be'ana» yaagiide odite. Be'ite, taani hinttentoo odaaddi» yaageedda.

⁸ Unttuntu yayyiiddinne k'ay daro nashettiide, Yesuusi moogetteedda gonggoluwaa matappe ellekka kichchiide, Yesuusa kaalliyaawanttoo odanaw wos's'eeddino.

⁹ He man"iyaan Yesuusi untuntunna gakettiide untuntta, «Saro de'iitee» yaagi aggeedda; untunttu aakko shiik'i Aa gediyaay oyk'k'iide, aw goyinneeddino.

¹⁰ Yesuusi he wode untuntta, «Yayyoppite; ta ishatuu Galiilaa baana mala, biide untunttoo odite; untunttu taana yaan be'anawantta» yaageedda.

¹¹ He mac'c'awanttu biyaa wode, gonggoluwaa naagiya wotaadaratuwaappe ama-reedawanttu katamaa biide, haneeddawaa ubbaa k'eesatuwaa kaappatoo odeeddino.

¹² K'eesatuwaa kaappatuu c'imatuwaanna ittippe shiik'i zorettiide, wotaadaratoo daro miishshaa immiide,

¹³ « Nuuni gem"ishuwaan de'ishshin Aa kaalliyaawanttu k'amma yiide, Aa anhaa wuu"eeddino» yaagite.

¹⁴ Ha yewuwaa gadiyaa ayissiyaawe sisooppe, nuuni aw odi ammantsana; k'ay hinttentta ayinne hirgissennaadan ootsana» yaageeddino.

¹⁵ Wotaadaratuu miishshaa akkiide, barenttoo odeeddawaadan ootseeddino. Ha yewuu Ayihudatuwaa mataan hachche gakkanaw, odettiidde de'ee.

Yesuusi Barena Kaalliyaawanttoo Beetteedda

(Mar. 16:14-18; Luk'. 24:36-49; Yoh. 20:19-23; Kit. 1:6-8; 1 K'or. 15:3-8)

¹⁶⁻¹⁷ Shin tammanne itti Aa kaalliyaawanttu Yesuusi barentta biite geedda Galiilaa gadiyaa biide Aa be'eedda wode, aw goyinneeddino; shin untuntuppe ittuu ittuu sid'eeddino.

¹⁸ Yesuusi untunttukko shiik'iide, untuntta hawaadan yaageedda; «Maatay ubbay saluwaaninne sa'aan taw imetteedda.

¹⁹ Hewaa diraw, hinttenttu biide, asaa ubbaa taana kaalliyaawantta ootsite; Aawuwaa suntsaan, Na'aa suntsaaninne Geeshsha Ayaanaa suntsaan untuntta s'ammak'ite.

²⁰ Taani hinttentta azazeeddabaa ubbaa untunttu naagana mala, untuntta tamaaris-site; taani wodiyaa wurssetsay gakkanawukka ubbaa wode hinttenttunna de'iyaaawaa akeekite» yaageedda.

Mark'k'oossi S'aafeedda Mishiraachchuwaa K'aalaa Geluwaa

Mark'k'oossi s'aafeedda mishiraachchuu koyro doommiiddikka, «Hawe S'oossaa Na'aa Yesuusi Kiristtoosa mishiraachchuwaa k'aalaw doometsaa» yaagee. Ha mishiraachchuwaa k'aalaa gidдон Yesuusi oosuwaas asanne maataay de'iyaa asaa gidiide shiik'eedda. Yesuusa maataay Aa timirttiyaan, s'alahiyyaa c'itaa bolla aw de'iyaa wolk'k'aaninne asaa nagaraa atto giyaawaan be'etteedda. Yesuusi, «Taani Asaa Na'ay yeeddawe, asaa, nagaraa ayiletetsaappe la"ta kessanaw ta de'uwaas aatsaade immanaassa» yaagiide I bare huup'ew haasayeedda.

Mark'k'oossi Yesuusa taarikiyaa suurenne wolk'k'aa kumeedda ogiyaan odeedda. I gaanaw koyyo k'ofaykka Yesuusa k'aalaanne timirttiyaa gidennaan I ootseedda maalalissiyaa oosatuwaas bollana. S'ammak'iyaa Yohaannisa taarikiyaa, Yesuusa s'ink'k'ataanne paac'iyaa k'antsaan erissi simmiide, Yesuusa timirttiyaanne patsuwaabaa aassiide odeedda. Wodiyaappe guyyiyaan Yesuusa kaalliyaawanttu Aa loytsi eri beeddawaa keena aanana ek'ettiyaawanttu Aa loytsi is's'eeddino. Wurssetsaa shemppatuu Yesuusa de'uwaan wurssetsaa saaminttaa gidдон poletteedda oosatuwaas; hewanttukka Aa kak'k'etsaabaanne Aa dendduwaabaa odiyaawantta.

Mark'k'oossa mishiraachchuwaa wurssetsaan k'inifiyaa gidдон de'iyaa 16:9-20 paydatuu Geeshsha K'aalaa itti itti biletsaa s'alalaan de'iyaaawantta.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Mishiraachchuwaa doometsaa 1:1-13

Yesuusi oosuwaas Galiilaan doommeeddawaa 1:14–9:50

Yesuusi Yersaalameninnee izi yuushshuwaan Yesuusa wurssetsaa saaminttaa 11:1–15:47

Godaa Yesuusa dendduwaa 16:1-8

Hayk'uwaappe dendeedda Godaa k'onc'c'etsaanne saluwaa buussaa 16:9-20

S'ammak'iyaa Yohaannisa Awaayuwaa

(Mat. 3:1-12; Luk'. 3:1-18; Yoh. 1:19-28)

¹ S'oossaa Na'aa* Yesuusi Kiristtoosa wonggalaa mishiraachchuwaa doometsaa.

² Nahiyyaa Isiyaasi s'aafeedda Mas'aafan S'oossay,

«Be'a; ta kiittiyaawaa taani neeppe sintsaaw yeddana.

I new ogiyaa kessanawaa.

³ Itti bitanii biittaa bazzuwaan bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide,

«Godaa ogiyaa giigissite.

I hamettana loossuwaakka,

aw suurissite geeddawaadan»

haneedda.

⁴ S'ammak'iyaa Yohaannisi asaa s'ammak'iiddinne, «S'oossay hintte nagaraa atto gaana mala, hinttenttu nagaraappe simmiide s'ammak'ettite» yaagi k'aalaa odiide biittaa bazuwaan kesi wod'd'eedda.

⁵ Yihudaa gadiyaan de'iyaa Asay ubbayenne Yersaalame katamaa Asay ubbay Yohaannisaakko yeeddino. Barenttu nagaraakka paas'ina, Yohaannisi he asaa Yorddaanoosa Shaafaan s'ammak'eedda.

⁶ Yohaannisi gaaluwaa isikiyaappe dadetteedda mayuwaa mayyiide, bare s'eessan dafuwaa danc'c'eedda; k'ay booliyaanne wora eessaa meedda.

⁷ Yohaannisi k'aalaa odiide, «Taappe guyyenna daro minniyaawe yee; haray atto, Aa c'aammaakka gediyaappe kessa tookkanaw taani bessikke.

⁸ Taani hinttentta haatsaan s'ammak'ay; shin I hinttentta Geeshsha Ayyaanay s'ammak'anawaa» yaageedda.

Yesuusi S'ammak'etteeddawaanne Paac'etteeddawaa

(Mat. 3:13-17; 4:1-11; Luk'. 3:21-22; 4:1-13)

⁹ Yesuusi he wode Galiilaa gadiyaan de'iyaa Naazireete katamaappe yiina, Yohaannisi Yorddaanoosa Shaafaan Aa s'ammak'eedda.

¹⁰ Yesuusi haatsaappe kesosaanna saluu dooyettishiinanee Geeshsha Ayyaanay bare bolla harap'p'iyadaan wod'd'ishin be'eedda.

* 1:1 S'oossaa Na'aa: Beni S'aafetteedda itti itti biletsaan hawe baawa.

1:2 Mil. 3:1

1:6 2 Kat. 1:8

¹¹ K'ay saluwaappe, «Taani siik'iyaa ta Na'ay neena; taana nebay nashechchee» yaagiya k'aalay sisetteedda.

¹² Ellekka Geeshsha Ayyaanay Asay bayinna mela sa'aa Aa yeddeedda.

¹³ Yesuusi Asay bayinna saan barena Sees'aanay paac'c'ishshin, oytamu gallassaa gateedda; du'aannakka de'eedda; kiitanchchatuukka yiide, aw ootseeddino.

Yesuusi Moliyaa Oyk'k'iyaa Oyddu Asatuwaa S'eeseedda

(Mat. 4:12-22; Luk'. 4:14-15; 5:1-11)

¹⁴ Yohaannisi k'ashettowaappe guyyiyaan, Yesuusi S'oossaa kawutetsaa wonggalaa mishiraachchuwaa odiiide, Galiilaa gadiyaa biide,

¹⁵ «Wodii gakteedda; S'oossaa kawutetsaykka matatteedda. Hinttenttu nagaraappe simmiide, wonggalaa mishiraachchuwaa ammanite» yaageedda.

¹⁶ Yesuusi Galiilaa Abbaa lank'k'iyaaana aad'd'iide, moliyaa oyk'k'iyaaawantta, Simoonanne Aa ishaa Inddiraasa, barenttu dabbaa abbaan yeggiyaawantta be'eedda.

¹⁷ Yaatiide untuntta, «Taana kaallite; taani hinttentta moliyaa oyk'k'iyaaawaadan asaa taakko ahiyaa ogiyaa tamarissana» yaageedda.

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan untunttu ellekka barenttu dabbaa aggiide, Yesuusa kaalleed-dino.

¹⁹ Yesuusi guutsaa sintsawukko biide, Zabddiyoosa naanaa laa"u ishatuwaa, Yaak'oobanne Yohaannisa wonggiriya gidдон barenttu dabbaa giigissiyaawantta be'eedda.

²⁰ I be'osankka untuntta s'eesina, barenttu aawuwaa, Zabddiyoosa, Aa oosanchchatuwanna wonggiriya gidдон aggiide, Yesuusa kaalliide beeddino.

Iita Ayyaanay Oyk'k'eedda Bitanii Pas'eedda

(Luk'. 4:31-37)

²¹ Untunttu K'ifirinaahooma geetettiyaa katamaa yiide geleeddino; Yesuusi Sambbata gallassay gakkoo wode, Ayihuda woosa golle geliide, tamarissuwaa doommi aggeedda.

²² Barew maata de'iyaa asaadan, asaa I tamarissiyaawaappe attin, higgiiya tamarissiyaawanttudan tamarissenna diraw, Asay Aa timirttiyaan maalaletteedda.

²³ He wode iita ayyaanay de'iyaa itti bitanii Ayihuda woosa golle gelosaannakka bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide,

²⁴ «Naazireetiya Yesuusa, Neeni nuuppe ayaa koyyay? Nuuna d'ayissanaw yaad? Neeni oonentto eray; neeni S'oossaa kiiitetteedda geeshsha gidikkii!» yaageedda.

²⁵ Yesuusi he iita ayaanaa, «Hayzza; bitaniyaappe kesa» yaagiide azazeedda.

²⁶ Iita ayyaanay bitaniya bu'ereetsi, darii waasissiiide, aappe kesi aggeedda.

²⁷ Asay ubbay maalalettiide, «Hawe ayee? Ha bitanii bare maattaani haray atto, iita ayyaanatuwaakka azazeedda; untunttukka k'ay aw azazettiino; hawe aybe ooratsa timirttee?» yaagiide, bare gidдон ittuu ittuwaa oochcheedda.

²⁸ Galiilaa gadiyaan de'iyaa heeray ubbay ellekka Yesuusa waariyaa siiseeddino.

Yesuusi Daro Hargganchchatuwaa Patseedda

(Mat. 8:14-17; Luk'. 4:38-41)

²⁹ Yesuusi Ayihuda woosa golliyaappe kesosaan, Yaak'oobannanne Yohaannisanna it-tippe Simoonanne Inddiraasa soy bi aggeedda.

³⁰ Simoonna bollotatta k'os'uwaa harggaade giseeddawunnibaa I yaa gakkosaannakka aw odi aggeeddino.

³¹ I izikko shiik'iide, izi kushiya oyk'k'iide, izo dentsi esseedda; k'os'uu izo aggina, iza untunttoo ootsaaddu.

³² Harggeedda asaa ubbaanne iita ayyaanatu oyk'k'eedda asaa ubbaa omarsii away wulleeddawaappe guyyiyaan, Asay aakko aheeddino.

³³ Katamaan de'iyaa Asay ubbay he kariyaa shiik'eedda.

³⁴ Yesuusi dumma dumma harggiyaan oyk'etteedda c'ora asaa patsiide, c'ora s'alahuwaakka kesseedda. I Kiristtoosa gididiyaawaa iita ayyaanatu ereedda diraw, untuntta haasayissennaan diggeedda.

Yesuusi Galiilaan Tamarisseedda

(Luk'. 4:42-44)

³⁵ Yesuusi guura wontumaatsaan denddiide, soyippe kesiide, Asay baynnasaa biide yaan S'oossaa woosseedda.

³⁶ Simooninne aanana de'iyaaawanttu Aa koyyiide beeddino.

³⁷ Untunttu Aa demmiide, «Asay ubbay neena koyyee» yaageeddino.

³⁸ Hewaappe guyye Yesuusi k'ay untuntta, «Hewaa heeraan de'iyaa hara katamatuwaa boytte; taani hewaan k'aalaa odanaw bessee; ayaw gooppe, taani yeeddawe hewaassa» yaageedda.

³⁹ Ayihuda woosa golletuwaan k'aalaa odiiddinne iita ayyaanatuwaa kesiide, Galiilaa gadiyaa ubbaa yuuyyeedda.

Yesuusi Oolluu Oyk'k'eedda Bitaniyaa Patseedda

(Mat. 8:1-4; Luk'. 5:12-17)

⁴⁰ Oolluu oyk'k'eedda itti bitanii Yesuusakko yiide, Aa sintsan gulbbatiide, «Neeni koyy-ooppe, taana geeshsha patsanaw[†] danddayaa» yaagiide woosseedda.

⁴¹ Yesuusi aw k'aretteedda; bare kushiya yeddi, Aa bochchiide, «Taani koyyay; geeyya; pas'a!» yaageedda.

⁴² Ellekka oolluu bitaniyaa yeddi aggina, bitanii geeyyi pas'i aggeedda.

⁴³ Yesuusi darii hank'k'ettiide, ellekka Aa kessi yeddeedda.

⁴⁴ I bitaniyaa, «Neena era! Hawaa oossinne odoppa; shin baade ne bollaa k'eesaa bessa; k'ay neeni ha'i geeshsha gideeddawaa asaa erissanaw, Muse azazeedda yarshshuwa yarshsha» yaageedda.

⁴⁵ Shin bitanii biide, yewuwaa ubba saan asaa ubbaw oduwaanne laaletsaa doom-meedda; hewaa diraw, Yesuusi k'onc'c'iyaa kesiide, katamaa gelanaw danddayibeenna; shin Asay bayinnasaa gas'aan de'eedda; k'ay Asay ubba saappe aakko yeeddino.

2

Yesuusi Bollay Sileedda Bitaniyaa Patseedda

(Mat. 9:1-8; Luk'. 5:17-26)

¹ Amareeda gallasaappe guyyiyaan, «Yesuusi K'ifrinaahooma guyye simmiide, soyin de'ee» giyaa haasayay sisetteedda.

² Gollii akkenaan is's'ina, haray atto, kariikka un'ana gakkanaw c'ora Asay shiik'eedda; hewanttoo Yesuusi k'aalaa odee.

³ Oyddu asatuu bollay sileedda itti bitaniyaa tookkiide, aakko aheeddino.

⁴ Asay c'oreedda diraw, bitaniyaa Yesuusakko afanaw untunttoo danddayettennan is's'ina, Yesuusi de'iyaa baggana golliyyaa k'aariide, kaaraa lukkeeddino; he lukkeed-dasaanna bitaniyaa I giseedda shanchchamaanna duge wotseeddino.

⁵ Yesuusi untunttu ammanuwaa be'iide, he bollay sileedda bitaniyaa, «Ta na'aw, ne nagaray atto geetetteedda» yaageedda.

⁶ Higgiyaa tamaarissiyaawantuppe hewaan utteedda ittuu ittuu barenttu wozanaan,

⁷ «Laa ha bitanii hawaa mala iitabaa S'oossaa bolla ayaw haasayii? S'oossaa s'alalaappe attin, haray oonee nagaraa atto gaanaw danddayiyaawe?» yaagiide k'oppeeddino.

⁸ Untunttu barenttu wozanaan hewaadan k'oppowaa Yesuusi ellekka bare ayyaan an eride, untuntta «Hinttenttu hintte wozanaan ayaw hewaadan k'oppiitee?

⁹ Bollay sileedda bitaniyaa, «Ne nagaray atto geetetteedda» giyaawe mateeyee? Woy, «Dendda ek'k'aade ne shanchchamaa tookkaade hametta» giyaawe matee?

¹⁰ Shin taani, Asaa Na'aw, sa'aa bollan nagaraa atto gaanaw maatay de'iyawaa taani hinttentta erissana» yaagiide he bollay sileedda bitaniyaa,

¹¹ «Neena gay; dendda ek'k'a; yaataade ne shanchchamaa tookkaade ne soy ba» yaageedda.

¹² Bitanii ellekka denddi ek'k'iide, bare shanchchamaa tookkiide, Asay ubbay s'eellishshin biina Asay ubbay maalalettiide, «Nuuni hawaa malabaa ubbakka be'i erokko» yaagiide S'oossaa galateeddino.

Yesuusi Leewiyaa S'eeseedda

(Mat. 9:9-13; Luk'. 5:27-32)

¹³ Yesuusi gujjikka Galiilaa Abbaa doonaa beedda; Asay ubbay aakko yeeddawannta tamaarisseedda.

¹⁴ Hewaanna aad'd'iide, Ilppiyoosa na'aa Leewiyaa, giyaawe k'aras'aa k'ans's'iyaa saan utteeddawaa demmiide, «Taana kaala» yaageedda. Hewaappe guyye Leewii denddi ek'k'iide, Aa kaalleedda.

¹⁵ Yesuusi k'umaa maanaw Leewiyaa soyin utteedda wode, k'aras'aa akkiyaa c'ora asayne nagaranchhatuu aanananne Aa kaalliyaawantunna ittippe utteeddino. Aa kaalliyaawanttu gidдон hewanttu mala asatuu dareeddino.

[†] **1:40 Taana geeshsha patsa:** Hawaa guussay, ha harggii k'ofetteeddawe laamettanaw danddayenna eretteedda gade wogaanne maaraan, hara asaa k'ofaan itti Asay geeshsha gidenna gaana mala odiyaawaa.

¹⁶ Higgiyaa tamarissiyaa itti itti Parisaawatuu Yesuusi nagaranchchatuwaannanne k'aras'aa akkiyaawanttunna k'umaa miishshin be'iide, «I ayaw nagaranchchatuwaannanne k'aras'aa akkiyaawanttunna k'umaa mii?» yaagiide, Aa kaalliyaawantta oochcheeddino.

¹⁷ Yesuusi untunttu giyaawaa sisiide, «Hargganchchatuwaappe attin, pas'a asaw aakimii koshshenna; taani nagaranchchatuwa s'eesanaw yeeddawaappe attin, s'illatuwa s'eesanaw yabeykke» yaagiide untunttoo zaareedda.

S'oomaabaa Eranaw Shiik'eedda Ooshaa

(Mat. 9:14-17; Luk'. 5:33-39)

¹⁸ S'ammak'kiyaa Yohaannisa kaalliyaawanttunne Parisaawatu s'oomiino; ama-reeda asatu Yesuusakko yiide, «Yohaannisa kaalliyaawanttunne Parisaawatuwa kaalliyaawantu s'oomiino; shin neena kaalliyaawantu ayaw s'oomikkinoo?» yaageeddino.

¹⁹ Yesuusi untuntta «Bullachchaa yeedda asatu machchatto akkiyaawe barenttuna de'ishshin, s'oomanaw danddayiino? Machchatto akkiyaawe untunttunna de'ishshin, s'oomanaw danddaykino.

²⁰ Shin machchatto akkiyaawaa untunttu matappe afana wodii yaanawaa; untunttu he wode s'oomanawantta.

²¹ «Ec'a mayuwaa bolla ooratsa d'efiyaa wotsi sikkiyaa Asay baawa; ec'aa wotsi sikkooppe, ooratsa d'efii ec'a mayuwaa peed'ereetsee; peed'etsaykka koyrowaappe darana.

²² K'ay ho"o woyniyaa eessaa ec'a ogoruwaan naa"iyaa Asay baawa; shin naa"ooppe, he woyniyaa eessay ogoruwa daakkee; barewukka woofettee; ogoruukka bayee; shin ho"o woyniyaa eessaa ooratsa ogoruwaan naa'ettee» yaageedda.

Sambbataabaa Eranaw Shiik'eedda Ooshaa

(Mat. 12:1-8; Luk'. 6:1-5)

²³ Yesuusi itti Sambbata gallassi tisha banggaa gidonna aad'd'ishshin, Aa kaalliyaawanttunna aanana biidde, banggaa tishaappe duusaa doommeeddino.

²⁴ Parisaawatu Yesuusa, «Be'a; neena kaalliyaawantu Sambbata gallassi higge gidennabaa ayaw ootsiino?» yaageeddino.

²⁵ Yesuusi untuntta, «Daawite koshattiide, miyaabaa koyyeedda wode, barenanna de'iyaaawanttunna ootseeddawa ubbakka nabbabi beykkitee?

²⁶ Abiyaataari k'eesatoo ubbatoo kaappo gideedda wode, Daawite S'oossaa golliiyaa gelliide, k'eesatuwa s'alalay maanaappe attin, ooninne maanaw higge gidennawaa Godaa sintsan wotseedda k'umaa miide, barenanna de'iyaaawanttookka immeedda» yaageedda.

²⁷ K'aykka Yesuusi untuntta, «Sambbatay asaw med'etteedawaappe attin, Asay Sambbataw med'ettibeenna.

²⁸ Hewaa diraw, taani, Asaa Na'ay, haray atto, Sambbatawukka Godaa» yaageedda.

3

Kushii Sileedda Bitaniyaa

(Mat. 12:9-14; Luk'. 6:6-11)

¹ Yesuusi Ayihuda woosa golliiyaa shirettikka geledde; hewaan kushii sileedda itti bitanii de'ee.

² Itti itti Asay Yesuusa mootanaw koyyiide, kushii sileedda bitaniyaa Sambbataan I patsooppe be'anaw naagee.

³ Yesuusi he kushii sileedda bitaniyaa, «Denda ek'k'aade sintsaw haaya» yaageedda.

⁴ Hewaappe guyyiyaan asaa, «Sambbataan lo"obaa ootsiyaawe wogeeyye iitabaa ootsiyaawe wogee? Asaa shemppuwaa ashshiyaawe wogeeyye wod'iyaaawe wogee?» yaagiide oochcheedda.

Shin Asay c'o"u geedda.

⁵ Yesuusi hank'k'ettiide, untuntta yuushshi aatsi s'eelliide, untunttu odina sisenawantta gidiyaa diraw, untunttoo darii kayyotteedda; he bitaniyaa, «Ne kushiya piddi ootsa» yaageedda; bitanii piddi ootsina, Aa kushii pas'i aggeedda.

⁶ Parisaawatu Ayihuda woosa golliyaappe kare kesiide, Yesuusa wooti wod'anentto Heroodisanna de'iyaaawanttunna mak'k'eteeddino.

Asay Abbaa Lank'k'iyaa Yesuusakko Shiik'eeddino

⁷ Yesuusi barena kaalliyaawanttunna Galiilaa Abbaa beedda; Galiilaappe c'ora Asay Aa kaalleedda.

⁸ K'aykka c'ora Asay Yihudaappe, Yerusaalameppe, Eedomiyaasappe, Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa baggappe, S'iir'oosa katamaappenne Sidoonaa katamaappe Yesuusi ootseeddawaa sisiide, aakko yeedda.

⁹ Yesuusi c'ora Asay barena sugi un"etsenna mala, barena kaalliyaawantta wonggiriyaaw barew gam"etsana mala azazeedda.

¹⁰ Daro asaa I patseedda diraw, harggiyaa Asay ubbay Aa bochchanaw sugerettee.

¹¹ Iita ayyaanay de'iyaa asatuukka Aa be'eedda wode ubbaan Aa sintsan guufanniide, barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Neeni S'oossaa Na'aa gidikkii!» yaageeddino.

¹² Yesuusi he iita ayyaanatu barebaa asaw odiide, barena k'onc'c'iyaa kessenna mala, untuntta minisiide azazeedda.

Yesuusi Bare Kiittiyaawantta Dooreedda

(Mat. 10:1-4; Luk'. 6:12-16)

¹³ Yesuusi deriyaa bolla kesiide, bare koyyeedda asatuwaa barekko s'eeseedda; hewaappe guyye aakko beeddino.

¹⁴⁻¹⁵ Untunttu barenanna de'ana malanne k'aalaa odanaw untuntta kiittana mala, iita ayyaanatuwaa asaappe kessanaw untunttoo maatay de'ana mala, tammanne laa"u asatuwaa dooreedda.

¹⁶ I dooreedda tammanne laa"atu hawantta: P'es'iroosa yaagiide suntseedda Simoonaa,

¹⁷ Bo'aanergeessa yaagiide suntseedda Zabddiyoosa naanaa Yaak'oobanne Yaak'ooba ishaa Yohaannisa. «Bo'aanergeessa» giyaawe «Wolk'k'aama asatuwaa» giyaawaa.

¹⁸ Inddiraasanne Pilip'p'oosa, Barttalamoosanne Maatoossa, Toomaasanne Ilpiyoosa na'aa Yaak'ooba, Taadoosanne bare biittaw seelettiyaa Simoonaa,

¹⁹ Yesuusa aatsi immeedda Yihudaa Ask'k'oroota.

Yesuusanne Bi'eel-Zebuula

(Mat. 12:22-32; Luk'. 11:14-23; 12:10)

²⁰ Yesuusi soy beedda; laa'entsuwaakka k'ay c'ora Asay shiik'ina, inne Aa kaalliyaawant-tunna haray atto, k'umaa maanawukka danddaybbeykino;

²¹ asay Aa, «Gooyee» giyaa diraw, Aa dabbattuu hewaa sisiide, Aa akkanaw beeddino.

²² Higgiyaa tamaarissiyaa itti itti asatuu Yerusaalameppe yiide, «Yesuusa bolla Bi'eel-Zebuuli de'ee» yaageeddino; k'ay, «S'alahuwaa kaappuu barew wolk'k'aa immina, iita ayyaanatuwaa kessee» yaagiide haasayeeddino.

²³ Yesuusi asaa barekko s'eesiide, leemisuwaa odiidde, «Sees'aanay Sees'aanaa wooti kessanaw danddayi?

²⁴ Itti kawutetsay bare gidдон shaakettooppe, he kawutetsay ek'k'anaw danddayenna;

²⁵ k'ay itti golle asaykka bare gidдон shaakettooppe, he golle asaykka ek'k'anaw dand-dayenna.

²⁶ Sees'aanay barenanna walak'ettiide shaakettooppe, bayanaappe attin, de'ana dand-dayenna.

²⁷ «Shin wolk'k'aama asaa golle geliide kasetiide Aa k'achchennaan de'iidde, Aa mi-ishshaa bonk'k'anaw danddayiyaa Asay baawa; k'achcheeddawaappe guyyiyaan, Aa golliiyaa bonk'k'anaw danddayee.

²⁸ «Taani hinttenttoo tumuwaa gay; S'oossay asaa naanaw nagaraa ubbaanne untunttu boriyaa boriyaa* ubbaa atto gaana;

²⁹ shin Geeshsha Ayaanaa bolla iita boriyaa haasayiyaa oossinne med'inaw nagaraa gidanaappe attin, S'oossay ubbakka atto geena» yaageedda.

³⁰ Yesuusi hewaa geeddawe, itti itti asatuu, «Yesuusa bolla iita ayyaanay de'ee» yaageedda diraassa.

Yesuusa Daayonne Ishatuwaa

(Mat. 12:46-50; Luk'. 8:19-21)

³¹ Yesuusa daayanne Aa ishatuu yiide, karen ek'k'i aakko asaa kiittiide, Aa s'esisseeddino.

³² C'ora Asay Aa matan utteeddino; he kiitetteeddawe Aa, «Be'a; ne daayanne ne ishatuu karen ek'k'iide, neenanna gaketanaw koyyiino» yaageedda.

³³ Yesuusi zaariide, «Ta daaya oonee? K'ay ta ishatuu oonee?» yaageedda.

³⁴ Bare matan utteedda asaa yuushshi aatsi s'eelliide, «Be'ite; ta daayanne ta ishatuu hawanttushi.

³⁵ S'oossay koyyiyaawaa ootsiyaa ubbay ta ishaa, ta michchatonne ta daayo» yaageedda.

3:19 14:10 **3:22** Mat. 9:34; 10:25 * **3:28** Boriyaa boriyaa: Guussay S'oossaa bollan Asay haasayiyaa iita, balanne geella haasayaa. **3:29** Luk'. 12:10

4

*Zeretsaa Zeriyaawaa Leemisuwaa**(Mat. 13:1-9; Luk'. 8:4-8)*

¹ Yesuusi shirettikka Galiilaa Abbaa mataan tamaarissuwaa doommeedda; c'ora Asay bare miyyiyaan yuuyyi aad'd'iide shiik'i uttina, abbaan de'iyaa wonggiriya giddo gelliide, aan utteeddino; k'ay he Asay ubbay abbaa miyyiyaan de'ee.

² I untuntta darobaa leemisuwaan tamaarissiidde,

³ «Sisite; itti bitanii zeretsaa zeranaw keseedda.

⁴ I zerishshin, itti itti zeretsay ogiyaa doonaan wod'd'eedda; hewaa kafuu yiide meedda.

⁵ Itti itti zeretsay anc'c'o biittaa bolla wod'd'eedda; daro biittay bayinna diraw, he zeretsay ellekka mokkeedda.

⁶ Away keseedda wode shulleedda; adussa s'ap'uwaa yeddibeenna diraw, meli aggeedda.

⁷ Itti itti zeretsay aguntsaa gidдон wod'd'eedda; hewaan mokkeeddawaa aguntsay dic'c'iide c'uullina, ayfenaan atteedda.

⁸ Itti itti zeretsay tu'e biittaaan zerettiide mokkeedda; dic'c'iide ittuu hattamuwaa, ittuu usuppun tammuwaa ayfina, ittuu s'eetuwwaa ayfeedda.»

⁹ K'aykka Yesuusi, «Sisanaw haytsay de'iyaa uray siso» yaageedda.

*Yesuusi Leemisuwaan Odeedda Gaasuwwa**(Mat. 13:10-17; Luk'. 8:9-10)*

¹⁰ Tammanne laa"u Yesuusa kaalliyaawantunne I odeeddawaa siseedda hara asatu I barekka de'ishshin aakko shiik'iide, he leemisuwaa biletsaa Aa oochcheeddino.

¹¹⁻¹² Yesuusi untunttoo, «Hinttentoo S'oossaa kawutetsaa s'uuraa yewuwaa eray imetteedda; shin haratuu kawutetsaappe karenna de'iyaawanttu, s'eelaa s'eelliidde be'enna mala, k'ay sissaa sisiiddikka akeekena mala, untunttu shirettiide S'oossaakko simmina, I untunttu nagaraa atto geena mala, untunttoo ubbay leemisuwaan odettee» yaageedda.

*Zeriyaawaa Leemisuwaa Biletsaa**(Mat. 13:18-23; Luk'. 8:11-15)*

¹³ Yesuusi untuntta, «Ha leemisuwaa erikkitee? Yaatina, leemisuwaa ubbaa wooti eranitee?

¹⁴ Zeriyaawe S'oossaa k'aalaa zeree.

¹⁵ K'aalay zerettiya ogiyaa doonaan de'iyaawanttu hawantta; untunttu k'aalaa sisiyaa wode, Sees'aanay ellekka yiide, untunttu wozanaan zeretteedda k'aalaa afi diggeedda.

¹⁶ Hawaadankka k'ay anc'c'otiyaa biittaaan zeretteeddawanttu hawantta; untunttu k'aalaa sisiide, ellekka nashechchaan akkiino.

¹⁷ Untunttu ha"iw de'iooppe attin, untunttoo mino s'ap'uu baawa; guyyeppe k'aalaa gaasuwaan waayyii woy yederssuu yiyaa wode, untunttu ellekka d'ubetti aggiino.

¹⁸ K'ay aguntsaa gidдон zeretteeddawanttu hawantta; untunttu k'aalaa sisiyaawantta.

¹⁹ Shin ha sa'aa de'oo hirggiyaawe duretetsaa dosiyaawenne harabaa amottiyaawe untunttu wozanaan geliide, k'aalaa c'uullina ayfenaan atti aggeedda.

²⁰ Shin tu'e biittaaan zeretteeddawanttu k'aalaa sisiide akkiyaawantta; ittuu hattamuwaa, ittuu usuppun tammuwaa ayfina, ittuu s'eetuwwaa ayfeedda» yaageedda.

*S'omppiyaa Leemisuwaa**(Luk'. 8:16-18)*

²¹ Yesuusi gujjiide, «S'omppiyaa ahiide, gillaappe woy arssaappe garssanna wotsiyaa Asay de'ii? D'ok'k'asaan wotsennee?

²² Ayaw gooppe, k'oseeddabay ubbay k'onc'c'iyaa kesanawaa; k'ay geeman wotseed-dabay ubbay beettanaan attena.

²³ Sisanaw haytsay de'iyaa uray de'iooppe siso» yaageedda.

²⁴ K'aykka untuntta, «Hinttentu sisiyaawaa akeekiide sisite; S'oossay hintte makkeedda k'un"aan hinttentoo makkanawaa. I hinttentoo darisside immana;

²⁵ de'iyaa uraw gujji immana; baynawaappe haray atto, aw de'iyaa he guutsattokka akki diggana» yaageedda.

Dic'c'iyaa Zeretsaa Leemisuwaa

²⁶ Yesuusi k'aykka, «S'oossaa kawutetsay gaden katsaa zeriya asaa mala.

²⁷ He bitanii k'amma gem'ishee; guura denddee; I bare huup'ew waaninto erennaan, he zeretsay mokkeenne dic'c'ee.

²⁸ Biittay katsaa barekka mokkeenne ayfee; koyro c'arshshay c'aaree; guyyeppe ayfanaw kuukumee; k'ay wurssetsaan kumentsaa ayfiyaa ayfee.

²⁹ Shin katsay gakkiiyaa wode, katsaa shiishshiyaa wodii gakteedda diraw, bitanii ellekka baac'aan c'akuwaa geli aggeedda» yaageedda.

Sannaafic'iyaa Zeretsaa Leemisuwaa

(Mat. 13:31-34; Luk'. 13:18-19)

³⁰ Yesuusi, «Nuuni S'oossaa kawutetsaa ayaa malatee gaanee? Woy ayaanna leemisane?»

³¹ S'oossaa kawutetsay sannaafic'iyaa ayfatto malatee. He ayfatta zeriya wode, sa'aan de'iyaa mitsaa ayfiyaa ubbaappekka guus's'aw;

³² henno zerina mokkaade hara atakiltiyaa ubbaappe daraw; daro daashshaa daashaw. Kafuu izi k'ankkaa kuwaan golliyaa kees's'ana danddayee» yaageedda.

³³ Yesuusi hawaa mala daro leemisuwaan Asay sisanaw danddayiawaa keenaa, bare k'aalaa odeedda.

³⁴ Asaw leemisu baynnaan odenna; shin Yesuusi barena kaalliyaa wanttu s'alalaanna de'iyaa wode, untunttoo ubbabaa billiide odee.

Yesuusi Beetaa C'o'u Ootseedda

(Mat. 8:23-27; Luk'. 8:22-25)

³⁵ He gallassi sa'ay omarsina, Yesuusi barena kaalliyaa wantta «Abbaappe hefintsa pin-noyite» yaageedda.

³⁶ Aa kaalliyaa wanttu asaa aggiide, Yesuusi kase geli utteedda wonggiriyaan geliide, Yesuusa barenttuna afeeddino; hara wonggiratuukka hewaan de'iino.

³⁷ Wolk'k'aama gotuu denddina, beetay wonggiriya shoc'ina, haatsay kumana gakkanaw wonggiriya giddo geledde.

³⁸ He wode Yesuusi wonggiriyaan guyye baggana borkkotsaa borkkotiide gem'isheedda. Yesuusa kaalliyaa wanttu Aa dentsiide, «Tamaarissiyaawoo, nuuni d'ayiyaa wode c'o'u gaade s'eellay?» yaageeddino.

³⁹ I beegottiide gotuwaa, «C'o'u ga» giide, abbaakka, «Woppu ga» geedda; gotuukka c'o'u giina, ubbabaykka woppu geedda.

⁴⁰ Yesuusi barena kaalliyaa wantta «Ayaw hawaadan yayyiitee? Hinttenttu waan amanikkitee?» yaageedda.

⁴¹ Unttuntu daro yayyiide barenttu gidдон, «Hawe laa haray atto, gotuunne abbay azazettiyaawe oonee?» yaageeddino.

5

Yesuusi Iita Ayyaanay Oyk'k'eedda

Bitaniyaa Patseedda

(Mat. 8:28-34; Luk'. 8:26-39)

¹ Yesuusinne Aa kaalliyaa wanttu abbaappe hefintsaw pinniide, Gerggesenoona geetetiyyaa gadiyaa gakteeddino.

² Asaa moogiyaa duufuu de'yaasaappe iita ayyaanay de'iyaa itti bitanii kesiide, Yesuusi wonggiriyaappe keseedda wode, Yesuusanna gakettedda.

³ Bitanii he duufuu de'iyaa saan ak'i peeshiide, yaan de'ee; Aa ooninne haray atto, santsalataan k'achchanawukka danddaybbeenna.

⁴ Ayaw gooppe, I daro wode uk'k'unaaninne santsalataan k'ashettiide de'ee; shin santsalataa duseretseedda; uk'k'unnaakka mentsereetseedda; Aa s'oonanaw danddayeeddawe ooninne baawa.

⁵ I ubbaa wode gallassinne k'amma, he duufuu de'yaasaaninne deriyaa bolla waassee; bare bollaakka shuchchaan gaaree.

⁶ Yesuusa haakuwaan be'eedda wode, aakko wos's'i yiide aw goyinneedda.

⁷ He bitanii bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Ubbaappe Bolla S'oossaa Na'aw, Yesuusaa, neenanne taana ayee gatsii? Taana mureenna mala, taani neena S'oossaa suntsan woossay» yaageedda.

⁸ I hewaa ayaw geeddee gooppe, Yesuusi Aa, «Laa ha iita ayyaanaw, ha bitaniyaappe kesa» yaageeddawaassa.

⁹ Yesuusi Aa, «Ne suntsay oonee?» yaagiide oochcheedda.

I, «Nuuni c'ora gidiyaa diraw, ta suntsay Leegiyoona» yaageedda.

¹⁰ Iita ayyaanatuwaa he gadiyaappe kessi yeddenna mala, Yesuusa minisiide woosseedda.

¹¹ He deriyaa bollan c'ora guduntsaa wudii heemettee;

¹² iita ayyaanatuu Yesuusa, «Nuuna hini guduntsaa wudiyaakko yeddaarikkii; untuntun biide gelana» yaagiide woossina,

¹³ Yesuusi, «Biite» yaageedda. Iita ayyaanatuu bitaniyaappe kesiide, guduntsatuwaan geleeeddino; laa'u sha" a gidiyaa guduntsaa wudii kakaa huup'yaanna kajjottiidde, abbaan geliide, mitetti aggeedda.

¹⁴ Guduntsaa wudiyaaw heemmiyaawanttu bak'atiide, haneeddawaa katamaaninne katamaappe gas'aa gadiyaan odeeddino; hewaa be'anaw Asay yeedda.

¹⁵ Asay Yesuusakko yiide, c'ora iita ayyaanatuu beni oyk'k'eedda bitanii bare wozanay simmina, mayuwaa mayyiide, hewaan utteeddawaa be'iide, ubbay yayyeedda.

¹⁶ Hewaa be'eedda asatuu iita ayyaanatuu oyk'k'eedda bitanii haneeddawaanne k'ay guduntsaa wudiyaabaa he asaw odeeddino.

¹⁷ Hewaa diraw, Asay barenttu gadiyaappe Yesuusi baana mala, woosaa doommeedda.

¹⁸ Yesuusi wonggiriyaan gelishshin, iita ayyaanatuu oyk'k'eedda bitanii Yesuusanna de'ana mala, Yesuusa woosseedda.

¹⁹ Shin Yesuusi is's'iide Aa, «Ne soy simmaade, Goday new ay mala wolk'k'aamabaa ootseeddenttonne k'ay I new ay mala keekentto ne soy asaw oda» yaageedda.

²⁰ Bitanii biide, Tammu Katamaa* giyaa saan yuuyyiide, Yesuusi barew ay mala wolk'k'aamabaa ootseeddentto, oduwaa doommeedda; I odeeddawaa siseedda Asay ubbay malaletteedda.

*Yaa'iroosa Naattonne Yesuusa Mayuwaa Bochcheedda Mishiratto
(Mat. 9:18-26; Luk'. 8:40-56)*

²¹ Yesuusi simmiide, wonggiriyaan geliide, abbaa pinneeddawaappe guyyiyaan, c'ora Asay abbaa mataan Aakko yuuyyi aad'd'iide shiik'eeddino.

²² Yaa'iroosa giyaawe, Ayihuda woosa golliyyaa kaappatuwaappe ittuu, Yesuusa be'eedda wode aakko yi Aa gediyaan kunddiide,

²³ «Ta naatta harggaade hayk'k'anaw; iza pas'iide lo'o de'ana mala, yaade ne kushiyyaa izi bolla wotsaarikkii» yaagiide Yesuusa minisiide woosseedda.

²⁴ Yesuusi Yaa'iroosanna beedda; I biishshin c'ora Asay Aa kaalliidde metootseeddino.

²⁵ Tammanne laa"u laytsaa ubbaa izi bollaappe suutsay goggiyaa itti mishiratta de'aw.

²⁶ C'ora aakimatuuzo aakimishshinka, iza pas'a kaa'ettaaddu; bare miishshaa ubbaa wurssinakka iziww haa iiteeddawaappe attin, ayinne izo maaddibeenna.

²⁷ He mishiratta Yesuusabaa sisaade, asaa gidonna Yesuusappe guyyenna yaade, Aa mayuwaa bochchaaddu.

²⁸ Ayaw gooppe iza, «Taani haray atto, Aa mayuwaa bochchooppekka pas'ana» yaagaade k'oppaaddu.

²⁹ Iippe goggiyaa suutsay ellekka ek'k'i aggeedda; iza bare waayiyaappe pas'eeddawaa bare bollaana eraa aggaaddu.

³⁰ Yesuusi bareppe wolk'k'ay kesseeddawaa bare huup'ew eriide, ellekka c'ora asaa giddon guyye simmiide, «Ta mayuwaa bochcheeddawe oonee?» yaageedda.

³¹ Yesuusa kaalliyaawanttu Aa, «Asay neena sugiyaa wode be'aadde, «Taana oonee bochcheeddawe?» yaagay?» geeddino.

³² Yesuusi hewaa oonee ootseeddenttonne be'anaw yuushshi aatsiide s'eelleedda;

³³ shin mishiratta barew haneeddawaa eraade, yashshaa kokkoraadde yaade Yesuusa sintsan guufannaaddu; k'ay tumatetsaan haneeddawaa ubbaa aw odaaddu.

³⁴ Yesuusi izo, «Ta naattee, neena ne ammanuu patseedda; saruwaan ba; ne waayiyaappenne pas'a» yaageedda.

³⁵ Yesuusi biro hewaa giishshin, Ayihuda woosa golliyyaa kaappuwaa soyippe ki-itteedda asatuu yiide, «Ne naatta hayk'k'adiggaaddu; simmi tamarissiyaawaa ayaw daaburssay?» yaageeddino.

³⁶ Shin Yesuusi untunttu giyaawaa sisiide, Ayihuda woosa golliyyaa kaappuwaa, «Ammano s'alalaa ammanappe attin, yayyoppa» yaageedda.

³⁷ Yesuusi P'es'iroosappe, Yaak'oobappenne Yaak'ooba ishaa Yohaannisappe haray ooninne barena kaallenna mala diggeedda.

³⁸ Untunttu Ayihuda woosa golliyyaa kaappuwaa soy gakkedda wode, Yesuusi Asay loytsi yeekkiyaawaanne zilaaliyaawaa be'eedda.

³⁹ Geliide asaa, «Ayaw loytsi yeekkiitee? Naatta gem'ishshaadduppe attin, hayk'k'abeykku» yaageedda.

* 5:20 Tammu Katamaa: Hawanttu itti c'ita gideedda katamatuu Sammaariyaappenne Galilaa gadiyaa away doliyaa baggana de'iyawaantta gidiide, hewantun de'iyaa asatuwaa eeshshaykka Giriike asatuwaa de'uwwa ogiyya kaalliyaawaa bessee.

⁴⁰ Hewaappe guyye Asay Aa bolla miic'c'eedda; shin asaa ubbaa kare kessiide, naatti aawuwaanne aatto hewaan barenanna de'iyaa Aa kaalliyaawanttanne akkiide, naatta de'iyaaasaa geleedda.

⁴¹ Yesuusi naatti kushiyaay oyk'k'iide, «S'aalita, k'uumii»[†] yaageedda; hewaa biletsey, «Guutsa naattee, taani neena dendda gay» giyaawaa.

⁴² Naatta ellekka dendda ek'k'aade hamettaaddu; iza tammanne laa"u laytsaa naatto; hewe haniyaawaan Asay daro maalaletteedda.

⁴³ Yesuusi hewaa untunttu oossinne odenna mala, untuntta minisi azaziide, «Iziw miyaabaa immite» yaageedda.

6

Yesuusa Naazireeten Akkenaan Is's'eeddino

(Mat. 13:53-58; Luk'. 4:16-30)

¹ Yesuusi hewaappe kesiide, bare gadiyaa Naazireete katamaa beedda; Aa kaalliyaawanttukka Aa kaalliide beeddino.

² Sambbataa gallassi Ayihuda woosa golliyaan tamarissuwaa doommeedda; I tamarissiyaawaa siseedda c'ora Asay maalaletteide, «Hawe ha ubbabaa hak'appe demmeeddee? Ha aw imetteedda aad'd'o eratetsay ayee? S'oossay ootsiyaa malaataa I wooti ootsii? ³ Hawe anaas'iyaa* gidennee? Mayraami na'aa, Yaak'ooba ishaa, Yoosa ishaa, Yihudaa ishaa, Simoonaa ishaa gidennee? Aa michchatuu nuunanna hawaan de'iyaa wantta gidikkinoo?» yaagiide, I giyaawaa akkenaan is's'eeddino.

⁴ Yesuusi he asaw, «Nabii bare gadiyaan, bare dabbatuwaaninne barenttu soy asaan bonchchettennawaappe attin, ubba saan bonchchete» yaageedda.

⁵ I hewaan bare kushiyaay amareeda asatuwaa bolla wotsiide, untuntta patseed-dawaappe attin, c'ora malaataa ootsanaw ayinne danddaybbeenna.

⁶ Asay ammanibeenna diraw maalaletteedda.

Yesuusi Tammanne Laa"u Barena Kaalliyaawanttu Tamarissanaadan Kiitteedda

(Mat. 10:5-15; Luk'. 9:1-6)

Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi hewaa heeraan de'iyaa k'eri katamatuwaan yuuyyi yuuyyiide, asaa tamarisseedda.

⁷ Yesuusi tammanne laa"u barena kaalliyaawantta barekko s'eesiide, laa"uwaa laa"uwaa kiitteedda; k'ay untunttoo iita ayyaanatuwaa kessiyaa maataa immeedda.

⁸ Untuntta, «Ogiyaa s'am"aaappe attin, k'umaa, k'arc'c'iitiyaa, hintew miishshaa ayaan-neekka oyk'k'oppite.

⁹ Hinttenttu gediyaan c'aammaakka wotsite; shin laa"u mayuwaa mayyoppite» yaageedda.

¹⁰ K'aykka untuntta, «Hinttentta Asay hak'an mokkooppenne, hewaappe kesana gakkanaw, he golliyaan utti aggite.

¹¹ Hinttentta Asay mokennasaa woy hintte odiyaabaa sisennasaa hak'a gidooppekka, he gadiyaan de'iyaa asaw hewe markka gidana mala, hewaappe kesiide, hintte gediyaappe baanaa shoc'ite»[†] yaageedda.

¹² Tammanne laa"u Aa kaalliyaawanttu biide, Asay barenttu nagaraappe simmanaadan, k'aalaa odeeddino.

¹³ Untunttu asaappe daro iita ayyaanatuwaa kessiide, harggiyaa asaa c'ora zayitiyaa okkiide patseeddino.

S'ammak'iyaa Yohaannisa Hayk'uwaa

(Mat. 14:1-12; Luk'. 9:7-9)

¹⁴ Asay Yesuusa suntsaa dentsiyaa diraw, Kaatiyaa Heroodise hewaa ubbaa siseedda; itti itti asay, «S'ammak'iyaa Yohaannisi hayk'uwaappe denddeedda; hewoo aw wolk'k'aama malaataa ootsiyaa wolk'k'ay de'ee» yaageedda.

¹⁵ Shin haranttu Aa, «Hawe Eelaasa» yaageeddino.

Haranttu k'ay, «Hawe beni wode nabatuwaa malatiyaa nabiyaa» yaageeddino.

¹⁶ Shin Heroodise hewaa siseedda wode, «Hewe taani k'ood'iyaa muuc'isseedda s'ammak'iyaa Yohaannisa. I hayk'uwaappe pas'eedda» yaageedda.

[†] 5:41 S'aalita, k'uumii: Ha k'aalatuu Aramaayike geetettiyaa k'aalaan Yesuusa wodiyaan Paalastiine gaden haasayet-tiyaawaa. S'aalita giyaawenne k'uumi giyaawe amaaratuwaa k'aalaa gidenna. Shin Giriikiyaa k'aalaa. * 6:3

Anaas'iyaa: Giriike biletsaan shuchchaa woy urk'k'aa melissiide med'd'iyaa asaa giide go"ettee. [†] 6:11 Hintte gediyaappe baanaa shoc'ite: Hawe Asay is's'eeddawaa bessiyaawaa. 6:13 Yak'. 5:14

¹⁷ Ayaw gooppe, Heroodise bare ishaa Pilip'p'oosa machchatto Heroodiyaado akki wotseedda; Heroodise izi diraw, bare huup'ew asaa kiittiide, Yohaannisa oytsiide, k'ashissi wotseedda.

¹⁸ Ayaw gooppe, Yohaannisi Heroodisa, «Neeni ne ishaa machchatto akkanaw bessena» yaagi wotseedda.

¹⁹ Heroodiyaada Yohaannisaw uluwaan morkkiyaa oyk'k'aade Aa wod'isanaw koy-aaddu; shin danddayabeykku.

²⁰ Yohaannisi s'illo asanne geeshsha asaa gideeddawaa Heroodise ereedda diraw, aw yayyiide, loytsi naagi wotseedda; Yohaannisi giyaawaa sisiide, bare wozanaan darssi metootiiddeekka aabaa nashechchaan siseedda.

²¹ Heroodise bare yeletteedda gallassi, gadiyaa ayissiyaawanttoo, shaalak'atoonne Galilaan de'iyaa wolk'k'aama asaw shoobiya giigisseedda wode, wurssetsaan Heroodiyaada injje gallassaa demmaaddu.

²² Heroodiyaadi naatta imatsaa mokkiyaasaa gela duraadde, Heroodisanne Aa imatsatuwaa nashechchaaddu; Hewaappe guyye kaatii naattiw, «Neena lo"eeddawaa ayaa gidooппenne taana oochcha; taani new immana» yaageedda.

²³ K'ay iziwi darii c'aak'k'iide, «Neeni oochcheeddawaa ayaa gidooппekka, taani new immana; haray atto, ta kawutetsaappe bagga gidooппekka, taani new immana» yaageedda.

²⁴ Naatta kare kesaade bare daayo, «Ayaa imma goo?» yaagaade oochchaaddu. I daaya, «S'ammak'iyaa Yohaannisa huup'iyaa imma ga» yaagaaddu.

²⁵ Naatta ellekka kaatiyaakko baade Aa, «S'ammak'iyaa Yohaannisa huup'iyaa woc'iitiyaan wotsaade, neeni ha"i taw immanaadan koyyay» yaagaaddu.

²⁶ Hewaappe guyye kaatii darii k'aretteedda; shin bare c'aak'uwwa dirawunne bare imatsatuwaa diraw iziwi c'aak'k'eedda c'aak'uwwa kolanaw koyyibeenna.

²⁷ Hewaa diraw, ellekka naagiyaawaa kiittiide, Yohaannisa huup'iyaa ahana mala azazeedda; naagiyaawe k'asho golle biide, Yohaannisa k'ood'iyaa muuc'eedda.

²⁸ He muuc'eeddawaa woc'iitiyaan wotsi ahiide, naattiw immeedda; naatta k'ay bare aattiw immaaddu.

²⁹ Yohaannisa kaalliyaawanttu hewaa siseedda wode yiide, Aa anhaa afiide moogeeddino.

*Yesuusi Ichcheshu Sha" a Asaa Miziide Kalisseedda Taarikiyaa
(Mat. 14:13-21; Luk'. 9:10-17; Yoh. 6:1-14)*

³⁰ Yesuusi kiitteeddawanttu simmiide, Yesuusanna gakettiide, barenttu ootseed-dabaanne barenttu tamarisseeddabaa ubbaa Yesuusaw odeeddino.

³¹ Biyaa asaynne yiyaa Asay darina, haray atto k'umaa maanawukka untuntta gatsennaan is's'eedda diraw, Yesuusi untuntta, «Nuurekka guutsaa shemppi akkanaw Asay baynnasaa boytte»[‡] yaageedda.

³² Yesuusinne untunttu barenttu s'alalaa wonggiriyaan uttiide, Asay baynnasaa beed-dino.

³³ Untunttu biishshin, c'ora Asay untuntta be'iide ereedda; katamaa ubbaappe gediyaan wos's'iide, untunttu biyaasaa untunttuppe kasetiide gakkeeddino.

³⁴ Yesuusi wonggiriyaappe kesiide, c'ora asaa be'eedda; Asay heemmiyaa Asay baynna dorssaa mala gideedda diraw, k'arettiide asaa darobaa tamarissuwwa doommeedda.

³⁵ Sa'ay omarssiyaa wode, Yesuusa kaalliyaawanttu aakko yiide, «Hawe sa'ay Asay baynna sa'aa; ha"i sa'aykka k'ammi diggeedda;

³⁶ asay heeraanne k'eer katamatuwwa giddo biide, barenttoo miyaabaa shammana mala, asaa moyzza» yaageeddino.

³⁷ Shin Yesuusi zaariide untuntta, «Asaw miyaabaa hintte immite» yaageedda.

Hewaappe guyye untunttu, «Nuuni biide, laa"u s'eetu biraa santtimiyaa[§] k'umaa sham-miide, Asay maanaw immanee?» yaagiide Aa oochcheeddino.

³⁸ Yesuusi untuntta, «Hinttentoo aappun daabbuu de'ii? Biide be'ite» yaageedda.

Untunttu be'iide, «Ichcheshu daabbuwaanne laa"u moliyaa» yaageeddino.

³⁹ Yesuusi barena kaalliyaawantta asaa ubbaa c'itan c'itan shaakki shaakkiide, maataan utissana mala azazeedda.

⁴⁰ Asay s'eetuu s'eetuunne ishatamuu ishatamuu c'itan c'itan utteeddino.

[‡] 6:31 *Asay baynnasaa*: Hawe Galilaa geetettiyaa wombaappe pudehaa dola baggana de'ee. 6:45 s'eellite. 6:34

Pay. 27:17; 1 Kat. 22:17; 2 Od. 18:16; Hiz. 34:5; Mat. 9:36 § 6:37 *Biraa santtimiyaa*: Beni wodiyaan asaa gadiyaan itti gallassaa uniyaa ootsi peesheedda asaw itti biraa santtimii imettee. Mat. 20:2 s'eellite.

⁴¹ Yesuusi ichcheshu daabbuwaanne laa"u moliyaa oyk'k'iide, pude saluwaa s'eelliide, S'oossaa galateedda; daabbotuwaas mentsiide asaw gishana mala, barena kaalliyaawant-too immeedda; k'ay laa"u moliyaakka untunttu ubbaw shaakkeedda.

⁴² Asay ubbay miide kalleeddino.

⁴³ Hewaappe guyye atteedda daabbotuwaas dokkayenne moliyaa dokkay tammanne laa"u zambeeliyaa kumeeddawaa Yesuusa kaalliyaawanttu dentseeddino.

⁴⁴ Daabbuwaa meedda attuma Asay ichcheshu sha"a.

Yesuusi Abbaa Bollan Hamettiidde Beedda

(Mat. 14:22-33; Yoh. 6:15-21)

⁴⁵ Ellekka Yesuusi he c'ora asaa moyzziide, barena kaalliyaawanttu wonggiriyaan geliide, abbaappe hefintsan de'iyaa Beetesayda giyaa katamaa bareppe sintsiatiide baanaadan azazeedda.

⁴⁶ Untunttu moyzeeddawaappe guyyiyaan, S'oossaa woossanaw zooziyaa keseedda.

⁴⁷ Sa'ay k'ammiyaa wode wonggiri wombbaa gidduwaan de'ishshin, Yesuusi wombbaappe gas'aan barekka de'ee.

⁴⁸ C'arkkuu Aa kaalliyaawanttukko c'arkkiyaa diraw, barena kaalliyaawanttu wombbaa beetay metootsiyaawaa Yesuusi be'iide, kuttuu waassana haniyaa wode wombbaa bollan hamettiidde, untunttukko yeedda; untunttu yeggi aad'd'anaw koyyeedda.

⁴⁹ Shin wombbaa bollan I hamettishshin, untunttu Aa be'iide, barenttoo moytilliyaa malatina waasseeddino.

⁵⁰ Ayaw gooppe, untunttu ubbay Aa be'iide, yashshaa kokkoreeddino; shin ellekka Yesuusi untunttu, «Ayinne baawa; taanattennee yayyoppite» yaageedda.

⁵¹ Yesuusi untunttunna ittipe wonggiriyaan gelina, c'arkkuu woppu geedda; untunttu daro maalalletteeddino.

⁵² Ayaw gooppe, untunttu wozanay jolleedda diraw, untunttu ukitsaabaa akeek-ibeykkino.

Yesuusi Gensaarees'en Hargganchchatuwaa Patseedda

(Mat. 14:34-36)

⁵³ Untunttu abbaa pinniide, Gensaarees'a giyaa biittaa gakkeeddino; yaan wonggiriyaas gas'aa shiishshi k'achcheeddino.

⁵⁴ Untunttu wonggiriyaappe wod'd'iyawaan, Asay ellekka Yesuusa erinne

⁵⁵ hewaa heeraan de'iyaa gadiyaa ubbaan wos'erettiide, hargganchchatuwaa shanchchamaan tookkiide, «Yesuusi de'ee» giina siseeddasaa ahuwaa doommeedda.

⁵⁶ Yesuusi beedda sa'aa ubbaan k'eeri katamaan gidina, wolk'k'aama katamaan gidina, heeraa gidon gidinakka, geyaa denbbaan Asay hargganchchatuwaa aakko afee. Yesuusi bare mayuwaa mac'araa gidoppenne hargganchchatuwaa boshissana mala, Asay Aa woosseedda; bochcheedda ubbay pas'eedda.

7

Yesuusi Asaa Wogaappe Koshshennawaa P'alk'k'eedda

(Mat. 15:1-9)

¹ Parisaawatuunne Yerusaalameppe yiide, Muse higgiiyaa tamarissiyaa amareeda asatuu Yesuusakko shiik'eeddino.

² Yesuusa kaalliyaawanttuppe ittuu ittuu tuna kushiyan, hewaa giyaawe meec'etennaan k'umaa miyaawantta* be'eeddino.

³ Ayaw gooppe, Parisaawatuunne Ayihuda Asay ubbay barenttu aawotuwaas wogaa naagiide, barenttu kushiyaas loytsi meec'etennaan miikkino.

⁴ K'ay geyaappe yiidekka meec'etennaan de'iide miikkino. K'ay untunttu barenttu aawotuwaappe akkeedda hara c'ora wogay de'ee; hewekka wanc'c'aa, keriyaa, birataappe med'd'eedda miishshaanne arssaa meec'c'iyaa wogaa.

⁵ Parisaawatuunne Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttu Yesuusa, «Neena kaalliyaawanttu ayaw nu aawotuwaas wogaa kaallennaan is'iide, barenttu kushiyaas meec'etennaan k'umaa miinoo?» yaagiide oochcheeddino.

⁶⁻⁷ Yesuusi untunttu hawaadan yaageedda; «Isiyaasi timbbitiyaa odeedda wode, hinttent-tubaa, lo" a malatiyaa iitatubaa s'aafeeddawaadanka,

« S'oossay, «Hawe Asay taana,
bare bolla doonaan bonchchee.

* **7:2 Meec'etennaan k'umaa miyaawantta:** Ayihude asatuwaas wogaan meec'etenna kushiyan k'umaa muussay tunaadan paydettee. Hewoo k'umaa maanappe kasenna kushiyaas meechchaa loytsi miniiniino.

Shin untunttu wozanay taappe haakuwaan de'ee;
asay taw mela goyinnee.

Ayaw gooppe, Asay ootseedda azazuwaa,
S'oossaa higgiiyaa malatissiide tamaarissee» geedda»
yaagiide timbbitiyaa tumuwaa odeedda.

⁸ «S'oossaa azazuwaa hintte aggiide, asaa wogaa minisiide naagiita» yaageedda.

⁹ K'aykka Yesuusi, «Hinttenttu hintte wogaa naaganaw S'oossaa azazuwaa aggiita.

¹⁰ Ayaw gooppe Muse, «Ne aabbanne ne daayo bonchcha» K'ay, «Bare aabbanne bare aatto boriyaawe hayk'uwaan mureto» yaageedda.

¹¹ Shin itti uraw bare aawuwaa woy bare aatto maaddiyaabay de'ishshin I, «Hawe k'urbbaaniyaa; hawaa guussay S'oossaabaa giyaawaa» gooppe,

¹² I bare aawuwaa woy bare aatto wodeppe maaddanawaa ayinne koyyikkita.

¹³ Ha hanotaan hintte hinttenttu wogaa naaganaw, S'oossaa k'aalaa koliide, hewaa mala darobaa ootsiita» yaageedda.

Asaa Tunissiyaawantta

(Mat. 15:10-20)

¹⁴ Yesuusi c'ora asaa k'aykka barekko s'eesiide, «Ubbay taani giyaawaa sisitenne akeekite.

¹⁵ Asaappe kesiyaawe asaa tunissiyaawaappe attin, kareppe asaa giddo geliide, asaa tunissiyaabay ayinne baawa;

¹⁶ sisanaw haytsay de'iyaa uray ooninne siso» yaageedda.

¹⁷ Yesuusi c'ora asaa aggiide soy geleedda wode, Aa kaalliyaawanttu he leemisuwaabaa Aa oochcheeddino.

¹⁸ I untuntta, «Hinttenttookka k'ay gelibeennee? Kareppe asaa wozanaan geliyaabay ayinne asaa tunissanaw danddayennawaa akeekiitee?

¹⁹ Ayaw gooppe, k'umay asaa uluwaa giddo geliide, karew kesiyaawaappe attin, asaa wozanaa giddo gelenna» yaageedda. Hawaadankka Yesuusi k'umaa ubbay tuna giden-nawaa erisseedda.

²⁰ K'aykka Yesuusi hawaadan yaageedda; «Asaa tunissiyaabay asaa wozanaa giddoppe kesiyaabaa.

²¹ Ayaw gooppe, asaa wozanaa giddoppe kesiyaawe iita k'ofaa; woshummiyaawaa; wuu"iyaawaa; wod'iyaawaa; c'aaratetsaa;

²² yoratetsaa; uuziyaa woy barena dosiyaawaa; iitatetsaa woy c'immiyaawaa; geniyaa; mac'c'awaa amottiyaawaa; k'anaatiyaawaa; boriyaawaa woy zigiriyaawaa; ayyuwaa; eeyatetsaa.

²³ Ha iitabay ubbay asaa wozanaa giddoppe kesiide, asaa tunissee» yaageedda.

Itti Giriike Mishiratti Ammanuwaa

(Mat. 15:21-28)

²⁴ Yesuusi hewaappe aggiide, S'iirroosanne Sidoonaa giyaa katamatuwaa matan de'iyaa gadiyaa biide, itti golliiyaa geleedda; k'ay I yaan de'iyaa waa ooninne eranawaa koyy-ibeenna; shin k'osettiide gam"anaw danddayibeenna.

²⁵ Shin bare guutsa naatti bolla iita ayyaanay de'iyaa itti mishiratta Yesuusabaa sisaade, ellekka aakko yaanne Aa gediyaan guufanna aggaaddu.

²⁶ He mishiratta Ayihuda asaa gidukku; Aa yeletteeddawekka Sooriyaa giyaa gadiyaanna; Aa bare naattippe s'alahiyaa kessana mala, Yesuusa woossaaddu.

²⁷ Shin Yesuusi zaariide, «Naanay kasetiide k'umaa kallino; ayaw gooppe, naanaa k'umaa akkiide, kanatoo' oliyaawe lo" a gidenna» yaageedda.

²⁸ Mishiratta zaaraade, «Tumakka ta Godaw, haray atto samppaa miyyiyaan de'iyaa kanatuukka naanatuwaappe atteedda suuppaa miino» yaagaaddu.

²⁹ Yesuusi k'ay izo, «Ha neeni haasayeedda k'aalaa diraw, s'alahii ne naattippe keseedda; simmi ne soy ba» yaageedda.

³⁰ Mishiratta bare soy biyaa wode, izi naattippe s'alahii kesina, hiis'an giseeddawunno demmaaddu.

Yesuusi Tullenne Duude Gideedda Itti Bitaniyaa Patseedda

³¹ Yesuusi S'iirroosa gadiyaappe kesiide, Sidoonaannanne Tammu Katamaa giyaa gadiyaanna kantsiide, Galiilaa Abbaakko beedda.

³² Asay tullenne duude gideedda bitaniyaa Yesuusakko ahiide, bare kushiya Aa bollan wotsana mala, Yesuusa woosseeddino.

³³ Yesuusi barekka he bitaniyaa c'ora asaappe gas'aa kessiide, bare birad'd'iyaa Aa haytsaan yeddeedda; k'ay c'uchchaa c'uchchiide, Aa ins's'arssaa bochcheedda.

³⁴ Saluwaa pude s'eelliide, tookki shemppiide, «Eftahi»[‡] yaageedda; hewaa giyaawe dooyetta giyaawaa.

³⁵ Bitaniyaa haytsay ellekka dooyetti aggeedda; k'ay Aa haasayenna ins's'arssaykka biletti aggeedda; bitanii ayinne waayettennan haasayii aggeedda.

³⁶ Yesuusi asaw, «Hawaa oossinne odoppite» yaagiide odeedda; shin I darssi minisi odina, Asay k'ay oduwaa yaa darisseedda.

³⁷ Hewaa siseedda Asay ubbay daro maalalettiide, «Ubbabaakka I loytsi ootsee. Haray atto tulliyaakka sisse; k'ay duudiyaakka haasayissee» yaageeddino.

8

Yesuusi Oyddu Sha"a Asaa Mizeedda

(Mat. 15:32-39)

¹ He wode, c'ora Asay k'ay Yesuusakko shiik'eedda; asaw miyaabay d'ayina, Yesuusi barena kaalliyaawantta barekko s'eesiide,

² «Ha c'ora Asay taananna heezzu gallassay gakkanaw gam"iide, miyaabaa ayinne demmibeenna diraw, taani untunttoo k'arettay.

³ Taani untuntta koshaanna soy yeddooppe, biidde ogiyaan daaburiide kunddana; ayaw gooppe, ittuu ittuu haako saappe yeedda» yaageedda.

⁴ Aa kaalliyaawanttu zaariide, «Ha Asay bayinna saan ha asaa ubbaa mizanaw gidiyaa k'umaa demmanaw danddayaawe oonee?» yaageeddino.

⁵ Yesuusi untuntta, «Hinttenttoo aappun daabbuu de'ii?» yaagiide oochcheedda.

Untunttu, «Laappu daabbuu de'ee» yaageeddino.

⁶ Yesuusi asaa, «Sa'aan uttite» yaagiide azazeedda; k'ay laappu daabbuwaa akkiide, S'oossaa galateedda; he daabbuwaa mentsiide, asaw gishana mala, barena kaalliyaawanttoo immeedda. Yesuusa kaalliyaawanttu he c'ora asaw gisheeddino.

⁷ Untunttoo k'aykka amareeda suuppaa moletuu de'iino; Yesuusi hewanttookka S'oossaa galatiide, asaw gishana mala, barena kaalliyaawantta azazeedda.

⁸ Asay ubbay miide kallina atteedda dokkay laappu zambbeeliyaa kumeeddawaa Aa kaalliyaawanttu dentseeddino.

⁹ K'umaa meedda Asay oyddu sha"a gidana; hewaappe guyyiyaan, Yesuusi asaa yeddeedda.

¹⁰ I k'ay barena kaalliyaawanttunna ellekka wonggiriyaan geliide, Dalmmanutaa^{*} giyaa gadiyaa beedda.

Parisaawatuu Barenttoo Malaatay Oosettana Mala Oochcheeddino

(Mat. 16:1-4)

¹¹ Parisaawatuu yiide, Yesuusanna palumaa doommeeddino.

Yesuusa paac'c'anaw koyyiide, saluwaappe malaataa barentta bessana mala oochcheeddino.

¹² Yesuusi darssi tookki shemppiide, «Ha wodiya Asay ayaw malaataa koyyii? Taani hinttenttoo tumuwaa oday; ha wodiya asaw malaatay ubbaakka imettenna» yaageedda.

¹³ K'ay untuntta hewaan aggiide, zaari wonggiriyaan geliide, abbaappe hefintsa pinneedda.

Parisaawatuwaa Irshshuwaanne Heroodisa Irshshuwaa

(Mat. 16:5-12)

¹⁴ Yesuusa kaalliyaawanttu k'umaa afanawaa dogeeddino; untunttoo wonggiriya giddon itti ukitsaappe haray baawa.

¹⁵ Yesuusi untuntta, «Hinttentta erite; Parsaawatuwaa irshshuwaappenne Heroodisa[†] irshshuwaappe naagettite» yaagiide azazeedda.

¹⁶ Untunttu barenttu giddon, «I hawaa giyaawe nuw k'umay bayinna diraassa» yaagiide haasayaa doommeeddino.

¹⁷ Yesuusi untunttu giyaawaa eriide, «Hinttenttoo daabbuu bayinnawaa ayaw haasayitee? Ha"i gakkanaw hinttew gelennee? Woy akeekkitee? Hintte wozanay jolleeddee?

¹⁸ Hinttenttoo ayfii de'ee; be'ikkitee? K'ay haytsay de'ee; sisikkitee? Hinttenttoo hassayettennee?

[‡] 7:34 Eftahi: Ha k'aalay Yesuusi ha alamiyaan de'iidde tamarissiyaa wode, go"ettiyaa Aramaayike yaagettiyyaa k'aalaan haasayeeddawaa. ^{*} 8:10 Dalmmanutaa: Hawe erettenna sa'aa. [†] 8:15 Heroodisa: Hawe Heroodise Anttip'aasa geetettiyyaa wogga Heroodisa geetettiyaawaa na'aa. 8:18 Erm. 5:21; Hiz. 12:2; Mar. 4:12

¹⁹ Taani ichcheshu daabbuwaa ichcheshu sha" a asaw mentsa immeedda wode, aappun zambbeeliyaa kumeedda dokkaa dentsedditee? » yaageedda.

Unttuntu, «Tammanne laa" u zambbeeliyaa kumeedda dokkaa dentseddoo » yaageeddino.

²⁰ «Taani k'aykka laappu daabbuwaa oyddu sha" a asaw mentsaade immeedda wode, aappun zambbeeliyaa kumeedda dokkaa dentsedditee? » yaageedda.

Unttuntu, «Laappu zambbeeliyaa kumeedda dokkaa dentseddoo » yaageeddino.

²¹ I k'ay, «Ha" ikka akeekibeykkitee? » yaageedda.

Yesuusi Beetesaydan Itti K'ook'aa Patseedda

²² Yesuusinne Aa kaalliyaa wanttu Beetesayda giyaa katamaa beeddino; asatuu k'ook'a bitaniyaa Yesuusakko ahiide, he bitaniyaa bochchana mala, Aa woosseeddino.

²³ Yesuusi k'ook'a bitaniyaa kushiyaay oyk'k'iide, heeraappe gas'aa kesseedda; Aa ayfiyaan c'uchchiide, bare kushiyaay Aa bolla wotsiide, «New ayentto beettii? » yaagiide oochcheedda.

²⁴ Bitanii d'ok'k'iide, «Taani asaa be'ay; shin Asay hamettiidde, mitsaa malatee » yaageedda.

²⁵ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi shirettiide bitaniyaa ayfiyaan bare kushiyaay wotseedda. Aa ayfii pas'eedda; bitaniikka loytisi s'eelleedda; k'ay ubbabaakka geeshshiide be'eedda.

²⁶ Yesuusi bitaniyaa, «Heeraa geloppa » yaagi Aa soy yeddeedda.

P'es'iroosa Ammanuwaanne Aa Markkatetsaa

(Mat. 16:13-20; Luk'. 9:18-21)

²⁷ Yesuusi barena kaalliyaa wanttunna K'iisaariyaa Piliip'p'oosa de'iyaa k'eerii heeraatuwaa beedda; I biishshin ogiyaan Yesuusi, «Taana Asay oona gii? » yaagiide barena kaalliyaa wantta oochcheedda.

²⁸ Aa kaalliyaa wanttu, «Itti itti Asay neena, «S'ammak'iyaa Yohaannisa » gee; haranttu, «Elaasa » giino; k'ay haranttu, «Nabatuwaappe ittuwaa » giino » yaageeddino.

²⁹ Yesuusi untunttu, «Hintteshi taana oona giitee? » yaagiide oochcheedda.

P'es'iroosi, «Neeni Dooretteedda Kiristtoosa » yaagiide zaareedda.

³⁰ Yesuusi, «Tabaa oossinne odoppite » yaagiide untunttu azazeedda.

Yesuusi Barena Gakkana Metuwaabaanne

Waayiyaabaa Koyruwaa Haasayee

(Mat. 16:21-28; Luk'. 9:22-27)

³¹ Yesuusi barena kaalliyaa wantta, «Taani, Asaa Na'ay, darii waayettanaw bessee; c'imatuu, k'eesatuwaa kaappatuunne higgiiyaa tamarissiyaawanttu taana is's'anaw bessee; untunttu taana wod'anawunne taani heezentsiyaa gallasaappe guyyiyaan, hayk'uwaaappe denddanaw bessee » yaagiide tamarissuwaa doommeedda.

³² Hewaa I untunttoo geeshshiide odeedda; P'es'iroosi Aa itti bagga zaariide, zoretaa doommeedda.

³³ Shin Yesuusi guyye simmiide, barena kaalliyaa wantta s'eelliide P'es'iroosa, «Ha Sees'aanaw, kichcha ta matappe! Neeni Asay k'oppiyaawaa k'oppaasappe attin, S'oossay k'oppiyaawaa gidenna » yaageedda.

Yesuusa Kaalussay Oochchiyaay Gatiyaa

(Mat. 10:38-39; 16:24-28; Luk'. 9:23-27; 14:26-27)

³⁴ Yesuusi c'ora asaanne barena kaalliyaa wantta barekko s'eesiide, «Taana kaallana koyyiyaa uray de'ooppe, barena kaddo; yaatiide bare mask'k'aliyaa tookkiide, taana kaallo.

³⁵ Ayaw gooppe, bare shemppuwaa[‡] ashshana koyyiyaa uray bayizzanawaa; shin ta dirawunne wonggalaa mishiraachchuwaa diraw bare shemppuwaa bayizziyaa uray ashshanawaa.

³⁶ Itti uray sa'aan de'iyaa ubbabaa barew shiishshiide, bare shemppuwaa bayizzooppe, Aa ayaa maaddanee?

³⁷ Itti uray bare shemppuwaa wozanaw ayaa immana danddayi?

³⁸ S'oossaa ammanenna ha nagarancha yeletaa wodiyaan, itti uray taananinne ta k'aalaan yeellatooppe, taanikka, Asaa Na'ay, k'ay ta Aawuwaa bonchchuwaan geeshsha kiitanchatuwaanna yiyaa wodekka, aan yeellatana » yaageedda.

[‡] 8:35 *Shemppuwaa*: Giriikiyaa k'aalaan izaawa woy asaa shemppuwaa geetetti biletteedda.

9

*Yesuusa Malay Laametteeddawaa Odiyaa Taarikiyaa**(Mat. 17:1-13; Luk'. 9:28-36)*

¹ Yesuusi untunttu, «Taani hinttenttoo tumuwaa gay; amareeda asatuu S'oossaa kawutet-say wolk'k'aanna yiyaawaa be'ennaan hayk'k'ennawanttu hawaan de'iino» yaageedda.

² Yesuusi usuppun gallasaappe guyyiyaan, barenanna P'es'iroosa, Yaak'oobanne Yohaannisa akkiide, untunttu s'alalaa wolk'k'aama deriyaa bolla kesseedda; untunttu sintsaan laametteedda;

³ Aa mayuukka p'oolleedda; sa'aan mayuwaa meec'c'iyaa ooninne geeshshanaw dand-dayennawaa keenaa darii boos's'eedda.

⁴ He heezzu Yesuusa kaalliyaawanttu, Eelaasinne Muse Yesuusanna haasayaawantta be'eeddino.

⁵ P'es'iroosi Yesuusa, «Tamaarissiyaawoo, nuuni hawaan de'iyaa we nuw lo"n; nuuni heezzu daasatuwaa ittuwaa new, ittuwaa Musew, k'ay ittuwaa Eelaasaw kees's'ana» yaageedda.

⁶ I waaganenttonne eribeenna; ayaw gooppe, ikka yekkонтtukka darii yayyeeddino.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, shaarii yiide untunttu kammina shaariyaappe, «Hawe taani siik'iyaa ta Na'aa; I giyaawaa sisite» giyaa k'aalay yeedda.

⁸ Ellekka untunttu yuushshi aatsi s'eelliyaa wode, Yesuusappe attin, haraa oonanne barenttu matan be'ibeykkino.

⁹ Untunttu deriyaappe wod'd'ishin, Yesuusi untunttu, «Taani, Asaa Na'ay, hayk'uwaappe denddana gakkanaw, hintte be'eeddabaa oossinne odoppite» yaagiide azazeedda.

¹⁰ I azazeeddawaa untunttu, «*Eeno*, giide, ha hayk'uwaappe denddiyaawaa giyaawe waagiyaawee» yaagiide, barenttu gidдон haasayetteeddino.

¹¹ Untunttu Yesuusa, «Higgiyaa tamaarissiyaawanttu ayaw, «Eelaas kasetiide yaanaw bessee» giinoo?» yaagiide oochcheeddino.

¹² I zaariide yaageedda; «Tumakka, Eelaas kaseti yiide, ubbabaa giigissee; yaatina, ayaw S'oossaa Mas'aafay, «Asaa Na'ay darii waayettanne is's'ettana» yaagii?

¹³ Shin taani hinttenttoo oday; Eelaas yeedda; k'ay aabay S'oossaa Mas'aafan s'aafetteeddawaadankka, Asay Aa bare koyyeeddabaa ootseedda» yaageedda.

*Yesuusi iita Ayyaanay Oy'k'eedda Na'aa Patseedda**(Mat. 17:14-21; Luk'. 9:37-43)*

¹⁴ Yesuusi, P'es'iroosi, Yaak'oobinne Yohaannisi yekko Yesuusa kaalliyaawanttukko simmiide yiya wode, c'ora Asay he kaalliyaawanttu yuushshuwaan ek'k'eeddawaanne higgiyaa tamaarissiyaa amareeda asatuu untunttunna palumettiyaawantta be'eeddino.

¹⁵ He c'ora Asay Yesuusa be'eedda wode maalaletti dagammiide, ellekka aakko wos's'yiide, Aa saroteedda.

¹⁶ Yesuusi barena kaalliyaawantta «Untunttunna ayaa palumettiitee?» yaagiide oochcheedda.

¹⁷ He c'ora asaa giddoppe itti bitanii zaariide, «Tamaarissiyaawoo, ta na'aa bolla haasayaa diggiyaa iita ayyaanay de'iyaa diraw, Aa neekko akkaade yaad.

¹⁸ Ha iita ayyaanay Aa oy'k'iyaa wode ubbaan, Aa olee; Aa doonaannakka hoommuu paarottee; k'ay achchaa garc'c'issee; bollaakka zoolissee. Aappe ha iita ayaanaa kessana mala, neena kaalliyaawanttoo odaaddi, shin kessanaw danddaybbeykkino» yaageedda.

¹⁹ Yesuusi zaariide untunttu, «Ammanenna ha wodiyaaw asaw! Taani hinttenttunna awude gakkanaw de'anee? K'ay hinttenttubaa awude gakkanaw danddayanee? Na'aa taakko haa akki yiite» yaageedda.

²⁰ Untunttu na'aa aakko aheeddino; he iita ayyaanay Yesuusa be'iide elekka na'aa kokkorssii aggeedda; na'ay sa'aan kunddiide, doonaana hoommuu goppu giishshin gondoretteedda.

²¹ Yesuusi he na'aa aawuwaa, «Hawe ne na'aa oy'k'k'oodeppe woysa wode gidanee?» yaagiide oochcheedda.

Na'aa aabbu, «I na'atetsaan de'iyaa wodiyaappe doommeedda.

²² Aa wod'anaw daro wode tamaaninne haatsaan oleedda; shin neeni danddayooppe, nuw k'arettaade nuuna maaddaarikkii» yaageedda.

²³ Yesuusi Aa, «Neeni danddayooppe gay? Ammaniyaaw asaw ubbabay danddayettee» yaageedda.

²⁴ Ellekka na'aa aabbu bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Taani ammanay; shin gujja ammananaadan, taana maaddaarikkii» yaageedda.

²⁵ Yesuusi Asay dari dari biyaawaa be'iide, iita ayaanaa, «Na'aa tullenne duude ootseedda ayyaanaw, ha na'aappe kesa gaade neena ta azazay; k'ay zaaretsaade aan geloppa» yaageedda.

²⁶ He iita ayyaanay waassiide, na'aa darssi kokkorssiide, aappe kaseedda. Na'ay hayk'k'eeddawaa malatina, daro asay, «Na'ay hayk'k'eedda» yaageedda.

²⁷ Shin Yesuusi na'aa kushiyaay oyk'k'iide dentsina, na'ay denddi ek'keedda.

²⁸ Yesuusi soy geleeddawaappe guyyiyaan, Aa kaalliyaawanttu Yesuusa dumma, «Nuuni he iita ayaanaa kessanaw ayaw danddaybeykkoo?» yaagiide oochcheeddino.

²⁹ Yesuusi zaariide, «Hewaa malay woossappenne s'oomaappe attin, harabaan kesanaw danddayenna» yaageedda.

*Yesuusi Barena Gakkana Metuwaabaanne
Hayk'uwaabaa Laa'entsuwaa Odeedda
(Mat. 17:22-23; Luk'. 9:43-45)*

³⁰ Unttunttu hewaappe denddiide, Galiilaanna aad'd'iide beeddino; Yesuusi bare de'iyasaa ooninne erana mala koyyibeenna.

³¹ Ayaw gooppe, I barena kaalliyaawantta «Taana, Asaa Na'aa, Asay asaw aatsiide immananne wod'ana; taani k'ay heezzu gallasaappe guyyiyaan, hayk'uwaappe denddana» yaagiide tamaarissee.

³² Shin untunttoo I giyaawe gelibeenna; k'ay Aa oochchanawukka yayyeeddino.

*Ubbaappe Aad'd'iyawe Oonee?
(Mat. 18:1-5; Luk'. 9:46-48)*

³³ Unttunttu K'ifirinaahooma giyaay katamaa beeddino; soy geleeddawaappe guyyiyaan, Yesuusi untunttu, «Ogiyaan ayaa palumettiitee?» yaagiide oochcheedda.

³⁴ Shin untunttu biidde ogiyaan, «Nu gidдон nu ubbaappe aad'd'iyawe oonee?» yaagiide palumetteedda diraw, c'o'u geeddino.

³⁵ Yesuusi uttiide, tammanne laa'u barena kaalliyaawantta s'eesiide untunttu, «Ooninne sintsaw aad'd'ana koyyooppe, ubbaappe guyye aad'd'iide, he ubbaw k'ooma gidanaw bessee» yaageedda.

³⁶ Itti guutsa na'aa oyk'k'iide, untunttu gidдон esseedda; he guutsa na'aa idimmiide untunttu,

³⁷ «Hawanttu mala guutsa naanaappe ittuwaa ta suntsan mokkiyaa ooninne taana mokkee; k'ay taana mokkiyaa ooninne taana kiitteeddawaa mokkiyaawaappe attin, ta s'alalaa mukkenna» yaageedda.

*Yesuusi, «Nubaa Ek'etenna Uray Nu Bagga» Yaageedda
(Luk'. 9:49-50)*

³⁸ Yohaannisi Aa, «Tamaarissiyaawoo, itti Asay ne suntsan iita ayyaanatuwaa kessiyaawaa nuuni be'iide, nu bagga gidenna diraw, Aa diggeeddo» yaageedda.

³⁹ Shin Yesuusi yaageedda; «Ooninne ta suntsan malaataa ootsiide, ellekka ta bolla iitabaa haasayanaw danddayiyaawe bayinna diraw diggoppite;

⁴⁰ ayaw gooppe, nubaa ek'etenna uray nu bagga.

⁴¹ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; hintte tawantta Kiristtoosawantta gidiyaa diraw, ooninne hinttenttoo ta suntsan buliyaa haatsaa ushanaw immooppekka, bare gatiyaa akkanawaa.

*Nagaraa Gaasuwaa
(Mat. 18:6-9; Luk'. 17:1-2)*

⁴² «Taana ammaniyaa ha guutsatuwaappe ittuwaa baletsiyaa oonanne, gaac'ciyaa wogga wos'aa Aa k'ood'iyaa k'achchiide, abbaan Aa oliyaawe aw lo"n.

⁴³⁻⁴⁴ Ne kushii neena baletsooppe, k'ans's'a ola; neeni laa"u kushiyaanna* k'ay ubbakka to'enna Gaannamiyaa tamaan geliyaawaappe, duus'a kushiyaanna de'uwaaw geliyaawe new lo"n.

⁴⁵⁻⁴⁶ Ne gedii neena baletsooppe, k'ans's'a ola; neeni laa"u gediyaanna ubbakka to'enna Gaannamiyaa tamaan yegettiyaawaappe, dooma gidaade de'uwaaw geliyaawe new lo"n.

⁴⁷⁻⁴⁸ Ne ayfii neena baletsooppe, wooc'a ola; neeni laa"u ayfiyaana ubbakka to'enna Gaannamiyaa tamaan yegettiyaawaappe, itti ayfiyaana S'oossaa kawutetsaa geliyaawe new lo"n.

⁴⁹ «K'umaan mas'iniyaa yeggiyaawaadan, tamay asaa ubbaa bolla yegettana.

* **9:43-44** Hara Geeshsha Mas'aafaa biletsatuu, gus's'unii mule hayk'k'ennasaanne k'ay mulekka to'enna Gaannamiyaa tamaan, yaagee. 9:45, 47 s'eellite.

⁵⁰ Mas'inii lo"a; shin I mal"ana d'ayooppe, zaariide Aa wooti mal"etsanitee? Hinttenttun mas'inii de'o;† yaatiide ittuu ittuwaanna sarotetsaan de'ite» yaageedda.

10

Machchatto Yeddanaw Bessena

(Mat. 19:1-2; Luk'. 16:18)

¹ Yesuusi hewaappe denddiide, Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsaa baggana Yihudaa gadiyaa beedda. C'ora Asay shirettiide aakko shiik'ina, kase I ootsiyaawaadankka he asaa tamaarissuwaa doommeedda.

² Itti itti Parisaawatuu paac'c'anaaw Yesuusakko yiide, «Itti Asay bare machchatto yeddanaw nuw higgii azazii?» yaagiide Aa oochcheeddino.

³ I zaariide, «Muse hinttentta waagi azazeeddee?» yaageedda.

⁴ Unttuntu, «Muse, «Itti Asay bare machchatto paramaa immiide yeddo» geedda» yaageeddino.

⁵ Yesuusi zaariide untuntta, «Hinttenttu odina sisennawantta gidiyaa diraw, Muse ha azazuwaa hinttenttoo s'aafeedda.

⁶ Shin S'oossay koyro med'd'iyyaa wode, attuma asanne mac'c'a asaa ootsiide, untuntta med'd'eedda.

⁷ Hewaa diraw, itti Asay bare aabbanne bare daayo aggiide, bare machchattinna ittuwaa gidee;

⁸ untunttu laa"atuu itti asho gidiino; hewaa diraw, untunttu itti asaa gidiyaawaappe attin, laa"u asaa gidikkino.

⁹ Hewaa diraw, S'oossay ittippe gatseeddawaa Asay shaakkoppo» yaageedda.

¹⁰ Unttuntu soy simmeedda wode, Yesuusa kaalliyaa wanttu ha yewuwaabaa Yesuusa zaari oochcheeddino.

¹¹ Yesuusi untuntta, «Bare machchatto yeddiide, hararo akkiyaa uray ooninne izinna woshumme.

¹² K'ay mac'c'awunakka bare asinaappe kesaade hara asinaa gelooppe woshummaw» yaageedda.

Yesuusi Guutsa Naanaa Anjeeedda

(Mat. 19:13-15; Luk'. 18:15-17)

¹³ Yesuusi guutsa naanaa bochchana mala, itti itti Asay naanaa aakko aheedda; shin Yesuusa kaalliyaa wanttu he asaa seereeddino.

¹⁴ Yesuusi hewaa be'iide, barena kaalliyaa wantta hank'k'etteedda; untuntta, «Guutsa naanay taakko yiyaawantta diggoppite; ayaw gooppe, S'oossaa kawutetsay hawanttu malaasa.

¹⁵ Taani hinttenttoo tumuwaa gay; S'oossaa kawutetsaa guutsa na'aadan akka uray ooninne he kawutetsaa ubbakka gelenna» yaageedda.

¹⁶ Guutsa naanaa idimmiide, bare kushiyaa untunttu bolla huup'iyaa huup'iyaa wotsiide, untuntta anjeeedda.

Miishshaa Siik'ussay Ahiyaa Metuwaa

(Mat. 19:16-30; Luk'. 18:18-30)

¹⁷ Yesuusi baanaw keseedda wode, itti bitanii wos'iide yi Aa sintsan gulbbatiide, «Lo"o tamaarissiyaawoo, med'inaa de'uwa laattanaw taani ayaa ootsoo?» yaagiide Aa oochcheedda.

¹⁸ Yesuusi, «Ayaw taana lo"oo gay? S'oossaa s'alalaappe attin, hara lo"uu ooninne baawa.

¹⁹ S'oossaa azazuwaa, «Wod'oppa; woshummoppa; wuu'oppa; wordduwaa markkatoppa; c'immoppa; ne aabbanne ne daayo bonchcha» yaagiyaawaa eraasa» yaageedda.

²⁰ Bitanii Yesuusa, «Tamaarissiyaawoo, taani hewaa ubbaa na'atetsaappe doommaade ha"i gakkanawukka naagay» yaageedda.

²¹ Yesuusi bitaniyaa doseedda; Aa c'addi s'eelliide, «New ittibay pac'c'eedda; baade new de'iyaaabaa ubbaa zal"aade, he miishshaa hiyyeesaw imma; neeni saluwaan duretana. Yaatoowaappe guuyiyyaan yaade taana kaala» yaageedda.

²² Shin bitanii hewaa sisiide, I daro dure gidiyaa diraw, bare som"iyya d'umissiide, nashettennan aggiide beedda.

²³ Yesuusi barena kaalliyaa wantta yuushshi aatsi s'eelliide, «Daro dure Asay S'oossaa kawutetsaa gelanaw waan metandeessha!» yaageedda.

† 9:50 Hinttenttun mas'inii de'o: Hawaa guussay Yesuusan ammaniyaawanttu barenttu ammanuwaappe denddo gaasuwaan untunttu bolla metuu gakkinttokka ittuu ittuwaanna sarotetsaan de'anaw bessee. 10:4 Zar. 24:1-4;

Mat. 5:13 10:6 Dom. 1:27; 5:2 10:8 Dom. 2:24 10:19 Kes. 20:12-16; Zar. 5:16-20

²⁴ Aa kaalliyaawanttu Aa haasayaa sisiide maalaletteeddino; shin Yesuusi k'aykka untuntta, «Naatoo, S'oossaa kawutetsaa gelanaw wooti metanddeeshsha!*

²⁵ Dure Asay S'oossaa kawutetsaa gelanawaappe, gaaluu marppiyaa s'oo'iyanna aad'd'anaawe matattee» yaageedda.

²⁶ Yesuusa kaalliyaawanttu maalalettiide, «Yaatina, oonee attanaw danddayiyaawe?» yaagiide ittuu ittuwaa oochcheeddino.

²⁷ Yesuusi untuntta c'addi s'eelliide, «Hawe S'oossaw danddayettiyaawaappe attin, asaw danddayettenna; ayaw gooppe, S'oossaw ubbabaykka danddayettee» yaageedda.

²⁸ P'es'iroosi Yesuusa, «Be'a; nuuni nubaa ubbaa aggiide, neena kaalleeddo» yaageedda.

²⁹ Yesuusi, «Taani hinttentoo tumuwaa gay; ta dirawunne wonggalaa mishiraachchuwaa diraw, golliyya woy ishātuwaa woy michchatuwaa, woy aawuwaa woy aatto woy machchatto, woy naanaa woy gadiyaa aggeeda Asay ooninne,

³⁰ ha"i ha wodiyaan s'eetu dakuwaappe dariyaa golletuwaa, ishātuwaa, michchatuwaa, aatto, naanaa, gadiyaa, k'ay metuwaakka akkanawaa. Sintsappe yaana wodiyaanka med'inaa de'uwa akkanawaa.

³¹ Shin c'oratu ha"i sintsan de'yaawanttu guyye aad'd'ana; k'ay c'oratu ha"i guyyen de'yaawanttu sintsaw aad'd'ana» yaageedda.

*Yesuusi Barena Gakkana Metuwaabaanne
Hayk'uwaabaa Heezentsuwaa Odeedda*

(Mat. 20:17-19; Luk'. 18:31-34)

³² Untunttu Yerusaalame biidde, ogiyaan de'iino; Yesuusi barena kaalliyaawantuppe sintsanna hamettee. Untunttu maalaletteeddino; Aa kaalliyaawanttu yayyeeddino. Zaariide tammanne laa"u barena kaalliyaawantta gas'aa kessiide, barena gakkanabaa dummayiide untunttoo hawaadan yaagiide odeedda;

³³ «Be'ite; nuuni Yerusaalame ha"i kesoytte; yaan taana, Asaa Na'aa, k'eesatuwaa kaapattoonni Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttoo aatsiide immna. Untunttu ta bollan hayk'uwa pirddaa pirddana; k'ay ayihuda gidenna asawukka taana aatsiide immna.

³⁴ He Ayihuda gidenna Asay ta bolla k'iliic'anne c'uchchana; taana lissuwaan shoc'anne woda'ana; taani k'ay heezzu gallasaappe guyyiyaan, hayk'uwaappe dend-dana.»

Yaak'oobinne Yohaannisi Woosseedda Woosaa

(Mat. 20:20-28)

³⁵ Zabddiyoosa naanay Yaak'oobinne Yohaannisi Yesuusakko yiide, «Tamarissiyaawoo, nuuni neena woossiyaabaa ubbabaa nuw ootsaariikkii» yaageeddino.

³⁶ Yesuusi untuntta, «Taani hinttentoo ayaa ootsoo?» yaageedda.

³⁷ Untunttu Aa, «Ne bonchcho kawutetsaan neeni uttiyaa wode, nuuppe ittuwaa neeppe ushechcha baggana k'ay ittuwaa haddirssa baggana uttiisaariikkii» yaageeddino.

³⁸ Shin Yesuusi untuntta, «Hinttentu ayaa woossanaw bessinttokka erikkita; taani ushanaw bessiyaa metuwaa s'uu'aa ushanaw danddayiitee? K'ay taani s'ammak'ettanaw bessiyaa s'ink'k'ataa† s'ammak'ettanaw danddayiitee?» yaageedda.

³⁹ Hewaappe guyye untunttu zaariide, «Ee danddayeetto» yaageeddino.

Yesuusi k'ay, «Taani ushanaw bessiyaa metuwaa s'uu'aa hintte ushana; taani s'ammak'ettanaw bessiyaa s'ink'k'ataakka hintte s'ammak'ettana.

⁴⁰ Shin taappe ushechcha baggannanne haddirssa baggana uttanawantta dooriyaawe taana gidikke; shin he sa'ay S'oossay immanaw giigissi wotseeddawanttussa» yaageedda.

⁴¹ Yekko tammu Yesuusa kaalliyaawanttu hewaa siseedda wode, Yaak'oobanne Yohaannisa hank'k'etteeddino.

⁴² Yesuusi untuntta ubbaa barekko s'eesiide, hawaadan yaageedda; «Ayihuda gidennawantta mooddiyaawantta» giide k'oppiyaawanttunne hewantta kaaletsiyaa asatuu barenttu asaa mooddiyaawaa eriita.

⁴³ Shin hintte giddon hewaa mala gidenna; hintte giddon woggatana koyyiyaa ooninne hinttentoo k'oomaa gidanaw bessee.

⁴⁴ K'ay hintte giddon ubbaappe bolla gidana koyyiyaa ooninne hintte ubbaw ayile gidanaw bessee.

⁴⁵ Ayaw gooppe, haray atto taani, Asaa Na'aykka, asaw ootsanawunne c'oratuwaa wozanaw yeeddawaappe attin, Asay taw ootsana mala yabeykke» yaageedda.

* 10:24 Wooti metanddeeshsha: Hawaa itti itti biletsay barew de'yaabaan ammanettiyyaa asaa yaagee.

† 10:38

S'ink'k'ataa: Hawaa guussay Yesuusa gakkedda metuwaa s'uu'aa guussaa.

Yesuusi K'ook'aa Bars's'amoosa Ayfiyaa Patseedda
(*Mat. 20:29-34; Luk'. 18:35-43*)

⁴⁶ Unttuntu Iyarkko giyaa katamaa beeddino; Yesuusi barena kaalliyaawantunnanne c'ora asaana Iyarkkoppe kesishshin, S'imoosa na'ay k'ook'ay, Bars's'amoosa giyaawe, ogiyaa doonaan woossiide utteedda.

⁴⁷ Bars's'amoos Naazireetiyya Yesuusa gideeddawaa sisiide, bare kooshshaa d'ok'ku ootsiide, «Daawite na'aa[‡] Yesuusaa, taana maaraarikkii!» yaagussaa doommeedda.

⁴⁸ C'ora Asay Aa, «Hayzza!» giide hank'k'etteedda.

Shin, I bare kooshshaa kasewaappekka darssi d'ok'ku ootsiide, «Daawite na'aw, taana maaraarikkii!» yaageedda.

⁴⁹ Yesuusi ogiyaan ek'k'iide, «Aa haa s'eesite» yaageedda.

Unttuntu k'ook'aa, «Aynne baawa; dendda ek'k'a; neena s'eese» yaagiide s'eeseeddino.

⁵⁰ K'ook'ay bare mayuwaa oli aggiide, guppi denddi ek'k'iide, Yesuusakko beedda.

⁵¹ Yesuusi Aa, «Taani new ayaa ootsanaw koyyay?» yaageedda.

K'ook'ay, «Tamaarissiyaawoo, taani s'eellanaawaa koyyay» yaageedda.

⁵² Yesuusi Aa, «Ba; ne ammanuu neena patseedda» yaageedda. Ellekka Aa ayfii s'eelli aggina, ogiyaan Yesuusa kaalli aggeedda.

11

Yesuusi Wolk'k'aama Bonchchuwaan Yersaalame Geleedda
(*Mat. 21:1-11; Luk'. 19:28-40; Yoh. 12:12-19*)

¹ Unttuntu Yersaalame matiide, Debre Zayite Deriyaa matan de'iyaa Beetefaagenne Biitaaniyaa gakeeddino; Yesuusi barena kaalliyaawantuppe laa"uwaa sintaw kiittiide, ² «Hinttentuppe sintan de'iyaa heeraa biite; yaa gelosaanna ooninne ubbaa toggibeenna k'ashuwaan de'iyaa hare maraa hintte demmana; Aa billi haa akkiide yiite.

³ Ooninne hinttentta, «Hewaa ayaw ootsite?» yaagiide oochchooppe, «Godaw* hawe koshshee; ellekka zaari haa yeddanaawaa yaagite» yaageedda.

⁴ Unttuntu biide, hare maraa penggiyaa matan ogiyaan k'achchi wotseeddawaa demmiide billeeddino.

⁵ Hewaan ek'k'eedda itti itti asatuu untunttu, «Hare maraa wootanaw billiitee?» yaageeddino.

⁶ Yesuusa kaalliyaawanttu Yesuusi barentta azazeeddawaa odina, asatuu yeddi aggeeddino.

⁷ Unttuntu hare maraa Yesuusakko ahiide, barenttu mayuwaa Aa zokkiyaan wotseeddino; Yesuusi he hare maraa toggeedda.

⁸ C'ora Asay barenttu mayuwaa ogiyaan hiis'eedda; k'ay haranttuu mitsaa haytsaa kar kariide, ogiyaan hiis's'eeddino.

⁹ Yesuusappe sintanna hamettiyya asayenne Aa geeduwaa kaalliyya Asay barenttu kooshshaa d'ok'ku ootsiide,

«S'oossay galatetto!

Godaa suntsan yiyaawe anjjetteeddawaa.

¹⁰ Godaa suntsan yiyaa nu aawuwaa

Daawite kawutetsay anjjetteeddawaa.

Saluwaa ubbaappe bolla saluwaan

de'iyaa S'oossay galatetto»

yaageeddino.

¹¹ Yesuusi Yersaalame biide, Geeshsha Golliyya geleedda; k'ay ubbabaa yuuyyi yuuyyi s'eelleeddawaappe guyyiyaan, sa'ay k'ammiyya diraw, tammanne laa"u Yesuusa kaalliyaawantunna Biitaaniyaa beedda.

Yesuusi Shek'k'eedda Balasiyya Mitsatto
(*Mat. 21:18-19*)

¹² Wonttetsa gallasi untunttu Biitaaniyaappe kesiide biishshin, Yesuusi koshatteedda.

¹³ Haakuwaan itti balasiyya giyaa mitsatto haytsaa mayya utteeddawunno be'iide, ooni eri I bolla ayfii beettoopenne giide, be'anaw izikko beedda; shin izikko I biyaa wode, haytsaa s'alalaappe attin, aynne ayfiyaa demmibeenna; ayaw gooppe, balasii ayfiyaa wodii gakkibeenna.

[‡] 10:47 Daawite na'aa: Ayihude asatuu S'oossaan Okettowe Daawite zeretsaappe yelettanawaa yaagiide k'ooppiyaa diraw, S'oossaan Okettowe «Daawite na'aa» yaagetti s'esettee. * 11:3 Godaa: Hawaa guussay hariyaa godaa. 11:9 Maz. 118:25-26

¹⁴ Yesuusi he balasatto, «Neepe shirettiide med'inaw ooninne ayfiyaa mooppo» yaageedda. Yesuusa kaalliyaawanttu I giyaawaa siseeddino.

Yesuusi Geeshsha Golliyaan Zal"iyaawantta Kesseedda
(Mat. 21:12-17; Luk'. 19:45-48; Yoh. 2:13-22)

¹⁵ Unttuntu Yerusaalame beeddino; Yesuusi Geeshsha Golliyaa geliide, hewaan zal"iyaawantanne shammiyaawantta kare yederssuwaa doommeedda; k'ay miishshaa laammiiyaawanttu s'arap'p'eezaanne dogommuwaa zal"iyaawanttu oydiyaa aatsi yeggiide,

¹⁶ ooninne ayentto tookkiide, Geeshsha Golliyaa gibbiyaa gidonna aad'd'anawaa diggeedda.

¹⁷ Yesuusi asaa hawaadan yaagiide tamarisseeedda: «S'oossaa Mas'aafan, «Ta gollii Ayihuda gidenna Asay ubbay S'oossaa woossiyaa golle geetettana» yaagettiide s'aafeetti utteedda; shin hintte Aa bonk'k'anchchatuu k'osettiyyaa gonggoluwaa kesseeddita.»

¹⁸ K'eesatuwaa kaappatuunne Muse higgiyaa tamarisseyyaawanttu hewaa sisiide, Aa wod'ana ogiyaa koshshaa doommeeddino; shin c'ora Asay I tamarisseyyaawaan maalalettiyaa diraw, aw yayyeeddino.

¹⁹ Sa'ay omarsseeedda wode, Yesuusinne Aa kaalliyaawanttu katamaappe gas'aa keseeddino.

Balasiyaa Giyaa Mitsatta Melaaddu
(Mat. 21:20-22)

²⁰ Unttuntu wonttetsa gallassi guura ogiyaanna aad'd'iidde, he balasatta s'ap'uwaanna mela diggeeddawunno be'eeddino.

²¹ P'es'iroosi hassayiide, «Tamarisseyyaawoo, be'a; neeni shek'k'eedda balasatta mela diggaaddu» yaageedda.

²² Yesuusi zaariide, untuntta hawaadan yaageedda; «S'oossaa ammanite.

²³ Taani hinttenttoo tumuwaa gay; ooninne bare wozanaan sid'ennaan bare geeddabay hananawaa ammaniide, ha deriyaa, «Denddaade abbaan kundda» gooppe hanana.

²⁴ Hewaa diraw, S'oossaa hintte woossiyaabaanne oochchiyaabaa ubbaa akki diggowaadan ammanite; hintte akkana.

²⁵ S'oossaa woossanaw hintte ek'kiyaa wode, saluwaan de'iyaa hintte Aawuu hintte nagaraa atto gaana mala, ooninne hinttentta naak'k'eeddabay de'ooppe, aw atto giite.

²⁶ Shin asaa nagaraa hintte atto gaana d'ayooppe, saluwaan de'iyaa hintte Aawuukka hintte nagaraa hinttenttoo atto geena.»

Yesuusi Ayaa Maattaani Ootsii Giyaa Ooshaa
(Mat. 21:23-27; Luk'. 20:1-8)

²⁷ Unttuntu k'aykka Yerusaalame beeddino; Yesuusi Geeshsha Golliyaan hamettishshin, k'eesatuwaa kaappatuu, Muse higgiyaa tamarisseyyaawanttunne c'imatuu Yesuusakko yeeddino.

²⁸ Aa, «Neni hawaa ootsanaw new ay maatay de'ii? Woy new ha maataa immeeddawe oonee?» yaageeddino.

²⁹ Yesuusi zaariide untuntta, «Taanikka hinttentta ittibaa oochchana; taw odite; taani k'ay hawaa ay maataan ootsaytantto, hinttenttoo odana.

³⁰ Yohaannisi s'ammak'iyaa maataa akkeeddawe S'oossaappeeyye woy asaappee? Taw odite» yaageedda.

³¹ Unttuntu barenttu gidon palumaa doommiide, «Nuuni, «S'oossaappe yeedda» yaagoooppe, I nuuna, «Yaatina, Yohaannisi odeeddawaa ayaw ammanibeykkitee?» yaagana.

³² Shin, «Asaappe yeedda gaanee?» » yaageeddino; k'ay Asay ubbay Yohaannisi nabiyaa gideeddawaa eriyaa diraw, asaw yayyeeddino.

³³ Hewaa diraw, untunttu Yesuusaw, «Nuuni erokko» yaagiide zaareeddino.

Yesuusi, «Taanikka hawaa ay maataan ootsaytantto, hinttenttoo odikke» yaageedda.

12

Woynniyaa Turaa Tokkiyaa Oosanchchatuwaa Leemisuwaa
(Mat. 21:33-46; Luk'. 20:9-19)

¹ Yesuusi untunttoo oduwaa leemisuwaan yaagiide doommeedda; «Itti bitanii woynniyaa giyaa turaa tokkiide, dirssaa yuushshi aatsiide direedda; k'ay he woynniyaa gumi"iyaa ollaakka bookkeedda; hewaa naagiyaa asaw naagiyaasaa kees'seedda; hewaappe guyyiyaan, kotsaa ootsiyaa asaw immiide, hara gade beedda.

² Woynniyaa ayfiyaa mas'iyaa wodii gakkina, barena gakkiiyaawaa akkiide yaana mala, itti k'oormaa bare kotsaawatuwaakko kiitteedda.

³ Kotsaa ootsiyaawanttu Aa k'oormaa oyk'k'i wad'd'iide, kushe mela yeddeeddino.

⁴ Laa'entsuwaa hara k'oormaa untuntukko kiitteedda; untuntu he k'oormaa huup'iyaa p'alk'k'iide pokkissi yeddeeddino.

⁵ Woynniyaa turaa goday k'aykka hara k'oormaa kiitteedda; he k'oormaa wod'eeddino; k'ay hara c'oratuwaakka hewaadan ootseeddino; ittuwaa ittuwaa wad'd'iide, haratuwaa wod'eeddino.

⁶ «Woynniyaa turaa godaw kiittanaw ubbaappe wurssetsaan I darii siik'iyaa Aa na'aa s'alalay atteedda; I, «Untuntu ta na'aa bonchchennaan aggikkino» giide, bare na'aa untuntukko kiitteedda.

⁷ «Shin kotsaa ootsiyaawanttu barenttu gidon, «Laattanawe hawaa; biide Aa wod'oytte; aw de'iyaa nuwaa gidana!» yaageeddino.

⁸ Na'aa oyk'k'i wod'iide, Aa anhaa woyniyaa turaa giddoppe gas'aa kessi oleeddino.

⁹ «Simmi woyniyaa turaa goday wootanee? Yiide he kotsaawatuwaa wod'i wurssiide, woyniyaa turaa kotsaa ootsiyaa hara asaw immanawaa.

¹⁰⁻¹¹ «Gimbbiyaawanttu kad'i is's'eedda shuchchay

godaa s'ap'uwaa minisiyaa,

ubbaappe aad'd'iyaa shuchchaa gideedda.

Hawe Goday ootseeddawaa;

k'ay nuunakka maalalissiyaawaa»

yaagiyaawaa S'oossaa mas'aafaappe nabbabi beykkitee?»

yaageedda.

¹² K'eesatuwaa kaappatu, higgiiyaa tamarissiyaawanttunne c'imatuu Yesuusi he leemisuwaa barentun leemiseeddawaa ereedda diraw, Aa oyk'k'anaw koyyeeddino; shin asaw yayyiide, bashi beeddino.

Giiraa Giirane Agganee Giyaa Ooshaa

(Mat. 22:15-22; Luk'. 20:20-26)

¹³ K'ay Aa haasayaappe balaa demmana mala, Parisaawatuwaappenne Heroodisa bag-gatuwaappe * amareedawanttu aakko kiittina yiide,

¹⁴ «Tamarissiyaawoo, neeni tumuwaa haasayaawaanne asaappe asaa shaakkennawaa nuuni ereetto; ayaw gooppe, neeni asaa dummayakka; k'ay S'oossaa ogiyaa tumatetsaan tamarissaa. Nuuni Roomaa Kaatiyaa K'eesaarew giiraa giiriyaaawe wogeeyye woga gidennee? Giiraa giiraneeyee digganee?» yaageeddino.

¹⁵ Shin untuntu lo"n malatiyaa iita asaa gideeddawaa Yesuusi eriide, «Taana ayaw paac'ciitee? Itti santimiyaa haa taakko ahite; taani ane be'ana» yaageedda.

¹⁶ Untuntu aw aheeddino; «Ha malayenne sunsay oowee?» yaagiide untuntta oochcheedda.

Untuntu, «K'eesaarewaa» yaageeddino.

¹⁷ Yesuusi zaariide untuntta, «Yaatooppe, K'eesaarewaa K'eesaarew, S'oossaaawaa S'oossaw immite» yaagina untunttu aabaa maalaletteeddino.

Hayk'uwaappe Denduwaa Ooshaa

(Mat. 22:23-33; Luk'. 20:27-40)

¹⁸ Hayk'k'eedda Asay dendenna giyaa Saduk'aawanatuwaappe itti itti asatuu Yesu-usakko yiide, hawaadan yaagiide, Aa oochcheeddino;

¹⁹ «Tamarissiyaawoo, Muse nuw higgiiyaa s'aafiidde, «Machchatto akkeedda Asay na'aa yelennaan hayk'k'ooppe, he hayk'k'eeddawaa ishay Aa machchatto laattiide, bare ishaw na'aa yelanaw bessee» yaagiyaawaa s'aafeedda.

²⁰ Itti wode laappu ishatuu de'iyaaawanttu bayiray machchatto akkiide, na'aa yelennaan hayk'k'eedda.

²¹ Laa'entsiyaa ishay izo akkeedda; ikka na'aa yelennaan hayk'k'eedda; heezentsiyaawekka hewaadan haneedda.

²² Laappunatuukka izo akkiide, na'aa yelennaan hayk'k'eeddino; ubbaappe guyyiyaan, k'ay he mishiratta hayk'k'aaddu.

²³ Yaatina, hayk'k'eedda Asay hayk'uwaappe denddiyaa wode, iza untunttu hak'awoo machche gidanee? Ayaw gooppe, laappunatuukka izo akkeeddino».

12:10-11 Maz. 118:22-23 * **12:13** Heroodisa baggatuwaa: Hawantta guussay he wode de'iyaa kawutetsaa polottikaa baggana kase wogga Heroodisanne Aa na'aa Herood Anttip'aasa baggatuwaanne untuntta kaalliyaa asatuwaa. **12:19** Zar. 25:5

²⁴ Yesuusi zaariide untunttu, «Hinttenttu balettiyaawe, S'oossaa Mas'aafatuwaanne Aa wolk'k'aa erenna diraassa!

²⁵ Ayaw gooppe, hayk'k'eedda Asay hayk'uwaappe denddiyaa wode, saluwaan de'iyaa kiitanchchatuwaa mala gidanaappe attin, attuma asayenne akka; mac'c'a asayenne gellenna.

²⁶ Shin hayk'k'eeddawanntu dendduwaabaa gidoope, Muse mas'aafan s'aafetteedda s'aragay miyaa buuraabaa odiyaa sa'aan, S'oossay Musa, «Taani Abraahaame S'oossaa, Yisaak'a S'oossaa, Yaak'ooba S'oossaa, gidiyaawaa ubbakka nabbabi beykkitee?

²⁷ I pas'a de'iyaaawanttu S'oossaa gidiyaawaaappe attin, hayk'k'eeddawanntu S'oossaa gidenna; hintte darssi baleeddita» yaageedda.

*Ubbaappe Aad'd'iyaa Azazuwaa
(Mat. 22:34-40; Luk'. 10:25-28)*

²⁸ Higgiyaa tamarissiyaawantuppe ittuu untunttu palumettiyaawaa shiik'iide siseedda; k'ay Yesuusi untunttoo lo'o zaareeddawaa sisiide, «Azazuwaa ubbaappe aad'd'iyaa azazuu hak'awee?» yaagiide Yesuusa oochcheedda.

²⁹ Yesuusi zaariide, Aa «Azazuwaa ubbaappe aad'd'iyaa azazuwaa, «Israa'eeliyaa Asay sisite, Goday nu S'oossay itti Godaa.

³⁰ Hinttenttu Godaa hintte S'oossaa hintte kumentsaa wozanaappe, hintte kumentsaa shempuwaappe, hintte kumentsaa k'ofaappe, hintte kumentsaa wolk'k'aappe siik'ite» yaagee.

³¹ K'ay azazuwaa ubbaappe aad'd'iyaa laa'entso azazuu hawaa; «Neeni ne shooruwaa ne huup'yaadan siik'a» giyaawaa; hawantuppe aad'd'iyaa hara azazuu baawa» yaageedda.

³² Higgiyaa tamarissiyaawe Yesuusa yaageedda; «Tamarissiyaawoo, tumuwaa gaadda; neeni S'oossay itti S'oossaa s'alala. Aappe attin, haray baawa» geeddawe tuma.

³³ S'oossaa kumentsaa wozanaappe, kumentsaa k'ofaappenne kumentsaa wolk'k'aappe dosiyaawenne k'ay bare shooruwaakka bare huup'yaadan siik'iyaaawe, guuddiyaa yarshshuwaappenne hara yarshshuwaa ubbaappe aad'd'ee» yaageedda.

³⁴ Yesuusi higgiyaa tamarissiyaawaa zaaruu aad'd'o eranchcha asaa zaaruwaa gideed-dawaa be'iide, «Neeni S'oossaa kawutetsaappe haakkabeykka» yaageedda; hewaappe guyyiyaan, Yesuusa harabaa oochchanaw ooninne s'alibeenna.

*«Yesuusi O Na'ee» Yaagiya Ooshaa
(Mat. 22:41-46; Luk'. 20:41-46)*

³⁵ Yesuusi Geeshsha Golliyaan tamarissiidde, «Higgiyaa tamarissiyaawanttu Kiristoosa wooti Daawite na'aa giinoo?

³⁶ Daawite barena Geeshsha Ayyaanay haasayissina,

«Goday ta Godaa, «Taani ne morkkatuwaa,
neeni yed'd'a ek'k'iyaaabaa ootsana gakkanaw,
hawaan taappe ushechcha baggana, bonchchettaade utta» geedda»
yaageedda.

³⁷ Daawite bare huup'ew Kiristoosa, «Godaa» giide s'eesooppe, yaatina, Kiristoosi waani-de, Daawite na'aa gidii?» yaageedda.

C'ora Asay Yesuusi giyaawaa nashechchaan siseedda.

*Yesuusi, «Muse Higgiyaa Tamarissiyaawantuppe Naagetite» Yaageedda
(Mat. 23:1-36; Luk'. 20:45-47)*

³⁸ Yesuusi tamarissiidde, «Higgiyaa tamarissiyaawantuppe naagetite; untunttu adussa mayuwaa mayyiide yuuyiyaawaanne geyaa heerankka Asay untunttu bonchchi-idde sarotiyaawaa dosiino.

³⁹ Untunttu Ayihuda woosa golletuwaan darii lo"iyaa oydiyaa dosiino; k'ay Asay barentta imatsatetsaan mokkiyaasankka bonchcho sa'aa dosiino.

⁴⁰ Untunttu am"etuu golliyaa bonk'k'iide, barenttoo lo"a malatanaw S'oossaa woosaa adussiino; untunttu ubbaappe aad'd'iyaa mura akkanawantta» yaageedda.

*Am"atti Mis'uwaataa
(Luk'. 21:1-4)*

⁴¹ Yesuusi Geeshsha Golliyaan imotaa yeggiyaa saas'iniyaa matan uttiide, Asay bare miishshaa he saas'iniyaan yeggiyaawaa be'eedda; c'ora dure Asay daro miishshaa he saas'iniyaan yeggeeddino.

⁴² Itti hiyyeesaa am"atta yaade, itti santtimiyaan laamettiya laa"u sembberratuwaa he saas'iniyaan yeggaaddu.

⁴³ Yesuusi barena kaalliyaawantta s'eesiide, «Taani hinttenttoo tumuwaa gay; imotaa saas'iniyaan yeggeedda asaa ubbaappe ha hiyyeesaa am'atta darissaade yeggaaddu.

⁴⁴ Ayaw gooppe, haratuu ubbay barenttoo palaheedda miishshaappe yeggeeddino; shin iza bare pac'aappe, barew de'iyaa de'uwaa mulekka imma aggaaddu» yaageedda.

13

Yesuusi Geeshsha Gollii Kolettanawaa Kasetiide Odeedda

(Mat. 24:1-2; Luk'. 21:5-6)

¹ Yesuusi Geeshsha Golliaappe kesishshin, Aa kaalliyaawanttuppe ittuu Aa, «Tamaaris-siyaawoo, hawe aybe lo"o shuchchatenttonne k'ay aybe lo"o shuchchaa gollatuwaa be'ay!» yaageedda.

² Yesuusi zaariide, «Ha wolk'k'aama shuchchaa gollatuwaa be'ay? Ha gollatuwaan de'iyaa itti shuchchayenne attenaan ubbay kolettana» yaageedda.

Goday Yaanaappe Kasetiide Gakkana Yederssuwaanne Waayiyyaa

(Mat. 24:3-14; Luk'. 21:7-19)

³ Yesuusi Geeshsha Golliaappe hini baggana Debre Zayite Deriyaa bollan utteedda wode, P'es'iroosi, Yaak'oobi, Yohaannisinne Inddiraasi barenttu s'alala aakko yiide Aa,

⁴ «Hewe awude hananentto, nuw odaarikkii; k'ay hewe ubbay polettana wodiyya eris-siyaa mallatuu ayaa gidanee?» yaagiide oochcheeddino.

⁵ Yesuusi k'ay untunttoo hawaadan yaagiide, oduwaa doommeedda; Hinttentta ooninne baletsena mala naagettite.

⁶ C'ora asatuu ta suntsan, «Taani Kiristtoosa» yaagiide yaanawaa; c'ora asaa baletsana.

⁷ Matan de'iyaa olaa kooshshaanne haakuwaan de'iyaa olaa oduwaa hintte sisiyaa wode, hirgoppite; hewaa malabay hananaw bessee; shin wurssetsay biraa.

⁸ Ayaw gooppe, itti gade Asay hara gade asaana olettana; k'ay itti kawutetsay hara kawutetsaana olettana; biittaa k'aatsay ubba saan de'ana; koshaykka de'ana; shin hewe koyro yeluwaa oytsaa mala.

⁹ Shin hintte hinttenttu huup'ew naagettite; ayaw gooppe, Asay hinttentta oyk'kiide, pirddaa gollew aatsiide immana; k'ay bare Ayihuda woosa golletuwankka hinttentta lissuwaan shoc'ana; gadiyaa mooddiyaawanttu sintsaaninne kaatatuwaa sintsan ta diraw hintte markkattanaw ek'k'ana.

¹⁰ Mishiraachchuwaa k'aalay koyronna asaw ubbaw odetti digganaw bessee.

¹¹ Unttuntu hinttentta pirddaa golle ahiyaa wodenne aatsiide immiyaa wode, wooti haasayanitentto koyronna hirgoppite; he saatiyaan S'oossay hinttenttoo immiyaabaa haasayite. Ayaw gooppe, Geeshsha Ayyaanay haasayanaappe attin, haasayiyaawanttu hinttentta gidikkita.

¹² Ishay bare ishaa, aawuu bare na'aa wod'isana; k'ay naanay barenttu aawotuwwa bollaninne barenttu aayetuwwa bolla denddiide, untuntta wod'isana.

¹³ Asay ubbay hinttentta ta suntsaa diraw is'sana; shin wurssetsay gakkanaw genc'iyaaawe attana.

Yerusaalame Gakkana Wolk'k'aama Iita Metuwaa

(Mat. 24:15-28; Luk'. 21:20-24)

¹⁴ Shin nabiyyaa Daaneel odeedda bashshaa tunatetsay ek'k'anaw bessenasan ek'k'ishshin hintte be'iyaa wode, hewe waagiyaawentto, nabbabiyaawe akeeko; Yihudaa gadiyaan he wode de'iyaaawanttu deriyaakko betino.

¹⁵ Golliaay huup'iyaa de'iyaa uraykka ittibaa akkanaw duge wod'd'iide, bare soy geloppo.

¹⁶ Gaden de'iyaaawekka bare mayuwaa akkanaw guyye simmoppo.

¹⁷ He wode shahaara mac'c'awanttoonne d'antsiyaa mac'c'awanttoo aayyeero.

¹⁸ Shin hawe ubbay haniyaa wodii balguwaa gidenna mala, S'oossaa woossite;

¹⁹ ayaw gooppe, S'oossay sa'aa koyro med'd'eeddawaappe doommiide, ha'i gakkanaw, ubbakka de'ibeenna metuu, k'ay hawaappe sintsawukka ubbaa de'enna metuu asaa bolla he wode de'ana.

²⁰ Goday he gallassatuwaa payduwaa guutsiyaawe baawentto, asaa gideedda ooninne attena; shin I bare dooreedda asatuwaa diraw, he gallassatuwaa payduwaa gutseedda.

²¹ He wode ooninne hinttentta, «Be'ite; Kiristtoosi hawaan de'ee» woy, «Be'ite; Kiristtoosi, hewaan de'ee» yaagoppe, hewaa ammanoppite.

²² Ayaw gooppe, worddanchcha Kiristtoosatuunne worddo nabatuu denddiide barent-too danddayettooppe, haray atto S'oossay dooreeddawanttakka baletsanaw malaataanne maalalissiyaabaa bessana.

²³ Shin hintte nagettite; taani hinttenttoo ubbabaa kasetaade odaaddi.

Kiristtoosa Laa'entso Yuussaa

(Mat. 24:29-31; Luk'. 21:25-28)

²⁴ Shin he wode he waayiyaappe guyyiyaan,
away d'umana;
agenay poo'iyaaawaa aggana;

²⁵ S'oolinttatuu saluwaappe kunddana.

K'ay saluwaan de'iyaa wolk'k'atuukka k'aas'ettana.

²⁶ He wode taani, Asaa Na'ay, wolk'k'aama wolk'k'aannanne bonchchuwaanna shaariyaa gidonna yiishshin, untunttu be'ana.

²⁷ He wode taani kiitanchchatuwaa sa'aa oyddu bagga kiittana; sa'aa gas'aappe saluwaa gas'aa gakkanaw, S'oossay dooreedda asaa shiishshana.

Wodiyaa Wurssetsay Gakkeeddawaa

Malaataa Bessiyaa Balasiyaa Mitsatto

(Mat. 24:32-35; Luk'. 21:29-33)

²⁸ Leemisuwaa balasatto giyaa mitsattippe tamarite; balasatta aac'iya wodenne izi haytsay haytiyaa wode, bonii mateeddawaa hintte eriita.

²⁹ Hawaadanka hintte he ubbabay haniyaawaa be'iyaa wode, I* matattiide penggiyaa shiik'eeddawaa† erite.

³⁰ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; ha ubbabay hanana gakkanaw, ha wodiyaa yeletay hayk'k'idiggenna.

³¹ Saluunne sa'ay aad'd'ana; shin ta k'aalay ubbakka aad'd'enna.

Wurssetsa Gallassanne Saatiyaa Ooninne Erenna

(Mat. 24:36-44)

³² Shin he gallassanne he saatiyaa Aawuwaa s'alalaappe attin, haray atto saluwaan de'iyaa kiitanchchatuwaa gidina, woy taana Na'aa gidinakka ooninne eriyaabay baawa.

³³ He wodii awude gidanentto, hintte erenna diraw, nagettite; minnite; S'oossaa woossite.

³⁴ Ta yuussay bare golliyaa aggiide, ogiyaa biyaa bitaniyaa mala; bitanii bare k'oomatoo huup'iyaa huup'iyaa oosuwaa immiide, untunttu bare oosoo kaappo ootseedda; k'ay kariyaa naagiyaawekka minisiide naagana mala azazeedda.

³⁵ Hewaa diraw, minnite; ayaw gooppe, golliyaw omarsa gidina, woy k'amma bilahe gidina, woy kuttuu waassiyaa wode gidina, woy guura wontturnaatsaan gidina awude yaanentto, hintte erikkita.

³⁶ Hinttenttu akeekenaan I yooppe, hinttentta gem" isheeddawantta demmenna mala minnite.

³⁷ Taani hinttenttoo odiyaawaa asaa ubbaw oday; minnite.

14

Kiristtoosa Bolla Mak'k'etteeddino

(Mat. 26:1-5; Luk'. 22:1-2; Yoh. 11:45-53)

¹ Paasigaa Baalaa giyaawaa bonchchiyaa gallassayenne C'aalibeenna ukitsaa muussaa bonchchiyaa baalaa gallassay gakkanaw laa'u gallassay atteedda; k'eesatuwaa kaappatu-unne higgiiyaa tamarissiyaawanttu Asay erennaan Yesuusa oyk'k'iide wod'ana ogiyaa koyyiino.

² «Asay walassaa kessenna mala, Paasigaa bonchchiyaa gallassi hewaa ootsokko» yaageeddino.

Yesuusa Shittuwaa Okkeedda Mishiratto

(Mat. 26:6-13; Yoh. 12:1-8)

³ Yesuusi Biitaaniyaa gadiyaan oolluwaa harggiyaa Simoona soyin k'umaa maanaw utteedda wode, itti mishiratta albass's'iroosa baaretta kumeedda narddoosa giyaa darii al"o

13:24 Isa. 13:10; Hiz. 32:7; Iyu. 2:10, 31; 3:15; Sas'. 6:12 **13:25** Isa. 34:4; Iyu. 2:10; Sas'. 6:13 **13:26** Dan. 7:13; Sas'.

1:7 * **13:29** I: Yesuusa guussaa. † **13:29** Matattiide penggiyaa shiik'eeddawaa: Guussay, Yesuusa yuussay mateedda guussaa. **14:1** Kes. 12:1-27

shittuwaa* akkaade yaaddu; he albbass's'iroosa baareeta mentsaade shittuwaa Yesuusa huup'iyaaan tigaaddu.

⁴⁵ Hewaan de'iyaa asaappe ittuu ittuu hank'k'ettiide, «Ha shittuwaa c'oo ayaw bay-izzay? Ha shittuwaa heezzu s'eetu biraa santtimiyaa† zal'iide, miishshaa hiyyeesaw immanaw danddayettee» yaagiide barenttu gidдон haasayiino; yaatiide he mishiratto darssi hank'k'etteeddino.

⁶ Shin Yesuusi hawaadan yaageedda; «Ha mishiratto ayinne gooppite; izo ayaw metoot-siitee? Iza taw lo'obaa ootsaaddu.

⁷ Hiyyeesatuu ubbaa wode hinttentunna de'iino; hintte koyyeedda wode awudenne untuntta maaddanaw danddayiita; shin taani ubbaa wode hinttentunna de'ikke.

⁸ Iza barew danddayetteeddawaa ootsaaddu; k'ay ta asatetsay mogettanaappe kase-taade moogoo giigissanaw shittuwaa okkaaddu.

⁹ Taani hinttentoo tumuwaa oday; sa'aa ubbaan wonggalaa mishiraachchuwaa odiyaasan hak'aninneekka, Asay izo k'oppaana mala, ha iza ootseeddawe odettana» yaageedda.

*Yihudaa Ask'k'orootu Yesuusa
Aatsiide Immanaw Zorettaa Eeno Geedda
(Mat. 26:14-16; Luk'. 22:3-6)*

¹⁰ Tammanne laa"u Yesuusa kaalliyaawantuppe ittuu Yihudaa Ask'k'orootu‡ giyaawe, Yesuusa k'eesatuwaa kaappatoo aatsiide immanaw untuntukko beedda.

¹¹ Untunttu hewaa siseedda wode nashettiide, «Nuuni new miishshaa immana» yaageeddino; Yihudaa Ask'k'orootu Yesuusa aatsiide immanaw injjetiyaa wodiyaawochchee.

*Yesuusi Barena Kaalliyaawantunna
Paasigaa K'umaa Meedda
(Mat. 26:17-25; Luk'. 22:7-14, 21-23; Yoh. 13:21-30)*

¹² C'aalibeenna ukitsaa miyaa baalaa gallassaa bonchchiyaa koyro gallassi, Paasigaa k'umaa maanaw dorssaa shukkiyaa wode, Yesuusa kaalliyaawanttu Aa, «Paasigaa bonchchiyaa gallassi neeni maana k'umaa nuuni hak'a biide giigissanee?» yaagiide oochcheeddino.

¹³ Yesuusi barena kaalliyaawantuppe laa"atuwaa hawaadan yaagiide kiitteedda; «Kata-maa biite; hintte biishshin, otuwaan haatsaa tookkeedda itti bitanii hinttentunna gaket-tanawaa; Aa kaallite.

¹⁴ I biide geliyaa golliyaawuwaa, «Tamaarissiyaawe neena, «Taani taana kaalliyaawant-tunna Paasigaa k'umaa maanaw ta imatsaa kifilii hak'anee?» yaagee; yaagite.

¹⁵ Golliyaawuu hinttentta pook'iyaa bollan de'iyaa giigi utteedda aako kifiliyaa bessana; hewaan nuw giigissite» yaageedda.

¹⁶ He laa"u Yesuusa kaalliyaawanttu kesiide, katamaa beeddino; Yesuusi barenttoo odeeddawaadanka ubbabaa demmiide, Paasigaa k'umaa giigisseeddino.

¹⁷ Sa'ay omarssiyaa wode Yesuusi tammanne laa"u barena kaalliyaawantunna yaa beedda.

¹⁸ Untunttu uttiide samppaappe k'umaa miishshin, Yesuusi untunttu, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; hinttentuppe ittuu taananna miyaawe, taana aatsiide immanawaa» yaageedda.

¹⁹ Aa kaalliyaawanttu loytsi sisetina, huup'iyaa huup'iyaa Aa, «Tumu taaneeshsha?» giyaawaa doommeeddino.

²⁰ Yesuusi zaariide, «I ha hinttenttu tammanne laa"atuwaappe ittuwaa; I taananna ittippe tushanaw bare daabbuwaa shaataan yeddiyaawaa.

²¹ Taani, Asaa Na'ay, S'oossaa mas'aafay hayk'k'ana geeddawaadan hayk'k'ana; shin taana, Asaa Na'aa, aatsiide immiyaa uraw aayyeero; he uray yelettennaan atteeddento, aw lo"a shin» yaageedda.

*Godaa Kawuwaa Akkiyaa Wogaa
(Mat. 26:26-30; Luk'. 22:14-20; 1 K'or. 11:23-25)*

²² Untunttu miishshin, Yesuusi daabbuwaa akkiide, S'oossaa galateedda; he daabbuwaa mentsiide, barena kaalliyaawanttoo immiide, «Heytte; hawe ta ashuwaa» yaageedda.

²³ S'uu'aa akkiide, S'oossaa galatiide, untunttoo immeedda; ubbay he s'uu'aappe usheeddino.

* 14:3 *Darii al"o shittuwaa:* Guussay loytsi sawiyaawaa guussaa. † 14:4-5 *Biraa santtimiyaa:* 6:37S'eellite.

14:7 Zar. 15:11 ‡ 14:10 *Yihudaa Ask'k'orootu:* 3:19S'eellite. 14:18 Maz. 41:9

²⁴ Yesuusi, «Hawe ooratsa c'aak'uwaan^s c'ora asaa diraw gukkiyaa ta suutsaa.

²⁵ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; taani S'oossaa kawutetsaan ooratsa woyniyaa eessaa ushana gallassay gakkanaw, laa'entsuwaa ha woyniyaa eessaa ubbakka ushikke» yaageedda.

²⁶ Mazimuriyaa yes's'eeddawaappe guyyiyaan, Debre Zayite Deriyaa beeddino.

P'es'iroosi Kaddanawaa Yesuusi Kasetiide Odeedda

(Mat. 26:31-35; Luk'. 22:31-34; Yoh. 13:36-38)

²⁷ Yesuusi barena kaalliyaawanttoo,

«Hinttenttu ubbay taana yeggiide wos's'anita; ayaw gooppe,

S'oossaa Mas'aafay, «S'oossay dorssaa heemmiyaawaa wod'ana;

hewaappe guyyiyaan dorssay ubbay laalettana gee»

yaageedda.

²⁸ Shin taani hayk'uwaappe dendeeddawaappe guyyiyaan, hinttenttuppe kasetaade Galilaa baana» yaageedda.

²⁹ P'es'iroosi zaariide, «Untunttu ubbatuu neena yeggiide booppekka, taani neena mulekka yeggikke» yaageedda.

³⁰ Yesuusi P'es'iroosa, «Taani new tumuwaa oday; hachche k'amma kuttuu laa'entsuwaa waassanaappe kase, neeni taana heezzu gede kaddanaassa» yaageedda.

³¹ Shin P'es'iroosi kasewaappekka minisiide, «Taani haray atto, neenanna ittippe hayk'k'inttokka, neena mulekka kaddikke» yaageedda. K'ay haratuu ubbatuukka hewaadan geeddino.

Yesuusi Geetesemaaniyaan Woosseedda

(Mat. 26:36-46; Luk'. 22:39-46)

³² Geetesemaane giyaa sa'aa beeddino; Yesuusi barena kaalliyaawantta «Taani S'oossaa woossanaw, hinttenttu hawaan uttishshite» yaageedda.

³³ Yesuusi P'es'iroosa, Yaak'oobanne Yohaannisa barenanna afeedda; darii kayyotteed-danne metooteedda.

³⁴ K'ay untuntta, «Taani hayk'k'ana gakkanawukka kayyottay; hawaan takkishshite; gem'ishoppite» yaageedda.

³⁵ Guutsaa sintsakko shiik'iide, sa'aan guufanniide, danddayettiyaawaa gidoope, he wodi bareppe aad'd'ana mala, S'oossaa woosseedda.

³⁶ K'aykka, «Abbabboo,* ta Aabboo, ubbay new danddayettee; ha s'uu'aa taappe digga; shin ne sheniyaadan hanoppe attin, ta sheniyaadan hanoppo» yaageedda.

³⁷ Yesuusi barena kaalliyaawanttukko simmi yiide, gem"isheeddawannta demmiide P'es'iroosa, «Simoonaa, gem"ishshaaddii? Neeni itti saatenttonne naaganaw dand-dayabeykkii?

³⁸ Paac'iyaan hintte gelenna mala, naagettittenne S'oossaa woossite; ayyaanay giigi utteedda; shin ashuu daaburanchcha» yaageedda.

³⁹ K'aykka biide kasewaadankka S'oossaa woosseedda.

⁴⁰ Aa kaalliyaawanttukko guyye simmiide I yiyaa wode, gem"isheeddawannta dem-meedda; untunttu ayfiyaa gem"ishuu goozii wotseedda diraw, aw ayaa haasayiinttokka eribeykkino.

⁴¹ Heezentsuwaa untunttukko yiide, «Ha"i gakkanawukka gem"ishiiteenne shemp-piitee? Gidana; wodi gakteedda; be'ite, taana, Asaa Na'aa, nagaranchcha asatuwaa kushiyaan aatsiide immiyaa wodi gakteedda.

⁴² Denddina boytte; be'ite, taana aatsiide immiyaawe haweku gakteedda» yaageedda.

Yesuusi Bare Morkketuwaa Kushiyaa Oy'k'etteedda

(Mat. 26:47-56; Luk'. 22:47-53; Yoh. 18:3-12)

⁴³ Yesuusi hewaa biro haasayishshin, tammanne laa"u Aa kaalliyaawanttuppe ittuu, Yihudaa Ask'k'orootu, ellekka gakkii wod'd'eedda; k'ay k'eesatuwaa kaappatuu higgiiyaa tamarissiyaawanttunne c'imatuu kiittina, mashshaanne s'am"aa oyk'k'eedda c'ora Asay aanana ittippe yeedda.

⁴⁴ Yesuusa aatsi immiyaawe he c'ora asaw, «Taani yeriyaawe Aa; Aa oyk'k'iide loytsi naagiide, afite» yaagiide mallaa odi wotseedda.

§ 14:24 Ooratsa c'aak'uwaa: S'oossay bare asaw Yesuusa hayk'uwaa baggana k'aalaa geleedda ooratsa k'aalaa c'aak'uwaa. Hewenneekka Aa gakkiiyaa s'uu'aa, I bare suutsaa gussiiide aatsi immeedda Aa de'uwaaw. Hewenneekka, nu ec'a asatetsay ubbay laamettina, ooras's'eedda S'oossaa higgii nu wozanaan s'aafetteeddawaa odee. 14:24 Kes.

24:8; Erm. 31:31-34 14:27 Zak. 13:7 * 14:36 Abbaa: Guussay Giriike k'aalankka «Abbaa» gidiyaa wode, Aramaayike k'aalaani «Aabba» giyaawaa.

⁴⁵ Yihudaa Ask'k'orootu gakkosaannakka Yesuusakko shiik'iide, «Tamaariissyaawoo» yaagiide Yesuusa yeri akkeedda.

⁴⁶ He c'ora Asay Yesuusa minisi oyk'k'eedda.

⁴⁷ Shin matan ek'k'eeddawatupppe ittuu bare c'ubiyaa shoddinne k'eesatuwaa ubbatuwa kaappuwaa k'ooma shoc'iide, Aa haytsaa k'ans's'i oleedda.

⁴⁸ Yesuusi zaariide, he shiik'eedda c'ora asaa, «Taana bonk'k'anchcha kessiide, bonk'k'anchchaa oyk'k'iyaaawaadan oyk'k'anaw c'ubiyaanne s'am"aa oyk'k'iide yeedditee?

⁴⁹ Taani Geeshsha Golliyaan tamarissaadde, gallassan gallassan hinttentunna de'iyaa wode taana oyk'k'ibeykkita; shin S'oossaa Mas'aafatuu geeddawe polettanaw bessee» yaageedda.

⁵⁰ Yesuusa kaalliyaawanttu ubbatuu Aa yeggiide bi aggeeddino.

⁵¹ Nas'alaa s'alalaa mayyeedda itti yalaga bitanii Yesuusa kaalliyaawaa Asay oyk'k'eedda.

⁵² Shin he bitanii nas'alaa oliide, kallo s'iira wos's'eedda.

Yesuusa Pirdiyaa Shanggatuwaakko Afeeddino

(Mat. 26:57-68; Luk'. 22:54-55, 63-71; Yoh. 18:13-14, 19-24)

⁵³ Asay Yesuusa k'eesatuwaa ubbatuwa kaappuwaa soy, k'eesatuwaa kaappatuwaa ubbatuu, c'imatuunne higgiiyaa tamarissaawanttu shiik'eeddasaa afeeddino.

⁵⁴ P'es'iroosi k'eesatuwaa ubbatuwa kaappuwaa dirssaa gidduwaa gakkanaw haakuwaan Aa kaalleedda; yaan naagiyaawaanna tamaa kashiide, utti aggeedda.

⁵⁵ K'eesatuwaa kaappatuunne hewaan shiik'eedda Asay ubbay Yesuusa wod'anaw Aa bolla markkaa koyyeeddino; shin ayinne demmibeykkino.

⁵⁶ Ayaw gooppe, c'ora asatuu Aa bolla wordduwaa markkatteeddino; shin untunttu markkatetsay itti mala gidenna.

⁵⁷⁻⁵⁸ Itti itti asatuu denddi ek'k'iide Yesuusa bolla, «I, «Taani Asay kees's'eedda ha Geeshsha Golliyaa kolaade, Asay kees's'ibeenna hara Geeshsha Golliyaa heezzu gallassaa gidдон kees's'ana» giishshin, nuuni siseeddo» yaagiide wordduwaa markkatteeddino.

⁵⁹ Shin haray atto untunttu markkatetsay hewaan itti mala gidibeenna.

⁶⁰ K'eesatuwaa ubbatuwa kaappuu asaa ubbaa sintsan denddi ek'k'iide Yesuusa, «Hawanttu neena mootiyaa mootoo new zaariyaabay baawee?» yaagiide oochcheedda.

⁶¹ Shin Yesuusi c'o'u giide, ayinne zaaribeenna; k'eesatuwaa ubbatuwa kaappuu Aa, «Anjetteedda S'oossaa Na'ay Kiristoosi neene?» yaagiide laa'entsuwaa oochcheedda.

⁶² Yesuusi zaariide, «Ee, taana, Asaa Na'aa, wolk'k'aama S'oossappe ushechcha baggana uttide'ishshinanne saluwaa shaariyaanna yiishshin be'ana» yaageedda.

⁶³ K'eesatuwaa ubbatuwa kaappuu bare mayuwaa peed'i oliide, «Nuuna hawaappe sintsan ayaw hara markkaa koshshii?

⁶⁴ Hinttenttu Aa boriyaa siseeddita; hintte k'ofay ayee?» yaageedda; untunttu ubbay, «I hayk'k'ana bessee» yaagiide Aa bolla pirddeeddino.

⁶⁵ Untunttuppe ittuu ittuu Aa bolla c'ushetsaa doommeeddino; Aa ayfiyaa kammi dechchiide, «Neena dechcheeddawe oonee? Ane timbbitiyaa oda!» yaageeddino; k'ay naagiyaawanttukka Aa k'ins's'alliyaa bak'k'iide afeeddino.

P'es'iroosi Yesuusa Kaddeedda

(Mat. 26:69-75; Luk'. 22:56-62; Yoh. 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ P'es'iroosi dirssaa gidдон hirkkinna de'ishshin, k'eesatuwaa ubbatuwa kaappuwaa mac'c'a k'oomatuwappe ittinna yaaddu.

⁶⁷ P'es'iroosi tamaa kashiyaawaa be'aade, c'adda s'eellaade, «Neenikka Naazireetiyaa Yesuusanna ittippe de'aa» yaagaaddu.

⁶⁸ Shin P'es'iroosi, «Neeni giyaawe ayentto taani erikke; taw akeeketenna» yaagiide kaddeedda; yaatiide dirssaa penggiyaakko keseedda; kuttuukka waasseedda.[†]

⁶⁹ He k'oomata P'es'iroosa be'aade, Aa matan ek'k'eedda asatuwaa, «Ha bitaniikka untuntunna de'ee» gaade gujjaade oduwaa doommaaddu.

⁷⁰ Shin P'es'iroosi k'aykka kaddeedda.

Guutsaa gam'ishin, matan ek'k'eedda asatuu laa'entsuwaa P'es'iroosa, «Neeni tuma untuntunna ittippe de'aa; ayaw gooppe, neeni Galiilaa gadiyaa asaa» yaageeddino.

⁷¹ Shin P'es'iroosi, «Taani hewaa hintte giyaa bitaniyaa erikke!» yaagiide barana shek'anne c'aak'uwaa doommeedda.

^{14:62} Dan. 7:13 ^{14:64} Wog. 24:16 [†] ^{14:68} **Kuttuukka waasseedda:** Ha k'aalay beni biletteedda itti itti biletsaan baawa.

⁷² Ellekka kuttuu laa'entsuwaa waassi aggeedda; P'es'iroosi barena Yesuusi, «Neeni kuttuu laa'entsuwaa waassanaappe kase heezzu gede taana kaddanaassa» geeddawaa hassayiide, darii yeekkeedda.

15

Yesuusa P'ilaas'oosakko Afeeddino

(Mat. 27:1-2, 11-14; Luk'. 23:1-5; Yoh. 18:28-38)

¹ Wontta guuran ellekka k'eesatuwaa kaappatuu c'imatuwaannanee Muse hig-giyaa tamarissiyaawaantunna hewaan shiik'eedda Ayihuda shanggatuwaa ubbaanna mak'k'ettiide, Yesuusa k'achchi afiide, P'ilaas'oosaw aatsiide immeeddino.

² P'ilaas'oosi Aa, «Neeni Ayihudatuwaa kaatee?» yaagiide oochcheedda.

Yesuusi zaariide Aa, «Ne giyaawaadana» yaageedda.

³ K'eesatuwaa kaappatuu Yesuusa daroban mooteeddino.

⁴ P'ilaas'oosi shirettiide Yesuusa, «New zaariyaabay baawee? Unttuntu ne bolla woyissa mootuwaa ahinto be'ikkii?» yaagiide oochcheedda.

⁵ Shin Yesuusi harabaa zaarennaan is's'ina, P'ilaas'oosi maalaletteedda.

Yesuusa Bolla Hayk'uwaa Pirddeeddino

(Mat. 27:15-26; Luk'. 23:13-25; Yoh. 18:39-40; 19:1-16)

⁶ P'ilaas'oosaw Paasigaa Baalaa bonchchiya gallasnaan Asay koyyiya itti uraa k'ashuwaappe billiyaa wogay de'ee.

⁷ He wode itti Barbbaana giyaa bitanii walassaa kessiide shemppuwaa wod'eedda asatuwaana ittippe k'asho golliyaan de'ee.

⁸ Shiik'eedda c'ora Asay P'ilaas'oosi kase erettowaadankka barenttoo maarotaa ootsana mala, Aa oochcheeddino.

⁹ P'ilaas'oosi asaa zaariide, «Taani hinttenttoo Ayihudatuwaa kaatiyaa billiyaawaa koyyi-itee?» yaagiide oochcheedda.

¹⁰ Ayaw gooppe, k'eesatuwaa kaappatuu Yesuusa k'anaatiide aatsi immeeddawaa P'ilaas'oosi ereedda.

¹¹ Shin k'eesatuwaa kaappatuu Yesuusa kotaa Barbbaana billanaadan, he shiik'eedda Asay P'ilaas'oosa woosana mala, asaa mak'k'eeddino.

¹² P'ilaas'oosi laa'entsuwaa zaariide, «Yaatina, ha Ayihuda kaatiyaa hinttenttu giyaawaa wootoo?» yaageedda.

¹³ Asay P'ilaas'oosaw zaari zaari barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Aa kak'k'a» yaageeddino.

¹⁴ P'ilaas'oosi asaa, «Ayaw? I ay iitabaa ootseedee?» yaageedda.

Shin Asay kasewaappekka bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Aa kak'k'a» yaageeddino.

¹⁵ P'ilaas'oosi asaa nashechchanaw koyyiide, Barbbaana asaw billeedda; yaatiide lis-suwaan Yesuusa wotaadaratuwaan shoc'issiide, kak'kana mala untunttoo aatsi immeedda.

Wotaadaratuu Yesuusa K'iliic'eeddino

(Mat. 27:27-31; Yoh. 19:2-3)

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, wotaadaratuu Yesuusa gadiyaa mooddiyaawaa gibbiyaa afiide, hara wotaadaratuwaa ubbaa ittippe s'eeseeddino.

¹⁷ K'ay zo'o mayuwaa Aa mayzzeeddino; aguntsaa kalachchaa giigissiide, Aa huup'iyaaan wotseeddino.

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan Aa, «Ayihudatuwaa kaatew, sarotay new gido» yaagi sarotiidde, Aa k'iliic'uwaa doommeeddino.

¹⁹ Yesuusa huup'iyaa mak'k'aa s'am"aan shoc'eeddino; k'ay Aa bollan c'uchcheeddino; gulbbatiide aw goyinneeddino.

²⁰ Aa bolla k'iliic'eeddawaappe guyyiyaan, zo'o mayuwaa aappe k'aari akkiide, Aa mayuwaa Aa mayzzeeddino; yaatiide mask'k'aliyaa bollan misimaariyan d'ishiide, Aa kak'kanaw afeeddino.

Yesuusa Kak'k'eeddino

(Mat. 27:32-44; Luk'. 23:26-43; Yoh. 19:17-27)

²¹ Unttuntu biide, Iskkinddiranne Rufoosa yeleedda aawuwaa, itti Simoona giyaa K'ereena gadiyaa asay, gas'aappe katamaa yiyaawaanna gaketidiide, Yesuusa mask'k'aliyaa wolk'kaan toosseeddino.

²² Yaatiide Golgootaa geetettiyaasaa Yesuusa afeeddino. «Golgootaa» giyaawe «Huup'iyaa Gosiyaasaa»^{*} giyaawaa.

²³ Kawaraa giyaa d'alii walaketteedda woyniyaa eessaa Yesuusaw ushanaw immeeddino; shin I ushennaan is'seedda.

²⁴ Unttuntu Aa kak'keeddino; k'ay oona oona gakkanentto eranaw Aa mayuwa shaakkiide, saamaa yeggeeddino.

²⁵ Unttuntu Aa kak'k'iyaa wode, wonttaappe heezzu saate.

²⁶ «Ayihudatuwa kaatiyaa» yaagi Aa mootiyaa s'aafuu s'aafeetti utteedda.

²⁷ Yesuusanna laa"u kayisatuwa ittuwaa aappe ushechcha baggana, k'ay ittuwaa aappe haddirssa baggana mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide kak'keeddino.

²⁸ S'oossaa Mas'aafay, «Iitabaa ootseedda asatuwaana I paydetteedda» yaagiyaawe poletteedda.

²⁹ Ogiyaanna aad'd'iyaa Asay Yesuusa kad'iide, barenttu huup'iyaa k'aatsiidde boreeddino; «Simmi, Geeshsha Golliyaa kolaade heezzu gallassaa gidдон kees's'iyaaawoo,

³⁰ ane mask'k'aliyaa bollappe wod'd'aade, ne huup'iyaa ashsha» yaageeddino.

³¹ Hawaadankka k'eesatuwaa kaappatuu Muse higgiiyaa tamarissiyaawaantunna ittippe Yesuusa bolla, «Hara asatuwaa ashsheeda; shin barena ashshanaw danddayenna;

³² nuuni be'iide ammanana mala, Kiristtoosi Israa'eeliyaa kaatii, ane mask'k'aliyaa bollappe ha"i wod'd'o» giide k'iliic'eeddino. K'ay haray atto, aanana mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide kak'etteeddawanttukka Aa bolla k'iliic'eeddino.

Yesuusa Hayk'uwaabaa

(Mat. 27:45-56; Luk. 23:44-49; Yoh. 19:28-30)

³³ Usuppun saatiyaappe doommiide, udduppu saatiyaa gakkanaw, gadiyaa ubbay d'umeedda.

³⁴ Udduppu saatiyaan Yesuusi bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Elohee, Elohee, laamaa sabak'itaanii?»[†] yaageedda. Hewaa giyaawe, «Ta S'oossaw, ta S'oossaw, taana ayaw aggaaddii?» giyaawaa.

³⁵ Hewaan ek'keedda asaappe ittuu ittuu hewaa sisiide, «Be'ite; Eelaasa s'eese» yaageedda.

³⁶ He asaappe ittuu wos's'i yiide, zanzzaa malatiyaawaan c'aala woyniyaa eessaa kuntseedda; hewaa mak'k'aa gatimaa s'eeraan wotsiide, «De'ishshite ane; Eelaas mask'k'aliyaappe Aa wotsanaw yaanenttonne ane be'oytte» yaagiidde Yesuusa doonaakko ushshanaw shiishsheedda.

³⁷ Yesuusi k'aalaa d'ok'k'u ootsi waassiide, hayk'k'i aggeedda.

³⁸ Geeshsha Golliyaan k'ashetteedda gaaridduu k'ommoppe duge gakkanaw, laa"u kesiide pooschetti wod'd'eedda.

³⁹ Mask'k'aliyaappe sintsa baggana hewaan ek'keedda itti s'eetuwa Kaappuu, hewaa keenaa Yesuusi waassiide hayk'k'eeddawaa be'eedda wode, «Ha bitanii tumu S'oossaa Na'aa» yaageedda.

⁴⁰ Hewaan haakuwaan ek'k'iide s'eelliyaa amareeda mac'c'awanttu de'iino; untunttu gidдон Magdala giyaa katamaappe yeedda Mayraama, teefa Yaak'oobanne Yoosa daaya Mayraamanne Salooma de'iino.

⁴¹ He mac'c'a asatuu Yesuusi Galiilaan de'iyaa wode, Aa kaalleeddawanttanne Aa maaddeeddawantta; k'ay Yesuusanna ittippe Yersaalame beedda hara c'ora mac'c'a asatuu hewaan de'iino.

Yesuusa Mooguwaabaa

(Mat. 27:57-61; Luk. 23:50-56; Yoh. 19:38-42)

⁴²⁻⁴³ Sa'ay omarsseedda wode, hewaan shiik'eedda asaan bonchchetteedda itti Yooseefo giyaa bitanii, S'oossaa kawutetsay yaanawaa naagi utteeddaawe, Armmaatiyaasa giyaa katamaa Asay yeedda; he gallassay wonttetsa Sambbatuwa giigettiyyaa gallassaa gideedda diraw, Yooseefo s'aliide P'ilaas'oosakko biide, Yesuusa anhaa akkanaw woosseedda.

⁴⁴ P'ilaas'oosi, Yesuusi elekka hayk'k'i diggeeddawaa siseedda wode maalaletteedda; s'eetuwa kaappuwaa s'eesiide, «I hayk'k'oodeppe gam'eeddee?» yaagiide oochcheedda.

⁴⁵ P'ilaas'oosi Yesuusi hayk'k'eeddawaa s'eetuwa kaappuwaappe sisiide, Aa anhaa Yooseefo akkanaadan ootseedda.

^{*} **15:22** «Huup'iyaa Gosiyaasaa» Geetettiyaawe, asaa huup'iyaa malatiyaa shuchchay hewaan de'iyaa diraw, huup'iyaa gosiyaasaa geetetteedda. **15:24** Maz. 22:18 **15:28** Isa. 53:12 **15:29** Maz. 22:7; 109:25; Mar. 14:58; Yoh. 2:19

[†] **15:34** Elohee, Elohee, laamaa sabak'itaanii: Ha k'aalatuu Yesuusi ha alamiyaan ashuwaa mayyiide simerettiyyaa wode haasayettiyyaa Aramaayike geetettiyyaa k'aalaan haasayettowaa. **15:34** Maz. 22:1 **15:36** Maz. 69:21 **15:38** Kes. 26:31-36

⁴⁶ Yooseefo mooguwaaw mayuwaaw shammeedda; Yesuusa anhaa mask'k'aliyaappe wotsi mayuwaan s'aas'iide, shuchchaa wooc'eedda asaa moogiyaa gonggoluwaa gidдон Aa anhaa wotseedda; k'ay he gonggoluwaa doonaan wolk'k'aama shuchchaa gondдорssiide wotseedda.

⁴⁷ Magdala katamaappe yeedda Mayraamanne Yoosa daaya Mayraama Yesuusa anhaa untunttu hak'an wotsintto be'iino.

16

Yesuusi Hayk'uwaappe Denddeedda

(Mat. 28:1-8; Luk'. 24:1-12; Yoh. 20:1-10)

¹ Sambbatay aad'd'eeddawaappe guyyiyaan, Magdala katamaappe yeedda Mayraama, Yaak'ooba daaya Mayraamanne Salooma biide, Yesuusa anhaa okkanaw shittuwaa shammeeddino.

² Wogaa gallassi wonttumaatsa daro guuran s'alk'k'ii kesishshin, he gonggoluwaa beeddino.

³ Untunttu barenttu gidдон ittuu ittuwaanna, «Gonggoluwaa doonaappe nuw shuchchaa oonee gondдорssiide digganaweeshsha?» yaagiide haasayiino.

⁴ Untunttu s'eelliyaa wode, he daro wolk'k'aama shuchchaa gondдорssidiggeeddawaa be'eeddino.

⁵ Yesuusi moogetteedda gonggoluwaa gidдо geliyaa wode, itti wodalla bitanii bootsa mayuwaaw mayyiide, ushechcha baggana utteeddawaa be'iide dagammeeddino.

⁶ Shin I untunttu, «Dagammoppite. Mask'k'aliyaa bolla kak'etteedda Naazireetiyaa Yesuusa hinttentu koyyiyaawaa eray. I hawaan baawa; denddi diggeedda. Untunttu Aa wotseeddasaa hawaa be'ite.

⁷ Shin biide Yesuusi barena kaalliyaawanttoon P'es'iroosaw, «Yesuusi hinttentuppe kasetiide Galiilaa bee; I hinttentoo odeeddawaadanka hinttentu Aa yaan be'ana» yaagiide hawaa odite» yaageedda.

⁸ Mac'c'a asatuu yashshaan kokkoriidde, Yesuusi moogetteedda gonggoluwaa kesiide bak'ati aggeeddino; k'ay untunttu yayyeedda diraw, asaw hewaa oossinne ayinne odibeykkino.

Mac'c'a asatuu biide, barenttoo odetteeddabaa ubbaa P'es'iroosawunne aanana de'iyaa wantto k'antsaan odeeddino; hewaappe guyyiyaan, Yesuusi bare huup'ew barena kaalliyaawanttu bolla, med'inaw ashshiyaa laamettenna geeshsha mishiraachchuwaa k'aalaa, away mokkiyaasaappe wulliyaasaa gakkanaw kiitteedda.

Yesuusi Magdala Mayraamiw Beetteedda

(Mat. 28:9-10; Yoh. 20:11-18)

⁹ Yesuusi hayk'uwaappe denddeeddawaappe guyyiyaan, Wogaa gallassi guura, laappu iiti ayyaanatuwaa kesseedda Magdala katamaappe yeedda Mayraamiw kasetiide beetteedda.

¹⁰ Iza baade kase aanana de'iyaa wantto, k'arettiiddinne yeekkiide utteeddawanttoo odaaddu;

¹¹ shin Yesuusi pas'a de'iyaa waanne izi w beetteeddawaa untunttu siseedda wode, Izi oduwaa tuma gibeykkino.

Yesuusi Laa"u Barena Kaalliyaawanttoo Beetteedda

(Luk'. 24:13-35)

¹² Hewaappe guyyiyaan, untunttuppe laa"atu katamaappe kesiide biishshin, ogiyaan Yesuusi koyrowaappe dummatiide, untunttoo beetteedda.

¹³ Untunttu guyye simmiide, haratoo odeeddino; shin hewanttu untunttu oduwaa tuma gibeykkino.

Yesuusi Tammanne Itti Barena Kaalliyaawanttoo Beetteedda

(Mat. 28:16-20; Luk'. 24:36-49; Yoh. 20:19-23; Kit. 1:6-8)

¹⁴ Guyyeppe tammanne itti Yesuusa kaalliyaawanttu k'umaa miishshin, Yesuusi untunttoo beetteedda. Untunttoo ammanuu bayna diraw, I untunttu seereedda; k'ay hayk'uwaappe I denddeeddawaa be'eeddawanttu untunttoo odina, untunttu ammanennaan is's'eedda dirawunne odina sisennawantta gidiyaa diraw, I untunttu seereedda.

¹⁵ I untunttu hawaadan yaageedda; «Alamiyaa ubbaa biide, asaa ubbaw wonggalaa mishiraachchuwaa k'aalaa odite.

¹⁶ Ammanowenne s'ammak'ettowe attana; shin ammanennawaa bolla S'oossay pirdana.

¹⁷ Taanan ammaniyaawanttu ha malaatatuwaa ootsanawantta: untunttu ta suntsan iita ayyaanatuwaa kessanawantta; k'ay untunttu dumma dumma ooratsa k'aalaan haasayanawantta.

¹⁸ Untunttu shooshshaa oyk'k'oopekka, woy ayaanne wod'iyaa marzziyaa ushintokka untuntta k'ohenna. K'ay untunttu barenttu kushiya hargganchchatuwaa bolla wotsana; he hargganchchatuu pas'ana» yaageedda.

Yesuusi Saluwaa Pude Keseedda

(Luk'. 24:50-53; Kit. 1:9-11)

¹⁹ Godaa Yesuusi barena kaalliyaawanttunna haasayeeddawaappe guyyiyaan, S'oossay Aa pude saluwaa afina, S'oossaappe ushechcha baggana utteedda.

²⁰ Aa kaalliyaawanttu biide, ubba saan wonggalaa mishiraachchuwaa odeeddino. Godaykka untunttunna ittippe ootsee; untunttu odiyaa k'aalaykka tuma gideeddawaa untunttu ootsiyaa malaatatuwaan erisseedda.*

* **16:20** Itti itti beni Geeshsha Mas'aafatuwan ha paydatuu baawa.

Luuk'aasi S'aafeedda Mishiraachchuwaa K'aalaa Geluwaa

Luuk'aasi s'aafeedda mishiraachchuu, Yesuusa koyro yaanawaa yaagetti nabatuwaan aabay odetteeddawaa, daro wodiyaappe naagetteedda hidootaw huup'e gideeddawe, Israa'eeliyaa Asay naagiidde de'iyaa S'oossaan Oketteeddawe, asaa zeretsaa ubbaa ashshiyaawaa gidiyaawaa k'onc'c'issee. Yesuusi S'oossaa Aawuwaappe hiyyeesatoo mishiraachchuwaa k'aalaa odanaw kiitetteeddawaa gidiyaawaanne ha Mishiraachchuwaa K'aalay asaw de'iyaa dumma dumma metuwaa k'aariyaa wolk'aa oyk'keeddawaa gidiyaawaa Luuk'aasi odee. Luuk'aasa Mishiraachchuwaa K'aalaa gidдон, Yesuusa yuussaabaa odiyaa koyro shemppatuwaaninne k'aykka Yesuusi saluwaa pude keseeddawaa odiyaa wurssetsaa shemppatuwaan loytsiide, odetteeddawe nashechchaabaa. Yesuusi saluwaa keseeddawaappe guyyiyaan ammanuwaabay waan dic'c'eeddenttonne waan aakkeeddentto odiyaa taarikiyaa ha mas'aafaa s'aafeedda bitanii Yesuusi Kiitteeddawanttu Oosuwa mas'aafaan odeedda.

Kiitanchchatuwaa yetsaabay, Yesuusi yeletteedda wode wudiya heemmiyaawanttu biide be'eeddawaa odiyaa taarikii, Yesuusi na'atetsaan de'iidde Geeshsha Golliyaa beed-dabay, k'aretanchcha Saamiraawiyaanne bayiide beetteedda na'aa taarikii Luuk'aasa Mishiraachchuwaa s'alalaan beettiyaawantta. Ha Mishiraachchuwaa K'aalaa gidдон ha gas'aappe hini gas'aa gakkanaw huup'e gidiide s'eeletteeddabay woosaabaa, Geeshsha Ayaanaabaa, Yesuusa oosuwa gidдон mac'c'a asaw de'iyaa sabaanne S'oossay nagaraa atto yaagiyaabaa.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1-4

S'ammak'iyaa Yohaannisanne Yesuusa yeletaa 1:5–2:52

S'ammak'iyaa Yohaannisa oosuwa 3:1-20

Yesuusa s'ink'k'ataanne paac'iyaa 3:21–4:13

Yesuusi oosuwa Galiilaan doommowaa 4:14–9:50

Yesuusi Galiilaappe Yersaalame boowaa 9:51–19:27

Yersaalameninne izi yuushshuwaan Yesuusa wurssetsaa saaminttaa 19:28–23:56

Godaa Yesuusa dendduwaa, k'onc'c'etsaanne saluwaa buussaa 24:1-53

1-4 Bonchchetteedda Toofiiloosa, koyro barenttu ayfiyaan be'eeddawanntunne barenttu k'aalaan markkatteeddawanttu nuw odeeddino. S'aafetteedda yewuwaa ta baggan ubbaa S'ap'uwaaappe bidda s'eellowaappe guyye, taarikiyaa maaraa naageedda ogiyaan new s'aafanaw lo" a gideeddawe taw beetteedda.

S'ammak'iyaa Yohaannisa Yeletay Koyro Odetteedda

⁵ Yihudaa gadiyaa Kaatiyaa Heroodisa wodiyaan, * Aabiyaa k'eesatetsaa oosuwa bag-gappe gideedda Zakkaraasa geetettiyaa itti k'eesay de'ee. Machchattakka Elssaabees'o geetettiyaa Aaroone yaraappe yeletteeddawunno.

⁶ Laa"atuukka Godaa azazuwaanne seeraa darissiide naagiyaawanttanne kad'ee bant-taan S'oossaa sintsan de'iyaa s'illatuwaa.

⁷ Gidoppe attin Elssaabees'a mantsa gido diraw, yeluu untuntntoo baawa. Laa"atuukka laytsaa sugeeddawantta.

⁸ Itti gallassi Zakkaraasi bare bagga kaallaan S'oossaa sintsan K'eesatetsan ootsiyaa wode,

⁹ bare K'eesatetsaa wogaa dooyaadan Geeshsha Golliyaa geliide is'aanaa c'uwissuwaat[†] saamay Aa gakeedda.

¹⁰ Is'aanay c'uiyiyaa wode Asay ubbay karen ek'k'iide woossi de'ee.

¹¹ Godaa kiitanchchay is'aanaa yarshshuwaa saappe ushechchanna ek'k'iide aw beet-teedda.

¹² Zakkaraasikka be'eedda wode dagammiide yashshaan mitetteedda.

¹³ Kiitanchchaykka k'ay yaageedda, «Zakkaraasaa, yayyoppa; ne woosay sisetteedda, ne machchata Elssaabees'a attuma na'aa yelanawunnu.

¹⁴ Aa yeletaan nashetayenne ishaluu new hananawaa; c'oratuukka I yelletto diraw hashshu gaanawantta;

* 1:5 Yihudaa: Hawaan Yihudaa gadiyaa geetetteeddawe Filss's'eeme gadiyaa ubbaa bessiyaawaa. 1:5 1 Od. 24:10

† 1:9 Is'aanaa c'uwissuwaat: Hawaa guussay c'uway woosaa kotaa S'oossaaakko gakkee giide wonttanne omarssi wode c'uwissiyaa wogaa.

¹⁵ Ikka Godaa sintsan dara gidanawaa. Matsoyiya woyniyaa ushshaa gido haraa matsoyiya ushshaa ayinne ushenna; bare daay uluwaan de'ishshin Ayaanaa Geeshshay aan kumanawaa.

¹⁶ «Israa'eeliyaa asatuwaappekka c'oratuwaa untunttu Godaa S'oosaa, I zaaranawaa.

¹⁷ Ikka giigenna asaa Godaw giigissanaw, aawotuwa wozanaa naanatuwaakko, azazettenawantakka s'illotetsaa eraakko zaaranaw, Eelaasa[‡] ayyaanaanne wolk'k'aan Godaappe sintsanna bee.»

¹⁸ Zakkaraasikka kiitanchchaa, «Taani c'imaad, tamachchattakka bare laytsaan sugeeddawunno, hawaa taani ayaan eranitaa?» geedda.

¹⁹ Kiitanchchaykka zaariide, «Taani S'oosaa sintsan ek'k'iyaa Gabreela; hawaa mishi-raachchuwaa new odanaw neekko kiitettaad;

²⁰ Hekko he wodiyaan hanana ta k'aalaa ne ammanabeenna diraw, ha yewuu hanana gallasay gakkanaw neeni duude gidanaassa; haasayanawukka danddayakka» geedda.

²¹ He wode asay, Zakkaraasi Geeshsha Golliyaappe kesennaan ayaw gam'eeddentto maalalettiidde naagiino.

²² Keseedda wodiyaanka haasayanaw danddaybbeenna; Geeshsha Golliyaan sas'aa I be'eeddawaa akeekeddino; ikka haasayanaw danddayibeennawaa s'orssi bessiide, duude gidiide de'eedda.

²³ Zakkaraasikka bare oosuwa wodiya wursso wode, bare golle simmeedda.

²⁴ Hewaappe guyyiyaan Aa machchata Elssaabees'a shahaaraade ichcheshu agenaa barena gentsaaddu.

²⁵ Elssaabees'akka, «Ta tooshiyaa asaa giddoppe digganaw[§] Goday bare maarotetsaan taana s'eello wode, hawaadan taw ootseedda» gaaddu.

Yesuusa Yeletay Kasetiide Odetteedda

²⁶ Usuppunsa agenaan S'oosaa kiitanchchaa Gabreel Galiilaa gadiyaan Naazireete Katamaa

²⁷ Daawita yaraappe gideedda Yooseefo geetettiyaa bitanew ooshetta k'ashetteedda wodorattikko S'oosaa matappe kiitetteedda; wodoratti suntsaykka Mayraamo geetettee.

²⁸ Kiitanchchaykka Mayraamikko yiide, «Darissaade dosettawunnee, sarotetsay new gido; Godaykka neenanna gatso de'ee; Neenikka mac'c'awanttu giddon anjjetteddawunno»^{*} yaageedda.

²⁹ Mayraamakka Aa haasayaappe denddowaan darissa dagamaade, «Hawe ayaa mala sarotaa gidanee» gaade yewuwaa k'oppaaddu.

³⁰ Kiitanchchay izo, «Hanne Mayraamee, S'oosaa matan sabaa demmaadda yayyoppa.

³¹ Neeni shahaaraade, attuma na'aa yelanaassa; Aa suntsaakka Yesuusa gaanaassa.

³² Ikka dara gidanawaa; Ubbaappe D'ok'k'a S'oosaa Na'aa geetettana; Godaa S'oossay Aa aabbu Daawita kawutetsaa oydiyaa a'w immanawaa.

³³ Ikka Yaak'ooba gollen med'inaw kawutanawaa; Aa kawutetsawukka wurssetsay baawa» yaageedda.

³⁴ Mayraamakka kiitanchchaa, «Taani wodoratto gido diraw, hawe wooti hananawee?» yaagaaddu.

³⁵ Kiitanchchaykka zaariide iziwi, «Ayaanaa Geeshshay ne bolla yaanawaa; D'ok'k'a S'oosaa wolk'k'ay neenan shemppanawaa. Hewaa diraw, neeppe yelettiyaawe geeshsha S'oosaa Na'aa geetettana.

³⁶ Ne dabbatta Elssaabees'a bare c'imatetsaa wodiyaan attuma na'aa shahaaraaddu. Mantsa geetetteeddawunna Elssaabees'a shahaaroodeppe usuppunsa agena oyk'k'aaddu.

³⁷ S'oosaa s'ooniyaa yewuu baawa» yaageedda.

³⁸ Mayraamakka, «Taani Godaa ayilatto; neeni goowaadan hano» gaaddu. Hewaappe guyyiyaan kiitanchchay izi matappe beedda.

Mayraamakka Elssaabees'o Oochchanaw Baaddu

³⁹ Mayraamakka he agenaa giddon denddaade killi zoozetiyaa Yihudaa gaden de'iyaa itti katamaa elleella kesaaddu.

1:15 Pay. 6:3 [‡] **1:17** Eelaasa: Hawe geetetteeddawe, kase Ec'a C'aak'uwaa mas'aafaan Nabiya Eelaas ooratsabaa ootsiyaa wolk'k'aan eretteeddawaa diraassa. **1:17** Mil. 4:5, 6 **1:19** Dan. 8:16; 9:21 **§ 1:25** *Ta tooshiyaa asaa giddoppe digganaw*: Asinaa geleedda mishiratta na'aa yelennaan attooppe, Israa'eeliyaa asaa K'ofaan, «S'oossay izo muri de'ee» yaagettaw.

1:27 Mat. 1:18 ^{*} **1:28** *Neenikka mac'c'awanttu giddon anjjetteddawunno*: Ha k'ofay beni c'imfeedda Giriikiyaa mas'aafaan baynnawaa gidiyaa diraw, itti itti Inggilizeetsuwaanne Amaaraatsuwa mas'aafaanka baawa. **1:31** Mat. 1:21 **1:33** 2 Sam. 7:12, 13, 16; Isa. 9:7 **1:37** Dom. 18:14

⁴⁰ Zakkaraasa golle gelaade Elssaabees'o sarotaaddu.

⁴¹ Elssaabees'akka Mayraami sarotaa siseedda wode, izi uluwaan de'iyaa shahaaray guppeedda; Elssaabees'akka Ayaanaa Geeshshaan kumaaddu.

⁴² Bare kooshshaakka d'ok'k'u ootsaade, «Neeni mac'c'awanttu giddoppe anjetteeddawunno. Neepe yelettiyaawekka anjettowaa.

⁴³ Neeni ta Godaa daaya taakko yaanaw taani oonee?

⁴⁴ Hekko ne sarotaa kooshshay ta haytsaan sisetteedda wode, ta uluwaan de'iyaa shahaaray nashechchaan guppeedda.

⁴⁵ Goday polettee giide iziwo odeeddawaa ammaneeddawunna iza anjetteeddawunno» yaagaaddu.

*Mayraami Galataa Yetsaa
(1:46-53)*

⁴⁶ Mayraamakka,

«Ta shemppatta ta Godaa bonchchaw,

⁴⁷ Ta ayyaanaykka ta S'oossaa, ta d'aliyaan, loytsa nashettaw.

⁴⁸ Ikka bare ayilatti tooshiyaa s'eelleedda.

Hachcheppe doommiide yeletay ubbay anjetteeddawunnee giino.

⁴⁹ Wolk'k'aama gideedda I, daro yewuwaa taw ootseedda;

Aa suntsaykka geeshsha.

⁵⁰ Aa maarotay yayyiyaawanttoo, yeletaappe yeletay gakkanaw de'ee.

⁵¹ Bare wolk'k'aan mino kiitaa kiitetteedda; barenttu wozanaa k'ofaan otorettiyaawantta, laaleedda.

⁵² Mooddiyaawantta kawutetsaa maataa oydiyaappe wotseedda; ashikkatuwaakka k'ay d'ok'k'u d'ok'k'u ootseedda.

⁵³ Koshatteeddawantta lo"o yewuwaan kalisseedda; duratuwaa k'ay mela yedersseedda.

⁵⁴ Bare maarotetsaa k'oppiide, bare ayiliyaa Israa'eeliyaa maadeedda.

⁵⁵ Nu aawaatoo I odeeddawaadan, Abrahaamewunne Aa yaraw geeddawaa, med'inaw naagana diraassa» yaagaaddu.

⁵⁶ Mayraamakka heezzu agenaa keena Elssaabees'i matan gam"owaappe guyyiyaan bare golle simmaaddu.

S'ammak'iyaa Yohaannisa Yeletaa

⁵⁷ Elssaabees'iwukka yeliyaa wodii gakkina, attuma na'aa yelaaddu.

⁵⁸ Izi shooratuunne izi dabbo gideeddawanttu, Goday maarotetsaa iziwo ootseeddawaa sisiide izinna ittippe nashetteeddino.

⁵⁹ Hospuntsa gallasaan na'aa k'as's'aranaw yeeddino; Aa, aawuwaa suntsaan Zakkaraasa giide suntsanaw koyyeeddino.

⁶⁰ Aa daaya k'ay, «Hanenna, Yohaannisa geetettanaw koshshee» yaagaaddu.

⁶¹ Untuntukka izo, «Ne dabbatuwaappe hachche gakkanaw ittuukka ha suntsaan s'eesettienna» yaageeddino.

⁶² Aa aabba, oona giyaa suntsan s'eegettanaw koyyinto s'orssi oochcheeddino.

⁶³ Aa aabbukka s'aafiyaabaa oochchi akkiide, «Na'aa suntsay Yohaannisa» giide s'aafina, ubbatuukka yewuwaan maalaletteeddino.

⁶⁴ Hewankka Zakkaraasa doonay dooyetteedda, Aa ins's'arssaykka biletina haasayaa doommedda, S'oossaakka galateedda.

⁶⁵ Aa shooratuukka de'iyasaa ubbaan yashshaan kumeeddino. Ha yewuukka zoozetiyyaa Yihudaa gadiyaa ubbaan darii haasayetteedda.

⁶⁶ Hawaakka siseeddawanttu ubbatuu, «Ha na'ay ayaa gidaneeshsha?» yaagiide yewuwaa barenttu wozanaan oyk'keeddino; S'oossaykka aanana de'iyawaa ereeddino.

Zakkaraasa Galataanne Timbbitiyyaa Oduwaa

⁶⁷ Yohaannisa aabbu Zakkaraasi Ayaanaa Geeshshaan kumiide timbbitiyaa yaagi odeedda:

⁶⁸ «Israa'eeliyaa Goday S'oossay anjjetto;
yiide bare asaa s'omooseeddanne wozeedda.

⁶⁹ Bare ayiliyaa Daawite golliyaan;
wolk'k'aama ashshiyaawaa nuw giigisseedda.

⁷⁰ Hawekka beni Godaa geeshsha nabatuwaa doonaan odettoowaan,

⁷¹ I nuuna, nu morkkatuwaappenne,
nuunanna ek'ettiyaawanttu kushiyaappe ashshanaassa.

⁷² Hawaakka I ootseeddawe, nu aawaatoo,
maarotetsaa bessanaassanne,
bare geeshsha c'aak'uwaa wozanaa aatsanaassa.

⁷³ Nu aawuwaa Abraahaamoo,
c'aak'keedda c'aak'uwaa k'oppaw,

⁷⁴ nu morkkatuwa kushiyaappe kesiide,
yashshay banttaan aw ootsanaadan,
maataa nuw immeedda.

⁷⁵ Hawenneekka, nuuna nu wodiya ubbaan,
geeshshatetsaaninne s'illotetsaan,
bare sintsaan essana diraassa.

⁷⁶ Zaariidekka, neenoo, ta na'aw,
D'ok'k'a S'oossaa nabiya geetettanaassa;
ogiyaa giigissanaw Godaappe sintsanna,
baanaassa.

⁷⁷ Asaa nagaraa maariyaa atosetsaa eraa,
untunttoo immanaassa.

⁷⁸ Hewekka killippe yeedda poo'uu,
nuuna s'omooseeddawe,
nu S'oossaa maarotetsaanne k'aretaa gaasuwaana.

⁷⁹ Aa poo'uukka d'umaaninne hayk'uwaa kuwaan,
utteeddawanttoo poo'issee;
nu gediyaakka sarotetsaa ogiyaan suurissee.»

⁸⁰ Na'aykka dic'ciide, ayaanaan minneedda; Israa'eeliyaa asaw beetteedda gallassay gakkanaw mela biittaa de'edda.

2

Yesuusa Yeletaabaa (Mat. 1:18-25)

¹ He wode* Roomaa kawutetsaa garssan de'iyaa Asay ubbay suntsaa s'aafettanaadaninne paydettanaadan Awugiss's'oose K'eesareppe† azazuu keseedda.

² Hewenneekka, K'ereneyoose‡ Sooriyaa gadiyaa mooddiya wode haneedda koyro asaa payduwaa.

³ Hawaa diraw itti itti Asay s'aafettanaw bare katamaa bare katamaa beedda.

⁴ Yooseefokka Daawita golliyaappenne yaraappe gidiyaa diraw Galiilaa Awuraajjaan de'iyaa Naazireete katamaappe dendiide Daawita katamaa gideeddawunnikko Yihudaan de'iyaa Beeteleeme geetettiyaa katamaa keseedda.

⁵ He wode yeliyaa wodii mateedda aw ooshetta utteedda Mayraamakka aanana ittippe baaddu.

⁶ Untunttu hewaan de'ishshin iziw yeliyaa wodii gakkii aggeedda.

⁷ Izakka Bayira Na'aa§ gideedda attuma Na'aa yelaaddu; imatsay shemppiyya sa'aa demmabeenna diraw, na'aa mayuwaan s'aas'aade Gap'atiyaan* k'eraaddu.

Wudiyaa Heemmiyaawanttanne Kiitanchchatuwaa

⁸ He gadiyaan k'amma barenttu wudiyaa heemmiidde dembban ak'iyaawanttu de'iino.

* **2:1** He wode, Geetettowe S'ammak'iyaa Yohaannisi yeletti simmiide biro guutsatetsaan de'ishshin Yesuusi yeletto wodiyaana. † **2:1** K'eesaara: Giyaa suntsay kaatiyaa guussa. Hewenneekka c'ora gadiyaa mooddiya wolk'k'ay de'iyaa c'ora kaatatuwaa kaatiyaa guussaa. ‡ **2:2** K'ereneyoosa: Geetettiyaawe Roomaa kaatii Awugiss's'oose, Sooriyaa geetettiyaa Yihudaanne Galiilaa Awuraajjatuwaa oyk'keedda gadiyaan suntsayeeddawaa. § **2:7** Bayira na'aa:

Isiraa'eeliyaa Asay yeletteedda na'aa ubbaa golliyaankka S'oossaw bessiyaawaa giino.

miishshay miyay miyaabay sa'aan laalettennaan maana mala yeggiide immiyaabaa.

* **2:7** Gap'atiyaa: Ha

⁹ S'oossaa kiitanchchay k'oppennaan yiide untunttu miyyiyaan ek'keedda; Godaa bonchchuu untunttu yuushshuwaan poo'eedda wode, wolk'k'aama yashshay untuntta oyk'keedda.

¹⁰ Kiitanchchay untuntta, «Yayoppite, asaw ubbaw haniyaa daro nashechchiyaa mishi-raachchuwaa taani hinttenttoo ahaad.

¹¹ Hachche Daawita katamaan ashshiyaawe yeletteedda. Ikka Godaa Kiristtoosa.

¹² Hawe hinttenttoo malla gido: Gac'ino na'ay mayuwaan s'aas'ettiide gap'atiyaa gidдон giseeddawaa demmanita» yaageedda.

¹³ K'oppennaan c'ora S'oossaa kiitanchchatuu koyro kiitanchchaanna ittippe k'onc'eeddino.

¹⁴ S'oossaakka galatiide, hawaadan geeddino:

«Bonchchuu S'oossaw
bolla saluwaan gido.

Sa'aan I dosiyaa asaw
sarotetsay gido»

yaageeddino.

¹⁵ Kiitanchchatuu untunttuppe shaakettiide saluwaaw kesowaappe guyye, wudiyaa heemmiyaawanttu, «Goday nuw k'onc'c'isseeddawaa, hawaa haneedda yewuwaaw be'anaw Beeteleeme boytte» geetetteeddino.

¹⁶ Untunttukka elleelliide beeddino. Mayraamonne Yooseefo demmiide, gacino na'aykka gap'atiyaan giseeddawaa be'eeddino.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan guutsa na'aa diraw odetteeddawaa k'onc'c'issiide odeeddino.

¹⁸ Hawaa siseedda ubbay untunttu odeedda yewuwaan maalaletteeddino.

¹⁹ Mayraama k'ay hawaa ubbaa bare wozanaan oyk'k'aade k'oppaadde gam"aaddu.

²⁰ Wudiyaa heemmiyaawanttukka ubbaa yewuu untunttoo odetteeddawaadan hanina demmo diraw, siseeddawoonne be'eeddawoo ubbaw S'oossaa bonchchiiddinne galatiidde simmeeddino.

²¹ Na'aw hospun gallassaa gidina k'as's'arettiyaaw wodii gakkoo wode, I aatti uluwaan attanaappe kase, kiitanchchay kesso sunsaan, Yesuusa geetetteedda.

Yesuusi Geeshsha Golliyaan S'oossaw Sheed'etteedda

²² Muse wogaa maaraadan geeyiyaa wodii[†] poletteedda wode Yooseefonne Mayraama gac'ino na'aa S'oossaw sheed'd'anaw Yersaalame akki beeddino.

²³ Hewenneekka Godaa wogaan, «Attuma na'aa gideedda bayira na'ay[‡] ubbay S'oossaw dummateeddawaa gidanawaa» geetetti s'aafetteeddawaadaaninne,

²⁴ k'aykka Godaa wogaan, «Laa"u dogommatuwaa woy laa"u harap'p'e maratuwaa» geetettowaadan, Godaw yarshshuwaa yarshshanaw afeeddino.

²⁵ He wode s'illonne genc'c'a gideedda Simoona geetettiyaaw itti bitanii Yersaalamen de'ee. Ikka, Israa'eeliyaaw asaw atotetsaa hidootaa naagiyaawaanne Ayaanaa Geeshshay Aa bolla shemppeedda asaa.

²⁶ Godan oketteedda Kiristtoosa be'ennaan hayk'k'ennawaa Ayaanaa Geeshshaan aw k'onc'c'isseedda.

²⁷ Ikka he wode Ayaanaa Geeshshay kaaletsina, Geeshsha Golliyaaw geledda. Na'aa yelawanttu eriyaa wogaa maaraadan, koshshiyaawaa aw polanaw guutsa na'aa Yesuusa oyk'k'iide gelo wode,

²⁸ Simoone mokki akki na'aa idimmiide S'oossaa galatiidde hawaa yaageedda:

²⁹ «Godaw, Neeni k'aalaa gelo maaraadan,
ha"i taana ne ayiliyaaw saruwaan neekko afa.

³⁰⁻³¹ Gaasuukka, ta ayfatuu,
asaa ubbaa sintsan Neeni giigisseedda,
ashshiyaaw hidootaa be'eeddino.

³² Hewekka Israa'eeliyaaw gidenna asaw,
k'onc'c'etsaa immiyaaw poo'uwaaw.

K'ay Ne asaw Israa'eelaw bonchchuwaaw.»

³³ Yooseefonne Aa daaya Aa diraw haasayetteedda yewoo maalaletteeddino.

³⁴ Simoonikka anjiide Mayraamo, «Hawe Na'ay Israa'eeliyaan c'oratoow dendduwaassinne kunddetsaw gaaso gidanaw, k'aykka iitaa haasayiyaawanttoo malla gidanaw dooretteedda.

2:21 Wog. 12:3; Luk'. 1:31 [†] **2:22 Geeyiyaa wodii:** Ayihudatuwaaw mac'c'a Asay attuma na'aa yelowaappe guyyiyaan, «Geeshsha gidukku» yaagi k'oppiino. K'aykka he na'ay k'as's'arettana gakkanaw iza soyippe kesennaadaan oosettaw. Ha wodii, geeyiyaa wodiyaaw geetettee. [‡] **2:23 Bayira na'ay:** 2:7S'eellite. **2:23** Kes. 13:2, 12

³⁵ C'oratoocka wozanaa k'ofay k'onc'owaa gidanaw, ne shemppuukka mashshaan k'ans'owaadan seelettanawaa» yaageedda.

³⁶ K'aykka Aaseera yaraappe gideedda Paanu'eela naatta Haanno geetettiyaa nabatta de'aw; Izakka loytas c'imaaddu. Bare wodorotetsaan geleeedda asinaana laappu laytsaa de'eeddawunno.

³⁷ Izi laytsaykka hosppun tammanne oydduwaa gidana gakkanaaw gallaasaanne k'ammaa geeshsha golliyaappe shaakettennaan s'oomaaninne woosaan kiitettaadde am"e\$ gidaade gam"aaddu.

³⁸ He wodekka shiik'aade S'oossaa galataaddu; K'aykka Yerusaalame Asay wozettanaw naagiyaawanttoo ubbatoo gac'ino Na'aa Yesuusabaa odaaddu.

Yooseefonne Mayraama Naazireete Simmeeddino

³⁹ Yooseefonne Mayraama Godaa higgiiyan azazetteeddawaa ubbaa polowaappe guyye Galiilaa Awuraajjaan de'iyaa barenttu katamaa Naazireete simmeeddino.

⁴⁰ Guutsa na'aykka dic'c'iiddenne minniidde beedda; aad'd'o eraankka kumeedda; S'oossaa aad'd'o keekatetsay Aa bollaana shempeedda.

Guutsa Na'aa Yesuusi Geeshsha Golliyaan

⁴¹ Yooseefonne Mayraama laytsaan laytsaan Paasigaa Baalaa bonchchanaw Yerusaalame katamaa biino.

⁴² Na'awukka tammanne laa"u laytsaa gido wode dooyaadan baalaw hini Yerusaalame keseeddino.

⁴³ Baalaa polowaappe kaala barenttu golle untunttu simmoode guutsa na'aa Yesuusi Yooseefonne Mayraama erennaan Yerusaalamen atti aggeedda.

⁴⁴ Untuntunna ittippe de'iyaawaa malatina itti gallassaa ogiyaa hametteeddino. Guyyeppe k'aykka barenttu dabbatuwaannanne barenttu siik'ettiyaawanttu matan koshsaa doommeeddino.

⁴⁵ D'ayo wode koyyiidde hini Yerusaalame simmeeddino.

⁴⁶ Heezzu gallasaappe guyye, tamarissiyaawanttu gidдон Yesuusi uttiide untunttu giyaawaa sisiiddenne untunttu oochchiidde Geeshsha Golliyaan garssan de'iyaawaa be'eddino.

⁴⁷ Sisiyaawanttu ubbatuukka, Aa akeekaanninne Aa zaaruwaan maalaletteeddino.

⁴⁸ Yooseefonne Aa daaya Aa be'o wode maalaletteeddino. Aa daayakka, «Ta Na'aw, ayaw nuuna hawadan ootsay? Ne aabbunne tanne Neena koyyiidde, daro metooteeddo» yaagaaddu.

⁴⁹ Yesuusikka untunttoo, «Ayaw taana koyyiitee? Ta aabbu gollen* de'anaw taw koshsiyaawaa eribeykkitee?» yaagi zaareedda.

⁵⁰ Hewaa yaagi odooppe attin, untunttoo I odeedda yewuu ayaa gintto gelibeenna.

⁵¹ Hewaappe simmiide, untuntunna ittippe hini Naazireete beedda; hewankka untunttoo azazettee. Aa daayakka hewaa ubbaa bare wozanaan wotsaaddu.

⁵² Yesuusikka eraaninne geesan, sabaanikka S'oossaanne asaa sintsan dic'c'eedda.

3

S'ammak'iyaa Yohaannisi Yesuusaw Ogiyaa Giigissee

(Mat. 3:1-12; Mar. 1:1-8)

¹ S'ibaariyoosa geetettiyaa kaatii kawuteedda tammanne ichcheshetsiyaa laytsaan P'ens'enaawiyaa P'ilaas'oosi Yihudaa mooddiyaawaa wode, Heroodise Galiilaan oyddentsiyaa shaakuwaa mooddiyaawaa wode, Aa ishay Pilip'p'oosikka Is'uuriyaaninne S'irkkonddoosan oyddentsiyaa shaakuwaa mooddiyaawaa wode, Lisaaniyoosikka Abileenne oyddentsiyaa shaakuwaa mooddiyaawaa gidiide mooddi de'ishshin,

² Haanninne K'eyyaafay k'eesatuwaa kaappatuwaa* gidiide de'ishshin, S'oossaa k'aalay Zakkaraasa na'aa Yohaannisakko mela biittaaan yeedda. ³ Yohaannisi Yorddaanoosa Shaafaa heeraa ubbaa biide, «Hintte nagaray atto geetettana mala nagaraa paas'iide s'ammak'ettite» yaagi tamarisseeedda.

⁴ Nabiyaan Isiyaasa mas'aafan s'aafetteedda k'aalaadan,

§ **2:37 Am"e:** Am"e guussay asinay hayk'ina gelennaan gam"eedda mac'c'awuno. Ha payduwaan s'aafetteedda mishiratta laappu laytsaa s'alalaa asinaana gam'owaappe guyye 84 laytsaa ubbaa am"e gidaade gam"aaddu. **2:39**

Mat. 2:23 **2:41** Kes. 12:1-27; Zar. 16:1-8 * **2:49** Ta aabbu gollen: Guussay, Ta aabbu kiitteenaa oosuwaan polanaw bessee guussaa. **2:52** 1 Sam. 2:26; Lem. 3:4 * **3:2** K'eesatuwaa kaappatuu Haanninne K'eyyaafay: Haanna kaappotetsaa wodii Yesuusi yelettanaappe kase 6-15 laytsaa gakkanaassa. K'eyyaafaa geetettiyaa Haanna bolluu 18-37 laytsaa kaappo gidiide Yesuusa yeletaappe kase gam"eedda. **3:4** Isa. 40:3-5

«Mela biittaaan waassiyaa bitaniyaa kooshshay,
 «Godaw ogiyaa giigissite;
 Aa ogiyaakka suurissite.

⁵ Olalay ubbay kumo;
 deriinne zoozii denbbaa gido,
 giigenna ogii ubbay giigo,
 hanchchiro ogii ubbay liik'o.

⁶ Hewaa gidooppe,
 Asay ubbay S'oossay ashshiyaawaa be'ana» »
 yaageedda.

⁷ Hawaa diraw Yohaannisi Aa kushiyan s'ammak'ettanaw keseedda asaw hawaadan
 oduwaa doommeedda, «Henttenoo, shooshshaa naatoo; yiyaa hank'k'uwaaappe attana mala
 hinttentta ooni mak'keeddee?

⁸ Simmi hinttenttu nagaraappe simmeeddawanttoo bessiyaa ayfiyaa ayfite. Hinttenttu
 wozanaan Abraahaamo nu aabbu de'ee gooppite. S'oossay Abraahaamoo[†] naanaa ha
 shuchchatuwaappe dentsanaw danddayee yaagaade taani hinttenttoo oday.

⁹ Ha'i ubbaa bees'i mitsaa s'ap'uwaan k'ans's'anaw giigi utteedda; simmi lo"o ayfiyaa
 ayfena mitsay ubbay k'ans's'ettiide tamaan olettanawaa.»

¹⁰ «Yaatina ha'i nu ayaa udanee?» yaagiide Aa c'ora Asay oochcheedda.

¹¹ Yohaannisikka, «Laa"u mayuu de'yaawe baynnawoo immo; k'umay de'yaawekka
 baynnawoo gisho» yaagi zaareedda.

¹² K'aras'aa shiishshiyaawantukka s'ammak'ettanaw yiide, «Tamaarissiyaawoo, nu ayaa
 udanee?» yaagi oochcheeddino.

¹³ I untunttoo, «Geetettowaappe aad'd'o k'aras'aa aatsi shiishshoppite» yaagi odeedda.

¹⁴ Hewaappe kaala wotaadaratuu, «Nuunishi, ayaa udanee?» yaagi Aa oochcheeddino.
 Yohaannisikka, «Asaa shaluwaa naak'uwaan bonk'k'i akkoppite, oonanne wordduwaan
 mootoppite, hinttenttu dirguu hinttenttoo gidana» yaagi zaareedda.

¹⁵ He wode Asay ubbay Kiristoosa yuussaa naagiidde de'iyaa diraw Yohaannisa,
 «Hawekka Kiristoosa gidennaan attena» yaagiide barenttu wozanaan maleeddino.

¹⁶ Yohaannisi ubbatuwaakka, «Taani haatsaan s'ammak'ay; gidoppe attin taappe
 wolk'k'aamayenne taanikka Aa c'aammaa k'ashuwaa billana danddayennawe[‡] biro
 yaanawaa; ikka Ayaanaa Geeshshaaninne tamaan s'ammak'anawaa;

¹⁷ Aa kushiyan katsaa dalaappe shaakki geeshshiyaa layday de'ee. Katsaa uddumaan
 bukkowaa geeshshi punniide ayfiyaa diyiyaan k'olee; shin dalaa to'enna tamaan guud-
 dee.»

¹⁸ Yohaannisikka hara c'ora k'aalaan c'ora asaa mak'k'iidde mishiraachchuwa k'aalaa
 odeedda.

Herodise S'ammak'iyaa Yohaannisa K'achcheedda

¹⁹ Galililaa mooddiya Herodisa k'ay bare ishaa Pilip'p'ooa machchatto Herodiyaado I
 akkeedda dirawunne haraakka c'ora iita kiitaa kiitetto diraw, Yohaannisi seereedda.

²⁰ Hawaa diraw ha ubbaa gujjiide Herodise Yohaannisa k'asho golle gelisseedda.

Yohaannisi Yesuusa S'ammak'eedda

(Mat. 3:13-17; Mar. 1:9-11)

²¹ Asay ubbay s'ammak'etti simmowaappe guyyiyaan Yesuusi s'ammak'etteedda. I
 woossi de'ishshinkka saluu dooyetti aggeedda.

²² Geeshsha Ayyaanayikka harap'p'iyaa malatiide Aa bollaana wod'd'eedda.
 Saluwaappekka, «Ta dosiyaa na'ay neena; neenan Taani nashettay» yaagiya k'aalay
 yeedda.

Yesuusa Yeletay Kase Guyye

Mayzaappe De'iyaa Payduwaa

(Mat. 1:1-17)

²³ Yesuusi tamaarissuwaa doommoode aw hattamu laytsaa gideedda; c'ora asaykka
 barenttoo malatowaadan Aa Yooseefo na'aa yaagiino; Yooseefo Elele na'aa;

²⁴ Elele Maate na'aa; Maate Leewiyaa na'aa; Leewii Milkke na'aa; Milkke Yoonaa na'aa;
 Yooni Yooseefo na'aa;

^{3:7} Mat. 12:34; 23:33 [†] ^{3:8} *Abraahaamo naanaa*: Ayihuda asatuu barentta S'oossay dooreedda asaa yaagi k'oppiino.
 Gaasuunneka, beni hidootaa k'aalay S'oossaappe nu aabbu Abraahaamoo imetteedda yaagiide k'oppiyaa diraassa.

^{3:9} Mat. 7:19 ^{3:12} Luk'. 7:29 [‡] ^{3:16} *Aa c'aammaa k'ashuwaa billana danddayennawe*: Hawe k'ooma woy
 danggaas'iratti oosuwa. ^{3:20} Mat. 14:3-4; Mar. 6:17-18 ^{3:22} Dom. 22:2; Maz. 2:7; Isa. 42:1; Mat. 1:17; Mar. 1:11;
 Luk'. 9:35

²⁵ Yoosefo Maataatiyaa na'aa; Maataati Amoos'e na'aa; Amoos'e Naahome na'aa; Naahome Esiliime na'aa; Esiliime Naage na'aa;

²⁶ Naage Maa'aate na'aa; Maa'aate Maataatiyyu na'aa; Maataatiyyu Seemeye na'aa; Seemeyi Yoosefo na'aa; Yoosefo Yooda na'aa;

²⁷ Yoodi Yoonana na'aa; Yoonani Reese na'aa; Reese Zerubaabeela na'aa; Zerubaabeeli Salaatiyaala na'aa; Salaatiyaale Neele na'aa;

²⁸ Neeli Milkke na'aa; Milkke Haadde na'aa; Haadde Yoosaase na'aa; Yoosaase K'ooaama na'aa; K'ooaami Elmaadoome na'aa; Elmaadoome Eere na'aa;

²⁹ Eere Yoosee'e na'aa; Yoosee'e, Eli'eezera na'aa; Eli'eezere, Yoorame na'aa; Yoorami Maas'aate na'aa; Maas'aate Leewiyaa na'aa;

³⁰ Leewii Simoona na'aa; Simoone Yihudaa na'aa; Yihuday Yoosefo na'aa; Yoosefo Yoonana na'aa; Yoonani Eliyaak'eema na'aa;

³¹ Eliyaak'eemi Meeliya na'aa; Meeliye Mayinaana na'aa; Mayinaani Maas'aate na'aa; Maas'aate Naataane na'aa; Naataane Daawite na'aa;

³² Daawite Issey na'aa; Issey Iyyoobeedda na'aa; Iyyoobeedi Boo'eeza Na'aa; Boo'eezi Salmoona na'aa; Salmoon Nahishoon na'aa;

³³ Nahishooni Aminaadaaba na'aa; Aminaadaabi Raama na'aa; Raami Ariina na'aa; Ariinay Hezroona na'aa; Hezrooni Pereeza na'aa; Pereezi Yihudaa na'aa;

³⁴ Yihuday Yaak'ooba na'aa; Yaak'oobi Yisaak'a na'aa; Yisaak'i Abraahaamo na'aa; Abraahaamo Taara na'aa; Taari Naakoor na'aa;

³⁵ Naakoori Seeroohe na'aa; Seeroohi Ragawa na'aa; Ragawi Pelega na'aa; Pelegi Abeera na'aa; Abeeri Saalla na'aa;

³⁶ Saalli K'aynaana na'aa; K'aynaani Arfaakisiide na'aa; Arfaakisiide Seeme na'aa; Seemi Nohe na'aa; Nohe Laameehe na'aa;

³⁷ Laameehi Maatusaala na'aa; Maatusaali Heenooke na'aa; Heenooki Yaareedda na'aa; Yaareed Malaali'eela na'aa; Malaali'eeli K'aynaana na'aa;

³⁸ K'aynaani Heenoosa na'aa; Heenoosi Seete na'aa; Seeti Addaama na'aa; Addaami S'oossaa na'aa.

4

Yesuusaw Shiik'eedda S'alahiyya Paac'iyaa

(4:1-13; Mat. 4:1-11; Mar. 1:12, 13)

¹ Yesuusi Geeshsha Ayyaanaan kumiide Yorddaanoosa Shaafaappe simmeedda; Ayyaanaan mela sa'aa kaalesettiide beedda.

² Hewaan oytamu gallassaa daabiloosan paac'etteedda. He gallassatuwaan ayaanne mibeenna diraw wurssetsaa poluwaa heeraan I koshatteedda.

³ Daabiloosikka, «Neeni S'oossaa Na'aa gidoope ha shuchchaa, «Ukitsaa gida» gaade azaza» yaageedda.

⁴ Yesuusikka, «Asay S'oossaa K'aalaa ubbaappe attin ukitsaa s'alalaan de'enna» geetetti S'oossaa K'aalaan s'aafetteedda» yaagi zaareedda.

⁵ Daabiloosikka d'ok'k'a gideedda deriyaa Yesuusa kessiide alamiyaa kawutetsaa ubbaa lip'o ayfii simmanaw besseedda.

⁶ Daabiloosikka, «Ha kawutetsaa maataayne bonchchuu ubbay taw imetteedda. Taani ta dosiyaa oossinne immana; newukka immana.

⁷ Hewaa gidiyaa diraw, ne ta sintsaan taw goyinnoope ha ubbay neessa gidanawaa» yaageedda.

⁸ Yesuusikka zaariide, «Godaa S'oossaw goyinna, Aa s'alalaa Godaya» geetetti S'oossaa K'aalaan s'aafetteedda» yaageedda.

⁹⁻¹¹ Daabiloosikka Yesuusa Yersaalame afiide Geeshsha Golliyya huup'iyaa kessiide, «S'oossay neena naagana mala,

kiitanchchatuwaa kiitanawaa,

untuntutukka ne gedii shuchchaan d'ubettenna mala,

barenttu kushiyaan neena dentsanawantta» yaagettiide,

Geeshsha Mas'aafaan s'aafetteedda;

ane Neeni S'oossaa Na'aa gidoope,

hawaappe duge neena ola»

yaageedda.

¹² Yesuusikka zaariide, «Ne Godaa S'oossaa paac'c'oppa» geetetteedda» yaageedda.

¹³ Daabiloosikka paac'iyaa ubbaa wurssowaappe guyye guutsa wodew Yesuusappe shaakettedda.

*Yesuusi Galiilaan Oosuwaa Doommeedda**(Mat. 4:12-17; Mar. 1:14, 15)*

¹⁴ Yesuusikka Ayaanaa wolk'kaan Galiilaa gadiyaa simmeedda. Aa waariikka yuushshuwaan de'iyaa ubbaa gakkedda.

¹⁵ Yesuusikka Ayihudatuwaa Woosa Golliyaan tamarissiide asaan ubbaan galateteedda.

*Naazireeten Yesuusa Is's'eeddino**(Mat. 13:53-58; Mar. 6:1-6)*

¹⁶ I bare dic'c'o katamaa Naazireete yeedda; kase ootsiyaawaadanka sambbata gallassi Ayihudatuwaa woosa golle geliide nabbabanaw dendiide ek'keedda.

¹⁷⁻¹⁹ Nabiyya Isiyaasan s'aafettiide s'aas'etteedda mas'aafaa aw immeeddino. He mas'aafaa billiide:

«Taani hiyyesatoo mishiraachchuwaa odanaw oketteedda diraw Godaa Ayyaanay Ta bolla de'ee.

K'ashetteeddawanttoo bilettaa,
k'ook'atoo s'eelana mala odanaw,
k'ayka naak'etteeddawantta naak'uwaappe
kessana mala dosetteedda Godaa laytsaa
odana mala, Taana kiitteennda»

geetetti s'aafetteeddasaa demmeedda.

²⁰ Mas'aafaakka s'aas'iide Ayihudatuwaa woosa golliyaan ootsiyaawoo immiide utteedda. Ayihudatuwaa woosa golliyaan de'iyaa Asay ubbay Aa c'addi s'eelleedda.

²¹ Yesuusikka, «Hachche hinttew nabbabettina hinttenttu siseedda k'aalay poletteedda» yaageedda.

²² Ubbay aw markkatteeddino. Aa doonaappe kesiyaa aad'd'o keekatetsaa k'aalaappe dendeeddawaan maalalettiide, «Hawe Yooseefo na'aa gidennee?» geeddino.

²³ Yesuusikka sid'e banttaan ha leemisuwaan, «Hinttenttu taw 'D'aliyaa Godaw, ne huup'iyaa patsa, neeni K'ifirinaahooman ootsina nu sisowaa ubbaa ha ne katamaankka k'ay ootsa» yaagiide odiita» yaageedda.

²⁴ K'ayka, «Tumuwa yaagay, nabii bare yeletto gadiyaan gammakka bonchchettenna.

²⁵ «Yewuwaan k'ay tumuwaaday: Eelaasa wodiyaan heezzu laytsanne usuppun agenaa iray bukkennaan is's'ina sa'aa ubbaan wolk'kaama koshay geleedda wode, Israa'eelen c'ora am'atuu de'iino.

²⁶ Eelaasikka Sidoonaa gadiyaan de'iyaa Seraafta heeraa itti am'attikko kiitetteeddappe attin ookkonne kiitettiibeenna.

²⁷ Nabiyya Elssaa'a wodiyaankka Israa'eeliyaan c'ora oolluwaa harggiyaan* oyk'etteeddawanttu de'iino; Sooriyaa biittaa de'iyaa Ni'imaaneppe attin untuntuppe ooninne pas'i beenna» yaageedda.

²⁸ Ayihudatuwaa woosa golliyaan de'iyaa wanttu ubbatuu hawaa sisiide darissiide hank'etteeddino.

²⁹ Untunttu dendiide Yesuusa katamaappe gas'aa kessiide duge olanaw katamay kees'etteedda deriyaa huup'iyaa afeeddino.

³⁰ Shin Yesuusi untunttu gidduwaanna aad'd'iide beedda.

*Iita Ayyaanay Oy'k'eedda Bitaniyaa**(4:31-37; Mar. 1:21-28)*

³¹ Hewaappe guyyiyaan Yesuusi Galiilaa gadiyaan de'iyaa K'ifirinaahooma katamaa beedda. Sambbata gallasaankka asaa tamarisseedda.

³² I tamarissiyaa timirttii maataan gidiyaa diraw siseedda Asay ubbay maalaletteeddino.

³³ Ayihudatuwaa woosa golliyaan iita ayyaanay oyk'keedda bitanii de'ee; bare kooshshaa d'ok'ku ootsi waassiide,

³⁴ «Hayya godo aggaarikii Naazireetiyaa Yesuusa; nuw neenanna ay ittipetetsay de'ii? Nuuna bayizzanaw yaad? Neeni oonentto eraad; Neeni S'oossaa Aawuu kiitteennda geeshsha gidikkii!» yaageedda.

³⁵ Yesuusikka, «C'o'u gu, appukka kesa» yaagi seereedda. Iita ayyaanay bitaniyaa untunttu gidduwaan kundissiide ayinne k'ohennaan aappe keseedda.

4:17-19 Isa. 61:1-2

4:24 Yoh. 4:44

4:25 1 Kat. 17:1

4:26 1 Kat. 17:8-16

* 4:27 Oolluwaa harggiyaa:

S'oossaa k'aalay tamarissettiyaa wodiya ubbaan, «Oolluwaa» giyaa k'aalay galbbaa bolla sakkiyaa sakuwaa ubbaw akettiyaawaa. 4:27 2 Kat. 5:1-14 4:32 Mat. 7:28, 29

³⁶ Asay ubbay maalalettiide ittuu ittoo, «Hawe ayaa k'aalee? Barew de'iyaa maataaninne wolk'aan iita ayyaanatuwaa seeree; k'ay iita ayyaanaykka kesee» yaagiidde haasayeeddino.

³⁷ Aa waariikka he yuushshuwaan de'iyaa gadiyaa ubbaa gakteedda.

Yesuusi C'ora Hargganchcha Asaa Patseedda

(Mat. 8:14-17; Mar. 1:29-34)

³⁸ Yesuusi Ayihudatuwaa woosa golliyaappe dendiide Simoona golliyaa geleedda, Simoona bollotatta wolk'aama k'os'uwaa harggiyaan harggettaade giseeddawunniw Yesuusi izo patsanaadan Asay Aa woosseedda.

³⁹ I matan ek'kiide k'os'uwaa harggiyaa seerina, harggii yeddiisheedda; he wodiyaanka dendaade untunttoo kiitettaaddu.

⁴⁰ Away wullo wodiyaan duma duma harggiyaan oyk'k'etteedda harganchchatuwa ubbaa aakko aheeddino; ikka ittuwaa ittuwaa bolla bare kushiya wotsiide patseedda.

⁴¹ Iita ayyaanatuukka, «Neeni Kiristtoosa S'oossaa Na'aa» yaagi waassiidde c'ora asaappe keseeddino. I Kiristtoosa gidowaa untunttu ereedda diraw haasayenna mala diggeedda.

Yesuusi Galiilaan Tamaarisseedda

(Mat. 4:23-25; Mar. 1:35-39)

⁴² Sa'ay wontto wode Asay baynnasaa beedda; Asay ubbay Aa koyyiidde I de'iyasaa yeeddino. Barenttuppe shaaketti beennaadan digganaw koyyeeddino.

⁴³ I k'ay, «Hini hara katamatoo baade S'oossaa Kawutetsaa mishiraachchuwaa K'aalaa odanaw koshshee; taani kiitetteeddawe hawaa diraassa» yaageedda.

⁴⁴ Galiilaan de'iyaa Ayihudatuwaa woosa gollen K'aalaa tamarissiide gam"eedda.

5

Yesuusi Koyro Barena Kaalliyaawantta Dooreedda

(Mat. 4:18-22; Mar. 1:16-20)

¹ Itti gallassi Yesuusi Gensaarees'e Abbaa* gas'aan ek'kiide de'ishshin c'ora Asay aakko shiik'kiide S'oossaa k'aalaa sisanaw sugetti de'iino.

² He wode laa'u wonggiratuu† Abbaa gas'aan ek'kowaa I be'eedda; moliyaa p'iriyaaawanttu k'ay wonggiratuwaappe wod'diide barenttu dabbaa meec'ci de'iino.

³ Yesuusi wonggiratuwaa giddoppe Simoonawunno gideeddawunni geliide sa'aappe yaa abbaakko guutsaa shiishshanaadan oochcheedda. Hewaappe guyye wonggiriya bollan uttiide asaa tamarissuwa doommeedda.

⁴ Tamarissuwa betsowaappe guyyiyaan Simoona, «Wonggiriya yaa abbaa c'iimmuwaakko shiishshite; hinttenttu dabbaakka moliyaa p'iranaw olite» yaageedda.

⁵ Simoonikka, «Godaw, k'ammaa kummentsaa daaburi ak'kiide ayinekka oyk'k'ibeykko; shin ha"i Neeni goowaadan dabbaa oleetto» yaagi zaareedda.

⁶ Hewaadanka ootseedda wode, daro c'ora moliyaa oyk'k'eeddino. Untunttu dabatuukka duus'erettanaw haneeddino.

⁷ Hara wonggiriyaan de'iyaa laggetsatuu yiide maaddanaadan wutteeddino; untunttu laa'u wonggiratuwaanka moliyaa kuntsina wonggiratuu mitettussaa doommeeddino.

⁸ Simooni P'es'iroosikka hawaa be'eedda wode Yesuusa gulbbatan kunddiide, «Godaw, taani nagaranchcha asaa gido diraw taappe shaaketta» yaageedda.

⁹ Hawaa geeddawe inne aanana ittippe de'iyaaawanttu ubbay barenttu oyk'k'eedda moliyaa c'oratetsaan maalaletteeddino.

¹⁰ Hewaadanka k'ay Simoona laggetsaa gideeddawanttu Zabddiyoosa naanatu Yaak'oobinne Yohaannisi maalaletteeddino.

Yesuusikka Simoona, «Yayyoppa hawaappe guyyiyaan asaa p'iriyaaawaa gidanaassa» geedda.

¹¹ Untunttukka wonggiratuwaa haatsaappe gas'aa kessiide, ubbabaa aggiide Yesuusa kaalleeddino.

Yesuusi Oolluu Oy'k'eedda Bitaniyaa Patseedda

(Mat. 8:1-4; Mar. 1:40-45)

¹² Yesuusi katamatuwaappe ittuwaan de'ishshin oolluu‡ bollaa ubbaa meedda bitanii de'iyaaawe Yesuusa be'ide Aa sintsanka kunddiide, «Godaw, neeni koyyooppe taana patsanaw danddayaa» yaagiide woosseedda.

* **5:1 Gensaarees'e Abbaa:** Galiilaa Abbaw imetteedda duma suntsaa. **5:1** Mat. 13:1, 2; Mar. 3:9, 10; 4:1 † **5:2 Wonggiriya:** Wonggiriya geetettowe, wogga haatsaa woy abbaa bollaas Asay hefintsa bagga pinnanaw go"ettiya miishshaa. Hayk'ko Asay moogettiyaawaa gidennawaa eranaw koshshee. **5:5** Yoh. 21:3 **5:6** Yoh. 21:6 ‡ **5:12 Oolluwa:** 4:27S'eellite.

¹³ Yesuusikka bare kushiya yeddi bochchiide, «Dosay geeyya!» geedda. Heman"iyankka oolluu Aa yeddeedda.

¹⁴ Yesuusi Aa, «Hawaa oossinne odoppa. Shin k'eesaakko baade neena bessa. Hewaappe guyye oolluwaa harggiyaappe pas'eeddawoo markka gidanaadan Muse higgian azazetteedda yarshshuwaa shiishsha» geedda.

¹⁵ Gido shin Aa waarii loytsi aakkiide beedda; daro c'ora asaykka Yesuusi odiyaaawaa sisanawunne barenttu harggiyaappe pas'anaw shiik'eeddino.

¹⁶ Yesuusi c'ora wode geemasaa biide woossee.

Yesuusi Bollay Sileedda Bitaniyaa Patseedda

(5:18-26; Mat. 9:2-8; Mar. 2:3-12)

¹⁷ Itti gallassi Yesuusi tamarissiidde de'ishshin Galiilaappenne Yihudaa heeraa ubbaappe, Yerusaalame yeedda Parisaawatuunne higgiiyaa tamarissiyaawanttu utti de'ishshin hargganchchatuwaa patsana mala S'oossaa Aawuwaa wolk'k'ay aw imetteedda.

¹⁸ He wode bollay sileedda^s itti bitaniyaa amareeda Asay shanchchamaan tookki ahi golle gelissiiide Yesuusa sintsan wotsanaw koyyeeddino.

¹⁹ Asaa c'oratetsaappe denddeeddawaan Yesuusakko shiik'anaw danddayibeykino. Hewaa diraw bollaw gi"i golliyaa kaaraa* k'aariide Aa, shanchchamaana asaa gidдон Yesuusa sintsaan wotseeddino.

²⁰ Yesuusikka untunttu ammanuwaa be'iide, «Ha bitanew, ne nagaray atto geetteedda» yaageedda.

²¹ Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttunne Parisaawatu, «Hawe S'oossaa boriyaawe oonee? Itti S'oossaa attin nagaraa atto gaanaw ooni danddayii?» yaagi k'ofaa doommeeddino.

²² Yesuusikka untunttu k'ofaa ero diraw hawaadan geedda, «Ayaw hinttenttu wozanaan hawaadan k'oppiitee?

²³ «Ne nagaray atto geetteedda» gaanawaappenne «Denddaade ba» gaanawaappe hak'awe matee?

²⁴ Yewuwaan k'ay hawaa taani geeddawe, Asaa Na'ay biittaa bollan nagaraa maaranaw maataay de'iyaaawaa hinttenttu eranaadana.» Hewaappekka gunddeedda bitaniyaa, «Denda ne shanchchamaa tookkaade ne golle ba gay» yaageedda.

²⁵ Gunddaykka asaa sintsaan denddowaashshin bare shanchchamaa tookkiide S'oossaa galatiidde bare soy beedda.

²⁶ Ha wode ubbatuukka darii maalaletteeddino; S'oossakka galatiidde, «Hachche mal-abaa be'eeddo» yaagiide yashshaan kumeeddino.

Yesuusi Leewiyaa Dooreedda

(5:27-32; Mat. 9:9-13; Mar. 2:13-17)

²⁷ Hewaappe guyyiyaan Yesuusi kesiide beedda; Leewiyaa geetettiiyaa k'aras'aa shiishshiyaawe, k'aras'aa shiishshiyaasan uttowaa be'iide, «Taana kaala» geedda.

²⁸ Ikka denddiide ubbabaa aggiide Aa kaalleedda.

²⁹ Hewaappe simmiide Leewii bare gollen daro shoobiya giigisseedda; c'ora k'aras'aa shiishshiyaawanttunne hara c'ora asaykka untunttunna uttiide mi de'iino.

³⁰ Parisaawatuunne higgiiyaa tamarissiyaa, untunttunna ootsiyaawanttu, Yesuusa kaalliyaawanttu bollan, «Ayaw k'aras'aa k'ans'siyaawanttunanne nagaranchchatuwaa miiteennee ushiitee?» yaagiide zuuzummeeddino.

³¹ Yesuusikka, «Hargganchcha asaappe attin pas'a asaw aakimiyaa koshshenna.

³² Taani yeeddawe, nagaranchchatuu barenttu nagaraa paas'iide simmanaadaanappe attin, s'illatuwaa s'eesanaw yabeykke» yaagi zaareedda.

Yesuusi S'oomaabaa Ooshetteedda

(5:33-39; Mat. 9:14-17; Mar. 2:18-22)

³³ Hawaappe guyyiyaan Yesuusa, «Yohaannisa kaalliyaawanttunne Parisaawatuwaa kaalliyaawanttu ubbaa wode s'oomiionne woossiino; shin Neena kaalliyaawanttu k'ay ubbaa gallassi miionne ushiino» yaagiide oochcheeddino.

³⁴ Yesuusikka, «Mishiray untunttunna de'ishshin miyaatatuu s'oomanaw danddayiino?

^s 5:18 **Bollay sileedda:** Hawaa guussay Giriike k'aalaan «Paralumoo'ay» geetettiiyaawaa. Ha k'aalaa biletsay Ingilizeetsuwaan «Paraalayizid» guussaa. Ha laa'atuwaakka Dawurootsuwan biletsaa immoode, keechcheeddawaa woy k'aas'enna mala daabureeddawaa guussaa.

* 5:19 **Kaaraa:** Ha payduwaan geetteedda golliyaa kaaray Dawurowaa mala gidennaadan, Palastiine gaden golliyaa bollan de'iyaa kaaray gede k'erettiide kees'ettee. Hewe yaatiide k'ay dufettiide gas'aan gas'aan hara mitsay tec'ettina loytsi kees'ettee. Hewaa mala kees'ay ooratsa k'aalaa c'aak'uwaa wodiyaan eretteeddawaa. 5:30 Luk'. 15:1, 2

³⁵ Yewuwaan k'ay mishiray untuntuppe shaakettiide baana wodii yaanawaa; he wode s'oomanawantta» yaagi zaareedda.

³⁶ Yesuusikka kaaliyaa leemisuwaa odeedda: «Ooratsa mayuwaappe peed'i akkiide ec'a mayuwaa bolla d'eppiyaawe baawa; gaasuukka hawaada ootsooppe ooratsa mayuwaa peed'ee; ooratsa d'efiikka ec'a mayuwaan giigena.

³⁷ Hawaadanka ec'eedda c'ilggiyaan[†] ooratsa woyniyaa eessaa wotsiyaawe baawa; wotsooppe k'ay ooratsa woyniyaa eessay c'ilggiyaa d'uussee; eessaykka gukkee; c'ilggaykka bayee.

³⁸ Ooratsa woyniyaa eessaa, ooratsa c'ilggiyaan wotsanaw bessee.

³⁹ Ec'a woyniyaa eessaa ushiide ooratsa koyyiyaawe ooninne baawa; gaasuukka ec'ay mal'ee giyaa diraw.»

6

Yesuusa Kaaliyaawanttu Sambataan Tishaa Duutseeddino

(Mat. 12:1-8; Mar. 2:23-28)

¹ Sambbata gallassi Yesuusi barena kaaliyaawanttunna ittippe itti goshshaa gid-duwaanna aad'd'iyya wode Aa kaaliyaawanttu zarggaappe tishaa duutsiide barenttu kushiyar shigechchiide muussaa doommeeddino.

² Parisaawatuwaa gidloppe, «Sambbata gallasaan ootsanaw woga gidennawaa ayaw ootsiitee?» yaageeddino.

³ Yesuusi, «Kaatiyaa Daawitenne ittippe de'iyawanttu koshatteedda wode ootseeddawaa nabbabi beykkitee?

⁴ Daawite S'oossaa golliyaa geliide k'eesatuwaappe attin hara Asay meennaadan diget-teedda, S'oossaw yarshshetteedda k'umaa meedda. Ittippe de'iyawanttukka I imminaade meeddino» yaagi zaareedda.

⁵ Hawaappe kaalliide Yesuusi, «Asaa na'ay sambbataw Godaa!» geedda.

Yesuusi Kushii Gunddeedda Bitaniyaa Patseedda

(Mat. 12:9-14; Mar. 3:1-6)

⁶ Hara sambbata gallasaan Yesuusi Ayihudatuwaa woossiyaa golliyaa geliide tamarissi de'ee. Hewankka ushechcha kushii sileedda bitanii de'ee.

⁷ Higgiyaa tamarissiyaawanttunne Parisaawatuu Yesuusa mootiyaa gaasuwa demanaw I sambbataan asaa patsooppe be'ana giide naagi de'iino.

⁸ Ikka untunttu k'ofaa eriide kushii sileedda bitaniyaa, «Dendda asaa gidduwaan ek'k'a» yaageedda. Bitaniikka denddi ek'keedda.

⁹ Hewaappe simmiide Yesuusi, «Haninttonne sambbata gallasaan lo'obaa ootsanaw bessiyee iitabaa ootsanaw bessii? Shemppuwaa ashshanaw bessiyee wod'anaw bessii?» yaageedda.

¹⁰ Yesuusi bare yuushshuwaan de'iyaa asaa ubbaa s'eellowaappe guyyiyaan bitaniyaa, «Ne kushiyaa mic'c'a!» yaageedda. Ikka mic'c'iide pas'eedda.

¹¹ Untunttu loytsi hank'keettiide Yesuusa bolla ootsanawaa barenttu gidдон mak'k'eteeddino.

Yesuusi Tammanne Laa"u Kiitetteeddawantta Dooreedda

(Mat. 10:1-4; Mar. 3:13-19)

¹² He wodiyaan Yesuusi deriyaa bolla woossanaw keseedda; hewankka k'ammaa kumentsaa S'oossaakko woossiide ak'eeda.

¹³ Sa'ay wonttowaan barena kaaliyaawantta s'eeseedda. Hewanttuppekka tammanne laa"atuwaa dooriide, «Kiitetteeddawantta»^{*} yaagiide suntseedda.

¹⁴ Untunttu suntsaykka: P'es'iroosa giide I suntseedda Simoon, Aa ishaa Inddiraasa, Yaak'ooba, Yohaannisa, Pilip'p'oosanne Barttalamoosa,

¹⁵ Maatoossa, Toomaasa, Ilppiyooa na'aa Yaak'ooba, bare gadew seelettiyaa Simoon,

¹⁶ Yaak'ooba na'aa Yihudaanne Yesuusa aatsi immeedda ask'k'orootu Yihudaa.[†]

Yesuusi C'ora Asaa Tamarisseeddanne Patseedda

(Mat. 4:23-25)

¹⁷ Yesuusikka untunttunna ittippe deriyaappe wod'd'iide dembbasaan ek'keedda. Aa kaaliyaawanttuppekka c'ora Asay hewaan de'ee. K'aykka Aappe sisanawunne barenttu

[†] 5:37 **C'ilggiyaa:** Hawoo Dawurootsuwan imettiyaa gujja biletsey eessaa naa"iyaa ogoruwaa. 6:4 Wog. 24:9

^{*} 6:13 **Kiitetteeddawantta:** Hawaa guussay tammanne laa"u Yesuusi kiitteedda hawaaratuwaa guussaa. [†] 6:16

Ask'k'orootu: Hawaa guussay Ayihuda gadiyaan de'iyaa Ask'k'orootu geetettiyaa gadiyaappe yeennaan atenna guussa. Ha suntsaa biletsey, «Worddanchaa». K'aykka, «Hayk'oo aatsi immiyaawaa» guussaa.

harggiyaappe pas'anaw Yihudaa gadiyaappe, Yerusaalame katamaappe, abbaa matan de'iyaa S'iirroosappenne Sidonaappe yeedda c'ora Asay hewwaan de'iino.

¹⁸ Ha asaykka Aa sisanawunne barenttu harggiyaappe pas'anaw yeeddino. Tuna ayyaanan oyk'ettiide metootiyaawanttukka pas'eeddino.

¹⁹ Wolk'k'ay aappe kesiide ubbaa patsiyaa diraw Asay ubbay Aa bochchanaw koyyee.

Anjuwaabaanne Metuwaabaa

(Mat. 5:1-12)

²⁰ Barena kaalliyaawantta s'eelliide yaageedda:

«Hinttenttu mank'k'atuu anjjetteddawannta;

Ayaw gooppe, S'oossaa kawutetsay hinttenttuwaa.

²¹ Hinttenttu ha'i koshattiyaawanttu anjjetteddawannta;

gidini kaallanita; hinttenttu ha'i yeekkiyaawanttu

anjjetteddawannta;

gidini miic'c'anita.

²² «Asaa na'aa diraw hinttentta Asay is's'iyaa wodenne toochchiyaa wode, hinttenttu suntsaakka iitaan dentsiyaa wode, anjjetteddita.

²³ Saluwaan hinttenttu akkana woytay dara gidiyaa diraw he gallassi nashechchaan guppite; gaasuukka kase hinttenttu aawotuu nabatuwaa bollan hawaadan ootsiidde de'eeddino.

²⁴ «Yewuwaan k'ay, dure asatoo hinttenttoo aayye;

hinttenttu ishalo de'uwaan de'eeddita.

²⁵ Hinttenttoo ha'i kalleeddawanttoo aayye;

gidini koshattanita;

hinttenttoo ha'i miic'c'iyaaawanttoo aayye;

gidini kayyottanitanne yeekkanita.

²⁶ Asay ubbay hinttenttu lo"otetsaabaa haasayiyaa wode,

hinttenttoo aayye;

kase hinttenttu aawotuu worddo nabatoo,

hawaadan ootseeddino.

Morkkiyaa Siik'anaw Bessee

(Mat. 5:38-48; 7:12)

²⁷ «Shin Taani odiyaawaa sisiyaawanttoo yaagay: hinttenttu morkkatuwaawaa dosite; hinttena is's'iyaaawanttoo, lo"uwaa ootsite;

²⁸ hinttena shek'k'iyaaawantta anjjite, hinttena naak'k'iyaaawanttoo, woossite.

²⁹ Itti bagga shayiyaa bak'k'iyaaawoo, laa'entsuwaakka bessa; ooninne ne kootiyaa akkiyaawoo, ne shaamic'c'iyaaakka diggoppa.

³⁰ «New de'iyaaawaa neena woossiyaawoo, imma; newaa akkeeddawaa, zaara gaade oochchoppa.

³¹ Asay hinttenttoo ootsana mala hinttenttu dosiyaawaadan, hinttenttukka haraw hawaadan ootsite.

³² «Hinttentta dosiyaawantta s'alalaa dosooppe ay galatay de'ii? Hawaa gidooppe nagaranchchatuukka barena dosiyaawantta dosiino.

³³ Hinttenttoo lo"obaa ootsiyaawanttu s'alalaw hinttenttu lo"obaa ootsooppe hewoo ay galatay de'ii? Nagaranchchatuukka hawaadan ootsiino.

³⁴ Tal"iide hinttenttu zaaranaw danddayyaawanttu s'alalaw tal"ooppe ay galatay de'ii? Bare tal"eeddawaa zaariide akkanaw nagaranchchatuukka barenttu garssan tal"ettiino.

³⁵ Shin hinttenttu, hinttenttu morkkiyaa dosite; untunttookka lo"obaa ootsite; hinttenttuppe tal"owaa zaariid akkanaw k'oppoppite. Hawaa hinttenttu polooppe hinttenttoo gatii daranawaa. K'ay hinttenttu Ubbaappe Bolla S'oossaa naanaa gidanita. I iitatoonne galatennawanttookka keeka.

³⁶ Hinttenttu aabbu maariyaawaa gidowaadan hinttenttukka maariyaawantta gidite.

Hara Asaa Pirddanaw Bessena

(Mat. 7:1-5)

³⁷ «O bollankka pirddoppite, hinttenttu bollankka pirddettena; haraa bolla kunaaniyaa ootsoppite; hinttenttu bollankka kunaani oosettenna. Atto giite; S'oossay hinttenttoo atto gaana.

³⁸ Immite; hinttenttoo imettana. Hinttenttu makkeedda makaan hinttenttoo makettana. Bak'k'i naak'k'ina siilli kumi palah laalettiiyaa makaa hinttenttu kiwuwaan idintsana» geedda.

³⁹ K'aykka Yesuusi hawaappe kaalliyaa leemisuwaa odeedda; «K'ook'ay k'ook'aa kaalet-sanaw danddayii? K'ook'ay k'ook'aa kaaletsooppe laa"atuukka oyk'ettiide ollaan kund-dikkinoo?

⁴⁰ Tamaariyaawe barena tamarissiyaawaappe aad'd'enna; tamaariyaawe min tamaa-rooppe barena tamarissowaa mala gidanaw danddayee.

⁴¹ «Ne ayfiyaa gidдон de'iyaa tuussaa kessennaan de'aadde hara ne laggiyaa ayfiyaa gidдон de'iyaa suullaa ayaw s'eellay?

⁴² Ne ayfiyaa garssan de'iyaa tuussaa be'ennaan hara asaakko shiik'aade, «Ta ishaw, ne ayfiyaa garssappe suullaa ta kessoo?», yaaganaw woota danddayay? Ha lo"uwaa malatiyaa iitaw, koyrottaade ne ayfiyaa gidдон de'iyaa tuussaa kessa. Hewaappe guyyiyaan ne ishaa ayfiyaa gidдон de'iyaa suullaa kessanaw geeshshaade s'eellanaw danddayaa.

Mitsattonne Iza Ayfeedda Ayfiyaa

(Mat. 7:16-20; 12:33-35)

⁴³ «Lo"o mitsay iita ayfiyaa ayfena; hewaadankka iita mitsay lo"o ayfiyaa ayfanaw danddayenna.

⁴⁴ Mitsay ubbay bare ayfiyaa ayfiyaawaan erettee. Aguntsaappe woddentsaa ayfi mas'etenna; hawaadankka, s'undduk'k'iyaaappe[‡] laadiyaa ayfiyaa mas'anaw danddayet-tenna.

⁴⁵ Lo"o Asay bare lo"o wozanaappe lo"o yewuwaa haasayee. K'ay iita Asay bare iita wozanaappe iita yewuwaa haasayee. Ayaw gooppe, Asay bare doonaan haasayiyaawe bare wozanaan kumeeddawaa doonay haasayiyya diraassa.

Laa"u K'ommo Golliyya Kees's'iyaa Asaa

(Mat. 7:24-27)

⁴⁶ «Taani odowaa ootsikkita, shin ayaw Godaw, Godaw, yaagiide Taana s'eegiitee?

⁴⁷ Taakko yiyya ubbay ta k'aalaakka sisiide oosuwaan peeshshiyaawe oona malatintto ta hinttentta bessana;

⁴⁸ Ikka golliyya kees's'iide daro ollaa bookkiide zaallaa bolla ginbbiide kees's'eedda asaa malatee; di'uu di"iide he golliyya suginakka, mino zaallaa bolla kees'etto diraw k'aatsanaw danddaybbeenna.

⁴⁹ K'ay Ta k'aalaa sisiide oosuwaan peeshshenna uray baasuu banttasaa shafiyya bollan golliyya kees's'eeddawaa malatee. Di'uu di"iide he golliyya sugo wode elekka kunddeedda; he golliikka iita wodaa woddiide bayeedda» yaageedda.

7

Yesuusi S'eetuwwa Kaappuwaa K'oomaa Patseedda

(Mat. 8:5-13; Yoh. 4:43-54)

¹ Yesuusikka hawaa ubbaa asaa sintsan haasay wurssowaappe guyyiyaan hini K'ifirinaahooma beedda.

² Hewankka itti s'eetuwwa kaappuu de'ee. I daroppe dosiyaa Aa k'oomay harggiide hayyanaw mateedda.

³ Ikka Yesuusabaa siseedda wode, bare k'oomaa woossiide patsana mala Yihudaa c'imatuwwa hini aakko kiitteedda.

⁴ Unttuntukka Yesuusakko yiide, «Ha bitanii, Neeni Aa maaddanaadan daroppe koyy-eedda;

⁵ gaasuukka nu asaa I daroppe dosiide Ayihudatuwwa woossiyaa golliyya kees'issowekka Aa» yaagiide daroppe woosseeddino.

⁶ Yesuusikka untuntunna ittippe beedda. Ikka hini golliyya heeraa gakkweedda wode s'eetuwwa kaappuu bare laggetsatuwwa barekko s'eesiide, «Ta Godaw, daaburooppa; ayaw gooppe, neena ta golliyya kaaraappe garssa baggana gelissanaw taw bessena.

⁷ Hawaa diraw ne sintsaan ek'k'anawukka haray atto bessiyaawaa gidikke. Shin neeni k'aalaa s'alalaa oda; ta k'oomaykka pas'anawaa.

⁸ Taani taappe bollanna maatay de'iyaa wanttoo eno gaade de'iyaa asaa. Taappe garssannakka taani kiitissiyaa wotaadaratuu de'iino. Ittuwaa, «Ba» yaagiyaa wode, bee; haraakka k'ay, «Haaya» gooppe yee. Ta k'oomaykka, hawaa «Ootsa» giyya wode azazettee; ootsee» yaageedda.

⁹ Yesuusikka hawaa sisiide Aa yewuwaan maalaletteedda; guyye simmiide Aa kaalliyaa daro asaa, «Taani hinttenttoo tumuwaa gay; taani hawaa mala ammanuwaa haray atto, Israa'eliyya garssankka be'abeykke» yaageedda.

¹⁰ Kase kiitetteedda asatuukka s'eeuwaa kaappuwaa golle guyye simmiyaa wode, Aa k'oomay pas'owaa be'eeddino.

Yesuusi Am'atti Na'aa Hayk'uwaappe Dentseedda

¹¹ Wonttisa gallassi Yesuusi barena kaalliyaawantunnanne c'ora asaana ittippe Nayno geetettiyyaa katamato beeddino.

¹² Yesuusi katamaa gakkana s'eeuwaa wode, Asay hayk'k'eedda anhaa tookkiide ke-seeddino. Hayk'k'owekka bare daayiw mes's'i itti na'aa; aata akka asinay baynna am'atto. Daro katamaa asaykka izo kaalleeddino.

¹³ Yesuusikka izo be'eedda wode k'arettiide, «Yeekkoppa!» yaageedda.

¹⁴ Shiik'iide shanchchamaa bochcheedda; tookkowanttukka ek'k'eeddino. Yesuusi, «Neenoo yalagaw, dendda gay!» yaagina,

¹⁵ bitanii suuri utteedda. Haasayaakka doommeedda. Yesuusikka Aa, Aa daayiw immeedda.

¹⁶ Ubbaykka yashshaan kumiide, «Wolk'k'aama nabii nu garssan denddeedda; S'oossaykka bare asaa ashshanaw yeedda!» yaagiide S'oossaa galateeddino.

¹⁷ Hewenneekka Yesuusa waarii Yihudaa yuushshuwaan de'iyaa gadiyaa ubbaan sisetteedda.

S'ammak'iyaa Yohaannisa

(Mat. 11:1-19)

¹⁸ Yohaannisa kaalliyaawanttu hanowaa ubbaa aw odeeddino. Yohaannisikka barena kaalliyaawantuppe laa'atuwaa s'eesiide,

¹⁹ «Yaanaawe neeneeyye? Woy nuuni haraa naagane?» yaagi, untunttu oochchana mala hini Yesuusakko kiitteedda.

²⁰ Asatuukka Yesuusakko yiide, «S'ammak'iyaa Yohaannisi, yaana geetetteeddawe neeneeyye? Woy haraa naagane? Yaagiide oochchana mala neekko kiitteedda» yaageeddino.

²¹ He wodiyaan Yesuusi c'ora asaa dumma dumma harggiyaappe patseedda; tuna ayyaanatuwaakka asaappe kesseedda; c'ora k'ook'atuwaa ayfiyaa dooyeedda.

²² Yesuusikka Yohaannisi kiittowanttoo, «Biide hinttenttu be'eeddawaanne siseed-dawaa Yohaannisaw odite; k'ook'atuu s'eellanawantta; gunddatuu hamettanawantta; ool-luu oyk'k'owanttu geeyyanawantta; tulleeeddawanttu sisanawantta; hayk'k'eeddawanttu denddanawantta; hiyyeesatookka mishiraachchuwaa k'aalay odettanawaa.

²³ Taanan d'ubettenna Asay ubbay anjjetteddawantta» yaageedda.

²⁴ Yohaannisi kiitteeddawanttu bidiggowaappe guyyiyaan Yesuusi asaw Yohaannisabaa oduwaa doommeedda: «Ayaa be'anaw biittaa bazzuwaa keseedditee? C'arkkuu k'aatsiyaa uusuntsaa?

²⁵ Woy ayaa be'anaw keseedditee? Lo'o mayuwaa mayyeedda asaa de'uwaa? Lo'o mayuwaa mayyeeddawanttunne barena giigissiyaawanttu kaatiyaa gollen de'iino.

²⁶ Woy ayaa be'anaw keseedditee? Nabiyya be'anaw keseedditee? Ee; taani hinttenttoo yaagay; hinttenttu be'anaw kesowe nabiyaappekka aad'uwaa.

²⁷ S'oossaa Mas'aafan, «Ne ogiyaa neeppe sintsanna giigissiyaa kiitanchchaa neeppe sintsayaade kiittana» geetetti Yohaannisabay s'aafetteeddawe hawaa.

²⁸ Mac'c'awantuppe yeletteeddawanttu garssan s'ammak'iyaa Yohaannisappe aad'd'iyaa ooninne baawa. S'oossaa kawutetsaan k'ay ubbaappe laafa geetettiyaawekka aappe aad'd'anawaa» yaageedda.

²⁹ Haray atto shin k'aras'aa kessiyaawanttu attenaan hawaa Yesuusi haasayowaa siseedda ubbay Yohaannisa kushiyan s'ammak'ettowanttu S'oossaw bessiyya bonchchuwaa immeeddino.

³⁰ Shin higg'iyaa tamarissiyaawanttunne Parisaawatuu Yohaannisan s'ammak'ettibeenna diraw, S'oossay untunttoo k'oppeeddawaa is's'eeddino.

³¹ Yesuusi, «Simmi Taani ha wodiyya asaa ayaanna leemisoo? Untunttu ayaa malatiinoo?

³² Untunttu geyaasan uttiide ittuu ittuwaa s'eesiide, «Suusulliyaa hinttenttoo punni-nakka

kaa'ibeykkita;

yeekuwa yetsaa kesseeddoshshinkka

yeekkibeykkita

yaagettiyya naanaa malatiino» geedda.

³³ S'ammak'iyaa Yohaannisi k'umaa meennaan woyniyaa eessaakka ushennaan yiina, «Aa bollaana gaaleenay de'ee» yaageedda.

³⁴ Taani Asaa Na'ay maaddenne ushaadde yiina, «Hawe nafisaamaa; woyniyaa eessaakka ushiyaawaa; k'aras'iyaawanttoon ne nagaranchchatoo dabbuwaa» yaagiita.

³⁵ Gidoppe attin S'oossaa aad'd'o eratetsay bare oosuwaan tuma gidiide beetteedda» yaageedda.

Parisaawiyaa Simoona

³⁶ Parisaawatuwaappe ittuu barenanna k'umaa maana mala shoobbina, Yesuusi Aa soy biide maanaw utteedda.

³⁷ He katamaan nagaranchchaa geetetteedda itti mishiratta de'ewunna, Yesuusi Aa soyin utteeddawaa sisaade, albass's'iroosa geetettiyaa shuchchaappe oosetteedda albass's'iroosa baareeta kumeedda shittuwaa akka yaaddu.

³⁸ Guyyenna Aa gediya mataan ek'kaade, yeekkaadde Aa gediyaakka bare afotsaan okaa doommaaddu; izi afotsay bayizzeedda Aa gediyaakka bare huup'iyaa binnanaan k'uc'c'aaddenne Aa gediya yeraade gediyaan shittuwaakka c'ac'c'afaaddu.

³⁹ Yesuusa bare soy s'eeseedda Parisaawiikka hawaa be'iide, «Hawe nabiyaa gideed-dentto, hanna Aa bochchiya mishiratta oonenttonne k'aykka iza nagaranchchaa gidiyaawaa I erana shin» yaageedda.

⁴⁰ Yesuusikka zaariide, «Simoona, taani new odiyaa yewuu de'ee» yaagina,

Simoonikka, «Tamaarissiyaawoo, oda» yaageedda.

⁴¹ Yesuusi, «Itti bitaniyaappe miishshaa tal'eedda laa'u asatuu de'iino. Ittuwaa matan ichcheshu s'eetu diinaari, k'ay yekkuwaa matan ishatamuu de'ee.

⁴² Laa'atookka c'iggiyaawe d'ayina, laa'atuwaa ac'uwaakka maari aggeedda. Hawant-tuppe hak'awe loytsi dosiyaawaa malatii?» yaageedda.

⁴³ Simoonikka zaariide, «Daruwaa aggowaa malatee» yaageedda. Yesuusikka, «Tumuwaa zaaraadda» yaageedda.

⁴⁴ Yesuusi mishirattikko s'eelliide, Simoona hawaadan yaageedda; «Hanno mishiratto be'aaddii? Taani ne golle yiina haray atto shin haatsaakka ta gediyaaw immma beykka; shin iza bare afotsaan ta gediyaaw irs's'issaaddu; bare huup'iyaa binnanaankka k'uc'c'aaddu.

⁴⁵ Neeni Taana yera beykka; shin iza taani geloodeppe doommaade ta gediyaaw yeriyaawaa agga beykku.

⁴⁶ Neeni ta huup'iyaan zayitiyaaw okka beykka; shin iza ta gediyaan shittuwaa c'ac'c'afaaddu.

⁴⁷ Hawaa diraw ta hinttenttoo oday: daroppe iza doseeddawaa diraw, daro nagaray iziwi de'iyaaawe maarettedda; guutsay maarettiyaawe guutsaa dose» yaageedda.

⁴⁸ Yesuusi mishiratto, «Ne nagaray k'uc'etteedda» yaageedda.

⁴⁹ Yesuusanne ittippe k'umaa maanaw utteeddawanttu barenttu wozanaan, «Nagaraa maaranaw danddayiyaawe hawe oonee?» yaageeddino.

⁵⁰ Yesuusi mishiratto, «Ne ammanuu neena ashsheeda, sarotetsaan ne golle ba» yaageedda.

8

Yesuusa Kaalleedda Mac'c'awantta

¹ Yesuusi hawaappe simmiide, sabbakiiddinne S'oossaa kawutetsaa mishiraachchuwaa k'aalaa katamaaninne heeraan odiide aad'd'eedda. Tammanne laa'u Yesuusa kaalliyaawanttukka aanana ittippe de'iino.

² Iita ayyaanaappenne wolk'kaama harggiyaappe pas'eeddawanttu itti itti mac'c'awanttukka de'iino. Hewanttukka: Laappu s'alahii keseedda Magdala geetettiyaa katamaappe yeedda Mayraamonne,

³ Heroodisa golliyaan suntsaa gideedda Kuuza machchatti Yohaanno, Soosina geetet-tewunna hara c'oratuwaanna ittippe gidiide, Yesuusanne Aa kaalliyaawantta miishshaan maaddeeddino.

Zeretsaa Leemisuwaa

(Mat. 13:1-9; Mar. 4:1-9)

⁴ C'ora Asay daro katamatuwaappe shiik'iide, Yesuusakko yeedda wodiyaan leemisuwaan,

⁵ «Zeriyaa zeretsaa zeraanaw keseedda. Zeriyaa wode itti itti zeretsay, ogiyaa doonaan wod'd'iide yed'etteedda. Yaatina saluwaa kafuu hewaa meedda.

⁶ Haray k'ay zaallaa bolla wod'd'iide doleedda wode koshshiyaa haatsaa demmenna diraw meleedda.

⁷ Hara zeretsay aguntsaa garssan wod'd'eedda. Aguntsay ittippe dic'c'iide mitteedda.

⁸Haray lo"iyaa tu'e biittaaan wod'd'eedda. Dolowaappe guyyiyaan, zerettowaappe s'eetu kushiyaa dakkuwaa mokkeedda» yaageedda.

Yesuusi Leemisuwaan Haasayeedda Gaasuwaa
(Mat. 13:10-17; Mar. 4:10-12)

Yesuusi hawaa haasayiide, «Haytsay de'iyaa ubbay siso» yaagi k'aalaa d'ok'k'u ootsiide waasseedda.

⁹Aa kaalliyaawanttu, «Ha leemisuu ayaa guussee?» yaagi Aa oochcheeddino.

¹⁰Ikka zaariide,

«Hinttenttoo S'oossaa kawutetsaa s'uuraa eray imetteedda; shin haratoo, s'elliiddikka erenna mala, sisiiddikka akeekena mala leemisuwaan oday» yaageedda.

Yesuusi Zeretsaa Leemisuwaa Billiide Odeedda
(Mat. 13:18-23; Mar. 4:13-20)

¹¹Yesuusi, «Zeretsaa leemisuu hawaa: Zeretsay S'oossaa k'aalaa.

¹²Ogiyaa gas'aan wod'd'eedda zeretsay, guutsa wodew k'aalaa sisiyaa asaa; ellekka s'alahii yiinne, untunttu sisowaan ammani attena malanne k'aalay wozanaappe doget-tana mala ootsee.

¹³Zaallaa bollan wod'd'eedda zeretsay, koyro k'aalaa nashechchaan sisiyaawantta. Hewantukka guutsa wodiyaan ammaninne paac'ii gakkiiyaa wodiyaan s'ap'uu bantta diraw ellekka ammanuwaa kaddiino.

¹⁴Aguntsaa garssan wod'd'eedda zeretsay, k'aalaa sisiyaawantta; shin de'uwaa hirggayenne duretetsaa ishaluu c'uulleeddawantta. Hewanttu lo'o ayfiyaa immanaw danddaykkino.

¹⁵Lo"o tu'e biittaaan wod'eedda zeretsay bessiyaawe, lo"anne s'illo wozanaan k'aalaa sisiide naagiyaan asaanne he k'aalaan min ek'k'iide lo"o ayfiyaa ayfiyaawantta.

S'omppiyaa
(Mar. 4:21-25)

¹⁶«S'omppiyaa satsiide ittibaan k'um"i aggiyaawe woy arssaappe garssanna wotsiyaawe ooninne baawa.

¹⁷K'onc'c'ennaan k'osuwaan attiyaabay itti yewuunne baawa. Erettennaaninne beet-tiyaasaa kesennaan attanabay ayinne baawa.

¹⁸Hewaa gidiyaa diraw loytsi akeekaan sisite. Wozanaappe sisiyaawoo ubbaw gu-jji akeekay imettana; akeekenawaappe he aw de'iyaaawaa malatiyaa akeekayikka ake-tanawaa» yaageedda.

Yesuusa Daayonne Aa Ishatuwaa
(Mat. 12:46-50; Mar. 3:31-35)

¹⁹He wodiyaan aatanne ishataa Yesuusanna gaketanaw aakko yeeddino; shin asaa c'oratetsaappe dendo gaasuwaan Aa demmanaw danddaybbeykkino.

²⁰Itti bitanii, «Ne daayanne ne ishataa neenanna gaketanaw koyyo diraw karen yiide ek'k'eeddino» yaagi odeedda.

²¹Ikka, «Ta daayanne ta ishataa, S'oossaa k'aalaa sisiide oosuwaa bollan peeshshiyaawantta» yaagi zaareedda.

Yesuusi Beetaa C'o"u Ootseedda
(Mat. 8:23-27; Mar. 4:35-41)

²²Itti gallassi Yesuusi barena kaalliyaawanttunna ittippe wonggiriya gelliide, «Abbaappe hefintsa boytte» geedda. Untunttukka dendiide hametaa doommeeddino.

²³Pinni de'iyaa wode, Yesuusi gem"isheedda. Abbaan gotuwaa c'arkkuu dendo diraw, wonggiriya garssan haatsay kumina daro metooteeddino.

²⁴Untunttu Yesuusakko shiik'iide, «Godaw, Godaw! Nuuni bayoyttette!» yaagiide Aa beegotseeddino.

Ikka beegottiide gotuwaanne haatsaa beetaa seerina, gotuunne haatsaa beetay ek'k'eedda; ubbabaykka c'o"u geedda.

²⁵Ikka, «Hinttenttoo ammanuu hak'an de'ii?» yaageedda.

Untunttukka yayyi maalalettiide ittuu ittuwaa, «Hawaadan c'arkkuunne haatsay c'o"u giite giina azazettiyaawe hawe oonee?» yaagetteeddino.

Yesuusi S'alahii Oy'k'eedda Bitaniyaa Patseedda
(Mat. 8:28-34; Mar. 5:1-20)

²⁶ Galiilaa Abbaappe hefintsanna de'iyaa Gergesenoonaa geetettiyaa gadiyaa, Yesuusinne Aa kaalliyaawanttu, wonggiriyaan pinniide gakkeddino.

²⁷ He haatsaappe pinni sa'aa wod'd'o wode, iita ayyaanay oyk'etteedda itti bitanii, katamaappe kesiide aanana gakteedda. Daro wodiyaappe doommiide mayuwaa mayyennaan kallo goliyyaa aggiide duufuwaan de'ee.

²⁸ Yesuusa demmowaappe guyyiyaan, waassi Aa sintsaan guufanniide wolk'k'aama kooshshaan, «Wolk'k'aama S'oossaa na'aa Yesuusaa, tawunne new aybe ittipetetsay de'ii? Taana waayissoppaariikii; ta neena woossay» yaageedda.

²⁹ Ihewaa ayaw geeddee gooppe, bitaniyaa yeggi kesana mala Yesuusi Aa azazo diraassa. Iita ayyaanay bitaniyaa oyk'k'odeppe daro wode gido diraw, birataa santsalataan gediyaanne kushiyyaa k'ashettiide naagettee. Santsalataa duutsi akkiide iita ayyaanay kaaletsina bazzuwaa bee.

³⁰ Yesuusikka, «Ne suntsay oonee?» yaagi oochcheedda. Ikka c'ora iita ayyaanay geli utto diraw, «Leegiyoona» * yaageedda.

³¹ Barentta Yesuusi, «Hini c'iimmo ollaa biite» yaagenna mala woosseeddino.

³² Hewaan de'iyaa zooziyaa gas'aan hemettiyaa c'ora guduntsatuu de'iino. C'ora tuna ayyaanatuu, he guduntsatuwaa garssa, «Gelite» gaana mala Yesuusa woosseeddino. Ikka, «Biide gelite» geedda.

³³ Iita ayyaanatuukka bitaniyaappe kesiide guduntsatuwaa garssa geleeddino. Guduntsaa wudiikka lank'k'iyaaappe kajjottiidde ellekka abbaan mitetteeddino.

³⁴ Guduntsaa heemmiyaawanttu hanowaa ubbaa be'o wode harasaa biide, he katamaaninne yuushshuwaan hanowaa odeeddino.

³⁵ Ayee haneeddento be'anaw kesiide, Asay Yesuusakko yeeddino. Iita ayyaanay keseedda bitanii, Aa wozanay simmina mayuwaa mayyiide Yesuusa gediyya mataan uttowaa be'iide yayyeeddino.

³⁶ Iita ayyaanay oyk'etteedda bitanii wooti pas'eeddento be'eedda asay, hara asaw odeeddino.

³⁷ Gergesenoonaa gadiyaaninne he heeraan de'iyaa Asay ubbay darii yayyeedda diraw, Yesuusi barenttu matappe baana mala woosseeddino. Ikka wonggiriyaan geliide beedda.

³⁸ Iita ayyaanay keseedda bitaniikka Yesuusanna baana giide, Aa woosseedda; shin Yesuusi,

³⁹ «Ne golle simmaade S'oossay new ootso wolk'k'aamabay ayentto markkatta» yaagi yeddeedda.

Hayk'keedda Naattonne Sakettiyaa Mishiratto

(Mat. 9:18-26; Mar. 5:21-43)

⁴⁰ Yesuusi simmeedda wode Asay ubbay naagi de'iyaa diraw, Aa mokki akkeeddino.

⁴¹ He wode, Ayihude asaa woosa gollew suntsaa gideedda Yaa'iroosa yaagettiyaa bitanii aakko yeedda. Ikka Yesuusa gediyya sintsaan kunddiide, bare golle gelana mala woosseedda.

⁴² Gaasotetsaykka tammanne laa"u laysay kumeedda aw de'iyaa itti naatta hayk'k'anaw mata utto diraassa.

Yesuusi biyaa wode c'ora Asay Aa yuushshuwaan sugettiidde metootseeddino.

⁴³ He asaa gidon he wodiyaan tammanne laa"u laysaa ubbaa suutsay goggiyaa mishiratta de'aw. Bare de'iyaa shaluwaa ubbaa d'aliyaa eriyaawanttoo wurssinakka patsanaw danddayowe ooninne baawa.

⁴⁴ Guyyenna yaade Aa mayuwaa mac'araa bochchaaddu; he man'iyaan iippe goggiyaa suutsay ek'k'i aggeedda.

⁴⁵ Yesuusi, «Oonee taana bochchowe?» yaageedda.

Ubbay kaddina P'es'iroosi, «Godaw, Asay sugettiidde metootiyaa wode, «Oonee taana bochchowe» yaagay?» geedda.

⁴⁶ Shin Yesuusi, «Itti Asay taana bochcheedda; wolk'k'aykka taappe kesowaa taani eray» yaageedda.

⁴⁷ Mishirattakka, Yesuusa iza bochchowe erettennaan attibeenawaa eraade, kokkoraadde yoonna Yesuusa sintsan kunddaa aggaaddu. Ayaa gaasuwaan Yesuusa bochchaaddento iza pas'owaa ubbaa asaa sintsan odaaddu.

⁴⁸ Ikka iziwi, «Ha mishiratte! Ne ammanuu neena patseedda; saro ba» yaageedda.

⁴⁹ Yesuusi haasay de'ishshin, Ayihuda asaa ammaniyaawanttu suntsaa soyippe itti bitanii yeeddawe, «Ne naatta hayyaaddu; simmi tamarissiyaawaa metootsoppa» yaageedda.

* 8:30 Leegiyoona: Ha suntsay Giriike geetettiyaa k'aalaappe aketeedda. Suntsaa biletsay «C'ora» guussaa.

⁵⁰ Yesuusi hawaa sisiide, «Yaa'iroosaa, ammanappe attin, yayyoppa! Iza pas'anawunnu» yaagi zaareedda.

⁵¹ Soy geliide: P'es'iroosappe, Yaak'oobappe, Yohaannisappe, naatti aabbuppenne naatti daayippe attin, ooninne gelanaaddan eeno gibeenna.

⁵² Ubbay he naattiw yeekkiidenne kayyottiid de'iino. Shin Yesuusi, «Yeekkoppite, gisaadduppe attin hayyabeykku» yaageedda.

⁵³ Iza hayk'keeddawaa eriide Aa bolla miic'c'eeddino.

⁵⁴ Gidoppe attin Yesuusi izi kushiyaay oyk'k'iide, «Ha naattee, beegotta!» yaageedda.

⁵⁵ Izi shemppuukka simmina ellekka dendda ek'k'ina maanabaa immanna mala, Yesuusi azazeedda.

⁵⁶ Izi aabbunne izi daaya maalaletteeddino; shin Yesuusi untuntta, hano yewuwaa oossinne odenna mala azazeedda.

9

Yesuusi Barena Kaalliyaa Tammanne Laa"atuwaa Kiitteedda
(Mat. 10:5-15; Mar. 6:7-13)

¹ Yesuusi tammanne laa"u Aa kaalliyaa wantta ittippe barekko s'eesiide, s'alahiyaa ubbaa asaappe kessanawunne harggiyaawantta patsana mala wolk'k'aanne maataa immeedda.

² S'oossaa kawutetsaabaa odanawunne hargganchchatuwaa patsana mala untuntta kiitteedda.

³ I untuntta kiittiide, «Ogiyaa biidde, s'am"aa gidinakka, woy k'arc'c'iitiyaa, woy k'umaa, woy miishshaa gidinakka ayaanne oyk'k'oppite; laa'entsiyaa mayuwaakka oyk'k'oppite.

⁴ Hinttena Asay hak'an mokkooppenne, hewaappe kesana gakkanaw, hinttentu geleeedda golliyaan gam"ite.

⁵ He katamaa Asay hinttena mokennaan is'sooppe, hewaappe kesiidde, untuntu hinttena mokennaan is's'owoo markka gidana mala, hinttentu gediyaappe baanaa shoc'i diggiide biite» yaageedda.

⁶ Aa kaalliyaa wanttu biide, k'eri katamaa ubbaan mishiraachchuwaa k'aalaa odiid-denne hargganchchaa patsiide yuuyyeeddino.

Heroodise Ootseeddabaa
(Mat. 14:1-12; Mar. 6:14-29)

⁷ Ha"i Galiilaa biittaa kaatiyaa Heroodisekka haneedda yewuwaa sisiide yatti geedda. Gaasotetsaynnikka itti itti asay, «Yohaannisi hayk'uwaappe denddeedda» yaagee.

⁸ Hara asay, «Eelaasi kesiide beetteedda» yaagiyaa wode, haranttu k'ay, «Beni nabatuwaappe ittuu hayk'uwaappe denddeedda» yaagiino.

⁹ Heroodisekka, «Taani Yohaannisa k'ood'iyaa k'ans's'issa diggaaddishshin, hawaadan Asay haasayiyaa bitanii oonee?» yaagiide, Yesuusa be'anaw koyyeedda.

Yesuusi Ichcheshu Sha"a Asaa Miziide Kalisseedda
(Mat. 14:13-21; Mar. 6:30-44; Yoh. 6:1-14)

¹⁰ Yesuusi kiittowanttu simmiide, untuntu ootseeddawaa ubbabaa Yesuusaw odeed-dino. Ikka untuntta akkiide, Beetesayda yaagettiya katamaa matan de'iyaa takkasaa beedda.

¹¹ Asay I de'iyasaa eriide kaallina, untuntta mokki akkiide S'oossaa kawutetsaabaa odeedda; harggiyaappe pas'anaw bessiyaawantakka patseeedda.

¹² Sa'ay omarssiyaa wode, Yesuusa kaalliyaa tammanne laa"atu aakko yiide, «Ha Asay ubbay nu yuushshuwaan de'iyaa heeraa gididde k'eri katamatuwaa giddo biide, ak'iyasaanne k'umaa demmana mala moyzza; ayaw gooppe nuuni hawaan Asay bayn-nasaan de'eetto» yaageeddino.

¹³ Shin Yesuusi untuntta, «Asaw meetettiyaabaa hinttentu immite» yaageedda.

Untuntu zaariide, «Ane biide, ha ubbaa asaw k'umaa shammanaan d'ayooppe nuw ichcheshu sooluwaappenne laa"u moliyaappe haray baawa; hewoo nuuni ha c'ora asaw k'umaa shammana mala koyyay?» yaageeddino.

¹⁴ (Gaasuukka, hawaan de'iyaa Asay ichcheshu sha"aa keena.)*

Yesuusi barena kaalliyaa wantta, «Ishatamu ishatamu asaa c'itan c'itan shaakki shaakki utiissite» yaageedda.

¹⁵ Untunttukka I goowaadan ubbaa asaakka utisseeddino.

9:3 Luk'. 10:4-11 * 9:14 Ichcheshu sha"a: Israa'eeliyaa wogaan mac'c'awenne k'eri naanay paydettenna diraw, ichcheshu sha"aa guussay mac'c'awaanne k'eri naanaa paydennaan kumeeddawaa. Ha payduu de'iyaa koyro maaray beni mas'aafaa ittuwaa ittuwaan baawa.

¹⁶ Yesuusikka ichcheshu soolluwanne laa"u moliyaa oyk'k'iide, pude saluwaa bonggotti s'eelliide S'oossaa galateedda; duutsiide, asaw gishana mala Aa kaalliyaawanttoo im-meedda.

¹⁷ Asay ubbaykka miide kalleeddino. Unttuntuppe atteedda dokkaa, tammanne laa"u sampkaa kumeeddawaa dentseeddino.

P'es'iroosi Yesuusabaa Awaayeedda

(Mat. 16:13-19; Mar. 8:27-29)

¹⁸ Itti gallassi Yesuusi barekka woossiyaa wode, Aa kaalliyaawanttukka aanana ittippe de'ishshin, «Asay taana oona giinoo?» giide untuntunta oochcheedda.

¹⁹ Untuntuntu zaariide, «Asay neena s'ammak'iyaa Yohaannisa yaagee; hara Asay k'ay Eelaasa[†] yaagee; haray k'ay beni nabatuwaappe ittuu denddeedda yaagee» yaageeddino.

²⁰ Yesuusi untuntunta, «Hinttेशi, taana oona giitee?» yaageedda.

P'es'iroosikka zaariide, «Neeni S'oossay okkeedda Kiristoosa» yaageedda.

Yesuusa Kaalliyaawanttu Hananaw Bessiyaabaa

(Mat. 10:38-39; 16:24-26; Mar. 8:34-38; Luk'. 14:26-27)

²¹ Yesuusikka untuntunta, «Hawaa oossinne odoppite» yaagi minisi azaziidde,

²² «Taani, Asaa Na'ay, daro metuwaa akkanaw bessee; c'imatuwaan, k'eesatuwaa kaapatuwaaninne Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttu is'settanaw koshshee; untuntuntu taana wod'anawanta; taanikka heezzentso gallassi hayk'uwaappe denddanaw bessee» yaageedda.

²³ Yesuusikka asaa ubbaa, «Taana kaallanaw dosiyaawe de'ooppe, bare huup'iyaa kaddo; bare mask'k'aliyaa[‡] gallasaan gallasaan tookkiide taana kaallo.

²⁴ Bare shemppuwaa ashshanaw dosiyaawe ubbay bayizzee; shin ta diraw bare shempuwa bayizziyaawe ubbay ashshee.

²⁵ Itti uray ha alamiyaabaa ubbaa ashshiide bare shemppuwaa bayizzooppe woy barew pac'issooppe, ayaa maaddii?

²⁶ Asay taananinne ta k'aalaan yeellatooppe, taani Asaa Na'ay, ta bonchchuwaannanne geeshsha kiitanchchatuwaa bonchchuwaanna yiyaa wode aan yeellatanawaa.

²⁷ Taani hinttenttoo tumuwaa yaagay; hawaan de'iyaa asaappe, S'oossaa kawutetsaa be'ana gakkanaw hayk'uwaa hayk'k'ennawanttu ittuu ittuu de'iino» yaageedda.

Yesuusa Malay Laametteedda

(Mat. 17:1-8; Mar. 9:2-8)

²⁸ Yesuusi hawaa goowaappe guyyiyaan, itti saamintaa keena gam"iide, P'es'iroosanne Yohaannisa, Yaak'oobakka akkiide, woossanaw deriyaa huup'iyaa keseedda.

²⁹ I woossishin, Aa deemuwaa malay laametteedda; Aa mayuukka boos'siide p'olk'k'eedda.

³⁰ K'oppennaan laa"u asatu, Musenne Eelaas kesi beettiide, Yesuusanna haasay de'iino.

³¹ Untuntuntu bonchchuwaan k'onc'c'i beettiide, Yesuusi S'oossaa k'ofaa polanaw Yersaalamen hayk'k'anawaa[§] aanana haasayeeddino.

³² P'es'iroosanne aanana ittippe de'iyaaawanta gem"ishuu geeroyeeddashshin, ellekka beegottiide Aa bonchchuwaanne aanana gatso ek'k'eedda laa"u asatuwaa be'eeddino.

³³ He laa"u asatu, Yesuusa miyyiyaappe shaakettiyaa wode, P'es'iroosi Yesuusa, «Godaw, hawaan de'iyawe nuw lo"a gidiyaa diraw, heezzu daasiyaa ittuwaa new, ittuwaa Musew, ittuwaa Eelaasaw kees's'ana» yaageedda.

³⁴ P'es'iroosi hewaa haasay de'ishshin, shaarii yiide untuntunta kammi aggina Yesuusa kaalliyaawanttu yayyeeddino.

³⁵ Shaariyaappekka, «Taani dooreedda ta Na'ay hawaa; I giyaawaa sisite» yaagiyaa k'aalay yeedda.

³⁶ K'aalay sisettowaappe guyyiyaan, Yesuusi bare s'alalaa gidiide beetteedda; untuntukka yewuwaa barenttu wozanaan oyk'k'iide he wodiyaan ooninneikka ayaanne odibeenna.

[†] **9:19 Eelaasa:** Ha nabii I hayk'k'oodeppe daro wodeppe guyye, Yesuusi Kiristoosi biittaa bollan tamarissiidde deriyaa bolla woosaw kesiide laametti boos's'eeddawaappe guyye baggaan aanananne Musenna haasayeedda. Hewaa guussay hayk'k'i simmiide daro c'ora wodiyaappe guyye pas'a k'onc'c'eedda guussaa. **9:19** Mat. 14:1, 2; Mar. 6:14, 15; Luk'. 9:7, 8 **9:20** Yoh. 6:68, 69 **9:23** Mat. 10:38; Luk'. 14:27 [‡] **9:23 Mask'k'aliyaa:** Hawaa guussay, itti Asay bare laytsaa ubbaan S'oossaa kaalliide shaakettennaan tookkanaw bessiyaa metuwaanne waayiyaa. **9:28** 2 P'es'. 1:17, 18 [§] **9:31 Hayk'k'anawaa:** Giriike mas'aafaa k'ofaan hawaa guussay, «Yesuusi saluwaa biyaawaa»; hawe k'ay I hayk'uwaappe denddiyaawaanne yaatiide saluwaa biyaawaa ubbaa shiishshi oyk'k'eedda k'ofaa.

Yesuusi Iita Ayyaanaan Oy'k'etteedda
Laa'u Asatuwaa Patseedda

(Mat. 17:14-18; Mar. 9:14-27)

³⁷ Wonttetsa gallassi, Yesuusinne heezzu Aa kaalliyaawanttu deriyaappe duge wod'd'iyaa wode, c'ora Asay Yesuusanna gakettedda.

³⁸ He wode asaappe itti bitanii bare kooshshaa d'ok'ku ootsiide, «Tamaarissiyaawoo, taw de'iyaa we itti na'aa gido diraw, neeni Aa be'ana mala neena woossay;

³⁹ k'ay iita ayyaanay wozanaa aatsenan denddiide Aa waasissee; doonaana paaroyana gakkanaw Aa kokkorssiide, ubbaa gallassi metootsiyaawaappe attin, Aa elle yeddenna.

⁴⁰ Neena kaalliyaawanttu he iita ayaanaa kessana mala, taani untuntta woossaad; shin danddaybbeykkino» yaageedda.

⁴¹ Yesuusi zaariide untuntta, «Ammanenna ha wodiyaas desha asaw, taani hinttenanna awude gakkanaw de'anee? K'ay hinttentubaa awude gakkanaw danddayanee? Ne na'aa haa akkaaya» yaageedda.

⁴² Na'ay yiide de'ishshin, iita ayyaanay Aa sa'aan oliide kokkorsseedda; Yesuusi iita ayaanaa agga gi na'aa patsiide Aa aabboo zaariide immeedda.

⁴³ Asay ubbaykka S'oossaa wolk'k'aama wolk'k'aappe denddowaan maalaletteeddino.

Yesuusi Bare Hayk'uwaabaa Laa'entsuwaa Odeedda

(Mat. 17:22-23; Mar. 9:30-32)

⁴⁴ «Taana Asaa Na'aa, Asay asaa kushiyaan aatsiide immanawaa; hinttenttu ha yewuwaa dogoppite» yaageedda.

⁴⁵ Shin I giyaawaa untunttu akeekibeykkino. Untunttoo gelenna mala untunttuppe geemmeedda diraw, ha yewuwaa Yesuusa oochchanaw yayyeeddino.

Ubbaappe Aad'd'iyaa we Ooneeshsha? Yaagiya Ooshaa

(Mat. 18:1-5; Mar. 9:33-37)

⁴⁶ Aa kaalliyaawanttu, «Nu giddoppe dariyaawe oonee?» yaagiide palumetteeddino.

⁴⁷ Yesuusi untunttu wozanaa k'ofaa eriide, guutsa na'aa ahiide, bare matan essiide,

⁴⁸ «Ha guutsa na'aa ta suntsaan mokkiyaawe ooninne taana mokkeedda; k'ay taana mokkiyaa ubbay, taana kiitteedda ta aabba mokkee. Hinttenttu ubbaappe guus's'iyaa we ubbaappe dara» yaageedda.

Hinttenttu Giyaawaa P'alk'k'enna

Uray Hinttenttu Bagga

(Mar. 9:38-40)

⁴⁹ Yohaannisikka zaariide, «Godaw, itti Asay ne suntsaan iita ayyaanatuwaa kessiyaawaa nuuni be'iide, nu bagga gidenna diraw, Aa diggeeddo» yaageedda.

⁵⁰ Shin Yesuusi Aa, «Hinttenttu giyaawaa p'alk'k'ennawe hinttenttu bagga gidiyaa diraw, Aa diggoppite» yaageedda.

Sammaariyaa Katamaa Asatuu Yesuusa Mokkanaw Koyyibeykkino

⁵¹ Yesuusi saluwaa biyaa wodii matina, bare wozanaa k'ofaa Yersaalamekko zaa-reedda.

⁵² Bareppe sintsaw ubbaa yewuwaa giigissana mala, kiitettiyaas asaa Sammaariyaa katamaa kiitteedda.

⁵³ Shin I Yersaalame baanaw denddeedda diraw, Asay Aa mokkibeykkino.

⁵⁴ Aa kaalliyaawanttu Yaak'oobinne Yohaannisi hewaa be'iide, «Godaw, nuuni Eelaasi ootsowaadan,* tamay saluwaappe yiide untuntta maanaadan s'eesana mala koyyay?» yaageeddino.

⁵⁵ Shin Yesuusi guyye simmiide, untuntta seereedda.†

⁵⁶ «Taani, Asaa Na'ay, asaa shemppuwaa ashshanaw yoowaappe attin, bayizzanaw yabeykke» yaageedda. Untunttu harasaan de'iyaa k'eeri katamaa beeddino.

Yesuusa Kaalliyaawantta Gakkiyaa Paac'iyaa

(Mat. 8:19-22)

⁵⁷ Untunttu ogiyaanna biishshin, itti bitanii Yesuusa, «Godaw, neeni biyaasaa ubbaa taani neena kaallana» yaageedda.

⁵⁸ Yesuusi Aa, «Worakanatoo ollay, saluwaa kafatookka gollii de'ee; shin taani, Asaa Na'ay, gela shemppa akkiyaa sa'ay taw baawa» yaageedda.

9:46 Luk'. 22:24

* 9:54 Eelaas ootsowaadan: Itti itti Geeshsha Mas'aafaa biletsaan, «Ha asaa wurssanaw» yaagee.

† 9:55 Untuntta seereedda: Itti itti Geeshsha Mas'aafaan de'iyaa biletsay, «Neeni ayi mala ayyaannento, neena erikkii? Asaa Na'ay asaa shemppuwaa ashshanaw yeeddappe attin, bayizzanaw yibeenna» yaagee.

⁵⁹ Yesuusi hara uraa, «Taana kaala» yaageedda.

Shin, bitanii, «Godaw, taani kasiyaan baade ta aabba moogana» yaageedda.

⁶⁰ Yesuusi, «Hayk'k'owantta barenttu hayk'k'owanttu moogino; neeni baade, S'oossaa kawutetsaabaa oda» yaageedda.

⁶¹ K'ay hara bitanii, «Godaw, taani neena kaallana; shin koyruwaan ta soy asaa baade sarotana» yaageedda.

⁶² Shin Yesuusi Aa, «Booraa goshanaw doommowe ooninne guyye s'eellooppe S'oossaa kawutetsaw bessena» yaageedda.

10

Mishiraachchuwaa K'aalaw Kiitetteedda Asatuwaa

¹ Hawaappe kaala Goday hara laappun tammu* asaa suntsiide laa"uwaa laa"uwaa ootsiide I baanaw de'iyaa katamaa ubbaa kiitteedda.

² Yesuusi untuntta,

«K'oychchaw gakteedda katsay dara; kiitettiyya Asay guutsa. Simmi k'oyc'ettiyya katsaa Goday, k'oychchaw kiitettiyaawantta yeddana mala woossite.

³ Taani dorssatuwaadan wallatuwaa giddo hinttena kiittay, biite.

⁴ Hinttenttu ogew ayaanne oyk'k'oppite: borssaa, k'arc'c'iiyyaa, c'aammaa, gidinakka oyk'k'oppite; asaana sarotettiidde ogiyaan wodiyya wurssoppite.†

⁵ «Hinttenttu geliyaa golle ubbaa kasiyaan, «Sarotetsay ha gollew gido» yaagite.

⁶ He golliyaan sarotetsaa dosiyaa Asay de'ooppe, hinttenttu sarotay he golliyaan ak'anawaa; koyyennawaa gidoope, hinttenttu sarotay hinttenttoo simmanawaa.

⁷ He golliyaan untunttoo de'iyaa waappe miiddinne ushiidde de'ishshite; oosanchchaw Aa dirguwaa c'iggya koshshee; itti golliyaappe hara golliyya yuuyyoppite.

⁸ «Ay katamaanne hinttenttu geliyaa wode, Asay hinttena mokki akkiide mizanaw shiishshowaa ayaanne miite.

⁹ He katamatin de'iyaa hargganchchatuwaa patsiide asaw, «S'oossaa Kawutetsay hinttekkoo mateedda»‡ yaagiide odite.

¹⁰ Yewuwaan k'ay ay katamaanne geloode, Asay hinttentta mokki akkenawantta gidoope he katamaa k'ad'd'aakko kesinnee,

¹¹ «Nuuni hinttena yeellayanaw, haray atto nu gediyya bollan de'iyaa hinttenttu katamaa baanaakka hinttenttoo k'ok'k'ofeetto§; yewuwaan k'ay, S'oossaa Kawutetsay hinttenttukko mateeddawaa erite» yaagite.

¹² Pirddaa gallassi ha katamattippe Sodoomaa katamaa gakteedda muray kawushanawaa yaagaade taani hintteew oday.

Ammanennaan Is's'eedda Katamatuwaa

(Mat. 11:20-24)

¹³ «Aayye new Koraaziine; aayye new Beetesayde; hinttenttun haneedda malaatatuu S'iirroosa katamaaninne Sidoonaa katamaan haneeddentto, hewaan de'iyaa asatuu kayyuwaa mayuwa mayyiide, bidintsaa bollan uttiide, benippe barenttu nagaraappe simmanawanttashshin.

¹⁴ Hawaa diraw, murettiyya gallassi hinttenttuppe aatsiide S'iirroosa katamawunne Sidoonaa katamaw muray kawushanawaa.

¹⁵ Hanne K'ifirinaahome, neeni saluwaa pude d'ok'k'u gaanaw koyaad? Duge Si'ooliyya wod'd'anaassa.

¹⁶ «Hinttenttu giyaawaa sisiyaa asay, taani giyaawaa sisee; hinttentta is's'iyaa uray taana is's'ee; taana is's'iyaa uray taana kiitteeddawaakka is's'ee» yaageedda.

Aa Kaalliyaawanttu Kiitetteeddasappe Simmeeddino

¹⁷ Laappun tammu asatuukka, «Godaw, iita ayyaanatuukka ne suntsaan nuw azazetteed-dino» yaagiidde nashechchaan simmeeddino.

9:61 1 Kat. 19:20 * 10:1 Laappun tammu: Itti itti Geeshsha Mas'aafaa biletsaan, «Laappun tamaanne laa"a». Ayihuda wogaan biittaa bollan de'iyaa asaa zeretsay laappun tamma. Shin kase Ec'a Giriike Mas'aafaa biletsaan de'iyaaawe, «Laappun tamaanne laa"a». Ooni eri Yesuusi bare k'aalaa alamiyaa yuushshuwaan gatsanaw ha payduwaanna k'ara asaa suntsiide kiitennan aggena yaagiyya k'ofay de'ee. 10:2 Mat. 9:37, 38 10:3 Mat. 10:16 † 10:4 Asaana sarotettiidde ogiyaan wodiyya wurssoppite: He gallasaan garatetsaan ootsiyya sarotay wodiyya loytsi miyya diraw, hawe haasayetteedda. 10:4 Mat. 10:7-14; Mar. 6:8-11; Luk'. 9:3-5 10:7 1 K'or. 9:14; 1 S'im. 5:18 ‡ 10:9 S'oossaa Kawutetsay hinttekkoo mateedda: Hawaa guussay, «S'oossaa Kawutetsay hawaan woy hinttenttu gidдон de'ee» guussaa. § 10:11 Baanaakka hinttenttoo k'ok'k'ofeetto: Hawaa guussay, is'uwaa bessiyaawaa. 10:11 Kit. 13:51 10:12 Dom. 19:24-28; Mat. 10:15; 11:24 10:15 Isa. 14:13-15 10:16 Mat. 10:40; Mar. 9:37; Luk'. 9:48; Yoh. 13:20

¹⁸ Yesuusikka untunttoo, «Sees'aanay walk'k'antsaadan saluwaappe wod'd'ishin be'aaddi.

¹⁹ Simmi shooshshaanne sogguwaa yed'd'anaadan hinttenttu morkkiyaa s'alahiyya wolk'k'aa s'oonana mala maataa immaaddi. Hinttentta k'ohanawe ayinneekka de'enna.

²⁰ Gidoppe attin hinttenttu sunsay saluwaa maziggobiyaan s'aafetto diraw, nashet-titeppe attin iita ayyaanatuu azazetto diraw nashettoppite» yaageedda.

Yesuusi Bare Nashechchaa K'onc'c'isseedda
(Mat. 11:25-27; 16:13-17)

²¹ He wodiyaan Yesuusi Ayaanaa Geeshshaan daro nashettiide, «Saluwaanne sa'aa Godaw, neeni ha yewuwaa tamarowanttuppenne aad'd'o eranchchatuwaappe gentsaade, k'eeri naanaw k'onc'c'isso diraw, neena galatay; Ee, ta Aabbuu, ayaw gooppe, hawaa ootsanaw ne lo"o shene gideedda.

²² «Ubbaa yewuu taw ta Aabbuppe imetteedda. Na'ay oonentto Aawuwaappe attishshin ooninne eriyaawe baawa; hewaadankka Aawuu oonentto Na'aappenne I k'onc'c'issanaw koyyo uraappe attin, haray ooninne eriyaawe baawa» yaageedda.

²³ Kaalliiddeekka Yesuusi barena kaalliyaawanttukko simmi wod'd'iide, untunttu s'alalaa, «Hinttenttu be'iyawaa s'eelliyaa ayfatuu anjetteeddawantta.

²⁴ Ta hinttew odiyaaawe ayee gooppe, c'ora nabatuunne kaatatuu hinttenttu be'iyawaa be'anaw amotteeddinoshshin be'ibeykkino; hinttenttu sisiyaawaakka sisanaw amotteed-dino; shin sisibeykkino» yaageedda.

Asaw K'arettiyyaa Sammaariyaa Bitaniyaa

²⁵ Itti gallassi higgiiyaa eriyaawe ittuu Yesuusa paac'c'anaw aakko yiide, «Tamaariissiyaa-woo, med'inaa de'uwaa laattanaw, taani ayaa ootsoo?» yaagi oochcheedda.

²⁶ Yesuusi zaariide, «Muse higgiiyaa mas'aafan s'aafettowe ayee? Neeni ayaa gaade billay?» yaageedda.

²⁷ Bitaniikka, «Muse higgiiyaa mas'aafay, «S'oossaa ne Godaa polo ne wozanaappe, polo ne shemppuwaappe, polo ne wolk'k'aappenne polo ne k'ofaappe siik'a; hewaadankka ne laggetsakka ne huup'yaadan dosa» gee» yaageedda.

²⁸ Yesuusi Aa, «Likke, tumuwaa gaadda; simmi neenikka hawaa ootsa; de'uwaan de'anaassa» yaageedda.

²⁹ Muse higgiiyaa tamarissiyaa bitanii k'ay barena s'illo ootsanaw koyyiide Yesuusa, «Hanoshshin, ta laggetsay oonee?» yaagiide oochcheedda.

³⁰ Yesuusi zaariide, «Itti bitanii Yerusaalameppe Iyyarkko biidde de'ishshin, ogiyaa bollar paannatuu Aa demmiide, Aa mayuwaa k'aarowaappe guyye shoc'iide, hayk'k'anaw pollu goode oliide beeddino.

³¹ Koppennaan itti k'eesay he ogiyaanna bide'iyaaawe, shoc'ettiide kunddeedda bi-taniyaa be'eedda wode, ayaanne ootsenaan miyyiyaanna aad'd'iide beedda.

³² Hewaadankka itti Leewii he ogiyaanna bide'ee. Ikka bitaniyaa be'iide, miyyeti aad'd'eedda.

³³ Shin Sammaariyaa asaa gideedda itti bitanii, he baggana aad'd'iidde, ha bitaniyaakko yeedda. Aa be'eedda wode aw k'aretteedda.

³⁴ Aakkokka shiik'iide, zayitiyaanne woyniyaa eessaa* Aa maytsaan tigiide, k'achcheedda. Hewaappe guyye bare hariyaa togissiide, imatsay ak'iyaa golliyya akki beedda; hewaan bid'ayiidde naageedda.

³⁵ Wonttetsa gallassi guutsa biraa bare kiisiyaappe kessiide, imatsay ak'iyaa golliyya go-daw immiide, «Ha bitaniyaa taw loysa bid'ayaa; hawaappe daruwaa neeni kessooppekka, taani simmiyaa wode new c'iggana» yaageedda.

³⁶ «Simmi ha heezzu asatuwaappe, paannatuwaa kushiyan shoc'ettiide kunddeedda bitanew, lagge gideeddawe hak'awaa malatii?» yaageedda.

³⁷ Higgiiyaa tamarissiyaawekka, «He aw k'arettowaa» yaageedda.

Yesuusikka Aa, «Simmi baade neenikka hewaadan ootsa» yaageedda.

Yesuusi Marttinne Mayraami Soy Beedda

³⁸ Yesuusi barena kaalliyaawanttunna ogiyaa biidde, itti heeraa garssa gakteedda. Hewaan Martto geetettiyyaa itti mishiratta bare gollen mokkaaddu.

³⁹ Iziwukka Mayraamo geetettiyyaa michchata de'aw; hennakka Yesuusa gediyya mataan uttaade, I odiyaawaa hayzzaadde de'aw.

10:27 Wog. 19:18; Zar. 6:5 **10:33** 2 Od. 28:15 * **10:34** *Zayitiyaanne woyniyaa eessaa*: Ooratsa C'aak'uwaa wodiyaan hawanttu d'alliyaawantta geetettiide akettiino. Ubbaa hawaan s'aafetteedda zayitii, ooratsa d'aliyaa malaataa geetettee. Yak'. 5:14 s'eellite. **10:38** Yoh. 11:1

⁴⁰ Martta k'ay soybaa giigissaadde daabura de'aw; hewaa diraw Yesuusakko shiik'aade, «Hanna ta michchata, kiitaa ubbaa ta bolla olina, taani taarekka labbanoodde s'eellaadde c'o'u gay? Hayyanaa taana maaddanaadan iziw oda» yaageaddu.

⁴¹ Yesuusikka zaariide izo, «Marttee, Marttee, neeni c'ora yewuwaa k'oppaadde hirggaa; k'aykka metootaa.

⁴² Shin koshshiyaawe ittibaa; Mayraama bareppe ooninne akka lo'obaa dooraaddu» yaageedda.

11

Yesuusi Woosaabaa Tamaarisseedda

(Mat. 6:9-13; 7:7-11)

¹ Itti gallassi Yesuusi ittisaan woosaa woossi de'ee. Woosaa wurssowaappe guyye Aa kaalliyaawantuppe ittuu, «Godaw! Yohaannisi barena kaalliyaawantta woosaa tamaaris-sowaadan, nuunakka neeni waagi woossanentto tamarissa» yaageedda.

² Ikka untuntta, «S'oossaa woossiide yaagi woossite:

«Saluwaan de'iyaa nu aabboo,
ne suntsay anjjetto;
ne kawutetsay yo;
ne shenii saluwaan hanowaadan saankka hano;

³ Gallasaan gallasaan koshshiya k'umaa,
nuw hachche imma;

⁴ Nuuni nuuna naak'eeddawatuuwaa,
ubbaa atto goowaadan,
neenikka nu naak'uwaa atto yaaga;
nuuna iitaappe naagappe attin,
paac'iyaa gelissoppa»

yaagite» yaageedda.

⁵ K'aykka Yesuusi barena kaalliyaawantta, «Hinttentuppe ittoo siik'o laggii de'into giddo bilahiyaan aakko yiide, «Ta siik'o laggew, taw heezzu sooluwaa tal"a;

⁶ Ayaw gooppe, itti ta laggetsay yiina Aa miziyaawaa d'ayaad» yaagi woosseedda goyyite.

⁷ Bare gollen de'iyaa Aa siik'o laggii soyippe haasayiide, «Taana metootsoppa; penggii k'ashetteedda; tanaanaykka taananna giseeddino; hewaa diraw taani dendaade new ayinne immanaw danddaykke» gaanawee?

⁸ Taani hinttentoo odiyaawe ayee gooppe, I aw siik'o laggiiyaa gido diraw, immennent-tonneekka un'etso diraw I koyyiyaawaa ubbaa immee.

⁹ Hawaa diraw, «Woossite, hinttenttookka imettanawaa; koyyite, demmanita; kariyaa yiide s'eesite, hinttenttoo dooyettanawaa» yaagay.

¹⁰ Gaasuukka, woossiyaa ubbay akkanawaa; koyyiya uraykka demmanawaa; kariyaa yiide s'eesiyaa uraw, penggii dooyettanawaa.

¹¹ «Hinttenttu giddoppe bare na'aw, moliyaa woossina shooshshaa, k'umaa imma giina shuchchaa immiyaa aawuu de'ii?

¹² Woy k'uuk'ulliyaa woossina sogguwaa immiyee?

¹³ Hinttenttu iita gidi de'iide hinttenttu naanaw lo'obaa immiyaawaa erooppe, yaatina saluwaan de'iyaa hinttenttu aawuu barena woossiyaawanttoo Ayaanaa Geeshsha wooti darissiide immanddeeshsha?» yaageedda.

Yesuusanne Bi'eel-Zebuula

(Mat. 12:22-30; Mar. 3:20-27)

¹⁴ Itti gallassi Yesuusi itti bitaniyaappe duudissiyaa ayaanaa kessowaappe guyye duude bitanii haasayaa doommina, Asay maalaletteedda.

¹⁵ Shin untuntuppe ittuu ittuu, «Gaaleenatuwaa kaappuwaa Bi'eel-Zebuuli aw wolk'k'aa immina gaaleenatuwaa kessae» yaageeddino.

¹⁶ Ittuu ittuu k'ay Yesuusa paac'c'anaw saluwaappe malaataa bessanaadan aappe koyy-eeddino.

¹⁷ Shin Yesuusikka untunttu k'ofaa eriide untuntta hawaa yaageedda: «Bare gidдон shaakettiyaa kawutetsay ubbay d'ayanawaa; shaakettiyaa golliikka kunddee.

¹⁸ Yaatina Sees'aanaa kawutetsay bare gidдон shaakettooppe Aa kawutetsay wooti ek'kanawee? Hinttenttu taana, «S'alahiyaa kaappuwaa Bi'eel-Zebuuli new wolk'k'aa immina kessaa» yaagi haasiyiita.

¹⁹ Simmi taani bi'eel-zebuula wolk'k'aan gaaleenatuwaa kessiyaawaa gidoope hinttentu naanay O wolk'k'aan kessanawanttee? Hawaa gidiyaa diraw, untuntu hinttentu bollan pirddiyaawantta gidanawantta.

²⁰ Shin taani gaaleenatuwaa kessiyaawe S'oossaa wolk'k'aanna gidoope, simmi S'oossaa kawutetsay hinttentukko yeeddawaa erite.

²¹ «Wolk'k'aama Asay bessiyaawaadan minniide bare golliyya naagooppe, Aa shaluu loytsi naagettanawaa.

²² Yewuwaan k'ay aappe minuwaa dariyaawe yiide Aa k'ohooppenne s'oonooppe I ammanetteeda tooraanne gondalliyaa aappe wotsi akkiide, aw de'iyaa miishshaa gishetti akkee.

²³ «Ta bagga gidennawe taananna ek'ettee; taananna shiishshi beennawekka laalee.

Tuna Ayyaanay Kase Yeggi Beedda
Asaakko Simmiide Yiyaa Gaasuwa

(Mat. 12:43-45)

²⁴ «Tuna ayyaanay asaappe kaseedda wode, barew shemppiyaa sa'aa koyyiide, haatsay bantasaanna aad'd'i bee. Shemppiyaa sa'aa demmennaan attooppe, «Taani kase yegga kaseedda ta golliyya simmana» yaagee;

²⁵ simmiyaa wodekka gollii pitettiide giigowaa demmee.

²⁶ Hewaappe kaala, biide haraa aappe iita laappu tuna ayyaanatuwaa akki yaa geliide, hewaan de'iino; he bitaniyaa de'uu koyrowaappe kaallawe iitowaa gidee» yaageedda.

²⁷ Yesuusi hawaa haasay de'ishshin, itti mishiratta c'ora asaa gidoope bare kooshshaa d'ok'k'u ootsaade, «Neena yeleeddawunna d'antseedda ne daaya anjjetteddawunno» yaagaaddu.

²⁸ Yesuusi k'ay, «Anjjetteddawanntu S'oossaa k'aalaa sisiide azazettiyaawantta» yaagi zaareedda.

S'oossappe Oosetto Malaataa

(Mat. 12:38-42; Mar. 8:12)

²⁹ C'ora Asay shiik'o wode Yesuusi, «Ha yeletay iita; ooratsa malaataa koyyee; shin nabiyyaa Yoonaasa malaataappe haray imettenna.

³⁰ Gaasuukka Yoonaasi Nanawe katamaa asaw malaataa gidowaadan, Taani, Asaa Na'aykka, ha yeletaw malaataa gidana.

³¹ Na'ay mokkiyaasaa s'eelliyaa wode, ushechcha duge bagganna de'iyaa gadiyaa kaatatta Solomoneew de'iyaa aad'd'o eratetsaa sisanaw biittaa gas'aappe yeedda diraw, pirddaa wode ha yeletaan denddaade pirdanawunnu; be'ite, Solomoneppekka aad'd'iyawe hawaan de'ee.

³² Nanawe Asay pirddaa wode hinttentu bolla denddiide pirdanawantta; ayaw gooppe, untuntu Yoonaasi odowaa sisiide barenttu nagaraa paas'i simmeedda diraassa; be'ite, Yoonaasappe aad'd'iyawe hawaan de'ee.

Bollaa Poo'issiyaa S'omppiyaa

(Mat. 5:15; 6:22-23)

³³ «Soy geliyaa asaw poo'anaadan, S'omppiyaa s'omppiide d'ok'k'asaan wotsanaappe attin, geemasaan woy poo'uwaa kammiyaa yewuwaappe garssanna wotsiyaawe ooninne baawa.

³⁴ Ne asatetsaw ne ayfii s'omppiyaa mala; ne ayfii pas'a gidoope ne kumentsaa asatetsaykka poo'uwaa demmee; shin ne ayfii harggooppe ne kumentsaa asatetsaykka d'umaa.

³⁵ Akeeka; hewaa gidiyaa diraw, ne garssan de'iyaa poo'uu d'umennaadan naagetta.

³⁶ Simmi ne asatetsay ubbay poo'uwaa kumeeddawaa gidooppenne, d'umeedda asatetsay neenan baynnawaa gidoope, ne asatetsay ubbay, s'omppii bare poo'uwaa ne bollan poo'issiyaawaadan, ne bollan wagagga poo'uwaa gidanawaa» yaageedda.

Yesuusi Parisaawatuwaanne Muse Higgiyaa Tamaarissiyaawantta Kunaaneedda

(Mat. 23:1-36; Mar. 12:38-40; Luk'. 20:45-47)

³⁷ Yesuusi haasayaa wurssowaappe kaala, itti Parisaawe bitanii bare gollen k'umaa maanaadan ataalleedda; Yesuusikka ittippe geliide gaytaan utteedda.*

³⁸ Parisaawiikka Yesuusa k'umaa maanaappe kasiyaan kushiya meec'etti beennawaa be'iide maalalettina,

³⁹ Godaykka, «Hinttentoo Parisaawattoo, s'uu'anne shaataa bolla bagga geeshshiita; shin hinttentu garssay uuziyaaninne iitatetsaan kumeedda.

⁴⁰ Hinttenttoo eeyatoo! Bolla bagga med'd'eeddawe garssaa med'd'ibeennee?

⁴¹ Shin hinttenttu s'uu'aaninne shaataa garssan de'yaawaa hiyyeesatoo immite; he wode ubbabaykka hinttew geeshsha gidanawaa.

⁴² «Shin hinttenttoo Parisaawatoo, hinttew aayye! Ayaw gooppe, anugaappenne s'alotiyaappe, aguppiyaa do'uwaappe, tammu kushiyaappe itti kushiya S'oossaw immi-ita; shin tumu pirdaanne S'oossaa siik'yaawaa hinttenttu aggiita. Yewuwaan k'ay hewaa aggenaan hawaa ootsanaw bessee.

⁴³ «Hinttenttoo Parisaawatoo, hinttew aayye! Ayaw gooppe, Ayihuda asaa woosa gollen bonchcho utuwaa, geyaa giddonkka bonchcho sarotaa koyyiita.

⁴⁴ «Asay erennaan bollanna hamettiyya beetena duufuwaa malatiyaa diraw hinttew aayye!» yaageedda.

⁴⁵ Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttuppe ittuu, «Tamarissiyaawoo, neeni hawaa yaaga haasayo diraw nuuna boraadda» yaagi zaareedda.

⁴⁶ Yesuusi, «Hinttenoo higgiiyaa eriyaawanttoo, hinttew aayye! Ayaw gooppe, Asay tookkiide danddayenna dees'o tookuwaa haraa toossiita; shin hinttenttu hintte huup'ew birad'd'iyanikka bochchikita.

⁴⁷ «Hinttenttu aawotuu wod'eedda nabatuwaa duufuwaa loytsiyaa diraw hinttew aayye!

⁴⁸ Simmi hinttenttu aawotuu nabatuwaa wod'ina, hinttenttu untuntu duufuwaa bolla golliyaa kees's'iyaa diraw, Nabatuwaa oosuu lo" a yaagiide, untuntuwaa markkattiita.

⁴⁹ Hawaa diraw, S'oossaa aad'd'o eratetsay, Taani nabatuwaanne Yesuusi kiittowantta untunttukko kiittana; untunttukka hewanttuppe ittuwaa ittuwaa wod'anawantta; it-tuwaa ittuwaa metootsanawantta yaageedda.

⁵⁰ Hawaa gidiiyaa diraw, ha alamii med'ettoodeppe doommiide gukkeedda nabatuwaa suutsaw ha yeletay ooshettee.

⁵¹ Aabeelappe doommiide yarshshuwaasaappenne geeshsha golliyaappe gidduwaan gukkeedda Zakkaraasa suutsaa gakkanaw koyettee.[†] Ee! Taani gay; ha yeletay hawoo ooshettiyaawaa.

⁵² «Hinttenttoo Muse higgiiyaa eriyaawanttoo, hinttew aayye! Ayaw gooppe eraa peng-giyaa dooyiyaa k'ulpiyyaa akkeedda. Hinttenttu hintte huup'ewukka gelibeykita; k'ay gelanaw koyiyaawanttakka diggeedda» yaageedda.

⁵³ Yesuusi hewaappe kesowaappe guyyiyaan, higgiiyaa tamarissiyaawanttunne Parisaawatuu Aa ooshaan urguuntsaanne ek'ettussaa doommeeddino.

⁵⁴ Aa doonaappe lo"ennabay kesooppe oyk'k'anaw geeddiino; shin demmibeykkino.

12

Lo" a Malatiyaa Iitatetsaappe Naagettana Mala Seeraa

(Mat. 10:26, 27)

¹ He wodiyaan c'ora sha"aan paydettiyya Asay ittuu ittuwaa yed'd'ana gakkanaw shiik'i de'ishshin, Yesuusi barena kaaliyaawanttoo koyro odanaw doommiiide, «Parisaawatuwaa irshshuwaappe naagettite; hawekka lo" a malatiyaa untuntu immiyaa iita timirttiyaa.

² Shin ayaaninne kameteedda yewuu k'onc'iyaa kesennaan attena; k'aykka geem-meedda yewuu erettenaan attena.

³ Hewaa diraw hintte d'umaan haasayowe ubbay, gallassi poo'uwaan sisetanawaa; hinttenttu Asay baynnasaan hini giso golliyaan haytsaan saasukkowe ubbay d'ok'k'u geedda sisettiyya k'onc'c'esaan awaayetanawaa.

Itti S'oossaa S'alalaw Yayana Bessee

(Mat. 10:28-31)

⁴ «Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hinttew yaagay; ha"i ashuwaa wod'yaawantta, hewaappe kaala k'ay ayaanne ootsanaw danddayennawantta yayyoppite.

⁵ Yewuwaan k'ay hinttenttu oossi yayyanaw bessintto taani hinttentta erissana; hawekka wod'owaappe guyyiyaan gaannamiyan olanaw maatay de'iyaa S'oossaa s'alalaw yayyite; Ee, aw yayyite yaagay.

⁶ «Ichcheshu suunniyaa kafatuu santtimiyaan shamettikkinooyye? Hewanttuppe ittin-nonne usa S'oossay dogenna.

⁷ Shin haray atto hinttenttu huup'iyaan de'iyaa binnaanay ubbaykka paydetteeddawaa; hawaa diraw yayyoppite; hinttenttu c'ora suunniyaa kafatuwaappe dariiita.

11:42 Wog. 27:30 [†] **11:51** Ayihudatuwaa Mas'aafatuwaa garssan doometsaa mas'aafay koyro mas'aafaa. Ikka, Aabeeli asaa ubbaappe koyruwaan ishay Aa wod'eeddawaa ode. Ayihudatuwaa Geeshsha Mas'aafatuwaan wurssetsaa mas'aafay Laa'entsiyaa Oduwaa Mas'aafaa. He mas'aafaan Zakkaraasi wurssetsaan hayk'k'eeddawaa odiiyaa diraassa Luuk'aasi Aabeelappe Zakkaraasa gakkanaw geeddawe. **12:1** Mat. 16:6; Mar. 8:15

*Yesuusan Ammaniyaawantanne Aa Is's'iyawantta**(Mat. 10:32, 33; 12:32; 10:19, 20)*

⁸ «Taani hinttew oday; tabaa asaa sintsan markkattiyaawoo oossinne Taanikka Asaa Na'ay, k'ay S'oossaa kiitanchchatuwaa sintsan markkattana;

⁹ shin asaa sintsan taana kaddiyaawantta taanikka asaa na'ay, k'ay S'oossaa kiitanchchatuwaa sintsan kaddana.

¹⁰ «Ta bolla, asaa na'aa bolla, boriyaa k'aalaa haasayiyaawe de'ooppe Aa naak'uu atto geetettana; shin Geeshsha Ayaanaa bolla boriyaa k'aalaa haasayiyaawe de'ooppe k'ay Aa naak'uu atto geetettenna.

¹¹ «Asay hinttentta Ayihude woossiyaa golliyaakko, gadiyaa ayissiyaawanttukkonne maataay de'yaawanttu sintsa pirddaw shiishshiyaa wode, «Waagi zaaraneeshsha? Woy ayaa giide haasayaneeshsha?» yaagiide hirgoppite;

¹² ayaw gooppe, hinttena Ayaanaa Geeshshay hinttenttu he saatiyaan haasayanaw bessiyaabaa tamarissanawaa» yaageedda.

Dure Bitaniyaa Boozatetsaa Odiyaa Leemisuwaa

¹³ Asaa garssappe itti bitanii Yesuusa, «Tamaarissiyaawoo, nu aabbu hayk'k'ina nuuni laattana mala atteeddabaa, taw gishana mala hayya godo ta ishaw oda» yaageedda.

¹⁴ Yesuusi k'ay, «Ha bitanew, hinttenttu bollan pirddiyaawaa gidanaadanne hewaa hinttew gishanaadan taana oonee suntseeddawe?» yaageedda.

¹⁵ Gujjidekka ubbatuwaa, «Asaa shemppoo shaluwaa duretetsay de'uwaa immenna diraw, yaaretiyaawaappenne yorattiyaawaappe naagettite; duretetsaa amuwaa ubbaappekka hinttena naagite» yaageedda.

¹⁶ Kaalliidekka hawaadan yaagi leemisuwaa untuntntoo odeedda: «Aw de'iyaa biittay darissiide katsaa mokkeedda itti dure bitanii de'ee.

¹⁷ Ha bitanii, «Taw ta katsaa wotsanaw gidiyaa sa'ay banttawaa diraw ayaa oot-sooshsha?» yaagiide, bare wozanaan k'oppeedda;

¹⁸ hawaadan yaagi maleedda; «Taani wootane gooppe, taw de'iyaa yeesiya kolaade, hara aakkiyaa yeesiya med'd'ana yaagiide maleedda; hewaan ta katsaanne taw de'iyaa miishshaa ubbaa wotsana.

¹⁹ Yaataade taana, «Ne kaac'ay daro lo"na; new daro wodiyaaw gidiyaa mas'uwaa shiishshaadda; simmi shemppaade ma, usha, nashetta» gaana» yaageedda.

²⁰ «Shin S'oossay Aa, «Ha boozaw, hachche k'amma neeni hayk'k'a. Yaatina ha neeni shiishsheedda mas'uu ubbay oossi gidanawee?» yaageedda.

²¹ «Barew biittaa bollan shaluwaa shiishshiyaawe, S'oossaa sintsan k'ay mank'ko gideedda Asay ha bitaniyaa mala» yaageedda.

*Ubbaa Wode S'oossaan Ammanettussaa Koshshee**(Mat. 6:25-34)*

²² Hawaappe kaala Yesuusi barena kaalliyaawantta, «Hawaa diraw, ta hinttew oday: hinttenttu pas'a de'anaw ayaa maanee? Hinttenttu bollaw ayaa mayyanee? yaagiide hirgoppite.

²³ «Gaasuukka, shemppuu k'umaappe, k'ay asatetsay mayuwaappe aad'd'ennee?

²⁴ Ane k'uuratuwaa s'eellite; untunttu zerikkino; c'akkikkino; untuntntoo katsaa shiishshiyaa sa'ay woy yeessii baawa; hanoppe attin, untuntta S'oossay mizee; hinttenttu kafatuwaappe daroppe darikkitee?

²⁵ Hinttenttuppe darii k'oppiide daro wodiya de'anaw danddayiyaawe oonee?

²⁶ «Simmi hinttenttu ha laafabaa ootsanaw danddayennawantta gidoope ayaw harabaw hirgettiitee?

²⁷ C'iishshatuu wooti dic'c'iinontto ane s'eellite; untunttu kiitaan daaburikkino; puutuwaaw suk'k'ikkino; gido shin taani hinttew odiyaawe, Solomone hewaa keena bonchcheteeddawaa* gidiide, he c'iishshatuwaappe ittuwaa malaanne mayyiibeenna.

²⁸ Hinttentntoo laafa ammanuu de'yaawantntoo, yaatooppe S'oossay hachche beettiide, wontti tamaan ees's'anaw olettiiyaa, denbbaan doliyaa maataa hawaadan mayzziyaawaa gidoope, hinttentta wootiide untunttuppe aatsiide mayzzennee?

²⁹ «Hawaa diraw, «Ayaa maanee? Ayaa ushane?» yaagiide ubbaa wode koyyoppitenne hirgoppite.

12:10 Mat. 12:32; Mar. 3:29 **12:12** Mat. 10:19-20; Mar. 13:11; Luk'. 21:14-15 * **12:27** Solomone hewaa keena bonchcheteeddawaa: Ayihuda Asay Solomone bare de'eedda laytsaa ubbaan daro duretetsaan de'eedda giide k'oppiino.

12:27 1 Kat. 10:4-7; 2 Od. 9:3-6

³⁰ Ayaw gooppe, hawaa demmanaw ha alamiyaan de'iyaa S'oossaan ammanettena Asay hirggettiino. Hinttenttoo hawe ubbay koshshiyaawaa saluwaan de'iyaa hinttenttu aawuu eree.

³¹ Hewaa haniyaawaa aggiide, S'oossaa kawutetsaa koyyite; I hinttentta koshshiyaawaa ubbaa immanawaa.

*Sa'aan Bare Duretetsaan
Ammanettowe Saluwaan Waanii?
(Mat. 6:19-21)*

³² «Hinttenttu guutsa gidinttonne, saluwaa hinttenttu aawuu bare kawutetsaa hinttenttoo immanaw nashetteedda diraw yayyoppite.

³³ «Hintte de'iyawaa zal'iide mank'k'oo immite; kayisuu shiik'ennasaan, bil"aykka meennasaan, saluwaan wurenna miishshaa dagayiidde, ec'enna k'arc'c'itatuwaa hinttenttu huup'ew wotsite.

³⁴ Ayaw gooppe, hinttenttu wozanay hintte miishshay de'iyaa saan de'anawaa.

Mino Oosanchchaa

³⁵ «Hintte s'eessay danc'c'ettowaa, hintte s'omppiikka poo'eeddawaa gido.

³⁶ Hinttenttukka, barenttu Goday yiide penggiyaa k'os's'iyaa wode, ellekka dooyyanaw bullachchaappe simmana gakkanaw naagiya oosanchchatuwaa malatite.

³⁷ Barenttu Goday soy yeedda wode beegotti de'ishshin demmiyaa he oosanchchatuu anjjetteddawannta. Taani tumuwaa gay; I untuntta, «Uttiite» giide, bare danc'c'uwaa minisiide untunttoo k'umaa aatsiide shoobbanawaa.

³⁸ Goday hekka bilahiyaan woy hekka bilahiyaappe kaala yeedda wode, beegottiide genc'c'i naagiidde beettiya k'oomatuu anjjetteddawannta.

³⁹ Hawaa k'ay erite; kayisuu ay saatiyaan yinto golliyaawuu erinto, gollii bookettiya wode c'o"u giide s'eellennashshin.

⁴⁰ Asaa na'ay k'oppenna saatiyaan yaanawaa; hinttenttu giigetti naagite» yaageedda.

⁴¹ P'es'iroosikka «Godaw, ha leemisuwaa neeni odiyaawe nu s'alalaassee haraa ubawukka ittippe oday?» yaageedda.

⁴² Godaykka, «Simmi untunttu bare soy asaw k'umaa immanaw bessiyaa saatiyaan immana mala, Aa goday suntsiyaa ammanetteedanne eranchcha miziya k'oomay oonee?» yaageedda.

⁴³ Goday simmiyaa wode hawaadan kiitettiina demmiyaa k'oomay I anjjetteddawaa.

⁴⁴ Taani hintte tumuwaa oday; de'iyaa mas'uwaa ubbaa bolla Aa suntsanawaa.

⁴⁵ Yewuwaan k'ay he k'oomay, «Ta goday elle yeenna; gam'anawaa» yaagi bare wozanaan k'oppooppenne attumanne mac'c'a k'oomatuwaa shochchaa doommoope, k'aykka koyyowaadan muussaanne ushshaa, matsottussaakka doommoope,

⁴⁶ he k'oomaa goday, I k'oppenna gallassinne sid'ibeenna saatiyaan yaanawaa; he wodiyaan Aa k'ans's'ereetsiide, Aa gishuwaa kaac'aakka ammanennawanttunna ittisaa udanawaa.

⁴⁷ Bare godaa sheniya eride giigennawenne Aa sheniyaadan kiitettenna k'oomay, I iita d'oobaa d'oobettanawaa.

⁴⁸ Eribeennawe k'ay d'oobettanaw bessiyaawaa ootseeddawe, guutsaa d'oobettee. Darobay imetteedda asaa ubbaappe, aappe darobay koyettee; wolk'k'aama hadaray imetowaappe, aappe darisside koyettee.

⁴⁹ Yesuusi, «Taani yeeddawe, ha sa'aa bolla tamaa satsanaassa; ha"ikka ees's'eeddento, taana ay keena nashechchanaweeshsha.

⁵⁰ Taani s'ammak'ettana metuwaa s'ink'k'atay polettana gakkanaw waanaade un"ettaytaa!

⁵¹ Ha sa'aa taani yeeddawe, sarotetsaa ahanaassa malatiyee? Hintte malatoppo. Taani yoowe, sarotaw gidennaan shaakkanaassappe attin.

⁵² Ayaw gooppe, ha"ippe doommuna itti golliyaan de'iyaa ichcheshu asatuu shaaketanawantta; heezzatuu laa"atuwaa bolla, laa"atuukka heezzatuwaa bolla denddiide walak'ettanawantta.

⁵³ Aawuu na'aa bolla, na'aykka aawuwaa bolla, aata naatti bolla, naattakka aatti bolla, bollotatta na'aa machchi bolla, na'aa machchakka bollotatti bolla, walassaan denddiide shaakettanawantta» yaageedda.

*Wodiya Hanotaa Eruwaa
(Mat. 16:2-3)*

⁵⁴ K'aykka Yesuusi asaw, «Away wulliyaa baggana hintte shaariyaa be'ooppe, «Ha"i ha saatiyaan hekk wolk'k'aama iray bukkana hane», yaagiita; tumukka k'ay bukkee.

⁵⁵ Duge baggana c'arkkuu c'arkkoode, «Hachche shammanawaa» yaagiita; geetet-towaadankka k'ay hane.

⁵⁶ Hinttenoo lo" a malatiyaa iitattoo, sa'anne saluwaa s'eelliide, hananawaa eriita; shin ha wodiyaabaa wooti eranaw danddaykkitee?

Sigatetsaabaanne Mootuwaabaa
(Mat. 5:25-26)

⁵⁷ «Wode hinttenttu s'illo gideedda yewuwaa hinttenttoo ayaw pirdikkitee?

⁵⁸ Ne morkkiyaanna ittippe pirdidiyaa daannaa sintsan shiik'anaw boode, biro ogiyaa bolla de'ishshin sigetta digga. Hewe d'ayooppe neena goochchiide pirdidiyaa daannaakko afana; daannaykka polisew aatsi immanawaa; polisiin k'asho gollen yegganawaa.

⁵⁹ Taani new odiyaawe, wurssetsaa ac'uwaa c'iggana gakkanaw hewaappe kesakka» yaageedda.

13

Nagaraappe Simmenna Ubbay D'ayana

¹ He wodiyaan itti itti asatuu Yesuusakko yiide P'ilaas'oosi Galiilaa asaa wod'iide untunttu suutsaa jaarshshuwaanna ittippe walakkeeddawaa aw odeeddino.

² Yesuusikka zaariide, «Hawanttu Galiilaa asatuu hayk'k'eedda diraw, yaatina untunttoo hara Galiilaa asaa ubbaappekka aad'd'iide nagaranchchatuwaa gidowanta malatiinoo?

³ Taani yaagay, hawaadan gidenna; yewuwaan k'ay hintte nagaraa paas'iide nagaraappe simmennaan is's'ooppe, hinttenttu ubbatuukka hawaadan hayk'k'iita.

⁴ Woy Salihooma gimbbii untunttu bolla kunddiide, wod'eedda tammanne hosppun asatuwaa Yerusaalamen de'iyaa wanttu ubbaappe aad'd'iide naak'k'owanta malatiinoo?

⁵ Hawaadan gidenna yaagay; yewuwaan k'ay nagaraa paas'ana d'ayooppe ubbatuukka hawaadan bayanita» yaageedda.

⁶ Yesuusikka hawaadan yaagi leemisuwaa odeedda, «Itti bitanew woyniyaa turaa goshshaa gaden toketteedda balasiyaa geetettiyaa ayfii meetettiyaa mitsatta de'aw; he bitaniikka mitsatta ayfaaddenttonne giide yeeddawe, ayinneekka ayfiyaa demmibeenna.

⁷ Woynniyaa turaa naagiyaawaa I, «Taani ha balasiyaa geetettiyaa mitsattippe ayfiyaa demmanaw heezzu laytsaa simerettaade ayaanne demmabeykke. Hewaa diraw deka denta digga; ayaw biittaa c'oo melissay?» yaageedda.

⁸ Naagiyaawekka zaariide, «Godaw, taani I yuushshuwaa harumanawunne pituwaa olanaw, ha laytsaa s'alalaw basha.

⁹ Sintsaw ayfooppe lo" a; shin ayfenaan is's'ooppe dekettu» geedda» yaageedda.

Yesuusi K'uuna Mishiratto Sambbata
Gallassaa Patseedda

¹⁰ Yesuusikka itti Sambbataa gallassi Ayihuda woosa gollatuwaappe ittuwaan tamarissi de'ee.

¹¹ Hewaanikka tammanne hosppun laytsaa kumentsaa tuna ayyaanay k'uunisseedda mishiratta de'aw. Izakka suuraade ek'k'anaw ayinne danddayabeykku.

¹² Yesuusikka izo be'eedda wode s'eesiide, «Ha mishiratte, ne harggiyaappe pas'aadda» yaageedda.

¹³ Yesuusi bare kushiya izi bolla wotsina, he wode suura sitti ga ek'k'aade bare S'oossaa galataaddu.

¹⁴ Shin Ayihuda woosa golle kaappuu k'ay Yesuusi Sambbataan patseeddawaa diraw hank'k'etti zaarowaashshin asatuwaa, «Kiitettanaw bessiyaa usuppun gallassatuu de'iino; he gallassatun yiide pas'iteppe attin Sambbataan gidenna» yaageedda.

¹⁵ Godaykka zaariide, «Ha lo" a malatiyaa iita asatoo, hinttenttuppe ittuukka Sambbata gallassi booraa magaduwaappe woy hariyaa gaas'aataappe billiide haatsaa ushshanaw afennee?

¹⁶ Hanna Abrahaamo yaraa gideeddawunna, tammanne hosppun laytsaa kumentsaa s'alahii k'achcheeddawunna sambbata gallassi he k'ashuwaappe bilettanaw bessekket?» yaageedda.

¹⁷ Hawaa odeedda wode ek'ettiyaa wanttu ubbay yeellateeddino; Asay ubbay k'ay I ootseedda maalalissiyaa oosuwaan ubbaan nashetteeddino.

Sannaafic'iyaa Ayfiyaa Zeretsaa Leemisuwaa

¹⁸ Yesuusikka, «S'oossaa kawutetsay ayaa malatii? I ayaa malatintto, taani hinttentta woota bessoo?

¹⁹ S'oossaa kawutetsay sannaafic'iyaa geetettiyaa k'eeri mitsatti ayfiyaa malatee. He mitsatti ayfiyaa Asay akkiide goshshaa garssan zereedda; zerettoonna dic'c'aade wogga mitsaa gidaaddu; yaatina saluwaa kafatuukka izi aac'aa bolla barenttoo golliiyaa kees'seeddino» yaageedda.

Irshshuwaa Leemisuwaa

(Mat. 13:33)

²⁰ Yesuusikka zaariide, «S'oossaa kawutetsay ayaa malatintto, taani hinttentta woota bessoo?

²¹ Itti mishiratta heezzu keriyaa d'iiliyaa akkaade, munak'k'eedda munak'ay ubbay denddana gakkanaw, aan tigeedda irshshuwaa malatee» yaageedda.

Un'a Penggiyaabaa

(Mat. 7:13, 14, 21, 22)

²² Hewaappe kaala Yesuusi Yersaalame biide, wogga katamaaninne k'eeri katamaan de'iyaa asaa tamarissiidde aad'd'eedda.

²³ He wode itti bitanii shiik'iide Aa, «Godaw, S'oossaa pirdaappe attiyaawanttu guutsa asaa s'alalee?» yaageedda.

Hewaappe guyye Yesuusi untuntta,

²⁴ «Taani hinttenttoo oday; un'a penggiyaanna gelanaw baas'etite. C'ora Asay gelanaw koyyiino; shin danddaybbeykkino.

²⁵ Golliyaawuu denddiide, iftsaa k'achchowaappe guyye hinttenttu karen ek'k'iide, «Godaw, Godaw, nuw dooyaarikkii» yaagiide s'eessaa doommiiyaa wode, ikka zaariide, «Hak'appe yeeditentto, taani hinttentta erikke» yaaganawaa.

²⁶ «He wode hinttenttu, «Nuuni neenanna ittippe meeddo; usheeddo; neeni nu heerankka tamarissaadda» yaaganawantta.

²⁷ «Yesuusi k'ay, «Taani hinttenttoo oday; hinttenttu hak'appe yeeditentto, taani hinttentta erikke; ubbatuukka makkalanchchatuu ta mataappe haakkite» yaagaanawaa.

²⁸ «Abraahaamo, Yisaak'i, Yaak'oobinne nabatuu ubbay hinttenttu karen ek'k'ishshin, S'oossaa kawutetsaan de'iyaaawantta hinttenttu be'iyaa wode, hinttenttoo yeekonke achchaa d'ak'uwaa gidanawaa.

²⁹ «Asay away doliyaasaappenne wulliyaasaappe, k'ay killibaggappenne hirkkibaggappe yiide, S'oossaa kawutetsaa gaytaan uttiino.

³⁰ Be'ite; guyyeteeddawanttu, sintsatanawantta; sintsateeddawanttu k'ay guyyetanawantta» yaageedda.

Yesuusi Yersaalamen Ootseeddabaa

(Mat. 23:37-39)

³¹ He wode Parisaawatuwaappe ittuu ittuu Yesuusakko yiide, «Heroodise neena wod'anaw koyyiya diraw, hawaappe ba digga» yaageeddino.

³² Yesuusi zaariide, «Biide he worakanaw, «Hachchenne wontti iita ayyaanatuwaa kessana; hargganchchatuwaakka patsana; heezzentso gallassi ta oosuwaa wurssana» yaagite.

³³ Hanoppe attin nabii Yersaalameppe harasaan hayk'k'anaw bessena diraw, taani hachche, wonttinne wonttipeeshi ogiyaa bolla de'anaw bessee.

³⁴ «Yersaalame katamaa asaw, Yersaalame katamaa asaw, Nabatuwaa wod'iyaaawanttoo, hinttenttukko kiitettowantta shuchchaan c'addiyaawanttoo, kuttatta bare maratuwaa bare k'efiyaappe garssanna shiishsha hap'p'iyaaawaadan, taani hinttenttu naanaa itti gadiyaa shiishshanaw aappu gede koyaadditaa! Shin taana diggeedditaa.

³⁵ Be'ite; S'oossay hinttenttu golliiyaa ayinne olibeenna; taani hinttenttoo yaagay; hinttenttu, «Godaa sunsaan yiyaawe anjjetteddawaa, gaana gakkanaw, taana be'ikkita» yaageedda.

14

Yesuusi Hargganchchaa Sambbataan Patseedda

¹ Sambbata gallassi Parisaawatuwaa suntsatuwaappe ittuwaa golle Yesuusi k'umaa maanaw geleedda wode, ayaa kiitettintto be'anaw asatuu naagi de'iino.

² Bollay gaafina metootiyaa itti bitanii Yesuusappe sintsanna de'ee.

³ Yesuusi higgiiyaa tamaarissiyaawantanne Parisaawatuwaa, «Sambbataan patsanaw danddayetti danddayettennee?» giide oochcheedda.

⁴ Untuntutukka c'o'u geeddino. I he bitaniyaa bollaa bochchi patsiide Aa moyzzeedda.

⁵ Yesuusi untuntutta, «Hinttentuppe harii woy booray ollaan kunddintto, Sambbataa giide elleelli kessennawe oonee?» geedda.

⁶ Untuntutukka ha yewoo itti zaaruwaanne immanaw danddayibeykino.

Ashikketetsaabaa

⁷ Yesuusi shoobettowanttu bonchchosaa dooriyaa wode s'eeliide,

⁸ «Ooninne bullachchaa s'eesoeppe, bonchchetteeddasaan uttoppa; ooni eri neeppe aatsiide bonchchettowe s'eesetteeddawaa gidanawaa.

⁹ Neenanne aanne s'eesawe yiide, «Hawo, utuwaa aw yeedda» yaagina; he wodiyaan yeellataade s'adenna d'iyaa saan utuwaa doommaasa;

¹⁰ Yewuwaan k'ay neeni s'eesetto wode neena s'eesowe yiide, «Ta laggew, killi d'ok'k'asaan utta» gaana mala, baade ubbaappe hokasaan utta; he wode neenanna ittippe utteeddawanttu ubbatuwaa sintsan new bonchchuu imettanawaa;

¹¹ Bare huup'iyaa d'ok'k'u ootsiyaa ubbay tooshettanawaa; bare huup'iyaa toochchiyaawanttu d'ok'k'u giino» yaagi leemisuwaa untunttoo odeedda.

¹² Yesuusi barena s'eeseeddawaa zaariide, «Neeni laas'aa woy kawuwaa giigisseedda wode, ne laggetsatuwaa woy ne ishātuwaa woy dure ne shooratuwaa s'eesoppa; ayaw gooppe, untunttu neena barenttu taraan s'eesiide kushiya c'iggana danddayiino.

¹³ Shin ataalliyaabaa giigisseedda wode, hiyyeesatuwaa, gunddatuwaa, doomatuwaanne k'ook'atuwaa s'eesa.

¹⁴ Untunttu new kushiya zaaranaw danddayennawantta gidiyaa diraw, neeni anjjet-tanaassa. S'illatuu hayk'uwaappe denddiya wode S'oossay new kushiya zaaranawaa» yaageedda.

Wolk'k'aama Baalaa Leemisuwaa

(Mat. 22:1-10)

¹⁵ Yesuusi haasayaa wurssiyaa wode, k'umaa maanaw utto asaappe ittuu hawaa sisiide, «S'oossaa kawutetsaa gaytaan uttiyaawe anjjetteeddawaa» geedda.

¹⁶ Yesuusikka hawaadan geedda; «Itti bitanii daro lo'o kawuwaa giigissiide, c'ora asat-uwaa s'eeseedda.

¹⁷ Kawuwaa wodii gakkina, kase s'eesettowantta, «Ha'i kawuu giigeedda, haayite» giide s'eesana mala bare gollen kiitettiyaa k'oomaa untuntutukko kiiteedda.

¹⁸ Shin ubbatuukka ittippe, beennaadan aggana mala woosseeddino; koyro bitanii k'oomaw odiidde, «Taani biittaa shammeedda diraw baade be'anaw koshshee; hewaa diraw hayya goda taw hank'k'ettoppaarikki» geedda.

¹⁹ «Laa'entsiyaawe k'ay, «Taani ichcheshu waatsa booratuwaa shammeeddawantta waas'a be'anaw biyaa diraw, hayya goda taw hank'k'ettoppaarikki» geedda.

²⁰ «Haray k'ay, «Taani machchatto akkeedda diraw, yaanaw daanddayabeykke» geedda.

²¹ «K'oomaykka yiide bare godaw, hanowaa ubbaa odeedda. He wode Goday daro hank'k'ettiide, bare golliyaan kiitettiyaa k'oomaa, «Hini katamaa ogiyaanne loosso ogiyaa elleellaade kesa; mank'k'atuwaanne gunddatuwaa, doomatuwaanne k'ook'atuwaa haa akkaade ya» geedda.

²² «Aa k'oomaykka, «Godaw, neeni taana azazowaadan ootsaad; shin ha'ikka hara asaa akkiyaa sa'ay de'ee» geedda.

²³ Godaykka bare k'oomaa, «Ta gollii kumanaadan hini ogiyaappe kare bagganne dirssaa gas'aa ubbaa kesaade, asaa ta golle akkaade ya.

²⁴ Ayaw gooppe, koyro ta golle shoobetteeddawanttuppe itti asayenne ta k'umaa meenna» geedda» yaageedda.

Yesuusa Kaallanaw Barena Yarshshussaa Koshshee

(Mat. 10:37-38)

²⁵ C'ora Asay Yesuusanna ittippe bide'iyaa wode, ikka asaakko guyye simmiide,

²⁶ «Ooninne taakko yiyaawe de'ooppe bare aabbanne aatto, bare machchattonne bare naanaa, bare ishātuwaanne michchatuwaa, bare de'uwaa ashshenaan taappe aatsi dosooppe, taana kaalliyaawaa geettetanaw danddayenna.

²⁷ Ooninne bare mask'k'aliyaa tookkiide, ta geeduwaa kaallennaan d'ayooppe, taana kaalliyaawaa gidanaw danddayenna.

²⁸ «Hinttentuppe ittuu shuchchaa golliyaa kees's'anaw koyyooeppe, kiitaa wurssanaw gidiyaa shaluwa kasetiide utti heettenawee oonee?

²⁹ Hewe d'ayooeppe, golliyaa doommiide, kiitaa wurssanaw wolk'k'ay is's'ooeppe,

³⁰ be'eeddawanttu ubbay, «Ha bitanii kees's'anaw doommeedda; shin kiitaa wurssanaw danddaybbeena» giide k'iliic'iino.

³¹ «Woy tammu sha"a olanchchatuwa oyk'k'eedda itti kaatii, hara laatamu sha"a olanchchatuwa oyk'k'eeddawatunna olettanaw danddayooppenne koyronna, taani s'oonanee s'oonikkitaashsha giide utti k'oppennee?

³² Barew danddayettennaan d'ayooeppe, olaw yiyaa yekko kaatii haakuwaan de'ishshin kiittiide sigettanaw woossee.

³³ Simmi hawaadanka hinttentuppe ooninne barew de'iyaa ubbaa aggenawe, taana kaalliyawaa gidanaw danddayenna.

Go"enna Mas'iniyaabaa

(Mat. 5:13; Mar. 9:50)

³⁴ «Mas'ini lo"a; shin lok'ilok'ennaan d'ayooeppe, laa'entso Aa wooti lok'ilok'issanaw danddayettii?

³⁵ Biittawukka lo"enna; tu'eyanawukka maaddennawaa gido diraw, Asay Aa oli aggee. Sisiyaa haytsay de'iyaa hawaa siso» yaageedda.

15

Bayeedda Dorssaa

(Mat. 18:12-14)

¹ Itti gallassi, k'aras'aa shiishshiyaawanttunne nagaranchchatuu ubbay Yesuusa sisanaw aakko shiik'eeddino.

² Parisaawatuunne Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttu, «Ha bitanii, nagaranchchatuwa shiishshiyaawaanne untuntunna k'umaa miyaawaa» yaagiide zuuzummeeddino.

³ Yesuusikka leemisuwaan zaaruwaa hawaadan yaagi odeedda:

⁴ «S'eetu dorssay de'iyaa uray hinttentu giddoppe de'into hewaappe ittuu bayintto udduppu tammanne udduppuuwa denbbaan aggiide bayeeddawaa beettana gakkanaw koyyennawe oonee?

⁵ Demmeedda wode nashechchaan bare hashiyaa bolla dorssaa tookki,

⁶ bare golle simmiide, bare dosiyaawanttanne shooratuwa ittippe s'eesiide, «Bayeedda ta dorssaa demmo diraw, taananna ittippe nashettite» yaagiide odee.

⁷ Hewaadanka nagaraa paas'etsaa koshshenna udduppu tammanne udduppu s'illatuwaappe aatsiide nagaraa paas'iyaa itti nagaranchchaan saluwaan daro nashechchay gidanawaa.

Bayiide Beetteedda Santtimiyya

⁸ «K'aykka tammu nahaasiyaa santtimii* de'iyaa mishiratta tammuwaappe ittuu bayintto demmana gakkanaw s'omppiyaa s'omppaade, golliyaa pittaade loytso koyyennawunna iza oonee?

⁹ Izakka demmeedda wodiyaan bare dosiyaawanttanne bare shooratuwa ittippe s'eesaade, «Taappe bayeedda santtimiyya demmeedda diraw, taananna ittippe nashettite» yaagaade odaw.

¹⁰ Hewaadanka nagaraa paas'iyaa itti nagaranchchaa gaasotetsaan S'oossaa ki-itanchchatuwa sintsan nashechchay hananawaa» yaageedda.

Baya Na'aa

¹¹ Gujjiide Yesuusi, «Laa"u naanay de'iyaa itti bitanii de'ee;

¹² untuntuppekka teefa na'ay, «Ne mas'uwaappe taana gakkiaawaa imma» geedda. Aawuukka bare mas'uwaappe naanaatoo gisheedda.

¹³ Guutsa wodiyaappe guyyiyaan teefa na'ay barena gakeeddawaa ubbaa shiishshi akkiide hini haako gade beedda; hewaan bare akkeedda miishshaa ubbaa laali wurssi aggeedda.

¹⁴ Ikka de'iyaa ubbaa wursseeddawaappe guyyiyaan he gaden wolk'k'aama koshay geleedda; ikka metuwaan un"ettussaa doommeedda.

^{15:2} Luk'. 5:29-30 * ^{15:8} *Nahaasiyaa santtimii*: Giriike k'aalaa biletsaan ittinna, itti gallassaa muumiyya ootsi peesheedda wolk'k'aa oosanchchaw c'igetiyya miishshaa keenaa gidiyaawaa odee.

¹⁵ Hawaa diraw he gaden de'yaawantuppe ittuwaakko shiik'iide, «Taana new k'oomaa ootsaariikkii?» yaagina, bitaniikka bare guduntsaa wudiyaa heemmana mala Aa dembbaa yeddeedda.

¹⁶ Guduntsaa wudii miyaa hal"uwaa maanaw amotteedda; shin hewenttokka aw im-miyaawe beettibeenna.

¹⁷ «Bare bayizzuwaa ero wode, «K'umay s'ooniide sa'aan attiyaa ta aabboo oot-siyaawanttu aappunee; shin taani hawaan koshaan hayk'k'ana mataytaa?

¹⁸ Denddaade ta aabbukko baanee» hawaadan yaagana; «Ta aabboo, S'oossaakka neenakka naak'k'aad;

¹⁹ Hannippe guyye ne na'aa yaagettaade s'eesettanaw bessikke; new kiitettiyaawant-tuppe ittuwaadan taana wotsaariikkii gaana» geedda.

²⁰ He man"iyaan denddiide bare aabbukko yeedda.

«I biro haakuwaan de'ishshin, aawuu be'iide, aw k'arettedda; aakko wos's'i biide, Aa idimmi yeedda.

²¹ «Na'aykka, «Ta aabboo, taani S'oossaakka neenakka naak'k'aad; hannippe guyye ne na'aa geetettaade s'eesettanaw bessikke» yaageedda.

²² «Shin aawuu bare oosanchchatuwaa, «Elleelli biide, ubbaappe dooretteedda lo"o mayuwaahiide, Aa mayzzite; Aa birad'd'iyaw migiduwaa, Aa gediyanikka c'aammaa† wotsite.

²³ Mod'd'eedda korumaa ahiide shukkite; moytte, nashettoytte.

²⁴ Ayaw gooppe, hawe ta na'ay hayk'k'eedda; shin ha"i pas'eedda; bayeedda; shin ha"i beetteedda» yaagina, nashechchaa doommeeddino.

²⁵ «He wodiyaan, bayira na'ay gaden de'yaawe yiide gollekko matiyaa wode, yetsaanne duruwaa kooshunchchaa siseedda.

²⁶ Ikka yewuu ayentto eranaw koyyiide, k'oomatuwaappe ittuwaa s'eesiide, «Hawe ayee?» giide oochcheedda.

²⁷ K'oomatuukka, «Ne ishay saro yeedda diraw, ne aabbu mod'd'o korumaa aw shuk-keedda» yaagi odeeddino.

²⁸ «Bayira na'ay hank'k'ettiide golle gelikke yaagi is's'ina, aawuu karew kesiide, gelanaadaa woosseedda.

²⁹ Shin I zaariide bare aabba, «Hekko hawaa keena wodiya k'oomaadan new kiitettaad; ne azazowaappe ittuwaannekka pac'issa beykke; ta laggetsatuwaanna ittippe nashettana mala haray atto itti deeshshaa bul"uwaanne taw imma beykka;

³⁰ Shin hawe ne na'ay ne miishshaa c'aaratuwaanna ittippe diiffissiide yiina, d'iiko booraa shukkaadda» yaageedda.

³¹ «Aawuukka Aa, «Ta na'aw, neeni ubbaa gallassaa taananna ittippe de'aa; taassa gideed-dabay ubbaykka newaa.

³² Shin hawe ne ishay, hayk'k'eeddawe pas'o dirawunne bayeeddawe beetto diraw, nuuni miiddinne ushiide nashettanaw bessee» yaageedda» giide odeedda.

16

Garssanna Suntsatetsaa Akkeedda

C'inc'c'a Bitaniyaa

¹ Yesuusi barena kaalliyaaawanttoo odiidde, «Itti dure bitanii, bare golliyaa ubbaa bolla suntseedda itti bitanii de'ee; shin ha bitanii Aa miishshaa bayizzee yaagiya zigirssay Aa gakkedda;

² hewaa diraw bare suntseedda bitaniyaa s'eesiide, «Hawe taani sisiyaa yewuu ayee? Hannippe guyye neeni ta Golliyaaninne ta miishshaa bolla taappe garssanna sunts-et-taade kiitettanaw danddayabeenna diraw, hachche gakkanaw kiitetteeddawaa heettaade sheed'd'a» yaageedda.

³ «Suntsetteeddawe bare wozanaan, «Ta goday taana suntsatetsaappe kolana hanee; shin ta waanooshsha? Goshanaw wolk'k'ay taw baawa; woossanaw k'ay taw pokkee.

⁴ Ta ootsanabaa ta eray; I taana suntsatetsaappe kessooppe, barenttu golle biina, taana mokkiyaa laggetsatuwaa taani demmana» yaageedda.

⁵ «Bare godaappe shaluwaa tal"eedda asatuwaa huup'iyaa huup'iyaa s'eesiide, koyro bitaniyaa, «Neeni ta godaappe woyssa keena shaluwaa tal"aaddii?» yaageedda.

⁶ «Ikka, «Taani s'eetu baareetaa kumeedda zayitiyaa tal"aad» yaageedda.

† 15:22 Migiduwaa, c'aammaa: Ha k'aalatu na'aa aabbu, Aa polo wozanaappe akkooa bessiyaawantta. Migiduu, he na'ay gollen de'iyaa asatuwaa ubbaappe lo"o s'eeletteeddawaa bessee. C'aammay k'ay, I bare aabboo ayile gidennaadan na'aa gidiyaawaa bessee. Ayilatu he wode c'aammaa wotsikkino.

«Suntsetteedda bitaniikka, Neeni paramana warak'ataa hey; uttaade ellekka ›Ishatama› gaade s'aafa yaageedda.

⁷ «Hewaappe hara bitaniyaa, «Neni aappunuwaa tal'aaddii?» yaageedda.

«S'eetu k'un"aa zarggaa» yaageedda.

«Suntsaykka, ›Warak'ataa hey; hosppun tamma gaade s'aafa» yaageedda.

⁸ «He suntsay c'inc'c'atetsaan ootseedda diraw, Aa goday Aa galateedda; ayaw gooppe, ha alamiyaa Asay barenttuwoo poo'uwaa asaappe aad'd'eedda c'inc'c'atuwaa.

⁹ «Taani hinttentoo yaagay, ›Ha alamiyaa shaluu wuriyaa wode, med'inaw wurenaa golliyaan hinttentta mukkana mala, ha miishshaan hinttentoo laggiyaa demmite.

¹⁰ Laafa yewuwaan ammanetteedawe, woggabaanka ammanettee. Shin laafa yewuwaan ammanettebeennawe, woggabaanka ammanettena.

¹¹ Simmi hinttenttu ha alamiyaa shaluwaan ammanettennawaa gidoope, tumatetsaa shaluwaa hinttenttoo oonee hadaraa giide immanawe?

¹² Hinttenttu hara asaa shaluwaan ammanettennawaa gidoope, hinttenttu miishshaa oonee hinttenttoo immanawe?» geedda.

¹³ «Itti kaala laa"u godatoo k'oomatanaw danddayiyaawe ay k'oomaykka baawa; ayaw gooppe, ittuwaa is'siide, haraa dose; woy ittuwaa bonchchiide, haraa kad'ee; S'oossawunne shaloo moodettanaw danddayikkita» yaageedda.

¹⁴ Shaluwaa dosiyaa Parisaawatuu hawaa ubbaa sisiide, Yesuusa bolla k'iliic'eeddino.

¹⁵ Shin Yesuusi untunttu, «Hinttenttu asaa sintsan hinttentta s'illo asaa ootsiyaawantta; shin S'oossay hinttenttu wozanaa eree; ayaw gooppe, asaa sintsan bonchchetteedawe S'oossaa sintsan tuna gidee.

Muse Higgiyaabanne Geluwaa Akaabaa

(Mat. 5:31-32; 11:12-13; Mar. 10:11-12)

¹⁶ «Muse higgiyaanne nabatuu s'aafeedda mas'aafaa* ›Yohaannisa wodiya gakkanaw Asay azazettiide de'eddino; hewaappe kaala k'ay S'oossaa kawutetsay odetteedda; Asay ubbay yaa gelanaw keesetee.

¹⁷ Shin higgiyaappe ittibay attiyaawaappe saluunne sa'ay aad'd'iyaaawe matattee.

¹⁸ «Bare machchatto billiide hararo akkiyaawe ubbay woshummee; k'ay asinaappe biletteedda mac'c'awuno akkiyaawe ooninnekkka woshummee.

Dure Bitaniyaabanne Mank'k'o Gideedda Ali'aazarabaa

¹⁹ «Gatii loytsiide al'o gideedda mayuwaa mayyiiddinne gallasaan gallasaan otoruwaan nashettiide de'iyaa itti dure bitanii de'ee.

²⁰ K'aykka kumentsaa asatetsan maytsay de'iyaa itti Ali'aazara geetettiyaa hiyyeesay, ha dure bitaniyaa kariyaan giseedda.

²¹ Ha dure bitaniyaa sampapaappe laaletteedda suuppaa maanaw amotte; haray atto kanatuukka yiide Aa maytsaa laac'c'iino.

²² «Ha hiyyeesaa bitanii hayk'k'ina, kiitanchchatuu Aa Abraahaamo bagga bonchchosaa afeeddino; dure bitaniikka k'ay hayk'k'iide moogetteedda.

²³ Si'ooliyaan daro seelettiide de'ishshin, d'ok'k'u giide haakuwaan Ali'aazara, Abraahaamo baggan de'iyaaawaa be'eedda.

²⁴ «Ikka bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, ›Abraahaamo, ta aabboo, taw k'aretta. Ha tamaa seelaan metoota de'iyaa diraw, Ali'aazar bare birad'd'iyaa s'eeraa haatsaan bochchiide, ta ins's'arssaa irs's'issanaadan hayyanaa taakko kiitaarikki» yaageedda.

²⁵ «Abraahaamo k'ay, ›Ta na'aw, neeni pas'a de'aadde, lo"o de'uwaa de'ina, Ali'aazar lo"enna meto de'uwaa de'eddawaa k'oppa. Ha'i k'ay I hawaan nashettiyaa wode, neeni metuwaa bolla de'aa.

²⁶ «›Hawaappe haray k'ay, hawaappe yaa hinttenttukko aad'd'anaw koyiyaawanttu aad'd'ennaan, yaan de'iyaaawanttukka k'ay haa nuukko pinnennaadan, nu giddoninne hinttenttu giddon wogga aafuu med'etteedda» yaageedda.

²⁷ «Dure bitaniikka, ›Abraahaamo, simmi hewaa gidoope, neeni Ali'aazara ta aabbu golle yeddana mala, neena woossay.

²⁸ Ayaw gooppe, taw ichcheshu ishata de'iyaa diraw, untunttu k'ay ha metuwaasaa yeenna mala, untunttoo Ali'aazar biide markkatto: yaageedda.

²⁹ «Abraahaamo k'ay, ›Museenne nabatuu s'aafeedda mas'aafay untunttoo de'ee; he mas'aafay giyaawaa untunttu sisiino» yaageedda.

* 16:16 Muse higgiyaanne nabatuu mas'aafaa: Ayihudatuwaa Geeshsha Mas'aafatuwaa; hewantta guussay Ec'a Caak'uwaa mas'aafaa. 16:16 Mat. 11:12, 13 16:17 Mat. 5:18 16:18 Mat. 5:32; 1 K'or. 7:10, 11

³⁰ «Dure bitanii, «Hi"ii; Abraahaamo, ta aabbo, hewaa gidenna; shin itti bitanii hayk'uwaappe denddiide, untuntukko binto, untuntu barenttu nagaraa paas'iide, simmanawantta» yaageedda.

³¹ «Abraahaamokka, «Untuntu Musenne nabatuu s'aafeedda mas'aafaa sisennawaa gi-doope, haray atto itti uray hayk'uwaappe dendi yintokka ammanikkino» geedda» yaageedda.

17

Nagaraabaa Yesuusi Odeedda

(Mat. 18:6, 7, 21, 22; Mar. 9:42)

¹ Yesuusi barena kaalliyaawantta, «Asaa baletsiyaawe yeennaan attena; shin baletsiyaawaa ahiyaa uraw aw aayye;

² He bitanii ha guutsatuwaappe ittuwaa baletsiyaawaappe, gaac'ciyaa wos'aa bare k'ood'iyaan k'ashettiide abbaan mitettiyaawe aw lo"aa.

³ Hintte huup'ew naagettite.

«Ne ishay neena naak'k'ooppe, Aa zora. K'ay nagaraappe I simmoope, aw atto yaaga.

⁴ Itti gallassi I neena laappu gede naak'k'iide, laappu gedekka, «Neena ta naak'k'aad, taana maara» giidde neekko yoope, aw atto ga» yaageedda.

⁵ Kiitetteeddawantukka Godaa, «Nuw ammanuwa gujja» yaagiide oochcheeddino.

⁶ Godaykka, «Hintte sannaafic'iyaa ayfiyaa keena ammanuu de'into, hinttenttu ha boo'iyaa, «Hawaappe shodettaade, abbaan tooketta» ginto hintte eno gaana» yaageedda.

K'oomay Ootsanaw Bessiyaa Oosuwa

⁷ K'aykka Yesuusi, «Hinttepe goshiyaawe woy miyaa heemmiyaa k'oomay de'iyaa Asay hak'et de'ooppe, goshsha gadepe woy miyaa gadepe simmo wode ellekka, «Haaya shemppa akka, k'umaa maanaw utta» yaagiyaawe oonee?

⁸ Yewuwaan k'ay, «Ta maana kawuwaa giigissa; ta maananne ushana gakkanaw minnaade taana ek'k'aade miza. Hewaappe guyye new ma, usha» yaagiyaawaa gidennee?

⁹ He k'oomay kiitetteeddabaa ootseedda diraw, he bitanii galatanaw bessennee?

¹⁰ Hewaadankka hintte k'ay Asay hinttena kiitto oosuwa ootseedda wode, «Nuuni maaddenna k'oomatuwa; nu ooso s'alalaa ootseeddo» yaagite» yaageedda.

Yesuusi Oolluu Oyk'k'eedda Tammu Asatuwaa Patseedda

¹¹ Yesuusi Yerusaalame biidde, Galiilaappenne Sammaariyaa giyaa gadatuwaappe giduwaanna aad'd'eedda.

¹² I itti guutsa katamato geliyaa wodiyaan, haakuwaan ek'k'eedda tammu oolluwaan oyk'etteeddawanttu Aa be'eeddino. Untunttukka haakuwaan ek'k'iide,

¹³ barenttu kooshshaa d'ok'ku ootsiide, «Yesuusa, Godaw, hayya godo nuuna pat-saarikkii!» yaageeddino.

¹⁴ Yesuusi untuntta be'iide, «Biide, hinttenttu bollaa k'eesatuwaa bessite» yaageedda.

Untunttukka k'eesatuwaakko bide'iide oolluwaappe pas'eeddino.

¹⁵ Untunttuppe ittuu bare harggiyaappe pas'eeddawaa be'iide, bare kooshshaa d'ok'ku ootsiide, S'oossaa bonchchiidde simmeedda.

¹⁶ Galatiiddekkka Yesuusa gediyaan matan gulbbateedda. He bitanii Sammaariyaa asaa.

¹⁷ Yesuusi zaariide, «Tammuu pas'ibeykkinoo? Yaatina udduppunatu hak'an de'iinoo?

¹⁸ Ayihuda asaa gidenna Sammaariyaa bitaniyaappe attin, S'oossaa bonchchanaw simmeeddawanttu baawa guussee?» yaageedda.

¹⁹ Yesuusi Aa, «Dendda ba; ne ammanuu neena patseedda» yaageedda.

S'oossaa Kawutetsaa Yuussaabaa

(Mat. 24:23-28, 37-41)

²⁰ Parisaawatuu itti gallassi, «S'oossaa kawutetsay awude yaannee?» giide oochchina Yesuusi, «S'oossaa kawutetsay hinttenttu naagiyaan ogiyaan yeenna» yaagi zaareedda.

²¹ K'aykka, «Ooninne, «S'oossaa Kawutetsay hawaan de'ee», woy «Hawaan de'ee» gaanaw danddayenna; S'oossaa Kawutetsay hinttenttu wozanaa gidon de'ee» yaageedda.

²² Yesuusi barena kaalliyaawanttoo odiidde, «Asaa Na'ay k'onc'iyaa gallassatuwaappe ittuwaa be'anaw hinttenttu amottiyaan wodi yaana; shin be'ikkita.

²³ K'ay untuntu hinttena, «Haweku hawaana» woy «Hawaana» yaaganawantta. Shin untuntta kaalliide, untunttunna booppite.

²⁴ Walk'antsay saluwaan wolk'aa miyaa wode, ha gas'aappe hini gas'aa poo'uu poo'iyawaadan, asaa na'aa yuussaykka hewaadan hananawaa.

²⁵ Shin koyrottiide Asaa Na'ay daro metuwaa metootanawunne he wodiyaan de'iyaa yeletaan is's'ettanaw bessee.

²⁶ «Nohe wodiyaan hanowaadankka, Asaa Na'ay k'onc'c'iyaa gallassankka hewaadan hananawaa.

²⁷ Nohe markkabiya gelo gallassay gakkanaw untuntutu, miiddinne ushiidde, akkiid-dinne akettiide de'ishshin, bashshaa haatsay yiide ubbaa asaakka bayizzeedda.

²⁸ «Hewaadankka, Loos'e* wodiyaan, Asay miiddinne ushiidde, zal'iidde, tokkiiddinne golliyaa kees's'iide de'eeddino.

²⁹ Shin Loos'e, Sodoomaappe keso gallasaan k'ay saluwaappe tamaynne ees's'iyaa bonk'k'o shuchchay bukkeedda; ubbabaakka miide wursseedda.

³⁰ «Asaa na'ay k'onc'c'iyaa gallassaankka hawaadan hananawaa.

³¹ He gallasaan, golliyaa huup'iyaa de'iyaaawe, golle garssan de'iyaa miishshaa akkanaw wod'd'oppo; hawaadankka goshsha gaden de'iyaaawe, guyye simmoppo.

³² Ane Loos'e machchattibaa k'oppite!

³³ Bare shemppuwaa ashshanaw koyiyaa ubbay, bayizzee; bare shemppuwaa bay-izziyaa ubbay, de'uwaan naagee.

³⁴ Ta hintew odiyaawe ayee gooppe, he k'ammaan laa'u asatuu itti gisuwaan gisanawannta; untuntutuppe ittuu akettina laa'entsiyaawe attanawaa.

³⁵ Laa'u mac'c'a asatuu itti wos'aan gaac'c'anawannta; itinna akettina, itinna at-tanawunnu.

³⁶ Laa'u asatuu goshsha garssan de'iino; ittuu aketanawaa, laa'entsiyaawe attanawaa» yaageedda.

³⁷ Aa kaalliyaawanttu Yesuusa, «Godaw, hewe hak'an hananawee?» yaageeddino.

Ikka zaariide, «Bakkutay de'iyasaa shorttii shiik'anawaa» yaageedda.

18

Mank'k'o Gideedda Am"attibaanne

Makkalanchcha Daannaabaa

¹ Yesuusi barena kaalliyaawanttoo, salettenaan ubbaa gallassi woossanaadan leemisuwaan odeedda.

² Ikka, «Itti katamaan S'oossaw yayyenawe, asaakka bonchchenna itti daannay de'ee.

³ He katamaan am'e mishiratta de'aw. Izakka he daannaakko yaade, «Ta morkkewunne taw de'iyaa yewuwaa pirddaa» yaagaaddu.

⁴ «Daro wodiyaan iziw pirddenaan is's'eedda. Shin bare wozanaan k'oppiide, «Taani, ubbaa S'oossaw yayana d'ayooppekka, asaakka k'ay bonchchana d'ayooppe,

⁵ ha am'e mishiratta taana labbantsiyaa dirawunne ubbaa wode taakko yaade taana daaburssenna mala, taani iziw pirddana» geedda.

⁶ «He makkalanchcha daannay goowaa akeekite.

⁷ S'oossay gallassinne k'amma barentta maaddana mala, danddayaan aakko waassiyaa doorettawanttoo pirddenneeyye? I untunttoo ellekka zaarennee?

⁸ Taani hinttenttoo yaagay; untunttoo elleelli pirddana; shin Asaa Na'ay yiyaa wode ha biittaan ammanuwaa demmaneeshsha?» yaageedda.

Otorettiyyaa Parisaawiyaa Barena

Kawushisseedda K'aras'aa K'ans's'iyaa Bitaniyaa

⁹ Barentta geeshsha giide ammanettiyaawanttoonni haraa ubbaa darii kad'iyaaawanttoo, Yesuusi ha leemisuwaa odeedda:

¹⁰ «Laa'u asatuu woossanaw geeshsha golliyaa* geleeddino. Hewantutuppe ittuu Parisaawiyaa; ittuu k'ay k'aras'aa k'ans's'iyaaawaa.

¹¹ Parisaawii dendi ek'k'iide bare wozanaan woossiide, «S'oossaw, taani hara asaadan: bonk'k'iyaaawanttutan, makkaliyaawanttutan, woshummiyaawanttutan, woy hawaadan k'aras'aa shiishshenna diraw neena galatay.

¹² Saaminttaan laa'u kaala s'oomay; taani demmiyaa ubbaappe tammu kushiyaappe ittuwaa immay» yaageedda.

17:26 Dom. 6:5-8 **17:27** Dom. 7:6-24 * **17:28** Nohe, Loos'e: S'oossay biittaa bashshaa haatsaan bayizzeedda wode, I Nohane Aa golle asaa ashsheeda. S'oossay Sodoomaanne Gamooraa katamatuwaa, izin de'iyaa iitaa asatuwaa ubbaa tamaan bayizzeedda wode, Loos'anne Aa golle asaa ashsheeda (Dom. 19:1-29 s'eellite). **17:29** Dom. 18:20–19:25

17:31 Mat. 24:17, 18; Mar. 13:15, 16 **17:32** Dom. 19:26 **17:33** Mat. 10:39; 16:25; Mar. 8:35; Luk'. 9:24; Yoh. 12:25

17:36 Mat. 24:40 * **18:10 Woossanaw geeshsha golliyaa:** Ayihuda Asay ubbaa wode Geeshsha Golliyaan wontta guuraaninne gallasaa woossino.

¹³ «Shin k'aras'iyaa bitanii haakuwaan ek'kiide, bare ayfiyaan pude saluwaa d'ok'ku giide s'eellanawukka koyiibeenna. Shin bare tiraa bak'kiide, «S'oossaw, taani nagaranchchaa; taana maara» yaageedda.

¹⁴ Taani hinttenttoo odiyaawe ayee gooppe, kase bitaniyaappe aad'd'iide ha bitanii s'illo gidiide bare golle simmeedda; barena d'ok'ku ootsiyaa ubbay kawushana; barena k'ay kawushissiyaa uray d'ok'ku gaana» yaageedda.

Yesuusi Guutsa Naanaa Anjjeedda

(Mat. 19:13-15; Mar. 10:13-16)

¹⁵ Yesuusi bare kushiya wotsiide anjjana mala Asay guutsa naanaa akkiide aakko yeeddino. Aa kaalliyaawanttukka be'iiide, asaa ahenna mala geeddino.

¹⁶ Yesuusi k'ay guutsa naanaa barekko s'eesiide, «Guutsa naanay taakko yaana mala aggitte, diggoppite; S'oossaa kawutetsay hawanttu malaasa.

¹⁷ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; S'oossaa kawutetsaa guutsa na'aadan akkenawanttu ubbay he kawutetsaa mulekka gelenna» yaageedda.

¹⁸ Yihudaa biittaa Mooddiyaawantuppe ittuu, «Lo'o tamarissiyaawoo, taani med'inaa de'uwa laattanaw ayaa ootsanaw bessii?» yaagiide Yesuusa oochcheedda.

¹⁹ Yesuusikka aw, «Ayaw taana lo'oo, yaagay? Itti S'oossaaappe attin, lo'uu ooninne baawa;

²⁰ S'oossaa azazatuwaa, «Woshummoppa, wod'oppa, wuu'oppa, wordduwaa markkatoppa, ne aabbanne ne daayo bonchcha yaagiyaawaa eraa» » yaagiide zaareedda.

²¹ Bitanii zaariide, «Hawaa ubbaa, na'atetsaappe doommaade naagaad» yaageedda.

²² Yesuusikka hawaa sisiide, «Ittibay neeni biroon ootsennaan attowe de'ee; hewenneekka, new de'yaawaa ubbaa zal'aade mank'k'atoo imma; hawaa ootsooppe saluwanka neeni durettana; hewaappe guyye ta geeduwaa kaala» yaageedda.

²³ He bitanii k'ay hewaa sisiide daro dure gido diraw daro kayyotteedda.

²⁴ Yesuusikka ha bitanii daro kayyottowaa be'iiide, «Dure Asay S'oossaa kawutetsaa gelanaw wooti metanddeeshsha!

²⁵ Dure Asay S'oossaa kawutetsaa gelanawaappe gaaluu marppiyaa s'oo'iyanna aad'd'anawe matattee» yaageedda.

²⁶ Hewaa siseedda asay, «Simmi ooni attanaw danddayii?» yaageeddino.

²⁷ Ikka k'ay zaariide, «Asaw danddayettennawe S'oossaw danddayettee» yaageedda.

²⁸ P'es'iroosi zaariide, «Simmi nuuni nuw de'iyaa ubbaa aggiide neena kaalleeddo» yaageedda.

²⁹ Ikka, «Tumuwaa gay, S'oossaa kawutetsaa diraw bare golliya, woy barena yelawantta, woy bare machchiya, woy bare naanaa, woy ishatuwaa aggeeddawe,

³⁰ ha wodiyaan daro dakkuwaa, sintsa yiyaa kawutetsaanka med'inaa de'uwa akkenawe ooninne baawa» yaageedda.

Yesuusi Bare Hayk'uwaabaa

Heezentsuwaa Odeedda

(Mat. 20:17-19; Mar. 10:32-34)

³¹ Yesuusikka tammanne laa'u barena kaalliyaawantta barekko s'eesiide, «Simmi Yersaalam baana; Asaa Na'aabaykka nabatuu mas'aafan s'aafetteeddabay ubbay yaan polettana.

³² Ayihude gidennawanttoo Aa aatsi immana, k'ilii'ana, daro metootsana, Aa bollan c'uchchana;

³³ shoc'owaappe guyyiyan wod'ana, heezentsiyaa gallassi I denddana» yaageedda.

³⁴ Untuntutukka ha yewuwaappe ayaanne akeekibeykkino; hayk'uukka untunttoo akeekettibeenna diraw I haasayobaakka eribeykkino.

³⁵ Yesuusi Iyarkkokko mateedda wodiyaan, itti k'ook'a bitanii woossiide ogiyaa gas'aan utteedda.

³⁶ C'ora Asay aad'd'iyawaa sisiide, «Hawe ayeeshsha?» yaagi oochcheedda.

³⁷ Asaykka aw, «Naazireetiyaa Yesuusi hawaanna aad'd'i de'ee» yaagi zaareeddino.

³⁸ Ikka, «Daawite na'aa Yesuusaa, taana maaraarikkii» giide waasseedda.

³⁹ Aappe sintsanna biidde de'iyawanttukka, c'o'u gaanaadan hank'k'etteeddino. I k'ay, «Daawite na'aw, taana maaraarikkii» giide darii waasseedda.

⁴⁰ Yesuusikka ek'kiide, barekko ahanaadan asaw odeedda.

⁴¹ Yesuusakko I s'eetuwa wodiyaan, Yesuusi, «Taani new ayaa ootsanaadan koyyay?» yaagiide Aa oochcheedda.

Ikka zaariide, «Godaw, s'eellanaw koyyay» geedda.

⁴² Yesuusikka, «S'eella, ne ammanuu neena patseedda» yaageedda.

⁴³ He wodiyaankka s'eelli aggeedda; S'oossaakka bonchchiidde Aa geeduwaa kaalleedda.

Asay ubbay bitaniyaa s'eelliide, S'oossaa galateeddino.

19

Yesuusanne Zakkiyoosa

¹ Yesuusi hini Iyyarkko katamaa geliide, hewaanna aad'd'i de'ee.

² Suntsay Zakkiyoosa geetettiyaa itti dure bitanii hewaan de'ee. Ikka k'aras'iyaa wanttoo kaappuwaa.

³ Zakkiyoosi Yesuusa geetettiyaawe hak'awentto be'anaw koyyishshin k'antsa gideed-dawaa diraw, asaa c'oratetsaappe denddowaan be'anaw danddayibeenna.

⁴ Yesuusi he ogiyaanna aad'd'iyaa diraw, sintsaw aad'd'iide itti boo'iyaa bolla keseedda.

⁵ Yesuusi he sa'aa gakkiiide, d'ok'ku gi pude s'eelliide, «Zakkiyoosa, hachche ne gollen peeshanaw bessiyaa diraw elle wod'd'a» yaageedda.

⁶ Ikka elleelli boo'iyaaappe wod'd'iide, nashechchaan Yesuusa mokkeedda.

⁷ Hewaan de'iyaa asaa ubbay hawaa be'iide, «Hawe nagaranchchaa gollen geliide imat-saa gidiide shoobettana hanee» giide ubbatuukka zuuzuntsaa doommeeddino.

⁸ Zakkiyoosikka k'ay ek'k'iide Godaa, «Godaw, simmi taw de'iyaaawaa ubbaappe bagga hiyyesatoo immata; ooppennikka wordduwaan akkeeddawaa gidoope, oyddu dakuwaa udaade zaarana» yaageedda.

⁹ Yesuusikka Zakkiyoosaw odiidde, «Neenikka Abraahaamo sheeshshaa gidiyaa diraw, hachche atotetsay ha golle asaw yeedda.

¹⁰ Ayaw gooppe, Asaa Na'ay bayeeddawaa koyyanawunne ashshanaw yeedda» yaageedda.

Tammu K'oomatuwaa Leemisuwaa

(Mat. 25:14-30)

¹¹ Asay hawaa sisiide de'ishshin Yesuusi, hini Yerusaalame s'eetuwwa dirawunne untunttoo S'oossaa kawutetsay ha"ikka k'onc'c'iyaaawaa malato diraw leemisuwaa odeedda.

¹² Hawaadan yaagi doommeedda; «Itti wolk'k'aama bitanii barew kawutetsaa bonchchuwaa akkiide simmanaw, hini haako gadiyaa beedda.

¹³ Bare k'oomatuwaa gidoppe tammuwaa s'eesiide, untunttoo tammu miinaa* geetettiyaa miishshaa immowaashshin, «Taani simmaade yaana gakkanaw, ha miishshaan zal'ishshite» yaageedda.

¹⁴ «Shin Aa gadiyaa Asay Aa is's'o diraw, «Ha bitanii nu bolla kaatetanaadan nuuni koyyokko» yaagiide, guyyenna I de'iyasaa asaa kiitteeddino.

¹⁵ Gidoppe attin, ha bitanii kaate gidiide hini bare gade simmeedda. He k'oomatuu huup'iyaa huup'iyaa I immo miishshaan zal'iide ay keena wod'iseeddinonto eranaw s'eesisseedda.

¹⁶ «Koyro k'oomay shiik'iide, «Godaw, neeni taw immeedda tammu miinaa wod'iyaa tammuwaa demmaad» yaageedda.

¹⁷ Aa Goday Aa, «Hayyanaashsho! Neeni lo'o k'oomaa; neeni guutsa yewuwaan amanetteedawaa gidaade beetto diraw, tammu katamatuwaa bollan maatay new imetteedda» yaageedda.

¹⁸ «Laa'entsiyaawekka shiik'iide, «Godaw, neeni taw immeedda ichcheshu miinaa geetettiyaa miishshay ichcheshuwaa wod'd'eedda» yaageedda.

¹⁹ Aa Godaykka Aa, «New ichcheshu katamatuwaa bollan maatay imetteedda» yaageedda.

²⁰ Hara heezentsiyaa k'oomay shiik'iide, «Godaw, c'urk'k'aan s'aas'a wotseedda ne miishshaa hawaa be'a.

²¹ Ayaw gooppe, neeni wotsabeennasaappe akkiyaawaa; zerabeennawaa k'oyc'iyaa mek'etsi baynna asaa gidiyaa diraw, new yayaad» yaageedda.

²² «Godaykka, «Ha iita k'oomay; neeni haasayo k'aalaan ne bolla taani pirddana. Wotsabeennawaa akkiyaawaa, zerabeennawaa k'oyc'iyaa mek'etsi baynna asaa gidiyaawaa erooppe,

²³ taani yaade ta miishshaa wod'iyanna akkana mala, ayaw wod'isiyaawanttoo im-mabeykkii?» yaageedda.

²⁴ «Godaykka, hewaan ek'k'owantta, «Ha miishshaa aappe wotsi akkiide tammu miinay de'iyaaawoo immite» yaageedda.

19:10 Mat. 18:11 **19:11** Mat. 25:14-30 * **19:13 Miinaa:** Miinaa geetettiyaawe, Giriike k'aalaan Minase giyaawaa. Hawaa biletsey, he wode de'iyaa oosanchcha asaw imettiyaa heezzu agenaa dirguwaa.

²⁵ Unttuntukka, «Godaw, aw tammu miinay de'ee» yaageeddino.

²⁶ «Ikka, «Taani hinttenttoo odiyaawe, de'iyawoo ubbaw gujettanawaa; baynnawaappe k'ay he de'iyawekka aketanawaa.

²⁷ Yewuwaan k'ay taani untunttu bollan kawutennaadan koyyeedda ta morkkatuwa taakko ahiide ta sintsaan shukkite» geedda» yaageedda.

Yesuusi Daro Bonchchuwaan Yersaalame Geleedda

(Mat. 21:1-11; Mar. 11:1-11; Yoh. 12:12-15)

²⁸ Yesuusi hawaa goowaappe kaala hini Yersaalame kesana barena kaalliyaawantuppe sintsaatiide beedda.

²⁹ Debre Zayite geetettiyaa deriyaa matan de'iyaa hini Beetefaagen Biitaaniyaa geetettiyaa heeraa katamatuwaakko shiik'eedda wode barena kaalliyaawantuppe laa"atuwaa,

³⁰ «Hinttentuppe sintsan de'iyaa k'eeri katamatuwaa biite; yaa hinttenttu geliyaa wode, ooninne biro uttibeenna hare maray k'ashetti utteeddawaa demmanita; Aa billiide haa akki yiite.

³¹ Ooninne hinttentta, «Hawaa ayaw billiitee?» giide oochchooppe, «I bare godaw† koshshiyaa diraassa» yaagite» yaageedda.

³² Kiitetteeddawantukka biide, Yesuusi untunttoo odowaadan hanina demmeeddino.

³³ Unttunttu hare maraa billiyaa wode be'iide hariyaa Goday, «Hare maraa ayaw billiitee?» yaageedda.

³⁴ Unttuntukka, «Godaw hawe koshshee» yaagiide,

³⁵ hare maraa Yesuusakko aheeddino; barenttu mayuwaa Aa bollan wotsiide Yesuusa hariyaa togisseeddino.

³⁶ Asaykka Yesuusi biyaa ogiyaa bolla barenttu mayuwaa hiis's'eeddino.‡

³⁷ I Debre Zayite geetettiyaa deriyaa dugetsaa afiyaa ogiyaa mateedda wode, daro c'ora gideedda Aa kaalliyaawanttu be'eedda S'oossay ootseedda malaataw ubbaw nashettiide, barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide,

³⁸ «Godaa sunsaan yiyaa kaatii,

anjjetteeddawaa;

saluwaan sarotay gido.

K'ay killi d'ok'k'a saluwaan de'iyaa,

S'oossay bonchchetto»

yaageeddino.

³⁹ Asaa garssan de'iyaa itti itti Parisaawatu Yesuusa, «Tamaariissiyawoo, neena kaalliyaawantta c'o"u ootsaariikkii» yaageeddino.

⁴⁰ Ikka zaariide, «Taani hinttenttoo oday, untunttu c'o"u gooppe, shuchchaykka waasanawaa» yaageedda.

⁴¹ Yesuusi Yersaalame mateedda wode, katamato be'iide, yeekkiidde,

⁴² «Ne sarotaw gidiyaawaa neeni hachche eraaddintto lo"a; shin ha"i hewe ne ayfiyaappe geemmeedda.

⁴³ Ayaw gooppe, ne bolla yaana wodii de'ee; he wode neena is's'iyawanttu ne yushshuwaan dirssaa diriide, yaappenne haappenne dooddiide, neena un"etsiyaa wodii yaanawaa.

⁴⁴ Neenanne ne dirssaa garssan de'iyaa ne asaa mentseertsana. S'oossay neena be'anaw yeedda wodiya neeni erabeenna diraw, neena is's'iyawanttu shuchchaa ubbaa ittuwaa ittuwaa bollaappe dentsiide laalanawaa» yaageedda.

Yesuusi Geeshsha Golliyaan Zal"iyaawantta Yedersseedda

(Mat. 21:12-17; Mar. 11:15-19; Yoh. 2:13-22)

⁴⁵ Hawaappe kaala Yesuusi geeshsha golliyaa geliide, zal"iyaawantta hewaappe kesseedda.

⁴⁶ Yesuusi zaariide, « «Ta gollii S'oossaa woossiyaa golliyaa gidanawaa» geetetiide S'oossaa k'aalaan s'aafetteedda. Shin hinttenttu Aa paannuwaa gonggoluwaa ootseeddita» yaageedda.

⁴⁷ Yesuusi ubbaa wode geeshsha golliyaan tamaarissi de'ishshin, k'eesatuwaa kaapatuu, Muse higgiiyaa tamaarissiyaawantunne asaa ayissiyaawanttu Aa wod'anaw koyiino.

⁴⁸ Shin Asay ubbay Aa haasayaappe ittuunne attenaan sisi utto diraw, Aa wod'iyaa ogiyaa untunttu d'ayeeddino.

19:26 Mat. 13:12; Mar. 4:25; Luk'. 8:18 † 19:31 Godaw: Hawaan godaw geetettowe, hare maraa godaappeshshin, S'oossaa gidenna. ‡ 19:36 Mayuwaa hiis's'eeddino: Hawaa guussay, Ayihuda asaa wogaan, eretteeddanne bonchchettiyaa asaw oosettiyaa imatsaa mokaa wogaa. 19:38 Maz. 118:26 19:46 Isa. 56:7; Erm. 7:11 19:47 Luk'. 21:37

20

*Yesuusa Maataa Bolla Dendeedda Ooshaa**(Mat. 21:23-27; Mar. 11:27-33)*

¹ Itti gallassi Yesuusi asaa geeshsha golliyaan tamarissiiddenne mishiraachchuwaa k'aalaa odiidde de'iyaa wode, k'eesatuwaa kaappatuunne Muse higgiiyaa tamaris-siyaawanttu gadiyaa c'imatuwaanna ittippe Yesuusakko yeeddino.

² Unttunttukka, «Ha yewuwaa neeni ootsiyaawe ay maataanentto oda; ha maataakka new immeeddawe I oonee?» yaagiide oochcheeddino.

³ Ikka, «Ta hinttana itti ooshaa oochchiyaawe de'iyawaa ane zaarite.

⁴ Yohaannisa s'ink'k'atay S'oossaappee woy asaappee?» yaagi oochcheedda.

⁵ Unttunttu bare gidдон mak'k'ettiidde, «S'oossaappe gooppe, hewaa gidooppe «Ayaw ammanibeykkitee» nuuna yaaganawaa;

⁶ «Asaappe» gooppe, Asay ubbay Yohaannisi nabiyaa gidiyaawaa ammaniyaa diraw shuchchaan nuuna dechchanawantta» yaageeddino.

⁷ Hawaassi, «Hak'appe yeeddentto erokko» giide aw zaareeddino.

⁸ Yesuusikka, «Hawaa gidooppe taanikka, taani O maataan ha yewuwaa ootsaytantto hinttenttoo odikke» yaageedda.

⁹ Hawaappe simmiide Yesuusi asaw ha leemisuwaa yaagi oduwaa doommeedda: «Itti bitanii daro woyniyaa turatuwaa tokkeedda. Goshshanchchatoo kotsaw immiide, I hini hara gadiyaa biide c'ora wodiya gam"eedda.

¹⁰ Woynnii ayfiyaa ayfo wode, woyniyaa goshshaa Goday barena gakkiiyaawaa ahanaadan itti k'oomaa kotsaawatuwaakko kiitteedda. Kiitetti beeddawaakka d'oobbiide, mela kushiya yeddeeddino.

¹¹ Hewaappe hara k'oomaa kiitteedda. Unttunttu hewaakka k'ay d'oobbiide, toochchi-ide, mela kushiya yeddeeddino.

¹² Ha"ikka haraa heezentsiyaa k'oomaa kiitteedda. Unttunttukka k'ay Aa masuntsiide, hini kare oleeddino.

¹³ «He woyniyaa turaa Godaykka, «Simmi ayaa ootsoo? Ane ha"i ta dosiyaa na'aa kiittana; ooni eri Aa bonchchooppenne» geedda.

¹⁴ Goshshanchchatuu k'ay na'aa be'eedda wode, «Hawe Aa laattiyaawaa gido diraw, hayite wod'oytte; hewaappe guyye, biittay nuussa gidanawaa» giide zoretteeddino.

¹⁵ Woyniyaa turaa sa'appe, hini karew kessiide Aa wod'eeddino.

«Woyniyaa turaa Godaykka untuntta ayaa ootsanddeeshsha?

¹⁶ Yooppe he goshshanchchatuwaa, wod'anawaa; woyniyaa turaa sa'aakka haranttoo immanawaa» yaageeddino.

Asatuukka hawaa siso wode, «Hawaa malabaa ahoppo» yaageeddino.

¹⁷ Yesuusikka hini untunttukko s'eelliide,

«Simmi shuchchaa golliyaa kees's'iyawanttu kad'eedda shuchchay,

I waanna golliyaa minisiyaa huup'e shuchchaa gideedda»

geetettiide s'aafetteeddawaa biletsay ayee?

¹⁸ Ha shuchchaa bollan kunddiya ubbay me'erettee; shuchchaykka Aa bollan kunddiya ubbay bunchchettanawaa» yaageedda.

*Giiraa, Giiranee Agganee Giyaa Ooshaa**(Mat. 22:15-22; Mar. 12:13-17)*

¹⁹ Muse higgiiyaa s'aafiyaawantunne k'eesatuwaa kaappatuu Yesuusi haasayeedda leemisuu, untunttu bollan geetettowaa ero diraw, he saatiyankka Aa oyk'k'anaw koyy-eeddino. Shin asaw yayyeeddino.

²⁰ Yesuusa, he gadiyaa mooddiyawoonne Aa maataw aatsiide immanaw Aa doonaappe kesiya k'aalaan oyk'k'anaw injjetiyya wodiya naagiino. Hewaa diraw geeshsha malati-idde oytsanaw wochchiyaawantta kiitteeddino.

²¹ He kiittettowanttukka Yesuusa, «Tamarissiyaawoo, neeni tuma yewuwaa haasayiyaawaanne tamarissiyaawaa, hewaadankka k'ay S'oossaa ogiyaa tumatetsaan tamarissiyaawaanne oossinne dummayennawaa nuuni ereetto.

²² K'aykka untunttu, Roomaa kaatiyaa K'eesaarew giiraa c'igganaw koshshii woy koshshennee?» yaagi oochcheeddino.

²³ I k'ay untunttu deshatsaa eriide,

²⁴ «Ane taana itti diinaariyaa* bessite; hewaa bollan de'iyaa misiliinne s'aafettowe oona bessii?» geedda.

²⁵ Unttunttukka, «K'eesaarewaa» giide zaareeddino. Inneekka, «Hewaa gidoope: K'eesaarewaa, K'eesaarew immite; S'oossaawaa, S'oossaw immite» yaageedda.

²⁶ Unttunttukka, I haasayeedda K'aalaan asaa sintsan oyk'k'anaw danddayibeykino. Aa zaaruwaan maalalettiide c'o"u geeddino.

Hayk'uwaappe Dendduwaabaa Ooshaa

(Mat. 22:23-33; Mar. 12:18-27)

²⁷ Saduk'aawanatuppe ittuu ittuu Yesuusakko yiide, ooshaa aw shiishsheeddino.

²⁸ Unttunttukka Yesuusa, «Tamaarissiyaawoo, itti bitanii machchatto akkiide na'aa yelennaan hayyiyaawaa gidoope, mishiratto hewaa ishay laataa akki na'aa yeliide bare ishaw zeretsaa wotsana mala Muse nuw s'aafeedda.

²⁹ Itti wodiyaan laappu ishatuu de'iyaawanttuppe, bayiray machchatto akkiide yelennaan hayk'k'i aggeedda.

³⁰ Laa'entsiyaawekka izo laatteedda.

³¹ Heezentsiyaawekka k'ay izo akkeedda; laappunatuukka izo akkiide na'aa yelennaan hayk'keeddino.

³² Wurssetsaan mishirattakka hayk'k'a aggaaddu.

³³ Simmi laappunatuukka he mishiratto akkeedda diraw, hayk'uwaappe denddeedda wode, iza oossi machche gidanee?» yaagi oochcheeddino.

³⁴ Yesuusikka, «Ha alamiyaa naanay akkiinonne akettiino.

³⁵ Shin hayk'uwaappe denddiide, sintsappe yiyaa wodiyaan de'anaw bessiyaawanttu akkikkinonne akettikino.

³⁶ Unttuntu S'oossaa kiitanchchaa malatiide de'iyaa diraw, hewaappe simmiide hayk'k'ikino. Hayk'uwaappe denddiyaawantta gidiyaa diraw unttuntu S'oossaa naanaa.

³⁷ Muse, S'oossay aw k'onc'ceedda woraabaa s'aafeedda taarikiyaa garssan, Godaa S'oossaa, «Abraahaamo S'oossaa, Yisaak'a S'oossaa, Yaak'ooba S'oossaa» yaagiide s'eesussay, hayk'k'awanttu denddiyaawaa bessee.

³⁸ Ubbaykka aw hayk'k'i beennawantta gidiyaa diraw, I hayk'k'ibeennawanttu S'oossaaappe attin, hayk'k'owanttuwaa gidenna» yaageedda.

³⁹ Itti itti Muse higgiiyaa s'aafeeddawanttukka, «Tamaarissiyaawoo, lo"uwaa haasayaadda» yaageeddino.

⁴⁰ Hawaappe simmiide, ittuukka Aa oochchanaw s'alowe baawa.

Yesuusi Oonee Giyaa Ooshaa

(Mat. 22:41-46; Mar. 12:35-37)

⁴¹ Hawaappe kaala Yesuusi unttunta, «Asay Kiristtoosa wooti «Daawite na'aa» yaagiinoo?

⁴²⁻⁴³ Gaasotetsaynneekka, Daawite bare huup'ew Mazimure Mas'aafaa garssan,

«Goday ta Godaa, «Taani ne morkkatuwaa,
ne gediyaappe garssanna de'anaadan ootsana gakkanaw,
ta ushechchaan utta» geedda»

yaageedda.

⁴⁴ «Simmi Daawite Kiristtoosa, «Godaa», giide s'eesiyaawaa gidoope, wooti aw na'aa gidana danddayii?» yaageedda.

Muse Higgiiyaa Tamaarissiyaawanttuppe

Naagettana Mala, Yesuusi Seereedda Seeraa

(Mat. 23:1-36; Mar. 12:38-40)

⁴⁵ Asay ubbay sisishshin barena kaalliyaawanttoo,

⁴⁶ «Muse higgiiyaa tamaarissiyaawanttuppe naagettite; untunttukka, adussa k'amishiyaa mayyiide yuuyyanaw, geyay de'iyaa saan bonchcho sarotaa akkanaw, woossiyaa gollen bonchcho oydiyaan uttanaw, shoobetteeddasan bonchchosaa koyiyaawantta.

⁴⁷ Hewanttukka am"atuwaa golliiyaa kalloyiyaawantta; barentta bessanaw woosaa adussiyaawantta; untuntta iita pirdday naage» yaageedda.

21

Am"attibaanne Izi Imotaa

(Mar. 12:41-44)

¹ Yesuusi d'ok'ku giide s'eelliyaa wode, dure Asay geeshsha golliyaan imotaa shiishshiyaa miishshaa gidon barenttoo de'iyaaawaappe unttuntu yeggiyaa wode be'eedda.

² K'aykka itti hiyyeesaa am"e mishiratta laa"u sembberiyaa hewaan yeggiyaa wode be'iide,

³ «Ta hinttew tumuwaa gay, ha hiyyeesaa am'e mishiratta, ooppenne daruwaa immaaddu.

⁴ Ha Asay ubbay barenttoo palahowaappe immeeddino; shin iza bare hiyyeesateshaa wolk'k'aan barew de'yaawaa ubbaa immaaddu» yaageedda.

Geeshsa Gollii Kolettanawaa Yesuusi Kasetiide Odeedda

(Mat. 24:1-2; Mar. 13:1-2)

⁵ Aa kaalliyaawanttuppe ittuu ittuu, «Geeshsa gollii lo"o shuchchaaninne baalaa shiik'uwaa imotaan lo"eeddawaa» yaagi haasayiyaa wode Yesuusi,

⁶ «Hawe hinttenttu be'yaawe ubbay kolettennaan, shuchchay shuchchaa bolla kleelettide attena wodii yaanawaa» yaageedda.

⁷ Unttuntukka, «Tamaariissiyaawoo, simmi hawe hananawe awudee? K'aykka hawe hananaw mallay ayee?» yaagiid oochcheeddino.

Yesuusi Metuwaa Wodiinne Nashechchaa Wodii Yaanawaa Odeedda

(Mat. 24:3-13; Mar. 13:3-13)

⁸ Ikka, «Ooninne baletsennaadan naagettite; c'ora asay, «Taani Kiristoosa» yaagiidde k'aykka, «Wodii mateedda» yaagiidde ta suntsaan yaanawantta; hinttenttu k'ay untuntta kaalloppite.

⁹ Olaa yewuwaanne asaa makkalaabaa sisiyaa wode dagammoppite; hawe koyro hananaw bessiyaawaa gido dirappe attin wurssetsay biraa» yaageedda.

¹⁰ Hewaappe kaalliide asaw, «Asay asaa bolla, kawutetsaykka kawutetsaa bolla, dendaanawaa;

¹¹ wolk'k'aama biittaa k'aatsay hananawaa; koshayenne harggii, dumma dummasaan med'ettanawaa; yashshiyaa yewuunne ubbaakka wolk'k'aama malaatay saluwaappe hananawaa.

¹² «Hawe ubbay hananaappe kasiyaan k'ay Asay hinttentta oyk'k'ananawantta, metoot-sanawantta; hini Ayihudatuwaa woosa golle asaw aatsi immanawantta; k'asho gollekka gelissanawantta; kaatatuwaa sintsaninne mooddiyaawanttu sintsan shiishshanawantta; hawe ubbay ta suntsaa gaasuwaan hinttentta gakkanawaa.

¹³ Hawekka markkattanaw hinttew lo"o kaac'aa gidanawaa.

¹⁴ Hawaa gidiyaa diraw, ay zaaruwaa immanee giidde koyrottiide hinttenttu un"ettenna mala hawaa wozanaa aatsite.

¹⁵ Ek'ettiyaawanttu ubbay, ek'ettanawunne lakanaw danddayenna k'aalaanne aad'd'o c'inc'c'atetsaa taani hinttenttoo immana.

¹⁶ Hinttentta yeleeeddawanttunne hinttenttu ishataa, hinttenttu dabbatuunne hinttenttu laggetsatuukka attenaan hinttentta aatsi immanawantta; hinttenttuppekka ittuwaa ittuwaa wod'anawantta.

¹⁷ Ta suntsaa diraw asaa ubbaa matan is's'etteeddawantta gidanita.

¹⁸ Yewuwaan k'ay hinttenttu huup'iyaa binnanaappekka ittinnanne bayukku.

¹⁹ Min ek'k'iide hinttenttu shemppuwaa ashshiita.

Yesuusi Yerusaalame Bayetsaabaa Odeedda

(Mat. 24:15-21; Mar. 13:14-19)

²⁰ «Yerusaalame olaa asaan dooddetteedda wode, izi bayetsay mateeddawaa erite.

²¹ He wode Yihudaan de'yaawanttu deriyaakko bak'atino; katamaan de'yaawanttu k'ay hewaappe kesino; baalaagariyan de'yaawanttukka yaa katamaakko geloppino;

²² S'oossaa k'aalaan s'aafetteeddawe ubbay polettanaadan hawe haluwaa kesiyaawodiyaa.

²³ Biittaa bolla wolk'k'aama metuu hananawaa; ha"i de'iyaa asaa bolla hank'k'uu yaanawaa; hewaa diraw he wodiyaan shahaarowanttoonni d'antsiyawanttoo aayye!

²⁴ Asay ubbay mashshaan hayk'k'ananawantta; S'oossaa erenna gadiyaa ubbatuukka omooduwaan baanawantta; Yerusaalamekka Ayihuda gidennawanttu wodii polettana gakkanaw, untuntun yed'etteeddawunno gidanawunnu.

Kiristoosa Laa'entso Yuussaa

(Mat. 24:29-31; Mar. 13:24-27)

²⁵ «Awwa, agenaaninne s'oolinttiyaa bolla malaatay hananawaa; abbaappenne beetaa kooshshaappe dendo gaasuwaan biittaa bolla de'iyaa Asay ubbay un"ettanawantta; hirgganawantta.

²⁶ Saluwaa wolk'k'ay ubbay k'aas's'iyaa * diraw Asay yashshaaninne alamiyaa bolla ayee yaanaweeshsha yaagiidde naaguwaan daaburanawantta.

²⁷ He wode Asaa Na'ay wolk'k'aaninne wolk'k'aama bonchchuwaan shaariyaan yiyaawode be'anawantta.

²⁸ Hinttentukka, ha yewuu polettussaa doommiiyaa wode, wozuu s'eetuwaaw diraw sitti giide ek'k'ite; pude d'ok'k'u giide s'eellite» geedda.

Balasiyaa Geetettiyaa Mitsaa Leemisuwaa

(Mat. 24:32-35; Mar. 13:28-31)

²⁹ Kaalliiddeikka, hawaa yaagi leemisuwaa odeedda, «Woddentsaappenne hara mitsaa ubbaappe s'eellite;

³⁰ Haytsay aac'ina be'iyaa wode, he wode bonii mateeddawaa hinttenttu eriita.

³¹ Hewaadankka k'ay yewatuu polettiiyaawaa be'iyaa wode, S'oossaa Kawutetsatta mateeddawunno erite.

³² «Taani hinttew tumuwaa gay; hawe ubbay polettana gakkanaw ha yeletay aad'd'enna.

³³ Saluunne sa'ay aad'd'ana; shin ta k'aalay aad'd'enna.

³⁴ Simmi zaway baynna de'uwaan, ushshaa daruwaanne de'uwaaban un'ettishshin hinttenttu wozanay leppennaadaninne he gallassay p'iriyaadan k'oppennaan hinttena gakkennaadan naagettite;

³⁵ Hawe biittaa ubbaan de'iyaaawanttu ubbatuwaa bollan gakkanawaa.

³⁶ Simmi yiyaaw itabaa ubbaappe hinttenttu attanaadaaninne asaa na'aa sintsankka ek'k'anaw danddayana mala, ubbaa wode min woossite» yaageedda.

³⁷ Yesuusi gallassi gallassi geeshsha golliyaan tamarissiiide, k'amma k'amma Debre Zayite yaagettiyaa deriyaakko kesiide ak'ee.

³⁸ Asay ubbay Aa sisanaw guuran yaa geeshsha golliyaaw aakko yiino.

22

Kiristoosa Wod'anaw Mak'k'etteeddino

(Mat. 26:1-5; Mar. 14:1-2; Yoh. 11:45-53)

¹ Paasigaa geetettiyaa magaage Ukitsaa Miyaa Baalay mateedda.

² K'eesatuwaa kaappatuunne Muse higgiiyaa s'aafiyaawanttu Yesuusa wooti wod'anentto, wod'iyaa ogiiyaa geeman koyyiino; shin asaw yayyiino.

³ S'alahiikka tammanne laa"u kaalliyaaawanttuppe ittuwaa gideedda Ask'k'orootu Yihudaan geleedda.

⁴ Ikka biide, Yesuusa wooti aatsi immanentto k'eesatuwaa kaappatuwaannanne geeshsha golliyaaw naagiyaaawanttu kaappatuwaanna ittippe haasayeedda.

⁵ Untunttukka nashettiide, miishshaakka Yihudaw immanaw wuletteeddino.

⁶ Ikka eeno geedda; Asay baynna saan Yesuusa aatsi immanaw injetiyaa wodiyaaw koyyee.

Yesuusi Ayihudatuwaa Paasigaa Maanaw Giigetteedda

(Mat. 26:17-25; Mar. 14:12-21; Yoh. 13:21-30)

⁷ Magaage Ukitsaa Miyaa Baalaa bonchchiyaaw wodi gakeedda; he wodiikka Paasigaw dorssaa shukkanaw bessiyaa wodiyaaw.

⁸ Yesuusi P'es'iroosanne Yohaannisa, «Paasigaa k'umaa nuuni maanaadan biide giigissite» giide kiitteedda.

⁹ Untunttukka zaariide, «Hak'an giigissanaadan koyyay?» yaagi oochcheeddino.

¹⁰ Ikka, «Hinttenttu, katamaa geliyaa wode otuwaanna haatsaa tookkeedda bitanii* hinttenttunna gaketanawaa; I geliyaa golliyaaw Aa kaalliide gelite;

¹¹ He golliyaawaakka, «Tamarissiyaawe neena, «Taani, taana kaalliyaaawanttunna ittippe Paasigaa k'umaa miyaa imatsaa kifilii hak'a baggana de'ii?» yaagee; giite.

¹² He bitaniikka pook'iyaa bollan de'iyaa hiis'etti utteedda aako kifiliyaaw hinttentta bessanawaa; hewaanikka sa'aa giigissite» yaageedda.

¹³ Untunttu biide, Yesuusi goowaadankka bitaniyaaw demmiide Paasigaa k'umaa giigisseeddino.

¹⁴ Paasigaa k'umay meetettiyaa saatii gakkoo wode, tammanne laa"u kiittettowanttunna ittippe k'umaa maanaw utteedda.

* **21:26** Saluwaa wolk'k'ay ubbay k'aas's'ee: Hawaa guussay, beni wode asay, saluwaan de'iyaa s'oolinttii ubbay ayaanaaw wolk'k'aanna de'ee giide k'oppee. **21:27** Dan. 7:13; Sas'. 1:7 **22:1** Kes. 12:1-27 * **22:10** Haatsaa tookkeedda bitanii: He wode he gaden asaa gollen kiittettiyaa attuma k'oomay haatsaa tookkooppe, he gollii dure gidiiyaawaa bessee.

¹⁵ Ikka, «Taana metuu gakkanaappe kasiyaan hinttentunna ha Paasigaa k'umaa maanaw daro amottaadde de'ay.

¹⁶ Ayaw gooppe, ta hinttew odiyaawe, hawe S'oossaa kawutetsaan polettana gakkanaw, taani laa'entsuwaa hawaappe miikke» yaageedda.

¹⁷ S'uu'aa akkiide, S'oossaa galatiide, «Hawaa heyte, hinttenttu gidduwaan gishetti ushite.

¹⁸ Ayaw gooppe, ta hinttenttoo yaagay, S'oossaa Kawutetsay yaana gakkanaw, hachcheppe doommaade woyniyaa eessaa ushikke» yaageedda.

¹⁹ K'ay magaage ukitsaa akkiide, S'oossaa galateedda; he ukitsaa mentsi untunttoo immiidde, «Hawe hinttenttoo imettiyaawe ta ashuwaa; hawaan taana k'oppaana mala hawaa miite» yaageedda.

²⁰ Kawuwaa moowaappe guyyiyaan, kasewaadan s'uu'aa dentsi untunttoo immiidde, hawaadan yaageedda: «Ha s'uu'ay, ta hinttenttu diraw gussiyaa ta suutsaa k'ofetsiyaa ooratsa c'aak'uwaa.

²¹ Shin be'ite, taana aatsi immanaw de'iyaa bitanii gaytaan taananna ittippe mee.

²² Ayaw gooppe, taani Asaa Na'ay S'oossay goowaadan bay; shin taana aatsiide immiyaa uraw aw aayye» yaageedda.

²³ Untunttu giddoppe hewaa ootsanaw de'iyawe oona gidanentto, barenttu gidдон ooshaa doommeeddino.

Ubbaappe Aad'd'iyawe Oonee? Yaagiyya Ooshaa

²⁴ K'ay barenttu giddoppe ooni aad'd'into yaagettiyya palumay untunttu gidдон ke-seedda.

²⁵ Yesuusi untunttu yaageedda: «Ha alamiyya mooddiyaawanttu barenttu asaa bolla godattiino; untunttu mooddiyaawanttu keekatuwaa geetettiino.

²⁶ Shin hinttenttu hawaadan hanoppite; yewuwaan k'ay hinttenttuppe d'ok'k'a gideeddawe hintte ubbaappe guus's'iyawaa; hinttentta mooddiyaawekka, hinttenttoo k'oomaadan hano.

²⁷ «K'umaa maanaw utteeddawaappenne k'umaa asaw aatsiyaawaappenne ooni bonchchettii? K'umaa maanaw utteeddawaa gidennee? Taani k'ay hinttenttu gidдон k'umaa aatsiyaa k'oomaa mala.

²⁸ K'ay taani paac'ettiyya wodiyaan hinttenttu taananna ittippe min ek'k'eeddawantta.

²⁹⁻³⁰ Aa kawutetsaa oydiyaan uttana mala Ta aabbu taana suntsowaadan, Taani k'ay Ta kawutetsaan ta gaytaappe maanaadaaninne ushanaadan, tammanne laa'u Israa'eeliyya yaratuwaa bolla pirddiidde, kawutetsaa oydiyaan uttana mala hinttentta suntsaad» yaageedda.

P'es'iroosi Kaadanawaa Yesuusi Kasetiide Odeedda

(Mat. 26:31-35; Mar. 14:27-31; Yoh. 13:36-38)

³¹ Goday, «Simoonaa, Simoonaa, taani odiyaawaa sisa; s'alahii hinttentta Asay zarggaa hal"iyaawaadan, hal"anaw S'oossaa woosseedda.

³² Shin taani ne ammanuu bayennaadan ne diraw gaannataaddi. Neeni taakko sim-miyaa wode ne ishatuwaa minisa» yaageedda.

³³ Simooni zaariide, «Godaw, taani neenanna k'ashettanawunne neenanna ittippe hayk'k'anaw giiga uttaad» yaageedda.

³⁴ Yesuusi k'ay, «P'es'iroosa, taani new yaagay; hachche bilahiyaan, kuttuu waassanaw heezzu gede taana neeni, «Aa taani erikke» gaade kaadanaassa» yaageedda.

³⁵ Yesuusi barena kaalliyaawanttoo, «Korojjuu, k'arc'c'iitiinne c'aammay banttaan taani hinttentta kiitto wode, hinttenttoo ittibay pac'c'owe de'ii?» yaageedda.

Untunttukka, «Ittibayne nuw pac'c'ibeenna» yaageeddino.

³⁶ Ikka zaariide, «Ha'i k'ay korojjuu de'iyawe akki bo; k'arc'c'iiti de'iyawekka hewaadan oots; baynnawe k'ay bare mayuwaa zal'iide mashshaa shammo.

³⁷ Ayaw gooppe ta hinttew yaagay, «Hawe makkalanchchatunna ittippe paydetteedda» yaagetti S'oossaa Mas'aafan s'aafetteeddawe, taanan polettennaan attena. Ee, taw geetet-teeddawe ha'i polettanawaa» yaageedda.

³⁸ Aa kaalliyaawanttu, «Godaw, hawaan laa'u mashshay de'ee» yaagina ikka, «Hewe gidanawaa» yaageedda.

Yesuusi Debre Zayite Deriyaan Woosseedda

(Mat. 26:36-40; Mar. 14:32-42)

³⁹ Yesuusi katamaappe kesiide, hara gallassi biyaawaadankka Debre Zayite beedda. K'ay Aa kaalliyaawanttukka Aa geeduwaa beeddino.

⁴⁰ He sa'aa gakkiiide, «Paac'iyaa hinttenttu gelennaan attana mala, woossite» yaageedda.

⁴¹ Shuchchaa olina gakkiiyaasaa keena untuntuppe haakki beedda. Gulbbatiide,

⁴² «Ta Aabboo, neeni koyyiyaawaa gidoope, ha metuwaa s'uu'aa taappe digga; shin ta shene gidoppo; ne shene gidoppe attin» yaagiide woosseidde.

⁴³ Saluwaappe yiide minisiyaa kiitanchchay aw beetteedda.

⁴⁴ Bare wozanaa gidдон seelettiide, darii woosseidde. I c'awottiyaa c'awuukka sa'aa bollan s'okiya suutsaa malateedda.

⁴⁵ Woosaappe denddiide, barena kaalliyaawanttukko guyye biide, untunttu daroppe k'aretteedda diraw, daaburiide gem"ishowantta s'eelliide,

⁴⁶ «Ayaw gem"ishiitee? Paac'iyaa gelennaadan denddi woossite» yaageedda.

Yesuusi Bare Morkketuwaa Kushiyan Oyk'etteedda

(Mat. 26:47-56; Mar. 14:43-50; Yoh. 18:3-11)

⁴⁷ Yesuusi hewaa haasay de'ishshin, c'ora Asay yeeddino. Tammanne laa'u Aa kaalliyaawanttuppe ittuwaa gideedda Yihudaa geetettiyaawe he asaa kaaletsiide yeranaw Yesuusakko shiik'eedda.

⁴⁸ Yesuusi k'ay, «Yihudaw, neeni taana Asaa Na'aa yeraade aatsa immay?» yaageedda.

⁴⁹ Aa yuushshuwaan de'iyaa Aa kaalliyaawanttu hanettiya yewuwaa be'o wode Aa, «Godaw, ha asaa nuuni mashshaan k'ans's'anee?» yaageeddino.

⁵⁰ Untuntuppe ittuu, K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa k'oomaa shoc'iide, Aa ushechcha haytsaa k'ans's'i oleedda.

⁵¹ Yesuusi k'ay zaariide, «Aggite, bashite» yaageedda. Bitaniyaa haytsaakka bochchiide patseedda.

⁵² Yesuusikka barekko yeedda k'eesatuwaa kaappatoo, geeshsha golliyaa naagiyaawant-too, suntsatoonne gadiyaa c'imatoo, «Paannuwaa oyk'k'iyawaadan mashshaanne s'am"aa oyk'k'iide yiitee?

⁵³ Geeshsha golliyaan taani gallasaan, gallasaan hinttenttunna de'iyaa wode, taana oyk'k'ibeykkita; shin ha"i hawe hinttenttu wodenne d'umaa wolk'k'aa wode» yaageedda.

P'es'iroosi Yesuusa Kaddeedda

(Mat. 26:57-58, 69-72; Mar. 14:53-54, 66-72; Yoh. 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Yesuusa oyk'k'i k'achchiide, K'eesatuwaa ubbaa kaappuwaa golle afiide gelisseeddino. P'es'iroosikka untuntuppe guyye haakuwaan untunttu geeduwaa kaallee.

⁵⁵ Dirssaa gidдон tamaa eetsiide, ittippe utti de'ishshin, P'es'iroosi untunttu gidдон yiide utti aggeedda.

⁵⁶ Tamay poo'iyaa baggana P'es'iroosi uttiide de'ishshin, itti k'oomata loytsa s'eellaade, «Hawekka aanana ittippe de'ee» yaagaaddu.

⁵⁷ P'es'iroosi k'ay, «Hanne mishiratte, taani Aa erikke» yaagi kaddeedda.

⁵⁸ Guutsa wodiyaappe guyyiyaan, hara bitanii P'es'iroosa be'iide, «Neeni untunttunna gatso de'aa» yaagina:

P'es'iroosi k'ay, «Hawo bitanew, taani aanana gatso de'ikke» yaageedda.

⁵⁹ Itti saate gidiyaawaa gam"iide hara bitanii k'onc'c'isside, «I Galiilaa gade asaa gidiyaa diraw, ha bitanii aanana ittippe de'iyawe tuma» yaageedda.

⁶⁰ P'es'iroosi k'ay, «Ha bitanew, neeni giyaawe ayentto taani erikke» yaageedda. He wodiyaan I birokka haasay de'ishshin, ellekka kuttuu waassi aggeedda.

⁶¹ Goday guyye simmiide, P'es'iroosa s'eelleedda. P'es'iroosi Goday barena, «Hachche kuttuu waassana gakkanaw, heezzu gede taana kaddanaassa» geedda Godaa k'aalay aw k'ofetti aggeedda.

⁶² P'es'iroosi dirssaappe kare kesiide, seelettiide yeekkeedda.

⁶³ Yesuusa oyk'k'eedda Asay k'iliic'iiinne shoc'iino.

⁶⁴ Aa ayfiyaa goozii bak'k'iide, «Neena bak'keeddawe oonee? Nabiya gidoope neena dechchawaa ane oda» yaagiide Aa oochcheeddino.

⁶⁵ K'ay Aa hara c'ora boriyaa boreeddino.

Yesuusa Pirddaw Afeeddino

(Mat. 26:59-66; Mar. 14:55-64; Yoh. 18:19-24)

⁶⁶ Sa'ay wonttina gadiyaa c'ima asatuu, k'eesatuwaa kaappatuunne Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttu, Yesuusa barenttu shiik'eeddasaafide,

⁶⁷ «Kirsttoosi neenee? Ane nu oda» yaageeddino.

Shin I, «Taani hinttenttoo odooppe taana ammanikkita;

⁶⁸ K'ay hinttentta taani oochchooppe odikkita; woy k'ashuwaappe taana billikkita.

⁶⁹ Shin ha saatiyaappe doommina taani Asaa Na'ay, ha'ippe doommaade, wolk'k'aama S'oossaa ushechcha baggana Uttana» yaageedda.

⁷⁰ Unttuntu ubbay Yesuusa, «Yaatina neeni S'oossaa Na'ee?» yaageeddino.

Ikka zaariide, «Taani S'oossaa Na'aa gidowaa hinttenttu haasayeeddita» yaageedda.

⁷¹ Unttuntukka, «Nuuni nu huup'ew Aa doonaappe siseeddo; hawaappe sintsaw ay markkaa kosshii?» yaageeddino.

23

P'ilaas'oosi Yesuusa oochcheedda

(Mat. 27:1, 2, 11-14; Mar. 15:1-5; Yoh. 18:28-38)

¹ Hewaan shiik'eedda ubbatuukka ittippe denddiide, Yesuusa P'ilaas'oosakko afeeddino.

² Unttuntukka, «Ha bitanii nu asaa baletsiiide, Asay Roome biittaa kaatiyaa K'eesaraw giiraa immenna mala diggiide, k'ay, «Taani Kiristtoosa» yaagishin demmeeddo» yaagiide mootuwa doommeeddino.

³ P'ilaas'oosikka Yesuusa, «Hawo, Ayihudatuwa kaatii neene?» yaagiide oochcheedda.

Yesuusi zaariide Aa, «Neeni ga de'aassa» yaageedda.

⁴ P'ilaas'oosi k'eesatuwa kaappatoonne asaw odiidde, «Taani ha bitaniyaa bollan ayinne iita oosuwa demmabeykke» yaageedda.

⁵ Gidoppe attin untuntu, «Ha bitanii Galiilaappe doommiide, haray atto hawaa gakkanawukka, Yihudaa gadiyaa ubbaa bare timirttiyaan k'aatsiidde de'ee» yaagiide minisi odeeddino.

Yesuusi Heroodisa Sinsa Shiik'eedda

⁶ P'ilaas'oosikka hawaa sisiide, «I Galiilaa asee?» yaagiide eranaw oochcheedda.

⁷ P'ilaas'oosi Heroodise mooddiyaa gadiyaappe Yesuusi yeeddawaa ereedda wode, Heroodisekka k'ay he wodiyaan Yerusaalamen de'iyaa diraw, aakko Yesuusa yeddeedda.

⁸ Heroodise daro wodiyaappe doommiide Yesuusa be'anaw amotti de'iyaa diraw, Aa be'eedda wode daroppe nashetteedda. Yesuusa waariyaa siseeddawaa diraw, Iooratsabaa ootsishshin be'anaw hidootaan gam"eedda.

⁹ Heroodise Yesuusa darobaa oochcheedda; shin Yesuusi aw ayaanne zaaribeenna.

¹⁰ K'eesatuwa kaappatuunne Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttu hewaan ek'iiide, Yesuusa loytsi mootiidde de'iino.

¹¹ Heroodisenne Aa wotaadaratuu Yesuusa kad'iide, Aa bolla k'iliic'eeddino. Bonchchet-teedda mayuwa Aa mayziide, P'ilaas'oosakko zaariide yeddeeddino.

¹² Heroodisenne P'ilaas'oosi hawaappe kasenna morkkiyaan de'iino; shin he gallassi sigetteeddino.

Yesuusa Hayk'k'ana Mala Mooteeddino

(Mat. 27:15-26; Mar. 15:6-15; Yoh. 18:39–19:16)

¹³ P'ilaas'oosi k'eesatuwa kaappatuwa, ayissiyaawanttanne hara c'ora asaa ittippe s'eesiide,

¹⁴ Hawaadan yaageedda, « «Ha bitanii asaa makkalatetsaw dentsetsee», yaagiide taakko aheeddita; taanikka hinttenttu sintsaan bidda s'eellaade, hinttenttu shiishsheedda mootuwaan itti balaanne Aa bollan demmabeykke.

¹⁵ K'ay Heroodisekka Aa bollan ayinne demmibeenna diraw, haa nuukko zaari yed-deedda; hinttenttu be'iyawaadankka, ha bitanii Aa hayk'oo gatsiyaabaa ayinne ootsi-beenna.

¹⁶ Hawaa diraw taani Aa muraade billana» yaageedda.

¹⁷ *

¹⁸ Asay ubbay ittippe gidiide, «Ha bitaniyaa yaa digga! Barbbaana giyaa Yesuusa nuw billa!» yaagiide c'abbotteeddino.

¹⁹ Barbbaan katamaan walassaa dentsiiide, asaa wod'eedda diraw, k'ashetteeddawaa.

²⁰ P'ilaas'oosi Yesuusa billanaw koyyiide, asaw laa'entsuwa gujjiide haasayeedda.

²¹ Shin untuntu, «Mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishaade kak'k'a! Kak'k'a!» yaagi waasseeddino.

²² P'ilaas'oosikka heezentsuwa untuntu, «Ayaw? Ha bitanii ootseedda iita oosuu ayee? Taani Aa hayk'oo gatsiyaa naak'uwaa ayinne aappe demmabeykke; hawaa diraw, Aa muraade billa yeddana» yaageedda.

* **23:17** *Ha payduu*, «P'ilaas'oosaw Paasigaa Baalaa bonchchuwa gallasaan itti uraa k'ashuwaappe billiyaa dooyay de'ee» yaagee. Shin, Dawurootsuwa Geeshsha Mas'aafaa Ooratsa C'aak'uwaa giduwaan ha payduu s'aafetibeenna gaasuu, hara Geeshsha Mas'aafatuwa biletsatuwaan ubbatuwaankka s'aafetibeenna diraassa.

²³ Shin untunttu barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, kak'ettanaadaan darii waasseed-dino. Untunttu waasuukka P'ilaas'oota k'ofaa laammeedda.

²⁴ Hawaa diraw, P'ilaas'ootikka untunttu ooshay simmanaadan Yesuusa bollan pird-deedda.

²⁵ Asaa makkalaw dentsetsiiddenne shemppuwaa wod'iide, k'ashetteedda bitaniyaa bilettanaadan untunttu woosso diraw, he bitaniyaa billeedda. Shin Yesuusa barenttu sheniyaadan koyyowaa ootsana mala, aatsi immeedda.

Yesuusi Mask'k'aliyan Kak'etteedda

(Mat. 27:31-44; Mar. 15:21-32; Yoh. 19:17-27)

²⁶ Yesuusa oyk'k'i afiidde de'ishshin, Simoona geetettiyaa K'ereena bitanii heeraappe yiidde de'ishshin demmiide, mask'k'aliyaa toossiide Yesuusanna baana mala ootseeddino.

²⁷ Daro c'ora asayenne yeekkiyaa mac'c'awanttu guyyenna kaalliino.

²⁸ Yesuusi guyye simmiide untunttu, «Hinttenoo, Yersaalame mac'c'awanttu, hint-tenttu huup'ewunne hinttenttu naanaw yeekkiteppe attin, taw yeekkoppite;

²⁹ «Mantsa gideeddawantunne yelibeenna uluu, d'antsibeenna d'antsay, anjjetted-dawantta» geetettiyaa wodii yaanawaa.

³⁰ He wodiyaan, «Zoozattoo, nu bolla woddite; zukkullatuwaakka, nuuna k'osite» yaa-ganita.

³¹ Simmi k'ayye mitsaan hawaadan hanooppe, mela mitsaan waananawee?» yaageedda.

³² Yesuusanna ittippe kak'k'etana mala, iita oosuwa ootseedda hara laa"u asatuwaakka afeeddino.

³³ K'eeraanew geetettiyasaa gakkeedda wodiyaan, Yesuusa kak'k'eeddino. Iitaa oot-sowanttakka, ittuwaa ushechchanna, yekkuwaa haddirssanna kak'k'eeddino.

³⁴ Yesuusi, «Ta Aabboo, untunttu barenttu ootsiyaawaa erenna diraw, untunttu na-garaa atto ga» yaageedda.

Untunttukka Aa mayuwa saamaa yegettiide gishetti akkeeddino.

³⁵ Asay ek'k'i s'eellishshin, gadiyaa mooddiyaawanttu, «Harantta ashshree; S'oossaan dooretteedda Kiristtoosi Aa gidoope, ane bare huup'iyaa ashshennee?» yaagiide k'iliic'eeddino.

³⁶ K'ay wotaadaratuukka shiik'iide k'iliic'eeddino; c'ammeedda woyniyaa eessaa aw ahi immiide,

³⁷ «Hawo, neeni Ayihuda kaatiyaa gidoope, ne huup'iyaa ashsha!» yaageeddino.

³⁸ Huup'issannakka, «Hawe Ayihuda kaatiyaa» yaagiya s'aafuwaa s'afeeddino.

³⁹ Iitaa ootsiide kak'etteeddawantuppe ittuu, boriiddinne toochchiide, «Hawo neeni Kiristtoosa gidikkii? Ane Aa gidoope, ne huup'iyaaanne nuuna ashsha» yaageedda.

⁴⁰ Yekkuu k'ay Aa, «Neei hawaa malatiyaa pirddaa bolla de'aaddekka S'oossaw yayyikkii?

⁴¹ Nuuni kiitetteedda balaan mura aakkiide de'etto; nuw bessiyaa mura bollan de'etto; shin ha bitanii itti iitabaanne ootsibeenna» yaagi zaareedda.

⁴² I Yesuusa, «Neei ne kawutetsaa wolk'k'aan yiyaa wode, taana k'oppa» yaageedda.

⁴³ Yesuusikka, «Taani new tumuwaa oday, hachche taananna ittippe gannatiyaan de'anaassa» yaageedda.

Yesuusa Hayk'uwaa

(Mat. 27:45-56; Mar. 15:33-41; Yoh. 19:28-30)

⁴⁴ He wode usuppun saate gidiyaa keena; hewaappe udduppu saatiyaa gakkanaw, biittaa ubbaa bollan d'uma gideedda.

⁴⁵ Awaykka bare poo'uwaa diggeedda; geeshsha golliyaa gaaridduukka peed'ettiide laa'uwaa keseedda.

⁴⁶ Yesuusikka daro d'ok'k'u geedda k'aalaan waassiide, «Ta Aabboo, taani ta shemp-puwaa ne kushiyaan aatsa immay!» yaagi simmowaappe guyyiyaan I hayk'k'eedda.

⁴⁷ S'eetuwa kaappu haneedda yewuwaa be'eedda wode, «Ha bitanii tumakka s'illo asaa» yaagiide S'oossaa galateedda.

⁴⁸ Hawaa be'anaw ittisaa shiik'eedda Asay ubbay haneedda yewuwaa be'iide, barenttu tiraa bak'k'iide simmeeddino.

⁴⁹ Yesuusa eriyaa Asay ubbayenne Galiilaappe doommiide Aa kaalleedda mac'c'awanttu hawaa s'eelliide, haakuwaan ek'k'eeddino.

Yesuusi Moogetteedda

(Mat. 27:57-61; Mar. 15:42-47; Yoh. 19:38-42)

⁵⁰ Ayihuda shanggatuwaa gideeddawantuppe ittuu, Yooseefo geetettiyaa lo"anne s'illo bitanii de'ee.

⁵¹ Ha bitanii shanggatuwaa mak'k'uaanne untunttu oosuwaan ittippetetsaa ootsibeenna. S'oossaa kawutetsaa yuussaa hidootaan naagiidde de'ee.

⁵² Yooseefokka P'ilaas'oosakko biide, Yesuusa anhaa akkanaw woossedda.

⁵³ Akkanaadan geettetowaappe guyye, anhaa bollapse wotsiide, lo'o mooguwaamayuwaaan s'aas'iide, shuchchaappe wooc'ettiide med'etteedda, ooninne kase moogetibeenna ollaa gidдон wotseedda.

⁵⁴ Gallassaykka sambbataa mokkanaw giigiyaa gallassaa; sambbataykka gelana hanee.

⁵⁵ Galiilaappe doommiide Yesuusanna ittippe yeedda mac'c'awanttu kaalliidde, duufuwaan Aa anhaa wootiide wotseeddinonto be'eeddino.

⁵⁶ Unttunttu hawaappe soy simmiide, shittuwaanne okkiyaawaa anhaw giigisseeddino.

Higgiyaa maaraadan sambbata gallassi shemppeeddino.

24

Yesuusi Hayk'uwaappe Denddeedda

(Mat. 28:1-10; Mar. 16:1-8; Yoh. 20:1-10)

¹ Saaminttaappe koyro gallassaa, mac'c'awanttu giigissedda shittuwaa oyk'k'iide darii guuriide duufuwaakko beeddino.

² Shuchchaykka duufuwaa doonaappe gonddoretina be'eeddino.

³ Unttunttu duufuwaa garssa ollaa gelo wode, Godaa Yesuusa anhaa demmibeykkino.

⁴ Mac'c'awanttu sid'iidde de'ishshin, wac'iwac'iyaa mayuwaa mayyeedda laa"u asatuu, k'oppennaan untunttu miyyiyaan ek'k'eeddino.

⁵ Mac'c'awanttukka yashshaappe denddowaan sa'aa s'eelliidde de'ishshin, laa"u asatuu, «De'uaan de'iyawaa, Aa ayaw hayk'k'owanttu gidдоppe koyyiitee?

⁶⁻⁷ I denddeedda; hawaan baawa. K'aykka Galiilaan de'iyaa wodiyaan, «Asaa na'ay nagaranchchatuwaa kushiyaan aad'd'i imettanawaa; mask'k'aliyaa bollan kak'ettanawaa, heezzentso gallassi hayk'uwaappe denddanawaa; yaagettowaa k'oppite» yaageeddino.

⁸ Mac'c'awanttukka he wode k'aalaa akeekeddino.

⁹ Unttunttukka duufuwaappe simmiide ha ubbaa yewuwaa tammanne itti kiitettowanttoonni untunttu kaalliyaawanttoo ubbatoo odeeddino.

¹⁰ Hawaa Yesuusi kiittowanttoo odeeddawanttu: Magdalappe yeedda Mayraamo, Yohaanno, Yaak'ooba daayo Mayraamonni untunttunna ittippe de'iyaa hara Mac'c'awantta.

¹¹ Unttunttoo mac'c'awanttu odiiyaa k'aalay k'aajjiyaawaa malatina ammanibeykkino.

¹² Shin he wode P'es'iroosi denddiide duufuwaakko wos'seedda. Yaa gakiide hokki s'eelliyaa wode, garssan mooguwaamayyo s'alalay de'iyawaa be'eedda. Hano yewuwaankka maalalettiide, golle simmeedda.

Emaahuusa Ogiyaan Yesuusi

Laa"u Asatoo K'onc'c'eedda

(Mar. 16:12, 13)

¹³ He gallassi Yesuusa kaalliyaawantuppe laa"u asatuu Yersaalameppe laa"u saatiyaa haakkiyaa Emaahuusa geettettiyaa heeraa biidde;

¹⁴ ittuu ittuwaanna haneedda yewuwaa ubbaa haasay de'iino.

¹⁵ Unttunttu haasayiiddinne zorettiide de'ishshin, Yesuusi bare huup'ew yiide untunttu miyyiyaa shiik'iide untunttunna biidde de'ee.

¹⁶ Shin untunttu bare ayfiyaan s'eelliidde Aa gididiyaawaa shaakki eranaw dand-daybbeykkino.

¹⁷ Yesuusi, «Hinttenttu ogiiyaa bollan ittuu ittuwaanna haasayiyaawe ayee?» yaagi oochcheedda. Unttunttukka dagamaan lechchummiide ek'k'eeddino.

¹⁸ Unttuntuppe ittuu K'eliyoop'aa geettetiyaawe, «Ha gidduwaan Yersaalamen hano yewuwaa erennawe ne s'alalay ha gadew imatsee?» yaagi zaareedda.

¹⁹ Yesuusi, «I ayee?» yaagina, unttunttukka, «S'oossaa sintsaninne asaa ubbaa sintsan k'aalaaninne kiitaan mino nabiyaa gideedda Naazireetiyaa Yesuusabaa haasayeetto.

²⁰ Aakka k'eesatuwaa kaappatuunne nuuna mooddiyaawanttu hayk'uwaa pirddaw aatsi immeeddino; mask'k'aliyaa bollan wod'eeddino.

²¹ Nuuni kasenna, «Israa'eeliyaa asaa wozanawaa» yaagi hidootowe Aa; shin ha yewuu hanettiide aad'd'oodeppe heezzu k'amma gideedda.

²² Nu gidдоppe itti itti mac'c'awanttu nuuna maalalisseeddino. Unttunttu guuraan hini duufuwaa beeddino,

²³ shin Yesuusa anhaa untunttu d'ayo wode shiretti simmiide, I denddeedda; yaagiyaawaa kiitanchchatuu odishin be'eddo yaagi odeeddino.

²⁴ Nu giddoppekka itti itti Asay duufuwaa biide untunttu goowaadan hanina be'eeddino; shin Yesuusa anhaa demmibeykkino» yaageeddino.

²⁵ Yesuusi untunttoo, «Hinttenoo, akeekena asatoo, hinttenttu wozanaan nabatuu odowaa ubbaa elle ammanennawantoo;

²⁶ Kiristtoosi ha metuwaa akkanawunne bare bonchchuwaakko gelanaw bessennee?» yaageedda.

²⁷ Hewaappe simmiide Yesuusi Muse mas'aafatuwaappenne Nabatuu s'aafeedda mas'aafatuwaappe doommiide, S'oossaa Mas'aafatuwaa ubbaan s'aafetteedda barebaa untunttoo billiide odeedda.

²⁸ Untunttu bide'iyaa heeraa mateedda wode, Yesuusi harasaa biyaawaa malateedda.

²⁹ He wode untunttu Aa, «Gallassay k'ammiide de'iyaa diraw, omarssay mateedda; nuunanna ittippe ak'a!» yaagi minisi woosseeddino. Hawaa diraw, ikka untunttunna ittippe ak'anaw geleedda.

³⁰ Untunttu ittippe gaytaan utteedda wode, daabbuwaa dentsiide anjeeedda; mentsiide untunttoo immeedda.

³¹ Untunttu ayfiikka Aa akeekaana mala dooyettina, Yesuusa gidiyaawaa ereeddino. Ikka untunttu sintsaappe geemmeedda.

³² Untunttukka ittuu ittuwaa, «K'ad'd'aan ittippe nu de'ishshin, nuuna I haasayissiyaa wodiyaaninne S'oossaa mas'aafatuwaakka nuw k'onc'c'isside I odiyaa wodiyaan, nu wozanaa gidдон tamaadan seellee gidennee?» geetetteeddino.

³³⁻³⁴ He wodiyaankka denddiide Yerusaalame simmeeddino. Yesuusi kiitto tammanne ittatoonne untunttunna ittippe de'iyaa wantoo, «Goday tumuwaakka denddeedda, Simoonawukka beetteedda» yaagiide hewaan ittippe shiik'i utteeddawantta demmeeddino.

³⁵ He laa"atuu, k'ad'd'aan haneeddawaanne Yesuusi daabbuwaa mentsiyaa wode wooti Aa ereeddinontto untunttoo odeeddino.

Yesuusi Barena Kaalliyaa wantoo Beetteedda

(Mat. 28:16-20; Mar. 16:14-18; Yoh. 20:19-23; Kit. 1:6-8)

³⁶ Hawaa untunttu haasay de'ishshin, Yesuusi untunttu gidдон ek'k'iide, «Saretetsay hintew gido» yaageedda.

³⁷ Untunttoo moyttilliyaa be'owaa malatina dagammiide, yashshaan kumeeddino.

³⁸ Ikka untunttu, «Ayaw dagammiitee? Ayaa diraw hinttenttu wozanay sid'ii?

³⁹ Taani Yesuusa gidiyaawaa eranaw, ane ta kushiyaanne ta gediya be'ite; taanan hinttenttu be'iyaa waadan, moyttillew ashuunne mek'etsay baawa. Ane taana hinttenttu kushiyaan oyk'k'i be'ite» yaageedda.

⁴⁰ Hawaa yaagi simmiide, bare kushiyaanne bare gediya besseedda.

⁴¹ Untunttukka nashechchaappe denddowaan, ammanennaan maalaletti de'ishshin I, «Hawaan meetettiyaawe hinttenttoo de'ii?» yaagi untunttu oochcheedda.

⁴² Untunttukka, s'iis'etteedda moliyaappe laafa puruwaa aw immeeddino.

⁴³ Ikka akkiide untunttu sintsaan meedda.

⁴⁴ Ikka, «Taani hinttenttunna ittippe de'aadde, «Muse mas'aafaan, nabatuwaa mas'aafaaninne k'aalaan s'aafetto mazimuretuwaan ta diraw s'aafetteedda ubbay polettanaw bessee» yaagaade hinttenttoo odeedda yewuu hawaa» yaageedda.

⁴⁵ He wodiyaankka S'oossaa Mas'aafatuwan geetettowaa akeekaana mala, untunttu wozanaa dooyeedda.

⁴⁶ Untunttoo, «Kiristtoosa metuu gakkanawaa; heezzeentsiyaa gallassi hayk'uwaappe denddanawaa.

⁴⁷ Aa Aa suntsan nagaraa paas'etsayne maarotaa demussay Yerusaalameppe doommiide asaw ubbaw odettanawaa» yaagettiide s'aafetteedda.

⁴⁸ «Hinttenttukka hawoo markkatuwaa.

⁴⁹ Ta hinttenttoo, Ta aabbu k'aalaa geleedda hidootaa yeddana; hewe gakkanawunne hinttenttoo wolk'k'ay saluwaappe imettana gakkanaw, Yerusaalame katamaan naag-ishshite» yaageedda.

Yesuusi Saluwaa Simmiide Beedda

(Mar. 16:19, 20; Kit. 1:9-11)

⁵⁰ Hawaappe guyyiyaan, Biitaaniyaa geetettiya katamaa gakkanaw, untunttu afeedda; bare kushiya mic'c'iide untunttu anjeeedda.

⁵¹ Untunttuppe shaakettiide, saluwaa beedda.

⁵² Untunttu aw goyinniide, daro nashechchaan Yerusaalame simmeeddino.

⁵³ K'ay pac'c'ennan S'oossaa galatiidde, Geeshsha Golliyaan de'eeddino.

Yohaannisi S'aafeedda Mishiraachchuwa K'aalaa Geluwa

Yohaannisi s'aafeedda mishiraachchu, Yesuusi ashuwaa mayyiide asaa gidduwaan beettedda De'uwa S'oossaa K'aalaa gidiyaawaa k'onc'issee. Ha mas'aafay bare huup'ew k'onc'c'issiyaawaadan ha Mishiraachchuwa K'aalay s'aafetteeddawe, Aa nabbabiyaa Asay Yesuusi asaa ashshiyaa d'aliyaa gidiide yaanawaa geetetteedda S'oossaa Na'aa gidiyaawaa ammanana malanne aan ammano gaasuwaan med'inaa de'uu untunttoo de'anawaa untunttu erana mala s'aafetteedda (20:31).

Mishiraachchuwa K'aalaw koyro shaakuu Med'inaa S'oossaa k'aalaynne Yesuusinne ittuwaa gidiyaawaa odi simmiide, Yesuusi ashshiyaawaa gidiide yaana geetetteedda S'oossaa Na'aa gidiyaawaa bessiyaa dumma dumma malaatatuwaa shiishshee. Hewaappe kaalliide k'ay ha malaatatuwaappe beettedda ayfiyaa odiyaa taarikatuu kaalliino. Ha kifilii itti itti Asay Yesuusan ammaniide, Aa kaalliyaawantta gideeddawaa ode; haratuu k'ay Aa ayaw is'seeddenttonne aan ayaw ammanokko geeddento odiino. (Shemppuwaa 13–17) Yesuusi oyk'etteedda omarssi aw Aa kaalliyaawantunna ay keena mino ittipeet-say de'intonne, k'ay I kak'ettanaw mateedda wonttetsa gallassi untunttoo gigettana malanne minnana mala I haasayeedda k'aalaa odiino. Wurssetsaa shemppatuu Yesuusi oyk'etteeddawaanne pirddaw shiik'eeddawaa, Aa kak'uwaanne Aa dendduwaa, k'aykka dendduwaappe guyyiyaan barena kaalliyaawanttoo I k'onc'c'eedda hanotaa odiino.

Yohaannisi Godaa Yesuusi Kiristtoosa baggana beettiyaa Med'inaa De'uwa k'onc'c'iyaaan bessiyaa ha aad'd'o keekatetsay ha'ippe doommiide Yesuusi oge, tumanne de'o gidiyaawaa ammaniyaawantussa. Yohaannisi s'aafeedda mishiraachchuwa k'aalaa haratuwaappe dummayiyaawe, ayaanaa tumatetsatuwaa tamarissanaw de'uwa ubbaan Asay meezeteedda k'aalatuwaa go'ettiyaa diraassa. Hewantukka, haatsaa, sooluwa, poo'uwa, hentsanchchaa, dorssaa, woyniyaa mitsaa, woyniyaa ayfiyaanne hewantta malatiyaawantta.

Woshummaadde oyk'etteedda mishiratti taarikiyaa 7:53–8:11 c'ora biletsatuunne beni mas'aafatuu barenttun gujjikkino; haratuu Yohaannisa mishiraachchuwaan 21:24 ppe guyyiyaan gelissiino; haranttu k'ay Luuk'aasa mishiraachchuwa Luk'. 21:38 ppe guyyiyaan gelissino; itti beni s'aafetteedda biletsay Yohaannisa mishiraachchuwa 7:36 ppe guyyiyaan gelisseedda.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Ha Mas'aafaa s'aafeeddawaa k'ofaa 1:1-18

S'ammak'iyaa Yohaannisanne Yesuusa koyro kaalleeddawantta 1:19-51

Yesuusa oosuwa doometsaa 2:1–12:50

Yerusaalameninne izi yuushshuwaan wurssetsaa gallassatuwaan haneedda Yesuusa oosuwa 13:1–19:42

Godaa Yesuusa dendduwaanne k'onc'c'etsaa 20:1-31

Wurssetsaa k'utiyaa, Galiilaan zaariide barena kaalliyaawanttoo Yesuusi k'onc'c'eeddawaa 21:1-25

De'uwa K'aalaa

¹ K'aalay koyro de'ee; k'aalaykka S'oossaanna ittippe de'ee; k'aalaykka S'oossaa.

² I koyroppekka S'oossaanna de'ee.

³ Ubbabay k'aalaa baggana med'etteedda. Med'etteeddabaan ubbaan I baynnaan ittibaynne med'ettibeenna.

⁴ Aan de'uu de'ee; de'uu asaw poo'uwa.

⁵ Poo'uu d'umaan poo'ee; d'umay poo'uwa s'oonibeenna.

⁶ S'oossaappe kiitetti yeedda Aa suntsay Yohaannisa geetettiyaa itti bitanii de'ee.

⁷ Asay ubbay Aa baggana ammanana mala, poo'uwaabaa markkattanaw yeedda.

⁸ Poo'uwaabaa markkattanaw yeeddappe attin, I bare huup'ew poo'uwa gidenna.

⁹ Ikka tumu poo'uwa gideeddawe asaw poo'issanaw ha sa'aa yiyaawaa.

¹⁰ K'aalay alamiyaan de'ee; S'oossay K'aalaan alamiyaa med'd'eedda; shin alamii Aa eribeenna.

¹¹ I bare baggatuwaakko yeedda; shin untunttu Aa shiishshi akkibeykkino.

¹² Gidoppe attin I barena shiishshi akkeedda ubbatoo, bare suntsaan ammaneeddawat-too, S'oossaa naanaa gidana mala, maataa immeedda.

¹³ Unttuntu S'oossappe yeletteeddinoppe attin, Asay yeliyaa maaraan woy ashuwaa sheniyaan woy attuma asaa sheniya s'alalaan yelettibeykkino.

¹⁴ K'aalay asaa gidiide, aad'd'o keekatetsaaninne tumatetsaan kumiide nu gidduwaan de'eedda. Nuuni, I bare aabboo itti Na'aa gidiide akkeedda aw de'iyaa bare Aawuwaa bonchchuwaa be'eeddo.

¹⁵ Yohaannisi aabaa bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Taani, «Taappe kaala yiyaawe taappe bollaa; ayaw gooppe, ta yeletanaappe kasenna I de'iyaa» gaade hinttenttoo odowe hawaa» yaagi markkateedda.

¹⁶ Nuuni ubbay Aa kumentsaa aad'd'o keekatetsaan palaheedda anjuwaa akkeeddo.

¹⁷ S'oossay higgiiyaa Muse baggana immeedda; shin aad'd'o keekatetsaynne tumatetsay Yesuusi Kiristtoosa baggana yeedda.

¹⁸ S'oossaa be'eedda Asay ooninne baawa; bare Aawuwaa matan de'iyaa bare huup'ew S'oossaa gideeddawe itti Na'aa s'alalay aabaa markkateedda.

S'ammak'iyaa Yohaannisa Markkatetsaa

(Mat. 3:1-12; Mar. 1:1-8; Luk'. 3:1-18)

¹⁹ Yerusaalamen de'iyaa Ayihudatuwaa ayissiyaawanttu k'eesatuwaanne Leewatuwaa Yohaannisakko, «Neeni oonee?» giide Aa oochchana mala kiittina, Yohaannisi unttuntu markkateedda markkatetsay hawaa.

²⁰ Yohaannisi, «Taani Kiristtoosa gidikke» yaagiide geeshshi markkateeddawaappe attin, markkattussaa is's'ibeenna.

²¹ Unttuntu, «Yaatina, neeni oonee? Neeni Eelaasee?» yaagiide oochcheeddino.

Yohaannisi, «Aa gidikke» yaageedda.

K'aykka unttuntu, «Neeni nabee?» yaagiide oochcheeddino.

Yohaannisi, «Gidikke» yaagi zaareedda.

²² Unttuntu, «Yaatina neeni oonee? Nuuni nuuna kiitteeddawanttoo odana mala, neeni neena oona gay?» yaageeddino.

²³ Yohaannisi zaariide, «Nabiyaa Isiyaasi geeddawaadan, woraan bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide,

«Godaa ogiyaa sitti ootsite!»

giyaa kooshshay tawaa»

yaageedda.

²⁴ K'ay Parisaawatu kiitteedda asatu

²⁵ Yohaannisa, «Neeni Kiristtoosa woy, Eelaasa woy nabiyaa gidana d'ayooppe, yaatina ayaw s'ammak'ay?» yaagiide oochcheeddino.

²⁶ Yohaannisi, «Taani haatsaan s'ammak'ay; shin hinttenttu erennawe ittuu hawaan hinttenttu gidduwaan de'ee.

²⁷ I taappe kaala yee. Taani Aa c'aammaa k'ashuwaa billanawukka bessikke» yaagi zaareedda.

²⁸ Hawe ubbay Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa bagga Yohaannisi s'ammak'iyaasaa Biitaaniyaan haneedda.

S'oossaa Orgge Dorssaa

²⁹ Yohaannisi wonttetsa gallassi Yesuusi barekko yiyaawaa be'iide, «S'oossaa orgge dorssaa,* Alamiyaa asaa nagaraa d'ayissiyaawe, hawesh!

³⁰ Taani, «Taappe kaala ittuu yaanawaa; I taappe bollaa; ayaw gooppe, ta yelettanaappe kasenna I de'iyaa» gaade odeeddawe hawaa.

³¹ I oonentto taani erikke; shin Israa'eeliyaa asaw Aa k'onc'c'issanaw haatsaan s'ammak'aadde yaad» yaageedda.

³² Yohaannisi markkattiide, «Geeshsha Ayyaanay saluwaappe harap'p'iyaadan wod'd'ishiinanne Aa bollan uttishshin, taani be'aaddi.

³³ Taani Aa erikke; shin haatsaani s'ammak'ana mala taana kiitteedda S'oossay, «Geeshsha Ayyaanay wod'iide, itti asaa bolla shemppishshin, neeni be'ana; ikka Geeshsha Ayyaanaan s'ammak'ee» yaagiide taw odeedda.

³⁴ Taani hewaa be'aaddi; I S'oossaa Na'aa gidyaawaakka markkattay» yaageedda.

Yesuusi Koyro Barena Kaalliyaawantta Dooreedda

1:21 Zar. 18:15, 18; Mil. 4:5 1:23 Isa. 40:3 * 1:29 S'oossaa orgge dorssaa: Paasigaa (kessuwaa), Ayihude asatuwaa payduwaan Niisaan geetettiyaa agenaa gidiide Top'p'iyaa asaa payduwaan laappuniyaanne hospuniyaa agenatuwaa. Ayihude asaan Paasigaa geetettowe, S'oossay Israa'eeliyaa asatuwaa Gibbs'eppe wolk'k'aama malaataan kesseedda wodiya gidiyaa diraassa. Wog. 23:5-8 s'eellite. S'oossaa Orgge Dorssaa, Ooratsa C'aak'uwaaan Kiristtoosan s'eesheetto gaasuu, I ha alamiyaa asaa hayk'oo barena aatsi immiide med'inaa muraappe kessi akko diraassa. 1 K'or. 5:7; 1 P'es. 1:18-19 s'eellite.

³⁵ Wonttetsa gallassi Yohaannisi shirettiidekka barena kaalliyaawanttuppe laa"atuwaanna ittippe ek'k'eedda;

³⁶ I Yesuusi aad'd'ishshin be'iide, «S'oossaa dorssay hawesh!» yaageedda.

³⁷ Yohaannisa kaalliya laa"atuu Yohaannisi giyaawaa sisiide, Yesuusa kaalleeddino.

³⁸ Yesuusi barena kaalliyaawantta guyye simmi be'iide, «Aya kooyyiitee?» yaagi oochcheedda.

Untunttu zaariide, «Rebii, neeni hak'an de'ay?» yaageeddino. «Rebii» guussay «Tamaaris-siyaawoo» giyaawaa.

³⁹ Yesuusi untunttu, «Haa yiide be'ite» yaageedda. Untunttu biide, I de'iyaasaa be'eeddino; he gallassi sa'ay tammu saate heera gidiyaa diraw, untunttu aanana peesheeddino.

⁴⁰ Yohaannisi geeddawaa sisiide, Yesuusa kaalleedda laa"u asatuwaappe ittuu, Simoona P'es'iroosa ishaa Inddiraasa.

⁴¹ Inddiraase koyo bare ishaa Simoona demmiide, «Nuuni S'oossay kiitteeddawaanna gaketteddo» yaageedda. Hewaa guussay «Kirsttoosa» giyaawaa.

⁴² Inddiraase Simoona Yesuusakko aheedda.

Yesuusi Simoona be'iide, «Neeni Yohaannisa na'aa Simoona; ne suntsay Keefaa geetet-tanawaa» yaageedda. «Keefaa» giyaawaa biletsay «P'es'iroosa» woy «Zaallaa» giyaawaa.

Yesuusi Pilip'oosanne Naatinaa'eela S'eegeedda

⁴³ Wonttetsa gallassi Yesuusi Galiilaa baanaw k'ofaa k'achcheedda; I Pilip'p'oosanna gaketttiide, «Taana kaala!» yaageedda.

⁴⁴ Pilip'oosi, Inddiraasinne P'es'iroose de'eedda Beetesayda geetettiyaa katamaappe yeedda asaa.

⁴⁵ Pilip'oosi Naatinaa'eelanna gaketttiide, «Muse mas'aafatuwaaninne Nabatuwaa mas'aafatuwaan' aabay s'afetteeddawaadan, Yoosefo na'aa Yesuusi Naazireete katamaan de'iyaawaanna nuuni gaketteddo» yaagi odeedda.

⁴⁶ Naatinaa'eeli zaariide, «Naazireete katamaappe lo'obay kesianaw danddayii?» yaageedda.

Pilip'oosi, «Yaade be'a» yaageedda.

⁴⁷ Naatinaa'eeli barekko yiyaawaa Yesuusi be'iide, «Makkalay bayinna tumu Israa'eeliyaa Asay hawaa!» yaageedda.

⁴⁸ Naatinaa'eeli Yesuusa, «Neeni taana hak'an eray?» yaagi oochcheedda.

Yesuusi zaariide, «Pilip'oosi neena s'eesanaappe kase, neeni balasiyaa geetettiyaa mit-saappe hirkkinna de'ishshin, taani neena be'aaddi» yaageedda.

⁴⁹ Naatinaa'eeli zaariide, «Tamaarissiyaawoo, neeni S'oossaa Na'aa! Neeni Israa'eeliyaa kaatiyaa!» yaageedda.

⁵⁰ Yesuusi, «Taani neena balasiyaa geetettiyaa mitsaappe hirkkinna be'aaddi geedda diraw ammanay? Neeni hawaappe aad'd'iyaawaa be'ana!» yaageedda.

⁵¹ «Wakka Yesuusi, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; saluu dooyettina, S'oossaa ki-itanchchatuu ta bolla, Asaa Na'aa bolla, pude kesishshiinne duge wod'd'ishiin, hint-tenttu be'ana» yaageedda.

2

Yesuusi K'aanaa Katamaa Bullachchaasaa Beedda

¹ Heezzentso gallassi Galiilaa gadiyaan K'aanaa geetettiyaa katamaan bullachchay bullachchetteedda; Yesuusa daaya he bullachchaan de'aw.

² Yesuusikka barena kaalliyaawanttunna ittippe he bullachchaa s'eesetteedda.

³ Woynniyaa ushshay wuri diggina, Yesuusa daaya Aa, «Untunttoo woyniyaa ushshay wuri diggeedda» yaaga oochchaaddu.

⁴ Yesuusi zaariide, «Ta daayee, hawe ta oosuwa gidiyaa diraw, ne yayana kosshenna. Ta wodii* biro gakkibeenna» yaageedda.

⁵ Yesuusa daaya kiitettiyaawanttoo, «I hinttenttoo odiyaawaa ayaa gidoppenne ootsite» yaaga odaaddu.

⁶ Ayihudatu kase ootsiyaa dooyaadan, meechchaa wogaw ittuu ittuu s'eetu s'aaramusiyaay oyk'kiyaa usuppun shuchchaa baatsatu hewan de'iino.

⁷ Yesuusi kiitettiyaawantta, «Baatsatuwaan haatsaa kuntsite» yaageedda; geetettowaadanka untunttu baatsatuwaan doonaa gakkanaw haatsaa kuntseeddino.

† 1:45 Muse mas'aafatuwaaninne Nabatuwaa mas'aafatuwaan: Ayihudatuwaa mas'aafaa, Ec'a C'aak'uwa. 1:51

Dom. 28:12 * 2:4 Ta wodii: Hawaa guussay Yesuusa tumu bonchchuu be'ettanaw besseenne I S'oossaa Na'aa gidowe erettanaw bessee giyaawaa.

⁸ Yesuusi untunttu, «Ha'i duuk'k'iide, bullachchaa kaappoo immite» yaageedda; untunttu aw afiide immeeddino.

⁹ Bullachchaa kaappuu woyniyaa ushshaa gideedda haatsaa gans's'i s'eelliide, hak'appe yeeddento eribeenna; shin haatsaa kuntseedda oosanchchatuu eriino. Bullachchaa kaappuu machchatto akkiyaawaa s'eesiide,

¹⁰ «Ooninne ayife gideedda woyniyaa ushshaa imatsaa asaa kasetiide ushshee; yaatiide Asay darssi usheeddawaappe guyyiyaan, k'iraariyaa ushshee. Shin neeni ayife gideedda woyniyaa ushshaa hanno gakkanaw naagaadda!» yaageedda.

¹¹ Yesuusi bare ootseedda wolk'k'aama malaatatuwaappe hawaa koyruwaa Galilaa gadiyaan K'aanaa geetettiyaa heeraan ootseedda; hewaan bare bonchchuwa I k'onc'c'issina, Aa kaalliyaa wanttu aan ammaneeddino.

¹² Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi bare daayinna, bare ishatsuwaannanne barena kaalliyaawantunna ittipe K'ifirinaahooma geetettiyaa katamaa biide amareeda gallassaa takkeeddino.

*Yesuusi Geeshsha Golliyaa Gibbiyaappe Zal"iyaawantta Kesseedda
(Mat. 21:12-13; Mar. 11:15-17; Luk'. 19:45-46)*

¹³ Ayihudatu bonchchiyaa Paasigaa Baalaa gallassay matattina, Yesuusi Yerusaalame beedda.

¹⁴ Geeshsha Golliyaa gibbiyaan miizaa, dorssaanne dogommatuwa zal"iyaa asaa demmeedda; k'ay haratuu barenttu oydiyaan uttiide, miishshaa laammiyaawantta demmeedda.

¹⁵ I golaa jiraafiyaa dook'k'iide, asaa ubbaa dorssaannanne miyaanna Geeshsha Golliyaa gibbiyaappe karew kessiide yederisseedda. Miishshaa laammiyaawanttu oydiyaakka aatsi yeggiide, untunttu miishshaa laaleedda.

¹⁶ Dogommuwaa zal"iyaawantta I, «Ha dogommatuwa hawaappe kessite; Ta Aabbu golliyaa geyaa ootsoppite!» yaageedda.

¹⁷ Yesuusa kaalliyaawanttu S'oossaa mas'aafan, «Taani ne gollew seelettiiya seelay taana tamaadan guuddee» geetettiide s'aafteeddawaa hassayeeddino.

¹⁸ Hewaappe guyye, Ayihude asaa ayissiyaawanttu zaariide, «New hawaa ootsanaw danddayiyaa maata de'iyawaa nuuna ayaa malaataa bessanii?» yaageeddino.

¹⁹ Yesuusi, «Ha Geeshsha Golliyaa kolite; taani heezzu gallasaan zaaraade kees's'ana» yaageedda.

²⁰ K'aykka Ayihude asaa ayissiyaawanttu, «Ha Geeshsha Golliyaa kees's'anaw oytamanne usuppun laytsaa akkeedda; shin neeni heezzu gallasaan kees's'anii?» yaageeddino.

²¹ Shin I haasayeedda Geeshsha Gollii bare asatetsaabaa.

²² Hewaa diraw, Yesuusi hayk'uwaappe danddeeddawaappe guyyiyaan, Yesuusa kaalliyaawanttu I hewaa geeddawaa hassayeeddino. K'ay untunttu S'oossaa Mas'aafay geeddawaanne Yesuusi haasayeeddawaa ammaneeddino.

²³ Paasigaa baalaa bonchchiyaa wode, Yesuusi Yerusaalamen de'ishshin, I ootseedda malaataa be'iide, c'ora Asay Aa ammaneeddino.

²⁴ Shin Yesuusi asaa ubbaa eriyaa diraw, hewantta ammanibeenna.

²⁵ Asaabaa ooninne aw markkattana mala koyyibeenna; yaw gooppe, asaa wozanaan ayee de'into, I bare huup'ew eriyaa diraassa.

3

Yesuusanne Nik'oodimoosa

¹ Parisaawatuwaappe gideedda kaappuwa Nik'oodimoosa geetettiyaa itti bitanii de'ee.

² Nik'oodimoosi k'amma Yesuusakko yiide, «Tamaarissiyaawoo, neeni nuuna tamaarissana mala S'oossay kiiteedda gidiaawaa nuuni ereetto; yaw gooppe, S'oossay aanana de'iyaa asaappe attin, ha neeni ootsiyaa wolk'k'aama malaatatuwa ootsanaw danddayiyaa Asay baawa» yaageedda.

³ Yesuusi zaariide, «Taani new tumuwaa oday; Asay laa'entsuwaa yelettana d'ayooppe, S'oossaa kawutetsaa be'anaw danddayenna» yaageedda.

⁴ Nik'oodimoosi, «C'ima Asay waaniide laa'entsuwaa yelettanaw danddayii? Bare daay uluwaa simmi geliide, laa'entsuwaa yelettanaw Asay danddayii?» yaageedda.

⁵ Yesuusi zaariide, «Taani new tumuwaa oday; Asay haatsaappenne Geeshsha Ayyaanaappe yelettana d'ayooppe, S'oossaa kawutetsaa gelanaw danddayenna.

⁶ Asay ashuwaan asaappe yelettee; shin Asay ayyaanaan Geeshsha Ayyaanaappe yelettee;

⁷ «Hinttenttu laa'entsuwaaw yelettanaw bessee» gaade taani odeedda diraw, maalalettoppa.

⁸ C'arkkuu bare koyyeeddasaaw c'arkkee. Neeni Aa kooshunchchaa sisaasa; shin I hak'appe yintto woy hak'a bintto erakka. Geeshsha Ayyaanaappe yeletteedda ubbay hewaa mala» yaageedda.

⁹ Nik'oodimoosi, «Hawe waaniide hananaw danddayii?» yaagiide oochcheedda.

¹⁰ Yesuusi zaariide, «Neni Israa'eelatuwaaw tamarissiyaawaa gidaadde hawaa erikkii?

¹¹ Taani new tumuwaaw oday; nuuni eriyaawaa haasayettonne be'eeddawaaw markkatteetto; shin nuuni markkattiyaawaa hinttenttu akkikkita.

¹² Taani hinttenttoo sa'aabaa odina, ammanennawantta gidooappe, saluwaabaa odina waan ammananitee?

¹³ Saluwaappe wod'd'eedda taappe attin, saluwaaw keseeddawe ooninne baawa; saluwaan de'iyaa Asaa Na'ay taana.

¹⁴⁻¹⁵ «Muse woraan s'ank'k'imaaluwaaw shooshshaa sulleeddawaadan, taana ammaneedda ubbay med'inaa de'uwaaw akkana mala, taani Asaa Na'ay mask'k'aliyaa bolla pude denddana bessee.

¹⁶ «S'oossaa Na'aa ammaniyaa ubbay med'inaa de'uwaaw akkanaappe attin, d'ayenna mala, S'oossay ha alamiyaa asaa loytisi siik'eedda diraw, bare mes's'i itti Na'aa immeedda.

¹⁷ Ayaw gooppe, S'oossay bare Na'aa ha alamiyaa asaa pirddanaw kiitibeenna; shin untuntta Aa baggana ashshanaw kiitteedda.

¹⁸ «Aa Na'aa ammaniyaa ooninne pirddettena; shin Na'aan ammanenna ooninne, S'oossaa Na'aa ittuwaaw ammanibeenna diraw, ha'ikka pirddetti utteedda.

¹⁹ Asaa bolla yiyaa pirdday hawaa: Poo'uu ha alamiyaa yeedda; shin asaa kiitay iita gidiyaa diraw, poo'uwaappe aatsiide, d'umaa siik'eedda.

²⁰ Iitabaa ootsiyaa ooninne poo'uwaaw is's'ee; ayaw gooppe, bare kiitay k'onc'c'enna mala, poo'uwaakko shiik'enna.

²¹ Shin tumuwaaw ootsiyaa ooninne S'oossay azazeeddawaadan, I ootseeddawaaw poo'uu k'onc'c'issana mala, poo'uwaakko shiik'ee» yaageedda.

Yesuusanne S'ammak'iyaa Yohaannisa

²² Hewaappe guyyiyaan, Yesuusinne Aa kaalliyaa wanttu Yihudaa gadiyaa beeddino; Yesuusi he gadiyaan untuntunna amareeda wodiyaaw uttiide, asaa s'ammak'iide de'ee.

²³ K'ay Yohaannisi Saaleeme mataan de'iyaa Henoona giyaaw saan wogga haatsay de'iyaa diraw, Asay aakko yiina s'ammak'ee.

²⁴ Hewe haneeddawe Yohaannisi k'ashettanaappe kasenna.

²⁵ Hewaappe guyyiyaan, Yohaannisa kaalliyaa wanttunna amareeda Ayihudatuwaaw meechchaa wogaabaa* palumetteeddino.

²⁶ Untunttu Yohaannisaakko biide, «Tamarissiyaawoo, Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsan neenanna de'iyaa, neeni aabaa markkattowe, be'a ha'i s'ammak'ee; Asay ubbaykka aakko bee» yaageeddino.

²⁷ Yohaannisi zaariide, «S'oossay immana d'ayooappe, Asay ayinne akkanaw dandayenna.

²⁸ «Taani Kiristtoosa gidikke; shin taani aappe sintsaw kiitettaad» geeddawoo hintte hinttenttu huup'ew markka.

²⁹ Mishira mac'c'awunna de'iyaa uray ikka mishiraa; he mishiraa miyaatay ek'k'iide, I giyaawaa sisiyaawe Aa haasayaan daro nashettee. Hewaa diraw, hawe ta nashechchay poletteedda.

³⁰ I darina ta guus's'ana bessee» yaageedda.

³¹ Bollappe yiyaaawe ubbaappe bollaa. Sa'aappe beetteeddawe sa'aassa. Ikka sa'aabaa haasayee. Saluwaappe yiyaaawe ubbaappe bollaa.

³² I bare be'eeddabaanne siseeddabaa markkattee; shin Aa markkatetsaa akkiyaawe baawa.

³³ Aa markkatetsaa akkiyaa ooninne S'oossay tumanchcha gidiyaawaa hewaan markkattee.

³⁴ S'oossay kiitteeddawe S'oossaa k'aalaa odee; ayaw gooppe, S'oossay bare Geeshsha Ayaanaa palahissiide immee.

³⁵ S'oossay bare Na'aa siik'iide ubbabaa Aa kushiyan wotseedda.

³⁶ Na'aa ammaniyaa uraw med'inaa de'uu de'ee; shin Na'aa ammanennaawaa bolla S'oossaa hank'k'uu de'anawaappe attin, I de'uwaaw be'enna.

^{3:14-15} Pay. 21:9 * ^{3:25} Ayihudatuwaaw meechchaa wogaabaa: Hawaa guussay Ayihudatu barenttu goynaana gatsanaw ootsiyaa dumma dumma barentta meechchaabayenne barenttu saaniyaa meec'c'iyaa wogatuu de'iyaaawaa bessee.

4

Yesuusanne Sammaariyaa Mishiratto

¹⁻³ Yesuusi Yohaannisawaappe dariyaa barena kaalliyaawantta barekko shiishsheenne s'ammak'ee giyaawaa Parisaawatuu siseeddawaa Yesuusi ereedda wode, Yihudaa aggiide, Galiilaa beedda; gidooppenne, Yesuusa kaalliyaawanttu s'ammak'eeddawaappe attin, Yesuusi bare huup'ew oonanne s'ammak'ibeenna.

⁴ Galiilaa biidde, Sammaariyaanna aad'd'anawe Aa ashshenabaa gideedda.

⁵ Hewaa diraw, Yaak'oobi bare na'aa Yooseefoo immeedda gadiyaa matan de'iyaa Sikaaro geetettiyaa Sammaariyaa katamaa beedda.

⁶ He sa'aan Yaak'ooba haatsaa ollay de'ee; Yesuusi hametan daaburiide, he haatsaa ollaa matan utteedda. He wode sa'ay usuppun saatiyaa heera.

⁷ Sammaariyaa mishiratta haatsaa duuk'k'anaw yeeddawunno Yesuusi, «Taana haatsaa ushshaarikii!» yaageedda.

⁸ Yesuusa kaalliyaawanttu k'umaa shammanaw katamaa beeddino.

⁹ He Mishiratta zaaraade Aa, «Neeni Ayihuda asaa gidaadde, Sammaariyaa mac'c'a asaa gideedda taana, woota de'uwa immiyaa haatsaa ushsha gay?» yaagaaddu; ayaw gooppe, Ayihudatoonne Sammaariyaa asaw ittipeetsay bayinna diraassa.

¹⁰ Yesuusi zaariide izo, «Neeni S'oossaa imotaanne k'ay neena «Taana haatsaa ushsha» giyaawe onentto eriyaaawaa gidintto, Aa woossanaassa; ikka new de'uwa immiyaa haatsaa immana» yaageedda.

¹¹ Mishiratta zaaraade, «Godaw, new duuk'k'iyabaw baawa; ollaykka c'iimmuwa. Yaatina, de'uwa immiyaa haatsaa hak'appe akkanii?

¹² Nuw ha haatsaa ollaa immeedda nu aawuwa Yaak'oobappe neeni daray? I, Aa naanayenne Aa mehii hawaappe usheeddino» yaagaaddu.

¹³ Yesuusi zaariide, «Ha haatsaappe ushiyaa ooninne laa'entsuwa saamettanawaa.

¹⁴ Shin taani immiyaa haatsaa ushiyaa ooninne laa'entsuwa saamettenna. Taani immiyaa haatsay he Aa gidдон med'inaa de'uwaassi pulttiyaa pulttuwaa gidanawaa» yaageedda.

¹⁵ Mishiratta, «Godaw, taani saamettenna malanne haatsaa tikkanawukka haa yeenna mala, taw he haatsaa imma!» yaagaaddu.

¹⁶ Yesuusi izo, «Baade ne asinaa s'eesaade haa simma» yaageedda.

¹⁷ Mishiratta zaaraade, «Taw asinay baawa» yaagaaddu.

Yesuusi, «Taw asinay baawa giyaawaan tumuwa gaadda.

¹⁸ Neeni ichcheshu asinaa gelaadda; ha'i neenanna de'iyaa bitanii ne asinaa gidenna. Neeni ha'i taw odeeddawe tuma» yaageedda.

¹⁹ Mishiratta k'ay, «Godaw, neeni nabiya gidiyaawaa ta ha'i eraad;

²⁰ nu Sammaariyaa asaa aawotuu ha deriyaan* goyinneeddino; shin Ayihudatuu hinttenttu Asay S'oossaw goyinnanaw bessiyaa sa'ay Yersaalamenna yaagiita» yaagaaddu.

²¹ Yesuusi, «Ha mishiratte, taana ammana; ha deriyaan woy Yersaalamen Aawuwa S'oossaw hinttenttu goyinnenna wodii yaanawaa.

²² Hinttenttu Sammaariyaa Asay hintte erennabaw goyinniita; S'oossay nuuna Ayihudatuwa go'ettiide atotetsaa ahiyaa diraw, nuuni nu eriyaawoo goyinneeetto.

²³ Shin Aawuwa S'oossaw tumuwaappe goyinniyaawanttu Aa, Geeshsha Ayaanaa wolk'kaaninne S'oossaa S'oossatetsaadan goyinniyyaa wodii matatteedda; ubbaa ha'ikka gakeedda. Ayaw gooppe, asaa barew goyinnana mala, Aawuu S'oossaykka ha ogiyaan goyinniyaawantta koyyee.

²⁴ S'oossay Ayaanaa; aw goyinniyaawanttukka Geeshsha Ayaanaa wolk'kaan S'oossaa S'oossatetsaadan goyinnanaw bessee» yaageedda.

²⁵ Mishiratta, «Masihyaa geetettiyaa Kiristtoosi yaanawaa taani eray. I yiyaa wode nuw ubbabaa odanawaa» yaagaaddu.

²⁶ Yesuusi, «Ha neenanna haasayiyaawe taani Aa» yaageedda.

²⁷ Hawaa untunttu haasayishshin, Yesuusa kaalliyaawanttu beeddasaappe simmeeddino. Yesuusi mishirattinna haasayishshin untunttu be'iide darssi maalaletteeddino; shin mishiratto, «Aya koyyay?» woy Yesuusa, «linanna ayaw haasayay?» giide oochchowe ooninne baawa.

²⁸ Hewaappe guyyiyaan, Mishiratta bare haatsaa otuwa agga basha guyye katamaa baade asaw,

²⁹ «Taani ootseeddawaa ubbaa taw odeedda bitaniyaa be'anaw denddite; hewe Kiristtoosa gidaanddeeshsha?» yaagaaddu.

³⁰ Asay katamaappe kesiide, Yesuusakko beedda.

³¹ Hewe hanishin, Aa kaalliyaawanttu Yesuusa, «Guutsabaa maarikkii!» yaagiide woosseeddino.

³² Shin I, «Taw hinttenttu erenna k'umay taani miyaawe de'ee» yaageedda.

³³ Hewaa diraw, Aa kaalliyaawanttu barenttu gidдон, «Aw miyaabaa aheedda Asay de'anddeeshsha?» yaageedda.

³⁴ Yesuusi untunttoo, «Ta k'umay taana kiitteeddawaa sheniyaa oosussanne Aa oosuwa polussaa.

³⁵ Hinttenttu, «Oyddu agenaappe guyyiyaan, katsay c'akettanawaa» giikkiteeyee? Taani hinttenttoo oday; goshshaa loytsi s'eellite; katsay c'aka besseedda.

³⁶ Zeriyaawenne c'akkiyaawe ittippe nashettana mala, c'akkiyaawe dirguwaa akkeen katsaa med'inaa de'oo shiishshee.

³⁷ Ha gaasuwaan, «Ittuu zeree; k'ay ittuu c'akkee» giyaa haasayay tuma.

³⁸ Hinttenttu daaburibeennawaa c'akkana mala, taani hinttentta kiittaa; haratuu ootsi daabureeddino; hinttenttu haratuwaa daaburan geleedda» yaageedda.

³⁹ Mishiratta, «I taani ootseedda ubbabaa odeedda» gaade markkatteedda diraw, he katamaan de'iyaa Sammaariyaa asaappe c'oray Yesuusa ammaneedda.

⁴⁰ Sammaariyaa Asay Yesuusakko yeedda wode, barenttu mataan gam'ana mala, Yesuusa woossina I yaan laa'u gallassaa utteedda.

⁴¹ I odiyaa k'aalaa diraw, kasewaappe c'ora Asay ammaneedda;

⁴² k'ay untunttu mishiratto, «Nuuni nu huup'ew I giyaawaa sisiide ammaneeddawaappe attin, neeni markkatteedda diraassa gidenna; I tumu alamiyaa asaa ashshiyaawaa gidiyaawaakka nuuni ereeddo» yaageeddino.

Yesuusi Itti Kaappuwaa Na'aa Patseedda

⁴³ Laa'u gallassaappe guyyiyaan, Yesuusi Sammaariyaappe kesiide, Galiilaa gadiyaa beedda.

⁴⁴ Ayaw gooppe, I bare huup'ew, «Nabii bare gadiyaan bonchchettenna» yaagi odeedda.

⁴⁵ Yesuusi Galiilaa gakkeedda wode, Galiilaa Asay Aa mokkeedda; Paasigaa bonchchiyaa gallassi untunttu Yerusalaamen de'iyaa diraw, I ootseedda ubbabaa be'eeddino.

⁴⁶ Yesuusi haatsaa woyniyaa ushshaa kesseedda, Galiilaan de'iyaa K'aanaa katamaa beedda. K'ifrinaahooman Aa na'ay sakettiyaa, kaatiyaa gollen ootsiyaa itti kaappuu de'ee.

⁴⁷ Yesuusi Yihudaappe Galiilaa yeeddawaa he kaappuu sisiide, aakko yiide hayk'k'anaw mateedda bare na'aa biide patsana mala, Yesuusa woosseedda.

⁴⁸ Yesuusi he kaappuwaa, «S'oossay ootsiyaa malaataanne hechcho giissiyaabaa be'ennaan de'iide, hinttenttu ayinne ammanikkita» yaageedda.

⁴⁹ He kaappuu zaariide, «Godaw, ta na'ay hayk'k'ennan de'ishshin, taananna baarikkii» yaageedda.

⁵⁰ Yesuusi, «Ba; ne na'ay pas'a de'anawaa!» yaageedda.

He kaappuu Yesuusi geeddawaa ammaniide beedda.

⁵¹ I bare golle biishshin, Aa k'oomatuu aanana ogiyaan gaketide Aa, «Ne na'ay pas'a de'ee» geeddino.

⁵² I bare k'oomatuwaa bare na'aw ay saatiyaan keekeeddentto oochchina untunttu, «Zino laappu saatiyaan k'oos'uu Aa aggeedda» yaageeddino.

⁵³ Na'aa aawuu Yesuusi barew, «Ne na'ay pas'a de'anawaa» geeddawe he saatiyaanna gideeddawaa hassayeedda. Hewaa diraw, inne Aa soy Asay ubbay ammaneeddino.

⁵⁴ Hawe Yesuusi Yihudaappe Galiilaa yiide ootseedda laa'entso malaataa.

5

Yesuusi Gundda Bitaniyaa Dagatti

Utteedda Haatsaa Mataan Patseedda

¹ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi Ayihudatuu bonchchiyaa baalaw Yerusaalame beedda.

² Yerusalaamen dorssaa penggiyaa matan Ibraayiss's'e k'aalaan Beetesayda geetettiyaa dagatti utteedda haatsay de'ee; he dagatti utteedda haatsaa yuuyyi aad'd'eedda ichcheshu kashay de'ee.

³ Hewaan c'ora hargganchchatuu, k'ook'atuu, wobbatuunne sileeddawanttu giseeddino. [Haatsay k'aas'iyawaa naagiino.

⁴ Ayaw gooppe, itti itti gede Godaa kiitanchchay he dagatteedda haatsaakko geliide, haatsaa k'aatsee; haatsay k'aas'seeddawaappe guyyiyaan, koyro geleedda uray barena oyk'keedda ay harggiyaappekka pas'ee.]*

* 5:4 Ha payduu itti beni koyrottiide s'aafetteedda Geeshsha Mas'aafatuwan baawa.

⁵ Hewaan hattamanne hosppun laytsaa saketteedda itti bitanii de'ee.

⁶ He bitanii hewan giseeddawaa Yesuusi be'iide, daro wodiyyaa saketteeddawaakka eriide bitaniyaa, «Pas'anaw koyyay?» yaageedda.

⁷ Sakettiyyaa bitanii zaariide, «Godaw, haatsay k'aas's'iyyaa wode, taana haatsaan yeggiyaa Asay d'ayeedda; taani gelana haniyaa wode, hara uray taappe kasetiide geli aggee» yaageedda.

⁸ Yesuusi Aa, «Dendda ek'k'a; neeni gisowaa tookkaade ba» yaageedda.

⁹ Bitanii ellekka pas'i aggeedda; bare gisuwaa tookkiide beedda.

Hewe haneeddawe Sambbata gallassaana.

¹⁰ Hewaa diraw, Ayihudatu pas'eedda bitaniyaa, «Hachche sa'ay Sambbataa; neeni ne gisuwaa tookka biyaawe woga gidenna» yaageeddino.

¹¹ Shin bitanii, «Taana patseeddawe, «Ne gisuwaa tookkaade ba» yaageedda» giide untunttoo zaareedda.

¹² Untunttu Aa, «Neena, «Ne gisuwaa tookkaade ba» geeddawe I oonee?» giide oochcheeddino.

¹³ Shin hewaan c'ora Asay de'iyaa dirawunne, Yesuusikka geemetteedda diraw, bitanii barena patseeddawe oonentto erenna.

¹⁴ Yesuusi guyyeppe he bitaniyaa Geeshsha Golliyaan demmiide, «Be'a, neeni ha'i pas'aadda; hawaappekka iitabay neena gakkenna mala, laa'entso nagaraa ootsoppa» yaageedda.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, bitanii biide, barena patseeddawe Yesuusa gidiyaawaa Ayihuda asaa kaappatoo odeedda.

¹⁶ Yesuusi hawaa Sambbataan ootseedda diraw, untunttu Yesuusa yedesaan waayisuwaa doommeeddino.

¹⁷ Yesuusi zaariide untunttoo, «Ta Aabbu ubbaa wode ootsee; taanikka ootsanaw bessee» yaageedda.

¹⁸ Hewaa diraw, Yesuusi Sambbata gallassaa bonchchenna diraa s'alalaassa gidennaan, barena S'oossanna k'arayiide, «S'oossay ta Aabba» geedda diraw, Ayihuda asaa kaappatuu Aa wod'anaw kasewaappe minisiide koyyiino.

S'oossaa Na'aa Maataa

¹⁹ Yesuusi zaariide untunttoo, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; Na'ay barekka ayinne ootsenna. I bare Aabbu ootsishshin be'iyawaa s'alalaa ootsee; Aawuu ootsiyaawaa Na'aykka ootsee.

²⁰ Ayaw gooppe, Aawuu bare Na'aa siik'ee; k'ay I ootsiyaa oosuwaa ubbabaa bare Na'aa bessee. Ubbaa hinttenttu maalalettana gakkanaw, I hawaappe aad'd'iyaa oosuwaakka bare Na'aa bessanawaa.

²¹ Gaasuunnee, Aawuu hayk'k'eeddawannta hayk'uwaappe dentsiide shemppuwaanna wotsiyaawaadan, Na'aykka k'ay bare koyyowannta shemppuwaanna wotsee.

²²⁻²³ Asay ubbay Aawuwaa bonchchiyaawaadan, Na'aakka bonchchana mala, Aawuu pirddaa ubbaa Na'aw immeeddawaappe attin, I oonanne pirddenna; Na'aa bonchchenna uray, Aa kiitteedda Aawuwaakka bonchchenna.

²⁴ «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; ta k'aalaa sisiyaawoonne taana kiitteeddawaan ammaniyaawoo med'inaa de'uu de'ee. Hayk'uwaappe de'oo I pinneeddawaappe attin, pirddettenna.

²⁵ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; hayk'k'eedda Asay S'oossaa Na'aa kooshshaa sisiyaa wodii yaanawaa; hewenneekka ha'a. He kooshshaa sisiyaawanttu shemppuwaanna de'ana.

²⁶ Ayaw gooppe, Aawoo de'uwwa immiyaa wolk'k'ay de'iyawaadan, de'uwwa immiyaa he wolk'k'aa bare Na'awukka immeedda.

²⁷ S'oossaa Aawuu bare Na'aw pirddiyaa maataa immeedda; ayaw gooppe, Na'ay Asaa Na'aa.

²⁸ «Hawaan malalettoppiti; ayaw gooppe, duufuwaan de'iyawanttu Aa kooshshaa sisiyaa wodii yee.

²⁹ Sisiide untunttu duufuwaappe gas'aa kesana; lo'obaa ootseeddawanntu de'uwaan de'anaw denddana; k'ay iitabaa ootseeddaawanttu pirddettanaw denddanawannta.

Yesuusaw Markkatteedda Asatuwaa

³⁰ «Taani taappe ayinne ootsanaw danddaykke; S'oossay taw odeeddawaadan pirdday. Ta pirdday tuma; ayaw gooppe, taani taana kiitteeddawaa sheniyya poliyaawaappe attin, taani dosiyaawaa ootsikke.

³¹ «Taani ta huup'ew tabaa markkattooppe, ta markkatetsay tuma gidenna.

³² Tabaa markkattiyaawe haray de'ee; I tabaa markkattiyaawe tuma gidiyaawaa taani eray.

³³ «Hinttenttu Yohaannisakko asaa kiittina, I untunttoo tumuwaa markkatteedda.

³⁴ Taani hewaa hinttentta attino gaade giyaawaappe attin, asaa markkatetsay taw kosshina gidenna.

³⁵ Yohaannisi muk'aaddaadan, ees's'eeddanne poo'isseedda; hinttenttukka amareeda wodiya Aa poo'uwaan nashettanaw koyyeeddita.

³⁶ «Shin taw Yohaannisawaappe aad'd'iyaa markkatetsay de'ee; ayaw gooppe, taani wurssanaw Ta Aabbu taw immeedda kiitay, ha taani ootsiyaawe, I taana kiitteeddawaa gidiyaawaa markkattee.

³⁷ «K'ay taana kiitteedda Ta Aabbu bare huup'ew tabaa markkattee. Hinttenttu Aa kooshshaa ayinne sisibeykkita; Aa malaakka be'ibeykkita.

³⁸ I kiitteeddawaa ammanenna diraw, Aa k'aalay hinttenttu wozanaan baawa.

³⁹ «S'oossaa Mas'aafatuwaappe med'inaa de'uwa demmiyaawaa hinttew malatina, untuntta biddiita; untunttukka tabaa markkattiyaawantta.

⁴⁰ Shin de'uwa demmanaw taakko yiyaawaa hinttenttu koyyikkita.

⁴¹ «Taani asaappe bonchchuwa koyyikke.

⁴² Shin taani hinttenttu wozanaan S'oossaa siik'uu baynnawaa eray.

⁴³ Taani ta Aabbu sunsan yaad; shin taana akkibeykkita. Shin hara Asay bare sunsan yiya wode, Aa akkiita.

⁴⁴ Hinttenttu ittuu ittuwaa bonchchiita; shin itti S'oossaappe yiya bonchchuwa koyyikkita. Yaatina, waaniide ammananaw danddayiite?

⁴⁵ «Taani Ta Aabbu sintsan hinttentta mootiyaawaa hinttew malatoppo; hinttentta mootiyaawe, hintte hidootaa wotsiyaa Musa.

⁴⁶ Hinttenttu Musa ammaneeddabaa gidintto, taanakka ammananita; ayaw gooppe, tabaa s'aafeeddawe Aa.

⁴⁷ Shin hinttenttu I s'aafeeddawaa ammanennaan is's'ooppe, taani giyaawaa wooti ammananitee?» yaageedda.

6

Yesuusi 5,000 Asaa Mizeedda

(Mat. 14:13-21; Mar. 6:30-44; Luk'. 9:10-17)

¹ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi Galiilaa Abbaappe woy S'ibiriyaadoosa Abbaappe hefntsa pinneedda.

² I hargganchchatuwa bolla ootseedda wolk'k'aama malaataa be'eedda diraw, c'ora Asay Aa kaalleedda.

³ Yesuusi deriyaa kesiide, yaan barena kaalliyaawanttunna ittippe utteedda.

⁴ Ayihudatu bonchchiya Paasigaa gallassay gakeedda.

⁵ Yesuusi sintsakko s'eelliide, c'ora Asay barekko yiyaawaa be'iide Pilip'p'oosa, «Ha asaa ubbaa mizanaw gidiyaa k'umaa hak'appe shammanee?» yaageedda.

⁶ I hewaa Pilip'p'oosa paac'c'anaw geedda; ayaw gooppe, I bare huup'ew ayaa ootsana bessintto ootsanabaa eree.

⁷ Pilip'p'oosi zaariide Yesuusa, «Huup'iyaan huup'iyaan, haray atto itti itti barssuwa gatsanaw, laa"u s'eetu dinaariyaan shammeedda ukitsaykka gidenna» yaageedda.

⁸ K'ay Yesuusa kaalliyaawantuppe ittuu, Simooni P'es'iroosa ishay Inddiraasi,

⁹ «Banggaa ukitsaa ichcheshuunne laa"u molii de'iyaa itti na'ay hawaan de'ee; shin ha asaa ubbaw hewe wooti gidanee?» yaageedda.

¹⁰ Yesuusi barena kaalliyaawantta, «Asay uttanaadan ootsite» yaageedda. He sa'aan daro maataay de'ee. Asay ubbay utteedda; attuma Asay ichcheshu sha"aa gidiyaawaa.

¹¹ Yesuusi ukitsaa akkeedda; S'oossaa galatiide, hewan utteedda asaw gisheedda. Moliyaakka hewaadan ootsina Asay bare koyyeeddawaa keenaa meedda.

¹² Unttunttu ubbay kalleeddawaappe guyyiyaan, Yesuusi barena kaalliyaawantta «It-tibaykka c'oo bayenna mala, atteedda dokkaa shiishshite» yaageedda.

¹³ Hewaa diraw, untunttu ubbaakka shiishsheeddino; Asay kallina atteedda banggaa ukitsaa dokkaa shiishshiide, tammanne laa"u zambbeeliya kunteeddino.

¹⁴ Asay Yesuusi ootseedda wolk'k'aama malaataa be'eedda wode, «Hawe tumuwaappe ha sa'aa yaana geedda nabiya» yaageeddino.

¹⁵ Unttunttu yiide barena wolk'k'an oyk'ki kaatiyaa ootsanaw haniyaawaa Yesuusi eriide, barekka deriyaa bolla shirettiide keseedda.

*Yesuusi Abbaa Bolla Hamettiidde Beedda**(Mat. 14:22-33; Mar. 6:45-52)*¹⁶ Sa'ay omarsseedda wode, Yesuusa kaalliyaawanttu abbaakko beeddino;¹⁷ Sa'ay k'ammeedda; shin Yesuusi untunttukko he saatii gakkanaw yiibeenna; hewoo untunttu wonggiriyaan geliide, abbaa pinni hefintsaa K'ifirinaahooma beeddino.¹⁸ Wolk'k'aama c'arkkuu c'arkkeedda diraw, abbay k'aas's'eedda;¹⁹ itti saatiiya keenaa untunttu abbaa shaagowaappe guyyiyaan, Yesuusi abbaa bol-lanna hamettiidde yiyaawaa be'iide yayyeeddino.²⁰ Shin I, «Yayyoppite; taanatee!» yaageedda.²¹ Untunttu wonggiriyaan Aa gelissanaw koyyeeddino; wonggirii untunttu biyaasaa abbaa gas'aa ellekka gakkii aggeedda.*Yesuusi De'uwaa Ukitsaa*²² Wonttetsa gallassi, abbaappe hefintsanna atteedda c'ora Asay abbaa bolla itti wong-giriyaas'alalay de'yaawaa be'eddino; Yesuusi barena kaalliyaawanttunna wonggiriyaan geliide, untunttunna beennaan, untunttu barekka beeddawaa akeekkeeddino.²³ Shin S'ibiriyaadoosappe hara wonggiratuu Yesuusi S'oossaa galatina, Asay ukitsaa meeddasa mataa yeeddino.²⁴ Asay Yesuusi woy Aa kaalliyaawanttu hewaan baynnawaa be'iide, Yesuusa koyyanaw wonggiriyaan geliide, K'ifirinaahooma beeddino.²⁵ Asay Yesuusa abbaappe hefintan demmeedda wode, «Tamaariissiyaawoo, hawaa awude yaaddii?» yaageeddino.²⁶ Yesuusi zaariide, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; hinttenttu taana koyyiyaawe ukit-saa meedda diraassanne kalleedda diraassa gidiaawaappe attin, wolk'k'aama malaataa be'eedda diraassa gidenna.²⁷ Med'inaa de'uwaa k'umaw, taani Asaa Na'ay hinttenttoo immanawoo, ootsiteppe attin, samiyaa k'umaw ootsoppite; ayaw gooppe, Aawuu S'oossay hewaa d'iishissanaw maatafaa attami wotseedda» yaageedda.²⁸ Hewaappe guyyiyaan untunttu, «Nuuni S'oossaa oosuwa ootsanaw ayaa ootsanaw bessii?» yaagiide Yesuusa oochcheeddino.²⁹ Yesuusi zaariide, «Hinttenttu ootsana mala, S'oossay koyyiya kiitay hawaa; I kiitteed-dawaan ammanite» yaageedda.³⁰ Untunttu zaariide, «Nuuni be'iide, neenan ammanana mala, ay wolk'k'aama malaataa ootsanii? Ayaa kiittettanii?³¹ S'oossaa mas'aafaan, «Untunttu mannaa* mala saluwaappe ukitsaa immeedda» yaagetti s'aafettowaadan, nu aawotuu mela biittaa mannaa meeddino» yaageeddino.³² Yesuusi, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; hinttenttoo saluwaappe tumu ukitsaa im-miyaawe ta Aabbappe attin, hinttenttoo saluwaappe ukitsaa immeeddawe Musa gidenna.³³ Ayaw gooppe, tuma gideedda S'oossaa ukitsay, saluwaappe wod'd'iyaaawe ha alamiyaa asaw de'uwaa imme» yaageedda.³⁴ Untunttu zaariide, «Godaw, nukka he ukitsaa ubbaa wode imma» yaageeddino.³⁵ Yesuusi, «Taani de'uwaa ukitsaa; taakko yiya uray ubbakka koshattenna. K'ay taana ammaniyaa uray ayinne saamettenna.³⁶ Shin taani hinttenttoo odeeddawaadan, hinttenttu taana be'eeddita; shin am-manikkita.³⁷ Ta Aabbu taw immiyaa ubbay taakko yaanawaa; k'ay taakko yiya oonanne ubbakka taani kare yeddikke.³⁸ Ayaw gooppe, taani taana kiitteeddawaa sheniyaa polanaw saluwaappe yaaddippe attin, ta sheniyaa polanaw yabeykke.³⁹ Taana kiitteeddawe koyyiyaawe hawaa; taani I taw immeedda ubbatuwaakka wurs-setsaa gallassi dentsanaappe attin, ituwaakka bayizzana mala koyyenna.⁴⁰ Ayaw gooppe, ta Aabbu koyyiyaawe hawaa; taana Na'aa be'iide, ammaniyaa ubbatuu med'inaa de'uwaa akkanawantta; taanikka he ubbatuwa wurssetsaa gallassi dentsana» yaageedda.⁴¹ Yesuusi, «Taani saluwaappe wod'd'eedda ukitsaa» geedda diraw, Ayihudatuu Aa bolla zuuzummeeddino.⁴² Untunttu, «Hawe nuuni Aa aawuwaanne Aa aatto eriyaa Yooseefo na'aa Yesuusa gidennee? Yaatina, I waagiide, «Taani saluwaappe wod'd'aaddi» gaanaw danddayii?» yaageeddino.

* **6:31 Manna:** Israa'eeliyaa Asay Gibs'e gadiyaappe kesi Kanaane biidde mela biittaa hamettiidde biyaa wode, untunttu maanaadan S'oossay immeedda mal'iyaa k'umaa. Manna guussay Ibraayiss's'iyaa k'aalaan «Hawe ayee?» giyaawaa. **6:31** Kes. 16:4, 15; Maz. 78:24

⁴³ Yesuusi zaariide, «Ittuu ittuwaanna zuuzummiyaawaa aggte.

⁴⁴ Taana kiiteedda ta Aabbu taakko aheedda asaappe attin, taakko yaanaw danddayiyaa Asay baawa; taanikka wurssetsaa gallassi Aa dentsana.

⁴⁵ Nabatuu «S'oossay asaa ubbaa tamarissana» yaagiide s'aafeeddino; Aawuu giyaawaa sisiyaawenne Aawuwaappe tamariyaawe ooninne taakko yee.

⁴⁶ S'oossaa matappe yeeddawaappe attin, S'oossaa be'eedda Asay baawa; Aa s'alalay S'oossaa be'eedda.

⁴⁷ «Taani hinttenttoo tumuwa oday; taana ammaniyaa uraw med'inaa de'uu de'ee.

⁴⁸ Taani de'uwaa ukitsaa.

⁴⁹ Hinttenttu aawotuu mela biittaaan mannaa meeddino; shin hayk'k'eeddino.

⁵⁰ Asay aappe miide hayk'k'enna ukitsay saluwaappe yiyaawe hawaa.

⁵¹ Saluwaappe wod'd'eedda de'uwaa ukitsay taana; ooninne ha Ukitsaappe mooppe, med'inaw de'anawaa; k'ay ha alamiyaa asaw de'o gidana mala, taani immana ukitsay ta ashuwaa» yaageedda.

⁵² Ayihudatuu, «Ha bitanii bare ashuwaa nuuni maana mala, nuw wootiide immanaw danddayii?» yaagiide barenttu gidduwaan palumetteeddi.

⁵³ Hewaa diraw, Yesuusi untuntta, «Taani hinttenttoo tumuwa oday; ta ashuwaa, Asaa Na'aa ashuwaa, hinttenttu maana d'ayooppe, k'ay ta suutsaakka ushana d'ayooppe, hinttew de'uu baawa.

⁵⁴ Ta ashuwaa miyaa urawunne, ta suutsaa ushiyaa uraw med'inaa de'uu de'ee. Taani wurssetsa gallassi untuntta dentsana.

⁵⁵ Ayaw gooppe, ta ashuu tumu k'umaa; ta suutsaykka tumu ushshaa.

⁵⁶ Ta ashuwaa miyaa urayenne ta suutsaa ushiyaa uray taanan de'ee; taanikka aanani de'ay.

⁵⁷ De'uwaa Aawuu taana kiittina, taani Aa gaasuwaan de'iyawaadan, taana miyaa uraykka ta gaasuwaan de'ana.

⁵⁸ Saluwaappe wod'd'eedda ukitsay hawaa; hinttenttu aawotuu miide hayk'k'eedda mannaa mala gidenna; ha ukitsaa miyaa uray med'inaw de'ana» yaageedda.

⁵⁹ Yesuusi K'ifirinaahooma katamaan Ayihuda woosa gollen tamarissiide, hawaa odeedda.

Med'inaa De'uwaa K'aalaa

⁶⁰ Yesuusa kaalliyaa wantuppe dariyaa baggay hewaa siseedda wode, «Hawe gelenna timirttiyaa; hawaa ooni akkanawee?» yaageeddi.

⁶¹ Shin Yesuusi barena kaalliyaa wanttu hewoo zuuzummeeddawaa eriide, «Hawe hinttentta d'ubbii?

⁶² Simmi taani, Asaa Na'ay, kase de'iyasaa pude kesishshin be'into ayaa gaanitee?

⁶³ Geeshsha Ayyaanay de'uwaa immee; asaa minotay ayinne go'enna. Taani hinttenttoo odeedda k'alay ayyaanaanne de'uwaa.

⁶⁴ Shin hinttenttu gidduwaan ammanennawanttu de'iino» yaageedda; ayaw gooppe, ammanennawanttu hak'awanttenttonne barena aatsi immanawe oonentto Yesuusi koyroppe doommiide ereedda.

⁶⁵ K'aykka Yesuusi, «Ta Aabbuppe gidana d'ayooppe ooninne taakko yaanaw dandayenna yaagaade ta odeeddawe hewaa diraassa» yaageedda.

⁶⁶ Hewaa gaasuwaan, Yesuusa kaalliyaa wantuppe c'oratu Aa aggiide, guyye simmeeddi; laa'entso Aa kaallibeykkino.

⁶⁷ Yesuusi k'ay tammanne laa'u barena kaalliyaa wantta «Hintteka aggiide baanaw koyyiitee?» yaageedda.

⁶⁸ Simooni P'es'iroose zaariide, «Godaw, nuuni ookko baanee? New med'inaa de'uwaa k'aalay de'ee.

⁶⁹ Neeni S'oossaa Geeshsha gidiyaawaa nuuni ammaneeettonne ereetto» yaageedda.

⁷⁰ Yesuusi untuntta, «Taani hinttentta tammanne laa'atuwaa doorabeykkita? K'ay hintteppe ittuu s'alahiya» yaageedda.

⁷¹ Yesuusi hewaa Simooni na'aa Yihudaa Ask'k'oroota[†] gee; ayaw gooppe, Yihuday Yesuusa kaalliyaa tammanne laa'atuwaappe ittuwaa; I Yesuusa aatsi immanawaa.

7

Yesuusi Daasiyaa Baalaw Yersaalame Beedda

¹ Hewaappe guyye, Yesuusi Galiilaan yaa haa yuuyyeedda; Ayihudatuu Aa wod'anaw koyyiya diraw, Yihudaan yuuyyana koyyibeenna.

6:45 Isa. 54:13 [†] 6:71 Ask'k'oroota: Ha k'aalaa biletsay, «Woretiyaa bitaniyaa» woy «Hayk'oo aatsi immiyaa bitaniyaa» giyaawaa.

² Ayihudatuu bonchchiyaa Daasiyaa Baalay gakki utteedda.

³ Hewaa diraw, Yesuusa ishatuu Aa, «Neena kaalliyaawanttu neeni ootsiyaawaa be'ana mala, hawaappe dendraade Yihudaa gadiyaa ba.

⁴ Ayaw gooppe, barew erettanaw koyyiyaa Asay ooninne bare oosuwaa gentsenna. Neeni hawantta ootsina, nebbaa alamiyaa ubbay ero!» yaageeddino.

⁵ Ayaw gooppe, haray atto Aa ishatuukka Aa ammanibeykkino.

⁶ Yesuusi untuntta, «Taw injjetiyaa wodii gakkibeenna; shin hinttenttoo ay wodekka injjetee.

⁷ Alamii hinttentta is's'anaw danddayenna; shin taani sa'aa kiittay iita gidiyaawaa markkattiyaa diraw, taana is's'eedda.

⁸ Baalaa bonchchiyaasaa hinttenttu biite; taw injjetiyaa wodii gakkibeenna diraw, taani baalaa bonchchiyaasaa baanawe biraa» yaageedda.

⁹ I hawaa giide, Galiilaan atteedda.

Yesuusi Daasiyaa Baalaasan Beetteedda

¹⁰ Shin Aa ishatuu baalaa gallassaa bonchchiyaasaa beeddawaappe guyyiyaan, ikka Asay be'ennaan geeman yaa beedda.

¹¹ Ayihudatuu baalaa gallassaa bonchchiyaasan Aa koyyiinonne, «I hak'an de'ii?» yaagiidde, Aa labiino.

¹² Asaa gidduwaan daro zuuzuntsay dendeedda. Amareeda asay, «I lo'o asaa» yaagee; haratuu k'ay, «Aa, I asaa baletsee» yaagiino.

¹³ Shin Ayihudatuu yayyeedda diraw, ooninne aabaa k'onc'c'iyaa haasayenna.

¹⁴ Baalaa bonchchiyaa gallassaa baggan, Yesuusi Geeshsha Golliyaa biide, tamaarisuwaa doommeedda.

¹⁵ Ayihudatuu maalalettiide, «Ha bitanii ayinne tamaarennaan hawaa keena waan ereeddee?» yaageeddino.

¹⁶ Hewaa diraw, Yesuusi zaariide, «Taana tamarissiyaawe taana kiiteedda S'oossaa matappe yiyaawaappe attin, tawaa gidenna.

¹⁷ S'oossaa sheniyaa ootsanaw dosiyaa ooninne ha taani tamarissiyaawe S'oossaa matappe yintto woy k'ay taani taappe haasayayitanto erana.

¹⁸ Barewaa haasayiyaa uray bare huup'iyaw bonchchuwaa koyyee; shin barena kiiteed-dawe bonchchettana mala koyyiyaa uray tumanchchaa; aan worddobay baawa.

¹⁹ Muse hinttenttoo higgiiyaa immibeennee? Shin hintteppe ittuunne higgiiyaa naagenna. Taana ayaw wod'anaw koyyiitee?» yaageedda.

²⁰ Asay zaariide, «Neenan s'alahii de'ee; neena wod'anaw oonee koyyeeddawe?» yaageedda.

²¹ Yesuusi, «Taani itti wolk'k'aamabaa ootsina, hinttenttu ubbay maalaletteeddit.

²² Hinttenttu naanaa hinttenttu dookaalana mala, Muse hinttentta azazeedda. Shin dookaalussay hinttenttu aawotuwaana yeeddawaappe attin, Musenna yibeenna; hewoo hinttenttu Sambbataan attuma naanaa dookaaliita.

²³ Muse higgii azazeedda diraw, hinttenttu Sambbataan dookaaliyaawaa gidoope, yaatina taani itti asaw kumentsaa bollaa patseeedda diraw, taana ayaw hank'k'ettiitee?

²⁴ Tumu pirddaa pirdditeppe attin, asaa deemuwaa s'eelliide pirddoppite» yaageedda.

Hawe Kiristtoosee?

²⁵ Hewaa diraw, Yersaalame asaappe ittuu ittuu, «Untunttu wod'anaw koyyiyaa bitanii hawaa gidennee?

²⁶ Be'ite, k'onc'c'iyaa I haasayee; untunttu Aa ayinne giikkino. Hawe Kiristtoosa gidiyaawaa nu kaappatuu tumu eriinooshsha?

²⁷ Shin nuuni Aa hak'appe yeeddentto eroytte; Kiristtoosi yiyaa wode, I hak'appe yinttonne ooninne erenna» yaageeddino.

²⁸ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi Geeshsha Golliyaan tamarissiidde, bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Hinttenttu taana eriita; k'ay taani hak'appe yeeddenttokka eriita. Taani ta sheniyaa yabeykke; shin taana kiiteeddawe tumanchchaa; hinttenttu Aa erikkita.

²⁹ Shin taani Aa eray; ayaw gooppe, I taana kiittina, taani Aa matappe yaad» yaageedda.

³⁰ Hewaa diraw, untunttu Aa oyk'k'anaw koyyeeddino; shin Aa wodii biro gakkibeenna diraw, ooninne Aa bolla kushiyaa wotsibeenna.

³¹ Shin daro Asay Yesuusa ammaniide, «Kiristtoosi yiyaa wode, ha bitanii ootseedda malaataappe dariyaawaa ootsaneeyee?» yaageeddino.

Yesuusa Oy'k'anaw Wotaadaratuu Kiitetteeddino

³² Parisaawatuu daro Asay Yesuusabaa zuuzummiyaawaa siseeddino; k'eesatuwaa kaappatuunne Parisaawatuu Aa oyk'k'i k'ashissanaw amareeda wotaadaratuwaa kiitteeddino.

³³ Yesuusi, «Taani hinttenanna laafaa gam'ana; hewaappe guyyiyaan, taana kiitteeddawaakko baana.

³⁴ Hinttentu taana koyyana; shin demmikkita; yaw gooppe, taani de'iyaa sa'aa hinttentu baanaw danddaykkita» yaageedda.

³⁵ Ayihudatuu ittuu ituwaanna, «Hawe nuuni Aa demmennassaa hak'a baana hanii? Ayihudatuu de'iyaa Giriike katamaa biide, Giriike asatuwaa tamarissana hanii?

³⁶ I, «Hintte taana koyyana; shin demmikkita» k'ay, «Taani de'iyasaa hinttentu baanaw danddaykkita» yaagee; hewaa giyaawe waagiyaawee?» yaageeddino.

De'uwa Immiyaa Haatsaa

³⁷ He baalaa gallassaa bonchchiyaa gallasaappe waannatiyaa wurssetsa gallasaan Yesuusi denddi ek'kiide, bare k'aalaa d'ok'u ootsiide, «Saametteedda uray ooninne taakko yiide usho.

³⁸ Taanan ammaniyaawoo, S'oossaa Mas'aafay giyaawaadan, Aa uluwaappe de'uwa immiyaa haatsaa pultuu gogganawaa» yaageedda.

³⁹ Hewaa Aa ammaneeddawanntu akkana Geeshsha Ayaanaabaa haasayeedda. Yesuusi biro bare bonchchuwaakko kesibeenna* diraw, he wode Geeshsha Ayyaanay untunttoo imettibeenna.

Asaa Giddon Med'etteedda P'alk'k'etsaa

⁴⁰ He asaappe dariyaa baggay I giyaawaa sisiide, «Tumu hawe naagettiyaa Nabiya» yaageeddino.

⁴¹ Haranttu, «Hawe Kiristtoosa» yaageeddino.

Shin haranttu k'ay, «Kiristtoosi Galilaappe yeenna.

⁴² S'oossaa Mas'aafay, «Kiristtoosi Daawite zariyaappe, Daawite de'eedda Beeteleeme katamaappe yaana» geenneyee?» yaageeddino.

⁴³ Yesuusa gaasuwaan Asay bare gidduwaan shaaketteedda.

⁴⁴ He asaappe ittuu ittuu Aa oyk'k'anaw koyyeeddino; shin kushiyaaninne Aa bochchibeykkino.

⁴⁵ Geeshsha Golliyaa naagiyaawanttu k'eesatuwaa kaappatuwaakkonne Parisaawatuwaakko simmi yeedda wode untunttu naagiyaawantta, «Yaw Aa ahibeykkitee?» yaagiide oochcheeddino.

⁴⁶ Geeshsha Golliyaa naagiyaawanttu untunttoo, «Ha bitanii haasayeeddawaadan, ubakka ooninne haasayibeenna!» yaagiide zaareeddino.

⁴⁷ Parisaawatuu zaariide, «I hinttenakka baletsuwa?»

⁴⁸ Kaappatuwaappe woy Parisaawatuwaappe Aa ammaneedda Asay de'ii?

⁴⁹ Shin higgiyaa erenna ha Asay shek'etteeddawaa» yaageeddino.

⁵⁰ Untunttuppe ittuu kasenna Yesuusakko beedda Nik'oodimoosi untuntta,

⁵¹ «Itti uray giyaabaa sisennaan woy I ayaa ootseeddentto erennaan de'iidde, kasetiide Aa bolla pirdiyaawe nu higgayan de'ii?» yaageedda.

⁵² Untunttu zaariide Aa, «Neenikka k'ay Galila gadiyaappe Nabii beettenawaa S'oossaa Mas'aafatuwaa biddaade era» yaageeddino.

Woshummaadde Oy'etteedda Mishiratto

⁵³ Asay ubbay aggiide, bare soy bare soy beedda.

8

¹ Shin Yesuusi Wogaraa Mitsaan eretteedda Deriyaakko beedda.

² Wonttetsa gallassi guuran Geeshsha Golliyaa simmeedda; ubbaa Asay aakko yiina, uttiide untuntta tamarissuwa doommeedda.

³ Muse higgiyaa tamarissiyaawantunne Parisaawatuu woshummishshin oy'etteedda itti mishiratto aakko aheeddino. Untunttu asaa ubbaa sintsan izo essiide Yesuusa,

⁴ «Tamarissiyaawoo, ha mishiratta woshummaadde oy'ettaaddu.

⁵ Higgiyaa bolla Muse hanni mala mac'c'a asaa shuchchaan c'addana mala, nuuna azazeedda. Yaatina neeni waagay?» yaageeddino.

7:37 Wog. 23:36 7:38 Hiz. 47:1; Zak. 14:8 * 7:39 Yesuusi biro bare bonchchuwaakko kesibeenna: Yohaannisa mishiraachchuwa k'aalaan, Yesuusaw kumentsaa bonchchuu imetteeddawe, I mask'k'aliyaa bolla kak'etteedda wodenne bare Aabbu ushechcha baggan uttanaw hayk'uwaaw s'ooniide denddeedda wodiyaanna gidiyaawaa k'onc'c'issee. 7:42 2 Sam. 7:12; Mik. 5:2 8:5 Wog. 20:10; Zar. 22:22-24

⁶ Unttuntu hewaa geeddawe Yesuusa mootiyaawaa demmiide Aa paac'c'anaassa; shin Yesuusi hokkiide, bare birad'd'iyaa biittaa bolla s'aafeedda.

⁷ Unttuntu Aa oochchiide aggenaan is's'ina, pude d'ok'k'u giide, «Hinttentu gidduwaan nagaraa ootsibeenna Asay kasetiide, izo shuchchaan c'addo» yaageedda.

⁸ K'aykka hokkiide, biittaa bolla s'aafeedda.

⁹ Unttuntu hewaa siseedda wode, kasetiide c'imatuu kesina, ittuu ittuu kesiidde wureeddino; Aa sintsaan mishiratta ek'k'a de'ishshin, Yesuusi bare s'alalaa atteedda.

¹⁰ I pude d'ok'k'u giide mishiratto, «Mishirattee, asatuu hak'an de'iino? Ooninne ne bolla pirdidibeennee?» yaageedda.

¹¹ Mishiratta, «Godaw, ooninne ta bolla pirdidibeenna» yaagaaddu.

Yesuusi izo, «Taanikka ne bolla pirdidikke; ba; laa'entsaade nagaraa ootsoppa» yaageedda.*

¹² K'aykka Yesuusi asaw, «Taani alamew poo'uwaa; Taana kaaliyaa ooninne de'uwaaw im-miyaa poo'uwaaw demmanaappe attin, d'umaan ubbaakka hamettenna» yaagiide haasayeedda.

¹³ Hewaappe guyye Parisaawatuu, «Neeni nebbaa markkattaasa; ne markkatetsay tuma gidenna» yaageeddino.

¹⁴ Yesuusi zaariide, «Taani Tabaa markkattooppekka, Ta markkatetsay tuma; ayaw gooppe, Taani hak'appe yaadditanttonne k'ay hak'a baytantto eray; shin hinttentu erikkita.

¹⁵ Asay pirdidiyaa ogiyaan hinttentu pirdidiita; Taani itti uraa bollaakka pirdidikke.

¹⁶ Shin Taani pirdidiyaawaa gidoopenne, Ta pirdiday tuma; ayaw gooppe, Taana kiit-teedda Ta Aabbu Taananna de'eepe attin, Taani Taarekka de'ikke.

¹⁷ Laa'u asaa markkatetsay tuma gidiyaawe hinttentu higgiiyaan s'aafetti utteedda.

¹⁸ Taani Tabaa Ta huup'ew markkattaaddi; k'ay Taana kiitteedda Ta Aabbukka Tabaa markkattee» yaageedda.

¹⁹ Unttuntu, «Ne aabbu hak'an de'ii?» yaagiide Yesuusa oochcheeddino.

Yesuusi zaariide, «Hinttentu Taanakka woy Ta Aabbakka erikkita; Taana ereeddawaa gidintto, Ta Aabbakka eranita» yaageedda.

²⁰ Yesuusi Geeshsha Golliyaa tamaariisidde, imotaa miishshay uttiyaa saas'iniyaa matan hewaa haasayeedda. Aa ooninne oyk'k'ibeenna; ayaw gooppe, Aa wodii biro gakkibenna.

Ammanennaan Is's'eeddawanttoo Imetteedda Mino Akeekissuwaaw

²¹ K'aykka Yesuusi untuntta, «Taani baana hinttentu Taana koozana; shin hinttentu, hinttentu nagaraan hayk'k'anita. Taani biyaasaakka baanaw hinttentu danddaykkita» yaageedda.

²² Ayihudatuu, «I, 'Taani biyaasaa hinttentu baanaw danddaykkita» yaagee; I barena barekka wod'aneeyye?» yaageeddino.

²³ Yesuusi zaariide, «Hinttentu garssa asaa; Taani bolla asaa. Hinttentu ha alamiyaa asaa; Taani ha alamiyaa asaa gidikke.

²⁴ Hinttentu, hinttentu nagaraan hayk'k'anawaa Taani hinttentoo odeeddawe hawaassa; Taani Taana[†] gidiyaawaa hinttentu ammanana d'ayooppe, hinttentu, hinttentu nagaraan hayyanita» yaageedda.

²⁵ Unttuntu, «Neeni oonee?» yaagiide oochcheeddino.

Yesuusi zaariide, «Taani Taana.

²⁶ Taani hinttebaa haasayiyaabayne pirdiyaabay darobay de'ee. Shin Taana kiitteed-dawe tumanchchaa; k'ay Taani aappe siseeddawaa alamiyaa asaw oday» yaageedda.

²⁷ I bare Aawuwabaa haasayiyaawaa untunttu akeekibeykkino.

²⁸ Hewaa diraw, Yesuusi untuntta, «Taana Asaa Na'aa hinttentu mask'k'aliyaa bolla pude dentsiyaa wode, Taani Taana gidiyaawaanne k'ay Taani Ta Aabbu Taana tamaris-seeddawaadan haasayiyaawaappe attin, Ta sheniyaan ayinne ootsennawaa hinttentu eranita.

²⁹ K'ay taana kiitteeddawe Taananna de'ee; Taani ubbaa wode Aa nashechchiyaawaa ootsiyaa diraw, I Ta s'alalaa aggabeenna» yaageedda.

³⁰ Yesuusi hewaa haasayishshin siseedda daro Asay Aa ammaneeddino.

Nagaraa Ayiletetsaappe La" a Kessaa

* 8:11 7:53–8:11Itti itti beni s'aafetteedda Geeshsha Mas'aafatuwan ha payduu baawa.

8:17 Zar. 19:15 † 8:24

Taani Taana: Ayihude asaw wolk'k'aamanne geeshsha gideedda S'oossaa sunsay «Yahiweh» gidiide, hawaa biletsaykka Taani Taana giyaawaa.

³¹ Yesuusi barena ammaneedda Ayihudatuwaa, «Hinttenttu Taani tamarissiyaawoo azazettooppe, tumu Taana kaalliyaawantta.

³² Hinttenttu tumatetsaakka eranita; k'ay tumatetsay hinttenttu ayiletetsaappe kessanawaa» yaageedda.

³³ Unttuntu zaariide, «Nuuni Abraahaamo zare; nuuni oossinneikka ayiletibeykko. Yaatina neeni waagaade, «Ayiletetsaappe hinttenttu ksanita» gay?» yaageeddino.

³⁴ Yesuusi, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; nagaraa ootsiyaa ooninne nagaraa ayiliyaa.

³⁵ Ayilii ubbaa wode soyin de'enna; shin na'ay med'inaw gollen de'ee.

³⁶ Na'ay hinttenttu ayiletetsaappe kesoooppe, hinttenttu ayiletetsaappe tumu ksanita.

³⁷ Hinttenttu Abraahaamo zare gidyaawaa Taani eray; shin Ta tamarissiyaawaa hinttenttu akka diraw, Taana wod'anaw koyyiita.

³⁸ Taani Ta Aabbu Taana besseeddawaa haasayay; k'ay hinttenttukka hinttenttu aawuwaappe siseeddawaa ootsiita» yaageedda.

³⁹ Unttuntu zaariide, «Nu aabbu Abraahaama» yaageeddino.

Yesuusi untuntta, «Hinttenttu Abraahaamo naanaa gideeddentto, I ootseedda oosuwa malaa ootsanita.

⁴⁰ Shin S'oossaaappe siseedda tumuwaa odeedda Taana hinttenttu wod'anaw koyyiita; Abraahaame hewaadan ootsibeenna.

⁴¹ Hinttenttu, hinttenttu aawuu ootseeddawaa ootsiita» yaageedda.

Unttuntu zaariide, «Nuuni woshumaan dik'aalatetsaa yelettibeykko; nuw itti Aawuu, S'oossaa s'alalay de'ee» yaageeddino.

⁴² Yesuusi untuntta, «Hinttenttu S'oossaa naanaa tumu gideeddentto, Taana siik'ana; ayaw gooppe, Taani S'oossaa matappe yaade hawaan de'ay. Taana I kiitteeddawaappe attin, Taani Ta sheniyaan yaabeykke.

⁴³ Taani tamarissiyaawaa hinttenttu akeekenawe ayaasee? Taani tamarissiyaawaa hinttenttu akka diraassa.

⁴⁴ Hinttenttu, hinttenttu aawuwaa iita ayaanaa naanaa; k'ay hinttenttu, hinttenttu aawuu amottiyaawaa ootsanaw koyyiita. I kaseppe doommiide, shemppuwaa wod'eeddawaa; tumatetsay aan bayinna diraw, tumatetsaakko shiik'i erenna. I wordduwaa haasayiyaa wode, bareppe haasayee; ayaw gooppe, I worddanchchaanne k'ay worddoorka aawuwaa.

⁴⁵ Shin Taani tumuwaa haasayiyaa diraw, hinttenttu Taana ammanikkita.

⁴⁶ Hintteppe Taana nagaraa ootsishshin be'aaddi gaanaw danddayiyaawe oonee? Taani tumuwaa haasayiyawaa gidoppe, Taana ayaw ammanikkitee?

⁴⁷ S'oossaa asaa gideedda uray S'oossay giyaawaa sisee; hinttenttu S'oossaa asaa gidenna diraw, S'oossay giyaawaa sisikkita» yaageedda.

Yesuusi Abrahaamoppe Kasennakka De'ee

⁴⁸ Ayihudatu zaariide, «Nuuni neena, «Neeni Sammaariyaa asaa; neenan iita ayyaanay de'ee, giidde bayizzeeddo?» yaageeddino.

⁴⁹ Yesuusi untuntta, «Ta bolla iita ayyaanay baawa. Taani Ta Aabba bonchchay; shin hinttenttu Taana kawushshiita.

⁵⁰ Taani Ta huup'iyaw bonchchuwaa koyyikke; hewaa Taw koyyiyaawenne pirddiyaawe de'ee.

⁵¹ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; Taani tamarissiyaawaa naagiya ooninne ubbakka hayk'k'enna» yaageedda.

⁵² Ayihudatu zaariide, «Ne bolla iita ayyaanay de'iyawaa nuuni ha'i ereeddo. Abraahaame hayk'k'eedda; nabatuu hayk'k'eeddino; shin neeni, «Ta k'aalaa naagiya ooninne ubbakka hayk'k'enna» yaageedda.

⁵³ Neeni hayk'k'eedda nu aawuwaa Abrahaamoppe daray? Nabatuu k'ay hayk'k'eeddino. Neeni neena oona gaade k'oppay?» yaageeddino.

⁵⁴ Yesuusi, «Taani Taana bonchchooppe, Ta bonchchuu mela; hinttenttu nu S'oossaa giyaa Ta Aabbu Taana bonchchee.

⁵⁵ Hinttenttu Aa erana d'ayooppekka, Taani Aa eray. Taani Aa erikke gooppe, hinttenttu waadan worddo giday; shin Taani Aa eray; k'ay Aa k'aalaakka naagay.

⁵⁶ Hinttenttu aawuu Abraahaame, Ta yuussaa wodiya be'anaw laamoteedda; be'iidekka nashetteedda» yaageedda.

⁵⁷ Ayihudatu zaariide Aa, «New haray atto ishatamu laysaa kumibeennawe Abraahaama be'aaddii?» yaageeddino.

⁵⁸ Yesuusi untuntta, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; Abraahaamo yelettanaappekka kase Taani Taana» yaageedda.

⁵⁹ Hewaa diraw, untunttu Yesuusa c'addanaw shuchchaa akkeeddino; shin Yesuusi untunttuppe geemettiide, Geeshsha Golliyaappe beedda.

9

Yesuusi K'ook'a Gidiide Yeletteedda Bitaniyaa Patseedda

¹ Yesuusi biidde, yelettoodeppe k'ook'a gidiide de'iyaa itti bitaniyaa be'eedda.

² Yesuusa kaalliyaawanttu Yesuusa, «Tamaarissiyaawoo, ha bitanii k'ook'a gidiide yelet-tanaadan, nagaraa ootseeddawe oonee? I ootseeddeyye? Woy Aa yeleddawanttu ootseeddino?» yaagiide oochcheeddino.

³ Yesuusi, «S'oossaa kiitay Aa bollan k'onc'c'ana mala k'ook'eeddappe attin, I woy Aa daayanne Aa aabbu nagaraa ootsibeykkino.

⁴ Nuuni sa'ay k'ammennaan de'ishshin, Taana kiitteeddawaa oosuwwa ootsanaw bessee. Ooninne ootsanaw danddayenna k'ammay yee.

⁵ Taani alamiyaan de'aadde alamew poo'o» yaageedda.

⁶ Yesuusi hewaa giide, sa'aan c'uchcheedda; bare c'uchchaan guutsa urk'k'aa shugissi-ide, he urk'k'aa k'ook'a bitaniyaa ayfiyaa okkiide,

⁷ «Baade Salihooma giyaa dagatteedda haatsaan ne ayfiyaa meec'c'a» yaageedda. «Sal-ihooma» giyaawe «Kiitetteeddawaa» guussaa. Hewaa diraw, bitanii biide, bare ayfiyaa meec'ettiide, s'eelliidde simmeedda.

⁸ Bitaniyaa shooratuunne bitanii kase woossishin be'eedda asay, «Hawe uttiide woossiyaa bitaniyaa gidenneeyee?» yaageeddino.

⁹ K'ay amareedawanttu, «Hawe aattennee» yaageeddino.

Haranttu k'ay, «Tuytti, hawe Aa malatiyaawaappe attin, Aa gidenna» yaageeddino.

Shin bitanii, «Taani aattee» yaageedda.

¹⁰ Untunttu bitaniyaa, «Yaatina, ne ayfi waan s'eelleeddee?» yaagiide oochcheeddino.

¹¹ I zaariide, «Yesuusa geetettiyaa bitanii guutsa urk'k'aa shugissiide, ta ayfiyaa okkiide, Salihooma geetettiyaa dagatteedda haatsaani baade ne ayfiyaa meec'etta» yaageedda. Taani baade meec'ettaade s'eellaad» yaageedda.

¹² Untunttu Aa, «I hak'an de'ii?» yaagiide oochcheeddino.

Bitanii, «Taani erikke» yaageedda.

¹³ Untunttu kase k'ook'iide s'eelleedda bitaniyaa Parisaawatuwaakko afeeddino.

¹⁴ Yesuusi urk'k'aa shugissiide, bitaniyaa ayfiyaa patseedda gallassay Sambbata gallas-saa.

¹⁵ Hewaa diraw, bitanii waan s'eelleeddenttonne Parisaawatuu Aa gujjiide oochcheed-dino. Bitanii untunttu, «I ta ayfiyaan guutsa urk'k'aa wotseedda. Ta ayfiyaa meec'ettaade ha'i s'eellaad» yaageedda.

¹⁶ Parisaawatuwaappe ittuu ittuu, «Hawaa ootseedda bitanii Sambbataa higgiiyaa naa-genna diraw, S'oossaa mataappe yibeenna» yaageeddino.

Shin haranttu, «Nagaranchcha Asay hawaa mala wolk'k'aa malaataa waan ootsanaw danddayii?» yaagiide untunttu barenttu gidduwaan shaaketteddino.

¹⁷ Hewaa diraw, Parisaawatuu bitaniyaa itti kaala gujjiide, «I ne ayfiyaa dooyeedda diraw, aabaa waagay?» yaageeddino.

Bitanii, «I nabiyya» yaageedda.

¹⁸ Ayihudatuu he s'eelleedda bitaniyaa aattonne aawuwaa s'eesiide oochchana gakkanaw, bitanii k'ook'a gideeddawaanne ha'i I s'eelliaawaa ammanibeykkino.

¹⁹ Ayihudatuu Aa aattonne aawuwaa, «Hinttentu, «K'ook'a gidiide yeletteedda» giyaa hinttentu na'ay hawe? Yaatina, ha'i waaniide s'eelleeddee?» yaagiide oochcheeddino.

²⁰ Bitaniyaa daayanne aawuu, «Hawe nu na'aa gideeddawaanne k'ook'a gidiide yeletteed-dawaa nuuni ereetto.

²¹ Shin ha'i I waan s'eelleeddentto, nuuni erokko; woy Aa ayfiyaa ooni patseeddentto, nuuni erokko. Aa oochchite; I donzza asaa; barebaa haasayanaw danddayee!» yaageed-dino.

²² Bitaniyaa daayanne aawuu Ayihudatoo yayyeedda diraw, hewaa geeddino; ayaw gooppe, Ayihudatuu Yesuusi Kiristoosa yaagiide markkattiyaa uray de'ooppe, he uraa Ayihuda woosa golliyaappe kessanaw kaseti k'ofaa k'achchi wotseeddino.

²³ Aa daayanne aawuu, «I donzza asaa; Aa oochchite!» geeddawe hawaassa.

²⁴ Hewaa diraw, k'ook'a gidiide yeletteedda bitaniyaa untunttu laa'entsuwaa s'eesiide, «S'oossaa galataa; ha bitanii nagaranchcha gidiaawaa nuuni ereetto» yaageeddino.

²⁵ Bitanii, «I nagaranchcha gidiaawaanne, gidennawaa erikke; taani k'ook'a gidiaawaanne ha'i s'eelliaawaa he ittibaa eray» yaageedda.

²⁶ Unttuntu zaariide bitaniyaa, «I new ayaa ootseedee? I ne ayfiyaa wooti patseedee?» yaageeddino.

²⁷ I untunttu, «Taani hinttenttoo odaaddi; sisibeykkita. Ayaw laa'entsuwaawaa sisanaw koyyiitee? Hinttekka Yesuusa kaalliyaawantta gidanaw koyyiitee?» yaageedda.

²⁸ Unttuntu Aa boriidde, «Neeni he bitaniyaa kaalliyaawaa; nuuni Musa kaalliyaawantta.

²⁹ S'oossay Musew haasayeeddawaawaa nuuni ereetto; shin ha bitaniyaa gidoope, I hak'appe yeeddenttonne nuuni erokko» yaageeddino.

³⁰ Bitanii, «I hak'appe yeeddenttonne hinttenttu erennawe maalalissiyaawaa; shin I ta ayfiyaa patseedda!

³¹ S'oossaw yayyiyaa urayne S'oossay koyyiyaawaa ootsiyaa uray de'ooppe, he uraabaa S'oossay sisiyaawaappe attin, nagaranchatuwaabaa sisenna.

³² K'ook'a gidiide yeletteedda asaa ayfiyaa ooninne patsina, sa'ay med'ettoodeppe doommina, siseti erenna.

³³ Ha bitanii S'oossaappe yibeennawaa gidintto, ittibaanne ootsanawukka dand-dayenna» yaageedda.

³⁴ Unttuntu zaariide aw, «Neeni nagaraan yelettaade dic'c'eeddawe nuuna tamarisanaw koyyay?» yaageeddino; Ayihuda woosa golliyaappe kare Aa kesseeddino.

Wozanaa K'ook'atetsaa

³⁵ Unttuntu bitaniyaa kare kesseeddawaawaa Yesuusi siseedda; Yesuusi bitaniyaa demmiide, «Asaa Na'aa ammanay?» yaageedda.

³⁶ Bitanii Yesuusa, «Godaw, taani Aa ammananaadan I oonee? Taw odaarikii!» yaageedda.

³⁷ Yesuusi bitaniyaa, «Neeni Aa be'aadda; ha neenanna haasayiyaawekka Aa» yaageedda.

³⁸ Bitanii zaariide, «Godaw, ammanay» yaagiide Yesuusaw goyinneedda.

³⁹ Yesuusi, «K'ook'atuu s'eelana malanne s'eelliaawanttu k'ook'ana mala, taani pird-danaw ha sa'aa yaad» yaageedda.

⁴⁰ Aanana de'iyaa amareeda Parisaawatuu hewaa sisiide, «Nuunikka k'ook'eyee?» yaagiide oochcheeddino.

⁴¹ Yesuusi, «Hinttenttu k'ook'a gideeddentto, hinttenttoo nagaraa gidenna; shin ha'i hinttenttu, «Nuuni s'eelleetto» yaagiita; hinttenttu nagaraanna de'iita» yaageedda.

10

Yesuusi Lo"o Hentsanchchaa

¹ Yesuusi, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; dorssaa sikuwaa penggiyaanna gelennaan harasaanna geliyaa ooninne kaysuwaanne paannuwaa.

² Shin penggiyanna geliyaawe dorssaa heemmiyaa asaa.

³ Penggiyaa naagiyaawe aw penggiyaa dooyyee; dorssatuukka Aa kooshshaa sisana; I bare dorssatuwaa untunttu suntsan suntsan s'eesiide, kare kaaletsana.

⁴ I barewantta kare kesseeddawaappe guyyiyaan, untunttuppe sintsanna hamettee; untunttukka Aa kooshshaa eriyaa diraw, Aa kaalliino.

⁵ Hara uraa kooshshaa untunttu erenna diraw, aappe bak'atanaappe attin, Aa geeduwaa kaallikkino» yaageedda.

⁶ Yesuusi untunttoo ha leemisuwaa odeedda; shin I untunttoo ay odinttonekka untunttu akeekibeykkino.

⁷ Yesuusi k'aykka untunttoo, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; taani dorssatoo geliyaa penggiyaa.

⁸ Taappe kase yeedda ubbay kaysuwaanne paannuwaa; shin dorssatuu untunttu giyaawaa sisibeykkino.

⁹ Penggii taana; taanan geliyaa ooninne attanawaa. I gelanne kesana; k'ay lo"o maatay de'iyaa saakka demmanawaa.

¹⁰ Kayisuu wuu'anaw, wod'anawunne d'ayissanaw yiyaawaappe attin, harabaw yeenna; taani untunttoo de'uu de'ana malanne kumiide palahana mala yaad.

¹¹ «Taani dorssaa loytsa heemmiyaawaa; dorssaa loytsi heemmiyaawe he dorssatuwaa diraw hayk'kee.

¹² Miishshaa akkiide heemmiyaa uray walliyaa yiyaa wode be'iide, dorssatuwaa yeggi bashiide bak'atee. Ayaw gooppe, dorssatuu aawantta gidikkino; k'ay ikka dorssatuwaa heemmiyaawaa gidenna. Hewaa diraw, dorssatuwaa oyk'keenne laalee.

¹³ Shaluwaa akkiide heemmiyaawe bare shaloo heemmiyaa dirawunne dorssaabay Aa k'ofetsenna diraw, dorssatuwaa aggiide bak'atee.

¹⁴⁻¹⁵ «Taani dorssaa loytsa heemmiyaawaa; Ta Aabbu Taana eriyaawaadan, Taanikka k'ay Ta Aabba eray. Hewaadankka, Taani Ta dorssatuwaa eray; Ta dorssatuukka Taana eriino. K'ay Taani Ta dorssatuwaa diraw, hayk'k'anaw koyaad.

¹⁶ Ha sikkuuwaan bayinna hara dorssatuukka Taw de'iino. Taani untunttakka ahanaw bessee. K'ay untuntu Ta kooshshaa sisana; itti wudii de'ana; heemmiyaawekka ittuwaa gidanawaa.

¹⁷ «Taani Ta shemppuwaa zaaraadde akkana mala, aatsaade immanaw koyyiya diraw, Ta Aabbu Taana siik'ee.

¹⁸ Taani dosaade Ta shemppuwaa aatsa immiyaawaappe attin, Taappe ooninne akkena. Taw Ta shemppuwaa aatsa immiyaa maataay de'ee; k'ay zaaraadde akkanawukka maataay de'ee. Taani ha azazuwaa Ta Aawuwaappe akkaad» yaageedda.

¹⁹ He haasayaa diraw, Ayihudatuwaa gidduwaan k'aykka shaakuu med'etteedda.

²⁰ Untuntuppe dariyaa baggay, «Aan s'alahii de'ee! I gooyee! Aa haasayaa ayaw sisiitee?» yaageeddino.

²¹ Haratuu k'ay «S'alahii oyk'k'eedda Asay hawaadan haasayenna; s'alahii k'ook'a asaa ayfiyaa s'eelissanaw danddayiye?» yaageeddino.

Yesuusi Is's'etteedda

²² Yerusalaamen Geeshsha Golliyaa anjisseedda gallassaa hassayissiyaa Baalay gakkeedda; sa'ay he wode balguwaa.

²³ Yesuusi Geeshsha Golliyaan Solomona baranddaan, yaanne haanne hamettee.

²⁴ Ayihudatuu Yesuusa matan yuuyyi aad'd'iide, «Neeni nuuna awude gakkanaw sid'issaadde wotsanii? Neeni Kiristoosa giddoppe, nuw geeshshaade oda» yaageeddino.

²⁵ Yesuusi untuntu zaariide, «Taani hinttenttoo odaaddi; shin Taana ammanikkita; Taani Ta Aabbu suntsan ootsiyaa kiitay Tabaa markkattee.

²⁶ Shin hinttenttu Ta dorssaa gidenna diraw ammanikkita.

²⁷ Ta dorssatuu Ta kooshshaa sisiino; Taani untuntta eray; untunttukka Taana kaalliino.

²⁸ Taani untunttoo med'inaa de'uwaa immay; k'ay untunttu ubbakka hayk'k'ikkino. Ooninne Ta kushiyaappe untuntta wotsi akkanaw danddayenna.

²⁹ Untuntta Taw immeedda Ta Aabbu ooppenne* aad'd'ee; ooninne Ta Aabbu kushiyaappe untuntta wotsi akkanaw danddayenna.

³⁰ Tanne Ta Aabbu ittuwaa» yaageedda.

³¹ Ayihudatuu Yesuusa c'addanaw k'aykka shuchchaa dentseeddino.

³² Yesuusi untuntta, «Taani ootsanaw Ta Aabbu Taw immeedda daro lo"o oosuwaa hinttentta bessaaddi; hewantuppe hak'awanttu diraw, Taana shuchchaan c'addanaw koyyiitee?» yaageedda.

³³ Ayihudatuu zaariide, «Nuuni neena lo"o oosuwaa diraw, shuchchaan c'addanaw koyyokko; shin neeni S'oossaa bolla boriyaa k'aalaa haasayiyaa dirawunne k'ay asaa gidaadde ne huup'iyaa S'oossaa ootseedda diraw, c'addanaw koyyeetto!» yaageeddino.

³⁴ Yesuusi zaariide, «Hinttenttu higgiiyan S'oossay, «Hintte s'oossatuwaa» geeddawe s'aafettibeennee?

³⁵ S'oossaa Mas'aafatuwaa laamanaw danddayettenna; S'oossay bare k'aalay yeedda asatuu, «s'oossatuwaa» giide s'eeseeddawaa gidoope,

³⁶ Taani, «Taani S'oossaa Na'aa» geedda diraw, Ta Aabbu anjjiide, sa'aa kiitteedda Taana, «S'oossaa bolla boriyaa k'aalaa haasayaa» yaagiitee?

³⁷ Taani Ta Aabbu ootsiyaawaa ootsana d'ayoope, Taana ammanoppite.

³⁸ Shin Taani ootsiyaawaa gidoope, haray atto hinttenttu Taana ammanana d'ayooppekka, Ta Aabbu Taanan de'iyawaanne Taanikka Ta Aabbun de'iyawaa eranaadaaninne akeekanaadan, Ta oosuwaa ammanite» yaageedda.

³⁹ K'aykka untunttu Aa oyk'k'anaw koyyeeddino; shin I untuntuppe kessi akkiide beedda.

⁴⁰ Yohaannisi kase s'ammak'iyasaa Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa Yesuusi pinniide, yaan de'eedda.

⁴¹ Daro Asay Yesuusakko yiide, «Yohaannisi wolk'k'aama malaataa ootsibeenna; shin I ha bitaniyaabaa haasayeeddabay ubbay tuma» yaageeddino.

⁴² Yaan daro Asay Yesuusa ammaneedda.

11

Ali'aazara Hayk'uwaa

* **10:29 Ooppenne:** Ubbaappe guussaa. **10:33 Wog.** 24:16 **10:34 Maz.** 82:6

¹ Biitaaniyaa giyaa k'eeri katamaan Ali'aazara giyaa itti bitanii harggeedda; he katamay Mayraamanne izi michchata Martta de'eedda katamaa.

² Godaa gediya shittuwaa okkaade, bare binnanaan Aa gediya k'uc'c'eeddawunna he Mayraamo; harggeeddawe k'ay izi ishaa Ali'aazara.

³ Hewaa diraw, michchatuu, «Godaw, neeni siik'yaawe harggeedda» giide Yesuusaw kiiteeddino.

⁴ Yesuusi hewaa siseedda wode, «Taani S'oossaa Na'ay harggiyaa gaasuwaan bonchcheta mala, S'oossaa bonchchoo ha harggii Ali'aazara oyk'k'eeddappe attin, wod'iyaa harggiyaa gidenna» yaageedda.

⁵ Yesuusi Martto, izi michchatonne Ali'aazara siik'ee;

⁶ Ali'aazar harggeeddawaa Yesuusi siseedda wode, bare de'iyaa sa'aan laa"u gallassaa peesheedda.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi barena kaalliyaawantta «Laa'entsuwaa Yihudaa gadiyaa boytte» yaageedda.

⁸ Yesuusa kaalliyaawanttu zaariide, «Tamaarissiyaawoo, guutsa wodiyaappe kase Ayihudatu neena shuchchaan c'addanaw koyyeeddino; k'aykka yaa baanii?» yaageeddino.

⁹ Yesuusi, «Itti gallassan tammanne laa"u saatii de'enneeyye? Gallassi hamettiyaa Asay d'ubettenna; ayaw gooppe, I ha sa'aa poo'uwa be'ee.

¹⁰ Shin k'amma hamettiyaa uray de'ooppe, poo'uu aan baynna diraw, d'ubettee» yaageedda.

¹¹ Yesuusi hewaa geeddawaappe guyyiyaan, k'aykka untuntntoo, «Nu dabbuu Ali'aazar gem"ishheedda; shin gem"ishuwaappe Aa dentsanaw Taani bay» yaageedda.

¹² Yesuusa kaalliyaawanttu zaariide, «Godaw, I gem"ishheeddawaa gidoope, aw lo"anawaa» yaageeddino.

¹³ Ali'aazar hayk'k'eeddawaa Yesuusi odeedda; shin Ali'aazar gem"ishiide giseeddawaa odeedda giide, untuntntu k'oppeeddino.

¹⁴ Hewaa diraw, Yesuusi geeshshiide untuntnta, «Ali'aazar hayk'k'eedda.

¹⁵ Hinttentu ammanana mala, taani he sa'aan de'ennawoo, hinttentu diraw nashettay. Shin denddite; aakko boytte» yaageedda.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, manttiyaa geetettiyaa Toomaasi bare laggetsatuwaa Yesuusa kaalliyaawantta, «Yesuusanna hayk'k'anaw nuunikka k'ay boytte!» yaageedda.

Yesuusi, Dendduwaanne De'uwa

¹⁷ Yesuusi gakkiiyaa wode, Ali'aazaraw moogettoodeppe oyddu gallassaa gideeddawaa demmeedda.

¹⁸ Biitaaniyaa katamay Yersaalameppe heezzu kiilo miitiriyaa keenaa haakkee.

¹⁹ Daro Ayihudatu Marttonne Mayraamo untuntntu ishay hayk'k'eeddawoo mentset-sanaw yeeddino.

²⁰ Martta Yesuusi yeeddawaa sisaadde, Aa mokkanaw kessaaddu; shin Mayraama gollen ataadu.

²¹ Martta Yesuusa, «Godaw, neeni hawaan de'eeddawaa gidintto, ta ishay hayk'k'enna.

²² Shin neeni woossiyaawaa ay gidooopenne, S'oossay new haray atto ha"ikka immanawaa taani eray» yaagaaddu.

²³ Yesuusi, «Ne ishay hayk'uwaappe denddana» yaageedda.

²⁴ Martta, «Wodiya wurssetsaan* dendduwaa gallassi, I hayk'uwaappe denddanawaa taani eray» yaagaaddu.

²⁵ Yesuusi iziwi, «Taani dendduwaanne de'uwa; Taana ammaniyaa uray haray atto, hayk'k'ooppekka de'uwaan de'anawaa.

²⁶ K'ay de'uwaan de'iyaa uraynne Taana ammaniyaa uray ubbay ubbaakka hayk'k'enna; hewaa neeni ammanay?» yaageedda.

²⁷ Martta zaaraadde, «Godaw, Ee taani ammanay; neeni S'oossaa Na'aa, sa'aa yaanaw de'iyaa Kiristoosa gidiyaawaa taani ammanay» yaagaaddu.

²⁸ Martta hewaa geeddawaappe guyyiyaan, baade bare michchatiw geeman s'eesaade, «Tamaarissiyaawe yiide, neena koyyee» yaagaaddu.

²⁹ Mayraama hewaa siseedda wode, elleella dendda ek'k'aade Yesuusakko baaddu.

³⁰ Yesuusi Martta Aa mokedda sa'aan de'eepe attin, biro k'eeri katamaa gakkibeenna.

³¹ Mayraamo mentsetsiidde, gollen izinna de'iyaa Ayihudatu, iza ellekka dendda ek'k'aade kare kesiyaawaa be'iide, Ali'aazar moogetteedda duufuwaa baade yaan yeekkanaw hanaw yaagiide, izo kaalliide keseeddino.

* **11:24** Wodiya wurssetsaan: S'oossay asaa zeretsaa ubbaa pirddaw shiishshiyaa wode guussaa.

³² Mayraama Yesuusi de'iyaaasaa baade Yesuusa be'eedda wode, Aa gediya bollan kunddaaddu; «Godaw, neeni hawaan de'eeddawaa gidintto, ta ishay hayk'k'enna shin!» yaagaaddu.

³³ Yesuusi iza yeekkiyaawaanne k'ay izinna yeedda Ayihudatuukka yeekkiyaawaa be'iide, bare wozanaan daro seeletteedda; k'ay tookki shemppeedda.

³⁴ Unttunta, «Hak'an moogeedditee?» yaagiide oochchina, «Godaw, yaade be'a» yaagiide zaareeddino.

³⁵ Yesuusi afos'seedda.

³⁶ Hewaa diraw, Ayihudatu, «Ali'aazara I ay keenaa siik'into be'ite!» yaageeddino.

³⁷ Shin untuntuppe ittuu ittuu, «Hawe k'ook'a bitaniyaa s'eelisseeddawe ha bitanii hayk'k'ennaadan udanaw danddayennee?» yaageeddino.

Yesuusi Ali'aazara Hayk'uwaappe Dentseedda

³⁸ Yesuusi k'aykka wozanaappe k'arettiide, Ali'aazar moogetteedda duufuwaakko beedda; he duufuu gonggoluwa gidiide shuchchaan k'um"etti utteedda.

³⁹ Yesuusi, «Shuchchaa diggite!» yaagiide azazeedda.

Hayk'keedda bitaniyaa michchata Martta, «Godaw, I hayk'k'oodeppe oyddu gallassaa gideedda diraw, ha'i s'ink'k'anawaa!» yaagaaddu.

⁴⁰ Yesuusi Martto, «Ammaniyaawaa gidooappe, neeni S'oossaa bonchchuwa be'anawaa Taani new odabeykkita?» yaageedda.

⁴¹ Unttuntu shuchchaa dentseeddino; Yesuusi saluwaawaa pude s'eelliide, «Aawoo, Taani giyaawaa neeni siseedda diraw, neena galatay.

⁴² Neeni ubbaa wode sisiyaawaa Taani eray; shin hawaan yuuyyi aad'd'iide ek'keedda Asay neeni Taana kiitteeddawaa ammanana mala, hawaa Taani untunttu diraw gay» yaageedda.

⁴³ Yesuusi hewaa geeddawaappe guyyiyaan, bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Ali'aazaraa, haa kessa!» yaageedda.

⁴⁴ Hayk'keedda Ali'aazara kushiinne gedi shaluwaan k'ashetti uttiide Aa deemuukka afilaan kametti utteeddawe kesina Yesuusi untunttu, «Billi aggite! Bo!» yaageedda.

Kiristtoosa Bolla Mak'k'eteeddino

(Mat. 26:1-5; Mar. 14:1-2; Luk'. 22:1-2)

⁴⁵ Hewaa diraw, Mayraamikko yeedda Ayihudatuwaappe c'oratu Yesuusi ootseed-dawaa be'iide, Aa amaneeddino.

⁴⁶ Shin untuntuppe ittuu ittuu Parisaawatuwaakko biide, Yesuusi ootseeddawaa unt-tunttoo odeeddino.

⁴⁷ Hewaappe guyyiyaan, k'eesatuwaa kaappatuunne Parisaawatu shiik'uwaa shi-shiide, «Ha bitanii daro wolk'k'aama malaataa ootsiyaa diraw, ayaa ootsanee?

⁴⁸ Nuuni Aa c'o'u giide, aggooppe, Asay ubbay Aa ammananawaa; k'ay Roome gadiyaa asatu yiide, nu Geeshsha Golliyaanne nu asaa d'ayissana» yaageeddino.

⁴⁹ Unttuntuppe ittuu K'ayaafaa giyyaa, he laytsi k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappo gideed-dawe, «Hinttentu ayinne erikkita!

⁵⁰ Asay ubbay d'ayiyaawaappe asaa ubbaa diraw, itti Asay hayk'k'iyaaawe lo" a gidiyaawaa hinttentu akeekite?» yaageedda.

⁵¹ I hewaa bareppe gibeenna; shin he laytsi k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappo gidiyaa diraw, Yesuusi Ayihuda asaa diraw hayk'k'anaw bessiyaawaa Nabii odeedda.

⁵² K'ay Yesuusi Ayihuda asaa s'alalaw hayk'k'enna; shin laaletti de'iyaa S'oossaa naanaa ittuwaa ootsi shiishshanaw hayk'k'anawaa.

⁵³ He gallasaappe doommiide, untunttu Aa wod'anaw mak'k'eteeddino.

⁵⁴ Hewaa diraw, Yesuusi Ayihudatu gidduwaan k'onc'c'iyaa yaa haa hamettiibeenna; shin mela biittaa gas'aan de'iyaa gadiyaa, Efireema geetettiyaa katamaa beedda. Barena kaalliyaawantunna hawaan takkeedda.

⁵⁵ Ayihudatu Paasigaa bonchchiyaa gallassay mateedda; k'ay daro Asay barena geeshshanaw, Paasigaa bonchchiyaa gallassay gakkanaappe kase dumma dumma saappe Yersaalame beedda.

⁵⁶ Unttuntu Yesuusa koyyiino; Geeshsha Golliyaan ek'k'iide, «Ayaa k'oppiitee? Paasigaa bonchchiyaasaa Yesuusi yeennee?» yaagiide ittuu ittuwaa oochcheeddino.

⁵⁷ K'ay k'eesatuwaa kaappatuunne Parisaawatu Yesuusa k'achchanaw, I de'iyaaasaa eriyaawe ooninne barenttoo odana mala azazeeddino.

12

Yesuusa Shittuwaa Okkeedda Mishiratto

(Mat. 26:6-13; Mar. 14:3-9)

¹ Paasigaa bonchchiyaa gallassaappe usuppun gallassaa kasetiide, Yesuusi I hayk'uwaappe dentseedda Ali'aazar de'iyaa Biitaaniyaa giyyaa katamaa beedda.

² He sa'aan untunttu aw kawuwaa katseeddino; Ali'aazar aanana uttiide ittippe miyaawanttu gidдон utti de'ishshin, Martta kawuwaa gisha mizaaddu.

³ Mayraama daro shaluwaan zal'ettiyyaa itti s'aramusiyyaa gidiyaa narddoosa geetetiyyaa geeshsha shittuwaa ahaade, Yesuusa gediyyaa okkaade bare binnanaan Aa gediyyaa k'uc'c'aaddu; golliyyaa ubbay shittuwaa sawuwaan toshikku gee.

⁴ Shin Yesuusa kaalliyaawantuppe ittuu, Yesuusa aatsi immanawe, Yihudaa Ask'k'orootu,

⁵ «Ha shittuu heezzu s'eetu diinaariyaani zal'ettina, ayaw hewe hiyyeesaw imettennee?» yaageedda.

⁶ I kayisuwaa gideedda diraw, hewaa geeddappe attin, hiyyeesaw k'arettiide gibeenna; I miishshaa k'arc'c'iitiyyaa oyk'k'iyawaa gidiyaa diraw, ubbaa wode aappe barew akkeedda.

⁷ Yesuusi, «Ha shittuwaa Taani moogettiyyaa gallassay gakkanaw iza ayaw minjane? Izo aggitte.

⁸ Hiyyeesatuu ubbaa wode hinttenanna de'ana; shin Taani ubbaa wode hinttenana de'ikke» yaageedda.

⁹ Ayihudatuwaappe daro Asay Yesuusi Biitaaniyaan de'iyawaa sisiide, yaa beedda; untunttu Yesuusa be'ana gishsha s'alalaw gidennaan, I hayk'uwaappe dentseedda Ali'aazarakka be'anaw beeddino.

¹⁰ Hewaa diraw, k'eesatuwaa kaappatuu Ali'aazarakka k'ay wod'anaw mak'k'eteeddino.

¹¹ Ayaw gooppe, Ali'aazara gaasuwaan daro Ayihudatuu barena kaaletsiyaawantta aggiide, Yesuusa ammaniino.

Yesuusi Bonchchuwaan Yersaalame Geleedda

(Mat. 21:1-11; Mar. 11:1-11; Luk'. 19:28-40)

¹² Wonttetsa gallassi Paasigaa bonchchiyaasaa yeedda daro Asay Yesuusi Yersaalame biyaawaa siseedda.

¹³ Yaatiide zambbaa haytsaa oyk'k'iide,* Aa mokkanaw keseeddino. Barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide,

«S'oossay galatetto!

S'oossaa suntsan yiyaa Israa'eeliyaa kaatii anjjetteeddawaa!»

yaageeddino.

¹⁴⁻¹⁵ S'oossaa Mas'aafay,

«S'iyoonne katamaw, yayyoppa!

Be'a, ne kaatii hare maraa bolla uttiide yee»

giyaawaadan, Yesuusi hare maraa demmiide, Aa toggeedda.

¹⁶ Yesuusa kaalliyaawanttu hewaa kase akeekibeykkino; shin Yesuusi bonchcheteeddawaappe guyyiyaan, S'oossaa Mas'aafay hewaa ubbaa geeddawaanne k'ay untunttukka hewaa ubbaa Yesuusaw ootseeddawaa hassayeeddino.

¹⁷ Ali'aazar moogetteedda gonggoluwaappe Yesuusi Aa s'eesiide, hayk'uwaappe dentsseedda wode, Yesuusanna de'iyaa daro Asay Yesuusaw markkatteedda.

¹⁸ Daro Asay Aa mokkanaw kesseeddawe, I he wolk'k'aama maalaliyaawaa ootseedda diraassa.

¹⁹ Hewaa diraw, Parisaawatuu ittuu ittuwaa, «Hinttenttu ayinne ootsanaw danddayenawaa be'iitee! Be'ite, gade ubbay Aa geeduwaa kaalleedda» yaageeddino.

²⁰ Paasigaa bonchchiyaa gallassi goyinnanaw Yersaalame beeddawanttu gidдон itti itti Giriike asatuu de'iino.

²¹ Untunttu Galiilaa gadiyaan Beetesayda geetettiyyaa katamaappe yeedda Pilip'p'oosakko biide, «Godaw, nuuni Yesuusa be'anaw koyetto» yaagiide woosseeddino.

²² Pilip'p'oosi biide, Inddiraasaw odina laa'atuukka biide, Yesuusaw odeeddino.

²³ Yesuusi untunttoo hawaadan yaageedda; «Taani, Asaa Na'ay, bonchchettiyaa saatii akkeedda.

²⁴ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; itti zarggaa ayfatta biittaan wod'd'aade wook'k'ana d'ayooppe, barekka attaw. Shin he zarggaa ayfatta wook'k'ooppe, daro ayfiyaa ayfaw.

²⁵ Bare shemppuwaa siik'iyaa ooninne bayizzee; k'ay bare shemppuwaa ha sa'aan is'siyaa ooninne med'inaa de'oo ashsee.

²⁶ Ooninne Taw ootsooppe, Taana kaallanaw bessee; k'ay Taani de'iyaa sa'aan Taw ootsiyaawekka de'anawaa. Taw ootsiyaa oonanne, Ta Aabbukka Aa bonchchanawaa.

²⁷ «Ha"i Ta shemppuu daro un"etteedda; yaatina waagoo? Taani, «Ta Aabboo, Taana ha saatattippe ashsharikki yaagoo? Tuytti, Taani ha saatiyaan yeeddawe hawaa diraassa.

²⁸ Ta Aabboo, ne suntsaa bonchcha» yaageedda.

He wode saluwaappe, «Taani Ta suntsaa bonchchaad; k'aykka gujjaade bonchchana» yaagiya k'aalay yeedda.

²⁹ He sa'aan ek'k'eedda c'ora Asay he k'aalaa sisiide, «Hewe guuguntsaa» yaageedda.

Haranttu k'ay, «Kiitanchchay aw haasayeedda» yaageeddino.

³⁰ Yesuusi zaariide untunttu, «Ha k'aalay hinttenttu diraw yeeddawaappe attin, Ta diraassa gidenna.

³¹ Ha sa'ay pirddeettiya wodii ha"a; ha sa'aa[†] mooddiyaawe ha"i kare olettanawaa.

³² K'ay Taani mask'k'aliyaa bolla kak'ettiya wode, asaa ubbaa Taakko goochchana» yaageedda.

³³ I hewaa geeddawe ay mala hayk'uwa I hayk'k'anenttonne untunttu erissanaassa.

³⁴ Daro Asay zaariide Yesuusa, «Nu higgii Kiristtoosi med'inaw de'iyawaa ode. Yaatina, neeni waagaade, «Asaa Na'ay mask'k'aliyaa bolla kak'k'etana. gay? He Asaa Na'ay oonee?» yaageeddino.

³⁵ Yesuusi, «Poo'uu hinttenanna guutsa wodiya gam"anawaa. Hinttenttoo d'umenna mala, poo'uu de'ishshin, poo'uwaan hamettite. D'umaan hamettiya uray hak'a binttonne erenna.

³⁶ Poo'uwa asaa gidana mala, hinttenttoo poo'uu de'ishshin, poo'uwa ammanite» yaageedda. Yesuusi hewaa haasayeeddawaappe guyyiyaan, biide untuntuppe geemetteedda.

Ayihudatu Ammanennaan Is's'eedda Hanotaa

³⁷⁻³⁸ I hewaa keena wolk'k'aama malaataa untunttu sintsan ootsooppekka, nabiya Isiyaasi,

«Godaw, nu markkatetsaa ooni ammaneeddee?

Goday bare wolk'k'aa oona bessedee?»

geeddawe tuma gidana mala, untunttu Aa ammanibeykkino.

³⁹⁻⁴⁰ Isiyaasi k'aykka,

«Untunttu ayfii s'eellenna mala,

untunttu wozanaykka akeekena mala,

untunttu S'oossaakko simmina, I untunttu patsenna mala,

S'oossay untunttu ayfiya k'ook'isseedda.

Untunttu wozanaa dammisseedda»

geedda diraw, untunttu ammananaw danddayibeykkino.

⁴¹ Isiyaasi Yesuusa bonchchuwa be'eedda dirawunne k'ay aabaa haasayeedda diraw,[‡] hewaa geedda.

⁴² Hewaa gidinakka, haray atto Ayihudatu kaappatuwaappekka c'oratu Yesuusa ammaneeddino. Shin Parisaawatu barena Ayihudatu woosa golliyaappe kessiino giide yayyeedda diraw, ammaneedda giide markkattibeykkino.

⁴³ Ayaw gooppe, untunttu S'oossaa sabaappe aatsiide, asaa sabaa siik'eeddino.

⁴⁴ Yesuusi bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide yaageedda; «Taana ammaniya ooninne Taana kiitteeddawaakka ammaniyaawaappe attin, Ta s'alalaa ammanenna.

⁴⁵ Taana be'iyaa ooninne Taana kiitteeddawaakka be'ee.

⁴⁶ Taana ammaniya ubbay d'umaan de'enna mala, Taani poo'uwa gidaade sa'aa yaad.

⁴⁷ Ta k'aalaa sisiide azazetena uraa oonanne Taani pirddikke; ayaw gooppe, Taani alamiya ashshanaw yeeddawaappe attin, pirddanaw yabeykke.

⁴⁸ Taana is's'iyaa oonanne k'ay Ta k'aalaa akkena oonanne pirddiyaawe de'ee. Taani odeedda k'aalay wurssetsaa gallassi he uraa pirddana.

⁴⁹ Ayaw gooppe, Taani hawaa Taappe haasayabeykke; shin Taana kiitteedda Ta Aabbu Taani gaanawaanne haasayanawaa Taana azazeedda.

⁵⁰ K'ay Aa azazuu med'ina de'uwa ahiyaawaa Taani eray; hewaa diraw, Taani odiyaawe Ta Aabbu Taana oda giide odeeddawaa» yaageedda.

13

Yesuusi Bare Kaalliyaawanttu Gediya Meec'c'eedda

[†] **12:31 Ha sa'aa:** Guussay ha alamiya gidiide ha Yohaannisa mishiraachchuwaan de'iyaa ha sa'aa giyaawe ha sa'aa bolla de'iyaa asaanne untunttu kahaa baressa ootsiide mooddiya iitaa ayaanaa wolk'k'aa bessee. **12:34**

Maz. 110:4; Isa. 9:7; Hiz. 37:25; Dan. 7:14

12:37-38 Isa. 53:1

12:39-40 Isa. 6:10

[‡] **12:41 Isiyaasi**

Yesuusa bonchchuwa be'eedda dirawunne k'ay aabaa haasayeedda diraw; Woy Isiyaasi S'oossaa bonchchuwa be'eedda dirawunne k'ay Yesuusabaa haasayeedda diraw,

¹ Paasigaa bonchchiyaa gallassay gakkanaappe kasetiide, ha sa'aappe shaakettiide, Aawuwaakko biyaa wodi gakkeddawaa Yesuusi ereedda; ha sa'aan de'iyaa barewantta ubbaa wode siik'eedda; wurssetsay gakkanaw untuntta siik'eedda.

² Yesuusiinne kaalliyaawanttu kawuwaa miishshin, Simoonaa na'aa Yihudaa Ask'k'orootu Yesuusa aatsi immanaadan, s'alahii Aa k'ofissi wotseedda.

³ Yesuusi bare Aawuu ubbabaa Aa kushiyan wotseeddawaa, k'ay S'oossaa matappe I yeeddawaanne, simmiide aakko baanawaa ereedda.

⁴ Yesuusi miyasaappe denddi ek'k'iide, bolla bagga mayuwaa k'aari wotsiide, poos'aa bare s'eessan danc'c'eedda.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, haatsaa meechchaa miishshaan tigiide, barena kaalliyaawanttu gediya meechchaanne bare s'eessan danc'c'eedda poos'an k'uc'ussaa doommeedda.

⁶ Yesuusi Simooni P'es'iroosakko yiina P'es'iroose, «Godaw, neeni ta gediya meec'c'anaw hanayiyee?» yaageedda.

⁷ Yesuusi zaariide Aa, «Taani ootsiyaawaa neeni ha"i erakka; shin guyyeppe eranaassa» yaageedda.

⁸ P'es'iroose, «Neeeni ta gediya ubbakka meec'c'akka!» yaageedda.

Yesuusi Aa, «Taani ne gediya meec'c'ana d'ayooppe, newunne Tawunne ittipetetsay baawa» yaagiide zaareedda.

⁹ Simoonaa P'es'iroose Yesuusa, «Godaw, yaatoope, ta gediya s'alalaa meec'c'oppa; ta kushiyaakka ta huup'iyaakka meec'c'a!» yaageedda.

¹⁰ Yesuusi zaariide, «Bollaa meec'etti diggeedda uray ooninne gediyaappe harabaa meec'ettanaw koshshenna; aw ubbasaykka geeshsha. K'ay hinttenttukka geeshsha; shin ubbay geeshsha gidikkita» yaageedda.

¹¹ Ayaw gooppe, Yesuusi barena aatsi immana uray oonenttonne ereedda; I, «Hinttenttu ubbay geeshsha gidikkita» geeddawe hawaassa.

¹² Untunttu gediya meec'c'eeddawaappe guyyiyaan, Yesuusi bare mayuwaa mayyiide, baresaa guyye simmi bi uttiide untuntta yaageedda; «Taani hinttenttoo ootseeddawaa akeekiitee?»

¹³ Hinttenttu Taana, tamarissiyaawoonne Godaw giita; Taani he hinttenttu giyaawaa gidiyaa diraw, loytseeddita.

¹⁴ Taani hinttenttoo Godaanne hinttentta tamarissiyaawaa gidaadde, hinttenttu gediya meec'c'iyawaa gidoope, hinttenttukka ittuu ittuwaa gediya meec'c'anaw bessee.

¹⁵ Ayaw gooppe, Taani hinttenttoo ootseeddawaadan, hinttenttukka ootsana mala, hinttenttoo leemisuwaa gidaaddi.

¹⁶ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; k'oomay bare godaappe aad'd'enna. K'ay kiitettedda uraykka barena kiitseeddawaappe aad'd'enna.

¹⁷ Hinttenttu hewaa eriide ootsiyaawaa gidoope anjjetteddawannta.

¹⁸ «Taani hinttenttoo ubbabaa haasayikke. Taani dooreeddawannta eray; shin S'oossaa Mas'aafay, «Taani barsseeddawe Ta kushiya sa"eedda» geeddawe tuma gidanaw bessee.

¹⁹ Hewe haniyaa wode Taani Taana* gidiyaawaa hinttenttu ammanana mala, hewe hananaappe kasetaade hinttenttoo hananawaa oday.

²⁰ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; Taani kiittiyaa oonanne mokkiyaa uray taanakka mokkee; k'ay Taana mokkiyaa ooninne Taana kiitseeddawaa mokkee» yaageedda.

Yesuusi Barena Aatsi Immanawe Oonentto Kasetiide Odeedda

(Mat. 26:20-25; Mar. 14:17-21; Luk'. 22:21-23)

²¹ Yesuusi hewaa haasayeeddawaappe guyyiyaan, bare wozanaan daro metootiide, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; Taana hintteppe ittuu aatsi immanawaa» giide k'onc'c'iyaan odeedda.

²² I oona haasayinttonne, kaalliyaawanttoo ubbaakka erettennaan is's'ina, ittuu ittuwaa s'eelleeddino.

²³ Yesuusa kaalliyaawanttuppe ittuu, Yesuusi siik'iyawe, Yesuusa matan utteedda.

²⁴ Hewaa diraw, Simoonaa P'es'iroose he kaalliyaawaa simi"iide, «I oona ginto, ane Aa oochcha» yaageedda.

²⁵ Hewaa diraw, he kaalliyaawe Yesuusa haytsaakko shiik'iide, «Godaw, I oonee?» yaageedda.

²⁶ Yesuusi zaariide, «Taani ukitsaan c'abbaa tushaade immiyaawe Aa» yaageedda. K'ay ukitsaa mentsi akkiide, c'abbaa tushiide, Simoonaa na'aa, Yihudaa Ask'k'orootaw immeedda.

²⁷ Yihuday ukitsaa mentsowaa akkowaappe guyyiyaan, Sees'aanay ellekka Yihudaan geleedda. Yesuusi Aa, «Neeni ootsanawaa elleella ootsa!» yaageedda.

²⁸ Shin he sa'aan utteeddawantuppe ooninne Yesuusi hewaa Aa ayaw geeddenttonne eribeenna.

²⁹ Yihuday miishshaa k'arc'c'iitiyaa oyk'k'iyaa diraw, kaalliyaawantuppe ittuu ittuu Yesuusi Yihudaa, «Paasigaa bonchaniyaa gallassaw barena koshshiyaawaa baade shamma woy hiyyeesaw mis'uwaataa imma geedda» yaagiide k'oppeeddino.

³⁰ Yihuday ukitsaa mentsowaa akkiide, ellekka kare kesseedda; he wode sa'ay k'amma.

Ooratsa Azazuwaa

³¹ Yihuday kare keseeddawaappe guyyiyaan, Yesuusi yaageedda; «Ha'i Taani Asaa Na'ay bonchchettaaddi: S'oossaykka Ta baggana bonchchetteedda.

³² S'oossay Ta baggana, Asaa Na'aa baggana bonchchettooppe, I bare huup'ew Taana Asaa Na'aa bonchchanawaa; k'ay I Taana ellekka bonchchanawaa.

³³ Ta naatoo, Taani hinttenanna daro wodiyaan gam'ikke. Hinttenttu Taana koyyana; shin Taani Ayihudatuwaa, «Taani biyaasaa hinttenttu baanaw danddaykkitaa» geeddawaadan, hinttewukka ha'i oday.

³⁴ Taani hinttentta ooratsa azazuwaa azazay; ittuu ittuwaa siik'ite. Taani hinttentta siik'eeddawaadanka, hinttenttu ittuu ittuwaa siik'ana bessee.

³⁵ Hinttenttu ittuu ittuwaana siik'ettooppe, Taana kaalliyaawantta gidiyaawaa Asay ubbay erana» yaageedda.

P'es'iroose Kaddanawaa Yesuusi Kasetiide Odeedda

(Mat. 26:31-35; Mar. 14:27-31; Luk'. 22:31-34)

³⁶ Simooni P'es'iroose Yesuusa, «Godaw, neeni hak'a bay?» yaageedda.

Yesuusi zaariide, «Taani biyaasaa neeni ha'i Taana kaallanaw danddayakka; shin guyyeppe kaallana» yaageedda.

³⁷ P'es'iroose, «Godaw, taani neena ha'i kaallanaw ayaw danddaykkitaa? Taani ne diraw, hayk'k'anawukka giiga uttaad!» yaageedda.

³⁸ Yesuusi zaariide, «Ta diraw hayk'k'anaw ha'i tumu giiga uttaaddii? Taani new tumuwaa oday; kuttuu waassanaappe kase, neeni Taana heezzu gede kaddanaassa» yaageedda.

14

Yesuusi Aawuwaakko Afiyaa Ogiyaa

¹ Yesuusi kaalliyaawantta «Hinttenttu wozanay hirgoppo; S'oossaan ammanite; Taananka ammanite.*

² Ta Aabbu gollen daro sa'ay de'ee. Hewaa gidennentto, Taani hinttenttoo hewaa odikke; Taani hinttenttoo sa'aa giigissanaw bay.

³ Taani baade sa'aa giigisseeddawaappe guyyiyaan, Taani de'iyaa sa'aan hinttenttukka de'ana mala, simma yaade hinttentta Taakko afana.

⁴ K'ay hinttenttu Taani biyaa ogiyaa eriita» yaageedda.

⁵ Toomaasi, «Godaw, neeni biyaasaa nuuni erokko; ogiyaa waaniide eranaw danddayeetto?» yaageedda.

⁶ Yesuusi zaariide, «Ogii, tumuunne de'uu Taana; Ta baggannappe attin, ooninne Ta Aabbukko baanaw danddayenna.

⁷ Hinttenttu Taana eriyaawaa gidintto, Ta Aabbakka erana; ha'ippe doommiide, hinttenttu Aa eriitanne k'ay Aa be'eeddita» yaageedda.

⁸ Pilip'p'oosi Yesuusa, «Godaw, Aawuwaa nuuna bessa; hewe nuw gidanawaa» yaageedda.

⁹ Yesuusi zaariide yaageedda; «Pilip'p'oosaa, Taani hawaa keena wodiyaan hinttenanna de'inakka Taana erikkii? Taana be'eedda uray Aawuwaakka be'eedda; yaatina, neeni waagaade, «Aawuwaa nuuna bessa» gay?»

¹⁰ Taani Aawuwaa gidдон de'iyawaa k'ay Aawukka Ta gidдон de'iyawaa neeni amanikkii? Taani hinttenttoo odiyaa k'aalaa Taani Taappe odikke; shin Ta gidдон de'iyaa Aawuu bare oosuwaan ootsee.

¹¹ Taani Aawuwaa gidдон de'iyawaanne k'ay Aawukka Ta gidдон de'iyawaa Taana ammanite; hewe d'ayooppe, Ta oosuwaabaw Taana ammanite.

¹² «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; Taana ammaniyaan uray Taani ootsiyaa oosuwaan ootsana. Taani Aawuwaakko biyaa diraw, he uray hawaappe aad'd'iyaa oosuwaan ootsana.

* **14:1** S'oossaan ammanite; Taananka ammanite: S'oossaan ammanuu hinttew de'ee guussay, Taananka ammanuu de'ee guussaa.

¹³ Aawuu Na'aa gaasuwaan, Ta baggana bonchchettana mala, Ta suntsan hinttenttu woossiyyaa ubbabaa Taani hinttenttoo polana.

¹⁴ Hinttenttu Ta suntsan Taana ayaanne oochchooppekka, Taani polana.

Yesuusi Ayaana Geeshsha Kiittanaw Immeedda Hidootta

¹⁵ «Hinttenttu Taana siik'iyaaawaa gidoope, Ta azazuwaa naagana.

¹⁶⁻¹⁷ Taani Aawuwaa woosana; hinttenanna med'inaw de'ana mala, tumatetsaa Ayaanaa, hara mentsetsiyaawaa hinttenttoo I immana. Ha sa'ay he tumatetsaa Ayaana be'ennawaanne erennawaa gidiyaa diraw, Aa akkanaw danddayenna; shin I hinttenanna de'iyaa dirawunne hinttenttu gidдон de'ana diraw, hinttenttu Aa eriita.

¹⁸ «Taani hinttentta aawuunne aata bayinna yii'o naanaadan hintterekka aggabashikke; Taani simmaade hinttenttukko yaana.

¹⁹ Guutsa wodiyaappe guyyiyaan, alamii Taana laa'entsuwaa be'enna; shin hinttenttu Taana be'ana; Taani de'uwaan de'iyaa diraw, hinttenttukka k'ay de'uwaan de'ana.

²⁰ Taani Ta Aawuwaa gidдон de'iyawaanne hinttenttu Ta gidдон de'iyaaawaa, k'ay Taani hinttenttu gidдон de'iyawaanne hinttenttu he gallassi erana.

²¹ «Ta azazuu Aa matan de'iyaa asay, k'ay he azazuwaakka naagiyawe, I Taana siik'iyaa asaa. Taana siik'iyaa asaa Ta Aabbukka siik'ee; Taanikka Aa siik'ay. Taani aw k'onc'c'ana» yaageedda.

²² Yihudaa Ask'k'oroota gidenna Yihuday Yesuusa, «Godaw, neeni ne huup'iyaa alamiyaa bessenaan, nuuna bessana giyaawaa waagaade gay?» yaageedda.

²³ Yesuusi, «Taana siik'iyaa ooninne Ta k'aalaa naagee; Ta Aabbu Aa siik'anawaa; k'ay Ta Aabbunne Taaninne aakko yiide, aanana de'ana.

²⁴ Taana siik'enna uray ooninne Ta k'aalaw azazetena; hinttenttu sisiyaa k'aalay Taana kiitteedda Aawuwaappe attin, Tawaa gidenna.

²⁵ «Taani hinttenanna ittippe de'aadde hawaa hinttenttoo odaaddi;

²⁶ shin Geeshsha Ayyaanay, mentsetsiyaawe, Aawuu Ta suntsan kiittanawe, hinttentta ubbabaa tamarissanawaa. Taani hinttenttoo odeedda ubbabaakka hinttentta hassayisanawaa.

²⁷ «Taani sarotetsaa hinttenanna wotsay; Ta sarotetsaa hinttenttoo immay. Taani alamii immiyaa sarotetsaa malaa immikke. Hinttenttu hirgoppitenne yayyoppite.

²⁸ Taani hinttenttoo, «Taani bay; shin simmaade hinttenttukko yaana» geeddawaa siseeddita; hinttenttu Taana siik'eeddawaa gidintto, Taappe Aawuu dariyaa diraw, Taani Aawuwaakko biyaawan hinttenttu nashettanita.

²⁹ Hewe haniyaa wode hinttenttu ammanana mala, hewe hanennaan de'ishshin, haananna kasetaade Taani hinttenttoo odaaddi.

³⁰ «Ha alamiyaa mooddiyaawe yiyyaa diraw, Taani hawaappe sintsan hinttenanna loytta haasayikke. Taana I ayinne ootsanaw danddayenna.

³¹ Shin Taani Aawuwaa siik'iyaaawaa alamii eranaw bessee; k'ay Taanikka Aawuu Taana azazeeddawaadan ootsay. Denddi ek'k'ite; hawaappe boytite.

15

Woynniyaa Giyaa Turaw Tumu Anuu Yesuusa

¹ «Taani woyniyaa geetettiyyaa turaw tumu ano; goshshanchchay Ta Aabba.

² Ta gidдон de'iyaa ayfiyaa ayfena turaa maraa ubbaa I karee; ayfiyaa turaa maraa ubbay kasewaappe loytta ayfanaadan, he maraa s'eeraa I c'iggiide geeshshana.

³ Taani hinttenttoo ha"i odeedda k'aalaa gaasuwaan, hinttenttu geeshsha.

⁴ Ta gidдон de'ite; Taanikka hinttenttu gidдон de'ana. Woynniyaa turaa maray anuwaanna ittippe de'ennaan d'ayoope, he maray barekka ayfiyaa ayfanaw danddayenawaadan, hinttenttukka Ta gidдон de'ennaan d'ayoope, ayfiyaa ayfanaw danddaykkita.

⁵ «Taani woyniyaa turaw ano; hinttenttu he turaa maratuwaa. Ta gidдон de'iyaa uray, Taanikka Aa gidдон de'iyaa uray, daro ayfiyaa ayfana; ayaw gooppe, Taani baynnaan hintterekka ayinne ootsanaw danddaykkita.

⁶ Ta gidдон de'enna uray turaa maraadan, karen yeggina meleeddawaa shiishshiide tamaan wotsina, I ees's'anawaa.

⁷ Hinttenttu Ta gidдон de'oope, k'ay Ta k'aalaykka hinttenttu gidдон de'oope, hinttenttu koyyeeddawaa ayaa gidinakka woossite; hinttenttu akkanita.

⁸ Hinttenttu daro ayfiyaa ayfooppenne k'ay Taana kaalliyaawanta gidoope, hewan Ta Aabbu bonchchettanawaa.

⁹ Aawuu Taana siik'eeddawaadan, Taanikka hinttentta siik'aaddi; Ta siik'uwaan de'ite.

¹⁰ Taani Ta Aabbu azazuwaa naagaade Aa siik'uwaan de'eeddawaadan, hinttenttukka Ta azazuwaa naagoope, Ta siik'uwaan de'anita.

¹¹ «Ta nashechchay hinttenanna de'ana malanne, hinttenttu nashechchay kumentsaa gidana mala, Taani hawaa hinttenttoo odaaddi.

¹² Ta azazuu hawaa; Taani hinttentta siik'yaawaadan, hinttenttukka ittuu ittuwaanna siik'ettite.

¹³ Bare shemppuwa bare laggew aatsiide immiyaawaappe aad'd'iyaa siik'uu oossinneka baawa.

¹⁴ Taani hinttentta azazeeddawaa ubbaa ootsooppe, hinttenttu Ta laggetuwa.

¹⁵ «Ayilii bare goday ootsiyaawaa erenna diraw, Taani hinttentta hawaappe sintaw ayilatuwa giiikke; shin Taani hinttentta Ta laggetuwa gaad. Ayaw gooppe, Ta Aawuwaappe siseedda ubbabaa Taani hinttenttoo odaaddi.

¹⁶ Taani hinttentta dooreeddawaappe attin, hinttenttu Taana dooribeykita. Hinttenttu biide ayfiyaa ayfana malanne de'ana mala, Taani hinttentta suntsaad. K'ay Aawuukka hinttenttu Ta suntsan* woosseeddawaa ubbaa immana.

¹⁷ Taani hinttentta azaziyaawe hawaa; ittuu ittuwaanna siik'ettite.

Yesuusi Ha Alamii Is's'iyawaa Odeedda

¹⁸ «Alamii hinttentta is's'ooppe, kasetiide Taana is's'eeddawaa akeekite.

¹⁹ Hinttenttu alamiyaassa gideeddentto, alamii barewaadan hinttentta siik'ana; shin Taani hinttentta alamiyaappe dooreeddawaappe attin, hinttenttu alamiyaassa gidikkita; alamii hinttentta is's'iyawe hawaassa.

²⁰ «Ayilii bare godaappe darenna: gaade Taani hinttenttoo odeeddawaa hassayite. Untunttu Taana yedersseeddawaa gidoope, hinttenakka yederssana. Untunttu Ta k'aalaa naageeddawaa gidoope, hinttenttu k'aalaakka naaganawantta.

²¹ Shin untunttu Taana kiitteeddawaa erenna diraw, ha ubbaa Ta gaasuwaan untunttu hinttenttu bolla ootsanawantta.

²² Taani yaade untunttoo odennawaa gidintto, untunttoo nagaraa gidenna; shin ha"i untunttu ootsiyaa nagaraa gaasoyiyaawe baawa.

²³⁻²⁴ Taana is's'iyawe Ta Aawuwaakka is's'eedda. Ooninne ootsibeenna oosuwa untunttu giddon Taani ootsabeennabaa gidintto, untunttoo nagaraa gidennaan atanawaa; shin ha"i untunttu Taani ootseedda oosuwa be'iide, Taanakka Ta Aawuwaakka is's'eeddino.

²⁵ Shin untunttu higgayan, «Taana c'oo is's'eeddino» geetetiide s'aafetteeddawe poletana mala, hawe haneedda.

²⁶ «Shin Aawuwaappe yiyaa tumatetsaa Ayyaanay mentsetsiyaawe yaanawaa. Taani Aawuwaappe hinttenttoo Aa yeddana; k'ay I Tabaa markkattanawaa.

²⁷ Hintteka k'ay kaseppe doommiide, Taananna de'iyaa diraw, Tabaa markkattana.

16

¹ «Taani hawaa hinttenttu d'ubettenna mala, hinttenttoo odaaddi.

² Untunttu hinttentta barentu Ayihuda woosa golliyaappe kessi yeddananawantta. Hewaa bolla k'ay hinttentta wod'iyaa uray S'oossaw ootsiyaawaa aw malatiyaa wodii yaanawaa.

³ Untunttu hewaa hinttenttu bolla ootsiyaawe Taananne Aawuwa erenna diraassa.

⁴ Shin untunttu hewaa hinttenttu bolla ootsiyaa wodii gakkiiyaa wode, Taani hinttenttoo odeeddawaa hinttenttu hassayana mala, Taani hinttenttoo hawaa odaaddi.

Geeshsha Ayaanaa Oosuwa

«Taani hinttenanna de'iyaa diraw, koyro hewaa hinttenttoo odabeykke.

⁵ Shin ha"i Taani Taana kiitteeddawaakko bay; shin hintteppe ooninne, «Hak'a bay?», giide Taana oochchiyaawe baawa.

⁶ Shin Taani hawaa odeedda diraw, hinttenttu wozanaan daro kayyuu de'ee.

⁷ Shin Taani hinttenttoo tumuwa oday; Taani biyaawe hinttenttoo lo"a. Ayaw gooppe, Taani baana d'ayooppe, mentsetsiyaawe hinttenttukko yeenna; shin Taani booppe, Aa hinttenttukko yeddana.

⁸ K'ay mentsetsiyaawe yiide, untunttu nagaraabaa, S'oossaa s'illotetsaabaanne pirdaaba ha sa'aa Asay bayizzeeddawaa bessanawaa.

⁹ Nagaraabay Asay Taana ammanenna diraassa.

¹⁰ S'illotetsaabay k'ay Taani Aawuwaakko biyaa diraw, hinttenttu Taana laa'entsuwa be'ikkita.

¹¹ S'oossaa pirdaabay k'ay alamiyaa mooddiyaawe pirdetteedda diraassa.

¹² «Taani hinttenttoo odiyaabay darobay de'ee; shin ha"i hinttenttoo gelenna.

* **15:16 Ta suntsan:** Woy «Taana kaalliyaawantta gidiiya diraw»

¹³ Tumatetsaa Ayyaanay yiyaa wode, hinttentta tumatetsaa ubbaakko kaalletsanawaa. Ayaw gooppe, I bare siseeddawaa odanaappe attin, bareppe ayinne odenna. K'ay sintsappe yaanabaa hinttenttoo I odanawaa.

¹⁴ I Taana bonchchanawaa; ayaw gooppe, I Taw de'iyawaappe akkiide, hinttenttoo odanawaa.

¹⁵ Aawoo de'iyabay ubbay Tawaa; mentsetsiyaawe Taw de'iyabaappe akkiide, hinttenttoo odanawaa Taani geeddawe hawaassa.

Yesuusa Kaalliyaawanttu Kayyuu Nashechchaw Laamettana

¹⁶ «Guutsa wodiyaappe guyyiyaan, hinttenttu Taana be'ikkita; k'ay guutsa wodiyaappe guyyiyaan, hinttenttu Taana be'ana» yaageedda.

¹⁷ Yesuusa kaalliyaawantuppe ittuu ittuu barenttu gidдон, «*«Guutsa wodiyaappe guyyiyaan, hinttenttu Taana be'ikkita; k'ay guutsa wodiyaappe guyyiyaan, hinttenttu Taana be'anita; ayaw gooppe, Taani Aawuwaakko bay, giyaawe hewe waagiyaawee?»*» yaageeddino.

¹⁸ «*«Guutsa wodiyaappe guyyiyaan» giyaawe waagiyaawee? I ayaw haasayinttonne nuw erettenna»* yaageeddino.

¹⁹ Unttuntu barena oochchanaw koyyiyaawaa Yesuusi eriide, unttunta yaageedda; «Taani, *«Guutsa wodiyaappe guyyiyaan, hinttenttu Taana be'ikkita; k'ay guutsa wodiyaappe guyyiyaan, hinttenttu Taana be'ana»* geeddawoo hinttenttu ittuu ituwaa oochhiitee?

²⁰ Taani hinttenttoo tumuwaa oday. Hinttenttu yeekkananne kayyottana; shin ha alamii nashettana. K'ay hinttenttu kayyottana; shin hinttenttu kayyottowe nashechchaa gidanawaa.

²¹ Itti mishiratta na'aa yelana haniyaa wode, bare yeliyaa wodii gakeedda diraw, oyk'ettav; shin na'ay yeletteeddawaappe guyyiyaan, na'ay ha sa'an yeletteedda nashechchaa diraw, bare oysaa hassayukku.

²² Hewaa diraw, hinttenttukka hinttenttu wozanaan kayyottiita; shin Taani laa'entsuwaa hinttentta be'ana; k'ay hinttenttu wozanay loytsi nashettana; hinttenttu nashechchaa ooninne hintteppe akka.

²³ «He gallassi hinttenttu Taana ayinne woossikkita. Taani hinttenttoo tumuwaa oday; hinttenttu Ta suntsan woossiyaawaa ubbaa Aawuu hinttenttoo immanawaa.

²⁴ Ha"i gakkanaw Ta suntsan ayinne woossibeykkita; hinttenttu nashechchay polettana mala, S'oossaa woossite; hinttenttu akkana.

²⁵ «Hawaa Taani hinttenttoo leemisuwaan odaaddi; shin Taani leemisuwaan odenna wodii yaanawaa; shin Aawuwaabaa Taani hinttenttoo k'onc'c'iyaa odana.

²⁶ Taani he gallassi, hinttenttu Ta suntsan Aawuwaa woosana; k'ay hinttenttu diraw, Taani Aawuwaa woosana giikke.

²⁷ Ayaw gooppe, Aawuu bare huup'ew hinttentta siik'ee; hinttenttu Taana siik'iyaa dirawunne Taani Aawuwaa matappe yeeddawaa ammano diraw, I hinttentta siik'ee.

²⁸ Taani Aawuwaa matappe ha alamiyaa yaad; k'ay ha alamiyaa aggaade Aawuwaakko baana» yaageedda.

²⁹ Yesuusa kaalliyaawanttu zaariide Yesuusa, «Be'a, ha"i neeni k'onc'c'iyaa haasayaasa; leemisuwaan ayinne haasayakka.

³⁰ Neeni ubbabaa eriyaawaa nuuni ha"i ereetto; k'ay neena ooninne oochchana mala, neeni koyennawaa ereetto. Hewe nuuna neeni S'oossaappe yeeddawaa ammantsee» yaageeddino.

³¹ Yesuusi zaariide unttunta, «Ha"i ammaniitee?

³² Be'ite, hinttenttu hinttenttu golle golle laalettiiyaa wodiinne Ta s'alalaa yeggi bashiyaa wodii yaanawaa; ha"ikka yi diggeedda. Shin Aawuu Taananna de'iyaa diraw, Ta s'alalaa gidikke.

³³ Hinttenttu Ta gidдон de'iidde, saro de'ana mala, Taani hawaa hinttenttoo odaaddi. Alamiyaan hinttenttu waayettana. Shin minnite; Taani alamiyaa s'oonaad» yaageedda.

17

Yesuusa Woosaa

¹ Yesuusi hewaa haasayeeddawaappe guyyiyaan, pude saluwaa s'eelliide, hawaadan yaageedda; «Ta Aabbo, wodii gakeedda; ne Na'ay neena bonchchana mala, neenikka ne Na'aa bonchcha.

² Ayaw gooppe, neeni aw immeedda ubbaw med'inaa de'uwaa I immana mala, asaa ubbaa bolla aw maataa immaadda.

³ Asay neena itti tumu S'oossaa gideeddawaa erana malanne, k'ay neeni kiitteedda Yesuusi Kiristoosa erana mala, hawe med'inaa de'uwaa.

⁴ Neeni Taw ootsanaw immeedda oosuwa polaa, neena sa'aan bonchchaad.

⁵ Ha"ikka k'ay Aawoo, alamii med'ettanaappe kase ne matan Taw de'iyaa bonchchuwaan ne sintsan Taana bonchcha.

⁶ «Alamiyaa asaappe neeni Taw immeeddawantoo ne suntsaa erissaad; untunttu newantta; k'ay neeni untuntta Taw immaadda. Untunttu ne k'aalawukka azazetteed-dino.

⁷ Ha"i neeni Taw immeedda ubbabay neeppe yeeddawaa untunttu eriino.

⁸ Ayaw gooppe, neeni Taw immeedda k'aalaa Taani untunttoo immaaddi; untunttukka he k'aalaa akkeeddino. Taani ne matappe yeeddawe tuma gidiyaawaa eriide Neeni Taana kiitteeddawaakka ammaneeddino.

⁹ «Taani untunttoo woossay; alawew neena woossikke. Shin Neeni Taw immeedda asaw woossay; ayaw gooppe, untunttu newantta.

¹⁰ Taw de'iyaa ubbabay nebaa; k'ay New de'iyaa ubbabaykka Tabaa. Taani untunttu baggana bonchchettaaddi.

¹¹ Taani hawaappe guyyiyaan, alamiyaan de'ikke; untunttu alamiyaan de'iino; Taani ha"i neekko bay. Geeshsha Aawoo, ha Neeni Taw immeeddawanttu Neeniin Taani ittuwaa gidiyaawaadan, untunttu ittuwaa gidana mala, untuntta ne suntsan naaga.

¹² Taani untunttunna alamiyaan de'aadde, neeni Taw immeedda ne suntsaa wolk'k'an untuntta naagaad. Taani untuntta naagaad; S'oossaa Mas'aafay geeddawe polettana mala, bashshay bessiyaa uraappe attin, untunttuppe haray ooninne baybeena.

¹³ «Ha"i Taani Neekko bay; untunttu wozanaan Ta nashechchay polettana mala, hawaa Taani alamiyaan haasayay.

¹⁴ Taani untunttoo ne k'aalaa immaaddi; Taani alamiyaassa gidennawaadan, untunttukka alamiyaassa gidenna diraw, alamii untuntta is'e'edda.

¹⁵ Neeni s'alahiyaappe untuntta naagana mala woossiyaawaappe attin, alamiyaappe kessana mala woossikke.

¹⁶ Taani alamiyaassa gidennawaadan, untunttukka alamiyaassa gidikkino.

¹⁷ Neeni tumatetsaan untuntta newantta ootsa; ne k'aalaykka tumatetsaa.

¹⁸ Neeni Taana alamiyaa kiitteeddawaadan, Taanikka untuntta alamiyaa kiittaad;

¹⁹ k'ay untunttu tumatetsaan new dummatana mala, untunttu diraw, Taani Ta huup'iyaa new dummayaad.

²⁰ «Taani untunttu s'alalaw woossikke; shin untunttu k'aalaa odina, Taana ammaneed-dawanttookka woossay.

²¹ Untunttu ubbay ittuwaa gidana mala, Taani woossay. Aawoo, Neeni Ta gidдон de'iyawaadan, k'ay Taanikka Ne gidдон de'iyawaadan, untunttu nu gidдон de'iino. K'ay neeni Taana kiitteeddawaa alamii ammanana mala, untunttu ittuwaa gidino.

²² Neeniin Taani ittuwaa gidiyaawaadan, untunttu ittuwaa gidana mala, neeni Taana bonchcheeddawaadan, Taanikka untuntta bonchchaad.

²³ Taani untunttu gidдон de'ina, Neeni Ta gidдон de'ina, k'ay Neeni Taana siisiyaawaadan, untunttakka siik'owaanne Neeni Taana ha alamiyaa kiitteeddawaa alamii eranaadan, untunttu ubbaa ittuwaa gidino.

²⁴ «Aawoo, sa'ay med'ettanaappe kase Neeni Taana siik'e'edda diraw, Taw immeedda Ta bonchchuwaa untunttu be'ana mala, Neeni Taw immeeddawanttu Taani de'iyaa sa'aan Taananna de'ana mala koyaad.

²⁵ «S'illo Aawoo, alamiyaa Asay Neena erenna; shin Taani neena eray. K'ay Neeni Taana kiitteeddawaa hawanttu eriino.

²⁶ Neeni Taana siik'e'edda siik'uu untunttu gidдон de'ana mala, k'ay Taanikka untunttu gidдон de'ana mala, Taani Ne suntsaa untuntta erissaad; sintsawukka erissana» yaageedda.

18

Yesuusi Bare Morkketuwaa Kushiyan Oyk'eteedda

(Mat. 26:47-56; Mar. 14:43-50; Luk'. 22:47-53)

¹ Yesuusi hewaa giide, S'oossaa woosseeddawaappe guyyiyaan, barena kaalliyaawant-tunna K'ediroona giyaa zanggaaraa pinneedda. He sa'aan atikiltiyaa sa'ay de'ee; Yesu-usinnee Yesuusa kaalliyaawanttu gealeeddino.

² Yesuusa aatsi immeedda Yihudey he sa'aa ereedda; ayaw gooppe, Yesuusi ubbaa wode barena kaalliyaawantunna hewan shiik'ee.

³ Hewaa diraw, kaaletsiyaa k'eesatuwaa kaappatuunne Parisaawatuu Yihudaanna baanaadan immeedda Roomaa wotaadaratuunne Geeshsha Golliyaa naagiyaawanttu kuraaziya, yabbiyaanne tooraa oyk'k'iide he sa'aa beeddino.

⁴ Yesuusi barena gakkanaw haniyaa ubbabaa eriide, gas'aa kesiide, «Oona koyyiitee?» yaageedda.

⁵ Untunttu zaariide, «Naazireetiyaa Yesuusa koyyeetto» yaageeddino.

Yesuusi zaariide, «Taani Aa» yaageedda.

Yesuusa aatsi immeedda Yihudaykka hewan untuntunna ek'k'eedda;

⁶ Yesuusi, «Taani Aa» geedda wode, untunttu guyyekko shiik'iide, sa'aan kunddeeddino.

⁷ Yesuusi k'aykka, «Oona koyyiitee?»

Yaagi oochchina untunttu, «Naazireetiyaa Yesuusa» yaageeddino.

⁸ Yesuusi zaariide, «Taani Aa gidiyaawaa hinttentoo odaaddi; simmi hinttentu Taana koyyiyaawaa gidoope, hawantta yeddite» yaageedda.

⁹ I, «Ta Aabboo, neeni Taw immeeddawantuppe haray atto, ittuwaakka bayizzabeykke» geeddawe polettana mala, hewaa geedda.

¹⁰ Simooni P'es'iroosaw mashshay de'ee; I he mashshaa shoddinne k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa k'oomaa ushechcha haytsaa shoc'iide, k'ans's'i yeggeedda. He k'oomaa suntsay Malkkoosa.

¹¹ Yesuusi P'es'iroosa, «Ne mashshaa shookuwaan zaaraade wotsa! Ta Aabbu Taw immeedda metuwa s'uu'aa Taani ushikkita?» yaageedda.

Yesuusi K'eesatuwaa Kaappuwaa

Haanna Sinta Shiik'eedda

¹² Shaalak'ay, daro wotaadaratuunne k'ay Geeshsha Golliyaa naagiyaawanttu Yesuusa oyk'k'iide k'achcheeddino.

¹³ Koyro Yesuusa Haannakko afeeddino; Haanni he laytsi k'eesatuwaa kaappatuwaa gideedda K'ayaafaa bollowaa.

¹⁴ «Asaa ubbaa diraw, itti Asay hayk'k'into lo"a» giide Ayihudatuwaa zoreeddawe K'ayaafaa.

P'es'iroose Yesuusa Kaddeedda

(Mat. 26:69-70; Mar. 14:66-68; Luk'. 22:55-57)

¹⁵ Simooni P'es'iroosinne hara itti kaalliyaaawe Yesuusa kaalliide beeddino. He hara kaalliyaaawaa k'eesatuwaa kaappuu ereedda; hewe Yesuusanna k'eesatuwaa kaappuwaa dirssaa garssa geleedda.

¹⁶ Shin P'es'iroose karenna dirssaa penggiyaan ek'k'eedda. K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu eriyaa hara kaalliyaaawe kare kesiide, penggiyaa naagiya naattiw odiide, P'es'iroosa dirssaa garssa gelisseedda.

¹⁷ Penggiyaa naagiya naatta P'es'iroosa, «Neni ha bitaniyaa kaalliyawantuppe ituwaa gidikkiyee?» yaagaaddu.

I, «Tuytti, taani gidikke» yaageedda.

¹⁸ Sa'ay meeggiyaa diraw, ayilatuunne Geeshsha Golliyaa naagiyaawanttu tamaa ees's'iide, bonk'keeddawaa yuuyyi aad'd'i ek'k'iide kashiino; P'es'iroosikka untuntunna ek'k'iide, he tamaa kashee.

K'eesatuwaa Kaappuu Yesuusa Oochcho Ooshaa

(Mat. 26:59-66; Mar. 14:55-64; Luk'. 22:66-71)

¹⁹ K'eesatuwaa ubbatuwaa Kaappuu, Yesuusa kaalliyawanttubaane Aa timirttiyaabaa oochcheedda.

²⁰ Yesuusi aw zaariide, «Taani asaa ubbaw k'onc'c'iyaan odaaddi. Taani Ayihuda ubbay shiik'iyaa Ayihuda woosa golleninne Geeshsha Golliyaan ubbaa wode tamarissaad; geeman ayinne haasayabeykke.

²¹ Yaatina, neeni Taana ayaw oochchay? Taani odeeddawaa siseedda asaa oochcha; he Asay Taani odeeddawaa ereedda» yaageedda.

²² Yesuusi hewaa geedda wode, hewaan ek'k'eedda wotaadaratuwaappe ittuu Yesuusa bak'k'iide, «K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa bolla hawaadan zaaray?» yaageedda.

²³ Yesuusi zaariide, «Taani balabaa haasayeeddawaa gidoope, hawaan de'iyaa asaa ubbaw oda; shin Taani tumuwaa haasayeeddawaa gidoope, Taana ayaw bak'ay?» yaageedda.

²⁴ Hewaa diraw, Haanni, k'ashetti utteedda Yesuusa, k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa, K'ayaafaakko yeddeedda.

P'es'iroosi Yesuusa Laa'entsuwaa Kaddeedda

(Mat. 26:71-75; Mar. 14:69-72; Luk'. 22:58-62)

²⁵ P'es'iroosi hewan ek'kiide, tamaa kashee; haranttu Aa, «Neeni ha bitaniyaa kaal-liyaawanttupe ittuwaa gidikkiyyee?» yaageedda.

P'es'iroose, «Tuytti; taani gidikke» yaagiide kaddeedda.

²⁶ K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa k'oomatuwaappe ittuwaa, P'es'iroose haytsaa k'ans's'eedda bitaniyaa dabbuu P'es'iroosa, «Taani neena aanana daro ataakiltiyaa gidдон be'abeykitayee?» yaagiide oochcheedda.

²⁷ P'es'iroose k'aykka kaddeedda; ellekka kuttuu waassi aggeedda.

Yesuusi P'ilaas'ooosa Sintsa Shiik'eedda

(Mat. 27:1-2, 11-14; Mar. 15:1-5; Luk'. 23:1-5)

²⁸ Unttuntu Yesuusa K'ayaafaa golleppe Roome asaa ayissiyaawaa ooso golliyyaa afeeddino. Sa'ay wontta guura; Ayihudatu Paasigaa bonchchiyya gallassaa k'umaa maanaw, barenttu huup'iyaw tunenna mala, Roome asaa ayissiyaawaa ooso golliyyaa gelibeykkino.

²⁹ Hewaa diraw, P'ilaas'ooosi untuntukko kare kesiide, «Ha bitaniyaa hinttenttu ayaan mootiitee?» yaageedda.

³⁰ Unttuntu, «I itaabaa ootsibeennawaa gidintto, nuuni Aa neekko ahokko» yaageed-dino.

³¹ P'ilaas'ooosi zaariide untunttoo, «Hinttenttu Aa afiide, hinttenttu higgii giyaawaadan, Aa bolla pirddite» yaageedda.

Ayihudatu, «Oonanne wod'iyaa maatay nuw baawa» yaageeddino.

³² Hawe haneeddawe Yesuusi ay mala hayk'uwaa hayk'k'anentto erissanaw haasayeed-dawe polettanaassa.

³³ P'ilaas'ooosi bare oosuwaa golle laa'entsuwaa geliide, Yesuusa s'eesiide, «Neeni Ayihuda kaatee?» yaagiide Aa oochcheedda.

³⁴ Yesuusi P'ilaas'ooosa, «Ha ooshaa neeni neeppe oochchayiyee woy hara Asay new tabaa odeeddee?» yaageedda.

³⁵ P'ilaas'ooosi zaariide, «Taana Ayihuda asaa gay? Ne zaratuunne k'eesatuwaa kaappatuu neena taw aatsi immeeddino; neeni ayaa ootsaaddii?» yaageedda.

³⁶ Yesuusi, «Ta kawutetsay ha alamiyaanna gidenna. Ta kawutetsay ha alamiyaanna gideeddento, Taana Ayihudatoo aatsi immennaadan, Taw ootsiyaawanttu Taw olettana; shin Ta kawutetsay ha alamiyaana gidenna» yaageedda.

³⁷ Hewaa diraw, P'ilaas'ooosi Yesuusa, «Yaatina, neeni kaateeyye?» yaagiide oochcheedda. Yesuusi zaariide, «Neeni Taana kaatiyaa gaadda. Taani tumuwaa markkattana diraw yelettaad; k'ay hewaa diraw, ha alamiyaa yaad. Tumuwa bagga gideedda ooninne Taani giyaawaa siseedda» yaageedda.

³⁸ P'ilaas'ooosi, «Tumuu ayee?» yaageedda.

P'ilaas'ooosi hewaa geeddawaappe guyyiyaan, Ayihudatuwaakko kare kesiide, «Taani aan ay balaanne demmabeykke.

³⁹ Shin Paasigaa bonchchiyya gallassi, itti asaa taani hinttenttoo k'ashuwaappe billiyya dooyay de'ee; taani hinttenttoo Ayihudatu kaatiyaa billiyaawaa koyyiitee?» yaageedda.

⁴⁰ Unttuntu zaariide, barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Barbbaana billappe attin, Aa gidenna!» yaageeddino. Shin Barbbaani paannuwaa.

19

Wotaadaratuu Yesuusa Bolla K'illiic'c'eeddino

(Mat. 27:27-32; Mar. 15:15-21)

¹ Hewaappe guyyiyaan, P'ilaas'ooosi Yesuusa oyk'k'iide, lissuwaan shoc'eedda.

² Wotaadaratuu aguntsaappe kalachchaa giigissiide, Aa huup'iyaan wotseeddino; k'ay zo'o mayuwaakka Aa mayzeeddino.

³ Aakko shiik'iide, «Ayihuda kaatew, shemppuwaa gam"al!» yaagiide Aa shayiyaa bak'k'eeddino.

⁴ P'ilaas'ooosi k'aykka kare kesiide Ayihudatuwaa, «Be'ite, taani aan ay balaanne demmabeennawaa hinttenttu erana mala, Aa hinttenttukko kare kessana» yaageedda.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi aguntsaa kalachchaa bare huup'iyaan wotsiide, zo'o mayuwa mayyiide, kare kesseedda; P'ilaas'ooosi Ayihudatuwaa, «Bitaniyaa hawaa be'ite» yaageedda.

⁶ K'eesatuwaa kaappatuunne wotaadaratuu Aa be'eedda wode, barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishaade Aa sulla! Sulla!» yaageed-dino.

P'ilaas'ooosi unttuntta, «Hinttenttu Aa afiide, mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide sullite; ayaw gooppe, taani ay balaanne demmabeykke» yaageedda.

⁷ Ayihudatu zaariide, «Nuw higgii de'ee; nu higgii giyaawaadan, I hayk'k'anaw bessee; ayaw gooppe, I barena S'oossaa Na'aa ootseedda» yaageeddino.

⁸ P'ilaas'oosi hewaa siseedda wode, kasewaappe loytsi yayyeedda.

⁹ K'aykka P'ilaas'oosi bare oosuwa golle simmi geliide Yesuusa, «Neeni hak'appe yaad-dii?» yaagiide oochcheedda; shin Yesuusi aw aynne zaaribeenna.

¹⁰ Hewaa diraw, P'ilaas'oosi Aa, «Taw odikkii? Neena billanaw woy mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishaade kak'k'anaw taw maatay de'iyaa waa erikkiyye?» yaageedda.

¹¹ Yesuusi, «S'oossay new bollappe maataa immibeennabaa gidintto, new Ta bolla maatay de'enna shin. Hewaa diraw, Taana new aatsi immeeddawe aad'd'iyaa nagaraa ootseedda» yaageedda.

Yesuusa Hayk'oo Pirddeeddino

(Mat. 27:15-31; Mar. 15:6-20; Luk'. 23:13-25)

¹² P'ilaas'oosi hewaa siseedda wode, Yesuusa billanaw ogiyaa koyyeedda; shin Ayihudatu barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Neeni Aa billiyaawaa gidoope, Kaatiyaa K'eesaare dabbo gidakka! Barena kaatiyaa giya ooninne K'eesaare morkke!» yaageeddino.

¹³ P'ilaas'oosi hewaa sisiide, Yesuusa kare kesseedda. Yaatiide shuchchaa baasuwa giyaa sa'aan pirddaa oydiyaan utteedda; Ibraayiss's'e k'aalaan he sa'ay gaytaa giyaawaa.

¹⁴ He gallassay Paasigaa bonchchiyaa gallassaw giigissiyaa gallassaa; sa'ay usuppun saatiyaa heera gidanawaa. P'ilaas'oosi Ayihudatuwa, «Hinttentu kaatiyaa hawaa be'ite!» yaageedda.

¹⁵ Ayihudatu barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Digga! Digga! Mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishaade sulla!» yaageeddino.

P'ilaas'oosi zaariide, «Hinttentu kaatiyaa taani mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishaade sulliyaawaa koyyiite?» yaagiide oochcheedda.

K'eesatuwa kaappatuu, «K'eesaareppe hara kaatii nuw baawa!» yaageeddino.

¹⁶ Hewaappe guyyiyaan, untunttu mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide, Yesuusa kak'k'ana mala, P'ilaas'oosi untunttoo aatsi immeedda.

Yesuusa Sulleeddino

(Mat. 27:32-44; Mar. 15:21-32; Luk'. 23:26-43)

Untunttu Yesuusa oyk'k'iide, afeeddino.

¹⁷ Yesuusi bare mask'k'aliyaa tookkiide, Guuggiyaasaa geetettiyaasaa beedda. «Guuggiyaasaa»^{*} giyaawe Ibraayiss's'e k'aalaan «Golgootaa» giyaawaa.

¹⁸ Untunttu he sa'aan mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide, Yesuusa kak'keeddino; k'ay aanana hara laa"u asatuu, ittuwaa ya baggana k'ay ittuwaa ha baggana Yesuusa gidduwaan wotsiide, mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide kak'keeddino.

¹⁹ P'ilaas'oosi s'ifatiyaa s'aafiide, mask'k'aliyaa bolla wotseedda. I s'aafeeddawe, «Ayihudatu Kaatiyaa, Naazireetiyya Yesuusa» yaagee.

²⁰ Yesuusi mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide suletteedda sa'ay katamaa matan de'iyaa diraw, daro Ayihudatu he s'ifatiyaa nabbabeeddino. S'ifatii Ibraayiss's'e k'aalaan, Roomayss's'e k'aalaaninne Giriike k'aalaan s'aafetteedda.

²¹ Hewaa diraw, Ayihuda k'eesatuwa kaappatuu P'ilaas'oosa, «Ha bitanii barena Ayihuda kaatiyaa yaageedda» gaade s'aafappe attin, «Ayihuda kaatiyaa» gaade s'aafoppa» yaageeddino.

²² P'ilaas'oosi, «Taani s'aafeeddawaa s'aafa diggaad» yaagiide zaareedda.

²³ Wotaadaratuu mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide, Yesuusa kak'keeddawaappe guyyiyaan, Aa mayuwa akkiide, oyddu kessi shaakkeeddino; itti itti wotaadaraa itti shaakuu gakteedda. Aa adussa mayuwaakka akkeeddino; adussa mayuu hashiyaappe doommiide, duge gakkanaw yeddi mayettiyaawaappe attin, k'ans's'ettiide sikettienna.

²⁴ Wotaadaratuu ittuu ittuwaa, «Oona gakkanentto, saamaa woy es'aa yegganaappe attin, mayuwa peed'okko» yaageeddino. Hewe haneeddawe S'oossaa Mas'aafay, «Ta mayuwa shaakki akkeeddino; ta adussa mayuwaan saamaa yeggeeddino» giyaawe polettanaassa. Hewaa diraw, wotaadaratuu hewaa ootseeddino.

²⁵ Shin Yesuusa mask'k'aliyaa matan Aa daaya, Aa aatti michchata, K'aliyooop'aa machchata Mayraamanne Magdala geetettiyya katamaappe yeedda Mayraama ek'keeddino.

^{*} **19:17** «Guuggiyaasaa» Hewaan asaa guuggiyaa malati med'etteedda wogga shuchchay de'iyaa diraw, «Guuggiyaasaa geetetteedda». **19:24** Maz. 22:18

²⁶ Yesuusi bare daayanne I siik'iyaa kaalliyaawe hewan ek'k'eeddawannta be'iide, bare daayo, «Ha mishirattee, ne na'aa hawaa be'a!» yaageedda.

²⁷ Hewaappe guyyiyaan, he kaalliyaawaa «Ne daayo hanna be'a!» yaageedda. He kaalliyaawe izo he saatiyaappe doommiide, bare soy afeedda.

Yesuusa Hayk'uwa

(Mat. 27:45-56; Mar. 15:33-41; Luk'. 23:44-49)

²⁸ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi ubbabay hak'i poletteeddawaa eriide, S'oossaa Mas'aafay geeddawe polettana mala, «Taana saammee» yaageedda.

²⁹ He sa'aan itti s'uggaa kumeedda c'aala woyniyaa eessay de'ee. Unttuntu ispponjiyaa he woyniyaa eessaan yeggiide, hisoop'p'iyaa geetettiyaa mitsaa s'eeraan wotsiide, Yesuusa doonaakko shiishsheeddino.

³⁰ Yesuusi woyniyaa eessaa gans's'i be'eeddawaappe guyyiyaan, «Poletteedda» yaageedda.

Yesuusa Miyyiyaa Tooraan C'addeeddino

K'ay hewaappe guyyiyaan, bare huup'iyaa toochchiide, bare shemppuwaa immeedda.

³¹ He gallassay Ayihudattoo gigettiiyaa gallassaa[†] gidiyaa dirawunne k'ay he Sambbatay daro bonchcho gidiyaa diraw, Sambbataan asatuwaa anhay mask'k'aliyaa bolla peeshenna mala, suletteedda asatuwaa suyliiyaa mentsiide,[‡] mask'k'aliyaappe wotsana mala, Ayihudatuu P'ilaas'oosa woosseeddino.

³² Hewaa diraw, wotaadaratuu yiide, Yesuusanna suletteedda koyro bitaniyaa suyliiyaa mentseeddino; k'ay aanana suletteedda laa'entso bitaniyaa suyliyaakka mentseeddino.

³³ Shin Yesuusakko yeedda wode I hayk'k'i diggeeddawaa be'iide, Aa suyliiyaa mentsi-beykkino.

³⁴ Gidooppenne, wotaadaratuwaappe ittuu Aa miyyiyaa tooraan c'addeedda. Ellekka suutsaynne haatsay goggi aggeedda.

³⁵ Hinttenttu ammanana mala, hawaa be'eeddawe markkatteedda; I markkattiyaawekka tumuwaa; k'ay bare haasayay tuma gidiyaawaa I ereedda.

³⁶ Hewe haneeddawe S'oossaa Mas'aafay, «Aa mek'etsatuwaappe ittuunne me"enna» geeddawe polettanaa.

³⁷ K'aykka S'oossaa Mas'aafay haray, «Asay bare c'addeeddawaa be'ana» yaagee.

Yesuusi Moogetteedda

(Mat. 27:57-61; Mar. 15:42-47; Luk'. 23:50-56)

³⁸ Hewaappe guyyiyaan, Armmaatiyaasa geetettiyaa katamaappe yeedda Yooseefo Yesuusa anhaa akkiide afanaw P'ilaas'oosa woosseedda; Yooseefo Ayihudattoo yayyeedda diraw, Asay erennaan Yesuusa kaalliyaawaa.

Yooseefo woossina P'ilaas'oosi, «Afa» yaageedda. Hewaa diraw, Yooseefo biide, Yesuusa anhaa afeedda.

³⁹ K'ay Nik'oodimoosi hewaappe kase Yesuusakko k'amma yeeddawe, kawaraannanne godare uutsaanna walaketteedda oytamanne ichcheshu kiilo giraame gidiyaawaa keena shittuwaa oyk'k'i akkiide, Yooseefonna yeedda.

⁴⁰ He laa"u asatuu Yesuusa anhaa akkiide, Ayihudatuu anhaa s'aas'iyaa wogaadan, shittuwaana gatsiide, mooguwaafilaan s'aas'eeddino.

⁴¹ Yesuusi mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide suletteedda sa'aan daro atikiltiyaa sa'ay de'ee; he atikiltiyaa sa'aa gidдон shuchchaa wooc'i kesseedda biro ooninne moogetti-beenna ooratsa duufuu de'ee.

⁴² He duufuu matan de'iyaa dirawunne k'ay Ayihudatuu Sambbataw gigettiiyaa gallassaa gidiyaa diraw, Yesuusa yaan wotseeddino.

20

Yesuusi Hayk'uwaappe Denddeedda

(Mat. 28:1-8; Mar. 16:1-8; Luk'. 24:1-12)

¹ Wogaa gallassi guuran, biro daabidaabiyaawaan, Magdala geetettiyaa katamaappe yeedda Mayraama Yesuusi moogetteedda duufuwaakko baade shuchchay he gong-goluwa doonaappe dendidichcheeddawaa be'aaddu.

19:28 Maz. 69:21; 22:15 [†] 19:31 Ayihudattoo gigettiiyaa gallassaa: Paasigay saaminttaappe itti gallassaa awudenne gidana danddayee; shin Yohaannisa mishiraachchuu tamarissiyaawaadan, Paasigaa wodii hananaw bessiyaawe, laytsaa laytsaan Yesuusi mask'k'aliyan kak'etti hayk'k'eedda sambbataana gidana koshshee. [‡] 19:31 **Suletteedda asatuwaa suyliiyaa mentsiide:** Ha wogay Roome kawutetsaa wogaadan, mask'k'aliyan suletteedda asatuu ellekka hayk'kana mala ootsiyaa ogiyaa guussaa. 19:36 Kes. 12:46; Pay. 9:12; Maz. 34:20 19:37 Zak. 12:10; Sas'. 1:7

² Simooni P'es'iroosakonne Yesuusi siik'iyaa yekko kaalliyaawaakko, iza wos's'aadde baade, «Duufuwaappe Godaa afi diggeeddino; hak'an Aa wotseeddinonttonne nuuni erokko» yaagaaddu.

³ Hewaa diraw, P'es'iroosinne yekko kaalliyaawe aggiide, duufuwaakko beeddino.

⁴ Laa"uukka ittippe wos's'eeddino; shin yekko kaalliyaawe P'es'iroosappe aad'd'i kasetiide, he duufuwaakko gakeedda.

⁵ He kaalliyaawe hokkiide, mooguwa afilaa be'eedda; shin giddo gelibeenna.

⁶ Simooni P'es'iroose Aa kaalli yiide, duufuwa giddo geleedda. Yaatiide mooguwa afilay hewan de'yaawaa be'eedda;

⁷ k'ay Yesuusa huup'iyaaan s'aas'etti utteedda afilay he s'aas'etteeddawaadankka dumma itti sa'an de'yaawaa be'eedda; he afilay dumma de'eeppe attin, mooguwa ailaanna ittippe de'enna.

⁸ He wode, kasetiide gonggoluwaakko gakeedda yekko kaalliyaawe geli be'iide amma-needda.

⁹ Yesuusi hayk'uwaappe denddanaw bessiyaawaa odiyaa S'oossaa mas'aafaa untunttu biro akeekibeykino.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan, kaalliyaawanttu barenttu golle simmiide beeddino.

Yesuusi Magdala Mayraamiw Beetteedda

(Mat. 28:9-10; Mar. 16:9-11)

¹¹ Shin Mayraama he duufuwa doonaan ek'k'aade yekkaadde hokkaade duufuwa giddo s'eellaaddu.

¹² Bootsa mayuwa mayyeedda laa"u kiitanchchatuu Yesuusa anhay giseedda sa'an ittuu huup'issanna ittuu gedissanna utteeddawantta be'aaddu.

¹³ Untunttu izo, «Mishiratte, ayaw yeekay?» yaagiide oochcheeddino.

Iza, «Asatu ta Godaa afi diggeeddino; untunttu hak'an wotseeddinonttonne taani erikke» yaagaaddu.

¹⁴ Hewaa geeddawaappe guyyiyaan, guyye simma s'eellaade, Yesuusi ek'k'eeddawaa be'aaddu. Shin I Yesuusa gideeddawaa akeekabeyikku.

¹⁵ Yesuusi izo, «Mishiratte, ayaw yeekay? Oona koyyay?» yaagiide oochcheedda.

Mayraama atikilttiyaa naagiyaawaa gaade, «Godaw, neeni akkeeddawaa gidoope, Aa hak'an wotsaaddintto, taw odaarikii; taani Aa akkana» yaagaaddu.

¹⁶ Yesuusi izo, «Mayraamee» yaageedda.

Aa aakko simmaade, Ibraayiss's'e k'aalaan «Rabunii» yaagaaddu; hewaa biletsay «Tamaarissiyaawoo» giyaawaa.

¹⁷ Yesuusi izo, «Taani biro Ta Aawuwaakko babeena diraw, Taana bochchoppa; shin Ta ishatuwaakko baade, «Taani Ta Aawuwaakonne hinttenttu Aawuwaakko, Ta S'oossaakonne hinttenttu S'oossaakko, pude bay geedda» gaade untunttoo oda» yaageedda.

¹⁸ Magdala geetettiyaa katamaappe yeedda Mayraama Godaa be'eddawaanne iziwi hewaa odeeddawaa baade kaalliyaawanttoo odaaddu.

Yesuusi Bare Kaalliyaawanttoo Beetteedda

(Mat. 28:16-20; Mar. 16:14-18; Luk'. 24:36-49)

¹⁹ He Wogaa gallassi omarssi, kaalliyaawanttu Ayihudattoo yayyeedda diraw, penggiyaa gorddiidde, shiik'i utti de'ishshin, Yesuusi yiide, untunttu gidduwaan ek'k'iide, «Sarotetsay hinttenttoo gido» yaageedda.

²⁰ Hewaa geeddawaappe guyyiyaan, bare kushiyaanne bare miyyiyaa untuntta besseedda; kaalliyaawanttu Godaa be'eedda wode loytsi nashetteeddino.

²¹ Yesuusi laa'entsuwa untunttoo, «Sarotetsay hinttenttoo gido; Ta Aabbu Taana kiit-teeddawaadan, Taanikka hinttentta kiitay» yaageedda.

²² Hewaa geeddawaappe guyyiyaan, untunttu bolla ufu giide shemppeedda; k'ay, «Geeshsha Ayaanaa akkite.

²³ Hinttenttu atto geedda asaa nagaray atto geetettanawaa; hinttenttu atto geenawanttu nagaray atto geetettenna» yaageedda.

Yesuusanne Toomaasa

²⁴ Shin tammanne laa"u kaalliyaawanttuppe ittuu, Manttiyaa giyaa Toomaasi, Yesuusi yeedda wode untunttunna baawa.

²⁵ Hewaa diraw, yekko kaalliyaawanttu Toomaasaw, «Nuuni Godaa be'eeddo!» yaageed-dino.

Shin Toomaasi untunttoo, «Misimaariyan I c'adetteedda Aa kushiyan de'iyaa mallaa be'ennaaninne he mallaa ta birad'd'iyaa bochchennan, k'ay ta kushiya Aa miyyiyaan yeedda be'ennaan taani ammanikke» yaageedda.

²⁶ Saamintaappe guyyiyaan, Yesuusa kaalliyaawanttu k'aykka gollen shiik'i utteeddino; Toomaasikka untuntunna de'ee. Penggii k'ashetti utti de'ishshin, Yesuusi yiide, untunttu gidduwaan ek'kiide, «Sarotetsay hinttenttoo gido» yaageedda.

²⁷ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi Toomaasa, «Ne kushiya haa ahaade, Ta kushiya be'a, k'ay ne kushiya haa ahaade, Ta miyyiyaan yeedda be'a, neeni ammaniyaawaa gidappe attin, ammanennawaa gidoppa!» yaageedda.

²⁸ Toomaasi zaariide, «Ta Godaw, ta S'oossaw!» yaageedda.

²⁹ Yesuusi, «Neni Taana be'eedda diraw ammanaadda; be'ennaan ammaneeddawanntu anjjetteddawannta» yaageedda.

Ha Mas'aafaa K'ofaa

³⁰ Yesuusi ha mas'aafan s'aafettibeenra hara daro malaatatuwaa barena kaalliyaawanttu sintsan ootseedda.

³¹ Shin Yesuusi, I Kiristoosa, S'oossaa Na'aa gidiyaawaa hinttenttu ammanana malanne, k'ay Aa ammaniide Aa suntsan de'uwwa hinttenttu demmana mala, hawe s'aafetteedda.

21

Yesuusi Laappu Kaalliyaawanttoo Beetteedda

¹ Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi S'ibiriyaadoosa geetettiyaa abbaa gas'aan bare kaalliyaawanttoo laa'entsuwwa beetteedda. I untunttoo hawaadan beetteedda.

² Simooni P'es'iroosinne manttiyaa geetettiyaa Toomaasi, K'aanaa Galilaappe yeedda Naatinaa'eeli, Zabddiyoosa naanayenne* Yesuusa kaalliyaawanttuppe hara laa'atuu ittippa de'iino.

³ Simooni P'es'iroose untunttoo, «Taani moliyaa oyk'k'anaw bay» yaageedda.

Untunttu, «Nuunikka neenanna baana» yaagiide, kesiide wonggiriya giddo geleeddino; shin untunttu he gallassi k'amma moliyaa ayinne oyk'k'ibeykkino.

⁴ Wonttiyaa wode away kessanaappe kase, Yesuusi abbaa gas'aan ek'keedda; shin Aa kaalliyaawanttu Yesuusa gideeddawaa eribeykkino.

⁵ Yesuusi untuntta, «Naatoo, moliyaa oyk'k'ibeykkiteeyye?» yaageedda.

I untunttu zaariide, «Ayinne oyk'k'ibeykko» yaageeddino.

⁶ I zaariide, «Hinttenttu dabbaa wonggiriyaappe ushechcha baggakko yeggite; amareedawaa hinttenttu oyk'k'ana» yaageedda. Hewaa diraw, dabbaa ushechcha baggakko yeggina, molii dareedda diraw, goochchi kessanawe untuntta s'ooneedda.

⁷ Yesuusi siik'iyaa Aa kaalliyaawe P'es'iroosa, «Hawe Godaattennee!» yaageedda. Simooni P'es'iroose Godaa I gideeddawaa siseedda wode, kallo de'iyaa diraw, bare mayuwwa mayyiide, abbaa giddo guppi geleedda.

⁸ Shin yekko kaalliyaawanttu molii kumi utteedda dabbaa goochchiide, wonggiriyaan abbaappe gas'aa kesseeddino; untunttu abbaappe laa'u s'eetu wad'aa keenaa haakkiide de'iinoppe attin, loytis haakkiide de'ikkino.

⁹ Untunttu abbaappe gas'aa kesseedda wode, s'iis'untsaa bonk'k'uwaaan molii de'iyawaanne ukitsaa be'eddino.

¹⁰ Yesuusi untuntta, «Ha'i hinttenttu oyk'k'eedda moliyaappe amareedawaa haammite» yaageedda.

¹¹ Simooni P'es'iroose wonggiriyaan geliide, s'eetanne ishatamane heezzu wogga moletuu kumi utteedda dabbaa goochchiide, abbaappe gas'aa kesseedda; molii hewaa keenaa daro gidinakka dabbay daakettibeenra.

¹² Yesuusi untuntta, «Ha yiide, k'an'iyaa k'an'ite» yaageedda. Yesuusa kaalliyaawanttuppe ituunne, «Neni oonee?» giide Aa oochchanaw s'alibeenna; ayaw gooppe, Godaa I gideeddawaa untunttu ereeddino.

¹³ Yesuusi yiide, ukitsaa akkiide, untunttoo immeedda; moliyaakka hawaadan immeedda.

¹⁴ Yesuusi hayk'uwaappe denddeeddawaappe guyyiyaan, bare kaalliyaawanttoo beetishshin hawe heezentsuwwa.

Yesuusanne P'es'iroosa

¹⁵ Untunttu k'umaa meeddawaappe guyyiyaan, Yesuusi Simooni P'es'iroosa, «Yohaannisa na'aa Simoonaa, Taana hawanttuppe aatsaade siik'ay?»† yaageedda.

* **21:2** Zabddiyoosa naanaa: Ishatuwwa gideedda Yaak'oobanne Yohaannisa. † **21:15** «Taana hawanttuppe aatsaade siik'ay?» Hawaa guussay, «Taana ha yewatuwwa siik'iyawaappe aatsaade siik'ay?» guussaa.

Simooni P'es'iroose, «Ee Godaw, taani neena dosiyaawaa neeni eraasa» yaageedda.
 Yesuusi Aa, «Ta dorssaa maratuwaa heemma» yaageedda.

¹⁶ Yesuusi k'aykka, «Yohaannisa na'aa Simoonaa, Taana siik'ay?» yaageedda.

Simooni P'es'iroose, «Ee Godaw, taani neena dosiyaawaa neeni eraasa» yaageedda.

Yesuusi, «Ta dorssatuwaa heemma» yaageedda.

¹⁷ Yesuusi heezentsuwaa, «Yohaannisa na'aa Simoonaa, Taana dosay?» yaageedda.

Yesuusi heezentsuwaa Simooni P'es'iroosa, «Taana dosay?» yaagiide oochcheedda diraw, P'es'iroose kayyottiidde, «Godaw, neeni ubbabaa eraasa; taani neena dosiyaawaa neeni eraasa» yaageedda.

Yesuusi, «Ta dorssatuwaa heemma.

¹⁸ Taani new tumuwaa oday; neeni wodallatetsaan de'iyaa wode, ne s'eessan sak'k'iyaa neerekka danc'c'aade, neeni koyyeeddasa baasa. Shin c'imeeddawaappe guyyiyaan, ne kushiya mic'c'a bessaasa. Neena hara uray danc'c'issanawaa; neeni dosennasaakka afee» yaageedda.

¹⁹ Yesuusi hewaa P'es'iroose ay mala hayk'uwaa hayk'k'iide, S'oossaa bonchchissanent-tonne erissanaw geedda; k'ay hewaa geeddawaappe guyyiyaan, Yesuusi P'es'iroosa, «Taana kaala» yaageedda.

Yesuusanne Yekko Kaalliyaawaa

²⁰ P'es'iroose guyye simmiide, Yesuusi siik'iyaa kaalliyaawe bareppe guyyenna yiyaawaa be'eedda; he kaalliyaawe kawuwaa miyaa sa'aan Yesuusakko shiik'iide Aa, «Godaw, neena aatsi immanawe oonee?» yaageeddawaa.

²¹ P'es'iroose he kaalliyaawaa be'iide Yesuusa, «Godaw, ha bitanii k'ay waananee?» yaageedda.

²² Yesuusi Aa, «Taani yaana gakkanaw I de'ana mala Taani koyyooppe, hewe neena ayaa metii? Neeni Taana kaala» yaageedda.

²³ Hewaa diraw, he kaalliyaawe hayk'k'enna giyaa haasayay ishatuwaa ubbaakko gakkedda; shin Yesuusi, «Taani yaana gakkanaw, I de'ana mala, Taani koyyooppe, neena ayaa metii?» geeddawaappe attin, «Hayk'k'enna» gibeenna.

²⁴ He yewuwaabaa markkatteddawenne k'ay hewaa s'aafeddawe he kaalliyaawaa Aa markkatetsay tuma gidiyaawaa nuuni ereetto.

²⁵ Yesuusi ootseedda hara darobaykka de'ee; ubbabay huup'iyaan huup'iyaan s'aafettinto, s'aafettiyaa mas'aafatoo ha mule alamii gidanawaa taw malatenna.

Yesuusi Kiitteeddawanttu Oosuwa Geluwa

Yesuusi kiitteeddawanttu oosuwa geetettiyaa mas'aafay, Luuk'aasa mishiraachchuwa kaalliide s'aafetteedda mas'aafaa. Aw de'iyaa huup'e k'ofay koyro Yesuusa kaalleedda asatuu Geeshsha Ayyaanaan kaalesettiide, aabaa odiiyaa mishiraachchuwa k'aalaa «Yerusaalamen, Yihudaa gadiyaa ubbaan, Sammaariyaan, sa'aa gas'aa gakkanaw» mishiraachchuwa k'aalaa wooti gadiyaa ubbaa gatseeddentto odanaassa (Kit. 1:8). Mas'aafay Kiristinnaa ammanuu Ayihuda asatuwa giddon doomettiide, kumentsaa alamiyaan de'iyaa asaa ubbaa ammanuwa gidana gakkanaw waan aakkeeddentto odiiyaa taarikiyaa. S'aafii, ammaniyaa asatuu Roomaa kawutetsaa olanaw garssanna mak'k'ettiyaa asaa gidennawaanne Kiristinnaa ammanuu Ayihudatuwa ammanuwa kumentsaa ootsiyaawaa gidiyaawaa erissanaw darssi daaburiide ootseedda.

Yesuusi Kiitteeddawanttu Oosuu Yesusabaa odiiyaa mishiraachchuwa k'aalay gakkiiyaa sa'ay wodiyaan wodiyaan aakki aakki biyaawaanne woosa gollii ek'k'eeddawa k'onc'k'issiyaawaa heezzu huup'e saan shaakkanaw danddayettee:

1. Kiristinnaa ammanuu Yesuusi saluwa pude bi simmina doometteeddabaa;
2. Israa'eeliyaa gadiyaa ubbaa gakeeddabaanne;
3. Roome gujiide Meeditiraaniyaa Abbaa yuushshuwaan de'iyaa gadiyaan aakkeeddawa odee.

Yesuusi Kiitteeddawanttu Oosuwa mas'aafan daroppe erettowe Geeshsha Ayaanaa oosuwa gidishin, P'ens's'ek'ostte gallassi Yerusaalamen de'iyaa ammaniyaawanttu bolla wolk'k'aappe I wod'd'eeddawa, hawaadankka mas'aafaa giddon odetteedda oosatuwa ubbaan beetteeddawaadan, Geeshsha Ayyaanay woosa golliyaanne woosa golliyaa kaaletsiyaawantta kaaletseeddawaanne miniseeddawa gujiide odee. Beni wode oosettiyaa Kiristinnaa kiitay dumma dumma odeedda k'aalaa gidoppe mas'i kessina, k'antsaan shiik'eedda. Yesuusi Kiitteeddawanttu Oosuwa giddon poletteedda kiitatuukka he oosuu ammaniyaa asaa de'uwaaninne ammaniyaawanttu ittippetetsaan de'iyaa wolk'k'ay ay keenaa darentto odee.

Shemppatuwa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwa

Markkatetsaw giiguwa 1:1-26

Wurssetsaan Yesuusi immeedda azazuwaanne hidootaa 1:1-14

Yihudaa kotaa geleeddawa 1:15-26

Yerusaalamen oosetteedda markkatetsaa 2:1–8:3

Yihudaaninne Sammaariyaan oosetteedda markkatetsaa 8:4–12:25

P'awuloosi kiitetteedda oosuwaabaa 13:1–28:31

P'awuloosi kiitetteedda oosoo koyro hametaa 13:1–14:28

Yerusaalame shiik'uwaa 15:1-35

P'awuloosi kiitetteedda oosoo laa'entso hametaa 15:36–18:22

P'awuloosi kiitetteedda oosoo heezzentso hametaa 18:23–21:16

Yerusaalamen, k'eesariyaaninne Roomen haneedda P'awuloosa k'ashuwa 21:17–28:31

¹⁻² Toofiiloosa, Yesuusi saluwa beedda gallassay gakkanaw, ootsanawunne tamaaris-sanaw doommeeddawa ubbabaa taani ta koyro mas'aafaan* s'aafaad. Saluwa baanaappe kase I bare dooriide kiitteeddawantta Geeshsha Ayyaanaan azazeedda.

³ I bare kiitteeddawanttoo oytamu gallassaa beettiiddinne k'ay S'oosaa kawutetsaabaa untunttoo odidde, bare waayiyaappe guyyiyaan, hayk'uwaappe denddeeddawa sid'e baynnaan loysii ammanside, barena untuntta besseedda.

⁴ Untuntunna ittippe de'iide, untuntta hawaadan yaagiide azazeedda; «Yerusaalameppe kesoppite; shin hinttenttu Taappe siseedda Ta Aabbu hinttenttoo immana giide hidooteeddawa naagite.

⁵ Ayaw gooppe, Yohaannisi haatsaan s'ammak'eedda; shin guutsa wodiyaappe guyyiyaan, Geeshsha Ayyaanaan hinttenttu s'ammak'ettanita» yaageedda.

Yesuusi Saluwa Beedda

(Mar. 16:19-20; Luk'. 24:50-53)

⁶ Yesuusi kiitteeddawanttu Yesuusanna gakettedda wode Aa, «Godaw, ha wodiyaan Israa'eelattoo kawutetsaa zaaranii?» yaagiide oochcheeddino.

⁷ Yesuusi untunttu, «Ta Aabbu bare godatetsaan keereedda agenaanne wodiya hinttentu eranaassa gidenna.

⁸ Shin Geeshsha Ayyaanay hinttentu bolla wod'd'iyaa wode, wolk'k'aa hinttentu akkanita; yaatiide Yersaalameninne Yihudaa gadiyaa ubbaan, Sammaariyaaninne gadiyaa gas'aa ubbaa gakkanaw Taw markkattiyaawantta gidanita» yaageedda.

⁹ Hewaa geeddawaappe guyyiyaan, untunttu s'eellishshin, d'ok'ku d'ok'ku giidde, saluwaa biina, untunttu ayfiyaappe shaarii Aa gentseedda.

¹⁰ Yesuusi bollow denddiya wode, untunttu saluwaa c'addi s'eellishshin, bootsa mayuwaa mayeedda laa"u asatuu ellekka untunttu matan ek'k'iide,

¹¹ «Galiilaa asatoo, saluwaa s'eelliidde, hinttentu ayaw ek'k'eedditee? Ha hinttentuppe saluwaa beedda Yesuusi saluwaa biyaawaa hinttentu be'eeddawaadankka, simmiide yaanawaa» yaageeddino.

Yihudaa Kotaa Maatiyaasi Dooretteedda

(Mat. 27:3-10)

¹² Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi kiitteeddawanttu Debre Zayite geetettiyaa Wogaraa mitsaa deriyaappe Yersaalame simmeeddino. Wogaraa mitsaa derii Yersaalameppi itti kiilo mitiriyaa keena.

¹³ Yesuusi kiitteeddawanttu Yersaalame geliide, barenttu de'iyaa sa'aa d'ok'k'aa pude keseeddino; yaa keseeddawanttu suntsay P'es'iroosa, Yohaannisa, Yaak'ooba, Inddiraasa, Pilip'p'oosa, Toomaasa, Barttalamoosa, Maatoosa, Ilppiyooosa na'aa Yaak'ooba, bare gadiyaw seelettiiya[†] Simoonanne Yaak'ooba na'aa Yihudaa.

¹⁴ Hawanttu ubbatuu mac'c'awantunna, Yesuusa daayi Mayraaminanne Yesuusa ishatsuwaana ubbay itti wozanaa gidiide, ubbaa wode ittippetetsaan woossaw shiik'iino.

¹⁵ He wode, P'es'iroosi s'eetanne laatama gidiyaa ammaniyaa asaa shiik'uwaan ittippe de'iyaa bare ishatsuwa giddon dendi ek'k'iide, hawaadan yaageedda;

¹⁶ «Taanaadan ammaniyaawanttoo, Yesuusa oyk'k'eeddawatna kaaletseedda Yihudaabaa Geeshsha Ayyaanay kase Daawite doonaan odeedda S'oossaa mas'aafaa k'aalay polettanaw bessee.

¹⁷ Ayaw gooppe, Yihudaa Ask'k'orootu nuunanna de'ee; k'ay nuunanna ittuwaa gidi paydettiide oosuwa baggay de'ana mala dooretteedda» yaageedda.

¹⁸ Yihudaa Ask'k'orootu bare iita oosuwaan demmeedda miishshaan gadiyaa shammeedda; sintsaw guufanniide kunddina, Aa uluu gidduwaappe daaketteedda; Aa marac'c'ii ubbaykka karew p'uls's'etti kesi aggeedda.

¹⁹ Yihudaa bolla haneeddawaa Yersaalamen de'iyaa Asay ubbay siseedda; hewaa diraw, he gadiyaa barenttu k'aalaan Akelddaamaa giide suntseeddino; hewaa biletsay suutsaa gadiyaa giyaawaa.

²⁰ P'es'iroosi odiidde, Ayaw gooppe, Mazimuriyaa Mas'aafaan,

Aa gollii mela atto;

ooninne hewaan de'oppo

k'ay

Aa suntsatetsaakka haray akko

geetettiide s'aafetteedda.

²¹⁻²² Hewaa diraw, itti Asay Godaa Yesuusa dendduwaa markkattanaw, nuunanna gaketanaw bessee; Yohaannisi s'ammak'eedda wodiyaappe doommiide, Yesuusi nuuppe saluwaa beedda wodii gakkanaw, Godaa Yesuusi nuunanna hametteedda wodiya ubbaan I nuunanna de'yaawantuppe ittuwaa gidi suntsettanaw bessee.

²³ Hewaappe guyye ammaniyaa Asay dooroo Yoss's'oosa giya Barssaabaa geetettiyaa Yoosefonne Maatiyaasa laa"uwaa esseeddino.

²⁴⁻²⁵ Hewaappe guyyiyaan, S'oossaa woossiide, «Ubbaa wozanaa eriyaa Godaw, Yihudaa Ask'k'orootu baresaa baanaw yeggiide beedda oosuwaanne Yesuusi kiitteedda oosuwa hadaraa akkanaadan, ha laa"u asatuwaappe ittuwaa neeni dooreeddawaa nuuna bessa» yaageeddino.

²⁶ Untuntun saamaa yeggeeddino; saamay Maatiyaasa bollan wod'd'ina, Maatiyaasi Yesuusi kiitteedda tammanne itti kiittettawantunna paydetteedda.

2

Yesuusa Kaalliyaawanttu Bolla Geeshsha Ayaanaa Wod'etsaa

[†] **1:13 Bare gadiyaw seelettiiya:** Ha suntsay kaallappe Roome asaana ek'ettiide oletteedda Ayihude asaw imetteeddawaa. **1:20** Maz. 69:25; 109:8

¹ P'ens's'ek'ostte* giyaa gallassay gakkeedda wode, ammaniyaawanttu ubbatuu ittippe gidiide, ittisaa shiik'i de'ishshin,

² wolk'k'aama gotuwaadan guummiyaa guntsay wozanaa aatsenan saluwaappe yiide, untunttu utteedda golliyaa ubbaa kumeedda.

³ K'ay tamaa lac'uwaadan poddugiyaawe untunttoo beettiide, shaaketti shaaketti, untunttu ubbaa bolla wod'de'edda.

⁴ Untunttu ubbaan Geeshsha Ayyaanay kumiide, dumma dumma k'aalaan haasayana mala, untuntta danddayissina, haasayaa doommeeddino.

⁵ Sa'aan de'iyaa asaa zeretsaa ubbaappe yiide, S'oossaw yayyiyaa ittippe de'iyaa Ayihudatu Yerusaalamen de'iino.

⁶ Ha guntsaa siseedda wode, Asay ubbay shiik'eedda; untunttu barenttu k'aalaan k'aalaan haasayishshin siseedda diraw, giyaawaa d'ayeeddino.

⁷ Asay ubbay maalalettiidenne hawe ooratsabaa giidde, «Be'ite; ha haasayiyaawanttu ubbatuu Galiilaa asatuwaa gidikkinoo?

⁸ Yaatina, nuuni nu yeletteedda gade k'aalaan untunttu haasayishshin waaniide siseettoo?

⁹ Nuuni P'artte asatuu, Meedoone asatuu, Elaamees'e asatuu, laa"u shaafatuwaappe gidduwaan de'iyaaawanttu, Yihudaan, K'ap'p'adook'iyen, P'ans's'oossan, Iisiyaan,

¹⁰⁻¹¹ Pirggiyaan, P'inifliyaan, Gibs'en, K'ereena baggan de'iyaa Liibiyaa woradatuwaan de'iyaaawanttu, Roomeppe yeedda imatsatuu, Ayihudatu, Ayihudatsaw laametteedda nuuppe amareedawanttu, K'aris's'eese asatuunne, Arabiyaa asatuu, S'oossay ootseedda wolk'k'aama oosuwa nu k'aalaan untunttu haasayishshin siseeddo» yaageeddino.

¹² Ubbaykka maalalettiide, yewuu barenttoo gelennaan is's'ina barenttu gidдон, «Laa hawe waagiyaawee?» yaageeddino.

¹³ Shin hara asatuu ammaniyaawanttu bollan K'iliic'iidde, «Hawanttu ushiide matsotteeddino» yaageeddino.

P'es'iroosa Haasayaa

¹⁴ Shin P'es'iroosi, Yesuusi kiitteedda hara tammanne itti kiitettowanttunna denddi ek'k'iide, bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, untunttoo hawaadan yaagi odeedda; «Ayihudattoo, k'ay Yerusaalamen de'iyaa ubbatoo, taani odiyaawaa sisite. Hawe hinttenttoo eretto; hinttenttu k'oppiyaawaadan, hawanttu matsottibeykkino.

¹⁵ Ayaw gooppe, wonttaappe biro heezzu saate gidee.

¹⁶ Shin hawe Nabiyaa Iyu'eel haasayeeddawaa.

¹⁷ «I haasayiidde, S'oossay hawaadan yaageedda;

wodiyaa wurssetsaan hawaadan hananawaa.

Taani asaa ubbaa bollan ta Ayaanaa gussana.

Hinttenttu attuma naanayenne hinttenttu mac'c'a naanay

timbbitiyaa odanawantta.

Hinttenttu wodalla naanaykka sas'aa be'anawantta;

hinttenttu c'imatuukka akumuwa akumettanawantta.

¹⁸ He gallassatun ta attuma k'oomatuwaa bollaninne

ta mac'c'a k'oomatuwaa bollan

Taani Ta Ayaanaa gussana.

Hewaappe guyye untunttu timbbitiyaa odanawantta.

¹⁹ K'ay Taani bolla saluwaan ooratsabaa,

garssa saankka malaataa bessana.

Suutsay, tamayenne shaariyaadan,

kammeedda c'uway de'ana.

²⁰ Wolk'k'aamanne bonchcho gideedda Godaa gallassay,

gakkanaappe kase away d'uumaana;

agenaykka suutsaa malatana.

²¹ He wode hawaadan hananawaa;

Godaa suntsaa s'eesiyaa ooninne attana

yaageedda.

²² «Israa'eeliyaa asatoo, ha k'aalaa sisite; Naazireetiyaa Yesuusi hinttenttu gidдон S'oossay barenan ootseedda wolk'k'aama oosuwaan, ooratsabaaninne malaatan hinttenttoo d'iishisseedda asaa; hewaa hinttenttukka eriita.

* 2:1 P'ens's'ek'ostte: Ayihudiyaa Asay Paasigaa Baalaa bonchchoodeppe ishatamu gallassay aad'd'i simmina bonchchettiyaa zarggaa k'oychchaa baalaa geetettiyawaa. 2:1 Wog. 23:15-21; Zar. 16:9-11 2:17 Iyu. 2:28-32

²³ Yesuusi hinttenttoo imettana mala, S'oossay kase bare sheniyaaninne bare eraan bare k'ofaa k'achchi wotseedda; yaatina, Aa hinttenttu nagaranchchatuwaa kushiyan mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishissiide, kak'issi wod'iseeddita.

²⁴ Shin hayk'uu Yesuusa oyk'k'anaw danddayibeenna diraw, S'oossay hayk'uwaa seelaa aappe d'ayissiide, Aa dentseedda.

²⁵ Ayaw gooppe, Daawite Yesuusabaa hawaadan yaageedda;

« Taani metootennaadan,

Goday ta ushechchaan de'iyaa diraw,
taani ubbaa wode Godaa ta matan be'ay.

²⁶ Hewaa diraw, ta wozanay nashetteedda;
ta ins's'arssankka nashechchay kumeedda.

K'ay ta bollaykka lo'o de'ana giide,
nashechchaan naagee.

²⁷ Ayaw gooppe, ta shemppuwaa,
Si'ooliyaan aggakka.

K'ay ne Geeshsha Na'aa anhaakka wook'etsakka.

²⁸ Neeni taana de'uwaa ogiyaa erissaadda.

Neeni taananna de'iyawaan,
taani darii nashettay

yaageedda.

²⁹ «Ishatoo, nu aawotuwaa kaappuwaa Daawitebaa taani hinttenttoo geeshshaade odanaw bessee; Daawite hayk'k'iide moogetteedda; Aa duufuu hachche gakkanawukka nu matan de'ee.

³⁰ Daawite Nabiyya gideedda dirawunne S'oossay Aa naanaa zeretsaappe ittuwaa Aa kawutetsaa oydiyaan utissanaw aw c'aak'keeddawaa ereedda diraw,

³¹ KIRSTTOOSA dendduwaa sintsaw s'eelliide, «Aa shemppuu Si'ooliyaan attibeena; Aa bollaykka wook'k'ibeenna» giide odeedda.

³² «S'oossay Yesuusa hayk'uwaappe dentseeddawoo nuuni ubbay markka.

³³ Hewaa diraw, S'oossay bareppe ushechcha baggan† Aa d'ok'k'u d'ok'k'u ootsiide, aw Geeshsha Ayaanaa immana geeddawaadan, Geeshsha Ayaanaa akkiide, hawaa hinttenttu ha'i be'iyawaanne sisiyaawaa nu bolla gusseedda.

³⁴⁻³⁵ «Ayaw gooppe, Daawite bare huup'ew saluwaa kesibeenna; shin yaageedda;

« Goday ta Godaa; «Taani ne morkkatuwaa,
neeni gediyaan yed'd'a ek'k'iyawaa ootsana gakkanaw
hawaan taappe ushechcha baggana utta» geedda»

yaageedda.

³⁶ «Hewaa diraw, S'oossay mask'k'aliyaa bolla misimaariyan ha hinttenttu d'ishiide kak'keedda Yesuusa Godanne KIRSTTOOSA ootseeddawaa Israa'eeliyaa asaa zeretsay ubbay tumuppe ero» yaageedda.

³⁷ Asay P'es'iroosi geeddawaa siseedda wode, asaw wozanay daroppe boshettina, P'es'iroosanne Yesuusi kiitteedda haratuwaa, «Nu ishadoo, yaatina nuuni ayaa udanee?» yaageeddino.

³⁸ P'es'iroosi untuntta, «Hinttenttu nagaray atto geetettana mala, nagaraappe simmiide, hinttenttu huup'iyaan huup'iyaan Yesuusi KIRSTTOOSA suntsan s'ammak'ettite. S'oossay immiyaa Geeshsha Ayaanaa hinttenttu akkana.

³⁹ Ayaw gooppe, S'oossay immana geedda k'aalay hinttenttussa, hinttenttu naanatuwaassanne Goday nu S'oossay barekko s'eesiya haakuwaan de'iyawanttu ubbaassa» yaageedda.

⁴⁰ P'es'iroosi untunttoo k'aalaa haraakka gujji markkattiide, «Ha wodiyya geella asaappe hinttenttu huup'iyaa ashshite» yaagiide zoreedda.

⁴¹ P'es'iroosi odeeddawaa akkeeddawanttu s'ammak'etteeddino; he gallassi heezzu sha" a gidiyaa Asay ammaneeddino.

⁴² Untunttu Yesuusi kiitteeddawanttu timirttiyaan, ittippetetsaan ukitsaa mentsi miyaawaaninne S'oossaa woosan genc'c'iino.

*Ammaniyaa Asay Ishatetsaaninne
Ittippetetsaan De'iyaa De'uwaa*

⁴³ Yesuusi kiitteeddawanttu kushiyan daro ooratsabayne malaatatuu oosettina, asaa ubbaa yashshay oyk'keedda.

2:25 Maz. 16:8-11 2:30 Maz. 132:11; 2 Sam. 7:12-13 † 2:33 *Ushechcha bagga*: Guussay bonchchuwaanne wolk'kaa bessiyaa sa'aa. 2:34-35 Maz. 110:1

⁴⁴ Ammaneedda ubbatuu ittippe de'iino; k'ay barenttoo de'yaabaa ubbaakka ittippe shaakki akkeeddino.

⁴⁵ Unttuntu barenttu gadiyaanne barenttoo de'yaabaa zal'i zal'iide, oonanne koshshedda keena miishshaa ubbaw shaakkeeddino.

⁴⁶ K'ay ubbaa gallassi, itti wozanaa gidiide, Geeshsha Golliyaan pac'c'ennan gaketiiide, barenttu golle golle s'eessettiide nashechchaaninne pashikka wozanaan k'umaa miino.

⁴⁷ S'oossaa galatiidde, asaa ubbaan sabetteeddino. K'ay Goday ammani attiyaawantta gallassi gallassikka untuntu bolla gujje.

3

Itti Wobba Bitanii Pas'eedda

¹ Itti gallassi, P'es'iroossinne Yohaannisi S'oossaa woossanaw udduppu saatiyaan Geeshsha Golliyaa beeddino.

² Yelettoodeppe doommiiide, gundda gidiide de'iyaa itti bitanii Geeshsha Golliyaa geliyaa asaappe miishshaa woossanaw, ubbaa gallassi darii lo'a giyaa Geeshsha Golliyaa peng-giyaan Asay afiide wotsiyaawe de'ee.

³ He wobba bitanii, P'es'iroossinne Yohaannisi Geeshsha Golliyaa gelana hanishin be'iide, miishshaa untunta woossedda.

⁴ P'es'iroosi Yohaannisanna Aa c'addi s'eelliide, «Nuukko haa s'eella» yaageedda.

⁵ Wobba bitanii untuntuppe ittibaa akkanaw koyyiide, untuntutukko s'eelledda.

⁶ Shin P'es'iroosi Aa, «Taw miishshay baawa; shin taw de'yaabaa taani new immana; Naazireetiyaa Yesuusi Kiristoosa suntsan denddaade hametta» yaageedda.

⁷ Yaatiide, wobba bitaniyaa bare ushechcha kushiyan oyk'k'iide, pude dentseedda; ellekka Aa gediinne meeshi mek'etsay min aggeedda.

⁸ Bitanii pude guppiide, dendi ek'keedda; yaanne haanne hametaa doommeedda. Hewaappe guyyiyaan hamettiide, guppiiddinne S'oossaa galatiidde, untuntunna ittippe Geeshsha Golliyaa geleedda.

⁹ I hamettishhiinanne S'oossaa galatishshin, Asay ubbay Aa be'eedda.

¹⁰ Yaatiide, miishshaa woossanaw darii lo'a giyaa Geeshsha Golliyaa penggiyaan utteed-dawe Aa gideeddawaa akekeeddino; I haneeddawaa be'iide maalaletteeddino.

P'es'iroosi Geeshsha Golliyaan Haasayeedda Haasayaa

¹¹ Bitanii P'es'iroossanne Yohaannisa oyk'k'i utteedda wode, Asay ubbay maalalettiide, Solomone baranddaa* giyaa saan ittippe untuntutukko wos's'eeddino.

¹² P'es'iroosi asaa be'eedda wode untunttoo yaageedda; «Israa'eeliyaa asatoo, ayaw hawoo maalalettiitee? Woy ayaw nuuna c'addi s'eelliitee? Nuuni nu wolk'kaan woy S'oossaa malatiyaawaan ha bitaniyaa hametseeddawaa hinttenttoo malatii?

¹³ Abraahaamo S'oossay, Yisaak'a S'oossay, Yaak'ooba S'oossay, nu aawotuwa S'oossay, hinttenttu aatsi immeeddawaa P'ilaas'oosi billanaw k'oppi utteedda wode, hinttenttu Aa sintsan, «Nuuni Aa erokko» geedda bare Na'aa Yesuusa bonchcheedda.

¹⁴ Shin hinttenttu geeshshaanne s'illuwa, «Nuuni Aa erokko» giide, shemppuwaa wod'eeddawaa Aa diraa hinttenttoo billanaw P'ilaas'oosa woosseeddita.

¹⁵ De'uwa immiyaawaa hinttenttu wod'eeddita; shin S'oossay hayk'uwaappe Aa dentseeddawoo nuuni markka.

¹⁶ Ha wobba bitaniyaa Yesuusa suntsaa wolk'k'ay miniseedda; hinttenttu be'iyaawenne eriyaawekka I Aa suntsan ammaniyaawaan oosetteedda; ha hinttenttu ubbaa sintsan Aa hawaadan loytseeddawe, Yesuusa I ammaniyaawaa.

¹⁷ «Ha"ikka taanaadan ammaniyaawanttoo, hinttenttukka hinttentta kaalliyaawant-tudan, erennaan ootseeddawaa taani eray.

¹⁸ Shin S'oossay beni, nabatuwaa ubbatuwa doonaan, «Kirsttoosi waayettana bessee» yaagiide odeedda; bare odeeddawaakka hawaadan poleedda.

¹⁹⁻²⁰ Simmi S'oossay hinttenttu nagaraa maaranaadan, Godaa matappe yaanaa minotetsaa wodii hinttenttoo yaanaadaaninne S'oossay Yesuusi Kiristoosa kase hinttent-too odetowaadan yeddanaadan, hinttenttu nagaraa paas'iide S'oossaakko simmite.

²¹ S'oossay geeshsha gideedda bare nabatuwaa doonaan benippe doommiiide haasay-eeddawaadan, ubbabay ooras'siyaa wodii gakkanaw, Yesuusi saluwaan gam'anaw bessee.

²² Muse, «Goday S'oossay, hinttenttu zariyaa giddoppe hinttenttoo taanaadan nabiya dentsana; hinttenttu I giyaawaa ubbaa sisite.

* **3:11** *Solomone baranddaa*: Geeshsha golliyaa away doliyaa sintsa baggana c'ora Asay shiik'iyaa adussanne aako sa'aa. **3:22** Zar. 18:15, 18

²³ He nabii odiyaawaa sisenna Asay ooninne asaa giddoppe shaaketti d'ayo» yaageedda.
²⁴ «K'ay Saameelappe doommiide, aappe kaala denddeedda nabatuu ubbatuu, ha wodiyaabaa odeeddino.

²⁵ Hinttenttu nabatuwaa naanaa; k'ay S'oossay Abraahaamoo, «Sa'an de'iyaa asaa ubbaa taani ne zeretsaa baggana anjjana» yaagiide nu aawotuwaana c'aak'eedda c'aak'uwaa laattiyaa naanaa.

²⁶ S'oossay hinttentta ubbatuwaa hinttenttu iita oosuwaappe zaariide anjjana mala, bare K'oomaa* dentsiide, hinttenttoo koyro yeddeedda» yaageedda.

4

P'es'iroossinne Yohaannisi Ayihudatuwaa Shanggatuwaa Sintsa Shiik'eeddino

¹ P'es'iroossinne Yohaannisi asaw odishin, k'eesatuwaa kaappatuu, Geeshsha Golliyaa wotaadaratuwaa azaziyaawenne Saduk'aawanatuu,

² untunttu asaa tamarissiyaa dirawunne hara asatuu hayk'uwaappe denddanawoo markka gidana mala, Yesuusi hayk'uwaappe denddeeddawaa odeedda diraw, darii yilotiide, untunttukko yeeddino.

³ Untuntta oyk'k'iide, sa'ay omarsidiggo diraw wonttanaw k'asho golle gelisseeddino.

⁴ Shin k'aalaa siseeddawanttuppe c'oratu ammaneeddino; attuma asaa payduu icheshu sha" a keena gideedda.

⁵⁻⁶ Wonttetsa gallassi, untuntta mooddiyaawanttu, Ayihuda asaa c'imatuu, Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttu, k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappatuu Haanni, K'ayaafi, Yohaannisi Iskkindirinne k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappatuwaa dabbattuu ubbay Yersaalamen shiik'eeddino.

⁷ Yesuusi kiitteeddawantta barenttu gidduwaan essiide, «Aya wolk'k'aan woy O suntsan hawaa hinttenttu ootseedditee?» yaagiide oochcheeddino.

⁸ He wode P'es'iroosi barenan Geeshsha Ayyaanay kumina, untuntta hawaadan yaageedda; «Asaa kaaletsiyaawanttoo, Ayihuda asaa c'imatoo,

⁹ hache ha hargganchcha bitaniyaw oosetteedda lo"o oosuwaabaanne I waan pas'eeddentto, hinttenttu nuuna oochchooppe,

¹⁰ mask'k'aliyaa bolla misimaariyan hinttenttu d'ishiide kak'k'ina, S'oossay hayk'uwaappe dentseedda Naazireetiyaa Yesuusi Kiristtoosa suntsan ha bitanii pas'iide, hinttenttu tsitsaan ek'k'eeddawe hinttenttu ubbawunne Israa'eeliyaa asaa ubbaw eretto.

¹¹ Golliyaa kees'siyaawanttu hinttenttu kad'iide is'seedda tuussay golliyaa ubbaa tookkiyaa koshshiyaa tuussaa gideedda.

¹² Asay atosetsaa Yesuusa baggana demmanaappe attin, hara O baggannanne demmenna; nuuni Aa suntsan ootsanaw bessee; ayaw gooppe, S'oossay saluwaappe garssan asaw immeedda hara suntsay baawa» yaageedda.

¹³ Shiik'uwaa Asay P'es'iroossinne Yohaannisi s'aleedda s'alaa be'eedda wode, untunttu tamaribeenna c'oo asaa gideeddawaa akeekiide maalaletteeddino; untunttu Yesuusanna de'iyaaawaakka ereeddino.

¹⁴ K'ay pas'eedda bitanii P'es'iroossannanne Yohaannisanna ek'k'eeddawaa Asay be'iide, giyaawaa d'ayeeddino.

¹⁵ Shin P'es'iroossinne Yohaannisi shiik'uwaappe kare kesana mala Asay azaziide, bare giddon zorettiide,

¹⁶ «Ha asatuwaa ayaa udanee? Ayaw gooppe, untunttu kushiyan oosetteedda wolk'k'aama malaatatu Yersaalamen de'iyaa ubbaw beetteedda. Nuuni hewaa erokko gaanaw danddayokko.

¹⁷ Shin yewuu asaw laalettenna mala, hawaappe sintsaw ha asatuu Yesuusa suntsaa oossinne odennaadan, minisiide untunttu, «Hinttena erite» goytte» yaageeddino.

¹⁸ Untunttu s'eesiide, Yesuusa suntsaa mulekka dentsenaadaaninne aabaa tamaris-sennaadan azazeeddino.

¹⁹ Shin P'es'iroossinne Yohaannisi zaariide, «S'oossaw eeno giyaawaa aggiide, hinttenttoo eeno giyaawe S'oossaa sintsan lo" enttonne ane hintte pirdдите.

²⁰ Ayaw gooppe, nuuni be'eeddabaanne siseeddabaa odennaan agganaw danddayokko» yaagiide shiik'eedda asaw odeeddino.

²¹ Shiik'eedda Asay untunttu muranaw gaasottiyaabay d'ayina, laa'entsuwaa darssi palumettiide, haneeddabaw Asay ubbay S'oossaa galatiyaa diraw, untunttu billiide yed-deeddino.

²² He harggiyaappe patsiyaa malaatatu aw oosetteedda bitanii yelettoodeppe laytsay aw oytamuwaappe aad'd'eedda.

*Yesuusi Kiitteeddawanttunne Hara Ammaniyaa
Asatuu D'uma Wode Woosseedda Woosaa*

²³ P'es'iroossinne Yohaannisi bilettiide, barenttu dabbatuwaakko biide, k'eesatuwaa kaappatuunne Ayihuda c'imatuu barentta geeddabaa ubbaa untunttoo odeeddino.

²⁴ Unttuntu hewaa siseedda wode, itti wozana gidiide, S'oossaa hawaadan yaagiide woosseeddino; «Ubbaa Mooddiyaa Godaw, saluwaa, sa'aa, abbaanne untunttu gidдон de'iyaa ubbabaa med'd'eeddawoo,

²⁵ Neeni New ootsiyaa nu aawuwaa Daawite doonaan Geeshsha Ayyaanay haasayaadde, «Ayihuda gidenna Asay ayaw yiloteeddee?

K'ay Asay ayaw danbbennabaw mak'k'eteeddee?

²⁶ Sa'aa kaatatu giigetteeddino;

gadiyaa mooddiyaawanttu Godaa bollaninne
I okkeedda Kiristtoosa bolla ittippe denddeeddino,
yaagaade haasayaadde.

²⁷ «Ayaw gooppe, Heeroodisinne P'ens's'enaawiyaa P'ilaas'oosi Ayihuda gidenna asaananne Israa'eeliyaa asaana, neeni okkeedda Kiristtoosa ne Geeshsha Na'aa Yesuusa bolla denddanaw, ha katamaan shiik'eeddawe tuma.

²⁸ K'ay neeni ne wolk'k'aaninne ne sheniyaan hanana gaade k'oppa utteeddabaa ubbaa ootsanaw shiik'eeddino.

²⁹ Ha"ikka Godaw, untunttu naasiyaa s'eella; nuuni neena kaalliyaawanttu, ne k'aalaa kumentsaa k'onc'c'etetsaan odanaadan, nuuna danddayissa.

³⁰ Patsanaw ne wolk'k'aa bessa; k'ay ne Geeshsha Na'aa Yesuusa suntsan ooratsabaanne malaataa oosissa» giide woosseeddino.

³¹ Unttuntu S'oossaa woosseeddawaappe guyyiyaan, he untunttu shiik'eeddasay k'aas's'eedda. Unttuntu ubbaan Geeshsha Ayyaanay kumina, S'oossaa k'aalaa k'onc'c'etetsaan odeeddino.

Koyro Ammaneedda Asatuwaa Ittipetetsaa De'uwaa

³² Ammaniyaawanttu ubbatuu k'ofaaninne wozanaan ittuwaa gideeddino. Unttuntu mehii ubbay ittippe de'iyawaappe attin, barew de'eeddabaa ooninne barenttubaa gibeenna.

³³ Yesuusi kiitteeddawanttu Godaa Yesuusi hayk'uwaappe denddeeddawaa wolk'k'aama wolk'k'aan markkattiino; k'ay S'oossay untunttoo ubbaw aad'd'o keekatetsaa darissiide immeedda.

³⁴ Ammaniyaawanttu gidдон metootanchchay ittuunne baawa; ayaw gooppe, biittay woy gollii de'iyawaanttu ubbatuu zal"iide, akkeedda miishshaa ahiide,

³⁵ Yesuusi kiitteeddawanttoo immiino; he miishshay asaw koshshiyaawaadan shaaketti, huup'iyaa huup'iyaa imettee.

³⁶ K'op'iroosa geetettiyaa saan yeletteedda Yoosefo giyaa Leewiyaa zarii ittuu de'ee; Aa suntsaa Yesuusi kiitteeddawanttu Barnaabaasa geeddino. Hewaa biletsey «Mentsetsiyaa Na'aa» giyaawaa.

³⁷ Barnaabaasi barew de'iyaa gadiyaa zal"eedda miishshaa ahiide, Yesuusi kiiteeddawanttoo immeedda.

5

Hanaaniyaanne Aa Machchatti Sap'p'iuro

¹ Itti Hanaaniyaa geetettiyaa bitanii bare machchatti Sap'p'iirinna gadiyaa zal"eedda.

² He zal"eedda miishshaappe bare machchata erishshin ashshiide, attowaa Yesuusi kiitteeddawanttoo immeedda.

³ Shin P'es'iroosi Hanaaniyaa, «Neeni Geeshsha Ayaanaa c'immaade ne gadiyaa zal"eedda miishshaappe shaakka ashshana mala, s'alahii ne wozanaan ayaw geleeddee?

⁴ Neeni zal"anaappe kase gadii newaa gidennee? K'ay neeni zal"a simminakka miishshay neessa gidennee? Yaatina, hawaa malabaa ootsanaw ayaw ne wozanaan k'oppaaddii? Neeni S'oossaw worddotowaappe attin, asaw worddotabeykka» yaageedda.

⁵ Hanaanii he k'aalaa siseedda elekka kunddiide hayk'k'i aggeedda; hewaa siseedda ubbay daro yayyeedda.

⁶ Wodalla asatuu soy geliide, Aa anhaa s'aas'iide, karew kesi Aa moogeeddino.

⁷ Heezzu saate gidowaappe guyyiyaan, Hanaaniyaa machchata hewaa erennaan de'aadde gelaaddu.

⁸ P'es'iroosi izo, «Hinttenttu gadiyaa hanni keena miishshaan zal"eedditee? Ane taw oda» yaageedda.

Iza, «Ee hanni keena miishshaan zal"eeddo» yaagaaddu.

⁹ P'es'iroosi mishiratto, «Neeninne ne asinay Godaa Ayaanaa paac'c'anaw ayaw zoretteedditee? Be'a; ne asinaa moogeedda asatuu karen de'iino; ne anhaakka untunttu kare kessana» yaageedda.

¹⁰ Mishiratta he man"iyaan P'es'iroosa gediyaan matan kunddaade hayk'k'a aggaaddu; wodalla asatuu geliyaa wode hayk'k'eeddawunno demmiide, kare kesseeddawaappe guyye, izi asinaa duufuwaa matan moogeeddino.

¹¹ Ammaniyaa asaa ubbayne hewaa siseedda hara Asay ubbay darii yayyeedda.

*Yesuusi Kiitteeddawanttu Kushiyan Oosetteedda
Ooratsabatuwaanne Maalalissiyaawantta*

¹² Yesuusi kiitteeddawanttu daro malaataanne ooratsabaa asaa gidдон ootsiino; ammaniyaa ubbatuu Solomone baranddaan ittippe shiik'iino.

¹³ Hara asaappe untuntunna gaketanaw haray atto ituunne s'alibeenna; shin Asay untuntta bonchchee.

¹⁴ Ammaniyaa attuma asayne mac'c'a Asay kasewaappe c'oray Godaw gujettee.

¹⁵ Hewaa diraw, Asay hargganchchatuwaa shanchchamaaninne saleenan k'eri tookkiide, P'es'iroosi hewaanna aad'd'iyaa wode haray atto, aw kuwenttonne untuntuppe ittuwaa ittuwaa bollanna aad'd'ana mala, katamaa ogiyaa doonaa kessiide wotsee.

¹⁶ K'ay c'ora Asay Yersaalame matan de'iyaa katamatuwaappe hargganchchatuwaanne iita ayyaanan oyk'etteedda asatuwaa akki yeeddino; ubbatuukka pas'eeddino.

Yesuusi Kiitteeddawanttu Bolla Yedesay Denddeedda

¹⁷ Hewaappe simmina k'eesatuwaa kaappuunne aanana de'iyaa Saduk'aawanatuu ubbatuu Yesuusi kiitteeddawantta daro k'anaatiide, untunttu bolla denddeeddino.

¹⁸ K'ay Yesuusi kiitteeddawantta oyk'k'iide, ubbaa asaa k'achchiyaa golliyaan yeggeeddino.

¹⁹ Shin Godaa kiitanchchay k'amma k'asho golle penggiyaa dooyyiide, Yesuusi kiitteeddawantta kare kessiide,

²⁰ «Hinttenttu biide, Geeshsha Golliyaan ek'k'iide, ha ooratsa de'uwaa k'aalaa ubbaa asaw odite» yaageedda.

²¹ Yesuusi kiitteeddawanttu hewaa siseedda wode, wonttumaatsaan Geeshsha Golliyaa geliide, tamarissanaw doommeeddino.

K'ay k'eesatuwaa kaappuunne aanana de'iyaaawanttu yiide, shiik'eedda asaana Is-raa'eeliyaa c'imatuwaa ubbatuwaa ittippe s'eesiide, Yesuusi kiitteeddawantta barenttu sintsa ahana mala, wotaadaratuwaa k'asho golle kiitteeddino.

²²⁻²³ Shin wotaadaratuu k'asho golle biide, Yesuusi kiitteeddawantta demmibeykkino; guyye simmiide shiik'eedda asaw, «Nuuni biyaa wode k'asho golle kariyaa daro minisi k'achchina, naagiyaawanttukka penggiyaan ek'k'eeddawantta demmeeddo; shin nuuni k'asho golliyaa dooyyiya wode, golle garssan haray atto itti asayne baawa» yaageeddino.

²⁴ Geeshsha Golliyaa wotaadaratuwaa kiittiyaawenne k'eesatuwaa kaappatuu hewaa siseedda wode, «Hawe waanuwaashsha? K'ay gidini ayee hananddeeshsha?» yaagiide hirggeeddino.

²⁵ Hewaappe guyyiyaan, itti bitanii untunttukko yiide, «Be'ite; k'asho golliyaan hintte k'achcheedda asatuu Geeshsha Golliyaan ek'k'iide, asaa tamarissiino» yaagiide untunttoo odeedda.

²⁶ Geeshsha Golliyaa wotaadaratuwaa azaziyaawe wotaadaratuwaanna biide, Yesuusi kiitteeddawantta aheedda; shin untunttu barentta Asay shuchchaan c'addanawantta giide yayyeedda diraw, untuntta loddan aheeddino.

²⁷ Untunttu Yesuusi kiitteeddawantta ahiide, hewaa shiik'eedda shangguwaa sintsan essina, k'eesatuwaa kaappuu untuntta,

²⁸ «Hinttentta nuuni he bitaniyaa suntsan tamarissenna mala minisiide azazibeykkoo? Be'ite; hintte timirttiyaa Yersaalame katamaa ubbaa gatseedita; k'ay he bitaniyaa shempuwaan nuuna oytanaw k'oppiita!» yaagiide oochcheedda.

²⁹ P'es'iroossinne Yesuusi kiitteedda haranttu zaariide yaageeddino; «Nuuni asaw azazettanaappe S'oossaw azazettanaw bessee.

³⁰ Mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishi kak'k'iide, hintte wod'eedda Yesuusa nu aawotuwa S'oossay hayk'uwaappe dentseedda;

³¹ Israa'eelatto nagaraappe simaanne nagaraa atto guussaa Yesuusi immana mala, S'oossay mooddiyaawaanne ashshiyaawaa Aa ootsiide, bareppe ushechcha baggan d'ok'k'u d'ok'k'u ootseedda.

³² Hewoo nuuni markka; k'ay S'oossay barew azazettiyaawanttoo immeedda Geeshsha Ayyaanaykka markka» yaageeddino.

³³ Shiik'eedda Asay hewaa siseedda wode, daro yilotiide, Yesuusi kiitteeddawantta wod'anaw k'oppeeddino.

³⁴ Shin asaa ubbaan daro bonchchetteedda Gamaaliyaala geettetiyyaa, higgiiyaa tamarissiyaa itti Parisaawii, shiik'uwaan denddi ek'k'iide, Yesuusi kiitteeddawanttu guutsa wodiyyaa kare kesana mala

³⁵ azaziide hewaan shiik'eedda asaa hawaadan yaageedda; «Israa'eeliyyaa asatoo, hintte ha asatuwaa ootsana k'oppiyaawaan hinttentta naagite.

³⁶ Ayaw gooppe, hawaappe kase wodiyaan Tewodaasa geettetiyyaawe barena wolk'k'aama giide denddeedda; denddina oyddu s'eetu gidiiyaa asatuu aanana gaketteddino; shin Aa wod'ina, Aa kaalleedda ubbatuukka laalettiide, maaddenna asaa gidiiide atteeddino.

³⁷ Hewaappe guyyiyaan, Asay paydettiyyaa wode, Galiilaa Yihuday denddiide, daro asaa paannuwaa ootsiide kaaletseedda; shin aakka wod'ina, Aa kaalleedda Asay ubbay laalettseedda.

³⁸ «Ha"ikka taani hinttenttoo oday; ha asatuwaappe shaakettite; untuntta bochchoppite. Ayaw gooppe, ha k'ofayenne ha oosuu Asay ootseeddawaa gidoope d'ayana.

³⁹ Shin ha k'ofayenne ha oosuu S'oossaappe yeeddawaa gidoope, hintte untuntta d'ayissanaw danddaykkita; ooni eri hawaa haniide S'oossaanna hintte iitettennaadan» yaageedda.

⁴⁰ Hewaappe guyye shiik'eedda Asay Gamaaliyaala zoriyyaa akkiide, Yesuusi kiitteeddawantta s'eesiide, lissuwaan shoc'isseeddino; hewaappe guyyiyaan untuntta, «Yesuusa suntsaa laa'entsuwaa ubbakka dentsoppite» gi billiide yeeddeeddino.

⁴¹ Yesuusa suntsaa diraw, untunttu ugatiidde yeellatanaw bessiyaabaa k'oppeedda diraw, shangguwaa sintsaappe nashettiide keseeddino.

⁴² Untunttu ubbaa gallassi Geeshsha Golliyaaninne asaa soyin Yesuusi, Kiristtoosa gideeddawaa tamarissiyaawaanne odiyaawaa yaa gujjeeddino.

6

Woosa Golliyyaa Maaddiyaa Laappu Asatuu Dooretteeddino

¹ He wode, kaalliyaawanttu payduu dari dari biishshin, Giriike k'aalaa haasayiyyaa Ayihudatuunne Yihudaan de'iyyaa Ayihudatuu walak'etteeddino; ayaw gooppe, Giriike k'aalaa haasayiyyaa Ayihudatuu, «Ubbaa gallassi gishettiyyaa k'umaan nu asinay hayk'k'o mac'c'awanttu naak'ettiino» yaageeddino.

² Yesuusi kiitteedda tammanne laa"atuu woosa golle asaa ubbaa s'eesiide, hawaadan yaageeddino; «Nuuni S'oossaa k'aalaa odiyaawaa aggiide, k'umaa gishanaw nuw bessena.

³ Ishatoo, lo" a geettetiyaawantta Geeshsha Ayyaanayenne aad'd'o eratetsay kumeedda laappu asatuwaa hintte giddoppe doorite; nuuni k'ay untuntta ha oosoo suntsana.

⁴ Shin nuuni S'oossaa woosaaninne k'aalaa oduwaan minnana» yaageeddino.

⁵ Yesuusi kiitteeddawanttu haasayeedda haasayay asaa ubbaa nashechcheedda; hewaappe guyye, ammanuunne Geeshsha Ayyaanay kumeedda Iss's'ifaanoosa, Pilip'p'oosa, P'irokorooa, Nik'aaroon, S'imoon, P'arimeenanne Ayihudatuwaa ammanuwaan geleedda Ans's'ookiyaa Niik'olaawoosa dooreeddino.

⁶ Yaatiide Yesuusi kiitteeddawanttu sintsaan untuntta essina, Yesuusi kiitteeddawanttu S'oossaa woosseeddawaappe guyyiyaan, barenttu kushiyyaa untunttu bolla wotseeddino.

⁷ S'oossaa k'aalay aakki aakki beedda; kaalliyaawanttu payduwaan Yerusalaamen darssi dari dari beedda; k'ay c'ora k'eesatuukka ammaneeddino.

Woosa golliyyaa Kaaletsiyyaa

Iss's'ifaanoosi Oy'k'etteedda

⁸ Aad'o keekatetsayenne wolk'k'ay kumeedda Iss's'ifaanoosi, asaa gidдон ooratsabaanne wolk'k'aama malaataa ootsee.

⁹ Ayiletetsaappe keseedda asaa giyyaa Ayihuda ammaniyaawanttuppe, K'ereenappe, Iskkindiriyaa asatuwaappe, Kil'k'k'iyaaappenne Iisiyaappe yeedda itti itti asatuu denddiide, Iss's'ifaanoosanna palumetteeddino.

¹⁰ Shin Iss's'ifaanoosi aad'd'o eratetsaaninne Ayyaanaan haasayiyaawaa digganaw danddaybeykino.

¹¹ He wode untunttu, «Muse bollanne S'oossaa bolla I boriyaa k'aalaa haasayishshin siseeddo» giyaa worddo asatuwaa shammeeddino.

¹² Asaa ubbaa, c'imatuwaanne Muse higgiiyaa tamarissiyaawantta hank'k'etseeddino; Iss's'ifaanoosakko yiide Aa oyk'k'iide, shiik'eedda asaakko ahina,

¹³ Aa bolla s'eeseedda worddo markkatuu, «Ha bitanii ha Geeshsha Golliyaanne Muse higgiiyaa boriyaawaa awudenne aggena.

¹⁴ Ayaw gooppe I, «Hawe Naazireetiyya Yesuusi ha Geeshsha Golliyaa kolana; Muse nuw immeedda higgiiyaakka laammana» yaagishin, nuuni siseeddo» yaageeddino.

¹⁵ Shiik'uwaaan utteedda Asay ubbay Iss's'ifaanoosa akeekiide s'eelliyaa wode, Aa som"i kiitanchchaa som"iyaa malatee.

7

Iss's'ifaanoosa Haasayaa

¹ K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu Iss's'ifaanoosa, «Hawe tumee?» yaagiide oochcheedda.

² Iss's'ifaanoosi, «Taanaadan ammaniyaawanttoo, ta aawaatoo, sisite! Nu aawuwaa Abraahaamo biro Kaaraane baanaappe kase Masip'p'es'oomiyan de'ishshin, bonchcho S'oossay aw beettiide,

³ «Ne biittaappenne ne dabbatuwaappe shaakettaade, taani neena bessiyaa gadiyaa ba» yaageedda.

⁴ He wode Abraahaamo Kaladaawatuu gadiyaappe kesiide, Kaaraanen de'anaw beedda. Aa aabbu hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, S'oossay Aa ha gade hintte ha'i de'iyaasaa aheedda.

⁵ I ha gadiyaappe haray atto, gediyaan yed'd'iyaa sa'aakka Abraahaamoo immibeenna; shin aw na'ay d'ayooppeekka, S'oossay Aa, «Taani newunne neeppe guyyiyaan, ne zeretsaw ha gadiyaa laata ootsaade immana» yaageedda.

⁶ S'oossay Abraahaamoo, «Ne zaratuu hara gediyaan de'ana; yaan oyddu s'eetu laysaw untunttu ayiletananne naak'ettana.

⁷ Shin taani ne zeretsaa mooddiyyaa asaa bolla pirddana; hewaappe guyyiyaan, untunttu he gadiyaappe kesiide, hawaan taw goyinnana» yaageedda.

⁸ S'oossay Abraahaame zeretsay k'as's'arettana mala aanana c'aak'k'ina, Yisaak'a I yeliide, hosppuntsa gallassi k'as's'areedda; Yisaak'i Yaak'ooba k'as's'arina, k'ay Yaak'oobi tammanne laa"u aawotuwaaw kaappatuwaa k'as's'areedda.

⁹ «Aawotuwaaw kaappatuu Yooseefo k'anaatiide, Gibs'e gadiyaw ayiletanaadan, Aa zal"eeddino; shin S'oossay aanana ittippa de'ee.

¹⁰ S'oossay waayiyaa ubbaappeekka Aa kesseedda; k'ay Gibs'e kaatiyaa sintsankka nashshuwaanne aad'd'o eratetsaa aw immeedda; Gibs'e kaatii Yooseefow Gibs'e gadiyaanne bare golliyaa ubbaa mooddanaadan, suntsatetsaa immeedda.

¹¹ «Gibs'e gadiyaaninne Kanaane gadiyaan ubbaan koshay geliide, c'ora asaa metootseedda; he gaasuwaan nu aawotuu k'umaa demmibeykino.

¹² Yaak'oobi Gibs'e gadiyaan katsay de'iyawaa sisiide, nu aawotuwaaw koyro yaa yeddeedda.

¹³ Laa'entsuwaa buissan Yooseefo bare ishato eretteedda; k'ay Gibs'e kaatiikka Yooseefo zariyaa ereedda.

¹⁴ Yooseefo bare aawuwaa Yaak'oobinne bare dabbuu ubbay mulekka laappun tammanne ichcheshu Asay barekko yaana mala, kiittiide s'eegisseedda.

¹⁵ Yaak'oobi Gibs'e gadiyaa wod'd'iide hayk'k'eedda; nu aawotuukka yaan hayk'k'eeddino.

¹⁶ Untunttu anhay hewaappe Sekeema geetettiyyaa gadiyaa tookettiide, yaan Abraahaamo Hamooraa naanaappe daro biraan shammeedda duufuwaan moogetteedda.

¹⁷⁻¹⁸ «Shin S'oossay Abraahaamoo immana geeddawe polettiyaa wodii gakkana matina, Yooseefo erenna hara kaatii Gibs'e gadiyaan denddana gakkanaw, Asay dari dari beedda.

¹⁹ He kaatii nu zariyaa c'immiidde, guutsa naanay hayk'k'ana mala, kare untuntta kessi olanaadan, nu aawotuwaaw un"etseedda.

²⁰ «Muse yeletteeddawe he wode; S'oossaa sintsan I daro lo"o na'aa gideedda; bare aawuwaa golliyaan heezzu agenaar gakkanaw dic'eedda.

²¹ Muse wora oletteedda wode, Gibs'e kaatiyaa naatta demmaade bare na'aadan Aa dichchaaddu.

²² Muse Gibs'atuwaa aad'd'o eratetsaa ubbaa tamaariide, k'aalaaninne oosuwaan wol'k'aama asaa gideedda.

²³ «Shin Musew yelettoodeppe laytsay oytamuwaa kumeedda wode, bare ishatuwaa, Israa'eeliyaa asatuwaa be'anaw bare wozanaan k'oppeedda.

²⁴ Israa'eelatuwaappe ittuwaa Gibs'eppe ittuu naak'k'ishshin be'iide, he Israa'eeliyaa maaddeedda; he naak'k'eedda Gibs'e bitaniyaa wod'iide, Aa haluwaa kesseedda.

²⁵ Muse bare ishatuwaa bare baggana S'oossay ashshana haniyaawaa untunttu akee-keeddino giide k'oppeedda; shin untunttu akeekibeykkino.

²⁶ «Wonttetsa gallassi laa"u Israa'eeliyaa asatuu ittuu ittuwaanna wad'ettiyaawantta demmiide, untunttu sigetsanaw koyyiide, «Asatoo, ishatuu hinttenttu ayaw ittuu ittuwaa naak'k'iitee?» yaageedda.

²⁷ «Shin he bare shooruwaa naak'k'iyaaawe Musa, «Neena nu bolla mooddiyaawaanne daannaa ootsiide, suntseeddawe oonee?»

²⁸ Neeni zino Gibs'e bitaniyaa wod'eeddawaadan, taanakka wod'anaw koyyay?» yaagiide, Musa karew sugi yegeedda.

²⁹ Muse hewaa siseedda wode Gibs'eppe kesiide, Midiyaama gadiyaan bete gidi de'iide, laa"u attuma naanaa yaan yeledda.

³⁰ «Godaa kiitanchchay oytamu laytsaappe guyyiyaan, Siinaa Deriyaa matan de'iyaa bazzuwaa buuran ees's'iyaa tamaa lac'uwaa gidдон Musew beetteedda.

³¹⁻³² Muse bare be'eeddawoo maalalettiide, akeeki s'eellanaw buuraa mataan I shiik'i de'ishshin, Godaa k'aalay, «Taani ne aawotuwwaa S'oossaa, Abraahaame S'oossaa, Yisaak'a S'oossaa, Yaak'ooba S'oossaa» yaagiide Musekko yeedda. Muse yashshaa kokkoriide, s'eellanaw s'alibeenna.

³³ «Goday Musa, «Neeni ek'k'eedda biittay geeshsha gidiyaa diraw, ne gediyaan de'iyaa c'aammaakka kessa.

³⁴ Taani Gibs'en de'iyaa Ta asaa waayiyaa geeshsha be'aade, k'ay untunttu ooliyaakka sisaade, untunttu ashshanaw wod'd'aad. Ha"i haaya. Taani neena Gibs'e kiittana» yaageedda.

³⁵ «He Musa Israa'eelatu; «Neena nuuna mooddiyaawaanne daannaa ootsiide suntseeddawe oonee?» yaagiide is's'eeddino; buuraa gidдон aw beetteedda kiitanchchan mooddiyaawaanne ashshiyaaawaa gidana mala, S'oossay Aa kiitteedda.

³⁶ He Muse Israa'eelatuwaa Gibs'e gadiyaan Zo'o Abbaaninne mela biittaan, oytamu laytsaw ooratsabaanne malaataa ootsiide, Gibs'eppe kaaletseedda.

³⁷ «Israa'eeliyaa asaw, «S'oossay taana dentseeddawaadan, hintte zariyaa giddoppe ta mala nabiyaa hinttenttoo dentsanawaa» yaageeddawe he Musa.

³⁸ I Israa'eeliyaa asaa maabaraanna ittippe mela biittaan de'eeddawaan; I nu aawotuwaanne Siinaa Deriyaa bollan barew haasayeedda kiitanchchaanna ittippe de'eedda. Yaatiide S'oossaaappe de'uwaa k'aalaa nuw immanaw akkeedda.

³⁹ «Musew nu aawotuuz azazettanaw dosibeykkino; shin gede Aa sugi oliide, guyye Gibs'e simmanaw amotteeddino.

⁴⁰ K'ay Aaroona, «Nuuna kaaletsiyaa s'oossatuwaa nuw med'd'a; ayaw gooppe, ha nuuna Gibs'eppe aheedda Muse waaneeddentto nuuni erokko» yaageeddino.

⁴¹ Miizzaa Maraa malatissiide, he wode eek'aa ootseeddino; he eek'aw yarshshuwaa yarshshiide, barenttu kushii ootseedda oosuwaan nashetteeddino.

⁴² Shin S'oossay untunttoo zokkiyaa zaareedda; untunttu saluwaa s'oolinttiyaw goyinnanaadan, untunttu aggeedda; nabatuwaa mas'aafan,

«Israa'eeliyaa asatoo, oytamu laytsaa,
asay baynna saan shukkeedda mehiyaanne yarshshuwaa,
taw yarshsheedditee?»

⁴³ Hinttenttu hinttenttoo goyinnanaw
ootseedda eek'atuwaa, Molooka dunkkaaniyaanne
Refaana giyaa hintte s'oossaa s'oolinttiyaa tookkeedda.

Taani hinttentta Baablooneppe
hini bagga yeddana»
geetettiide s'aafetteedda.

⁴⁴ «Muse bare be'eeddawaa malatissiide, Goday aw odeeddawaadan med'd'eedda markkaa dunkkaanii nu aawaatoo mela biittaa de'ee.

⁴⁵ K'ay nu aawotuu dunkkaaniyaa barenttu aawotuwaappe kaallaan akkiide, S'oossay kase yedersseedda Ayihuda gidenna asaa biittaa oyk'k'eedda wode, Iyyaasunna gelisseed-dino; he dunkkaanii Daawite de'iyaa wodii gakkanawukka hewaan de'eedda.

⁴⁶ Daawite S'oossaa sabetteedda; k'ay Yaak'ooba, Goday de'ana golliiyaa kees's'anaw S'oossaa woosseedda.

⁴⁷ Shin aw golliiyaa kees's'eeddawe Solomona.

⁴⁸⁻⁵⁰ «Shin nabii,

« Goday, «Saluu ta kawutetsaa oydiyaa;
sa'aykka ta gedii yed'd'iyaa saa.

Yaatina, taw ayaa mala golliiyaa kees's'anitee?

Woy taani shemppanasay hak'anee?

Ha ubbaabaa ta kushiyan med'd'abeykkita?» yaagee»

geeddawaadan, Ubbaappe Bolla S'oossay Asay kees's'eedda golliyaan de'enna.

⁵¹ «Hinttentu aybe morggii mino asee? Hinttentu wozanay S'oossaa k'aalaa akkanaw aybe dammeeddawee? Hinttentu haytsaykka waan tulleeeddee? Ubbaa wode Geeshsha Ayyaanaw azazettenan is's'iita.

⁵²⁻⁵³ Nabatuwaan hinttentu aawotuu yederssibeennawe oonee? S'oossaa Na'ay S'illuu yaanawaa kasetiide odeeddawanttakka wod'eeddino. Ha'i hinttentukka ki- itanchchatuwa kushiyaappe S'oossaa higgiyaa akkiide azazettibeenawanttu, S'illuwa aatsi immiide wod'eedita» yaageedda.

Iss's'ifaanoosa Shuchchaan Dechchiide Wod'eeddino

⁵⁴ Unttuntu hewaa siseedda wode, barenttu wozanaan Iss's'ifaanoosaw daro yilotiide, barenttu mettershshaa sa'iide naasseeddino.

⁵⁵ Shin Iss's'ifaanoosi barenan Geeshsha Ayyaanay kumina, saluwaa pude c'addi s'eelliide, S'oossaa bonchchuwaanne Yesuusi S'oossaappe ushechcha baggan ek'k'eeddawaa be'eedda.

⁵⁶ Yaatiide, «S'eellite, taani saluu dooyettina, Asaa Na'ay S'oossaappe ushechcha baggan ek'k'eeddawaa be'ay» yaageedda.

⁵⁷ Kooshshaa d'ok'ku ootsi waassiidde, barenttu haytsaa tuc'c'iide, ittippe gidi aakko wos's'eeddino.

⁵⁸ Katamaappe gas'aa Aa kessiide, shuchchaan c'addeeddino. Markkatuukka barenttu mayuwaa kessiide, itti Saa'oola geetettiyaa wodallaa matan wotseeddino.

⁵⁹ Iss's'ifaanoosi, «Ta Godaa Yesuusaa, ta shemppuwaa akka» yaagiide s'eegishshin, unttuntu shuchchaan Aa dechchiino.

⁶⁰ He wode I gulbbatiide, bare kooshshaa d'ok'ku ootsiide, «Ta Godaw, ha nagaraa untntutto atto ga» yaageedda. Hewaa giinne hayk'k'i aggeedda.

8

Saa'ooli Ammaniyaa Asaa Yedersseedda

¹ Saa'ooli Iss's'ifaanoose hayk'uu lo'a gi akkeedda. He gallassi Yerusaalamen de'iyaa ammaniyaawanttu bolla wolk'k'aama yederssuu denddeedda; Yesuusi kiitteeddawant- tuppe attin, ammaniyaawanttu ubbatuu Yihudaa gadiyaaninne Sammaariyaa gadiyaan laaletteeddino.

² S'oossaa asatuu Iss's'ifaanoosa moogeeddino; k'ay aw daro yeekkeeddino.

³ Shin Saa'ooli ammaniyaa asaa d'ayissanaw baas'etee; ubbaa golliiyaa geli geliide, attuma asaanne mac'c'a asaa goochchi goochchiide, k'asho golle yeddee.

Wonggalaa Mishiraachchuu Sammaariyaan Odetteedda

⁴ Laaletteedda ammaniyaawanttu k'aalaa odiide, ubbasaa beeddino.

⁵ Pilip'p'oosi Sammaariyaa katamaa wod'd'iide, Kiristtoosabaa asaw odeedda.

⁶ C'ora Asay Pilip'p'oosi geeddawaa darssi akeekiide siseedda; I ootsiyaa malaataakka be'eedda.

⁷ Ayaw gooppe, iita ayyaanatuu kooshshaa d'ok'ku ootsi haasayiide, c'ora asaappe keseeddino; k'ay c'ora sileeddawanttunne wobbatuu pas'eeddino.

⁸ He katamaan Asay daro nashetteedda.

⁹ Shin Simoona geetettiyaa itti bitanii kase, barena wolk'k'aama gi kaayiid, Sam- maariyaa asaa, «Laa hawe aybe ooratsabee» giissiide he katamaan de'eedda.

¹⁰ Guutsatetsaappe doommiide, woggatetsaa gakkanaw, Asay ubbay, «S'oossaa wolk'k'ay daro wolk'k'aamay hawaa» giide aabaa sisee.

¹¹ Daro wodiyaappe doommiide, kaayuwaan Sammaariyaa asaa «Laa hawe ayba ooratsabee» giissedda diraw, Asay aabaa sisee.

¹² Shin Pilip'p'oosi S'oossaa kawutetsaabaanne Yesuusi Kiristtoosa suntsaabaa atumawanttoonne mac'c'awanttoo mishiraachchuwa odiidde, untunttu aabaa ammaniide s'ammak'etteeddino.

¹³ K'ay Simoonikka bare huup'ew ammaniide s'ammak'etteeddawaappe guyyiyaan, Pilip'p'oosanna ittippe de'iidde, oosettiyaa malaataanne S'oossay ootseedda wolk'k'aama malaataa be'iide maalaletteedda.

¹⁴ Yesuusi kiitteedda Yersaalamen de'iyaaawanttu, Sammaariyaa Asay S'oossaa k'aalaa akkeeddawaa siseedda wode, P'es'iroosanne Yohaannisa untunttukko yeddeeddino.

¹⁵ P'es'iroossinne Yohaannisi wod'd'iide, ammaniyaawanttu Geeshsha Ayaanaa akkana mala, untunttu S'oossaa woosseeddino;

¹⁶ ayaw gooppe, Sammaariyaa asatuu Godaa Yesuusa suntsan s'ink'k'ataa s'alalaa s'ammak'etteeddawaappe attin, untuntuppe ittuwaa bollaninne Geeshsha Ayyaanay wod'd'ibeenna.

¹⁷ He wode P'es'iroossinne Yohaannisi barenttu kushiya untunttu bolla wotsowaappe guyyiyaan untunttu Geeshsha Ayaanaa akkeeddino.

¹⁸ Yesuusi kiitteeddawanttu barenttu kushiya untunttu bolla wotsina, untunttu Geeshsha Ayyaanay imetteeddawaa Simooni be'eedda wode, P'es'iroosassinne Yohaannisaaw miishshaa ahiide,

¹⁹ «Taanikka ta kushiya wotsiyaa ubbay Geeshsha Ayaanaa akkana mala, ha maataa tawukka immeerikkitee» yaageedda.

²⁰ Shin P'es'iroosi aw hawaadan yaageedda; «Neeni S'oossaa imotaa miishshaan shamanaw k'oppeedda diraw, ne miishshay neenanna c'oo d'ayo.

²¹ Ne wozanay S'oossaa sintsan suure gidenna diraw, new hawaan gishuu baawa.

²² Yaatawaappe guyyiyaan ha ne wozanaa iita k'ofaa diraw, nagaraappe simma; onni eri ne wozanaan de'iyaa iita k'ofaa S'oossay atto gaanenttonne S'oossaa woossa.

²³ Ayaw gooppe, neeni daro k'anaatiyaa oyk'k'aade nagaraa k'ashuwaan de'iyaaawaa taani be'ay» yaageedda.

²⁴ Hewaappe guyye Simooni P'es'iroosassinne Yohaannisaaw zaariide, «Hinttenttu geed-dawaappe ittibayenne taana gakkenna mala, hintte taw S'oossaa woossite» yaageedda.

²⁵ P'es'iroossinne Yohaannisi markatteeddawaappenne Godaa k'aalaa odeeddawaappe guyyiyaan, guyye Yersaalame simmeeddino; yaatiide Sammaariyaan de'iyaa daro k'eri katamatuwaan mishiraachchuwa k'aalaa odeeddino.

Pilip'p'oosi Top'p'iyaa Asaa

Gideedda Shuufaa S'ammak'eedda

²⁶ Godaa kiitanchchay Pilip'p'oosa, «Denddaade Yersaalameppe Gaaza afiyaa asi baynna mela sa'aa ogiyaakko ba; he ogii away kesiyaasaa s'eelliyaa wode ushechcha dugehaa baggana de'ee» yaageedda.

²⁷ Pilip'p'oosi denddiide beedda. Hinddekkko geetettiyaa Top'p'iyaa kaatattiw biit-taa mooddiiyaa I miishshaa ubbaakka naagiyaa Top'p'iyaa asaa gideedda itti shuufay de'iyaaawe goyinnanaw Yersaalame beedda.

²⁸ Paray goochchiyaa gaariyaan uttiide, Yersaalameppe guyye simmiide, nabiya Isiyaasa mas'aafaa nabbabee.

²⁹ Geeshsha Ayyaanay Pilip'p'oosa, «He gaariyaakko shiik'aade ittippe gida» yaageedda.

³⁰ Pilip'p'oosi wos's'i yiide, nabiya Isiyaasa mas'aafaa shuufay nabbabishshin sisiide Aa, «Neeni nabbabiyaawaa akeekay?» yaageedda.

³¹ Shuufay, «Taw odiide akeekissiyaa Asay baynnaan waaniide akeekettii?» yaageedda; k'ay barenanna gaariyaan kesiide Uttana mala, Pilip'p'oosa woosseedda.

³² Shuufay nabbabiyaa mas'aafay,
«Dorssaadan I shukettanaw lagettee.

Dorssaa maray bare isikiyaa

k'ans's'iyaaawaa sintsan c'o"u giyaawaadan,

ikka bare doonaa pokibeenna.

³³ I kawusheeddawaadan aw s'illo pirdday d'ayeedda.

Yesuusa de'uu ha sa'aappe pude aketti diggeedda diraw,
Aa zariyaabaa oonee odanawe?»
yaageedda.

³⁴ Shuufay zaariide Pilip'p'oosaw, «Nabii hawaa oowaa odii? Barebaa odiyee woy hara asaabaa odii? Taw odaarikii» yaageedda.

³⁵ Pilip'p'oosi zaariide, S'oossaa mas'aafaa I nabbabiyaasaappe doommiide, Yesuusabaa mishiraachchuwa k'aalaa aw odeedda.

³⁶ Unttuntu ogiyaa oyk'ki biidde, haatsay de'iyasaa gakeeddiino; shuufay, «Haatsaa hawaa be'a; s'ammak'ettiyaawaa taana diggiyaawe ayee?» yaageedda.

³⁷ Pilip'p'oosi Aa, «Neeni ne kumentsaa wozanaappe ammanooppe, danddayaa» yaageedda.

I zaariide, «Yesuusi Kiristtoosi S'oossaa Na'aa gidiyaawaa taani ammanay» yaageedda.

³⁸ Gaari ek'k'ana mala shuufay azazina, inne Pilip'p'oosi laa'atuu duge wod'd'iide, haatsaan gelina Pilip'p'oosi Aa s'ammak'eedda.

³⁹ Unttuntu haatsaappe gas'aa kaseedda wode, Godaa Ayyaanay Pilip'p'oosa lip'p'i ootsiide, afi aggeedda; laa'entsuwa shuufay Pilip'p'oosa be'ibeenna; shin bare ogiyaa nashettiide beedda.

⁴⁰ Pilip'p'oosi bare huup'ew Azos's'oosan de'iyawaa ereedda; k'ay K'iisaariyaa yaana gakkanawukka, katamaa ubbaan yuuyyiide mishiraachchuwa k'aalaa odee.

9

Saa'ooli Kiristtoosan Ammaneedda (22:6-16; 26:12-18)

¹ Shin Saa'ooli Godaa kaalliyawantta wod'anaw manddiide, k'eesatuwa ubbatuwa kaappuwaakko beedda.

² Yaatiide Godaa ogiyaa kaalliyaa asatuwa mac'c'awanttanne attumawantta demmooppe, k'achchiide Yerusaalame ahanaw, Damask'k'on de'iyaa Ayihuda woosa golleto dabdaabbiiyaa s'aafanaw Aa woosseedda.

³ I biidde, Damask'k'o katamaa gakkana matoode, k'oppennaan saluwaappe wolk'k'aama poo'uu Aa yuushshuwa ubbaan poo'eedda.

⁴ Saa'ooli sa'aan kunddi uttina, «Saa'oolaa Saa'oolaa, ayaw Taana waayissay?» giyaa k'aalaa siseedda.

⁵ Saa'ooli, «Ta Godaw, neeni oonee?» yaagiide oochcheedda.

Yesuusikka, «Taani neeni yederssaadde de'iyaa Yesuusa» yaageedda.

⁶ Shin Saa'ooli kokkoriiddinne maalalettiide, «Ta Godaw, taani ayaa ootsanaadan koyyay?» yaageedda.

Goday Aa, «Denddaade katamaa gela; neeni ootsanaw bessiyaabay new yaan odetanawaa» yaageedda.

⁷ Saa'oolanna ogiyaan biyaa asatuu ayinne haasayennan ek'k'i aggiide, kooshshaa sisiino; shin oonanne be'ibeykkino.

⁸ Saa'ooli sa'aappe denddina, Aa ayfii doyettedda wode, ayinne s'eellanaw danddayibeenna; hewaa diraw, untuntu Aa kushiya oyk'k'i goochchiide, Damask'k'o gelisseed-dino.

⁹ Heezzu gallassaa gakkanawukka I s'eellibeenna; ayinne mibeenna; ayaanneekka ushibeenna.

¹⁰ Damask'k'on itti Hanaaniyaa giyaa kaalliyawe de'ee; Goday sas'aan Aa, «Hanaanew» yaageedda.

Hanaanii, «Ta Godaw, hawaan de'ay» yaageedda.

¹¹ Goday Aa, «Denddaade Suure geetettiiyaa ogiyaa baade, Yihudaa soyin itti Saa'oola giyaa S'ersseeseppe yeedda bitaniyaa koya; ayaw gooppe, I woossee.

¹² K'ay Hanaaniyaa giyaa bitanii geliide, Saa'ooli laa'entsuwa s'eelanaadan, bare kushiya Aa bolla wotsiyaawaa sas'aan be'eedda» yaageedda.

¹³ Hanaanii zaariide, «Ta Godaw, Yerusalaamen ne geeshsha asaa bolla he bitanii ay keena itabaa ootseeddentto, taani daro asaappe sisaad.

¹⁴ K'ay Damask'k'on ne suntsaa s'eesiyaawantta ubbaa k'achchanaw, k'eesatuwa kaap-patuu aw maataa inneeeddino» yaageedda.

¹⁵ Shin Goday Aa, «Saa'ooli Ayihuda gidenna asaa sintsan, kaatatuwa sintsaaninne Israa'eeliyaa asaa sintsan, Ta suntsaa erissanawunne Taw ootsanaadan dooretteedda miishshaa gidiyaa diraw, neeni ba.

¹⁶ Ayaw gooppe, Ta suntsaa diraw, I ay keenaa waayettanaw bessintto, Taani Aa bessana» yaageedda.

¹⁷ Hanaanii biide, soy geliide, bare kushiya Saa'oola bolla wotsiide, «Ta ishaw Saa'oolaa, neeni yiyaa ogiyaan new beetteedda Yesuusi, neeni s'eelana malanne Geeshsha Ayyaanay neenan kumana mala, taana kiitteedda» yaageedda.

¹⁸ Ellekka, ayentto pok'uwaa malay Saa'oola ayfiyaappe wod'd'ina, Saa'ooli laa'entsuwa s'eelleedda; k'ay denddiide s'ammak'etteedda.

¹⁹ K'umaa miide minetti, Damask'k'on de'iyaa kaalliyaawanttunna amareeda gallassaa gam'eedda.

Saa'ooli Damask'k'on Tamaarisseedda

²⁰ Ellekka, «Yesuusi Kiristtoosi S'oossaa Na'aa» yaagiide, Ayihuda woosa golletuwaan k'aalaa odeedda.

²¹ Hewaa siseedda ubbay maalalettiide, «Hawe Yersaalamen Yesuusa suntsaa s'eesiyaawantta d'ayissiyaawaa gidennee? K'ay untuntta k'achchiide, k'eesatuwaa kaappatuwaa sintsa afanaw yibeenneeyye?» yaageeddino.

²² Shin Saa'ooli k'aalaa odiyaa oduu min min beedda; Yesuusi k'ay Kiristtoosa gidiaawaakka I akeekissiide odeedda diraw, Damask'k'on de'iyaa Ayihudatu aw zaariyaawaa d'ayeeddino.

²³ C'ora gallasaappe guyyiyaan, Ayihudatu shiik'iide, Saa'oola wod'anaw zoretteed-dino.

²⁴ Shin Ayihudatu barena wod'anaw k'oppowaa Saa'ooli siseedda; untunttu Aa wod'anaw k'ammanne gallassi katamaa penggiyaa naagiino.

²⁵ Shin kaalliyaawantta Aa k'amma afiide, dirssaa huup'iyaa k'un"aan duge wotseed-dino.

Saa'ooli Yersaalamen Tamaarisseedda

²⁶ Saa'ooli Yersaalamen gakkedda wode, kaalliyaawanttunna ittippe gaketanaw shiik'i be'eedda; shin kaalliyaawaa I gideeddawaa ubbay ammanennaan is's'iide, aw yayyeed-dino.

²⁷ Shin Barnaabaasi Saa'oola Yesuusi kiitteeddawanttukko afeedda; ogiyaan Godaa I waaniide be'eddentto, aw Goday wooti haasayeeddenttonne k'ay Saa'ooli Damask'k'on Yesuusa suntsan yayyenaan wooti k'aalaa odeeddentto, untunttoo geeshshiide odeedda.

²⁸ Saa'ooli Yersaalamen yuuyyiiddenne Godaa Yesuusa suntsan yayyenaan k'aalaa odiidde, Yesuusi kiitteeddawanttunna ittippe de'eedda.

²⁹ K'ay Saa'ooli Giriike k'aalaa haasayiyaa Ayihudatuwaana haasayeenne palumettee; shin untunttu Aa wod'anaw koyyeeddino.

³⁰ Ishatuu hewaa sisiide, Saa'oola duge K'iisaariyaa afiide, S'ersseese yeddeeddino.

³¹ Yihudaan, Galiilaaninne Sammaariyaan ubbaan de'iyaa ammaniyaasatu sarotet-saan de'eeddino; k'ay minneeddino; Godaw yayyiyaawaaninne Geeshsha Ayaanaa maaduwaan geemettiide, payduwaankka dari dari beeddino.

P'es'iroosi Liidiyaaninne Yoop'p'en Tamaarisseedda

³² P'es'iroosi ubba saan yuuyyiide, Liidaan de'iyaa geeshsha asatuwaakko k'ay wod'd'eedda.

³³ Yaatiide hewaan hospun laytsaa siliide, arssaan gisiide de'iyaa itti Eeniya giyaa bitaniya demmeedda.

³⁴ P'es'iroosi Eeniya, «Eenaw, Yesuusi Kiristtoosi neena patsee; denddaade ne hiis'aa yegga»* yaageedda. Hewaappe guyye ellekka denddi ek'k'eedda.

³⁵ Liidaaninne Saaronan de'iyaa Asay ubbay Eeniya be'iide, Godaakko simmeeddino.

³⁶ Yoop'p'e katamaan itti S'aabbito geetettiyaa ammanewunna de'aw; S'aabbito guussay Giriike k'aalaan Dork'k'o giyaawaa. Iza bare de'eedda wodiya ubbaan lo'obaa ootsaad-denne hiyyeesaa maaddaadde de'aw.

³⁷ He wode iza harggaade hayk'k'ina, Asay izi anhaa meec'c'iide, poo'iyaa pude kessiide gisisseedda.

³⁸ Liiday Yoop'p'ew mata; kaalliyaawanttu P'es'iroosi Liidiyaan de'iyawaa Yoop'p'en sisiide, «Hayyanaa nuukko ellekka yaarikki» yaagiya kiitaa laa"u asatuwaa bolla aakko kiiteeddino.

³⁹ Hewaappe guyye P'es'iroosi denddiide, untunttunna bi gakkina, pook'iyaa pude Aa kessiide, kifiliya gelisseeddino. Asini bayna am"e mac'c'awanttu ubbay yeekkiiddenne Dork'k'a untunttunna de'iyaa wode ootseedda k'amishatuwaanne mayatuwaa ubbaa P'es'iroosa bessiide, Aa yuushshuwaan yuuyyi aad'd'iide ek'k'eeddino.

⁴⁰ P'es'iroosi untuntta ubbaa kare kessiide, gulbbati S'oossaa woosseedda; k'ay anhaakko simmiide, «S'aabbitee, dendda» yaageedda; S'aabbitakka bare ayfiyaa dooya P'es'iroosa be'aade, d'ok'k'a uttaaddu.

* 9:34 *Hiis'aa yegga*: Hawaa guussay meetettiyaabaa giigissa guussaa.

⁴¹ P'es'iroosi izo bare kushiyan maaddiide, dentsi esseedda; hewaappe guyyiyaan, ammaniyaawantanne asini baynna am'e mac'c'awantta s'eesiide, pas'eeddawunno untunttoo immeedda.

⁴² Ha yewuu Yoop'p'e katamaa ubbaan laalettina c'ora Asay Godaa ammaneeddino.

⁴³ P'es'iroosi Yoop'p'en itti Simoona giyaa galbbaa k'aac'iyaaawaanna daro wodiyaan gam"eedda.

10

P'es'iroosanne K'ornneliyoosa

¹ K'iisaariyaan «S'aalatuwaa Olaa asatuwaa» geetettiyaa olanchchatoo itti s'eetatuwaa kaappuu K'ornneliyoosa giyaawe de'ee.

² K'ornneliyoosi S'oossaa loytsiide ammaniyaan asanne, bare soy asaa ubbaanna ittippe S'oossaw goyinniyaa asaa; Ayihuda hiyyeesaakka I daro maaddee; k'ay S'oossaa ubbaa wode woossee.

³ Itti gallassi udduppu saatiyaa heeraan, «K'ornneliyoosa» giide s'eesiyaa S'oossaa kiitanchchay barekko gelishshin, K'ornneliyoosi sas'aan geeshshiide be'eedda.

⁴ K'ornneliyoosi yayyiide, kiitanchchaa c'addi s'eelliide, «Ta Godaw, I ayee?» yaageedda. Kiitanchchay zaariide, hawaadan yaageedda; «Ne woosayenne neeni hiyyeesaa maaddiyaawe S'oossaa sintsan hassayettanaw saluwaa beedda.

⁵ Ha'i Yoop'p'e asaa kiittaade, P'es'iroosa geetettiyaa Simoona ahissa.

⁶ P'es'iroosi abbaa doonaan de'iyaa galbbaa k'aac'iyaa Simoona gollen imatsatetsaan utteedda; neeni ootsanaw bessiyaawaa I new odanawaa» yaageedda.

⁷ K'ornneliyoosi barew odeedda kiitanchchay biina, bare k'oomatuwaappe laa'atuwaanne S'oossaw goyinniyaa bareppe shaakettenna wotaadaratuwaappe ittuwaa s'eesiide,

⁸ untunttoo ubbabaa odiide, untuntta Yoop'p'e kiitteedda.

⁹ Wonttetsa gallassi untunttu biide, Yoop'p'e katamaakko matishshin, P'es'iroosi usup-pun saatiyaa heeraan golliyaa bollan dembbayiide ootseeddasaa S'oossaa woossanaw keseedda.

¹⁰ K'ay koshattiide, k'umaa maanaw koyyeedda; shin k'umay ka"ishshin, sas'aa be'eedda.

¹¹ Saluu dooyettina, wolk'k'aama mayuwa malatiyaabay oyduu baggana oyk'ettiide, sa'aan wod'd'ishin, P'es'iroosi be'eedda.

¹² Hewaan oyduu gediyaanna de'iyaa mehii, do'ay, shooshshay, zariinne kafuu ubbay de'ee.

¹³ «P'es'iroosaa, dendda ek'k'aade shukka ma» giyaa k'aalay aakko yeedda.

¹⁴ Shin P'es'iroosi, «Ta Godaw, hanenna! Taani tunabaanne sheneyiyaabaa ubbakka ma erikke» yaageedda.

¹⁵ K'ay laa'entsuwaa, «S'oossay geeshsheeddawaa neeni tunissoppa» giyaa k'aalay aakko yeedda.

¹⁶ Heezzu gede hawaadan geedda; hewaappe guyyiyaan, ellekka he wolk'k'aama mayuwa malatiyaawe pude saluwaa aketti aggeedda.

¹⁷ P'es'iroosi bare be'eedda sas'aa biletsay ayaa gidanddeeshsha? Yaagiide, bare wozanaa gidдон, «Laa hawe ayee?» giishshin, K'ornneliyoosi kiitteedda asatuu Simoona gollii de'iyasaa koyyiide, Aa penggiyaan ek'keeddino.

¹⁸ Barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «P'es'iroosa geetettiyaa Simoona giyaa imatsay hewaan de'ii?» yaagiide oochcheeddino.

¹⁹ P'es'iroosi sas'aan be'eddabaa akeekanaw k'ofaan sheekkide'ishshin, Geeshsha Ayyaanay Aa, «Be'a, heezzu * asatuu neena koyyiino;

²⁰ denddaade wod'd'a; Taani untuntta kiitteedda diraw, sid'ennaan untunttunna ba» yaageedda.

²¹ P'es'iroosi asatuwaakko wod'd'iide, «Hinttenttu koyyiyaawe taana. Ayaa akkana yeedditee?» yaageedda.

²² Untunttu, «S'oossaw yayyiya s'lluu Ayihuda asaa ubbaan daro bonchchetteedda s'eetatuwaa kaappuwaa K'ornneliyoosi, neena bare soy afissiide, k'aalaa neeppe sisana mala, S'oossaa geeshsha kiitanchchay aw odeedda» yaageeddino.

²³ P'es'iroosi asatuwaa imatsa ootsi shoobbanaw soy mokkeedda.

Wonttetsa gallassi, denddiide untunttunna beedda; Yoop'p'e katamaan de'iyaa ishatuwaappe ittuu ittuu aanana ittippe beeddino.

²⁴ Wonttetsa gallassi, K'iisaariyaan gakeeddino; K'ornneliyoosi bare dabbatuwaanne bare laggetsatuwaa ittippe s'eesi shiishshiide, P'es'iroosa naagee.

* **10:19 Heezzu:** Itti itti mas'aafatuu c'ora giino; itti mas'aafay laa"uu yaagee.

²⁵ P'es'iroosi gelana hanishin, K'ornneliyoosi aanana gaketiiide, Aa sintsan kunddiide, aw goyinneedda.

²⁶ Shin P'es'iroosi, «Dendda! Taanikka ta huup'ew asaa» yaagiide Aa dentseedda.

²⁷ P'es'iroosi K'ornneliyoosanna haasayiidde, soy geleeedda; I geliyaa wode c'ora Asay shiik'eeddawaa demmiide,

²⁸ asaa, «Ayihuda Asay hara zariyaanna ittippetetsaan de'anaw, woy gaketanaw woga gidennawaa hintte huup'ew eriita; shin taani oonanne tunaa woy sheneyiyaabaa geena mala, S'oossay taana besseedda.

²⁹ Hewaa diraw, hintte taw kiittina, palumay baynnaan yaad. Ha'i, «Taana ayaw ahisseeddite?» yaagaade hinttentta oochchay» yaageedda.

³⁰ K'ornneliyoosi hawaadan yaageedda; «Taani hachche oyddu gallasaappe kase ha saatiyaan udduppu saatiyaa woosaa ta soyin S'oossaa woossishin, p'olk'k'iyaa mayuwaa mayyeedda Asay ta sintsaan ek'k'iide,

³¹ taana, «K'ornneliyoosa, S'oossay ne woosaa siseedda; neeni hiyyeesaa maad-diyaawaakka hassayeedda.

³² Simmi asaa Yoop'pe kiittaade, Simooni P'es'iroosa giyaawaa s'esissa; Simooni P'es'iroosi Simooni giya galbbaa k'aac'c'iyawaa gollen abbaa doonaan imatsatetsaa utteedda, yaageedda.

³³ Hewaa diraw, taani neekko ellekka kiittaad; neeninne yaadde loytsaadda; simmi neeni nuw odanaw S'oossay neena azazeeddawaa ubbaa sisanaw ha'i nuuni ubbay hawaan S'oossaa sintsan de'eetto» yaageedda.

P'es'iroosa Haasayaa

³⁴⁻³⁵ P'es'iroosi haasayaa hawaadan yaagi doommeedda; «S'oossay asaa som''iyaa s'eellenna; shin gade ubbaan barew yayyiyaawaanne s'illo oosuwa ootsiyaawaa galatiyaawaa taani tumu akeekaad.

³⁶ S'oossay asaa ubbaa Godaa, Yesuusi Kiristtoosa baggana, sarotetsaa odiidde, ha wonggalaa mishiraachchuwa Israa'eeliyaa asaw kiitteeddawaa hinttenttu eriita.

³⁷ Yohaannisi k'aalaa odeedda s'ink'k'ataappe guyyiyaan, Galiilaappe doommiide, Yihudaa gadiyaa ubbaan haneeddawaa hintte eriita.

³⁸ S'oossay Naazireetiyya Yesuusa Geeshsha Ayyaanaaninne wolk'k'aan kuntseedda; S'oossay aanana de'iyaa diraw, lo''obaa I ootsiiddinne s'alahiyya kaappoo moodetteedda ubbaa patsiidde yuuyyeedda.

³⁹ «Ayihuda gadiyaaninne Yersaalamen I ootseedda ubbabaw nuuni markka. Unttuntu mask'kaliyaa bolla misimaariyan d'ishi kak'k'iide, Aa wod'eeddino.

⁴⁰ Shin S'oossay heezzeentsiyaa gallasan hayk'uwaappe Aa dentsiide besseedda.

⁴¹ S'oossay koyro dooreedda markkatuwaa nuuna, Aa besseeddappe attin, asaa ubbaa gidenna; hayk'uwaappe I denddeeddawaappe guyyiyaan, nuuni aanana meeddonne usheeddo.

⁴² S'oossay wonggalaa mishiraachchuwa asaw nuuni odanawunne, pas'a de'iyawanttu bollaninne hayk'k'eeddawanttu bollar pirdanaw I suntseeddawe Yesuusa gideeddawaa nuuni markkattanaw nuuna azazeedda.

⁴³ S'oossay aan ammaniyaa ubbaa nagaraa Aa suntsan atto gaanawaa nabatuu ubbatuu markkattiino» yaageedda.

Ayihuda Gidenna Asatuu Ammaniide

Geeshsha Ayaanaa Akkeeddino

⁴⁴ P'es'iroosi biro he yewuwaa odishin, k'aalaa sisiyaa ubbaa bolla Geeshsha Ayyaanay wod'd'i aggeedda.

⁴⁵ P'es'iroosanna Yoop'p'eppe yeedda, ammaniyaa k'as's'aretteedda Ayihuda ubbatuu Ayihuda gidennawanttu bollankka Geeshsha Ayaanaa imotay gukkeedda diraw maalaletteeddino.

⁴⁶ Ayaw gooppe, untunttu dumma dumma k'aalaan haasayishshiininne S'oossaa darotetsaa sabbishshin siseeddino.

He wode P'es'iroosi zaariide,

⁴⁷ «Hawanttu k'ay nuunaadan Geeshsha Ayaanaa akkeeddawanttu s'ammak'etennaadan, haatsaa untuntta digganaw danddayiawe oonee?» yaageedda.

⁴⁸ Unttuntu Yesuusi Kiristtoosa suntsan s'ammak'ettana mala, untuntta azazeedda; hewaappe guyyiyaan, untunttu barenttuna amareeda gallassaa uttana mala, Aa woosseeddino.

11

*P'es'iroosi Ayihuda Gidenna Asaappe Ammaneeddawanttu
Soy Ayaw Geleeddentto Odeedda*

¹ Yesuusi kiitteeddawantunne Yihudaa ubbaan de'iyaa ishatuu, Ayihuda gidennawant-tukka S'oossaa k'aalaa akkeeddawaa siseeddino.

² P'es'iroosi Yerusaalame beedda wode, k'as's'aretteedda asatuu aanana palumettiide,

³ Aa, «Neeni k'as's'arettibeennawanttukko gelaade, untuntunna k'umaa maada» yaageeddino.

⁴ Shin P'es'iroosi haneeddawaa koyruwaappe doommiide, maaran maaran hawaadan yaagiide odeedda;

⁵ «Taani Yoop'p'e katamaan S'oossaa woossishin, taani Ayyaanaan gidaade sas'aa be'aaddi; wolk'k'ama mayuwaa malatiyaawe oydu baggana oyk'ettiide, saluwaappe wod'd'iide, taakko yeedda.

⁶ Hewaa gidduwaa taani c'adda s'eelliyaa wode, oydu gedii de'iyaa mehiyaa, du'aa, shooshshaa, zariyaanne kafuwaa be'aaddi.

⁷ K'ay, «P'es'iroosaa, dendda; shukka ma» giyaa k'aalaa taani sisaad.

⁸ «Shin taani, «Ta Godaw, hanenna! Tunabay woy sheneyiyaabay ubbakka ta doonaakko shiik'i erenna» gaad.

⁹ «K'aalay saluwaappe laa'entsuwaakka, «S'oossay geeshsheeddawaa neeni tunaa gooppa» yaagiide taw zaareedda.

¹⁰ «Hewe heezzu gede hanina, wurssetsaan ubbay saluwaapude gooshetteedda.

¹¹ He man'iyaan heezzu asatuu K'iisaariyaappe taakko kiitettiide, taani de'iyaa golliyaa gakkii aggeeddino.

¹² Taanikka sid'ennaan untuntunna baana mala, Geeshsha Ayyaanay taw odeedda. K'ay ha usuppun ishatuu Yoop'p'eppe taananna K'iisaariyaa biina, nuuni K'ornneliyoosa soy geleeddo.

¹³⁻¹⁴ Kiitanchchay bare soyin ek'kiide barena, «P'es'iroosa geetettiyaa Simoona s'eesanaw asaa Yoop'p'e kiitta; neeninne ne golle Asay ubbay attiyaa k'aalaa I new odanawaa; geeddawaa K'ornneliyoosi wooti siseeddentto, nuw odeedda.

¹⁵ «Taani haasayanaw doommiyaawaan Geeshsha Ayyaanay koyro nu bolla wod'd'eeddawaadan, untuntu bollaakka wod'd'i aggeedda.

¹⁶ Goday, «Yohaannisi haatsaan s'ammak'eedda; shin hinttenttu Geeshsha Ayyaanaan s'ammak'ettanita» yaageedda k'aalaa taani hassayaaddi.

¹⁷ S'oossay nuw Godaa Yesuusi Kiristoosa ammaneeddawanttoo immeedda imotaa malaa Ayihuda gidennawanttookka k'ay immooppe, simmi S'oossaa digganaw taani oonee?» yaageedda.

Ammaniyaawanttu Kiristtaane Geetetteeddino

¹⁸ Untuntu hawaa siseedda wode barenttu palumaa aggiide, «Yaatina, S'oossay Ayihuda gidennawanttukka k'ay nagaraappe simmiide de'anaadan, untuntta kaac'eedda» yaagi-de S'oossaa galateeddino.

¹⁹ Iss's'ifaanoosa bolla gakkeedda waayiyaa geeduwaan laalettiedda ammaniyaawanttu k'aalaa Ayihudatuwaa s'alalaappe attin, haraw ittoon ne odennaan, Pink'k'e, K'op'iroosanne Ans's'ookiyaa gakkanaw yuuyyeeddino.

²⁰ Shin K'op'iroosappenne K'reenappe yeedda itti itti ammaniyaasatuu Ans's'ookiyaa biide, Godaa Yesuusa wonggalaa mishiraachchuwa oodiide, Giriike asawukka* odeed-dino.

²¹ Godaa wolk'k'ay untuntunna de'ee; k'ay c'ora Asay ammaniide, Godaakko simmeed-dino.

²² Ha yewuu Yerusaalamen de'iyaa ammaniyaasaw sisetina, ammaniyaasay Bar-naabaasa Ans's'ookiyaa kiitiedda.

²³ Barnaabaasi Ans's'ookiyaa beedda wode, S'oossaa aad'd'o keekatetsaa oosuwa be'iide nashetteedda; untuntu ubbay Godan barenttu kumentsaa wozanaappe min de'anaadan, untuntta zoreedda.

²⁴ Ayaw gooppe, Barnaabaasi Geeshsha Ayyaanayne ammanuu kumeedda lo'o asaa; he gaasuwaan c'ora Asay Godaakko yeeddino.

²⁵ Hewaappe guyyiyaan, Barnaabaasi Saa'oola koyyanaw S'ersseese beedda.

²⁶ Yaatiide Saa'oola demmeedda wode, Ans's'ookiyaa aheedda. Barnaabaasinne Saa'ooli ammaniyaasaa itti laytsaa kumentsaa uttiide, c'ora asaa tamarisseeeddino; kaalliyaawanttu Ans's'ookiyaan Ammaniyaasaa geetettiide, koyro s'eesetteeddino.

* **11:20 Giriike asaa:** Hawaa guussay Giriike k'aalaa haasayiyaa Ayihude woy hara asaa.

²⁷ Nabatuu Yerusaalameppe Ans's'ookiyaa he wode wod'd'eeddino.

²⁸ Unttuntu giddoppe Agaaboosa giyaawe denddiide, sa'aa ubbaan wolk'k'aama koshay denddanawaa Ayaanaa wolk'k'aan timbbitiyaa odeedda; hewe haneeddawe K'alawudeyoosa kawutetsaa wodiyaana.

²⁹ Kaalliyaa wanttu huup'iyaa huup'iyaa barenttu wolk'k'aa keena miishshaa kessiide, Yihudaan de'iyaa barenttu ishato maaduwa yeddana wolk'k'ofaa k'achcheeddino.

³⁰ Unttuntu hewaadan ootsiide, miishshaa Barnaabaasa bollaninne Saa'oola bolla woosa golle c'imatoo yeddeeddino.

12

Woosa Gollen Wolk'k'aama Iita Yedesay Doomeedda

¹ Kaatiyaa Heroodise* he wode woosa golle asaappe amareedawantta waayissuwaa doomeedda.

² Yohaannisa ishaa Yaak'ooba mashshaan wod'iseedda.

³ Hewe Ayihudatuwaa nashechcheeddawaa be'iide, guji P'es'iroosakka oyk'k'eedda; hewe Maagage Ukitsaa Baalaa bonchchiyaa gallassatuwaana.

⁴ P'es'iroosa oyk'k'iide k'achcheedda. Paasigaa Baalaa Bonchchiyaa gallassatuwaappe guyyiyaan, gade asaa sintsa aatsanaw k'oppiide, oydu oydu wotaadaratuu Aa naaganaadan, tammanne usuppun wotaadaratoo aatsiide immeedda.

⁵ Hewaa diraw, P'es'iroosi k'asho golliyaan naagetee; shin woosa golle Asay aw minisiide S'oossaa woossee.

Kiitanchchay P'es'iroosa K'asho Golleppe Kesseedda

⁶ Heroodise P'es'iroosa asaa sintsa aatsanaw k'oppaappe kase k'amma, P'es'iroosi laa"u santsalataan k'ashettiide, laa"u wotaadaratuwaappe gidduwaan gem"iseedda; naagiyaawanttukka k'asho golle penggiyaan ek'k'iide naagiino.

⁷ Akeekenaan de'ishshin, Godaa kiitanchchay hewaan ek'k'i aggeedda; k'asho gollenkka poo'u po'o'i aggeedda. Kiitanchchay P'es'iroosa miyyiyaa dechchi beegotsiide Aa, «Elle dendda» yaageedda; he man"iyaan santsalatay Aa kushiyaappe wod'd'i aggeedda.

⁸ Kiitanchchay Aa, «Ne suriyaa danc'c'a; ne c'ammaakka wotsa» yaagina, P'es'iroosi hewaadan ootseedda; kiitanchchay, «Ne mayuwaa mayyaade taana kaala» yaageedda.

⁹ P'es'iroosi k'asho golliyaappe kesiide, kiitanchchay kaalleedda; aw sas'aa be'iyaa waa malateeddappe attin, kiitanchchay ootsiyaabay tuma gideeddawaa eribeenna.

¹⁰ Kiitanchchayenne P'es'iroosi koyro wotaadaraappenne laa'entso wotaadaraappe aad'd'iide, katamaa afiyaa birataa penggiyaakko gakeeddino; penggiikka untunttoo barekka dooyetti aggeedda; untuntu kesiide itti ogyaanna biishshin, kiitanchchay ellekka P'es'iroosappe shaaketti aggeedda.

¹¹ P'es'iroosi barena gakeeddabaa akeekiide, «Taana Goday bare kiitanchchay kiittiide, Heroodisa kushiyaappenne Ayihuda Asay naagi utteedda ubbabaappe ashsheeddawaa ha"i tumu eraad» yaageedda.

¹² I hewaa akeekedda wode, c'ora Asay ittippe shiik'iide S'oossaa woossiyaasaa, Mark'k'oosa giyaa Yohaannisa daayi Mayraami soy

¹³ biide penggiyaan s'eesina, itti Roodo giyaa k'oomata dooyanaw yaaddu.

¹⁴ Rooda P'es'iroosa k'aalaa gideeddawaa ereedda wode, barena nashechchina, penggiyaa dooyennan guyye wos's'aadde, P'es'iroosi karen ek'k'eeddawaa asaw odaaddu.

¹⁵ Asay izo, «Hanne, neeni gooyaa» yaageedda. Rooda P'es'iroosa gideeddawaa geeshshaade odaaddu. Unttuntu, «Hewe Aa kiitanchchay»[†] yaageeddino.

¹⁶ Shin P'es'iroosi karen s'eesiide aggenaana is's'ina, Asay kariyaa dooyyi, Aa be'iide maalaletteeddino.

¹⁷ Shin untuntu c'o"u gaana mala, P'es'iroosi bare kushiyan s'orssiide, Goday k'asho golliyaappe Aa wooti kesseeddentto, untunttoo k'onc'c'issi odiide, «Hawaa Yaak'oobawunne[‡] ishato[§] odite» giide, kesi harasaa beedda.

Heroodisa Hayk'uwaa

¹⁸ Sa'ay wontteedda wode, P'es'iroosi hak'a bidiggeeddentto giina wotaadaratuwaa gidдон daro walassay kesseedda.

* **12:1 Heroodise:** Hawaa guussay Heroodise Agriip'p'a koyruwaa gidiide, Paalasttiine giyaa gadiyaa ubbaa mood-diyaawaa. Hewenneekka wogga Heroodise heezetsa yeletaa. **12:4 Kes.** 12:1-27 [†] **12:15 Aa kiitanchchay:** Aa naagiya kiitanchchay gidennaana aggena guussaa. [‡] **12:17 Yaak'ooba:** Godaa ishaa. [§] **12:17 Ishatoo:** Ammaniya haratoo.

¹⁹ Heroodise P'es'iroosa koyyishshin, I d'ayeeda wode, naagiyaawantta k'orriide, untunttu wod'ana mala azazeedda; hewaappe guyyiyaan, Yihudaappe K'iisaariyaa wod'd'iide, hewaan amareeda wodiya utteedda.

²⁰ Heroodise S'iuroosa asawunne Sidoonaa asaw loytsi hank'k'etteedda; untunttu gade Asay katsaa Heroodisa gade asaappe demmiyaa diraw, untunttu ittippe gidiide, Aa golliyaa kaappuwaa Bilass'oosa barenttu bagga ootsiide, sigettana mala woossanaw Heeroodisakko beeddino.

²¹ Heroodise suntsetteedda gallassi, bare kawutetsaa mayuwaa mayyiide, kawutetsaa oydiyaan uttiide, asaw haasayeedda.

²² Asay, «Hawe S'oossaa k'aalaa; asaa k'aalaa gidenna» yaagiide kooshshaa d'ok'k'issiide haasayeedda.

²³ Heroodise S'oossaa bonchchibeenna diraw, he man"iyaan Godaa kiitanchchay Aa dechchina, gus'uniyaan meetettiide, hayk'k'i aggeedda.

²⁴ Shin S'oossaa k'aalay dic'c'eenne dari dari bee.

²⁵ Barnnaabaasinne Saa'ooli barenttu oosuwa poliide, Mark'k'oossa giyaa Yohaannisa barenttuna akkiide, Yerusaalameppe simmeeddino.

13

Barnnaabaasinne Saa'ooli Geeshsha Ayyaanay Doorina, Tamaarissanaw Kiitetteeddino

¹ Ans'sookiyaan de'iyaa ammaniyaa asaa gidon nabatuunne tamaarissiyaawanttu de'iino; untunttukka Barnnaabaasa, Karetsa giyaa Simoona, K'ereenappe yeedda Luuk'iyooosa, gadiyaa mooddiiyaa Heroodisanna* dic'c'eedda Minaahanne Saa'oola.

² Untunttu Godaw goyinnishshinanne s'oomishshin, Geeshsha Ayyaanay, «Taani s'eeseedda oosoo Barnnaabaasanne Saa'oola taw dummayite» yaageedda.

³ Untunttu s'oomeeddawaappenne woosseeddawaappe guyyiyaan, barenttu kushiya Barnnaabaasa bollaniinne Saa'oola bollan wotsiide, untuntta yeddeeddino.

Barnnaabaasinne Saa'ooli K'op'iroosa Beeddino

⁴ Hewaa diraw, Geeshsha Ayyaanay untuntta kiittina, Seeluuk'iyaa wod'd'eeddino; hewaappe wonggiriyaan geliide, K'op'iroosa haatsaani dooddetteeddasa beeddino.

⁵ Untunttu Silmaana sakkiide, Ayihuda woosa golletuwaan S'oossaa k'aalaa odeeddino; untuntta maaddanaw Yohaannisi† untunttunna de'ee.

⁶ Untunttu K'op'iroosa haatsaan dooddetteedda sa'aa ubbaa P'aafu gakkanaw yuuyyiide, nabiyaa itti worddanchchaa, Ayihuda asaa Bar-Yesuusa giyaa shareechchuwa demmeeddino.

⁷ He shareechchuu gadiyaa mooddiiyaa Sarggiyoosa P'awuloosa giyaa akeekanchcha bitaniyaanna de'ee. Sarggiyoosa P'awuloosa Barnnaabaasanne Saa'oola barekko s'eesiide, S'oossaa k'aalaa sisanaw koyyeedda.

⁸ Shin shareechchuwa Elimaasi (Giriike k'aalaan hewe Aa suntsaa) gadiyaa moodiiaawaa ammanuwaa digganaw koyyiide, untunttu haasayaa p'alk'k'eedda.

⁹ Shin P'awuloosa giyaa Saa'ooli barenan Geeshsha Ayyaanay kumina, shareechchuwa c'addi s'eelliide,

¹⁰ Aa, «Laa ha s'alahiyaa kaappuwaa na'aw, genetetsay ubbayne iitatetsay ubbay kumeeddawoo, s'ilotetsaa ubbaa morkkew, Godaa ogiyaa suuriyaa geellayiaawaa ag-gikkii?

¹¹ Be'a; ha"i Godaa kushii ne bolla de'ee; neeni k'ook'a gidana; amareeda wodii gakkanaw, aawaa poo'uwaa be'akka» yaageedda.

He man"iyaan shaannochchayenne d'umay Aa ayfiyaa goozina, bare kushiya oyk'k'iide, kaaletsiyaa uraa koyyiide yuuyyeedda.

¹² He wode gadiyaa moodiyaawe hewaa be'eedda wode, Goday tamaarissiyaawaan maalalettiide ammaneedda.

Barnnaabaasinne P'awuloosi P'iisiidiyan De'iyaa Ans'sookiyaa Beeddino

¹³ P'awuloosinne aanana de'iyaaawanttu P'aafuppe denddiide, P'inifiliyaan de'iyaa P'erge wonggiriyaan beeddino; Yohaannisi untunttuppe shaaketti, Yerusaalame simmeedda.

¹⁴ Shin untunttu P'ergeppe aad'd'iide, P'iisiidiyan de'iyaa Ans'sookiyaa gakeeddino; Sambbata gallassan Ayihuda woosa golle geliide utteeddino.

* **13:1** Heroodisa: Herod Anttip'aasa geetettiyaa wogga Heroodise na'aa. Hewenneekka Galiilaa giyaa gadiyaa moodiyaawaa. Luk'. 3:1 s'eellite. † **13:5** Yohaannisa: Hara suntsay Mar. 12:12, 25 s'eellite.

¹⁵ Muse higgiiinne nabatuwaa mas'aafay nabbabetteeddawaappe guyyiyaan, Ayihuda woosa golle kaappatuu, «Nu ishato asaa minisiyaa k'aalay hinttentoo de'ooppe, asaw haasayerikkitee» yaagiide untunttoo kiitteeddino.

¹⁶ P'awuloosi dendi ek'kiide, bare kushiyan s'orssiide, hawaadan yaageedda; «Is-raa'eeliyaa asatoo, S'oossaw yayyiyaawanttoo sisite.

¹⁷ Ha Israa'eeliyaa asaa S'oossay nu aawotuwa dooriide, Gibs'e gadiyaan imatsatetsaan untunttu de'ishshin, untuntta c'orisseedda; bare wolk'k'aama wolk'k'aanka Gibs'e gadiyaappe untuntta kesseedda.

¹⁸ Bazzuwaan oytamu laytsaa keenaa nu aawotuwa I danddayeedda.

¹⁹ Kanaane giyaa gadiyaan Ayihuda gidenna laappu kawutetsaa d'ayissiide, untunttu gadiyaa bare asaa laatisseedda.

²⁰ Hewaappe guyyiyaan, nabiyaa Saameela wodiya gakkanaaw, oyddu s'eetanne ishataamu laytsaa keenaa daannatuwa untunttoo immeedda.

²¹ Hewaappe guyyiyaan, untunttu barenttoo kaatiyaa immana mala woossina, S'oossay Biiniyaama zariyaappe K'iisa na'aa Saa'oola oytamu laytsaw kaatetana mala, untunttoo immeedda.

²² S'oossay Saa'oola shaareeddawaappe guyyiyaan, untunttu bolla Daawite kaatetana mala, Aa dentseedda; Daawitebaa markattiide, «Taani koyyiyaa ubbabaa ta wozanaadan ootsiyaa Issey na'aa Daawita demmaad» yaageedda.

²³ «S'oossay, «Taani Daawita zariyaappe Israa'eeliyaa asaa ashshiyaawaa ahana» k'aalaa geleeddawaadanka, Yesuusa aheedda.

²⁴ Yesuusi yaanaappe kase Israa'eeliyaa Asay ubbay barenttu nagaraappe simmiide s'ammak'ettana mala, Yohaannisi k'aalaa odeedda.

²⁵ K'ay Yohaannisi bare oosuwa wurssana haniidde asaa, «Taana oona giide k'oppiitee? Taani hintte naagiyaawaa gidikke; shin be'ite, Aa gediya c'aammaa k'ashuwaakka gediyaappe billanaw taw besenawe taappe guyyenna yee» yaageedda.

²⁶ «Taanaadan ammaniyaawanttoo, Abraahaame zeretsatoo, k'ay hawaan Ayihuda gidenawanttoo S'oossaw yayyiyaawanttoo, ha atotetsaa k'aalay nuw kiitetteedda.

²⁷ Ayaw gooppe, Yerusalaamen de'iyaa asayenne untunttu kaappatuu Yesuusanne Sambata gallassaa ubbaan nabbabettiya nabatuwa k'aalaa akeekibeenna diraw, Aa bolla pirdiide, nabatuwa k'aalaa poleeddino.

²⁸ Yesuusa wod'isanaw itti gaasuukka untunttoo beettanaan is's'ina, P'ilaas'oosi Aa wod'ana mala woosseeddino.

²⁹ «Untunttu Yesuusabay S'oossaa Mas'aafan s'aafetteeddawaa ubbaa poleedda wode, mask'k'aliyaappe Aa wotsiide moogeeddino.

³⁰ Shin S'oossay hayk'uwaappe Yesuusa dentseedda.

³¹ Hewaappe guyyiyaan I barenanna Galiilaappe Yersaalame yeedda asatoo c'ora gallassaa beetteedda untunttu ha"i aabaa asaw markattiino.

³² «S'oossay nu aawaatoo immana geedda wonggalaa mishiraachchuwa nuuni hinttenttoo odeetto.

³³ Daawite Mazimuriyaa Mas'aafaan laa'entso shemppuwaan,
« «Neeni Ta Na'aa.

Hachche Taani ne Aawuwa gidaaddi
geetettiide s'aafetteeddawaadan, S'oossay Yesuusa dentsiide, nu aawaatoo immana geed-dawaa nuw untunttu naanaw poleedda.

³⁴ Laa'entsuwa I hayk'k'enna mala, hayk'uwaappe Aa dentseeddawoo S'oossay, «Taani Daawitew immana geedda ammanetteeda geeshsha anjuuwa hinttenttoo immana» yaagiide haasayeedda.

³⁵ Hewaa diraw, Mazimuriyaa Mas'aafaan harasaan k'ay, «Ne Geeshsha Na'aa anhaakka musissakka» yaageedda.

³⁶ Ayaw gooppe, Daawite bare wodiyaan S'oossaa k'ofaa ootseeddawaappe guyyiyaan hayk'k'iide, bare aawotuwaana hayk'k'i museedda.

³⁷ Shin S'oossay hayk'uwaappe dentseeddawe musibeenna.

³⁸⁻³⁹ «Hewaa diraw, taanaadan ammaniyaawanttoo, nagaraa atto geetetteeddawe hinttenttoo Yesuusa baggana odetteeddawenne, Muse higgiiyan s'illanaw hinttenttoo dand-dayettenna ubbabaappe aan ammaniya ubbay s'illanawe hinttenttoo eretto.

⁴⁰ Hewaa diraw, nabatuu geeddawe hintte bolla gakkenna mala naagettite;

⁴¹ « «S'oossay geeddabaa k'iliciyaawanttoo,

be'ite; haray atto itti uray hinttenttoo odinttokka,
hintte ammanenna oosuwaa taani hinttenttu wodiyaan,
ootsiyaa diraw, poora giite; hayk'k'ite»
geeddino» yaageedda.

⁴² P'awuloosinne Barnaabaasi Ayihuda woosa golliyaappe kesishshin, Asay untuntta laa'entsuwaa Sambbatanka hewaa gujiide odana mala woosseeddino.

⁴³ Shiik'uu laaletteeddawaappe guyyiyaan, c'ora Ayihudatuunne Ayihudatuwaa ammanuwaan geliide S'oossaw yayyiya c'oratu, P'awuloosanne Barnaabaasa kaalleeddino; Yesuusi kiitteeddawanttu S'oossaa aad'd'o keekatetsaan min de'ana mala, untunttoo odiide miniseeddino.

⁴⁴ Laa'entsuwaa Sambbataan amareeda asatuwaappe attin, katamaa Asay ubbay S'oossaa k'aalaa sisanaw shiik'eedda.

⁴⁵ Shin Ayihudatu c'ora asaa be'eedda wode, P'awuloosa k'anaateeddino; Aa haasayaa p'alk'k'iide, Aa boreeddino.

⁴⁶ P'awuloosinne Barnaabaasi s'aliide, «S'oossaa k'aalay kasetiide hinttenttoo odettanaw koshshee; shin k'aalaa hintte is's'eedda dirawunne med'inaa de'uwa akkanaw hinttenttoo bessena giide, hintte hinttenttu huup'yaan pirddeedda diraw, be'ite, nuuni Ayihuda gidennawanttukko simmeetto.

⁴⁷ Ayaw gooppe, Goday nuuna,
«Asay ubbay hintte baggana attana mala,
hinttentta taani,

Ayihuda gidennawanttoo poo'uwa ootsaad: yaagi azazeedda»
yaageeddino.

⁴⁸ Ayihuda gidennawanttu hewaa siseedda wode, nashettiide S'oossaa k'aalaa bonchcheeddino; k'ay med'inaa de'oo dooretteedda ubbay ammaneeddino.

⁴⁹ Godaa k'aalay he gadiyaa ubbaa gakteedda.

⁵⁰ Shin Ayihudatu S'oossaw goyinniyaa bonchchetteedda mac'c'awantanne katamaan de'iyaa wolk'k'aama asatuwaa P'awuloosa bollaninne Barnaabaasa bolla dentsetsina, asatu untuntta yederssuwaa doommiide, barenttu gadiyaappe keseeddino.

⁵¹ Shin Yesuusi kiitteeddawanttu untuntta is's'yaawanttoo malaataa gidana mala, barenttu gediyaappe baanaa shoc'iide,[‡] Ik'ooniyoone katamaa beeddino.

⁵² K'ay Ans's'ookiyaan de'iyaa kaalliyaawanttunkka Geeshsha Ayyaanaynne nashechchay kumeedda.

14

P'awuloosinne Barnaabaasi Ik'k'ooniyoone Beeddino

¹ Kasewaadanka P'awuloosinne Barnaabaasi Ik'ooniyoone Ayihudatuwaa woosa golle geliide, k'aalaa odeeddino; hewaappe guyyiyaan c'ora Ayihudatuunne Ayihuda gidennawanttu ammaneeddino.

² Shin ammanibeenna Ayihudatu Ayihuda gidennawanttu wozanaa laammiide, ishatuwaa bolla hank'etseeddino.

³ Yesuusi kiitteeddawanttu hewaan daro wodiya gam"eeddino; untunttu Godaaba yayyenaan odeeddino; Goday malaataanne ooratsabaa untunttu ootsana mala, untunttoo wolk'k'aa immeeddawaan bare aad'd'o keekatetsaa k'aalaabay tuma gideeddawaa markkatteedda.

⁴ Shin katamaa Asay shaaketti, baggay Ayihudatuwaakko, baggay Yesuusi kiitteeddawanttukko simmeeddino.

⁵ Ayihuda gidennawanttunne Ayihudatu barenttu kaappatuwaanna ittippe Yesuusi kiitteeddawanttu k'ohanawunne shuchchaan c'addanaw k'oppeedda wode,

⁶ Yesuusi kiitteeddawanttu hewaa eriide, Liss's'iraanne Derbbe geetettiyaa Lik'aa'ooniyaa katamatuwaanne untunttu heeraan de'iyaa gadiyaa bi aggeeddino;

⁷ hewaan wongalaa mishiraachchuwa odiino.

⁸ Bare daayi uluwaappe yelettoodeppe doommiide, laa"u gedii silina, ubbakka hametenna itti bitanii Liss's'iraan de'ee.

⁹ He bitanii P'awuloosi odishin sisee; P'awuloosi Aa c'addi s'eelliyaa wode, pas'anaw aw ammanuu de'iyawaa be'iide,

¹⁰ koshskaa d'ok'k'issiide Aa, «Sitti gaade ne gediyaan ek'k'a» yaageedda; guppi denddiide, hametaa doommeedda.

13:47 Isa. 42:6; 49:6 [‡] **13:51 Barenttu gediyaappe baanaa shoc'iide:** Hawe asay akkenaan is's'owaa bessiyaa ogiyaa.

¹¹ P'awuloosi ootseeddawaa Asay be'iide, bare kooshshaa Lik'aa'ooniyaa k'aalaan d'ok'k'u ootsiide, «S'oossatuu asaa malatiide nuukko wod'd'eeddino» yaageedda.

¹² Asay Barnaabaasa, «Diyaa»* giide, P'awuloosi haasayaw waannatiyaa diraw, Aa, «Hermesa» giide suntseedda.

¹³ Geeshsha Gollii katamaa matan de'iyaa Diyaa k'eesaynne Asay korumatuwaanne darii lo'iyaa c'iishshatuwaa Yesuusi kiitteeddawanttoo yarshshuwaa yarshshanaw koyyiide, penggiyaa aheeddino.

¹⁴ Shin Yesuusi kiitteedda Barnaabaasinne P'awuloosi hewaa siseedda wode barenttu mayuwaa peed'iide, asaa giddo wos's'iidde,

¹⁵ barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, hawaadan yaageeddino; «Asaw, hawaa ayaw ootsiitee? Nuunikka hinttenttuwaadan med'etteedda asaa; ha patsenna yewuwaappe saluwaanne sa'aa, abbaanne untunttu gidдон de'iyaa ubbabaa med'd'eedda de'uwaa S'oossaakko hintte simmana mala, hinttenttoo nuuni wonggalaa mishiraachchuwaa odeetto.

¹⁶ I beni asaa zeretsay ubbay barenttu ogiyaa baana mala yeddi aggeedda.

¹⁷ Hinttenttoo iraa saluwaappe bukkiseedda; katsaakka I wodiyaan immeedda; k'ay k'umaa immiide, hinttentta loytsi nashechchee; yaatiide hinttenttoo lo'obaa ootsiide, ubbaa wodekka barew markkaa d'ayibeenna» yaageeddino.

¹⁸ Yesuusi kiitteeddawanttu hewaa giide, barenttoo Asay yarshshenna mala, metootiide diggeeddino.

¹⁹ Ans's'ookiyaappenne Ik'ooniyooneppe yeedda Ayihudatu asaa barenttu bagga zaariide, shuchchaan P'awuloosa c'addeeddino; untunttoo hayk'k'eeddawaa malatina, kamaappe karew Aa goochchi kesseeddino.

²⁰ Shin kaalliyaawanttu Aa matan yuuyyi aad'd'iide ek'k'ishshin, I denddiide, katamaa geleedda. Wonttetsa gallasi Barinabaasanna ittippe Derbbe beedda.

P'awuloosinne Barnaabaasi Ans's'ookiyaa Simmeeddino

²¹⁻²² Untunttu Derbbe katamaan wonggalaa mishiraachchuwaa odiide, c'ora Asay Yesuusa ammanana mala ootseeddawaappe guyyiyaan, Liss's'iraa, Ik'ooniyoonenne P'iisiidiyan de'iyaa Ans's'ookiyaa simmeeddino; yaatiide hewaan kaalliyaawantta minisiiddenne untunttu ammanuwaan min de'ana mala zoriidde, «Nuuni S'oossaa kawutetsaa gelanaw loytsi waayettana bessee» yaageeddino.

²³ K'ay ammaniyaawanttoo de'iyaa saan c'imatuwaa dooriide, s'oomeeddawaappenne woosseeddawaappe guyyiyaan, untunttu ammaneedda Godaw untuntta hadaraa immeeddino.

²⁴ P'iisiidiyaa gadiyaappe aad'd'iide, P'inifiliyaa yeeddino;

²⁵ P'ergen k'aalaa odeeddawaappe guyyiyaan, As'aaliyaa beeddino.

²⁶ Hewaappe untunttu barenttu poleedda oosuwaa diraw, Asay untunttu hadaraa S'oossaa aad'd'o keekatetsaw immeedda Ans's'ookiyaa Markkabiyaan simmeeddino.

²⁷ Ans's'ookiyaa gakeedda wode ammaniya asaa shiishshiide, S'oossay barenttuna ittippe ootseedda ubbabaanne, Ayihuda gidenna Asay ammanana mala, untunttoo penggiyaa dooyyeeddawaa, asaw odeeddino.

²⁸ Yaatiide hewaan kaalliyaawanttunna daro wodiyaan gam"eeddino.

15

Yerusaalame Shiik'uwaa

¹ Itti itti asatuu Yihudaappe Ans's'ookiyaa wod'd'iide, «Muse wogaadan, hintte k'as's'arettennawaa gidoope, attanaw danddaykkitaa» yaagiide ishatuwaa tamarissuwaa doommeeddino.

² P'awuloosinne Barnaabaasi untunttunna darssi walak'ettiide palumettina, Ans's'ookiyaan de'iyaa itti itti hara asatuu he palumaa diraw, P'awuloosannanne Barinabaasanna Yerusaalame biide, Yesuusi kiitteeddawanttunanne c'imatuwaanna gaketanaw k'ofay k'ashetteedda.

³ Ammaniya asatuu untuntta kiittiide ogiyaan maaddishshin, Ayihuda gidennawanttu S'oossaakko simmeeddawaa odiidde, Pink'k'iyaannanne Sammaariyaana aad'd'eeddino; hewe ishatuwaa ubbaa loytsi nashechcheedda.

⁴ Untunttu Yerusaalame gakeedda wode, ammaniyaawanttu, Yesuusi kiitteeddawanttunne c'imatuu untuntta mokkeeddino; S'oossay barenttun ootseeddawaa ubbaa odeeddino.

* **14:12** *Diyaa*: Guussay Giriikatuwaa s'oossatuwaa ubbatuwaappe bolla geetetti paydettiyaa untunttu eek'aa. **14:15** Kes. 20:11; Maz. 146:6 **15:1** Wog. 12:3

⁵ Shin Parisaawatuwaa baggappe ammaneedda itti itti asatuu denddi ek'k'iide, «Hinttenttu untuntta k'as's'aranawunne Muse higgiiyaa naagana mala azazanaw bessee» yaageeddino.

⁶ Yesuusi kiitteeddawanttunne c'imatuu hewaa zoretanaw shiik'eeddino.

⁷ Loytsi haasayeeddawaappe guyyiyaan, P'es'iroosi denddi ek'k'iide, untuntta hawaadan yaageedda; «Taanaadan ammaniyaawanttoo, Ayihuda gidennawanttu wonggalaa mishiraachchuwa k'aalaa ta doonaappe sisiide ammanana mala, taana S'oossay hintte giddoppe beni dooreeddawaa hinttenttu eriita.

⁸ Asaa wozanaa eriyaa S'oossay Geeshsha Ayaanaa nuw immeeddawaadan, untunttookka immiide tumayeedda.

⁹ Untunttu ammaneedda diraw, I untunttu wozanaa geeshshiide, nu gidduwaaninne untunttu gidduwaan dumatetsaa wotsibeenna.

¹⁰ Hewaa diraw, nu aawotuunne nuuni tookkanaw danddayibeenna wolk'k'aama tookuwa kaalliyaawanttu morggiyaan wotsiide, ha'i hintte ayaw S'oossaa paac'c'iitee?

¹¹ Shin Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'o keekatetsaan untunttu atteeddawaadan, nuunikka atteeddawaa ammaneetto» yaageedda.

¹² Asay ubbay c'o"u giide, Barnnaabaasinne P'awuloosi Ayihuda gidenna asaa gidдон barenttu baggana S'oossay ootseedda malaataanne ooratsabaa ubbaa odishin sisee.

¹³ Untunttu haasayaa wursseeddawaappe guyyiyaan, Yaak'oobi hawaadan yaagiide zaareedda; «Ishatoo, taani giyaawaa sisiite.

¹⁴ S'oossay Ayihuda gidennawanttu giddoppe barew haniyaa asaa akkanaw Ayihuda gidennawanttoo koyro wooti k'oppeeddentto Simooni odeedda.

¹⁵⁻¹⁸ Nabyaa k'aalay hawaanna giigee; Goday daro wodiyaappe doommiide, asaa hawaa erissiide, S'oossaa Mas'aafan hawaadan yaageedda;

«Hawaappe guyyiyaan, sa'aan de'iyaa hara Asay ubbay,

tawaa gidanaw,

taani s'eeseedda Ayihuda gidenna Asay ubbay,

Godaa koyyana mala, taani simmana.

Taani kolettiide kundeedda golliyaadan,

haneedda Daawite kawutetsaa dentsana.

Koletteeddawaakka zaaraade kees's'ana;

taani laa'entsuwa Aa essana»

yaageedda.

¹⁹ «Hewaa diraw, ta k'ofaa gidooppe, Ayihuda gidennawanttuppe S'oossaakko sim-miyaawantta nuuni metootsanaw koshshenna.

²⁰ Shin untunttu eek'aani tuneeddawaa meenna mala, woshummenna mala, bakkuteedda mehiyaa ashuwaa meenna malanne suutsaa ushenna mala, untunttoo nuuni dabddaabbiiyaa s'aafanaw koshshee.

²¹ Ayaw gooppe, Muse higgiiyaa kase yeletaappe doommiide Sambbataan Sambbataan Ayihuda woosa golletuwaan nabbabiidde, Aa k'aalaa katamaa ubbaan odiyaawanttu de'iino» yaageedda.

²² Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi kiitteeddawanttunne c'imatuu woosa golle asaa ubbaanaa ittippe barenttu giddoppe amareeda asatuwaa dooriide, P'awuloosannanne Barinabaasanna Ans's'ookiyaa yeddanaw k'ofaa k'achcheeddino; untunttu daro bonchcheteedda laa"u asatuwaa Barssaabaa geetettiyaa Yihudaanne Sillaasa dooreeddino.

²³ Yaatiide hawaadan giyaa dabddaabbiiyaa s'aafiide, untunttu bolla kiitteeddino; «Nu-uni Yesuusi kiitteeddawanttunne c'imatuu hintte ishatuu, Ans's'ookiyaan, Sooriyaaninne Kilk'k'iyaan de'iyaa Ayihuda bagga gidenna ishatoo nu sarotaa kiitteetto.

²⁴ «Nuuni azazibeena asatuu nu giddoppe biide, Hinttenttu k'as's'arettanawunne Muse higgiiyaa naaganaw bessee; giide, hinttentta metootseeddawaanne yiloyeeddawaa sisiide, ²⁵⁻²⁶ nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa suutsaa diraw, barenttu shemppuwaa oleedda nuuni siik'iyaa Barnnaabaasannanne P'awuloosanna dooretteedda asatuwaa hinttenttukko ki-ittanaw itti wozanaan nu k'ofaa k'achcheeddo.

²⁷ Hewaa diraw, nuuni s'aafeeddawaa untunttu barenttu huup'ew barenttu doonaan hinttenttoo odana mala, Yihudaanne Sillaasa kiitteeddo.

²⁸⁻²⁹ «Ayaw gooppe, eek'aw yarshsheeddawaa mooppite; suutsaa ushoppite; bakkuteedda mehiyaa ashuwaa mooppite; woshummoppite. Ha koshshiyaawanttuppe at-tin, hara dees'iyaa yewuwa hinttentta toossenna mala, nuuninne Geeshsha Ayyaanay

yewuwaa eeno giide akkeeddo; ha ubbabaappe hintte huup'iyaa naagoope, hinttenttu lo'obaa ootsiita. Simmi saro de'ite» yaageeddino.

³⁰ Hewaa diraw, kiitetteeddawanttu moyzzetti, Ans's'ookiyaa wod'd'iide, ammaniyaa asaa shiishshiide, dabddaabbiyaa asaw immeeddino.

³¹ Unttuntu he minisiyaa dabddaabbiyaa nabbabeedda wode, nashetteeddino.

³² K'ay Yihudayenne Sillaase barenttu huup'ew nabatuwaa gidiyaa diraw, ishatuwaa loytsi mak'k'iide miniseeddino.

³³ Unttuntu Ans's'ookiyaan amareeda gallassaa utteeddawaappe guyyiyaan, ishatuu sarotetsaan moyzzina, barentta kiitteeddawanttukko sinmeeddino.

³⁴ Shin Sillaase yaan attanaw bare k'ofaa k'achcheedda.*

³⁵ K'ay P'awuloosinne Barnaabaasi hara c'ora asatuwaana ittippe Godaa k'aalaa tamarissiiddenne wonggalaa mishiraachchuwa oidiide, Ans's'ookiyaan utteeddino.

P'awuloosinne Barnaabaasi Shaaketteeddino

³⁶ Amareeda gallasaappe guyyiyaan, P'awuloosi Barnaabaasa, «Nuuni Godaa k'aalaa odeedda katamaa ubbaan nu ishatuu wooti de'iinontto, guyye simmiide, s'omoos be'oytte» yaageedda.

³⁷ Hewaappe guyye Barnaabaasi Mark'k'oossa geetettiyaa Yohaannisa barenttuna afanaw koyyeedda.

³⁸ Shin P'awuloosi Mark'k'oossa barenttuna afanaw koyyibeenna; ayaw gooppe, I unt-tuntuppe P'inifliyaan shaaketteedda; k'ay untuntunna oosoo bibeena.

³⁹ Unttuntu gidduwaan lo'enna walassay kesina, ittuu ittuwaappe shaaketteedda; Barnaabaasi Mark'k'oossa akkiide, markabiyaan K'op'iroosa beedda.

⁴⁰ Shin P'awuloosi Sillaasa akkina, ishatuu Aa hadaraa S'oossaa aad'd'o keekatetsaw immeeddawaappe guyyiyaan beedda.

⁴¹ Yaatiide ammaniyaa asatuwaa minisiide, Sooriyaannanne Kilk'k'iyaanna aad'd'eedda.

16

S'imootoose P'awuloosannanne Sillaasenna Gaketteedda

¹ P'awuloosi k'ay Derbbenne Liss's'iraa beedda; hewaan S'imootoosa geetettiyaa kaaliyaawe, itti ammaniyaa Ayihuda mishiratti na'ay de'ee; Aa aabbu Giriike asaa.

² Liss's'iraaninne Ik'ooniyoonen de'iyaa ishatuu S'imootoosabaa loytsi markatteeddino.

³ P'awuloosi Aa S'imootoosa barenanna afanaw koyyiide, Aa aabbu Giriike* asaa gideeddawaa hewaan de'iyaa Ayihuda ubbay eriyaa diraw, Aa oyk'k'iide k'as's'areedda.

⁴ Unttuntu katamatuwaana biidde, Yesuusi kiitteedda Yerusalaamen de'iyaaawantunne c'imatuu wotseedda higgiiyaa ammaniyaawanttu naagana mala, untunttoo oidiide aad'd'eeddino.

⁵ Hewaa diraw, ammaniyaawanttu ammanuwaan min, payduwaankka gallasaappe gallassan dari dari beeddino.

P'awuloosi Mak'idooniyaa Baanaadan S'eegetteedda

⁶ Iisiyaan k'aalaa odenna mala, Geeshsha Ayyaanay untuntta diggeedda diraw, Pirggiyaa gadiyaannanne Galaatiyaa gadiyaanna aad'd'eeddino.

⁷ Unttuntu Miisiyaa zawaa gakkeedda wode, Biitaniyaa baanaw koyyeeddino; shin Yesuusa Ayyaanay untuntta diggeedda.

⁸ Hewaa diraw, untunttu Miisiyaa mataanna aad'd'iide, S'iro'aadaa wod'd'eeddino.

⁹ P'awuloosi k'amma sas'aan itti Mak'idooniyaa bitanii barena, «Mak'idooniyaa pinnaade nuuna maaddaariikkii» yaagiidde ek'k'i woossishin be'eedda.

¹⁰ Sas'aa I be'eeddawaappe guyyiyaan, nuuni ellekka Mak'idooniyaa baanaw koyyeeddo; ayaw gooppe, wonggalaa mishiraachchuwa yaan de'iyaa asaw odanaw, S'oossay nuuna s'eeseddawaa nuw malateedda.

Liidiyaa Pilip'p'isiyoosan Kiristtoosa Ammanaaddu

¹¹ Hewaa diraw, S'iro'aadappe denddiide, sitti giide markabiyaan Saamootiraak'e beeddo; wonttetsa gallassi Naap'p'ule beeddo.

¹² Hewaappe Pilip'p'isiyoosa beeddo; Pilip'p'isiyoosi Mak'idooniyaa biittaw huup'e kata-maa; k'ay Roome Asay de'iyaa katamaa; nuuni he katamaan amareeda gallassaa utteeddo.

* 15:34 Sillaase Ans's'ookiyaan attanaw bare k'ofaa k'achcheedda, giyaawe c'ora hara k'aalaa biletsaan baawa.

* 16:3 Aa aabbu Giriike Aa oyk'k'iide k'as's'areedda: Giriike Asay barenttu naanaa k'as's'arikino. Shin S'imootoose k'as's'arettana d'ayooppe, Ayihude Asay Aa akkaana diraw, P'awuloosi Aa oyk'k'iide k'as's'areedda.

¹³ Sambbata gallassi, katamaappe gas'aan shaafaa doonaan Ayihudatu S'oossaa woossiyaa sa'ay de'iyawaa akeekiide beeddo; hewaan uttiide shiik'eedda mac'c'a asaw k'aalaa odeeddo.

¹⁴ Itti Liidiyaa geetettewunna, Tiyaas'iroona katamaappe yaade S'oossaa ammanewunna, zo'o mayuwaa zal'iyaa mishiratta, nuuni odiyaawaa sisaaddu; P'awuloosi odiyaawaakka iza sisana mala S'oossay I wozanaa dooyeedda.

¹⁵ Liidiyaa bare soy asaana ittippe s'ammak'etteeddawaappe guyyiyaan nuuna, «Hinttenttu taana Godaa tumatetsaan ammanaw giide k'oppooppe, ta soyin de'ishshite» gaade woossaaddu; minisaade shoobbaaddu.

P'awuloosinne Sillaase K'ashetteeddino

¹⁶ Nuuni S'oossaa woossiyaasaa biishshin, iita ayyaanay izi bolla ak'ina kaayiyaa itti k'ooma naatta nuunanna gakettaaddu; he naatta kaayaade daro miishshaa bare godatoo demmaaddu.

¹⁷ Gakettaade P'awuloosanne nuuna kaalaadde, «Hawanttu hinttenttoo attana ogiyaa odiyaawanttu, Ubbaappe Bolla S'oossaa ayiletuwaa» gaade kooshshaa d'ok'ku ootsaade haasayaw.

¹⁸ Ubbaa gallassi hewaadan gaw; shin P'awuloosi yilottiide guyye simmi, he iita ayaanaa, «Neeni iippe kesana mala Yesuusi Kiristtoosa suntsan neena azazay» yaageedda; he man'iyaaan iita ayyaanay iippe kesi aggeedda.

¹⁹ Shin izi godatuu barenttu miishshaa demmana ogii d'ayeeddawaa be'iide, P'awuloosanne Sillaasa oyk'k'iide, geyaa sa'aan de'iyaa daannatuwaa sintsa goochchi kesseeddino.

²⁰ Daannatuwaa sintsa untuntta afiide, «Hawanttu Ayihuda asaa gidiide, nu katamaa asaa loytsi metootsiino.

²¹ Nuuni Roome gadiyaa asaa gidiide, akkanawunne ootsanaw woga gidennabaa tamarissiino» yaageeddino.

²² Asay itti bagga gidiide, P'awuloosa bollaninne Sillaasa bolla denddeedda; daannatuukka untunttu mayuwaa k'aari akkiide, s'am'aan untunttu shoc'ana mala azazeeddino.

²³ Untunttu darssi wad'd'eeddawaappe guyyiyaan, k'asho golliyaan yeggeeddino. K'asho golliyaa naagiyaawekka untuntta minisi naaganaadan azazeeddino.

²⁴ K'asho golliyaa naagiyaawe he azazuwaa akkiide, P'awuloosanne Sillaasa k'asho golliyaa k'ol'o gelisseedda; untunttu gediyaakka mitsaana gatsi daras'iide k'achcheedda.

²⁵ Shin k'amma bilahe gidiyaa heeraan P'awuloosinne Sillaase S'oossaa woossiidde, mazimuriyaa yes'iide S'oossaa galatiino; k'ashetto Asay untunttu giyaawaa sisee.

²⁶ K'asho golliyaa s'ap'uu k'aas's'ana gakkanaw wozanaa aatsenan biittay darssi k'aas's'eedda; he man'iyaaan penggiikka ubbay dooyetti aggina, k'ashetteedda asaa ubbaa santsalatay biletti wod'd'eedda.

²⁷ K'asho golliyaa naagiyaawe gem'ishuwaappe beegottiyaa wode, k'asho golliyaa penggiikka ubbay dooyetteeddawaa be'iide, k'ashetto Asay kessi akkiide bidiggeeddawaa aw malatina, barena wod'anaw k'oppiide, c'ubiyaa akkeedda.

²⁸ Shin P'awuloosi kooshshaa d'ok'ku ootsiide, «Neeni neena ayaanne ootsoppa; ayaw gooppe, nuuni ubbay hawaan de'eetto» yaageedda.

²⁹ K'asho golliyaa naagiyaawe s'omppiyaa woossi akkiide, ellekka k'ol'o wos's'eedda; kokkoriidde P'awuloosa sintsaaninne Sillaase sintsan guufanneedda;

³⁰ untuntta kare kessiide, «Ta godatoo, taani attanaw ayaa ootsana bessii?» yaageedda.

³¹ P'awuloosinne Sillaase Aa, «Godaa Yesuusi Kiristtoosa ammana; neeni attana; ne soy asaykka» yaageeddino.

³² Untunttu awunne Aa soyin de'iyaa ubbaw Godaa k'aalaa odeeddino.

³³ K'amma he saatiyankka k'asho golliyaa naagiyaawe untuntta afiide untunttu maytsaa meec'eedda; he man'iyaaan bare soy asaa ubbaanna s'ammak'etti aggeedda.

³⁴ P'awuloosanne Sillaasa pude bare soy afiide, untunttoo k'umaa aatseedda; I bare soy asaa ubbaanna S'oossaa ammaneedda diraw, nashetteedda.

³⁵ Wonttina daannatuu, «He asatuwaa billa» yaagiide, polisiyaa kaappatuwaa aakko kiitteeddino.

³⁶ Hewaappe guyye k'asho golliyaa naagiyaawe, «Hinttenttu bilettana mala, daannatuu taw kiitteeddino; simmi ha'i kesiide sarotetsaan biite» yaagiide he kiitaa P'awuloosaw odeedda.

³⁷ Shin P'awuloosi he polisiyaa kaappatuwaa, «Nuuni Roome gade asaa[†] gidishin, untunttu nuuna pirdday baynnaan asaa sintsan wad'd'iide, k'asho golliyaan yeggeeddino. Ha'i nuuna geeman kessi yeddiinoo? Hanenna; untunttu barenttu huup'ew yiide, nuuna kessino» yaageedda.

³⁸ Polisiyaa kaappatuu daannatoo hewaa odina, P'awuloosinne Sillaase Roome gade asaa gideeddawaa siseedda wode, yayyeeddino.

³⁹ Hewaa diraw, daannatuu yiide untuntta, «Nuuni hinttentta naak'keeddo» geeddino. K'asho golliyaappe kare untuntta kessiide, katamaappe kesiide baana mala woosseeddino.

⁴⁰ P'awuloosinne Sillaase k'asho golliyaappe kesiide, Liidiyaa soy beeddino; yaan ishatsuwaana gakettiide, untuntta minisiide hewaappe beeddino.

17

Teselonk'k'en Denddeedda Walassaa

¹ P'awuloosinne Sillaase, Ampip'oliisaannanne Ap'oolooniyanna aad'd'iide, Teselonk'k'e yeeddino; Teselonk'k'en Ayihuda woosa golli de'ee.

² P'awuloosi bare dooyaadankka yaa geleedda; hewaan heezzu Sambbata gallassatuwaan S'oossaa Mas'aafatuwaappe asaana haasayeedda;

³ Kiristoosi waayiyaa akkanawunne hayk'uwaappe denddanaw bessiyaawaa untunttoo billiide odiiddinne tuma gideeddawaakka untuntta erissiide, «Yesuusi ha taani hinttenttoo odiyaawe Kiristoosa» yaagee.

⁴ Untunttuppe ittuu ittuu yewuu tuma gideeddawaa akeekiide, P'awuloosannanne Sillaasenna gaketteddino; hawaadankka, S'oossaw goyinniyaa c'ora Giriike asayenne c'ora bonchchetteedda mac'c'awanttu, P'awuloosannanne Sillaasenna gaketteddino.

⁵ Shin Ayihudatuu k'anaatiide, itti itti oosuu bayinna iita asatuwaa k'oc'aappe shiishshide katamaa asaa walasseeddino; P'awuloosanne Sillaasa asaakko kessana mala koyyiide, Yaasoonaa golliyaa dooddeeddino.

⁶ P'awuloosinne Sillaase untunttoo beettenaan is's'ina, Yaasoonanne itti itti ishatsuwa katamaa kaappatuwaakko afiide, «Hawanttu gadiyaa ubbaa metootseeddawanttu, hawaakka yeeddino.

⁷ Yaatina Yaasooni untuntta bare soyin wotseedda; hawanttu ubbay, «Yesuusa giyaa hara kaatii de'ee» giide K'eesaare azazuwaa minisiino» yaagiide, kooshshaa d'ok'k'issiide haasayeeddino.

⁸ Shiik'eedda asayenne katamaa kaappatuu hewaa sisiide metootseeddino.

⁹ Kaappatuu Yaasoonanne haratuwaa waasiyaan billeeddino.

P'awuloosinne Sillaase Beeriya Beeddino

¹⁰ Ammaniyaawanttu P'awuloosanne Sillaasa sa'ay k'ammiyaawaan ellekka Beeriya yeddeeddino. Yaa gakkiiide, Ayihuda woosa golle geleeddino.

¹¹ Beeriya asatuu Teselonk'k'en de'iyaa asatuwaappekka aad'd'i dooyetto wozanay de'iyaa diraw, «P'awuloosi geeddawe tumenttonne» yaagiide, ubbaa gallassi S'oossaa Mas'aafatuwaa tamaariide, k'aalaa kumentsaa laamotaan akkeeddino.

¹² Hewaa diraw, untunttuppe c'oratu, Giriikatuwaappe bonchchetteedda c'ora mac'c'awanttunne c'ora attuma asatuu ammaneeddino.

¹³ Shin Teselonk'k'en de'iyaa Ayihudatuu P'awuloosi S'oossaa k'aalaa Beeriyanikka odeeddawaa siseedda wode, Beeriya yiide, asaa aanana walasseeddino.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, ishatsu ellekka P'awuloosa abbaa mataan yeddi aggeeddino; shin Sillaasenne S'imootoose Beeriyan atteeddino.

¹⁵ P'awuloosa moyzeedda asatuu Ateenaa gatseeddino; he asatuu Sillaasenne S'imootoose barenttoo dandayetteeddawaadan, ellekka barekko yaana mala, P'awuloosi kiitteedda kiitaa akkiide, Beeriya simmeeddino.

P'awuloosi Ateenaa Beedda

¹⁶ P'awuloosi Ateenaan Sillaasanne S'imootoosa naagiide, katamaan eek'ay kumeeddawaa be'iide yiloteedda.

¹⁷ Hewaa diraw, Ayihuda woosa golliyaan Ayihudatuwaannanne S'oossaw goyinniyaa Ayihuda gidenna asatuwaana palumettee; k'ay ubbaa gallassi geyaan barenanna gakettiyaa asaanakka palumettee.

[†] 16:37 Roome gade asaa: Roome kawutetsaan erettiide de'iyaa guutsa asay he gade asatuwaa geetettiino. Hewanttookka k'ay haratuwaappe dummatiyaa maataynne kaac'ay de'ee.

¹⁸ K'ay Eppik'oroosapenne* Iss's'o'ikiyaappe† yeedda itti itti eranchchatuu P'awuloosanna palumetteeddino; untuntutuppe ittuu ittuu, «Ha toofiinay ayaa haasayanaw koyyii?» yaageeddino.

Haratuu P'awuloosa Yesuusabaanne hayk'uwaappe I denddeeddawaa barenttoo odiyaa diraw, «Ooratsa s'oossatubaa odiyaawaa malatee» yaageeddino.

¹⁹⁻²⁰ P'awuloosa oyk'k'iide, «Ha neeni tamarissiyaa ooratsa yewuu ayentto nuuna erissaarikii? Ayaw gooppe, neeni nuw ooratsabaa odaasa; simmi hawe ayentto nuuni eranaw koyyeetto» yaagiide P'awuloosa Ariyosppaagoosa geetettiyaasaa afeeddino.

²¹ Ateenaa Asay ubbayne hewaan de'iyaa imatsatuu ooratsabaa haasayiiddinne sisiide peeshiyaawaappe attin, harabaan peeshikkino.

²² P'awuloosi Ariyosppaagoosan de'iyaa shiik'uwa sintsan ek'k'iide, hawaadan yaageedda; «Ateenaa asatoo, s'oossatoo ubbabaan hinttenttu darii yayyiyaawaa taani be'ay.

²³ Ayaw gooppe, taani hinttenttu goyinniyaawaa s'eellaadde aad'd'ishshin, «Erettena S'oossaw» geetettiide s'aafetteedda yarshshuwaa sa'aa k'ay demmaad; hewaa diraw, ha hintte erennaan goyinniyaawaa taani hinttenttoo oday.

²⁴ «Alamiyaanne alamiyaan de'iyaa ubbabaa med'd'eedda S'oossay saluwaanne sa'aa Goday, Asay kees's'eadda Geeshsha Golliyaan de'enna.

²⁵ Ayentto pac'c'eedda asaadan, asaa kushiya I s'eellenna; ayaw gooppe, I bare huup'ew de'uwa shemppuwaanne ubbabaa asaa ubbaw immeedda.

²⁶ S'oossay asaa zariyaa ubbaa itti uraappe med'd'iide, gadiyaa ubbaan wotseedda; I bare huup'ew untunttu de'ana wodiyaanne sa'aa kase zawayeedda.

²⁷ «I hewaa ootseeddawe untunttu oyk'k'i oyk'k'i s'eelliide, barena koyyiide, ooni eri demmanawanteeshsha giyaawaana; gidooppenne, S'oossay nuuppe oossinne haako gidenna.

²⁸ Ayaw gooppe, hinttenttuppe itti itti eranchchatuu, «Nuuni Aa naanaa» geeddawaadan, nuuni aan pas'a de'eetonne k'aas'etteetto.

²⁹ Simmi nuuni S'oossaa naanaa gideedda diraw, S'oossay asaa c'inc'c'atetsaaninne k'ofaan work'k'aappe woy biraappe woy shuchchaappe oosetteeddawaa malatee yaagiide, k'oppaaw bessena.

³⁰ Hewaa diraw, S'oossay Asay eribeenna wodiya aatseedda; shin ha"i ubba saan Asay ubbay nagaraappe simmana mala azazeedda.

³¹ Ayaw gooppe, S'oossay wodiya keeri wotseedda; he wodiyaan bare dooreedda uraan sa'aan de'iyaa asaa ubbaa bolla s'illo pirdana; asaa ubbaw hayk'uwaappe Yesuusa dentseeddawaan hewaa tumayeedda» yaageedda.

³² Untuntutuppe itti itti asatuu hayk'uwaappe dendduwaabaa P'awuloosappe sisiide, Aa bolla k'iliic'eeddino; shin hara asatuu Aa, «Nuuni hawaa neeppe gujiide sisana koyyeetto» geeddino.

³³ Hewaa diraw, P'awuloosi untunttu giddoppe keseedda.

³⁴ Shin itti itti attuma asatuu P'awuloosanna gakettiide ammaneeddino; untunttu gid-duwaan Ariyosppaagoosan de'iyaa pirdaa golle daannay Diyoonaasiyoosi, Damaariiso geetettiya itti mishirattinna hara asatuu de'iino.

18

P'awuloosi K'orontoosa Beedda

¹ Hewaappe guyyiyaan, P'awuloosi Ateenaappe kesiide, K'orontoosa beedda.

² Hewaan Ak'ililaa giya itti Ayihuda bitaniyaa demmeedda; Ak'ililay P'ans's'oossan yeletteedda; Ayihuda Asay ubbay Roomeppe kesana mala, K'alawudeyoosi azazeedda diraw, amareeda wodiyaappe kase, I bare machchatti P'irisk'k'illanna S'aaliyaappe yeedda; P'awuloosi untunttunna gakettanaw beedda.

³ Aa oosuunne untunttu oosuu itti mala dunkkaaniyaa sikaa gidiyaa diraw, untunttunna uttiide, ittippe ootseedda.

⁴ P'awuloosi Sambbataa ubbaan Ayihudatuwaana Giriikatuwaa ammantsanaw Ayihuda woosa golliyaan palumettee.

⁵ Sillaassenne S'imootoose Mak'idooniyaappe yeedda wode, P'awuloosi Ayihudatoo Yesusi bare huup'ew Kiristtoosa gideeddawoo k'aalaa oduwaa toleedda.

* **17:18** Eppik'oroosa: Hawe gadiyaa gidiide, ha gadiyaan de'iyaa asatuu nashechchiyaa asaa de'oo koyro sa'aa oyk'keedda yaagi tamarissiyaa Eppik'oroosa giya bitaniyaa timirttiyaa kaalliyaawanta. † **17:18** Iss's'o'ikiya: Hawekka gadiyaa gidiide, ha gaden de'iyaa asatuu, barena moodussaanne bare k'ofaan kaalesettiyaawaa asay tamarana bessee, yaagiya timirttiyaa tamarissiyaa Zeeno yaagettiya bitaniyaa timirttiyaa kaalliyaawanta.

⁶ Shin untunttu P'awuloosa haasayaa p'alk'k'ianne Aa borina, P'awuloosi bare mayuwaappe baanaa k'ok'k'ofiidde,* «Hinttenttu iitatetsay hinttentta oyk'k'o; taani hewaan gelikke; hawaappe hini baggan taani Ayihuda gidenna asaakko bay» yaageedda.

⁷ Hewaappe kesiide, S'oossaw goyinniyaa Yoss's'ooosa giyaa bitaniyaa soy beedda; Yoss's'ooosa gollii Ayihuda woosa golliyaa matan de'ee.

⁸ Ayihuda woosa golle kaappuu K'arisip'p'ooosi bare soy asaa ubbaanna Godaa amma-needda; K'oronttoosa asatuwaappekka c'oratu S'oossaa k'aalaa siseedda wode, ammani-ide s'ammak'etteeddino.

⁹⁻¹⁰ Goday itti k'amma sas'aan P'awuloosa, «Yayyoppa; oda; c'o"u gooppa. Taani neenanna de'iyaa diraw, neena k'ohanaw iitabaan yeggana Asay ooninne baawa; ayaw gooppe, taw ha katamaan c'ora Asay de'ee» yaageedda.

¹¹ P'awuloosi S'oossaa k'aalaa asaa tamarissiidde, itti laytsanne usuppun agenaa unt-tuntunna utteedda.

¹² Gaaliyoose Akaayiyaa gadiyaa mooddiyaa wode, Ayihudatuut ittippe P'awuloosa bolla denddiide, pirddaa golle Aa afiide,

¹³ «Ha bitanii Muse higgiyaa is's'iide, Asay S'oossaw goyinnana mala c'imme» yaageed-dino.

¹⁴ P'awuloosi haasayana hanishin, Gaaliyoose Ayihudatuwaa, «Ayihudatoo, hewe balaa oosuwa woy iita naak'o gidooppe, taani hinttentubaa danddayaade sisanaw bessee.

¹⁵ Shin k'aalaw suntsawunne hintte huup'e higgiyaw hinttentu palumettooppe, hintte huup'ew erite; hawaa taani pirddikke» yaageedda.

¹⁶ Pirddaa golliyaappe karew untuntta kesseeedda.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, Giriike Asay ubbay Ayihuda woosa golle kaappuwaa Sost-teniisa oyk'k'iide, pirddaa golliyaa sintsan shoc'eeddino; shin Gaaliyoose hewe ayinne metibeenna.

P'awuloosi Ans's'ookiyaa Beedda

¹⁸ P'awuloosi daro wodiyaa K'oronttoosan utteeddawaappe guyyiyaan, ishatuwaa sarotiide, P'irisk'k'illinnanne Ak'iilaanna markkabiyaan Sooriyaa beedda; barew shiik'k'eedda gaasuu de'iyaa diraw, Kinkkiriya katamaan bare huup'iyaa meedetteedda.†

¹⁹ Unttuntu Efesoone gakteedda wode, P'awuloosi P'irisk'k'illonne Ak'iilaa yaan yeggi yeedda; shin barew Ayihuda woosa golle geliide, Ayihudatuwaana palumetteedda.

²⁰ Unttuntu barenttuna daro wodiyaa uttana mala P'awuloosa woossina I is's'eedda.

²¹ Shin untuntuppe shaakettiide, «S'oossay gooppe, laa'entsuwaa hinttenttukko sim-mana» yaagiide Efesoona markkabiyaan beedda.

²² K'iisaariyaa gakteedda wode Yersaalame biide, ammaniya asaa saroteeddawaappe guyyiyaan, Ans's'ookiyaa wod'd'eedda.

²³ Yaan amareeda wodiyaa gam'iide beedda; kaalliyaawantta ubbaa minisiide, Galaatiyaannanne P'irggiyaana aad'd'eedda.

Ap'iloosi Efesoona K'oronttoosa Beedda

²⁴ Iskkindiriyaan yeletteedda Ayihuda asaa itti Ap'iloosa giyaa lo"o haasayiawee Efesoone beedda; S'oossaa Mas'aafatuwaa I darssi eriyaa asaa.

²⁵ Godaa ogiyaakka tamaareedda asaa; Yohaannisa s'ink'k'ataa s'alalaa eriide, ayyaanan bare garssan ees'ettiide, Yesuusabaa suurissiide haasayeeddanne tamarisseedda.

²⁶ Yaatiide Ayihuda woosa golliyaan yayyenaan haasayaa doommeedda. P'irisk'k'illaynne Ak'iilay I odiyaawaa siseedda wode, barenttuna soy Aa afiide, S'oossaa ogiyaa kaseppe suurissiide, aw geeshshi odeeddino.

²⁷ Ap'iloosi Akaayiyaa pinnana koyyina, ishatuu Aa minisiide, Akaayiyaan de'iyaa kaal-lyaaawanttu Aa mokkana mala, untunttoo dabddaabbiyaa s'aafeddino; I yaa gakkiiide, S'oossaa aad'd'o keekatetsaan ammaniyaawantta daro maaddeedda.

²⁸ Ayaw gooppe, Yesuusi bare huup'ew Kiristtoosa gideeddawaa Ayihudatoo S'oossaa Mas'aafatuwaappe k'onc'c'issiide, asaa sintsan minisiide odeedda.

19

P'awuloosi Efesoone Beedda

* **18:6 Mayuwaappe baanaa k'ok'k'ofiidde:** Hawaa guussay gediyaappe baanaa k'ok'k'ofiyaawaanna itta. † **18:18**

Huup'iyaa meedetteedda: P'awuloosi guutsa wodiyaw «dummatana» giide c'aak'k'eedda. Hawaa guussay, bare huup'iyakka meedettenna; woyniyakka ushenna guussaa. Shin I c'aak'k'eedda wodii wuroode, bare huup'iyaa meedettiide S'oossaw yarshshuwaa yarshshanaw bessee guussaa. **18:18** Pay. 6:18

¹ Ap'iloosi K'oronttoosan de'ishshin, P'awuloosi k'ommo baggana aad'd'iide, Efesoone beedda; itti itti kaalliyaawantta demmeedda.

² P'awuloosi untunttu, «Hinttentu ammaneedda wode Geeshsha Ayaanaa akkeedditee?» yaagiide oochcheedda.

Untunttu, «Tuytti, akkibeykko; haray atto, Geeshsha Ayyaanay de'iyawaakka sisi-beykko» yaageeddino.

³ P'awuloosi untunttu, «Yaatina, Ayaan s'ammak'etteedditee?»* yaageedda.

Untunttu, «Nuuni Yohaannisa s'ink'k'ataani s'ammak'etteeddo» yaagiide zaareeddino.

⁴ P'awuloosi, «Yohaannisi bareppe guyyiyaan yiyaa Yesuusi Kiristtoosan Asay ammanana mala, asaw odiidde, nagaraappe simmiyaa s'ink'k'ataani s'ammak'eedda» yaageedda.

⁵ Untunttu hewaa siseedda wode, Godaa Yesuusi Kiristtoossaw gidanaw s'ammak'etteeddino.

⁶ P'awuloosi bare kushiyaa untunttu bolla wotseedda wode Geeshsha Ayyaanay untunttu bolla wod'd'ina, dumma dumma k'aalaan haasayeeddino; k'ay timbbitiyaakka odeeddino.

⁷ Hewaan tammanne laa"u asatuwaa gidiyaawanttu de'iino.

⁸ P'awuloosi Ayihuda woosa golle geliide, S'oossaa kawutetsaabaa palumettiiddinne akeekissiide, asaana heezzu agenaa gidiyaawaa keenaa yayyenaan haasayee.

⁹ Shin untunttuppe ittuu ittuu makkaliide, c'ora asaa sintsan Godaa ogiyaa boriidde ammanennaan is's'ina, P'awuloosi untunttuppe shaaketti, barena kaalliyaawantta bare-nanna afeedda; S'iraanoosa giyyaa timirtte golliyaan ubbaa gallassi palumettee.

¹⁰ P'awuloosi laa"u laysaa gakkanaw k'aalaa odeedda; hewaa diraw, lisiyaan de'iyaa Asay ubbay, Ayihudatuukka Ayihuda gidennawanttukka Godaa k'aalaa siseeddino.

S'oossay P'awuloosa Kushiyaa Ootseedda Ooratsabaa

¹¹ S'oossay P'awuloosa baggana dumma malaataa ootseedda.

¹² Hewaa diraw, Asay Aa bollay bochcheedda maarabiyaa woy mayuwaa hargganchchatoo afee; hargganchchatuukka pas'iino; iita ayyaanatuukka untunttuppe kesiino.

¹³ Iita ayyaanatuwaa kesiide yuuyiyaa Ayihudatuwaappe ittuu ittuu, «P'awuloosi k'aalaa odiyaa Yesuusa suntsan nuuni hinttentta kesite giide azazeetto» yaagiide, iita ayyaanatuu de'iyaa asatuwaa bolla Godaa Yesuusa suntsaa s'eesi be'eeddino.

¹⁴ K'eesatuwaa kaappuwaa Ask'k'eewa giyyaa itti Ayihuda bitaniyaw hewaa ootseedda laappu naanay de'iino.

¹⁵ Iita ayyaanay untunttoo zaariide, «Taani Yesuusa eray; P'awuloosakka eray. Shin hinttenttu oonee?» yaageedda.

¹⁶ Iita ayyaanay de'iyaa bitanii untunttu bolla guppi wod'd'ina, untunttu masuns's'iide, he golliyaappe kallo wos's'ana gakkanaw, wolk'k'aamiide s'ooneedda.

¹⁷ Efesoone de'iyaa Ayihudatuunne Ayihuda gidennawanttu ubbay hewaa sisiide ubbay daro yayyeeddino; Godaa Yesuusa suntsayikka daro bonchchetteedda.

¹⁸ Ammaniyaawanttuppe c'ora asatuu barenttu ootseeddawaa paas'iiddinne k'onc'c'iyaa odiidde yiino.

¹⁹ Bitiyaawanttuppe c'oratu barenttu mas'aafatuwaa shiishshiide, asaa ubbaa sintsan guuddeeddino; he mas'aafatuwaa gatiyaa heettiyya wode, ishatamu sha"a Biraa sant-timiyaa gideedda.

²⁰ Hewaa mala wolk'k'aama ogiyaan S'oossaa k'aalay dic'c'eenne aakkee.

Efesoone Katamaan Walassay Denddeedda

²¹ Hewe poletteeddawaappe guyyiyaan P'awuloosi, «Taani Yersaalame baade Roomekka k'ay be'anaw bessee»† yaagiide, Mak'idooniyaannanne Akaayiyaana aad'd'iide, Yersaalame baanaw k'ofaa k'achcheedda.

²² K'ay barena maaddiyaawanttuppe laa"atuwaa S'imootoosanne Erass's'ooosa Mak'idooniya kiittiide, barew lisiyaan amareeda wodiyaa gam'eedda.

²³ Godaa ogiyaa diraw, he wode daro walassay keseedda.

²⁴ Ayaw gooppe, s'agaraa biraa muushishiide tigi med'd'iyaa Dimes'iroosa giyyaa itti bitanii Ars's'emiiisi Geeshsha Golliyya misiliyya biraappe tigi tigiide, oosanchchatoo daro wod'iyaa demmee.

²⁵ Hewanttanne untunttuwaa mala oosuwaa ootsiyaawantta ittippe shiishshiide, hawaadan yaageedda; «Asaw, nu durettsay ha oosuwaana gidiyaawaa hintte eriita.

* **19:3** Ayaan s'ammak'etteedditee? Hawaa guussay O suntsaan s'ammak'etteedditee, guussaa. † **19:21** P'awuloosi hawaa Ayaanaa Geeshshaan kaalesettiide haasayeeddawaa.

²⁶ Hewe P'awuloosi, «Asaa kushii med'd'eeddawanttu s'oossatuwaa gidikkino» yaagiide, Efesoone s'alalaan gidennaan amareeda gadatuwaappe attin, Iisiyaan ubbaan c'ora asaw odi ammantseeddawaa hinttenttu be'eedditanne siseeddita.

²⁷ Lo'ennabay, nu oosuu kad'ettanawaa s'alalaa gidenna; shin Iisiyaan de'iyaa ubbatuunne sa'aa ubbaan de'iyaaawanttu goyinniyaa wolk'k'aama s'oossatto geetetiyyaa Arss's'emiisi geeshsha gollii bonchchettennan attanawaanne, izi darotetsay kund-danawaa» yaageedda.

²⁸ Asay hewaa siseedda wode loytsi hank'k'ettiide «Efesoone Ars's'emiisa wolk'k'aama» yaagiide c'abbotteeddino.

²⁹ Katamaa ubbaan walassay denddeedda; P'awuloosanna hamettiyyaa Mak'idooniyaa asatuwaa Gaayoosanne Ariss's'irokoosa barenttuna oyk'k'i akkiide, ittippe kaassaa sa'aa wos's'eeddino.

³⁰ P'awuloosikka Asay shiik'eeddasaa gelanaw koyyeedda. Shin kaalliyaawanttu Aa diggeeddino.

³¹ Iisiyaa gadiyaa kaappatuwaappe P'awuloosa laggetsatuwaappe ittuu ittuu P'awuloosaw kiittiide, kaassaa sa'aan k'onc'c'iyaa kesiide I beettana mala, Aa woosseeddino.

³² Shiik'uwaan walassay denddina, dariyaa bagga Asay haray atto ayaw shiik'eeddentto erenna diraw, ittuu ittibaw walak'ettiyyaa wode, yekkuu k'ay harabaw walak'ettee.

³³ Ayihudatuu Iskkindira aatsi bessina, itti itti Asay I haasayana mala, asaa giddoppe sintsaw Aa aatseedda; Asay c'o'u gaana mala, I bare kushiyan s'orssi bessiide, asaw mootettanaw koyyeedda.

³⁴ Shin Iskkindire Ayihuda asaa gideeddawaa Asay ereedda wode, laa'u saate gidiyaawaa keenaa ubbay itti k'aalaan, «Efesoone Ars's'emiisa wolk'k'aama» yaagiide c'abbotteeddino.

³⁵ Katamaw s'aafe gideeddawe asaa c'o'u ootsiide, hawaadan yaageedda; «Efesoone asaw, Efesoone katamay wolk'k'aama Ars's'emisisinne saluwaappe wod'd'eedda eek'aa shuchchaw eek'aa golliyaa naagiyaawaa gideeddawaa erenna Asay oonee?

³⁶ Hawaa kaddiyaa Asay bayna diraw, hinttenttu woppu gaanawunne dirbbennan agganaw bessee.

³⁷ Ayaw gooppe, hawanttu Geeshsha Golliyaa miishshaa wuu"ibeennawantta nu s'oossatuwaakka boribeennawantta aheeddita.

³⁸ Hewaa diraw, Dimes'iroosinne aanana de'iyaa oosanchchatuu asaa mootanaw koyyoope, pirdaa gollii dooyaa de'ee; k'ay gadiyaa mooddiyaawanttukka de'iino; untunttu barenttu gidдон mootettiino.

³⁹ Shin hintte hara yewuwaa koyyoope, higgiiyaa shiik'uwaan yewuwaa k'achhana.

⁴⁰ Ayaw gooppe, hache haneeddawaa shabbiretsaa giide, Roome gadiyaa asatuu nuuna mootana; ha shiik'ookka gaasuu bayinna diraw, nuuni gaasuwa odanaw dand-dayokko»

⁴¹ yaagiide shiik'uwa laaleedda.

20

P'awuloosi Mak'idooniyaanne Giriike Beedda

¹ Walassay irs's'eeddawaappe guyyiyaan, P'awuloosi kaalliyaawantta ahiissiide zoreedda; untunttu, «Saruwaan de'ite» giide, Mak'idooniyaa baanaw keseedda.

² He gadiyaanna aad'd'iide, k'alalaa odiide, asaa loytsi miniseeddawaappe guyyiyaan, Giriike gade yeedda.

³ I hewaan heezzu agenaa uttiide, markkabiyaan Sooriyaa baanaw k'oppishin, Ayihudatuu barena wod'anaw koyyiyaawaa be'iide, Mak'idooniyaanna guyye simmanaw bare k'ofaa k'achcheedda.

⁴ P'awuloosa moyzeeddawanttu, Beeriyaappe P'arihaasa na'aa Sosiip'aas'iroosa, Teselonk'keppe Ariss's'irokoosanne Sikondisa, Derbbeppe Gaayoosanne Iisiyaappe Tikik'oosanne S'irofimoosa, k'ay S'imootoosa.

⁵ Hewanttu sintsaw biide, nuuna S'iro'aadan naagiino.

⁶ Nuuni Ukitsaa Baalaa gallassaa bonchchowaappe guyyiyaan, Pilip'p'isiyoosa giyaa gadiyaappe markkabiyaan denddiide, ichcheshu gallassan S'iro'aadan untunttu gakkiiide, yaan laappu gallassaa utteeddo.

P'awuloosi S'iro'aadaa Beedda

⁷ Nuuni Wogaa gallassi* ukitsaa mentsanaw shiik'i de'ishshin, P'awuloosi wont-tina baanaw k'oppeedda diraw, untunttoo k'aalaa odiidde, k'amma bilahii gakkanaw yewuwaa adusseedda.

⁸ Nuuni shiik'i utteedda pook'iyaan c'ora s'omppii de'ee.

⁹ Ewus'ikoosa giyaa itti wodallay maskkootiyaa bolla uttiide, darssi gem"isheedda. P'awuloosi haasayaa adusseedda wode, Ewus'ikoosi gem"ishuwaan hayreeddawe heezentsiyaa pook'iyaappe sa'aan kunddiide hayk'k'eeddawaa Asay dentseedda.

¹⁰ Shin P'awuloosi wod'd'iide, Aa bolla guufanneedda. Aa idimmiide, «Aa shemppuu kesibeenna diraw hirgoppite» yaageedda.

¹¹ Yaatiide pude pook'iya kesiide, ukitsaa mentsiide meedda; sa'ay wonttana gakkanaw, daro wodiya haasayeeddawaappe guyyiyaan beedda.

¹² Wodallay pas'ina, soy afiide, darssi nashetteeddino.

P'awuloosi S'iro'aadaappe Miliis'e Beedda

¹³ Shin P'awuloosi barena yaappe nuuni mokkana mala, nuw odeedda diraw, kasetiide markabiyaakko biide, Asoosa baanaw denddeeddo; ayaw gooppe, gediyaan baanaw I k'oppeedda diraw nuuna hewaadan azazeedda.

¹⁴ I nuunanna Asoosan gaketina, markabiyaan Aa akkiide Mis'iliine yeeddo.

¹⁵ Wonttetsa gallassi yaappe markabiyaan denddiide, Kiyoosa heeraa gakkreeddo; k'ay wonttetsa gallassi Saamooa pinneeddo; Tirogiliyoomen ak'iide, wonttina Miliis'e yeeddo.

¹⁶ Ayaw gooppe, P'awuloosi Iisiyaan darii gam"ennaan Efesoone lank'kiyaanna aad'd'anaw bare k'ofaa k'achcheedda; barew danddayettooppe, P'ens's'ek'ostte geetettiyaa gallassi Yersaalame gakkanaw elleellee.

P'awuloosi Efesoone C'imatoo Wurssetsaa

Haasayaa Haasayeedda

¹⁷ P'awuloosi Miliis'eppe Efesoone kiittiide, ammaniyaa asaa kaaletsiyaawantta s'eegisseedda.

¹⁸⁻¹⁹ Woosa golle c'imatuu P'awuloosakko yiina, untuntta I hawaadan yaageedda; «Taani Iisiyaa geleedda koyro gallasaappe doommina, kawushshatetsaaninne daro afotsaan Godaw ootsaadde, Ayihudatuwaa shiik'uwaappe taana gakkreedda paac'e gideedda wodiya ubbaan hinttentunna waanaade de'aadditanto hinttentu eriita.

²⁰⁻²¹ Nagaraappe S'oosaaakko simmiyaawaanne nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa ammaniyaawaa Ayihudatoonne Ayihuda gidennawanttoo markattaadde, shiik'uwaankka hinttentu gollen gollenkka hinttenttoo odaadde tamarisseeddawaappe attin, hinttentta go"iyaabaappe itibaanne pac'issa beykke.

²² «Be'ite; ha"ikka taani Geeshsha Ayyaanaw azazettaade, Yersaalamebay; yaan taw ayee kesianenttonne erikke.

²³ Geeshsha Ayyaanay k'ashuunne waayyii taana naagiyaawaa katamaa ubbaan taw odee.

²⁴ Shin ta wotsaa polanawunne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe taani akkeedda oosuwa S'oossaa aad'd'o keekatetsaa wonggalaa mishiraachchuwa markattiyaawaa polanaw, ta shemppuwa maaddennawaadan payday.

²⁵ «Be'ite; taani ha"ikka S'oossaa kawutetsaabaa odaadde, hinttenttu ubbaa gidon yuuyyaad; simmi hawaappe sintsaw hinttenttuppe ooninne taana be'ennawaa eray.

²⁶ Hewaa diraw, hinttenttuppe itti uray bayooppekka taani hewaan gelennawaa hachche hinttenttoo geeshshaade oday.

²⁷ Ayaw gooppe, S'oossay ootsanaw k'oppeeddawaa ubbaa hinttenttoo ayinne ashshenaan odaaddi.

²⁸ «Yesuusi bare suutsaan wozeedda S'oossaa ammaniyaawantta naagite; k'ay Geeshsha Ayyaanay hinttentta kaappatuwaa ootsiide suntseedda wudiya ubbaanne hinttenttu huup'iyaa naagite.

²⁹⁻³⁰ Taani beeddawaappe guyyiyaan, wudiyaw k'arettenna iita worakanatuu hinttenttu giddo gelanawanttanne, kaalliyaawantta barenttu geeduwa kaaletsanaw wordduwaa haasayiyaa asatuu hinttenttu gidoppe denddanawaa eray.

³¹ Hewaa diraw, taani heezzu laytsaa k'ammanne gallassaa afotsaan hinttentta huup'iyaa huup'iyaa minisiyaawaa aggabeennawaa k'oppiide genc'ite.

³² «Ha"ikka hinttentta minisanawunne geeshsha asaa ubbaa gidon laatissanaw dand-dayiyaa S'oossawunne Aa aad'd'o keekatetsaa k'aalaw hinttentta hadaraa immay.

³³ «Taani oppenne biraa woy work'k'aa woy mayuwa amottabeykke;

* **20:7** Wogaa gallassi: Giriikiyaa mas'aafaan, Sambbatatuwaappe ittuwaan yaagee.

³⁴ taani ha ta kushiyan taananne taananna ittippe de'iyaawantta koshsheeddawaa ootseeddawaa hinttenttu hinttenttu huup'ew eriita.

³⁵ Hinttenttu hawaadan daaburi ootsiide, daaburanchchatuwaa maaddanawunne Godaa Yesuusi bare huup'ew, «Akkiyaawaappe immiyaawe anjetteeddawaa» geed-dawaadan, Aa k'alaa hinttenttu wozanaa aatsanaw bessiyaawaa taani c'ora ogiyaan hinttentta bessaaddi. yaageedda.

³⁶ P'awuloosi hewaa haasay wurssiide, untunttu ubbaanna ittippe gulbbatiide, S'oossaa woosseedda.

³⁷ Untunttu ubbay P'awuloosa idimmiide, yeekkiide yereeddino.

³⁸ Ubbappe I, «Taana laa'entsuwa ubbakka be'ikkita» yaageedda k'alay untuntta daro k'aretsina markkabiya gakkanaaw Aa moyzeeddino.

21

P'awuloosi Yerusaalame Beedda

¹ Nuuni Efesoone c'imatuwaappe shaakettiide, K'oosa geetettiya haatsaan doodetto sa'aa yii aggeeddo; wonttisa gallassi Rooda gakkeeddo; hewaappe P'aas'ira beeddo.

² Pink'k'e pinniyya markkabiya demmiide, aan geliide baanaw dendeeddo.

³ Nuuni K'op'iroosappe be'anaw danddayiyaasaa yiide, away kesiyaasaa s'eelliyaa wode K'op'iroosa haddirssa bagga yeggiide, Sooriyaa beeddo; hewaappe guyyiyaan S'iiroosa gakkeeddo; ayaw gooppe, markkabii bare c'aanaa S'iiroosan wotsee.

⁴ Yaan kaalliyaa wantta demmiide, untunttunna laappu gallassaa utteeddo; P'awuloosi Yerusaalame beenna mala, untunttu aw Ayyaanaan odeeddino.

⁵ Nuuni untunttunna uttiyaa wodii wurina, kesiide beeddo; untunttu ubbatuu barenttu mac'c'awanttunanne barenttu naanaanna ittippe katamaappe karew kessana gakkanaaw, nuuna moyzeeddino; nuuni abbaa doonaan gulbbatiide, S'oossaa woosseeddo.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, ittuu ittuwaa sarotiide, markkabiyaan geleeddo; untunttu barenttu soy simmeeddino.

⁷ Nuuni abbaa ogiyaa wurssiide, S'iiroosappe P'es'elemayse gakkeeddo; ishatuwa sarotiide, untunttu matan itti gallassaa peesheeddo.

⁸ Wonttisa gallassi kesiide, K'iisaariyaa beeddo; wonggalaa mishiraachchuwa odiyaa Pilip'p'oosa soy gakkiiide, Aa matan utteeddo; Yerusaalamen dooretteedda laappunatuwaappe I ittuwaa.

⁹ Pilip'p'oosaw nabatuwaa gideedda oyddu wodoro mac'c'a naanatu de'iino.

¹⁰ Nuuni unddenneedda gallassaa utteedda wode, nabiya Agaaboosa giyaa bitanii Yihudaappe K'iisaariyaa yeedda.

¹¹ Nuukko yiide, P'awuloosa sak'k'iyaa akkiide bare kushiyaanne bare gediya k'achchiide, «Geeshsha Ayyaanay giyaawe hawaa; ha sak'k'iyaa godaa Yerusaalamen Ayi-hudatu hawaadan k'achchiide, Ayihuda gidenna asatoo aatsiide immana» yaageedda.

¹² Nuuni hewaa siseedda wode, nuuninne yaan de'iyaa asatuu P'awuloosi Yerusaalame beenna mala woosseeddo.

¹³ Shin P'awuloosi zaariide, «Hinttenttu yeekkiiddenne ta wozanaa k'aretissiide waani-itee? Taani Godaa Yesuusa suntsaa diraw k'ashettanawaa s'alalaa gidennaan, haray atto Yerusaalamen hayk'k'anawukka giiga uttaad» yaageedda.

¹⁴ Zoriyaa I akkaana is's'ina, «Goday geeddawe hano» yaagiide c'o'u geeddo.

¹⁵ Yaan amareeda wodiya gam'eeddawaappe guyyiyaan, gigettiide Yerusaalame baanaw keseedda.

¹⁶ K'iisaariyaan de'iyaa kaalliyaa wanttuppe amareedawanttu k'ay nuunanna beeddino; untunttu nuuni ak'anasaa Minaasoonaa giyaa K'op'iroosa bitaniyaa soy nuuna afeeddino; Minaasooni daro wodiyaappe doommiide kaalliyaaawaa.

P'awuloosi Yerusaalamen Yaak'ooba Oochcheedda

¹⁷ Nuuni Yerusaalame gakeedda wode, ishatuu nuuna nashechchaan mokkeeddino.

¹⁸ Wonttisa gallassi, P'awuloosinne nuuni Yak'oobanna gaketanaw beeddo. Woosa golle c'imatuu ubbatuukka de'iino.

¹⁹ P'awuloosi untuntta saroteeddawaappe guyyiyaan, Ayihuda gidenna asaa gidon bare baggana S'oossay ootseeddawaa untunttoo wurssiide odeedda.

²⁰ Untunttu hewaa siseedda wode S'oossaa galatiide, P'awuloosa hawaadan yaageed-dino; «Nu ishaw, Ayihudatuwa gidon S'oossaa ammaneeddawanttuppe aappun sha'ay de'iinontto be'aasa; untunttu ubbay higgiyaa minisi naagiino.

²¹ Yerusaalame Ayihudatu, Ayihuda gidennawanttu gadiyaan de'iyaa Ayihuda ubbatuu barenttu naanaa k'as's'arenn mala, woy Ayihudatu ootsiyaawaa kaallenna mala, Muse higgiaakka bayizzana mala neeni tamarissiyaawaa siseeddino.

²² Yaatina, ayee lo"uu? Neeni yeeddawa c'oratu sisiyaa diraw, shiik'ennaan aggikkino.

²³ «Hewaa diraw, hawaa nuuni new odiyaa ootsa; ittippe shiik'uu de'iyaa oyddu asatu nu matan de'iino.

²⁴ Unttunta akkaade untuntunna geeyya; k'ay untuntu barenttu huup'iyaa meedet-tana mala, untunttoo miishshaa imma; untuntu ubbay newaa siiseeddawe tuma gidennawaanne neeni ne huup'ewukka k'ay Muse higgiaa naagaadde maaran de'iyaaawaa erana.

²⁵ «Shin ammaneedda Ayihuda gidenna asatuwaa gidooppe, untuntu eek'aw yarshsheeddawaa meenna malanne suutsaa ushenna mala, bakkuteedda mehiyaa ashuwaa meenna malanne woshummenna mala, nuuni yewuwaa k'achchiide, untunttoo dabddaabbiyaa s'aafeeddo» yaageeddo.

²⁶ Hewaappe guyyiyaan, P'awuloosi wonttisa gallassi asatuwaa akkiide, untuntunna geeyyeedda; I barentta geeshshussaa awude polinto erissanawunne k'ay yarshshuwaa huup'iyaan huup'iyaan awude immanentto erissanaw Geeshsha Golliyaa geleedda.

P'awuloosi Geeshsha Golliyaan Oyk'etteedda

²⁷⁻²⁸ Laappu gallassay wurana hanoode, Iisiyaappe yeedda Ayihudatu Geeshsha Golliyaan P'awuloosa be'iide, asaa ubbaa hank'etsiide, «Israa'eeliyaa asaw, nuuna maaddite; Israa'eeliyaa asaa, Muse higgiaanne ha Geeshsha Golliyaa is's'iide, ubba saan asaa ubbaa tamarissiyaawe ha bitaniyaa; gujjiide k'ay Giriike asaakka Geeshsha Golliyaa gelissiide, ha geeshsha sa'aa tunisseedda» yaagi waassiide, P'awuloosa oyk'eeddino.

²⁹ Untuntu kase Efesoone de'iyaa S'irofimoosa P'awuloosana katamaan be'eedda diraw, Geeshsha Golliyaa P'awuloosi Aa gelisseeddawaa untunttoo malateedda.

³⁰ Katamaa ubbay shabbiretteedda; Asay ubbay shiik'iide P'awuloosa oyk'k'iide, Geeshsha Golliyaappe karew goochi kesseedda; he man'iyaan Geeshsha Golliyaa penggetuu k'ashetti aggeeddo.

³¹ Asay P'awuloosa wod'ana hanishin, «Yerusaalame katamay mulekka shabbiretti diggeedda» giyaa haasayay Roome gadiyaa olaa kaappoo gakkedda.

³² He olaa kaappuu wotaadaratuwaanne s'eetatuwaa kaappatuwaa ittippe akkiide, wos's'iide asaa bolla kesi wod'deedda; Asay olaa kaappuwaanne wotaadaratuwaa be'eedda wode, P'awuloosa shoc'iyaaawaa bashi aggeedda.

³³ He wode, he olaa kaappuu shiik'i, P'awuloosa oyk'k'iide, laa'u santsalataan k'ashettana mala azaziide, I onenttonne k'ay ayaa ootseeddenttonne asaa oochcheedda.

³⁴ Asaappe baggay ittibaw waassiyaa wode, baggay harabaw waassee; waasuu c'oreedda diraw, olaa kaappoo tumuwaa eranaw danddayettennan is's'ina, wotaadaratu P'awuloosa barenttu de'iyaaasaa afana mala, untunta azazeedda.

³⁵ Yed'd'iide kesiyaa detsaa P'awuloosi gakkedda wode, asaa sugetsaa diraw, wotaadaratu Aa tookkeeddino.

³⁶ Ayaw gooppe, c'ora asay, «Aa wod'a!» yaagiiddinne waassiide kaallee.

P'awuloosi Mootoo Zaaruwaa Immeedda

³⁷ Wotaadaratu P'awuloosa barenttu de'iyaaasaa afana hanishin P'awuloosi olaa kaappuwaa, «Taani new ittibaa odoo?» yaageedda.

He olaa kaappuu P'awuloosa, «Neeni Giriike k'aalaa eray?

³⁸ Neeni hawaappe kase wode, walassaa kessaade shemppuwaa wod'eeddawanttuppe oyddu sha'a asatuwaa Asay bayinna mela sa'aa kaaletseedda Gibs'e bitaniyaa gidikkii?» yaageedda.

³⁹ Shin P'awuloosi, «Taani Ayihuda asaa; k'ay Kilk'k'iyaan de'iyaa S'ersseesen yeletteedda huup'e katamaan de'iyaa asaa. Hayyanaa taana asaw haasayissaarikkii?» yaageedda.

⁴⁰ Olaa kaappuu Aa, «Haasaya» yaagina, P'awuloosi yed'd'iide kesiyaa detsaan ek'k'iide, Asay c'o'u gaana mala, bare kushiyan asaakko s'orsseedda. Asay c'o'u giina, Ibraayiss's'e k'aalaan haasayiide, hawaadan yaageedda.

22

¹ «Taanaadan ammaniyaawanttoo, ta aawaatoo, taani ha"i hinttenttoo odiyaa yewuwaa sisiite!»

² P'awuloosi untunttoo Ibraayiss's'e k'aalaan haasayaawaa sisiide, kaseppe loytsi c'o'u giina I hawaadan yaageedda.

³ «Taani Kilk'kiyaan de'iyaa S'ersseesen yellettaade, ha katamaan Gamaaliyaali taana tamaarissina dic'c'aade, nu aawotuwa higgiaakka minisa tamaaraade, hachche hintte ubbay haniyaawaadankka, taani S'oossaa yewoo seelettiyaa Ayihuda asaa.

⁴ Taani mac'c'a asaanne attuma asaa oyk'k'a oyk'k'aade k'asho gollen yeggeedda asaanne, ha ogiyaa kaalliyaa asaa wod'isana gakkanaw metootseedda asaa.

⁵ Hawaadankka, k'ay, k'eesatuwaa ubbatuwa kaappuunne c'imaa ubbaa shiik'uu tawaa markkattanaw danddayee; taani Damask'k'on de'iyaa untunttu ishātuwaa Ayihudatoo, untuntuppe dabddaabbiyaa akkaade, hewaan de'iyaa asatuu k'ohettiide murettanaadan, Yersaalame untuntta ahanaw yaa baad.

P'awuloosi Kiristtoosakko Simmeedda Bare Simaabaa Odeedda
(9:1-19; 26:12-18)

⁶ «Taani baade Damask'k'o mateedda wode, seeta gallassaa gidishin, k'oppennaan saluwaappe wolk'k'aama poo'uu ta matan yuuyi aad'd'iide poo'eedda.

⁷ Taani sa'an kundda uttaade, «Saa'oolaa, Saa'oolaa, taana ayaw yederssay?» giyaa k'aalaa sisaad.

⁸ «Taani zaaraade, «Ta Godaw, neeni oonee?» yaagaad.

«Hewaappe guyye, «Taani neeni yederssiyaa Naazireetiyaa Yesuusa» yaageedda.

⁹ Taananna ittippe de'iyaaawanttu poo'uwa be'iide yayyeeddino; shin taw haasayiaawaa k'aalaa sisibeykkino.

¹⁰ ««Ta Godaw, taani ayaa ootsoo?» yaagaad.

«Goday taana, «Denddaade Damask'k'o ba. Neeni ootsanaw S'oossay k'oppeedda ubbabay new yaan odettanawaa» yaageedda.

¹¹ He wolk'k'aama poo'uwa diraw, ta ayfii k'ook'ina, taananna de'iyaa asatuu ta kushiyaa oyk'k'iide, taana goochchina, Damask'k'o gakk'aaddi.

¹² «Damask'k'on de'iyaa Ayihuda ubbay loytsi bonchchiyaa itti Hanaaniyaa giyaa bitanii, nu higgiaaw azazettiide, S'oossaw imetteedda asaa.

¹³ Hanaanii taakko yiide, ta matan ek'k'iide taana, «Ta ishaw Saa'oolaa, s'eella» yaageedda. Taani he wode he man'iyaa aakko s'eella aggaad.

¹⁴ «I taana hawaadan yaageedda; «Nu aawotuwa S'oossay neeni Aa k'ofaa eranaw, Aa s'illo Na'aa be'anawunne Aa doonaappekka haasayaa sisanaw neena kasenna dooreedda.

¹⁵ Ayaw gooppe, neeni be'eeddabaanne siseeddabaa asaa ubbaa sintsan aw markkat-tanaassa.

¹⁶ Ha"ikka ayaw gam"ay? Denddaade s'ammak'etta; Aa suntsaa s'eesaadde, ne nagaraappekka meec'etta» yaageedda.

¹⁷ «Taani guyye Yersaalame simmaade Geeshsha Golliyaan woossishin, ta ayaanaan gidaaddi.

¹⁸ Goday taana, «Elleellaade, Yersaalame kesa ayaw gooppe, neeni taw hawaan markattiyaawaa Asay akkena» yaagishin taani Aa be'aaddi.

¹⁹ «Taani, «Ta Godaw, Ayihuda woosa golliyaa ubbaan neena ammaniyaawantta oyk'k'aade wad'd'eeddawaanne k'asho golliyaan yeggeeddawaa untunttu eriino.

²⁰ Untunttu ne markkaa Iss's'ifaanoosa wod'iyaa wode, taani he yewuwaa eeno gaad. K'ay untunttu miyyiyaan ek'k'aade, Aa wod'iyaaawanttu mayuwaa naagay» yaageedda.

²¹ «Goday taana, «Taani neena Ayihuda gidenna asaakko haako sa'aa kiittiyaa diraw ba» geedda» yaageedda.

P'awuloosi Roome Asaa Gidiyaawaa K'onc'c'isseedda

²² P'awuloosi he k'aalaa haasayana gakkanaw Asay I giyaawaa sisee; hewaappe guyyiyaan, barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Hawaa gadiyaappe d'ayissa; I de'anaw bessena» yaageeddino.

²³⁻²⁴ Untunttu waassishshin, barenttu mayuwaa bollaw olishshiinne baanaa c'arkkuwaan laalishshin, olaa kaappuu wotaadaratuu P'awuloosa barenttu de'iyasaa afana mala azazeedda. K'ay Asay ayaw hawaadan Aa bolla waasseeddinontto eranaw, P'awuloosa lissuwaan shoc'ana mala, untuntta azazeedda.

²⁵ Shin wotaadaratuu P'awuloosa dafuwaan minisi k'achcheedda wode, P'awuloosi bare matan ek'k'eedda s'eetatuwaa kaappuwaa, «Roome gadiyaa asaa pirdday baynnaan shoc'yaawe hinttentoo wogee?» yaageedda.

²⁶ Hewaa s'eetatuwaa kaappuu siseedda wode, olaa kaappuwaakko biide, «Ha bitanii Roome asaa. Neeni ayaa ootsana k'oppay?» yaagiide oochcheedda.

²⁷ Olaa kaappuu P'awuloosakko shiik'iide, «Neeni Roome asee? Taw oda» yaageedda.

P'awuloosi, «Ee» yaageedda.

²⁸ Olaa kaappuu P'awuloosaw zaariide, «Taani ha zaretetsaa daro miishshaan sham-maad» yaageedda.

Shin P'awuloosi, «Taani he zeretsaappe yelettaad» yaageedda.

²⁹ Hewaa diraw, P'awuloosa biddanaw k'ooppeeddawanttu elekka aappe shaaketti aggeeddino. Olaa kaappuukka P'awuloosi Roome asaa gideeddawaa ereedda wode yayyeedda; ayaw gooppe, santsalataan Aa k'ashissi wotseedda.

P'awuloosi Ayihudatuwaa Shanggatuwaakko Shiik'eedda

³⁰ Wonttetsa gallassi olaa kaappuu, Ayihudatu P'awuloosa ayaw mooteeddinonttonne geeshshiide eranaw koyyiide, P'awuloosa billeedda. Yaatiide k'eesatuwaa kaappatuunne Asay ubbay shiik'ana mala azazeedda; k'ay P'awuloosa duge wotsiide, untunttu sintsan esseedda.

23

¹ P'awuloosi hewaan shiik'eedda asaa c'addi s'eelliide, «Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hachche gakkanawukka S'oossaa sintsan ta de'uwaa ubbaan tilla wozanaan de'aaddi» yaageedda.

² K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu Hanaanii, P'awuloosa doonaa bak'k'ana mala, Aa matan ek'keeddawantta azazeedda.

³ P'awuloosi he wode Aa, «Laa ha booshinchchaan okkeedda* godaw, S'oossay neena bak'k'ana. Neeni ta bolla higgayan pirdanaw uttaade, wogay baynnaan taana bak'k'ana mala azazay?» yaageedda.

⁴ P'awuloosa matan ek'keeddawanttu Aa, «Neeni S'oossaa k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa boray?» yaageeddino.

⁵ Hewaappe guyye P'awuloosi, «Taanaadan ammaniyaawanttoo, I k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa gideeddawaa taani erabeykke; ayaw gooppe, «Ne gadiyaa mood-diyaawaa bolla iita k'aalaa haasayoppa» geetettiide S'oossaa Mas'aafan s'aafetteedda» yaageedda.

⁶ Shin P'awuloosi baggatu Saduk'aawanatuwaa; baggatu Parisaawatuwaa gideeddawaa be'iide, «Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani Parisaawiyaa Parisaawiyaa na'aa; «Hayk'keeddawanttu hayk'uwaappe denddanawantta» gaade taani nashechchaan naagiyaa diraw, untunttu ta bolla pirdiino» yaagiide, d'ok'k'u ootsiide haasayeedda.

⁷ P'awuloosi hewaa yaagina, Parisaawatuwaa giddoninne Saduk'aawanatuwaa giddon walassay kesina, shiik'eedda Asay laaletteedda.

⁸ Ayaw gooppe, Saduk'aawanatu, «Hayk'keedda Asay denddena; kiitanchchaykka ayyaanaykka baawa» yaageeddino; Parisaawatu k'ay laa"uukka de'iyawaa ammaniino.

⁹ Wolk'k'aama walassay denddeedda; Parisaawatuwaa baggappe Muse higgiyaa tamarissiyaawanttu denddi ek'k'iide, «Ha bitaniyaa bolla ayinne balaa demmibeykko; aw ayyaanay woy kiitanchchay haasayennan aggena» yaagiide palumetteeddino.

¹⁰ Walassay darina, olaa kaappuu P'awuloosa untunttu mentseretsanenttonne gi yayyiide, bare wotaadaratu wod'd'iide, untunttu gidoppe Aa ellekka kesiide, barenttu de'iyasaa afana mala azazeedda.

¹¹ He k'amma Goday P'awuloosa matan ek'k'iide, «P'awuloosaa, neeni taw Yerusaalamen markatteeddawaadan, Roomenka markattanaw bessee; minna; ayinne baawa» yaageedda.

P'awuloosa Wod'anaw Oosetteedda Mak'k'uwaa

¹² Wonttisa gallassi, Ayihudatu P'awuloosa wod'ana gakkanaw, meennaadaaninne ushennaadan, c'aak'k'etiide giigetteeddino.

¹³ P'awuloosa bolla hewaa mak'k'eteedda asatuu oytamuwaappe dariino.

¹⁴ Untunttu k'eesatuwaa kaappatuwaakkonne c'imatuwaakko yiide, «Nuuni P'awuloosa wod'ana gakkanaw, ayinne baarennaadan, gigetti utteeddo.

¹⁵ Hewaa diraw, hintenttunne shiik'eedda Asay P'awuloosabaa geeshshiide bid-diyaawaa malatiide, olaa kaappuu Aa hintenttukko duge wotsana mala oochchite; nuuni I haa shiik'anaappe kasenna Aa wod'anaw giigi utteeddo» yaageeddino.

¹⁶ Shin P'awuloosa michchati na'ay he mak'k'uwaa siseedda wode, biide wotaadaratu de'iyasaa geliide, P'awuloosaw odeedda.

¹⁷ P'awuloosi s'eetatuwaa kaappatuwaappe ittuwaa s'eesiide, «Ha na'aa olaa kaappuwaakko afa; ayaw gooppe, olaa kaappoo I odiyaawe de'ee» yaageedda.

¹⁸ Hewaa diraw, s'eetatuwaa kaappuu na'aa olaa kaappuwaakko afiide, «K'asho gollen de'iyaa P'awuloosi, ha na'ay new ayentto odiyaabay de'iyaa diraw, taana barekko s'eesiide, Aa neekko ahanaadan, taana woosseedda» yaageedda.

* 23:3 Booshinchchaan okkeedda: Itti uray lo" a malatana mala oosussaa, shin gidenna.

¹⁹ Olaa kaappuu na'aa kushiyaay oyk'k'iide, dumma gas'aa kessiide, «Neeni taw odanabay ayee?» yaagiide oochcheedda.

²⁰ Na'ay olaa kaappoo, «Ayihudatuu P'awuloosabaa kaseppe minisi oochchiyaawaa malatiide, neeni shiik'uwaa Aa utissanaadan, neena wontti woossanaw zorettaa k'achcheeddino.

²¹ Shin neeni untunttu giyaawaa sisoppa; ayaw gooppe, oytamuwaappe dariyaa asatuu p'awuloosa wod'ana gakkanaw, k'umaa meennaadaaninne haatsaa ushennaadan, c'aak'k'etiide geemetti uttiide Aa naagiino; neeni giyaawaa sisanaw ha"ikka giigetti uttiide naagiino» yaageedda.

²² Hewaa diraw, olaa kaappuu na'aa, «Ha yewuwaa neeni taana erisseeddawaa oossinne odoppa» yaagiide azazeeddawaappe guyyiyaan, Aa yeddeedda.

P'awuloosi Gadiyaa Mooddiyaa Filikisa Sintsa Shiik'eedda

²³ Olaa kaappuu s'eetatuwaa kaappatuwaappe laa"uwaa s'eesiide, «K'iisaariyaa baanaw, laa"u s'eetu wotaadaratuwaa, laappun tammu paraa oyk'k'eedda asatuwaanne laa"u s'eetu tooranchatuwaa k'ammaappe heezzu saatiyaan giigissite;

²⁴ gadiyaa mooddiyaa Filikisakko P'awuloosa sarotetsaan gatsanaw togissiyaa mehiyaanne giigissite» yaagiide, untunttu azazeedda.

²⁵ Olaa kaappuu hawaadan giyaa dabddaabbiyaa s'aafeedda.

²⁶ «K'alawudeyoosa Luusiyoosappe; gadiyaa mooddiyaa bonchchetteedda Filikisaa! Sarotetsay new gido.

²⁷ Ayihudatuu ha bitaniyaa oyk'k'iide wod'ana hanishin, Roome katamaa asaa I gideeddawaa eraade, wotaadaratuwaanna gakkade Aa ashshaad.

²⁸ Untunttu Aa ayaw mooteeddinontto eranaw koyaa, duge untunttu shiik'oo Aa afaad.

²⁹ Untunttu barenttu higgiaabaa I oochcheeddawoo Aa mooteeddawaappe attin, Aa wod'isiyaa woy k'ashissiyaa mooto gidenna.

³⁰ Untunttu ha bitaniyaa bolla mak'k'etti utteedda zigurissay taana gakkina, taani he man"iyaan Aa neekko yedda aggaad; Aa mootiyaawanttukka biide, ne sintsan mootana mala odaaddi; saro de'a» yaageedda.

³¹ Hewaa diraw, wotaadaratuu azazetteeddawaadankka P'awuloosa akkiide, k'amma Anttip'aas'iriisa gatseeddino.

³² Wonttisa gallassi aanana baana mala paraa toggo asatuwaa wotsiide, gediyaan biyaawanttu guyye wotaadaratuu de'iyasaa simmeeddino.

³³ Paraawanttu K'iisaariyaa geliide, dabddaabbiyaa gadiyaa mooddiyaawoo immiide, P'awuloosa Aa sintsa aatseeddino.

³⁴ Gadiyaa mooddiyaawe dabddaabbiyaa nabbabeeddawaappe guyyiyaan, P'awuloosi hak'a awuraajjaa asentto Aa oochcheedda; Kilk'k'iyaa asaa I gideeddawaa ereedda wode,

³⁵ «Taani nebba neena mootiyaawanttu yiyaa wode sisana» yaagiide, wotaadaratuu Heroodisa kawutetsaa gollen Aa naagana mala azazeedda.

24

P'awuloosa Ayihudatuu Mooteeddino

¹ Ichcheshu gallasaappe guyyiyaan, k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu, Hanaaniyaa, c'imatuwaannannee S'ars's'aluusa giyaa itti s'abak'aanna duge K'iisaariyaa wod'd'eedda; untunttu gadiyaa mooddiyaawaa bolla P'awuloosa mooteeddino.

²⁻³ P'awuloosi s'eesetteedda wode, S'ars's'aluuse Aa hawaadan yaagiide, mootuwaa doommeedda.

«Bonchchetteedda Filikisaa, nuuni ne baggana daro sarotetsaa demmeeddoshshin, ne k'ofaan ha gadiyaw ubbabaan ubbasankka lo"o laamii beettiaawoo neena loytsi galatiide, hawaa akkeetto.

⁴ Shin taani neena gam"etsennaan, dooyaa gideedda ne keekatetsaan nubaa neeni k'antsaan sisana mala, neena woossay.

⁵ Ayaw gooppe, ha bitanii d'ubo gidiide, sa'aa ubbaan de'iyaa Ayihudatuwaa gidдон walassaa dentseedda, Naaziraawatu bagga asaa kaaletsiyaawaa gideeddawaa ereeddo.

⁶ Haray atto Geeshsha Golliaakka tunissanaw koyyishshin Aa oyk'k'iide, nu hig-giyaadan, Aa bolla pirddanaw k'oppeeddo;

⁷ shin olaa kaappuwaa Luusiyoosi yiide, wolk'k'aan nu kushiyaappe Aa wotsi akkeedda.

⁸ Aa mootiyaawanttukka neekko yaana mala azazeedda; neeni ne huup'ew ha bitaniyaa biddaade, nuuni Aa mootiyaa yewuwaa ubbaa eranaw danddayaa» yaageedda.

⁹ Ayihudatuukka k'ay, «Ha yewuu tuma» giide, Aa k'ofaa akkeeddino.

P'awuloosi Filikisa Sintsan Mootoo Zaaruwaa Immeedda

¹⁰ Gadiyaa mooddiyaawe P'awuloosa yaanaadan wuttina, I hawaadan yaagiide zaareedda; «Neeni daro wodiyaappe doommaade, ha asaw pirddaadde de'iyawaa taani eraade, ta yewuwaa nashechchaan zaaray.

¹¹ Taani Yerusaalame goyinnanaw kesooeppe tammanne laa'u gallassaappe darenawaa neeni ne huup'ew erana danddayaa.

¹² Ayihudatu taana Geeshsha Golliyaan gidina, Ayihuda woosa gollen gidina, katamaan gidina, oonannanne palumettishshin woy asaa shiishshaade mak'k'ishshin, itti uraannanne be'ibeykkino.

¹³ Unttuntu ha"ikka taana mootiyaawaa shatimmanaw danddaykkino.

¹⁴ «Shin taani hawaa new oday; taani Muse higgiiyan de'iyawaanne nabatuu s'aafeedda ubbabaa ammananaadan, nu aawotuwa S'oossaw unttuntu worddo giyaa ogiyaan goshetay.

¹⁵ Hawanttu barenttu huup'ew, «Asay ubbay, wordduukka s'illuukka hayk'uwaappe denddanawantta» giyaawaadan, taanikka unttuntu dendiyaawaa S'oossaan hidootaa wotsaade amuwaan naagay.

¹⁶ Hewaa diraw, taani k'ay, S'oossaa sintsaninne asaa sintsan ubbaa wode, pokkuu bayinna tilla wozanay taw de'ana mala minnay.

¹⁷ «Taani Yerusaalameppe kesooeppe c'ora laytsaappe guyyiyaan, ta gade hiyyeesaw miishshaa immanawunne yarshshuwaa yarshshanaw Yerusaalame baad.

¹⁸ Hewaa ootsishshin, Asay shiik'ennaan, walassay denddennaan, taani Geeshsha Golliyaan geeyishshin, unttuntu taana demmeeddino.

¹⁹ Shin iisiyaappe yeedda itti itti Ayihudatu hewaan de'iino; unttuntu ta bolla yewuwaa kooyyoeppe, yiide taana ne bolla mootanaw bessee.

²⁰⁻²¹ Woy taani unttuntu gidдон ek'k'aade, «Hayk'keeddawanttu denddanawaa amaniyaa diraw, hachche hintte sintaan ta bolla pirddiino» gaade haa d'ok'k'issaade haasayeedda itti k'aalaappe attin, shiik'uwa sintsan ek'k'ishshin, ta bolla itti bayizuwaa demmeeddawaa gidooeppe, hawanttu barenttu huup'ew hawaan odanawantta» yaageedda.

²² Shin Filikise S'oossaa ogiyaabaa geeshshi ereedda diraw, «Taani hintte yewuwaa olaa kaappuwaa Luusiyoosi yiya wode ogiyaa oytsana» yaagiide, pirddiyaa wodiya sintsaw keereedda.

²³ Filikise k'ay P'awuloosa k'achchennaan naagana malanne Aa dabbatuwaappe ooninne aw ootsishshin, woy aakko yiishshin diggenna mala, s'eetatuwa kaappuwaa azazeedda.

P'awuloosi Filikisanne Dirusilla Sintsa Shiik'eedda

²⁴ Amareeda gallassaappe guyyiyaan, Filikise Ayihuda asaa zare gideedda bare machchatti Dirusillinna yiide, P'awuloosa kiitti ahissiide, Yesuusi Kiristoosan amaniyaa ogiyaa I haasayishshin siseedda.

²⁵ P'awuloosi s'illotetsaabaa, bare huup'iyaa naaguwaabaanne yaana pirddaabaa haasayishshin, Filikise yayyiide, «Neeni ha"iw ba; taw miikkeedda wode, neena kiittaade s'eegissana» yaageedda.

²⁶ He wode k'ay P'awuloosi biletanaw, barew magans'saa immanddeeshsha giide k'oppeedda; hewaa diraw, daro wode Aa ahissi ahissiide, aanana haasayee.

²⁷ Laa'u laytsaa kumeeddawaappe guyyiyaan, Filikisa kotaa P'ork'k'iyooosa Piss's'oosi akkeedda. Filikise Ayihudatuwa nashechchanaw kooyyiide, k'asho gollen P'awuloosa bashi aggeedda.

25

P'awuloosi Roome Kaatiyaakko Bare Yewuwaa Akkiide Baanaw Oochcheedda

¹ Piss's'oosi awuraaajaa geleedda heezentsiyaa gallassaappe guyyiyaan, K'iisaariyaappe Yerusaalame beedda.

² Yaan k'eesatuwa kaappatuunne Ayihudatuwa kaaletsiyaawanttu P'awuloosa mooteeddino.

³ Unttuntu P'awuloosa wod'anaw ogiyaan k'osetti uttanaw, barenttoo lo"obaa ootsiide Aa Yerusaalame ahana mala, Piss's'oosa woosseeddino.

⁴ Piss's'oosi unttuntu, «P'awuloosi K'iisaariyaan k'ashetti utteedda; taani ta huup'ewukka ellekka yaa guyye simmanaw k'oppa uttaad.

⁵ Hewaa diraw, I ayentto bayizeeddawe de'ooeppe, hinttenttu gidдон aawotiyaawanttu taananna K'iisaariyaa biide, Aa mootino» yaagiide zaareedda.

⁶ Piss's'oosi Yerusaalamen hosppun woy tammu gallassaappe aatsenan uttiide, K'iisaariyaa beedda; wonttisa gallassi pirddiyaasan uttiide, P'awuloosa ahana mala azazeedda.

⁷ I gakteedda wode, Yerusaalameppe yeedda Ayihudatu Aa matan yuuyyi aad'd'i ek'k'iide, barenttoo shatimmanaw danddayettenna daro dees'o mootuwaa Aa bolla wot-seeddino.

⁸ P'awuloosi mootettiide, «Taani Ayihudatuwaa higgiaaakka Geeshsha Golliyaakka Roome Kaatiyaa K'eesaarakka ayinne naak'k'abeykke» yaageedda.

⁹ Piss's'oosi Ayihudatuwaa nashechchanaw koyyiide P'awuloosa, «Pude Yerusaalame kesaade, ha yewuwaabaa yaan ta sintsan ooshettanaw koyyay?» yaagiide oochcheedda.

¹⁰ Shin P'awuloosi, «Taani ooshettanaw bessiyaa K'eesaara pirddaa gollen ek'k'aad. Neenikka loytisa eriyaawaadan, taani Ayihudatuwaa ayinne naak'k'abeykke.

¹¹ Simmi taani naak'k'eeddawaa woy hayk'k'anaw bessiyaawaa ootseeddawaa gidoope, hayk'k'uaappe attana giikke; shin untunttu taana mootiyaa mootuu mela gideeddawaa hini baggan, ooninne taana untunttoo aatsiide immanaw danddayenna; K'eesaare tabaa pirddo gaade oochchay» yaageedda.

¹² Hewaappe guyyiyan, Piss's'oosi barenanna zorettiyaawanttunna zoretti simmiide Aa, «Neeni K'eesaare tabaa pirddo gaade oochchaadda; K'eesaarakko baanaassa» yaagiide zaareedda.

Piss's'oosi P'awuloosabaa Agriip'p'aana Mak'k'eteedda

¹³ Amareeda gallassaappe guyyiyan, Kaatiyaa Agriip'p'ayenne Bariniik'e Piss's'oosa sarotanaw K'iisaariyaa beeddino.

¹⁴ Yaan untunttu c'ora gallassaa utti de'ishshin, Piss's'oosi kaatiyaw P'awuloosabaa hawaadan yaagiide odeedda; «Hawaan Filikise k'achchiide bashi beedda itti bitanii de'ee.

¹⁵ Taani Yerusaalamen de'ishshin, k'eesatuwaa kaappatuunne Ayihuda c'imatu Aa bolla pirddana mala, taana woossiide, aabaa taw odeeddino.

¹⁶ Taani, «Mootetteedda uray barena mootiyaawanttunna ittipe ek'k'ennaaninne barena mooteedda yewoo zaaruwaa immennaan, oona gidooppen aatsiide immiyaawe Roome asaw woga gidenna» yaagaade untunttoo zaaraad.

¹⁷ «Hewaa diraw, untunttu hawaan shiik'eedda wode, taani gam'ennaan wonttisa gallassi, pirddaa golle gelaade P'awuloosa ahana mala azazaad.

¹⁸ Aa mootiyaawanttu ek'k'iide, iitabaan Aa mootennaan aggikkino gaade taani k'oppeeddawaadan, ayinne Aa mootibeykkino.

¹⁹ Shin untunttu barenttu ammaneeddabantubaanne P'awuloosi, «Pas'a de'ee, giyaa hayk'k'eedda itti Yesuusa geetettiyaa bitaniyaabaa aanana palumetteeddino.

²⁰ Taani ha yewuwaa wootaade bidda demmanitanto, k'ofaa k'achchennaan de'aadde, P'awuloosi Yerusaalame biide, ha yewuwaa yaan ooshettanaw koyyinttonne gaade Aa oochchaad;

²¹ shin P'awuloosi bare yewuwaa Awugiss's'oose k'eesaare ogiyaa oysana gakkanaw naagettanaadan oochchina, taani Aa K'eesaarakko yeddana gakkanaw, I k'ashettana mala azazaad» yaageedda.

²² Hewaappe guyye Agriip'p'ay Piss's'oosa, «Taani ta huup'ewukka k'ay he bitanii giyaawaa sisana koyyay» yaageedda.

Piss's'oosi Aa, «Neeni wontti I giyaawaa sisanaassa» yaageedda.

²³ Wonttisa gallassi, Agriip'p'ayenne Bariniik'e daro bonchchuwaan olaa kaappatuwaananne katamaan de'iyaa wolk'k'aama asaana yiide, pirddaa golle geleeddino; Piss's'oosi P'awuloosa ahana mala azazina aheeddino.

²⁴ Piss's'oosi hawaadan yaageedda; «Kaatiyaa Agriip'p'aa, hawaan nuunanna de'iyaa asaa ubbaw, Ayihuda Asay ubbay Yerusaalamenikka hawankka waassiide, «I hawaappe sintsaw pas'a de'anaw bessena» yaagiide, taana woosseedda bitaniyaa hawaa be'iita.

²⁵ Shin I ayinne hayk'k'anaw bessiyaawaa ootseeddawaa taani demmabeykke; I bare huup'ew, «Awugiss's'oose K'eesaare tabaa pirddo yaagaade oochchaad, geedda diraw, K'eesaarakko Aa yeddana taani k'oppaad.

²⁶ Taani aabaa ta godaa Awugiss's'oose K'eesaarew s'aafanaw tumu yewuu taw ayinne baawa; hewaa diraw, I loytis ooshettowaappe guyyiyan, taani s'aafiyaabaa demmana mala, hinttenttu sintsa, Kaatiyaa Agriip'p'aa, ubbaa ne sintsa Aa ahaad.

²⁷ Ayaw gooppe, k'ashetteedda uraa kiittiyaa wode, Aa ayaw mooteeddentto, erissennan c'o'u gi bashiyaawe taw eeyatetsaa malatee» yaageedda.

¹ Agriip'p'ay P'awuloosa, «Neeni nebaa haasayanaw danddayaa» yaageedda. He wode P'awuloosi bare kushiyaa mic'iide hawaadan yaagi zaareedda.

²⁻³ «Kaatiyaa Agriip'p'aa, Ayihudatuwaa wogaanne palumaa ubbaa neeni loytsaade eriyaa diraw, taana Ayihudatuu mootiyaa yewuwaa ubbaa hachche taani ne sintsan zaariyaawoo ta kaac'ay darssi lo'a yaagaade k'oppay; hewaa diraw, neeni ta haasayaa salettenaan sisana mala, neena woossay.

⁴ «Taani na'atetsaappe doommaade ta asaa giddoninne Yersaalamen de'eedda ta de'uwaa Ayihuda ubbatuu kaseppe doommiide eriino.

⁵ Taani koyroppe doommaade, nu ammanuwaa higgiiyaa ooppenne minisiide naagiyaa Parisaawatuwaa bagga Parisaawe gidaade de'iyawaa, untunttu markkattanaw koyy-oppe eriino.

⁶ Taani ha'ikka S'oossay nu aawaatoo immana geeddawaa nashechchaan naagiyaa diraw, pirdettanaw hawaan ek'k'ay.

⁷ K'ay tammanne laa'u nu aawotuwaawaa zaratuu S'oossaw k'ammanne gallassi ubbaade minisi goyinniide, S'oossay immana geeddawaa akkanaw nashechchaan naagiino; Kaatiyaa Agriip'p'aa, Ayihudatuu taana mootiyaawe taani hewaa nashechchaan naagiyaa diraassa.

⁸ Ayihudatoo, S'oossay hayk'k'eeddawannta dentsiyaawaa ayaw ammanikkitee?

⁹ «Taani ta huup'ewukka Naazireetiyyaa Yesuusa ek'ettanaw bessee gaade kase k'oppaad.

¹⁰ Taani Yersaalamen ootseeddawe hawaa; k'eesatuwaa kaappatuwaappe maataa akkaade, S'oossaa asatuwaappe c'oratuwaa k'ashissaad; untunttu wod'iyaa wodekka untunttu hayk'k'iyawaa dosaad.

¹¹ Ayihuda woosa golle ubbaan daro wode untunttu muraadde, barenttu ammanuwaa untunttu aggana mala godetaaddi; taani wogay baynnawaa untunttu hank'k'ettaade, haray atto, hara gadiyaa katamaa gakkanawukka untunttu metootsay.

*P'awuloosi Bare Huup'ew Kiristtoosa Wooti Ammaneeddentto Odeedda
(9:1-19; 22:6-16)*

¹² «Taani ha yewoo k'eesatuwaa kaappatuwaappe maataanne azazuwaa akkaade Damask'k'o baad.

¹³ Kaatew, taani seeta gallassi ogiyaan de'ishshin, aawaa poo'uwaappe loytsi aad'd'iyaa poo'uu taananne taananna beeddawannta yuuyyi aad'd'iide, saluwaappe poo'ishshin be'aaddi.

¹⁴ Nuuni ubbay sa'aan kunddeedda wode, Ibraayiss's'e k'aalaan, «Saa'oolaa, Saa'oolaa, taana ayaw yedesaan metootsay? Neeni taana is'ussaana neena k'ohaasa» yaagiide taw odishin sisaad.

¹⁵ «Yaataade, «Ta Godaw, neeni oonee?» yaagaad.

«Godaw, «Taani neeni yedesaan metootsiyaa Yesuusa.

¹⁶ Shin dendda ek'k'a; ayaw gooppe, hachche neeni taana bee'eeddawaanne taani neena sintsappe bessanawaa haranttoo markkattana mala, taw ootsiyaawaa udaade neena suntsanaw new k'onc'caad.

¹⁷⁻¹⁸ Untunttu taana ammanina, untunttu nagaray atto geetettanaadan, S'oossay dooreedda asaa giddon untunttu barenttu de'iyasaa demmanaadan, k'ay d'umaappe poo'uwaawaa simmanaadaanninne s'alahiyaa godatetsaappekka S'oossaakko simmanaadan, untunttu ayfiyaa neeni dooyana mala, Israa'eeliyaa asaappenne taani neena untunttukko kiittiyaa Ayihuda gidennawantuppe neena ashshana» yaageedda.

¹⁹ «Kaatiyaa Agriip'p'aa, hewaa diraw, taw saluwaappe beettedda sas'aw taani azazettanawaa is's'abeykke.

²⁰ Shin taani kasetaade, Damask'oninne Yersaalamen hewaappe guyyiyaan, Yihudaa gadiyaa ubbaan de'iyawanttussinne Ayihuda gidennawanttoo barenttu nagaraappe simmana mala, k'ay nagaraappe simmanaw bessiyaawaa ootsiidde, S'oossaakko simmana mala k'aalaa odaaddi.

²¹ Hewaa diraw, Ayihudatuu taana Geeshsha Golliyaan oyk'k'iide wod'anaw koyyeed-dino.

²²⁻²³ Hewaa diraw, taani S'oossaa maaduwaawaa akkaade, daronne guutsaw hachche gakkanawukka ek'k'aade markkattay. Nabatuunne Muse, «Kiristtoosi metootanaw bessee; k'ay hayk'uwaappe koyro denddiide, Ayihudatoonne Ayihuda gidennawanttoo atatetsaa poo'uwaawaa odanaw bessee» geeddawaadan, taanikka untunttu haasayeeddawaappe haraa ittibaanne haasayeeddabay baawa» yaageedda.

²⁴ P'awuloosi barenttubaa hawaadan yaagiide zaarishshin, Piss's'oosi kooshshaa d'ok'k'u ootsiide Aa haasayaa d'ubbanaw, «P'awuloosaa, neeni gooyaa; neeni darii tamaa-reeddawe neena gooshshana hanee» yaageedda.

²⁵ Shin P'awuloosi hawaadan yaageedda; «Bonchchetteedda Piss's'oosaa, taani tumatet-saan lo'o yewuwaanne wozanaa k'ofaa haasiyaawaappe attin gooyikke.

²⁶ Taani Kaatiyaa Agriip'p'aw ha yewuwa k'onc'c'iyaa odiaawaa I eree; yaw gooppe, ha yewuu geeman oosettibeenna diraw, hawaappe ittuunne aappe geemmennawaa taani geeshshaade eray.

²⁷ «Kaatiyaa Agriip'p'aa, neeni nabatuu geeddawaa ammanay? Neeni untunttu geeddawaa ammaniyaawaa taani eray» yaageedda.

²⁸ Kaatiyaa Agriip'p'ay P'awuloosa, «Ha'i ha k'antsa wodattinkka taana ammantsanaw koyyay?» yaageedda.

²⁹ Hewaappe guyye P'awuloosi, «Daro wode gidina, guutsa wode gidina, ne s'alalaa gidakka; shin hachche taani odiaawaa sisiyaa ubbay k'ay tawaadan k'ashettoppino attin, ta mala gidanaadan S'oosaa woossay» yaageedda.

³⁰ Hewaappe guyyiyan kaatii, mooddiyaa Piss's'oose, Bariniik'enne, untuntunna de'iyaa ubbay denddi,

³¹ itti bagga simmiide, ittuu ittuwaanna, «Ha bitanii hayk'ussay atto shin, k'ashuwaassikka bessiyaabaa ootsibeenna» yaagi haasayeeddino.

³² Agriip'p'ay Piss's'oosa, «Ha bitanii, «K'eesarii tabaa pirddo» gibeennentto, biletanaw danddayee shin» yaageedda.

27

P'awuloosi Roome Beedda

¹ Nuuni markkabiyaan S'aaliyaa baanaw k'oppi utteedda wode, P'awuloosanne hara amareeda k'ashetteedda asatuwaa Awugiss's'oosa wotaadaratuwaa giyaawantuppe itti Yuuliyoosa giyaa s'eetatuwaa kaappoo aatsiide immeeddino.

² Iisiyaa gas'aan de'iyaa gadatuwaa biyaa Adiraamis'iyoonaa markkabiyaan geliide beeddo; Mak'idooniyaa asaa gidiyaa Teselonk'k'e Ariss's'irokoosi nuunanna de'ee.

³ Wonttisa gallassi nuuni Sidoonaa gakkishshin, Yuuliyoosi P'awuloosaw daroppe Aa, «Ne dabbattuu neena koshshiyaabaa maaddana mala, neeni untunttukko baanaw dand-dayaa» yaageedda.

⁴ Hewaappe denddiide, sintsanna nu bolla c'arkkiyaa diraw, K'op'iroosa haatsaan dooddetteedda sa'aan c'arkkenna bagga beeddo.

⁵ Kil'k'iyaa mataaninne P'inifiliyaa matan de'iyaa abbaa pinniide, Lik'iyaa de'iyaa Muura gakkeddo.

⁶ Hewaan s'eetatuwaa kaappuu S'aaliyaa biyaa Iskinddiriyaa markkabiya demmiide, aan nuuna gelisseedda.

⁷ Nuuni c'ora wodiya loddan biidde, daro metuwaan K'enidoosa katamaa gakkeddo; hewaanna baanaw nuuna c'arkkuu diggina Salmoonanna aad'd'iide, haatsaan dooddetteedda K'ars's'eessan c'arkkuwaappe te'ettiide beeddo.

⁸ K'aykka daro metuwaan gas'anna gas'anna aad'd'iide, Laasiya katamaa matan de'iyaa abbaa doonaan Markkabii Woppu Giide Shemppiyaa sa'aa geetettiyaasaa yeeddo.

⁹ Nuuni hewaan c'ora wodiya gam"eeddawaappe guyyiyan, S'oomay bilette diggeedda diraw, markkabiyaan biyaawekka hirgishshin P'awuloosi untuntta zoriidde,

¹⁰ «ASAW, nu buussan wolk'ama boshayne daro bashshay de'anawe taw beettee; bashshay yiyaawe c'aanaa bollanne markkabiya bolla s'alalaan gidenna; nu shempuwa bollaakka yaanawaa» yaageedda.

¹¹ Shin s'eetatuwaa kaappuu P'awuloosi geeddawaappe aatsiide, markkabiyaan de'iyawantta azaziyaawenne markkabiya goday giyaawaa ammanee.

¹² He abbaa mataa katamay balguwaa shaac'c'anaw untunttoo miikkenna katamaa; hewaa diraw, c'ora asatuu barenttoo danddayettooppe, Pink'k'e giyaa katamaa gakkiiide, balguwaa yaan shaac'c'ana mala, yaappe denddanaw zoretteeddino; Pink'k'en de'iyaa markkabii shemppiyaa miikko sa'ay doyetteddawe, away wulliyaasaappenne ushechcha baggappe gidduwaan, k'ay wulliyaasaappenne haddirssappe gidduwaanna.

Abbaa Bolla Gotuu Denddeedda

¹³ Away kesiyaasaa s'eelliyaa wode ushechcha dugehaa bagga c'arkkuu loddan c'arkkeedda wode, barenttu k'oppeeddawaadan haneeddawaa untunttoo malatina denddeeddino; markkabii beenna mala oyk'k'iyaa birataa pude dafiide, K'ars's'eessa matattiide, lank'k'iyanna aad'd'eeddino.

¹⁴ Shin darii gam"ennaan, «Awuraak'iis» * giyaa daro wolk'k'aama gotuu haatsaa gidдон de'iyaa sa'aappe duge untunttu bolla denddeedda.

¹⁵ He gotuu markkabiya dechchiide aatsenan diggina, baanaw nuw danddayettennan is's'eedda diraw, markkabiya I afiyaasaa aggiide beeddo.

¹⁶ Nuuni K'eeda giyaa haatsaan dooddetteedda c'arkkuwaappe geemmeedda saanna aad'd'iyaa wode, darssi metootiide markkabiya wonggiriyaan naagi ashshanaw dand-dayeeddo.

¹⁷ Untunttu wonggiriya pude kesseeddawaappe guyyiyaan, gaadiyaan markkabiya s'aas'iide, minisi k'achcheeddino; Sirs's'isa giyaa shafii kumeedda saan barentta kund-dissanenttonne giide hirggiide, markkabiya afiyaa sharaa wotsiide, c'arkkuwaan markkabiya c'oo yeddi aggeeddino.

¹⁸ Gotuu wolk'k'aamiide nu bollan wolk'k'aameedda diraw, wonttisa gallassi c'aanaappe abbaan oluwaa doommeeddino.

¹⁹ Heezentsiyaa gallassikka markkabiyaan de'iyaa miishshaa untunttu barenttu kushiyan oleeddino.

²⁰ Nuuni daro wodiya awaanne s'oolinttiya be'ennaan, wolk'k'aama uushuu nu bolla bukkishshin, sintsappe d'ayenaan attokko giide k'oppeeddo.

²¹ Untunttu daro wodiya k'umaa meennaan gam"eeddawaappe guyyiyaan, P'awuloosi he wode untunttu gidдон denddi ek'k'iide, hawaadan yaageedda; «Asaw, hinttenttu ta zoriya akkeeddenttonne K'ars's'esappe denddenaan atteeddento, hawaa mala bayet-sayne k'ohuu nuuna gakkenna.

²² Shin ha"ikka taani hinttentta yayyoppite gaade zoray; ayaw gooppe, ha markkabii bayanaappe attin, hinttenttuppe itti uraa shemppuukka bayenna.

²³ Ayaw gooppe, S'oosaa kiitanchchay, taana mooddeedda taani goyinniyaa S'oosaaawe, zino k'amma ta matan ek'k'iide,

²⁴ P'awuloosaa, yayyoppa; neeni Roome gadiya Kaatiya K'eesaara sintsan ek'k'anaw bessee; be'a, S'oosay bare keekatetsaan neenanna biyaa asaa ubbaa shemppuwaa ashshana» yaageedda.

²⁵ Hewaa diraw asaw, yayyoppite. Ayaw gooppe, he kiitanchchay taw odeeddawaadan hananawaa taani S'oosaa ammanay;

²⁶ Shin c'arkkuu nuuna itti haatsaan dooddetteedda sa'aan abbaa doonaan dom"issana» yaageedda.

²⁷ Tammanne oyddentso gallassi Meeditiraaniya Abbaan nuuna c'arkkuu yaanne haanne sugishshin, markkabiyaan ootsiyaawanttoo k'amma bilahii biittaakko mateed-dawaa malateedda.

²⁸ Untunttu likkiya gaadiya s'eeraan dees's'iyaabaa k'achchiide, haatsaan yeg-gina, haatsay oytamu mitiriya c'iimmateeddawaa ereeddino. Guutsaa gam"iide, laa'entsuwa yeggiide, hattamu mitiriya c'iimmateeddawaa ereeddino.

²⁹ Untunttu shuchchattiyaasan kunddena mala yayyiide, markkabii beenna mala oyk'k'iyaa oyddu birataa markkabiyaappe guyyenna abbaan yeggiide, sa'ay wonttana mala, barenttu s'oossatuwa woossiino.

³⁰ Markkabiyaan ootsiyaawanttu markkabiyaappe kichchanaw koyyiide, markkabii beenna mala oyk'k'iyaa amareeda biratatuwa markkabiyaappe sintsa baggana abbaan yeggiyaawaa malatiide, wonggiriya abbaan wotseedda wode,

³¹ P'awuloosi s'eetatuwa kaappuwaanne wotaadaratuwa, «Hawanttu markkabiya gidдон de'ana d'ayooppe, hinttenttu attanaw danddaykkita» yaageedda.

³² Hewaappe guyyiyaan, wotaadaratu wonggirii k'ashetteedda gaadiya k'ans's'iide, yeddi aggeeddino.

³³ Sa'ay wonttana hanishin, P'awuloosi ubbay k'umaa maana mala, hawaadan yaagiide woosseedda; «Hinttenttu hachchenna tammanne oyddu gallassaa naageedda; k'ay he ubbankka k'umaa mibeykkita.

³⁴ Hewaa diraw, guutsa k'umaa hinttenttu maana mala, taani hinttentta woossay; ayaw gooppe, hinttenttu pas'a de'anaw guutsa k'umaa maana koshshee; haray atto hinttenttu huup'iyaa binnanaappe ittuukka bayenna» yaageedda.

³⁵ P'awuloosi hawaa giide, ukitsaa akkiide, ubbaa sintsan S'oosaa galateedda; mentsi Muussaa doommeedda.

³⁶ Hewaappe guyyiyaan ubbay loytsi, barenttoo k'ay k'umaa meeddino.

³⁷ Nuuni markkabiyaan de'iyawanttu laa"u s'eetanne laappun tammanne usuppuna.

³⁸ Untunttu miide kaalleedda wode, c'aanaa zarggaa abbaan oliide markkabiya dees'uwaa kawushisseeddino.

* 27:14 «Awuraak'iis» Geetettiya wolk'k'aama gotuu killi pudehaappe wulaha bagga c'arkkiyaawaa gididiyaawaa bessee.

Markkabiya Me'ussaa

³⁹ Sa'ay wontteedda wode, markkabiyaan ootsiyaawanttu gadiyaa eribeykkino; shin haatsay goggiide abbaan geleeddasaa miyyiyaan de'iyaa shafiyyaa akeekaan s'eelleeddino. Barenttoo danddayettinto, markkabiya he shafiyaakko laagganaw barenttu k'ofaa k'achcheeddino.

⁴⁰ Yaatiide markkabii beenna mala oyk'k'iyaa biratatuwaa billiide, abbaa giddo yeggeeddino; he wode, markkabiya koyyeeddasaa zaariide laaggiyaa mitsaa k'achcheedda gaadiyaa billeeddino; hewaappe guyyiyaan, c'arkkuu markkabiya sintsaw sugana mala, markkabiya afiyaa sharaa sintsa baggana d'ok'k'u ootsiide, buussaa doommeeddino.

⁴¹ Shin markkabii c'iimmuu de'iyasaappe aad'd'iide haatsaan dooddetteedda sa'aa matan de'iyaa detsasaan dom'etti ek'k'eedda; markkabiya guyye baggay beetaa sugetsaan me'erettishshin, sintsa baggay duge d'ishettiide, k'aas's'ennaan is's'i aggeedda.

⁴² Wotaadaratuu k'ashetteedda asaappe ittuunne haatsaa wad'd'iide kessi akkibeenna mala, untuntta wod'anaw zoretteeddino.

⁴³ Shin s'eetatuwaa kaappuu P'awuloosa ashshanaw koyyiide, wotaadaratuwaa mak'k'uwaa is's'eedda; haatsaa wad'aa eriyaa ubbay markkabiyaappe haatsaan guppi guppiide kasetiide gas'aa kesana mala azazeedda.

⁴⁴ Atteeddawanttuppe amareedawanttu sank'k'aan, amareedawanttu k'ay markkabiya me'uwaa kesana mala azazeedda; hewaadan ubbatuukka gas'aa sarotetsaan keseeddino.

28

P'awuloosi Malttaa Giyaa Haatsaan Dooddetteedda Sa'aa Beedda

¹ Nuuni gas'aa sarotetsaan keseedda wode, he haatsaan dooddetteedda sa'ay Malttaa geetettiyaawaa ereddo.

² Haatsaan dooddetteedda sa'aan de'iyaa asatuu nuw daro keekatetsaa keekeeddino; iray bukkana doommeedda dirawunne meeguwa diraw, tamaa eetsiide, nuuna ubbaa mokkeeddino.

³ P'awuloosi daro k'ays's'eeriyaa mitsaa mis'iide tamaan yeggishshin, marzzaama shooshshay seelaa diraw kesiide, Aa kushiyan s'aas'ettiide, Aa dukkeedda.

⁴ Haatsaan dooddetteedda sa'aan de'iyaa asatuu k'irc'c'anttiyaa shooshshay P'awuloosa kushiyan s'aas'etteeddawaa be'eedda wode ittuu ittoo, «Tumu ha bitanii shemppuwaa wod'iyaa asaa; haray atto abbaappe I attinakka nu S'oossaa pirdday Aa pas'a de'o gibeenna» yaageeddino.

⁵ Shin P'awuloosi bare kushiyaappe k'irc'c'anttiyaa shooshshaa wus'akkiide, tamaan oleedda; Aa ayinne ootsibeenna.

⁶ Untunttu, «Aa bollaayka gaafee; woy akeekenaan kunddiide hayyee» yaagiide Aa naagiino; shin c'ora wodiya naagiide, Aa bolla ayinne dummateeddabay d'ayina, «Hawe s'oossaa» yaagiide barenttu k'ofaa bashi aggeeddino.

⁷ Hewaa heeraan haatsaan dooddetti utteedda sa'aa kaappuwaa Pupiliyoosa giyaawoo gadii de'ee; I nuuna imatsatsasaa, heezzu gallassaa siik'uwaaan mokki moyzzeedda.

⁸ Pupiliyoosa aabbu k'os'uwaa, seelaanne uluwaa kad'aa saketti gisiide de'ee; P'awuloosi Aa soy geliide, aw S'oossaa woosseedda; bare kushiya Aa bolla wotsiide, Aa patseedda.

⁹ Hewaappe guyyiyaan, he haatsaan dooddetteedda sa'aan harggiyaa hara ubbaa asayka k'ay yiide pas'eedda.

¹⁰ Hewaappe simmina nuuna daro bonchchuwa bonchcheeddino; nuuni markkabiyaan baana dendeedda wode, ogew nuuna koshshiyaabaa nuw immeeddino.

P'awuloosi Malttappe Roome Beedda

¹¹ Heezzu agenaappe guyyiyaan, haatsaan dooddetteedda sa'aan balguwaa aatsiide, «mante s'oossaa»* giyaa Iskkindiriya markkabiyaan baana dendeeddo.

¹² Nuuni Siraakuse giyaa katamaa geliide, yaan heezzu gallassaa utteeddo.

¹³ Hewaappe yuuyyiide, Regiyyume giyaa katamaa gakeeddo. Itti gallasaappe guyyiyaan, away kesiyaasaa s'eelliyaa wode ushechcha dugehaa bagga c'arkkuu c'arkkina, wonttisa gallassi Putiyaaluusa giyaa katamaa yeeddo.

¹⁴ Hewaan nuuni itti itti ammaniyaawantta demmina, barenttuna laappu gallassaa uttana mala, nuuna woosseeddino; hewaappe k'ay Roome yeeddo.

* 28:11 *Mante s'oossaa*: Hawanttu laa'u attuma naanatu, Kastoorinne Paalokisa geetettiyaawanttu Zewusse naanatuwaa giidiide, markkabiyaan de'iyaa asatuwaa naagiya s'oossatuwaa geetettiide s'eessettiino.

¹⁵ Roomen de'iyaa ammaniyaawanttu nubaa sisiide, Afiyaasaa Geyaanne «Heezzu Ak'iyaaasaa geetettiyaasaa» gakkanaw nuuna mokkanaw yeeddino; P'awuloosi untuntta be'eedda wode S'oossaa galatiide, wozanaan miniseedda.

P'awuloosi Roomen Tamaarisseedda

¹⁶ Nuuni Roome geleeedda wode, P'awuloosi barena naagiya wotaadaraanna barekka de'anaadan ooseteedda.

¹⁷ Heezzu gallassaappe guyyiyaan, P'awuloosi Ayihudatuwa kaappatuwa barekko s'eeseedda; untunttu shiik'eedda wode, untuntta hawaadan yaageedda; «Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani nu asaa woy nu aawotuwa wogaa iitabaa ayinne ootsennaan, taana Yerusalaamen k'achchiide, Roome asaw aatsiide immeeddino.

¹⁸ Untunttu taana biddeeddawaappe guyye, hayk'k'anaw bessiyaabay ta bolla ayinne bayinna diraw, taana billanaw koyyeeddino.

¹⁹ Shin hewaa Ayihudatu eeno geenaan is's'eedda wode, «Tabaa K'eesaare pirddo, gaanawe taana koshsheeddappe attin, taani ta zariyaa mootiyaabay taw de'ina gidenna.

²⁰ Taani hinttentunna gaketanawunne haasayanaw hinttentta s'eeseeddawe hewaassa; ayaw gooppe, Israa'eeliyaa Asay nashechchaan naagiyaawaa diraw taani ha santsalataan k'ashettaad» yaageedda.

²¹ Ayihuda c'imatuu P'awuloosa, «Nuuni Yihudaappe nebaw dabddaabbiyaa akkibeykko. Nu ishatuwaappekka haray atto, ittuukka yiide, nebaw odibeenna; woy ne suntsaa bayizziide, nuw odibeenna.

²² Shin he asaa suntsaa ubba saan Asay bayizziide haasayaawaa nuuni eriyaa diraw, ne k'ofaa sisanaw koyyeetto» yaageeddino.

²³ Untunttu barenttu yaana gallassaa P'awuloosaw keeriide, he gallassi c'oriide I de'iyaaasaa yeeddino; ikka untunttoo S'oossaa kawutetsaaba markkatteedda. K'ay untunttu Yesuusabaa ammanana mala, Muse higgiaappenne nabatuu s'aafeddawaappe akkiide untuntta tamaarissiidde, wonttappe omarssi gakkanaw loytsi odeedda.

²⁴ Baggatuu P'awuloosi geeddawaa ammaneiddino; shin baggatuu ammanibeykino.

²⁵ Untunttu barenttu gidдон yewuwa eeno geenaan is's'eedda wode, P'awuloosi ittibaa geeddawaappe guyyiyaan beeddino; I hawaadan yaageedda; «Geeshsa Ayyaanay nu aawaatoo nabiya Isiyaasa mas'aafaan,

²⁶ «Neeni he asaakko baade hawaadan ga;

«Hinttenttu sissaa sisana,
shin hinttenttoo gelenna;
hinttenttu s'eelaa s'eelana,
shin be'ikkita.

²⁷ Ayaw gooppe, ha asaa wozanay guzumeedda;

barenttu haytsaa tullisseeddino;
barenttu ayifiyaakka c'iilummeeddino.
Hewe baawentto, barenttu ayfiyaan be'ana;
untunttu haytsaykka sisana;
untunttu wozanaykka akeekana;
untunttu taakko S'oossaakko simmana.
K'ay taanikka untuntta patsana»

yaaga» yaageedda.

²⁸ «Simmi hawe S'oossaa atosetsay, Ayihuda gidennawanttoo kiitetteeddawe hinttenttoo eretto. K'ay untunttukka sisana» yaageedda.

²⁹ [P'awuloosi hewaa geeddawaappe guyyiyaan, Ayihudatu barenttu gidдон daro palumettiidde beeddino.]†

³⁰ P'awuloosi kiraa golliyaan laa"u laytsaa kumentsaa de'iidde, barekko yiyaa ubbaa mokkee.

³¹ Barena ooninne diggennan S'oossaa kawutetsaabaanne Godaa Yesuusi Kiristtoosabaa odiidde, yayyenaan darii k'onc'c'issiiide tamaarisseedda.

^{28:27} Isa. 6:9-10 † ^{28:29} Dumma dumma mas'aafatuu hawaa gujjiyaawe, P'awuloosi hawaa geeddawaappe guyyiyaan giyaawaana.

P'awuloosi Roome Asaw S'aafeedda Kiitaa Geluwaa

Yesuusi kiitteedda P'awuloosi Roome asaw s'aafeedda kiitay, P'awuloosi Roomen de'iyaa woosa golliiyaa s'omoosanaw k'oppeedda diraw, I baanaw untunttu giigiide naaganaadan ootsanaassa. P'awuloosa k'ofay Roomen de'iyaa ammaniyaawantunna guutsa wodiya ootseeddawaappe guyyiyaan, untunttu maaddina Isippeene baanaassa. Kiristinnaa amanuwaabaa bare ereeddawaanne hewaa k'ay ammaniyaa Asay oosuwaan peeshshana hanotaa k'onc'c'isside s'aafeedda. P'awuloosa k'ofay kumentsaa hanotaan beettiyaawe ha kiitaana.

P'awuloosi Roomen de'iyaa ammaniyaawanttoo sarotaa aatsowaappenne untunttoo woossanawaakka hidootaa immowaappe guyyiyaan, kiitaw giddo k'ofay «Mishiraachchuwa k'aalay S'oossay asaa s'illissiyaawe, koyruwaappe wurssetsaa gakkanaw amanuwaana gidiyaawaa odee» (1:17).

Hewaappe guyyiyaan P'awuloosi ha k'ofaa aassiide s'aafee. Ayihudatuwaa gidinakka Ayihuda gidenna asaa gidinakka ubbay nagaraw moodettiyaawantta gidiyaa diraw, untunttu S'oossaana sigettanaw koshsee. Asay S'oossaana sigettanaw dandayiyaawe Yesuusi Kiristtoosan ammaniyaawaana. S'oossaana med'd'iyaa ooratsa ittipetetsaa ayfii ooratsa de'uwa gidiyaawaa P'awuloosi aassiide odeedda. Ammaniyaa Asay S'oossaana saro de'ee. K'ay S'oossaa Ayaanaa baggana nagaraanne hayk'uwa wolk'k'appe bilettee. P'awuloosi S'oossaa k'ofayne ammaniyaa asaa de'uwa giddon ootsiyaa S'oossaa Ayaanaa wolk'k'aa k'ofay ayentto odee (5-8). Hewaappe kaalliide k'ay P'awuloosi, «S'oossay asaa naanaw k'oppeedda k'ofaa giddon Ayihudatuunne Ayihuda gidenna asatuu waaniide ittippe waas'ettanaw dandayanawantteeshsha?» yaagiya ooshaa zaaranaw baas'etiidde de'ee.

K'aykka P'awuloosi, Ayihudatuu Yesuusa akkenaan aggeeddawe S'oossaa k'ofaa gidiyaawaa odee. Ayaw gooppe, hawaa mala hanotaan asaa zeretsay ubbay S'oossay Yesuusa baggana k'onc'c'iseedda aad'd'o keekatetsaan ittipetetsaa ootsanaassa. Gido shin, Ayihudatuu Yesuusa akkanaw wodii yaanawaa P'awuloosi ammanee. Wurssetsaan P'awuloosi Kiristinnaa de'uwa waaniide de'anaw bessintto odee. S'oossaw ootsanabaa, ammaniyaa asatuu barenttu gadiyaassinne barenttu giddon ittuu ittoo siik'uwaaninne maataan ootsanabaanne k'ofaa gaasuwaan denddiya ooshatuwaabaa k'onc'c'isside odee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Roome kiitaa huup'e k'ofaa geluwaa 1:1-17

Atotetsay asaw koshshiyaawaa gidiyaawaa 1:18-3:20

S'oossaa ashshuwaa ogiyaa 3:21-4:25

Yesuusan beettiya ooratsa de'uwa 5:1-8:39

Israa'eeliya asaw de'iyaa S'oossaa k'ofaa 9:1-11:36

Kiristinnaw bessiyaa oosuwa 12:1-15:13

Wurssetsaa k'ofaanne sarotaa 15:14-16:27

¹ Bare mishiraachchuwa k'aalaa odanaw S'oossay dooriide s'eeseedda Kiristtoosa Yesuusa k'oomay, Yesuusi Kiristtoosi kiitteedda P'awuloosi, taani ha dabddaabbiyaa s'aafay.

² S'oossay daro wodeppe kase bare nabatuwaa baggana mishiraachchuwa k'aalaa immuna yaageeddawe S'oossaa Geeshsha Mas'aafatuwan s'aafetteedda;

³ he mishiraachchuwa k'aalay asaa giigiide Daawite zariyaappe yelleteedda S'oossaa Na'aa, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosabaa.

⁴ K'ay I bare Geeshsha Ayyaanaan* hayk'uwaappe denddeeddawaan, S'oossaa Na'aa gidiyaawaa wolk'k'aama wolk'k'aan besseedda.

⁵ Ayihuda gidenna Asay ubbay ammananaadaaninne azazettanaadan, nuuni untuntta kaaletsana mala, S'oossay Kiristtoosa suntsaa diraw, Kiristtoosa baggana aad'd'o keekatetsaanne Yesuusi kiiteeddawantta gidiyaa maataa nuw immeedda.

⁶ Yesuusi Kiristtoosawaa gidanaadan, S'oossay s'eeseedda hinttenttukka hewanttu gidon de'iita.

* 1:4 Bare Geeshsha Ayyaanaan: Woy «Aan de'iyaa Geeshsha Ayaanaa»

⁷ S'oossay siik'iyawanttoonone geeshshabaa ootsanaw s'eeseedda Roome gadiyaan de'iyaa ubbatoo S'oossaa nu Aawuwaappenne Godaa Yesuusi Kiristoosappe aad'd'o keekatetsayenne sarotetsay hinttenttoo gido.

Galataa Woosaa

⁸ Kasetaade taani hinttenttu ammanuu sa'aa ubbaan sisetteedda diraw, Yesuusi Kiristoosa baggana hinttenttoo taani S'oossaa galatay.

⁹⁻¹⁰ Ayaw gooppe, taani ubbaa wode ta woosaan hinttentta hassayissiyaawoo, S'oossay, taani Aa Na'aa mishiraachchuwaa k'aalaa odiyaaawaan ta ayyaanan aw ootsiyaawe markka. S'oossay, bare sheniyaan, taani ha"i hinttenttukko baanaw ta ogiyaa miikkoyanaadaan, ubbaa wode woossay.

¹¹ Ayaw gooppe, taani hinttentta minisanaw, hinttenttunna ittippe Ayaanaa imotaa shaakkana mala, hinttentta be'anaw laamotay.

¹² Taani giyaawe, hinttenttukka takka itti wode minettana. Hinttenttu ta ammanuwaan, k'ay taanikka hintte ammanuwaan minettana.

¹³ Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani ubbaa wode hinttenttukko baanaw k'oppaad. Shin taana diggiyaabay de'iyawaa hintte eranaw bessee; taani haray atto Ayihuda gidenna hara asaappekka ayfiyaa demmeeddawaadan, hinttenttupekka ayfiyaa demmanaw koyyay.

¹⁴ Taani asaa ubbaw, Giriike asawunne tamaribeenna asaw k'ay aad'd'o eranchcha-tonne eeyatoo k'ans's'ana ac'uu de'ee.

¹⁵ Hewaa diraw, taw danddayetteedda keenaan Roomen de'iyaa hinttenttookka mishiraachchuwaa k'aalaa odanaw amottay.

Mishiraachchuwaa K'aalay S'oossaa Wolk'kaa

¹⁶ Mishiraachchuwaa k'aalay taana yeellayenna; I ammaniya ubbaa, kasetiide Ayihuda asaa k'ay Ayihuda gidenna asaa ashshanaw S'oosaaappe yiya wolk'kaa.

¹⁷ Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «S'illuu S'oosaaan ammanettiide de'ana» yaagiyaawaadan, S'oossay asaa koyroppe wursetsaa gakkanaw, ammanuwaan s'illissiyaawaa mishiraachchuwaa k'aalay k'onc'c'issee.

Asaa Iita Oosuwa

¹⁸ Tumatetsay erettanawaa barenttu iita hanotaan diggiyaa nagaraa oosuwa ubbaa bollaninne asaa iita oosuwa ubbaa bollan, S'oossaa hank'k'uu saluwaappe wod'd'iide k'onc'c'ana.

¹⁹ Unttuntu S'oosaaaba erana danddayaawe untunttoo k'onc'c'ee; ayaw gooppe, S'oossay untunttoo k'onc'c'isseedda.

²⁰ Beetena Aa hanotay, hewekka Aa med'inaa wolk'k'ayenne Aa S'oosatsay ittippe S'oossay ha alamiyaa med'd'eeddawaappe doommiide, untunttoo k'onc'c'iide beeteedda; untunttu hewaa S'oossay med'd'eeddabaappe be'anaw danddayiiaa diraw, untunttoo gaasoyiyaabay baawa.

²¹ Ayaw gooppe, untunttu S'oossaa erooppekka, aw bessiyaa bonchchuwaa im-mibeykino; k'ay Aa galatikino. Shin untunttu allaale kessennabaa k'ooppiino; k'ay untunttu akekena wozanay d'umeedda.

²² Untunttu barentta aad'd'eedda eranchcha giino; shin untunttu eeyaa.

²³ Untunttu hayk'k'enna S'oossaw goyinniyaawaa is's'iide, hayk'k'iyaa asaa med'etaa, kafatuwaa med'etaa, do'atuwaa med'etanne tiraan gooshettiyaawanttu med'etaa med'etteeddawanttoo goyinneeddino.

²⁴ Hewaa diraw, untunttu ittuu ittuwaanna pokkoba ootsana mala, S'oossay untunttu wozanay amottiya tunabaa ootsanaadan untuntta aggeedda.

²⁵ Ayaw gooppe, untunttu S'oossaa tumatetsaa wordduwaan laammeeddino; k'ay med'd'eedda S'oossaa aggiide, I med'd'eeddabaw goyinneeddinonne ootseeddino. S'oossay med'inaw galatetteeddawaa. Amen".i.

²⁶ Hewaa diraw, S'oossay untunttu pokkoba amottana mala, untuntta aggeedda; haray atto untunttu mac'c'awanttu barenttoo bessiyaawaa aggiide, bessenawaa haneeddino.

²⁷ Hawaadanka, attuma Asay k'ay barenttoo bessiyaawaadan mac'c'awantunna gakettyaawaa aggiide, ittuu ittuwaanna gaketanaw koyyeeddino; attuma Asay ittuu ittuwaanna pokkoba ootsiide, barenttu ootseedda balaan barenttoo bessiyaa pirddaa akkeeddino.

²⁸ Untunttu S'oossaa eranaw dosennaan is's'eeddawaa keena S'oossay untunttu besse-nawaa ootsana mala, untunttoo patsenna k'ofaa immeedda.

²⁹ Unttuntun tunatetsay, iitatetsay, yoratetsayne iita hanotay kumeedda; k'ay unt-tuntun k'anaatii, shemppuwaa wod'iyaa k'ofay, palumay, c'immussayne iita k'ofay kumeedda; k'ay untuntu sok'yaawantta,

³⁰ zigiriyaawantta, S'oossaa is's'yaawantta, boriyaawantta, otorettiyaawantta, c'ee'ettiyaawantta, iitabaa ootsanaw koyiyaawanttanne barenttu aawoonne aattiw azazettenawantta,

³¹ k'ofay baynnawantta, ammanuu baynnawantta, haranttoo k'arettennawanttanne maarennawantta.

³² Unttuntu hawanttu malaa ootsiyaawanttoo hayk'uu bessee giyaa S'oossaa higgiiyaa eriidae, hawantta ootsiino; hewaa s'alalaa gidennaan, hawantta ootsiyaawanttakka oot-site giide minisiino.

2

S'oossaa Pirddaa

¹ Hewaa diraw, neenoo haranttu bolla pirddiyaawoo, new gaasoyiyaabay baawa; ayaw gooppe, neeni haranttu bolla pirddaadde, he neeni untuntu bolla pirddiyaawaa malaa ootsooppe, ne bolla pirddaasa.

² Nuuni hawaa mala oosuwa ootsiyaawanttu bolla S'oossay s'illo pirddaa pirddiyaawaa ereetto.

³ Neenoo, hawaa mala oosuwa ootsiyaawanttu bolla pirddiyaawoo, k'ay he neeni pirddiyaawaa malaa ootsiyaawoo, neeni S'oossaa pirddaappe attiyaawaa malatii?

⁴ Woy S'oossaa wolk'k'aama keekatetsaa, genc'c'uwanne danddayaa kad'ayishsha? S'oossay neena nagaraappe zaaranaw koyiyaa diraw, I keeka gidiaawaa neeni eraasa.

⁵ Shin hinttenttoo guzuma wozanayne nagaraappe simmenna wozanay de'ee; hewaa diraw, S'oossaa hank'k'uunne s'illo pirdday k'onc'c'iyaa gallassi, neeni ne bolla hank'k'uwaa kasewaappe darissaasa.

⁶ S'oossay asaa ubbaw Aa oosuwa malaa immanawaa.

⁷ Itti itti asatu lo'obaa danddayan ootsiino; k'ay galataa, bonchchuwaanne bayenna de'uwaa koyyiino; untuntu S'oossay med'inaa de'uwaa immana.

⁸ Shin haranttu iitabaa ootsanaw yaaretiinonne tumatetsaa is's'iino; S'oossay untuntu bolla bashshaanne hank'k'uwaa yeddana.

⁹ Iitabaa ootsiyaa Asay ubbay metootananne waayettana; hewe kasetiide, Ayihuda asaa gakkana; hewaappe k'ay Ayihuda gidenna asaa gakkana.

¹⁰ Shin S'oossay lo'o oosuwa ootsiyaa ubbatoo galataa, bonchchuwaanne sarotetsaa immana. Kasetiide Ayihudatoo immana; hewaappe k'ay Ayihuda gidennawanttoo immana.

¹¹ Ayaw gooppe, S'oossaa Ayifiyaan Asay ubbay itti mala.

¹² Muse higgii baynnaan nagaraa ootseedda ubbay higgii baynnaan d'ayana. Muse higgii de'ishshin, nagaraa ootseedda ubbay higgiiyan pirdettana.

¹³ Ayaw gooppe, S'oossaa sintsan higgiiyaa naagiyaawanttu s'illiinoppe attin, higgiiyaa sisiyaawanttu s'illikkino.

¹⁴ Ayihuda gidenna asaw higgii baawa; shin barenttu tilla k'ofaan higgii azaziyaawaa ootsiino; untuntu higgii d'ayoopekka, untuntu barenttu huup'ew higge.

¹⁵ Higgii azaziyaawe untuntu wozanaa gidon s'aafetteeddawaa untuntu hanotay bessee; itti itti kaala untuntu tilla k'ofay untuntu markkattiyaa dirawunne k'ay itti itti kaala untuntu k'ofay untuntu mootiyaa diraw, woy k'ay untuntunna gaaddatiyaa diraw, hewe tuma gidiaawaa erissee.

¹⁶ Taani tamarisseedda mishiraachchuwa k'aalaadan, asaa wozanaan geemmeedda k'ofaa S'oossay Yesuusi Kiristtoosa baggana hawaadan pirdana.

Ayihudatuwaanne Muse Higgiiyaa

¹⁷ Shin neeni neena Ayihuda gaasa; higgiiyan zemppaade S'oossaan c'ee'ettaasa.

¹⁸ Neeni ootsana mala, S'oossay koyiyaawe ayento eraa; k'ay tuma gidiaawaa dooranaw higgiiyaappe tamaraadada.

¹⁹⁻²⁰ Neeni k'ook'atuwa kaaletsiyaawaa, k'ay d'umaan de'yaawanttookka poo'issiyaawaa, erennawantta erissiyaawaanne naanatuwa tamarissiyaawaa gidiaawaa eraad; higgiiyaappe neeni kumentsaa eratetsaanne tumatetsaa demmiyaawaa eraasa.

²¹ Yaatina, neeni haratuwa tamarissiyaawe neena ne huup'ew ayaw tamarissikkii? Neeni, «Wuu"oppa» yaagaade k'alaa odaasa. Shin neeni ne huup'ew wuu"ayiye?

²² Neeni, «Woshummoppa» yaaga. Shin neeni ne huup'ew woshummay? Neeni eek'aa sheneta. Shin eek'ay de'iyaa golliiyaa bonk'k'ay?

²³ S'oossaa higgii new de'iyaa diraw, neeni c'ee'k'ettaasa; shin he higgiiyaa mentsaade S'oossaa yeellayay?

²⁴ Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Ayihuda asatoo, hintte gaasuwaan Ayihuda gidenna asatuwaa gidдон S'oossaa suntsay bayee» yaagee.

²⁵ Neeni higgew azazettoppe, ne k'as's'arettedde k'as's'aretti beennawaadan paydettee.

²⁶ Ayihuda gidenna Asay k'as's'arettennan higgii azaziyaawaa naagooppe, S'oossay Aa k'as's'arettedde waadan paydennee?

²⁷ Hinttenttu, Ayihuda asatuu, hinttenttoo s'aafetteedda higgii de'ooppekka k'ay hintte k'as's'arettoppekka, higgiiyaa hintte mentsiyaa diraw, Ayihuda gidenna Asay bolla k'as's'arettana d'ayooppekka, higgew azazettiide, hintte bolla pirddana.

²⁸ Ayaw gooppe, Ayihuda asaa malatiyaa ubbay tumu Ayihuda asaa gidenna; k'ay Asay bare ashuwaa asatetsaa k'as's'arettedda diraw, tumu Ayihuda asaa gidenna.

²⁹ Shin tumu Ayihuda asaa giyaa uray garssa baggana Ayihuda asaa* gideed-dawaa; k'as's'arettiyaawaa S'oossaa Ayyaanan oosettiyyaa wozanaa k'as's'araappe attin, s'aafetteedda higgiiyaana gidenna; he uray bare galataa S'oossaappe akkiyaawaappe attin, asaappe akkibeenna.

3

Ayihudatu Ammanennaan Aggussaan Bayizzeeddino

¹ Yaatina, Ayihuda asatuu ayaan Ayihuda gidenna asaappe aad'd'iinoo? Woy k'as's'arettiyaawaan ay maaduu de'ii?

² Hawe Ayihudatuwaa ubbabaan loytsi maaddee; ubbabaappe kase S'oossay bare kiitaa hadaraa Ayihudatoo immeedda.

³ Yaatina untuntuppe ittuu ittuu ammanettennawaa gidooppe, waanii? Hewaa diraw, S'oossay ammanettena yaagiyaawe?

⁴ Hewaa gidenna; Asay ubbay worddanchchaa gidooppekka, S'oossay giyaawe tuma gidanaw bessee. S'oossaa Mas'aafay, «Neeni haasayiyya wode, neeni s'illo gidiyaawaa erissanaw koshshee; neeni mootettiyya wode, shatimmanaw bessee» yaagee.

⁵ Shin nu bayizzuu S'oossaa s'illo oosuwa erissintto, nuuni waagane? Nu bolla hank'k'uwaa ahiyaa S'oossay bayizzanchchee? Taani Asay giyaawaadan gay.

⁶ Hewe waayyii hanana. Ayaw gooppe, hewaadan gidooppe, S'oossay ha alamiyaa bolla wooti pirddane?

⁷ Shin ta wordduwaan S'oossaa tumatetsay Aa bonchchoo darooppe, yaatina, hawaa gakkanaw ayaw ta bolla nagaranchchaadan pirddii?

⁸ Yaatina nuuni, «Lo"uu yaanaadan, ane iitabaa ootsoypte» ayaw gookkoo? Itti itti Asay hawaa taana mootiidde boreeddino; untunttu S'oossaappe bessiyaa pirddaa akkana.

Asay Ubbay Nagarachchaa

⁹ Hewaa diraw, nuuni waagane? Nuuni Ayihudatu, Ayihuda gidenna asaappe dareet-too? Hewaa gidenna; ayaw gooppe, Ayihudatuukka Ayihuda gidenna asatuukka ubbay ittippe nagaraappe garssan de'iyawaa taani kase hinttenttoo odaaddi.

¹⁰ S'oossaa Mas'aafay hawaadan yaagee;

«S'illo Asay ittuunne baawa.

¹¹ Akeekiyya asaykka baawa;

woy S'oossaa koyiyaawekka baawa.

¹² Asay ubbay ogiyaappe kare keseeddino;

ubbay mulekka maaddennawaa gideedda.

Lo"obaa ootsiyaa ooninne baawa;

haray atto ittuunne baawa.

¹³ Untunttu doonay dooyaa de'iyaa duufuwaa mala.

Barenttu ins's'arssan worddoteeddino.

Untunttu doonaappe asaa wod'iyaa shooshshaa

yishsha mala haasayay kesee.

¹⁴ Untunttu doonaan shek'ayne c'amobay kumeedda.

¹⁵ Untunttu suutsaa gussanaw,

darii elleelliino.

¹⁶ Bayzzuunne koletsay,
untuntu beeddasaan hak'aninne d'ayenna.

¹⁷ Untuntu sarotetsaa ogiyaakka erikino.

¹⁸ K'ay S'oossaw yayyiyaabay,
untuntu k'ofaan baawa»
yaagee.

¹⁹ Asaa ubbaa haasayaa diggana malanne kumentsaa sa'aa S'oossaa pirddaappe garssaw aatsana mala, higgiiya giddon odetteedda ubbabay higgiiyaappe garssan de'iyaa asaw haasayiaawaa nuuni ereetto.

²⁰ S'oossaa sintsan ooninne higgii azaziyaawaa ootsiyaawaan s'illenna; higgii itti Asay nagaraa ootseeddawaa eranaadan ootsee.

Asay S'illiyaawe Ammanuwaana

²¹ Shin S'oossay asaa s'illissiyaa ogii higgii baynnaan ha'i k'onc'ceedda; higgiiinne nabatuu he s'illotetsaabaa markkatteeddino.

²² S'oossay asaa Yesuusi Kiristtoosa ammaniyaawaan s'illisse; S'oossay hewaa Aa ammaniyaa ubbaw ootsee; ay shaakotetsayenne baawa.

²³ Ayaw gooppe, Asay ubbay nagaraa ootseedda; S'oossaa bonchchuukka untunttoo guus'eedda.

²⁴ Shin untuntu S'oossay immiyaa Aa aad'd'o keekatetsaan, barentta woziyaa Kiristtoosi Yesuusa baggana c'oo s'illeeddino.

²⁵ Yesuusa suutsaan Asay Aa ammaniide, bare nagaraw maarotetsaa demmanaw, S'oossay Aa immeedda; S'oossay hewaa bare s'illotetsaa bessanaw ootseedda; I beni wodiyaan asaa nagaraa danddayiide, kad'i bashi aggeedda; shin

²⁶ ha wodiyaan bare s'illotetsaa bessanaw asaa nagaraa aggena; S'oossay hewaa ootsiyaawaan I bare huup'ew s'illo gidiyaawaanne Yesuusa ammaniyaa ubbaa s'illissiyaawaa bessee.

²⁷ Yaatina, nuuni ayaw c'ee'ettanee? Ayinne baawa. Ayaa gaasuwaanee? Nuuni higgew eeno giyaawaanee? Gidenna; ammanuwaa higgiiyaanappe attin.

²⁸ Ayaw gooppe, Asay ammanuwaan s'illanaappe attin, higgii azaziyaawaa ootsiyaawaana gidenna yaagiide k'oppeetto.

²⁹ Woy S'oossay Ayihudatuwaa s'alalaw S'oossee? Ayihuda gidenna asaw S'oossaa gidennnee? Tuma, Ayihuda gidennawanttookka I k'ay S'oossaa.

³⁰ Itti S'oossaa s'alalaw de'ee; Ayihudatuwaa untuntu ammanuwaan I s'illissana; k'ay Ayihuda gidennawanttakka untuntu ammanuwaan s'illissana.

³¹ Yaatina, nuuni higgiiya ammanuwaan gas'aa suganee? Gidenna; higgiiya minisoytteppe attin.

4

Abraahaamo Ammanuwaan S'illeedda

¹ Yaatina, nuuni nuw ashuwaan zare gidiyaa Abraahaamo ayaa demmeedda gaanee?

² Ayaw gooppe, Abraahaamo oosuwaan s'illeeddawaa gidooppe, aw c'ee'ettiyaabay de'ee; shin S'oossaa sintsan c'ee'ettana danddayenna.

³ Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay waagii? «Abraahaamo S'oossaa ammaneedda; S'oossay hewaa aw s'illotetsaan paydeedda» yaagee.

⁴ Ootsiyaa uray akkiyaa miishshaa barew bessina akkeeppe attin, aw c'oo imettiyaawaadan paydettenna.

⁵ Shin oosuwa ootsennaan, nagaranchchaa s'illissiyaa S'oossaa ammaniyaa uraa, S'oossay Aa ammanuwaan Aa s'illisse.

⁶ Hawaadankka, ay oosuunne baynnaan, S'oossay s'illuwaadan paydeedda asaa nashechchiyaabaa Daawite haasayeedda wode geeddawe hawaa.

⁷ «S'oossay untuntu bayizzuwa
atto geeddawanttunne
untuntu nagaraa kammeeddawantu
anjetteeddawantta.

⁸ Goday Aa nagaraa paydenna asay
anjetteeddawaa»
yaagee.

⁹ Yaatina, ha Daawite haasayeedda anjjuu k'as's'aretteedda asaa s'alalaasseeyye? Woy k'ay k'as's'arettiibeenna asatuwaassee? Ayaw gooppe nuuni, «S'oossaa Mas'aafay, «Abraahaamo S'oossaa ammaneedda; S'oossay hewaa aw s'illotetsaan paydeedda, yaagee» goytte.

¹⁰ Yaatina, hawe awude haneeddee? Abraahaamo k'as's'aretti simmineyye? Woy k'as's'arettanaappe kasennee? K'as's'arettanaappe kasennappe attin, k'as's'arettina gidenna.

¹¹ Guyyeppe I k'as's'aretteedda; S'oossay Aa ammanuwaa diraw, I k'as's'arettanaappe kase Aa s'illo ootseeddawaa erissanaw, Aa k'as's'aray malla gideedda. Hewekka k'ay k'as's'arettennan S'oossaa ammaniyaa ubbatuwaa S'oossay s'illo ootsiide paydanaadan, untunttoo Abraahaamo aawuwaa gidanaassa.

¹² I k'as's'aretteeddawanttookka aawuwaa; gidooppekka, untunttu k'as's'aretteedda diraassa gidenna; shin nu aawuwaa Abraahaamo k'as's'arettanaappe kase ammaniyaa ammanuwaa malaa kaalliyaawanttookka aawuwaa.

S'oossay Immana Geeddabay Ammanuwaan Aketee

¹³ Abraahaamossinne Aa zeretsaw S'oossay, «Ha sa'aa taani hinttenttoo immana» yaageeddawe, Abraahaamo S'oossaa ammaniide s'illeeedda diraassappe attin, higgew I azazetteedda diraassa gidenna.

¹⁴ Ayaw gooppe, higgew azazettiyaawanttu S'oossay immana geeddawaa laattiyaawantta gidooppe, asaa ammanuu maaddennabaa gideedda; S'oossay geeddawekka mela gideedda;

¹⁵ higgii S'oossaa boshaa ahee; shin higgii baynnasaan higgiiyaa mentsiyaabay baawa.

¹⁶⁻¹⁷ Hewaa diraw, higgiiyaa naagiyaawanttu s'alalaw gidennaan, k'ay Abraahaamo ammaneeddawaadan, ammaniyaa Abraahaame zeretsaa ubbaw S'oossay immana geeddawe, woytaadan tumattanawe ammanuwaana. Abraahaamo nuw ubbaw aawuwaa. S'oossaa Mas'aafay, «Taani neena c'ora kawutetsatoo aawo ootsaad» giyaawaadan, hayk'keeddawanttoo de'uwaa immiyaa, bare azazuwaan baynnabaa de'iyaaabaadan ootsiide s'eesiyaa, I ammaneedda S'oossaa sintsan Abraahaamo nuw ubbaw aawuwaa.

¹⁸ S'oossaa Mas'aafay Abraahaamoo, «Ne zeretsay hawaa keena gidana» yaageeddawaadan, hawaa keena gidana giide, nashechchaan naaganaw danddayenna wode, Abraahaamo ammaniidenne sintsappe demmana giide, nashechchaan naagiide, c'ora zeretsaw aawuwaa gideedda.

¹⁹ He wode, Abraahaamo yelettoodeppe s'eetu laytsaa kumana haniyaa c'ima; shin bare daaburanchcha asatetsaanne Saara na'aa yelanaw danddayennawaa k'oppeedda wode, I bare ammanuwaan daaburiibeenna.

²⁰⁻²¹ S'oossaa I bonchchiide, aw immana geedda S'oossay k'ay polanaw danddayiawaa loytsi eriide bare ammanuwaan minneeddawaappe attin, ammanennaan is'iide, S'oossay immana geeddawaa sid'ibeenna.

²² Hewaa diraw, S'oossay k'ay Aa ammanuwaa s'illotetsaan paydeedda.

²³ «Aw s'illotetsaan paydeedda» giyaa k'aalay Aa s'alalaw s'aafettiibeenna.

²⁴ He k'aalay nu Godaa Yesuusa hayk'uwaappe dentseedda S'oossaa ammaniyaa nuwukka s'illotetsaan paydettana mala s'aafetteedda.

²⁵ S'oossay Aa nu nagaraa diraw, hayk'oo aatsiide immina, I nuuna s'illissanaw hayk'uwaappe denddeedda.

5

Ammanuwaan Beettiyaa Sarotetsaanne Sigatetsaa

¹ Hewaa diraw, nuuni ammanuwaan s'illeeeddawaan, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa baggana nuw S'oossaaanna sarotetsay de'ee;

² k'ay I nuuna ha"i nuuni de'iyaa S'oossaa aad'd'o keekatetsaa giddo ammanuwaan aheedda; yaatina, nuuni S'oossaa bonchchuwaa shaakkanaw nuw de'iyaa hidootaan c'ee'etteetto.

³⁻⁴ Hewaa s'alalaa gidenna; nuuni nu waayiyanikka nashetteetto; ayaw gooppe, waayiyaappe danddayay, k'ay danddayaappe paac'iyaan minniyaawe, paac'iyaan minotaappe hidootay yiyaawaa nuuni ereetto.

⁵ S'oossay nuw immeedda Geeshsha Ayaanaa baggana bare siik'uwaa nu wozanaan gusseedda diraw, he nuuni demmanaw nashechchaan naagi utteeddawe nuuna yeellayenna.

⁶ Ayaw gooppe, nuuni biro wolk'k'ay baynnawantta gidiide de'ishshin, S'oossay dooreedda wodii gakkina, Kiristtoosi nagaranchchatuwaa diraw hayk'keedda.

⁷ S'illo uraa diraw, itti uray hayk'k'anawe daro metobaa; shin lo'o asaa diraw hayk'k'anaw, «Eeno» giyaa uray ooni eri beettenaan aggena.

⁸ Shin nuuni biro nagaranchcha gidiide de'ishshin, Kiristoosi nu diraw hayk'k'eedda; hewe S'oossay nuuna ay keenaa siik'inttonne Aa siik'uwaa erissee.

⁹ Simmi nuuni ha'i Aa suutsaan s'illeeddawaa gidooppe, Aa baggana S'oossaa hank'k'uaappe attana.

¹⁰ Ayaw gooppe, nuuni S'oossaanna kase morkke; shin Aa Na'aa hayk'uwaan aanana sigetteeddo. Hewaappe aatsiide, ha'i nuuni S'oossaanna sigetteeddawaappe guyyiyaan, I pas'a gidiyaa diraw nuuna ashshana.

¹¹ Shin hewaa s'alalaa gidenna; ha'i nuuna S'oossaanna sigetseedda nu Godaa Yesuusi Kiristoosa baggana nuuna S'oossaabay nashechchee.

Hayk'uu Addaaman Yiina, De'uu Kiristoosan Yeedda

¹² Hewaa diraw, nagaray ha sa'aa itti asaa baggana geleedda; he nagaray barenanna hayk'uwaa aheedda; hewaa gaasuwaan, Asay ubbay Addaama baggana nagaraa ootseedda diraw, hayk'uu asaa zariyaa ubbaa gakkeedda.

¹³ Higgii imettanaappe kase, ha alamiyaan nagaray de'ee; shin higgii bayinna wode nagaray paydettenna.

¹⁴ Shin Addaama wodiyaappe, Muse wodiya gakkanaw, hayk'uu asaa ubbaa mooddeedda; haray atto Addaami S'oossaa higgew azazettenan is'seeddawaadan, nagaraa ootsibeennawantakka hayk'uu mooddeedda.

Ayaw gooppe, Addaami yaanawoo leemisuwaa.

¹⁵ Shin S'oossaa imotay Addaama nagaraa keena gidenna diraw, untunttu itti mala gidikkino; itti bitaniyaa nagaraa diraw, c'ora Asay hayk'k'eeddawe tuma; shin S'oossaa aad'd'o keekatetsayne Aa imotay itti asaa aad'd'o keekatetsaa baggana, Yesuusi Kiristoosa aad'd'o keekatetsaa baggana c'ora asaw dareedda.

¹⁶ S'oossaa imotay nagaraa ootseedda bitaniyaa baggana yeeddawaa mala gidenna; ayaw gooppe, Addaami itti nagaraa ootseeddawaappe guyyiyaan, S'oossay Aa bayizzeeddawaadan pirddeedda; shin Asay daro nagaraa ootseeddawaappe guyyiyaan S'oossay, «Hinttentu bayizzibeykkita» giide, bare aad'd'o keekatetsaa untuntta bessee.

¹⁷ Ayaw gooppe, itti bitaniyaa nagaraa gaasuwaan, Aa nagaraa baggana, hayk'uu kawuteeddawe tuma; shin itti uray, Yesuusi Kiristoosi ootseeddabay ay keena daree; S'oossaa daro aad'd'o keekatetsaanne s'illotetsaa imotaa akkiyaa ubbay Kiristoosa baggana s'ooniide de'ana.

¹⁸ Simmi itti uray nagaraa ootseedda gaasuwaan asaa ubbaa bolla bayizzeeddawaadan pirdday yeedda. Hewaadankka itti uray s'illobaa ootseedda gaasuwaan, S'oossay asaa ubbaa, «Bayzzibeykkita» giide untunttoo de'uwa immeedda.

¹⁹ Ayaw gooppe, itti uray azazettenan is'seedda gaasuwaan, daro Asay nagaranchcha gideedda, hawaadankka k'ay ittuu eeno geeddawaan c'ora Asay s'illana.

²⁰ Nagaraa darissanaw, higgii yeedda; shin nagaray dariyaa wode S'oossaa aad'd'o keekatetsay loytsi dareedda.

²¹ Nagaray hayk'uwaa wolk'k'aan kawuteeddawaadan, hawaadankka k'ay S'oossaa aad'd'o keekatetsay s'illotetsaa wolk'k'aan kawutiide, nu Godaa Yesuusi Kiristoosa baggana, nuuna med'inaa de'oo kaaletsee.

6

Nagaraappe Shaakettiide Kiristoosan De'ussaa

¹ Yaatina, nuuni waagane? S'oossaa aad'd'o keekatetsay daranaadan, nagaraan minniide de'anee?

² Gidenna; nuuni nagaraa ootsenna mala hayk'k'idiggeeddo. Yaatina, nuuni hawaappe sintsaw wooti Aa giddon de'anee?

³ Woy nuuni ubbatuu Kiristoosa Yesuusanna ittippe gidanaw, s'ammak'etteedda wode, Aa hayk'uwaankka aanana ittippe gidanaw s'ammak'etteeddawaa erikkitee?

⁴ Hewaa diraw, Kiristoosi bare Aawuwaa bonchcho wolk'k'aan hayk'uwaappe denddowaadan, nuunikka ooratsa de'uwa de'anaw, Aa hayk'uwaan aanana shaakkanaw s'ink'k'ataani aanana ittippe moogetteeddo.

⁵ Ayaw gooppe, nuuni I hayk'k'eeddawaadan hayk'k'iide, aanana ittuwaa gidooppe, hawaadankka, hayk'uwaappe I denddowaadan nuunikka denddiide, aanana ittuwaa gidana.

⁶ Nuuni hawaappe sintsaw nagaraw ayile gidenna mala, k'ay nu nagaranchcha asatetsaa wolk'k'ay d'ayana mala, nu ec'a asatetsaa Kiristtoosanna mask'k'aliyaa bolla misi-maariyan d'ishetti kak'etteeddawaa ereetto.

⁷ Ayaw gooppe, itti uray hayk'k'iyaa wode nagaraa wolk'k'ay Aa mooddenna; shin

⁸ nuuni Kiristtoosanna hayk'k'eeddawaa gidoope, aanana k'ay de'anawaa amma-neetto.

⁹ Ayaw gooppe, Kiristtoosi hayk'uwaappe denddeeddawaa, k'ay laa'entsuwaa I hayk'k'ennawaanne hayk'uu sintsappe Aa mooddennawaa nuuni ereetto.

¹⁰ I itti kaallakka hayk'k'eedda; nagaraw Aa bolla wolk'k'ay baawa; shin I ha de'iyaa de'uwa S'oossaw de'ee.

¹¹ Hawaadan k'ay hintte nagaraa ootsennaadan, hinttentta hayk'k'eeddawaadan k'oppite; shin Godaa Kiristtoosa Yesuusa baggana S'oossaw hintte pas'a de'iyawaadan, hinttentta k'oppite.

¹² Hewaa diraw, hintte hinttenttu asatetsaa amoo azazettana mala, nagaray hayk'k'iyaa hintte asatetsaa mooddoppo.

¹³ K'ay hintte asatetsaappe itti saanne iita oosuwaa ootsanaw nagaraw immoppite; shin hayk'uwaappe denddeedda asaadan hinttentta S'oossaw immite; k'ay hintte kumentsaa asatetsaakka s'illo oosuwaa ootsanaw S'oossaw immite;

¹⁴ ayaw gooppe, nagaray hinttentta mooddanaw danddayenna; hintte S'oossaa aad'd'o keekatetsaa garssanna de'itappe attin, higgiaappe garssanna de'ikkita.

S'illotetsaw Ayile Gidiyaawaa

¹⁵ Yaatina, waanane? S'oossaa aad'd'o keekatetsaa garssanna de'inooppe attin, higgiaappe garssanna de'enna diraw, nagaraa ootsanee? Gidenna;

¹⁶ hintte hinttentta itti uraw azazettanaw, ayiliyaadan ootsiide immiyaa wode, he hinttentta azaziyaawoo ayiletuwaa gidiyaawaa eriita; woy hintte hinttenttoo hayk'uwa ahiyaa nagaraw eeno giita; woy hintte hinttentta s'illo ootsiyaa azazoo eeno giita.

¹⁷ Shin S'oossaw galatay gido; ayaw gooppe, nagaraw kase hintte ayile; shin guyyeppe hintte akkeedda timirttiyaa gidдон de'iyaa tumatetsaw hintte kumentsaa wozanaappe azazetteeddita.

¹⁸ Hinttenttu nagaraa ayiletetsaappe kesiide, s'illotetsaw ayile gideeddita.

¹⁹ Hinttenttu med'etaan daaburanchcha gidiyaa diraw, taani oossikka geliyaa haasayaa haasayay; hintte kase hintte kumentsaa asatetsaa naak'uwa ootsanaw, tunatetsawunne naak'oo ayile ootsiide immeeddita; ha'i hewaadanakka hintte kumentsaa asatetsaa geeshshabaa ootsanaw, s'illotetsaw ayile ootsiide immite.

²⁰ Hinttenttu nagaraw ayiletiide de'iyaa wode, s'illotetsay hinttenttoo godaa gidenna.

²¹ Hinttentta ha'i yeellaiyaa yewatuwaa he wode ootseeddawaappe ay maaduwa demmeeddite? Ayaw gooppe, he yewatuwaa wurssetsay hayk'uwa.

²² Shin nagaraa ayiletetsaappe hintte kesiide, S'oossaw eeno geeddita; k'ay hintte ootsiyaa ubbabaan hinttentta ubbakka aw aatsiide immeeddita. Hewe hinttenttoo wore; hewaa wurssetsay med'inaa de'uwa.

²³ Ayaw gooppe, nagaraa gatii hayk'uwa. Shin S'oossay nu Godaa Kiristtoosa Yesuusa baggana immiyaa imotay med'inaa de'uwa.

7

Muse Higgia K'ashuwaappe Bilettiyaawaa

¹ Taanaadan ammaniyaawanttoo, hinttenttu ubbay higgiaay eriyaa diraw, taani giiyaawaa loytisi eriita; higgii itti Asay pas'a de'eedda wode s'alalaan Aa mooddee.

² Ayaw gooppe, asinaa geleedda mishiratta izi asinay pas'a de'eedda keenan, higgiiyan aanana k'ashetta uttaaddu; shin izi asinay hayk'k'ooppe, aanana c'aak'k'eedda higgii izo mooddenna.

³ Hewaa diraw, iza bare asinay pas'a de'ishshin, hara attumawaa gelooppe, Asay izo, «Woshummewunno» gaana. Shin izi asinay hayk'k'ooppe, higgii izo mooddenna; iza hara asinaa gelooppenne izo ooninne, «Woshummewunno» geena.

⁴ Taanaadan ammaniyaawanttoo, hewaadan hinttenttu k'ay Kiristtoosa asatetsaappe itti bagga gidiyaa diraw, hinttenttu Aa baggana hayk'k'eeddita. K'ay nuuni S'oossaa maaddiyaa oosuwaa ootsana mala, hinttenttu S'oossay hayk'uwaappe dentseedda Kiristtoosawantta.

⁵ Ayaw gooppe, nuuni nu asatetsay koyyeeddawaadan de'iyaa wode, higgii nuuni nagaraa ootsanaadan, nuuna dentsetsee; nu asatetsaa gidдон iita amuu de'iyaa diraw, nuuni hayk'oo ayfiyaa ayfeeddo.

⁶ Shin ha"i nuuni nuuna k'achcheeddawoo hayk'k'eedda diraw, S'oossay nuuna higgiiyaa k'ashuwaappe billeedda. Hewaa diraw, nuuni Geeshsha Ayyaanay giigisseedda ooratsa ogiyaan S'oossaw eeno gaanawaappe attin, s'aafetteedda higgii nuw giigisseedda ec'a ogiyaan eeno gookko.

Higgiyaanne Nagaraa

⁷ Yaatina, nuuni waagane? Higgii bare huup'ew nagaree? Hewaa gidenna; shin higgii nagaray ayentto taana erisseedda. Ayaw gooppe, taani higgii, «Asaabaa amottoppa» gibeennentto, asaabaa amottiyaawe ayentto erikke.

⁸ Shin nagaray taani ubbabaa amottana mala, azazuwaa baggana ta bolla ogiyaa demmeedda; ayaw gooppe, higgii baawentto, nagaraw wolk'k'ay baawa.

⁹ Kase higgii baynna wode taani pas'a; shin azazuu yeedda wode nagaray de'oo simmina, ¹⁰ taani k'ay hayk'k'aaddi; taana pas'a wotsanaw S'oossay k'oppeedda azazuu, taw hayk'uwaa aheedda.

¹¹ Ayaw gooppe, nagaray azazuwaa baggana taana c'immiyaa ogiyaa demmiide, he azazuwaan taana wod'eedda.

¹² Hewaa diraw, higgii geeshsha; azazuukka geeshsha, s'illanne lo"a.

¹³ Yaatina, lo"obay taw hayk'uwaa aheeddee? Hewaa gidenna; shin taw hewaa nagaray aheedda; Asay nagaray ayentto shaakkiide erana mala, nagaray lo"obaa baggana, taw hayk'uwaa aheedda. K'ay azazuu, «Oninne nagaraa ootsanaw bessena» yaagiyaa diraw, nagaray kasewaappe aad'd'i iiteedda.

Asaa De'uwaa Garssan De'iyaa Baas'iyaa

¹⁴ Nuuni higgii S'oossawaa gidiyaawaa ereetto; shin taani taana nagaraw zal"eedda hayk'k'iyaa asaa;

¹⁵ taani ootsiyaawaa wozanaa aatsikke; ayaw gooppe, taani is's'iyaaawaa ootsayppe attin, taani ootsanaw dosiyaawaa ootsikke.

¹⁶ Taani is's'iyaaawaa ootsiyaawaa gidoooppe, higgii lo"a gidiyaawaa markkattay.

¹⁷ Hewaa gidoooppe, he yewuwaa ta bolla de'iyaa nagaray ootsiyaawaappe attin, ha"i taani ootsikke.

¹⁸ Taanan, hewenne ta asatetsaan lo"obay de'ennawaa taani eray; ayaw gooppe, lo"obaa ootsiyaa amuu ta bolla de'ooppekka, taani he lo"obaa ootsanaw danddaykke.

¹⁹ Taani is's'iyaa iitabaa ootsayppe attin, taani dosiyaa lo"obaa ootsikke.

²⁰ Shin taani is's'iyaaawaa ootsiyaawaa gidoooppe, hewaa ta bolla de'iyaa nagaray ootsiyaawaappe attin, ha"i hewaa ootsiyaawe taana gidikke.

²¹ Simmi taani lo"obaa ootsanaw dosishshin, iitabaa ootsiyaawe taw higge gidiyaawaa demmaad.

²² Ayaw gooppe, taani ta wozanaa gidдон S'oossaa higgiiyan nashettay;

²³ shin ta bollaa gidдон de'iyaa ta wozanaa k'ofaa higgiiyaanna wad'ettiyyaa dummaa higgiiyaa be'ay. He higgii ta bollaa gidдон de'iyaa nagaraa oosissiyaa higgiiyan taana k'ashissee.

²⁴ Taani ayba nashechchi baynna asee! Taana hayk'oo afiyaa ha asatetsaappe ashshanawe oonee?

²⁵ Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa baggana S'oossaw galatay gido.

Simmi taani ta wozanaa k'ofaan S'oossaa higgew eeno gay. Shin ta asatetsaan taana nagaraa oosissiyaa higgew eeno gay.

8

Geeshsha Ayyaanay Koyyiyaawaadan De'ussaa

¹ Hewaa diraw, Kiristtoosa Yesuusanna de'iyaaawanttu bollan pirdday ha"i baawa;

² ayaw gooppe, Kiristtoosa Yesuusa baggana nuw de'uwaa immiyaa Geeshsha Ayaanaa higgii taana* nagaraa higgiiyaa ayiletetsaappenne hayk'uwaa higgiiyaa ayiletetsaappe kesseedda.

³ Asaa asatetsay daaburanchcha gidiyaa diraw, higgii ootsanaw danddayibeennawaa S'oossay ootseedda; nagaranchchatuwaa asatetsaa mala asatetsaana de'iyaa bare Na'aa, Asay ootseedda nagaraw yarshshuwaa gidanaw S'oossay kiittiide, asaa asatetsaa gidдон de'iyaa nagaraa pirddeedda.

⁴ Geeshsha Ayyaanay koyyiyaawaadan de'iyaaawanttuppe attin, nu asatetsay koyyiyaawaadan de'anawanttu bolla, nu bolla, higgiiyaa s'illo azazuu polettana mala, S'oossay hawaa ootseedda.

⁵ Barenttu asatetsay koyyiyaawaadan de'iyaawanttu barenttu asatetsaabaa k'oppiino; shin Geeshsha Ayyaanay koyyiyaawaadan de'iyaawanttu Geeshsha Ayaanaabaa k'oppiino.

⁶ Asatetsaabaa k'ofussay hayk'uwaa ahee; shin Geeshsha Ayaanaabaa k'ofussay de'uwaanne sarotetsaa ahee.

⁷ Asatetsaabaa k'ofussay S'oossaw is'o; ayaw gooppe, asatetsay S'oossaa higgew eeno geena; k'ay eeno gaanawukka aw danddayettenna.

⁸ Barenttu asatetsaw eeno giyaawanttu S'oossaa nashechchanaw danddaykkinno.

⁹ Shin S'oossaa Ayyaanay hinttentun de'ooppe, Geeshsha Ayyaanay giyaawaadan de'iitappe attin, hintte asatetsay koyyiyaawaadan de'ikkita. Shin ooninne Kiristtoosa Ayyaanay baynnawaa gidooppe, he uray Kiristtoosawaa gidenna.

¹⁰ Shin Kiristtoosi hinttentun de'ooppe, hintte asatetsay nagaraa gaasuwaan hayk'k'eeddawaa; shin hintte ayyaanay s'illotetsaa gaasuwaan hinttentun pas'a de'ee.

¹¹ Shin Yesuusa hayk'uwaappe dentseedda S'oossaa Ayyaanay hintte gidдон de'ooppe, hayk'uwaappe Kiristtoosa dentseedda S'oossay k'ay hinttentun de'iyaa bare Geeshsha Ayyaanaan, hayk'k'iyaa hintte asatetsawukka de'uwaa immna.

¹² Simmi taanaadan ammaniyaawanttoo, nuuni ac'uwaana de'etto; nu asatetsay koyyiyaawaadan de'anaw nuw bessena.

¹³ Ayaw gooppe, hintte hintte asatetsay giyaawaadan de'ooppe, hintte hayk'k'ana; shin hintte hintte nagaraa oosuwa Geeshsha Ayyaanan wod'ooppe, pas'a de'ana.

¹⁴ S'oossaa Ayyaanay kaaletsiyaa ubbatuu S'oossaa naanaa.

¹⁵ Ayaw gooppe, nuuni nu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Abbaa! Ta Aabbo» yaagiide s'eesiyyaa, nuuna S'oossaa naanaa kessiyaa Geeshsha Ayaanaa S'oossappe akkeeddoppe attin, laa'entsuwaa yayyanaw ayile kessiyaa ayaanaa akkibeykko.

¹⁶ S'oossaa Ayyaanay bare huup'ew nu ayyaanaanna gidiide, nuuni S'oossaa naanaa gidiyaawaa markkattee.

¹⁷ Nuuni Aa naanaa gidooppe, I bare asaw minjeedda anjuwaa laattana; k'ay nuuni S'oossay Kiristtoosaw minjeeddawaa akka aanana laattana; nuuni Kiristtoosa waayiyaa aanana shaakkooppe, Aa bonchchuwaakka aanana shaakkana.

S'oossaa Naanaw K'onc'c'anaw De'iyaa Bonchchuwaa

¹⁸ Ayaw gooppe, nuuni ha'i waayettiyaa waayiyaa nuw sintsappe k'onc'c'ana bonchchuwaanna gatsanaw, ubbakka danddayettenna gaade taani k'oppay.

¹⁹ S'oossay med'd'eedda med'etaa ubbay S'oossaa naanay k'onc'c'anawaa loytsi laamoti utteedda.

²⁰ Ayaw gooppe, med'etaa ubbay maaduu baynnabaa gidanaadan, S'oossay Aa bolla pirddeedda; sintsappe demmana giide nashechchaan naagi uttanaadan ootseedda S'oossay koyyeedda diraw haneeddappe attin, med'etaa ubbay bare huup'ew koyyeed-dawaan gidenna.

²¹ Med'etaa ubbay bare huup'ew bashshaa ayiletetsappe itti gallassi ksanawaa; k'ay he med'etatu S'oossaa naanay ayiletetsappe keseedda bonchcho kessaa shaakkana.

²² Ayaw gooppe, med'etaa ubbay ittippe hawaa gakkanaw, mac'c'a asaa yeluu oyk'k'ina ooliyaawaadan, sakuwaan ooliyaawaa nuuni ereetto.

²³ K'ay hewaa s'alalaa gidenna; nuuni, Geeshsha Ayaanaa S'oossaa bayira imotaadan ootsiide akkeeddawanttu, nu huup'ew S'oossay nuuna bare naanaa ootsanaadaninne nu kumentsaa asatetsaa wozanaadan naagiidde, nu gidдон ooleetto.

²⁴ Ayaw gooppe, nuuni S'oossay immna geeddawaan atteeddo. Shin nuuni S'oossay immna geeddawaa be'ooppe, yaatina, hewe nashechchaan naagiyaawaa gidenna; ayaw gooppe, bare be'iyawaa demmana giidde, nashechchaan naagiyaawe oonee?

²⁵ Shin nuuni be'ennawaa demmana giide, nashechchaan naagooppe, hewaa danddayi-ide naageetto.

²⁶ Hawaadan k'ay Geeshsha Ayyaanay nu daaburaa maaddanaw yee; ayaw gooppe, nuuni S'oossaa wooti woossanaw bessinto erokko; shin Geeshsha Ayyaanay bare huup'ew k'aalaan k'onc'c'issanaw danddayettenna ooliyaan nuw gaannatee.

²⁷ K'ay asaa wozanaa biddiyaa S'oossay, Geeshsha Ayyaanay I koyyiyaawaadan, S'oossaa naatoo gaannatiyaa diraw, Geeshsha Ayaanaa k'ofay ayentto eree.

²⁸ S'oossay barena siik'iyaaawanttoo, bare k'ofaadan s'eeseeddawanttoo, ubbaa yewuwaa lo'otetsaw ootsiyaawaa nuuni ereetto.

²⁹ S'oossay bare Na'ay c'ora ishatuwaa gidдон bayira gidanaadan, I kase ereeddawantta k'ay bare Na'aa malatanaadan, kasetiide k'ofaa k'achcheedda.

³⁰ S'oossay kasetiide k'oppeeddawantta, untuntta k'ay s'eeseedda; he s'eeseeddawanttakka geeshsheedda; he geeshsheeddawanttakka k'ay bonchcheedda.

S'oossaa Siik'uwaa

³¹ Yaatina, nuuni hawaa ubbaa waagane? S'oossay nu bagga gidoope, nuuna ooni ek'ettanawe?

³² I haray atto bare Na'aakka waayiyaappe guyye ashshibeenna; shin Aa nuw ubbaw aatsiide immi aggeedda. I bare Na'aa immeeddawe k'ay nuw ubbabaa c'oo immennee?

³³ S'oossay dooreeddawantta oonee mootanawe? S'oossay bare huup'ew untuntta s'illisseedda.

³⁴ Yaatina, untunttu bolla pirddanaw danddayiyaawe oonee? Hewaa gooppe, hayk'uwaappe dendiide, S'oossappe ushechcha baggana utteedda, Kiristtoosi Yesuusa; I k'ay nuw gaannatee.

³⁵ Simmi nuuna Kiristtoosa siik'uwaappe shaakkanawe oonee? Waayyii woy metuu woy yedersuu woy koshay woy kalluu woy yashshay woy olay nuuna shaakkanee?

³⁶ S'oossaa Mas'aafay, «Nuuni ne diraw, ubbaa gallassi hayk'k'etto; shukaw afiyya dorssaadan paydetteetto» yaagee.

³⁷ Shin nuuni nuuna siik'eedda aan ha yewuwaa ubbaan nuuna s'ooniyaawanttuppe aad'd'etto.

³⁸⁻³⁹ Ayaw gooppe, hayk'uwaa gidina, de'uwaa, kiitanchchatuwaa gidina, mood-diyaawantta, ha'i de'iyaawantta gidina, sintsappe yaanawaa, wolk'k'aamatuwaa gidina, bolla saluwaa gidina, garssa sa'aa, ay med'etaa gidinakka, nu Godaa Kiristtoosa Yesuusan de'iyaa S'oossaa siik'uwaappe nuuna shaakkanaw danddayennawaa taani eraad.

9

S'oossay Kase Dooreedda Israa'eeliyaa Asaa

¹ Taani tumuwaa haasayay; taani Kiristtoosassa; k'ay worddotikke. Geeshsha Ayyaanay mooddiyaa ta tilla wozanay taani worddotennawaa taw markkattee.

²⁻³ Taw ashuwaan zare gidiyaa taanaadan ammaniyaawanttoo, ta wozanaan daro k'aretayenne aggena k'ofay de'ee. Ayaw gooppe, taani ta huup'ew untunttu diraw, S'oossaa shek'aappe garssana de'aarikitaashsha! K'ay Kiristtoosappekka shaaket-taarikkitaashsha!

⁴ Untunttu Israa'eeliyaa asatuwaa; S'oossay untuntta bare naanaa ootsiide, bare bonchchuwaa untunttunna shaakkeedda. Untunttunna k'aalaa geliide, higgiiyaa untunttoo immeedda. Untunttu S'oossaw bessiyaa ogiyaan goyinniino; k'ay S'oossay immana geeddawaakka akkeeddino.

⁵ Untunttu zeretsaan kase aawotuwwaa zare; k'ay Kiristtoosikka ashuwaan untunttu zare. I, ubbaappe bolla gidiide mooddiyaa, med'inaw galatetteeddawe S'oossaa. Amen'i.

⁶ Shin taani, «S'oossay immana geeddawe attana» yaagikke. Ayaw gooppe, Israa'eeliyaa asaa ubbatuu S'oossay dooreeddawantta gidikkino.

⁷ K'ay Abraahaame zeretsatuu ubbatuu S'oossaa naanaa gidikkino. S'oossay Abraa-haamoo, «Ne zeretsay Yisaak'a baggana s'eesettanawaa» yaageedda.

⁸ Hewaa guussay untunttu S'oossay immana geedda ogiyaan yeletteedda naanay zariyaadan paydettana; shin asaa k'ofaadan yeletteeddawanttu S'oossaa naanaa gidikkino guussaa.

⁹ Ayaw gooppe, S'oossay immana giide haasayeeddawe hawaa; «Taani ha geetetteed-dawaadan he wode yaana; Saarakka attuma na'aa yelana» yaageedda.

¹⁰ Hewaa s'alalaakka gidenna; Irbik'a yeledda mantte naanaa aawuu ittuwaa; ikka nu aawuwaa Yisaak'a.

¹¹⁻¹² Shin itti na'aa dooreedda S'oossay bare huup'ew k'oppeeddawaa gidanaadan, S'oossay Irbik'iw, «Bayiray teefaw azazettana» yaageedda; I hewaa untunttu yelettanaap-penne iitabaa woy lo'obaa ayinne ootsanaappe kasenna geedda. Hewaa diraw, S'oossaa dooruu Aa s'eeseeddawaadanippe attin, untunttu ootseeddawaanna gidenna.

¹³ S'oossaa Mas'aafay, «Yaak'ooba siik'aaddi; shin Eesaa is's'aaddi» yaagee.

¹⁴ Yaatina, nuuni waagane? S'oossay deshissiide pirddii? Hewaa gidenna.

¹⁵ Ayaw gooppe, Musew I,

«Taani maaranaw koyyiyaawantta maarana;

k'ay k'arettanaw koyyiyaawanttookka k'arettana»
yaageedda.

¹⁶ Simmi S'oossay asaa maariyaawe I maaranaw koyyiyaa diraassappe attin, Asay koyyiyaa woy ootsiyaa diraassa gidenna.

¹⁷ Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay Gibs'e kaatiyaw, «Taani ta wolk'k'aa neenan bessenawunne ta suntsay alamiyaa ubbaan odettanaw, hewoo taani neena kawutsaad» yaagee.

¹⁸ Simmi S'oossay maarana koyyiaawaa maaree; k'ay wozanaa gorddana koyyiaawaa wozanaa gorddee.

S'oossaa Hank'k'uwaanne Maarotaa

¹⁹ Simmi hintte taana, «Hewe tuma gidooppe, S'oossay asaa bayizzoo ayaw tooshii? S'oossay geeddawaa is's'aaddi gaanawe oonee?» yaaganaw danddayiita.

²⁰ Shin ta laggew, S'oossaw zaaranaw neeni oonee? Urk'k'aappe med'etteedda miishshay guyye zaariide barena med'd'eeddawaa, «Taana hawaadan ayaw med'd'aaddii?» giide oochchanaw danddayii?

²¹ Woy urk'k'aa med'd'iaawe bare med'd'iyaa urk'k'aa bare koyyiaawaadan oot-sanawunne itti mala urk'k'aappe ittuwaa bonchcho miishshaa ootsiide, k'ay ittuwaa tooshetteedda oosuwaa ootsiyaa miishshaa ootsiide med'd'anaw aw maati baawee?

²² S'oossay ootseeddawe hawaanna ittuwaa. I bare hank'k'uwaa bessenawunne bare wolk'k'aa erissanaw koyyeedda; I bare hank'k'uwaan pirdanawantta, bayizzanaw giigi utteeddawantta, daro genc'c'uwaan danddayeedda.

²³ K'ay I maareeddawanttoo, bare bonchchuwaa akkanaw giigissi wotseeddawanttoo I ay keenaa bonchchettintonne bessenaw koyyeedda.

²⁴ Nuuni I s'eeseeddawantta; shin Ayihuda asaa s'alalaappe gidennaan, Ayihuda gidenna asaa giddoppekka s'eeseedda.

²⁵ Hoose'a mas'aafan I giyaawe hawaa;
«Ta asaa gidennawantta,

«Ta asaa» gaade s'eesana.

Taani siik'abeenna zariyaakka,

«Ta siik'k'aatoo» gaade s'eesana.

²⁶ «Hinttenttu ta asaa gidikkita» giyaawaa,
untunttu siseedda he sa'aan,

untunttu, «De'uwaa S'oossaa naanaa» geetettiide s'eesettanawantta»

yaagee.

²⁷ Isiyaasi Israa'eeliyaa asaabaa yaagiide haasayeedda;

«Israa'eeliyaa Asay abbaa matan

de'iyaa shafiyaa keena gidoppekka,

untuntuppe amareedawanttu s'alalay attana.

²⁸ Ayaw gooppe,

Goday sa'aa bolla de'iyaa asaa ubbaa bolla,

ellekka pirdana»

yaageedda.

²⁹ Isiyaasi kasetiide,

«Ubbaappe Wolk'k'aama Goday,

nuw amareedda zeretsaa ashshenentto,

nuuni, Sodoomaa katamaadaaninne,

Gamooraa katamaadan haneeddoshshin»

yaagi haasayeedda.

³⁰ Yaatina, nuuni waagane? S'illotetsaa koyyibeenna Ayihuda gidenna Asay ammanuwaan s'illeepda;

³¹ shin Israa'eeliyaa Asay barentta s'illissiyaa higgiiyaa koyyeeddawanttu he higgiiyaa demmibeykkino.

³²⁻³³ Ayaw demmibeykkino? Untunttu oosuwaanappe attin, ammanuwaan s'illotetsaa koyyibeenna diraassa. Untunttu S'oossaa Mas'aafay,

«Akeekite; taani s'iyoonen asaa d'ubbiyaa shuchchaa,

untunttu ogiyaan zaallaa wotsana.

Shin aan ammaniyaa ooninne yeellatenna»

yaagiide s'aafettowaadan d'ubbiyaa shuchchaan d'ubetteeddino.

10

Israa'eeliyaa Asay S'oossaa Ogiyaa Kaallibeenna

¹ Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani Israa'eeliyaa asaw ta kumentsaa wozanaappe amottiyaawenne S'oossaa woossiyaawe untunttu attanaassa;

² ayaw gooppe, untunttu S'oossaw ootsanaw loytsi koyyiyaawaa taani markkattay; shin untunttu S'oossaw ootsanaw loytsi koyyiya koshshay tumu eratetsaappe gidenna.

³ Ayaw gooppe, S'oossay asaa s'illissiyaa ogiyaa untunttu erennaan, barenttu huup'e s'illotetsaa essanaw koyyeeddino; k'ay barenttu huup'ew S'oossay asaa s'illissiyaa ogew eeno gibeykkino.

⁴ Ayaw gooppe, ammaneedda ubbay s'illanaadan, Kiristoosi higgiiyaa k'ofaa poleedda.

Atotetsay Ubbaassa

⁵ Asay higgew azazettiide s'illiyaabaw Muse, «Higgii azaziyaawaa ootsiyaa ooninne he higgiiyan pas'a de'ana» yaagi s'aafeedda;

⁶ shin ammanuwaan s'illiyaabaw geetetteeddawe hawaa; «Ne wozanaan, «Ooni saluwaa pude baanee?», gooppa. Hewe Kiristoosa duge wotsanaassa;

⁷ woy «Duge sa'aa garssa wod'd'anawe oonee?» gooppa. Hewe Kiristoosa hayk'uwaappe dentsanaassa.

⁸ Shin I giyaawe hawaa; «S'oossaa k'aalay ne mataana; ne doonaaninne ne wozanaan de'ee, geetetteedda» yaagee. Hewekka nuuni hinttentoo odiiyaa ammanuwaa k'aalaa.

⁹ Neeni, «Yesuusi Godaa» gaade ne doonaan markkattooppe, k'ay S'oossay hayk'uwaappe Aa dentseeddawaa ne wozanaan ammanooppe, neeni attana.

¹⁰ Ayaw gooppe, Asay bare wozanaan ammaniide s'illee; bare doonaanka markkattiide attee.

¹¹ S'oossaa Mas'aafay, «Aan ammaniyaa ooninne yeellatenna» yaagee.

¹² Ayihuda asaanne Ayihuda gidenna asaa gidдон dummatetsay baawa. Itti S'oossay ubbaa Godaa; I barena s'eesiyaa ubbatoo daro keeka.

¹³ Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Godaa suntsaa s'eesiyaa ooninne attana» yaagee.

¹⁴ Yaatina, untunttu Aa ammanibeennawantta gidoope, wooti Aa s'eesanaw danddayi-inoo? K'ay k'aalaa sisibeennawanttu waan ammananaw danddayiino? K'aalaa odiyaawe d'ayooppe, untunttu waan sisanaw danddayiino?

¹⁵ K'ay k'aalaa odiyaawanttu kiitettennan aggooppe, oosuu wooti odettanaw danddayii? Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Nashechchiyaa mishiraachchuwaa odiyaawanttu yuus-say wooti lo'ii!» yaagee.

¹⁶ Shin untunttu ubbay wonggalaw azazetibeykkino; ayaw gooppe Isiyaasi, «Ta Godaw, nuuni markkatteeddawaa ooni ammaneeddee?» yaageedda.

¹⁷ Simmi Asay k'aalaa sisiide ammanee; k'ay itti uray Kiristoosa k'aalaa, odina sisee.

¹⁸ Shin untunttu k'aalaa sisibeennawe tumee gaade taani oochchay. Tuma untunttu siseeddino; S'oossaa Mas'aafay,

«Untunttu haasayaa kooshshay

sa'aa ubbaan laaletteedda;

untunttu k'aalaykka sa'aa gas'aa gakeedda»

yaageedda.

¹⁹ Shin Israa'eeliyaa asatuu eribeykkinoyee gaade taani oochchay. Muse kase,

«Taani hinttentta asaa gidenna asatuwaan seelissana;

k'ay eeyaa asatuwaan taani hinttentta hank'k'etsissana»

yaageedda.

²⁰ K'ay Isiyaasi daro s'aliide,

«Taana koyyibeennawanttoo beettaad;

taana oochchibeennawanttookka k'onc'c'aad»

yaagee.

²¹ Shin Israa'eelatuwaabaa I haasayiidde,

«Gallassaa ubbaa azazettenawanttoonne

tawaa is'siyaawanttoo ta kushiya mic'c'aad»

yaagee.

11

S'oossay Israa'eeliyaa Asaa Wurssi Olibeenna

¹ Yaatina, S'oossay bare asaa is'seedde gaade oochchoo? Hewaa gidenna; ayaw gooppe, taani ta huup'ew Israa'eeliyaa asaa; Abraahaame zare; Biiniyaama yaraa.

² S'oossay koyro dooreedda bare asatuwaa is's'enna; S'oossaa Mas'aafay, Eelaasa taarikiyaa gidдон, Eelaasi Israa'eelatuwaa S'oossaa sintsan wooti mootinto, hintte eriita.
³ «Godaw, untunttu he suntsan nabatuwaa wod'eeddino; ne yarshshiyaa saakka koleeddino. Yaatina, taani ta s'alalay ataad. K'ay untunttu taanakka wod'anaw koyyiino» yaageedda.

⁴ S'oossay aw waagi zaareeddee? «Taani Eek'aa Ba'aalaw gulbbatibeenna laappu sha"asaa taw ashshaad» yaageedda.

⁵ Hawaadankka k'ay ha wodiyaan, S'oossay bare aad'd'o keekatetsaan dooreedda amareeda asatuu de'iino.

⁶ Shin I bare aad'd'o keekatetsaan dooreeddappe attin, untunttu oosuwaan untuntta dooribeenna; hewe d'ayooppe, Aa aad'd'o keekatetsay tumu aad'd'o keekatetsaa gidenna.

⁷ Yaatina, ayee? Israa'eeliyaa asatuu barenttu koyyiyaawaa demmibeykkino; shin S'oossay dooreedda amareedawanttu demmeeddino. Yekkonttu wozanay minneedda.

⁸ Hawaadankka, S'oossaa Mas'aafay,
 «S'oossay untunttu barenttu ayfiyaan be'ennaadaaninne
 barenttu haytsaan sisennaadan,
 hawaa gakkanaw untunttoo,
 azalla ayaanaa immeedda»
 yaageedda.

⁹ K'ay Daawite yaageedda;

«Untunttu miyaa gaytay untuntta p'iriyaaadan oyk'k'o;
 untuntta guufantso; untunttoo kushiya shiri c'iggo.

¹⁰ Untunttu s'eellennaadan, untunttu ayfi goozetto;
 ubbaa wode barenttu metuwaan k'uunniide de'iino»
 yaageedda.

¹¹ Yaatina, Ayihudatuu d'ubetteedda wode, denddenaadan kunddeeddino? Hewaa gidenna; untunttu nagaraa ootseedda diraw, atosetsay untunttu Ayihuda gidenna asatuwaa k'anaatanadaan, Ayihuda gidenna asaw yeedda.

¹² Shin Ayihudatuu nagaraa ootseedda diraw, alamew daro anjuu yeedda; k'ay untunttu kunddetsaykka Ayihuda gidenna asaw daro anjuwaa aheedda. Yaatina, Ayihudatuu ubbay gujettiyaa wode, anjuu woysa keena daranddeeshsha!

Ayihuda Gidenna Asay Attana Atotetsaa

¹³ Shin taani ha"i hinttenttoo, Ayihuda gidenna asaw haasayay; taani Ayihuda gidenna asaw Yesuusi kiitteeddawaa gidiyaa diraw, ta oosuwaa bonchchana.

¹⁴ Taani ta zare gidiyaa asatuwaa k'anaatanchchatuwaa ootsooppe, ooni eri untunttuppe amareedawantta ashshenaan aggikke.

¹⁵ Ayaw gooppe, S'oossay untuntta is's'eedda wode, ha alamii S'oossaanna sigetteedda. Yaatina S'oossay untuntta shiishshi akkiyaa wode, hayk'k'eeddawe de'uwaa demmanaappe attin, ayee hananee?

¹⁶ Koyro ayfe bagga munak'ay anjjetteeddawaa gidoope, muume munak'aykka k'ay anjjetteeddawaa gidana; itti mitsaa s'ap'uu anjjetteeddawaa gidoope, haytsay ubbaykka k'ay anjjetteeddawaa gidana.

¹⁷ Shin woraan doleedda wogaraa mitsaa k'ankkaappe ittuwaa ittuwaa kareeddasaan, neena woraan doleedda wogaraa mitsaa mallaa he wogaraanna gatsi k'achcheeddo; neeni k'ay zayitii kesiyaa wogaraa mitsaa s'ap'uwaanna ittippe de'aa.

¹⁸ Simmi neeni he karetti wod'd'eedda k'ankkatuwaa bollan otoretanaw bessena; shin neeni otorettiyaawaa gidoopekka, s'ap'uu neena tookkeeppe attin, neeni s'ap'uwaa tookkennawaa akeeka.

¹⁹ Hewaa diraw neeni, «Ee; shin k'ankkatuu taani untunttu sa'aan gelanaaddan kareteeddino» yaagana.

²⁰ Hewe tuma; untunttu ammanibeenna diraw, kareteeddino; neeni ammaneedda diraw, he sa'aan ek'k'aadda. Shin yayyappe attin, otoro k'ofaa k'oppoppa.

²¹ Ayaw gooppe, S'oossay med'etaa k'ankkaa malatiyaawanttoo, Ayihudatoo k'arettiibeennawaa gidoope, new k'arettiyaawaa malatii?

²² Simmi S'oossaa keekatetsaanne s'alatetsaa be'a. Kunddeeddawanttoo I s'alaa; shin neeni Aa keekatetsaani minnaade de'ooppe, I new keeka; hewe d'ayooppe, neenikka k'ay k'ans's'ettana.

²³ Ayihudatuukka k'ay ammanennaan is's'iyaawaa aggooppe, S'oossay kase untunttu de'iyaa saan zaariide wotsana; ayaw gooppe, I untuntta zaariide wotsanaw danddayee.

²⁴ Ayaw gooppe, S'oossay hinttentta woraan de'iyaa koyro med'etaa wogaraa mitsaappe k'ans'iide, hinttenttu med'etaan woraan dolowanttudan gidennaan gaden tokkeedda wogaraa mitsaanna gatsi oytseeddawaa gidooppe, yaatina, he karetti wod'd'eedda koyro med'etaa k'ankatuwaa zaaretsiide, untunttu koyro med'etaan doleedda barenttu wogaraa mitsaanna gatsi k'achchanaw, Aa ayee s'oonanawe?

S'oossaa Maarotay Ubbaassa

²⁵ Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hintte eranaadan koyyiyaa tumu s'uuraaw yewuu de'ee; hewe hintte hinttentta hintterekka, nuuni aad'd'eedda eranchcha yaagiide k'oppiyaawaa diggee; Israa'eeliyaa asaappe baggay sisennaan is's'eedda; shin he sisennaan is's'iyaa Aiyhuda gidenna asaa kumentsaa payduu S'oossaakko gakkanaw gam"ana.

²⁶ Hawaadankka, Israa'eeliyaa Asay ubbay attana; S'oossaa Mas'aafay hawaadan yaagee;

«Ashshiyaa S'iyoonne geetettiyya katamaappe yiide,
nagaraa oosuwa ubbaa Yaak'ooba zariyaappe diggana.

²⁷ Taani untunttu nagaraa atto yaagiya wode,
untunttunna gelana k'aalaa c'aak'uu hawaa»
yaagee.

²⁸ Ayihuda gidenna asatoo, Ayihudatu wonggalaa mishiraachchuwa baggana hintte diraw, S'oossanna morkke; shin S'oossaa dooruwa baggana aawotuwa diraw, untunttu I siik'iyaa wantta.

²⁹ Ayaw gooppe, S'oossay bare immeeddawaa guyye akka; k'ay bare s'eseeddawaa is's'aadi geena.

³⁰ Ayihuda gidennawanttoo, S'oossaw hintte kasenna azazetibeykita; shin Ayihudatu azazettenan is's'eedda diraw, S'oossaa maarotetsaa ha'i hintte akkeedda.

³¹ Hawaadan, hintte akkeedda maarotetsaa diraw, Ayihudatu k'ay S'oossaa maarotetsaa ha'i akkanaadan, S'oossaw azazettenan is's'eeddino.

³² Ayaw gooppe, S'oossay asaa ubbaa maarana mala, Asay ubbay aw azazettenan is's'iyaa hanotaan k'achcheedda.

³³ S'oossaa duretetsay woysa keena daree? Aa aad'd'o eratetsayne Aa eratetsay woysa keena c'iimnee? Aa pirdaa odanawe oonee? I bare ootsiyaawaa ayaw ootsinto, oonee akeekiyaawe?

³⁴ Hewaa S'oossaa Mas'aafay, «Godaa wozanaa eriyaawe oonee? Aa zoranaw dand-dayiyaawe oonee?

³⁵ Woy bare kushiyaa zaarana mala, aw ittibaa immeeddawe de'ii?» yaagee.

³⁶ Ayaw gooppe, ubbabaa I med'd'eedda; k'ay ubbabaykka Aa maataaninne awunne de'ee; S'oossaw med'inaw bonchchuu gido. Amen'i.

12

S'oossaw Ootsanaadan Nuuni Waaniide De'anaw Bessii?

¹ Simmi taanaadan ammaniyaawanttoo, hintte hintte oonatetsaa S'oossaa nashechchiya de'onne geeshsha yarshshuwa ootsiide, S'oossaw shiishshanaadan, taani hinttentta S'oossaa maarotetsaan woossay; S'oossaw hintte goyinnanaw bessiyaa tumu ogii hewaa.

² S'oossay hintte k'ofaa ubbaanna dummayiide, hinttentta laammoonpe attin, ha alamiyaa asaa malatoppite. He wode hintte, S'oossaa shenii, lo'obay, Aa nashechchiyaabayne k'ay polo gideeddabay ayentto eranita.

³ S'oossay taw immeedda aad'd'o keekatetsaan taani hinttenttoo oday. Hinttenttu k'oppnanaw bessiyaawaappe aatsiide, otoruwaan k'oppoppite; hewaa aggiide, wozanaama asaadan k'oppite; S'oossay hinttenttoo huup'iyaan huup'iyaan immeedda ammanuwa keenan hintte bolla pirdite.

⁴ Nu itti bollaa gidon, c'ora bollaa k'ommutuu de'iino; he k'ommutuwa ubbawukka duma duma oosuu de'ee.

⁵ Hawaadan, nuuni c'ora asaa gidoopekka, Kiristtoosa baggana itti asaa. K'ay nuuni itti asatetsaa k'ommutuwaadan, ittuu ittuwaanna oyk'etti utteeddo.

⁶ S'oossay nuw immeedda aad'd'o keekatetsaan duma duma imotay de'ee. Nu imotay nabetetsaa gidoope, nuw de'iyaa ammanuwa keena odanaw bessee.

⁷ Haratuwa maaddussaa gidoope, he oosuwaan minnanaw bessee; tamarissussaa gidoope, he tamarissuwaan minnanaw bessee.

⁸ Hara asatuwaa minisussaa gidoope, he oosuwaan minnanaw bessee. Bare huup'ew de'iyabaappe haratoo immiyaa ooninne wozanaappe immo. Maatay de'iyaa uray minisi ootsanaw bessee; haratoo keekiya uray nashechchaan keekanaw bessee.

⁹ Hinttentu siik'uu asaa bessanaw siik'ettiyaawaa gidanaw bessena. Iitabaa is's'ite; lo"obaa minisiide oyk'k'ite.

¹⁰ Ittuu ittuwaanna ishatuwaadan siik'ettite; ittuu ittuwaa bonchchiyaawan nashettite.

¹¹ Minniide ootsite; azalloppite; hintte kumentsaa wozanaappe Godaw ootsite.*

¹² S'oossay hinttentoo immana geeddawaan nashettite; waayiyaan genc'c'ite. Ubbaa wode S'oossaa woossite;

¹³ S'oossaa asatuwaa koshshiyaaban maaddite; imatsaa morkkite.

¹⁴ Hinttentta yederssiyaawantta anjjite; untuntta anjjiteppe attin, shek'k'oppite.

¹⁵ Nashettiyaawantunna nashettite; yeekkiyaawantunnakka yeekkite.

¹⁶ Asaa ubbay itti mala k'ofaa k'oppite; ootsiyaaban ubbaan hinttentta toochchiide de'iteppe[†] attin, otorettoppite; hinttentta hintterekka aad'd'o eranchcha giide k'oppoppite.

¹⁷ Ooninne hinttentoo iitabaa ootsoope, he uraw iitabaa ootsi zaaroppite; asaa ubbay lo"obaa ootsanaw k'oppite.

¹⁸ Asaa ubbaanna sarotetsaan de'anaw, hintte baggana, hinttentoo danddayetteed-dabaa ubbaa ootsite.

¹⁹ Taanaadan ammaniyaawanttoo, hintte hintte huup'ew asaw haluwaa kesoppite. S'oossay haluwaa kesanaadan, Aa bolla olite. Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Goday, «Taani haluwaa kesana;

taani kushiya c'iggana» gee»

yaagee.

²⁰ Shin S'oossaa Mas'aafay,

«Ne morkkii koshattooppe, miza.

Saamettooppe, ushsha.

Ayaw gooppe, neeni hewaa ootsiyaawaan,

Aa darissa yeellayaasa»

yaagee.

²¹ Iitabaa lo"obaan s'oonappe attin, iitabay neena s'oonoppo.

13

Gadiyaa Ayissiyaawanttoo Eeno Gaanaw Bessee

¹ Asay ubbay gadiyaa ayissiyaawanttoo eeno gaanaw bessee; ayaw gooppe, S'oossay geenaan de'ishshin, gadiyaa ayissiyaawe de'anaw danddayenna. Ha'i de'iyaa ayissiyaawanttukka S'oossay wotseeddawaantta.

² Hewaa diraw, ha'i de'iyaa ayissiyaawantta is's'iyaa ooninne S'oossaa azazuwaa is's'ee; bare bolla pirddaa ahee.

³ Ayaw gooppe, ayissiyaawanttu iitabaa ootsiyaawantta yashshanawaappe attin, lo"obaa ootsiyaawantta yashshikkino. Ayissiyaawoo yayyenaan agganaw koyyay? Yaa-tooppe lo"obaa ootsa; I neena galatana.

⁴ Ayaw gooppe, I new lo"obaa ootsanaw, S'oossaw k'ooma. Shin neeni iitabaa ootsoope, iitabaa ootseeddawaa I seeriyaa diraw, aw yayya; I S'oossaa k'oomaa. K'ay iitabaa ootsiyaawanttu bolla S'oossaa hank'k'uwwaa I ahee.

⁵ Hewaa diraw, gadiyaa ayissiyaawanttoo eeno giyaawe S'oossaa muraa s'alalaassa gidennaan, hinttentu wozanaa k'ofaa dirawukka eeno gaanaw bessee.

⁶ Ayaw gooppe, gadiyaa ayissiyaawanttu barenttu oosuwwa ootsiyaa wode, S'oossaw ootsiyaa diraw, hintte k'aras'aa k'ans's'iyaa hewaassa.

⁷ Ubbaa asawukka bessiyaawaa immite. Giiraa giiranaw bessiyaawoo giirite; k'aras'aa k'ans's'anaw bessiyaawoo k'ans's'ite; yayyanaw bessiyaawoo yayyite; bonchchuu bessiyaawaa bonchchite.

Ittuu Ittuwaanna Siik'ettite

⁸ Hinttentu ittuu ittuwaanna siik'ettanaappe attin, hara ac'uu O bollaninne de'oppo. Ayaw gooppe, haraa siik'iyaa ooninne higgii giyaawaa poleedda.

⁹ «Woshummoppa; wod'oppa; wuu'oppa; asaabaa amottoppa» giyaa azazatuunne hara azazatuu ubbatuu, «Ne shooruwwa ne huup'iyadaan siik'a» giyaa azazuwaan kumiino.

* **12:11 Kumentsaa wozanaappe Godaw ootsite:** Geeshsha Ayyaanaan kaalesettiide kiitettiyaawantta gidite.

† **12:16 Hinttentta toochchiide de'ite:** Ashikke gidite guussaa. **12:16** Lem. 3:7 **12:19** Zar. 32:35 **12:20** Lem. 25:21-22 **13:9** Kes. 20:13-15, 17; Zar. 5:17-19, 21; Wog. 19:18

¹⁰ Bare shooruwaa siik'iyaa ooninne aw iitabaa ootsenna; hewaa diraw, shooruwaa siik'iyaaawe higgiiyaa ubbaw eeno giyaawaa.

¹¹ Gem'ishuwaappe hintte beegottiyaa saatii ha'i gakeedda diraw, ha wodiya akeekite. Ayaw gooppe, nuuni koyro ammaneedda wodiyaappe, nuuni attiyaa wodii ha'i nuukko matatteedda.

¹² K'ammay aad'd'anaw hanee; gallassay matatteedda. Simmi nuuni d'umaa oosuwaaggiide, poo'uwaan olettanaw, olaa miishshaa mayyoytte;

¹³ gallassi poo'uwaan de'iyaa asaadan, ane maara de'oytte. Yetsaaninne matsuwaan gidoppo; woshummussaanne woshummanaw kajjeelussaana gidoppo; palumaanne k'anaatiyaan gidoppo.

¹⁴ Shin Godaa Yesuusi Kiristoosa, olaa miishshaa Aa mayyite; hintte nagaranchcha asatetsay bare wozanaa amuwaa polanaadan, aw k'oppoppite.

14

Asaa Bolla Pirdennaan Aggussaa

¹ Ammanuwaan azalliyaa uraa shiishshi akkite. Shin I bare huup'ew k'oppiyaabaan aanana palumettoppote.

² Itti uraa ammanuu I ayaa miinanne diggenna. Shin ammanuwaan azalliyaa uray gaden mokkeeddabaa s'alalaa mee.

³ Ubbabaa miyaa uray ubbabaa meenna uraa kad'oppo; ubbabaa meenna uraykka ubbabaa miyaa uraa bolla pirdoppo. Ayaw gooppe, S'oossay Aa shiishshi akkeedda.

⁴ Hara asaa k'oottaa bolla pirdiyyaawe neeni oonee? I kunddina woy denddina bare Godaassa; shin Goday Aa dentsanaw danddayiyaa diraw, I ek'kana.

⁵ Itti uray, «Hik'k'a gallassay hara gallassatuwaappe aad'd'ee» yaagiide k'oppiyaa wode, haray, «Ubbaa gallassatuukka itti mala» giide k'oppee. Asay ubbay huup'iyaa huup'iyaa hewaadan ayaw k'oppinto akeeko.

⁶ Itti gallassaa hara gallassatuwaappe aatsiide bonchchiyya uray Godaa bonchchoo bonchchee; k'umaa miyaa uraykka Godaa bonchchoo mee. Ayaw gooppe, I he k'umaa diraw, S'oossaa galatee. K'umaa meennawekka Godaa bonchchoo meennaan aggeedda; k'ay S'oossaa galatee.

⁷ Ayaw gooppe, nuuppe ooninne bare huup'e s'alalaw de'enna; k'ay ooninne bare huup'e s'alalaw hayk'enna.

⁸ Nuuni pas'a de'ooppe, Godaw de'eetto; k'ay hayk'k'ooppekka, Godaw hayk'k'eetto. Simmi nuuni pas'a de'ooppe woy hayk'k'ooppekka Godaassa.

⁹ Hewaa diraw, Kiristoosi pas'a de'iyaawanttoonni hayk'k'eeddawayntoo Godaa gidanaw hayk'k'iide, hayk'uwaappe denddeedda.

¹⁰ Yaatina, neeni ne ishaa bolla ayaw pirdday? Woy neeni ne ishaa ayaw kad'ay? Nuuni ubbaykka S'oossaa pirddaa oydiyya sintsan ek'kana.

¹¹ Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay,

« Taani Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay;

asay ubbay ta sintsan gulbbatana.

K'ay taani S'oossaa gidiaawaa,

asay ubbay markkattana» yaagay»

yaagee.

¹² Simmi nuuni huup'iyaa huup'iyaa nubaa S'oossaw odana.

Nagaraa Oosoo Gaasuwa Gidoppa

¹³ Hewaa diraw, nuuni ittuu ittuwaa bolla pirdiyyaawaa hawaappe sintsaw ane agoytte. Shin ubbaappe aatsiide, hintte ishaa d'ubbiyaabaa woy nagaraan oliyaabaa ootsennaadan k'ofaa k'achchite.

¹⁴ Taani Godaa Yesuusi Kiristoosanna de'iyaawaan, bare huup'ew tuna gidiaabay baynnawaa erayenne akeekay. Shin itti uray ittibaa tuna giide k'oppooppe, hewe aw tuna gidee.

¹⁵ Neeni miyaabaa diraw, ne ishaa k'ohooppe, simmi neeni siik'uwaan de'akka. Kiristoosi Aa diraw hayk'k'eedda asaa ne miyaa k'umaan bayizzoppa.

¹⁶ Simmi neeni lo"obaa giyaawaa Asay kad'oppo.

¹⁷ Ayaw gooppe, S'oossaa kawutetsay Geeshsha Ayyaanay immiyaa s'illotetsaa, sarotetsaanne nashechchaa gidiaawaappe attin, muussaanne ushshaa gidenna.

¹⁸ Ayaw gooppe, Kiristoosaw hawaadan ootsiyaa uray ooninne S'oossaa nashechchee; asaykka Aa galatee.

¹⁹ Yaatooppe, ane nuuni sarotetsaa ahiyaabaanne nuuna ittuwaa ittuwaanna min-isiyaabaa ubbaa koyyeetto.

²⁰ S'oossaa oosuwaaw k'umaa diraw bayizzoppa. K'umay ubbay geeshsha; shin hara uraa nagaraan yeggiyaawaa muussay iita.

²¹ Hewoo ashuwaa meennaan woy ushshaa ushennaan aggiyaawe woy ne ishaa d'ubbiyaabaa ayaanne ootsennaan aggiyaawe lo'a.

²² Ha yewuwaan ne ammanuwaaw neepenne S'oossaaappe gidduwaan naaga. Itti uray lo'a giide I ammanetteedawaa ootsiyaa wode, «Taani lo'uwaaw ootsaad» giide bare wozanaan ammanettooppe, he uray tumu anjjetteddawaa.

²³ Shin I he miyaabaan sid'ooppe, Aa muussay ammanuwaana gidenna diraw, S'oossay Aa bolla pirddee; k'ay ammanuu baynnaan ootseeddawe ayayneekka nagaraa.

15

Asaa Nashechchanaw Bessiyaa Ogiyaa

¹ Nuuni ammanuwaan minneeddawanntu daaburanchchatuwaa tookuwaa tookkanaw bessee; nuuni nu s'alalaa nashechchanaw bessena.

² Nuuni huup'iyaa huup'iyaa nu ishaa maaddanaw, ammanuwaan Aa minisanawunne nashechchanaw bessee.

³ Ayaw gooppe, haray atto Kiristtoosikka barena nashechchibeenna. Shin S'oossaa Mas'aafay, «Neena boreeddawanntu boredda borii ta bolla wod'd'eedda» geeddawaadan haneedda.

⁴ S'oossaa Mas'aafay nuw immiyaa genc'c'aaninne minotaan nuuni demmana giide nashechchaan naagi utteeddawe de'ana mala, S'oossaa Mas'aafan s'aafetteedda ubbabay nuuna tamarissanaw s'aafetteedda.

⁵⁻⁶ Hinttenttu ubbay itti wozana gidiide, itti k'aalaan S'oossaa, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa Aawuwaa, bonchchana mala, genc'c'uwanne minotetsaa immiyaa S'oossay, hinttenttoo Kiristtoosi Yesuusi ootseeddawaadan, ittuu ittuwaanna ittippe de'iyaa itti k'ofaa immo.

P'awuloosa Oosuwaanne Ammanenna Asaw Gakkeedda Mishiraachchuwaa K'aalaa

⁷ Hewaa diraw, Kiristtoosi hinttentta mokkeeddawaadan, S'oossaa bonchchoo ittuu ittuwaa morkite.

⁸⁻⁹ Ayaw gooppe, S'oossay ammanetteedawaa gidiyaawaa erissanaw, S'oossay aawaatoo immana geeddawaa tumayanawunne Ayihuda gidenna Asay S'oossaa Aa maarotetsaa diraw bonchchanaw Kiristtoosi Ayihudatoo k'ooma gideeddawaa hinttenttoo oday. Hewaa S'oossaa Mas'aafay,

«Hewaa diraw, taani neena,
Ayihuda gidenna asaa gidдон galatana;
ne suntsaakka sabbana»

yaagee.

¹⁰ K'aykka,

«Ayihuda gidenna asatoo,
S'oossaa asatuwaana nashettite»

yaagee.

¹¹ K'aykka gujjiide,

«Hinttenttoo, Ayihuda gidenna asatoo ubbatoo,
Godaa galatite; asaw ubbaw, Aa galatite»

yaagee.

¹² K'aykka Isiyaasi,

«Issey zeretsay yiide,
Ayihuda gidenna asaa mooddanaw denddana.
K'ay untunttu Aa baggana demmana giide,
nashechchaan naagana»

yaagee.

¹³ Hinttenttu akkana giide nashechchaan naagiyaawe Geeshsha Ayaanaa wolk'k'aan dic'c'anaadan, hinttenttoo immana geedda S'oossay, hintte Aa ammaniyaa diraw, hinttenttoo nashechchaanne sarotetsaa kuntsiide immo.

P'awuloosi S'aliide S'aafeedda Gaasuwaaw

¹⁴ Taanaadan ammaniyaawanttoo, hinttentun lo"otetsayne eratetsay ubbay kumeed-dawaanne k'ay ittuu ittuwaa zoranaw danddayiaawaa taani ta huup'ew eraad.

¹⁵⁻¹⁶ Shin taani hinttentta ittibaa ittibaa gujja k'ofissanaw, ha dabddaabbiyaa gidдон айinne yayyenaan hinttenttoo s'aafaad. Taani Kiristoosa Yesuusa k'ooma gidaade, Ayihuda gidenna asaw ootsanaadan, S'oossay taw aad'd'o keekatetsaa immeedda diraw, taani айinne yayabeykke; Ayihuda gidenna Asay Geeshsha Ayaanaa baggana S'oossaw geeshsha gidiide, Aa nashechchiyaa yarshshuwaa gidanaadan, S'oossaa wonggalaa mishiraachchuwaa odiyaaawaan geeshshatetsaan ootsay.

¹⁷ Hewaa diraw, taani Kiristoosa Yesuusan gidaade S'oossaw ootsiyaaban c'ee'k'ettanaw danddayay.

¹⁸⁻¹⁹ Ayihuda gidenna Asay S'oossaw azazettanaadan, Kiristoosi ta baggana k'aalaan, oosuwaan, mallaan, malaataa wolk'k'aaninne Geeshsha Ayaanaa wolk'k'aan ootseed-dawaa s'alalaa taani odanaappe attin, harabaa odanaw s'alikke. Hewaa diraw, Yerusaalameppe doommaade, Iliwaarik'oona geetettiyaa gadiyaa gakkanaw yuuyyaade, Kiristoosa wonggalaa mishiraachchuwaa wurssa odaaddi.

²⁰ Hawaadankka, taani hara Asay doommeeddawaa bollan doommennaadan, Kiristoosa suntsay s'eestibeennasan wonggalaa mishiraachchuwaa odanaw amottaad.

²¹ Shin S'oossaa Mas'aafay,
«Aabay hawaa gakkanaw odettibeennawanttu Aa be'anawantta;
k'ay aabaa sisibeennawanttu akeekanawantta»
yaagee.

P'awuloosi Roome Baanaw K'oppedda

²² Hewaa diraw, taani c'ora wode hinttenttukko yaanaw koyyay; shin yaanaw dand-dayabeykke.

²³ Shin taani ha'i ha heeraan ta oosuwaa wursseedda dirawunne c'ora laytsaappe doommaade hinttentta baade be'anaw laamoteedda diraw

²⁴ ha'ikka hinttenttukko baana gaade k'oppay; taani Isippeene geetettiyaa gadiyaa baadde hinttentta be'anaw koyyay; k'ay amareeda wodiya hinttentta be'aade nashet-towaappe guyyiyaan, Isippeene biishshin, hintte taana maaddana mala koyyay.

²⁵ Shin ha'i taani S'oossaa asatuwaa maaddanaw, Yerusaalamebay.

²⁶ Ayaw gooppe, Mak'idooniyaanne Akaayiyaa geetettiyaa gadiyaan de'iyaa woosa golle asatuu Yersaalamen de'iyaa hiyyeesatoo miishshaa immanaw koyyeeddino.

²⁷ Unttuntu barenttu huup'ew hawaa ootsanaw k'ofaa k'achcheeddino. Unttuntu he hiyyeesatuwaa maaddanawe unttunttoo ac'uu de'ee; ayaw gooppe, Ayihudatuu barenttu ayaanaa anjuwaa Ayihuda gidenna asatuwaana shaakkeeddawaa gidoope, Ayihuda gidenna asatuukka k'ay barenttoo de'eeddabaan Ayihudatuwaa maaddanaw bessee.

²⁸ Hewaa diraw, taani ha oosuwaa wursseeddawaappe guyyiyaaninne unttunttoo shiik'eedda miishshaa ubbaa immeeddawaappe guyyiyaan, Isippeene baadde hintte mataanna aad'd'ana.

²⁹ Taani hinttenttukko biyaa wode, Kiristoosa anjuu taanan kumina baanawaa eray.

³⁰ Taanaadan ammaniyaawanttoo, taw S'oossaa hintte woossiide, woosan hintte taananna minnanaadan, Godaa Yesuusi Kiristoosa baggannanne Geeshsha Ayyaanay immiyaa siik'otetsan taani hinttentta woossay.

³¹ Taani Yihudaan de'iyaa ammanennawantuppe attanaadaaninne k'ay taani Yersaalamen ootsiyaa oosuu yaan de'iyaa S'oossaa asatuwaa nashechchiyaawaa gidanaadan, S'oossaa woossite.

³² K'ay S'oossay gooppe, taani hinttenttukko nashechchaan baade, hintte matan shemp-pana.

³³ Sarotetsaa S'oossay hinttenttunna ubbaanna gido. Amen"i.

16

Sarotaa

¹ Kinkkiriya geetettiyaa katamaan de'iyaa ammaniya asaana ootsiyaa nu michchata Peeba lo"o mac'c'a asaa gidiyaawaa taani hinttentta erissay.

² Hinttenttu izo geeshshatuu Godaa suntsan mokkiyaawaadan mokiite; k'ay iza hinttenttuppe koyyiyaawe ayaa gidoopekka, izo maaddite; ayaw gooppe, iza bare huup'ew c'ora asaa maaddaw; k'ay taana ta huup'ewukka darissa maaddaw.

³ Kiristoosa Yesuusa oosuwaa taananna ittippe ootsiyaa P'irisk'illiunne izi asinaa Ak'iilassi ta sarotowaa odite.

⁴ Unttuntu ta shemppuwaa diraw, barenttu shemppuwaa aatsi immeeddino. Unttuntu ta s'alalaa gidennaan, Ayihuda gidenna asaa ammaniyaasay ubbaykka galatee.

⁵ K'ay untuntu golliyaas ammaniyaasay shiik'iyasaa ootsiide gakettyaa asaa ubbaa saro giite. Iisiyaas gadiyaan Kiristtoosa koyro ammaneedda ta siik'iyaa Eppanetoosaw, ta sarotowaa odite.

⁶ Hinttentoo loytas daaburedda Mayraamo sarotite.

⁷ Taananna k'asho gollen de'eedda ta dabbo gidedda Ayihudatuwaa, Anddironik'oosanne Yuuniyaasa sarotite. Yesuusi kiitteeddawanttu giddon untuntu loytis eretteeddawantta. K'ay untuntu Kiristtoosa taappe kasenna ammaneeddino.

⁸ Godaanna ittipetetsaan de'iyaa ta siik'o laggiyaas Ampiliyaatoosaw ta sarotowaa odite.

⁹ Kiristtoosa oosuwaas nuunanna ittippe ootsiyaas Urbbaanoosanne taani siik'iyaa Iss's'aakusa sarotite.

¹⁰ Kiristtoosanna I de'iyaaawe erettina paac'iyaa s'oonedda Ap'eliisaw ta sarotowaa odite; Ariss's'obiloosa soy asawukka ta sarotowaa odite.

¹¹ Ta dabbo gidedda Ayihudawiyaa Heeroodiyoosanne Kiristtoosa ammaniyaas Narssi-isesa soy asaa sarotite.

¹² Godaa oosuwaan daaburiyaas Tirufaynanne Tirufooso geetettyaa mac'c'awantta sarotite; k'ay Godaw daro daaburaade ootsiyaas siik'iyaa Perssiiso sarotite.

¹³ Godaa oosuwaan loytis erettedda Rufoosayewunne taana bare na'aadan maadedda Aa daayiw ta sarotowaa odite.

¹⁴ Ta sarotowaa Asinkkiriitoosaw, Pileegoonaw, Hermeesaw, Patirobaasawunne untuntunna de'iyaa ammaniyaas ishātuwaa ubbaw odite.

¹⁵ Pileegoonaa, Yuulo, Neeriyaa, Aa michchato, Olumppoosanne untuntunna de'iyaa S'oossaa asatuwaa ubbaa sarotite.

¹⁶ Geeshsha asaw bessiyaa yeretaas yerettiidde, ittuu ittuwaa sarotite; Kiristtoosan ammaniyaawanttu ubbatuu hinttentta saro yaageeddino.

Wurssetsaa Zoriyaas

¹⁷ Taanaadan ammaniyaawanttoo, asaa giddon shaakotetsaa med'd'iyaaawantta, asaa ammanoo d'ubo gidiyaawantanne hintte tamaaredda timirttiyaanna gaketennawaa tamaarissiyaawantta akekanaadan, taani hinttentta woosay. Unttutukko shiik'oppite.

¹⁸ Ayaw gooppe, hewaa malabaa ootsiyaawanttu barenttu uloo ootsiinoppe attin, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosaw ootsikkino; barenttu labiyaa haasayaaninne k'id'iyaaan iitabaa k'oppenna asaa wozanaas baletsiiino.

¹⁹ Wonggalaw hintte azazetteeddawaa Asay ubbay siseedda. Hewaa diraw, taani hinttebaan nashettay; shin lo'otetsaw hintte aad'd'eedda eranchcha gidanaadaaninne k'ay iitabaw ashikke gidanaadan koyyay.

²⁰ Sarotetsaa S'oossay Sees'aanaas hintte gediyaappe garssanna haakkenna mata wode gaac'c'ana.

Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay hinttentunna gido.

²¹ Taananna ootsiyaas S'imootoose hinttentta saro yaagee; k'ay hawaadankka, ta dabbatuu Luuk'iyooosi, Yaasooninne Sosiip'aas'iroosi hinttentta saro yaagiino.

²² Taani, S'ars's'iyooosi, ha dabddaabbiiyaas s'aafeeddawe, hinttenttoo Godaa suntsan sarotaa kiittay.

²³ Ammaniyaas Asay ubbay Aa soyin shiik'iyaa ta siiraa Gaayoosi hinttentta saro yaagee; katamaas miishshaa oyk'k'iyaa Erass's'oosinne nu ishay K'uwaras's'oosi hinttentta saro yaagiino.

²⁴ Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay hinttentunna ubbaanna gido. Amen*"i*.

²⁵ Nuuni S'oossaa galateetto. Taani wonggalaa baggana Yesuusi Kiristtoosabaa odeed-dawaadaninne daro wodiyaaappe geemmiide, ha*"i* k'onc'c'eedda tumatetsaadan, hintte ammanuwaan hinttentta S'oossay minisanaw danddayee.

²⁶ Shin ha*"i* nabatuu s'aafeeddawaa baggana tumatetsay k'onc'c'iyaaan erettanaadan ootseedda; k'ay asaa ubbay S'oossaa ammaniide azazettanaadan, Med'inaas S'oossaa aza-zuwaan, ha alamiyaan de'iyaa asaa zeretsaa ubbaw k'onc'c'eedda.

²⁷ Aad'd'eedda eratetsay Aa s'alalaw de'iyaa itti S'oossaw Yesuusi Kiristtoosa baggana med'inaw bonchchuu gido. Amen*"i*.

P'awuloosi K'oronttoosa Asaw S'aafeedda Koyro Kiitaa Geluwaa

P'awuloosi K'oronttoosa asaw s'aafeedda koyro kiitay, P'awuloosi K'oronttoosa katamaan de'iyaa ammaniyaawanttu gidдон Kiristinnaa de'uwaanne ammanuwaa s'eelliyaabaan denddeedda metuwaa d'ayissanaw k'oppiide s'aafeeddawaa. He wode K'oronttoosa katamay he gaden de'iyaa Asay go"ettiyya eretteedda Giriike katamaa. Hewaa bollaakka k'ay Akaayiyaa geetettiyya Roomaa kawutetsaw huup'e katamaa. Ha katamay wolk'k'aama zal"iyaan, gam"iide minneedda wogaan, loytsi aakki aakki biyaa yeda de'uwaan woy giigennabaa haniyaawaaninne haymaanotiyaa c'oratetsaan eretteeddawaa.

Yesuusi kiitteeddawe minisiide odanaw koyyeeddawe, he ammaniyaawanttu gidдон de'iyaa shaakotetsaabaanne yeda de'uwaabaa, woshummaabaanne geluwaa akaabaa, woosa golle wogaabaa, Geeshsha Ayaanaa imotatuwaabaanne hayk'uwaa dendduwaabaa. Yesuusi kiitteeddawe ha Mishiraachchuwaa K'aalaa ha ooshatuwaa bolla minisiide odiyaawaa naagiide shiishshee.

Siik'uu S'oossay bare asaw immeedda imotaa ubbaappe aad'd'iyaaawaa gididiyaawaa odiyaa shemppuwaa tammanne heezzuu, ha mas'aafan daro eretteeddawaa geetettiide k'ofettee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1-9

Ammaniyaawanttu Giddon denddeedda shaakotetsaa 1:10—4:21

Yeda de'uwaabaanne soy asaa de'uwaabaa 5:1—7:40

Ammaniyaawantanne kiristinnaa ammanuwaa akkibeennawantta 8:1—11:1

Ammaniyaawanttu de'uwaanne goshetaa wogaa 11:2—14:40

Kiristtoosi hayk'uwaa s'ooni denddowaanne ammaniyaawanttu dendduwaabaa 15:1-58

Yihudaan de'iyaa metootanchchatoo imetteedda maaduwaabaa 16:1-4

Wurssetsaa k'utiyyaa 16:5-24

¹ Taani, S'oossaa sheniyaan Yesuusi Kiristtoosi kiitteeddawaa gidanaw s'eesetteedda P'awuloosinne, nu ishaa Sosteniisi,

² K'oronttoosan de'iyaa S'oossaa ammaniya asatoo, Yesuusi Kiristtoosan geeyyeed-dawantussinne, nuw Godaa gidiyaa nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa suntsaa ubbaa sa'aan s'eesiyaa ubbatuwaanna geeshsha gidanaw s'eesetteeddawanttoo ha dabddaabbiyaa s'aafetto.

³ S'oossay, nu Aawuunne nu Goday Yesuusi Kiristtoosi hinttenttoo aad'd'o keekatet-saanne sarotetsaa immo.

S'oossaa Galatussaa

⁴ S'oossay Kiristtoosa Yesuusa baggana hinttenttoo immeedda aad'd'o keekatetsaa diraw, taani ubbaa wode hinttenttoo S'oossaa galatay.

⁵⁻⁶ Taani Kiristtoosaw markattiyaawe hinttenttun minneedda diraw, hintte ubbabaan, haasayaa ubbaan eratetsaa ubbaan, aan duretteedda.

⁷ Hawaadan hintte nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa yuussaa naagishin, ayaanaa imotaappe haray atto ittuunne hinttenttoo pac'enna.

⁸ K'ay nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa gallasan hintte kad'ee baynnawantta gidanaadan, wurssetsay gakkanaw I hinttentta minisanawaa.

⁹ Bare Na'aa nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa ittippetetsaw hinttentta s'eeseedda S'oossay ammanetteeddawaa.

Ammaniya Asaa Giddon Shaakotetsay Med'ettoppo

¹⁰ Shin taanaadan ammaniyaawanttoo, itti wozanaaninne itti k'ofaan ittippe gi-danaappe atin, shaakotetsay hintte gidдон de'enna mala, hintte ubbay itti haasayaa haasayanaadan, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa suntsan taani hinttentta woossay.

¹¹ Ayaw gooppe, taanaadan ammaniyaawanttoo, K'aloo'a soy Asay hinttenttubaa, hintte gidдон walassay de'iyaaawaa, taw odeeddino.

¹² Taani giyaawe hawaa; hinttenttu huup'iyaan huup'iyaan, «Taani P'awuloosawaa. Taani Ap'iloosawaa. Taani Keefawaa.* Taani Kiristtoosawaa» yaagiita.

* **1:12 Keefaa:** Hawe Giriike suntsaa gidiide, biletsay zaallaa giyaawaa. Hara Geeshsha Mas'aafatuwan Keefaa suntsay P'es'iroosa.

¹³ Kiristtoosi shaaketteeddee? Hinttenttu diraw, mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide kak'etteeddawe P'awuloosi? Woy hintte P'awuloosaw gidanaw s'ammak'etteedditee?

¹⁴ Taani K'arisip'p'oosappenne Gaayosappe attin, hinttentuppe oonanne s'ammak'abeenna diraw, S'oossaa galatay.

¹⁵ Hewaa diraw, ooninne hinttentta taw gidanaadan s'ammak'etteeddita gaanaw dand-dayenna.

¹⁶ K'ay, Ee, Iss's'ifaanoosa soy asaakka taani s'ammak'aad. Shin haraa gujjaade s'ammak'aadditanttonne wozanaa aatsikke.

¹⁷ Ayaw gooppe, Kiristtoosi taana mishiraachchuwaa k'aalaa odana mala kiitteeddappe attin, s'ammak'ana mala kiittibeenna; k'ay Kiristtoosi mask'k'aliyaa bolla hayk'k'eeddawe mela gidenna mala, taani asaa aad'd'eedda eratetsaa k'aalaan taaarissikke.

Kiristtoosi S'oossaa Aad'd'eedda Eraanne Wolk'k'aa

¹⁸ Ayaw gooppe, Kiristtoosi mask'k'aliyaa bolla hayk'k'eeddawaa odiyaa k'aalay d'ayiyaawanttoo eeyatetsaa. Shin nuw attiyaawanttoo S'oossaa wolk'k'aa.

¹⁹ S'oossaa Mas'aafay,

«Taani eranchchatuwaa aad'd'eedda eratetsaa,

bayizzana;

k'ay akeekanchchatuwaa akeekaakka d'ayissana»

yaagee.

²⁰ Aad'd'eedda eranchchay hak'an de'ii? Higgiyaa taaarissiyaawe hak'an de'ii? Woy ha alamiyaa s'oonanaw palumettiyaawanttu waananddinooshsha? S'oossay ha sa'aa aad'd'o eratetsay eeyatetsaa gidayaawaa bessedda!

²¹ Ayaw gooppe, Asay bare huup'e aad'd'o eratetsaan barena S'oossaa erenna mala, S'oossay bare aad'd'o eratetsaan diggiide, nuuni odiyaa eeyaa k'aalaan ammaniyaawantta ashshanaw k'oppedda.

²² Ayihudatu malaataa oochchiino. K'ay Giriike asatu aad'd'o eratetsaa wolk'k'aama koshshaa koyiino.

²³ Shin nuuni mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide kak'etteedda Kiristtoosabaa odeetto. Hewe Ayihudatoo d'ubo; k'ay Ayihuda gidennawanttoo eeyatetsaa.

²⁴ Shin S'oossay s'eeseeddawanttoo Ayihudatookka Giriikatookka nuuni odiyaa S'oossaa wolk'k'aynne Aa aad'd'o eratetsay Kiristtoosa.

²⁵ Ayaw gooppe, S'oossaa eeyatetsay asaa aad'd'eedda eratetsaappe aad'd'ee; k'ay Aa laafatetsaa geetettiyaawekka asaa minotetsaappe minnee.

²⁶ Simmi taanaadan ammaniyaawanttoo, S'oossay hinttentta s'eesiyaa wode hintte woyssa mala asentto k'oppite. Asaa k'ofaan hintte gidon aad'd'o eranchchatuu, wolk'k'aamatuunne d'ok'k'a sheeshshatuu dara gidikkino.

²⁷ Shin S'oossay aad'd'eedda eranchchatuwaa yeellayanaw, alamiyaan de'iyaa eeyatuwaa dooredda; k'ay minatuwaa yeellayanaw, alamiyaan de'iyaa laafatuwaa dooredda.

²⁸ S'oossay ha alamiyaan wolk'k'aamabaa giide k'oppiyaawaa d'ayissanaw, ha alamiyaa maaddennabaa kad'ettobaanne hanibeennabaa dooredda.

²⁹ Hewaa diraw, ooninne S'oossaa sintsan c'ee'ettanaw bessena.

³⁰ Shin S'oossay hinttenttoo Kiristtoosi Yesuusa de'uwaa ootsi immeedda. Kiristtoosi nuw aad'd'o eratetsaa, s'illotetsaa, geeshshatetsaanne atotetsaa gideedda.

³¹ Hewaa diraw, S'oossaa Mas'aafay,

«C'ee'ettiyaa uray ooninne,

Goday ootseeddawaan c'ee'etto»

yaagee.

2

Nuuni Kiristtoosa Kak'aabaa Markkatetto

¹ Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani S'oossaa tumatetsaa s'uuraa* hinttenttoo odanaw hinttenttukko yeedda wode, d'ok'k'a k'aalaaninne aad'd'eedda eratetsaan odanaw yabeykke.

² Ayaw gooppe, taani hinttenttunna de'aadde, Yesuusi Kiristtoosappenne k'ay mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide I kak'etteeddawaappe attin, harabaa erennaadan, ta k'ofaa k'achhaad.

^{1:19} Isa. 29:14 ^{1:20} Yob. 12:17; Isa. 19:12; 33:18; 44:25 ^{1:31} Erm. 9:24 * ^{2:1} S'oossaa tumatetsaa s'uuraa: Itti itti Geeshsha Mas'aafaa biletatu, S'oossaabaa markkatetsaa, yaagiino.

³ Taani daaburaaninne yashshaan daro kokkorssaan hinttentunna de'aaddi.

⁴ Taani taaarissiyaawaanne odiyaaawaa S'oossaa Ayyaanaaninne wolk'k'aan k'onc'c'issayppe attin, c'iimma gidiide aad'd'edda eratetsaa k'aalaanna gidenna.

⁵ Hewaa diraw, hintte ammanuu S'oossaa wolk'k'aanappe attin, asaa aad'd'o eratetsaan zemppeenna.

S'oossaa Aad'd'edda Eraa

⁶ Nuuni ayyaan wozanaamatuwaa gidдон aad'd'o eratetsaa haasayeetto. Shin hewekka ha alamiyaa aad'd'o eratetsaa gidenna; woy ha alamiyaa mooddiiyaa d'ayiaawanttu aad'd'o eratetsaa gidenna.

⁷ Shin nuuni odiyaa aad'd'o eratetsay, S'oossay kasetiide, c'ora wodiyaappe kase nu bonchchoo dooreedda asaappe geemmedda Aa s'uuraa aad'd'o eratetsaa.

⁸ Ha alamiyaa mooddiiyaawantuppe ooninne ha aad'd'o eratetsaa eribeenna. Untuntu ereeddawaa gidintto, bonchcho Godaa mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide kak'k'ikkino.

⁹ Shin S'oossaa Mas'aafay,

«Ooninne ayfiyaan be'ibeennawe,

haytsankka sisibeennawe,

k'ay ooninne bare wozanaan k'oppibeennawe

S'oossay barena siik'iyaawanttoo giigisseeddawaa»

giyaawaadan nuuni haasayeetto.

¹⁰ S'oossay bare S'uura yewuwaa bare Ayyaanaan nuuna erisseedda; ayaw gooppe, Geeshsha Ayyaanay S'oossaabaa haray atto geemmedda yewuwaa ubbaa biddee.

¹¹ Ayaw gooppe, asaan de'iyaa asaa ayyaanaappe attin, asaabaa eriyaawe oonee? Hawaadankka, k'ay S'oossaabaa S'oossaa Ayyaanaappe attin, ooninne erenna.

¹² Nuuni S'oossay nuw immeeddabaa ubbaa eranaw I nuw yeddeedda Ayaanaa akkeed-doppe attin, alamiyaa ayaanaa akkibeykko.

¹³ Nuuni ayaanaa yewuwaa[†] ayaanaa yewuwaanna gatsiide, Geeshsha Ayyaanay nuuna taaarisseedda k'aalaan haasayokko.

¹⁴ Shin Geeshsha Ayyaanay bayinna Asay S'oossaa Ayaanaa yewuwaa akkena; ayaw gooppe, hewe aw eeyatetsaa. Yewuu Geeshsha Ayyaanay paac'ettiyaa diraw, I eranaw danddayenna.

¹⁵ Shin Geeshsha Ayyaanay de'iyaa Asay ubbabaa shaakkee; shin I bare huup'ew oonaninne shaakettenna.

¹⁶ Ayaw gooppe, S'oossaa mas'aafay,

«Godaa wozanaa eriyaawe oonee?

Aa zoranaw danddayiyaawe oonee?»

yaagee. Shin nuw Kiristtoosa wozanay de'ee.[‡]

3

S'oossaa Kaalliyaawanttu Oosuwaa

¹ Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani Geeshsha Ayyaanay de'iyaa asaw haasayiaawaadan, hinttentoo haasayanaw danddayabeykke. Shin ha alamiyaa asaw haasayiaawaadaaninne ammanuwaan minnibeenna Kiristtoosan de'iyaa guutsa naanaa mala asaw haasayiaawaadan haasayaaddi.

² Hinttentu biro mino k'umaa maanaw danddaybbeenna diraw, taani hinttentta maatsaa pakaad; haray atto, ha"ikka danddaybeykkita.

³ Ayaw gooppe, hintte ha"ikka ha alamiyaa asaadan de'iita. Hinttenttu ha alamiyaa asaa gidiyaawaa hintte gidдон de'iyaa k'anaatiinne palumay erissennee? K'ay ha alamiyaa asaadan simerettiita.

⁴ Ayaw gooppe, hinttentuppe ittuu, «Taani P'awuloosawaa» gooppe, haray k'ay, «Taani Ap'iloosawaa» gooppe, ha alamiyaa asaa mala gidikkitee?

⁵ Yaatina, Ap'iloosi oonee? P'awuloosi oonee? Nuuni hinttentta ammantseedda S'oossaa kaalliyaawantta. S'oossay nuw huup'iyaa huup'iyaa immeedda oosuwaa ootseetto.

⁶ Taani puutiya tokkaad; Ap'iloosi haatsaa ushsheedda; shin S'oossay puutiya dichcheedda.

⁷ Hewaa diraw, dichchiyaa S'oossaappe attin, tokkiyaawekka haatsaa ushshiyaawekka ayaanne gidenna.

2:9 Isa. 64:4 [†] 2:13 Ayaanaa yewuwaa: Geeshsha Ayyaanay immeedda k'aalaa.
wozanay de'ee: Hawaa guussay, nuuni Kiristtoosi k'oppiyaawaadan k'oppeetto guussaa.

[‡] 2:16 Nuw Kiristtoosa
2:16 Isa. 40:13

⁸ Tokkiyaawenne haatsaa ushshiyaawe itti mala; shin S'oossay huup'iyaan huup'iyaan Aa daaburaa keenaa aw woytana.

⁹ Nuuni S'oossaw ittippe ootsiyaa Aa oosanchchatuwaa gidiyaa diraw, hintte Aa oosuwa sa'aa.

K'aykka hintte S'oossaa golliyaa.

¹⁰ S'oossay taw immeedda aad'd'o keekatetsaan eranchcha anaas'iyaadan, golliyaa baasuwa baasaad. Hara uray Aa bolla kees's'ee. Shin Aa bolla kees's'iyaa ooninne wooti kees's'into, bare huup'ew naagetto.

¹¹ Ayaw gooppe, S'oossay Yesuusi Kiristtoosa s'alalaa baaso ootsiide wotseedda. Aappe hara baasuwa baasanaw ooninne danddayenna.

¹² Shin ha baasuwa bolla ooninne work'k'aan gidina, biraan gidina, al'o shuchchaan gidina, mitsaan gidina, gattan woy mak'aan kees's'ooppe,

¹³ asaa ubbaa oosuu k'onc'c'iyaa kesanaawaa. Ayaw gooppe, tamaan k'onc'c'ana diraw, he gallasay asaa ubbaa oosuwa bessana. Asay ubbay bare oosuwa wooti ootseeddentonne tamay paac'c'ana.

¹⁴ Ooninne baasuwa bolla kees's'eedda oosuu minniide attooppe, I woytaa akkanaawaa.

¹⁵ O oosuunne guudettooppe, he uray k'ohettana. I bare huup'ew attana; shin tamaa giddoppe kessi akkawaadan attana.

¹⁶ Hinttenttu S'oossay ak'iyaa geeshsha golliyaa gidiyaawaanne S'oossaa Ayyaanay hinttentun de'iyawaaw erikkitee?

¹⁷ Ooninne S'oossaa geeshsha golliyaa kolooppe, S'oossay Aa kolana. Ayaw gooppe, S'oossay ak'iyaa geeshsha gollii geeshsha; he geeshsha golliikka hinttentta.

¹⁸ Ooninne bare huup'iyaa c'immoppo. Hinttentuppe ooninne barena ha alamiyaan aad'd'o eranchcha yaagiide k'oppooppe, aad'd'o eranchcha gidanaw, eeyaa gido.

¹⁹ Ayaw gooppe, ha alamiyaa aad'd'o eratetsay S'oossaa sintsan eeyatetsaa. S'oossaa mas'aafay,

«S'oossay aad'd'o eranchchatuwaa,
unttunta untunttu geniyaan oyk'kee»

yaagee.

²⁰ K'ay,
«Aad'd'eedda eranchchatuwaa k'ofaykka,
maaduu baynawaa gidiyaawaa Goday eree»
yaagee.

²¹ Hewaa diraw, ooninne asaan c'ee'ettoppo. Ayaw gooppe, ubbabaykka hinttewaa.

²² P'awuloosikka, Ap'iloosikka, Keefaykka, ha alamiikka, de'uukka, hayk'uukka, ha"i de'iyawekka, sintsappe yaanawekka, ubbaykka hinttewaa.

²³ Hinttenttu Kiristtoosawantta; Kiristtoosikka S'oossawaa.

4

Kiristtoosa Kaalliyaawantta

¹ Asay nuuna Kiristtoosaw ootsiyaawanttudaninne S'oossaa gollen de'iyaa S'uuraa naagiyaa asaadan k'oppo.

² Yaatiide he asatuu barenttu Godaw ammanetteedawantta gidiide, beettanaw koshshee.

³ Shin hintte woy haray ta bolla pirddooppe, ayinne gidenna. Haray atto, taanikka ta huup'iyaan pirddikke.

⁴ Ayaw gooppe, taani ta huup'iyaan ayaanneekka eriyaabay baawa; shin taana hewe s'illissenna. Taana pirddiyaawe Godaa.

⁵ Hewaa diraw, Goday d'umaan geemmeeddabaa poo'uwaaw kessiyaawe, wozanaa k'ofaa k'onc'c'issiyaawe yaana wodii gakkanaw O bollaninne oonanne pirddoppite. He wode, Asay ubbay huup'iyaan huup'iyaan S'oossaappe sabaa demmanawaa.

⁶ Taanaadan ammaniyaawanttoo, hinttentuppe ooninne ittuu tamarissiyaawaa sabbiide, haray tamarissiyaawaa borenna mala, «S'oossaa mas'aafan s'aafetteeddawaa bonchcha» yaagiyaawaa hintte nuunanna tamarana mala, hintte diraw, tabaanne Ap'iloosabaa leemisuwaadan odaaddi.

⁷ Ayaw gooppe, haratuwaappe neena oonee d'ok'k'isseeddawe? Neeni S'oossaappe akkabeenabay new ayee de'iyawe? Yaatina, neeni akkeeddawaa gidooppe, ayaw akkabeenawaadan c'ee'ettay?

⁸ Ha"i hintte kalleeddita. Ha"i duretteeddita. Nuuni baynnaan hintterekka kawuteeddita. Nuunikka hinttenttunna kaatetanaadan, hintte kawuteedditentto lo"a shin.

⁹ Ayaw gooppe, taw malatiyaawaadan, nuuni ha sa'aw, kiitanchchatoonne asaw kaassaa gideedda diraw, S'oossay nuuna Yesuusi kiitteeddawantta hayk'oo pirddetteedda asaadan, ubbaappe wurssetsaa ootseedda.

¹⁰ Nuuni Kiristtoosa diraw eeyaa, shin hintte Kiristtoosan aad'd'eedda eranchcha. Nuuni daaburanchcha, shin hintte mina. Hinttenttu bonchchetteeddawantta, shin nuuni tooshetteeddawantta.

¹¹ Ha wodii gakkanaw, nuuni koshatteetto; saametteetto; kallotteetto; deshetteetto. K'ay de'iyaa sa'aa d'ayiide yuuyyeetto.

¹² Nuuni nu kushiyan ootsiide daabureetto. Nuuna Asay shek'k'iyaa wode, anjeetto. Nuuna yederssi yuuyiyaa wodekka danddayeetto.

¹³ Nu bolla iitabaa haasayiyaa wode, nuuni lo'o k'aalaa zaareetto. Nuuni hawaa gakkanaassikka, ha sa'aa pituwaanne ubbabaa buuraa gideeddo.

¹⁴ Taani ta siik'iyaa naanaadan, hinttentta seeranaw hawaa s'aafaaddippe attin, yeel-layanaw s'aafabeykke.

¹⁵ Ayaw gooppe, Kiristtoosan hinttentta dichchiyaa tammu sha"a Asay hinttenttoo de'ooppekka, hinttenttoo itti aawuwaappe haray baawa. Ayaw gooppe, taani mishi-raachchuwaa k'aalaa hinttenttoo aheeddaawaadan, Kiristtoosa Yesuusan hinttenttoo aawuwaa gidaaddi.

¹⁶ Simmi taanaadan hanite yaagaade hinttentta woossay.

¹⁷ Hewaa diraw, Godan ammanetteeda ta siik'iyaa ta na'aa S'imootoosa hinttenttukko kiittaad. I ubbaa sa'aan de'iyaa ammaniyaa asaa ubbaw taani tamarissiyaa Kiristtoosa Yesuusan de'iyaa ta ogiyaa hinttentta hassayissanawaa.

¹⁸ Taani hinttentta be'anaw hinttenttukko yeennabaa malatina, otorettiyyaa itti itti asatuu de'iino.

¹⁹ Shin Goday gooppe, taani hinttenttukko ellekka baade he otorettiyyaa asatoo haasayaa gidennaan, untunttu wolk'aa erana.

²⁰ Ayaw gooppe, S'oossaa kawutetsay S'oossaa wolk'k'aanappe attin, haasayaana gidenna.

²¹ Taani hinttenttukko muriyaa s'am"aanna yooyye woy siik'uwaannanne ashikke ayyaanaanna yoo? Hak'awaa dooriitee?

5

Ammaniyaa Asaa Giddon Oosetteedda Pokkobaa

¹ Hinttenttu giddon pokko woshumma oosuu de'iyawe zigiretee; hewaa mala pokko woshumma oosuu haray atto, S'oossaa ammanenna asaa giddoninne baawa. Ayaw gooppe, bare aawuwaa machchatto akkeedda Asay de'ee.

² Hinttenttukka otoretteedda. Hewaappe hintte kayyottanaw bessennee? Hewaa mala pokko oosuwa ootseedda bitanii hintte giddoppe kichchanaw bessee.

³⁻⁴ Ayaa gidinakka taani ta asatetsaan hinttenttunna de'ennaan d'ayooppekka, ayyaanan hinttenttunna de'ay. Ha"i hinttenttunna de'iyawaadan hanaade, hewaa mala oosuwa ootseedda bitaniyaa bolla nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa sunsan pirddadiggaaddi. Hinttenttunne ta ayyaanay nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa wolk'k'aanna ittippe shiik'iide,

⁵ he bitaniyaa ayyaanay Godaa Yesuusi pirddaw yiyaa gallasan attana mala, nagaraan kumeedda Aa bollaa kolanaadan Sees'aanaw hintte immanaadan, taani pirddaaddi.

⁶ Hinttenttu c'ee'uu lo"a gidenna. Guutsa irshshuu munak'aa ubbaa dentsiyaawaa erikkitee?

⁷ Hinttenttu ooratsa gidana mala, nagaraa irshshuu c'aaleeddawaa kessite. Hinttenttu irshshuu bayinna munak'aa mala. Ayaw gooppe, nu Paasigaa dorssay, Kiristtoosi yarshshetteedda.

⁸ Hewaa diraw, nuuni Ukitsaa Baalaa suuretetsaaninne tumatetsaan bonchchanaappe attin, c'aala irshshuwaan, iitatetsaa irshshuwaaninne geellatetsaa irshshuwaan bonchchokko.

⁹ Woshummanaw k'oppiyaawanttunna hintte ittippe gaytenna mala, hinttenttoo dabddaabbiyaa s'aafaad.*

¹⁰ Taani giyaawe ha alamiyaan de'iyaa woshummanaw k'oppiyaawanttuppe woy yoratiyaawanttuppe, kayisotiyaawanttupenne woy eek'aw goyinniyaawanttuppe ubbakka shaakettana mala gidenna. Hewaa gidooppe, ha alamiyaappe hintte shaaketti baanaw bessee guussaa.

5:1 Zar. 22:30 5:7 Kes. 12:5 5:8 Kes. 13:7; Zar. 16:3 * 5:9 **Dabddaabbiyaa s'aafaad:** Hawaa s'aafanaappe kasenna P'awuloosi K'oronttoosa asaw s'aafeedda hara k'onc'iyaan erettiibeenna dabddaabbii de'ee guussaa.

¹¹ Shin ishatuwaa ha'i geetettiyaawantuppe ittuunne woshummanaw k'oppiyaawanttu woy miishshaw yorattiyaawanttu woy eek'aw goyinniyaawanttu woy asaa suntsaa bayzziyaawanttu woy matsottiyaawanttu woy wuu'iaawanttunna hinttenttu ittipetetsaa ootsenna mala, taani hinttenttoo s'aafaad. Hewanttu malaanna haray atto, k'umaakka ittippe mooppite.

¹² Ayaw gooppe, woosa golleppe karenna de'iaawanttu bolla pirddanaw taana aye gatsii? Hinttenttu gidдон woosa gollen de'iaawanttu bollan hintte pirddikkiteeyye?

¹³ Shin karenna de'iaawanttu bollan S'oossay pirddana. He iitabaa ootsiyaa uraa hintte gidoppe kessi diggite.

6

*Ammaniya Asaa Giddon De'iyaa
Walassaa Wootiide D'ayissanaw Bessii?*

¹ Hinttentuppe itti uraw bare ishaanna mootuu de'iaabaa gidoppe, ammaniyaawanttu bolla pirddettanawaa bashiide, ammanennawanttu bolla pirddettanaw waan s'aliide beedda?

² Ammaniyaawanttu alamiyaa bolla pirddanawaa erikkitee? Yaatina, alamiyaa bolla hintte pirddanawanttu gidoppe, ubbabaappe guus's'iaawaa pirddanaw danddaykkitee?

³ Ha de'uwaabay atto shin, ammaniyaawanttu kiitanchchatuwaa bolla pirddanawaa erikkitee?

⁴ Yaatina, hinttentta ha alamiyaa de'uwaabaw pirddaa golle buussay koshschoope, ammaniya Asay kad'eedda asaan pirddissanaw afitee?

⁵ Taani hinttentta yeellayanaw hawaa gay; hawaa gidanaw bessii? Hinttenttu gidдон ishatuwaa sigetsanaw danddayiyaa lo"o eranchcha Asay ittuunne baawee?

⁶ Shin itti ishay yekko ishaa pirddaa gollen mootiidde, he yewuwaa ammanenna asaan pirddissii?

⁷ Simmi ittuu ittuwaa mootiyaawe hintte gidдон de'ooppe, hewe hintte kunddeeddawaa bessee. Hewaappe hintte naak'ettiyaawenne c'imettiyaawe lo'ennee?

⁸ Shin hintte hintte huup'ew ittuu ittuwaa haray atto, hintte ishatuwaakka naak'itaanee c'immiitta.

⁹ Woy makkalanchchatuu S'oossaa kawutetsaa laattennawaa erikkitee? Balopite. Woshummanaw k'oppiyaawanttu woy eek'aw goyinniyaawanttu woy woshummiyaawanttu woy attumawaa gidiide, attumawaana gisiyaawanttu,

¹⁰ woy kayisatuu woy miishshaw yorattiyaawanttu woy matsottiyaawanttu woy asaa suntsaa bayzziyaawanttu woy bonk'k'iaawanttu S'oossaa kawutetsaa laattikkino.

¹¹ Hinttentuppekka itti itti Asay hewanttu mala. Shin Godaa Yesuusi Kiristtoosa suntsaaninne nu S'oossaa Ayyaanaan hintte meec'ettiide geeyyeeddita; k'ay s'illeeddita.

Hinttenttu Asatetsaa S'oossaa Bonchchoo Peeshshite

¹² Itti uray, «Taani koyyeeddabaa ubbaa ootsanaw danddayay» gaana danddayee. Shin ubbaykka taana maaddenna. Taani koyyeeddabaa ubbaa ootsanaw danddayay. Shin ayeenneekka taana mooddenna.

¹³ K'ay haraykka, «K'umay uluwaassa; uluukka k'umaassa» gee. Shin S'oossay uluwaakka k'umaakka d'ayissana. Asaa asatetsay Godaa Yesuusassappe attin, woshummaassa gidenna. Godaa Yesuusikka asaa asatetsaassa.

¹⁴ S'oossay Godaa Yesuusa hayk'uwaappe dentseedda; k'ay nuunakka hayk'uwaappe bare wolk'k'aan dentsana.

¹⁵ Hinttenttu asatetsay Kiristtoosa asatetsaana ittuwaa gidiyaawaa hintte erikkitee? Yaatina, taani Kiristtoosa asatetsaana ittuwaa gideeddawaa afaade, c'aaratti asatetsaana ittuwaa ootsanaw bessii? Bessena!

¹⁶ Woy c'aarattinna ittipetetsaa med'd'iyaa uray izinna itti asatetsaa gidiyaawaa erikkitee? Ayaw gooppe, S'oossaa mas'aafay, «Unttunttu laa'atuu itti asho gidana» yaagee.

¹⁷ Shin Godaanna ittipetetsaa med'd'iyaa uray ayyaanan aanana ittuwaa gidee.

¹⁸ Woshumaappe haakkite. Itti uray ootsiyaa hara nagaraa ubbay Aa asatetsaappe karenna de'ee; shin woshummiyaawe bare bollan nagaraa ootsee.

¹⁹ Woy hintte bollay S'oossay hinttenttoo immeedda hinttenttun de'iyaa Geeshsha Ayyaanay ak'iyaa geeshsha golliya gidiyaawaa erikkitee? K'ay hintte hintte huup'iaaassa gidikkita.

²⁰ Ayaw gooppe, S'oossay hinttentta gatiyaan shammeedda. Hewaa diraw, hintte asatetsaan Aa bonchchite.

7

Geluwaa Akaabaassi Ooshetteedda Ooshaanne Imetteedda Zaaruwaa

¹ Hinttenttu taw s'aafeedda yewoo attuma Asay mac'c'awuno bochchennentto lo"a.

² Shin woshumma gaasuwaa diraw, attuma asaw huup'iyaa huup'iyaa machchata de'uu. K'ay mac'c'a asawukka huup'iyaa huup'iyaa asinay de'o.

³ Asinay bare machchattiw asinatetsaan bessiyaabaa ootso; k'ay hewaadan, machchat-takka bare asinaw machchetetsaan bessiyaabaa ootsu.

⁴ Machchata bare asatetsaw goda gidukku; shin izi asinay goda. Hawaadankka, k'ay asinay bare asatetsaw godaa gidenna; shin Aa machchata goda.

⁵ Hinttenttu hintte giddon S'oossaa woosaan genc'c'anaw he wodiyaw zoretan diggettanaappe attin, ittuu ittuwaa diggoppite. Hinttenttu hinttentta naagenna diraw, Sees'aanay hinttentta paac'enndaadan, ittippe de'ite.

⁶ Shin taani hinttentta hewaa hintte dosowaadan hanite gayippe attin, azazikke.

⁷ Taani Asay ubbay taanaadan hanintto dosay. Shin S'oossay asaw huup'iyaa huup'iyaa dumma dumma imotaa immi wotseedda; ittoo hawaadan, k'ay yekkoo hewaadan immi wotseedda.

⁸ Hewaa diraw, taani machchatto akkibeennawanttunne asinay hayk'k'o mac'c'awanttu taanaadan c'oo de'iononto, untunttoo lo"a gay.

⁹ Shin amuwaan guudettiyaawaappe akkiyaawenne geliyaawe lo"a gidiyaa diraw, untunttu barenta naaganaw danddayana d'ayooppe, akkinonne gelino.

¹⁰⁻¹¹ Machchata bare asinaappe shaakettuppu. Shin shaakettooppenne gelennaan de'uu; woy bare asinaana sigettu. Asinaykka bare machchatto yeddoppo yaagaade, akkeeddawantanne geleeddawantta azazay. Shin hawaa azaziyaawe Godaappe attin, taana gidikke.

¹² Taani haratuwaa hawaadan gay; Godaa gidenna. Ammanenna machchata de'iyaa ammaniyaa Asay ooninne de'ooppe, Aa machchata aanana ittippe de'iyawaa I dosooppe, izo yeddoppo.

¹³ K'ay ammanenna asinay de'iyaa ammaniyaa machchata de'ooppe, izi asinay izinna ittippe de'iyawaa iza dosooppe, aappe shaakettuppu.

¹⁴ Ayaw gooppe, ammanenna asinay bare ammaniyaa machchattinna de'iide geeyy-eedda. K'ay ammanenna machchata bare ammaniyaa asinaana de'aade geeyyaaddu. Hewe baawentto, hinttenttu naanay tunaa; shin ha'i untunttu geeshsha.

¹⁵ Shin ammanennawe shaakettana koyyooppe shaaketto. Ammaniyaa machchatto gidina, woy asinaa gidina, hawaa mala yewuwaan k'ashettikkino. Ayaw gooppe, S'oossay nuuna sarotetsaan de'anaw s'eeseedda.

¹⁶ Ammaniyaa machchattee, neeni ne asinaa ashshaninttonne O eri? Woy ammaniyaa asinaw neeni ne machchatto ashshaninttonne O eri?

*S'oossay Hinttentta Koyro S'eesiyaa**Wode Hinttenttu De'iyaa Hanotaan De'ite*

¹⁷ Gidooppenne, Asay huup'iyaa huup'iyaa Goday aw immeeddawaadaaninne k'ay S'oossay barena s'eeseeddawaadan de'o. Hewe ammaniyaa asaa ubbaa taani tamaaris-seedda higgiiyaa.

¹⁸ Ooninne k'as's'aretti uttiide, S'oossaa ammaneeddawaa gidooppe, bare k'as's'araa mallaa diggoppo. K'ay ooninne k'as's'arettennan de'iidde, s'oossaa ammaneeddawaa gidooppe k'as's'arettoppo.

¹⁹ Ayaw gooppe, S'oossaa azazuwaa naaganaappe attin, k'as's'arettina k'as's'arettana d'ayina allaallii baawa.

²⁰ Asay huup'iyaa huup'iyaa S'oossay barena s'eesiyaa wode de'iyawaadan de'o.

²¹ S'oossay neena s'eesiyaa wode neeni ayile? Ayinne baawa; shin neeni ayiletetsaappe kesanaaw danddayooppe kesa.

²² Ayaw gooppe, ayile gidi utteedda asaa Goday s'eesooppe, I Goday ayiletetsaappe kesseedda asaa. Hawaadankka, ayile gidenna asaa Kiristtoosi s'eesooppe, I Kiristtoosa ayile.

²³ S'oossay hinttentta gatiyaan shammeedda. Asaa ayile gidoppite.

²⁴ Taanaadan ammaniyaawanttoo, Asay huup'iyaa huup'iyaa S'oossay Aa s'eesiyaa wode de'iyaa de'uwaadan, S'oossaanna de'o.

Geletti Aketibeennawanttubanne Am"etuwaabaw Ooshetteedda Ooshaa

²⁵ Wodoratoo Goday taana azazeeddabay baawa. Shin taani Godaw ammanetteedawaa gideedda diraw, aappe maarotetsaa akkeeddawaadan, hinttentta zoray.

²⁶ Simmi ha"i metoo taw hawe lo"a malatee; Asay hawaadan haniide de'ooppe lo"a.

²⁷ Neeni machchatto akka diggeeddawaa gidooppe, izo yeddanaaw koyyoppa. Machchatto akkabeenawaa gidooppe, akkanaaw koyyoppa.

²⁸ Shin neeni machchatto akkooppe, nagaraa ootsabeykka. Wodorattaakka asinaa gelooppe, nagaraa ootsabeykku. Shin akettiyaawanttoonni gelettiyaawanttoo untunttu de'uwaan wolk'k'ama metuu de'ee. Taani hinttentta he metuwaappe ashshanaw koyyay.

²⁹ Shin taanaadan ammaniyaawanttoo, taani giyaawe hawaa; wodii wureedda. Hawaappe sintsaw akkeedda asatuu, akkibeenna asaadan hanino.

³⁰ Yeekkiyaawanttu yeekkennawaadan, nashettiyaawanttu nashettennawaadan, sham-miyaawanttukka shammiide ayinne baynnawaadan,

³¹ ha alamiyaa de'uwaan maadettiyaawanttu ubbakka maadettennawaadan hanino. Ayaw gooppe, ha alamiyaa de'uu attiyaawaa.

³² Hinttenttu hirgennan de'anawaa taani dosay. Akkibeennawe Godaa nashechchanaw koyyiya diraw, Aa oosuwaabaa k'oppee.

³³ Shin akkeeddawe bare machchatto nashechchanaw koyyiya diraw, sa'aabaa k'oppee.

³⁴ Aa k'ofay shaaketteedda. Asinaa gelabeenna gellayatta bare ashuwaaninne bare shemppuwaan geeyyanaw koyyiya diraw, Godaa oosuwaabaa k'oppaw. Shin asinaa geleeddawunna bare asinaa nashechchanaw koyyiya diraw, sa'aabaa k'oppaw.

³⁵ Taani hawaa hinttentta maaddana mala gayippe attin, hinttentta d'ubbanaw giikke. Shin hintte bessiyaawaadan de'iidde, Godaa oosuwa hinttena immiide ootsana mala koyyay.

³⁶ Ooninne bare giigisseedda wodoratto akkiyaa wodii gakkina, barena naaganaw aw danddayettennaan is'sooppe, izo akko. I izo akkooppe, hewaan nagaray baawa.

³⁷ Shin I bare wozanaan minnooppe, akkenaan gam"ana danddayee. K'ay barena naagiide, bare giigisseedda wodoratto akkenaan gam"ana gooppe, ooninne wolk'k'antsennaan bare wozanaan k'ofaa k'achcheeddawaa gidooppe loytseedda.

³⁸ Hewaa diraw, wodoratto akkiyaa uray loytseedda; k'ay akkenawe ubbaa aatsi loytseedda.

³⁹ Asinaa geleedda mishiratta bare asinay de'eedda keenan aanana ittippe de'anaadan k'ashetta uttaaddu. Shin I hayk'k'ooppe, Godaa ammaniya asaa oonanne gidooppe, bare doseedda asinaa gelanaw danddayaw.

⁴⁰ Aa k'ofaa gidooppe, gelennaan de'antto, iza nashechchaan de'ana. K'ay taanan S'oossaa Ayyaanay de'iyawaa taani eray.

8

Eek'aw Yarshshetteedda K'umaabaa

¹ Eek'aw yarshsheedda k'umaabaa gidooppe, nuuni ubbaykka ereetto. Eray otorsee; shin siik'uu ammanuwaan dichchee.

² Ooninne barew ittibaa eriyaawaa malatooppe, I biro eranaw bessiyaawaa eribeenna.

³ Shin ooninne S'oossaa siik'ooppe, S'oossay Aa eree.

⁴ Hewaa diraw, eek'aw yarshsheedda k'umaa muussaabaa gidooppe, eek'aa ubbay alamiyaan ayaanne gidennawaanne, itti S'oossappe attin, haray baynnawaa nuuni ereetto.

⁵ Ayaw gooppe, c'ora s'oossatuunne c'ora godatuu de'iino. Shin haray atto, saluwaan gidina sa'aan gidina, s'oossatuwaa geetettiyaawanttu de'ooppekkaa,

⁶ ubbabaa med'deeddawe nuuni aw de'iyawe, itti S'oossay, Aawuu, nuw de'ee. K'ay ubbabay aan med'etteeddawenne nuuni aan de'iyawe itti Goday, Yesuusi Kiristtoosikka nuw de'ee.

⁷ Shin ha eray asaa ubbaw de'enna. Itti itti asatuu eek'aa dooyeedda diraw, ha"i gakkanawukka, «Eek'aw yarshsheedda k'umaa» yaagiidde miino. K'ay untunttu wozanay shuga gideeddawaan, untunttoo ha k'umaan tuneeddawaa malatee.

⁸ Shin k'umay nuuna S'oossaakko shiik'anaadan maaddenna. Nuuni maana d'ayinttokka nuw ayinne pac'c'enna; mooppenne nuw ayinne gujettenna.

⁹ Shin hawe hintte hintte dosowaadan haniyaawe shugo ammanuwaanna de'iyawantta nagaraan yeggenna mala naagettite.

¹⁰ Ayaw gooppe, neeni eranchchay eek'aw yarshsheedda k'umaa maanaw eek'aa goliyaan utteedda wode, shugo ammanuwaanna de'iyaa itti Asay neena be'ooppe, eek'aw yarshsheedda k'umaa I maanaw Aa wozanay k'oppenneeyee?

¹¹ Hewaa gidooppe ha shugo ammanuwaanna de'iyaa ne ishay, Kiristtoosi Aa diraw hayk'k'eeddawe, ne eraan bayee.

¹² Hawaadankka, hintte hintte ishaturaa naak'k'iyawaaninne untunttu shugo wozanaa maytsiyaawaan Kiristtoosa naak'k'iita.

¹³ Hewaa diraw, k'umay ammaniyaa ta ishaa d'ubbiyaawaa gidooppe, Aa d'ubbenna mala, ta de'iyaa laytsaan mulekka ashuwaa miikke.

9

Yesuusi Kiitteeddawanttoo De'iyaa Maataanne

Unttuntu Ootsanaw Bessiyaabaa

¹ Taani ayiletsays baynna asaa gidikkita? Yesuusi kiitteeddawaa gidikkita? Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa be'abeykkita? Hinttenttu taani Godaw ootseedda ta oosuwaappe beetteeddawantta gidikkiteeyee?

² Taani haranttoo Yesuusi kiitteeddawaa gidana d'ayooppekka, hinttenttoo Yesuusi kiitteeddawaa gidiaawe eretteeddawaa; ayaw gooppe, taani Godan Yesuusi kiitteeddawaa gidiaawoo hintte markka.

³ Taana boriyaawanttoo taani immiyaa zaaruu hawaa.

⁴ Maanawunne ushanaw nuw maati baawee?

⁵ Yesuusi kiitteedda haratuwaadaaninne Godaa ishatuwaadan, P'es'iroosawaadan, eeno giyaa machchatto ittippe akkiide baanaw nuw maatay baawee?

⁶ Woy nu de'oo ootsiidde baas'etanaw bessiyaawe taananne Barnaabaasa s'alalee?

⁷ Ay wodenne bare miishshaa miidde, wotaadaratetsaa ootsiyaawe oonee? Woy woyniyaa turaa tokkiide, Aa ayfiyaa meennawe oonee? Woy miizza wudiya heemmiidde, he miizza wudiyaappe maatsaa ushennawe oonee?

⁸ Taani hawaa asaa k'ofaa s'alalaan gaytaa? Woy higgii k'ay hawaa geennee?

⁹ Ayaw gooppe, Muse Higgiiyan, «Katsaa yed'd'iyaa mehiyaa doonaa k'achchoppa» geetet-tiide s'aafetteedda. S'oossay mehiyaabaa k'oppiide hawaa gii?

¹⁰ Woy I hewaa giyaawe mulekka nu diraassa gidennee? Tumakka nu diraw s'aafetteedda; goshiyaa bitaniikka katsaa bukkiyaa bitaniikka, «Taana gakkiiyaawaa akkana» yaagiidde ootsanaw bessee.

¹¹ Nuuni hintte gidдон ayaanaa yewuuaa zereeddawantta gidiide, nu ashoo maado gidiaawaa hinttentuppe c'akkooppe darobee?

¹² Haratuu hewaa hinttentuppe akkanaw untunttoo maatay de'ooppe, nuw untuntuwaappe aad'd'iyaa maatay baawee?

Shin nuuni Kiristtoosa mishiraachchuwa k'aalaw d'ubo gidennaadan, ubbabaa genc'c'iyawaappe attin, he maataan go"ettibeykko.

¹³ Geeshsha Golliyaan ootsiyaa asatuu barenttu k'umaa Geeshsha Golliyaappe akkiyaawaa erikkitee? K'ay yarshshiyaasaan ootsiyaawanttu yarshshuwaappe akkiyaawaa erikkitee?

¹⁴ Hawaadankka, k'ay mishiraachchuwa k'aalaa odiyaawanttu barenttu de'oo koshshiyaabaa aappe demmanaadan, Goday azazeedda.

¹⁵ Shin taani ha maataa ubbaan ayinne go"ettibeykke. Taani hawaa s'aafeddawe hewaa mala maatay taw de'anaw bessee yaagiyaawaana gidenna. Ayaw gooppe, ta c'ee'uwaa ooninne mela kessiyaawaappe hayk'k'iyawe taw lo"a.

¹⁶ Mishiraachchuwa k'aalaa odanaw taani azazetta utteedda diraw, Aa odooppekka taw c'ee'ettiyaabay baawa. Mishiraachchuwa k'aalaa odennaan aggooppe, taw aayyero.

¹⁷ Ayaw gooppe, taani hawaa dosaade ootsooppe, taw woytay de'ee. Shin taani dosen-naan is's'ooppekka, mishiraachchuwa k'aalaa diraw hadaraa S'oossay taw immeedda.

¹⁸ Yaatina, ta woytay ayee? Mishiraachchuwa k'aalaa odaadde, taw wonggalaan de'iyaa kumentsaa maataan go"ettennan, mishiraachchuwa k'aalaa c'oo odiyaawaa.

¹⁹ Taani oossinne ayile gidikke shin, c'oratuwa zaaranaw taana ubbaw ayile kessaad.

²⁰ Taani Ayihudatuwa zaaranaw untuntunna untuntta gidaade de'aaddi. Ta huup'ew higgiiyaappe garssanna de'ikke. Shin higgiiyaappe garssanna de'iyaaawantta zaaranaw higgiiyaappe garssanna de'iyaa asaa mala gidaaddi.

²¹ Taani higgii bayna asatuwaana de'aadde, higgii baynna asaadan hanaad. S'oossaa higgii de'ayina gidenna. Shin higgii baynnawantta zaaranaw, Kiristtoosa higgiiyaappe garssanna de'aaddi.

²² Taani ammanuwaan daaburiyaawantta zaaranaw, untunttu mala gidaaddi. Taani ay ogiyaaninne amareeda asatuwaana ashshanaw, ubbaa asatuwaana ubbabaan untunttu mala gidaaddi.

²³ Taani mishiraachchuwa k'aalaa anjuwaa shaakkanaw, mishiraachchuwa k'aalaa diraw, ubbabaa ootsay.

²⁴ Wotsaan s'oonana giide wos's'iyaa ubbay ittippe wos's'ee. Shin ittuwaa s'alalay woytaa akkiyaawaa erikkitee? Hawaadan hinttentukka woytaa akkanaw wos's'ite.

²⁵ Kaassaw barena giigissiyaa ooninne ubbabaan barena naagee. Asay hewaa daaburiyaawe s'ooneddawoo imettiyaa bayiyyaa kalachchaa demmanaassa. Shin nuuni daaburiyaawe med'inaw de'iyawaanne bayenna kalachchaa demmanaassa.

²⁶ Hewaa diraw, taani k'ofi bayinnaan wos'siyaawaadan wos'sikke. C'arkkuwaa yimp-piyaa asaadankka c'oo olettikke.

²⁷ Shin taani haranttoo odeeddawaappe guyyiyaan, ta huup'ew woytaappe attena mala, ta asatetsaa naagettanaadan ootsay.

10

Eek'aw Goyinnanaw Bessena

¹ Hewaa bollan taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hintte hawaa erana mala koyyay. Nu aawotuu ubbay shaariyaappe garssanna de'eeddino; ubbaykka abbaa gidonna pin-needdino.

² Unttuntu ubbay Mussenna ittippe gidanaw, shaariyaaninne abbaan s'ammak'etteeddino.

³ Unttuntu ubbay he itti ayaanaa k'umaa meeddino.

⁴ K'ay ubbaykka he itti ayaanaa ushshaa usheeddino. Ayaw gooppe, unttuntu barentta kaaletsiyaa ayaanaa zaallaappe pulitowaa usheeddino; he zaallaykka Kiristtoosa.

⁵ Shin S'oossay untuntuppe dariyaa baggatuwaan nashettiibeenna diraw, unttuntu anhay Asay bayinna saan laaletteedda.

⁶ Unttuntu iitabaa amotteeddawaadan, nu wozanay k'ay iitabaa amuwaappe naaget-tanaadan, hewe ubbay nuw timirtte gideedda.

⁷ S'oossaa mas'aafay, «Asay maanawunne ushanaw utteeddino; k'ay duroo denddi ek'keeddino» yaagiyawaadan, untuntuppe ittuu ittuu eek'aw goyinneeddawaadan, hintte goyinnoppite.

⁸ Unttuntuppe ittuu ittuu woshummeeddawaadan, nuuni woshumanaw bessena. Hewaa gaasuwaan untuntuppe itti gallassi laatamanne heezzu sha'ay hayk'keedda.

⁹ Unttuntuppe ittuu ittuu Godaa paac'ciide, shooshshaan duketti hayk'keeddawaadan, nuuni Kiristtoosa paac'c'anaaw bessena.

¹⁰ Unttuntuppe ittuu ittuu zuuzummina, wod'iyaa kiitanchchaan untunta d'ayisseeddawaadan zuuzummoppite.

¹¹ Hawe ubbay haratoo timirtte gidanaadan unttuntu bolla gakeedda. K'ay nuuna wodiya wurssetsay gakkana mateeddawannta seeranaw s'aafetteedda.

¹² Hewaa diraw, minna ek'k'aad giide k'oppiyaa uray ooninne kundennaadan, barena naago.

¹³ Hinttentta gakkiiyaa paac'ii, asaa ubbaa gakkiiyaa paac'iyaa malappe attin, ayinne dummatenna. Hinttenttu wolk'k'ay danddayaawaappe aad'd'iyaa paac'yaan hintte paac'ettanaw koyyenna S'oossay ammanetteedawaa. Shin hinttentta paac'ii gakkiiyaa wode, he paac'iyaa I hinttentta danddayissana. K'ay he paac'yaappe hinttenttu kesiyaa ogiyaakka I immana.

¹⁴ Hewaa diraw, ta dosiyaawanttoo, eek'aw goyinnoppite.

¹⁵ Hinttenttu wozanaama asaa gideedda diraw, taani hinttenttoo oday. Taani giyaawaa hintte pirdidite.

¹⁶ Nuuni S'oossaa galatiide shaakkiiyaa anjuwaa s'uu'ay Kiristtoosa suutsaana ittip-petetsay de'iyawaa gidennee? K'ay nuuni mentsiyaa ukitsay Kiristtoosa ashuwaana ittipetetsay de'iyawaa gidennee?

¹⁷ Itti ukitsay de'iyaa diraw, nuuni c'ora gidoopekka, itti asatetsaa. Ayaw gooppe, nuuni ubbaykka he itti ukitsaa shaaketteetto.

¹⁸ Israa'eeliyaa asaa s'eellite. Yarshshuwaa miyaawanttu yarshshiyaasaana ittipetetsay de'iyawantta gidikkino?

¹⁹ Simmi taani waagaytaa? Eek'aw yarshshetteedda k'umay maaddii woy eek'ay maad-dii?

²⁰ Maaddenna; shin taani giyaawe S'oossaa ammanenna asatuu iita ayyaanatoo yarshshiyaawaappe attin, S'oossaw yarshshikkino. Iita ayyaanatuwaana hintte ittippe zuppeta mala, taani koyyikke.

²¹ Godaa s'uu'aappe ushiidde k'ay iita ayyaanatuwaa s'uu'aappe ushanaw hintte dand-daykkita. Godaa gaytaappe hintte gishettiide k'ay iita ayyaanatuwaa gaytaappe maanaw danddaykkita.

²² Hewaa ootsiide nuuni Godaanna s'iinottanaw koshshii? Nuuni aappe minneettoo?

²³ Hintteppe ittuu ittuu, «Ubbabaa ootsanaw taana diggiyaabay baawa»; shin ubbabay maaddenna. «Ubbabaa ootsanaw diggiyaabay baawa; shin ubbabay geeshshenna» yaagiino.

²⁴ Ooninne hara asaa maaddiyaabaa k'oppooppe attin, haray atto ittuunne barena maaddiyaabaa k'oppoppo.

²⁵ Geyaan as'aare taraan zal"ettiyya ashuwaa hintte wozanaa k'ofaan, ayinne sid'ennaan miite.

²⁶ Ayaw gooppe, alamiinne aan de'iyaaabay ubbay Godaabaa.

²⁷ Itti ammanenna Asay hinttentta imatsa ootsi shoobbanaw s'eesina baanaw koyyoooppe, hintte wozanaa k'ofaan, ayinne sid'ennaan hintte sintsa I aatsiyaabaa ubbaa miite.

²⁸ Shin iti uray hinttenttoo, «Hawe eek'aw yarshsheeddawaa» gooppe, he hinttenttoo odeedda bitaniyaa dirawunne k'ay hintte wozanaa k'ofaa diraw, he k'umaa mooppite.

²⁹ Taani giyaawe ne wozanaa k'ofaa diraassa gidenna; shin yekko bitaniyaa wozanaa k'ofaa diraassa.

Taani ta hananaw danddayiyaa ta hanotaa hara asaa wozanay ayaw pirdii?

³⁰ Taani S'oossaa galataade k'umaa mooppe, S'oossaa galataade meedda k'umaw ayaw borettaytaa?

³¹ Simmi hintte ayaanne mooppe, woy ayaanne ushooppe, woy hintte ayaanne ootsooppe, ubbabaa S'oossaa bonchchoo ootsite.

³² Hinttenttu Ayihuda asatoo woy Giriike asatoo woy S'oossaa ammaniyaawanttoo d'ubo gidoppite.

³³ Taani k'ay c'oratu attana mala, untunttu ubbaa maaddanaadaanippe attin, ta huup'ew maaduwa koyyennaan, asaa ubbaa ubbabaan nashechchiyaawaadan, hinttenttukka hewaada ootsite.

11

¹ Taani Kiristoosa leemisuwaa kaalliyawaadan, hinttenttukka tawaa kaallite.

Asay Ittippe Woossiyya Wode De'anaw Bessiyaa Wogaa

² Taanaadan ammaniyaawanttoo, hintte ubbabaan taana hassayiyaa dirawunne, wogaa taani hinttenttoo immeeddawaadan, hintte minisiide naagiyya diraw, hinttentta galatay.

³ Shin Kiristoosi attumawaa ubbaw huup'e gidiyaawaa, attuma Asay mac'c'a asaw huup'e gidiyaawaanne k'ay S'oossay Kiristoosaw huup'e gidiyaawaa hintte erana mala koyyay.

⁴ S'oossaa woosiidde, woy timbbitiyaa odiiidde, bare huup'iyaa gooziyaa attuma Asay ubbay Kiristoosa toochchee.

⁵ K'ay S'oossaa woossaade woy timbbitiyaa odaadde, bare huup'iyaa goozenna mac'c'awunna bare asinaa toochchaw; ayaw gooppe, iza bare huup'iyaa meedetta diggooninna itti mala.

⁶ Mac'c'awunna bare huup'iyaa goozana d'ayooppe, k'ans'sissu. Shin iza bare huup'iyaa k'ans'sissanawe woy meedissanawe pokkooppe, bare huup'iyaa goozu.

⁷ Attumawe S'oossaa leemisuwaanne bonchchuwa gidiyaa diraw, bare huup'iyaa goozanaw bessena; shin mac'c'awunna attumawoo bonchcho.

⁸ Ayaw gooppe, mac'c'awunna attumawaappe beettaadduppe attin, attumawe mac'c'awunippe beettiibeenna.

⁹ Ayaw gooppe, mac'c'awunna attumawaa diraw med'ettaadduppe attin, attumawe mac'c'awuni diraw med'ettiibeenna.

¹⁰ Hewaa diraw, mac'c'awunna bare asinaa ayissuwaappe garssanna de'iyawaa erisanawunne kiitanchchatuwa diraw, izi huup'iyaa gooziyaa de'anaw bessee.

¹¹ Shin Godaan mac'c'awunna attumawe baynnaan de'ukku; attumawekka mac'c'awunna baynnaan de'enna.

¹² Ayaw gooppe, mac'c'awunna attumawaappe med'etteeddawaadan, k'ay attumawekka mac'c'awunippe yeletteedda. K'ay ubbabaykka S'oossaaappe yee.

¹³ Hinttenttu hintte huup'ew pirdidite. Mac'c'awunna bare huup'iyaa goozennaan S'oossaa woossanaw bessii?

¹⁴⁻¹⁵ Attumawe bare huup'iyaa dichchooppe, aw pokko. Shin mac'c'awunna bare huup'iyaa dichchooppe, iziw bonchcho gidiyaawaa haray atto, med'etenttonne hinttentta tamaarissennee? Ayaw gooppe, mac'c'awuni huup'ii izo kammanaw iziw imetteedda.

¹⁶ Shin ooninne ha yewuwaan palumettanaw koyyoooppe, nuw gidina woy S'oossaa ammaniyaawanttoo gidinakka, hawaappe hara wogay baawa.

*Godaa Kawuwaa Akkiyaa Wogaa**(Mat. 26:26-29; Mar. 14:22-25; Luk'. 22:14-20)*

¹⁷ Hintte shiik'iyaa we iitabaassappe attin, lo"obaassa gidenna diraw, taani ha azazuwaa immaadde hinttentta galatikke.

¹⁸ Shin hintte woosa gollen shiik'iyaa wode, hintte gidдон p'alk'k'etsay de'iyawaa taani sisay. K'ay hewe itti baggana tuma gidiyaawaa ammanay.

¹⁹ Ayaw gooppe, hintte matan ammanetteedawanttu k'onc'ci erettana mala, hintte gidдонkka k'ay shaakuu de'anaw bessee.

²⁰ Hewaa diraw, hintte ittippe shiik'iyaa wode, hintte shiik'uu Godaa kawuwaa maanaassa gidenna.

²¹ Ayaw gooppe, hintte k'umaa miyaa wode, ubbay huup'iyaan huup'iyaan barewaa barewaa miyaa diraw, ittuu koshattee; ittuu k'ay matsottee.

²² Maanawunne ushanaw hinttenttoo gollii baawee? Woy S'oossaa woosa golliyaa kad'iitee? K'ay ayinne baynnawanta yeellayiiitee? Taani hinttentta waagoo? Ha yewuwaan taani hinttentta galatoo. Galatikke.

²³ Ayaw gooppe, taani k'ay hinttenttoo immeedda timirttiyaa Godaappe akkaad. Godaa Yesuusi untunttu Aa aatsiide immeedda k'amma daabbuwaa akkiide,

²⁴ S'oossaa galateedda; daabbuwaa mentsiide, «Heytte; miite. Hawe hintte gishshataw barena immeedda ta ashuwaa. Hawaan taana k'oppite» yaageedda.

²⁵ Hawaadankka, kawuwaa miide simmina, s'uu'aa k'ay akkiide, «Hawe s'uu'ay ta suutsaan taani c'aak'keedda ooratsa c'aak'uwaa. Hinttenttu aappe usheedda wode ubbaan hewaan taana k'oppite» yaageedda.

²⁶ Ayaw gooppe, hintte ha daabbuwaa meedda wode ubbaaninne ha s'uu'aappe usheedda wode ubbaan Goday yaana gakkanawukka, Aa hayk'uwaa odiita.

²⁷ Hewaa diraw, bessenaan de'iidde Godaa daabbuwaa miyaawe, woy Godaa s'uu'aappe ushiyaawe ooninne Aa ashuwaanne Aa suutsaa ac'otee.

²⁸ Shin Asay bare huup'iyaa paac'c'o. Yaatiide daabbuwaa mo. S'uu'aappekka usho.

²⁹ Ayaw gooppe, Godaa ashuwaa shaakkiide erennaan daabbuwaa miyaawenne s'uu'aappekka ushiyaawe bare huup'ewaa pirdaa meennee ushee.

³⁰ Hewaa diraw, hintte gidдон c'oratuu daaburanchchanne hargganchcha gideeddino; k'ay unddenneedawanttu hayk'keeddino.

³¹ Shin nuuni nu huup'iyaa tumu paac'c'eeddentto, S'oossay nuuna pirdenna.

³² Nuuni pirdettiyyaa wode, ha alamiyaanna ittippe pirdettenna mala, Goday nuuna seeree.

³³ Hewaa diraw, taanaadan ammaniyaawanttoo, Godaa kawuwaa maanaw hintte shiik'iyaa wode, ittuu ittuwaa naagite.

³⁴ Ooninne koshatteeddawaa gidoooppe, ittippe shiik'iyaa wode S'oossaa pirdan hintte gelenna mala, bare soyin mo.

Atteeddawaa taani yaa baade giigissana.

12*Geeshsha Ayaanaa Imotatuwaa*

¹ Taanaadan ammaniyaawanttoo, Geeshsha Ayaanaa imotaabaa hintte eranaw koyyay.

² Hinttenttu S'oossaa ammanenna wode, ubbaa wode kaalliyaa waadankka, haasayenna eek'atuwaakko hintte beeddawaa eriita.

³ Hewaa diraw, S'oossaa Ayyaanay kaaletsiyaa Asay ooninne, «Yesuusi shek'etto» yaagiide haasayennawaanne k'ay Geeshsha Ayyaanay kaaletsooppippe attin, haray atto itti asayenne, «Yesuusi Godaa» gaanaw danddayennawaa taani hinttentta erissay.

⁴ Ayaanaa imotay duma duma; shin immiyaa Ayyaanay ittuwaa.

⁵ K'ay ootsiyaa oosuu duma duma; shin Goday ittuwaa.

⁶ Oosuwaa ootsanaw duma duma ogii de'ishshin, he ootsiyaa ogiyaa ubbaa asaa ubbaw k'onc'c'issiyaa S'oossay ittuwaa.

⁷ Shin asaa ubbaa maaddanaw, Geeshsha Ayaanaa k'onc'c'issiyaa wolk'k'ay ubbaw huup'iyaan huup'iyaan imetteedda.

⁸ Ayaw gooppe, Geeshsha Ayyaanay ittoo aad'o eratetsaa haasayaa immeedda; k'ay ittoo eratetsaa haasayaa immeedda.

⁹ He Geeshsha Ayyaanay ittoo ammanuwaa immiide, yekkoo hargganchchaa patsiyaa wolk'k'aa immeedda.

¹⁰ Geeshsha Ayyaanay ittoo malaataa ootsiyaa wolk'k'aa immiide, ittoo timbbitiyaa odiyaa wolk'k'aa immeedda. Ittoo ayyaanatuwaa gidduwaan de'iyaa dummatetsaa eriyaa wolk'k'aa immiide, ittoo dumma dumma k'aalaan haasayiyaa wolk'k'aa immeedda. K'ay ittoo dumma dumma k'aalaan haasayeeddawaa billiyaa wolk'k'aa immeedda

¹¹ Shin ha ubbabaa ootsiyaawe he itti Geeshsha Ayaanaa. Asaa ubbaw I bare koyyiyaawaadan, dumma dumma imotaa shaakki shaakkiide immeedda.

Itti Bollaana De'iyaa Dumma Dumma Asatetsatuwaa

¹² Kiristtoosi c'ora asatetsatu de'iyaa itti bollaa mala. Bollay c'ora asatetsatuwaappe med'etteeddawaa gidooppekka, itti bollaa.

¹³ Ayaw gooppe, nuuni Ayihuda asaa gidooppenne woy Giriike asaa gidooppe, woy ayile gidooppenne woy womaanno gidooppe, ubbay itti Geeshsha Ayyaanaan itti bollaa gidanaw s'ammak'etteeddo. K'ay nuuni ubbay itti Geeshsha Ayaanaa usheeddo.

¹⁴ Ayaw gooppe, bollaw asatetsay c'ora gidiyaawaappe attin, ittuwaa gidenna.

¹⁵ Gedii, «Taani kushiya gidenna diraw, bollaa k'ommo gidikke» gooppe, I hewaa giyaawe bollaa k'ommo gidiyaawaa digganee?

¹⁶ Haytsaykka, «Taani ayfiyaa gidenna diraw, bollaa k'ommo gidikke» gooppe, I hewaa giyaawe bollaa k'ommo gidiyaawaa digganee?

¹⁷ Bollay ubbay ayfiyaa s'alalaa gidintto, wootiide sisanaw danddayii? K'ay bollay ubbay haytsaa s'alalaa gidintto, wootiide singganaw danddayii?

¹⁸ Shin S'oossay bare koyyeeddawaadan, bollaa asatetsatuwaa ittuwaa ittuwaa bolla wotseedda.

¹⁹ Ubbay itti k'ommo gidintto, bollay hak'an de'anee?

²⁰ Shin asatetsatu c'ora gidooppekka, bollay ittuwaa.

²¹ Ayifii kushiya, «Neeni taana koshshakka» gaanaw danddayenna. Woy k'ay huup'ii gedatuwaa, «Hinttenttu taana koshshikkita» gaanaw danddayenna.

²² Shin laafa malatiyaa bollaa asatetsatu loytsi koshshiyaawantta.

²³ Bollaa asatetsatuwaappe bonchchettennawantta nuw malatiyaawantta nuuni loytsi bonchcheetto. K'ay nuuna yeellayiyaa bollaa asatetsatuwaakka loytsi bonchcheetto.

²⁴ Nu bollaappe beettiyaa baggaw mayuu koshshenna; shin pokkiyaa bagga asatetsatuwaa loytsi mayzzanaadan, S'oossay asatetsaa ittippe gatseedda.

²⁵ Bollaa asatetsatu ittuu ittoo itti mala k'ofaa k'oppaanaappe attin, bollaana dummatetsay de'anaw bessena.

²⁶ Bollaa asatetsatuwaappe ittuu seelettooppe, bollaa asatetsatu ubbaykka aanana seelettiino; bollaa asatetsatuwaappe ittuu bonchchettiooppe, bollaa asatetsatu ubbay aanana nashettiino.

²⁷ Hinttenttu ubbay Kiristtoosa bollaa; k'ay huup'iyaaan huup'iyaaan hintte ubbaykka Aa bollaa asatetsatuwaa.

²⁸ S'oossay woosa gollen itti itti asatuwaa, koyruwaan Yesuusi kiitteeddawantta, laa'entsuwaan nabatuwaa, heezzentuwaan tamarissiyaawantta, hewaappe guyyiyaan, malaataa ootsiyaawantta, hewaappe guyyiyaan, patsiyaa wolk'k'ay de'iyaaawantta, maaddiyaawantta, woosa golliya ayissiyaawantta dumma dumma k'aalaan haasayiyaawantta ootseedda.

²⁹ Ubbatuu Yesuusi kiitteeddawanttee? Ubbatuu nabatee? Ubbatuu tamarissiyaawanttee? Ubbatuu malaataa ootsiino?

³⁰ Ubbaw patsiyaa wolk'k'ay de'ii? Ubbatuu dumma dumma k'aalaan haasayiino? K'ay dumma dumma k'aalaan haasayeeddawaa ubbatuu billiino?

³¹ Shin ubbaappe aad'd'iyaa imotaa loytsi koyyite.

K'ay ubbaappe loytsi aad'd'iyaa ogiyaa taani hinttentta bessana.

13

Tumu Siik'uwaa

¹ Taani asaa k'aalaaninne kiitanchchaa k'aalaan haasayooppekka taw siik'uu d'ayooppe, ta haasayay c'oo waassiyaa dawalaa mala; woy k'olc'c'akattiyaa s'inaas'iliyaa mala.

² Nabetetsaa imotay taw de'ooppekka, taani geemmeedda yewuwaa ubbaanne eratetsaa ubbaa erinttokka, k'ay deriyaa dentsi diggiyaa ammanuu taw de'ooppekka, siik'uu d'ayooppe, taani ayaanne gidikke.

³ Taw de'iyaaawaa ubbaa hiyyeesatuwaa mizanaw imminttokka haray atto, ta bollaa tamaan guddanaw aatsa imminttokka siik'uu d'ayooppe, taana ayinne maaddenna.

⁴ Siik'uu danddayanchchaa. Siik'uu keekkee. Siik'uu k'anaatenna. C'ee'ettenna; k'ay otorettenna.

⁵ Siik'uu barew bessenawaa ootsenna; Uuzeetenna; Yilotenna; Siik'uu naak'etteeddawaakka paydenna.

⁶ Siik'uu tumatetsaan nashettiyaawaappe attin, wordduwaan nashettenna.

⁷ Siik'uu ubbabaa danddayee. Ubbabaykka hananawaa giide, nashechchaan naagee. Ubbabaan genc'c'ee.

⁸ Siik'uu mulekka d'ayenna. Shin nabetetsaykka attana. Dumma dumma k'aalaan haasayiyaawekka attana. Eratetsaykka d'ayana.

⁹ Ayaw gooppe, nuuni eratetsaappe pac'aa ereetto; timbbitiyaappekka pac'aa odeetto.

¹⁰ Shin kumentsaa gideeddawe yiyaa wode, pac'ay d'ayana.

¹¹ Taani na'atetsaan de'iyaa wode, na'aadan haasayay. Na'aadan k'oppay. K'ay na'aadankka akeekay. Wodalla gideedda wode, na'atetsaa hanuwaa aggaad.

¹² Nuuni ha'i be'iyaaawe masttootiyen be'iyaa lem"i lem"iyaa malaa mala; shin he wode nuuni nu ayfiyaan k'onc'c'iyaaan be'ana. Ha"i taani eratetsaappe pac'aa eray; shin S'oossay taana wurssiide eriyaawaadan, he wode taanikka wurssa erana.

¹³ Shin hewaa gidoope, ammanuu, hananawaa giide nashechchaan naagiyaawenne siik'uu, hawanttu heezzatuu minniide de'iino. Hawanttuppe aad'd'iyaaawe siik'uwaa.

14

Geeshsha Ayaanaa Imotaanne Unttuntu Maaduwa

¹ Siik'uwa kaallite. Ayaanaa imotaakka loytisi koyyite. Shin ubbaappe aatsiide, nabetet-saa koyyite.

² Ayaw gooppe, dumma dumma k'aalaan haasayiyya uray S'oossaw haasayeepppe at-tin, asaw haasayenna. Ayaw gooppe, I haasayiyaawaa ooninne akeekena. Shin asaw k'onc'c'ibeenna yewuwaa Ayaanaa wolk'aaan haasayee.

³ Shin nabii asaa maaddanaw, zoranawunne minisanaw asaw haasayee.

⁴ Dumma dumma k'aalaan haasayiyya uray barena maaddee. Shin nabii woosa golliyya maaddee.

⁵ Hinttenttu ubbay dumma dumma k'aalaan hasayaanawaa taani dosay. Shin nabetet-saa hewaappe aatsaade dosay. Ayaw gooppe, dumma dumma k'aalaan haasayiyaawe he haasayeeddawaa woosa golliyya maaddanaw billiyya Asay d'ayoooppe, dumma dumma k'aalaan haasayiyaawaappe nabetetsay aad'd'ee.

⁶ Shin taanaadan ammaniyaawanttoo, ha"i taani hinttenttukko baade, dumma dumma k'aalaan haasayaadde, sas'aan woy eratetsaan woy nabetetsaan woy tamarissiyaawaan hinttenttoo odana d'ayoooppe, taani hinttentta ayaa maaddaytaa?

⁷ Haray atto, shemppuu baynnabay suusulliyaa gidina woy diitsaa gidina kaa'iidde, bare kaassaa dummatetsaa erissana d'ayoooppe, suusulliyaa punnooppenne, woy diitsaa diis's'ooppe, Asay wootiide eranee?

⁸ K'ay s'urumbbaa waasuu loytisi erettana d'ayoooppe, olaw oonee giigettanawee?

⁹ Hawaadankka, k'ay dumma dumma k'aalaan hintte haasayiyaawe k'onc'c'e giden-naan d'ayoooppe, hintte haasayiyaawaa Asay wooti akeekanee? Ayaw gooppe, c'arkkoo hintte haasiyiita.

¹⁰ Ha alamiyaan c'ora k'aalay de'ee; shin biletsay baynna k'aalay ittuunne baawa.

¹¹ Shin itti Asay haasayiyya k'aalaa taani erana d'ayoooppe, he haasayiyaawe taw imatsaa giidee; taanikka aw imatsaa giday.

¹² Hawaadankka, k'ay Geeshsha Ayaanaa imotaa hintte akkanaw loytisi koyyiyaawantta gidiyaa diraw, woosa golliyya dichchanaw maaddawaa ubbabaappe aatsiide koyyite.

¹³ Hewaa diraw, dumma dumma k'aalaan haasayiyaawe bare haasayeeddawaa bil-lanaw danddayana mala, S'oossaa woosso.

¹⁴ Ayaw gooppe, taani dumma dumma k'aalaan S'oossaa woosoooppe, ta ayyaanaykka woossee; shin ta garssa k'ofay ayinne go"ettenna.

¹⁵ Yaatina, taani wootoo? Taani ta ayyaanan S'oossaa woosana; k'ay ta k'ofankka S'oossaa woosana. Ta ayyaanan yes's'ana; k'ay ta k'ofankka yes's'ana.

¹⁶ Hewaa gidana d'ayoooppe, neeni ne ayaanaa s'alalaan S'oossaa galatiyaawaa gidoooppe, he sa'aan neeni giyaawaa erenna Asay neeni S'oossaa galatiyaawaa erennaan, neeni galateeddawaan wootiide, «Amen"i» gaanee?

¹⁷ Neeni S'oossaa galatiyaawe lo"aa; shin hewe yekko bitaniyaa maaddenna.

¹⁸ Taani dumma dumma k'aalaan hintte ubbaappe aatsaade haasayiyya diraw, S'oossaa galatay.

¹⁹ Shin taani woosa gollen haratuwaa tamarissanaw dumma dumma k'aalaan tammu sha'a k'aalatuwaa haasayiyaawaappe ichcheshu k'aalatuwaa ta wozanaa k'ofaan haasayanaw dosay.

²⁰ Taanaadan ammaniyaawanttoo, hintte iita yewuwaan guutsa naanaa mala gidanaappe attin, k'ofaan guutsa naanaa mala gidoppite; hintte garssa k'ofaan wozanaa-matuwaa gidite.

²¹ S'oossaa Mas'aafan,
«Goday, «Taani ha asaw,
dumma dumma k'aalaan haasayiyya asaaninne,
imatsatuwaa doonaan haasayana.
Shin hewankka,
taani giyaawaa untunttu sisikkino, yaagee»
geetettiide s'aafetteedda.

²² Simmi dumma dumma k'aalaan haasaayiyaawe ammanennawanttoo malaataa gidiyaawaappe attin, ammaniyaawanttoo malaataa gidenna. K'ay nabatuwaappe haasayettiyaawe ammaniyaawanttoo malaataa gidiyaawaappe attin, ammanennawanttoo malaataa gidenna.

²³ Hewaa diraw, ammaniya Asay ubbay ittippe shiik'iide, k'ay ubbaykka dumma dumma k'aalaan haasayooppe, tamaribeenna Asay woy ammanenna Asay geliide, hinttentta ubbaa, «Gooyiita» geennee?

²⁴ Shin tamaribeenna Asay woy ammanenna Asay woosa golle geliyaa wode, Asay ubbay timbbitiyaa odooppe, I bare sisiyaawaan bare nagaraa akeekke. K'ay he siseeddabaa ubbankka I pirdettana.

²⁵ Aa wozanaa geemmeedda k'ofaykka k'onc'c'ana. Hawaadankka k'ay, «S'oossay tumu hintte giddon de'ee» yaagiide markkattiidde, guufanniide S'oossaw goyinnana.

Asay Ittippe Woossiyya Wode De'anaw Bessiyaa Wogaa

²⁶ Simmi taanaadan ammaniyaawanttoo, ayee? Hinttenttu ittippe shiik'iyya wode, huup'iyaa huup'iyaa, ittoo mazimurii de'ee; ittoo tamarissiyaawe de'ee; ittoo sas'ay de'ee; k'ay ittoo dumma dumma k'aalaan haasaayiyaawe de'ee; ittoo billiyaawe de'ee. Ubbaykka woosa golliyya maaddiyaawaa gidanaw bessee.

²⁷ Ooninne dumma dumma k'aalaan haasayooppe, laa"u gidiide, woy darooppe heezzu gidiide, kaallaan kaallaan haasayanaw bessee. K'ay hara ittuu untunttu haasayeeddawaa billo.

²⁸ Shin billiyaa Asay d'ayooppe, dumma dumma k'aalaan haasayiyaawe woosa golliyaan c'o"u go. Bare huup'ewunne S'oossaw haasayo.

²⁹ Nabatuukka laa"u gidiide woy heezzu gidiide haasayino. K'ay haranttu untunttu giyaawaa shaakkino.

³⁰ Shin S'oossay he sa'aan utteedda haraw ittibaa k'onc'c'issooppe, kasenna haasayiyaawe c'o"u go.

³¹ Ayaw gooppe, ubbay tamarana malanne ubbay minnana mala, kaallaan kaallaan timbbitiyaa odanaw danddayiita.

³² Timbbitiyaa odiyaawanttu imotay untunttoo azazettee.

³³ Ayaw gooppe, S'oossay sarotetsaa S'oossaappe attin, c'abbuwaa S'oossaa gidenna.

Geeshshatuu woosa golletuwaa ubbaan,

³⁴ mac'c'awanttu shiik'uwaa garssan c'o"u giino. Ayaw gooppe, Ayihudatuwaa higgii giyaawaadankka untunttu moodettanaappe attin, shiik'uwaa garssan haasayanaw untunttoo maati baawa.

³⁵ Mac'c'awanttu shiik'uwaa garssan haasaayiyaawe pokko gidiyaa diraw, ayentto er-anaw koyyooppenne soyin barenttu asinaa oochchino.

³⁶ S'oossaa k'aalay koyro hintteppe yeeddee? Woy hintte s'alalaakko yeeddee?

³⁷ Ooninne barena nabiyya woy S'oossaa Ayyaanay de'iyaa asaa yaagiide k'oppooppe, taani hinttenttoo s'aafiyaawe Godaa azazuwaa gidiyaawaa akeeko.

³⁸ Shin ooninne akeekana d'ayooppe, akeekoppo bashi aggo.

³⁹ Hewaa diraw, taanaadan ammaniyaawanttoo, timbbitiyaa odanaw loytsi amottite. K'ay dumma dumma k'aalaan haasayiyaawaakka diggoppite.

⁴⁰ Shin ubbabaykka wogaaninne maaran hano.

15

Kiristtoosi Hayk'uwaappe Denddeeddabaa

¹ Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hinttenttoo odeedda mishiraachchuwaa k'aalaa hintte akkeeddawaanne k'ay hintte ammanuu aan ek'keeddawaa hinttentta k'ofetsay.

² Hinttenttu ammanuu mela gidana d'ayooppe, k'ay taani hinttenttoo odeedda k'aalaa loytsi oyk'kooppe, hintte he mishiraachchuwaa k'aalaan atteeddita.

³ Ayaw gooppe, taani k'ay akkeeddawaa ubbabaappe aad'd'iide koshshiyaawaa kase-taade hinttenttoo immaaddi. Hewe ayee gooppe, S'oossaa mas'aafay giyaawaadan, Kiristoosi nu nagaraa diraw

⁴ hayk'k'iide moogetteedda. S'oossaa Mas'aafay giyaawaadankka, heezzentsiyaa gallassi hayk'uwaappe

⁵ denddiide, P'es'iroosaw k'onc'ceedda. Hewaappe guyyiyaan, bare kiitteedda tammanne laa'atoo k'onc'ceedda.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, ichcheshu s'eetuwaappe dariyaa barena kaalliyaa asaw itti kaala k'onc'ceedda. Untuntuppe dariyaa baggay hanno gakkanaassikka pas'a de'iino; shin amareedawanttu hayk'keeddino.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, Yaak'oobaw k'onc'ceedda; guyyeppe bare kiitteedda ubbatoo k'onc'ceedda.

⁸ K'ay ubbaappe wurssetsaan, wodii gakkennaan yeletteedda tawukka k'onc'ceedda.

⁹ Ayaw gooppe, Yesuusi kiitteedda ubbaappe taani laafa; taani S'oossaa woosa golliyaa waayisseedda diraw, Yesuusi kiitteeddawaa geetettaade s'esettanawukka bessikke.

¹⁰ Shin S'oossaa aad'd'o keekatetsaan taani taanakka. K'ay taw I immeedda aad'd'o keekatetsay mela gidibeenna; shin taani untuntta ubbaappe aatsaade ootsaad. Shin taananna de'iyaa S'oossaa aad'd'o keekatetsay ootseeddappe attin, taana gidikke.

¹¹ Simmi taana gidoopekka, woy untunta gidoopekka, nuuni ubbay odiyaawe hawaa; hinttenttukka hawaa ammaneedita.

Asay Hayk'uwaappe Denddanabaa

¹² Kiristoosi hayk'uwaappe denddeeddawaa odiyaawaa gidoope, hinttenttuppe itti itti asatu yaatina wootiide, «Hayk'k'eedda Asay hayk'uwaappe denddena» yaagiinoo?

¹³ Hayk'k'eedda uray hayk'uwaappe denddibeennawaa gidoope, yaatina hekko Kiristoosikka hayk'uwaappe denddibeenna giyaawaa.

¹⁴ Kiristoosi hayk'uwaappe denddibeennawaa gidoope, yaatina nuuni odiyaawekka mela; k'ay hintte ammanuukka mela.

¹⁵ K'ay nuuni, «Kiristoosa hayk'uwaappe dentseedda» yaagiide S'oossaaabaa markkatteedda diraw, Aa worddo markkatuwa gidiide beetteeddo. Shin hayk'keeddawantta hayk'uwaappe I dentsibeennawaa gidoope, Kiristoosakka dentsibeenna.

¹⁶ Ayaw gooppe, hayk'keeddawanttu hayk'uwaappe denddennawaa gidoope, simmi Kiristoosikka denddibeenna.

¹⁷ Kiristoosi hayk'uwaappe denddibeennawaa gidoope, hintte ammanuukka mela; k'ay hintte hawaa gakkanawukka nagaraanna de'iita.

¹⁸ Simmi Kiristoosa ammaniide hayk'keeddawanttukka k'ay d'ayeeddino giyaawaa.

¹⁹ Nuuni ha de'uwa s'alalaw Kiristoosan hidooteedda* gidoope, ha alamiyaan de'iyaa asaa ubbaappekka nubay lo'enna.

²⁰ Shin Kiristoosi hayk'keeddawanttu denddoo bayira gidiide, hayk'uwaappe denddeeddawe tuma.

²¹ Ayaw gooppe, hayk'uu itti asaa baggana ha alamiyaa yeedda, hayk'keeddawanttu dendduukka k'ay itti asaa baggana yeedda.

²² Ayaw gooppe, Asay ubbay Addaamana ittippetetsaa med'deedda diraw hayk'keeddawaadan, Kiristoosanna ittippetetsaa med'deedda diraw, ubbay de'oo denddana.

²³ Shin ubbaykka bare kaallaan kaallaan denddana. Kiristoosi ubbaappe kasetiide denddeedda; hewaappe guyyiyaan, Kiristoosawanttu Kiristoosi yiyaa wode denddana.

²⁴ Hewaappe guyyiyaan, Kiristoosi maataa ubbaa, godatetsaa ubbaanne wolk'kaa ubbaa d'ayissiide, S'oossaw bare Aabboo kawutetsaa immiyaa wode, wodiya wurssetsay yaanawaa.

²⁵ Ayaw gooppe, S'oossay Aa morkkatuwa ubbaa Aa gediyaappe garssanna wotsana gakkanaw, Kiristoosi mooddanaw bessee.

²⁶ Ubbaappe wurssetsaan d'ayiidde de'iyaa morkkii hayk'uwa.

15:3 Isa. 53:5-12 15:4 Maz. 16:8-10; Mat. 12:40; Kit. 2:24-32 15:5 Mat. 28:16-17; Mar. 16:14; Luk'. 24:34, 36; Yoh. 20:19 15:8 Kit. 9:3-6 * 15:19 Hidootaa: Kiristoosan nu wotseedda nu ubbaa hidootay, ha alamiyaan de'uwaassa gidoope, ha alamiyaan de'iyaa hara asatuwa ubbaappekka nubay aad'd'iide iita, guussaa. 15:25 Maz. 110:1

²⁷ Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «S'oossay ubbabaa Aa gediyaappe garssanna wot-siide moodisseedda» yaagee. Shin ubbabaa Aa gediyaappe garssanna wotsiide moodis-seedda giyaa wode, ubbabaa ootseedda S'oossaa attin, yekko ubbay moodetteedda giyaawe k'onc'e.

²⁸ Shin ubbabay Kiristtoosaw moodetteeddawaappe guyyiyaan, Kiristtoosi k'ay bare huup'ew ubbabaa barena moodisseedda S'oossaw moodetana. S'oossay k'ay ubbabaa wurssiide mooddana.

²⁹ Hewaa gidana d'ayooppe, hayk'k'eeddawanttu kotaa s'ammak'ettiyaawanttu ayaa ootsiinoo? Hayk'k'eeddawanttu ubbakka denddennawaa gidoope, Asay hayk'k'eeddawanttu kotaa ayaw s'ammak'ettii?

³⁰ Yaatina, nuuni ubbaa wode ayaw hassayenna metuwaan geleetto?

³¹ Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani nu Godaa Kiristtoosa Yesuusan taw de'iyaa hinttenan c'ee'ettaadde, gallasaan gallasaan hayk'k'ay.

³² Taani Efesoonen asaa k'ofaadan du'aanna baas'eteeddawe taana ayaa maaddii? Shin hayk'k'eeddawanttu hayk'uwaappe denddennawaa gidoope,
«Simmi moyttenne ushoytte;

ayaw gooppe, nuuni wontti hayk'k'ana» giyaawaa mala.

³³ C'imettoppite; iita laggetsay lo"o hanotaa bayizzee.

³⁴ S'illotetsaakko simmite. Nagaraa ootsoppite. Hinttentuppe itti itti Asay S'oossaa erenna; taani hawaa hinttentta yeellayanaw gay.

Hayk'uwaappe Denddeedda Bollaa Hanotaa

³⁵ Shin itti asay, «Hayk'k'eedda Asay waaniide denddane? Unttuntu ayaa mala bollaanna yaannee?» yaagennaan aggena.

³⁶ Neenoo eeyaw, neeni gadiyaan zeriya zeretsay hayk'k'ennan mokenna.

³⁷ Neeni zeriyaawe zarggaa gidina woy hara k'ommo katsaa gidina, ayfiyaa s'alalaappe attin, lammi doliide kesiyaawaa gidenna.

³⁸ Shin S'oossay zeretsaw bare doseedda bollaa immee; k'ay zeretsaa ubbawukka huup'iyaa huup'iyaa untuntu bollaa immee.

³⁹ Med'etaa ubbaa ashuu ittuwaa gidenna. Shin asaa ashuu ittuwaa; mehiyaa ashuu dumma; kafatuwaa ashuukka dumma; k'ay moliyaa ashuukka dumma.

⁴⁰ K'ay saluwaa asatetsatuunne sa'aa asatetsatuu de'iino. Shin saluwaa bollaa bonchchuu dumma; k'ay sa'aa bollaa bonchchuu dumma.

⁴¹ Awayfiyaw Aa huup'e bonchchuu de'ee. Agenawukka Aa huup'e bonchchuu de'ee. K'ay s'oolintatookka dumma bonchchuu de'ee; ayaw gooppe, itti s'oolintii yekko s'oolinttiyaappe bonchchuwaan dummatee.

⁴² K'ay hayk'k'eeddawanttu hayk'uwaappe dendiya wode hewaadan hanana; hayk'k'iyaa bollay moogettiide, hayk'k'enna bollaa gidiide denddana.

⁴³ Bollay tooshiyaan moogettiide, bonchchuwaan denddana. K'ay daaburaan moogettiide, wolk'k'aan denddana.

⁴⁴ Med'etaa bollay moogettiide, Geeshsha Ayyaanan kaalesettiyaa bollaa gidiide dend-dana. Med'etaa bollay de'ooppe, k'ay Geeshsha Ayyaanan kaalesettiyaa bollaykka de'ee.

⁴⁵ Hawaadanka, k'ay S'oossaa Mas'aafan, «Koyro bitanii, Addaami, pas'a de'iyaa asaa gidiide med'etteedda» yaagee. Shin wurssetsaa Addaami de'uwa immiyaa asaa gideedda.

⁴⁶ Shin med'etaa Asay koyro yiina, geeddoppe ayaanaa Asay yeeddappe attin, ayyaanaawe koyro yibeenna.

⁴⁷ Koyro Addaami biittaappe med'etteedda; I biittaappe med'etteeddawaa. Laa'entsuwa Addaami saluwaappe yeedda.

⁴⁸ Ha sa'aa asatuu biittaappe med'etteeddawaa malatiino. K'ay saluwaa asatuu saluwaappe yeeddawaa malatiino.

⁴⁹ Nuuni biittaappe med'etteeddawaa malaa mayyeeddawaadan, saluwaappe yeed-dawaa malaakka k'ay mayyana.

⁵⁰ Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani giyaawe hawaa; ashuunne suutsay† S'oossaa kawutetsaa laattana danddayenna. K'ay wook'k'iyaa wook'k'ennawaa laattenna.

⁵¹⁻⁵² Sisite! Taani hinttenttoo ittibaa s'uuray. Nuuni ubbay hayk'k'okko. Shin wurssetsaa s'urumbbay punettiyaa wode, lip'eedda ayfi s'eellanaw wozanaa aatsenan laamettana. Ayaw gooppe, s'urumbbay punettiyaa wode, hayk'k'eedda Asay wook'k'enna asaa gidiide denddana; nuunikka laamettana.

⁵³ Ayaw gooppe, hawe wook'k'iaawe wook'k'ennawaa mayyanaw bessee; k'ay hawe hayk'k'iaawe hayk'k'ennawaa mayyanaw bessee.

⁵⁴ Shin hawe wook'k'iaawe wook'k'ennawaa mayiyaa wode, k'ay hawe hayk'k'iaawe hayk'k'ennawaa mayiyaa wode, he wode, S'oossaa Mas'aafay,

«Hayk'uu s'oonettiide mitetteedda.

⁵⁵ Hayk'oo, ne yishshay hak'anee?

Hayk'oo, ne s'oonuu hak'anee?»

geedda k'aalay polettana.

⁵⁶ Hayk'uu dukkiyaa wolk'k'aa nagaraappe demmee; k'ay nagaray wolk'k'aa higgiaappe demmee.

⁵⁷ Shin nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa baggana nuuna s'oonissiyaa S'oossaa galatay gakkoo.

⁵⁸ Taani siik'iyaa taanaadan ammaniyaawanttoo, hewaa diraw, k'aas's'ennaan min ek'k'ite. Hinttenttu daaburay Godaa baggana mela gidennawaa eriide, ubbaa wode Godaa oosuwa azallenaa ootsite.

16

Yerusaalamen De'iyaa Ammaniya Asaw

Shiik'eedda Miishshaa Maaduwa

¹ S'oossaa asattoo miishshaa shiishshanaw Galaatiyaan de'iyaa ammaniya asattoo taani k'aalaa geleeddawaadan, hinttentukka k'ay hewaadan ootsite.

² Hinttenttu taani yaa biyaa wode, miishshaa shiishshenna mala, hintte ubbay Wogaa gallassi gallassi, hintte demmiyaa keenaappe hintte gollen dagayite.

³ Taani yaa gakkiiyaa wode, hintte ammaniya asaa oona gidooppenne, hintte immeeddawaa gatsana mala, dabddaabbiiyaanna untuntta Yerusaalame kiittana.

⁴ K'ay taani untuntunna baanaw koshshooppe, untunttu taananna ittippe baanawantta.

P'awuloosa K'ofatuwaa

⁵ Taani Mak'idooniyaanna aad'd'aadde, hinttenttukko baana; ayaw gooppe, taani Mak'idooniyaanna aad'd'ay.

⁶ Taani biyaasaa hak'a gidooppenne, ta buussan hintte taana maaddana mala, hintte matan amareeda wodiya gam'ennaan aggikke. Woy balguuwaakka hintte matan shaac'c'ennan waayya aggana.

⁷ Ayaw gooppe, taani ha'i yaanna aad'd'aadde he ogiyaanna hinttentta be'anaw koyyikke. Goday gooppe, hintte matan amareeda wodiya takkanaw k'oppay.

⁸ Shin taani P'ens's'ek'oste giya gallassay gakkanaw Efesoonen gam'ana.

⁹ Taw oosuu kumeedda aako penggiikka yaan dooyetteedda. K'ay taw c'ora morkketuu de'iino.

¹⁰ S'imootoose hinttenttukko yooppe, hintte matan I yayyenaan de'anaadan, Aa loytsi oyk'k'ite. Ayaw gooppe, ikka k'ay Godaa oosuwa ootsee.

¹¹ Hewaa diraw, ooninne Aa kad'oppo. Shin I taakko saro simmana mala, Aa maaddiide sarotetsaan moyzzite. Ayaw gooppe, taani I ishatsuwaanna simmanawaa naaga uttaad.

¹² Shin nu ishaa Ap'iloosi yekko ishatsuwaanna hinttenttukko baana mala, taani Aa minisa woossaad. Shin ha'i hinttenttukko baanaw koyyibeenna; I barew miikkiyaa wode hinttenttukko baanawaa.

Wurssetsaa Zoriyaanne Sarotaa

¹³ Beegottite. Ammanuwaan min ek'k'ite. S'alite. Goobite.

¹⁴ Oosuwa ubbaa siik'uwaan ootsite.

¹⁵⁻¹⁶ Taanaadan ammaniyaawanttoo, Iss's'ifaanoosinne Aa soy Asay Giriiken koyro ammaneeddawantta gidiyaawaanne S'oossaa asattoo ootsanaw barentta immeeddawaa hintte eriita. Hinttenttukka untunttu mala asawunne, untuntunna ootsiyaa ubbaw daaburiyaa ubbaw eeno gaanaadan, taani hinttentta woossay.

¹⁷ Iss's'ifaanoosi, Paddonaas'isinne Akayk'oosi hintte baynnasaan taana boorasissibeenna diraw, untunttu yuussaan taani nashettay.

¹⁸ Untunttu hinttentta ayyaanan miniseeddawaadan, taanakka ayyaanan miniseedda diraw, hewanttu mala asatuwa dogoppite.

¹⁹ Iisiyaan de'iyaa ammaniya Asay hinttentta, «Saree, lo'ee» giino. Ak'iilayenne P'irisk'illa barenttu soyin shiik'iyaa woosa golle asaanakka hinttenttoo Godaa sarotaa wozanaappe kiittiino.

²⁰ Ishatuu ubbay hinttenttoo sarotaa kiittiino.

Ittuu ittuwaanna geeshsha yeretaa yerettiidde sarotettite.

²¹ Taani P'awuloosi ha sarotaa ta kushiyan s'aafaad.

²² Godaa Yesuusi Kiristtoosa siik'enna Asay de'ooppe, I shek'etteeddawaa gido. Nu Godaw, haaya.

²³ Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay hinttenttunna gido.

²⁴ Kiristtoosa Yesuusan de'iyaa hinttenttu ubbaanna ta siik'uu gido. Amen".i.

P'awuloosi K'orontoosa Asaw S'aafeedda Laa'entso Kiitaa Geluwaa

P'awuloosi K'orontoosa asaw s'aafeedda laa'entso kiitay s'aafetteeddawe, P'awuloosaw K'orontoosan de'iyaa ammaniyaa asaana de'iyaa gakketsay daro metuwaa giddo geli utteedda wodiyaanna. Itti itti ammaniyaa asatuu itti itti tooshiyaa P'awuloosa bolla wot-seeddino; gidooppenne P'awuloosi sigatetsaa med'd'anaaw laamotay barew de'iyaaawaa bessiide, hewe haniyaa wode wolk'k'aama nashechchaa nashettanaw danddayiyaawaa k'onc'c'issee.

Ha kiitaa koyro doometsaan P'awuloosi K'orontoosan de'iyaa ammaniyaawantunna barew de'iyaa gakotetsaa k'onc'c'isside, ammaniyaawantuu gidдон dendeedda tooshiyaassinne p'alk'k'etsaw, I untunttoo ayaw mino zaaruwaa immeeddentto odee. Hewaannakka gatsiide hawe Aa seeray untuntta nagaraappe simawunne sigatetsaw kaaletseedda diraw, sisettedda nashechchaa untunttoo k'onc'c'issee. Kaalliide k'ay Yihudaan de'iyaa ammaniyaawantta maaddiyaawaa barenttuwaappe c'oo immana mala, untuntta hassayissee. Wurssetsaa shemppatuwaan P'awuloosi Yesuusappe Kiitetteed-dawaa gidiyaawaa bolla shiik'eedda mootoo zaaruwaa k'aalaa immee. Ayaw gooppe, K'orontoosa ammaniyaawantuu gidдон itti itti asatuu barentta tumu Yesuusi Kiitteed-dawantta kessiide, «P'awuloosi Yesuusi Kiitteeddawaa gidenna; I wordduwaa» yaagiide, Aa mootiino.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Ubbaappe sintsiyaa yewuwaa 1:1-11

P'awuloosanne K'orontoosan de'iyaa ammaniyaawantta 1:12-7:16

Yihudaan de'iyaa ammaniyaawanttoo imetteedda maaduwa 8:1-9:15

P'awuloosi bare kiitetteedda maataw ek'ettanaw shiishsheedda k'aalaa markkaa 10:1-13:10

Wurssetsaa k'utiyaaw 13:11-14

¹ Taani P'awuloosi, S'oossaa sheniyaan, Kiristtoosi Yesuusi kiitteeddawenne nu ishay S'imootoosi S'oossaw goyinniyaa K'orontoosa katamaan de'iyaa ammaniyaawanttoonne Akaayiyaan de'iyaa S'oossaa naanaatoo ha dabddaabbiyaa s'aafetto.

² S'oossaa nu Aawuwaappenne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe, aad'd'o keekatetsayenne sarotetsay hinttenttoo gido.

P'awuloosi S'oossaw Shiishsheedda Galataa

³ S'oossaa nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa Aawuwaa, maarotetsaa Aawuwaanne mentset-suwaa ubbaa S'oossaa galatay gakko;

⁴ S'oossay nuuna nu huup'ew mentsetseedda mentsetsuwaadan, daro waayiyaa waayettiyaawantta nuunikka mentsetsanaadan, nu waayiyaa ubbaan I nuuna mentsetsee.

⁵ Ayaw gooppe, nuuni Kiristtoosa baggana daro waayiyaa waayettiyaawaaadan, hewaadankka, k'ay nuuna Aa baggana daro mentsetsuwaan mentsetsee.

⁶ Nuuni waayettooppe, hewe hinttena mentsetsanaassanne hinttena ashshanaassa; k'ay nuuni minettooppe, nuuni danddayeedda waayiyaa malaa hinttekkka genc'c'iide danddayana mala, S'oossay hinttewukka k'ay mentsetsuwaanne danddayaa immanaassa.

⁷ Hintte demmana giide, hidootaan naagi utteeddawe daro mina; ayaw gooppe, hintte nuunanna waayetteeddawaadan, hewaadan mentsetsuwaakka nuunanna akkanawaa nuuni ereetto.

⁸ Nu nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nuuni Iisiyaa gadiyaan waayetteedda waayiyaa hinttena hassayissanaw koyyeetto; nu waayyii nu wolk'k'aappe darina, nuuna wod'ee giide, hirggana gakkanaw, nuuna wogay bayinnawaa dees's'eedda.

⁹ Nuuni nu bolla hayk'uwaa pirdday pirddetteedda yaagiide k'oppeeddo; shin hewe ha-needdawe hayk'k'eedda asaa hayk'uwaappe dentsiyaa S'oossaan nuuni ammanettanappe attin, nu huup'iyaan ammanetennaadaana.

¹⁰ S'oossay hawaa mala iita hayk'uwaappe nuuna ashsheeda; I nuuna ashshana; sintsappekka I nuuna ashshanawaa giide, hidootaan naagi utteeddo.

¹¹ Hintte woosseedda daro woosan nuw anjuu simmeedda diraw, daro Asay nu diraw S'oossaa galatana mala, hinttekkka k'ay nuuna woosan maaddana koshshee.

Laametteedda P'awuloosa K'ofaa

¹² Nuuni c'ee'k'ettiyaawe hawaa; ha sa'aan nuuni de'iyaa de'uu, ubbaa k'ay hinttenanna nuw de'iyaa ittippetaysay S'oossaa aad'd'o keekatetsaanappe attin, asaa aad'd'edda eratetsaanna gidennawaa, k'ay S'oossay immeedda geeshshatetsaaninne suuretetsaan nuuni de'iyawaa wozanaa k'ofay nuw markkattee.

¹³⁻¹⁴ Ayaw gooppe, hintte nabbabanawunne akeekanaw danddayiyaawaa s'alalaa hinttenttoo s'aafiyaawaappe attin, nuuni harabaa hinttenttoo s'aafokko. Nu Godaa Yesuusa gallassi nuuni hinttenan c'ee'k'ettanawaadan, hinttekka nuunan c'ee'k'ettana mala, hintte ha"i wurssi akeekena yewuwaa gidini wurssi akeekana gaade k'oppay.

¹⁵ Hewaa taani loytsa ereedda diraw, hintte laa"u gede go"ettana mala, ubbaappe kasetaade hinttekkko baanaw k'ofaa k'achchaad.

¹⁶ Taani Mak'idooniyaa baadde hinttenanna gaketanawaanne k'ay yaappe simmaadde hintte mataanna Yihudaa aad'd'ishshin, hintte taana maaddanawaa k'oppa uttaad.

¹⁷ Hewaa diraw, taani hewaa k'oppaadde taanan ammanettibeykkita? Taani ta k'ofaa k'achchiyaa wode, sa'aa asaadan itti kutsaan, «Ee, Ee» woy, «Gidenna, gidenna» gaanaw giiga uttaadditaa?

¹⁸ Shin S'oossay ammanetteedawaa gidiyaawe tuma gidiyaawaadan, nuuni hinttenttoo odiyaa k'aalay «Ee» giyaawaanne «Gidenna» giyaawaa gidenna.

¹⁹ Ayaw gooppe, taani, Sillaasenne S'imootoosi hintte gidдон odeedda S'oossaa Na'ay, Yesuusi Kiristtoosi «Ee» giyaawaappe attin, «Gidenna» giyaawaa gidenna. Shin S'oossaa baggana I ubbaa wodekka «Ee».

²⁰ Ayaw gooppe, S'oossay immana geeddabaw ubbaw eeno geeddawe Kiristtoosa baggana polettana; hewaa diraw, nuuni Kiristtoosa baggana S'oossaa bonchchoo, amen"i* geetto.

²¹ S'oossay Kiristtoosa baggana nuunanne hinttena mentsetseenne okkee.

²² Nuuni aawaa gidiyaawaa erissiyaa maatafaa I nu bolla wotsiide, bare Geeshsha Ayaanaa waasiyaadan, nu wozanaa gidдон wotseedda.

²³ K'ay taani K'oronttoosa beennaan ageeddawe hinttena K'ohennaadaana. Hewe worddo gidoope taana muranaw ta shemppuwaan S'oossay markka.

²⁴ Nuuni hinttena nashechchanaw hinttenanna ittippe ootsiyaawantappe attin, hintte ammaniyaawaan hinttena godetanaw koyyiyaawantta gidokko; ayaw gooppe, hinttenttu hintte ammanussan minniide de'iita.

2

¹ Taani laa'entsuwaa hinttena kayyoyenna mala, hinttekkko beennaadan, ta k'ofaa k'achchaad.

² Ayaw gooppe, taani hinttena kayyoyiyaawaa gidoope, ha taani kayyoyeedda hintte taana nashechchanaappe attin, oonee taana nashechchanawe?

³ Taani hinttenttoo he dabddaabbiyaa s'aafeeddawe, taana nashechchanaw bessiyaa asatuwaan taani kayyottanaw hinttekkko baanaw koyabeennawaassa; taani nashettiyaa wode, hintte ubbaykka k'ay nashettanawaa hintte ubbaan ammanettay.

⁴ Ayaw gooppe, taani hinttenttoo daro waayiyaaninne tuggaan k'ay daro afotsaana s'aafeeddawe, hinttena kayyoyanaassa gidenna; shin taani hinttena ubbatuwaa ay keenaa siik'aytantto hintte eranaadaana.

Bayizzanchchaw Atto Giyaawaa

⁵ Shin itti uray haraa kayyoyeeddawaa gidoope, taani Aa yewuwaa darissanaw koyyikke; I hinttena ubbatuwaa kayyoyeeddappe attin, ta s'alalaa kayyoyibeenna.

⁶ Hintteppe dariyaa bagga Asay he bitaniyaa mala asaa hewaadan murooppe, he muray aw gidanawaa.

⁷ Hewaa diraw, he bitanii loytsi kayyottenna mala, hintte aw atto gaanawunne Aa mentsetsanaw bessee.

⁸ Hewaa diraw, hintte Aa minisiide siik'iyawaa I erana mala, taani hinttena woossay.

⁹ Ayaw gooppe, hintte taw azazettanaw ubbaa wode giigi utteedditenttonne k'ay paac'iyaa hintte danddayintto eranaw, he dabddaabbiyaa hinttenttoo s'aafaad.

¹⁰ Itti uray naak'keeddawaa hintte atto giyaa wode, taanikka k'ay atto gay; taani atto geeddawaa gidoope, atto geeddawaa ayaanne Kiristtoosa sintsan hintte diraw, atto gaad.

¹¹ Sees'aanay nuukko yiide, nuuna c'immenna mala, taani aatto gaad; ayaw gooppe, nuuni Aa k'ofaa ereetto.

Ooratsa C'aak'uwaa Oosanchchatuwaa S'oonuwaa

* 1:20 Amen"i: «Amen"i» giyaa k'aalay hawaan «Ee» yaagettiyaa biletsaa oyk'kee.

¹²Taani Kiristoosa mishiraachchuwa k'aalaa odanaw S'iro'adaa beedda wode, Goday yaan taw penggiyaa dooyyi wotseedda.

¹³Taani ta ishaa Tiita yaan demmabeenna diraw, taw ayyaanay shemppibeenna. Hewaa diraw, yaan de'iyaa asaa, «Saro de'ite» gaade Mak'idooniyaa baad.

¹⁴Shin Kiristoosa baggana ubbaa wode nuuna s'oonoo kaaletsiyaa S'oossaa, k'ay Kiristoosa timirttiyaa nu baggana shittuwaadan, ubbasaa gatsiyaawaa galatay gakkoo.

¹⁵Ayaw gooppe, nuuni attiyaa asaa gidduwaaninne d'ayiyaa asaa gidдон Kiristoosi S'oossaw yarshshiyaa sawuwaa toshikku giyaa shittuwaa mala.

¹⁶Nuuni d'ayiyaawanttoo zee"iyaa hayk'uwaa; k'ay attiyaawanttoo de'uwaa immiyaa sawiyaa shittuwaa; yaatina, hewaa ootsanaw danddayiyaawe oonee?

¹⁷Nuuni S'oossaa k'aalaa gelobaadan, walakkiide zal"iyaa hara c'ora asatuwaa mala gidokko; shin S'oossay nuuna kiittina, ammanettiide S'oossaa sintsan Kiristoosa baggana k'aalaa odeetto.

3

S'oossaa Ooratsa C'aak'uwaa

¹Nuuni shirettiide, nu huup'iyaa sabbanaw doommeeddoyee? Woy hara asatuwaawaadan, sabaa dabddaabbiyaa hinttenttoo yeddanaw woy hintteppe akkanaw koyyeetto?

²Hinttenttu hintte huup'iyaan Asay ubbay eranaadaaninne nabbabanaadan, nu wozanaan s'aafetti utteedda nu dabddaabbiyaa.

³Ha dabddaabbiyaa Kiristoosi bare huup'iyaan s'aafiide, nu bolla kiitteeddawe tuma; ha dabddaabbii de'uwaa S'oossaa Geeshsha Ayyaan asaa wozanaan s'aafetteeddawaappe attin, shuchchaa bolla k'alamiyaan s'aafettibeenna.

⁴Nuw Kiristoosa baggana S'oossaan hawaa mala ammanuu de'ee.

⁵Nu danddayay S'oossaaappe yiyaawaappe attin, ha oosuwa nuuni nu huup'iyaan ootsanaw danddayeetto giyaawe nuw ayayenne baawa.

⁶Nuuni Ooratsa C'aak'oo ootsana mala, S'oossay nuuna danddayisseedda; he Ooratsa C'aak'uu Geeshsha Ayyaanawaappe attin, s'aafetteedda higgiaawaa gidenna. S'aafetteedda higgii hayk'uwaa ahee; shin Geeshsha Ayyaanay de'uwaa ahee.

⁷Shuchchaa woot'iide s'aafeedda higgii imettiyaaw wode, S'oossaa bonchchuu beetteedda; Muse som"iyaan de'iyaa p'ooletsay d'ayiaawaa gidoopekka, he p'ooletsay daro wolk'k'aama gidiyaa diraw, Israa'eeliyaa Asay Aa som"iyaa tishshi ootsi s'eellanaw danddayibeenna. Hayk'uwaa ahiyaa higgii ootsiyaa oosuu hawaa mala bonchchuwaanna yiyaawaa gidoope,

⁸Geeshsha Ayyaanay ootsiyaa oosuwa bonchchuu ay keenaa daranee?

⁹Ayaw gooppe, Asay pirdaa akkiyaa oosuu bonchcho gidoope, Asay s'illiyaa oosuwa bonchchuu waaniide daranddeeshsha?

¹⁰Ayaw gooppe, kase bonchchuu ha"i bareppe loytsi aad'd'iyaa bonchchuwa gaa-suwaan bonchchuwa d'ayeeddawe tuma.

¹¹Ayaw gooppe, he d'ayeeddawan bonchchuu de'iyawa gidoope, med'inaw de'iyawaan ay keenaa wolk'k'aama bonchchuu de'anddeeshsha?

¹²Nuuni hidootaan naagiyaa hawaa malabay nuw de'iyaa diraw, k'onc'c'iyaan s'aliide haasayeetto.

¹³Israa'eeliyaa Asay d'ayiyaa bonchchuwa wurssetsaa be'enna mala, bare som"iyaa nas'alaan kammeedda Muse mala gidokko.

¹⁴Shin untunttu wozanay donc'illeedda; ayaw gooppe, untunttu Ec'a C'aak'uwaa nabbabiyaa wode, hachche gakkanawukka, he nas'alay untunttu wozanaa kammi wotseedda; ooninne Kiristoosanna gakettiyaa wode s'alalaan he nas'alay kichchee.

¹⁵Shin untunttu Muse mas'aafaa nabbabiyaa wode ubbaan hachche gakkanawukka, he nas'alay untunttu wozanaa kammi wotseedda.

¹⁶Shin S'oossaa Mas'aafay, «Ooninne Godaakko simmiyaa wode, awudenne he nas'alay k'aarettée» yaagee.

¹⁷Goday Geeshsha Ayaana. Godaa Ayyaanay de'iyaa saan ayiletetsay baawa.

¹⁸Nuuni ubbaykka nas'alaan kamettibeenna som"iyaan Godaa bonchchuwa be'ana* k'ay Geeshsha Ayaana gidiyaa Godaappe yiya he bonchchuu nuuna barena malattiiside, bonchchuwaappe bonchchoo laammama.

3:3 Kes. 24:12; Erm. 31:33; Hiz. 11:19; 36:26 3:6 Erm. 31:31 3:7 Kes. 34:29 3:13 Kes. 34:33 3:16 Kes. 34:34 * 3:18 Nas'alaan kamettibeenna som"iyaan: Itti asaa de'uwaa sintsa hananabay, kahaa garssan pol'k'i beettiaawaadan guussaa.

4

P'awuloosi Bare Oosuwaan Ammanetteeda Asaa

¹ Simmi S'oossay nuw ha oosuwaa bare maaretetsaan ootsanaadan immeedda diraw, nuuni salettokko.

² Nuuni geeman ootsiyaa yeellaiyaa oosuwaa ubbaa aggoytte; k'ay geniyaa oosuwaakka ootsokko; woy S'oossaa k'aalaa wordduwaanna walakkokko. Hewaadankka, tumuwaa k'onc'c'iyaa haasayiide, S'oossaa sintsan suure wozanaw nuuna shiishshoytte. ³ Nuuni odiyaa wonggalaa mishiraachchuu geemmeeddawaa gidooppekka, d'ayiyaa asatuwaa s'alalaw geemmeedda.

⁴ Ha sa'aa s'oossay ammanenna asatuwaa k'ofaa jollisseedda; Kiristtoosa bonchchuwaa, wonggalaa mishiraachchuwaa poo'uwaa barenttoo poo'iyawaa, S'oossaa malatiyaawaa untunttu be'enna mala, untuntta diggeedda.

⁵ Ayaw gooppe, Yesuusi Kiristtoosi Godaa gidiyaawaanne Aa diraw nuuni nu huup'iyaa hinttenttoo k'ooma gidiyaawaa odettooppe attin, nubaa odokko.

⁶ Ayaw gooppe, «D'umaappe poo'uu poo'ana» geedda S'oossay nu wozanaan bare poo'uwaa poo'isseedda; k'ay I bare bonchcho eratetsaa poo'uwaa Kiristtoosa sintsan poo'iyawaa nuw immanaw poo'isseedda.

⁷ Shin ubbaappe aad'd'iyaa wolk'k'ay S'oossawaappe attin, nuussa gidennawaa bessanaw nuw ha minjay urk'k'aappe med'etteedda miishshaa gideedda nu giddon de'ee.

⁸ Nuuni ubbaa bagganakka un'etteeddo; shin me'erettibeykko; k'ay itti itti wode sid'eetto; shin nu ubbaannakka aggibeykko.

⁹ Nuuni yederssetteeddo; shin S'oossay nuuna olibeenna; k'ay nu morkketuu nuuna oli aggeeddino; shin nuuni d'ayibeykko.

¹⁰ K'ay Yesuusa de'uu nu asatetsan beettana mala, nuuni ubbaa wode Aa hayk'uwaa nu asatetsan tookki yuuyyeetto.

¹¹ Ayaw gooppe, hayk'k'iyaa nu asatetsaa bolla Yesuusa de'uu beettana mala, pas'a de'iyaa nuuni Aa diraw, ubbaa wode hayk'k'eetto.

¹² Hewaa diraw, hayk'uu nu giddon ootsee; shin de'uu k'ay hintte giddon ootsee.

¹³ S'oossaa Mas'aafay, «Taani ammaneedda diraw haasayaaddi» yaagee; he ammanuwaa ayyaanay nuwukka de'iyaa diraw, nuunikka ammaneetto; hewaa diraw, haasayeetto.

¹⁴ S'oossay, Godaa Yesuusa hayk'uwaappe dentseeddawe, nuunakka k'ay Yesuusanna hayk'uwaappe dentsiide, hinttenanna ittippe bare sintsa shiishshanawaa ereetto.

¹⁵ Hawe ubbay hintte diraassa; S'oossaa aad'd'o keekatetsay daro asaa gakkiiyaa wode, Asay S'oossaa bonchchoo daro galataa immana.

Ammanuwaan De'ussaa

¹⁶ Hewaa diraw, nuuni salettokko; nuw haray atto, bolla bagga asatetsay wook'k'inttokka, garssa bagga asatetsay gallassan gallassan ooras's'ee.

¹⁷ Ayaw gooppe, ha'iw waayettiya ha guutsa waayyii, ubbaappe loytsi dariyaa med'inaa bonchchuwaa nuw beetissana.

¹⁸ Nuuni beettenawaa s'eelleettooppe attin, beettiyaawaa s'eellokko; ayaw gooppe, beet-tiyaabay ha'issa; shin beettenawe med'inaw de'iyawaa.

5

¹ Ayaw gooppe, nuuni de'iyaa ha sa'aa dunkkaanii kolettooppe, nuw Asay kees's'ibeenna gollii, S'oossay kees's'eeddawe, saluwaan med'inaw de'iyawaa nuuni ereetto.

² Nuuni ha alamiyaan de'iidde daro ooleettonne saluwaan de'ana nu golliyaa mayyanaw loytsi amotteetto.

³ Nuuni hewaa mayyiide, kallottokko;

⁴ nuuni ha sa'aa dunkkaaniyaan de'iidde, dees'ettiide ooleetto; ayaw gooppe, hayk'k'iyaa asatetsay de'uwaan mitettana mala, nuuni mayyanaw koyeettooppe attin, kallottanaw koyyokko.

⁵ Nuuna hawoo giigisseeddawe S'oossaa; k'ay I bare Geeshsha Ayaanaa waase ootsiide, immeeddawe Aa.

⁶ Hewaa diraw, nuuni ubbaa wode ammanetteetto; k'ay nuuni nu gollen ha asatetsan de'eedda keenan, Godaappe shaakettiide de'iyawaakka ereetto.

⁷ Ayaw gooppe, nuuni ammanuwaan de'eettooppe attin, be'iyawaan de'okko.

⁸ Nuuna ammantsee; k'ay ha asatetsan nu golliyaa aggi golle biide Godaanna ittippe de'iyawe nuuna nashechchee.

⁹ Hewaa diraw, nuuni k'ay ashuwaan de'ina de'ana d'ayina, nu k'ofay Aa nashechhanaassa.

¹⁰ Ayaw gooppe, nuuni huup'iyaa huup'iyaa ootseedda oosuu lo"a gidina, woy iita gidina, nuw bessiyaawaa akkanaw, Kiristtoosa pirddaa oydiyaa sintsan ubbaykka shiik'anaw bessee.

Asaa S'oossaanna Dabboyiyaa Oosuwaa

¹¹ Hewaa diraw, nuuni S'oossaw yayyussay ayentto eriide, hewaadan k'ay asaakka ammantseetto; S'oossay nuuna ubbaanna eree; k'ay hinttekka hintte wozanaa k'ofaan nuuna eriita yaagaade k'oppay.

¹² Beettiyaaban c'ee'ettiyaawantuppe attin, wozanaan de'iyaaan c'ee'ettenna asattoo hintte odi zaariyaabay de'ana mala, hintte nuunan c'ee'ettanaadan, nuuni hinttentoo gaasuwa gidanaw koyiyaawaappe attin, nuuna galatanaw koyyokko.

¹³ Nuuni gooyiyaawaa gidoope, S'oossaa bonchchuwaassa; woy k'ay wozanaanna de'iyaaawaa gidoopekka, hinttena go"anaassa.

¹⁴ Kiristtoosa siik'uu nuuna giddee; ayaw gooppe, itti Asay asaa ubbaw hayk'k'eeddawaa nuuni akeekeddo; hewaa gidoope Asay ubbay aanana hayk'k'eedda.

¹⁵ Pas'a de'iyaaawanttu barenttu diraw hayk'k'eeddawoonne k'ay hayk'uwaappe dend-deeddawoo de'anaappe attin, sintsappe barenttu huup'ew de'enna mala, I asaa ubbaa diraw hayk'k'eedda.

¹⁶ Hewaa diraw, nuuni hawaappe sintsaw oonanne asaa k'ofaan pirddokko; haray atto, nuuni Kiristtoosa kase asaa k'ofaan pirddeeddawaa gidoopekka, simmi sintsappe hewaadan pirddokko.

¹⁷ Hewaa diraw, ooninne Kiristtoosanna de'oope, ooratsa med'etaa; c'imay aad'd'eedda; be'ite, ubbaykka ooraa s'eedda.

¹⁸ Kiristtoosa baggana nuuna barenanna sigetseedda S'oossay ubbabaakka ootseedda; k'ay I nuw haratuwaa barenanna sigetsiyaa oosuwa immeedda.

¹⁹ S'oossay Kiristtoosa baggana asaa ubbaa barenanna sigetsee; asaa nagaraakka asaa bolla paydenaa; k'ay asaa barenanna sigetsiyaa kiitaakka nuw immeedda.

²⁰ Simmi S'oossay nu baggana hinttentoo haasayiyaawaadan, nuunikka Kiristtoosa diraw haasayiyaa I kiitteeddawantta; k'ay nuuni hinttena, «S'oossaanna sigettite» giide, Kiristtoosa diraw woosseetto.

²¹ Nuuni S'oossaa s'illotetsaa Kiristtoosa baggana akkana mala, nagaraa erenna Kiristtoosa nu diraw, S'oossay nagaranchcha ootseedda.

6

¹ Hintte nuunanna S'oossaa oosuwa ootsiidde, Aa aad'd'o keekatetsaa akkiide hanenna ogiyyaan go"ettenna mala, nuuni hinttena woosseetto.

² Ayaw gooppe S'oossay,

«Taani injje wodiyaan,
neeni giyaawaa sisaad;
k'ay atotetsaa gallassi,
neena maaddaaddi»

yaagee. Be'ite, injje wodii ha"a. Be'ite, atotetsaa gallassay hachcha.

³ Nuuni nu oosuwa ooninne boranawaa koyyokko; k'ay oonanne d'ubbanawaa koyyokko.

⁴ Shin ubbabaan nuuni S'oossaa oosanchchatuwa gidiyaawaa nu huup'iyaaan besseeddo; daro genc'c'an, waayiyaan, metuwaan, wolk'k'aama tuggaan,

⁵ lissuwaan shoc'ettiyaawaan, k'ashuwaan, shabbirettussa, daaburaan, gem"ishuwa d'ayiyaawan, s'oomaan,

⁶ geeshshatetsaan, eratetsan, danddayan, keekatetsan, Geeshsha Ayyaanan, tumu siik'uwaa,

⁷ tumuwa haasayiyaawan, S'oossaa wolk'k'an nuuni S'oossaa oosanchchatuwa gidiyaawaa nu huup'iyaaan besseeddo; k'ay s'illotetsaa tooraa ushechcha kushiyan, gondalliyya haddirssa kushiyan oyk'k'ana.

⁸ Nuuni bonchchetteeddonne tooshetteeddo; boretteeddonne galatetteeddo. K'ay tumuwa haasayeetto; shin Asay nuuna wordduwa giide k'oppee.

⁹ Nuuni Asay erenna asaa mala; shin Asay ubbay nuuna eree; nuuni hayk'k'eedda asaa mala; shin hintte be'iyawaadankka de'etto; muretteedda asaa mala; shin hayk'k'ibeykko.

¹⁰ Nuuni kayyottiyaawantta gidooppekka, ubbaa wode nashetteetto. Hiyyeesaa mala-teetto; shin daro asaa dureyeetto; k'ay ayayenne bayna asaa malateetto; shin ubbabaykka nuwaa.

¹¹ K'oronttoosan de'iyaa asaw, nuuni hinttentoo k'onc'ciyaan odeeddo; nu uluwaakka hinttena besseeddo;

¹² Nuuni hinttentoo d'ibibeykko; d'ibeeddawanttu hinttena. Nuuni nu uluwaa hinttentoo gentsibeykko; shin hintte uluwaa nuw gentseeddawanttu hinttena.

¹³ Ha"i taani ta naanaw haasayiyaawaadan, hinttentoo haasayay; nuuni hinttena nu uluwaa besseeddawaadan, hinttekka nuuna hintte uluwaa aassi dooyyiide bessite.

Ammanenna Asaana Zuppetenna Mala Seeraa

¹⁴ Ammanenna asatuwaana zuppetiide, giigenna oosuwaa ootsoppite. Ayaw gooppe, s'illotetawunne nagaraw ayaan gaketsay de'ii? Poo'oonne d'umaw ayaan ittippetetsay de'ii?

¹⁵ Kiristtoosanne Daabiloosa* ittippe gatsiyaabay ayee? K'ay ammaniyaawenne ammannawee kos's'iyaaawe ayee de'ii?

¹⁶ S'oossaa Geeshsha Gollewunne eek'aw aybe zuppetetsay de'ii? Ayaw gooppe S'oossay, «Taani untunttu gidдон de'ananne untunttu gidдон hamettana.

Taani untunttu S'oossaa gidana;

k'ay untunttukka ta asatuwaa gidana»

geeddawaadan, nuuni de'uwaa S'oossaa geeshsha golliyaa.

¹⁷ Hewaadankka, k'ay Goday,
«Untunttu giddoppe kesite;

untunttuppe shaakettite.

Tunabaakka bochchoppite.

Taani hinttena mokka akkana.

¹⁸ K'ay taani hinttentoo aawuwaa gidana;
hinttekka taw attuma naanatuwaanne,
mac'c'a naanatuwaa gidanita.

Taani Ubbaappe Wolk'k'aama Goday,

hawaa oday»

yaageedda.

7

¹ Hewaa diraw, ta siik'atoo, S'oossay ha ubbabaa nuw immana geeddawaappe hini baggan, nu ashuwaanne nu shemppuwaa tunissiyaa ubbabaappe nu huup'iyaa ane geeshshoytte; k'ay S'oossaw yayyiyaawaan ubbaanna geeyyiide de'eetto.

P'awuloosa Nashechchaa

² Hintte uluwaa nuuna bessite; nuuni oonanne naak'k'ibeykko; oonanne k'ohibeykko; k'ay oonanne c'immibeykko.

³ Taani hewaa hintte bolla pirddanaw giikke; ayaw gooppe, taani kase hinttentoo geeddawaadankka, hinttenttu nu wozanaan de'iita; nuuni de'inakka hayk'k'inakka, ittippe de'eetto.

⁴ Taani haasayiyaawaa hintteppe k'osikke; taani hinttenan c'ee'ettay; nu waayiyaa ubbaan taani loytsa minnayenne nashettay.

⁵ Ayaw gooppe, haray atto nuuni Mak'idooniyaa beedda wode, ubbaa baggankka waayetteeddoppe attin, shemppibeykko; hara asaana walassay de'ee; nu wozanaankka yashshay de'ee.

⁶ Shin kawusheeddawantta mentsetsiyaa S'oossay, Tiito yuussaan nuuna mentsetseedda.

⁷ Nuuna kasewaappe aatsi nashechchiyaawe, Tiito yuussaa s'alalaa gidenna; shin hintte Aa mentsetseeddawe, hintte taana be'anaw amotteeddawaanne taw k'aretteeddawaa k'ay hintte taana maaddanaw giigetteeddawaa I nuw odeedda.

⁸ Ayaw gooppe, ta dabddaabbii hinttena kayyoyeeddawaa gidooppekka, ayaw s'aafaadditaashsha giikke; ayaw s'aafaadditaashsha gooppekka, ta dabddaabbii hinttena guutsaa wodiya kayyoyeeddawaa be'ay.

* **6:15** Daabiloosa: Giriikiyaa mas'aafay «Beliyar» gee. Hewaa guussay Ibrayiss's'iyaa «Belial» giyaawaa. Laa'uwaa biletsaykka «Makkalanchchaa» woy «Maaddennawaa» guussaa. **6:16** Wog. 26:12; Hiz. 37:27; 1 K'or. 3:16; 6:19 **6:17** Isa. 52:11 **6:18** 2 Sam. 7:14; 1 Od. 17:13; Isa. 43:6; Erm. 31:9

⁹ Ha"i taana nashechchiyaawe taani hinttana kayyoyeedda diraassa gidenna; shin hintte kayyuu hinttana nagaraappe zaareeddawaa diraassa; ayaw gooppe, nuuni hinttana ayaaninne k'ohennaadan, S'oossay bare koyyeeddawaadan, hinttana kayyoyeedda.

¹⁰ Ayaw gooppe, S'oossay koyyiya kayyuu nagaraappe zaariide atotetsaakko ahee; hewekka taani bayizsaaddi geena wozanaa; shin alamiyaa kayyuu hayk'uwaa ahee.

¹¹ S'oossay he hintte kayyuuwaan ay ayifiyaa immeeddentto be'ite. Hinttana ay keenaa dentsetseeddenttonne hintte geeshshatetsaa tumayanaw hinttana ay keenaa zaaruwaa imisseeddentto, ay keenaa hank'k'etseeddenttonne ay keenaa taw yashisseeddentto, ay keenaa seelisseeddentto, ayaa keenaa taana laamotisseeddenttonne naak'o oosuwaa oot-sawantta muranaw ay keenaa giigisseeddentto paac'c'i be'ite; hintte hintte huup'iyaa geeshsha gideeddawaa ubbabankka erisseeddita.

¹² Hewaa diraw, taani he dabddaabbiyaa hinttenttoo s'aafeddawaa gidoopekka, naak'k'eedda uraa woy naak'etteedda uraa diraassa gidenna; shin hintte nuw woyissaa k'oppinttonne S'oossaa sintsan hinttenttoo k'onc'c'issanaw taani s'aafaad.

¹³ Nuuni minneeddawe hewaa diraassa; he nu minotaa bolla, Tiito nashetteeddawoo nuuni ubbaappe dariyaa nashechchaa nashetteeddo. Ayaw gooppe, hintte ubbay Aa hirrgaappe shemppisseeddita.

¹⁴ Taani hinttewaa sabbaade aw odina, hintte taana yeellayibeykkita; shin nuuni hinttenttoo ubbaa wode tumuwaa haasayeeddo; hewaadankka, nuuni Tiito sintsan hinttewaa sabbeeddawe tuma gideedda.

¹⁵ Hewaa diraw, hintte ubbay aw yayyiide kokkoriidde, Aa wooti mokkeedditenttonne k'ay aw ay keenaa azazetteedditentto I hassayiyaa wode, hinttana loytsi siik'ee.

¹⁶ Taani ubbabaan hinttana ammaniyaa diraw nashettay.

8

S'oossaa Asatuwaa Keekatetsaa Imotaa

¹ Nuwaadan S'oossaa asatoo, S'oossaa aad'd'o keekatetsay Mak'idooniyaa ammaniyaawanttu giddon ootseeddawaa hinttana erissanaw koyyeetto.

² Unttuntu aad'd'eedda waayiyaan wolk'k'aama paac'iyaa paac'etteeddino; shin unt-tuntu hiyyeesaa gidoopekka, barenttu immiyaawan daro keekinonne k'ay wolk'k'aama nashechchaa nashettiino.

³ Ayaw gooppe, unttuntu barenttu wolk'k'aa keenaa k'ay haray atto barenttu wolk'k'aappekka dariyaawaa dosiide immeeddawoo taani markka.

⁴ Unttuntu S'oossaa asatuwaa maaddiyaa lo"o oosuwaa nuunanna ootsanaw nuuna daro woosseeddino.

⁵ Unttuntu nuuni k'oppeeddawaappe aatsiide ootseeddino; kasetiide unttuntu barenttu huup'iyaa Godaw immeeddawaappe guyyiyaan, S'oossaa sheniyaadan, nuwukka barenttu huup'iyaa immeeddino.

⁶ Hewaa diraw, nuuni ha lo"o oosuwaa doommeedda Tiito gujji ootsanaadaninne hinttana maaddiide, he oosuwaa polissanaadan Aa woosseeddo.

⁷ Shin hintte ubbabaan, ammanuwaan, haasayan, eratetsan, wolk'k'aama lo"o amuwaan, nuuna siik'iyaaawanka duretteeddawaadan, ha lo"o oosuwaankka hinttenttu keeka gidanawaa nuuni koyyeetto.

⁸ Taani hewaa azazanaw giikke; shin haratuwaa wolk'k'aama lo"o amuwaa baggana hintte siik'uu ay keenaa tumentto eranaw gay.

⁹ Ayaw gooppe, hintte nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsaa eriita; Kiristtoosi dure gidi de'iide, hintte Aa hiyyeesatetsan durretanaadan, hintte diraw hiyyeeseedda.

¹⁰ Taani ha yewuwaa hinttana zoriyaawe hawaa; zillaytsi hintte doommeeddawaa ha"i wurssiyaawe hinttenttoo lo"a; hintte ooso s'alalaw gidennaan, ootsana k'ofawukka kasateeddawantta.

¹¹ Hintte ootsanaw loytsi amotteeddawe ootsiide poleeddawaanna giiga gidana mala, hinttenttoo danddayetteeddawaadankka oosuwaa polite.

¹² Ayaw gooppe, itti uray immanaw loytsi koyyooppe, I barew de'eedda keenaa immanappe attin, aw baynnawaa aappe akkena.

¹³ Ayaw gooppe, taani haranttu waayiyaappe shemppina, hintte waayettite giikke; hintte ubbaykka k'araa de'anaadanappe attin.

¹⁴ Unttuntu palahay hintte pac'aa kuntsana mala, hinttenttoo ha wodiyaan de'iyaa palahay unttuntu pac'aa kuntsana koshshee; laa"uukka hewan k'araan go"ettiino.

¹⁵ S'oossaa Mas'aafan, «Darissiide shiishsheeddawoo palahibeenna; k'ay guutsaa shiishsheeddawookka pac'c'ibeenna» geetettiide s'aafetteedda.

Tiitane Aa Laggetsaa

¹⁶ Shin nuuni hinttentoo k'oppiyaawaa mala, wolk'k'aama k'ofaa Tiita k'ofisseedda S'oossaa galatay gakkoo.

¹⁷ Tiito hinttekkoo baanaw bare k'ofaa k'achcheeddawe, bare huup'yaan hinttena maaddanaw daro amotteedda gishshaappe attin, nu zoriyaa s'alalaa akkeeddawaana gidenna.

¹⁸ Mishiraachchuwaa k'aalaa odiyaa bare oosuwaan ammanettiyyaa ammaniyaawanttu sintsa ubbaan daro bonchchetteedda ishaa nuuni aanana ittippe kiitteetto.

¹⁹ Hewaa bollan k'ay, ha nuuni ootsiyaa lo"o oosuwaa I nuunanna ittippe ootsanawunne Godaa bonchchoo nuuni haratuwaa maaddanaw loytsi amottiyaawaa bessanaw ammaniyaasatuu Aa dooriide suntseeddino.

²⁰ Nuuni ootsiyaa ha keeka imotaa diraw, ooninne nuuna zigireenna mala naagetteetto.

²¹ Ayaw gooppe, nuuni Godaa sintsaan lo"obaa ootsanawaa s'alalaa gidenna; shin asaa sintsankka lo"obaa ootsanaw k'oppeetto.

²² Nuuni daro gede paac'ci be'eedda nu ishaa, ubbaa wode hinttena maaddanaw daro amottiyaawaa, ha asatuwaana hinttekkoo kiitteetto; k'ay ha"i I hinttena daro ammaniyaasatuu, hinttena maaddanaw kasewaappe aatsiide loytsi amottee.

²³ Tiitowaa gidoope, I hinttena maaddanaw taananna ittippe ootsiyaa ta laggiyaa; yekko ishatuwaabaa gidoope, untuntu ammaniyaasatuu kiitteeddawanttanne untuntu de'uu Kiristtoosa bonchchissiyaawaa.

²⁴ Simmi ammaniyaawanttu ubbatuu hintte siik'uu tuma gidiyaawaa erana mala, k'ay nuuni hinttewaa sabbiyaawe likke gidiyaawaa erana mala, hintte siik'uwaas untuntta bessite.

9

Pac'ay De'iyaaawantta Maadussaa

¹ Yihudaan de'iyaa geeshsha asatuwaa maaddanaw yeddiyaabaw taani hinttentoo s'aafanaw koshshenna.

² Hintte maaddanaw loytsi amottiyaawaa taani eriyaa diraw, Mak'idooniyaan de'iyaa asaw hinttewaa sabbaad. Taani untunttoo, «Akaayiyaan de'iyaa ishatuu zillaytsippe doommiide, maaddanaw giigetteeddino» yaagaade odaaddi; k'ay hintte wolk'k'aama amuukka untuntuppe dariyaa bagga dentsetseedda.

³ Shin taani untunttoo geeddawaadankka nuuni ha yewuwaa hinttenan c'ee'ettiyaawe mela gidenna mala, hintte giigetteeddawantta gidanaadan, ha ishatuwaas hinttekkoo kiittay.

⁴ Mak'idooniyaasatuu taananna yiide, hintte giigettennan de'ishshin, hinttena demooppe, nu s'alalaa gidennaadan, hintte nuuppe aad'uwaas yeellatanita; shin nuuni hinttena loytsi ammaniide c'ee'etteeddawaassa.

⁵ Hewaa diraw, taani ha ishatuu taappe sintsati hinttekkoo biide, hintte immana geedda imotaa kasetiide giigissana mala, untuntta woossanaw koshshiyaawaa akeekaad. Hewaappe guyyiyaan, he imotay taani gakkiiyaa wode giigi uttanawaa; hewe k'ay wolk'k'aan hintte immiyaawaa gidennaan, dosiide immiyaawaa erissee.

⁶ Hawaa akeekite; guutsa zeretsaa zeriyaasatuu guutsa katsaa c'akkana; daro zeretsaa zeriyaasatuu k'ay daro katsaa c'akkana.

⁷ S'oossay nashechchan immiyaa uraa siik'iyaa diraw, k'arettiide woy dosennan immiyaawaa gidennaan, immiyaa uray huup'yaan huup'yaan bare wozanaan k'oppeeddawaa immo.

⁸ S'oossay hinttentoo gidiyaawe ubbaa wode de'anaadaaninne k'ay haratookka hintte immanaw gidiyaawe de'anaadan hinttena koshshiyaasatuu ubbabaa hinttentoo immanaw danddayee.

⁹ S'oossaa Mas'aafay,

«I hiyyeesaa asaw darissiide immee;

k'ay Aa s'illotetsay med'inaw de'anawaa»

yaagee.

¹⁰ S'oossay, zeriyaawoo zeretsaanne maanaw k'umaa immiyaawe, hinttena koshshiyaasatuu zeretsaa ubbaa hinttentoo immana; k'ay hintte s'illotetsaappe daro ayfiyaa ayifissanaw he zeretsaa dichchanawaa.

¹¹ Daro Asay hintte immiyaa imotaa nuuppe akkiide, S'oossaa galatanaadan, hintte ubbaa wode darissiide immiyaawantta gidana mala, S'oossay hinttena ubbaa baggana dureyana.

¹² Ayaw gooppe, ha hintte ootsiyaa oosuu S'oossaa naanaw koshshiyaawaa kuntsi immiyaawaa s'alalaa gidenna; shin S'oossaw daro galataa immiyaawan kumiide goggee.

¹³ Ha hintte oosuu hintte ammanuwaa erissiyaa diraw, daro Asay Kiristtoosa wong-galaa hintte ammaniide markkattiyaawoonne hintte maaduwa untuntunanne haraa ubbatuwaanna shaakkiide, darssi immiyaawoo S'oossaa bonchchana.

¹⁴ Untuntu hinttentoo S'oossaa woossiide, hinttenan de'iyaa S'oossaa aad'd'o keekatetsay zaway bayinnawaa diraw, hinttena laamoteetto.

¹⁵ Zaway bayinna S'oossaa aad'd'o keekatetsaa diraw, S'oossaa galatay gakko.

10

P'awuloosi Mootiyaawantto Zaareedda Zaaruwaa

¹ Taani P'awuloosi, hintte, «I nuunanna de'iyaa wode ashikke» giyaawe, k'ay, «Nuuppe haakki de'iyaa wode nu bolla s'alee» giyaawe, lo"anne ashikke gideedda Kiristtoosa baggana hinttena woossay.

² Nuuna ha sa'aa dooyaadan de'iino giide k'oppiyaa itti itti asatuwaa bolla taani s'alanawaa eray; shin taani hinttekkko biyaa wode hintte taana s'alissenna mala, hinttena woossay.

³ Ayaw gooppe, nuuni ha sa'aan de'ooppekka, ha sa'aa asaadan olettokko.

⁴⁻⁵ Ayaw gooppe, nuuni olettiiyaa tooray ha sa'aawaa gidenna. Shin geessuwaa laalanaw wolk'kaanna de'iyaa S'oossaa tooraa. Nuuni asaa k'ofaa d'ayisseetto; k'ay S'oossaa eratet-saa bolla denddiide d'ubbiyaa otoro k'ofaa ubbaa laaleetto. He k'ofaa ubbay Kiristtoosaw azazettana mala omooodeetto.

⁶ Hintte azazettiyaawaa poleeddawaappe guyyiyaan, azazettenan is's'iyawaa ubbaa nuuni muranaw giigetana.

⁷ Hintte sintsan de'iyawaa s'eellite; ooninne barena Kiristtoosawaa giide k'oppooppe, hewaa gujji k'oppo; Kiristtoosawaa I gideeddawaadan, nuunikka k'ay aawaa.

⁸ Ayaw gooppe, Goday nuw immeedda nu aawotetsaan taani loytsa otorettiyaawaa gi-dooppekka, hewaa yeellatikke; he nuw immeedda aawotetsay hinttena kees's'anaassappe attin, kolanaassa gidenna.

⁹ Taani ta dabddaabbiyaan hinttena yashissanaw s'aafu asaa malaataade beettanaw koyyikke.

¹⁰ Ayaw gooppe, itti itti asay, «P'awuloosa dabddaabbii dees'onne wolk'kaama; shin s'eelliyaa wode I daaburanchcha; Aa haasayaykka patsenna» yaagee.

¹¹ Hewaa mala Asay nuuni haakuwaan de'iidde s'aafiyaa dabddaabbiyaaninne yaan hinttenanna de'iidde ootsiyaa oosuwaan dummatetsi bayinnawaa akeekana koshshee.

¹² Nuuni barena nashshiyaa itti itti asatuwaana nuuna paydanaw woy likkissanaw koyyokko; shin untuntu barena ittuu ittuwaanna likkissiiddinne k'ay barena ittuu ittuwaanna k'arayiide, ubbaanna eeyeeddino.

¹³ Shin nuuni S'oossay nuw esseedda zawaa gidon c'ee'k'ettiyaawaappe attin, he za-waappe pinniide c'ee'k'ettokko; he zaway hinttekkokka gakkee.

¹⁴ Nuuni hinttekkko gakkibeennawaa malatiide, zawaa pinnokko; ayaw gooppe, nuuni Kiristtoosa mishiraachchuwaa k'aalaa odiidde, hinttekkko kase gakeeddo.

¹⁵ Nuuni S'oossay esseedda zawaa pinniide, hara Asay ootseedda oosuwaan c'ee'k'ettokko; shin hintte ammanuu dic'c'i dic'c'i biyaa wode, nuuni hintte gidon ootsiyaa oosuwaa zaway kasewaappe loytsi aakki aakki baanawaa giide k'oppeetto.

¹⁶ Nuuni mishiraachchuwaa k'aalaa hintte de'iyawaappe hini baggan odana; k'ay hara zawaan oosetti diggeedda oosuwaankka c'ee'k'ettokko.

¹⁷ Shin S'oossaa Mas'aafay,

«C'ee'k'ettiya uray ooninne

Godaa lo"otetsaabaan c'ee'k'etto»
yaagee.

¹⁸ Ayaw gooppe, Goday nashshiyaa uraappe attin, barena nashshiyaa uray galattenna.

11

P'awuloosanne Barena Yesuusi Kiitteedda Giyaa Worddanchchatuwaa

¹ Hintte ta eeyatetsaa guutsaa danddayinto lo"a. Hayyanaa danddayite.

² S'oossay k'anaattiyaawaadan, taanikka hintte w k'anaatay; ayaw gooppe, taani hint-tena itti attumawoo, Kiristtoosaw immana gaade, attumawaa erenna geeshsha wodorat-tidan giigissa wotsaad.

³ Shin shooshshay bare makkalaan Hewaano baletseeddawaadan, Kiristtoosaw hintte immeedda hintte suure k'ofay bayibeennawe wora banddeeshsha gaade hirggay.

⁴ Ayaw gooppe, itti uray yiide, nuuni hinttenttoo odeedda Yesuusappe hara Yesu-usa hinttenttoo odooppe, woy hintte akkeedda Ayyaanaapenne wonggalaappe dumma ayyaanaanne wonggalaa hintte akkooppe, hintte eeno giide akkeeddita guussa.

⁵ Yesuusi kiitteedda ha waannatuwaappe taani ayankka laafiyaawaa taw malatenna.

⁶ Taani haasayiiaa haasayan tamarabeenna asaa gidoopeekka, eratetsan gidikke; shin nuuni hinttenttoo ha yewuwaa asaa ubbaa giddon ubbaa baggana k'onc'isseeddo.

⁷ Woy taani hinttena miishshaa oochchennan, S'oossaa mishiraachchuwaa k'aalaa hinttenttoo c'oo odeeddawenne hinttena d'ok'k'u ootsanaw ta huup'iyaa toochcheeddawe taw nagaraa gidanddeeshsha?

⁸ Taani hinttenttoo ootsanaw hara ammaniyaa asaappe miishshaa akkeeddawoo, hewantta bonk'k'aad.

⁹ K'ay taani hinttenanna de'ishshin, taana metina, hintteppe itti uraakka waayiss-abeykke. Ayaw gooppe, Mak'idooniyaappe yeedda ishathu taana koshsheedda ubbabaa taw immeddino; taani hinttena waayissenna mala, kase tooko gidabeenawaadanka sintsawukka tooko gidikke.

¹⁰ Kiristtoosa tumatetsay taanan de'ishshin, ha ta c'ee'k'uu Akaayiyaa gadiyaan hak'anne attena.

¹¹ Taani hawaa ayaw gaytaa? Hinttena siik'enna diraassee? Taani hinttena siik'iyawaa S'oossay eree.

¹² Shin he barenttu c'ee'k'ettiyaawaan nuuni ootsiyaawaadan ootsanaw gaasottiyaawanttu gaasuwa digganaw, ha'i taani ootsiyaa oosuwa gujjaade ootsana.

¹³ Ayaw gooppe, untunttu Yesuusi kiitibeenna worddo asatuwaa; hewanttu mala asatuu Kiristtoosi kiitteeddawantta malatanaw barenttu malaa laameretsiyaa kiitetibeenna worddanchchatuwaanne labanchchaa oosanchchatuwa.

¹⁴ Hewe maalalissiyaawaa gidenna; ayaw gooppe, Sees'aanay bare huup'ew poo'uwa kiitanchchaa malatanaw bare malaa laammee.

¹⁵ Hewaa diraw, Sees'aanaa oosanchchatuu s'illotetsaa oosanchchatuwa malatanaw barenttu malaa laammoope, hewe wolk'k'aamabaa gidenna; untunttu wurssetsaan barenttu oosuwa malaa akkana.

P'awuloosa Gakkeedda Metuwaa

¹⁶ Taani laa"entsuwaakka gay; taana ooninne eeyaa giide k'oppoppo; shin hintte taana, I eeyaa gooppekka, taani guutsaa c'ee'k'ettanaadan, taana eeyaa giite.

¹⁷ Taani hawaadan s'alaade c'ee'k'ettaadde haasayiyaawe, eeyatetsaa haasayaappe attin, taana Goday azazina gidenna.

¹⁸ Daro Asay ha sa'aaban c'ee'k'ettiya diraw, taanikka c'ee'k'ettana.

¹⁹ Hintte aad'd'eedda eranchcha gidiya diraw, eeyaa asaawaa nashechchan danddayita.

²⁰ Ayaw gooppe, ooninne hinttena ayileyooppe, woy hinttewaa mooppe, woy hinttewaa bonk'k'ooppe, hintte bolla otorettooppe, woy hintte shayiyaa bak'k'ooppe, danddayiita.

²¹ Nuuni hewaa ootsanaw daro daaburanchcha gideeddawaa taani yeellataadde oday.

Shin ooninne ittibaan s'aliide c'ee'k'ettooppe, taanikka c'ee'k'ettanaw s'alay; taani eeyaa asaadan haasayay.

²² Untunttu Ibraawee? Taanikka Ibraawe. Untunttu Israa'eeliyaa asee? Taanikka Israa'eeliyaa asaa. Untunttu Abraahaame zare? Taanikka k'ay Abraahaama zare.

²³ Untunttu Kiristtoosa k'oomatee? Taanikka untunttuppe aad'd'iyaa k'oomaa; taani gooyiyaa asaadan haasayay; taani daro ootsa daaburaad; daro wodiya k'ashettaaddinne lissuwaan shoc'ettaad; k'ay daro wodiya hayk'k'aadde ataad.

²⁴ Ayihudatu taana ichcheshu gede, hattamanne udduppunuwa lissuwaan shoc'eeddino.

²⁵ Roome Asay taana heezzu gede s'am"aan shoc'eedda; itti gallassi shuchchaan c'addi c'addiide aggeedda; markkabii heezzu gede me"ina, abbaa giddon itti k'ammaan itti gallassaa ak'aade peeshaad.

²⁶ Taani daro ogiyaa hamettaadde; taana kuntos haatsayenne bonk'k'anchchatuu bonk'k'i diggiide ashsheeda; k'ay ta biittaa asayenne Ayihuda gidenna Asay bonk'k'i diggiide ashsheeddino. K'aykka katamay, bazzuu, abbay, taana yashisheedda; wordduwaa dabatuukka taana bonk'k'i diggiide ashsheeddino.

²⁷ Taani daaburaaddinne metootaad. Daro gede gem"ishuwaa d'ayaad; koshattaad; saametthaad. Daro gede s'oomaad; k'ay meegethaaddinne kallottaad.

²⁸ Harabaa ubbaappekka ubbaa gallassi taw tookuwa gideeddabay, woosa golliya ubbaw hirgiyaawaa.

²⁹ Daaburiyaawe oonee? Taani daaburikkitaayee? Nagaraan geliyaawe oonee? Taani un'ettaade aw k'arettikkitaayee?

³⁰ Taani c'ee'ettanaw koshshiyaawaa gidoope, taani daaburanchcha gidiyaawaa erisiyaawan c'ee'ettana.

³¹ Med'inaw anjjettedda S'oossay, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa Aawuu, taani word-dotennawaa eree.

³² Damask'k'o katamaan Aretaasa giya kaatiyaappe garssanna gadiyaa mooddiyaawe, taana oytsanaw Damask'k'o Katamaa naagissee.

³³ Shin Katamaa gimbbiyaa dirssaa maskkootiyaanna taana k'un"aan duge wotsina, aappe kessa akkaad.

12

P'awuloosa Sas'aa

¹ C'ee'ettiyaawe taw ayinne go"ennawaa gidoopekka, taani c'ee'ettanaw bessee. Shin taani sas'aabaanne Godaappe k'onc'c'eeddawaa haasayana.

² Tammanne oyddu laytsaappe kase, heezzentso saluwaa pude beedda itti bitaniyaa, Kiristtoosa ammaniyaawaa, taani eray; he bitanii bare asatetsaan beedee woy sas'aan beeddentto, taani erikke; S'oossay eree.

³ He bitaniyaa, heezzentso saluwaa pude beeddawaa, eray; I bare asatetsaan beeddent-tonne woy sas'aan beeddentto, taani erikke; S'oossay eree.

⁴ Hewan he bitanii Asay haasayanaw danddayennawaa, asaa ins's'arssaykka haasayanaw danddayennawaa siseedda.

⁵ Taani he bitaniyaaban c'ee'ettana; shin taani daaburanchcha gidiyaawaa erissiyaa diraw, ta huup'iyaan c'ee'ettikke.

⁶ Taani c'ee'ettanaw koyyiyaawaa gidoopekka eeyaa gidikke; ayaw gooppe, taani tumuwaa haasayay. Shin Asay tawaa taanan be'yaawaappenne taappe sisiyaawaappe aatsiide k'oppenna mala naagettay.

⁷ K'ay S'oossay taw daro k'onc'c'eedda wolk'k'aama yewuwaappe denddeeddawaan otorettennaadan digganaw taana c'addi oyk'kiyaa, Sees'aanaa kiitanchchay, taana metootsanawunne taani otorettenna mala, taana naaganaw taw imetteedda.

⁸ Hewaa taappe shaakkana mala, taani Godaa heezzu gede woossaad.

⁹ Goday taana, «Ta aad'd'o keekatetsay new gidanawaa; ayaw gooppe, ta wolk'k'ay ne daaburan polettee» yaageedda; hewaa diraw, Kiristtoosa wolk'k'ay taanan de'ana mala, ta daaburan c'ee'ettanaw taani daro nashettay.

¹⁰ Taani Kiristtoosa diraw daaburiyaawaan, asaan borettiyaawan, waayettiyaawaan, yederssettiyaawaan, metootiyaawan nashettay; ayaw gooppe, taani daaburiyaa wode, he wode minnay.

P'awuloosi K'orontoosa Asaw Un'ettiide K'oppeedda

¹¹ Taani c'ee'etteeddawaan eeyaad; shin hewaa hintte taana wolk'k'an oosisseeddita; ayaw gooppe, hintte taana galatanaw bessee; taani ayaaninne erettennaan d'ayooppekka, Yesuusi kiitteedda d'ok'k'a geetteedda ubbatuwaappe laafikke.

¹² Taana Yesuusi kiitteeddawe tuma gidiyaawaa erissiyaa mallay, ooratsabaynne wolk'k'aama oosuu hintte giddon daro genc'c'an oosetteedda.

¹³ Taani ta huup'iyaan hinttena waayissabeennawaappe attin, hara ammaniyaasatuwaappe hintte ayaan laafiitee? Hayyanaa taani hinttena naak'keeddawaa taw atto giite.

¹⁴ Taani hinttekkoo baanaw giigoodeppe, hawe taw heezzentso wode; taani hinttena waayissikke. Taani hinttena koyyiyaawaappe attin, hintte miishshaa koyyikke; ayaw gooppe, aawuunne aata barenttu naanaw miishshaa minjiyaawaappe attin, naanay barenttu aawoonne aattiw minjikkino.

¹⁵ Taani hintte shemppoo taw de'yaawaa taananna gatsaade nashechchaan immana; yaatina, taani hinttena loytas siik'iyaa diraw, hintte taana laafaa siik'iitee?

¹⁶ Gidooppekka, taani hinttena waayissabeykke; shin hintte taana, «Neeni nuuna c'immaade makkalaan oyk'k'aadda» yaaganita.

¹⁷ Taani haray atto, hinttekkoo kiitteedda itti asaa bagganakka hintteppe go"ettaadditaa?

¹⁸ Tiito hinttekkoo baana mala, taani woossaad; k'ay ammaniyaas haakka aanana yeddaad. Tiito hintteppe go"etteeddee? Nuuni nu oosuwa itti k'ofaan ootsibeykkoo? K'ay nu hanuukka ittuwaa gidenneeyee?

¹⁹ Nuuni ubbaa wodekka hintte sintsaan nu huup'ew mootettiyaawaa hinttenttoo malatii? Nuuni Kiristtoosan de'yaawanttudun, S'oossaa sintsan ha'i gakkanaassikka haasayee. Nu siik'atoo, nuuni ootsiyaa ubbabaykka hinttena maaddanaassa.

²⁰ Ayaw gooppe, taani hinttekko biyaa wode, ooni eri taani koyiyaawaa mala hintte gidennaan agganenttonne; k'ay taanikka hintte koyiyaawaa mala gidennaan agganenttonne. K'ay ooni eri hewan palumii, k'anaatii, hank'k'uu, yoray, zigirssay, sarotetsaa digussay, otoruu, metuu de'ennaan waayyii aggana; taana yashshee.

²¹ Taani hinttekko laa'entsuwaa biyaa wode, ta S'oossay hintte sintsan taana kawushshanttonne yayyay; taani nagaraa kase ootsiide, barenttu ootseedda tunatetsaappe, woshummiyaawaappenne amuwaappe simmibeenna daro asatoo yeekkenaan aggikke gaade yayyay.

13

Wurssetsaa Zoriyaanne Sarotaa

¹ Hawe taw hinttekko yuussay heezzentso wode. Ay mootuukka laa"u woy heezzu markkay markkattina pirddetanaw koshshee.

² Taani laa'entsuwaa hinttenanna gaketteedda wode, hinttena naagettite gaad; ha"ikka haakuwaan de'ooppekkka, hinttena naagettite gay. Taani k'aykka hinttekko biyaa wode, nagaraa kase ootseeddawanttakka k'ay haratuwaa ubbatuwaakka murenan aggikke.

³ Ayaw gooppe, Kiristtoosi ta baggana haasayiaawaa erissiyaawaa hintte koyyiita. I hinttenanna haasayiyaa wode Aa wolk'k'aappe attin beettiyaawe Aa daaburaa gidenna.

⁴ Ayaw gooppe, Kiristtoosi mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide, daaburan kak'etteedda; shin S'oossaa wolk'k'an pas'a de'ee. Ayaw gooppe, I daaburanchcha gideed-dawaadan, nuunikka daaburanchcha; shin hinttenanna haasayiaawan nuuni S'oossaa wolk'k'aan aanana de'ana.

⁵ Ammanuwaan hintte min de'into ane hinttena paac'c'ite; hinttena biddite. Kiristtoosi hinttenan de'iyaaawaa hintte erikkitee? Hewe d'ayooppe paac'iyaaan kunddeeddita guussa.

⁶ Nuuni paac'iyaaan kunddibeennawaa hintte eriyaawaa ammanay.

⁷ Hintte iitabaa mulekka ootsenna mala, nuuni S'oossaa woosseetto. Nuuni paac'iyaa danddayiyaawantta gidiide beettanaassa gidenna; shin nuuni paac'iyaa danddayen-nawantta malatiide beettoopekka, lo"obaa hintte ootsanaassa.

⁸ Ayaw gooppe, nuuni tumuwaa s'alalaw ootsanaappe attin, tumuwaappe haraa ayinne ootsanaw danddayokko;

⁹ nuuni daaburanchcha shin hintte wolk'k'aama gidoode nashetteetto. Hintte polo gidana mala nuuni S'oossaa woosseetto.

¹⁰ Taani hintteppe haakuwaan de'aadde s'aafeeddawe hewaa diraassa; taani hinttekko biyaa wode, Goday taw immeedda maattaani zemppaade, hinttena metootsanaw taana waayyii koshshana. He maatay taani hinttena kees's'anaw taw imteeddeewaappe attin, hinttena kolanaw imettibeenna.

¹¹ Wurssetsaan taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, saro de'ite; bali baynnaan de'ite; ta zoriyaa sisite; itti wozana gidiide de'ite; sarotetsaan de'ite. Siik'uwaaanne sarotetsaa S'oossay, hinttenanna ittipe de'ana.

¹² Ittuu ittuwaanna geeshsha yeretaa yerettiidde sarottite.

¹³ S'oossaa asaa ubbatuu hinttena saro saro giino.

¹⁴ Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay, S'oossaa siik'uu, Geeshsha Ayaanaa ittippetetsay hinttenanna ubbaanna gido. Amen"i.

P'awuloosi Galaatiyaa Asaw S'aafeedda Kiitaa Geluwaa

Yesuusi Ashshiyaawaa gidiyaawaa odiyaa mishiraachchuwaa k'aalay, dumma dumma sa'aan odettishshiinanne Ayihuda gidenna asaykka ammaniide akki akki biishshin, «Ammaniyaa asaa gidanaw Muse higgiiyaa polanaw koshshiiyee koshshennee?» giyaa walassay ittippe dendeedda. He wode P'awuloosi, «Ammaniyaa asaa gidanaw Muse higgiiyaa polanaw koshshenna; Yesuusan ooratsa de'uwaa demmanaw aan ammano asay, S'oossaa sintsan s'illanaw danddayiyaawe ammano s'alalaana» yaagiide tamarissuwaa doommeedda. Shin K'eerii Iisiyaa gidдон, «Asay S'oossaa sintsan s'illanaw Yesuusan ammaniyaawaa s'alalaa gidennaan, Muse higgiiyaakka polanawunne k'as's'arettanaw koshshee» yaagiide P'awuloosa timirttiyaa p'alk'kiyaa asatuu de'iino.

P'awuloosi hawaa Galatiyaa kiitaa s'aafeeddawe ha balaa timirttiyaan c'imetteedda asaa suure ammanoonne Ammanuwaa de'oo zaariide kaaletsanaassa. P'awuloosi koyro doommiide, I barena, «Taani Yesuusi Kiitteeddawaa» yaagi erissiidde doommee. Yesuusi Kiitteeddawaa ootsiide Aa s'eeseeddawe S'oossaaappe attin, asaa gidennawaanne k'ay I kiitetteeddawe Ayihuda gidenna asatuwaassa gidiyaawaa k'onc'c'issiiide ode. Hewaan-nakka oyk'ettiide, Asay s'illanaw danddayiyaawe ammanuwaa s'alalaana gidiyaawaa ode. Wurssetsa shemppatuwaan Ammanuwaa eeshshay Yesuusa ammaniyaa ammanuwaappe kesiyaa siik'uwaappe pulattiyaawaa gidiyaawaa ode.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1-10

P'awuloosi S'oossaaappe kiitetteedda maataa 1:11–2:21

S'oossaa aad'd'o keekatetsaa mishiraachchuwaa k'aalaa 3:1–4:31

Kiristinnaa la"atetsaanne ammanuwaa 5:1–6:10

Wurssetsaa k'utiyya 6:11-18

¹ Taani P'awuloosi, Yesuusi Kiristtoosinne k'ay hayk'uwaappe Aa dentseedda S'oossay Aawuu kiitteeddawaappe attin, asaappe woy asaa baggana kiitetteeddawaa gidikke.

² Ha taaninne taananna de'iyaa ammaniyaa ishatuu ubbay, Galaatiyaa gadiyaan de'iyaa ammaniyaa asaa ubbaw sarotaa kiitetteetto.

³ S'oossay nu Aawuunne nu Goday Yesuusi Kiristtoosi hinttenttoo aad'd'o keekatet-saanne sarotetsaa immo.

⁴ Nu S'oossaa, nu Aawuwaa sheniyaan Kiristtoosi ha iita oosuu oosettiyya wodiyaappe nuuna ashshana mala, nu nagaraa diraw, bare huup'iyaa immeedda.

⁵ S'oossaw med'ippe med'inaa gakkanaw bonchchuu gido. Amen"i.

Mishiraachchuwaa K'aalaa Tumuu Ittuwaa S'alalaa

⁶ Kiristtoosa aad'd'o keekatetsaan hinttentta s'eeseedda S'oossaa aggiide, hara wong-galaakko, hintte elleelliide, wooti simmeedditentto taw ooratsabaa gideedda.

⁷ Hinttentta bul"akkiyaawanttunne Kiristtoosa mishiraachchuwaa k'aalaa geellayanaw koyyiyya amareeda asatuu de'iinoppe attin, tumuppe hara mishiraachchuwaa k'aalay baawa.

⁸ Shin haray atto nuuna gidina, woy saluwaappe kiitanchchaa gidina, nuuni hinttenttoo kase odeedda mishiraachchuwaa k'aalaappe dummatiyaawaa hinttenttoo odiyaawaa gidooppe, I med'inaw shek'etteeddawaa gido.

⁹ Kase nuuni geeddawaadan, ha"ikka laa'entsuwaa taani oday; hintte akkeedda mishiraachchuwaa k'aalaappe dummatiyaawaa ooninne hinttenttoo odooppe, he uray med'inaw shek'etteeddawaa gido.

¹⁰ Hawe taana asaappe sabaa koyyiyaawaa malattissii? Malattissenna! Taani S'oossay lo" a giyaawaa koyyay. Woy taani asaa nashechchanaw koyyaytaa? Taani ha"ikka asaa nashechchanaw koyyiyaawaa gidooppe, Kiristtoosa ayile gidikke.

P'awuloosi Yesuusi Kiitteeddawaa Gideedda Hanuwaa

¹¹ Ta ishatoo, taani hinttenttoo odeedda mishiraachchuwaa k'aalay asaappe giden-nawaa hinttenttoo oday.

¹² Ayaw gooppe, taw Yesuusi Kiristtoosi k'onc'c'isseeddappe attin, taani mishiraachchuwaa k'aalaa asaappe akkabeyikke; Asay taana tamarissibeenna.

¹³ Kase taani Ayihuda ammanuwaan de'iyaa wode, waanaade de'aadditanto, hintte siseeddita; taani Kiristtoosa ammaniyaawantta k'aretay baynnaan yederssaaddinne d'ayissanaw baas'etaaddi.

¹⁴ Ta wode de'eedda asatuwaappe c'oratuwaa Ayihuda ammanuwaa higgiiyaa naaguwaan aad'd'ay; nu aawotuwaa wogaa ooppenne aad'd'aade siik'aaddi.

¹⁵⁻¹⁶ Shin S'oossay bare aad'd'o keekatetsaan, taani biro ta daayi uluwaan de'ishshin, barew ootsanaw taana s'eeseedda; aabaa odiiyaa mishiraachchuwaa k'aalaa Ayihuda gidenna asaw taani odana mala, S'oossay bare Na'aa taw k'onc'c'issanaw koyyeedda wode, zorettanaw ookkonne babeykke.

¹⁷ Woy taappe kase Yesuusi kiitteeddawanttunna gaketanaw Yersaalame babeykke; shin taani ellekka Arabiyaa geetettiyaa gadiyaa baad. Hewaappe Damask'ko giyaa katamaa simmaaddi.

¹⁸ Heezzu laytsaappe guyyiyaan, P'es'iroosanna* gaketanaw Yersaalame baade, aanana tammanne ichcheshu gallassaa uttaad.

¹⁹ Shin Yesuusi kiitteeddawanttuppe Godaa ishaa Yaak'oobappe attin, haratuwaanna gakettabeykki.

²⁰ Taani hinttenttoo s'aafiyaawaan worii baawa; taani hinttenttoo wordduwaa odenawaa S'oossay markka!

²¹ Hewaappe guyyiyaan, Sooriyaa geetettiyaa gadiyaanne Kilk'kiyaa geetettiyaa gadiyaa baad.

²² Yihudaan de'iyaa Kiristtoosan ammaniyaawanttu taananna eretaa gidikkino.

²³ Shin hara asay, «Nuuna yedersi yuuyiyaa bitanii hawaappe kase I d'ayissanaw koyyiyaa ammanuwaabaa ha'i ode» giyaawaa untunttu

²⁴ sisiide tabaan S'oossaa galateeddino.

2

P'awuloosi Kiiteettowaa Gidiyaawe Haratuwaa Mataan Eretteedda

¹ Hewaappe simmaade taani tammanne oyddu laytsaappe guyyiyaan, Barinabaasanna laa'entsuwaa Yersaalame baadde, Tiitakka taananna akkaade baad.

² S'oossay taw sas'aan k'onc'c'isseeedda diraw baade taani ha'i ootsiyaa oosuu woy kase ootseeeddawe mela attena mala, Kiristtoosan ammaniyaawantta kaaletsiyaawantta dumma shiishshaade, Ayihuda gidenna asaw taani odiiyaa mishiraachchuwaa k'aalay ay malentto untunttoo odaaddi.

³ Shin haray atto taananna de'iyaa Tiita I Giriike gadiyaa asaa gidishin, k'as's'aretto giide godetibeykkino.

⁴ Gidooppenekka, wordduwaan nuw ishatuwaa malati yiide, nuunanna walaketteedda c'ora asatuu Aa k'as's'aranaw koyyeeddino. He asatuu Kiristtoosa Yesuusan nuw de'iyaa nuuni koyyeeddawaadan hanana danddayiyaa la"atetsaa wochchiide d'iishanaw, wuu'ettiide nu giddo geliide nuuna ayile ootsanaw koyyeeddino.

⁵ Shin mishiraachchuwaa k'aalaa tumatetsay hinttenttunna min de'ana mala, nuuni haray atto guutsa wodiyaakka untunttoo moodettibeykko.

⁶ Shin kaappatuwaa malatiyaawanttu taw ayinne ooratsa k'ofaa immibeykkino; hawaa ayaw gaytaa gooppe, hawaappe kase untunttu oona gidinakka taana metiyaabaa gidenna; S'oossay asaa som"iyaa s'eelliide pirddenna.

⁷ Shin guyyeppe S'oossay P'es'iroosaw, Ayihudatoo mishiraachchuwaa k'aalaa odiiyaa hadaraa immeeddawaadan, tawukka Ayihuda gidenna asaw mishiraachchuwaa k'aalaa odiiyaa hadaraa immeeddawaa untunttu be'eeddino.

⁸ Ayaw gooppe, P'es'iroosi Ayihudatoo Yesuusi kiitteeddawaa gideeddawaadan, taanikka S'oossaa wolk'kaan Ayihuda gidenna asaw Yesuusi kiitteeddawaa gidaaddi.

⁹ K'ay kaaletsiyaawantta malatiide beettiyaawanttu, Yaak'oobi, P'es'iroossinne Yohaannisi, taw imetteedda aad'd'o keekatetsaa eriide, taananne Barnaabaasa nu kushiyyaa oyk'kiide saroteeddino. Taaninne Barnaabaasi Ayihuda gidenna asaa gidдон oot-sanaadan, k'ay untunttu Ayihudatuwaa gidдон ootsanaadan k'achchiide denddeeddo.

¹⁰ Untunttu nuuna kaseppekka taani ootsanaw k'oppaadde de'iyaa hiyyeesatuwaa maaddanawaa s'alalaa k'ofisseeeddo.

P'awuloosi Ans's'ookiyaan P'es'iroosa Timirttiyaa P'alk'keedda

¹¹ Shin P'es'iroosi Ans's'ookiyaa giyaa katamaa yeedda wode, I bayizzeedda diraw, k'onc'c'iyaan taani Aa, «Neeni bayizzanchchaa» yaagaad.

* **1:18** P'es'iroosa: Giriike mas'aafay Keefaa yaagee. Biletsaykka Aramaayike k'aalaan «Zaallaa» giyaawaa.

¹² Ayaw gooppe, Yaak'ooba matappe kiitetteedda amareeda Asay yaanaappe kase Ayihuda gidenna asatuwaana k'umaa mee; shin untunttu yeeddawaappe guyyiyaan, Ayihuda gidennawanttu ammaniyaawantta gidanaw k'a's's'arettanaw koshshee giyaawant-too yayyeedda diraw, miyaawaa essiide, Ayihuda gidennawanttuppe shaakettedda.

¹³ K'ay yekko ammaneedda Ayihudatu P'es'iroosanna yashshaa doommeeddino; haray atto Barnnaabaasikka untuntunna yashshanchha gideedda.

¹⁴ Shin untunttu mishiraachchuwa k'aalaa tumatetsaadan, suure hamettennawaa be'aade, P'es'iroosa he ubbaa asaa sintsan, «Neeni S'oossaa asaa Ayihuda gidaade, untunttuudan gidennaan S'oossaa asaa gidenna Ayihuda gidennawanttudan de'aa; shin yaatina, wootaa de'ite?» gaade gidday?» yaagaad.

*Ayihudatuukka Ayihuda Gidennawanttukka
Attiyaawe Ammanuwaana*

¹⁵ Nuuni yeletaan Ayihuda; «Nagaranchha gideedda Ayihuda gidenna asatuwaa» gidokko.

¹⁶ Hewaa gidooppekka, Asay Yesuusi Kiristtoosa ammaniide S'oossaa sintsan s'illanaappe attin, Muse higgiiyaa naaguwaan s'illennawaa ereeddo; ashuwaa mayyeedda Asay ubbay Muse higgiiyaa naaguwaan s'illenna diraw, nuuni nu huup'ewukka Muse higgiiyaa naaguwaan gidennaan, Kiristtoosan ammaniide s'illana mala, Kiristtoosi Yesuusan ammaneeddo.

¹⁷ Shin nuw Kiristtoosan de'iyaa ittippetetsaan s'illanaw koyyiyaawantta gidiide, nu huup'ew nagaranchha gidiide beettooppe, yaatina Kiristtoosi nagaraa tamarissiyaawe? Hewe mulekka worddo!

¹⁸ Ayaw gooppe, itti kaallakka agga diggeeddawaa taani laa'entsuwaa ootsiyaawaa gidooppe, taani ta huup'ew higgiiyaa mentsiyaawaa gidiyaawaa erissay.

¹⁹ Taani Kiristtoosaw pas'a de'ana mala, higgiiyaa baggana higgew hayk'k'aaddi.

²⁰ Taani Kiristtoosanna Aa mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettaade kak'k'etaad; simmi, ha'i pas'a de'iyaa taana gidikke. Shin Kiristtoosi ta gidдон de'ee; taani ha'i de'iyaa de'uu, taana siik'iide, ta diraw, bare huup'iyaa immeedda S'oossaa Na'an de'iyaa ammanuwaana.

²¹ Taani S'oossaa aad'd'o keekatetsaa is's'ikke; Asay higgiiyaa baggana s'illotetsaa dem-miyaawaa gidooppe, Kiristtoosi c'oo mela hayk'k'eedda guussaa.

3

S'illotetsay Ammano S'alalaan Beettee

¹ Akeekay baynna Galaatiyaa asatoo, taani hinttena Kiristtoosi mask'k'aliyaa bollan misimaariyan d'ishettiide kak'etteeddawaa k'onc'c'issaade tamarissaad. Yaatina, tumoo hintte eeno geena mala, hinttentta biteeddawe oonee?

² Ane taw ha itti yewuwaa s'alalaa odite: S'oossaa Ayaanaa, higgii giyaawaa naagiide akkeedditee woy ammanuwaan sisiide akkeedditee?

³ Hinttenttu hewaa keena eeyee? S'oossaa Ayaanaan de'uwwa doommiide, ha'i hintte wolk'kaan poliitee?

⁴ Hinttenttu daaburaa ubbaw ayinne maaduu baawee? Tuma maaduu de'ee.

⁵ Yaatina, S'oossay hinttenttoo Geeshsha Ayaanaa immiyaawenne hintte gidдон malaataa ootsiyaawe, Muse higgiiyaa hintte ootseedda diraassee? Woy mishiraachchuwa k'aalaa sisiide, hintte ammaneedda diraassee?

⁶ Hawaadanka, Abraahaamo S'oossaa ammaneedda diraw, S'oossay Aa s'illuwaadan s'eelleedda.

⁷ Hewaa diraw, ammaniyaawanttu Abraahaame zare* gidiyaawaa erite.

⁸ S'oossay Ayihuda gidenna asaa ammanuwaan s'illissanawaa S'oossaa Mas'aafay kaseti be'iide, «Ha alamiyaan de'iyaa Asay ubbay neenan anjettana» yaagiide, mishiraachchuwa k'aalaa Abraahaamoo kasetiide odeedda.

⁹ Hewaa diraw, Abraahaamo ammaniide anjetteeddawaadan, ammaniyaawanttu aawaad akka anjettana.

¹⁰ Higgiiyaa oosuwaan ammanettiide de'iyaaawanttu ubbay shek'aa gidдон de'iino; ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Higgiiyaa mas'aafan s'aafetteedda ubbabaan de'ennawenne polennawe ooninne shek'etteeddawaa» yaagee.

^{2:16} Maz. 143:2; Rom. 3:20, 22 * **3:7 Ammaniyaawanttu Abraahaame zare:** S'oossay Abraahaama dooreedda; he diraw ooninne akka Abraahaame na'aa geetteeddawee, S'oossaa na'aa gidiyaawe ammanetteeda. 3:29 s'eellite. **3:7** Rom. 4:16 **3:8** Dom. 12:3

¹¹ S'oossaa Mas'aafay, «S'oossaa sintsaan s'illatuu aan ammanettiide de'uwaan de'ana»[†] giyaa diraw, oninne S'oossaa sintsan higgiiyaa naagiyaawaan s'illennawe eretteeddawaa.

¹² Higgii ammanuwaan baasetti ek'k'ibeenna; shin S'oossaa Mas'aafay, «Higgii giyaawaa poliyaawe aan de'uwaan de'ana» yaagee.

¹³ S'oossaa Mas'aafan, «Mitsaa bolla kak'etti hayk'k'iyaa ooninne shek'etteeddawaa» geetetti s'aafettedda diraw, Kiristoosi nu diraw shek'etteeddawaa gidiide, nuuna higgiiyaa shek'aappe wozi akkeedda.

¹⁴ Kiristoosi hewaa ayaw ootseedee gooppe, S'oossay immana gooppe, Geeshsha Ayaanaa nuuni ammanuwaan akkanaaddaaninne Abraahaame anjjuu bare baggana Ayihuda gidenna asaa gakkana mala giide ootseedda.

Higgii Hidootaa K'aalaa Kolenna

¹⁵ Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani Asay giyaawaadan hinttenttoo gay; haray atto laa"u asatuu itti yewuwaa haasayiide, c'aak'uwaa wotseeddawaappe hini baggan, oninne he c'aak'uwaa billanaw woy harabaa he c'aak'uwaa bolla gujjanaw danddayenna.

¹⁶ Abraahaamonne Aa zarii S'oossay sintsappe immana giide haasayeeddawaa siseeddino. S'oossaa Mas'aafay c'ora asaw haasayiyaawaadan, «Ne zeretsatoo» geena; waagii gooppe, «Ne zarew» yaagee. Hewenne, itti asaa s'alalaa gee; ikka Kiristoosa.

¹⁷ Taani giyaawe hawaa; S'oossay Abraahaamoo c'aak'k'iidde, ha c'aak'uwaa taani naagana yaageedda. Oyddu s'eetanne hattamu laysaappe guyyiyaan yeedda Muse higgii S'oossay wotseedda ha c'aak'uwaa d'ayissanawunne sintsappe immana giide haasayeeddawaa digganaw danddayenna.

¹⁸ Ayaw gooppe, S'oossay immiyaa laatay higgiiyan beettiyaawaa gidoope, yaatina S'oossay sintsappe immana giide, k'aalaa geleeddawaana gidenna giyaawaa; shin S'oossay immana giide k'aalaa geleeddawaan laataa Abraahaamoo immeedda.

¹⁹ Yaatina, higgii ayaw de'ii? Higgii bayizzo oosuwa gidiyaabay ayentto bessanaw S'oossay immana giide haasayeedda Abraahaame zarii yaana gakkanaw gujjettedda; kiitanchchaa baggana Muse gaannatiyaawaan imetteedda.

²⁰ Gaannay itti uraa s'alalaassa gidenna; shin S'oossay ittuwaa.

Higgiiyaa K'ofaa

²¹ Yaatina, S'oossay sintsappe immana giide haasayeeddawaa, itti higgii, «Hanenna» yaagii? A" a! Hewaa geena. Ayaw gooppe, higgii asaw de'uwa immanaw danddayiyaabaa gidoope, s'illotetsaykka tumu higgiiyaa azazettiyaawaappe beettee giyaawaa.

²² Shin Yesuusi Kiristoosa ammanina, S'oossay sintsappe immana giide k'aalaa geleedda la"atetsay, ammaniyaawanttoo imettana mala, Asay ubbay nagaraw moodettiide de'iyawaa, S'oossaa Mas'aafay odee.

²³ Shin kase ha ammanuu yaanaw, sintsappe k'onc'c'ana ammanoo higgii nuuna k'ashetteedda asaadan gorddi wotseedda.

²⁴ Hewaa diraw, nuuni ammanuwaan s'illana mala, Kiristoosi yaana gakkanaw higgii nuuna naagiyaawaa gideedda.

²⁵ Shin ha"i simmi ammanuu yeedda diraw, higgii hawaappe sintsaw nuuna naagiyaawaa gidenna.

²⁶ Hinttenttu ubbay ammanuwaa baggana Kiristoosa Yesuusan ittuwaa gideedda S'oossaa naanaa.

²⁷ Ayaw gooppe, hintte Kiristoosanna ittuwaa gidana mala s'ammak'etteedda ubbatuu Kiristoosa mayyeedda.

²⁸ Hewaa diraw, Ayihuda asaa giddoninne Giriike asaa giddon dummatetsay baawa; ayiliyaa woy womaannuwaa giddon dummatetsay baawa; attumawaa woy mac'c'a asaa giddon dummatetsay baawa. Ayaw gooppe, hinttenttu ubbaykka Kiristoosa Yesuusan itti asaa.

²⁹ Hinttenttu Kiristoosawaa gidoope, simmi hinttenttu Abraahaame zare;[‡] k'ay S'oossay sintsappe immana giide k'aalaa geleeddawaa laattiyaawantta.

4

Nuuni S'oossaa Naanaa Gidiyaawaa

[†] **3:11** «S'oossaa sintsaan s'illatuu aan ammanettiide de'uwaan de'ana»: S'oossay akkeedda Asay ammanuwaappe dendeeddawaan de'uwaan de'ee. **3:12** Wog. 18:5 **3:13** Zar. 21:23 **3:16** Dom. 12:7 **3:17** Kes. 12:40 **‡** **3:29** *Abraahaame zare*: Ha"i nuuni Abraahaame golle asaa. Hewaassa P'awuloosi Galaatiyaa asaw odiiide, itti Asay Yesuusa ammaneedda ammanuwaan Abraahaamew tumu na'aa yaagettiide s'eegettee. Hewaa guussay S'oossaa na'aa guussaa. 3:7 s'eellite.

¹ Shin akeekite; bare aabbuwaa laattiyaa na'ay na'atetsaan de'iidde, de'iyawaa ubbaw godaa gidoopeppaka, ayilatuwaappe aw dummatiyaasay baawa.

² Shin bare aabbu geedda wodii wurana gakkanaw, Aa hadaraa akkeeddawanttu kushiyaaninne Aa miishshaa naagiyaawanttu kushiyan de'ee.

³ Hawaadan nuunikka k'ay na'atetsaan de'iyaa wode, ha alamiyaa mooddiyaa ayyaana-tooyileteeddo.

⁴ Shin yaanaw bessiyaa wodii kakkeedda wode, S'oossay mac'c'awunippe yelettowaa, Muse higgew moodettiyyaa asaa garssan yeletteeddawaa, bare Na'aa kiiteedda.

⁵ Ayaw kiiteeddee gooppe, higgiiyan moodettiide de'iyawantta wozanawunne nuuna bare naanaa ootsanaw kiiteedda.

⁶ S'oossay hintte Aa naanaa gidiyaa diraw, «Abbabboo, ta Aabboo» giide waassiyaa bare Na'aa Ayaanaa, nu wozanaa giddo kiiteedda.

⁷ Hewaa diraw, hawaappe sintsaw neeni S'oossaa na'aa gidiyaawaappe attin, ayile gidakka; k'ay neeni Aa na'aa gidoope, Kiristtoosa baggana S'oossay k'aalaa geleeddabaa laattiyaawaa.

P'awuloosi Galaatiyaa Asaabaa Hirgeedda

⁸ Shin hintte hawaappe kase S'oossaa erennaan de'iidde, tuma gidenna s'oossatoo ayile gidiide eeno geeddita.

⁹ Shin ha'i S'oossaa eriide, ubbaakka S'oossaan erettiide, laafanne k'ay kad'etteedda ha ayyaanatuwaakko waaniide simmiitee? Shiretti simmi, ayile gidiide, laa'entsuwaaw untunttoo eeno gaanaw koyyiitee?

¹⁰ Dummateedda gallassattuwa, agenatuwa, wodetuwaanne laytsatuwa hintte loytsi naaguwaan ayileteedda.

¹¹ Taana hinttebay yashshee; taani hinttenttoo c'oo gaade mela daaburaadditaashsha?

¹² Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hinttenttuudan haneedda diraw, «Hinttenttukka taanaadan hanite» gaade, hinttentta woossay; hintte taana ayinne naak'k'ibeykkita.

¹³ Taani koyro hinttenttoo mishiraachchuwa k'aalaa odeeddawe taana harggissishshi-ina gidiyaawaa hintte eriita.

¹⁴ Taw pas'atetsay d'ayiide, hinttenttoo paac'e gidinakka, taana kad'ibeykkita; shenetikkabeykkita. Hewaa diraa ubbaa taana S'oossaa kiitanchchaa mokkiyaawaadan, woy Kiristtoosa Yesuusa mokkiyaawaadan mokkeedda.

¹⁵ Yaatina, hekko hintte nashettiyaawe beettana! Taana gidoope, hinttenttoo dand-dayettiyaabaa gidina, taw hintte hinttenttu ayfiyaa wooc'i imminttonne is's'ennawaa markkattay.

¹⁶ Yaatina taani hinttenttoo tumuwa odiyaa diraw, hintte morkke gidaytaa?

¹⁷ Hara asatuu hinttenttoo k'arettiyaawaa malatiino; shin untunttu k'ofay lo'enna; ayaw gooppe, hintte untunttoo k'arettana mala, taappe hinttentta shaakkanaw koyyiino.

¹⁸ Shin taani hintte matan de'iyaa wode s'alalaan gidennaan, ubbaa wodekka lo'obaan hintte koyettiyaawantta gidoope lo'a.

¹⁹ Ta siik'o naatoo, Kiristtoosa med'etay hinttenttun beettana gakkanaw, mac'c'awuno oysay sakkiyaa keenaa, taani hintte diraw sakettay.

²⁰ Shin taani hinttenttoo hirggiyaa diraw, ha'i hintte mata baade hinttenttunna doonaan haasayantto, darii dosay.

Aggaarinne Saari Leemisuwa

²¹ Muse higgiiyan moodettiide de'anaw koyyiyaawanttoo, higgii giyaawaa sisikkitee? Ane taw odite.

²² Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Abrahaamoo danggaas'irattipenne godattippe yeletteedda laa'u naanay de'iino» yaagee.

²³ Shin danggaas'iratti na'ay Asay na'aa yeliyaa maaraadanka yeletteedda; k'ay godatti na'ay, S'oossay sintsappe immana giide k'aalaa geleeddawaan yeletteedda.

²⁴ Ha laa'u mac'c'awanttu laa'u c'aak'k'oo gidiyaa leemiso. Untunttuppe ittinna, Musew higgii imetteedda Siinaa Deriyaappe c'aak'uu yeeddawunna, bare naanaa ayiletetsaw yelaaddu; izakka Aggaaro.

²⁵ Ha Aggaara Arabiyaa geetettiyyaa gadiyaan de'iyaa Siinaa Deriyaan leemisettaw; k'aykka ha'i de'iyaa Yersaalamen leemisettaw; ayaw gooppe, Yersaalame katamay bare gidдон de'iyaa asaa ubbaanna Muse higgiiya ayiletetsaan de'ee.

²⁶ Shin saluwaan de'iyaa Yersaalame ayiletetsaan de'ukku; iza nuw aatto gideedda Saaro.

²⁷ Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay,

«Hannee, yelabeenna mantsattee, nashetta;

yaluwaaw oysay oyk'k'i erennawunnee,
ne kooshshaa d'ok'k'u ootsaade ilila!
Ayaw gooppe, bare asinaana
de'iyaa mac'c'awunippe,
barekka de'iyaa mac'c'awuniw
c'ora naanay de'ana»

yaagee.

²⁸ Taanaadan ammaniyaawanttoo, nuunikka Saari na'aa Yisaak'aadan, S'oossay sintsappe immana giide k'aalaa geleedda naanaa.

²⁹ Shin he wode asaa maaraadan yeletteeddawe, S'oossaa Ayyaanay geeddawaadan yeletteeddawaa yederssi diggowaadan, ha"ikka hewaa mala.

³⁰ Shin S'oossaa Mas'aafay waagii? «Danggaas'iratti na'ay godatti na'aanna ittippe laattenna diraw, danggaas'iratto izi na'aanna ittippe kessa yedda» yaagee.

³¹ Hewaa diraw, taanaadan ammaniyaawanttoo, nuuni godatti naanaa gidiyaawaappe attin, danggaas'iratti naanaa gidokko.

5

Kiristoosan Ayiletetsaappe Kesussaa

¹ Nuuni ayiletetsay baynnaan, de'ana mala, Kiristoosi nuuna ayiletetsaappe kesseedda; simmi minniide ek'k'ite; laa'entsuwaaw ayiletetsaa morgge mitsaan waas'ettoppote.

² Sisite, taani P'awuloosi, hinttentta yaagay; hintte k'as's'arettiyaawaa gidoope, Kiristoosi hinttentta ayinne maaddenna.

³ K'as's'arettiyaaw ubbatuu higgii giyaawaa ubbaa poliide naaganaw bessiyaawaa gujaade k'ofetsay.

⁴ Higgiiyaaw naagiide s'illanaw koyyiyaawanttoo, Kiristoosappe shaaketteeddita; S'oossaa aad'd'o keekatetsaappekka kunddeeddita.

⁵ Nuuna gidoope, nuuni S'oossaa Ayaanaa baggana ammanuwaan s'illanaw nashechchaan naageetto.

⁶ Ayaw gooppe, nuuni Kiristoosi Yesuusanna ittippe de'ooppe, siik'uwaan ootsiyaa ammanuwaappe attin, k'as's'arettinakka, k'as's'arettennaan agginakka nuuna ayinne maaddenna.

⁷ Kase lo'o wos's'iita; shin tumatetsaw hintte eeno geena mala, oonee hinttentta diggeeddawe?

⁸ Ha c'imuu hinttentta s'eeseedda S'oossaa yibeenna.

⁹ Asay giyaawaadan, guutsa irshshuu munak'aa ubbaa dentsee.

¹⁰ Hinttenttu harabaa k'oppennawaa taani S'oossaan ammanettay; shin hinttentta metiyaa uray oona gidooppenne, S'oossaa bare pirddaa akkanawaa.

¹¹ Shin taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hawaa gakkanaw k'as's'aray kosshiyaawaa odiyaawaa gidoope, taana ayaw yederssiinoo? Hewe tuma gidoope, taani Kiristoosa mask'k'aliyaabaa tamarissina ayinne metiyaabay baawa.

¹² Hinttentta metootsiyaawanttu barentta barenttookka goyreerikkinooshsha!

¹³ Hinttentta gidoope, taanaadan ammaniyaawanttoo, ayiletetsaappe kesanaw s'esetteeddita. Gidooppenekka ayiletetsaappe hintte keseeddawaan, hintte asatetsaa amuu hinttentta mooddoppo. Hewaa diraa siik'uwaan ittuu ittoo moodettite.

¹⁴ Ayaw gooppe, higgii ubbay itti haasayan k'ashetteedda; ikka, «Ne shooruwaaw ne huup'yaadan siik'a» yaagiyaawaa.

¹⁵ Shin hintte ittuu ittuwaanna sa'ettiyaawaanne meetettiyaawaa gidoope, hintte hintte gidдон wurena mala naagetite.

Ayyaanaanne Ashuwaa

¹⁶ Shin sisite; S'oossaa Ayyaanay hinttentta kaaletsiyaawaa gidoope, hintte ashuwaa amuwaa mulekka polikkita.

¹⁷ Ayaw gooppe, nu ashuu amottiyaawaa Geeshsha Ayyaanay is's'ee; k'ay Geeshsha Ayyaanay amottiyaawaa nu ashuu is's'ee; hawanttu ittuu ittuwaanna is'ettiino. Hewaa diraw, hintte dosiyaawaa ootsanaw danddaykkita.

¹⁸ Shin S'oossaa Ayyaanay hinttentta kaaletsiyaawaa gidoope, Muse higgii hinttentta mooddenna.

¹⁹ Ashuwaa oosuu eretteeddawaa; ikka ayee gooppe, woshummiyaawaa, tunatetsaa, aad'd'eedda tunatetsaa oosuwaaw,

²⁰ eek'aw goyinniyaawaa, bitiyaawaa, morkketetsaa, palumaa, k'anaatiyaawaa, hank'k'uwaa, barena dosiyaawaa, walak'ettiyaawaa, ittuu ittuwaappe shaakettiyaawaa, ²¹ asaawaa amottiyaawaa, matsottiyaawaa, yetsanchchaa gidiyaawaanne hawantta malatiyaawantta. Kasekka taani hinttenttoo odeeddawaadan, hawantta malatiyaawantta ootsiyaawanttoo S'oossaa kawutetsaan geliyaasay baawa.

²² Shin Geeshsha Ayaanaa ayfii, siik'uwaa, nashechchaa, sarotetsaa, danddayaa, keekatetsaa, lo'otetsaa, ammanettiyaawaa,

²³ ashikketetsaa, bare huup'iyaa naagiyaawaa. Hewantta malatiyaawantta diggiyaa higgii baawa.

²⁴ Kiristtoosa Yesuusabaa gidiyaawanttu barenttu asatetsaa Aa iita k'ofaannanne Aa amuwaanna ittippe mask'k'aliyaa bollan misimaariyan d'ishiide kak'k'eeddino.

²⁵ Nuw Geeshsha Ayyaanay de'uwaa immowaappe guyyiyaan, nuuna k'ay I kaaleeto.

²⁶ Ane otorettiyaawaa, woy ittuu ittuwaa hank'k'etsiyaawaa, woy ittuu ittuwaa k'anaatiyaawaa aggoytte.

6

Ittuu Ittuwaanna Maadettiyaawaa

¹ Taanaadan ammaniyaawanttoo, hinttenan Geeshsha Ayyaanan de'iyaaawanttu itti uray ay bayizzuwaa ootsiide, beettooppekka, ashikketetsaa ayyaanan Aa suurissite; k'ay hintte paac'ettenna mala, hintte huup'iyaa naagite.

² Ittuu ittuwaa tookuwaa tookkite; hewaa ootsiyaawaan Kiristtoosa higgew azazettiita.

³ Ayaw gooppe, itti uray ayinne hanennaan de'iidde, ittibaa I haneeddawaa aw mala-tooppe, bare huup'iyaa c'immee.

⁴ Shin Asay ubbay huup'iyaan huup'iyaan bare oosuwaa paac'c'o; hewaappe guyyiyaan, hara asaawaana likkennaan, bare huup'e oosuwaa s'alalaan ammanettiyaawaa demmana.

⁵ Ayaw gooppe, Asay ubbay huup'iyaan huup'iyaan bareppe naagettiyaawaa ootsana bessee.

⁶ Shin S'oossaa k'aalaa tamaariyaawe barew de'iyaa lo"obaa ubbaa barena tamaaris-siyaawaanna shaakko.

⁷ Hinttentta hintterekka c'immoppite. Ooninne S'oossaa bolla k'iliic'anaw dand-dayenna; ayaw gooppe, Asay bare zeriyaawaa zaaretsiide k'oyc'ana.

⁸ Bare ashuwaa amuwaan zeriyaawaa gidoope, ashuwaa amuwaappe hayk'uwaa k'oyc'ana. Shin S'oossaa Ayyaanan zeriyaawaa gidoope, S'oossaa Ayyaanaappe med'inaa de'uwaa k'oyc'ana.

⁹ Ane lo"o oosuwaa ootsanaw minnoytte. Ayaw gooppe, nuuni min ootsooppe, k'oyc'iyaa wodii sintsappe yaanawaa.

¹⁰ Hewaa gidoope ha ootsanaw nuuni danddayiyaawaan, asaa ubbaw lo"obaa oot-soytte; shin ubbaappe aatsiide, nuunanna ammanuwaan de'iyaaawanttoo lo"obaa oot-soytte.

Wurssetsaa Zoriyaanne Sarotaa

¹¹ Taani ta kushiyan, ay mala wolk'k'aama pidolatuwaan, hawaa hinttenttoo s'aafaadditanto be'ite.

¹² Asaa sintsan lo"iide beettanaw koyyiyaa ubbatuu, hintte k'as's'arettana mala koyyi-ino; shin hewaa untunttu ootsiyaawe barenttoo Kiristtoosa mask'k'aliyaa diraw yeders-settenaan attana s'alalaassa.

¹³ Ayaw gooppe, untunttu hintte k'as's'aretteeddawaan c'ee'ettanaw hinttentta k'as's'arettino giinoppe attin, haray atto k'as's'aretteeddawanttukka barenttu huup'ew Muse higgiiyaa naagikkino.

¹⁴ Shin alamii taw kak'ettina, taanikka alamew kak'etteedda Yesuusi Kiristtoosa mask'k'aliyaappe attin, taani c'ee'ettiyaabay harabay taappe haakko.

¹⁵ Ayaw gooppe, Kiristtoosi Yesuusan ooratsa med'etaa gidiyaawe maaddeeppe attin, k'as's'arettinakka k'as's'arettennaan agginakka ayinne maaddenna.

¹⁶ Ha wogaan hamettiyaawaa ubbatuwaa bollaniinne S'oossaa asaa ubbaa bolla, sarotet-sayenne maarotetsay gido.

¹⁷ Taani Yesuusaw maytteedda mallaa ta bollan tokkeedda diraw, hawaappe sintsaw itti asaykka taana metootsoppo.

¹⁸ Taanaadan ammaniyaawanttoo, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay hinttenttunna gido. Amen"i.

P'awuloosi Efesoona Asaw S'aafeedda Kiitaa Geluwaa

P'awuloosi Efesoonaan de'iyaa asaw s'aafeedda kiitaan ubbabaappe aatsiide I s'eelleeddawe, «S'oossaa k'ofaa oosuwaan peeshshanawe saluwaaninne sa'aan de'iyaa bay ubbay ittippe shiik'iide, itti Kiristtoosa maataa garssan ak'iyaa wodii gakkana» yaagiyaa k'ofaa (1:10). Hewaa bollankka gujjay Yesuusi Kiristtoosanna ittippe gidiide, asaa zariyaa ubbay ittuwaa gidana mala, ha wolk'k'aama k'ofaa oosuwaan peeshshanaadan S'oossaa asaa hassayissee.

Efesoona Kiitay koyro saan s'aafii ittippetetsaawaa s'aafanaw doommeeddawaa aas-siide, S'oossay Aawuu bare asaa wooti dooreeddentto, untunttukka Aa na'aa, Yesuusi Kiristtoosan barenttu nagaraappe maarettiide, waan la" a keseeddenttonne S'oossaa wolk'k'aama hidoataa k'aalay Geeshsha Ayaanaa baggana wooti eretteeddentto odee. Laa'entsiyaa shaakuwaan k'ay s'aafii ha kiitaa nabbabiyaawanttu barenttu ittippetet-saa de'uwaan Kiristtoosan untunttoo de'iyaa ittippetetsay tuma gidana mala untunttu waaniide de'anaw bessintto k'ofissee.

Asay Kiristtoosan de'iyaa ittippetetsaan waaniide de'anaw danddayintto dumma dumma hiillaa haasayan k'onc'c'eedda. Ammaniyaa Asay itti asatetsaa leemisuwaa gidiyaa wode, Kiristtoosi he asatetsaw huup'iyaa gidee. Ammaniyaa Asay gimbbiyaa golliyaan leemisettiyya wode, Kiristtoosi he gimbbiyaa gollew godaa s'ap'uwaa minisiyaa waanna shuchchaa gidee. Ammaniyaa Asay machchiyaadan leemisettiyya wode, Kiristtoosi asinaadan gidee. S'aafiyaawe Kiristtoosa baggana k'onc'c'eedda S'oossaa aad'd'o keekatetsaa daro d'ok'k'issi nashshi haasayiide, c'iimmateedda k'ofaa shiishshee. I ubbabaakka Kiristtoosa siik'uwaan, I yarshshettowaan, Aa maarotetsaan, Aa aad'd'o keekatetsaaninne Aa sarotetsaa baggana s'eellee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1-2

Kiristtoosanne ammaniyaa asaa 1:3—3:21

Kiristtoosan beettiyya ooratsa de'uwaa 4:1—6:20

Wurssetsaa k'utiyya 6:21-24

¹ Taani S'oossaa sheniyaan Kiristtoosi Yesuusi kiitteedda P'awuloosi, Efesoonaan de'iyaa S'oossaa naanaw k'ay Kiristtoosa Yesuusaw ammanettiide de'iyaa wanttoo ha dabddaab-biyaa s'aafay.

² S'oossaa nu Aawuwaappenne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe aad'd'o keekatetsayne sarotetsay hinttentoo gido.

Kiristtoosappe Beettiyya Ayaanaa Anjuwaa

³ Ayaanaa anjuwaa ubbaan Kiristtoosa baggana bolla saluwaan nuuna anjeeedda S'oossaa, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa Aawuwaa, nuuni galateetto.

⁴ Nuuni Aa sintsan geeshshatuwaanne pokkuu bayinnawantta gidana mala, S'oossay nuuna sa'ay med'ettanaappe kase, Kiristtoosa baggana bare siik'uwaan dooreedda.

⁵ S'oossay bare sheniyaan bare doseeddawaadan, Yesuusi Kiristtoosa baggana nuuna bare naanatuwaa ootsanaw kasetiide k'oppi wotseedda.

⁶ S'oossay bare siik'iyaa Na'aa baggana nuw c'oo immeedda aad'd'o keekatetsaa bonchchuwaa diraw, nuuppe galataa akkanaw hewaa ootseedda.

⁷ Nuuni S'oossaa aad'd'o keekatetsaa daruwaadan, Kiristtoosa suutsan wozetteeddo; hewan S'oossay nu nagaraa atto geedda.

⁸ S'oossay bare aad'd'eedda eratetsaa ubbaaninne bare wozanaa k'ofaa ubbaan bare aad'd'o keekatetsaa nuw darisiide immeedda.

⁹ Ayaw gooppe, S'oossay bare k'oppeeddawaa ootseedda; k'ay Kiristtoosa baggana polanaw k'oppi wotseedda S'uura yewuwaa nuuna erisseedda.

¹⁰ S'oossay wodiyya wurssetsay gakkiiyaa wode polanaw k'oppeedda k'ofay Kiristtoosa waanna ootsiide, saluwaaninne sa'aan de'iyaa med'etaa ubbaa ittippe aan shiishshanawaa.

¹¹ Ubbabay S'oossaa k'ofaadaaninne I geeddawaadan haneedda; S'oossay kasetiide k'oppi wotseeddawaadan, Kiristtoosa baggana nuuni aawantta gidanaadan, nuuna dooreedda.

¹² Nuuni kasetiide, Kiristtoosa baggana akkana giide nashechchan naagiyaawanttu, S'oossaa bonchchuwaa galateetto.

¹³ Hinttewukka k'ay hewaadan haneedda; tumu kiitaa, hinttenttoo atotetsaa aheedda mishiraachchuwaa k'aalaa, hintte siseedda wode Kiristtoosa ammaneeddita; S'oossay hinttenttoo immana geedda Geeshsha Ayaanaa baggana, hintte Aawaa gidiyaawaa eris-siyaa maatafaa hintte bolla wotseedda.

¹⁴ S'oossay bare asaw immana geeddawaa nuuni laattana gakkanaw, Geeshsha Ayaanaa waasetetsaa oyk'keeddo. Hewe k'ay Aa bonchchoo, galataa gidanawaa.

P'awuloosi Efesoona Asaw Woosseedda

¹⁵ Hewaa diraw, Godaa Yesuusa hintte ammaniyaawaanne geeshshatuwaa ubbaa hintte siik'yaawaa taani sisoodeppe doommaade,

¹⁶ hinttenttoo S'oossaa galatiyaawaa aggabeyikke; S'oossaa woossaade hinttewukka woossay.

¹⁷ K'ay Godaa Yesuusi Kiristtoosa S'oossay, bonchchuwaa Aawuu, S'oossaa hintte eranaadan, hinttena aad'd'eedda eranchcha ootsiyaa k'ay S'oossaa hinttenttoo k'onc'c'issiyaa Geeshsha Ayaanaa hinttenttoo immanaadan, taani woossay.

¹⁸ S'oossay hintte akkana giide, nashechchan naagi utteeddawoo hinttena s'eeseeddawaanne I bare asaw immana giyaa anjuu ay keenaa durentto hintte eranaadan, S'oossay hintte wozanaa dooyyina, Aa poo'uwaa hintte be'anaadan, taani S'oossaa woossay.

¹⁹⁻²⁰ K'ay Aa ammaniya nuunan Aa wolk'k'ay loytsi ootsee. Ha nuunan de'iyaa wolk'k'ayenne hayk'uwaappe Kiristtoosa dentsiide, saluwaa sa'aan S'oossaa ushechcha baggana* utisseedda wolk'k'aama wolk'k'ay ittuwaa.

²¹ Kiristtoosi saluwaa suntsatuwaappe, godatetsay de'iyaa wanttuppe, wolk'k'aamatuwaappenne godatuwaa ubbaappe bolla gidiide mooddee; I ha"i de'iyaa yeletaa s'alalaan gidennaan, sintsaappe yaana yeletaanikka hara suntsatetsaa ubbaappe d'ok'k'ee.

²² S'oossay ubbabaa Kiristtoosa gediyaappe garssan moodissiide, k'ay S'oossay I ub-babaan ubbaappe bollanna Godaa gidanaadan, woosa gollew Aa immeedda.

²³ Woosa gollii Kiristtoosa asatetsaa; woosa gollii Kiristtoosi ubba saan ubbabaa kuntsiyaa Aa poluwaa.

2

Kiristtoosan Hayk'uwaappe De'oo Pinniyaawaa

¹ Hintte azazettenan is's'eedda dirawunne hintte nagaraa diraw, kase wodiyaan ayaana hayk'uwaa hayk'keeddi.

² He wode hintte ha alamiyaa yeletaa iita ogiyaa hametteeddita; c'arkkuwaa gidon de'iyaa wolk'k'aama ayyaanatuwaa kaappoo k'ay S'oossaw azazettena asaa ha"i mood-diya ayyaanaw azazetteeddita.

³ Nuunikka k'ay ubbay he asaa mala; k'ay nuuni nu ashuwaa amuwaadan de'eeddo; nu ashuunne nu wozanay koyyeeddawaa ootseeddo. Nuunikka haratuwaadan, nu med'etaan S'oossaa hank'k'uwaa akkanaw de'eeeto.

⁴ Shin S'oossaa maarotetsay dara gidiyaa diraw, bare siik'uwaa daruwaadan,

⁵ Nuuni aw azazettenan is's'iide, haray atto ayyaanay hayk'keeddawantta gidinakka, I Kiristtoosanna nuw de'uwaa immeedda. S'oossaa aad'd'o keekatetsan hintte atteeddita.

⁶ Nuuni Kiristtoosi Yesuusanna saluwaanne sa'anne mooddanaadan, S'oossay nuuna aanaana ittippe hayk'uwaappe dentseedda.

⁷ I sintsaappe yaana wodiyaan, nuw Kiristtoosi Yesuusan de'iyaa keekatetsan, ubbaappe aad'd'iyaa bare aad'd'o keekatetsaa d'ok'k'atetsaa bessanaw hewaa ootseedda.

⁸ Ayaw gooppe, hintte S'oossaa aad'd'o keekatetsan, ammanuwaan atteeddita; hawe S'oossaa imuwaappe attin, hintte oosuwaanna gidenna.

⁹ Hintte daaburan beettibeenna diraw, hintte c'ee'ettiyaabay ayayenne baawa.

¹⁰ Ayaw gooppe, nuuni S'oossaa med'etaa; I nuw kasetiide giigissi wotseedda lo"o oosuwa nuuni ootsanaadan, Kiristtoosi Yesuusa baggana nuuna med'd'eedda.

Kiristtoosan Beettiyaa Ittipetetsaa

¹¹ Hewaa diraw, hinttenoo zariyaan Ayihuda gidenna asatoo, barenttu asatetsaa bolla kushiyan oosetteeddawan, barena k'as's'aretteddawantta giyaa Ayihudatu, k'as's'arettibeennawantta giide s'eesiyaawanttoo, hintte kase oonentto akeekite.

* 1:19-20 *Ushechcha bagga*: Wolk'k'aanne bonchchuwaa sa'aa.

1:19-20 Maz. 110:1

1:22 Maz. 8:6

1:22

¹² He wode hintte Kiristtoosappe shaaketteeddita; imatsaa gidiide, Israa'eeliyaa asaappe haakkiide de'eeddita; S'oossay bare asaw immana giide c'aak'k'eedda c'aak'uwaappe ayinne demmibeykkita; ha sa'aa bolla hintte demmana giide, nashechchan naagi utteeddawaa demmennaaninne k'ay S'oossay bayinnaan de'eeddita.

¹³ Shin hintte kase haakkiide de'iyaa wanttu ha'i Kiristtoosa Yesuusanna de'iide, Kiristtoosa hayk'uwaan mataa shiik'eeddita.

¹⁴ Ayaw gooppe, Kiristtoosi Ayihuda asaanne Ayihuda gidenna asaa ittuwaa ootsiide, nuw sarotetsaa aheedda. Untunttu laa"uwaa shaakkiide, morkke ootsi wotseedda morkketetsaa godaa bare asatetsan koli yeggeedda.

¹⁵ I bare huup'ew ha laa"u zaratuwaappe itti ooratsa asaa med'd'iide sarotetsaa wotsanaw, Ayihuda asatuwaa higgiiyaa Aa azazatuwaanne wogatuwaanna ittippe d'ayisseedda.

¹⁶ Kiristtoosi mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide hayk'k'eedda bare hayk'uwaan morkketetsaa d'ayiseedda; k'ay mask'k'aliyaa baggana laa"u zaratuwaakka itti asaa ootsi sigetsiide, S'oossaakko aheedda.

¹⁷ Kiristtoosi yiide, S'oossaappe haakkiide de'iyaa hinttenttoo Ayihuda gidennawanttoonni, Aa matan de'iyaa Ayihudatoo ubbaw, mishiraachchuwa k'aalaa sarotetsaa odeedda.

¹⁸ Ayaw gooppe, nuuni ubbay, Ayihudatuukka Ayihuda gidennawanttukka, itti Geeshsha Ayyaanan Kiristtoosa baggana Aawuwaa sintsa shiik'anaw danddayeetto.

¹⁹ Simmi hintte Ayihuda gidenna asatuu hawaappe sintsaw allaga woy imatsaa gidikkita; ha'i hinttenne geeshshatuu itti biittaa asaa; k'ay S'oossaw hintte soy asaa.

²⁰ Yesuusi kiitteeddawantunne timbbitiyaa odiyaa wanttu baaseeda baasuwa bolla hinttekka kees'etteeddita; godaa s'ap'uwaa minisiyaa waanna shuchchay Kiristtoosi Yesuusa.

²¹ I golliyaa ubbaa ittippe shiishshi oyk'k'iide, S'oossaa baggana Geeshsha, S'oossaa Geeshsha golle gidana mala dichchee.

²² Hintte k'ay S'oossay bare Ayyaanan de'iyaa golliyaa gidanaw, haratuwaa ubbaana ittippe Kiristtoosan kees'ettiita.

3

P'awuloosi Ammanenna Asaw Ootseedda Oosuwa

¹ Hewaa diraw, hinttenoo Ayihuda gidenna asatoo, taani P'awuloosi hintte diraw Kiristtoosi Yesuusa k'asho asaa gideeddawe, S'oossaa woossay.

² S'oossay bare aad'd'o keekatetsan, taani hinttena maaddanaadan, ha oosuwa taw immeeddawaa hintte loytsi siseeddita.

³ S'oossay bare S'uura k'ofaa taw k'onc'c'isside, taana erisseedda; taani hewaa k'antsaan s'aafaad.

⁴ K'ay taani s'aafeeddawaa hintte nabbabiyaa wode, Kiristtoosa s'uura taani woota akeekaadditanttonne eranaw danddayiita.

⁵ Beni wode Asay he S'uura yewuwaa sisibeenna; shin S'oossay hewaa Yesuusi kiitteedda S'oossaa naanatoonni timbbitiyaa odiyaa wanttoo, Geeshsha Ayyaanan ha'i k'onc'c'isseedda.

⁶ S'uura yewuu hawaa; Ayihuda gidenna Asay wonggalaa baggana, S'oossaa anjuwaa Ayihudatuwaana ittippe laattiino; untunttu itti asatetsan shaakettenaan de'iino; k'ay Kiristtoosi Yesuusa baggana S'oossay immana geeddawaa Ayihudatuwaana shaakkiino.

⁷ S'oossay bare oosuwa wolk'k'aa baggana taw immeedda aad'd'o keekatetsan taani ha wonggalaw k'ooma gidaaddi.

⁸ Taani geeshshatuuwa ubbaa gidon laafiyaawaa gidooppekka, Ayihuda gidenna asaw zaway bayinna Kiristtoosa duretetsaa mishiraachchuwa k'aalaa odiyaa ha kaac'aa S'oossay taw immeedda.

⁹⁻¹⁰ K'ay taani hewaan S'oossaa S'uura k'ofaa asaa ubbaw k'onc'c'issa odana; ubbabaa med'd'eedda S'oossay bare S'uura yewuwaa beni wode gentsi wotseedda. S'oossay ha'i hewaa woosa golliyaa baggana saluwaa sa'aan de'iyaa kaappatoonni godatetsay de'iyaa wanttoo zaway bayinna bare aad'd'eedda eratetsaa k'onc'c'issanaw ootseedda.

¹¹ S'oossay hewaa nu Godaa Kiristtoosi Yesuusa baggana I poleedda bare med'inaa k'ofaadan ootseedda.

¹² Nuuni Kiristtoosi Yesuusanna ittippe gidiide, Aa ammaniyaa ammanuwaan amanettiide, ayinne yayyenaan S'oossaa sintsa shiik'anaw danddayeetto.

¹³ Hewaa diraw, taani hinttewaan metootiyaawan hintte hirggenna mala, hinttena woossay; ayaw gooppe, taani hintte bonchchoo metootay.

Kiristoosa Siik'uwaa

¹⁴⁻¹⁵ Hewaa diraw, taani saluwaaninne sa'aan de'iyaa ammaniyaa golliiyaa Asay ubbay aappe yeedda* S'oossaa sintsan gulbbatay.

¹⁶⁻¹⁷ S'oossay bare bonchchuwaa daruwaadan, bare Geeshsha Ayyaanan, hinttenttoo hintte garssa asatetsan hintte minniyaa wolk'k'aa immanaadaaninne, k'ay ammanuwaa baggana Kiristoosi hintte wozanaa bare golliiyaa med'd'anaadan, taani S'oossaa woossay; k'aykka hintte s'ap'uwaa yeddiide, tokettiide siik'uwaan minnanaadan, S'oossaa woossay.

¹⁸ K'ay geeshshatuwaa ubbaanna Kiristoosa siik'uu ay keenaa aakentto, adussentto, d'ok'k'enttonne c'iimmentto† eriyaa wolk'k'aa hinttenttu demmanaadan, taani S'oossaa woossay.

¹⁹ Eratetsaappe aad'd'iyaa Kiristoosa siik'uwaa hintte eranaadaaninne k'ay S'oossawaa gidiyaa ubbabaan hintte poli kumanaadan, taani S'oossaa woossay.

²⁰⁻²¹ Simmi nu gidдон ootsiyaa bare wolk'k'aa baggana nuuni woossiyaawaa woy k'oppiyaawaa ubbaappe loytsi darssi ootsanaw danddayiyaa S'oossaw, woosa golliyaaninne Kiristoosi Yesuusan ubbaa wode med'inaappe med'inaa gakkanaw bonchchuu gido. Amen"i.

4

Bollaa Ittipetetsaa

¹ Hewaa diraw, taani Godaw ootsiyaa diraw k'ashetteeddawe S'oossay hinttena s'eeseedda s'eessaw bessiyaa de'uwaa hintte de'anaadan, taani hinttena woossay.

² Ubbaa wode hintte hintte huup'iyaa kawushshiyaawantta, ashikketuwaanne dand-dayanchchatuwaa gidite; ittuu ittuwaa maaddiyaawaan hintte siik'uwaa bessite.

³ Hinttena ittippe gatsi k'achchiyaa sarotetsaan, Geeshsha Ayyaanay hinttenttoo immiyaa ittipetetsaa naaganaw minninte.

⁴ S'oossay hinttena s'eeseedda hidootay, hintte demmana giide naagi utteeddawe mes's'i ittuwaa gidowaadan, itti asatetsayenne itti Geeshsha Ayyaanay de'ee.

⁵ Itti Goday, itti ammanuunne itti s'ink'k'atay de'ee.

⁶ Ubbaa Goday, ubbaa baggana ootsiyaawe, ubbaa gidдон de'iyawe, itti S'oossay, ubbaa Aawuu de'ee.

⁷ Shin Kiristoosi immeedda imuwaadan, nuuni huup'iyaan huup'iyaan dumma imuwaa akkeeddo.

⁸ Hewaa diraw, S'oossaa Mas'aafay,
«I pude d'ok'k'asaa keseedda wode,
omoodetteeddawantta afeedda;
asawukka imotaa immeedda»
yaagee.

⁹ Yaatina, «Pude keseedda» giyaawe waagiyaawee? I koyiro duge wod'd'eedda; hewe sa'aw hirkki wurssetsasaa wod'd'eedda giyaawaa.

¹⁰ Ha duge wod'd'eeddawe bare huup'ew Aa; he I ubbaba kumanaadan, saluwaa ubbaappe d'ok'k'iyasaa pude keseedda.

¹¹ Asaw imotaa immeeddawe Aa; I ittuwaa ittuwaa Yesuusi kiitteeddawantta, haratuwaa timbbitiyaa odiyaawantta, k'ay haratuwaa mishiraachchuwaa k'aalaa odiyaawantta, k'aykka haratuwaa woosa golliiyaa kaaletsiyaawanttanne tamaarissiyaawantta ootsi suntseedda.

¹² I hewaa geeshshatuwaa ubbay ammaniyaa asaa oosuwa ootsanaadaninne Kiristoosa bollan kees'ettanaadan giigissanaw ootseedda.

¹³ K'ay nuuni ubbay S'oossaa Na'aa ammaninanne erina beettiyaa ittipetetsaakko gakkana; nuuni Kiristoosa polo dichchaa keenaa dic'c'iide, donzza asaa gidanaadaana.

¹⁴ Nuuni beetan yaanne haanne shoc'ettiide, barenttu c'immiyaa hanotaan asaa balaa ogiyaa kaaletsiyaa geniyaa asaa timirttiyaa c'arkkuwaa ubbaan sugettiide, hawaappe sintsaw na'aa gidanaw bessena.

¹⁵ Shin nuuni siik'otetsan tumuwaa haasayiide, huup'e gidiyaa Kiristoosakko ubbabaan dic'c'anaw bessee.

* **3:14-15 Aappe yeedda:** Aappe denddowaan, ittuwaa ittuwaa huup'iyaan huup'iyaan eriyaawaassa. † **3:18 Aak-entto, adussentto, d'ok'k'enttonne c'iimmentto:** Hawe bessiyaawe saluwaan de'iyaa Yerusalamo woy S'oossaa siik'uwaa woy S'oossaa aad'd'o eraa woy Yesuusa mask'k'aliyaw de'iyaa bilettaa. **4:8** Maz. 68:18

¹⁶ Bollaa gidдон de'iyaa dумma dумma shaakotay aan ittippe oyk'etteeddino; k'ay kumentsaa bollay barew imetteeddassaa ubbaan ittuu ittuwaanna gaketiiide, ittippe oyk'k'etti utteedda; he dумma dумma shaakotay ootsanaw bessiyaawaa ootsiyaa wode, kumentsaa bollay siik'uwaan dic'c'eenne barena kees's'ee.

Kiristoosan Beettiyaa Ooratsa De'uwaaw

¹⁷ Hewaa diraw, taani hawaa hinttenttoo Godaa suntsan odayenne markkattay. Hintte go"i bayinna k'ofaa k'oppiyaa Ayihuda gidenna asatuwaadan de'oppite.

¹⁸ Unttuntu wozanay d'umaan de'ee; untuntu ayinne erennawantanne azazetena diraw, S'oossay immiyaa de'uwaappe haakkeeddino.

¹⁹ Untuntu matan yeella giyaawe baawa; untuntu woshummaw kajjeelanaw barenttu huup'iyaa aatsi immiino; k'ay tunabaa ubbaa pac'i bayinnaan ootsanaw loytsi yorattiyaa wantta.

²⁰ Shin hintte Kiristoosawaa hewaadan tamaribeykkita.

²¹ Aabaa tumu siseeddita; k'ay tumatetsaykka Yesuusan de'iyawaa, aappe tamarreed-dita.

²² Hintte kase de'iyaa de'uwaaw aggitte; k'ay bare c'immiyaa amuwaan d'ayiyaa hintte ec'a asatetsaa d'ayissite.

²³ Hintte wozanayenne k'ofay ubbaanna ooraa's'anaw bessee.

²⁴ Tumu s'illotetsaaninne geeshshatetsaan S'oossaa leemisuwaan med'etteedda ooratsa asatetsaa mayyite.

²⁵ Simmi worddotoppite. Nuuni ubbay Kiristoosa asatetsan itti asaa gidiyaa diraw, Asay ubbay bare ishaw tumuwaaw haasayanaw bessee.

²⁶ Hank'k'ettite; shin hintte hank'k'uwaan nagaraa ootsoppite. Hintte hank'k'uwaan de'ishshin, away wulloppo.

²⁷ S'alahew s'oo'iyaa immoppite.

²⁸ Wuu'iyaa uray hawaappe sintsaw wuu"oppo; shin hewaa aggitte, hiyyeesatuwaaw maaddanaw, bare kushiyan lo"obaa ootsiidde daaburo.

²⁹ Hintte haasayay sisiyaawantta go"ana mala, koshshiyaawaadan mentsetsiyaa lo"o k'aalay hintte doonaappe kesoppe attin, iita k'aalay mulekka kesoppo.

³⁰ S'oossay hinttena woziyaa gallassaw hintte attametti utteedda S'oossaa Geeshsha Ayaanaa kayyoyoppite.

³¹ Is's'iyaa hanotaa, yiluwaaw, hank'k'uwaaw, waasuwaanne c'ashshaa ubbaa iitatetsaa ubbaanna hintteppe d'ayissite.

³² Ittuu ittoo keekitenne k'arettite; k'ay S'oossay Kiristoosa baggana hinttenttoo atto geeddawaadan, hinttekka ittuu ittuwaaw atto giite.

5

Poo'uwaan De'ite

¹ Simmi S'oossay siik'iyaa naanatuwaadan, Aa malatite.

² K'ay Kiristoosi nuuna siik'iide, bare huup'iyaa S'oossaw nashechchiyaa yarshshuwaadaaninne imotaa ootsiide immeeddawaadan, hinttekka siik'uwaan de'anaw bessee.

³ Shin S'oossaa naanaw bessiyaawaadan, hintte gidдон woshummiyaawenne tunatetsaa ubbay, woy miishshaa amottiyaawe mulekka sisettoppo.

⁴ Yeellayiyaawenne eeyaa haasayay woy patsenna k'id'ii hinttenttoo bessenawaa gidiyaa diraw, hintte matan ubbakka de'oppo; hintte hewaa ubbaa aggitte, S'oossaa galatanaw bessee.

⁵ Hawaa erite; ooninne woshummiyaawaa woy tunabaa ootsiyaawaa, woy miishshaa amottiyaawaa gidoope, Kiristoosa kawutetsaanne S'oossaa kawutetsaa laattanaw dandayenna; miishshaa amottiyaawe eek'aw goyinniyaawaappe dummatenna.

⁶ Hinttena ooninne patsenna haasayan c'immoppo; ayaw gooppe, hawaa gaasuwaan S'oossaa hank'k'uu azazetena asaa bolla yaana.

⁷ Simmi hewaa mala asaa zuppetoppite.

⁸ Ayaw gooppe, kase hintte d'umaan de'eeddita; shin Godaa baggana ha"i poo'uwaan de'iita; poo'uwaan de'iyaa asaadan poo'uwaan hamettite.

⁹ Ayaw gooppe, poo'uu lo"otetsaa, s'illotetsaanne tumatetsaa ubbaa ayiffee.

¹⁰ Godaa nashechchiyaabay ayentto tamarite.

¹¹ Go"i bayinna d'umaa oosuwaaw k'onc'c'issi bessiteppe attin aanana walakettoppite.

¹² Untuntu geeman ootsiyaawe haray atto haasayaawekka pokkee.

¹³ Shin ubbabay poo'uwaa kesiya wode, k'onc'c'iyaa beettana; ayaw gooppe, k'onc'c'iyaaan beettiyaa ubbabay poo'uwaa.

¹⁴ Hewaa diraw,
«Gem"ishiyaawoo, beegotta;
hayk'uwaappekka dendda;
Kirsttoosi new poo'issanawaa»
yaagee.*

¹⁵ Simmi hintte waan de'into akeekite; aad'd'eedda eratetsaanna de'iyaa asaadan de'iteppe attin, aad'd'eedda eratetsay bayinna asaadan de'oppite.

¹⁶ Wodii iita gidiyaa diraw, hintte wodiyaa hinttew danddayettowaadan lo"otetsaw go"ettite.

¹⁷ Hewaa diraw, Goday koyyiyaawe ayentto akeekiteppe attin, eeyaa gidoppite.

¹⁸ K'ay hinttenan Geeshsha Ayyaanay k'ans's'ennaan kumoope attin, hinttena bay-izziyaa woyniyaa giya eessaa ushiide matsottoppite.

¹⁹ Mazimuriyaa yetsaan, galatiidde yes's'iyaaawaaninne ayaana yetsaan ittuu it-tuwaanna haasayite; k'ay galatiyaa yetsaaninne mazimuriyaa yes's'iyaaawaan hintte wozanaan Godaa galatiidde yes's'ite.

²⁰ Nu Godaa Yesuusi Kirsttoosa suntsan, Aawuwaa S'oossaa ubbabaw ubbaa wode galatite.

Asinaabaanne Machchattibaa

²¹ Kirsttoosaw yayyiidde, ittuu ittoo moodettite.

²² Machchetoo, Godaw moodettiyaawaadan, hintte asinaw moodettite.

²³ Ayaw gooppe, Kirsttoosi woosa gollew huup'e gidiyaawaadan, asinaykka bare machchattiw huup'e; k'ay Kirsttoosi bare huup'iyaa, bare bollaa gidiyaa woosa golliiyaa ashshiyaawaa.

²⁴ Shin woosa gollii Kirsttoosaw moodettiyaawaadan, machchetuu k'ay barenttu asinaw ubbabaan moodettanaw bessee.

²⁵ Asinatoo, Kirsttoosi woosa golliiyaa siik'iide, bare huup'iyaa iziw immeeddawaadan, hintteikka hintte machchatuwaa siik'ite.

²⁶ I woosa golliiyaa bare k'aalaaninne haatsaan meec'ci geeshshiide, S'oossaw dum-mayanaw hawaa ootseedda.

²⁷ Kirsttoosi woosa golliiyaa k'itay woy deemuwaa c'id'd'issiyaawe woy hewaa malatiyaawe bayinnaan, Aa kumentsaa bonchchuwaanna geeshshaanne borettennawaa ootsiide, bare huup'ew shiishshanaw koyyeedda.

²⁸ Simmi k'ay asinay bare machchatto bare bollaadan siik'anaw bessee; bare machchatto siik'iyaaawe barena siik'ee.

²⁹ Ayaw gooppe, bare bollaa is's'iyaa Asay mulekka baawa; shin Kirsttoosi woosa golliiyaa muziyaawaadaaninne naagiyaawaadan ooninne bare bollaa muzeenne naagee.

³⁰ Ayaw gooppe, nuuni Aa bollaa dumma dumma asatetsaa.

³¹ S'oossaa Mas'aafay; «Hewaa diraw, attumawe bare aawuwaanne bare daayo aggiide, bare machchattinna ittippe de'ana; untunttu laa"uukka itti ashuwaa gidana» yaagee.

³² Ha s'uurray wolk'k'aama tumatetsaa; shin taani hawe Kirsttoosabaanne woosa gol-lyaabaa odee yaagay.

³³ Gidooppekka, k'ay asinay huup'iyaa huup'iyaa machchiya bare huup'iyaaan siik'anaw bessee; machchattakka bare asinaa bonchchanaw bessee.

6

Yeleeeddawanttubaanne Yeletteedda Naanatuwaabaa

¹ Naatoo, hinttena yeleeeddawanttoo Godaa bonchchiyaawaadan azazettite; ayaw gooppe, hawe ootsanaw bessiyaawaa.

²⁻³ «New ubbabay lo"anaadaaninne sa'aan ne laysay aduk'k'anaadan, ne aawuwaanne ne daayo bonchcha» giya azazuu S'oossay immana geedda hidootaana de'iyaa koyiro azazuwaa.

⁴ Aawotoo, hintte hintte naanatuwaa Godaa seeraaninne zoriyaan dichchiteppe attin, untuntta hank'ketsoppite.

Godatuwaabaanne Ayilatuwaabaa

⁵ Ayilatoo, Kirsttoosaw ootsiyaawaadan, hintte godatoo yashshatetsaaninne kokko-rssaan suure wozanaappe azazettite.

* **5:14** Hawe mazimuriyaa gidiidde ammaneedda Asay s'ammak'ettiyaa wode yes'ettiyaawaa. **5:31** Dom. 2:24 **6:1** K'ol. 3:20 **6:2-3** Kes. 20:12; Zar. 5:16 **6:4** K'ol. 3:21 **6:5** K'ol. 3:22-25

⁶ S'oossay geeddawaa ootsiyaawanttudan, Kiristtoosa ayilatuwaadan, wozanaappe oot-siteppe attin, asaa nashechchanaw ootsiyaawaadan, Asay be'o giide ootsoppite.

⁷ Asaw gidennaan Godaw ootsiyaawaadan, d'ibennaan wozanaappe ootsite.

⁸ Ayile gidina woy womaannuwaa gidina, I ootsiyaa lo"o ooso ubbaw Goday huup'iyaaan huup'iyaaan woytanawaa eriita.

⁹ Godatoo, hintte ayiletuwaa naassiyaawaa aggiide, untunttoo hewaadan ootsite; hint-tenanne untuntta gatsi mooddiiyaa Goday, oonanne maaddi pirdennawe, saluwaan de'iyawaa eriita.

S'oossaa Olaa Miishshatuwaabaa

¹⁰ Wurssetsaan, Godaaninne Aa wolk'k'aama wolk'k'an ubbaa wode minnite.

¹¹ S'alahiyaa iita c'imuwaa te"anaw hintte danddayana mala, S'oossay hinttenttoo immiyaa ollaa mayuwaa ubbaa mayyite.

¹² Ayaw gooppe, nuuni bolla saluwaa de'iyaa iita ayaana wolk'k'atuwaanna, mood-diyaawanttunna, godatetsay de'iyawanttunanne ha d'uma biittaa mooddiiyaawant-tunna olettiiyaawaappe attin, asaana olettokko.

¹³ Hewaa diraw, iita gallasaan* te"anawunne k'ay wurssetsay gakkanaw wad'ettowaappe guyyiyaan, min ek'k'anaw hintte danddayana mala, S'oossaa olaa miishshaa ubbaa oyk'k'ite.

¹⁴⁻¹⁵ Hewaa diraw, s'eessan sak'k'iyaa danc'c'iyawaadan tumatetsaa danc'c'iide, tiraan wotsiyaa olaa miishshaadan s'illotetsaa mayyiide, hintte gediyaan c'aammaa wot-siyaawaadan sarotetsaa mishiraachchuwaa k'aalaa odanaw giigiide, min ek'k'ite.

¹⁶ He ubbaappe aatsiide, s'alahii yeddiyaa wonddaafiyaa tamaa ubbaa toyissanaw, ammanuwaa ubbaa wode gondalliyaadan oyk'k'ite.

¹⁷ Atotetsaa huup'iyaaan wotsiyaa birataa k'oobiyaadan wotsite; k'ay Geeshsha Ayaanaa mashshaa gideedda S'oossaa k'aalaa oyk'k'ite.

¹⁸ S'oossaa woossiiddenne Aa maaduwwaa oochchiidde, ubbaa wode Geeshsha Ayyaanan S'oossaa woossite. Hewaa diraw, minnite; salettoppite; geeshshatuwaa ubbaw S'oossaa ubbaa wode woossite.

¹⁹ K'ay taani yayyenaan wonggalaa s'uuraa odanaw, S'oossay ta doonaa dooyyiide, haasayiaawaa immanaadan, tawukka S'oossaa woossite.

²⁰ Taani ha"i k'ashuwaan de'ooppekka, ha wonggalaa diraw taani kiitetteeddawaa; taani aabaa taw bessiyaawaadan yayyenaan odana mala, taw S'oossaa woossite.

Wurssetsa Sarotaa

²¹ Shin taani waana de'inttonne ayaa ootsaytantto hintteikka eranaadan, nu siik'o ishay, Godaa oosuwaan ammanetteeda k'oomay Tikik'oosi, tawaa ubbaa hinttenttoo odanawaa.

²² Nuuni ubbay waan de'into hinttenttoo odiide, hinttena minisana mala, taani Aa hinttekkoo kiittaaad.

²³ S'oossaa Aawuwaappenne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe sarotetsayenne siik'otetsay ammanuwaana ittippe ishatuwaa ubbaw gido;

²⁴ Dochchenna siik'uwaan nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa siik'iyaa ubbatuwaanna S'oossaa aad'd'o keekatetsay gido. Amen"i.

* **6:13 Iita gallasaan:** Ha"i de'iyaa wodiyya woy hayk'uwwa gallassaa woy wurssetsaa pirdaa woy mura gallassaa giyaawaa. **6:14-15** Isa. 52:7 **6:17** Isa. 59:17 **6:21** Kit. 20:4; 2 S'im. 4:12 **6:21** K'ol. 4:7-8

P'awuloosi Pilip'p'isiyoosa Asaw S'aafeedda Kiitaa Geluwaa

P'awuloosi Pilip'p'isiyoosa asaw s'aafeedda kiitay s'aafetteeddawe, Mak'idooniya gid-duwaan de'iyaa Roomen omoodetteedda Pilip'p'isiyoosa geetettiya gadiyaan de'iyaa ammaniyaawanttussa. Hawanttu P'awuloosi koyro ammantisiide shiishsheeddawantta. Untunttu Roome gade yeletaa gido dirawunne k'aykka kare gadeppe yeedda wogaaninne ammanuwaan daroppe ayyiino. P'awuloosa bollan untunttu daroppe hank'k'etteedda gaasuukka hawaa (Kit. 16:20). Ha kiitay s'aafetteeddawe, hara ammaniya oosanchchatuu P'awuloosa k'ofaa p'alk'k'i p'alk'k'iide waayissiyaa wodiyaannanne Pilip'p'isiyoosa ammaniyaawanttu gidдон denddeedda worddo timirttiyaa gaasuwaan Aa wozanay daro kaysottiide me"eedda wodenne k'asho golliyaan I de'iyaa wodiyaanna. Gido shin, P'awuloosi Yesuusi Kiristtoosa minisiide ammaniya asaa gideedda diraw, ha kiitaa bollan k'onc'c'iide beettiyaawe nashechchaanne kumentsaa ammanettiyaawaa.

P'awuloosi ha kiitaa s'aafeedda koyro gaasuu Aa metuwaa wode Aa maaddanaw Pilip'p'isiyoosa ammaniya Asay imotaa aw kiiteedda diraw, untunttu galatanaassa. Aa bollakka untunttu bollakka dumma dumma metuu gakeeddawaa gidooppekka, untunttu s'alana malanne kumentsaa ammanettiide de'ana mala, ha gakettedda injjiyaan untunttu mentsetsee. Ayyuwaanne otoruwaa diggiide, Yesuusi Kiristtoosa ashikketetsan untunttu kumana mala, minisiide untunttu hassayisseedda. Yesuusi Kiristtoosanna ittippe gideeddawaan untunttu demmeedda de'uu S'oossaa aad'd'o keekatetsaappe pulteeddawaanne untunttu ammanuwaan akkeeddawaa gidiyaawaappe attin, Ayihudatuwaa wogatuwaa poliyaawaan beetteeddawaa gidennawaa untunttu hassayisse. Yesuusi Kiristtoosanna ittuwaa gidiide de'iyaa ubbatoo S'oossay immiyaa sarotetsaabaanne nashechchaabaa untunttoo s'aafee.

Ha kiitay erettiyaawe nashechchaa, ammanettiyaawaa, ittippetetsaanne Kiristtinnaa ammanuwaaninne de'uwaan minniide de'iyaa geeshshiide bessiyaawaana. Hewaa bollakka gujjiide, P'awuloosi Pilip'p'isiyoosan de'iyaa ammaniya asatuwaa siik'iyaa wolk'k'aama siik'uwaa k'onc'c'isee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1-11

P'awuloosaw de'eedda de'uwa hantotaa 1:12-26

Kiristtinnaa de'uwa leemisuwaa 1:27-2:18

S'imootoosawunne Ep'afiroodituussaw de'iyaa k'ofaa 2:19-30

Ammanuwaa ek'ettiyaawantuppe naagettana mala odetteeddawaa 3:1-4:9

P'awuloosi Pilip'p'isiyoosa ammaniyaawanttoo shiishsheedda galataanne mak'k'uwaaw 4:10-20

Wurssetsaa k'utiyaaw 4:21-23

Sarotaa

¹ Nuuni Yesuusi Kiristtoosa oosanchchatuu P'awuloosinne S'imootoosi, Kiristtoosa Yesusan de'iyaaawanttoo, Pilip'p'isiyoosa giyaaw katamaan de'iyaa geeshshatoo ubbatoo, ammaniyaawantta kaaletsiyaawanttoonne maaddiyaawanttoo ha dabddaabbiyaa s'aafetto.

² Nu Aawuwaa S'oossaappenne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe aad'd'o keekatetsayenne sarotetsay hinttenttoo gido.

P'awuloosi Woosseedda Galataa Woosaa

³ Taani hinttena hassayiyaa wode ubbaan ta S'oossaa galatay.

⁴⁻⁵ Hintte koyiro gallasaappe hanno gakkanaw, mishiraachchuwaa k'aalaa odiyaawaan taana maaddeedda diraw, taani ubbaa wode hinttenttoo ubbaw nashechchan S'oossaa woossay.

⁶ K'ay hinttenttu gidдон lo"o oosuwa doommeedda S'oossay, Kiristtoosi Yesuusi simmiyaa gallasay gakkanaw polanawaa eray.

⁷ Taani hinttenttoo ubbaw hewaadan k'oppanaw bessee; ayaw gooppe, taani hinttena ubbaa wode hassayay. Ha'i taani k'ashuwaan de'iyaaawaaninne wonggalaw mootettiyaawan, k'ay wonggalaa minisa essiyaawaaninne, S'oossay taw kaac'eedda kaac'aa hinttekka taananna gishi akkeedda.

⁸ Ayaw gooppe, taani hinttena ubbatuwaa Kiristtoosi Yesuusappe yiyaa siik'uwaan ay keenaa siik'into, S'oossay taw markka.

⁹⁻¹⁰ K'ay taani hinttenttoo S'oossaa woossiyaawe hawaa; lo"obaa ayaanneekka dooranaw hinttenttu danddayanaadaaninne, k'ay hinttenttu siik'uu tumu eratetsaananne akeeka ubbaanna ittippe gujji gujji dic'c'anaadan, S'oossaa woossay; yaatiide Kiristtoosi simmiyaa gallassan hinttenttu suurenne pokkuu baynnawantta gidana.

¹¹ K'ay hinttenttu shemppuukka S'oossaa bonchchoonne galataw Yesuusi Kiristtoosa baggana beettiyaa s'illotetsaa ayfiyaa ayifana.

P'awuloosa K'ashuu Wonggalay Aakkanawaa Diggibeenna

¹² Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, ha taana gakteeddawe mishiraachchuwaa k'aalay aakkanaadan tumu maaddeeddawaa hinttenttu erana mala koyyay.

¹³ Taani Kiristtoosa diraw k'ashetteeddawaa, kaatiyaa golliyaa naagiyaa ubbatuunne hawaan de'iyaa haratuu ubbatuu eriino.

¹⁴ K'ay taani k'ashetteeddawe nu ishatuwaappe dariyaawanttu Godan loytsi ammanet-tiide, S'oossaa k'aalaa yashshi baynnaan kasewaappe s'aliide odanaadan maaddeedda.

¹⁵ Tumuppe ittuu ittuu k'anaatiyaa dirawunne palumiyaa diraw, Kiristtoosawaa odiino; shin haranttu lo"o amuwaan odiino.

¹⁶ Hawanttu S'oossay taw wonggalaa naagiyaa oosuwaa immeedda diraw, siik'iide k'aalaa odiino.

¹⁷ Shin yekkonttu taani k'ashuwaan de'ishshin, ta bolla waayiyaa ahanawaa untunt-too malatina, barena siik'iyaa wolk'k'aama amuwaan Kiristtoosawaa odinoppe attin, wozanaappe odikkino.

¹⁸ Ayinne baawa; malatissiyaa odonne gido woy tumu odonne gido, ay ogiyaaninne Kiristtoosawaa odooppe, taani hewan nashettay. Sintsanawukka k'ay taani nashettana.

¹⁹ Ayaw gooppe, taani hinttenttu woosaaninne Yesuusi Kiristtoosa Ayyaanaappe yiyaa maaduwaan attanawaa eray.

²⁰ Ta wolk'k'aama amuunne S'oossaappe akkana gaade taani nashechchan naagiyaa naaguu ayee gooppe, taani pas'a de'inakka woy hayk'k'inakka yayyenaan, kasewaadan ha"ikka ta kumentsaa asatetsan Kiristtoosi bonchchettanawaappe attin, taani haray atto ittibanka yeellatennaan attanaassa.

²¹ Ayaw gooppe, taw de'uu Kiristtoosa; k'ay hayk'uukka taw go"a.

²² Shin taani pas'a de'yaawaan daro go"iyaawaa ootsanawaa gidoppe, hak'awaa dooranentto taw eretenna.

²³ Taani ha laa"u yewatuwaan metootay; ha de'uwaappe shaakettanawunne k'ay Kiristtoosanna ittippe de'anaw amottay; Kiristtoosanna ittippe de'iyawe ubbaappe aad'd'eedda daro lo"obaa.

²⁴ Shin taani hayk'k'yaawaappe hinttenttu diraw pas'a de'iyawe hinttena daro koshshiyaawaa.

²⁵ Hawe tuma gidiyaawaa taani geeshshaade eray; k'ay ammanuwaan hinttenttu dic'c'anaadaaninne nashettanaadan, taani hinttenanna ubbaanna pas'a de'ana.

²⁶ Hewaa diraw, taani hinttenanna laa'entsuwaa yiyaa wode, Kiristtoosa Yesuusanna hintte de'iyaa de'uwaan, tabaan c'ee'k'ettiyaabay hinttenttoo darana.

²⁷ Gidooppekka, hinttenttu hinttenttu huup'ew Kiristtoosa wonggalaw bessiyaa de'uwa de'ite; taani hinttena baade woy be'ana d'ayina, hinttenttu itti k'ofaan minniide ek'keeddawaanne, k'ay wonggalaa ammanoo itti wozanaa gidiide ittippe baas'etiyaawaa sisana.

²⁸ Hintte morkketoo ayanka yayyoppite; hewe untunttoo untunttu bashaa d'iishissee; shin S'oossay hinttena s'oonissiyaa diraw, hinttenttoo atotetsaa d'iishissee.

²⁹ Ayaw gooppe, Kiristtoosaw ootsiyaa kaac'ay hinttena gakteeddawe hinttenttu aan ammanana s'alalaassa gidennaan Aa diraw waayiyaakka akkanaassa.

³⁰ Taani kase baas'etishshin hinttenttu be'eeddawaa mala baas'iinne k'ay ha"ikka taani baas'etiyaawaa hinttenttu sisiyaawaa malay hinttena gakteedda.

2

Kiristtoosi Barena Kawushsheeddawaa Leemisuwaa

¹ Kiristtoosan hinttenttu de'iyaa de'uu hinttena wozantsii? Aa siik'uu hinttena mentset-sii? Geeshsha Ayyaanana hinttenttoo ittippetetsay de'ii? Hintte ittuu ittoo keekiiteennee k'arettiitee?

² Yaatooppe, hinttenttu k'ofaan, siik'uwaan, wozanaaninne k'ofaa poluwaan ittuwaa gidiide, taana polo nashechchite.

³ Hinttena siik'yaawaan woy c'ee'k'ettanaw koyyiyaa mela amuwaan ittibaanne ootsop-pite; shin ittuu ittuwaappe d'ok'k'ay yaagiide k'oppennaan, ittuu ittoo hinttenttu huup'iyaa kawushshite.

⁴ K'ay ittuu ittuwaa go"iyaawaa koyyanaappe attin, hinttenttu huup'e s'alalaa go"iyaawaa koyyoppite.

⁵ Kiristtoosa Yesuusan de'iyaa ha ashikketetsaa k'ofay k'ay hinttenankka de'anaw bessee.

⁶ I ubbaa wode S'oossaa gidiide de'eedda;

shin I wolk'k'aan S'oossaa keena gidiyaa maatay de'iyawaa bessiyaawaadan pay-dibeenna.

⁷ Shin I bare sheniyaan ubbabaa aggiide,*

ayiliyaa med'etaa akkeedda;

k'ay asaa malatiide k'onc'c'eedda.

⁸ I barena kawushsheedda;

hayk'oo, ubbaa haray atto,

mask'k'aliyaa bolla hayk'k'anawukka azazetteedda.

⁹ Hewaa diraw, S'oossay Aa loytisi d'ok'k'u d'ok'k'u ootseedda;

k'ay suntsaa ubbaappekka aad'd'iyaa

d'ok'k'a suntsaa aw immeedda.

¹⁰ Hewaa diraw, saluwaaninne sa'aan,

sa'appe garssan de'iyaa ubbay,

Yesuusa suntsaa bonchchanaw gulbbatana.

¹¹ K'ay Asay ubbay Yesuusi Kiristtoosi Godaa yaagiide,

S'oossaa Aawuwaa bonchchoo markkattana.

Ha Sa'aan De'iyaa Asaw Poo'o Gidiyaawaa

¹² Hewaa diraw, ta dabbatoo, taani hinttenanna de'iyaa wode ubbaan hinttenttu taw azazetteeddawaadan, ha"i taani hinttenttu matan de'enna wodekka, hinttenttu kase-waappe aatsiide taw azazettanaw bessee; yashshatetsaaninne kokkorssaan hinttenttu atotetsaa polanaw ootsite.

¹³ Ayaw gooppe, S'oossay hinttena barew eeno giissanaadaaninne k'ay I k'oppeeddawaa hinttenttu ootsanaadan hinttenttu giddon ubbaa wode ootsee.

¹⁴⁻¹⁵ Geellanne nagaranchcha asaa giddon pokkuu baynnawantta, geeshshatuwaa, S'oossaa naanatuwaadanka pokkuu bayinnawantta gidite; k'ay zuuzummennan woy iitabaa k'oppennaan ubbabaa ootsite. He asaa giddonkka saluwaan poo'iyaa s'oolinttiyaadan poo'iidde,

¹⁶ de'uwaa mishiraachchuwaa k'aalaa untunttoo odite; he wode ta daaburaynne ta oosuu mela d'ayibeennawe erettiyaa diraw, Kiristtoosi simmiyaa gallassi taani hinttenan c'ek'ettana.

¹⁷ Haray atto hinttenttu ammanuu S'oossaw yarshshiyaa yarshshuwaa bolla ta suutsay ushshaa yarshshuwaadan gukkoopeekka, taani nashettay; hinttenanna ubbaanna ittippe nashettay.

¹⁸ Hewaadan hinttekka k'ay nashettanaw bessee; taananna ittippe nashettite.

S'imootoosinne Eppafiroditoosi Ootseedda Oosuwaa

¹⁹ Shin taani hinttenttu de'uwaabaa sisaade nashettanaadan, S'imootoosa hinttekko ellekka yeddanaawaa Godaa Yesuusan ammanettay.

²⁰ Ayaw gooppe, hinttenttu de'uwaabaw wozanaappe hirggiyaa Aa mala Asay haray ooninne taw baawa.

²¹ Ayaw gooppe, haratuu ubbatuu barenttu huup'e go"aa koyyiino; Yesuusi Kiristtoosawaa koyyikkino.

²² Shin na'ay bare aabbu ootsiyaawaadan, S'imootoosi taananna ittippe gidiide, wong-galaa oosuwa ootseeddawaan, ammanettiyaa asaa gidiyaawaa erisseeddawaa hinttenttu eriita.

²³ Hewaa diraw, taani yewuu haniyaawaa be'aade, ellekka Aa hinttekko yeddana gaade k'oppay.

²⁴ Taani ta huup'ew mata wodiyaan hinttekko baanawaa Godan ammanettay.

²⁵ Shin taani ta ishaa Eppafiroditoosa, taananna ittippe ta bagga gidiide ootseeddawaa, oletteeddawaanne, k'ay taana maaddiyaawaan hinttenttoo kiitettiide ootseeddawaa hinttekko kiittanaw koshshiyaawaa k'oppaad.

²⁶ Ayaw gooppe, I hinttena ubbaa be'anaw laamotee; k'ay I saketteeddawaa hinttenttu siseedda diraw, bare wozanaan daro metootee.

²⁷ I tumu sakettiide, hayk'k'i atteedda; shin S'oossay aw k'aretteedda; Aa s'alalaw gidennaan kayyuu kayyuwaa bolla gujettennaadan, tawukka k'aretteedda.

* **2:7 Ubbabaa aggiide:** I barena mela ootseedda guussaa.

²⁸ Simmi hinttenttu laa'entsuwaa Aa be'iide nashettanaadan, tawukka ta wozanaa kayyuu irs's'anaadan, taani ellekka Aa hinttekko yeddana.

²⁹ Hewaa diraw, Godan de'iyaa ishaadan, kumentsaa nashechchan Aa mokitte; k'ay Aa malatiyaa asaa ubbaakka bonchchite.

³⁰ Ayaw gooppe, hinttenttu hinttenttu huup'ew taana maaddana danddayenna maaduwa maaddanaw, Kiristtoosa oosuwa diraw, bare shemppuwaa sheneko giide, hayk'k'i atteedda.

3

Tumu S'illotetsaa

¹ Wurssetsaan, taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, Goday hinttenttoo nashechchaa immo. Taani kase s'aafeddawaa zaaretsaade s'aafiyaawe taana waayissenna; k'ay he s'aafiyaawe hinttena naagana.

² Iitabaa ootsiyaawantuppe, he kanatuwaa eeshshay de'iyaawantuppe, k'as's'aray koshshee giyaa asatuwaappe naagettite.

³ Ayaw gooppe, nuuni S'oossaa Geeshsha Ayyaanan S'oossaw goyinniyaa dirawunne nu de'uwaan Godaa Kiristtoosa Yesuusan nashettiya diraw, tumu k'as's'araa k'as's'aretteddawantta; asatetsaa bolla oosettiyaawan ammanokko.

⁴ K'ay taw ta huup'iyankka ta asatetsan ammanettiyaawe de'ee. Ay asayenne bare asatetsan ammanettiyaawe barew de'ee giide k'oppooppe, taani aappe loytza aad'd'ay.

⁵ Taani yelettoodeppe hosppuntsa gallasaan* k'as's'arettaad. Taani yeletaan Is-raa'eeliyaa; Biiniyaama zare; walakay bayinna Ayihuda asaa. Ayihuda higgiiyaa naagiyaawaan gidoope, taani Parisaawe;

⁶ Ayihuda ammanoo seelaa gidoope, taani ammaniyaawantta waayissaaddi; itti uray Muse higgew azazettiide s'illiyaawaa bagga gidoope, taanan pokkobay beettibeenna.

⁷ Shin taana go"iyaa he ubbabaa Kiristtoosa diraw bayeeddawaadan payday.

⁸⁻⁹ Tumakka, hewanttu s'alalaa gidenna; taani ta Godaa Kiristtoosi Yesuusa eriyaawe ubbabaappe loytzi aad'd'iyaa diraw, ubbabaa taana mulekka go"ennawaadan payday; taani Aa diraw ubbabaa yegga bashaaddi. Kiristtoosa demmanawunne aanana de'anaw ubbabaa wora oleeddawaadan payday; taani Muse higgew azazettaade demmiyaa ta huup'e s'illotetsay taw baawa. Kiristtoosa ammanina, S'oossay immiyaa s'illotetsay, ammanuwaan S'oossaa matappe yiyaa s'illotetsay taw ha'i de'ee.

¹⁰⁻¹¹ Taani Kiristtoosanne Aa dendduwaa wolk'k'aa eranaw koyyay; yaataade taani ta huup'ew hayk'uwaappe denddana yaagiyaawaan, Aa waayiyaa aanana waayet-tanawunne Aa hayk'uwaan Aa malatanaw amottay.

Gakkiyaasaa Gakkanaw Wos's'iyawaa

¹² Taani ha"i demma diggaad woy taanan bali baawa giikke. Shin Kiristtoosi Yesuusi taana barew ootseedda woytaa demmana gaade elleellay.

¹³ Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, taani hewaa demma diggaad gaade k'oppikke; shin taani ittibaa ootsay; taappe guyyenna de'iyawaa dogaade sintsan de'iyawaa oyk'k'anaw wad'ettay.

¹⁴ S'oossay Kiristtoosi Yesuusa baggana bolla de'oo s'eesiyaa woytaa akkanaw, ta gakkanaw wos'ay.

¹⁵ Simmi nuuni Ayyaanan minneeddawanttu ubbatuu hawaa k'oppanaw bessee; k'ay hintteppe amareedawanttoo ayaaninne dumma k'ofay de'ooppe, hewaakka S'oossay hinttenttoo k'onc'c'issana.

¹⁶ Gidooppekka, nuuni hanno gakkanaw de'eedda maaraadan, ane sintsaw he maaraa kaalloytte.

¹⁷ Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, taani haniyaawaadan hanite. Nuuni hinttenttoo leemisuwaa gideeddo; hewaadan hinttekka nuuni hinttenttoo leemisuwaa gideedda maaraa kaalliyaawantta akeekite.

¹⁸ Ayaw gooppe, taani hewaa hinttenttoo kase c'orattoo odaaddi; k'ay ha"i laa'entsuwaakka afos's'aade hinttenttoo oday; Kiristtoosi mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide hayk'k'eeddawoo barenttu shemppuu barena morkke ootseedda daro asatuu de'iino.

¹⁹ Unttuntu wurssetsay bashshaa; unttuntu uluu unttunttoo S'oossaa; yeellatanaw bessiyaawan unttuntu otorettiino; k'ay ha sa'aabaa s'alalaa k'oppiino.

* 3:5 Taani yelettoodeppe hosppuntsa gallasaan: Hawe Ayihudiyaa attuma naanay yelettoodeppe hosppuntsa gallasaan k'as's'arettiyaawaa bessee.

²⁰ Ayaw gooppe, nu biittay saluwaana; nuuni k'ay saluwaappe yaana nuuna ashshiyaa Godaa Yesuusi Kiristoosa naageetto.

²¹ Kiristtoosi ubbabaa bareppe garssan wotsanaw danddayiyaa bare wolk'k'an, nu daaburanchcha asatetsaa laammiide, bare bonchcho asatetsaa malatissiide ootsana.

4

Wurssetsa Zoriyaa

¹ Taanaadan S'oossaa kaalliyaaawanttoo, taani siik'iyaaawanttoo, laamotiyaawanttoo, taana nashechchiyaawaanttoo, taana d'ok'k'u ootsiyaawanttoo, ta dabbatoo, simmi Godan hinttenttu min ek'k'anaw bessee.

² Ewoodenne Sins's'iikee, hinttenttu laa"uukka k'ofaan ittuwaa gidiide, Godan de'anaadan, taani hinttena zoray.

³ K'ay taananna ootsiyaa ammanetteedawoo, neeni ha mac'c'a asatuwaa maad-danaadan, taani neena woossay; ayaw gooppe, untunttu taanannanne untunttu suntsay S'oossaa de'uwa mas'aafan* s'aafetteedda K'alemins's'oosanna k'ay taananna ittippe ootsiyaa haratuwaa ubbaanna wonggalaa ubbasaa gatsanaw daabureeddino.

⁴ Godaanna hinttenttu de'iyaa de'uwaan ubbaa wode nashettite; taani hawaa guj-jaadekka gay; nashettite.

⁵ Asay ubbay hinttenttu ashikketetsaa ero; Goday matan yaana.

⁶ S'oossaa hinttenttu woossiyaa woosaa ubbaan Aa loytsi galatiidde, hinttena koshshiyaaawaa ubbaw woossiteppe attin, ittibawukka hirggoppite.

⁷ K'ay asaa eratetsaa ubbaappe aad'd'iyaa S'oossaa sarotetsay hinttenttu wozanaanne hinttenttu k'ofaa Godaa Yesuusi Kiristtoosa baggana naagana.

⁸ Wurssetsaan, taanaadan S'oossaa kaalliyaaawanttoo, hinttenttu wozanaan lo"obaanne galatissiyaaawaa k'oppite; tuma gidiyaabaa ubbaa, bonchchissiyaaawaa ubbaa, bayiz-zuwaa gidennabaa ubbaa, geeshshabaa ubbaa, siik'uwa ubbaa, suure gidiyaabaa ubbaa k'oppite.

⁹ Hinttenttu taappe tamaareeddawaa, akkeeddawaa, siseeddawaanne be'eeddawaa ubbaa ootsite; k'ay nuw sarotetsaa immiyaa S'oossay hinttenanna ittippe gidanawaa.

Barew Kiitetteedda Imotaw P'awuloosi Galateeddawaa

¹⁰ Shin daro wodiyaappe guyyiyaan, ha"i hinttenttu tawaa laa'entsuwaa k'oppanaw doommeedda diraw, taani Godan loytsa nashettay; taw k'oppanaw hinttenttoo injjeten-nan is'seeddawaappe attin, taw k'ofaa k'oppiita.

¹¹ Taani hawaa taana meteedda diraw giikke; ayaw gooppe, taw de'iyaaabay taw gidana† giyaawaa taani tamaaraad.

¹² Taani metootiide wooti de'anentto eray; k'ay durettiide de'iyaaawekka ayentto eray; hak'an gidinakka awude gidinakka, taani kaluwaanne koshshaa k'ay pac'aanne palahaa tamaaraad.

¹³ Kiristtoosi taw immeedda wolk'k'an, ubbabaa ootsanaw taani danddayay.

¹⁴ Gidooppekka, hinttenttu ta metuwaa taananna metootiide daro loytseeddita;

¹⁵ Pilip'p'isiyoosa asaw, wonggalaa mishiraachchuu koyro hintte giddon odetteedda; shin taani Mak'idooniyaappe keseedda wode, taana ammaniyaa hinttenttuppe attin, haray maaddibeennawaa hinttenttu hinttenttu huup'ew eriita; k'ay immiyaabankka akkiyaabankka hintteppe attin, haray taana maaddibeenna.

¹⁶ Ayaw gooppe, taana metuu oyk'k'eedda wode, haray atto taani Teselonk'k'en de'ishhinkka taana zaari zaariide maaddeeddita.

¹⁷ Taani hinttewaa bolla harabay gujettanawaa koyyiyaawaappe attin, woytaa s'alalaa akkanaw koyyikke.

¹⁸ Shin taani hinttenttu immeeddawaa ubbaa akkaad; k'ay taw palahiide gidiyaawe de'ee. Hintte kiitteedda ubbabaa Eppafiroditoosappe akkaad; koshshiyaa ubbay taw de'ee. Hintte taw kiitteedda imuu S'oossaw sawuwaa toshikku giyaanne I dosiyaa, Aa nashechchiya yarshshuwaa mala.

¹⁹ K'ay ta S'oossay bare bonchcho duretetsaa daruwaan Kiristtoosi Yesuusa baggana hinttena koshshiyaaawaa ubbaa hinttenttoo immana.

²⁰ Nu S'oossaw, nu Aawoo med'inaappe med'inaa gakkanaw bonchchuu gido. Amen"i.

Wurssetsa Sarotaa

* 4:3 S'oossaa de'uwa mas'aafan: S'oossaa asaa suntsay s'aafettiyaa mas'aafaa.

† 4:11 Taw de'iyaaabay taw gidana: Taw de'iyaaabaan taani shemppay, kallay, woppu gay.

29:18

4:15 2 K'or. 11:9

† 4:11 Taw de'iyaaabay taw

4:16 Kit. 17:1

4:18 Kes.

²¹ Kiristtoosi Yesuusawaa gidiyaa S'oossaa asatuwaa ubbatuwaa saro giite. Taananna hawaan de'iyaa ishatuu hinttena saro giino.

²² Hawaan de'iyaa S'oossaa asatuwaa ubbatuu, ubbaappekka aatsiide Kaatiyaa K'eesaare golliyaan de'iyaawanttu hinttena saro giino.

²³ Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay hinttenanna gido.

P'awuloosi K'olaasiyaasa Asaw S'aafeedda Kiitaa Geluwaa

P'awuloosi K'olaasiyaasa asaw s'aafeedda kiitay s'aafetteeddawe, Efesoone asaw s'aafetteedda kiitaanna itti wodiyaanna malatee. Hewekka K'eeri Iisiyaan, Efesooneppe away doliyaa baggana beettiyaa K'olaasiyaasan de'iyaa ammaniyaa asatuwaassa gidiide laa"uwaa gidдон de'iyaa dummatetsay, K'olaasiyaasa asaw s'aafetteedda kiitay Kiristtoosi med'etaa ubbaw huup'e gidiyaawaa bessiyyaa wode Efesoona asaw s'aafetteedda kiitay k'ay Kiristtoosi woosa gollew huup'e gidiyaawaa bessee. Ha asatoo k'aalaa markkatteeddawe P'awuloosa gidana d'ayooppekka, Roome gadiyaan, Iisiyaa waanna katamaa gidiyaa Efesooneppe untunttoo ootsiyaa asatuwaa kiittiyaawe Aa gidiyaa diraw, K'olaasiyaasawukka aawotiyaa hanotay aw de'ee. K'olaasiyaasa ammaniyaawanttu gidдон, «S'oossaa eranawunne kumentsaa atotetsaa demmanaw, Asay ubbay ayaana wolk'k'atoonne maatat de'iyaaawanttoo goyinnanaw koshshee» yaagiyya worddo astamaaratuu de'iyaaawaa P'awuloosi siseedda. Ha astamaaratuu harabaa k'ay, «Asay ubbaykka k'as's'araa malatiyya wogattoo moodettanawunne k'umaa wogaanne hara wogatuwaa ubbaa naaganaw koshshee» yaagiino.

P'awuloosi ha kiitaa s'aafeeddawe tumanchcha gidiyaa Kiristinnaa kiitaa odiyaawaan, untunttu worddo timirttiyaa p'alk'k'anaassa. I zaareedda zaaruwaappe waannatiyaawe «Yesuusi Kiristtoosi kumentsaa atotetsaa immanaw danddayee; ha hara ammanatuunne oosatu aappe haassanaw danddayiino» yaagiyaawaa. S'oossay Kiristtoosa baggana ha alamiyaa med'd'eedda. K'ay Aa baggana zaariide Aa barekko ahana. Ha alamiyaw Kiristtoosa wozanaappe ammaniyaawaa s'alalaan atotetsaa hidooyay de'ee. Hawaa maaran P'awuloosi ha wolk'k'aama timirttii ammaniyaa asaa de'uwaan waaniide oosuwaan peeshanaw danddayintto odee.

Ha kiitaa P'awuloosappe akkiide, K'olaasiyaasa gatsanaw kiitetteedda Tiikiik'oosanna ittippe beeddawe Anaasimoosa gidiyaawaa be'iyaaawe go"iyaawaa. Waaniide gooppe, P'awuloosi ha Anaasimoosa geetettiyya bare oosanchchaabaa dentsiide, Pilimoonaw hara kiitaa s'aafeedda.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1-8

Kiristtoosa eeshshaanne oosuwaa 1:9–2:19

Yesuusan beettiyaa ooratsa de'uwwaa 2:20–4:6

Wurssetsaa k'utiyya 4:7-18

¹ Taani P'awuloosi, S'oossaa sheniyaan Kiristtoosi Yesuusi kiitteeddawaa gideed-dawenne nu ishay S'imootoosi,

² K'olaasiyaasa giyya katamaan de'iyaa S'oossaa naanaatoo, Kiristtoosan ammanetteeda ishato ha dabddaabbiiyaa s'aafetto.

S'oossaa nu Aawuwaappenne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe, aad'd'o keekatetsayenne sarotetsay hinttenttoo gido.

P'awuloosi Woosseedda Galataa Woosaa

³ Nuuni hinttenttoo woossiide, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa Aawuwaa, S'oossaa ubbaa wode galateetto.

⁴ Ayaw gooppe, nuuni Kiristtoosi Yesuusa hinttenttu ammaniyaawaanne S'oossaa asatuwaa ubbaa siik'iyaaawaa siseeddo.

⁵ Tumu kiitay wonggalay koyiro hinttekko yeedda wode, S'oossay sintsaappe immana geeddawaa siseedda. Simmi hinttenttu ammanuunne siik'uu saluwaan giigiide naagiyya, S'oossay sintsaappe immana geeddawan doometteedda.

⁶ He wonggelii hinttekko gakeedda; hinttenttu Aa sisooeppeenne S'oossaa aad'd'o keekatetsaa tumatetsaan eroodeppe doommiide, hinttenttu gidдон de'iyaaawaadankka, biittaa ubbaan anjuwaa aheenne ubbasaa aakkee.

⁷ Hinttenttu hewaa nuunanna ittippe k'ooma gideedda siik'o Eppaafiraappe tamaareed-dita; I nu diraw Kiristtoosaw ammanettiide ootsiyaawe,

⁸ S'oossaa Ayyaanan haratuwaa hinttenttu siik'iyaaawaa nuw odeedda.

⁹ Hewaa diraw, nuuni k'ay hewaa siseedda gallassaappe doommiide, S'oossay hinttentoo bare sheniya eriyaa eratetsaa, S'oossaa Ayyaanay immiyaa aad'd'eedda eratessaannanne akeekaana ittippe kuntsiide immanaadan, ubbaa wode balanaan S'oossaa woosseetto.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan, Goday koyyiyaawaadan hinttentu de'anawunne, ubbaa wode Aa nashechchiyaabaa ootsanaw danddayana; hinttentu ootsiyaa lo'o oosuwa ubbaan hinttentu de'uu go'ana de'iyawaa gidanawaa; k'ay S'oossaa eriyaawan dic'ci dic'ci baanita.

¹¹ Hinttentu ubbaan nashechchan genc'c'anaadaaninne danddayanaadan, S'oossay bare bonchchuwa gitatetsaadan immiyaa wolk'k'aa ubbaan minnite.

¹² K'ay S'oossaa naanaatoo giigeedda poo'o kawutetsaa laattanaw, nuuna danddayiseedda S'oossaa Aawuwaa galatite.

¹³ I nuuna d'umaa wolk'k'aappe ashshiide, bare siik'iyaa Na'aa kawutetsaakko pintseedda.

¹⁴ K'ay I bare Na'aan nuuna woziide, nu nagaraa atto geedda.

Kiristoosa S'oossatetsaanne Aa Oosuwa

¹⁵ Kiristoosi beettana S'oossaa k'onc'c'issiyaawaa; I med'etteeddawaa ubbaappe aad'd'iyaa bayira Na'aa.

¹⁶ Ayaw gooppe, ubbabaykka aan med'etteedda; beettiyaawanttu, beettenawanttu, ayyaanatuwaappe beettiya wolk'k'ayne godatetsay, d'ok'k'atetsayne maata, saluwaaninne sa'aan de'iyaa ubbabaykka Aaninne Aw med'etteedda.

¹⁷ I ubbabaappe kase de'eedda; ubbabaykka Aan bare sa'aa sa'aa oyk'k'iide de'ee.

¹⁸ I bare huup'ew, woosa gollew huup'enne de'o; I ubbaappe bolla gidana mala, kasetiide hayk'uwaappe denddeedda Bayira Na'aa gideedda.

¹⁹ Ayaw gooppe, S'oossay koyyeeddawaadan, Aan S'oossatetsaa kumentsay de'ee.

²⁰ Yaatina S'oossay Kiristoosa baggana ubbabaa barenanna sigetsanaw yewuwaa k'achcheedda; bare Na'ay mask'k'aliyaa bollan gusseedda suutsan saluwaaninne sa'aan de'iyaa ubbabaa barenanna sigetseedda.

²¹ Hawaappe kase, hinttentu iitabaa k'oppeedda dirawunne ootseedda diraw, S'oossaappe shaakettiide, Aanana morkketteedda.

²² Shin S'oossay ha'i hinttentta pokkobay bayinnawantanne k'ay geeshshatuwaa ootsiide, bare sintsa shiishshanaw, bare Na'aa hayk'k'eeddawaa asatetsan barenanna hinttentta sigetseedda.

²³ Hewe hinttentu tumu ammanuwaan min ek'k'iide, mishiraachchuwa k'aalaa sisiide, sintsaappe akkana geeddawaappe k'aas's'ennan minniide de'ooppe hanana; he wonggalaa mishiraachchuu sa'aan de'iyaa med'etaa ubbaa matan odetteedda. Taani P'awuloosikka mishiraachchuwa k'aalaa odiyaawaa gidaaddi.

P'awuloosi Yesuusi Kiitteeddawaa Gidiide Ootseedda Oosuwa

²⁴ Taani hinttentoo waayetteedda diraw, ha'i nashettay; Kiristoosi bare huup'ew, hewaa giyaawe woosa gollew, waayettishin pac'c'eeddawaa taani ta bollaa sakuwaan kuntsay.

²⁵ S'oossay taana hinttentta maaddiyaawaanne Aa k'aalaa polaade odiyaa k'oomatetsaa kiitaa taw immeedda.

²⁶ Ha k'aalay hawaappe kase bagga ubbaan, asaa ubbaw erettennaan geemmiide de'ee; shin barena ammaniyaawanttoo S'oossay ha'i k'onc'c'isseedda.

²⁷ S'oossay Ayihuda gidenna asaw wotseedda ha asaw k'onc'c'ibeenna bonchchuwaanne dure yewuu ayentto geeshshatuwaa erissanaw koyyeedda; ha asaw ha'i k'onc'c'eeddawe ayee gooppe, Kiristoosi hinttentun de'iyawaa; hewaa giyaawe S'oossaa bonchchuwa aanana hinttentu akkanawaa.

²⁸ Hewaa diraw, nuuni asaa ubbaw Kiristoosawaa odeetto; asaa ubbaa Kiristoosan kumentsaa asaa ootsiide, S'oossaakko shiishshana mala, nuw aad'd'eedda eratetsaa ubbaan hinttentta seerettonne tamariseetto.

²⁹ Taani hawaa polanaw, taanan ootsiyaa Kiristoosi taw immiyaa wolk'k'an baas'etayne daaburay.

2

¹ Taani hinttenttoonni Lodook'iyaa giyaa katamaan de'iyaa asatoonni k'ay taana be'ibeenna ammaniyaawanttoo ubbatoo ay keenaa baas'etaadditantto hinttentu erana mala koyyay.

² Unttuntu wozanay minnana mala, siik'uwaan ittippe gidiide, tumu akeekan beettiya daretetsaa ubbaa untuntu akkana malanne k'ay untuntu S'oossay asaw k'onc'c'issibeennawaa, Kiristtoosa Aa huup'ew erana mala, taani daaburay.

³ Geeman S'oossay minjjeedda erayenne aad'd'eedda eratetsay ubbay Aan de'ee.

⁴ Ooninne hinttentta c'immiyaa k'aalaan baletsena mala, taani hinttentta hassayissay.

⁵ Ayaw gooppe, taani hinttenttu matappe haakkaade de'ooppekka, ayyaanan hinttentunna de'ay; hinttenttu de'iyaa maaraanne Kiristtoosa hinttenttu minniide amaniyaawaa be'aade nashettay.

Kiristtoosan Beettiya Kumentsaa De'uwa

⁶ Simmi hinttenttu Godaa Kiristtoosi Yesuusa akkeeddawaadan, Aan de'ite.

⁷ Aan s'ap'uwa yeddiide dic'cite; hinttenttu tamaareeddawaadan ammanuwaan minite; S'oossaa ubbaa wode galatite.

⁸ Kiristtoosappe gidenna timirtiyyaan, ha sa'aa mooddiyaa ayyaanatuwaa timirtiyyaaninne, asaappe yeedda eratetsan, k'ay mela c'imuwaan hinttentta ooninne omoodenna mala naagetti.

⁹ Ayaw gooppe, Kiristtoosa asatetsaa bollan S'oossatetsaa med'etaa kumentsay de'ee.

¹⁰ K'ay ubbaa ayyaanatuwaa kaappotetsawunne godatetsaw ubbaw huup'e gidiyaa Kiristtoosappe kumentsaa de'uwa demmeeddita.

¹¹ Hinttenttu Kiristtoosanna itti asaa mala gidiide, asaa k'as's'araa mala gidennaan, hinttenttu nagaranchcha med'etaa diggiyaa k'as's'araa, hawekka ashuwaa k'as's'araa gidennaan Kiristtoosi ootseeddawaa.

¹² Hinttenttu s'ammak'etteedda wode, Kiristtoosanna moogettiide, Kiristtoosa hayk'uwaappe denteedda S'oossaa wolk'k'aa ammaneedda diraw, ooratsa de'oo s'ink'k'atan Kiristtoosanna ittippe denddeeddita.

¹³ Hinttenttu hinttenttu naak'uwaaninne hinttenttu ec'a asatetsaa k'as's'arettennan aggeeddawan hayk'k'iide de'iyaa wode, S'oossay hinttenttu naak'uwaatto giide, Kiristtoosanna hinttentta pas'a wotseedda.

¹⁴ Nuuna is's'iyaa, ac'uwa paramaa Aa c'aak'uwaanna ittippe S'oossay daakkeedda; mask'k'aliyaa bollan d'ishiide, ogiyaappe diggeedda.

¹⁵ Kiristtoosi he mask'k'aliyan kaappatuwaappenne godatuwaappe wolk'k'aa wotsi akkiide, bare s'oonuwaanne omoodetteeddawantta k'onc'c'iyaa besseedda.

¹⁶ Hewaa diraw, muusaaan woy ushshaan, baalaa gallassaa woy agenay s'eeriya wodiya bonchchiyaawan, woy Sambbataa bonchchiyaawan, ooninne hinttenttu bolla pirdoppo.

¹⁷ Hawanttu sintsaappe yaana yewatoo eeshuwa; shin tumatetsay Kiristtoosawaa.

¹⁸ Wordduwaa ashikke malatanawunne kiitanchchaw goyinnanaw koyyiyaawe, be'ibeennawaa sas'aan be'aaddi giide otorettiyaawe, asatetsaa k'ofaan c'oo ayyiyaawe, ooninne hinttenttu bolla pirdoppo.

¹⁹ Hewaa mala Asay huup'e gidiyaa Kiristtoosa minisi oyk'k'eeddawaa leppissee. Bollaa ubbay he huup'yaappe wolk'k'aa demmiide, bollan de'iyaa kuriyaannanne s'ap'uwaanna ittippe oyk'k'ettiide, S'oossay dichchiyaa dishuwaadan dic'c'ee.

Hayk'uwaankka Pas'ankka Kiristtoosanna De'iyawaa

²⁰⁻²¹ Hinttenttu ha sa'aa mooddiyaa ayyaanatuwaappe haakkiide, Kiristtoosanna hayk'k'eeddita; yaatina, ayaw ha sa'aa wogaan de'iyaa asaadan de'iitee? «Oyk'k'oppa; baara be'oppa; bochchoppa» yaagiya higgetoo ayaw azazettiitee?

²² Ha ubbayayka Asay med'd'eedda higgennen timirtte gidiyaa diraw, wodiyaappe guyyiyaan d'ayana.

²³ Unttuntu kiitanchchaw goyinniyaawaaninne wordduwaa ashikke malatiyaawaan k'ay barenttu asatetsaa gilk'k'issiyaawan aad'd'eedda eranchcha malatiino; shin ashuwaa amuwaa digganaw go"enna.

3

¹ Simmi hinttenttu Kiristtoosanna hayk'uwaappe denddeeddawaa gidoope, S'oossaaappe ushechcha baggana utteedda Kiristtoosi de'iyaa saan saluwaan de'iyawaa minisi koyyite.

² Saluwaan de'iyawaa hinttenttu k'oppaappe attin, sa'aan de'iyawaa k'oppoppite.

³ Ayaw gooppe, hinttenttu hayk'k'eeddita; k'ay hinttenttu shemppuu S'oossaan Kiristtoosanna geemmeedda.

⁴ Hinttew de'o gideedda Kiristtoosi k'onc'c'iyaa wode, he wode hinttekka aanana bonchchuwaan k'onc'c'ana.

Ec'aanne Ooratsa De'uwa

⁵ Hewaa diraw, hinttenttu de'iyaa ha sa'aa amotuwaaw wode'ite; hewanttukka woshum-miyaawaa, tunatetsaa, woshummanaw koyiyaawaa, iita amuwaa, miishshaa amot-tiyaawaa. Yoranchchaa gidussay eek'aw goyinniyaawaappe dummatenna.

⁶ Hawanttu gaasuwaan, S'oossay azazettena asatuwaa hank'k'ettanawaa.

⁷ Kase hinttenttu ha iita k'ofatuwaan de'iyaa wode untuntuntu moodetteedda.

⁸ Shin ha"i hinttenttu k'ay hank'k'uwaaw, yiluwaaw, is'uwaaw, hinttenttu doonaappe kesiyaa c'ashshaanne yeellayiyaa haasayaa hawantta ubbaa hintteppe d'ayissite.

⁹ Ittuu ittoo worddotoppite; ayaw gooppe, nagaranchcha med'etaa Aa oosuwaanna hintteppe d'ayissi diggiide,

¹⁰ S'oossay, Aa med'd'eeddawe, barena malatissanawunne barew de'iyaa eratetsaa ubbaa immanaw, ubbaa wode ooratsiyaa ooratsa med'etaa mayyeedda.

¹¹ Ha ooratsa med'etaan, Giriike asaa woy Ayihuda asaa, k'as's'aretteeddawaa woy k'as's'arettibeennawaa, imatsatuwaanne ayinne tamaribeennawaa, ayiliyaa woy wom-aannuwaaw giide shaakkiyaabay baaw; huup'e allaallii Kiristoosa; I ubbankka de'ee.

¹² Hewaa diraw, S'oossay dooreeddawanttutan, geeshshanne siik'iyaaawantta gidide, maarotetsaa, k'aretaa, keekatetsaa, hinttenttu huup'iyaa kawushshiyaawaa, ashikketet-saanne danddayaa mayyite.

¹³ Ittuu ittuwaawaa danddayite; ooninne bare laggiyaa bolla hank'k'etteeddawe de'ooppe, ittuu ittoo atto yaago. Kiristtoosi hinttenttoo atto geeddawaadan, hinttekkaa atto giite.

¹⁴ Hewaa ubbaa bolla, ubbabaa ittippe shiishshi k'achchiyaa siik'uwaaw mayyite.

¹⁵ Kiristtoosi immiyaa sarotetsay hinttentta mooddo; ayaw gooppe, S'oossay hinttentta itti asaa ootsiide, he sarotetsaw s'eeseedda S'oossaa galatite.

¹⁶ Kiristtoosa k'aalay hinttenttu wozanaan kumiide de'o; hinttenttoo de'iyaa aad'd'eedda eratetsaa ubbaan ittuu ittuwaaw tamarissitenne zorite; hinttenttu wozanaan S'oossaa galatiide, woosaanne mazimuriyaa, S'oossaa suntsaa d'ok'k'u ootsiyaa yettaa yes's'ite.

¹⁷ Hintte ay haasayiawaa woy ay ootsiyaawaa gidoopekka, Aawuwaaw S'oossaa Yesu-usa baggana galatiide, ootsiyaawaa ubbaa Godaa Yesuusa suntsan ootsite.

Ammaniyaa Asatuwaa Gollen De'anaw Bessiyaa Wogaa

¹⁸ Machchetoo, ammaniyaa asaw bessiyaawaadan, hinttenttu asinaw moodettite.

¹⁹ Attuma asatoo, hinttenttu mac'c'a asaa siik'ite; untuntunna woppu giide de'ite.

²⁰ Naatoo, hinttentta yeleddawanttoo ubbabaan azazettite. Ayaw gooppe, hinttenttu untunttoo azazettiyaawe S'oossaa daro nashechchee.

²¹ Aawotoo, hinttenttu naanay wozanaa bayenna mala, untuntta yiloyoppite.

²² Ayiletoo, sa'aan hinttenttoo godaa gidiyaawanttoo ubbabaan azazettite; Godaw yayyi-ide, suure wozanaan ootsiteppe attin, asaa nashechchanawunne Asay be'o giyaawaan azazettiyaawantta gidoppite.

²³ Hintte ootsiyaa oosuu ubbaa asaw gidennaan Godaw ootsiyaawaadan, wozanaappe ootsite.

²⁴ Godaa Kiristtoosaw hinttenttu ootsiyaa diraw, I barewanttoo immanaw giigissi wot-seeddawaa hinttenttu laattanawaa akeekite.

²⁵ Balabaa ootseedda uray ooninne, bare ootseedda balaadan woytaa akkana; ayaw gooppe, S'oossay pirddiide, oonanne maaddenna.

4

¹ Godatoo, hinttewukka saluwaan Goday de'iyawaa eriide, hinttenttu ayiletoo s'illotetsaaninne suuretetsaan koshshiyaawaa ootsite.

Zoriyaa

² S'oossaa aggeenaan woossite; k'ay woossiide azallenan, Aa galatiide woossite.

³ K'ay hinttenttu woossiyaa wode ubbaan, kaseedeppe asaw k'onc'c'ibeennawaa, Kirist-toosawaa nuuni odana mala, S'oossay nuw injjeyanaadan, nuwukka S'oossaa woossite; ayaw gooppe, ha"i taani k'asho golliyaan de'iyawe hewaassa.

⁴ Kaykka taani bessiyaawaa keenaa k'onc'c'issaade ha yewuwaa odana mala, taw S'oossaa woossite.

⁵ Hinttew de'iyaa wodiyaaw go"i bayinnasaan d'ayissennan, ammanennawanttu matan c'inc'c'atetsaan de'ite.

⁶ Hinttenttu asaa ubbaw wooti zaaranaw bessintto erana mala, hinttenttu haasayay ubbaa wode, sisanaw lo"iyaawaanne nashechchiyaawaa gidanaw bessee.

Wurssetsa Sarotaa

⁷ Nu siik'o ishay Tikik'oosi, taananna ittippe Godaa oosuwaan k'oomaa gideedda amanettiyyaa oosanchchay, ta de'uwaabaa hinttentta erissana.

⁸ Taani Aa hinttekkoo kiittiyaawe, nuuni waan de'into hinttenttoo I odiide, hinttentta mentsetsana diraassa.

⁹ Anaasimoosi, ammanettiyyaa siik'o ishay, hinttenttu gadewe, aanana ittippe hinttekkoo bee; untunttu hawaan haniyaa ubbabaa hinttentta erissana.

¹⁰ Taananna k'ashuwaan de'iyaa Ariss's'irokoosinne Barnnaabaasaw aawuwaa gideedda Mark'k'oossi hinttentta sarotiino; taani hinttentta kase azazeeddawaadan, Mark'k'oossi hinttekkoo booppe, wozanaappe Aa mokiite.

¹¹ Yoss's'oota giyyaa Yesuusikka hinttentta saro saro gee; Ayihuda asatuwaappe taananna S'oossaa kawutetsaw ootsiyaawe, ha heezzu asatuwaappe haray baawa; hawanttu taana daro maaddeeddino.

¹² Eppaafiri, hinttenttu gadewe, Kiristtoosi Yesuusa k'oomay, hinttentta saro saro gee. I hinttenttu S'oossaan minniide ek'k'anaadaaninne S'oossay koyyiyaawe ubbay ayentto eriide, poli ammananaadan, ubbaa wode S'oossaa minisi woossee.

¹³ Ayaw gooppe, I hinttenttoo, Lodook'iyaa asawunne Hirapoliisa giyyaa katamaa asaw daro daaburiyaawaa taani markkattay.

¹⁴ Nu siik'o dottorii Luk'aasinne Deemaasi hinttentta saro de'iitee yaagiino.

¹⁵ Lodook'iyaa de'iyaa nu ishatoonne Nimppiw k'ay izi golliyaan shiik'iyaa ammaniyaa asatoo nu sarotaa odite.

¹⁶ Ha dabddaabbiyaa hinttenttu nabbabeeddawaappe guyyiyaan, Lodook'iyaa ammaniyaawanttookka nabbabissite; hinttekkoo Lodook'iyaa ammaniyaawanttukka hinttenttoo yeddiyaa dabddaabbiyaa nabbabite.

¹⁷ K'ay Arkkipoosaw, «Goday new immeedda oosuwwa polanawaa dogoppa» yaagiide odite.

¹⁸ Taani P'awuloosi, ta kushiyan sarotaa s'aafeeddawaa hawaa be'ite; taani k'ashuwaan de'iyawaa dogoppite.

S'oossaa aad'd'o keekatetsay hinttenttunna gido.

P'awuloosi Teselonk'k'e Asaw S'aafeedda Koyro Kiitaa Geluwaa

Teselonk'k'e Mak'idooniyaa geetettiyya Roomaa biittaw waanna katamato. P'awuloosi Teselonk'k'en ammaniyaawanttoo shiishsheeddawe, Pilip'p'isiyoosa biittaa yeggi beed-dawaappe guyyiyaana. Gidoppe attishshin, Ayihudatuwaa ammanuwaa akkanaw ma-teedda Ayihuda gidenna asatuu P'awuloosi tamarissiyaa, ammanuwaa timirttiyya doseedda diraw (1:8-10), Ayihudatuu P'awuloosa k'anaatiide, p'alk'k'etsaa dentseeddino. Hewaa diraw P'awuloosi Teselonk'k'e yeddiide, Beeriyya geetettiyya gadiyaa beedda. Takkiidde I K'oronttoosa gakeedda wode, matan Aa maaddiyaa S'imootoosi Teselonk'k'e biide simmowaappe guyyiyaan ammaniyya asaa hanotaa aw k'onc'c'issiide odeedda.

P'awuloosi koyro kiitaa Teselonk'k'e asaw s'aafeeddawe, ammaniyaawantta min-isaanaassanne mentsetsanaassa. I untunttu ammanuwaabaanne siik'uwaabaa lo'o woriyaa siseedda diraw, S'oossaa galatee. Kase I untunttu giddon heezzu saaminttaa (Kit. 17:1-9) de'eedda wode, ay mala de'uwaaw de'eeddentto untuntta akeekissee. Hewaappe guyye Kiristoosa laa'entsuwaa yuussaa s'eelleeddawaan denddeedda ooshatoo zaaruwaa immee. He ooshatuwaappekka amareedawanttu: «Kiristoosi ha alamiyaa simmanaappe kasetiide hayk'keedda ammaniyya asay, Kiristoosa simay immiyaa med'inaa de'uwaaw shaakki akkanaw danddayii? Kiristoosi simmiide yaanawe awudee?» yaagiyaawantta. P'awuloosikka he gakettedda wodiyya go"ettiide, «Kiristoosa laa'entsuwaa yuussaa timirt-tiyya hidootaan naagiidde I yaana gakkanaw woppu giide hinttenttu oosuwaaw ootsite» yaagiide untuntta zoree.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1

P'awuloosa nashechchaanne galataa 1:2–3:13

Ammaniyaawanttu de'uwaaw kaaletsiyaa ogiyaa 4:1-12

Yesuusa laa'entsuwaa yuussaa timirttiyya 4:13–5:11

Wurssetsaa mak'kuwaa 5:12-22

K'utiyya 5:23-28

¹ Nuuni P'awuloosi, Sillaasenne S'imootoosi Teselonk'k'en de'iyaa ammaniyya asatoo ha dabddaabbiiyaa s'aafeetto; hewanttu S'oossaa nu Aabbuwanttoonni Godaa Yesuusi Kiristoosawanttoo, aad'd'o keekatsaysanne sarotetsay gido.

Teselonk'k'e Asaa De'uwaanne Ammanuwaa

² Nuuni woosaan S'oossaa galatiidde, ubbaa wode hinttena ubbatuwaa hassayeetto.

³ Nuuni nu S'oossaa, nu Aawuwaa sintsan ammanuwaan hinttenttu ootseedda oosuwaanne, siik'uwaan hinttenttu daabureedda daaburaa, k'ay nu Godaa Yesuusi Kiristoosan hinttew de'iyaa hidootaan genc'c'iyaa genc'c'uwaa ubbaa wode hassayeetto.

⁴ Nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, S'oossay hinttena siik'yaawaanne hinttena barew naanaa ootsanaw dooreeddawaa nuuni ereetto.

⁵ Ayaw gooppe, Nuuni wonggalaa, wolk'kaan, Geeshsha Ayyaanaaninne he wonggelii tuma gideeddawaa wurssi ammaniyaawaan hinttenttoo aheeddawaappe attin, asaa k'alalaa s'alalaan ahibeykko. Nuuni hinttenanna de'iyaa wode, hinttenttu diraw waan de'eeddentto, hinttenttu eriita.

⁶ K'ay hinttenttu daro waayettooppekka, Geeshsha Ayyaanay immeedda nashechchaan kiitaa akkeeddita; hewan nu leemisuwaanne Godaawaa kaalleeddita.

⁷ Hewaa diraw, Mak'idooniyaaninne Akaayiyaa giyya gadiyaan de'iyaa ammaniyya ubbatoo leemisuwaa gideeddita.

⁸ Ayaw gooppe, Godaa k'aalay hintteppe kesiide, Mak'idooniyaaninne Akaayiyaa s'alalaan sisettibeenna; shin S'oossaa hinttenttu ammaniyaawe ubba saan sisetteedda. Simmi nuuni haasayanaw koshshishshin attowe ayinne baawa.

⁹ Ayaw gooppe, nuuni hinttekkoo beedda wode, hinttenttu nuuna wooti mokkeed-denttonne k'ay hinttenttu hinttenttu eek'aw ootsiyaawaa aggiide, worddotenna de'uwaaw S'oossaw ootsanaw waan S'oossaakko simmeedditentto, untunttu barenttu huup'iyaaan haasayiino.

¹⁰ K'ay S'oossaa Na'ay Yesuusi, S'oossay hayk'uwaappe dentseeddawe, nuuna sintsaappe yaana S'oossaa hank'k'uwaappe ashshiyaawe saluwaappe yaanawaa hinttentu naagiyaawaa untunttu haasayiino.

2

P'awuloosi Teselonk'k'en Ootseedda Oosuwaa

¹ Nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nuuni hinttekkoo beeddawe mela gidennawaa hinttentu hinttentu huup'ew eriiita.

² Shin nuuni hinttekkoo yaanaappe kase Pilip'p'isiyoosa giyaa katamaan waayetteed-dawaanne boretteeddawaa hinttentu eriiita; daro p'alk'k'etsay de'ooppekkaa, hinttentoo Aa mishiraachchuwaa k'aalaa odana mala, S'oossay nuw minotetsaa immeedda.

³ Nuuni hinttena woossiyaawe baliide woy tunatetsaan woy geniyaan gidenna.

⁴ Shin S'oossay wonggalaa hadaraa akkanaw nuuni ammanettiyaawantta gidina, nuw he hadaraa immeedda; he immeeddawaadankka nuuni haasayeetto. K'ay nuuni nu wozanaa s'omoosiya S'oossaa nashechchiyaawaadan haasayeettoppe attin, asaa nashechchiyaawaadan haasayokko.

⁵ Nuuni hinttekkoo c'immiyaa haasayaanna, woy nuuni yoraa gentsiyaa hanotaan yibeennawaa hinttentu loytsi eriiita; S'oossaykka nuw markka.

⁶ Nuuni asaappe, woy hintteppe, woy haranttu ooppennekkaa bonchchuwaa akkanaw koyyibeykko.

⁷ Nuuni Kiristoosi kiitteeddawantta gidiidde, bonchchuwaa hinttentuppe oochchanaw danddayeetto. Shin aata bare naanatuwaa siik'uwaan dichchiyaawaadan, hinttentu gidдон ashikke gideeddo.

⁸ Hinttentu nuw daro al'o gideedda diraw, S'oossaa wonggalaa hinttentoo immanawaa s'alalaa gidennaan, nu de'uwaakka hinttentoo immanaw giigi utteeddo; ayaw gooppe, hinttena nuuni loytsi siik'eeddo.

⁹ Nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nu oosuwaanne nu daaburaa hinttentu akeekiita; hinttentoo S'oossaa mishiraachchuwaa k'aalaa odiidde, hinttena ayinne waayissenna mala, k'ammanne gallassi nuuni ootseeddo.

¹⁰ Nu de'uu hinttentu matan, ammaniyaawanttu matan, geeshsha, s'illonne borettennawaa gidiyaawoo hinttenne S'oossay markka.

¹¹ Nuuni hinttentoo huup'iyaan huup'iyaan aawuu bare naanaw haniyaawaadan hanneeddawaa eriiita.

¹² Nuuni hinttena zoreeddo; mentsetseeddonne hinttentoo markkatteeddo. Hewenneekka hinttena s'eeseedda S'oossaa nashechchiyaa de'uwa hinttentu de'anaadananne Aa kawutetsaanne Aa bonchchuwaa gelanaaddaana.

¹³ Hintte nuuppe S'oossaa k'aalaa tuma gideeddawaadan akkeedda wode, S'oossaa kiitaadan akkeeddawaappe attin, asaa kiitaadan akkibeenna diraw, S'oossaa k'aalay ammaniya hinttenan ootsee; he gaasuwaan nuuni S'oossaa ubbaa wode galateetto.

¹⁴ Ayaw gooppe, nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, Kiristoosi Yesuusan ittuwaa gideedda Yihudaa giyaa gadiyaan de'iyaa ammaniyaawantta, hinttentu leemissettiita; hewanttu S'oossaa ammaniyaawantta. Ayihudatuu untunttu waayisseeddawaadan, hinttentu biittaa asaykka hinttena waayisseedda.

¹⁵ He Ayihudatuu Godaa Yesuusanne nabatuwaa wod'eeddino; k'ay nuuna yedersseeddino. Untunttu S'oossaa nashechchikino; asaa ubbaakka is'iino.

¹⁶ Ayihuda gidenna Asay attana mala, nuuni untunttoo k'aalaa odiyaawaa diggiino. K'ay untunttu nagaraykka ubbaa wode dari dari bee. Shin wurssetsaan S'oossaa hank'k'uu untunttu bolla wod'd'eedda.

P'awuloosi Teselonk'k'e Asaa laa'entsuwaa S'omoosanaw Amotteedda Amuwaa

¹⁷ Shin nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nuuni nu k'ofaan gidennaadan, asatetsaa s'alalaan hintteppe guutsaa wodew shaaketteedda wode, hinttena daro laamotiide, ayfiyaan be'anaw loytsi koyyeeddo.

¹⁸ Ayaw gooppe, nuuni hinttekkoo simmiide baanaw koyyeeddo. Ubbaa taani P'awuloosi zaara zaaraade hinttekkoo baanaw mala be'aaddi; shin Sees'aanay nuuna diggeedda.

¹⁹ Ayaw gooppe, nu Godaa Yesuusi Kiristoosi yiyaa wode, nuuni be'ana giide nashechchan naagiyaawe, woy nu nashechchay, woy nuuni c'ee'ettiya kalachchay oonee? Hinttena gidikkiteeyee?

²⁰ Ayaw gooppe, hinttentu nu bonchchuwaanne nu nashechchaa.

3

¹ Hewaa diraw, nuw genc'c'anaw danddayettennan is'seedda wode, Ateenaa giyaa katamaan nuurekka attanaw k'ofaa k'achcheeddo.

² Hinttena zoranaadaaninne hinttenttu ammanuwaan hinttena minisanaadan, S'oossaw ootsiyaa nu ishaa, nuunanna ittippa Kiristtoosa mishiraachchuwaa k'aalaa odiyaa S'imootoosa hinttekko kiiteeddo.

³ Ha waayiyaa gaasuwaan hintteppe ooninne guyye simmenna mala, Aa kiiteeddo. Nuuni hewoo doortteeddawaa hinttenttu hinttenttu huup'ew eriita.

⁴ Ayaw gooppe, nuuni hinttenanna de'iidde, nuuni waayettanawaa kasetiide hinttenttoo odeeddo; k'ay hinttenttu eriyawaadankka kase hewaadan haneedda.

⁵ Hewaa diraw, k'ay genc'c'anaw taw danddayettennan is'seedda wode, «Ooni eri s'alahiyya kaappuu hinttena paac'c'ennan aggena. Nu daaburaykka mela gidennaan aggena» yaagaade hinttenttu ammanuwaan eranaw S'imootoosa hinttekko kiittaad.

⁶ Shin ha'i S'imootoosi hinttenttu matappe nuukko yiide, hinttenttu ammanuwaabaanne hinttenttu siik'uwaabaa hinttenttoo mishiraachchu giide nuw odeedda. K'ay nuuni hinttena be'anaw laamotiyaawaadan hinttekka nuuna be'anaw laamotiidde, ubbaa wode nuw lo'obaa k'oppiyaawaa I odeedda.

⁷ Hewaa diraw, nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nu waayiyaaninne nu tuggaan ubbaan hinttenttu ammanuwaan baggana hinttewaan nu minetteeddo.

⁸ Godan minniide hinttenttu de'ooppe, nuunikka ha'i de'etto.

⁹ Ayaw gooppe, nuuni hinttehaw S'oossaa galateetto. Nuuni nu S'oossaa sintsan hinttenttu diraw de'iyaa nashechchaa ubbaw Aa daro galateetto.

¹⁰ Nuuni hinttena be'anawunne hinttenttu ammanoo pac'c'eeddawaa kuntsanaw, k'ammanne gallassi nu kumentsaa wozanaappe S'oossaa woosseetto.

¹¹ Nu Aawuu, nu S'oossay bare huup'ew, k'ay nu Goday Yesuusi Kiristtoosi nuuni hinttekko biyaa ogiyaa nuw giigisso.

¹² Nuuni hinttena loytsi siik'iyawaadan, Goday hinttenttu ittuu ittuwaa siik'iyaa siik'uwaanne k'ay asaa ubbaa siik'iyaa siik'uwaa hinttenttoo darissonne gujjo.

¹³ Nu Goday Yesuusi bare geeshshatuwaa ubbaanna yiyaa wode, nu S'oossaa, nu aawuwaa sintsan hintte wozanay geeshshanne pokkuu baynnawaa ootsiide, hinttena I mentsetso.

4

S'oossaa Nashechchiyya De'uwa

¹ Simmi wurssetsaan, nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, S'oossaa nashechchanaw hinttenttu waan de'anaw bessinto, nuuppe tamaareeddita. Hewe hinttenttu kaseedeppe de'iyaa maaraa; shin ha'i hinttenttu kasewaappe loytsiide ootsanaadan, Godaa Yesuusa suntsan hinttena woosseettonne zoreetto.

² Ayaw gooppe, nuuni Godaa Yesuusa maataa baggana hinttenttoo immeedda azazuu hak'awentto, hinttenttu eriita.

³ Ayaw gooppe, S'oossay hintteppe koyyiyaawe ayee gooppe, hinttenttu geeshsha gidanawaanne woshummiyaawaa ubbaanna agganawaa koyyee.

⁴ Hinttenttu huup'iyaa huup'iyaa geeshshatetsaaninne bonchchuwaan hinttenttu machchiyaanna wooti de'anentto* eranaw besseeppa attin,

⁵ S'oossaa erenna ammanenna asatuwaadan, loytsi amottiyaawaan akkanaw bessena.

⁶ Nuuni k'ay kase hinttenttoo odeeddawaadaninne hinttena minisi zoreeddawaadan, Goday hawaa malaban ubbaan haluwaa kesiyaawaa gidiyaa diraw, ooninne ha yewuwaan bare ishaa naak'k'anawunne c'immanaw bessena.

⁷ Ayaw gooppe, S'oossay nuuna geeshshatetsaan de'anaw s'eeseeddawaappe attin, tunatetsaan de'anaw s'esibeenna.

⁸ Hewaa diraw, ha timirttiyyaa is'siyaa ooninne hinttenttoo bare Geeshsha Ayaanaa immiyaa S'oossaa is'seeppa attin, asaa is'senna.

⁹ Hintte hinttenttu huup'iyaa ittuu ittuwaa siik'anaadan, S'oossay hinttena tamaarisseedda diraw, hinttenttu hinttenttu ishatuwaa wooti siik'anaw bessinto, nuuni s'aafanaw kosshenna.

¹⁰ K'ay Mak'idooniyya biittaa ubbaan de'iyaa ishatuwaa ubbatuwaa tumu hinttenttu siik'iita. Shin nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hinttenttu hewaappe gujji gujjiide untuntta siik'ana mala, hinttena woosseetto.

* 4:4 Geeshshatetsaaninne bonchchuwaan hinttenttu machchiyaanna wooti de'anentto: Guussay bare asatetsaa naagiide geeshshatetsaan de'anaw kosshiyaawaa bessee.

¹¹ Nuuni kase hinttenttoo odeeddawaadan, woppu geedda de'uwaa de'ite. K'ay hinttena kosshiyaawaa demmanaw, hintte kushiyan ootsite.

¹² Hewaa gidoope, ammanennawanttu matan hinttenttu bonchchettananne k'ay hinttena kosshiyaabaw oonanne awuddashikkita.

Goday Yiyaa Wode hayk'keedda

Asaynne Pas'a De'iyaa Asay Hananabaa

¹³ Shin nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hinttenttu hidootay baynna asatuwaadan kayyottenna mala, hayk'keedda asatuwaabaa hinttenttu erana mala koyetto.

¹⁴ Nuuni Yesuusi hayk'keeddawaanne k'ay hayk'uwaappe I dendeeddawaa ammanetto; hewaadankka, S'oossay Yesuusa ammaniide hayk'keeddawantta Yesuusanna ahanawaa ammanetto.

¹⁵ Ayaw gooppe, nuuni hinttenttoo odiyaa Godaa k'aalay hawaa; nuuni, Godaa laa'entsuwaa yuussaa gallassay gakkanaw hawaan pas'a de'iyaaawanttu, hayk'keeddawanttuppe kasetokko.

¹⁶ Ayaw gooppe, Goday bare huup'iyaa azazuwaana, kiitanchchatuwaa kaappuwaa kooshshaanna, S'oossaa malakataa giiretsaanna saluwaappe wod'd'ana. Kiristtoosa ammaniide hayk'keeddawanttu kasetiide hayk'uwaappe denddana.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, nuuni he wode pas'a de'iyaaawanttu, Godaanna c'arkkuwaa gidдон gakkettanaw untuntunna ittippe shaariyaan denddana. Hewaa diraw nuuni Godaanna ittippe ubbaa wode de'ana.

¹⁸ Hewoo, ha k'aalaan ittuu ittuwaa mentsetsite.

5

Godaa Yuussaa Giigiide Naagite

¹ Shin nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, ha yewatuu awude hananentto, wodiyaanne agenaa hinttenttoo s'aafanaw kosshenna.

² Ayaw gooppe, Godaa gallassay kayisuu k'amma yiyaawaadan yaanawaa hinttenttu loytisi eriita.

³ Asay, «Ubbabay sara; ayaykka hanenna» giishshin, mac'c'a asaa yeluu oyk'kiyaawaadan, bashshay untunttu k'oppennaan untunttu bolla yaana. Untunttu mulekka kessi akkikkino.

⁴ Shin nuuni gallassaa S'oossaa kaalliyaawanttoo, he gallassay hinttenttoo kayisuu yiyaawaadan yaanaw hinttenttu d'umaan de'ikkita.

⁵ Hintte ubbay poo'uwaa asanne gallassaa asaa; nuuni k'amma asaa woy d'umaa asaa gidokko.

⁶ Hewaa diraw, nuuni haratuu gem"ishiyaawaadan gem"ishshanaw bessena. Nuuni beegottanawunne wogaan de'anaw bessee.

⁷ Ayaw gooppe, gem"ishiyaawanttu k'amma gem"ishiino; matsottiyaawanttukka k'amma matsottiino.

⁸ Shin nuuni gallassaa asaa gidiyaawanttu wogaan de'anaw bessee. Nuuni amanuwaanne siik'uwaa tiraan wotsiyaa olaa miishshaadan oyk'kiide, nuuni hidootaan naagiyaat otetsaa, birataa k'oobiyaadan, huup'iyaa wotsanaw bessee.

⁹ Ayaw gooppe, S'oossay nuuna nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa baggana otetsaa demmanaw dooreeddawaappe attin, Aa hank'k'uwaa akkanaw dooribeenna.

¹⁰ Nuuni pas'a gidina woy hayk'keeddawantta gidina, Kiristtoosanna ittippe de'ana mala, Kiristtoosi nu diraw hayk'keedda.

¹¹ Hewaa diraw, hinttenttu k'ay ha'i ootsiyaawaadan, haratuwaa mentsetsitenne ittuu ittuwaa dichchite.

Wurssetsa Zoriyaanne Sarotaa

¹² Nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hinttenttu gidдон ootsiyaawantta, hinttena ammanuwaa ogiyaan kaaletsiyaawantanne zoriyaawantta, hinttenttu bonchchana mala, hinttena woossetto.

¹³ Untunttu ootsiyaa oosuwaaw diraw, untunttu loytisi bonchchitenne siik'ite. Ittuu ittuwaanna sarotetsaan de'ite.

¹⁴ Nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nuuni hinttena zoreetto; maaray bayinna de'uwaa de'iyaaawantta seerite. Yayyiyaawantta mentsetsite. Wolk'ki baynnawantta maaddite. Asaa ubbaa danddayite.

¹⁵ Ooninne iitaa diraw iitaa zaarena mala naagettite; shin ubbaa wode, ittuu ittoonne k'ay asaa ubbaw lo"obaa ootsanaw minnite.

¹⁶ Ubbaa wode nashettite.

¹⁷ Ubbaa wode k'ans's'ennaan S'oossaa woossite.

¹⁸ Ubbabaan galatite. Ayaw gooppe, Kiristtoosa Yesuusa baggana S'oossay hintteppe koyyiyaawe hewaa.

¹⁹ Geeshsha Ayaanaa tamaa toyissoppite.

²⁰ Timbbitiyaa k'aalaa kad'oppite.

²¹ Ubbabaakka paac'c'ite. Lo'obaa oyk'k'ite.

²² Iita oosuwaa ubbaappe haakkite.

²³ Sarotetsaa S'oossay bare huup'ew hinttena ubbabaan polo geeshsho; k'ay nu Goday Yesuusi Kiristtoosi yiyaa wode, S'oossay hinttenttu ayaanaa, shemppuwaanne asatetsaa ittippe borettennawaanne polo ootsiide naago.

²⁴ Hinttena s'eesiyaawe ammanetteedawaa; k'ay hewaa I polana.

²⁵ Nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nuw S'oossaa woossite.

²⁶ Ishatuwaa ubbaa geeshsha yeruwa yeriide sarotite.

²⁷ Hintte ha dabddaabbiyaa geeshsha ishatuwaa ubbaw nabbabanaadan, Godaa suntsan hinttena woossay.

²⁸ Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay hinttenanna ittippe gido.

P'awuloosi Teselonk'k'e Asaw S'aafeedda Laa'entso Kiitaa Geluwaa

Kiristtoosa laa'entso yuussaa s'eelliaawaan dendeedda ooshay walassaa med'd'iidde beedda diraw, Teselonk'k'en de'iyaa ammaniyaa asaa gidдон metuu dariidde beedda. P'awuloosi Teselonk'k'e asaw s'aafeedda laa'entso kiitay, «Goday yaana gallassay ma-teedda» yaagiyaa ammanuwaa minisiide odee. P'awuloosi untuntntoo odiidde, «Kirist-toosi yaanaappe kasetiide Kiristtoosa timirttiyaa p'alk'k'iyaa itti, «Makkala asaa» geeteti-yaa Kiristtoosa is'siyaawe kaaletsina alamiyaa bollan iitatetsayenne makkalay dariidde baana» yaagiide untuntntu ammanuwaa suurissanaw malee.

Yesuusi Kiitteeddawe nabbabiyaawanttoo, «Metuunne waayyii darooppekka untuntntu barenttu ammanuwaan minnanaadan, ikka aanana ittippe ootsiyaawanttukka oot-siyaawaadan, untuntntu barenttu de'oo koshshiyaawaa demmanaw, minniide oot-sanaadan, hewaadankka k'ay lo'o oosuwaa ootsanaw d'ibennaadan» yaagi untuntnta minisiide zoree.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1-2

Galataanne hadaraa 1:3-12

Yesuusa laa'entsuwaa yuussaw imetteedda timirttiyaa 2:1-17

Ammanuwaan de'uwaabaa mak'kuwaa 3:1-15

Wurssetsaa k'utiyyaa 3:16-18

¹ Nuuni P'awuloosi, Sillaasenne S'imootoosi, Teselonk'k'en de'iyaa ammaniyaa asatoo ha dabddaabbiiyaa s'aafheetto. Hewanttu S'oossaa nu Aabbuwanttanne Godaa Yesuusi Kiristtoosawantta.

² S'oossaa nu Aawuwaappenne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe, aad'd'o keekatetsayenne sarotetsay hinttenttoo gido.

Kiristtoosa Yuussaa Gallassi Hanana Pirdaa

³ Nuunaadan S'oossaa kaalliyaaawanttoo, hinttenttu ammanuu loytsi dic'ciyaa di-rawunne, hinttenttu ittuu ittuwaa siik'iyaa siik'uu dariyaa diraw, nuuni hinttenttoo bessiyaawaadan, S'oossaa ubbaa wode galatanaw bessee.

⁴ Hewaa diraw, hinttentta yedesayenne waayiyaa ubbay gakkinakka hinttenttu genc'ciyaawaanne ammaniyaawaa nuuni nu huup'ew S'oossaa ammaniyaawanttoo odiidde, hintteawaan c'ee'etteetto.

⁵ Hinttenttu waayettiyyaa S'oossaa kawutetsaw bessiyaawantta gidiide paydettana mala, S'oossay pirddiyyaa s'illo pirddaa bessiyaa mallaa.

⁶⁻⁷ S'oossay tumu pirddaa pirddana. Goday Yesuusi bare wolk'k'aama kiitanchachuwaanna tamaa lac'uwaa gidдон saluwaappe yiyaa wode, S'oossay hinttentta waayissiyaawanttu bolla waayiyaa ahana. K'ay waayettiyyaa hinttenanne nuuna shemppissana.

⁸ K'ay S'oossay barena erennawanttanne nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa wonggalaa mishiraachchoo azazettenawantta murana.

⁹⁻¹⁰ He gallassi I bare geeshshatuwaan bonchchettanawunne k'ay barena ammaniyaa ubbatuwaan sabettanaw yiyaa wode, untuntntu Godaa sintsappenne Aa wolk'k'aa bonchchuwaappe shaakettiide, med'inaa bashshaan murettana. Gaasuunnekka, nuuni hinttenttoo odeedda kiitay ammanetteeda.

¹¹ Nuuni hinttenttoo ubbaa wode S'oossaa woossiyaawe hewaassa. Nu S'oossay s'eeseedda de'oo hinttentta bessiyaawantta giide paydanaadan, nuuni Aa woosseetto; hinttenttu lo'obaa ubbaa amottiyaawaanne hinttenttu ammanuwaa oosuwaa I bare wolk'k'an polo.

¹² Hewaan nu S'oossaa aad'd'o keekatetsaaninne k'ay nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsan, Godaa Yesuusa suntsaa hinttenttu bonchchana; hinttenakka I bonchchana.

2

Yesuusa Laa'entso Yuussaabaa

¹ Ha"i nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa yuus-saabawunne nuuni aanana de'anaw aakko shiik'anabaw,

² timbbitiyaa Asay hinttenttoo odiyaawaan woy hara asaappe siseedda k'aalaan, woy ooninne nuuppe yeedda kiitaadan haasayyaawan, «Godaa gallassay gakkweedda» giide hinttenttu ellekka dagammennaadaaninne wozanaa bayennaadan, nuuni hinttentta woosseetto.

³ Hinttentta ooninne ay ogiyaaninne baletsoppo. Ayaw gooppe, kasetiide makkaliyaawenne k'ay nagaranchchay, bashshaa na'ay k'onc'c'ennaan de'ishshin, he gallassay gakkenna.

⁴ Asay goyinniyaa ubbabaanne Asay S'oossaa giyaa ubbabaa I is'sana. I barena untunttu ubbaappe d'ok'k'u ootsana. K'ay haray atto S'oossaa Geeshsha Golliyaa geli uttiidekka, «Taani S'oossaa» gaana.

⁵ Hinttenttu hassayk kitee? Taani hewaa hinttenttoo hinttenanna de'aadde odaaddi.

⁶ I bare wodiyaan yaanaappe attin, ha"i yaanawaa ayay Aa tek'k'into, hinttenttu eriita.

⁷ Ayaw gooppe, s'uuraa gideedda makkalay ha"i ootsee; shin he te"iyaawe ogiyaappe kichchana gakkanaw, I k'onc'c'enna.

⁸ Hewaappe guyyiyaan, he makkalanchchay k'onc'c'ina, Goday Yesuusi bare doonaa peenuwaan Aa wod'ana. K'ay Yesuusi bare laa'entso bonchcho yuussaan Aa mulekka d'ayissana.

⁹ He makkalanchchay Sees'anaa oosuwaan yiide, daro wolk'k'aan worddo malaataanne maalalissiyaawaa ootsana.

¹⁰ Hewaadankka, k'ay d'ayiyaa asatuwaa duma duma iita c'imuwaan baletsana. D'ayiyaawanttu attanaw tumatetsaa siik'iide akkibeenna diraw d'ayana.

¹¹⁻¹² Hewaa diraw, tumatetsaa ammanibeenna ubbaa asatu, nagaraa ootsiyaawaan nashettiyaawanttu ubbay pirdettanaadaaninne worddo gidiaabaa ammananaadan, S'oossay wolk'k'aama balaa untunttu giddo yeddana.

Atotetsaw Dooretteedda Asatuwan

¹³ Shin Goday siik'iyaa nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nuuni S'oossaa hinttenttu diraw, ubbaa wode galatanaw bessee. Ayaw gooppe, Geeshsha Ayaanaa wolk'k'aaninne tumatetsaa hinttenttu ammaniyaawaan hinttentta ashshanaw, S'oossay hinttena bayiraadan dooreedda.

¹⁴ S'oossay hinttentta nuuni hinttenttoo odeedda nu mishiraachchuwaa k'aalaa baggana seeseeddawe, hinttenttu nu Godaa Yesuusi Kiristtoosanna ittippe bonchchettanaassa.

¹⁵ Simmi nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, minniide ek'k'ite; nuuni hinttena nu doonaan gidina, woy nu dabddaabbiyaan gidina, tamarisheedda wogaa oyk'k'ite.

¹⁶⁻¹⁷ Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosi bare huup'iyaan k'ay S'oossay, nu Aawuu nuuna siik'iide, bare aad'd'o keekatetsan nuw med'inaa danddayaanne lo'o hidootaa immeeddawe, k'ay hinttenttu lo"obaa ubbaa ootsanaadaninne haasayanaadan, hinttenttu wozanaa minisonne mentsetso.

3

P'awuloosi, «Nuw Woossite» Yaageedda

¹ Wurssetsaan nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, Godaa K'aalay hinttenttu gidдон, ellekka aakkanaadaaninne bonchchettanaadan, nuw S'oossaa woossite.

² K'ay Asay ubbay ammanenna diraw, S'oossay nuuna nagaranchcha asatuwaappenne iita asatuwaappe ashshana mala, nuw woossite.

³ Shin Goday ammantsiyaawaa; I hinttena mentsetsananne k'ay iitaappekka naagana.

⁴ Nuuni hinttena azaziyaawaa hinttenttu ha"i ootsiyaawaanne k'ay sintsappekka oot-sanawaa Goday nuuna hinttewaan ammantsee.

⁵ Goday hinttenttu wozanaa S'oossaa siik'uwaakkonne Kiristtoosi immiyaa dand-dayaakko kaaletso.

Kiitaa Kiitetti De'anawe Gidde

⁶ Nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hinttenttu nuuppe akkeedda wogaa kaallennaan azalla de'uwaa de'iyaa ishaa ubbaappe hinttenttu shaakettanaadan, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa sunsaan hinttena azazeetto.

⁷ Ayaw gooppe, nuuni hinttenanna de'iyaa wode azallibeena diraw, hinttenttu nuunaadan haniide de'anaw bessiyaawaa hinttenttu hinttenttu huup'iyaan eriita.

⁸ Nuuni hintteppe oossinne tookuwaa gidenna mala, k'ammanne gallassi daaburiid-denne jaamiidde ootsiide de'eeddawaappe attin, ooppenne k'umaa c'oo mibookko.

⁹ Nuuni hewaa ootseeddawe hinttenttu nuwaadan haniide de'anaadan, nuuni hinttenttoo leemisuwaa gidanaadappe attin, hewaa hinttena oochchanaw nuw maatay d'ayina gidenna.

¹⁰ Ayaw gooppe, nuuni haray atto hinttenanna de'iiddekka, «Ootsanaw koyyenna uray ooninne mooppo» yaagiide hinttena azazeeddo.

¹¹ Ayaw gooppe, asaa yewuwaan geliyaawaappe attin, ayinne ootsenawanttu, azalla de'uwaa de'iyaa amareeda asatuu hinttenttu gidдон de'iyawaa nuuni siseeddo.

¹² Nuuni hewanttu mala asatuu maara de'uwaa de'anaadaaninne ootsiide k'umaa maanaadan, Godaa Yesuusi Kiristtoosa suntsan azazeettonne zoreetto.

¹³ Shin hinttenttu nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, lo"o oosuwaa ootsanaw azal-loppite.

¹⁴ K'ay nuuni ha dabddaabbiyaan kiitteedda kiitaw azazettena uray ooninne de'ooppe, he uraa akeekite. I yeellatana mala, aappe shaakettite.

¹⁵ Shin ishaadan Aa seeriteppe attin, morkkiyaadan s'eelloppite.

Wurssetsa Sarotaa

¹⁶ Sarotetsaa Goday bare huup'iyaan hinttenttoo ubbaa wodenne ubbaa baggana sarotetsaa immo. Goday hinttenanna ubbaanna gido.

¹⁷ Taani P'awuloosi, ha sarotaa ta kushiyan s'aafaad; ta dabddaabbiyaa ubbaw hawe ta firmaa. Hawe taani s'aafiyaa ogiyaa.

¹⁸ Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay hinttenanna ubbaanna gido.

P'awuloosi S'imootoosaw S'aafeedda Koyro Kiitaa Geluwaa

S'imootoosa geetettiyyaa, ammaniyaa yalagay, K'eeri Iisiyaa geetettiyyaa sa'aan yelettedda. I bare daay baggana Ayihude asaa; bare aabbu baggana k'ay Giriike asaa. I P'awuloosanna kiitaan ittippe zuppetiyaa asaa; mishiraachchuwaa k'aalaa kiitaakka aanana maadettiide ootsiyaawaa. P'awuloosi S'imootoosaw s'aafeedda koyro kiitay heezzu ayfe yewatuwaan shaakettee.

Ubbaappe kasetiide ha kiitay ammaniyaa asaa gidдон denddeedda worddo timirtiyaabaa minisiide ode. Ha imatsaa gideedda timirttii Ayihuda asatuwaa k'ofaappe baggaanne hara asatuwaa k'ofaappe bagga oyk'keeddawaa; «Hawe beettiyyaa alamii nagaraan hambbalaachetti diggeeddawaa gidiyaa diraw, Asay atosetsaa demmanaw dumma gideedda S'uura eratetsaa eranaw, itti itti k'umatuwaa meennaan agganawunne machchiyaa akkenaaninne asinaa gelennaan de'anaw koshshee» yaagiyya k'ofaa baaso ootsiide oyk'keeddawaa. Hewaa bollaakka gujjiide Aa kiitay ammaniyaa asaa ayisuuwaabanne goynnuwaa wogaabaa tamarissiyaa timirttiyaa; hewaadanka k'ay ammaniyaa asaa kaaletsiyaawantunne untuntta maaddiyaawanttu ay mala eeshshaanna de'iyaa wantta gidanaw bessinto odiyaabaa oyk'keedda. Wurssetsaan S'imootoosi Yesuusi Kiristoosaw ootsiyaa lo'o oosanchchaa waaniide gidanaw danddayinttonne k'ay dumma dumma ammaniyaa asaa maabaraa sintsan aw de'iyaa aawotetsaw, P'awuloosi Aa zoreedda zoriyaa be'etto.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1-2

Ammaniyaa asaabaanne untunttu gidдон ootsiyaa S'oossaa oosanchchatuwaabaa 1:3–3:16

S'imootoosaw Aa oosoo imetteedda timirttiyaa 4:1–6:21

¹ Nuuna ashshiyaa S'oossayenne nuuni be'ana giide nashechchan naagiyya Yesuusi Kiristoosi azazeedda azazuwaadan, Yesuusi Kiristoosi kiiteeddawaa gideedda taani P'awuloosi,

² ammanuwaa baggana ta tumu na'aw, S'imootoosaw ha dabddaabbiyaa s'aafay.

Worddo Timirttiyaappe Naagettussa

S'oossaa nu Aawuwaappenne nu Godaa Kiristoosa Yesuusappe aad'd'o keekatetsay, maarotetsayenne sarotetsay new gido.

³ Taani Mak'idooniyaa baade new geeddawaadan, neeni Efesooneen gam"ana mala koyaad. Itti itti asatuu wordduwaa timirttiyaa tamarissiino; hewanttu tamarissenna mala, aggite gaade oda.

⁴ Untunttu tossaa odiyaawaanne barenttu zariyaa gayriyaawaa agganaadan oda. Ayaw gooppe, hewaa malabay palumaa kaaletsee; k'ay S'oossaa k'ofaa ammanuwaan erettiyaawaa ootsikkino.

⁵ Ha azazoo waanna k'ofay geeshsha wozanaappe, lo"o suure wozanaappe, Asay be'o giyaabay baynna ammanuwaappe beettiyya siik'uwaa dentsetsanaassa.

⁶ Itti itti asatuu hawaa aggiide, maaddenna haasayaakko simmeeddino.

⁷ Untunttu ayaa haasayinttonne woy barenttun ammanettiide odiyaabay ayentto erikkino; shin S'oossaa higgiiyaa tamarissiyaawantta gidanaw koyyiino.

⁸ Asay bessiyaawaadan higgiiyan go"ettooppe, higgii lo"o gidiyaawaa nuuni ereetto.

⁹ Ittibaa akeekanaw koshshee. Higgii lo"o asaw med'ettibeenna. Shin higgiiyaa mentsiyaawanttoo, azazettenawanttoo, makkalanchattoo, nagaranchattoo, geeshshatetsay baynnawanttoo, tunattoo, barenttu daayo woy aabba wod'iyaaawanttoo, shemppuwaa wod'iyaaawanttoo,

¹⁰ woshummanaw kajeeliyaawanttoo, attuma Asay attuma asaana woshummiyaawanttoo, asaa zal'iyaaawanttoo, worddanchchatoonne wordduwaan c'aak'iyaaawanttoo, woy tumu timirttiyaanna gakettenna ay oosuwaa gidinakka ootsiyaawanttoo keseedda.

¹¹ He tumo timirttii anjjettedda S'oossay taani awaayana mala, taw hadaraa immeedda bonchcho wonggalaa gidduwaan de'ee.

P'awuloosi S'oossaw Shiishsheedda Galataa

¹² Taani ootsiyaa kiitaan taw wolk'k'aa immeedda nu Godaa Kiristtoosa Yesuusa galatay. Taana bare oosanchchaa suntsiide, taana he oosoo bessiyaa ammanettowaa giide pay-deedda dirawukka Aa galatay.

¹³ Taani hawaappe kase Aa boriyaawaa, Aa yederssiyaawaanne tuggayiyaawaa gidoop-penne, taw hawaa I ootseedda. Shin taani erennaan ootseedda dirawunne amman-abeenna diraw, S'oossay taana maareedda.

¹⁴ K'ay nu Goday zaway bayinna bare aad'd'o keekatetsaa ta bollan gussiide, Kiristtoosa Yesuusa baggana nubaa gideedda ammanuwaanne siik'uwaa taw immeedda.

¹⁵ Kiristtoosa Yesuusi nagaranchchatuwaa ashshanaw ha sa'aa yeedda giyaa haasayay ammanetteedawaanne Asay ubbay tuma giide akkanaw bessiyaawaa. Ubbaappe aad'd'iyaa nagaranchchay taana.

¹⁶ Shin med'inaa de'uwaawaa akkanaw Aan ammananaw bessiyaa asaw taani leemisuwaa gidanaadan, ubbaappe aad'd'iyaa nagaranchchaw taw Yesuusi Kiristtoosa daro dand-dayaadan, S'oossay taana maareedda.

¹⁷ Ayfiyaan beettana med'inaa S'oossaw Ittoo, med'inaa Kaatew, med'inaappe med'inaa gakkanaaw galatayenne bonchchuu gido. Amen'i!

¹⁸ Ta na'aa S'imootoosaa, kase nebaa timbbitiyaa odeeddawaadan, he odeeddawaadan lo"o olaa neeni olettana mala, ha azazuwaa new hadaraa immay.

¹⁹ Ammanuunne lo"o suure wozanay new de'o. Ittuu ittuu barenttu suure wozanaa yeggi aggiide, laaggiyaawe bayinna markkabii bayiyaawaadan, barenttu ammanuwaa bayizzeeddinno.

²⁰ S'oossaa boriyaawaa aggana mala, hewaa tamaaranaw taani Sees'aanaw aatsa im-meedda Hemeneyoosinne Iskkindiri untunttu gidдон de'iino.

2

Woosa Golliyaa Woosaa

¹⁻² Nuuni S'oossaa malatiyaawaan, geeshshatetsaa ubbaan, sarotetsaaninne ashikketet-san de'ana mala, asaa ubbaw, kaatetoonne suntsatetsay de'iyaa ubbatoo, S'oossaa oochchanaw, woossanaw, gaannatanawunne galatanaw bessiyaawaa ubbabaappe kase-taade taani neena erissay.

³⁻⁴ Asay ubbay attanaadaanne tumatetsaa eranaadan koyyiyaa nuuna ashshiyaa S'oossaa sintsan hawe lo"iyaabaanne nashechchiyaawaa.

⁵ Ayaw gooppe, itti S'oossay de'ee; S'oossaappenne asaappe gidduwaan gidiide gaan-natiyaa ittuu de'ee. Hewekka Kiristtoosi Yesuusa giyaa asaa.

⁶ I asaa ubbaa wozanaw barena ubbaw immeedda. S'oossay bare wodiyaan asaa ubbaa wozanaw koyiyaawaa bessiyaa markkay hawaa.

⁷ Taani S'oossaa k'aalaa odiyaawaa, Yesuusi kiitteeddawaanne k'ay ammanuwaaninne tumatetsaan Ayihuda gidenna asaa tamarissiyaawaa gidaade suntseteeddawe hawaassa. Taani worddotikke; tumuwaa haasayay.

⁸ Hewaa diraw, ubba saan de'iyaa attuma Asay hank'k'uunne palumii bayinnaan, bare geeshsha kushiyaa pude dentsiide, S'oossaa woossanaadan, taani koyyay.

⁹⁻¹⁰ Hewaadan k'ay mac'c'awanttukka bessiyaa mayuwaa yashshatetsaaninne bar-entta mooddiyaawaan mayyino. S'oossaw yayyay giyaa mac'c'a asaa bessiyaawaadan, lo"obaa ootsiyaawaanappe attin, huup'iyaa shurubbaa daddiyaawaan, work'k'aan woy ink'k'uwaan, woy daro al"o aflaan barena alleek'k'issoppino.

¹¹ Mac'c'awunna ubbabaan moodettaadde, c'o"u gaade tamaaru.

¹² Taani mac'c'awunna c'o"u gaade de'uu gayippe attin, attuma asaa tamarissunne woy untunttu bolla aawotuu giikke.

¹³ Ayaw gooppe, Addaami koyro med'etteedda; Hewaana guyyeppe med'ettaaddu.

¹⁴ Hewaana c'imettaade S'oossaa higgiiyaa mentsaadduppe attin, Addaami c'imettibeenna.

¹⁵ Shin mac'c'awunna ammanuwaan, siik'uwaan, geeshshatetsaaninne barena mood-daade de'ooppe, naanaa yeliyaawaan attana.*

3

Woosa Golliyaa Kaaletsiyaawantta

¹ Ooninne woosa golliiyaa kaaletsiyaawaa gidanaw koyyooppe, lo"obaa amotteedda giyaa haasayay tuma.

^{2:13} Dom. 2:7, 21-22 ^{2:14} Dom. 3:1-6 * ^{2:15} Naanaa yeliyaawaan attana: Naanaa yeliyaawaan naagetta de'ana guussaa.

² Woosa golliiyaa kaaletsiyaa uray borissennawaa, itti machchatti s'alalay de'iyaaawaa, barena mooddiyaawaa, barena naagiyaawaa, barew bessiyaawaa ootsiyaawaa, imatsaa mokkiyaawaa, tamarissanaw danddayiyaawaa,

³ matsottennawaa, ashikketetsaappe attin walak'ettennawaa, palumettennawaa, shaluwaa siik'ennawaa,

⁴ naanay aw azazettiyaawaanne bonchchiyaawaa, k'ay bare golliiyaa ayissanaw dand-dayiyaawaa gidanaw bessee.

⁵ Ayaw gooppe, itti uray bare golliiyaa ayissanaw danddayennawaa gidoope, S'oossaa ammaniyaawantta wooti ayissanaw danddayii?

⁶ Otoruwaan sugettiid, s'alahiyaa kaappuu S'oossaa pirdan kunddeeddawaadan kund-denna mala, ooratsa ammaneedda asaa gidanaw bessena.

⁷ S'alahiyaa kaappuwaa boriyaaninne p'iriyaan gelenna mala, he uray woosa gol-liyaappe karenna de'iyaa asaan nashettiyaawaa gidanaw bessee.

Woosa Gollen Maaddiyaawanttubaa

⁸ Hewaadan k'ay woosa golliiyaa maaddiyaawanttu Asay bonchchiyaawantta, laa"u doonaa haasayennawantta, daro woyniyaa eessaa ushennawantta, miishshaw yaareten-nawantta,

⁹ ammanuwaa s'uuraa geeshsha wozanaa k'ofaan naagiyaawantta gidanaw bessee.

¹⁰ Hewanttu kasetiide paac'ettanaw koshshee. Paac'iyaa aad'dowaappe guyyiyaan, woosa gollen ootsiyaawantta gidiide ootsino.

¹¹ Hewaadankka k'ay untunttu machchatuu Asay bonchchiyaawantta, zigirennawantta, barena mooddiyaawantta, ubbabaan ammanettiyaawantta gidanaw bessee.

¹² Woosa golliiyaa maaddiyaawe itti machchatti s'alalay de'iyaaawaanne k'ay bare naanaanne bare golliiyaa loytsi ayissiyaawaa gidanaw bessee.

¹³ Ayaw gooppe, woosa golliiyaa maaddiyaawantta gidiide, lo"o oosuwa ootsiyaawanttu barenttu huup'ew wolk'k'aama bonchchuwa demmiino; k'ay Kiristtoosa Yesuusan bar-enttoo de'iyaa ammanuwaa loytsi s'aliide haasayanaw danddayiino.

Wolk'k'aama S'uuraa

¹⁴ Taani neekko ellekka baana gaade hawaa new s'aafay.

¹⁵ Shin taani beennaan gam"ooppe, S'oossaa gollen neeni woota de'anaw bessintto erana mala s'aafay. He gollii tumatetsaw tuussaanne baaso gidiyaa de'uwa S'oossaa woosa golliiyaa.

¹⁶ Nu ammanuwaa s'uurray wolk'k'aama gidiyaawaa ooninne sid'anaw danddayenna. Kiristtoosi ashuwaan k'onc'cedda;

I s'illuwaa gidiyaawaa Geeshsha Ayyaanay markkatteedda.

Kiitanchatuukka Aa be'eeddino;

Ayihuda gidenna Asay aabaa odina siseedda.

Sa'aan de'iyaa Asay Aa ammaneedda;

bonchchuwaan I saluwaa beedda.

4

Worddo Asttamaaratuwaa

¹ Itti itti Asay wurssetsaa wodiyaan ammanuwaa agganawaa Geeshsha Ayyaanay k'onc'ciyaan odeedda. Untunttu worddo ayyaanatoo azazettana; k'ay s'alahatuwaa timirttiyaa kaallana.

² Hawaa mala timirttii, tilla wozanaa tamaan bonk'keedda birataan guuddeed-dawaadan donc'cilleedda worddo asatuwaa baggana yeedda.

³ Hawanttu mala asatuu akkiyaawaanne geliyaawaa k'ay itti itti k'ommo katsaa miyaawaa diggiino. Shin ammaniyaawanttunne tumatetsaa eriyaawanttu S'oossaa gala-teeddawaappe guyyiyaan maana mala, S'oossay katsaa med'd'eedda.

⁴ Ayaw gooppe, S'oossay med'd'eeddabay ubbabaykka lo"a. S'oossaa galatiide akkooppe, olettiyaawe ayayenne baawa.

⁵ Ayaw gooppe, he ubbabay S'oossaa k'aalaaninne woosan anjjetteddawaa.

Kiristtoosaw Lo"o Oosanchchaa Gidiyaawaa

⁶ Hewaa diraw, neeni ishatuwaa hewaa hassayissiyaawaa gidoope, ammanuwaanne neeni kaalleedda lo"o timirttiyaa k'aalaan ek'ooppe neeni Kiristtoosi Yesuusaw lo"o oo-sanchcha gidanaassa.

⁷ Shin ammaniyaa asaw lo'enna haasayaappenne k'ay c'ima mac'c'a asaa tossaappe bak'ata. K'ay S'oossaa malatiyaawaan neena loohissa.

⁸ Ayaw gooppe, Asay bare bollaa minisiyaawe laafa go"ee. Shin S'oossaa malatiyaawaan loohissiyaawe ha'ikka sintsappekka de'uwaaw immanna giyaaw diraw, ubbabawukka go"ee.

⁹ Ha haasayay Asay ubbay akkanaw bessiyaa tumu haasaya.

¹⁰ Nuuni hewaa demmanaw daabureettonne loytsi ootseetto; hewoo nuuni hidootaa wotseeddawe asaa ubbaa, ubbaappe aatsiide, ammaniyaawantta ashshiyaa de'uwaaw S'oossaa.

¹¹ Hawaa azazanne tamarissa.

¹² Neeni yalaga gidiyaa diraw, neena ooninne kad'oppo. Shin ammaniyaawanttoo ne haasayan, hanotetsan, siik'uwaan, ammanuwaaninne geeshshatetsaan leemisuwaaw gida.

¹³ Taani yaana gakkanaw asaw S'oossaa mas'aafaa nabbabiyaawaani, S'oossaa k'aalaa odiyaawaaninne tamarissiyaawaan minna.

¹⁴ Timbbitiyaa odiyaawanttu haasayinanne c'imatuu barenttu kushiyaa ne bolla wotsina, neeni akkeedda, neenan de'iyaa Geeshsha Ayaanaa imuwaaw toochchoppa.

¹⁵ Ne dichchay asaa ubbaw k'onc'c'ana mala, hewaa minisa k'oppa. Hawaa ubbaa wode ootsa.

¹⁶ Ne huup'iyanne ne timirttiyaa naaga. Neeni hewaa ootsooppe, neenanne neeni giyaawaa sisiyaawantta ashshiyaa diraw, aggenaaw ootsa.

5

Am"etuwaaw Zoreedda Zoriyaa

¹ C'ima asaa ne aabba bonchchiyaawaadan bonchchappe attin, toochchoppa. Yalagatuwaaw ne ishaadan,

² k'ay c'ima mac'c'a asaa ne aattiidan, yalaga mac'c'a asaa ne michchatiidan, kumentsaa geeshshatetsaan bonchcha.

³ Bare s'alalaa gideedda tumu am"etuwaaw bonchcha.

⁴ Shin am"attiw naanay woy naanaa naanay de'ooppe, he naanay S'oossaa malatiyaawaa barenttu soy asaa bessiyaawaaninne k'ay hewaa ootsiyaawaan barentta yeleeddawanttu kushiyaa zaariyaawaa tamarino. Ayaw gooppe, hewe S'oossaa nashechchiyaawaa.

⁵ Ayaa maaduukka bayna bare de'iyaa tumu am"atta S'oossay immanna gaade nashechchan naaga uttaaddu. K'ay gallassinne k'amma S'oossay izo maaddana mala, woossawunne oochchaw.

⁶ Shin barena ishalissiyaa am"atta pas'a de'ooppekkka, iza hayk'k'adiggaaddu.

⁷ K'ay ooninne untuntta boreenna mala, ha azazuwaaw imma.

⁸ Shin barenttuwoo k'ay ubbaappe aatsiide, bare soy asaw k'oppenna uray oonanne gidoope, hewe bare ammanuwaaw kaddeeddawaa. Ammanenna asaappekka aad'd'iide aw iita.

⁹ Usuppun tammu laytsay kumibeenna am"atti suntsaa maziggobiyaan s'aafoppa. Hewaa bollan k'ay iza itti asinaappe haraa gelabeennawunno gidanaw koshshee.

¹⁰ Naanaa dichchiyaawan, imatsaa mokkiyaawaan, geeshshatuwaaw gediyaaw meec'c'iyawaan, waayetteedda asaa maaddiyaawaan, lo'o oosuwaaw ubbaa kaalliyaawan, ha lo'o kiitaa kiitettiyaawaan eretteeddawunno gidanaw bessee.

¹¹ Shin yalaga am"etuwaaw yekkonttu suntsaana gatsa s'aafoppa. Ayaw gooppe, untunttu barentta, asinaaw gela gela giyaaw wode, Kiristtoosa agganawantta.

¹² Koyro ammanuwaaw kad'eedda diraw, untunttu pirdettana.

¹³ Hewe baynnaaw oosuwaaw d'ayiide itti golliyaappe hara golliyaaw yuuyyiidde, hamettiyaawaa salalaa gidennaan, barenttoo bessenabaa haasayiide, zigirssaanne yewuwaan c'oo geliyaawaa tamarino.

¹⁴ Hewaa diraw, nu morkketuu nu bolla haasayiyaa iitabaa demmenna mala, yalaga am"atuu asinaaw geliide, na'aa yeliide, barenttu golliyaaw ayissana mala zoray.

¹⁵ Ayaw gooppe, hawaappe kase amareeda am"atuu Sees'aanaa kaallanaw aggiide guyye simmeeddino.

¹⁶ Ammaniyaa mishirattiw hak'ankka dabbo am"atuu de'ooppe, iza untuntta maadanaw bessee. Ammaniyaa asatuu maaduu bessiyaa tumu am"etuwaaw maaddana mala, untunttu ammaniyaawanttoo tooko gidoppino.

¹⁷ Loytsi heemmiyaa c'imatuu, k'ay ubbaappe aatsiide, k'aalaa odiyaawaaninne tamarissiyaawaan daaburiyaawanttu, dakko bonchchuwaaw akkanaw bessino.

¹⁸ Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Uddumaan katsaa yed'd'iyaa booraa doonaa k'achchoppa» k'ay, «Oosanchchay bare dirguwaaw akkanaw bessee» yaagee.

¹⁹ Laa"u woy heezzu markkay baynnaan, woosa golliyaa c'ima mootiyaawaa sisoppa.

²⁰ Haratuu yayana mala, nagaraa ootsiyaa ubbatuwaa asaa ubbaa sintsan seera.

²¹ Neeni ayinne asaa deemuwaa s'eellennan, ittuwaa ittuwaappe dummayennan ha azazuwaa naagana mala, S'oossaaninne Yesuusi Kiristtoosan dooretteedda kiitanchchatuwaa sintsan neena taani zoray.

²² O bollaanninne elleellaade ne kushiya wotsoppa. Haratuwaa nagaraan geloppa. Neena geeshshatetsaan naaga.

²³ Neeni ubbaa wode sakettiyaa dirawunne ne uluwaa diraw, guutsa woyniyaa eessaa ushappe attin, haatsaa s'alalaa ushoppa.

²⁴ Itti itti asatuwaa nagaray be'anaw k'onc'c'e; untunttu nagaray untuntta pirdanaw untunttuppe sintsaw aad'd'ee. Shin haratuu nagaray guyyeppe k'onc'c'ee.

²⁵ Hewaadankka, lo"o oosuukka k'onc'c'ee. K'onc'c'ibeennabaa gidooppenne, geemanaw danddayenna.

6

Ayiletoo Imetteedda Zoriyaa

¹ S'oossaa suntsayenne nu timirttii borettena mala, ayiletetsaa morgge mitsaa gidдон de'iyaa wanttu barena mooddiyaa godatoo bonchchuu bessiyaawaa erino.

² Ammaniyaa asaa ayiliyaa gideeddawanttoo untunttu godatuu untunttoo ishaa gidiyaa diraw, untuntta kad'oppino. Shin barenttu kiitaan go'ettiyaawanttu untunttu siik'iyaa ammaniyaawantta gidiyaa diraw, untunttu kasewaappe aatsiide ootsanaw bessee.

Worddo Timirttiyaanne Tumu Duretetsaa

Neeni ha yewatuwaa tamarissanawunne odanaw bessee.

³⁻⁴ Ooninne duma timirttiyaa tamarissiyaawaa gidooppe, k'ay nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa tumu k'aalaananne nu ammanuwaa timirttiyaanna gakettena uray daro otorettee; ayinne erenna. K'ay k'aalaa bollan palumettanawunne walak'ettanaw untunttoo giigenna k'ofay de'ee. Hewe k'anaatiyaa, palumaa, boriyaa, iita sid'iyaa kaaletsee.

⁵ K'ay untunttu huup'ii ootsenna. Tumatetsay bayinna asatuwaanakka palumaa kaaletsee. Untunttu S'oossaa malatiyaawaan durettana giide k'oppiino. Neeni he asatuwaappe shaaketta.

⁶ Shin taw de'iyaa bay taw gidana giyaa uraa S'oossaa malatiyaawe dureyee.

⁷ Ayaw gooppe, nuuni ha alamiyaa ayinne ahibeykko; k'ay aappe ayinne afokko.

⁸ Shin miyaabayenne mayiyaabay de'ooppe, hewe nuw gidanawaa.

⁹ Shin durettanaw koyiyaawanttu paac'iyaa innne p'iriyaan geliino; k'ay daro asaa bashshawunne d'ayoo goochchi afiyaa daro eeyanne k'ohiyaa amuwaan kunddiino.

¹⁰ Ayaw gooppe, shaluwaa siik'iyawe iitatetsaa ubbaw puluttuwaa. Ittuu ittuu hewaa amottiide, ammanuwaappe balettiide, daro metuwaan barentta k'oheeddino.

P'awuloosi S'imootoosa Zoreedda

Zoriyaanne Azazeedda Azazuwaa

¹¹ Shin neenoo, S'oossaa asaw, hewaappe bak'ata. S'illotetsaa, S'oossaa malatiyaawaa, ammanuwaa, siik'uwaa, danddayaanne ashikketetsaa kaala.

¹² Ammanuwaa baas'iyaa loytsa baas'eta. Daro asaa sintsan lo"o markkaa markkat-taade, neena S'oossay s'eeseedda med'inaa de'uwaa oyk'k'a.

¹³ Ubbabaw de'uwaa immiyaa S'oossaa sintsaaninne, k'ay P'ens's'eenaawiyaa P'ilaas'oosa geetettiyaa gadiyaa mooddiyaawaa sintsan lo"o markkaa markkatteedda Kiristtoosi Yesuusa sintsan taani neena hawaa azazay.

¹⁴ Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosi k'onc'c'ana gakkanaw, k'itay bayinnaaninne borii baynnaan he azazuwaa naaga.

¹⁵ Aa k'onc'c'etsaa, Itti suntsay de'iyaa anjjetteedda S'oossay, kaatatuwaa Kaatii, godatuwaa Goday, bare bessiyaa wodiyaan bessana.

¹⁶ Hayk'k'ennawe itti Aa s'alalaa. Ooninne Aakko shiik'anaw danddayenna poo'uwaa de'ee. Ooninne Aa be'ibeenna; k'ay be'anawukka danddayenna. Bonchchuunne med'inaa wolk'k'ay aw gido. Amen"i.

¹⁷ Ha"i ha wodiyaan dure gidiyaawanttu otorettenaadaaninne k'ay nuuni nashettanaadan, ubbabaa palahissiide Nuw immiyaa de'uwaa S'oossaan ammanettanawaappe attin, aad'd'iyaa duretetsaan untunttu ammanettennaadan, untuntta azaza.

¹⁸ Untunttu lo"obaa ootsanaadan, lo"o kiitaan durettanaadan, keekiyaawanttanne haratuwaanna shaakki akkiyaawantta gidanaadan azaza.

¹⁹ Hewaa yaatiyaawaan untunttu sintaw barenttoo mino baaso gidiyaa shaluwaa barenttoo shiishshino. Hewaappe guyyiyaan, untunttu tumu de'uwaa akkana.

²⁰ S'imootoosaa, itti itti Asay balaan eratetsaa giyaa eeyaa palumiyaappenne mela haasayaappe bak'ataadde, new imetteedda hadaraa naaga.

²¹ Ayaw gooppe, ittuu ittuu nuw eratetsay de'ee yaagiidde, ammanuwaa baleeddino. S'oossaa aad'd'o keekatetsay hinttenanna ubbaanna gido.

P'awuloosi S'imootoosaw S'aafeedda Laa'entso Kiitaa Geluwaa

Hawe P'awuloosi S'imootoosaw s'aafeedda laa'entso kiitay, P'awuloosi mata barena maaddiyaanne oosuwa barenanna ittippe ootsiyaa wodalla, S'imootoosa zoreedda zoriyaa oyk'keeddawaa. Aa zoriyaappe dariyaa baggay danddayaan genc'c'ana bessee giyaawaa. S'imootoosaw zoriyaanne mentsetsuwa k'aalay imetteeddawe, Yesuusi Kiristoosabaa ammanettiyaawaa gidiide markkattanaadan, Mishiraachchuwa K'aalaanne Ec'a K'aalaa C'aak'uwa timirttiyaa minisiide oyk'k'anaadaaninne metiyaabayne ek'ettiyaabay darooppekka tamarissiyaawaaninne Mishiraachchuwa K'aalaa odiyaawaan minnanaassa.

S'imootoosi eeyatetsaan oosettiyya patsenna mela palumaappe haakkana mala, dumma mino oduu aw odetteedda. Ayaw gooppe, hewaa mala oduu sisiyaawantta bay-izziyaawaappe attin, hara I immiyaa go'i baawa.

Hewan ubbaan S'imootoosi hassayanaw bessiyaabay P'awuloosa de'uwaanne Aa han-otaa lo'o k'ofaa, hewaappekka Aa ammanuwa, Aa genc'c'uwa, Aa siik'uwa Aa dand-dayaanne yedesaan Aa gakteedda metuwa leemisuwaan kaallanaadaana.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1-2

S'imootoosaw imetteedda mak'k'uwa 1:3—2:13

Asay kaddiyaa wode ammanetti beettussa 2:14—4:5

He wode de'iyabatuwaa koshshiyaa kaaletsiyaa ogatuwaa 4:6-18

Wurssetsaa k'utiyya 4:19-22

¹ Taani P'awuloosi, S'oossay immana geedda Kiristoosi Yesuusanna nuw de'iyaa de'uwaabaa odanaw, S'oossay geeddawaadan, Kiristoosi Yesuusi kiitteeddawe,

² ta siik'o na'aa S'imootoosaw ha dabddaabbiiyaa s'aafay.

S'imootoosaw Imetteedda Zoriyaa

S'oossaa Aawuwaappenne nu Godaa Kiristoosi Yesuusappe, aad'd'o keekatetsay, maarotetsayne sarotetsay new gido.

³ Ta zaratuu ootseeddawaadan, taanikka taana zoriyaa geeshsha wozanaappe ootsiyaa S'oossaa k'ammanne gallassi woossiyaa woosaan ubbaa wode neena hassayiyaa diraw, Aa galatay.

⁴ Taani ne afotsaa hassaya hassayaade nashettana mala, neena be'anaw daro laamotay.

⁵ Neenan de'iyaa worddo bayinna ammanuwa hassayay. He ammanuu beni ne daay daay Loydininne ne daay Ewuniik'in de'iyaa ammanuwa mala; k'ay neenanka hewe de'iyawaa eraad.

⁶ Hewaa diraw, taani ta kushiyaa laa"uwa ne bolla wotseedda wode,* S'oossay new immeedda imuwa neeni doshissenna mala, neena hassayissay.

⁷ Ayaw gooppe, S'oossay nuw wolk'k'aa, siik'uwaanne nu huup'iyaa naagiyaawaa immiyaa Geeshsha Ayaanaa immeeddappe attin, yashshaa ayaanaa immibeenna.

⁸ Simmi, nu Godaw markkattiyaawaan woy Aa diraw k'ashuwaan de'iyaa tawaanka yeellatoppa. Shin S'oossay new immiyaa wolk'k'aa keenaan taananna mishiraachchuwa k'aalaw waayetta.

⁹ S'oossay bare k'ofaaninne bare aad'd'o keekatetsan nuuna ashshiide, bare asaa ootsanaw s'eesowaappe attin, nuuni ootseedda oosuwa diraw gidenna. I ha aad'd'o keekatetsaa Kiristoosi Yesuusa baggana wodii doomettanaappe kase nuw immeedda.

¹⁰ Shin ha"i ha aad'd'o keekatetsay nuuna ashshiyaa Kiristoosi Yesuusa yuussaan nuw k'onc'eedda. K'ay hayk'uwa wolk'k'aakka I d'ayisseedda. Wonggalaa mishiraachchuwa baggana bayenna de'uwa nuw k'onc'c'isseedda.

¹¹ Taani Yesuusi kiitteeddawaanne Ayihuda gidenna asaa tamarissiyaawaa gidaade, wonggalaa mishiraachchuwa odana mala, S'oossay taana dooreedda.

* 1:6 Taani ta kushiyaa laa'uwa ne bolla wotseedda wode: Hawe bessiyaawe, ammaniyaa asaa kaaletsanaadan Geeshsha Ayyaanay oosoo doorina tumatetsaan kaaletsiyaawanttu K'aalaa odanaw woy tamarissanaw S'oossay okkeeddawanttu bollan barenttu kushiyaa wotsiide woossiyaawaa bessee. 1 S'im. 1:4 Seellite.

¹² K'ay taani ha metuwaa akkiyaawe hewaa diraassa. Shin taani ammaneeddawaa eriyya diraw, yeellatikke. K'ay I taw immeedda hadaraa he gallassay gakkanaw, I naaganaw danddayaawaa eray.

¹³ Taani neena tamarisseedda tumu k'aalaa leemisuwaa uda oyk'k'aade, Kiristtoosi Yesuusan nuw de'iyaa ammanuwaaninne siik'uwaan de'a.

¹⁴ Nu gidдон de'iyaa Geeshsha Ayaanaa baggana new hadaraa immeedda lo"obaa naaga.

¹⁵ Iisiyaa giyaa biittaa de'iyaa ubbatuu taappe bak'ateeddawaa eraasa; untunttu gidдон Pigeluusinne Hermogeneesi de'iino.

¹⁶ Henesifooru taana daro wode mentsetseedda diraw, Goday Aa soy asaw maarotetsaa immo. K'ay taani k'asho gollen de'iyaa I yeellatibeenna.

¹⁷ Shin Roome giyaa katamaa gakeeddasaanna taana loytsi koyyiide demmeedda.

¹⁸ He gallassi Godaappe maarotetsaa demmanaadan, Goday aw immo. K'ay Efesoona giyaa katamaan I taana ay keenaa maaddeeddenttonne neeni loytsa eraasa.

2

Kiristtoosaw Lo"o Wotaadara Gidiide Metuwaa Akkiyaawaa

¹ Simmi ta na'aw, Kiristtoosi Yesuusan de'iyaa aad'd'o keekatetsan minna.

² K'ay daro markkatuu de'iyaa saan taappe neeni siseedda yewatuwaa haratuwaa tamarissanaw danddayaana ammanetteeda asatoo hadaraa imma.

³ Kiristtoosa Yesuusaw ammanetteeda wotaadaraadan, taananna waayetta.

⁴ Olaa biyaa wotaadaray bare kaappuwaa nashechchanaw, wotaadara gidenna Asay ootsiyaa kiitaan walakettenna.

⁵ K'ay wotsaan keesetiyya uraykka wogaadan wos's'ana d'ayooppe, woytaa akkena.

⁶ Daro daaburiide ootseedda biittaa goshiyaa bitanii shiik'eedda katsaappe barena gakkiaawaa koyro akkanaw bessee.

⁷ Neeni ubbabaa akekanaadan, Goday neena danddayissana diraw, taani giyaawaa k'oppa.

⁸ Taani wonggalaa mishiraachchuwaa odiyawaadan, hayk'uwaappe dendeedda Daawite zariyaa Yesuusi Kiristtoosa k'oppa.

⁹ Taani wonggalaa mishiraachchuwaa odiyaa diraw, iitabaa ootseeddawaadan, haray atto k'ashettana gakkanaw waayettay. Shin S'oossaa k'aalay k'ashettenna.

¹⁰ Hewaa diraw, taani S'oossay dooreedda asatuukka Kiristtoosi Yesuusan de'iyaa atotetsaa med'inaa bonchchuwaanna demmanaadan, untunttu diraw, taani ubbabaan waayettay.

¹¹ Hawe,

«Nuuni aanana ittippe hayk'k'eeddawaa gidooppe,
aanana ittippe de'ana.

¹² Nuuni genc'c'ooppe,
aanana ittippe kaatetana.

Nuuni Aa kaddooppe,
ikka nuuna kaddana.

¹³ Nuuni ammanettennaan aggooppekka,
I ammanettiyaawaa gidiide de'anawaa.

Ayaw gooppe, I barena bare huup'ew
erikke gaanaw danddayenna»
giyaawe tumu haasaya.

Mino Oosanchchaa

¹⁴ Neeni ne asaa hawaa hassayissa; untunttu k'aalaan palumettenna mala, S'oossaa sintsan zora. Hewe sisiyaa asaa bayizziyaawaappe attin, ayinne go"enna.

¹⁵ Neeni S'oossaa tumatetsaa k'aalaa suuretetsaan odiyawaanne k'ay Aa oosoo yeellatenna oosanchchaa gidaade, S'oossay sabbiyaa asaadan, ne huup'iyaa S'oossaw immanaw minna.

¹⁶ Shin ha sa'aw injjetiyya maaddenna haasayaappe neena naaga. Ayaw gooppe, hewe S'oossaa asaa haassee.

¹⁷ K'ay untunttu tamarissiyaawe bollaa c'ittuwaadan ubbasaa gakkanaassa. He tamarissiyaawantuppe laa"atuu Hemeneyoosanne Piliis'oosa.

¹⁸ Untunttu tumuwaa ogiyaa aggiide, «Hayk'uwaappe dendiyaawe kase aad'd'idiggeedda» yaaggiide amareeda ammaniyaa asatuwaa ammanuwaa bayizziino.

¹⁹ Gidooppekka, S'oossay esseedda mino tuussay k'aas's'ana danddayenna. K'ay Aa bolla, «Goday barewantta eree»; k'ay «Godaawaa gidiyaa ooninne iita oosuwa aaggo» yaagiyaa K'aalatuu s'aafetteeddino.

²⁰ Itti wolk'k'aama gollen work'k'aappenne biraappe med'etteedda miishshaa s'alalaa gidennaan, mitsaappenne urk'k'aappe med'etteedda miishshatuukka de'iino. Hewantuppe baggatu borchcho oosuwa untuntun ootsanaw, k'ay baggatu tooshettiyaabaa untuntun ootsanaw med'etteeddino.

²¹ Hewaa diraw, ooninne ha iitabaa ubbaappe barena geeshshoeppe, I bare Godaa go"iyaa oosuwa ootsanaw barena immeedda diraw, bonchcho oosuwa ootsiyaa miishshaa gidanawaa. K'ay lo"o oosuwa ubbaa ootsanaw giigetteeddawaa gidanawaa.

²² Shin neeni iita wodallatetsaa amuwaappe bak'ata. Barentta maaddanaw geeshsha wozanaappe Godaa s'eesisiyaawantunna ittippe, s'illotetsaa, ammanuwa, siik'otetsaanne sarotetsaa minisaade kaala.

²³ Shin eeyatuwa palumiinne ayinne erennawanttu palumii walassaa kaaletsiyaawaa eraade aappe bak'ata.

²⁴ Godaa k'oomay ubbaw keekiyaawaa, loytsi tamarissiyaawaanne danddayanchcha gidanaw besseeppe attin, walak'ettanaw bessena.

²⁵ K'ay I barena is's'iaawantta ashikketetsan seeriyawaa gidanaw bessee. Untunttu barenttu nagaraappe simmiide, tumatetsaa eranaadan S'oossay ootsanentto, ooni eri.

²⁶ K'ay untunttu barenttu wozanaa k'ofaw simmiide, untuntta bare koyyeeddabaw azazettana mala oyk'eedda s'alahiya kaappuwa dabaappe kessi akkana.

3

Wurssetsa Gallassatuwaan Hananaw De'iyaa Iita Yewatuwaa

¹ Shin wurssetsa gallassi waayissiyaa wodii yaanawaa akeeka.

² Ayaw gooppe, Asay barena siik'iaawantta, shaluwa siik'iaawantta, c'ek'ettiyaawantta, ayyiyaawantta, boriyaawantta, barena yeleddawanttoo azazettenawantta, galatennawantta, geeshshatetsay baynnawantta,

³ siik'uu baynnawantta, sigettennawantta, zigirssanchchatuwa, barena naagenawantta, keekennawantta, lo"obaa dosennawantta,

⁴ ubbaa erikke giyaawantta, dirbbiyaawantta, otoruwaan sugettiyaawantta, k'ay S'oossaappe aatsiide, ishaluwa dosiyaawantta gidana.

⁵ Untunttu S'oossaw goyinniyaawaa malatiino; shin Aa wolk'k'aa kaddeeddino. Hewanttu mala asatuwaakko shiik'oppa.

⁶⁻⁷ Ayaw gooppe, untuntuppe ittuu ittuu asaa golliya geliide, nagaray dees'eeddawantta, dumma dumma amuwaan sugettiyaawantta, ubbaa wode tamaariide, tumatetsaa era akkanaw mule danddayibeenna daaburanchcha mac'c'awantta baletsiino.

⁸ Yaaneesinne Yambbareesi* Muse yewuwa p'alk'k'owaadan, hewaadan k'ay hawanttu, suure k'ofay baynnawantta ammanuwaan kunddeeddawanttu, tumatetsaabaa p'alk'k'iino.

⁹ Shin Yaaneesa eeyatetsayenne Yambbareesa eeyatetsay k'ay k'onc'c'eeddawaadan, untunttu eeyatetsaykka asaa ubbaw k'onc'c'ana diraw, untunttu kasewaappe aad'd'iide dic'c'ikkino.

Wurssetsa Zoriyaa

¹⁰ Shin neeni ta timirttiyaa, ta hanotaanne ta k'ofaa, ta ammanuwaanne ta danddayaa, ta siik'uwaanne ta genc'c'uwa,

¹¹ ta yedesaanne ta waayiyaa be'aadda. Ans's'ookiyaanne, Ik'ooniyoonenne Liss's'iraa giyaa katamatuwaan taana gakeeddabaanne taani danddayeedda yedesaa eraasa. Goday taana he ubbaappe ashsheeda.

¹² Tumatetsaan Kiristtoosi Yesuusan S'oossaa malatiide de'anaw dosiyaa ubbay yedersettana.

¹³ Shin iita asatuunne baletsiyaawanttu haratuwa baletsiiddenne barenttu huup'ew baliidde, kaseppe iiti iiti biino.

¹⁴ Shin neeni he tumatetsaa ooppe tamaareeddenttonne eraade, neeni tamaareeddawaanne ereeddawaanne minnaade de'a.

2:19 Pay. 16:5 * 3:8 Yaaneesinne Yambbareesi: Ha suntsatuu Ec'a C'aak'uwa Mas'aafan baawa. Shin c'ora Asay giyaa k'ofay, «Hawanttu Muse Israa'eeliyaa asaa Gibs'eppe kessiide kaaletsanaw k'oppeedda wode, aanana ek'etteedda muruniyaawantta» yaagiyaawaana. Kes. 7:11, 12 s'eellite. 3:8 Kes. 7:11

¹⁵ Neeni guutsa na'atetsaappe doommaade Kiristtoosi Yesuusa ammanaade, atatetsay beettiyaa aad'd'eedda eraa immanaw danddayiyaa Geeshsha Mas'aafatuwaa eraadda.

¹⁶⁻¹⁷ S'oossaa Mas'aafaa ubbaan S'oossaa Ayyaanay de'ee. K'ay he mas'aafatu S'oossaw ootsiyaa Asay kumentsanne lo'o oosuwaa ubbaw giigeeddawaa gidana mala, tumatetsaa tamarissanaw, balaa seeranaw, bayizzuwa suurissanawunne s'illotetsaa de'oo zoriyaa immanaw maaddiino.

4

¹ Taani neena S'oossaa sintsaaninne, de'uwaan de'iyaa asaanne hayk'k'eedda asaa pirddanaw de'iyaa Kiristtoosi Yesuusa sintsan, k'ay Aa yuussaaninne Aa kawutetsaan neena zoray.

² K'aalaa oda. Wodii injjetina injjetana d'ayina, minnaade oda. Daro danddayan asaa tamarissaadde suurissa, seeranne zora.

³ Ayaw gooppe, Asay tumu timirttiyaa sisennaan is'siyaa wodii yaanawaa. Shin Asay barenttu amuwaa kaalliide, sisanaw nashechchiyaawaa odiyaa tamarissiyaawantta gujji gujji shiishshana.

⁴ Untunttu tumu yewuwaa sisiyaawaa aggiide, tossaa sisanaw barenttu haytsaa wora zaarana.

⁵ Shin neeni ubbabaan ne huup'iyaa naaganaw bessee. Waayiyaa danddaya. Wonggalaa mishiraachchuwa odiaawe ootsiyaa oosuwaa ootsa. S'oossaa k'oomaadan, ne ootsiyaa oosuwa ubbaa pola.

⁶ Taana gidoppe, ta suutsay gukkiide yarshshettiyaa wodiinne k'ay ha de'uwa aggaade biyaa wodii gakkedda.

⁷ Taani lo'o baas'iyaa baas'etaaddi; wotsaa wos's'aadde wurssaad; ammanuwaakka naagaad.

⁸ Sintsappe taw s'illotetsaa kalachchay giigi utteedda. Hewaa s'illo pirddaa pirddiyaa Goday he gallassi taw immanna. K'ay Kiristtoosi k'onc'c'anawaa dosiyaa ubba saappe attin, ta s'alalaassa gidenna.

Aa Buzo Allaallatuwabaa

⁹ Taakko ellekka yaanaw minna.

¹⁰ Ayaw gooppe, Deemaasi ha alamiyaa dosiide, taana aggiide, Teselonk'k'e giyaa katamaa beedda. K'erk'k'iisi Galaatiyaa giyaa gadiyaa biina, k'ay Tiito Dilmaas'iyaa giyaa gadiyaa beedda.

¹¹ Luk'aasa s'alalay taananna de'ee. Mark'k'oossi taana kiitaan loytsi maaddanaw danddayiyaa diraw, Aa demmaade neenanna akkaade ya.

¹² Shin taani Tikik'oosa Efesoona giyaa katamaa kiittaaad.

¹³ Neeni yaadde, S'iro'aadaa giyaa katamaan Karppoosawan taani yeggaade yeedda ta gaabiyaanne k'ay mas'aafatuwaa taw akkaade ya. Shin dummayaade galbbaan s'aafetteedda mas'aafatuwaa ayaa giddoppenne, akkenaan yooppa.

¹⁴ Birataa k'os's'iyaa Iskkindiri taana daro k'oheedda; Goday aw Aa oosuwaadan zaarana.

¹⁵ I nuuni odiyaawaa loytsi p'alk'k'iyaa diraw, neeni aappe neena naaga.

¹⁶ Koyro taana mootiyaa wode, ubbaykka aggeeddawaappe attin, taana ooninne maad-dibeenna. S'oossay hewaa untunttoo paydoppo.

¹⁷ Shin taani kumentsaa kiitaa Ayihuda gidenna Asay ubbay sisanaw odana mala, Goday ta matan ek'k'iide, taw wolk'k'aa immeedda. K'ay gaammuwa doonaappukka taana ashsheeda.

¹⁸ Goday taana iitabaa ubbaappe ashshiide, bare saluwaa kawutetsaa sarotetsaan afana; aw med'i med'inaw bonchchuu gido. Amen'i.

Wurssetsa Sarotaa

¹⁹ P'irisk'k'illi, Ak'ilassinne Henesifooru soy asaw ta sarotaa oda.

²⁰ Erass's'oosi K'orontoosa giyaa katamaan atteedda. Shin S'irofimoosi saketteedda diraw, Miliis'e giyaa katamaan Aa wotsaad.

²¹ Balguu wod'd'anaappe kase yaanaw minna.

Ewubuluusi, P'udeesi, Liinoosinne K'ilawude k'ay hara ishatuu ubbaykka neena saro saro giino.

²² Goday ne ayyaanaanna gido. Aad'o keekatetsay hinttenanna ubbaanna gido. Amen'i.

P'awuloosi Tiitoo S'aafeedda Kiitaa Geluwaa

Tiito Ayihuda gidenna asaa gidiide, guyyeppe Kiristinnaa ammanuwaan laamettiide P'awuloosi Mishiraachchuwaa K'aalaa kiitaa ootsiyaa wode, matan de'iide, he oosuwaa maaddeedda asaa. P'awuloosi ha kiitaa s'aafeeddawe, laytsaan aappe guus'siyaa ha barenanna ootsiyaa Tiitoo gidishin, he wode Tiito ammaniyaawantta s'eellanawunne naaganaw, K'aris's'eese giyaa haatsaan dooddetteedda sa'aan atteedda. Aa kiitaa k'ofay heezzu huup'e yewatuwaa bollaanna.

Koyruu woosa golliyyaa kaaletsiyaawanttu K'aris's'eese asatuwaa iitaa oosuwaa s'eelliyawaan ay mala eeshshay de'iyaawantta gidanaw koshshintto Tiita akeekissanaassa. Laa'entsuu ammaniyaawanttu gidдон de'iyaa dumma dumma c'itaa, c'ima attumawanttanne mac'awantta, yalaga attuma asatuwaanne Godaw ootsiyaa dumma dumma asaa wooti tamarissanaw bessintto Tiita zoreedda. Wurssetsay k'ay ammaniyaa asaa eeshshaabaa, sarotetsaaninne siik'uwaan de'ana de'uwaabaa, ammaniyaa asaa gidoppe walassaa, palumiyaanne shaakotetsaa d'ayissanabaa Tiito zoriyaa immeedda.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1-4

Ammaniyaa asatuwaa kaaletsiyaawantta 1:5-16

Ammaniyaa asatuwaa dumma oosuwaa c'itaa 2:1-15

Mak'k'uwaanne naagettana mala imetteedda maaraa 3:1-11

Wurssetsaa k'utiyaa 3:12-15

¹ Yesuusi Kiristtoosi kiitteedda taani P'awuloosi, S'oossaa ayili, ha dabddaabbiiyaa s'aafay. S'oossay dooreedda asaw ammanuu de'anaadaaninne S'oossaa tumatetsaa eraakko untuntta kaaletsanaadan taani doorettaade kiitettaad.

² Worddotenna S'oossay nuw ha med'inaa de'uwaa daro wodiyaappe kase immana geedda.

³ S'oossay nuuna ashshiyaawe likke wodiyaan bare k'aalaan hawaa k'onc'isseeedda; I hadariide taana azazeeddawaadan, taani Aa k'aalaa oday.

⁴ Ammanuwaa ittipetetsaan ta tumu na'aa new Tiitoo, S'oossaa Aawuwaappenne nuuna ashshiyaa Yesuusi Kiristtoosappe, aad'd'o keekatetsay, maarotetsaynne sarotetsay gido.

Tiito K'ars's'eesan Ootsiyaa Oosuwaa

⁵ Taani neena K'ars's'eesan aggaade yeeddawe, neeni attowaa giigissanaassanne, taani azazeeddawaadan, katamaa ubbaan woosa golliyyaa c'imatuwaa dooranaassa.

⁶ C'imay boretennawaanne itti machchatti s'alalay de'iyaaawaanne ammaniyaa naanay de'iyaaawaa gidanaw bessee; Aa naanay shaluwaa bayizziyaabaaninne woy azazettenaan is's'iyaaan Ayay amaassalenawantta gidanaw bessee.

⁷ Ayaw gooppe, he c'imay S'oossaa oosuwaa azaziyyaa kaappuwaa gidiidde, pokkissennawaa, otorettennawaanne elle hank'k'ettennawaa gidanaw bessee; k'ay matsottennawaa, sugennawaanne yorattennawaa gidanaw bessee.

⁸ Shin imatsaa mokkiyaawaanne lo'obaa dosiyaawaa gidanaw bessee; k'ay akeekanchchaa, s'illuwaa, geeshshaanne barena naagiyaawaa gidanaw bessee.

⁹ Ammanettiyyaa de'uu beettiyyaa timirttiyaanna giigiyaa k'aalaa I loytsi oyk'k'o. Yaatooppe haratuwaa tumu ammanuwaa tamarissiyaawaan mentsetsanawunne k'ay hewaa is's'iyaaawanttakka zoranaw danddayanawaa.

¹⁰ Ayaw gooppe, azazettenawanttu, maaddennawaa haasayaawanttu, haratuwaa c'immiyaawanttunne k'as's'arettedda Ayihuda ammaniyaawanttu bagga gideedda daro asatuu de'iino.

¹¹ Unttunttu tamarissanaw bessena pokkiyyaa ogiyaan miishshaa demmanaw tamaris-siyaawaan golliyyaa ubbaa bayzziyyaa diraw, untunttu haasayaa te"ana bessee.

¹² Unttunttu gidoppe ittuu, timbbitiyyaa odiyaawe untunttoo, «K'aris's'eese Asay ubbaa wode, worddatuwaa, iita du'atuwaanne yoranchchaa; k'ay azalla asaa» yaageedda.

¹³⁻¹⁴ I markkattowe tuma; hewaa diraw, neeni untuntntoo mino ammanuu de'anaadaaninne k'ay Ayihudatuwaa tossaanne tumuwaa is'seedda asatuwaa azazuwaa untuntntu sisennaadan, untuntnta minisaade seeranaw bessee.

¹⁵ Barenttu huup'ew geeshsha gideeddawanttoo ubbabaykka geeshsha; shin tuna-toonne ammanennawanttoo untuntntu wozanaa k'ofayenne untuntnta suure wozanay tuneedda diraw, untuntntoo ayayenne geeshsha gidenna.

¹⁶ Untuntntu barenttu S'oossaa eriyaawaa k'onc'c'iyaan odiino; shin untuntntu sheneyiyaawantnta, azazettenawantntanne oosuwaa ubbawukka giigennawantnta gidiyaa diraw, barenttu kiitaan Aa erokko giino.

2

Geeshsha Timirttiyaabaa

¹ Shin neeni de'uwaa demmanaw giigiyaa timirttiyaa tamaariisanaw bessee.

² C'ima attuma Asay ammanuwaan, siik'uwaaninne danddayan mino gidanaadan, k'ay matsottennawaa, bonchchettiyaawaanne barenakka naagiyaawaa gidanaadan zora.

³ Hewaadankka c'ima mac'c'a Asay geeshsha de'uwaa de'iyaaawantnta, zigirennawantnta, woyniyaa eessaw moodettennawantntanne lo"obaa tamaariissiyaawantnta gidanaw bessee.

⁴⁻⁵ Untuntntu S'oossaa k'aalay borettenna mala, barenttu asinatuwaanne barenttu naanaa siik'iyaaawantnta, barenttakka naagiyaawantnta, geeshshatuwaa, barenttu gollen ootsiyaawantnta, keekatuwaanne barenttu asinatookka azazettiyaawantnta gidana mala, yalaga mac'c'awantnta tamarissa.

⁶ Hewaadankka yalaga attuma asatuu barentnta naagana mala zora.

⁷ Neeni ne huup'ewukka lo"o oosuwaa ubbaan untuntntoo leemiso gida; neeni tamaariissiyaawankka ammanettiyaawaanne bonchchettiyaawaa gida.

⁸ Ne morkketuu nuuna zigiriyaabay untuntntoo d'ayiyaa wode untuntntu yeellatana mala, neeni borettenna lo"o haasayaa haasaya.

⁹ Ayiletuu barenttu godatoo azazettana malanne, untuntntunna palumettennan ubbabaan untuntnta nashechchana mala zora.

¹⁰ Untuntntu barenttu godatuwaappe wuu"enna mala, k'ay nuuna ashshiyaa S'oossawaa tamaariissiyaawaa ubbabaan galatissanaw, barenttu ootsiyaa kiitaan ubbaa wode lo"anne ammanettiyaawantnta gidiyaaawaa bessana mala, untuntnta zora.

¹¹ Ayaw gooppe, S'oossay asaa ubbaa ashshiyaa bare aad'd'o keekatetsaa k'onc'isseedda.

¹² He aad'd'o keekatetsay nagaraa oosuwaanne ha alamiyaa amuwaa nuuni aganaadaaninne nu huup'iyaa naagiide, S'oossaa malatiide, s'illotetsan de'anaadan, nuuna tamarissese.

¹³ Nuuni nu wolk'k'aama S'oossay, nuuna ashshiyaa Yesuusi Kiristtoosi beettana geedda anjjetteedda bonchcho gallassaa naageetto.

¹⁴ Iita oosuwaa ubbaappe I nuuna wozanawunne lo"obaa ootsanaw amottiyya bare geeshsha asaa kessanaw, nu diraw, bare huup'iyaa immeedda.

¹⁵ Neeni hawaa tamarissa, ne kumentsaa maattaani zoranne seera; ooninne neena kad'oppo.

3

S'oossaa Asay Ootsiyaa Oosuwaa

¹⁻² Untuntntu mooddiyaawantntoonne maatay de'iyaaawantntoo moodettanaw, azazettanawunne lo"o oosuwaa ubbaa ootsanaw giigettanaadan untuntnta hassayissa; k'ay untuntntu O bollaninne iita k'aalaa haasayenna mala, oonannanne walak'ettenna mala, asaa ubbaa ashikketetsaanne sigatetsaa bessiyaawantnta gidanaadan zora.

³ Ayaw gooppe, nuuni kase nu huup'ewukka eeyatuwaa, azazettenawantnta, baliyaawantntanne amoonne dumma dumma nashechchaw ayiliyaadan moodettiyaawantnta; k'ay iitatetsaaninne k'anaatiyaan de'iyaaawantnta; asaan is'ettiyaawantntanne ittuu ittuwaakka is'iyaaawantnta.

⁴ Shin nuuna ashshiyaa S'oossaa keekatetsayenne asaa I siik'iyaa siik'uu k'onc'c'eedda wode,

⁵ I bare maarotetsaadankka, ooratsa yelettusnaan haneedda geeyyusnaaninne Geeshsha Ayyaanan ooras'seeddawan nuuna ashsheeddawaappe attin, nuuni s'illo oosuwaa oot-seeddawaanna gidenna.

⁶⁻⁷ S'oossay bare aad'd'o keekatetsan nuuni s'illanaadaaninne, I immana geedda med'inaa de'uwa laattanaadan, nuuna ashshiyaa Yesuusi Kiristtoosa baggana Geeshsha Ayaanaa nu bolla darissiide tigeedda.

⁸ Ha haasayay ammanetteedawaa; S'oossaa asatuu lo"o oosuwa ootsanaw giiganaadan, ha yewuwa untunttoo neeni minisaade odanaw koyyay; hawanttu asaw lo"anne go"iyaawantta.

⁹ Shin eeyatetsaa palumaappe, zariyaa paydiyaawaappe, walassaappenne higgiaaban walak'ettiyaawaappe naagetta. Ayaw gooppe, hewanttu go"ennawanttanne maadden-nawantta.

¹⁰⁻¹¹ Shaakotetsaa med'd'iyaa uray geella asaa gidiyaawaanne bare huup'iyaan pirdidiide nagaraa ootsiyaawaa eraade, itti gede woy laa"u gede Aa seereeddawaappe guyyiyaan, hewaa malatiyaa asaappe shaaketta.

Wurssetsa Zoriyaa

¹² Taani Ars's'emaasa woy Tikik'oosa neekko kiittiyaa wode, neeni taakko Nik'oop'iliyoona yaanaw minna. Ayaw gooppe, taani balguwaa* yaan shaac'c'anaw k'ofaa k'achchaad.

¹³ Higgiaa eriyaa Zeenaasinne Ap'iloosi ogiyaa biyaa wode, untunttoo ayaynne pac'c'enna mala, untuntta loytza maadda.

¹⁴ Nu asaykka maaddenna asaa gidiide attena mala, barentta loytzi koshshiyaawaa demmanaw, lo"o oosuwa minniide ootsiyaawaa tamarino.

¹⁵ Taananna de'iyaa ubbatuu neena saro saro geeddino. Nuuna ammanuwaan siik'yaawantta saro saro ga. S'oossaa aad'd'o keekatetsay hinttenanna ubbaanna ittippe gido. Amen"i.

* **3:12 Balguwaa:** Giriike k'aalanka iray bukkiyaa wodiya gidiyaawaa ode. Inggilizeetsuwaan Winter giyaawaa.

P'awuloosi Pilimoonaw S'aafeedda Kiitaa Geluwaa

Pilimooni eretteedda ammaniyaa asaa; I K'olaasiyaasa woosa golliyyaa asaa gidennaan waayyii aggana. Pilimoonaw Anaasimoosa giyaa ayilii de'ee. He ayilii bare godaappe betiide beedda wode, k'asho gollen de'iyaa P'awuloosanna gakettedda. Anaasimoosi P'awuloosa baggana Yesuusa ammaneedda. P'awuloosi Pilimoonaw s'aafeedda kiitay Pilimooni guyye simmi biidde de'iyaa bare k'oomaanna sigettanaadan, hewaa hasayissiyaawaa. Hewaa bollaakka ha"i Anaasimoosi ammaniyaa asaa gideedda diraw, hawaappe sintsaw ammaniyaa ishaadan Aa mokki akkanaappe attin, k'oomaadan Aa s'eellenaadan aw odee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1-3

Pilimoonaw P'awuloosa galataa 4-7

P'awuloosi Anasimoosa diraw shiishsheedda mino ooshaa 8-22

Wurssetsaa k'utiyyaa 23-25

¹ Taani P'awuloosi, Yesuusi Kiristtoosa diraw k'ashuwaan de'iyaaawenne nu ishaa S'imootoosi, nuunanna ootsiyaa nuuni siik'iyaa Pilimoonaw,

² ne gollen shiik'iyaa ammaniyaawanttoo, nu michchati Afibissinne nuunanna ittippe de'iyaa Kiristtoosa wotaadaraa Arkkipoosaw ha dabddaabbiyaa s'aafeetto.

³ S'oossaa nu Aawuwaappenne nu Godaa Yesuusi Kiristtoosappe aad'd'o keekatetsayenne sarotetsay hinttentoo gido.

Pilimoona Siik'uwaanne Ammanuwaa

⁴⁻⁵ Neeni S'oossaa asatuwaa siik'iyaaawanne Godaa Yesuusa ammaniyaawaa taani sisiyaa diraw, S'oossaa woossaade neena hassayiyaa wode ubbaan, ta S'oossaa galatay.

⁶ Neeni ne ammanuwaa haratuwaanna shaakkiyaawe nuw Kiristtoosi Yesuusa baggana yiyaa lo"obaa ubbaa erissana mala, taani S'oossaa woossay.

⁷ Ayaw gooppe, S'oossaa asatuwaa wozanay ne kiitaan minneedda diraw, ta ishaw, taani ne siik'uwaan daro nashechchaanne mentsetsuwaa demmaad.

Anaasimoosi Pilimoonakko Simmeedda Simuwaa

⁸ Hewaa diraw, neeni ootsanaw bessiyaawaa ootsana mala, taani neena azazanaw Kiristtoosa baggana s'alooppekka,

⁹ Taani P'awuloosi c'imeeddawe, Kiristtoosi Yesuusaw ha"ikka k'ashuwaan de'iyaaawe, siik'uwa diraw, neena woossay.

¹⁰ Taani k'ashuwaan de'aadde aw aawuwaa gideedda ta na'aa Anaasimoosa* diraw, neena woossay.

¹¹ I kase neena go"enna; shin ha"i neenakka taanakka tumu go"ee.

¹²⁻¹³ Taani wozanaappe dosiyaa Anaasimoosa neekko yeddowe ta wozanaa yeddowaa. Taani wonggalaa diraw k'ashetta utta de'ishshin, neena kochchiide, taana maaddana mala, ta matan Aa ashshanaw koyyay.

¹⁴ Shin neeni ne sheniyaadan ootsanaawaa koyyayippe attin, neenanna zorettennan wolk'k'an ayinne ootsanaw koyyikke.

¹⁵ Anaasimoosi guutsa wodiyyaa neeppe shaaketteeddawe, ooni eri simmiide, ubbaa wodekka neenanna de'anaassenttonne.

¹⁶ Simmi hawaappe sintsaw Anaasimoosi ayiliyyaa gidenna; shin ayiliyaappe I loytsi aad'd'ee; I taw ay keena siik'o ishee! K'ay I new asaa baggaanakka Godaa baggaanakka ay keena aad'd'eedda ishaa gidanddeessha!

¹⁷ Simmi neeni taana ne laggetsaa giyaawaa gidoope, taana mokkiyaawaadan, Aa mokka.

¹⁸ I new bayizzeeddabay woy Aa bolla new ac'uu de'ooppe, taappe c'igaa akka.

¹⁹ He ac'uwaa taani c'igana gaade, taani P'awuloosi ta kushiyan s'aafay. Neeni taw ne shemppuwaa ac'ota utteeddawaa taani neena hassayissanaw kosshenna.

²⁰ Ee, ta ishaw, Godaa baggana neeppe maaduwa demmanaw koyyay. Kiristtoosa baggana taana mentsetsa.

1:2 K'ol. 4:17

*

1:10 Anaasimoosa: Giyaa suntsaa biletay, Giriikiyaa k'aalaan go'iyaaawaa woy maaddiyaawaa guussaa. 1:10 K'ol. 4:9

²¹ Taani geeddawaappe daruwaa neeni ootsanaawaa eraade, k'ay ne taw azazettanawaakka ammanaade, hawaa new s'aafay.

²² K'ay hinttenttu ellekka taw imatsay shemppiyaa golliyyaa giigissite. Ayaw gooppe, S'oossay hinttenttu woosan taana hinttenttoo guyye zaariide immana gaade k'oppay.

Wurssetsaa Sarotaa

²³ Kiristtoosi Yesuusa diraw, taananna k'ashuwaan de'iyaa Eppaafiri neena saro saro gee.

²⁴ K'ay taananna ittippe ootsiyaa Mark'k'oossi, Ariss's'irokoosi, Deemaasinne Luk'aasi neena saro saro giino.

²⁵ Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay hinttenttu ayyaanaanna gido.

Ibraawe Asaw S'aafetteedda Kiitaa Geluwaa

Hawe P'awuloosinne P'es'iroosi s'aafeeddawaadan kiitaa gidennaan timirtte gidiide s'aafetteeddawe, wolk'k'aama tuggay gakkina, ammanuwaa agganaw mateedda ammaniyaa asatuwaassa (10:32-39). Ha mas'aafaa s'aafeeddawe oonentto erettenna. Ha S'aafiyaa huup'e k'ofay koyrottiide untuntun de'iyaa siik'uwaakko simmanaadan Yesuusa d'ok'k'atetsaa bessiidde untuntun zoree. He s'aafii Ibraawe ammaniyaawanttoo minisi odiyaawe Yesuusi Kiristtoosi tumanne S'oossaa polo k'onc'c'etsaa gidiyaawaana. Ha ammaniyaawanttu barenttu ammanuwaan minnana mala, untuntun mentsetsee. I hewaa ootsiidde heezzu tumatuwaa k'onc'c'issiiide bessee:

1. I akkeedda metuwaa baggana bare Aawoo tumu azazetteedda Yesuusi S'oossaw med'inaa Na'aa. I S'oossaa Na'aa gideedda diraw, Ec'a K'aalaa C'aak'uwaa wodiyaan timbbitiyaa odiyaawanttuppe, kiitanchchatuwaappenne, haray attin, Museppekka loytisi aad'd'iyaaawaa.
2. Yesuusi Ec'a K'aalaa C'aak'uwaa k'eesatuwaappe loytisi aad'd'iyaa, med'inaa k'eesa gidiyaawaa S'oossay bare huup'ew odeedda.
3. Yesuusa baggana ammaniyaawe nagaraappe, yashshatetsaappenne hayk'uwaaappe attee. Yesuusi k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa gidiyaa diraw, kase Ibraawatuwaa ammanuwaa wogatuwaaninne mehetuwaa yarshshuwaan kuwaadan beettiyaa atotetsaa ha'i tuma gidanaadan ootseedda.

S'aafii Israa'eeliyaa asaa taarikiyaan daro eretteedda asaa ammanuwaa leemisuwaadan go'ettiide (Shemppuwaa 11), ha mas'aafaa nabbabiyaa asatuu barenttu ammanuwaan minnanaadan k'ofissee. Hewaadankka (Shemppuwaa 12) nabbabiyaawanttu barenttu ayfiyaa Yesuusa bollan tishshi ootsi wotsiide, barenttu ammanuwaan minnanaadaaninne ay mala metuunne waayyii gakkoopekka, untuntun genc'c'anaadan zoree. Wurssetsaan k'ay zoriyaanne akeekissuwaa k'aalaa immiyaawan wurssee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa: S'oossay Yesuusan k'onc'c'eeddawaa 1:1-3
 Kiristtoosi kiitanchchatuwaappe bolla gidiyaawaa 1:4–2:18
 Kiristtoosi Museppenne Iyyaasuppe bolla gidiyaawaa 3:1–4:13
 Kiristtoosa k'eesatetsaa d'ok'k'atetsaa 4:14–7:28
 Kiristtoosa k'aalaa C'aak'uwaa d'ok'k'atetsaa 8:1–9:23
 Kiristtoosi yarshshetteeddawe oowaappenne dariyaawaa 9:23–10:39
 Ammanuwaa darotetsaa 11:1–12:29
 S'oossaa nashechchussaa 13:1-19

S'oossay Bare Na'aa Baggana Haasayeedda

¹ S'oossay beni wode, nu aawotuu nabatuwaa baggana duma duma ogiyaaninne daro wodiyaan haasayeedda.

² Shin ha wurssetsa wodiyaan, ubbabaa Aa laatissiiide, yeletaa Aa baggana med'd'eedda bare Na'aa baggana nuw haasayeedda.

³ Na'ay S'oossaa bonchcho poo'uwaa p'oollee; k'ay kumentsaa S'oossaa eeshshaa akkiide, bare wolk'k'aama k'aalaan ha sa'aa naagee; yaatiide asaa nagaraappe geeshshiide, Ubbaaappe Bolla S'oossaaappe ushechcha baggana* saluwaan utteedda.

S'oossaa Na'ay Kiitanchchatuwaappe Bolla

⁴ S'oossay aw immeedda suntsatetsay kiitanchchatuwaappe d'ok'k'a gidiyaawaadankka, untuntuppe Aa loytisi d'ok'k'u ootseedda.

⁵ Ayaw gooppe, S'oossay bare kiitanchchatuwaappe oona,
 «Neeni ta Na'aa;

taani hachche new aawuwaa gidaaddi»

geeddee? Woy k'ay oona,

«Taani aw aawuwaa gidana;

ikka taw na'aa gidana»

geeddee?

⁶ K'ay S'oossay bare bayira Na'aa ha sa'aa yeddana haniidde,

«Ta kiitanchchatuwaa ubbatuukka aw goynnino»

* 1:3 **Ushechcha baggana:** Bonchchuwaanne wolk'k'aassa gidiyaawaa bessee.
 17:13

yaageedda.

⁷ S'essay kiitanchchatuwaabaa haasayiidae,

«Taani ta kiitanchchatuwaa c'arkkuwaa kessay;

k'ay ta oosanchchatuwaakka tamaa lac'uwaa kessay»

yaagee.

⁸ Shin bare Na'aawaa haasayiidae,

«S'oossaw, ne kawutetsaa oydi,

med'i med'inaw de'ee.

Ne kawutetsaa s'illotetsaan ahaassa.

⁹ Neeni s'illotetsaa siik'aade;

naak'uwaa is's'aadda.

S'oossay, ne S'oossay neena,

ne laggetuwaappe aatsiide,

nashechchaan ililissiyaa zayitiyaa okkeeddawe hawaassa»

yaagee.

¹⁰ S'oossay hawaadan yaagee;

«Godaw, koyro neeni sa'aa med'd'aadda;

saluwaakka ne kushiyan med'd'aadda.

¹¹ Hewanttu ubbay d'ayana;

shin neeni de'ana.

Untunttu ubbaykka afileadan wurana.

¹² Neeni untunttu gaabiyaadan dakkoyana;

k'ay untunttu afileadan laamettanawantta.

Shin neeni neenakka;

ne laytsay ubbaakka wureenna»

yaagee.

¹³ Shin S'oossay bare kiitanchchatuwaappe ittuwaanne,

«Taani ne morkkatuwaa neeni

gediyaan yed'd'iyawaa ootsana gakkanaw,

hawaan taappe ushechcha baggan utta»

gibeenna.

¹⁴ Kiitanchchatuu ubbay S'oossaw ootsanawunne atotetsaa demmana asatuwaa maad-danaw S'oossay kiitteedda ayyaanatuwaa gidikkinooyee?

2

Wolk'k'aama Anjuwaa

¹ Hewaa diraw, nuuni siseedda tumu yewuwaappe sugetti wora beenna mala, he yewuwaa loytsi oyk'kanaw bessee.

² Ayaw gooppe, kiitanchchatuu odeedda k'aalay tuma gidiyaa diraw, naak'k'iyaa woy azazetena Asay ubbay muretteeddawaa gidooppe,

³ Yaatina, nuuni ha wolk'k'aama atotetsaa sheneko gooppe, waaniide attanee? Goday koyro bare huup'ew ha atotetsaa odeedda; k'ay I odeeddawaa siseeddawanttu nuw geeshshiide odeeddino.

⁴ He siseeddawanttu markkatteddawe bolla S'oossaykka mallaa, ooratsabaanne duma duma malaataa kiitettiyaawaan gujji markkattedda; k'ay Geeshsha Ayaanaa imuwaakka bare koyyeeddawaadan, gishi gatseedda.

Atotetsaw Kaaletsiyaawaa

⁵ Ayaw gooppe, S'oossay nuuni haasayiyaa sintsaappe yaana alamiyaa, kiitanchchatuwaa moodissibeenna.

⁶ Shin S'oossaa Mas'aafay ittisaan hawaadan yaagee;

«S'oossaw, neeni asaawaa k'oppaaw Asay ayee?

Woy neeni aw hirgganaw I ayee?

⁷ Neeni kiitanchchatuwaappe,

amareeda wodiya Aa guutsaadda.

Aa huup'iyankka bonchchuwaanne,

sabaa kalachchaa wotsaadda.

⁸ K'ay ubbabaa Aa gediyaappe garssanna wotsaade moodissaadda»

yaagee. Ayaw gooppe, S'oossay ubbabaakka Aa moodisseeddawaadan aan moodettibeennawe ayaynne baawa; shin ha"i ubbabay aw moodettiyaawe nuw beetena.

⁹ Shin nuuni Yesuusa be'etto; Yesuusi S'oossaa aad'd'o keekatetsaa baggana asaa ubbaw hayk'k'ana mala, amareeda wodiya kiitanchchatuwaappe garssa gideedda. K'ay hayk'uwaa waayiyaa I waayetteedda diraw, poo'iyaa bonchchuwaanne sabaa kalachchaa wotseeddawaa ha"i nuuni be'etto.

¹⁰ S'oossay ubbabaa med'd'eeddawe, ubbabaakka naagiyawe, Yesuusi daro naanaa ahiide, barenanna bonchchissana mala, waayiyaa baggana Yesuusa balay baynnawaa ootseeddawaa bessee; ayaw gooppe, he naanaa atatetsaw kaaletsiyaawe Yesuusa.

¹¹ Ayaw gooppe, asaa geeshshiyaa Yesuusawukka k'ay he geeyyeedda asaa ubbawukka Aawuu ittuwaa. Yesuusi untuntta, «Ta ishātuwaa» giide yeellatennaan s'eesiyaawe hawaassa.

¹² Yesuusi,

«Taani ne suntsaa ta ishato awaayana.

Maabaraa shiik'uwaankka neena galatana»

yaagee.

¹³ K'ay I, «Taani ta ammanuwaa S'oossaan wotsana» k'aykka, «S'oossay taw immeedda naanatuwaanna taani hawaan de'ay» yaagee.

¹⁴ Naanaa giide I s'eesiyaawanttu, ashuwaappenne suutsaappe med'etteedda asatuwaa gidiyaa diraw, Yesuusi bare huup'ew untuntta malatiide, untunttu med'etaa akkeedda; k'ay I hewaa ootseeddawe, s'alahiya kaappuwaa hayk'uwaa bolla maatay de'iyawaa bare hayk'uwaan d'ayissanaassa.

¹⁵ K'ay barenttu de'uwa ubbaan hayk'oo yayyiide, hayk'oo ayiletiide de'iyawantta ubbatuwaa ayiletetsaappe kesseedda.

¹⁶ Ayaw gooppe, Abraahaama zariyaa I maaddiyaawaappe attin, kiitanchchatuwaa maaddennawe eretteedda.

¹⁷ Hewaa diraw, asaa nagaray atto geetettana mala, S'oossaa kiitaan ammanetteedda maariyaa k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa gidana mala, ubbabaan I bare ishātuwaa malatanaw bessee.

¹⁸ Ayaw gooppe, I bare huup'ew paac'etteedda dirawunne waayetteedda diraw, paac'ettiyaawantta maaddanaw danddayee.

3

Yesuusi Museppe Bolla

¹ Hewaa diraw, S'oossay s'eeseedda geeshsha ishato, nu markkatetsaa S'oossay kiitteeddawaa k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa, Yesuusi Kiristtoosa k'oppite.

² Muse bare kiitaan S'oossaa golliya ubbaan ammanetteeddawaa gideeddawaadan, Yesuusikka barena dooriide, ha oosoo yeddeedda S'oossaw ammanetteeddawaa.

³ Ayaw gooppe, kees'ettiya golliyaappe kees's'iyaa bitanii bonchchettiaawaadan, Musewaappe aad'd'iyaa bonchchuwaa I akkanaw bessiyaawe eretteeddawaa.

⁴ Ayaw gooppe, golliya ubbaa kees's'eeddawe itti asaa; shin ubbabaa kees's'eeddawe S'oossaa.

⁵ Muse S'oossaa golliya ubbaan ammanetteeda oosanchchaa gidiiide, S'oossay sintsaappe gaanawaa markkatteedda.

⁶ Shin Kiristtoosi S'oossaa gollen na'aadan ammanetteeddawaa; nuuni akkana giide nashechchaan naagiyaawaa s'alatetsaaninne ammanuwaan naagooppe, S'oossaw golliya gideetto.

S'oossaa Asay Shemppuwaa Demmana

⁷ Hewaa diraw, Geeshsha Ayyaanay hawaadan yaagee;

«S'oossaa k'aalaa hinttenttu hachche sisiyaabaa gidooppe,

⁸⁻⁹ hinttenttu aawotuu taw is's'i makkaliide,

oytamu laytsaa ta oosuwa be'eedda bazuwaa paac'iyaa gallassaadan,

hinttenttukka zoriya akkaanan is's'oppite.

¹⁰ Hewaa diraw, taani,

he asaa hank'k'ettaade,

«Untunttu ubbaa wode barenttu wozanaan baliino.

Ta ogiyaakka eribeykkino» yaagaad.

¹¹ Hewaadankka k'ay,

taani hank'k'etta c'aak'k'aade,

«Taani shemppiyaa sa'aa untunttu,
ubbakka gelikkino» yaagaad»
yaagee.

¹² Taanaadan ammaniyaawanttoo, de'uwaa S'oossappe hinttentta shaakkiyaa iita amanenna wozanay hinttenan oonaninne de'enna mala naagettite.

¹³ Shin S'oossay hinttentta ubbaa gallassi hachche giide s'eesishin, hintteppe oonanne nagaray baletsina, zoriyaa akkenaan is's'enna mala, ittuu ittuwaa zorite.

¹⁴ Ayaw gooppe, nuuni koyro nuw de'iyaa ammanuwaa wurssetsay gakkanaw loysti naagooppe, Kiristtoosana ittippe shaakkana.

¹⁵ S'oossaa Mas'aafay,
«S'oossaa k'aalaa hinttenttu,
hachche sisiyaawaa gidoope,
he wode untunttu is's'i makkaleeddawaadan,
zoriyaa akkenaan is's'oppite»
yaageedda.

¹⁶ S'oossay giyaawaa sisiide, aw makkaleedda asatuu oonee? Muse Gibs'eppe kaaletsina keseedda ubbatuwaa gidikkinoooyee?

¹⁷ S'oossay oytamu laytsaa oonan hank'etteeddee? Anhay woraan atteedda asatuwaa, nagaraa ootseeddawantta gidikkinoooyee?

¹⁸ K'ay S'oossay barew azazettenan is's'eeddawanttu I shemppiyaa sa'aa ubbaakka gelenna mala, untunttoo c'aak'keeddawaappe attin, oossi c'aak'keeddee?

¹⁹ Untunttu ammanibeenna diraw, shemppiyaa sa'aa gelanaw danddayibeennawaa nuuni be'etto.

4

¹ Simmi S'oossay nuuna bare shemppiyaa saa, «Gelissana» geeddawe biraa gidoope, hintteppe ooninne he shemppiyaa sa'aa gelennaan attena mala naagetto.

² Ayaw gooppe, untunttu wonggalaa mishiraachchuwaa siseeddawaadan, nuunikka siseeddo; untunttu siseeddino, shin ammaniide akkibeenna diraw, ayinne untuntta go"ibeenna.

³ Gidooppekka, S'oossaa kiitay sa'ay med'ettoodeppe doommuna poletteeddawaa gidoope-penne, S'oossay,

«Taani hank'k'etta c'aak'k'aade,
«Untunttu taani shemppiyaa saa
ubbaakka gelikkino» yaagaad»

geeddawaadan, nuuni ammaneeddawanttu I shemppiyaa sa'aa gelana.

⁴ Ayaw gooppe, laappuntsa gallassaabaa ittisaan S'oossaa Mas'aafay, «S'oossay laappuntsa gallassan bare oosuwaa ubbaappe shemppeedda» yaageedda.

⁵ K'ay he sa'aan, «Untunttu taani shemppiyaa sa'aa ubbakka gelikkino» yaageedda.

⁶ Wonggalaa mishiraachchuwaa koyro siseeddawanttu azazettiibeenaa diraw, shempu-waa sa'aa gelibeykkino; itti itti asatuu yaa gelanawanttu de'iino.

⁷ S'oossay daro wodiyaappe guyyiyaan, Daawita baggana laa'entsuwaa itti gallassaa, «Hachche» giyaa k'aalaan keeriide,

«S'oossaa k'aalaa hinttenttu hachche sisiyaawaa gidoope,
zoriyaa akkenaan is's'oppite»

yaageedda.

⁸ S'oossay shemppiyaa sa'aa asaa afiide Iyyaasu shemppisseeddawaa gidintto, S'oossay hara gallassaawaa guyye keerenna.

⁹ Hewaa diraw, S'oossaa asaw Sambbataa shemppuu naagetti utteedda.

¹⁰ Ayaw gooppe, S'oossay shemppiyaa sa'aa geliyaa ooninne, S'oossay bare oosuwaappe shemppeeddawaadan, ikka bare oosuwaappe shemppana.

¹¹ Simmi Israa'eeliyaa Asay azazettenan is's'iide, S'oossaanna ittippe shemppiyaa sa'aa gelennaan atteeddawaadan, nuuppe ooninne hewaa mala eeno geenan is'uwaan yaa gelennaan attena mala minnoyite.

¹² Ayaw gooppe, S'oossaa k'aalay med'inaw de'iyawaannee ootsiyaawaa; laa"u baggana leefetteedda mashshaappekka aad'd'iide kuusee. He k'aalay shemppuunne ayyaanay, kuriinne kolzzii ittippe gakettiyaasaa shaakkana gakkanaw c'addee. K'ay asaa wozanaan de'iyaa koshaanne k'ofaa I shaakkee.

¹³ Nuuni ootsiyaawaa wochchiyaa S'oossaa sintsan ubbabaykka beettiyaawaappenne k'onc'c'iyaa de'iyawaappe attin, Aa ayfiyaan geemmiyaa med'etay ayayenne baawa.

Yesuusi K'eesatuwaa Ubbatoo
Wolk'k'aama Kaappuwaa

¹⁴ Simmi saluwaa beedda, k'eesatuwaa ubbatuwaa wolk'k'aama kaappuu, S'oossaa Na'ay Yesuusi, nuw de'iyaa diraw, nu ammanuwaa loytsi naageetto.

¹⁵ Ayaw gooppe, nu k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu nuuni daaburiyaa wode nuw k'arettanaw danddayee; nagaraa I ootsibeennaawaappe attin, nuunaadan ubbabankka paac'etteedda.

¹⁶ Simmi nuuna koshshiyaa wode maaddiyaa maarotetsaa akkanawunne aad'd'o keekatetsaa demmanaw, aad'd'o keekatetsay de'iyaa sa'aa S'oossaa araataakko, yayye-naan shiik'oytte.

5

¹ K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappatuu huup'iyaan huup'iyaan bare asaa giddoppe doorettiide, he asaa gishshataw S'oossaw ootsanaw, imuwaa immanawunne nagaraa yarshshuwaa yarshshanaw suntsetteeddino.

² I bare huup'ew daaburanchcha gidiyaa diraw, tamaribeennawanttoonni baliyaawanttoo k'arettanaw danddayee.

³ Hewaa diraw, he k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu asaa diraw yarshshuwaa yarshshiyaawaadan, bare huup'e nagaraa dirawukka yarshshanaw bessee.

⁴ S'oossay Aaroona k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa gidana mala s'eeseddawaadan, S'oossay s'eesanaappe attin, ooninne k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa gidiyaa bonchchuwaa barew akkanaw danddayenna.

⁵ Hewaadankka, Kiristoosi k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa gidiyaa bonchchuwaa barew akkibeenna; shin S'oossay Aa,
 «Neeni ta Na'aa.

Taani hachche new Aawuwaa gidaaddi»
 yaageedda.

⁶ Hewaadankka k'ay harasaan,

«Malkki-S'edek'k'i* k'eesa gideeddawaadan,
 neenikka med'inaw k'eesa gidana»
 yaageedda.

⁷ Yesuusi sa'aan de'iyaa wode, barena hayk'uwaappe ashshanaw danddayiyaa S'oossaa loytsi yeekkiiddenne afos's'iidde woosseeddanne oochcheedda; S'oossay Aa woosaa siseeddawe, I barena toochcheeddawaassanne aw yayyeeddawaassa.

⁸ Yesuusi S'oossaa Na'aa gidooppenne, bare waayetteedda waayiyaan azazettiyaawaa tamaareedda.

⁹ Yesuusi bare oosuwaa poleedda wode, barew azazettiyaawaa ubbaw med'inaa atosetsaa demmanaw gaaso gideedda.

¹⁰ K'ay S'oossay Malkki-S'edek'k'a sunsatsaadaan, k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa gidana mala, Aa suntseedda.

Asay Balenaadan Odetteedda Mino Oduwaa

¹¹ Nuuni ha yewuwaan haasayanabay darobay de'ee; shin hinttenttu akeekanaw azalla gidiyaa diraw, hinttenttoo odi gelissanaw waayissee.

¹² Ayaw gooppe, hinttenttu ha wodiyaan tamarissiyaawantta gidanaw bessooppekka, S'oossaa k'aalaa koyro timirttiyaa hinttentta zaari tamarissiyaa itti uraa koshshee; hinttentta ushiyaa maatsaa koshsheeppe attin, c'oommiiyaa k'umaa koshshenna.

¹³ Maatsaa pakettiide de'iyaa ooninne gac'ino na'aa gidiyaa diraw, s'illotetsaa timirttiyaawaa erenna.

¹⁴ Shin mino k'umay iitanne keeka de'uwaaw daruwaan shaakki ereedda wozanaama asaassa.

6

¹⁻² Hewaa diraw, Kiristoosa timirttiyaa biro doommiaawaa aggiide, wozanaama asaa timirtew sintaw boytte; koyro nuuni tamaanaw koshshiyaa timirttiyaa wod'd'i ek'kiide tamaanaw nuw bessena; he timirttii ayee gooppe, maaddenna oosuwaappe

5:3 Wog. 9:7 5:4 Kes. 28:1 5:5 Maz. 2:7 * 5:6 Malkki-S'edek'k'i: Ha sunsay Ec'a C'aak'uwaan s'eesetteeddawe, I K'eesaa Aarooneppe kasenna de'eeddawe eretto diraassa. Aa guyye zariyaabawunne Aa hayk'uwaabaw ayinne geetettowe baawa. 7:3; Dom. 14:17-20 s'eellite. 5:6 Maz. 110:4

simmiyaawaa, S'oossaa ammaniyaawaa, s'ink'k'atatuwaabaa,* kushiya wotsuwaabaa, hayk'uwaappe dendduwaabaanne med'inaa pirddaabaa.

³ S'oossay ootsite gooppe, hewaa nuuni ootsana.

⁴⁻⁵ Ayaw gooppe, ittoodekka poo'uu poo'eeddawanntanne saluwaa imuwaa baari be'eeddawannta, k'ay Geeshsha Ayaanaakka shaakki akkeeddawanntanne S'oossaa k'aalay lo"aa gideeddawaa sisi ereeddawannta, sintsaappe yaana sa'aa wolk'k'aakka bochchi s'eelleeddawannta,

⁶ hewaappe guyye simmiide kaddeeddawannta nagaraappe laa'entsuwaa zaaranawe danddayettenna. Ayaw gooppe, hewanttu S'oossaa Na'aa mask'k'aliyaa bolla misi-maariyan d'ishiide kak'k'iyaawantanne asaa sintsan kawushshiyaawanttu mala.

⁷ Ubbaa wode bukkiyaa iraa ushina, gosheedda uraa go"iyaa katsaa mokkiyaa biittaa S'oossay anjee.

⁸ Shin buluwaanne buuzzuwaa mokkooppe, ayinne go"enna; shek'aw shiik'i utteedda. K'ay wurssetsaan guedettana.

⁹ Shin nu siik'atoo, nuuni hawaadan haasayaawaa gidooppenne, hinttenttu atotetsaw gidiyaa lo"obay hinttenttoo de'iyaawaa ereetto.

¹⁰ Ayaw gooppe, hinttenttu ootseedda oosuwaanne k'ay ammaniyaawantta maaddeed-dawaaninne ha"ikka maaddiyaawaan S'oossaa siik'eedda siik'uwaa S'oossay doganaw makkala gidenna.

¹¹ Hinttenttu huup'iyaan huup'iyaan demmana giide, hidootaan naagi utteedda kummentsaa tumatetsaa wurssetsay gakkanaw, kasewaadan minisiide ootsana mala amotteetto.

¹² S'oossay immana geeddawaa ammanuwaaninne genc'c'an laattiyaawaanttu mala hinttenttu gidanawaa nuuni koyyiyaawaappe attin, azalla gidanawaa koyyokko.

S'oossay Immeedda Hidootay Sid'issennawaa

¹³ S'oossay Abraahaamoo immana giide c'aak'k'eedda wode, bareppe aad'diyaa wolk'k'aamay bayinna diraw, bare huup'iyaan c'aak'k'eedda.

¹⁴ S'oossay Aa,

«Taani neena anjjana;

ne zeretsaakka c'orissana»

yaagiide c'aak'k'eedda.

¹⁵ Hewaadankka, Abraahaamo genc'c'i naagiide, S'oossay immana geeddawaa akkeedda.

¹⁶ Ayaw gooppe, Asay bareppe d'ok'k'iyaa uraan c'aak'k'ee; k'ay he c'aak'uu palumiyaa ubbaakka te"ee.

¹⁷ Hewaa diraw, S'oossay bare immana geeddawaa laattanawanttoo bare k'ofaa ubbaakka laammennawaa geeshshi odanaw loytsi koyyiide, hewe tuma gideeddawoo c'aak'k'eedda.

¹⁸ S'oossay worddotanaw danddayenna ha laa"u laamettenna yewatuwaan, I immana geedda nu sintsan de'iyaawaa oyk'k'anaw aakko bak'ateedda nuw wolk'k'aama mentset-suu de'ee.

¹⁹ Ha nuuni demmana giide nashechchaan naagi utteeddawe, nu shemppoo markkabiya oyk'k'iyaa k'aas's'enna birataa mala; he nuuni demmana giide, nashechchaan naagi utteeddawe eretteedda mino gidiide, Gaaridduwaa† giddo geeshsha sa'aa gelee.

²⁰ K'ay Yesuusi Malkki-S'edek'k'a suntsatetsaadan, med'inaw k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa gidiide, nu gishshataw nuuppe kasetiide, he sa'aa geleeedda.

7

K'eesaa Malkki-S'edek'k'a

¹ Ha Malkki-S'edek'k'i, Saleema kaatii, Ubbaappe Bolla S'oossaa k'eesay, Abraahaamo kaatetuwaa wod'iide olaappe simmishshin, aanana gakettiide, Aa anjeeedda.

² Abraahaamo bare omoodeedda ubbaappe asiraataa kessiide, aw immeedda; Malkki-S'edek'k'a suntsaw koyro biletsay s'illotetsaa kaatiyaa giyaawaa; k'ay Saleema kaatiyaa I gidiyaa diraw, laa'entso biletsay sarotetsaa kaatiyaa giyaawaa.

* **6:1-2 S'ink'k'atatuwaabaa:** Meechchatuwaaba giyaawaa gidiide geeshshatetsaabaa Giriiken dumma dumma wogaa gidiaawaa bessee. **6:8** Dom. 3:17-18 **6:14** Dom. 22:16-17 † **6:19 Gaaridduwaa:** Hawe dunkkaaniyaa gidduwaan goynaw maaddiyaawaa. Hewekka «Geeshshassaa» geetetteeddawaappe «Geeshshaappe Geeshshassaa» shaakkanaw go"iyaawaa gidiide k'eesatuwaa kaappo s'alalay gelanaw danddayiyaasaa. **6:19** Wog. 16:2 **6:20** Maz. 110:4 **7:1** Dom. 14:17-20

³ Malkki-S'edek'k'aw daaya woy aawuu, woy aw zariyaa payduu baawa; k'ay Aa yeletaw doometsay woy Aa hayk'oo wurssetsay baawa; shin S'oossaa Na'aa malatiide, med'inaw k'eesa gideedda.

⁴ Nu aawotuwa kaappuu Abraahaamo olaan omoodiide, aheeddawaappe asiraataa immeedda Malkki-S'edek'k'i ay keena d'ok'k'u giyaawentto be'ite.

⁵ K'eesaa gidiyaa Leewiyaa zaratu Israa'eeliyaa asaappe, hewenne barenttu gade asaappe haray atto untunttu Abraahaamo zare gidooppenne, asiraataa akkana mala, higgiiyan azazetteeddino.

⁶ Malkki-S'edek'k'i Leewiyaa zare gidenna; shin Abraahaamoppe asiraataa akkiide, S'oossay immana geeddawaa naagiya Abraahaama anjeedda.

⁷ K'ay anjiyaawe anjettiyaawaappe d'ok'k'u giyaawe paluntsenna.

⁸ Itti baggana, hayk'k'iyaa Asay asiraataa kessee; shin hara baggana k'ay, hayk'k'enna giide markkattiyaa uray asiraataa kessee.

⁹ Hawaadan haasayanaw haray atto, asiraataa kessiyaa Leewiikka Abraahaamo baggana asiraataa immeedda.

¹⁰ Ayaw gooppe, Malkki-S'edek'k'i Abraahaamona gakettiyaa wode, Leewii biro yelet-tibeenna; shin bare zariyaa Abraahaama gulbbatan de'ee.

¹¹ Israa'eeliyaa asaw higgii Leewiyaa* zeretsatuwaa k'eesetetsaa baggana imetteedda. He k'eesetetsaa kiitay balay baynnawaa gidooppe, Aaroonawaa mala gidennaan Malkki-S'edek'k'a mala hara k'eesay suntsettanaaw ayaw koshshii?

¹² Ayaw gooppe, k'eesetetsay laamettiyaa wode, higgiiikka k'ay laamettanaaw koshshee.

¹³ Ha yewuu haasayetteedda uray hara zarii; Aa zariyaappe ooninne yarshshiyaasaan k'eesaadan ootsibeenna.

¹⁴ Nu Goday Yihudaa zariyaappe yeeddawe eretteeddawaa gidiyaa diraw, Muse k'eesatuwaabaa haasayiide, he zariyaabaa ayinne haasayibeenna.

Kiristtoosi Malkki-S'edek'k'a Mala K'eesaa

¹⁵ Malkki-S'edek'k'a mala hara k'eesay yeeddawaa gidintto, hawe aad'd'iide erettanawaa.

¹⁶ I asaa higgiiyaaninne wogaan k'eesa gidibeenna; shin wurena de'uwaawolk'k'aan k'eesa gideedda.

¹⁷ Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay,

«Malkki-S'edek'k'i k'eesa gideeddawaadan,
neenikka med'inaw k'eesa gidanawaa»

yaagiide markkattee.

¹⁸ Beni de'iyaa higgii laafanne maaddennawaa gidiyaa diraw atteedda.

¹⁹ Ayaw gooppe, Muse higgii ayaanne balay baynnawaa ootsanaw danddayenna; k'ay nuuni Aa baggana S'oossaakko shiik'ana giide nashechchaan naagi utteedda ubbaappe aad'd'iyaa we yeedda.

²⁰ Hewaa bollan k'ay S'oossaa c'aak'uukka de'ee; haratuu k'eesa gideedda wode, hewaa mala c'aak'uu baawa.

²¹ Shin Yesuusi c'aak'uwaan k'eesa gideedda; S'oossay Aa,

«Goday c'aak'keedda; I bare k'ofaa laammenna.

«Neeni med'inaw k'eesa gidana» geedda»

yaageedda.

²² Hewaa diraw, Yesuusi ubbaappe aad'd'iyaa c'aak'k'oo waase gideedda.

²³ Kase k'eesatuwaa payduu c'ora; ayaw gooppe, untunttu ootsana oosuwaawolk'k'uu diggeedda.

²⁴ Shin Yesuusi med'inaw de'iyaa diraw, Aa k'eesetetsay laamettenna.

²⁵ Hewaa diraw, I untunttu gishshataw gaannatanaw med'inaw de'iyaa diraw, S'oossaakko bare baggana yiyaawantta ubbatuwaaw ashshanaw danddayee.

²⁶ Nuw giigiyaa hawaa mala, k'eesatuwaa ubbatuwaaw kaappuu de'anaw koshshee; I geeshsha; aan geniinne kad'etsiyaabay baawa; nagaranchchatuwaanna I gakettenna; k'ay d'ok'k'a saluwankka I bonchchetteedda.

²⁷ Hara k'eesatuwaa ubbatuwaaw kaappatuwaadan, I koyro bare huup'e nagaraw yarshshiide, k'ay guyyeppe asaa nagaraw hachche hachche yarshshanaw koshshenna; I barena yarshsheedda wode, laa'entsennaan itti gede yarshsheedda.

7:5 Pay. 18:21 * 7:11 Leewiyaa: Ha suntsaa s'eesettiyaawanttu k'eesatuwaappenne untuntta maaddiyaawanttuppe dooretteeddawantta. 7:17 Maz. 110:4 7:21 Maz. 110:4 7:27 Wog. 9:7

²⁸ Ayaw gooppe, Muse higgii daaburanchcha asaa k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa ootside suntsee; shin S'oossay immana giide c'aak'keedda higgiiyaappe guyye yeedda k'aalay med'inaw balay baynnawaa, S'oossaa Na'aa suntsee.

8

*Yesuusi Ooratsa K'aalaa C'aak'uwaa
K'eesatuwaa Ubbatuwaa Kaappuwaa*

¹ Nuuni haasayiyyaa wolk'k'aamabay hawaa; saluwaan Ubbaappe Bolla S'oossay uttiyaa kawutetsaa oydiyaappe ushechcha baggana utteedda k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu, hawaa malay nuw de'ee.

² Geeshsha Sa'aaninne tumu Dunkkaaniyaan Iootsee; he Dunkkaanii Asay esseeddawaa gidennaan, S'oossay esseeddawaa.

³ K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu ubbay imuwaanne yarshshuwaa S'oossaw immanaw suntsetteedda diraw, ha k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappookka yarshshanaw ittibay de'anaw koshshee.

⁴ Simmi sa'aan I de'iyawaa gidoope, ubbakka k'eesa gidenna; ayaw gooppe, higgii azaziyaawaadan, imuwaa immiyaa k'eesatuu de'iino.

⁵ Unttuntu k'eesatuwaadan ootsiyaa kiitay saluwaan de'iyaa oosoo tumu leemisuwaanne eeshuwaa; ayaw gooppe, Muse Dunkkaaniyaa essana hanishin, S'oossay Aa, «Akeeka; ubbabaakka taani neena deriyaa huup'iyaaan besseedda leemisuwaa kaalaade ootsa» yaageedda.

⁶ Shin Yesuusi gaannatiyaa c'aak'uu kasewaappe aad'd'iyawaadankka, aw imetteedda oosuukka untunttuwaappe aad'd'ee; ayaw gooppe, he c'aak'uu S'oossay immana geedda ubbaappe aad'd'iyaa kiitaan oosetteedda.

⁷ Ayaw gooppe, koyro c'aak'uwaan balay baynnawaa gidintto, laa'entso c'aak'uwaan koshsenna.

⁸ Shin untuntta boriidde, Goday hawaadan yaagee;
«Taani Israa'eeliyaa asaananne Yihudaa asaana,
ooratsa c'aak'uwaa c'aak'k'etiyaa gallassatuu yaanawaa.

⁹ He c'aak'uu taani Gibs'e gadiyaappe,
untunttu aawotuwaa kushiyya oyk'k'aade, goochcha kesseedda wode,
untunttunna c'aak'k'eteedda c'aak'uwaa mala gidenna.
Untunttu ta c'aak'uwaan ammanettibeenna diraw,
taanikka untunttu aggaad.
Taani, Goday, hawaa oday.

¹⁰ Ayaw gooppe, he gallassatuwaappe guyyiyaan,
taani Israa'eeliyaa asaana c'aak'k'etana c'aak'uu hawaa:

Taani ta higgiiya untunttu k'ofaan wotsana;
k'ay untunttu wozanaankka s'aafana.

Taani untunttu S'oossaa gidana; untunttukka ta asaa gidana.

¹¹ Untunttuppe ooninne bare shoowaa,
woy bare ishaa,

«Godaa era» yaagiide tamarissenna.

Ayaw gooppe, untunttu na'aappe c'imaay gakkana ubbay taana eriino.

¹² Taani untunttu naak'uwaa maarana;
untunttu nagaraakka laa'entso hassaykke»
yaagee.

¹³ S'oossay ooratsa c'aak'uwaa giide haasayiyaawan koyrowaa ec'iseedda; k'ay ec'iyaa baynne wuriyaabay ellekka d'ayana.

9

*Saluwaan Oosettiyya Ayaanaa Oosuu Sa'aan
Oosettiyya Ayaanaa Oosuwaa Aadd'ee*

¹ Koyro c'aak'k'oo S'oossaw goyinniyya wogaynne Asay ootseedda Geeshsha Gollii de'ee.

² Ayaw gooppe, koyro Dunkkaanii ek'keedda; Aa gidduwaan muk'aaddaa wotsiyaawe, s'arap'peezaynne Godaa sintsan wotsiyaa ukitsay de'ee; he sa'ay Geeshsha sa'aa giide s'eeseettee.

³ Laa'entso gaaridduwaa guyye baggana Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha Sa'aa geetetiyya Dunkkaanii de'ee.

⁴ Aa gidduwaan is'aanaa c'uwayanaw work'k'aappe ootseedda saas'iniinne ubba saanna work'k'aan sheeshsheedda K'aalaa c'aak'uwaa Taabootay de'ee. He K'aalaa c'aak'uwaa Taabootan mannay de'iyaa work'k'aa s'aaruu, Aaroona s'am'ay aac'eeddawenne k'ay Muse higgii s'aafetteedda laa'u masetteedda shuchchatuu de'iino.

⁵ He k'aalaa c'aak'uwaa Taabootaappe bolla baggana atto giyaa sa'aa k'um"iyaa barenttu k'efiyaan gentsiyaa bonchcho kiruubetuu de'iino; shin ha ubbabaa ha'i wurssi odanaw danddayokko.

⁶ Hewe hewaadan giigi de'ishshin, k'eesatuu ubbaa wode, barenttu oosuwa ootsanaw koyro Dunkkaaniyaa geliino.

⁷ Shin k'eesatuwa ubbatuwa kaappuwa s'alalay laa'entso Dunkkaaniyaa laytsaappe itti gede geliidde bare dirawunne erennaan Asay ootseedda nagaraa diraw, S'oossaw yarshshiyaa suutsaa akkiide gelee.

⁸ Koyro Dunkkaanii ek'k'ide'ishshin, ubbaappe aad'd'iyaa geeshsha sa'aa afiyaa ogii biro dooyetti-beennawaa Geeshsha Ayyaanay hewan erissee.

⁹ He Dunkkaanii ha wode leemisuwaa; hewaa giyaawe S'oossaw immiyaa imuunne yarshshuu goyinniyaawaa suure wozanaa balay baynnawaa ootsanaw danddayokkino.

¹⁰ Hewantuu muussaabaa, ushshaabaanne dumma dumma meechchaabaa odiiyaa kare bagga wogatuwa; untuntuu ooras's'iyaa wodii gakkanaw oosettiyya wogatuwa.

¹¹ Shin Kiristoosi hawaan de'iyaa lo"obaw k'eesatuwa ubbatuwa kaappuwa gidiide yi diggeedda. I geliide ootsiyaa Dunkkaanii ubbaappe aad'd'iyawaanne balay baynnawaa; k'ay he Dunkkaaniyaa Asay ootsibeenna; ha med'etteedda sa'aabaakka gidenna.

¹² Kiristoosi Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa geliyaa wode, deeshshaa suutsaanne galo maraa suutsaa oyk'k'iide gelibeenna; shin bare suutsaa oyk'k'iide, nuw med'inaa atotetsaa immiide, laa'etsennaan itti gede geleedda.

¹³ Tuneedda asaa bolla korumaa suutsaanne deeshshaa suutsaa c'ac'c'afiide, guudettedda ussatti bidintsa k'olina, he uraa tunatetsaappe geeshshanaw danddayooppe,

¹⁴ Med'inaa Geeshsha Ayyaanaa baggana balay bayna yarshshuwaadan, S'oossaw barena immeedda Kiristoosa suutsay, nuuni de'uwaa S'oossaw ootsana mala, kase nu hayk'k'eedda oosuwaappe nu suure wozanaa wooti geeshshanddeeshsha!

¹⁵ Hewaa diraw, S'oossay s'eeseeddawanttu I immana geedda med'inaa anjuuwa laatana mala, Kiristoosi ooratsa c'aak'k'oo gaannateedda; hewe hanana danddayiwaawe, Asay koyro c'aak'uwaappe garssan de'iidde ootseedda balaa ayiletetsaappe kessiyaa hayk'uu de'iyaa diraassa.

¹⁶ Ayaw gooppe, hayk'k'iyaa uray woyteeddawe de'ooppe, he uray hayk'k'owe erettanaw koshshee.

¹⁷ Ayaw gooppe, woyteedda uray hayk'k'eedda wode, I woyteeddawe poletteedda; he woyteeddawe pas'a de'ishshin, ayinne polettenna.

¹⁸ Haray atto, koyro c'aak'uukka suutsay baynnaan injitibeennawe hawaassa.

¹⁹⁻²⁰ Ayaw gooppe, higgiiyan de'iyaa azazuwa ubbaa Muse asaa ubbaw odeedda; hewaappe guyyiyaan, galo maraa suutsaanne deeshshaa suutsaa, haatsaanna, zo'o dorssaa isikiyaannanne hisoop'p'iyaa giyaa mitsaa bonc'c'iyanna ittippe akkiide, «Hawe hinttentta S'oossay azazeedda c'aak'uwaa suutsaa» yaagiide, higgiiyaa mas'aafaa bollanne asaa ubbaa bolla c'ac'c'afeedda.

²¹ Hewaadankka, Dunkkaaniyaa bollanne ootsiyaa miishshaa ubbaa bolla suutsaa Muse c'ac'c'afeedda.

²² Higgii giyaawaadan, tumukka amareedawaappe attin, ubbabaykka suutsan geeyyee; suutsay gukkana d'ayooppe, atotetsay baawa.

*Kiristoosi Yarshshetteeddawe Nagaraa
K'uc'c'i D'ayissee*

²³ Hewaa diraw, saluwaan de'iyaaawantta malatiyaawanttu he yarshshuwaan geeyyanaw koshshee; shin saluwaan de'iyaaawanttukka barenttu huup'ew geeyyanaw aad'd'iyaa yarshshuwa untuntta koshshee.

²⁴ Ayaw gooppe, Kiristoosi tumu geeshsha san leemissettiyaa Asay ootseedda geeshsha sa'aa gelibeenna; shin I ha"i nu gishshataw S'oossaa sintsan beettanaw yaa saluwa geleedda.

²⁵ K'eesatuwa ubbatuwa kaappuu laytsaan laytsaan bare suutsaa gidennawaa oyk'k'iide, Geeshsha sa'aa geliyaawaadan, Kiristoosi barena ubbaade yarshshanaw gelibeenna.

²⁶ Hewaa gidintto, Kiristtoosi sa'ay med'ettoodeppe doommiide daro gede waayettanaw koshshee; shin ha'i wodiyaa wurssetsaan nagaraa d'ayissanaw barena yarshshiide, laa'etsennaan itti gede beetteedda.

²⁷ Asay ubbay itti gede hayk'k'anaw bessee; hewaappe guyyiyaan S'oossay asaa pird-dana.

²⁸ Hewaadankka, k'ay Kiristtoosi daro asaa nagaraa d'ayissanaw itti gede yarshshetteedda; k'ay I barena loytsi naagiyaawantta ashshanaw beettanaappe attin, laa'entso nagaraa tookkanaw beettena.

10

¹ Ayaw gooppe, higgew yaana lo"obaa eeshuwaa s'alalay de'ee; aw tumu leemisuu baawa. Ubbaa wode laytsan laytsan itti mala yarshshuu yarshshettee; hewaa diraw, higgii S'oossaakko shiik'iyaa asaa he yarshshuwaan balay bayinna asaa ootsanaw ubbaakka danddayenna.

² S'oossaw goyinniyaa Asay bare nagaraappe ubbaanna geeyyeeddabaa gidintto, suure wozanaan laa'entsuwaa nagaraa k'oppenna; k'ay yarshshiyaawaakka aggana.

³ Shin Asay laytsan laytsan he yarshshuwaan bare nagaraa hassayee.

⁴ Ayaw gooppe, korumaa suutsayenne deeshshaa suutsay nagaraa d'ayissanaw ubbaakka danddayenna.

⁵ Hewaa diraw, Kiristtoosi ha alamiyaa yaana haniidde, hawaadan yaageedda;

«Neeni yarshshuwaanne imuwaa koyyabeykka;

shin taw bollaa giigissaadda.

⁶ Neeni s'uuggiyaa yarshshuwaaninne,
nagaraa yarshshuwaan ubbaakka nashetakka.

⁷ Taani he wode, «S'aatsa mas'aafan tabay s'aafetteeddawaadankka,

S'oossaw, taani neeni koyiyaawaa ootsanaw yaad» yaagaad»
yaageedda.

⁸ Yarshshuu yarshshettana mala, higgii azaziyaawaa gidooppenne, Kiristtoosi koyro,
«Neeni yarshshuwaa, imotaa, s'uuggiyaa yarshshuwaanne nagaraa yarshshuwaa ubbaakka koyyabeykka; hewaantun nashetakka» yaageedda.

⁹ Hewaappe guyyiyaan Kiristtoosi, «S'oossaw, taani neeni koyiyaawaa ootsanaw yaad» yaageedda. Hewaa diraw, Kiristtoosi laa'entsuwaa essanaw koyrowaa d'ayissee.

¹⁰ Yesuusi Kiristtoosi S'oossay koyyeeddawaa ootseedda diraw, bare ashuwaa laa'entsennaan itti gede yarshsheeddawaan nuuni nu nagaraappe geeyyi aggeeddo.

¹¹ K'eesatuwaa ubbatuu hachche hachche ek'k'iide, bare oosuwa ootsiino; k'ay nagaraa d'ayissanaw ubbaakka danddayenna itti mala yarshshuwaa zaari zaariide yarshshiino.

¹² Shin Kiristtoosi nagaraa diraw, ubbaa wodew gideedda itti yarshshuwaa yarshshiide, S'oossaappe ushechcha baggana utti aggeedda.

¹³ S'oossay sintsappe Kiristtoosa morkkatuwaa Kiristtoosaw gediyaan yed'd'iyawaa ootsana gakkanaw, yaan naagee.

¹⁴ Ayaw gooppe, I itti gede yarshsheeddawaan, nagaraappe geeyyeeddawantta med'inaw balay baynnawantta ootseedda.

¹⁵ K'ay Geeshsha Ayyaanay nuw markkattiidde, hawaadan yaagee;

¹⁶ «Taani he gallassatuwaappe guyyiyaan,
untuntunna c'aak'k'etiyaa c'aak'uu hawaa:

Taani ta higgiiya untunttu k'ofaan wotsana;

k'ay untunttu wozanaankka s'aafana»
yaagee.

¹⁷ K'ay hewaappe guyyenna,
«Taani untunttu nagaraanne,
untunttu makkala oosuwa laa'entso hassaykke»
yaagee.

¹⁸ S'oossay he nagaraa atto geedda wode, nagaraa d'ayissanaw hawaappe sintsaw yarshshuwaa koshshenna.

S'oossaakko Shiik'anaw Koshshee

¹⁹ Simmi taanaan ammaniyaawanttoo, nuuni Yesuusa suutsaa baggana Ubbappe Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa gelanaw nuw s'alatetsay de'ee.

²⁰ Kiristtoosi nuw ooratsa ogiyaanne de'uwaa ogiyaa gaaridduwaa baggana, hewaa guussay bare bollaa baggana dooyyeedda.

- ²¹ Nuw S'oossaa gollen suntsetteedda wolk'k'aama k'eesay de'iyaa diraw,
²² Nuuni suure wozanaanna, tumu ammanuwaanna, iita wozanaappe geeyyeedda wozanaannanne k'ay s'illo haatsaan meec'etteedda bollaanna S'oossaa k'oytte.
²³ Nuw immana geedda S'oossay ammantsiyaa diraw, nuuni demmana giide nashechchaan naagi utteeddawaa loytsi oyk'k'oytte.
²⁴ Ittuu ittuwaanna waan siik'ettanenttonne k'ay lo"o oosuwaa wooti ootsanentto, ittuu ittoo k'oppeetto.
²⁵ Ittuu ittuu shiik'uwaa dooyaa ootsiide shiik'yaawaadan, nuunikka ittippe shiik'yaawaa aggokko; shin Godaa gallassay matattiyaawaa hinttenttu be'iyaa diraw, ittuu ittuwaa mentsetseetto.
²⁶ Nuuni tumatetsaa era akki diggiide, eriidde nagaraa ootsiyaawaa gidoope, hawaappe sintsaw nagaraa d'ayissiyaa yarshshuu ittibaynne baawa.
²⁷ Shin yashshiyaa pirddaa naagiyaawenne S'oossaa is's'iyaa ubbaa maanaw wolk'k'aama tamay de'ee.
²⁸ Muse higgew azazetena uray, laa"u uray woy heezzu uray Aa bolla markkattoope, k'areti baynnaay hayk'k'ee.
²⁹ S'oossaa Na'aa kad'eedda uray, barena nagaraappe geeshsheedda S'oossaa c'aak'uwaa suutsaa tunabaadan k'oppeedda uray, k'ay aad'd'o keekatetsaa Geeshsha Ayaanaa boriyaa uray, ay keena iita pirddaa akkanaw bessinttonne ane k'oppite.
³⁰ Ayaw gooppe, «Taani haluwaa kesanne kushiyaa zaarana» geeddawaa nuuni ereetto; k'aykka, «Goday bare asaa pirdana» yaageedda.
³¹ De'uwa S'oossaa kushiyan kunddanawe daro yashshiyaawaa.
³² Hinttenttoo S'oossaa poo'uu poo'eeddawaappe guyyiyaan, hinttenttu daroban waayettiide, wolk'k'aama wad'etaan genc'c'eedda beni wodiya haysayite.
³³ Itti itti gede hinttentta asaa sints boreeddinonne pas'a kaa'eeddino; k'ay hara wode hewaadan ootseeddawantunanne ittippe de'eedita.
³⁴ Ayaw gooppe, k'ashuwaan de'iyaa asatoo hinttenttu k'aretteedita; yaatiide hinttenttoo med'inaw wurena ubbaappe aad'd'iyaa shaluu saluwaan de'iyawaa hinttenttu huup'ew ereedda diraw, hinttebaa ubbaa akki diggooppe hidootaan genc'c'eedita.
³⁵ Hewaa diraw, wolk'k'aama woytana de'iyaa hinttenttu s'alatetsaa oloppite.
³⁶ S'oossay koyiyaawaa ootsiide, I hinttenttoo immana geeddawaa akkanaw genc'c'ana koshshee.
³⁷ Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Amareeda wodii atteedda.
 Yiyaawe yaanawaa; gam'enna.
³⁸ Ta s'illuu ammanettiide de'anawaa.
 Shin ooninne guyye simmooppe,
 taana nashechchenna»
 yaagee.
³⁹ Nuuni ammanettiide atteeddawanttu bagga gidiyaawaappe attin, guyye simmiide d'ayeeddawanttu bagga gidokko.

11

Ammanuwa

- ¹ Ammanuwa giyaawe, demmana giide nashechchaan naagi utteeddabay ammantsiyaawaanne be'anaw danddayennabaa erissiyaawaa.
² S'oossay beni c'ima asaw markkattawe, untunttu ammaneeddawaana.
³ Saluunne sa'ayne S'oossaa k'aalaan med'etteeddawaa ammanuwaan nuuni ereetto; hewaa diraw, beettiyaabay beettenabaappe med'etteedda.
⁴ Aabeeli K'aayeeelawaappe aad'd'iyaa yarshshuwaa S'oossaw yarshsheeddawe ammanuwaana. S'oossay Aa imuwaabaa markkattiide, I s'illuwaa gideeddawaakka markkatteedda; Aabeeli haray atto hayk'k'eeddashshinka, bare ammanuwaan ha"i gakkanaw haasayee.
⁵ Heenooki hayk'k'ennan saluwaa beeddawe ammanuwaana; S'oossay afeedda diraw, ooninne Aa be'anaw danddayibeenna. S'oossaa Mas'aafay, «Heenooki saluwaa baanaappe kase S'oossaa nashechcheedda» yaagee.

⁶ Ammanuu baynnaan ooninne S'oossaa nashechchanaw danddayenna; ayaw gooppe, S'oossaakko yiyaa ooninne S'oossay de'iyaaawaanne barena koyyiyaawanttoo woytaa im-miyaawaa ammananaw koshshee.

⁷ Nohe be'anaw danddayenna sintsaappe hananabaw S'oossay, «Neena naaga» giina, S'oossaw yayyiide, barenanne bare soy asaa ashshanaw markkabiya med'deeddawe ammanuwaana; yaatiide hewaan ha sa'aa bolla pirdiide, ammanuwaan beettiyaa s'illotetsaakka S'oossaappe akkeedda.

⁸ Abraahaamo laattanaadan, S'oossay barew immana geedda gadiyaa baana mala, S'oossay barena s'eeseedda wode, azazetteeddawe ammanuwaana; I bare gadiyaappe kesiide biyaa wode, hak'a binttonne erennaan kesseedda.

⁹ Abraahaamo S'oossay barew immana geedda gadiyaan hara biittaa asaadan de'eeddawe ammanuwaana; S'oossay he immana geeddawaa barenanna ittippe laattana Yisaak'ananne Yak'oobanna Dunkkaaniyaan de'eedda.

¹⁰ Ayaw gooppe, Abraahaamo S'oossay lo"o baasuwaan k'oppiide kees's'eedda katamaa naagee.

¹¹ Saara bare huup'ew haray atto ec'aadekka, immana geedda S'oossay ammanet-teedawaa gideeddawaa ereedda diraw, na'aa shahaaranaw wolk'k'aa demmeeddawe ammanuwaana.

¹² Hewaa diraw, hayk'k'eedda asaa malatiyaa itti bitaniyaappe saluwaan de'iyaa s'oolinttiyaa keena, abbaa gas'aan de'iyaa payduu baynna shafiyaa keena zaratu yele-teeddino.

¹³ He asatuu ubbatuu ammanuwaan hayk'k'eeddino; barenttoo S'oossay immana geed-dawaa akka akkibeykkino; shin haakuwaan hewaa be'iide, saroteeddino. K'ay untunttu sa'aan imatsanne yederissettiide kesseedda asatuwaa gideeddawaa ereeddino.

¹⁴ Ayaw gooppe, hewaadan giyaa asatuu barenttu huup'e gadiyaa koyiyaawaa erissiino.

¹⁵ Untunttu he yeggiide kesseedda gadiyaa simmanaw k'oppeeddawaa gidintto, guyye simmiyaa kaac'aa demmennaan aggikkino; shin

¹⁶ untunttu hewaa aggiide, lo"iyaa gadiyaa laamotiino; hewe saluwaa gadiyaa. Hewaa diraw, S'oossay untunttu S'oossaa geetettanaw yeellatenna. Ayaw gooppe, I untunttoo katamaa giigissi wotseedda.

¹⁷⁻¹⁸ Abraahaamo Yisaak'a yarshshanentto woy yarshshenentto, S'oossay eranaw s'omooseedda wode, Abraahaamo ammanuwaan Aa yarshsheedda. S'oossay Abraa-haama, «Ne zarii Yisaak'a baggana s'esettanawaa» geeddashshinkka, Abraahaamo bare na'aa Yisaak'a yarshshanaw giigeedda.

¹⁹ Abraahaamo S'oossay Yisaak'a haray atto, hayk'uwaappekka patsanaw dand-dayiyaawaa ereedda; hewaa diraw, hayk'uwaappe guyye Aa zaariide akkeedda.

²⁰ Yisaak'i sintsaappe hananabaw Yaak'oobanne Eesaa anjjeeddawe ammanuwaana.

²¹ Yaak'oobi hayk'k'ana haniidde, Yooseefo naanaa huup'iyaan huup'iyaan anjjeed-dawenne gitaman guufetiide, S'oossaw goyinneeddawe ammanuwaana.

²² Yooseefo hayk'k'anaw matiide, Israa'eeliyaa Asay Gibs'eppe kesanawaa haasayeed-dawenne bare mek'etsaa ootsanabaa untuntta azazeeddawe ammanuwaana.

²³ Muse yelletteeddawaappe guyyiyaan, aawuunne aata malaa lo"o na'aa gideeddawaa be'iide, heezzu agenaa k'oseeddawe ammanuwaana; untunttu kaatiyaa awaayookka yayyibeykkino.

²⁴ Muse dic'c'eeddawaappe guyyiyaan, Gibs'e kaatiyaa naatti na'aa geetettanawaa is's'eeddawe ammanuwaana.

²⁵ Nagaraan Muse guutsa wodiyaan nashettanawaappe, S'oossaa asaana waayettanawaa dooreedda.

²⁶ Wodeppe demmana woytaa I tishshi ootsiide s'eello diraw, Gibs'e gadiyaa shaluwaa ubbaappe Kiristtoosa diraw borettiyaawe daro aad'd'iyaa duretetsaa gideeddawaa k'oppeedda.

²⁷ Kaatiyaa hank'k'oo Muse yayyenaan, Gibs'e gadiyaappe keseeddawe ammanuwaana; ayaw gooppe, beetena S'oossaa be'eeddawaadan, genc'c'iide sintsaw beedda.

²⁸ Hayk'uwaa kiitanchay Israa'eeliyaa asaw bayira naanaa bochchennaadan, Muse Paasigaa bonchcheeddawenne gubaniyan suutsaa c'ac'c'afisseeddawe ammanuwaana.

²⁹ Israa'eeliyaa Asay mela biittan hamettiyaawaadan, Zo'o Abbaa pinneeddawe am-manuwaana; shin Gibs'e asatuu paac'ew gelishshin, haatsay untuntta miti aggeedda.

³⁰ Israa'eeliyaa Asay Iyyarkko giyaa katamaa shuchchaa dirssaa laappu gallassaa yuuyyi yuuyyi aad'd'owaappe guyyiyaan, he shuchchaa dirssay kunddeeddawe ammanuwaana.

³¹ C'aaratta Ra'aaba yewuwaa k'oriyaawantta loytza mokkeedda diraw, S'oossaw azazettenan is's'eedda asaana hayk'k'ennan atteeddawe ammanuwaana.

³² Simmi harabaa gujjaade ayaa odoo? Geedoonabaa, Baaraak'abaa, Samisoonabaa, Yofittaahebaa, Daawitebaanne Saameelabaa, k'ay nabatuwaabaa odanaw taw wodii gidenna.

³³ Unttuntu kaatiyaa ubbaanna olettiide s'ooneeddawenne s'illobaa ootseeddawe ammanuwaana; yaatiide S'oossay immana geeddawaa akkeeddino; gaammotuwa doon-aakka gorddeeddino.

³⁴ Wolk'aama tamaa toyisseeddino; kuussa mashshaappe atteeddino; untunttu daaburanchcha; shin minneeddino; k'ay olaan minniide, hara gadiyaa olaa asaa yeder-seeddino.

³⁵ Mac'c'awanttu barenttu hayk'k'eeddawannta hayk'uwaappe denddina akkeeddino.

K'ay haranttu k'ashuwaappe biletanawaa is's'iide, keekkiyaa de'oo hayk'uwaappe denddanaw, ugatiide hayk'k'eeddino.

³⁶ Haratuwaa bolla Asay k'iiliic'i kaa'eedda; lissuwaan shoc'etteeddinonne santsalataan k'ashettiide, k'asho golliyaa geleeddino.

³⁷ Shuchchaan c'adetteeddino; magaaziyan laa'u kesiide p'alk'k'etteeddino; paac'etteeddino; mashshaan hayk'k'eeddino; untunttoo ubbabaykka d'ayina, waayettiide tuggattiide, dorssaa c'alaanne deeshshaa c'alaa mayyiide yuuyyeeddino.

³⁸ Unttunttoo ha alamii giigennaan is's'ina, woraan, deriyaan, gonggoluwaa giddoninne ollaa gidduwaan yuuyyeeddino.

³⁹ S'oossay untunttu ammanuwaa markkattoopekka, hewanttu ubbatuu I, immana geeddawaa akkibeykkino.

⁴⁰ S'oossay nuw itti lo'o k'ofaa k'oppi wotseedda diraw, untunttu nuuni baynnaan balay baynnawantta gidikkino.

12

S'oossay Nuw Aawuwaa

¹ Simmi nuw hawaa keena daro asay, shaariyaadan nu matan yuuyyi aad'd'iide markattiyaawe de'ishshin, nuuna d'ubbiyaa ubbabaanne bak'k'i oyk'k'iyaa nagaraa diggiide nu sintan de'iyaa nuuni wos's'ana wotsaa genc'c'iide wos's'oytte.

² Nuuni nu ammanoo ogiyaa dooyyeeddawaanne polissiyaawaa gideedda Yesuusa s'eelloyte. Yesuusi yeellaa kad'iide, sintsappe aw de'iyaa nashechchaa diraw, mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide hayk'k'anawaa genc'c'iide, S'oossaa kawutetsaa oydiyaappe ushechcha baggana utteedda.

³ Hinttentu hinttentu wozanaa bayizziide daabureenna mala, nagaranchchatuu barena daro is's'inakka genc'c'eedda Yesuusa k'oppite.

⁴ Nagaraanna hinttentu baas'etiide, suutsaa gussana gakkanaw biro oletti dig-beykkita.

⁵ S'oossay bare naanaadan, hinttentta zoriyaawaa dogeedditee? S'oossay hinttentta, «Ta na'aw, S'oossay neena muriyaa wode, laafabaadan k'oppoppa.

I neena seeriyaa wodekka yayyoppa.

⁶ Ayaw gooppe, I bare siik'iyaa uraa muree;

k'ay bare na'aadan akkiyaa ubbaakka lissuwaan shoc'ee»

yaageedda.

⁷ S'oossay hinttentta muriyaa wode genc'c'ite. Ayaw gooppe, I hinttentta naanaadan ootsee. Aawuu seerenna na'ay de'ii?

⁸ Naanaa ubbaa seeriyawaadan, hinttentta murenaan aggooppe, karen yeletted-dawannta giditappe attin, tumu naanaa gidikkita.

⁹ Hewaa bollan k'ay, nuuna yeleeedda nu aawotuu nuuna mureedda wode, nuuni untunttu bonchcheeddo. Yaatina, nuuni waaniide ayaanaa Aabboo loytzi darssi moodettiide de'okkoo?

¹⁰ Ayaw gooppe, nuuna yeleeedda nu aawotuu barentta lo'owaadan, amareeda wodiya nuuna mureeddino; shin S'oossay nuuni Aa geeshshatetsaa akkana mala, nuuna maad-danaw muree.

¹¹ Nuuni murettiyyaa wode, ha"iw yiloyee; nashechchenna. Shin mureeddawanttoo guyyeppe he muray s'illotetsaa de'uwaa sarotetsaa woytaa immana.

Zoriyaanne Seeraa

¹² Hewaa diraw, hinttentu arggaac'eedda kushiyaanne hinttentu daabureedda gulbataa mentsetsite.

¹³ Wobbiyaa gedi pas'anaappe attin, burk'k'enna mala, suure ogiyaan hamettite.

¹⁴ Asaa ubbaanna saro de'anaw minnite; k'ay geeshsha de'uwaa de'ite. Ayaw gooppe, geeshshatetsay baynnaan ooninne Godaa be'anaw danddayenna.

¹⁵ S'oossaa aad'd'o keekatetsaa ooninne akkenaan attena mala naagetite; k'ay dolaade, bare marzziyaan asaa waayissiyaa c'amo mitsaadan haniide, ooninne daro asaa tunisenna mala naagetite.

¹⁶ Woshummanaw kajjeeliyaa Asay ooninne de'enna mala, woy k'ay itti gede miyaabaw bare bayiratetsaa zal'eedda, ayaanaabaa kawushissiyaa Eesaa mala asaykka de'enna mala naagetite.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, Eesay bare aabbu anjuwaa akkanaw koyyeeddawaa eriita; shin Aa aabbu Aa anjjeen is's'eedda; ayaw gooppe, nagaraappe simmiyaa ogiyaa I haray atto, afos's'i koyyiidekka demmanaw danddayibeenna.

¹⁸ Hinttentu bochchanaw danddayiyaa deriyaakkonne ees'siyaa tamaakko, d'umaakko, shaariyaakkonne gotuwaakko,

¹⁹ k'ay malakataa waasuwaakkonne k'aalaa kooshshaakko yibeykkita. Asay he kooshshaa siseedda wode, haraa gujji sisenna mala woosseedda.

²⁰ Ayaw gooppe, S'oossay untuntta, «Haray atto, do'aykka he deriyaa bochchooppe, shuchchaan c'adettiide hayk'k'o» yaageedda azazuwaa untunttu genc'c'anaw danddayibeykkino.

²¹ Ayfiyaan beettiyaawe daro dagantsiyaawaa gidiyaa diraw Muse, «Taani yashshaan kokkoray» yaageedda.

²² Shin hinttentu S'iyoon Deriyaa, de'o S'oossay de'iyaa katamaa, ittippe shiik'iide nashettiyya daro sha'a kiitanchchatuwaakko saluwaa Yerusaalame yeeddita.

²³ S'oossaa bayira naanatuwaakko, ittippe shiik'eeddawanttukko, untunttu sunsay saluwaan s'aafetteeddawanttukko yeeddita; k'ay asaa ubbaa pirddiyyaa S'oossaakkonne, balay baynnawantta ootseedda s'illo asatuwaa ayyaanatuwaakko yeeddita.

²⁴ Ooratsa c'aak'k'oo gaannatiyaa Yesuusanne Aabeela suutsaappe aad'd'iyawaa odiiyaa gukkeedda suutsaakko yeeddita.

²⁵ Hinttentoo odiiyaa uraa yewuwaa sisiyaawaa hinttentu is's'enna mala, hinttentta naagite. S'oossaa kiitaa sa'aan barentoo odiiyaawe odiiyaawaa sisenna is's'eeddawanttu attana d'ayooppe, saluwaan, «Hinttana naagite» giyya S'oossaappe nuuni waaniide attanee?

²⁶ He wode Aa kooshshay sa'aa k'aatseedda; shin I ha"i, «Taani sa'aa s'alalaa gidennaan, itti gede gujaade saluwaakka k'aatsana» yaageedda.

²⁷ «Itti gede gujaade» giyya k'aalay k'aas's'ennabay minniide de'ana mala, med'etteeddabay k'aas's'anawaanne kichchanawaa geeshshiide bessee.

²⁸ Nuuni k'aas's'anaw danddayenna kawutetsaa akkiyaa diraw, ane S'oossaa galatoyttenne Aa nashechchoyite; aw bessiyaawaadan bonchchuwaaninne yashshatetsaan aw goyinnoyite.

²⁹ Ayaw gooppe, nu S'oossay tumu bayizziyaa tamaa.

13

S'oossaa Nuuni Wooti Nashechchanaw Bessintto

¹ Hinttentu ishatuwaa siik'iyawaa aggoppite.

² Imatsaa mokkiyaawaakka dogoppite. Ayaw gooppe, yaatiyaawaan itti itti Asay erennaan kiitanchchatuwaawaa mokkeedda.

³ K'asho gollen de'iyawawantubaa hinttentukka untunttunna ittippe k'asho gollen de'iyawawaadan k'oppite; k'ay hinttentu hinttentu huup'ew waayettiyaawaadan, waayettiyaawantubaa k'oppite.

⁴ Akkiyaawaanne geliyaawaa Asay ubbay bonchchanaw bessee; k'ay asinayenne machchata ittuu ittoo ammanettanaw bessee; ayaw gooppe, S'oossay woshummanaw kajjeeliyaawantanne woshummiyaawantta pirddana.

⁵ Miishshaa siik'uwaappe hinttentta naagite; hinttenttoo de'iyaaawe hinttenttoo gido. Ayaw gooppe, S'oossay bare huup'ew, «Taani neena ubbaakka yeggikke woy aggikke» yaageedda.

⁶ Hewaa diraw, nuuni s'aliide, «Goday taana maaddiyaawaa; taani yayyikke. Asay taana ay ootsii?»

yaageetto.

⁷ S'oossaa k'aalaa hinttenttoo odeedda hinttentta kaaletseeddaawantta hassayite; untuntu waan de'eeddinonttonne hassayite; k'ay untuntuwaadan ammanite.

⁸ Yesuusi Kiristtoosi zinokka hachchekka med'inawukka laamettenna.

⁹ Dumma dumma ooratsa timirttiyaan wora booppite. Nu wozanay S'oossaa aad'd'o keekatetsan minnooppe lo"o gidiyaawaappe attin, k'umaa wogattoo azazettiyaawaa gidenna; hewoo azazetteeddawanttukka maadettibeykkino.

¹⁰ Nuw yarshshiyaasay de'ee; Dunkkaaniyaa gidдон ootsiyaawanttu he yarshshiyaa saappe maanaw untunttoo maatay baawa.

¹¹ K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu nagaraa diraw, mehiyaa suutsaa yarshshanaw Ubbaappe Aad'd'iyaa Geeshsha sa'aa afee; shin he mehiyaa ashuwaa k'ay dirssaappe karena guuddee.

¹² Hewaa diraw, Yesuusikka k'ay nagaraappe asaa bare suutsan geeshshanaw, katamaa penggiyaappe karena waayetteedda.

¹³ Simmi nuuni I boretteedda boriyaa akkiide, dirssaappe kare aakko kesoytte.

¹⁴ Ayaw gooppe, nuw hawaan med'inaw de'iyaa katamay baawa; shin nuuni yaana katamaa naageetto.

¹⁵ Simmi S'oossaw Yesuusa baggana ubbaa wode galataa yarshshuwaa immoytte; hewaa giyaawe mettershshay Aa suntsaw immiyaa galataa giyaawaa.

¹⁶ Lo"obaa ootsiyaawaanne ittuu ittuwaa maaddiyaawaa dogoppite. Ayaw gooppe, S'oossaa nashechchiyaawe hewaa mala yarshshuwaa.

¹⁷ Hinttena kaaletsiyaawanttoo azazettite; k'ay untuntu azaziyaawaakka ootsite. Untuntu barenttu ootseeddawaa S'oossaw odana diraw, hinttenttu shemppuwaa loytsi naagiino; hinttenttu untunttoo azazettooppe, barenttu oosuwaan nashettiidde ootsana; hewe d'ayooppe, untuntu yilottiidde ootsana; hewe hinttentta ayinne maaddenna.

¹⁸ Nuw S'oossaa woossite. Nuuni ubbaa wode lo"obaa ootsanaw koyyiyaa diraw, nuuna zoriyaa lo"o wozanay nuw de'ee.

¹⁹ S'oossay taana hinttenttukko ellekka zaarana mala, S'oossaa hinttenttu loytsi woosanaadan, taani hinttentta loytza woossay.

Woosaa

²⁰ Sarotetsaa S'oossay, nu Godaa Yesuusa, dorssatuwaa hentsanchchaa wolk'k'aama, med'inaa c'aak'uwa suutsan hayk'uwaappe dentseedda.

²¹ S'oossay Yesuusi Kiristtoosa baggana bare sintsan barena nashechchiyaawaa hinttentta oosissiidde, hinttenttukka I koyyeeddawaa ootsana mala, lo"o oosuwaan ubbaan hinttentta I giigisso; S'oossay med'i med'inaw bonchchetto. Amen"i.

K'utetsaa K'aalaa

²² Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani ha dabddaabbiyaa hinttenttoo k'antsaan s'aafeedda diraw, hinttenttu ha zoriyaa salettenaan sisana mala, taani hinttentta woossay.

²³ Nu ishay, S'imootoosi k'ashuwaappe biletteeddawaa erite. Elleelli I haa yooppe, taani aanana baade hinttentta be'ana.

²⁴ Hinttena kaaletsiyaa ubbatuwaanne S'oossaa asatuwaa ubbaa saro saro giite. S'aaliyaappe yeedda ammaniyaawanttu hinttentta saro saro giino.

²⁵ Aad'o keekatetsay hinttenanna ubbaanna ittippe gido. Amen"i.

Yaak'oobi S'aafeedda Kiitaa Geluwaa

Ha kiitaa s'aafeedda Yaak'oobi Godaa Yesuusa ishaappe attin tammanne laa"u Yesuusa kaalliyaawanttuppe ittuwaa gidenna. Ikka Yerusaalamen de'iyaa ammaniyaa asaa kaaletsiyaa c'ima (Gal. 2:9). Ha kiitay s'aafetteeddawe itti woosa gollattiw gidenna Roome kawutetsaa gidдон laalettfeedda Ayihuda ammaniyaawanttu ubbatuwaassa gideedda, nuunakka hachche hachche de'uwaa kaaletsiyaa k'ofatuwaa oyk'k'eedda. S'aafetteeddawekka «Alamiyaa ubbaan laalettfeedda S'oossaa asaassa». Ha mas'aafaa s'aafeeddawe aad'd'eedda eratetsaa nuuni oosuwaan peeshshiyaa hiillaanne ammaniyaa asaa eeshshaanne hanotaa tamarissiyaa ogiyaa kaalesuwaa immiyaa yewatuwaa misiliyaadan k'onc'c'iyaa bessee.

Hiyyeesatetsaabaa, duretetsaabaa, paac'c'iyabaa, lo"o eeshshaabaa, k'anaatiyaabaa, ammanuwaabaanne lo"o oosuwaabaa, ins's'arssaa maaduwaabaanne k'ohuwaabaa, aad'd'eedda eratetsaabaa, ittuu ittuwaanna walak'ettiyaabaa, otoruwaabaanne ashikketetsaabaa, hara asaa bolla pirddiyaawaa, c'ee'kuwaabaa woy ayyuwaabaa, genc'c'aabaanne woosaabaa, ammaniyaa Asay de'anaw bessiyaa ogiyaa ubbaa s'aafeedda.

Kiitaykka kiristinnaa de'uwaa ammanuu oosuwaan peeshshana hanotaabaa k'onc'c'issii bessee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1

Ammanuwaanne aad'd'eedda eratetsaa 1:2-8

Hiyyeesatetsaabaanne duretetsaa 1:9-11

Paac'iyaa 1:12-18

S'oossaa k'aalaa sisusaanne oosuwaa bolla peeshussaa 1:19-27

Hanenna ogiyaan ittuu haraw maaddenna mala imetteedda oduwaa 2:1-13

Ammanuwaanne oosuwaa 2:14-26

Ammaniyaa asaanne ins's'arssaappe kesiya haasayaa 3:1-18

Ammaniyaa asaanne ha alamiyaa 4:1-5:6

Dumma dumma yewoo imetteedda mak'kuwaa 5:7-20

¹ Taani Yaak'oobi S'oossaa ayiliinne Godaa Yesuusi Kiristtoosa ayilii, biittaa ubbaan laalettfeedda tammanne laa"u zeretsatoo* sarotaa kiitay.

Danddayaa, Ammanuwaa, Aad'd'eedda Eratetsaa

²⁻³ Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hintte ammanuu paac'ettiyaawe hinttenttoo danddayaa immanawaa eriide, dumma dumma paac'ii hinttena gakkiiyaa wode, hewaa kumuntsaa nashechchaadan paydite.

⁴ Hintte danddayay ayinne bali baynnaan hinttena minneeddawantanne pac'i bayinawantta ootsiide, bare oosuwaa polo.

⁵ Shin hintteppe ooninne barew aad'd'eedda eratetsay d'ayooppe, kad'ennaan ubbaw keekatetsan immiyaa S'oossaa woosso. I aw immana.

⁶ Shin I ayaaninne sid'ennaan ammanuwaan S'oossaa woosso. Ayaw gooppe, sid'iyaa uray c'arkkuu sugina k'aas's'iyaa abbaa beetaa mala.

⁷⁻⁸ Ayaw gooppe, laa"u k'ofay de'iyaa uray, bare ogiyaa ubbaan bare k'ofaa k'achchennawe, he uray Godaappe ayinne demmanaw k'oppoppo.

Hiyyeesaa Asaanne Dure Asaa Nashechchaa

⁹ Shin hiyyeesaa ishay S'oossay Aa d'ok'ku ootseedda wode nashetto.

¹⁰ K'ay dure ishaykka S'oossay Aa kawushisseedda wode nashetto. Ayaw gooppe, dure bitanii maataa gidдон dic'c'iyaa c'iishshaadan d'ayana.

¹¹ Ayaw gooppe, away bare seelaanna kesiide, maataa melissina, c'iishshay d'ayee; k'ay Aa malaa lo"otetsaykka d'ayee; hewaadankka k'ay dure bitanii barewaa ootsiide d'ayana.

Asaa Bolla Gakkiiyaa Paac'iyaa

* **1:1 Biittaa ubbaan laalettfeedda tammanne laa"u zeretsatoo:** Yaak'oobi giidde de'iyaa k'ofay, Godaa kaalliya ammaniyaawantta gidide tammanne laa"u Israa'eeliyaa zeretsatuwaadan barenttu morkkatuwaan biittaa ubbaa laaletti gakkkeeddawantta guussaa. **1:10 Isa. 40:6-7**

¹² Waayiyaan genc'ciyaa uray anjjetteeddawaa; ayaw gooppe, he waayiyaa s'ooneddawaappe guyyiyaan, S'oossay barena siik'yaawanttoo immana geedda de'uwaa kalachchaa[†] I akkana.

¹³ Ooninne paac'etteedda wode, «Taana S'oossay paac'cee» gooppo. Ayaw gooppe, S'oossay iitan paac'ettanaw danddayenna; k'ay I bare huup'ew oonanne paac'c'enna.

¹⁴ Shin Asay huup'yaan huup'yaan bare huup'e iita amuwaan gooshettiyya wodenne c'imettiyya wode paac'ettee.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, amuu shahaariide, nagaraa yele; k'ay nagaray dic'ciide, hayk'uwaa yele.

¹⁶ Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, c'imettoppote.

¹⁷ Lo'o imuwaa ubbayenne kumentsaa woytaa ubbay saluwaappe yee. Saluwaa poo'uwaa med'd'eedda Aawuwaappe yee; S'oossay bare huup'ew dummatennanne woy bare kuwaa laammenna.

¹⁸ Nuuni I med'd'eedda med'etatuwaa gidдон d'ok'k'asaa akkanaadan, nuuna bare sheniyaan tumu k'aalaan yeleedda.

Siseeddawaa Oosuwaan Peeshshiyaawaa

¹⁹ Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hawaa hassayite; Asay ubbay sisanaw elleello; shin haasayanawunne hank'k'ettanaw elleelloppo.

²⁰ Ayaw gooppe, asaa hank'k'uu S'oossay koyiyaa s'illotetsaa ahenna.

²¹ Hewaa diraw, tuna hanotaa ubbaanne iitatetsaa ubbaa hintteppe d'ayissiide, S'oossay hintte wozanaan tookkeedda hintte shemppuwaa ashshanaw danddayiyaa k'aalaa ashikketetsan akkite.

²² Shin S'oossaa k'aalaa oosuwaan peeshshiteppe attin, sisa s'alalaan hintte huup'iyaa c'immoppite.

²³ Ayaw gooppe, k'aalaa sisiide ootsenna uray de'ooppe, I bare malaa masttootiyaa s'eelliyaa uraa mala.

²⁴ I barena s'eelliide bee; ellekka I ay malenttonne dogi aggee.

²⁵ Shin ooninne ayiletetsaappe kessiyaa bali bayinna higgiiyaa s'eelliide, aan ak'iaawe k'ay Aa naagiyaawe, siseeddawaakka dogennawe, he uray bare ootsiyaa oosuwaan anjjet-tana.

²⁶ Bare ins's'arssaa naagennan barena c'immiidde, barew S'oossaa goyinniyaawaa malatiyaa uray de'ooppe, Aa goynay mela.

²⁷ S'oossaa Aawuwaa sintsan pokkuu bayinna geeshsha goynay hawaa; hewe hak'awe gooppe, aata aawuu bayinna naanatuwaanne waayettiyyaa am"etuwaa maaddanawaanne sa'aa nagaraa k'itaappe bare huup'iyaa naaganawaa.

2

Hiyyeesaa Kad'anaw Bessena

¹ Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hintte nu bonchcho Godaa Yesuusi Kiristtoosa ammani de'iidde, deemuwaa s'eelliide, asaa bonchhoppite.

² Ayaw gooppe, work'k'aa migiduwa wotsiide, lo'o mayuwaa mayyeedda itti Asay hintte shiik'uwa yooppe, k'ay c'urk'k'a mayuwaa mayyeedda hiyyeesaa asikka yooppe,

³ lo'o mayuwaa mayyeedda bitaniyaa hintte aatsi bonchchiidde Aa, «Neeni hawaan ubbaappe lo"iyaa oydiyaan utta» giide k'ay hiyyeesaa bitaniyaa, «Neeni hininna ek'k'ashsha; woy hawaan ta gediya matan sa'aan utta» gooppe,

⁴ yaatina hintte hintte gidдон shaakotetsaa med'd'iyaaawanttanne iita k'ofaanna de'iyaa daannatuwaa gidikkiteeyee?

⁵ Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, sisite; S'oossay ha sa'aan de'iyaa hiyyeesaa Asay ammanuwaan durretanawunne barena siik'yaawanttoo immana geedda saluwaa kawutetsaa laattanaw dooribeenneyee?

⁶ Shin hintte hiyyeesatuwaa toochcheedda. Duretuu hinttena tuggayiyaawantta gidikkinooyee? Untuntu hinttena daannan mootiyaawantta gidikkinooyee?

⁷ Hinttew imetteedda lo"o suntsaa boriyaawanttu untuntu gidikkinooyee?

⁸ Shin S'oossaa Mas'aafan, «Ne shooruwaa ne huup'yaadan siik'a» geetettiide s'aafetteedda kaatiyaa higgiiyaa^{*} hintte polooppe, lo"obaa ootsiita.

⁹ Shin hintte asaa deemuwaa s'eelliide bonchchooppe, nagaraa ootsiita; k'ay higgii hintte bolla, higgiiyaa mentseeddawanttudan pirdana.

[†] 1:12 *De'uwaa kalachchaa*: Bonchchetteedda de'uwaa guussaa.

^{*} 2:8 *Kaatiyaa higgiiyaa*: Ubbaappe aad'uwaan go"iyaa higgiiyaa; hawaa bilestay, kaatiyaappe imetteeddawaa guussaa. Kaatii oonee gooppe S'oossaaappe imetteedda higgiiyaa. 2:8 Wog. 19:18

¹⁰ Ayaw gooppe, ooninne higgiiyaa ubbaa naagiide, ittinno mentsiyaawaa gidoope, he uray higgiiyaa ubbaa mentsee.

¹¹ Ayaw gooppe, «Woshummoppa» geeddawe k'ay «Wod'oppa» geedda; shin neeni woshummana d'ayooppekka, wod'eeddawaa gidoope, higgiiyaa mentsaadda.

¹² Asaa ayiletetsaappe kessiyaa higgiiyan, pirddaa akkana asatuwaadan haasayitenne untuntuwaadan ootsite.

¹³ Ayaw gooppe, asaa maaribeenna uraa S'oossay maarennan pirddana; maarotetsay pirddaa s'oonnee.

Ammanuwaanne Oosuwaa

¹⁴ Taanaadan S'oossaa kaalliyaa wanttoo, itti uray barew ammanuu de'ee gooppe, k'ay Aa ammanuwaa Aa oosuu erissana d'ayooppe, Aa ay go"anee? Aa ammanuu Aa ashshanaw danddayii?

¹⁵ Itti ishay, woy itti michchata kallottooppe, k'ay untuntuu ubbaa gallassi miyaabay d'ayooppe,

¹⁶ hinteppe itti uray untuntta, «Saro biite. Tamaa ho"ite. Kalliide miite» giide, untuntuu koshshiyaawaa immana d'ayooppe, untuntta ay go"anee?

¹⁷ Hewaa diraw, ammanuu oosuu baynnaan barekka de'ooppe hayk'k'eeddawaa.

¹⁸ Shin itti uray, «New ammanuu de'ee; k'ay taw oosuu de'ee. Neeni ne ammanuwaa ne oosuwaappe shaakkaade taana bessa; taanikka ta ammanuwaa ta oosuwaan neena bessana» gaana.

¹⁹ Neeni itti S'oossay de'iyaaawaa ammanaasa; hewe lo"a. S'alahetuukka k'ay ammaniino; yashshaan kokkoriino.

²⁰ Neeni eeyay! Ammanuu oosuwaappe shaakettiide go"ennawaa[†] eranaw koyyay?

²¹ Nu aabbu Abrahaamo bare na'aa Yisaak'a yarshshiyaa sa'aa bolla wotseedda wode, bare oosuwaan s'illibeennee?

²² Aa ammanuunne Aa oosuu ittippe ootseeddawaanne Aa ammanuu Aa oosuwaan poletteeddawaa be'ikkii?

²³ S'oossaa Mas'aafay «Abrahaamo S'oossaa ammaneedda. S'oossaykka hewaa aw s'illotetsan paydeedda» geeddawe poletteedda; k'ay S'oossaa dabbo geetettiide I s'esetteedda.

²⁴ Asay ammano s'alalaana gidennaan, oosuwaan s'illiyaaawaa hintte be'iita.

²⁵ Hewaadankka k'ay c'aaratta Ra'aaba kiittettowantta mokkaade hara ogiyaanna untuntta moyzeeedda wode, bare oosuwaan s'illabeykkee?

²⁶ Ayaw gooppe, shemppuu shaaketteedda bollay hayk'k'eeddawaa gidiyaawaadan, hewaadankka k'ay oosuu shaaketteedda ammanuu hayk'k'eeddawaa.

3

Ins's'arssaa Naagiyaawaa

¹ Taanaadan S'oossaa kaalliyaa wanttoo, nuuni haratuwaappe aad'd'iyaa pirddaa akkanawaa hintte eriyaa diraw, hinteppe c'oratuu taaariissiyaawantta gidoppite.

² Nuuni ubbaykka daroban baleetto; itti uray bare haasayan mulekka balana d'ayooppe, I barena naaganaw danddayiyaa bali bayinna asaa.

³ Paratuu nuw azazzetana mala, bis'aalaa barssiide, nuuni koyyiyaasaa ubbaa untuntta afeetto.

⁴ Be'ite, markkabatuukka k'ay hewaa keenaa wolk'k'aama gididde, gotuwaa c'arkkuwaan laagettoopekka, untuntta laaggiyaawe barewaa koyyiyaasaa zaariide laaggiyaa k'eeri guutsaa mitsaan laagettiide biino.

⁵ Hewaadan ins's'arssay bollaa gidдон guutsa asatetsaa gidoopekka, daro wolk'k'aamaban c'ee'ettee.

Guutsa tamay waaniide wolk'k'aama wora guuddii! Akeekite.

⁶ Ins's'arssaykka tamaa mala. I nu asatetsaa gidдон iitabaa ubbaa ootsana danddayee; asatetsaa ubbaa tunissee. K'ay nu de'uwaa wotsaakka tamaan guuddee; Gaannamiyaa tamaan I guudettanawaa.

⁷ Ayaw gooppe, do'atuwaa, kafatuwaa zariyaa, tiraan gooshettiyyaa shooshshatuu zariyaanne abbaan de'iyaa med'etatuwaa zariyaa ubbaa Asay aadisseedda; k'ay untunttukka aadeeddino.

⁸ Shin ooninne ins's'arssaa aadissanaw danddayibeenna; ins's'arssay wod'iyaa marzzii kumeedda c'o"u geena iita med'etaa.

⁹ Nuuni ins's'arssan nu Godaanne Aawuwaa galateetto; k'ay aanikka S'oossaa malatiide med'etteedda asaa shek'k'etto.

¹⁰ Itti doonaappe galatayenne shek'ay kesee. Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hewe hewaadan hananaw bessena.

¹¹ Pulttuu itti ollaappe mal"iyaa haatsaanne c'ammiyaa haatsaa pulttanaw danddayii?

¹² Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, balasiyaa giyaa mitsay wogaraa ayifanaw danddayii? Woy woyniyaa turay balasiyaa giyaa mitsaa ayifanaw danddayii? Mas'ine mas'ine giyaa haatsaappekka mal"o haatsay kesana danddayenna.

Saluwaa Aad'd'eedda Eraanne

Sa'aa Aad'd'eedda Eraa

¹³ Hintte gidдон aad'd'eedda eranchchayenne akeekanchchay oonee? Bare lo"o de'uwaan oosetteedda bare oosuwaa aad'd'eedda eratetsaappe yiyaa ashikketetsaan besso.

¹⁴ Shin hintte wozanaan c'ammiyaa k'anaatiinne yirggii de'oppo. K'ay tumatetsaa bollaakka worddotoppitenne otorettoppote.

¹⁵ Hewaa mala aad'd'eedda eratetsay saluwaappe wod'd'iyaaawaa gidenna; shin hewe sa'aabaa, asaawaa, s'alahuuwa.

¹⁶ Ayaw gooppe, k'anaatiinne yirggii de'iyaa saan walassayenne iita ooso ubbay de'ee.

¹⁷ Shin bollappe yiyaa aad'd'eedda eratetsay ubbaappe kase geeshsha. K'ay sarotetsaa dosiyaawaa, ashikkenne eeno giyaawaa; k'ay maarotetsayenne lo"o ayfii kumeeddawaa. Sid'iinne lo"o malatiyaa iitatetsay bayinnawaa.

¹⁸ S'illotetsaa ayfii sarotetsaa ootsiyaawanttu sarotetsaan zereedda zeretsaappe beettedda.

4

Ha Alamiyaa Iitatetsaa Dosennan Agganawaa

¹ Olayne walassay hintte gidduwaa hak'appe yii? Unttunttu yeeddasay hintte bollaa gidдон olettiyaa hintte nashettanaw wolk'aama amuwaa amottiyaawaappe gidennee?

² Hintte amottiita; shin demmikkita; wod'iita. Loytsi koyyiita; shin demmanaw danddayikkita; walak'ettiitanne olettiita. Shin S'oossaa woossenna diraw, hintte koyiyaawaa demmikkita.

³ S'oossaa woossiita, shin demmikkita; gaasuukka balaa ogiyaan woossiita. Hewaa hinttena nashechchiyaawaan peeshshanaw koyyiya diraassa.

⁴ Simmi woshummiyaawanttoo, ha alamiyaanna dabbotiyaawe S'oossaw morkke gidiyaawaa erikkitee? Ayaw gooppe, ha alamiyaanna dabbotanaw koyyiyaawe ooninne S'oossaanna morkkettee.

⁵ Woy S'oossaa Mas'aafay, «S'oossay nuunan wotseedda Ayyaanay wolk'k'aama amuwaa nuw amottee» giyaawaa hinttenttoo c'oo giyaawaa malatii?

⁶ Shin S'oossay aad'd'o keekatetsaa aatsiide immee. Hewaa diraw, S'oossaa Mas'aafay, «S'oossay otorettiyaawanta is's'ee; shin barena kawushshiyaawanttoo aad'd'o keekatetsaa immee» yaagee.

⁷ Simmi, hintte S'oossaw moodettite. Yaatiide s'alahiyaanna ek'ettite; I hintteppe bak'atana.

⁸ S'oossaakko shiik'ite; ikka hinttekkko shiik'ana. Hinttenoo nagaranchchatoo, hintte kushiya meec'ettite. Laa"u k'ofay de'iyaaawanttoo, hintte wozanaa geeshshite.

⁹ Tuggattite; kayyottitenne yeekkite. Hintte miichchaa yeekoo laammite; hintte nashechchaakka kayyoo laammite.

¹⁰ Godaa sintsan hintte huup'iyaa toochchite; k'ay I hinttena d'ok'k'u d'ok'k'u ootsana.

Asaa Bolla Pirddenaan Agganawaa

¹¹ Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, ittuu ittuwaa zigiropkite. Bare ishaa zigiriyaawenne Aa bolla pirddiyaawe higgiiyaa zigireenne higgiiyaa bolla pirddee. Neeni higgiiyaa bolla pirddooppe, higgiiyaa bolla pirddiyaawaa gidaasappe attin, higgew azazettiyaawaa gidakka.

¹² Higgiiyaa immiyaawenne pirddiyaawe S'oossaa s'alalaa; I ashshanawunne d'ayissanaw danddayee; shin ne shooruwaa bolla pirddiyaawe neeni oonee?

C'ee'ettennaadan Imetteedda Zoriyaa

¹³ Hinttenoo, «Nuuni hachche woy wontti he katamaa baana; hewan laytsaa uttana; zal"ananne k'ay miishshaa wod'isana» giyaawanttoo, be'ite.

¹⁴ Wontti hintte de'uu ayaa hananenttonne erikkita; guutsa wodew hintte beettiide, guyyeppe d'ayiyaa peenuwaa mala.

¹⁵ Hewaa aggiide, «Goday gooppe, nuuni de'ana; hawaa woy hewaa ootsana» gaanaw bessee.

¹⁶ Shin hintte ha'i hinttentu d'ok'k'atetsaan c'ee'ettiita; hewaa mala c'ee'uu ubbay iita.

¹⁷ Hewaa diraw, lo'obaa ootsanaw eriidde ootsenna uraw hewe nagaraa.

5

Dure Asaassi Imetteedda Mino Zoriyaa

¹ Ha'ikka hinttenoo dure asatoo, hintte bolla yiyaa tuggaw «Aayye! Aayye!» yaagiide yeekkittenne zilaalite.

² Hintte duresays bay diggeedda; k'ay hintte aflaakka bil"ay mi diggeedda.

³ Hintte work'k'ayenne hintte biray shi'i diggeedda. K'ay he shi'ay hintte bolla markkatana; hintte bollaakka tamaadan maana. Hintte hintte miishshaa sintsaw dagayi de'iita.

⁴ Akeekite; hintte gaden katsaa k'oyc'eedda asatoo c'iggibeenna kiraa miishshay waassee; untuntu waasuu wolk'k'aama Godaa haytsaan sisetteedda.

⁵ Hintew injjetina, sa'aan ishaliide de'eedita; shukaa gallassaw d'iikkiyaawaadan, hintte bollaa d'iikkeedita.

⁶ S'illo asaa bolla pirddeedita; k'ay Aa wod'eedita; I hinttenanna ek'etenna.

Godaa laa'entso Yuussaa Danddayan Naagiyaawaa

⁷ Hewaa diraw, taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, Goday yaana gakkanaw genc'cite; biittaa goshiyaawe adilliya irayenne assuuraa iray yaana gakkanaw genc'ciide, al'o katsaa I wooti naagiide gatsi akkintto be'ite.

⁸ Hintte k'ay genc'cite; hintte wozanaa minisite. Ayaw gooppe, Godaa yuussay matatteedda.

⁹ Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, S'oossay hintte bolla pirdenna mala, ittuu ittuwaa bolla zuuzummoppite. Be'ite, pirdiyaawe penggiyaan ek'k'eedita.

¹⁰ Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, waayiyaassinne genc'c'aw leemisuwaa gideed-dawantta, Godaa suntsan haasayeedita nabatuwaa hassayite.

¹¹ Be'ite, danddayide genc'c'eeditawantta nuuni anjjetteddawannta geetto. Iyyooba genc'c'aa hintte siseedita; k'ay Goday aw wurssetsaan immeeddawaakka beedita. Ayaw gooppe, Goday maarotayenne k'aretay kumeeddawaa.

¹² Shin ubbaappe kase, taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, saluwaan gidina, woy sa'aan gidina, woy hara c'aak'uuwaan gidina, ayankka c'aak'k'oppite. Shin S'oossaa pirdan hintte gelenaa, hintte yewuu Ee giyaawaa gidoppe, «Ee» giite; gidenna giyaawaa gidoppe, «Gidenna» giite.

¹³ Hintte gidon waayettiyya uray ooninne de'ooppe, S'oossaa woosso; nashettiyya uray ooninne de'ooppe, yes'siide galato.

¹⁴ Hintteppe sakettiyya uray ooninne de'ooppe, ammaniyaa asaa kaaletsiyya c'imatuwaa barekko s'eeso; untuntu Godaa suntsan zayitiyya Aa okkiide, aw S'oossaa woossino.

¹⁵ Ammanuwaan S'oossaa woosseedita woosay hargganchchaa patsana; Godaykka Aa harggiyaappe dentsana; k'ay nagaraa I ootseeddawaa gidoppekka Goday aw atto gaana.

¹⁶ Hewaa diraw, hintte pas'ana mala, hintte nagaraa ittuu ittoo paas'itenne ittuu ittoo S'oossaa woossite; s'illo asaa woosay wolk'k'aama oosuwaa ootsee.

¹⁷ Eelaas nu mala asaa. Iray sa'aan bukkennaadan, I minisiide, S'oossaa woossina heezzu laytsanne usuppun agenaa sa'aan iray bukkibeenna.

¹⁸ Laa'entsuwaa S'oossaa I woossina, saluwaappe iray bukkeedita; sa'aykka bare katsaa mokkeedita.

¹⁹ Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hintteppe ooninne tumuwaappe wora booppe, k'ay ittuu Aa guyye he tumuwaakko zaarooppe,

²⁰ nagaranchchaa Aa balaa ogiyaappe zaariyya ooninne Aa shemppuwaa hayk'uwaappe ashshanawaanne daro nagaraa kammanawaa ero.

P'es'iroosi S'aafeedda Koyro Kiitaa Geluwaa

Yesuusi kiitteedda P'es'iroosi s'aafeedda koyro kiitay s'aafetteeddawe, he kiitaa gidдон «Dooretteedda S'oossaa asatuwaa» geetettiide s'eessettiyaanne K'eerii Iisiyaan huup'issa bagga shaakuwaan laaletteedda ammaniyaawantussa. Ha kiitaa waanna k'ofay, ammanuwaa gaasuwaan metuunne waayyii gakteeddawantta minisanaassanne mentsetsanaassa. S'aafii hawaa ootsiyaawe Aa hayk'uwaa, Aa dendduwaa, Aa laa'entso yuus-saa odiyaa Yesuusi Kiristtoosa mishiraachchuwaa k'aalaa nabbabiyaawantta hassayis-siyaawaana. Untunttu Yesuusi Kiristtoosa de'uwaa leemisawaadan akkiide, metuwaa genc'c'iide aad'd'anaadan hassayissee. Hawaanna ittippe gatsiyaa wode, metuu untunttu ammanuwaa s'altatetsaa paac'c'iyaa waanne Yesuusi Kiristtoosi k'onc'c'iyaa gallassi untunttu bessiyaa gatiyaa akkanaw de'iyawaa untuntta hassayissee.

S'aafii, untunttu metuwaan genc'c'ana mala mentsetsiyaawaa bollaakka, Kiristtoosa kaalliyaa wanttu de'iyawaadan untunttu de'anaadan k'ofissee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1-2

S'oossaa ashshuwaabaa 1:3-12

Geeyyeedda de'uwaa de'anaadan imetteedda mak'k'uwaa 1:13–2:10

Metuwaa wode ammaniyaa Asay ootsana bessiyaa aawotetsaa 2:11–4:19

Ammaniyaa asaa ashikketetsaanne oosuwa 5:1-11

Wurssetsaa k'utiya 5:12-14

¹ Taani, Yesuusi Kiristtoosi kiitteedda P'es'iroosi, S'oossay dooreedda asatoo P'ans's'ooosa gadiyaan, Galaatiyaa gadiyaan, K'ap'p'adook'iyaa gadiyaan, Iisiyaa biitaa'anne Bi-itaaniyaa gadiyaan betiyaan de'iyawanttoo dabddaabbiiyaa s'aafay.

² Yesuusi Kiristtoosaw hintte azazettana malanne Aa suutsan geeyyana mala, S'oossay Aawuu dooreedda hinttenttoo bare Ayyaanan geeshsheeddawanttoo, aad'd'o keekatetsayne sarotetsay gido.

De'uwaa Immana Geedda Hidootaa

³ Nuuni S'oossaa, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa Aawuwaa, bare maarotetsaa daruwaadankka nuuna laa'entsoo yeleeddawaa, Yesuusi Kiristtoosa hayk'uwaappe dentseeddawaan nuw de'uwaa hidootaa immeeddawaa galateetto.

⁴ K'ay S'oossay hinttenttoo immana daro laatay wook'k'ennawe, bayennawenne d'ayennawe saluwaan naagee.

⁵ Hewekka hinttenttoo, S'oossaa wolk'k'aan ammanuwaan naagetti uttiide, atotetsaw giigeeddawanttoo wurssetsaa wodiyaan k'onc'c'anawaa.

⁶ Ha"i guutsaa wode haray atto dumma dumma paac'iyaa hintte paac'ettanaw koshshooppekka, hawaan daro nashettite.

⁷ Hewe haray atto, tamaan yeggina d'ayiyaa work'k'aappekka hintte ammanuu daro al"onne bali bayinnawaa gidiyaawaa bessanaassa; yaatiide Yesuusi Kiristtoosi beettiyaa wode, galataa, bonchchuwaanne sabaa hintte akkana.

⁸⁻⁹ Hintte Aa erana d'ayooppekka, siik'iita; hintte ha"i Aa be'ana d'ayooppekka, ammani-ita. K'ay hintte hintte ammanoo polo gidiyaa hintte shemppuwaa atotetsaa akkiyaa diraw, odanaw danddayettenna bonchchuu kumeedda nashechchaa nashettiita.

¹⁰ S'oossay hinttenttoo immana aad'd'o keekatetsaabaw timbbitiyaa odeedda nabatuu loytsi biddiide, ha atotetsaabaa koyyeeddino.

¹¹ Untunttu de'iyaa Kiristtoosa Ayyaanay Kiristtoosa tuggaabaanne hewaappe guyyiyaan yaana bonchchuwaabaa kasetiide markkattiidde, awude woy waaneedda wodiyaan yaanenttonne akeekisseeddawaadan, untunttu koyyeeddino.

¹² He timbbitiyaa odiyaawanttu ootseedda oosuu hinttessappe attin, untunttu huup'iyaa gidennawaa S'oossay untunttoo k'onc'c'iseedda; ha"i hintte siseedda mishiraachchuwaa k'aalaa hinttenttoo odeedda asatuu, barew saluwaappe kiitetteedda Geeshsha Ayaanaa wolk'k'an odeeddino. Hewaa kiitanchchatuukka be'anaw amottiino.

Geeshshatetsaan De'iyawaa

¹³ Hewaa diraw, oosuwa ootsanaw hintte wozanaan k'ofaa giigissiidde hintte huup'iyaa naagite. Yesuusi Kiristtoosi k'onc'c'iyaa wode aad'd'o keekatetsaa hintte akkiyaa diraw, kumentsaa hidootaan naagite.

¹⁴ S'oossaw azazettiyaa naanaadan; hintte kase erennaan amotteedda amuwaa kaalloppite.

¹⁵⁻¹⁶ Shin hinttena s'eeseedda S'oossay geeshsha gideeddawaadan, hintte akka hintte oosuwa ubbaan geeshsha gidite. S'oossaa Mas'aafan, «Taani geeshsha gidiyaa diraw, hintte akka geeshsha gidite» geetettiide s'aafetteedda.

¹⁷ Asaa huup'iyaa huup'iyaa deemuwaa s'eellennan Aa oosuwaadan pirddiyaa S'oossaa woossiide hintte, «Nu Aabbo» giide Aa s'eesiyaawaa gidoope, ha alamiyaan bete gidiide hintte de'iyaa wodiyaan yashshatetsaan de'ite.

¹⁸⁻¹⁹ Hintte hintte aawotuwaappe laatteedda patsenna de'uwaappe wozetteeddawe, d'ayiyaa biraa woy work'k'aa malaana gidennawaa eriita; borisiyaabay woy k'itay bayinna dorssaa suutsaadan, al'o Kiristtoosa suutsan hintte wozetteeddita.

²⁰ S'oossay sa'ay med'ettanaappe kase Kiristtoosa doori wotseedda; shin hintte diraw, ha wodiya wurssetsaan I beetteedda.

²¹ Hintte ammanuunne hintte akkana giide nashechchan naagi utteeddabay S'oossaan de'ana mala, S'oossay hayk'uwaappe Aa dentsiide, aw bonchchuwa immeeddawaa aan ammaniita.

²² Tumatetsaw hintte azazettiyaawan, lo'a malatiyaa iitatetsay bayinnaan hintte ishatuwaa siik'anaw hintte huup'iyaa geeshshiide, ittuu ittuwaanna minisiide wozanaappe siik'ettite.

²³ Hintte hayk'k'iyaa zeretsaappe laa'entsuwaa yelettibeykkita; shin med'inaw de'iyawaanne sintawukka de'ana S'oossaa k'aalaan hayk'k'enna zeretsaappe yeletteeddita.

²⁴ Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Asay ubbay maataa mala; Aa bonchchuu ubbaykka maataa c'iishshaa mala. Maatay melee; c'iishshaykka k'ok'k'ofettee.

²⁵ Shin Godaa k'aalay med'inaw de'ee» yaagee. Hawe hinttentoo Goday odeedda mishiraachchuwa k'aalaa.

2

De'uwa Shuchchaanne Geeshsha Asaa

¹ Hewaa diraw, hintteppe iitatetsaa ubbaa, c'immiyaawaa ubbaa, lo'a malatiyaa iitatetsaa, k'anaatiyaanne zigirssaa ubbaa diggite.

²⁻³ Goday keeka gideeddawaa hintte de'uwaan be'eeddawaa gidoope, ha'i yeletteedda gac'ino naanatuwaadan, ushiidde dic'c'anawunne attanaw s'illo gideedda ayaanaa maataa laamotite.

⁴ Godaakko de'o shuchchaakko shiik'ite. Asay Aa is'seedda; shin S'oossaa matan I dooretteedda al'o.

⁵ Hintte akka k'ay de'o shuchchaadan, geeshsha k'eesaa gidiide, Yesuusi Kiristtoosa baggana S'oossaa nashechchiyaa ayaanaa yarshshuwaa S'oossaw yarshshanaw, hintte hintte huup'ew ayaana keetsaadan kees'ettite.

⁶ Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Be'ite, taani S'iyoonne giyaa katamaan golliyaa godaa s'ap'uwaa minisiyaa, dooretteedda, al'o shuchchaa wotsay; aan ammaniyaa ooninne yeellatenna» yaagee.

⁷ Hewaa diraw, ha shuchchay hinttentoo ammaniyaawanttoo daro al'a; shin ammannawanttoo, «Gimbiyaawanttu kad'eedda shuchchay godaa s'ap'uwaa minisiyaa, ubbaappe aad'd'iyaa shuchchaa gideedda» yaagee.

⁸ K'aykka, «Ha shuchchay asaa d'ubbiyaa shuchchaanne asaa kunddissiyaa zaallaa» yaagee; untunttu S'oossaa k'aalaa ammanenna diraw, untunttoo kasenna k'ofetteeddawaadan d'ubetteeddino.

⁹ Shin S'oossay d'umaappe maalalissiyaa bare poo'oo hinttena s'eeseedda; hintte Aa ooratsa oosuwa odanaw dooretteedda zare; hintte kaatiyaa k'eesatuwaa; geeshsha asanne S'oossaw buzo asaa.

¹⁰ Hintte kase S'oossaa asaa gidikkita; shin ha'i hintte Aa asaa; hintte kase maarotetsaa akkibeykkita; shin ha'i maarotetsaa akkeeddita.

S'oossaa Ayilatuwaa

¹¹ Ta dabbatoo, hintte ha sa'aan imatsaanne bete gidiide de'iyawaantta gideeddawaadan, ubbaa wode hintte shemppuwaanna olettiiyaa asatetsaa amuwaappe hintte haakkana mala, taani hinttena woossay.

¹² Amanenna Asay hinttana iitabaa ootsiyaawanttudan zigiriya wode, Kiristtoosi yiya gallassi hintte lo"o oosuwa untunttu akeekiide, S'oossaa galatana mala, hintte de'uwa untunttu gidдон loytsi naagite.

¹³ Godaa diraw, asaa higgiiyaa ubbaw moodettite; kaatiikka ubbaappe bolla gidiiyaa diraw, aw moodettite.

¹⁴ K'ay gadiyaa mooddiyaawanttookka moodettite. Ayaw gooppe, untunttu iitabaa ootsiyaawantta muranawunne lo"obaa ootsiyaawantta galatanaw kaatiyaappe kiitetteed-dino.

¹⁵ Ayaw gooppe, S'oossay hintte hintte lo"o oosuwaan kad'iyaa eeyaa asatuwaa haasayaa c'o"u udanawaa koyyee.

¹⁶ Ayiletetsaappe kesiide, S'oossaa ayiliyaadan de'iteppe attin, he ayiletetsaappe keseed-dawaa iitatetsaa gentsiyaawaa ootsoppite.

¹⁷ Asaa ubbaa bonchchite. Hintte ishatuwaa siik'ite. S'oossaw yayyite. Kaatiyaa bonchchite.

Kiristtoosa Gakkeedda Metuwa Leemisuwa

¹⁸ Ayilatto, hintte lo"o godatuwaa s'alalawunne ashikke godatuwaa s'alalaw gidennaan, iitattookka daro yayyiide moodettite.

¹⁹ Ayaw gooppe, Asay naak'k'iyaa wode waayettiya uray S'oossaa k'oppiide, oge bayn-naan naak'ettooppe S'oossay Aa anjjana.

²⁰ Ayaw gooppe, hintte nagaraa ootsina, hinttana dechchiya wode, hintte dandday-ooppe, hinttentoo ay galatay de'ii? Shin lo"obaa ootsiide waayiyaa hintte danddayooppe, S'oossay hinttana hewoo anjjana.

²¹ S'oossay hinttana s'eeseeddawe hewaa diraassa; ayaw gooppe, Kiristtoosi hinttentoo waayettee; hintte Aa k'atamaa kaallana mala, hinttentoo leemisuwaa gideedda.

²² Nagaraa I ootsibeenna; bare doonaappe wordduwaa haasayibeenna.

²³ Asay barena boriyaa wode, zaariide boribeenna; waayettiya wodekka mand-di-beenna. Shin s'illuwa pirdiiyaa S'oossaw barena aatsiide immeedda.

²⁴ Nuuni nagaraw hayk'k'iide, s'illotetsaw de'ana mala, Kiristtoosi bare huup'ew bare ashuwaan nu nagaraa mask'k'aliyan tookkeedda; hintte Aa maytsaan pas'eeddita.

²⁵ Ayaw gooppe, hintte ogii baleedda dorssaa mala; shin ha"i hintte shemppuwaa heemmiyaawaakkonne naagiyaawaakko simmeeddita.

3

Asinaabaanne Machchiyaabaa

¹⁻² Hewaadankka machchetoo, hintte asinatuwaappe S'oossaa k'aalaw azazettana it-tuu ittuu de'ooppekkka, hintte palumettennan, untunttu hintte yashshatetsaanne hintte geeshsha de'uwa be'iide s'oonettana mala, untunttoo moodettite.

³ Hintte hintte huup'iyaa al"obaan giigissiyaawaaninne work'k'aa wotsiyaawaan woy al"o mayuwaa mayiyaawaan hinttenttu bolla bagga loytsoppite.

⁴ Shin hintte garssan k'osetteedda asatetsaa lo"otetsay S'oossaa sintsan hinttentoo daro al"o gidiide, d'ayenna ashikkenne woppu geedda ayaanaa gido.

⁵ Ayaw gooppe, hewaadan S'oossaan hidooteedda geeshsha mac'c'a asatuu beni wode barenttu asinaw moodettiide, barentta daro loytseeddino.

⁶ Hewaadan Saara Abraahaama, «Ta godaw» yaaga s'eesaadde, aw azazettaaddu; hint-tekka ittibawunne yayyenaan lo"obaa ootsooppe, I naanatuwaa.

⁷ Hewaadan asinatto, hintte mac'c'a asatuwaana akeekan ittippe de'ite. Untunttoo daaburanchcha asatetsay de'iyaa diraw, untuntta bonchchite; hintte woosay d'ubettenna mala, S'oossay immeedda de'uwa aad'd'o keekatetsaa untunttu hinttenanna ittippe laattino.

Lo"obaa Ootsiide Metuwa Akkiyaawaa

⁸ Wurssetsaan, ubbay itti k'ofaan de'ite. Ittuu ittoo k'arettite; ishatuwaadan siik'ettite; k'ay ittuu ittoo keekiyaawantanne hintte huup'iyaa kawushshiyaawantta gidite.

⁹ Iitaa diraw iitaa woy shek'aa diraw shek'aa zaaroppite; hewaa aggiide, S'oossay hinttenttu anjjuwaa laattanaadan hinttana s'eeseedda diraw, anjjite.

¹⁰ Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay hawaadan yaagee; «De'uwa dosiyaawenne lo"o gallassaa be'anaw koyyiyaawe oona gidooppenne bare ins's'arssan iitabaa haasayiyaawaanne wordduwaa odiaawaa aggo.

¹¹ «Iitabaa ootsiyaawaa aggiide, lo"obaa ootso; sarotetsaakka loytsi koyyonne kaallanaw baas'eto.

¹² «Ayaw gooppe, Godaa ayfii s'illotuwaakko s'eellee; k'ay Aa haytsay ubbaa wode untuntuu woosaw dooyaa de'ee. Shin Goday iitabaa ootsiyaawantta bare hank'kuwaa som"iyaan s'eellee» yaagee.

¹³ Hintte lo"obaa ootsanaw amottooppe, hinttena k'ohanawe oonee?

¹⁴ Shin haray atto, s'illotetsaa diraw hintte waayettooppekka, anjjetteddawannta. Asaw yayyoppinnen higgoppite.

¹⁵ Shin Kiristtoosa hintte wozanaan bonchchitenne Aa hintte Godaa ootsite. S'oossay hinttentoo hidooteedda de'oo gaasuwa oochchiyaa oossinne zaaruwaa immanaw ubbaa wode giigi uttite;

¹⁶ shin hewaa ashikketetsaaninne yashshatetsaan ootsite. K'ay Kiristtoosan hintte de'iyaa lo"o de'uwa iitabaa ootseeddawaadan, hintte bolla iitabaa haasayiyaa Asay bare zigiriyaawaan yeellatana mala, hintte wozanay geeshsha gido.

¹⁷ Ayaw gooppe, S'oossay geeddawaa gidoope, iitabaa ootseedda diraw waayettiyaawaappe, lo"obaa ootseedda diraw waayettiyaawe keeka.

¹⁸ Ayaw gooppe, Kiristtoosi nuuna S'oossaakko afanaw, barew s'illo gidiidde, makkalanchchatuwa diraw, itti gede ubbaa nagaraw hayk'keedda; I bare asatetsan hayk'keedda; shin ayyaanan pas'eedda.

¹⁹ K'ay he Ayyaanan, k'ashuwaan de'iyaa ayyaanatuwaakko biide, untuntuu k'aalaa odeedda.

²⁰ He ayyaanatu amareeda, hospun asatu haatsaan atteedda markkabiyya Nohe kees'sishshin, S'oossay danddayiide gam"eedda wode, S'oossaw azazettibeena asaa ayyaanatuwa.

²¹ Hewe s'ink'k'ataw leemisuwa gidiide, hinttena ha"i ashshée; suure wozanaappe S'oossaa woossiyaawaappe attin, bolla k'itaa meec'c'iyawaa gidenna; hewe hinttena Yesuusi Kiristtoosi hayk'kuwaappe dendeeddawaan ashshée.

²² Saluwaa biide S'oossaappe ushechcha baggan I uttiide, kiitanchchaa ubbaa, maataanna de'iyawanttanne wolk'k'aamatuwa mooddee.

4

Geeshshatetsaan De'ana De'uwaabaa

¹ Hewaa diraw, Kiristtoosi bare ashuwaan nuw waayetteedda diraw, hintteikka he k'ofaan danc'c'ettite. Ayaw gooppe, bare ashuwaan waayetteedda uray nagaraa ootsiyaawaa aggeedda.

² Hawaappe sintsan, ha sa'aan shemppuwaanna de'anaw atteedda wodiyaan, S'oossay kooyyiawaadan de'anaw bessiyaawaappe attin, asaa amuwaadan de'anaw bessena.

³ Ayaw gooppe, ammanenna Asay ootsanaw dosiyaawaa hintte ootsiidde, woshumanaw kajjeeliyaawaan, amuwaan, matsuwaan, yetsaan, ushshaan, pokkiyaa eek'aw goyinniyaawan, de'eedda kase aad'd'eedda wodii hinttentoo gidanawaa.

⁴ Ammanenna asaana hintte shoray bayinna oosuwa ittippe ootsenna diraw maalalettiide, hinttena boriino.

⁵ Shin untuntuu pas'a de'iyaa asaa bolla hayk'keedda asaa bolla pirddanaw giigi utteedda S'oossaw zaaruwaa immana.

⁶ Hayk'keedda asay* bare asatetsan Asay pirddeettiyaawaadan pirddeettanawunne k'ay ayyaanan S'oossay de'iyawaadan de'anaw, wonggalaa mishiraachchuu untuntuu hewoo odetteedda.

S'oossay Immeedda Imotatuwaa Loytsi Ayissiyaawaa

⁷ Ubbabawukka wurssetsay matatteedda. Hewaa diraw, S'oossaa woossanaw k'ofaan geeyyiide, hinttena naagitenne minnite.

⁸ Siik'uu daro nagaraa kammiyaa diraw, ubbabaappe aatsiide ittuu ittuwaanna wozanaappe siik'ettite.

⁹ Zuuzummennan ittuu ittuwaa imatsatetsaan mokiite.

¹⁰ Hintte huup'yaan huup'yaan S'oossaappe dumma dumma aad'd'o keekatetsaa akkeeddaadankka, S'oossaa dumma imuwaa hadaraa loytsi kesiyaawanttudaa, ittuu ittoo ootsite.

¹¹ Yesuusi Kiristtoosa baggana ubbabaan S'oossay galatettana mala, ooninne odiyaawaa gidoope, k'aalaa S'oossaappe akkiide odiyaawaadan odo. K'ay ooninne maaddiyaawaa gidoope, S'oossay aw immiyaa wolk'k'an maaddo. Bonchchuunne godatetsay S'oossaw med'inaappe med'inaw gido. Amen"i.

Metuwaa Wode Minniyaawaa

¹² Ta siik'atoo, hintte gidдон tamaadan guuddiidde paac'ciyaa waayyii yiyaawaa ooratsabay haniyaawaadan malalettoppote.

¹³ Shin Kiristoosa bonchchuu beettiiyaa wode hintte nashettana mala, aanana waayettiyaawaan nashetite.

¹⁴ Asay hinttena Kiristoosa suntsaa diraw boriyaawaa gidoope, hintte anjjetted-dawanta; ayaw gooppe, bonchcho Ayyaanay, S'oossaa Ayyaanay, hintte bolla shemppana.

¹⁵ Hintteppe ooninne shemppuwaa wod'eeddawaadan, woy kayisuwaadan, woy iitabaa ootseedda asaadan, woy hara asaa yewuwaa geleeddawaadan waayettoppo.

¹⁶ Shin ooninne Kiristaaniyaa gidiyaa diraw waayettoppe, Kiristoosa suntsaa diraw, S'oossaa galatanaappe attin, yeellatoppo.

¹⁷ Ayaw gooppe, pirdday S'oossaa golliyaan doomettiyaa wodii gakkweedda. K'ay he pirdday koyiro nu bolla doomettiyaawaa gidoope, Aa wonggalaw azazettenawanttu wurssetsay ayaa gidanee?

¹⁸ S'illo Asay tuggaan attiyaawaa gidoope, makkalanchchayenne nagaranchchay yaatina waanane?

¹⁹ Hewaa diraw k'ay, S'oossay geeddawaadan waayettiyaawanttu lo"obaa ootsiidde, barenttu shemppuwaa hadaraa barena med'deedda ammanettiya S'oossaw immino.

5*S'oossaa Asaa Ayissanaw Imetteedda Zoriyaa*

¹ Simmi taani woosa golliyaa c'imatuwaanna c'ima gidiyaawenne, Kiristoosa waayiyaa markkattiyaawe, k'ay k'onc'c'ana bonchchuwa shaakkanawe hintte gidдон de'iyaa c'imatuwaa zoray.

² Hintte gidдон de'iyaa S'oossaa wudiyaa S'oossay koyiyaawaadan heemmite. Dosuwaanappe attin, wolk'k'an gidenna. K'ay hintte go"a s'alalaa s'eellennan, lo"o k'ofaan heemmite.

³ Wudew hintte leemisuwaa giditeppe attin, hintte heemmiyaawantta wolk'k'aan heem-moppite.

⁴ K'ay heemmiyaawanttu kaappuu k'onc'c'iyaa wode, bayenna bonchcho kalachchaa hintte akkana.

⁵ Hewaadanka yalaga asatoo, c'imatoo moodettite. Ubbaykka ittuu ittoo ootsanaw hintte huup'iyaa kawushshiyaawaa afilaadan mayyite. Ayaw gooppe, S'oossay otoret-tiyaawantta is's'ee; shin barena kawushshiyaawanttoo aad'd'o keekatetsaa immee.

⁶ S'oossay bare lo"o wodiyaan hinttena d'ok'k'u ootsana mala, wolk'k'aama S'oossaa kushiyaappe garssanna hinttena toochchite.

⁷ I hinttentoo k'oppiyaa diraw, hinttena hirgissiyaa ubbabaa Aa bolla olite.

⁸ S'alahiya kaappuu, hintte morkkii, mittiyaa uraa koyyiide, gudiya gaammuwaadan hintte yuushshuwaan yuuyiyiyaa diraw naagettitenne beegottite.

⁹ Sa'aan de'iyaa hintte ishata hewaadan waayettiyaawaa eriide, ammanuwaan minni-ide, aanana ek'ettite.

¹⁰ Aad'o keekatetsaa ubbaa S'oossay, bare med'inaa bonchcho Kiristoosi Yesuusa bag-gana hinttena s'eeseeddawe, amareeda wodiya hintte waayetteeddawaappe guyyiyaan, I bare huup'ew hinttena shiri ooratsananne minisana. K'ay I hinttena maaddananne baasi essana.

¹¹ Wolk'k'ay med'inaappe med'inaa gakkanaw aw gido. Amen"i.

Wurssetsa Sarotaa

¹² Hawe S'oossaa tumu aad'd'o keekatetsaa gidiyaawaa taani hinttentoo markkattaad-denne hinttena zoraadde, hinttentoo k'antsaan s'aafeedda dabddaabbiyaa ammanettiya ishaa gaade taani k'oppiyaa Sillaase bolla kiittaa; he aad'd'o keekatetsan minneeddita.

¹³ Hinttenana ittippe dooretteedda Baabloonon * de'iyaa woosa golliyaa asayenne ta na'ay Mark'k'oossi hinttena «Saro saro» giino.

¹⁴ Siik'uwaa yeretaa yerettiidde, ittuu ittuwaa sarotite.

Hintte, Kiristoosanna ittuwaa gideeddawanttoo ubbatoo sarotetsay gido. Amen"i.

P'es'iroosi S'aafeedda Laa'entso Kiitaa Geluwaa

Yesuusi kiitteedda P'es'iroosi s'aafeedda laa'entso kiitay s'aafetteeddawe, duma dum-masaan de'iyaa, beni ammaniyaa asatuwaassa. Kiitaw huup'e k'ofay worddo astta-maaratuwaa iita oosuwaanne untunttu timirttiyaa gaasuwaan med'etteedda pokko de'uwaa ek'ettiyaawaa. Med'etteedda metatuwaa k'aaranaw maado gidiyaawe Yesuusa barenttu ayifiyaan be'eeddanne I tamarissiyaa wode barenttu haytsaan siseedda asatuu tamarisseedda timirttiyaa baggana S'oossaabaanne Godaa Yesuusi Kiristtoosawaa am-mantsiyaa eraa demmiyaawaa. S'aafii duma naagiide odeeddabay, «Kiristtoosi laa'entso yeenna» yaagiyaa wordduwaa timirttiyaabaa. Hewaa s'eelliyawaan haasayiide, «Kirist-toosi simmiide yeennaan gam"eeddawe, S'oossay, Asay ubbay bare nagaraappe sim-manawaappe attin, ooninne d'ayanawaa koyyenna diraassa» yaagee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1-2

Ammaniyaa asaa s'eessaa 1:3-21

Worddo Asttaamaratuwaa 2:1-22

Yesuusa laa"entso yuussaa 3:1-18

¹ Taani Simooni P'es'iroosi, Yesuusi Kiristtoosa s'illotetsaa baggana nuwaa mala am-manuwaa akkeeddawanttoo, ha dabddaabbiiyaa s'aafay.

² S'oossaanne nu Godaa Yesuusa hintte eriyaawan aad'd'o keekatsaysanne sarotetsay hinttenttoo palahiide gido.

S'oossaa S'eessaanne Aa Dooruwaa

³ Nuuni S'oossaa bonchchuwaanne lo"otetsaa laattana mala, nuuna s'eeseeddawaa nuuni eriyaawan, de'uwaassinne S'oossaa malatussaw nuuna koshshiyaawaa ubbaa S'oossaa wolk'k'ay nuw immeedda.

⁴ Hintte Aa imuwaa baggana sa'aan de'iyaa bayizziyaa amuwaappe kessi akkanaaddaaninne S'oossaa S'oossatetsaa laattanaadan, I bare immana geedda daro wolk'k'aamanne al"o imuwaa nuw immeedda.

⁵ Hewaa diraw, hinttena bessiyaawaa ubbaa min ootsiidde, hintte ammanuwaa bolla lo"otetsaa, lo"otetsaa bolla eratetsaa,

⁶ eratetsaa bolla hinttena naagiyaawaa, hinttena naagiyaawaa bolla genc'c'aa, genc'c'aa bolla S'oossaa malatiyaawaa,

⁷ S'oossaa malatiyaawaa bolla ishatetsaa siik'uwaa, ishatetsaa siik'uwaa bolla siik'uwaa gujjite.

⁸ Ayaw gooppe, hawanttu hinttenttoo loytsi dariyaawaa gidoope, hinttena Godaa Yesuusi Kiristtoosa eratetsan tishshanne ayifiyaana de'iyawantta ootsana.

⁹ Shin hewanttu bayna uray bare matan de'iyawaa s'alalaa demmee; k'ay I k'ook'aa; I kase ootseedda nagaray atto geetetteeddawaa dogeedda.

¹⁰ Hewaa diraw, taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, hinttena S'oossay s'eeseeddawaanne dooreeddawaa loytsi erissanaw, kasewaappe aad'd'i minnite; ayaw gooppe, hintte hewaa ootsiyaawaa gidoope, d'ubettikkita.*

¹¹ Hewaadan k'ay nu Godaanne nuuna ashshiyaa Yesuusi Kiristtoosa med'inaa kawutet-saa geliyaa kumentsaa maataay hinttenttoo imettana.

¹² Hewaa diraw, hintte ha yewatuwaa eriyaawaa gidoopekka, k'ay hintte oyk'k'eedda tumuwaan minneeddawantta gidoopekka, taani hinttena ha yewatuwaa ubbaa wode hassayissiyaawaa aggikke.

¹³ Taani pas'a de'eedda keenan, hinttena hassayissaade k'aasetsanaw koshshiyaawaa taw malatee.

¹⁴ Nu Goday Yesuusi Kiristtoosi taw k'onc'c'iyaan odeeddawaadan, taani ha hayk'k'iyaa asatetsaa gam"ennan k'aara olanawaa eray.

¹⁵ Taani hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan gidinakka, hintte ha yewatuwaa ubbaa wode k'oppaanaw danddayana mala, taw danddayetteeddawaa ubbaa ootsana.

Kiristtoosa Bonchchuwaa Bare Ayifiyaan Be'eedda Markkatuwaa

¹⁶ Nuuni Aa wolk'k'aama bonchchuwaa nu ayifiyaan be'iide odettooppe attin, med'd'i akkeedda tosaan nu Godaa Kiristtoosa wolk'k'aanne yuussaa hinttenttoo odibeykko.

* 1:10 D'ubettikkita: Nagaraan kunddikkita.

¹⁷ Ayaw gooppe, daro wolk'k'aama bonchchuwaappe, «Taani aan daro nashettiyya ta siik'o Na'ay hawaa» yaagiya kooshshay yeedda wode, S'oossaa Aawuwaappe bonchchuwaanne galataa I akkeedda.

¹⁸ K'ay nuunikka geeshsha deriyaa bollan aanana de'iidde, he kooshshay saluwaappe yeeddawaa siseeddo.

¹⁹ Asay hewaappe loytsi aad'd'iyaa timbbitiyaa odiyaawanttu haasayeedda nuuna loytsi ammantisiyaa k'aalay nuw de'ee; hintte he k'aalaa naagiyaawaa gidoope loytseeddita. Ayaw gooppe, hewe sa'ay wonttana gakkanaassinne wontta s'oolinttiyaa poo'uu hintte wozanaan poo'ana gakkanaw, d'umaan poo'iyaa poo'uwwaa mala.

²⁰ Ubbaappe kasetiide, hawaa erite; S'oossaa Mas'aafan s'aafetteedda timbbitiyaa odeed-dawaa ooninne barekka billanaw danddayenna.

²¹ Ayaw gooppe, timbbitiyaa odeeddawe ubbay geeshsha asatuu Geeshsha Ayyaanay kaaletsina, S'oossaa k'aalaa haasayeeddinoppe attin, asaa sheniyaan haasayettiibeenaa.

2

Worddo Asttamaaratuwaa

¹ Shin timbbitiyaa odiyaa worddatuu asaa gidдон kase de'iyaaawaadan, hintte gidдонkka wordduwaa tamarissiyaawanttu de'ana. Untunttu barena wozeedda, Godaa kaddiide, bayizziyaa worddo timirttiyaa ahana; k'ay untunttu akeekena bashshaa barenttu bolla ahana.

² K'ay daro Asay yeellaiyaa untunttu iita ogiyaa kaallana; untunttu gaasuwaan tumuwaa ogii boretana.

³ Wordduwaa tamarissiyaa hewanttu shaloo yaaretiyaawaan barenttu med'd'i akkeedda tossaan hinttana bonk'k'ana; benippe doommiide, untunttu pirdday giigi utteedda; untunttu d'ayissiyaawe beegottiide naagee.

⁴ Nagaraa ootseedda kiitanchchatoo S'oossay k'arettennaan, pirddaa gallassay gakkanaw d'uma ollaan untunttu k'ashetti utteedda Gaannamiyan yeggeedda.

⁵ S'oossay nagaranchchatuwaa bolla bashshaa haatsaa yeddeeddappe attin, beni asaw keekiibeenaa; shin s'illotetsaabaa odeedda Nohanne hara laappu asatuwaa ashsheeda.

⁶ S'oossay Sodoomaanne Gamooraa giyaa katamatuwaa biittaa bidintsaa ootsiide, guuddi d'ayissiide, nagaranchcha gidiaawantta gakkanabaw leemisuwaa ootseedda.

⁷ Higgew azazettana tunatetsaa ootsiyaa asatuwaa gidдон tugattiide de'iyaa s'illuwaa Loos'a S'oossay ashsheeda.

⁸ He lo'o bitanii untunttu gidдон de'iidde, untunttu ootsiyaa iita oosuwaa gallassi gallassi be'eedda wodenne siseedda wode Aa lo'o wozanay un'etteedda.

⁹⁻¹⁰ Hewaa gidoope, Goday S'oossaw goyinniyya asatuwaa paac'iyaaappe wooti ashsharentto eree; nagaranchchatuwaa k'ay ubbaappe aatsiide, tuna amuwaan ashuwaa amuwaa kaalliyaawantanne k'ay S'oossaa wolk'k'aa kad'iyaaawantta, pirddaa gallassay gakkanaw Goday muriidde wotsanawaakka eree.

Wordduwaa tamarissiyaa hewanttu s'alanne otoranchcha gideeddawaan, bollan de'iyaa bonchcho med'etaa borinoppe attin, bonchchikkino.

¹¹ He wordduwaa tamarissiyaa asatuwaappe daro minonne wolk'k'aama gidiaa kiitanchchatuukka untunttu Godaa sintsan boriyaan mootanaw koyyikkino.

¹² Shin he asatuu oyk'k'ettiide d'ayanaw yellettedda barenttu med'etaan wozanay bayinna wora do'atuwaadan haniino; untunttu erennabaa boriino; k'ay barenttu bayiz-zuwan, untunttu c'oo d'ayana.

¹³ Untunttu barenttu med'd'eedda metuwaan metootana; gallassi yes's'iidde duriyaawaa nashechchiyaabaa giide k'oppiino; untunttu kawushissiyaawantanne tunatuwaa gidi uttiide, hinttenanna miyaa k'umaa muussaan nashettiino.

¹⁴ C'aaratiyaa mac'c'a asaa s'eelliyaawaa aggena afyii untunttoo de'ee; k'ay nagaraa ootsiyaawaaakka aggikkino. Ammanuwaan minniibeenaa asaa c'immiino. Amuwaa dooyeedda wozanay untunttoo de'ee; untunttu shek'etteeddawantta.

¹⁵ Suure ogiyaa aggiide baleeddino. Bi'oora na'aa Balaama ogiyaanna beeddino; Bal-aami makkalaan miishshaa akkanaw koyyeedda.

¹⁶ I timbbitiyaa odiyaawaa; shin Aa nagaraa diraw, Aa harii asaadan haasayan seeriide, gooshshaa mala hanuwaappe Aa te'eedda.

¹⁷ He asatuu meli diggeedda puluttuwaa mala; k'ay gotuu tookkiide afiyaa shaariyaa mala; S'oossay untunttoo sakkana d'umaa giigissi wotseedda.

¹⁸ Ayaw gooppe, untunttu melanne ooro haasayaa haasayiino; baliidde de'iyaa asaappe kesi yeeddawantta wolk'k'aama ashuwaa amuwaan c'immiino.

¹⁹ Unttuntu barew bashshaa amuwaanna de'iidde untuntta, «Hintte ayiletetsaappe kesana» yaagiino; ayaw gooppe, itti Asay barena s'ooneddabaw ayawunne ayiliyaa.

²⁰ Unttuntu nu Godaanne nuuna ashshiyaa Yesuusi Kiristtoosa eratetsan ha sa'aa tunatetsaappe kessi akkeeddawaappe guyyiyaan, guyye simmiide, aan d'ubettiide s'oonettiyaawaa gidooappe, kase de'iyaa de'uwaappe guyyewe untunttoo iitana.

²¹ Ayaw gooppe, untunttoo imetteedda geeshsha azazuwaa eriidde aggiyaawaappe untunttu s'illotetsaa ogiyaa erennaan aggintto lo" a shin.

²² «Kanay bare c'ooshshaakko guyye simmee» giyaa leemisuunne k'ay, «Meec'etteedda guduntsay guyye simmiide, urk'k'aan gondorettee» giyaa leemisuu tuma gidiyaawaa untuntta gakeeddawe bessee.

3

Goday Yesuusi Yaana Nashechchaa

¹ Ta siik'atoo, hawe taani hinttenttoo s'aafeedda laa'entso dabddaabbiyaa; taani he laa"u dabddaabbetuwaakka hintte suure k'ofaa k'oppaanaadan dentsetsanaw hinttena hassayissanaadan s'aafaad.

² Geeshsha gideedda nabatuu beni odeedda k'aalaa hintte hassayana malanne Goday hinttena ashshiyaawe, bare kiitteeddawanttu baggana hinttena azazeedda azazuwaa hintte hassayana mala koyyay.

³ Wodiyaaw wurssetsaan, asaa toochchiyaa barenttu amuwaadan de'iyawaanttu asaa toochchiidde dendanawaa ubbaappe kasetiide erite.

⁴ Unttuntu, «I Yaana» yaageedda. Gibeennee? Yaatina hak'an de'ii? Ayaw gooppe, nu aawotuu hayk'k'i diggeeddino; shin ubbabaykka sa'ay med'ettoodeppe doommiide de'iyawaadankka de'ee» yaagana.

⁵ Daro wodiyaappe kase S'oossay haasayina, saluunne sa'ay med'etteeddawaa eriidde, untunttu akeekanaan is's'eeddino. Sa'ay haatsaappenne haatsaan med'etteedda.

⁶ K'ay hewaa gaasuwaan, k'ay sha" a laytsay itti gallassaa mala gidiyaawaa dogoppite.

⁷ Shin ha"i de'iyaa saluunne sa'ay, S'oossaw goyinnenna asatuu pirddettiyaa gallasayinne d'ayiyaa gallassay gakkanaw takkiide, he k'aalaan tamaa naagiino.

⁸ Shin ta siik'atoo, ha itti yewatto dogoppite; Godaa matan, itti gallassay sha" a laytsaa mala gidiyaawaanne, k'ay sha" a laytsay itti gallassaa mala gidiyaawaa dogoppite.

⁹ Ittuu ittuu k'oppiyaawaadan, Goday bare ootsana geeddawaa ootsanaw takkenna; shin ooninne bare nagaraappe simmanaadan koyyeepppe attin, ooninne d'ayana mala koyyenna diraw, hinttew giide danddayaan gam"ee.

¹⁰ Shin Godaa gallassay kaysuwaadan yaana. He gallassi salotuu wolk'k'aama guntsan d'ayana; saluwaa med'etatu wolk'k'aama seelaan siilana; sa'ayinne Aa bolla de'iyaa ubbabay d'ayana.

¹¹ Ubbabaykka hewaadan d'ayiyawaawaa gidooappe, hintte ay mala asaa gidanaw bessii? Hintte de'uu geeshshanne S'oossaa malatiyaawaa gidanaw koshshee.

¹² Hintte S'oossaa gallassaa naagishina, he gallassay ellekka gakkanaadan, hinttenttoo danddayettiyaawaa ootsite; he gallassi salotuu guudettiide d'ayananne saluwaa med'etatuukka wolk'k'aama seelaan siilana.

¹³ Shin nuuni S'oossay immaana geedda ooratsa saluwaanne ooratsa sa'aa s'illuu de'anasaa naageetto.

¹⁴ Hewaa diraw, ta siik'atoo, he gallassaa naagiidde, pokkuunne yeellayiyaabay bayinawantta gididiide, aanaana sarotetsaan de'ana mala lo" obaa ubbaa ootsite.

¹⁵ Godaa danddayay atosetasa gidiyaawaa hintte wozanaan k'oppite; hewaadan k'ay nu siik'o ishay P'awuloosi, S'oossay barew immeedda aad'd'eedda eratetsan hinttenttoo s'aafeedda.

¹⁶ Bare s'aafiyaa dabddaabbiyaan, he yewuwaabaa s'aafiyaa wode, tamaaribeenna asatuunne minnibeenna asatuu hara S'oossaa Mas'aafatuwaa geellayiyaawaadankka, he dabddaabbiyaa gididon de'iyaa akeekanaw waayissiyaa yewuwaa geellayiiino. Unttuntu hewaa ootsiyaawaan barenttu bolla bashshaa ahiino.

¹⁷ Hewaa diraw, ta siik'atoo, hintte hewaa eriyaa diraw, makkalanchchatuwaa balaan c'imettiide, wora beenna malanne, k'ay minniide de'iyaa sa'aappe kundenna mala naagettiite.

¹⁸ Shin hintte nu Godaa, nuuna ashshiyaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsaaninne eratetsan dic'cite. Aw ha"inne med'inaa gallassay gakkanaw galatay gakkoo. Amen"i.

Yohaannisi S'aafeedda Koyro Kiitaa Geluwaa

Yesuusi kiitteedda Yohaannisi s'aafeedda koyro kiitay, laa"u huup'e k'ofatuwaa oyk'keedda; hewanttukka: nabbabiyaawanttoo S'oossaannanne Aa na'aa Yesuusi Kiristtoosanna ittippetetsay de'anaadan mentsetsanaassanne ha ittippetetsaa d'ayissanaw danddayiyaa worddo timirttiyaappe untunttu haakkana mala, minisiide akeekissanaassa. He wode dendeedda worddo timirttii «Iitatetsay pulittiyaawe ha nuuni de'iyaa wolk'k'aama alamiyaanna gaketiiyaa gaketsaanna gidiyaa diraw, S'oossaa Na'ay Yesuusi mulekka asaa gidanaw woy, asatetsaa eeshshay aw de'anaw danddayenna» yaagiyaawaa. He astamaaratuu, «Atotetsaa guussay alamiyaa de'oo un'ettiyaawaappe la" a kesiyaawaa» yaagiino. Hewaa bollaakka K'ay «Iitaanne keekaa shaakkiide oyk'k'iyaaawaa woy, hara asaw siik'uwaa bessiyaawaa gidoopekka, atotetsaana untuntta gatsiyaabay baawa» yaagiino.

S'aafii ha timirttiyaa ek'ettiide, «Yesuusi Kiristtoosi polo asaa; Yesuusan ammaniyaawanttunne S'oossaa siik'iyaaawanttu ubbay barenttu giddonkka ittuu ittuwaanna siik'ettanaw bessee» yaagiide odeedda.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1-4

Poo'uwaanne d'umaa 1:5–2:29

S'oossaa naanaanne s'alahiyaa naanaa 3:1-24

Tumuwaanne baletsuwaa 4:1-6

Siik'uwaa oosuwa 4:7-21

S'ooniyaa ammanuwaa 5:1-21

De'uwaa K'aalaa

¹ Nuuni koyiruwaaappe doommiide de'iyaa, nu ayifiyaan be'iide, nu kushiyan Aa bochchi be'eedda de'uwaa k'aalaabaa hinttenttoo s'aafeetto. Nuuni Aa be'eeddo; nu kushiikka Aa bochchi be'eedda.

² He de'uu k'onc'ina, nuuni Aa be'iide, aabaa hinttenttoo markkatteetto; k'ay S'oossaa Aawuwaa matan de'iyaa nuw k'onc'c'eedda med'inaa de'uwaabaa hinttenttoo odeetto.

³ K'ay nuunanna hinttenttoo ittippetetsay de'ana mala, nuuni be'eddawaanne siseed-dawaa hinttenttoo odeetto; nuw Aawuwaananne Aa Na'aa Yesuusi Kiristtoosanna ittip-petetsay de'ee.

⁴ Nuuni nu nashechchay polettana mala, hawaa hinttenttoo s'aafeetto.

S'oossay Poo'uwa

⁵ Nuuni S'oossaa na'appe sisiide, hinttenttoo odiiyaa kiitay, «S'oossay poo'uwa; aan d'umay mulekka baawa» yaagiyaawaa.

⁶ Nuuni nuw aanana ittippetetsay de'ee giide d'umaan de'ooppe, nu haasayaaninne nu oosuwaan worddoteetto.

⁷ Shin poo'uwaan I de'iyaaawaadan, nuunikka poo'uwaan de'ooppe, nuw ittoo it-tuwaanna ittippetetsay de'ee; k'ay Aa Na'aa, Yesuusi Kiristtoosa suutsay nagaraa ub-baappe nuuna geeshshee.

⁸ Nuuni nagaraa ootsibeykko gooppe, nuurekka nuuna c'immeetto; nuunan tumatet-saykka baawa.

⁹ Shin nuuni S'oossaw nu nagaraa paas'ooppe, I nu nagaraa atto gaanawunne nu bayizzo oosuwa ubbaappe nuuna geeshshanaw, ammanettiyaawaanne tumuwa ootsiyaawaa.

¹⁰ Nuuni nagaraa ootsibeykko gooppe, S'oossaa wordduwaa geetto; Aa k'aalaykka nu wozanaan de'enna.

2

Kiristtoosi Nuw Gaannatiyaawaa

¹ Ta naatoo, nagaraa hintte ootsennaadan, taani hawaa hinttenttoo s'aafay; shin ooninne nagaraa ootsooppe, Aawuwaa matan nuw gaannatiyaa Yesuusi Kiristtoosi, S'illuu, de'ee.

² K'ay nuuni nu nagaraa atto geetettussaa Kiristtoosa baggana demmeetto; Kiristtoosi yarshshetteeddawe asaa ubbaa nagaraa digganaassappe attin, nu nagaraa s'alalaa dig-ganaassa gidenna.

³ Nuuni S'oossaa azazuwaa naagoope, tumu Aa eriyaawaa hewan shaakkanaw dand-dayeetto.

⁴ Itti uray, «Taani Aa eray» giide, k'ay Aa azazuwaa naagennan aggooppe, he uray wordduwaa; tumatetsaykka aan baawa.

⁵ Shin Aa k'aalaw azazettiyya oona gidooppenne, he uray S'oossaa siik'iyaa tumu poletteedda. Nuuni S'oossaan de'iyaa hawe nuuna erissee. Hewekka,

⁶ «Taani, S'oossaan de'ay» giyya ooninne Kiristoosi de'eeddawaadan de'anaw bessee.

Ooratsa Azazuwaa

⁷ Ta siik'atoo, taani hinttenttoo koyiruwaappe de'iyaa ec'a azazuwaa s'aafayppe attin, ooratsa azazuwaa s'aafikke; he ec'a azazuu hintte siseedda k'aalaa.

⁸ Gidooppekka, taani hinttenttoo laa'entsuwaaw ooratsa azazuwaa s'aafay; he azazuwaa tumatetsaykka Kiristoosaninne hinttenan beettee. Ayaw gooppe, d'umay d'ayee; tumu poo'uu ha"i poo'ee.

⁹ Poo'uwaan de'ay giidde, bare ishaa is's'iyaa ooninne hanno gakkanawukka d'umaan de'ee.

¹⁰ Bare ishaa siik'iyaa ooninne poo'uwaan de'ee; he uran hara uraa d'ubbiyaabay ayayenne baawa.

¹¹ Shin bare ishaa is's'iyaa ooninne d'umaan de'ee; d'umaan hamettee. D'umay Aa ayfiyaa k'ook'issi wotseedda diraw, hak'a binttonne erenna.

¹² Ta naatoo, S'oossay Kiristoosa suntsaa diraw,

hintte nagaraa atto yaageedda diraw,

taani hinttenttoo s'aafay.

¹³ Aawotoo, koyiruwaappe de'iyaa hintte ereedda diraw, hinttenttoo s'aafay.

Yalagatoo,

s'alahiyya kaappuwaa hintte s'ooneedda diraw,

hinttenttoo s'aafay.

Guutsa naatoo, S'oossaa Aawuwaa hintte ereedda diraw,

hinttenttoo s'aafay.

¹⁴ Aawotoo, koyiruwaappe de'iyaa hintte ereedda diraw, hinttenttoo s'aafay.

Yalagatoo,

hintte mino gidiyaa dirawunne

S'oossaa k'aalay hinttenan de'iyaa diraw,

k'ay s'alahiyya kaappuwaa hintte s'ooneedda diraw,

hinttenttoo s'aafay.

¹⁵ Ha alamiyaa woy alamiyaan de'iyaa ayaanne siik'oppite. Hintte ha alamiyaa siik'ooppe, S'oossaa siik'uu hinttenan baawa.

¹⁶ Ayaw gooppe, ha alamiyaan de'iyaa ubbabay, hewekka: asatetsaa amuu, ayi-fiyaan s'eelliide kajeeliyaawenne bare de'iyaa c'ee'ettiyaawe ha alamiyaappe yeeddawaappe attin, S'oossaa yibeenna.

¹⁷ Ha alamiinne ha alamiyaan Asay amottiyya ubbabay aad'd'ana. Shin S'oossay geeddawaa ootsiyya uray med'inaw de'ana.

Kiristoosa Ek'ettiyaawaappe Naagettiyaawaa

¹⁸ Ta naatoo, wodiyya wurssetsay matatteedda; Kiristoosa ek'ettiyaawe sintsaappe yaanawaa hintte siseeddawaadan, haray atto ha"ikka Aa ek'ettiyaawanttu c'oratu dendeeddino. Hewaa diraw, wodiyya wurssetsay matatteeddawaa nuuni hewan ereetto.

¹⁹ Ha ek'ettiyaawanttu nu bagga gidenna diraw, nu giddoppe keseeddino; ayaw gooppe, untunttu nu bagga gidiyaabaa gidinttonne, nu gidдон de'ana; shin untunttuppe ooninne nu bagga gidennawe erettana mala, nu giddoppe keseeddino.

²⁰ Shin Kiristoosi hintte bolla Geeshsha Ayaanaa gusseedda; k'ay hintte ubbay tumuwaa eriita.

²¹ Tumuwa hintte eriyaa dirawunne k'ay tumuwaan wordduu ayayenne bayinnawaa hintte eriyaa diraw, taani hinttenttoo s'aafayppe attin, tumuwaa hintte erenna diraw s'aafikke.

²² Yesuusi Oketteedda Kiristoosa gidiyaawaa erikke giyya uraappe attin, wordduu oonee? Hewe S'oossaa Aawuwaanne Na'aa erikke giyaawe Kiristoosa ek'ettiyaawaa.

²³ S'oossaa Na'aa erikke giyya oonanne S'oossaa Aawuukka erenna; S'oossaa Na'aa eray giyya oonanne k'ay S'oossaa Aawuukka eree.

²⁴ Hewaa diraw, koyiruwaappe hintte siseeddawaa hintte wozanaan minisiide naagite. Koyiruwaappe siseeddawaa hintte naagoope, hinttentoo k'ay S'oossaa Na'aannanne S'oossaa Aawuwaana ittipetetsay de'ana.

²⁵ K'ay Kiristtoosi bare huup'ew nuw immana geeddawe med'inaa de'uwaa.

²⁶ Taani hawaa hinttentoo he hinttena baletsiyaa asatuwaa diraw s'aafaad.

²⁷ Shin Kiristtoosi hintte bolla bare Geeshsha Ayaanaa gusseedda. Geeshsha Ayyaanay hinttenan de'iyaa diraw, ooninne hinttena tamarissana kosshenna; ayaw gooppe, Aa Geeshsha Ayyaanay hinttena ubbabaa tamarissee. I tamarissiyaawe tumuwaappe attin wordduwaa gidenna. Hewaa diraw Ayaanaa Geeshsha timirttew azazetiidde, Kiristtoosanna ittipetetsaan de'ite.

²⁸ Ta naatoo, k'ay I k'onc'iyaa wode, nuuni yashshi bayinnawantta gidanaadaaninne, Aa yuussaa gallasi Aa sintsan nuuni yeellatennaadan, aanana ittipetetsaan de'ite.

²⁹ Kiristtoosi s'illo gidiyaawaa hintte erooppe, s'illobaa ootsiyaa ubbay S'oossaa na'aa gidiyaawaa eranaw bessee.

3

S'oossaa Naanatuwaa

¹ Nuuni S'oossaa naanatuwaa geetettiide s'eesettana mala, S'oossay nuuna ay keenaa siik'eeddentonne be'ite. Nuuni tumukka Aa naanatuwaa. Ha alamii S'oossaa erenna diraw, nuunakka erenna.

² Ta siik'atoo, ha'i nuuni S'oossaa naanatuwaa; nuuni ayaa hananentto biro erettiibeenaa; shin Kiristtoosi k'onc'iyaa wode, nuuni Aa malatanawaa ereetto. Ayaw gooppe, I tumu Aa gidiyaawaa nuuni kumentsan be'ana.

³ K'ay Kiristtoosa be'ana giide nashechchan naagiya ooninne Kiristtoosi geeshsha gideeddawaadan, barena geeshshee.

⁴ Nagaraa ootsiyaa ubbay S'oossaa higgiyaa mentsee; ayaw gooppe, nagaray S'oossaa higgiyaa mentsussaa.

⁵ Kiristtoosi asaa nagaraa d'ayissanaw k'onc'ieeddawaa hintte eriita; aan nagaray baawa.

⁶ Kiristtoosan de'iyaa ooninne nagaraa ootsiidde de'enna; k'ay nagaraa ootsiidde de'iyaa ooninne Aa be'ibeenna woy eribeenna.

⁷ Ta naatoo, ooninne hinttena baletsoppo. Kiristtoosi s'illo gidiyaawaadan, s'illobaa ootsiyaa uray s'illuwa.

⁸ S'alahiyaa kaappuu koyiruwaappe nagaraa ootseedda diraw, nagaraa ubbaa wode ootsiyaa uray s'alahiyaa kaappuwaassa; hewaa diraw, S'oossaa Na'ay s'alahiyaa kaappuwa oosuwa d'ayissanaw k'onc'ieedd.

⁹ S'oossaa naanatuwaa gidiyaa ubbay S'oossaa med'etay untuntun de'iyaa diraw, nagaraa ubbaa wode ootsikkino; k'ay S'oossay untunttu Aawuwa gidiyaa diraw, nagaraa ootsanaw danddaykkino.

¹⁰ S'oossaa naanatu gidduwaaninne s'alahiyaa kaappuwa naanatuwaa gidдон de'iyaa dummatetsay hawaan erettee; s'illobaa ootsennawanttunne woy bare ishaa siik'ennawantu ooninne S'oossaa naanatuwaa gidikkino.

Ittuu Ittuwaanna Siik'ettiyaawaa

¹¹ Ayaw gooppe, koyiruwaappe hintte siseedda kiitay, «Ittuu ittuwaanna siik'ettanaw bessee» yaagiyaawaa.

¹² Nuuni K'aayeela mala gidanaw bessena. K'aayeeli s'alahiyaa kaappuwaassa; hewaa gido diraw, bare ishaa wod'eedda. I bare ishaa ayaw wod'eeddee? I ootseedda oosuu iita gidina, Aa ishay ootseedda oosuu lo" a gideedda diraw wod'eedda.

¹³ Taanaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, ha sa'aa Asay hinttena is'sooppe, ooratsabaa gooppite.

¹⁴ Nuuni ammaniyaawantta siik'iyaa diraw, hayk'uwaappe de'oo pinneeddawaa ereetto; ammaniyaawantta siik'enna uray ooninne hayk'uwa gidдон de'ee.

¹⁵ Ammaniyaawantta is'siyaa ooninne shemppuwa wod'eeddawaa; k'ay shemppuwa wod'eeddawaan med'inaa de'uu bayinnawaa hintte eriita.

¹⁶ Kiristtoosi bare shemppuwa nu diraw aatsiide immeeddawaan siik'uu ayentto nuuni ereeddo; nuunikka ammaniyaawanttu diraw, nu shemppuwa aatsiide immanaw bessee.

¹⁷ Shin dure Asay ooninne bare ishay metootiyaawaa be'iide, aw k'arettennaan is'sooppe, bare wozanaan S'oossaa siik'ay gaanaw waan danddayii?

¹⁸ Ta naatoo, nuuni oosuwaaninne tumatetsaan siik'ettoyyetteppe attin, c'oo haasayan woy bolla doonaan siik'ettanaw bessena.

S'oossaa Sintsan Ammanettiide Ek'k'yaawaa

¹⁹⁻²⁰ Nuuni tumuwaa baggan de'yaawaa hewan erana; k'ay nu wozanay nu bolla pirddiyaa wode ubbaan, S'oossaa sintsan tumatetsaa nuuna hewan erissee. Ayaw gooppe, S'oossay nu wozanaappe wolk'k'aama; k'ay I ubbabaa eree.

²¹ Ta siik'atoo, nu wozanay nu bolla pird dennawaa gidoope, nuuni S'oossaa sintsan yayyokko.

²² Nuuni Aa azazuwaa naagiyaa dirawunne Aa nashechchiyaabaa ootsiyaa diraw, woossiyaa ubbabaa aappe akkeetto.

²³ S'oossaa azazuu hawaa: Kiristtoosi nuuna azazeeddawaadankka, S'oossaa Na'aa Yesuusi Kiristtoosa suntsan nuuni ammananaadaaninne ittuu ittuwaanna siik'ettanaadan S'oossay nuuna azazeedda.

²⁴ S'oossaa azazuwaa naagiyaa ooninne S'oossaa gidдон de'ee; S'oossaykka Aa gidдон de'ee; S'oossay nuw immeedda Aa Ayaanaa baggana I nu gidдон de'yaawaa nuuni ereetto.

4

Tumanchcha Ayyaanaanne Worddo Ayaanaa

¹ Ta siik'otoo, S'oossaa Ayyaanay taanan de'ee giyaa ubbaa ammanoppite; shin untuntun de'iyaa ayyaanay S'oossaappeeyye woy gidennentto paac'cite. Ayaw gooppe, c'ora worddo nabatuu ubbasaa beeddino.

² S'oossaa Ayaana gidiyaawaa hintte hawaan erana; «Yesuusi Kiristtoosi asaa gidiide yeeddawaa ammanay» giyaa oonaninne de'iyaa ayyaanay ubbay S'oossaappe yee.

³ K'ay Kiristtoosi asaa gidiide yeeddawaa ammanay geenawaa ayyaanay ubbay S'oossaappe yibeenna; aan Kiristtoosa ek'ettiyaa ayyaanay de'ee. Hintte hewe yaanawaa kase siseeddita; I haray atto ha"ikka ha alamiyaan de'ee.

⁴ Ta naatoo, hintte S'oossawantta; hintte gidдон de'iyaa Geeshsha Ayyaanay ha alamiyaan de'iyaa ayyaanaappe daro wolk'k'aamiyaa diraw, worddo nabatuwaa hintte s'ooneeddita.

⁵ Unttuntu ha alamiyaa asaa gidiyaa diraw, ha alamiyaabaa haasayiino; ha alamiyaa asaykka untuntu haasayaa sisee.

⁶ Nuuni S'oossawantta; S'oossaa eriyaa ooninne nuuni giyaawaa sisee. S'oossaa erenna ooninne nuuni giyaawaa sisenna. Nuuni tumu ayyaanaanne worddo ayaanaa hewan shaakkeetto.

S'oossay Siik'uwaa

⁷ Ta siik'atoo, siik'uu S'oossaappe yiyaa diraw, ane ittuu ittuwaanna siik'ettoytte. Siik'ettiyaa ooninne S'oossaa naanaa; S'oossaakka eriino.

⁸ S'oossaa eeshshay siik'o gidiyaa diraw, siik'enna uray ooninne S'oossaa erenna.

⁹ S'oossay nuuna bare siik'uwaa hawaan besseedda; nuuni Aa baggana de'uwaa demana mala, bare itti Na'aa ha alamiyaa kiitteedda.

¹⁰ Siik'uwaa giyaawe hawaa; S'oossay nuuna siik'iide, nuuni nu nagaraappe maarotet-saa demmeedda bare Na'aa nuw kiitteeddappe attin, nuuni Aa siik'eeddawaanna gidenna.

¹¹ Ta siik'otoo, S'oossay nuuna hawaadan siik'eeddawaa gidoope, nuunikka ittuu ittuwaanna siik'ettanaw bessee.

¹² S'oossaa ooninne mulekka be'ibeenna; nuuni ittuu ittuwaanna siik'ettooppe, S'oossay nu gidдон de'ee; Aa siik'uukka nu gidдон poletteedda.

¹³ S'oossay bare Ayaanaa nuw immeedda diraw, nuuni S'oossaa gidдон de'yaawaanne ikka nu gidдон de'yaawaa ereetto.

¹⁴ S'oossaa Aawuu bare Na'aa ha alamiyaa ashshiyaawaa gidanaw kiitteeddawaa nuuni be'iide markkateetto.

¹⁵ Yesuusi S'oossaa Na'aa gidiyaawaa markkattiyaa O gidduwaaninne S'oossay de'ee; ikka S'oossaa gidдон de'ee.

¹⁶ S'oossay nuuna siik'yaawaa nuuni nu huup'ew ereettonne ammaneeetto.

S'oossay siik'uwaa. Siik'uwaan de'iyaa ooninne S'oossaa gidдон de'ee; S'oossaykka Aa gidдон de'ee.

¹⁷ Nu de'uu ha alamiyaan Kiristtoosi de'eeddawaa mala gidiyaa diraw, pirddaa gallassi nuuni yayyena mala, siik'uu nu gidдон poletteedda.

¹⁸ Siik'uwaan yashshi baawa; gaasuukka tumu siik'uu yashshaa kessi olee. Yashshayenne muray ittippe biyaa diraw, yayyiyaa uraa siik'uu kumentsaa gidenna.

¹⁹ S'oossay koyro nuuna siik'eedda diraw, nuuni Aa siik'eeddo.

²⁰ Ooninne, «Taani S'oossaa siik'ay» giidde bare ishaa is'sooppe, I wordduwaa. Ayaw gooppe, be'eedda bare ishaa siik'ennawe be'ibeenna S'oossaa siik'anaw waan danddayii?

²¹ K'ay Kiristoosi nuw immeedda azazuu hawaa; S'oossaa siik'iyaa uray bare ishaakka siik'anaw bessee.

5

Ha Alamiyaa S'ooniyaawaa

¹ Oketteedda Kiristoosa yaagiide, Yesuusa ammaniyaa ubbay S'oossaa naanaa; k'ay S'oossaa Aawuwaa siik'iyaa ooninne Aa naanatuwaakka siik'ee.

² Nuuni S'oossaa siik'iyaa waaninne Aa azazuwaa naagiyaawaan, S'oossaa naanatuwaa siik'iyaa ereetto.

³ Ayaw gooppe, nuuni S'oossaa siik'iyaa Aa azazuwaa naagiyaawaa; Aa azazuukka dees'o gidenna.

⁴ Ayaw gooppe, S'oossaa Na'aa gidiyaa ooninne ha alamiyaa s'oonanaw danddayee; nuunikka ha alamiyaa s'oonanawe nu ammanuwaana.

⁵ Ha alamiyaa s'oonanaw danddayiiaawe oonee? Yesuusi S'oossaa Na'aa gidiyaawaa ammaniyaawaa s'alalay s'oonana.

Kiristoosawaa Markkatteeddawaa

⁶ S'ink'ataa haatsaannanne hayk'uwaa suutsaanna yeeddawe hawaa; ikka Yesuusi Kiristoosa; haatsaannanne suutsaanna* I yeeddawaappe attin, haatsaa s'alalaana yibeenna. Geeshsha Ayyaanay tuma gidiyaa diraw, hewe tuma gidiyaawaa I bare huup'ew markkattee.

⁷ Ayaw gooppe, heezzu markkatuu de'iino.

⁸ Hewanttu, S'oossaa Ayaanaa, haatsaanne suutsaa; ha heezzatuu ittuu ittuwaawaa p'alk'k'ikkino.

⁹ Nuuni Asay markkattiyaawaa ammanooppe, S'oossay markkattiyaawe asaawaappe loytsi aad'd'ee; ayaw gooppe, S'oossay bare Na'aabaa markkatteedda markkatetsay hawaa.

¹⁰ S'oossaa Na'aa ammaniyaa uraa wozanaa ha markkatetsay de'ee. S'oossaa ammanenna uray ooninne S'oossay bare Na'aw markkatteedda markkatetsaa ammanibeenna diraw, S'oossaa wordduwaa gee.

¹¹ Simmi markkatetsay hawaa; S'oossay nuw med'inaa de'uwwa immeedda; hewekka Aa Na'aan de'ee.

¹² S'oossaa Na'ay de'iyaa oossinne de'uu de'ee; S'oossaa Na'ay bayinna oossinne de'uu baawa.

Med'inaa De'uwwa

¹³ S'oossaa Na'aa suntsan ammaniyaa hinttenttoo med'inaa de'uu de'iyaa hintte erana mala, hawaa hinttenttoo s'aafaad.

¹⁴ S'oossay koyiyaawaadan, ayinne nuuni Aa woossooppe, I sisiyaawaa nuuni eriyaa diraw, Aa sintsan yayyokko.

¹⁵ Nuuni woossiyaa ubbaan I sisiyaawaa erooppe, nuuni Aa woosseeddawaa I zaareed-dawaa ereetto.

¹⁶ Ooninne hayk'uu bessena nagaraa bare ishay ootsishshin be'ooppe, S'oossaa woosanaw bessee; hayk'uu bessena nagaraa ootseeddawanttoo S'oossay de'uwwa immana. Hayk'uu bessiyaa nagaray de'ee; taani hinttena hewoo S'oossaa woossite giikke.

¹⁷ Bayizzo oosuu ubbay nagaraa; shin hayk'uu bessena nagaray de'ee.

¹⁸ S'oossaa naanay ooninne nagaraa ubbaa wode ootsennawaa nuuni ereetto. Ayaw gooppe, S'oossaa Na'ay untuntta naagee; K'ay s'alahiya kaappuukka untuntta k'ohanaw danddayenna.

¹⁹ Nuuni S'oossawantta gidiyaawaanne ha alamii ubbay s'alahiya kaappuwaan moodetteeddawe ereetto.

²⁰ Nuuni tumu S'oossaa eranaadan, S'oossaa Na'ay yeeddawaanne nuw akeekaa immeeddawaa ereetto. Nuuni tumu S'oossaa gidдон, Aa Na'aa Yesuusi Kiristoosa gidдон de'etto; I tumu S'oossaa med'inaa de'uwwa.

²¹ Ta naatoo, eek'atuwaappe hintte huup'iyaa naagite.

* **5:6 Haatsaannanne suutsaanna:** Yesuusi ha alamiyaa yiidde s'ink'ataa haatsaa s'alalaana gidennaan bare hayk'uwaa suutsaan yeedda. Hewaa guussay I asaa kushiyaan s'ammak'ettussa s'alalaa gidennaan, ha alamiyaan hayk'keedda guussaa.

Yohaannisi S'aafeedda Laa'entso Kiitaa Geluwaa

Yohaannisa laa'entso kiitaa, Yesuusi kiitteenaa ammaniyaawantta kaaletsiyaa c'ima Yohaannisi s'aafeedda. S'aafetteeddawekka, dooretteedda genniwwunne izi naanatuwaassa. Izakka he wode de'iyaa ammaniyaawantta asaa shiik'uwaaw bessa. Ha k'antsa kiitay s'aafetteeddawe untunttu ittuu ittuwaanna siik'ettanaadan hassayissanaassanne worddo astamaaratuwaappenne untunttu timirttiyaappe naagettanaadan k'ofissanaassa.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1-3

Siik'uu ubbaappe bollaa 4-6

Worddo timirttiyaappe naagettanaadan odettowaa 7-11

Wurssetsaa k'utiyaaw 12-13

¹⁻² Taani ammaniyaawantta kaaletsiyaa c'imag, hinttenttoo, dooretteedda genniwwunne izi naanaw* ha dabddaabbiyaa s'aafay; nu gidдон de'iyaa k'ay nuunanna med'inaw de'ana tumatetsaa diraw, taani hinttena tumu siik'ay. K'ay ta s'alalaa gidennaan, tumatetsaa eriyaa ubbatuu hinttena siik'iino.

³ S'oossaa nu Aawuwaanne Aa Na'aa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay, maarotet-sayenne sarotetsay tumatetsaaninne siik'uwaan nuunanna ittippa gido.

Tumuwaabaanne Siik'uwaabaa

⁴ S'oossaa Aawuu nuuna azazeeddawaadan, ne naanatuwaappe amareedawanttu, tumatetsaan de'iyaaawaa be'aade taani daro nashettaaddi.

⁵ Siik'o gennae, ha"ikka nuuni ubbay ittuu ittuwaanna siik'ettana mala, taani neena woossay; ha azazuu kaseedeppe nuunanna de'iyaa azazuwaappe attin, taani new ooratsa azazuwaa s'aafikke.

⁶ Siik'uwaaw giyaawe nuuni S'oossaa azazuwaa naagiidde de'iyaaawaa giyaawaa. K'ay koyiruwaappe hintte siseeddawaadankka, Aa azazuu ayee gooppe, hintte ubbay siik'uwaan de'anawaa.

⁷ Ayaw gooppe, Yesuusi Kiristtoosi asaa gidiide yeeddawaa ammanokko giyaawanttu, baletsiyaa daro asatuu, gade giddo geleeddino. Hewaa mala uray ooninne asaa balet-siyaawaanne Kiristtoosa ek'ettiyaawaa.

⁸ Hintte ootseeddawoo kumentsaa woytaa akkanaappe attin, nuuni† ootseeddawaa bayizzenna mala, hinttena naagite.

⁹ Kiristtoosa timirttiyaappe haakkiyaa urawunne k'ay Aa timirttiyaan de'enna uraw S'oossaaan ittipetetsay baawa. Kiristtoosa timirttiyaan de'iyaa uraw S'oossaa Aawuwaanne Aa Na'anna ittipetetsay de'ee.

¹⁰ Ooninne hinttekkoo yiide, ha timirttiyaa ahennaan aggooppe, hintte golle Aa gelissoppite; sarokka gooppite.

¹¹ Ayaw gooppe, Aa saro giyaaw uray Aa iita oosuwaaw aanana gishettee.

Wurssetsa Sarotaa

¹² Taani hinttenttoo s'aafanaw koyyeedda darobay de'ee; shin warak'ataaninne k'alamiyaan s'aafanaw koyyabeykke; shin nu nashechchay polettana mala, hinttenanna doonaan haasayanaw hinttekkoo baana gaade k'oppay.

¹³ Siik'o gennae, S'oossay dooreedda ne michchati naanay neena saro saro yaagiino.

* **1:1-2** Dooretteedda genniwwunne izi naanaw: Ooni eri hawe s'aafetteeddawe, woosa gollewwunne izin de'iyaa Godaa kaalliyaa ammaniyaawanttoo gidennaan aggena. 13 s'eellite. **1:5** Yoh. 13:34; 15:12, 17 † **1:8** Nuuni: Itti itti Geeshsha Mas'aafaa biletsey, «Hinttenttu» yaagee.

Yohaannisi S'aafeedda Heezzentso Kiitaa Geluwaa

Yohaannisa heezzentso kiitaa, Yesuusi kiitteedda ammaniyaasaa kaaletsiyaa c'imaasaa Yohaannisi s'aafeedda. I s'aafeeddaawekka Gaayooosa giyaas itti woosa golliyaas kaaletsiyaawaasaa. S'aafii, Gaayooosi hara ammaniyaawantta maaddeedda diraw Aa galatee; hara baggana k'ay Diyoootiraafisa geetettiyaas metuwaa med'd'iyaa bitaniyaappe naagetana mala akeekissee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1-4

Gaayooosi galattetowaa 5-8

Diyoootiraafise naagettanaadan odettowaa 9-10

Dimes'iroosi galattetowaa 11-12

Wurssetsaa k'utiyaas 13-15

¹ Taani ammaniyaawantta kaaletsiyaa c'imay, tumu siik'iyaa ta siik'uwaa Gaayooosaw ha dabddaabbiiyaa s'aafay.

² Ta siik'oo, neeni S'oossaa de'iyaa de'uu lo" a gidiyaawaa taani eriyaawaadan, neena ayayne waayissenna malanne k'ay ne asatetsay pas'a gidana mala, S'oossaa woossay.

³ Ayaw gooppe, amareeda ishatuu yiide, ubbaa wode neeni tumatetsaan de'iyawaanne ne tumatetsaabaas markkatteedda wode, taani daro nashettaaddi.

⁴ Ta naanay* tumatetsaan de'iyawaa sisiyaawaappe aad'd'iide, taana nashechchiyaabay baawa.

Gaayooosabaa Asay Markkattee

⁵ Ta siik'oo, nu ishatuu imatsaa gidoopekka, neeni untunttuu ootsiyaa oosuwaas ubbaan ammanetteedda oosuwaas ootsaadda.

⁶ K'ay untunttu ne siik'uwaabaas ammaniyaas asatoo markkatteeddino; untunttu k'ans's'ennaan bare ogiyya baana mala S'oossay dosiyaawaadan, neeni lo"obaa ootsaade untuntta maaddaarikkii.

⁷ Ayaw gooppe, S'oossaa ammanennawantuppe ayinne akkaana, Kiristtoosa suntsaa diraw keseeddino.

⁸ Hewaa diraw, nuuni tumatetsaa untunttunna ittipe ootsana mala, hawanttu mala asatuwaa maaddanaw bessee.

Diyoootiraafise Seeretteedda; Dimes'iroosi Sabetteedda

⁹ Taani ammaniyaawanttoo, dabddaabbiiyaa s'aafaad; shin untunttu kaappuwaa gidanaw koyyiyya Diyoootiraafise nuuni giyaawaa akkaana.

¹⁰ Hewaa diraw, taani yaa biyya wode, I nu bolla haasayiyya iita haasayaanne I ootseedda oosuwaas hinttenttoo odana; k'ay I hewe guus's'eedda giide, nu ishatuu yiyya wode makkenna; haray atto untuntta makkanaaw koyyiyaawanttakka diggiide, ammaniyaawanttu gidoppe kessee.

¹¹ Ta siik'oo, lo"obaappe attin, iitabaa malatoppa. Lo"obaa ootsiyaa ooninne S'oossaa asaa; shin iitabaa ootsiyaa ooninne S'oossaa erenna.

¹² Dimes'iroosi lo" a gidiyaawaa Asay ubbay markkattee; tumatetsay bare huup'iyanka aabaas markkattee. Nuunikka k'ay aabaas markkatteetto; nu markkatetsay tuma gidiyaawaa hinttekka eriiita.

Wurssetsaa Sarotaa

¹³ Taani new s'aafanaw koyyeedda darobay de'ee; shin warak'ataaninne k'alamiyaan s'aafanaw koyyikke.

¹⁴ Shin taani matan neenanna gakkettanaw k'oppay; he wode nuuni gakkettiide haasayana.

¹⁵ Sarotetsay neenanna gido.

Ne dabbattuu neena saro saro yaagiino. Nu dabbatuwaa ubbaas untunttu suntsaa suntsaa s'eesaade, taana saro saro geedda yaaga.

Yihuday S'aafeedda Kiitaa Geluwaa

Yihudaa kiitay s'aafetteeddawe, ammanennaan de'iidde ammaniyaa asaa malatiide, worddo timirttiyaa laaliyaa asatuwaappe ammaniyaa Asay naagettana mala, odanaassa. Ha k'antsa kiitay bare gidдон oyk'keeddawan laa'entso P'es'iroosa malatee. S'aafii nabbabiyaawanttoo odiidde, «Laa'etsenna hanotaan S'oossay bare naanaatoo itti kaallakka immeedda ammanoo minniide baas'etanaadan» minisiide k'ofissee.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1-2

Worddo astamaaratuwaa timirttiyaa eeshshaanne kunddetsaa 3-16

Ammanuwaa naaganaadan imetteedda zoriyaa 17-23

Wurssetsaa anjjuwaa 24-25

¹ Taani Yesuusi Kiristtoosa k'oomay Yihuday, Yaak'ooba ishay, S'oossay s'eeseeddawanttoo, S'oossay Aawuu siik'iyaawanttoo, k'ay Yesuusi Kiristtoosi naagiyaawanttoo, ha dabddaabbiyaa s'aafay.

² Maarotetsay, sarotetsayne siik'otetsay hinttenan kumo.

Worddo Astamaaratuwaa

³ Ta siik'atoo, nuuni ittippe shaakki akkana atosetsaabaa hinttenttoo s'aafanaw taani daro daaburiyaa wode, S'oossay bare naanaatoo laa'etsennaan itti gede immeedda ammanoo hintte baas'etana mala, hinttena zoraade s'aafanaw koshshiyaawaa akeekaad.

⁴ Ayaw gooppe, S'oossaa erenna itti itti asatuu ooninne be'ennaan hintte giddo geled-dino. Hewanttu nu S'oossaa aad'd'o keekatetsaabaa odiiyaa kiitaa iita tunatetsaw geellay tamarisiino; untunttu nu itti Kaatiyaa, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa erokko yaagiino; k'ay untunttu pirddaa akkanawaa S'oossaa Mas'aafatuu daro wodiyaappe kase odeed-dino.

⁵ Shin hintte ha ubbabaa eriyaawaa gidoopeppaka, Goday Israa'eeliyaa asaa Gibs'e gadiyaappe wooti ashsheeddenttonne k'ay ammanibeennawantta guyyeppe wooti d'ayisseeddentto, taani hinttena hassayissanaw koyyay.

⁶ K'ay barenttu de'iyasaa aggiide, barenttoo imetteedda kaappotetsaa naagibeenna kiitanchchatuu pirddaa akkiyaa wolk'kaama gallassay gakkanaw S'oossay untuntta naagiyaasan, d'umaappe garssan med'inaw k'achchi wotsee.

⁷ Hewaadan Sodoomaanne Gamooraa giyaa katamatuwaaninne untunttu heeraan de'iyaa katamatuwaan de'iyaa Asay he kiitanchchatuwaadan woshummeeddinonne woshummanaw loytsi kajjeleeddino; hewanttu med'inaa tamaan ees'siide, haratoo leemisuwaa gideeddino.

⁸ Hewaadan k'ay he akumettiiyaa asatuu barenttu asatetsaa tunissiino; S'oossaa godatetsaa kad'iino; bonchcho med'etatuwaakka boriino.

⁹ Shin kiitanchchatuwaa kaappuu Mikaa'eeli Muse anhaabaa* s'alahiyaanna palumetteedda wode, «Goday neena seero» geeddawaappe attin, boriyaa k'aalaan Aa bolla pirdanaw koyyibeenna.

¹⁰ Shin he asatuu barew akeekenabaa ubbaa boriino; k'ay untunttu yuushshi k'oppenna do'atuwaadan, med'etaa eratetsan eriyaa yewatuu untuntta d'ayissiyaawantta.

¹¹ Untunttoo aayyeero! Ayaw gooppe, untunttu K'aayeeeli hametteedda ogiyaa† hametteeddino. Shaluwaa diraw giide, Balaami ootseeddawaa‡ mala bayizzuwaa ootseed-dino. K'ay K'oore§ giyaa bitanii makkaliide d'ayeeddawaadan, untunttukka makkaliide d'ayeeddino.

^{1:5} Kes. 12:51; Pay. 14:29-30 ^{1:6} Dom. 6:2 ^{1:7} Dom. 19:1 * ^{1:9} Mikaa'eeli Muse anhaabaa: Hawe bessiyaawe, beni koyrottiide Ayihudatuwaa mas'aafaan Musebaw s'aafetteeddawaa. ^{1:9} Dan. 10:13, 21; 12:1; Sas'. 12:7; Zar. 34:6; Zak. 3:2 † ^{1:11} K'aayeeeli hametteedda ogiyaa: K'aayeeeli bare ishaa Aabeela wod'eedda. Dom. 4:3-8 s'eellite.

‡ ^{1:11} Balaami ootseeddawaa: Geeshsha K'aalaa payduwaa maaraadan, bolla gujja demmana giide Israa'eeliyaa asaa shek'k'ikke giide is's'eedda gaasuwaan untunttu S'oossaw azazettenaadan de'ana ogiyaa tamarisseedda. Pay. 22:18; 24:13; 25:1-3; 31:16 s'eellite. § ^{1:11} K'oore: Daataanenna ittippe gididi Musewunne Aaroonew makkaleeddawaadan, makkalaa asaa tamarisseeddino. Pay. 16:1-35; 26:9, 10 s'eellite. ^{1:11} Dom. 4:3-8; Pay. 22:1-35; 16:1-35

¹² Hewanttu siik'uwaan shoobbiyaa hintte miyasaan hinttenanna yashshi bayinnaa miyaa wode, k'osetteedda d'ubuwa mala. Unttuntu barenttu s'alalaa naagiino. Unttuntu c'arkkuu afiyaa iray bayinna shaariyaa mala; k'ay untunttu boniyaan ayfiyaa ayifena, s'ap'uwaanna shodettiide, mulekka meleedda mitsaa mala.

¹³ Unttuntu barenttu pokkuwaa gentsenna hoommotiyaa, iita abbaa beetaa mala. Unttuntu, S'oossaa, med'inaw sakkana d'umaan sa'aa giigissi wotseedda yuuyiyaa s'oolinttuwaa mala.

¹⁴⁻¹⁵ Heenooki Addaamappe doommina, laappunsa yeletaa gidiyaawe, daro wodiyaappe kase untunttuwaa timbbitiyaa odiidde, hawaadan yaageedda;

«Akeekite; S'oossaa erenna nagaranchcha asatuu ootseedda,

iita oosuwaa ubbawunne,

K'ay S'oossaa erenna he iita asatuu,

S'oossaa bolla haasayeedda iita haasayaa ubbaw,

Goday untunttu ubbaa bolla pirdanaw,

bare c'ora sha" a geeshshatuwaanna ittippe yaana»

yaageedda.

¹⁶ He asatuu ubbaa wode zuuzummiinonne haratuwaa amaassaliino; k'ay barenttu iita amuwaa kaalliino; barenttu huup'ew go" a demmanaw haratuwaa sabbiinonne barenttu kooshshaa wogaappe aatsiide, d'ok'k'u ootsi haasayiino.

Mino Akeekissuwaanne Zoriyaa

¹⁷ Shin ta siik'atoo, nu Godaa Yesuusi Kiristoosi kiitteeddawanttu hinttenttoo beni haasayeedda k'aalaa akeekite.

¹⁸ Unttuntu hinttenttoo, «Wursetsaa wodiyaan, barenttoo S'oossay bayinnawanttu, barenttu amuwaa kaalliyaawanttu, k'ay hintte bolla k'ilii'iyaaawanttu yaana» yaageeddino.

¹⁹ Hewanttu asaa giddon shaakotetsaa med'd'iyaaawanttanne, barenttu iita amoo moodetteeddawantta; k'ay Geeshsha Ayyaanay baynnawantta.

²⁰ Shin ta siik'atoo, ubbaappe aad'd'iyaa geeshsha ammanuwaan hintte huup'iyaa kees's'ite; k'ay Geeshsha Ayaanaa wolk'k'aan S'oossaa woossite.

²¹ K'ay nu Goday Yesuusi Kiristoosi bare maarotetsaan hinttenttoo immana med'inaa de'uwaa naagiidde, hintte huup'iyaa S'oossaa siik'uwaan wotsite.

²² Itti itti sid'ii de'iyaa asatoo k'arettite.

²³ Ittuwaa ittuwaa tamaappe dafi kessiide ashshite. K'ay haray atto untunttu iita amuwaan tuneedda mayuwaa is's'iiddeikka, ittoo ittoo yashshatetsaan k'arettite.

Galataa Woosaa

²⁴⁻²⁵ Hintte kunddenaadan, hinttena naaganawunne pokkuu baynnawantta ootsiide, bare bonchchuwaa sintsa wolk'k'aama nashechchaan shiishshanaw danddayiyaa nuuna ashshiyaa itti S'oossaw, nu Godaa Yesuusi Kiristoosa baggana bonchchuu, gitatetsay, wolk'k'ayne maatay, aad'd'eedda wode ubbaappenne ha"inne med'inaa gakkanaw gido. Amen"i.

Yohaannisaw Yeedda Sas'aa Geluwaa

Yohaannisaw yeedda sas'ay s'aafetteeddawe, ammaniyaa asatuu Yesuusi Kiristtoosa barenttu Godaa ootsiide, geeshshatetsaan de'eedda diraw, untuntta metuunne waayyii gakkweedda wodiyaanna. S'aafiyaa huup'e k'ofay, nabbabiyaaawanttu hidootay kumentsaa gidanaadan, untuntta mentsetsanaassanne barentta gakkweedda yedesaanne metuwaa giddon barenttu ammanuwaan minnanaadan, untuntta minisanaassa.

Mas'aafaa giddon dariyaa baggay daranne kaalli kaalliide k'onc'ceedda sas'atuwaa oyk'keeddawaa. Sas'atuu he laytsan de'iyaa ammaniyaa asaw geliyaawantta. Shin hara-too S'uura gidiide k'onc'c'enna haasayan shiik'eeddino. Mazimuriyaa azimaachchi zaaret-settiyaawaadan, ha mas'aafaa giddon de'iyaa huup'e yewatuwaa dumma dumma sas'atuu baggana dumma dumma malaaninne dumma dumma misiliyaa paydatuwaan zaari zaariide shiik'eeddino. Ha mas'aafaa s'eelliyawaan dumma dumma k'ofay de'ooppenne aw giddo k'ofay k'onc'c'ee. Hewenne, «S'oossay Godaa gideedda Kiristtoosa baggana laa'etsenna hanotaan, bare morkkatuwaa, Sees'aanaannakka ittippe, itti gede wurssetsaa s'oonuwaa s'oonana. Poleeddawaappe guyyiyaan barew ammanettiide de'eedda, bare baggatuwaa ooratsa saluwaanne ooratsa sa'aa anjuwaa laatissana» yaagiyaawaa.

Shemppatuwaa Ubbatoo Imetteedda K'antsa K'ofatuwaa

Geluwaa 1:1-8

Sas'aa doyaanne Laappu Woosa Golletoo kiitetteedda kiitaa 1:9–3:22

Mas'aafaanne Laappu Maatafatuwaa 4:1–8:1

Laappu Malakkatatuwaa 8:2–11:19

Dawiyaanne Laa"u Mehetuwaa 12:1–13:18

Dumma dumma sas'atuwaa 14:1–15:8

S'oossaa hank'k'uwaa laappu s'uu'atuwaa 16:1-21

Baabloone Bashshaa, Du'aa, Worddo nabiyaanne Sees'aanay s'oonettiyaawaa 17:1–20:10

Wurssetsaa pirddaa 20:11-15

Ooratsa saluwaa, ooratsa sa'aanne ooratsa Yerusaalamo 21:1–22:5

Wurssetsaa k'utiya 22:6-21

¹ Elleelli hananaw bessiyaawaa bare oosanchchatuwaa bessana mala, S'oossay Yesuusi Kiristtoosaw immeedda sas'ay hawaa; Yesuusi bare kiitanchchaa kiittiide, ha sas'aa bare oosanchchaa Yohaannisa erisseedda.

² Yohaannisi be"iide tumatetsaan odeedda ubbabay, S'oossaa k'aalaanne Yesuusi Kiristtoosa markkatetsaa.

³ Ha mas'aafaa nabbabiyaa uray* anjetteeddawaa; k'ay ha timbbitiyaa mas'aafaa sisiyaawanttunne ha mas'aafan s'aafetteeddawaa naagiyaawanttu anjetteeddawantta; ayaw gooppe, ha yewuu polettanaw wodii matatteedda.

Iisiyaan De'iyaa Laappu Woosa Golletoo Kiitetteedda Sarotaa

⁴ Taani Yohaannisi, Iisiyaa gadiyaan[†] de'iyaa laappu woosa golletoo yaagay;

kase de'iyaa S'oossaappe,

ha"ikka de'iyaa S'oossaappe,

sintsappekka yaana S'oossaappe,

K'ay Aa kawutetsaa oydiyaa sintsan de'iyaa laappu ayyaanatuwaappe,

aad'd'o keekatetsayenne sarotetsay,

hinttenttoo gido.

⁵ K'ay ammanetteeda markkaa,

hayk'uwaappe koyro denddeedda Na'aappe,

sa'aa kaatatuwaa mooddiyaa Yesuusi Kiristtoosappe,

aad'd'o keekatetsayenne sarotetsay,

hinttenttoo gido.

I nuuna siik'eenne,

k'ay nu nagaraa ayiletetsappekka,

* **1:3 Nabbabiyaa uray:** Hawaa guussay ubbaa Asay ittippe S'oossaa goshetiyaa woden hewanttoo k'aalaa nabbabiyaa uray anjetteeddawaa guussaa. [†] **1:4 Iisiyaa gadiyaa:** 1:4–3:22 De'iyaa we dabddaabbiyaa gidiide s'aafetteedda. Iisiyaa gadii awayiffii doliyaa baggana de'iyaa Roome kawutetsaa gidiide ha"i ha wodiyaan Turike gadiyaa giide s'esettiyaawaa.

bare suutsan nuuna kesseedda.

⁶ Nuuna bare S'oossawunne Aawoo ootsana mala,
I nuuna kaatatuwaanne,
k'eesatuwaa ootseedda;
aw med'inaappe med'inaa gakkanaw, bonchchuunne
mooddiiyaa wolk'k'ay gido. Amen"i.

⁷ Be'ite,

Yesuusi shaariyaani yee.

Asay ubbay, haray atto,

Aa c'addeeddawantukka, Aa be'ana;

sa'aan de'iyaa Asay ubbay,

Aa gaasuwaan yeekkanawantta.

Hawe tumuppe hananawaa. Amen"i.

⁸ Kase de'iyaa, ha"ikka de'iyaa, sintsappekka yaana Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay, «Ubbabaw Alfayenne Omeegay, koyruunne wurssetsay Taana»[‡] yaagee.

Kiristtoosi Sas'aan K'onc'c'eeddawaa

⁹ Taani Yohaannisi, hinttenttu ishay, hinttenana Yesuusi Kiristtoosa waayiyanne Aa kawutetsaa k'ay Aa danddayaa ittippe shaakettiyaawe, S'oossaa k'aalaa odeedda dirawunne Yesuusawaa markkatteedda diraw, Piis'imo giyaa haatsay dooddo biitaan de'aaddi.

¹⁰ Godaa gallassan taani Ayyaanan de'ay; taani taappe guyyenna malakataa waasuwa mala wolk'k'aama kooshshaa sisaa.

¹¹ He kooshshay taana, «Neeni be'iyaa mas'aafan s'aafa; Iisiyaan de'iyaa laappu woosa golleto, Efesoona, Samirineesa, P'ergaamoona, Tiyaas'iroona, Sarddeesa, Pilaadelifiyaa, Lodoook'iyaa woosa golleto yeedda» yaageedda.

¹² Taani taw odiiyaa kooshshaa be'anaw guyye simmaaddi; s'omppiyaa wotsiyaa laappu work'k'aa ballatuwaa be'aaddi.

¹³ He ballatuwaa gidдон Asaa Na'aa malatiyaawaa be'aaddi; adussa afilaa bare gediya gatsi mayyiide, work'k'aa danc'c'uwaa bare tiraan yuushshi aatseedda.

¹⁴ Aa huup'iinne Aa huup'iyaa binnaanay bootsa dorssaa isikiyaanne hewaappekka aad'd'iide shachchaa malatee; Aa ayfiikka tamaa lac'uwaa malatee.

¹⁵ Aa gediikka c'ooc'iyaa tamaan teeriide p'ooliyaa nahaasiyaa giyaa birataa malatee; Aa kooshshaykka wolk'k'aama shaafaa guntsaa mala.

¹⁶ I bare ushechcha kushiyan laappu s'oolintatuwaa oyk'k'eedda. Aa doonaappe laa"u baggana k'aareteedda mashshay kesseedda. Aa deemuukka loytsi poo'iyaa awayfiyaa malatee.

¹⁷ Taani Aa be'eedda wode hayk'k'eeddawaadan hanaade, Aa gediya matan kunddaad. Bare ushechcha kushiya ta bolla wotsiide, taana hawaadan yaageedda; «Yayyoppa; koyruukka wurssetsaykka taana.

¹⁸ Taani de'uwaa de'iyaaawaa. Taani hayk'k'aaddi; shin be'a, med'i med'inawukka de'uwaa de'ay. Hayk'uwaa k'ulppiinne Si'ooliyaa k'ulppii ta kushiyan de'ee.

¹⁹ Simmi neeni be'eddabaanne ha"i de'iyaaawaa, k'ay sintsappe hananabaa s'aafa.

²⁰ Neeni ta ushechcha kushiyan be'eedda laappu s'oolintatuwaa biletsayne k'ay s'omppatuwaa wotsiyaa laappu work'k'aa ballatuwaa biletsay hawaa; laappu s'oolintatu laappu Woosa Golletuwaa kiitanchchatuwaa;[§] woosa golliya laappu work'k'aa ballatu laappu woosa golliya.»

2

(1) Yesuusi Efesoonen De'iyaa Woosa Gollew Goowaa

¹ Efesoonen de'iyaa woosa golle kiitanchchaw hawaadan yaagaade s'aafa:

«Bare ushechcha kushiyan laappu s'oolintiyaa oyk'k'eeddawe, s'omppatuwaa wotsiyaa laappu work'k'aa ballatuwaa gidduwaanna hamettiyaawe hawaadan yaagee.

1:5 Isa. 55:4; Maz. 89:27 **1:6** Kes. 19:6; Sas'. 5:10 **1:7** Dan. 7:13; Mat. 24:30; Mar. 13:26; Luk'. 21:27; 1 Tes. 4:17; Zak. 12:10; Yoh. 19:34, 37 [‡] **1:8** *Alfayenne Omeegay*: Hawaa guussay Ooratsa C'aak'uu koyro Giriike K'aalaan s'aafetteedda diraw, koyruunne wurssetsay gaanaw koyyiide, Alfaa giyaa Giriike koyro pidoliyaa akkiide wurssetsaw k'ay Omeegaa giyaa wurssetsaan de'iyaa pidoliyaa akkeeddino. Hawantta guussay leemisawaan Dawurootsuwa pidolatuwaa akkintto [A, Z] yaagiyaawaa mala guussa. **1:8** Sas'. 22:13; Kes. 3:14 **1:13** Dan. 7:13; 10:5 **1:14** Dan. 7:9; 10:6 **1:15** Hiz. 1:24; 43:2 **1:17** Isa. 44:6; 48:12; Sas'. 2:8; 22:13 [§] **1:20** *Kiitanchchatuwaa*: Hawantta guussay ammaniyaawantta kaaletsiyaa c'imatuwaa woy ammaniyaawanttoo kiitetteeddawantta.

² Taani ne kiitaa, ne daaburaanne ne genc'c'uwaa eray. K'ay neeni iita asatuwaa genc'c'anaw danddayabeennawaakka taani eray; Yesuusi kiiteeddawantta gidennaan de'iidde barentta, «Nuuni Yesuusi kiiteeddawantta» giyaawantta neeni s'omoosaade, untunttu worddo gidiyaawaa demmeeddawaakka eray.

³ Neeni genc'caadda; k'ay ta suntsaa dirawukka metuwaa danddayaadda; daaburabeykka.

⁴ Shin taani neena kad'iyaaabay de'ee; ayaw gooppe, neeni kase ne siik'uwaa aggaada.

⁵ Simmi neeni hak'appe kunddaaddintto akeeka. Ne nagaraappe simma; neeni kase ootsiyaa oosuwaa ootsa. Hewe d'ayooppe, taani neekko yaana; yaade neeni ne nagaraappe simmana d'ayooppe, neeni s'omppiyaa wotsiyaa ne ballaa Aa sa'appe akka diggana.

⁶ Shin ittibaa loytsaadda; Niik'oolaawatuwaa oosuwaa, taani is's'iyawaa neenikka is's'aadda.

⁷ «Sisanaw haytsay de'iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletooo giyaawaa siso; Taani s'ooniyaa uraw S'oossaa gennetiyaan mokkiyaa de'uwaa mitsaa ayfiyaa maanaw immana yaagee»

yaagaade s'aafa.

(2) *Yesuusi Samirineesan De'iyaa Woosa Gollew Goowaa*

⁸ Samirineesan de'iyaa woosa golle kiitanchchaw hawaadan yaagaade s'aafa:

«Hayk'k'eeddawe, hayk'uwaappekka denddeeddawe, koyruunne wurssetsay hawaadan yaagee.

⁹ Taani ne waayiyaanne ne hiyyeesatetsaa eray; shin neeni dure. Ayihuda gidennaan de'iidde barentta, Nuuni Ayihuda giyaawanttu boriyaawaa taani eray; shin untunttu Sees'aanaa maabaran de'iino.

¹⁰ Neeni waayettana waayyew yayyoppa. Be'a, s'alahiyaa kaappuu hintteppe ama-reedawantta s'omoosanaw k'asho gollen yeggana; tammu gallassaa gakkanaw hinttenttu waayettana. Hayk'k'ana gakkanaassikka ammanetteedawaa gida; taani new de'uwaa kalachchaa* immana.

¹¹ «Haytsay de'iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletooo giyaawaa siso!

«S'ooniyaa uray laa'entsuwaa hayk'uwaan† k'ohettenna yaagee»

yaagaade s'aafa.

(3) *Yesuusi P'erggaamoonan De'iyaa Woosa Gollew Goowaa*

¹² P'erggaamoonan de'iyaa woosa golle kiitanchchaw hawaadan yaagaade s'aafa:

«Laa"u baggana leefetteedda mashshay de'iyawe hawaadan yaagee.

¹³ «Taani neeni de'iyaa sa'aa eray. Neeni Sees'aanaa kawutetsaa oydi de'iyaa sa'aan‡ de'aassa; ta suntsaa minisa naagaasa. Haray atto, Sees'aanay de'iyaa sa'aan hinttenttu matan Asay wod'eedda taani ammaniyaa markkay Anttip'aasi de'iyaa wodekka taana ammaniyaawaa agga beyikka.

¹⁴ Shin taani neena boriyaa guutsabay de'ee; Israa'eeliyaa Asay eek'aw yarshsheedda k'umaa maanaadaaninne woshummanaadan untuntta nagaraa oossiseedda Baalaak'a tamarisseeedda Balaama timirttiyaa tamaariyaa amareeda asatuu neenanna de'iino.

¹⁵ Hewaadankka, k'ay Niik'oolaawatuwaa timirttiyaa tamaariyaa asatuu neenanna de'iino.

¹⁶ Hewaa diraw, neeni ne nagaraappe simma; hewe d'ayooppe, taani neekko ellekka yaana; he asatuwaana ta doonaappe kesiya mashshaan olettana.

¹⁷ «Haytsay de'iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletooo giyaawaa siso. S'ooniyaa uraw taani geeman de'iyaa mannaappe amareedawaa immana. K'ay taani bootsa shuchhaakka aw immana; akkiyaa uraappe attin, ooninne erenna ooratsa suntsay he shuchchaa bolla s'aafetti utteedda» yaagee»

yaagaade s'aafa.

(4) *Yesuusi Tiyaas'iroonen De'iyaa Woosa Gollew Goowaa*

¹⁸ Tiyaas'iroonen de'iyaa woosa golliyaa kiitanchchaw hawaadan yaagaade s'aafa:

2:7 Dom. 2:9; Sas'. 22:2; Hiz. 28:13; 31:8

2:8 Isa. 44:6; 48:12; Sas'. 1:17; 22:13

*

2:10 *De'uwaa kalachchaa:*

Bonchcheteedda de'uwaa. † 2:11 *Laa'entsuwaa hayk'uwaa:* Koyro hayk'uu ashuu shemppuwaappe shaaket-tiyaawaa gidoode, laa'entso hayk'uu shemppuu med'inaw metootiidde de'iyaa hayk'uwaa. ‡ 2:13 *Sees'aanaa kawutetsaa oydi:* Hawaa biletsay loytsiide k'onc'e'e gidenna, shin hawe bessiyaawe S'oossaa erennaan is's'eeddawanttu goyinniyyaa goynaa sa'aa gaana danddayettee.

2:14 Pay. 25:5, 7; 31:16; Zar. 23:4; Pay. 25:1-3

2:17 Kes. 16:14-15;

16:33-34; Yoh. 6:48-50; Isa. 62:2; 65:15

«S'oossaa Na'ay, tamaa lac'uwaa malatiyaa ayfii de'iyaaawe, k'ay c'ooc'iyaa tamaan teeride p'ooliyaa nahaasiyaa geetettiyyaa birataa malatiyaa gedii de'iyaaawe, hawaadan yaagee.

¹⁹ Taani ne oosuwaa, ne siik'uwaa, ne ammanuwaa, ne maaduwaanne ne genc'c'uwaa eray; neeni koyro ootsiyaawaappe ha"i darissaade ootsiyaawaa taani eray.

²⁰ Shin taani neena kad'iyaaabay de'ee; barena, Taani nabatto yaagiyya mishiratto Elzzaabeelo sheneko gaadda; he mishiratta ta oosanchchatuu woshummanaadaaninne eek'aw yarshsheedda k'umaa maanaadan, tamarissawunne baletsaw.

²¹ Iza bare nagaraappe simmana mala, taani iziw wodiyya immaaddi; shin woshummanaw kajjeeliyaawaappe iza simmanaw koyyabeykku.

²² Be'ite, taani izo gisuwaan kunddissina; sakuwaan iza waayettana. Izinna woshummiyaawanttu he izinna ootsiyaa nagaraappe simmana d'ayooppe, untuntakka wolk'k'aama waayiyan yeggana.

²³ Taani izi naanaakka wod'ana; k'ay woosa golliyya ubbaykka taani asaa k'ofaanne amuwaa eriyaawaa gidiaawaa erana; taani hinttentoo hinttentu kiitaa malaa immana.

²⁴ «Tiyaas'iroonene de'iyaa haratoo, ha iita timirttiyya tamaribeennawanttoo, haratuu, Sees'aanaa c'iimmo yewuwaa giyaawaa hinttentu tamaribeeykkita; taani hinttentta hara dees'uwaa toossikke gay.

²⁵ Shin taani yaana gakkanaw hinttentoo de'iyaaawaa loytsi naagite.

²⁶ «S'ooneddawoonne wurssetsay gakkanaw, ta kiitaa naageeddawoo, asaa zariyaa ubbaa mooddana mala, taani ta Aawuwaappe akkeedda maataa malaa aw immana;

²⁷ «I asaa zariyaa ubbaa birataa s'am'aan mooddananne, urk'k'aappe med'etaa miishshaa mentsiyaawaadan mentsana.

²⁸ K'ay taani aw bakkaaliyya s'oolinttiyya immana.

²⁹ Sisanaw haytsay de'iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletooo giyaawaa siso yaagee»
yaagaade s'aafa.

3

(5) Yesuusi Sarddeesan De'iyaa Woosa Gollew Goowaa

¹ Sarddeesan de'iyaa woosa golliyya kiitanchchaw hawaadan yaagaade s'aafa:

«S'oossaa ayaana laappunatuunne laappu s'oolinttatuu de'iyaaawe hawaadan yaagee. Taani ne kiitaa eray; Asay neena shemppuwaanna de'aassa ginttokka, neeni hayk'k'aadda.

² Beegotta! Atteeddawaanne hayk'k'anaw mateeddawaa mentsetsa. Ayaw gooppe, ne kiitay ta S'oossaa sintsan polo gidennawaa taani demmad.

³ Simmi neeni akkeeddawaanne siseeddawaa akeeka; naaga; ne nagaraappekka simma. Neeni beegottenawaa gidoope, taani neekko kayisuwaadan yaana; taani woysaade yaanentto neeni erakka.

⁴ Shin barenttu mayuwaa k'itissibeenna amareeda asatuu Sarddeesan neenanna de'iino. Untunttu bootsa mayuwaa mayyiide taananna hamettana; ayaw gooppe, untunttu bootsa mayuwaa mayyanaw bessiyaawantta.

⁵ S'ooniyaawe hewaaddankka bootsa mayuwaa mayyana. Taani Aa suntsaa de'uwaa mas'aafaappe* k'uc'c'ikke; taani ta Aabbu sintsaaninne Aa kiitanchchatuwaa sintsan I tawaa gidiaawaa markkattana.

⁶ «Sisanaw haytsay de'iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletooo giyaawaa siso yaagee»
yaagaade s'aafa.

(6) Yesuusi Pilaadelifiyaan De'iyaa Woosa Gollew Goowaa

⁷ Pilaadelifiyaan de'iyaa woosa golliyya kiitanchchaw hawaadan yaagaade s'aafa:

«Daawite k'ulppiyya† oyk'keeddawe, ooninne gorddanaw danddayennaadan dooyyiyaawee, k'ay ooninne dooyyanaw danddayennaadan gorddiyaawe geeshshayenne, tumanchchay hawaadan yaagee.

⁸ Taani ne kiitaa eray. Be'a, taani ne sintsan ooninne gorddanaw danddayenna pengiyaa wotsaad; ayaw gooppe, ne wolk'k'ay guutsa gidooppenne, ta k'aalaa naagaaddanne ta suntsaakka erikke gabeykka.

2:20 1 Kat. 16:31; 2 Kat. 9:22, 30 **2:23** Maz. 7:9; Erm. 17:10; Maz. 62:12 **2:27** Maz. 2:8-9 * **3:5 De'uwaa mas'aafaa:** S'oossaa asatuwaa suntsay s'aafettiyya mas'aafaa. **3:5** Kes. 32:32-33; Maz. 69:28; Sas'. 20:12; Mat. 10:32; Luk'. 12:8 † **3:7 Daawite k'ulppiyya:** Hawaa guussay Daawite kawutetsaa ayissuwaa maataa odiaawaa. **3:7** Isa. 22:22; Yob. 12:14

⁹ Be'a, Ayihuda gidikkino shin barena, «Nuuni Ayihuda» giide worddotiyaa Sees'aana Ayihuda woosa golliiyaa taani ahaade, ne sintsan goynissananne neena siik'iyaaawaakka untuntta erissana.

¹⁰ Neeni genc'c'uuwan ta azazuwaa naageedda diraw, sa'aan de'iyaa asaa paac'c'anaw kumuntsaa sa'aa bolla yiyaa waayiyaa wodiyaappe taanikka neena naagana.

¹¹ Taani ellekka yaana; ooninne ne kalachchaa akka mala, new de'iyaaawaa minisa oyk'k'a.

¹² Taani s'ooniyyaa uraa ta Aawuwaa Geeshsha Golliyaan tuussaa ootsana; I hewaappe ubbaakka kessenna. Taani ta S'oossaa suntsaa, ta S'oossaa katamaa suntsaanne ta S'oossaa mataappe wod'd'ana ooratsa Yersaalame suntsaa Aa bolla s'aafana. K'ay taani ta ooratsa suntsaakka Aa bolla s'aafana.

¹³ Sisanaw haytsay de'iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletooyiyyaawaa siso yaagee»
yaagaade s'aafa.

(7) *Yesuusi Lodook'iyaa De'iyaa Woosa Gollew Goowaa*

¹⁴ Lodook'iyaa de'iyaa woosa golliiyaa kiitanchchaw hawaadan yaagaade s'aafa:

«Ammanetteeda tumanchcha markkay, S'oossay med'd'eeddawaa koyruu, Amen"i giyaawe hawaadan yaagee.

¹⁵ Taani ne kiitaa eray. Neeni irs's'a gidakka; woy seelliyaawaa gidakka; irs's'a woy seelliyaawaa gidaarikkii.

¹⁶ Neeni irs's'a woy seelliyaawaa gidennaan, dombboloola gidiyaa diraw, taani neena ta doonaappe c'uchchana hanay.

¹⁷ Ayaw gooppe neeni, «Taani dure; miishshaanna de'ay; taana ayinne koshshenna» yaa-gaasa. Shin neeni metootiyaa asaa, k'aretsiyaa asaa, hiyyeesaa, k'ook'anne kallotteedda asaa gidiaawaa erakka.

¹⁸ Hewaa diraw, neeni durettana mala, tamaan geeyyeedda work'k'aa, neena yeel-laiyyaa ne kalluwaa kammanaw bootsa mayuwaanne k'ay loytsa s'eellanaw ne ayfiyaa okkiyaa d'aliyaa taappe shammanaadan, taani neena zoray.

¹⁹ Taani siik'iyaa ubbaa seerayenne muray; simmi loytsa seeletta; ne nagaraappekka simma.

²⁰ Be'a, taani karen ek'k'aade s'eesay. Ooninne taani s'eesiyaawaa sisiide, kariyaa dooyyoope, taani aakko gelaade aanana ittippe kawuwaa maana; ikka taananna ittippe maana.

²¹ K'ay taani s'oonaade ta Aawuwaana Aa kawutetsaa oydiyaan utteeddawaadan, s'ooniyyaa uraw taananna ta kawutetsaa oydiyaan uttiyaa maataa immana.

²² «Sisiyaa haytsay de'iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletooyiyyaawaa siso yaagee yaagaade s'aafa»
yaageedda.

4

S'oossay Yohaannisa Bare Kawutetsaa

Oydiyaa Sintsa Aheedda

¹ Hewaappe guyyiyaan, taani saluwaan dooyaa penggiyaa be'aaddi; k'ay taw malakataadan odishin, taani siseedda koyro kooshshay taana; «Hawaappe guyyiyaan, hananaw bessiyaawaa taani neena bessana; haa kesa» yaageedda.

² Ellekka taani Geeshsha Ayaanaa mooduwaa giddo gelaaggaad. Be'ite, saluwaan kawutetsaa oydi de'ee; he oydiyaan ittuu utteedda.

³ He utteeddawaa malay al'o Iyyaasip'p'iidiyaa shuchchaadaaninne al'o Serddinoone shuchchaadaan p'oollee. Kawutaa oydi zuluwaan yuuyyi aad'd'iide ubbaa baggana al'o marggidiyaa shuchchaadan p'oollee.

⁴ He kawutetsaa oydiyaa yuuyyi aad'd'iide, hara laatamanne oydu kawutetsaa oydetuu de'iino; untuntun bootsa mayuwa mayyiide, huup'iyaaan work'k'aa kallachchaa wot-seedda laatamanne oydu c'imatu utteeddino.

⁵ Kawutetsaa oydiyaappe walk'k'antsay, kooshunchchayenne guuguntsaa guntsay ke-seedda; k'ay kawutetsaa oydiyaa sintsan laappu s'omppatuu poo'iino. Hewanttu S'oossaa laappu ayyaanatuwaa.

⁶ Kawutetsaa oydiyaa sintsan birilliyyaa malatiyaa burc'c'ukkuwaa abbay de'ee.

He kawutetsaa oydiyaappe sintsannanne guyyenna Aa matan yuuyyi aad'd'iide, ayfii kumeedda oyddu de'uwaan de'iyaa med'etatu de'iino.

⁷ Koyro de'uwaan de'iyaa med'etay gaammuwaa malatee; laa'entsuu miizaa maraa malatee; heezentsuwa som"i asaa deemuwaa malatee; k'ay oyddentsuu paalliyyaa arggantsaa malatee.

⁸ Oyddu de'uwaan de'iyaa med'etattoo huup'iyaan huup'iyaan usuppun k'effii de'ee; untunttoo bollan garssankka ubba saan ayfii kumeedda. Untunttu k'ammanne gallassi,

«Geeshshaw, geeshshaw, geeshshaw,

kase de'iyaaawoo, ha'ikka de'iyaaawoo,

k'ay sintsappe yaanawoo,

Godaw, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaw»

giyaawaa aggikkino.

⁹ He med'etatu kawutetsaa oydiyaan utteedda med'i med'inaw de'uwaan de'iyaaawaa mazimuriyaan sabbeedda wode, bonchcheedda wodenne galateedda wode,

¹⁰ laatanne oyddu c'imatuu kawutetsaa oydiyaan utteedda med'i med'inaw de'iyaaawaa sintsan guufanniide, aw goyinniino; barenttu kallachchaa kawutetsaa oydiya sintsan wotsiide hawaadan yaagiino.

¹¹ «Nu Godaw S'oossaw,

neeni bonchchuwa,

sabaanne wolk'k'aa akkanaw bessaasa.

Ayaw gooppe, ubbabaa neeni med'd'aadda;

k'ay ubbabaykka, neeni koyyeeddawaadan haneeddanne de'eedda»

yaagiino.

5

Mas'aafanne Dorssaa

¹ Itti s'aas'etto mas'aafay* kawutetsaa oydiyaan utteeddawaa ushechcha kushiyan de'iyaaawaa be'aaddi; he s'aas'etto mas'aafay laa"u bagganakka s'aafetti utteedda; k'ay laappu maatafay Aa bolla attametteedda.

² Taani itti wolk'k'aama kiitanchchay bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Maatafaa dooyyiide, s'aas'etto mas'aafaa billanaw bessiyaa uray oonee?» yaagiide, awaayiyaawaa be'aaddi.

³ Saluwaan gidina woy sa'aan gidina, woy sa'aappe garssan' gidina, he s'aas'etto mas'aafaa billanaw woy Aa gidduwaa s'eellanaw ooninne bessiyaa baawa.

⁴ S'aatsa mas'aafaa billanaw woy Aa gidduwaa s'eellanaw bessiyaa uray bayinna diraw, taani daro yeekkaad.

⁵ C'imatuwaappe ittuu taana, «Yeekkoppa; be'a, Yihudaa zariyaa gideedda Gaammuu, Daawite zarii s'ooneedda. I maatafaa dooyyanawunne s'aas'etto mas'aafaa billanaw bessee» yaageedda.

⁶ Taani kawutetsaa oydiyaappe, de'uwaan de'iyaa oyddu med'etatuwaappenne k'ay c'imatuwaappe gidduwaan, shuketteedda Dorssaa malatiide ek'k'eeddawaa be'aaddi; aw laappu kac'etunne laappu ayfetuu de'iino. Hewanttu alamiyaa ubbaa kiitetteedda S'oossaa laappu ayyaanatuwaa.

⁷ He Dorssay biide, kawutetsaa oydiya bolla utteeddawaa ushechcha kushiyaappe s'aas'etto mas'aafaa akkeedda.

⁸ Ihe s'aas'etto mas'aafaa akkeedda wode, de'uwaan de'iyaa oyddu med'etatuunne laatanne oyddu c'imatuu Aa sintsan kunddeeddino. Untunttu huup'iyaan huup'iyaan diitsaanne is'aanay kumeedda work'k'aa miishshaa oyk'k'eeddino. He is'aanay geeshshatuu S'oossaa woosiyaaawaa.

⁹ Untunttu,

«S'aatsa mas'aafaa akkanawunne,

maatafaa dooyaade,

s'eellanaw new bessee.

Ayaw gooppe, neeni shukettaadda.

Neeni k'ommuwaa ubbaappe,

dumma dumma gadiyaa k'aalaa ubbaappe,

yaraa ubbaappenne, zariyaa ubbaappe,

ne suutsan, S'oossaw asaa wozaadda.

4:8 Hiz. 1:18; 10:12; Isa. 6:2-3 * 5:1 S'aas'etto mas'aafaa: Hawaa guussay warak'atan woy galbbaan s'aafetteedda s'aas'ettiyyaa mas'aafaa gididiide, daro kare baggana itti woy laa"u bolla bagga galbbaan maatafay attamettee. 5:1 Hiz. 2:9-10; Isa. 29:11 † 5:3 Sa'aappe garssan: Hayk'k'eeddawannta guussaa. 5:5 Dom. 49:9; Isa. 11:1, 10 5:6 Isa. 53:7; Zak. 4:10 5:8 Maz. 141:2 5:9 Maz. 33:3; 98:1; Isa. 42:10

¹⁰ Nu S'oossaw ootsana mala,
unttunta neeni, kaatatuwaanne,
k'eesatuwaa ootsaadda.
K'ay untuntu sa'ankka mooddana»
yaagiide ooratsa mazimuriyaa yes'siino.

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, taani s'eellaade, kawutetsaa oydiyaa, de'uwaan de'iyaa oyddu med'etatuwaanne c'imatuwaa yuuyyi aad'd'iide ek'keedda daro kiitanchchatuwaa kooshshaa sisaad; untuntu sha"aaninne miilooniyan paydetteeddino.

¹² He kiitanchchatuu barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide,

«Shuketteedda Dorssay
wolk'k'aa, duretetsaa,
aad'd'eedda eraa,
minotetsaa,
bonchchuwaa, sabaa,
galataa akkanaw bessee!»

yaageeddino.

¹³ Hewaappe guyyiyaan, sa'aan, saluwaan, sa'aappe garssaaninne abbaa gidduwaan de'iyaa med'etaa ubbayne k'ay hewaantun de'iyaa med'etaa ubbay,

«Kawutetsaa oydiyaa bolla,
utteeddawoonne Dorssaw,
galatay, bonchchuu,
sabayne wolk'k'ay,
med'i med'inaw gido!»

yaagiide yes's'ishin sisaad.

¹⁴ De'uwaan de'iyaa oyddu med'etatu, «Amen"i» yaagina, c'imatuu guufanniide goyin-needdino.

6

He S'aas'etsa Mas'aafaa Maatafaa Dooyaa

¹ Dorssay laappu maatafatuwaappe ittuwaa dooyishshin be'aaddi; k'ay shemppuwaanna de'iyaa oyddu med'etatuwaappe ittuu guuguntsaa guntsaa malatiyaa kooshshaan, «Haaya!» yaagiyaawaa, taani sisaad.

² Taani itti bootsa paraa be'aaddi. He paraa toggeeddawe wonddaafiyaa oyk'keedda; k'ay aw kalachchay imetteedda. Olaa I s'ooniiddinne k'aykka s'oonanaw keseedda.

³ Dorssay laa'entso maatafaa dooyeedda wode, shemppuwaanna de'iyaa med'etatuwaa laa'entsuu, «Haaya!» yaagiyaawaa, taani sisaad.

⁴ K'ay hara daama paray keseedda. Asay ittuu ittuwaanna shukettana mala, he paraa toggeeddawoo sa'aan sarotetsaa diggiyaa wolk'k'ay imetteedda. Wogga mashshay aw imetteedda.

⁵ Dorssay heezzentso maatafaa dooyeedda wode, de'uwaan de'iyaa med'etatuwaa heezzentsuu, «Haaya!» yaagiyaawaa, taani sisaad. Yaataade karetsa paray keseeddawaa be'aaddi; k'ay he paraa toggeeddawe bare kushiyan miizaniyaa oyk'keedda.

⁶ Taani de'uwaan de'iyaa oyddu med'etatuwaa giddoppe kooshshaa malatiyaabaa sisaad. He kooshshay, «Itti gallassaa oosoo dirgguu bagga kiiluwaaw zarggaa; k'ay itti gallassaa oosoo dirgguu itti kiiluwaaw bagga banggaa. Shin zayitiyaanne woyniyaa eessaa k'ohoppa» yaagiyaawaa sisaad.

⁷ Dorssay oyddentso maatafaa dooyeedda wode, de'uwaan de'iyaa med'etatuwaa oyddentsuu, «Haaya!» yaagiyaawaa, taani sisaad.

⁸ Taani giraac'e paray keseeddawaa be'aaddi. He paraa toggeeddaawaa sunsay Hayk'uwaaw; Aa geeduwaaw Si'oolii kaalleedda. Hayk'uunne Si'oolii sa'aappe oyddentso kushiya olaan, koshaan, harggiyaan, do'aan wod'isana mala, untunttoo maatay imetteedda.

⁹ Dorssay ichcheshentso maatafaa dooyeedda wode, untuntu S'oossaa k'aalaa odeedda dirawunne barenttu markkatetsan ammanetteeda diraw, shukkeedda asaa shemppuwaaw yarshshuwaa yarshshiyaa saappe garssan be'aaddi.

¹⁰ Untuntu barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Ubbaa Mooddiyaa Godaw, geeshshaw, tumanchchaw, sa'aan de'iyaa asaa bolla awude pirdday? K'ay nu suutsaa awude c'igetay?» yaageeddino.

¹¹ Untunttoo huup'iyaan huup'iyaan bootsa mayuu imetteedda. Untuntuwaadan hayk'kanaw bessiyaa untuntu laggetsaa oosanchchatuwaa payduunne untuntu

ishatuwaa payduu kumana gakkanaw, untuntuu amareeda wodiya takkishshana mala, untuntuu odetteedda.

¹² Dorssay usuppuntsa maatafaa dooyeedda wode, taani be'aaddi; biittay loytsi k'aas's'eedda. Awayifii karetsa mayuwaadan kares's'eedda; agenaykka mule suutsaa malateedda.

¹³ Balasiyaa giyaa mitsatti gam'e ayfii, wolk'k'aama c'arkkuu k'aatsina, sa'aan k'ok'k'ofettiyaawaadan, s'oolintatuu saluwaappe sa'aan k'ok'k'ofetteeddino.

¹⁴ Saluu s'aas'etto mas'aafay s'aas'ettiyaawaadan, s'aas'ettiide d'ayi aggeeda; deri ubbatuunne haatsaan dooddetteedda sa'ay ubbay barenttu de'iyasaappe kichchi aggeeddino.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, sa'aa kaatatu, deriyaa moordiyaawanttu, shaalak'atuu, duratuu, wolk'k'aamatuu, k'ay hara Asay ubbay, ayiletuu, womaanatuu, deriyaa kessiide, gonggoluuwaa giddoninne deriyaan de'iyaa zaallaa guyye baggan k'osetteeddino.

¹⁶ Yaatiide deretuwaanne shuchchaa, «Kawutetsaa oydiyaan utteeddawaa ayfiyaappenne Dorssaa hank'k'uwaappe nu bolla kunddiide, nuuna gentseerikkiteeshsha!

¹⁷ Ayaw gooppe, untuntuu wolk'k'aama hank'k'uwa gallasay gakkii kichcheedda; he hank'k'uwa danddayanawe oonee?» yaageeddino.

7

Israa'eeliyaa Asaappe 144,000 Asatuwaa Som"iyaan Maatafay Wod'd'eedda

¹ Hewaappe guyyiyaan, taani oydu kiitanchchatuu oydu bagga sa'aa gas'aan ek'k'eeddawannta be'aaddi. He kiitanchchatuu sa'aa bolla, woy abbaa bolla, woy ay mitsaa bolla, c'arkkuu c'arkennaadan te'eeddino.

² K'aykka de'uwa S'oossaa maatafaa oyk'k'iide hara kiitanchchay away mokkiyaasaappe kesiyaawaa taani be'aaddi. He kiitanchchay bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, sa'anne abbaa k'ohanaw wolk'k'ay imetteedda oydu kiitanchchatuwa

³ s'eesiide, «Nu S'oossaa oosanchchatuwa deemuwaan nuuni maatafaa wotsana gakkanaw, sa'aa gidina woy abbaa gidina, woy mitsaa gidinakka k'ohoppite» yaageedda.

⁴ Taani S'oossaa maatafaa deemuwaan wotseeddawanttu payduwaa sisaad. Israa'eeliyaa zariyaa ubbaappe itti s'eetanne oytamanne oydu sha'a asatuwaa deemuwaan maatafay wod'd'eedda.

⁵ Yihudaa zariyaappe,
tammanne laa"u sha"aa deemuwaan maatafay,
wod'd'eedda.

Roobeela zariyaappe,
tammanne laa"u sha"aa.
Gaade zariyaappe,
tammanne laa"u sha"aa.

⁶ Aaseera zariyaappe,
tammanne laa"u sha"aa.
Niftaaleeme zariyaappe,
tammanne laa"u sha"aa.

Minaase zariyaappe,
tammanne laa"u sha"aa.
⁷ Simoona zariyaappe
tammanne laa"u sha"aa.

Leewiyaa zariyaappe
tammanne laa"u sha"aa.
Yisaakoora zariyaappe
tammanne laa"u sha"aa.

⁸ Zaabiloona zariyaappe,
tammanne laa"u sha"aa.
Yooseefo zariyaappe,
tammanne laa"u sha"aa.

Biiniyaama zariyaappe,
tammanne laa"u sha"aa
deemuwaan maatafay,
wod'd'eedda.

Bootsa Mayuwa Mayyeedda C'ora Asatuwaa

⁹ Hewaappe guyyiyaan, zariyaa ubbaappe, k'ommuwaa ubbaappe, yaraa ubbaappenne dumma dumma gadiyaa k'aalaa ubbaappe ooninne paydanaw danddayenna zaway baynna c'ora asaa taani be'aaddi. He Asay bootsa mayuwaa mayyiide, zambbaa haytsaa barenttu kushiyan oyk'k'iide, kawutetsaa oydiyaa sintsaninne Dorssaa sintsan ek'k'eedda.

¹⁰ Unttuntu barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide,

«Nu atatetsaykka,
kawutetsaa oydiyaan utteedda,
nu S'oossaappenne Dorssaappe yee»
yaageeddino.

¹¹ Kiitanchchatuu ubbay kawutetsaa oydiyaa, c'imatuwaanne de'uwaan de'iyaa oyddu med'etaa yuuyyi aad'd'iide ek'k'eeddino. Unttuntu kawutetsaa oydiyaa sintsan barenttu deemuwaan guufanniide S'oossaw goyinniide,

¹² «Amen"!l

Anjjuu, bonchchuu,
aad'd'eedda eratetsay,
galatay, sabay,
wolk'k'ay, minotetsay,
med'inaappe med'inaa gakkanaw nu S'oossaw gido.

Amen"!l»

yaageeddino.

¹³ C'imatuwaappe ittuu taana, «Ha bootsa mayuwaa mayyeedda asatuu oonee? Unttuntu hak'appe yeeddinoo?» yaagiide oochcheedda.

¹⁴ Taani, «Ta Godaw, neeni eraasa» yaagaad. I taana hawaadan yaageedda:

«Hawanttu daro waayiyaa waayettiide yeeddawantta.

Unttuntu barenttu mayuwaa Dorssaa suutsan meec'c'iide,
boos's'eeddawannta.

¹⁵ Hewaa diraw,

unttuntu S'oossaa kawutetsaa oydiyaa sintsan ek'k'iide,
k'ammanne gallassi, Aa Geeshsha Golliyaan,
aw ootsiino.

K'ay I bare kawutetsaa oydiyaan utteeddawe,

unttuntu gidduwaan de'ana.

¹⁶ Hawaappe sintsanaw ubbakka,

unttuntu koshattikkino;
woy saamettikkino.

Away untunta meenna;
k'ay ay seelaykka untunta guuddenna.

¹⁷ Ayaw gooppe, kawutetsaa oyde,

gidduwaan utteedda Dorssay,
untunta heemmana.
De'uwwaa haatsaa pulutuwaakkokka,
untunta kaaletsana.

S'oossaykka untuntu ayfiyaa afotsaa ubbaa k'uc'c'i diggana»

yaageedda.

8

S'aas'etsa Mas'aafaa Laappuntsa

Maatafay Dooyetteedda

¹ Dorssay laappuntsa maatafaa dooyeedda wode, bakka saatiyaa gididiyaawaa keenaa saluu c'o"u geedda.

² Hewaappe guyyiyaan, taani laappu kiitanchchatuwaa S'oossaa sintsan ek'k'iyaa wantta be'aaddi; untunttoo laappu malakatay imetteedda.

³ Is'aanaa c'uwaiyaa work'k'aa miishshaa oyk'k'eedda hara kiitanchchay yiide, yarshshiyaa sa'aa matan ek'k'eedda. Work'k'aaappe med'etteedda yarshshiyaaasay kawutetsaa oydiyaa sintsan de'ee; he yarshshiyaa sa'aa bolla geeshsha ubbatuwaa woosaa gujjana mala, kiitanchchaw daro is'aanay imetteedda.

⁴ Is'aanaa c'uway geeshshatuwaa woosaana ittippe he kiitanchchaa kushiyaappe pude S'oossaakko beedda.

⁵ Hewaappe guyyiyaan, kiitanchchay is'aanaa c'uwaiyaawaa akkiide, yarshshiyaa saappe tamaa bonk'kuwaa akkiide, aan kuntseedda. He is'aanaa c'uwaiyaawaa duge sa'aa olina, guuguntsay guummeedda. Walk'k'antsay wolk'k'aameedda; k'ay biittaykka k'aas's'eedda.

Malakatatu Punteeeddino

⁶ K'ay laappu malakataa oyk'k'iide laappu kiitanchchatuu malakataa punnanaw giigeed-dino.

⁷ Koyro kiitanchchay bare malakataa punnina suutsaanna walaketteedda shachchaynne tamay sa'aan bukkeedda. Sa'aappe heezzentso kushii guudetteedda; mitsaappekka heezzentso kushii guudetteedda; maataa ubbaykka guudetteedda.

⁸ Laa'entso kiitanchchay bare malakataa punneedda. Wolk'k'aama deriyaa malatiyaabay taman ees's'iidde, abbaan yegetteedda; yaatina, abbaappe heezzentso kushii suutsaa gideedda.

⁹ Abbaan de'uwaan de'iyaa med'etatuwaa heezzentso kushii hayk'k'eedda; markka-betuwaappekka heezzentso kushii d'ayeedda.

¹⁰ Heezzentso kiitanchchay bare malakataa punnina shaafaappenne puluttuwa haat-saappe heezzentso kushiyaa bolla saluwaappe s'omppiyaadan ees's'iyaa wolk'k'aama s'oolinttii wod'd'eedda.

¹¹ He s'oolinttiyaa sunsay C'amuwaa geetettee. Haatsaappe heezzentso kushii c'ammeedda; k'ay haatsay c'ammeedda diraw, daro Asay he haatsaa ushiidde hayk'k'eedda.

¹² Oyddentso kiitanchchay bare malakataa punneedda. Awaappe, agenaappenne s'oolinttiyaappe heezzentso kushii deshetteedda; untuntuu poo'uwaappekka heezzentso kushii d'umeedda. Hewaa diraw, gallassaappe heezzentso kushii, k'ammaappekka heezzentso kushii d'umeedda.

¹³ Itti arggantsay saluwaan paalliyaawaa taani be'aaddi. He arggantsay bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Heezzu kiitanchchatuu punnana bessiyaa yekko malakatay punnettiiyaa wode, sa'aan de'iyaa asaw aayyeero! Aayyeero!» yaagiyaawaa sisaad.

9

¹ Hewaappe guyyiyaan, ichcheshentso kiitanchchay bare malakataa punnina saluwaappe duge sa'aa kunddeedda s'oolinttiyaa be'aaddi. He s'oolintteew c'iimmo ollaa* k'ulppii imetteedda.

² S'oolinttii c'iimmo ollaa dooyyeedda; aako c'ooc'iyaaappe kesiya c'uwaa mala c'uwaa he c'iimmo ollaappe kesseedda. K'ay awaynne sa'ay he c'iimmo ollaappe kesseedda c'uwaan d'umeeddino.

³ C'uwaaappe boolii duge sa'aa yeedda. Sa'aan de'iyaa soggato de'iyaa wolk'k'aa mala wolk'k'ay boolewukka imetteedda.

⁴ S'oossaa maatafay deemuwaan baynna asaa s'alalaa k'ohanaappe attin, sa'aan de'iyaa maataa woy aac'iya mitsaa gidina woy ay mitsaa gidinakka k'ohenna mala, boolew odetteedda.

⁵ Boolii he asaa ichcheshu agena gidiyaawaa pas'a kaa'ana mala, maatay imetteed-dawaappe attin, aw asaa wod'anaw maatay imettibeenna. Sogguu asaa dukkiide seelisiyaawaa keenaa boolii seelisse.

⁶ He gallassatuwaan Asay hayk'uwaa koyyana; shin demmenna. K'ay hayk'k'anawukka amottana; shin hayk'uu asaappe bak'atana.

⁷ Boolii olaw giigi utteedda paraa malatee. Booliyaa huup'iyaaan work'k'aa malatiyaa kalachchay de'ee; Aa deemuukka asaa deemuwaa malatee.

⁸ Aa binnaanaykka mac'c'a asaa binnaanaydaa aduk'kee; Aa achchaykka gaammuwaa achchaa malatee.

⁹ Aa tiray birataan ootseedda gondalliyaa malatiyaawaan goozetti utteedda; k'ay Aa k'efiyaa kooshshay olaa baanaw piriis'iyaa paratuu goochchiyaa gaariyaa kooshshaa mala.

¹⁰ Aw sogguwaa dufiyaa malatiyaa dufii de'ee; Aa dufiyaan dukkiyaabay de'ee. He dufiyaan ichcheshu agena gidiyaawaa asaa k'ohanaadan, aw maatay imetteedda.

8:5 Sas'. 11:19; 16:18; Wog. 16:12, 18; Hiz. 10:2; Kes. 19:16 8:7 Kes. 9:23-25; Hiz. 38:22 8:10 Isa. 14:12 8:11 Erm. 9:15 8:12 Isa. 13:10; Hiz. 32:7; Iyu. 2:10, 31; 3:15 * 9:1 C'iimmo ollaa: Hawaa guussay garssa bagga biittaan darssi c'iimmatiide de'iyaa iita ayyaanaatu barentu wurssetsaa mura gallassay gakkanaw k'ashettiide de'iyaaasaa. 9:2 Dom. 19:28 9:3 Kes. 10:12-15 9:4 Hiz. 9:4 9:6 Yob. 3:21; Erm. 8:3 9:7 Iyu. 2:4 9:8 Iyu. 1:6 9:9 Iyu. 2:5

¹¹ Aa mooddiyaa kaatii de'ee. He kaatii c'iimmo ollaa kiitanchchaa. Aa suntsaykka lbraayiss's'e k'aalaan Abddoona; k'ay Giriike k'aalaan Ap'oliyoona geetettee. Ap'oliyoona giyaawoo biletsay, d'ayissiyaawaa giyaawaa.

¹² Koyro aayyeero giyaawe aad'd'eedda; be'a, biro hara laa'u aayyeero giyaawe yaanawaa.

¹³ Usuppuntsa kiitanchchay bare malakataa punneedda. S'oossaa sintsan ek'k'eedda work'k'aappe med'd'eedda yarshshiyaasaan de'iyaa oyddu gas'aa kac'etuwaappe itti kooshshaa sisaad.

¹⁴ He kooshshay malakatay de'iyaa usuppuntsa kiitanchchaa, «Efiraas'iisa giyaa wogga shaafaan k'ashetteedda oyddu kiitanchchatuwaa billa» yaageedda.

¹⁵ Asaa zariyaappe heezzentso kushiya wod'anaw, ha saatiyaw, gallassaw, agenawunne laysaw giigissi wotseedda, oyddu kiitanchchatuu biletteeddino.

¹⁶ Olaa paraa toggiyaa asaa payduu laa'u s'eetu miiloone gidiaawaa taani sisaad.

¹⁷ K'aykka taani sas'aan paratuwaanne he paratuwaa toggeedda asaa be'aaddi. Asaw tiraan wotsiyaa birataa gondalliyaa malay de'ee. He tiraan wotsiyaa birataa gondalliyaa malay tamaadan zo'o; samaayiyaa; k'ay ees's'iyaa diiniyaa mala. Paratuwaa huup'ii gaammuwaa huup'iyaa mala. Unttuntu doonaappe tamay, c'uwayenne adilliyaa c'iishshaa malatiyaa ees's'iyaa diiniyaa tamay keseedda.

¹⁸ Paratuwaa doonaappe keseedda taman, c'uwaaninne ees's'iyaa diiniyan ha heezzu boshatuwaan asaa zariyaappe heezzentso kushii hayk'k'eedda.

¹⁹ Ayaw gooppe, paratoo wolk'k'ay doonaaninne dufiyaan de'ee. Unttuntu dufiikka huup'iyaa de'iyaa shooshshaa malatee; hewan untuntu asaa k'ohiino.

²⁰ Ha boshatuwaan hayk'k'ennan atteedda Asay bare kushiyan ootsiyaawaa aggibeenna. K'ay work'k'aappe, biraappe, nahaasiyaa geetettiyaa birataappe shuchchaappenne mit-saappe oosetteedda, s'eellana woy sisanaw woy hamettanaw danddayenna eek'awunne s'alahiyya goyinniyaawaakka aggibeenna.

²¹ Asay eriid wod'eeddawaa, woy bare biteeddawaa, woy bare woshummeeddawaa, woy bare wuu'eeddawaa aggiide, bare nagaraappe simmibeenna.

10

Kiitanchchaanne Guutsa Mas'aafaa

¹ K'aykka taani hara wolk'k'aama kiitanchchay saluwaappe kesiide, duge wod'd'iyaaawaa be'aaddi. Shaariyaa I mayyi utteedda; k'ay zuluu Aa huup'iyaa yuuyyi aad'd'i utteedda. Aa deemuukka aawaa mala; Aa gediikka tamaa tuussaa mala.

² He kiitanchchay dooyaa de'iyaa itti guutsa s'aas'etto mas'aafaa bare kushiyan oyk'k'eedda. Bare ushechcha gediya abbaa bolla essiide, bare haddirssa gediya biittaa bolla esseedda.

³ Gudiya gaammuwaadan, wolk'k'aappe gudeedda. I gudeeddawaappe guyyiyaan, laappu guuguntsatuu aananna guuntsa haasayeeddino.

⁴ Unttuntu guummeedda wode taani s'aafanaw k'oppaad. Shin saluwaappe, «Laappu guuguntsatuu haasayeeddawaa asaw k'aattoppanne s'aafoppa» yaagiyaa kooshshay taw sisetteedda.

⁵ Hewaappe guyye, abbaa bollaanne biittaa bollan ek'k'ide'ishshin taani be'eedda kiitanchchay, bare ushechcha kushiya saluwaa pude mic'c'eedda.

⁶ Saluwaanne saluwaan de'iyaa ubbabaa, sa'anne sa'aan de'iyaa ubbabaa, abbaanne abbaan de'iyaa ubbabaa, med'd'eedda med'i med'inaw de'iyaa S'oossaa suntsan c'aak'k'eedda. Yaatiide, «Wodii wuranaw gam'enna.

⁷ Shin laappuntsa kiitanchchay bare malakataa punniyaa wode, S'oossay nabatuwaa gideedda bare k'oomatoo k'aalaa odi wotseeddawaadankka, I s'uureedda k'ofay polet-tana» yaageedda.

⁸ Hewaappe guyyiyaan, saluwaappe haasayishshin taani siseedda kooshshay laa'entsuwaa zaariide taana, «Abbaa bollaanne biittaa bollan ek'k'eedda kiitanchchaa kushiyan dooyaa de'iyaa s'aas'etto mas'aafaa baade akka» yaagiyaaawaa sisaad.

⁹ Taani he kiitanchchaakko baade, guutsa s'aas'etto mas'aafaa taw immana mala, Aa oochchaad. I taana, «Akkaade ma; mas'aafay ne uluwaa c'amissanawaa; shin ne doonaan eessaadan, I mal'anawaa» yaageedda.

¹⁰ Hewaappe guyye, taani kiitanchchaa kushiyaappe he guutsa s'aas'etto mas'aafaa akkaade maaddi; ta doonaan mas'aafay eessaadan mal'eedda. Shin taani meeddawaappe guyyiyaan, ta ulo gidduu c'ammeedda.

¹¹ K'aykka taana, «Yaraa ubbaa, zariyaa ubbaa, duma duma biittaa k'aalaanne kaatatuwaabaa neeni timbbitiyaa k'ans's'ennaan haasayanaw bessee» yaageedda.

11

Laa"u Markkatuwa

¹ Hewaappe guyye, mak'k'aa malatiyaa likkiyaa s'am'ay taw imetteedda; taana geed-dawe hawaa; «Baade S'oossaa Geeshsha Golliyaanne yarshshiyaa sa'aa likka. Hewan goyinniyaawaantakka payda.

² Shin Geeshsha Gollew kare bagga agga basha; hewaa likkoppa. Ayaw gooppe, he sa'ay Ayihuda gidenna asaw imetteedda. Ayihuda gidenna Asay geeshsha katamaa oytamanne laa"u agenaw yed'd'ana.

³ Taani gaabiyaa mayyeedda ta laa"u markkatuwa kiittana; untunttu itti sha"anne laa"u s'eetanne usuppun tammu gallassan S'oossaa kiitaa odana» yaageedda.

⁴ He laa"u markkatuu ha sa'aa Godaa sintsan ek'kiyaa s'omppiyya wotsiyaa laa"u ballatuwa.

⁵ Ooninne untunttu k'ohanaw koyyoope, untunttu doonaappe tamay kesiide untunttu morkkatuwaakka d'ayissee. K'ay ooninne untunttu k'ohanaw koyyoope, hewaad-danka hayk'k'ana.

⁶ Untunttu S'oossaa kiitaa odiyaa wodiyaan iray bukkennaadan, saluwa gorddanaw untunttu maatay de'ee. Untunttu haatsaa suutsaa kessiyaa maataykka de'ee; k'ay untunttu barena kosshiyaa wode, sa'aa duma duma boshan shoc'anaw untunttu maatay de'ee.

⁷ Untunttu barenttu markkatetsaa wursseeddawaappe guyyiyaan, c'iimmo ollaappe pude kesiya do'ay untunttunna olettana. He do'ay untunttu s'ooniide wod'ana.

⁸ Untunttu Goday mask'k'aliyaa bollan misimaariyan d'ishettiide suletteedda katamaa wogga ogiyaan untunttu anhay gisanawaa. He katamay leemisuwaan Sodoomaa woy Gibs'e geetettiide s'eesettee.

⁹ K'ay yaraa ubbaappe, k'ommuwa ubbaappe, duma duma biittaa k'aalaappenne zariyaa ubbaappe yeedda Asay untunttu anhaa heezzu gallassanne bagga be'ana. Anhay moogettena mala, he Asay diggana.

¹⁰ Sa'aan de'iyaa Asay ha timbbitiyaa odiyaa laa"u asatuwa hayk'uwaan nashettana. Asay untunttu hayk'uwa ittuu ittuwaanna imotaa laamettiide bonchchanawaa; Ayaw gooppe, sa'aan de'iyaa asaa untunttu darssi metootseeddino.

¹¹ Heezzu gallassanne baggappe guyyiyaan, de'uwa shemppuwa S'oossay untunttu shemppina, untunttu dendi ek'keeddino. Untunttu be'eedda ubbay iita yashshaa yayyeedda.

¹² Hewaappe guyyiyaan, he timbbitiyaa odiyaa laa"u asatuu saluwaappe, «Haa pude ke-site» giyaa wolk'k'aama kooshshaa siseeddino. Barenttu morkketuu barentta s'eellishshin, untunttu shaariyaan geliide, pude saluwa beeddino.

¹³ He saatiyaan biittay loytsi k'aas's'ina katamaappe tammunsa kushii d'ayeedda. K'ay biittaa k'aatsaan laappu sha'a Asay hayk'keedda. Atteedda Asay loytsi kokkori yayyiide, saluwa S'oossaa gitatetsaa sabbeedda.

¹⁴ Laa'entso aayyeero giyaawe aad'd'eedda. Shin akeekite; heezzentso aayyeero giyaawe ellekka yaanawaa.

Laappunsa Malakataa

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, laappunsa kiitanchchaykka bare malakataa punneedda. Saluwaan,

«Alamiyaa kawutetsay

ha"i nu Godaassanne

Kiristoosassa;

k'ay med'inaappe med'inaa gakkanaw

I mooddana»

yaagiyaa wolk'k'aama kooshshay sisettedda.

¹⁶ Barenttu oydiyaan utteedda laatamanne oydu c'imatuu S'oossaa sintsan duge guu-fanniide, S'oossaw goyinniide hawaadan yaageeddino;

¹⁷ «Ha"i de'iyaaawoo,

kaseppekka de'iyaaawoo, Godaw,

Ubaappe Wolk'k'aama S'oossaw,

new wolk'k'aama wolk'k'ay de'iyaa dirawunne,
neeni mooddanaw doommeedda diraw,
nuuni neena galateetto.

¹⁸ Ayihuda gidenna Asay hank'k'etteedda;
ne hank'k'uukka yeedda.

Hayk'k'eeddawanttu pirddettiyaa wodii ha'a;
k'ay neeni ne oosanchchattoo, nabattoo,
geeshshattoo, ne suntsaw yayyiyaawanttoo,
d'ok'k'atoonne laafattoo untunttu oosuwaadan,
immiyaa wodiikka ha'a.
Sa'aa d'ayissiyaawanttakka neeni d'ayissiyaa wodii ha'a»
yaageeddino.

¹⁹ Saluwaan de'iyaa S'oossaa Geeshsha Gollii dooyetteedda; Aa Geeshsha Golliyaan
S'oossaa K'aalaa c'aak'uwaa Taabootay beetteedda. K'ay walk'k'antsay wolk'k'aameedda;
guntsay sisettedda; guuguntsay guummeedda; biittay k'aas's'eedda; wolk'k'aama
shachchaykka shac'c'eedda.

12

Taani Mishiratto, Na'aanne Dawiyaa Be'aaddi

¹ Hewaappe guyyiyaan, saluwaan wolk'k'aama mallay beetteedda. Awaa mayyeedda itti
mishiratta, agenaar bolla ek'k'eeddawunna, tammanne laa"u s'oolinttiyaa kalachchaa bare
huup'iyaaan wotseeddawunna hewaan de'aw.

² He mishiratta shahaara; izo yeluwaa oytsay, un'etsina waassaaddu.

³ Hara itti wolk'k'aama mallay saluwaan beetteedda. Tammu kac'iyaaana de'iyaa
laappu huup'iyaaan kalachchaa wotseedda itti wolk'k'aama zo'o dawii de'ee.

⁴ He dawii bare dufiyaan heezzentso kushe s'oolinttiyaa saluwaappe dafiide, sa'aan
oleedda. He dawii yeletti wod'd'osaannakka na'aa maanaw yelana haniyaa mishiratti
sintsan ek'k'eedda.

⁵ Mishiratta attuma na'aa, Ayihuda gidenna asaa ubbaa birataa s'am"aan mooddanawaa
yelaaddu. Shin na'ay S'oossaakkonne Aa araataakko, pude ellekka aketeedda.

⁶ Mishiratta itti sha"anne laa"u s'eetanne usuppun tammu gallassaw miziiddenne
ushshiidde wotsanaw S'oossay giigissi wotseedda sa'aa bazzuwaa bak'ataaddu.

⁷ Hewaappe guyyiyaan, saluwaan olay denddeedda. Mikaa'eeli bare
kiitanchchatuwaanna ittippe dawiyaa oletteedda; dawiiikka bare kiitanchchatuwaanna
gidiide, zaari oletteedda.

⁸ Shin dawii s'oonettina dawiyaasinne Aa kiitanchchattoo saluwaan sa'ay d'ayeedda.

⁹ Wolk'k'aama dawii, s'alahiyaa kaappuwaa woy Sees'aanaa giyaawe, beni shooshshay,
alamiyaa ubbaa baletsiiyaawe oletteedda; I bare kiitanchchatuwaanna ittippe duge sa'aw
oletteedda.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan, taani saluwaappe hawaadan yaagiyaa kooshshaa sisaad;
«S'oossaa atotetsay ha"i yeedda.

S'oossay barew Kaate gidiyawaadankka,

bare wolk'k'aa besseedda;

Aa Kiristtoosi bare maataa besseedda.

Ayaw gooppe,
k'ammanne gallassi S'oossaa sintsan ek'k'iide,
nu ishatuwaa mootiyaawe,
saluwaappe duge oletteedda.

¹¹ Nu ishatuu Dorssaa suutsaaninne,
barenttu tumu markkatetsan
dawiyaa olettiide s'ooneddino.
K'ay untunttu barenttu shemppuwaa aatsi immiyaawoo,
k'arettibeykkino.

¹² Hewaa diraw,
saluunne saluwaa gidon de'iyaaawanttu,
nashettite.

Shin sa'awunne abbaaw aayyeero!

Ayaw gooppe,
s'alahiyaa kaappuu,

barew guutsa wodii atteeddawaa eriyaa diraw,
wolk'k'aama hank'k'uwaan,
duge hinttenttukko wod'd'eedda»

yaageedda.

¹³ K'ay dawii barena duge sa'aa oleeddawaa be'eeddawaappe guyyiyaan, he attuma na'aa yeleedda mishiratto yederssuwaa doommeedda.

¹⁴ Mishiratto shooshshay k'ohenna mala, heezzu laytsaanne bagga maadenne ushaadde iza naagettiyasaa bazzuwaa paallaade baana mala, laa'u wolk'k'aama arggantsaa k'effi iziwi imetteedda.

¹⁵ Hewaappe guyyiyaan, mishiratto di'uu di'iide afana mala, shooshshay shaafaa haat-saa keena haatsaa bare doonaappe mishiratti geeduwaan gusseeedda.

¹⁶ Shin biittay mishiratto maaddeedda; biittay bare doonaa dooyyiide, dawiyaa doon-appe kseeedda haatsaa mitti aggeedda.

¹⁷ Dawii mishirattiw darssi hank'k'ettiide, izi zeretsaa S'oossaa azazuwaa naagiya ubbatuwaanne Yesuusi k'onc'c'isseeedda tumu ammanettiyaawantta olanaw,

¹⁸ biide abbaa doonaan de'iyaa shafiyaan ek'k'eedda.

13

Taani Abbaappe Kesiya Laa'u Do'atuwaa Be'aaddi

¹ Hewaappe guyyiyaan, itti do'ay abbaappe kesishshin, taani be'aaddi. Aw tammu kac'iinne laappu huup'ii de'ee; Aa tammu kac'iyaa bollan tammu kalachchay de'ee. Aa huup'iyanka boriyaa suntsay s'aafetti utteedda.

² Taani be'eedda do'ay maahiyya malatee; Aa gedii babbantsaa geetettiya iita du'aa gediyaal malatee; Aa doonay gaammuwaa doonaa malatee. Dawii bare wolk'k'aa, bare kawutetsaa oydiyaanne bare wolk'k'aama maataa he do'aw immeedda.

³ He do'aa huup'etuwaappe ittuu hayk'k'eeddawaa malaatiyaawaa taani be'aaddi; shin wod'iyaa maytsay pas'eedda. Sa'aa Asay ubbay maalalettiide, he du'aa geeduwaa kaalleedda.

⁴ Dawii bare maataa do'aw immeedda diraw, Asay ubbay dawiyaw goyinneedda. K'ay he asay, «Do'aa malay oonee? Aanana olettanaw ooni danddayii?» yaagiidde, do'aw goyinneedda.

⁵ He do'aw pala yewuwaanne boriyaa haasayiyaa doonay imetteedda. Oytamanne laa'u agenaw ootsana mala, aw maatay imetteedda.

⁶ He do'ay S'oossaa, Aa suntsaa, I de'iyaaasanne saluwaan de'iyaa ubbatuwaa boriyaa doommeedda.

⁷ He do'ay S'oossaa asatuwaana olettiide, untuntta s'oonana mala, aw maatay imet-teedda. K'ommuwaa ubbaa, yaraa ubbaa, dumma dumma biittaa k'aalaa ubbaanne zariyaa ubbaa mooodiyaa maatay aw imetteedda.

⁸ Sa'ay med'ettanaappe kase shuketteedda Dorssaa de'uwwaa mas'aafan suntsay s'aafettiibeenna asay, sa'aan de'iyaaawe ubbay, he do'aw goyinnana.

⁹ Sisiyaa haytsay de'iyaa uray siso.

¹⁰ Omoodettana Asay de'ooppe,

ooninne omoodettanawaa.

Mashshaan shukettana Asay de'ooppe,

ooninne mashshaan shukettanawaa.

Geeshshatuwaa danddayayenne,

ammanuu hawaan erettanawaa.

Taani Sa'aappe Kesiya Do'aa Be'aaddi

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, hara do'ay sa'aappe kesiyaawaa taani be'aaddi. Dorssaa kac'iyaa malatiyaa laa'u kac'ii aw de'ee; shin he do'ay dawiyaadan haasayeedda.

¹² He do'ay koyro do'aa wolk'k'aama maataa ubbaa Aa sintsan ootseedda. Sa'ayenne sa'aan de'iyaa Asay ubbay Aa wod'iyaa maytsay pas'eedda koyro do'aw goyinnana mala, he do'ay godatteedda.

¹³ He laa'entso do'ay wolk'k'aama malaatatuwaa ootseedda; haray atto tamaa saluwaappe asaa ubbaa sintsa sa'aa wotsana gakkanaw malaatatuwaa ootseedda.

¹⁴ Koyro do'aa sintsan ootsanaw, aw imetteedda malaatatuwaan sa'aan de'iyaa asaa ubbaa I baletseedda. Mashshaan maytsattooppenne pas'a de'iyaa koyro do'aa bonchchoo misiliyaa giigissanaadan, sa'aa asaa ubbaw laa'entso do'ay odeedda.

¹⁵ K'ay koyro do'aa misilii haasayanaadaaninne barew goyinnenna ubbaa wod'anaadan, laa'entso do'ay bare shemppuwaa koyro do'aa misiliyaan shemppuwaa gelissanaw azazetteedda.

¹⁶ Asay ubbay woggayenne k'eeray, mank'kuunne durii, womaannuunne ayilii bare ushechcha kushiyan woy bare deemuwaan mallaa wotsanaadan, he laa'entso do'ay godatteedda.

¹⁷ He do'aa suntsay woy Aa suntsaa payduu de'iyaa mallay bayinna Asay ooninne zal'anawunne shammanaw danddayenna.

¹⁸ Aad'd'eedda eratetsay hawaan de'ee. Eray de'iyaa ooninne he do'aa payduwaa biletsaa ero; ayaw gooppe, he payduu itti asaa suntsaa. Aa payduu usuppun s'eetanne usuppun tammanne usuppuna.

14

Taani Dorssaanne 144,000 Asatuwaa Be'aaddi

¹ Hewaappe guyyiyaan, taani be'aaddi. Be'ite, Dorssay S'iyoonne Deriyaa bolla ek'keedda. Aa suntsayenne Aa Aabbu suntsay deemuwaan s'aafetteedda, itti s'eetanne oytamanne oyddu sha"a asatuu aanana ittippe de'ino.

² Saluwaappe kuntso haatsaa guntsaanne dadaa guntsaa malatiyaa wolk'k'aama kooshshaa taani sisaad. K'ay taani siseedda kooshshay diitsaa diis's'iyaa wanttu barenttu diitsaa diis's'ina sisetiyaa kooshshaa malatee.

³ Itti s'eetanne oytamanne oyddu sha"a asatuu kawutetsaa oydiyaa sintsan, oyddu pas'a de'iyaa med'etatuwaa sintsaaninne c'imatuwaa sintsan ek'keeddino. Sa'appe wozetteedda untuntuppe attin, haray ooninne tamaanaw danddayenna ooratsa maz-imuriyaa yes's'eeddino.

⁴ Hawanttu geeshsha asatuwaa gidiyaa diraw, mac'c'awanttunna gaketide barena tunissibeykino. Dorssay* biyaasaa ubbaa untunttu kaalliino. Untunttu S'oossawunne Dorssaw bayira gidanaw, sa'aa asaa giddoppe wozetteeddawantta.

⁵ Untunttu ubbaakka worddoti erikino; untuntun bayizuu baawa.

Taani S'oossaa Kiitanchchaa Be'aaddi

⁶ Sa'aan de'iyaa asaa ubbaw, zariyaa ubbaw, k'ommuwaa ubbaw, duma duma biittaa k'aalaa ubbawunne yaraa ubbaw med'inaa wonggalaa mishiraachchuwaa awaayanaw, bolla saluwaan paalliyyaa hara kiitanchchaa taani be'aaddi.

⁷ He kiitanchchay bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «S'oossaw yayyite; Aa bonchchite. Ayaw gooppe, sa'aa asaa I pirddiyaa saatii gakeedda. Saluwa, sa'aa, abbaanne haatsaa pultuwaa med'd'eedda S'oossaw goyinnite» yaageedda.

⁸ Hara laa'entso kiitanchchay, «Wolk'k'aama Baabloona kunddaaddu; iza kunddeedda gaasuunnekaa asaa zariyaa ubbaa iita oosuwaa oosissiyaa diraassa» yaagiidde, koyro kiitanchchaa kaalleedda.

⁹ Heezzentso kiitanchchay bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, hawaadan yaagiidde, koyro laa'u kiitanchchatuwaa kaalleedda; «Do'awunne Aa misilew goyinniyaa ooninne k'ay Aa mallaa bare deemuwaan woy bare kushiyan wotsiyaa ooninne de'ooppe,

¹⁰ S'oossay bare wolk'k'aama hank'k'uwaa burc'c'ukkuwaan kuntseedda hank'k'uwaa woyniyaa eessaa I ushana. Hewaa ootseedda ubbay geeshsha kiitanchchatuwaa sintsaaninne Dorssaa sintsan, tamaaninne ees's'iyaa diiniyan pas'a kaa'ettana.

¹¹ Untunttu pas'a kaa'iyaa tamaa c'uway med'i med'inaw c'u wattana. Do'awunne he do'aa misilew goyinniyaa oosinne k'ay he do'aa suntsaa malaataanna de'iyaa oosinne k'ammanne gallassi shemppuu baawa» yaageedda.

¹² S'oossaw azazettiyaanne Yesuusaw ammanettiyya geeshshatuu danddayiyaa dand-dayay hawaana.

¹³ Hewaappe guyyiyaan saluwaappe, «Hawaa s'aafa; hawaappe sintsaw Godan hayk'k'iyaa wanttu anjetteeddawantta» yaagiyaa kooshshaa taani sisaad.

Ayyaanay, «Tuma; untunttu barenttu daaburaappe shemppana; ayaw gooppe, untunttu lo'o kiittaw, S'oossay lo'uwaan zaarana» yaagee.

Taani K'oychchaa Wodiyaa Be'aaddi

¹⁴ K'aykka taani be'aaddi. Be'ite, bootsa shaarii de'ee. Shaariyaa bolla Asaa Na'aa malatiyaawe utteedda; Aa huup'iyaaan work'k'aa kalachchay, k'ay Aa kushiyan k'ara baac'ay de'ee.

^{14:1} Hiz. 9:4; Sas'. 7:3 * ^{14:4} Dorssaa: Yesuusaw imetteedda suntsaa. ^{14:5} Sof. 3:13 ^{14:8} Isa. 21:9; Erm. 51:8; Sas'. 18:2 ^{14:10} Isa. 51:17; Dom. 19:24; Hiz. 38:22 ^{14:11} Isa. 34:10 ^{14:14} Dan. 7:13

¹⁵ Hara kiitanchchay Geeshsha Golliyaappe kesiide, shaariyaa bollan utteeddawoo bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «K'oychchaa saatii gakkoodda diraw, ne baac'aa yeddaade katsaa k'oyc'a; ayaw gooppe, sa'aa katsay meleedda» yaageedda.

¹⁶ Shaariyaa bollan utteeddawee, bare baac'aa sa'aa yeddiide, sa'aa katsaa c'akkeedda.

¹⁷ K'aykka saluwaan de'iyaa Geeshsha Golliyaappe hara kiitanchchay kesseedda; awukka kuussa baac'ay de'ee.

¹⁸ Tamaw kaappo gideedda hara kiitanchchay yarshshiyaa saappe kesiide, kuussa baac'ay de'iyaa kiitanchchaw bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Woynniyaa ayfii teereedda diraw, ne kuussa baac'aa yeddaade, sa'aan de'iyaa woyniyaa turaappe hondodda ayfiyaa k'ans's'a!» yaageedda.

¹⁹ He kiitanchchay bare baac'aa sa'aa yeddiide, sa'aan de'iyaa woyniyaappe hondodda ayfiyaa k'ans's'eedda; S'oossaa wolk'k'aama hank'k'uwa he woyniyaa gumi"iyaa ollaan yeggeedda.

²⁰ Katamaappe gas'aan de'iyaa woyniyaa ayfiyaa gumi"iyaa ollaan woyniyaa ayfii gumi"ettee. Suutsay kesiide, he woyniyaa gumi"iyaa ollaappe heezzu s'eetu kiilo miitiriyaa keenaa haakkiide, paraw puuluwaa gakkiaawaa keenaa d'ok'k'u giide eelleedda.

15

Taani Burc'c'ukkuwaa Abbaa Bee'aad

¹ Taani saluwaan hara wolk'k'aamanne maalalissiyaa mallaa be'aaddi. S'oossaa hank'k'uu untunttu bollan polettiiyaa diraw, wurssetsa laappu boshanna de'iyaa laappu kiitanchchatuu de'iino.

² K'aykka taani burc'c'ukkuwaa abbaa malatiyaawaa tamaanna walaketteeddawaa be'aaddi. K'ay do'aa, Aa misiliyaanne Aa suntsaa payduwaa s'ooneeddaawantta be'aaddi. S'oossay untunttoo immeedda diisatuwaa oyk'k'iide, burc'c'ukkuwaa malatiyaa abbaa matan untunttu ek'k'eeddino.

³ Untunttu, S'oossaa oosanchchaa Muse mazimuriyaanne Dorssaa mazimuriyaa hawaadan yes's'eeddino.

«Godaw, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaw,
ne kiitay gitanne maalalissiyaawaa.

Asaa zariyaa ubbaa Kaatew,
ne ogii s'illuwaanne tumuwaa.

⁴ Godaw, new yayyenawenne
ne suntsaa bonchchennawe oonee?

Ayaw gooppe, geeshshay ne s'alalaa.

Asaa zariyaa ubbay yiide,
ne sintsan goyinnana;
ayaw gooppe, ne s'illo kiitay
ubbaw k'onc'c'eedda»

yaagiide yes's'iino.

Laappu Boshanna De'iyaa Laappu Kiitanchchatuwaa

⁵ Hewaappe guyyiyaan, taani saluwaan de'iyaa Geeshsha Gollii dooyettowaa hewekka markkatetsaa dunkkaaniyaa be'aaddi.

⁶ Laappu boshanna de'iyaa laappu kiitanchchatuu Geeshsha Golliyaappe kesee-dino. Untunttu p'ooliide boos's'iyaa laynuwaa mayuwaa mayyeeddino; barenttu tiraa work'k'aa danc'c'uwaaan yuushshi aatsiide k'achcheeddino.

⁷ De'uwaaan de'iyaa oyddu med'etatuwaappe ittuu, med'i med'inaw gakkanaw de'iyaa S'oossaa hank'k'uu kumeedda laappu work'k'aa keretuwa laappu kiitanchchatoo im-meedda.

⁸ S'oossaa bonchchuwaappenne Aa wolk'k'aappe yeedda c'uway Geeshsha Golliyaa kumeedda. Laappu kiitanchchatuu aheedda laappu boshatuu polettana gakkanaw, Geeshsha Golliyaa ooninne gelanaw danddayibeenna.

16

S'oossaa Hank'k'uu Kumeedda Keretuwa

¹ Hewaappe guyyiyaan, laappu kiitanchchatoo, «Biide S'oossaa hank'k'uwa laappu keriyaappe sa'aan gussite» yaagiide, Geeshsha Golliyaappe haasayiyaa wolk'k'aama kooshshaa taani sisaad.

² Koyro kiitanchchay biide, bare keriyaan de'iyawaa sa'aan gussina, do'aa mallay de'iyawwanttu bollanne he do'aa misilew goyinniyaawanttu bolla loytsi sakkiyaa maytsaa keseedda.

³ Laa'entso kiitanchchay bare keriyaan de'iyawaa abbaan gussina abbaa haatsay hayk'keedda asaa suutsaa malateedda. K'ay abbaan de'iyaa med'etaa ubbaykka hayk'ki aggeedda.

⁴ Heezzentso kiitanchchay bare keriyaan de'iyawaa shaafatuwaaninne pultatuwaan gussina untunttu suutsaa gideeddino.

⁵ Haatsaw aawotiyaa kiitanchchay hawaadan yaagiyaawaa, taani sisaad;

«Kasekka ha"ikka de'iyaa Godaw,
Geeshshaw, ha pirddaa pirddeedda diraw,
neeni s'illuwaa.

⁶ Unttuntu geeshshatuwaa suutsaanne,
nabatuwaa suutsaa gusseedda diraw,
neeni untuntta ushshanaw,
suutsaa untunttoo immaadda.

Unttuntu barenttoo,
bessiyaawaa akkeeddino»
yaageedda.

⁷ Yarshshuwaa yarshshiyaa saappe,
«Godaw, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaw,
ne pirdday tumuwaanne s'illuwaa!»
yaagiya kooshshaa taani sisaad.

⁸ Oyddentso kiitanchchay bare keriyaan de'iyawaa awayfiyaa bollan gussina bare tamaa seelaan asaa guddanaw, awayfew maatay imetteedda.

⁹ Asay wolk'k'aama seelaan guudettiide ha boshatuwaa bollan maatay de'iyaa S'oossaa suntsaa boreedda. Shin bare nagaraappe simmibeennanne S'oossaa gitatetsaakka bonchchibeenna.

¹⁰ Ichcheshentso kiitanchchay bare keriyaan de'iyawaa do'aa kawutetsaa oydiyaa bolla gussina, he do'aa kawutetsay d'umeedda. Asay bare seelaa diraw, bare ins's'arssaa sa"eedda.

¹¹ K'ay Asay bare seelaa dirawunne bare maytsaa diraw saluwaa S'oossaa shek'k'eedda. Shin bare ootseedda nagaraappe simmibeenna.

¹² Usuppuntsa kiitanchchay bare keriyaan de'iyawaa wogga Efiraas'iisa geetettiyaa shaafaan gussina away doliyaa baggappe yaana kaatatoo ogii giiganaadan, haatsay meleedda.

¹³ Hewaappe guyyiyaan, taani sheed'd'iyaa malatiyaa heezzu tuna ayyaanatuu dawiya doonaappe, du'aa doonaappenne wordduwaa timbbitiyaa odiyaawaa doonaappe keshishshin be'aaddi.

¹⁴ Unttuntu mallatuwaa ootsiyaa s'alahatuwaa ayyaanatuwaa. He heezzu iita ayyaanatuu Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaa wolk'k'aama gallassan, sa'aa kaatatuwaa ubbaa olaw shiishshanaw baana.

¹⁵ «Be'a, taani kayisuwaadan yaana. Asaa sintsan kallo hamettiide yeellatenna mala, gem"ishennaan bare mayuwaa mayyiide naagiya uray anjjetteddawaa!» yaageedda.

¹⁶ He iita ayyaanatuu kaatetuwaaw Ibraayiss's'e k'aalaan Arimaagedoona* geetettiyaa sa'aa shiishsheeddino.

¹⁷ Laappuntsa kiitanchchay bare keriyaan de'iyawaa c'arkkuwaan gussina, Geeshsha Golliyaan de'iyaa araataappe, «Poletteedda» yaagiya wolk'k'aama kooshshay yeedda.

¹⁸ Hewaappe guyyiyaan, walk'k'antsay wolk'k'aameedda; guntsay sisetteedda; guuguntsaykka guummeedda. K'ay biittay pala k'aatsaa k'aas's'eedda. Asay sa'aan med'ettoodeppekka biittay hewaa mala k'aatsaa k'aas's'i erenna; hewe ubbaappe aad'd'eedda k'aatsaa.

¹⁹ Wolk'k'aama katamay heezzu kesiide za"eedda. Biittaa ubbaan de'iyaa katamatuu d'ayeeddino. S'oossay wolk'k'aama Baabloono k'oppiide, bare iita hank'k'uwaa woyniyaa eessay kumeedda burc'c'ukkuwaappe woyniyaa eessaa Baabloono ushsheedda.

²⁰ Abbaan dooddetteedda biittay ubbay d'ayeedda; derikka beettibeenna.

16:2 Kes. 9:10 **16:4** Kes. 7:17-21; Maz. 78:44 **16:10** Kes. 10:21 **16:12** Isa. 11:15 * **16:16** *Arimaagedoona*: Ha k'aalaw koyrotti de'iyaa Ibraayiss's'iyaa med'etay, «Har-Maagido» yaagiyaawaa gidide, «Har-Maagido» giyaawoo de'iyaa biletsay, «Meegido-Zooziyaa» yaagiyaawaa. Hawaa guussay beni wodiyaan Asay c'ora olaa oletteedda sa'aa guussaa.
16:16 2 Kat. 23:29; Zak. 12:11 **16:19** Isa. 51:17

²¹ Asaa bolla oytamu kiilo keenaa dees'iyaa wolk'k'aama shachchay saluwaappe wod'deetta. Asay he shachchaa boshaa diraw, S'oossaa boreedda; ayaw gooppe, boshay daro wolk'k'aama.

17

Baabloone Bolla Yaana Muraa

¹ Hewaappe guyyiyaan, laappu keretuu de'iyaa laappu kiitanchchatuwaappe ittuu taakko yiide, taana hawaadan yaageedda; «Haaya; daro shaafatuwaa gas'aan de'iyaa woshummiyaa, wolk'k'aama katamata, waana murettanentto, taani neena bessana.

² Sa'aan de'iyaa kaatatuu izinna woshummeeddino; sa'aan de'iyaa asaykka izi woyniyaa eessaa ushi matsottiide izinna woshummeedda» yaageedda.

³ He kiitanchchay taana Ayyaanan bazzuwaa afeedda. Hewan taani itti mishiratto boriyaa suntsay bollaa ubbaan s'aafetti utteedda zo'o do'aa toggeeddawunno be'aaddi; he do'aw laappu huup'iyaa tammu kac'ii de'ee.

⁴ He mishiratta teeraa ochchaa malatiyaa mayuwaanne zo'o mayuwaa mayyaaddu; iza k'ay work'k'aan, bonchcho shuchchaanne ink'k'uwwa geetettiyyaa al'o shuchchaan alleek'k'aaddu. Iza woshummiyaa tunabayne sheneyiyaabay kumeedda work'k'aa burc'c'ukkuwaa bare kushiyan oyk'k'aaddu.

⁵ Izi deemuwaan S'uura yewuwaa biletsay de'iyaa suntsay,

«Wolk'k'aama Baabloono;
Sa'aan De'iyaa
Woshummiyaawanttoon
Sa'aan De'iyaa
Sheneyiyaabaw Aatto»

yaagiyaawe s'aafetti utteedda.

⁶ K'ay he mishiratta geeshshatuwaa suutsaanne Yesuusaw markkattishshin wod'eeddawanntu suutsaa ushaade matsotteeddawunno taani be'aade malalettaaddi.

⁷ Kiitanchchay taana, «Neeni ayaw hawaadan malalettaaddii? Taani new mishiratti S'uura yewuwaanne iza tookkeedda laappu huup'iyaa tammu kac'ii de'iyaa du'aa S'uura yewuwaa odana.

⁸ Neeni be'eedda do'ay kase de'ee; shin ha"i baawa. He do'ay c'iimmo ollaappe elle kesiide, bashshaw baanawaa. Alamii med'ettoodeppe doommiiide, de'uwwa mas'aafan untunttu suntsay s'aafettiibeenna sa'aan de'iyaa Asay do'aa be'iide malalettana. Ayaw gooppe, I kase de'ee; ha"i baawa; shin sintsappe yaanawaa.

⁹ «Hawe aad'deetta eratetsaanne akeeka koyyee. Laappu huup'ii mishiratta uttiyaa laappu deretuwwa; hewanttu k'ay laappu kaatatuwwa.

¹⁰ Untunttuppe ichcheshu kaatatuu kunddeeddino. Ittuu ha"i gakkanaassikka mooddee; yekko kaatii yibeenna. I yiide, guutsa wodiyya takkanaw bessee.

¹¹ Kase de'eedda do'ay, ha"i baynnawe, I bare huup'ew hosppuntsa du'aa. I laappu do'atuwaappe ittuwaa; I d'ayanaw bee.

¹² «Neeni be'eedda tammu kac'etuu mooddanaw doommibeenna tammu kaatetuwwa. Shin untunttu do'aana ittipe itti saatte kaatetuwaadan mooddanaw untunttoo maatay imettana.

¹³ Untunttoo ubbaw itti k'ofay de'ee; untunttu barenttu wolk'k'aanne barenttu maataa do'aw immana.

¹⁴ Untunttu Dorssaanna olettana; shin dorssayne dorssaanna de'iyaaawanttu, I s'eegeeddawantunne dooreeddawanttu, Aa kaaliyyaa ammanetteedawanttu, he kaate-tuwaa s'oonana; ayaw gooppe, I godatuwwa Godaanne kaatetuwwa Kaatiyyaa» yaageedda.

¹⁵ Kiitanchchay k'aykka taana hawaadan yaageedda; «C'aaratta utteedda he neeni be'eedda haatsay yaratuwwa, c'ora asaa, asaa zaratuwaanne duma duma biittaa k'aalaa.

¹⁶ K'ay neeni be'eedda tammu kac'iinne do'ay woshummewunno is'sanawantta. Untunttu izi de'iyaa ubbabaa akki diggana. K'ay izo kallo ashshanne izi ashuwaa mi diggana; yaatiide untunttu izo taman guuddana.

¹⁷ Ayaw gooppe, S'oossaa k'aalay tumattana gakkanaw, untunttu k'ofay ittuwaa gidanaadan, untunttu barenttu mooddiyya wolk'k'aa do'aw immanaadaaninne S'oossay k'oppeeddawaa untunttu ootsanaadan, untunttu wozanaan S'oossay amuwaa wot-seedda.

¹⁸ «He neeni be'eedda mishiratta sa'aa kaatetuwaa mooddiyaa wolk'k'aama katamato» yaageedda.

18

Baablooni Kunddetsaa

¹ Hewaappe guyyiyaan, wolk'k'aama maata de'iyaa hara kiitanchchay saluwaappe wod'd'ishin, taani be'aaddi. He kiitanchchaa bonchchuu sa'aa poo'isseedda.

² He kiitanchchay bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide,
«Iza kunddaaddu!

Wolk'k'aama Baabloona kunddaaddu!
Baabloona s'alahatuu ak'iyaaasaa gidaaddu;
iita ayyaanatuu ubbatuunne,
is'ettiyyaa iita kafatuu ubbatuu iini de'iino.

³ Ayaw gooppe, asaa zariyaa ubbaa,
bare matsoyyiyya woyniyaa eessaa ushshina,
izinna woshummeeddino.
K'aykka sa'aa kaatatuu,
izinna woshummeeddino.
Izi ishala wolk'k'aa gaasuwaan,
sa'aan de'iyaa zal"anchchatuu duretteeddino»
yaageedda.

⁴ Hewaappe guyyiyaan,
taani saluwaappe,
hawaadan yaagiyaa hara kooshshaa sisaad;
«Ta asaw, iippe kesite!

Izi nagaraa izinna kos's'oppite!
Izi muraa gishettoppite.

⁵ Ayaw gooppe, izi nagaray,
saluwaa gakkanaaw dooretti utteedda.
S'oossay izi iita bayizzuwa, hassayeedda.

⁶ Iza immeeddawaa keenaa zaariide,
iziw immite. Iza ootseeddawoo,
laa"u kushiyya iziw k'ans's'ite.
Iza hinttenttoo giigisseedda ushshaappe,
laa"u kushiyya ushshaa,
izi burc'c'ukkuwaa kuntsite.

⁷ Iza bonchchetteeddawaanne,
ishaleeddawaa keenaa,
izo tuggayitenne kayyoyite.
Iza bare wozanaan,

«Taani kaatattiidan uttay;
taani asinay bayinna mac'c'awuno gidikke;
k'ay ubbaakka kayyottikke» yaagaw.

⁸ Hewaa diraw, izi boshaa ubbay,
harggii, kayyuunne koshay,
izo itti gallassi oyk'k'ana.
K'ay iza taman guedettana;
ayaw gooppe,
izi bolla pirddiyya Godaa S'oossay, Wolk'k'aama»
yaageedda.

⁹ Sa'aa kaatatuu, izina woshummiidde ishaleeddawanttu he katamata guedettina, ke-siyaa c'uwaa be'eedda wode, katamatiw untunttu waassananne yeekkana.

¹⁰ Untunttu he katamati ugaw yayyeedda diraw, haakki ek'k'iide, «Ha wolk'k'aama katamatee! Wolk'k'aama katamatee! Baabloonee, new aayyeero! Neeni ay mala tuggat-taniishsha. Neeni itti saatiyya gidдон ne pirddaa akkaada» yaagana.

¹¹ Untunttu markkabiyya c'aanaa hawaappe sintsanaw shammiyaabay bayinna diraw, sa'aan de'iyaa zal"anchchatuu he katamatiw waassananne kayyottana.

¹² Unttuntu work'k'aa, biraa, bonchcho shuchchaa, ink'k'uwaa geetettiyaa al'o shuchchaa, teeraa oochcha malatiyaa mayuwaa, suufiyaa mala mayuwaa, hariyaa geetettiyaa mayuwaa, zo'o mayuwaa, ubbaa k'ommo sawiyaa mitsaa, ubbaa k'ommuwaan ootseedda danggarssaa achchaa, al'o mitsaappe med'etteeddabaa, nahaasiyaa, birataa, lbineberediyaa geetettiyaa shuchchaa,

¹³ K'arafaa, k'imaamiyaa, is'aanaa, shittuwaa, sawiyaa is'aanaa d'iiliyaa, woyniyaa eessaa, wogaraa zayitiyaa, liik'eedda d'iiliyaa, zarggaa, miizaa, dorssaa, paraanne paray goochchiyaa gaariyaa, untuntu ayiletuwaanne haray atto asaa shemppuunne sham-miyaabaykka baawa.

¹⁴ Zal"anchchatuu mishirattiw,

«Neeni amotteedda,

lo"obay ubbay neeppe hali diggeedda.

Ne de'uunne,

alleek'k'ettiyaabay ubbay d'ayidiggeedda.

Neeni laa'entso untuntta ubbaakka demmakka»

yaageeddino.

¹⁵ He katamatin zal"iide duretteedda zal"anchchatuu izi ugaw yayyiide, iippe haakkiide ek'k'ana. Untuntu yeeakkananne kayyottana.

¹⁶ K'ay,

«Suufiyaa geetettiyaa,

kiriyaan dadetteedda mayuwaa,

teera ochchaa malatiyaa,

mayuwaanne zo'o mayuwaa mayyaade,

work'k'aa alleek'k'uwaan,

bonchcho shuchchaaninne,

ink'k'uwaa geetettiyaa al'o shuchchaan alleek'k'eedda,

he wolk'k'aama katamatiw aayyeero!

¹⁷ Hawaa keena wolk'k'aama mas'uu ubbay,

itti saatiyaa gidдон, dippi gi d'ayi aggeedda»

yaageeddino.

Markkabiya laaggiyaa ubbatuu, markkabiyaan biyaa ubbatuu, markkabiyaan oot-siyaa ubbatuunne abbaan ootsi go'ettiyaa ubbatuu haakki ek'k'eeddino.

¹⁸ He katamata guudettina kesiya c'uwaa be'eedda wode barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Ha wolk'k'aama katamato malatiyaa katamay ubbaakka baawa» yaageeddino.

¹⁹ Untuntu barenttu huup'iyaan baana k'oliide, waasseeddinonne kayyotteeddino;

«Abbaan markkabatuu de'iyaa ubbaa,

bare mak'uwaan dureyedda,

wolk'k'aama katamatiw aayyeero!

K'ay iziw de'iyaabay ubbay

itti saatiyaa gidдон d'ayi aggeeda.

²⁰ He katamata d'ayeedda diraw,

saloo, nashetta!

Geeshtatoo, Yesuusi kiitteeddawanttoo,

nabattoo, nashettite!

Ayaw gooppe,

iza hinttentta ootseeddawaa diraw,

S'oossay izo pirddeedda» yaageedda.

²¹ Hewaappe guyyiyaan,

wolk'k'aama kiitanchchay,

wos'aa malatiyaa wolk'k'aama shuchchaa,

dentsi abbaan oliide hawaadan yaageedda;

«Wolk'k'aama katamata,

Baabloona, sugina hawaadan kunddana;

iza hachcheppe sintsaw, ubbaakka beettukku.

²² Diitsaa diis's'iaawantunne,

mazimuriyaa yes's'iaawanttu,

suusulliyaanne malakataa punniyaawanttu,

kooshshay hawaappe hini baggan,

ne gidдон ubbakka sisettenna.

Kushiya hiillaa eriyaa ooninne,
laa'entso ubbakka de'enna.

Wos'aa kooshshaykka

hawaappe sintsaw ne gidдон sisettenna.

²³ S'omppiyyaa poo'uukka laa'entsuwaa ne gidдон poo'enna.

Akkiyaawaa kooshshayenne gelewunni kooshshay,
sintsaw ne gidдон sisettenna.

Ne zal"anchchatuu sa'aa ubbaan,
eretteedda wolk'k'aamatuwaa.

Ne bitiyaawan asaa zariyaa ubbay c'imetteedda.

²⁴ Nabatuwaa suutsay,

geeshshatuwaa suutsayenne,

sa'aan hayk'k'eedda ubbatuwaa suutsay,

izin beetteedda diraw,

Baabloona, murettaaddu»

yaageedda.

19

¹ Hewaappe guyyiyaan, saluwaan c'ora asaa kooshshaadan kooshummiyaa
wolk'k'aama kooshshay hawaadan yaagiyaawaa taani sisaad;

«S'oossaa galatay gakkoo.

Atotetsay, bonchchuunne wolk'k'ay,
nu S'oossaassa.

² Aa pirdday tumuwaanne s'illuwaa.

C'aarataade sa'aa tunisseeedda,

wolk'k'aama c'aaratto S'oossay pirddeedda;

S'oossaa oosanchchatuwaa iza wod'eedda diraw,

S'oossay izo mureedda»

yaageedda.

³ Asay laa'entsuwaa bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide,

«S'oossaa galatay gakkoo.

He katamata med'i med'inaw c'uwattana»

yaageeddino.

⁴ Laatamanne oyddu c'imatuunne shemppuwaanna de'iyaa oyddu med'etatuu kawutet-
saa oydiyaan utteedda S'oossaw guufanniide, «Amen"i. S'oossaa galatay gakkoo» yaagiide
goyinneeddino.

Dorssaa Bullachchaw S'eesiyaa S'eessaa

⁵ Hewaappe guyyiyaan,

«S'oossaa ayilatuu ubbay,

S'oossaw yayyiyaa guutsay,

daruu ubbay nu S'oossaa galatite»

yaagiyyaa kooshshay kawutetsaa oydiyaappe keseedda.

⁶ Hewaappe guyyiyaan, c'ora asaadan kooshummiyaa, wolk'k'aama shaafaadan gu-
ummiyaa, wolk'k'aama guuguntsaadan guugummiyaa kooshshaa taani sisaad. He
kooshshay,

«S'oossaa galatay gakkoo.

Ayaw gooppe, nu Goday,

Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay kawuteedda.

⁷ Dorssaa bullachchaa gallassay gakkweedda dirawunne,

gelewunnakka bullachchaw barena giigisseedda diraw,

nuuni pashikkoyttenne nashettoytte;

k'ay Dorssaa bonchchoytte.

⁸ Gelewunniw mayyanaw,

suufiyaa geetettiyaa kiriyaan dadetteedda,

p'ooliyaa bootsa mayuu imetteedda.

Suufiyaa geetettiyaa kiriyaan dadetteedda mayuu,

geeshshatuwaa s'illo oosuwwaa»

yaagiyaawaa, taani sisaad.

⁹ Hewaappe guyyiyaan, kiitanchchay taana, «‹Dorssaa bullachchaw s'eesetteeddawanttu anijetteeddawantta› yaagaade s'aafa» yaageedda. He kiitanchchay k'aykka taana, «Hawe S'oossaa tumu k'aalaa» yaageedda.

¹⁰ Hewaappe guyye taani aw goyinnanaw Aa gediyaan kunddaad. Shin I taana, «Hewaa ootsoppa. Taani ne malanne Yesuusi untuntntoo k'onc'c'isseeedda tumatetsaa oyk'k'eedda ne ishatawaa ubbaa mala ayiliyaa. S'oossaw goyinna. Ayaw gooppe, Yesuusi k'onc'c'isseeedda tumatetsay timbbitiyaa odiyaawoo dentsetsiyaawaa» yaageedda.

Bootsa Paraa Toggeeddawaa

¹¹ Yaatina, saluu dooyetteeddawaa taani be'aaddi. Hewan bootsa paray de'ee; he paraa toggeeddawe ammanettiyaawaanne tumanchchaa giide s'eesettee. Toggeeddawe sillotetsaan pirddeenne bare olaakka olettee.

¹² Aa ayfii tamaa lac'uwaa malatee; k'ay I bare huup'iyaan daro kalachchaa wotseedda. Aa bolla s'aafetti utteedda suntsay de'ee; shin he suntsay ayenttonne aappe attin, ooninne erenna.

¹³ I mayyeedda mayuu suutsan naak'k'i kesseeeddawaa. Aa suntsaykka S'oossaa K'aalaa.

¹⁴ Saluwaaw wotaadaratuu bootsa geeshsha suufiyaa geetettiyaan kiriyaan dadetteedda mayuwaa mayyiide, bootsa paratuwaa toggiide, Aa geeduwaa kaalliino.

¹⁵ Asaa zeretsaa I d'ayissiyaa kuussa mashshay Aa doonaappe kesee. Birataa s'am"aan asaa I mooddana. Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay bare hank'k'uwaa woyniyaa eessay gumi"ettiyaasan, gumi"iide bessana.

¹⁶ Aa mayuwaa bollanne Aa wodiriyaa bolla, «Kaatatuwaa Kaatiyaanne godatuwaa G-daa» yaagiyaa suntsay s'aafetti utteedda.

¹⁷ Hewaappe guyyiyaan, taani itti kiitanchchay awaan ek'k'eeddawaa be'aaddi. He kiitanchchay saluwaan d'ok'k'iide paalliyaa kafuwaa ubbatoo bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Haa yiite. S'oossaa kawoo ittisaa shiik'ite.

¹⁸ Yiide kaatatuwaa ashuwaa, shaalak'atuwaa ashuwaakka wotaadaratuwaa ashuwaa miite; paratuwaa ashuwaakka paratuwaa toggeeddawanttu ashuwaakka miite; k'ay asaa ubbaa ashuwaa ayiliyawaanne womaannuwaa, d'ok'k'aawaanne hokaawaa miite» yaageedda.

¹⁹ Paraa toggeeddawaannanne Aa wotaadaratuwaanna olettanaw, do'ayenne sa'aa kaatatuu k'ay untunttu wotaadaratuu itti sa'aa shiik'i utteeddawantta taani be'aaddi.

²⁰ He do'ay Aa sintsaan malaataa ootseedda worddo nabiyaanna ittippe oyk'etteedda. Do'aa mallay de'iyaawanttanne do'aa misilew goyinneeddawaantta I baletseeddawe he ootsiyaa malaatatuwaana. Do'ayenne wordduwaa timbbitiyaa odiyaawe laa"atuukka diiniyaan ees's'iyaa tamaa abbaan pas'a yegetteeddino.

²¹ Untunttu wotaadaratuu paraa toggeeddaawaa doonaappe kesiya mashshaan hayk'k'eeddino. Kafatuu ubbatuu untunttu ashuwaappe barenttoo danddayeeddawaa keenaa meeddino.

20

Sha'a Laytsaa Kawutetsaa

¹ C'iimmo ollaa k'ulppiyaanne wolk'k'aama santsalataa bare kushiyan oyk'k'eedda itti kiitanchchay saluwaappe yiyaawaa taani be'aaddi.

² Kiitanchchay dawiya, he beni shooshshaa, s'alahiyaa kaappuwaa woy Sees'aanaa giyaawaa oyk'k'eedda; yaatiide sha'a laytsaw k'achcheedda.

³ Kiitanchchay c'iimmo ollaan Aa yeggiide, sha'a laytsay wuranaw, asaa zeretsaa laa'entsuwaa balettena mala, he c'iimmo ollaa k'ulppi gorddiide attameedda. Hewaappe guyyiyaan, dawii amareeda wodiya billettanaw bessee.

⁴ Hewaappe guyyiyaan, taani araatatuwaanne untunttun utteeddawantta be'aaddi; untuntntoo pirddiya maatay imetteedda. Yesuusi k'onc'c'isseeedda tumuwaanne S'oossaa k'aalaa awaayeedda diraw, barenttu k'ood'iyaa k'ans's'etteedda asaa shemppuwaakka taani be'aaddi. Untunttu do'aw woy do'aa misilew goyinnibeykkino. Untunttu do'aa mallaa barenttu deemuwaan woy barenttu kushiyan wotsibeeykkino. Untunttu hayk'uwaaappe dendiide, Kiristoosanna ittippe kaatetuwaadan sha'a laytsaw mood-deeddino.

⁵ Hayk'k'eeddawanttuppe c'oratu sha'a laytsay wurana gakkanaw, hayk'uwaaappe denddibeykkino. Hewe koyro denduwaaw.

⁶ Koyro denduwaan dendeeddawanttu anjetteeddawanttanne S'oossaa asatuwaa. Untunttu bolla laa'entso hayk'oo wolk'ay baawa. Untunttu S'oossawunne Kiristtoosaw k'eesatuwaa gidana; untunttu aanana ittippe sha" a laysaw mooddana.

Sees'aanay S'oonetteedda

⁷ Sha" a laysay wureeddawaappe guyyiyaan, Sees'aanay k'ashuwaappe biletana.

⁸ I Sa'aan ubba saan de'iyaa asaa zeretsaa baletsanaw kessana; hewe Googanne Maa-goga geetettiyaawaa. Sees'aanay abbaa shafiyaa keena zeretsaa olaw shiishshana.

⁹ He zaratuu biittaa ubbaa mayyiide geeshshatuwaa heeraanne S'oossay siik'iyaa katamato yuuyyi aad'd'i ek'keeddino. Shin tamay saluwaappe wod'd'iide, untuntta meedda.

¹⁰ Do'ayenne worddo nabii yegetteedda ees's'iyaa diiniyaa tamaa abbaan s'alahiyaa kaappuu, asaa zeretsaa baletseeddawe, yegetteedda. Untunttu k'ammanne gallassi med'i med'inaw pas'a kaa'ettana.

Wursetsa Pirdaa

¹¹ Hewaappe guyyiyaan, taani wolk'k'aama bootsa araataanne he araataan utteeddawaa be'aaddi. Sa'ayenne saluu Aa sintsappe bak'ateeddino; laa'entso beettibeykkino.

¹² Hayk'keeddawanttu, d'ok'k'u giyaawantunne guutsatuu araataa sintsan ek'keeddawantta taani be'aaddi. Mas'aafatuu dooyetteeddino; hara mas'aafay, de'uwaa mas'aafaykka dooyetteedda. Hayk'keeddawanttu barenttu oosuwaadan, mas'aafatuwan s'aafetti utteeddawaadankka pirdetteeddino.

¹³ Abbay bare giddon de'iyaa hayk'k'keeddawantta immeedda; hayk'uunne Si'oolii barentu giddon de'iyaa hayk'k'keeddawantta immeeddino. Ubbaykka barenttu oosuwaadan pirdetteeddino.

¹⁴ Hewaappe guyyiyaan, hayuunne Si'oolii tamaa abbaan yegetteeddino. He tamaa abbay laa'entso hayk'uwaa.

¹⁵ De'uwaa mas'aafan bare suntsay s'aafettibeenna Asay ooninne tamaa abban yegetteedda.

21

Ooratsa Saluwaanne Ooratsa Sa'aa

¹ Hewaappe guyyiyaan, taani ooratsa saluwaanne ooratsa sa'aa be'aaddi. Koyro saluunne koyro sa'ay d'ayeedda. Abbaykka d'ayeedda.

² Geeshsha katamata ooratsa Yersaalame, bare asinaw mayyaade giigeedda geliyaa wodoro naattiidan, giiga utteeddawunna saluwaappe S'oossaa matappe duge wod'd'ewunno taani be'aaddi.

³ Wolk'k'aama kooshshay araataappe hawaadan yaagiidde, haasayishshin, taani sisaad; «S'oossaa gollii asaana de'ee; S'oossay asaana ittippe de'ana. Untunttu Aa asaa gidana; S'oossay bare huup'ew untuntunna de'ana. I untunttu S'oossaa gidana.

⁴ S'oossay untunttu ayfiyaa afotsa ubbaa k'uc'c'ana. Hawaappe sintsanaw hayk'uunne kawayuu woy waasuunne sakuu baawa. Ayaw gooppe, ec'abay d'ayeedda» yaageedda.

⁵ Araatan utteeddawe, «Taani ubbabaa ooras's'isay» yaageedda. K'aykka gujiide taana, «Taani haasayiyaawe ammanettiyaawaanne tuma gidiyaa diraw s'aafa» yaageedda.

⁶ K'aykka taana hawaadan yaageedda; «Poletteedda. Taani Alfaanne Omeegaa; Domet-saanne Poluwa. Saametteedda oonanne Taani de'uwaa haatsaa pulutuwaappe c'oo ushshana.

⁷ S'ooniyaa uray ooninne hawaa ubbaa laattana. Taani aw S'oossaa gidana; ikka ta na'aa gidana.

⁸ Shin yayyiyaawanttu, ammanennawanttu, tunatuu, shemppuwaa wod'yaawanttu, woshummiyaawanttu, bitiyaawanttu, eek'aw goyinniyaawantunne worddotiyaawanttu ubbay de'iyaa sa'ay tamayenne ees's'iyaa diinii ees's'iyaa abbaa gidanawaa. Hewe laa'entso hayk'uwaa» yaageedda.

Ooratsa Yersaalama

⁹ Laappu wursetsa boshatuu kumeedda laappu keretuwaaw oyk'keedda laappu kiitanchchatuwaappe ittuu taakko yiide taana, «Haaya. Taani neena gelewunno Dorssaa machchatto bessana» yaageedda.

¹⁰ Kiitanchchay taana daro d'ok'k'a deriyaa huup'iyaa Ayyaanan kessiide geeshsha katamata, Yersaalama saluwaappe S'oossaa matappe duge wod'd'ewunno taana besseedda.

¹¹ He katamata S'oossaa bonchchuwaan poo'aw. He katamati poo'uu yasp'p'iidiyaa geetettiyyaa al'o shuchchaa mala; birilliyaadan p'oolaw.

¹² He katamatiw tammanne laa'u penggetuunne he penggetuwaan tammanne laa'u kiitanchchatuu naagiyyaa wolk'k'aama adussa dirssay de'ee. Penggetuwaan tammanne laa'u Israa'eeliyyaa zaratuwaa suntsay s'aafetti utteedda.

¹³ Away doliyaa baggana heezzu penggetuu de'iino. K'ay hirkki baggana heezzu penggetuunne huup'issa baggana heezzu penggetuu de'iino. Away wulliyaa baggaanakka heezzu penggetuu de'iino.

¹⁴ Katamati dirssay Dorssay kiitteedda tammanne laa'atuwaa suntsay s'aafetteedda tammanne laa'u shuchchatuwaa bolla gimbbetteedda.

¹⁵ Taananna haasayeedda kiitanchchaw katamato, izi penggetuwaanne izi dirssaa likkiyaa work'k'aa gatiimay de'ee.

¹⁶ Katamatiw oyduu gas'ay de'ee; katamati geesayenne gomppay itti mala. Kiitanchchay katamato bare gatiiman likkeedda. Katamata laa'u sha'anne laa'u s'eetu kiilo miitiriyaa gidaaddu; katamati geesay, gomppayenne d'ok'k'atetsay itti mala.

¹⁷ Kiitanchchay k'ay dirssaakka likkeedda. Asaa kushiyan itti s'eetanne oytamanne oyduu wad'aa gideedda. Hewe ooninne likkiyaa ogiyaan kiitanchchay likkinaada.

¹⁸ Katamati dirssay yasp'p'iidiyaa geetettiyyaa shuchchaan diretteedda. Katamata birilliyaadan p'ooliyaa geeshsha work'k'aa med'ettaaddu.

¹⁹ Katamati dirssaw hii's'etteedda shuchchay bonchcheteedda shuchchaa ubbaan alleek'k'etteedda; koyro hii's'etteedda shuchchay yasp'p'iidiyaa; laa'entsuu samppeeriyaa; heezzeentsuu kelk'k'edooniyaa; oydeentsuu baluuriyaa;

²⁰ ichcheshentsuu sarddonkkisa; usuppuntsuu sarddiyoona; laappuntsuu kiristtilooba; hospuntsuu biralli; udduppuntsuu toop'aaziyoonyaa; tammuntsuu kirisp'p'iraasiisa; tammanne ittentsuu yaakinttiyaa; tammanne laa'entsuu ametess's'inoosiyaa.

²¹ Tammanne laa'u penggetuu tammanne laa'u ink'k'uwaaw geetettiyyaa al'o shuchchaa; itti itti penggii itti ink'k'uwaan oosetteedda. Katamati ogii birilliyyaa mala geeshsha work'k'aa.

²² Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossayenne Dorssay katamati Geeshsha Golliyya gidiyaa diraw, taani he katamatin Geeshsha Golliyya be'abeykke.

²³ Katamatiw poo'iyaa away woy agenay koshshenna. Ayaw gooppe, S'oossaa bonchchuu he katamatin poo'ee; Dorssay akka he katamatiw s'omppiyaa.

²⁴ Asaa zeretsay katamati poo'uwaan hamettana. Sa'aa katatuukka barenttu bonchchuwaa he katamattikko ahana.

²⁵ Katamati penggetuu ubbaa gallassikka dooyaa de'ana; ubbakka gorddettikkino. Ayaw gooppe, hewan k'ammay baawa.

²⁶ Asaa zeretsaa gitatetsayenne bonchchuu he katamattikko shiik'ana.

²⁷ Shin tunabay woy kawushshabaa ootsiyaawe, woy worddotiyaawe ooninne he katamato gelenna. K'ay Dorssaa de'uwaaw mas'aafan suntsay s'aafetteeddawanttu s'alalay he katamato gelana.

22

¹ Hewaappe guyyiyaan, kiitanchchay taana S'oossaa kawutetsaa oydiyaappenne Dorssaa kawutetsaa oydiyaappe goggiyaa birilliyaadan p'ooliyaa de'uwaaw haatsaa shaafaa besseedda.

² He shaafay katamaa ogiyaa gidduwaanna duge goggee. Shaafaappe hefintsa baggannanne hafintsa baggana agenaan itti gedenne laytsan tammanne laa'u gede ayfiyaa de'uwaaw mitsay de'ee. He mitsaa bonchchuu de'iyaawe, zariyaa ubbaa harggiyaappe patsanaassa.

³ He katamaan S'oossaa shek'ay ayinne baawa. S'oossaa kawutetsaa oydiinne Dorssaa kawutetsaa oydi he katamaan de'ana. S'oossaa oosanchchatuu S'oossaw goyinnana.

⁴ Unttuntuu Aa deemuwaaw be'ana; Aa suntsay unttuntu deemuwaan s'aafettana.

⁵ Hewaappe sintaw hara k'ammay baawa. Unttuntuu s'omppiyaa woy aawaa poo'uwaaw koshshenna; ayaw gooppe, Goday S'oossay unttuntuu s'omppiyaa gidanawaa. Unttuntu med'i med'inaw kaatetana.

Yesuusa Yuussaa

⁶ Hewaappe guyyiyaan, kiitanchchay taana hawaadan yaageedda; «Ha taani haasayaawe tumuwaanne ammanettiyaawaa. Nabatoo bare Geeshsha Ayaanaa

immiyaa Goday S'oossay, matan hananaw bessiyaawaa bare oosanchchatuwaa bessanaw bare kiitanchchaa kiitteedda» yaageedda.

⁷ Yesuusi, «Be'a! Taani ellekka yaana. Ha mas'aafan de'iyaa timbbitiyaa naagiyaawanttu anjjetteeddawantta» yaageedda.

⁸ Taani Yohaannisi, ha ubbabaa sisaaddinne be'aaddi. Taani hawaa siseedda wodenne be'eedda wode, hewaa taana besseedda kiitanchchaw goyinnanaw, Aa gediyaan kund-daad.

⁹ Shin kiitanchchay taana, «Hewaa ootsoppa. Taani neenaadaaninne nabe gideedda ne ishātuwaadan, k'ay mas'aafan de'iyaaabaw azazettiyaa ubbatuwaadan ayiliyaa. S'oossaw goyinna» yaageedda.

¹⁰ Hewaappe guyyiyaan, kiitanchchay taana, «Hanana geedda ha mas'aafaa k'aalaa maatafaan gorddoppa. Ayaw gooppe, ha ubbabay polettiiyaa wodii matatteedda.

¹¹ Iitabaa ootsiyaawe gujjiidekka iitabaa ootso; geeshshayenne gujjiidekka geeshsha gido» yaageedda.

¹² Yesuusi, «Be'a! Taani ellekka yaana. Asaa ubbaw Aa oosuwaadan immanaw, ta woytaa akkaa yaana.

¹³ Taani Alfaanne Omeegaa; Koyruwaanne Wurssetsaa; Doometsaanne Poluwaa» yaageedda.

¹⁴ Barenttu mayuwaa geeshshi meec'c'iyaaawanttu anjjetteeddawantta. De'uwaa mitsaa ayfiyaa maanawunne katamaa penggiyaanna gelanaw untunttoo maatay imetteedda.

¹⁵ Shin kanatuu, bitiyaawanttu, woshummiyaawanttu, shemppuwaa wod'iyaaawanttu, eek'aw goyinniyaawanttunne barenttu haasayaaninne barenttu kiitaan worddotiyaawanttu karenna de'iino.

¹⁶ «Taani Yesuusi, ha yewuwaa hinttenttoo woosa golletuwaan markkattana mala, ta kiitanchchaa kiittaad. Taani Daawita Golliyaa Yeletaa. Taani poo'issiyaa Wontta Bakkaaliyaa» yaageedda.

¹⁷ Geeshsha Ayyaanayenne gelewunna, «Haaya» yaagiino. K'ay hawaa sisiyaawe ooninne, «Haaya» yaago. Saametteedda Asay ooninne haa yo. De'uwaa haatsaa koyyiyaa Asay ooninne c'oo akko.

¹⁸ Taani ha mas'aafan s'aafetteedda hanana geedda k'aalaa sisiyaa oonanne zoray. Ooninne ha k'aalaa bolla ittibaa gujjooppe, S'oossay ha mas'aafan s'aafetteedda boshaa Aa bolla gujjana.

¹⁹ Ooninne mas'aafan de'iyaa timbbitiyaa k'aalaappe ayaanne pac'issooppe, ha mas'aafaa gidдон k'onc'c'isseedda de'uwaa mitsaa ayfiyaappenne geeshsha katamaappe Aa gakkiiyaa gishuwaa S'oossay pac'issana.

²⁰ Ha ubbabaw markkattiyaawe, «Tuma! Taani ellekka yaana» yaagee.

Amen'i. Godaa Yesuusaa, neeni haaya.

²¹ Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay hinttenanna* ubbaanna gido. Amen'i.